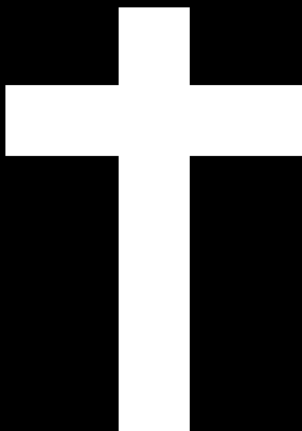

Biblica® Open Ang
Pulong sa Dios

Cebuano: Biblica® Open Ang Pulong sa Dios (Bible)

Biblica® Open Ang Pulong sa Dios

Cebuano: Biblica® Open Ang Pulong sa Dios (Bible)

copyright © 2009,2010,2014,2024 Biblica, Inc.

Language: Cebuano

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Open Ang Pulong sa Dios™

Katungod sa pagmantala © 2009, 2010, 2014, 2024 Biblica, Inc.

Biblica® Open Cebuano Contemporary Bible™

Copyright © 2009, 2010, 2014, 2024 by Biblica, Inc.

Trademark Statement

"Biblica" narehistro kini nga tatak sa United States Patent ug Trademark Office sa Biblica, Inc.

Gigamit pinaagi sa pagtugot.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons license

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

You have permission to copy and distribute this Work, as long as you do not change it and you keep the title as it is. Changing or translating this Work will create a derivative work. When you publish this derivative work, you must list what changes you have made where people can see them, such as on a website. You must also show where the original Work is from: "The original Work by its copyright holders is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Open Ang Pulong sa Dios™

Katungod sa pagmantala © 2009, 2010, 2014, 2024 Biblica, Inc.

Biblica® Open Cebuano Contemporary Bible™

Copyright © 2009, 2010, 2014, 2024 by Biblica, Inc.

"Biblica" narehistro kini nga tatak sa United States Patent ug Trademark Office sa Biblica, Inc.

Gigamit pinaagi sa pagtugot.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Apr 2025 from source files dated 30 Apr 2025
c781bbb0-0bb5-5253-855e-ba448a11f5a5

Contents

Genesis Ang Unang Libro ni Moises

Ang Pagbuhat sa Kalibotan

¹ Sa sinugdan gimugna sa Dios ang kalangitan ug ang kalibotan.

² Ang kalibotan kaniadto walay porma ug hawan pa. Nalukop kini sa tubig ug gitabonan sa kangitngit. Ug ang Espiritu sa Dios* naglihok-lihok diha ibabaw sa katubigan.

³ Unya miingon ang Dios, “Mohayag!” Ug dayon mihayag.

⁴ Nakita sa Dios nga maayo ang kahayag. Unya gibulag niya ang kahayag ug ang kangitngit.

⁵ Gitawag niya “adlaw” ang kahayag ug ang kangitngit gitawag niya “gabii.” Milabay ang kagabhion, ug unya miabot ang kabuntagon. Mao kadto ang unang adlaw.

⁶ Unya miingon ang Dios, “Maanaa ang wanang† aron nga mabahin ang tubig.”

⁷ Ug gihimo sa Dios ang wanang nga nagbulag sa tubig sa ibabaw ug sa tubig sa ubos.

⁸ Kini nga wanang gitawag sa Dios nga “kawanangan.” Milabay ang kagabhion, ug unya miabot ang kabuntagon. Mao kadto ang ikaduhang adlaw.

⁹ Unya miingon ang Dios, “Matingob sa usa ka dapit ang tubig ubos sa kawanangan aron motungha ang mamalang dapit.” Ug natuman kini.

¹⁰ Gitawag niya “yuta” ang malang dapit ug “mga dagat” ang nangatingob nga tubig. Ug nakita sa Dios nga maayo kini.

¹¹ Unya miingon ang Dios, “Manurok sa yuta ang nagkalain-laing mga tanom: mga tanom nga adunay mga liso ug mga kahoy nga mamunga ug prutas nga adunay liso sumala sa ilang matang.” Ug nahitabo kini.

¹² Nanubo sa yuta ang nagkalain-laing matang sa tanom, mga tanom nga adunay liso ug mga kahoy nga mamunga ug prutas nga adunay liso sumala sa ilang matang. Ug nakita sa Dios nga maayo kini.

¹³ Milabay ang kagabhion, ug unya miabot ang kabuntagon. Mao kadto ang ikatulong adlaw.

¹⁴ Unya miingon ang Dios, “Motungha sa kalangitan ang kahayag aron sa pagbulag sa adlaw ug sa gabii, ug mahimong ilhanan sa pagsugod sa mga panahon, mga adlaw, ug mga tuig.

¹⁵ Modan-ag sila sa kalangitan sa paghatag ug kahayag sa kalibotan.” Ug natuman kini.

¹⁶ Gihimo sa Dios ang duha ka dagkong suga: ang mas dako nga suga nga mohatag ug kahayag kon adlaw, ug ang gamay nga mohatag ug kahayag kon gabii. Nahimo usab ang mga bitoon.

¹⁷⁻¹⁸ Gipahimutang sa Dios kini nga mga butang sa kalangitan aron sa paghatag ug kahayag sa kalibotan kon adlaw ug gabii, ug aron sa pagbulag sa kahayag ug sa kangitngit. Ug nakita sa Dios nga maayo kini.

* **1:2** Espiritu sa Dios: o gahom sa Dios; o hangin nga gikan sa Dios; o makusog nga hangin. † **1:6** wanang: sa uban nga Binisaya, ali.

¹⁹ Milabay ang kagabhion, ug unya miabot ang kabuntagon. Mao kadto ang ikaupat nga adlaw.

²⁰ Unya miingon ang Dios, “Mapuno sa nagkalain-laing mga mananap ang katubigan, ug manglupad sa kahanginan ang nagkalain-laing mga mananap.”[†]

²¹ Busa gihimo sa Dios ang dagkong mga mananap sa tubig, ug ang tanang matang sa mga mananap nga nagpuyo sa tubig, apil ang tanang matang sa mga mananap nga galupad. Ug nakita sa Dios nga maayo kini.

²² Unya gipanalanginan niya kining tanan nga nag-ingon, “Sanay kamo ug pagdaghan, kamong mga mananap sa tubig ug mga mananap nga galupad.”

²³ Milabay ang kagabhion, ug unya miabot ang kabuntagon. Mao kadto ang ikalimang adlaw.

²⁴ Unya miingon ang Dios, “Motungha ang nagkalain-laing mga mananap diha sa yuta: ang mga hayop nga buhionon ug mga hayop nga ihalas, ug mga hayop nga nagkamang.”[§] Ug natuman kini.

²⁵ Gibuhat sa Dios kining tanan nga mga mananap sumala sa ilang matang, ug nakita niya nga maayo kini.

²⁶ Unya miingon ang Dios, “Buhaton nato ang tawo sama sa atong dagway. Magmando sila sa mga isda sa dagat, mga langgam sa kalangitan, mga mananap sa tibuok kalibotan nga buhionon man ug ihalas man, ug ang tanang nagkamang sa yuta.”

²⁷ Busa gimugna sa Dios ang tawo, lalaki ug babaye, nga sama sa iyang dagway.

²⁸ Ug gipanalanginan niya sila nga nag-ingon, “Sanay kamo ug pagdaghan aron malukop sa inyong kaliwatan ang kalibotan. Dumalaha ninyo kini ug kamo ang magmando sa tanang matang sa mananap sa tubig, sa kalangitan ug sa yuta man.”

²⁹ Unya miingon ang Dios, “Gihatag ko kaninyo ang tanang mga tanom nga adunay liso ug tanang bunga sa mga kahoy ingon nga inyong pagkaon.

³⁰ Ug gihatag ko usab sa tanang mga mananap sa yuta ug sa kalangitan ang lunhawng tanom ingon nga ilang pagkaon.” Ug natuman kini.

³¹ Gitan-aw sa Dios ang tanan niyang gibuhay ug nakita niya nga maayo gayod kini. Milabay ang kagabhion, ug unya miabot ang kabuntagon. Mao kadto ang ikaunom nga adlaw.

2

¹ Nahuman sa Dios ang kalangitan, ang kalibotan, ug ang tanan nga anaa niini.

² Nahuman niya kini sulod sa unom ka adlaw, ug mipahulay siya sa ikapito nga adlaw.

³ Gipanalanginan niya ang ikapito nga adlaw ug iya kining gibalaan nga adlaw, tungod kay niining adlaw mipahulay siya human niya gimugna ang tanan.

Si Adan ug si Eba

⁴ Mao kini ang sugilanon mahitungod sa pagmugna sa kalangitan ug sa kalibotan.

[†] **1:20** Nagkahulogan kini ug mananap nga naglupad sama sa mga langgam ug mga insekto. **§ 1:24** O mga gagmayng hayop nga nagkamang.

Sa dihang gimugna sa GINOONG Dios ang kalibotan ug ang kalangitan,
⁵ wala pa ang tanan nga klasi sa tanom nga nagturok sa yuta, kay ang GINOONG Dios wala pa man nagpaulan niini ug wala pay tawo nga moatiman niini.

⁶ Apan bisan walay ulan, adunay mga tubod nga nagpabasa sa yuta.

⁷ Unya gibuhat sa GINOONG Dios ang tawo gikan sa yuta. Gihuypan niya ang ilong sa tawo sa gininhawa nga naghatag ug kinabuhi, ug ang tawo nahimo nga buhing binuhat.

⁸ Unya nagbuhat ang GINOONG Dios ug tanaman sa Eden, sa sidlakan, ug gipapuyo niya didto ang tawo nga iyang gibuhat.

⁹ Gipatubo sa GINOONG Dios ang tanang matang sa mga kahoy nga nindot tan-awon ug ang ilang mga bunga maayong kan-on. Sa taliwala sa tanaman adunay kahoy nga naghatag ug kinabuhi ug kahoy nga naghatag sa kahibalo kon unsa nga maayo ug daotan.

¹⁰ Adunay nagdagayday nga suba didto sa Eden nga naghatag ug tubig sa tanaman. Kini nga suba nagsanga sa upat ka bahin.

¹¹ Ang ngalan sa unang suba mao ang Pishon. Nagdagayday kini sa tibuok nga yuta sa Havila diin adunay bulawan.

¹² Maayong klasi ang bulawan niadtong dapita ug adunay usa ka pahumot nga bediliyum ug mahalon nga bato.

¹³ Ang ngalan sa ikaduhang suba mao ang Gihon. Nagdagayday kini sa tibuok nga yuta sa Cush.

¹⁴ Ang ngalan sa ikatulong suba mao ang Tigris. Nagdagayday kini sa sidlakang bahin sa Asiria. Ug ang ikaupat nga suba mao ang Eufrates.

¹⁵ Gipapuyo sa GINOONG Dios sa tanaman sa Eden ang tawo nga iyang gibuhat aron mag-ugmad ug mag-atiman niini.

¹⁶ Unya gimandoan sa GINOONG Dios ang tawo, “Mahimo mong kaonon ang bunga sa bisan unsa nga kahoy sa tanaman,

¹⁷ gawas lang sa bunga sa kahoy nga naghatag ug kahibalo kon unsay maayo ug daotan. Kay sa higayon nga kan-on mo kini, sigurado gayod nga mamatay ka.”

¹⁸ Unya miingon ang GINOONG Dios, “Dili maayo nga mag-inusara ang tawo. Buhatan ko siya ug katabang nga angay kaniya.”

¹⁹ Gibuhat sa GINOONG Dios gikan sa yuta ang tanang matang sa mga mananap nga nagpuyo sa yuta ug ang tanang matang sa mga mananap nga galupad. Unya gidala niya sila ngadto sa tawo aron panganlan kini. Kon unsay gipangalan sa tawo kanila mao nay tawag kanila.

²⁰ Busa ginganlan sa tawo ang tanang mananap nga nagpuyo sa yuta apil ang mga mananap nga galupad.

Apan walay usa niining mga mananap nga angay mahimong kaabag ni Adan.

²¹ Busa gipakatulog sa GINOONG Dios ang tawo. Ug samtang nahinanok siya, gikuha sa GINOONG Dios ang usa sa iyang mga gusok,* ug unya gibalik ug kipot ang bahin nga gikuhaan niini.

²² Ang gusok nga gikuha gikan sa lalaki gibuhat sa GINOONG Dios nga usa ka babaye, ug gidala niya kini sa lalaki.

²³ Unya miingon ang lalaki,

“Ania na gayod!

Bukog nga gikuha sa akong bukog,
ug unod nga gikuha sa akong unod.

* 2:21 gusok: o nagkuha ug bahin sa kilid sa lalaki.

Tawgon siya nga babaye,
kay gikuha siya gikan sa lalaki.”†

24 Busa mao kini ang hinungdan nga mobiya ang lalaki gikan sa iyang amahan ug inahan ug makighiusa sa iyang asawa, ug silang duha mahimong usa.

25 Ug hubo ang lalaki ug ang iyang asawa, apan wala sila maulaw.

3

Ang Pagpakasala sa Tawo

1 Sa tanang mga mananap nga gibuhay sa GINOONG Dios, ang bitin mao ang labing limbongan. Usa niadto ka higayon, gipangutana sa bitin ang babaye, “Tinuod ba gayod nga gidid-an kamo sa Dios nga mokaon sa bunga sa bisan unsa nga kahoy sa tanaman?”

2 Mitubag ang babaye, “Makakaon kami sa mga bunga sa kahoy dinhi sa tanaman,

3 gawas lang sa bunga sa kahoy nga anaa sa taliwala niini. Kay miingon ang Dios, ‘Dili gayod kamo mokaon sa bunga niana nga kahoy o bisan mohikap man lang. Kon himuon ninyo kana, mamatay kamo.’”

4 Apan miingon ang bitin, “Dili tinuod nga mamatay kamo!

5 Miingon ang Dios niana tungod kay nahibalo siya nga kon mokaon kamo niini, maabli ang inyong salabotan ug mahimo kamong sama kaniya nga nahibalo kon unsa ang maayo ug daotan.”

6 Sa dihang nakita sa babaye nga ang bunga sa kahoy nindot tan-awon ug maayo kan-on, ug tungod kay tinguha niya nga mahimong maalamon, mikuha siya ug bunga ug mikaon. Gihatagan usab niya ang iyang bana nga uban kaniya, ug mikaon usab kini.

7 Pagkahuman gayod nilag kaon, naabli ang ilang salabotan ug nasayran nila nga hubo diay sila. Busa naghimo silag tapis gikan sa mga dahon sa kahoy nga igos* alang sa ilang lawas.

8 Sa dihang bugnaw na ang hangin sa kahaponon, nadungog nila nga galakaw ang GINOONG Dios sa tanaman. Busa nanago sila sa kakahoyan.

9 Apan gitawag sa GINOONG Dios ang lalaki ug gipangutana, “Hain ka?”

10 Mitubag ang lalaki, “Nadungog ko ikaw nga galakaw sa tanaman, ug nahadlok ko kay ako hubo, busa mitago ako.”

11 Nangutana ang GINOONG Dios, “Kinsay nag-ingon kanimo nga hubo ka? Mikaon ka ba sa bunga sa kahoy nga giingon ko nga dili mo kan-on?”

12 Mitubag ang lalaki, “Ang babaye nga gipauban mo kanako maoy naghatag sa bunga niadtong kahoy ug mikaon ako.”

13 Gipangutana sa GINOONG Dios ang babaye, “Unsa man kining imong gibuhay?”

Mitubag ang babaye, “Gilad ako sa bitin, busa mikaon ako.”

14 Busa miingon ang GINOONG Dios ngadto sa bitin, “Tungod kay gibuhay mo kini,

“Tinunglo ka labaw sa tanang mga mananap.
Ikaw lang gayod ang mahiagom niini nga tunglo:

sa tibuok mong kinabuhi,

magkamang ka pinaagi sa imong tiyan ug magkaon kag abog.†

15 Ikaw ug ang babaye mahimong magkaaway;

† 2:23 Ang Hebreo nga *isha* (babaye) naggikan sa pulong nga *ish* (lalaki). * 3:7 igos: matang sa prutas. Dili kini komon sa Pilipinas. Sa English, “fig.” † 3:14 Ang buot ipasabot, *mahimo siyang labing ubos sa tanang mga mananap*.

ug ang imong kaliwat†
 ug ang iyang kaliwat magkaaway usab.
 Dugmokon niya ang imong ulo
 ug paakon mo ang iyang tikod.”

¹⁶ Miingon usab siya sa babaye,
 “Tungod sa imong gibuhay, dugangan ko ang kalisod
 sa imong pagpanamkon ug ang kasakit sa pagpanganak.
 Ug bisan pa niana, mangandoy ka gihapon sa imong bana,
 ug siya ang mogahom kanimo.”§

¹⁷ Miingon usab siya kang Adan, “Tungod kay naminaw ka sa imong asawa
 ug mikaon sa bunga sa kahoy nga gidili ko kanimo:
 “Tunglohon ko ang yuta tungod kanimo.

Sa tibuok mong kinabuhi,
 maghago ka ug maayo aron ka makakaon.

¹⁸ Moturok sa yuta ang mga sagbot ug mga sampinit,
 ug mokaon ka ug mga tanom gikan sa kaumahan.

¹⁹ Kinahanglan nga maghago ka ug maayo sa dugay nga panahon una ka
 makakaon,
 hangtod nga mobalik ka sa yuta nga mao ang imong gigikanan.
 Kay sa abog ka gikan,
 sa abog ka usab mobalik.”

²⁰ Ginganlan sa lalaki ang iyang asawa ug “Eba”^{*} tungod kay siya ang
 mahimong inahan sa tanang mga tawo.

²¹ Unya gihimoan sa GINOONG Dios ug bisti nga gikan sa panit sa mananap
 alang kang Adan ug sa iyang asawa.

²² Unya miingon ang GINOONG Dios, “Karon, ang tawo sama na kanato nga
 nahibalo kon unsa ang maayo ug ang daotan. Kinahanglan nga dili gayod
 siya tugotan nga makakaon sa bunga sa kahoy nga naghatag ug kinabuhi,
 kay kon mokaon siya, magpabilin siyang buhi hangtod sa kahangtoran.”

²³ Busa gipapahawa sa GINOONG Dios gikan sa tanaman sa Eden ang tawo
 aron sa pagpanguma sa yuta nga mao ang iyang gigikanan.

²⁴ Sa dihang napapahawa na niya ang tawo, nagbutang ang GINOONG Dios
 ug mga kerubin† sa sidlakang bahin sa tanaman sa Eden. Nagbutang usab
 siya ug espada nga nagdilaab ug nagtuyok-tuyok aron walay makaduol sa
 kahoy nga naghatag ug kinabuhi.

4

Si Cain ug si Abel

¹ Pagkahuman niadto, nakigdulog ang lalaki sa iyang asawa nga si Eba
 ug namabdos kini. Sa dihang nakapanganak na si Eba, miingon siya,
 “Nakaangkon ako ug anak nga lalaki pinaagi sa tabang sa GINOO, busa
 nganlan ko siya ug Cain.”^{*}

² Nanganak pag-usab si Eba ug lalaki ug ginganlan niya kini ug Abel.

Sa dihang nanagko na sila, si Abel nahimong magbalantay sa mga karnero
 ug mga kanding, ug si Cain nahimong mag-uuma.

³ Usa niadto ka adlaw, nagdala si Cain ug halad ngadto sa GINOO gikan sa
 abot sa iyang uma.

† 3:15 kaliwat: o liwat. Posible nga ang buot ipasabot, singular. § 3:16 O magtinguha ka sa
 pagdominar sa imong bana, apan dominahon ka niya. * 3:20 Eba: posible nga ang buot ipasabot,
 nagkinabuhi; o naghatag ug kinabuhi. † 3:24 kerubin: usa ka matang sa anghel. * 4:1 Cain: posible
 nga ang buot ipasabot, nakaangkon.

⁴ Nagkuha usab si Abel ug pipila sa unang anak sa iyang mga kahayopan. Giihaw niya kini, ug gihalad ang pinakamaayo nga bahin ngadto sa Dios. Malipay ang GINOO kang Abel ug sa iyang halad,

⁵ apan wala siya malipay kang Cain ug sa iyang halad. Ug tungod niini, nasuko pag-ayo si Cain ug nagmug-ot.

⁶ Busa gipangutana siya sa GINOO, “Nganong nasuko ka ug nagmug-ot?”

⁷ Kon maayo lang ang imong gibuhay, magmalipayon ka[†] unta. Apan pagbantay! Kay kon dili maayo ang imong ginabuhay, ang sala mogahom kanimo. Kay ang sala daw sama sa mabangis nga mananap nga nag-atang kanimo aron tukbon ka. Busa kinahanglan duminahon mo kini.”

⁸ Usa niana ka adlaw, miingon si Cain kang Abel, “Dali, mangadto ta sa uma.” Ug sa dihang didto na sila, gipatay ni Cain si Abel nga iyang igsoon.

⁹ Unya nangutana ang GINOO kang Cain, “Hain ang imong igsoon nga si Abel?”

Mitubag si Cain, “Ambot, wala ako masayod kon hain siya. Ngano, ako bay magbalantay kaniya?”

¹⁰ Unya miingon ang GINOO kang Cain, “Unsay imong gibuhay? Ang dugo sa imong igsoon diha sa yuta daw sa tingog nga nagpakiluoy kanako.

¹¹ Tungod sa imong gibuhay, tunglohon ka nako. Sukad karon dili mo na maugmad ang yuta nga nagsuyop sa dugo sa imong igsoon nga imong gipatay.

¹² Bisan magtanom ka pa, ang yuta dili na mohatag kanimo ug maayong abot. Ug wala kanay permanente nga puloy-anan, busa maglatagaw ka na lang.”

¹³ Miingon si Cain sa GINOO, “Bug-at ra kaayo kana nga silot.

¹⁴ Giabog mo ako karon gikan niini nga yuta ug sa imong presensya. Wala na akoy permanente nga puloy-anan, busa maglatagaw na lang ako. Ug kon adunay makakita kanako sigurado nga patyon niya ako.”

¹⁵ Apan malipay ang GINOO kang Cain, “Dili kana mahitabo! Kay si bisan kinsa nga mopatay kanimo, balosan ko ug pito ka pilo.” Busa gibutangan sa GINOO ug ilhanan si Cain aron dili siya patyon ni bisan kinsa nga makakita kaniya.

¹⁶ Unya nagpahilayo si Cain gikan sa GINOO ug didto mipuyo sa yuta sa Nod[‡], sa sidlakang bahin sa Eden.

¹⁷ Unya, nakighilawas si Cain sa iyang asawa. Namabdos ang iyang asawa ug nanganak ug lalaki ug ginganlan nila kinig Enoc. Nagtukod si Cain ug usa ka lungsod ug ginganlan niya kinig Enoc sama sa ngalan sa iyang anak.

¹⁸ Unya nakabaton si Enoc ug anak nga lalaki ug ang iyang ngalan si Irad. Kini si Irad amahan ni Mehujael; si Mehujael amahan ni Metushael; ug si Metushael amahan ni Lamec.

¹⁹ Si Lamec adunay duha ka asawa nga mao sila si Ada ug Zila.

²⁰ Si Ada nanganak kang Jabal nga mao ang katigulangan niadtong mga tawo nga nagpuyo sa mga tolda ug nag-atiman ug mga kahayopan.

²¹ Adunay igsoon si Jabal nga lalaki nga ang ngalan si Jubal, nga mao ang katigulangan sa tanan nga nagtukod sa harpa ug plawta.

²² Si Zila nanganak usab ug lalaki nga ang ngalan si Tubal Cain. Kini si Tubal Cain tigbuhay sa tanang matang sa galamiton nga puthaw ug bronsi. Aduna siyay igsoon nga babaye nga si Naama.

²³ Usa niadto ka adlaw, miingon si Lamec sa iyang duha ka asawa, “Ada ug Zila, nga akong mga asawa, pamati kamo kanako.

[†] 4:7 magmalipayon ka: o gidawat ko ang imong halad. [‡] 4:16 Nod: posible nga ang buot ipasabot, naglatagaw.

Gipatay ko ang usa ka batan-ong lalaki tungod sa iyang pagdagmal kanako.

²⁴ Kon pito ka pilo ang balos alang sa tawo nga mopatay kang Cain, setentay syete ka pilo ang balos alang sa tawo nga mopatay kanako.”

²⁵ Nakighilawas si Adan kang Eba, ug nanganak si Eba ug lalaki. Miingon siya, “Gihatagan ako pag-usab sa Dios ug anak nga lalaki puli kang Abel nga gipatay ni Cain, busa nganlan ko siya ug Set§.”

²⁶ Si Set nakabaton usab ug anak nga iyang ginganlan ug Enos.

Sa panahon nga natawo si Enos, nagsugod ang mga tawo ug tawag sa ngalan sa GINOO*.

5

Ang mga Kaliwat ni Adan hangtod kang Noe

(1 Cron. 1:1-4)

¹ Mao kini ang gisulat nga istorya mahitungod sa mga kaliwat ni Adan.

Sa paghimo sa Dios sa tawo, gihimo niya kining sama kaniya.

² Gihimo niya ang lalaki ug babaye, ug gipanalanginan niya sila ug gitawag nga “tawo.”

³ Sa dihang nag-edad na si Adan ug 130 ka tuig, natawo ang iyang anak nga liwat gayod kaniya. Ginganlan niya kinig Set.

⁴ Human matawo si Set, nabuhi pa si Adan ug 800 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

⁵ Namatay siya sa edad nga 930.

⁶ Sa dihang nag-edad na si Set ug 105 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Enos.

⁷ Human matawo si Enos, nabuhi pa si Set ug 807 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

⁸ Namatay siya sa edad nga 912.

⁹ Sa dihang nag-edad na si Enos ug 90 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Kenan.

¹⁰ Human matawo si Kenan, nabuhi pa si Enos ug 815 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

¹¹ Namatay siya sa edad nga 905.

¹² Sa dihang nag-edad na si Kenan ug 70 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Mahalalel.

¹³ Human matawo si Mahalalel, nabuhi pa si Kenan ug 840 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

¹⁴ Namatay siya sa edad nga 910.

¹⁵ Sa dihang nag-edad na si Mahalalel ug 65 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Jared.

¹⁶ Human matawo si Jared, nabuhi pa si Mahalalel ug 830 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

¹⁷ Namatay siya sa edad nga 895.

¹⁸ Sa dihang nag-edad na si Jared ug 162 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Enoc.

¹⁹ Human matawo si Enoc, nabuhi pa si Jared ug 800 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

§ 4:25 Set: posible nga ang buot ipasabot, gihatag. * 4:26 GINOO: sa Hebreo, YHWH.

²⁰ Namatay siya sa edad nga 962.

²¹ Sa dihang nag-edad na si Enoc ug 65 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Metusela.

²²⁻²⁴ Human matawo si Metusela, nagkinabuhi pa si Enoc ug 300 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak. Nabuhi si Enoc nga adunay suod nga relasyon sa Dios, ug sa nag-edad na siya ug 365 ka tuig nahanaw siya, kay gikuha siya sa Dios.*

²⁵ Sa dihang nag-edad na si Metusela ug 187 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Lamec.

²⁶ Human matawo si Lamec, nabuhi pa si Metusela ug 782 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

²⁷ Namatay siya sa edad nga 969.

²⁸ Sa dihang nag-edad na si Lamec ug 182 ka tuig, natawo ang usa niya ka anak nga lalaki.

²⁹ Miingon siya, “Kining bataa makatabang kanato gikan sa atong labihan nga kahago tungod sa pagtunglo sa GINOO sa yuta, busa nganlan ko siya ug Noe†.”

³⁰ Human matawo si Noe, nabuhi pa si Lamec ug 595 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

³¹ Namatay siya sa edad nga 777.

³² Sa nakaabot na si Noe ug 500 ka tuig, natawo ang iyang mga anak nga lalaki nga sila si Sem, Ham, ug Jafet.

6

Ang Pagkadaotan sa mga Tawo

¹ Unya, midaghan ang mga tawo sa kalibotan, ug daghan silag mga anak nga babaye.

² Nakita sa mga anak sa Dios* nga maanyag ang mga babaye. Busa gipangasawa nila si bisan kinsa nga ilang nagustohan.

³ Unya miingon ang GINOO, “Dili ko tugotan nga mabuhi ang tawo† hangtod sa kahanngtoran tungod kay tawo lang sila. Busa sukad karon magkinabuhi na lang sila ug dili mosobra sa 120 ka tuig.”

⁴ Niadtong panahona, ug bisan sa misunod pa nga mga panahon, adunay mga Nefilim‡ sa kalibotan. Mga kaliwat sila sa mga anak sa Dios nga nakighilawas sa maanyag nga mga babaye. Gamhanan ug bantogan sila.

⁵ Nakita sa GINOO nga labihan kadaotan ang mga tawo sa kalibotan, ug kangil-ad ang anaa kanunay sa ilang mga huna-huna.

⁶ Naguol ang GINOO nga gibuhat niya ang tawo ug nasubo siya pag-ayo.

⁷ Busa miingon ang GINOO, “Laglagon ko ang tanang mga tawo nga akong gibuhat, apil ang tanang mga mananap sa yuta ug ang mga mananap nga galupad, kay naguol ako nga gibuhat ko sila.”

⁸ Apan adunay usa ka tawo nga nakapahimuot sa GINOO, siya mao si Noe.

Si Noe ug ang Lunop

⁹ Mao kini ang sugilanon mahitungod sa pamilya ni Noe.

* **5:22-24** kay gikuha siya sa Dios: bisan wala pa siya namatay. † **5:29** Noe: posible nga ang buot ipasabot, makatabang; o makapalig-on. ‡ **6:2** mga anak sa Dios: sa Hebreo, mga anak sa Elohim. Possible nga mga anak sa mga pangulo. † **6:3** mabuhi ang tawo: sa literal, magpabilin ang akong espiritu diha sa tawo. ‡ **6:4** Nefilim: dili klaro ang kahulogan niini. Sumala sa mga maalamon, posible nga mga higante sila.

Si Noe diosnon nga tawo. Siya lang ang nagkinabuhi nga matarong ug walay sala sa iyang henerasyon, ug suod ang iyang relasyon sa Dios.

¹⁰ Aduna siyay tulo ka anak nga lalaki nga sila si Sem, Ham, ug Jafet.

¹¹ Sa panan-aw sa Dios, daotan gayod ang mga tawo ug nalukop ang kalibotan sa ilang kadaotan.

¹² Nakita sa Dios nga daotan na gayod ang mga tawo sa kalibotan tungod kay labihan na gayod kangil-ad ang tanan nilang mga binuhatan.

¹³ Busa miingon siya kang Noe, “Laglagon ko ang tanang mga tawo. Kay tungod kanila, napuno sa kadaotan ang kalibotan. Laglagon ko sila uban niining kalibotana.

¹⁴ Busa Noe, pagbuhat ug arka gamit ang maayong klasi sa kahoy, ug buhati kini ug mga kuwarto. Unya pahiri ug alkitran ang sulod ug gawas sa arka.

¹⁵ Buhata ang arka nga adunay gitang-on nga 450 ka piye,[§] ang iyang gilapdon 75 ka piye, ug ang iyang gihabugon 45 ka piye.

¹⁶ Atopi ang arka, ug inigbutang mo sa dingding, pagbilin ug 18 ka pulgada nga gintang gikan sa atop. Himoang tulo ka andana ang arka, ug butangi ug pultahan sa kilid.

¹⁷ Palunopan ko ang kalibotan aron malaglag ang tanan nga adunay kinabuhi. Mamatay ang tanan nga anaa sa kalibotan.

¹⁸ Apan magbuhat ako ug kasabotan kanimo. Mosulod ka sa arka uban ang imong asawa ug ang imong mga anak uban sa ilang mga asawa.

¹⁹⁻²⁰ Pagpasulod usab ug tag-usa ka pares, lalaki ug babaye, sa matag matang sa mga mananap aron mabuhi sila uban kanimo. Moduol kanimo ang duha sa matag matang sa tanang mga mananap nga galupad, naglakaw, ug nagkamang.

²¹ Pagdala usab sa tanang matang sa pagkaon alang kaninyo ug alang usab sa mga mananap.”

²² Ug gituman ni Noe ang tanan nga gisugo sa Dios kaniya.

7

¹ Miingon ang GINOO kang Noe, “Sulod na sa arka uban sa imong tibuok nga pamilya, tungod kay sa tanang mga tawo niining henerasyon, ikaw ra ang nakita ko nga matarong.

² Pagdala ug pito ka pares sa matag matang sa hinlo* nga mananap, apan usa lang ka pares sa matag matang sa dili hinlo nga mananap.

³ Pagdala usab ug pito ka pares sa matag matang sa mananap nga galupad aron dili mawala kining matang sa mga mananap sa kalibotan.

⁴ Kay pito ka adlaw gikan karon, paulanan ko ang tibuok kalibotan sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii, aron papason gikan sa kalibotan ang tanan kong gibuhad nga adunay kinabuhi.”

⁵ Gituman ni Noe ang tanan nga gisugo sa GINOO kaniya.

⁶ Nag-edad si Noe ug 600 ka tuig sa dihang miabot ang lunop sa kalibotan.

⁷ Misulod siya sa arka uban ang iyang asawa ug mga anak uban ang ilang mga asawa aron dili sila mangamatay sa lunop.

⁸⁻⁹ Sumala sa gisugo sa Dios, gipasulod ni Noe sa arka ang matag pares sa tanang matang sa mananap nga hinlo ug dili hinlo nga miduol kaniya.

¹⁰ Ug paglabay sa pito ka adlaw, gilunopan ang kalibotan.

[§] 6:15 *piye*: sa English, one foot o 12 inches.

* 7:2 *hinlo*: ang buot ipasabot, *mahimo nga ihalad o kan-on*.

¹¹ Nag-edad niadto si Noe ug 600 ka tuig. Ug sa ika-17 nga adlaw sa ikaduha nga bulan, mibunok ang labihan gayod kakusog nga ulan ug miapaw ang tubig sa tanang tuboran.

¹² Nag-ulan sa kalibotan sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii.

¹³ Sa adlaw mismo nga nagsugod ang ulan, misulod sa arka si Noe ug ang iyang asawa uban sa tulo nila ka mga anak nga sila si Sem, Ham, ug Jafet, ug ang ilang mga asawa.

¹⁴ Kauban usab nila ang tanang matang sa mananap: ang naglakaw, nagkamang, ug galupad.

¹⁵⁻¹⁶ Sumala sa gisugo sa Dios kang Noe, gipasulod niya sa arka ang matag pares sa tanang matang sa mananap nga miduol kaniya. Pagkahuman, gisirad-an sa GINOO ang arka.

¹⁷⁻¹⁸ Nagpadayon pag-ulan sa kalibotan sulod sa 40 ka adlaw. Milawom ang tubig hangtod nga milutaw ang arka.

¹⁹ Milawom pa gayod ang tubig hangtod nga nalapawan ang tanang tag-as nga mga bukid,

²⁰ ug milapaw pa gayod ang tubig ug mga 20 ka piye gikan sa tumoy sa kinatas-ang bukid.

²¹ Busa nangamatay ang tanan nga adunay kinabuhi: mananap nga tig-panon sa ibabaw sa yuta, mga langgam, mga mananap, ug ang nagkamang sa yuta, ug ang tanang mga tawo.

²² Nangamatay ang tanang adunay gininhawa.

²³ Gilaglag sa Dios ang tanang mga tawo ug ang tanang mga mananap sa kalibotan. Si Noe lang ug ang iyang mga kauban sa sulod sa arka ang nahibiling buhi.

²⁴ Gilunopan ang kalibotan sulod sa 150 ka adlaw.

8

¹ Wala kalimti sa Dios si Noe ug ang tanan nga mga mananap nga kauban niya sulod sa arka. Busa gipahuyop niya ang hangin ibabaw sa kalibotan ug naghinay-hinay ug hubas ang tubig.

² Gisamponan niya ang mga tuboran ug gipaundang ang ulan.

³ Padayon nga mihubas ang tubig sulod sa 150 ka adlaw.

⁴ Ug sa ika-17 nga adlaw sa ikapito nga bulan, nahitungtong ang arka sa Bukid sa Ararat.

⁵ Padayon nga mihubas ang tubig. Ug sa unang adlaw sa ika-10 nga bulan, nakita na ang tumoy sa mga bukid.

⁶ Paglabay sa 40 pa gayod ka adlaw, giablihan ni Noe ang bintana sa arka

⁷ ug gibuhian ang usa ka uwak. Mibalik-balik ra ug lupad ang uwak hangtod nga mihubas ang tubig.

⁸ Unya gibuhian ni Noe ang usa ka salampati aron mahibaloan niya kon mihubas na ang tubig,

⁹ apan walay matugdonan ang salampati tungod kay nalukop pa sa tubig ang tibuok kalibotan. Busa mibalik ang salampati kang Noe ngadto sa arka. Gipatugdon ni Noe ang salampati sa iyang kamot ug gisulod kini pagbalik sa arka.

¹⁰ Gipalabay pa ni Noe ang pito ka adlaw ug unya gibuhian niya pag-usab ang salampati.

¹¹ Pagkakilom-kilom, mibalik ang salampati nga gatagag ug lunhawng dahon sa olibo. Busa nahibaloan ni Noe nga mihubas na ang tubig.

¹² Gipalabay pa ni Noe ang laing pito ka adlaw ug gibuhian niya pag-usab ang salampati, apan wala na kini mobalik.

¹³ Sa unang adlaw sa unang bulan, mihubas na gayod ang tubig. Nag-edad na si Noe ug 601 ka tuig. Giablihan ni Noe ang tabon sa arka ug nakita niya nga mala na ang yuta.

¹⁴ Sa ika-27 nga adlaw sa ikaduha nga bulan mala na gayod ang yuta sa tibuok kalibotan.

¹⁵ Unya miingon ang Dios kang Noe,

¹⁶ “Gawas na kamong tanan sa arka.

¹⁷ Ug pagawasa usab ang tanang mga mananap aron mosanay sila ug malukop nila ang tibuok kalibotan.”

¹⁸ Busa migawas si Noe uban sa iyang asawa, mga anak nga lalaki ug mga umagad.

¹⁹ Migawas usab ang tanang mga mananap: ang naglakaw, naglupad, ug nagkamang. Nanggawas sila sumala sa ilang matang.

²⁰ Nagbuhat si Noe ug halaran alang sa GINOO. Unya mikuha siya ug usa sa matag matang sa hinlo* nga mananap apil usab sa matag matang sa langgam nga hinlo ug gisunog niya kini sa halaran ingon nga halad sa GINOO.

²¹ Sa dihang napanimahoan sa GINOO ang kahumot niini, miingon siya sa iyang kaugalingon, “Dili ko na gayod tunglohon pag-usab ang yuta tungod sa binuhatan sa tawo. Bisan pa ug daotan siya sukad pa sa iyang pagkabata, dili ko na gayod laglagon pag-usab ang tanang adunay kinabuhi sama sa akong gibuhat.

²² Samtang anaa pa ang kalibotan, aduna kanunay panahon sa tingtanom ug ting-ani, adunay tingtugnaw ug ting-init, adunay tinghulaw ug ting-ulan, ug adunay adlaw ug gabii.”

9

Ang Kasabotan sa Dios kang Noe

¹ Unya, gipanalanginan sa Dios si Noe ug ang iyang mga anak ug giingnan, “Panganak kamo aron mosanay ug malukop ang kalibotan.

² Mahadlok kaninyo ang tanang mga mananap: ang naglakaw, ang naglupad, ang nagkamang, ug ang nagpuyo sa tubig. Gitugyan ko sila kaninyo.

³ Gihatag ko kaninyo ang mga mananap ingon nga inyong pagkaon, maingon nga gihatag ko kaninyo ang lunhawng mga tanom ingon nga pagkaon.

⁴ “Apan ayaw gayod ninyo kan-a ang karne sa mananap nga wala nakagawas ang dugo, tungod kay ang dugo simbolo sa kinabuhi.

⁵ “Paninglan ko gayod si bisan kinsa nga mopatay kaninyo, tawo man o mananap. Paninglan ko si bisan kinsa nga mopatay sa iyang isigka-tawo.

⁶ “Si bisan kinsa nga mopatay sa iyang isigka-tawo kinahanglan patyon usab sa iyang isigka-tawo.

Kay ang tawo gibuhat sa Dios nga sama kaniya.

⁷ Panganak kamo aron mosanay ug malukop ninyo ang kalibotan.”

⁸ Miingon pa gayod ang Dios kang Noe ug sa iyang mga anak,

⁹⁻¹¹ “Mao kini ang akong kasabotan kaninyo ug sa inyong mga kaliwat, ingon man sa tanang mga mananap nga migawas uban kaninyo gikan sa arka: Dili ko na gayod laglagon pag-usab ang tanang mga buhing binuhat pinaagi sa lunop. Ug wala na gayoy lunop nga mahitabo aron sa paglaglag sa kalibotan.

* **8:20** *hinlo*: ang buot ipasabot, *mahimo nga ihalad o kan-on*.

12-13 “Ug ingon nga ilhanan sa akong kasabotan kaninyo ug sa tanang matang sa mga mananap, ug sa tanan ninyong umaabot nga mga kaliwat, ibutang ko ang akong bangaw sa mga panganod.

14 Kon padag-omon ko ug magpakita ang bangaw diha sa kalangitan,

15 hinumdoman ko dayon ang akong kasabotan kaninyo ug sa tanang matang sa mga mananap, nga dili na gayod mahitabo pag-usab ang lunop nga molaglag sa tanang buhing binuhat.

16 Kon magpakita ang bangaw diha sa mga panganod, hinumdoman ko dayon ang akong walay kataposan nga kasabotan sa tanan nga adunay kinabuhi sa kalibotan.

17 “Ang bangaw mao ang ilhanan sa akong kasabotan sa tanan nga nagkinabuhi sa kalibotan.”

Ang mga Anak ni Noe

18 Mao kini ang mga anak ni Noe nga kauban niya sa arka: si Sem, si Ham, ug si Jafet. (Si Ham mao ang amahan ni Canaan.)

19 Kanila naggikan ang tanang mga tawo sa kalibotan.

20 Si Noe usa ka mag-uuma ug siya mao ang una nga nagtanom ug ubas.

21 Usa ka higayon niana, miinom siya ug bino, nahubog, ug natulog nga hubo sulod sa iyang tolda.

22 Unya, si Ham nga amahan ni Canaan misulod sa tolda, ug nakita niya nga hubo ang iyang amahan. Busa migawas siya ug gisuginlan niya ang duha niya ka igsoon.

23 Mikuha si Sem ug si Jafet ug panapton ug gibutang nila kini sa ilang abaga, unya milakaw sila nga paatras pasulod sa tolda ug gitabonan nila ang ilang amahan. Wala sila milingi ug wala nila makita ang pagkahubo sa ilang amahan.

24 Sa dihang nahuwasan na si Noe sa iyang kahubog, ug sa pagkahibalo niya sa gibuhat sa iyang kamanghoran nga anak,

25 miingon siya,

“Tinunglo ka Canaan!

Mahimo kang labing ubos nga ulipon sa imong mga igsoon.”

26 Ug miingon usab siya,

“Dalaygon ang GINOO, ang Dios ni Sem.

Hinaut pa nga mahimong ulipon ni Sem si Canaan.

27 Hinaut nga padaghanon sa Dios ang kayutaan ni Jafet, ug mahimong maayo ang panag-uban sa iyang mga kaliwat ug sa mga kaliwat ni Sem.

Hinaut nga mahimo usab niyang ulipon si Canaan.”

28 Nabuhi pa ug laing 350 ka tuig si Noe human sa lunop.

29 Namatay siya sa edad nga 950.

10

Ang Listahan sa mga Nasod

(1 Cron. 1:5-23)

1 Mao kini ang sugilanon mahitungod sa mga pamilya sa mga anak ni Noe nga sila si Sem, Ham, ug Jafet. Nangatawo ang ilang mga anak pagkahuman sa lunop.

Ang mga Kaliwat ni Jafet

2 Ang mga anak nga lalaki ni Jafet sila si Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshec, ug Tiras.

3 Si Gomer adunay mga anak nga sila si Askenaz, Rifat, ug Togarma.

⁴ Ang mga anak ni Javan sila si Elisha, Tarshish, Kitim, ug Dodanim*.

⁵ Mao kini sila ang mga kaliwat ni Jafet. Sila mao ang gigikanan sa mga tawo nga nagpuyo sa mga baybayon ug mga isla. Ang matag pamilya nila nagpuyo sa ilang kaugalingong dapit nga sakop sa ilang nasod, ug aduna silay kaugalingon nga pinulongan.

Ang mga Kaliwat ni Ham

⁶ Ang mga anak ni Ham sila si Cush, Mizraim†, Put, ug Canaan.

⁷ Si Cush adunay mga anak sila si Seba, Havila, Sabta, Raama, ug Sabteca. Ang mga anak ni Raama sila si Sheba ug si Dedan.

⁸ Adunay usa pa ka anak si Cush nga ginganlan ug Nimrod. Kini si Nimrod nahimong bantogan nga tawo sa kalibotan.

⁹ Bantogan siya nga mangangayam‡ atubangan sa GINOO, busa adunay panultihon nga nag-ingon, "Sama ikaw kang Nimrod nga bantogan nga mangangayam atubangan sa GINOO."

¹⁰ Ang una nga gingharian nga gidumalahan ni Nimrod mao ang Babilonia§, Erek, Acad, ug Calne. Kini silang tanan anaa sa yuta sa Shinar.

¹¹ Gikan niadto nga mga dapit miadto siya sa Asiria ug gitukod niya ang Nineve, Rehobot Ir, Cala,

¹² ug Resen nga anaa sa tunga-tunga sa Nineve ug sa bantogan nga lungsod sa Cala.

¹³ Si Mizraim mao ang katigulangan sa mga: Ludhanon, Anamnon, Lehabnon, Naftunon,

¹⁴ Patrusnon, Caslunon, ug sa mga Caftornon* nga mao ang kagikan sa mga Filistihanon.

¹⁵ Si Canaan mao ang amahan ni Sidon ug ni Het.† Si Sidon mao ang kamagulangan.

¹⁶ Si Canaan mao pud ang kagikan sa mga Jebusihanon, Amorihanon, Gergasihanon,

¹⁷ Hibihanon, Arkanhon, Sinhanon,

¹⁸ Arvadnon, Zemarnon, ug sa mga Hamatnon.

Unya, nagkatag ang mga Canaanhon.

¹⁹ Ang utlanan sa ilang kayutaan naggikan sa Sidon paingon sa Gerar hangtod sa Gaza, ug paingon sa Sodoma, Gomora, Adma, Zeboyim hangtod sa Lasha.

²⁰ Mao kini sila ang mga kaliwat ni Ham. Ang matag pamilya nila nagpuyo sa ilang kaugalingong dapit nga sakop sa ilang nasod, ug aduna silay kaugalingon nga pinulongan.

Ang mga Kaliwat ni Sem

²¹ Si Sem nga magulang ni Jafet mao ang kagikan sa tanang kaliwat ni Eber.

²² Ang mga anak ni Sem sila si Elam, Ashur, Arfaxad, Lud, ug Aram.

²³ Ang mga anak ni Aram sila si Uz, Hul, Geter, ug Mas.

²⁴ Si Arfaxad amahan ni Shela, ug si Shela amahan ni Eber.

²⁵ Adunay duha ka anak nga lalaki si Eber:

Ang usa ginganlag Peleg, tungod kay sa iyang panahon ang mga tawo sa kalibotan nabahin-bahin; ang ngalan sa iyang igsoon mao si Joktan.

²⁶ Si Joktan mao ang amahan nila ni Almodad, Shelef, Hazarmavet, Jera,

* **10:4** Dodanim: o Rodanim. † **10:6** Mizraim: o Ehipto. ‡ **10:9** O Bantogan siya mangilog sa mga lungsod. § **10:10** Babilonia: sa Hebreo, Babel. Posible nga ang buot ipasabot niini nga ngalan, "kalibog". * **10:14** Caftornon: o Cretenhon. † **10:15** Si Sidon mao ang kagikan sa mga Sidonhon.

²⁷ Hadoram, Uzal, Dikla,

²⁸ Obal, Abimael, Sheba,

²⁹ Ofir, Havila, ug Jobab. Silang tanan mga anak ni Joktan.

³⁰ Ang kayutaan nga ilang gipuy-an naggikan sa Mesha paingon sa Sefar, sa kabungtoran sa sidlakan.

³¹ Mao kadto sila ang mga kaliwat ni Sem. Ang matag pamilya nila nagpuyo sa ilang kaugalingong dapit nga sakop sa ilang nasod, ug aduna silay kaugalingon nga pinulongan.

³² Mao kadto ang mga kaliwat sa mga anak ni Noe, nga anaa sa nagkalain-laing mga nasod. Pinaagi kanila natukod ang mga nasod sa tibuok kalibotan pagkahuman sa lunop.

11

Ang Tore sa Babel

¹ Kaniadto, usa lang ang pinulongan sa tanang mga tawo sa tibuok kalibotan.

² Sa ilang pagbalhin-balhin gikan sa sidlakan, nakaabot sila sa usa ka patag nga dapit sa Shinar, ug didto sila namuyo.

³⁻⁴ Unya, miingon ang mga tawo, “Magtukod kita ug usa ka siyudad nga adunay tore nga sangko sa langit, aron mahimo kitang bantogan ug aron dili kita magkatibulaag sa tibuok kalibotan.” Busa nagbuhat sila ug mga tisa,* ug gibaga† nila kini ug maayo aron mogahi gayod. Tisa ang ilang gigamit imbis bato. Ug aspalto ang ilang gigamit ingon nga semento.

⁵ Unya, gitan-aw‡ sa GINOO ang pagtukod sa siyudad ug sa tore sa mga tawo.

⁶ Miingon ang GINOO, “Kini nga mga katawhan nagkahiusa ug usa ra ang ilang pinulongan. Ug kining ilang gibuhat sinugdanan pa lang sa ilang pagabuhaton. Sa dili madugay, mahimo na nila ang tanan nga gusto nilang buhaton.

⁷ Busa dali, manaog kita ug libogon nato sila pinaagi sa paghatag kanilag lain-lain nga pinulongan aron dili sila magkasinabtanay.”

⁸ Busa gipatibulaag sila sa GINOO sa tibuok kalibotan ug naundang ang ilang pagtukod sa siyudad.

⁹ Busa gitawag kining maong siyudad ug Babel§ kay didto gililugan sa GINOO ang sinulitihan sa mga tawo, ug gikan didto gipatibulaag niya sila sa tibuok kalibotan.

Ang mga Kaliwat ni Sem hangtod kang Abram

(1 Cron. 1:24-27)

¹⁰ Mao kini ang sugilanon mahitungod sa pamilya ni Sem.

Duha ka tuig human sa lunop, sa dihang nag-edad na si Sem ug 100 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Arfaxad.

¹¹ Human matawo si Arfaxad, nabuhi pa gayod si Sem ug 500 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

¹² Sa dihang nag-edad si Arfaxad ug 35 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Shela.

* **11:3-4 tisa:** sa English, “brick”. † **11:3-4 gibaga:** usa sa proseso sa paghimog tisa diin ibutang sa hudno ang hinulma. ‡ **11:5 gitan-aw:** sa literal, *nanaog sa pagtan-aw*. § **11:9 Babel:** o *Babilonia*. Mahimong nagkahulogan ug kalibog.

¹³ Human matawo si Shela, nabuhi pa gayod si Arfaxad ug 403 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

¹⁴ Sa dihang nag-edad si Shela ug 30 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Eber.

¹⁵ Human matawo si Eber, nabuhi pa si Shela ug 403 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

¹⁶ Sa dihang nag-edad si Eber ug 34 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Peleg.

¹⁷ Human matawo si Peleg, nabuhi pa si Eber ug 430 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

¹⁸ Sa dihang nag-edad na si Peleg ug 30 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Reu.

¹⁹ Human matawo si Reu, nabuhi pa si Peleg ug 209 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

²⁰ Sa dihang nag-edad na si Reu ug 32 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Serug.

²¹ Human matawo si Serug, nabuhi pa si Reu ug 207 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

²² Sa dihang nag-edad si Serug ug 30 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Nahor.

²³ Human matawo si Nahor, nabuhi pa si Serug ug 200 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

²⁴ Sa dihang nag-edad si Nahor ug 29 ka tuig, natawo ang iyang anak nga lalaki nga si Tera.

²⁵ Human matawo si Tera, nabuhi pa si Nahor ug 119 ka tuig ug nadugangan pa ang iyang mga anak.

²⁶ Sa nakaabot na si Tera sa edad nga 70, natawo ang iyang mga anak nga lalaki nga sila ni Abram, Nahor, ug Haran.

Ang mga Kaliwat ni Abram

²⁷ Mao kini ang sugilanon mahitungod sa pamilya ni Tera.

Si Tera amahan nila ni Abram, Nahor, ug Haran. Si Haran mao ang amahan ni Lot.

²⁸ Namatay si Haran didto sa Ur nga sakop sa pagdumala sa mga Kaldean-hon*, sa dapit mismo nga iyang natawhan. Namatay siya samtang buhi pa ang iyang amahan nga si Tera.

²⁹ Nangasawa si Abram kang Sarai, ug si Nahor nangasawa kang Milca. Si Milca ug ang iyang igsoon nga si Isca mga anak ni Haran.

³⁰ Si Sarai walay anak kay baog siya.

³¹ Mibiya si Tera sa Ur nga sakop sa pagdumala sa mga Kaldean-hon. Kauban niya ang iyang anak nga si Abram, ang iyang umagad nga si Sarai, ug ang iyang apo nga si Lot nga anak ni Haran. Paingon unta sila sa Canaan, apan pag-abot nila sa Haran namuyo na sila didto.

³² Ug didto namatay si Tera sa edad nga 205†.

12

Ang Pagtawag sa Dios kang Abram

* **11:28 Kaldean-hon:** mga katawhan nga nagpuyo kaniadto sa habagatang bahin sa Babilonia ug kadugayan nahimong Kaldean-hon ang tawag kanila. Mao usab sa bersikulo 31. † **11:32 205:** sa ubang nag-una nga mga teksto, 145.

¹ Unya, miingon ang GINOO kang Abram, “Biyai ang imong nasod, ang imong mga kaparyentehan, ug ang panimalay sa imong amahan, ug adto sa dapit nga ipakita ko kanimo.

² “Himuon ko ang imong mga kaliwat nga usa ka bantogan nga nasod. Panalanginan ka nako ug mahimong bantogan ang imong ngalan. Pinaagi kanimo, daghan ang makadawat sa panalangin.

³ Panalanginan ko ang nagpanalangin kanimo. Apan tunglohon ko ang gatunglo kanimo.

Pinaagi kanimo,

mapanalanginan ang tanang katawhan sa kalibotan.”

⁴⁻⁵ Busa mibiya si Abram sa Haran ug miadto sa Canaan, sumala sa giingon sa GINOO kaniya. Nag-edad niadto si Abram ug 75 ka tuig. Miuban kaniya ang iyang pag-umangkon nga si Lot. Gidala usab niya ang iyang asawa nga si Sarai ug ang tanan nilang mga kabtangan ug mga sulugoon nga natigom nila sa Haran.

⁶ Pag-abot nila sa Canaan, mipadayon sila hangtod nga nakaabot sila sa kahoy nga tugas* sa More didto sa Sekem. (Niadtong panahona didto pa nagpuyo ang mga Canaanhon.)

⁷ Unya nagpakita ang GINOO kang Abram ug miingon kaniya, “Ihatag ko sa imong mga kaliwat kining yutaa.” Busa nagbuhat si Abram ug halaran alang sa GINOO nga mipakita kaniya.

⁸ Gikan didto, mibalhin sila sa kabungtoran sa sidlakang bahin sa Betel, ug didto nagpatindog sila ug tolda, ang Betel anaa sa kasadpan ug ang Ai sa sidlakan. Nagbuhat usab didto si Abram ug halaran alang sa GINOO misimba sa GINOO.

⁹ Wala madugay namalhin na usab sila. Nagpadayon sila sa paglakaw paingon sa Negev.

Si Abram didto sa Ehipto

¹⁰ Unya, miabot ang dakong kagutom sa Canaan, busa miadto si Abram sa Ehipto aron didto lang una mopuyo.

¹¹ Sa nagkaduol na sila sa Ehipto, miingon si Abram sa iyang asawa, “Sarai, maanyag ka nga babaye.

¹² Kon makita ka sa mga Ehiptohanon moingon sila, ‘Iya kining asawa.’ Unya, patyon nila ako ug ikaw dili.

¹³ Busa ingna sila nga managsoon kita aron dili nila ako patyon ug hatagan nila akog maayong pagtagad tungod kanimo.”

¹⁴ Busa pag-abot nila sa Ehipto, nakita tuod sa mga Ehiptohanon nga labihan gayod kaanyag ni Sarai.

¹⁵ Ug sa dihang nakita siya sa mga opisyal sa Paraon, gisuginlan nila ang hari kon unsa siya katahom. Busa gidala si Sarai didto sa palasyo.

¹⁶ Tungod kang Sarai, maayo gayod ang pagtagad sa hari kang Abram ug gihatagan pa siya ug mga karnero, kanding, baka, laki ug bayeng asno, kamelyo, ug mga sulugoon nga lalaki ug babaye.

¹⁷ Apan gihatagan sa GINOO ug makalilisang nga sakit ang Paraon ug ang iyang mga sakop sa palasyo tungod kang Sarai.

¹⁸ Sa dihang nasayran sa Paraon ang hinungdan, gipatawag niya si Abram ug gipangutana, “Unsa kining gibuhay mo kanako? Nganong wala ka magsulti nga asawa mo diay siya?”

* **12:6** kahoy nga tugas: tingali balaan kini nga kahoy ngadto kanila.

¹⁹ Nganong miingon ka nga managsoon kamo? Gikuha ko hinuon siya aron mahimong asawa. Ania ang imong asawa, kuhaa siya ug panglakaw na kamo!”

²⁰ Unya gimandoan sa Paraon ang iyang mga tawo nga papahawaon sila. Busa gipabiya nila si Abram niadtong dapita uban sa iyang asawa, dala ang tanan niyang kabtangan.

13

Nagbulag si Abram ug si Lot

¹ Gikan sa Ehipto, miadto si Abram sa Negev uban sa iyang asawa dala ang tanan niyang kabtangan, ug uban gihapon si Lot.

² Adunahan na kaayo si Abram; daghan siyag mga hayop, pilak, ug bu-lawan.

³⁻⁴ Gikan sa Negev, nagbalhin-balhin sila hangtod nga nakabalik sila sa dapit tunga-tunga sa Betel ug Ai diin nagpatindog sila sa ilang tolda kaniadto, ug diin usab sila una nga nagbuhat ug halaran. Ug gisimba pag-usab ni Abram ang GINOO didto.

⁵ Si Lot nga mikuyog paglakaw kang Abram aduna usab siyay mga kahay-opan ug tolda.

⁶ Ug tungod kay daghan na ang ilang mga kahayopan ug uban pang mga kabtangan, dili sila mahimo nga mag-usa sa pagpuyo sa usa ka dapit. Ang sabsabanan dili paigo kanila.

⁷ Tungod niini, nagkaaway ang mga magbalantay sa ilang mga hayop. (Niadtong panahona ang mga Canaanhon ug mga Perisihanon nagpuyo pa usab niadtong dapita.)

⁸ Busa miingon si Abram kang Lot, “Kita ug ang atong mga tawo dili angay nga mag-away kay paryente kita.

⁹ Ang maayo niini, magbulag na lang kita tungod kay daghan pa man ang dapit nga mahimong balhinan. Pagpili kon asa nga bahin sa yuta ang imong gusto. Kon sa wala ka nga bahin, sa tuo ako; kon sa tuo ka nga bahin, sa wala ako.”

¹⁰ Mitan-aw si Lot sa palibot ug nakita niya nga abunda sa tubig ang Walog sa Jordan hangtod sa Zoar, sama sa tanaman sa GINOO* ug sa yuta sa Ehipto. (Sa panahon kini nga wala pa gilaglag sa GINOO ang Sodoma ug Gomora.)

¹¹ Busa gipili ni Lot ang tibuok nga Walog sa Jordan sa sidlakan. Sa mao nga paagi nagbulag sila ni Abram.

¹² Si Abram nagpabilin sa Canaan samtang si Lot didto mipuyo sa mga lungsod sa kapatagan. Nagpatindog si Lot sa iyang tolda duol sa Sodoma.

¹³ Ang mga tawo sa Sodoma labihan gayod kadaotan ug makasasala atubangan sa GINOO.

¹⁴ Sa dihang nakabiya na si Lot, miingon ang GINOO kang Abram, “Gikan diha sa imong gitindogan tan-awa pag-ayo ang imong palibot.

¹⁵ Ang tanan nga yuta nga maabot sa imong panan-aw ihatag ko kanimo ug sa imong mga kaliwat, ug mainyo kana hangtod sa kahangtoran.

¹⁶ Himuon ko ang imong mga kaliwat nga sama kadaghan sa abog. Ang abog dili maihap, busa ang imong mga kaliwat dili usab maihap.

¹⁷ Lakaw ug libota ang tibuok kayutaan kay ihatag ko kanang tanan kanimo.”

* **13:10** tanaman sa GINOO: o tanaman sa Eden.

¹⁸ Busa gibalhin ni Abram ang iyang tolda, ug didto siya mipuyo duol sa kahoy nga tugas[†] ni Mamre didto sa Hebron, ug nagbuhat siya didto ug halaran alang sa GINOO.

14

Giluwas ni Abram si Lot

¹ Niadtong panahona, si Amrafel nga hari sa Shinar, si Arioc nga hari sa Elasar, si Kedorlaomer nga hari sa Elam, ug si Tidal nga hari sa Goyim

² nakig-gira batok kang Bera nga hari sa Sodoma, kang Birsha nga hari sa Gomora, kang Shinab nga hari sa Adma, kang Shemeber nga hari sa Zeboyim, ug sa hari sa Bela nga gitawag usab ug Zoar.

³ Nagkahiusa kining lima ka mga hari uban ang ilang mga sundalo didto sa Walog sa Sidim nga gitawag karon ug Patay nga Dagat.*

⁴ Kini nga mga hari gisakop ni Kedorlaomer sulod sa 12 ka tuig, apan sa ika-13 nga tuig nagrebelde sila kaniya.

⁵ Ug sa ika-14 nga tuig, gipildi ni Kedorlaomer ug sa iyang mga kauban nga hari ang mga Refaimnon sa Ashtarot Karnaim, ang mga Zuzimnon sa Ham, ang mga Emhanon sa kapatagan sa Kiriataim,

⁶ ug ang mga Horihanon sa kabungtoran sa Seir hangtod sa El Paran nga duol sa kamingawan.

⁷ Gikan didto, mibalik sila ug nakaabot sa En Mishpat nga gitawag karon nga Kadesh. Ug giilog nila ang tanan nga kayutaan sa mga Amalekanhon ug sa mga Amorihanon nga nagpuyo sa Hazazon Tamar.

⁸ Unya, gitigom sa mga hari sa Sodoma, Gomora, Adma, Zeboyim, ug hari sa Bela nga si Zoar, ang ilang mga sundalo didto sa Walog sa Sidim

⁹ ug nakig-gira sila batok kang Kedorlaomer nga hari sa Elam, kang Tidal nga hari sa Goyim, kang Amrafel nga hari sa Shinar, ug kang Arioc nga hari sa Elasar. Silang upat ka hari batok sa lima ka hari.

¹⁰ Ang Walog sa Sidim adunay daghang mga bangag nga kuhaanan ug alkitran. Ug sa dihang nangikyas ang mga hari sa Sodoma ug sa Gomora uban sa ilang mga sundalo, nangahulog ang uban kanila sa mga bangag, ug ang uban nangikyas ngadto sa mga bukid.

¹¹⁻¹² Ang tanang kabtangan sa Sodoma ug Gomora apil ang ilang mga pagkaon gikuha sa ilang mga kaaway. Gibihag usab nila si Lot nga pag-umangkon ni Abram ug gikuha ang iyang mga kabtangan, kay didto man siya nagpuyo sa Sodoma niadtong panahona. Ug unya mibiya sila.

¹³ Adunay usa ka tawo nga nakaikyas ug misugilon kang Abram nga Hebreo bahin sa nahitabo. Si Abram didto niadtong panahona nagpuyo duol sa kahoy nga tugas ni Mamre nga Amorihanon. Kini si Mamre ug ang iyang mga igsoon nga si Eshcol ug si Aner mga kadapig ni Abram.

¹⁴ Pagkadungog ni Abram nga gibihag ang iyang pag-umangkon, gitigom dayon niya ang iyang 318 ka sinaligan nga mga tawo (nga natawo diha sa iyang panimalay), ug gigukod nila ang upat ka mga hari hangtod sa Dan.

¹⁵ Pagkagabii, gibahin ni Abram sa nagkalain-lain grupo ang iyang mga tawo. Gisulong nila ang ilang mga kaaway, ug napildi nila kini. Ang uban nga nakaikyas gigukod nila hangtod sa Hoba, sa amihan nga bahin sa Damasco.

¹⁶ Nabawi nila ang tanang mga kabtangan nga giilog sa mga kaaway. Nabawi usab nila si Lot ug ang iyang mga kabtangan apil ang mga babaye ug ang uban pa nga mga katawhan.

[†] **13:18** kahoy nga tugas: tan-awa usab ang Gen. 12:6.
nga dagat.

* **14:3** Patay nga Dagat: o labihan kaparat

Gipanalanginan ni Melquisedek si Abram

¹⁷ Sa pagpauli na ni Abram, human nila mapildi si Kedorlaomer ug ang iyang mga kauban nga hari, gitagbo siya sa hari sa Sodoma sa Walog sa Shaveh (nga gitawag usab ug Walog sa Hari).

¹⁸ Gitagbo usab siya ni Melquisedek nga hari sa Salem ug pari sa Labing Halangdong Dios. Nagdala si Melquisedek ug pagkaon ug ilimnon.[†]

¹⁹ Gipanalanginan niya si Abram nga nag-ingon:

“Hinaut pa nga panalanginan ka, Abram,
sa Labing Halangdong Dios
nga nagbuhat sa langit ug sa yuta.

²⁰ Dalaygon ang Labing Halangdong Dios

nga naghatag kanimo ug kadaogan batok sa imong mga kaaway!”

Unya gihatagan ni Abram si Melquisedek sa ikapulo nga bahin sa tanan nga iyang nakuha sa gubat.

²¹ Unya, miingon ang hari sa Sodoma kang Abram, “Imo na ang tanang kabtangan nga nabawi mo, apan iuli lang kanako ang tanan kong mga tawo.”

²² Apan mitubag si Abram, “Nanumpa ako atubangan sa GINOO, ang Labing Halangdong Dios nga mao ang nagbuhat sa langit ug sa yuta,

²³ nga dili gayod ako mokuha ug bisan unsa nga imong gipanag-iy, bisan tanod o higot sa sandalyas, aron dili ka makaingon nga ikaw ang nagpadato kanako.

²⁴ Wala akoy kuhaon alang sa akong kaugalingon. Ang nakaon lang sa akong mga tawo ang isipon ko nga akong bahin. Apan pakuhaa sa ilang bahin sila si Aner, Eshcol, ug Mamre nga miuban kanako.”

15

Ang Kasabotan sa GINOO kang Abram

¹ Human niadto, nakigsulti ang GINOO kang Abram pinaagi sa usa ka panan-awon. Miingon siya,

“Abram, ayaw kahadlok tungod
kay panalipdan ka nako
ug hatagan ug dako nga ganti.”

² Apan miingon si Abram, “O GINOONG Dios, unsay pulos sa imong iganti kanako kon hangtod karon wala pa akoy anak, ug ang mahimo kong manunod mao si Eliezer nga taga-Damasco?

³ Tungod kay wala mo ako hatagi ug anak, si Eliezer nga usa sa akong mga sulugoon mao ang manunod sa akong mga kabtangan.”

⁴ Miingon ang GINOO kaniya, “Dili si Eliezer ang manunod sa imong mga kabtangan kondili ang imo gayong kaugalingong anak.”

⁵ Unya gidala siya sa GINOO sa gawas ug giingnan, “Tan-awa ang mga bitoon sa langit; ihapa kon maihap mo. Sama usab niana kadaghan ang mahimo mong mga kaliwat.”

⁶ Mituo si Abram sa GINOO, ug tungod sa iyang pagtuo giisip siya nga matarong.*

⁷ Miingon pa gayod ang GINOO kang Abram, “Ako ang GINOO nga nagsugo kanimo sa pagbiya sa Ur nga sakop sa pagdumala sa mga Kaldeanhon[†] aron ihatag kanimo kining yutaa ug imong mapanag-iy.”

⁸ Apan miingon si Abram, “O GINOONG Dios, unsaon ko pagkahibalo nga maangkon ko kini?”

[†] **14:18** pagkaon ug ilimnon: sa literal, pan ug bino.

* **15:6** giisip siya nga matarong: o gipakamatarong siya sa GINOO. [†] **15:7** Mga katawhan nga nagpuyo kaniadto sa habagatang bahin sa Babilonia.

⁹ Mitubag ang GINOO, “Dad-i ako dinhi ug usa ka dumalagang baka, usa ka bayeng kanding, ug usa ka hamtong nga laking karnero, nga ang matag-usa tulo ka tuig ang kagulangan. Pagdala usab ug usa ka tukmo ug usa ka salampati.”

¹⁰ Busa gidala kining tanan ni Abram ngadto sa GINOO. Unya gipangtungang niya kini ug giplastar nga nag-atubangay ang isigka-pikas niini. Apan ang tukmo ug ang salampati wala niya tungaa.

¹¹ Mitugpa sa pinikas nga mga mananap ang mga langgam nga nag-pangdagit, apan giabog sila ni Abram.

¹² Sa dihang gasalop na ang adlaw, nahinanok pag-ayo si Abram ug adunay makalilisang nga kangitngit nga mitabon kaniya.

¹³ Unya miingon ang GINOO kang Abram, “Sa pagkatinuod, ang imong mga kaliwat mahimong mga dumuduong sa laing nasod. Mahimo silang mga ulipon didto ug daog-daogon sulod sa 400 ka tuig.

¹⁴ Apan silotan ko ang nasod nga moulipon kanila. Ug unya mobiya ang imong mga kaliwat gikan didto dala ang daghang kabtangan.

¹⁵ Apan ikaw Abram, hatagan ko ug taas nga kinabuhì; mamatay ka sa katigulangan nga adunay kalinaw.

¹⁶ Molabay una ang upat ka henerasyon ayha pa makabalik ang imong mga kaliwat dinhi, tungod kay dili pa igo ang pagpakasala sa mga Amori-hanon aron silotan sila ug papahawaon niini nga yuta.”

¹⁷ Sa dihang nakasalop na ang adlaw ug ngitngit na, kalit lang nga nakita ni Abram ang usa ka kolon nga gaaso ug sulo nga gasiga nga miagi taliwala sa pinikas nga mga mananap.

¹⁸ Niana gayod nga adlaw, nagbuhat ang GINOO ug kasabotan kang Abram. Miingon siya, “Ihatag ko sa imong mga kaliwat kining yutaa, gikan sa suba sa utlanan sa Ehipto paingon sa dako nga suba nga mao ang Eufates.

¹⁹ Kini nga yuta mao karon ang gipuy-an sa mga Kenihanon, Kenisihanon, Kadmonhon,

²⁰⁻²¹ Hitihanon, Perisihanon, Refaimnon, Amori-hanon, Canaanhon, Ger-gasi-hanon, ug mga Jebusi-hanon.”

16

Si Hagar ug si Ishmael

¹ Si Sarai nga asawa ni Abram dili makaanak. Aduna siyay sulugoon nga babayeng Ehiptohanon nga ginganlag Hagar.

² Miingon si Sarai kang Abram, “Wala man motugot ang GINOO nga makaanak ako, maayo pa tingali nga makighilawas ka sa akong sulugoon nga babaye kay basin pa ug makabaton ako ug anak pinaagi kaniya.”

Misugot si Abram sa giingon sa iyang asawa.

³ Busa gihatag ni Sarai si Hagar nga Ehiptohanon, kang Abram aron mahimong iyang asawa. (Nahitabo kini human nakapuyo si Abram sa Canaan ug napulo ka tuig.)

⁴ Wala madugay namabdos si Hagar.

Pagkahibalo ni Hagar nga mabdos siya, gibiay-biay niya si Sarai.

⁵ Tungod niini, miingon si Sarai kang Abram, “Gihatag ko si Hagar kanimo apan karon nga mabdos na siya, gibiay-biay na niya ako. Ikaw ang angay basolon niini! Ang GINOO na ang maghukom kon kinsa kanato ang sad-an.”

⁶ Mitubag si Abram, “Imo siyang sulugoon, busa buhata ang gusto mong buhaton kaniya.” Gikan niadto gilisod-lisod na ni Sarai si Hagar, busa milayas kini.

⁷ Nakita sa anghel sa GINOO si Hagar didto sa adunay tuboran sa kamin-gawan. Kini nga tuboran duol sa dalan paingon sa Shur.

⁸ Nangutana ang anghel kaniya, “Hagar, sulugoon ni Sarai, diin ka gikan ug asa ka paingon?”

Mitubag siya, “Milayas ako sa akong agalon nga si Sarai.”

⁹ Miingon ang anghel sa GINOO kaniya, “Balik sa imong agalon ug pagpau-bos kaniya.”

¹⁰ Unya miingon pa gayod ang anghel, “Padaghanon ko pag-ayo ang imong kaliwat, nga ang ilang gidaghanon dili maihap.”

¹¹ Ug miingon pag-usab ang anghel sa GINOO:

“Mabdos ka ug sa dili madugay manganak ka
ug usa ka batang lalaki.

Nganli siya ug Ishmael*,

kay gidungog sa GINOO ang imong pagpakitabang tungod sa imong pag-antos.

¹² Apan ang imong anak magkinabuhi nga sama sa usa ka ihalas nga asno.

Kontrahon niya ang tanan,

ug ang tanan mokontra kaniya.

Magpuyo siya nga walay kalinaw

ug mopahilayo siya sa iyang mga paryente.”

¹³ Gitawag ni Hagar ang GINOO nga nakigsulti kaniya ug “Dios nga Nakakita,” kay miingon siya, “Nakita ko ba gayod ang Dios nga nakakita kanako?”

¹⁴ Mao kana nga ang tuboran nga anaa sa tunga-tunga sa Kadesh ug Bered gitawag ug Beer Lahai Roi.†

¹⁵ Mibalik si Hagar kang Sarai ug nanganak siya ug batang lalaki. Gingan-lan ni Abram ang bata ug Ishmael.

¹⁶ Nag-edad si Abram ug 86 ka tuig sa dihang gipanganak ni Hagar si Ishmael.

17

Ang Pagtuli Ilhanan sa Kasabotan

¹ Sa dihang nag-edad si Abram ug 99 ka tuig, nagpakita ang GINOO kaniya ug miingon, “Ako ang Dios nga Makagagahom. Pagmatinumanon kanunay kanako ug pagkinabuhi nga matarong.

² Tumanon ko ang akong kasabotan kanimo: padaghanon ko gayod ang imong mga kaliwat.”

³ Pagkadungog niadtong ni Abram, mihapa siya. Miingon ang Dios kaniya,

⁴ “Mao kini ang akong kasabotan kanimo: Mahimo kang amahan sa daghang mga nasod.

⁵ Sukad karon dili na Abram ang ingalan kanimo kondili Abraham* na, tungod kay himuon ka nako nga amahan sa daghang mga nasod.

⁶ Padaghanon ko pag-ayo ang imong mga kaliwat ug maggikan kanila ang mga nasod, ug ang uban kanila mahimong mga hari.

⁷ “Tumanon ko ang akong kasabotan kanimo ug sa imong mga kaliwat sa umaabot nga mga henerasyon, nga padayon ako nga mahimong inyong Dios. Kini nga kasabotan magpadayon hangtod sa kahangtoran.

* **16:11** Ishmael: ang buot ipasabot, *namati ang Dios*. † **16:14** Beer Lahai Roi: ang buot ipasabot,

Atabay sa buhi nga Dios nga nakakita kanako. * **17:5** Abraham: posible nga ang buot ipasabot, *amahan sa daghan*.

⁸ Mga langyaw pa kamo karon sa yuta sa Canaan. Apan ihatag ko kining tibuk nga yuta kanimo ug sa imong mga kaliwat. Mainyo na kini hangtod sa kahangtoran, ug ako padayon nga mahimong inyong Dios.”

⁹ Midugang pag-ingon ang Dios kang Abraham, “Ug ikaw, kinahanglan tumanon nimo ug sa imong mga kaliwat ang akong kasabotan kanimo.

¹⁰ Ug bahin nianang kasabotan: Kinahanglan tulion ninyo ang tanan ninyong mga lalaki.

¹¹ Kini ang mahimong ilhanan sa akong kasabotan kaninyo.

¹²⁻¹³ Sukad karon hangtod sa umaabot nga henerasyon, kinahanglan tulion ninyo ang matag batang lalaki nga nag-edad ug walo ka adlaw. Tulion usab ninyo ang mga ulipong lalaki nga natawo sa inyong panimalay apil ang mga ulipon nga inyong gipalit gikan sa mga langyaw. Kana nga ilhanan sa inyong lawas magpamatuod nga ang akong kasabotan kaninyo magpadayon hangtod sa kahangtoran.

¹⁴ Si bisan kinsa nga wala matuli kinahanglan nga dili na ninyo isipon nga usa sa inyong katawhan, tungod kay gipakawalay-bili niya ang akong kasabotan.”

¹⁵ Miingon pa gayod ang Dios kang Abraham, “Bahin sa imong asawa nga si Sarai, ayaw na siya tawaga ug Sarai, kay sukad karon Sara[†] na ang iyang ngalan.

¹⁶ Panalanginan ko siya ug hatagan ka nako ug anak pinaagi kaniya. Mahimo siyang inahan sa daghang mga nasod, ug ang uban niya nga mga kaliwat mahimong hari.”

¹⁷ Mihapa si Abraham, apan mikatawa siya sa iyang nadungog. Miingon siya sa iyang kaugalingon, “Makaanak pa kaha ako nga 100 na man ang akong edad? Ug si Sara, makaanak pa kaha sa edad nga 90 ka tuig?”

¹⁸ Unya miingon siya sa Dios, “Hinaut nga ang akong anak nga si Ishmael ang hatagan mo sa panalangin.”

¹⁹ Mitubag ang Dios, “Dili. Ang imong asawa nga si Sara manganak ug lalaki ug nganlan mo siya ug Isaac[‡]. Padayonon ko diha kaniya ang akong kasabotan kanimo, ug magpadayon kini nga kasabotan ngadto sa iyang mga kaliwat hangtod sa kahangtoran.

²⁰ Nadungog ko ang imong hangyo bahin kang Ishmael. Panalanginan ko siya ug hatagan ug daghang mga kaliwat. Mahimo siyang amahan sa 12 ka mga pangulo, ug ang iyang mga kaliwat mahimong bantogan nga katawhan[§].

²¹ Apan kang Isaac ko lang tumanon ang akong kasabotan kanimo. Manganak si Sara kang Isaac sa sama usab niini nga panahon sa sunod nga tuig.”

²² Mibiya ang Dios pagkahuman siya makigsulti kang Abraham.

²³ Niadto gayong adlaw, gituman ni Abraham ang gisugo kaniya sa Dios. Gituli niya ang iyang anak nga si Ishmael ug ang tanang mga lalaki sa iyang panimalay: ang mga ulipon nga natawo sa iyang panimalay ug ang mga ulipon nga iyang gipalit.

²⁴ Nag-edad si Abraham ug 99 ka tuig sa dihang gituli siya,

²⁵ ug si Ishmael nag-edad usab ug 13 ka tuig.

²⁶⁻²⁷ Niadto gayod mismo nga adlaw nga nagsugo ang Dios nga ang tanang mga lalaki kinahanglan matuli, nagpatuli si Abraham ug si Ishmael, apil ang tanang mga ulipon ni Abraham nga natawo sa iyang panimalay ug ang mga ulipon nga iyang gipalit gikan sa mga langyaw.

[†] 17:15 Sara: ang buot ipasabot, *prinsesa*.

[‡] 17:19 Isaac: ang buot ipasabot, *mikatawa siya*.

[§] 17:20 katawhan: o nasod.

18

Ang Tulo ka Bisita ni Abraham

¹ Nagpakita ang GINOO kang Abraham sa dihang didto pa siya nagpuyo duol sa kahoy nga tugas ni Mamre. Init kadto nga adlaw, ug si Abraham naglingkod-lingkod didto sa pultahan sa iyang tolda.

² Samtang naglantaw-lantaw siya, aduna siyay nakitang tulo ka lalaki nga nagtindog sa anahan. Midagan dayon siya sa pagtagbo kanila. Miyukbo siya agig pagtahod kanila.

³ Ug miingon, “Ginoo*, kon mahimo, hapit una sa amo.

⁴ Magpakuha ako ug tubig aron makapanghugas kamo sa inyong mga tiil ug unya makapahulay ilalom niining kahoy.

⁵ Mokuha usab ako ug pagkaon alang kaninyo aron adunay kusog kamo sa inyong paglakaw. Ikalipay ko ang pag-alagad kaninyo samtang ania kamo uban kanamo.”

Ug mitubag sila, “Sige, buhata ang imong gisulti.”

⁶ Busa nagdali-dali si Abraham ug sulod sa tolda ug miingon kang Sara, “Pagdali, pagkuha ug usa ka sako sa maayong klasi sa harina ug pagluto ug pan.”

⁷ Midagan usab si Abraham ngadto sa iyang mga baka ug nagpili ug tambok nga nati. Gipadali niya kinig paihaw ug paluto sa iyang sulugoon.

⁸ Unya gidala niya kini ngadto sa iyang mga bisita, uban sa keso ug gatas. Ug samtang nangaon ang iyang mga bisita ilalom sa kahoy, didto usab si Abraham sa ilang duol nga andam sa pag-alagad kanila.

⁹ Unya, nangutana ang mga bisita kang Abraham, “Hain si Sara nga imong asawa?”

Mitubag siya, “Tua sa sulod sa tolda.”

¹⁰ Ang usa sa mga bisita miingon, “Ipaniguro ko nga mobalik ako dinhi sa sunod nga tuig, sa sama gihapon nga panahon, ug ang imong asawa nga si Sara aduna nay anak nga lalaki.”

Naminaw diay si Sara didto sa entrada sa tolda sa likod ni Abraham.

¹¹ (Tigulang na silang duha ni Abraham ug miundang na gani ang binulan ni Sara.)

¹² Mikatawa si Sara sa iyang kaugalingon nga nag-ingon, “Sa akong katigulangan ganahan pa ba kaha ako makigdulog sa akong bana nga tigulang na usab aron makaanak kami?”

¹³ Unya nangutana ang GINOO kang Abraham, “Nganong mikatawa si Sara ug miingon, ‘Makaanak pa ba ako nga tigulang na man ako?’

¹⁴ Aduna bay butang nga dili mahimo sa GINOO? Sumala sa giingon ko, mobalik ako dinhi sa sunod nga tuig sa sama gihapon nga panahon, ug si Sara aduna nay anak nga lalaki.”

¹⁵ Nahadlok si Sara, busa namakak siya. Miingon siya, “Wala ko mokatawa!”

Apan miingon ang GINOO, “Mikatawa ka gayod.”

Nagpakiluoy si Abraham alang sa Lungsod sa Sodoma

¹⁶ Pagkahuman, milakaw ang tulo ka lalaki. Gihatod sila ni Abraham hangtod sa usa ka dapit diin makita nila sa ubos ang lungsod sa Sodoma.

¹⁷ Miingon ang GINOO, “Dili ko itago kang Abraham ang akong pagabuha-ton.

* 18:3 *Ginoo*: ang buot ipasabot, *Sir*.

¹⁸ Sigurado gayod nga ang iyang mga kaliwat mahimong dako ug gamhanan nga nasod sa umaabot, ug pinaagi kaniya, mapanalanginan ang tanang mga nasod sa kalibotan.

¹⁹ Gipili ko siya aron iyang mandoan ang iyang mga kaanakan ug mga kaliwat nga motuman sa akong mga sugo pinaagi sa pagbuhat sa husto ug matarong. Ug pinaagi niana, matuman ang akong gisaad kaniya."

²⁰ Unya miingon ang GINOO kang Abraham, "Daghan na ang mga reklamo bahin sa Sodoma ug Gomora, kay labihan na gayod kadaotan ang maong mga dapit.

²¹ Busa moadto ako didto aron pagsusi kon tinuod ba o dili kini nga mga reklamo."

²² Milakaw ang duha ka lalaki paingon sa Sodoma, apan nagpabilin ang GINOO uban kang Abraham.[†]

²³ Miduol si Abraham sa GINOO ug nangutana, "Laglagon mo ba ang mga matarong uban sa mga daotan?"

²⁴ Kon pananglit adunay 50 ka tawong matarong niana nga lungsod, laglagon mo ba ang tibuok nga lungsod? Dili mo ba kaluy-an ang lungsod tungod ug alang sa 50 ka mga tawong matarong?"

²⁵ Imposible nga laglagon mo ang mga matarong uban sa mga daotan. Dili mahimo nga managsama ra ang pagtagad mo kanila. Ikaw ang naghukom sa tibuok kalibotan, dili ba nga angay lang nga buhaton mo kon unsa ang husto?"

²⁶ Mitubag ang GINOO, "Kon aduna akoy makitang 50 ka tawong matarong sa Sodoma, dili ko laglagon ang tibuok nga lungsod tungod ug alang kanila."

²⁷ Miingon pag-usab si Abraham, "O Ginoo, pasayloa ako nga mangahas sa pagpakigsulti kanimo. Tawo lang ako, ug wala akoy katungod sa pagsulti niini kanimo.

²⁸ Kon pananglit adunay 45 ka tawong matarong, laglagon mo ba ang tibuok nga lungsod tungod kay kulang kini ug lima?"

Mitubag ang GINOO, "Kon aduna akoy makitang 45 ka tawong matarong, dili ko laglagon ang lungsod."

²⁹ Midugang pag-ingon si Abraham, "Kon pananglit 40 lang ang matarong?"

Mitubag ang GINOO, "Dili ko laglagon ang lungsod tungod ug alang sa 40 ka tawong matarong."

³⁰ Miingon pag-usab si Abraham, "Ayaw kasuko kanako, Ginoo, kay mangutana pa ako. Kon pananglit adunay 30 lang ka tawong matarong?"

Mitubag ang GINOO, "Dili ko gihapon laglagon ang lungsod kon aduna akoy makitang 30 ka tawong matarong."

³¹ Miingon pa gayod si Abraham, "Ginoo, pasayloa ako sa akong pagpangahas sa pagpadayon nga makigsulti kanimo. Kon pananglit adunay 20 lang ka tawong matarong?"

Mitubag ang GINOO, "Dili ko gihapon laglagon ang lungsod tungod ug alang sa 20 ka tawong matarong."

³² Miingon pa gayod pag-usab si Abraham, "Ginoo, ayaw kasuko; kataposan ko na lang gayod kini nga pangutana. Kon pananglit 10 lang ang imong makita nga matarong?"

Mitubag ang GINOO, "Dili ko gihapon laglagon ang lungsod tungod ug alang sa 10 ka tawong matarong."

³³ Pagkahuman niyag pakigsulti kang Abraham, mibiya ang GINOO ug si Abraham mipauli sa ila.

[†] **18:22** Sa ubang hubad, *nagpabiling nagtindog si Abraham atubangan sa GINOO.*

19

Ang Paglaglag sa Sodoma ug Gomora

¹ Kilom-kilom na sa dihang miabot kadtong duha ka anghel sa Sodoma. Naglingkod niadto si Lot sa pultahan sa lungsod. Pagkakita ni Lot kanila, mitundog siya sa pagtagbo kanila. Unya miyukbo siya agig pagtahod kanila ug miingon,

² “Kon mahimo, hapit una kamo sa akong balay. Makapanghimasa kamo didto ug adto kamo matulog karong gabii. Ug ugma sayo kamo nga makapadayon sa inyong paglakaw.”

Apan mitubag sila, “Ayaw na lang, adto na lang kami matulog sa plasa karong gabii.”

³ Apan gipugos gayod sila ni Lot, busa miuban na lang sila sa iyang balay. Gaandam si Lot ug daghang pagkaon ug ilimnon. Nagpaluto usab siya ug pan nga wala walay patubo, ug nangaon sila.

⁴ Sa nangandam na sila sa pagpanghigda, nangabot ang mga batan-on ug tigulang nga mga lalaki sa Sodoma gikan sa tanang dapit sa lungsod, ug gilibotan nila ang balay ni Lot.

⁵ Misinggit sila ngadto kang Lot, “Hain na ang imong mga bisitang lalaki nga miabot karong gabii? Pagawasa sila dinhi kay gusto kaming makighilawas kanila.”

⁶ Migawas si Lot aron atubangon sila, ug gisirhan niya ang pultahan human siya makagawas.

⁷ Miingon siya kanila, “Mga higala, naghangyo ako nga dili ninyo buhaton kanang gihuna-huna ninyo nga daotan.

⁸ Aduna akoy duha ka anak nga dalaga. Ihatag ko sila kaninyo ug buhata ang gusto ninyong buhaton ngadto kanila. Apan ayaw lang ninyo hilabti kining duha ka tawo, kay mga bisita ko sila ug angay ko silang panalipdan.”

⁹ Apan miingon ang mga tawo, “Dumuduong ka lang dinhi! Si kinsa ka nga motudlo kanamo sa angay namong buhaton? Pahawa diha! Basin mas labaw pa kadaotan ang among buhaton diha kanimo kay kanila.” Unya gituklod nila si Lot. Moduol unta sila sa pultahan aron sa pagguba niini,

¹⁰ apan giablihan kini sa duha ka anghel nga didto sa sulod ug gibira si Lot, ug gisira ang pultahan.

¹¹ Unya gibutahan nila ang mga tawo sa gawas aron dili na sila makatultol sa pultahan.

¹² Miingon ang duha ka anghel kang Lot, “Kon aduna ka pay mga anak o mga umagad nga lalaki o mga kaparyentehan dinhi sa lungsod, ipahilayo silang tanan niining dapita,

¹³ kay laglagon namo kining lungsora. Nadungog sa GINOO ang daghang mga reklamo batok sa labihan kadaotan nga mga tawo niining dapita. Busa gipadala niya kami aron sa paglaglag niini.”

¹⁴ Unya giadtoan ni Lot ang iyang mga umagaron* nga lalaki ug giingnan, “Pagdali, biya kamo dinhi kay laglagon sa GINOO kining lungsora.” Apan wala sila motuo kay abi nila ug nagtiaw-tiaw lang si Lot.

¹⁵ Sa dihang mibanag-banag na, gipadali-dali sa mga anghel si Lot sa pagbiya sa lungsod. Miingon sila, “Pagdali! Dad-a ang imong asawa ug duha ka anak nga babaye nga ania dinhi ug biya kamo dayon, kay basig maapil kamo sa paglaglag niining lungsod.”

¹⁶ Apan naglangay-langay pa si Lot. Busa tungod kay naluoy ang GINOO kanila, gikuptan sa mga anghel ang ilang mga kamot ug gidala sila gawas sa lungsod.

* **19:14** mga umagaron: o mga umagad.

¹⁷ Sa dihang didto na sila sa gawas, miingon ang usa kanila,[†] “Panagan kamo! Ayaw gayod kamo paglingi o paghunong sa bisan asa nga bahin niining kapatagan. Panagan kamo sa bukid aron dili kamo mamatay.”

¹⁸ Apan mitubag si Lot, “Ginoo[‡], ayaw na ako padagana sa bukid.

¹⁹ Gikaloy-an mo ako ug gipakita mo ang imong kaayo kanako pinaagi sa pagluwas sa akong kinabuhi. Apan layo kaayo kadtong bukid; basig maapsan ako sa katalagman ug mamatay ako sa dili pa makaabot didto.

²⁰ Anaay gamay nga lungsod sa unahan. Duol ra kana; mahimo ba akong modagan diha aron makaikyas ug maluwas ang akong kinabuhi?”

²¹ Mitubag ang anghel kaniya, “Mosugot ako sa imong hangyo; dili ko laglagon kanang lungsora.

²² Sige, panagan na kamo didto, kay dili ko mahimo ang angay kong buhaton hangtod nga dili pa kamo makaabot didto.” (Gitawag ang maong lungsod nga Zoar[§].)

²³ Hayag na sa dihang nakaabot sila si Lot sa Zoar.

²⁴ Unya gipaulanan sa GINOO ug nagdilaab nga asupre ang Sodoma ug Gomora.

²⁵ Gilaglag sa GINOO ang duha ka lungsod ug ang tibuok kapatagan. Nangamatay ang tanang nagpuyo didto apil ang tanang tanom.

²⁶ Milingi ang asawa ni Lot, ug nahimo siyang haligi nga asin.

²⁷ Sayo pa kaayo nianang pagkasunod adlaw, miadto si Abraham sa dapit diin nakigsulti siya sa GINOO.

²⁸ Milantaw siya sa Sodoma ug Gomora ug sa tibuok nga kapatagan. Nakita niya ang aso nga miulbo gikan sa yuta, sama sa aso nga naggikan sa usa ka dako nga hurnohan.

²⁹ Gihinumdoman sa Dios si Abraham, kay sa dihang gilaglag niya ang mga lungsod sa kapatagan diin nagpuyo si Lot, gipaikyas una niya kini aron dili maapil.

Si Lot ug ang iyang mga Anak nga Babaye

³⁰ Nahadlok si Lot nga mopuyo sa Zoar; busa mibalhin siya sa bukid uban sa iyang duha ka anak nga dalaga ug didto nagpuyo sa langub.

³¹ Usa niana ka adlaw, miingon ang magulang nga anak ngadto sa iyang manghod, “Tigulang na ang atong amahan ug wala gayoy lalaki dinhi nga mangasawa kanato aron makabaton kitag anak sama sa ginahimo bisan diin.

³² Maayo pag paimnon nato ang atong amahan ug bino hangtod nga mahubog, unya makighilawas kita kaniya aron nga makabaton kitag anak pinaagi kaniya.”

³³ Busa niadtong gabhiona, gihubog nila ang ilang amahan. Unya nakighilawas ang magulang nga anak sa iyang amahan. Tungod sa sobra nga kahubog ni Lot wala gayod siya makahibalo kon unsa ang nahitabo.

³⁴ Pagkasunod nga adlaw, miingon ang magulang sa iyang manghod, “Nakighilawas ako sa atong amahan kagabii. Karong gabii, paimnon na usab nato siya ug bino hangtod nga mahubog siya, ug ikaw na usab ang makighilawas kaniya aron makabaton kitang duha ug anak pinaagi kaniya.”

³⁵ Busa gihubog na usab nila ang ilang amahan nianang pagkagabii, ug ang manghod na usab ang nakighilawas kaniya. Sa labihan niya nga kahubog wala gihapon makahibalo si Lot kon unsa ang nahitabo.

[†] 19:17 ang usa kanila: sa Hebreo, ang Ginoo. [‡] 19:18 Ginoo: o Sir. [§] 19:22 Zoar: ang buot ipasabot, gamay.

³⁶ Niining paagiha, namabdos ang duha ka anak ni Lot pinaagi mismo kaniya.

³⁷ Nanganak ang magulang ug lalaki ug ginganlan niya kinig Moab*. Siya ang kagikan sa katawhan nga mga Moabihanon karon.

³⁸ Nanganak usab ug lalaki ang manghod ug ginganlan niya kinig Ben Ami†. Siya ang kagikan sa katawhan nga mga Amonihanon karon.

20

Si Abraham ug si Abimelec

¹ Mibiya sila si Abraham sa Mamre ug miadto sa Negev. Mipuyo sila sa tunga-tunga sa Kadesh ug Shur ug unya mibalhin sila sa Gerar.

² Samtang didto sila, gipaila ni Abraham si Sara sa mga tawo ingon nga iyang igsoon. Busa gipakuha ni Abimelec nga hari sa Gerar si Sara.

³ Usa ka gabii, nagpakita ang Dios kang Abimelec pinaagi sa usa ka damgo. Miingon siya, “Mamatay ka, kay ang babaye nga imong gikuha adunay bana.”

⁴ Apan tungod kay wala pa mahilabti ni Abimelec si Sara, miingon siya, “Ginoo, patyon mo ba diay ang mga tawong inosente? Wala akoy sala.

⁵ Miingon si Abraham nga igsoon niya si Sara ug si Sara miingon usab nga igsoon niya si Abraham. Inosente gayod ako niining mga butanga, busa nagtuo ako nga dili daotan ang akong gibuhat.”

⁶ Mitubag ang Dios, “Oo, nasayod ako nga wala kay daotang tinguha, busa wala ako motugot nga mahilabtan mo siya aron dili ka makasala kanako.

⁷ Apan kinahanglan ibalik mo siya sa iyang bana tungod kay ang iyang bana usa ka propeta, ug ampoan ka niya aron dili ka mamatay. Apan kon dili mo siya ibalik, pasidan-an ka nako nga daan nga mamatay ka gayod apil ang tanan mong mga katawhan.”

⁸ Sayo pa kaayo pagkasunod adlaw, gipatawag ni Abimelec ang tanan niyang mga opisyal ug gisuginlan mahitungod sa iyang damgo. Nahadlok sila pag-ayo.

⁹ Unya gipatawag ni Abimelec si Abraham ug gipangutana, “Unsa kining gibuhat mo kanamo? Unsay akong sala kanimo nga gibutang mo man kanako ug sa tibuok kong gingharian kining labihan kadako nga sala? Dili maayo ang imong gibuhat.

¹⁰ Nganong gibuhat mo man kini?”

¹¹ Mitubag si Abraham, “Abi ko ug wala na gayoy nagtahod sa Dios niining dapita, ug nakahuna-huna ang mga basin ug patyon ninyo ako aron makuha ninyo ang akong asawa.

¹² Tinuod man pud nga managsoon kami, apan sa amahan lang ug dili sa inahan, ug gipangasawa ko siya.

¹³ Sa dihang giingnan ako sa Dios nga mobiya sa panimalay sa akong amahan, gisultihan ko si Sara nga ipaila ako nga iyang igsoon bisan asa kami paingon. Niining paagiha mapakita niya ang iyang paghigugma kanako.”

¹⁴ Gibalik ni Abimelec si Sara kang Abraham, ug gihatagan pa niya si Abraham ug mga karnero, baka, ug mga ulipon nga babaye ug lalaki.

¹⁵ Unya miingon siya kang Abraham, “Tan-awa! Ania ang akong yuta. Pagpili kamo ug dapit nga gusto ninyong puy-an.”

* **19:37** *Moab*: posible nga ang buot ipasabot, *gikan sa akong amahan*. † **19:38** *Ben Ami*: ang buot ipasabot, *anak sa duol ko nga paryente*.

¹⁶ Miingon usab siya kang Sara, “Hatagan ko ang imong igsoon ug 1,000 pi-rasong pilak aron pagmatuod sa tanan ninyong kauban nga wala ka nako mahilabti ug nga wala ka nakahimo ug daotan.”

¹⁷⁻¹⁸ Tungod sa pagkuha ni Abimelec kang Sara, gihimo sa GINOO nga baog ang tanang mga babaye sa panimalay ni Abimelec. Busa nag-ampo si Abraham sa Dios, ug giayo sa Dios ang asawa ni Abimelec ug ang iyang mga ulipon nga babaye aron makaanak sila. Giayo usab sa Dios si Abimelec sa samang balatian.

21

Ang Pagkatawo ni Isaac

¹ Unya, gihinumdoman sa GINOO si Sara sumala sa iyang gisaad.

² Namabdos si Sara ug nanganak ug lalaki bisan tigulang na si Abraham. Natawo ang bata sa panahon gayod nga gitakda sa Dios.

³ Ginganlan ni Abraham ang bata nga gipanganak ni Sara, ug Isaac.

⁴ Sa dihang walo na ka adlaw ang bata, gituli siya ni Abraham sumala sa gisugo sa Dios kaniya.

⁵ Nag-edad si Abraham ug 100 ka tuig sa dihang natawo si Isaac.

⁶ Miingon si Sara, “Gipakatawa ako sa Dios sa kalipay, ug si bisan kinsa nga makadungog mahitungod niining nahitabo kanako mokatawa usab sama kanako.

⁷ Kinsay makasulti kang Abraham nga makapasuso pa ako ug bata? Apan nakaanak pa ako bisan tigulang na siya.”

Gipalayas si Hagar ug si Ishmael

⁸ Midako si Isaac, ug sa adlaw nga gilutas siya nagpahigayon si Abraham ug usa ka dako nga kombira.

⁹ Ug nakita ni Sara nga gisungog si Isaac sa anak ni Abraham kang Hagar nga Ehiptohanon.

¹⁰ Busa miingon si Sara kang Abraham, “Palayasa kining babayeng sulu-goon ug ang iyang anak, kay dili makapanunod ang iyang anak sa katigay-onan uban kang Isaac nga akong anak.”

¹¹ Nakapaguol gayod kini kang Abraham tungod kay anak usab niya si Ishmael.

¹² Apan miingon ang Dios kaniya, “Ayaw kabalaka kang Ishmael ug kang Hagar. Tumana ang gusto ni Sara, kay maggikan kang Isaac ang mga kaliwat nga akong gisaad.

¹³ Ug kon bahin kang Ishmael, hatagan ko usab siya ug daghang mga kaliwat ug mahimo usab silang usa ka nasod, tungod kay anak mo usab siya.”

¹⁴ Pagkaugma, sayo kaayong mikuha si Abraham ug pagkaon ug tubig nga nasulod sa panit nga sudlanan, ug gibutang niya kini sa abaga ni Hagar. Unya gipalakaw niya si Hagar uban sa bata. Nagbaklay sila sa kamingawan sa Beersheba nga wala masayod kon asa sila paingon.

¹⁵ Sa dihang nahurot na ang ilang tubig, gibilin niya ang iyang anak ilalom sa usa ka tanom

¹⁶ ug milakaw siya sa unahan, nga mga 100 ka metro ang gilay-on gikan sa bata. Milingkod siya didto ug midangoyngoy ug hilak ug miingon, “Dili ako makaantos nga motan-aw sa akong anak nga mamatay.”

¹⁷ Unya, nadungog sa Dios ang paghilak sa bata. Ug gikan sa langit miingon ang anghel sa Dios kang Hagar, “Unsay imong ghilakan Hagar? Ayaw kahadlok; nadungog sa Dios ang hilak sa imong anak.

¹⁸ Tindog ug bangona ang imong anak, kay himuon kong dako nga nasod ang iyang mga kaliwat.”

¹⁹ Unya gipakita sa Dios kaniya ang usa ka atabay. Giadto niya kini ug gipuno niya ug tubig ang iyang sudlanan. Unya gipainom niya ang iyang anak.

²⁰⁻²¹ Wala pasagdi sa Dios si Ishmael hangtod nga midako siya. Mipuyo siya didto sa kamingawan sa Paran ug nahimo siyang usa ka mamamana. Unya, gipaminyo siya sa iyang inahan ngadto sa usa ka Ehiptohanon.

Ang Kasabotan didto sa Beersheba

²² Niadtong panahona,* miadto si Abimelec kang Abraham uban sa pangulo sa iyang mga sundalo nga si Picol. Miingon si Abimelec kang Abraham, “Gitabangan ka gayod sa Dios sa tanan mo nga gibuhad.

²³ Busa, panumpa dinhi sa ngalan sa Dios nga dili mo gayod ako budhian ingon man ang akong mga anak ug mga kaliwat. Ipakita ang imong kaayo kanako ug niini nga dapit diin ka nagpuyo ingon nga usa ka dumuduong, sama sa pagpakita ko sa akong kaayo kanimo.”

²⁴ Mitubag si Abraham, “Sige, gipanumpa ko.”

²⁵ Apan mireklamo si Abraham kang Abimelec mahitungod sa atabay nga gililog sa mga sulugoon ni Abimelec.

²⁶ Miingon si Abimelec, “Wala ako makahibalo kon kinsa ang nagbuhad niini. Wala mo ako sultihi, ug karon lang ako nakadungog bahin niini.”

²⁷ Busa mikuha si Abraham ug mga karnero ug mga baka ug gihatag niya kini kang Abimelec, unya naghimo silang duha ug kasabotan.

²⁸ Mikuha pa gayod si Abraham ug pito ka bayeng karnero ug iya kining gilain.

²⁹ Nangutana si Abimelec, “Unsay buot ipasabot nianang pito ka bayeng karnero nga imong gilain?”

³⁰ Mitubag si Abraham, “Dawata kining pito ka bayeng karnero isip pagpamatuod nga ako ang nagkalot niini nga atabay.”

³¹ Gitawag nila kadtong dapita ug Beersheba† tungod kay nanumpa silang duha didto.

³² Human sila makahimo sa ilang kasabotan didto sa Beersheba, mibalik si Abimelec ug si Picol sa yuta sa mga Filistihanon.

³³ Nagtanom si Abraham ug usa ka kahoy nga tamarisko didto sa Beersheba ug misimba siya sa GINOO, ang Dios nga walay kataposan.

³⁴ Mipuyo si Abraham sa yuta sa mga Filistihanon sa hataas nga panahon.

22

Gisulayan sa Dios si Abraham

¹ Unya, gisulayan sa Dios si Abraham. Gitawag niya si Abraham, ug mitubag kini, “Ania ko!”

² Unya, miingon ang Dios, “Dad-a ang imong bugtong* ug pinalanggang anak nga si Isaac ug pangadto kamo sa yuta sa Moria. Tungas sa bukid nga akong itudlo kanimo ug ihalad mo siya kanako ingon nga halad nga sinunog.”†

* **21:22** *Niadtong panahona:* nga gipapahawa ni Abraham si Hagar ug si Ishmael, o sa dihang nagpanginabuhi na sila sa kamingawan sa Paran. † **21:31** *Beersheba:* ang buot ipasabot, *gipanumpaang nga atabay.* * **22:2** *bugtong:* o *pinasahi.* † **22:2** *halad nga sinunog:* sa uban nga mga paghubad, halad nga gisunog nga tibukok. Ang una nga katuyoan niini nga halad mao nga mahimong takos ang naghalad niini sa presensya sa GINOO.

³ Pagkaugma, sayo pa kaayong mibangon si Abraham. Nagbugha siya ug pangsupnod alang sa halad, ug gikarga niya kini sa asno. Unya migikan siya kauban ni Isaac ug sa duha niya ka sulugoon nga lalaki paingon sa dapit nga giingon sa Dios kaniya.

⁴ Sa ikatulo nga adlaw sa ilang lakaw, nakita ni Abraham sa unahan ang dapit nga giingon sa Dios kaniya.

⁵ Busa miingon si Abraham sa duha niya ka sulugoon, “Dinhi lang una kamo ug bantayi ninyo ang asno, kay motungas kami didto sa unahan ug mosimba sa Dios. Mobalik ra kami dayon.”

⁶ Gipapas-an ni Abraham kang Isaac ang mga sugnod, ug siya ang midala sa kutsilyo ug panghaling.

⁷ Samtang nanglakaw sila, miingon si Isaac, “Amahan ko!”

Mitubag si Abraham, “Unsa, anak?”

Nangutana si Isaac, “Adunay dala kitang panghaling ug sugnod apan hain ang karnero nga ighahalad?”

⁸ Mitubag si Abraham, “Anak, nagtagana ang Dios alang kanato ug karnero nga ighahalad.” Ug nagpadayon sila sa paglakaw.

⁹ Sa pag-abot nila sa dapit nga giingon sa Dios, nagbuhat si Abraham ug halaran, ug gipahimutang niya ang mga sugnod ibabaw niini. Unya gigapos niya si Isaac ug gipahiluna ibabaw sa mga sugnod didto sa halaran.

¹⁰ Pagkahuman, mikuha siya ug kutsilyo. Ug sa dihang patyon na unta niya si Isaac,

¹¹ gitawag siya sa anghel sa GINOO gikan sa langit, “Abraham! Abraham!” Mitubag si Abraham, “Ania ko.”

¹² Unya miingon ang anghel, “Ayaw pasipad-i ang bata! Karon napamatud-an ko na gayod nga aduna kay kahadlok sa Dios tungod kay wala mo ihikaw ang imong bugtong nga anak.”

¹³ Paglingi ni Abraham, aduna siyay nakitang usa ka laking karnero nga ang sungay nasangit sa sampinit. Gikuha niya kini ug gihalad ingon nga halad nga sinunog puli sa iyang anak.

¹⁴ Ginganlan ni Abraham kadtong dapita ug “Magtagana ang GINOO.” Busa hangtod karon adunay panultihon nga nag-ingon, “Sa Bukid sa GINOO aduna siyay gitagana.”

¹⁵ Sa ikaduhang higayon, mitawag kang Abraham ang anghel sa GINOO gikan sa langit.

¹⁶⁻¹⁷ Miingon siya, “Mao kini ang giingon sa GINOO: Nanumpa ako sa akong kaugalingon nga panalanginan ka nako tungod kay wala mo ihikaw ang imong bugtong nga anak kanako. Padaghanon ko ang imong mga kaliwat nga daw sama kadaghan sa mga bitoon sa langit ug sa balas sa baybayon. Sakopon nila ang mga lungsod sa ilang mga kaaway.

¹⁸ Pinaagi sa imong mga kaliwat,‡ panalanginan ko ang tanang mga nasod sa kalibotan, tungod kay mituman ka kanako.”

¹⁹ Human niadto, mibalik si Abraham ngadto sa mga sulugoon. Unya miadto sila sa Beersheba ug didto na mipuyo.

Ang mga Kaliwat ni Nahor

²⁰ Wala madugay, nabalitaan ni Abraham nga si Nahor nga iyang igsoon aduna nay mga anak kang Milca nga iyang asawa:

²¹ si Uz ang magulang, sunod si Buz,

ug sunod si Kemuel (nga amahan ni Aram),

²² si Kesed, si Hazo, si Pildash, si Jidlaf, ug si Betuel.

‡ 22:18 mga kaliwat: o kaliwat.

²³ (Si Betuel mao ang amahan ni Rebeka.)

Silang walo mao ang mga anak ni Milca kang Nahor nga igsoon ni Abraham.

²⁴ Aduna usab mga anak si Nahor sa usa pa niya ka asawa nga si Reuma, ug kini mao sila si Teba, Gaham, Tahash, ug Maaca.

23

Ang Pagkamatay ni Sara

¹ Nagkinabuhi si Sara ug 127 ka tuig.

² Namatay siya didto sa Kiriath Arba (nga mao ang Hebron) sa yuta sa Canaan. Nagbangotan pag-ayo si Abraham sa pagkamatay ni Sara.

³ Unya, mibiya una si Abraham sa haya sa iyang asawa ug nakigkita sa mga Hitihanon. Miingon siya kanila,

⁴ “Nagpuyo ako dinhi sa inyong dapit ingon nga usa ka dumuduong, busa tugoti ninyo ako nga makaangkon ug yuta nga kalubngan ko sa akong asawa.”

⁵ Mitubag ang mga Hitihanon kang Abraham,

⁶ “Sir, pamati una kanamo. Giila ka namo nga usa ka dungganon nga tawo, busa mahimo mong ilubong ang imong asawa sa among labing maayong lubnganan. Walay usa kanamo nga modumili sa paghatag kanimo ug dapit nga kalubngan mo sa imong asawa.”

⁷ Diha-diha miyukbo si Abraham atubangan sa mga Hitihanon.

⁸ Unya miingon siya, “Kon uyon kamo nga ilubong ko dinhi ang akong asawa, tabangi ninyo ako sa paghangyo kang Efron nga anak ni Zohar

⁹ nga ibaligya niya kanako ang iyang langub nga anaa sa daplin sa iyang yuta sa Macpela. Sultihini ninyo siya nga bayran ko siya sa husto nga kantidad dinhi mismo sa inyong atubangan aron mapanag-ia ko na ang langub aron himuon ko nga lubnganan.”

¹⁰ Naa diay didto si Efron nga naglingkod uban sa iyang mga katagilungsod nga Hitihanon. Busa mitubag siya kang Abraham nga nadunggan sa tanang mga Hitihanon nga nagtigom didto sa may ganghaan sa lungsod.

¹¹ Miingon siya, “Paminawa ko sir. Sa atubangan niining akong mga katagilungsod ihatag ko kanimo ang tibuok nga yuta apil na ang langub. Busa ilubong na ang imong asawa.”

¹² Miyukbo pag-usab si Abraham atubangan sa mga Hitihanon.

¹³ Unya miingon siya kang Efron nga nadunggan sa tanan, “Paminawa ako. Paliton ko ang yuta. Dawata ang akong bayad aron malubong ko na ang akong asawa didto.”

¹⁴ Mitubag si Efron kang Abraham,

¹⁵ “Sir, ang yuta nagkantidad ug 400 kabuok nga pilak. Apan dili kana mahinungdanon. Sige, ilubong na didto ang imong asawa.”

¹⁶ Miuyon si Abraham sa kantidad nga giingon ni Efron, busa nagbayad siya ug 400 kabuok nga pilak sa atubangan sa mga Hitihanon. Ang mga pilak gibasi sumala sa timbangan sa mga negosyante niadtong panahona.

¹⁷⁻¹⁸ Busa napanag-ia ni Abraham ang yuta ni Efron sa Macpela, sa sidlakang bahin sa Mamre, apil na ang langub ug ang mga kahoy libot sa uma. Saksi ang tanang mga Hitihanon nga nagtigom didto sa may ganghaan sa lungsod.

¹⁹ Unya gilubong ni Abraham si Sara didto sa langub sa uma sa Macpela nga duol sa Mamre nga mao ang Hebron, nga sakop sa yuta sa Canaan.

²⁰ Busa ang uma apil ang langub, nga kaniadto gipanag-iya sa mga Hiti-hanon, napanag-iya na ni Abraham ug gibuhat niya kini nga lubnganan.

24

Si Isaac ug si Rebeka

¹ Tigulang na kaayo si Abraham ug gipanalanginan siya sa GINOO sa tanang butang.

² Usa niana ka adlaw, giingnan niya ang iyang tigdumala* nga sulugoon nga nag-atiman sa tanan niyang mga kabtangan, “Itapion ang imong kamot taliwala sa duha ko ka paa,

³ ug panumpa kanako sa ngalan sa GINOO, nga Dios sa langit ug sa yuta, nga dili ka magpili ug pangasaw-onon alang sa akong anak nga si Isaac gikan sa mga Canaanhon nga kauban nato nga nagpuyo dinhi.

⁴ Adto sa dapit nga akong gigikanan, ug didto sa akong kaparyentehan pagpili ug babaye nga ipaasawa sa akong anak nga si Isaac.”

⁵ Apan nangutana ang sulugoon, “Kon pananglit dili mouban ang babaye dinhi, dad-on ko ba si Isaac didto?”

⁶ Mitubag si Abraham, “Ayaw gayod dad-a si Isaac didto!

⁷ Ang GINOO, nga Dios sa langit, ang nagdala kanako dinhi gikan sa panimalay sa akong amahan, ug sa dapit diin ako natawo. Ug nanumpa siya nga ihatag niya kining yuta sa Canaan sa akong mga kaliwat. Busa lakaw kay ipadala sa GINOO ang iyang anghel nga mag-uban kanimo aron makakita ka didto ug pangasaw-onon alang sa akong anak.

⁸ Kon dili mouban ang babaye kanimo, wala kay tulubagon niining panumpa mo kanako. Apan ayaw lang dad-a didto ang akong anak.”

⁹ Busa gitapion sa sulugoon ang iyang kamot taliwala sa duha ka paa ni Abraham nga iyang agalon, ug nanumpa siya nga tumanon niya ang gisugo kaniya.

¹⁰ Pagkahuman, mikuha ang sulugoon ug napulo ka kamelyo ug mga mahalong butang nga iyang dad-on ingon nga gasa gikan sa iyang agalon nga si Abraham. Unya miadto siya sa Aram Naharaim,† ang lungsod nga gipuy-an ni Nahor.

¹¹ Pag-abot sa sulugoon didto, gipalubog niya ang mga kamelyo duol sa atabay sa gawas sa lungsod. Kilom-kilom na ug mao usab kini ang tingsag-ob sa mga babaye.

¹² Nag-ampo ang sulugoon, “GINOO, Dios sa akong agalon nga si Abraham, hinaut nga hatagan mo ug kalamposan ang akong tuyo dinhi, ug ipakita mo ang imong kaayo sa akong agalon.

¹³ Ania, nagtindog ako dinhi sa daplin sa atabay ug manganhi ang mga babaye niini nga lungsod sa pagsag-ob.

¹⁴ Kon mohangyo ako sa usa ka dalaga nga paimnon ako gikan sa iyang tibod, ug mosugot siya ug moingon nga paimnon usab niya ang akong mga kamelyo, hinaut nga siya na ang babaye nga imong gipili nga mahimong asawa sa imong sulugoon nga si Isaac. Niining paagha mahibaloan ko nga gipakita mo ang imong kaayo sa akong agalon nga si Abraham.”

¹⁵ Wala pa siya makahuman ug ampo, miabot si Rebeka nga adunay gipasan nga tibod. Si Rebeka anak ni Betuel, ug si Betuel anak ni Nahor ug ni Milca. Si Nahor igsoon ni Abraham.

¹⁶ Hilabihan gayod katahum ni Rebeka ug putli pa. Nanaog siya ngadto sa atabay ug gisudlan niya ug tubig ang iyang tibod. Unya misaka siya.

* **24:2** *tigdumala: o pinakatigulang.* † **24:10** *Aram Naharaim: usa ka dapit sa Mesopotamia.*

17 Midagan ang sulugoon aron pagsugat kaniya ug miingon, “Palihog paimna ako gikan sa imong tibod bisan gamay lang.”

18 Mitubag si Rebeka, “Sige sir, inom lang.” Unya gipaubos niya ang tibod ug gikuptan samtang miinom ang sulugoon.

19 Pagkahuman niya ug painom sa sulugoon, miingon siya, “Magsag-ob usab ako alang sa imong mga kamelyo hangtod nga makainom silang tanan.”

20 Dali-dali niyang gibubo ang tubig sa imnanan sa mga mananap ug mibalik siya sa atabay sa pagsag-ob ug usab. Nagsige siya ug sag-ob hangtod nga nakainom ang tanang mga kamelyo.

21 Naniid lang ang sulugoon ug naghuna-huna kon gipalampos na ba sa GINOO ang iyang tuyo sa pag-adto niadto nga dapit.

22 Pagkahuman ug inom sa mga kamelyo, gipagawas sa sulugoon ang dala niyang singsing nga bulawan nga adunay gibug-aton nga mga unom ka gramo, ug ang duha ka pulseras nga bulawan nga adunay gibug-aton nga mga 115 ka gramo. Gihatag niya kini kang Rebeka,

23 ug nangutana siya, “Kang kinsa kang anak? Aduna ba kami makatulgan sa inyo karong gabii?”

24 Mitubag si Rebeka, “Anak ako ni Betuel nga anak nga lalaki ni Nahor ug ni Milca.

25 Aduna kamoy makatulgan didto sa amo, ug aduna usab daghan nga mga dagami ug kumpay alang sa inyong mga kamelyo.”

26 Unya miyukbo ang sulugoon ug misimba sa GINOO.

27 Miingon siya, “Dalaygon ang GINOO, nga Dios sa akong agalon nga si Abraham. Iya gayod nga gipakita ang iyang padayon nga kaayo sa akong agalon. Gigiyahan niya ako ngadto sa panimalay sa mga paryente sa akong agalon.”

28 Midagan si Rebeka pauli sa balay sa iyang inahan ug gisugilon niya kanila ang tanan nga nahitabo.

29-30 Adunay igsoon si Rebeka nga ginganlag Laban. Nakadungog kini sa iyang gisugilon mahitungod sa gipanulti sa tawo kaniya, ug nakita usab niini ang singsing ug pulseras nga iyang gisul-ob. Busa midagan si Laban paingon sa atabay ug miadto sa tawo nga giingon ni Rebeka. Nakita niya kini nga nagtindog duol sa atabay, uban sa mga kamelyo.

31 Miingon si Laban kaniya, “Ikaw diay ang tawo nga gipanalanginan sa GINOO. Nganong nagtindog ka ra man dinhi? Tana sa balay, giandam ko na ang kuwarto alang kaninyo ug ang dapit alang sa mga kamelyo.”

32 Miuban ang sulugoon kang Laban. Pag-abot nila sa balay, gihaw-asan ni Laban ug mga karga ang mga kamelyo ug unya gihatagan niyag dagami ug kumpay. Gidad-an usab niyag tubig ang sulugoon ug ang iyang mga kauban, aron makapanghimasa sila.

33 Sa dihang gisukanan na sila ug pagkaon, miingon ang sulugoon, “Dili ako mokaon hangtod nga dili ko masulti ang akong tuyo sa pag-anhi dinhi.”

Mitubag si Laban, “Sige, suginli kami.”

34 Miingon siya, “Sulugoon ako ni Abraham.

35 Gipanalanginan sa GINOO ang akong agalon ug adunahan na kaayo siya karon. Gihatagan siya sa GINOO ug daghang mga karnero, kanding, baka, kamelyo, asno, pilak, bulawan, ug mga sulugoon nga lalaki ug babaye.

36 Ug nanganak pa si Sara nga asawa sa akong agalon bisan ug tigulang na kaayo siya. Ug kining anak nila nga lalaki mao ang manunod sa tanan niyang mga kabtangan.

37 Gipapanumpa ako sa akong agalon nga tumanon ang iyang sugo. Miingon siya, 'Ayaw pagpili ug pangasaw-onon alang sa akong anak gikan sa mga babaye dinhi sa Canaan kansang yuta akong gipuy-an karon.

38 Lakaw sa panimalay sa akong amahan, ug didto sa akong mga kaparyentehan pagpili ug babaye nga ipaasawa sa akong anak.'

39 "Apan nangutana ako kaniya, 'Unsa may akong buhaton kon dili mouban ang babaye kanako?'

40 "Mitubag siya, 'Ang GINOO nga akong gituman kanunay mopadala sa iyang anghel sa pag-uban kanimo aron molampas ka sa imong tuyo didto. Makakita ka ug pangasaw-onon sa akong anak gikan sa akong mga paryente, sa panimalay sa akong amahan.

41 Kon moadto ka sa akong kaparyentehan, ug dili nila pakuyogon ang babaye kanimo, gawasnon ka na sa imong panumpa.'

42 "Busa pag-abot ko ganina sa atabay, nag-ampo ako. Matod ko, 'GINOO, Dios sa akong agalon nga si Abraham, hinaut nga hatagan mo ug kalamposan ang akong tuyo sa pag-anhi dinhi.

43 Ania, nagtindog ako dinhi sa daplin sa atabay. Kon adunay moabot nga dalaga aron pagsag-ob, mohangyo ako nga paimnon bisan ug gamay lang nga tubig gikan sa iyang tibod.

44 Kon paimnon niya ako ug moingon siya nga sag-oban usab niya ang akong mga kamelyo, hinaut nga siya na ang babaye nga gipili mo nga mahimong asawa sa anak sa akong agalon.'

45 "Wala pa gani ako makahuman sa akong hilom nga pag-ampo, miabot na si Rebeka nga adunay gipas-an nga tibod. Mikanaog siya ngadto sa atabay ug nagsag-ob. Miingon ako kaniya, 'Palihog paimna ako.'

46 "Unya gipaubos niya ang iyang gipas-an nga tibod, ug miingon, 'Sige, inom lang, ug paimnon ko usab ang imong mga kamelyo.' Busa miinom ako, ug unya gipainom usab niya ang mga kamelyo.

47 "Pagkahuman niadto, gipangutana ko siya kon kang kinsa siyang anak. Mitubag siya, 'Kang Betuel nga anak nga lalaki ni Nahor ug ni Milca.'

"Unya gitaoran ko ug singsing ang iyang ilong ug gisul-oban ug mga pulseras ang iyang buktan.

48 Unya miyukbo ako ug misimba sa GINOO. Gidayeg ko ang GINOO, nga Dios sa akong agalon nga si Abraham. Siya ang nagtultol kanako sa husto nga dapit, aron makita ko ang anak sa paryente sa akong agalon nga mahimong asawa sa iyang anak.

49 Karon, gusto kong mahibaloan kon ipaasawa ba ninyo si Rebeka kang Isaac, ingon nga pagpakita sa inyong tinuod nga kaayo sa akong agalon. Sultihi ninyo ako aron mahibaloan ko usab kon unsa ang akong buhaton."

50 Mitubag si Laban ug si Betuel, "Tungod kay kabubut-on kini sa GINOO, wala na kamiy ikasulti.

51 Ania si Rebeka, dad-a siya sa imong pagpauli aron mahimo siyang asawa sa anak sa imong agalon, sumala sa giingon sa GINOO."

52 Pagkadungog niadto sa sulugoon, miyukbo siya ug misimba sa GINOO.

53 Unya gipagawas niya ang dala niyang mga alahas nga hinimo gikan sa pilak ug bulawan, ug ang mga bisti, ug gihatag kang Rebeka. Gihatagan usab niya ug mahalon nga mga gasa ang igsoong lalaki ug ang inahan ni Rebeka.

54 Unya nangaon ang sulugoon ug ang iyang mga kauban, ug didto sila nangatulong niadtong gabhiona.

Pagmata nila pagkabuntag, miingon ang sulugoon, "Mopauli na ako sa akong agalon."

⁵⁵ Apan miingon ang igsoong lalaki ug ang inahan ni Rebeka, “Tugoti lang una si Rebeka nga magpabilin dinhi uban kanamo bisan ug napulo lang ka adlaw, pagkahuman niana, makalakaw na kamo.”

⁵⁶ Apan miingon ang sulugoon, “Ayaw na ninyo akog langana. Gipalampos sa GInoo ang akong tuyo sa pag-anhi dinhi, busa tugoti na ninyo ako sa pagbalik ngadto sa akong agalon.”

⁵⁷ Mitubag sila, “Tawgon una nato si Rebeka ug pangutan-on kon unsay iyang ikasulti.”

⁵⁸ Busa gitawag nila si Rebeka ug gipangutana, “Mouban ka ba niining tawhana?”

Mitubag si Rebeka, “Oo, mouban ako.”

⁵⁹ Busa, gipagikan nila si Rebeka, ang iyang tig-atiman, ug ang sulugoon ni Abraham ug ang iyang mga kauban.

⁶⁰ Gipanalanginan nila si Rebeka sa iyang paglakaw. Miingon sila, “Igsoon namo, hinaut pa nga maggikan kanimo ang daghan kaayo nga mga kaliwat.

Hinaut pa nga bildihon sa imong mga kaliwat ang mga lungsod sa ilang mga kaaway.”

⁶¹ Sa dihang naandam na ang tanan, misakay si Rebeka ug ang iyang mga sulugoon babaye sa mga kamelyo, ug misunod sa sulugoon ni Abraham.

⁶² Unya, si Isaac nga tua nagpuyo sa Negev bag-o lang miabot gikan sa Beer Lahai Roi.

⁶³ Sa dihang kilom-kilom na, migawas si Isaac aron sa paglakaw-lakaw didto sa kaumahan. Nakita niya nga adunay mga kamelyo nga nagpadulong.

⁶⁴ Sa dihang nakita ni Rebeka si Isaac, nanaog siya sa iyang kamelyo

⁶⁵ ug nangutana sa sulugoon ni Abraham, “Kinsa kanang tawong galakaw sa uma sa pagtagbo kanato?”

Mitubag ang sulugoon, “Siya ang akong agalon nga si Isaac.” Busa gitabonan ni Rebeka ug belo ang iyang nawong.

⁶⁶ Gisugilon sa sulugoon kang Isaac ang tanan niyang gibuhat.

⁶⁷ Pagkahuman, gidala ni Isaac si Rebeka didto sa tolda nga gipuy-an kaniadto sa iyang inahan nga si Sara. Nahimo niyang asawa si Rebeka. Gimahal gayod niya kini, ug nawala ang iyang kasubo sa pagkamatay sa iyang inahan.

25

Ang Pagkamatay ni Abraham

(1 Cron. 1:32-33)

¹ Nagminyo pag-usab si Abraham, ug Ketura ang ngalan sa iyang asawa.

² Ang ilang mga anak mao sila si Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak, ug Shua.

³ Si Jokshan mao ang amahan ni Sheba ug ni Dedan, ug ang mga kaliwat ni Dedan mao ang mga Ashurnon, Letushnon, ug Leumnon.

⁴ Ang mga anak ni Midian mao sila si Efa, Efer, Hanoc, Abida, ug Eldaa. Silang tanan ang mga kaliwat ni Ketura.

⁵⁻⁶ Gipapanunod ni Abraham ang tanan niyang mga kabtangan kang Isaac. Apan sa wala pa siya mamatay, gihatagan niya ug mga gasa ang iyang mga anak sa uban niyang mga asawa, ug gipapuyo niya sila sa mga kayutaan sa sidlakan, halayo sa iyang anak nga si Isaac.

⁷ Nagkinabuhi si Abraham ug 175 ka tuig.

⁸ Namatay siya nga tigulang na kaayo, ug giipon siya sa iyang mga paryente nga nangamatay na.

⁹ Gilubong siya sa iyang mga anak nga si Isaac ug si Ishmael didto sa langub sa Macpela, sa sidlakang bahin sa Mamre, sa uma nga gipanag-iyang kaniadto ni Efron nga anak ni Zohar nga Hitihanon.

¹⁰ Ang maong uma gipalit ni Abraham sa mga Hitihanon. Didto gilubong si Abraham ug ang iyang asawa nga si Sara.

¹¹ Human mamatay si Abraham, gipanalanginan sa Dios si Isaac ug didto siya nagpuyo sa Beer Lahai Roi.

Ang mga Kaliwat ni Ishmael

(1 Cron. 1:28-31)

¹² Mao kini ang sugilanon mahitungod sa pamilya ni Ishmael nga anak ni Abraham kang Hagar nga Ehiptoohanon, nga sulugoon ni Sara.

¹³ Mao kini ang mga ngalan sa mga anak ni Ishmael gikan sa kamagulangan hangtod sa kamanghoran:

Nebayot, Kedar, Adbeel, Mibsam,

¹⁴ Mishma, Duma, Masa,

¹⁵ Hadad, Tema, Jetur,

Nafish, ug Kedema.

¹⁶ Sila ang mga anak ni Ishmael. Ang ilang mga ngalan mao ang gingalan sa nagkalain-laing mga dapit nga ilang gipuy-an. Sila ang nangulo sa 12 ka mga tribo sa mga kaliwat ni Ishmael.

¹⁷ Nagkinabuhi si Ishmael ug 137 ka tuig. Namatay siya ug giipon sa iyang mga paryente nga nangamatay na.

¹⁸ Nagpuyo ang iyang mga kaliwat sa mga dapit gikan sa Havila hangtod sa Shur, sa sidlakang bahin sa Ehipto paingon sa Asiria. Ug mipuyo didto nga kontra sa tanan nilang kaparyentehan.

Ang Pagkatawo ni Esau ug ni Jacob

¹⁹ Mao kini ang sugilanon mahitungod sa pamilya ni Isaac nga anak ni Abraham.

²⁰ Nag-edad si Isaac ug 40 ka tuig sa dihang nangasawa siya kang Rebeka nga anak ni Betuel nga Aramehanon, nga taga-Padan Aram*. Si Rebeka igsoon ni Laban nga Aramehanon usab.

²¹ Tungod kay baog si Rebeka, nag-ampo si Isaac sa GINOO nga makaanak siya. Gitubag sa GINOO ang iyang pag-ampo, busa namabdos si Rebeka.

²² Nabati ni Rebeka nga nagdinuotay ang mga bata sa sulod sa iyang tiyan. Miingon si Rebeka, “Unsa kining nahitabo kanako?” Busa nangutana siya sa GINOO mahitungod niini.

²³ Miingon ang GINOO kaniya,
 “Duha ka nasod ang maggikan sa duha ka bata
 nga anaa sa imong sabakan;
 duha ka pundok sa mga katawhan nga magkontrahanay.
 Ang usa mahimong gamhanan kay sa usa.

Ang magulang moalagad sa manghod.”

²⁴ Sa dihang nanganak na si Rebeka, kaluha ang iyang anak.

²⁵ Ang una nga migawas pulahon ug pamanit ug balhiboon, busa ginganlan nila siya ug Esau†.

* **25:20** *Padan Aram*: usa ka dapit sa Mesopotamia. † **25:25** *Esau*: posible nga ang buot ipasabot, *balhiboon*.

²⁶ Sa paggawas sa ikaduha, nagkupot kini sa tikod ni Esau, busa ginganlan nila siya ug Jacob.[‡] Nag-edad si Isaac ug 60 ka tuig sa dihang nanganak si Rebeka ug kaluha.

²⁷ Sa dihang nanagko na sila, nahimong hanas nga mangangayam si Esau ug kanunay siyang atua sa uma, samtang si Jacob hilomon ug gustong anaa ra sa mga tolda.

²⁸ Gipangga ni Isaac si Esau tungod kay ganahan siyang mokaon sa mga gipangayam niini, apan si Jacob gipangga ni Rebeka.

²⁹ Usa niana ka adlaw, samtang nagluto si Jacob ug sabaw, miabot si Esau gikan sa pagpangayam nga naluya sa kagutom.

³⁰ Miingon siya kang Jacob, “Pakan-a ra ako nianang imong giluto nga pulang sabaw kay labihan ako kagutom.” (Mao kana nga gitawag si Esau ug Edom[§].)

³¹ Apan mitubag si Jacob, “Hatagan ka nako niini kon ihatag mo kanako ang imong katungod ingon nga magulang.”

³² Miingon si Esau, “Mamatay na ako sa kagutom, unsay pulos niining akong katungod sa pagkamagulang!”

³³ Mitubag si Jacob, “Kon mao kana, panumpa una kanako.” Busa nanumpa si Esau nga kang Jacob na ang katungod sa pagkamagulang.

³⁴ Gihatagan dayon siya ni Jacob ug pan ug sabaw. Human niyag kaon ug inom, milakaw ra pud siya dayon.

Sa gibuhat ni Esau, gipakawalay-bili niya ang iyang katungod sa pagkamagulang.

26

Si Isaac ug si Abimelec

¹ Adunay kagutom nga miabot sa dapit nga gipuy-an ni Isaac, gawas niadtong kagutom nga miabot sa panahon pa ni Abraham. Busa miadto si Isaac kang Abimelec nga hari sa mga Filistihanon sa Gerar.

² Nagpakita ang GINOO kaniya ug miingon, “Ayaw pag-adto sa Ehipto; didto puyo sa dapit nga itudlo ko kanimo.

³ Puyo lang una dinhi kay ubanan ka nako ug panalanginan. Ihatag ko kanimo ug sa imong mga kaliwat kining tibuok yuta. Tumanon ko ang akong gisaad sa imong amahan nga si Abraham.

⁴ Padaghanon ko ang imong mga kaliwat nga daw sama kadaghan sa mga bitoon sa langit, ug ihatag ko kanila kining tibuok yuta. Ug pinaagi kanila, panalanginan ko ang tanang mga katawhan sa kalibotan.

⁵ Himuon ko kini tungod kay mituman si Abraham kanako. Mituman siya sa tanan kong mga sugo ug mga balaod.”

⁶ Busa mipuyo si Isaac sa Gerar.

⁷ Matahom si Rebeka, busa kon mangutana ang mga taga-Gerar kang Isaac bahin sa iyang asawa motubag siya nga igsoon niya kini. Nahadlok siyang moingon nga asawa niya si Rebeka kay basin ug patyon nila siya aron makuha kini.

⁸ Sa dugay-dugay na nga nagpuyo sila si Isaac didto sa Gerar, nahitabo nga namintana si Abimelec nga hari sa mga Filistihanon ug nakita niya nga nagparayganay sila si Isaac ug si Rebeka.

⁹ Busa gipatawag niya si Isaac ug giingnan, “Asawa mo diay siya! Nganong miingon ka man nga igsoon mo siya?”

[‡] 25:26 *Jacob*: posible nga ang buot ipasabot, *gikuptan niya ang tikod o nanunto siya*. [§] 25:30 *Edom*: ang buot ipasabot, *pula*.

Mitubag si Isaac, “Tungod kay nahadlok ako nga mamatay tungod kaniya.”

¹⁰ Miingon si Abimelec, “Dili maayo ang gibuhay mo kanamo. Kon nahitabo pa nga nakighilawas kaniya ang usa sa akong mga tawo, nakasala unta kami tungod kanimo.”

¹¹ Unya gipahimangnoan ni Abimelec ang tanang mga tawo. Miingon siya, “Si bisan kinsa nga mobuhay ug daotan niini nga lalaki o sa iyang asawa patyon gayod.”

¹² Nananom si Isaac niadtong dapita ug nakaani siya ug 100 ka pilo niadtong tuiga, tungod kay gipanalanginan siya sa GINOO.

¹³ Nagpadayon ang iyang pag-uswag hangtod nga naadunahan na siya pag-ayo.

¹⁴ Nasina kaniya ang mga Filistihanon tungod kay daghan na ang iyang mga karnero, kanding, baka, ug mga sulugoon.

¹⁵ Busa gitabonan nila ug yuta ang mga atabay nga gipakalot kaniadto sa mga sulugoon sa iyang amahan nga si Abraham.

¹⁶ Unya, miingon si Abimelec kang Isaac, “Biya na dinhi, kay daghan na kaayo kamo kay kanamo.”

¹⁷ Busa mibiya si Isaac. Nagpatindog siya sa iyang tolda didto sa walog sa Gerar, ug didto na mipuyo.

¹⁸ Gipakalot niya pag-usab ang mga atabay nga gikalot sa mga tawo sa panahon sa iyang amahan nga si Abraham. Gipangtabonan kini sa mga Filistihanon human namatay si Abraham. Ginganlan ni Isaac ang mga atabay sa mao gihapon nga ngalan nga gihatag kaniadto ni Abraham.

¹⁹ Didto sa walog, nagkalot ug bag-ong atabay ang mga sulugoon ni Isaac ug nakakaplag sila ug tubod.

²⁰ Apan nakiglalis ang mga bakero nga taga-Gerar sa mga bakero ni Isaac kay ila kuno kadtong atabay. Busa ginganlan ni Isaac ang atabay ug Esek*, kay nakiglalis man ang mga taga-Gerar kaniya.

²¹ Nagkalot pag-usab ang mga sulugoon ni Isaac ug lain nga atabay, apan gilalisan gihapon kini nila ug sa mga taga-Gerar. Busa ginganlan ni Isaac ang atabay ug Sitna†.

²² Mibiya sila si Isaac didto ug nagkalot pag-usab ug lain pa gayod nga atabay. Wala na nila kini lalisi, busa ginganlan kini ni Isaac ug Rehobot‡, kay miingon siya, “Karon gihatagan kita sa GINOO ug halapad nga dapit ug modaghan pa gayod kita dinhi.”

²³ Unya, mibiya si Isaac niadto nga lugar ug mibalhin sa Beersheba.

²⁴ Ug nianang gabii sa iyang pag-abot, nagpakita ang GINOO kaniya ug miingon, “Ako ang Dios sa imong amahan nga si Abraham. Ayaw kahadlok kay kauban mo ako. Panalanginan ka nako ug hatagan ug daghang mga kaliwat tungod kang Abraham nga akong alagad.”

²⁵ Busa naghimo si Isaac ug halaran ug misimba sa GINOO. Nagpatindog siya ug tolda niadtong dapita ug nagkalot ang iyang mga sulugoon ug atabay.

²⁶ Unya miadto si Abimelec kang Isaac. Kauban niya si Ahuzat nga iyang magtatambag ug si Picol nga komander sa iyang mga sundalo. Gikan pa sila sa Gerar.

²⁷ Nangutana si Isaac kanila, “Nganong mianhi man kamo? Dili ba nga naglagot man kamo kanako, ug gipapahawa pa gani ninyo ako sa inyong dapit?”

* **26:20** Esek: ang buot ipasabot, pakiglalis. † **26:21** Sitna: ang buot ipasabot, panagbangi. ‡ **26:22** Rehobot: ang buot ipasabot, halapad nga dapit.

²⁸ Mitubag sila, “Nakita namo nga ang GINOO nag-uban kanimo, busa nakahuna-huna kami nga maghimo kita ug kasabotan nga atong panumpa. Isaac kanamo

²⁹ nga dili ka mohimo ug daotan kanamo sama nga wala kami manghi-labot kanimo sa didto ka pa sa among dapit. Giayo ka namo pagtagad ug gipapahawa sa maayong kabubut-on. Ug karon, gipanalanginan ka pa gayod sa GINOO.”

³⁰ Busa nagpakombira si Isaac alang kanila ug nangaon sila ug nag-inom.

³¹ Sayo pa kaayo sa sunod nga adlaw, nanumpa sila sa usag usa. Unya gipagikan sila ni Isaac uban sa maayong kabubut-on.

³² Niadto usab nga adlaw, miabot ang mga sulugoon ni Isaac ug misugilon kaniya nga adunay tubig ang atabay nga ilang gikalot.

³³ Ginganlan ni Isaac kadto nga atabay ug Sheba. Busa hangtod karon kadto nga dapit gitawag nga Beersheba.

Ang mga Asawa ni Esau

³⁴ Sa nag-edad na si Esau ug 40 ka tuig, nangasawa siya kang Judit nga anak ni Beeri nga Hitihanon. Gipangasawa usab niya si Basemat nga anak ni Elon nga usa usab ka Hitihanon.

³⁵ Kining duha ka babaye nakapaguol kaayo kang Isaac ug kang Rebeka.

27

Gikuha ni Jacob ang Panalangin alang kang Esau

¹ Sa natigulang na si Isaac ug halos dili na makakita, gitawag niya ang kamagulangan niyang anak nga si Esau. Miingon siya, “Anak.”

Mitubag si Esau, “Ania ako.”

² Miingon si Isaac, “Tigulang na ako ug wala kita masayod kon kanus-a ako mamatay.

³ Busa kuhaa ang imong pana ug pangayam alang kanako.

⁴ Unya, lutoi ako sa lamiang pagkaon nga akong paborito ug dad-a kini kanako aron akong kan-on ug pagkahuman, panalanginan ka nako sa dili pa ako mamatay.”

⁵ Namati diay si Rebeka samtang nakigsulti si Isaac kang Esau. Busa sa dihang nakalakaw na si Esau aron sa pagpangayam,

⁶ giingnan ni Rebeka ang iyang anak nga si Jacob, “Nadunggan ko nga giingnan sa imong amahan si Esau nga

⁷ mangayam ug unya lutoan siya sa lamiang pagkaon aron nga sa dili pa kuno siya mamatay, panalanginan niya si Esau sa presensya sa GINOO.

⁸ Busa anak, tumana ang akong isugo kanimo:

⁹ Lakaw didto sa panon sa atong mga mananap ug pagkuha ug duha ka batan-on ug tambok nga kanding, kay lutoan ko ang imong amahan sa lamiang pagkaon.

¹⁰ Unya dad-on mo kini kaniya aron panalanginan ka niya sa dili pa siya mamatay.”

¹¹ Apan miingon si Jacob sa iyang inahan nga si Rebeka, “Balhiboon si Esau ug ako dili.

¹² Basin ug hikapon ako sa akong amahan ug makaingon siya nga gilim-bongan ko siya ug tunglohon hinuon niya ako imbis nga panalanginan.”

¹³ Mitubag si Rebeka, “Anak, akoy manubag kon tunglohon ka. Buhata lang ang akong gisugo kanimo. Lakaw na ug kuha-i ako didto ug duha ka kanding.”

¹⁴ Busa mikuha si Jacob ug duha ka kanding ug gidala niya sa iyang inahan. Unya nagluto si Rebeka sa lamiang pagkaon nga paborito ni Isaac.

¹⁵ Gikuha ni Rebeka ang labing maayo nga bisti ni Esau nga didto sa ilang balay ug gipasul-ob kini kang Jacob.

¹⁶ Gibutangan niya ug panit sa kanding ang bukton ni Jacob apil na ang iyang liog.

¹⁷ Unya gihatag niya kang Jacob ang lamiang pagkaon ug ang pan nga iyang giluto.

¹⁸ Gidala kadto ni Jacob sa iyang amahan ug miingon, “Amahan ko!”

Miingon si Isaac, “Kinsa ka, anak ko?”

¹⁹ Mitubag si Jacob, “Ako si Esau, ang kamagulangan mong anak. Nabuhat ko na ang imong gisug kanako. Bangon una ug kaon sa akong pinangayaman aron mapanalanginan mo ako.”

²⁰ Miingon si Isaac, “Anak, pagkadali ra nimong nakakuha!”

Mitubag si Jacob, “Gitabangan ako sa GINOO nga imong Dios.”

²¹ Miingon si Isaac, “Paduol kanako anak aron mahikap ka nako ug masiguro ko kon ikaw ba gayod si Esau o dili.”

²² Busa nagpaduol si Jacob, ug gihikap siya sa iyang amahan nga miingon, “Ang tingog murag kang Jacob apan ang bukton kang Esau.”

²³ Wala mailhi ni Isaac si Jacob, kay balhiboon man ang bukton niini sama sa kang Esau. Sa wala pa niya panalangini si Jacob,

²⁴ nangutana siya pag-usab, “Ikaw ba gayod si Esau?”

Mitubag si Jacob, “Oo, ako gayod.”

²⁵ Miingon si Isaac, “Dad-a dinhi ang imong giluto aron makakaon ako sa imong pinangayaman, ug pagkahuman panalanginan ka nako.”

Busa gihatagan siya ni Jacob sa pagkaon ug ilimnon, ug mikaon siya ug miinom.

²⁶ Unya miingon si Isaac kang Jacob, “Paduol kanako, anak, ug hagki ako.”

²⁷ Mipaduol si Jacob kaniya ug mihalok. Sa dihang nasimhotan ni Isaac ang iyang bisti, gipanalanginan niya si Jacob nga nag-ingon, “Kining baho sa akong anak sama sa baho sa uma nga gipanalanginan sa GINOO.

²⁸ Hinaut pa nga hatagan ka sa Dios ug tambok nga yuta, yamog gikan sa langit, ug abunda nga pagkaon ug ilimnon.

²⁹ Hinaut nga moyukbo

ug moalagad kanimo ang daghang mga katawhan.

Hinaut nga magmando ka sa imong mga kaparyentehan ug magpasakop sila kanimo.

Tunglohon ang gatunglo kanimo,

ug ang nagpanalangin kanimo panalanginan usab.”

³⁰ Bag-o pa lang gayong nakabiya si Jacob human siya panalangini ni Isaac sa dihang miabot si Esau gikan sa pagpangayam.

³¹ Nagluto usab siya ug lamiang pagkaon ug iya kining gidala sa iyang amahan. Miingon siya, “Amahan ko, bangon ug kaon niining akong pinangayaman aron mapanalanginan mo ako.”

³² Nangutana si Isaac kaniya, “Kinsa ka?”

Mitubag siya, “Ako si Esau, ang kamagulangan mong anak.”

³³ Pagkadungog niadtong ni Isaac, nangurog ang tibuok niyang lawas ug miingon, “Kinsa diay kadtong nangayam ug nagdala dinhi kanako ug pagkaon? Mao pa lang gayoy akong pagkahuman ug kaon sa dihang miabot

ka. Gihatag ko na kaniya ang akong panalangin ug dili ko na gayod kadto mabakwi.”

³⁴ Sa pagkadungog niini ni Esau, midangoyngoy siya. Miingon siya, “Amahan ko, panalangini usab ako!”

³⁵ Apan mitubag si Isaac, “Gilimbongan ako sa imong manghod ug nakuha na niya ang panalangin nga alang unta kanimo.”

³⁶ Miingon si Esau, “Ikaduha na kini nga higayon nga iya akong gilimbongan. Angayan gayod kaniya ang iyang ngalan nga Jacob*. Gillog na niya ang akong katungod ingon nga magulang ug karon gillog pa gayod niya ang panalangin nga alang kanako.” Unya nangutana siya, “Tay, wala ka na ba gayoy panalangin nga gitagana alang kanako?”

³⁷ Mitubag si Isaac, “Gihimo ko na siya nga imong agalon ug gihimo ko usab ang tanan niyang mga kaparyentehan nga iyang mga sulugoon. Gipasaligan ko na siya sa abunda nga pagkaon ug ilimnon. Busa aduna pa bay akong mahimo alang kanimo, anak ko?”

³⁸ Nagpakiluoy si Esau sa iyang amahan, “Amahan ko, usa lang ba gayoy imong panalangin? Panalangini usab ako!” Ug mihilak siya ug kusog.

³⁹ Miingon si Isaac kaniya,
“Ang yuta nga imong puy-an dili tambok
ug walay yamog nga madawat gikan sa langit.

⁴⁰ Mabuhi ka pinaagi sa imong espada,[†]
ug moalagad ka sa imong manghod.

Apan kon mosukol ka kaniya,
makalingkawas ka sa iyang gahom.”

⁴¹ Gidumtan ni Esau si Jacob tungod sa panalangin nga gihatag sa iyang amahan ngadto kang Jacob. Miingon si Esau sa iyang kaugalingon, “Hapit na mamatay ang akong amahan, ug inigkahuman sa mga adlaw sa pagbangotan alang kaniya, patyon ko si Jacob.”

⁴² Apan nabalitaan ni Rebeka ang plano ni Esau, busa gipatawag niya si Jacob ug gisultihan, “Ang imong magulang nga si Esau nagplano sa pagpatay kanimo aron mahupay ang iyang kasuko kanimo.

⁴³ Busa pamati sa akong isulti: Lakaw, ikyas ngadto sa Haran, didto sa akong igsoon nga si Laban.

⁴⁴ Didto ka lang una hangtod nga mahupay ang kasuko sa imong magulang,

⁴⁵ ug malimtan na niya ang imong gibuhat kaniya. Ipakuha ko lang unya ikaw kon wala na siyay kasuko kanimo. Dili ako makaantos nga dungan kamong mawala kanako.”

⁴⁶ Unya, miingon si Rebeka kang Isaac, “Gipul-an na ako sa akong kinabuhi tungod niining mga asawa ni Esau nga mga Hitihanon. Kon mangasawa usab si Jacob ug babayeng Hitihanon nga taga-dinhi, maayo pag mamatay na lang ako!”

28

¹ Busa gipatawag ni Isaac si Jacob. Gipanalanginan niya kini ug gimandoan, “Ayaw gayod pangasawa ug Canaanhon.

² Adto sa Padan Aram,* didto sa panimalay ni Betuel nga amahan sa imong inahan, ug pangasaw-a ang usa sa mga anak nga dalaga ni Laban nga igsoon sa imong inahan.

* **27:36** Jacob: ang buot ipasabot, limbongan. [†] **27:40** O Magkinabuhi ka pinaagi sa pagpakig-away, pagpatay o pagpangawat. * **28:2** Padan Aram: usa ka dapit sa Mesopotamia.

³ Hinaut nga panalanginan ka sa Makagagahom nga Dios ug hatagan ug daghang mga kaliwat aron mahimo kamong usa ka dakong pundok sa mga katawhan.

⁴ Hinaut nga ihatag usab niya kanimo ug sa imong mga kaliwat ang panalangin nga gihatag niya kang Abraham, aron mapanag-iya mo kining yuta nga imong gipuy-an karon ingon nga dumuduong. Kini nga yuta gihatag sa Dios kang Abraham.”

⁵ Unya gipalakaw ni Isaac si Jacob sa Padan Aram, sa dapit ni Laban nga anak ni Betuel nga Aramehanon. Si Laban igsoon ni Rebeka nga inahan ni Jacob ug ni Esau.

⁶ Nahibaloan ni Esau nga gipanalanginan ni Isaac si Jacob ug gipaadto sa Padan Aram aron didto mangita ug pangasaw-onon. Nahibalo usab siya nga sa dihang gipanalanginan ni Isaac si Jacob, gimandoan niya kini nga dili mangasawa ug taga-Canaan.

⁷ Ug nahibaloan usab niya nga mituman si Jacob sa ilang giniklanan ug miadto sa Padan Aram.

⁸ Busa nakita ni Esau nga dili diay gusto sa iyang amahan ang mga babaye nga taga-Canaan.

⁹ Busa miadto siya sa iyang uyoan nga si Ishmael nga anak ni Abraham kang Hagar. Ug gawas sa iyang duha ka asawa, gipangasawa pa gayod niya si Mahalat nga anak ni Ishmael ug igsoon ni Nebayot.

Nagdamgo si Jacob didto sa Betel

¹⁰ Mibiya si Jacob sa Beersheba ug milakaw paingon sa Haran.

¹¹ Sa dihang misalop na ang adlaw, nakaabot siya sa usa ka dapit ug didto siya nagpabilin niadtong gabhiona. Mikuha siya ug usa ka bato ug iya kining giunlanan sa iyang pagkatulog.

¹² Unya, nagdamgo siya nga adunay usa ka hagdan nga nagbarog sa yuta ug misangko sa langit. Nakita niya ang mga anghel sa Dios nga nagsakakanaog sa hagdan.

¹³ Nakita usab niya ang GINOO nga nagtindog sa ibabaw sa hagdan[†] ug miingon kaniya, “Ako mao ang GINOO, nga Dios ni Abraham ug ni Isaac. Ihatag ko kanimo ug sa imong mga kaliwat kining yuta nga imong gihigdaan.

¹⁴ Ang imong mga kaliwat mahimong sama kadaghan sa abog sa yuta. Magkatag kamo sa nagkalain-laing bahin niining yutaa.[‡] Pinaagi kanimo ug sa imong mga kaliwat, panalanginan ko ang tanang mga katawhan sa kalibotan.

¹⁵ Hinumdomi gayod kanunay nga kauban mo ako ug bantayan ka nako bisan asa ka paingon. Dad-on ka nako pagbalik niining yutaa ug dili ka nako biyaan hangtod nga matuman ko ang akong saad kanimo.”

¹⁶ Unya nakamata si Jacob ug miingon sa iyang kaugalingon, “Wala ako makahibalo nga ania diay ang GINOO niining dapita.”

¹⁷ Gikulbaan siya ug miingon, “Katingalahan kining dapita! Puloy-anan kini sa Dios ug kini ang pultahan paingon sa langit.”

¹⁸ Pagkabuntag, sayo kaayong mibangon si Jacob. Gikuha niya ang bato nga iyang giunlanan ug gipatindog ingon nga usa ka handomanan. Unya gibuboan niya kini ug lana aron idedikar ngadto sa Dios.

¹⁹ Ginganlan ni Jacob kadtong dapita ug Betel[§]. Apan kaniadto Luz ang ngalan niadtong nga dapit.

[†] 28:13 sa *ibabaw sa hagdan*: o sa tapad niya. [‡] 28:14 sa *nagkalain-laing bahin niining yutaa*: sa literal, sa kasadpan, sa sidlakan, sa amihan, ug sa habagatan. [§] 28:19 *Betel*: ang buot ipasabot, puloy-anan sa Dios.

²⁰ Unya nanumpa si Jacob nga nag-ingon, “O Dios, kon ubanan mo ako ug bantayan niining akong lakaw ug hatagan ug pagkaon ug bisti,

²¹ ug kon makabalik ako sa balay sa akong amahan nga walay daotang mahitabo kanako, ilhon ka nako GINOO nga akong Dios.

²² Kining bato nga akong gipatindog isip usa ka handomanan magpamatuod sa imong presensya niini nga dapit.* Ug ihatag ko kanimo ang ikapulo sa tanan nga ihatag mo kanako.”

29

Niabot si Jacob didto sa Padan Aram

¹ Nagpadayon si Jacob sa iyang lakaw hangtod nga nakaabot siya sa yuta sa mga taga-sidlakan.

² Ug didto sa hawanan aduna siyay nakitang usa ka atabay. Sa tapad niini adunay naglubog nga tulo ka panon sa mga karnero, kay didto ang kuhaanan sa mga tawo ug tubig nga ipainom sa mga karnero. Gitabonan kini nga atabay ug dakong bato.

³ Hulaton una sa mga magbalantay sa karnero nga matigom ang tanang mga karnero ayha nila ligiron ang gitabon nga bato. Pagkahuman nila ug painom sa mga karnero, ibalik na usab nila pagtabon ang bato.

⁴ Unya, nangutana si Jacob sa mga magbalantay sa karnero, “Mga higala, taga-asa kamo?”

Mitubag sila, “Taga-Haran.”

⁵ Nangutana si Jacob, “Nakaila ba kamo kang Laban nga apo ni Nahor?”

Mitubag sila, “Oo, nakaila kami kaniya.”

⁶ Nagpadayon sa pagpangutana si Jacob, “Kumusta siya?”

Mitubag sila, “Maayo man. Tan-awa, anaa ang iyang anak nga si Raquel, nagpadulong dinhi uban sa mga karnero.”

⁷ Miingon si Jacob kanila, “Tungod kay sayo pa man ug dili pa panahon sa pagtigom sa mga karnero, maayo tingali nga paimnon ninyo sila ug pasababon pag-usab.”

⁸ Mitubag sila, “Dili namo kana mahimo kon dili matigom ang tanang mga karnero. Kon ania na ang tanan, ligiron na namo ang tabon nga bato ug paimnon sila.”

⁹ Nakigsulti pa si Jacob kanila sa dihang miabot si Raquel uban sa mga karnero sa iyang amahan, kay siya man ang nagbantay niini.

¹⁰ Pagkakita ni Jacob kang Raquel uban sa mga karnero sa iyang uyoan* nga si Laban, miadto siya sa atabay, ug giligid niya ang bato ug gipainom ang mga karnero.

¹¹ Pagkahuman, gihagkan ni Jacob si Raquel ug mihilak siya sa kalipay.†

¹² Miingon siya kang Raquel nga paryente siya sa iyang amahan ug anak ni Rebeka. Mao nga midagan si Raquel pauli ug gisuginlan niya ang iyang amahan.

¹³ Pagkadungog ni Laban sa balita bahin kang Jacob nga iyang pagumangkon kang Rebeka, midagan siya sa pagtagbo kaniya. Gigakos niya si Jacob ug gihagkan, ug gidala sa ilang balay. Ug didto gisugilon ni Jacob kang Laban ang tanan nga nahitabo.

¹⁴ Miingon si Laban kaniya, “Tinuod gayod nga kadugo ka nako.”

Gipangasawa ni Jacob sila Lea ug Raquel

* **28:22** sa imong presensya niini nga dapit: sa literal, nga puloy-anan sa Dios. * **29:10** sa iyang uyoan: o sa igsoon sa iyang inahan. † **29:11** mihilak siya sa kalipay: sa literal, mihilak siya ug kusog.

Paglabay sa usa ka bulan nga pagpuyo ni Jacob uban kanila ni Laban,
¹⁵ miingon si Laban kaniya, “Dili maayo nga magtrabaho ka alang kanako nga walay suhol tungod lang kay pag-umangkon ka nako. Sultihi ako kon unsa ang gusto mo nga isuhol ko kanimo.”

¹⁶ Adunay duha ka anak si Laban nga dalaga. Si Lea ang magulang ug si Raquel ang manghod.

¹⁷ Nindot ug mata si Lea, apan matahom ug nindot ug lawas si Raquel.

¹⁸ Tungod kay nahigugma si Jacob kang Raquel, miingon siya kang Laban, “Moalagad ako kanimo ug pito ka tuig kon ipaminyo mo kanako si Raquel.”

¹⁹ Mitubag si Laban, “Mas maayo pa nga ipaminyo ko siya kanimo kay sa lain nga lalaki. Pabilin dinhi uban kanako.”

²⁰ Busa mialagad si Jacob kang Laban ug pito ka tuig aron mapangasawa niya si Raquel. Tungod sa iyang paghigugma kang Raquel murag pila lang ka adlaw alang kaniya ang pito ka tuig.

²¹ Paglabay sa pito ka tuig, miingon si Jacob kang Laban, “Nahuman na ang panahon sa akong pag-alagad kanimo, busa ihatag na kanako si Raquel aron mag-ipon na kami.”

²² Ug misugot si Laban, busa nagpakombira si Laban ug giimbitar niya ang tanang mga tawo niadtong dapita.

²³ Apan pagkagabii, si Lea ang gidala ni Laban ngadto kang Jacob ug dili si Raquel. Ug nakigdulog si Jacob kang Lea.

²⁴ (Gihatag ni Laban kang Lea ang iyang sulugoon nga babaye nga si Zilpa aron mahimong sulugoon ni Lea.)

²⁵ Pagkabuntag, nahibaloan ni Jacob nga si Lea diay ang iyang gikadulog. Busa giadtoan niya si Laban ug giingnan, “Nganong gibuhat mo kini kanako? Nangalagad ako kanimo aron mapangasawa ko si Raquel. Nganong gilimbongan mo man ako?”

²⁶ Mitubag si Laban, “Wala mabatasan dinhi sa among dapit nga mouna ug minyo ang manghod sa magulang.

²⁷ Hulata lang nga mahuman ang usa ka semana nga pagsaulog niining kasal kay ipaminyo ko usab kanimo si Raquel, kana kon moalagad ka kanako pag-usab ug laing pito ka tuig.”

²⁸ Misugot si Jacob sa giingon ni Laban. Pagkahuman sa usa ka semana nga pagsaulog sa ilang kasal ni Lea, gipaminyo ni Laban si Raquel kaniya.

²⁹ (Gihatag ni Laban kang Raquel ang iyang sulugoon nga babaye nga si Bilha aron mahimong sulugoon ni Raquel.)

³⁰ Busa nakigdulog usab si Jacob kang Raquel. Mas gimahal niya si Raquel kay kang Lea. Unya nangalagad si Jacob kang Laban ug laing pito ka tuig.

Ang mga Anak ni Jacob

³¹ Nakita sa GINOO nga wala higugmaa ni Jacob si Lea, busa gihatagan niya ug anak si Lea, apan si Raquel walay anak.

³² Namabdos si Lea ug nanganak ug lalaki ug ginganlan niya kini ug Ruben[‡], kay miingon siya, “Nakita sa GINOO ang akong pag-antos, ug sigurado nga higugmaon na ako sa akong bana karon.”

³³ Namabdos siya pag-usab ug nanganak ug usa ka lalaki. Miingon siya, “Gihatagan ako pag-usab sa GINOO ug usa ka anak nga lalaki kay nakadungog siya nga wala ako higugmaa sa akong bana.” Busa ginganlan niya ang bata ug Simeon[§].

[‡] 29:32 Ruben: posible nga ang buot ipasabot, *nakita niya ang akong pag-antos*. [§] 29:33 Simeon: posible nga ang buot ipasabot, *nakadungog siya*.

³⁴ Namabdos pag-usab si Lea ug nanganak ug usa pa gayod ka lalaki. Miingon siya, “Karon higugmaon na gayod ako sa akong bana kay tulo na ang among anak nga lalaki.” Busa ginganlan niya ang bata ug Levi*.

³⁵ Namabdos pa gayod pag-usab si Lea ug nanganak ug usa na usab ka lalaki. Miingon siya, “Karon dayegon ko ang GINOO.” Busa ginganlan niya ang bata ug Juda†. Human niadto, miundang siya pagpanganak.

30

¹ Wala gihapon mamabdos si Raquel, busa nasina siya kang Lea. Miingon siya kang Jacob, “Hatagi akog anak kay kon dili mamatay gayod ako!”

² Nasuko si Jacob ug miingon kaniya, “Ngano, Dios ba ako? Siya ang nagbuot nga dili ka makaanak.”

³ Miingon si Raquel, “Kon mao kana pakigdulong kang Bilha nga akong sulugoon aron pinaagi kaniya makaangkon usab ako ug anak.”

⁴ Busa gihatag niya si Bilha kang Jacob ingon nga asawa, ug nakigdulong si Jacob kang Bilha.

⁵ Namabdos si Bilha ug nanganak ug lalaki.

⁶ Miingon si Raquel, “Gikuha na sa Dios ang akong kaulawan. Gitubag niya ang akong pag-ampo ug gihatagan niya ako ug usa ka anak nga lalaki.” Busa ginganlan niya ang bata ug Dan*.

⁷ Namabdos pag-usab si Bilha nga sulugoon ni Raquel ug nanganak siya sa ikaduha nila nga anak nga lalaki ni Jacob.

⁸ Miingon si Raquel, “Nakigbisog ako pag-ayo sa akong igsoon, ug nakadaog ako.” Busa ginganlan niya ang bata ug Neftali†.

⁹ Sa dihang miundang na sa pagpanganak si Lea, gihatag niya kang Jacob ang iyang sulugoon nga si Zilpa.

¹⁰ Namabdos si Zilpa ug nanganak ug lalaki.

¹¹ Miingon si Lea, “Palaran ako.” Busa ginganlan niya ang bata ug Gad‡.

¹² Nanganak si Zilpa ug lalaki nga mao ang ikaduha nila nga anak ni Jacob.

¹³ Miingon si Lea, “Malipayon ako kaayo! Karon tawgon ako sa mga kababayan-an ug malipayon.” Busa ginganlan niya ang bata ug Aser§.

¹⁴ Usa niadto ka higayon, sa panahon sa ting-ani ug trigo, niadto si Ruben sa uma. Nakakita siya ug mga tanom nga mandragora* ug gidala niya kini sa iyang inahan nga si Lea. Pagkakita niadto ni Raquel miingon siya kang Lea, “Palihog, hatagi ako nianang mga mandragora nga gidala sa imong anak.”

¹⁵ Apan mitubag si Lea, “Dili pa ba igo nga giilgo mo ang akong bana? Ug karon kuhaon mo pa apil ang mga mandragora sa akong anak?”

Miingon si Raquel, “O sige, padulgon ko si Jacob kanimo karong gabii baylo sa mga mandragora sa imong anak.”

¹⁶ Pag-abot ni Jacob gikan sa uma nianang pagkagabii, gitagbo siya ni Lea ug giingnan, “Kinahanglan nga makigdulong ka kanako karong gabii, tungod kay gibayran ko na ikaw kang Raquel sa mga mandragora nga gidala sa akong anak.” Busa nakigdulong si Jacob kang Lea niadtong gabhiona.

¹⁷ Gitubag sa Dios ang pag-ampo ni Lea ug namabdos siya. Nanganak siya sa ikalima nga anak nga lalaki nila ni Jacob.

* **29:34** *Levi*: posible nga ang buot ipasabot, *gipaduol*. † **29:35** *Juda*: posible nga ang buot ipasabot, *dayegon* siya. * **30:6** *Dan*: ang buot ipasabot, *gikuha* niya ang akong kaulawan. † **30:8** *Neftali*:

ang buot ipasabot, sa *pagpakigbisog*. ‡ **30:11** *Gad*: ang buot ipasabot, *palaran*. § **30:13** *Aser*: ang buot ipasabot, *malipayon*. * **30:14** *mandragora*: tanom nga gigamit sa pagpanglumay ug gituohang makapadaghan ug anak.

18 Miingon si Lea, “Gigantihan ako sa Dios kay gihatag ko ang akong sulugoon sa akong bana.” Busa ginganlan niya ang bata ug Isacar[†].

19 Namabdos pag-usab si Lea ug nanganak siya sa ikaunom nila nga anak nga lalaki ni Jacob.

20 Miingon siya, “Gihatagan ako sa Dios ug maayo gayod nga gasa. Pasidunggan na ako niini karon sa akong bana kay nahatagan ko na siya ug unom ka mga anak nga pulos lalaki.” Busa ginganlan niya ang bata ug Zabulon[‡].

21 Pagkahuman, nanganak si Lea ug babaye ug ginganlan niya kini ug Dina.

22 Gihinumdoman sa Dios si Raquel. Gitubag niya ang pag-ampo niini ug gitugotan nga makaanak.

23 Namabdos si Raquel ug nanganak ug lalaki. Miingon siya, “Gikuha sa Dios ang akong kaulawan.”

24 Busa ginganlan niya ang bata ug Jose[§], kay miingon siya, “Hinaut pa nga hatagan ako sa GINOO ug usa pa ka anak.”

Nagkadaghan ang Kahayopan ni Jacob

25 Human manganak si Raquel kang Jose, miingon si Jacob kang Laban, “Tugoti na ako nga makapauli sa among dapit.

26 Ihatag kanako ang akong mga asawa ug mga anak nga gitrabahoan ko kanimo, kay mopauli na ako. Nasayod ka kon giunsa ko pagpangalagad kanimo.”

27 Mitubag si Laban, “Kon mahimo, pabilin lang una dinhi. Pinaagi sa panagna, nahibaloan ko nga^{*} gipanalanginan ako sa GINOO tungod kanimo.

28 Isulti kon pila ang suhol nga gusto mo kay bayran ka nako.”

29 Miingon si Jacob, “Nasayod ka kon giunsa ko pagpangalagad kanimo ug kon giunsa pagdaghan sa imong kahayopan tungod sa akong pag-atiman.

30 Sa pag-abot ko dinhi gamay ra ang imong kahayopan, apan karon daghan na kaayo, kay gipanalanginan ka sa GINOO tungod kanako. Karon angay na tingali akong maninguha alang sa akong kaugalingong pani-malay.”

31 Nangutana si Laban, “Unsa may gusto mo nga suhol ko kanimo?”

Mitubag si Jacob, “Ayaw na lang ako suholi. Padayonon ko ang pag-atiman sa imong kahayopan kon mosugot ka niini nga kondisyon:

32 Tugoti ako nga motan-aw sa imong mga kahayopan karon, ug kuhaon ko ang itom nga mga karnero ug kabang nga mga kanding. Mao na kana ang mahimo kong suhol.

33 Sa umaabot, mahibaloan mo kon kasaligan ako o dili pinaagi sa pagsusi sa mga kahayopan nga isuhol mo kanako. Kon adunay makita kang kanding nga dili kabang o karnero nga dili itom, isipa nga kana kinawat ko.”

34 Mitubag si Laban, “Kon mao kana ang imong gusto, mosugot ako.”

35 Apan niadtong adlaw, gilain ni Laban ang kabang nga mga kanding nga lalaki ug babaye, apil ang mga karnero nga itom. Gipaatiman niya kini sa iyang mga anak nga lalaki.

36 Gipahilayo niya kini kang Jacob ngadto sa usa ka dapit nga baklayon pa ug tulo ka adlaw. Ang nahibilin nga mga mananap mao ang gibantayan ni Jacob.

37 Unya, namutol si Jacob ug mga sanga sa kahoy nga poplar, almond, ug armon ug iya kining gipanit-panitan aron mogawas ang puti nga bahin niini.

[†] 30:18 Isacar: posible nga ang buot ipasabot, ganti. [‡] 30:20 Zabulon: posible nga ang buot ipasabot, gasa o dungog. [§] 30:24 Jose: ang buot ipasabot, hatagan pa ug usa. ^{*} 30:27 Pinaagi...ko nga: o Naadunahan ako kay.

38-39 Unya gibutang niya ang maong mga sanga sa imnanan sa mga hayop aron makita nila kini kon moinom sila. Sa panahon sa ilang pagpanguwag, ug inigpanginom nila, maghabalay ang mga hayop atubangan niadtong mga sanga. Unya, manganak sila ug kabang.

40 Apan lahi ang gihimo ni Jacob sa mga karnero: Inigtinghabal nila, ipaatubang niya kini sa kabang ug itom nga mga kanding ni Laban. Niining paagiha nakatigom si Jacob ug mga kahayopan ug wala niya kini iipon sa mga hayop ni Laban.

41 Kon maghabalay na ang mga himsog nga hayop didto sa imnanan, ibutang dayon ni Jacob ang mga sanga sa ilang atubangan.

42 Apan kon ang mga mananap nga luya ang maghabalay, dili niya ibutang ang mga sanga. Busa ang mga hayop nga luya iya ni Laban ug ang mga himsog iya ni Jacob.

43 Niining paagiha, naadunahan pag-ayo si Jacob. Midaghan ang iyang mga kahayopan apil na ang mga kamelyo ug mga asno. Midaghan usab ang iyang mga sulugoon nga lalaki ug babaye.

31

Mibiya si Jacob kang Laban

1 Nakadungog si Jacob nga miingon ang mga anak nga lalaki ni Laban, “Gikuha ni Jacob ang tanang kabtangan sa atong amahan, ug gikan niini nahimo siyang adunahan.”

2 Nakamatikod usab si Jacob nga lahi na kaysa kaniadto ang pagtagad ni Laban kaniya.

3 Miingon ang GINOO kang Jacob, “Pauli na sa dapit sa imong katigulangan, didto sa imong mga paryente, ug mag-uban ako kanimo.”

4 Busa gipatawag ni Jacob ang iyang mga asawa nga sila si Raquel ug si Lea didto sa sabsabanan sa iyang mga kahayopan.

5 Miingon siya kanila, “Nakamatikod ako nga lahi na ang pagtagad sa inyong amahan kanako. Apan wala ako pasagdi sa Dios sa akong amahan.

6 Nakahibalo usab kamo nga nag-alagad ako sa inyong amahan kutob sa akong mahimo,

7 apan gitunto niya ako. Napulo ka higayon nga giusab-usab niya ang akong suhol. Apan wala motugot ang Dios nga makahimo siyag kadaot kanako.

8 Kon moingon si Laban nga ang kabang nga mga kanding mao ang akong suhol, kabang usab ang tanang anak sa mga kanding.

9 Gikuha sa Dios ang mga kahayopan sa inyong amahan ug gihatag kanako.”

10 Midugang pag-ingon si Jacob, “Sa panahon sa tingpanguwag sa mga hayop, nagdamgo ako. Nakita ko nga ang mga laking kanding nga mihabal sa mga bayeng kanding nga kabang.

11 Sa akong damgo gitawag ako sa anghel sa Dios. Miingon siya, ‘Jacob!’ Mitubag ako, ‘Ania ako.’

12 Ug unya miingon siya, ‘Tan-awa, ang tanang mga laking kanding nga naghabal sa mga bayeng kanding nga kabang. Gibuhat ko kini tungod kay nakita ko ang tanan nga gibuhat kanimo ni Laban.

13 Ako ang Dios nga nagpakita kanimo didto sa Betel, sa dapit diin gibuboa mo ug lana ang bato nga gipatindog mo ingon nga handomanan, ug diin nanumpa ka kanako. Karon, biya niining dapita ug pauli sa dapit diin ka natawo.”

¹⁴ Mitubag si Raquel ug si Lea kang Jacob, “Wala na kamiy mapanunod gikan sa among amahan.

¹⁵ Laing tawo na ang iyang pagtan-aw kanamo. Gibaligya niya kami ug nahurot na niya ug gasto ang bili namo.

¹⁶ Ang tanang bahandi nga gikuha sa Dios gikan kaniya isipon na namo nga among panulondon ug sa among mga anak. Busa tumaná ang giingon sa Dios kanimo.”

¹⁷⁻¹⁸ Nangandam si Jacob sa pagpauli sa Canaan, sa dapit sa iyang amahan nga si Isaac. Gipasakay niya ang iyang mga anak ug mga asawa sa mga kamelyo. Gidala niya ang iyang mga kahayopan ug ang tanang kabtangan nga iyang natigom sa Padan Aram.

¹⁹ Naatol kadto nga milakaw si Laban sa pagpanupi sa iyang mga karnero, ug samtang wala siya gikuha ni Raquel ang iyang mga dios-dios.

²⁰ Nalingla ni Jacob si Laban nga Aramehanon tungod kay wala siya mosugilon niini nga mobiya na siya.

²¹ Dala ni Jacob sa iyang paglakaw ang tanan niyang kabtangan. Mitabok siya sa Suba sa Euphrates paingon sa bukid sa Gilead.

Gigukod ni Laban si Jacob

²² Tulo na ka adlaw ang milabay sa dihang nahibaloan ni Laban nga milayas sila si Jacob.

²³ Busa giuban niya ang iyang mga paryente ug gigukod nila si Jacob sulod sa pito ka adlaw. Naapsan nila sila si Jacob didto sa bukid sa Gilead.

²⁴ Niadtong gabhiona, nagpakita ang Dios kang Laban nga Aramehanon pinaagi sa damgo. Miingon ang Dios kaniya, “Ayaw hilabti si Jacob.”*

²⁵ Nagpatindog na si Jacob sa iyang tolda sa bukid sa Gilead sa dihang naapsan siya ni Laban. Ug didto na usab nagpatindog si Laban ug ang iyang mga paryente sa ilang mga tolda.

²⁶ Miingon si Laban kang Jacob, “Nganong gibuhat mo kini kanako? Nganong gilingla mo ako? Imo pang gidala ang akong mga anak nga murag mga bihag sa gira.

²⁷ Nganong gilingla mo ako ug milakaw nga wala mananghid kanako? Kon nag-ingon pa kamo, ako unta kamong gipalakaw nga adunay kasadya sa sonata sa tamborin ug harpa.

²⁸ Wala mo gani ako pahaloka sa akong mga apo ug mga anak. Binuang kining imong gibuhat.

²⁹ Aduna gayod unta akoy katungod nga mobuhat ug daotan kanimo, apan gipahimangnoan ako kagabii sa Dios sa imong amahan nga dili ka hilabtan.

³⁰ Nahibalo ako nga gimingaw ka na pag-ayo sa inyo, busa gusto ka na nga mopauli. Apan nganong gikawat mo man ang akong mga dios?”

³¹ Mitubag si Jacob kaniya, “Wala ako mananghid kanimo kay nahadlok ako nga basin ug pugson mo pagkuha gikan kanako ang imong mga anak.

³² Apan bahin sa imong mga dios nga nawala, si bisan kinsa nga nagkuha niini, mamatay. Sa atubangan sa atong mga paryente, tan-awa kon adunay kabtangan ka ba dinhi kanamo ug kon aduna, kuhaa.” Wala makahibalo si Jacob nga si Raquel diay ang nagkuha sa mga dios-dios ni Laban.

³³ Busa gipangita ni Laban ang iyang mga dios-dios sa tolda ni Jacob, sa tolda ni Lea, ug sa tolda sa duha ka sulugoon nga babaye, apan wala gayod niya kini makita. Migawas siya sa tolda ni Lea, ug misulod sa tolda ni Raquel.

* **31:24** hilabti si Jacob: sa literal, pagsultig daotan o maayo ngadto kang Jacob.

³⁴ Apan gitagoan na ni Raquel ang mga dios-dios ilalom sa muntora sa kamelyo, ug iya kining gilingkoran. Nangita si Laban didto sa tibuok tolda ni Raquel apan wala gayod siyay nakita.

³⁵ Miingon si Raquel kaniya, “Amahan ko, ayaw lang kasuko kon dili ako makatindog kay naa man gud ang akong binulan.” Padayon nga nangita si Laban apan wala gayod niya makita ang mga dios-dios.

³⁶ Wala na mapugngi ni Jacob ang iyang kasuko, busa miingon siya kang Laban, “Unsa may nahimo ko batok kanimo? Unsa may akong sala nga gigukod mo man gayod ako?”

³⁷ Karon nga nasusi mo na ang tanan kong mga kabtangan, aduna ka bay nakita nga imo? Kon anaa, ibutang kini dinhi sa atubangan sa akong mga paryente ug sa imong mga paryente, ug sila ang mohukom kanato.

³⁸ “Sa 20 ka tuig nga didto ako sa inyo, bisan kausa wala gayod makuha-i sa ilang pagburos ang imong mga bayeng karnero ug kanding. Ug wala gayod ako makakaon sa imong mga laking karnero.

³⁹ Wala ko na dad-a kanimo ang mga hayop nga gipatay sa ihalas nga mga mananap; giilisan ko kini dayon. Gipabayran mo usab kanako ang mga hayop nga gikawat panahon man sa adlaw o sa gabii.

⁴⁰ Nag-antos ako sa kainit sa adlaw, ug sa katugnaw sa kagabhion, ug kulang ako kanunay sa tulog.

⁴¹ Sa 20 ka tuig nga pagpuyo ko sa inyo, 14 ka tuig akong nag-alagad kanimo alang sa imong duha ka anak nga babaye, ug unom ka tuig sa pagbantay sa imong mga kahayopan. Ug sulod usab nianang mga tuiga, kanapulo mo usab-usaba ang akong suhol.

⁴² Kon wala pa ako ubani sa Dios nga gitahod sa akong amahan nga si Isaac, nga mao usab ang Dios ni Abraham, gipalayas mo na tingali ako nga wala gayoy dala. Apan nakita sa Dios ang akong kalisod ug paghago, busa gibadlong ka niya kagabii.”

⁴³ Mitubag si Laban, “Kanang mga babaye akong mga anak, ug ang ilang mga anak akong mga apo. Ug kanang mga kahayopan ako usab. Tanan nga makita mo ako. Apan, unsa pa may akong mahimo sa akong mga anak ug mga apo karon?”

⁴⁴ Sige, maghimo kita ug kasabotan ug pamatud-an ta kini.”

⁴⁵ Busa mikuha si Jacob ug dako nga bato ug iya kining gipatindog isip handomanan.

⁴⁶ Unya gisugo niya ang iyang mga paryente nga magtapok ug mga bato diha daplin niini. Pagkahuman, nangaon sila duol sa tinapok nga mga bato.

⁴⁷ Ginganlan ni Laban ang tinapok nga mga bato ug Jegar Sahaduta.[†] Apan ginganlan kini ni Jacob nga Galeed[‡].

⁴⁸ Miingon si Laban, “Kining tinapok nga mga bato magpamatuod sa kasabotan natong duha.” Mao kana ang hinungdan kon nganong ginganlan kadtong maong tinapok ug Galeed.

⁴⁹ Gitawag usab kini ug Mizpa[§], tungod kay miingon si Laban, “Hinaut pa nga bantayan kita sa GINOO sa atong panagbulag.

⁵⁰ Ug kon dili mo ayohon pagtratar ang akong mga anak, o maminyo ka pa ug lain, hinumdomi nga bisan dili ako masayod, anaa ang Dios nga saksi sa atong kasabotan.”

⁵¹ Miingon pa gayod si Laban kang Jacob, “Ania ang tinapok nga mga bato ug ang bato nga handomanan nga magpamatuod sa atong kasabotan.

[†] 31:47 Jegar Sahaduta: ang buot ipasabot niini sa pinulongang Aramico, *tinapok isip pagpamatuod*.

[‡] 31:47 Galeed: ang buot ipasabot, *tinapok isip pagpamatuod*. [§] 31:49 Mizpa: ang buot ipasabot, *bantayanan*.

⁵² Kining tinapok nga mga bato ug ang bato nga handomanan mao ang magpamatuod sa atong kasabotan nga dili ako molapas niining tinapok nga mga bato aron paghimo ug daotan kanimo, ug dili ka usab molapas niining tinapok nga mga bato ug bato nga handomanan aron paghimo ug daotan kanako.

⁵³ Hinaut pa nga ang Dios sa imong apohan nga si Abraham ug ang Dios sa akong amahan nga si Nahor, nga mao usab ang mga Dios sa ilang amahan nga si Tera, mao ang mohukom kanatong duha.”

Nanumpa usab si Jacob sa ngalan sa Dios nga gitahod sa iyang amahan nga si Isaac.

⁵⁴ Naghalad si Jacob didto sa bukid, ug unya gitawag niya ang iyang mga paryente ug nangaon sila. Nagpabilin sila didto sa bukid nianang gabhiona.

⁵⁵ Sayo kaayo nianang pagkabuntag, gihalokan ni Laban ug gipanalanginan ang iyang mga anak ug mga apo, ug milakaw siya balik sa iyang dapit.

32

Nangandam si Jacob sa Pagpakigkita kang Esau

¹ Mipadayon usab sila si Jacob sa ilang lakaw, ug gitagbo siya sa mga anghel sa Dios.

² Pagkakita ni Jacob kanila, miingon siya, “Mga sundalo kini sa Dios.” Busa ginganlan niya kadto nga dapit ug Mahanaim*.

³ Nagsugo si Jacob ug mga tawo nga mouna kaniya ngadto sa iyang igsoon nga si Esau didto sa yuta sa Seir, ang dapit nga gitawag usab ug Edom.

⁴ Gimandoan niya sila sa pag-ingon, “Ingna ninyo akong agalon nga si Esau nga mao kini ang akong gisulti: Nangumusta gikan sa imong alagad nga si Jacob. Mipuyo ako uban kang Laban sulod sa dugayng panahon ug karon pa ako makapauli,

⁵ aduna akoy mga torong baka, asno, karnero, kanding, ug mga sulugoon nga lalaki ug babaye. Gipadala ko kining mga tawo sa pagpahibalo ug paghangyo sa akong agalon nga unta pakitaan mo ako sa imong kaayo.”

⁶ Pagbalik sa mga tawo nga gisugo ni Jacob, miingon sila, “Didto kami sa imong igsoon nga si Esau, ug nagpadulong na siya dinhi sa pagsugat kanimo. Adunay kauban siya nga 400 ka mga lalaki.”

⁷ Gikulbaan pag-ayo si Jacob ug wala siya mahimutang, busa gibahin niya sa duha ka grupo ang iyang kauban nga mga tawo, apil ang iyang mga karnero, baka, kanding, ug kamelyo.

⁸ Naghuna-huna siya nga kon pananglit moabot si Esau ug sulongon ang usa ka grupo, makaikyas pa ang usa ka grupo.

⁹ Unya nag-ampo si Jacob, “Dios sa akong apohan nga si Abraham ug Dios sa akong amahan nga si Isaac, ikaw ang GINOO nga nag-ingon kanako nga mobalik ako sa akong mga paryente, didto sa yuta diin ako natawo, ug panalanganan mo ako.

¹⁰ Dili ako takos nga modawat sa tanan nga kaayo ug pagkamatinumanon nga imo nang gipakita kanako nga imong alagad. Kay sa pagtabok ko kaniadto sa Jordan baston ra ang akong dala, apan karon adunay duha na ako ka grupo.

¹¹ Nanghangyo ako kanimo nga luwason mo ako gikan sa kamot sa akong igsoon nga si Esau. Nahadlok ako nga tingalig moanhi siya ug pamatyon kaming tanan, apil ang mga inahan ug ang ilang mga anak.

¹² Apan misaad ka kanako nga panalanganan mo ako ug padaghanon mo ang akong mga kaliwat sama sa balas sa baybayon nga dili maihap.”

* **32:2 Mahanaim:** ang buot ipasabot, duha ka kampo.

¹³ Gipalabay nila ni Jacob ang gabii didto sa maong dapit. Pagkabuntag, nagpili si Jacob ug mga hayop nga igasa kang Esau:

¹⁴ 200 ka bayeng kanding ug 20 ka laking kanding, 200 ka bayeng karnero ug 20 ka hamtong nga laking karnero,

¹⁵ 30 ka gatasan nga kamelyo uban sa ilang mga nati, 40 ka bayeng baka ug 10 ka torong baka, 20 ka bayeng asno ug 10 ka laking asno.

¹⁶ Unya gibahin-bahin ni Jacob ang mga hayop, ug ang matag panon adunay mga sulugoon nga nagbantay. Giingnan niya ang iyang mga sulugoon, “Pag-una kamo kanako. Sa inyong paglakaw, pagbutang kamog distansya gikan sa usa ka panon ngadto sa laing panon.”

¹⁷ Giingnan niya ang mga sulugoon nga nagbantay sa unang panon, “Kon magtagbo kamo sa akong igsoon nga si Esau ug mangutana siya kon kang kinsa kamong sulugoon ug asa kamo paingon, ug kon kang kinsa kanang mga hayop nga inyong dala,

¹⁸ tubaga ang imong agalon nga si Esau nga akoa kining mga hayop ug gasa ko kini kaniya. Ingna usab ninyo siya nga nagsunod ako.”

¹⁹ Mao usab ang iyang gisulti sa ikaduha, sa ikatulo, ug sa tanang mga sulugoon nga nagsunod sa mga panon sa mga kahayopan.

²⁰ Ug gipahinumdoman niya sila nga dili kalimtan ang pag-ingon kang Esau nga anaa siya nagsunod. Kay matod ni Jacob sa iyang kaugalingon, “Pakalmahon ko si Esau pinaagi sa mga gasa nga akong ipadala pag-una. Basin pa ug inigkita namo pasayloon na niya ako.”

²¹ Busa gipauna niya ang iyang mga gasa, apan nagpabilin siya niadtong gabhiona didto sa dapit nga ilang gipundohan.

Nakiglayog si Jacob sa Dios

²² Unya mibangon si Jacob niadtong gabhiona. Gidala niya ang iyang duha ka asawa, ang iyang duha ka sulugoon nga babaye ug ang iyang 11 ka anak, ug mitabok sila sa tabokanan sa Jabok.

²³ Pagkahuman, gitabok usab ni Jacob ang tanan niyang mga kabtangan.

²⁴ Sa dihang nag-inusara na siya, adunay usa ka lalaki nga nakiglayog kaniya. Naglayog sila hangtod sa buntag.

²⁵ Sa dihang nakita sa tawo nga dili niya mapildi si Jacob, gilubag niya ang bat-ang ni Jacob ug nalisa kini.

²⁶ Unya miingon ang tawo, “Buhii na ako kay buntag na.”

Apan mitubag si Jacob, “Dili ka nako buhian kon dili mo ako panalanginan.”

²⁷ Nangutana ang tawo kaniya, “Unsay imong ngalan?”

Mitubag siya, “Si Jacob.”

²⁸ Unya miingon ang tawo, “Sukad karon dili na Jacob ang imong ngalan kondili Israel† na tungod kay nakigbisog ka sa Dios ug sa tawo, ug midaog ka.”

²⁹ Nangutana usab si Jacob kaniya, “Palihog, sultihi usab ako sa imong ngalan.”

Apan mitubag ang tawo, “Nganong mangutana ka man sa akong ngalan?” Unya gipanalanginan niya si Jacob didto.

³⁰ Ginganlan ni Jacob kadtong dapita ug Peniel‡, kay miingon siya, “Nakita ko ang nawong sa Dios apan buhi pa gihapon ako.”

³¹ Misidlak na ang adlaw sa pagbiya ni Jacob sa Penuel. Nagkiang-kiang siya tungod sa nalisa niya nga bat-ang.

† 32:28 *Israel*: ang buot ipasabot, *nakigbisog sa Dios*. ‡ 32:30 *Peniel*: ang buot ipasabot, *nawong sa Dios*.

³² Mao kini ang hinungdan kon nganong hangtod karon ang mga Israelinhon dili mokaon sa labit-labit nga anaa sa bat-ang sa hayop. Kay dinha nianang bahina sa lawas piangi sa Dios si Jacob.

33

Ang Panagkita nila ni Esau ug ni Jacob

¹ Unya, pagtan-aw ni Jacob, nakita niya si Esau nga nagpadulong uban sa 400 ka mga lalaki. Busa gipauban niya ang iyang mga anak sa ilang tagsa-tagsa ka inahan.

² Ug paglakaw nila, gipauna niya ang duha ka sulugoon nga babaye ug ang ilang mga anak, sunod si Lea ug ang iyang mga anak, ug unya si Raquel ug ang iyang anak nga si Jose.

³ Gauna si Jacob kanilang tanan ug pito ka higayon nga miyukbo siya samtang nagpaduol sa iyang igsoon.

⁴ Apan midagan si Esau sa pagtagbo kaniya. Gigakos siya ni Esau ug gihalokan, ug mihilak silang duha.

⁵ Sa dihang nakita ni Esau ang mga babaye ug ang mga kabataan gipangutana niya si Jacob, “Kinsa kanang mga kauban mo?”

Mitubag si Jacob, “Sila ang mga anak nga gihatag sa Dios kanako tungod sa iyang kaayo.”

⁶ Unya mipaduol kang Esau ang duha ka sulugoon nga babaye ug ang ilang mga anak, ug miyukbo sila sa pagtahod kaniya.

⁷ Misunod usab si Lea ug ang iyang mga anak sa pagyukbo. Ug pagkahuman, mipaduol si Jose ug ang iyang inahan nga si Raquel ug miyukbo.

⁸ Nangutana si Esau kang Jacob, “Unsay imong buot ipasabot niadtong mga panon sa kahayopan nga akong natagboan?”

Miingon si Jacob, “Gasa ko kadto kanimo aron dawaton mo ako, akong agalon.”

⁹ Apan mitubag si Esau, “Daghan na akog kabtangan, igsoon ko, busa tipigi na lang kadto alang sa imong kaugalingon.”

¹⁰ Apan namugos gayod si Jacob, “Palihog dawata na kadto. Kon tinuod nga gidawat mo na ako, dawata ang gasa ko kanimo. Kay sa pagkakita ko sa imong nawong daw sa nakita ko usab ang nawong sa Dios. Karon nga gidawat mo na ako,

¹¹ palihog, dawata ang gihatag ko kanimo tungod kay maayo ang Dios kanako ug gihatag niya kanako ang tanan kong mga kinahanglanon.” Nagsige gayod ug pamugos si Jacob kang Esau, busa gidawat na lang ni Esau ang iyang gasa.

¹² Unya miingon si Esau, “Dali na, mag-uban na lang ta ug panglakaw.”

¹³ Apan mitubag si Jacob, “Nasayod ka, akong agalon, nga hinay molakaw ang mga bata, ug kinahanglan ko usab nga atimanon ang mga hayop nga nagpasuso. Kon pugson ta ang mga hayop sa paglakaw bisan usa na lang ka adlaw, tingalig mangamatay sila.

¹⁴ Mas maayo tingali kon mouna ka na lang kanamo, akong agalon. Mohinay-hinay lang kami ug sunod kanimo sumala sa gikusgon sa linaktan sa mga bata ug sa mga hayop nga gauna kanamo. Magkita na lang kita didto sa Seir.”

¹⁵ Miingon si Esau, “Kon mao kana, ibilin ko na lang ang uban ko nga mga tawo kanimo.”

Mitubag si Jacob, “Dili na kinahanglan. Ang mahinungdanon mao nga gidawat mo na ako, akong agalon.”

¹⁶ Busa milakaw si Esau balik sa Seir niadtong adlaw.

¹⁷ Apan sila si Jacob didto namaingon sa Sucot. Pag-abot nila didto, naghimo si Jacob ug puloy-anan ug gibuhatan usab niya ug silonganan ang iyang mga hayop. Busa kadto nga dapit gitawag nga Sucot*.

¹⁸ Gikan sa ilang pagbiya sa Padan Aram, nakaabot ra gayod sila si Jacob sa lungsod sa Sekem nga sakop sa Canaan, nga walay daotang nahitabo kanila. Gipahimutang nila ang ilang mga tolda duol sa lungsod.

¹⁹ Unya gipalit ni Jacob gikan sa mga anak ni Hamor nga amahan ni Sekem ang bahin sa uma nga nahimutangan sa ilang mga tolda sa kantidad nga 100 pirasong pilak.

²⁰ Ug didto, nagbuhat si Jacob ug halaran nga ginganlan niya ug El Elohe Israel†.

34

Si Dina ug ang taga-Sekem

¹ Usa niadto ka adlaw, milakaw si Dina, ang dalagang anak ni Jacob ug ni Lea aron makigkita sa mga dalaga nga taga-Canaan.

² Nakita siya ni Sekem nga anak ni Hamor nga Hibihanon, ang pangulo niadtong dapita. Gidagit ni Sekem si Dina ug gilugos.

³ Nahulog ang iyang pagbati kang Dina ug nagustohan niya kini, busa gialam-alaman niya ang dalaga.

⁴ Unya, miingon si Sekem sa iyang amahan nga si Hamor, “Pangitai ug paagi nga maasawa ko kanang dalagaha.”

⁵ Pagkahibalo ni Jacob nga gipanamastamasan ni Sekem ang pagkababaye ni Dina, wala una siyay gihimo kay didto pa man sa uma ang iyang mga anak nga lalaki nga nagbantay sa iyang kahayopan.

⁶ Miadto si Hamor ug ang iyang anak nga si Sekem kang Jacob aron makig-sulti kaniya.

⁷ Pagkadungog sa mga anak nga lalaki ni Jacob sa nahitabo, mipauli dayon sila gikan sa uma. Misurok ang ilang dugo ug napungot sila pag-ayo kang Sekem tungod kay gihimo niini ang dili gayod angay himuon, nga naghatag ug kaulawan sa pamilya ni Jacob.*

⁸ Apan miingon si Hamor kanila, “Nakagusto gayod ang akong anak nga si Sekem sa inyong dalaga, busa palihog, ipaasawa na lang ninyo siya kaniya.

⁹ Ug maayo usab tingali nga ipaasawa ninyo ang inyong mga dalaga sa among mga ulitawo ug ipaasawa usab namo ang among mga dalaga sa inyong mga ulitawo.

¹⁰ Mahimo kamong mopuyo uban kanamo bisan asa ninyo gusto. Mahimo usab kamong magnegosyo dinhi ug manag-iya ug yuta.”

¹¹ Unya miingon si Sekem sa amahan ug sa mga igsoon ni Dina, “Kon mahimo ipaasawa na lang ninyo si Dina kanako. Ihatag ko kaninyo bisan unsay inyong pangayoon.

¹² Kamoy akong pabut-on kon pilay inyong pangayoon ug kon unsay akong igasa. Bayran ko kamo bisag pila basta ipaasawa lang ninyo kanako si Dina.”

¹³ Apan tungod kay gipanamastamasan ni Sekem ang pagkababaye ni Dina, gilimbongan sa mga anak ni Jacob si Sekem ug ang iyang amahan nga si Hamor.

¹⁴ Miingon sila, “Dili mahimo nga ipaasawa namo si Dina sa tawo nga wala matuli, kay makauulaw kana alang kanamo.

* **33:17** Sucot: ang buot ipasabot, silonganan. † **33:20** El Elohe Israel: ang buot ipasabot, Makagagahom ang Dios ni Israel. * **34:7** pamilya ni Jacob: o Israel.

¹⁵ Mosugot lang kami kon ang tanang mga lalaki nga taga-dinhi magpatuli sama kanamo.

¹⁶ Kon magpatuli kamo, mahimo namong ipaasawa ang among mga dalaga kaninyo ug kami usab mangasawa sa inyong mga dalaga. Mopuyo kami uban kaninyo ug mahimo kitang usa ka katawhan.

¹⁷ Apan kon dili kamo mosugot nga magpatuli, kuhaon namo si Dina ug mobiya kami.”

¹⁸ Nakita ni Hamor ug ni Sekem nga daw maayo ang kondisyon nga gihatag sa mga anak ni Jacob.

¹⁹ Busa tungod kay nakagusto gayod si Sekem kang Dina, wala na siya mag-usik pa ug panahon sa pagtuman sa giingon sa mga anak ni Jacob. Si Sekem tinahod gayod sa panimalay sa iyang amahan.

²⁰ Busa miadto dayon si Hamor ug si Sekem nga iyang anak sa ganghaan sa lungsod ug nakigsulti sa mga lalaki sa ilang lungsod.

²¹ Miingon sila, “Mahigalaon kini nga mga tawo, busa tugotan lang nato sila nga mopuyo dinhi ug magnegosyo bisan asa. Total, dako man kining atong dapit. Makapangasawa kita sa ilang mga dalaga ug sila makapangasawa usab sa atong mga dalaga.

²² Apan mosugot lang sila nga mopuyo uban kanato ingon nga usa ka katawhan kon mosugot usab ang tanan nato nga mga kalalakin-an nga magpatuli sama kanila.

²³ Kon mosugot kita nga dinhi na sila mopuyo, di ba maato na usab ang tanan nilang mga kahayopan ug mga kabtangan? Busa mouyon na lang kita sa ilang kondisyon aron mopuyo sila uban kanato.”

²⁴ Misugot ang tanang mga lalaki sa lungsod sa gisulti ni Hamor ug sa iyang anak nga si Sekem. Busa nagpatuli ang tanang mga lalaki.

²⁵ Paglabay sa tulo ka adlaw, samtang nag-antos pa sa kasakit ang mga lalaki, misulod sa lungsod ang duha ka anak ni Jacob nga si Simeon ug si Levi, nga mga igsoon ni Dina. Wala makabantay ang mga tawo didto nga daotan diay ang ilang tuyo. Aduna silay dalang espada ug gipamatay nila ang tanang mga lalaki.

²⁶ Gipatay usab nila si Hamor ug ang iyang anak nga si Sekem. Unya gikuha nila si Dina sa balay ni Sekem ug milakaw.

²⁷ Pagkahuman, gisulod usab sa uban pa nga mga anak ni Jacob ang lungsod ug gipanguha ang mga kabtangan. Gibuhat nila kini tungod kay gipanamastamasan ang pagkababaye sa ilang igsoon nga si Dina.

²⁸ Gipanguha nila ang mga karnero, mga baka, mga asno, ug ang tanang atua sa lungsod ug sa uma.

²⁹ Gipanguha nila ang tanang bahandi sa lungsod, apil na ang mga kabtangan sa sulod sa kabalayan. Ug gibihag nila ang tanang mga babaye ug mga kabataan.

³⁰ Unya, miingon si Jacob kang Simeon ug kang Levi, “Gihatagan ninyo ako ug dakong problema. Dumtan na kita karon sa mga Canaanhon ug mga Perisihanon niining dapita. Gamay ra kita kaayo. Mamatay gayod kitang tanan kon maghiusa sila sa pagsulong kanato.”

³¹ Apan mitubag ang duha, “Pasagdan lang ba namo nga trataron ang among igsoon nga murag usa ka babayeng nagbaligya sa iyang dungog?”

35

Mibalik si Jacob didto sa Betel

¹ Unya, miingon ang Dios kang Jacob, “Pangandam, lakaw sa Betel ug puyo didto. Unya pagbuhat didto ug halaran alang kanako, ang Dios nga

nagpakita kanimo sa dihang miikyas ka kaniadto gikan sa imong igsoon nga si Esau.”

² Busa miingon si Jacob sa iyang panimalay ug sa tanan niyang mga kauban, “Ipanglabay ninyo ang inyong mga dios. Panghinlo kamo sa inyong kaugalingon ug pag-ilis kamo sa inyong bisti.

³ Motungas kita ngadto sa Betel, ug magbuhay ako didto ug halaran ngadto sa Dios nga mitabang kanako sa diha pa ako sa kalisod, ug nag-uban kanako bisan asa ako paingon.”

⁴ Busa gihatag nila kang Jacob ang ilang mga dios ug ang mga ariyos nga diha sa ilang mga dalugan.* Gilubong kining tanan ni Jacob ilalom sa kahoyng terebinto duol sa Sekem.

⁵ Sa paggikan nila ni Jacob, giabot ug kahadlok sa Dios ang mga tawo sa palibot nga mga lungsod, busa wala nila gukda sila si Jacob.

⁶ Nakaabot si Jacob ug ang iyang mga kauban sa Luz (nga gitawag usab ug Betel) nga sakop sa Canaan.

⁷ Nagbuhay siya didto ug halaran. Ginganlan niya kadto nga dapit ug El Betel† kay nagpakita ang Dios kaniya didto sa dihang miikyas siya sa iyang igsoon nga si Esau.

⁸ Unya, namatay si Debora nga tig-atiman ni Rebeka. Busa gilubong siya ilalom sa kahoyng terebinto didto ubos sa Betel. Gitawag ni Jacob kadto nga kahoy ug Alon Bacut‡.

⁹ Sa dihang mipauli si Jacob gikan sa Padan Aram, nagpakita pag-usab ang Dios kaniya ug gipanalanginan siya.

¹⁰ Miingon ang Dios kaniya, “Jacob ang imong ngalan, apan gikan karon dili ka na tawgon ug Jacob kondili Israel na.” Busa nahimong Israel ang ngalan ni Jacob.

¹¹ Miingon pa gayod ang Dios kaniya, “Ako ang Dios nga Makagagahom. Manganak kag daghan. Maggikan kanimo ang usa ka nasod ug ang daghan pa nga mga nasod, ug mahimong hari ang uban mong mga kaliwat.

¹² Ang yuta nga gihatag ko kang Abraham ug kang Isaac ihatag ko usab kanimo ug sa imong mga kaliwat.”

¹³⁻¹⁴ Unya mibiya ang Dios niadtong dapita diin nakigsulti siya kang Jacob. Nagpatindog si Jacob didto ug bato nga handomanan, ug gibuboan niya kinig bino ug lana aron idedikar sa Dios.

¹⁵ Ginganlan niya kadto nga dapit ug Betel§.

Ang Pagkamatay ni Raquel ug ni Isaac

¹⁶ Unya, mibiya si Jacob ug ang iyang panimalay sa Betel. Layo-layo pa sila sa lungsod sa Efrata sa dihang nagbati na si Raquel.

¹⁷ Naglisod siya sa iyang pagpanganak, ug sa dihang nakaanak na siya, miingon ang mananabang kaniya, “Ayaw kahadlok Raquel, lalaki na usab ang imong anak.”

¹⁸ Natawo ang bata apan himalatyon na si Raquel, ug una siya mabugtoi sa gininhawa, ginganlan niya ang bata ug Ben Oni*. Apan ginganlan ni Jacob ang bata ug Benjamin†.

¹⁹ Namatay si Raquel ug gilubong siya sa daplin sa dalan nga paingon sa Efrata (nga gitawag karon ug Betlehem).

* **35:4** Ilang mga anting-anting. † **35:7** *El Betel*: ang buot ipasabot, *Dios sa Betel*. ‡ **35:8** *Alon Bacut*: ang buot ipasabot, *tereinto nga gihilakan*. § **35:15** *Betel*: ang buot ipasabot, *puloy-anan sa Dios*. * **35:18** *Ben Oni*: ang buot ipasabot, *ang anak nga natawo sa kalisod*. † **35:18** *Benjamin*: ang buot ipasabot, *bulahan nga anak*.

²⁰ Gibutangan ni Jacob ug bato nga ilhanan ang lubnganan ni Raquel, ug anaa pa kini hangtod karon.

²¹ Nagpadayon sila Jacob* sa ilang pagpanglakaw, ug nagpatindog sila sa ilang mga tolda unahan sa tore sa Migdal Eder.†

²² Samtang didto pa nagpuyo si Jacob, nakigdulog si Ruben kang Bilha nga usa sa mga asawa sa iyang amahan. Sa dihang nahibaloan kadto ni Jacob nasuko siya pag-ayo.*

Ang mga Anak nga Lalaki ni Jacob

(1 Cron. 2:1-2)

Adunay 12 ka mga anak nga lalaki si Jacob.

²³ Ang iyang mga anak kang Lea mao sila si Ruben, ang kamagulangan, unya si Simeon, si Levi, si Juda, si Isacar, ug si Zabulon.

²⁴ Ang iyang mga anak kang Raquel mao si Jose ug si Benjamin.

²⁵ Ang iyang mga anak kang Bilha nga sulugoon ni Raquel mao si Dan ug si Neftali.

²⁶ Ang iyang mga anak kang Zilpa nga sulugoon ni Lea mao si Gad ug si Aser.

Silang tanan ang mga anak nga lalaki ni Jacob nga natawo sa Padan Aram.

²⁷ Miadto si Jacob sa iyang amahan nga si Isaac didto sa Mamre, haduol sa Kiriath Arba (nga gitawag usab ug Hebron). Kining dapita mao ang gipuy-an ni Isaac ug ni Abraham kaniadto.

²⁸ Nagkinabuhi si Isaac ug 180 ka tuig.

²⁹ Namatay siya nga tigulang na kaayo, ug giipon siya sa iyang mga paryente nga nangamatay na. Gilubong siya sa iyang mga anak nga si Esau ug si Jacob.

36

Ang mga Kaliwat ni Esau

(1 Cron. 1:34-42)

¹ Mao kini ang sugilanon bahin sa pamilya ni Esau (nga gitawag usab ug Edom).

² Naminyo si Esau sa mga babaye nga taga-Canaan. Sila mao si Ada nga anak ni Elon nga Hitihanon, si Oholibama nga anak ni Ana ug apo ni Zibeon nga Hibihihanon,

³ ug si Basemat nga anak ni Ishmael ug igsoon ni Nebayot.

⁴ Ang anak ni Esau kang Ada mao si Elifaz. Ang iyang anak kang Basemat mao si Reuel.

⁵ Ug ang iyang mga anak kang Oholibama mao sila si Jeush, Jalam, ug Kora. Sila ang mga anak ni Esau nga natawo sa Canaan.

⁶ Gidala ni Esau ang iyang mga asawa, mga anak, ug ang tanang sakop sa iyang pamilya, apil ang mga kabtangan ug kahayopan nga natigom niya sa Canaan, ug mibalhin siya sa usa ka dapit, layo kang Jacob nga iyang igsoon.

⁷ Kay dili sila mahimong mag-uban sa usa ka dapit tungod sa kadaghan sa ilang kabtangan; ug ang mga sabsabanan sa dapit nga ilang gipuy-an dili paigo sa daghan nila nga mga kahayopan.

† **35:21** Jacob: o Israel. Mao usab sa bersikulo 22. § **35:21** Migdal Eder: ang buot ipasabot, bantayanan sa mga karnero. * **35:22** nasuko siya pag-ayo: wala kini sa Hebreo, apan anaa sa Septuagint.

⁸ Busa didto nagpuyo si Esau (nga gitawag usab ug Edom) sa kabungtoran sa Seir.

⁹ Mao kini ang sugilanon mahitungod sa pamilya ni Esau nga amahan sa mga Edomihanon nga nagpuyo sa kabungtoran sa Seir.

¹⁰ Ang anak ni Esau kang Basemat mao si Reuel, ug ang anak niya kang Ada mao si Elifaz.

¹¹ Ang mga anak ni Elifaz mao sila si Teman, Omar, Zefo, Gatam, ug Kenaz.

¹² Anak usab niya si Amalek sa usa pa niya ka asawa nga si Timna. Sila ang mga apo ni Esau sa iyang asawa nga si Ada.

¹³ Ang mga anak ni Reuel mao sila si Nahat, Zera, Shama, ug Miza. Sila ang mga apo ni Esau sa iyang asawa nga si Basemat.

¹⁴ Ang mga anak ni Esau kang Oholibama mao sila si Jeush, Jalam, ug Kora. (Si Oholibama anak ni Ana ug apo ni Zibeon.)

¹⁵ Mao kini ang mga kaliwat ni Esau nga nahimong mga pangulo:

Si Teman, Omar, Zefo, Kenaz,

¹⁶ Kora, Gatam, ug Amalek. Mga anak kini sila ni Elifaz ug mga apo ni Esau sa iyang asawa nga si Ada. Nangulo sila sa Edom.

¹⁷ Nahimo usab nga mga pangulo sa Edom ang mga anak ni Reuel nga sila si Nahat, Zera, Shama, ug Miza. Sila ang mga apo ni Esau sa iyang asawa nga si Basemat.

¹⁸ Nahimo usab nga mga pangulo ang mga anak ni Esau kang Oholibama nga anak ni Ana. Sila mao si Jeush, Jalam, ug Kora.

¹⁹ Silang tanan ang mga kaliwat ni Esau nga mga pangulo sa Edom.

²⁰ Mao kini ang mga anak ni Seir nga Horihanon nga nagpuyo sa Edom: si Lotan, Shobal, Zibeon, Ana,

²¹ Dishon, Ezer, ug Dishan. Nahimo silang pangulo sa mga Horihanon nga kaliwat ni Seir, nga nagpuyo sa Edom.

²² Ang mga anak ni Lotan mao sila si Hori ug si Hemam^{*}. Managsoon si Lotan ug si Timna nga usa sa asawa ni Elifaz.

²³ Ang mga anak ni Shobal mao sila si Alvan, Manahat, Ebal, Shefo, ug Onam.

²⁴ Ang mga anak ni Zibeon mao sila si Aya ug si Ana. (Si Ana mao ang nakakaplag sa tuboran didto sa kamingawan sa dihang nagbantay siya sa mga asno sa iyang amahan nga si Zibeon.)

²⁵ Ang mga anak ni Ana mao si Dishon ug si Oholibama.

²⁶ Ang mga anak ni Dishon mao sila si Hemdan, Eshban, Itran, ug Keran.

²⁷ Ang mga anak ni Ezer mao sila si Bilhan, Zaavan, ug Acan.

²⁸ Ang mga anak ni Dishan mao si Uz ug si Aran.

²⁹⁻³⁰ Mao kini sila ang mga pangulo sa mga Horihanon nga midumala sa mga dapit sa Seir: si Lotan, Shobal, Zibeon, Ana, Dishon, Ezer, ug Dishan.

Ang mga Hari sa Edom

(1 Cron. 1:43-54)

³¹ Mao kini sila ang mga hari sa Edom sa panahon nga wala pay mga hari ang mga Israelinhon:

* 36:22 Hemam: o Homam.

- ³² Si Bela nga anak ni Beor nahimong hari sa Edom. Dinhaba ang ngalan sa iyang ulohang lungsod.
- ³³ Pagkamatay niya, gipulihan siya ni Jobab nga anak ni Zera nga taga-Bozra.
- ³⁴ Pagkamatay ni Jobab, gipulihan siya ni Husham nga taga-Teman.
- ³⁵ Pagkamatay ni Husham, gipulihan siya ni Hadad nga anak ni Bedad. Si Hadad maoy mipildi sa mga Midianhon didto sa Moab. Avit ang ngalan sa iyang ulohang lungsod.
- ³⁶ Pagkamatay ni Hadad, gipulihan siya ni Samla nga taga-Masreka.
- ³⁷ Pagkamatay ni Samla, gipulihan siya ni Saulo nga taga-Rehobot nga duol sa Suba.
- ³⁸ Pagkamatay ni Saulo, gipulihan siya ni Baal Hanan nga anak ni Acbor.
- ³⁹ Pagkamatay ni Baal Hanan, gipulihan siya ni Hadar. Pau ang ngalan sa iyang ulohang lungsod. Ang iyang asawa mao si Mehetabel nga anak ni Matred ug apo ni Mezahab.

⁴⁰⁻⁴³ Si Esau (o Edom) mao ang katigulangan sa mga Edomihanon. Mao kini sila ang nahimong pangulo sa mga kaliwat ni Esau nga ang ilang mga tribo ug dapit ginganlan usab sa ilang mga ngalan: Timna, Alva, Jetet, Oholibama, Elah, Pinon, Kenaz, Teman, Mibzar, Magdiel, ug Iram.

37

Ang mga Damgo ni Jose

¹ Nagpabilin pagpuyo si Jacob sa Canaan, ang dapit nga gipuy-an usab kaniadto sa iyang amahan.

² Mao kini ang sugilanon bahin sa pamilya ni Jacob.

Sa dihang nag-edad na si Jose ug 17 ka tuig, nagbantay siya sa mga kahay-opan uban sa iyang mga igsoon nga anak sa mga asawa sa iyang amahan nga sila si Bilha ug si Zilpa. Gisugilon ni Jose sa iyang amahan ang daotang mga buhat sa iyang mga igsoon.

³ Mas gipangga ni Jacob* si Jose kaysa uban niyang mga anak, tungod kay tigulang na siya sa dihang natawo kini. Busa gihimoan niya si Jose ug nindot ug taas nga bisti.†

⁴ Apan nakita sa mga igsoon ni Jose nga mas gipangga siya sa ilang amahan kay kanila. Nasuko sila kang Jose ug kanunay nila siyang gisultihan ug sakit nga mga pulong.

⁵ Unya, nagdamgo si Jose. Ug sa dihang gisugilon niya kini sa iyang mga igsoon, misamot ang ilang kasuko kaniya.

⁶ Mao kini ang iyang gisugilon, “Nagdamgo ako

⁷ nga samtang didto kita sa uma ug namugkos sa mga uhay, kalit lang nga mitindog ang akong binugkos ug gialirongan kini ug giyukboan sa inyong mga binugkos.”

⁸ Miingon ang iyang mga igsoon, “Unsa? Maghari ka ba kanamo? Dumalahan mo gayod kami?” Ug misamot ang ilang kasuko kang Jose.

⁹ Nagdamgo pag-usab si Jose ug gisugilon na usab niya kini sa iyang mga igsoon. Miingon siya, “Nagdamgo na usab ako nga nakita ko ang adlaw, ang bulan, ug ang 11 ka bitoon nga miyukbo kanako.”

* **37:3** *Jacob: o Israel.* Mao usab sa bersikulo 13-14. † **37:3** *nindot ug taas nga bisti:* dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

¹⁰ Gisugilon usab ni Jose ang iyang damgo sa iyang amahan apan gibadlong siya niini. Matod sa iyang amahan, “Unsay buot mong ipasabot? Nga kami sa imong inahan ug mga igsoon moyukbo kanimo?”

¹¹ Nasina ang mga igsoon ni Jose kaniya, apan gihinuktokan sa iyang amahan kining mga butanga.

Gibaligya si Jose sa Iyang mga Igsoon

¹² Usa niadto ka adlaw, miadto ang mga igsoon ni Jose sa Sekem aron pagbantay sa mga kahayopan sa ilang amahan.

¹³⁻¹⁴ Unya, miingon si Jacob kang Jose, “Atua ang imong mga igsoon sa Sekem. Nagpasabsab sila sa mga kahayopan didto. Lakaw ug susiha kon unsa ang kahimtang sa imong mga igsoon ug sa mga hayop. Balik dayon ug sultihi ako.”

Mitubag si Jose, “Oo, Tay.”

Busa gikan sa Walog sa Hebron, miadto si Jose sa Sekem.

¹⁵ Sa didto na siya nga naglibot-libot sa hawanan, adunay tawo nga nangutana kaniya kon unsa ang iyang gipangita.

¹⁶ Mitubag siya, “Nangita ako sa akong mga igsoon. Nasayod ka ba kon asa sila nagpasabsab?”

¹⁷ Miingon ang tawo, “Wala na sila dinhi. Nadunggan ko nga miingon sila nga moadto sila sa Dotan.” Busa miapas si Jose ug nakita niya sila didto.

¹⁸ Layo pa si Jose nakita na siya sa iyang mga igsoon. Ug sa wala pa siya makaabot, nagplano na sila sa pagpatay kaniya.

¹⁹ Miingon sila sa usag-usa, “Ania na ang paladamgo.

²⁰ Dali, patyon nato siya ug unya ihulog sa usa sa mga bangag nga pundohanang ug tubig. Ingon lang nato nga gipatay siya sa bangis nga mananap. Tan-awon ta kon matuman pa ba ang iyang mga damgo.”

²¹ Apan pagkadungog ni Ruben sa ilang plano, naningkamot siya nga maluwas si Jose. Miingon siya, “Dili lang nato siya patyon.

²² Ihulog lang ninyo siya sa bangag nga pundohanang ug tubig dinhi sa kamingawan, apan ayaw ninyo siya pasipad-i.” Gisulti kadto ni Ruben tungod kay nagplano siya nga luwason si Jose ug ibalik ngadto sa ilang amahan.

²³ Busa pag-abot ni Jose, gihuboan nila siya niadtong iyang bisti nga taas ug nindot,[‡]

²⁴ ug gihulog sa bangag nga pundohanang ug tubig. Apan walay tubig ang mao nga bangag.

²⁵ Samtang nangaon sila, aduna silay nalantawan nga mga negosyanteng Ishmaelinhon nga gikan sa Gilead. Ang mga kamelyo niini adunay kargang mga lamas, tambal, ug pahumot nga dad-on ngadto sa Ehipto.

²⁶ Miingon si Juda sa iyang mga igsoon, “Unsa may atong makuha kon patyon nato ang atong igsoon ug itago ang iyang kamatayon?”

²⁷ Maayo pa tingali kon ibaligya na lang nato siya nianang mga Ishmaelinhon. Dili na lang nato siya patyon kay igsoon nato siya.” Miuyon kang Juda ang iyang mga igsoon.

²⁸ Busa sa dihang miagi ang mga negosyanteng Ishmaelinhon, nga ang ilang tribo Midianhon, gikuha nila si Jose gikan sa bangag nga pundohanang ug tubig ug gibaligya sa kantidad nga 20 kabuok nga salapi. Ug gidala si Jose sa mga Ishmaelinhon didto sa Ehipto.

²⁹ Sa pagbalik ni Ruben didto sa bangag wala na didto si Jose, busa gigisi niya ang iyang bisti sa tumang kaguol.

[‡] 37:23 bisti nga taas ug nindot: tan-awa usab ang bersikulo 3.

³⁰ Unya mibalik siya sa iyang mga igsoon ug miingon, “Wala na didto ang atong manghod. Unsay akong buhaton?”

³¹ Nagpatay sila ug kanding ug gituslob nila sa dugo ang bisti ni Jose.

³² Pagkahuman, gidala nila ang bisti ni Jose ngadto sa ilang amahan ug miingon, “Nakita namo kini. Tan-awa kuno palihog kon kang Jose ba kini o dili.”

³³ Nailhan dayon ni Jacob ang maong bisti. Miingon siya, “Iya kana! Gikaon siyag bangis nga mananap! Sigurado gayod nga gikunis-kunis siya niini.”

³⁴ Unya gigisi ni Jacob ang iyang bisti ug nagsul-ob siya ug sako sa pagpakita sa iyang pagsubo. Dugay-dugay siyang nagbangotan sa pagkamatay sa iyang anak.

³⁵ Miadto ang tanan niyang mga anak sa paghupay kaniya apan nagpadayon siya sa pagbangotan. Miingon siya, “Pasagdi lang ninyo ako! Mamatay ako nga nagbangotan tungod sa pagkamatay sa akong anak.” Ug mihilak siya tungod kang Jose.

³⁶ Unya didto sa Ehipto, gibaligya sa mga Midianhon si Jose kang Potifar nga usa sa mga opisyal sa hari sa Ehipto.[§] Kapitan siya sa mga tigbalantay sa palasyo.

38

Si Juda ug si Tamar

¹ Niadto usab nga panahon, mibulag si Juda sa iyang mga igsoon ug didto siya mipuyo uban kang Hira nga taga-Adulam.

² Nakita ni Juda didto ang anak ni Shua nga Canaanhon ug gipangasawa niya kini.

³ Namabdos ang asawa ni Juda, ug nanganak kini ug lalaki nga ginganlan ni Juda ug Er.

⁴ Namabdos siya pag-usab ug nanganak ug lalaki ug ginganlan niya kini ug Onan.

⁵ Namabdos siya sa ikatulong higayon ug lalaki gihapon ang iyang anak ug ginganlan niya kini ug Shela. Natawo si Shela didto sa Kezib.

⁶ Gipaasawa ni Juda kang Er, nga iyang kamagulangang anak, ang usa ka babaye nga ginganlan ug Tamar.

⁷ Apan si Er daotan atubangan sa GINOO, busa gipatay siya sa GINOO.

⁸ Unya miingon si Juda kang Onan, “Pangasaw-a ang imong bayaw kay katungdanan mo kana isip igsoon sa iyang bana nga namatay, aron pinaagi kanimo makabaton usab ug mga anak ang imong igsoon.”

⁹ Apan nasayod si Onan nga dili isipon nga iya ang mahimong anak nila ni Tamar, busa sa matag higayon nga magdulog sila ni Tamar, dili niya ipasulod ang iyang semilya aron dili siya makaanak alang sa iyang igsoon.

¹⁰ Daotan ang gibuhat ni Onan atubangan sa GINOO, busa gipatay usab siya sa GINOO.

¹¹ Unya miingon si Juda kang Tamar nga iyang umagad, “Pauli una sa imong amahan, ug ayaw pamana hangtod nga maulitawo na si Shela.” Giingon kadto ni Juda kay nahadlok siya nga mamatay usab si Shela sama sa iyang mga igsoon. Busa mipauli si Tamar sa iyang amahan.

¹² Miabot ang panahon, namatay ang anak ni Shua nga asawa ni Juda. Pagkahuman sa iyang pagbangotan, miadto siya sa mga tig tupi sa iyang mga karnero didto sa Timnah. Kauban niya sa pag-adto ang iyang amigo nga si Hira nga taga-Adulam.

[§] 37:36 hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*.

13 Adunay misulti kang Tamar nga miadto sa Timnah ang iyang ugangan aron pagpanupi sa iyang mga karnero.

14 Pagkadungog niadto ni Tamar, giilisan niya ang iyang gisul-ob nga bisti nga alang sa balo, ug gitabonan niya ug belo ang iyang nawong. Unya milingkod siya dapit sa pultahan sa lungsod sa Enaim, sa daplin sa dalan nga paingon sa Timnah. (Gihimo niya kini tungod kay nakita niya nga ulitawo na si Shela apan wala gihapon siya ipaasawa kaniya.)

15-16 Sa pagkakita ni Juda kang Tamar sa daplin sa dalan, gipakaingon niya ug usa kini ka babayeng nagbaligya sa iyang dungog, kay aduna may tabon ang nawong niini. Busa miduol siya kang Tamar (nga wala niya mailhi nga iya diayang umagad) ug miingon, “Dali, magdulog kita.”

Mitubag si Tamar, “Unsa may imong ibayad kanako sa pagpakigdulog ko kanimo?”

17 Miingon si Juda, “Hatagan ka nako ug kanding gikan sa akong kahay-opan.”

Mitubag si Tamar, “Mosugot ako kon aduna kay ihatag kanako nga garantiya hangtod nga ikapadala mo na ang kanding.”

18-19 Nangutana si Juda, “Unsay gusto nimo nga akong igarantiya?”

Mitubag si Tamar, “Ihatag kanako ang imong silyo apil ang higot niini, ug ang imong baston.” Busa gihatag kadto ni Juda ug nakigdulog siya kang Tamar. Human niadto mipauli si Tamar. Gikuha niya ang tabon sa iyang nawong ug gisul-ob pag-usab ang bisti nga alang sa balo. Wala madugay namabdos siya.

20 Gipahatod ni Juda sa iyang amigo, nga si Hira nga taga-Adulam, ang kanding aron makuha gikan sa babaye ang mga butang nga iyang gihatag ingon nga garantiya, apan wala kini makita ni Hira.

21 Nangutana si Hira sa mga taga-Enaim kon hain na ang babayeng nagbaligya sa iyang dungog, nga didto maglingkod sa daplin sa dalan.

Apan mitubag ang mga tawo, “Wala may babaye dinhi nga nagbaligya sa iyang dungog.”

22 Busa mibalik si Hira kang Juda ug miingon, “Wala ko siya makita. Ug matod pa sa mga tawo wala man kunoy babaye didto nga nagbaligya sa iyang dungog.”

23 Miingon si Juda, “Pasagdi na! Iya na lang kadtong mga butang nga atua kaniya, kay basin ug mahimo kitang kataw-anan kon sige pa tag pangita sa wala. Gipahatdan ko na bitaw siya niining kanding, apan wala mo man kaha siya makita didto!”

24 Paglabay sa tulo ka bulan, gisultihan si Juda nga ang iyang umagad nga si Tamar nagbaligya sa iyang dungog ug mabdos na gani.

Busa miingon si Juda, “Dad-a ninyo siya sa gawas sa lungsod aron sunogon.”

25 Apan sa dihang gidala na si Tamar, aduna siyay gisugo aron pagsulti kang Juda niini, “Ania ang pangtimbre, apil ang higot niini, ug ang baston. Ang tag-iya niini mao ang amahan sa akong gimabdos. Palihog, susiha kon kang kinsa kini.”

26 Nailhan ni Juda nga iya kadtong mga butang busa miingon siya, “Wala siyay sala. Ako ang nakasala* kay wala ko siya ipaasawa sa akong anak nga si Shela.” Ug wala na mousab ug pakigdulog si Juda kang Tamar.

27 Sa dihang hapit na manganak si Tamar, nadiskobrehan niya nga kaluha ang iyang gimabdos.

* 38:26 *Wala siyay sala. Ako ang nakasala: sa literal, Mas matarong pa siya kay kanako.*

²⁸ Sa dihang nagbati na siya, migawas ang kamot sa usa ka bata. Gihikitan kini sa mananabang ug higot nga pula aron mahibaloan nga siya ang una nga natawo.

²⁹ Apan gisulod pagbalik sa bata ang iyang kamot ug ang iyang kaluha mao ang una nga migawas. Miingon ang mananabang, “Nagdali ka gayod sa paggawas.” Busa ginganlan ang bata ug Perez[†].

³⁰ Unya migawas usab ang iyang kaluha nga adunay higot nga pula sa iyang kamot. Ginganlan siya ug Zera[‡].

39

Si Jose ug ang Asawa ni Potifar

¹ Gidala sa mga Ishmaelinhon si Jose ngadto sa Ehipto, ug gipalit siya ni Potifar nga usa sa mga opisyal sa hari sa Ehipto.* (Si Potifar kapitan sa mga tigbalantay sa palasyo.)

² Giubanan gayod sa GINOO si Jose, busa nagmauswagon siya. Didto siya mipuyo sa balay sa iyang agalon nga Ehiptohanon nga si Potifar.

³ Nakita ni Potifar nga nag-uban gayod ang GINOO kang Jose ug gipalampos sa tanan niyang gihimo,

⁴ busa gikahimut-an ni Potifar si Jose. Gihimo niya kini nga iyang personal nga katabang ug tigdumala sa iyang panimalay ug sa tanan niyang kabtangan.

⁵ Sukad niadto, gipanalanginan sa GINOO ang panimalay sa Ehiptohanon nga si Potifar ug ang tanan niyang kabtangan sulod sa balay ug didto sa iyang uma. Gihimo kini sa GINOO tungod kang Jose.

⁶ Gitugyan ni Potifar ang tanan kang Jose ug wala na siyay gikabalak-an pa gawas sa paghuna-huna kon unsay iyang kaonon. Guwapo si Jose ug maayog barog.

⁷ Unya, naibog kaniya ang asawa sa iyang agalon. Gihagad niya si Jose nga makigdulog kaniya.

⁸ Apan mibalibad si Jose. Miingon siya sa asawa sa iyang agalon, “Gitugyan kanako sa akong agalon ang tanan niyang kabtangan ug wala na siyay gikabalak-an dinhi sa iyang panimalay.

⁹ Gihatagan niya ako sa labawng katungod dinhi niini nga panimalay, ug gitugyan niya kanako ang tanan gawas lang kanimo tungod kay ikaw iyang asawa. Busa dili ko mahimong budhian ang akong agalon ug magpakasala sa Dios.”

¹⁰ Bisan ug adlaw-adlaw gidani sa babaye si Jose aron nga makigdulog kaniya, wala gayod kini mosugot.

¹¹ Usa ka adlaw, misulod si Jose sa balay aron motrabaho, ug naatol nga wala gayoy bisan usa ka sulugoon didto sa sulod sa balay.

¹² Kalit nga gihawiran ang iyang bisti sa asawa sa iyang agalon ug miingon kini kaniya, “Pakigdulog kanako.” Apan midagan si Jose ngadto sa gawas sa balay, ug nahibilin ang iyang kupo nga nabira sa babaye.

¹³ Sa pagkakita sa babaye nga midagan sa gawas si Jose ug nahibilin diha kaniya ang kupo niini,

¹⁴ gitawag niya ang iyang mga sulugoon ug miingon, “Tan-awa ninyo kini! Gidad-an kita dinhi sa akong bana ug Hebreo aron pakaulawan kita. Misulod siya sa akong kuwarto aron paglugos kanako, apan misinggit ako.

¹⁵ Busa midagan siya pagawas, ug nabiyaan niya ang iyang bisti.”

[†] **38:29** Perez: ang buot ipasabot, *nagdali sa paggawas*. [‡] **38:30** Zera: ang buot ipasabot, *nagdan-ag o pula kaayo*. * **39:1** hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*.

¹⁶ Gitipigan sa babaye ang bisti ni Jose hangtod sa pagpauli sa iyang bana.

¹⁷ Unya gisugilon niya sa iyang bana ang nahitabo. Miingon siya, “Ang Hebreo nga sulugoon nga gidala mo dinhi, buot akong pakaulawan. Misulod siya sa akong kuwarto aron lugoson ako.

¹⁸ Apan sa dihang misinggit ako midagan siya ngadto sa gawas, ug nabiyaan niya ang iyang kupo.”

¹⁹ Sa pagkadungog ni Potifar sa gisulti sa iyang asawa mahitungod sa gibuhay ni Jose, nasuko siya pag-ayo.

²⁰ Busa gidala niya si Jose ug gisulod sa prisohan nga alang sa mga piniriso sa hari.

Apan bisan didto sa prisohan,

²¹ nag-uban gihapon ang GINOO kang Jose. Ug tungod sa kaayo sa GINOO, gikahimut-an sa tigdumala sa prisohan si Jose.

²² Gitugyan niya kang Jose ang pagdumala sa tanang mga piniriso ug ang tanang mga buluhaton didto.

²³ Wala na maghuna-huna pa ang tigdumala sa prisohan bahin sa mga butang nga gitugyan niya kang Jose, tungod kay uban ang GINOO kang Jose ug gihatagan siya sa GINOO ug kalamposan sa tanan niyang gihimo.

40

Ang Tigsilbi sa Bino ug ang Panadero

¹⁻² Nahitabo usab nga ang pangulo sa mga tigsilbi ug bino ngadto sa hari sa Ehipto ug ang pangulo sa iyang mga panadero nakasala batok kaniya. Nasuko pag-ayo ang hari* niining duha niya ka opisyal.

³ Busa gipapriso niya sa bilanggoan diin napriso si Jose, sa lugar nga binantayan sa kapitan sa mga tigbalantay.

⁴ Si Jose ang gisaligan sa kapitan sa mga tigbalantay nga moatiman kanila, ug dugay-dugay silang napriso didto.

⁵ Usa niana ka gabii, nagdamgo ang tigsilbi ug bino ug ang panadero nga didto sa prisohan. Managlahi ang ilang damgo ug managlahi usab ang kahulogan niini.

⁶ Pagkabuntag, sa pag-adto ni Jose kanila, namatikdan niya nga nagmagul-anon sila.

⁷ Busa gipangutana niya sila, “Nganong magul-anon man kamo?”

⁸ Mitubag sila, “Nagdamgo man gud kami apan walay makasaysay sa kahulogan niini.”

Miingon si Jose, “Ang Dios lang ang makahatag ug kaalam sa pagsaysay sa kahulogan sa mga damgo. Sultihi ninyo ako, palihog, kon unsa ang inyong mga damgo.”

⁹ Busa gisulti sa pangulo sa mga tigsilbi ug bino kang Jose ang iyang damgo. Miingon siya, “Sa akong damgo naay usa ka punoan sa ubas diha sa akong atubangan

¹⁰ ug aduna kini tulo ka sanga. Nanalingsing kini, namulak, ug nahinog ang mga bunga.

¹¹ Nagkupot ako sa kopa sa hari sa Ehipto, ug nagkuha ako ug ubas ug unya gipuga ko kini diha sa kopa. Human niini, gihatag ko ang kopa ngadto sa hari.”

¹² Miingon si Jose, “Mao kini ang kahulogan sa imong damgo: Ang tulo ka sanga nagkahulogan ug tulo ka adlaw.

* **40:1-2** hari: sa Hebreo, *Paraon*. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo.

¹³ Sa dili pa mahuman ang tulo ka adlaw, pagawason ka sa hari gikan sa prisohan ug pabalikon sa imong naandang trabaho ingon nga tigsilbi kaniya ug bino.

¹⁴ Hinumdumi unya ako kon anaa ka na sa maayo nga kahimtang. Ug isip timaan sa imong kaayo, palihog, sultihi ang hari bahin kanako aron matabangan mo ako nga makagawas dinhi sa prisohan.

¹⁵ Kay ang tinuod, pinugos ang pagdala kanako dinhi sa Ehipto gikan sa dapit sa mga Hebreo, ug bisan dinhi wala gayod akoy gibuhat nga mahimong hinungdan nga prisohon nila ako.”

¹⁶ Pagkadungog sa pangulo sa mga panadero nga maayo ang kahulogan sa damgo sa iyang kauban, gisulti usab niya ang iyang damgo ngadto kang Jose. Miingon siya, “Nagdambo ako nga aduna akoy gilukdo nga tulo ka basket nga anay mga pan.

¹⁷ Ang kinaibabwan gisudlan sa nagkalain-laing klasi sa pan alang sa hari sa Ehipto, apan gipangtuhak kini sa mga langgam.”

¹⁸ Miingon si Jose, “Mao kini ang kahulogan sa imong damgo: Ang tulo ka basket nagkahulogan ug tulo ka adlaw.

¹⁹ Sa dili pa mahuman ang tulo ka adlaw, pagawason ka sa hari gikan sa prisohan apan ipapatay ka niya ug tuhohon sa kahoy ang imong patayng lawas, ug tuhakon kini sa mga langgam.”

²⁰ Tulo ka adlaw gikan niini, gisaulog sa hari sa Ehipto ang iyang adlawng natawhan. Busa nagpakombira siya alang sa tanan niyang mga opisyal. Gipagawas niya gikan sa prisohan ang pangulo sa iyang mga tigsilbi ug bino ug ang pangulo sa iyang mga panadero ug gipaatabang sa iyang mga opisyal.

²¹ Gipabalik niya ang pangulo sa mga tigsilbi ug bino sa iyang naandang trabaho,

²² apan gipapatay niya ang pangulo sa mga panadero, ug gituhog sa kahoy ang iyang patayng lawas sumala sa gisulti ni Jose.

²³ Apan wala gayod mahinumdomi sa pangulo sa mga tigsilbi ug bino si Jose.

41

Ang mga Damgo sa Hari sa Ehipto

¹ Paglabay sa duha ka tuig, nagdamgo ang hari sa Ehipto* nga nagtindog siya sa daplin sa Suba sa Nilo,

² ug sa kalit lang mitunga gikan sa suba ang pito ka himsog ug tambok nga mga baka, ug nanabsab kini sa kasagbotan.

³ Wala madugay, mitunga usab ang pito ka daot ug niwang nga mga baka, ug miduol sa pito ka himsog ug tambok nga mga baka.

⁴ Giduol sa pito ka daot ug niwang nga baka ang pito ka himsog ug tambok nga baka ug gipangaon sila. Ug unya nakamata ang hari.

⁵ Nakatulog ug balik ang hari ug nagdamgo na usab siya. Sa iyang damgo nakita niya ang pito ka himsog ug bus-ok nga mga uhay nga misibol diha sa usa lang ka punoan.

⁶ Ug sa mao gihapong punoan, misubol ang laing pito ka mga uhay nga niwang ug nanguyos tungod sa kainit sa hangin gikan sa sidlakan.†

⁷ Unya gilamoy sa niwang nga mga uhay ang pito ka himsog nga mga uhay. Unya nakamata ang hari. Abi niyang tinuod apan damgo lang diay kadto.

* **41:1** hari sa Ehipto: ang buot ipasabot, *Paraon*. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo. † **41:6** Kining init nga hangin naggikan sa sidlakan kon didto sa Israel, apan naggikan sa habagatan kon didto sa Ehipto.

⁸ Nianang pagkabuntag, nahasol ang huna-huna sa hari tungod sa iyang mga damgo, busa gipatawag niya ang tanang mga madyikero ug maalamon nga mga tawo sa Ehipto. Gisugilon niya kanila ang iyang mga damgo, apan wala gayoy usa kanila nga nakasaysay sa kahulogan niadto.

⁹ Unya miduol sa hari ang pangulo sa iyang mga tigsilbi ug bino ug miingon, “Nahinumdom na ako karon sa akong mga sala.

¹⁰ Dili ba nasuko ka man kaniadto kanako ug sa pangulo sa mga panadero, ug gipapriso mo man gani kami didto sa bilangoan, sa lugar nga binantayan sa kapitan sa mga tigbalantay?

¹¹ Usa niadto ka gabii, nagdamgo kaming duha, ug lain-lain ang kahulogan sa among mga damgo.

¹² Aduna kamiy kauban didto nga batan-ong Hebreo, nga sulugoon sa kapitan sa mga tigbalantay sa palasyo. Gisugilon namo kaniya ang among damgo ug gisaysay niya kanamo ang kahulogan niini.

¹³ Nahitabo gayod ang iyang giingon kanamo: Gipabalik mo ako sa akong naandang trabaho ug gipatuhog sa kahoy ang pangulo sa mga panadero.”

¹⁴ Busa gipatawag sa hari si Jose, ug diha-diha gipagawas siya sa prisohan. Human siya nakapatupi ug nakapamalbas, nag-ilis siya sa iyang bisti ug miadto sa hari.

¹⁵ Miingon ang hari kaniya, “Nagdamgo ako apan wala gayoy nakasaysay kon unsa ang kahulogan niadto. Adunay nagsulti kanako nga makahibalo kang mosaysay sa kahulogan sa mga damgo.”

¹⁶ Mitubag si Jose, “Dili ako, Mahal nga Hari, kondili ang Dios ang maghatag sa kahulogan sa imong mga damgo alang sa imong kaayohan.”

¹⁷ Unya gisulti sa hari ang iyang damgo kang Jose. Miingon siya, “Nagdamgo ako nga nagtindog ako sa daplin sa Suba sa Nilo.

¹⁸ Nakita ko nga mitunga gikan sa suba ang pito ka himsog ug tambok nga mga baka, ug nanabsab kini sa kasagbotan.

¹⁹ Wala madugay mitunga usab ang laing pito ka daot ug niwang nga mga baka. Wala gayod akoy nakitang baka sa tibuok Ehipto nga sama kanila ka daot.

²⁰ Unya gikaon niadtong daot ug niwang nga mga baka ang pito ka tambok nga mga baka.

²¹ Apan pagkahuman nila ug kaon, murag wala lang gihapon sila makakaon kay niwang man gihapon sila. Unya nakamata ako.

²² “Apan nakatulog ako pagbalik ug nagdamgo pag-usab. Nakita ko sa akong damgo ang pito ka himsog ug bus-ok nga uhay nga misubol sa usa lang ka punoan.

²³ Ug niadto usab nga punoan, misalingsing ang laing pito ka uhay nga niwang ug nanguyos tungod sa kainit sa hangin gikan sa sidlakan.

²⁴ Unya gilamoy sa niwang nga mga uhay ang pito ka himsog nga mga uhay. Gisulti ko na kini sa mga madyikero, apan wala gayoy usa kanila nga nakasaysay kanako kon unsa ang kahulogan.”

²⁵ Miingon si Jose sa hari, “Mahal nga Hari, usa ray kahulogan sa duha mo ka damgo. Gipadayag kanimo sa Dios kon unsa ang iyang buhaton.

²⁶ Ang pito ka tambok nga mga baka ug ang pito ka himsog nga mga uhay managsama nga nagkahulogan ug pito ka tuig.

²⁷ Ang pito ka niwang ug daot nga mga baka ug ang pito ka niwang nga mga uhay nga nanguyos tungod sa kainit sa hangin gikan sa sidlakan nagkahulogan ug pito ka tuig nga kagutom.

²⁸ “Sumala sa giingon ko na kanimo, Mahal nga Hari, gipadayag kanimo sa Dios kon unsa ang iyang pagabuhaton.

²⁹ Moabot ang pito ka tuig nga labihan gayod kaabunda sa tibuok Ehipto.

³⁰ Ug mosunod dayon ang pito ka tuig nga kagutom, ug malimtan sa mga tawo ang nasinati nila nga kaabunda sa Ehipto. Ang kagutom mohimo ug dakong kadaot sa yuta sa Ehipto.

³¹ Tungod sa makalilisang nga kagutom nga moabot, walay makita nga timailhan sa milabay nga panahon sa kaabunda sa yuta sa Ehipto.

³² Nagdamgo ka sa duha gayod ka higayon, Mahal nga Hari, aron nga mahibaloan mo nga pagbuot kini sa Dios nga mahitabo ug mahitabo gayod kini sa dili madugay.

³³ “Busa karon, Mahal nga Hari, pagpili ug usa ka tawong maalamon nga padumalahon mo sa yuta sa Ehipto.

³⁴ Pagbutang usab ug mga opisyal sa tibuok yuta sa Ehipto aron man-golekta sa ikalima nga bahin sa abot sa kaumahan sulod sa pito ka tuig nga abunda ang abot.

³⁵ Sulod nianang mga tuiga, ipatigom kanila ang tanan nga bahin nga makolekta ninyo gikan sa mga abot.[‡] Ug ilalom sa imong pagdumala, patipigi kanila ang mga abot diha sa mga bodega sa mga lungsod.

³⁶ Kini nga mga pagkaon itagana alang sa moabot nga pito ka tuig nga kagutom sa Ehipto, aron dili magutman ang katawhan.”

Gihimo si Jose nga Tigdumala sa Ehipto

³⁷ Nakaayon ang hari ug ang iyang mga opisyal sa plano ni Jose.

³⁸ Miingon siya sa iyang mga opisyal, “Aduna pa ba kitay makita nga sama kang Jose nga gigiyahan sa Espiritu sa Dios?”

³⁹ Busa miingon ang hari kang Jose, “Tungod kay gipadayag sa Dios kining mga butanga kanimo, wala nay laing tawo nga adunay kaalam ug salabotan nga sama kanimo.

⁴⁰⁻⁴¹ Himuon ka nako karon nga tigdumala sa akong palasyo ug gobernador sa tibuok Ehipto, ug motuman kanimo ang tanan kong katawhan. Ako ray labaw kanimo kay hari man ako.”

⁴² Unya gihuslo sa hari ang iyang singsing nga pangtimbre ug gisul-ob kini sa tudlo ni Jose. Gipasul-oban niya si Jose ug pinasahi nga bisti nga lino ug gipakuwintas ug bulawan.

⁴³ Gipasakay niya si Jose sa iyang ikaduhang karwahi,[§] ug adunay mga tig-pahibalo nga gauna kaniya ug nagsinggit, “Yukbo-i ninyo ang gobernador!” Busa sukad niadto nahimong gobernador si Jose sa tibuok Ehipto.

⁴⁴ Unya miingon ang hari kang Jose, “Ako ang hari dinhi sa Ehipto, apan walay bisan kinsa nga makahimo ug bisan unsa dinhi sa Ehipto gawas kon adunay pagtugot gikan kanimo.”

⁴⁵ Unya ginganlan niya si Jose ug Zafenat Panea. Gipaasawa usab niya kang Jose si Asenat nga anak ni Potifera nga pari sa lungsod sa On. Ingon nga gobernador, si Jose na ang nagdumala sa Ehipto.*

⁴⁶ Nag-edad si Jose ug 30 ka tuig sa dihang nagsugod siya sa pag-alagad sa hari sa Ehipto. Ug mibiya si Jose sa palasyo ug milibot sa tibuok Ehipto.

⁴⁷ Sulod sa pito ka tuig nga kaabunda, dako kaayo ang abot sa kaumahan.

⁴⁸ Ug niadtong mga tuiga, gipatigom ni Jose ang tanang mga bahin nga nakolekta gikan sa mga abot.[†] Gipatipigan niya sa matag lungsod ang mga bahin sa abot nga nakolekta gikan sa mga uma sa palibot niini.

[‡] **41:35** Tan-awa ang Gen. 47:24. [§] **41:43** *iyang ikaduhang karwahi: o karwahi nga alang sa iyang luyo-luyong opisyal.* * **41:45** *Ingon...nagdumala sa Ehipto: o Gilibot ni Jose ang Ehipto.* [†] **41:48** Tan-awa ang Gen. 47:24.

⁴⁹ Labihan gayod kadaghan sa trigo nga natigom ni Jose; daw sama kini kadaghan sa balas sa baybayon. Tungod sa kadaghan niini giundangan na niya ang pagtakos.

⁵⁰ Sa wala pa moabot ang tinggutom, natawo ang duha ka anak ni Jose kang Asenat, nga anak ni Potifera nga pari sa On.

⁵¹ Ginganlan ni Jose ang kamagulangan ug Manases[‡] kay miingon siya, “Tungod sa tabang sa Dios, nalimtan ko ang akong mga pag-antos ug ang kamingaw ko sa panimalay sa akong amahan.”

⁵² Ginganlan niya ang ikaduha niyang anak ug Efraim[§] kay miingon siya, “Tungod sa tabang sa Dios, gihatagan ako ug kaliwat sa dapit diin nahiangom ako sa mga kasakit.”

⁵³ Nahuman ang pito ka tuig sa kaabunda sa Ehipto,

⁵⁴ ug nagsugod ang pito ka tuig nga kagutom sumala sa giingon ni Jose. Adunay kagutom sa uban nga mga dapit apan ang tibuk Ehipto adunay pagkaon.

⁵⁵ Wala madugay, nakasinati na usab sa kagutom ang mga taga-Ehipto, busa nangayo sila ug pagkaon gikan sa hari. Miingon ang hari kanila, “Adto kamo kang Jose ug buhata ninyo kon unsay iyang isulti.”

⁵⁶ Mikuyanap ang kagutom sa tibuk Ehipto, gipaablihan ni Jose ang tanang mga bodega ug gibaligyaan ug pagkaon ang mga taga-Ehipto.

⁵⁷ Nangadto usab sa Ehipto ang katawhan sa ubang mga nasod aron pagpalit ug pagkaon kang Jose tungod kay labihan na gayod ang kagutom sa tibuk kalibotan.

42

Miadto sa Ehipto ang mga Igsoon ni Jose

¹ Pagkahibalo ni Jacob nga adunay gibaligya nga pagkaon^{*} didto sa Ehipto, giingnan niya ang iyang mga anak nga lalaki, “Nganong gatinan-awanay lang kamo?”

² Nakadungog ako nga adunay gibaligya nga pagkaon didto sa Ehipto, busa lakaw kamo didto ug pagpalit ug pagkaon aron dili kita mangamatay sa kagutom.”

³ Busa milakaw ang napulo ka igsoon ni Jose ngadto sa Ehipto aron pagpalit ug pagkaon.

⁴ Apan wala paubana ni Jacob si Benjamin nga manghod ni Jose kay nahadlok siya nga basin ug adunay daotan nga mahitabo kaniya.

⁵ Miadto ang mga anak ni Jacob[†] sa Ehipto kuyog sa ubang mga tawo aron pagpalit ug pagkaon, kay miabot na man usab ang kagutom sa Canaan.

⁶ Ingon nga gobernador sa Ehipto, si Jose ang namaligya ug pagkaon ngadto sa mga tawo. Busa pag-abot sa iyang mga igsoon, miyukbo sila kaniya.

⁷⁻⁹ Pagkakita ni Jose kanila, nailhan dayon niya sila apan nagpakaaron-ingnon siya nga wala makaila kanila. Pinasingka siya nga nakigsulti kanila. Nangutana siya, “Taga-asa kamo?”

Mitubag sila, “Taga-Canaan kami, ug mianhi kami dinhi aron mopalit ug pagkaon.” Wala makaila kaniya ang iyang mga igsoon. Nahinumdoman dayon ni Jose ang iyang damgo mahitungod kanila. Miingon siya, “Mga

[‡] **41:51** *Manases*: posible nga ang buot ipasabot, *gikalimtan*. [§] **41:52** *Efraim*: posible nga ang buot ipasabot, *miuswag*. ^{*} **42:1** *pagkaon*: sa literal, *lugas*. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo.

[†] **42:5** *Jacob*: sa Hebreo, *Israel*. Anaa usab kini sa tanang kapitulo niini nga libro.

espiya kamo! Mianhi kamo dinhi aron pagsusi kon asa nga bahin sa among nasod ang huyang ug depensa.”

¹⁰ Mitubag sila, “Dili, sir! Mianhi kami dinhi aron mopalit ug pagkaon.

¹¹ Managsoon kaming tanan, usa ray among amahan, ug nagsulti kami sa tinuod. Dili kami mga espiya.”

¹² Apan miingon si Jose, “Dili ako motuo! Mianhi kamo dinhi aron pagsusi kon asa nga bahin sa among nasod ang huyang ug depensa.”

¹³ Mitubag sila, “12 kaming managsoon, usa ray among amahan ug atua siya sa Canaan. Atua uban kaniya karon ang among kamanghoran, ug wala na ang usa namo ka igsoon.”

¹⁴ Miingon si Jose, “Sama sa akong giingon kaninyo, mga espiya kamo.

¹⁵ Ug masayran ko kon tinuod kanang inyong gisulti pinaagi niini: Ipanumpa ko sa ngalan sa hari sa Ehipto[‡] nga dili gayod kamo makabiya dinhi hangtod nga dili moanhi ang inyong kamanghoran.

¹⁶ Papaulia ang usa kaninyo aron pagkuha sa inyong igsoon. Prisohon kamong mahibilin hangtod nga mapamatud-an nga tinuod ang inyong giingon, apan kon dili, sa ngalan sa hari tinuod gayod nga mga espiya kamo.”

¹⁷ Busa gipapriso niya sila sulod sa tulo ka adlaw.

¹⁸ Sa ikatulo ka adlaw, miingon si Jose kanila, “Nagtahod ako sa Dios, busa hatagan ko pa kamo ug higayon nga mabuhi kon tumanon lang ninyo ang akong isugo kaninyo.

¹⁹ Kon nagsulti gayod kamo sa tinuod, ibilin sa prisohan ang usa kaninyo ug pamauli kamo ug pagdalag pagkaon alang sa gigutom ninyo nga mga pamilya.

²⁰ Unya, dad-a ninyo dinhi kanako ang inyong manghod aron mapamatud-an nga tinuod ang inyong gisulti kanako ug aron dili ko kamo ipapatay.” Ug gibuhat nila kini.

²¹ Unya, miingon sila sa usag-usa, “Nakasala gayod kita sa gibuhat nato sa atong igsoon. Nakita nato ang iyang pag-antos sa dihang nagpakiluoy siya kanato, apan wala gayod nato siya kaloy-i, busa miabot kini nga kalisod kanato.”

²² Miingon si Ruben, “Dili ba giingnan ko man kamo kaniadto nga dili ninyo pasipad-an ang bata? Apan wala gayod kamo namati kanako. Busa gipaninglan na kita karon sa iyang kamatayon.”

²³ Wala sila masayod nga nakasabot si Jose sa ilang gipanulti tungod kay aduna man siyay tighubad kon makigsulti siya kanila.

²⁴ Mibiya si Jose kanila ug mihilak. Unya mibalik siya ug nakigsulti kanila. Pagkahuman, gikuha niya si Simeon gikan kanila ug gipagapos diha sa ilang atubangan.

²⁵ Nagmando si Jose nga pun-on ug pagkaon ang mga sako sa iyang mga igsoon ug isulod sa ilang mga sako ang kuwarta nga ilang gibayad, ug pabalonan sila sa ilang paglakaw. Natuman ang tanang gimando ni Jose.

²⁶ Gikarga sa mga managsoon ang ilang mga sako didto sa ilang mga asno ug mibiya.

²⁷ Sa dihang nagpalabay sila sa kagabhion sa usa ka dapit, usa kanila ang miabli sa iyang sako aron pakan-on ang iyang asno, ug nakita niya diha sa sako ang kuwarta nga iyang gibayad.

²⁸ Misinggit siya sa iyang mga igsoon, “Giuli ang akong gibayad! Ania dinhi sa akong sako.”

Nangaluya silang tanan ug nagkurog nga nag-ingnanay, “Unsa kining gibuhat sa Dios kanato?”

[‡] 42:15 *hari sa Ehipto*: sa Hebreo, *Paraon*.

²⁹ Pag-abot nila sa Canaan, gisulti nila sa ilang amahan nga si Jacob ang tanan nga nahitabo kanila.

³⁰ Miingon sila kang Jacob, “Gisingkahan kami sa gobernador sa Ehipto ug gipasanginlan nga gapang-espiya kuno kami.

³¹ Apan gitubag namo siya nga dili kami mga espiya ug nagsulti kami sa tinuod.

³² 12 kami ka managsoon ug usa ray among amahan. Ang usa namo ka igsoon patay na ug ang among kamanghoran ania uban kanimo dinhi sa Canaan.

³³ “Apan mao kini ang iyang giingon kanamo, ‘Masayran ko kon tinuod ang inyong gipanulti pinaagi niini: Ibilin dinhi kanako ang usa kaninyo ug pamauli kamo nga magdala ug pagkaon alang sa inyong mga pamilya nga gigutom.

³⁴ Unya dad-a ninyo dinhi kanako ang inyong manghod aron mahibaloan ko nga nagsulti kamo sa tinuod ug dili kamo mga espiya. Pagkahuman, ibalik ko kaninyo ang inyong igsoon, ug tugotan ko kamo nga magbalik-balik dinhi sa Ehipto.’ ”

³⁵ Sa dihang gibubo na nila ang sulod sa ilang mga sako, nakita nila didto ang kuwarta nga ilang gibayad. Pagkakita nila ug sa ilang amahan niini, gibati silang tanan ug kahadlok.

³⁶ Miingon si Jacob kanila, “Gusto ba ninyo nga mawad-an akog mga anak? Wala na si Jose, wala na si Simeon, ug karon gusto na usab ninyo nga kuhaon si Benjamin. Puro na lang kasakit ang miabot kanako.”

³⁷ Miingon si Ruben sa iyang amahan, “Isalig kanako si Benjamin. Patya ang duha ko ka anak nga lalaki kon dili ko siya madala pagbalik kanimo.”

³⁸ Apan mitubag si Jacob, “Dili ko paubanon kaninyo ang akong anak. Patay na ang iyang igsoon ug siya na lang ang nahibilin kanako. Kon adunay daotan nga mahitabo kaniya sa inyong paglakaw, kamo unya ang mahimong hinungdan nga niining akong katigulangon, mamatay ako sa kasubo.”

43

Mibalik sa Ehipto ang mga Igsoon ni Jose

¹ Misamot pa gayod ang kagutom sa Canaan.

² Nahurot na sa pamilya ni Jacob ang pagkaon nga nadala nila gikan sa Ehipto. Busa miingon si Jacob sa iyang mga anak, “Balik kamo didto sa Ehipto ug pagpalit kamog bisan gamay lang nga pagkaon.”

³ Apan miingon si Juda kaniya, “Gipasidan-an kami sa gobernador nga dili magpakita kaniya kon dili namo kauban ang among igsoon nga si Benjamin.

⁴ Kon paubanon mo siya kanamo mobalik kami didto aron magpalit ug pagkaon.

⁵ Apan kon dili, dili usab kami mobalik didto kay miingon ang gobernador nga dili magpakita kaniya kon dili namo kauban ang among igsoon.”

⁶ Miingon si Jacob, “Nganong gihatagan man ninyo ako ug dakong problema? Nganong gisultihan pa man ninyo ang gobernador nga aduna pa kamoy usa ka igsoon?”

⁷ Mitubag sila, “Unsaon nga nagsige man siya ug pangutana bahin sa atong pamilya. Nangutana siya kon buhi pa ba ang among amahan ug aduna pa ba kami lain nga igsoon. Busa gitubag namo siya. Kinsa goy maghuna-huna nga ingnon niya kami nga dad-on namo ngadto kaniya ang among igsoon?”

8 Busa miingon si Juda sa ilang amahan, “Paubana na lang kanamo si Benjamin aron makalakaw na dayon kami aron dili kitang tanan manga-matay sa kagutom.

9 Igarantiya ko ang akong kinabuhi alang kang Benjamin. Ako ang manubag kon unsa unya ang mahitabo kaniya. Kon dili ko siya madala pagbalik kanimo nga buhi, akoy basola sa tibuok kong kinabuhi.

10 Kon wala pa unta kita maglangay-langay, kaduha na unta tingali kami makabalik didto.”

11 Miingon ang ilang amahan, “Kon mao kana ang maayo, sudli sa labing maayo nga mga produkto gikan dinhi sa atong dapit ang inyong mga sudlanan aron igasa sa gobernador sa Ehipto: mga tambal, dugos, lamas, pahumot, ug mga bunga sa pistasyo ug almond.

12 Dobleha ninyo ang kantidad sa inyong dala nga kuwarta kay kina-hanglan ninyong iuli ang kuwarta nga gibutang pagbalik sa inyong mga sako. Basig nasayop lang sila niadto.

13 Dad-a ninyo ang inyong igsoon nga si Benjamin ug balik dayon kamo ngadto sa gobernador sa Ehipto.

14 Hinaut pa nga tandogon sa Makagagahom nga Dios ang kasing-kasing sa gobernador aron maluoy siya ug ibalik niya kaninyo si Simeon ug si Benjamin. Apan kon dili sila makabalik, dawaton ko na lang kini sa kinasing-kasing.”

15 Busa gidala sa managsoon ang mga gasa ug gidoble usab nila ang ilang kuwarta. Unya milakaw sila ngadto sa Ehipto kauban si Benjamin, ug miatubang kang Jose.

16 Sa pagkakita ni Jose nga kauban nila si Benjamin, gisugo niya ang iyang sinaligan, “Dad-a kining mga tawhana sa balay. Pag-ihaw ug paghikay, kay maniudto sila uban kanako.”

17 Gituman sa sinaligan ang gisugo kaniya, ug gidala niya ang managsoon sa balay ni Jose.

18 Nahadlok ang managsoon sa dihang gidala sila sa balay ni Jose. Miingon sila, “Basin gidala kita dinhi tungod sa kuwarta nga gibalik sa atong mga sako sa una natong pag-anhi. Basig dakpon nila kita, ug kuhaon ang atong mga asno ug himuon kitang mga ulipon.”

19 Busa giduolan nila ang sinaligan ug nakigsulti sila niini didto sa pultahan sa balay.

20 Miingon sila, “Kadyot una, sir, aduna kami isulti kanimo. Mianhi kami sa una aron sa pagpalit ug pagkaon.

21 Sa among pagpauli, nagpalabay kami sa kagabhion sa usa ka dapit. Ug didto giablihan namo ang among mga sako ug nakita namo sa sulod ang mao kantidad nga gibayad namo. Gani ania, among gidala pagbalik aron iuli.

22 Wala kami masayod kon kinsa ang nagbutang niini sa among mga sako. Nagdala pa kami ug dugang nga kuwarta aron ipalit ug pagkaon.”

23 Mitubag ang sinaligan, “Wala kadtoy kaso, ug ayaw kamo kahadlok. Ang inyong Dios, nga Dios usab sa inyong amahan, mao tingali ang nagbutang niadtong kuwartaha sa inyong mga sako. Nadawat ko ang inyong gibayad.” Unya gidala niya si Simeon ngadto kanila.

24 Gipasulod sa sinaligan ang managsoon sa balay ni Jose ug gihatagan ug tubig aron makapanghugas sila sa ilang mga til. Gihatagan usab niya ug pagkaon ang ilang mga asno.

25 Giandam sa managsoon ang ilang mga gasa kang Jose samtang gihulat nila siya nga mopauli nianang pagkaudto, kay giingnan man sila nga adto maniudto sa balay ni Jose.

²⁶ Pag-abot ni Jose, miyukbo sila sa iyang atubangan ug gihatag nila ang ilang mga gasa.

²⁷ Nangutana si Jose kanila kon kumusta na sila. Unya nangutana usab siya, “Kumusta na man ang inyong tigulang na nga amahan, sumala sa inyong gisulti kanako? Buhi pa ba siya?”

²⁸ Mitubag sila, “Buhi pa ang among amahan ug maayo usab ang iyang kahintang.” Unya miyukbo sila pag-usab kaniya agig pagtahod.

²⁹ Sa pagkakita ni Jose kang Benjamin nga iyang igsoon sa inahan, miingon siya, “Mao ba kini ang inyong kamanghorang igsoon nga giingon ninyo kanako?” Unya giingnan niya si Benjamin, “Hinaut pa nga panalanginan ka sa Dios, anak.”

³⁰ Unya midali-dali ug gawas si Jose kay kahilakon na gayod siya tungod sa iyang kamingaw sa iyang manghod. Misulod siya sa iyang kuwarta ug didto mihilak.

³¹ Pagkahuman, nanghilam-os siya ug mibalik didto kanila nga nagpugong sa iyang pagbati. Unya nagmando siya nga maghukad na ug pagkaon.

³² Lahi ang gikan-an ni Jose, lahi ang sa iyang mga igsoon, ug lahi usab ang iya sa mga Ehiptohanon nga didto naniudto. Kay dili mokaon ang mga Ehiptohanon uban sa mga Hebreo, kay mangil-ad kini alang kanila.

³³ Diha sa atubangan ni Jose ang gikan-an sa iyang mga igsoon. Nagtinan-away ang iyang mga igsoon kay natingala sila nga gipasunod gikan sa kamagulangan hangtod sa kamanghoran ang pagpalingkod kanila.

³⁴ Gisilbihan sila ug pagkaon gikan sa atubangan ni Jose apan ang pagkaon nga gihatag kang Benjamin lima gayod ka pilo ang gidaghanon kay sa gihatag sa uban. Nangaon sila ug nag-inom uban ni Jose.

44

Ang Plata nga Kopa sulod sa Sako

¹ Unya, gimandoan ni Jose ang sinaligan sa iyang balay, “Pun-a ug pagkaon ang mga sako sa managsoon kutob sa ilang madala, ug isulod sa ilang mga sako ang kuwarta nga ilang gibayad.

² Unya isulod ang akong kopa nga plata sa sako sa kamanghoran uban sa kuwarta nga iyang gibayad sa pagkaon*.” Gibuhat sa sinaligan ang giingon ni Jose.

³ Sayo sa sunod nga adlaw, gipagikan ang managsoon uban sa ilang mga asno.

⁴ Apan wala pa sila makapalayo sa lungsod sa dihang miingon si Jose sa iyang sinaligan, “Dali, apasa kadtong mga tawhana! Ug kon maabtan mo sila, ingna sila, ‘Nganong gibalosan man ninyog daotan ang kaayo nga gibuhat namo kaninyo?’

⁵ Nganong gikuha man ninyo ang kopa nga imnanan sa akong agalon ug gamitonon usab niya sa pagpanagna? Dili maayo kining inyong gihimo.’ ”

⁶ Sa dihang naapsan sa sinaligan ang managsoon, gisulti niya kadto kanila.

⁷ Miingon sila, “Sir, nganong nakasulti ka man niana? Dili kami makahimo niana.

⁸ Nasayod ka nga gikan sa Canaan gidala namo ug balik kanimo ang kuwarta nga nakita namo sulod sa among mga sako. Unya mangawat na hinuon kami ug pilak o bulawan gikan sa balay sa imong agalon?

⁹ Kon kaniya mo ang kopa sa usa kanamo, patya siya ug kami mahimo ninyong ulipon.”

* 44:2 pagkaon: sa literal, lugas.

¹⁰ Miingon ang sinaligan, “Sige, kon makit-an ang kopa diha sa usa kaninyo himuon ko siyang ulipon, ug ang uban kaninyo wala nay tulubagon.”

¹¹ Busa nagdali-dali ang matag-usa sa pagpakanaog sa ilang mga sako ug giiblihan nila kini.

¹² Unya nagsugod pagsusi ang sinaligan gikan sa sako sa kamagulangan hangtod sa kamanghoran, ug ang kopa nakita didto sa sako ni Benjamin.

¹³ Sa pagkakita niini sa managsoon, gigisi nila ang ilang mga bisti tungod sa kasubo. Unya gikarga nila pag-usab sa asno ang ilang mga sako ug namalik sila sa lungsod.

¹⁴ Sa pag-abot ni Juda ug sa iyang mga igsoon sa Ehipto, didto pa si Jose sa iyang balay. Misulod sila sa balay ug miyukbo sa atubangan ni Jose.

¹⁵ Miingon si Jose kanila, “Unsa kining inyong gihimo? Wala ba kamo masayod nga ang tawong sama kanako mahibalang managna?”

¹⁶ Miingon si Juda, “Sir, unsa pa may among ikasulti? Wala na kami ikapangatarungan pa kanimo. Ang Dios mao ang nagpadayag sa among sala. Karon, kaming tanan imo nang mga ulipon, kami ug kadtong usa diin didto kaniya nakit-an ang kopa.”

¹⁷ Apan miingon si Jose, “Dili kana mahimo. Siya lang nga nasakpan nga nagdala sa kopa mao ang akong himuong ulipon. Ug kamo makapauli na nga walay kakulian ngadto sa inyong amahan.”

¹⁸ Miduol si Juda kang Jose ug miingon, “Naghangyo ako kanimo, sir, kon mahimo pamatia ako. Hinaut nga dili ka masuko kanako, bisan tuod ug sama ka na sa hari sa Ehipto.†

¹⁹ Nangutana ka kanamo kon aduna pa ba kami amahan ug igsoon,

²⁰ ug miingon kami kanimo nga aduna pa kami amahan nga tigulang na ug adunay manghod nga natawo sa dihang tigulang na ang among amahan. Namatay na ang iyang igsoon ug siya na lang ang nahibilin nga anak sa iyang inahan, busa gimahal siya pag-ayo sa among‡ amahan.

²¹ “Unya miingon ka kanamo nga dad-on siya kanimo aron makita mo siya.

²² Miingon kami kanimo nga dili mahimo nga biyaan sa among manghod ang among amahan kay ikamatay niya kini.

²³ Apan miingon ka nga dili ka na moatubang pag-usab kanamo kon dili namo kauban ang among kamanghoran.

²⁴ Kining tanan gisugilon namo sa among amahan sa among pagpauli.

²⁵ “Unya miingon ang among amahan nga mobalik kami dinhi kay mopalit pag-usab ug pagkaon.

²⁶ Apan miingon kami kaniya nga molakaw lang kami kon kauban namo ang among kamanghoran, tungod kay dili kami mahimong mopakita kanimo kon dili namo siya kauban.

²⁷ “Mao kini ang iyang gitubag kanamo, ‘Nasayod kamo nga gihatagan akog duha ka anak nga lalaki sa akong asawa nga si Raquel.

²⁸ Ang usa wala na; gikunis-kunis tingali siya sa bangis nga mananap. Ug hangtod karon, wala ko na gayod siya makita.

²⁹ Kon kuhaon pa gayod ninyo kining usa gikan kanako, ug kon adunay mahitabo kaniya, niining akong katigulangan mamatay ako sa kaguol.’

³⁰ “Busa, ang kinabuhi sa among amahan nabugkos sa kinabuhi sa among kamanghoran. Kon mopauli kami nga dili namo siya kauban,

³¹ sigurado gayod nga mamatay sa kaguol ang among tigulang na nga amahan.

† 44:18 hari sa Ehipto: ang buot ipasabot, Paraon. ‡ 44:20 among: sa literal, iyang.

³² Gigarantiya ko ang akong kinabuhi alang sa among kamanghoran. Giingnan ko ang akong amahan nga kon dili ko madala pagbalik kaniya ang iyang anak, ako ang iyang basolon sa tibuok kong kinabuhi.

³³ “Busa, sir, ako na lang ang magpabilin dinhi isip imong ulipon puli sa among kamanghoran, ug tugoti na lang siya nga makapauli uban sa iyang mga igsoon.

³⁴ Dili ako mopauli kon dili ko kauban ang among kamanghoran. Dili ako makaako sa pagsud-ong sa daotan unya nga mahitabo sa among amahan tungod niini.”

45

Nagpaila si Jose sa Iyang mga Igsoon

¹ Wala na gayod mapugngi ni Jose ang iyang gibati, busa gipagawas niya ang iyang mga sulugoon. Ug sa dihang sila na lang sa iyang mga igsoon ang nahibilin, nagpaila siya.

² Mihilak ug kusog si Jose, busa nadunggan kini sa mga Ehiptohanon, ug gibalita kini didto sa palasyo sa hari.

³ Miingon si Jose sa iyang mga igsoon, “Ako si Jose! Tinuod ba gayod nga buhi pa ang atong amahan?” Apan wala makatubag ang iyang mga igsoon kaniya kay nahadlok sila.

⁴ Busa miingon si Jose, “Duol kamo kanako.” Ug miduol sila. Unya miingon siya, “Ako si Jose nga inyong igsoon, nga inyong gibaligya ug gidala ako dinhi sa Ehipto sa nagpalit kanako.

⁵ Ayaw na kamo kabalaka ug ayaw ninyo basola ang inyong kaugalingon sa pagbaligya ninyo kanako dinhi, tungod kay ang Dios mao ang nagpadala kanako dinhi una kaninyo aron luwason ang inyong kinabuhi.

⁶ Ikaduha pa lang kini nga tuig sa kagutom, ug mosunod pa ang lima ka tuig nga walay abot.

⁷ Apan gipauna ako sa Dios dinhi aron maluwas ko kamo ug adunay mahabilin sa inyong kaliwatan dinhi sa kalibotan.

⁸ “Busa, dili kamo ang nagpadala kanako dinhi kondili ang Dios. Gihimo niya ako nga magtatambag sa hari, ug tigdumala sa iyang palasyo ug sa tibuok Ehipto.

⁹ Karon, pagdali ug balik kamo didto sa akong amahan ug suginli siya nga ang iyang anak nga si Jose gihimo sa Dios nga tigdumala sa tibuok Ehipto. Ug ingna siya nga moanhi dinhi sa labing madali.

¹⁰ Mahimo siyang mopuyo sa yuta sa Goshen aron mahiduol siya kanako uban sa iyang mga anak ug mga apo. Ug dad-on usab niya ang iyang kahayopan, ug ang tanan niyang kabtangan.

¹¹ Atimanon ko siya didto sa Goshen tungod kay aduna pay lima ka tuig nga kagutom. Dili ko gusto nga magutman siya ug ang iyang pamilya, aplil ang iyang kahayopan.”

¹² Nagpadayon si Jose sa pag-ingon, “Karon nakita ninyo mismo, ug sa akong igsoon nga si Benjamin, nga ako si Jose kining nakigsulti kaninyo.

¹³ Sultihi ninyo ang akong amahan mahitungod sa kadungganang naangkon ko dinhi sa Ehipto ug sa tanan nga inyong nakita. Ug dad-a dayon ninyo siya dinhi kanako.”

¹⁴ Unya migakos si Jose sa iyang igsoon nga si Benjamin ug mihilak, ug mihilak usab si Benjamin samtang naggakos kaniya.

¹⁵ Padayon siyang mihilak samtang gitagsa-tagsa niya paghalok ang tanan niyang mga igsoon. Ayha pa dayon nakahimo pagpakigsulti ang iyang mga igsoon kaniya.

¹⁶ Sa dihang nabalita didto sa palasyo sa hari sa Ehipto* nga miabot ang mga igsoon ni Jose, nalipay ang hari ug ang iyang mga opisyal.

¹⁷ Mingon ang hari kang Jose, “Ingna ang imong mga igsoon nga kargahan nila ug pagkaon ang ilang mga hayop ug mobalik sa Canaan.

¹⁸ Unya dad-on nila dinhi ang inyong amahan ug ang ilang mga pamilya, kay ihatag ko kanila ang maayo nga yuta sa Ehipto ug makakaon sila sa labing maayo nga mga produkto niini.

¹⁹ “Ingna usab sila nga magdala ug mga karwahi gikan dinhi sa Ehipto aron masakyan sa ilang mga asawa ug mga anak sa ilang pag-anhi. Ug dad-on gayod nila ang ilang amahan.

²⁰ Dili sila kinahanglang manganugon sa ilang mga kabtangan nga mahibilin didto tungod kay ang maayo nga mga butang sa tibuok Ehipto mahimong ila.”

²¹ Gituman kini sa mga anak ni Jacob. Ug sumala sa sugo sa hari sa Ehipto, gihatagan ni Jose ang iyang mga igsoon sa mga karwahi ug gipabalonan sa ilang pagbiyahe.

²² Gihatagan usab niya ang matag-usa kanila ug bisti, apan ang gihatag niya kang Benjamin lima ka bisti ug 300 kapisang pilak.

²³ Gipadad-an usab niya ang iyang amahan ug 10 ka asno nga gikargahan sa labing maayo nga mga produkto sa Ehipto, ug laing 10 ka bayeng asno nga gikargahan ug trigo, pan, ug uban pang mabalon sa iyang amahan sa pagbiyahe.

²⁴ Gipagikan niya ang iyang mga igsoon ug giingnan nga dili sila mag-away sa ilang paglakaw.

²⁵ Busa migikan sila sa Ehipto ug miadto sa ilang amahan sa Canaan.

²⁶ Sa ilang pag-abot, gisultihan nila ang ilang amahan nga buhi si Jose, ug siya ang tigdumala sa tibuok Ehipto. Nakalitan si Jacob; wala siya makatuo kanila.

²⁷ Apan sa dihang gisultihan nila siya sa tanan nga giingon ni Jose, ug sa dihang nakita niya ang mga karwahi nga gipadala ni Jose sa pagdala kaniya sa Ehipto, nadasig siya.

²⁸ Miingon si Jacob, “Motuo na ako! Buhi pa diay ang akong anak nga si Jose. Adtoon ko siya sa dili pa ako mamatay.”

46

Ang Pag-adto ni Jacob sa Ehipto

¹ Miadto si Jacob sa Ehipto uban sa iyang panimalay, dala ang tanan niyang kabtangan. Sa pag-abot niya sa Beersheba, naghalad siya ngadto sa Dios sa iyang amahan nga si Isaac.

² Nianang pagkagabii, nakigsulti ang Dios kaniya pinaagi sa usa ka pananawon. Gitawag sa Dios si Jacob, ug mitubag siya.

³ Unya miingon ang Dios, “Ako ang Dios, nga mao ang Dios sa imong amahan. Ayaw kahadlok nga moadto sa Ehipto, kay himuon ko kamo didto nga usa ka dako nga nasod.

⁴ Mouban ako mismo kanimo sa pag-adto sa Ehipto ug dad-on ko usab ikaw pagbalik* sa Canaan. Ug mamatay ka nga anaa si Jose sa imong kiliran.”

* **45:16** *hari sa Ehipto*: sa Hebreo nga pulong, *Paraon*. Mao usab sa bersikulo 21. * **46:4** *dad-on ko usab ikaw pagbalik*: ang buot ipasabot, *dad-on ko usab pagbalik ang imong mga kaliwat*.

⁵ Gipasakay si Jacob sa iyang mga anak sa karwahi nga gihatag sa hari sa Ehipto[†] para ilang sakyan. Gipasakay usab nila ang ilang mga asawa ug mga anak, ug migikan sila sa Beersheba.

⁶⁻⁷ Gidala nila ang mga kahayopan ug kabtangan nga natigom nila didto sa Canaan. Gidala usab ni Jacob sa Ehipto ang tanan niyang kaliwatan: ang iyang mga anak ug mga apo.

⁸ Mao kini ang mga ngalan sa mga kaliwat nga lalaki ni Israel (nga mao usab si Jacob) nga miadto sa Ehipto:

Si Ruben nga kamagulangang anak ni Jacob,

⁹ ug ang mga anak ni Ruben sila si Hanoc, Palu, Hezron, ug Carmi.

¹⁰ Si Simeon ug ang iyang mga anak nga sila si Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Zohar, ug si Saulo nga iyang anak sa babaye nga Canaanhon.

¹¹ Si Levi ug ang iyang mga anak nga sila si Gershon, Kohat, ug Merari.

¹² Si Juda ug ang iyang mga anak nga sila si Er, Onan, Shela, Perez, ug Zera (apan si Er ug si Onan namatay didto sa Canaan). Ug ang mga anak ni Perez nga sila si Hezron ug si Hamul.

¹³ Si Isacar ug ang iyang mga anak nga sila si Tola, Pua,[‡] Jashub, ug Shimron;

¹⁴ si Zabulon ug ang iyang mga anak nga sila si Sered, Elon, ug Jalel.

¹⁵ Mao kini sila ang 33 ka mga anak ug mga apo ni Jacob kang Lea nga natawo sa Padan Aram, apil ang iyang anak nga babaye nga si Dina.

¹⁶ Si Gad ug ang iyang mga anak nga sila si Zefion, Hagi, Shuni, Ezbon, Eri, Arodi, ug Areli.

¹⁷ Si Aser ug ang iyang mga anak nga sila si Imna, Ishva, Ishvi, Beria. Ang igsoon nila nga babaye nga si Sera.

Ang mga anak ni Beria nga sila si Eber ug si Malkiel.

¹⁸ Mao kini sila ang 16 ka mga anak ug mga apo ni Jacob kang Zilpa, ang sulugoon nga gihatag ni Laban kang Lea.

¹⁹ Ang mga anak ni Jacob kang Raquel mao: si Jose ug si Benjamin.

²⁰ Ang mga anak ni Jose kang Asenat nga natawo sa Ehipto mao si Manases ug si Ephraim. (Si Asenat anak nga babaye ni Potifera nga pari sa lungsod sa On.)

²¹ Si Benjamin ug ang iyang mga anak

nga sila si Bela, Beker, Ashbel, Gera, Naaman, Ehi, Rosh, Mupim, Hupim, ug Ard.

²² Mao kini sila ang 14 ka mga anak ug mga apo ni Jacob kang Raquel.

²³ Si Dan ug ang iyang anak nga si Hushim;

²⁴ si Neftali ug ang iyang mga anak nga sila si Jazeel, Guni, Jezer, ug Shilem.

²⁵ Mao kini sila ang 7 ka mga anak ug mga apo ni Jacob kang Bilha, ang sulugoon nga gihatag ni Laban kang Raquel.

²⁶ Ang mga anak ug mga apo ni Jacob nga miadto sa Ehipto 66 tanan, ug wala pay labot ang mga asawa sa iyang mga anak.

²⁷ Lakip ang mga anak ni Jose nga natawo sa Ehipto, 70 ang tanan nga miyembro sa pamilya ni Jacob nga natigom sa Ehipto.

[†] 46:5 hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*. Mao usab sa bersikulo 31. [‡] 46:13 Pua: o Puva.

²⁸ Gipauna ni Jacob si Juda ngadto kang Jose aron magiyahan sila ngadto sa Goshen. Sa nagkaduol na sila si Jacob sa Goshen,

²⁹ misakay si Jose sa iyang karwahi ug miadto aron sa pagsugat sa iyang amahan. Sa ilang pagkita, gigakos ni Jose ang iyang amahan ug nagsige king hilak.

³⁰ Miingon si Jacob kang Jose, “Karon andam na ako nga mamatay tungod kay nakita ko na ikaw nga buhi.”

³¹ Unya miingon si Jose sa iyang mga igsoon ug sa tibuok nga panimalay sa iyang amahan, “Molakaw ako ug sultihan ko ang hari sa Ehipto nga ania na ang akong mga igsoon ug ang tibuok nga panimalay sa akong amahan nga gikan sa Canaan.

³² Ingon ko siya nga kamo mga magbalantay sa mga kahayopan, ug gidala pa gani ninyo ang inyong mga kahayopan ug ang tanan ninyong kabtangan.

³³ Busa kon ipatawag niya kamo ug pangutan-on kon unsa ang inyong trabaho,

³⁴ ingna siya nga sama sa inyong mga ginikanan, magbalantay usab kamo sa kahayopan sukad pa niadtong gagmay pa kamo, aron sa ingon papuy-on niya kamo sa Goshen. Kay ubos ang pagtan-aw sa mga taga-Ehipto sa mga magbalantay ug kahayopan.”

47

¹ Unya milakaw si Jose ug miadto sa hari sa Ehipto.* Miingon si Jose sa hari, “Miabot na ang akong amahan ug mga igsoon gikan sa Canaan, ug dala nila ang ilang kahayopan ug ang tanan nilang kabtangan. Tua sila karon sa Goshen.”

² Unya gipaila-ila niya sa hari ang lima niya ka igsoon.

³ Gipangutana sila sa hari, “Unsa ang inyong trabaho?”

Mitubag sila, “Mga magbalantay kamig kahayopan, sama sa among mga ginikanan.

⁴ Mianhi kami aron dinhi una magpuyo tungod kay labihan gayod ang kagutom sa Canaan, ug wala nay masabsab ang among kahayopan. Naghangyo kami nga kon mahimo, tugotan mo kami nga mopuyo sa Goshen.

⁵ Miingon ang hari kang Jose, “Karon nga ania na ang imong amahan ug mga igsoon,

⁶ andam ang Ehipto pagdawat sa imong panimalay. Papuy-a sila sa Goshen, nga usa ka maayong yuta sa Ehipto. Kon aduna kay mahibaloan nga kasaligan diha kanila, himoa silang tigdumala sa mga magbalantay sa akong kahayopan.”

⁷ Gidala ni Jose ang iyang amahan ngadto sa hari ug gipaila-ila. Gipanalanginan† ni Jacob ang hari,

⁸ ug gipangutana siya niini, “Pila na ang imong edad?”

⁹ Mitubag siya, “130 ka tuig na ako. Mubo ug lisod ang akong kinabuhi. Dili kini sama kataas sa kinabuhi sa akong mga katigulangan.”

¹⁰ Pagkahuman gipanalanginan na usab ni Jacob ang hari,‡ ug unya mi-hawa siya sa presensya sa hari.

¹¹ Sumala sa sugo sa hari, gipahimutang ni Jose ang iyang amahan ug mga igsoon sa Ehipto; gihatag niya kanila ang lugar sa Rameses§, nga usa ka maayong yuta sa Ehipto.

* **47:1** hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo. † **47:7** Gipanalanginan: o Gipangamusta. ‡ **47:10** gipanalanginan...hari: o nananghid si Jacob sa hari nga mopauli na siya. § **47:11** Rameses: o Goshen.

¹² Gisustentohan ni Jose ug pagkaon ang iyang amahan ug mga igsoon, ug ang tibuok nga panimalay sa iyang amahan, basi sa gidaghanon sa ilang mga anak.

Ang Pagpangulo ni Jose Panahon sa Kagutom

¹³ Unya, misamot pa gayod ang kagutom sa Ehipto ug sa Canaan, ug ang mga tawo wala nay pagkaon.

¹⁴ Gitigom ni Jose ang tanang kuwarta nga gibayad sa mga taga-Ehipto ug taga-Canaan sa pagkaon nga ilang gipalit, ug gidala niya kini sa palasyo sa hari.

¹⁵ Pagkahurot sa kuwarta sa mga taga-Ehipto ug taga-Canaan, miadto ang mga taga-Ehipto kang Jose ug miingon, “Wala na kami kuwarta. Hatagi kami ug pagkaon kay mamatay na kami sa kagutom.”

¹⁶ Miingon si Jose, “Kon wala na kamoy kuwarta, dad-a ninyo dinhi ang inyong kahayopan ug bayloan ko ug pagkaon.”

¹⁷ Busa gidala nila kang Jose ang ilang mga kabayo, karnero, baka, ug asno, ug gibayloan kini ug pagkaon. Nianang tibuok tuig, gihatagan sila ni Jose ug pagkaon baylo sa ilang kahayopan.

¹⁸ Pagkahuman sa usa ka tuig, miadto na usab ang mga tawo kang Jose ug miingon, “Dili malimod kanimo nga wala na kamiy kuwarta ug ang among kahayopan anaa na kanimo. Wala na gayoy nahibilin kanamo, gawas sa among kaugalingon ug sa among mga yuta.

¹⁹ Pasagdan mo lang ba kami nga mamatay ug mapasagdan ang among mga yuta? Palita kami ug ang among yuta. Mosugot kami nga mahimong ulipon sa hari ug maiya na ang among kayutaan aron lang makakaon kami. Hatagi kami ug mga binhi nga among ikatanom aron dili kami mamatay ug aron dili namo mapasagdan ang among kayutaan.”

²⁰ Busa gibaligya sa tanan nga taga-Ehipto ang ilang mga yuta ngadto kang Jose tungod kay labihan na gayod ang kagutom. Gipalit ni Jose kining tanan alang sa hari, ug ang tanang kayutaan napanag-iya sa hari.

²¹ Gihimo ni Jose nga ulipon sa hari ang katawhan sa tibuok Ehipto.

²² Ang mga yuta lang sa mga pari ang wala mapalit ni Jose. Wala ibaligya sa mga pari ang ilang kayutaan tungod kay gisustentohan sila sa hari.

²³ Miingon si Jose sa mga tawo, “Karon nga napalit ko na kamo ug ang inyong kayutaan alang sa hari, ania ang binhi aron itanom ninyo.

²⁴ Inig-ani ninyo, ihatag ngadto sa hari ang ikalima nga bahin sa inyong abot. Ug ang mahibilin inyo na, aron nga aduna kamoy itanom ug adunay pagkaon ang inyong tibuok nga panimalay.”

²⁵ Miingon ang mga tawo, “Sir, maayo ka kaayo kanamo; giluwes mo ang among kinabuhi. Mosugot kami nga mahimong ulipon sa hari.”

²⁶ Busa gihimo ni Jose nga balaod sa yuta sa Ehipto nga ang ikalima nga bahin sa abot alang sa hari. Kini nga balaod nagpadayon pa hangtod karon. Ang mga yuta lang gayod sa mga pari ang wala mapanag-iya sa hari.

²⁷ Didto na namuyo ang mga Israelinhon sa Goshen nga sakop sa Ehipto. Nakaangkon sila didto ug yuta ug midaghan ang ilang kaliwat.

²⁸ Mipuyo si Jacob sa Ehipto sulod sa 17 ka tuig; nagkinabuhi siya hangtod sa edad nga 147 ka tuig.

²⁹ Sa dihang hapit na siya mamatay, gipatawag niya si Jose ug giingnan, “Kon mahimo itapion ang imong kamot taliwala sa duha ko ka paa* ug panumpa nga ipadayon mo ang imong kaayo kanako. Ayaw ako ilubong dinhi sa Ehipto.

* 47:29 Tan-awa usab ang Gen. 24:2b.

³⁰ Kon mamatay na ako, dad-a ang akong patay nga lawas gawas sa Ehipto ug ilubong ako didto sa lubnganan sa akong mga katigulangan.”

Mitubag si Jose, “Tumanon ko ang imong giingon.”

³¹ Unya miingon si Jacob, “Panumpa kanako nga tumanon mo gayod kini.” Busa nanumpa si Jose kaniya. Unya miluhod si Jacob sa ulohan sa iyang higdaanan aron pasalamatang ang Dios.

48

Si Manases ug si Efraim

¹ Wala madugay adunay misulti kang Jose nga nagsakit ang iyang amahan nga si Jacob. Busa gidala niya ang iyang duha ka anak nga si Manases ug si Efraim ug miadto kaniya.

² Sa dihang gisultihan si Jacob nga miabot ang iyang anak nga si Jose, nangingkamot siya nga makalingkod sa iyang gihigdaan.

³ Miingon si Jacob kang Jose, “Sa didto pa ako sa Luz, sa yuta sa Canaan, nagpakita kanako ang Makagagahom nga Dios ug gipanalanginan niya ako.

⁴ Miingon siya, ‘Hatagan ka nako ug daghang mga kaliwat aron mahimo kang amahan sa daghang mga katawhan. Ug ihatag ko kining yuta sa Canaan sa imong mga kaliwat ug mapanag-iya nila kini hangtod sa kahangtoran.’

⁵ “Ang duha mo ka anak nga si Efraim ug si Manases, nga natawo dinhi sa Ehipto sa wala pa ako moabot, ilhon ko nga akong mga anak, nga sama kanila ni Ruben ug Simeon.*

⁶ Apan ang umaabot mo nga mga anak magpabilin nga imo, ug makadawat sila ug panulondon gikan kang Efraim ug kang Manases.

⁷ Nahinumdom ako sa pagkamatay ni Raquel. Gikan kami niadto sa Padan† sa among paglakaw paingon sa yuta sa Canaan. Duol na kami sa Efrata nga sakop sa Canaan sa dihang namatay siya, busa gilubong ko na lang siya sa daplin sa dalan nga paingon sa Efrata.” (Ang Efrata gitawag karon nga Betlehem.)

⁸ Sa dihang nakita ni Israel‡ ang mga anak ni Jose, nangutana siya, “Kinsa sila?”

⁹ Mitubag si Jose, “Sila ang akong mga anak nga gihatag kanako sa Dios dinhi sa Ehipto.”

Unya miingon si Israel, “Dad-a sila palihog dinhi kanako aron mapanalanginan ko sila.”

¹⁰ Halap na si Israel tungod sa iyang katigulangan, busa gipaduol ni Jose ang iyang mga anak kang Israel. Gigakos sila ni Israel ug gihagkan.

¹¹ Miingon si Israel kang Jose, “Wala na gayod ako magdahom nga makita ko pa ikaw, apan karon gitugot sa Dios nga dili lang ikaw ang akong makita kondili lakip usab ang imong mga anak.”

¹² Gikuha ni Jose ang iyang mga anak sa sabakan ni Israel ug miluhod siya agig pagtahod sa iyang amahan.

¹³ Unya gipaautubang niya ang iyang mga anak kang Israel aron mapanalanginan sila. Gipahimutang ni Jose si Efraim diha sa iyang tuo, tunong sa wala nga kamot ni Israel; ug si Manases iyang gipahimutang sa iyang wala, tunong sa tuong kamot ni Israel.

* **48:5** Maggikan usab kang *Efraim* ug kang *Manases* ang mga tribo nga Israelinhon. † **48:7** *Padan*: o *Padan Aram*. Tan-awa usab ang Gen. 25:20. ‡ **48:8** *Israel*: nga mao si Jacob.

¹⁴ Apan gisaylo ni Israel ang iyang tuong kamot ug didto kini gitapion sa ulo ni Efraim nga mao ang manghod, ug ang iyang walang kamot didto sa ulo ni Manases nga mao ang magulang.

¹⁵ Unya gipanalanginan niya sila[§] nga nag-ingon, “Hinaut nga panalanginan kining mga bataa sa Dios nga gialagaran sa akong katigulangan nga si Abraham ug si Isaac, nga mao usab ang Dios nga nagbantay kanako sukad pa sa akong pagkatawo hangtod karon.

¹⁶ Ug hinaut nga panalanginan usab sila sa Anghel nga nagluwas kanako gikan sa tanan nga katalagman. Hinaut nga mahinumdoman ako ug ang akong katigulangan nga si Abraham ug si Isaac pinaagi kanila. Ug hinaut nga mosanay sila sa kalibotan.”

¹⁷ Sa pagkakita ni Jose nga gitungtong sa iyang amahan ang iyang tuong kamot sa ulo ni Efraim, gipakaingon niyag nasayop kini. Busa gikuptan niya ang kamot sa iyang amahan aron ibalhin ngadto sa ulo ni Manases.

¹⁸ Miingon siya, “Amahan ko, dili kana mao. Ania ang magulang; itapion ang imong tuong kamot sa iyang ulo.”

¹⁹ Apan midumili ang iyang amahan, “Nasayod ako anak. Ang mga kaliwat ni Manases mahimo usab nga usa ka nasod, ug mahimo usab siyang bantogan. Apan mahimong mas bantogan ang mga kaliwat ni Efraim ug maggikan kanila ang labihan kadaghang mga nasod.”

²⁰ Niadtong adlaw, gipanalanginan niya sila nga nag-ingon, “Gamiton sa mga Israelinhon ang inyong mga ngalan sa paghatag nila ug panalangin.

Moingon sila, ‘Hinaut nga panalanginan ka sa Dios sama kang Efraim ug kang Manases.’”

Niining paagiha gihimo niya si Efraim nga labaw kang Manases.

²¹ Unya miingon si Israel kang Jose, “Hapit na akong mamatay, apan ubanan kamo sa Dios ug pabalikon sa yuta sa inyong katigulangan.

²² Ug ikaw Jose ang manunod sa Sekem ug dili ang imong mga igsoon. Kanang dapita naangkon ko pinaagi sa akong pagpakig-gira sa mga Amor-ihanon.”

49

Gipanalanginan ni Jacob ang Iyang mga Anak

¹ Unya gipatawag ni Jacob ang iyang mga anak ug giingnan: “Pagtigom kamo kay suginlan ko kamo kon unsa ang mahitabo kaninyo sa umaabot nga panahon.

² “Dali kamo, mga anak ni Jacob, pamati kamo kang Israel nga inyong amahan.

³ “Ikaw Ruben, ang akong kamagulangan nga anak, ikaw ang unang bunga sa akong pagkalalaki. Nag-una ka sa imong mga igsoon sa pagkadunganon ug pagkagamhanan.

⁴ Apan sama ka sa nagbukal nga tubig, kay dili ka makapugong sa imong kaibog. Ug tungod kay nakigdulog ka sa akong asawa nga sulugoon ug gihugawan mo ang akong kaminyoon,

[§] 48:15 sila: sa literal, si Jose.

dili ka na molabaw sa uban.

- 5 “Kamo Simeon ug Levi nga kanunayng magkasinabot,*
gigamit ninyo ang inyong hinagiban sa pagpamatay.
- 6 Ayaw ako patambonga sa inyong panagtigom
kay sa inyong kasuko mopatay kamo ug tawo,
ug piangan ninyo ang torong baka sa walay igong hinungdan.
- 7 Panghimaraoton kamo tungod sa inyong mapintas nga kasuko.
Patibulaagon ko ang inyong mga kaliwat sa Israel.
- 8 “Ikaw Juda, dayegon ka ug tahoron sa imong mga igsoon.
Pildihon mo ang imong mga kaaway.
- 9 Sama ka Juda sa batan-ong liyon nga human pagpangita sa iyang tukbonon,
mobalik sa iyang tago-anan ug molubog.
Ug wala gayoy mangahas
sa pagsamok kaniya.
- 10 Magmando ka sa dayon, Juda.
Maggikan sa imong kaliwatan ang mga tigdumala.
Busa mohatag ang mga nasod ug buhis
ug motuman sila kanimo.
- 11 Tabunok ang imong yuta
ug modaghan ang tanom nga ubas;
gani bisag ihigot mo ang imong asno
diha sa pinakamaayong punoan sa ubas,
dili kini mahurot ug sabsab.
Manglaba siya sa iyang bisti
ug ang duga sa ubas ang iyang gamiton.
- 12 Busa tungod sa kadaghan sa mainom
nga duga sa ubas mopula ang imong mga mata
ug tungod sa kadaghan sa mainom nga gatas moputi
ang imong mga ngipon.
- 13 “Ikaw Zabulon, magpuyo ka daplin sa baybay.
Ang imong dapit mahimong dunggoanan sa mga sakayan.
Ang imong yuta mosangko sa Sidon.
- 14 “Ikaw Isacar,
sama ka sa kusgan nga asno
nga naglubog sa puloy-anan sa mga karnero.†
- 15 Kon makita mo nga ang yuta nindot ug maayong pahulayan,
mosugot ka nga magpaulipon;
bisan magpas-an ka pa ug bug-at
ug pugson sa pagtrabaho.
- 16 “Ikaw Dan, pangulohan mo ug maayo ang imong katawhan
ingon nga usa sa mga tribo sa Israel.
- 17 Mahisama ka Dan sa malala nga bitin sa daplin sa dalan
nga mopaak sa tiil sa kabayo,
busa mahulog ang sakay niini.

- 18 “O GINOO, naghulat ako sa imong pagluwas kanako.

* 49:5 kanunayng magkasinabot: sa Hebreo, magsoon.
naglubog taliwala sa iyang mga karga.

† 49:14 kusgan...karnero: o asno nga

- 19 “Ikaw Gad, sulongon ka sa pundok sa mga tulisan,
apan balosan mo sila samtang nag-ikyas sila.
- 20 “Ikaw Aser, modagaya ang lamiang mga pagkaon diha kanimo.
Mohatag ka ug mga pagkaon nga angay sa mga hari.
- 21 “Ikaw Neftali, sama ka sa binuhian nga usa
nga adunay maanindot nga mga nati.[‡]
- 22 “Ikaw Jose, sama ka sa maidlas nga asno
nga anaa daplin sa tuboran o sa bakilid.[§]
- 23 Giataki ka sa bangis nga mga mamamana.
Gipana ka nila ug gidumtan.
- 24 Apan gipana mo usab sila kanunay.
Ug nagpabiling lig-on ang imong mga bukton,
tungod sa gahom sa Makagagahom nga Dios ni Jacob,
ang Magbalantay ug ang salipdanan nga Bato sa Israel.
- 25 Siya ang Makagagahom nga Dios sa imong katigulangan.
Siya ang nagtabang ug nagpanalangin kanimo.
Hatagan ka niya ug ulan ug tubig sa tuboran.
Hatagan ka usab niya ug daghang kabataan ug kahayopan.
- 26 Ang mga panalangin nga gihatag kanako sa akong mga katigulangan*
labaw pa kaysa kadagaya sa mga panalangin nga naggikan sa karaang
mga bungtod.
Hinaut pa nga madawat mo kini nga mga panalangin,
Jose, ikaw nga nahimong pangulo sa imong mga igsoon.
- 27 “Ikaw Benjamin, sama ka sa bangis nga iro[†]
nga sa adlaw mopatay ug mokaon sa iyang biktima
ug sa gabii bahin-bahinon niya ang nahibilin niini.”
- 28 Mao kini sila ang 12 ka anak ni Jacob nga kagikan sa mga tribo sa Israel.
Ug mao kadto ang gisulti ni Jacob sa matag-usa kanila sa dihang gipanalangin
niya sila. Gipanalanginan niya sila sa panalangin nga angay kanila.

Ang Pagkamatay ni Jacob

- 29 Unya miingon si Jacob sa iyang mga anak, “Hapit na akong makig-uban
sa akong kaparyentehan nga nangamatay na. Ilubong unya ninyo ako didto
sa lubnganan sa akong mga katigulangan didto sa langub nga atua sa uma
ni Efron nga Hitihanon.
- 30 Ang maong uma atua nahimutang sa Macpela, sa sidlakang bahin sa
Mamre, nga sakop sa Canaan. Gipalit sa akong lolo nga si Abraham kadtong
maong uma kang Efron nga Hitihanon aron himuon nga lubnganan.
- 31 Didto siya gilubong, apil ang akong lola nga si Sara ug ang akong mga
ginikanan nga si Isaac ug si Rebeka, ug didto ko usab gilubong si Lea.
- 32 Kini nga uma ug ang langub nga anaa niini gipalit gikan sa mga
Hitihanon.”
- 33 Human makigsulti si Jacob sa iyang mga anak, mihigda siya ug namatay.
Ug nakig-uban siya sa iyang kaparyentehan nga nangamatay na.

[‡] 49:21 Sa ubang hubad, *Si Neftali binuhian nga usa nga mosulti ug nindot nga mga pulong.* § 49:22

O Ikaw Jose, sama ka sa tanom nga haduol sa tuboran, nga nagkatay sa may paril. * 49:26 O Ang mga
panalangin nga gihatag ko kanimo. † 49:27 bangis nga iro: o lobo.

50

¹ Naghilak nga migakos ug mihalok si Jose sa iyang amahan.

² Unya gisugo niya ang iyang mga embalsamador nga balsamaron ang iyang amahan, ug gituman nila kini.

³ Milungtad ug 40 ka adlaw ang pag-embalsamar, sumala sa naandang buhaton sa mga taga-Ehipto. Nagbangotan ang mga Ehiptohanon alang kang Jacob sulod sa 70 ka adlaw.

⁴ Sa nahuman na ang mga adlaw sa ilang pagbangotan, miingon si Jose sa mga opisyal sa hari sa Ehipto, “Kon mahimo sultihi ninyo ang hari

⁵ nga tugotan niya ako nga didto ko ilubong sa Canaan ang akong amahan. Kay sa wala pa siya mamatay, gipapanumpa niya ako nga ilubong ko siya sa lubnganan nga iyang gipahimo alang sa iyang kaugalingon didto sa Canaan. Human sa lubong, mobalik ako.”

⁶ Misugot ang hari sa hangyo ni Jose, “Lakaw ug ilubong ang imong amahan sumala sa imong gisaad kaniya.”

⁷ Busa milakaw si Jose sa paglubong sa iyang amahan. Miuban kaniya ang daghang mga opisyal sa hari: ang mga kadagkoan sa palasyo ug ang tanang kadagkoan sa Ehipto.

⁸ Miuban usab ang panimalay ni Jose ug ang panimalay sa iyang mga igsoon, ang tibuk panimalay ni Jacob. Ang ilang gagmayng kabataan ug mga kahayopan lang ang nahibilin sa Goshen.

⁹ Miuban usab kanila ang mga tawong nagkarwahi ug nagkabayo. Dako gayod kaayo kadto nga panon.

¹⁰ Pag-abot nila sa giokanan sa Atad, tabok sa Suba sa Jordan, nagbangotan sila didto alang amahan in Jose ug nagminatay sila sa paghilak. Nagsubo si Jose alang sa iyang amahan sulod sa pito ka adlaw.

¹¹ Pagkakita sa mga Canaanhon sa ilang pagbangotan sa giokanan sa Atad, miingon sila, “Labihan gayod ang pagsubo sa mga Ehiptohanon.” Busa kadtong lugara nga duol sa Suba sa Jordan gitawag ug Abel Mizraim.[†]

¹² Gituman sa mga anak ni Jacob ang iyang gitugon kanila.

¹³ Kay gidala nila ang iyang patayng lawas ngadto sa Canaan ug gilubong sa langub nga atua sa uma sa Macpela, sa sidlakang bahin sa Mamre. Kining maong uma gipalit ni Abraham gikan kang Efron nga Hitihanon aron himuon nga lubnganan.

¹⁴ Human sa lubong, mibalik si Jose didto sa Ehipto uban sa iyang mga igsoon ug sa tanan nga miuban kanila sa paglubong.

Gipasaligan ni Jose ang Iyang mga Igsoon

¹⁵ Sa wala na ang ilang amahan, miingon ang mga igsoon ni Jose, “Tingali baya, kon nagdumot si Jose kanato, panimaslan gayod niya kita sa tanan natong gibuhat kaniya.”

¹⁶ Busa nagpadala sila ug mensahe ngadto kang Jose nga nag-ingon, “Nagtugon ang atong amahan sa wala pa siya mamatay

¹⁷ nga sultihan ka nga naghangyo siya nga pasayloon mo kami sa among daotang gibuhat kanimo. Busa karon, hinaut nga pasayloon mo kami kay sama kanimo, nagtuman usab kami sa Dios sa atong amahan.” Mihilak si Jose sa dihang nadungog niya ang ilang mensahe.

¹⁸ Unya, nangadto mismo ang iyang mga igsoon kaniya. Pag-abot nila, miyukbo sila sa iyang atubangan agig pagtahod kaniya ug miingon, “Imo kaming mga ulipon.”

* **50:4** hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon. † **50:11** Abel Mizraim: ang buot ipasabot, pagsubo sa mga Ehiptohanon.

¹⁹ Apan mitubag si Jose kanila, “Ayaw kamo kahadlok. Ngano, Dios ba ako?

²⁰ Tinuod nga nagtinguha kamo ug daotan batok kanako, apan giplano sa Dios nga mosangpot kadto sa kaayohan aron maluwas ang daghang mga tawo gikan sa kagutom, sama sa nahitabo karon.

²¹ Busa ayaw kamo kahadlok. Sustentohan ko kamo ug ang inyong mga anak.” Niining paagiha, gihupay ni Jose ang ilang kabalaka ug nakahatag kini ug kalipay kanila.

Ang Pagkamatay ni Jose

²² Nagpabilin pagpuyo si Jose sa Ehipto uban ang tibuok nga panimalay sa iyang amahan. Nagkinabuhi siya ug 110 ka tuig,

²³ ug iya pang nakita ang iyang mga apo sa tuhod sa iyang anak nga si Efraim ug sa iyang apo nga si Makir nga anak ni Manases. Giila niya nga iyang kaugalingong anak ang mga anak ni Makir.

²⁴ Unya, miingon si Jose sa iyang mga igsoon, “Hapit na ako mamatay, apan dili gayod kamo pasagdan sa Dios. Kuhaon niya kamo gikan niini nga yuta ug dad-on sa dapit nga iyang gisaad kang Abraham, Isaac, ug Jacob.”

²⁵ Unya gipapanumpa ni Jose ang mga Israelinhon. Miingon siya, “Isaad ninyo nga kon pabiyaon na kamo sa Dios dinhi, dad-on ninyo ang akong mga bukog gikan dinhi.”

²⁶ Namatay si Jose didto sa Ehipto sa edad nga 110 ka tuig. Gibalsamar siya ug gisulod sa lungon.

Exodo Ang Ikaduhang Libro ni Moises

Ang Pagdaogdaog sa mga Israelinhon

¹ Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Jacob* nga miuban kaniya sa Ehipto, uban ang ilang mga pamilya:

² Si Ruben, Simeon, Levi, Juda,

³ Isacar, Zabulon, Benjamin,

⁴ Dan, Neftali, Gad, ug Aser.

⁵ Si Jose didto nang daan sa Ehipto. Ang kaliwat ni Jacob sa dihang miadto siya sa Ehipto 70 tanan.

⁶ Sa paglabay sa panahon, namatay si Jose ug ang tanan niyang mga igsoon. Milabay ang ilang henerasyon,

⁷ apan paspas kaayo nga midaghan ang kaliwat sa mga Israelinhon. Busa nalukop ang Ehipto sa ilang kadaghan.

⁸ Unya adunay bag-ong hari ang Ehipto nga walay nasayran bahin kang Jose.

⁹ Miingon siya sa iyang katawhan, “Tan-awa ninyo! Ang mga Israelinhon daghan na kaayo kay kanato.

¹⁰ Mangita kitag maayong paagi nga dili na sila modaghan pa. Kay basin unya sa panahon sa gira modapig sila sa atong mga kaaway ug makigkontra kanato, ug unya mobiya sila gikan sa atong nasod.”

¹¹ Busa gipadumalahan nila ang mga Israelinhon sa mga tawo nga molisod-lisod ug mopugos kanila sa pagtrabaho ug bug-at. Gipatrabaho kanila ang mga lungsod sa Pitom ug Rameses aron mahimong bodega sa pagkaon sa hari sa Ehipto.†

¹² Apan bisan gilutos sila pag-ayo, misamot hinuon sila kadaghan, ug mikatag pag-ayo sa Ehipto. Busa nahadlok na ang mga Ehiptohanon kanila.

¹³ Tungod niini, gidugangan pa gayod nila ang ilang kabangis ngadto sa mga Israelinhon.

¹⁴ Wala gayod silay kaluoy sa mga Israelinhon. Gilisod-lisod gayod nila sila pinaagi sa pagpahimo kanila ug mga tisa‡ ug pangpilit niini. Gipatrabaho pa gayod nila sila ug grabe sa uma.

¹⁵ Unya miingon ang hari sa Ehipto ngadto kanila ni Shefra ug Pua nga mga Hebreohanong mananabang,

¹⁶ “Kon magpaanak kamo sa mga babayeng Hebreohanon, patya ninyo kon ang bata lalaki apan kon babaye, pasagdi lang ninyo nga mabuhi.”

¹⁷ Apan nahadlok sa Dios ang mga mananabang, busa wala nila tumana ang giingon sa hari sa Ehipto. Gipasagdan nila nga mabuhi ang mga batang lalaki.

¹⁸ Busa gipatawag sa hari sa Ehipto ang mga mananabang ug gipangutana, “Nganong gihimo ninyo kini? Nganong gipasagdan ninyo nga mabuhi ang mga batang lalaki?”

* **1:1** Jacob: sa Hebreo, *Israel*. † **1:11** hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*. ‡ **1:14** tisa: sa English “brick”.

¹⁹ Mitubag ang mga mananabang, “Ang mga Hebreohanon nga babaye dili pareho sa mga Ehiptohanon nga babaye; dali ra silang manganak bisan dili pa makaabot ang mananabang.”

²⁰ Busa gipanalanginan sa Dios ang mga mananabang, ug midaghan pa gayod ang mga Israelinhon.

²¹ Ug tungod kay mitahod sa Dios ang mga mananabang, gihatagan sila sa Dios ug ilang kaugalingong pamilya.

²² Unya nagmando ang hari sa Ehipto sa tanan niyang katawhan, “Ilabay ninyo sa Suba sa Nilo ang tanang batang lalaki sa mga Israelinhon nga bag-ong natawo, apan pasagdi lang nga mabuhi ang mga batang babaye.”

2

Ang Pagkatawo ni Moises

¹ Adunay usa ka tawo nga kaliwat ni Levi nga nakapangasawa ug usa ka babaye nga kaliwat ra usab ni Levi.

² Namabdos ang maong babaye ug nanganak ug batang lalaki. Sa dihang nakita niya nga maayog panglawas ang bata, gitagoan niya kini sulod sa tulo ka bulan.

³ Apan sa dihang dili na niya matago ang bata, nagkuha siyag basket nga hinimo sa tanom nga pafiros ug gibulitan niya kinig alkitran aron dili masudlan ug tubig. Unya gisulod niya ang bata sa basket ug gibutang kini sa may kasagbotan sa daplin sa Suba sa Nilo.

⁴ Ang igsoong babaye sa bata mitindog sa unahan aron sa pagtan-aw kon unsay mahitabo sa bata.

⁵ Niadtong higayona, miadto sa Suba sa Nilo ang anak nga babaye sa hari sa Ehipto* aron maligo. Ug samtang naligo siya, ang iyang mga sulugoong babaye naglakaw-lakaw sa daplin sa suba. Unya, nakita niya ang basket diha sa kasagbotan. Gipakuha niya kini sa usa sa iyang mga sulugoon.

⁶ Sa pag-abli niya sa basket, nakita niya ang bata nga gahilak. Naluoy kaayo siya sa bata ug miingon, “Usa kini sa mga batang Hebreohanon.”

⁷ Unya miduol ang igsoong babaye sa bata ngadto sa prinsesa† ug nangutana, “Gusto ka ba nga kuhaan ka nako ug usa ka Hebreohanon nga babaye nga mopasuso ug moatiman sa bata alang kanimo?”

⁸ Mitubag ang prinsesa, “Sige.” Busa milakaw ang igsoon sa bata ug giadtoan niya ang ilang inahan ug gikuyogan ngadto sa prinsesa.

⁹ Miingon ang prinsesa sa inahan sa bata, “Dad-a kining bata, ug pasusoha alang kanako. Atimana siya kay suholan ka nako.” Busa gikuha niya ang bata ug giatiman.

¹⁰ Sa dihang nalutas na ang bata, gidala kini sa iyang inahan ngadto sa prinsesa, ug gisip kini sa prinsesa nga iyang anak. Ginganlan sa prinsesa ang bata ug Moises,‡ kay miingon siya, “Gikuha ko siya gikan sa tubig.”

Miikyas si Moises didto sa Midian

¹¹ Usa ka adlaw, sa dihang dako na si Moises, miadto siya sa iyang mga kadugo ug nakita niya ang ilang grabe nga paghago. Nakita niya nga ginakulata sa usa ka Ehiptohanon ang usa ka Hebreohanon nga iyang kadugo.

¹² Milingi-lingi si Moises sa palibot kon aduna bay nagtan-aw; ug sa dihang wala siyay nakita, gipatay niya ang Ehiptohanon ug gilubong kini sa balas.

* **2:5** hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*. † **2:7** prinsesa: sa literal, *anak nga babaye sa Paraon*. Mao usab sa bersikulo 8, 9, 10. ‡ **2:10** Moises: posible nga ang buot ipasabot, *gikuha*.

¹³ Pagkasunod adlaw, misuroy na usab siya ug nakita niya nga adunay duha ka Hebreohanon nga nag-away. Gipangutana niya ang usa nga maoy sad-an, “Nganong ginakulata mo man ang imong isigka-Hebreohanon?”

¹⁴ Mitubag ang tawo, “Kinsay naghimo kanimong pangulo ug maghuhukom kanamo? Patyon mo ba usab ako sama sa gihimo mo sa Ehiptohanon?”

Nahadlok si Moises ug miingon sa iyang kaugalingon, “Nasayod diay ang mga tawo sa akong gihimo.”

¹⁵ Pagkahibalo sa hari sa Ehipto sa gihimo ni Moises, gipapangita niya si Moises aron patyon. Apan miikyas si Moises ngadto sa Midian aron didto mopuyo.

Pag-abot niya sa Midian, milingkod siya duol sa atabay.

¹⁶ Naatol nga ang pito ka mga anak nga babaye sa pari sa Midian nagsag-ob aron paimnon ang kahayopan sa ilang amahan.

¹⁷ Adunay miabot usab didto nga mga magbalantay sa kahayopan ug gipapahawa ang mga babaye ug ang ilang kahayopan. Apan gitabangan ni Moises ang mga babaye ug gipainom niya ang ilang kahayopan.

¹⁸ Pag-uli sa mga babaye didto sa ilang amahan nga si Reuel,[§] gipangutana niya sila, “Nganong sayo man kamo nakauli?”

¹⁹ Mitubag sila, “Adunay usa ka Ehiptohanon nga nanalipod kanamo batok sa mga magbalantay sa kahayopan. Gisag-oban pa gani niya kami, ug gipainom ang kahayopan.”

²⁰ Nangutana ang ilang amahan, “Hain na man siya? Nganong gibiyaan man ninyo? Tawga siya aron makakaon.”

²¹ Misugot si Moises nga didto mopuyo sa ila ni Reuel, ug unya, gipaasawa ni Reuel kaniya ang iyang anak nga si Zipora.

²² Namabdos si Zipora ug nanganak ug lalaki. Ginganlan kini ni Moises ug Gershom,^{*} kay ingon niya, “Usa ako ka langyaw niining dapita.”

²³ Human sa daghang katuigan, namatay ang hari sa Ehipto. Apan nagpa-dayon pa gihapon ang pag-antos sa mga Israelinhon sa ilang pagkaulipon. Nangayo sila ug tabang, ug miabot kini sa Dios.

²⁴ Nadungog sa Dios ang ilang mga pag-agulo, ug gihinumdoman niya ang iyang kasabotan kang Abraham, Isaac, ug kang Jacob.

²⁵ Nakita sa Dios ang ilang kahintang ug naluoy gayod siya kanila.

3

Si Moises ug ang Nagdilaab nga Sampinit

¹ Usa ka adlaw, nagbantay si Moises sa kahayopan sa iyang ugangan nga si Jetro^{*} nga pari sa Midian. Gidala ni Moises ang kahayopan unahan sa kamingawan ug nakaabot siya sa Horeb,[†] ang bukid sa Dios.

² Nagpakita kaniya didto ang anghel sa GINOO sa dagway sa nagdilaab nga kalayo diha sa sampinit. Nakita ni Moises nga nagdilaab ang sampinit apan wala kini masunog.

³ Miingon siya, “Katingalahan! Nganong wala man masunog kana nga sampinit? Ako ra gud duolon ug susihon.”

⁴ Pagkakita sa GINOO nga miduol si Moises aron sa pagtan-aw, miingon Dios gikan sa taliwala sa tanom, “Moises, Moises!”

Mitubag si Moises, “Unsa man.”

[§] **2:18** Reuel: mao ang laing ngalan ni Jetro. Tan-awa sa Exo. 3:1. ^{*} **2:22** Gershom: posible nga ang buot ipasabot, *langyaw didto*. ^{*} **3:1** Jetro: mao ang laing ngalan ni Reuel. [†] **3:1** Horeb: o *Sinai*.

⁵ Miingon ang Dios, “Ayaw na pagduol pa. Huboa ang imong sandalyas, kay balaan ang dapit nga imong gitindogan.

⁶ Ako ang Dios sa imong mga katigulangan, ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob.” Sa pagkadungog niini ni Moises, gitabonan niya ang iyang nawong, kay nahadlok siya nga motan-aw sa Dios.

⁷ Unya miingon ang GINOO, “Nakita ko gayod ang pag-antos sa akong katawhan didto sa Ehipto. Nadungog ko ang ilang pagpakitabang tungod sa mga tawo nga nagpugos kanila sa pagtrabaho ug bug-at, ug naluoy gayod ako kanila tungod sa ilang mga pag-antos.

⁸ Busa minaog ako sa pagluwas kanila gikan sa kamot sa mga Ehipto-hanon, ug sa pagdala kanila ngadto sa maayo, lapad, ug mabungahon nga yuta,[‡] nga ginapuy-an karon sa mga Canaanhon, Hitihanon, Amorihanon, Perisihanon, Hibihanon, ug mga Jebusihanon.

⁹ Nadungog ko ang pagpakitabang sa mga Israelinhon ug nakita ko kon giunsa sila paglutos sa mga Ehiptohanon.

¹⁰ Busa ipadala ka nako sa hari sa Ehipto sa pagpagawas sa akong katawhan nga mga Israelinhon gikan sa Ehipto.”

¹¹ Apan miingon si Moises sa Dios, “Si kinsa man ko nga moadto sa hari ug mopagawas sa mga Israelinhon gikan sa Ehipto?”

¹² Miingon ang Dios, “Mag-uban ako kanimo, ug mao kini ang mahimong timailhan nga ako ang nagpadala kanimo: Kon mapagawas mo na ang mga Israelinhon gikan sa Ehipto, magsimba kamo kanako dinhi niining bukira.”

¹³ Miingon si Moises sa Dios, “Pananglit moadto ako sa mga Israelinhon ug ingnon ko sila nga ang Dios sa ilang mga katigulangan nagpadala kanako sa pagluwas kanila, unya mangutana sila kanako, ‘Kinsay iyang ngalan?’ Unsa may akong itubag kanila?”

¹⁴ Mitubag ang Dios kang Moises, “AKO ANG DIOS NGA MAO SA GIHAPON.[§] Mao kini ang imong itubag kanila: ‘ANG DIOS NGA MAO SA GIHAPON mao ang nagpadala kanako nganhi kaninyo.’”

¹⁵ Miingon pa gayod ang Dios kang Moises, “Isulti kini sa mga Israelinhon: ‘Ang GINOO,^{*} ang Dios sa inyong mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, ug Jacob mao ang nagpadala kanako nganhi kaninyo.’

“GINOO ang akong ngalan
ug pagailhon ako sa mao nga ngalan
hangtod sa hangtod.

¹⁶ “Lakaw ug tigoma ang mga tigdumala sa Israel ug sultihi sila, ‘Ang GINOO, nga Dios sa inyong mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, ug Jacob nagpakita kanako, ug miingon: Gibantayan ko gayod kamo, ug nakita ko ang ginahimo sa mga Ehiptohanon kaninyo.

¹⁷ Nagsaad ako nga pagawason ko kamo gikan sa Ehipto diin nag-antos kamo, ug dalhon ngadto sa yuta nga maayo ug mabungahon, ang yuta nga gipuy-an sa mga Canaanhon, Hitihanon, Amorihanon, Perisihanon, Hibihanon, ug mga Jebusihanon.’

¹⁸ “Maminaw kanimo ang mga tigdumala sa Israel. Ug unya, ikaw ug ang mga tigdumala moadto sa hari sa Ehipto ug moingon kaniya, ‘Nagpakita kanamo ang GINOO, nga Dios sa mga Hebreohanon. Busa kon mahimo tugoti kami sa paglakaw ug tulo ka adlaw ngadto sa kamingawan sa paghalad ngadto sa GINOO nga among Dios.’

[‡] 3:8 maayo...yuta: sa Hebreo, yuta nga gaagas ang gatas ug dugos. Mao usab sa bersikulo 17. § 3:14

Ako...gihapon: o Ako mao ako. (Kon sa English, “I am who I am” o “I will be what I will be.”) * 3:15

GINOO: sa Hebreo, Yahweh. Posible nga gikan kini sa Hebreo nga pulong Ehyeh “I am” nga makita usab sa footnote sa bersikulo 14.

¹⁹ Apan nasayod ako nga dili kamo tugotan sa hari sa Ehipto gawas lang kon adunay magpugos kaniya.

²⁰ Busa silotan ko ang mga Ehiptohanon pinaagi sa mga milagro nga akong himuon taliwala kanila. Pagkahuman, tugotan na niya kamo sa paglakaw.

²¹ “Ug himuon ko nga maayo kaninyo ang mga Ehiptohanon, aron iniglakaw na ninyo pabalonan pa nila kamo.

²² Ang matag babaye nga Israelinhon mangayo ug mga alahas nga plata ug bulawan ug mga bisti sa ilang silingan nga mga Ehiptohanon ug sa mga dumuduong didto sa Ehipto, ug ipasul-ob ninyo kini sa inyong mga anak. Niining paagiha, makuhaan ninyo ug mga kabtangan ang mga Ehiptohanon.”

4

Ang mga Milagro sa Ginoo alang kang Moises

¹ Mitubag si Moises, “Apan basig dili motuo ang mga Israelinhon o mam-inaw sa akong isulti ug moingon sila nga, ‘Ang GINOO wala magpakita kanimo.’”

² Miingon ang GINOO kaniya, “Unsa kanang imong gigunitan?”

Mitubag si Moises, “Baston.*”

³ Miingon ang GINOO, “Iitsa kana sa yuta.” Busa giitsa ni Moises ang baston ug nahimo kining halas ug miatras si Moises.

⁴ Miingon ang GINOO kaniya, “Guniti ang halas sa ikog.” Busa gigunitan kini ni Moises ug nahimo na usab kini nga baston.

⁵ Miingon ang GINOO, “Himoa kini nga milagro aron motuo sila nga ako, ang GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, ug Jacob, nagpakita kanimo.”

⁶ Unya miingon pag-usab ang GINOO, “Ibutang ang imong kamot sa ilalom sa imong kupo.” Gituman kini ni Moises, ug sa dihang gipagawas niya ang iyang kamot, puti na kini kaayo kay gituboan kini ug ngilngig nga sakit sa panit.†

⁷ Miingon ang GINOO, “Ibutang pag-usab ang imong kamot ilalom sa imong kupo.” Gituman kini ni Moises, ug sa dihang gipagawas niya ang iyang kamot, naulian na kini ug sama na sa ubang bahin sa iyang lawas.

⁸ Unya miingon ang GINOO, “Kon dili sila motuo sa unang milagro, motuo na sila sa ikaduha.

⁹ Apan kon dili pa gayod sila motuo kanimo human niining duha ka milagro, pagkuha ug tubig sa Suba sa Nilo ug ibubo kini sa malang yuta, ug mahimo kining dugo.”

¹⁰ Miingon si Moises sa GINOO, “Ginoo, dili ako maayong manulti sukad pa kaniadto, ug bisan karon nga nakigsulti ka kanako nga imong sulugoon. Hinay gayod ako sa panulti.”

¹¹ Miingon ang GINOO kaniya, “Kinsay naghimo sa baba sa tawo? Kinsay naghimo kaniyang bungol o amang? Kinsay nagbuot nga makakita siya o mabuta? Dili ba ako, ang GINOO?”

¹² Busa lakaw, kay tabangan ka nako sa pagsulti ug tudloan ka nako kon unsay imong isulti.”

¹³ Apan miingon si Moises, “O Ginoo, kon mahimo lain na lay ipadala.”

* **4:2 Baston:** o sungkod nga ginagamit sa mga magbalantay sa mga karnero. † **4:6 ngilngig nga sakit sa panit:** ang Hebreo nga pulong niini nagkahulogan sa nagkalain-lain matang sa sakit sa panit nga ginaisip nga hugaw, sumala sa Lev. 13

¹⁴ Nasuko ang GINOO kang Moises, ug miingon siya, “Si Aaron na lang nga imong igsoon, nga usa usab ka Levita. Nasayod ako nga maayo siya manulti. Nagpaingon na siya dinhi sa pagpakigkita kanimo. Malipay gayod siya kon makita ka niya.

¹⁵ Pakigsultihi siya, ug tudloi kon unsay iyang isulti. Tabangan ko kamong duha sa pagsulti, ug tudloan ko usab kamo sa inyong himuon.

¹⁶ Si Aaron ang mosulti sa mga tawo alang kanimo. Tudloan mo siya kon unsay iyang isulti, nga daw ikaw ang Dios.

¹⁷ Ug dad-a ang imong baston aron makahimo ka ug mga milagro pinaagi niana.”

Mibalik si Moises sa Ehipto

¹⁸ Mibalik si Moises kang Jetro nga iyang uangan ug miingon kaniya, “Tugoti ako nga mobalik sa akong mga kadugo didto sa Ehipto sa pagtan-aw kon buhi pa ba sila.”

Miingon si Jetro, “Sige, ug maayong paglakaw.”

¹⁹ Sa wala pa mogikan si Moises sa Midian miingon ang GINOO kaniya, “Sige, balik na sa Ehipto kay nangamatay na ang tanang gustong mopatay kanimo.”

²⁰ Busa gikuha ni Moises ang iyang asawa ug mga anak nga lalaki ug gipasakay sa asno ug mibalik sa Ehipto. Gidala usab niya ang baston nga gisugo sa Dios nga iyang dal-on.

²¹ Miingon ang GINOO kang Moises, “Pag-abot mo sa Ehipto, buhata gayod atubangan sa hari sa Ehipto[‡] ang tanang milagro nga gipakita ko kanimo. Gi-hatagan ka nako ug gahom sa paghimo niana. Apan pagahion ko ang kasing-kasing sa hari aron dili niya tugotan nga mobiya ang mga Israelinhon.

²² Unya ingnon mo siya, ‘Mao kini ang giingon sa GINOO: Giisip ko ang Israel nga akong kamagulangang anak nga lalaki,

²³ busa gimandoan ka nako nga palakwon mo siya aron makasimba siya kanako, apan wala ka mosugot. Busa patyon ko ang kamagulangan mong anak nga lalaki!’ ”

²⁴ Sa pagpanglakaw nilang Moises ug sa iyang pamilya, namahulay sila sa usa ka pahulayanan. Giadtoan sa GINOO si Moises didto aron unta patyon.

²⁵⁻²⁶ Apan nagkuha si Zipora ug hait nga bato ug gituli niya ang iyang anak, ug ang panit sa kinatawo nga iyang nakuha gitapion niya sa kinatawo[§] ni Moises. Unya miingon si Zipora, “Ikaw usa ka nagkadugo nga bana kanako.”* (Ang gipamulong ni Zipora adunay kalabotan sa pagtuli.) Busa wala patya sa GINOO si Moises.

²⁷ Unya, miingon ang GINOO kang Aaron, “Lakaw ug tagboa si Moises sa kamingawan.” Busa gitagbo niya si Moises sa Bukid sa Dios ug gihagkan agig paghangop.

²⁸ Gisultihan dayon ni Moises si Aaron sa tanan nga gisugo sa GINOO nga isulti niya ug sa tanang milagro nga gisugo sa GINOO nga himuon niya.

²⁹ Busa milakaw silang duha, ug gitigom nila ang tanang mga tigdumala sa mga Israelinhon.

³⁰ Gisultihan sila ni Aaron sa tanan nga giingon sa GINOO kang Moises. Ug gihimo ni Moises ang mga milagro atubangan sa mga tawo,

[‡] **4:21** hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*. [§] **4:25-26** Ang kahulogan niini nga pulong posible kinatawo o tiil. * **4:25-26** nagkadugo nga bana kanako: sa Hebreo, *kaslonon nga lalaki sa mga dugo kanako*. Posible ang buot ipasabot, gibuhi niya si Moises isip asawa pinaagi sa dugo.

³¹ ug mituo sila. Ug sa dihang nahibaloan nila nga nahangawa ang GINOO kanila ug nga nakita niya ang ilang pag-antos, mihapa sila ug misimba kaniya.

5

Mga Tisa nga Walay Dagami

¹ Unya, miadto si Moises ug si Aaron sa hari sa Ehipto* ug miingon, “Mao kini ang giingon sa GINOO,† ang Dios sa Israel: ‘Palakwa ang akong katawhan aron makasaulog sila ug pista alang kanako didto sa kamingawan.’”

² Miingon ang hari, “Kinsa ba nang GINOO nga motuo man ako kaniya ug motugot ako nga palakwon ang mga Israelinhon? Wala ako makaila niana nga GINOO ug dili ko usab tugotan ang mga Israelinhon sa paglakaw.”

³ Mitubag si Moises ug Aaron, “Nagpakita kanamo ang Dios sa mga Israelinhon. Busa kon mahimo tugoti kami sa paglakaw ug tulo ka adlaw didto sa kamingawan aron makahalad kami ug mga halad sa GINOO nga among Dios, kay kon dili, pamatyon niya kami pinaagi sa balatian o sa gira.‡”

⁴ Apan mitubag ang hari sa Ehipto, “Nganong paundangon man ninyo ang mga tawo sa ilang pagtrabaho? Balik na kamo sa inyong mga trabaho!

⁵ Tan-awa ra gud kon unsa kadaghan sa mga tawo nga pahunongon ninyo sa pagtrabaho.”

⁶ Niana gihapong adlaw, gimandoan sa hari ang mga nagpugos sa mga Israelinhon sa pagtrabaho ug bug-at ug ang mga porman:

⁷ “Ayaw na ninyo hatagi ang mga trabahante ug mga dagami nga gamiton nila sa paghimog tisa. Sila na mismo ang pakuhaa niini.

⁸ Apan kinahanglan mao lang gihapon kadaghan nga tisa ang ilang himuon. Mga tapolan sila, mao kana nga naghangyo sila nga tugotan ko nga molakaw aron maghalad sa ilang Dios.

⁹ Patrabahoa sila pag-ayo aron magkapuliki sila ug dili na magpunay ug pamati sa mga bakak nga istorya.”

¹⁰ Busa nangadto sila sa mga Israelinhon ug miingon, “Nagsugo ang hari nga dili na namo kamo hatagag dagami.

¹¹ Kamo na ang mangita niini bisan asa, apan mao ra gihapon kadaghan ang tisa nga inyong himuon.”

¹² Busa nagkadiin-diin na lang ang mga Israelinhon sa tibuok Ehipto sa pagpanguha ug dagami.

¹³ Giapora sila sa mga nagpugos kanila nga nag-ingon, “Himoa ninyo ang mao gihapong gidaghanon sa tisa matag adlaw sama niadtong gihatagan pa kamo ug dagami.”

¹⁴ Unya gikastigo nila ang mga porman nga Israelinhon ug gipangutana, “Nganong wala man ninyo mahimo gahapon ug karon ang gidaghanon sa tisa nga kinahanglan inyong himuon, sama sa gidaghanon kaniadto?”

¹⁵ Busa miadto dayon sa hari ang mga porman nga Israelinhon ug mireklamo, “Nganong ingon man niini ang imong pagtratar kanamo nga imong mga sulugoon?

¹⁶ Wala na kami hatagi ug dagami, apan ginapugos kami nga maghimo sa mao ra gihapong gidaghanon sa tisa, ug gikastigo pa kami. Sala kini sa imong mga tawo!”

¹⁷ Miingon ang hari, “Labihan kamo katapolan! Mao nga naghangyo kamo nga tugotan ko kamo nga molakaw aron maghalad sa GINOO.

* **5:1** *hari sa Ehipto*: sa Hebreo, *Paraon*. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo. † **5:1** *GINOO*: sa Hebreo, *Yahweh*. ‡ **5:3** *gira*: sa literal, *espada*.

¹⁸ Balik kamo sa inyong mga trabaho! Dili kamo hatagan ug dagami, apan mao ra gihapon ang gidaghanon sa tisa nga inyong himuon.”

¹⁹ Tungod kay miinsister man ang hari nga himuon gayod nila ang gidaghanon sa tisa nga gipahimo kanila kada adlaw, nakita sa mga porman nga Israelinhon nga maglisod gayod sila.

²⁰ Sa dihang nakabiya na sila sa hari, nakita nila si Moises ug si Aaron nga naghulat kanila.

²¹ Miingon sila kang Moises ug kang Aaron, “Hinaut unta nga silotan kamo sa GINOO, kay tungod kaninyo nasuko kanamo ang hari ug ang iyang mga opisyal. Tungod sa inyong gihimo nakakita silag hinungdan sa pagpatay kanamo!”

Ang Saad sa Ginoo sa Pagluwas sa mga Israelinhon

²² Midangop pag-usab si Moises sa GINOO ug miingon, “O Ginoo, nganong gipaantos mo man ang imong katawhan? Nganong gipadala mo pa ako kanila?”

²³ Sukad sa pagsulti ko sa hari sa imong mensahe, mas gipaantos pa gayod niya ang imong katawhan, ug wala mo gayod sila luwasa!”

6

¹ Miingon ang GINOO kang Moises, “Karon makita mo kon unsa ang himuon ko sa hari sa Ehipto.* Pinaagi sa akong gahom, tugotan niya nga mobiya kamo sa iyang nasod. Mapugos siya sa pagpapahawa kaninyo.”

² Miingon pa gayod ang Dios kang Moises, “Ako mao ang GINOO.

³ Nagpakita ako kang Abraham, kang Isaac, ug kang Jacob ingon nga Makagagahom nga Dios, apan wala ko ipadayag ngadto kanila ang akong ngalan nga GINOO.†

⁴ Naghimo ako ug kasabotan uban kanila, nga ihatag ko kanila ang yuta sa Canaan diin sila nagpuyo ingon nga mga dumuduong.

⁵ Nadungog ko ang pag-agulo sa mga Israelinhon nga giulipon sa mga Ehiptohanon, ug gihinumdoman ko ang akong kasabotan kanila.

⁶ “Busa ingna ang mga Israelinhon: ‘Ako mao ang GINOO. Haw-ason ko kamo sa pagkaulipon sa Ehipto. Pinaagi sa akong gahom, ipahamtang ko sa mga Ehiptohanon ang labihan nga silot, ug luwason ko kamo.

⁷ Isipon ko kamo nga akong katawhan ug ako mahimong inyong Dios. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO nga inyong Dios nga naghaw-as kaninyo gikan sa pagkaulipon sa Ehipto.

⁸ Dad-on ko kamo sa yuta nga akong gisaad nga ihatag kang Abraham, Isaac, ug Jacob. Ihatag ko kini kaninyo ug inyo kining panag-iyahon. Ako mao ang GINOO.’ ”

⁹ Gisulti kini ni Moises sa mga Israelinhon, apan wala sila motuo kaniya kay nawad-an na silag paglaom tungod sa hilabihan nilang pag-antos ingon nga mga ulipon.

¹⁰ Unya miingon ang GINOO kang Moises,

¹¹ “Lakaw, ug ingna ang Paraon nga hari sa Ehipto nga pabiyaon na niya ang mga Israelinhon sa iyang nasod.”

¹² Apan miingon si Moises sa GINOO, “Kon ang mga Israelinhon wala gani maminaw kanako, ang hari pa kaha? Labi na kay dili ako maayong manulti!”

Ang mga Katigulangan ni Moises ug ni Aaron

* **6:1** hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo. † **6:3** GINOO: tan-awa usab ang Exo. 3:15.

¹³ Apan miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron nga sultihan ang mga Israelinhon ug ang Paraon nga hari sa Ehipto nga gisugo ko kamo sa pagpagawas sa mga Israelinhon gikan sa Ehipto.

¹⁴ Mao kini ang mga katigulangan nga lalaki sa mga panimalay nga kagikan sa mga tribo sa Israel:

Ang mga anak sa kamagulangang anak ni Israel nga si Ruben mao sila si Hanoc, Palu, Hezron, ug Carmi.

Sila ug ang ilang mga kaliwat mao ang mga pamilya nga naggikan kang Ruben.

¹⁵ Ang mga anak ni Simeon mao sila si Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Zohar, ug Saulo. (Kini si Saulo anak ni Simeon sa Canaanhon nga babaye.)

Sila ug ang ilang mga kaliwat mao ang mga pamilya nga naggikan kang Simeon.

¹⁶ Ang mga anak ni Levi sumala sa listahan sa iyang mga kaliwat mao sila si Gershon, Kohat, ug Merari. (Nagkinabuhi si Levi ug 137 ka tuig.)

¹⁷ Ang mga anak ni Gershon mao si Libni ug si Shimei.

¹⁸ Ang mga anak ni Kohat mao sila si Amram, Izhar, Hebron, ug Uziel. (Nagkinabuhi si Kohat ug 133 ka tuig.)

¹⁹ Ang mga anak ni Merari mao sila si Mali ug si Mushi.

Mao kini ang mga pamilya nga naggikan kang Levi sumala sa listahan sa iyang mga kaliwat.

²⁰ Gipangasawa ni Amram si Jokebed nga igsoon sa iyang amahan. Ug ang ilang mga anak nga lalaki mao si Aaron ug si Moises. (Nagkinabuhi si Amram ug 137 ka tuig.)

²¹ Ang mga anak ni Izhar mao sila si Kora, Nefeg, ug Zicri.

²² Ang mga anak ni Uziel mao sila si Mishael, Elzafan, ug Sitri.

²³ Gipangasawa ni Aaron si Elisheba, nga anak ni Aminadab ug igsoon ni Nashon. Ang ilang mga anak mao sila si Nadab, Abihu, Eleazar, ug Itamar.

²⁴ Ang mga anak ni Kora mao sila si Asir, Elkana, ug Abiasaf.

Sila ug ang ilang mga kaliwat mao ang mga pamilya nga naggikan kang Kora.

²⁵ Si Eleazar nga anak ni Aaron naminyo sa usa sa mga anak ni Putiel. Ang ilang anak nga lalaki mao si Pinehas.

Sila mao ang mga katigulangan sa mga pamilya nga naggikan kang Levi.

²⁶ Ang Aaron ug Moises nga gihisgotan dinhi mao gihapon kadtong gisugo sa GINOO sa pagpagawas sa mga tribo sa Israel gikan sa Ehipto.

²⁷ Sila ang nakigsulti sa Paraon nga hari sa Ehipto bahin sa pagpagawas sa mga Israelinhon gikan sa Ehipto.

Si Aaron ang Mosulti alang kang Moises

²⁸ Sa dihang nakigsulti ang GINOO kang Moises kaniadto sa Ehipto,

²⁹ miingon siya, “Ako mao ang GINOO. Sultih ang Paraon nga hari sa Ehipto sa tanan nga giingon ko kanimo.”

³⁰ Apan miingon si Moises sa GINOO, “Dili ako maayong manulti, busa dili maminaw ang hari kanako.”

7

¹ Miingon ang GINOO kang Moises, “Paminaw! Himuon ka nako nga daw usa ka dios ngadto sa hari sa Ehipto.* Makigsulti ka kaniya pinaagi kang Aaron nga imong igsoon.

² Sultihi si Aaron sa tanan nga isulti ko kanimo, ug ipasulti kini kaniya ngadto sa hari. Ingon niya ang hari nga pagawason ang mga Israelinhon sa iyang nasod.

³ Apan pagahion ko ang kasing-kasing sa hari, ug bisan pag maghimo akog daghang mga milagro ug kahibulongang mga butang sa Ehipto,

⁴ dili siya maminaw kaninyo. Unya ipahamtang ko ang labihan nga silot ngadto sa Ehipto ug pagawason ko ang mga tribo sa Israel nga akong katawhan.

⁵ Kon masilotan ko na ang Ehipto ug mapagawas ang mga Israelinhon gikan sa ilang nasod, mahibaloan sa mga Ehiptohanon nga ako mao ang GINOO.”

⁶ Gituman ni Moises ug Aaron ang gisugo sa GINOO kanila.

⁷ Nag-edad si Moises ug 80 ka tuig ug si Aaron 83 sa dihang nakigsulti sila sa hari sa Ehipto.

Nahimong bitin ang Sungkod ni Aaron

⁸ Miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron,

⁹ “Kon moingon ang hari nga pamatud-i ninyo pinaagi sa paghimo ug milagro, ikaw Moises moingon kang Aaron, ‘Itsa ang imong baston atubangan sa hari! Ug mahimo kini nga halas.’”

¹⁰ Busa miadto si Moises ug si Aaron sa hari ug gihimo nila ang giingon sa GINOO. Giitsa ni Aaron ang iyang baston atubangan sa hari ug sa iyang mga opisyal, ug nahimo kining halas.

¹¹ Gipatawag dayon sa hari ang iyang maalam nga mga tawo ug mga madyikero ug pinaagi sa ilang mga madyik, nahimo usab nila ang sama niadto nga milagro.

¹² Ang kada usa kanila miitsa sa ilang baston ug nahimo usab kini nga mga halas. Apan gitukob sa halas ni Aaron ang ilang mga halas.

¹³ Apan gahi gihapon ang kasing-kasing sa hari, ug wala maminaw kang Moises ug kang Aaron, sumala sa giingon sa GINOO.

Ang Salot sa Suba nga Nahimong Dugo

¹⁴ Miingon ang GINOO kang Moises, “Gahi kaayo ug kasing-kasing ang hari; dili niya palakwon ang katawhan sa Israel.

¹⁵ Busa adtoa ang hari ugma sa buntag inig-adto niya sa Suba sa Nilo. Dad-a ang imong baston nga nahimong halas ug paghulat kaniya sa daplin sa suba.

¹⁶ Ingna siya, ‘Ang GINOO, nga Dios sa mga Hebreo, nagsugo kanako sa pag-ingon niini kanimo: Palakwa ang akong katawhan aron makasimba sila kanako didto sa kamingawan. Apan hangtod karon wala ka gayod motuman.

¹⁷ Mao kini ang giingon sa GINOO: Pinaagi sa akong himoon mahibaloan mo nga ako mao ang GINOO.’ Busa tan-awa! Pinaagi niining baston hapakon ko ang tubig sa Nilo ug mahimong dugo ang tubig.

* 7:1 hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo.

18 Mangamatay ang mga isda ug mabaho ang suba, ug dili na makainom ang mga Ehiptohanon sa tubig niini.”

19 Miingon pa gayod ang GINOO kang Moises, “Ingna si Aaron nga kuhaon ang iyang baston ug ipunting ngadto sa mga katubigan sa Ehipto: sa mga suba, sapa, kanal, ug sa tanang pundohanon ug tubig, ug mahimo kining tanan nga dugo. Mao kini ang mahitabo sa tibuok Ehipto. Apil ang tubig sa mga sudlanan† nga kahoy ug bato mahimo usab nga dugo.”

20 Gituman ni Moises ug ni Aaron ang gisugo sa GINOO. Samtang nagtan-aw ang hari ug ang iyang mga opisyal, gibayaw ni Aaron ang iyang baston ug gihapak sa Suba sa Nilo, ug ang tubig niini nahimong dugo.

21 Nangamatay ang mga isda ug nanimaho pag-ayo ang suba, busa dili na makainom ang mga Ehiptohanon. Bisan asa sa Ehipto adunay dugo.

22 Kini nga milagro gihimo usab sa mga madyikero nga Ehiptohanon pinaagi sa ilang madyik. Busa nagmagahi gihapon ang hari, ug wala siya naminaw kang Moises ug kang Aaron, sumala sa giingon sa GINOO.

23 Mibalik ang hari sa iyang palasyo, ug wala lang niya kadto tagda.

24 Nagbangag ang mga Ehiptohanon libot sa Suba sa Nilo aron makakuhag ilimnong tubig, kay dili na nila mainom ang tubig sa suba.

Ang Salot nga mga Baki

25 Milabay ang pito ka adlaw human hapaka sa GINOO ang Suba sa Nilo.

8

1 Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Adtoa ang hari sa Ehipto* ug ingna siya, ‘Mao kini ang giingon sa GINOO: Palakwa ang akong katawhan aron makasimba sila kanako.’

2 Kon dili mo gani sila palakwon, padagsangon ko ang mga baki sa tibuok mo nga nasod.

3 Mapuno ug baki ang Suba sa Nilo ug manulod kini sa imong palasyo, sa imong kuwarta, ug diha mismo sa imong higdaanan. Manulod usab sila sa mga balay sa imong mga opisyal ug sa imong katawhan, ug ngadto sa mga abuhan ug sa masahanan sa harina.

4 Manglukso ang mga baki diha kanimo, sa imong katawhan, ug sa tanan mong opisyal.”

5 Miingon pa gayod ang GINOO kang Moises, “Ingna si Aaron nga ipunting niya ang iyang baston ngadto sa mga suba, sapa, kanal, ug sa mga pundohanon ug tubig, ug manungha ang mga baki sa tibuok Ehipto.”

6 Busa gipunting ni Aaron ang iyang baston† ngadto sa mga katubigan sa Ehipto, ug nanungha ang mga baki ug milukop kini sa tibuok Ehipto.

7 Apan gihimo usab kining maong milagro sa mga madyikero pinaagi sa ilang mga madyik. Napatungha usab nila ang mga baki sa yuta sa Ehipto gikan sa mga katubigan.

8 Gipatawag sa hari si Moises ug si Aaron ug giingnan, “Pag-ampo kamo sa GINOO nga kuhaon niya ang mga baki kanako ug sa akong katawhan, ug palakwon ko ang inyong katagilungsod sa paghalad ngadto sa GINOO.”

9 Miingon si Moises sa hari, “Ingna lang ako kon kanus-a ako mag-ampo alang kanimo, sa imong mga opisyal, ug sa imong mga katawhan, aron mahanaw kanang mga baki kaninyo ug sa inyong mga balay. Ang anaa sa Suba sa Nilo mao lang ang mahibilin.”

10 Mitubag ang hari, “Ugma, pag-ampo alang kanako.”

† 7:19 *tubig sa mga sudlanan: o tubig nga ginabubo sa mga dios-dios.* * 8:1 *hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo.* † 8:6 *baston: sa literal, kamot.*

Miingon si Moises, “Matuman kana sumala sa imong giingon, aron mahibaloan mo nga walay sama sa GINOO nga among Dios.

¹¹ Mahanaw ang tanang baki diha kaninyo; ang anaa sa Suba sa Nilo mao lang ang mahibilin.”

¹² Human makabiya si Moises ug si Aaron gikan sa hari, nag-ampo si Moises sa GINOO nga kuhaon ang mga baki nga iyang gipadala.

¹³ Gituman sa GINOO ang gihangyo ni Moises. Nangamatay ang mga baki nga anaa sa mga kabalayan, sa mga tugkaran, ug sa mga kaumahan.

¹⁴ Gitigom kini sa mga Ehiptohanon; nagbungtod ang ilang mga tinapok ug nanimaho ang tibuok yuta sa Ehipto.

¹⁵ Apan pagkakita sa hari nga wala na ang mga baki, nagmagahi na usab siya ug wala siya maminaw kang Moises ug kang Aaron, sumala sa giingon sa GINOO.

Ang Salot nga mga Lamok

¹⁶ Miingon ang GINOO kang Moises, “Ingna si Aaron nga ihapak niya ang iyang baston sa yuta, ug mahimong mga lamok[‡] ang abog sa tibuok yuta sa Ehipto.”

¹⁷ Gituman nila kini, ug sa dihang gihapak ni Aaron sa iyang baston ang yuta, nahimong mga lamok ang abog sa tibuok yuta sa Ehipto. Ug midagsang ang mga lamok ngadto sa mga tawo ug sa mga mananap.

¹⁸ Misulay ang mga madyikero sa paghimo ug sama niini pinaagi sa ilang mga madyik, apan wala nila kini mahimo. Padayon nga midagsang ang mga lamok sa mga tawo ug sa mga mananap.

¹⁹ Miingon ang mga madyikero sa hari, “Buhat kini sa Dios!” Apan gahi gihapon ug kasing-kasing ang hari, ug wala gayod siya maminaw kang Moises ug kang Aaron, sumala sa giingon sa GINOO.

Ang Salot nga mga Langaw

²⁰ Miingon ang GINOO kang Moises, “Sayo ug bangon ugma ug adtoa ang hari samtang nagpaingon siya sa suba. Ingna siya nga mao kini ang akong giingon: ‘Palakwa ang akong katawhan aron makasimba sila kanako.’”

²¹ Kon dili mo gani sila palakwon, magpadala ako ug daghang mga langaw nganha kanimo, sa imong mga alagad ug sa imong katawhan ug mga balay. Mapuno sa mga langaw ang inyong mga balay ug ang yuta malukop niini.

²² Apan dili ingon niana ang mahitabo sa yuta sa Goshen diin nagpuyo ang akong katawhan; dili makita didto ang daghang langaw, aron mahibaloan ninyo nga ako, ang GINOO, anaa sa maong dapit.

²³ Ipakita ko ang kalainan sa akong pagtagad sa akong katawhan ug sa imong katawhan. Kini nga milagro himuon ko ugma.”

²⁴ Gihimo kini sa GINOO. Midagsang ang daghang mga langaw ngadto sa palasyo sa hari ug sa mga balay sa iyang mga opisyal. Ug ang tibuok yuta sa Ehipto nadaot tungod niini.

²⁵ Busa gipatawag dayon sa hari si Moises ug si Aaron ug giingnan, “Sige, paghalad kamo sa inyong Dios, apan diri lang sa Ehipto.”

²⁶ Mitubag si Moises, “Dili mahimo nga dinhi kami maghalad sa Ehipto, kay ngil-ad alang sa mga Ehiptohanon ang among mga halad sa GINOO nga among Dios. Ug kon maghalad kamig mga halad nga ngil-ad alang kanila, sigurado nga batohon nila kami.

²⁷ Kinahanglan molakaw kami ug tulo ka adlaw ngadto sa kamingawan sa paghalad ug mga halad sa GINOO nga among Dios, sumala sa gisugo niya kanamo.”

[‡] 8:16 lamok: o kuto. Dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

²⁸ Miingon ang hari, “Tugotan ko kamo nga maghalad ug mga halad ngadto sa GINOO nga inyong Dios didto sa kamingawan, apan ayaw lang kamo pagpalayo. Karon pag-ampo na kamo alang kanako.”

²⁹ Mitubag si Moises, “Sige, inigbiya ko gayod dinhi, mag-ampo dayon ako sa GINOO. Ugma mawala na ang mga langaw gikan kaninyo. Apan siguroha baya nga dili mo na kami limbongan pag-usab pinaagi sa dili mo pagpabiya kanamo aron sa paghalad ug mga halad ngadto sa GINOO.”

³⁰ Unya mibiya si Moises, ug nag-ampo sa GINOO.

³¹ Gituman sa GINOO ang gihangyo ni Moises, ug nahanaw ang mga langaw gikan sa tanang mga Ehiptohanon. Wala gayoy nahibilin bisan usa niini.

³² Apan nagmagahi gihapon ang hari ug wala niya palakwa ang mga Israelinhon.

9

Ang Salot sa Kahayopan

¹ Miingon ang GINOO kang Moises, “Adtoa ang hari sa Ehipto* ug ingna siya, ‘Mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa mga Hebreo: “Palakwa ang akong mga katawhan aron makasimba sila kanako.”’

² Kon dili mo pa gani sila palakwon,

³ padad-an sa GINOO ug makamatay nga sakit ang imong kahayopan sa kaumahan, sama sa mga kabayo, mga asno, mga kamelyo, mga baka, mga kantero, ug mga kanding.

⁴ Apan ipakita ko ang kalainan sa akong pagtagad sa kahayopan sa mga Israelinhon ug sa kahayopan sa mga Ehiptohanon; walay mangamatay sa mga kahayopan sa mga Israelinhon.’ ”

⁵ Gipahibalo sa GINOO nga himuon niya kini pagkasunod adlaw.

⁶ Tuod man gihimo gayod kini sa GINOO. Nangamatay ang tanang mga kahayopan sa mga Ehiptohanon, apan wala gayoy namatay sa mga kahayopan sa mga Israelinhon.

⁷ Nagpadala ang hari ug mga tawo sa pagsusi kon tinuod nga walay namatay sa mga kahayopan sa mga Israelinhon. Apan bisan nahibaloan niya nga tinuod kini, gahi gihapon siyag kasing-kasing ug wala niya palakwa ang mga Israelinhon.

Ang Salot nga mga Hubag-hubag

⁸ Unya miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron, “Pagkuha kamo ug taga ka kumkom nga abo gikan sa hurnohan ug ipasabwag kini kang Moises sa kahanginan atubangan sa hari.

⁹ Magkatag kini nga abog sa tibuok Ehipto, ug tungod niini tuboan ug mga hubag-hubag ang mga tawo ug mga kahayopan.”

¹⁰ Busa mikuha si Moises ug si Aaron ug abo sa hurnohan ug mitindog atubangan sa hari. Gisabwag kini ni Moises sa kahanginan, ug gituboan ug mga hubag-hubag ang mga tawo ug mga kahayopan.

¹¹ Bisan ang mga madyikero dili makaatubang kang Moises, kay hasta sila gituboan usab ug mga hubag-hubag sama sa tanang Ehiptohanon.

¹² Apan gipagahi pa gayod sa GINOO ang kasing-kasing sa hari ug wala siya maminaw kang Moises ug kang Aaron, sumala sa giingon sa GINOO kang Moises.

Ang Salot sa Ulan nga Yelo

* **9:1** hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo.

¹³ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Sayo ug bangon ugma ug adtoa ang hari ug ingna, ‘Mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa mga Hebreo: Palakwa ang akong katawhan aron makasimba sila kanako.

¹⁴ Kay kon dili, ipadala ko ang hilabihan kagrabe nga katalagman diha kanimo, sa imong mga opisyal, ug sa imong katawhan aron mahibaloan mo nga walay sama kanako sa tibuok kalibotan.

¹⁵ Niining higayona, gihapak ko na unta ikaw ug ang imong katawhan sa usa ka dakong katalagman, ug wala ka na unta karon sa kalibotan.

¹⁶ Apan gitugotan ka nako nga mabuhi aron makita mo ang akong gahom ug aron mabantog ang akong ngalan sa tibuok kalibotan.

¹⁷ Apan nagpasigarbo ka gihapon ug wala mo tugoti ang akong katawhan nga molakaw.

¹⁸ Busa ugma, sa ingon niini nga oras, paulanan ko kamo ug labihan ka dagkong yelo[†] nga wala pa gayod ninyo sukad masinati gikan sa pagkatukod sa Ehipto.

¹⁹ Busa karon dayon, pagmando nga ipasilong ang tanan mong kahayopan ug ang tanang ulipon nga anaa sa kaumahan, kay ang bisan unsa nga anaa sa gawas, tawo man o kahayopan, mangamatay kon mahulogan sa ulan nga yelo.’”

²⁰ Ang uban nga mga opisyal sa hari nahadlok sa giingon sa GINOO, busa dali-dali nila nga gipasilong ang ilang mga ulipon ug kahayopan.

²¹ Apan ang uban wala magtagad sa giingon sa GINOO; gipasagdan nila sa gawas ang ilang mga ulipon ug kahayopan.

²² Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Ibayaw ang imong baston[‡] sa langit aron moulan ug yelo sa tibuok Ehipto ngadto sa mga tawo, sa mga kahayopan, ug sa tanang tanom.”

²³⁻²⁴ Busa sa dihang gibayaw ni Moises ang iyang baston sa langit, gipadalogdog sa GINOO ug gipakilat, ug gipaulan ug yelo. Wala pa gayod sukad mahitabo ang sama niini kakusog nga ulan nga yelo sa tibuok Ehipto sukad nga nahimo kining nasod. Samtang nag-ulan ug yelo, sige usab ug pangilat.

²⁵ Ang tanang mga tawo ug mga kahayopan nga didto sa gawas nangatmatay, lakip ang tanang mga tanom ug mga kahoy.

²⁶ Ang wala lang paulani ug yelo mao ang Goshen diin nagpuyo ang mga Israelinhon.

²⁷ Gipatawag dayon sa hari si Moises ug si Aaron. Miingon siya kanila, “Niining higayona giangkun ko nga ako nakasala. Husto ang GINOO; ako ug ang akong katawhan mao ang sayop.

²⁸ Hangyao ang GINOO nga hunongon na niya kining hilabihan kakusog nga dalogdog ug ulan nga yelo. Palakwon ko na kamo. Dili na kinahanglan nga magpabilin pa kamo dinhi.”

²⁹ Mitubag si Moises, “Iniggawas ko sa siyudad, ibayaw ko ang akong kamot sa pag-ampo sa GINOO. Mohunong ang dalogdog ug dili na mag-ulan ug yelo, aron mahibaloan mo nga ang kalibotan iya sa GINOO.

³⁰ Apan nasayod ako nga ikaw ug ang imong mga opisyal wala gihapon mahadlok sa GINOONG Dios.”

³¹ (Nangadaot ang mga tanom nga flax[§] ug barley^{*} kay anihonon na kaniadto ang mga barley ug namulak na ang mga flax.

³² Apan wala nangadaot ang mga trigo ug espelta kay dili pa kini anihonon.)

[†] 9:18 Sa Binisaya gitawag usab kini ug “ice”. Mao usab sa mosunod nga bersikulo. [‡] 9:22 *baston*: sa Hebreo, *kamot*. Apan tan-awa sa bersikulo 23. [§] 9:31 *flax*: tanom nga ginahimo nga lino. ^{*} 9:31 *barley*: usa ka matang sa grain nga ginahimong pan ug ilimnon.

³³ Mibiya si Moises sa hari ug migawas sa siyudad. Gibayaw niya ang iyang mga kamot sa pag-ampo ngadto sa GINOO, ug mihunong ang pagdalogdog, ang pagpangahulog sa yelo, ug ang pag-ulan.

³⁴ Pagkakita sa hari nga mihunong na ang ulan, ang yelo, ug ang dalogdog, nagpakasala siya pag-usab. Nagmagahi na usab ang iyang kasing-kasing ug sa iyang mga opisyal.

³⁵ Nagmagahi ang hari ug wala niya palakwa ang mga Israelinhon, sumala sa giingon sa GINOO pinaagi kang Moises.

10

Ang Salot nga mga Dulon

¹ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Adtoa ang hari sa Ehipto,* kay gipagahi ko ang kasing-kasing niya ug sa iyang mga opisyal aron padayon ko nga ikapakita kanila kining akong mga milagro,

² ug aron ikasulti ninyo sa inyong mga anak ug mga apo kon giunsa ko pagsilot ang mga Ehiptohanon, ug kon unsa ang mga milagro nga gihimo ko taliwala kanila. Niining paagiha mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.”

³ Busa miadto si Moises ug si Aaron sa hari ug miingon, “Mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa mga Hebreo: ‘Hangtod kanus-a ka magdumili sa pagpaubos sa imong kaugalingon kanako? Palakwa ang akong katawhan aron makasimba sila kanako.

⁴ Kon dili mo gani sila palakwon, ugma padad-an ko ug mga dulon ang imong nasod.

⁵ Tungod sa ilang kadaghan, dili na makita ang yuta. Kan-on nila ang nahibiling mga tanom nga wala madaot sa ulan nga yelo, lakip ang tanan ninyong mga kahoy.

⁶ Mapuno sa mga dulon ang imong palasyo ug ang mga balay sa imong mga opisyal ug mga katawhan. Ang inyong mga katigulangan wala gayod nakakitag sama niini sa yuta sa Ehipto sukad sa ilang pag-abot dinhi.’” Unya mitalikod sila ni Moises ug milakaw.

⁷ Miingon ang mga opisyal sa hari kaniya, “Hangtod kanus-a mo pasagdan kining tawhana nga nagdaot kanato? Palakwa na ang mga Israelinhon, aron makasimba sila sa GINOO nga ilang Dios. Wala mo ba makita nga dako na ang kadaot sa Ehipto?”

⁸ Busa gipabalik pag-usab si Moises ug si Aaron sa hari. Miingon ang hari kanila, “Sige, makalakaw na kamo sa pagsimba sa GINOO nga inyong Dios. Apan sultihi ako ninyo kon kinsa ang manglakaw.”

⁹ Mitubag si Moises, “Manglakaw kaming tanan, bata ug tigulang. Dad-on namo ang among mga anak ug kahayopan, kay magsaulog kami ug pista alang sa GINOO.”

¹⁰ Mabiay-biayon nga miingon ang hari, “Hinaut nga ubanan kamo sa GINOO kon palakwon ko kamo ug ang inyong pamilya! Klaro nga daotan gayod ang inyong tuyo!

¹¹ Dili ko mosugot! Ang mga lalaki lang ang molakaw aron mosimba sa GINOO, kay mao man gayod kaha kana ang inyong gusto.” Gipapahawa dayon si Moises ug si Aaron sa atubangan sa hari.

¹² Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Ipunting ang imong baston sa yuta sa Ehipto aron motunga ang mga dulon, ug kan-on nila ang nahibiling mga tanom nga wala madaot sa ulan nga yelo.”

* **10:1** *hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo.*

¹³ Busa gipunting ni Moises ang iyang baston, ug nagpadala ang GINOO ug hangin nga gikan sa sidlakan tibuok adlaw ug gabii. Pagkabuntag nagdala ang hangin ug mga dulon

¹⁴ nga daghan kaayo, ug midagsa kini sa tibuok Ehipto. Wala pa gayoy sama niadto nga pagdagsang sa dulon sukad masukad ug bisan pa human niadto.

¹⁵ Mitabon ang dulon sa tibuok yuta sa Ehipto hangtod nga daw miitom ang yuta. Gipangaon nila ang nangahibiling mga tanom nga wala madaot sa ulan nga yelo, lakip ang tanang mga bunga sa kahoy. Wala gayoy nahibilin nga tanom sa tibuok Ehipto.

¹⁶ Dali-dali nga gipatawag sa hari si Moises ug si Aaron, ug giingnan, “Nakasala ako sa GINOO nga inyong Dios ug kaninyo.

¹⁷ Busa pasayloa ninyo ako niining higayona, ug pag-ampo kamo sa GINOO nga inyong Dios nga kuhaon niya kining makamatay nga katalagman gikan kanako.”

¹⁸ Unya mibiya si Moises sa hari ug nag-ampo sa GINOO.

¹⁹ Mitubag ang GINOO pinaagi sa pagpadala ug kusog nga hangin gikan sa kasadpan ug gipalid niini ang mga dulon ngadto sa Pulang Dagat. Wala na gayoy nahibilin nga dulon sa tibuok Ehipto.

²⁰ Apan gipagahi gihapon sa GINOO ang kasing-kasing sa hari, ug wala niya palakwa ang mga Israelinhon.

Ang Salot nga Kangitngit

²¹ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Ibayaw ang imong kamot ngadto sa langit aron matabonan sa hilabihan nga kangitngit ang tibuok Ehipto.”

²² Busa gibayaw ni Moises ang iyang kamot sa langit, ug mingitngit pag-ayo ang tibuok Ehipto sulod sa tulo ka adlaw.

²³ Walay migawas nga mga Ehiptohanon sa ilang balay niadtong mga adlaw, kay wala man silay makita. Apan adunay kahayag sa dapit nga gipuy-an sa mga Israelinhon.

²⁴ Gipatawag dayon sa hari si Moises ug giingnan, “Sige, simba na kamo sa GINOO. Dad-a ang inyong mga pamilya, apan ibilin ang inyong kahayopan.”

²⁵ Apan mitubag si Moises, “Kinahanglan dad-on namo ang among kahayopan aron makahalad kami ug mga halad nga sinunog alang sa GINOO nga among Dios.

²⁶ Dad-on namo ang tanan namong kahayopan. Wala gayoy ibilin bisan usa kanila, kay wala kami kahibalo kon unsa nga hayop ang ipahalad sa GINOO kanamo. Mahibaloan lang namo kini kon atua na kami didto.”

²⁷ Apan gipagahi gihapon sa GINOO ang kasing-kasing sa hari, ug wala niya sila palakwa.

²⁸ Miingon ang hari kang Moises, “Pahawa sa akong atubangan! Ayaw na pakita kanako pag-usab, kay kon makita ko pa gani ikaw, ipapatay ka nako!”

²⁹ Mitubag si Moises, “Kon mao kana ang imong gusto, dili na ako magpakita kanimong pag-usab.”

11

Ang Salot sa Kamagulangang Lalaki sa mga Ehiptohanon

¹ Miingon ang GINOO kang Moises, “Padad-an ko ug usa pa ka katalagman ang hari ug ang Ehipto. Human niana, palakwon na niya kamo. Abugon pa gani niya kamo tungod kay gusto na gayod niya nga mopahawa kamo.

² Ingna ang mga Israelinhon, lalaki ug babaye, nga mangayo sila sa ilang mga silingan nga Ehiptohanon ug mga alahas nga plata ug bulawan.”

³ (Gitugotan sa GINOO nga mahimong maayo ang mga Ehiptohanon ngadto sa mga Israelinhon. Ug gitahod pag-ayo si Moises sa mga opisyal sa hari ug sa mga lumulupyo sa Ehipto.)

⁴ Busa miingon si Moises sa hari, “Mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Molabay ako sa tibuok Ehipto sa tungang gabii

⁵ ug mangamatay ang tanang kamagulangang anak nga lalaki sa Ehipto, gikan sa kamagulangan sa hari, nga mao ang mopuli sa iyang trono, hangtod ngadto sa kamagulangang sa pinakaubos nga ulipong babaye. Lakip ang tanang unang laki nga anak sa kahayopan mangamatay usab.

⁶ Madunggan ang pagminatay ug hilak sa tibuok Ehipto nga wala pa gayod sukad mahitabo, ug dili na gayod mahitabo pa pag-usab.

⁷ Apan sa nahimutangan sa mga Israelinhon adunay kalinaw; bisan usig sa iro walay madunggan.’ Niining paagiha mahibaloan ninyo nga lahi ang pagtagad sa GINOO sa mga Israelinhon kay sa mga Ehiptohanon.

⁸ Ug ang tanan mo nga opisyal moduol kanako nga nagyukbo ug nag-ingon, ‘Lakaw na kamo uban sa mga tawo nga nagsunod kanimo!’ Ug pagkahuman niana, molakaw ako.” Unya masuk-anon kaayo nga mibiya si Moises sa hari.

⁹ Miingon ang GINOO kang Moises, “Dili maminaw ang hari kanimo aron mas daghan pa nga mga milagro ang mahimo ko diha sa Ehipto.”

¹⁰ Kini nga mga milagro gihimo ni Moises ug ni Aaron atubangan sa hari, apan gipagahi sa GINOO ang kasing-kasing sa hari, ug wala tugoti sa hari nga mobiya ang mga Israelinhon sa iyang nasod.

12

Ang Pista sa Paglabay sa Anghel

¹ Unya miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron didto sa Ehipto,

² “Gikan karon, kini nga bulan mao na ang unang bulan sa tuig alang kaninyo.

³ Ipahibalo ninyo sa tibuok katilingban sa Israel nga sa ikanapulo nga adlaw niining bulana, ang matag pamilya mag-andam ug usa ka nating karnero o nating kanding.

⁴ Kon ang usa ka pamilya gamay ra ug dili makahurot ug usa ka karnero, bahinon nila kini sa ilang silingan sumala sa gidaghanon sa matag pamilya ug sumala sa makaon sa matag tawo.

⁵ Kinahanglan nga ang kanding o karnero nga inyong pilion laki nga usa pa ka tuig ug walay depekto.

⁶ “Atimanon ninyo kini hangtod sa kilom-kilom sa ika-14 nga adlaw sa bulan diin ihawon sa tibuok katilingban sa Israel kining mga mananapa.

⁷ Unya magkuha kamo ug dugo niini ug ipahid ninyo sa ibabaw ug sa isigka-kilid sa pultahan sa mga balay nga kan-an ninyo sa mga karnero.

⁸ Nianang gabhiona, magkaon kamo ug sinugba nga karnero, pait nga mga tanom, ug pan nga walay patubo.

⁹ Ayaw ninyo kan-a nga hilaw o sinabwan ang karne sa karnero; isugba ninyo kini nga tibuok uban ang ulo, tiil, ug ang mga bahin nga anaa sa sulod sa ginhawaan.

¹⁰ Hutda ninyo kinig kaon, ug ayaw ninyog pabuntagi. Kon aduna man gayod mahibilin sa buntag, sunoga ninyo kini.

11 Sa pagkaon ninyo niini, kinahanglan nga nagsul-ob na kamo sa inyong bisting panglakaw ug sa inyong mga sandalyas, ug naggunit sa inyong baston. Dalia ninyo kini pagkaon. Mao kini ang Pista sa Paglabay sa Anghel sa GINOO nga saulogon ninyo sa pagpasidungog kanako.

12 “Niana gayong gabhiona molabay ako sa Ehipto ug pamatyon ko ang tanang kamagulangang anak nga mga lalaki sa mga Ehiptohanon, lakip ang tanang unang laki nga anak sa ilang mga kahayopan. Silotan ko ang tanang dios sa Ehipto. Ako mao ang GINOO.

13 Ang dugo nga gipahid ninyo sa isigka-kilid sa inyong mga pultahan mao ang akong ilhanan kon asa nga mga balay ang inyong ginapuy-an. Kon makita ko ang dugo, labyan ko lang kamo, ug dili kamo maunsa inigsilot ko sa Ehipto.

14 “Kinahanglan hinumdoman ninyo kana nga adlaw sa tanang panahon. Sauloga ninyo kana kada tuig ingon nga pista sa pagpasidungog alang sa GINOO hangtod sa umaabot nga mga henerasyon. Himoon kini nga tulomanon hangtod sa kahangtoran.

15 Sulod sa pito ka adlaw kinahanglan pan nga walay patubo ang inyong kan-on. Sa una gayod nga adlaw, kuhaa ninyo ang tanang patubo diha sa inyong mga balay, kay si bisan kinsa nga mokaon ug pan nga adunay patubo gikan sa unang adlaw hangtod sa ikapitong adlaw, dili isipon nga sakop sa Israel.

16 Sa unang adlaw ug sa ikapitong adlaw, pagtigom kamo sa pagsimba kanako. Ayaw kamo pagtrabaho nianang adlaw gawas lang sa pag-andam sa inyong kan-on. Mao lang kana ang mahimo ninyong buhaton.

17 “Sauloga ninyo ang Pista sa Pan nga Walay Patubo, kay magpahinumdom kin kaninyo sa adlaw nga gipagawas ko ang inyong mga tribo gikan sa Ehipto. Sauloga ninyo kini hangtod sa kahangtoran isip tulomanon bisan sa umaabot ninyo nga henerasyon.

18 Magsugod kamo sa pagsaulog niini gikan sa kilom-kilom sa ika-14 nga adlaw sa unang bulan hangtod sa gabii sa ika-21 nga adlaw, ug kinahanglan nga pan nga walay patubo ang inyong kan-on.

19 Sulod sa pito ka adlaw, kinahanglan walay patubo nga makita diha sa inyong mga balay. Si bisan kinsa nga mokaon ug pan nga adunay patubo, Israelinhon man o langyaw, dili isipon nga sakop sa katilingban sa Israel.

20 Ayaw gayod kamo pagkaon ug bisan unsa nga adunay patubo sa panahon nianang pista, bisan asa pa kamo magpuyo.”

21 Unya gipatawag ni Moises ang tanang tigdumala sa Israel ug giingnan, “Ingna ang tanan ninyong mga pamilya, nga magkuha sila ug karnero o kanding ug ihawon nila sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel.

22 Unya pagkuha kamo ug pungpong sa isopo ug ituslob kini sa dugo nga anaa sa palanggana ug ipahid sa ibabaw ug sa isigka-kilid sa inyong mga pultahan. Walay mogawas sa inyong balay hangtod magbuntag

23 kay molabay ang GINOO sa Ehipto sa pagpamatay sa mga kamagulangang anak nga lalaki sa mga Ehiptohanon. Apan kon makita sa GINOO ang dugo sa ibabaw ug sa isigka-kilid sa inyong mga pultahan, molabay lang siya sa inyong mga balay ug dili niya tugotan ang Tiglaglag nga mosulod sa inyong mga balay aron sa pagpamatay.

24 “Kini nga tulomanon kinahanglan tumanon ninyo ug sa inyong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran.

25 Padayona ninyo ang paghimo niini nga seremonya kon mosulod na kamo sa yuta nga gisaad sa GINOO nga ihatag kaninyo.

²⁶ Ug kon mangutana ang inyong mga anak kon unsa ang buot ipasabot niini nga seremonya,

²⁷ mao kini ang inyong itubag: ‘Pista kini sa Paglabay sa Anghel nga ginasaulog sa pagpasidungog sa GINOO, kay milabay lang siya sa mga balay sa mga Israelinhon didto sa Ehipto sa dihang gipamatay niya ang kamagulangang anak nga lalaki sa mga Ehiptohanon.

Unya miluhod ang mga Israelinhon ug misimba sa GINOO.

²⁸ Ug gihimo nila ang gisugo sa GINOO kang Moises ug kang Aaron.

²⁹ Sa pagkatungang gabii, gipamatay sa GINOO ang tanang mga kamagulangang anak nga lalaki sa Ehipto, gikan sa kamagulangan sa hari, nga mao ang mopuli sa trono, hangtod sa kamagulangan sa mga piniriso. Ug gipamatay usab niya ang tanang unang laki nga anak sa mga kahayopan.

³⁰ Niadtong gabhiona nakamata ang hari ug ang tanan niyang opisyal ug ang tanang Ehiptohanon. Ug madunggan ang hilabihang pagminatay ug hilak sa Ehipto, kay wala gayoy balay nga walay patay.

Ang Pagbiya sa mga Israelinhon gikan sa Ehipto

³¹ Niadtong gabhiona, gipatawag sa hari si Moises ug si Aaron ug giingnan, “Sige, panglakaw na kamo! Biyai na ninyo ang akong nasod. Lakaw na kamo uban sa mga Israelinhon ug pagsimba sa GINOO, sumala sa inyong gihangyo.

³² Dad-a ninyo ang inyong kahayopan, sumala sa inyong gihangyo, ug lakaw na kamo. Apan pag-ampo usab nga kaloy-an ako!”

³³ Gipadali ug pahawa sa mga Ehiptohanon gikan sa ilang nasod ang mga Israelinhon, kay ingon nila, “Kon dili kamo mohawa, mangamatay kaming tanan!”

³⁴ Busa gidala sa mga Israelinhon ang ilang mga minasa nga harina nga wala pay patubo nga nasulod sa sudlanan. Giputos nila kini sa ilang mga bisti ug gipas-an.

³⁵ Gihimo sa mga Israelinhon ang giingon kanila ni Moises nga mangayo sa mga Ehiptohanon ug mga alahas nga plata ug bulawan, ug mga bisti.

³⁶ Gibut-an sa GINOO nga mahimong maayo ang mga Ehiptohanon ngadto sa mga Israelinhon, busa gihatag sa mga Ehiptohanon ang ilang gipangayo. Niining paagiha, gikuhaan nila ug mga kabtangan ang mga Ehiptohanon.

³⁷ Milakaw ang mga Israelinhon gikan sa Rameses paingon sa Sucot. Mga 600,000 tanan ka lalaki, walay labot sa mga babaye ug mga bata.

³⁸ Daghan usab nga mga langyaw ang nanguban kanila, ug daghan usab nga kahayopan ang ilang gidala.

³⁹ Giluto nila ang minasang harina nga walay patubo nga ilang dala gikan sa Ehipto. Wala nila kini mabutangi ug patubo kay gipadali-dali sila ug pahawa sa mga Ehiptohanon ug wala na silay panahon sa pag-andam sa ilang pagkaon.

⁴⁰ Mikabat ug 430 ka tuig ang gidugayon sa pagpuyo sa mga Israelinhon didto sa Ehipto.

⁴¹ Sa kataposang gayod nga adlaw sa ika-430 ka tuig mibiya ang tanan nga tribo sa katawhan sa GINOO gikan sa Ehipto.

⁴² Niadtong gabii nga mibiya gikan sa Ehipto ang mga Israelinhon, nagtukaw ang GINOO sa pagbantay kanila. Busa sa gabii usab sa samang adlaw sa matag tuig, magtukaw usab ang mga Israelinhon sa pagpasidungog sa GINOO, ug himoon nila kini bisan sa umaabot nga henerasyon.

Ang mga Tulumanon bahin sa Pista sa Paglabay sa Anghel

⁴³ Miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron, “Mao kini ang mga tulumanon bahin sa Pista sa Paglabay sa Anghel:

“Ang mga langyaw kinahanglan dili moapil ug kaon sa pagkaon nga giandam alang niini nga pista.

⁴⁴ Makakaon sa pagkaon ang tanang ulipon nga pinalit kon natuli na sila,

⁴⁵ apan dili makakaon ang mga sinuholan nga trabahante ug ang mga dumuduong.

⁴⁶ “Kinahanglan kan-on kini sulod sa balay diin kini giandam. Ayaw gayod dad-a ang karne gawas sa balay, ug ayaw balia ang bukog niini.

⁴⁷ Kinahanglan saulogon kini sa tibuok katilingban sa Israel.

⁴⁸ “Kon adunay langyaw nga nagpuyo uban kaninyo nga gustong magsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel sa pagpasidungog sa GINOO, kinahanglan tulon una ang tanang mga lalaki nga anaa sa iyang panimalay. Unya makaapil siya sa pagsaulog nga daw usa ka Israelinhon. Dili gayod mahimong makaapil ang tawo nga wala matuli.

⁴⁹ Kini nga tulomanon alang sa tanan nga mga Israelinhon ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo.”

⁵⁰ Gihimo sa tanang Israelinhon ang gisugo sa GINOO kang Moises ug kang Aaron.

⁵¹ Ug niadto gayong adlaw gipagawas sa GINOO ang tibuok katawhan sa Israel gikan sa Ehipto.

13

Gihalad ang mga Kamagulangang Anak nga Lalaki

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Ihalad kanako ang tanang kamagulangang anak nga lalaki sa mga Israelinhon ug ang tanang unang laki nga anak sa mga kahayopan. Akoa sila.”

³ Unya miingon si Moises sa mga tawo, “Hinumdumi ninyo kining adlaw, nga mao ang adlaw nga gipagawas kamo gikan sa pagkaulipon sa Ehipto. Kay gipagawas kamo sa GINOO pinaagi sa iyang gahom. Ayaw kamo pagkaon ug pan nga adunay patubo.

⁴ Hinumdumi ninyo kini nga adlaw sa bulan sa Abib* nga mao ang adlaw nga gipagawas kamo.

⁵ Kinahanglan saulogon ninyo kini kon dad-on na kamo sa GINOO ngadto sa yuta sa mga Canaanhon, Hitihanon, Amorihanon, Hibihaon, ug mga Jebusihanon. Mao kini ang yuta nga gisaad sa GINOO sa inyong mga katigulangan nga ihatag kaninyo. Kini nga yuta maayo ug mabungahon.†

⁶ Sa panahon sa inyong pagsaulog, pan nga walay patubo ang inyong kan-on sulod sa pito ka adlaw, ug sa ikapito nga adlaw magsaulog kamo sa pista alang sa GINOO.

⁷ Pan nga walay patubo lang ang inyong kan-on sulod nianang pito ka adlaw, ug kinahanglan nga wala gayoy patubo nga makita diha sa inyo sa bisan asa sa inyong dapit.

⁸ “Sa panahon sa inyong pagsaulog, ipasabot ninyo sa inyong mga anak nga gihimo ninyo kini aron sa paghinumdom sa gihimo sa GINOO sa dihang migawas kamo gikan sa Ehipto.

⁹ Kini nga pista mahisama sa usa ka timaan diha sa inyong mga kamot o sa inyong mga agtang nga mopahinumdom kaninyo nga kinahanglan ninyong isulti ang mga katudloan sa GINOO, kay gipagawas niya kamo gikan sa Ehipto pinaagi sa iyang gahom.

* **13:4 Abib:** ang unang bulan sa Hebreo nga kalendaryo, gikan sa tunga-tunga sa Marso hangtod sa tunga-tunga sa Abril. † **13:5 yuta...mabungahon:** sa Hebreo, yuta nga gaagas ang gatas ug dugos.

¹⁰ Busa sauloga ninyo kini nga pista sa gitakda nga panahon matag tuig.

¹¹ “Kon dad-on na kamo sa GINOO ngadto sa yuta sa mga Canaanhon nga iyang gisaad nga ihatag sa inyong mga katigulangan ug kaninyo,

¹² ihalad ninyo sa GINOO ang inyong kamagulangang mga anak nga lalaki ug lakip usab ang unang laki nga anak sa inyong kahayopan, kay sila iya sa GINOO.

¹³ Mahimong lukaton gikan sa GINOO ang kamagulangan sa inyong mga asno pinaagi sa pagbaylo niini ug karnero. Apan kon dili ninyo kini lukaton, kinahanglan nga patyon ang asno pinaagi sa pagbali sa iyang liog. Mahimo usab ninyong lukaton ang inyong mga kamagulangang anak nga lalaki.

¹⁴ “Kon sa umaabot nga panahon mangutana ang inyong mga anak kon unsay kahulogan niini, ingna sila nga, ‘Pinaagi sa gahom sa GINOO gipagawas niya kami gikan sa Ehipto diin kami naulipon.

¹⁵ Tungod kay sa dihang wala kami tugoti sa hari nga molakaw, gipamatay sa GINOO ang tanang kamagulangang anak nga lalaki sa Ehipto, tawo man o kahayopan. Mao kana nga ginahalad namo sa GINOO ang tanang unang laki nga anak sa among kahayopan ug ginatubos namo ang among mga kamagulangang anak nga lalaki.’

¹⁶ Kini nga seremonya mahisama sa usa ka timaan diha sa inyong mga kamot o sa inyong mga agtang nga mopahinumdom kaninyo nga gipagawas kamo sa GINOO gikan sa Ehipto pinaagi sa iyang gahom.”

Ang Pagtabok sa mga Israelinhon sa Pulang Dagat

¹⁷ Sa dihang gipalakaw na sa hari ang mga Israelinhon, wala sila giyahi sa Dios ngadto sa dalan nga molatas sa yuta sa mga Filistihanon bisag mao unta kadto ang mas duol nga agianan. Kay miingon ang Dios, “Basig mausab unya ang ilang huna-huna ug mobalik sa Ehipto kon makasinati silag gira.”

¹⁸ Busa gipalibot sila sa Dios sa kamingawan paingon sa Pulang Dagat. Armado ang mga Israelinhon alang sa gira paghawa nila sa Ehipto.

¹⁹ Gidala ni Moises ang mga bukog ni Jose, sumala sa gipapanumpa kaniadto ni Jose sa mga Israelinhon. Miingon kaniadto si Jose, “Sigurado nga pagawason kamo sa Dios. Kon mahitabo na kana, dad-a ninyo ang akong mga bukog inigbiya ninyo niining lugara.”

²⁰ Unya mibiya sila sa Sucot ug nagkampo sa Etam, sa utlanan sa kamingawan.

²¹ Kon adlaw, ginagiyahan sila sa GINOO pinaagi sa panganod nga daw haligi, ug kon gabii, ginagiyahan sila pinaagi sa panganod nga daw kalayo nga naghatag kanila ug kahayag, aron makapadayon sila sa ilang lakaw, adlaw man o gabii.

²² Gauna kanila kanunay ang panganod nga daw haligi kon adlaw ug ang panganod nga daw kalayo kon gabii.

14

¹ Unya miingon ang GINOO kang Moises,

² “Ingna ang mga Israelinhon nga mobalik sila ug magkampo duol sa Pi Hahiro, sa tunga-tunga sa Migdol ug sa Pulang Dagat, ug magkampo sila sa daplin sa dagat, atbang sa Baal Zefon.

³ Maghuna-huna ang hari nga nahisalaag kamo ug dili na makagawas sa kamingawan.

⁴ Ug pagahion ko ang iyang kasing-kasing ug gukdon niya kamo. Apan laglagon ko siya ug ang iyang mga sundalo. Niining paagiha mapasidungan ako, ug mahibaloan sa mga Ehiptohanon nga ako mao ang GINOO.” Busa gihimo kini sa mga Israelinhon.

⁵ Sa dihang nabalitaan sa hari sa Ehipto nga miikyas ang mga Israelinhon, nausab ang iyang hunahuna ug sa iyang mga opisyal bahin sa mga Israelinhon. Miingon sila, “Unsa kining atong gibuhat? Nganong gipalakaw man nato ang mga Israelinhon? Karon wala na kitay mga ulipon!”

⁶ Busa gipaandam sa hari ang iyang karwahi ug ang iyang mga sundalo.

⁷ Gidala niya ang 600 sa pinakamaayong karwahi sa Ehipto ug ang uban pang karwahi. Gidumalahan kining tanan sa iyang mga opisyal.

⁸ Gipagahi sa GINOO ang kasing-kasing sa Paraon nga hari sa Ehipto, busa gigukod niya ang mga Israelinhon nga maisogong mibiya.

⁹ Ang mga Ehiptohanon nga miuban sa paggukod mao ang mga sundalo sa hari uban sa iyang mga tigkabayo nga nagsakay sa mga kabayo ug mga karwahi. Naapsan nila ang mga Israelinhon sa ilang ginakampohan daplin sa Pulang Dagat duol sa Pi Hahiro, atbang sa Baal Zefon.

¹⁰ Sa nagpadulong ang hari ug ang iyang mga sundalo, nakita sila sa mga Israelinhon. Busa nangahadlok sila pag-ayo ug nagpakitabang sila sa GINOO.

¹¹ Miingon sila kang Moises, “Nganong gidala mo pa kami dinhi sa kamingawan aron mamatay? Wala bay lubnganan didto sa Ehipto? Nganong gipagawas mo pa man kami gikan sa Ehipto?”

¹² Di ba nag-ingon man kami kanimo didto sa Ehipto nga pasagdan mo na lang kami nga magpaulipon sa mga Ehiptohanon? Mas maayo pa nga nagpaulipon na lang kami sa mga Ehiptohanon kaysa mamatay kami dinhi sa kamingawan!”

¹³ Mitubag si Moises sa mga tawo, “Ayaw kamo kahadlok. Pagmalig-on kamo ug tan-awa ninyo ang pagluwas kaninyo ug sa GINOO karong adlaw. Kanang mga Ehiptohanon nga nakita ninyo karon dili na gayod ninyo makita pag-usab.

¹⁴ Pagmalinawon lang kamo. Ang GINOO ang makig-gira alang kaninyo.”

¹⁵ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Nganong nagpakitabang ka man kanako? Ingna ang mga Israelinhon nga magpadayon sila sa paglakaw.

¹⁶ Unya ipunting ang imong baston sa dagat aron matunga ang tubig ug makatabok ang mga Israelinhon sa malang yuta taliwala sa dagat.

¹⁷ Pagahion ko ang kasing-kasing sa mga Ehiptohanon aron gukdon nila kamo. Apan laglagon ko ang hari ug ang tanan niyang mga sundalo, mga tigkabayo, ug mga karwahi. Niining paagiha mapasidunggan ako.

¹⁸ Ug kon malaglag ko na sila, mahibaloan sa mga Ehiptohanon nga ako mao ang GINOO.”

¹⁹ Unya ang anghel sa Dios nga gauna sa katawhan sa Israel mibalhin sa luyo, ug ang panganod nga daw haligi mibalhin usab sa luyo.

²⁰ Mipundo ang panganod sa tunga-tunga sa mga Israelinhon ug sa mga Ehiptohanon. Tibuok gabii naghatag ang panganod ug kahayag sa mga Israelinhon ug naghatag ug kangitngit sa mga Ehiptohanon. Busa milabay ang gabii nga wala makaduol ang mga Ehiptohanon sa mga Israelinhon.

²¹ Unya giisa ni Moises ang iyang kamot ibabaw sa dagat, ug natunga ang dagat pinaagi sa makusog nga hangin nga gipadala sa GINOO gikan sa sidlakan. Tibuok gabii nga kusog ang hangin hangtod nga mimala ang yuta taliwala sa dagat.

²² Unya nangagi niining malang yuta ang mga Israelinhon, ug ang tubig nahimong murag paril sa ilang isigka-kilid.

²³ Gigukod sila sa mga Ehiptohanon. Ang tanang mga kabayo sa hari, mga karwahi ug ang tanang tigkabayo misunod kanila sa taliwala sa dagat.

²⁴ Apan nianang pagkakadlawon, mitan-aw ang GINOO gikan sa panganod nga daw kalayo ug daw haligi ngadto sa mga sundalo sa Ehipto, ug gipataranta niya sila.

²⁵ Gipaungot niya ang mga ligid* sa ilang mga karwahi aron maglisod sila sa pagpadagan niini. Miingon ang mga Ehiptohanon, “Moatras na lang kita gikan sa mga Israelinhon, kay ang GINOO mao ang nakig-gira kanato alang kanila.”

²⁶ Sa dihang nakatabok na ang mga Israelinhon, miingon ang GINOO kang Moises, “Tisa pag-usab ang imong kamot sa dagat aron mobalik ang tubig ug matabonan ang mga Ehiptohanon ug ang ilang mga karwahi ug mga tigkabayo.”

²⁷ Busa gipunting ni Moises ang iyang kamot sa dagat, ug sa pagsubang sa adlaw, mibalik ang tubig sa daang nahimutangan niini. Misulay ang mga Ehiptohanon sa pag-ikyas apan gilumsan sila sa GINOO.

²⁸ Natabonan sa tubig ang tanang kasundalohan sa hari sa Ehipto nga migukod sa mga Israelinhon lakip ang ilang mga tigkabayo ug mga karwahi. Wala gayoy usa kanila nga nakalingkawas.

²⁹ Apan ang mga Israelinhon naglakaw sa malang yuta taliwala sa dagat, diin ang mga tubig nahimong murag paril sa ilang isigka-kilid.

³⁰ Nianang adlaw, giluwat sa GINOO ang mga Israelinhon gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon. Ug nakita sa mga Israelinhon ang mga patayng lawas sa mga Ehiptohanon nga nagbuy-od sa baybayon.

³¹ Nakita sa mga Israelinhon ang katingalahang gahom sa GINOO nga iyang gigamit batok sa mga Ehiptohanon. Tungod niini, mitahod ug misalig sila sa GINOO ug sa iyang alagad nga si Moises.

15

Ang Awit ni Moises ug ni Miriam

¹ Unya miawit si Moises ug ang mga Israelinhon niini nga awit ngadto sa GINOO:

“Awitan ko ang GINOO
tungod kay nagmadaogon gayod siya.

Gitambog niya sa dagat
ang mga kabayo ug ang mga nagsakay niini.

² “Ang GINOO mao ang naghatag kanako ug kusog,
ug siya ang akong awit.

Siya ang nagluwas kanako.
Siya ang akong Dios,
ug dayegon ko siya.

Siya ang Dios sa akong amahan,*
ug pasidunggan ko siya.

³ GINOO ang iyang ngalan,
ug usa siya ka manggugubat.

⁴ Gitambog niya sa dagat ang mga karwahi
ug mga sundalo sa hari sa Ehipto.

Nangalumos sa Pulang Dagat
ang pinakamaayong mga opisyal sa hari.

⁵ Nangalumos sila sa lawom nga tubig;
naunlod sila sa kinahiladman nga daw bato.

* **14:25** *Gipaungot...ligid:* sa uban nga daang mga teksto *Gipanguha niya ang mga ligid.*
amahan: o katigulangan.

* **15:2**

⁶ Labihan gayod ang imong gahom, O GINOO;
pinaagi niini gidugmok mo ang mga kaaway.

⁷ “Sa imong pagkagamhanan,
gilaglag mo ang mga mikontra kanimo.
Gipatagamtam mo kanila ang imong kasuko
nga mipuo kanila nga daw mga dagami nga gisunog.

⁸ Sa usa mo lang ka paghuyop
napundok ang tubig.
Natigom ang dakong bul-og sa tubig
ug mibarog nga daw paril;
nimala ang yuta taliwala sa dagat.

⁹ Nagpasigarbo ang kaaway nga nagkanayon,
‘Gukdon ko sila ug dakpon;
bahinon ko ang ilang mga kabtangan
ug tagbawon ko ang akong kaugalingon niini.
Hulboton ko ang akong espada
ug laglagon ko sila.’

¹⁰ Apan sa usa mo lang ka paghuyop
nalumos sila sa dagat.
Naunlod sila sa kinahiladman nga daw tingga.

¹¹ O GINOO, kinsa sa mga dios
ang sama kanimo?
Walay sama kanimo sa pagkabalaan
ug pagkagamhanan.

Ikaw lang ang Dios
nga naghimo ug katingalahang mga butang!

¹² “Pinaagi sa imong gahom[†]
gilamoy sa yuta ang among mga kaaway.

¹³ Sa imong mapinadayonon nga gugma
tultolan mo ang mga tawo nga imong giluwás.
Sa imong kusog,
tultolan mo sila sa imong balaan nga puloy-anan.

¹⁴ Madunggan kini sa mga nasod
ug magkurog sila sa kahadlok.
Makulbaan gayod ang mga Filistihanon.

¹⁵ Ang mga pangulo sa Edom ug Moab magkurog sa kahadlok,
ug ang mga pangulo[‡] sa Canaan daw malipong sa kahadlok.

¹⁶ Mangalisang gayod sila.
Pinaagi sa imong pagkagamhanan
dili sila makalihok sama sa bato,
hangtod makalabay ang imong katawhan nga imong giluwás,[§]
O GINOO.

¹⁷ Dad-on mo ang imong katawhan sa imong yuta,
ug ipahimutang mo sila sa bukid
nga imong gipanag-iyahan,
ang dapit nga gihimo mo nga imong pinuy-anan, O GINOO,
ang balaang puloy-anan nga ikaw mismo ang naghimo.

¹⁸ “Maghari ka, O GINOO,

[†] 15:12 Pinaagi sa imong gahom: sa literal, Giisa mo ang imong tuong kamot. [‡] 15:15 pangulo: o lumulupyo. [§] 15:16 giluwás: sa literal, gipalit.

sa walay kataposan.”

¹⁹ Ang mga Israelinhon naglakaw sa malang yuta taliwala sa dagat. Apan sa dihang milatas sa dagat ang mga kabayo sa hari ug ang iyang mga karwahi ug mga tigkabayo, gibalik sa GINOO ang tubig ug natabonan sila.

²⁰ Unya si Miriam nga propeta ug igsoon ni Aaron mikuha tamborin ug gipangunahan ang mga babaye sa pagtamborin ug sa pagsayaw.

²¹ Ug mao kini ang iyang awit kanila:
“Pag-awit kamo sa GINOO
tungod kay nagmadaogon gayod siya.

Gitambog niya sa dagat
ang mga kabayo ug ang mga nagsakay niini.”

Ang Pait nga Tubig sa Mara ug sa Elim

²² Gikan sa Pulang Dagat, gidala ni Moises ang mga Israelinhon sa kamingawan sa Shur. Tulo ka adlaw silang nagbaktas sa kamingawan ug wala gayod silay nakita nga tubig.

²³ Sa dihang nakaabot sila sa Mara, nakakita sila ug tubig, apan dili sila makainom kay pait ang tubig. (Mao kana nga ginganlan kining lugara nga Mara.*)

²⁴ Tungod niini, mireklamo ang mga Israelinhon kang Moises, “Unsa na lay atong imnon niini?”

²⁵ Busa nagpakitabang si Moises sa GINOO, ug gipakita sa GINOO kaniya ang usa ka sanga sa kahoy. Gilabay kini ni Moises sa tubig ug nawala ang kapait sa tubig.

Didto naghatag ang GINOO niini nga tulomanon ug sugo sa pagsulay kanila:

²⁶ “Kon mosunod kamo pag-ayo kanako, ang GINOO nga inyong Dios, ug maghimo ug maayo sa akong atubangan ug motuman sa akong mga sugo ug mga tulomanon, dili ko ipadala kaninyo ang mga sakit nga gipadala ko sa mga Ehiptohanon, kondili kanunay ko kamo ayohon.”

²⁷ Mibiya sila sa Mara, ug miabot sila sa Elim, diin adunay 12 ka tuboran ug 70 ka palma, ug nagkampo sila didto duol sa tubig.

16

Ang Pagkaon nga Manna ug mga Pugo

¹ Gikan sa Elim, mipadayon sa paglakaw ang tibuok katilingban sa Israel hangtod nga nakaabot sila sa kamingawan sa Sin, nga anaa tunga-tunga sa Elim ug Sinai. Nakaabot sila didto sa ika-15 nga adlaw sa ikaduhang bulan gikan sa paggawas nila sa Ehipto.

² Didto sa kamingawan mireklamo ang tibuok katilingban ngadto kang Moises ug kang Aaron.

³ Miingon sila, “Maayo pag gipatay na lang kami sa GINOO didto sa Ehipto. Didto makapagusto pa kamiing kaon. Apan gidala ninyo kami dinhi niining kamingawan aron mangamatay kaming tanan sa kagutom.”

⁴ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Paminaw! Magpaulan ako ug pan gikan sa langit alang kaninyo. Kada adlaw magkuha ang mga Israelinhon ug pan nga igo lang alang nianang adlaw. Niining paagiha sulayan ko sila ug tan-awon ko kon tumanon ba nila ang akong mga sugo.

⁵ Ingna sila nga doblehon nila ang gidaghanon sa pan nga ilang kuhaon sa ikaunom nga adlaw sa kada semana.”

* **15:23** Mara: ang buot ipasabot, mapait.

⁶ Busa miingon si Moises ug si Aaron sa tanang mga Israelinhon, “Karong gabhiona, mapamatud-an ninyo nga ang GINOO mao ang nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto,

⁷ ug sa buntag makita ninyo ang gamhanang presensya sa GINOO. Kay nadungog niya ang inyong mga pagbagulbol. Si kinsa ba gud kami nga diri man kamo kanamo magbagulbol? Ang tinuod, ang GINOO ang inyong gibagulbolan.”

⁸ Miingon pa gayod si Moises, “Hatagan kamo sa GINOO ug karne nga inyong kan-on sa gabii ug magpagusto kamog kaon ug pan sa buntag, kay nadungog niya ang inyong mga pagbagulbol ngadto kaniya. Dili kami ang inyong gibagulbolan kondili ang GINOO. Kinsa ba gud kami nga diri man kamo magbagulbol kanamo?”

⁹ Miingon dayon si Moises kang Aaron, “Ingna ang tibuok katilingban sa Israel nga moduol sila sa presensya sa GINOO kay nadungog niya ang ilang mga pagbagulbol.”

¹⁰ Samtang nagsulti si Aaron sa tibuok katilingban sa Israel, mitan-aw sila sa kamingawan ug sa kalit lang nakita nila ang gamhanang presensya sa GINOO diha sa panganod.

¹¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

¹² “Nadungog ko ang mga pagbagulbol sa mga Israelinhon. Ingna sila nga sa gabii mokaon sila ug karne ug sa buntag makapagusto silag kaon ug pan. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO nga inyong Dios.”

¹³ Nianang pagkakilom-kilom na, mitungha ang daghang buntog nga milukop sa ilang kampo. Pagkabuntag, ang yuta palibot sa ilang kampo basa sa yamog.

¹⁴ Sa dihang nawala na ang yamog, aduna silay nakita sa yuta nga nipis nga mga butang nga labihan kaputi.

¹⁵ Wala sila kahibalo kon unsa kadto, busa nagpangutan-anay sila, “Unsa kini?”

Miingon si Moises kanila, “Mao kana ang pagkaon nga gihatag sa GINOO kaninyo aron inyong kan-on.

¹⁶ Miingon ang GINOO nga ang kada usa kaninyo magkuha niini sumala sa inyong gikinahanglan: usa ka gantang alang sa kada tawo diha sa inyong panimalay.”

¹⁷ Busa nanguha ang mga Israelinhon niini nga pagkaon; ang uban daghan ang gikuha ug ang uban gamay lang.

¹⁸ Apan sa dihang gitakos na nila kini, usa ka gantang ra gayod ang nakuha sa matag-usa. Ang nagkuha ug daghan wala manobra, ug ang nagkuha ug gamay wala makulangi. Igo ra gayod sa iyang gikinahanglan ang nakuha sa kada usa.

¹⁹ Miingon si Moises kanila, “Walay magbilin niini alang sa sunod nga adlaw.”

²⁰ Apan ang uban kanila wala magpatuo kang Moises, nagbilin gayod sila alang sa sunod nga adlaw. Apan giulod kini ug nabaho. Busa nasuko si Moises kanila.

²¹ Kada buntag magkuha ang kada usa sumala sa iyang gikinahanglan. Ug kon motaas na ang adlaw, mangatunaw ra usab kini.

²² Sa ikaunom nga adlaw, doblehon nila ang ilang gikuha nga duha ka gantang kada tawo. Busa miadto ang mga pangulo sa katilingban ngadto kang Moises ug nangutana kon nganong doblehon.

²³ Miingon si Moises kanila, “Nagsugo ang GINOO nga mopahulay kamo ugma kay Adlaw nga Igpapahulay, usa ka balaan nga adlaw alang sa GINOO.

Busa lutoa ninyo ang gusto ninyong lutuon, ug lung-aga ang gusto ninyong lung-agon. Hiposa ang mahibilin alang sa sunod nga adlaw.”

²⁴ Busa gitipigan nila ang nahibilin alang sa pagkasunod nga adlaw sumala sa gisugo kanila ni Moises. Ug wala kini ulora ni mabaho.

²⁵ Miingon si Moises kanila, “Kan-a ninyo kana karong adlaw, kay Adlaw karon nga Igpapahulay alang sa GINOO. Wala kamoy makita niana karon sa palibot.

²⁶ Manguha kamo niana nga pagkaon sulod sa unom ka adlaw, apan sa ikapito nga adlaw mopahulay kamo. Nianang adlaw wala kamoy makuha nga pagkaon.”

²⁷ Sa ikapito nga adlaw, adunay mga tawo gihapon nga miadto aron sa pagpanguha niini nga pagkaon, apan wala silay nakita.

²⁸ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Hangtod kanus-a ba kining mga tawhana magsupak-supak sa akong mga sugo ug mga balaod?

²⁹ Hinumdomi ninyo nga gihatagan ko kamo ug Adlaw nga Igpapahulay, mao kana nga kada ikaunom nga adlaw naghatag ako sa inyong pagkaon alang sa duha ka adlaw. Kinahanglan nga ang kada usa magpabilin diha sa iyang gipuy-an sa ikapito nga adlaw. Walay mogawas sa pagpanguha ug pagkaon.”

³⁰ Busa mipahulay ang mga tawo sa ikapito nga adlaw.

³¹ Gitawag sa mga Israelinhon ang maong pagkaon ug manna. Daw liso kini nga gagmay ug puti, ug tam-is kini sama sa nipis nga pan nga adunay dugos.

³² Miingon si Moises kanila, “Mao kini ang gisugo sa GINOO: ‘Pagtipig kamo ug usa ka gantang nga manna alang sa umaabot nga henerasyon, aron makita nila ang pagkaon nga gihatag ko kaninyo sa kamingawan sa dihang gipagawas ko kamo gikan sa Ehipto.’”

³³ Miingon si Moises kang Aaron, “Pagkuhag sudlanan ug sudli kinig usa ka gantang nga manna. Unya ibutang kini diha sa presensya sa GINOO alang sa umaabot nga henerasyon.”

³⁴ Gituman kini ni Aaron sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises. Gibutang ni Aaron ang manna sa Sudlanan sa Kasabotan* aron matipigan kini.

³⁵ Mikaon ang mga Israelinhon ug manna sulod sa 40 ka tuig, hangtod nakaabot sila sa yuta sa Canaan.

³⁶ (Kada adlaw nagtigom ang kada usa kanila ug usa ka omer† nga manna, nga mga usa ka gantang.)

17

Ang Tubig nga gikan sa Bato (Num. 20:1-13)

¹ Sumala sa sugo sa GINOO, mibiya sa kamingawan sa Sin ang tibuok katilingban sa Israel ug nagpadayon sa paglakaw. Nagbalhin-balhin sila ug dapit hangtod nga nakaabot sila sa Refidim ug nagkampo didto. Apan walay tubig nga mainom didto.

² Busa nakiglalalis* ang mga tawo kang Moises ug miingon, “Hatagi kamig tubig nga mainom.”

* **16:34** *Sudlanan sa Kasabotan*: gitawag usab kini nga “Kahon sa Kasugoan.” Mao lang kini ang butang nga anaa sa Labing Balaang Dapit sa templo. Sulod niini nga kahon ang lagpad nga mga bato nga gisulatan sa Napulo ka Sugo, ang tibod nga adunay pagkaon nga ginatawag manna, ug ang baston ni Aaron nga nanalingsing. † **16:36** *omer*: tan-awa ang Lista sa Mga Timbang ug mga Sukod.

* **17:2** *nakiglalalis*: o nakig-gira.

Mitubag si Moises, “Nganong nakiglalis man kamo kanako? Nganong ginasulayan ninyo ang GINOO?”

³ Apan gipang-uhaw pag-ayo ang mga tawo didto, busa nagsige silag bagulbol kang Moises. Miingon sila, “Nganong gipagawas mo pa kami gikan sa Ehipto kon mangamatay man lang kami dinhi sa kauhaw lakip ang among mga anak ug kahayopan?”

⁴ Busa nagpakitabang si Moises sa GINOO, “Unsa may akong himuon niining mga tawhana? Halos batohon na nila ako sa ilang kasuko!”

⁵ Mitubag ang GINOO kang Moises, “Kuhaa kadtong imong baston nga gihapak mo sa Suba sa Nilo, ug pag-una sa mga tawo uban sa pipila ka mga tigdumala sa Israel.

⁶ Maghulat ako kanimo didto sa bato sa Horeb.[†] Bunali ang bato, ug mogawas ang tubig aron makainom ang mga tawo.” Busa gihimo kini ni Moises atubangan sa mga tigdumala sa Israel.

⁷ Ginganlan ni Moises kadtong lugara nga Masa[‡] ug Meriba,[§] tungod kay nakiglalis ang mga Israelinhon kaniya didto ug gisulayan nila ang GINOO pinaagi sa pag-ingon, “Nag-uban ba ang GINOO kanato o wala?”

Napildi ang mga Amalekanhon

⁸ Sa didto pa ang mga Israelinhon sa Refidim, gisulong sila sa mga Amalekanhon.

⁹ Miingon si Moises kang Josue, “Pagpili ug mga tawo nga makig-gira sa mga Amalekanhon. Mobarog ako ugma ibabaw sa bungtod nga dala kadtong baston nga gisugo sa Dios nga kanunay kong dal-on.”

¹⁰ Busa nakig-away sila si Josue sa mga Amalekanhon sumala sa gisugo ni Moises samtang si Moises, Aaron, ug Hur mitungas sa bungtod.

¹¹ Kon ibayaw ni Moises ang iyang kamot, modaog ang mga Israelinhon. Apan kon ipaubos niya ang iyang kamot, modaog ang mga Amalekanhon.

¹² Apan sa kadugayan, nanghawoy na ang mga kamot ni Moises. Busa mikuha bato si Aaron ug Hur ug gipalingkoran kini kang Moises. Unya gibayaw ni Aaron ang usa ka kamot ni Moises ug mao usab ang gihimo ni Hur sa pikas kamot aron padayon kini nga nakabayaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

¹³ Busa napildi nila ni Josue ang mga Amalekanhon.

¹⁴ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Isulat kini sa libro aron dili malimtan ug ipahibalo kini kang Josue: Puohon ko gayod sa hingpit ang mga Amalekanhon.”

¹⁵ Naghimo si Moises ug halaran ug gitawag kini nga, “Ang GINOO mao ang akong Bandera sa Pagdaog.”

¹⁶ Miingon siya, “Tungod kay gikumoan sa mga Amalekanhon ang trono sa GINOO, padayon nga makig-gira ang GINOO batok kanila hangtod sa hangtod.”

18

Mibisita si Jetro kang Moises

¹ Si Jetro nga pari sa Midian ug ugangan ni Moises nakabalita sa tanang gihimo sa Dios kang Moises ug sa iyang katawhan nga mga Israelinhon. Nadunggan niya kon giunsa pagpagawas sa GINOO ang mga Israelinhon gikan sa Ehipto.

[†] 17:6 Horeb: o Bukid sa Sinai. [‡] 17:7 Masa: ang buot ipasabot, pagsulay. [§] 17:7 Meriba: ang buot ipasabot, paglalis o pag-away.

²⁻³ Sa wala pa kini mahitabo, gipapauli una ni Moises si Zipora nga iyang asawa ug ang duha nila ka anak nga lalaki didto kang Jetro nga iyang ugangan. Ang ngalan sa usa niya ka anak mao si Gershom, kay sa dihang natawo kini miingon si Moises, “Dumuduong ako sa ubang dapit.”

⁴ Ang ngalan sa usa mao si Eliezer,* kay sa dihang natawo kini miingon si Moises, “Ang Dios sa akong amahan† mao ang akong magtatabang. Giluwas niya ako gikan sa espada sa hari.”

⁵ Unya, miadto si Jetro uban ang asawa ug duha ka anak ni Moises didto sa gikampohan nila ni Moises sa kamingawan, duol sa bukid sa Dios.

⁶ Nagpahibalo nang daan si Jetro kang Moises nga moabot siya uban si Zipora ug ang duha niya ka anak.

⁷ Busa gitagbo ni Moises ang iyang ugangan, ug miyukbo siya ug mihalok agig pagtahod kaniya. Nagkinumustahanay sila ug unya nanulod sa tolda.

⁸ Gisulti ni Moises kang Jetro ang tanang gihimo sa GINOO ngadto sa hari sa Ehipto ug sa mga Ehiptohanon alang sa mga Israelinhon. Gisulti usab niya ang tanang kalisod nga ilang naagian sa ilang paglakaw, ug kon giunsa sila pagluwas sa GINOO.

⁹ Nalipay pag-ayo si Jetro sa tanang kaayo nga gihimo sa GINOO sa mga Israelinhon sa iyang pagluwas kanila gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon.

¹⁰ Miingon si Jetro, “Dalaygon ang GINOO nga nagluwas kaninyo gikan sa kamot sa mga Ehiptohanon ug sa ilang hari.

¹¹ Karon nahibaloan ko na nga ang GINOO mas labaw sa tanang mga dios, kay giluwes niya ang mga Israelinhon sa mga Ehiptohanon nga midaog-daog kanila.”

¹² Unya naghalad si Jetro ug mga halad nga sinunog ug uban pa nga mga halad ngadto sa Dios. Ug samtang ginahimo niya kini, miabot si Aaron ug ang tanang tigdumala sa Israel. Nakig-uban sila kang Jetro sa pagpangaon diha sa presensya sa Dios.

Nagpili si Moises ug mga Maghuhukom (Deut. 1:9-18)

¹³ Pagkasunod adlaw, milingkod si Moises ingon nga maghuhukom aron sa paghusay sa mga kaso sa mga tawo. Naglinya ang mga tawo sa iyang atubangan gikan sa buntag hangtod sa gabii.

¹⁴ Sa pagkakita niini ni Jetro, miingon siya kang Moises, “Nganong ginahimo mo kini alang sa mga tawo? Nganong ikaw lang ang naghimo niini? Naglinya ang mga tawo sa imong atubangan gikan pa sa buntag hangtod sa gabii.”

¹⁵ Mitubag si Moises, “Ginahimo ko kini tungod kay nagduol ang mga tawo kanako sa pagpakisayod sa kabubut-on sa Dios.

¹⁶ Kon adunay ginalalisan ang mga tawo, ginadala nila kini kanako, ug ako ang naghukom kon kinsay husto kanila. Ug ginatudloan ko sila sa mga tulomanon ug mga kasugoan sa Dios.”

¹⁷ Miingon si Jetro, “Dili husto ang imong pamaagi sa paghimo niini.

¹⁸ Gilisod-lisod mo lang pag-ayo ang imong kaugalingon ug kining mga tawo. Bug-at ra kaayo kini alang kanimo; dili mo kini mahimo nga mag-inusara lang.

¹⁹ Paminaw kanako kay tambagan ka nako, ug hinaut pa nga ubanan ka sa Dios. Padayona ang imong ginahimo nga pagduol sa Dios alang sa mga tawo. Dad-a ang ilang mga kaso kaniya.

* **18:4** Eliezer: ang buot ipasabot, Ang Dios ang akong magtatabang. † **18:4** amahan: o katigulangan.

²⁰ Padayona usab ang imong pagtudlo kanila sa mga tulomanon ug mga kasugoan sa Dios. Tudloi sila kon unsaon pagkinabuhi ug kon unsay angay nilang himuon.

²¹ Apan pagpili ug mga tawo nga motabang kanimo. Kinahanglan aduna silay katakos sa paghukom, adunay kahadlok sa Dios, kasaligan, ug dili modawat ug suborno. Himoa sila nga mga pangulo sa grupo sa mga tawo nga tagsa ka libo, tag-gatos, tag-singkwenta, ug tag-napulo.

²² Mag-alagad sila ingon nga maghuhukom sa tanang panahon. Sila ang mohusay sa simple nga mga kaso, apan ang lisod nga mga kaso dad-on nila kanimo. Niining paagiha, magaan-gaanan ang imong trabaho ug makatabang sila kanimo.

²³ Nasayod ako nga mao kini ang gusto sa Dios nga imong himuon, ug kon tumanon mo kini dili ka malisdan. Ug kining mga tawhana makapauli nga malinawon.”

²⁴ Gituman ni Moises ang gitambag kaniya sa iyang ugangan.

²⁵ Nagpili siya gikan sa mga Israelinhon ug mga tawo nga adunay katakos nga magdumala, ug gihimo niya sila nga mga maghuhukom sa grupo sa mga tawo nga 1,000, 100, 50, ug 10.

²⁶ Nag-alagad sila sa mga tawo ingon nga mga maghuhukom sa tanang panahon. Sila ang naghusay sa simple nga mga kaso, apan ang lisod nga mga kaso ginadala nila kang Moises.

²⁷ Unya, gipabalik ni Moises ang iyang ugangan ngadto sa iyang kaugalin-gong nasod.

19

Ang mga Israelinhon sa Bukid sa Sinai

¹⁻² Mibiya ang mga Israelinhon sa Refidim ug miadto sa kamingawan sa Sinai. Didto sila nagkampo atubangan sa bukid. Ikatulo kadto nga bulan sukad sa pagbiya nila sa Ehipto.

³ Mitungas si Moises sa bukid aron makigkita sa Dios. Mitawag ang GINOO kaniya gikan sa bukid ug miingon, “Mao kini ang imong isulti sa mga Israelinhon nga kaliwat ni Jacob:

⁴ Nakita ninyo mismo ang gihimo ko sa mga Ehiptohanon ug kon giunsa ko kamo pagdala dinhi kanako, sama sa pagdala sa usa ka agila sa iyang mga piso diha sa iyang mga pako.

⁵ Kon tumanon ninyo ako sa hingpit ug mosunod sa akong kasabotan, mahimo kamong akong katawhan nga pinili gikan sa tanang mga nasod. Akoy tag-iya sa tibuok kalibotan,

⁶ ug kamo mahimong usa ka gingharian sa mga pari ug usa ka nasod nga gilain alang kanako. Mao kini ang isulti ngadto sa mga Israelinhon.”

⁷ Busa milugsong si Moises sa bukid ug gipatawag niya ang mga tigdumala sa mga Israelinhon ug gisultihan niya sila sa giingon sa GINOO.

⁸ Unya nagdungon silang tanan sa pagtubag, “Tumanon namo ang tanang gisugo sa GINOO.” Ug gisulti ni Moises sa GINOO ang tubag sa mga tawo.

⁹ Miingon ang GINOO kang Moises, “Moanha ako kanimo pinaagi sa bagang panganod aron makadungog ang mga tawo samtang makigsulti ako kanimo. Ug unya kanunay silang motuo kanimo.”

Gisulti ni Moises sa GINOO ang tubag sa mga tawo,

¹⁰ ug miingon ang GINOO kaniya, “Adtoa ang mga tawo ug ingna sila nga manghinlo sila sa ilang kaugalingon* karon ug ugma. Kinahanglan labhan nila ang ilang mga bisti.

¹¹ Siguroha nga andam sila sa ikatulong adlaw, kay nianang adlaw, ako, ang GINOO, mokunsad sa Bukid sa Sinai ug makita ako sa tanang mga tawo.

¹² Pagbutang ug mga utlanan libot sa bukid alang sa mga tawo. Ingna sila nga dili gayod sila motungas sa bukid o moduol sa tiilan niini. Si bisan kinsa nga mopaduol sa bukid patyon gayod,

¹³ tawo man o hayop. Kinahanglan patyon gayod siya pinaagi sa pagbato o pagpana, ug dili hikapon. Kon patingogon na ug dugay ang budyong, mahimo nang motungas sa bukid ang mga tawo.”

¹⁴ Milugsong si Moises sa bukid ug gisugo niya ang mga tawo nga manghinlo sa ilang kaugalingon. Ug gilabhan sa mga tawo ang ilang mga bisti.

¹⁵ Miingon si Moises kanila, “Pangandam kamo sa inyong kaugalingon alang sa ikatulong adlaw; ayaw una kamo pagpakighilawas sa inyong asawa.”

¹⁶ Pagkabuntag sa ikatulong adlaw, nagdalogdog ug nagpangilat, ug adunay bagang panganod nga mitabon sa bukid, ug madungog ang makusog kaayo nga tingog sa budyong. Nangurog sa kahadlok ang tanang mga tawo nga didto sa kampo.

¹⁷ Unya gidala ni Moises ang mga tawo ngadto sa gawas sa kampo sa pagpakigkita sa Dios, ug nanindog sila sa tiilan sa bukid.

¹⁸ Naputos sa aso ang tibuok Bukid sa Sinai kay mikunsad didto ang GINOO sa dagway sa kalayo. Miulbo ang aso nga daw sa gaulbo nga aso gikan sa hurnohan ug natay-og pag-ayo ang bukid,[†]

¹⁹ ug nagkakusog pa gayod ang tingog sa budyong. Unya misulti si Moises ug mitubag ang Dios kaniya pinaagi sa dalogdog.[‡]

²⁰ Mikunsad ang GINOO ibabaw sa Bukid sa Sinai, ug gisultihan niya si Moises nga motungas ngadto sa ibabaw sa Bukid. Busa mitungas si Moises,

²¹ ug miingon ang GINOO kaniya, “Lugsong pagbalik ug pasidan-i ang mga tawo nga dili sila molapas sa mga utlanan libot sa bukid sa pagtan-aw kanako. Kay kon himuon nila kana, daghan kanila ang mangamatay.

²² Bisán ang mga pari nga nagduol kanunay sa akong presensya kinahanglan nga manghinlo sa ilang kaugalingon, kay kon dili, silotan ko usab sila.”

²³ Miingon si Moises sa GINOO, “Dili makatungas sa Bukid sa Sinai ang mga tawo, kay gipasidan-an mo na kami, ‘Pagbutang ug utlanan palibot sa bukid ug isipa kini nga balaan.’”

²⁴ Miingon ang GINOO kaniya, “Lugsong ug dad-a si Aaron dinhi. Apan ang mga pari ug ang mga tawo kinahanglan dili moanhi dinhi kanako. Kay kon moanhi sila dinhi, silotan ko gayod sila.”

²⁵ Busa milugsong si Moises ug giingnan ang mga tawo sa giingon sa GINOO.

20

Ang Napulo ka Sugo (Deut. 5:1-21)

¹ Unya miingon ang Dios:

* **19:10** manghinlo sila sa ilang kaugalingon: ang buot ipasabot, tumanon nila ang seremonya sa paghinlo. † **19:18** natay-og pag-ayo ang bukid: sa ubang mga manuskrito sa Hebreo ug sa Septuagint, nangurog gayod ang tanang mga tawo. ‡ **19:19** pinaagi sa dalogdog: o sa makusog nga tingog.

² “Ako ang GINOO nga inyong Dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto diin kamo giulipon.

³ “Ayaw kamo pagsimba ug laing dios gawas kanako.

⁴ Ayaw kamo paghimo ug mga dios-dios sa dagway sa bisan unsa nga anaa sa langit, o sa yuta, o sa tubig.

⁵ Ayaw gayod ninyo kini alagari o simbaha, kay ako, ang GINOO nga inyong Dios, abughon. Dili ako gusto nga aduna kamoy lain nga simbahan. Silotan ko ang mga nakasala kanako apil ang ilang mga kaliwat hangtod sa ikatulo ug ikaupat nga henerasyon nga nagsalikway kanako.

⁶ Apan gipakita ko ang akong paghigugma ngadto sa daghan kaayong henerasyon nga naghigugma kanako ug nagtuman sa akong mga sugo.

⁷ Ayaw ninyo gamita ang akong ngalan sa walay kapuslanan kay ako ang GINOO nga inyong Dios, magsilot kang bisan kinsa nga mogamit sa akong ngalan sa walay kapuslanan.

⁸ Hinumdumi ninyo ang Adlaw nga Igpapahulay, ug himoa ninyo kini nga pinasahi nga adlaw alang kanako.

⁹ Magtrabaho kamo sulod sa unom ka adlaw,

¹⁰ apan ang ikapito nga adlaw, ang Adlaw nga Igpapahulay, inyong igahin alang kanako, ang GINOO nga inyong Dios. Ayaw kamo pagtrabaho niining adlaw apil ang inyong mga anak, mga ulipon, kahayopan, o ang mga langyaw nga nagpuyo sa inyong mga lungsod.

¹¹ Kay sulod sa unom ka adlaw gimugna sa GINOO ang langit, ang yuta, ang dagat, ug ang tanang anaa niini, apan mipahulay siya sa ikapitong adlaw. Busa gipanalanginan sa GINOO ang Adlaw nga Igpapahulay ug gihimo kini nga pinasahi nga adlaw alang sa GINOO.

¹² Tahora ninyo ang inyong amahan ug inahan aron magkinabuhi kamo ug dugay diha sa yuta nga gihatag sa GINOO nga inyong Dios kaninyo.

¹³ Ayaw kamo pagpatay.

¹⁴ Ayaw kamo panapaw.

¹⁵ Ayaw kamo pangawat.

¹⁶ Ayaw kamo pagsaksi ug bakak batok sa inyong isigka-tawo.

¹⁷ Ayaw kamo kaibog sa balay sa inyong isigka-tawo, o sa iyang asawa, mga ulipon, mga baka o asno, o sa bisan unsa nga anaa kaniya.”

¹⁸ Sa dihang nadungog sa mga tawo ang dalogdog ug ang tingog sa budyong, ug sa dihang nakita nila ang kilat ug ang bukid nga gaaso, nangurog sila sa kahadlok. Mitundog sila sa layo-layo

¹⁹ ug miingon kang Moises, “Ikaw na lay makigsulti kanamo kay maminaw kami, dili lang ang Dios kay basin mamatay kami.”

²⁰ Busa miingon si Moises sa mga tawo, “Ayaw kamo kahadlok, kay mianhi dinhi ang Dios sa pagpakita sa iyang gahom kaninyo aron magbaton kamo ug kahadlok kaniya ug dili magpakasala.”

²¹ Sa gihapon nagpabilin ang mga tawo sa pagtindog sa layo-layo samtang si Moises miduol sa bagang panganod diin atua ang Dios.

Ang Balaod Bahin sa mga Halaran

²² Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Isulti kini sa mga Israelinhon: Nakita ninyo nga nakigsulti ako kaninyo gikan sa langit.

²³ Busa ayaw kamo paghimog mga dios nga plata o bulawan aron simbahan uban kanako.

²⁴ “Paghimo kamog halaran nga yuta alang kanako ug diha ninyo ihalad ang inyong mga karnero, mga kanding, ug mga baka ingon nga halad nga sinunog ug halad alang sa maayong relasyon.* Himoa ninyo kini sa dapit nga akong pilion diin ako pagasimbahon, ug didto adtoan ko kamo ug panalanginan.

²⁵ Kon maghimo kamog halaran nga bato alang kanako ayaw ninyo kinig sapsapi, kay kon gamitan ninyo kinig gamit nga pangsapsap, dili na kini takos nga gamiton sa paghalad kanako.

²⁶ Ug ayaw usab kamo paghimog halaran nga adunay hagdanan kay basin malili-an kamo inigsaka ninyo niini.”

21

¹ “Mao kini ang mga lagda nga ipatuman mo sa mga Israelinhon:

*Ang Pagtratar sa mga Hebreohanong Ulipon
(Deut. 15:12-18)*

² “Kon magpalit kamog ulipon nga Hebreohanon, mag-alagad siya kaninyo sulod sa unom ka tuig. Apan sa ikapitong tuig aduna na siyay kagawasan ug wala siyay bayronon.

³ Kon sa inyong pagpalit kaniya ulitawo pa siya, ulitawo gihapon siya nga mogawas. Apan kon aduna na siyay asawa sa panahon sa pagpalit ninyo kaniya, ang iyang asawa mahimong gawasnon usab uban kaniya.

⁴ Kon gipaminyo siya sa iyang agalon ug nakaanak sila sa iyang asawa, gawasnon siya sa ikapitong tuig, apan ang iyang asawa ug mga anak magpabilin sa iyang agalon.

⁵ “Apan kon moingon gayod ang ulipon nga gihigugma niya ang iyang agalon, ang iyang asawa ug mga anak, ug dili niya gusto nga mahimong gawasnon,

⁶ dad-on siya sa iyang agalon sa presensya sa Dios.* Ug didto sa pultahan tusokan sa iyang agalon ang iyang dalunggan nga nakapaod sa pultahan, ug mahimo na siyang ulipon sa iyang agalon hangtod sa hangtod.

⁷ “Kon ibaligya sa usa ka tawo ang iyang anak nga babaye isip usa ka ulipon, dili kini mahimong mahatagan ug kagawasan sa ikapito nga tuig sama sa mga lalaking ulipon.

⁸ Kon wala siya maangayi sa agalon nga nagpalit kaniya, mahimo siyang lukaton. Apan dili siya mahimong ibaligya sa iyang agalon ngadto sa mga langyaw, tungod kay wala man motuman ang agalon sa iyang responsibilidad.

⁹ Kon ipaminyo sa agalon kini nga ulipon sa iyang anak, kinahanglang isipon niya kini nga iyang anak nga babaye.

¹⁰ Kon pangasaw-on niya kini nga ulipon, apan mangasawa pa gayod siya ug lain, kinahanglan padayonon niya ang iyang paghatag niini ug pagkaon, bisti, ug ang pagdulog kaniya.

¹¹ Kon dili niya mahatag kining tulo ka butang, mahimong mohawa kana nga babaye nga walay bayronon.

Ang mga Kasugoan bahin sa mga Krimen

¹² “Si bisan kinsa nga mangulata ug tawo hinungdan nga mamatay kini, kinahanglang patyon usab.

* **20:24** *halad alang sa maayong relasyon:* sa uban nga paghubad, halad sa pagpakigdait, o halad sa pagpakig-ambit. Ang unang katuyoan niini nga halad mao nga mahimong maayo ang relasyon sa maghahalad ngadto sa GINOO ug ngadto usab sa iyang isigka-tawo. * **21:6** *Dios: o mga pangulo.*

13 Apan kon wala niya tuyoa ug gitugot ko kini nga mahitabo, maggahin ako ug dapit nga iyang katagoan.

14 Apan kon giplano niya ug gituyo ang pagpatay, bisan pag nagpaduol siya sa akong halaran kuhaa siya ug patya.

15 “Si bisan kinsa nga mangulata[†] sa iyang amahan o inahan kinahanglang patyon.

16 “Si bisan kinsa nga mangdagit ug tawo kinahanglang patyon, bisan kon gibaligya na niya kini o makit-an kini uban kaniya.

17 “Si bisan kinsa nga manunglo sa iyang amahan o inahan kinahanglang patyon.

18 “Pananglit, nag-away ang duha ka tawo, unya gisumbag sa usa o gibunalan ug bato ang iyang kontra ug dili na kini makabangon apan wala ra mamatay,

19 ang tawo nga nakapasakit dili silotan kon ang tawo nga nasamdan nakabangon ra pag-usab ug nakalakaw-lakaw bisan pag nagsungkod na kini. Apan kinahanglang bayran sa nakasala ang panahon niini nga nausik tungod sa iyang pagluya, ug atimanon niya kini hangtod nga maayo sa hingpit.

20 “Kon gibunalan sa usa ka tawo ang iyang ulipon, lalaki man o babaye, hinungdan sa pagkamatay niini, kinahanglan silotan siya.

21 Apan kon wala mamatay ang ulipon ug maulian ra kini paglabay sa usa o duha ka adlaw, dili siya silotan kay siya man ang tag-iya sa ulipon.

22 “Kon adunay mag-away ug unya naigo nila ang usa ka babayeng mabdos, ug nakaanak kinig ahat,[‡] apan wala ray daotang nahitabo kaniya, ang nakaigo pabayron sumala sa kantidad nga pangayoon sa bana basi sa gitugot sa mga maghuhukom.

23 Apan kon grabe ang kadaot nga nahiagoman sa babaye, silotan ang nakaigo basi usab sa nahitabo sa babaye. Kon namatay ang babaye, patyon usab siya.

24 Kon nabuta, butahan usab siya. Kon napangag, pangagan usab siya. Kon nabali ang kamot o tiil, balian usab siya sa iyang kamot o tiil.

25 Kon napaso, pasoa usab siya. Kon nasamad, samaran usab siya. Ug kon nabun-og, bun-ogon usab siya.

26 “Kon gisumbag sa agalon ang mata sa iyang ulipon, lalaki man o babaye, unya nabuta kini, hatagan niya ug kagawasan ang ulipon ingon nga bayad sa iyang pagkabuta.

27 Kon natangtang ang ngipon sa iyang ulipon, lalaki man o babaye, hatagan usab niya ug kagawasan ang ulipon ingon nga bayad sa ngipon nga natangtang.

28 “Kon adunay torong baka nga makasungay ug tawo, lalaki man o babaye, unya namatay kini, kinahanglan nga batohon ang baka hangtod mamatay, ug dili kan-on ang unod niini, apan ang tag-iya sa baka walay tulubagon niini.

29 Apan kon ang baka daan na nga gapanungag ug tawo ug gipasidan-an na ang tag-iya bahin niini, apan gipasagdan lang niya ang baka, ug nakapatay kini ug tawo, kinahanglan nga batohon kini hangtod mamatay ug ang tag-iya niini patyon usab.

30 Apan kon pabayron na lang ang tag-iya aron dili siya patyon, kinahanglan nga mobayad siya sa kantidad nga pangayoon gikan kaniya.

[†] 21:15 mangulata: o mopatay. [‡] 21:22 nakaanak kinig ahat: o nakuhaan.

³¹ Mao gihapon kini ang lagda nga sundon kon makasungay ang baka ug bata, lalaki man o babaye.

³² Kon makasungay ang baka ug ulipon, lalaki man o babaye, kinahanglang magbayad ang tag-iya niini ug 30 kabuok nga pilak sa agalon sa ulipon, ug kinahanglang nga batohon ang baka hangtod mamatay.

³³ “Pananglit, adunay tawo nga nagkuha sa tabon sa atabay o naghimog atabay ug wala niya kini taboni, ug adunay nahulog nga baka o asno sa maong atabay,

³⁴ bayran sa tag-iya sa atabay ang tag-iya sa mananap, ug maiya na ang patay nga mananap.

³⁵ “Kon ang baka sa usa ka tawo nakapatay ug baka sa laing tawo, ibaligya nila ang buhing baka ug tungaon nila ang halin niini. Bahinon usab nila ang karne sa namatay nga baka.

³⁶ Apan kon ang baka nga nakapatay daan na nga gapanungag ug gipasagdan lang kini sa tag-iya, kinahanglang magbayad ang tag-iya niini ug usa ka baka ilis sa namatay, ug iyahon na ang patay nga baka.

22

Ang mga Kasugaoan bahin sa mga Kabtangan

¹ “Kon ang usa ka tawo nasakpan nga nangawat ug baka o karnero, unya giihaw niya kini o gibaligya, kinahanglang nga magbayad siya. Sa usa ka baka nga iyang gikawat, magbayad siyag lima ka baka. Ug sa usa ka karnero nga iyang gikawat, magbayad siyag upat ka karnero.

² “Kon sa gabii siya nangawat ug nadakpan siya sa akto, unya gipatay siya, ang nakapatay kaniya walay tulubagon.

³ Apan kon nahitabo kini sa adlaw, ang nakapatay sa kawatan adunay tulubagon.

“Ang kawatan nga madakpan kinahanglang magbayad sa iyang gikawat. Apan kon wala siyay ikabayad, ibaligya siya ingon nga ulipon ug ang iyang bili ibayad sa iyang gikawat.

⁴ Kon ang iyang gikawat nga baka, o asno, o karnero makaplagan nga buhi diha kaniya, bayran niya kinig doble.

⁵ “Kon ang mananap sa usa ka tawo iyang gipasabsab o gibuhian sa uma o sa ubasan sa ubang tawo, kinahanglang bayran niya ang nasabsab nga tanom sa pinakamaayong klasi sa abot sa iyang uma o ubasan.

⁶ “Kon adunay tawo nga magdaob, unya ang kalayo mikuyanap sa mga sagbot ug ngadto sa mga tanom sa uma sa ubang tawo, kinahanglang bayran sa nagdaob ang mga tanom nga nangadaot.

⁷ “Pananglit gipatipigan sa usa ka tawo ang iyang kuwarta o ang bisan unsa nga butang didto sa balay sa iyang silingan ug unya gikawat kini, kon madakpan ang kawatan, kinahanglang magbayad siyag doble.

⁸ Apan kon dili madakpan ang kawatan, ang gibilinan dad-on sa presensya sa Dios,* aron mahibaloan kon siya ba ang nagkuha niini o dili.

⁹ “Pananglit, adunay duha ka tawo nga maglalis kon kinsa kanila ang tag-iya sa usa ka butang sama sa baka, asno, karnero, bisti, o bisan unsa nga butang, kinahanglang dad-on nila ang ilang kaso atubangan sa Dios.† Ang tawo nga hukman sa Dios nga sad-an, magbayad ug doble sa tinuod nga tag-iya niini.

* 22:8 Dios: o mga pangulo. † 22:9 atubangan sa Dios: o mga pangulo.

10 “Pananglit, gipaalimahan sa usa ka tawo ang iyang asno, baka, karnero, o bisan unsang mananap ngadto sa iyang silingan, unya namatay kini, o nasamdan, o nawala, o gikuha nga walay nakakita sa panghitabo,

11 ang nag-alima kinahanglan moadto sa presensya sa GINOO ug manumpa nga wala siyay sala sa nahitabo. Kinahanglan tuohan kini sa tag-iya, ug dili niya kini pabayron.

12 Apan kon gikawat ang mananap, kinahanglan mobayad ang nag-alima ngadto sa tag-iya.

13 Kon ang mananap gipatay sa mabangis nga mananap, kinahanglang dad-on niya ang nahibilin nga bahin sa mananap ingon nga ebidensya, ug dili niya kini kinahanglang bayran.

14 “Kon manghulam ang usa ka tawo ug mananap sa iyang isigka-tawo unya nasamad kini o namatay ug wala diha ang tag-iya sa pagkahitabo niini, ang nanghulam kinahanglan mobayad niini.

15 Apan kon anaa ang tag-iya sa pagkahitabo, ang nanghulam dili na mobayad. Kon giabangan ang mananap, ang kuwarta nga gibayad sa pag-abang mao na ang bayad sa nasamad o namatay nga mananap.

Ang Uban pa nga mga Kasugoan

16 “Kon tintalon sa usa ka lalaki ang usa ka dalaga nga dili pa kaslonon, unya makighilawas siya kaniya, kinahanglan mobayad ang lalaki sa pam-ilya sa babaye sa kantidad nga ilang pangayoon, ug pakaslan niya ang babaye.

17 Kon dili gayod mosugot ang amahan sa babaye nga ipakasal ang iyang anak sa maong lalaki, mobayad gihapon ang lalaki sa kantidad nga ilang pangayoon.

18 “Patya ninyo ang mga mamamarang.

19 “Si bisan kinsa nga makighilawas sa mananap kinahanglang patyon.

20 “Si bisan kinsa nga maghalad ngadto sa ubang mga dios gawas kanako laglagon sa hingpit.†

21 “Ayaw ninyo daog-daoga ang mga dumuduong^S kay mga dumuduong usab kamo kaniadto sa Ehipto.

22 “Ayaw ninyo daog-daoga ang mga biyuda ug ang mga ilo.

23 Kon himuon ninyo kini ug unya magpakitabang sila kanako, sigurado gayod nga tabangan ko sila.

24 Masuko gayod ako kaninyo ug pamatyon ko kamo sa gira.* Mabalo ang inyong mga asawa ug mailo ang inyong mga anak.

25 “Kon magpahulam kamog kuwarta kang bisan kinsa sa akong katawhan nga kabos nga nagpuyo uban kaninyo, ayaw ninyo kini patuboi sama sa ginahimo sa mga tigpahulam ug kuwarta.

26 Kon kuhaon ninyo ang kupo sa inyong isigka-tawo ingon nga garantiya sa iyang utang kanimo, iuli kini kaniya sa dili pa mosalop ang adlaw,

27 kay mao lang kana ang iyang itabon sa iyang lawas kon matulog siya inigkagabii. Kon dili ninyo kini iuli, ug unya magpakitabang siya kanako, tabangan ko siya kay maluloy-on man ako.

28 “Ayaw ninyo pasipalahi ang Dios ug ayaw ninyo panghimaraota ang inyong pangulo.

29 “Ayaw ninyo kalimti ang paghatag ug mga halad kanako gikan sa inyong mga abot, mga bino, ug mga lana.

† 22:20 laglagon sa hingpit: nagkahulogan kini sa mga gitugyan ngadto sa GINOO pinaagi sa paghalad o paglaglag niini. ^S 22:21 mga dumuduong: ang buot ipasabot, mga dili Israelinhon nga mga lumulupyo sa Israel.

* 22:24 gira: sa literal, espada.

“Ihalad ninyo kanako ang inyong kamagulangang anak nga lalaki,
 30 ug ang unang anak nga laki sa inyong mga baka ug mga karnero. Ang bag-ong natawo nga baka o karnero kinahanglan magpabilin sa iyang inahan sulod sa pito ka adlaw. Apan sa ikawalo ka adlaw, mahimo na kining ihalad kanako.

31 “Kamo ang akong piniling katawhan, busa ayaw kamo pagkaon ug karne sa bisan unsang mananap nga gipatay sa mabangis nga mananap. Ipakaon ninyo kini sa mga iro.

23

Ang mga Balaod sa Hustisya ug Kaluoy

1 “Ayaw kamo pagbalita ug bakak. Ayaw kamo pagtabang sa daotang tawo pinaagi sa pagsaksi ug bakak.

2 “Ayaw ninyo sunda ang kadaghanan nga naghimo ug daotan. Kon magsaksi kamo sa korte, ayaw ninyo tuisa ang hustisya aron lang masunod ang kadaghanan.

3 Ayaw ninyo pabori ang kabos sa iyang kaso tungod lang sa iyang kakabos.

4 “Kon makita ninyo nga nakabuhi ang baka o asno sa inyong kaaway, kinahanglang iuli ninyo kini kaniya.

5 Kon makita ninyo nga natumba ang asno sa inyong kaaway tungod sa kabug-at sa karga niini, ayaw ninyo kini pasagdi; tabangi ninyo kini nga makatindog.

6 “Siguradoha nga matagaag hustisya ang mga kabos sa ilang kaso.

7 Ayaw kamo pagpang-akusar ug bakak. Ayaw ninyo patya ang usa ka tawong matarong o inosente, kay silotan ko si bisan kinsa nga mohimo niini.

8 “Ayaw kamo pagdawat ug suborno, kay ang suborno makapabuta sa usa ka tawo ngadto sa kamatuoran ug makapatuis sa hustisya nga alang sa mga inosente.

9 “Ayaw ninyo daog-daoga ang mga dumuduong,* kay kamo mismo nasayod kon unsa ang batian sa usa ka dumuduong, kay mga dumuduong usab kamo kaniadto sa Ehipto.

Ang Adlaw ug Tuig nga Igpapahulay

10 “Sulod sa unom ka tuig makatanom kamo diha sa inyong yuta ug makaani sa abot niini.

11 Apan sa ikapitong tuig ayaw ninyo kinig tamni. Kon adunay motubo nga tanom, pasagdi ninyo ang mga kabos nga manguha sa ilang pagkaon gikan niini, ug ang mahibilin ipakaon sa mga ihalas nga mananap. Mao usab kini ang inyong himuon sa inyong mga ubasan ug mga olibo.

12 “Pagtrabaho kamo sulod sa unom ka adlaw, apan sa ikapitong adlaw mopahulay kamo, aron makapahulay usab ang inyong mga baka ug mga asno, lakip ang inyong mga ulipon ug ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo.

13 “Tumana ninyo pag-ayo kining tanan nga akong giingon kaninyo. Ayaw kamo pag-ampo sa ubang mga dios ni mohisgot o molitok sa ilang ngalan.

Ang Pagsaulog sa Tulo ka Pista Matag Tuig

(Exo. 34:18-26; Deut. 16:1-17)

14 “Magsaulog kamog tulo ka pista matag tuig alang sa pagpasidungog kanako.

* 23:9 mga dumuduong: ang buot ipasabot, mga dili Israelinhon nga mga lumulupyo sa Israel.

15 “Sauloga ninyo ang Pista sa Pan nga Walay Patubo. Sumala sa gisugo ko na kaninyo, mokaon kamo ug pan nga walay patubo sulod sa pito ka adlaw. Himoa ninyo kini sa gitakda nga panahon sa bulan sa Abib, kay mao kanang bulana nga mibiya kamo sa Ehipto. Ang kada usa kinahanglan magdala kanakog halad nianang panahona.

16 “Sauloga usab ninyo ang Pista sa Ting-ani pinaagi sa pagdala kanako sa unang abot sa inyong mga uma. Sauloga usab ninyo ang Pista sa Kataposang Ani sa kataposan sa tuig, inigtigom ninyo sa mga abot sa inyong mga uma.

17 “Ang tanan ninyong mga lalaki kinahanglang motambong niini nga mga pista kada tuig aron sa pagsimba kanako, ang GINOO nga inyong Dios.

18 “Ayaw ninyo ihalad kanako ang dugo uban sa pan nga adunay patubo. Ayaw ninyo paabtig buntag ang tambok sa mananap nga inyong gihalad kanako sa pista.

19 “Dad-a ninyo sa balay sa GINOO nga inyong Dios ang labing maayong bahin sa inyong unang abot.

“Ayaw ninyo lutoa ang nating kanding sa gatas sa iyang inahan.

Nagpadala ang Dios ug Anghel aron Paggiya sa mga Tawo

20 “Karon, magpadala ako ug anghel sa pagbantay kaninyo ug sa paggiya kaninyo ngadto sa dapit nga giandam ko.

21 Pamati kamo kaniya ug tumana ang iyang isulti. Ayaw kamo pagsupak kaniya. Kay ang tanan niyang himuon, himuon niya sa akong ngalan ug dili niya baliwalaon ang inyong mga sala.[†]

22 Kon mamati kamo pag-ayo sa iyang isulti ug buhaton ninyo ang tanan kong gisulti, makig-gira ako sa inyong mga kaaway.

23 Mag-una kaninyo ang akong anghel ug dad-on niya kamo ngadto sa yuta sa mga Amoriyanon, Hitiyanon, Perisiyanon, Canaanhon, Hibiyanon, ug Jebusiyanon, ug laglagon ko sila.

24 Ayaw kamo pagsimba o pag-alagad sa ilang mga dios, o pagsunod sa ilang mga ginahimo. Laglaga ninyo sa hingpit ang ilang mga dios, ug lumpaga ang ilang mga handomanan nga bato.

25 Simbaha ninyo ako, ang GINOO nga inyong Dios, ug hatagan ko kamo ug abundansyang pagkaon ug tubig. Walay sakit nga motakboy kaninyo,

26 ug walay babaye nga makuhaan sa iyang gimabdos o mahimong baog diha sa inyong yuta, ug hatagan ko kamog taas nga kinabuhi.

27 “Hadlokon ko ug patarantahon ang inyong mga kaaway nga inyong ikaatubang ug mangikyasa sila gikan kaninyo.

28 Magpadala akog mga tamboboan nga mag-una kaninyo, ug abugon nila ang mga Hibiyanon, Canaanhon, ug mga Hitiyanon.

29 Apan dili ko sila abugon sulod lang sa usa ka tuig aron dili mahimong awaaw ang maong yuta ug aron dili modaghan ang ihalas nga mananap didto.

30 Abugon ko sila sa hinay-hinay hangtod nga modaghan kamo ug mahimo na nga makapanag-iya sa yuta.

31 “Siguradohon ko nga ang utlanan sa inyong mga yuta maggikan sa Pulang Dagat hangtod sa Dagat sa Mediteraneo,[‡] ug gikan sa disyerto sa habagatan hangtod sa Suba sa Eufrates. Itugyan ko kaninyo ang mga tawo nga namuyo sa maong yuta ug abugon ninyo sila.

32 Ayaw kamo paghimog kasabotan kanila o sa ilang mga dios.

[†] 23:21 dili niya baliwalaon ang inyong mga sala: o dili niya pasayloon ang inyong mga sala. [‡] 23:31 Dagat sa Mediteraneo: sa literal, Dagat sa mga Filistiyanon.

³³ Ayaw ninyo sila tugoti nga mopuyo sa inyong yuta kay basin sila pa ang motukmod kaninyo sa pagpakasala batok kanako. Kay kon mosimba kamo sa ilang mga dios, sigurado nga mahimo kining laang alang kaninyo.”

24

Gidawat sa mga Israelinhon ang Kasabotan sa GINOO

¹ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Tungas dinhi kanako, ug ubana si Aaron, Nadab, Abihu, ug ang 70 sa mga tigdumala sa Israel. Magsimba sila kanako didto sa layo-layo.

² Ikaw lang Moises ang makaduol kanako, ang uban dili makaduol. Ug ang mga tawo dili gayod mahimong motungas dinhi uban kanimo.”

³ Sa dihang gisultihan ni Moises ang mga tawo sa tanang gitudlo ug gisugo sa GINOO, nagdungan sila sa pagtubag, “Tumanon namo ang tanang giingon sa GINOO.”

⁴ Unya gisulat ni Moises ang tanan nga giingon sa GINOO.

Sayo pa kaayo pagkasunod adlaw, mibangon si Moises ug nagtukod ug halaran sa tiilan sa bukid ug nagbutang siyag 12 ka handomanan nga bato nga nagrepresentar sa 12 ka tribo sa Israel.

⁵ Unya nagsugo siyag mga batan-ong lalaki nga maghalad sa GINOO ug mga halad nga sinunog ug mga torong baka isip halad alang sa maayong relasyon.

⁶ Gikuha ni Moises ang katunga sa dugo ug gibutang kini sa mga palanggana, ug ang katunga gisablig niya sa halaran.

⁷ Unya gikuha niya ang Libro sa Kasabotan ug gibasa kini ngadto sa mga tawo. Ug mitubag ang mga tawo, “Tumanon namo ang tanang giingon sa GINOO. Sundon namo siya.”

⁸ Unya gikuha ni Moises ang dugo nga anaa sa mga palanggana ug gisablig kini ngadto sa mga tawo ug miingon, “Mao kini ang dugo nga nagpalig-on sa kasabotan nga gihimo sa GINOO uban kaninyo sa paghatag niya niining tanang mga sugo.”

⁹ Mitungas sa bukid si Moises, Aaron, Nadab, Abihu, ug ang 70 sa mga tigdumala sa Israel,

¹⁰ ug unya nakita nila ang Dios sa Israel. Sa iyang tiilan adunay daw dalan nga hinimo sa bato nga sapiro nga sama katin-aw sa langit.

¹¹ Bisan nakita niining mga tigdumala ang Dios, wala sila patya sa Dios. Mikaon pa gani sila ug nangingom didto sa presensya sa Dios.

¹² Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Tungas dinhi kanako ibabaw sa bukid ug paghulat, kay ihatag ko kanimo ang lagpad nga mga bato nga akong gisulatan sa akong mga sugo ug mga balaod alang sa mga tawo.”

¹³ Busa nanglakaw si Moises ug ang iyang personal nga katabang nga si Josue ug mitungas si Moises sa bukid sa Dios.

¹⁴ Sa wala pa siya mitungas, miingon si Moises sa mga tigdumala sa Israel, “Hulat kamo dinhi hangtod makabalik kami. Mahibilin dinhi uban kaninyo si Aaron ug si Hur, ug kon aduna kamoy problema, dangop lang kamo kanila.”

¹⁵ Pag-abot ni Moises sa ibabaw nga bahin sa bukid, gitabonan sa panganod ang bukid.

¹⁶ Unya ang gamhanang presensya sa GINOO mikunsad sa Bukid sa Sinai. Ug sulod sa unom ka adlaw natabonan sa panganod ang bukid. Sa ikapitong adlaw, gikan sa panganod, gitawag sa GINOO si Moises.

17-18 Busa misulod si Moises sa panganod ug mitungas pa gayod siya ibabaw sa bukid. Nagpabilin siya didto sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii. Sa pananaw sa mga Israelinhon nga atua sa ubos, ang gamhanang presensya sa GINOO ibabaw sa bukid daw sa nagdilaab nga kalayo.

25

Ang mga Halad alang sa Tolda nga Pagsimbahan

(Exo. 35:4-9)

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Ingna ang mga Israelinhon nga maghalad sila kanako. Ikaw mao ang modawat sa mga halad nga kinasing-kasing nilang ihalad kanako.

³ “Mao kini ang mga halad nga imong dawaton gikan kanila:

“bulawan, plata, bronsi,

⁴ hilo nga kolor ube, asul ug pula, lino, panapton nga hinimo gikan sa balhibo sa kanding,

⁵ panit sa laking karnero nga gitina ug pula, maayong klasi sa panit,* kahoyng akasya,

⁶ lana sa olibo alang sa suga, mga lamas alang sa lana nga pangdihog ug alang sa humot nga insenso,

⁷ ug bato nga onix ug uban pang mahalong mga bato nga gamiton sa efod† ug sa mga bulsa-bulsa sa sapaw sa dughan.

⁸ “Ug pahimoa ang katawhan sa Israel ug balaang puloy-anan alang kanako, diin ako magpuyo uban kanila.

⁹ Ipahimo kini nga Tolda nga Pagsimbahan ug ang tanang kagamitan niini basi sa sumbanan nga ipakita ko kanimo.

Ang Sudlanan sa Kasugoan

(Exo. 37:1-9)

¹⁰ “Pagpahimo ug Sudlanan nga hinimo sa akasya nga 45 ka pulgada ang gitas-on, 27 ka pulgada ang gilapdon, ug 27 ka pulgada ang gihabugon.

¹¹ Pahaklapi kinig purong bulawan sa sulod ug sa gawas, ug paribetihu ug bulawan ang mga kilid niini.

¹² Pagpahimo ug upat ka bulawan nga singsing ug itaod kini sa iyang upat ka haligi.

¹³ Unya pagpahimo ug mga pangdayong nga akasya ug pahaklapi ug bulawan.

¹⁴ Isuot kini sa mga singsing sa kada kilid sa Sudlanan aron madayongan ang Sudlanan pinaagi niini.

¹⁵ Dili gayod kuhaon ang mga pangdayong diha sa mga singsing sa Sudlanan.

¹⁶ Unya isulod diha sa Sudlanan ang lagpad nga mga bato, diin nasulat ang Kasugoan nga ihatag ko kanimo.

¹⁷ “Pahimoi ang Sudlanan ug taklob nga purong bulawan nga 45 ka pulgada ang gitas-on ug 27 ka pulgada ang gilapdon.

¹⁸⁻¹⁹ Unya pagpahimo ug duha ka kerubin nga bulawan, ug ibutang kini sa isigka-tumoy sa tabon sa Sudlanan.

* **25:5** *maayong klasi sa panit*: posible nga ang buot ipasabot niini, panit sa dugong o dolfin. † **25:7** *efod*: usa ka pinasahi nga bisti sa mga pari.

²⁰ Kinahanglan nga ang mga pako sa kerubin nagbukhad ibabaw sa tabon aron malandongan nila kini, ug mag-atbang silang duha nga nagtan-aw ngadto sa tabon.

²¹ Isulod diha sa Sudlanan ang lagpad nga mga bato, diin nasulat ang Kasugoan nga ihatag ko kanimo, ug unya taboni ang Sudlanan.

²² Makigkita ako kanimo didto taliwala sa duha ka kerubin nga anaa ibabaw sa Sudlanan sa Kasugoan, ug ihatag ko kanimo ang tanan kong mga sugo alang sa katawhan sa Israel.

Ang Lamisa

(Exo. 37:10-16)

²³ “Pagpahimo usab ug lamisa nga akasya nga ³⁶ ka pulgada ang gitason, ¹⁸ ka pulgada ang gilapdon, ug ²⁷ ka pulgada ang gihabugon.

²⁴ Pahaklapi kinig purong bulawan ug paribetihi ug bulawan ang mga kilid niini.

²⁵ Pabutangi kinig sanipa sa kada kilid, nga upat ka pulgada ang gilapdon, ug paribetihi ug bulawan ang sanipa.

²⁶ Unya pagpahimo ug upat ka bulawan nga singsing ug itaod kini sa upat ka eskina sa may tiil sa lamisa,

²⁷ duol sa sanipa. Dinhi ninyo isuot ang mga pangdayong sa lamisa.

²⁸ Kinahanglan nga kining mga pangdayong hinimo gikan sa akasya ug hinaklapan ug bulawan.

²⁹ “Pagpahimo usab ug bulawan nga mga plato, mga tasa,[‡] mga tibod, ug mga yahong nga gamiton alang sa mga halad nga ilimnon.[§]

³⁰ Ug kini nga lamisa kinahanglang butangan kanunay ug pan nga ginahallad sa akong presensya.

Ang Butanganan ug Suga

(Exo. 37:17-24)

³¹ “Pagpahimo usab ug butanganan sa suga nga purong bulawan ang tiil ug lawas niini, ug gidekorasyon kinig mga bulak nga ang uban piyoos pa ug ang uban namukhad na. Unay sa butanganan sa suga ang mga dekorasyon niini.

³² Ang butanganan sa suga kinahanglang adunay unom ka mga sanga, tagtulo sa kada kilid.

³³ Ang kada sanga adunay tulo ka dekorasyon nga mga bulak nga ang korte murag almond, nga ang uban piyoos pa ug ang uban namukhad na.

³⁴ Ang lawas sa butanganan sa suga adunay upat ka dekorasyon nga mga bulak nga ang korte murag almond, nga ang uban piyoos pa ug ang uban namukhad na.

³⁵ Adunay usa ka bulak sa ubos sa matag bahin diin magtagbo ang mga sanga.

³⁶ Ang mga dekorasyon ug ang mga sanga unay sa lawas sa butanganan sa suga sa paghimo niini gikan sa bulawan.

³⁷ “Unya pagpahimo ug pito ka suga alang niining maong butanganan ug ipahimutang kini sa paagi nga ang kahayag niini modan-ag sa atubangan.

³⁸ Ang mga kimpit ug mga pangsaldod sa naupos nga pabulo sa suga kinahanglang purong bulawan.

³⁹ Mga ³⁵ ka kilo nga purong bulawan ang kinahanglanon mo sa pagpahimo sa butanganan sa suga ug sa tanang kagamitan niini.

[‡] **25:29** *tasa*: dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto. **§** **25:29** *halad nga ilimnon*: halad kini nga bino nga ginabubo sa ubos sa halaran o sa yuta sa pagpasidungog sa Dios. Ginahalad kini uban sa “halad nga sinunog” ug “halad sa pagpasidungog sa GINOO.”

⁴⁰ Siguroha nga ipahimo mo kining tanan sumala gayod sa plano nga gipakita ko kanimo dinhi sa bukid.

26

Ang Tolda nga Pagsimbahan

(Exo. 36:8-38)

¹ “Pagpahimo usab ug Tolda nga Pagsimbahan. Ang gamiton sa paghimo niini napulo ka panid nga lino nga gibordahan ug hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Ug pabordahi kini ug kerubin sa hanas nga moborda.

² Kinahanglan ang kada panapton adunay gitas-on nga 42 ka piye ug adunay gilapdon nga unom ka piye.

³ Sumpayon kini sa tinag-lima; bali duha ka tag-lima.

⁴ Unya pahimoi ug mga singsing nga panapton nga asul ang kilid sa matag panid sa panapton nga gisumpay;

⁵ tag-50 ka mga singsing ang ibutang sa kada kilid ug kinahanglan nga magkatakdo kini.

⁶ Unya pagpahimo ug 50 ka kaw-it nga bulawan aron masumpay ang mga singsing sa duha ka hut-ong sa sinumpay nga mga panapton. Niining paagiha mahimo ang Tolda nga Pagsimbahan.

⁷ “Unya pahimoi ug tabon kini nga Tolda. Ang gamiton sa paghimo niini 11 kabuok panapton nga hinimo gikan sa balhibo sa kanding.

⁸ Kinahanglan managsama gayod ang gidak-on niining mga panapton. Ang kada usa kinahanglan adunay gitas-on nga 45 ka piye ug adunay gilapdon nga unom ka piye.

⁹ Sumpay-sumpayon ang unang lima ka panapton, ug lainon usab pag-sumpay ang nabilin nga unom. Ang gisumpay nga ikaunom nga panapton, pil-on atubangan sa Tolda.

¹⁰ Pabutangi usab ug 50 ka mga singsing ang kilid sa kataposang panapton sa duha ka hut-ong sa sinumpay nga mga panapton.

¹¹ Ug pagpahimog 50 ka kaw-it nga bronsi ug ibutang sa mga singsing aron mausa ang sinumpay nga mga panapton sa tolda.

¹² Ipabitay sa likod sa Tolda ang katunga sa sobra sa panapton,

¹³ ug ipabitay usab sa isigka-kilid sa Tolda ang usa ug tunga ka piye nga panapton nga sobra sa pagtabon sa Tolda.

¹⁴ Ang ibabaw sa tabon sa Tolda sapawi ug panit sa laking karnero nga gitina ug pula, ug taboni pa gayod ug maayong klasi sa panit.*

¹⁵ “Ang mga dingding sa Tolda kinahanglan tabla nga akasya.

¹⁶ Ang gitas-on sa kada tabla 15 ka piye ug ang gilapdon duha ka piye.

¹⁷ Ang kada tabla butangan ug duha ka dila-dila aron masumpay kini sa laing tabla. Kinahanglan ingon niini ang himuon sa tanang tabla.

¹⁸ Ang 20 niini nga mga tabla gamiton diha sa habagatang bahin sa Tolda.

¹⁹ Kini nga mga tabla ipahaom diha sa 40 ka tungtonganan nga plata nga duha ka tungtonganan kada tabla.

²⁰ Ang sa amihan nga bahin sa Tolda gamitan ug 20 ka tabla

²¹ ug ipahaom usab kini sa 40 ka tungtonganan nga plata nga duha ka tungtonganan sa kada tabla.

²² Ang sa kasadpan nga bahin sa Tolda gamitan ug unom ka tabla,

²³ ug duha ka tabla sa mga eskina niini.

* **26:14** *maayong klasi sa panit*: posible nga ang buot ipasabot niini panit sa dugong o dolfin.

²⁴ Kining mga tabla sa mga eskina nasumpay pag-ayo gikan sa ubos hangtod sa ibabaw pinaagi sa usa ka singsing. Kinahanglan sama gayod niini ang himuon sa duha ka tabla sa mga eskina.

²⁵ Busa adunay walo ka tabla sa maong bahin sa Tolda, ug nahaom kini sa 16 ka tungtonganan nga plata nga duha ka tungtonganan sa kada tabla.

²⁶ “Pagpahimo usab ug mga babag nga akasya alang sa dingding nga lima alang sa amihan nga bahin sa Tolda,

²⁷ lima usab alang sa habagatang bahin, ug lima alang sa kasadpang bahin, luyo sa Tolda.

²⁸ Ang babag nga ibutang sa tunga-tungang bahin sa dingding kinahanglan molapos sa isigka-tumoy sa Tolda.

²⁹ Pahaklapig bulawan ang mga tabla ug pabutangi kinig mga singsing nga bulawan nga maoy suotanan sa mga babag. Pahaklapi usab ug bulawan ang mga babag.

³⁰ “Kinahanglan nga ipatukod mo ang Tolda nga Pagsimbahan basi gayod sa plano nga gipakita ko kanimo dinhi sa bukid.

³¹ “Pagpahimo usab ug kurtina nga hinimo gikan sa lino ug mga hilo nga kolor ube, asul, ug pula, ug pabordahi kinig kerubin sa mga hanas nga tigborda.

³² Isab-it kini sa mga kaw-it nga bulawan nga gipahimutang sa upat ka haligi nga akasya nga hinaklapan ug bulawan. Kining upat ka haligi gipahaom sa upat ka tungtonganan nga plata.

³³ Kon masab-it na ang kurtina diha sa mga kaw-itanan, ibutang sa luyo niini ang Sudlanan sa Kasugoan. Ang kurtina maoy mag-ulang sa Balaang Dapit gikan sa Labing Balaang Dapit.

³⁴ Ang Sudlanan sa Kasugoan kinahanglan didto ibutang sa Labing Balaang Dapit ug kinahanglang ibutang usab ang tabon niini.

³⁵ Ibutang ang lamisa sa gawas sa kurtina sa amihan nga bahin sa Tolda nga Pagsimbahan, ug ibutang atbang niini ang butanganan sa suga sa habagatang bahin.

³⁶ “Pagpahimo usab ug usa pa ka kurtina alang sa entrada sa Tolda nga Pagsimbahan. Ang gamiton sa paghimo niini lino ug mga hilo nga kolor ube, asul, ug pula, ug pabordahi kini.

³⁷ Unya isab-it kini sa mga kaw-itanan nga bulawan nga gipahimutang sa lima ka haligi nga akasya nga hinaklapan ug bulawan. Kining lima ka haligi gipahaom sa lima ka tungtonganan nga bronsi.”

27

Ang Halaran nga Sunoganan sa Halad (Exo. 38:1-7)

¹ “Pagpahimo ug kuwadradong halaran nga akasya nga adunay gitason ug gilapdon nga pito ug tunga ka piye, ug gihabugon nga upat ug tunga ka piye.

² Pabutangi kinig mga sungay-sungay nga unay diha sa upat ka eskina niini. Ug pahaklapi kini ug bronsi.

³ Ang tanang kagamitan sa halaran kinahanglan hinimo usab ug bronsi, ang saloranan sa abo, mga pala, mga yahong, mga dagkong tinidor alang sa karne, ug mga butanganan ug baga.

⁴ Pagpahimo usab ug sugbahanan nga bronsi alang sa halaran, ug pabutangi kinig mga singsing nga bronsi sa kada eskina.

⁵ Unya ibutang kini sa tungtonganan niini nga anaa sa tunga-tunga nga bahin sa sulod sa halaran.

⁶ Unya pagpahimo ug mga pangdayong sa halaran. Kinahanglan hinimo kini gikan sa kahoy nga akasya, ug hinaklapan ug bronsi.

⁷ Isuot kini sa mga singsing nga anaa sa kada kilid sa halaran aron madayongan ang halaran.

⁸ Ang halaran nga ipahimo mo kinahanglan tabla nga haw-ang sa tunga. Ipahimo kini basi sa plano nga gipakita ko kanimo dinhi sa bukid.

Ang Hawanan sa Tolda nga Pagsimbahan

(Exo. 38:9-20)

⁹ “Pabutangi ug hawanan ang Tolda nga Pagsimbahan, ug paliboti kinig mga kurtina nga hinimo gikan sa lino. Ang gitas-on sa mga kurtina dapit sa habagatan 150 ka piye.

¹⁰ Itaod kini nga mga kurtina sa mga kaw-it nga plata nga unay sa kabilya nga plata diha sa 20 ka haligi nga bronsi nga gipahaom usab sa 20 ka tungtonganan nga bronsi.

¹¹ Ang kurtina sa amihan nga bahin 150 usab ka piye ang gitas-on. Isab-it kini sa mga kaw-it nga plata nga anaa sa mga kabilya nga plata sa 20 ka mga haliging bronsi nga gipahaom usab sa mga tungtonganan nga bronsi.

¹² “Ang gilapdon sa kasadpang bahin sa hawanan 75 ka piye ug aduna usab kini mga kurtina ug napulo ka haligi nga gipahaom sa napulo ka tungtonganan.

¹³ Ang gilapdon sa sidlakang bahin sa hawanan 75 usab ka piye.

¹⁴ Ang pultahan sa hawanan nga nahimutang sa sidlakan butangan usab ug mga kurtina sa isigka-kilid. Ang kurtina sa tuo 22 ug tunga ka piye ang gitas-on, ug itaod kini diha sa tulo ka haligi nga gipahaom sa tulo usab ka tungtonganan.

¹⁵ Ang kurtina sa wala 22 ug tunga usab ka piye ang gitas-on, ug itaod kini diha sa tulo ka haligi nga gipahaom usab sa tulo ka tungtonganan.

¹⁶ “Ang pultahan mismo sa hawanan pabutangig kurtina nga 30 ka piye ang gitas-on. Kinahanglan hinimo sa lino ang kurtina. Bordahan kini ug hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Kinahanglan nga maayo gayod ang pagkaborda niini. Unya itaod ang kurtina diha sa upat ka haligi nga gipahaom sa upat ka tungtonganan.

¹⁷ Kinahanglan ang tanang haligi libot sa hawanan adunay mga kaw-it ug mga kabilya nga plata, ug adunay mga tungtonganan nga bronsi.

¹⁸ Ang tibuk hawanan 150 ka piye ang gitas-on ug 75 ka piye ang gilapdon. Libotan kinig kurtina nga lino, nga ang gitas-on pito ka piye ug tunga. Itaod kini nga kurtina sa mga haligi nga gipahaom sa mga tungtonganan nga bronsi.

¹⁹ Kinahanglan nga pulos bronsi ang tanang kagamitan sa Tolda nga Pagsimbahan, lakip ang tanang mga ugsok nga pangbanting sa tolda ug sa mga kurtina sa hawanan niini.

Ang Pag-atiman sa mga Suga sa Tolda nga Pagsimbahan

(Lev. 24:1-4)

²⁰ “Sugoa ang mga Israelinhon sa pagdala kanimo ug purong lana gikan sa dinukdok nga olibo alang sa mga suga sa Tolda, aron magsiga kini sa kanunay.

²¹ Ang butanganan sa suga ibutang sa gawas sa kurtina nga anaa sa atubangan sa Sudlanan sa Kasugoan. Si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki mao ang mag-atiman sa mga suga sa Tolda nga Tagboanan.*

* **27:21** Tolda nga Tagboanan: Tolda nga Pagsimbahan, sa kini ka pinasahi nga tolda nga gipahimo sa GINOO kang Moises diin makigkita o mopahayag siya sa iyang mga katawhan.

Magsiga kini diha sa akong presensya gikan sa gabii hangtod sa buntag. Kini nga tulomanon kinahanglan tumanon sa mga Israelinhon ug sa ilang mga kaliwat hangtod sa umaabot nga henerasyon.”

28

Ang Bisti sa mga Pari (Exo. 39:1-7)

¹ “Ilain gikan sa mga tawo si Aaron nga imong igsoon ug ang iyang mga anak nga lalaki nga sila si Nadab, Abihu, Eleazar, ug Itamar, aron mag-alagad sila kanako ingon nga mga pari.

² Pagpatahi ug sagrado nga mga bisti alang kang Aaron aron mapasidunggan siya.

³ Ingna ang tanang maayong mga mananahi, nga gihatagan ko ug abilidad sa pagpanahi, nga tahian nilag mga bisti si Aaron sa pagdedikar kaniya aron mag-alagad kanako ingon nga pari.

⁴ Mao kini ang mga bisti nga ilang tahion: ang sapaw sa dughan nga adunay mga bulsa-bulsa, ang efod, ang panggawas nga bisti, ang pang-ilalom nga bisti nga binordahan, ang turban, ug ang bakos. Tahion nila kini alang kang Aaron, apil usab sa iyang mga anak nga lalaki, aron makaalagad sila kanako ingon nga mga pari.

⁵ Kinahanglan ang panapton nga ilang gamiton lino nga binordahan ug tanod nga bulawan ug hilo nga kolor ube, asul, ug pula.

Ang Efod (Exo. 39:2-7)

⁶ “Ang efod kinahanglan hinimo sa lino nga binordahan ug tanod nga bulawan ug hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Kinahanglan nga maayo gayod ang pagkaborda niini.

⁷ Aduna kini duha ka bahin, luyo ug atubangan, ug nasumpay kini sa duha ka strap sa may abaga.

⁸ Ang bakos niini lino usab nga binordahan ug tanod nga bulawan ug hilo nga kolor ube, asul, ug pula.

⁹ “Unya pagkuha ug duha ka bato nga onix ug pakuliti kini sa mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Jacob.*

¹⁰ Kinahanglan pasunod ang pagkakulit sa mga ngalan gikan sa kamagulangan hangtod sa kamanghoran. Unom ka ngalan ang ikulit sa kada bato.

¹¹ Kinahanglan nga ang pagkulit niini sama sa paagi sa pagkulit sa platero sa silyo. Unya ibutang ang mga bato sa mga bayanan nga bulawan

¹² ug itaod kini sa strap sa efod ingon nga handomanan nga mga bato alang sa mga tribo sa Israel. Niining paagiha madala kanunay ni Aaron ang ilang mga ngalan sa akong presensya, ug hinumdoman ko sila.

¹³ Ang mga bayanan nga bulawan

¹⁴ pabutangig duha ka kadena nga purong bulawan aron mataod sa strap sa bisti.

Ang Sapaw sa Dughan nga adunay mga Bulsa-bulsa (Exo. 39:8-21)

¹⁵ “Pagpahimo ug sapaw sa dughan nga adunay mga bulsa-bulsa, nga gamiton sa pagpakisayod sa akong kabubut-on.† Kinahanglan nga mga hanas gihapon ang mohimo niini, ug ang panapton niini sama sa efod: lino nga binordahan ug tanod nga bulawan ug hilo nga kolor ube, asul, ug pula.

* **28:9** Jacob: sa Hebreo, *Israel*. Mao usab sa bersikulo 21. † **28:15** Tan-awa ang bersikulo 30.

¹⁶ Kining sapaw sa dughan kinahanglan gidoble pagpilo ug kuwadrado nga siyam ka pulgada ang gitang-on ug siyam ka pulgada ang gilapdon.

¹⁷ Pabutangi kinig upat ka laray sa mahalang mga bato. Sa unang laray, rubi, topas, ug beril;

¹⁸ sa ikaduhang laray, emerald, sapiro ug diamante;

¹⁹ sa ikatulong laray, hasinto, agate, ug ametis;

²⁰ ug sa ikaupat nga laray, krisolito, onix, ug jasper. Ibutang kini nga mga bato diha sa mga bayanan nga bulawan.

²¹ Ang kada bato kinahanglan adunay ngalan sa mga anak ni Jacob sa pagrepresentar sa 12 ka tribo sa Israel. Ang pagkakulit sa mga ngalan kinahanglan sama sa pagkulit ug silyo.

²² “Pabutangi usab ug kadena nga purong bulawan ang sapaw sa dughan nga adunay mga bulsa-bulsa.

²³ Unya pagpahimo ug duha ka mga singsing nga bulawan ug ikabit kini sa ibabaw nga mga eskina sa sapaw sa dughan.

²⁴ Ikabit ang duha ka kadena nga bulawan diha sa duha ka singsing sa sapaw sa dughan,

²⁵ ug ang duha ka tumoy sa kadena ikabit sa duha ka bayanan nga bulawan nga anaa sa strap sa efod.

²⁶ Pagpahimo pa ug duha ka singsing nga bulawan, ug itaod kini sa ubos nga mga eskina sa sapaw sa dughan, nga gisapaw sa efod.

²⁷ Pagpahimo pa gayod ug duha pa ka singsing nga bulawan ug itaod kini sa efod dapit sa bakos.

²⁸ Unya ihikot ninyo pinaagi sa hikot nga asul ang mga singsing sa ubos nga bahin sa sapaw sa dughan ngadto sa mga singsing sa kilid sa efod. Niining paagiha maplastar pag-ayo ang sapaw sa dughan ibabaw sa bakos ug dili mabulag gikan sa efod.

²⁹ “Kon mosulod si Aaron sa Balaang Dapit kinahanglan isul-ob niya kining sapaw sa dughan nga adunay mga bulsa-bulsa diin nasulat ang mga ngalan sa mga tribo sa Israel aron hinumdoman ko sila kanunay.

³⁰ Isulod ang Urim ug Tumim[‡] sa sapaw sa dughan aron anaa kini sa dughan ni Aaron kon moadto siya sa akong presensya. Niining paagiha dala-dalahon kanunay ni Aaron kining duha ka butang kon moadto siya sa akong presensya aron mahibaloan niya ang akong kabubut-on alang sa mga Israelinhon.

Ang Uban pang mga Bisti sa mga Pari

(Exo. 39:22-31)

³¹ “Ang panggawas nga bisti nga paibabwan sa efod kinahanglan purong asul

³² ug adunay liab sa tunga para lusotan sa ulo. Ug kinahanglang sigsagan ang liab aron dili kini magisi.

³³⁻³⁴ Pabutangi ang sidsid niini ug mga dayandayan nga pormag prutas nga pomegranata,[§] nga hinimo gikan sa hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Pasal-angi kini nga mga dayandayan ug mga gagmayng kampanilya nga bulawan.

³⁵ Kinahanglang isul-ob kini ni Aaron kon mosulod siya sa Balaang Dapit sa pag-alagad diha sa akong presensya, aron madunggan ang tiling-tiling sa

[‡] 28:30 Urim ug Tumim: duha ka butang nga ginagamit sa paghibalo sa kabubut-on sa Dios.

[§] 28:33-34 pomegranata: mapula-pula nga prutas nga daw sa mansanas kadako. Adunay baga kini nga panit ug ang unod niini tam-is nga adunay daghang liso.

mga kampanilya kon mosulod ug mogawas si Aaron sa Balaang Dapit. Kon himuon niya kini, dili siya mamatay.

³⁶ “Pagpahimo ug medalyon nga purong bulawan, ug ikulit sama sa paghimog silyo, kini nga mga pulong:

GILAIN ALANG SA GINOO.

³⁷ Itaod kini sa atubangan sa turban ni Aaron pinaagi sa asul nga higot,

³⁸ aron makita kini diha sa iyang agtang. Magpakita kini nga dad-on ni Aaron ang bisan unsang sala nga nahimo sa mga Israelinhon sa ilang paghalad sa GINOO. Itaod kini kanunay ni Aaron diha sa iyang agtang aron malipay ang GINOO kanila.

³⁹ “Ang pang-ilalom nga bisti ni Aaron kinahanglan panapton nga lino ug mao usab ang iyang turban ug ang bakos nga binordahan.

⁴⁰ Pagpatahi usab ug mga pang-ilalom nga bisti, mga bakos, ug mga turban alang sa mga anak ni Aaron sa pagpasidungog kanila.

⁴¹ “Ipasul-ob kini nga mga bisti sa imong igsoong si Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, ug unya dihogi* sila ug lana ug ordinahi. Idedikar sila kanako aron makaalagad sila kanako ingon nga mga pari.

⁴² “Patahii usab sila ug mga pang-ilalom nga bisti sa pagtabon sa ilang kahabo. Gikan sa hawak paingon sa paa ang gitag-on niini.

⁴³ Kinahanglan nga isul-ob nila kini inigsulod nila sa Tolda nga Tagboanan, o inigduol nila sa halaran sa Balaang Dapit sa pag-alagad ingon nga mga pari, aron dili sila makasala ug mamatay.

“Kini nga tulomanon kinahanglan nga tumanon ni Aaron ug sa iyang mga kaliwat hangtod sa hangtod.”

29

Ang Pagdedikar sa mga Pari

(Lev. 8:1-36)

¹ “Mao kini ang imong himuon sa pagdedikar kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki aron makaalagad sila kanako ingon nga mga pari. Pagkuha ug nating torong baka ug duha ka hamtong nga laking karnero nga walay depekto.

² Pagkuha usab ug maayong klasi sa harina ug pagluto ug pan nga walay patubo. Ang imong lutuon, pan nga walay sagol ug mantika, pan nga бага nga sinagolan ug mantika, ug pan nga nipis nga pinahiran ug mantika.

³ Isulod kining tanan sa basket ug dad-a kanako uban ang nating torong baka ug ang duha ka laking karnero.

⁴ “Dad-a si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki didto dapit sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan, ug ipakaligo sila.

⁵ Unya ipasul-ob kang Aaron ang iyang pang-ilalom nga bisti, ang pang-gawas nga bisti, ang efod, ug ang sapaw sa dughan nga adunay mga bulsa-bulsa. Baksi ang iyang hawak sa maayong pagkahimo nga bakos sa efod.

⁶ Ipasul-ob sa iyang ulo ang turban, ug ipataod sa atubangan sa turban ang medalyon nga bulawan.

⁷ Unya kuhaa ang lana ug ibubo sa ulo ni Aaron sa pagdihog kaniya.

⁸ Idedikar usab ang iyang mga anak nga lalaki. Ipasul-ob usab kanila ang pang-ilalom nga bisti,

⁹ turban, ug bakos. Sila ug ang ilang mga kaliwat mao ang mahimong pari hangtod sa kahangtoran.

“Ordinahan mo niining paagiha si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki.

* **28:41** dihogi: o bubaon.

10 “Dad-a ang nating torong baka atubangan sa Tolda nga Tagboanan, ug ipapatong ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang ilang mga kamot ngadto sa ulo sa baka.

11 Unya ihawa ang baka diha sa presensya sa GINOO, sa may pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

12 Pagkuha ug dugo sa baka ug ipahid kini sa mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran pinaagi sa imong tudlo, ug ang mahibiling dugo iyabo diha sa kinaubosang bahin sa halaran.

13 Unya kuhaa ang tanang tambok sa sulod sa ginhawaan sa baka, ang gamay nga bahin sa atay, ug ang mga bato-bato apil ang mga tambok niini, ug sunoga kini diha sa halaran.

14 Apan ang iyang unod, panit, ug tinai sunogon mo sa gawas sa kampo. Halad kini aron mahimo silang hinlo.

15 “Unya kuhaa ang usa sa laking karnero ug ipapatong ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang ilang mga kamot ngadto sa ulo sa karnero.

16 Unya ihawa kini ug isablig ang dugo niini libot sa halaran.

17 Hiwa-hiwaa ang karnero ug hugasi ang mga bahin sa sulod sa ginhawaan ug ang mga tiil, ug usaha kini uban sa ulo.

18 Unya sunoga kining tanan diha sa halaran isip halad nga sinunog alang kanako. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo* makapalipay kanako.

19 “Unya kuhaa ang usa pa ka laking karnero, ug ipapatong ang mga kamot ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki sa ulo sa karnero.

20 Unya ihawa kini, ug kuhaa ang ubang dugo niini ug ipahid sa ubos nga bahin sa tuong dalunggan ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, ug sa mga kumagko sa ilang tuong kamot ug tuong tiil. Unya isablig ang dugo libot sa halaran.

21 Kuhaa ang ubang dugo sa halaran ug isagol kini sa lana nga pangdihog, ug unya iwisik kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ug sa ilang mga bisti. Niining paagiha madedikar si Aaron ug ang iyang mga anak, lakip ang ilang mga bisti.

22 “Unya kuhaa ang mga tambok sa karnero, ang tambok nga ikog, ang tanang tambok sa sulod sa ginhawaan, ang gamay nga bahin sa atay, ang mga bato-bato apil ang mga tambok niini, ug ang tuo nga paa. Mao kini ang karnero nga halad alang sa ordinasyon sa mga pari.

23 Pagkuha gikan sa basket ug tag-usa ka klasi sa mga pan nga walay patubo nga gihalad kanako: pan nga walay sagol nga mantika, pan nga бага nga sinagolan ug mantika, ug pan nga nipis.

24 Paguniti kining tanan kang Aaron ug sa iyang mga anak ug ibayaw nila kini isip halad nga binayaw† alang kanako.

25 Unya kuhaa kini kanila ug sunoga diha sa halaran uban sa halad nga sinunog. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo makapalipay kanako.

26 Unya kuhaa ang dughan sa karnero nga halad alang sa pag-ordina kang Aaron ug ibayaw kini isip halad nga binayaw alang kanako. Pagkahuman, kuhaa kini isip imong bahin.

* **29:18** Ginagamit kini nga pulong alang sa nagkalain-lain nga klasi sa mga halad. Ginatawag usab kini nga *pagkaon sa Dios* sa Lev. 21:6, 21; Num. 28:2. † **29:24** *halad nga binayaw*: bahin kini sa mga pari gikan sa halad nga alang sa maayong relasyon ngadto sa GINOO, ug ginabayaw kini sa mga pari sa ilang seremonya. Adunay mga “halad nga binayaw” nga ginasunog ingon nga halad ngadto sa Dios.

27 “Idedikar kanako ang mga bahin sa karnero nga halad alang sa pag-ordina kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, lakip na niini ang dughan ug paa nga gibayaw kanako.

28 Sa kada halad sa mga Israelinhon sa mga halad alang sa maayong relasyon kanako, mao gayod kini kanunay ang mga bahin sa mananap nga mahimong bahin nila ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki.

29 “Kon mamatay na si Aaron, ang iyang sagrado nga mga bisti ihatag ngadto sa usa niya ka kaliwat nga mopuli kaniya isip pangulong pari, aron ila kining sul-obon kon ordinahan sila pinaagi sa pagdihog kanila sa lana.

30 Ang kaliwat ni Aaron nga mopuli kaniya isip pangulong pari mosul-ob niining mga bistiha sulod sa pito ka adlaw inigsulod niya sa Tolda nga Tagboanan sa pag-alagad diha sa Balaang Dapit.

31 “Kuhaa ang karnero nga gihalad sa pag-ordina ug lutoa ang karne niini diha sa usa ka balaang dapit.

32 Kaonon kini ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, apil ang mga pan sa basket, diha sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

33 Sila lang ang mahimong mokaon niini nga karne ug pan nga gihalad aron mahinloan sila gikan sa ilang sala sa dihang giordinahan sila. Walay laing makakaon niini uban kanila kay kini nga mga pagkaon sagrado.

34 Kon adunay mabilin nga pagkaon pagkabuntag, kinahanglan sunogon kini. Dili gayod kini kan-on, kay kini sagrado.

35 “Sunda kining gisugo ko kanimo bahin kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki. Himoa ang pag-ordina kanila sulod sa pito ka adlaw.

36 Kada adlaw maghalad ka ug usa ka baka isip halad sa paghinlo aron mahimong hinlo ang halaran, ug unya dihogi kinig lana agig paghalad niini.

37 Himoa kini sulod sa pito ka adlaw ug unya mahimo gayod nga labing balaan ang halaran, ug kinahanglan nga balaan usab ang naggunit niini.

Ang mga Halad sa Matag Adlaw (Num. 28:1-8)

38 “Ang imong ihalad sa halaran matag adlaw duha ka karnero nga nag-edad ug tagsa pa ka tuig.

39 Usa sa buntag ug usa usab sa hapon.

40 Uban sa paghalad mo ug karnero sa buntag, paghalad usab ug duha ka kilo nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug usa ka litrong mantika nga gikan sa dinukdok nga olibo, ug usa ka litro nga duga sa ubas isip halad nga ilimnon.

41 Sa imong paghalad sa karnero inigkahapon, kinahanglan nga ihalad mo kini sama sa imong gibuhat sa buntag, lakipi sa samang mga halad nga harina ug ilimnon. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo makapalipay kanako.

42-43 Kini nga halad nga sinunog kinahanglan kanunay nga ihalad bisan sa umaabot ninyong henerasyon. Ihalad ninyo kini sa akong presensya, didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan diin makigsulti ako kanimo ug makigkita usab sa mga Israelinhon. Kini nga Tolda mabalaan tungod sa akong gamhanang presensya.

44 “Himuo kong balaan ang Tolda nga Tagboanan ug ang halaran, ug ilain ko si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki alang sa pag-alagad kanako ingon nga mga pari.

45 Mopuyo ako uban sa mga Israelinhon ug ako mahimong ilang Dios.

46 Mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO nga ilang Dios nga nagpagawas kanila gikan sa Ehipto aron mopuyo ako uban kanila. Ako mao ang GINOO nga ilang Dios.

30

Ang Halaran nga Sunoganan sa Insenso (Exo. 37:25-28)

¹ “Pagpahimog halaran nga akasya nga sunoganan sa insenso.

² Kinahanglan nga kuwadrado kini, nga 18 ka pulgada ang gitas-on ug ang gilapdon, ug tulo ka piye ang gihabugon. Adunay mga sungay-sungay sa mga eskina niini nga unay sa lawas sa paghimo niining halaran.

³ Pahaklapig purong bulawan ang ibabaw niini, ang upat ka kilid, ug ang mga sungay-sungay sa kada eskina. Ug paribetihi ug bulawan sa palibot.

⁴ Pabutangi ug duha ka mga singsing nga bulawan ubos sa ribeti sa isigka-kilid sa halaran, aron suksokan sa mga pangdayong niini.

⁵ Kinahanglan ang pangdayong kahoy nga akasya, ug haklapan kini ug bulawan.

⁶ Ibutang kini nga halaran atubangan sa kurtina nga nagtabon sa Sudlanan sa Kasugoan diin adto ako makigkita kaninyo.

⁷ “Kada buntag, inig-atiman ni Aaron sa mga suga, magsunog siya ug humot nga insenso diha sa maong halaran.

⁸ Ug sa hapon, kon pasigahon na niya ang mga suga, magsunog na usab siya. Kinahanglan himuon kini sa kanunay diha sa akong presensya bisan sa umaabot ninyo nga henerasyon.

⁹ Ayaw kamo paghalad niining maong halaran ug laing insenso o bisan unsang halad nga sinunog, o halad sa pagpasidungog, o halad nga ilimnon.

¹⁰ Kausa matag tuig, kinahanglan hinloan ni Aaron ang halaran pinaagi sa pagpahid ug dugo diha sa mga sungay-sungay sa mga eskina niini. Ang dugo nga ipahid maggikan sa halad sa paghinlo. Kinahanglan himuon kini matag tuig bisan sa umaabot ninyo nga henerasyon kay kini nga halaran balaan kaayo alang kanako.”

Ang Halad alang sa Tolda sa Tagboanan

¹¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

¹² “Inig-ihap mo sa katawhan sa Israel, ang tagsa-tagsa nga maapil sa pag-ihap mobayad kanako alang sa iyang kinabuhi, aron walay katalagman nga moabot kanila samtang ginaihap sila.

¹³ Ang ibayad sa matag-usa nga maapil sa pag-ihap unom ka gramo nga pilak basi sa kilohan sa salapi nga ginagamit sa mga pari. Ihatag nila kini ingon nga halad kanako.

¹⁴ Ang tanang nagpanuigon ug 20 ka tuig pataas mao ang mohatag niini kanako.

¹⁵⁻¹⁶ Ang sapian dili mobayad ug sobra, ug ang pobre dili mobayad ug kulang. Gamita kini nga kuwarta alang sa buluhaton sa Tolda nga Tagboanan. Bayad kini sa mga Israelinhon alang sa ilang kinabuhi, ug pinaagi niini hinundoman ko sila.”

Ang Palanggana nga Hugasanan (Exo. 38:8)

¹⁷ Unya miingon ang GINOO kang Moises,

¹⁸ “Paghimo ug bronsi nga palanggana ug tungtonganan niini nga bronsi. Ibutang kini sa tunga-tunga sa Tolda nga Tagboanan ug sa halaran, ug sudli kinig tubig.

¹⁹ Mao kini ang gamiton ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki sa paghugas sa ilang mga kamot ug tiil,

20-21 sa dili pa sila mosulod sa Tolda nga Tagboanan, ug sa dili pa sila mod-uol sa halaran sa paghalad kanako ug halad pinaagi sa kalayo.* Kinahanglan nga hugasan gayod nila ang ilang mga kamot ug tiil aron dili sila mamatay. Kini nga tulomanon kinahanglan tumanon ni Aaron ug sa iyang mga kaliwat bisan sa umaabot nga henerasyon.”

Ang Lana nga Pangdihog

22 Miingon ang GINOO kang Moises,

23 “Pagkuha niining labing maayong mga lamas: unom ka kilo nga mira,† tulo ka kilo nga humot nga cinamon, tulo ka kilo nga humot nga calamus,‡

24 unom ka kilo nga casia (kinahanglan ang mga gibug-aton niini basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari), ug usa ka galon nga lana sa oliibo.

25 Gamita kini sa paghimo ug balaang lana nga pangdihog nga humot kaayo.

26-28 Pahiri niining lana ang Tolda nga Tagboanan, ang Sudlanan sa Kasugoan, ang lamisa ug ang tanang kagamitan niini, ang butanganan sa suga ug ang tanang kagamitan niini, ang halaran nga sunoganan sa insenso, ang halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog ug ang tanang kagamitan niini, ug ang palanggana ug tungtonganan niini.

29 Ihalad kining mga butanga aron mahimo gayod kining sagrado; ug kinahanglan nga balaan usab ang nagguniit niini.

30 “Dihogi usab ug lana si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki isip pagdedikar kanila, aron makaalagad sila kanako isip mga pari.

31 Ingna ang mga Israelinhon nga mao kini ang akong sagrado nga lana nga pangdihog hangtod sa hangtod.

32 Ayaw ninyo kinig ihaplas sa mga lawas sa ordinaryong mga tawo, ug ayaw usab kamo paghimo ug sama niini alang sa inyong kaugalingon. Balaan kini, busa balaana ninyo kini.

33 Si bisan kinsa nga maghimog sama niini o mogamit niini kang bisan kinsa nga dili pari, dili na ninyo isipon nga usa sa inyong katawhan.”

Ang Insenso

34 Miingon ang GINOO kang Moises, “Pagkuha ug pareho kadaghanon niining humot nga mga lamas: estakte, onix, galbanom, ug purong kamangyan.

35 Gamita kini sa paghimo ug humot kaayo nga insenso. Unya asini kini aron mahimo kining lunsay ug sagrado.

36 Dukdoka ug pino ang uban niini ug ibutang atubangan sa Sudlanan sa Kasugoan diin ako makigkita kanimo didto sa Tolda nga Tagboanan. Kinahanglan nga isipon mo gayod kini nga balaan.

37 Ayaw kamo paghimo niini ingon nga insenso alang sa inyong kaugalingon. Isipa kini nga balaan alang sa GINOO.

38 Si bisan kinsa nga maghimo niini ingon nga iyang kaugalingong pahu-mot dili na ninyo isipon nga usa sa inyong katawhan.”

31

Si Bezalel ug si Oholiab (Exo. 35:30-36:1)

1 Unya miingon ang GINOO kang Moises,

2 “Gipili ko si Bezalel nga anak ni Uri ug apo ni Hur nga gikan sa tribo ni Juda.

* 30:20-21 halad pinaagi sa kalayo: tan-awa usab ang Exo. 29:18. † 30:23 mira: uga nga tagok sa kahoy nga ginagamit nga pahumot ug tambal. ‡ 30:23 calamus: pahumot nga murag tanom nga tubo gikan sa India ug Arabia.

³ Gigamhan ko siya sa akong Espiritu* ug gihatagag kaalam ug abilidad sa pagbuhat ug bisan unsang buluhaton,

⁴ sa paghimog matahom nga mga butang nga hinimo gikan sa bulawan, plata, ug bronsi,

⁵ sa pagkorti sa mahalong mga bato aron himuong bato sa mga alahas, sa pagkulit sa kahoy, ug sa tanang inantigo nga mga buluhaton.

⁶ Gipili ko usab si Oholiab nga anak ni Ahisamac, nga gikan sa tribo ni Dan, sa pagtabang kang Bezalel.

“Gihatagan ko usab ug abilidad ang tanang maayong mga panday aron mahimo nila ang tanang gisugo ko kanimo nga himuon:

⁷ “ang Tolda nga Tagboanan,
ang Sudlanan sa Kasugoan ug ang tabon niini,
ug ang tanang kagamitan sa Tolda,

⁸ ang lamisa ug ang mga kagamitan niini,
ang butanganan ug suga nga purong bulawan ug ang tanan usab nga kagamitan niini,
ang halaran nga sunoganan sa insenso,

⁹ ang halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog ug ang tanang kagamitan niini,
ang palanggana ug ang tungtonganan niini,

¹⁰ ang matahom ug sagrado nga mga bisti nga sul-obon ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki kon mag-alagad sila ingon nga mga pari,

¹¹ ang lana nga pangdihog, ug ang humot nga insenso alang sa Balaang Dapit.

“Himuon nila kining tanan sumala sa gisugo ko kanimo.”

Ang Adlaw nga Igpapahulay

¹² Unya miingon ang GINOO kang Moises

¹³ nga isulti kini ngadto sa mga Israelinhon, “Kinahanglan tumanon gayod ninyo ang akong mga gipahimo kaninyo mahitungod sa Adlaw nga Igpapahulay, kay timailhan kini sa atong kasabotan hangtod sa umaabot nga mga henerasyon. Niining paagiha mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO nga nagpili kaninyo nga mahimong akong katawhan.

¹⁴ “Tumana ninyo ang akong mga gipahimo kaninyo sa Adlaw nga Igpapahulay, kay balaan kini nga adlaw alang kaninyo. Si bisan kinsa nga dili mosunod sa akong mga gipahimo nianang adlaw kinahanglan gayod nga patyon. Si bisan kinsa nga magtrabaho nianang adlaw dili na ninyo isipon nga usa sa inyong katawhan.

¹⁵ Buhata ninyo ang inyong buluhaton sulod sa unom ka adlaw, apan sa ikapitong adlaw magpahulay gayod kamo. Tungod kay kining adlaw balaan alang kanako; si bisan kinsa nga magtrabaho nianang adlaw kinahanglang patyon.

¹⁶⁻¹⁷ Busa kamong mga Israelinhon, kinahanglang tumanon ninyo ug sa inyong umaabot nga mga henerasyon ang akong mga gipahimo kaninyo sa Adlaw nga Igpapahulay. Mao kini ang permanenteng ilhanan sa atong walay kataposang kasabotan. Kay sulod sa unom ka adlaw gimugna ko ang langit ug ang kalibotan, ug sa ikapitong adlaw mipahulay ako.”

* 31:3 Espiritu: o gahom.

¹⁸ Human makigsulti ang GINOO kang Moises didto sa Bukid sa Sinai, gihatag niya kang Moises ang duha ka lagpad nga bato nga gisulatan niya mismo sa Kasugoan.

32

Ang Baka nga Bulawan (Deut. 9:7-29)

¹ Sa dihang namatikdan sa mga tawo nga dugayng nakalugsong si Moises gikan sa bukid, miduol sila kang Aaron ug miingon, “Dali, himoi kami ug dios* nga mangulo kanamo, kay wala na kita masayod kon unsa nay nahitabo niadtong Moises nga nagpagawas kanato gikan sa Ehipto.”

² Mitubag si Aaron kanila, “Panguhaa ninyo ang mga ariyos nga bulawan sa inyong mga asawa ug mga anak, ug dad-a ninyo dinhi kanako.”

³ Busa gipanguha nilang tanan ang ilang mga ariyos nga bulawan ug gidala kang Aaron.

⁴ Gitigom kini ni Aaron ug gitunaw ug giporma nga baka. Unya miingon dayon ang mga Israelinhon, “Mao kini ang atong dios nga nagpagawas kanato gikan sa Ehipto.”

⁵ Pagkakita ni Aaron nga nalipay pag-ayo ang mga tawo niini, nagpahimo siyag halaran diha atubangan sa baka ug nagpahibalo, “Ugma magsaulog kitag pista alang sa GINOO.”

⁶ Busa pagkabuntag, sayong mibangon ang mga tawo ug naghalad ug mga halad nga sinunog ug halad alang sa maayong relasyon. Unya nangaon sila ug nag-inom ug nagpatuyang sa paghudyaka.

⁷ Miingon ang GINOO kang Moises, “Pagdalig lugsong kay ang imong katawhan nga gipagawas mo gikan sa Ehipto naghimog kadaotan.

⁸ Dali ra kaayo silang milapas sa akong gimando kanila. Naghimo silag ilang dios-dios nga baka ug gisimba kini. Gihalaran nila kini ug miingon, ‘Mao kini ang atong dios nga nagpagawas kanato gikan sa Ehipto.’”

⁹ Miingon pa gayod ang GINOO kang Moises, “Nakita ko kon unsa kagahig ulo kining mga tawhana.

¹⁰ Busa pasagdi ako nga molaglag kanila sa hilabihan kong kasuko. Ug ikaw ug ang imong mga kaliwat ang himuon kong bantogan nga nasod.”

¹¹ Apan nagpakiluoy si Moises sa GINOO nga iyang Dios, “O GINOO, nganong ipatagamtam mo man ang imong kasuko sa imong katawhan nga gipagawas mo gikan sa Ehipto pinaagi sa imong kahibulongang gahom?

¹² Unsa na lay ikasulti sa mga Ehiptohanon? Nga gikuha mo ang imong katawhan sa Ehipto aron lang patyon sa kabukiran ug mawala sa kalibotan? O GINOO, ayaw na ipadayon ang imong hilabihang kasuko kanila, ug ayaw sila laglag.

¹³ Hinumdomi ang imong gipanumpa ngadto sa imong mga alagad nga si Abraham, Isaac, ug Jacob,† nga padaghanon mo ang ilang mga kaliwat sama sa mga bitoon sa langit, ug ihatag mo sa ilang mga kaliwat ang tanang yuta nga imong gisaad kanila, ug mahimo kining ilang panulondon hangtod sa hangtod.”

¹⁴ Busa wala na padayona sa GINOO ang iyang plano nga paglaglag sa iyang katawhan.

¹⁵ Unya milugsong si Moises gikan sa bukid dala ang duha ka lagpad nga bato nga gisulatan sa Kasugoan sa likod ug sa atubangan niini.

* **32:1** dios: o mga dios. Mao usab sa bersikulo 4, 8, 23, 31. † **32:13** Jacob: sa Hebreo, Israel.

¹⁶ Ang Dios mismo ang naghimo sa duha ka lagpad nga mga bato ug sa mga gikulit nga mga pulong niini.

¹⁷ Sa dihang nadungog ni Josue ang kasaba sa mga tawo, miingon siya kang Moises, “Morag adunay kasaba sa gira didto sa kampo.”

¹⁸ Mitubag si Moises,
“Dili kasaba sa kadaogan
o kapildihan ang akong nadungog,
kondili kasaba sa pagkinantahay.”

¹⁹ Sa nagkaduol na si Moises sa kampo, nakita niya ang dios-dios nga baka ug ang mga tawo nga nagsayaw-sayaw, busa nasuko siya pag-ayo. Gilabay niya didto sa tiilan sa bukid ang lagpad nga mga bato nga iyang dala, ug nangabuak kini.

²⁰ Unya gikuha niya ang dios-dios nga baka nga ilang gihimo ug gisunog kini. Unya gidugmok niya kinig pino ug gisagol sa tubig ug gipainom sa katawhan sa Israel.

²¹ Miingon si Moises kang Aaron, “Unsa bay gihimo niining mga tawhana kanimo nga gitugotan mo man sila sa pagpakasala sa hilabihan?”

²² Mitubag si Aaron, “Ayaw kasuko kanako, sir. Nasayod ka bitaw nga dali ra sila madala sa kadaotan.

²³ Miingon sila kanako, ‘Himoi kamig dios nga mangulo kanamo, kay wala na kita masayod kon unsa nay nahitabo niadtong Moises nga nagpagawas kanato gikan sa Ehipto.’”

²⁴ Busa miingon ako kanila nga dad-on nila dinhi kanako ang ilang mga alahas nga bulawan. Sa dihang nadala na kini kanako, gilabay ko kini sa kalayo ug mitungha kining baka.

²⁵ Nakita ni Moises nga nagpatuyang sa paghudyaka ang mga tawo ug gipasagdan lang sila ni Aaron. Tungod niini nahimo silang kataw-anan sa ilang mga kaaway.

²⁶ Busa mitindog si Moises sa pultahan sa kampo ug misinggit, “Kadtong dapig sa GINOO duol kanako!” Ug ang tanang mga kaliwat ni Levi miduol kaniya.

²⁷ Miingon si Moises kanila, “Mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa Israel, ‘Ang kada usa kaninyo magtak-in sa iyang espada ug maglibot-libot sa kampo, ug pamatyon ninyo tanan, bisan pag inyong igsoon, amigo, o silingan.’”

²⁸ Gituman sa mga kaliwat ni Levi ang gisugo kanila ni Moises, ug nianang adlaw a mga 3,000 ka mga tawo ang namatay.

²⁹ Miingon si Moises sa mga kaliwat ni Levi, “Gilain kamo karong adlaw a mga 3,000 ka mga tawo ang namatay, ug ang inyong mga anak ug mga igsoon. Busa panalanginan niya kamo karong adlaw a mga 3,000 ka mga tawo ang namatay.”

³⁰ Pagkasunod adlaw, miingon si Moises sa mga tawo, “Nakahimo kamog dakong sala. Apan motungas ako karon sa bukid, didto sa GINOO; basin pag matabangan ko kamo nga mahinloan sa inyong sala.”

³¹ Busa mibalik si Moises sa GINOO ug miingon, “GINOO, dako kaayong sala ang nahimo niining mga tawhana. Naghimo silag dios nga bulawan.

³² Apan karon, pasayloa sila sa ilang sala. Kon dili mo sila mapasaylo papasa na lang ang akong ngalan sa libro nga gisulatan mo sa mga ngalan sa imong katawhan.”

³³ Mitubag ang GINOO kang Moises, “Kon kinsa ang nakasala kanako, siya ang akong papason sa akong libro.

³⁴ Lakaw, ug pangulohi ang mga tawo paingon sa dapit nga giingon ko kanimo, ug mag-una kaninyo ang akong anghel. Apan moabot ang panahon nga silotan ko sila tungod sa ilang sala.”

³⁵ Ug gipadad-an sa GINOO ug katalagman ang mga Israelinhon tungod kay gisimba nila ang dios-dios nga baka nga gihimo ni Aaron.

33

¹ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Biyai kining lugara uban sa mga tawo nga gipagawas mo gikan sa Ehipto ug pangadto kamo sa yuta nga gisaad ko kang Abraham, Isaac, ug Jacob. Miingon ako kanila, ‘Ihatag ko kini nga yuta sa inyong mga kaliwat.’

² Paunahon ko kaninyo ang anghel, ug abugon ko ang mga Canaanhon, mga Amorihanon, mga Hitihanon, mga Perisihanon, mga Hibihanon, ug mga Jebusihanon

³ gikan nianang yuta nga maayo ug mabungahon.* Apan dili ako mouban kaninyo kay mga gahi kamog ulo, basin unyag pamatyon ko pa kamo sa dalan.”

⁴ Sa pagkadungog sa mga tawo niining sakit nga mga pulong, nagsubo gayod sila ug wala nila sul-oba ang ilang mga alahas.

⁵ Kay gisugo sa GINOO si Moises nga isulti kini ngadto sa mga Israelinhon, “Mga gahi kamog ulo. Kon ubanan ko kamo bisan sa makadiyot lamang, basin mapatay ko pa kamo. Karon, tangtanga ninyo ang inyong mga alahas hangtod makadesisyon ako kon unsa ang akong himuon kaninyo.”

⁶ Busa gitangtang sa mga Israelinhon ang ilang mga alahas didto sa Bukid sa Horeb.

Ang Tolda nga Tagboanan

⁷ Naandan na ni Moises nga magpatindog ug Tolda nga layo sa kampo. Kini nga Tolda gitawag niya nga “Tolda nga Tagboanan.” Si bisan kinsa nga gustong magpakisayod sa kabubut-on sa GINOO moadto sa maong Tolda.

⁸ Kon mosulod si Moises sa Tolda, manindog ang mga tawo sa pultahan sa ilang mga tolda. Tan-awon nila si Moises hangtod nga makasulod siya sa Tolda.

⁹ Ug samtang atua didto si Moises sa sulod, mopaubos ang panganod nga daw haligi diha sa pultahan sa Tolda samtang makigsulti ang GINOO kang Moises.

¹⁰ Ug kon makita sa mga tawo ang panganod nga daw haligi diha sa pultahan sa Tolda, manindog sila ug mosimba sa GINOO diha sa pultahan sa ilang mga tolda.

¹¹ Kon makigsulti ang GINOO kang Moises, mag-atubangay gayod sila sama sa managhigala nga nagsultihanay. Pagkahuman niini mobalik si Moises sa kampo, apan ang iyang personal nga katabang nga batan-on nga si Josue, nga anak ni Nun, magpabilin sa Tolda.

Nakita ni Moises ang Gamhanang Presensya sa GINOO

¹² Miingon si Moises sa GINOO, “Kanunay mo akong gisultihan nga pangulohan ko kini nga katawhan, apan wala mo pa ako pahibaloa kon kinsay imong paubanon kanako. Miingon pa ikaw nga nakaila ka gayod kanako ug nalipay ka kanako.

¹³ Kon tinuod nga nalipay ka kanako, tudloi ako sa imong mga pamaagi aron makaila ako kanimo ug aron malipay pa gayod ikaw kanako. Hinumdomi nga kining nasora imong katawhan.”

* ^{33:3} yuta...mabungahon: sa Hebreo, yuta nga gaagas ang gatas ug dugos.

¹⁴ Mitubag ang GINOO, “Ako mismo ang mag-uban kanimo, ug hatagan ka nako ug kapahulayan.”

¹⁵ Miingon si Moises kaniya, “Kon dili ka mouban kanamo, ayaw kami pabiyaa niining dapita.

¹⁶ Kay unsaon man pagkasayod sa uban nga nalipay ka kanako ug sa imong katawhan kon dili mo kami ubanan? Ug unsaon nila pagkasayod nga pinasahi kami nga katawhan kaysa ubang katawhan sa kalibotan?”

¹⁷ Mitubag ang GINOO kang Moises, “Himuon ko ang imong gihangyo kay nalipay ako kanimo, ug nakaila gayod ako kanimo.”

¹⁸ Unya miingon si Moises, “Palihog, ipakita kanako ang imong gamhanang presensya.”

¹⁹ Mitubag ang GINOO, “Ipakita ko kanimo ang tanan kong kaayo, ug litukon ko kanimo ang akong ngalan, ang GINOO. Kaloy-an ko ang gusto kong kaloy-an.

²⁰ Apan dili mo makita ang akong nawong kay walay tawo nga makakita kanako nga magpabiling buhi.”

²¹ Unya miingon ang GINOO, “Tindog dinhi sa dakong bato duol kanako.

²² Ug samtang molabay ang akong gamhanang presensya, isulod ka nako sa bangag sa bato ug tabonan ka nako sa akong kamot hangtod nga makalabay ako.

²³ Unya kuhaon ko ang akong kamot ug makita mo ang akong likod apan dili ang akong nawong.”

34

Ang Bag-ong Lagpad nga Bato (Deut. 10:1-5)

¹ Miingon ang GINOO kang Moises, “Pagkorti ug duha ka lagpad nga bato sama niadtong unang gihatag ko kanimo, kay sulatan ko kini sa mga pulong nga nasulat sa unang bato nga gibuak mo.

² Pangandam ugma sa buntag, ug tungas sa Bukid sa Sinai. Pakigkita kanako ibabaw sa bukid.

³ Kinahanglan walay mouban kanimo, ug wala usay bisan usa ka tawo nga makita sa tibuk bukid. Bisang mga karnero o ang mga baka dili pasababon duol sa bukid.”

⁴ Busa nagkorte si Moises ug duha ka lagpad nga bato sama niadtong una. Ug sayo pagkasunod buntag, mitungas siya sa Bukid sa Sinai sumala sa gimando kaniya sa GINOO dala ang duha ka lagpad nga bato.

⁵ Unya mikunsad ang GINOO diha sa panganod ug gilitok niya ang iyang ngalan nga GINOO samtang nagtindog si Moises diha sa iyang presensya.

⁶ Milabay ang GINOO atubangan ni Moises ug miingon, “Ako ang GINOO, ang adunay kahangawa ug maluloy-on nga Dios. Mahigugmaon ug matinu-manon gayod ako, ug dili daling masuko.

⁷ Ginapakita ko ang akong paghigugma sa daghang mga tawo, ug ginapasaylo ko ang ilang kadaotan, kalapasan, ug kasal-anan. Apan ginasilotan ko ang mga makasasala, lakip ang ilang mga kaliwat hangtod sa ikatulo ug ikaupat nga henerasyon.”

⁸ Miluhod dayon si Moises sa yuta ug misimba.

⁹ Miingon siya, “O Ginoo, kon nalipay ka kanako, naghangyo ako nga ubanan mo kami. Bisang gahig ulo kining mga tawhana, pasayloa kami sa among kadaotan ug sa among mga sala. Dawata kami ingon nga imong katawhan.”

Gipatuman na usab sa mga Israelinhon ang Kasabotan

(Exo. 23:14-19; Deut. 7:1-5; 16:1-17)

¹⁰ Miingon ang GINOO, “Karon, maghimo akog kasabotan uban kaninyo. Atubangan sa tanan mong katagilungsod, maghimo akog kahibulongang mga butang nga wala ko pa gayod mahimo sa bisan asa nga nasod sa tibuok kalibotan. Ang mga katawhan sa inyong palibot makakita niining mga butanga nga akong himuon alang kanimo.

¹¹ Tumana ang akong ginasugo kanimo karong adlaw. Abugon ko ang mga Amorihanon, Canaanhon, Hitihanon, Perisihanon, Hibihanon, ug mga Jebusihanon.

¹² Pagbantay nga dili ka gayod maghimog kasabotan uban sa mga lumulupyo sa mga yuta nga inyong adtoan, kay mahimo kining laang alang kaninyo.

¹³ Gub-a hinuon ninyo ang ilang mga halaran, dugmoka ang ilang handomanan nga mga bato, ug pamutla ang ilang mga poste nga simbolo sa ilang diosa nga si Ashera.

¹⁴ Ayaw gayod kamo pagsimba ug laing dios kay ako, ang GINOO, dili gusto nga adunay kamoy gisimba nga lain.

¹⁵ “Ayaw gayod kamo paghimog kasabotan uban sa mga tawo nga nagpuyo sa yuta nga inyong adtoan, kay basin matintal kamo pagkaon sa ilang mga halad kon agdahon nila kamo sa ilang paghalad ug pagsimba sa ilang mga dios.

¹⁶ Ug basin unya ang inyong mga anak mangasawa sa ilang mga anak, nga mao unya ang motukmod kanila sa pagsimba sa ubang mga dios.

¹⁷ “Ayaw kamo paghimog mga dios.

¹⁸ “Sauloga ninyo ang Pista sa Pan nga Walay Patubo. Sumala sa gisugo ko kaninyo, magkaon kamo ug pan nga walay patubo sulod sa pito ka adlaw. Himoa ninyo kini sa gitakda nga panahon sa bulan sa Abib, kay mao kana ang bulan nga mibiya kamo gikan sa Ehipto.

¹⁹ “Akoa ang tanang kamagulangang anak nga lalaki, lakip ang tanang unang anak nga laki sa inyong kahayopan.

²⁰ Mahimong lukaton ang unang anak nga laki sa inyong mga asno pinaagi sa pag-ilis niini ug karnero. Apan kon dili ninyo kini lukaton, kinahanglan nga patyon ang asno pinaagi sa pagbali sa liog niini. Mahimo usab nga lukaton ang inyong kamagulangang anak nga lalaki.

“Walay moduol kanako nga walay dala nga halad.

²¹ “Magtrabaho kamo sulod sa unom ka adlaw, apan sa ikapitong adlaw magpahulay kamo, bisan pag panahon sa tingdaro ug ting-ani.

²² “Sauloga ninyo ang Pista sa Ting-ani pinaagi sa pagdala kanako sa unang abot sa inyong trigo. Sauloga usab ninyo ang Pista sa Kataposang Ani sa kataposan sa tuig.

²³ “Ang inyong mga lalaki kinahanglan motambong niining tulo ka mga kapistahan kada tuig sa pagsimba sa GINOO nga inyong Agalon, ang Dios sa Israel.

²⁴ Abugon ko ang mga katawhan gikan sa yuta nga ihatag ko kaninyo, ug palapdon ko ang inyong teritoryo. Walay manulong o mangilog sa inyong nasod sa panahon nga moatubang kamo kanako, ang GINOO nga inyong Dios, nianang tulo ka higayon matag tuig.

²⁵ “Ayaw ninyo ihalad kanako ang dugo uban sa pan nga adunay patubo. Ug ayaw ninyo pabuntagi ang karne nga gihalad ninyo panahon sa Pista sa Paglabay sa Anghel.

²⁶ “Dad-a ninyo sa balay sa GINOO nga inyong Dios ang labing maayong bahin sa inyong unang abot.

“Ayaw ninyo lutoa ang nating kanding sa gatas sa iyang inahan.”

²⁷ Miingon ang GINOO kang Moises, “Isulat kining akong gisulti, kay mao kini ang mga tulomanon sa akong kasabotan uban kanimo ug sa Israel.”

²⁸ Didto si Moises uban sa GINOO sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii ug wala siya mokaon o moinom. Gisulat sa GINOO sa lagpad nga mga bato ang mga tulomanon sa kasabotan nga mao ang Napulo ka Sugo.

Ang Pagdan-ag sa Nawong ni Moises

²⁹ Sa paglugsong ni Moises sa Bukid sa Sinai, dala niya ang duha ka lagpad nga mga bato nga gisulatan sa Kasugoan. Wala siya masayod nga nagdan-ag diay ang iyang nawong tungod sa iyang pagpakigsulti sa GINOO.

³⁰ Sa pagkakita ni Aaron ug sa tanang mga Israelinhon sa nagdan-ag nga nawong ni Moises, nahadlok silang moduol kaniya.

³¹ Apan gitawag sila ni Moises, busa miduol si Aaron ug ang mga pangulo sa katilingban sa Israel, ug nakigsulti si Moises kanila.

³² Unya miduol ang tanang mga Israelinhon kaniya, ug gisulti niya kanila ang tanang sugo nga gihatag kaniya sa GINOO didto sa Bukid sa Sinai.

³³ Human makigsulti si Moises kanila, gitabonan niya ug belo ang iyang nawong.

³⁴ Apan kon mosulod siya sa Tolda nga Tagboanan aron makigsulti sa GINOO, ginakuha niya ang tabon hangtod nga makagawas siya sa Tolda. Iniggawas niya, gisulti niya sa mga Israelinhon ang tanang gisugo sa GINOO kaniya,

³⁵ ug makita sa mga Israelinhon nga nagdan-ag ang iyang nawong. Unya tabonan na usab niya ang iyang nawong hangtod nga mobalik siya sa Tolda sa pagpakigsulti sa GINOO.

35

Ang mga Tulumanon sa Adlaw nga Igpapahulay

¹ Gitigom ni Moises ang tibuok katilingban sa Israel ug giingnan, “Mao kini ang gisugo sa GINOO nga inyong himuon:

² Sulod sa unom ka adlaw, himoa ninyo ang inyong mga buluhaton, apan sa ikapitong adlaw pahulay kamo, kay kini nga adlaw balaan ug alang kini sa GINOO. Si bisan kinsa nga motrabaho nianang adlaw patyon.

³ Busa ayaw gayod kamo pagtrabaho bisan na lang sa paghaling ug kalayo diha sa inyong mga puloy-anan nianang adlaw.”

Ang mga Kagamitan alang sa Tolda nga Pagsimbahan

(Exo. 25:1-9; Exo. 39:32-43)

⁴ Miingon si Moises sa tibuok katilingban sa Israel, “Mao kini ang gisugo sa GINOO nga inyong himuon:

⁵ Maghalad kamo sa GINOO ug mga butang gikan sa inyong kabtangan. Mahimo kamong maghalad ug bulawan, plata, bronsi,

⁶ hilo nga kolor ube, asul, ug pula, panapton nga lino, panapton nga hinimo gikan sa balhibo sa kanding,

⁷ panit sa laking karnero nga gitina ug pula, maayong klasi sa panit,* kahoyng akasya;

⁸ lana sa olibo alang sa mga suga, mga lamas alang sa lana nga pangdihog ug sa humot nga insenso,

* **35:7** *maayong klasi sa panit*: posible nga ang buot ipasabot niini, panit sa dugong o dolfin. Mao usab sa bersikulo 23.

⁹ ug bato nga onix ug uban pang mahalong mga bato nga gamiton alang sa efod ug sa mga bulsa-bulsa sa sapaw sa dughan sa pangulong pari.

¹⁰ “Ang tanan kaninyo nga adunay abilidad sa pagtrabaho kinahanglan moanhi aron sa paghimo sa tanang butang nga gisugo sa GINOO nga himuon:

¹¹ “ang Tolda nga Pagsimbahan ug ang mga tabon niini, mga kaw-it, mga dingding nga tabla, mga babag, mga haligi, ug mga tungtonganan;

¹² ang Sudlanan sa Kasabotan ug ang mga pangdayong niini, tabon, ug kurtina;

¹³ ang lamisa ug mga pangdayong niini ug ang tanang kagamitan niini; ang pan nga ginahalad diha sa presensya sa Dios;

¹⁴ ang butanganan sa suga ug ang mga kagamitan niini; ang mga suga ug ang lana alang sa mga suga;

¹⁵ ang halaran nga sunoganan sa insenso ug ang mga pangdayong niini; ang lana nga pangdihog;† ang humot nga insenso; ang kurtina sa pultahan sa Tolda nga Pagsimbahan;

¹⁶ ang halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog ug ang sugbahanan nga bronsi, ang mga pangdayong niini, ug ang tanan nga kagamitan niini;

ang bronsi nga palanggana ug ang tungtonganan niini;

¹⁷ ang mga kurtina sa palibot sa hawanan ug ang ilang mga haligi ug mga tungtonganan; ang kurtina sa pultahan sa hawanan;

¹⁸ ang mga ugsok ug mga higot nga pangbanting sa Tolda nga Pagsimbahan ug sa hawanan niini;

¹⁹ ug ang matahom ug sagrado nga mga bisti sa pari nga sul-obon ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, kon moalagad sila diha sa Balaang Dapit.”

²⁰ Unya mibiya ang tibuok katilingban sa Israel sa atubangan ni Moises.

²¹ Ang tanang gusto nga maghalad sa GINOO nagdalag mga materyales nga gamiton sa paghimo sa Tolda nga Tagboanan ug sa tanang mga kagamitan niini, ug sa paghimog sagrado nga mga bisti sa mga pari.

²² Ang tanan nga gustong mohalad, lalaki man ug babaye, nagdalag mahalong mga barpin, mga ariyos, mga pulseras, ug mga nagkalain-laing klasi sa mga alahas nga bulawan. Gidala nila kining mga bulawan nga halad ingon nga ginabayaw nga halad ngadto sa GINOO.

²³ Adunay naghalad usab ug hilo nga kolor ube, asul ug pula, lino, panapton nga hinimo gikan sa balhibo sa kanding, panit sa laking karnero nga gitina ug pula, ug maayong klasi sa panit.

²⁴ Ang uban nagdalag plata, bronsi, ug mga tabla nga akasya ingon nga halad ngadto sa GINOO.

²⁵ Ang mga babaye nga adunay abilidad sa paghimog mga panapton nagdalag hilo nga kolor ube, asul ug pula, ug lino.

²⁶ Ug ang mga babaye nga kahibalong mohimo ug tanod nga gikan sa balhibo sa kanding, kinabubut-ong naghimo niini.

²⁷ Ang mga pangulo nagdala ug mga bato nga onix ug uban pang mahalong mga bato nga gamiton alang sa efod sa pangulong pari ug alang sa bulsa-bulsa nga ibutang sa dughan niini.

²⁸ Nagdala usab silag mga lamas ug lana sa olibo alang sa mga suga, alang sa lana nga pangdihog, ug alang sa humot nga insenso.

† 35:15 pangdihog: o pangbubo.

²⁹ Ang tanang mga Israelinhon, lalaki ug babaye, nga gustong motabang sa tanan nga buluhaton nga gisugo sa GINOO pinaagi kang Moises, nagdala sa ilang kinabubut-ong mga halad ngadto sa GINOO.

Si Bezalel ug si Oholiab
(Exo. 31:1-11)

³⁰ Miingon si Moises sa mga Israelinhon, “Paminaw! Gipili sa GINOO si Bezalel, nga anak ni Uri ug apo ni Hur, nga gikan sa tribo ni Juda.

³¹ Gigamhan niya kini sa iyang Espiritu ug gihatagag kaalam ug abilidad sa pagbuhat ug bisan unsang buluhaton sama

³² sa paghimog matahom nga mga butang nga hinimo gikan sa bulawan, plata, ug bronsi;

³³ sa pagkorti sa mahalong mga bato aron himuong bato sa mga alahas; sa pagkult sa mga kahoy; ug sa tanang inantigo nga mga buluhaton.

³⁴ Gihatagan usab sa GINOO si Bezalel, ug si Oholiab nga anak ni Ahisamac nga gikan sa tribo ni Dan, sa abilidad sa pagtudlo sa uban sa ilang nahibaloan.

³⁵ Gihatagan sila sa GINOO ug kahanas sa paghimo sa tanang klasi sa buluhaton: sa pagdesenyo, sa paghabol ug panapton, ug sa pagborda sa lino ug hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Makahimo sila sa paghimo sa bisan unsang klasi sa buluhaton, ug hanas gayod sila niini.

36

¹ Si Bezalel, si Oholiab, ug ang uban pang gihatagan sa GINOO ug kaalam ug abilidad sa nagkalain-laing buluhaton mao ang motrabaho sa Tolda sumala sa sugo sa GINOO.”

² Busa gipatawag ni Moises si Bezalel, si Oholiab, ug ang uban pang gihatagan sa GINOO ug kaalam ug abilidad sa nagkalain-laing buluhaton, ug buot gayod nga motabang sa pagtrabaho.

³ Gihatag ni Moises kanila ang tanang gihalad sa mga Israelinhon alang sa pagpatindog sa Tolda. Ug padayon nga nagdala ang mga tawo sa ilang kinabubut-ong mga halad kada buntag.

⁴ Busa gibiyaan una sa mga trabahante sa Tolda ang ilang trabaho ug miadto kang Moises ug miingon,

⁵ “Nanobra na sa gikinahanglan ang gipangdala sa mga tawo alang sa buluhaton nga gisugo sa GINOO nga himuon.”

⁶ Busa nagpadala si Moises niining maong sugo ngadto sa tibuok kampo, “Wala nay maghalad alang sa pagpatindog sa Tolda.” Busa mihunong na ang mga tawo sa pagdala sa ilang mga halad,

⁷ tungod kay nanobra na ang ilang gipanghatag alang sa tanang buluhaton.

Ang Pagpatindog sa Tolda nga Pagsimbahan
(Exo. 26:1-37)

⁸ Ang tanang labing maayong motrabaho mao ang naghimo sa Tolda nga Pagsimbahan. Gihimo ang tolda gamit ang napulo ka panapton nga lino ug mga hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Ug gibordahan kini ug kerubin sa mga hanas moborda.

⁹ Ang kada panapton adunay gitag-on nga 42 ka piye ug adunay gilapdon nga unom ka piye.

¹⁰ Gisumpay nila kini sa tinag-lima; bali duha ka tag-lima.

¹¹ Unya gibutangan nilag mga singsing nga hinimo sa panapton nga asul ang kilid sa matag hut-ong sa sinumpay nga mga panapton;

¹² tag-50 ka mga singsing ang ilang gibutangan sa kada kilid.

¹³ Naghimo usab silag 50 ka kaw-it nga bulawan aron masumpay ang mga singsing sa duha ka hut-ong sa sinumpay nga mga panapton. Niining paagiha nahimo ang Tolda nga Pagsimbahan.

¹⁴ Unya naghimo silag tabon alang sa Tolda. Ang ilang ginamit 11 kabuok panapton nga hinimo gikan sa balhibo sa kanding.

¹⁵ Ang kada panapton adunay gitas-on nga 45 ka piye ug adunay gilapdon nga unom ka piye.

¹⁶ Gisumpay nila ang lima ka panapton, ug mao usab ang nahibiling unom.

¹⁷ Gibutangan nilag 50 ka mga singsing ang kilid sa kataposang panapton sa duha ka hut-ong sa sinumpay nga mga panapton,

¹⁸ ug gisumpay nila kini ginamit ang 50 ka kaw-it nga bronsi.

¹⁹ Ang ibabaw niining tabon gihaklapan nilag panit sa laking karnero nga gitina ug pula, ug gisapawan pa gayod nilag maayong klasi sa panit.*

²⁰ Unya naghimo silag dingding sa Tolda ginamit ang tabla nga akasya.

²¹ Ang gitas-on sa kada tabla 15 ka piye ug ang gilapdon duha ka piye.

²² Ang kada tabla gibutangan nilag duha ka dila-dila aron masumpay kini sa laing tabla. Sama niini ang gihimo nila sa kada tabla.

²³ Ang 20 niini nga mga tabla gigamit nila sa habagatang bahin sa Tolda.

²⁴ Kini nga mga tabla gipahaom nila sa 40 ka tungtonganan nga plata nga duha ka tungtonganan sa kada tabla.

²⁵ Ang amihan nga bahin sa Tolda gigamitan usab nilag 20 ka tabla,

²⁶ ug gipahaom usab sa 40 ka tungtonganan nga plata nga duha ka tungtonganan sa kada tabla.

²⁷ Ang kasadpang bahin sa Tolda gigamitan nilag unom ka tabla,

²⁸ ug duha ka tabla sa mga eskina niini.

²⁹ Kining mga tablaha sa mga eskina nasumpay pag-ayo sa ubos hangtod sa ibabaw. Sama usab niini ang ilang gihimo sa laing duha pa ka tabla sa mga eskina.

³⁰ Busa adunay walo ka tabla sa maong bahin sa Tolda, ug nahaom kini sa 16 ka tungtonganan nga plata nga duha ka tungtonganan sa kada tabla.

³¹ Naghimo usab silag mga pangbabag nga akasya sa dingding nga lima alang sa amihan nga bahin sa Tolda,

³² lima usab alang sa habagatang bahin, ug lima alang sa kasadpang bahin, luyo sa Tolda.

³³ Ang babag sa tunga-tungang bahin sa dingding nga ilang gibutang naggikan sa usa ka tumoy sa Tolda ug gipalapos kini sa pikas tumoy.

³⁴ Gihaklapan nilag bulawan ang mga tabla ug gibutangan ug mga singsing nga bulawan nga maoy tuhogan sa mga pangbabag sa dingding nga hinaklapan usab ug bulawan.

³⁵ Naghimo usab silag kurtina gikan sa lino ug hilo nga kolor ube, asul ug pula, ug binordahan kini ug kerubin.

³⁶ Naghimo usab silag upat ka haligi nga akasya nga gihaklapan nila ug bulawan. Unya gihimoan nila kinig mga kaw-it nga bulawan ug upat ka tungtonganan nga plata.

³⁷ Naghimo sila ug usa pa ka kurtina alang sa Tolda nga Pagsimbahan. Ang gigamit nila lino nga adunay hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Ug maayo gayod ang pagkaborda niini.

* **36:19** *maayong klasi sa panit*: posible nga ang buot ipasabot niini, panit sa dugong o dolfin.

³⁸ Naghimo silag lima ka haligi nga adunay mga kaw-itanan alang niini. Kini nga mga haligi hinaklapan ug bulawan lakip ang mga ulo-ulo niini ug mga singsing, ug gipahaom kini sa lima ka tungtongan nga bronsi.

37

Ang Paghimo sa Sudlanan sa Kasugoan

(Exo. 25:10-22)

¹ Unya gihimo ni Bezalel ang Sudlanan sa Kasabotan. Ang gigamit niya kahoy nga akasya. Ang gitason sa Sudlanan 45 ka pulgada, ang gilapdon 27 ka pulgada, ug ang gihabugon 27 ka pulgada.

² Gihaklapan niya kinig purong bulawan sa sulod ug gawas, ug giribetihan ug bulawan ang mga kilid niini.

³ Gihimoan usab niya kinig upat ka mga singsing nga bulawan ug gitaod sa upat ka mga haligi niini.

⁴ Unya naghimo siyag mga pangdayong nga akasya ug gihaklapan niya kinig bulawan.

⁵ Gisuot niya ang mga pangdayong sa mga singsing sa kada kilid sa Sudlanan aron madayongan ang Sudlanan.

⁶ Gihimoan usab niya ang Sudlanan ug taklob nga purong bulawan, nga 45 ka pulgada ang gitason ug 27 ka pulgada ang gilapdon.

⁷ Naghimo usab siya ug duha ka kerubin gamit ang dinukdok nga bulawan, ug gibutang niya kini sa isigka-tumoy sa taklub.

⁸ Iyang gibutang ang usa ka kerubin sa usa ka tumoy ug ang usa usab sa pikas; gihimo niya ang mga kerubin ug ang taklub nga isa lang kabuok.

⁹ Nag-atbang kini sila nga nagtan-aw sa tabon, ug ang ilang mga pako nagbukhad sa pagpandong niini.

Ang Paghimo sa Lamisa

(Exo. 25:23-30)

¹⁰ Naghimo usab siyag lamisa nga akasya nga 36 ka pulgada ang gitason, 18 ka pulgada ang gilapdon, ug 27 ka pulgada ang gihabugon.

¹¹ Gihaklapan niya kinig purong bulawan ug giribetihan ug bulawan ang mga kilid niini.

¹² Gibutangan usab niya kinig sanipa sa kada kilid, nga upat ka pulgada ang gilapdon, ug giribetihan ug bulawan.

¹³ Unya naghimo siyag upat ka mga singsing nga bulawan, ug gitaod kini sa upat ka eskina sa adunay tiil sa lamisa

¹⁴ duol sa sanipa. Dinhi niya gisuot ang mga pangdayong sa lamisa.

¹⁵ Kini nga mga pangdayong hinimo gikan sa akasya ug hinaklapan ug bulawan.

¹⁶ Naghimo usab siyag mga kagamitan nga purong bulawan alang sa lamisa: mga plato, mga tasa,* mga yahong, ug mga tibod nga gamiton alang sa mga halad nga ilimnon.

Ang Paghimo sa Butanganan sa Suga

(Exo. 25:31-40)

¹⁷ Naghimo usab siyag butanganan sa suga nga purong bulawan ang tiil ug lawas niini, ug gidekorasyon kinig mga bulak nga ang uban piyos pa ug ang uban namukhad na. Unay sa butanganan sa suga ang mga dekorasyon niini.

* **37:16** *tasa*: tiil klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

¹⁸ Ang butanganan sa suga kinahanglang adunay unom ka mga sanga, tag-tulo sa kada kilid.

¹⁹ Ang kada sanga adunay tulo ka dekorasyon nga mga bulak nga ang korte murag almond, nga ang uban piyoos pa ug ang uban namukhad na.

²⁰ Ang lawas sa butanganan sa suga adunay upat ka dekorasyon nga mga bulak nga ang korte murag almond, nga ang uban piyoos pa ug ang uban namukhad na.

²¹ Adunay usa ka bulak sa ubos sa matag bahin diin magtagbo ang mga sanga.

²² Ang mga dekorasyon ug ang mga sanga unay sa lawas sa butanganan sa suga sa paghimo niini gikan sa bulawan.

²³ Naghimo usab siyag pito ka suga, mga kimpit niini, ug mga pangsalo sa upos sa pabilo sa suga. Kining tanan purong bulawan.

²⁴ Mga 35 ka kilo nga purong bulawan ang nagamit sa paghimo sa butanganan sa suga ug sa tanang kagamitan niini.

Ang Paghimo sa Halaran nga Sunoganan sa Insenso (Exo. 30:1-5)

²⁵ Naghimo usab siyag halaran nga sunoganan sa insenso nga hinimo gikan sa akasya. Kuwadrado kini, nga 18 ka pulgada ang gitason ug gilapdon, ug tulo ka piye ang gihabugon. Adunay mga sungay-sungay sa mga eskina niini nga unay sa lawas sa paghimo niining halaran.

²⁶ Gihaklapan niya ug purong bulawan ang ibabaw niini, ang upat ka kilid, ug ang mga sungay-sungay sa kada eskina, ug giribetihan ug bulawan sa palibot.

²⁷ Gibutangan niyag duha ka mga singsing nga bulawan ubos sa ribeti sa isigka-kilid sa halaran, aron suotan sa mga pangdayong niini.

²⁸ Naghimo siya ug pangdayong gikan sa kahoy nga akasya ug gihaklapan niya kinig bulawan.

²⁹ Naghimo usab siyag balaang lana nga pangdihog ug purong insenso nga humot kaayo.

38

Ang Paghimo sa Halaran nga Sunoganan sa Halad (Exo. 27:1-8)

¹ Naghimo usab siyag kuwadrado nga halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog. Kahoy nga akasya ang gigamit niini. Ang gitason ug gilapdon pito ug tunga ka piye, ug ang gihabugon upat ug tunga ka piye.

² Gibutangan niya kinig sungay-sungay nga unay sa upat ka eskina niini. Gihaklapan niyag bronsi ang halaran.

³ Ang tanang kagamitan sa halaran hinimo usab gikan sa bronsi, ang mga butanganan sa abo, mga pala, mga yahong, mga dagkong tinidor alang sa karne, ug mga butanganan sa бага.

⁴ Naghimo usab siyag sugbahanan nga bronsi alang sa halaran, ug gibutang kini sa tungtongan niini nga anaa sa sulod sa halaran, sa tunga-tunga nga bahin gikan sa ibabaw.

⁵ Naghimo usab siyag upat ka mga singsing nga bronsi ug gitaod kini diha sa upat ka eskina sa sugbahanan nga bronsi. Kining mga singsing mao ang tuhogang sa mga pangdayong sa halaran.

⁶ Ang mga pangdayong hinimo gikan sa kahoy nga akasya ug gihaklapan ug bronsi.

⁷ Gituhog niya ang mga pangdayong sa mga singsing sa kada kilid sa halaran aron madayongan ang halaran. Tabla ang gihimo nila nga halaran ug adunay hawan ang sulod niini.

Ang Paghimo sa Palanggana nga Hugasanan
(Exo. 30:18-21)

⁸ Unya naghimo siyag palanggana ug tungtonganan niini gikan sa bronsi nga salamin sa mga babaye nga nag-alagad diha sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

Ang Paghimo sa Hawanan sa Tolda nga Pagsimbahan
(Exo. 27:9-19)

⁹ Gihimoan niyag hawanan ang Tolda nga Tagboanan ug gilibotan kinig mga kurtina nga hinimo gikan sa lino. Ang gitas-on sa mga kurtina dapit sa habagatan 150 ka piye.

¹⁰ Gitaod nila kini nga mga kurtina sa mga kaw-it nga plata nga unay sa kabilya nga plata diha sa 20 ka haligi nga bronsi nga gipahaom usab sa 20 ka tungtonganan nga bronsi.

¹¹ Ang kurtina sa amihan nga bahin 150 usab ka piye ang gitas-on, ug gisab-it usab kini sa mga kaw-it nga plata nga nasumpay sa mga kabilya nga plata diha sa 20 ka mga haligi nga bronsi nga gipahaom sa 20 usab ka tungtonganan nga bronsi.

¹² Ang kurtina sa kasadpang bahin 75 ka piye ang gitas-on, ug gisab-it kini sa mga kaw-it nga plata nga unay sa mga kabilya nga plata diha sa napulo ka haligi nga gipahaom sa napulo usab ka tungtonganan.

¹³ Ang mga kurtina sa sidlakang bahin 75 usab ka piye ang gitas-on.

¹⁴ Ang pultahan sa hawanan nga anaa sa sidlakan aduna usab kini mga kurtina sa kilid. Ang kurtina sa tuo 22 ka piye ang gitas-on, ug gisab-it kini diha sa tulo ka haligi nga gipahaom sa tulo usab ka tungtonganan.

¹⁵ Ang kurtina sa wala 22 ug tunga usab ka piye ang gitas-on, ug gitaod usab kini diha sa tulo ka haligi nga gipahaom usab sa tulo ka tungtonganan.

¹⁶ Ang tanang kurtina sa palibot sa hawanan lino.

¹⁷ Ang mga tungtonganan sa mga haligi bronsi, ug ang mga kaw-it ug mga kabilya niini hinimo sa plata. Ang mga ulo-ulo sa mga haligi gihaklapan ug plata. Ang tanang haligi sa palibot sa hawanan adunay mga kabilya nga plata.

¹⁸ Ang kurtina sa pultahan sa hawanan lino nga adunay hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Ug maayo kaayo ang pagkaborda niini. Ang gitas-on niini 30 ka piye ug ang gihabugon pito ug tunga ka piye, sama sa gihabugon sa mga kurtina sa palibot sa hawanan.

¹⁹ Kini nga mga kurtina nataod diha sa upat ka haligi nga gipahaom sa upat usab ka tungtonganan. Ang mga kaw-it ug mga kabilya sa mga haligi plata, ug ang ilang mga ulo-ulo gihaklapan ug plata.

²⁰ Purong bronsi ang tanang ugsok sa Tolda nga Pagsimbahan ug sa mga kurtina sa palibot niini.

Ang mga Materyales sa Pagpatindog sa Tolda

²¹ Mao kini ang mga materyales nga gigamit sa pagpatindog sa Tolda nga Pagsimbahan, diin gibutang ang Kasugoan. Kini nga mga materyales gilista sa mga kaliwat ni Levi sumala sa sugo ni Moises. Kini nga buluhaton gidumalahan ni Itamar nga anak sa pari nga si Aaron.

²² Ang nagdumala sa pagpatindog sa Tolda nga Pagsimbahan mao si Bezalel nga anak ni Uri ug apo ni Hur, nga gikan sa tribo ni juda. Gihimo niya ang tanang gisugo sa GINOO kang Moises.

²³ Ang iyang katabang mao si Oholiab nga anak ni Ahisamac, nga gikan sa tribo ni Dan. Maayo kaayo siyang motrabaho ug modesenyo, ug moborda sa lino ug sa hilo nga kolor ube, asul, ug pula.

²⁴ Ang gibug-aton sa tanang bulawan nga gihalad aron gamiton sa pag-trabaho sa Tolda nga Simbahanan 1,000 ka kilo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari.

²⁵⁻²⁶ Ang gibug-aton sa tanang pilak nga natigom 3,520 ka kilo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari. Gikan kini sa mga tawo nga nalista sa pag-ihap. Ang kada usa kanila naghatag ug unom ka gramo nga pilak basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari. Adunay 603,550 ka mga tawo nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas nga nalista sa pag-ihap.

²⁷ Ang 3,500 ka kilo nga pilak gigamit sa paghimo sa 100 ka mga tungtongan sa Tolda ug sa mga haligi sa kurtina. Balig 35 ka kilo kada tungtongan.

²⁸ Ang nahibiling 20 ka kilo nga salapi gihimo nga mga kaw-it ug mga kabilya, ug gihaklap sa mga ulo-ulo sa mga haligi.

²⁹ Ang gibug-aton sa bronsi nga gihalad ngadto sa GINOO 2,500 ka kilo.

³⁰ Gigamit kini sa paghimo sa mga tungtongan sa mga haligi sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan. Ang uban niini gigamit sa paghimo sa halaran nga bronsi ug sa sugbahanan niini, ug sa tanan nga kagamitan sa halaran.

³¹ Gigamit usab ang mga bronsi sa paghimo ug mga tungtongan sa mga haligi sa palibot sa hawanan ug sa mga pultahan niini, ug sa paghimo sa tanan nga ugsok sa mga banting sa Tolda nga Pagsimbahan ug sa mga kurtina sa palibot niini.

39

Ang Bisti sa mga Pari

(Exo. 28:1-14)

¹ Nagtahi usab sila si Bezalel ug sagrado nga mga bisti alang sa mga pari sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises. Ang panapton nga ilang gigamit hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Mao usab kini nga panapton ang gigamit nila sa pagtahi sa bisti alang kang Aaron samtang mag-alagad siya sa Balaang Dapit.

Ang Efod

(Exo. 28:6-14)

² Nagtahi usab silag efod gamit ang lino nga gibordahan ug hilo nga kolor ube, asul, ug pula.

³ Naghimo silag tanod nga bulawan pinaagi sa pagpipi ug bulawan ug sa paghiwa-hiwa niini ug nipis. Unya giborda nila kini sa lino nga binordahan usab ug hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Maayo kaayo ang pagkaborda niini.

⁴ Adunay duha ka bahin kining efod, luyo ug atubangan, ug nasumpay kining duha pinaagi sa strap sa abaga.

⁵ Ang bakos niini lino usab nga binordahan ug tanod nga bulawan ug hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Gihimo nila kining tanan sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

⁶ Gitaod nila ang mga bato nga onix sa bayanan nga bulawan. Gikulitan nila kinig mga ngalan sa mga anak nga lalaki ni Jacob* sama sa pagkulit ug silyo.

⁷ Unya gitaod nila kini diha sa mga strap sa efod ingon nga handomanan nga mga bato alang sa mga tribo sa Israel. Gihimo nila kining tanan sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

* **39:6** *Jacob*: sa Hebreo, *Israel*. Mao usab sa bersikulo 14.

*Ang Sapaw sa Dughan nga adunay mga Bulsa-bulsa
(Exo. 28:15-30)*

⁸ Naghimo usab silag sapaw sa dughan nga adunay mga bulsa-bulsa, ug maayo kaayo ang pagkahimo niini. Ang panapton niini sama sa panapton sa efod: lino nga gibordahan ug tanod nga bulawan ug tanod nga hilo nga kolor ube, asul, ug pula.

⁹ Kining sapaw sa dughan kinahanglan gidoble pagpilo ug kuwadrado nga siyam ka pulgada ang gitaa-on ug siyam ka pulgada ang gilapdon.

¹⁰ Gibutangan nila kinig upat ka laray sa mahalong mga bato: sa unang laray, rubi, topas, ug beril;

¹¹ sa ikaduhang laray, emerald, sapiro, ug diamante;

¹² sa ikatulong laray, hasinto, agate, ug ametis;

¹³ ug sa ikaupat nga laray, krisolito, onix, ug jasper. Gibutang nila kini sa mga bayanan nga bulawan.

¹⁴ Ang kada bato adunay ngalan sa usa sa mga anak ni Jacob sa pagrepresentar sa 12 ka tribo sa Israel. Ang pagkakulit sa mga ngalan sama sa pagkulit ug silyo.

¹⁵ Gibutangan usab nilag kadena nga purong bulawan ang sapaw sa dughan nga adunay mga bulsa-bulsa.

¹⁶ Naghimo usab silag duha ka bayanan nga bulawan ug duha ka singsing nga bulawan, ug gikabit nila ang duha ka singsing sa ibabaw nga mga eskina sa sapaw sa dughan.

¹⁷ Gikabit nila ang duha ka kadena nga bulawan diha sa duha ka singsing sa sapaw sa dughan,

¹⁸ ug ang duha ka tumoy sa kadena gikabit nila sa duha ka bayanan nga bulawan nga anaa sa strap sa efod.

¹⁹ Naghimo usab silag duha pa ka singsing nga bulawan ug gitaod nila kini sa ubos nga mga eskina sa sapaw sa dughan, nga gisapaw sa efod.

²⁰ Naghimo pa gayod silag duha pa ka singsing nga bulawan ug gihigot nila kini sa efod dapit sa bakos.

²¹ Unya gihigot nila ug asul nga higot ang ubos nga mga singsing sa sapaw sa dughan ug ang mga singsing nga diha sa efod. Niining paagiha naplastar pag-ayo ang sapaw sa dughan ibabaw sa bakos ug dili mabulag gikan sa efod. Gihimo nila kining tanan sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

*Ang Uban pang Bisti sa mga Pari
(Exo. 28:31-43)*

²² Naghimo usab silag panggawas nga bisti, kining bistiha sapawan sa efod. Ang panapton nga ilang gigamit sa paghimo niini purong asul.

²³ Kini nga bisti adunay liab nga gisigsigan aron dili kini magisi.

²⁴ Gibitayan nila ang palibot sa sidsid sa bisti ug mga dayandayan nga pormag prutas nga pomegranata, nga hinimo gikan sa lino ug hilo nga kolor ube, asul, ug pula.

²⁵⁻²⁶ Gisal-angan nila kini nga mga dayandayan ug mga gagmayng kampanilya nga purong bulawan. Kini nga bisti sul-obon ni Aaron kon mag-alagad siya sa GINOO. Gihimo nila kining tanan sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

²⁷ Naghimo usab silag pang-ilalom nga mga bisti alang kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki. Ang panapton nga ilang gigamit lino.

²⁸ Mao usab nga panapton ang ilang gigamit sa paghimo sa mga turban, mga kalo ug mga pang-ilalom nga bisti.

²⁹ Ang mga bakos lino usab nga adunay hilo nga kolor ube, asul, ug pula. Ug maayo gayod ang pagkaborda niini. Gihimo nila kining tanan sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

³⁰ Naghimo usab silag medalyon nga purong bulawan ug sama sa pagkulit sa silyo gipakulitan kini sa mga pulong:

GILAIN ALANG SA GINOO.

³¹ Gitaod nila kini sa atubangan sa turban pinaagi sa asul nga higot. Gihimo nila kining tanan sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

*Gitan-aw ni Moises ang Nahuman nga Trabaho
(Exo. 35:10-19)*

³² Nahuman ang tanang buluhaton sa Tolda nga Pagsimbahan, nga gitawag usab ug Tolda nga Tagboanan. Gihimo sa mga Israelinhon ang tanang gisugo sa GINOO kang Moises.

³³ Gipakita nila kang Moises ang Tolda nga Pagsimbahan ug ang tanang kagamitan niini:

ang mga kaw-it, mga dingding, mga pangbabag, mga haligi, mga tungton-ganan,

³⁴ ang tabon nga hinimo gikan sa mga panit sa laking karnero nga gitina ug pula, ang tabon nga hinimo gikan sa maayong klasi sa panit,[†] ang mga kurtina,

³⁵ ang Sudlanan sa Kasugoan ug ang iyang tabon ug mga pangdayong,

³⁶ ang lamisa ug ang tanang kagamitan niini, ang pan nga ginahalad sa presensya sa GINOO,

³⁷ ang butanganan sa suga nga purong bulawan ug ang naglaray nga mga suga ug ang kagamitan niini, ang lana alang sa mga suga,

³⁸ ang halaran nga bulawan, ang lana nga pangdihog, ang humot nga insenso, ang kurtina sa pultahan sa Tolda,

³⁹ ang halaran nga bronsi ug ang sugbahanan niini nga bronsi, ang iyang mga pangdayong, ug ang tanang kagamitan niini, ang palanggana ug ang tungtonganan niini,

⁴⁰ ang mga kurtina sa palibot sa hawanan ug ang ilang mga haligi ug mga tungtonganan, ang kurtina sa pultahan sa hawanan, ang mga higot ug mga ugsok alang sa kurtina sa hawanan,

ang tanan nga kagamitan sa Tolda nga Pagsimbahan, nga gitawag usab ug Tolda nga Tagboanan,

⁴¹ ug ang matahom ug sagrado nga mga bisti sa pari nga sul-obon ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, kon moalagad sila diha sa Balaang Dapit.

⁴² Gihimo sa mga Israelinhon ang tanang buluhaton sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

⁴³ Gitan-aw ni Moises ang ilang trabaho, ug nakita niya nga gihimo nila kining tanan sumala sa gisugo sa GINOO. Busa gipanalanginan sila ni Moises.

40

Ang Pagpatindog sa Tolda nga Pagsimbahan

¹ Unya miingon ang GINOO kang Moises,

[†] **39:34** *maayong klasi sa panit*: posible nga ang buot ipasabot niini, panit sa dugong o dolfin.

² “Ipahimutang ninyo ang Tolda nga Pagsimbahan,* sa unang adlaw sa unang bulan.

³ Isulod niini ang Sudlanan sa Kasugoan, ug salipdi kini sa kurtina.

⁴ Isulod usab ang lamisa ug iplastar ang mga kagamitan niini. Isulod usab ang butanganan sa suga ug ipahimutang ang mga suga niini.

⁵ Ibutang ang bulawan nga halaran nga sunoganan sa insenso sa atbang sa Sudlanan sa Kasugoan, ug itaod ang kurtina diha sa pultahan sa Tolda nga Pagsimbahan.

⁶ “Ibutang ang halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog diha sa atubangan sa pultahan sa Tolda nga Pagsimbahan.

⁷ Ibutang ang palanggana sa tunga-tunga sa Tolda ug sa halaran, ug butangi kinig tubig.

⁸ Ipangtaod ang mga kurtina sa hawanan, nga naglibot sa Tolda, lakip ang kurtina sa pultahan niini.

⁹ “Unya kuhaa ang lana ug dihogi† ang Tolda ug ang tanang kagamitan niini sa pagdedikar niini kanako, ug mahimo kining sagrado.

¹⁰ Dihogi usab ang halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog ug ang tanang kagamitan niini sa pagdedikar niini kanako, ug mahimo kining labing sagrado.

¹¹ Dihogi usab ang palanggana ug ang iyang tungtonganan sa pagdedikar niini kanako.

¹² “Dad-a si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan ug ipakaligo sila didto.

¹³ Unya ipasul-ob kang Aaron ang sagradong mga bisti ug idedikar siya kanako pinaagi sa pagdihog kaniya sa lana aron makaalagad siya kanako ingon nga pari.

¹⁴ Dad-a usab ang iyang mga anak nga lalaki ug ipasul-ob kanila ang ilang pangsulod nga bisti.

¹⁵ Dihogi usab sila sa lana sama sa gihimo mo sa ilang amahan, aron makaalagad usab sila kanako ingon nga mga pari hangtod sa umaabot nga henerasyon.”

¹⁶ Gihimo ni Moises ang tanang gisugo kaniya sa GINOO.

¹⁷ Busa gipatindog ang Tolda nga Pagsimbahan sa unang adlaw sa unang bulan. Ikaduha kadto nga tuig gikan sa paggawas nila sa Ehipto.

¹⁸ Ingon niini pagpatindog ni Moises ang Tolda: Gipahimutang niya ang mga tungtonganan, ang mga dingding, ang mga pangbabag, ug ang mga haligi.

¹⁹ Unya gibukhad niya ang Tolda, ug gisapaw ang tabon alang niini. Gihimo niya kining tanan sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

²⁰ Unya gisulod niya sa Sudlanan ang lagpad nga mga bato nga gisulatan sa Kasugoan, ug gisuot niya sa mga singsing sa Sudlanan ang mga pangdayong, ug gitabonan kini.

²¹ Unya gisulod niya ang Sudlanan sa Tolda nga Pagsimbahan, ug gitaod niya ang kurtina aron masalipdan ang Sudlanan sa Kasugoan. Gihimo niya kining tanan sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

²² Gibutang niya ang lamisa sa sulod sa Tolda, sa adunay amihaan nga bahin, gawas sa kurtina.

²³ Unya gibutang niya sa lamisa ang pan nga ginahalad sa presensya sa GINOO. Gihimo niya kining tanan sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

* **40:2** Tolda nga Pagsimbahan: gitawag usab ug Tolda nga Tagboanan. † **40:9** dihogi: ang buot ipasabot, *bubo-i o wisiki*.

²⁴ Gibutang usab niya ang butanganan sa suga didto sa sulod sa Tolda, atbang sa lamisa, sa may habagatang bahin.

²⁵ Ug gibutang niya ang mga suga niini diha sa presensya sa GINOO. Gihimo niya kining tanan sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

²⁶ Gibutang usab niya ang bulawan nga halaran sa sulod sa Tolda, atubangan sa kurtina,

²⁷ ug nagsunog siyag humot nga insenso diha niini. Gihimo niya kining tanan sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

²⁸ Gitaod usab niya ang kurtina sa entrada sa Tolda.

²⁹ Ug gibutang niya didto duol sa pultahan ang halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog. Unya naghalad siya sa maong halaran ug mga halad nga sinunog ug mga halad sa pagpasidungog sa GINOO. Gihimo niya kining tanan sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

³⁰ Gibutang usab niya ang palanggana sa tunga-tunga sa Tolda ug sa halaran, ug gisudlan niyag tubig nga panghugas.

³¹ Didto nanghugas si Moises, si Aaron, ug ang iyang mga anak nga lalaki sa ilang mga kamot ug tiil.

³² Manghugas sila kon mosulod sila sa Tolda o kon moduol sila sa halaran. Gihimo nila kining tanan sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

³³ Unya gibutang ni Moises ang mga kurtina sa hawanan nga naglibot sa Tolda ug sa halaran, ug ang kurtina sa pultahan sa hawanan. Ug nahuman gayod ni Moises ang tanang buluhaton.

Ang Gamhanang Presensya sa GINOO

(Num. 9:15-23)

³⁴ Pagkahuman niining tanan, ang gamhanang presensya sa GINOO milukop sa Tolda nga Tagboanan, sa dagway sa panganod.

³⁵ Dili makasulod si Moises sa Tolda tungod kay nalukop kini sa gamhanang presensya sa GINOO pinaagi sa dagway sa panganod.

³⁶ Kon mopaibabaw gani ang panganod sa Tolda ug mosibog, manglakaw usab ang mga Israelinhon.

³⁷ Apan kon dili gani mosibog ang panganod, dili usab sila mopadayon sa ilang lakaw hangtod nga mopaibabaw na usab kini ug mosibog.

³⁸ Kay ang panganod nga nagsimbolo sa presensya sa GINOO ibabaw sa Tolda kon adlaw, ug kon gabii adunay kalayo diha sa panganod aron makita kini sa tanang Israelinhon sa tibuok nila nga lakaw.

Levitico

Ang Ikatulong Libro ni Moises

Ang Halad nga Sinunog

1 Gitawag sa GINOO si Moises didto sa Tolda nga Tagboanan* miingon kaniya,

2 “Sultihì ang mga Israelinhon: ‘Kon aduna kaninyoy maghalad ug mananap ngadto sa GINOO, maghalad siya ug baka, karnero, o kanding.

3 Kon baka ang iyang ihalad isip halad nga sinunog,† kinahanglan nga laki kini ug walay depekto, ug ihalad niya kini duol sa entrada sa Tolda nga Tagboanan, aron dawaton siya sa GINOO.

4 Itungtong niya ang iyang kamot sa ulo sa baka nga iyang gihalad, ug dawaton kini sa GINOO aron mahinloan siya gikan sa iyang mga sala.‡

5 Unya ihawon niya kini nga mananap diha sa presensya sa GINOO. Ug ang dugo niini isablig sa mga pari nga kaliwat ni Aaron palibot sa halaran, nga anaa sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

6 Unya panitan sa maghahalad ang mananap ug hiwa-hiwaon.

7 Pagkahuman, ang mga pari nga kaliwat ni Aaron maghaling sa halaran ug sugnoran nila kini ug mga kahoy nga giayo ug platar.

8 Unya ipahimutang nila sa kalayo ang hiniwa nga mga bahin sa mananap, apil ang ulo ug ang mga tambok.

9 Apan hugasan sa maghahalad ang mga sulod sa ginhawaan ug ang mga tiil sa mananap. Pagkahuman, ang pari mao na ang mosunog niining tanan diha sa halaran ingon nga halad nga sinunog. Ang kahumot niining halad pinaagi sa kalayo§ makapalipay sa GINOO.

10 “Kon karnero o kanding ang ihalad sa tawo ingon nga halad nga sinunog, kinahanglan nga laki kini ug walay depekto.

11 Ihawon niya kini diha sa presensya sa GINOO didto sa amihan nga dapit sa halaran. Ug ang dugo niini isablig sa mga pari nga kaliwat ni Aaron palibot sa halaran.

12 Human kini mahiwa-hiwa sa maghahalad, ipahimutang kini sa pari ngadto sa kalayo, apil ang ulo ug ang mga tambok.

13 Unya hugasan sa maghahalad ang mga bahin nga anaa sa sulod sa ginhawaan ug ang mga tiil niini. Pagkahuman, ang pari mao na ang mosunog niining tanan sa halaran ingon nga halad nga sinunog. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo makapalipay sa GINOO.

14 “Kon langgam ang ihalad sa tawo isip halad nga sinunog sa GINOO, kinahanglan nga salampati kini o tukmo.

15 Dad-on kini sa pari didto sa halaran. Lubagon niya ang liog hangtod nga maputol ug ipatulo niya ang dugo ngadto sa kilid sa halaran, ug unya sunogon niya ang ulo.

* **1:1** *Tolda nga Tagboanan*: nga mao usab ang Tolda nga Pagsimbahan. Tan-awa ang Exo. 27:21.

† **1:3** *halad nga sinunog*: sa uban nga mga paghubad, halad nga gisunog nga tibuk. Ang una nga katuyoan niini nga halad mao nga mahimong takos ang naghalad niini sa presensya sa GINOO. ‡ **1:4** *mahinloan siya gikan sa iyang mga sala*: o *makuha ang iyang mga sala*. § **1:9** Makita sa Biblia nga gigamit kini nga pulong alang sa nagkalain-lain nga klasi sa mga halad. Ginatawag usab kini nga *pagkaon sa Dios* sa Lev. 21:6, 21; Num. 28:2.

¹⁶ Pagkahuman, kuhaon niya ang balon-balonan ug ang mga balhibo* niini, ug unya ilabay niya sa sidlakang bahin sa halaran diin gibutang ang abo.

¹⁷ Pikason niya ang langgam pinaagi sa pagbira sa mga pako niini apan dili niya kini tungaon. Unya sunogon niya ang langgam diha sa halaran ingon nga halad nga sinunog. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo makapalipay sa GINOO.

2

Ang Halad nga Kalan-onon

¹ “Kon adunay maghalad ug halad sa pagpasidungog* sa GINOO, gamiton niya ang pinakamaayo nga klasi sa harina, ug butangan niya kinig mantika ug insenso.

² Dad-on niya kini didto sa mga pari nga kaliwat ni Aaron. Unya kuhaan sa pari ug usa ka kumkom ang harina nga sinagolan ug mantika, ug sunogon niya kini diha sa halaran. Sunogon niya kini isip paghinumdom sa GINOO.† Ang kahumot niini nga halad makapalipay sa GINOO.

³ Ang nasobra sa harina nga gihalad iya na sa mga pari nga kaliwat ni Aaron, ug balaan kaayo kini tungod kay kabahin kini sa halad nga alang sa GINOO.

⁴ “Kon pan nga linuto sa pugon ang ihalad sa pagpasidungog sa GINOO, kinahanglan nga hinimo kini gikan sa maayong klasi sa harina ug walay patubo. Mahimong ihalad ang baga nga pan nga sinagolan ug mantika o ang nipsis nga pan nga pinahiran ug mantika.

⁵ Kon ang pan nga ihalad linuto sa lapad nga kalaha, kinahanglan nga gikan kini sa maayong klasi sa harina ug gisagolan ug mantika, ug walay patubo.

⁶ Pikas-pikason kini ug buboan ug mantika. Halad kini sa pagpasidungog sa GINOO.

⁷ Kon ang pan nga ihalad linuto sa lawom nga kalaha, kinahanglan nga hinimo kini gikan sa maayong klasi sa harina ug gisagolan usab ug mantika.

⁸ Dad-a ngadto sa pari kini nga halad aron iyang ihalad ngadto sa GINOO didto sa halaran.

⁹ Kuhaan kini sa pari, ug ang iyang gikuha sunogon niya diha sa halaran isip paghinumdom sa GINOO. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo makapalipay sa GINOO.

¹⁰ Ang nasobra sa gihalad iya na sa mga pari nga kaliwat ni Aaron, ug balaan kaayo kini tungod kay kabahin kini sa halad nga alang sa GINOO.

¹¹ “Ang tanang halad sa pagpasidungog nga ginahalad sa GINOO kinahanglan nga walay patubo, kay dili kamo mahimong magsunog ug patubo o dugos sa inyong paghalad sa GINOO.

¹² Mahimo ninyong ihalad ang patubo o dugos isip halad gikan sa inyong unang abot, apan dili kini angay sunogon diha sa halaran.

¹³ Asini ang tanan ninyong halad sa pagpasidungog sa GINOO, kay ang asin simbolo sa inyong walay kataposan nga kasabotan sa Dios. Asini ninyo ang tanang mga halad.

¹⁴ “Kon maghalad kamo sa inyong unang abot ingon nga halad sa pagpasidungog sa GINOO, paghalad kamog ginaling o sinanlag nga mga trigo.

* **1:16** balhibo: o kinaon. * **2:1** halad sa pagpasidungog: sa uban nga paghubad, halad nga kalan-on. Ang una nga katuyoan niini nga halad mao ang pagpasidungog sa GINOO. Gasa kini ngadto sa GINOO sa pag-ila nga agalon siya. † **2:2** paghinumdom sa GINOO: nga siya ang naghatag sa kalan-on o nga takos siya nga modawat sa gihalad.

¹⁵ Butangan ninyo kini ug mantika ug insenso. Halad kini sa pagpasidunog.

¹⁶ Sunogon sa pari ang ubang ginaling nga mga trigo nga adunay mantika ug ang tanang insenso nga gibutang niini aron sa paghinumdom sa GINOO. Halad kini pinaagi sa kalayo alang sa GINOO.’ ”

3

Mga Halad sa Pakigda-it

¹ “ ‘Kon adunay maghalad ug baka ingon nga halad alang sa pakigda-it,* kinahanglan nga ang iyang ihalad sa presensya sa GINOO walay depekto, laki man o baye.

² Ipatong niya ang iyang kamot diha sa ulo sa baka, ug ihawon niya kini duol sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan. Ang dugo niini isablig sa mga pari nga kaliwat ni Aaron palibot sa halaran.

³ Magkuha ang pari ug mga bahin niini nga sunogon isip halad alang sa GINOO: ang tanang tambok sulod sa ginhawaan sa baka,

⁴ ang mga bato-bato apil ang tambok niini, ug ang gamay nga bahin sa atay.

⁵ Unya sunogon kini sa mga pari nga kaliwat ni Aaron didto sa halaran uban sa halad nga sinunog. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo makapalipay sa GINOO.

⁶ “ ‘Kon karnero o kanding ang iyang ihalad ingon nga halad alang sa pakigda-it† ngadto sa GINOO, kinahanglan nga wala kini depekto, laki man o baye.

⁷ Kon karnero ang iyang ihalad sa GINOO,

⁸ ipatong niya ang iyang kamot diha sa ulo sa karnero ug ihawon niya kini didto sa atubangan sa Tolda nga Tagboanan. Ug ang dugo niini isablig sa mga pari nga kaliwat ni Aaron palibot sa halaran.

⁹ Unya mokuha ang pari ug bahin gikan niining halad nga iyang sunogon alang sa GINOO. Kuhaon niya ang mga tambok, ang tibuok tambok nga ikog nga pinapuok pagkaputol, ang tanan nga tambok sa sulod sa ginhawaan,

¹⁰ ang mga rinyon apil ang tambok niini, ug ang gamay nga bahin sa atay.

¹¹ Sunogon sa pari kining tanan didto sa halaran isip halad nga pagkaon para sa GINOO.

¹² “ ‘Kon kanding ang iyang ihalad sa presensya sa GINOO,

¹³ ipatong niya ang iyang kamot sa ulo sa kanding ug ihawon niya kini didto sa atubangan sa Tolda nga Tagboanan. Ug ang dugo niini isablig sa mga pari nga kaliwat ni Aaron palibot sa halaran.

¹⁴ Unya, gikan niining halad magkuha ang pari ug bahin nga iyang sunogon alang sa GINOO. Kuhaon niya ang tanang tambok sulod sa ginhawaan sa kanding,

¹⁵ ang mga bato-bato apil ang tambok niini, ug ang gamay nga bahin sa atay.

¹⁶ Sunogon sa pari kining tanan didto sa halaran isip halad nga pagkaon. Ang kahumot niini makapalipay kaniya. Ang tanang tambok iya sa GINOO.

¹⁷ “ ‘Ayaw kamo pagkaon ug tambok o dugo. Kini nga mga tulomanon kinahanglan nga tumanon ninyo hangtod sa umaabot nga mga henerasyon, bisan asa kamo magpuyo.’ ”

* **3:1** O maayong relasyon, makita usab kini sa bersikulo 11. † **3:6** pakigda-it: o maayong relasyon.

4

Ang Halad alang sa Sala

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Sultihi ang mga Israelinhon: ‘Si hisan kinsa nga nakalapas sa sugo sa GINOO apan wala tuyoa, mao kini ang angay niyang buhaton:

³ “Kon ang pangulong pari makasala nga wala niya tuyoa, ug tungod niini maangin ang mga tawo, maghalad siya sa GINOO ug nating torong baka nga walay depekto isip halad sa paghinlo.*

⁴ Dad-on niya ang baka didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan. Ipatong niya ang iyang kamot sa ulo sa baka ug ihawon niya kini sa presensya sa GINOO.

⁵ Unya magkuha ang pangulong pari ug dugo niadto nga baka ug dad-on niya sa sulod sa Tolda.

⁶ Ituslob niya ang iyang tudlo sa dugo ug iwisik-wisik niya kini makapito sa atubangan sa kurtina nga gitabil sa Labing Balaang Dapit diin anaa ang presensya sa GINOO.

⁷ Unya pahiran niya sa dugo ang mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran nga sunoganan sa insenso didto sa sulod sa Tolda diin anaa ang presensya sa GINOO. Ang nahibilin nga dugo sa baka ibubo niya sa kinaubosang bahin sa halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog. Kini nga halaran anaa duol sa pultahan sa Tolda.

⁸ Unya kuhaon niya ang tanan nga tambok sa sulod sa ginhawaan sa baka,

⁹ ang mga bato-bato apil ang tambok niini, ug ang gamay nga bahin sa atay.

¹⁰ (Mao usab kini ang buhaton sa ihalad nga mananap nga alang sa maayo nga relasyon.) Sunogon sa pari kining tanan didto sa halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog.

¹¹⁻¹² Apan ang nahibilin nga bahin sa gihalad nga mananap sama sa panit, unod, ulo, mga tiil, ug ang mga sulod sa tiyan lakip na ang sulod sa tinai niini, dad-on niya didto sa gawas sa kampo ug sunogon sa sunoganan, didto sa dapit nga giisip nga hinlo, ang dapit nga labayanan sa abo.

¹³ “Kon ang tibuok katilingban sa Israel nakalapas sa sugo sa GINOO, apan wala nila tuyoa, nakasala gihapon sila bisan pa kon ang kadaghanan kanila wala masayod mahitungod niini.

¹⁴ Kon mahibaloan na nila nga nakasala diay sila, ang katilingban maghalad ug nating torong baka isip halad sa paghinlo. Dad-on nila kining baka didto sa Tolda nga Tagboanan.

¹⁵ Unya ipatong sa mga tigdumala sa mga Israelinhon ang ilang mga kamot diha sa ulo sa baka ug unya ihawon nila kini sa presensya sa GINOO.

¹⁶ Unya magkuha ang pangulong pari ug dugo niadtong baka ug dad-on niya sa sulod sa Tolda.

¹⁷ Ituslob niya sa dugo ang iyang tudlo ug iwisik-wisik niya kini makapito atubangan sa kurtina nga gitabil, sa presensya sa GINOO.

¹⁸ Unya pahiran niya sa dugo ang mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran didto sa sulod sa Tolda diin anaa ang presensya sa GINOO. Ang nahibilin nga dugo ibubo niya sa kinaubosang bahin sa halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog. Kini nga halaran anaa duol sa pultahan sa Tolda.

* **4:3 halad sa paghinlo:** sa uban nga paghubad, halad tungod sa sala, o halad tungod sa mga sala nga dili tinuyo. Ang katuyoan niini nga halad mao nga aron mahimong hinlo ang tawo gikan sa sala nga iyang nahimo o aron mahimo siyang hinlo gikan sa iyang pagkahugaw.

19-21 Ug iya usab nga himuon niini nga baka ang sama sa iyang gihimo sa paghalad sa halad sa paghinlo. Kuhaon niya ang tanang tambok sa baka ug sunogon sa halaran, ug unya sunogon niya ang baka didto sa gawas sa kampo. Pinaagi sa pagbuhat niini sa pangulo nga pari, mahinloan ang mga Israelinhon gikan sa ilang sala ug pasayloon sila sa GINOO. Mao kini ang halad sa paghinlo alang sa katilingban sa Israel.

22 “Kon ang usa ka pangulo nakalapas sa sugo sa GINOO nga iyang Dios, apan wala niya tuyoa, nakasala gihapon siya.

23 Kon mahibaloan na niya nga nakasala diay siya, maghalad siya ug laking kanding nga walay depekto.

24 Halad kini alang sa paghinlo. Ipatong niya ang iyang kamot sa ulo sa kanding, ug ihawon niya kini didto sa presensya sa GINOO sa dapit nga ihawanan sa mga mananap nga isip halad nga sinunog.

25 Unya ituslob sa pari ang iyang tudlo sa dugo sa kanding ug ipahid niya sa mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog. Ang nahibilin nga dugo ibubo niya sa kinaobsang bahin sa halaran.

26 Sunogon niya ang tanang tambok didto sa halaran sama sa ginahimo sa tambok sa mananap nga halad alang sa pakigda-it. Pinaagi sa pagbuhat niini sa pari, mahinloan ang maong pangulo gikan sa iyang sala ug pasayloon siya sa GINOO.

27 “Kon ang usa kaninyo nakalapas sa sugo sa GINOO, apan wala niya tuyoa, nakasala gihapon siya.

28 Kon mahibaloan na niya nga nakasala diay siya, maghalad siya ug bayeng kanding nga walay depekto alang sa sala nga iyang nahimo.

29 Ipatong niya ang iyang kamot sa ulo niining halad sa paghinlo, ug ihawon niya kini didto sa dapit nga ihawanan usab sa mga mananap nga isip halad nga sinunog.

30 Unya ituslob sa pari ang iyang tudlo sa dugo sa kanding ug ipahid niya sa mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog. Ang nahibilin nga dugo ibubo niya sa kinaubosang bahin sa halaran.

31 Unya kuhaon niya ang tanan nga tambok sa kanding sama sa ginahimo sa halad nga mananap alang sa maayo nga relasyon. Pagkahuman, sunogon niya ang tambok diha sa halaran isip mahumot nga halad nga makapalipay sa GINOO. Pinaagi niining buhaton sa pari, mahinloan ang tawo gikan sa iyang sala ug pasayloon siya sa GINOO.

32 “Kon karnero ug ihlad sa tawo alang sa halad sa paghinlo, kinahanglan nga baye kini ug walay depekto.

33 Ipatong niya ang iyang kamot sa ulo sa karnero, ug ihawon niya kini didto sa dapit nga ihawanan usab sa mga mananap nga isip halad nga sinunog.

34 Unya ituslob sa pari ang iyang kamot sa dugo sa karnero ug ipahid niya kini sa mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog. Ang nahibilin nga dugo ibubo niya sa kinaubosang bahin sa halaran.

35 Unya kuhaon niya ang tanang tambok sa karnero sama sa ginahimo sa karnero nga halad alang sa pakigda-it. Pagkahuman, sunogon niya ang tambok diha sa halaran kauban sa uban pa nga mga halad alang sa GINOO. Pinaagi niining buhaton sa pari, mahinloan ang tawo gikan sa iyang sala ug pasayloon siya sa GINOO.’”

5

1 “Kon ang usa ka tawo nakasala tungod kay midumili siya sa pagtestigo

ngadto sa korte bahin sa mga butang nga iyang nakita o nahibaloan, aduna siyay tulubagon.

2 “Kon adunay makahikap sa bisan unsa nga butang nga giisip nga hugaw (sama sa patayng lawas sa hugaw nga mga mananap,* ihalas man o binuhi o bisan unsang giisip nga hugaw nga binuhat nga nagkamang), makasala siya ug makapahugaw kini kaniya,† bisan wala niya mahibaloi nga nakahikap siya.

3 Kon nakahikap siya sa hugaw nga mga butang sa tawo‡ nga tungod niini nakapahimo kaniyang hugaw, bisan kung wala niya mahibaloi, nakasala siya sa higayon nga mahibaloan na niya kini.

4 Kon manumpa ang usa ka tawo diha-diha sa walay paghuna-huna kon maayo o daotan ang iyang gipanumpaang buhaton, nakasala siya kon maamgohan na niya ang iyang gihimo.

5 Kon nahibaloan sa tawo nga nakasala siya sa bisan asa niini, kinahanglan nga isulti niya kini.

6 Ug isip bayad sa sala nga iyang nahimo, maghalad siya sa GINOO ug usa ka bayeng karnero o kanding isip halad sa paghinlo. Ang pari ang mohalad niini ug mahinloan siya gikan sa iyang sala.

7 “Apan kon dili siya makahimo paghalad ug karnero o kanding, maghalad na lang siya ug duha ka salampati o duha ka tukmo sa GINOO isip bayad sa iyang sala: ang usa halad sa paghinlo ug ang usa halad nga sinunog.

8 Dad-on niya kini ngadto sa pari ug unahon paghalad sa pari ang halad sa paghinlo. Lubagon sa pari ang liog niini, apan dili niya putlon.

9 Ug isablig niya ang uban nga dugo niini sa kilid sa halaran, ug ang nahibilin nga dugo ipatulo niya sa kinaubosang bahin sa halaran. Halad kini sa paghinlo.

10 Ihalad usab dayon sa pari ang usa pa ka halad nga sinunog, sumala sa pamaagi sa paghalad niini. Pinaagi sa paghimo sa pari niini, mahinloan ang tawo gikan sa iyang sala ug pasayloon siya sa GINOO.

11 “Apan kon dili pa gayod siya makahimo paghalad ug duha ka salampati o duha ka tukmo, maghalad na lang siya ug usa ka kilo nga maayong klasi sa harina. Kinahanglan nga dili niya kini butangan ug mantika ug insenso kay halad kini sa paghinlo, ug dili halad sa pagpasidungog sa GINOO.

12 Dad-on niya kini ngadto sa pari ug kuhaan kini sa pari ug usa ka kumkom isip paghinumdom sa GINOO. Ug ang iyang kinuha sunogon niya sa halaran kauban sa uban pa nga mga halad nga alang sa GINOO pinaagi sa kalayo. Halad kini sa paghinlo.

13 Pinaagi sa paghimo niini sa pari, mahinloan ang tawo sa bisan asa niadto nga mga sala nga iyang nahimo ug pasayloon siya sa GINOO. Ang nahibilin nga halad nga harina iya na sa pari, sama usab sa gihimo sa halad sa pagpasidungog sa GINOO.”

Ang Halad Isip Bayad sa Sala

14 Gisugo pa gayod kini sa GINOO kang Moises:

15 Kon ang usa ka tawo makalapas sa sugo sa GINOO tungod kay wala niya mahatag ang butang nga alang unta sa GINOO, bisan wala niya tuyoa, kinahanglan nga maghalad siya ug laking karnero nga walay depekto isip bayad sa iyang sala. O bayran niya ug salapi ang kantidad sa karnero basi

* 5:2 hugaw nga mga mananap: ang buot ipasabot, mga mananap nga dili mahimo kan-on o ihalad sa GINOO. Tan-awa ang kapitulo 11. † 5:2 makapahugaw kini kaniya: ang buot ipasabot, dili siya takos nga motambong sa mga seremonya sa ilang relihiyon. ‡ 5:3 hugaw nga mga butang sa tawo: tan-awa ang kapitulo 12-15.

sa gibug-aton sa pilak diha sa kilohan nga ginagamit sa mga pari. Kini nga karnero halad isip bayad sa sala.⁵

¹⁶ Kinahanglan nga bayran niya ang wala niya mahatag sa GINOO, ug dugangan pa niya kini ug 20 porsyento sa kantidad niini. Unya ihatag niya kining tanan sa pari nga mao ang maghalad ug usa ka laking karnero aron mahinloan ang tawo gikan sa iyang sala ug pasayloon siya sa GINOO.

¹⁷ Kon ang usa ka tawo nakalapas sa sugo sa GINOO bisan wala niya mahibaloi, nakasala siya ug aduna siyay tulubagon sa GINOO.

¹⁸⁻¹⁹ Kinahanglan nga magdala siya ngadto sa pari ug laking karnero nga walay depekto, nga ihalad niya isip bayad sa iyang sala. O bayran niya ug salapi ang kantidad sa karnero basi sa gibug-aton sa pilak diha sa kilohan nga ginagamit sa mga pari. Pinaagi sa paghimo niini sa pari, mahinloan ang tawo gikan sa iyang sala nga wala tuyoa ug pasayloon siya sa GINOO.

6

¹ Mao kini ang giingon sa GINOO kang Moises,

² “Kung adunay usa ka tawo nga makasala sa GINOO pinaagi sa paglimbong sa iyang isigka-tawo bahin sa butang nga gipatipigan o gibilin kaniya, o pagkawit niining butanga, o pagpanglimbong,

³ o pagpamakak bahin sa butang nga nawala nga wala kuno niya makita, o pagpanumpa ug bakak nga wala niya mahimo ang bisan asa niini nga mga sala.

⁴ Kon mapamatud-an nga tinuod nga nakasala siya, kinahanglan nga iuli niya ang iyang kinawat, o ang iyang nakuha pinaagi sa pagpanglimbong, o ang mga butang nga gibilin o gipatipigan kaniya, o ang mga butang nga nawala nga iyang nakit-an,

⁵ o ang bisan unsang mga butang nga sumala sa iyang pagpanumpa wala kaniya, apan ang tinuod anaa diay. Kinahanglan nga iuli niya kini sa tag-iya nga wala gayoy kulang, ug dugangan pa niya ug 20 porsyento sa kantidad niini. Ihatag niya kini sa tag-iya sa adlaw nga maghalad siya sa halad isip bayad sa iyang sala.

⁶ Magdala siya ngadto sa pari ug usa ka laking karnero nga walay depekto, ug ihalad niya kini sa GINOO isip bayad sa iyang sala. O bayran niya ug salapi ang kantidad sa karnero basi sa gibug-aton sa pilak diha sa kilohan nga ginagamit sa mga pari.

⁷ Pinaagi sa paghalad sa pari diha sa presensya sa GINOO, mahinloan ang tawo gikan sa iyang sala, ug pasayloon siya sa GINOO.”

Ang mga Dugang Patakaran bahin sa Halad nga Sunogon

⁸ Miingon ang GINOO kang Moises,

⁹ “Ihatag kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki kini nga mga patakaran mahitungod sa halad nga sinunog: ‘Kini nga halad kinahanglan nga ibilin hangtod mobuntag, ug kinahanglan nga walay undang ang kalayo sa halaran.

¹⁰ Isul-ob sa pari ang iyang pangsapaw nga bisting lino, ug ang pang-ilalom nga bisti nga nagtabon sa iyang kinatawo, ug kuhaon niya ang abo niining halad ug ibutang sa kilid sa halaran.

¹¹ Pagkahuman, mag-ilis siya sa iyang bisti ug dad-on niya ang abo didto sa gawas sa kampo, sa usa ka dapit nga giisip nga hinlo.

§ 5:15 *halad isip bayad sa sala:* sa uban nga paghubad, halad tungod sa paglapas, o halad tungod sa mga bayronon. Ang labing una nga katuyoan niini nga halad mao nga aron mabayaran sa gahalad ang sala nga iyang nahimo.

¹² Kinahanglan nga walay undang ang kalayo sa halaran; dili kini palun-gon. Kada buntag sugnoran kini sa pari, ug ayohon niya pagbutang sa kalayo ang halad nga sinunog. I-apil usab niya pagsunog ang mga tambok sa mananap nga gihalad alang sa pakigda-it.

¹³ Kinahanglan nga walay undang ang kalayo sa halaran; dili kini palun-gon.

Dugang mga Patakaran bahin sa Paghalad sa Kalan-onon

¹⁴ “‘Mao kini ang mga patakaran mahitungod sa halad sa pagpasidungog sa GINOO: Ang mga pari nga kaliwat ni Aaron mao ang modala niini ngadto sa presensya sa GINOO didto atubangan sa halaran.

¹⁵ Kuhaan sa pari ug usa ka kumkom kining halad nga harina nga adunay mantika, ug iyang sunogon diha sa halaran apil ang tanang insenso nga gibutang sa harina. Sunogon niya kini isip paghinumdom sa GINOO. Ang kahumot niini nga halad makapalipay sa GINOO.

¹⁶⁻¹⁷ Ang nahibilin nga harina lutuon ug kan-on sa mga pari nga kaliwat ni Aaron. Apan lutuon nila kini nga walay patubo, ug kaonon nila didto sa hawanan sa Tolda nga Tagboanan, nga usa ka balaang dapit. Gihatag kini sa GINOO kanila isip ilang bahin sa mga halad nga alang kaniya. Ang halad sa pagpasidungog sa GINOO balaan gayod sama sa halad sa paghinlo ug sa halad isip bayad sa sala.

¹⁸ Ang tanang mga lalaki nga kaliwat ni Aaron, apil ang ulahi nga mga henerasyon, makakaon niini nga bahin sa halad, tungod kay mao kini ang ilang bahin sa halad alang sa GINOO pinaagi sa kalayo. Ang mga naggunit niini nga mga halad kinahanglan balaan.’”

¹⁹ Miingon na usab ang GINOO kang Moises,

²⁰ “Mao kini ang ihalad ni Aaron ug sa iyang mga anak alang kanako sa adlaw sa iyang ordinasyon ingon nga pari, ug mao usab ang himuon sa iyang kaliwat nga mopuli kaniya. Maghalad siya ug duha ka kilo nga maayong klasi sa harina. Halad kini sa pagpasidungog GINOO nga kinahanglan buhaton hangtod sa kahangtoran. Ang katunga niini iyang ihalad sa buntag ug ang katunga sa hapon.

²¹ Kini nga harina sagolan ug mantika ug lutuon sa kolon. Inigkaluto, pikas-pikason kini ug ihalad sa pagpasidungog sa GINOO. Ang kahumot niini nga halad makapalipay kaniya.

²² Kinahanglan sunogon ang halad sa hingpit, kay halad kini alang sa GINOO. Kinahanglan himuon kini sa matag kaliwat ni Aaron nga mopuli kaniya isip pangulong pari.

²³ Ang tanang mga halad sa pari sa pagpasidungog sa GINOO kinahanglan nga sunogon, ug dili gayod kini kaonon.”

Ang Paghalad sa Halad sa Paghinlo

²⁴ Miingon na usab ang GINOO kang Moises,

²⁵ “Sultihi si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki niini nga mga patakaran: ‘Ang halad sa paghinlo kinahanglan nga ihawon diha sa presen-sya sa GINOO didto sa dapit nga ihawanan sa halad nga sinunog. Ang halad sa paghinlo balaan gayod nga halad.

²⁶ Ang pari nga mohalad niini kinahanglan nga mokaon niini didto sa hawanan sa Tolda nga Tagboanan, sa usa ka balaang dapit.

²⁷ Ang naggunit niini nga halad kinahanglan balaan. Ug ang bisti nga malagsikan ug dugo niini nga halad kinahanglan nga labhan didto sa balaang dapit sa Tolda nga Tagboanan.

²⁸ Kinahanglan nga buakon ang kolon nga gilutoan sa maong halad. Apan kon giluto kini diha sa kaldero, kinahanglan kiskisan kining maong kaldero ug hugasan sa tubig.

²⁹ Makakaon niini nga halad ang tanan nga lalaki sa pamilya sa mga pari. Balaan kaayo kini nga halad.

³⁰ Apan kon ang dugo niini nga halad gidala ngadto sa Balaang Dapit diha sulod sa Tolda, aron mapasaylo ang sala sa usa ka tawo, sunogon gayod kini ug dili kan-on. ”

7

Ang Halad Isip Bayad sa Sala

¹ Mao kini ang mga patakaran mahitungod sa halad isip bayad sa sala. Balaan kaayo kini nga halad:

² Ang halad isip bayad sa sala ihawon didto sa ihawanan sa halad nga sinunog. Ug ang dugo niini isablig palibot sa halaran.

³ Ang tanan nga tambok niini ihalad: ang tambok nga ikog, ang mga tambok sulod sa ginhawaan,

⁴ ang mga bato-bato apil ang mga tambok niini, ug ang gamay nga bahin sa atay.

⁵ Sunogon kini sa pari diha sa halaran isip halad pinaagi sa kalayo* alang sa GINOO. Halad kini isip bayad sa sala.

⁶ Makakaon sa nahibiling mga bahin niini nga halad ang tanang mga lalaki sa pamilya sa mga pari, apan kinahanglan nga ka-onon nila kini sa usa ka balaang dapit, kay kini nga dapit alang ra gayod sa Ginoo.

⁷ Pareho ra ang patakaran sa halad sa paghinlo ug sa halad isip bayad sa sala: ang karne niini nga mga halad iya na sa pari nga naghalad niini.

⁸ Ang panit sa mananap nga ihalad isip halad nga sinunog iya usab sa pari nga naghalad niini.

⁹ Sama usab sa tanang halad sa pagpasidungog sa GINOO, nga giluto sa pugon o giluto sa kaldero o sa kalaha, iya na usab kini sa pari nga naghalad niini.

¹⁰ Ang tanan nga halad sa pagpasidungog sa GINOO, nga sinagolan ug mantika o wala, iya na sa mga pari nga kaliwat ni Aaron ug angayon kini nila pagbahin-bahin.

Ang Halad Alang sa Pakigdait

¹¹ Mao kini ang mga patakaran mahitungod sa halad alang sa pakigda-it nga ihalad sa GINOO:

¹² Kon ang mananap nga halad alang sa pakigda-it mao ang ihalad sa tawo isip pagpasalamat, apilan niya kini ug pan. Magdala siyag mga pan nga walay patubo: pan nga бага nga sinagolan ug mantika, pan nga nipis nga pinahiran ug mantika, ug pan nga hinimo sa pinakamaayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika.

¹³ Ug dugang pa niini, magdala usab siya ug pan nga adunay patubo.

¹⁴ Maghalad siya ug usa sa matag klasi niini nga mga pan isip gasa sa GINOO. Iya na kini sa pari nga nagsablig sa dugo sa halad alang sa pakigda-it.

¹⁵ Ang karne sa mananap nga halad isip pagpasalamat kinahanglan nga kan-on gayod niana nga adlaw nga kini gihalad; kinahanglang wala gayoy mabilin niini pagkaugma.

* **7:5** halad pinaagi sa kalayo: tan-awa usab ang Lev. 1:9.

¹⁶ Kon ang halad alang sa pakigda-it ihalad niya isip halad sa pagtuman sa usa ka panaad o halad nga kinabubut-on, ang karne niini kan-on niana gayong adlaw nga kini gihalad, apan kon adunay mabilin mahimo kini nga kan-on sa sunod nga adlaw.

¹⁷ Kon adunay mabilin pa gayod nga karne hangtod sa ikatulo ka adlaw, kinahanglan nga sunogon na kini.

¹⁸ Kon adunay mokaon sa karne sa ikatulo ka adlaw, kadto nga halad dili dawaton sa GINOO ug walay kapuslanan ang iyang paghalad. Isipon kini nga hugaw ug adunay tulubagon si bisan kinsa nga mokaon niini.

¹⁹ Kon masaghid ang karne sa bisan unsa nga butang nga giisip nga hugaw, kinahanglan nga dili na kini kan-on kondili sunogon. Bahin sa ubang mga halad nga karne nga mahimong kaonon, si bisan kinsa nga giisip nga hinlo[†] mahimong makakaon niini.

²⁰ Apan si bisan kinsa nga giisip nga hugaw[‡] nga mokaon niini nga karne nga alang sa GINOO, kanang tawhana dili na ninyo isipon nga usa sa inyong katawhan.

²¹ Kon adunay makahikap sa butang nga giisip nga hugaw sama sa mahugaw nga butang sa tawo, o mahugaw nga mananap, o bisan unsa nga giisip nga hugaw nga butang, ug unya mokaon siya sa karne niini nga halad nga alang sa GINOO, kanang tawhana dili na ninyo isipon nga usa sa inyong katawhan.

Gidili ang Pagkaon sa Dugo ug Tambok

²² Miingon ang GINOO kang Moises,

²³ “Sultihi ang mga Israelinhon: ‘Ayaw kamo pagkaon sa tambok sa baka, karnero, o kanding.

²⁴ Ang tambok sa mananap nga namatay lang o napatay sa laing mananap mahimo ninyong gamiton alang sa bisan unsa nga paggamit, apan dili gayod ninyo kini kaonon.

²⁵ Si bisan kinsa nga mokaon sa tambok nga mahimong ihalad[§] ngadto sa GINOO, dili na ninyo isipon nga inyong sakop.

²⁶ Ug bisan asa kamo mopuyo, ayaw gayod kamo pagkaon sa dugo sa mananap ug lakip na ang dugo sa langgam.

²⁷ Si bisan kinsa nga mokaon ug dugo, dili na ninyo isipon nga inyong sakop.’ ”

Ang Bahin sa mga Pari

²⁸ Miingon pag-usab ang GINOO kang Moises,

²⁹ “Sulti kini ngadto sa mga Israelinhon: ‘Si bisan kinsa nga maghalad ug halad alang sa pakigda-it, kinahanglan maghatag ug bahin sa maong halad alang sa GINOO nga mahimong iya sa pari.

³⁰ Ug kini nga bahin nga alang sa GINOO dad-on mismo sa maghahalad. Dad-on niya ang tambok ug ang dughan sa mananap, ug ibayaw niya ang dughan diha sa presensya sa GINOO isip halad nga binayaw.

³¹ Sunogon sa pari diha sa halaran ang tambok, apan ang dughan iya na ni Aaron ug sa iyang kaliwat.

³²⁻³³ Ihatag ang tuo nga paa sa halad ngadto sa pari isip gasa. Ang tuo nga paa sa mananap ihatag gayod ngadto sa pari nga naghalad sa dugo ug sa tambok niini.

[†] 7:19 hinlo: ang buot ipasabot, takos nga motambong sa mga seremonya sa ilang relihiyon. [‡] 7:20

hugaw: ang buot ipasabot, dili takos nga motambong sa mga seremonya sa ilang relihiyon. [§] 7:25 mahimong ihalad: o gihalad.

³⁴ Ang dughan ug ang paa sa inyong halad ihatag ngadto sa mga pari nga si Aaron ug sa iyang mga kaliwat. Mao kini ang bahin nga ilang dawaton gikan kaninyo hangtod sa kahangtoran.’ ”

³⁵ Mao kadto ang bahin sa mga halad pinaagi sa kalayo alang sa GINOO nga gihatag ngadto kang Aaron ug sa iyang mga kaliwat sa adlaw nga gidedikar sila nga moalagad sa GINOO isip mga pari.

³⁶ Sa adlaw nga giordinahan ang mga pari, nagsugo ang GINOO sa mga Israelinhon nga ihatag gayod nila kadto nga bahin nga alang sa mga pari, ug tumanon nila kini ug sa ilang mga kaliwat bisan sa umaabot nilang henerasyon.

³⁷ Mao kadto ang mga patakaran mahitungod sa halad nga sinunog, halad sa pagpasidungog sa GINOO, halad sa paghinlo, halad isip bayad sa sala, halad nga alang sa ordinasyon, ug halad alang sa pakigda-it.

³⁸ Kini nga mga patakaran gihatag sa GINOO kang Moises didto sa kamin-gawan sa Bukid sa Sinai, niadtong panahon nga nagsugo siya sa mga Israelinhon sa paghalad ngadto kaniya.

8

Ordinasyon ni Aaron ug sa Iyang mga Anak (Exo. 29:1-37)

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

²⁻³ “Paadtoa si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan, ug tigoma ang tibuok katilingban didto. Ipadala ang mga bisti nga alang sa mga pari, ang lana nga pangdihog, ang torong baka nga halad sa paghinlo, ang duha ka hamtong nga laking karnero, ug ang bukag nga gisudlan sa mga pan nga walay patubo.”

⁴ Gituman ni Moises ang gisugo kaniya sa GINOO, ug nagtigom ang katilingban didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

⁵ Unya, gisultihan sila ni Moises nga kining iyang himuon mao ang gisugo sa GINOO kaniya.

⁶ Gipaduol ni Moises si Aaron ug ang mga anak nga lalaki niini ug gipakaligo sila.

⁷ Unya gipasul-ob niya kang Aaron ang bisti nga alang sa pangulong pari: ang pang-ilalom nga bisti, ang bakos, ang panggawas nga bisti, ug ang efod nga gihigtan ug bugkos sa hawak nga maayong pagkahimo.

⁸ Gitaod usab ni Moises sa dughan ni Aaron ang sapaw nga adunay mga bulsa-bulsa ug gisulod niya didto ang Urim ug Tumim.*

⁹ Unya gipasul-ob niya sa ulo ni Aaron ang turban, ug gitaod niya diha sa atubangan sa turban ang bulawan nga simbolo nga gipili si Aaron alang sa GINOO. Gihimo kining tanan ni Moises sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

¹⁰ Unya gikuha ni Moises ang lana nga pangdihog ug giwisik-wisikan ang Tolda nga Pagsimbahan ug ang tanan nga anaa sa sulod niini. Niining paagiha gilain kining mga butang ngadto sa GINOO.

¹¹ Giwisikan niya sa makapito ug lana ang halaran ug ang tanang kagami-tan niini, apil ang palanggana ug ang tungtonganan niini. Gihimo niya kini aron idedikar kini nga mga butang ngadto sa GINOO.

¹² Unya gibubon niya ug lana nga pangdihog ang ulo ni Aaron sa pagdedikar kaniya ngadto sa GINOO.

* **8:8 Urim ug Tumim:** duha ka butang nga ginagamit sa paghibalo sa kabubut-on sa Dios.

¹³ Unya gidala niya sa taliwala ang mga anak nga lalaki ni Aaron ug gisul-oban sa bisti nga alang sa pari ug gibaksan kini. Gisul-oban usab niya sila ug mga turban. Gihimo kini ni Moises sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

¹⁴ Pagkahuman, gipakuha ni Moises ang torong baka isip halad sa paghinlo. Ug gipatong ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang ilang mga kamot sa ulo sa baka.

¹⁵ Giilhaw ni Moises ang baka ug mikuha siyag dugo niini. Gituslob niya ang iyang tudlo sa dugo ug gipahiran niya ang mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran sa paghinlo niini. Unya gibubo niya ang nahibilin nga dugo sa kinaubosang bahin sa halaran. Niining paagiha gidedikar niya ang halaran alang sa GINOO aron mahimong takos kini nga halaran sa paghinlo gikan sa sala.

¹⁶ Gikuha usab ni Moises ang tanan nga tambok sulod sa ginhawaan sa mananap, ang gamay nga bahin sa atay, ang mga bato-bato apil ang mga tambok niini, ug gisunog niya kini sa halaran.

¹⁷ Ang mga nahibilin nga bahin sa baka sama sa unod, panit, ug mga tinai, gisunog niya sa gawas sa kampo. Gihimo kini ni Moises sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

¹⁸ Pagkahuman niini, gipakuha ni Moises ang hamtong nga laking karnero isip halad nga sinunog, ug gipatong ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang ilang mga kamot sa ulo sa karnero.

¹⁹ Giilhaw ni Moises ang karnero ug gisablig ang dugo niini sa palibot sa halaran.

²⁰⁻²¹ Gihiwa-hiwa niya ang mananap ug gihugasan ang mga bahin nga anaa sa sulod sa ginhawaan ug ang mga tiil niini. Unya gisunog niya didto sa halaran ang tanang bahin sa mananap apil ang ulo ug ang mga tambok niini isip halad nga sinunog. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo makapalipay sa GINOO. Gihimo kini ni Moises sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

²² Gipakuha usab dayon ni Moises ang ikaduhang hamtong nga laking karnero. Kini nga karnero halad alang sa ordinasyon. Gipatong ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang ilang mga kamot sa ulo sa karnero.

²³ Unya giilhaw ni Moises ang karnero ug mikuha siyag dugo ug gipahid sa ubos nga bahin sa tuong dalunggan ni Aaron, ug sa kumagko sa iyang tuong kamot ug tiil.

²⁴ Gidala usab ni Moises sa taliwala ang mga anak nga lalaki ni Aaron ug gipahiran usab niya ug dugo ang ubos nga bahin sa ilang tuong dalunggan, ug ang kumagko sa ilang tuong mga kamot ug tiil. Unya gisablig niya ang dugo palibot sa halaran.

²⁵ Gikuha niya ang mga tambok, ang tambok nga ikog, ang tanan nga tambok sulod sa ginhawaan, ang gamay nga bahin sa atay, ang mga bato-bato apil ang tambok niini, ug ang tuo nga paa.

²⁶⁻²⁷ Unya mikuha si Moises ug usa sa matag klasi sa mga pan nga walay patubo sulod sa bukag nga gihalad ngadto sa GINOO. Ang iyang gikuha: pan nga бага nga walay patubo, pan nga sinagolan ug mantika, ug pan nga nipis. Gipamutang niya kini sa kamot ni Aaron ug sa mga anak niini apil ang tanang mga tambok ug ang tuo nga paa sa karnero, ug gibayaw nila kini ngadto sa GINOO isip halad nga binayaw.

²⁸ Pagkahuman gikuha kini ni Moises gikan kanila ug gisunog diha sa halaran uban sa halad nga sinunog. Halad kini alang sa ilang ordinasyon. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo makapalipay sa GINOO.

²⁹ Gikuha usab ni Moises ang dughan sa karnero ug gibayaw kini ngadto sa GINOO isip halad nga binayaw. Mao kini ang iyang bahin sa karnero nga

halad alang sa ordinasyon. Kining tanan gihimo ni Moises sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

³⁰ Unya mikuha si Moises ug lana nga pangdihog ug dugo nga anaa sa halaran ug giwisikan niya si Aaron ug mga anak nga lalaki niini ug ang ilang mga bisti. Niining paagiha gidedikar niya sila ug ang ilang mga bisti alang sa GINOO.

³¹ Unya miingon si Moises kang Aaron ug sa mga anak niini, “Lutoa ninyo ang karne diha sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan. Ug sumala sa gisugo ko kaninyo, kaona ninyo kini diha uban sa pan nga halad alang sa ordinasyon nga gisulod sa bukag.

³² Dayon sunoga ninyo ang mahibilin nga karne ug pan.

³³ Ayaw kamo paghawa dinhi sulod sa pito ka adlaw hangtod dili mahuman ang inyong ordinasyon.

³⁴ Ang GINOO ang nagsugo kanato sa paghimo niining gihimo nato karong adlaw, aron mahinloan kamo gikan sa inyong mga sala.

³⁵ Kinahanglan nga magpabilin kamo dinhi adlaw ug gabii sulod sa pito ka adlaw, ug himuon gayod ninyo ang gipahimo sa GINOO aron dili kamo mamatay, kay mao kini ang gisugo sa GINOO kanako nga himuon ninyo.”

³⁶ Busa gituman ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang tanan nga gisugo sa GINOO pinaagi kang Moises.

9

Nagsugod ang mga Pari sa Ilang Buluhaton

¹ Sa ikawalo nga adlaw, pagkahuman sa ordinasyon, gipatawag ni Moises si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug ang mga tigdumala sa Israel.

² Miingon si Moises kang Aaron, “Pagkuha ug usa ka nating torong baka ug usa ka hamtong nga laking karnero nga parehong walay depekto, ug ihalad kini sa GINOO. Ang baka halad sa paghinlo, ug ang karnero halad nga sinunog.

³ Unya sultihi ang mga Israelinhon nga magkuha silag laking kanding isip ilang halad sa paghinlo. Ug magkuha usab silag baka ug karnero nga parehong tag-usa pa ka tuig ug walay depekto isip ilang halad nga sinunog.

⁴ Magkuha usab silag baka ug hamtong nga laking karnero isip halad alang sa pakigda-it. Ihalad nila kini uban sa halad sa pagpasidungog nga sinagolan ug mantika, kay karong adlaw magpadayag ang GINOO sa iyang presensya diha kaninyo.”

⁵ Busa gidala sa tibuok katilingban atubangan sa Tolda nga Tagboanan ang tanang gisugo ni Moises kanila. Nagtigom silang tanan didto sa presensya sa GINOO.

⁶ Miingon si Moises, “Gisugo kamo sa GINOO nga himuon ninyo kining paghalad aron mapadayag niya ang iyang gahom diha kaninyo.”

⁷ Unya miingon siya kang Aaron, “Duol ngadto sa halaran ug ihalad ang imong halad sa paghinlo ug ang halad nga sinunog aron mahinloan ka ug ang imong panimalay* gikan sa inyong mga sala. Ug sumala sa gisugo sa GINOO, ihalad usab ang halad sa mga tawo aron mahinloan sila gikan sa ilang mga sala.”

⁸ Busa mipaduol sa halaran si Aaron ug giilhaw niya ang nating torong baka isip halad sa paghinlo.

* 9:7 ang imong panimalay: o ang mga katawhan.

⁹ Ang dugo niini gidala sa iyang mga anak kaniya, ug gituslob niya ang iyang tudlo sa dugo ug gipahid kini sa mga sungay-sungay sa halaran. Ang nahibilin nga dugo gibubo niya sa kinaubosang bahin sa halaran.

¹⁰ Gisunog niya sa halaran ang mga tambok, ang mga bato-bato, ug ang gamay nga bahin sa atay, sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

¹¹ Ang karne ug ang panit niini gisunog niya sa gawas sa kampo.

¹² Unya giihaw usab ni Aaron ang mananap isip halad nga sinunog. Ang dugo niini gidala sa iyang mga anak nga lalaki kaniya, ug gisablig niya kini palibot sa halaran.

¹³ Gidala usab nila kaniya ang mga hiniwa-hiwa nga bahin sa mananap lakip ang ulo niini, ug gisunog niya kini sa halaran.

¹⁴ Gihugasan niya ang mga bahin sa sulod sa ginhawaan ug ang mga tiil, ug gisunog niya kini sa halaran kauban sa uban pang mga bahin sa mananap.

¹⁵ Pagkahuman niini, gidala niya sa atubangan ang mga halad sa mga tawo. Giihaw niya ang kanding isip halad sa paghinlo sa mga tawo sama sa una niyang gihimo sa halad.

¹⁶ Unya gidala usab niya sa atubangan ang halad nga sinunog, ug gihalad niya kini sumala sa pamaagi sa paghalad niini.

¹⁷ Gidala usab niya sa atubangan ang halad sa pagpasidungog sa GINOO. Mikuha siya ug usa ka hakop ug gisunog kini sa halaran uban sa halad nga sinunog, nga sunogon kada buntag.

¹⁸ Giihaw usab ni Aaron ang baka ug ang hamtong nga laking karnero isip halad alang sa pakigda-it. Ang dugo niini gidala sa iyang mga anak nga lalaki kaniya, ug gisablig niya kini palibot sa halaran.

¹⁹ Ang mga tambok niining mga mananap, ang tambok nga mga ikog, ang mga tambok sulod sa ginhawaan, apil ang mga rinyon ug ang gamay nga bahin sa atay

²⁰ gitungtong sa mga anak nga lalaki ni Aaron sa mga dughan sa mga mananap. Ug gisunog ni Aaron ang mga tambok didto sa halaran.

²¹ Sumala sa gisugo ni Moises, gibayaw ni Aaron ang mga dughan ug ang tuo nga paa sa mananap isip halad nga binayaw ngadto sa GINOO.

²² Pagkahuman ug halad ni Aaron niining tanan, gibayaw niya ang iyang mga kamot ug gibendisyonan ang mga tawo, ug unya nanaog siya gikan sa halaran.

²³⁻²⁴ Unya misulod si Moises ug si Aaron sa Tolda nga Tagboanan. Sa paggawas nila, gibendisyonan nila ang mga tawo. Ug unya gipadayag sa GINOO ang iyang gahom sa mga tawo pinaagi sa pagpadalag kalayo nga mihurot ug sunog sa mga halad sa halaran. Sa dihang nakita kini sa mga tawo naninggit sila sa kalipay ug miluhod sila sa pagsimba sa GINOO.

10

Ang Kamatayon ni Nadab ug ni Abihu

¹ Unya si Nadab ug si Abihu nga mga anak ni Aaron nagkuha sa ilang tagsa-tagsa ka butanganan sa insenso. Gibutangan nila kinig baga ug insenso ug gihalad sa GINOO. Niining paagiha, wala sila mosubay sa gisugo sa GINOO kay dili mao ang kalayo nga ilang gigamit.*

² Busa nagpadala ang GINOO ug kalayo nga misunog kanila hangtod nga namatay sila diha sa presensya sa GINOO.

* **10:1** dili mao ang kalayo nga ilang gigamit: tingali ang buot ipasabot, dili mao ang gikuhaan nila niini nga kalayo. Mao usab sa Num. 3:4; 26:61.

³Unya miingon si Moises kang Aaron, “Mao kini ang buot ipasabot sa GINOO sa dihang miingon siya:

“ ‘Kinahanglan ilhon sa mga pari[†]
ang akong pagkabalaan,
ug kinahanglan pasidunggan ako
sa tanang katawhan.’ ”

Wala makatubag si Aaron.

⁴Unya gipatawag ni Moises si Mishael ug si Elzafan, nga mga anak nga lalaki ni Uziel nga uyoan ni Aaron, ug giingnan sila, “Dali, kuhaa ninyo sa Tolda ang mga patayng lawas sa inyong mga paryente ug dad-a ninyo sa gawas sa kampo.”

⁵Busa gikuha nila ang mga patayng lawas, apan bisti ang ilang gigamit sa pagkupot, ug gidala nila sa gawas sa kampo sumala sa gisugo ni Moises.

⁶Unya miingon si Moises kang Aaron ug sa iyang mga anak nga si Eleazar ug si Itamar, “Ayaw ninyo kalkaga ang inyong buhok o gisia ang inyong mga bisti sa pagpaila nga nagsubo kamo. Kon himuon ninyo kini, mamatay kamo ug masuko ang GINOO sa tibuok katilingban sa Israel. Ang tanan nga katawhan sa Israel nga inyong paryente mao ang magsubo alang kanilang duha nga gisunog sa GINOO.

⁷Ayaw una kamo paghawa sa pultahan sa Tolda.[‡] Kon himuon ninyo kini mamatay kamo, kay gipili kamo sa GINOO nga mahimong mga pari pinaagi sa pagdihog kaninyo sa lana.” Ug gituman nila ang giingon ni Moises.

⁸Miingon ang GINOO kang Aaron,

⁹“Ikaw ug ang imong mga anak nga lalaki dili angayng mosulod sa Tolda nga nakainom ug bino o sa bisan unsa nga ilimnon nga makahubog. Kon himuon ninyo kini mamatay kamo. Kini nga mga patakaran kinahanglan nga tumanon ninyo hangtod sa umaabot nga mga henerasyon.

¹⁰Angay ninyong mahibaloan kon unsa ang alang sa GINOO ug ang alang sa tanan, ang hinlo ug ang hugaw.[§]

¹¹Ug kinahanglan nga tudloan ninyo ang mga Israelinhon sa tanan nga patakaran nga gihatag ko kaninyo pinaagi kang Moises.”

¹²Miingon si Moises kang Aaron ug sa iyang duha ka anak nga nahibilin nga sila si Eleazar ug Itamar, “Kuhaa ninyo ang halad sa pagpasidungog sa GINOO gikan sa nahibiling mga halad pinaagi sa kalayo.* Lutoa ninyo kini nga walay patubo ug kaona ninyo diha sa tapad sa halaran, kay balaan kaayo kini nga halad.

¹³Kaona ninyo kini diha lang sa balaang dapit, kay mao kini ang inyong bahin gikan sa mga halad pinaagi sa kalayo. Mao kini ang gisugo sa GINOO kanako.

¹⁴Kaonon ninyo ug sa tibuok nimong pamilya ang dughan ug ang paa sa mananap nga gibayaw ug gihalad ngadto sa GINOO. Kaonon ninyo kini bisan asang dapit nga giisip nga hinlo. Gihatag kini kaninyo isip inyong bahin gikan sa mga halad sa mga Israelinhon alang sa maayo nga relasyon.

¹⁵Kon maghalad ang mga Israelinhon, ihalad nila ang dughan ug ang paa sa mananap uban ang mga tambok nga ihalad nila ingon nga halad pinaagi sa kalayo. Ang dughan ug ang paa ibayaw nila ngadto sa presensya sa GINOO isip halad nga binayaw. Mao kini ang bahin ninyo ug sa imong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran, sumala sa gisugo sa GINOO.”

[†] 10:3 sa mga pari: sa literal, sa mga duol kanako. [‡] 10:7 Tingali nagpasabot kini, dili sila magsubo

alang sa patay aron makapadayon sila sa paghalad ngadto sa GINOO isip mga pari. [§] 10:10

Nagpasabot sa mga butang nga mahimong ihalad sa ug dili mahimong ihalad GINOO. * 10:12 halad pinaagi sa kalayo: tan-awa usab ang Lev. 1:9.

¹⁶ Sa dihang gisusi pag-ayo ni Moises ang bahin sa kanding nga halad sa paghinlo,[†] nakita niya nga nasunog na kining tanan.[‡] Busa nasuko siya pag-ayo kang Eleazar ug kang Itamar, ug gisukmatan niya sila.

¹⁷ Miingon siya, “Nganong wala man ninyo kaona ang halad didto sa balaang dapit? Kini nga halad balaan kaayo ug gihatag kini sa GINOO kaninyo aron mahinloan ang katilingban sa Israel sa ilang mga sala sa presensya sa GINOO.

¹⁸ Tungod kay ang dugo niini wala madala sulod sa Balaang Dapit, gikaon unta ninyo kini didto sa hawanan sa Tolda, sumala sa akong gisugo kaninyo.”

¹⁹ Mitubag si Aaron kang Moises, “Ganina naghalad ang akong mga anak nga lalaki sa ilang halad sa paghinlo ug sa ilang halad nga sinunog,[§] apan namatay silang duha. Sa ingon niini nga panghitabo malipay kaha ang GINOO kon gikaon namo ang halad sa paghinlo karong adlaw?”

²⁰ Miuyon si Moises sa tubag ni Aaron.

11

Mga Mananap nga Giisip nga Hinlo ug Hugaw (Deut. 14:3-21)

¹ Miingon ang GINOO kang Moises ug Aaron,

² “Isulti kini ngadto sa mga Israelinhon: ‘Sa tanang mga mananap nga anaa sa yuta, mao kini ang mamahimo ninyong kaonon.

³ Mahimo ninyong kaonon ang bisan unsa nga mananap nga pikas ug kuko ug nag-usap pag-usab sa ilang kinaon.*

⁴⁻⁸ Apan ayaw ninyo kan-a ang mga mananap nga mousap pag-usab sa ilang kinaon apan dili pikas ug kuko, sama sa kamelyo, yangungo, ug koneho. Dili usab ninyo kaonon ang baboy, kay bisan tuod ug pikas ang iyang kuko, dili kini mousap pag-usab sa iyang kinaon. Isipa ninyo nga hugaw[†] kini nga mga mananap. Ayaw gayod kamo pagkaon sa ilang mga karne o bisan paghikap sa ilang patayng lawas.

⁹ “Mahimo ninyong kaonon ang bisan unsa nga mananap sa tubig nga adunay mga silik ug mga himbis.

¹⁰ Apan ayaw gayod ninyo kan-a ang tanang mga mananap sa dagat o sa mga sapa nga walay silik ug himbis. Hugaw kini alang kaninyo. Lakip niini ang gagmay nga mananap nga nagpuyo sa mabaw nga tubig ug tanang mananap nga nagpuyo sa lalom nga bahin sa tubig.

¹¹ Hugaw kini alang kaninyo busa ayaw gayod kamo kaon niini ni mohikap sa ilang mga patayng lawas.

¹² Hugaw alang kaninyo ang bisan unsang mananap nga anaa sa tubig nga walay silik o himbis.

¹³⁻¹⁹ “Ayaw gayod ninyo kan-a ang mga mananap nga naglupad[‡] nga sama sa mga agila, buwitre, uwak, mga langgam nga mokaon ug patayng lawas sa tawo o mananap, mga banog, mga ngiwngiw, mga ostrich, mga langgam nga nagpangdagit ug mga isda, talabon, dugwak, ug kabog. Isipa ninyo nga mangil-ad kining mga mananapa.

[†] **10:16** Tan-awa ang Lev. 9:15. [‡] **10:16** Sumala sa pamaagi sa paghalad nga makita sa Lev. 6:25-30, ang karne niini nga mananap kinahanglang kaonon sa mga pari. [§] **10:19** Uban si Aaron naghalad

niini, sa wala pa namatay ang duha sa iyang mga anak. Tan-awa ang Lev. 9:8-16. * **11:3** nag-usap pag-usab sa ilang kinaon: sama sa baka, kanding, karnero, ug usa. [†] **11:4-8** hugaw: ang buot ipasabot, dili mahimong kaonon o ihalad sa GINOO. [‡] **11:13-19** Ang uban nga mga langgam dinhi sumala sa nasulat sa Hebreo nga pulong lisod ilhon.

20-23 “Mahimo ninyong kaonon ang mga insekto nga naglupad ug nagkamang nga adunay mga tiil nga panglukso, sama sa mga dulon, timos, ug apan-apan. Apan dili gayod ninyo kaonon ang uban pang mga insekto nga naglupad ug nagkamang. Isipa ninyo nga mangil-ad kini nga mga insekto.

24-28 “Ayaw kamo paghikap sa patayng lawas sa mga mananap nga dili pikas ug kuko ug dili mousap pag-usab sa ilang kinaon. Ayaw usab kamo paghikap sa patayng lawas sa mga mananap nga upat ug tiil nga adunay kukong pangkamras. § Isipa ninyo nga mangil-ad kini nga mga mananapa. Si bisan kinsa nga makahikap sa ilang patayng lawas, kinahanglan manglaba sa bisti nga iyang gisul-ob,* apan isipon pa gihapon siya nga hugaw† hangtod sa pagsalop sa adlaw.

29-31 “Isipa ninyo nga hugaw ang mga mananap nga nagkamang sama sa mga ilaga, tuko, tiki, halo, buaya, ibid, ug mga kameleyon.‡ Si bisan kinsa nga makahikap sa ilang patayng lawas isipon nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

32 Ang bisan unsa nga mahulogan sa ilang patayng lawas mahimong hugaw, butang man kini nga hinimo ug kahoy, tela, panit, o sako, ug bisan unsay gamitan niini. Kinahanglan nga hugasan kini ug tubig,§ apan isipon pa gihapon kini nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

33 Kon ang banga mahulogan sa ilang patayng lawas, ang tanan nga anaa sulod niini mahimong hugaw, ug kinahanglan nga buakon kini.

34 Ang bisan unsang pagkaon nga mabutangan sa tubig nga gikan niadtong banga mahimong hugaw. Ug mahimong hugaw usab ang tanang matang sa ilimnon nga anaa sulod sa banga.

35 Ang bisan unsa nga mahulogan sa ilang patayng lawas mahimong hugaw. Kon ang mahulogan pugon o kolon, isipon ninyo kini nga hugaw ug kinahanglan nga buakon.

36 Ang tuboran o ang bangag nga pundohanan ug tubig nga mahulogan sa ilang patayng lawas magpabilin nga hinlo,* apan ang mohikap niadtong patayng mananap mahimong hugaw.

37 Magpabilin usab nga hinlo ang bisan unsa nga binhi nga itanomay nga mahulogan niadto nga patayng lawas,

38 apan kon mahulogan ang binhi nga nahulom sa tubig, kini nga binhi mahimong hugaw.

39 “Kon namatay ang usa ka mananap nga mahimong kaonon, si bisan kinsa nga mohikap niini isipon nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

40 Si bisan kinsa nga mokuha o mokaon sa lawas niini, kinahanglan manglaba sa bisti nga iyang gisul-ob, apan isipon pa gihapon siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.†

41-42 “Ayaw ninyo kan-a ang bisan unsa nga mananap nga nagkamang kay hugaw kini: ang bisan unsa nga nagkamang pinaagi sa iyang tiyan o upat ka tiil o daghang mga tiil.

§ 11:24-28 Sama sa iring, iro, ug liyon. * 11:24-28 manglaba sa bisti nga iyang gisul-ob: usa kini ka ritwal nga himuon sa mga Israelinhon aron mahimo silang hinlo ug takos nga makatambong sa mga seremonya sa ilang relihiyon. † 11:24-28 isipon pa gihapon siya nga hugaw: ang buot ipasabot, dili pa siya makatambong sa mga seremonya sa ilang relihiyon. ‡ 11:29-31 Ang uban nga mga mananap dinhi sumala sa nasulat sa Hebreo nga pulong lisod ilhon. § 11:32 hugasan kini ug tubig: usa kini ka ritwal sa paghinlo sa usa ka butang aron mahimo na kining gamiton. * 11:36 hinlo: ang buot ipasabot, mahimo kining gamiton bisan pa sa mga seremonya sa ilang relihiyon. † 11:40 Tan-awa ang duha ka ulahi nga footnote sa bersikulo 24-28.

⁴³⁻⁴⁴ Ayaw ninyo hugawi ang inyong kaugalingon pinaagi sa pagkaon sa bisan asa niining mga mananapa, kay ako, ang GINOO, mao ang inyong Dios. Busa ilain ninyo ang inyong kaugalingon alang kanako ug magkinabuhi kamo nga balaan tungod kay ako balaan.

⁴⁵ Ako ang GINOO nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto aron mahimong inyong Dios. Busa pagkinabuhi kamo nga balaan kay ako balaan.

⁴⁶ “Mao kini ang mga patakaran mahitungod sa tanang mga mananap, mga langgam, tanang mananap nga naglihok diha sa tubig ug sa yuta.

⁴⁷ Kinahanglan mahibaloan ninyo kon unsa ang hinlo ug ang hugaw, kung asa niini nga mga mananap ang mahimong kaonon ug dili mahimong kaonon.’ ”

12

Ang mga Patakaran bahin sa Babaye nga Nanganak

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Isulti kini ngadto sa mga Israelinhon: ‘Kon ang usa ka babaye manganak ug batang lalaki, isipa siya nga hugaw* sulod sa pito ka adlaw, maingon nga hugaw siya kon dug-on.

³ Sa ikawalo nga adlaw tulion ang iyang anak.

⁴ Kinahanglan mohulat ang babaye ug 33 ka adlaw ayha siya isipon nga hinlo. Dili siya mahimong mohikap sa bisan unsang butang nga alang sa GINOO ug dili siya mahimong moadto sa balaang puloy-anan hangtod nga mahuman ang mga adlaw sa iyang paghinlo.

⁵ Kon babaye ang iyang anak, isipa siya nga hugaw sulod sa 14 ka adlaw, maingon nga hugaw siya kon dug-on. Kinahanglan mohulat pa siya ug 66 ka adlaw ayha siya maisip nga hinlo.

⁶ “Kon human na ang mga adlaw sa iyang paghinlo, malalaki man o mababaye ang iyang gianak, magdala dayon siya ngadto sa pari ug karnero nga usa ka tuig isip halad nga sinunog ug usa ka tukmo o salampati isip halad sa paghinlo, didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

⁷⁻⁸ Thalad kini sa pari didto sa presensya sa GINOO aron makuha ang pagkahugaw sa babaye tungod sa pagdugo, ug mahimo na siyang hinlo. Kon dili siya makahimo paghatag ug karnero magdala na lang siya ug duha ka salampati o duha ka tukmo; ang usa halad nga sinunog ug ang usa halad sa paghinlo. Pinaagi niining himuon sa pari, makuha ang pagkahugaw sa babaye ug mahimo na siyang hinlo. Mao kini ang mga patakaran mahitungod sa babaye nga nanganak.’ ”

13

Ang mga Patakaran bahin sa mga Sakit sa Panit

¹ Naghatag ang GINOO niini nga mga patakaran kang Moises ug kang Aaron:

² Kon ang panit sa usa ka tawo mohubag o mobutoy o moputi-puti, nga posibleng mahimong ngilngig nga sakit sa panit,* dad-on kining tawhana ngadto kang Aaron nga pari o ngadto sa usa sa mga pari nga kaliwat ni Aaron.

* **12:2** isipa siya nga hugaw: ang buot ipasabot, dili siya takos nga motambong sa mga seremonya sa ilang relihiyon. * **13:2** ngilngig nga sakit sa panit: ang Hebreo nga pulong niini nagkahulogan sa nagkalain-laing matang sa sakit sa panit nga ginaisip nga hugaw, sumala sa niini nga kapitulo.

³ Tan-awon sa pari ang apektado nga bahin sa iyang panit. Kon nagkabahong na kini[†] ug ang mga balhibo niini nagputi na, tinuod nga aduna siyay ngilngig nga sakit sa panit. Ug ipahibalo dayon sa pari nga hugaw siya.[‡]

⁴ Apan kon ang nagputi-puti sa iyang panit wala nagkabahong ug ang balhibo wala nagputi, ilain siya sa pari gikan sa mga tawo sulod sa pito ka adlaw.

⁵ Sa ikapito nga adlaw, tan-awon pag-usab sa pari ang iyang panit. Ug kon ang makita mao lang gihapon ug wala kini mikuyanap, ilain siya pag-usab sa pari gikan sa mga tawo sulod sa laing pito pa ka adlaw.

⁶ Sa ikapito na usab nga adlaw, tan-awon siya pag-usab sa pari. Ug kon nagpali na kini ug wala mikuyanap, ipahibalo sa pari nga hinlo siya[§] kay butoy-butoy lang kini. Pagkahuman niini, labhan sa tawo ang iyang bisti,^{*} ug isipon na siya nga hinlo.

⁷ Apan kon mikuyanap ang butoy-butoy sa iyang panit human nga nakapatan-aw na siya sa pari ug gipahibalo na sa pari nga hinlo na siya, kinahanglan nga magpatan-aw siya pag-usab sa pari.

⁸ Ug kon tinuod nga mikuyanap ang butoy-butoy, ipahibalo sa pari nga hugaw siya kay aduna siyay ngilngig nga sakit sa panit.

⁹ Si bisan kinsa nga adunay timailhan sa ngilngig nga sakit sa panit kinahanglan nga dad-on ngadto sa pari.

¹⁰ Kon sa pagtan-aw sa pari nagputi-puti ang hubag nga mao ang hinungdan sa pagputi sa mga balhibo, ug ang unod makita na,

¹¹ usa kini ka ngilngig nga sakit sa panit nga mobalik-balik. Ug ipahibalo sa pari nga siya hugaw. Dili na kinahanglan nga ilain pa siya aron obserbahan kay dayag na nga siya hugaw.

¹² Kon sa pagtan-aw sa pari nga mikuyanap na ang sakit sa tibuok nga lawas sa tawo,

¹³ kinahanglan nga tan-awon siya pag-usab ug maayo sa pari. Ug kon tinuod nga mikuyanap na ang sakit sa tibuok niyang lawas ug tungod niini miputi ang tanan niyang panit, ipahibalo sa pari nga hinlo siya.[†]

¹⁴⁻¹⁵ Apan kon sa pagtan-aw sa pari nga nanggawas ang unod, ipahibalo niya nga hugaw ang tawo kay adunay ngilngig siya nga sakit sa panit. Kining migawas nga unod isipon nga hugaw.

¹⁶ Apan kon nagkugang ang unod niini ug nagputi ang pinalian, magpatan-aw siya pag-usab sa pari.

¹⁷ Ug kon tinuod nga mipali na kini, ipahibalo sa pari nga hinlo na siya.

¹⁸ Kon ang usa ka tawo adunay hubag nga naayo na,

¹⁹ apan adunay mibutoy sa hubag nga naayo nga medyo puti-puti o pula-pula, kinahanglan nga ipatan-aw niya kini sa pari.

²⁰ Ug kon nagkabahong kini ug ang mga balhibo niini miputi, ipahibalo sa pari nga hugaw kining tawhana, kay aduna man siyay ngilngig nga sakit sa panit nga nagsugod sa hubag.

²¹ Apan kon sa pagtan-aw sa pari wala nagkabahong ug wala usab nagputi ang balhibo niini, ug medyo pali na, ilain siya sa pari gikan sa mga tawo sulod sa pito ka adlaw.

[†] **13:3** *nagkabahong na kini*: o miabot sa unod ang sakit sa panit (mao usab sa bersikulo 4, 20, 25, 26, 32, 34). [‡] **13:3** *hugaw siya*: ang buot ipasabot, dili siya takos nga motambong sa mga seremonya sa ilang relihiyon.

[§] **13:6** *hinlo siya*: ang buot ipasabot, takos siya nga motambong sa mga seremonya sa ilang relihiyon.

^{*} **13:6** *labhan sa tawo ang iyang bisti*: tan-awa usab ang Lev. 11:24-28b. [†] **13:13** *Usa kini ka matang sa sakit nga giisip sa mga Israelinhon nga dili hugaw tungod kay wala man kini mohubag o mogawas ang unod o monana kondili walaon lang niya ang natural nga kolor sa panit.*

²² Kon mikuyanap kini sa ubang bahin sa panit, ipahibalo sa pari nga hugaw siya, kay timailhan kini sa ngilngig kini nga sakit.

²³ Apan kon wala kini mikuyanap, pali lang kini sa hubag, ug ipahibalo sa pari nga hinlo siya.

²⁴ Kon ang usa ka tawo adunay paso nga naimpeksyon ug nagputi-puti kini o nagpula-pula,

²⁵ kinahanglan nga ipatan-aw kini sa pari. Ug kon nagkabahong kini ug ang mga balhibo niini nagputi, ngilngig kini nga sakit sa panit nga nagsugod sa paso. Ug ipahibalo sa pari nga hugaw siya.

²⁶ Apan kon sa pagtan-aw sa pari wala kini nagkabahong ug wala usab nagputi ang balhibo niini, ug medyo napali na, ilain siya sa pari gikan sa mga tawo sulod sa pito ka adlaw.

²⁷ Sa ikapito nga adlaw, tan-awon siya pag-usab sa pari. Ug kon mikuyanap kini sa uban nga bahin sa iyang panit, ipahibalo sa pari nga hugaw siya, kay timailhan kini sa ngilngig nga sakit sa panit.

²⁸ Apan kon wala kini mikuyanap ug napali na, usa lang kini ka hubag nga nagsugod sa paso. Ug ipahibalo sa pari nga hinlo siya.

²⁹ Kon ang usa ka tawo[‡] adunay hubag-hubag sa iyang ulo o suwang,

³⁰ kinahanglan nga ipatan-aw niya kini sa pari. Kon nagkabahong kini ug ang mga buhok o bangas niini nagdalag ug nagnipis, ipahibalo sa pari nga hugaw kining tawhana, kay aduna man siyay ngilngig nga nuka nga mitubo sa iyang ulo o sa suwang.

³¹ Kon sa pagtan-aw sa pari wala nagkabahong apan walay itom nga buhok o bangas niini, ilain siya sa pari gikan sa mga tawo sulod sa pito ka adlaw.

³² Sa ikapito ka adlaw, tan-awon pag-usab sa pari ang nuka. Ug kon wala kini mokaylap ug wala kini nagkabahong, ug wala usab nagdalag ang buhok o bangas niini,

³³ kinahanglan kagisan niya ang iyang ulo o mamarbas apan dili niya i-apil ang bahin nga adunay nuka. Unya ilain siya pag-usab sa pari sulod sa laing pito pa ka adlaw.

³⁴ Sa ikapito ka adlaw, tan-awon pag-usab sa pari ang nuka. Ug kon wala kini mikuyanap ug wala kini nagkabahong, ipahibalo sa pari nga hinlo siya. Unya labhan sa tawo ang iyang bisti, ug isipon siya nga hinlo.

³⁵ Apan kon mikuyanap ang nuka sa iyang panit human gipahibalo sa pari nga hinlo siya,

³⁶ tan-awon siya pag-usab sa pari. Ug kon tinuod nga mikuyanap ang nuka sa iyang panit, dili na kinahanglan nga tan-awon pa sa pari kon adunay buhok o bangas nga nagdalag kay dayag na nga hugaw siya.

³⁷ Apan kon sa pagtan-aw sa pari wala kini mikuyanap ug aduna nay itom nga buhok o bangas nga nagtubo, maayo na kini. Ug ipahibalo sa pari nga hinlo siya.

³⁸ Kon adunay nagputi-puti sa panit sa usa ka tawo,

³⁹ kinahanglan nga ipatan-aw kini sa pari. Ug kon ang mga nagputi-puti hanap ra, katol-katol lang kini nga nanggawas sa panit. Kining tawhana isipon nga hinlo.

⁴⁰⁻⁴¹ Kon ang usa ka tawo naupaw sa may ibabaw nga bahin sa iyang agtang o sa ibabaw nga bahin sa iyang ulo, hinlo siya.

⁴²⁻⁴⁴ Apan kon adunay nagpula-pula nga hubag diha sa iyang upaw, kinahanglan nga ipatan-aw niya kini sa pari. Ug kon ang pula-pula nga

[‡] **13:29** tawo: sa literal, *lalaki o babaye*. Mao usab sa bersikulo 38.

hubag susama sa ngilngig nga sakit sa panit nga makita sa lawas, ipahibalo sa pari nga hugaw siya.

⁴⁵ Ang tawo nga adunay ngilngig nga sangla kinahanglan nga magsul-ob ug gisi nga bisti, kalkagon niya ang iyang buhok, ug tabonan niya ang ubos nga bahin sa iyang nawong. Unya mosinggit siya, “Hugaw ako! Hugaw ako!”

⁴⁶ Isipon siya nga hugaw samtang anaa pa kaniya ang sakit. Ug kinahanglan nga magpuyo siya sa gawas sa kampo nga mag-inusara.

Ang mga Patakaran bahin sa Talumtom

⁴⁷⁻⁵⁰ Kon gitalumtom ang panapton nga delana o lino o ang bisan unsa nga butang nga hinimo gikan sa panit, o kon adunay makita nga nagpula-pula o nagberde niini nga mga gamit, kinahanglan nga ipatan-aw kini sa pari. Human kini matan-aw sa pari, ilain niya kini sulod sa pito ka adlaw.

⁵¹⁻⁵² Sa ikapito nga adlaw, tan-awon kini pag-usab sa pari. Ug kon mikuyanap ang talumtom, isipon kini nga hugaw, ug kinahanglan kining sunogon tungod kay mosamot ang talumtom niini.

⁵³⁻⁵⁴ Apan kon sa pagtan-aw sa pari wala mikuyanap ang talumtom, magsugo siya nga labhan ang panapton o ang panit, ug ilain niya kini sulod sa laing pito pa ka adlaw.

⁵⁵ Pagkahuman niini, tan-awon kini pag-usab sa pari. Ug kon wala mokuspaw ang talumtom, isipon kini nga hugaw bisan kon wala pa mikuyanap ang talumtom. Busa kinahanglan nga sunogon kini bisan anaa ra sa atubangan o likod sa panapton ang talumtom.

⁵⁶ Apan kon sa pagtan-aw sa pari mikuspaw ang talumtom, kuhaon niya ang bahin sa panapton o panit nga gitalumtom.

⁵⁷ Apan kon mobalik ug mokaylap ang talumtom sa panapton o panit, kinahanglan nga sunogon na kini.

⁵⁸ Kon nawala ang talumtom human labhi ang panapton o panit, labhan kini pag-usab ug mahimo na kining hinlo.

⁵⁹ Mao kini ang mga patakaran sa paghibalo kon hinlo o hugaw ang panapton nga delana o lino o ang bisan unsa nga butang nga hinimo gikan sa panit nga gitalumtom.

14

Ang Paghinlo gikan sa mga Sakit sa Panit

¹⁻² Mao kini ang mga patakaran nga giingon sa GINOO kang Moises mahitungod sa paghinlo sa tawong adunay ngilngig nga sakit sa panit:

Human pahibaloon ang pari mahitungod sa kahimtang sa sakit sa usa ka tawo,

³ mogawas ang pari sa kampo ug tan-awon niya ang lawas niadtong tawo. Kon naayo na ang iyang ngilngig nga sakit sa panit,

⁴ magpakuha ang pari ug duha ka langgam nga buhi nga giisip nga hinlo,* usa ka putol sa kahoyng sedro, pula nga higot, ug usa ka pungpong nga isopo.

⁵ Unya ipaihaw sa pari ang usa ka langgam diha ibabaw sa kolon nga gisudlan ug tubig gikan sa tuboran.

⁶ Unya kuhaon sa pari ang buhi nga langgam ug ituslob niya kini uban sa kahoyng sedro, pula nga higot, ug isopo, didto sa dugo sa langgam nga giuhaw ibabaw sa kolon nga adunay tubig.

* **14:4** nga giisip nga hinlo: ang buot ipasabot, mahimong kan-on o ihalad sa GINOO.

⁷Dayon wisik-wisikan niyag makapito ang tawong naayo sa iyang ngilngig nga sakit sa panit. Pagkahuman ipahibalo niya nga hinlo na ang maong tawo, ug buhian niya ang langgam.

⁸Apan sa dili pa ipahibalo nga hinlo na siya, labhan una sa tawo ang iyang bisti, kagisan ang tanan niyang buhok ug balhibo, ug maligo. Mahimo na siyang mosulod sa kampo apan dili siya mopuyo sa iyang tolda sulod sa pito ka adlaw.

⁹Sa ikapito ka adlaw, kagisan niya pag-usab ang tanan niyang buhok ug balhibo, labhan niya ang iyang bisti, ug maligo.

¹⁰Sa ikawalo nga adlaw, kinahanglan nga magdala siya ug duha ka laking karnero ug usa ka bayeng karnero nga usa ka tuig, ug walay depekto. Magdala usab siya ug unom ka kilo nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad sa pagpasidungog sa GINOO. Ug magdala pa gayod siyag usa ka basong mantika.

¹¹Unya dad-on siya sa pari nga mopahibalo nga hinlo na siya, ngadto sa presensya sa GINOO didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan, uban sa iyang mga halad.

¹²Dayon kuhaon sa pari ang usa sa laking karnero ug ang usa ka basong lana, ug ihalad niya kini isip halad nga bayad sa sala. Unya ibayaw niya kini sa presensya sa GINOO isip halad nga binayaw.

¹³Ihawon niya ang karnero didto sa balaang dapit, sa ihawanan sa halad sa paghinlo ug sa halad nga sinunog. Kining halad nga karnero balaan kaayo, ug iya na kini sa pari sama usab sa halad sa paghinlo.

¹⁴Unya magkuha ang pari ug dugo sa karnerong gihalad ug ipahid niya kini sa ubos nga bahin sa tuong dalunggan sa tawo nga ginahinloan, ug sa kumagko sa tuong kamot ug tiil niini.

¹⁵Magbutang usab ang pari ug lana diha sa iyang wala nga palad,

¹⁶ug ituslob niya sa lana ang iyang tudlo sa tuong kamot ug iwisik-wisik kini makapito didto sa presensya sa GINOO.

¹⁷Ang ubang lana sa iyang palad ipahid niya sa ubos nga bahin sa tuong dalunggan ug sa kumagko sa tuong kamot ug tiil niadtong tawo nga ginahinloan.

¹⁸Ang nahibilin pang lana sa palad sa pari ipahid niya sa ulo sa tawo nga gihinloan ug mao kini ang mahimong bayad sa sala niadtong tawhana atubangan sa GINOO.

¹⁹Pagkahuman niini, kinahanglan maghalad ang pari ug halad alang sa sala aron mahimong hinlo kadtong tawhana ug dayon ihawon sa pari ang halad nga sinunog.

²⁰Ihalad niya kini sa halaran lakip ang halad nga uhay. Ingon niini ang buhaton sa pari sa presensya sa GINOO aron makuha ang pagkahugaw sa tawo ug mahimo na siyang hinlo.

²¹Apan kon ang maong tawo kabos ug dili makahimo sa paghalad niini nga mga halad, magdala na lang siya ug usa ka karnero nga laki nga ihalad niya isip bayad sa sala. Ibayaw niya kini nga halad aron makuha ang iyang mga sala ug mahimo na siyang hinlo. Magdala usab siya ug duha ka kilo nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad sa pagpasidungog sa GINOO. Ug magdala pa gayod siyag usa ka basong mantika.

²²Ug sumala lang sa iyang makaya, magdala siyag duha ka salampati o duha ka tukmo; ang usa halad sa paghinlo ug ang usa halad nga sinunog.

²³Sa ikawalo nga adlaw, dad-on niya kining tanan nga halad ngadto sa pari didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan, sa presensya sa GINOO.

²⁴ Kuhaon sa pari ang karnero nga halad isip bayad sa sala ug ang usa ka basong lana, ug ibayaw niya kini sa presensya sa GINOO isip halad nga binayaw.

²⁵ Unya ihawon niya ang karnero ug magkuha siyag dugo niini ug ipahid niya sa ubos nga bahin sa tuong dalunggan sa tawo nga ginahinloan, ug sa kumagko sa tuong kamot ug tiil niini.

²⁶ Unya magbutang ang pari ug lana sa iyang wala nga palad,

²⁷ ug pinaagi sa iyang tudlo sa tuong kamot, iwisik-wisik niya ang lana makapito didto sa presensya sa GINOO.

²⁸ Ang ubang lana sa iyang palad ipahid gihapon niya sa ubos nga bahin sa tuong dalunggan ug sa kumagko sa tuong kamot ug tiil niadtong tawo nga ginahinloan.

²⁹⁻³¹ Ang nahibilin pa nga lana sa palad sa pari ipahid niya sa ulo sa tawo. Unya ihalad sa pari ang duha ka salampati o ang duha ka tukmo; ang usa halad sa paghinlo ug ang usa halad nga sinunog. Ihalad usab niya ang halad sa pagpasidungog sa GINOO. Pinaagi niining himuon sa pari diha sa presensya sa GINOO mahinloan ang tawo.

³² Mao kini ang mga patakaran mahitungod sa paghinlo sa tawong adunay ngilngig nga sakit sa panit kon dili siya makakaya sa halad nga ihalad alang sa paghinlo.

Ang mga Patakaran bahin sa Agup-op nga Motubo sa Balay

³³ Mao kini ang giingon sa GINOO kang Moises ug kang Aaron

³⁴ mahitungod sa ilang buhaton kon patuboan sa GINOO ug agup-op ang ilang mga balay kon atua na sila sa Canaan, ang dapit nga ihatag sa GINOO kanila nga ilang panag-iyahon:

³⁵ Kon ang tag-iya sa usa ka balay makamatikod nga adunay murag agup-op sa iyang balay, kinahanglan nga sultihan niya ang pari.

³⁶ Sa dili pa mosulod ang pari niadto nga balay aron susihon ang agup-op, magsugo una siya nga ipagawas ang tanang mga butang sa sulod, aron dili kini maapil ug maisip nga hugaw. Pagkahuman mosulod ang pari sa balay

³⁷ ug susihon niya ang agup-op nga anaa sa bongbong. Ug kon makita niya nga adunay pagkaberde o pagkapula-pula ang naglupyak sa bongbong,

³⁸ mogawas siya sa maong balay ug pasirad-an niya kini sulod sa pito ka adlaw.

³⁹ Sa ikapito nga adlaw, susihon niya kini pag-usab. Ug kon ang agup-op mikuyanap sa ubang bahin sa bongbong,

⁴⁰ ipakuha niya ang mga bahin sa bongbong nga adunay agup-op ug ipalabay kini didto sa gawas sa lungsod, sa dapit nga labayanan sa mga butang nga giisip nga hugaw.

⁴¹ Pakiskisan niya ang tanang bahin sa bongbong sulod sa balay ug ang tanang kiniskis ipalabay niya sa gawas sa lungsod, sa dapit nga labayanan sa mga butang nga giisip nga hugaw.

⁴² Unya pailisan niya ang tanang bahin sa bongbong nga nakiskisan.

⁴³ Apan kon human niadto agup-opon pa gihapon ang balay,

⁴⁴ adtoon kini pag-usab sa pari ug susihon. Kon mikuyanap gani ang agup-op, isipon na kadtong balaya nga hugaw kay kini nga matang sa agup-op gabalik-balik.

⁴⁵ Busa ipaguba niya ang balay ug ang mga materyales niini ipalabay sa gawas sa lungsod, sa dapit nga labayanan sa mga butang nga giisip nga hugaw.

⁴⁶ Si bisan kinsa nga mosulod niini nga balay sa dihang gisirad-an kini isipon nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

⁴⁷ Ug si bisan kinsa nga matulog o mokaon sulod niining balaya kinahanglan niyang labhan ang iyang bisti.[†]

⁴⁸ Apan kon sa pagsusi sa pari wala na agup-opa ang balay human mailisi ang bahin sa bongbong nga giagup-opan, ipahibalo sa pari nga hinlo na ang maong balay.

⁴⁹ Ug aron nga isipon nga hinlo na gayod ang balay, magkuha ang pari ug duha ka langgam, kahoyng sedro, pulang higot, ug isopo.

⁵⁰ Ihawon niya ang usa ka langgam diha ibabaw sa kolon nga gibutangan ug tubig nga gikan sa tuboran.

⁵¹ Unya kuhaon niya ang kahoyng sedro, ang pulang higot, ang isopo, ug ang buhi nga langgam, ug ituslob niya kining tanan sa tubig nga adunay dugo sa langgam nga gihiaw. Ug wisik-wisikan niya makapito ang balay.

⁵² Busa pinaagi sa dugo sa langgam, sa tubig nga gikan sa tuboran, sa buhi nga langgam, sa kahoyng sedro, sa isopo, ug sa pulang higot, mahinloan sa pari ang balay.

⁵³ Unya buhian niya ang langgam nga buhi didto sa gawas sa lungsod. Pinaagi niining himuon sa pari, makuha ang kahugaw sa balay ug mahimo na kining hinlo.

⁵⁴⁻⁵⁷ Mao kadto ang mga patakaran mahitungod sa mga ngilngig nga sakit sa panit nga nuka, hubag-hubag, butoy-butoy, o katol-katol, ug mahitungod sa talumtom sa mga bisti ug agup-op sa balay. Pinaagi niini nga mga patakaran, masayran ninyo kon unsa ang hinlo ug ang hugaw.

15

Ang Mogawas sa Lawas sa Tawo nga Giisip nga Hugaw

¹ Gisugo sa GINOO si Moises ug si Aaron

² nga isulti nila kini sa mga Israelinhon:

“Kon adunay manggawas sa kinatawo sa usa ka lalaki tungod sa sakit, kanang manggawas isipon nga hugaw.

³ Ug bisan nagpadayon kini sa pagtulo o wala, makahugaw gihapon kini kaniya. Sa bisan asa niini nga kahintang, hugaw kanang tawhana.

⁴ Ang bisan unsa nga iyang mahigdaan o malingkoran mahimong hugaw.

⁵⁻⁷ Ug si bisan kinsa nga makahikap kaniya o sa iyang gihigdaan o gilingkoran, kinahanglan labhan niya ang iyang bisti ug maligo,^{*} apan isipon pa gihapon siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

⁸ “Si bisan kinsa nga maluwaan niining tawhana, kinahanglan labhan niya ang iyang bisti ug maligo, apan isipon pa gihapon siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

⁹⁻¹⁰ Ang bisan unsa nga malingkoran niining tawhana kon magsakay siya, mahimong hugaw. Ang makahikap o makaalsa niini kinahanglan labhan niya ang iyang bisti ug maligo, apan isipon pa gihapon siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

¹¹ “Kon kining tawhana wala makapanghunaw, si bisan kinsa nga iyang mahikapan kinahanglan labhan niya ang iyang bisti ug maligo, apan isipon pa gihapon siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

[†] **14:47** Tan-awa usab ang Lev. 11:24-28. ^{*} **15:5-7** Tan-awa ang usa sa mga footnote sa Lev. 11:24-28.

¹² Ang kolon nga mahikapan niining tawhana kinahanglan nga buk-on, ug ang bisan unsa nga butang nga hinimo sa kahoy nga iyang mahikapan kinahanglan nga hugasan.

¹³⁻¹⁵ “Kon mamaayo na kining tawhana sa iyang sakit, palabyon una niya ang pito ka adlaw. Unya labhan niya ang iyang bisti ug maligo sa tubig nga gikan sa tuboran ug mahinloan na siya. Sa ikawalo nga adlaw, kinahanglan nga magdala siyag duha ka salampati o duha ka tukmo sa presensya sa GINOO didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan. Unya ihatag niya kini sa pari nga mao ang mohalad niini. Ang usa halad sa paghinlo ug ang usa halad nga sinunog. Pinaagi niining himuon sa pari diha sa presensya sa GINOO, makuha ang pagkahugaw nianang tawhana tungod sa nanggawas sa iyang kinatawo, ug mahimo na siyang hinlo.

¹⁶ “Kon ang usa ka lalaki gawasan ug semilya, kinahanglan nga maligo siya, apan isipon pa gihapon siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

¹⁷ Ang bisan unsa nga panapton o butang nga hinimo sa panit nga matuloan sa iyang semilya kinahanglan nga labhan, apan isipon pa gihapon kini nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

¹⁸ Kon makighilawas ang lalaki ug babaye, kinahanglan nga maligo silang duha; apan isipon pa gihapon sila nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

¹⁹ “Kon reglahon ang usa ka babaye, isipon siya nga hugaw sulod sa pito ka adlaw, ug si bisan kinsa nga mohikap kaniya isipon usab nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

²⁰ Ang bisan unsa nga iyang mahigdaan o malingkoran, mahimong hugaw.

²¹⁻²³ Si bisan kinsa nga makahikap sa iyang gihigdaan o gilingkoran kinahanglan labhan niya ang iyang bisti ug maligo, apan isipon pa gihapon siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

²⁴ “Kon makighilawas ang lalaki sa babaye nga giregla, isipon ang lalaki nga hugaw sulod sa pito ka adlaw, ug ang bisan unsa nga iyang mahigdaan mahimong hugaw.

²⁵ “Kon ang regla sa babaye molapas pa ug pipila ka adlaw o kon dili niya tingregla apan gidugo siya, isipon gihapon siyang hugaw.

²⁶ Ang bisan unsa nga iyang mahigdaan o malingkoran samtang gidugo siya mahimong hugaw sama usab sa panahon sa iyang tingregla.

²⁷ Ug si bisan kinsa nga makahikap niini mahimong hugaw. Kinahanglan labhan niya ang iyang bisti ug maligo, apan isipon pa gihapon siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

²⁸⁻³⁰ “Kon mohunong na ang pagdugo sa babaye, palabyon una niya ang pito ka adlaw. Human niana mahimo na siyang hinlo. Sa ikawalo nga adlaw, kinahanglan nga magdala siya ug duha ka salampati o duha ka tukmo ngadto sa pari didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan. Ihalad sa pari ang usa niini isip halad sa paghinlo ug ang usa isip halad nga sinunog. Pinaagi niining himuon sa pari diha sa presensya sa GINOO, makuha ang pagkahugaw sa babaye ug mahimo na siyang hinlo.

³¹ “Gisultihan sa GINOO si Moises ug si Aaron nga pahimangnoan gayod nila ang mga Israelinhon mahitungod sa mga butang nga makahugaw kanila, aron dili sila mamatay kon mosulod sila sa Tolda sa GINOO nga anaa taliwala sa kampo.

³²⁻³³ “Mao kadto ang mga patakaran mahitungod sa lalaki nga gawasan ug semilya o kon adunay manggawas sa iyang kinatawo tungod sa iyang sakit, ug mahitungod sa babaye nga reglahon o dug-on nga molapas ug pila pa ka

adlaw o kon dili pa niya tingregla, ug mahitungod sa lalaki nga makigdulong sa babayeng giisip nga hugaw.[†]

16

Ang Adlaw sa Paghinlo sa Sala sa mga Tawo

¹⁻² Human namatay ang duha ka anak nga lalaki ni Aaron sa dihang naghalad sila ngadto sa GINOO, miingon ang GINOO kang Moises, “Sultihi ang imong igsoon nga si Aaron nga dili siya mosulod sa Labing Balaang Dapit, nga anaa luyo sa kurtina, sa bisan unsang orasa nga buot niya. Mamatay siya kon himuon niya kini. Kay ipadayag ko ang akong presensya pinaagi sa usa ka panganod diha ibabaw sa tabon sa Sudlanan sa Kasabotan.”

³ Mao kini ang himuon ni Aaron sa adlaw nga mosulod siya sa Labing Balaang Dapit: Magdala si Aaron ug nating torong baka isip halad sa paghinlo ug hamtong nga laking karnero isip halad nga sinunog.

⁴ Kinahanglan nga maligo siya ug unya isul-ob ang bisti alang sa pangu-long pari nga puro lino: ang pang-ilalom nga panapton nga nagtabon sa iyang kinatawo, ang panggawas nga bisti, ang bakos, ug ang turban.

⁵ Mohatag kaniya ang katinglanan sa Israel ug duha ka laking kanding isip halad sa paghinlo ug usa ka hamtong nga laking karnero isip halad nga sinunog.

⁶ Ihalad ni Aaron ang nating torong baka aron mahimo siyang hinlo ug ang iyang panimalay.

⁷ Unya kuhaon niya ang duha ka kanding ug dad-on usab niya sa presensya sa GINOO, didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

⁸ Iagi niyang hulbotan kon asa sa duha ka kanding ang alang sa GINOO ug ang alang kang Azazel.*

⁹ Ang kanding nga nahulbotan alang sa GINOO ihalad niya isip halad sa paghinlo.

¹⁰ Apan ang kanding nga nahulbotan alang kang Azazel ihalad niya nga buhi ngadto sa GINOO ug buhian niya sa kamingawan, aron mahinloan ang mga tawo gikan sa ilang mga sala.

Ang mga Detalye niadto nga Seremonya

¹¹ Ihawon ni Aaron ang nating torong baka isip halad sa paghinlo alang sa iyang kaugalingon ug sa iyang panimalay.

¹² Unya magkuha siyang butanganan sa insenso ug pun-on niya kini ug baga nga gikan sa halaran nga anaa sa presensya sa GINOO.[†] Ug magkuha usab siya ug duha ka kumkom sa humot ug pino nga insenso, ug dad-on niya kini sa Labing Balaang Dapit.

¹³ Ibutang niya ang insenso diha sa kalayo didto sa presensya sa GINOO, ug ang aso niini molukop sa tabon sa Sudlanan sa Kasugoan,[‡] aron dili siya mamatay.

¹⁴ Unya mokuha siya ug dugo sa baka ug motindog atubangan sa Sudlanan nga nag-atubang sa sidlakan. Ug pinaagi sa iyang tudlo wisikan niya sa makapito ang tabon niini.

[†] **15:32-33** babayeng giisip nga hugaw: ang buot ipasabot, dili siya takos nga motambong sa mga seremonya sa ilang relihiyon. *

16:8 Azazel: ang Hebreo nga pulong nga gigamit dinhi dili klaro ang kahulogan. Mahimong usa kini ka demonyo sa kamingawan. [†] **16:12** sa presensya sa GINOO: sa literal, sa sulod sa tolda. [‡] **16:13** Sudlanan sa Kasugoan: mao usab kini ang Sudlanan sa Kasabotan. Tan-awa ang Exo. 16:34 alang sa dugang nga impormasyon niini nga termino.

¹⁵ Ihawon usab niya ang kanding isip halad sa paghinlo alang sa katawhan. Dad-on niya ang dugo niini sa Labing Balaang Dapit ug iwisik sa tabon sa Sudlanan sa Kasabotan, sama sa gihimo niya sa dugo sa nating torong baka.

¹⁶ Pinaagi niining himuon ni Aaron, mahinloan ang Labing Balaang Dapit gikan sa kapakyasan sa mga Israelinhon sa pagbuhat ug husto ug sa tanan nilang mga sala ug mga kalapasan. Himuon usab niya kini sa ubang parte sa Tolda[§] nga anaa taliwala sa mahugaw nga katawhan.

¹⁷ Kinahanglan nga walay tawong magpabilin didto sa Tolda sa oras nga mosulod si Aaron sa Labing Balaang Dapit hangtod nga mogawas siya. Human niya mahimo ang seremonya aron mahinloan siya ug ang iyang panimalay ug ang tibuok katilingban sa Israel,

¹⁸ mogawas siya ug moadto sa halaran sa presensya sa GINOO. Unya mokuha siya ug dugo sa baka ug sa kanding ug ipahid niya kini sa mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran sa paghinlo niini.

¹⁹ Pinaagi sa iyang tudlo iwisik-wisik niya sa makapito ang ubang dugo didto sa halaran sa paghalad niini ngadto sa GINOO ug sa paghinlo niini tungod sa pagkahugaw sa mga Israelinhon.

²⁰ Human mahimo ni Aaron ang paghinlo sa Labing Balaang Dapit ug sa uban pa nga mga parte sa Tolda apil na ang halaran, dad-on niya sa atubangan ang buhi nga kanding.

²¹ Ipatong niya ang iyang duha ka kamot sa ulo sa kanding ug isulti niya ang tanang sala ug kalapasan sa mga Israelinhon. Niining paagiha mabalhin ang ilang mga sala ngadto sa ulo sa kanding. Unya pabuhian ni Aaron ang kanding ngadto sa kamingawan sa tawo nga gitugyanan sa paghimo niini.

²² Busa dad-on sa kanding ang tanang sala sa mga Israelinhon didto sa kamingawan.

²³ Unya mosulod si Aaron sa Tolda ug huboon niya ang iyang bisti nga alang sa pangulong pari nga iyang gisul-ob sa wala pa siya mosulod sa Labing Balaang Dapit, ug ibilin niya kini didto.

²⁴ Maligo siya didto sa usa ka balaang dapit sa Tolda ug pagkahuman isul-ob niya ang iyang ordinaryong bisti. Unya mogawas siya ug ihalad niya ang halad nga sinunog alang sa iyang kaugalingon ug halad nga sinunog alang sa mga Israelinhon aron mahinloan sila gikan sa ilang mga sala.

²⁵ Sunogon usab niya didto sa halaran ang mga tambok sa mananap nga halad sa paghinlo.

²⁶ Ang tawo nga gitugyanan nga buhian ang kanding alang kang Azazel kinahanglan labhan niya ang iyang bisti ug maligo sa dili pa mobalik ngadto sa kampo.

²⁷ Kinahanglan nga dad-on ngadto sa gawas sa kampo ug sunogon ang nahibilin nga bahin niadtong baka ug kanding nga gikuhaan sa dugo nga gidala didto sa Labing Balaang Dapit sa paghinlo niini.

²⁸ Ang tawo nga mosunog niini kinahanglan labhan niya ang iyang bisti ug maligo sa dili pa mobalik ngadto sa kampo.

²⁹⁻³¹ Mao kini ang mga patakaran nga himuon sa mga Israelinhon ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban kanila. Tumanon nila kini hangtod sa kahangtoran. Sa ikanapulo nga adlaw sa ikapito nga bulan, kinahanglan nga magpuasa sila ug dili motrabaho, sama sa Adlaw nga Igpapahulay. Kay mao kana ang adlaw nga himuon ang seremonya sa paghinlo kanila gikan sa ilang mga sala aron mahimo silang hinlo atubangan sa GINOO.

[§] 16:16 Himuon...Tolda: o Mao kini ang iyang himuon sa Tolda.

³² Ang pari nga gipili ug giordinahan nga maoy mopuli sa iyang amahan isip pangulong pari mao ang mohimo sa seremonya. Isul-ob niya ang bisti nga alang sa pangulong pari,

³³ ug himuon niya ang seremonya sa paghinlo sa Labing Balaang Dapit, sa uban pa nga mga parte sa Tolda apil na sa halaran, sa mga pari, ug sa tibuok katilingban.

³⁴ Himuon nila kini nga patakaran kausa matag tuig. Kinahanglan tumanon nila kini hangtod sa kahangtoran.

Ug natuman kini sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

17

Ginadili ang Pagkaon sa Dugo

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² nga isulti kini kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ug sa tanang mga Israelinhon:

³ Sa bisan kinsa kaninyo nga mohalad ug baka, karnero, o kanding sa laing dapit,

⁴⁻⁵ ug dili didto sa Tolda nga Tagboanan, sama rang nakapatay siya ug tawo. Busa ayaw na ninyo siya isipa nga inyong sakop. Gihimo kini nga patakaran aron himuon ninyo ang paghalad didto sa pultahan sa Tolda ug dili sa laing dapit. Ang inyong halad alang sa pakigda-it ihatag ninyo sa pari nga mao ang mohalad niini ngadto sa GINOO.

⁶ Isablig sa pari ang dugo sa mananap didto sa halaran sa GINOO, nga anaa dapit sa pultahan sa Tolda. Unya sunogon niya ang mga tambok sa mananap; ang kahumot niini nga halad makapalipay sa GINOO.

⁷ Kinahanglan dili na kamo mohalad ngadto sa mga demonyo nga daw kanding,* kay kana makapahilayo kaninyo sa GINOO. Kinahanglan nga tumanon ninyo kini hangtod sa umaabot nga mga henerasyon.

⁸ Timan-i gayod ninyo kini, kamong mga Israelinhon ug ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo:

Si bisan kinsa kaninyo nga mohalad ug bisan unsa nga halad didto sa laing dapit

⁹ ug dili didto sa pultahan sa Tolda, ayaw na ninyo siya isipa nga inyong sakop.

¹⁰ Kapungtan sa GINOO ang si bisan kinsa nga mokaon ug dugo, Israelinhon man o langyaw ug dili ko na siya isipon nga kabahin sa inyong katilingban.

¹¹ Kay ang kinabuhi sa matag binuhat anaa sa dugo, ug gisugo kamo sa GINOO nga gamiton ninyo kini diha sa halaran aron mahinloan kamo gikan sa inyong mga sala. Kay ang dugo nga mao ang naghatag ug kinabuhi, mao ang makahinlo sa tawo gikan sa iyang mga sala.

¹² Mao nga miingon ang Ginoo sa mga Israelinhon, “Dili kamo angay mokaon ug dugo, lakip ang mga langyaw nga anaa diha kaninyo.”

¹³ Si bisan kinsa kaninyo o sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo nga mangdakop ug mananap o langgam nga mahimong kaonon, kinahanglan nga paagason niya ang dugo niini ug tabonan ug yuta,

¹⁴ tungod kay ang kinabuhi sa matag binuhat anaa sa iyang dugo. Mao kana nga gisultihan kamo sa GINOO nga dili kamo mokaon ug dugo sa bisan unsa nga binuhat. Ug si bisan kinsa nga mokaon, ayaw na ninyo siya isipa nga inyong sakop.

* **17:7** demonyo nga daw kanding: o dios-dios nga kanding.

¹⁵ Si bisan kinsa kaninyo o sa mga langyaw nga mokaon sa mananap nga namatay lang o gipatay sa lain nga mananap, kinahanglan labhan niya ang iyang bisti ug maligo, apan isipon pa gihapon siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

¹⁶ Kon dili niya labhan ang iyang bisti ug dili siya maligo, aduna siyay tulubagon.

18

Ang Gidili nga mga Relasyon

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Isulti kini ngadto sa mga Israelinhon: ‘Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

³ Ayaw ninyo sunda ang mga binuhatan sa mga tawo sa Ehipto diin kamo nagpuyo kaniadto. Ayaw usab ninyo sunda ang mga binuhatan sa mga tawo sa Canaan diin dad-on ko kamo.

⁴⁻⁵ Kinahanglan nga tumanon ninyo ang akong mga sugo ug mga patakaran, kay ang tawo nga nagtuman niini magkinabuhi. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

⁶ “Walay bisan kinsa kaninyo nga makighilawas sa iyang duol nga paryente. Ako mao ang GINOO.

⁷⁻⁸ “‘Ayaw pakaulawi ang imong amahan pinaagi sa pagpakighilawas sa imong inahan o sa uban pa niyang asawa.

⁹ “‘Ayaw pakighilawas sa imong igsoon nga babaye, bisan igsoon mo lang siya sa imong amahan o sa imong inahan, ug bisan nagdako man siya uban kaninyo o wala.

¹⁰ “‘Ayaw pakighilawas sa imong apo nga babaye, kay makahatag kini ug kaulawan kanimo.

¹¹ “‘Ayaw pakighilawas sa anak nga babaye sa imong amahan sa uban nga asawa, kay igsoon mo usab siya.

¹²⁻¹³ “‘Ayaw pakighilawas sa imong iyaan, kay igsoon siya sa imong amahan o inahan.

¹⁴ “‘Ayaw pakaulawi ang igsoong lalaki sa imong amahan pinaagi sa pagpakighilawas sa iyang asawa, kay iyaan mo usab siya.

¹⁵ “‘Ayaw pakighilawas sa imong umagad nga babaye kay asawa siya sa imong anak.

¹⁶ “‘Ayaw pakighilawas sa asawa sa imong igsoon kay makahatag kini ug kaulawan sa imong igsoon.

¹⁷ “‘Ayaw pakighilawas sa anak o apo nga babaye sa babaye nga imong gikadulog, kay tingalig anak o apo mo siya,* ug daotan kana nga buhat.

¹⁸ “‘Ayaw pangasaw-a ang igsoon nga babaye sa imong asawa samtang buhi pa ang imong asawa.

¹⁹ “‘Ayaw pakighilawas sa babaye nga giregla kay giisip siya nga hugaw.†

²⁰ “‘Ayaw pakighilawas sa asawa sa uban, kay kon buhaton mo kini isipon ka nga hugaw.

²¹ “‘Ayaw ihatag ang bisan kinsa sa imong mga anak aron ihalad ngadto sa dios nga si Molec, kay makahatag kana ug kaulawan sa pangalan sa imong Dios. Ako mao ang GINOO.

²² “‘Ayaw pakighilawas sa sama kanimo nga lalaki, kay mangil-ad kana.

* **18:17** kay...apo mo siya: o kay kadugo ra sila sa iyang anak o apo nga babaye. † **18:19** giisip siya nga hugaw: ang buot ipasabot, dili siya takos nga motambong sa mga seremonya sa ilang relihiyon.

²³ “Ayaw pakighilawas, malalaki man o mababaye o ngadto sa mananap, kay daotan ug hugaw kaayo kana nga buhat.

²⁴ “Ayaw ninyo hugawi ang inyong kaugalingon pinaagi sa paghimo sa bisan asa niining mga butanga, kay mao kini ang nakapahugaw sa mga tawong papahawaon ko sa yuta nga alang kaninyo.

²⁵⁻²⁸ Bisan gani kanang yutaa nahugawan tungod nianang ilang gihimo, busa gipadad-an ko ug mga kalamidad kanang yutaa aron sa ingon niana nga paagi mamahawa sila diha. Apan kamong mga Israelinhon ug ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo, ayaw gayod ninyo himoa kanang mangil-ad nga mga butang kondili tumana gayod ninyo ang akong mga patakaran ug mga sugo. Kay kon hugawan ninyo ang yuta pinaagi sa pagbuhat nianang mga butanga, papahawaon ko kamo gikan nianang yutaa sama sa mga unang lumulupyo didto.

²⁹ “Si bisan kinsa nga mohimo niining mangil-ad nga mga butang dili na ninyo isipon nga inyong sakop.

³⁰ Busa tumana ninyo ang gipatuman ko kaninyo ug ayaw gayod ninyo sunda ang mangil-ad nga mga gihimo sama sa mga unang lumulupyo didto, aron dili ninyo mahugawan ang inyong kaugalingon tungod niini. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.’”

19

Ang Nagkalain-laing mga Sugo

¹ Gisugo sa GINOO si Moises

² “Isulti kini sa tibuok katilingban sa Israel: ‘Magkinabuhi kamo nga balaan kay ako, ang GINOO nga inyong Dios, balaan.

³ “Tahora ninyo ang inyong inahan ug amahan, ug tumana ninyo ang akong mga gipahimo kaninyo sa Adlaw nga Igpapahulay. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

⁴ “Ayaw kamo pagsimba sa mga dios-dios ni maghimo ug mga puthaw nga rebulto. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

⁵ “Kon maghalad kamo ug halad alang sa pakigda-it kanako, ihalad kini sa paagi nga dawaton ko alang kaninyo.

⁶ Kan-on ninyo ang karne niini sa adlaw sa inyong paghalad o sa pagkasunod nga adlaw. Apan kon adunay mahibilin nga karne hangtod sa ikatulo nga adlaw, kinahanglan nga sunogon na ninyo kini.

⁷ Kon kan-on ninyo kini sa ikatulo nga adlaw, isipon kini nga hugaw ug dili ko kini dawaton.

⁸ Si bisan kinsa nga mokaon niini adunay tulubagon tungod kay gipakawalay-bili niya ang butang nga alang kanako; busa kanang tawhana ayaw na ninyo isipa nga inyong sakop.

⁹ “Kon mag-ani kamo, ayaw ninyo hutda ug ani ang anaa sa daplin sa inyong tamnanan, ug ayaw na kamo panghagdaw.

¹⁰ Mao usab sa ubasan, ayaw na ninyo baliki ang mga nangahulog. Ibilin na lang ninyo kini alang sa mga kabos ug sa mga langyaw. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

¹¹ “Ayaw kamo pangawat, pamakak, o panglimbong sa inyong isigka-tawo.

¹² “Ayaw kamo panumpa ug bakak ginamit ang akong ngalan, kay kon himuon ninyo kana panamastamasan ninyo ang akong ngalan. Ako mao ang GINOO.

¹³ “Ayaw ninyo limbongi o kawati ang inyong isigka-tawo. Ayaw ninyo paugmai ang paghatag sa sweldo sa tawo nga gipatrabaho ninyo.

14 “Ayaw ninyo bugal-bugali ang bungol, ug ayaw kamo pagbutang ug ali sa agianan sa buta. Himoa ninyo kini sa pagpakita nga nagtahod kamo kanako nga inyong Dios. Ako mao ang GINOO.

15 “Kinahanglan nga makatarunganon ug husto ang inyong paghukom sa korte; ayaw kamo pagpabor-pabor sa mga adunahan man o kabos.

16 “Ayaw kamo panglibak sa inyong isigka-tawo. Ayaw kamo paghimo ug bisan unsa nga makadaot sa iyang kinabuhi. Ako mao ang GINOO.

17 “Ayaw ninyo dumti ang inyong isigka-tawo. Badlonga ninyo siya kon nakasala siya aron wala kamoy tulubagon.

18 “Ayaw kamo pagpanimalos o pagdumot sa inyong isigka-tawo, kondili higugmao ninyo siya sama sa inyong paghigugma sa inyong kaugalingon. Ako mao ang GINOO.

19 “Tumana ninyo ang akong mga patakaran. Ayaw ninyo pahabali ang usa ka mananap sa lain nga klasi sa mananap. Ayaw kamo pagtanom ug duha ka klasi nga binhi sa usa ka tamnanan. Ayaw kamo pagsul-ob ug bisti nga hinimo sa duha ka klasi nga panapton.

20 “Kon ang usa ka lalaki makighilawas sa usa ka sulugoon nga babaye nga kaslonon na sa laing lalaki, apan kining babaye wala pa maluwas o mahatagi ug kagawasan,* kinahanglang silotan sila. Apan dili lang sila patyon kay dili pa man gawasnon ang maong babaye.

21-22 Kinahanglang magdala ang lalaki ug hamtong nga laking karnero didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan isip bayad sa iyang sala. Pinaagi sa paghalad sa pari ug karnero diha sa akong presensya, mahinloan ang lalaki gikan sa iyang sala ug pasayloon ko siya.

23 “Kon moabot na kamo sa yuta nga ihatag ko kaninyo, ayaw ninyo kan-a ang mga bunga sa mga kahoy nga inyong gitanom sa unang tulo ka tuig. Isipon ninyo kini nga hugaw.†

24 Sa ikaupat nga tuig, ang tanang bunga ihalad ninyo isip pagdayeg kanako.

25 Apan sa ikalima nga tuig makakaon na kamo sa mga bunga. Ug kon tumanon ninyo kini nga mga patakaran, moabunda ang mga bunga sa inyong mga kahoy. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

26 “Ayaw kamo pagkaon sa karne nga aduna pay dugo.

“Ayaw ninyo himoa ang ginahimo sa mga manalagna o mamamarang.

27 “Kon magsubo kamo alang sa patay, ayaw ninyo putli ang inyong buhok sa isigka-kilid sa inyong ulo o ang inyong bangas.

28 Ayaw usab ninyo samari ang inyong lawas. Ayaw usab kamo pagpap-atik. Ako mao ang GINOO.

29 “Ayaw ninyo panamastamasi ang inyong mga anak nga babaye pinaagi sa pag-aghat kanila sa pagbaligya sa ilang dungog, kay mokaylap ang kahilayan ug mapuno sa kadaotan ang inyong dapit.

30 “Tumana ninyo ang akong mga gipahimo kaninyo sa Adlaw nga Igpa-pahulay, ug tahora ninyo ang dapit diin kamo nagsimba kanako. Ako mao ang GINOO.

31 “Ayaw kamo pagdangop sa mga espiritista ug niadtong mga nakigsulti sa kalag sa patay, kay kon himuon ninyo kini isipon kamo nga hugaw. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

32 “Tahora ninyo ang mga tigulang, ug tahora usab ninyo ako nga inyong Dios. Ako mao ang GINOO.

* **19:20** Kini nagpasabot wala pa mabayri sa iyang pamanhonon o sa ubang tawo ang iyang agalon aron mahimo siyang gawasnon sa iyang pagkaulipon. † **19:23** hugaw: sa literal, wala matuli.

33 “Ayaw ninyo daog-daoga ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo.

34 Tagda ninyo sila sama sa inyong pagtagad sa mga sama kaninyo, ug higugmaa ninyo sila sama sa inyong paghigugma sa inyong kaugalingon, kay mga dumuduong usab kamo kaniadto didto sa Ehipto. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

35 “Ayaw kamo panglimbong sa inyong pagtimbang, pagtakos, o pag-sukod.

36-37 Gamita ninyo ang husto nga timbangan, taksanan, o sukdanan.

“Ako mao ang GINOO nga inyong Dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto. Tumana ninyo ang tanan kong mga patakaran ug mga sugo.”

20

Ang Silot sa mga Sala

1 Miingon ang GINOO kang Moises,

2 “Sultihi ang mga Israelihon, ‘Si bisan kinsa kaninyo o sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo nga mohalad sa iyang anak ngadto sa dios-dios nga si Molec, kinahanglan nga batohon sa mga tawo sa katilingban hangtod nga mamatay gayod.

3 Kapungtan ko kanang tawhana ug ayaw na ninyo siya isipa nga inyong sakop. Kay sa iyang paghalad sa iyang anak ngadto kang Molec, gihugawan niya ang akong balaang puloy-anan ug gipasipalahan niya ang akong balaan nga ngalan.

4 Kon pasagdan ninyo ang mga tawo nga naghalad sa ilang anak kang Molec ug nagdumili sa paghukom kaniya,

5 kapungtan ko siya ug ang iyang panimalay ug ang tanan nga nagsunod kaniya sa iyang paghalad ngadto kang Molec. Dili ko sila isipon nga inyong sakop.

6 “Kapungtan ko usab ang tawo nga modangop ug mosunod sa mga espiritista ug moduyog sa ilang salawayon nga buhat ug kadtong mga nakigsulti sa kalag sa patay. Dili ko sila isipon nga inyong sakop.

7 “Ilain ninyo ang inyong kaugalingon alang kanako ug pagkinabuhi kamo nga balaan, tungod kay ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

8 Tipigi ninyo ang akong mga patakaran ug tumana kini. Ako mao ang GINOO nga naglain kaninyo alang kanako.

9 “Si bisan kinsa nga motunglo sa iyang amahan o inahan kinahanglan nga patyon. Siya ra ang sad-an sa bisan unsang mahitabo kaniya.

10 “Kon ang usa ka lalaki makighilawas sa asawa sa uban, siya ug ang babaye kinahanglan nga patyon.

11 “Kon ang usa ka lalaki makighilawas sa usa sa mga asawa sa iyang amahan, gipakaulawan niya ang iyang amahan. Ug silang duha sa babaye kinahanglan nga patyon. Sila ra ang responsable sa ilang kamatayon.

12 “Kon ang amahan makighilawas sa iyang umagad nga babaye, silang duha kinahanglan nga patyon kay daotan ang ilang gihimo. Sila ra ang responsable sa ilang kamatayon.

13 “Kon ang usa ka lalaki makighilawas sa sama niyang lalaki, silang duha kinahanglan nga patyon kay mangil-ad ang ilang gihimo. Sila ra ang responsable sa ilang kamatayon.

14 “Kon adunay lalaking maminyo sa inahan ug anak, kinahanglan nga sunogon silang tulo, kay daotan ang ilang gihimo. Dili angay nga magpabilin kini nga kadaotan diha kaninyo.

15-16 “ ‘Kon ang usa ka lalaki o babaye makighilawas sa usa ka mananap, kinahanglan nga patyon siya ug ang mananap. Sila ang responsable sa ilang kamatayon.

17 “ ‘Kon ang usa ka lalaki mangasawa ug makighilawas sa iyang igsoon babaye, bisan kon igsoon lang niya kini sa amahan o sa inahan, gipakaulawan niya ang iyang igsoon ug aduna siyay tulubagon. Ug tungod kay makauulaw ang gihimo nilang duha, dili na ninyo sila isipon nga inyong sakop.

18 “ ‘Kon ang usa ka lalaki makighilawas sa babaye nga giregla, ug mosugot ang babaye, dili na ninyo sila isipon nga inyong sakop.

19 “ ‘Kon ang usa ka lalaki makighilawas sa iyang iyaan, gipakaulawan niya ang iyang iyaan. Silang duha aduna may tulubagon sa ilang gihimo.

20 “ ‘Kon ang usa ka lalaki makighilawas sa asawa sa iyang uyoan, gipakaulawan niya ang iyang uyoan. Silang duha aduna may tulubagon, ug mamatay na lang sila nga walay anak.

21 “ ‘Kon ang usa ka lalaki makigrelasyon sa asawa sa iyang igsoon, gipakaulawan niya ang iyang igsoon. Ug tungod kay giisip nga hugaw ang ilang gihimo, mamatay na lang sila nga walay anak.

22 “ ‘Tumana ninyo ang tanan kong mga patakaran ug mga sugo aron dili ko kamo papahawaon sa yuta nga dad-an ko kaninyo diin kamo mopuyo.

23 Ang katawhan nga papahawaon ko niadtong yutaa naghimo niana nga mga kadaotan. Ug tungod niini gikapungtan ko sila pag-ayo. Busa ayaw ninyo sunda ang ilang gihimo.

24 Sumala sa giingon ko kaninyo, mainyo ang ilang yuta. Ihatag ko kaninyo kining maayo ug mabungahon nga yuta* aron inyong panag-iyahon. Ako ang GINOO nga inyong Dios nga naglain kaninyo gikan sa ubang mga katawhan.

25 “ ‘Kinahanglan mahibaloan ninyo kon unsa ang hinlo ug ang hugaw nga mga mananap apil na ang mga langgam. Dili ninyo hugawan ang inyong kaugalingon pinaagi sa pagkaon sa hugaw nga mga mananap. Sumala sa giingon ko kaninyo, isipon ninyo kini nga hugaw.

26 Magkinabuhi kamo nga balaan kay ako, ang GINOO, balaan. Gilain ko kamo gikan sa ubang mga nasod aron mahimong ako.

27 “ ‘Kon aduna kaninyoy espiritista o nakigsulti sa kalag sa patay, kinahanglan nga batohon siya hangtod nga mamatay. Siya ang responsable sa iyang kamatayon.’ ”

21

Ang mga Patakaran alang sa mga Pari

1 Miingon ang GINOO kang Moises, “Isulti kini ngadto sa mga pari nga kaliwat ni Aaron: ‘Ayaw ninyo hugawi ang inyong kaugalingon pinaagi sa pagtambong sa lubong sa inyong isigka-Israelinhon,

2 gawas lang kon ang namatay duol ninyong paryente sama sa inyong inahan, amahan, anak, igsoon nga lalaki,

3 o igsoon nga babaye nga wala pay bana apan kamoy nagbuhi.

4 Ayaw usab ninyo hugawi ang inyong kaugalingon pinaagi sa pagtambong sa lubong sa paryente sa inyong asawa.

5 “ ‘Ayaw ninyo kagisi ang bisan asa nga parte sa inyong ulo o balbasi ang inyong bangas, o samari ang inyong lawas.

* 20:24 maayo...yuta: sa Hebreo, yuta nga gaagas ang gatas ug dugos.

⁶ Kinahanglan nga ilain ninyo ang inyong kaugalingon alang kanako nga inyong Dios, ug ayaw ninyo pasipalahi ang akong ngalan. Himoa ninyo kini kay kamo ang gahalad sa mga halad pinaagi sa kalayo, nga mao ang akong pagkaon.

⁷ “Kinahanglan nga dili kamo mangasawa sa babaye nga hugaw tungod kay nagbaligya siya sa iyang dungog, o sa babaye nga gibulagan sa iyang bana, tungod kay gilain kamo alang kanako.

⁸ Kinahanglan nga isipon kamo sa inyong isigka-Israelinhon nga balaan kay kamo ang gahalad sa mga halad, nga mao ang akong pagkaon. Kinahanglan gayod nga isipon nila kamo nga balaan kay ako, ang GINOO, balaan, ug ginahimo ko ang akong katawhan nga balaan.*

⁹ “Kon aduna kamoy anak nga babaye nga nagpakaulaw kaninyo tungod kay nagbaligya siya sa iyang dungog, ug tungod niini giisip siya nga mahugaw, kinahanglan nga sunogon siya.

¹⁰ “Kon ang pangulong pari[†] magsubo alang sa patay, kinahanglan nga dili niya kalkagon ang iyang buhok ug dili niya gision ang iyang bisti.

¹¹ Kinahanglan nga likayan niya ang pagduol sa patay, bisan pa kon iya kining amahan o inahan.

¹² Ug tungod kay gihalad siya kanako isip pangulong pari pinaagi sa pagdihog kaniya ug lana, dili siya angay nga mobiya sa balaang puloy-anan aron motambong sa lubong, kay kon himuon niya kini mahugawan ang Tolda. Ako mao ang GINOO.

¹³⁻¹⁴ “Ang pangasaw-on sa pangulong pari kinahanglan nga putli ug sama kaniya nga Israelinhon. Dili siya mangasawa ug balo, o sa babaye nga gibulagan ug bana, o sa babaye nga hugaw tungod nga nagbaligya sa iyang dungog.

¹⁵ Niining paagiha dili isipon nga hugaw ang iyang mga anak. Ako, ang GINOO, ang naglain kaniya nga mahimong pangulong pari.’”

¹⁶ Miingon ang GINOO kang Moises,

¹⁷ “Isulti kini kang Aaron: ‘Walay bisan kinsa sa imong mga kaliwat hangtod sa umaabot nga mga henerasyon ang makahalad sa mga halad, nga mao ang akong pagkaon, kon adunay depekto sa iyang lawas.

¹⁸ Dili mahimo nga ang buta, bakol, ang adunay depekto sa iyang nawong, dili normal ang usa ka bahin sa lawas,

¹⁹ adunay bali ang tiil o kamot,

²⁰ buktot, unano, adunay sakit sa mata o sa panit, o dili makaanak.

²¹⁻²³ Busa kon ang usa ka kaliwat ni Aaron adunay depekto, dili siya mahimo nga mohalad sa mga halad pinaagi sa kalayo, nga mao ang akong pagkaon. Dili usab siya mahimong mosulod sa Balaang Dapit ug moduol sa halaran kay mahugawan ang akong Tolda. Apan mahimo siyang mokaon sa mga pagkaon nga bahin nilang mga pari sa balaan nga halad ug sa labing balaan nga halad. Ako, ang GINOO, ang naglain kaninyo nga mahimong mga pari.’”

²⁴ Busa gisulti kining tanan ni Moises kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, ug sa tanang mga Israelinhon.

22

Ang mga Halad alang sa GINOO

* **21:8** ginahimo ko...nga balaan: o ginalain ko sila alang kanako. † **21:10** O ang pangulong pari nga labaw sa sama niyang mga Israelinhon, gidihogan ug lana ang iyang ulo, ug giordinahan nga mosul-ob ug bisti nga alang sa pangulong pari.

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Sultihi si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki nga tahoron nila ang mga halad nga gihalad sa mga Israelinhon aron dili nila pasipalaan ang akong balaan nga ngalan. Ako mao ang GINOO.

³ “Sultihi sila, ‘Kon aduna kaninyo karon o sa inyong mga kaliwat sa umaabot nga mga henerasyon nga giisip nga hugaw nga mohikap sa halad nga alang kanako, dili na gayod siya makaalagad isip pari. Ako mao ang GINOO.

⁴⁻⁷ “Walay bisan kinsa kaninyo nga makakaon sa halad kon aduna siyay ngilngig nga sakit sa panit, o adunay nanggawas sa iyang kinatawo tungod sa sakit, o nakahikap sa mga butang nga nahimong hugaw tungod kay nasaghid kini sa patay, o gigawasan ug semilya, o nakahikap sa mananap nga giisip nga hugaw o sa tawong giisip nga hugaw. Makakaon lang siya sa mga halad kon makaligo na siya,* apan mohulat una siya hangtod hapon sa pagsalop sa adlaw ayha siya makakaon sa mga halad nga mao ang iyang kalan-on isip pari.

⁸ Kinahanglan nga dili kamo mokaon sa bisan unsa nga karne sa mananap nga namatay lang o gipatay sa uban nga mananap, kay kon himuon ninyo kini isipon kamo nga hugaw. Ako mao ang GINOO.

⁹ “Kinahanglan nga tumanon gayod ninyo ang gipatuman ko kaninyo aron dili kamo manubag ug mangamatay. Ako ang GINOO nga naglain kaninyo alang kanako.

¹⁰ “Kamo lang nga mga pari ug ang inyong panimalay ang makakaon sa bahin sa mga halad nga alang sa mga pari. Dili mahimong mokaon niini ang inyong bisita o ang inyong sinuholan nga trabahante.

¹¹ Apan mahimong mokaon ang sulugoon nga gipalit ninyo o natawo diha sa inyong panimalay.

¹² Dili usab makakaon niini ang anak sa pari nga nakapamana ug dili pari.

¹³ Apan kon nabalo siya o nagkabulag sila sa iyang bana ug wala silay anak, ug mibalik siyag puyo uban sa iyang amahan, makakaon siya sa pagkaon nga gidawat sa iyang amahan isip pari. Hinumdomi gayod ninyo nga kamo lang nga mga pari ug ang inyong panimalay ang makakaon sa bahin sa mga halad nga alang kaninyo.

¹⁴ “Apan kon ang usa ka tawo nga dili miyembro sa inyong panimalay nakakaon niini nga wala niya tuyoa, kinahanglan nga ulian niya kini sa inyo ug dugangan pa gayod niya ug 20 porsyento sa presyo niini.

¹⁵ Kamong mga pari, ayaw ninyo pasipalahi ang mga halad sa mga Israelinhon alang kanako,

¹⁶ aron nga sa pagkaon ninyo niini dili kamo makasala ug wala kamoy tulubagon. Ako ang GINOO nga naglain kaninyo alang kanako.”

Mga Halad nga Dawaton ug Dili Dawaton

¹⁷ Miingon ang GINOO kang Moises,

¹⁸ “Isulti kini kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki, sa tanan nga sama nilang mga Israelinhon, ug apil na usab sa mga langyaw nga nagpuyo uban kanila: ‘Kon ang halad nga sinunog mao ang inyong ihalad isip halad sa pagtuman sa usa ka panaad o halad nga kinabubut-on,

¹⁹ kinahanglan nga laki kini nga baka, karnero, o kanding nga walay depekto, aron ako kining dawaton.

²⁰ Ayaw kamo paghalad ug adunay depekto kay dili ko gayod kini dawaton.

* **22:4-7 makaligo na siya:** usa kini ka ritwal nga himuon sa mga Israelinhon aron mahimo silang hinlo ug takos nga motambong sa mga seremonya sa ilang relihiyon.

²¹ Kon ang halad alang sa pakigda-it ngadto sa GINOO ang inyong ihalad isip halad sa pagtuman sa usa ka panaad o halad nga kinabubut-on, kinahanglan nga baka o karnero o kanding kini nga walay depekto aron dawaton ko kini.

²² Ayaw kamo paghalad kanako ug mananap nga buta, nabalian, nasamaran, o adunay sakit sa panit.

²³ Mahimo ninyong ihalad isip halad nga kinabubut-on ang baka o karnero o kanding nga adunay depekto, apan dili kini mahimong ihalad isip halad sa pagtuman sa usa ka panaad.

²⁴ Ayaw kamo paghalad kanako ug mananap nga nasamaran sa itlog, o gikapon. Ayaw gayod ninyo kini buhata sa inyong dapit.

²⁵ Ug ayaw usab kamo pagpalit nianang matanga sa mga mananap gikan sa mga langyaw aron ihalad kanako, kay dili ko kana dawaton.’ ”

²⁶⁻²⁷ Misulti ang GINOO kang Moises, Ang bag-ong gipanganak nga baka, karnero, o kanding kinahanglan magpabilin uban sa iyang inahan sulod sa pito ka adlaw. Apan paglapas sa pito ka adlaw mahimo na kining ihalad kanako.

²⁸ Ayaw ninyo ihalad ug dungan sa baka o karnero o kanding ang mga nati niini sulod sa usa lang ka adlaw.

²⁹ Kon maghalad kamo ug halad sa pagpasalamat kanako, sunda ninyo ang husto nga pamaagi sa paghalad niini aron dawaton ko kini.

³⁰ Ug kinahanglan nga kaonon ninyo kini niana mismong adlaw sa paghalad niini ug ayaw gayod ninyo binli hangtod pagkaugma. Ako mao ang GINOO.

³¹ Tumana ninyo ang akong mga sugo. Ako mao ang GINOO.

³² Ayaw ninyo pasipalahi ang akong balaan nga ngalan, ug ilha ninyo ako nga balaan. Ako mao ang GINOO nga naglain kaninyo alang kanako,

³³ ug nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto aron mahimong inyong Dios. Ako mao ang GINOO.

23

Ang mga Pinasahi nga Higayon

¹ Gisugo sa GINOO si Moises,

² “Isulti kini ngadto sa mga Israelinhon: ‘Kini ang mga patakaran mahitungod sa pinasahi nga mga higayon nga magtigom sila sa pagsimba sa GINOO.

Ang Adlaw nga Igpapahulay

³ “ ‘Adunay unom kamo ka adlaw sa pagtrabaho, apan sa ikapito nga adlaw mopahulay kamo kay mao kana ang Adlaw nga Igpapahulay. Ayaw kamo pagtrabaho nianang adlaw, kondili pagtigom kamo aron sa pagsimba, kay adlaw kana nga pasidunggan ninyo ang GINOO.

Ang Pista sa Paglabay sa Anghel ug sa Pan nga Walay Patubo (Num. 28:16-25)

⁴ “ ‘Mao kini ang mga pinasahi nga kasaulogan sa GINOO, ang mga sagrado nga panagtigom nga inyong imantala sa pinasahi usab nga mga higayon.

⁵ Ang Pista sa Paglabay sa Anghel himuon sa gabii sa ika-14 nga adlaw sa nahaunang bulan.

⁶ Ug sa ika-15 nga adlaw sa mao gihapon nga bulan, magsugod usab ang Pista sa Pan nga Walay Patubo sa GINOO. Pito ka adlaw kini nga pista, ug nianang mga adlaw kinahanglan nga pan nga walay patubo ang inyong kaonon.

⁷ Sa nahaunang adlaw niining pista, ayaw kamo pagtrabaho kondili pagtigom kamo aron sa pagsimba sa GINOO.

⁸ Sulod sa pito ka adlaw, paghalad kamo ngadto sa GINOO. Ug sa ikapito nga adlaw ayaw na usab kamo pagtrabaho kondili pagtigom kamo aron sa pagsimba sa GINOO.’ ”

*Ang Halad sa Unang Abot
(Num. 28:26-31)*

⁹⁻¹¹ Ug miingon ang Ginoo kang Moises, “Ihatag kining panugon sa mga Israelinhon, Kon atua na kamo sa yuta nga ihatag sa GINOO kaninyo, ihalad ninyo kaniya ang unang bugkos sa mga uhay sa matag ani ninyo. Dad-a ninyo kini ngadto sa pari. Pagkasunod nga adlaw human sa Adlaw nga Igpapahulay, ibayaw kini sa pari ngadto sa presensya sa GINOO aron dawaton kamo sa GINOO pinaagi niini.”

¹² Niana usab nga adlaw, paghalad usab kamo sa GINOO ug karnero nga nag-edad ug usa ka tuig ug walay depekto isip halad nga sinunog.

¹³ Lakipi ninyo kini ug upat ka kilo nga maayong klasi sa harina nga gisagolan ug mantika isip halad sa pagpasidungog sa GINOO, ug usa ka litro nga bino isip halad nga ilimnon. Mga halad kini pinaagi sa kalayo, ug ang kahumot niini makapalipay sa GINOO.

¹⁴ Kon wala pa kini ninyo ikahalad, ayaw gayod kamo pagkaon sa bisan unsa nga matang sa pagkaon gikan sa inyong bag-ong giani, hilaw man kini o sinanlag o giluto nga pan. Kini nga mga patakaran kinahanglan nga tumanon ninyo hangtod sa umaabot nga mga henerasyon, bisan asa pa kamo magpuyo.

Ang Pista sa Paglabay sa Pito ka Semana

¹⁵⁻¹⁷ “Paglabay sa pito ka semana gikan sa adlaw nga naghalad kamo niadtong binugkos nga uhay, pagtigom kamo ug paghalad ug halad sa pagpasidungog sa GINOO gikan niadtong mga uhay nga bag-o lang ninyong giani. Bali ika-50 kini nga adlaw nga mao ang adlaw human sa ikapito nga Adlaw nga Igpapahulay. Paghalad kamo ug duha ka pan nga ang matag-usa hinimo sa upat ka kilo nga maayong klasi sa harina, ug adunay patubo. Ihalad ninyo kini isip halad nga binayaw gikan sa nahauna ninyong ani.

¹⁸ Lakipi ninyo kini ug pito ka laking karnero nga tag-usa ka tuig ang edad, usa ka nating torong baka, ug duha ka hamtong nga laking karnero, nga walay mga depekto. Ihalad ninyo kini isip halad nga sinunog uban sa halad sa pagpasidungog sa GINOO apil ang halad nga ilimnon. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo makapalipay sa GINOO.

¹⁹ Unya paghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo, ug duha ka karnero nga tag-usa ka tuig ang edad isip halad alang sa pakigda-it.

²⁰ Unya ibayaw sa pari diha sa presensya sa GINOO ang duha ka karnero ug ang halad nga gikan sa nahaunang ani. Balaan kini nga mga halad alang sa GINOO, ug bahin kini sa mga pari.

²¹ Sa mao usab nga adlaw ayaw kamo pagtrabaho kondili pagtigom kamo aron sa pagsimba sa GINOO. Kini nga mga patakaran kinahanglan nga tumanon ninyo hangtod sa umaabot nga mga henerasyon, bisan asa pa kamo magpuyo.

²² “Kon mag-ani kamo, ayaw ninyo hutda ug ani ang anaa sa daplin sa inyong tamnanan, ug ayaw na kamo panghagdaw. Ibilin na lang ninyo kana alang sa mga kabos ug sa mga langyaw. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.”

Ang Pista sa Pagpatingog sa mga Budyong

(Num. 29:1-6)

²³⁻²⁴ Gisugo sa GINOO si Moises nga isulti kini ngadto sa mga Israelinhon, “Sa nahaunang adlaw sa ikapito nga bulan, mopahulay kamo sa paghinumdom sa GINOO. Kon madunggan ninyo ang pagpatingog sa mga budyong, pagtigom kamo aron sa pagsimba kaniya.

²⁵ Ayaw kamo pagtrabaho nianang adlaw kondili paghalad kamo ngadto sa GINOO.”

Ang Adlaw sa Pagluwas sa mga Tawo gikan sa Ilang mga Sala

(Num. 29:7-11)

²⁶⁻²⁸ Ug miingon ang Ginoo kang Moises, “Ang ikanapulo nga adlaw niining ikapito nga bulan mao ang Adlaw sa Pagluwas sa mga Tawo gikan sa Ilang mga Sala. Ayaw kamo pagtrabaho nianang adlaw kondili pagtigom kamo sa pagsimba sa GINOO. Pagpuasa ug paghalad kamo ug halad nga sinunog alang kaniya. Kay nianang adlaw himuon ang seremonya sa paghinlo kaninyo sa inyong mga sala diha sa presensya sa GINOO nga inyong Dios.

²⁹ Ang dili magpuasa nianang adlaw dili na ninyo isipon nga inyong sakop.

³⁰ Patyon sa GINOO si bisan kinsa nga magtrabaho nianang adlaw.

³¹⁻³² Busa pahulay kamo ug pagpuasa sugod sa pagsalop sa adlaw sa ikasiyam nga adlaw nianang bulana hangtod sa pagkasunod nga pagsalop sa adlaw. Kini nga mga patakaran kinahanglan nga tumanon ninyo hangtod sa umaabot nga mga henerasyon, bisan asa pa kamo magpuyo.”

Ang Pista sa Pagpatindog sa mga Payag

(Num. 29:12-40)

³³ Miingon ang GINOO kang Moises,

³⁴ “Sultihi ang mga Israelinhon, ‘Sa ika-15 nga adlaw sa ikapitong bulan magsugod ang Pista sa Pagpatindog sa mga Payag sa GINOO, ug sauloga ninyo kini sulod sa pito ka adlaw.

³⁵ Sa nahaunang adlaw ayaw kamo pagtrabaho kondili pagtigom kamo aron sa pagsimba sa GINOO.

³⁶ Sulod sa pito ka adlaw paghalad kamo ug halad nga sinunog alang sa GINOO. Ug sa ikawalo nga adlaw* ayaw na usab kamo pagtrabaho kondili pagtigom na usab kamo aron sa pagsimba sa GINOO, ug paghalad ug halad pinaagi sa kalayo alang kaniya. Kataposan kini nga adlaw sa inyong panagtigom.

³⁷ “Mao kini ang mga pinasahi nga higayon nga magtigom kamo aron sa pagsimba sa GINOO ug sa paghalad sa mga halad pinaagi sa kalayo: mga halad nga sinunog, halad sa pagpasidungog sa GINOO, halad nga mga uhay ug mga halad nga ilimnon, nga kinahanglan nga ihalad ninyo sa mga higayon nga ihalad kini.

³⁸ Ug ihalad ninyo kini nga mga halad dugang sa inyong mga gasa, sa inyong mga halad sa pagtuman sa mga panaad, ug sa mga halad nga kinabubuton ngadto sa GINOO. Sauloga ninyo kini nga mga pinasahi nga higayon dugang sa Adlaw nga Igpapahulay nga ginahimo ninyo kada semana.

³⁹ “Kon mahitungod sa Pista sa Pagpatindog sa mga Payag, sauloga ninyo kini sa pagpasidungog sa GINOO gikan sa ika-15 nga adlaw sa ikapito nga bulan, pagkahuman sa ting-ani. Sauloga ninyo kini sulod sa pito ka adlaw; ayaw kamo pagtrabaho sa nahaunang adlaw ug sa ikawalo nga adlaw.

* **23:36** *ikawalo nga adlaw*: dugang kini nga adlaw sa pista nga bali mao ang kataposan nga adlaw sa pista.

⁴⁰ Sa nahaunang adlaw, pagkuha kamo ug mga labing maayong mga bunga sa mga kahoy, mga palwa sa palma, ug mga sanga sa labong nga mga kahoy sa walog, ug paglipay kamo sa presensya sa GINOO nga inyong Dios sulod sa pito ka adlaw.

⁴¹⁻⁴³ Kini nga pista sauloga ninyo sa ikapito nga bulan matag tuig sa pagpasidungog sa GINOO. Sulod sa pito ka adlaw, pagpuyo kamo sa mga payag aron nga mahibaloan sa inyong mga kaliwat nga gipapuyo sa GINOO nga inyong Dios ang inyong mga katigulangan sa mga payag sa dihang gipagawas niya sila gikan sa Ehipto. Kini nga mga patakaran kinahanglan nga tumanon ninyo hangtod sa umaabot nga mga henerasyon.”

⁴⁴ Mao kadto ang mga pinasahi nga higayon sa pagsimba sa GINOO nga gipahibalo ni Moises sa mga Israelinhon.

24

Ang Lana sa Olibo ug mga Pan diha sa atubangan sa GINOO (Exo. 27:20-21)

¹⁻⁴ Gisugo sa GINOO si Moises nga ipatuman niya kini sa mga Israelinhon: “Dad-an ninyo ug purong lana gikan sa dinukdok nga olibo ang mga suga nga anaa gawas sa kuwarto diin nahimutang ang Sudlanan sa Kasugoan didto sa Tolda nga Tagboanan, aron walay undang ang pagsiga niini sa presensya sa GINOO. Kon mongitngit na, dagkotan kini ni Aaron ug pasigahon hangtod mobuntag. Sigurohon gayod niya nga kanunayng magsiga ang mga suga sa butanganan niini nga purong bulawan. Kini nga mga patakaran kinahanglan nga tumanon ninyo hangtod sa umaabot nga mga henerasyon.

⁵ “Paghimo kamo ug 12 kabuok pan, nga ang matag-usa hinimo sa upat ka kilo nga maayong klasi sa harina.

⁶ Ibutang ninyo kini sa lamisa nga purong bulawan sa presensya sa GINOO. Ipatong-patong ninyo kini sa duha ka tapok nga ang matag tapok adunay unom ka pan.

⁷ Unya butangi ninyog purong insenso sa tapad* sa kada tapok. Ang insenso mao ang magsilbing halad sa paghinumdom sa GINOO. Sunogon kini ingon nga halad pinaagi sa kalayo baylo sa mga pan.

⁸ Kinahanglan nga magbutang gayod kanunay niining mga pan sa presensya sa GINOO sa matag Adlaw nga Igpapahulay. Katungdanan ninyo kini nga mga Israelinhon hangtod sa kahangtoran.

⁹ Kini nga mga pan alang sa mga pari nga kaliwat ni Aaron. Kan-on nila kini didto sa balaang dapit sa Tolda, tungod kay balaan kaayo kini nga bahin sa mga halad alang sa GINOO, ug alang gayod kini kanila hangtod sa kahangtoran.”

Ang Silot alang sa Magpasipala sa Dios

¹⁰⁻¹¹ Adunay usa ka tawo nga ang iyang amahan Ehiptohanon ug ang iyang inahan Israelinhon. (Ang ngalan sa iyang inahan mao si Shelomit, nga anak ni Debri nga gikan sa tribo ni Dan.) Nakig-away kining tawhana sa usa ka Israelinhon didto sa kampo, ug gipasipalahan niya ang ngalan sa GINOO. Busa gidala nila siya kang Moises,

¹² ug gibilanggo nila siya hangtod nga ilang mahibaloan kon unsa ang kabubut-on sa GINOO alang sa maong tawo.

¹³ Unya, miingon ang GINOO kang Moises,

* **24:7** sa tapad: o sa ibabaw.

¹⁴ “Dad-a didto sa gawas sa kampo kadtong tawo nga nagpasipala kanako. Ang tanan nga nakadungog sa iyang pagpasipala mopatong sa ilang kamot sa iyang ulo, ug pagkahuman batohon siya sa tibuok katilingban.

¹⁵⁻¹⁶ Ug sultihi ang mga Israelinhon nga si bisan kinsa kanila ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban kanila nga mopasipala kanako o sa akong ngalan adunay tulubagon. Kinahanglan nga batohon siya sa tibuok katilingban hangtod nga mamatay gayod.

¹⁷ “Si bisan kinsa nga makapatay ug tawo, kinahanglan nga patyon usab.

¹⁸ Kon ang usa ka tawo makapatay sa mananap sa uban kinahanglan nga ilisan niya kini ug laing buhi nga mananap.

¹⁹⁻²⁰ Kon nakahimo ug daotan ang usa ka tawo ngadto sa iyang isigka-tawo, kinahanglan nga himuon usab kaniya ang sama sa iyang gihimo. Kon gibali niya ang bukog sa uban, balian usab siya sa iyang bukog. Kon gilugit niya ang mata sa uban, lugitan usab siya sa iyang mata. Ug kon gipangagan niya ang uban, pangagan usab siya.

²¹ Si bisan kinsa nga makapatay ug mananap kinahanglan nga ilisan niya kini, apan ang nakapatay ug tawo kinahanglan nga patyon usab.

²² Kini nga balaod alang kaninyong tanan, mga Israelinhon man o mga langyaw. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.”

²³ Human kini masulti ni Moises ngadto sa mga Israelinhon, gidala nila didto sa gawas sa kampo ang tawo nga nagpasipala sa Dios. Ug gibato nila siya sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

25

Ang Tuig nga Tingpahulay sa Yuta

¹ Sa dihang didto si Moises sa Bukid sa Sinai, miingon ang GINOO kaniya,

² “Sultihi ang mga Israelinhon: ‘Kon moabot na kamo sa yuta nga ihatag ko kaninyo, ayaw ninyo tamni ang yuta sa matag ikapito nga tuig aron mapasidungan ninyo ako.

³ Sulod sa unom ka tuig makatanom kamo ug makaani. Ug sulod usab sa maong mga tuig makapamul-ong kamo sa inyong mga ubas ug makapamupo sa mga bunga niini.

⁴ Apan sa ikapito nga tuig kinahanglan nga papahulayon ninyo ang yuta. Ayaw ninyo tamni ang inyong mga uma ug ayaw usab ninyo pul-ongi ang inyong mga ubas.

⁵ Ayaw ninyo aniha ang mga tanom nga nanurok human sa inyong pag-ani, ug ayaw usab ninyo pupua ang mga bunga sa inyong mga ubas nga wala pul-ongi. Kinahanglan makapahulay sa hingpit ang yuta sulod sa usa ka tuig.

⁶ Apan niana nga tuig, ang bisan unsa nga inyong maani niana nga yuta mahimo ninyong kan-on. Alang kini sa inyong kaugalingon, sa inyong mga sulugoon, sa inyong mga trabahante, sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo,

⁷ sa inyong mga kahayopan, ug sa mga ihalas nga mananap diha sa inyong yuta.

Ang Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli

⁸ “ ‘Dugang pa niini, pag-ihap kamo ug pito ka tuig nga igpapahulay, pito ka pilo sa matag pito ka tuig ug 49 ka tuig tanan.

⁹ Sa ikanapulo nga adlaw sa ikapitong bulan nga mao ang Adlaw sa Pagluwas sa mga Tawo gikan sa Ilang mga Sala, patingoga ninyo ang mga budyong sa tibuok nga dapit.

¹⁰ Isipa ninyo nga pinasahi ang ika-50 nga tuig, kay panahon kini sa pag-uli ngadto sa tag-iya ang kanhing mga butang nga gibaligya, ug paghatag ug kagawasan sa mga ulipon aron makabalik na sila sa ilang pamilya.

¹¹⁻¹² Niining Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli, ayaw kamo pagtanom, ug ayaw usab kamo pag-ani o pamupo aron pagtigom sa mga bunga sa mga tanom nga nanurok lang, apan panguha lang kamo sa inyong kaonon. Balaan kining tuiga alang kaninyo.

¹³ “Niining tuiga, ang tanang kabtangan nga gibaligya kaninyo ibalik ninyo ngadto sa nagbaligya niini.

¹⁴ “Busa kon magbaligya kamo o magpalit ug yuta sa inyong katagilung-sod, ayaw kamo paglinimbongay.

¹⁵ Kinahanglan nga ang presyo sa yuta ibasi sa nahibiling mga tuig nga makaani pa gikan niini sa dili pa moabot ang sunod nga Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli.

¹⁶ Kon daghan pa ang katuigan nga nahibilin ayha ang Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli, patas-i ninyo ang presyo sa yuta, apan kon gamay na lang, pamub-i ninyo ang presyo niini. Kay ang tinuod, ang gipalit dili ang yuta mismo kondili ang gidaghanon sa maani gikan sa maong yuta.

¹⁷ Ayaw kamo paglinimbongay kondili tahora ninyo ako, ang GINOO nga inyong Dios.

¹⁸⁻¹⁹ “Tumana gayod ninyo ang akong mga patakaran ug mga sugo aron magkinabuhi kamo nga malinawon diha sa yuta nga inyong puy-an ug dili kamo kawad-an ug pagkaon tungod sa kaabunda sa mga ani gikan sa yuta.

²⁰ Ayaw kamo kabalaka kon unsa ang inyong kaonon sa ikapito nga tuig nga dili kamo makatanom o makaani.

²¹ Kay panalanginan ko ang inyong yuta sa ikaunom nga tuig aron mag-ani kini ug daghan nga paigo sa tulo ka tuig.

²² Busa samtang nagtanom pa kamo sa ikawalo nga tuig, ang inyong kaonon mao pa ang inyong giani sa ikaunom nga tuig, ug daghan pa ang inyong pagkaon hangtod sa ting-ani sa ikasiyam nga tuig.

²³ “Ayaw ninyo ibaligya ang yuta sa paagi nga dili na kini mabawi pa, kay kining yutaa ako; gipapuy-an ug gipasaopan ko lang kini kaninyo.

²⁴ Busa tugoti ninyo nga mabawi pa sa tag-iya ang iyang yuta gikan kaninyo. Himuon ninyo kini sa tanan nga yuta nga inyong gipalit.

²⁵ “Kon napobre ang inyong isigka-Israelinhon, ug tungod niini nabaligya niya ang iyang yuta, ang iyang labing duol nga paryente mao ang mopalit ug balik niini.

²⁶ Apan kon wala siyay paryente nga mopalit ug balik niini alang kaniya, mahimo gihapon niya kining mabawi kon makaya na niya kining paliton ug balik.

²⁷ Kon mahitabo kini, bayran niya ang nakapalit sa iyang yuta sa presyo basi sa maani gikan sa yuta hangtod sa pag-abot sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli. Unya mahimo na niyang mabawi ang iyang yuta.

²⁸ Apan kon dili paigo ang iyang ibayad, magpabilin kini sa nagpalit hangtod sa pag-abot sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli. Nianang tuiga, mabawi na niya ang iyang yuta nga walay bayad.

²⁹ “Kon ang usa ka tawo mobaligya sa iyang balay nga anaa sa lungsod nga gilibotan ug paril, mapalit pa niya kini ug balik sulod sa usa ka tuig gikan sa iyang pagbaligya.

³⁰ Apan kon dili niya kini mapalit ug balik sulod sa usa ka tuig, ang maong balay mahimong iya na sa nakapalit ug sa iyang mga kaliwat hangtod

sa kahangtoran. Dili na kini mabawi sa tag-iya sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli.

³¹ Apan ang mga balay nga anaa sa mga baryo nga walay paril sama sa mga uma, mahimong mapalit ug balik ug mabawi sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli.

³² “ ‘Mahimong mapalit ug balik bisan kanus-a sa mga kaliwat ni Levi ang ilang mga balay nga anaa sa mga lungsod nga ilang gipanag-iyahan.

³³ Kon dili nila kini mapalit ug balik, iuli kini kanila sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli. Kay ang mga balay diha sa ilang mga lungsod ilang bahin gikan sa ilang isigka-Israelinhon.

³⁴ Apan ang mga sabsabanang mga anaa dapit sa ilang mga lungsod kinahanglan nga dili ibaligya, kay ila kanang kabtangan hangtod sa kahangtoran.

³⁵ “ ‘Kon napobre ang inyong isigka-Israelinhon ug dili na siya makahimo sa pagsuporta sa iyang kaugalingon, tabangi ninyo siya sama sa pagtabang ninyo sa mga langyaw nga permanente nga nagpuyo uban kaninyo o temporaryo lang, aron makapadayon siya nagpuyo uban kaninyo.

³⁶⁻³⁷ Pahulama ninyo siyag kuwarta ug ayaw patuboi, ug baligyai ninyo siyag pagkaon ug ayaw paginansiyahi, aron makapadayon siya nagpuyo uban kaninyo. Himoa ninyo kana sa pagpaila nga nagtahod kamo kanako nga inyong Dios.

³⁸ Ako mao ang GINOO nga inyong Dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto aron ihatag kaninyo ang yuta sa Canaan ug aron ako mahimong inyong Dios.

³⁹ “ ‘Kon napobre ang inyong isigka-Israelinhon, ug tungod niini nabaligya niya kaninyo ang iyang kaugalingon isip ulipon, ayaw ninyo siya patrabahao sama sa usa ka ulipon.

⁴⁰ Isipa ninyo siya nga usa ka sinuholan nga trabahante o usa ka bisita nga nagpuyo uban kaninyo. Magtrabaho siya diha sa inyo hangtod sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli.

⁴¹ Nianang tuiga, gawasnon na siya ug ang iyang mga anak, ug makabalik na sila sa ilang mga kaparyentehan ug maangkon pag-usab ang mga kabtangan sa ilang mga katigulangan.

⁴² Mga ulipon ko kamo, kamong mga Israelinhon nga gipagawas ko gikan sa Ehipto. Busa ayaw ninyo ibaligya ang inyong kaugalingon aron mahimong ulipon.

⁴³ Ayaw ninyo daog-daoga ang inyong isigka-Israelinhon nga nagpaulipon kaninyo. Himoa ninyo kana sa pagpaila nga nagtahod kamo sa Dios.

⁴⁴ “ ‘Kon gusto ninyo nga aduna kamoy mga ulipon, pagpalit kamo sa mga nasod sa inyong palibot.

⁴⁵ Mahimo usab kamong mopalit sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo o sa mga sakop sa ilang panimalay nga natawo diha sa inyong dapit. Ang mga ulipon nga napalit ninyo gikan kanila mahimo na ninyong kabtangan.

⁴⁶ Mahimo ninyo silang kabilin sa inyong mga anak ug mag-alagad sila kanila sa tibuok nilang kinabuhi. Apan ayaw gayod ninyo daog-daoga ang inyong isigka-Israelinhon nga nahimo ninyong ulipon.

⁴⁷ “ ‘Kon ang usa ka kabos nga Israelinhon nagbaligya sa iyang kaugalingon isip ulipon ngadto sa usa ka adunahan nga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo o sa paryente niini,

⁴⁸ mamahimo gihapon silang lukaton bisan kung napalit na sila. Mahimo siyang lukaton sa iyang igsoon,

⁴⁹ uyoan, ig-agaw, o si bisan kinsa nga duol niyang paryente. Mahimo usab nga siya mismo ang molukat sa iyang kaugalingon kon makakaya na siya.

⁵⁰⁻⁵² Ang iyang himuon, sumahon niya ug sa nagpalit kaniya kon pila ka tuig ang iyang pag-alagad isip ulipon ug kon pila ka tuig ang nahibilin ayha moabot ang Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli. Basi sa gidugayon sa nahibilin nga tuig, sumahon kon pila ang kantidad kon bayran siya, sama sa sinuholan nga trabahante. Ang sumada sa sweldo mao ang bayad alang sa iyang kagawasan.

⁵³ Kinahanglan isipon siya sa langyaw nga nagpalit kaniya nga usa ka tinuig nga sinuholan. Ayaw ninyo tugoti nga daog-daogon siya sa langyaw.

⁵⁴ “Kon dili siya malukat sa ingon niini nga mga paagi, mahimo gihapon siyang gawasnon ug ang iyang mga anak sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli.

⁵⁵ Busa walay magpabilin kaninyo nga mga ulipon hangtod sa kahangtoran, kay mga ulipon ko kamo, kamo nga gipagawas ko gikan sa Ehipto. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

26

Ang Ganti sa Pagkamatinumanon

(Deut. 7:11-24; 28:1-14)

¹ “Ayaw kamo paghimog mga dios-dios sama sa mga rebulto, bato nga handomanan, o kinulit gipatindog nga dagkong bato aron inyong simbahon, kay ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

² “Tumana ninyo ang akong mga gipahimo kaninyo sa Adlaw nga Ig-papahulay ug tahora ninyo ang akong balaang puloy-anan. Ako mao ang GINOO.

³ “Kon tumanon ninyo ang akong mga patakaran ug mga sugo,

⁴ padad-an ko kamo ug ulan sa husto nga panahon aron nga ang yuta mohatag ug abot ug ang mga kahoy makapamunga.

⁵ Ang inyong paggiok sa mga uhay moabot pa hangtod sa tingpamupo sa mga ubas, ug ang inyong pagpamupo sa ubas moabot pa hangtod sa inyong pagpugas. Busa makapatuyang kamo sa inyong pagkaon ug magkinabuhi kamo nga malinawon diha sa inyong dapit.

⁶ “Palungtaron ko ang kalinaw sa inyong dapit, busa makatulog kamo nga walay gikahadlok. Abugon ko ang mabangis nga mga mananap, ug walay mga kaaway nga makasulong kaninyo.

⁷ Kamo ang mosulong sa inyong mga kaaway ug pamasyon ninyo sila.

⁸ Ang lima kaninyo makapildi ug usa ka gatos, ug ang usa ka gatos kaninyo makapildi ug napulo ka libo.

⁹ “Atimanon ko kamo ug hatagan ug daghang mga kaliwat aron matuman ko ang akong kasabotan kaninyo.

¹⁰ Dili ninyo mahurot ug kaon ang inyong nangaging abot. Panghabwaon na lang ninyo kini sa inyong gibutangan ug ilisan sa bag-ong abot.

¹¹ Magpuyo ako uban kaninyo ug dili ko kamo isalikway.

¹² Mag-uban ako kaninyo ug ako ang mahimo ninyong Dios ug kamo padayon nga mahimong akong katawhan.

¹³ Ako mao ang GINOO nga inyong Dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto aron nga dili na kamo mahimong mga ulipon sa mga Ehiptohanon. Gihatagan ko na kamo ug kagawasan, busa wala na kamoy angayng ikaulaw.

Ang Silot sa Dili Matinumanon

(Deut. 28:15-68)

14-15 “ ‘Apan kon dili gani kamo mamati kanako ug isalikway ninyo ang tanan kong mga sugo, mga patakaran, mga lagda, ug lapason ninyo ang akong kasabotan kaninyo,

16 mao kini ang akong himuon kaninyo: Mataranta kamo tungod kay padad-an ko kamo ug makamatay nga sakit ug hilanat nga makadaot sa inyong mga mata ug lawas. Magtanom kamo, apan dili ninyo kini mapuslan kay sulungon kamo sa inyong mga kaaway ug kaonon nila ang inyong mga abot.

17 Kapungtan ko kamo aron nga mapildi kamo sa inyong mga kaaway ug sila na ang modumala kaninyo. Tungod sa inyong kataranta moikyasa kamo bisan ug walay naggukod kaninyo.

18 “ ‘Ug kon dili gihapon kamo mamati kanako, silotan ko kamo sa makapito ka pilo.

19 Sumpoon ko ang gipasigarbo ninyo nga gahom. Dili ako magpadala ug ulan, busa mobantok pag-ayo ang inyong mga yuta.*

20 Mahimong walay kapuslanan ang inyong mga paghago, kay ang inyong mga yuta dili mohatag ug abot ug ang inyong mga kahoy dili mamunga.

21 “ ‘Kon magpadayon pa gihapon kamo sa pagsupak kanako ug dili kamo mamati kanako, dugangan ko pa gayod ug pito ka pilo ang inyong silot.

22 Padad-an ko kamo ug mabangis nga mga mananap ug pamatyon nila ang inyong mga kabataan ug mga binuhing kahayopan, ug tungod niini gamay na lang ang mahibilin kaninyo ug maawaaw ang inyong mga kadalanan.

23 “ ‘Kon dili pa gihapon kamo mamati kanako ug padayon hinuon kamo sa pagsupak kanako,

24 ako gayod mismo ang mokontra kaninyo ug silotan ko kamo sa makapito ka pilo.

25 Ipasulong ko kamo sa inyong mga kaaway agig pagsilot kaninyo tungod sa inyong paglapas sa akong kasabotan. Bisan motago pa kamo sa inyong mga lungsod padad-an ko gihapon kamo ug mga katalagman, ug mapugos kamo nga magpailalom sa inyong mga kaaway.

26 Kulangan ang inyong pagkaon, busa usa lang ka pugon ang gamiton sa napulo ka babaye sa pagluto ug pan, ug bahin-bahinon pa nila kini alang kaninyo. Tinuod nga makakaon kamo apan dili kamo mabusog.

27 “ ‘Kon dili pa gihapon kamo mamati kanako ug padayon pa hinuon kamo sa pagsupak kanako,

28 sa akong kasuko kontrahon ko kamo ug silotan sa makapito ka pilo.

29 Mapugos kamo sa pagkaon sa inyong kaugalingong mga anak tungod sa kagutom.

30 Gub-on ko ang inyong mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, lakip ang mga halaran nga sunoganan sa insenso. Ug ilabay ko ang inyong mga patayng lawas ibabaw sa inyong mga patayng dios-dios, ug isalikway ko kamo.

31 Gub-on ko ang inyong mga lungsod ug mga dapit nga simbahanan, ug dili ko ikalipay ang kahumot sa inyong mga halad.

32 Gub-on ko ang inyong dapit ug matingala na lang ang inyong mga kaaway nga mosakop sa maong dapit.

33 Padad-an ko kamo ug gira nga moguba sa inyong dapit apil na ang mga lungsod niini. Ug ipatibulaag ko kamo ngadto sa laing mga nasod.

* 26:19 *Dili ako...yuta: sa literal, Himuon ko ang mga panganod nga murag puthaw ug ang mga yuta murag bronsi.*

³⁴⁻³⁵ Samtang mga bihag kamo sa dapit sa inyong mga kaaway ug guba ang inyong dapit, makapahulay ang inyong yuta. Kay sa dihang nagpuyo pa kamo sa inyong yuta wala gayod ninyo kini papahulaya bisan sa tuig nga tingpahulay sa yuta. Apan karon makapahulay na gayod kini samtang guba pa.

³⁶⁻³⁷ “Kamo nga mga nahibilin sa gira, nga gidala sa inyong mga kaaway ngadto sa ilang mga dapit, patarantahon ko gayod kamo. Bisin sa kinasikas lang sa mga dahon nga huypun sa hangin, mangikyasa na kamo nga daw adunay nagbukod sa pagpatay kaninyo. Magbinangaanay kamo ug mangatumba, busa dili gayod kamo makasukol sa inyong mga kaaway.

³⁸ Mangamatay kamo didto sa dapit sa inyong mga kaaway.

³⁹ Ug ang mahibilin kaninyo inanay nga mangamatay tungod sa inyong mga sala ug sa mga sala sa inyong mga katigulangan.

⁴⁰⁻⁴¹ “Tungod sa inyong pagluib ug pagsupak kanako, kontrahon ko kamo ug ipabihag sa lugar sa inyong mga kaaway. Apan kon maghinulsol kamo sa inyong mga sala ug sa sala sa inyong mga katigulangan ug undangon na ninyo ang pagpagahi sa inyong ulo, ug dawaton ninyo ang silot tungod sa inyong mga sala,

⁴² tumanon ko ang akong kasabotan sa inyong mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, ug Jacob ug ibalik ko kamo sa inyong yuta.

⁴³ Apan kinahanglan nga papahawaon ko una kamo gikan sa inyong yuta isip bayad ninyo sa inyong mga sala, tungod sa inyong pagsalikway sa akong mga lagda ug mga patakaran. Ug makapahulay ang yuta samtang wala kamo.

⁴⁴ Apan bisan kon silotan ko kamo, dili ko kamo isalikway sa dapit sa inyong mga kaaway; dili ko kamo laglagon sa hingpit. Ug dili mahimo nga walaon ko ang akong kasabotan kaninyo, tungod kay ako mao ang GINOO nga inyong Dios.

⁴⁵ Tumanon ko diha kaninyo ang akong kasabotan sa inyong mga katigulangan nga gipagawas ko gikan sa Ehipto sa pagpakita sa akong gahom sa mga nasod aron mahimong ilang Dios. Ako mao ang GINOO.’”

⁴⁶ Mao kadto ang nagkalain-lain nga mga patakaran, mga lagda, ug mga kasugoan alang sa mga Israelinhon nga gihatag sa GINOO didto sa Bukid sa Sinai pinaagi kang Moises.

27

Ang Paglukat sa mga Butang nga Gihalad alang sa GINOO

¹ Gisugo sa GINOO si Moises,

² “Isulti kini ngadto sa mga Israelinhon: ‘Kon ang usa ka tawo gihalad ngadto sa GINOO isip pagtuman sa usa ka panaad, kanang tawhana malibre niana nga panaad pinaagi sa pagbayad

³ mao kini ang sukdanan sa bili nga gamiton. Ang usa ka lalaki nga nagpanuigon ug 20 ka tuig hangtod 60 ka tuig, 50 kabuok nga salapi.

⁴ Ang babaye sa samang pangidaron, 30 kabuok salapi.

⁵ Ang lalaki nga nagpanuigon ug 5 ka tuig hangtod 20 ka tuig, 20 kabuok nga salapi. Ang babaye sa samang pangidaron, 10 kabuok nga salapi.

⁶ Ang batang lalaki nga nagpangidaron ug 5 ka bulan hangtod 5 ka tuig, 5 kabuok nga salapi. Ang babaye sa samang pangidaron, 3 kabuok nga salapi.

⁷ Ang lalaki nga nagpanuigon ug sobra 60 ka tuig pataas, 15 kabuok salapi ug ang babaye sa sama usab nga pangidaron, 10 kabuok salapi.

⁸ Kon kabos ang nakapanaad ug dili siya makahimo pagbayad sa mao nga kantidad, dad-on niya ngadto sa pari ang tawo nga gipanaad niya nga ihalad

sa GINOO, ug ang pari mao ang mobungat sa presyo basi sa makaya nga ibayad sa tawo.

⁹ “Kon ang iyang gipanaad mananap nga mahimong ihalad sa GINOO, kana nga mananap mahimong iya na sa GINOO.

¹⁰ Kinahanglan nga dili na niya kini bayloan pa ug laing mananap, bisan pa kon mas maayo kini. Kon himuon niya kini, ang mananap nga iyang gipanaad ug ang mananap nga iyang ibaylo mahimong iya na sa GINOO.

¹¹ Kon ang iyang gipanaad giisip nga hugaw nga mananap, nga dili mahimong ihalad sa GINOO, dad-on niya ang mananap ngadto sa pari.

¹² Susihon kini sa pari kon maayo ba o dili, ug unya presyohan niya kini sa presyo* nga dili na mausab pa.

¹³ Kon bawion sa tag-iya ang mananap, kinahanglan nga bayran niya ang presyo sa mananap ug dugangan pa gayod niya ug 20 porsyento sa presyo niini.

¹⁴ “Kon gihalad sa tawo ang iyang balay ngadto sa GINOO, susihon sa pari ang maong balay kon maayo pa ba kini o dili, ug unya presyohan niya kini ug presyo nga dili na mausab pa.

¹⁵ Kon bawion sa tag-iya ang iyang balay, kinahanglan nga bayran niya ang presyo sa balay ug dugangan pa gayod niya ug 20 porsyento sa presyo niini. Ug ang balay ibalik kaniya.

¹⁶ “Kon gihalad sa tawo ngadto sa GINOO ang bahin sa iyang yuta nga napanunod niya gikan sa iyang katigulangan, presyohan kini sa pari sa presyo nga basi sa gidaghanon sa binhi nga mapugas niining yutaa: sa matag sako nga binhi, ang presyo 20 kabuok nga pilak.

¹⁷ Kon ihalad niya ang iyang uma pagkahuman lang gayod sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli, magpabilin ang tukmang presyo niini.

¹⁸ Apan kon dugay na nga milabay ang maong tuig una pa niya gihalad ang iyang uma, presyohan kini sa pari ug presyo nga mas mubo, basi sa gidaghanon sa katuigan nga nahibilin hangtod sa sunod na usab nga Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli.

¹⁹ Kon bawion sa tag-iya ang iyang uma, kinahanglan nga bayran niya ang presyo sa uma ug dugangan pa gayod niya ug 20 porsyento sa presyo niini. Ug ibalik kaniya ang iyang uma.

²⁰ Apan kon wala pa niya napalit ug balik ang iyang uma ug gibaligya kini sa lain, dili na gayod niya kini mabawi pa.

²¹ Ug sa pag-abot sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli, iya na kini sa GINOO ug dili na gayod kini mabawi; mahimo na kining kabtangan sa mga pari.

²² “Kon gihalad sa tawo ang uma nga iyang gipalit sa GINOO ug kini dili kabahin sa iyang napanunod,

²³ presyohan kini sa pari sa presyo basi sa gidaghanon sa katuigan nga nahibilin hangtod sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli. Kinahanglan nga paliton dayon kini ug balik sa tawo. Ang iyang ibayad sa pagpalit ug balik niini iya na sa GINOO.

²⁴ Sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli ang mao nga uma iuli ngadto sa tag-iya nga nagbaligya niini.

²⁵ Ang tanang presyo niining mga gihalad ngadto sa GINOO kinahanglan nga basi sa gibug-aton sa pilak diha sa kilohan nga ginagamit sa mga pari.

* **27:12** *presyohan niya kini sa presyo*: aron nga ibaligya kini ug ang kuwarta gamiton sa Templo o sa Tolda nga Pagsimbahan.

²⁶ “ ‘Ang unang anak sa mananap iya sa GINOO, busa dili na kini ihalad kaniya.

²⁷ Kon kining mananapa giisip nga hugaw, mahimo kining paliton ug balik sa tag-iya. Bayran niya ang presyo sa mananap ug dugangan pa gayod niya ug 20 porsyento sa presyo niini. Apan kon dili niya paliton ug balik, ibaligya kini sa mga pari sumala sa gipresyo niini.

²⁸ “ ‘Walay bisan unsa nga butang nga gihalad sa hingpit† ngadto sa GINOO ang mahimong ibaligya o paliton ug balik, tawo man o mananap o yuta nga napanunod. Iya na gayod kini sa GINOO.

²⁹ “ ‘Ang tawo nga gihalad sa hingpit ngadto sa GINOO dili mahimong lukaton. Kinahanglan nga patyon gayod siya.

³⁰ “ ‘Ang ikanapulo nga bahin sa tanang mga abot iya sa GINOO.

³¹ Kon paliton ug balik sa tawo ang ikapulo sa iyang abot, kinahanglan nga bayran niya ang presyo niini ug dugangan pa gayod niya ug 20 porsyento sa presyo niini.

³² Kon mag-ihap kamo sa inyong mga baka, karnero, o kanding, ang ikapulo sa matag napulo nga inyong naihap ihatag ninyo sa GINOO.

³³ Ug kinahanglan nga dili ninyo kini pilion o ilisan. Kon ilisan ninyo kini, ang maong mananap ug ang mananap nga giilis ninyo mahimong iya na sa GINOO ug dili na mahimong paliton ug balik.’ ”

³⁴ Mao kini ang mga sugo nga gihatag sa GINOO kang Moises didto sa Bukid sa Sinai alang sa mga Israelinhon.

† **27:28** *gihalad sa hingpit*: nagpasabot kini nga ang mga butang nga gihalad sa GINOO dili na mabakwi kay iya na kini sa mga pari hangtod sa hangtod.

Numeros Ang Ikaupat Libro ni Moises

Ang Unang Pagsensos sa Israel

¹ Sa unang adlaw, sa ikaduhang bulan, sa ikaduhang tuig human mibiya ang mga Israelinhon gikan sa Ehipto, nakigsulti ang GINOO kang Moises didto sa Tolda nga Tagboanan* sa kamingawan sa Sinai. Miingon siya,

² “Esensus ninyo ang tibuok katilingban sa Israel sumala sa ilang mga tribo ug pamilya. Ilista ang mga ngalan sa tanang mga lalaki

³ nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira. Kamo ni Aaron ang mangunay sa pag-ihap sa matag tribo.

⁴ Motabang kaninyo ang matag pangulo sa matag tribo.

⁵ “Mao kini ang mga pangulo sa matag tribo nga motabang kaninyo:

“gikan kang Ruben si Elizur nga anak ni Shedeur;

⁶ gikan kang Simeon si Shelumiel nga anak ni Zurishadai;

⁷ gikan kang Juda si Nashon nga anak ni Aminadab;

⁸ gikan kang Isacar si Netanel nga anak ni Zuar;

⁹ gikan kang Zabulon si Eliab nga anak ni Helon;

¹⁰ gikan kang Efraim nga anak ni Jose si Elishama nga anak ni Amihud;

gikan kang Manases nga anak ni Jose si Gamaliel nga anak ni Pedazur;

¹¹ gikan kang Benjamin si Abidan nga anak ni Gideoni;

¹² gikan kang Dan si Ahiezer nga anak ni Amishadai;

¹³ gikan kang Aser si Pagiel nga anak ni Ocran;

¹⁴ gikan kang Gad si Eliasaf nga anak ni Deuel;

¹⁵ gikan kang Neftali si Ahira nga anak ni Enan.”

¹⁶ Mao kini sila ang mga pangulo sa matag tribo nga napili gikan sa katilingban sa Israel.

¹⁷⁻¹⁸ Gipatigom ni Moises ug ni Aaron kauban niining mga pangulo ang tibuok katilingban niana mismong adlaw. Gipanglista nila ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, sumala sa ilang mga tribo ug pamilya.

¹⁹ Gihimo ni Moises kining pagpanglista didto sa kamingawan sa Sinai, sumala sa gisugo sa GINOO kaniya.

²⁰ Gikan sa mga kaliwat ni Ruben, ang kamagulangang anak ni Jacob†. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

²¹ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Ruben kay 46,500.

²² Gikan sa mga kaliwat ni Simeon. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

²³ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Simeon kay 59,300.

* **1:1** Tolda nga Tagboanan: Tolda nga Pagsimbahan, usa kini ka pinasahi nga tolda nga gipahimo sa GINOO kang Moises diin makigkita o mopahayag siya sa iyang mga katawhan. † **1:20** Jacob: sa Hebreo, Israel.

²⁴ Gikan sa mga kaliwat ni Gad. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

²⁵ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Gad kay 45,650.

²⁶ Gikan sa mga kaliwat ni Judah. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

²⁷ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Judah kay 74,600.

²⁸ Gikan sa mga kaliwat ni Isacar. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

²⁹ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Isacar kay 54,400.

³⁰ Gikan sa mga kaliwat ni Zabulon. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

³¹ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Zabulon kay 57,400.

³² Gikan mga kaliwat ni Efraim nga anak ni Jose. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

³³ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Efraim kay 40,500.

³⁴ Gikan sa mga kaliwat ni Manases nga anak ni Jose. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

³⁵ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Manases kay 32,200.

³⁶ Gikan sa mga kaliwat ni Benjamin. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

³⁷ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Benjamin kay 35,400.

³⁸ Gikan sa mga kaliwat ni Dan. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

³⁹ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Dan kay 62,700.

⁴⁰ Gikan sa mga kaliwat ni Aser. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

⁴¹ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Aser kay 41,500.

⁴² Gikan sa mga kaliwat ni Neftali. Ang tanang mga lalaki nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira, nga nalista sumala sa tribo ug pamilya.

⁴³ Ang gidaghanon gikan sa tribo ni Neftali kay 53,400.

⁴⁴ Mao kini ang gidaghanon sa mga lalaki nga naihap ni Moises ug ni Aaron ug sa 12 ka mga pangulo sa Israel.

⁴⁵ Ang kada usa kanila nalista sumala sa ilang pamilya. Nag-edad silag 20 ka tuig pataas, nga adunay katakos sa pagpakig-gira.

⁴⁶ Sa kinatibuk-an, mikabat ug 603,550 ang ilang gidaghanon.

⁴⁷ Wala i-apil niini ang mga kaliwat ni Levi.

⁴⁸ Kay miingon ang GINOO kang Moises,

⁴⁹ “Ayaw i-apil ang tribo ni Levi sa pag-ihip uban sa mga Israelinhon.

⁵⁰ Ihatag kanila ang responsibilidad sa pag-atiman sa Tolda nga Pagsimbahan diin nahimutang ang Kasugoan ug ang tanang mga kagamitan niini. Sila ang modala sa Tolda ug sa tanang kagamitan niini. Kinahanglang atimanon nila ang Tolda ug magkampo sila libot niini.

⁵¹ Kon ibalhin ang Tolda, sila ang mohipos niini ug mopatindog pagbalik. Si bisan kinsa nga dili kaliwat ni Levi nga moduol sa Tolda, pagapatyon.

⁵² Magkampo ang matag tribo sa Israel sa dapit nga gitagana kanila ug magbutang ug ilang bandera.

⁵³ Apan ang mga kaliwat ni Levi kinahanglan magkampo libot sa Tolda diin nahimutang ang Kasugoan, aron dili ako masuko sa tibuok katilingban sa Israel. Ang mga kaliwat ni Levi mao ang responsable sa pag-atiman sa Tolda.”

⁵⁴ Gihimo sa mga Israelinhon ang tanan sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

2

Ang Pagpahimutang sa Kampo sa mga Israelinhon

¹ Miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron,

² “Pakampoha ang matag tribo sa Israel ubos sa bandera sa ilang tagsa-tagsa ka tribo, nga mag-atubang sa Tolda nga Tagboanan.”

³ Ang grupo magkampo dapit sa sidlakan:

Ang dibisyon sa kampo ni Juda ilalom sa bandera sa ilang tribo. Gipangulohan ni Nashon nga anak ni Aminadab.

⁴ Adunay 74,600 ang gidaghanon sa ilang mga sakop.

⁵ Ang tribo ni Isacar magkampo sa tupad nila. Gipangulohan ni Netanel nga anak ni Zuar.

⁶ Adunay 54,400 ang ilang gidaghanon.

⁷ Ang tribo ni Zabulon magkampo sa tupad nila. Gipangulohan ni Eliab nga anak ni Helon.

⁸ Adunay 57,400 ang sakop sa iyang dibisyon.

⁹ Mikabat ug 186,400 ang kinatibuk-ang gidaghanon niining grupo nga gipangulohan ni Juda. Sila mao ang mag-una kon manglakaw ang mga Israelinhon.

¹⁰ Ang grupo nga magkampo dapit sa habagatan: ang dibisyon sa kampo ni Ruben ilalom sa bandera sa ilang tribo. Gipangulohan ni Elizur nga anak ni Shedeur.

¹¹ Adunay 46,500 ang gidaghanon sa iyang dibisyon.

¹² Ang tribo ni Simeon magkampo sa tupad nila. Gipangulohan ni Shelumiel nga anak ni Zurishadai.

¹³ Ang iyang dibisyon adunay 59,300 ka mga sakop.

¹⁴ Ang tribo ni Gad maoy sunod. Ang pangulo sa katawhan ni Gad si Eliasaf nga anak ni Deuel.

¹⁵ Ang iyang dibisyon adunay 45,650 ka mga sakop.

¹⁶ Mikabat ug 151,450 ang kinatibuk-ang gidaghanon niining grupo nga gipangulohan ni Ruben. Sila mao ang ikaduha nga grupo kon manglakaw ang mga Israelinhon.

¹⁷ Unya, mosunod ang tribo ni Levi nga magdala sa Tolda nga Tagboanan. Diha sila sa taliwala sa ubang mga grupo sa ilang paglakaw. Ang gitakda nga han-ay alang sa pagkampo sa mga tribo mao gihapon ang ilang

sundon sa ilang pagbiya. Ang matag tribo kinahanglang diha gayod sa gitakda nga dapit alang kanila uban sa ilang mga bandera.

¹⁸ Sa kasadpan mao:

ang mga dibisyon sa kampo ni Efraim ilalom sa bandera sa ilang tribo. Gipangulohan kini ni Elishama nga anak ni Amihud.

¹⁹ Ang iyang dibisyon adunay 40,500 ka mga sakop.

²⁰ Ang tribo ni Manases sunod kanila. Gipangulohan ni Gamaliel nga anak ni Pedazur.

²¹ Ang iyang dibisyon adunay 32,200 ka mga sakop.

²² Ang tribo ni Benjamin maoy sunod. Gipangulohan ni Abidan nga anak ni Gideoni.

²³ Ang iyang dibisyon adunay 35,400 ka mga sakop.

²⁴ Mikabat ug 108,000 ang kinatibuk-ang gidaghanon niining grupo nga gipangulohan ni Efraim. Sila mao ang nagsunod sa tribo ni Levi kon manglakaw ang mga Israelinhon.

²⁵ Ang magkampo dapit sa amihan mao ang: ang mga dibisyon sa kampo ni Dan ubos sa bandera sa ilang tribo. Gipangulohan kini ni Ahiezer nga anak ni Amishadai.

²⁶ Ang iyang dibisyon adunay 62,700 ka mga sakop.

²⁷ Ang tribo ni Aser ang sunod kanila. Gipangulohan ni Pagiel nga anak ni Ocran.

²⁸ Ang iyang dibisyon adunay 41,500 ka mga sakop.

²⁹ Ang tribo ni Neftali ang sunod kanila. Gipangulohan ni Ahira nga anak ni Enan.

³⁰ Ang iyang dibisyon adunay 53,400 ka mga sakop.

³¹ Mikabat ug 157,600 ang kinatibuk-ang gidaghanon niining grupo nga gipangulohan ni Dan. Sila ang kinaulahan kon manglakaw ang mga Israelinhon ubos sa ilang tagsa-tagsa ka bandera.

³² Ang kinatibuk-ang gidaghanon sa mga Israelinhon nga nalista mikabat ug 603,550.

³³ Apan walay labot sa pag-ihap ang mga kaliwat ni Levi, sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

³⁴ Busa gisunod sa mga Israelinhon ang tanang gisugo sa GINOO kang Moises. Ang matag tribo nagkampo ug nanglakaw ubos sa ilang tagsa-tagsa ka bandera sumala sa ilang tagsa-tagsa ka tribo ug pamilya.

3

Ang mga Kaliwat ni Levi

¹ Mao kini ang sugilanon mahitungod sa mga kaliwat ni Aaron ug ni Moises sa panahon nga nakigsulti ang GINOO kang Moises didto sa Bukid sa Sinai.

²⁻³ Ang mga anak ni Aaron mao sila si Nadab (ang kamagulangan), Abihu, Eleazar, ug Itamar. Gidihogan ug giordinahan sila nga mag-alagad ingon nga mga pari.

⁴ Apan si Nadab ug si Abihu namatay diha sa presensya sa GINOO sa dihang migamit sila ug kalayo nga sukwahi sa ginagamit sa paghalad ngadto sa GINOO didto sa kamingawan sa Sinai. Namatay sila nga walay mga anak, busa si Eleazar lang ug si Itamar ang nag-alagad ingon nga mga pari sa panahon ni Aaron nga ilang amahan.

⁵ Miingon ang GINOO kang Moises,

⁶ “Ipatawag ang tribo ni Levi ug dad-a sila kang Aaron nga pari aron sa pagtabang kaniya.

⁷ Mag-alagad sila kang Aaron ug sa katawhan sa Israel pinaagi sa pag-atiman sa mga buluhaton sa Tolda nga Pagsimbahan, nga gitawag usab ug Tolda nga Tagboanan.

⁸ Sila usab ang mag-atiman sa tanang kagamitan sa Tolda, ug mag-alagad diha sa Tolda alang sa mga Israelinhon.

⁹ Itugyan ngadto kang Aaron ug sa iyang mga anak ang mga kaliwat ni Levi ingon nga ilang mga katabang.

¹⁰ Itugyan kang Aaron ug sa iyang mga anak ang katungdanan sa pagka-pari. Si bisan kinsa nga dili kaliwat ni Levi nga maghimo sa buluhaton sa pari diha sa Tolda nga Pagsimbahan, pagapatyon.”

¹¹ Miingon pa gayod ang GINOO kang Moises,

¹² “Gipili ko ang mga kaliwat ni Levi puli sa mga kamagulangan nga lalaki sa Israel. Ang matag kaliwat ni Levi akoa,

¹³ kay ang tanang kamagulangan nga lalaki sa Israel akoa. Sa dihang gipamatay ko ang tanang kamagulangan nga lalaki sa Ehipto, gilain ko na alang kanako ang tanang kamagulangan nga lalaki sa Israel, tawo man o mananap. Busa akoa sila. Ako mao ang GINOO.”

¹⁴ Miingon ang GINOO kang Moises didto sa kamingawan sa Sinai,

¹⁵ “Ihapa ang mga kaliwat ni Levi nga nagpangidaron ug usa ka bulan pataas sumala sa ilang pamilya.”

¹⁶ Busa gihipap sila ni Moises sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

¹⁷ Mao kini ang mga anak ni Levi mao si Gershon, si Kohat, ug si Merari.

¹⁸ Ang mga anak ni Gershon mao si Libni ug si Shimei.

¹⁹ Ang mga anak ni Kohat mao sila si Amram, Izhar, Hebron, ug Uziel.

²⁰ Ang mga anak ni Merari mao si Mali ug si Mushi.

Sila ang mga kaliwat ni Levi sumala sa ilang kagikan ug pamilya.

²¹ Ang mga kaliwat ni Gershon mao ang mga pamilya nga naggikan kang Libni ug kang Shimei.

²² Ang gidaghanon sa ilang mga lalaki nga nagpangidaron ug usa ka bulan pataas mikabat ug 7,500.

²³ Magkampo sila sa likod sa Tolda nga Pagsimbahan, dapit sa kasadpan.

²⁴ Ang ilang pangulo mao si Eliasaf nga anak ni Lael.

²⁵ Sila ang gitugyanan sa pag-atiman sa mga kagamitan sa Tolda nga Pagsimbahan, nga gitawag usab ug Tolda nga Tagboanan: ang mga tabon, ang kurtina sa entrada sa Tolda,

²⁶ ang mga kurtina sa hawanan libot sa Tolda ug sa halaran, lakip ang kurtina sa pultahan sa hawanan ug ang mga higot niini. Sila ang responsible sa tanang buluhaton nga adunay kalabotan niini nga mga kagamitan.

²⁷ Ang mga kaliwat ni Kohat mao ang mga pamilya nga naggikan kanila ni Amram, Izhar, Hebron, ug Uziel.

²⁸ Ang gidaghanon sa ilang mga lalaki nga nagpangidaron ug usa ka bulan pataas mikabat ug 8,600.* Gitugyan usab kanila ang pag-atiman sa mga kagamitan sa Tolda nga Tagboanan.

* 3:28 8,600: sa ubang Griego nga teksto 8,300.

²⁹ Magkampo sila dapit sa habagatan sa Tolda nga Pagsimbahan.

³⁰ Ug ang ilang pangulo mao si Elizafan nga anak ni Uziel.

³¹ Sila ang gitugyanan sa pag-atiman sa Sudlanan sa Kasabotan, sa lamisa, sa butanganan sa suga, sa mga halaran, sa mga kagamitan nga ginagamit sa mga pari sa pag-alagad, ug sa kurtina. Sila ang responsable sa tanang buluhaton nga adunay kalabotan niini nga mga kagamitan.

³² Ang labawng pangulo sa mga kaliwat ni Levi mao si Eleazar nga anak sa pari nga si Aaron. Siya ang gipili nga modumala sa gipangtugyanan sa pag-atiman niining Balaang Dapit.

³³ Ang mga kaliwat ni Merari mao ang mga pamilya nga naggikan kanila ni Mali ug kang Mushi.

³⁴ Ang gidaghanon sa ilang mga lalaki nga nagpangidaron ug usa ka bulan pataas mikabat ug 6,200.

³⁵ Ang ilang pangulo mao si Zuriel nga anak ni Abihail. Magkampo sila dapit sa amihan sa Tolda nga Pagsimbahan.

³⁶ Sila ang gitugyanan sa pag-atiman sa mga tabla nga bongbong sa Tolda, sa mga babag, sa mga haligi, ug sa mga sukaranan niini. Sila ang responsable sa tanang mga buluhaton nga adunay kalabotan niini nga mga kagamitan.

³⁷ Sila usab ang gitugyanan sa pag-atiman sa mga haligi sa palibot sa hawanan ug sa mga sukaranan niini, sa mga ugsok, ug sa mga higot.

³⁸ Si Moises ug si Aaron uban sa iyang mga anak maoy magkampo atubangan sa Tolda nga Pagsimbahan, nga gitawag usab ug Tolda nga Tagboanan, dapit sa sidlakan. Sila ang gitugyanan sa pagdumala sa mga buluhaton sa Tolda alang sa mga Israelinhon. Si bisan kinsa nga mohimo sa buluhaton sa pari diha sa balaang puloy-anan nga dili kaliwat ni Levi, pagapatyon.

³⁹ Ang gidaghanon sa mga lalaki nga kaliwat ni Levi nga nag-edad ug usa ka bulan pataas mikabat ug 22,000, sumala sa ilang kagikan ug pamilya. Si Moises ug si Aaron ang nag-ihap kanila, sumala sa gisugo sa GINOO kanila.

⁴⁰ Miingon ang GINOO kang Moises, “Ihapa ug ilista ang mga ngalan sa tanang kamagulangan nga lalaki sa mga Israelinhon nga nag-edad ug usa ka bulan pataas.

⁴¹ Igahin ang mga kaliwat ni Levi alang kanako puli sa tanang kamagulangan nga lalaki sa mga Israelinhon. Igahin usab alang kanako ang mga kahayopan sa mga kaliwat ni Levi puli sa tanang kamagulangan nga kahayopan sa mga Israelinhon. Ako mao ang GINOO.”

⁴²⁻⁴³ Busa gihip ni Moises ang tanang kamagulangan nga lalaki sa mga Israelinhon nga nagpanuigon ug usa ka bulan pataas, sumala sa gisugo sa GINOO kaniya. Ang ilang gidaghanon mikabat ug 22,273.

⁴⁴ Miingon pa gayod ang GINOO kang Moises,

⁴⁵ “Igahin ang mga kaliwat ni Levi alang kanako puli sa tanang kamagulangan nga lalaki sa mga Israelinhon. Igahin usab alang kanako ang mga kahayopan sa mga kaliwat ni Levi puli sa kamagulangan nga mga kahayopan sa mga Israelinhon. Ang mga kaliwat ni Levi akoo. Ako mao ang GINOO.

⁴⁶ Tungod kay misobra ug 273 ang gidaghanon sa mga kamagulangan nga lalaki sa mga Israelinhon kaysa sa mga kaliwat ni Levi, kinahanglan silang lukaton.

⁴⁷ Kolektahi ang kada usa kanila ug lima nga pilak basi sa gibug-aton sa pilak diha sa kilohan nga ginagamit sa mga pari.

48 Ihatag kang Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang pilak nga gilukat sa nanobra nga mga kamagulangan.”

49 Busa gikolekta ni Moises ang salapi nga gilukat sa mga kamagulangan sa mga Israelinhon nga misobra sa gidaghanon sa mga kaliwat ni Levi.

50 Ang iyang nakolekta 1,365 ka pilak, basi sa gibug-aton sa pilak diha sa kilohan nga ginagamit sa mga pari.

51 Gihatag niya kini kang Aaron ug sa mga anak nga lalaki niini sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

4

Ang mga Kaliwat ni Kohat

1 Miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron,

2 “Ihapa ninyo ang mga kaliwat ni Kohat nga sakop sa tribo ni Levi sumala sa ilang kagikan ug pamilya.

3 Ihapa ang tanang mga lalaki nga nagpangidaron ug 30 ngadto sa 50 ka tuig, nga makahimo sa pag-alagad sa Tolda nga Tagboanan.

4 “Ang buluhaton sa mga kaliwat ni Kohat diha sa Tolda nga Tagboanan mao ang pag-atiman sa labing balaan nga mga butang.

5 Sa higayon nga mobiya na kamo sa inyong gikampohan, mosulod si Aaron ug ang iyang mga anak sa Tolda ug kuhaon nila ang kurtina sa sulod ug itabon kini sa Sudlanan sa Kasugoan.*

6 Pagkahuman tabonan pa gayod nila kini ug maayong klasi sa panit† ug panapton nga asul, ug dayon itaod nila ang mga pangdayong.

7 “Tabonan usab nilag panapton nga asul ang lamisa nga butanganan sa pan nga ginahalad sa presensya sa Dios, ug ibutang nila didto ang mga plato, mga sudlanan sa insenso, mga yahong, mga tibod nga sudlanan sa mga halad nga ilimnon, ug ang pan nga anaa kanunay sa lamisa.

8 Pagkahuman, tabonan nila kinig panapton nga pula, unya tabonan pa gayod nila kini ug maayong klasi sa panit, ug itaod dayon ang mga pangdayong.

9 “Ang lamparahan tabonan nila ug panapton nga asul, apil ang mga suga niini, ang mga kimpit, ang mga saloranan sa agiw‡, ug ang mga tibod nga sudlanan sa lana.

10 Puston nila kining tanan ug maayong klasi sa panit ug itaod sa pangdayong.

11 “Tabonan usab nilag panapton nga asul ang halaran nga bulawan ug sapawan pa gayod kini ug maayong klasi sa panit, ug itaod dayon ang mga pangdayong.

12 “Ang uban pang kagamitan nga ginagamit sa pag-alagad diha sa Balaang Dapit puston ug panapton nga asul ug maayong klasi sa panit ug itaod sa pangdayong.

13 “Kinahanglan nga kuhaon nila ang abo gikan sa halaran, ug unya tabonan ang halaran ug panapton nga kolor ube.

14 Unya ibutang dayon nila diha sa halaran ang tanang kagamitan niini: ang mga butanganan sa бага, ang mga dagkong tinidor, ang mga pala, ug ang mga yahong. Tabonan kini nila ug maayong klasi sa panit, ug itaod nila ang mga pangdayong niini.

* 4:5 Sudlanan sa Kasugoan: tan-awa ang Exo. 16:34 alang sa dugang nga impormasyon niini nga termino. † 4:6 maayong klasi sa panit: posible nga ang buot ipasabot niini, sa Hebreo, panit sa dugong o dolfin. Mao usab sa besikulo 8, 10, 11, 12, 14, ug 25. ‡ 4:9 agiw: sa uban nga Binisaya,

15 “Human mataboni ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ang Tolda nga Tagboanan ug ang tanang mga kagamitan niini, kuhaon ug dayongan kini sa mga kaliwat ni Kohat sa higayon nga mobiya na sila sa ilang gikampohan. Apan kinahanglang dili gayod nila tandogon kining balaan nga mga butang aron dili sila mamatay. Mao kadto ang mga kagamitan sa Tolda nga Tagboanan nga dad-on sa mga kaliwat ni Kohat.

16 “Si Eleazar nga anak sa pari nga si Aaron mao ang responsable sa lana alang sa lamparahan, sa insenso, sa inadlaw-adlaw nga halad sa pagpasidungog kanako, ug sa lana nga pangdihog. Siya ang magdumala sa kinatibuk-an sa Tolda ug sa mga kagamitan niini.”

17 Miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron,

18 “Ayaw ninyo pasagdi nga mahanaw ang mga kaliwat ni Kohat gikan sa tribo ni Levi.

19 Mao kini ang inyong himuon aron dili sila mangamatay kon moduol sila sa labing balaan nga mga butang: kinahanglan ubanan sila ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki inigsulod nila sa Tolda ug sultihan sila kon unsay angay nilang buhaton ug kon unsay ilang dad-on.

20 Kay kon dili ubanan, dili gayod sila mosulod aron sa pagtan-aw sa mga butang nga gigahin alang sa Ginoo bisan sa makadiyot lang, aron dili sila mangamatay.”

Ang mga Kaliwat ni Gershon

21 Miingon ang GINOO kang Moises,

22 “Thapa usab ang mga kaliwat ni Gershon sumala sa ilang kagikan ug pamilya.

23 Ihapa ang tanang mga lalaki nga nagpangidaron ug 30 ngadto sa 50 ka tuig, nga makahimo sa pag-alagad sa Tolda nga Tagboanan.

24 “Ang mga buluhaton sa mga kaliwat ni Gershon mao ang pagdala sa mga mosunod:

25 ang mga kurtina sa Tolda nga Pagsimbahan (nga gitawag usab ug Tolda nga Tagboanan), ang tanan nga pangtabon niini, ug ang lain pang tabon nga gisapaw niini nga maayong klasi sa panit, ang kurtina sa pultahan niini,

26 ang mga kurtina sa hawanan libot sa Tolda ug halaran, ang kurtina sa agianan sa hawanan, ang mga higot, ug ang tanang kagamitan nga ginagamit sa pag-alagad sa Tolda. Sila ang mohimo sa tanang buluhaton nga adunay kalabotan niini nga mga kagamitan.

27 Si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki maoy modumala sa mga buluhaton sa mga kaliwat ni Gershon, mahitungod man kini sa pagpangarga o sa uban pa nilang mga buluhaton.

28 Mao kini ang mga buluhaton sa mga kaliwat ni Gershon diha sa Tolda nga Tagboanan. Ilalom sila sa pagdumala ni Itamar nga anak sa pari nga si Aaron.

Ang mga Kaliwat ni Merari

29 “Thapa usab ang mga kaliwat ni Merari sumala sa ilang kagikan ug pamilya.

30 Ihapa ang tanang mga lalaki nga nagpangidaron ug 30 ngadto sa 50 ka tuig, nga makahimo sa pag-alagad sa Tolda nga Tagboanan.

31 “Mao kini ang ilang buluhaton alang sa Tolda nga Tagboanan: sila ang modala sa mga tabla nga dingding sa Tolda, sa mga babag niini, sa mga haligi, ug sa mga sukaranan.

32 Sila usab ang modala sa mga haligi nga taoran sa mga kurtina sa hawanan libot sa Tolda. Ug sila usab ang modala sa mga sukaranan niini, sa mga ugsok, ug sa mga higot. Sila ang mohimo sa tanang buluhaton nga

adunay kalabotan niini nga mga kagamitan. Kamo ni Aaron ang mosulti sa kada usa kanila kon unsay ilang dad-on.

³³ Mao kini ang buluhaton sa mga kaliwat ni Merari alang sa Tolda nga Tagboanan. Ilalom sila sa pagdumala ni Itamar nga anak sa pari nga si Aaron.”

Ang Pagsensos sa mga Kaliwat ni Levi

³⁴ Giihap nila ni Moises, Aaron, ug sa mga pangulo sa katilingban sa Israel ang mga kaliwat ni Kohat sumala sa ilang kagikan ug pamilya.

³⁵ Ang tanang mga lalaki nga nagpangidaron ug 30 ngadto sa 50 ka tuig, nga makahimo sa pag-alagad diha sa Tolda nga Tagboanan,

³⁶ giihap sumala sa ilang kagikan ug miabot sila ug 2,750.

³⁷ Mao kini ang gidaghanon sa kagikan ni Kohat nga nag-alagad sa Tolda sa Tagboanan. Giihap sila ni Moises ug Aaron sumala sa sugo sa GINOO kang Moises.

³⁸ Giihap ang mga kaliwat ni Gershon sumala sa ilang kagikan ug pamilya.

³⁹ Ang tanang mga lalaki nga nagpangidaron ug 30 ngadto sa 50 ka tuig, nga makahimo sa pag-alagad diha sa Tolda nga Tagboanan,

⁴⁰ giihap sumala sa ilang kagikan ug pamilya ug miabot sila ug 2,630.

⁴¹ Mao kini ang gidaghanon sa kagikan ni Gershon nga nag-alagad sa Tolda sa Tagboanan. Giihap sila ni Moises ug Aaron sumala sa sugo sa GINOO.

⁴² Giihap ang mga kaliwat ni Merari sumala sa ilang kagikan ug pamilya.

⁴³ Ang tanang mga lalaki nga nagpangidaron ug 30 ngadto sa 50 ka tuig, nga makahimo sa pag-alagad diha sa Tolda nga Tagboanan,

⁴⁴ giihap sumala sa ilang kagikan ug miabot sila ug 3,200.

⁴⁵ Mao kini ang gidaghanon sa kagikan ni Merari. Giihap sila ni Moises ug Aaron sumala sa sugo sa GINOO kang Moises.

⁴⁶ Busa giihap nila Moises, Aaron ug sa mga pangulo sa Israel ang mga kaliwat ni Levi sumala sa ilang kagikan ug pamilya.

⁴⁷ Ang tanang mga lalaki nga nagpangidaron ug 30 ngadto sa 50 ka tuig, nga makahimo sa pag-alagad diha sa Tolda nga Tagboanan,

⁴⁸ mikabat ug 8,580.

⁴⁹ Busa sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises, giihap ang kada usa kanila ug gihatagan sa iyang buluhaton ug gisultihan kon unsa ang iyang tagsa-tagsa ka dad-onon.

5

Ang Paghinlo sa Kampo

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Mandoi ang mga Israelinhon nga pagawason sa kampo si bisan kinsa nga adunay makatakod nga ngilngig nga sakit sa panit,* o kadtong adunay naggawas sa iyang kinatawo, o kadtong nahimong hugaw tungod kay nakahikap ug patay.

³ Malalaki man o mababaye, pagawasa ninyo sila, aron dili nila mahugawan ang kampo diin ako nagpuyo uban kaninyo.”

⁴ Busa gipagawas sa mga Israelinhon kadtong mga tawhana gikan sa kampo sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

Ang Multa sa Tawong Naghimo ug Daotan

* **5:2 ngilngig nga sakit sa panit:** ang Hebreo nga pulong niini nagkahulogan sa nagkalain-laing matang sa sakit sa panit nga ginaisip nga hugaw, sumala sa Lev. 13.

⁵ Miingon ang GINOO kang Moises,

⁶ “Ingna ang mga Israelinhon nga kon ang usa ka lalaki o babaye nakalapas sa kabubut-on sa GINOO pinaagi sa paghimo ug daotan ngadto sa iyang isigka-tawo, kana nga tawo nakasala.

⁷ Kinahanglan nga isulti niya ang iyang sala nga nahimo, ug ulian niya o bayran sa ensaktong kantidad ang tawo nga iyang nabuhatan ug daotan, ug dugangan niya kini ug 20 porsyento sa kantidad.

⁸ Apan kon ang nabuhatan ug daotan patay na ug walay duol nga paryente nga modawat niini nga bayad, ang bayad iya na sa GINOO ug kinahanglan ihatag kini ngadto sa pari, uban sa karnero nga ihalad sa pari aron mahin-loan sa sala ang maong tawo.

⁹ Ang tanang balaan nga gasa nga ginadala sa mga Israelinhon ngadto sa pari iya na sa pari.

¹⁰ Kon unsay gihatag ngadto sa pari iya na sa pari.”

Ang Silot sa Babayeng Nakapanapaw

¹¹ Midugang pa ang GINOO sa pag-ingon kang Moises,

¹²⁻¹³ “Isulti kini ngadto sa mga Israelinhon.

“Kon ang usa ka bana adunay pagduda nga nanapaw ang iyang asawa, apan dili niya kini mapamatud-an tungod kay walay nakakita niini sa akto,

¹⁴⁻¹⁵ kinahanglan dad-on siya sa iyang bana ngadto sa pari, bisan ug dili tinuod nga gihugawan niya ang iyang kaugalingon pinaagi sa pakighilawas sa laing lalaki. Ug kinahanglan nga magdala ang bana ug halad alang sa iyang asawa nga usa ka kilong harina nga barley. Kinahanglan dili niya kini butangan ug lana o insenso kay halad kini nga kalan-on nga gihalad sa pagsusi kon tinuod ba ang pagduda sa iyang bana.

¹⁶ “Dad-on sa pari ang babaye sa akong presensya,

¹⁷ ug unya magbutang ang pari diha sa banga ug tubig, ug butangan niya kini ug abog nga gikan sa salog sa Tolda nga Pagsimbahan.

¹⁸ Pabarogon sa pari ang babaye sa akong presensya ug kalkagon niya ang buhok sa babaye ug ibutang sa kamot niini ang halad sa pagpasidungog sa pagsusi kon tinuod ba ang pagduda sa iyang bana. Unya kuptan sa pari ang banga nga adunay pait nga tubig nga nagdala ug mga tunglo.

¹⁹ Dayon papanumpaon niya ang babaye ug ingnan, ‘Kon wala mo hugawi ang imong kaugalingon pinaagi sa pagpakighilawas sa ubang lalaki samtang anaa ikaw sa poder sa imong bana dili ka madutlan sa mga tunglo nga ginadala niining pait nga tubig.

²⁰ Apan kon gihugawan mo ang imong kaugalingon pinaagi sa pagpakighilawas sa lalaki nga dili mo bana.’

²¹ Niining higayona, papanumpaon sa pari ang babaye nga nag-ingon, matinunglo ka ug mahimo kang daotang panig-ingnan sa mga tawo sa tunglo sa GINOO ug dili ka na makaanak.[†]

²² Hinaut nga kining tubig nga nagdala ug mga tunglo mosulod sa imong lawas aron dili ka na makaanak.

“Motubag dayon ang babaye, ‘Hinaut pa nga mahitabo kini.’

²³ “Pagkahuman, isulat sa pari kining mga tunglo sa usa ka sulatanan unya panason niya kini didto sa tubig nga pait.

²⁴ (Kon ipainom na sa babaye ang pait nga tubig nga nagdala ug mga tunglo, mahimong hinungdan kini sa iyang labihan nga pag-antos kon sad-an siya.)

[†] 5:21 *dili ka na makaanak*: sa literal, *mokuyos ang imong kinatawo ug moburot ang imong tiyan*. Mao usab sa bersikulo 22 ug 27.

²⁵ “Unya kuhaon dayon sa pari gikan sa kamot sa babaye ang halad sa pagpasidungog nga gihalad sa pagsusi kon tinuod ba ang pagduda sa iyang bana, ug ibayaw kini sa pari sa presensya sa GINOO ug dad-on ngadto sa halaran.

²⁶ Magkuha ang pari ug usa ka kumkom niining halad isip halad sa paghinumdom ug sunogon kini diha sa halaran. Pagkahuman ayha niya ipainom sa babaye ang tubig.

²⁷ Kon tinuod nga gihugawan niya ang iyang kaugalingon pinaagi sa iyang pagluib sa iyang bana, ang tubig nga nagdala ug tunglo nga iyang giinom magpaantos kaniya sa hilabihan gayod. Dili na siya makaanak ug mahimo siyang panig-ingnan sa pagkatinunglo taliwala sa mga tawo.

²⁸ Apan kon wala niya hugawi ang iyang kaugalingon, dili siya madutlan sa tunglo ug makaanak pa siya.

²⁹ “Mao kini ang kasugoan bahin sa bana nga nagduda sa iyang asawa. Kon gihugawan sa asawa ang iyang kaugalingon pinaagi sa pagluib sa iyang bana,

³⁰ o kon ang bana nagduda sa iyang asawa nga nanglaki kini, kinahanglang pabarogon sa pari ang maong asawa sa akong presensya ug buhaton diha kaniya kini nga kasugoan.

³¹ Ang bana walay tulubagon, apan ang asawa adunay tulubagon kon nakasala siya, ug mag-antos siya sa iyang sala.”

6

Ang Tulumanon Bahin sa usa ka Nazareo

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Sultihi ang mga Israelinhon nga kon ang usa ka babaye o lalaki maghimo ug usa ka pinasahi nga panaad nga idedikar niya ang iyang kaugalingon sa pag-alagad kanako isip Nazareo*,

³ kinahanglang dili siya moinom ug bino ug uban pang makahubog nga ilimnon. Dili usab siya mogamit ug suka nga gikan sa ubas ug suka nga gikan sa uban pang makahubog nga mga ilimnon. Dili usab siya moinom ug duga sa ubas, ni mokaon ug ubas o kaha pasas.

⁴ Samtang usa siya ka Nazareo, kinahanglang dili gayod siya mokaon sa bisan unsa nga naggikan sa ubas, bisan ang liso o kaha panit niini.

⁵ “Dili usab niya paputlan ang iyang buhok samtang wala pa niya mahuman ang iyang panaad sa pag-alagad sa GINOO. Kinahanglang nga ilain siya alang sa GINOO hangtod nga mahuman niya ang iyang panaad. Busa pasagdan lang niya nga motaas ang iyang buhok.

⁶ “Ug samtang wala pa niya mahuman ang iyang panaad nga mag-alagad sa GINOO, kinahanglang dili siya moduol ug patay,

⁷ bisan iya pa kining amahan, inahan, o igsoon. Dili gayod niya hugawan ang iyang kaugalingon tungod lang kanila, kay ang iyang buhok simbolo sa iyang pagdedikar sa iyang kinabuhi ngadto sa Dios.†

⁸ Busa sa tibukol panahon sa iyang pagdedikar sa iyang kinabuhi, gilain siya alang sa GINOO.

⁹ “Kon adunay kalit nga mamatay sa iyang tapad, ug hinungdan kini nga nahugawan ang iyang buhok‡ nga simbolo sa iyang pagdedikar sa GINOO, kinahanglang magpa-upaw siya sa adlaw sa iyang pagpanghinlo, sa ikapito nga adlaw.

* **6:2 Nazareo:** ang buot ipasabot, *gidedikar*. † **6:7** Nabatasan kaniadto ang pagpaupaw isip pagpaila sa pagsubo alang sa namatay. Busa dili kini mahimong himuon sa usa ka Nazareo. ‡ **6:9 buhok:** sa Hebreo, *ulo*.

¹⁰ Dayon sa ikawalo nga adlaw, kinahanglan nga magdala siya ug duha ka salampati o tukmo ngadto sa pari didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

¹¹ Ang usa sa langgam ihalad sa pari ingon nga halad sa paghinlo ug ang usa ihalad ingon nga halad nga sinunog. Niining paagiha mapasaylo siya sa sala nga iyang naangkon tungod sa minatay. Niana mismo nga adlaw, idedikar niya pag-usab ang iyang kaugalingon^s ug pataason niya pag-usab ang iyang buhok.

¹² Ang nahaunang mga adlaw sa iyang pag-alagad sa GINOO dili na iphon nga bahin sa iyang pagtuman sa iyang panaad, kay nahugawan man siya tungod sa minatay. Kinahanglan nga idedikar niya pag-usab ang iyang kaugalingon ug magsugod pag-usab hangtod mahuman niya ang iyang panaad. Kinahanglan usab nga magdala siya ug usa ka laking karnero nga usa ka tuig ang edad isip halad nga bayad sa iyang sala.

¹³ “Mao kini ang himuon kaniya kon mahuman na niya ang iyang panaad isip Nazareo: Kinahanglan nga dad-on siya didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

¹⁴ Didto maghalad siya sa GINOO niining mosunod nga mga mananap nga wala gayoy depekto: usa ka laking karnero nga nag-edad ug usa ka tuig ingon nga halad nga sinunog, usa ka bayeng karnero nga nag-edad usab ug usa ka tuig ingon nga halad sa paghinlo, ug usa ka hamtong nga laking karnero ingon nga halad alang sa maayong relasyon.

¹⁵ Dugang pa niini, maghalad usab siya ug mga halad sa pagpasidungog sa GINOO, mga halad nga ilimnon, ug usa ka basket nga pan nga walay patubo nga hinimo gikan sa maayong klasi sa harina. Ang uban nga pan бага nga sinagolan ug mantika, ug ang uban nipis nga pinahiran ug mantika.

¹⁶ “Ang pari mao ang maghalad niini ngadto sa GINOO. Ihalad niya ang halad sa paghinlo ug ang halad nga sinunog.

¹⁷ Unya ihalad usab niya ang hamtong nga laking karnero nga halad alang sa maayong relasyon ngadto sa GINOO uban sa usa ka basket nga pan nga walay patubo. Unya ihalad usab niya ang mga halad sa pagpasidungog sa GINOO ug ang mga halad nga ilimnon.

¹⁸ “Pagkahuman, magpa-upaw ang Nazareo didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan. Unya kuhaon niya ang iyang buhok nga simbolo sa iyang pagdedikar sa iyang kaugalingon ngadto sa GINOO ug ibutang sa kalayo nga gisunogan sa halad alang sa maayong relasyon.

¹⁹ “Unya ibutang sa pari diha sa kamot sa Nazareo ang abagang bahin sa karnero nga gipabukalan ug ang nipis ug бага nga mga pan nga walay patubo nga gikan sa basket.

²⁰ Kuhaon dayon kini sa pari ug unya ibayaw ngadto sa presensya sa GINOO isip halad nga binayaw. Balaan kini nga bahin sa halad, ug iya na kini sa pari, apil ang dughan ug paa sa karnero nga gibayaw usab sa GINOO. Human niini mahimo nang moinom ug bino ang Nazareo.

²¹ “Mao kini ang tulomanon alang sa usa ka tawo nga mosaad sa GINOO nga mahimong Nazareo. Apan kon aduna pa siyay gidugang niini kinahanglan tumanon gayod niya kini.”

Ang Bendisyon sa mga Pari

²² Miingon ang GINOO kang Moises,

²³ “Ingna si Aaron ug ang iyang mga anak nga lalaki nga mao kini ang ilang isulti kon ilang bendisyonan ang mga Israelinhon:

²⁴ “ ‘Hinaut nga panalanganan kamo sa GINOO.

- ²⁵ Hinaut nga ipakita sa GINOO ang iyang kaayo ug kaluoy kaninyo.
- ²⁶ Hinaut nga magpakamaayo kaninyo ang GINOO ug hatagan kamo niya ug maayo nga kahintang.’
- ²⁷ “Niining paagiha mapadayag nila ngadto sa mga Israelinhon kon kinsa ako, ug panalanginan ko sila.”

7

Ang mga Halad alang sa Pagdedikar

¹ Human mapahimutang ni Moises ang Tolda nga Pagsimbahan, gidihogan niya kini pinaagi sa pagwisik ug lana, ug gigahin lakip ang tanang mga kagamitan niini. Mao usab ang iyang gihimo sa halaran ug sa tanang kagamitan niini.

² Unya ang mga pangulo sa Israel nga nagdumala niadtong mga tawo nga gipang-ihap, nagdala ngadto sa GINOO ug mga halad.

³ Nagdala sila ngadto sa presensya sa GINOO ug unom ka karomata ug 12 ka baka, usa ka karomata sa kada duha ka pangulo ug usa ka baka kada usa kanila. Gidala nila kini sa atubangan sa Tolda nga Pagsimbahan.

⁴ Miingon ang GINOO kang Moises,

⁵ “Dawata ang ilang halad aron magamit alang sa mga buluhaton diha sa Tolda nga Tagboanan. Ihatag kini sa mga kaliwat ni Levi sumala sa gikinahanglan sa tagsa-tagsa nila ka buluhaton.”

⁶ Busa gidawat ni Moises ang mga karomata ug mga baka ug gihatag ngadto sa mga kaliwat ni Levi.

⁷ Gihatag niya ang duha ka karomata ug upat ka baka sa mga kaliwat ni Gershon alang sa ilang buluhaton.

⁸ Gihatag niya ang upat ka karomata ug walo ka baka sa mga kaliwat ni Merari alang sa ilang buluhaton. Gipangulohan kini silang tanan ni Itamar nga anak sa pari nga si Aaron.

⁹ Apan wala hatagi ni Moises ug karomata o baka ang mga kaliwat ni Kohat kay kinahanglang pas-anon lang gayod nila ang balaan nga mga butang sa Tolda.

¹⁰ Ang mga pangulo nagdala usab sa ilang mga halad alang sa pagdedikar sa halaran sa panahon nga kini gidedikar.

¹¹ Miingon ang GINOO kang Moises, “Kinahanglan nga sa matag adlaw adunay usa ka pangulo nga magdala sa iyang halad alang sa pagdedikar sa halaran.”

¹² Sa unang adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Nashon nga anak ni Aminadab nga gikan sa tribo ni Juda.

¹³ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

¹⁴ usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

¹⁵ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

¹⁶ usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

¹⁷ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad

alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Nashon nga anak ni Aminadab.

¹⁸ Sa ikaduha nga adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Netanel nga anak ni Zuar nga pangulo sa tribo ni Isacar.

¹⁹ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

²⁰ usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

²¹ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

²² usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

²³ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Netanel nga anak ni Zuar.

²⁴ Sa ikatulo nga adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Eliab nga anak ni Helon nga pangulo sa tribo ni Zabulon.

²⁵ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

²⁶ usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

²⁷ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

²⁸ usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

²⁹ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Eliab nga anak ni Helon.

³⁰ Sa ikaupat nga adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Elizur nga anak ni Shedeur nga pangulo sa tribo ni Ruben.

³¹ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

³² usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

³³ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

³⁴ usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

³⁵ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Elizur nga anak ni Shedeur.

³⁶ Sa ikalima nga adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Shelumiel nga anak ni Zurishadai nga pangulo sa tribo ni Simeon.

³⁷ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

³⁸ usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

³⁹ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

⁴⁰ usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

⁴¹ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Shelumiel nga anak ni Zurishadai.

⁴² Sa ikaunom nga adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Eliasaf nga anak ni Deuel nga pangulo sa tribo ni Gad.

⁴³ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

⁴⁴ usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

⁴⁵ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

⁴⁶ usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

⁴⁷ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Eliasaf nga anak ni Deuel.

⁴⁸ Sa ikapito nga adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Elishama nga anak ni Amihud nga pangulo sa tribo ni Efraim.

⁴⁹ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

⁵⁰ usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

⁵¹ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

⁵² usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

⁵³ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Elishama nga anak ni Amihud.

⁵⁴ Sa ikawalo nga adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Gamaliel nga anak ni Pedazur nga pangulo sa tribo ni Manases.

⁵⁵ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

⁵⁶ usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

⁵⁷ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

⁵⁸ usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

⁵⁹ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Gamaliel nga anak ni Pedazur.

⁶⁰ Sa ikasiyam nga adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Abidan nga anak ni Gideoni nga pangulo sa tribo ni Benjamin.

⁶¹ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

⁶² usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

⁶³ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

⁶⁴ usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

⁶⁵ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Abidan nga anak ni Gideoni.

⁶⁶ Sa ikanapulo nga adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Ahiezer nga anak ni Amishadai nga pangulo sa tribo ni Dan.

⁶⁷ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

⁶⁸ usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

⁶⁹ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

⁷⁰ usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

⁷¹ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Ahiezer nga anak ni Amishadai.

⁷² Sa ika-11 nga adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Pagiel nga anak ni Ocran nga pangulo sa tribo ni Aser.

⁷³ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay

gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

⁷⁴ usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

⁷⁵ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

⁷⁶ usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

⁷⁷ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Pagiel nga anak ni Ocran.

⁷⁸ Sa ika-12 nga adlaw, nagdala sa iyang mga halad si Ahira nga anak ni Enan nga pangulo sa tribo ni Neftali.

⁷⁹ Mao kini ang iyang gidala: usa ka pilak nga bandehado nga adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug usa ka pilak nga yahong nga adunay gibug-aton nga 800 ka gramo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari, ang kada usa niini puno sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika isip halad alang sa pagpasidungog sa GINOO;

⁸⁰ usa ka bulawan nga plato nga adunay gibug-aton nga 120 ka gramo nga puno ug insenso;

⁸¹ usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug usa ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad nga sinunog;

⁸² usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo;

⁸³ ug duha ka baka, lima ka hamtong nga laking karnero, lima ka laking kanding, ug lima ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad isip halad alang sa maayong relasyon. Mao kini ang mga halad si Ahira nga anak ni Enan.

⁸⁴ Mao kini tanan ang mga halad sa 12 ka mga pangulo sa mga Israelinhon alang sa pagdedikar sa halaran: 12 ka pilak nga bandehado, 12 ka pilak nga yahong, ug 12 ka bulawan nga plato.

⁸⁵ Ang kada usa sa pilak nga bandehado adunay gibug-aton nga usa ka kilo ug tunga, ug ang kada usa sa salapi nga yahong adunay gibug-aton nga 800 ka gramo. Ang gibug-aton niining tanan mikabat ug 28 ka kilo basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari.

⁸⁶ Ang 12 ka bulawan nga plato nga puno ug insenso adunay gibug-aton nga 120 ka gramo kada usa basi sa timbangan nga ginagamit sa mga pari. Ang gibug-aton niining tanan mikabat ug 1,440 ka gramo.

⁸⁷ Ang gidaghanon sa mananap alang sa halad nga sinunog mao kini: 12 ka nating torong baka, 12 ka hamtong nga laking karnero, ug 12 ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad, lakip ang mga halad isip halad sa pagpasidungog sa GINOO. Ang halad sa paghinlo: 12 ka laking kanding.

⁸⁸ Ang gidaghanon sa mananap alang sa halad sa maayong relasyon mao kini: 24 ka torong baka, 60 ka hamtong nga laking karnero, 60 ka laking kanding, ug 60 ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad. Mao kini tanan ang mga halad sa pagdedikar sa halaran.

⁸⁹ Kon mosulod si Moises sa Tolda nga Tagboanan sa pagpakigsulti sa GINOO, madungog niya ang tingog nga nagsulti kaniya gikan sa taliwala sa duha ka kerubin, nga anaa ibabaw sa tabon sa Sudlanan sa Kasugoan. Didto makigsulti ang GINOO kang Moises.

8

Ang Pagpahimutang sa mga Suga

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Ingna si Aaron nga kon ibutang na niya ang pito ka suga, kinahanglan nga ipahimutang niya kini sa paagi diin ang kahayag modan-ag sa atubangan sa butanganan niini.”

³ Busa gihimo kini ni Aaron; gipahimutang niya ang mga suga sa paagi diin ang kahayag nagdan-ag sa atubangan sa butanganan niini, sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

⁴ Ang butanganan sa suga, gikan sa ubos hangtod sa ibabaw, hinimo sa bulawan sumala sa sumbanan nga gipadayag sa GINOO kang Moises.

Ang Pagdedikar sa mga Kaliwat ni Levi

⁵ Miingon ang GINOO kang Moises,

⁶ “Ilain ang mga kaliwat ni Levi gikan sa ubang mga Israelinhon, ug hinloi sila.*

⁷ Mao kini ang himuon mo sa paghinlo kanila: Wisiki sila sa tubig nga ginagamit sa paghinlo, ug pakiskisi ang tibuok nilang kalawasan ug palabhi ang ilang mga bisti. Human niana maisip na sila nga hinlo.

⁸ Unya, padad-a sila ug nating torong baka ug halad alang sa pagpasidunog sa GINOO nga hinimo gikan sa maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika. Padad-a usab sila ug laing usa pa ka nating torong baka isip halad sa paghinlo.

⁹ “Pagkahuman tigoma ang tibuok katilingban sa Israel ug idedikar ang mga kaliwat ni Levi didto sa atubangan sa Tolda nga Tagboanan.

¹⁰ Dad-a ang mga kaliwat ni Levi sa akong presensya ug papandongi ang ilang mga ulo sa mga kamot sa mga Israelinhon.

¹¹ Si Aaron ang modedikar kanila sa akong presensya isip pinasahi nga halad† gikan sa mga Israelinhon, aron makaalagad sila kanako.

¹² “Unya ipatong sa mga kaliwat ni Levi ang ilang mga kamot ngadto sa ulo sa duha ka nating torong baka ug ihalad kini kanako. Ang usa halad sa paghinlo ug ang usa halad nga sinunog, aron mahinloan sila gikan sa ilang mga sala.

¹³ Pabaroga sila atubangan ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki ug idedikar sila isip pinasahi nga halad alang kanako.

¹⁴ Niining paagiha malain mo ang mga kaliwat ni Levi gikan sa ubang mga Israelinhon, ug maako na sila.

¹⁵ “Human mo mahinlo-i ang mga kaliwat ni Levi ug madedikar kanako ingon nga pinasahi nga halad, makaalagad na sila sa Tolda nga Tagboanan.

¹⁶ Sila ang mga Israelinhon nga gigahin alang lang gayod kanako puli sa tanang mga kamagulangang anak nga lalaki sa mga Israelinhon.

¹⁷ Kay ang tanang kamagulangan sa Israel akoo, tawo man o mananap. Sa dihang gipamatay ko ang tanang kamagulangang anak nga lalaki sa mga Ehiptohanon, gigahin ko na alang kanako ang tanang kamagulangang anak nga lalaki sa Israel.

¹⁸ Ug gikuha ko ang mga kaliwat ni Levi puli sa tanang kamagulangang anak nga lalaki sa Israel.

¹⁹ Sa tanang mga Israelinhon, ang mga kaliwat ni Levi ang gigahin ko nga magtabang kang Aaron ug sa iyang mga anak. Mag-alagad sila sa Tolda

* **8:6** *hinloi sila*: ang buot ipasabot, himoa silang takos nga mopartisipar sa seremonya. † **8:11** *pinasahi nga halad*: sa literal, *halad nga binayaw*. Mao usab sa bersikulo 13, 15, 21.

nga Tagboanan alang sa mga Israelinhon, ug sila ang maghimo sa mga seremonya aron mahinloan ang mga Israelinhon gikan sa ilang mga sala, aron walay katalogman nga mahitabo kanila kon moduol sila sa Tolda nga Tagboanan.”

²⁰ Busa gihimo nila ni Moises, Aaron, ug sa tibuok katilingban sa Israel ang gisugo sa GINOO kang Moises nga himuon alang sa mga kaliwat ni Levi.

²¹ Nanghinlo* ang mga kaliwat ni Levi ug gilabhan nila ang ilang mga bisti. Unya gidedikar sila ni Aaron sa presensya sa GINOO ingon nga pinasahi nga halad, ug naghimo si Aaron ug seremonya aron mahinloan sila gikan sa ilang mga sala, ug aron maisip na sila nga hinlo.

²² Human niadto, nangalagad na ang mga kaliwat ni Levi sa Tolda nga Tagboanan ubos sa pagdumala ni Aaron ug sa iyang mga anak nga lalaki. Gibuhat gayod nila ngadto sa mga kaliwat ni Levi ang gisugo sa GINOO kang Moises.

²³ Miingon ang GINOO kang Moises,

²⁴ “Mao kini ang tulomanon alang sa mga kaliwat ni Levi. Magsugod ang mga kaliwat ni Levi sa pagpangalagad sa edad nga 25 ka tuig diha sa Tolda nga Tagboanan,

²⁵ ug moundang sila sa pagpangalagad sa edad nga 50 ka tuig. Niining edara,

²⁶ mahimo pa silang motabang sa ilang kauban nga mga Levita pinaagi sa pag-alagad isip tigbantay sa Tolda, apan dili gayod sila mohimo sa mga buluhaton diha sa Tolda. Ingon niini ang paghatag mo sa mga katungdanan sa mga Levita.”

9

Ang Pista sa Paglabay sa Anghel

¹ Sa unang bulan sa ikaduhang tuig gikan sa paggawas sa mga Israelinhon sa Ehipto, miingon ang GINOO kang Moises didto sa kamingawan sa Sinai,

² “Ipasaulog gayod sa mga Israelinhon ang Pista sa Paglabay sa Anghel sa gitakda nga panahon,

³ sugod sa pagsalop sa adlaw sa ika-14 nga adlaw sa unang bulan. Kina-hanglan sundon gayod ninyo ang tanang tulomanon mahitungod niini nga pista.”

⁴ Busa giingnan ni Moises ang mga Israelinhon sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel.

⁵ Ug gihimo nila ang pagsaulog sa pista didto sa kamingawan sa Sinai sa pagsalop sa adlaw sa ika-14 nga adlaw sa unang bulan. Gihimo kini sa tanang mga Israelinhon sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

⁶ Apan adunay uban nga wala makaapil sa pagsaulog sa pista tungod kay nianang adlaw nahimo silang hugaw kay nakahikap sila ug patay. Busa niadto mismong adlaw miadto sila kang Moises ug kang Aaron,

⁷ ug miingon kang Moises, “Nahimo kaming hugaw kay nakahikap kami ug patay, apan nganong did-an man kami sa paghalad sa mga halad ngadto sa GINOO uban sa mga Israelinhon sa gitakda nga panahon?”

⁸ Mitubag si Moises kanila, “Paghulat lang una kamo hangtod masayran ko kon unsay imando sa GINOO kanako bahin kaninyo.”

⁹ Miingon ang GINOO kang Moises,

* **8:21 Nanghinlo:** ang buot ipasabot, naghimo sila ug ritwal aron nga mahimo silang takos sa pag-apil sa mga seremonya sa ilang relihiyon.

10 “Ingna ang mga Israelinhon nga si bisan kinsa kanila o sa umaabot nilang mga kaliwat nga nahimong hugaw kay nakahikap ug patay o tungod kay nagbiyahe sa layo, makahimo gihapon sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel sa GINOO.

11 Saulogon nila kini paglabay sa usa ka bulan, sugod sa pagsalop sa adlaw sa ika-14 nga adlaw sa ikaduha nga bulan. Kan-on nila ang karnero uban sa pan nga walay patubo ug pait nga mga utanon.

12 Kinahanglan nga wala gayoy mahibilin niini pagkabuntag, ug dili usab nila balion ang mga bukog sa karnero. Kon magsaulog sila sa Pista sa Paglabay sa Anghel kinahanglan nga sundon gayod nila ang mga tulomanon mahitungod niini.

13 “Apan ang tawo nga hinlo ug wala magbiyahe sa layo nga wala magsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel, kinahanglan nga dili na isipon nga sakop ninyo, tungod kay wala siya maghalad sa halad nga alang sa GINOO sa gitakda nga panahon. Kana nga tawo mag-antos tungod sa iyang sala.

14 “Kon ang usa ka langyaw nga nagpuyo uban kaninyo gustong magsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel sa GINOO, kinahanglan nga saulogon niya kini sumala sa tanang mga tulomanon bahin niini. Ang mga tulomanon alang sa mga langyaw sama ra sa mga Israelinhon.”

Ang Panganod didto sa Tolda nga Pagsimbahan (Exo. 40:34-38)

15 Sa adlaw nga gipatindog ang Tolda nga Pagsimbahan, nga gitawag usab ug Tolda nga Tagboanan, gipalibotan kini sa panganod. Gikan sa gabii hangtod sa buntag, kini nga panganod daw sa kalayo nga nagsiga.

16 Mao kini ang kanunay nga mahitabo: Kon adlaw ginapalibotan niini ang Tolda ug kon gabii nagsiga kini nga daw kalayo.

17 Kon mopaibabaw ang panganod tungod sa Tolda ug mohawa, manglakaw ang mga Israelinhon, ug kon asa mopundo ang panganod, didto usab sila magkampo.

18 Busa naglakaw ug nagkampo ang mga Israelinhon sumala sa mando sa GINOO. Magpabilin sila sa kampo samtang anaa pa ang panganod ibabaw sa Tolda.

19 Bisan magpabilin ug dugay ang panganod diha tungod sa Tolda, dili sila mobiya ug naghulat lang sila sa mando sa GINOO.

20 Usahay magpabilin lang ug pipila ka adlaw ang panganod diha tungod sa Tolda, busa ang mga tawo magpabilin usab ug mga pipila lang ka adlaw didto. Unya manglakaw na usab sila sumala sa mando sa GINOO.

21 Usahay magpabilin kini ug usa lang ka gabii ug pagkasunod adlaw mopaibabaw na kini, ug manglakaw na usab dayon ang mga Israelinhon. Adlaw man o gabii, basta mopaibabaw na ang panganod manglakaw usab ang mga Israelinhon.

22 Kon magpabilin gani ang panganod diha tungod sa Tolda ug duha ka adlaw o mga usa ka bulan, o kon mga usa ka tuig,* magpabilin usab ang mga Israelinhon sa ilang kampo. Apan kon mopaibabaw na ang panganod, manglakaw usab sila dayon.

23 Busa magkampo ug manglakaw ang mga Israelinhon sumala sa mando sa GINOO. Ug gituman nila ang sugo sa GINOO pinaagi kang Moises.

10

Ang mga Trumpeta nga Plata

* 9:22 mga usa ka tuig: o kon sa taas nga mga panahon.

- ¹ Miingon ang GINOO kang Moises,
- ² “Pagpahimo ug duha ka trumpeta nga pilak ug gamita kini sa pagtigom sa mga tawo ug sa pagpaandam kanila sa pagpanglakaw.
- ³ Kon patingogon ug dungan kining duha ka trumpeta, magtigom ang tibukong katilingban diha sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.
- ⁴ Kon usa lang ang patingogon, ang mga pangulo lang sa kada tribo ang magtigom diha sa imong atubangan.
- ⁵ Kon patingogon na ang trumpeta sa pagpaandam sa mga tawo sa pagpanglakaw, ang mga tribo sa sidlakan dapit sa Tolda mao ang una nga manglakaw.
- ⁶ Kon patingogon ang trumpeta sa ikaduha nga higayon, ang tribo na pud sa habagatan dapit sa Tolda ang manglakaw. Ang pagpatingog niini mao ang timailhan sa ilang pagpanglakaw.
- ⁷ Apan lahi ang pagpatingog sa trumpeta kon tigomon mo ang mga tawo.
- ⁸ “Ang mga kaliwat lang ni Aaron nga mga pari ang mopatingog sa mga trumpeta. Kini nga tulomanon kinahanglan tumanon ninyo ug sa inyong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran.
- ⁹ “Kon atua na kamo sa inyong yuta, unya makig-away kamo batok sa kaaway nga mopaantos kaninyo, patingoga ninyo ang mga trumpeta aron ako, ang GINOO nga inyong Dios, mahinumdom kaninyo ug moluwas kaninyo gikan sa inyong mga kaaway.
- ¹⁰ Ug sa panahon sa inyong pagmaya, sa inyong pagsaulog sa mga pista, lakip na ang Pista sa Pagsugod sa Bulan, patingogon usab ninyo ang mga trumpeta kon maghalad kamo sa mga halad nga sinunog ug halad alang sa maayong relasyon. Kini nga mga trumpeta ang magpahinumdom kanako nga inyong Dios sa akong kasabotan uban kaninyo. Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.”

Ang Pagbiya sa mga Israelinhon gikan sa Sinai

- ¹¹ Sa ika-20 nga adlaw sa ikaduhang bulan, sa ikaduhang tuig gikan sa paggawas sa mga Israelinhon sa Ehipto, mipaibabaw ang panganod sa Tolda nga Pagsimbahan.
- ¹² Unya nanglakaw ang mga Israelinhon gikan sa kamingawan sa Sinai hangtod mipundo ang panganod didto sa kamingawan sa Paran.
- ¹³ Mao kini ang unang higayon nga nanglakaw sila sumala sa sugo sa GINOO pinaagi kang Moises.
- ¹⁴ Ang gauna sa pagpanglakaw, dala ang ilang bandera, mao ang grupo nga gipangulohan sa tribo ni Juda. Ang ilang pangulo mao si Nashon nga anak ni Aminadab.
- ¹⁵ Ang tribo ni Isacar gipangulohan ni Netanel nga anak ni Zuar,
- ¹⁶ ug ang tribo ni Zabulon gipangulohan ni Eliab nga anak ni Helon.
- ¹⁷ Human nahipos ang Tolda nga Pagsimbahan, gipas-an kini sa mga kaliwat ni Gershon ug sa mga kaliwat ni Merari, ug misunod sila sa pagpanglakaw.
- ¹⁸ Ang sunod nga nanglakaw, dala ang ilang bandera, mao ang grupo nga gipangulohan sa tribo ni Ruben. Ang ilang pangulo mao si Elizur nga anak ni Shedeur.
- ¹⁹ Ang tribo ni Simeon gipangulohan ni Shelumiel nga anak ni Zurishadai,
- ²⁰ ug ang tribo ni Gad gipangulohan ni Eliasaf nga anak ni Deuel.
- ²¹ Ang sunod nga nanglakaw mao ang mga kaliwat ni Kohat nga nagdala sa balaan nga mga kagamitan sa Tolda nga Pagsimbahan. Kinahanglang naplastar na ang Tolda sa wala pa sila moabot sa sunod nga lugar.

²² Ang sunod nga nanglakaw, dala ang ilang bandera, mao ang grupo nga gipangulohan sa tribo ni Efraim. Ang ilang pangulo mao si Elishama nga anak ni Amihud.

²³ Ang tribo ni Manases gipangulohan ni Gamaliel nga anak ni Pedazur,

²⁴ ug ang tribo ni Benjamin gipangulohan ni Abidan nga anak ni Gideon.

²⁵ Ang kataposan nga nanglakaw, dala ang ilang bandera, mao ang grupo nga gipangunahan sa tribo ni Dan. Sila ang nahimong tigbalantay sa luyo alang sa tanang mga grupo. Ang ilang pangulo mao si Ahiezer nga anak ni Amishadai.

²⁶ Ang tribo ni Aser gipangulohan ni Pagi el nga anak ni Ocran,

²⁷ ug ang tribo ni Neftali gipangulohan ni Ahira nga anak ni Enan.

²⁸ Mao kini ang pagkahan-ay sa mga grupo sa mga tribo sa Israel sa ilang pagpanglakaw.

²⁹ Unya, miingon si Moises kang Hobab nga iyang bayaw nga anak ni Reuel nga Midianhon, “Moadto na kami sa dapit nga giingon sa GINOO nga ihatag niya kanamo. Busa uban kanamo ug dili ka namo pasagdan, kay misaad ang GINOO nga panalanginan niya ang Israel.”

³⁰ Apan mitubag si Hobab, “Dili ko. Mobalik ako sa dapit sa akong mga katagilungsod.”

³¹ Miingon si Moises, “Kon mahimo ayaw kami biyai. Ikaw ang among giya. Ikaw ang nakahibalo kon asa ang maayo nga dapit sa kamingawan nga angay namong kampohan.

³² Kon mouban ka kanamo bahinan ka namo sa tanang kaayohan nga ihatag sa GINOO kanamo.”

³³ Busa namiya sila sa bukid sa GINOO ug nanglakaw ug tulo ka adlaw. Gauna kanunay kanila ang Sudlanan sa Kasabotan sa pagpangita ug dapit nga ilang kapahulayan.

³⁴ Kon adlaw, ang panganod sa GINOO anaa sa ilang tungod kon manglakaw sila.

³⁵ Matag higayon nga dalhon na ang Sudlanan sa Kasabotan moingon si Moises,

“Sige na, GINOO, ipatibulaag na ang imong mga kaaway.

Hinaut nga mangiky as sila.”

³⁶ Sa matag higayon nga ibutang ang Sudlanan sa Kasabotan, moingon si Moises,

“Balik, GINOO, sa liboan ka mga katawhan sa Israel.”

11

Ang Kalayo nga Gipadala sa GINOO

¹ Unya, mireklamo ang mga Israelinhon bahin sa ilang kalisod. Pagkabati niini sa GINOO, nasuko siya ug nagpadala ug kalayo nga misunog sa pipila ka bahin sa palibot sa kampo.

² Tungod niini, nangayo ug tabang ang mga Israelinhon kang Moises, ug nag-ampo si Moises sa GINOO, ug unya napalong ang kalayo.

³ Busa ang maong dapit ginganlan ug Tabera,* kay nagpadala ang GINOO ug kalayo kanila.

Ang mga Langgam nga Buntog gikan sa GINOO

⁴ Ang panon sa mga langyaw nga miuban sa mga Israelinhon gihidlaw sa ubang mga pagkaon, ug ang mga Israelinhon mireklamo usab nga nag-ingon, “Unta makakaon kita ug karne!

* **11:3** Tabera: ang buot ipasabot, nagkalayo.

⁵ Sa didto pa kita sa Ehipto, makakaon kita ug libreng isda, mga pipino, mga melon, mga sibuyas, ug mga ahos.

⁶ Apan dinhi nawala ang atong gana sa pagkaon, kay pulos na lang manna ang atong ginakaon.”

⁷ Kining manna daw mga liso nga gagmay ug puti.

⁸⁻⁹ Mouban kini sa pagpanghugpa sa yamog diha sa kampo sa panahon sa kagabhion. Pamuniton kini sa mga Israelinhon sa yuta kada buntag, unya galingon nila o lubokon. Pagkahuman, lutuon nila kini sa kolon o himuong nipis nga pan. Ang lami niini sama sa pan nga giluto sa mantika.

¹⁰ Nadunggan ni Moises nga nanghilak ang matag pamilya diha sa pultahan sa ilang mga tolda. Hilabihan gayod ang kasuko sa GINOO kanila, ug nasubo usab pag-ayo si Moises.

¹¹ Nangutana siya sa GINOO, “Nganong gihatagan man nimo ako nga imong alagad ug dakong problema? Unsa may gihimo ko nga wala makapalipay kanimo nga gihatag mo man kanako ang problema niining mga tawo?”

¹² Ako bay nagsabak kanila? Ako bay nanganak kanila? Nganong moingon ka man nga atimanon ko sila sama sa usa ka yaya nga nagkugos ug masuso nga bata, ug dad-on sila sa yuta nga gisaad mo sa ilang mga katigulangan?

¹³ Asa ako manguha ug karne alang niining mga tawhana? Nagsige silag reklamo nga hatagan ko sila ug karne nga ilang makaon.

¹⁴ Dili nako makaya ang pag-atiman kanila. Hilabihan kini kabug-at alang kanako.

¹⁵ Kon mao man lang kini ang imong pagtratar kanako, patya na lang ako karon dayon. Kon nalipay ka kanako, ayaw ako pasagdi nga mag-antos.”

¹⁶ Busa miingon ang GINOO kang Moises, “Tigoma ang 70 ka mga tigdumala sa Israel nga nailhan mo nga mga pangulo sa katawhan. Dad-a sila sa Tolda nga Tagboanan ug pabaroga sila didto uban kanimo.

¹⁷ Moadto[†] ako ug makigsulti kanimo didto, ug ihatag ko kanila ang uban nga gahom[‡] nga gihatag ko kanimo aron makatabang sila sa pagdumala sa mga tawo, aron dili ka mag-inusara sa pagdumala kanila.

¹⁸ “Unya ingna ang mga tawo nga magpakahinlo sila, kay ugma mangaon sila ug karne. Isulti kini kanila: ‘Nadungog kamo sa GINOO nga nagreklamo nga gusto ninyong mokaon ug karne. Ug miingon pa kamo nga mas maayo pa ang inyong kahintang didto sa Ehipto. Busa ugma hatagan kamo sa GINOO ug karne ug kan-on ninyo kini.

¹⁹ Dili lang kamo mokaon niini sulod sa usa, o duha, o lima, o napulo, o baynte ka adlaw,

²⁰ kondili sulod sa usa ka bulan, hangtod nga isuka ninyo kini ug masumhan kamo[§] niini. Kay gisalikway ninyo ang GINOO nga nag-uban kaninyo, ug mihilak kamo kaniya nga unta wala na lang kamo mobiya sa Ehipto.’”

²¹ Apan miingon si Moises, “600,000 tanan ang mga tawo nga akong kauban, ug karon moingon ka nga hatagan mo sila ug karne nga ilang kan-on sulod sa usa ka bulan?”

²² Bisan ihawon pa namo ang tanang mga karnero ug baka o kaha dakpon ang tanang mga isda sa dagat dili kini paigo kanila.”

²³ Miingon ang GINOO kang Moises, “Limitado ba ang akong gahom? Makita mo karon kon mahitabo ang giingon ko kanimo o dili.”

[†] **11:17** Moadto: sa literal, *Mokanaog*. [‡] **11:17** gahom: o *awtoridad*. Sa literal, *Espiritu o espiritu*.

Mao usab sa bersikulo 25. [§] **11:20** masumhan kamo: sa literal, *manggawas kini sa inyong mga ilong*.

²⁴ Busa milakaw si Moises ug giingnan niya ang mga tawo sa giingon sa GINOO. Gitigom niya ang 70 ka mga tigdumala ug gipabarog libot sa Tolda.

²⁵ Unya mikunsad ang GINOO diha sa panganod ug nakigsulti kang Moises. Gikuha niya ang ubang gahom ni Moises ug gihatag sa 70 ka tigdumala. Ug sa dihang nadawat na nila ang gahom, misugilon sila sa mensahe sa Dios, apan wala na kadto mahitabo pag-usab.

²⁶ Adunay duha niadtong 70 ka mga tigdumala nga nagpabilin sa kampo ug wala moadto sa Tolda: sila mao si Eldad ug Medad. Apan naangkon gihapon nila ang gahom ug nagsugilon usab sila sa mensahe sa Dios didto sa kampo.

²⁷ Ug adunay usa ka batan-ong lalaki* nga midagan paingon kang Moises ug miingon nga nagsugilon si Eldad ug Medad sa mensahe sa Dios didto sa kampo.

²⁸ Si Josue nga anak ni Nun, nga nahimong personal nga katabang ni Moises gikan sa batan-on pa siya, miingon kang Moises, “Sir, pahunonga sila.”

²⁹ Apan mitubag si Moises, “Nabalaka ka ba kon unsay mahimong resulta niini sa akong pagkapangulo? Kon ako lay pabut-on, gusto ko nga ang tanang katawhan sa GINOO hatagan niya ug gahom aron makasugilon silang tanan sa iyang mensahe.”

³⁰ Pagkahuman, mibalik sa kampo si Moises ug ang mga tigdumala sa Israel.

³¹ Unya, nagpadala ang GINOO ug hangin nga nagdala ug mga buntog gikan sa dagat. Mitugdon kini libot sa kampo ug mulukop sa distansya nga mga usa ka adlaw nga pagbaklay gikan sa kampo ngadto sa matag kilid. Nagkatag ang mga buntog sa gibag-on nga tulo ka piye.

³² Busa niadtong adlaw nanakop ang mga tawo ug mga buntog hangtod sa gabii, ug hangtod pa gayod nianang pagkasunod nga adlaw. Wala gayoy nakatigom ug ubos sa 30 ka sako, ug gipangbulad nila kini sa palibot sa kampo.

³³ Apan wala pa gani nila mahurot ug usap ang karne, nasuko pag-ayo ang GINOO kanila, ug gipadad-an niya sila ug katalagman.

³⁴ Busa gitawag ang maong dapit ug Kibrot Hataava† tungod kay didto gipanglubong ang mga tawo nga hangol ug karne.

³⁵ Gikan didto, nanglakaw ang mga Israelinhon paingon sa Hazerot ug didto nagkampo.

12

Ang Reklamo ni Miriam ug ni Aaron

¹ Sa didto na sila sa Hazerot, gisaway ni Miriam ug ni Aaron si Moises tungod kay nangasawa siya ug usa ka taga-Etiopia.*

² Miingon sila, “Pinaagi lang ba kang Moises makigsulti ang GINOO? Dili ba nakigsulti man usab siya pinaagi kanato?” Apan nadunggan kini sa GINOO.

³ (Si Moises mapainubsanon kaayo labaw kaysa tanang mga tawo sa kalib-otan.)

⁴ Busa nakigsulti dayon ang GINOO kang Moises, Aaron, ug Miriam. Miingon siya kanila, “Pangadto kamong tulo sa Tolda nga Tagboanan.” Busa nanggawas sila ug nangadto sa Tolda.

⁵ Unya mikunsad ang GINOO pinaagi sa panganod nga daw haligi ug mitin-dog sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan ug gitawag si Aaron ug si Miriam. Pagduol sa duha,

* **11:27 batan-ong lalaki:** tingali siya si Josue nga gihisgotan sa sunod nga bersikulo. † **11:34 Kibrot Hataava:** ang buot ipasabot, lubnganan sa mga hangol. * **12:1 taga-Etiopia:** sa Hebreo, taga-Cush.

⁶ miingon ang GINOO,
“Pamati kamo!

Kon aduna akoy propeta diha kaninyo,
makigsulti ako kaniya pinaagi
sa panan-awon ug damgo.

⁷ Apan dili sa ingon niana nga paagi ako makigsulti sa akong alagad
nga si Moises, nga gisaligan ko sa akong katawhan.

⁸ Makigsulti ako kaniya nga mag-atubangay, klaro,
ug dili pinaagi sa mga samingay.
Daw sama lang nga nakita niya ako.

Apan nganong wala gayod kamo nahadlok
mosulti ug daotan batok sa akong alagad nga si Moises?”

⁹ Nasuko pag-ayo ang GINOO kanila, ug mibiya siya.

¹⁰ Sa dihang mibiya na ang panganod ibabaw sa Tolda, gitakboyan dayon
si Miriam ug ngilngig nga sakit sa panit, ug nagputi gayod ang iyang panit.
Pagkakita ni Aaron niini,

¹¹ miingon siya kang Moises, “Sir, ayaw kami paantosa tungod sa kabuang
nga sala nga among nahimo.

¹² Ayaw itugot nga mahisama si Miriam sa usa ka patayng bata nga gi-
himugso diin ang katunga sa lawas niini nadugta na.”

¹³ Busa nagpakiluoy si Moises sa GINOO, “Dios ko, naghangyo ako kanimo
nga ayohon mo si Miriam!”

¹⁴ Mitubag ang GINOO kang Moises, “Kon luwaan siya sa iyang amahan
sa dagway, dili ba antoson niya ang kaulaw sulod sa pito ka adlaw? Busa
pagawasa siya sa kampo sulod sa pito ka adlaw, ug pagkahuman mahimo
na siyang mobalik.”

¹⁵ Busa gipagawas si Miriam sa kampo sulod sa pito ka adlaw. Ug ang mga
tawo wala mopadayon sa ilang paglakaw hangtod nga wala pa si Miriam
mahibalik sa kampo.

¹⁶ Human niadto, mibiya sila sa Hazerot ug nagkampo sa kamingawan sa
Paran.

13

Ang mga Espiya (Deut. 1:19-33)

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Pagpadala ug mga tawo sa pagpangispiya sa Canaan, ang yuta nga
ihatag ko kaninyong mga Israelinhon. Ang imong ipadala mga pangulo
gikan sa kada tribo sa Israel.”

³ Gituman ni Moises ang gisugo kaniya sa GINOO. Gipaadto niya sa Canaan
ang mga pangulo sa mga Israelinhon gikan sa kamingawan sa Paran.

⁴ Mao kini ang mga ngalan sa mga pangulo ug ang tribo nga ilang
kagikan:

gikan sa tribo ni Ruben, Shamua anak ni Zacur;

⁵ gikan sa tribo ni Simeon, Shafat anak ni Hori;

⁶ gikan sa tribo ni Juda, Caleb anak ni Jefune;

⁷ gikan sa tribo ni Isacar, Igal anak ni Jose;

⁸ gikan sa tribo ni Efraim, Oseas anak ni Nun;

⁹ gikan sa tribo ni Benjamin, Palti anak ni Rafu;

¹⁰ gikan sa tribo ni Zabulon, Gadiel anak ni Sodi;

11 gikan sa tribo ni Manases nga anak ni Jose, Gadi anak ni Susi;

12 gikan sa tribo ni Dan, Amiel anak ni Gemali;

13 gikan sa tribo ni Aser, Setur anak ni Micael;

14 gikan sa tribo ni Neftali, Nabi anak ni Vofsi;

15 gikan sa tribo ni Gad, Geuel anak ni Maki.

16 Sila ang mga tawo nga gipadala ni Moises sa pagpangispiya sa Canaan. (Gilisan ni Moises ang ngalan ni Oseas nga anak ni Nun ug Josue.)

17 Gipadala sila ni Moises aron sa pagpangispiya sa Canaan uban sa pag-ingon kanila, “Panglakaw kamo paamihan ug adto sa Negev,* ngadto sa kabukiran.

18 Susiha ninyo kon unsang matanga kini sa yuta, ug kon ang mga tawo didto kugan ba o luya, o daghan ba sila o gamay ra.

19 Tan-awa ninyo kon unsang matanga sa yuta ang ilang ginapuy-an, maayo ba o dili. Tan-awa ninyo kon ang ilang mga lungsod napalibotan ba ug paril o wala.

20 Tan-awa ninyo kon tambok ba ang ilang yuta o dili, ug kon aduna bay kakahoyan o wala. Ug paningkamoti gayod ninyo nga makadala ug mga prutas sa inyong pagbalik.” (Panahon kadto sa tinghinog sa unang bunga sa ubas.)

21 Busa nanglakaw sila ug gisusi nila ang yuta gikan sa kamingawan sa Zin hangtod sa Rehob duol sa Lebo Hamat.

22 Nagsugod sila sa Negev hangtod nga nakaabot sila sa Hebron, diin nagpuyo sila si Ahiman, Sheshai, ug Talmi, nga mga kaliwat ni Anak. (Kining Hebron gitukod pito ka tuig una pa matukod ang Zoan sa Ehipto.)

23 Pag-abot nila sa Walog sa Eshcol, nagputol silag usa ka pungpong sa ubas ug gidayongan kini ug duha ka tawo tungod sa kabug-at niini. Nagdala usab silag mga prutas nga pomegranata ug igos.

24 Kadto nga dapit gitawag nga Walog sa Eshcol† tungod sa pungpong sa ubas nga giputol sa mga Israelinhon.

Ang Balita sa mga Espiya

25 Human sa 40 ka adlaw nga pagpangispiya sa yuta, mibalik sila

26 kang Moises, Aaron, ug sa tibuok katilingban sa Israel didto sa Kadesh, sa kamingawan sa Paran. Gisulti nila sa tibuok katilingban ang ilang nakita, ug gipakita nila ang ilang dala nga mga prutas.

27 Miingon sila kang Moises, “Nangadto kami sa dapit nga gipaadtoan mo kanamo, ug maayo kini ug mabungahon nga yuta.‡ Ania ang mga prutas.

28 Apan gamhanan ang mga tawo nga nagpuyo didto, ug labihan kadagko ang ilang mga lungsod ug napalibotan kini ug mga paril. Nakita pa gani namo ang mga kaliwat ni Anak.

29 Ang mga Amalekanhon nagpuyo sa Negev; ang mga Hitihanon, mga Jebusihanon, ug ang mga Amoriyanon nagpuyo sa bukid; ug ang mga Canaanhon nagpuyo duol sa dagat ug sa daplin sa Walog sa Jordan.”

30 Gipahilom ni Caleb ang mga tawo atubangan ni Moises, ug miingon siya, “Manglakaw kita karon dayon ug ilogon nato ang yuta, kay sigurado gayod nga mailog nato kini.”

31 Apan miingon ang mga tawo nga kauban ni Caleb sa pagpangispiya, “Dili nato makaya ang pagsulong kanila kay mas kugan sila kay kanato.”

* 13:17 Negev: ang kayutaan sa habagatan sa Canaan. † 13:24 Eshcol: ang buotipasabot, *pungpong*.

‡ 13:27 maayo...yuta: sa Hebreo, *yuta nga gaagas ang gatas ug dugos*.

³² Ug mihatag sila ngadto sa mga Israelinhon ug dili maayo nga balita bahin sa yuta nga ilang gisusi. Mao kini ang ilang gisulti, “Ang yuta nga among gisusi dili maayo,[§] gani nangamatay ang mga nagpuyo didto, ug dugang pa niana, ang mga tawo nga nakita namo didto hilabihan katag-as.

³³ Adunay nakita pa gani kaming mga higante,^{*} nga mga kaliwat ni Anak. Daw mga apan-apan lang ang among panan-aw sa among kaugalingon kon ikompara kanila, ug mao usab kana ang ilang panan-aw kanamo.”

14

Nagrebeld ang mga Israelinhon

¹ Niadtong gabhiona naninggit ug naniyabaw ang tibuok katilingban.

² Nagbagulbol sila ngadto kang Moises ug kang Aaron. Miingon sila, “Maayo pag nangamatay na lang kita didto sa Ehipto o kaha dinhi sa kamingawan!

³ Nganong dad-on pa man kita sa GINOO niana nga yuta, aron lang ba mangamatay kita sa gira ug pangbihagon ang atong mga asawa ug mga anak? Maayo pa sigurog mamalik na lang kita sa Ehipto.”

⁴ Ug nag-ingnanay sila sa usag usa, “Maayo pag magpili kitag pangulo ug mamalik sa Ehipto.”

⁵ Unya si Moises ug Aaron miyukbo atubangan sa tibuok katilingban sa Israel nga nagtigom didto.

⁶ Ug gigisi ni Josue nga anak ni Nun ug ni Caleb nga anak ni Jefune ang ilang mga bistì tungod sa kasubo. Kini silang duha miuban sa pagpangispiya sa yuta.

⁷ Miingon sila sa tibuok katilingban, “Maayo kaayo ang yuta nga among giadtoan.

⁸ Kon nalipay ang GINOO kanato, dad-on niya kita niana nga yuta, ang maayo ug mabungahon nga yuta,^{*} ug ihatag niya kini kanato.

⁹ Ayaw lang kamo pagsupak sa GINOO. Ug ayaw kamo kahadlok sa mga tawo didto kay mapildi gayod nato sila. Walay motabang kanila, apan anaa ang GINOO nga motabang kanato. Busa ayaw kamo kahadlok kanila.”

¹⁰ Batohon na unta sila sa tibuok katilingban, apan kalit lang nga nagpakita ang gamhanang presensya sa GINOO ibabaw sa Tolda nga Tagboanan.

¹¹ Miingon ang GINOO kang Moises, “Hangtod kanus-a ba ako isalikway niining mga tawhana? Hangtod kanus-a sila magdumili sa pagtuo kanako luyo sa tanang mga milagro nga gihimo ko taliwala kanila?

¹² Padad-an ko silag katalagman ug laglagon ko sila. Apan ikaw himuon kong usa ka nasod nga mas gamhanan ug lig-on kaysa kanila.”

¹³ Miingon si Moises sa GINOO, “Unsa na lay ikasulti sa mga Ehiptohanon kon mabalitaan nila kini? Dili ba nahibaloan man nila nga gikuha mo ang mga Israelinhon kanila pinaagi sa imong gahom.

¹⁴ Kon laglagon mo ang imong katawhan, isugilon nila kini sa mga lumulupyo sa Canaan. Kini nga mga Canaanhon nakadungog na nga ikaw, GINOO, nag-uban sa mga Israelinhon ug nagpakita kanila pinaagi sa panganod nga gagiya kanila. Gipangunahan mo sila kon adlaw pinaagi sa panganod nga daw haligi, ug kon gabii pinaagi sa kalayo nga daw haligi.

¹⁵ Karon, kon hutdon mo ug pamatay kini nga katawhan, ang mga nasod nga nakadungog sa imong kabantog moingon,

§ 13:32 dili maayo: sa literal, *nagkaon*. * 13:33 higante: sa Hebreo, *Nefilim*. Tan-awa ang Gen.

6:1-4. * 14:8 maayo...yuta: sa Hebreo, *yuta nga gaagas ang gatas ug dugos*.

¹⁶ ‘Wala makahimo ang GINOO sa pagdala sa mga Israelinhon ngadto sa yuta nga iyang gisaad kanila, busa gipamatay na lang niya sila didto sa kamingawan.’

¹⁷ “Busa karon, nag-ampo ako kanimo, Ginoo, hinaut unta nga ipakita mo ang imong gahom sumala sa imong giingon,

¹⁸ ‘Ang GINOO mahigugmaon ug dili daling masuko, ug mapinasayloon sa mga sala sa tawo. Apan ginasilotan niya ang mga nakasala, hangtod sa ikatulo ug ikaupat nga henerasyon.’

¹⁹ Sumala sa imong dakong gugma, naghangyo ako nga pasayloon mo ang sala niini nga katawhan, sama sa pagpasaylo mo kanila gikan sa paggawas nila sa Ehipto hangtod karon.”

²⁰ Mitubag ang GINOO, “Gipasaylo ko sila sumala sa imong gihangyo.

²¹ Apan nagsaad ako, ang buhing GINOO, nga samtang napuno ang tibuok kalibotan sa akong gamhanan nga presensya,

²²⁻²³ walay bisan usa kanila nga makasulod sa yuta nga gisaad ko sa ilang mga katigulangan. Kay bisan nakita nila ang akong gamhanang presensya ug ang mga milagro nga gipangbuhat ko sa Ehipto ug sa kamingawan, kanunay gihapon nila akong ginasulayan ug wala sila nagtuman kanako. Busa ang mga nagsalikway kanako dili gayod makasulod niana nga yuta.

²⁴ Apan tungod kay si Caleb nga akong alagad lahig panglantaw ug kinasing-kasing nga nagtuman kanako, pasudlon ko siya sa yuta nga iyang giadtoan, ug ang iyang mga kaliwat makapuyo usab niana nga yuta.

²⁵ Tungod kay anaa ang mga Canaanhon ug mga Amalekanhon magpuyo taliwala sa mga bukid, pamalik kamo ugma sa kamingawan, ngadto sa dalan paingon sa Pulang Dagat.”

²⁶ Miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron,

²⁷ “Hangtod kanus-a ba ang pagbagulbol niining daotang katawhan batok kanako? Nadungog ko ang mga bagulbol niining mga bagulbolan nga Israelinhon.

²⁸ Busa isulti kini kanila: ‘Nagsaad ako, ang buhi nga GINOO, nga himuon ko diha kaninyo ang inyong gipangayo.

²⁹⁻³⁰ Mangamatay kamo dinhi sa kamingawan, tungod kay nagbagulbol kamo kanako. Walay bisan usa kaninyong mga nag-edad ug 20 ka tuig pataas nga naapil sa pag-ihap nga makasulod sa yuta nga gipanumpa ko nga ihatag kaninyo, gawas lang kang Caleb nga anak ni Jefune ug kang Josue nga anak ni Nun.

³¹ Bahin sa inyong mga kabataan nga giingon ninyong bihagon, dad-on ko sila sa yuta nga inyong gisalikway ug sila ang makapahimulos niini.

³² Apan kamo mangamatay dinhi sa kamingawan.

³³ Ang inyong mga kabataan mahisama sa mga tigbantay ug karnero nga magtuyok-tuyok dinhi sa kamingawan sulod sa 40 ka tuig ug mag-antos sila tungod sa inyong pagluib kanako, hangtod nga mangamatay kamong tanan dinhi sa kamingawan.

³⁴ Ang mga tawong nangispiya sa yuta nagpabilin didto sulod sa 40 ka adlaw, busa sulod sa 40 ka tuig, ka tuig sa matag adlaw nga nagpabilin sila didto, mag-antos kamo tungod sa inyong mga sala, aron masayran ninyo kon unsa ako masuko kaninyo.

³⁵ Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini ug buhaton ko gayod kining mga butanga diha niining daotang katilingban nga naghiusa sa pagsupak kanako. Mangamatay silang tanan dinhi sa kamingawan!’ ”

³⁶⁻³⁷ Ang mga tawo nga gisugo ni Moises sa pagpangispiya nga mihatag ug dili maayo nga balita bahin sa yuta nga maoy hinungdan sa pagbagulbol sa mga Israelinhon, nangamatay sa sakit diha sa presensya sa GINOO.

³⁸ Sa 12 nga nangispiya, si Josue nga anak ni Nun ug si Caleb nga anak ni Jefune lang ang wala mamatay.

³⁹ Sa dihang gisulti kini ni Moises sa tanang Israelinhon, nasubo gayod sila.

⁴⁰ Ug pagkasunod nga adlaw, sayo silang namangon aron pagtungas sa kabukiran. Miingon sila, “Nakaamgo kami nga nakasala kami, ug karon andam na kami sa pag-adto sa dapit nga gisaad sa GINOO.”

⁴¹ Apan miingon si Moises, “Nganong gilapas ninyo ang mando sa GINOO? Dili gayod kamo magmalampuson!

⁴² Ayaw kamo paglakaw kay ang GINOO wala mag-uban kaninyo. Mapildi lang kamo sa inyong mga kaaway.

⁴³ Sa higayon nga makig-gira kamo sa mga Canaanhon ug sa mga Amalekanhon, mangamatay kamo. Dili mouban kaninyo ang GINOO tungod sa pagsalikway ninyo kaniya.”

⁴⁴ Apan nangadto gihapon sila sa kabukiran sa Canaan bisan wala mouban kanila si Moises ug ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO.

⁴⁵ Unya gisulong sila sa mga Amalekanhon ug sa mga Canaanhon nga nagpuyo niadtong kabukiran, ug napildi sila, ug gigukod pa sila kutob sa Horma.

15

Ang mga Tulumanon bahin sa mga Halad

¹ Gisugo sa GINOO si Moises

² nga isulti kini ngadto sa mga Israelinhon, “Kon atua na kamo sa yuta nga ihatag ko kaninyo nga inyong pagapuy-an,

³ paghalad kamo kanako ug mga halad gikan sa inyong mga kahayopan. Paghalad kamo ug mga halad nga sinunog, mga halad sa pagtuman sa usa ka panaad, mga halad nga kinabubut-on, o mga halad sa panahon sa mga pista. Ang kahumot niini nga mga halad pinaagi sa kalayo* makapalipay kanako.

⁴⁻⁵ Ang maghalad ug batan-ong karnero ingon nga halad nga sinunog alang kanako maghalad usab ug halad sa pagpasidungog. Kini nga halad sa pagpasidungog kinahanglan duha ka kilo nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug usa ka litrong mantika. Ug paubanan kini ug halad nga ilimnon nga usa ka litrong bino.

⁶ “Kon hamtong nga laking karnero ang ihalad, paubanan kini ug halad sa pagpasidungog kanako nga upat ka kilo nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug usa ug tunga sa litrong mantika.

⁷ Ug paubanan kini ug halad nga ilimnon nga usa ug tunga sa litrong bino. Ang kahumot niini nga halad makapalipay kanako.

⁸ “Kon maghalad kamo ug nating torong baka isip halad nga sinunog o halad sa pagtuman sa usa ka panaad, o halad alang sa maayong relasyon sa GINOO,

⁹ kinahanglan maghalad usab ug halad sa pagpasidungog kanako: unom ka kilo nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug duha ka litrong mantika.

* **15:3** Dili kini klaro nga pulong sa Hebreo. Apan makita sa Biblia nga ginagamit kini nga pulong alang sa nagkalain-lain nga klasi sa mga halad. Ginatawag usab kini nga “pagkaon sa Dios” sa Lev. 21:6, 21; Num. 28:2.

¹⁰ Paubanan pa gayod kini ug halad nga ilimnon nga duha ka litrong bino. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo makapalipay kanako.

¹¹ Mao kini ang inyong himuon kon maghalad kamo ug usa ka nating torong baka o hamtong nga laking karnero o batan-ong karnero o kanding.

¹² Buhata kini alang sa matag-usa ka mananap bisag pila pa kabuok ang inyong ihalad.

¹³ “Ang tanang mga Israelinhon nga maghalad ug mga halad pinaagi sa kalayo ingon nga humot nga halad nga makapalipay kanako kinahanglan mosunod nianang mga tulomanon.

¹⁴ Kon ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo, permanente man o dili, gustong mohalad ug halad pinaagi sa kalayo ingon nga humot nga halad nga makapalipay kanako, kinahanglan mosunod usab nianang mga tulomanon.

¹⁵ Kamong mga Israelinhon ug ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo managsama ra atubangan sa GINOO ug parehas ra nga kasugoan ang tumanon ninyo. Kini nga mga tulomanon kinahanglan nga tumanon ninyo hangtod sa umaabot nga mga henerasyon.

¹⁶ Parehas ra nga mga kasugoan ug mga tulomanon ang tumanon ninyo ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo.”

¹⁷ Gisugo pa gayod sa GINOO si Moises

¹⁸ nga isulti kini ngadto sa mga Israelinhon, “Kon atua na kamo sa yuta nga ihatag ko kaninyo,

¹⁹ ug sa dihang makakaon na kamo sa abot niini, kinahanglan maggahin kamo gikan niini aron ihalad kanako.

²⁰ Paghalad kamo ug pan gikan sa una ninyong minasa nga harina, ug ihatag kini ingon nga inyong halad gikan sa giokanan.

²¹ Maghatag kamo kanako niining maong halad hangtod sa umaabot nga mga henerasyon.

²²⁻²³ “Apan pananglit wala tuyoa nga nakalapas kamo niining mga sugo nga gihatag ko kang Moises, ug wala usab tuyoa nga nakalapas ang inyong umaabot nga mga kaliwat,

²⁴ ug wala masayod niini ang katilingban, ang tibuok katilingban maghalad ug usa ka nating torong baka isip halad nga sinunog. Halad kini nga ang kahumot makapalipay kanako. Paubani usab ninyo kini sa mga gikinahanglang halad nga sama sa halad sa pagpasidungog, halad nga ilimnon, ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo.

²⁵ Unya mag-ampo ang pari aron mahinloan ang tibuok katilingban gikan sa ilang sala. Ug pasayloon ko sila kay dili man kadto tinuyo, ug nagdala usab sila ug halad nga sinunog ug halad sa paghinlo.

²⁶ Pasayloon ko ang tibuok katilingban sa Israel, apil ang mga langyaw nga nagpuyo uban kanila, kay ang tanan nadalahig sa maong sala nga dili tinuyo.

²⁷ “Apan kon usa lang ka tawo ang nakasala nga wala tuyoa, magdala siya ug usa ka bayeng kanding nga usa ka tuig ang edad alang sa halad sa paghinlo.

²⁸ Ug mag-ampo ang pari sa akong presensya aron mahinloan siya gikan sa iyang sala nga dili tinuyo, ug unya pasayloon ko siya.

²⁹ Usa lang ang tulomanon alang niadtong nakasala nga wala tuyoa, Israelinhon man siya o langyaw nga nagpuyo uban kaninyo.

³⁰ “Apan si bisan kinsa nga nagpakasala nga tinuyo, Israelinhon man siya o dili, nagpasipala kanako. Kinahanglang dili na siya isipon nga inyong sakop,

³¹ tungod kay gisalikway niya ang akong pulong ug gilapas niya ang akong sugo. Ayaw gayod ninyo siya ilha nga inyong sakop. Manubag siya sa iyang sala.”

Ang Silot sa Dili Pagtuman sa Adlaw nga Igpapahulay

³² Samtang didto sa kamingawan ang mga Israelinhon, aduna silay naki-tang tawo nga nangahoy sa Adlaw nga Igpapahulay.

³³ Gidala sa mga nakakita ang maong tawo ngadto kang Moises ug kang Aaron ug sa tibuok katilingban.

³⁴ Gipriso nila siya, kay wala pa sila makasiguro kon unsay angay nilang himuon kaniya.

³⁵ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Kinahanglan nga patyon ang maong tawo! Batohon siya sa tibuok katilingban didto sa gawas sa kampo.”

³⁶ Busa gidala siya sa mga tawo sa gawas sa kampo ug gibato hangtod nga namatay, sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

³⁷ Gisugo sa GINOO si Moises

³⁸ nga isulti kini ngadto sa mga Israelinhon, “Taori ninyo ug mga gaway-gaway ang sidsid sa inyong mga bisti ug butangi ninyo kini ug higot nga asul. Kinahanglan nga sundon ninyo kini hangtod sa kahangtoran.

³⁹ Kini nga mga gaway-gaway mopahinudom kaninyo sa tanan kong mga kasugoan aron tumanon ninyo kini ug dili ang inyo lang gusto ang inyong himuon.

⁴⁰ Pinaagi niining mga gaway-gaway hinumdoman ninyo ang pagtuman sa akong kasugoan, ug igahin ninyo ang inyong kaugalingon alang kanako.

⁴¹ Ako ang GINOO nga inyong Dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa Hipto aron mahimong inyong Dios. Ako ang GINOO nga inyong Dios.”

16

Nagrebelde si Kora ug ang Iyang mga Kauban

¹⁻² Karon, nagrebelde kang Moises si Kora nga anak ni Izhar, nga kaliwat ni Kohat, nga anak ni Levi. Kauban niya sa pagrebelde si Datan ug si Abiram nga mga anak ni Eliab, ug si On nga anak ni Pelet nga pulos gikan sa tribo ni Ruben. Adunay kauban pa silang 250 ka inila ug pinili nga lalaking mga pangulo sa katilingban sa mga Israelinhon.

³ Naghiusa sila sa pagsupak kang Moises ug kang Aaron, ug miingon, “Sobra na kining inyong gibuhat kanamo! Nganong ipalabaw man ninyo ang inyong kaugalingon nga ang tibuok katilingban man sa Israel ang gipili ug giubanan sa GINOO?”

⁴ Pagkadungog niini ni Moises mihapa siya.

⁵⁻⁶ Unya miingon siya kang Kora ug sa tanang sumusunod niini, “Ugma sa buntag ipadayag sa GINOO kon kinsa ang tinuod nga iya, ug kinsa ang iyang gipili nga mag-alagad kaniya isip pari.* Paduolon niya sa iyang presensya ang iyang gipili. Busa mao kini ang inyong buhaton ugma: Pagkuha kamo ug mga sudlanan sa insenso.

⁷ Butangi ninyo kinig бага ug insenso, ug dad-a sa presensya sa GINOO. Unya makita nato kon kinsa gayod ang pilion sa GINOO nga mag-alagad kaniya. Kamong mga Levita mao ang nag-abusar!”

⁸ Miingon pa gayod si Moises kang Kora, “Paminaw kamo, mga Levita!

* **16:5-6** gipili...pari: sa literal, *putli o balaan*.

⁹ Dili pa ba igo alang kaninyo nga sa tanang mga Israelinhon kamo ang gipili sa Dios sa Israel aron makaduol sa iyang presensya sa pag-alagad diha sa Tolda sa GINOO ug sa pag-alagad alang sa katilingban?

¹⁰ Gipili niya kamo nga mag-alagad kaniya, unya karon gusto pa ninyo nga mahimong pari?

¹¹ Si kinsa man si Aaron nga magbagulbol man kamo batok kaniya? Ang tinuod, ikaw ug ang tanan nimong mga sumusunod naghiusa batok sa GINOO ug dili kang Aaron."

¹² Pagkahuman, gipatawag ni Moises si Datan ug si Abiram, nga mga anak ni Eliab. Apan miingon sila, "Dili kami moanha!

¹³ Dili pa ba igo nga gikuha mo kami gikan sa Ehipto diin ang yuta maayo ug mabungahon[†] aron patyon lang dinhi sa kamingawan? Unya karon gusto ka pang magpahari-hari kanamo?

¹⁴ Gawas pa niana, wala mo kami dad-a sa yuta nga maayo ug mabungahon, o hatagig mga uma o ubasan nga among panag-iyahon. Karon, gusto mo pa gayod kaming tontohon? Dili kami moanha kanimo!"

¹⁵ Nasuko pag-ayo si Moises ug miingon siya sa GINOO, "Ayaw dawata ang ilang mga halad. Wala ako makasala kang bisan kinsa kanila; wala akoy gikuha kanila nga bisan usa ka asno."

¹⁶ Miingon si Moises kang Kora, "Ugma, ikaw ug tanan nimong mga sumusunod, pangadto kamo sa presensya sa GINOO didto sa Tolda nga Tagboanan, ug si Aaron moadto usab didto.

¹⁷ Ang kada usa sa imong 250 ka mga sumusunod padad-a ug sudlanan sa insenso. Pabutangi kini ug insenso ug ihalad sa GINOO. Kamo ni Aaron magdala usab ug tagsa ka sudlanan sa insenso."

¹⁸ Busa ang matag-usa nagdala ug sudlanan sa insenso ug gibutangan kinig insenso ug бага, ug mibarog sila uban kang Moises ug kang Aaron didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

¹⁹ Ang tibuok katilingban nga gikombinsi ni Kora nga magrebelde kang Moises ug Aaron nagtigom usab didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan. Unya ang gamhanang presensya sa GINOO nagpakita sa tibuok katilingban.

²⁰ Miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron,

²¹ "Palayo kamo gikan niining mga tawhana kay pamatyon ko sila dayon."

²² Apan mihapa si Moises ug si Aaron ug miingon, "O Dios nga tinubdan sa kinabuhi sa tanang katawhan,[‡] masuko ka ba diay sa tibuok katilingban nga usa man lang ka tawo ang nakasala?"

²³ Miingon ang GINOO kang Moises,

²⁴ "Ingna ang katilingban nga magpalayo sila sa mga tolda nila ni Kora, Datan, ug Abiram."

²⁵ Giadtoan ni Moises si Datan ug si Abiram, ug nagsunod kaniya ang mga tigdumala sa Israel.

²⁶ Dayon giingnan niya ang katilingban, "Palayo kamo sa mga tolda niining daotang mga tawo! Ayaw kamo paghikap sa bisan unsa nga ilang gipanag-iyahan, kay kon himuon ninyo kini laglagon kamo uban kanila tungod sa tanan nilang sala."

²⁷ Busa nagpalayo gikan sa mga tolda nila ni Kora, Datan, ug Abiram ang mga tawo. Nanggawas si Datan ug si Abiram ug nanindog sa pultahan sa ilang mga tolda uban sa ilang mga asawa ug mga kabataan.

[†] 16:13 yuta...mabungahon: sa literal, yuta nga gaagas ang gatas ug dugos. Mao usab sa bersikulo 14.

[‡] 16:22 O Dios nga tinubdan sa kinabuhi sa tanang katawhan: o Dios nga Dios sa mga espiritu sa tanang binuhat.

²⁸ Miingon si Moises sa mga tawo, “Pinaagi niini mahibaloan ninyo nga ang GINOO mao ang nagpadala kanako sa paghimo niining mga butanga ug dili kini akong kagustohan!

²⁹ Kon mamatay sa natural nga kamatayon kining mga tawhana, nagpasabot kini nga wala ako ipadala sa GINOO.

³⁰ Apan kon maghimo ang GINOO ug kahibulongang butang, ug mapikas ang yuta ug lamyon sila nga buhi uban sa tanan nilang kabtangan ngadto sa kalibotan sa mga patay, mahibaloan ninyo nga kining mga tawhana nagsalikway sa GINOO.”

³¹ Human ug sulti ni Moises, napikas ang yuta nga gibarogan ni Danan ug ni Abiram,

³² ug gilamoy sila ug ang ilang mga pamilya, uban ang tanang mga sumusunod ni Kora ug ang tanan nilang kabtangan.

³³ Gilamoy silang tanan nga buhi lakip ang tanan nilang kabtangan. Unya mibalik ug tak-om ang yuta ug nahanaw sila sa katilingban.

³⁴ Sa dihang nabati ang ilang pagpaniyagit, mipahilayo ang tanang mga Israelinhon nga nagpalibot ug miingon, “Basig lamyon usab kita sa yuta!”

³⁵ Unya nagpadala ug kalayo ang GINOO, ug gilamoy sa kalayo ang 250 ka mga sumusunod ni Kora nga naghalad ug insenso.

³⁶ Miingon ang GINOO kang Moises,

³⁷ “Ingna si Eleazar nga pari, nga anak ni Aaron, nga kuhaon niya ang mga sudlanan sa insenso gikan sa kalayo, kay balaan kini nga sudlanan. Ingna usab siya nga ikatag sa layo ang mga baga.

³⁸ Bahin sa mga sudlanan nga gikan niining mga tawo nga nangamatay tungod sa ilang mga sala, ipapipi kini hangtod pwede na itaklap sa halaran, kay gihalad kini ngadto sa GINOO ug nahimo kining balaan. Kini nga taklap sa halaran mahimong usa ka pasidaan alang sa mga Israelinhon.”

³⁹⁻⁴⁰ Busa sumala sa gisugo sa GINOO pinaagi kang Moises, gipanguha ni Eleazar ang bronsi nga mga sudlanan sa insenso nga gipangdala niadtong mga ngasanog, ug gipapipi niya kini aron ihaklap sa halaran. Usa kini ka pasidaan alang sa mga Israelinhon, nga walay bisan usa kanila nga makaduol sa halaran aron sa pagsunog ug insenso sa presensya sa GINOO gawas lang sa mga kaliwat ni Aaron, aron dili mahitabo kanila ang nahitabo kang Kora ug sa mga sumusunod niini.

⁴¹ Apan pagkasunod adlaw, nagbagulbol na usab ang tibuok katilingban kang Moises ug kang Aaron. Miingon sila, “Gipamatay ninyo ang katawhan sa GINOO!”

⁴² Samtang nagtigom sila aron sa pagdala sa ilang reklamo ngadto kang Moises ug kang Aaron, miatubang sila sa Tolda nga Tagboanan ug nakita nila nga natabonan kini sa panganod ug nagpakita ang gamhanang presensya sa GINOO.

⁴³ Unya, si Moises ug si Aaron miadto sa atubangan sa Tolda

⁴⁴ ug miingon ang GINOO kang Moises,

⁴⁵ “Palayo kamo nianang mga tawhana kay laglagon ko sila karon dayon.” Mihapa dayon silang duha.

⁴⁶ Unya miingon si Moises kang Aaron, “Kuhaa ang imong sudlanan sa insenso ug butangi kinig insenso ug baga gikan sa halaran. Ug adto dayon sa katilingban ug paghalad sa GINOO aron maluwas sila sa ilang mga sala, kay nasuko na ang GINOO ug nagsugod na ang katalagman.”

⁴⁷ Busa gituman ni Aaron ang gisugo ni Moises, ug midagan siya ngadto sa taliwala sa katilingban. Nagsugod na ang katalagman diha sa mga tawo, apan gihalad gihapon ni Aaron ang insenso aron mapasaylo ang mga tawo.

⁴⁸ Mibarog siya sa tunga-tunga sa mga tawong nangamatay ug sa mga buhi, dayon miundang ang katalagman.

⁴⁹ Apan 14,700 ang nangamatay tungod sa katalagman walay labot niadtong namatay tungod kang Kora.

⁵⁰ Unya mibalik si Aaron kang Moises didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan, tungod kay miundang na man ang katalagman.

17

Ang Sungkod ni Aaron

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Ingna ang mga Israelinhon nga mohatag kanimo ug 12 ka baston, usa sa matag pangulo sa matag tribo, ug pabutangi kini sa ilang tagsa-tagsa ka ngalan.

³ Diha sa baston sa tribo ni Levi, isulat ang ngalan ni Aaron kay kinahanglang adunay usa ka baston sa kada pangulo sa tribo.

⁴ Ibutang kining tanan diha sa Tolda nga Tagboanan, atubangan sa Sudlanan sa Kasugoan diin ako nakigkita kaninyo.

⁵ Unya manalingsing ang baston sa tawong akong pilion nga mag-alagad kanako isip pari. Niining paagiha mahunong na ang pagbagulbol sa mga Israelinhon batok kaninyo ni Aaron.”

⁶ Busa gisultihan ni Moises ang mga Israelinhon, ug ang kada pangulo mihatag kaniya ug baston. Ang mga baston 12 tanan, ug ang usa niini kang Aaron.

⁷ Gibutang ni Moises ang mga baston sa presensya sa GINOO didto sa Tolda, nga nahimutangan sa Sudlanan sa Kasugoan.

⁸ Pagkaugma misulod si Moises sa Tolda nga gibutangan sa Sudlanan sa Kasabotan ug nakita niya nga ang baston ni Aaron, nga nagrepresentar sa tribo ni Levi, wala lang nanalingsing kondili namotot pa, namulak, ug namunga ug almond.

⁹ Unya gipagawas ni Moises ang tanang baston gikan sa presensya sa GINOO ug gipakita sa tanang mga Israelinhon. Gitan-aw nila kini, ug gikuha sa kada pangulo sa tribo ang iyang baston.

¹⁰ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Ibalik ang baston ni Aaron sa atubangan sa Sudlanan sa Kasugoan aron mahimo kining pasidaan sa mga masinupakon nga mangamatay sila kon dili sila moundang sa pagbagulbol batok kanako.”

¹¹ Gituman ni Moises ang gisugo kaniya sa GINOO.

¹² Miingon ang mga Israelinhon kang Moises, “Kon mao kana mangamatay gayod kaming tanan!

¹³ Kay bisan kinsa nga mopaduol lang sa Tolda sa GINOO mamatay man! Mangamatay gayod diay kaming tanan?”

18

Ang mga Katungdanan sa mga Pari ug sa mga Levita

¹ Miingon ang GINOO kang Aaron, “Ikaw ug ang imong mga anak nga lalaki ug ang imong mga paryente nga Levita mao ang responsable sa sala nga inyong mabuhat sa inyong pag-alagad diha sa balaang puloy-anan. Apan ikaw lang ug ang imong mga anak nga lalaki ang responsable sa sala nga inyong mabuhat nga adunay kalabotan sa inyong pagkapari.

² Kon ang imong mga anak ug ikaw mag-alagad sa Tolda diin nahimutang ang Kasugoan, patabanga ninyo ang inyong mga paryente nga gikan sa tribo ni Levi.

³ Magtrabaho sila ubos sa imong pagmando ug himuon nila ang tanan nilang buluhaton diha sa Tolda, apan kinahanglan dili sila manghilabot sa balaan nga mga kagamitan sa Balaang Dapit o sa halaran, kay kon buhaton nila kana mangamatay sila ug apil kamo.

⁴ Motabang sila kanimo, ug responsibilidad nila ang pag-atiman sa Tolda nga Tagboanan ug ang paghimo sa tanang buluhaton niini. Kinahanglan nga walay lain nga motabang kaninyo gawas sa kaliwat ni Levi.

⁵ “Ikaw ang responsable sa pag-atiman sa Balaang Dapit ug sa halaran, aron dili ako masuko pag-usab sa mga Israelinhon.

⁶ Ako mismo ang nagpili sa kaigsoonan nimo nga mga kaliwat ni Levi gikan sa mga Israelinhon aron mahimong imong katabang. Gidedikar sila kanako sa pag-alagad diha sa Tolda nga Tagboanan.

⁷ Apan ikaw lang ug ang imong mga anak nga lalaki ang makaalagad isip mga pari. Kamo lang ang makahimo sa mga buluhaton nga adunay kalabotan sa halaran ug sa Labing Balaang Dapit. Gawas kaninyo, si bisan kinsa nga mohimo niini, pagapatyon. Gasa ko kaninyo ang inyong pagkapari.”

Ang mga Halad nga alang sa mga Pari ug mga Levita

⁸ Unya miingon ang GINOO kang Aaron, “Ako mismo ang nagpili kanimo nga magdumala sa balaan nga mga halad nga ginahalad sa mga Israelinhon kanako. Gihatag ko kini kanimo ug sa imong mga anak nga lalaki ingon nga inyong bahin, karon ug hangtod sa kahangtoran.

⁹ Adunay bahin kamo sa mga balaan nga halad nga wala sunoga nga ginahalad sa mga tawo kanako ingon nga balaan nga mga halad. Lakip na niini ang halad isip pagpasidungog, halad aron mahimong hinlo ang tawo, ug halad isip bayad sa sala. Mao kini ang imong bahin ug sa imong mga anak nga lalaki.

¹⁰ Kan-a ninyo kini diha sa balaan kaayo nga dapit.* Tanang lalaki makahimo sa pagkaon niini, ug isipa ninyo kini nga balaan.

¹¹ Inyo usab ang mga binayaw nga halad sa mga Israelinhon. Gihatag ko kini kanimo ug sa imong kaliwat isip inyong bahin hangtod sa kahangtoran. Makakaon niini si bisan kinsa sa imong pamilya nga hinlo.

¹² “Gihatag ko usab kaninyo ang mga maayong produkto nga ginahalad sa mga Israelinhon gikan sa ilang unang abot: lana, bino, ug trigo.

¹³ Mainyo ang tanang unang abot sa yuta nga ilang ginahalad kanako. Makakaon niini si bisan kinsa sa imong pamilya nga hinlo.

¹⁴ “Ang tanang butang sa Israel nga gihalad kanako sa hingpit† mainyo.

¹⁵ Ang tanang kamagulangang anak nga lalaki, tawo man o mananap, nga ginahalad kanako inyo usab. Apan kinahanglang lukaton gayod ninyo ang mga kamagulangang anak nga lalaki ug ang mga kamagulangang mananap nga ginaisip nga hugaw.

¹⁶ Lukata ninyo kini pag-edad niini ug usa ka bulan sa kantidad nga lima kabuok nga pilak, basi sa gibug-aton sa pilak diha sa kilohan nga ginagamit sa mga pari.

¹⁷ “Apan ayaw ninyo lukata ang kamagulangan nga baka, karnero o kanding, kay akoo na kini. Ihawa ninyo kini ug iwisik sa halaran ang dugo

* **18:10** diha sa balaan kaayo nga dapit: o isip balaan gayod nga halad. † **18:14** gihalad kanako sa hingpit: nagpasabot kini nga ang mga butang nga gihalad sa GINOO dili na mabakwi kay iya na kini sa mga pari hangtod sa hangtod.

niini ug sunoga ang mga tambok isip halad nga pinaagi sa kalayo. Ang kahumot niini nga halad makapalipay kanako.

¹⁸ Inyo ang mga karne niini, ingon man ang dughan ug ang tuo nga paa sa halad nga binayaw.

¹⁹ Oo, gihatag ko kaninyo kining tanang mga balaang halad nga binayaw sa mga Israelinhon kanako. Alang kini kanimo ug sa imong mga kaliwat ingon nga inyong bahin hangtod sa kahangtoran. Kini ang kasabotan ko kanimo ug sa imong mga kaliwat ug dili kini mausab bisan kanus-a.*

²⁰ Miingon pa gayod ang GINOO kang Aaron, “Kamong mga pari walay mapanunod nga yuta sa Israel, kay ako mismo ang motagbo sa inyong mga panginahanglanon.

²¹ “Bahin sa mga Levita, bayran ko sila sa ilang serbisyo sa Tolda. Ihatag ko kanila ang tanang ikapulo nga ihatag sa mga Israelinhon ingon nga ilang panulondon.

²² Gikan karon, wala nay mga Israelinhon nga makaduol sa Tolda nga Tagboanan gawas lang sa mga pari ug sa mga Levita, kay kon moduol sila, manubag sila sa ilang sala ug mamatay.

²³ Ang mga Levita mao ang mangunay sa paghimo sa mga buluhaton diha sa Tolda nga Tagboanan, ug manubag sila sa mahimo nilang kalapasan niini. Kini nga tulomanon kinahanglan nga tumanon ninyo hangtod sa umaabot nga mga henerasyon. Ang mga Levita walay mapanunod nga yuta sa Israel.

²⁴ Hinuon, ihatag ko kanila ingon nga ilang bahin ang mga ikapulo nga ihatag sa mga Israelinhon isip halad kanako. Mao kana nga miingon ako nga ang mga Levita walay mapanunod nga yuta sa Israel.”

²⁵ Miingon ang GINOO kang Moises

²⁶ nga isulti kini ngadto sa mga Levita, “Kon madawat ninyo gikan sa mga Israelinhon ang ikapulo nga ihatag kaninyo ingon nga inyong bahin, kinahanglan nga maghatag usab kamo sa inyong ikapulo gikan sa maong ikapulo ingon nga halad kanako.

²⁷ Isipon ko kini ingon nga inyong halad gikan sa mga abot sa giokan o bino gikan sa pug-anan sa ubas.

²⁸ Niining paagiha makahatag usab kamo ug halad kanako gikan sa tanang ikapulo nga inyong madawat gikan sa mga Israelinhon. Ug ang akong bahin, nga mao ang ikapulo niini, ihatag ninyo kang Aaron nga pari.

²⁹ Kinahanglan nga ang akong bahin mao ang labing maayong bahin sa tanang ihatag kaninyo.

³⁰ “Sultihi ang mga Levita, ‘Kon mahalad na ninyo ang labing maayong bahin, isipon ko kini ingon nga inyong halad gikan sa giokan o pug-anan sa ubas.

³¹ Mahimong kan-on ninyo ug sa inyong pamilya ang inyong bahin sa bisan asa nga dapit, kay inyo kanang sweldo sa inyong pag-alagad sa Tolda nga Tagboanan.

³² Dili kamo makasala sa inyong pagkaon niini kon nahalad na ninyo ang labing maayo nga bahin niini ngadto sa GINOO. Apan siguroha ninyo nga dili ninyo mapasipalahan ang balaan nga mga halad sa mga Israelinhon, aron dili kamo mamatay.”

19

Ang Tubig nga Ginagamit sa Paghinlo

* **18:19** *Kini ang kasabotan...dili kini mausab bisan kanus-a:* sa literal, *Kini walay kataposan nga kasabotan nga asin alang kanimo ug sa imong mga kaliwat.*

¹ Miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron,

² “Ania pay usa ka tulomanon nga buot kong inyong tumanon: Ingna ang mga Israelinhon nga dad-an kamo ug usa ka pula nga bayeng baka nga walay depekto ug wala pa sukad magamit sa pagdaro.*

³ Ihatag ninyo kini kang Eleazar nga pari, ug unya dad-on kini ngadto sa gawas sa kampo ug ihawon diha sa iyang atubangan.

⁴ Unya magkuha si Eleazar ug dugo pinaagi sa iyang tudlo ug iwisik niya kini sa makapito ngadto sa atubangan sa Tolda nga Tagboanan.

⁵ Ug samtang nagtan-aw si Eleazar, sunogon ang baka, ang panit, unod, dugo, ug ang tinai.

⁶ Unya magkuha si Eleazar ug kahoyng sedro, usa ka sanga sa tanom nga isopo, ug pula nga higot, ug iitsa kining tanan ngadto sa ginasunog nga baka.

⁷ Pagkahuman niana kinahanglan nga labhan ni Eleazar ang iyang bisti ug maligo siya. Human niini makasulod na si Eleazar sa kampo, apan isipon siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

⁸ Ang tawo nga nagsunog sa baka kinahanglan nga manglaba usab sa iyang bisti ug maligo ug isipon usab siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw.

⁹ “Ang tawo nga ginaisip nga hinlo maoy magkuha sa abo sa baka, ug ibutang niya kini didto sa usa ka dapit nga ginaisip nga hinlo, sa gawas sa kampo. Tipigan kini didto aron gamiton sa katilingban sa Israel nga pangsagol sa tubig nga ginagamit sa pagpanghinlo. Buhaton kini nga seremonya aron sa pagwagtang sa sala.

¹⁰ Ang tawo nga nagkuha sa abo sa baka kinahanglan usab nga manglaba sa iyang bisti, ug isipon usab siya nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw. Kini nga tulomanon kinahanglan tumanon hangtod sa kahangtoran sa mga Israelinhon ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban kanila.

¹¹ “Si bisan kinsa nga makahikap ug patay isipon nga hugaw sulod sa pito ka adlaw.

¹² Kinahanglan nga sa ikatulo ug ikapito ka adlaw, hinloan niya ang iyang kaugalingon sa tubig nga ginagamit sa pagpanghinlo, unya maisip na siyang hinlo. Apan kon dili siya manghinlo sa ikatulo ug ikapito ka adlaw, dili siya isipon nga hinlo.

¹³ Si bisan kinsa nga makahikap ug patay ug dili manghinlo, nagpasipala sa Tolda sa GINOO. Kinahanglan nga kanang tawhana dili isipon nga sakop ninyo. Ug tungod kay wala siya mawisiki sa tubig nga ginagamit sa pagpanghinlo, magpabilin siyang hugaw.

¹⁴ “Mao kini ang patakaran nga sundon kon adunay tawo nga mamatay sulod sa usa ka tolda: Si bisan kinsa nga mosulod sa tolda nga adunay namatay o kaha anaa nang daan sulod sa tolda panahon sa pagkamatay, isipon nga hugaw sulod sa pito ka adlaw.

¹⁵ Isipon usab nga hugaw ang bisan unsang sudlanan nga walay taklob nga anaa sulod sa tolda.

¹⁶ “Isipon usab nga hugaw sulod sa pito ka adlaw si bisan kinsa nga atua sa gawas sa kampo nga nakahikap ug tawo nga namatay pinaagi sa espada o kaha namatay sa natural nga kamatayon. Mao usab ang tawo nga nakahikap ug bukog sa patayng tawo o sa usa ka lubnganan.

¹⁷ “Aron makuha ang pagkahugaw, kinahanglan magkuha sila niadtong abo sa baka nga gihalad alang sa paghinlo. Isulod nila kini sa usa ka sudlanan ug butangan ug tubig.

* **19:2** wala pa sukad magamit sa pagdaro: sa literal, wala pa sukad mayugohi.

¹⁸ Unya ang usa ka tawo nga ginaisip nga hinlo magkuha ug usa ka sanga sa tanom nga isopo ug ituslob niya kini niadtong tubig ug iwisik ngadto sa tolda ug sa tanang kagamitan niini, ug sa mga tawo nga atua sa tolda. Wisikan usab ang tawo nga nakahikap ug bukog sa patayng tawo, lubnganan, o kaha tawo nga namatay pinaagi sa espada o sa natural lang nga kamatayon.

¹⁹ Sa ikatulo ug ikapito ka adlaw, wisikan sa tawong giisip nga hinlo ang tawong giisip nga hugaw. Ug sa ikapito ka adlaw, ang tawo nga gihinloan kinahanglang labhan niya ang iyang bisti ug maligo, ug nianang gabhiona isipon na siyang hinlo.

²⁰ Apan kon ang tawo nga hugaw dili manghinlo, kinahanglan dili siya isipon nga inyong sakop kay gipasipalahan niya ang Tolda sa GINOO. Ug tungod kay wala siya mawisiki sa tubig nga ginagamit sa pagpanghinlo, hugaw pa gihapon siya.

²¹ Kini nga tulomanon kinahanglan tumanon nila hangtod sa kahang-toran.

“Ang tawo nga nagwisik sa tubig nga ginagamit sa pagpanghinlo kinahanglan usab nga manglaba sa iyang bisti. Isipon nga hugaw hangtod sa pagsalop sa adlaw ang si bisan kinsa nga nakahikap sa tubig nga ginagamit sa pagpanghinlo.

²² Ang bisan unsa nga mahikapan sa tawong hugaw mahimong hugaw, ug ang si bisan kinsa nga makahikap niini mahimong hugaw usab hangtod sa pagsalop sa adlaw.”

20

Ang Tubig nga Naggikan sa Bato

(Exo. 17:1-7)

¹ Sa unang bulan, miabot ang tibuok katilingban sa Israel didto sa kamin-gawan sa Zin, ug nagkampo sila sa Kadesh. Didto namatay si Miriam ug didto usab siya gilubong.

² Walay tubig niadtong lugara, busa naghiusa ang mga tawo batok kang Moises ug kang Aaron.

³ Gibasol nila si Moises ug miingon, “Maayo pag namatay na lang kami uban sa among mga katagilungsod nga nangamatay niadto sa presensya sa GINOO.

⁴ Nganong gidala mo man kami nga katilingban sa GINOO dinhi sa kamin-gawan? Aron lang ba mangamatay uban sa among mga mananap?

⁵ Nganong gipagawas mo kami gikan sa Ehipto ug gidala niining walay pulos nga dapit diin walay trigo, igos, ubas o pomegranata; ug wala pa gayoy tubig nga mainom?”

⁶ Mibiya si Moises ug si Aaron gikan sa katilingban, ug miadto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan ug mihapa sa pag-ampo. Unya nagpakita kanila ang gamhanang presensya sa GINOO.

⁷ Miingon ang GINOO kang Moises,

⁸ “Kuhaa ang baston ug tigoma ninyo ni Aaron nga imong igsoon ang tibuok nga katilingban. Ug samtang nagtan-aw sila, sultihi ang bato nga mohatag ug tubig, ug motubod kini aron mahatagan ninyog tubig ang katawhan aron makainom sila ug ang ilang kahayopan.”

⁹ Busa gikuha ni Moises ang baston gikan sa presensya sa GINOO, sumala sa gisugo sa GINOO kaniya.

¹⁰ Unya gitigom nila ni Aaron ang tibuok nga katilingban atubangan sa bato, ug miingon si Moises kanila, “Pamati kamong mga masinupakon!

Kinahanglan ba gayod nga hatagan namo kamo ug tubig gikan niining bato aron lang motuo kamo?”

¹¹ Unya gibayaw ni Moises ang iyang baston ug gihapak sa makaduha ang bato, ug mibuswak ang makusog nga tubig. Ug nanginom ang katilingban ug ang ilang mga kahayopan.

¹² Apan miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron, “Tungod kay wala kamo mosalig kanako aron sa pagpakita sa akong pagkabalaan atubangan sa mga Israelinhon, dili kamo ang mangulo sa pagdala niining katilingban ngadto sa yuta nga ihatag ko kanila.”

¹³ Kini nga dapit gitawag ug Meriba,* kay nakiglalis ang mga Israelinhon sa GINOO dinhi niini nga dapit; ug dinhi usab gipakita sa GINOO kanila ang iyang pagkabalaan.

Ang Taga-Edom Nagdumili sa Pagpaagi sa mga Israelinhon

¹⁴ Sa didto pa ang mga Israelinhon sa Kadesh, nagpadala si Moises ug mga mensahero ngadto sa hari sa Edom uban sa mensahe nga nag-ingon:

“Kini nga mensahe gikan sa imong mga paryente, ang katawhan sa Israel: Nahibalo ka sa tanang pag-antos nga among naagian.

¹⁵ Ang among mga katigulangan nangadto sa Ehipto, ug dugay kaming nagpuyo didto. Gipaantos kami ug ang among mga katigulangan sa mga Ehiptohanon,

¹⁶ apan nangayo kami ug tabang sa GINOO ug gipatalinghogan niya kami. Gipadad-an niya kami ug anghel nga maoy nagpagawas kanamo gikan sa Ehipto.

“Karon, ania kami dinhi sa Kadesh, ang lungsod nga duol sa imong teritoryo.

¹⁷ Kon mahimo, tugoti kami sa pag-agi sa imong yuta. Dili kami molatas sa kaumahan o sa ubasan, ni moinom gikan sa atabay. Mosubay lang kami sa dakong dalan† ug dili kami motipas hangtod nga makagawas kami sa imong teritoryo.”

¹⁸ Apan mao kini ang tubag sa hari sa Edom:

“Dili kamo mahimong moagi dinhi. Kon moagi kamo, atakihon namo kamo ug pamatyon.”

¹⁹ Mitubag ang mga Israelinhon:

“Mosubay lang kami sa dakong dalan. Kon makainom man sa inyong tubig ang among kahayopan ug kami, bayran namo kini. Tugoti lang kami nga moagi diha sa imong yuta, ug wala nay lain pa.”

²⁰ Mitubag pag-usab ang hari sa Edom:

“Ayaw kamo pag-agi dinhi.”

Unya gitigom sa hari sa Edom ang iyang lig-ong puwersa sa kasundalohan aron makig-gira sa mga Israelinhon.

²¹ Tungod kay dili man magpaagi sa ilang teritoryo ang mga taga-Edom, milikay na lang ang mga Israelinhon.

Namatay si Aaron

²² Mibiya ang tibuok katilingban sa Israel gikan sa Kadesh ug nangadto sa Bukid sa Hor.

²³ Didto sa Bukid sa Hor, duol sa utlanan sa Edom, miingon ang GINOO kang Moises ug kang Aaron,

²⁴ “Naabot na ang panahon nga iipon ka na Aaron ngadto sa imong mga paryente nga nangamatay na. Dili ka na makasulod sa yuta nga ihatag ko sa

* **20:13** *Meriba*: ang buot ipasabot, *panaglalis*. † **20:17** *dakong dalan*: sa literal, *agianan sa hari*. Mao usab sa Num. 21:22.

mga Israelinhon tungod kay misupak kamong duha ni Moises sa akong sugo didto sa tubig sa Meriba.

²⁵ Karon Moises, dad-a si Aaron ug ang iyang anak nga si Eleazar sa Bukid sa Hor.

²⁶ Unya huboi si Aaron sa iyang bisti sa pagkapari ug ipasul-ob kini sa iyang anak nga si Eleazar, kay mamatay na si Aaron didto sa bukid.”

²⁷ Gituman ni Moises ang gisugo kaniya sa GINOO. Mitungas sila sa Bukid sa Hor samtang nagtan-aw ang tibuok katilingban.

²⁸ Unya gihubo ni Moises ang bisti ni Aaron ug gipasul-ob niya kini kang Eleazar. Ug namatay si Aaron didto sa ibabaw sa bukid. Unya milugsong si Moises ug si Eleazar.

²⁹ Sa dihang nasayran sa tibuok katilingban nga patay na si Aaron, nagsubo ang tanang mga Israelinhon alang kang Aaron sulod sa 30 ka adlaw.

21

Napildi ang mga Canaanhon

¹ Ang Canaanhon nga hari sa Arad nga nagpuyo sa Negev nakadungog nga nagpadulong ang mga Israelinhon agi sa dalan sa Atarim. Busa giataki niya sila ug gibihag ang uban kanila.

² Unya nanumpa ang mga Israelinhon ngadto sa GINOO, “Kon itugyan nimo sa among mga kamot kining mga tawhana, laglagon namo sa hingpit ang ilang mga lungsod ingon nga halad kanimo.”

³ Gipatalinghogan sa GINOO ang pag-ampo sa mga Israelinhon ug gitugyan niya kanila ang mga Canaanhon. Gilaglag sila sa hingpit sa mga Israelinhon lakip ang ilang mga lungsod, busa gitawag kadto nga lungsod ug Horma.*

Ang Bronsi nga Bitin

⁴ Gikan sa Bukid sa Hor, milakaw ang mga Israelinhon agi sa dalan paingon sa Pulang Dagat, libot sa yuta sa Edom. Apan gipul-an ang mga tawo sa ilang lakaw,

⁵ busa mireklamo sila sa Dios ug kang Moises. Miingon sila, “Nganong gipagawas mo pa kami gikan sa Ehipto aron mangamatay lang dinhi sa kamingawan? Walay pagkaon ug tubig dinhi! Ug gilud na kami niining walay lami nga manna.”

⁶ Busa, gipadad-an sila sa GINOO ug mga bitin nga malala ug gipamaak sila, ug daghan ang nangamatay kanila.

⁷ Ug nangadto ang mga tawo kang Moises ug miingon, “Nakasala kami kay nagsulti kami batok sa GINOO ug kanimo. I-ampo sa GINOO nga ipahilayo niya kining mga bitin gikan kanamo.” Busa nag-ampo si Moises alang sa mga tawo.

⁸ Miingon ang GINOO kang Moises, “Paghimo ug bronsi nga bitin ug ibutang kini sa tumoy sa usa ka poste. Si bisan kinsa nga mapakaan ug bitin dili mamatay kon motan-aw lang niining bronsi nga bitin.”

⁹ Busa naghimo si Moises ug bronsi nga bitin ug gibutang kini sa tumoy sa usa ka poste. Ug si bisan kinsa nga napaakan ug bitin motan-aw lang niining bronsi nga bitin ug dili kini mamatay.

Ang Pagpanglakaw Paingon sa Moab

¹⁰ Mipadayon sa paglakaw ang mga Israelinhon, ug nagkampo sila sa Obot.

¹¹ Gikan sa Obot, milakaw sila ug nagkampo sa Iye Abarim, sa kamingawan sa sidlakan atbang sa Moab.

* **21:3** Horma: ang buot ipasabot, kalaglagan.

¹² Gikan didto milakaw sila ug nagkampo sa Walog sa Zered.

¹³ Gikan sa Zered milakaw na usab sila ug nagkampo sa tabok sa Walog sa Arnon, nga anaa sa kamingawan nga duol sa teritoryo sa mga Amorihanon. Ang Arnon maoy utlanan nga anaa sa yuta sa mga Moabihanon ug sa yuta sa mga Amorihanon.

¹⁴ Mao kana ang hinungdan kon nganong nasulat sa Libro sa Pagpakig-away sa GINOO:

“ang lungsod sa Waheb nga sakop sa Sufa,
ang mga walog apil na ang Arnon,

¹⁵ ug ang ubos

nga bahin sa mga walog nga nagsumpay sa lungsod sa Ar
nga anaa sa utlanan sa Moab.”

¹⁶ Gikan didto sa Arnon, ang mga Israelinhon nangadto sa Beer, ang atabay diin miingon ang GINOO kang Moises, “Tigoma ang mga tawo kay hatagan ko sila ug tubig.”

¹⁷ Ug didto nanganta ang mga Israelinhon niini nga awit:
“Padayon pagtubod, O atabay!

Mag-awit kita mahitungod niini

¹⁸ nga atabay nga gipakalot sa mga pangulo
ug mga dungganong mga tawo
pinaagi sa ilang awtoridad.[†]”

Gikan sa kamingawan nangadto sila sa Matana;

¹⁹ gikan sa Matana nangadto sila sa Nahaliel; gikan sa Nahaliel nangadto sila sa Bamot;

²⁰ ug gikan sa Bamot nangadto sila sa walog sa Moab, diin malantaw gikan sa kinatumyan sa Bukid sa Pisga ang kamingawan.

Napildi si Haring Sihon ug si Haring Og

(Deut. 2:26-3:11)

²¹ Unya, nagpadala ang Israel ug mga mensahero ngadto kang Sihon nga hari sa mga Amorihanon. Mao kini ang ilang mensahe:

²² “Kon mahimo, tugoti kami sa pag-agi sa inyong yuta. Dili kami molatas sa kaumahan o sa ubasan, ni moinom gikan sa inyong atabay. Mosubay lang kami sa dakong dalan hangtod nga makagawas kami sa inyong teritoryo.”

²³ Apan wala mosugot si Sihon nga moagi ang mga Israelinhon sa iyang teritoryo. Gitigom hinuon niya ang iyang tibuok kasundalohan ug nangadto sila sa kamingawan ug giataki ang mga Israelinhon. Pag-abot nila sa Jahaz, nakig-gira sila sa mga Israelinhon.

²⁴ Apan gipamatay sila sa mga Israelinhon ug giilog ang ilang yuta gikan sa Arnon paingon sa Suba sa Jabok. Apan kutob lang ang mga Israelinhon sa utlanan sa yuta sa mga Amonihanon, tungod kay lig-on ang mga paril sa ilang utlanan.

²⁵ Busa nailog sa mga Israelinhon ang tanang mga lungsod sa mga Amorihanon ug gipuy-an nila kini, lakip ang Hesbon ug ang tanang mga baryo nga sakop niini.

²⁶ Kining Hesbon kaniadto maoy nag-unang lungsod ni Sihon, ang hari sa mga Amorihanon. Gipildi niya kaniadto ang usa ka hari sa Moab ug giilog niya ang tanang kayutaan niini kutob sa Arnon.

²⁷ Mao kana nga ang mga magbabalak nag-ingon:
“Dali kamo sa Hesbon, ang lungsod ni Sihon!

Tukora ninyo kini pag-usab.

[†] **21:18** awtoridad: sa literal, *mga baston ug sungkod*.

²⁸ “Kaniadto ang mga sundalo sa Hesbon misulong
nga daw nagdilaab nga kalayo nga milamoy sa lungsod
sa Ar nga sakop sa Moab
ug milaglag sa mga habog nga dapit sa Arnon.

²⁹ Makaluluoy kamong mga taga-Moab!
Alaot kamong mga nagsimba sa dios-dios nga si Kemosh!
Kamong iyang mga anak gipasagdan niya nga mabihag
ni Sihon nga hari sa mga Amorihanon.

³⁰ “Apan karon nalaglag na ang mga Amorihanon.
Napukan na ang lungsod sa Hesbon,
lakip ang Dibon, Nopa, ug Medeba.”

³¹ Busa mipuyo ang mga Israelinhon sa yuta sa mga Amorihanon.

³² Unya nagpadala si Moises ug mga espiya sa Jazer, ug giilog usab nila kini
ug ang mga baryo nga sakop niini. Gipapahawa nila ang mga Amorihanon
nga namuyo didto.

³³ Pagkahuman, nangadto na usab sila sa Basan. Apan gisulong sila ni Og
nga hari sa Basan ug sa iyang tibuok kasundalohan didto sa Edrei.

³⁴ Miingon ang GINOO kang Moises, “Ayaw kahadlok kaniya, kay itugyan
ko siya kanimo, lakip ang tibuok niyang katawhan ug kayutaan. Buhata
kaniya ang gibuhat mo kang Sihon nga hari sa mga Amorihanon, nga
naghari sa Hesbon.”

³⁵ Busa gipatay sa mga Israelinhon si Og, lakip ang iyang mga anak ug
ang tanan niyang katawhan, ug wala gayoy nahibilin kanila. Pagkahuman,
gipanag-iya dayon sa mga Israelinhon ang yuta nga sakop ni Og.

22

Gipatawag ni Haring Balak si Balaam

¹ Nagpadayon sa paglakaw ang mga Israelinhon hangtod nga nakaabot
sila sa kapatagan sa Moab. Nagkampo sila sa sidlakang bahin sa Jordan,
atang sa Jerico.

² Unya nahibaloan ni Haring Balak sa Moab, nga anak ni Zipor, ang tanang
gibuhat sa mga Israelinhon ngadto sa mga Amorihanon.

³ Nalisang gayod siya ug ang mga Moabihanon tungod sa kadaghan sa mga
Israelinhon.

⁴ Miingon ang mga Moabihanon ngadto sa mga tigdumala sa Midian,
“Hutdon gayod niining mga tawhana ang tanan nga anaa sa atong palibot,
sama sa baka nga mohurot ug sabsab sa mga sagbot sa kaumahan.”

Busa si Balak nga anak ni Zipor, nga maoy hari sa Moab niadtong panahona,

⁵ nagpadala ug mga mensahero sa pagpatawag kang Balaam nga anak
ni Beor nga nagpuyo sa Petor nga iyang yutang natawhan, duol sa Suba sa
Eufrates. Mao kini ang mensahe ni Balak:

“Adunay mga tawong naggikan sa Ehipto ug hilabihan sila kadaghan ug
nagpuyo duol kanamo.

⁶ Busa anhi dayon dinhi ug panghimaraota kining mga tawhana kay
mas gamhanan sila kay kanamo. Basin pag mapildi ko sila ug maabog gikan
sa akong yuta. Kay nasayod ako nga si bisan kinsa nga panalanginan mo
mapanalanginan, ug ang panghimaraoton mo mahimaraot.”

⁷ Busa milakaw ang mga tigdumala sa Moab ug Midian nga dala ang bayad
alang kang Balaam. Gisultihan nila kini sa giingon ni Balak.

⁸ Unya miingon si Balaam kanila, “Dinhi lang kamo pangatulog karong gabii, aron isulti ko kaninyo ugma kon unsay isulti sa GINOO kanako.” Busa didto nangatulog ang mga pangulo sa Moab.

⁹ Unya, nangutana ang Dios kang Balaam, “Kinsa kining kauban mo nga mga tawo?”

¹⁰ Mitubag si Balaam sa Dios, “Sila ang mga mensahero nga gipadala ni Balak nga hari sa Moab, nga anak ni Zipor. Mao kini ang iyang mensahe:

¹¹ ‘Adunay mga tawo nga nagagikan sa Ehipto ug labihan sila kadaghan. Busa anhi dayon dinhi ug panghimaraota sila, kay basin pa diay ug mapildi ko sila ug maabog palayo.’”

¹² Apan miingon ang Dios kang Balaam, “Ayaw pag-uban kanila. Ug ayaw panghimaraota kadtong mga tawo nga giingon nila, kay gipanalanginan ko sila.”

¹³ Pagbangon ni Balaam pagkabuntag, giingnan niya ang mga pangulo ni Balak, “Pauli na lang kamo sa inyong nasod kay dili mosugot ang GINOO nga mouban ako kaninyo.”

¹⁴ Busa namalik ang mga pangulo sa Moab ngadto kang Balak ug miingon, “Nagdumili si Balaam sa pag-uban kanamo.”

¹⁵ Busa nagpadala pag-usab si Balak ug mas daghang mga pangulo ug mas dungganon kaysa una niyang gipadala.

¹⁶ Nangadto sila kang Balaam ug miingon:

“Mao kini ang gipasulti ni Balak nga anak ni Zipor: ‘Ayaw pagtugot nga adunay makababag kanimo sa pag-anhi dinhi.

¹⁷ Suholan ko gayod ikaw ug buhaton ko bisan unsay imong isulti. Palihog, anhi dinhi ug panghimaraota kining mga tawhana alang kanako.’”

¹⁸ Apan mitubag si Balaam kanila, “Bisan pag ihatag ni Balak kanako ang iyang palasyo nga puno sa pilak ug bulawan, dili ko mahimong lapason ang sugo sa GINOO nga akong Dios, bisan sa dako o sa gamay lang nga butang.

¹⁹ Apan dinhi lang una kamo pangatulog karong gabii sama sa gihimo sa uban ninyong kauban, kay basin kon duna pay ubang isulti ang GINOO kanako.”

²⁰ Niadtong gabhiona miingon ang Dios kang Balaam, “Tungod kay mianhi na man kining mga tawhana aron sa pag-uban kanimo, uban na lang kanila, apan ang ako lang isulti maoy imong buhaton.”

Ang Asno ni Balaam

²¹ Pagkabuntag, giandam ni Balaam ang iyang asno ug miuban sa mga pangulo sa Moab,

²² uban sa iyang duha ka sulugoon. Apan samtang naglakaw* si Balaam sakay sa iyang asno, nasuko pag-ayo ang Dios, busa gibabagan siya sa anghel sa GINOO diha sa dalan.

²³ Pagkakita sa asno nga nagtindog ang anghel sa GINOO nga nagguni ug espada diha sa dalan, mitipas kini ug mipaingon sa uma. Busa gibunalan kini ni Balaam aron mobalik sa dalan.

²⁴ Unya mibarog ang anghel sa GINOO sa sigpit nga dalan taliwala sa paril sa duha ka ubasan.

²⁵ Sa dihang nakita sa asno ang anghel sa GINOO, midip-ig ang asno sa paril ug naipit ang tiil ni Balaam. Busa gibunalan kini pag-usab ni Balaam.

²⁶ Unya milakaw sa unahan ang anghel sa GINOO ug mibarog sa usa ka sigpit nga dapit nga wala gayoy matipasan, sa tuo man o sa wala.

* **22:22** samtang naglakaw: o tungod kay milakaw.

²⁷ Sa dihang nakita sa asno ang anghel sa GINOO milubog na lang kini. Nasuko pag-ayo si Balaam, ug gibunalan niya ang asno sa iyang baston.

²⁸ Unya gipasulti sa GINOO ang asno, ug miingon kini kang Balaam, “Unsa bay nabuhat ko kanimo nga gibunalan mo man ako sa makatulo ka higayon?”

²⁹ Mitubag si Balaam sa asno, “Gihimo mo akong daw sa buang-buang! Kon aduna lang akoy espada patyon ko gayod ikaw.”

³⁰ Miingon ang asno kang Balaam, “Dili ba ako man ang imong asno nga kanunay mong ginasakyan? Nag-iningon ba gud ako niini kanimo kaniadto?”

Mitubag si Balaam, “Wala.”

³¹ Unya gipakita sa GINOO kang Balaam ang iyang anghel nga nagtindog sa dalan nga naggunit ug espada. Busa mihapa si Balaam sa yuta.

³² Nangutana kaniya ang anghel sa GINOO, “Nganong gibunalan mo ang imong asno sa makatulo gayod? Mianhi ako dinhi sa pagbabag kanimo kay daotan ang imong binuhatan sa akong tan-aw.

³³ Nakakita kanako ang imong asno ug milikay kini kanako sa makatulo. Kon wala pa siya milikay, gipatay ko na unta ikaw, ug ang imong asno pasagdan ko nga mabuhi.”

³⁴ Miingon si Balaam sa anghel sa GINOO, “Nakasala ako! Wala gayod ako nahibalo nga nagtindog ka diay diha sa pagbabag kanako! Kon daotan alang kanimo ang akong gihimo, mopauli na lang ako.”

³⁵ Miingon ang anghel sa GINOO kang Balaam, “Uban nianang mga tawhana, apan isulti lang ang isulti ko kanimo.” Busa miuban si Balaam sa mga pangulo ni Balak.

³⁶ Pagkahibalo ni Balak nga nagpadulong na si Balaam, misugat siya didto sa usa ka lungsod sa Moab duol sa Arnon, sa utlanan sa iyang teritoryo.

³⁷ Miingon si Balak kang Balaam, “Nganong wala ka dayon mianhi sa unang higayon nga gipatawag ka nako? Naghuna-huna ka ba nga dili ka nako gantihan?”

³⁸ Mitubag si Balaam, “Ania na ako. Apan wala akoy ikasulti kanimo gawas sa ipasulti sa Dios kanako.”

³⁹ Unya miuban si Balaam kang Balak sa Kariat Huzot.

⁴⁰ Ug didto naghalad si Balak ug baka ug karnero. Gihatag niya ang ubang karne kang Balaam ug sa mga pangulo nga kauban niya.

⁴¹ Pagkaugma, gidala ni Balak si Balaam ibabaw sa Bamot Baal, ug didto nakita niya sa ubos ang katawhan sa Israel.

23

Ang Unang Mensahe ni Balaam

¹ Miingon si Balaam kang Balak, “Himoi ako dinhi ug pito ka halaran, ug andami ako ug pito ka torong baka ug pito ka hamtong nga laking karnero.”

² Gituman ni Balak ang giingon ni Balaam, ug naghalad silang duha ug torong baka ug hamtong nga laking karnero sa kada halaran.

³ Unya miingon si Balaam kang Balak, “Tindog tapad sa imong halad nga sinunog. Molakaw sa ako, kay basin makigkita ang GINOO kanako. Sultihan ko lang ikaw kon unsay iyang isulti kanako.” Unya mitungas siya sa taas nga dapit.

⁴ Nakigkita ang Dios kaniya, ug miingon si Balaam, “Gaandam ako ug pito ka halaran, ug naghalad ako diha sa kada halaran ug usa ka torong baka ug usa ka hamtong nga laking karnero.”

⁵ Gihatagan sa GINOO si Balaam ug mensahe ug miingon, “Balik ngadto kang Balak ug isulti kaniya kini nga mensahe.”

⁶ Busa mibalik si Balaam kang Balak, ug nakita niya kining nagtindog sa tapad sa iyang halad, uban sa tanang pangulo sa Moab.

⁷ Unya miingon si Balaam:

“Gikan sa Aram sa kabukiran sa sidlakan,
gipakuha ako ni Balak nga hari sa Moab.

Miingon siya kanako, ‘Dali, ug panghimaraota
ang mga kaliwat ni Jacob alang kanako.
Tungloha sila nga katawhan sa Israel.’

⁸ Unsaon ko pagpanghimaraot ang mga tawo
nga wala panghimaraota sa GINOO?

⁹ Gikan sa ibabaw sa mga bungtod,
nakita ko sila.

Nagkinabuhi silag ila,
nga nabulag sa ubang mga nasod.

¹⁰ Kinsay makaihap sa gidaghanon sa kaliwat ni Jacob?
nga sama sa abog?

Hinaut nga sama sa kamatayon
sa mga katawhan sa Dios
nga matarong ang akong kamatayon.”

¹¹ Miingon si Balak kang Balaam, “Unsa kining gihimo mo kanako? Gi-
pakuha ka nako aron sa pagpanghimaraot sa akong mga kaaway apan imo
hinuon silang gipanalanginan!”

¹² Mitubag si Balaam, “Kinahanglan nga isulti ko ang gipasulti sa GINOO
kanako.”

Ang Ikaduhang Mensahe ni Balaam

¹³ Unya miingon si Balak kaniya, “Uban kanako sa usa pa ka dapit diin
imong makita ang usa ka bahin sa katawhan sa Israel, apan dili ang tanan.
Ug panghimaraota sila.”

¹⁴ Busa gidala ni Balak si Balaam sa usa ka uma sa Zofim ibabaw sa Bukid sa
Pisga, ug didto naghimo siyag pito ka halaran ug naghalad ug pito ka torong
baka ug pito ka hamtong nga laking karnero, tagsa sa kada halaran.

¹⁵ Miingon si Balaam kang Balak, “Tindog diri tapad sa imong halad nga
sinunog samtang makigkita ako sa GINOO diha sa unahan.”

¹⁶ Nakigkita ang GINOO kang Balaam ug gihatagan niya kini ug mensahe.
Ug unya miingon siya, “Balik kang Balak ug isulti kaniya kini nga mensahe.”

¹⁷ Busa mibalik si Balaam kang Balak, ug nakita niya kini nga nagtindog
tapad sa iyang halad nga sinunog, uban sa mga pangulo sa Moab. Nangutana
si Balak kang Balaam, “Unsay gisulti sa GINOO kanimo?”

¹⁸ Miingon si Balaam,
“Dali, Balak nga anak ni Zipor,
ug paminawa ako pag-ayo.

¹⁹ Dili tawo ang Dios nga mamakak o mausab ang huna-huna.
Adunay gisulti ba siya nga wala niya buhata?
Adunay gisaad ba siya nga wala niya tumana?

²⁰ Gisugo niya ako nga mohatag sa panalangin,
ug kon makapanalangin na siya, dili ko na kini mabakwi pa.

²¹ Wala akoy nakitang katalagman o kasamok
nga moabot sa Israel.

Kauban nila ang GINOO nga ilang Dios;
ginaila nila siya nga ilang hari.

- ²² Gipagawas sila sa Dios gikan sa Ehipto;
sama siya sa usa ka kusgan nga baka alang kanila.
- ²³ Wala gayoy lamat o barang nga modulot kanila.
Busa miingon ang mga tawo bahin sa Israel,
‘Dakong kahibulongan ang gibuhay sa Dios ngadto sa Israel!’
- ²⁴ Kini nga katawhan sama sa liyon nga andam sa pagdasmag
ug dili mopahulay hangtod nga dili niya malamoy
ang iyang biktima ug mainom ang dugo niini.”
- ²⁵ Unya miingon si Balak kang Balaam, “Kon dili mo gayod sila panghi-
maraoton, ayaw sila panalangini!”
- ²⁶ Mitubag si Balaam, “Dili ba nga giingnan ko na ikaw nga kinahanglan nga
himuon ko ang gisulti sa GINOO kanako?”

Ang Ikatulong Mensahe ni Balaam

- ²⁷ Miingon pag-usab si Balak kang Balaam, “Dali, dad-on ka nako sa lain na
usab nga dapit. Basin pag didto mosugot na ang Dios nga panghimaraoton
mo ang Israel alang kanako.”
- ²⁸ Busa gidala ni Balak si Balaam sa ibabaw sa Bukid sa Peor, diin malantaw
ang kamingawan sa ubos.
- ²⁹ Miingon si Balaam kang Balak, “Buhati ako dinhi ug pito ka halaran, ug
andami ako ug pito ka torong baka ug pito ka laking karnero.”
- ³⁰ Busa gihimo ni Balak ang giingon ni Balaam, ug naghalad siya ug usa ka
torong baka ug usa ka hamtong nga laking karnero sa kada halaran.

24

- ¹ Sa dihang nakita ni Balaam nga gusto sa GINOO nga panalanginan ang
Israel, wala na siya managna sama sa iyang gihimo kaniadto, kondili
miatubang hinuon siya sa kamingawan
- ² diin nakita niya ang mga Israelinhon nga nagkampo sumala sa ilang
taga-tagsa ka tribo. Unya gigamhan siya sa Espiritu sa Dios,
- ³ ug unya miingon siya,
“Ako si Balaam nga anak ni Beor,
ug aduna akoy maayong panabot.*
- ⁴ Nadungog ko ang pulong sa Dios,
ug nakakita ako ug panan-awon nga gikan sa Makagagahom nga Dios.
Nagpaubos ako kaniya, ug gipasabot niya ako.†
Mao kini ang akong mensahe:
- ⁵ Pagkatahom sa mga tolda nga ginapuy-an
sa katawhan sa Israel nga mga kaliwat ni Jacob.
- ⁶ Sama kini sa naglinya nga mga palma,‡
ug sa mga hardin sa daplin sa suba.
Sama usab kini sa kahoyng aloe nga gitanom sa GINOO,
ug sa mga kahoyng sedro sa daplin sa katubigan.
- ⁷ Mag-awas ang tubig sa ilang mga sudlanan,
ug magtanom silag liso diha sa mga yuta nga abunda ug tubig.
Ang ilang hari mahimong mas gamhanan kaysa kang Agag nga hari sa mga
Amalekanhon.
Ug ang ilang gingharian mabantog.
- ⁸ Gipagawas sila sa Dios gikan sa Ehipto;
sama siya sa usa ka torong baka nga kusgan alang kanila.

* **24:3** panabot: sa literal, panan-aw. † **24:4** gipasabot niya ako: sa literal, giablihan ang akong mga mata. ‡ **24:6** naglinya nga mga palma: o walog nga nagbukhad.

Panaon ug laglagon nila ang ilang mga kaaway;
nga daw sa ginalamoy lang nila,
ug daw sa ginadugmok nila ang ilang mga bukog.

⁹ Sama sila sa mga liyon nga kon nakatulog na
walay mangahas sa pagpukaw kanila.

Panalanginan ang nagpanalangin kanila
ug panghimaraoton ang mga nagpanghimaraot kanila.”

¹⁰ Tungod niini, labihang sukoo ni Balak kang Balaam. Gisumbag ni Balak ang iyang kaugalingong palad ug giingnan si Balaam, “Gipatawag ka nako aron sa pagpanghimaraot sa akong mga kaaway, apan gipanalanginan mo hinuon sila sa tulo ka higayon.

¹¹ Karon, pauli dayon! Miingon ako nga suholan ko gayod ikaw, apan dili motugot ang GINOO nga maangkon mo ang suhol.”

¹² Mitubag si Balaam kang Balak, “Dili ba giingnan ko man ang imong mga mensahero,

¹³ nga bisag ihatag mo pa kanako ang imong palasyo nga puno sa pilak ug bulawan, dili ako makahimo sa pagbuhat sa akong kaugalingong kabubuton, maayo man o daotan? Ang giingon sa GINOO kanako nga akong isulti, mao lay akong isulti.

¹⁴ Karon dayon mopauli ako ngadto sa akong mga katagilungsod. Apan pasidan-an ka nakong daan kon unsay buhaton niining mga tawhana sa imong katawhan sa ulahing mga adlaw.”

Ang Ikaupat nga Mensahe ni Balaam

¹⁵ Unya gisulti ni Balaam kini nga mensahe:

“Ako si Balaam nga anak ni Beor,
ug aduna akoy maayong panabot.

¹⁶ Nadungog ko ang pulong sa Labing Halangdong Dios
ug gihatagan niya ako ug panabot.

Nakakita ako ug panan-awon gikan sa Makagagahom Dios.

Nagpaubos ako kaniya, ug gipasabot niya ako.

“Mao kini ang akong mensahe:

¹⁷ “Adunay nakita ako sa akong panan-awon nga wala pa nahitabo.

Sa umaabot adunay maghari[§] sa Israel nga gikan sa kaliwat ni Jacob.

Laglagon niya ang mga Moabihanon ug ang tanang kaliwat ni Set.

¹⁸ Sakopon niya ang Edom nga iyang kaaway,
nga gitawag usab ug Seir,

samtang ang Israel molig-on.

¹⁹ Magdumala ang usa ka pangulo sa Israel*

ug laglagon niya ang mga nahibiling buhi sa lungsod sa Moab.”

Ang Ikalima nga Mensahe ni Balaam

²⁰ Unya nakita ni Balaam sa iyang panan-awon ang katawhan ni Amalek ug miingon siya,

“Kaniadto ang Amalek mao ang gauna sa mga nasod,
apan malaglag kini.”

Ang Ika-unom nga Mensahe ni Balaam

²¹ Unya nakita usab ni Balaam sa iyang panan-awon ang mga Kenihanon ug miingon siya,

“Lig-on ang inyong puloy-anan,

[§] 24:17 *adunay maghari*: sa literal, *adunay motungha nga bitoon, adunay mogawas nga baston sa hari.*

* 24:19 *Israel*: sa literal, *Jacob.*

kay nahimutang kini sa batoon nga bukid.

²² Apan malaglag kamo
kon bihagon na kamo sa Asiria.”

Ang Ikapito nga Mensahe ni Balaam

²³ Ug misulti pa gayod si Balaam niini nga mensahe,
“Kinsay magpabiling buhi
kon buhaton na kini sa Dios?

²⁴ Mangabot ang mga barko nga gikan sa Kitim,
ug sakopon nila ang mga katawhan sa Asiria ug Eber,
apan ang Kitim malaglag usab.”

²⁵ Unya mipauli si Balaam ingon man si Balak.

25

Nadani ang mga Israelinhon sa Pagsimba kang Baal

¹ Samtang nagkampo ang mga Israelinhon sa Shitim, ang mga lalaki nagsugod sa pagpakighilawas sa mga babayeng Moabihanon.

² Kining mga babayhana midapit kanila sa pag-apil paghalad ngadto sa ilang mga dios, ug mikaon sila sa mga halad ug misimba niini nga mga dios.

³ Busa ang mga Israelinhon miapil sa pagsimba kang Baal sa Peor. Ug labihan gayod ang kasuko sa GINOO kanila.

⁴ Miingon ang GINOO kang Moises, “Kuhaa ang tanang mga pangulo niini nga mga tawo. Pamatya sila sa akong presensya ug sa atubangan sa mga tawo, aron mahupay kining labihan ko nga kasuko sa Israel.”

⁵ Busa miingon si Moises sa mga maghuhukom sa Israel, “Kinahanglang patyon ninyo ang mga tawo nga miapil sa pagsimba kang Baal sa Peor.”

⁶ Unya adunay usa ka Israelinhon nga nagdala ug usa ka Midianhong babaye sa iyang pamilya. Nakita kini ni Moises ug sa tibuok katilingban sa Israel samtang nagtiyabaw sila didto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

⁷ Pagkakita niini ni Pinehas nga anak ni Eleazar ug apo ni Aaron nga pari, mibiya siya sa katilingban ug nagkuha ug bangkaw.

⁸ Gisunod niya ang tawo sa sulod sa tolda ug iyang gibangkaw kini ug ang babaye, ug natuhog silang duha. Human niini, naundang ang katalagman sa Israel,

⁹ apan 24,000 ang nangamatay tungod sa katalagman.

¹⁰ Miingon ang GINOO kang Moises,

¹¹ “Gikuha ni Pinehas nga anak ni Eleazar ug apo ni Aaron nga pari ang akong kasuko sa mga Israelinhon. Pinaagi sa iyang gihimo, gipakita niya ang iyang tinguha sa pagpanalipod sa akong dungog taliwala kanila. Busa wala ko sila hutda sa pagpamatay.

¹² Busa ingna siya nga mohimo ako ug kasabotan kaniya nga panalangi-nan ko siya.

¹³ Ug niini nga kasabotan, siya ug ang iyang mga kaliwat magpabilin nga pari hangtod sa kahangtoran, kay gipakita niya ang iyang tinguha sa pagtahod kanako ug gihinloan niya ang mga Israelinhon gikan sa ilang mga sala.”

¹⁴ Ang Israelinhon nga namatay uban niadtong babayeng Midianhon mao si Zimri nga anak ni Salu, nga pangulo sa usa ka pamilya sa kaliwat ni Simeon.

¹⁵ Ug ang Midianhong babaye mao si Cozbi nga anak sa pangulo sa usa ka pamilya nga Midianhon nga si Zur.

¹⁶ Miingon ang GINOO kang Moises,

¹⁷ “Isipa ninyong kaaway ang mga Midianhon. Pamatya ninyo sila,

¹⁸ kay giisip usab nila kamong mga kaaway sa dihang gilingla nila kamo didto sa Peor, ug tungod usab kang Cozbi nga anak sa usa ka Midianhon nga pangulo. Kining babayhana namatay niadtong panahon nga miabot ang katalagman sa Peor.”

26

Ang Ikaduhang Pagsensos

¹ Human sa katalagman, miingon ang GINOO kang Moises ug kang Eleazar nga anak sa pari nga si Aaron,

² “Esensus ninyo ang tibuok katilingban sa Israel basi sa ilang pamilya, tanan nga nagpangidaron ug 20 ka tuig pataas nga makahimo sa pagserbisyo isip sundalo sa Israel.”

³ Busa nakigsulti si Eleazar nga pari ug si Moises sa mga Israelinhon didto sa kapatagan sa Moab sa daplin sa Suba sa Jordan atbang sa Jerico.

⁴ Miingon sila, “Sensosa ang mga tawo nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.”

Mao kini ang mga Israelinhon nga migawas gikan sa Ehipto:

⁵ Ang mga kaliwat ni Ruben, nga kamagulangang anak ni Jacob,* mao ang pamilya ni Hanoc, Palu,

⁶ Hezron, ug Carmi.

⁷ Mikabat ug 43,730 ang mga kaliwat ni Ruben.

⁸ Ang anak ni Palu mao si Eliab,

⁹ ug ang mga anak ni Eliab mao sila si Nemuel, Danan, ug Abiram. Kini si Danan ug si Abiram mao ang mga pangulo sa katilingban nga nakigkunsabo kang Kora sa pagrebelde batok sa GINOO pinaagi sa pagsupak kang Moises ug kang Aaron.

¹⁰ Apan gilamoy sila sa yuta uban kang Kora, kansang 250 ka mga sumusunod nangamatay pinaagi sa kalayo. Kining maong panghitabo nahimong pasidaan ngadto sa mga Israelinhon.

¹¹ Apan ang mga anak ni Kora wala maapil ug kamatay niining hitaboa.

¹² Ang mga kaliwat ni Simeon mao ang mga pamilya ni Nemuel, Jamin, Jakin,

¹³ Zera, ug Saulo.

¹⁴ Mikabat ug 22,200 ang mga kaliwat ni Simeon.

¹⁵ Ang mga kaliwat ni Gad mao ang mga pamilya nila ni Zefon, Hagi, Shuni,

¹⁶ Ozni, Eri,

¹⁷ Arod, ug Areli.

¹⁸ Mikabat ug 40,500 ang mga kaliwat ni Gad.

¹⁹ Si Juda adunay duha ka anak nga si Er ug Onan, nga namatay sa yuta sa Canaan.

²⁰ Apan aduna gihapon mga kaliwat si Juda nga mao ang mga pamilya nila ni Shela, Perez, ug Zera.

²¹ Ang mga kaliwat ni Perez mao ang mga pamilya nga naggikan kanila ni Hezron ug ni Hamul.

²² Mikabat ug 76,500 ang mga kaliwat ni Juda.

* **26:5** *Jacob: sa Hebreo, Israel.*

²³ Ang mga kaliwat ni Isacar mao ang mga pamilya nila ni Tola, Pua,

²⁴ Jashub, ug Shimron.

²⁵ Mikabat ug 64,300 ang mga kaliwat ni Isacar.

²⁶ Ang mga kaliwat ni Zabulon mao ang mga pamilya nila ni Sered, Elon, ug Jalel.

²⁷ Mikabat ug 60,500 ang mga kaliwat ni Zabulon.

²⁸ Ang mga kaliwat ni Jose naggikan sa duha niya ka anak nga si Manases ug Efraim.

²⁹ Ang mga kaliwat ni Manases mao ang mga pamilya nga naggikan kang Makir ug sa anak niining si Gilead.

³⁰ Ang mga anak ni Gilead mao sila si Iezer,

³¹ Asriel, Helek, Sekem,

³² Shemida, ug Hefer.

³³ Ang anak ni Hefer nga si Zelofehad walay anak nga lalaki, apan aduna siyay mga anak nga babaye nga ang mga ngalan mao sila si Mala, Noa, Hogla, Milca, ug Tirza.

³⁴ Mikabat ug 52,700 ang mga kaliwat ni Manases.

³⁵ Ang mga kaliwat ni Efraim mao ang mga pamilya nila ni Shutela, Beker, Tahan,

³⁶ ug sa anak ni Shutela nga si Eran.

³⁷ Mikabat ug 32,500 ang mga kaliwat ni Efraim.

Kini nga mga pamilya nga naggikan kang Manases ug Efraim mao ang mga kaliwat ni Jose.

³⁸ Ang mga kaliwat ni Benjamin mao ang mga pamilya nila ni Bela, Ashbel, Ahiram,

³⁹ Shufam, ug Hufam.

⁴⁰ Ang mga kaliwat ni Bela mao ang mga pamilya nila ni Ard ug Naaman.

⁴¹ Mikabat ug 45,600 ang mga kaliwat ni Benjamin.

⁴² Ang mga kaliwat ni Dan mao ang mga pamilya ni Shuham.

⁴³ Mikabat ug 64,400 ang mga kaliwat ni Dan.

⁴⁴ Ang mga kaliwat ni Aser mao ang mga pamilya nila ni Imna, Ishvi, ug Beria.

⁴⁵ Ang mga kaliwat ni Beria mao ang mga pamilya nila ni Eber ug Malkiel.

⁴⁶ (Adunay anak nga babaye si Aser nga si Sera.)

⁴⁷ Mikabat ug 53,400 ang mga kaliwat ni Aser.

⁴⁸ Ang mga kaliwat ni Neftali mao ang mga pamilya nila ni Jazeel, Guni

⁴⁹ Jezer, ug Shilem.

⁵⁰ Mikabat ug 45,400 ang mga kaliwat ni Neftali.

⁵¹ Ang gidaghanon sa tanang mga lalaki nga Israelinhon nga giihap mikabat ug 601,730.

⁵² Unya miingon ang GINOO kang Moises,

⁵³ “Bahina ang yuta ingon nga ilang panulondon basi sa gidaghanon sa kada tribo.

⁵⁴ Ang tribo nga daghan, bahini ug dako ug ang tribo nga gamay ra bahini ug gamay.

⁵⁵ Kinahanglan pinaagi sa hulbot-hulbot ang pagbahin sa yuta subay sa tribo diin sila nasakop.

⁵⁶ Ang bahin nila mag-agad sa gidak-on sa ilang pamilya.”

⁵⁷ Ang mga kaliwat ni Levi mao ang mga pamilya nila ni Gershon, Kohat, ug Merari.

⁵⁸ Ug kanila naggikan ang mga pamilya nila ni Libni, Hebron, Mali, Mushi, ug Kora. Si Kohat mao ang amahan ni Amram.

⁵⁹ Ug ang asawa ni Amram mao si Jokebed nga kaliwat usab ni Levi. Natawo si Jokebed sa Ehipto. Si Amram ug Jokebed mao ang mga ginikanan nila ni Aaron, Moises, ug Miriam.

⁶⁰ Si Aaron mao ang amahan nila ni Nadab, Abihu, Eleazar, ug Itamar.

⁶¹ Apan namatay si Nadab ug si Abihu sa dihang migamit silag kalayo nga dili maoy ginagamit sa ilang paghalad sa GINOO.

⁶² Ang gidaghanon sa mga lalaking kaliwat ni Levi nga nag-edad ug usa ka bulan pataas mikabat ug 23,000. Wala sila i-apil sa kinatibuk-an nga ihap sa gidaghanon sa mga Israelinhon kay wala man silay bahin sa yuta nga gipanunod sa mga Israelinhon.

⁶³ Mao kini ang mga Israelinhon nga naihap ni Moises ug ni Eleazar nga pari didto sa kapatagan sa Moab sa daplin sa Jordan atbang sa Jerico.

⁶⁴ Wala nay naapil gikan sa nahaunang pag-ihap nga gihimo ni Moises ug ni Aaron nga pari sa kamingawan sa Sinai,

⁶⁵ kay miingon ang GINOO kanila kaniadto nga sigurado gayong mangamatay sila sa kamingawan. Ug walay usa nga nahibilin gawas kang Caleb nga anak ni Jefune, ug kang Josue nga anak ni Nun.

27

Ang mga Anak nga Babaye ni Zelofehad

¹ Si Zelofehad adunay mga anak nga babaye nga sila si Mala, Noa, Hogla, Milca, ug Tirza. Kini si Zelofehad anak ni Hefer ug apo ni Gilead. Si Gilead anak ni Makir ug apo ni Manases. Si Manases anak ni Jose.

² Kini nga mga babaye miadto sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan ug mibarog sa atubangan ni Moises, ni Eleazar, sa mga pangulo, ug sa tibuk katilingban sa Israel, ug miingon,

³ “Namatay didto sa kamingawan ang among amahan nga walay anak nga lalaki. Namatay siya dili tungod kay sumusunod siya ni Kora nga nagrebelde sa GINOO, kondili tungod sa iyang kaugalingon nga sala.

⁴ Unsa man, wad-on na lang ba ang iyang ngalan sa panimalay sa Israel tungod kay wala siyay anak nga lalaki? Hatagi usab kami ug bahin sama sa nadawat sa among mga paryente.”

⁵ Busa gisulti ni Moises sa GINOO ang ilang gipangayo.

⁶ Ug nag-ingon ang GINOO kang Moises,

⁷ “Husto ang gisulti sa mga anak nga babaye ni Zelofehad. Kinahanglan nga hatagan mo sila ug yuta uban sa mga paryente sa ilang amahan. Ihatag kanila ang alang unta sa ilang amahan.

⁸ “Ug ingna ang mga Israelinhon nga kon mamatay ang usa ka tawo nga walay anak nga lalaki, kinahanglan nga ihatag sa iyang anak nga babaye ang iyang panulondon.

⁹ Kon wala siyay anak nga babaye, ihatag sa mga igsoon niya nga lalaki.

¹⁰ Kon wala pa gayod siyay igsoong lalaki, ihatag ang iyang panulondon sa iyang mga uyoan sa amahan.

¹¹ Kon ang iyang amahan walay mga igsoong lalaki, ihatag ang iyang panulondon sa iyang pinakaduol nga paryente, ug ang maong paryente maoy makapanag-iya niini. Kinahanglang tumanon kini sa mga Israelinhon ingon nga usa ka lagda o tulomanon, sumala sa gisugo ko kanimo, Moises.”

Gipili si Josue sa Pagpuli kang Moises

(Deut. 31:1-8)

¹² Unya nag-ingon ang GINOO kang Moises, “Tungas sa bukid sa Abarim ug lantawa gikan didto ang yuta nga ihatag ko sa mga Israelinhon.

¹³ Human mo kini makita, mamatay ka na sama sa imong igsoon nga si Aaron.

¹⁴ Kay sa dihang nagrebelde ang katilingban sa Israel kanako didto sa tuboran sa kamingawan sa Zin, gilapas ninyo ni Aaron ang akong sugo sa dihang gipakita ninyo ang akong pagkabalaan ngadto sa katawhan.” (Kini nga tuboran mao ang Meriba Kadesh,* sa kamingawan sa Zin.)

¹⁵ Miingon si Moises sa GINOO,

¹⁶ “GINOO, Dios nga tinubdan sa kinabuhi sa tanang mga tawo, hinaut nga magpili ka ug usa ka tawong mangulo niining katawhan

¹⁷ sa pagpakig-gira, aron ang imong katilingban dili mahisama sa mga karnero nga walay magbalantay.”

¹⁸ Busa miingon ang GINOO kang Moises, “Ipatawag si Josue nga anak ni Nun, ang tawo nga gigamhan sa Espiritu, ug ipandong ang imong kamot sa iyang ulo.

¹⁹ Pabaroga siya atubangan ni Eleazar nga pari ug sa tibuok katilingban, ug ipahibalo kanila nga gipili mo siya nga imong kapuli.

²⁰ Hatagi siya sa imong awtoridad aron motuman kaniya ang tibuok katilingban sa Israel.

²¹ Mobarog siya sa atubangan ni Eleazar nga pari nga maoy magpakisayod sa GINOO alang kaniya pinaagi sa Urim† kon unsa ang iyang hukom. Niining paagiha, magiyahan ni Eleazar si Josue ug ang tibuok katilingban sa Israel sa ilang pagabuhaton.”

²² Busa gibuhat ni Moises ang gisugo kaniya sa GINOO. Gipatawag niya si Josue ug gipabarog atubangan ni Eleazar nga pari ug sa tibuok katilingban.

²³ Ug sumala sa gisugo sa GINOO, gipandong ni Moises kang Josue ang iyang mga kamot ug gitugyanan si Josue sa buluhaton sa pagpangulo sa mga tawo.

28

Ang Inadlaw-adlaw nga mga Halad

(Exo. 29:38-46)

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Ingna ang mga Israelinhon nga kinahanglan nga maghalad sila kanako ug mga halad pinaagi sa kalayo sa gitakda nga panahon. Kini nga mga halad maoy akong pagkaon, ug ang kahumot niini makapalipay kanako. Busa isulti kini ngadto sa mga Israelinhon:

³ Mao kini ang mga halad pinaagi sa kalayo nga inyong ihalad sa GINOO adlaw-adlaw: duha ka karnero nga nag-edad ug tagsa pa ka tuig ug walay depekto.

* **27:14** Meriba Kadesh: o Meriba sa Kadesh. † **27:21** Urim: butang nga ginagamit sa paghibalo sa kabubut-on sa Dios.

⁴ Ang usa ka karnero ihalad sa buntag ug ang laing usa ihalad sa hapon.*

⁵ Lakipi kini ug halad sa pagpasidungog nga duha ka kilo nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug usa ka litrong mantika nga gikan sa dinukdok nga olibo.

⁶ Mao kini ang inadlaw-adlaw nga halad nga inyong sunogon, nga gisugo kaniadto kaninyo sa GINOO didto sa Bukid sa Sinai. Ang kahumot niini nga halad pinaagi sa kalayo makapalipay sa GINOO.

⁷ Ang halad nga ilimnon nga i-apil sa kada karnero, usa ka litrong bino, ug ibubo kini didto sa balaang dapit alang sa GINOO.

⁸ Mao gihapon ang inyong buhaton sa ikaduhang karnero nga inyong ihalad sa hapon. Lakipi gihapon ninyo kini ug halad isip pagpasidungog sa GINOO ug halad nga ilimnon. Halad kini pinaagi sa kalayo, ug ang kahumot niini makapalipay sa GINOO.

Ang mga Halad sa Adlaw nga Igpapahulay

⁹ “Sa Adlaw nga Igpapahulay, maghalad kamo ug duha ka karnero nga nag edad ug tagsa ka tuig ug walay depekto. Lakipi kini ug halad nga ilimnon ug ang halad isip pagpasidungog nga upat ka kilo nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika.

¹⁰ Mao kini ang halad nga sinunog sa matag Adlaw nga Igpapahulay, dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog apil ang halad nga ilimnon niini.

Ang Binulan nga Halad

¹¹ “Sa matag unang adlaw sa bulan, maghalad kamo ug halad nga sinunog alang sa GINOO: duha ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug pito ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad, nga walay depekto.

¹²⁻¹³ Apilan ninyo kini ug halad sa pagpasidungog nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika, unom ka kilo sa kada nating torong baka, upat ka kilo sa hamtong nga laking karnero, ug duha ka kilo sa matag batan-ong karnero. Mga halad kini nga sinunog, ug ang kahumot niini makapalipay sa GINOO.

¹⁴ Ang kada nating torong baka lakipan ug halad nga ilimnon nga duha ka litrong bino. Ang hamtong nga laking karnero lakipan ug usa ug tunga ka litrong bino. Ug ang matag batan-ong karnero lakipan ug usa ka litrong bino. Mao kini ang binulan nga halad nga sinunog nga inyong pagahimuon sa matag sugod sa bulan sa tibuok tuig.

¹⁵ Maghalad pa gayod kamo sa GINOO ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo, dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog apil ang halad nga ilimnon niini.

Ang Pista sa Paglabay sa Anghel

(Lev. 23:4-8)

¹⁶ “Sauloga ninyo ang Pista sa Paglabay sa Anghel† sa ika-14 nga adlaw sa unang bulan.

¹⁷ Pagkasunod nga adlaw magsugod ang pista. Ug sulod sa pito ka adlaw dili kamo mokaon ug pan nga adunay patubo.

¹⁸ Sa unang adlaw sa pista magtigom kamo aron sa pagsimba sa GINOO, ug ayaw kamo pagtrabaho nianang adlaw.

* **28:4** sa hapon: sa gasalop na sa adlaw. † **28:16** Pista sa Paglabay sa Anghel: sa literal Pista sa Paglabay sa Anghel sa Ginoo.

¹⁹ Maghalad kamo sa GINOO ug halad nga sinunog nga duha ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug pito ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad. Kining tanan kinahanglan walay depekto.

²⁰ Apilan ninyo kini ug halad sa pagpasidungog nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika, unom ka kilo sa matag nating torong baka, upat ka kilo sa hamtong nga laking karnero

²¹ ug duha ka kilo sa matag batan-ong karnero.

²² Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo aron maluwas kamo sa inyong mga sala.

²³ Halad ninyo kini dugang sa halad nga sinunog matag buntag.

²⁴ Sa mao gihapon nga mga paagi ihalad ninyo kini nga mga halad pinaagi sa kalayo ingon nga pagkaon sa GINOO. Himuon ninyo kini kada adlaw sulod sa pito ka adlaw. Ang kahumot niini nga mga halad makapalipay sa GINOO. Ihalad ninyo kini dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog ug sa halad nga ilimnon.

²⁵ Sa ikapito nga adlaw, magtigom na usab kamo sa pagsimba sa GINOO. Ug ayaw kamo pagtrabaho nianang adlaw.

Ang mga Halad sa Panahon sa Pista sa Ting-ani (Lev. 23:9-22)

²⁶ “Sa unang adlaw sa Pista sa Ting-ani, sa panahon nga maghalad kamo sa GINOO ug bag-ong inani nga trigo, magtigom kamo aron sa pagsimba sa GINOO ug ayaw kamo pagtrabaho nianang adlaw.

²⁷ Paghalad kamo ug halad nga sinunog: duha ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero ug pito ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad. Ang kahumot niini nga mga halad makapalipay sa GINOO.

²⁸ Apilan ninyo kini ug halad sa pagpasidungog nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika, unom ka kilo sa matag nating torong baka, upat ka kilo sa hamtong nga laking karnero,

²⁹ ug duha ka kilo sa matag batan-ong karnero.

³⁰ Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding aron mahinloan kamo gikan sa inyong mga sala.

³¹ Ihalad ninyo kini inubanan sa mga halad nga ilimnon, dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog ug sa halad sa pagpasidungog. Kinahanglan nga ang mga mananap walay depekto.

29

Ang mga Halad sa Pista sa Pagpatingog sa mga Trumpeta (Lev. 23:23-25)

¹ “Sa unang adlaw sa ikapitong bulan, magtigom kamo aron sa pagsimba sa GINOO ug ayaw kamo pagtrabaho. Nianang adlaw patingogon ninyo ang mga trumpeta.

² Unya paghalad kamo ug halad nga sinunog diin ang kahumot niini makapalipay sa GINOO: usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug pito ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad, nga walay depekto.

³ Lakipan kini sa halad sa pagpasidungog nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika, unom ka kilo sa matag nating torong baka, upat ka kilo sa hamtong nga laking karnero,

⁴ ug duha ka kilo sa matag batan-ong karnero.

⁵ Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo aron mahinloan kamo gikan sa inyong mga sala.

⁶ Ihalad ninyo kini dugang sa binulan ug inadlaw-adlaw nga mga halad nga sinunog uban sa mga halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon. Mga halad kini pinaagi sa kalayo, ug ang kahumot niini makapalipay sa GINOO.

Ang mga Halad sa Adlaw sa Paglukat

(Lev. 23:26-32)

⁷ “Sa ikanapulo nga adlaw niining ikapitong bulan, magtigom kamo aron sa pagsimba sa GINOO. Kinahanglan nga magpuasa kamo ug dili gayod magtrabaho.

⁸ Unya maghalad kamo ug mga halad nga sinunog diin ang kahumot niini makapalipay sa GINOO: usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug pito ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad. Kining tanan kinahanglan walay depekto.

⁹ Lakipan kini sa halad sa pagpasidungog nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika, unom ka kilo sa matag nating torong baka, upat ka kilo sa hamtong nga laking karnero,

¹⁰ ug duha ka kilo sa matag batan-ong karnero.

¹¹ Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo, dugang sa naandang halad sa paghinlo aron maluwas kamo sa inyong mga sala ug sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog uban sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

Ang mga Halad sa Pista sa Pagpatindog sa mga Payag

(Lev. 23:33-43)

¹² “Sa ika-15 nga adlaw sa mao gihapong bulan, magtigom na usab kamo aron sa pagsimba sa GINOO ug ayaw gayod kamo pagtrabaho nianang adlaw. Saulogon ninyo kini nga pista alang sa GINOO sulod sa pito ka adlaw.

¹³ Sa nahaunang adlaw sa pista, paghalad kamo ug mga halad nga sinunog diin ang kahumot niini makapalipay sa GINOO. Naglangkob kini: 13 ka nating torong baka, 2 ka hamtong nga laking karnero, ug 14 ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad. Kining tanan kinahanglan walay depekto.

¹⁴ Lakipan kini sa halad sa pagpasidungog nga maayong klasi sa harina nga sinagolan ug mantika, unom ka kilo sa matag nating torong baka, upat ka kilo sa matag hamtong nga laking karnero,

¹⁵ ug duha ka kilo sa matag batan-ong karnero.

¹⁶ Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo, dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog uban sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

¹⁷ “Sa ikaduhang adlaw, mao kini ang inyong ihalad: 12 ka nating torong baka, 2 ka hamtong nga laking karnero, ug 14 ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad, nga walay depekto.

¹⁸ Ang matag-usa niini, lakipan ninyo sa ensakto nga gidaghanon sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

¹⁹ Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo, dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog uban sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

²⁰ “Sa ikatulong adlaw, mao kini ang inyong ihalad: 11 ka nating torong baka, 2 ka hamtong nga laking karnero, ug 14 ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad, nga walay depekto.

²¹ Ang matag-usa niini, lakipan ninyo sa ensakto nga gidaghanon sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

²² Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo, dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog uban sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

²³ “Sa ikaupat nga adlaw, mao kini ang inyong ihalad: napulo ka nating torong baka, 2 ka hamtong nga laking karnero, ug 14 ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad, nga walay depekto.

²⁴ Ang matag-usa niini, lakipan ninyo sa ensakto nga gidaghanon sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

²⁵ Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo, dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog uban sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

²⁶ “Sa ikalimang adlaw, mao kini ang inyong ihalad: 9 ka nating torong baka, 2 ka hamtong nga laking karnero, ug 14 ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad, nga walay depekto.

²⁷ Ang matag-usa niini, lakipan ninyo sa ensakto nga gidaghanon sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

²⁸ Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo, dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog uban sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

²⁹ “Sa ikaunom nga adlaw, mao kini ang inyong ihalad: 8 ka nating torong baka, 2 ka hamtong nga laking karnero, ug 14 ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad, nga walay depekto.

³⁰ Ang matag-usa niini, lakipan ninyo sa ensakto nga gidaghanon sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

³¹ Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo, dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog uban sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

³² “Sa ikapito nga adlaw mao kini ang inyong ihalad: 7 ka nating torong baka, 2 ka hamtong nga laking karnero, ug 14 ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad, nga walay depekto.

³³ Ang matag-usa niini, lakipan ninyo sa ensakto nga gidaghanon sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

³⁴ Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo, dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog uban sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

³⁵ “Sa ikawalong adlaw, magtigom kamo aron sa pagsimba sa GINOO ug ayaw gayod kamo pagtrabaho nianang adlaw.

³⁶ Paghalad kamo ug halad nga sinunog diin ang kahumot niini maka-palipay sa GINOO: usa ka nating torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug pito ka laking karnero nga tagsa ka tuig ang edad, nga walay depekto.

³⁷ Ang matag-usa niini, lakipan ninyo sa ensakto nga gidaghanon sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

³⁸ Maghalad usab kamo ug usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo, dugang sa inadlaw-adlaw nga halad nga sinunog uban sa halad sa pagpasidungog ug sa mga halad nga ilimnon.

³⁹ “Dugang sa inyong mga halad sa pagtuman sa inyong panaad ug mga halad nga kinabubut-on, maghalad usab kamo sa GINOO niining mga halad, sumala sa gitakda ninyo nga mga pista: mga halad nga sinunog, mga halad sa pagpasidungog, mga halad nga ilimnon, ug mga halad alang sa maayong relasyon.”

⁴⁰ Gisulti kining tanan ni Moises ngadto sa mga Israelinhon sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

30

Ang mga Kasugoan bahin sa Panaad

¹ Miingon si Moises ngadto sa mga pangulo sa mga tribo sa Israel, “Mao kini ang mga sugo sa GINOO:

² Kon ang usa ka lalaki manaad ngadto sa GINOO o manumpa sa kaugalingon nga himuon niya ang usa ka butang, kinahanglan tumanon gayod niya ang tanan niyang gipanulti.

³ “Kon ang usa ka batan-ong babaye nga nagpuyo pa sa panimalay sa iyang amahan nanaad sa GINOO o nanumpa nga himuon niya o dili ang usa ka butang,

⁴ ug nasayran kini sa iyang amahan apan wala kini mibabag, ang maong saad o panumpa magpabilin.

⁵ Apan kon mibabag ang iyang amahan sa dihang nasayran niya kini, mahimo nang walay bili ang maong saad o panumpa. Pasayloon siya sa GINOO kay mibabag man ang iyang amahan.

⁶ “Kon ang usa ka batan-ong babaye magminyo samtang adunay panaad o panumpa pa siya nga himuon niya o dili ang usa ka butang, bisan pag nakalitan lang siyag panumpa,

⁷ ug masayran kini sa iyang bana apan wala kini mibabag, ang maong saad o panumpa magpabilin.

⁸ Apan kon mobabag ang iyang bana sa dihang nasayran niya kini, mahimo nang walay bili ang maong saad o panumpa ug pasayloon sa GINOO ang babaye.

⁹ “Kon ang usa ka biyuda o usa ka babayeng gibulagan nanaad o nanumpa nga himuon niya o dili ang usa ka butang, kinahanglan nga tumanon gayod niya kini.

¹⁰ “Kon ang usa ka babayeng minyo nanaad o nanumpa nga himuon niya o dili ang usa ka butang,

¹¹ ug nasayran kini sa iyang bana apan nagpakahilom lang siya ug wala mobabag, kinahanglan nga tumanon kini sa asawa.

¹² Apan kon mobabag ang iyang bana sa dihang masayran niya ang mahitungod niini, mahimo nang walay bili ang maong saad o panumpa ug pasayloon sa GINOO ang asawa.

¹³ Busa ang iyang bana adunay katungod sa pagtugot o pagbali-wala sa bisan unsa nga iyang gipanaad o gipanumpa.

¹⁴ Kon dili mobabag ang bana nianang adlaw sa dihang nasayod siya mahitungod niini, magpabilin ang maong saad o panumpa sa asawa.

¹⁵ Apan kon palabyon pa sa bana ang pipila ka panahon ayha siya mobabag, siya ang silotan sa sala sa iyang asawa.”

¹⁶ Mao kini ang mga tulomanon nga gihatag sa GINOO kang Moises bahin sa relasyon sa bana ug sa asawa, ug bahin sa amahan ug sa batan-ong anak nga babaye nga nagpuyo pa diha sa iyang panimalay.

31

Ang Panimalos sa mga Israelinhon sa mga Midianhon

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Panimasli ang mga Midianhon sa gibuhay niini ngadto sa mga Israelinhon. Ug pagkahuman niana, mamatay ka na.”

³ Busa giingnan ni Moises ang mga tawo, “Paandama ang uban kaninyo alang sa pagpakig-gira batok sa mga Midianhon, kay ipahamtang sa GINOO ang iyang panimalos ngadto kanila.

⁴ Pagpadala ug 1,000 ka tawo sa kada tribo sa Israel ngadto sa gira.”

⁵ Busa 12,000 ka mga tawo gikan sa 12 ka tribo sa Israel ang nangandam alang sa gira.

⁶ Gipadala sila ni Moises sa gira, 1,000 gikan sa kada tribo, nga ginapangu-lohan ni Pinehas nga anak ni Eleazar nga pari. Nagdala si Pinehas ug balaan nga mga kagamitan gikan sa Balaang Dapit ug mga trumpeta nga gamiton sa paghatag ug sinyas.

⁷ Nakig-gira sila sa mga Midianhon, sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises ug gipamatay nila ang tanang mga lalaki.

⁸ Giapil nila ug pamatay ang lima ka hari sa Midian nga sila si Evi, Rekem, Zur, Hur, ug Reba. Gipatay usab nila si Balaam nga anak ni Beor pinaagi sa espada.

⁹ Gibihag sa mga sundalo nga Israelinhon ang mga Midianhon nga babaye ug mga kabataan, ug gipanguha nila ang tanang mga mananap ug mga kabtangan.

¹⁰ Gipangsunog nila ang tanang lungsod ug ang tanang kampo sa mga Midianhon.

¹¹ Gipangdala nila ang tanan nilang nailog, apil ang mga tawo ug man-anap,

¹² ngadto kang Moises, kang Eleazar nga pari, ug sa katilingban sa Israel didto sa ilang kampo sa kapatagan sa Moab, daplin sa Jordan atbang sa Jerico.

¹³ Gisugat sila ni Moises, ni Eleazar nga pari, ug sa mga pangulo sa katilingban didto sa gawas sa kampo.

¹⁴ Apan nasuko si Moises sa mga opisyal sa mga sundalo nga gikan sa gira.

¹⁵ Miingon si Moises kanila, “Nganong wala ninyo pamatya ang mga babaye?

¹⁶ Sila maoy misunod sa tambag ni Balaam ug silay hinungdan nganong gisalikway sa mga Israelinhon ang GINOO didto sa Peor, ug tungod niini miabot ang katalagman sa katilingban sa GINOO.

¹⁷ Busa pamatya ninyo ang tanang mga batan-ong lalaki, ug pamatya ang tanang mga babaye nga nakapakighilawas na.

¹⁸ Apan ibilin alang kaninyo ang mga batan-ong babaye nga wala pa makaagi ug pagpakighilawas.

¹⁹ “Ang tanan kaninyo nga nakapatay o nakahikap ug patay kinahanglan nga magpabilin sa gawas sa kampo sulod sa pito ka adlaw. Sa ikapito ug ikapito nga adlaw, kinahanglan manghinlo kamo ug ang inyong mga binihag.

²⁰ Hinloi ninyo ang tanan ninyong mga bisti, lakip ang tanan ninyong mga kagamitan nga hinimo sa panit o balhibo sa kanding o sa kahoy.”

²¹ Unya miingon si Eleazar nga pari ngadto sa mga sundalo nga gikan sa gira, “Mao kini ang tulomanon sa kasugoan nga gihatag sa GINOO kang Moises:

²²⁻²³ Ang bisan unsa nga butang nga dili masunog sama sa bulawan, pilak, bronsi, puthaw, lata, o tingga kinahanglan inyong ibutang sa kalayo aron kini mahinlo. Pagkahuman, hugasan kini ug tubig sa paghinlo. Ug tanang butang nga masunog kinahanglan hugasan lang sa tubig sa paghinlo.

²⁴ Sa ikapito nga adlaw, kinahanglan nga labhan ninyo ang inyong mga bisti, ug unya isipon na kamong hinlo, ug makasulod na kamo sa kampo.”

Ang Pagbahin sa mga Butang nga Inilog

²⁵ Miingon ang GINOO kang Moises,

²⁶ “Ihapa ninyo ni Eleazar nga pari ug sa mga pangulo sa mga pamilya sa katilingban ang mga tawo ug mga mananap nga nabihag.

²⁷ Bahina ninyo kini sa duha ka bahin: ang usa ka bahin ihatag sa mga sundalo nga nakig-gira ug ang laing usa ka bahin ihatag sa tibuk katilingban sa Israel.

²⁸ Gikan sa bahin sa mga sundalo paglain ug para sa GINOO, usa sa kada 500 nga mga binihag, tawo man o baka, asno, karnero o kanding.

²⁹ Kuhaa kini ug ihatag kang Eleazar nga pari ingon nga bahin sa GINOO.

³⁰ Gikan sa bahin sa mga Israelinhon, paglain ug usa sa kada 50 ka bihag, tawo man o baka, asno, karnero o kanding, ug uban pang klasi sa mananap. Ihatag mo kini sa mga Levita nga maoy responsable sa pag-atiman sa Tolda sa GINOO.”

³¹ Busa gibuhat ni Moises ug ni Eleazar nga pari ang gisugo sa GINOO kang Moises.

³² Mao kini ang gikan sa gira nga nadala sa mga sundalo: 675,000 ka karnero ug kanding,

³³ 72,000 ka baka,

³⁴ 61,000 ka asno,

³⁵ ug 32,000 ka babaye nga wala makaagi ug pagpakighilawas.

³⁶ Mao kini ang katunga nga bahin sa mga sundalo nga nakig-gira: 337,500 ka karnero,

³⁷ ug ang 675 niini gihatag alang sa GINOO;

³⁸ 36,000 ka mga baka, ug ang 72 niini gihatag alang sa GINOO;

³⁹ 30,500 ka mga asno, ug ang 61 niini gihatag alang sa GINOO;

⁴⁰ ug 16,000 ka babaye nga wala makaagi ug pagpakighilawas, ug ang 32 niini gihatag alang sa GINOO.

⁴¹ Gihatag ni Moises kang Eleazar nga pari ang bahin sa GINOO sumala sa gisugo kaniya sa GINOO.

⁴² Mao kini ang bahin sa mga Israelinhon nga gihatag kanila ni Moises, nga katunga sa bahin sa mga sundalo nga nagpakig-gira:

⁴³ 337,500 ka karnero,

⁴⁴ 36,000 ka baka,

⁴⁵ 30,500 ka asno,

⁴⁶ ug 16,000 ka babaye nga wala makaagi ug pagpakighilawas.

⁴⁷ Gikan sa bahin sa mga Israelinhon, gikuha ni Moises ang usa sa kada 50 ka tawo o mananap sumala sa gisugo sa GINOO kaniya. Ug gihatag niya kini sa mga Levita nga maoy responsable sa pag-atiman sa Tolda sa GINOO.

⁴⁸ Unya miadto kang Moises ang mga opisyal sa mga sundalo

⁴⁹ ug miingon kaniya, “Kami nga imong mga sulugoon, giihap namo ang among mga sakop nga sundalo, ug wala gayoy bisan usa nga nakulang.

⁵⁰ Busa gihalad namo sa GINOO ang bulawan nga mga butang nga among nakuha sa gira: pulseras sa bukton ug sa kamot, mga singsing, mga ariyos, ug mga kuwintas, aron malukat ang among kinabuhi sa GINOO.”

⁵¹ Gidawat ni Moises ug sa pari nga si Eleazar ang tanang mga bulawan nga alahas.

⁵² Ang gibug-aton sa mga bulawan nga gihalad sa mga opisyal sa mga sundalo ngadto sa GINOO mikabat ug 200 ka kilo.

⁵³ Mitipig usab ang matag sundalo sa mga butang nga ilang nakuha.

⁵⁴ Gidawat ni Moises ug ni Eleazar ang mga bulawan gikan sa mga opisyal ug gidala nila ngadto sa Tolda nga Tagboanan aron hinumdoman sa GINOO ang mga Israelinhon.

32

Ang mga Tribo sa Sidlakang bahin sa Jordan (Deut. 3:12-22)

¹ Ang mga tribo ni Ruben ug Gad adunay daghan kaayong kahayopan. Busa pagkakita nila nga ang yuta sa Jazer ug Gilead maayo nga dapit alang sa mga hayop,

² nangadto sila kang Moises, ang pari nga si Eleazar, ug sa mga pangulo sa katilingban sa Israel ug miingon,

³ “Ang Atarot, Dibon, Jazer, Nimra, Hesbon, Eleale, Sebam, Nebo, ug Beon,

⁴ ang mga dapit nga gilaglag sa GINOO alang sa mga Israelinhon, maayo nga dapit alang sa mga kahayopan, ug daghan ang among kahayopan.

⁵ Busa, kon nalipay kamo kanamo nga inyong mga alagad, ihatag na lang kanamo kini nga yuta ingon nga among bahin kaysa dad-on pa ninyo kami ngadto sa yuta sa tabok sa Suba sa Jordan.”

⁶ Miingon si Moises sa mga tribo ni Gad ug ni Ruben, “Unsay inyong buot ipasabot, magpabilin lang kamo dinhi samtang ang inyong isigka-Israelinhon mangadto sa gira?

⁷ Nganong kuhaan man ninyo sa kadasig ang mga Israelinhon sa pag-adto sa yuta nga gihatag sa GINOO kanila?

⁸ Mao usab kini ang gihimo sa inyong mga katigulangan sa dihang gipadala ko sila gikan sa Kadesh Barnea sa pagtan-aw sa yuta.

⁹ Human sila makaadto sa Walog sa Eshcol ug makakita sa yuta, gipabugnaw nila ang kadasig sa katawhan sa pag-adto sa yuta nga gihatag sa GINOO kanila.

¹⁰ Labihan ang kasuko sa GINOO niadtong adlaw ug nanumpa siya:

¹¹ “Tungod kay wala sila mosunod kanako sa kinasing-kasing, walay bisan usa kanila nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas nga mibiya gikan sa Ehipto ang makakita sa yuta nga gisaad ko kang Abraham, Isaac, ug Jacob,

¹² gawas lang kang Caleb nga anak ni Jefune nga Kenisihanon ug kang Josue nga anak ni Nun, kay nagsunod sila kanako sa tibuok nilang kasing-kasing.’

¹³ Nasuko gayod pag-ayo sa mga Israelinhon ang GINOO. Busa gipahisalaag niya sila sa kamingawan sulod sa 40 ka tuig, hangtod nga nangamatay kadtong tibuok henerasyon nga nagbuhay ug daotan sa iyang panan-aw.

¹⁴ “Unya karon, kamong mga kaliwat sa mga makasasala, mao na usab ang mipuli sa inyong mga katigulangan ug gidugangan pa gayod ninyo ang kasuko sa GINOO batok sa mga Israelinhon.

¹⁵ Kon dili kamo magsunod sa GINOO talikdan na usab niya kini nga katawhan dinhi sa kamingawan, ug kamoy mahimong hinungdan sa ilang kalaglagan.”

¹⁶ Unya miduol sila kang Moises ug miingon, “Maghimo lang kami dinhi ug mga toril alang sa among kahayopan, ug magtukod ug mga lungsod alang sa among mga kababayan-an ug kabataan.

¹⁷ Apan andam kami sa pagpanguna sa among isigka-Israelinhon sa pagpakig-gira hangtod nga madala namo sila sa ilang dapit. Samtang nagpakig-gira kami, ang among mga kababayan-an ug kabataan magpabilin sa pinarilan nga mga lungsod nga among tukoron, aron mahilikay sila sa mga lumulupyo niini nga dapit.

18 Dili kami mamauli hangtod nga ang tanang mga Israelinhon makaangkon sa yuta nga ilang panulondon.

19 Dili na kami buot moangkon pa ug yuta uban kanila sa tabok sa Jordan, kay ania na ang among panulondon dinhi sa sidlakang bahin sa Jordan.”

20 Unya miingon si Moises kanila, “Kon desidido gayod kamo atubangan sa GINOO nga mouban sa pagpakig-gira,

21 ug motabok ang inyong mga sundalo ngadto sa Jordan hangtod nga maabog sa GINOO ang iyang mga kaaway,

22 ug kon maangkon na sa hingpit ang yuta, nan, mahimo na kamong mobalik dinhi kay natuman na ninyo ang inyong obligasyon sa GINOO ug sa inyong isigka-Israelinhon. Ug kini nga yuta mahimo nang inyo atubangan sa GINOO.

23 “Apan kon dili ninyo kini tumanon, makasala kamo sa GINOO, ug sigurado gayod nga magbayad kamo sa inyong sala.

24 Sige, pagtukod kamo ug mga lungsod alang sa inyong mga kababayenan ug kabataan, ug paghimo kamo ug mga toril alang sa inyong mga kahayopan, apan kinahanglang tumanon gayod ninyo ang inyong gisaad.”

25 Mitubag ang mga tribo ni Gad ug ni Ruben kang Moises, “Tumanon namo nga imong mga alagad ang gisulti sa GINOO.

26 Magpabilin dinhi sa Gilead ang among mga asawa, mga kabataan, ug mga kahayopan.

27 Apan kami nga imong mga alagad nga makahimo sa pagpakig-gira motabok sa Jordan ug makig-gira sumala sa mando mo kanamo.”

28 Busa mimando si Moises kang Eleazar nga pari, kang Josue nga anak ni Nun, ug sa mga pangulo sa mga tribo sa Israel.

29 Miingon siya, “Kon desidido gayod atubangan sa GINOO ang mga tribo ni Gad ug ni Ruben nga motabok sa Jordan sa pagpakig-gira, ug kon mailog na ninyo ang maong yuta, ihatag kanila ang yuta sa Gilead aron ilang mapanag-ya.

30 Apan kon dili sila motabok uban kaninyo, kinahanglan nga moangkon sila ug yuta didto uban kaninyo sa yuta sa Canaan.”

31 Mitubag ang mga tribo ni Gad ug ni Ruben, “Tumanon namo nga imong mga alagad ang gisulti sa GINOO.

32 Desidido kami atubangan sa GINOO nga motabok sa Jordan padulong sa Canaan sa pagpakig-gira, apan ang among panulondon mao kining yuta sa sidlakang bahin sa Jordan.”

33 Busa gihatag ni Moises sa mga tribo ni Gad, ni Ruben, ug sa katunga sa tribo ni Manases nga anak ni Jose ang gingharian ni Sihon nga hari sa mga Amorihanon ug ang gingharian ni Og nga hari sa Basan, ang tibuok gayod niini nga yuta lakip ang mga lungsod ug mga teritoryo sa palibot niini.

34 Gitukod sa tribo ni Gad ang Dibon, Atarot, Aroer,

35-36 Atrot Shofan, Jazer, Jogbeha, Bet Nimra, ug Bet Haran. Gipalibotan nila kini ug mga paril. Naghimo usab sila ug mga toril alang sa ilang mga kahayopan.

37 Ang tribo ni Ruben ang nagtukod sa Hesbon, Eleale, Kiriataim,

38 Sibma, ug ang mga dapit nga gitawag kanhi ug Nebo ug Baal Meon. Gilisan nila ang mga ngalan sa mga lungsod nga ilang gitukod pag-usab.

39 Ang mga kaliwat ni Makir nga anak ni Manases misulong sa Gilead ug giilog nila kini, ug gipang-abog nila ang mga Amorihanon nga nagpuyo didto.

40 Busa gihatag ni Moises ang Gilead ngadto sa mga kaliwat ni Makir nga mga kaliwat usab ni Manases, ug didto na sila namuyo.

⁴¹ Si Jair nga kaliwat usab ni Manases nakailog ug mga baryo sa Gilead ug ginganlan niya kinig “Mga Baryo ni Jair.”

⁴² Nailog usab ni Noba ang Kenat ug ang mga baryo sa palibot niini, ug gitawag niya kinig “Noba” sunod sa iyang ngalan.

33

Ang Paghinumdom sa mga Giagian sa mga Israelinhon

¹ Mao kini ang mga dapit nga giagian sa mga Israelinhon sa nakabiya na sila sa Ehipto. Mibiya sila nga naggrupo-grupo ang mga tribo ilalom sa pagpangulo ni Moises ug ni Aaron.

² Sumala sa sugo sa GINOO, gilista ni Moises ang ngalan sa mga dapit diin sila manukad diha sa ilang paglakaw.

³ Mibiya sila sa Rameses sa ika-15 nga adlaw sa unang bulan human sa Pista sa Paglabay sa Anghel. Mibiya silang maisogon samtang nanan-aw ang mga Ehiptohanon

⁴ nga naglubong sa tanan nilang kamagulangang mga anak nga lalaki nga gipamatay sa GINOO, kay gihukman sa GINOO ang ilang mga dios.

⁵ Gikan sa Rameses, nagkampo sila sa Sucot.

⁶ Gikan sa Sucot, nagkampo sila sa Etam nga anaa daplin sa kamingawan.

⁷ Gikan sa Etam, mibalik sila sa Pi Hahirod nga anaa sa sidlakan sa Baal Zefon, unya nagkampo sila duol sa Migdol.

⁸ Gikan sa Pi Hahirod, mitabok sila sa dagat ug miadto sa kamingawan. Tulo ka adlaw silang naglakaw didto sa kamingawan sa Etam, ug unya nagkampo sa Mara.

⁹ Gikan sa Mara, nagkampo sila sa Elim, diin adunay 12 ka tuboran sa tubig ug 70 ka mga palma.

¹⁰ Gikan sa Elim, nagkampo sila sa daplin sa Pulang Dagat.

¹¹ Gikan sa Pulang Dagat, nagkampo sila sa kamingawan sa Sin.

¹² Gikan sa kamingawan sa Sin, nagkampo sila sa Dofka.

¹³ Gikan sa Dofka, nagkampo sila sa Alush.

¹⁴ Gikan sa Alush, nagkampo sila sa Refidim, diin walay mainom nga tubig ang mga tawo.

¹⁵ Gikan sa Refidim, nagkampo sila sa kamingawan sa Sinai.

¹⁶ Gikan sa kamingawan sa Sinai, nagkampo sila sa Kibrot Hataava.

¹⁷ Gikan sa Kibrot Hataava, nagkampo sila sa Hazerot.

¹⁸ Gikan sa Hazerot, nagkampo sila sa Ritma.

¹⁹ Gikan sa Ritma, nagkampo sila sa Perez.

²⁰ Gikan sa Perez, nagkampo sila sa Libna.

²¹ Gikan sa Libna, nagkampo sila sa Risa.

²² Gikan sa Risa, nagkampo sila sa Kehelata.

²³ Gikan sa Kehelata, nagkampo sila sa Bukid sa Shefer.

²⁴ Gikan sa Bukid sa Shefer, nagkampo sila sa Harada.

²⁵ Gikan sa Harada, nagkampo sila sa Makhelot.

²⁶ Gikan sa Makhelot, nagkampo sila sa Tahat.

²⁷ Gikan sa Tahat, nagkampo sila sa Tera.

²⁸ Gikan sa Tera, nagkampo sila sa Mitca.

²⁹ Gikan sa Mitca, nagkampo sila sa Hashmona.

³⁰ Gikan sa Hashmona, nagkampo sila sa Moserot.

³¹ Gikan sa Moserot, nagkampo sila sa Bene Jaakan.

³² Gikan sa Bene Jaakan, nagkampo sila sa Hor Hagidad.

³³ Gikan sa Hor Hagidad, nagkampo sila sa Jotbata.

³⁴ Gikan sa Jotbata, nagkampo sila sa Abrona.

³⁵ Gikan sa Abrona, nagkampo sila Ezion Geber.

³⁶ Gikan sa Ezion Geber, nagkampo sila sa Kadesh, sa kamingawan sa Zin.

³⁷ Gikan sa Kadesh, nagkampo sila sa Bukid sa Hor, sa utlanan sa yuta sa Edom.

³⁸⁻³⁹ Unya ang pari nga si Aaron mitungas sa Bukid sa Hor sumala sa mando sa GINOO, ug namatay siya didto sa edad nga 123 ka tuig. Nahitabo kadto sa unang adlaw sa ikalima nga bulan sa ika-40 nga tuig sukad sa pagbiya sa mga Israelinhon gikan sa Ehipto.

⁴⁰ Ang Canaanhon nga hari sa Arad, nga nagpuyo sa Negev nga sakop sa Canaan, nakabalita nga nagpadulong na ang mga katawhan sa Israel.*

⁴¹ Niadtong higayona mibiya ang mga Israelinhon sa Bukid sa Hor ug nagkampo sa Zalmuna.

⁴² Gikan sa Zalmuna, nagkampo sila sa Punon.

⁴³ Gikan sa Punon, nagkampo sila sa Obot.

⁴⁴ Gikan sa Obot, nagkampo sila sa Iye Abarim nga anaa sa utlanan sa Moab.

⁴⁵ Gikan sa Iye Abarim, nagkampo sila sa Dibon Gad.

⁴⁶ Gikan sa Dibon Gad, nagkampo sila sa Almon Diblataim.

⁴⁷ Gikan sa Almon Diblataim, nagkampo sila sa kabukiran sa Abarim duol sa Nebo.

⁴⁸ Gikan sa kabukiran sa Abarim, nagkampo sila sa kapatagan sa Moab daplin sa Jordan atbang sa Jerico.

⁴⁹ Nagkampo sila daplin sa Jordan gikan sa Bet Jeshimot hangtod sa Abel Shitim nga sakop pa gihapon sa kapatagan sa Moab.

⁵⁰ Ug samtang nagkampo sila didto sa kapatagan sa Moab, sa daplin sa Jordan atbang sa Jerico, miingon ang GINOO kang Moises,

⁵¹ “Ingna ang mga Israelinhon nga kon makatabok na sila sa Jordan ngadto sa Canaan,

⁵² palayason nila ang tanang nanimuyo didto ug gub-on nila ang tanang kinulit ug hinulma nga mga rebulto, ug lumpagon nila ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit.

⁵³ Panag-iyaha ug puy-i ninyo ang maong yuta, kay gihatag ko kini kaninyo.

⁵⁴ Bahinon ninyo ang yuta pinaagi sa hulbot-hulbot basi sa gidaghanon sa matag tribo. Ang tribo nga daghan ug sakop bahinan ug dako, ug ang tribo nga gamay ra ug sakop bahinan ug gamay. Kon unsay ilang mabunotan mao na ang ilang mahimong bahin. Niining paagiha mabahan ang yuta ngadto sa matag tribo.

⁵⁵ “Apan kon dili ninyo abugon ang mga namuyo didto, ang mabilin kanila mahimong babag alang kaninyo. Mahimo silang daw puling sa inyong mata ug mga tunok sa inyong kilid. Maghatag silag kasamok sa inyong pagpuyo.

⁵⁶ Ug buhaton ko diha kaninyo ang akong planong buhaton kanila.”

* **33:40** Tan-awa ang Num. 21:1-3.

34

Ang mga Utlanan sa Canaan

¹ Miingon ang GINOO kang Moises,

² “Ingna ang mga Israelinhon nga kon mosulod na sila sa Canaan, mao kini ang mga utlanan sa yuta nga ilang mahimong panulondon:

³ “Ang utlanan sa habagatan mao ang kamingawan sa Zin, subay sa Edom ug paingon sa sidlakan ngadto sa Patay nga Dagat,*

⁴ dayong liko pahabagatan paingon sa Tungasanan sa Akribim, hangtod sa kamingawan sa Zin, ug hangtod sa habagatan sa Kadesh Barnea. Unya modiretso kini sa Hazar Adar hangtod sa Azmon,

⁵ gikan sa Azmon dayong liko padulong sa Walog sa Ehipto, ug sangko sa Dagat sa Mediteraneo.

⁶ “Ang utlanan sa kasadpan mao ang Dagat sa Mediteraneo.†

⁷ “Ang utlanan sa amihan magsugod sa Dagat sa Mediteraneo paingon sa Bukid sa Hor,

⁸ ug gikan sa Bukid sa Hor mopaingon kini sa Lebo Hamat lapos sa Zedad

⁹ ug sa Zifron, ug mosangko sa Hazar Enan.

¹⁰ “Ang utlanan sa sidlakan magsugod sa Hazar Enan paingon sa Shefam,

¹¹ dayong lugsong paingon sa Ribla, sa sidlakang bahin sa Ain, unya lahos sa mga pangpang sa may sidlakang bahin sa Linaw sa Galilea.‡

¹² Unya palugsong kini ngadto sa Jordan sangko sa Patay nga Dagat. Mao kini ang inyong yuta ug ang mga utlanan niini.”

¹³ Unya miingon si Moises sa mga Israelinhon, “Bahinon ninyo kini nga yuta ingon nga inyong panulondon pinaagi sa hulbot-hulbot. Miingon ang GINOO nga ihatag kini ngadto sa siyam ug tunga ka tribo,

¹⁴⁻¹⁵ kay ang tribo ni Ruben, ni Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manases nakadawat na man sa ilang panulondon sa sidlakang bahin sa Jordan atbang sa Jerico.”

¹⁶ Miingon ang GINOO kang Moises,

¹⁷ “Si Eleazar nga pari ug si Josue nga anak ni Nun mao ang magbahin sa yuta alang sa mga tawo.

¹⁸ Unya pagpili ug usa ka pangulo gikan sa matag tribo sa pagtabang kanila sa pagbahin sa yuta.

¹⁹ “Mao kini ang mga ngalan sa mga gipangpili:

“Pangulo gikan sa tribo sa Juda

si Caleb nga anak ni Jefune;

²⁰ gikan sa tribo ni Simeon

si Shemuel nga anak ni Amihud;

²¹ gikan sa tribo ni Benjamin

si Elidad nga anak ni Kislón;

²² gikan sa tribo ni Dan,

gipangulohan ni Buki nga anak ni Jogli;

²³ gikan sa tribo Manases nga anak ni Jose,

gipangulohan ni Haniel nga anak ni Efod;

²⁴ gikan sa tribo Efraim nga anak ni Jose,

gipangulohan ni Kemuel nga anak ni Shiftan;

* **34:3** *Patay nga Dagat*: sa literal, *labihan kaparat nga dagat*. Mao usab sa bersikulo 12. † **34:6** *Dagat sa Mediteraneo*: sa Hebreo, *Dakong Dagat*. Mao usab sa bersikulo 7. ‡ **34:11** *Galilea*: sa Hebreo, *Kineret*.

- 25 gikan sa tribo Zabulon,
gipangulohan ni Elizafan nga anak ni Parnac;
26 gikan sa tribo ni Isacar,
gipangulohan ni Paltiel nga anak ni Azan;
27 gikan sa tribo ni Aser,
gipangulohan ni Ahihud nga anak ni Shelomi;
28 gikan sa tribo ni Neftali,
gipangulohan ni Pedahel nga anak ni Amihud.”

29 Sila ang gisugo sa GINOO sa pagtabang ug bahin sa yuta sa Canaan ingon nga panulondon sa mga Israelinhon.

35

Ang mga Lungsod alang sa mga Levita

1 Samtang nagkampo ang mga Israelinhon sa kapatagan sa Moab sa may daplin sa Jordan atbang sa Jerico, miingon ang GINOO kang Moises,

2-3 “Ingna ang mga Israelinhon nga hatagan nila ang mga Levita ug mga lungsod nga ilang kapuy-an gikan sa yuta nga ilang napanunod; hatagan usab nila sila ug mga sabsabanan diha sa palibot sa mga lungsod alang sa ilang kahayopan.

4-5 “Ang mga sabsabanan nga inyong ihatag kanila kinahanglang adunay gilapdon nga 1,500 ka piye gikan sa paril palibot sa ilang mga lungsod. Ug sa gawas sa ilang mga lungsod magsukod kamo ug 3,000 ka piye sa matag direksyon: sa sidlakan, habagatan, kasadpan ug amihan. Ug mao kini ang himuong sabsabanan samtang ang lungsod, mataliwad-an.

6 “Hatagi usab ninyo ang mga Levita ug unom ka lungsod nga mahimong mga lungsod nga dalangpanan, diin makadangop ang tawong nakapatay nga wala tuyoa. Gawas kini sa 42 ka mga lungsod nga inyong ihatag kanila.

7 Busa 48 tanan ka lungsod ang inyong ihatag sa mga Levita apil na ang ilang sabsabanan.

8 Kini nga mga lungsod maggikan sa mga yuta sa mga tribo sa Israel ug mag-agad sa gidak-on sa bahin sa matag tribo: ang dako nga tribo mohatag ug mas daghan nga lungsod ug ang gamay nga tribo mohatag ug pipila lang ka lungsod.”

Ang mga Lungsod nga Dalangpanan (Deut. 19:1-13; Jos. 20:1-9)

9 Unya miingon ang GINOO kang Moises,

10 “Ingna ang mga Israelinhon nga kon makatabok na sila sa Jordan ngadto sa yuta sa Canaan,

11 magpili sila ug mga lungsod nga himuong mga lungsod nga dalangpanan diin makadangop ang tawong nakapatay nga wala tuyoa,

12 aron dili siya mapatay sa mga tawong buot manimalos hangtod wala pa siya mahukmi atubangan sa katilingban.

13 Kining unom ka mga lungsod mahimong inyong mga lungsod nga dalangpanan:

14 tulo ka lungsod nga nahimutang dapit sa sidlakang bahin sa Jordan ug ang laing tulo sa Canaan.

15 Kining unom ka lungsod mahimong dalangpanan dili lamang sa mga Israelinhon, kondili, lakip na usab sa mga langyaw nga nagpuyo uban kanila, aron ang si bisan kinsa kanila nga nakapatay nga wala tuyoa makadangop nianang mga lungsod.

¹⁶ “Apan kon gibunalan ug puthaw ang usa ka tawo ug unya namatay, isipon nga kriminal ang tawong nakapatay ug kinahanglan nga patyon usab siya.

¹⁷ Kon gibato ang usa ka tawo ug unya namatay, isipon nga kriminal ang tawong namato ug kinahanglan nga patyon usab siya.

¹⁸ O kaha gilambosan ang usa ka tawo ug kahoy unya namatay, isipon nga kriminal ang tawong naglambos ug kinahanglan nga patyon usab siya.

¹⁹ Ang duol nga paryente sa gipatay adunay katungod sa pagpatay sa kriminal; kinahanglan patyon niya ang kriminal kon makit-an niya kini.

²⁰ “Kon ang usa ka tawong nagdumot nakapatay pinaagi sa pagtuklod o paglabay sa bisan unsa nga butang,

²¹ o pagsumbag, isipong kriminal ang maong tawo ug kinahanglan nga patyon usab siya. Ang duol nga paryente sa gipatay adunay katungod sa pagpatay sa kriminal; kinahanglan patyon niya ang kriminal kon makit-an niya kini.

²² “Apan pananglit ang usa ka tawo nga walay pagdumot nakapatay pinaagi sa pagtuklod o paglabay sa bisan unsa nga butang,

²³ o kon wala siya makabantay nahulogan niya ug bato ang usa ka tawo nga dili niya kaaway ug namatay kini,

²⁴ ang katilingban maoy mohukom sa tawong buot manimalos sa tawong nakapatay, pinasikad niini nga mga lagda:

²⁵ Kinahanglan nga protektahan sa katilingban ang tawong nakapatay batok sa tawong buot manimalos kaniya, ug ibalik siya ngadto sa lungsod nga dalangpanan, diin siya midangop. Kinahanglan nga magpabilin siya didto hangtod mamatay ang pangulong pari.

²⁶ “Apan kon ang nakapatay mogawas sa lungsod nga dalangpanan,

²⁷ unya makit-an siya sa tawong buot manimalos kaniya, mahimo siyang patyon sa maong tawo. Kining tawo nga nanimalos walay tulubagon.

²⁸ Busa kinahanglan nga ang nakapatay magpabilin gayod sa lungsod nga dalangpanan; makapauli lang siya sa ila kon mamatay ang pangulong pari.

²⁹ “Mao kini ang mga lagda nga angay ninyong tumanon hangtod sa kahangtoran bisan asa kamo magpuyo.”

³⁰ Si bisan kinsa nga nakapatay sa iyang isigka-tawo kinahanglang patyon, apan kinahanglan adunay mga saksi nga magpamatuod nga nakapatay siya. Kon usa lang ka saksi ang magpamatuod, dili mahimong patyon ang maong tawo.

³¹ “Ayaw kamo pagdawat ug bayad aron lang maluwas ang kinabuhi sa usa ka kriminal nga patyonon. Kinahanglan nga patyon gayod siya.

³² “Ayaw usab kamo pagdawat ug bayad aron sa paglukat sa tawong miikyas sa lungsod nga dalangpanan aron lang makabalik siya sa iyang dapit sa dili pa mamatay ang pangulong pari.

³³ “Niining paagiha malikayan ninyo ang paghugaw-hugaw sa yuta nga inyong gipuy-an, kay ang pagpatay nagpahugaw sa yuta. Ug walay makahinlo niini gawas sa kamatayon.

³⁴ Busa ayaw ninyo hugawi ang yuta nga inyong gipuy-an, kay ako mismo ang GINOO, nagpuyo uban kaninyo nga mga Israelinhon.”

36

Ang mga Babaye nga Nakadawat ug Yuta

¹ Unya ang mga pangulo sa pamilya ni Gilead, ang anak ni Makir ug apo ni Manases nga anak ni Jose, nangadto kang Moises ug sa mga pangulo sa Israel,

² ug miingon, “Sir, sa dihang nagmando kanimong ang GINOO sa pagbahin sa yuta ingon nga panulondon sa mga Israelinhon pinaagi sa hulbot-hulbot, nagmando usab siya nga ihatag ang bahin sa among igsoon nga si Zelofehad ngadto sa iyang mga anak nga babaye.

³ Apan pananglit namana sila ug gikan sa ubang tribo, ug tungod niini ang ilang yuta mahiadto na sa ilang mabana, makuhaan na ang yuta nga bahin sa among tribo!

⁴ Pag-abot sa tuig sa Pag-uli ug Paghatag ug Kagawasan, ang ilang yuta mahidugang didto sa tribo diin sila nakapamana ug mawala na gayod kining gikan sa tribo sa among mga katigulangan.”

⁵ Busa subay sa sugo sa GINOO, miingon si Moises sa mga Israelinhon, “Husto ang gisulti sa tribo sa mga kaliwat ni Jose.

⁶ Mao kini ang giingon sa GINOO bahin sa mga anak nga babaye ni Zelofehad: makapamana sila sa ilang magustohan basta sa ila lang ka-tribo.

⁷ Ang yuta nga napanunod sa matag tribo dili mahimong mahiadto sa ubang tribo. Kinahanglang magpabilin sa matag tribo ang yuta nga ilang napanunod gikan sa ilang katigulangan.

⁸ Ang tanang mga babaye nga nakapanunod sa yuta sa bisan asa nga tribo, kinahanglan mamana sa ila lang ka-tribo aron matipigan sa kada Israelinhon ang yuta nga napanunod niya sa iyang katigulangan.

⁹ Ang yuta nga napanunod sa matag tribo dili mahimong mahiadto sa ubang tribo, kay kinahanglan nga magpabilin sa matag tribo ang yuta nga ilang napanunod.”

¹⁰ Busa gituman sa mga anak nga babaye ni Zelofehad ang giingon sa GINOO pinaagi kang Moises.

¹¹ Ang mga anak nga babaye ni Zelofehad mao sila si Mala, Tirza, Hogla, Milca, ug Noa. Ug ang ilang nabana mao ang ilang mga ig-agaw sa amahan,

¹² nga mga kaliwat ni Manases nga anak ni Jose. Busa ang yuta nga ilang napanunod nagpabilin sa panimalay ug sa tribo sa ilang amahan.

¹³ Mao kadto ang mga sugo ug tulomanon nga gihatag sa GINOO sa mga Israelinhon pinaagi kang Moises sa dihang didto sila sa Moab sa daplin sa Jordan, atbang sa Jerico.

Deuteronomio

Ang Ikalimang Libro ni Moises

Gimandoan sa GINOO ang mga Israelinhon sa Pagbiya sa Bukid sa Sinai

¹ Kini nga libro mahitungod sa mga mensahe nga gisulti ni Moises ngadto sa tanang mga Israelinhon samtang didto sila sa kamingawan, sa sidlakang bahin sa Suba sa Jordan. Nagkampo sila niadto sa Walog sa Jordan* duol sa Suf, sa tunga-tunga sa Paran ug sa Tofel, Laban, Hazerot, ug Dizahab.

² (Onse ka adlaw ang ilang paglakaw gikan sa Bukid sa Sinai† paingon sa Kadesh Barnea sa Bukid sa Seir.)

³ Sa unang adlaw sa ika-11 nga bulan, sa ika-40 nga tuig gikan sa pagbiya sa mga Israelinhon sa Ehipto, gisulti ni Moises kanila ang tanang gipasulti sa GINOO ngadto kanila.

⁴ Nahitabo kini human mapildi ni Moises‡ si Sihon nga hari sa mga Amorihanon nga naghari sa Hesbon, ug si Og nga hari sa Basan nga naghari sa Ashtarot ug Edrei.

⁵ Samtang didto sila sa sidlakang bahin sa Suba sa Jordan sa teritoryo sa Moab, gisugilon kanila ni Moises ang kasugoan sa GINOO.

⁶ Sa didto kita sa Horeb nag-ingon kanato ang GINOO nga atong Dios, “Dugay na kamong nagpuyo niini nga bukid,

⁷ busa biya na kamo. Pangadto kamo sa kabungtoran sa mga Amorihanon ug sa mga dapit libot niini didto sa Walog sa Jordan, sa kabukiran, sa kabungtoran sa kasadpan,§ sa Negev, ug sa mga dapit sa daplin sa kabaybayonan. Pangadto kamo sa yuta sa mga Canaanhon ug sa Lebanon, hangtod sa dakong suba nga mao ang Eufrates.

⁸ Tan-awa, gihatag ko na kining yutaa kaninyo. Lakaw kamo ug puy-i kining yutaa nga gisaad ko sa inyong mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, Jacob, ug sa ilang mga kaliwat.”

*Nagbutang si Moises ug mga Pangulo sa Matag Tribo
(Exo. 18:13-27)*

⁹ Niadtong higayona miingon ako kaninyo, “Dili nako kaya nga mangulo kaninyo nga ako lang usa.

¹⁰ Gipadaghan kamo sa GINOO nga inyong Dios, ug karon daw sama na kamo kadaghan sa mga bitoon sa langit.

¹¹ Hinaut pa nga ang GINOO, nga Dios sa inyong mga katigulangan, magpadaghan pa gayod kaninyo sa liniboan ka pilo, ug panalanginan niya kamo sumala sa iyang gisaad.

¹² Apan unsaon ko paghusay ang inyong mga panag-away ug mga problema nga ako lang?

¹³ Busa pagpili kamo gikan sa matag tribo ug mga tawo nga maalamon, masinabuton, ug tinahod. Ug padumalahon ko sila kaninyo.”

¹⁴ Miuyon kamo nga maayo ang akong plano.

¹⁵ Busa gipadumala ko kaninyo ingon nga mga maghuhukom ug mga opisyal ang mga tawo nga maalamon ug mga tinahod nga inyong gipili gikan

* **1:1** *Walog sa Jordan*: sa Hebreo, *Araba*. Mao usab sa bersikulo 7. † **1:2** *Bukid sa Sinai*: sa Hebreo, *Horeb*. Mao usab sa bersikulo 19. ‡ **1:4** *ni Moises*: o sa GINOO. § **1:7** *kabungtoran sa kasadpan*: sa Hebreo, *Shefela*.

sa inyong mga tribo. Ang uban nangulo sa 1,000 ka mga tawo, ang uban sa 100, ang uban sa 50, ug ang uban sa 10.

¹⁶ Gimandoan ko ang inyong mga maghuhukom, “Husaya ninyo ang mga kaso sa mga tawo, ug maghukom kamo nga matarong, dili lamang sa mga Israelinhon kondili apil usab sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo.

¹⁷ Kinahanglan nga wala kamoy pinalabi sa inyong paghukom; paminawa ninyo ang mga kabos ingon man ang mga adunahan. Ayaw kamo kahadlok kang bisan kinsa, kay ang inyong paghukom nagagikan sa Dios. Kon adunay mga kaso nga lisod alang kaninyo, dad-a kana kanako kay ako ang mohukom niana.”

¹⁸ Niadtong higayona gisultihan ko usab kamo sa tanan ninyong angayng himuon.

Nagpadala ang mga Israelinhon ug mga Espiya

(Num. 13:1-33)

¹⁹ Unya sumala sa mando sa GINOO nga atong Dios, mibiya kita sa Bukid sa Sinai ug milakaw sa halapad ug makalilisang nga kamingawan nga inyo mismong nakita, ug miadto kita sa kabungtoran sa mga Amorihanon. Pag-abot nato sa Kadesh Barnea,

²⁰ miingon ako kaninyo, “Nakaabot na kamo sa kabungtoran sa mga Amorihanon nga gihatag kanato sa GINOO nga atong Dios.

²¹ Tan-awa ang yuta nga gihatag niya kaninyo! Panag-iyahi ninyo kini sumala sa giingon sa GINOO, nga Dios sa inyong mga katigulangan. Ayaw kamo kahadlok o kaluya.”

²² Unya miduol kamong tanan kanako ug miingon, “Magpadala una kita ug mga tawo nga maniid sa dapit aron masuginlan nila kita sa dalan nga atong paga-agian, ug sa mga lungsod nga atong pagasudlon.”

²³ Nahuna-hunaan ko nga maayo kadto nga plano, busa nagpili ako ug 12 ka mga tawo, usa kada tribo.

²⁴ Gilatas nila ang kabungtoran, ug nakaabot sila sa Walog sa Eshcol ug naniid sila didto.

²⁵ Sa ilang pagbalik nagdala sila kanato ug mga prutas gikan didto, ug nagbalita usab sila nga maayo ang yuta nga gihatag kanato sa GINOO nga atong Dios.

Ang Pagsupak batok sa GINOO

²⁶ Apan dili kamo buot moadto didto; misupak kamo sa sugo sa GINOO nga inyong Dios.

²⁷ Nagbagulbol kamo diha sa inyong mga tolda ug nag-ingon, “Gikapung-tan kita sa GINOO, busa gipagawas niya kita gikan sa Ehipto aron itugyan sa mga kamot sa mga Amorihanon aron paglaglag kanato.

²⁸ Unsaon nato pag-adto didto nga gihadlok man kita sa mga naniid sa dapit? Nag-ingon sila nga ang mga tawo didto mas kusan ug mas tag-as kay kanato, ug ang ilang mga lungsod dagko ug gilibotan sa mga paril nga ang gitas-on daw moabot na sa langit. Ug nakita pa nila didto ang mga kaliwat ni Anak.”

²⁹ Unya miingon ako kaninyo, “Ayaw kamo kalisang o kahadlok kanila.

³⁰ Ang GINOO nga inyong Dios mag-una kaninyo ug mao mismo ang makig-gira alang kaninyo, sama sa inyong nakita nga iyang gihimo didto sa Ehipto

³¹ ug sa kamingawan. Sa tibuok ninyong lakaw, hangtod nga nakaabot kamo niining lugara, nakita ninyo kon giunsa kamo pag-atiman sa GINOO nga inyong Dios. Sama siya sa amahan nga nag-atiman sa iyang anak.”

³² Apan luyo niining tanan, wala gihapon kamo mosalig sa GINOO nga inyong Dios

³³ nga gauna kaninyo sa inyong paglakaw, pinaagi sa kalayo kon gabii ug sa panganod kon adlaw. Gipangitaan niya kamo ug mga dapit nga inyong makampohan ug gitudloan niya kamo kon asa moagi.

³⁴⁻³⁵ Sa dihang nadungog sa GINOO ang inyong mga reklamo, nasuko siya ug nanumpa, “Walay bisan usa niining daotang henerasyon ang makakita sa maayo nga yuta nga akong gisaad sa ilang mga katigulangan,

³⁶ gawas lang kang Caleb nga anak ni Jefune. Makita niya kini, ug ihatag ko kaniya ug sa iyang mga kaliwat, ang yuta nga iyang naadtoan, kay misunod siya kanako sa kinasing-kasing gayod.”

³⁷ Tungod kaninyo, nasuko usab ang GINOO kanako. Miingon siya kanako, “Bisan ikaw dili makasulod sa maong yuta.

³⁸ Apan ang imong personal nga katabang nga si Josue nga anak ni Nun makasulod didto. Dasiga siya, kay siya ang mangulo sa mga Israelinhon sa pagpanag-iyahon sa yuta.

³⁹ Makasulod usab sa maong yuta ang inyong mga kabataan nga karon wala pay buot. Nahadlok kamo nga tingalig bihagon sila, apan ihatag ko kanila kining yutaa ug panag-iyahon nila kini.

⁴⁰ Apan mahitungod kaninyo, pamalik kamo sa kamingawan paingon sa Pulang Dagat.”

⁴¹ Unya miingon kamo, “Nakasala kami sa GINOO. Molakaw kami ug makig-gira sumala sa gimando sa GINOO nga among Dios kanamo.” Busa ang matag-usa kaninyo nangandam sa inyong mga armas, nga naghuna-huna nga sayon lang ang pag-ilog sa mga bungtod.

⁴² Apan miingon ang GINOO kanako, “Ingna sila nga dili mosulong ug makig-gira, tungod kay dili ako mouban kanila. Mapildi sila sa ilang mga kaaway.”

⁴³ Busa giingnan ko kamo, apan wala kamo mamati. Misupak kamo sa sugo sa GINOO, ug sa inyong kahambog misulong gayod kamo sa mga bungtod.

⁴⁴ Unya nakig-gira kaninyo ang mga Amorihanon nga nagpuyo didto, ug daw sama sila sa mga putyukan nga migukod ug mipildi kaninyo gikan sa Seir hangtod sa Horma.

⁴⁵ Namalik kamo ug nanghilak ngadto sa GINOO, apan wala siya mamati ni magtagad kaninyo.

⁴⁶ Mao kana nga nakapuyo kamo ug dugay sa Kadesh.

2

Didto sa Kamingawan

¹ Unya namalik kita ug miadto sa kamingawan, paingon sa Pulang Dagat, sumala sa gimando sa GINOO kanako. Ug sa dugay nga panahon naglibot-libot kita sa kabungtoran sa Seir.

² Unya miingon ang GINOO kanako,

³ “Dugay na kamong naglibot-libot niini nga kabukiran. Karon, pangadto kamo sa amihan.

⁴ Sultihi ang mga tawo nga moagi kamo sa teritoryo sa inyong mga kadugo nga kaliwat ni Esau, nga nagpuyo sa Seir. Mahadlok sila kaninyo, apan pagmatngon kamo.

⁵ Ayaw ninyo sila bikla, kay gihatag ko na kanila ang mga bukid sa Seir ingon nga ilang yuta, ug dili ko kamo hatagan sa ilang yuta bisan ug gamay.

⁶ Palita ninyo gikan kanila ang inyong makaon ug mainom.”

⁷ Hinumdomi ninyo kon giunsa ko kamo pagpanalangin sa tanan ninyong gihimo. Ako, ang GINOO nga inyong Dios, ang nagbantay kaninyo sa inyong

paglakaw niining halapad nga kamingawan. Sulod sa 40 ka tuig nag-uban ako kaninyo, ug wala gayod kamo makulangi bisan unsa.

⁸ Busa milabay lang kita sa atong mga kadugo nga kaliwat ni Esau, nga nagpuyo sa Seir. Wala kita miagi sa dalan sa Walog sa Jordan.* Nagpalayo kita sa mga lungsod sa Elat ug Ezion Geber.

Didto kita mipaingon sa agianan sa kamingawan sa Moab,

⁹ ug miingon ang GINOO kanako, “Ayaw ninyo samoka o bikla ang mga Moabihanon nga kaliwat ni Lot, kay gihatag ko na kanila ang Ar ingon nga ilang yuta, ug dili ko kamo hatagan sa ilang yuta bisan ug gamay.”

¹⁰ (Kaniadto didto nagpuyo sa Ar ang daghan ug kusgan nga mga tawo nga gitawag Emhanon. Mga tag-as usab sila nga mga tawo sama sa mga kaliwat ni Anak.

¹¹ Gitawag usab sila nga mga Refaimnon, sama sa mga kaliwat ni Anak, apan gitawag sila sa mga Moabihanon nga mga Emhanon.

¹² Kaniadto nagpuyo ang mga Horihanon sa Seir, apan giabog sila sa mga kaliwat ni Esau nga mipuli kanila sa pagpuyo didto, sama sa gihimo sa mga Israelinhon ngadto sa mga Canaanhon sa yuta nga gihatag sa GINOO kanila.)

¹³ Unya miingon ang GINOO, “Tindog kamo ug tabok kamo sa Walog sa Zered.” Busa mitabok kita.

¹⁴ Nahitabo kini human milabay ang 38 ka tuig gikan sa panahon nga mibiya kita sa Kadesh Barnea. Nangamatay na sa kamingawan ang mga sundalo nga Israelinhon niadto nga henerasyon nga makahimo sa pagpakig-gira, sumala sa gipanumpa sa GINOO kanila.

¹⁵ Gisilotan sila sa GINOO hangtod nangahurot sila ug kamatay.†

¹⁶ Sa dihang nangamatay na ang tanang sundalo,

¹⁷ miingon ang GINOO kanako,

¹⁸ “Karong adlaw motabok kamo sa utlanan sa Moab didto sa Ar.

¹⁹ Kon makaabot na kamo sa mga Amonihanon, nga mga kaliwat ni Lot, ayaw ninyo silag samoka o bikla, kay gihatag ko na kanila ang maong yuta, ug dili ko kamo hatagan sa ilang yuta bisan ug gamay.”

²⁰ (Ang maong yuta giila usab kaniadto nga yuta sa mga Refaimnon, apan gitawag sila sa mga Amonihanon ug Zamzumhanon.

²¹ Daghan kini sila ug kusgan, ug tag-as usab sama sa mga kaliwat ni Anak. Apan gilaglag sila sa GINOO aron mailog sa mga Amonihanon ang ilang yuta ug puy-an kini.

²² Mao usab kini ang gihimo sa GINOO alang sa mga kaliwat ni Esau nga nagpuyo sa Seir, kay gilaglag niya ang mga Horihanon aron makapuyo ang mga kaliwat ni Esau sa ilang yuta. Hangtod karon nagpuyo gihapon sila sa maong yuta.

²³ Mao usab kini ang nahitabo sa dihang gisulong sa taga-Caftor‡ ang mga taga-Ava nga nagpuyo sa mga baryo sa Gaza. Gilaglag nila ang mga taga-Ava ug gipuy-an ang ilang dapit.)

*Napildi si Sihon nga Hari sa Hesbon
(Num. 21:21-30)*

²⁴ Unya miingon ang GINOO, “Tabok na kamo ngadto sa Walog sa Arnon. Itugyan ko kaninyo si Sihon nga Amorihanon nga hari sa Hesbon, ug ang iyang yuta. Sulonga ninyo siya ug panag-iyaha ang iyang yuta.

* **2:8** *Walog sa Jordan*: sa Hebreo, Araba. † **2:15** *Gisilotan...kamatay*: sa literal, *Gisilotan...kamatay sa kampo*. ‡ **2:23** *taga-Caftor*: o taga-Creta.

²⁵ Sukad karong adlaw a itugot ko nga malisang kaninyo ang tanang nasod sa tibuok kalibotan. Magkurog sa kahadlok ang makadungog bahin kaninyo.”

²⁶ Busa sa dihang didto kita sa kamingawan sa Kedemot, nagpadala ako ug mga mensahero kang Sihon nga hari sa Hesbon sa pagsulti kaniya niining mensahe sa pakigda-it,

²⁷ “Kon mahimo tugoti kami sa pag-agi sa inyong yuta. Mosubay lang kami sa dakong dalan ug dili gayod motipas sa wala o sa tuo.

²⁸ Bayran namo ang among makaon ug mainom. Ang hangyo lang namo mao nga tugotan mo kami sa pag-agi sa inyong yuta

²⁹ sama sa gihimo sa mga kaliwat ni Esau nga nagpuyo sa Seir ug sa mga Moabihanon nga nagpuyo sa Ar. Tugoti kami sa pag-agi hangtod nga makatabok kami sa Suba sa Jordan paingon sa yuta nga gihatag kanamo sa GINOO nga among Dios.”

³⁰ Apan wala mosugot si Sihon nga hari sa Hesbon nga moagi kita didto. Kay gipagahi sa GINOO nga inyong Dios ang kasing-kasing ni Sihon aron itugyan niya siya sa atong mga kamot, sama sa iyang gihimo karong adlaw.

³¹ Unya miingon ang GINOO kanako, “Gisugdan ko na sa pagtugyan kaninyo si Sihon ug ang iyang yuta; busa sugdi na ninyo ang pagsulong ug pag-ilog sa iyang yuta.”

³² Sa dihang nakig-gira si Sihon ug ang iyang katawhan batok kanato didto sa Jahaz,

³³ gitugyan siya sa GINOO nga atong Dios kanato ug ato siyang gipatay, apil ang iyang mga anak ug ang tanan niyang mga katawhan.

³⁴ Niadtong higayona gipang-ilog nato ang tanan niyang mga lungsod ug gilaglag sila sa hingpit,[§] ang mga lalaki, babaye, ug mga kabataan. Wala gayod kitay gibilin kanila nga buhi.

³⁵ Gidala nato ang ilang mga kahayopan ug mga kabtangan nga atong nakuha gikan sa ilang mga lungsod.

³⁶ Gikan sa Aroer nga anaa sa Walog sa Arnon ug sa lungsod nga anaa sa walog ug sa mga dapit hangtod sa Gilead, walay lungsod nga wala nato mailog, kay gitugyan silang tanan sa GINOO nga atong Dios kanato.

³⁷ Apan sumala sa sugo kanato sa GINOO nga atong Dios, wala kita magpaduol sa yuta sa mga Amonihanon, bisan sa Walog sa Jabok o sa mga lungsod sa palibot sa mga bungtod.

3

Napildi si Og nga Hari sa Basan

(Num. 21:31-35)

¹ Unya nangadto kita sa Basan. Apan gisulong kita ni Og nga hari sa Basan ug sa iyang tibuok katawhan didto sa Edrei.

² Apan miingon ang GINOO kanako, “Ayaw kahadlok kaniya, kay itugyan ko siya kanim, lakip ang tibuok niyang katawhan ug kayutaan. Buhata kaniya ang gibuhat mo kang Sihon nga hari sa mga Amorianon, nga naghari sa Hesbon.”

³ Busa gitugyan kanato sa GINOO nga atong Dios si Og nga hari sa Basan ug ang tanan niyang katawhan. Gipamatay nato sila, ug wala gayod kitay gibilin nga buhi.

⁴ Gillog nato ang iyang 60 ka mga lungsod lakip ang tibuok teritoryo sa Argob nga sakop sa Basan diin siya naghari.

[§] 2:34 gilaglag sila sa hingpit: o gilaglag sila sa hingpit isip halad sa GINOO.

⁵ Kining tanang mga lungsod gilibotan ug tag-as nga mga paril ug adunay mga ganghaan nga adunay mga trangka. Gilog usab nato ang iyang daghan kaayong mga baryo nga walay paril.

⁶ Gilaglag nato sila sa hingpit sama sa gihimo nato kang Sihon nga hari sa Hesbon. Gipamatay nato ang tanang mga tawo sa kada lungsod nga atong nailog, ang mga lalaki, mga babaye, ug mga kabataan.

⁷ Apan gidala nato ang tanang mga kahayopan ug mga kabtangan nga atong nakuha gikan sa ilang mga lungsod.

⁸ Busa nailog nato sa duha ka hari sa mga Amorihanon ang yuta sa sidlakan sa Suba sa Jordan gikan sa Walog sa Arnon hangtod sa Bukid sa Hermon.

⁹ (Kining Hermon gitawag sa mga Sidonhon ug Sirion, ug gitawag sa mga Amorihanon ug Senir.)

¹⁰ Gilog nato ang tanang mga lungsod nga anaa sa patag ibabaw sa bukid, ang tibuok Gilead, ug ang tibuok Basan hangtod sa Saleca ug Edrei, nga mga lungsod nga sakop sa gingharian ni Og sa Basan.

¹¹ (Si Haring Og mao lang ang nahibiling kaliwat sa mga Refaimnon. Ang iyang puthaw nga katre* 13 ka piye ang gitas-on ug 6 ka piye ang gilapdon. Makita pa kini karon sa Raba nga lungsod sa mga Amonihanon.)

*Ang Pagbahin sa Yuta
(Num. 32:1-42)*

¹² Sa dihang nailog nato kining yutaa, gihatag ko sa tribo ni Ruben ug ni Gad ang yuta sa amihan sa Aroer duol sa Walog sa Arnon apil ang katunga sa kabungtoran sa Gilead ug ang mga lungsod niini.

¹³ Ang nahibiling nga bahin sa Gilead ug ang tibuok Basan, ang gingharian ni Og, gihatag ko sa katunga sa tribo ni Manases. (Ang tibuok Argob sa Basan gitawag kaniadto nga Yuta sa mga Refaimnon.)

¹⁴ Si Jair nga kaliwat ni Manases mao ang nakapanag-iyang sa tibuok Argob nga sakop sa Basan hangtod sa utlanan sa yuta sa mga taga-Geshur ug sa mga taga-Maaca. Kini nga teritoryo ginganlan ni Jair sa iya mismong ngalan, busa hangtod karon ang Basan gitawag nga Mga Lungsod ni Jair.)

¹⁵ Gihatag ko ang Gilead sa pamilya ni Makir.

¹⁶ Ug ngadto sa tribo ni Ruben ug ni Gad gihatag ko ang kayutaan gikan sa Gilead hangtod sa Walog sa Arnon. Ang tunga-tunga sa walog mao ang ilang utlanan sa habagatan, ug ang ila usab nga utlanan sa amihan mao ang Walog sa Jabok, nga utlanan usab sa mga Amonihanon.

¹⁷ Ang utlanan sa kasadpan mao ang Walog sa Jordan,† apil ang Suba sa Jordan ug ang mga pangpang sa sidlakan niini, gikan sa Dagat sa Galilea hangtod sa Patay nga Dagat sa ubos nga bahin sa Pisga.

¹⁸ Niadtong higayona gimandoan ko ang inyong mga tribo nga nagpuyo sa sidlakan sa Jordan,‡ “Bisan gihatag na kaninyo sa GINOO nga inyong Dios kining yutaa aron inyong panag-iyahan, kinahanglan nga ang tanan ninyong mga sundalo nga armado motabok sa Suba sa Jordan aron motabang sa pag-ilog ug andam sa pagpanalipod sa inyong isigka-Israelinhon.

¹⁹ Apan ibilin lang ang inyong mga asawa, mga kabataan, ug ang daghan ninyong mga kahayopan sa mga lungsod nga gihatag ko kaninyo.

²⁰ Kon maangkon na sa inyong isigka-Israelinhon ang yuta sa tabok sa Jordan nga ihatag kanila sa GINOO nga inyong Dios, ug kon mahimutang na usab sila sama sa iyang gihimo kaninyo, makabalik na kamo sa yuta nga gihatag ko kaninyo.”

* 3:11 katre: o lungon. † 3:17 Walog sa Jordan: sa Hebreo, Araba. ‡ 3:18 ang inyong...Jordan: sa Hebreo, kamo.

Wala Tugoti si Moises sa Pagsulod sa Canaan

²¹ Ug niadtong higayona, giingnan ko usab si Josue, “Ikaw mismo nakakita sa tanang gihimo sa GINOO nga inyong Dios niadtong duha ka hari. Sama usab niana ang himuon sa GINOO sa tanang mga gingharian nga inyong adtoan.

²² Ayaw kamo kahadlok kanila kay ang GINOO nga inyong Dios mismo ang makig-gira alang kaninyo.”

²³ Niadtong higayona, nagpakiluoy ako sa GINOO. Miingon ako,

²⁴ “GINOONG Dios, gisugdan mo na ug pakita sa imong alagad ang imong pagkagamhanan, kay walay dios sa langit o sa yuta nga makahimo sa mga milagro nga imong gihimo.

²⁵ Busa tugoti ako nga makatabok aron makita ko ang maayo nga yuta sa tabok sa Jordan, ang matahom nga mga bungtod, ug ang mga bukid sa Lebanon.”

²⁶ Apan tungod kaninyo nasuko ang GINOO kanako, ug wala niya itugot ang akong hangyo. Miingon siya, “Husto na kana! Ayaw na kini hisgoti pag-usab.

²⁷ Tungas sa kinatumyan sa Bukid sa Pisga ug tan-awa ang yuta sa tanang direksyon, kay dili ka makatabok sa Jordan.

²⁸ Apan tudloi si Josue sa iyang himuon. Dasiga siya kay siya ang mangulo niini nga katawhan sa pagtabok sa Jordan. Ihatag niya kanila ang yuta nga imong makita!”

²⁹ Busa nagpabilin kita sa walog duol sa Bet Peor.

4

Giawhag ni Moises ang Israelinhon sa Pagtuman

¹ Mga Israelinhon, pamatia ninyo ang mga tulomanon ug mga lagda nga itudlo ko kaninyo. Tumana ninyo kini aron makapadayon kamo nga magkinabuhi ug makapuyo sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO, nga Dios sa inyong mga katigulangan.

² Ayaw ninyo dugangi o kulangi ang mga sugo nga gihatag ko kaninyo, nga gikan sa GINOO nga inyong Dios. Kinahanglang tumanon gayod ninyo kini.

³ Nakita mismo ninyo ang gihimo sa GINOO didto kang Baal sa Peor. Gipamatay sa GINOO nga inyong Dios ang inyong isigka-Israelinhon nga nagsimba kang Baal sa Peor.

⁴ Apan kamo nga matinumanon sa GINOO nga inyong Dios buhi pa hangtod karon.

⁵ Gitudlo ko kaninyo ang mga tulomanon ug mga lagda nga gihatag kanako sa GINOO nga akong Dios aron sundon ninyo kini pag-abot ninyo sa yuta nga inyong adtoan ug panag-iyahon.

⁶ Sunda ninyo kini pag-ayo, kay pinaagi niini mapakita ninyo ang inyong kaalam ug panabot ngadto sa ubang mga nasod. Kon madunggan nila kining tanang mga sugo makaingon sila, “Tinuod gayod nga adunay kaalam ug panabot ang mga tawo niining gamhanan nga nasod.”

⁷ Wala nang laing gamhanan nga nasod nga adunay dios nga duol kanila sama sa GINOO nga atong Dios nga duol kanato sa panahon nga motawag kita kaniya.

⁸ Ug wala usay lain nga gamhanan nga nasod nga adunay mga tulomanon nga matarong ug mga lagda nga sama sa akong gitudlo kaninyo karong adlaw.

⁹ Apan pagbantay gayod kamo! Ayaw ninyo kalimti ang mga butang nga inyong nakita nga gipanghimo sa GINOO. Kinahanglan nga magpabilin kini

sa inyong mga kasing-kasing samtang buhi pa kamo. Isugilon ninyo kini sa inyong mga kaanakan ug mga kaapohan.

¹⁰ Hinumdomi ninyo ang adlaw nga nagtindog kamo atubangan sa GINOO nga inyong Dios didto sa Bukid sa Sinai* diin miingon siya kanako, “Tigoma ang mga katawhan sa akong atubangan sa pagpamati sa akong mga pulong aron makahibalo sila sa pagtahod kanako samtang nagkinabuhi sila, ug aron ikatudlo nila kini sa ilang mga kabataan.”

¹¹ Unya miduol kamo ug mitindog sa ubos sa bukid samtang nagdilaab kini nga murag halos nakaabot na sa langit ang kalayo niini, ug gipalibotan sa labihan kabaga nga dag-om.

¹² Unya misulti ang GINOO gikan sa taliwala sa kalayo. Nadunggan ninyo ang iyang tingog, apan wala kamoy nakita.

¹³ Gisulti niya kaninyo ang mga butang nga inyong himuon aron sa pagtugan sa iyang kasabotan diha kaninyo. Kini mao ang Napulo ka mga Sugo, ug gipasulat niya kini sa duha ka lagpad nga bato.

¹⁴ Niadtong higayona, gisugo ako sa GINOO sa pagtudlo kaninyo sa mga tulomanon ug mga lagda nga inyong tumanon didto sa yuta nga inyong panag-iyahon.

Gidili ang Pagsimba sa mga Dios-dios

¹⁵ Sa dihang nakigsulti ang GINOO kaninyo didto sa Bukid sa Sinai gikan sa taliwala sa kalayo, wala kamoy nakita nga porma sa GINOO. Busa pagmatngon gayod kamo

¹⁶ nga dili ninyo mahugawan ang inyong kaugalingon pinaagi sa paghimo ug mga dios-dios sa bisan unsa nga porma o dagway, lalaki man o babaye,

¹⁷ mananap man nga naglakaw o naglupad,

¹⁸ o nagkamang o nagpuyo sa tubig.

¹⁹ Ayaw kamo pagpadani sa pagsimba sa mga butang nga anaa sa langit: sa adlaw, bulan, ug mga bitoon. Gibutang kini sa GINOO nga inyong Dios alang sa tanang katawhan sa tibuk kalibotan.

²⁰ Hinumdomi nga gikuha kamo sa GINOO gikan sa Ehipto, ang dapit nga daw nagdilaab nga hurnohan, aron mahimong iyang katawhan, ug mao na kana kamo karon.

²¹ Nasuko ang GINOO kanako tungod kaninyo, ug nanumpa gayod siya nga dili ako makatabok sa Jordan ug makasulod sa maayong yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios ingon nga panulondon.

²² Mamatay ako niining yutaa nga dili makatabok sa Jordan, apan kamo makatabok sa pagpanag-iya sa maayong yuta.

²³ Apan pagbantay gayod kamo nga dili ninyo malimtan ang kasabotan nga gihimo sa GINOO nga inyong Dios kaninyo. Ayaw kamo paghimo ug mga dios-dios sa dagway sa bisan unsa nga butang, kay ginadili kini sa GINOO nga inyong Dios.

²⁴ Kay ang GINOO nga inyong Dios sama sa kalayo nga makaugdaw. Dios siya nga igihan ug dili siya gusto nga aduna kamoy simbahan nga lain nga dios.

²⁵ Sa umaabot, kon manganak na kamo ug mangapo, ug nakapuyo na sa maong yuta sa taas na nga panahon, ayaw ninyo hugawi ang inyong kaugalingon pinaagi sa paghimo ug mga dios-dios sa dagway sa bisan unsa nga butang. Daotan kini atubangan sa GINOO nga inyong Dios ug makapasuko kini kaniya.

* **4:10 Sinai:** sa Hebreo, *Horeb*. Mao usab sa bersikulo 15.

²⁶ Karong adlawa himuon ko nga saksi ang langit ug ang yuta batok kaninyo. Kon dili ninyo ako tumanon, dali ra kamong mangahanaw sa yuta nga inyong panag-iyahon sa tabok sa Jordan. Mopuyo kamo didto sa mubong lang nga panahon, unya malaglag kamo sa hingpit.

²⁷ Katagon kamo sa GINOO ngadto sa laing mga nasod, ug gamay lang ang mahibilin kaninyo didto sa mga nasod diin kamo abugon sa GINOO.

²⁸ Ug didto magsimba kamo sa mga dios nga hinimo sa kahoy ug bato, nga dili makakita, dili makadungog, dili makakaon o makapanimaho.

²⁹ Apan kon mangita kamo didto sa GINOO nga inyong Dios, makita ninyo siya kon pangitaon ninyo sa kinasing-kasing gayod.

³⁰ Kon moabot kaninyo kini nga kalisdanan sa kaulahian, mobalik kamo sa GINOO nga inyong Dios ug motuman kaniya.

³¹ Kay maluloy-on ang GINOO nga inyong Dios; dili niya kamo pasagdan o laglagon, ni kalimtan ang kasabotan nga iyang gipanumpa sa inyong mga katigulangan.

Ang GINOO mao ang Dios

³² Susiha ang mga panghitabo gikan sa adlaw nga gibuhay sa Dios ang tawo sa kalibotan hangtod karon. Unya susiha ang tibuok kalibotan kon aduna bay katingalahang mga butang nga nahitabo nga sama niini.

³³ Aduna bay laing katawhan nga sama kaninyo nga nakabati sa tingog sa Dios gikan sa kalayo nga nagpabiling buhi?

³⁴ Aduna bay laing dios nga nangahas sa pagkuha sa usa ka pundok sa katawhan gikan sa usa ka nasod aron mahimong iya pinaagi sa mga pagsulay, milagro, katingalahang mga butang, gira, kahibulongang gahom, o gamhanang mga buhat? Apan mao kana ang gihimo sa GINOO nga inyong Dios didto sa Ehipto, ug kamo mismo nakakita niini.

³⁵ Gipakita kaninyo kining mga butanga aron mahibaloan ninyo nga ang GINOO mao ang Dios, ug wala nay lain.

³⁶ Gipadungog niya kamo sa iyang tingog gikan sa langit aron pagdisiplina kaninyo. Gipakita niya kaninyo ang iyang gamhanang kalayo dinhi sa yuta aron makapakigsulti siya kaninyo gikan sa taliwala niining kalayo.

³⁷ Ug tungod kay gihigugma niya ang inyong mga katigulangan, gipili niya kamo ug gipagawas gikan sa Ehipto pinaagi sa iyang presensya ug dakong gahom.

³⁸ Gipang-abog niya ang mga nasod nga mas gamhanan pa kay kaninyo aron sa pagdala kaninyo ngadto sa ilang yuta ug aron ihatag kini kaninyo ingon nga inyong panulondon sama sa nahitabo karon.

³⁹ Busa timan-i ninyo karong adlaw ug itanom sa inyong kasing-kasing, nga ang GINOO mao ang Dios sa langit ug sa yuta, ug wala nay lain pang dios.

⁴⁰ Tumana ninyo ang iyang mga tulomanon ug mga sugo nga gihatag ko kaninyo karong adlaw aron walay daotang mahitabo kaninyo ug sa inyong mga kaliwat, ug aron magkinabuhi kamog dugay sa yuta nga ginahatag sa GINOO nga inyong Dios kaninyo hangtod sa kahangtoran.

Ang mga Lungsod nga Dalangpanan

⁴¹ Unya nagpili si Moises ug tulo ka mga lungsod sa sidlakan sa Jordan

⁴² aron mahimong dalangpanan sa tawo nga makapatay sa iyang isigkatawo nga dili tinuyo ug dili niya daan nga kaaway. Makadangop siya sa usa niana nga mga lungsod ug dili siya mahilabtan.

⁴³ Mao kini ang mga lungsod: alang sa tribo ni Ruben, Bezer sa kamin-gawan nga anaa mahimutang sa patag ibabaw sa bukid; alang sa tribo ni Gad, Ramot sa Gilead; ug alang sa tribo ni Manases, Golan sa Basan.

- ⁴⁴ Gihatag ni Moises sa mga Israelinhon kini nga mga kasugoan,
⁴⁵ mga pagtulon-an, mga tulomanon, ug mga lagda sa dihang nakagawas na sila sa Ehipto
⁴⁶ ug nagkampo sa walog duol sa Bet Peor sa sidlakan sa Jordan. Kining yutaa sakop kaniadto ni Sihon nga hari sa mga Amorihanon, nga nagpuyo sa Hesbon. Siya ug ang iyang mga tawo gipildi ni Moises ug sa mga Israelinhon sa paggawas nila gikan sa Ehipto.
⁴⁷ Giilog nila ni Moises ang iyang yuta ug ang yuta ni Og nga hari sa Basan. Sila ang duha ka Amorihanon nga mga hari sa sidlakan sa Jordan.
⁴⁸ Ang ilang mga yuta nga nailog sa mga Israelinhon naggikan sa Aroer, nga anaa ibabaw sa Walog sa Arnon paingon sa Bukid sa Sirion,[†] nga gitawag usab ug Hermon,
⁴⁹ apil ang tanang Walog sa Jordan[‡] sa sidlakan sa Suba sa Jordan hangtod sa Patay nga Dagat,[§] sa ubos nga bahin sa Pisga.

5

Ang Napulo ka mga Sugo (Exo. 20:1-17)

- ¹ Gitigom ni Moises ang tanang mga Israelinhon ug giingnan:
 “Mga Israelinhon, pamatia ninyo ang mga tulomanon ug mga lagda nga ihatag ko kaninyo karong adlaw. Tun-i ninyo kini ug tumana gayod.
² Ang GINOO nga atong Dios naghimo ug kasabotan uban kanato didto sa Bukid sa Sinai.*
³ Wala niya kini himoa kaniadto sa atong mga katigulangan kondili kanatong tanan nga buhi karon.
⁴ Didto sa bukid nakigsulti ang GINOO kaninyo taliwala sa kalayo nga daw nag-atubangay lang kamo.
⁵ Mitindog ako sa taliwala ninyo ug sa GINOO niadto nga higayon sa pagsulti kaninyo sa mensahe sa GINOO, kay nahadlok kamo sa kalayo ug dili kamo mosaka sa bukid.
 “Miingon ang GINOO:
⁶ “‘Ako ang GINOO nga inyong Dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto diin kamo giulipon.
⁷ “‘Ayaw kamo pagsimba ug laing dios gawas kanako.
⁸ Ayaw kamo paghimo ug mga dios-dios sa dagway sa bisan unsa nga anaa sa langit o sa yuta o sa tubig.
⁹ Ayaw gayod ninyo kini yukbo-i o simbaha, kay ako, ang GINOO nga inyong Dios, abughoan. Dili ako gusto nga aduna kamoy lain nga simbahan. Silotan ko ang mga nakasala kanako apil ang ilang mga kaliwat hangtod sa ikatulo ug ikapat nga henerasyon nga nagsalikway kanako.
¹⁰ Apan ginapakita ko ang akong paghigugma ngadto sa daghan kaayong henerasyon nga naghigugma kanako ug nagtuman sa akong mga sugo.
¹¹ Ayaw ninyo gamita ang akong ngalan sa pasipala, kay ako, ang GINOO nga inyong Dios, magsilot kang bisan kinsa nga mogamit sa akong ngalan sa pasipala.

[†] 4:48 Sirion: mao kini sa Syriac; apan sa Hebreo, Zion. [‡] 4:49 Walog sa Jordan: sa Hebreo, Araba.

[§] 4:49 Patay nga Dagat: sa Hebreo, Dagat sa Araba. * 5:2 Bukid sa Sinai: sa Hebreo, Horeb.

¹² Tumana ninyo ang akong mga gipahimo kaninyo sa Adlaw nga Igpa-pahulay, ug himoa ninyo kini nga pinasahi nga adlaw alang kanako, ang GINOO nga inyong Dios, sumala sa gimando ko kaninyo.

¹³ Magtrabaho kamo sulod sa unom ka adlaw,

¹⁴ apan ang ikapito nga adlaw, ang Adlaw nga Igpa-pahulay, inyong igahin alang kanako, ang GINOO nga inyong Dios. Ayaw kamo pagtrabaho niining adlaw apan ang inyong mga anak, mga ulipon, mga baka, mga asno, ug uban pa ninyong kahayopan, o ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo. Ang inyong mga sulugoon kinahanglang mopahulay usab sama kaninyo.

¹⁵ Hinumdomi ninyo nga nahimo usab kamong mga ulipon kaniadto sa Ehipto, ug ako, ang GINOO nga inyong Dios, nagpagawas kaninyo pinaagi sa akong dakong gahom. Busa ako, ang GINOO nga inyong Dios, nagmando kaninyo nga tumanon ninyo ang akong mga gipahimo sa Adlaw nga Igpa-pahulay.

¹⁶ Tahora ninyo ang inyong amahan ug inahan sumala sa gimando ko kaninyo, aron magkinabuhi kamo ug dugay ug mahimong maayo ang inyong kahintang diha sa yuta nga ihatag ko kaninyo.

¹⁷ Ayaw kamo pagpatay.

¹⁸ Ayaw kamo panapaw.

¹⁹ Ayaw kamo pangawat.

²⁰ Ayaw kamo pagsaksi ug bakak batok sa inyong isigka-tawo.

²¹ Ayaw kamo kaibog sa asawa sa inyong isigka-tawo o sa iyang balay, yuta, mga sulugoon, mga kahayopan,[†] o sa bisan unsa nga anaa kaniya.

²² “Mao kana ang mga sugo sa GINOO kaninyong tanan nga nanagtigom didto sa bukid. Sa dihang nagsulti siya sa makusog nga tingog gikan sa taliwala sa kalayo nga nalibotan sa bagang panganod, gihatag niya kini nga mga sugo ug wala na niya dugangi. Gisulat niya kini sa duha ka lagpad nga bato ug gihatag kanako.

²³ “Sa dihang nadunggan ninyo ang tingog gikan sa kangitngit samtang nagdilaab ang bukid, miduol kanako ang tanang pangulo sa inyong mga tribo ug ang inyong mga tigdumala.

²⁴ Ug miingon sila, ‘Gipakita sa GINOO nga atong Dios ang iyang gahom ug kadunggan kanato, ug nadunggan nato ang iyang tingog gikan sa taliwala sa kalayo. Nakita nato karong adlaw nga mahimo diay magpabiling buhi ang tawo bisan nakigsulti ang Dios kaniya.

²⁵ Apan dili namo ibutang sa peligro ang among kinabuhi. Kay kon madunggan namo pag-usab ang tingog sa GINOO nga atong Dios, sigurado nga lamyon gayod kami sa gamhanan nga kalayo,

²⁶ kay walay laing tawo nga nakadungog sa Dios sama sa atong nadungog nga nagpabiling buhi.

²⁷ Ikaw na lay duol sa GINOO nga atong Dios, ug pamatia ang tanan nga isulti niya. Unya isugilon kanamo ang tanang giingon niya, kay pamation namo kini ug tumanon.’

²⁸ “Nadungog sa GINOO ang inyong giingon sa dihang nakigsulti kamo kanako, ug miingon siya kanako, ‘Nadungog ko kon unsa ang giingon niining mga tawhana kanimo, ug maayo ang tanan nilang gisulti.

²⁹ Hinaut nga motahod sila kanunay kanako ug motuman sa akong mga sugo aron mahimong maayo ang ilang kahintang ug sa ilang mga kaliwat hangtod sa kahangtoran.

³⁰ “ ‘Lakaw ug sultihi sila nga mobalik na sa ilang mga tolda.

[†] 5:21 *kahayopan*: sa literal, *baka o asno*.

³¹ Apan ikaw magpabilin dinhi kanako aron ihatag ko kanimo ang tanang mga sugo, tulomanon, ug lagda nga itudlo mo kanila nga ilang sundon didto sa yuta nga gihatag ko kanila nga ilang panag-iyahon.

³² “Busa tumana gayod ninyo pag-ayo ang gimando kaninyo sa GINOO nga inyong Dios. Ayaw ninyo lapasa ang bisan usa sa iyang mga sugo.

³³ Pagkinabuhi kamo sumala sa gisugo kaninyo sa GINOO nga inyong Dios aron magkinabuhi kamog dugay ug magmauswagon kamo didto sa yuta nga inyo unyang panag-iyahon.”

6

Higugmaa ang GINOO nga inyong Dios

¹ “Mao kini ang mga sugo, mga tulomanon, ug mga lagda nga gihatag sa GINOO nga inyong Dios kanako nga itudlo kaninyo. Tumana ninyo kini didto sa yuta nga inyong panag-iyahon didto sa tabok sa Jordan,

² aron kamo ug ang inyong mga kabataan ug mga kaapohan motahod sa GINOO nga inyong Dios samtang nagkinabuhi kamo. Kon tumanon ninyo ang tanan niyang mga pamalaod ug mga sugo nga gihatag ko kaninyo, magkinabuhi kamog dugay.

³ Pamati kamo, O katawhan sa Israel, ug tumana ninyo pag-ayo ang iyang mga sugo aron mahimong maayo ang inyong kahimtang, ug aron modaghan gayod kamo didto sa maayo ug mabungahon nga yuta,* sumala sa gisaad kaninyo sa GINOO, nga Dios sa inyong mga katigulangan.

⁴ “Pamati kamo, O katawhan sa Israel: Ang GINOO nga atong Dios mao lang ang GINOO.†

⁵ Higugmaa ang GINOO nga inyong Dios sa tibuok ninyong kasing-kasing, sa tibuok ninyong kalag, ug sa tibuok ninyong kusog.

⁶ Ayaw gayod ninyo kalimti kining mga sugo nga gihatag ko kaninyo karong adlaw.

⁷ Itudlo kini kanunay sa inyong mga kabataan. Hisgoti ninyo kini kon anaa kamo sa inyong mga balay ug kon naglakaw kamo o kon naghigda kamo o kon mobangon kamo.

⁸ Ihigot kini sa inyong mga bukton ug ibutang sa inyong mga agtang aron sa pagpahinundom kaninyo.

⁹ Isulat ninyo kini sa kilid sa mga pultahan sa inyong mga balay ug sa mga ganghaan sa inyong lungsod.

¹⁰ “Dad-on na kamo sa GINOO nga inyong Dios didto sa yuta nga iyang gisaad nga ihatag sa inyong mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, ug Jacob. Kining yutaa adunay dagko ug mauswagong mga lungsod nga dili kamo ang nagtukod.

¹¹ Adunay mga balay usab kini nga puno sa maayong mga butang nga dili kamo ang naghago, adunay mga atabay nga dili kamo ang nagkalot, ug adunay mga tamnanan sa ubas ug sa mga kahoyng olibo nga dili kamo ang nagtanom. Ug kon makakaon na gani kamo ug mangabusog,

¹² pagbantay gayod kamo nga dili ninyo malimtan ang GINOO nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto diin kamo giulipon.

¹³ “Tahora ninyo ang GINOO nga inyong Dios; siya lang ang inyong alagaran ug manumpa kamo sa iya lang nga ngalan.

* **6:3** maayo...yuta: sa Hebreo, yuta nga gaagas ang gatas ug dugos. † **6:4** Ang GINOO nga atong Dios mao lang ang GINOO: o Ang GINOO nga atong Dios, usa lang nga GINOO; o Ang GINOO mao ang atong Dios, ang GINOO usa lang.

¹⁴ Dili kamo magsunod sa laing mga dios, ang mga dios sa mga katawhan sa inyong palibot;

¹⁵ kay ang GINOO nga inyong Dios nga nagpuyo uban kaninyo dili buot nga aduna kamoy lain nga gisimba. Kon magsimba kamo sa laing dios mahiagom kamo sa kasuko sa GINOO ug wagtangon niya kamo sa kalibotan.

¹⁶ Dili ninyo sulayan ang GINOO nga inyong Dios sama sa inyong gihimo didto sa Masa.

¹⁷ Tumana gayod ninyo ang mga sugo, mga pagtulon-an, ug mga tulomanon nga gihatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios.

¹⁸ Himoa ninyo ang husto ug ang maayo atubangan sa GINOO aron mahimong maayo ang inyong kahimtang ug mapanag-iyahan ninyo ang maayong yuta nga iyang gisaad sa inyong mga katigulangan.

¹⁹ Abugon sa GINOO sa inyong atubangan ang tanan ninyong mga kaaway sumala sa iyang giingon.

²⁰ “Sa umaabot nga panahon, kon mangutana ang inyong mga kabataan, ‘Unsa ang buot ipasabot sa mga pagtulon-an, mga tulomanon, ug mga lagda nga gimando kaninyo sa GINOO nga atong Dios?’”

²¹ Ingna sila, ‘Mga ulipon kami kaniadto sa hari[‡] sa Ehipto, apan gipagawas kami sa GINOO gikan sa Ehipto pinaagi sa iyang gahom.

²² Nakita namo mismo ang daghang mga milagro ug katingalahang mga butang nga gihimo sa GINOO sa pagsilot sa mga katawhan sa Ehipto, apil na sa ilang hari ug sa tibuok niini nga panimalay.

²³ Ug gipagawas niya kami gikan sa Ehipto aron dad-on niining yutaa nga iyang gisaad sa atong mga katigulangan.

²⁴ Gimandoan kami sa GINOO nga tumanon namo kining tanang mga tulomanon ug motahod kaniya nga atong Dios, aron magmauswagon kami kanunay ug magkinabuhi ug dugay sama sa nahitabo karon.

²⁵ Ug kon tumanon lang nato pag-ayo kining tanang sugo sa GINOO nga atong Dios, sumala sa iyang gimando kanato, mahimo kitang matarong sa iyang panan-aw.’”

7

Ang Pinili nga Katawhan sa Dios

(Exo. 34:10-16)

¹ “Kon dad-on na kamo sa GINOO nga inyong Dios didto sa yuta nga inyong sudlon ug panag-iyahan, abugon niya ang pito ka mga nasod nga mas daghan ug mas gamhanan pa kay kaninyo: ang mga Hithihanon, mga Gergasihanon, mga Amorihanon, mga Canaanhon, mga Perisihanon, mga Hibihanon, ug mga Jebusihanon.

² Ug kon itugyan na sila kaninyo sa GINOO nga inyong Dios ug mapildi ninyo sila, laglagon ninyo sila sa hingpit. Dili kamo maghimo ug kasabotan uban kanila o magpakita ug kaluoy kanila.

³ Dili kamo makigminyo kanila, ug dili ninyo tugotan ang inyong mga anak nga maminyo sa ilang mga anak,

⁴ kay ipahilayo nila sa GINOO ang inyong mga anak ug mag-alagad sila sa ubang mga dios. Ug kon mahitabo kini, mahiagom kamo sa kasuko sa GINOO ug diha-diha malaglag kamo.

⁵ Mao hinuon kini ang inyong himuon: panggub-a ninyo ang ilang mga halaran, dugmoka ang ilang mga handomanan nga bato, pamutla ang ilang mga poste nga simbolo sa ilang diosa nga Ashera, ug sunoga ang ilang mga dios-dios.

[‡] 6:21 hari: sa Hebreo, *Paraon*.

⁶ Kay kamo nga katawhan gilain alang sa GINOO nga inyong Dios. Sa tanang katawhan, kamo ang gipili sa GINOO nga inyong Dios nga mahimong iyang pinasahi nga katawhan.

⁷ “Gipili kamo sa GINOO ug gihigugma dili tungod kay mas daghan kamo kay sa ubang mga katawhan, kay kamo pa man gani ang pinakagamay sa tanan.

⁸ Gipili kamo sa GINOO tungod sa iyang gugma kaninyo ug ginatuman niya ang iyang gisaad sa inyong mga katigulangan. Mao gani nga gipagawas niya kamo sa Ehipto pinaagi sa iyang gahom, ug giluwat sa pagkaulipon sa Paraon nga hari sa Ehipto.

⁹ Hinumdomi ninyo nga ang GINOO nga inyong Dios mao lang ang Dios. Masaligan siya nga Dios, ug gatuman niya ang iyang kasabotan nga mao ang paghigugma sa daghang kaliwat nga naghigugma kaniya ug nagtuman sa iyang mga sugo.

¹⁰ Apan ang mga wala naghigugma kaniya silotan gayod dayon niya ug laglagon.

*Ang Balos sa Pagkamatinumanon
(Lev. 26:3-13; Deut. 28:1-14)*

¹¹ “Busa tumana ninyo pag-ayo ang mga sugo, mga tulomanon ug mga lagda nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw.

¹² “Kon tumanon ninyo kini nga mga sugo ug sundon pag-ayo, tumanon sa GINOO nga inyong Dios ang iyang kasabotan nga panalanginan niya kamo, sama sa iyang gisaad sa inyong mga katigulangan.

¹³ Higugmaon niya kamo, panalanginan, ug padaghanon. Hatagan niya kamo ug daghang mga kabataan, ug panalanginan ang mga abot sa inyong yuta: ang inyong mga trigo, duga sa ubas, ug lana. Ug padaghanon niya ang inyong mga kahayopan didto sa yuta nga iyang gisaad nga ihatag sa inyong mga katigulangan ug kaninyo.

¹⁴ Panalanginan niya kamo labaw sa uban nga mga katawhan. Walay lalaki o babaye kaninyo nga baog. Ug ang inyong mga kahayopan mosanay.

¹⁵ Panalipdan kamo sa GINOO sa tanang mga balatian. Dili niya ipahi-agum kaninyo kadtong makalilisang nga mga balatian nga inyong nakita didto sa Ehipto, apan ipahi-agum niya kini sa tanang nagdumot kaninyo.

¹⁶ Kinahanglan pamatyon ninyo ang tanang mga katawhan nga ginatugan kaninyo sa GINOO nga inyong Dios. Ayaw ninyo sila kaloy-i, ug ayaw kamo pag-alagad sa ilang mga dios kay mahimo kining laang alang kaninyo.

¹⁷ “Basin makaingon kamo sa inyong kaugalingon, ‘Mas gamhanan pa kining mga nasora kay kanato. Unsaon man nato sila pagpapahawa?’

¹⁸ Apan ayaw kamo kahadlok kanila, hinumdomi lang ninyo kon unsa ang gihimo sa GINOO nga inyong Dios ngadto sa hari sa Ehipto* ug sa tanang mga Ehiptohanon.

¹⁹ Nakita mismo ninyo ang mga dagkong pagsulay, ang mga milagro, ang katingalahang mga butang, ug ang dakong gahom nga gigamit sa GINOO nga inyong Dios sa pagpagawas kaninyo. Sama usab niini ang pagahimuon sa GINOO nga inyong Dios sa tanang mga katawhan nga inyong gikahadlok.

²⁰ Ug unya padad-an sila sa GINOO nga inyong Dios sa mga katalagman† hangtod nga malaglag bisan kadtong nagpabilin ug tago.

²¹ Ayaw kamo kahadlok kanila kay ang GINOO nga inyong Dios kauban ninyo, ug gamhanan ug katingalahan siya nga Dios.

* 7:18 hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon. † 7:20 mga katalagman: o mga tamboboan.

²² Anam-anamon ug pag-abog sa GINOO nga inyong Dios kining mga nasora pinaagi kaninyo. Dili ninyo sila hutdon ug pag-abog diha-diha dayon, kay kon himuon ninyo kini modaghan ang mabangis nga mga mananap.

²³ Apan sa ngadto-ngadto itugyan sila sa GINOO nga inyong Dios kaninyo. Ipataranta niya sila hangtod nga mangalaglag sila.

²⁴ Itugyan niya kaninyo ang ilang mga hari. Pamasyon ninyo sila, ug dili na sila mahinumdoman pa. Walay bisan usa kanila nga makapildi kaninyo, ug pamasyon ninyo silang tanan.

²⁵ Sunoga ninyo ang mga imahen sa ilang mga dios, ug ayaw ninyo kaibgi ang mga bulawan ug mga pilak niini. Ayaw gayod ninyo kini kuhaa kay mahimo kining laang kaninyo. Likayi ninyo kini kay mangil-ad kini sa GINOO nga inyong Dios.

²⁶ Ayaw kamo pagdala sa inyong balay niining mangil-ad nga mga butang, aron dili usab kamo laglagon uban niining mga butanga. Kinahanglan likayan gayod ninyo kini, kay kini nga mga butang kinahanglan nga laglagon sa hingpit.

8

Dili Ninyo Kalimtan ang GINOO

¹ “Tumana gayod ninyo pag-ayo ang tanang mga sugo nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw, aron magkinabuhi kamo ug dugay ug modaghan, ug makapanag-iya sa yuta nga gisaad sa GINOO sa inyong mga katigulangan.

² Hinumdomi ninyo kon giunsa kamo paggiya sa GINOO nga inyong Dios sa inyong paglakaw sa kamingawan sulod sa 40 ka tuig. Gihimo niya kini sa pagtudlo kaninyo sa pagpaubos ug sa pagsulay kaninyo aron mahibaloan kon unsa gayod ang sulod sa inyong kasing-kasing, kon tumanon ba ninyo ang iyang mga sugo o dili.

³ Gipaubos niya kamo ug gipagutman, ug unya gihatagan niya kamo ug manna, kini usa ka matang sa pagkaon nga wala pa gayod ninyo sukad matilawi ug sa inyong mga katigulangan. Gihimo kini sa GINOO sa pagtudlo kaninyo nga dili lang sa pagkaon mabuhi ang tawo, kondili sa matag pulong sa GINOO.

⁴ Sulod sa 40 ka tuig wala modaang ang inyong mga bisti ug wala manghubag ang inyong mga tiil sa paglinakaw.

⁵ Sabta ninyo nga sama nga ang usa ka tawo gadisiplina sa iyang anak, ang GINOO nga inyong Dios gadisiplina usab kaninyo.

⁶ “Busa tumana ninyo ang mga sugo sa GINOO nga inyong Dios. Pagkinabuhi kamo subay sa iyang mga pamaagi ug tahora ninyo siya.

⁷ Kay dad-on kamo sa GINOO nga inyong Dios sa maayong yuta, nga adunay mga walog ug mga tuboran nga nagdagayday sa mga kapatagan ug kabukiran.

⁸ Kining yutaa adunay mga trigo, barley, ubas, igos, pomegranata, olibo, ug dugos.

⁹ Dili kamo mawad-an ug pagkaon niining yutaa ug dili kamo kulangan sa bisan unsa. Makakuha kamog mga puthaw niining yutaa nga daw sa nanguha lang kamog mga bato, ug abunda ang mga bronsi sa mga bukid.

¹⁰ “Kon makakaon na kamo ug mangabusog, dayega ninyo ang GINOO nga inyong Dios tungod sa maayong yuta nga iyang gihatag kaninyo.

¹¹ “Pagbantay gayod kamo nga dili ninyo malimtan ang GINOO nga inyong Dios ug dili ninyo masupak ang iyang mga tulomanon ug mga lagda nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw.

¹² Kon makakaon na kamo ug mangabusog, ug kon makapatindog na kamo ug maayong mga balay nga mapuy-an

¹³ ug modaghan na ang inyong mga mananap, plata, bulawan, ug mga kabtangan,

¹⁴ pagbantay kamo nga dili kamo makapasigarbo ug makalimot sa GINOO nga inyong Dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto diin kamo giulipon.

¹⁵ Gigiyahan niya kamo sa lapad ug makalilisang nga kamingawan nga adunay lala nga mga bitin ug mga tanga. Kini nga dapit walay tubig, apan gihatagan niya kamog tubig gikan sa batong bantilis.

¹⁶ Didto sa kamingawan, gihatagan niya kamo ug manna, usa ka pagkaon nga wala matilawi sa inyong mga katigulangan. Gihimo kini sa GINOO sa pagpaubos ug sa pagsulay kaninyo aron makaangkon kamo ug kaayuhan sa kaulahian.

¹⁷ Basin baya ug moingon kamo sa inyong kaugalingon, 'Pinaagi sa akong gahom ug kusog naangkon ko kining tanan nga bahandi.'

¹⁸ Apan hinumdomi gayod ninyo nga ang GINOO nga inyong Dios mao ang naghatag kaninyo sa katakos nga mahimong adunahan, ug gihimo niya kini aron matuman niya ang iyang kasabotan nga iyang gisaad sa inyong mga katigulangan, nga nagpadayon hangtod karon.

¹⁹ "Apan pasidan-an ko kamo karon nga kon kalimtan ninyo ang GINOO nga inyong Dios, ug mosunod kamo sa ubang mga dios ug mosimba kamo ug moalagad kanila, sigurado gayod nga malaglag kamo.

²⁰ Sama nga gipanglaglag sa GINOO ang mga nasod sa inyong atubangan, panglaglagon usab niya kamo kon dili kamo motuman sa GINOO nga inyong Dios."

9

Pagdaog Pinaagi sa Tabang sa Dios

¹ "Pamati, katawhan sa Israel. Hapit na kamo motabok sa Jordan aron panag-iyahon ang mga nasod nga mas dagko ug mas gamhanan pa kay kaninyo. Ang ilang mga lungsod dagko ug adunay tag-as nga mga paril nga daw moabot na sa langit.

² Ang ilang mga lumulupyo kusgan ug tag-as nga mga kaliwat ni Anak! Nahibaloan usab ninyo ang bahin sa mga kaliwat ni Anak ug nadungog ninyo nga walay makasukol kanila.

³ Apan karon makita ninyo nga ang GINOO nga inyong Dios mag-una kaninyo sa pagtabok. Sama siya sa kalayo nga molamoy sa inyong mga kaway. Pildihon niya sila aron sayon ninyo silang mapapahawa ug malaglag sumala sa gisaad sa GINOO kaninyo.

⁴ "Kon mapapahawa na sila sa GINOO nga inyong Dios sa inyong atubangan, ayaw kamo pag-ingon sa inyong kaugalingon, 'Gidala kita dinhi sa GINOO sa pagpanag-ya niining yutaa tungod kay matarong kita.' Dili kana mao. Papahawaon sila sa GINOO tungod kay daotan sila nga mga nasod.

⁵ Panag-iyahan ninyo ang ilang yuta dili tungod kay matarong o maayo kamong mga tawo kondili tungod kay daotan sila, ug aron matuman sa GINOO nga inyong Dios ang iyang gisaad sa inyong mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, ug Jacob.

⁶ Busa hinumdomi ninyo nga gihatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios kining maayong yuta nga inyong panag-iyahon, dili tungod kay mga matarong kamo, kay sa tinuod lang, mga gahi kamog ulo.

7 “Hinumdami ninyo kon giunsa ninyo pagpasuko ang GINOO nga inyong Dios didto sa kamingawan. Gikan sa adlaw nga migawas kamo gikan sa Ehipto hangtod karon kanunay lang kamong nagsupak sa GINOO.

8 Bisan didto sa Bukid sa Sinai, * gipasuko ninyo ang GINOO, ug sa iyang kalagot kaninyo gusto na unta niya kamong pamatyon.

9 Sa dihang mitungas ako sa bukid sa pagdawat sa lagpad nga mga bato diin nasulat ang kasabotan sa GINOO nga iyang gihimo alang kaninyo, nagpabilin ako didto sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii nga wala mokaon ug moinom.

10 Gihatag sa GINOO kanako ang duha ka lagpad nga bato nga iyang gisulatan sa tanang mga pulong nga gisulti niya kaninyo gikan sa taliwala sa kalayo didto sa Bukid sa Sinai niadtong adlaw nga nagtigom kamo.

11 “Pagkahuman sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii, gihatag sa GINOO kanako ang duha ka lagpad nga bato diin nasulat ang kasabotan.

12 Unya miingon ang GINOO kanako, ‘Kanaog ug pagdali ug lugsong kay ang imong katawhan nga imong gipangulohan sa paggawas sa Ehipto nahimo nang daotan. Dali silang mitalikod sa akong gisugo kanila ug naghimo sila ug dios-dios aron ilang simbahon.’

13 “Miingon pa gayod ang GINOO kanako, ‘Nakita ko kon unsa kagahig ulo kining mga tawhana.

14 Pasagdi nga laglagon ko sila aron dili na sila mahinumdoman pa. Unya himuon ka nako ug ang imong mga kaliwat nga usa ka nasod nga mas gamhanan ug mas daghan pa kay kanila.’

15 “Busa milugsong ako gikan sa nagdilaab nga bukid dala ang duha ka lagpad nga bato diin nasulat ang kasabotan.

16 Ug nakita ko kamo nga nagpakasala sa GINOO nga inyong Dios. Naghimo kamog dios-dios nga nating torong baka. Kadali ninyong mitalikod sa mga gisugo sa GINOO kaninyo.

17 Busa sa inyong atubangan gibundak ko ang duha ka lagpad nga bato ug nangadugmok kini.

18 “Unya mihapa ako sa presensya sa GINOO sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii nga wala mokaon ug moinom, tungod sa tanan ninyong mga sala nga gihimo. Daotan gayod kini atubangan sa GINOO ug nakapasuko gayod kini kaniya.

19 Nahadlok ako sa labihang kasuko sa GINOO batok kaninyo, kay tingali ug pamatyon niya kamo. Apan gipamatian gihapon ako sa GINOO.

20 Ug labihan usab ang kasuko sa GINOO kang Aaron ug gusto usab niya kining patyon, apan niadtong panahona nag-ampo usab ako alang kaniya.

21 Unya gikuha ko ang baka nga inyong gihimo, nga nagtukmod kaninyo sa pagpakasala, ug gitunaw ko kini sa kalayo. Pagkahuman gidugmok ko kini pag-ayo sama kapino sa abog, ug gisabwag sa walog nga nagdagayday gikan sa bukid.

22 “Gipasuko usab ninyo ang GINOO didto sa Tabera, sa Masa, ug sa Kibrot Hataava.

23 “Sa dihang gipabiya kamo sa GINOO gikan sa Kadesh Barnea miingon siya kaninyo, ‘Lakaw kamo ug panag-iyaha na ninyo ang yuta nga gihatag ko kaninyo.’ Apan misupak kamo; wala ninyo tumana ang sugo sa GINOO nga inyong Dios. Wala kamo mosalig o motuman kaniya.

24 Sukad sa akong pagkaila kaninyo pulos lang pagsupak sa GINOO ang inyong gihimo.

* 9:8 Bukid sa Sinai: sa Hebreo, *Horeb*.

²⁵ “Mao kadto nga mihapa ako didto sa presensya sa GINOO sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii tungod kay miingon ang GINOO nga laglagon niya kamo.

²⁶ Nag-ampo ako sa GINOO, ‘O GINOONG Dios, ayaw laglaga ang katawhan nga imong gipanag-iya. Giluwas mo sila ug gipagawas gikan sa Ehipto pinaagi sa imong gahom.

²⁷ Ayaw tagda ang pagkagahig ulo, ang pagkadaotan, ug ang mga sala niini nga katawhan; hinumdomi hinuon ang imong mga alagad nga si Abraham, Isaac, ug Jacob.

²⁸ Kon laglagon mo sila, moingon ang mga Ehiptohanon, “Gilaglag sila sa GINOO kay dili siya makahimo sa pagdala kanila ngadto sa yuta nga iyang gisaad kanila.” O moingon sila, “Gilaglag sila sa GINOO tungod kay napungot siya kanila; gipagawas niya sila sa Ehipto ug gidala sa kamingawan aron pamatyon.”

²⁹ Apan imo silang katawhan. Sila ang katawhan nga imong gipanag-iyahan, nga imong gipagawas gikan sa Ehipto pinaagi sa imong dakong gahom.’

10

Ang Ikaduhang Lagpad nga mga Bato

(Exo. 34:1-10)

¹ “Niadtong higayona miingon ang GINOO kanako, ‘Pagsapsap ug duha ka lagpad nga bato sama niadtong nahauna ug tungas kanako dinhi sa bukid. Paghimo usab ug Sudlanan nga kahoy.

² Isulat ko niining lagpad nga mga bato ang mga pulong nga gisulat ko sa nahaunang lagpad nga mga bato nga imong gibuak. Unya isulod mo kini sa kahon.’

³ “Busa naghimo ako ug Sudlanan nga akasya ug nagsapsap ug duha ka lagpad nga bato sama niadtong nahauna, ug mitungas ako sa bukid dala ang duha ka bato.

⁴ Gisulat sa GINOO niining lagpad nga mga bato ang iyang gisulat kaniadto, ang Napulo ka Sugo nga gihatag niya kaninyo sa dihang misulti siya gikan sa taliwala sa kalayo didto sa bukid niadtong adlaw nga nagtigom kamo. Sa dihang nahatag na kini sa GINOO kanako,

⁵ nanaog ako sa bukid ug gisulod ko kini sa Sudlanan nga akong gihimo, sumala sa gimando kanako sa GINOO, ug hangtod karon atua pa kini didto.”

⁶ (Nanglakaw ang mga Israelinhon gikan sa mga atabay sa katawhan sa Jaakan paingon sa Mosera. Didto namatay si Aaron ug didto usab nila siya gilubong. Ug si Eleazar nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga pangulong pari.

⁷ Gikan didto miadto sila sa Gudgoda ug unya sa Jotbata, usa ka dapit nga adunay mga walog.

⁸ Niadtong higayona gipili sa GINOO ang tribo ni Levi sa pagdala sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO, sa pag-alagad kaniya, ug sa pagbendisyon sa mga tawo sa iyang ngalan. Hangtod karon mao kini ang ilang buluhaton.

⁹ Mao kana nga ang mga kaliwat ni Levi walay bahin sa yuta sa ilang isigka-Israelinhon. Ang GINOO mismo mao ang ilang bahin sumala sa giingon sa GINOO nga inyong Dios.)

¹⁰ “Sama sa gihimo ko kaniadto, nagpabilin ako sa bukid sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii, ug sa makausa pa, gipamatian ako sa GINOO ug wala niya kamo laglaga.

¹¹ Miingon siya kanako, ‘Lakaw, ug pangulohi ang mga Israelinhon sa pagsulod ug sa pagpanag-iya sa yuta nga akong gisaad nga ihatag sa inyong mga katigulangan.’

Kahadloki Ninyo ang GINOO

¹² “Ug karon, katawhan sa Israel, ang gipangayo lang kaninyo sa GINOO nga inyong Dios mao nga motahod kamo kaniya, magkinabuhi subay sa iyang pamaagi, mahigugma kaniya, mag-alagad kaniya sa tibuok ninyong kasing-kasing ug kalag,

¹³ ug magtuman sa iyang mga sugo ug mga tulomanon nga gihatag ko kaninyo karong adlaw alang sa inyong kaayohan.

¹⁴ “Iya sa GINOO nga inyong Dios ang kalangitan, bisan ang labing taas nga langit, apil ang kalibotan ug ang tanang anaa niini.

¹⁵ Apan gipili sa GINOO ang inyong mga katigulangan nga iyang higugmaon, ug gipili niya kamo nga ilang mga kaliwat labaw sa tanang nasod, ug hangtod karon kamo gihapon ang iyang gipili nga katawhan.

¹⁶ Busa hinloi ninyo ang inyong kasing-kasing ug ayaw na kamo pagpagahi sa inyong mga ulo.

¹⁷ Kay ang GINOO nga inyong Dios mao ang Dios sa mga dios ug Ginoo sa mga ginoo. Gamhanan siya ug katingalahan nga Dios. Wala siyay pinalabi ug dili siya modawat ug suborno.

¹⁸ Gipanalipdan niya ang katungod sa mga ilo ug mga biyuda. Gihigugma niya ang mga langyaw ug gihatagan niya sila sa mga pagkaon ug mga bisti.

¹⁹ Busa higugmaa usab ninyo ang mga dumuduong, kay kamo mga dumuduong usab kaniadto sa Ehipto.

²⁰ Tahora ninyo ang GINOO nga inyong Dios ug alagari ninyo siya. Pabilin kamo kaniya ug manumpa kamo sa iya lang nga ngalan.

²¹ Dayega ninyo siya, kay siya ang inyong Dios nga naghimo sa katingalahang mga butang nga inyo mismong nakita.

²² Sa pag-adto sa inyong mga katigulangan sa Ehipto, 70 lang silang tanan, apan karon gipadaghan kamo sa GINOO nga inyong Dios sama kadaghan sa mga bitoon sa langit.”

11

Higugmaa ug Tumana Ninyo ang GINOO

¹ “Higugmaa ninyo ang GINOO nga inyong Dios ug tumana ninyo kanunay ang iyang mga balaod, mga pagtulon-an, ug mga sugo.

² Hinumdomi ninyo karon ang pagdisiplina kaninyo sa GINOO nga inyong Dios. Kamo ang nakasinati niini ug dili ang inyong mga anak. Wala sila makakita sa pagkahalangdon ug pagkagamhanan sa GINOO,

³ ug sa mga milagro nga iyang gipanghimo sa Ehipto batok kang Paraon nga hari sa Ehipto ug sa tibuok niya nga nasod.

⁴ Wala usab nila makita ang gihimo sa GINOO ngadto sa mga Ehiptohanon nga sundalo uban sa ilang mga kabayo ug mga karwahi, kon sa unsang paagi sila gilumasan sa GINOO didto sa Pulang Dagat sa dihang gigukod nila kamo. Nalaglag sila hangtod karon!

⁵ Wala usab makita sa inyong mga anak ang gihimo sa GINOO kaninyo didto sa kamingawan hangtod nga nakaabot kamo niining lugara,

⁶ ug kon unsa ang iyang gihimo kang Datan ug kang Abiram, nga mga anak ni Eliab ang kaliwat ni Ruben. Gilamoy sila sa yuta nga napikas, apil ang ilang mga pamilya, tolda, ug ang tanang nagpuyo uban kanila. Nahitabo kini sa atubangan sa mga Israelinhon.

⁷ Kamo mismo ang nakakita niining gamhanang gihimo sa GINOO.

⁸ “Busa tumana ninyo ang tanang mga sugo nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw, aron aduna kamoy kusog sa paglakaw ug sa pagpanag-iya sa yuta didto sa tabok sa Jordan.

⁹ Kon motuman kamo, magkinabuhi kamo ug dugay didto sa yuta nga maayo ug mabungahon,* nga gisaad sa GINOO nga ihatag ngadto sa inyong mga katigulangan ug sa ilang mga kaliwat.

¹⁰ Kay ang yuta nga inyong sudlon ug panag-iyahon dili sama sa yuta sa Ehipto nga inyong gibiyaan. Didto sa Ehipto, kon magtanom kamo maghago pa kamo pag-ayo sa pagpatubig niini.

¹¹ Apan ang yuta nga inyong panag-iyahon adunay mga bukid ug walog nga kanunayng maulan.

¹² Kining yutaa ginaatiman sa GINOO nga inyong Dios; gibantayan niya kini adlaw-adlaw sa tibuok tuig!

¹³ “Busa kon tumanon lang ninyo kanunay ang mga sugo nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw, nga higugmaon ninyo ang GINOO nga inyong Dios ug alagaron sa tibuok ninyong kasing-kasing ug sa tibuok nga kalag,

¹⁴ padad-an niya kamo ug ulan sa hustong panahon aron makaani kamo ug trigo, ubas aron himuong bino, ug olibo aron himuong lana.

¹⁵ Hatagan niya ug sabsabanan ang inyong mga kahayopan, ug kamo mismo makakaon ug matagbaw.

¹⁶ “Pagbantay gayod kamo nga dili kamo madani sa pagbiya sa Dios ug sa pagsimba sa ubang mga dios ug sa pag-alagad niini.

¹⁷ Kon himuon ninyo kini, masuko ang GINOO kaninyo; dili na niya paulanon ug dili na mohatag ug abot ang yuta, ug sa dili madugay mangamatay kamo ug mangahanaw sa maayong yuta nga gihatag sa GINOO kaninyo.

¹⁸ Busa itisok gayod ninyo kining akong mga gipangsulti diha sa inyong kasing-kasing ug huna-huna. Ihigot ninyo kini sa inyong mga buktion ug ibutang sa inyong mga agtang aron sa pagpahinumdom kaninyo.

¹⁹ Itudlo kini sa inyong mga kabataan. Hisgoti ninyo kini kon anaa kamo sa inyong mga balay ug kon naglakaw kamo, kon naghigda kamo ug kon mobangon kamo.

²⁰ Isulat ninyo kini sa kilid sa mga pultahan sa inyong mga balay ug sa mga ganghaan paingon sa inyong mga lungsod,

²¹ aron nga kamo ug ang inyong mga anak magkinabuhi ug dugay didto sa yuta nga gisaad sa GINOO nga ihatag ngadto sa inyong mga katigulangan. Panag-iyahon ninyo kini samtang adunay langit sa ibabaw sa kalibotan.

²² “Kon tumanon ninyo pag-ayo kining tanang mga sugo nga gihatag ko kaninyo nga higugmaon ninyo ang GINOO nga inyong Dios ug magkinabuhi subay sa iyang mga pamaagi ug magpabilin kanya,

²³ papahawaon sa GINOO ang mga katawhan sa nasod sa yuta nga inyong panag-iyahon bisan mas dagko ug gamhanan sila kay kaninyo.

²⁴ Ang tanang yuta nga inyong maadtoan gikan sa kamingawan paingon sa Lebanon, ug gikan sa Suba sa Eufrates paingon sa Dagat sa Mediteraneo,† mainyo.

²⁵ Walay makapugong kaninyo. Sumala sa gisaad sa GINOO nga inyong Dios kaninyo, himuon niya nga kalisangan kamo sa mga tawo bisan asa kamo moadto nianang yutaa.

* **11:9** *yuta...mabungahon:* sa Hebreo, *yuta nga gaagas ang gatas ug dugos.*

† **11:24** *Dagat sa Mediteraneo:* sa Hebreo, *dagat sa kasadpan.*

26 “Pamati! Papilion ko kamo karon sa panalangin o sa tunglo.

27 Panalanginan kamo kon tumanon ninyo ang mga sugo sa GINOO nga inyong Dios nga gihatag ko kaninyo karon.

28 Tunglohon kamo kon dili ninyo tumanon kining mga sugo sa GINOO nga inyong Dios nga gihatag ko kaninyo karon, ug mosimba sa ubang mga dios nga wala gani ninyo mailhi.

29 Ug kon dad-on na kamo sa GINOO nga inyong Dios ngadto sa yuta nga inyong panag-iyahon, imantala ninyo ang panalangin sa Bukid sa Gerizim ug ang tunglo sa Bukid sa Ebal.

30 Kini nga mga bukid anaa sa kasadpan sa Suba sa Jordan, sa yuta sa mga Canaanhon nga nagpuyo sa Walog sa Jordan[‡] duol sa lungsod sa Gilgal. Duol kini sa kahoy nga tugas sa More.

31 Hapit na kamo motabok sa Jordan aron sa pagsulod ug sa pagpanag-iyas sa yuta nga gihatag sa GINOO nga inyong Dios kaninyo. Kon makuha na ninyo kini ug mamuyo na kamo didto,

32 tumana gayod ninyo ang tanang mga tulomanon ug mga lagda nga gihatag ko kaninyo karon.”

12

Ang Usa ka Dapit nga Pagasimbahan

1 “Mao kini ang mga tulomanon ug mga lagda nga kinahanglang tumanon ninyo pag-ayo samtang nagkinabuhi kamo didto sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO, nga Dios sa inyong mga katigulangan.

2 Kon papahawaon na ninyo ang mga katawhan nga nagpuyo didto, panggub-a ninyo sa hingpit ang tanang mga dapit nga gisimbahan nila sa ilang mga dios sa tag-as nga mga bukid, sa mga bungtod, ug sa ilalom sa matag labong nga kahoy.

3 Panggub-a ninyo ang ilang mga halaran, pangdugmoka ang ilang handomanan nga mga bato, pangsunoga ang ilang mga poste nga simbolo sa ilang diosa nga Ashera, ug panggub-a ang mga imahen sa ilang mga dios aron dili na kini hinumdoman pa nianang mga lugara.

4 “Ayaw ninyo simbaha ang GINOO nga inyong Dios sama sa ilang paagi sa pagsimba sa ilang dios-dios,

5 hinuon dangop kamo sa GINOO nga inyong Dios didto sa dapit nga iyang pagapilion gikan sa tanang teritoryo sa mga tribo. Didto kamo magsimba sa GINOO, kay mao kana ang dapit nga iyang gipili diin pasidunggan ang iyang ngalan.

6 Didto ninyo dad-a ang inyong mga halad nga sinunog ug uban pang mga halad, ang inyong ikapulo, ang inyong mga gasa, ang inyong gisaad nga mga ihalad, ang inyong kabubut-ong mga halad, ug ang kamagulangan sa inyong mga kahayopan.

7 Ug didto, mangaon kamo ug ang inyong pamilya sa presensya sa GINOO nga inyong Dios, ug maglipay sa tanan nga inyong nahimo tungod kay gipanalanganan kamo sa GINOO.

8 “Karon nagpatuyang kamo sa pagbuhat sa inyong gusto, apan ayaw na ninyo kana buhata

9 kon moabot na kamo sa dapit diin makapahulay na kamo, didto sa dapit nga ginahatag sa GINOO nga inyong Dios ingon nga inyong panulondon.

10 Kon makatabok na kamo sa Suba sa Jordan ug magpuyo na sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios ingon nga panulondon,

[‡] 11:30 Walog sa Jordan: sa Hebreo, *Araba*.

magkinabuhi kamong malinawon kay dili tugotan sa GINOO nga samokon kamo sa inyong mga kaaway sa palibot.

¹¹ Unya dad-on ninyo ang inyong mga halad didto sa dapit nga pilion sa GINOO nga inyong Dios diin pasidunggan ang iyang ngalan. Mao kini ang mga halad nga gisugo ko kaninyo: mga halad nga sinunog ug ang uban pang mga halad, ang inyong ikapulo, ang inyong mga gasa, ug ang tanang pinakamaayong halad nga inyong gisaad sa GINOO.

¹² Didto maglipay kamo sa presensya sa GINOO nga inyong Dios, apil ang inyong mga kabataan, mga sulugoon, ug ang mga Levita nga nagpuyo sa inyong mga lungsod, kay wala man silay yuta nga panulondon.

¹³ Ayaw ninyo ihalad ang inyong mga halad nga sinunog sa bisan asang dapit nga gusto ninyo,

¹⁴ kondili ihalad kini didto lang sa dapit nga pilion sa GINOO sa usa sa inyong mga tribo, ug didto himoa ninyo ang tanang gisugo ko kaninyo.

¹⁵ “Apan mahimo kamong moihaw ug mokaon ug mananap bisan asa kamo nagpuyo.* Magpagusto kamog kaon sa karne niini, sama sa pagkaon ninyo sa usa ug sa gasela†, sumala sa panalangin nga gihatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios. Ang matag tawo mahimong mokaon niini, giisip man siyang hinlo o hugaw sumala sa kasugoan.

¹⁶ Apan ayaw ninyo kan-a ang dugo; ibubo ninyo kini sa yuta sama sa tubig.

¹⁷ Ayaw usab ninyo kan-a o imna kining mga mosunod: ang ikapulo sa inyong ani, duga sa ubas, lana, ang kamagulangan sa inyong mga kahayopan, ang bisan unsa nga inyong gisaad nga ihalad, ug ang inyong kabubut-on nga mga halad ug gasa.

¹⁸ Kaonon lang ninyo kini sa presensya sa GINOO nga inyong Dios didto sa dapit nga iyang pilion, uban sa inyong mga kabataan, mga sulugoon, ug sa mga Levita nga nagpuyo sa inyong mga lungsod. Maglipay kamo diha sa presensya sa GINOO nga inyong Dios sa tanan nga inyong buhatan.

¹⁹ Ayaw gayod ninyo pasagdi ang mga Levita samtang nagpuyo kamo sa inyong yuta.

²⁰ “Kon palapdon sa GINOO nga inyong Dios ang inyong teritoryo sumala sa iyang gisaad kaninyo, ug unya gusto ninyong mokaon ug karne, mahimo kamong mokaon taman sa inyong gusto.

²¹ Kon ang dapit nga pilion sa GINOO nga inyong Dios diin siya pasidunggan layo sa inyo, mahimo kamong moihaw ug mokaon sa inyong mga baka o karnero sa inyong mga dapit. Ug sumala sa gisugo ko kaninyo, makapagusto kamog kaon sa mga mananap nga gihatag sa GINOO kaninyo,

²² sama sa gasela ug sa usa. Ang tanan mahimong makakaon niini, hinlo man siya o hugaw.

²³ Apan siguroha gayod ninyo nga dili ninyo kan-on ang dugo, kay ang kinabuhi anaa sa dugo. Ayaw ninyo kan-a ang kinabuhi uban sa karne.

²⁴ Ibubo ninyo ang dugo sa yuta sama sa tubig.

²⁵ Ayaw ninyo kini kan-a aron mamaayo ang inyong kahimtang ug sa inyong mga kaliwat, kay ang paglikay sa pagkaon sa dugo maayo atubangan sa GINOO.

²⁶ “Dad-a ninyo sa dapit nga pilion sa GINOO ang inyong balaang mga halad ug ang mga halad nga inyong gisaad kaniya.

²⁷ Ihalad ninyo ang dugo ug karne sa inyong mga halad nga sinunog ngadto sa halaran sa GINOO nga inyong Dios. Kinahanglan nga ibubo ninyo

* **12:15** mahimo kamong moihaw...nagpuyo: ang buot ipasabot, ang mga mananap nga wala ginahalad. † **12:15** gasela: mananap nga murag usa.

ang dugo diha sa halaran sa GINOO nga inyong Dios, apan mahimo ninyong kaonon ang karne.

²⁸ Tumana gayod ninyo kining tanang mga katudloan nga gihatag ko kaninyo, aron mamaayo gayod kanunay ang inyong kahimtang ug sa inyong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran. Kay ang pagtuman niini maayo ug husto atubangan sa GINOO nga inyong Dios.

²⁹ “Kon laglagon na sa GINOO nga inyong Dios ang mga nasod nga inyong panag-iyahon, ug papahawaon na ninyo ang mga lumulupyo niini ug puy-an ang ilang dapit,

³⁰ pagbantay kamo nga dili kamo malit-agan pinaagi sa pagpangutana bahin sa ilang paagi sa pagsimba sa ilang mga dios. Ayaw kamo pag-ingon, ‘Giunsa nila pag-alagad ang ilang mga dios?’ Sundon usab namo ang ilang ginahimo.’

³¹ Ayaw gayod ninyo kini himoa sa inyong pagsimba sa GINOO nga inyong Dios, kay sa ilang pagsimba gihimo nila ang tanang matang sa mangil-ad nga butang nga gikapungtan sa GINOO. Bisan ang ilang mga kabataan ilang sunogon ingon nga halad sa ilang mga dios.

³² “Tumana gayod ninyo ang tanang gisugo ko kaninyo. Ayaw ninyo kini dugangi o kulangi.”

13

Pasidaan Batok sa Pagsimba sa mga Dios-dios

¹ “Kon adunay motungha diha kaninyo nga usa ka propeta o tighubad sa damgo ug moingon kaninyo nga magpakita siya ug milagro ug katingalahang butang,

² ug mahitabo ang iyang giingon, ug moingon siya, ‘Mosunod kita ug mosimba sa ubang mga dios’ (ang mga dios nga wala ninyo mailhi),

³ ayaw kamog tuo kaniya. Kay gisulayan lang kamo sa GINOO nga inyong Dios kon ginahigugma ba gayod ninyo siya sa tibuok ninyong kasing-kasing ug kalag.

⁴ Ang GINOO lang nga inyong Dios ang angay ninyong sundon ug tahoron. Tumana ang iyang mga sugo ug sunda ninyo siya; alagari ninyo siya ug pabilin kamo kaniya.

⁵ Kinahanglan nga patyon kana nga propeta o tighubad sa damgo, tungod kay nagtudlo siya kaninyo sa pagrebeldé sa GINOO nga inyong Dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto ug nagluwas kaninyo sa pagkaulipon. Kana nga tawo nagtinguha sa pagpahilayo kaninyo sa pagsunod sa mga pamaagi nga gimando sa GINOO nga inyong Dios. Kinahanglan nga wagtangon ninyo kining kadaotan* diha kaninyo.

⁶ “Kon pananglit ang imong igsoon o anak o ang imong pinalanggang asawa o ang imong labing suod nga higala modani kanimo sa sekreto ug moingon, ‘Mosimba kita sa ubang mga dios’ (mga dios nga wala nimo mailhi ug sa imong mga katigulangan,

⁷ mga ginasimba sa mga tawo sa inyong palibot o sa mga tawo sa layong dapit),

⁸ ayaw gayod pagpadala o pamati kaniya. Ayaw siya kaloy-i o panalipdi.

⁹ Kinahanglang patyon gayod siya. Ikaw ang unang mobato sa pagpatay kaniya, ug unya moapil ang tanang mga tawo.

* **13:5** kadaotan: o/ug daotan tawo.

¹⁰ Batohon siya hangtod nga mamatay tungod kay nagtinguha siya sa pagpahilayo kaninyo sa GINOO nga inyong Dios, nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto diin giulipon kamo.

¹¹ Unya madunggan kini sa tanang Israelinhon ug mahadlok sila, ug unya wala na gayod diha kaninyoy mohimo niining daotang buhat.

¹² “Pananglit aduna kamoy mabalitaan nga didto sa usa sa mga lungsod nga ihatag sa GINOO nga inyong Dios nga inyong pagapuy-an,

¹³ adunay daotang mga tawo nga nagpahisalaag sa mga lumulupyo sa maong lungsod nga nag-ingon, ‘Mosimba kita sa ubang mga dios nga wala ninyo mailhi.’

¹⁴ kinahanglang susihon ninyo pag-ayo kon unsa kini ka tinuod. Ug kon tinuod nga nahitabo kining mangil-ad nga butang,

¹⁵ kinahanglan nga pamatyon gayod ninyo ang tanang mga lumulupyo sa maong lungsod apil ang ilang kahayopan. Laglagon ninyo sila sa hingpit.

¹⁶ Tigoma ninyo ang tanan ninyong makuha sa maong lungsod didto sa taliwala sa plasa, ug unya sunoga kini ug ang tibuok nga lungsod ingon nga usa ka halad nga sinunog ngadto sa GINOO nga inyong Dios. Kini nga lungsod magpabilin nga guba hangtod sa kahangtoran; dili na gayod kini tukoron pag-usab.

¹⁷ Ayaw gayod ninyo tagoi ang bisan unsang butang sa maong lungsod nga nahukman nang laglagon sa hingpit. Kon tumanon ninyo kining tanan, mawala ang labihan nga kasuko sa GINOO, ug kaloy-an niya kamo. Ug sa iyang kaluoy, padaghanon niya kamo sumala sa iyang gisaad sa inyong mga katigulangan.

¹⁸ Buhaton kini sa GINOO nga inyong Dios kon tumanon ninyo ang tanan niyang mga sugo nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw, ug kon buhaton ninyo ang matarong sa iyang atubangan.”

14

Mga Sugo mahitungod sa Pagsubo alang sa Patay

¹ “Mga anak kamo sa GINOO nga inyong Dios. Busa kon magsubo kamo alang sa patay, ayaw ninyo samari ang inyong kaugalingon o kiskisi ang ibabaw sa inyong ulo.

² Kay gilain kamo nga katawhan alang sa GINOO nga inyong Dios. Sa tanang mga tawo sa kalibotan, kamo ang gipili sa GINOO nga inyong Dios nga mahimong iyang pinasahi nga katawhan.

Ang mga Mananap nga Giisip nga Hinlo ug Hugaw (Lev. 11:1-47)

³ “Ayaw kamo ug kaon sa bisan unsa nga mananap nga giisip nga hugaw.

⁴ Mao kini ang mga mananap nga mahimo ninyong kaonon: baka, karnero, kanding,

⁵ usa, ihalas nga kanding, ihalas nga karnero, ug uban pang matang sa usa.*

⁶ Mahimo ninyong kaonon ang bisan unsa nga mananap nga pikas ug kuko ug giusap pagbalik ang ilang kinaon.

⁷ Apan ayaw ninyo kan-a ang mga mananap nga mousap pag-usab sa ilang kinaon apan dili pikas ug kuko, sama sa kamelyo, koneho, ug ‘badger.’ Kining mga mananapa isipon ninyong hugaw.

* **14:5** Ang ubang mga mananap dinhi sumala sa nasulat sa Hebreo nga teksto lisod ilhon ug ang uban wala dinhi sa Pilipinas.

⁸ Dili usab ninyo kaonon ang baboy, kay bisan tuod pikas ang iyang kuko apan dili niini usapon pagbalik ang iyang kinaon. Dili gayod kamo mokaon niini nga mga mananap o mohikap sa ilang mga patayng lawas.

⁹ “Mahimo ninyong kaonon ang bisan unsa nga mananap nga nagpuyo sa tubig nga adunay mga silik ug mga himbis.

¹⁰ Apan dili gayod ninyo kaonon ang walay silik ug himbis. Isipon ninyo kini nga hugaw.

¹¹ “Mahimo ninyong kaonon ang bisan unsang matang sa langgam nga giisip nga hinlo.

¹²⁻¹⁸ Apan ayaw gayod ninyo kan-a ang mga langgam nga sama sa mga agila, mga uwak, mga langgam nga mokaon ug patayng lawas sa tawo o sa mananap, mga banog, mga ngiwngiw, mga ostrich, mga langgam nga gapangdagit ug isda, mga talabon, mga dugwak, ug mga kabog.

¹⁹ “Dili usab ninyo kaonon ang adunay pako nga mga insekto nga nagpanon. Mga hugaw kini.

²⁰ Apan mahimo ninyong kaonon ang adunay pako nga mga insekto nga giisip nga hinlo.

²¹ “Ayaw ninyo kan-a ang bisan unsang mananap nga namatay lang ug iya. Mahimo ninyo kining ihatag o ibaligya sa mga langyaw nga nagpuyo sa inyong mga lungsod, ug mahimo nila kining kaonon. Apan kamo dili gayod mokaon niini, kay gilain kamo nga katawhan alang sa GINOO nga inyong Dios.

“Dili ninyo lutuon ang nating kanding sa gatas sa iyang inahan.

Ang Inyong Ikapulo

²² “Kinahanglang ilain ninyo ang ikapulo nga bahin sa tanang abot sa inyong uma matag tuig.

²³ Dad-a ninyo ang ikapulo sa inyong trigo, duga sa ubas, lana, ug ang kamagulangan sa inyong mga kahayopan sa dapit nga pillion sa GINOO nga inyong Dios diin pasidunggan ang iyang ngalan. Ug didto ninyo kini kan-on sa iyang presensya. Himuon ninyo kini aron makakat-on kamo sa pagtahod kanunay sa GINOO nga inyong Dios.

²⁴ Apan kon layo sa inyo ang maong dapit nga gipili sa GINOO, ug malisdan kamo sa pagdala sa ikapulo sa mga panalangin sa GINOO nga inyong Dios,

²⁵ ibaligya ninyo ang inyong ikapulo ug ang halin dad-a ninyo didto sa dapit nga gipili sa GINOO nga inyong Dios.

²⁶ Unya ipalit ninyo kini ug baka, karnero, bino, o sa bisan unsa nga inyong magustohan. Unya kaonon ninyo kini ug sa inyong pamilya sa presensya sa GINOO nga inyong Dios ug paglipay kamo.

²⁷ Ug ayaw ninyo kalimti ang mga Levita nga nagpuyo sa inyong mga lungsod, kay wala silay yuta nga panulondon.

²⁸ “Sa kataposan sa matag tulo ka tuig, tigoma ninyo ang ikapulo sa inyong abot sa maong tuig, ug dad-a sa tipiganan niini sa inyong mga lungsod.

²⁹ Thatag ninyo kini sa mga Levita (kay wala silay yuta nga panulondon), sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo, sa mga ilo, ug sa mga biyuda sa inyong mga lungsod aron makakaon usab sila ug mabusog. Kon himuon ninyo kini, panalanginan kamo sa GINOO nga inyong Dios sa tanan ninyong buhaton.”

15

Ang Tuig sa Paglimot sa Utang

¹ “Sa kataposan sa matag pito ka tuig, kinahanglan nga kalimtan na ninyo ang tanang mga utang.

² Mao kini ang inyong himuon: Kinahanglan nga kalimtan na sa nag-pautang ang utang sa iyang isigka-Israelinhon. Dili na niya paninglon kay miabot na ang panahon nga gitagana sa GINOO nga kalimtan ang mga utang.

³ Mahimo ninyong paninglan ang langyaw, apan kinahanglan nga kalimtan na ninyo ang utang sa inyong isigka-Israelinhon.

⁴ “Walay kabos kaninyo didto sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios nga inyong panag-iyahon, kay panalanginan gayod niya kamo.

⁵ Kana kon tumanon gayod ninyo ang GINOO nga inyong Dios ug sundon pag-ayo ang tanang mga sugo nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw.

⁶ Panalanginan kamo sa GINOO nga inyong Dios sumala sa iyang gisaad kaninyo. Daghang mga nasod ang manghulam kaninyo apan kamo dili manghulam. Dumalahan ninyo ang daghang mga nasod apan dili sila mahimong modumala kaninyo.

⁷ “Kon adunay kabos sa inyong mga lungsod, sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios, ayaw kamo paglinaog kaniya.

⁸ Kondili, pagmanggihatagon kamo ug pahulama ninyo siya sa iyang gikinahanglan.

⁹ Ayaw kamo paghuna-huna ug daotan, nga tungod kay duol na ang ikapito nga tuig, ang tuig nga kalimtan na ang mga utang, dili na lang kamo magpahulam sa inyong kabos nga katagilungsod. Kon modangop kining kabos nga tawo ngadto sa GINOO tungod sa inyong gihimo, aduna kamoy tulubagon.

¹⁰ Paghatag kamo kaniya sa kinsing-kasing ug walay pagbagutbot. Kon himuon ninyo kini panalanginan kamo sa GINOO nga inyong Dios sa tanan ninyong buhaton.

¹¹ Dili malikayan nga aduna gayoy mga kabos sa inyong nasod, busa ginamandoan ko kamo nga magmatinabangon gayod kamo kanila.

Ang Paghatag ug Kagawasan sa mga Ulipon

(Exo. 21:2-11)

¹² “Kon ang imong isigka-Hebreohanon, lalaki man o babaye, gibaligya kanimo ingon nga ulipon, ug nag-alagad siya kanimo sulod sa unom ka tuig, kinahanglan nga hatagan mo siya ug kagawasan sa ikapitong tuig.

¹³ Ug kon hatagan mo na siya ug kagawasan, ayaw siya palakwa nga walay dala.

¹⁴ Hatagi siya sa walay tihik-tihik sa imong mga kahayopan, trigo, ug duga sa ubas, sumala sa pagpanalangin sa GINOO nga imong Dios kanimo.

¹⁵ Hinumdomi ninyo nga mga ulipon usab kamo kaniadto sa Ehipto ug gihatagan usab kamo ug kagawasan sa GINOO nga inyong Dios. Mao kana nga gihatag ko kini nga sugo kaninyo karong adlaw.

¹⁶ “Apan kon moingon ang imong ulipon kanimo, ‘Dili ako mobiya kanimo kay gimahal ka nako ug ang imong panimalay, ug maayo ang akong kahim-tang dinhi uban kanimo,’

¹⁷ dad-a siya sa pultahan sa imong balay ug tusoki ang iyang dalunggan nga nakapaod sa pultahan ug mahimo mo na siyang ulipon sa tibuok niyang kinabuhi. Mao usab kini ang himuon mo sa imong ulipon nga babaye.

¹⁸ “Ayaw pagmakuli sa paghatag ug kagawasan sa imong ulipon kay ang serbisyo nga iyang gihatag kanimo sulod sa unom ka tuig doble pa ug bili sa suholan sa usa ka sulugoon. Kon himuon mo kini panalanginan sa GINOO nga inyong Dios ang tanan mong pagabuhaton.

Ang Kamagulangan nga mga Hayop

¹⁹ “Ilain ninyo alang sa GINOO nga inyong Dios ang tanang kamagulangang anak nga laki sa inyong mga kahayopan. Ayaw ninyo gamita sa pagtrabaho

ang mga kamagulangan sa inyong mga baka ug ayaw ninyo guntingi ang mga balhibo sa kamagulangan sa inyong mga karnero.

²⁰ Kan-a hinuon ninyo kini ug sa inyong pamilya didto sa presensya sa GINOO nga inyong Dios matag tuig, sa dapit nga iyang pilion diin siya pasidunggan.

²¹ Apan kon adunay deperensya ang hayop, pananglitan bakol o buta o uban pang depekto, kinahanglan nga dili ninyo kini ihalad sa GINOO nga inyong Dios.

²² Kaona lang ninyo kini diha sa inyong mga lungsod. Ug ang tanan mahimong mokaon niini, giisip man siyang hinlo o hugaw sumala sa kasugoan, sama sa pagkaon ninyo sa usa ug sa gasela.

²³ Apan kinahanglan nga dili ninyo kan-on ang dugo; ibubo ninyo kini sa yuta sama sa tubig.

16

Ang Pista sa Paglabay sa Anghel (Exo. 12:1-20; Lev. 23:4-8)

¹ “Sauloga ninyo ang Pista sa Paglabay sa Anghel sa bulan sa Abib* sa pagpasidungog sa GINOO nga inyong Dios, kay nianang bulana gipagawas niya kamo gikan sa Ehipto sa panahon sa kagabhion.

² Paghalad kamo ug karnero o baka agig pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel. Ihalad ninyo kini alang sa GINOO nga inyong Dios didto sa dapit nga iyang pilion diin pasidunggan ang iyang ngalan.

³ Kaonon ninyo kini uban sa pan nga walay patubo. Sulod sa pito ka adlaw mokaon kamo ug pan nga walay patubo sama sa inyong gihimo sa dihang nagdali-dali kamog biya gikan sa Ehipto. Kaona ninyo kini nga pan, ang simbolo sa inyong mga pag-antos, aron mahinumdoman ninyo sa tibuok ninyong kinabuhi ang panahon nga mibiya kamo gikan sa Ehipto.

⁴ Kinahanglan nga walay makitang pampatubo sa pan sa inyong mga balay sa tibuok nasod sulod sa pito ka adlaw. Ug kinahanglan nga dili pabuntagan ang karne nga inyong gihalad sa gabii sa unang adlaw.

⁵ “Ang hayop nga inyong ihalad alang sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel dili ninyo ihalad sa bisan asa lang nga lungsod nga ihatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios,

⁶ kondili, didto lang sa dapit nga iyang pilion diin pasidunggan ang iyang ngalan. Kinahanglang ihalad ninyo kini sa pagsalop sa adlaw, nga mao ang panahon nga mibiya kamo gikan sa Ehipto.

⁷ Lutuon ninyo kini ug kaonon sa dapit nga pilion sa GINOO nga inyong Dios. Unya pagkabuntag mobalik kamo sa inyong mga tolda.

⁸ Sulod sa unom ka adlaw, magkaon kamo ug pan nga walay patubo, ug sa ikapito nga adlaw magtigom kamo aron sa pagsimba sa GINOO nga inyong Dios ug dili kamo magtrabaho nianang adlaw.

Ang Pista sa Pag-ani (Exo. 34:22; Lev. 23:15-21)

⁹ “Pag-ihap kamog pito ka semana gikan sa pagsugod sa ting-ani.

¹⁰ Unya sauloga ninyo ang Pista sa Pag-ani sa pagpasidungog sa GINOO nga inyong Dios pinaagi sa paghalad sa inyong kabubut-ong mga halad sumala sa mga panalangin nga inyong nadawat gikan sa GINOO nga inyong Dios.

* **16:1 Abib:** ang unang bulan sa Hebreo nga kalendaryo, gikan sa tunga-tunga sa Marso hangtod sa tunga-tunga sa Abril.

¹¹ Ug paglipay kamo sa presensya sa GINOO nga inyong Dios sa dapit nga iyang pilion diin pasidunggan ang iyang ngalan. Magsaulog kamo kauban sa inyong mga kabataan, mga sulugoon, mga Levita nga nagpuyo sa inyong mga lungsod, mga langyaw, mga ilo, ug mga biyuda nga nagpuyo sa inyong mga lungsod.

¹² Hinumdomi ninyo nga mga ulipon kamo kaniadto sa Ehipto, busa sunda ninyo pag-ayo kini nga mga tulomanon.

*Ang Pista sa Pagpatindog sa mga Payag
(Lev. 23:33-43; Num. 29:12-38)*

¹³ “Sauloga ninyo ang Pista sa Pagpatindog sa mga Payag sulod sa pito ka adlaw sa kataposan sa pag-ani, pagkahuman ninyo ug giok sa mga trigo ug puga sa mga ubas.

¹⁴ Paglipay kamo sa inyong pagsaulog niini nga pista uban sa inyong mga kabataan, mga sulugoon, mga Levita, mga langyaw, mga ilo, ug mga biyuda nga nagpuyo sa inyong mga lungsod.

¹⁵ Sulod sa pito ka adlaw sauloga ninyo kini nga pista sa pagpasidungog sa GINOO nga inyong Dios didto sa dapit nga iyang pilion. Kay panalanginan sa GINOO nga inyong Dios ang tanan ninyong abot ug ang tanan ninyong buhaton, ug mahingpit gayod ang inyong kalipay.

¹⁶⁻¹⁷ “Kada tuig, ang tanan ninyong kalalakin-an kinahanglang motambong niining tulo ka kapistahan: ang Pista sa Pan nga walay Patubo, ang Pista sa Pag-ani, ug ang Pista sa Pagpatindog sa mga Payag. Ang matag-usa kanila moadto sa presensya sa GINOO nga inyong Dios didto sa dapit nga iyang pilion, ug kinahanglan magdala sila ug halad alang sa GINOO sumala sa panalangin nga gihatag kanila sa GINOO nga inyong Dios.

Ang mga Maghuhukom

¹⁸ “Pagbutang kamo ug mga maghuhukom ug uban pang opisyales sa matag tribo ninyo sa tanang lungsod nga gihatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios. Kini sila maghukom sa katawhan nga walay pinalabi.

¹⁹ Kinahanglan nga dili nila tuison ang hustisya ug kinahanglan nga wala silay paboran sa ilang paghukom. Kinahanglan dili sila modawat ug suborno kay ang suborno makapabuta sa maalamon ug sa matarong, ug makaimpluwensya sa ilang paghukom.

²⁰ Kinahanglang mopatigbabaw ang matuod nga hustisya aron mabuhi kamo ug dugay ug mapanag-iya ninyo ang yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios.

Ang Pagsimba sa mga Dios-dios

²¹ “Ayaw kamo pagpatindog ug poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera sa tapad sa halaran nga inyong gihimo alang sa GINOO nga inyong Dios,

²² ug ayaw kamo pagpatindog ug handomanan nga bato aron simbahan, kay gikapungtan kini sa GINOO nga inyong Dios.

17

¹ “Dili kamo maghalad ngadto sa GINOO nga inyong Dios ug baka o karnero o kanding nga adunay depekto, kay mangil-ad kini sa GINOO.

² “Pananglitang ang usa ka lalaki o babaye nga nagpuyo sa usa sa mga lungsod nga ginahatag kaninyo sa GINOO nasakpan nga naghimo ug daotan atubangan sa GINOO nga inyong Dios. Gilapas niya ang kasabotan sa GINOO,

³ ug gisupak niya ang iyang sugo pinaagi sa pagsimba sa mga dios o sa adlaw o sa bulan o sa mga bitoon.

⁴ Kon madunggan ninyo kini, kinahanglang susihon ninyo kini pag-ayo. Kon tinuod nga kining mangil-ad nga butang nahitabo sa Israel,

⁵ dad-a ninyo ang tawo nga naghimo niini ngadto sa ganghaan sa inyong lungsod ug batoha hangtod nga mamatay.

⁶ Mahimong patyon ang usa ka tawo kon mapamatud-an nga nakasala siya pinaagi sa pagpamatuod sa duha o tulo ka saksi, apan kon usa lang ka saksi dili siya mahimong patyon.

⁷ Ang mga saksi maoy unang mobato kaniya, ug unya mosunod ang tanang mga tawo. Kinahanglan nga wagtangan ninyo kining kadaotan* diha kaninyo.

⁸ “Pananglit adunay mga kaso sa inyong hukmanan mahitungod sa pagpatay, panag-away o pagpangdapat nga lisod desisyonan, dad-a ninyo ang maong kaso sa dapit nga pilion sa GINOO nga inyong Dios

⁹ diin ang mga pari nga kaliwat ni Levi ug ang maghuhukom nga nangalagad nianang higayona maoy modesisyon sa kaso.

¹⁰ Kinahanglang dawaton ninyo ang ilang ihatag nga desisyon didto sa dapit nga pilion sa GINOO. Tumanon gayod ninyo ang tanan nilang isulti kaninyo.

¹¹ Kon unsa man ang ilang nadesisyonan sumala sa kasugoan, kinahanglan nga sundon ninyo kini. Ayaw ninyo supaka ang ilang gisulti kaninyo.

¹² Ang tawo nga dili modawat sa desisyon sa maghuhukom o sa pari nga nag-alagad nianang higayona sa GINOO nga inyong Dios, kinahanglan nga patyon. Kinahanglan nga wagtangan ninyo kining kadaotan diha kaninyo.

¹³ Kon madunggan kini sa tanang mga tawo, mahadlok sila, ug dili na sila mosupak pa pag-usab.

Ang mga Hari

¹⁴ “Kon makasulod na kamo sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios ug mapanag-iya na ninyo kini ug mamuyo na kamo didto, basin ug moingon kamo, ‘Magpili kita ug hari nga mangulo kanato sama sa mga nasod sa atong palibot.

¹⁵ Siguroha ninyo nga ang inyong pilion nga hari mao ang tawo nga gipili sa GINOO nga inyong Dios, ug kinahanglan nga inyo siyang isigka-Israelinhon. Ayaw kamo pagpili ug dili Israelinhon.

¹⁶ Kinahanglan nga ang inyong hari dili magtigom ug daghang mga kabayo, ug dili niya angay nga pabalikon ang iyang mga tawo sa Ehipto aron sa pagpalit ug dugang pa nga mga kabayo, kay ang GINOO nga inyong Dios nag-ingon kaninyo nga dili na gayod kamo mobalik didto.

¹⁷ Kinahanglan nga dili siya mangasawa ug daghan kay tingalig motalikod siya sa GINOO. Ug kinahanglan nga dili siya magtigom ug daghang salapi ug bulawan.

¹⁸ “Kon molingkod na siya sa trono ingon nga hari, kinahanglan nga kopyahon niya kini nga mga kasugoan alang sa iyang kaugalingon atubangan sa mga pari† nga mga kaliwat ni Levi.

¹⁹ Kinahanglan nga tipigan niya kini ug basahon kanunay sa tibuok niyang kinabuhi aron makakat-on siya sa pagtahod sa GINOO nga iyang Dios ug masunod niya pag-ayo ang tanan nga nasulat niini nga mga kasugoan ug mga tulomanon.

* **17:7** kadaotan: o/ug daotang tawo. Mao usab sa bersikulo 12. † **17:18** atubangan sa mga pari: o nga gikan sa mga pari.

²⁰ Pinaagi usab sa pagbasa niini kanunay, makalikay siya sa paghuna-huna nga mas maayo pa siya kay sa iyang isigka-Israelinhon, ug makalikay siya sa paglapas sa mga sugo sa GINOO. Kon tumanon niya kining tanan, siya ug ang iyang mga kaliwat maghari ug dugay sa Israel.

18

Ang mga Halad alang sa mga Pari ug sa mga Levita

¹ “Ang mga pari nga kaliwat ni Levi, ug ang uban pang sakop sa tribo ni Levi, walay bahin sa yuta nga panulondon sa Israel. Makakaon sila pinaagi sa mga halad nga sinunog alang sa GINOO, kay mao kini ang ilang panulondon.

² Wala silay panulondon sama sa ilang isigka-Israelinhon; ang GINOO mao ang ilang panulondon sumala sa iyang gisaad kanila.

³ “Mao kini ang mga bahin nga alang sa mga pari gikan sa mga baka o karnero o kanding nga halad sa mga tawo: ang abaga, ang apapangig, ug ang tiyan.

⁴ Ihatag usab ninyo sa mga pari ang unang abot sa inyong trigo, duga sa ubas, lana, ug balhibo sa karnero.

⁵ Kay sa tanang mga tribo sa Israel sila ug ang ilang mga kaliwat mao ang gipili sa GINOO nga inyong Dios nga mag-alagad kaniya hangtod sa kahangtoran.

⁶ “Si bisan kinsa nga Levita nga nagpuyo sa bisan asang lungsod sa Israel makaadto sa dapit nga pillion sa GINOO,

⁷ ug didto makaalagad siya sa GINOO nga iyang Dios, sama sa iyang isigka-Levita nga nag-alagad sa GINOO.

⁸ Makadawat usab siya sa iyang bahin sa mga halad bisan aduna siyay ginadawat gikan sa uban niyang panginabuhian.

Ang mga Mangil-ad nga Binuhatan

⁹ “Kon makasulod na kamo sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios, ayaw ninyo sunda ang mangil-ad nga mga buhat sa mga lumulupyo didto.

¹⁰ Kinahanglan nga walay usa kaninyo nga magsunog sa iyang anak ingon nga halad. Ayaw usab kamo panagna, pamarang, paghatag ug kahulogan sa mga tilimad-on, panglumay,

¹¹ pagdiwata, pagpakighigala sa daotang espiritu, ug makig-istorya sa espiritu sa mga patay.

¹² Si bisan kinsa nga maghimo niini kangil-aran sa GINOO. Mao kini ang hinungdan kon nganong abugon sa GINOO nga inyong Dios kanang mga nasora sa inyong atubangan.

¹³ Kinahanglan nga walay ikasaway kaninyo atubangan sa GINOO nga inyong Dios.

Ang mga Propeta

¹⁴ “Kining mga nasod nga inyong abugon nagdangop sa mga manalagna o sa mga mamamarang. Apan kamo, gidid-an sa GINOO nga inyong Dios sa paghimo niini.

¹⁵ Hinuon magpadala kaninyo ang GINOO nga inyong Dios ug usa ka propeta nga sama kanako nga inyong kadugo. Ug kinahanglan nga motuo kamo kaniya.

¹⁶ Kay mao kini ang inyong gipangayo sa GINOO nga inyong Dios sa dihang nagtigom kamo didto sa Horeb. Miingon kamo, ‘Ayaw na kami padungga sa tingog sa GINOO nga atong Dios o pakitaa sa iyang nagdilaab nga kalayo kay tingalig mangamatay kami.’

17 “Busa miingon ang GINOO kanako, ‘Maayo ang ilang gihangyo.

18 Magpadala ako kanila ug usa ka propeta nga sama kanimo nga ilang kadugo. Ipasulti ko kaniya ang tanan nga gusto kong isulti kanila.

19 Silotan ko si bisan kinsa nga dili mamati sa akong mga pulong nga gisulti sa propeta ginamit ang akong ngalan.

20 Ug kinahanglan nga patyon ang propeta nga magsulti ug mensahe ginamit ang akong ngalan nga wala ko sugoa o magsulti ginamit ang ngalan sa ubang mga dios.’

21 “Tingalig mangutana kamo, ‘Unsaon man namo pagkahibalo nga ang maong mensahe iya sa GINOO?’

22 Kon ang gisulti sa propeta nga naggamit sa ngalan sa GINOO dili mahitabo o matuman, kana nga mensahe dili iya sa GINOO. Tinumotumo lang kana sa maong propeta, busa ayaw kamo kahadlok kaniya.

19

Ang mga Lungsod nga Dalangpanan

(Num. 35:9-34; Jos. 20:1-9)

1 “Kon laglagon na sa GINOO nga inyong Dios ang mga nasod kansang mga yuta ginahatag niya kaninyo, ug kon mapapahawa na ninyo sila ug mamuyo na kamo didto sa ilang mga lungsod ug mga balay,

2-3 bahina ninyo sa tulo ka distrito ang yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios nga inyong panag-iyahan. Pagpili kamo ug usa ka lungsod nga dalangpanan sa matag distrito. Ayoha ninyo ang mga dalan paingon niini nga mga lungsod, aron nga si bisan kinsa nga makapatay ug tawo makadangop dinhi niini nga mga lungsod.

4 “Kon ang usa ka tawo makapatay sa iyang isigka-tawo nga wala niya tuyoa ug wala usay pagdumot, makadangop siya sa usa niining mga lungsod nga dalangpanan ug walay makahilabot kaniya.

5 “Pananglit miadto ang usa ka tawo ngadto sa kakahoyan uban sa iyang silingan aron sa pagpangahoy. Samtang nagputol siya ug kahoy kalit lang nga nahuso ang ulo sa iyang atsa ug naigo ang iyang silingan ug namatay kini. Mahimo siyang modangop sa usa niining mga lungsod nga dalangpanan ug walay makahilabot kaniya.

6 Kon usa lang ang lungsod nga dalangpanan tingalig layo kini alang sa tawo nga nakapatay, ug magukod siya sa tawo nga buot manimalos kaniya, ug mamatay siya. Dili siya angay nga patyon kay ang iyang pagpatay wala tuyoa ug walay pagdumot.

7 Mao kini ang hinungdan kon nganong gisugo ko kamo sa pagpili ug tulo ka lungsod nga dalangpanan.

8 “Palapdon sa GINOO nga inyong Dios ang inyong teritoryo sumala sa iyang gisaad sa inyong mga katigulangan, ug mainyo na ang tibuok nga yuta nga iyang gisaad kanila.

9 Himuon kini sa GINOO nga inyong Dios kon sundon ninyo pag-ayo kining tanang mga sugo nga ginasugo ko kaninyo karon, nga higugmaon ninyo siya ug magkinabuhi kamo kanunay sumala sa iyang mga pamaagi. Kon molapad na ang inyong teritoryo, magdugang kamo ug laing tulo pa ka lungsod nga dalangpanan.

10 Himoa ninyo kini aron ang dili sad-an nga tawo dili mapatay diha sa inyong yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios ingon nga panulondon, ug aron dili kamo ang manubag sa kamatayon sa inosenteng tawo.

¹¹ “Apan kon ang usa ka tawo nagdumot sa iyang isigka-tawo ug giatngan niya kini ug gipatay, ug unya miikyas siya sa usa sa mga lungsod nga dalangpanan,

¹² kinahanglang ipakuha siya sa mga tigdumala sa iyang lungsod ug itugyan sa gustong manimalos kaniya aron patyon siya.

¹³ Ayaw ninyo siya kaloy-i. Kinahanglan nga wad-on ninyo sa Israel ang pagpatay sa mga inosenteng mga tawo aron mahimong maayo ang inyong kahimtang.

Bahin sa Utlanan sa Yuta

¹⁴ “Kon moabot kamo sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios nga inyong panag-iyahan, ayaw kawati ang yuta sa imong isigka-tawo pinaagi sa pagbalhin sa muhon sa iyang yuta nga gibutang sa inyo pang mga katigulangan.

Ang mga Saksi

¹⁵ “Ayaw ninyo hukmi nga nakasala ang usa ka tawo tungod sa pagpamatuod sa usa lang ka saksi. Kinahanglan nga adunay duha o tulo ka mga saksi nga makapamatuod nga ang usa ka tawo nakasala.

¹⁶ “Kon ang usa ka bakakon nga saksi motindog sa korte ug magpadayag nga nakasala ang usa ka tawo,

¹⁷ silang duha patindogon sa presensya sa GINOO atubangan sa mga pari ug sa mga maghuhukom nga nag-alagad nianang higayona.

¹⁸ Kinahanglan nga imbistigaron gayod kini pag-ayo sa mga maghuhukom. Ug kon mapamatud-an nga namakak ang saksi pinaagi sa pagbutang-butang sa iyang isigka-tawo,

¹⁹ ipahamtang kaniya ang silot nga buot unta niyang mahitabo sa iyang gibutang-butangan. Kinahanglang wad-on ninyo kining daotang buhat diha kaninyo.

²⁰ Ang makadungog bahin niini mahadlok ug wala na gayoy maghimo pag-usab niining daotan nga binuhatan.

²¹ Kinahanglang dili ninyo sila pakitaan ug kaluoy. Kon gipatay sa usa ka tawo ang iyang isigka-tawo, kinabuhi bayran ug kinabuhi. Mata bayran ug mata. Ngipon bayran ug ngipon, kamot bayran ug kamot, tiil bayran ug tiil.

20

Ang mga Kasugoan bahin sa Gira

¹ “Kon molakaw kamo sa pagpakig-gira sa inyong mga kaaway, ug makita ninyo ang ilang mga kabayo, mga karwahi, ug mga sundalo nga mas daghan pa kay sa inyo, ayaw kamo kahadlok kanila, kay kauban ninyo ang GINOO nga inyong Dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto.

² Sa dili pa kamo moadto sa gira motindog una ang pari sa taliwala ug moingon sa mga sundalo,

³ ‘Pamati kamo, O katawhan sa Israel. Ayaw kamo kahadlok sa inyong pagpakig-gira karong adlaw. Pagpakaisog kamo ug ayaw kamo pag-pataranta.

⁴ Kay ang GINOO nga inyong Dios mag-uban kaninyo! Makig-gira siya alang kaninyo batok sa inyong mga kaaway ug padaogon niya kamo!’

⁵ “Unya moingon ang mga opisyal sa mga sundalo, ‘Kon aduna kaninyoy bag-o lang nakapatukod ug balay ug wala pa niya kini madedikar sa GINOO, papaulia siya kay tingalig mamatay siya sa gira ug laing tawo na hinuon ang mopadedikar sa iyang balay.

⁶ Kon aduna kaninyoy nakatanom ug ubas ug wala pa siya makapahimulos sa bunga niini, papaulia siya kay tingalig mamatay siya sa gira ug ang ubang tawo na hinuon ang makapahimulos niini.

⁷ Kon aduna kaninyoy kaslonon, papaulia siya kay tingalig mamatay siya sa gira ug laing tawo na hinuon ang makapangasawa sa iyang pangasaw-onon.'

⁸ "Moingon pa gayod ang mga opisyal, 'Kon aduna kaninyoy nahadlok o nitalaw, papaulia siya kay tingalig apil ang iyang mga kauban motalaw usab.'

⁹ Kon makahuman na ang mga opisyal sa pagsulti sa mga sundalo, magpili dayon sila ug mga komander nga mangulo sa mga sundalo.

¹⁰ "Kon mosulong kamo sa usa ka lungsod, hatagi una ninyo sila ug kahigayonan nga makighusay kaninyo.

¹¹ Kon makighusay sila ug ablihan nila alang kaninyo ang ganghaan sa ilang lungsod, himuon ninyo silang mga ulipon.

¹² Kon dili sila makighusay apan makig-gira hinuon kaninyo, sulonga ninyo sila.

¹³ Kon itugyan na sila sa GINOO nga inyong Dios kaninyo, pamatya ninyo ang tanan nilang mga lalaki.

¹⁴ Apan mahimo ninyong bihagon ang mga babaye, ang mga kabataan, ug mga kahayopan, ug mahimo ninyong kuhaon ang tanang kabtangan nga anaa niana nga lungsod. Gamita ninyo kini nga mga butang nga gihatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios gikan sa inyong mga kaaway.

¹⁵ Himuon lang ninyo kini ngadto sa mga lungsod nga layo kaayo ug dili bahin sa yuta nga panag-iyahan ninyo.

¹⁶ "Apan sa mga lungsod nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios ingon nga panulondon, pamatya gayod ninyo ang tanan.

¹⁷ Laglagon ninyo sa hingpit ang mga Hitihanon, ang mga Amorihanon, ang mga Canaanhon, ang mga Perisihanon, ang mga Hibihanon, ug ang mga Jebusihanon ingon nga halad sa GINOO nga inyong Dios sumala sa iyang gisugo kaninyo.

¹⁸ Kay kon dili, tudloan nila kamo sa tanang mangil-ad nga mga buhat nga ilang ginahimo sa ilang pagsimba sa ilang mga dios, ug tungod niini makasala kamo sa GINOO nga inyong Dios.

¹⁹ "Kon molungtad ug dugay ang inyong pagsulong sa usa ka lungsod, ayaw ninyo pamutla ang mga kahoy. Kan-a ninyo ang mga bunga niini apan ayaw ninyo kini pamutla. Dili sila mga kaaway nga angay ninyong laglagon.

²⁰ Apan mahimo ninyong putlon ang mga kahoy kansang mga bunga dili makaon, ug gamita ninyo kini sa paghimog mga kahimanan alang sa inyong pagsulong sa lungsod hangtod nga mailog ninyo kini.

21

Mahitungod sa Pagpatay nga Wala Masayri

¹ "Pananglit adunay patayng lawas sa tawo nga nakita nga nagbuy-od sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios nga inyong panag-iyahan, ug wala masayri kon kinsa ang nagpatay niini,

² kinahanglang sukdon sa inyong mga tigdumala ug mga maghuhukom kon unsa nga mga lungsod sa palibot ang labing duol sa nahimutangan sa maong patayng lawas.

³ Unya ang mga tigdumala sa maong lungsod magkuha ug dumalagang baka nga wala pa gayod magamit sa pagtrabaho o pagdaro.

⁴ Dad-on nila kini sa walog nga wala pa madaro o matamni ug adunay nagdagayday nga tubig. Ug didto balion nila ang liog sa dumalagang baka.

⁵ Kinahanglan nga moadto usab didto ang mga pari nga kaliwat ni Levi, kay gipili sila sa GINOO nga inyong Dios nga mag-alagad ug maghatag sa bendisyon sa ngalan sa GINOO, ug maghusay sa tanang kaso.

⁶ Unya ang tanang mga tigdumala sa lungsod nga labing duol sa dapit diin nakita ang patayng lawas manghugas sa ilang mga kamot ibabaw sa dumalagang baka nga gibalion ug liog.

⁷ Unya moingon sila, 'Dili kami ang nagpatay ug wala usab kami makakita kon kinsa ang nagpatay.

⁸ O GINOO, pasayloa ang imong katawhan nga mga Israelinhon nga imong giluwasa sa Ehipto. Ayaw kami paningli sa kamatayon niining inosenteng tawo.' Unya wala na silay tulubagon sa kamatayon sa maong tawo.

⁹ Pinaagi sa pagtuman niini, dili kamo paninglan sa GINOO sa pagpatay, kay nakita niya nga gihimo ninyo ang matarong.

Ang Pagpangasawa sa Bihag nga Babaye

¹⁰ "Pananglit nakig-gira kamo sa inyong mga kaaway ug gitugyan sila kaninyo sa GINOO nga inyong Dios, ug gibihag ninyo sila.

¹¹ Unya adunay usa kaninyo nga nakakita ug usa ka matahom nga babayeng bihag, ug naibog siya niini ug gusto niya kining pangasaw-on.

¹² Kon mahitabo kini, dad-on niya ang babaye sa iyang balay ug upawan sa babaye ang iyang ulo, ug putlan ang iyang kuko,

¹³ ug ilisan ang iyang bisti nga gisul-ob sa dihang gibihag siya. Kinahanglang magpabilin ang babaye sa balay sa lalaki sulod sa usa ka bulan samtang nagsubo siya alang sa iyang mga ginikanan. Pagkahuman niana, mahimo na siyang pangasaw-on.

¹⁴ Apan kon sa kaulahian wala nay gusto ang lalaki sa babaye, kinahanglan hatagan niya kini sa kagawasan. Dili niya kini mahimong ibaligya o himuong ulipon tungod kay gipakaulawan na niya kini.

Ang Katungod sa mga Kamagulangan

¹⁵ "Pananglit adunay usa ka tawo nga duhay asawa, ug gihigugma niya ang usa apan ang usa wala, ug aduna siyay mga anak kanilang duha. Pananglit ang iyang kamagulangang anak nga lalaki anak sa asawa nga wala niya higugmaa.

¹⁶ Kon bahinon na niya ang iyang kabtangan ngadto sa iyang mga anak, kinahanglan nga ang mas dako nga bahin nga alang sa kamagulangan nga anak dili ihatag sa anak sa babaye nga iyang gihigugma. Kinahanglang ihatag gayod kini sa kamagulangan bisan pa kon ang inahan niini wala niya higugmaa.

¹⁷ Kinahanglang ilhon niya nga iyang kamagulangan nga anak ang anak sa babaye nga wala niya higugmaa, ug ihatag kaniya ang doble nga bahin sa iyang kabtangan kay kini ang una niyang anak ug aduna kini katungod sa pagdawat sa iyang bahin ingon nga kamagulangang anak.

Ang Masinupakon nga Anak

¹⁸ "Pananglit ang usa ka tawo adunay anak nga lalaki nga gahig ulo ug masinupakon, ug dili motuman sa iyang mga ginikanan bisan silotan nila kini,

¹⁹ dad-on sa mga ginikanan kining ilang anak ngadto sa mga tigdumala didto sa ganghaan sa lungsod.

²⁰ Unya moingon sila sa mga tigdumala, 'Kining among anak gahig ulo ug masinupakon; dili siya motuman kanamo. Gastador siya ug palahubog.'

²¹ Unya batohon siya sa tanang mga lumulupyo sa lungsod hangtod nga mamatay. Kinahanglang wad-on ninyo kining daotang buhat diha kaninyo. Kon madungog kini sa tanang mga Israelinhon mahadlok sila.

Ang Uban pang mga Kasugaoan

²² “Kon ang usa ka tawo gisilotan sa kamatayon tungod sa krimen nga iyang nahimo, ug ang iyang patayng lawas gituhog sa kahoy,

²³ kinahanglang dili mabuntagan ang iyang patayng lawas didto sa kahoy. Kinahanglang ilubong ninyo kini niana gayong adlaw, kay si bisan kinsa nga gibitay sa kahoy tinunglo sa Dios. Dili ninyo hugawan ang yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios ingon nga panulondon.

22

¹ “Kon makita ninyo nga nakabuhi ang baka o karnero o kanding sa inyong isigka-Israelinhon, ayaw ninyo kini pasagdi, dad-a hinuon ninyo kini ngadto sa tag-iya.

² Apan kon layo ang gipuy-an sa tag-iya niini o wala kamo makaila sa tag-iya, dad-a sa inyong balay ang mananap hangtod nga moabot ang tag-iya niini. Unya ihatag kini kaniya.

³ Mao usab kini ang inyong himuon sa asno o sa panapton o sa bisan unsang butang nga nawala sa imong isigka-Israelinhon. Ayaw ninyo kini pasagdi.

⁴ “Kon makita mo nga ang asno o ang baka sa imong isigka-Israelinhon nalup-og sa dalan, ayaw kini pasagdi. Tabangi gayod ang tag-iya sa pagpatindog niini.

⁵ “Ang babaye kinahanglan nga dili magsul-ob ug bisti sa lalaki o ang lalaki magsul-ob ug bisti sa babaye, kay mangil-ad sa GINOO nga inyong Dios ang naghimo niini.

⁶ “Kon aduna kamoy makita nga salag sa langgam daplin sa dalan, sa kahoy o sa yuta, ug adunay mga pispis o mga itlog nga gilumloman sa inahan, ayaw kuhaa ang inahan uban sa mga pispis.

⁷ Mahimo ninyong kuhaon ang mga pispis, apan kinahanglang buhian ninyo ang inahan, aron mamaayo ang inyong kahimtang ug magkinabuhi kamog dugay.

⁸ “Kon magpatukod kamo ug balay, kinahanglang butangan ninyo ug barandilya ang palibot sa inyong patag nga atop, aron wala kamoy tulubagon kon adunay mahulog gikan sa inyong atop ug mamatay.

⁹ “Ayaw kamo pagtanom ug lain pang matang sa binhi sa tamnanan sa ubas. Kon himuon ninyo kini, mahimong iya na sa balaang puloy-anan ang bunga sa inyong gitanom ug apil ang bunga sa inyong ubas.

¹⁰ “Ayaw ipares ang baka ug ang asno sa pagdaro.

¹¹ “Ayaw kamo pagsul-ob ug bisti nga hinimo gikan sa duha ka klasi sa panapton.

¹² “Butangan ninyo ug ribeti ang upat ka kilid sa panggawas nga bisti.

Ang Kasugaoan bahin sa Pagkaputli

¹³ “Pananglit gipangasawa sa usa ka tawo ang usa ka babaye, ug pagkahu-man nila ug dulog, nasuko siya sa iyang asawa,

¹⁴ ug gibutang-butangan niya kini, ug moingon siya, ‘Nadiskobrehan ko sa akong pagdulog sa akong asawa nga dili na siya putli.’

¹⁵ Unya ang mga ginikanan sa babaye moadto sa mga tigdumala sa lungsod didto sa may ganghaan sa lungsod. Magdala sila sa ebidensya nga putli pa ang ilang anak.

¹⁶ Unya moingon ang amahan sa babaye ngadto sa mga tigdumala, ‘Gipaa-sawa ko ang akong anak niining tawhana ug karon nasuko siya sa akong anak.

¹⁷ Gibutang-butangan niya ang akong anak pinaagi sa pagsulti nga dili na kini putli sa dihang gipangasawa niya. Apan ania ang ebidensya nga putli ang akong anak.’ Unya ipakita sa ginikanan ngadto sa mga tigdumala ang hapin sa higdaanan sa magtiayon nga adunay dugo.

¹⁸ Unya dakpon sa mga tigdumala ang lalaki ug silotan.

¹⁹ Pamultahon nila kini ug 100 kabuok nga salapi ug ihatag kini sa amahan sa babaye, kay gipakaulawan niya ang usa ka putli nga babayeng Israelinon. Ug kinahanglang dili gayod niya bulagan ang babaye samtang buhi pa siya.

²⁰ “Apan kon tinuod ang giingon sa bana ug walay mapakitang ebidensya nga putli ang babaye,

²¹ dad-on ang maong babaye atubangan sa balay sa iyang amahan ug didto batohon sa mga lalaki sa lungsod hangtod nga mamatay kini. Makauulaw nga butang ang iyang gihimo sa Israel pinaagi sa pagpakighilawas gawas sa kaminyoon samtang anaa pa siya sa poder sa iyang amahan. Kinahanglang wad-on ninyo kining daotang buhat diha kaninyo.

Ang Kasugoan bahin sa Pakighilawas

²² “Kon ang usa ka tawo madakpan nga nakighilawas sa babayeng minyo, silang duha sa babaye kinahanglang patyon. Kinahanglang wad-on ninyo kining daotang buhat sa Israel.

²³ “Kon ang usa ka tawo nakighilawas sa usa ka babaye nga kaslonon, ug nahitabo kini sa usa ka lungsod,

²⁴ dad-on ninyo silang duha sa ganghaan sa lungsod ug batohon hangtod mamatay. Patyon ang babaye kay bisan ug didto siya sa lungsod wala siya mosinggit aron pagpangayo ug tabang. Patyon usab ang lalaki tungod kay nakighilawas siya sa babaye nga kaslonon. Kinahanglang wad-on ninyo kining daotang buhat diha kaninyo.

²⁵ “Apan kon gilugos sa lalaki ang babaye nga kaslonon didto sa gawas sa lungsod, ang lalaki lang ang patyon.

²⁶ Ayaw ninyo hilabti ang babaye; wala siya nakahimog sala nga angay silotan sa kamatayon. Kini nga kaso sama sa kaso sa tawo nga misulong ug mipatay sa iyang isigka-tawo.

²⁷ Tungod kay sa gawas sa lungsod gilugos ang babaye, bisan pa ug misinggit siya sa pagpangayo ug tabang, walay makatabang kaniya.

²⁸ “Kon madakpan ang usa ka lalaki nga gilugos niya ang usa ka babaye nga dili kaslonon,

²⁹ magbayad ang lalaki ug 50 kabuok nga pilak ngadto sa amahan sa babaye. Kinahanglang pakaslan niya ang babaye tungod kay gipanamastamasan niya ang pagkababaye niini, ug kinahanglang dili gayod niya kini bulagan samtang buhi pa siya.

³⁰ “Kinahanglang ang anak dili makighilawas sa asawa sa iyang amahan, kay maulawan ang iyang amahan.

23

Ang Dili Aylon sa Panagtigom sa mga Israelinon

¹ “Walay tawo nga gikapon o giputlan ug kinatawo nga makaapil sa katilingban sa GINOO.

² “Ang tawo nga anak sa gawas dili makaapil sa katilingban sa GINOO apil ang iyang mga kaliwat hangtod sa ikanapulo nga henerasyon.

³ “Walay Amonihanon o Moabihanon o bisan kinsa sa ilang mga kaliwat hangtod sa ikanapulo nga henerasyon nga makaapil sa katilingban sa GINOO hangtod sa kahangtoran.

⁴ Kay wala nila kamo hatagi ug pagkaon o tubig sa dihang naglakaw kamo gikan sa Ehipto, ug gisuholan pa nila si Balaam nga anak ni Beor nga taga-Petor sa Aram Naharaim sa pagtunglo kaninyo.

⁵ Apan wala pamatia sa GINOO nga inyong Dios si Balaam. Gihimo hinuon niya ang tunglo nga bendisyon alang kaninyo, kay ginahigugma kamo sa GINOO nga inyong Dios.

⁶ Samtang buhi pa kamo, ayaw gayod kamo pagtabang sa mga Amonihanon o Moabihanon sa bisan unsa nga paagi.

⁷ “Ayaw ninyo kasilagi ang mga Edomihanon, kay mga kadugo ninyo sila. Ayaw usab ninyo kasilagi ang mga Ehiptohanon, kay nagpuyo kamo kaniadto sa ilang yuta isip mga dumuduong.

⁸ Ang ilang mga kaliwat sa ikatulo nga henerasyon mahimong makaapil sa katilingban sa GINOO.

Uban pang mga Pamalaod

⁹ “Kon makig-gira kamo, likayi gayod ninyo ang tanang butang nga makapahugaw kaninyo.

¹⁰ Kon adunay usa kaninyo nga gigawasan ug semilya sa iyang pagkatulog sa gabii, kinahanglan mogawas siya sa kampo ug didto una siya magpabilin.

¹¹ “Pagkahapon, maligo siya, ug pagsalop sa adlaw mahimo na siyang mobalik sa kampo.

¹² “Pagpili kamo ug dapit sa gawas sa kampo nga himuon ninyong kalibangan.

¹³ Kinahanglan ang matag-usa kaninyo adunay dala nga pangbangag, aron nga kon malibang kamo, magkalot kamo ug tabonan ninyo kini.

¹⁴ Kay ang GINOO nga inyong Dios naglibot-libot sa inyong kampo sa pagluwas kaninyo ug sa pagtugyan sa inyong mga kaaway kaninyo. Busa kinahanglan hinlo ang inyong kampo aron wala siyay makita nga dili maayo, ug aron dili niya kamo biyaan.

¹⁵ “Kon ang usa ka ulipon milayas sa iyang agalon ug modangop kanimo, ayaw siya pugsas sa pagbalik sa iyang agalon.

¹⁶ Papuy-a siya sa inyong dapit sa bisan asa nga lungsod nga iyang gusto. Ayaw ninyo siya daog-daoga.

¹⁷ “Kinahanglan nga walay Israelinhon, lalaki man o babaye, nga magbali-gya sa iyang dungog ingon nga kabahin sa pagsimba.

¹⁸ Ayaw gayod ninyo dad-a ngadto sa balay sa GINOO nga inyong Dios ang kuwarta nga nakuha gikan niana nga paagi ingon nga bayad sa inyong saad sa GINOO nga inyong Dios, kay mangil-ad gayod kini alang kaniya.

¹⁹ “Kon magpahulam kamo sa inyong isigka-Israelinhon, ayaw ninyo kini patuboi, kuwarta man kini o pagkaon o bisan unsa nga butang nga mahimong patuboan.

²⁰ Mahimo kamong magpahulam nga adunay tubo sa mga langyaw, apan dili sa inyong isigka-Israelinhon. Himuon ninyo kini aron panalanganin kamo sa GINOO nga inyong Dios sa tanan ninyong buhaton didto sa yuta nga inyong panag-iyahan.

²¹ “Kon mosaad kamo sa GINOO nga inyong Dios, ayaw ninyo pakyasa ang pagtuman niini, kay sigurado gayod nga paninglan kamo niini sa GINOO nga inyong Dios, ug makasala kamo.

²² Dili sala kon likayan ninyo ang paghimog saad sa GINOO.

²³ Apan ang bisan unsa nga inyong gisaad sa GINOO nga inyong Dios, kinahanglan tumanon gayod ninyo.

²⁴ “Kon moadto kamo sa tamnanan sa ubas sa inyong isigka-tawo, mahimo kamong mokaon sa ubas kutob sa inyong gusto, apan ayaw kamo pagkuha ug isulod sa inyong sudlanan.

²⁵ Kon moadto usab kamo sa tamnanan sa trigo sa inyong isigka-tawo, mahimo kamong mangutlo sa lugas, apan dili ninyo kini galabon.

24

¹ “Pananglit, nangasawa ang usa ka lalaki, ug sa kaulahian nawala ang iyang gana sa iyang asawa kay aduna siyay nadiskobrehan nga wala niya magustohi, unya naghimo siya ug kasulatan sa pagpakigbulag ug gihatag niya ngadto sa iyang asawa, ug gipapahawa niya kini sa iyang balay.

² Kon mamana pag-usab ang maong babaye,

³ ug bulagan na usab siya sa iyang ikaduhang bana o mamatay ang iyang ikaduhang bana,

⁴ dili na siya mahimong pangasaw-on pag-usab sa una niyang bana kay nahugawan na siya.* Mangil-ad kini atubangan sa GINOO. Kinahanglan nga dili ninyo himuon kining salaa didto sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios ingon nga panulondon.

⁵ “Kon ang usa ka tawo bag-o lang nakasal, kinahanglan nga dili siya paapilon sa gira o hatagan sa bisan unsang responsibilidad sa lungsod sulod sa usa ka tuig, aron makapundo siya sa iyang balay ug mahatagan niya ug kalipay ang iyang asawa.

⁶ “Ayaw kuhaang garantiya sa utang ang galingan sa nangutang kanimo, kay sama lang nga gikuhaan mo siya sa iyang panginabuhian.

⁷ “Kon madakpan ang usa ka tawo nga nangidnap sa iyang isigka-Israelinhon ug gihimo niya kining ulipon o iya kining gibaligya, kinahanglan nga patyon ang nangidnap. Kinahanglan nga wad-on ninyo kining daotang buhat diha kaninyo.

⁸ “Kon bahin sa ngilngig nga sakit sa panit,[†] sunda ninyo pag-ayo ang mga tulomanon nga ipahimo kaninyo sa mga pari nga kaliwat ni Levi. Tumana ninyo ang akong mga sugo kanila.

⁹ Hinumdorni ninyo kon unsa ang gihimo sa GINOO nga inyong Dios kang Miriam niadtong naglakaw pa kamo gikan sa Ehipto.

¹⁰ “Kon magpahulam kamo ug bisan unsa sa inyong isigka-Israelinhon, ayaw kamo pagsulod sa ilang balay sa pagkuha sa bisan unsa nga iyang igarantiya.

¹¹ Paghulat lang kamo nga dad-on niya kini kanimo sa gawas.

¹²⁻¹³ Kon kabos ang tawo ug ang iyang pang-ibabaw nga bisti ang iyang gigarantiya kaninyo, ayaw kini pabuntagi sa inyo. Iuli kini kaniya sa dili pa mosalop ang adlaw aron magamit niya kini sa pagkatulog, ug pasalamat kan ka pa niya. Isipon kini sa GINOO nga inyong Dios nga matarong nga buhat.

¹⁴ “Ayaw bintahai ang kabos nga trabahante, Israelinhon man siya o langyaw nga nagpuyo sa usa sa inyong mga lungsod.

¹⁵ Bayri siya sa iyang inadlawan nga sweldo sa dili pa mosalop ang adlaw tungod kay kabos siya ug nagsalig siya niini. Kay kon dili, basig modangop siya sa GINOO ug isipon kini nga sala batok kanimo.

* **24:4** nahugawan na siya: sama kahugaw sa pagpanapaw. † **24:8** ngilngig nga sakit sa panit: ang Hebreo nga pulong niini nagkahulogan sa nagkalain-laing matang sa sakit sa panit nga ginaisip nga hugaw, sumala sa Lev. 13.

16 “Ang mga ginikanan dili angayng patyon tungod sa sala sa ilang mga anak, o ang mga anak tungod sa sala sa ilang mga ginikanan; ang matag-usa patyon tungod sa iyang kaugalingong sala.

17 “Ayaw ninyo hikawi sa hustisya ang mga ilo ug ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo. Ayaw ninyo kuhaa ang pang-ibabaw nga bisti sa balo ingon nga garantiya sa iyang utang.

18 Hinumdomi ninyo nga mga ulipon kamo kaniadto sa Ehipto ug giluwag kamo sa GINOO nga inyong Dios, mao nga gisugo ko kamo sa paghimo niini.

19 “Kon nangani kamo ug adunay nabiyaan kamong usa ka bugkos nga ginalab sa uma, ayaw na ninyo kini baliki ug kuhaa. Biyai na lang kini alang sa mga langyaw, sa mga ilo, ug mga biyuda, aron panalanginan kamo sa GINOO nga inyong Dios sa tanan ninyong buhaton.

20 Kon mamupo kamo sa inyong mga olibo, ayaw na ninyo baliki ang nahibilin. Ibilin na lang kini alang sa mga langyaw, sa mga ilo, ug sa mga biyuda.

21 Kon mamupo kamo sa inyong mga ubas, ayaw na ninyo baliki ang nahibilin. Ibilin na lang kini alang sa mga langyaw, sa mga ilo, ug sa mga biyuda.

22 Hinumdomi ninyo nga mga ulipon kamo kaniadto sa Ehipto, mao kana nga gisugo ko kamo sa paghimo niini.

25

1 “Pananglit, adunay panagbangi ang duha ka tawo ug gidala nila ang ilang kaso sa korte, ug gideklarar sa mga maghuhukom kon kinsa kanila ang sad-an.

2 Kon gisentensyahan ang sad-an sa maghuhukom nga latoson, ipahapa siya atubangan sa maghuhukom ug latoson sa gidaghanon nga angay sa sala nga iyang nahimo.

3 Apan kinahanglan nga dili mosobra sa 40 ka latos, kay kon mosobra sa 40, maulawan siya.

4 “Ayaw ninyo busali ang baka samtang gagioh kini.

5 “Kon ang duha ka managsoong lalaki nag-ipon sa pagpuyo sa usa lang ka yuta, ug namatay ang usa kanila nga walay anak, ang iyang asawa dili makapamana ug lain gawas lang sa miyembro sa pamilya sa iyang bana. Ang igsoon sa iyang bana mao ang mangasawa kaniya. Katungdanan sa iyang bayaw ang pagpangasawa kaniya.

6 Ang kamagulangan nilang anak isipon nga anak sa namatay niyang igsoon aron dili mawala ang ngalan niini sa Israel.

7 “Apan kon dili gusto pangasaw-on sa igsoon sa namatay ang bala, moadto ang bala sa mga tigdumala didto sa ganghaan sa lungsod ug moingon, ‘Dili mosugot ang akong bayaw nga hatagan niya ug kaliwat ang iyang igsoon sa Israel. Dili niya tumanon ang iyang katungdanan kanako ingon nga iyang bayaw.’

8 Unya ipatawag sa mga tigdumala sa lungsod ang lalaki ug makig-istorya kaniya. Kon dili niya gusto nga pangasaw-on ang bala,

9 moduol ang bala atubangan sa mga tigdumala ug kuhaon niya ang sandalyas sa iyang bayaw ug luwaan niya kini sa nawong ug moingon, ‘Mao kini ang himuon sa tawo nga dili mosugot nga hatagan niya ug kaliwat ang iyang igsoon nga namatay.’

10 Ang panimalay niini nga tawo pagatawgon sa Israel nga panimalay sa tawo nga gikuhaan ug sandalyas.

¹¹ “Kon adunay duha ka lalaki nga nag-away ug miduol ang asawa sa usa aron sa pagtabang sa iyang bana pinaagi sa pagkumot sa kinatawo sa kontra niini,

¹² kinahanglan putlon ang kamot sa babaye sa walay kaluoy.

¹³⁻¹⁴ “Ayaw kamo panglimbong sa inyong pagtimbang o pagsukod.

¹⁵ Gamita ninyo ang hustong timbangan ug sukdanan, aron magkinabuhi kamo ug dugay sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios.

¹⁶ Kay mangil-ad alang sa GINOO nga inyong Dios ang tawo nga nanglimbong.

¹⁷ “Hinumdumi ninyo kon unsa ang gihimo sa mga Amalekanhon kaninyo sa dihang migawas kamo gikan sa Ehipto.

¹⁸ Giataki nila kamo sa dihang gikapoy kamo pag-ayo, ug gipamatay nila ang inyong mga kauban nga anaa sa ulahi. Wala silay kahadlok sa Dios.

¹⁹ Busa laglaga gayod ninyo ang tanang mga Amalekanhon kon hatagan na kamo sa GINOO nga inyong Dios sa kalinaw gikan sa tanan ninyong mga kaaway didto sa yuta nga ihatag niya kaninyo nga inyong panag-iyahan. Ayaw gayod ninyo kini kalimti.

26

Ang mga Halad gikan sa Abot ug ang Ikapulo

¹ “Kon mapanag-iya na ninyo ang yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios ingon nga panulondon, ug atua na kamo didto mamuyo,

² pagkuha kamo ug bahin sa inyong unang abot, ug ibutang kini sa basket ug dad-a sa dapit nga pilion sa GINOO nga inyong Dios diin pasidunggan ang iyang ngalan.

³ Adto kamo sa pari nga nag-alagad nianang higayona ug ingna siya, ‘Pinaagi niini nga halad, ginaila ko karong adlaw nga ang GINOO nga atong Dios mao ang nagdala kanako niining yutaa nga iyang gisaad sa atong mga katigulangan nga ihatag kanato.’

⁴ “Kuhaon dayon sa pari ang basket gikan kaninyo ug ibutang kini atubangan sa halaran sa GINOO nga inyong Dios.

⁵ Unya, isulti ninyo kini sa presensya sa GINOO nga inyong Dios: ‘Ang among katigulangan nga si Jacob usa ka Aramehanon nga walay permanenteng puloy-anan. Miadto siya sa Ehipto ug nagpuyo didto kauban sa iyang pamilya. Gamay ra sila kaniadto, apan sa kaulahian midaghan sila, ug nahimo kaming dako ug gamhanan nga nasod.

⁶ Apan gidaog-daog kami sa mga Ehiptohanon. Gipaantos nila kami ug gipugos sa pagpatrabaho.

⁷⁻⁸ Nangayo kami ug tabang sa GINOO, nga Dios sa among mga katigulangan, ug gipamatian niya kami. Nakita niya ang among mga pag-antos, mga kalisdanan, ug ang mga pagdaog-daog kanamo. Busa gikuha kami sa GINOO gikan sa Ehipto pinaagi sa iyang dakong gahom ug makalilisang nga mga buhat. Naghimo siya ug mga milagro ug katingalahang mga butang.

⁹ Gidala niya kami niining lugara, ug gihatag kanamo kining maayo ug mabungahon nga yuta.*

¹⁰ Busa ania karon, O GINOO, ginadala namo ang bahin sa unang abot sa yuta nga gihatag mo kanamo.’ Pagkahuman ninyo ug sulti niini, ibutang dayon ninyo ang basket sa presensya sa GINOO nga inyong Dios, ug magsimba kamo kaniya.

* **26:9** maayo...yuta: sa Hebreo, yuta nga gaagas ang gatas ug dugos. Mao usab sa bersikulo 15.

¹¹ Unya paglipay kamo tungod sa maayong mga butang nga ginahatag sa GINOO nga inyong Dios kaninyo ug sa inyong pamilya. Ipaapil usab ninyo sa kasaulogan ang mga Levita ug ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo.

¹² “Sa matag ikatulo ka tuig, ihatag ninyo ang ikapulo sa inyong mga abot ngadto sa mga Levita, sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo, sa mga ilo, ug sa mga biyuda, aron aduna silay abunda nga pagkaon.

¹³ Unya moingon kamo sa presensya sa GINOO nga inyong Dios: ‘Gikuha ko na sa akong balay ang balaang bahin nga mao ang ikapulo, ug gihatag sa mga Levita, sa mga langyaw nga nagpuyo uban kanamo, sa mga ilo, ug sa mga biyuda sumala sa tanan mong gisugo kanamo. Wala ako naglapas o nalimot sa bisan usa sa imong mga sugo.

¹⁴ Wala ako mokaon sa ikapulo samtang nagsubo ako; wala ko kini hikapa samtang giisip ako nga hugaw, ug wala ko kini ihalad sa patay. O GINOO nga akong Dios, gituman ka nako. Gihimo ko ang tanang gisugo mo kanamo.

¹⁵ Hatagi kami sa imong pagtagad gikan sa imong balaang puloy-anan sa langit, ug panalangini ang imong katawhan nga mga Israelinhon ug ang maayo ug mabungahon nga yuta nga gihatag mo kanamo sumala sa imong gisaad sa among mga katigulangan.’

Sunda Ninyo ang mga Sugo sa GINOO

¹⁶ “Karong adlaw sa gisugo kamo sa GINOO nga inyong Dios sa pagtuman niining mga tulomanon ug mga lagda. Tumana gayod ninyo kini pag-ayo sa tibuok ninyong kasing-kasing ug kalag.

¹⁷ Gipadayag ninyo karong adlaw nga ang GINOO mao ang inyong Dios ug magkinabuhi kamo sumala sa iyang mga pamaagi, ug tumanon ninyo ang iyang mga tulomanon ug mga sugo, ug sundon ninyo siya.

¹⁸ Ug gipadayag usab sa GINOO karong adlaw nga kamo iyang pinasahi nga katawhan ug bahandi sumala sa iyang gisaad, ug angay kamong motuman sa tanan niyang mga sugo.

¹⁹ Ug sumala sa iyang gisaad, himuon niya kamong labaw sa tanang nasod kay pagadayegon ug pagapasidunggan kamo. Mahimo kamong katawhan nga pinili sa GINOO nga inyong Dios.”

27

Ang Halaran sa Bukid sa Ebal

¹ Unya gimandoan ni Moises ug sa mga tigdumala sa Israel ang katawhan, “Tumana ninyo kining tanang mga sugo nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw.

² Kon makatabok na kamo sa Suba sa Jordan, didto sa yuta nga ginahatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios, pagtapok kamog dagkong mga bato, ug buliti ninyo kinig apog.

³ Isulat ninyo niining mga bato ang tanang kasugaoan kon makasulod na kamo sa maayo ug mabungahon nga yuta* nga ihatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios, ang Dios sa inyong mga katigulangan, sumala sa iyang gisaad kaninyo.

⁴ Kon makatabok na kamo sa Suba sa Jordan, ipahimutang ninyo kini nga mga bato didto sa Bukid sa Ebal, sumala sa gimando ko kaninyo karong adlaw, ug buliti ninyo kinig apog.

⁵ Unya maghimo kamo didto ug halaran nga bato alang sa GINOO nga inyong Dios. Ayaw kamo paggamit ug bisan unsa nga kagamitan nga puthaw sa pagsapsap niini.

* **27:3** maayo...yuta: sa Hebreo, yuta nga gaagas ang gatas ug dugos.

⁶ Ang bato nga inyong himuong halaran kinahanglan wala masapsapi. Unya paghalad kamo niining halaran ug mga halad nga sinunog alang sa GINOO nga inyong Dios.

⁷ Paghalad usab kamo ug halad alang sa maayong relasyon, ug kaona ninyo kini didto ug paglipay kamo diha sa presensya sa GINOO nga inyong Dios.

⁸ Ug isulat ninyo nga klaro kining mga kasugoan sa Dios diha sa mga bato nga inyong gibulit ug apog.”

⁹ Miingon pa gayod si Moises ug ang mga pari nga kaliwat ni Levi sa tanang mga Israelinhon, “Pamati kamo, O katawhan sa Israel! Karong adlaw nahimo na kamong katawhan sa GINOO nga inyong Dios.

¹⁰ Busa tumana ninyo ang GINOO nga inyong Dios ug sunda ang iyang mga sugo ug mga tulomanon nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw.”

Ang mga Tunglo

¹¹ Sa mao usab nga adlaw gimandoan ni Moises ang mga tawo,

¹² “Kon makatabok na kamo sa Suba sa Jordan, mao kini ang mga tribo nga mobarog sa Bukid sa Gerizim sa pagbendisyon sa katawhan: ang tribo ni Simeon, Levi, Juda, Isacar, Jose, ug ni Benjamin.

¹³ Ug mao usab kini ang mga tribo nga mobarog sa Bukid sa Ebal sa pagtunglo sa katawhan: ang tribo ni Ruben, Gad, Aser, Zabulon, Dan, ug ni Neftali.

¹⁴ “Unya ang mga Levita mosinggit ug kusog ngadto sa tanang mga Israelinhon:

¹⁵ “Tinunglo ang tawo nga maghimo sa bisan unsa nga mga dios-dios nga hinimo sa bato o bronsi ug mosimba niini sa tago. Kay kining mga dios-dios nga hinimo lang sa tawo gikangil-aran sa GINOO.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”†

¹⁶ “Tinunglo ang tawo nga dili motahod sa iyang ginikanan.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”

¹⁷ “Tinunglo ang tawo nga mangawat sa yuta sa iyang isigka-tawo pinaagi sa pagbalhin sa muhon.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”

¹⁸ “Tinunglo ang tawo nga magpahisalaag sa usa ka buta sa dalan.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”

¹⁹ “Tinunglo ang tawo nga dili mohatag ug hustisya sa mga langyaw, sa mga ilo, ug sa mga biyuda.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”

²⁰ “Tinunglo ang tawo nga makighilawas sa asawa sa iyang amahan, kay gipakaulawan niya ang iyang amahan.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”

²¹ “Tinunglo ang tawo nga makighilawas sa bisan unsa nga mananap.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”

²² “Tinunglo ang tawo nga makighilawas sa iyang igsoong babaye, igsoon man kini niya sa amahan o sa inahan.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”

²³ “Tinunglo ang tawo nga makighilawas sa iyang ugangang babaye.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”

²⁴ “Tinunglo ang tawo nga mopatay sa iyang isigka-tawo sa tago.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”

† 27:15 *Amen*: sa Hebreo, kini nga pulong nagkahulogan ug “hinaut pa,” o “tinuod gayod.” Usahay makita kini nga pulong isip panapos sa mga pagdayeg.

25 “Tinunglo ang tawo nga magpasuhol sa pagpatay sa usa ka inosenteng tawo.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”

26 “Tinunglo ang tawo nga dili mosunod o motuman niining tanang mga sugo.”

Motubag dayon ang tanang mga tawo, “Amen!”

28

Ang mga Panalangin

(Lev. 26:3-13; Deut. 7:11-24)

1 “Kon tumanon ninyo sa hingpit ang GINOO nga inyong Dios ug sundon ang tanan niyang mga sugo nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw, himuon niya kamong labaw sa tanang nasod dinhi sa kalibotan.

2 Kon tumanon ninyo ang GINOO nga inyong Dios mainyo kining tanang mga panalangin:

3 “Panalanginan niya ang inyong lungsod ug ang inyong uma.

4 “Panalanginan niya kamo sa daghang mga kabataan, abunda nga abot, ug daghang mga kahayopan.

5 “Panalanginan niya ang inyong abot ug pagkaon.

6 “Panalanginan niya ang tanan ninyong pagabuhaton.

7 “Ipapildi sa GINOO kaninyo ang mga kaaway nga mosulong kaninyo. Mag-usa silang mosulong kaninyo apan magkatibulaag sila nga moikyas gikan kaninyo.

8 “Panalanginan sa GINOO nga inyong Dios ang tanan ninyong pagabuhaton ug pun-on niya sa mga abot ang inyong mga bodega. Panalanginan niya kamo sa yuta nga ihatag niya kaninyo.

9 “Sumala sa gisaad kaninyo sa GINOO nga inyong Dios, himuon niya kamo nga iyang pinili nga katawhan, kon tumanon ninyo ang iyang mga sugo ug magkinabuhi subay sa iyang mga pamaagi.

10 Unya ang tanang katawhan sa kalibotan makahibalo nga gipili kamo sa GINOO, ug mahadlok sila kaninyo.

11 Panalanginan gayod kamo sa GINOO didto sa yuta nga iyang gisaad sa inyong mga katigulangan nga ihatag kaninyo. Padaghanon niya ang inyong mga anak, ang inyong mga kahayopan, ug ang inyong mga abot.

12 “Padad-an kamo sa GINOO ug ulan sa hustong panahon gikan sa tipiganan sa iyang bahandi sa langit, ug panalanginan niya ang tanan ninyong pagabuhaton. Magpahulam kamo sa daghang mga nasod, apan kamo dili manghulam.

13 Himuon kamo sa GINOO nga pangulo sa mga nasod, ug dili sumusunod lang. Kanunay kamong magmauswagon ug magmalampuson kon tumanon ug sundon ninyo pag-ayo ang mga sugo sa GINOO nga inyong Dios nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw.

14 Busa dili ninyo lapason ang bisan unsa nga gasugo ko kaninyo karon, ug dili kamo magsunod sa uban nga mga dios ug mag-alagad kanila.

Ang Balos sa Dili Pagkamatinumanon

(Lev. 26:14-46)

15 “Apan kon dili kamo motuman sa GINOO nga inyong Dios ug dili ninyo sundon ang tanan niyang mga pamalaod ug mga sugo nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw, mahiagoman ninyo kining tanan nga panghimaraot:

16 “Panghimaraoton sa GINOO ang inyong lungsod ug ang inyong uma.

17 “Panghimaraoton niya ang inyong abot ug pagkaon.

18 “Panghimaraoton niya kamo pinaagi sa paghatag kaninyo ug gamay ra nga mga anak, mga abot, ug mga kahayopan.

19 “Panghimaraoton niya ang tanan ninyong buhaton.

20 “Padad-an kamo ug kasamok ug kalibog sa tanan ninyong buhaton hangtod nga malaglag kamo ug kalit lang mangawala tungod sa daotan ninyong buhat sa pagsalikway kaniya.*

21 Padad-an kamo sa GINOO ug mga sakit hangtod nga mangalaglag kamo didto sa yuta nga inyong sudlon ug panag-iyahan.

22 Paantuson kamo sa GINOO sa makamatay nga sakit, hilanat, hubag-hubag, init nga hangin, taas nga hulaw,† ug mga sakit sa tanom hangtod nga mahurot kamo.

23 Ang langit mahisama sa bronsi nga dili na kini mohatag ug ulan ug ang yuta mahisama kagahi sa puthaw.

24 Imbis nga tubig ang ihatag sa GINOO kaninyo ingon nga ulan, abog ang iyang ihatag. Paulanan niya kamo ug abog hangtod nga mangalaglag kamo.

25 “Ipapildi kamo sa GINOO sa inyong mga kaaway. Mag-usa kamong mosulong kanila, apan magkatibulaag kamo nga moikyas gikan kanila. Kangil-aran kamo sa tanang gingharian sa kalibotan.

26 Ang inyong mga patayng lawas kaonon sa mga langgam ug sa mabangis nga mga mananap, ug walay moabog kanila.

27 Paantuson kamo sa GINOO sa mga hubag-hubag nga sama sa iyang gipadala sa mga Ehiptohanon. Patuboan niya kamo ug mga tumor, mga kabahong, ug mga nuka-nuka nga dili na maayo.

28 Buangon kamo sa GINOO, butahan ug libogon.

29 Sama sa buta mangkapk kamo bisan adlaw. Dili kamo mag-mauswagon bisan unsay inyong pagabuhaton. Kanunay kamong daog-daogon ug kawatan, ug walay motabang kaninyo.

30 “Ang babaye nga inyong pangasaw-onon ilogon‡ sa laing lalaki. Mag-patukod kamo ug balay apan dili kamo makapuyo niini. Magtanom kamo ug mga ubas apan dili kamo makapulos sa mga bunga niini.

31 Ihawon ang inyong baka sa inyong atubangan, apan dili kamo makakaon niini. Pugson sa pagkuha gikan kaninyo ang inyong mga asno, ug dili na kini ibalik. Panguhaon sa inyong mga kaaway ang inyong mga karnero, ug walay motabang sa pagbawi niini.

32 Samtang nagtan-aw kamo, dad-on ang inyong mga anak ingon nga mga ulipon sa ubang mga nasod, ug adlaw-adlaw kamong maghulat kanila, apan wala kamoy mahimo.

33 Ang mga tawo nga wala ninyo mailhi mao ang mokaon sa tanan ninyong hinagoan, ug kanunay lang kamong daog-daogon ug paantuson.

34 Mabuang kamo niining tanan ninyong makita.

35 Patuboan kamo sa GINOO ug mga hubag-hubag nga dili na maayo, gikan sa inyong lapa-lapa hangtod sa ulo.

36 “Kamo ug ang inyong pinili nga hari ipabihag sa GINOO sa nasod sa diin kamo ug ang inyong mga katigulangan wala masuhito. Didto mosimba kamo sa ubang mga dios nga hinimo sa kahoy ug bato.

37 Kangil-aran kamo, bugal-bugalan, ug tamayon sa mga lumulupyo sa mga nasod diin kamo gipabihag sa GINOO.

38 “Daghan ang inyong itanom apan gamay lang ang inyong maani, kay kaonon kini sa mga dulong.

* 28:20 kaniya: sa Hebreo, *ako*. † 28:22 hulaw: sa Hebreo, *espada*. ‡ 28:30 ilogon: o lugoson.

³⁹ Motanom kamo ug ubas ug atimanon ninyo kini, apan dili kamo makapamupo sa bunga niini o makainom sa duga niini, kay kaonon kini sa mga ulod.

⁴⁰ Magtanom kamo ug daghang mga olibo bisan asa sa inyong dapit, apan wala kamoy lana nga makuha, kay mangatagak ang mga bunga niini.

⁴¹ Manganak kamo, apan dili sila magpabilin kaninyo kay bihagon sila.

⁴² Kaonon sa daghang mga gagmayng mananap ang tanan ninyong mga kahoy ug mga tanom.

⁴³ “Ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo, mag-anam ug kakusgan ug kadato; samtang kamo, mag-anam ug kaluya ug kapobri.

⁴⁴ Makapautang sila kaninyo apan dili kamo makapautang kanila. Sila ang mangulo kaninyo ug kamo magsunod-sunod lang.

⁴⁵ “Mahitabo kining tanan nga tunglo kaninyo hangtod nga mangamatay kamo kon dili ninyo tumanon ang GINOO nga inyong Dios ug ang iyang mga pamalaod ug mga sugo nga iyang gihatag kaninyo.

⁴⁶ Kini nga mga tunglo mahimong pasidaan kaninyo ug sa inyong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran.

⁴⁷ Tungod kay wala ninyo alagari nga adunay kalipay ang GINOO nga inyong Dios sa panahon sa inyong kaharuhay,

⁴⁸ itugyan niya kamo sa mga kaaway nga ipadala sa GINOO kaninyo ug mag-alagad kamo kanila. Gutomon kamo ug uhawon, kulangon sa bisti, ug makabsan sa bisan unsa nga butang. Paantuson niya kamo nga daw gitaoran kamo ug puthaw nga yugo hangtod nga mangamatay kamo.

⁴⁹ “Ipasulong kamo sa GINOO sa usa ka nasod nga gikan sa layong dapit, sa kinatumyang bahin sa kalibotan, kansang pinulongan dili ninyo masabtan. Sulongon nila kamo nga daw sama sa agila nga nagsakdap.

⁵⁰ Bangis sila ug walay kaluoy sa mga tigulang ug mga kabataan.

⁵¹ Kaonon nila ang inyong mga kahayopan ug ang inyong mga abot hangtod nga mangamatay kamo. Wala silay ibilin kaninyo nga trigo, duga sa ubas, lana, o mga kahayopan hangtod nga mangalaglag kamo.

⁵² Sulongon nila ang tanan ninyong mga lungsod nga gihatag sa GINOO nga inyong Dios kaninyo hangtod nga mangalumpag ang tanang tag-as nga mga paril niini nga inyong gisaligan.

⁵³ “Sa higayon nga libotan kamo sa inyong mga kaaway, kaonon ninyo ang inyong mga anak nga gihatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios tungod sa labihang kagutom.

⁵⁴ Bisan ang maluloy-on ug hinhin kaayo nga tawo wala nay kaluoy sa iyang igsoon, sa iyang pinalanggang asawa, ug sa iyang nahibiling mga anak.

⁵⁵ Dili niya sila hatagan sa iyang ginakaon nga unod sa iyang anak kay mahadlok siya nga mahutdan ug pagkaon. Mao kana ang mahitabo kaninyo sa higayon nga libotan na sa inyong mga kaaway ang tanan ninyong mga lungsod.

⁵⁶ Bisan ang maluloy-on ug hinhin nga babaye, nga dili gani molakaw nga magtiniil, mahimong bangis sa iyang pinalanggang bana ug sa iyang mga anak.

⁵⁷ Tagoan niya ang iyang anak nga bag-o lang gayod natawo ug ang inunlan niini aron kaonon niya sa tago, kay mahadlok siya nga tingalig wala na siyay kaonon samtang ginalibotan sa inyong mga kaaway ang inyong mga lungsod.

⁵⁸ “Kon dili ninyo tumanon pag-ayo kining tanang mga sugo nga nasulat niini nga libro, ug dili ninyo tahoron ang halangdon ug katingalahang ngalan sa GINOO nga inyong Dios,

⁵⁹ padad-an kamo sa GINOO ug ang inyong mga kaliwat ug talagsaon ug makalilisang nga mga katalagman, ug mga kasakit nga grabe ug walay kaayohan.

⁶⁰ Ipahiagom niya kamo sa mga makalilisang nga sakit nga gipadala niya sa Ehipto, ug magpabilin kini kaninyo.

⁶¹ Ipahiagom usab kamo sa GINOO sa tanang matang sa sakit nga wala nasulat niining libro sa kasugoan, hangtod nga mangamatay kamo.

⁶² Bisan sama kamo kadaghan sa bitoon sa langit, diyutay lang ang mahibilin kaninyo kay wala kamo magtuman sa GINOO nga inyong Dios.

⁶³ Maingon nga gikalipay sa GINOO ang pagpauusap ug pagpadaghan kaninyo, ikalipay usab niya ang paglaglag ug pagpamatay kaninyo, hangtod nga mangawala kamo sa yuta nga inyong sudlon ug panag-iyahan.

⁶⁴ “Katagon kamo sa GINOO ngadto sa tanang nasod, hangtod sa kinatungyang bahin sa kalibotan. Ug didto magsimba kamo sa ubang mga dios nga hinimo sa kahoy ug bato, nga wala gani ninyo ug sa inyong mga katigulangan mailhi.

⁶⁵ Wala kamo didtoy kalinaw ug dapit nga mapahulayan. Himuon kamo sa GINOO nga hadlokang ug mabalak-on, ug mawad-an kamo ug paglaom.

⁶⁶ Ang inyong kinabuhi anaa kanunay sa kakuyaw; adlaw ug gabii kanunay lang kamong kulbaan, ug walay kasigurohan ang inyong kinabuhi.

⁶⁷ Tungod sa inyong kahadlok sa mga butang nga inyong makita sa palibot, moingon kamo kon buntag, ‘Maayo unta ug gabii na.’ Ug kon gabii na, moingon kamo, ‘Maayo unta ug buntag na.’

⁶⁸ Pabalikong kamo sa GINOO ngadto sa Ehipto sakay sa barko, bisan nag-ingon ako kaninyo nga dili na gayod niya kamo pabalikong didto. Didto ibaligya ninyo ang inyong kaugalingon sa inyong mga kaaway ingon nga mga ulipon, apan walay mopalit kaninyo.”

29

Ang Pagbag-o sa Kasabotan

¹ Mao kini ang mga tulomanon sa kasabotan nga gisugo sa GINOO nga himuon ni Moises sa mga Israelinhon didto sa Moab. Dugang kini sa kasabotan nga iyang gihimo uban kanila didto sa Horeb.

² Gipatawag ni Moises ang tanang mga Israelinhon ug giingnan, “Kamo mismo nakakita sa tanang gihimo sa GINOO ngadto sa hari sa Ehipto* ug sa tanan niyang mga opisyal ug sa tibukong niyang nasod.

³ Nakita ninyo kadtong hilabihan nga mga pagsulay, mga milagro, ug katingalahang mga buhat.

⁴ Apan hangtod karon wala kini ipasabot sa GINOO kaninyo.

⁵ Sulod sa 40 ka tuig nga gipangulohan ko kamo sa kamingawan, wala modaan ang inyong mga bisti ug mga sandalyas.

⁶ Wala kamoy pagkaon didto o ilimnon, apan gihatagan kamo sa GINOO sa inyong mga kinahanglanon aron mahibaloan ninyo nga siya ang GINOO nga inyong Dios.

⁷ “Pag-abot nato niining lugara, nakig-gira kanato si Sihon nga hari sa Hesbon ug si Og nga hari sa Basan, apan gipildi nato sila.

⁸ Giilog nato ang ilang yuta ug gihatag kini sa mga tribo ni Ruben, Gad, ug sa katunga sa tribo ni Manases ingon nga ilang panulondon.

⁹ “Busa tumana gayod ninyo pag-ayo ang mga ginapatangan niini nga kasabotan, aron magmauswagon kamo sa tanan ninyong buhaton.

* **29:2** hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*.

¹⁰ Karong adlaw, nagbarog kamong tanan sa presensya sa GINOO nga inyong Dios: ang mga pangulo sa inyong mga tribo, ang mga tigdumala, ang mga opisyal, ang tanang mga lalaki sa Israel,

¹¹ ang inyong mga asawa ug mga kabataan, ug ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo nga mao ang inyong tigbughag kahoy ug tigsag-ob ug tubig.

¹² Nagbarog kamo dinhi karon sa paghimo ug kasabotan uban sa GINOO nga inyong Dios. Gipanumpa sa GINOO kining kasabotan nga gihimo karong adlaw diha kaninyo.

¹³ Gusto niyang pamatud-an kaninyo karong adlaw nga kamo iyang mga katawhan ug siya inyong Dios sumala sa iyang gisaad kaninyo ug sa inyong mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, ug Jacob.

¹⁴⁻¹⁵ Apan dili lang kamo nga nagbarog dinhi karon sa presensya sa GINOO nga inyong Dios ang iyang gihimoan niini nga kasabotan, kondili apil usab ang tanan ninyong mga kaliwat sa umaabot.

¹⁶ “Kamo mismo nasayod sa atong kinabuhi didto sa Ehipto, ug kon giunsa nato paglatas ang kayutaan sa ubang mga nasod sa atong pagpaingon dinhi.

¹⁷ Nakita ninyo ang ilang mangil-ad nga mga dios-dios nga hinimo sa kahoy, bato, plata, ug bulawan.

¹⁸ Siguroha ninyo nga wala kaninyoy lalaki, babaye, panimalay, o tribo nga mobiya sa GINOO nga atong Dios ug mosimba sa mga dios niadto nga mga nasod aron walay bisan usa kaninyo nga mahisama sa gamot sa tanom nga naghatag ug pait ug makahilo nga bunga.

¹⁹ “Si bisan kinsa nga nakadungog sa mga pasidaan niini nga tunglo dili maghuna-huna nga dili siya maunsa bisan magpadayon siya sa pagtuman sa iyang gusto. Ang tinuod, magdala kini ug kalaglagan kaninyong tanan.

²⁰ Dili gayod siya pasayloon sa GINOO. Mosilaob ang hilabihang kasuko sa GINOO kaniya sama sa kalayo, ug mahitabo kaniya ang tanang tunglo nga nasulat niini nga libro, ug papason sa GINOO ang iyang ngalan sa kalibotan.

²¹ Ilain siya sa GINOO gikan sa tanan nga tribo sa Israel, ug paantuson siya sumala sa mga tunglo sa kasabotan nga nasulat niini nga Libro sa Kasugoan.

²² “Sa umaabot nga mga henerasyon ang inyong mga kaliwat ug ang mga dumuduong nga naggikan sa layong dapit makakita sa mga kalamidad ug mga balatian nga gipadala sa GINOO sa inyong yuta.

²³ Ang inyong tibuok yuta mahimong sama sa disyerto nga natabonan sa asupre ug asin. Wala kini tamni kay ang tanom dili motubo. Mahisama kini sa pagkalaglag sa Sodoma ug Gomora, Adma, ug Zeboyim nga gilaglag sa GINOO tungod sa labihan niyang kasuko.

²⁴ Unya mangutana ang tanang nasod, ‘Nganong gihimo kini sa GINOO sa ilang nasod? Nganong labihan gayod ang iyang kasuko?’

²⁵ “Ug ang tubag mao kini: ‘Tungod kay gisalikway niini nga mga katawhan ang kasabotan nga gihimo sa GINOO kanila, ang Dios sa ilang mga katigulangan, sa dihang gipagawas niya sila gikan sa Ehipto.

²⁶ Misimba sila ug mialagad sa ubang mga dios nga wala nila mailhi, ug wala itugot sa GINOO nga simbahan nila.

²⁷ Busa labihan ang kasuko sa GINOO sa ilang nasod ug gipahiagom niya kanila ang tanang tunglo nga nasulat niini nga libro.

²⁸ Sa labihan nga kasuko sa GINOO, gipalayas niya sila sa ilang nasod ug gipabihag sa ubang mga nasod diin sila nagpuyo karon.’

²⁹ “Adunay mga butang nga sekreto nga ang GINOO lang nga atong Dios ang nakahibalo, apan gipadayag niya kanato ang iyang kasabotan ug angay nato kining sundon ug sa atong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran.

30*Ang Angay Himuon aron Panalanginan sa GINOO*

¹ “Pananglit mahitabo kining mga butanga kaninyo, ang mga panalangin ug ang mga tunglo nga akong giingon kaninyo, ug unya mahinumdoman ninyo kini kon atua na kamo sa mga nasod diin gipabihag kamo sa GINOO nga inyong Dios.

² Kon nianang higayona mobalik kamo ug ang inyong mga anak sa GINOO nga inyong Dios, ug tumanon ninyo sa tibuok ninyong kasing-kasing ug kalag ang tanan nga gisugo ko kaninyo karon,

³ kaloy-an kamo sa GINOO nga inyong Dios ug tigomon niya kamo gikan sa tanang nasod diin gipabihag niya kamo, ug unya ibalik niya kaninyo ang inyong maayong kahimtang.

⁴ Bisan kon sa inyong pagkabihag napadpad kamo sa labing layo nga bahin sa kalibotan, tigomon gihapon kamo sa GINOO nga inyong Dios

⁵ ug pabalikon sa yuta nga gipangiyahan sa inyong mga katigulangan, ug panag-iyahan ninyo kini pag-usab. Pauswagon ug padaghanon pa gayod kamo kay sa inyong mga katigulangan.

⁶ Bag-ohon sa GINOO nga inyong Dios ang inyong mga kasing-kasing ug ang mga kasing-kasing sa inyong mga kaliwat aron higugmaon ninyo siya sa tibuok ninyong kasing-kasing ug kalag, ug magkinabuhi kamo ug dugay.

⁷ Ipahiagom sa GINOO nga inyong Dios kining tanang mga tunglo ngadto sa inyong mga kaaway nga nagdumot ug nagdaog-daog kaninyo.

⁸ Tumanon ninyo pag-usab ang GINOO ug sundon ang tanan niyang mga sugo nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw.

⁹ Pauswagon gayod kamo sa GINOO nga inyong Dios sa tanan ninyong pagabuhaton. Padaghanon niya ang inyong mga anak, mga kahayopan, ug ang inyong mga abot, kay malipay ang GINOO sa pagpanalangin kaninyo sama nga nalipay siya sa pagpanalangin sa inyong mga katigulangan.

¹⁰ Mahitabo kini kon tumanon ninyo ang GINOO nga inyong Dios ug sundon ang tanan niyang mga pamalaod ug mga sugo nga nasulat niini nga Libro sa Kasuguan, ug kon mobalik kamo kaniya sa tibuok ninyong kasing-kasing ug kalag.

¹¹ “Dili lisod sabton ug himuon kini nga mga sugo nga ginahatag ko kaninyo karong adlaw.

¹² Wala kini sa langit nga mangutana pa kamo, ‘Kinsa ang mosaka sa langit sa pagkuha niini ug ipadayag kanato aron atong matuman?’

¹³ Wala usab kini sa tabok sa dagat nga mangutana pa kamo, ‘Kinsa ang motabok sa dagat sa pagkuha niini ug ipadayag kanato aron atong matuman?’

¹⁴ Anaa kini kaninyo, sa inyong baba ug kasing-kasing, busa matuman ninyo kini.

¹⁵ “Pamati! Karong adlaw papilion ko kamo niini: kinabuhi o kamatayon, kauswagan o kalaglagan.

¹⁶ Gimandoan ko kamo karon sa paghigugma sa GINOO nga inyong Dios, sa pagkinabuhi subay sa iyang mga pamaagi, sa pagtuman sa iyang mga sugo ug mga tulomanon, aron magkinabuhi kamo ug dugay ug modaghan, ug panalanginan kamo sa GINOO nga inyong Dios didto sa yuta nga inyong sudlon ug panag-iyahan.

¹⁷ “Apan kon dili kamo motuman ug mosunod kaniya, ug mosimba ug moalagad hinuon sa ubang mga dios,

¹⁸ karon pa lang pasidan-an ko na kamo nga sigurado gayod nga malaglag kamo. Dili kamo magkinabuhi ug dugay sa yuta nga inyong sudlon ug panag-iyahan didto sa tabok sa Jordan.

¹⁹ “Karong adlaw gitawag ko sa pagsaksi ang langit ug ang yuta kon asa niini ang inyong pilion: kinabuhi o kamatayon, panalangin o tunglo. Pilia ninyo ang kinabuhi aron magkinabuhi kamog dugay apil ang inyong mga kabataan.*

²⁰ Higugmaang ninyo ang GINOO nga inyong Dios. Tumana ninyo siya ug pabilin kamo kaniya, kay siya ang inyong kinabuhi. Kon himuon ninyo kini, magkinabuhi kamo ug dugay didto sa yuta nga iyang gisaad nga ihatag sa inyong mga katigulangan nga sila si Abraham, Isaac, ug Jacob.”

31

Si Josue mao ang Mipuli kang Moises (Num. 27:12-23)

¹ Nagpadayon si Moises sa pagpakigsulti sa tanang mga Israelinhon.

² Miingon siya, “120 na ka tuig ang akong edad ug dili na ako makahimo sa pagpangulo kaninyo. Miingon ang GINOO kanako nga dili ako makatabok sa Jordan.

³ Ang GINOO nga inyong Dios mismo ang mag-una kaninyo sa pagtabok. Laglagon niya ang mga nasod didto, ug panag-iyahan ninyo ang ilang yuta. Pangulohan kamo ni Josue sa pagtabok sumala sa giingon sa GINOO.

⁴ Himuon sa GINOO ngadto niini nga mga nasod ang iyang gihimo kang Sihon ug kang Og nga mga hari sa mga Amorihanon, ug sa ilang yuta.

⁵ Itugyan sila sa GINOO kaninyo, ug kinahanglang himuon ninyo kanila ang gisugo ko kaninyo.

⁶ Lig-ona ninyo ang inyong kaugalingon ug pagmaisogon. Ayaw kamo kahadlok kanila kay ang GINOO nga inyong Dios nag-uban kaninyo; dili niya kamo biyaan o pasagdan.”

⁷ Unya gitawag ni Moises si Josue ug giingnan atubangan sa tanang mga Israelinhon, “Lig-ona ang imong kaugalingon ug pagmaisogon, kay ikaw ang mangulo niining mga katawhan sa pag-adto sa yuta nga gisaad sa GINOO nga ihatag sa ilang mga katigulangan. Tabangi sila nga maangkon ang yuta.

⁸ Pangulohan ka sa GINOO ug mag-uban siya kanimo; dili niya ikaw biyaan o pasagdan. Busa ayaw kahadlok o pagpakawala sa paglaom.”

Ang Pagbasa sa Kasugaoan

⁹ Gisulat ni Moises kini nga mga sugo ug gihatag ngadto sa mga pari nga kaliwat ni Levi, nga mao ang nagdala sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO, ug ngadto sa tanang tigdumala sa Israel.

¹⁰ Unya gimandoan sila ni Moises, “Sa kataposan sa matag pito ka tuig nga mao ang Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli, sa panahon sa Pista sa Pagpatindog sa mga Payag,

¹¹ basaha ninyo kini nga mga sugo ngadto sa tanang mga Israelinhon inigtigom nila sa presensya sa GINOO nga inyong Dios sa dapit nga iyang pilion.

¹² Tigoma ang mga tawo: ang mga lalaki, mga babaye, mga kabataan, ug mga langyaw nga nagpuyo sa inyong mga lungsod, aron makapamati sila ug makakat-on sa pagtahod sa GINOO nga inyong Dios ug sa pagtuman pag-ayo sa tanan nga gipatuman niini nga mga sugo.

* **30:19** kabataan: o kaliwat.

13 Himuon ninyo kini aron ang inyong mga kabataan nga wala pa mahibalo niini nga mga sugo makadungog usab ug makakat-on sa pagtahod sa GINOO nga inyong Dios samtang nagkinabuhi kamo sa yuta nga inyong panag-iyahan sa tabok sa Suba sa Jordan.”

Gitagna ang Pagrebelde sa mga Israelinhon

14 Miingon ang GINOO kang Moises, “Hapit ka nang mamatay; busa ipatawag si Josue ug adto kamo sa Tolda nga Tagboanan, kay tudloan ko siya didto sa iyang pagahimuon.” Busa miadto si Moises ug si Josue sa Tolda nga Tagboanan.

15 Nagpakita ang GINOO pinaagi sa panganod nga murag haligi didto sa may pultahan sa Tolda.

16 Miingon ang GINOO kang Moises, “Hapit ka nang mamatay ug makig-uban sa imong mga katigulangan. Kon wala ka na, kining mga tawhana mosimba sa ubang mga dios nga ginasimba sa mga tawo sa yuta nga ilang adtoan. Isalikway nila ako ug lapason nila ang kasabotan nga gihimo ko uban kanila.

17 Nianang adlaw masuko ako pag-ayo kanila ug isalikway ko sila. Talikdan ko sila ug malaglag sila. Daghang mga katalagman ug mga kalisdanan ang moabot kanila, ug nianang higayona mangutana sila, ‘Miabot ba kanato kini nga mga katalagman tungod kay ang Dios wala na mag-uban kanato?’

18 Talikdan ko gayod sila nianang higayona tungod sa tanang kadaotan nga ilang gihimo pinaagi sa pagsimba sa ubang mga dios.

19 “Busa isulat kini nga awit ug itudlo sa katawhan sa Israel. Ipaawit kini kanila aron mahimo kining saksi batok kanila.

20 Dad-on ko sila sa maayo ug mabungahon nga yuta* nga gisaad ko sa ilang mga katigulangan. Didto magkinabuhi sila sa kadagaya; magkaon sila sa tanang pagkaon nga gusto nila, ug mabusog sila pag-ayo. Apan mobiya sila kanako ug mosimba sa ubang mga dios. Lapason nila ang akong kasabotan.

21 Kon moabot na kanila ang daghang katalagman ug mga kalisdanan, kini nga awit mahimong saksi batok kanila, kay dili kini malimtan sa ilang mga kaliwat. Nahibaloan ko kon unsa ang ilang ginaplano nga himuon bisan wala ko pa sila madala sa yuta nga akong gisaad kanila.”

22 Niadtong adlaw, gisulat ni Moises ang awit ug gitudlo sa mga Israelinhon.

23 Gimandoan sa GINOO si Josue nga anak ni Nun, “Lig-ona ang imong kaugalingon ug pagmaisogon, kay ikaw ang modala sa mga Israelinhon sa yuta nga akong gisaad kanila, ug mag-uban ako kanimo.”

24 Human masulat ni Moises ang tanang mga sugo sa libro,

25 gimandoan niya ang mga Levita nga mao ang nagdala sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO. Miingon siya,

26 “Kuhaa ninyo kining Libro sa Kasugoan ug ibutang sa tapad sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO nga inyong Dios. Magpabilin kini didto ingon nga saksi batok sa katawhan sa Israel.

27 Kay nahibaloan ko kon unsa kamo ka rebelde ug kagahig ulo. Bisan karon nga kauban ninyo ako, nagrebelde kamo sa GINOO, unsa pa kaha kon patay na ako!

28 Tigoma sa akong atubangan ang tanang mga tigdumala sa inyong tribo ug ang tanang mga opisyal aron sultihan ko sila niining mga butanga. Ug tawgon ko ang langit ug yuta sa pagsaksi batok kanila.

* 31:20 maayo...yuta: sa Hebreo, yuta nga gaagas ang gatas ug dugos.

²⁹ Kay nahibaloan ko nga kon patay na ako, maghimo gayod kamo ug daotan ug isalikway ninyo ang tanan nga gisugo ko kaninyo. Sa umaabot nga mga adlaw, moabot kaninyo ang mga katalagman kay maghimo kamog daotan atubangan sa GINOO ug pasuk-on ninyo siya pinaagi sa inyong buhat.”

Ang Awit ni Moises

³⁰ Unya gisulti ni Moises ang mensahe sa tibuok nga awit samtang namati ang tibuok katilingban sa Israel:

32

¹ “O langit, pamati kay mosulti ako!

O yuta, pamatia ang akong mga pulong.

² Ang akong mga pagtulon-an sama sa ulan

o tun-og nga nagtulo.

Ang akong mga pulong sama sa yamog diha sa mga sagbot;

o sama sa talithi diha sa mga tanom.

³ “Imantala ko ang ngalan sa GINOO.

Dayegon ko ang pagkagamhanan sa atong Dios!

⁴ Siya ang Bato nga salipdanan ko.

Hingpit ang iyang mga buhat,

ug matarong ang tanan niyang mga pamaagi.

Matinumanon siya nga Dios ug dili masayop;

matarong siya ug makiangayon.

⁵ “Apan kamo nagpakasala kaniya

ug wala na niya kamo ilha nga iyang mga anak,

tungod sa inyong kadaotan,

mga masinupakon ug limbongan nga henerasyon!

⁶ Mao ba kini ang inyong ibalos sa GINOO?

Mga buang-buang gayod kamo ug kulang sa panabot.

Dili ba siya ang inyong Amahan nga nagbuhat kaninyo?

⁷ “Hinundomi ninyo ang nanglabay nga mga katuigan;

huna-hunaa ninyo ang nangagi nga mga henerasyon.

Pangutan-a ninyo ang inyong mga katigulangan

kay suginlan nila kamo.

Pangutan-a ninyo ang inyong mga tigdumala

kay isaysay nila kini kaninyo.

⁸ Sa dihang gihatagan sa Labing Halangdong Dios

ang mga nasod sa ilang yuta

ug sa dihang gibahin-bahin niya ang katawhan,

gibutangan niya kini ug mga utlanan

basi sa gidaghanon sa mga anghel sa Dios.*

⁹ Karon gipili sa GINOO ang mga kaliwat ni Jacob

ingon nga iyang katawhan.

¹⁰ “Nakita niya sila sa disyerto,

sa dapit nga awaaw.

Giatiman niya sila ug giampingan,

* **32:8** *mga anghel sa Dios*: mao kini sa Septuagint. Sa Dead Sea Scrolls, *mga anak sa Dios*. Sa Masoretic nga Teksto, *mga kaliwat ni Israel*.

- nga daw nag-amping
sa iyang kaugalingong mata.
- 11 Gibantayan niya sila,
sama sa agila nga nagbantay sa iyang mga piso
samtang iya kining ginatudloan sa paglupad.
Ginabukhad niya ang iyang mga pako sa pagsalo
ug pagsapnay kanila.
- 12 Ang GINOO lang gayod ang migiya sa iyang katawhan,
ug walay mitabang nga laing dios.
- 13 “Gipagahom niya sila sa mga bukid,
ug gipakaon sa mga abot sa yuta.
Gibuhi niya sila sa dugos gikan sa bato
ug sa lana gikan sa olibo sa batoon nga dapit.
- 14 Gihatagan niya sila ug mga keso ug gatas gikan
sa mga baka ug karnero,
ug gihatagan ug tambok
nga mga karnero, mga baka,
ug mga kanding gikan sa Basan.
Gihatagan usab niya sila
sa labing maayong mga trigo
ug gipainom sa labing maayong bino gikan sa ubas.
- 15 “Nagmauswagon ang mga Israelinhon[†]
apan nagrebelde sila.
Nanambok sila ug milig-on,
apan gitalikdan nila
ang Dios nga nagbuhat kanila,
ug gisalikway nila ang ilang Bato
nga salipdanan nga mao ang ilang Manluluwas.
- 16 Gipapangabugho nila
ug gipasuko ang GINOO
sa ilang mangil-ad nga mga dios.
- 17 Naghalad sila ngadto
sa mga demonyo nga dili tinuod nga Dios,
mga dios nga wala nila mailhi ug bag-o lang,
nga wala tahora sa ilang mga katigulangan.
- 18 Gikalimtan nila ang Dios
nga ilang Bato nga salipdanan
nga nagbuhat kanila.
- 19 “Nakita kini sa GINOO,
ug tungod sa iyang kasuko
gisalikway niya sila nga iyang mga anak.
- 20 “Miingon siya, ‘Talikdan ko sila,
ug tan-awon ko kon unsa ang ilang dangatan,
kay mga daotan sila nga henerasyon,
mga anak nga dili matinumanon.
- 21 Gipapangabugho nila ako
sa dili tinuod nga dios,
ug gipasuko nila ako

[†] 32:15 *mga Israelinhon*: sa Hebreo, *Jeshurun*, nga ang buot ipasabot, *mga matarong*.

- sa ilang mga walay pulos
nga mga dios-dios.
Busa papangabughoon ko usab sila pinaagi
sa pagpanalangin sa ubang mga nasod.
Pasuk-on ko sila pinaagi
sa pagpanalangin sa buang-buang nga mga nasod.
- 22 Kay ang akong kasuko nagdilaab nga murag kalayo.
Mosunog kini sa yuta ug sa tanang anaa niini,
apil sa kinahiladman sa yuta,[‡]
ug sa pundasyon sa mga bukid.
- 23 “Padad-an ko sila ug mga kalamidad,
ug ig-on ko sila sa akong mga pana.
- 24 Pagutman ko sila;
mangamatay sila sa kagutom ug sa sakit.
Padad-an ko sila sa mabangis nga mga mananap sa paghasol kanila,
ug mga lala nga bitin sa pagpaak kanila.
- 25 Sa gawas sa ilang balay daghan ang mangamatay sa gira,
ug sa sulod maghari ang kahadlok.
Mangamatay ang mga tigulang,
mga batan-on, ug mga kabataan.
- 26 Nag-ingon ako nga katagon ko sila
hangtod nga dili na sila mahinumdoman sa kalibotan.
- 27 Apan dili ko tugotan nga magpasigarbo
ang ilang mga kaaway
ug moingon, “Napildi nato sila.
Dili ang GINOO ang naghimo niini.” ’
- 28 “Ang Israel usa ka nasod
nga walay kaalam ug panabot.
- 29 Kon maalamon lang sila,
masabtan unta nila ang ilang dangatan.
- 30 Unsaon gud paggukod sa usa ka tawo sa 1,000?
Unsaon gud pag-abog sa duha ka tawo sa 10,000?
Gawas lang kon gitugyan sila
sa GINOO nga ilang bato nga salipdanan.
- 31 Kay ang salipdanan nga bato sa atong mga kaaway dili
sama sa atong salipdanan nga bato,
ug bisan sila nakahibalo niini.
- 32 Ang atong mga kaaway,
nga pareho kadaotan sa mga lumulupyo sa Sodoma ug Gomora,
sama sa bunga sa ubas nga pait ug makahilo,
- 33 ug ang ilang bino makamatay sama sa lala sa bitin.
- 34 “Nakahibalo ang GINOO sa ilang kadaotan, gipugngan lang una niya kini
ug naghulat sa husto nga panahon sa pagsilot kanila.
- 35 Manimalos ang GINOO ug magsilot kanila,
kay moabot ang panahon nga madakin-as gayod sila.
Hapit na moabot
ang ilang kalaglagaan.”

[‡] 32:22 kinahiladman sa yuta: o dapit sa mga patay.

³⁶ Hukman sa GINOO ang iyang katawhan;
kaloy-an niya sila nga iyang mga alagad
kon makita niya nga wala na silay kusog
ug diyutay na lang ang nabilin kanila,
ulipon man o dili ulipon.

³⁷ Unya mangutana ang GINOO sa iyang katawhan,
“Asa na ang ilang mga dios,
ang bato nga ilang salipdanan?

³⁸ Asa na ang ilang mga dios nga mikaon sa tambok
ug miinom sa bino sa ilang mga halad?
Patabanga sila kaninyo,
ug himoa ninyo silang inyong panalipod!”

³⁹ Tan-awa ninyo karon;
ako mao lang gayod ang Dios!
Wala nay lain nga dios
gawas kanako.

Ako ang naghatag
ug nagkuha ug kinabuhi;
ako ang nagsamad ug nag-ayo,
ug walay makalingkawas sa akong mga kamot.

⁴⁰ Karon, ibayaw ko ang akong mga kamot ug manumpa,
“Maingon nga buhi ako sa walay kataposan,

⁴¹ bairon ko ang nagsidlak kong espada
ug gamiton ko kini sa pagsilot.

Panimaslan ko ang akong mga kaaway
ug pabayron ang mga nagdumot kanako.

⁴² Ang akong pana mabulit sa ilang mga dugo,
ug ang akong espada motadtad sa ilang mga lawas.
Mangamatay apil ang mga dinakpan
ug apil usab ang ilang mga pangulo.”

⁴³ Dayega ninyo ang katawhan sa GINOO,
O mga nasod,[§]
kay panimaslan sa GINOO ang nagpatay niining
iyang mga alagad.

Panimaslan niya ang iyang mga kaaway,
ug hinloan niya ang iyang yuta
ug ang iyang katawhan.

⁴⁴ Gisulti ni Moises uban ni Josue* nga anak ni Nun ang mensahe niini nga
awit ngadto sa mga tawo.

⁴⁵ Pagkahuman ug sulti ni Moises niini,

⁴⁶ miingon siya sa mga tawo, “Itanom gayod ninyo sa inyong mga kasing-
kasing ang tanan nakong gisulti kaninyo karong adlaw. Itudlo usab ninyo
kini sa inyong mga anak aron matuman nila pag-ayo ang tanang gisulti niini
nga mga sugo.

⁴⁷ Kini nga mga sugo dili ordinaryo lang nga mga pulong; kini maghatag
kaninyo ug kinabuhi. Kon tumanon ninyo kini magkinabuhi kamo ug dugay
sa yuta nga inyong panag-iyahan sa tabok sa Suba sa Jordan.”

Ang Kamatayon ni Moises

§ 32:43 Dayega...nasod: o Magkalipay kamong mga nasod uban sa katawhan sa GINOO.
Josue: sa Hebreo, Oseas.

* 32:44

⁴⁸ Niana mismong adlaw miingon ang GINOO kang Moises,

⁴⁹ “Lakaw sa Moab, sa kabukiran sa Abarim ug tungas sa Bukid sa Nebo nga nag-atubang sa Jerico. Lantawa didto ang Canaan, ang yuta nga ihatag ko sa mga Israelinhon nga ilang panag-iyahan.

⁵⁰ Ug nianang bukira mamatay ka ug makig-uban sa imong mga katigulangan, maingon nga si Aaron nga imong igsoon namatay sa Bukid sa Hor ug giuban usab sa iyang katigulangan.

⁵¹ Kay duha kamong nawad-an ug pagsalig kanako atubangan sa mga Israelinhon sa dihang didto pa kamo sa tubig sa Meriba Kadesh,[†] sa kamin-gawan sa Zin. Wala ninyo pasidunggi ang akong pagkabalaan sa ilang atubangan.

⁵² Busa makita mo lang sa halayo ang yuta nga ihatag ko sa mga Israelinhon, apaan dili ka makasulod didto.”

33

Gibendisyonan ni Moises ang mga Tribo sa Israel

¹ Mao kini ang bendisyon nga gisulti ni Moises nga alagad sa Dios sa mga Israelinhon sa wala pa siya mamatay.

² Miingon siya:

“Miabot ang GINOO gikan sa Sinai;
nagpadayag siya kanato gikan sa Bukid sa Seir sama sa pagsidlak sa adlaw.

Misidlak siya sa mga tawo gikan sa Bukid sa Paran.
Miabot siya uban sa linibo ka mga anghel,
ug ang iyang tuong kamot adunay nagdilaab nga kalayo.*

³ Gihigugma gayod sa GINOO ang iyang katawhan.

Gipanalipdan niya sila nga iyang pinili.
Busa gisunod nila siya
ug gituman ang iyang mando.

⁴ Gihatag kanato ni Moises ang kasuguan
ingon nga panulondon natong mga kaliwat ni Jacob.

⁵ Nahimong hari ang GINOO sa Israel
sa dihang nagtigom ang ilang mga pangulo
ug ang ilang mga tribo.”

⁶ Mao kini ang giingon ni Moises bahin sa tribo ni Ruben,
“Hinaut nga dili mawala ang mga kaliwat ni Ruben
bisan gamay lang sila.”

⁷ Miingon si Moises bahin sa tribo ni Juda:
“O GINOO, pamatia
ang pagpangayo ug tabang sa tribo ni Juda.

Hiusaha sila pag-usab
sa ubang mga tribo sa Israel.
Panalipdi ug tabangi sila
batok sa ilang mga kaaway.”

⁸ Miingon si Moises bahin sa tribo ni Levi:
“O GINOO, gihatag mo ang Tumim ug Urim[†]
sa imong matinumanon nga mga alagad nga mao ang mga kaliwat
ni Levi.

[†] **32:51** Meriba Kadesh: o Meriba sa Kadesh. * **33:2** Miabot...kalayo: o Miabot siya gikan sa Meriba Kadesh, gikan sa habagatan, sa ubos sa iyang mga bukid. [†] **33:8** Tumim ug Urim: duha ka butang nga ginagamit sa pagpakisayod sa kabubut-on sa Dios.

Gisulayan mo sila didto sa Masa

ug gibadlong didto sa daplin sa tubig sa Meriba.

⁹ Nagpakita sila ug mas dako nga pag-unong kanimo

kaysa ilang mga ginikanan,

mga igsoon, ug mga kabataan.

Gituman nila ang imong pulong,

ug gitipigan nila ang imong kasabotan.

¹⁰ Tudloan nila ang mga Israelinhon sa imong mga pamalaod

ug mga sugo,

ug maghalad sila ug insenso

ug mga halad nga sinunog diha sa imong halaran.

¹¹ O GINOO, panalangini sila,

ug hinaut pa nga malipay ikaw sa tanan nilang mga buhat.

Laglagang ilang mga kaaway

aron dili na makabangon pa.”

¹² Miingon si Moises bahin sa tribo ni Benjamin:

“Palangga sa GINOO ang tribo ni Benjamin,

ug gipahilayo niya sila sa katalagman

ug gipanalipdan sa tibuok nga adlaw.”

¹³ Miingon si Moises bahin sa tribo ni Jose:

“Hinaut pa nga panalanginan sa GINOO ang ilang yuta

ug padad-an kanunay

ug ulan ug tubig gikan sa ilalom sa yuta.

¹⁴ Hinaut pa nga sa tabang sa adlaw mamunga ang ilang mga tanom

ug maayong mga bunga sa panahon sa tingbunga niini.

¹⁵ Hinaut pa nga ang ilang karaang mga bukid

ug mga bungtod mag-anig maayo ug daghang mga bunga.

¹⁶ Hinaut pa nga ang ilang yuta mag-ani sa labing maayong mga abot

sa kaayo sa Dios nga nagpadayag diha sa nagdilaab nga sampinit.

Hinaut pa nga kining mga panalangin magpabilin sa tribo ni Jose

kay labaw siya kaysa iyang mga igsoon.

¹⁷ Ang iyang kusog sama

sa kusog sa kamagulangang torong baka.

Ang iyang gahom sama

sa gahom sa sungay sa ihalas nga baka.

Pinaagi niini laglagon niya ang mga nasod

bisan kadtong atua sa layo.

Mao kini ang akong panalangin

sa daghang mga katawhan sa Efraim ug Manases.”

¹⁸ Miingon si Moises bahin sa tribo ni Zabulon ug ni Isacar:

“Hinaut pa nga mouswag ang tribo ni Zabulon

sa ilang negosyo.

Hinaut pa nga mouswag ang tribo ni Isacar

sa ilang dapit.

¹⁹ Aghaton nila ang mga tawo

sa pag-adto sa bukid

sa paghalad sa husto nga mga halad ngadto sa Dios.

Magsaulog sila

tungod sa daghang panalangin

nga nakuha nila sa dagat ug sa baybayon.”

²⁰ Miingon si Moises bahin sa tribo ni Gad:

“Dalaygon ang Dios nga nagpalapad

sa teritoryo sa tribo ni Gad!

Nagkinabuhi sila niini nga yuta sama sa liyon
nga andam sa pagkunis-kunis sa bukton o sa ulo sa iyang mga kaaway.

²¹ Gipili nila ang labing maayong yuta
nga angay alang sa pangulo.

Sa dihang magkatigom ang mga tigdumala sa katawhan sa Israel,
gisunod nila ang mga ginapatuman sa GINOO
ug ang iyang mga lagda alang sa Israel.”

²² Miingon si Moises bahin sa tribo ni Dan:
“Ang tribo ni Dan sama sa anak sa liyon nga naglukso-lukso
gikan sa Basan.”

²³ Miingon si Moises bahin sa tribo ni Neftali:
“Ang tribo ni Neftali abunda
sa panalangan sa GINOO.

Hinaut pa nga maangkon nila ang yuta
sa kasadpan[‡] ug sa habagatan.”

²⁴ Miingon si Moises bahin sa tribo ni Aser:
“Hinaut pa nga panalanganan
ang tribo ni Aser

labaw sa tanang mga tribo sa Israel.
Hinaut pa nga malipay kanila
ang ilang isigka-Israelinhon
ug mahimong abunda ang ilang lana.

²⁵ Hinaut pa nga ang mga trangka sa pultahan
sa ilang mga lungsod mahisama kalig-on sa puthaw ug bronsi,
ug hinaut pa nga magpabilin ang ilang pagkagamhanan
samtang buhi pa sila.

²⁶ Walay sama sa Dios sa Israel. §
Sa iyang pagkahalangdon nagsakay siya sa mga panganod
sa pagtabang kaninyo.

²⁷ Ang walay kataposan nga Dios
mao ang inyong dalangpanan;
tabangan niya kamo sa iyang walay kataposan nga gahom.
Abugon niya ang inyong mga kaaway sa inyong atubangan,
ug mosugo siya kaninyo sa paglaglag kanila.

²⁸ Busa ang Israel magpuyo nga halayo sa katalagman,
sa yuta nga abunda sa trigo ug duga sa ubas,
ug diin ang tun-og nga gikan sa langit naghatag
ug tubig sa yuta.

²⁹ Bulahan kamo, O katawhan sa Israel!
Walay sama kaninyo,
usa ka katawhan nga giluwes sa GINOO.
Ang GINOO mao ang manalipod ug motabang kaninyo,
ug siya ang makig-away alang kaninyo.
Magkamang ang inyong mga kaaway paingon kaninyo,
ug tumban ninyo sila sa likod.”*

34

Ang Kamatayon ni Moises

[‡] **33:23** *kasadpan*: mao kini sa Septuagint, sa Syriac, ug sa Latin Vulgate; apan sa Hebreo, *linaw*.

§ **33:26** *Israel*: sa Hebreo, *Jeshurun*, nga ang buot ipasabot, *matarong*. * **33:29** *tumban...sa likod*: o tusok-tusokon ninyo ang ilang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit.

¹ Gikan sa kapatagan sa Moab, mitungas si Moises sa Bukid sa Nebo, sa kinatumyan sa Pisga nga nag-atubang sa Jerico. Didto gipakita kaniya sa GINOO ang tibuok nga yuta nga gikan sa Gilead paingon sa Dan,

² ang tibuok nga yuta sa Neftali, ang yuta sa Efraim ug sa Manases, ang tibuok nga yuta sa Juda hangtod sa Dagat sa Mediteraneo,*

³ ang Negev, ug ang tibuok nga yuta gikan sa Zoar hangtod sa Walog sa Jerico, ang lungsod sa mga palma.

⁴ Unya miingon ang GINOO kang Moises, “Mao kana ang yuta nga akong gisaad kang Abraham, Isaac, ug Jacob. Miingon ako kanila nga ihatag ko kini sa ilang mga kaliwat. Gipakita ko kini kanimo, apan dili ka makaadto didto.”

⁵ Busa namatay si Moises nga alagad sa GINOO didto sa Moab, sumala gayod sa giingon sa GINOO.

⁶ Gilubong siya sa Moab, sa walog atbang sa Bet Peor, apan karon wala nay nakahibalo kon asa gayod siya gilubong.

⁷ Nagpanuigon si Moises ug 120 ka tuig sa dihang namatay siya, apan kusgan pa gihapon siya, ug maayo pa ang iyang panan-aw.

⁸ Nagsubo ang mga Israelinhon alang kang Moises didto sa kapatagan sa Moab sulod sa 30 ka adlaw.

⁹ Karon, si Josue nga anak ni Nun gihatagan sa Espiritu ug kaalam, kay gipili siya ni Moises nga mopuli kaniya pinaagi sa pagpatong sa iyang kamot kaniya. Busa mituman kaniya ang mga Israelinhon, ug gihimo nila ang tanang gisugo sa GINOO pinaagi kang Moises.

¹⁰ Gikan kaniadto wala gayoy propeta sa Israel nga sama kang Moises, nga suod gayod kaayo sa GINOO.

¹¹ Gipadala sa GINOO si Moises sa paghimo ug mga milagro ug katingalahang mga butang sa Ehipto batok sa ilang hari† ug sa iyang mga opisyal ug sa iyang tibuok nasod.

¹² Walay nakahimo ug mga gamhanan ug katingalahang mga buhat nga sama sa gihimo ni Moises sa atubangan sa tanang Israelinhon.

* **34:2** *Dagat sa Mediteraneo*: sa Hebreo, *dagat sa kasadpan*. † **34:11** *ilang hari*: sa Hebreo, *Paraon*.

Ang Libro ni Josue

Ang Pagpangandam alang sa Pagpanag-iya sa Canaan

¹ Human mamatay si Moises nga alagad sa GINOO, miingon ang GINOO sa personal nga katabang niini nga si Josue nga anak ni Nun,

² “Patay na si Moises nga akong alagad. Busa karon pangandam kamo, ikaw ug ang tanang Israelinhon sa pagtabok sa Suba sa Jordan paingon sa yuta nga akong ihatag kaninyo.

³ Sumala sa akong gisaad kang Moises, ihatag ko kaninyo ang tanang kayutaan nga inyong maabot.

⁴ Mao kini ang inyong mahimong teritoryo: gikan sa kamingawan sa habagatan hangtod sa kabukiran sa Lebanon sa amihan, ug gikan sa dakong Suba sa Eufrates sa sidlakan hangtod sa Dagat sa Mediteraneo* sa kasadpan, apil ang kayutaan sa mga Hitihanon.

⁵ “Walay makapildi kanimo sa tibuok mong kinabuhi. Mag-uban ako kanimo sama sa akong pag-uban kang Moises. Dili ka nako biyaan o pasagdan.

⁶ Lig-ona ang imong kaugalingon ug pagmaisogon, kay ikaw ang mangulo niining katawhan sa pagpanag-iya sa yuta nga akong gisaad sa ilang mga katigulangan.

⁷ “Lig-ona lang ang imong kaugalingon ug pagmaisogon gayod. Sunda gayod pag-ayo ang tanan nga kasugoan nga gihatag kanimo ni Moises nga akong alagad. Ayaw gayod kini isalikway aron magmalampuson ka sa tanan mong pagahimuon.

⁸ Ayaw gayod kalimti pagbasa ang Libro sa Kasugoan. Pamalandongi kini adlaw ug gabii aron mahibaloan mo kon unsaon pagtuman ang tanan nga nasulat niini. Ug sa ingon niini nga paagi, magmauswagon ka ug magmalampuson.

⁹ Hinumdomi kining akong gipahimangno kanimo: ‘Lig-ona ang imong kaugalingon ug pagmaisogon. Ayaw kahadlok o kaluya, kay ako, ang GINOO nga imong Dios, mag-uban kanimo bisan asa ka moadto.’ ”

¹⁰ Busa, gimandoan ni Josue ang mga tigdumala sa Israel,

¹¹ “Libota ninyo ang kampo ug sultihi ang mga tawo nga mangandam sila sa ilang mga pagkaon kay tulo ka adlaw gikan karon,[†] motabok kita sa Suba sa Jordan aron sa pagpanag-iya sa yuta nga ginahatag kanato sa GINOO nga atong Dios.”

¹² Unya miingon si Josue sa tribo ni Ruben, ni Gad, ug sa katunga sa tribo ni Manases,

¹³ “Hinumdomi ninyo ang gisulti kaninyo ni Moises nga alagad sa GINOO. Nag-ingon siya nga hatagan kamo sa GINOO nga inyong Dios ug pahu-layanan. Ug mao na kini ang yuta nga gihatag niya kaninyo:

¹⁴ ang sidlakang bahin sa Suba sa Jordan. Magpabilin dinhi ang inyong mga asawa, kabataan, ug mga kahayopan. Apan ang inyong mga sundalo kinahanglan mag-una sa pagtabok Jordan sa pagtabang sa inyong mga kaigsoonan,

* **1:4** *Dagat sa Mediteraneo*: sa Hebreo, *Dakong Dagat*. † **1:11** *tulo ka adlaw gikan karon*: o sa sulod sa tulo ka adlaw.

¹⁵ hangtod nga maangkon nila ang kaphahulayan gikan sa GINOO sama sa naangkon usab ninyo, ug masakop nila ang yuta nga ginahatag kanila sa GINOO nga atong Dios. Human niini, pwede na kamo mobalik dinhi sa sidlakan nga bahin sa Jordan sa pagpuyo niini nga yuta nga gihatag kaninyo ni Moises nga alagad sa Dios.”

¹⁶ Mitubag sila kang Josue, “Buhaton namo ang tanan mong gisulti, ug moadto kami bisan asa mo kami ipadala.

¹⁷ Mosunod kami kanimo sama sa among pagsunod kang Moises, basta mag-uban kanimo ang GINOO nga imong Dios sama sa iyang pag-uban kang Moises.

¹⁸ Patyon si bisan kinsa nga mosupak kanimo ug dili motuman sa imong ginamando. Lig-ona lang ang imong kaugalingon ug pagmaisogon!”

2

Nagpadala si Josue ug mga Espiya ngadto sa Jerico

¹ Unya, sekreto nga nagpadala si Josue ug duha ka tawo gikan sa kampo sa mga Israelinhon sa Shitim aron sa pagpangispiya didto sa yuta sa Canaan, ilabina gayod sa lungsod sa Jerico. Sa dihang nakaabot sa Jerico ang duha ka espiya, didto sila midayon sa balay ni Rahab nga usa ka babayeng nagbaligya sa iyang dungog.

² Nakabalita ang hari sa Jerico nga adunay miabot niadtong gabhiona nga mga Israelinhon sa pagpangispiya kanila.

³ Busa gipadala sa hari sa Jerico kining maong mando ngadto kang Rahab, “Pagawasa ang mga tawo nga midayon sa imong balay kay ania sila aron sa pagpangispiya sa atong dapit.”

⁴⁻⁶ Miingon si Rahab, “Tinuod nga adunay mga tawo nga mianhi dinhi apan wala ako masayod kon taga-aha sila. Mibiya sila sa dihang kilom-kilom na ug oras na sa tingsira sa pultahan sa lungsod. Wala ako makahibalo kon asa sila paingon, apan kon magdali kamo, basig maabtan pa ninyo sila.” (Apan ang tinuod gitago ni Rahab ang duha ka espiya didto sa atop sa iyang balay ug gitabonan niya sila ug mga pinutol nga tanom nga trigo nga iyang gibulad didto.)

⁷ Busa gigukod sa mga sinugo sa hari ang duha ka espiya. Paggawas nila sa pultahan sa lungsod, gisirad-an dayon kini. Nakaabot sila hangtod sa tabokanan sa Suba sa Jordan.

⁸ Sa wala pa makahigda ang duha ka espiya, misaka si Rahab sa atop ug

⁹ miingon kanila, “Nasayod ako nga gihatag sa GINOO kaninyo kining yutaa ug labihan gayod ang kahadlok sa mga tawo dinhi kaninyo.

¹⁰ Nakadungog kami kon giunsa pagpamala sa GINOO ang Pulang Dagat sa paggawas ninyo gikan sa Ehipto. Nakadungog usab kami kon giunsa ninyo paglaglag sa hingpit* ang duha ka hari sa mga Amoriyanon didto sa sidlakang bahin sa Jordan nga si Sihon ug si Og.

¹¹ Nahadlok kami sa dihang nadungog namo kini ug nawad-an ug kaisog ang matag-usa kanamo tungod kaninyo. Kay ang GINOO nga inyong Dios mao ang Dios sa langit ug sa yuta.

¹² “Busa karon, isaad sa ngalan sa GINOO nga balosan ninyog kaayo ang akong panimalay maingon nga nagpakita man akog kaayo kaninyo. Hatagi ninyo ako ug garantiya

¹³ nga dili ninyo patyon ang akong amahan, inahan, mga igsoon, ug ang tanan nilang panimalay.”

* **2:10** paglaglag sa hingpit: o gilaglag sila sa hingpit isip halad sa GINOO.

¹⁴ Miingon ang duha ka espiya kang Rahab, “Igarantiya namo ang among kinabuhi alang kaninyo! Basta dili lang nimo itug-an ang among pagpangispiya dinhi, ipakita gayod namo kanimo ang among kaayo kon ihatag na sa GINOO kining yuta kanamo.”

¹⁵ Ang balay ni Rahab nakatapot sa paril sa lungsod, busa gitabangan niya ang duha ka espiya nga makakanaog sa bintana ginamit ang pisi.

¹⁶ Miingon si Rahab kanila, “Adto kamo sa kabukiran aron dili kamo makita sa mga migukod kaninyo. Tago kamo didto sulod sa tulo ka adlaw hangtod nga makabalik sila dinhi. Pagkahuman, makapadayon na kamo sa inyong pagpauli.”

¹⁷ Miingon ang duha ka espiya kang Rahab, “Tumanon namo ang among gisaad kanimo,

¹⁸ apan kinahanglan nga himuon mo usab kini: Kon sulongon na namo ang inyong yuta, ihigot kining pula nga pisi sa bintana nga imong gipakanaogan kanamo. Tigoma dinhi sa imong balay ang imong amahan, inahan, mga igsoon, ug ang tanan nilang pamilya.

¹⁹ Kon anaay usa kaninyo nga mogawas ug moadto sa dalan, wala na kamiy tulubagon kon mapatay siya. Apan aduna kami tulubagon kon adunay mamatay sulod sa imong balay.

²⁰ Apan kon itug-an mo ang among pagpangispiya, wala na kamiy tulubagon sa imong gipasaad kanamo.”

²¹ Mitubag si Rahab, “Oo, mouyon ako sa inyong gisulti.” Unya gipalakaw niya sila. Ug gihigot niya ang pula nga pisi didto sa bintana.

²² Sa dihang nakalakaw na ang duha ka espiya, miadto sila sa kabukiran. Didto sila mitago sulod sa tulo ka adlaw samtang gipangita sila sa mga sinugo sa hari diha sa mga kadalanan. Wala sila makit-i, busa mipauli na lang ang mga sinugo sa hari.

²³ Migsong ang duha ka espiya ug mitabok sa suba ug mibalik kang Josue. Gisugilon nila kang Josue ang tanan nga nahitabo kanila.

²⁴ Miingon sila kang Josue, “Tinuod gayod nga gihatag sa GINOO ang tibuok nga yuta kanato. Ang tanang mga tawo didto nalisang kanato.”

3

Mitabok sa Jordan ang mga Israelinhon

¹ Sayo kaayong mibangon si Josue ug ang tanang mga Israelinhon. Mibiya sila sa Shitim ug miadto sa Suba sa Jordan. Nagkampo una sila didto sa wala pa sila motabok.

² Paglabay sa tulo ka adlaw, milibot sa kampo ang mga tigdumala,

³ ug mimando sa mga tawo, “Inigkakita ninyo nga pas-anon na sa mga pari nga kaliwat ni Levi ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO nga inyong Dios, sunod kamo kanila,

⁴ aron mahibaloan ninyo kon asa kamo moagi, kay wala pa gayod kamo sukad makaagi dinhi. Apan ayaw lang kamo pagpaduol pag-ayo sa Sudlanan sa Kasabotan; distansya kamog mga usa ka kilometro.”

⁵ Unya giingnan ni Josue ang mga tawo, “Panghinlo kamo sa inyong kaugalingon* kay ugma maghimo ang GINOO diha kaninyo ug katingalahang mga butang.”

⁶ Giingnan usab ni Josue ang mga pari, “Dad-a na ninyo ang Sudlanan sa Kasabotan ug mag-una kamo sa mga tawo.” Gituman nila ang giingon ni Josue.

* **3:5 Panghinlo kamo sa inyong kaugalingon:** ang buot ipasabot, buhaton nila ang seremonya sa pagpakahinlo.

⁷Unya miingon ang GINOO kang Josue, “Sa pagabuhaton ko karong adlaw, pasidunggan ka sa katawhan sa Israel, ug mahibaloan nila nga nag-uban ako kanimo sama sa akong pag-uban kang Moises.

⁸Sultihi ang mga pari nga nagdayong sa Sudlanan sa Kasabotan nga inig-abot nila sa Suba sa Jordan mohunong sila inigtunob nila sa tubig sa suba.”

⁹Unya gitawag ni Josue ang mga tawo, “Dali kamo, kay sultihan ko kamo kon unsa ang giingon sa GINOO nga inyong Dios.

¹⁰Masayran ninyo karon nga ang buhi nga Dios nag-uban kaninyo, kay iyang ipaabog gayod kaninyo ang mga Canaanhon, Hitihanon, Hibihanon, Perisihanon, Gergasiyanon, Amorihanon, ug mga Jebusihanon.

¹¹Siguradohon ninyo nga ang Sudlanan sa Kasabotan sa Ginoo nga nagga-hom sa tibuok kalibotan mag-una kaninyo samtang nagtabok kamo sa Suba sa Jordan.

¹²Busa karon, pagpili kamo ug 12 ka mga tawo, usa gikan sa matag tribo sa Israel.

¹³Sa dihang motunob na sa tubig ang mga pari nga nagdayong sa Sudlanan sa GINOO nga nagga-hom sa tibuok kalibotan, mohunong pagdagayday ang tubig sa Suba sa Jordan. Ang tubig nga gikan sa ibabaw mopundo sa usa ka dapit.”

¹⁴⁻¹⁵Ting-ani kadto ug nagbaha ang Suba sa Jordan. Mibiya ang mga tawo sa ilang kampo aron motabok. Gauna kanila ang mga pari nga nagdayong sa Sudlanan sa Kasabotan. Pagtunob gayod sa mga pari sa suba,

¹⁶mihunong dayon ang pagdagayday sa tubig. Mipundo ang tubig sa usa ka dapit nga gitawag ug Adam, usa ka lungsod duol sa Zaretan. Wala nay tubig nga nagdagayday paingon sa Patay nga Dagat,[†] busa nakatabok ang mga tawo sa dapit nga duol sa Jerico.

¹⁷Nagtindog taliwala sa mamalang suba sa Jordan ang mga pari nga nagdayong sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO, hangtod nga nakatabok ang tanang katawhan.

4

Nagpatindog ang mga Israelinhon ug Monumento

¹Sa dihang nakatabok na ang tanang katawhan sa Israel sa Suba sa Jordan, miingon ang GINOO kang Josue,

²“Pagpili ug 12 ka mga tawo, usa sa matag tribo,

³ug sugoa sila nga magkuha ang matag-usa kanila ug tagsa ka bato taliwala sa Suba sa Jordan, didto gayod mismo sa gitindogan sa mga pari, ug dad-on nila kini sa dapit diin kamo magkampo karong gabhiona.”

⁴Busa gitawag ni Josue ang 12 ka mga tawo nga iyang gipili gikan sa matag tribo sa Israel, ug iya silang giingnan,

⁵“Adto kamo taliwala sa suba, atubangan sa nahimutangan sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO nga inyong Dios. Ang matag-usa kaninyo magkuha ug tagsa ka bato nga inyong pas-anon, usa alang sa matag tribo sa Israel.

⁶Ug unya tapokon ninyo kini aron mapormag monumento isip handomanan sa gihimo sa GINOO. Sa umaabot nga panahon, kon mangutana ang inyong mga anak unsay kahulogan niini nga mga bato,

⁷suginli ninyo sila nga mihunong ang pagdagayday sa tubig sa Suba sa Jordan sa dihang gitabok ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO. Kining mga batoha magpabilin nga usa ka handomanan alang sa katawhan sa Israel hangtod sa kahangtoran.”

[†] **3:16** Patay nga Dagat: sa Hebreo, Dagat sa Araba, ang labihan kaparat nga dagat.

⁸ Gituman sa 12 ka mga Israelinhon ang gisugo kanila ni Josue. Sumala sa giingon sa GINOO kang Josue, nagkuha sila ug 12 ka mga bato taliwala sa suba sa Jordan, usa ka bato alang sa matag tribo sa Israel. Gidala nila ang maong mga bato sa dapit nga ilang gikampohan ug gipahimutang kini didto.

⁹ Mipahimutang usab si Josue ug 12 ka bato taliwala sa Jordan, didto gayod mismo sa dapit nga gitindogan sa mga pari nga nagdayong sa Sudlanan sa Kasabotan. Ug hangtod karon anaa pa kining mga batoha.

¹⁰ Padayon nga nagtindog taliwala sa Jordan ang mga pari nga nagdayong sa Kasabotan sa GINOO hangtod nga natuman ang tanang gisugo sa GINOO kang Josue, nga katumanan usab sa gisugo ni Moises kang Josue.

¹¹ Sa dihang nakatabok na ang tanan, gitabok usab sa mga pari ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO. Ug miuna sa mga tawo ang mga pari.*

¹² Ang mga armadong lalaki nga gikan sa tribo ni Ruben, ni Gad, ug katunga sa tribo ni Manases miuna pagtabok sumala sa gisugo ni Moises kanila.

¹³ Kining 40,000 ka mga armadong kalalakian-an miagi sa presensya sa GINOO† ug miadto sa kapatagan sa Jerico aron sa pagpakig-gira.

¹⁴ Nianang adlaw, gipasidungan sa GINOO si Josue atubangan sa mga Israelinhon. Ug gitahod si Josue sa mga tawo sa tibuok niyang kinabuhi sama sa gihimo nila ngadto kang Moises.

¹⁵ Sa didto pa taliwala sa Suba ang mga pari miingon ang GINOO kang Josue:

¹⁶⁻¹⁷ “Mandai ang mga pari nga nagdayong sa Sudlanan sa Kasabotan sa pagkaw-as gikan sa Jordan.” Ug gituman kadto ni Josue.

¹⁸ Busa mikaw-as ang mga pari nga nagdayong sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO. Pagtunob gayod nila sa mamalang dapit, midagayday pag-usab ang Jordan ug gaawas ang tubig sama kaniadto.

¹⁹ Ang pagtabok sa mga Israelinhon sa Suba sa Jordan nahitabo sa ikana-pulo nga adlaw sa unang bulan. Unya nagkampo sila sa Gilgal, sa sidlakang bahin sa Jerico.

²⁰ Gipahimutang ni Josue didto ang 12 ka mga bato nga gipakuha niya gikan sa Suba sa Jordan.

²¹ Miingon si Josue sa mga Israelinhon, “Sa umaabot nga panahon, kon mangutana ang inyong mga anak kaninyo unsay kahulogan niining mga batoha,

²² suginlan ninyo sila nga milakaw ang mga Israelinhon sa mamalang yuta sa dihang mitabok sila sa Suba sa Jordan.

²³ Kay gipamala sa GINOO nga inyong Dios ang Suba sa Jordan hangtod nga nakatabok kamo sama sa gihimo niya kaniadto sa Pulang Dagat hangtod nga nakatabok kita.

²⁴ Gihimo niya kini aron ilhon sa tanang katawhan sa kalibotan nga gamhanan gayod ang GINOO, ug aron motahod kamo kanunay sa GINOO nga inyong Dios.”

5

¹ Nabalitaan sa tanang mga hari nga Amorihanon sa kasadpan sa Jordan ug sa tanang mga hari nga Canaanhon sa kabaybayonan sa Dagat sa Mediteraneo kon giunsa pagpamala sa GINOO ang Suba sa Jordan sa dihang mitabok ang mga Israelinhon. Busa nahadlok sila ug nawad-ag kaisog sa pagpakig-gira sa mga Israelinhon.

* **4:11** Ug miuna...ang mga pari: o Mitabok ang mga pari samtang nagtan-aw ang mga tawo. † **4:13** sa presensya sa GINOO: tingali ang buot ipasabot, sa Sudlanan sa Kasabotan.

Ang pahauli sa Israel sa mga Seremonya sa Pakigsaad

² Niadtong higayona miingon ang GINOO kang Josue, “Paghimog mga kutsilyo gikan sa batong bantilis ug pagpanuli sa ikaduhang higayon sa mga Israelinhon.”

³ Busa naghimo si Josue ug mga kutsilyo, ug gipangtuli ang mga Israelinhon didto sa Bungtod sa Gitulian.

⁴⁻⁶ Mao kini ang hinungdan kon nganong gipangtuli ni Josue ang mga lalaki: Sa dihang mihawa ang mga Israelinhon sa Ehipto, ang tanang mga lalaki natuli na. Apan ang mga nangatawo sulod sa 40 ka tuig nga paglakaw nila sa kamingawan wala matuli. Ug niadtong panahona, ang mga lalaki nga anaa sa hustong edad sa pagpakig-gira nangamatay tungod kay wala sila mituman sa GINOO. Giingnan sila sa GINOO nga dili gayod nila makita ang maayo ug mabungahon nga yuta* nga iyang gisaad ngadto sa ilang mga katigulangan nga ihatag kanila.

⁷ Ang ilang mga anak nga lalaki nga mipuli kanila maoy gipangtuli ni Josue, kay wala kini sila matuli niadtong panahon sa ilang paglakaw.

⁸ Human sila matuli, nagpabilin sila sa ilang kampo hangtod nga naayo sila.

⁹ Unya miingon ang GINOO kang Josue, “Karong adlaw gikuha ko gikan kaninyo ang kaulawan sa inyong pagkaulipon sa Ehipto.” Busa kadtong dapita gitawag nga Gilgal† hangtod karon.

¹⁰ Samtang nagkampo ang mga Israelinhon sa Gilgal, sa kapatagan sa Jerico, gisaulog nila ang Pista sa Paglabay sa Anghel sa gabii sa ika-14 nga adlaw sa unang bulan.

¹¹ Pagkaugma, nangaon sila sa mga abot gikan niadtong yutaa: sinanlag nga trigo ug pan nga walay patubo.

¹² Sukad niadto miundang na ang pagpangahulog sa manna, ug wala nay manna ang mga Israelinhon. Ang ilang pagkaon sukad niadtong tuiga mao na ang mga abot gikan sa yuta sa Canaan.

Ang Komandante sa Ginoo Nakig-atubang kang Josue

¹³ Samtang didto si Josue duol sa Jerico, aduna siyay nakitang tawo nga nagtindog sa iyang atubangan nga nagkupot ug espada. Gipangutana siya ni Josue, “Kaabin ka ba namo o kaaway?”

¹⁴ Mitubag ang tawo, “Dili ninyo ako kaabin o kaaway. Mianhi ako dinhi ingon nga pangulo sa kasundalohan sa GINOO.”

Mihapa si Josue sa pagtahod ug unya nangutana kaniya, “Sir, unsay gusto nimong isugo kanako nga imong alagad?”

¹⁵ Mitubag ang pangulo sa kasundalohan sa GINOO, “Huboa ang imong sandalyas, kay balaang dapit ang imong gibarogan.” Ug gituman ni Josue ang gisugo kaniya.

6

Ang Pagkalaglag sa Jerico

¹ Gisirad-an pag-ayo ang Jerico sa mga nagpuyo didto tungod sa mga Israelinhon. Walay makasulod o makagawas sa lungsod.

² Miingon ang GINOO kang Josue, “Ipasakop ko kaninyo ang Jerico apil ang iyang hari ug mga sundalo.

³ Ikaw ug ang tanan mong mga sundalo molibot sa lungsod kausa kada adlaw, sulod sa unom ka adlaw.

* 5:4-6 maayo...yuta: sa Hebreo, yuta nga gaagas ang gatas ug dugos. † 5:9 Gilgal: ang buot ipasabot, gikuha.

⁴ Paunahon mo sa Sudlanan sa Kasabotan ang pito ka mga pari nga nagtaga ug dala ug budyong. Unya sa ikapito nga adlaw, molibot kamo sa lungsod ug kapito, uban sa mga pari nga nagpatingog sa mga budyong.

⁵ Kon madungog na ninyo ang dugay nga tingog sa ilang budyong, paninggit kamong tanan ug kusog kaayo. Nianang higayona mahugno ang paril sa lungsod ug makasulod kamong tanan nga wala gayoy babag.”

⁶ Busa gitawag ni Josue nga anak ni Nun ang mga pari ug giingnan, “Dad-a ninyo ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO. Mag-una ang pito kaninyo nga magtaga ug dala ug budyong.”

⁷ Ug giingnan usab niya ang mga tawo, “Panglakaw na kamo. Libota ninyo ang lungsod. Ang uban nga mga sundalo mag-una sa mga pari nga nagdala sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO.”

⁸ Busa sumala sa gimando ni Josue, gauna ang pito ka mga pari sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO ug gipatingog nila ang mga budyong.

⁹ Ang ubang mga sundalo gauna niadtong mga pari, ug ang uban nagsunod sa Sudlanan sa Kasabotan. Wala gayoy hunong ang pagtingog sa mga budyong.

¹⁰ Apan gimandoan ni Josue ang mga tawo nga dili mosinggit o magsaba hangtod nga dili siya momando nga maninggit.

¹¹ Busa sumala sa gisugo ni Josue, gilibot nila sa lungsod sa makausa ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO. Pagkahuman, mibalik sila sa ilang kampo ug didto natulog pagkagabii.

¹² Pagkabuntag, sayo kaayong mibangon si Josue. Gidala pag-usab sa mga pari ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO,

¹³ ug gauna gihapon ang pito ka mga pari nga nagpatingog sa mga budyong. Ug mao usab gihapon ang gihimo sa mga sundalo, ang uban kanila gauna ug ang uban nagsunod sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO, samtang padayon nga ginapatingog ang mga budyong.

¹⁴ Mao kini ang ikaduhang adlaw nga milibot sila ug kausa sa lungsod, ug pagkahuman, mibalik na usab sila sa ilang kampo. Mao kadto ang ilang gihimo sulod sa unom ka adlaw.

¹⁵ Sa ikapito ka adlaw, kadlawon pa silang mibangon ug milibot sa lungsod sama sa ilang gihimo sa miaging unom ka adlaw. Apan niining adlaw a milibot sila sa lungsod ug kapito.

¹⁶ Sa ikapito na nilang libot, gipatingog sa mga pari ang ilang mga budyong ug gimandoan ni Josue ang mga tawo nga maninggit. Ug miingon si Josue, “Gihatag na sa GINOO kaninyo kining lungsora!

¹⁷ Ang tibuok lungsod ug ang tanan nga anaa niini laglagon sa hingpit ingon nga halad ngadto sa GINOO. Si Rahab lang nga nagbaligya sa iyang dungog ug ang tibuok niyang panimalay ang luwason tungod kay gitagoan niya ang atong mga espiya.

¹⁸ Ayaw gayod kamo pagkuha ug bisan unsang butang nga gihalad na sa hingpit ngadto sa GINOO. Kay kon himuon ninyo kini malaglag gayod kamo, ug kamo ang mahimong hinungdan kon adunay kalaglagan nga moabot sa Israel.

¹⁹ Ang tanang butang nga hinimo sa plata, bulawan, bronsi, o puthaw igahin alang sa GINOO, ug kinahanglang ibutang kini sa panudlanan sa bahandi sa GINOO.”

²⁰ Gipatingog sa mga pari ang ilang mga budyong, ug unya naninggit ug kusog ang mga Israelinhon sa dihang nadungog nila kini. Nahugno ang mga paril sa lungsod ug miataki sila. Nakasulod sila nga wala gayoy babag, ug gillog nila ang lungsod.

²¹ Gihalad nila sa hingpit sa GINOO ang lungsod pinaagi sa pagpamatay sa mga lalaki ug babaye, tigulang ug bata, ug lakip ang mga baka, karnero, kanding, ug mga asno.

²² Giingnan ni Josue ang duha ka tawo nga nangispiya kaniadto sa yuta, “Adtoa ninyo ang balay sa babayeng nagbaligya sa iyang dungog, ug igawas ninyo siya ug ang tanang sakop sa iyang panimalay sumala sa inyong gisaad kaniya.”

²³ Busa milakaw ang duha ug gidala nila sa gawas si Rahab uban sa iyang amahan, inahan, mga igsoon ug ang tanang sakop sa iyang panimalay. Gipagawas nila silang tanan ug gipahimutang sa usa ka dapit gawas sa ilang kampo.

²⁴ Gisunog nila ang tibuok nga lungsod ug ang tanang anaa niini gawas lang sa mga butang nga hinimo ug plata, bulawan, bronsi, ug puthaw. Gipanguha nila kini aron ibutang sa panudlanan sa bahandi sa GINOO.

²⁵ Apan giluwat ni Josue si Rahab ug ang iyang panimalay tungod kay gitagoan niya ang mga lalaki nga gisugo ni Josue nga mangispiya sa Jerico. Hangtod karon ang iyang mga kaliwat nagpuyo pa sa Israel.

²⁶ Niadtong panahona, gipasidan-an ni Josue ang mga Israelinhon: “Panghimaraoton sa GINOO si bisan kinsa nga magtinguha sa pagtukod pag-usab niining lungsod sa Jerico.

Si bisan kinsa nga motukod pag-usab sa pundasyon niini mamatyag kamagulangang anak.
Ang moayo sa mga pultahan niini mamatyag kamanghorang anak.”

²⁷ Ang GINOO miuban gayod kang Josue, ug nabantog siya sa tibuok nga nasod.

7

Ang Sala ni Acan

¹ Apan gilapas gayod sa mga Israelinhon ang sugo sa GINOO nga dili manguha sa bisan unsa nga gihalad na sa hingpit sa GINOO. Nanguha si Acan sa mga butang nga dili angay kuhaon, busa nasuko pag-ayo ang GINOO kanila. Kini si Acan anak ni Carmi. Si Carmi anak ni Zabdi. Si Zabdi anak ni Zera. Kini sila sakop sa tribo ni Juda.

² Gikan sa Jerico nagsugo si Josue ug mga tawo nga mangispiya sa Ai, usa ka lungsod sa sidlakang bahin sa Betel, nga duol sa Bet Aven. Busa nanglakaw ang maong mga tawo sa pagpangispiya.

³ Pagbalik nila, miingon sila kang Josue, “Dili na kinahanglang mosulong kitang tanan sa Ai, kay gamay lang ang mga lumulupyo niini. Pagpadala lang ug 2,000 o 3,000 ka mga tawo sa pagsulong niini.”

⁴ Busa mga 3,000 ka mga Israelinhon ang misulong sa Ai, apan gipildi sila sa mga taga-Ai.

⁵ Gigukod sila gikan sa pultahan sa lungsod hangtod sa Shebarim,* ug mga 36 kanila ang namatay samtang galugsong sila sa kabukiran. Busa nawad-an ug kaisog ang mga Israelinhon ug nangahadlok.

⁶ Tungod sa kasubo, gigisi ni Josue ug sa mga tigdumala sa Israel ang ilang mga bisti, ug gibutangan nila ug abo ang ilang mga ulo, ug mihapa sila sa atubangan sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO hangtod sa gabii.

⁷ Miingon si Josue, “O GINOONG Dios, nganong gipatabok mo pa kami sa Suba sa Jordan kon ipapildi mo man lang kami sa mga Amoriyanon? Maayo pa ug nagpabilin na lang kami sa tabok sa Jordan.

* 7:5 Shebarim: o kuhaanan sa dagkong mga bato.

⁸ O Ginoo, unsa na may akong isulti karon nga misibog man ang mga Israelinhon sa ilang mga kaaway?

⁹ Kon mabalitaan kini sa mga Canaanhon ug sa uban pa nga taga-dinhi, libotan kami nila ug pamatyon. Unsa may imong buhaton sa pagpanalipod sa imong dungog?”

¹⁰ Miingon ang GINOO kang Josue, “Tindog! Nganong naghapa ka man?

¹¹ Nakasala ang Israel! Gilapas nila ang akong kasabotan. Nanguha sila sa mga butang nga gihalad na sa hingpit kanako. Gikawat nila kini, namakak sila bahin niini, ug giipon nila kini sa ilang mga kabtangan.

¹² Mao kini ang hinungdan kon nganong dili sila makasukol sa ilang mga kaaway. Nanibog sila sa ilang mga kaaway tungod kay sila mismo laglagon ingon nga halad nga hingpit alang kanako. Dili na ako mouban kaninyo hangtod dili ninyo laglagon ang mga butang nga gihalad na sa hingpit kanako.[†]

¹³ “Tindog ug ingna ang katawhan nga manghinlo sa ilang kaugalingon alang sa pag-atubang kanako ugma tungod kay ako, ang GINOO nga Dios sa Israel, nag-ingon: ‘Kamong mga Israelinhon, aduna kamoy gitago nga mga butang nga gihalad na sa hingpit kanako. Dili kamo makasukol sa inyong mga kaaway hangtod dili makuha kining mga butanga gikan kaninyo.

¹⁴ “ ‘Busa ugma sa buntag, moduol kamo kanako sumala sa inyong tribo. Ang tribo nga itudlo ko nga nakasala moduol sumala sa iyang kaliwat. Ang kaliwat nga itudlo ko nga nakasala moduol sumala sa ilang pamilya. Ug ang pamilya nga itudlo ko nga nakasala moduol sa tagsa-tagsa.

¹⁵ Ang tawo nga itudlo ko nga nagtago sa mga butang nga gihalad na sa hingpit kanako sunogon uban sa iyang pamilya ug sa tanan niyang kabtangan. Kay gilapas niya ang akong kasabotan ug naghimo siyag makauulaw nga buhat sa Israel.’”

¹⁶ Pagkabuntag, sayo kaayong gipaduol ni Josue sa GINOO ang mga Israelinhon sumala sa ilang tribo. Ug ang napili kanila mao ang tribo ni Juda.

¹⁷ Gipaduol niya ang tribo ni Juda, ug napili ang kaliwat ni Zera. Gipaduol niya ang mga kaliwat ni Zera, ug napili ang pamilya ni Zabdi.[‡]

¹⁸ Gipaduol niya ang pamilya ni Zabdi, ug ang napili mao si Acán. (Si Acán anak ni Carmi. Si Carmi anak ni Zabdi. Ug si Zabdi anak ni Zera nga sakop sa tribo ni Juda.)

¹⁹ Miingon si Josue kang Acán, “Anak, pasidunggi ang GINOO, nga Dios sa Israel, ug isulti ang tinuod diha sa iyang atubangan. Isulti kanako kon unsay imong nahimo. Ayaw kini itago kanako.”

²⁰ Mitubag si Acán, “Tinuod nga nakasala ako sa GINOO, nga Dios sa Israel. Mao kini ang akong gihimo:

²¹ Sa mga butang nga nailog nato, aduna akoy nakita nga usa ka matahom nga bisti nga gikan sa Babilonia, salapi nga mga duha ka kilo ug tunga, ug usa ka barita nga bulawan nga mga tunga sa kilo. Naibog kaayo ako niining mga butanga, mao nga akong gikuha. Gilubong ko kini sa yuta sulod sa akong tolda, ug anaa sa kinailaloman ang salapi.”

²² Busa nagpadagan si Josue ug mga tawo ngadto sa tolda ni Acán. Ug tuod man nakita nila didto ang mga butang nga gilubong, ug ang pilak anaa sa kinailaloman.

²³ Gidala nila kini ngadto kang Josue ug sa tanang mga Israelinhon, ug gibutang sa presensya sa GINOO.

[†] 7:12 *mga butang nga gihalad na sa hingpit kanako*: tan-awa ang Jos. 6:17. [‡] 7:17 *Zabdi*: o Zimri.

24 Unya gidala ni Josue ug sa tanang mga Israelinhon si Acan nga anak ni Zera didto sa Walog sa Acor,[§] apil ang pilak, ang bisti, ang usa ka barita nga bulawan, ang iyang mga anak, ang iyang mga baka, mga asno, mga karnero, tolda, ug ang tanan niyang kabtangan.

25 Miingon si Josue kang Acan, “Nganong gidad-an mo man kami ug kasamok? Nan, karon padalhan ka usab sa GINOO ug kasamok.”

Unya gibato sa mga Israelinhon si Acan hangtod nga namatay. Gibato usab nila ang iyang pamilya ug gisunog ang iyang mga kabtangan.

26 Pagkahuman, gitabonan nila si Acan ug mga bato. Anaa pa kining mga bato ha hangtod karon. Ug kadtong dapita gitawag nga Walog sa Acor hangtod karon.

Unya nahupay ang kasuko sa GINOO.

8

Ang Pag-ilog ug Paglaglag sa Ai

1 Unya, miingon ang GINOO kang Josue, “Ayaw kahadlok o kaluya. Tigoma ang tanan mong mga sundalo ug sulonga ninyo ang Ai, kay gitugyan ko na sa imong mga kamot ang hari sa Ai, ang iyang katawhan, ang iyang lungsod, ug ang iyang mga yuta.

2 Himoa ninyo ngadto sa Ai ug sa hari niini ang inyong gihimo sa Jerico ug sa hari niini; apun niining higayona, mahimo na ninyong kuhaon ang ilang mga kabtangan ug mga kahayopan alang sa inyong kaugalingon. Pangandam kamo ug sulonga ninyo sila agi sa luyo nga bahin sa lungsod.”

3 Busa nangandam si Josue ug ang tanan niyang mga sundalo sa pagsulong sa Ai. Nagpili si Josue ug 30,000 ka mga sundalo nga hanas gayod sa pagpakig-gira, ug gipalakaw sila sa gabii.

4 Gimandoan niya sila niini, “Panago kamo sa luyo nga bahin sa lungsod, apun ayaw kamo pagpalayo kaayo. Pangandam kamo sa pagsulong bisan unsang orasa.

5 Ako ug ang akong mga kauban mosulong agi sa atubangan sa lungsod. Kon mogawas na gani ang mga taga-Ai sa pagpakig-gira kanamo, mosibog kami, sama sa nahitabo kaniadto.

6 Makaingon sila nga nangahadlok kami sama sa nahitabo kaniadto, busa gukdon nila kami hangtod nga malayo sila sa lungsod.

7 Unya panggawas dayon kamo sa inyong gitagoan ug iloga ninyo ang lungsod, kay ihatag kini kaninyo sa GINOO nga inyong Dios.

8 Kon mailog na ninyo ang lungsod, sunoga ninyo kini sumala sa sugo sa GINOO. Siguroha ninyo nga matuman gayod ninyo kini.”

9 Unya gipalakaw sila ni Josue, ug nanago sila sa kasadpang bahin sa Ai, tunga-tunga sa Ai ug Betel. Nagpabilin si Josue sa kampo uban sa mga tawo niadtong gabhiona.

10 Pagkaugma, sayo kaayong gitigom ni Josue ang iyang mga tawo. Siya ug ang mga pangulo sa Israel ang nanguna sa mga tawo sa ilang pagpaingon sa Ai.

11 Miabot sila sa usa ka dapit nga nag-atubang sa lungsod, sa may amihaan niini, ug nagpatindog sila didto sa ilang mga tolda. Adunay walog sa taliwala kanila ug sa Ai.

12 Adunay gipauna nang daan si Josue nga 5,000 ka mga sundalo sa pagsulong sa lungsod, sa kasadpan nga bahin niini, sa tunga-tunga sa Ai ug Betel.

13 Busa ingon niini ang pagkaplastar sa mga sundalo: ang uban nga mga sundalo anaa sa amihaan sa lungsod, ug ang uban anaa sa kasadpan niini.

§ 7:24 Acor: ang buot ipasabot, kasamok.

Niadtong gabhiona miadto sila si Josue sa walog.

¹⁴ Sa dihang nakita sa hari sa Ai sila si Josue, nagdali siya ug ang iyang mga tawo sa paggawas sa lungsod sayo pa sa buntag, ug miadto sa dapit nga nag-atubang sa Walog sa Jordan* aron sa pagpakig-gira sa mga Israelinhon. Wala sila masayod nga adunay mosulong kanila gikan sa luyo nga bahin sa lungsod.

¹⁵ Si Josue ug ang iyang mga tawo nagpakaaron-ingnon nga napildi ug nangatras paingon sa kamingawan.

¹⁶ Busa gigukod sila sa tanang kalalakin-an sa Ai hangtod nga nahilayo sila sa lungsod.

¹⁷ Tanang kalalakin-an sa Ai ug sa Betel migukod sa mga Israelinhon, busa walay nabilin nga modepensa sa lungsod.

¹⁸ Miingon ang GINOO kang Josue, "Ipunting ang imong bangkaw sa Ai kay ihatag ko kini kaninyo." Busa gipunting ni Josue ang iyang bangkaw sa Ai.

¹⁹ Paghimo niya niini, nanggawas dayon ang iyang mga tawo sa ilang gitagoan. Gisulod nila ug gillog ang lungsod ug gidali-dali ug sunog.

²⁰ Sa paglingi sa mga taga-Ai, nakita nila nga miulbo ang aso gikan sa lungsod. Wala na silay madaganan, kay giatubang sila pagkalit sa mga Israelinhon nga ilang gigukod paingon sa kamingawan.

²¹ Kay sa pagkakita ni Josue ug sa iyang mga tawo nga nakasulod na ang ilang mga kauban sa lungsod ug ginasunog na nila kini, mibalik sila ug midasdas sa mga taga-Ai.

²² Midasdas usab ang mga Israelinhon nga gikan sa lungsod, busa nataliwad-an ang mga taga-Ai. Gipatay nila silang tanan; walay nakaikyas o nahibiling buhi kanila,

²³ gawas lang sa ilang hari. Gibihag nila kini ug gidala kang Josue.

²⁴ Sa dihang nahurot na nilag patay ang tanang mga taga-Ai nga migukod kanila sa mga uma ug kamingawan, namalik sila sa lungsod ug gipamatay usab ang tanang nahibilin didto.

²⁵ Niadtong adlaw, namatay ang tanang lumulupyo sa Ai nga 12,000 tanan, lalaki ug babaye.

²⁶ Padayon nga gipunting ni Josue ang iyang bangkaw hangtod nga nalaglag niya sa hingpit ang tanang taga-Ai.

²⁷ Gipanguha sa mga Israelinhon ang mga kahayopan ug mga kabtangan sa lungsod, sumala sa giingon sa GINOO kang Josue.

²⁸ Pagkahuman gipasunog ni Josue ang tibuok nga Ai, ug wala na gayod kini matukod pa pag-usab.

²⁹ Gipabitay niya ang hari didto sa kahoy ug gipasagdan kini didto hangtod sa hapon. Pagsalop na sa adlaw, gipakuha ni Josue ang patayng lawas ug gipalabay didto sa gawas sa pultahan sa lungsod. Gitabonan nila kini ug mga bato, ug hangtod karon makita pa kining mga bato.

Gibasa ang Kasugaoan didto sa Bukid sa Ebal

³⁰ Unya, nagpahimo si Josue ug halaran didto sa Bukid sa Ebal alang sa GINOO, nga Dios sa Israel.

³¹ Gipahimo niya kini sumala sa sugo ni Moises, nga alagad sa GINOO, ngadto sa mga Israelinhon. Kini nga sugo nasulat sa Libro sa Kasugaoan ni Moises, ug mao kini ang nasulat, "Maghimo kag halaran nga bato nga wala sapsapi ug puthaw." Ug sa ibabaw sa maong halaran naghalad sila ug mga halad nga sinunog ug mga halad nga alang sa maayo nga relasyon.

* **8:14** *Walog sa Jordan: sa Hebreo, Araba.*

³² Atubangan sa mga Israelinhon, gikopya ni Josue diha sa mga bato[†] ang kasugoan nga gisulat ni Moises.

³³ Ang tanang mga Israelinhon, uban sa ilang mga pangulo, mga opisyaes, ug mga maghuhukom, apil ang mga langyaw nga nagpuyo uban kanila, nagtindog nga nag-atubangay. Ang katunga kanila gatalikod sa Bukid sa Gerizim ug ang laing katunga gatalikod sa Bukid sa Ebal. Taliwala kanila nagtindog ang mga pari nga nagdayong sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO. Si Moises nga alagad sa GINOO nagsugo kanila kaniadto sa paghimo niini pag-abot sa higayon nga dawaton na nila ang bendisyon.

³⁴ Unya gibasa ni Josue ang Libro sa Kasugoan, lakip ang pagpanalangin ug ang pagpanghimaraot nga nasulat niini.

³⁵ Gitagsa-tagsa pagbasa ni Josue ang mga sugo ni Moises atubangan sa tibuk katilingban sa Israel, apil na ang mga babaye, kabataan, ug ang mga langyaw nga nagpuyo uban kanila.

9

Gilingla sa mga Taga-Gibeon ang mga Israelinhon

¹ Nadunggan sa tanang mga hari sa kasadpan sa Jordan ang mga kadaogan sa mga Israelinhon. (Kini sila mao ang mga hari sa mga Hitihanon, Amorihanon, Canaanhon, Perisihanon, Hibihanon, ug mga Jebusiyanon.) Nagpuyo sila sa mga bukid, kabungtoran sa kasadpan,^{*} ug sa kabaybayonan sa Dagat sa Mediteraneo hangtod sa Lebanon.

² Nagtigom silang tanan sa pagpakig-gira kang Josue ug sa Israel.

³ Apan sa pagkadungog sa mga taga-Gibeon sa gihimo ni Josue sa Jerico ug sa Ai,

⁴ nagkasabot sila sa paglingla kang Josue. Nagpadala sila ngadto kang Josue ug mga tawo nga adunay mga asno nga anaay karga nga mga daan nga sako ug daan usab nga mga panit nga sudlanan sa bino nga gision ug tinapakan pa.

⁵ Nagsul-ob usab silag daan ug tinapakang mga sandalyas ug daan nga mga bisti. Nagbalon silag pan nga nanggahi na ug nangadugmok.

⁶ Miadto sila kang Josue didto sa kampo sa Israel sa Gilgal ug miingon kaniya ug ngadto sa mga Israelinhon, “Mianhi kami dinhi gikan sa layong dapit aron lang sa paghangyo kaninyo nga maghimo kamo ug kasabotan kanamo nga dili ninyo unsaon ang among katawhan.”

⁷ Apan mitubag ang mga Israelinhon ngadto sa mga Hibihanon, “Tingalig taga-dinhi ra kamo duol kanamo. Busa dili kami mahimong mohimo ug kasabotan kaninyo.”

⁸ Nagpakiluoy sila kang Josue, “Andam kami sa pag-alagad kaninyo.” Nangutana si Josue kanila, “Kinsa kamo ug diin kamo gikan?”

⁹ Mitubag sila, “Gikan kami sa layo kaayong dapit. Mianhi kami dinhi kay nakadungog kami bahin sa GINOO nga inyong Dios. Nadungog namo ang tanang gihimo niya sa Ehipto,

¹⁰ ug ang tanang gihimo niya sa duha ka mga hari nga Amorihanon sa sidlakan sa Jordan nga sila si Sihon nga hari sa Hesbon, ug si Og nga hari sa Basan nga nagpuyo sa Ashtarot.

¹¹ Busa gisugo kami sa among mga pangulo ug mga katagilungsod nga mangandam sa among balonan nga pagkaon ug moanhi dinhi sa pagpakigkita kaninyo aron ingnon kamo nga andam kami sa pag-alagad

[†] **8:32** sa mga bato: o sa mga bato sa halaran.

^{*} **9:1** kabungtoran sa kasadpan: sa Hebreo, *Shefela*.

kaninyo, basta maghimo lang kamo ug kasabotan kanamo nga dili ninyo kami unsaon.

¹² Tan-awa ra gud ang among dala nga pan. Init pa kini paggikan namo, apan karon nanggahi ug nadugmok na.

¹³ Kining mga panit nga sudlanan sa bino bag-o pa kini sa dihang gipuno namo, apan tan-awa, gision na. Ang among mga bisti ug mga sandalyas nadaan na tungod sa kadugay sa among paglakaw.”

¹⁴ Mituo ang mga Israelinhon ug gidawat nila ang ilang balong pagkaon, apan wala sila magpakitambag sa GINOO mahitungod niini.

¹⁵ Naghimo si Josue ug kasabotan kanila nga dili niya sila unsaon ug pamatyon. Ug gipanumpaan kini sa mga pangulo sa Israel.

¹⁶ Paglabay sa tulo ka adlaw human mahimo ang kasabotan, nadunggan sa mga Israelinhon nga duol lang diay kanila ang gipuy-an niadtong mga tawhana.

¹⁷ Busa nanglakaw ang mga Israelinhon, ug sa ikatulo ka adlaw miabot sila sa mga lungsod nga gipuy-an niadtong mga tawhana. Kini nga mga lungsod mao ang Gibeon, Kefira, Beerot, ug Kiriath-jearim.

¹⁸ Apan wala sila sulonga sa mga Israelinhon tungod kay ang mga pangulo sa katilingban adunay gipanumpaan na nga kasabotan ngadto kanila sa ngalan sa GINOO, nga Dios sa Israel.

Nagreklamo ang tibuok katilingban ngadto sa ilang mga pangulo,

¹⁹ apan mitubag ang tanang mga pangulo, “Adunay gipanumpaan na kita kanila sa ngalan sa GINOO, nga Dios sa Israel, busa karon dili kita makahilabot kanila.

²⁰ Mao na lang kini ang atong himuon: Dili nato sila patyon kay basin ug silotan kita sa Dios tungod sa atong gipanumpaan kanila.

²¹ Pasagdi ninyo sila nga mabuhi. Apan himuon nato silang tigpangahoy ug tigsag-ob alang sa tibuok katilingban.” Ug mao kadto ang nahitabo sa mga taga-Gibeon sumala sa gisulti sa mga pangulo kabahin kanila.

²² Gipatawag ni Josue ang mga taga-Gibeon ug giingnan, “Nganong gilingla ninyo kami? Nganong miingon kamo nga gikan pa kamo sa layo kaayong dapit, nga taga-dinhi man lang diay kamo duol kanamo?”

²³ Tungod sa inyong gibuhat panghimaraoton kamo sa Dios: Gikan karon, mag-alagad na kamo isip mga tigpangahoy ug tigsag-ob alang sa puloy-anan sa akong Dios.”

²⁴ Mitubag sila kang Josue, “Gihimo namo kini tungod kay nahadlok kami basin patyon ninyo kami. Kay nasayran gayod namo nga gisugo sa GINOO nga imong Dios si Moises nga iyang alagad nga ihatag kaninyo kining mga yutaa ug pamatyon ang tanan nga nagpuyo dinhi.

²⁵ Karon ania kami ilalom sa imong gahom, ikaw na ang mahibalo kon unsay angay mong buhaton kanamo.”

²⁶ Wala tugoti ni Josue nga pamatyon sila sa mga Israelinhon.

²⁷ Apan gihimo niya silang mga tigpangahoy ug tigsag-ob alang sa mga Israelinhon ug sa halaran sa GINOO. Hangtod karon ginahimo nila kini nga mga buluhaton sa dapit nga gipili sa GINOO diin siya simbahan.

10

Napildi sa mga Israelinhon ang mga Taga-Habagatan

¹ Nabalitaan ni Adoni Zedek nga hari sa Jerusalem nga giilog ni Josue ang Ai ug gilaglag niya kini sa hingpit ug gipatay ang hari niini sama usab sa iyang gihimo sa Jerico ug sa hari niini. Nabalitaan usab niya nga ang mga taga-Gibeon nakighigala sa mga Israelinhon ug nagpuyo uban kanila.

² Nahadlok gayod siya ug ang iyang katawhan kay nasayod sila nga ang Gibeon usa ka gamhanan nga lungsod nga aduna usab kaugalingon nga hari. Ug mas dako pa kini kaysa Ai ug ang mga sundalo niini maayong makig-away.

³ Busa nagpadala ug mensahe si Haring Adoni Zedek nga hari sa Jerusalem kanila ni Hoham nga hari sa Hebron, Piram nga hari sa Jarmut, Jafia nga hari sa Lakish, ug Debir nga hari sa Eglon nga nag-ingon:

⁴ “Tabangi ninyo ako sa pagsulong sa Gibeon tungod kay nakighigala kini kang Josue ug sa mga Israelinhon.”

⁵ Busa naghiusa kining lima ka mga hari nga Amorihanon: ang hari sa Jerusalem, Hebron, Jarmut, Lakish, ug Eglon. Gitigom nila ang ilang mga sundalo ug gisulong ang Gibeon.

⁶ Nagpadala ang mga taga-Gibeon ug mensahe kang Josue didto sa kampo niini sa Gilgal. Miingon sila, “Ayaw kamig pasagdi nga imong mga sulugoon. Anhi dayon kamo dinhi ug luwasa kami. Tabangi kami kay naghiusa batok kanamo ang tanang mga hari nga Amorihanon nga nagpuyo sa mga bukid.”

⁷ Busa milakaw si Josue gikan sa Gilgal uban ang tanan niyang mga sundalo, apil ang tanang hanas kaayo sa pagpakig-gira.

⁸ Miingon ang GINOO kang Josue, “Ayaw kahadlok kanila. Gitugyan ko na sila sa imong mga kamot. Walay bisan usa kanila nga makapildi kanimo.”

⁹ Tibuok gabiing nanglakaw silang Josue gikan sa Gilgal, ug gisulong nila ang mga kaaway nga wala makabantay.

¹⁰ Gipataranta sa GINOO ang mga kaaway sa dihang nagkaatbang sila sa mga Israelinhon, ug daghan kanila ang gipamatay didto sa Gibeon. Ang uban kanila gigukod ug gipamatay diha sa agianan patungas sa Bet Horon hangtod sa Azeka ug Makeda.

¹¹ Samtang nagpalugsong sila sa Bet Horon paingon sa Azeka palayo sa mga Israelinhon, gipaulanan sila sa GINOO ug dagkong mga yelo* ug nangamatay sila. Mas daghan pa ang nangamatay pinaagi sa yelo kaysa espada sa mga Israelinhon.

¹² Sa adlaw nga gipadaog sa GINOO ang mga Israelinhon batok sa mga Amorihanon, nag-ampo si Josue sa GINOO. Ug miingon siya samtang namati ang mga Israelinhon,

“Adlaw, pagpundo sa ibabaw sa Gibeon!

Bulan, pagpundo sa ibabaw sa Walog sa Ayalon!”

¹³ Busa mipundo ang adlaw ug ang bulan hangtod nga napildi sa mga Israelinhon ang ilang mga kaaway. Kini nga hitabo nasulat sa Libro ni Jashar.

Mipundo ang adlaw sa tunga-tunga sa langit, ug wala kini mosalop sa tibuok adlaw.

¹⁴ Sukad-sukad wala pa gayoy nahitabo nga sama niini nga gidungog sa GINOO ang ingon niana nga hangyo sa tawo. Tinuod gayod nga nakig-gira ang GINOO alang sa Israel.

¹⁵ Unya mibalik si Josue ug ang tanang Israelinhon sa ilang kampo sa Gilgal.

Gipatay ang Lima ka Hari nga Amorihanon

¹⁶ Nangikyas ang lima ka mga hari ug nanago sa langub sa Makeda.

¹⁷ Apan adunay nakakita nga nanago sila didto, ug gisulti kini kang Josue.

¹⁸ Busa miingon si Josue, “Taboni ninyo ug dagkong mga bato ang baba sa langub ug unya pabantayi kini.

* **10:11** yelo: sa uban nga Binisaya, *ice*.

¹⁹ Apan ayaw kamo pagpundo didto, gukda hinuon ninyo ug sulonga ang nahibiling mga kaaway. Ayaw ninyo tugoti nga makasulod sila sa ilang mga lungsod, kay gitugyan na sila kaninyo sa GINOO nga inyong Dios.”

²⁰ Halos nahurot ug patay ni Josue ug sa mga Israelinhon ang ilang mga kaaway. Apan adunay pipila nga nakaikyas ug nakasulod balik sa ilang pinarilan nga mga lungsod.

²¹ Unya namalik ang tanang mga sundalo kang Josue sa ilang kampo sa Makeda. Sukad niadto, wala nay nangahas ug sulti batok sa mga Israelinhon.

²² Unya, mimando si Josue, “Ablihi ninyo ang langub ug dad-a dinhi kanako ang lima ka mga hari.”

²³ Busa gikuha nila ug gidala kang Josue ang lima ka mga hari: ang hari sa Jerusalem, Hebron, Jarmut, Lakish, ug Eglon.

²⁴ Sa dihang nadala na kining lima ka mga hari kang Josue, gitigom niya ang tanang mga Israelinhon ug gimandoan ang mga komander sa iyang mga sundalo, “Dali kamo, ug tumbi ninyo ang mga liog niining mga hari.” Busa miduol sila ug gitumban nila ang mga liog sa mga hari.

²⁵ Miingon si Josue kanila, “Ayaw kamo kahadlok o kaluya. Lig-ona ang inyong kaugalingon ug pagmaisogon. Kay mao kini ang himuon sa GINOO sa tanan ninyong mga kaaway.”

²⁶ Unya gipamatay ni Josue ang lima ka mga hari ug gipatuhog didto sa lima ka mga kahoy hangtod sa hapon.

²⁷ Sa pagsalop na sa adlaw, gipakuha ni Josue ang ilang mga patayng lawas ug gipalabay didto sa langub nga ilang gitagoan. Gitabonan nila ug dagkong mga bato ang baba sa langub, ug tua pa kining mga batoha hangtod karon.

Gisakop sa Israel ang mga Lungsod sa Habagatan

²⁸ Niadtong adlaw, gisakop ni Josue ang Makeda. Gipatay niya ang tanang mga lumulupyo niini apil ang ilang hari. Gilaglag niya kini sa hingpit ug wala gayoy nahibiling buhi. Gihimo ni Josue sa hari sa Makeda ang gihimo niya sa hari sa Jerico.

²⁹ Gikan sa Makeda, miadto si Josue ug ang mga Israelinhon sa Libna ug gisulong nila kini.

³⁰ Gitugyan usab kanila sa GINOO kining lungsora ug ang hari niini. Gipamatay nila ang tanang lumulupyo niini, ug wala gayoy nahibiling buhi. Gihimo usab ni Josue sa hari sa Libna ang sama sa gihimo niya sa hari sa Jerico.

³¹ Gikan sa Libna, miadto si Josue ug ang mga Israelinhon sa Lakish. Gilibotan nila kini ug gisulong.

³² Gitugyan sa GINOO ang Lakish ngadto sa mga Israelinhon sa ikaduhang adlaw sa panag-away. Sama sa ilang gihimo sa Libna, gipamatay nila ang tanang mga lumulupyo didto.

³³ Sa dihang gisulong pa lang nila ang Lakish, si Horam nga hari sa Gezer ug ang iyang mga sundalo mitabang sa Lakish, apan gipildi gihapon sila nilang Josue ug wala gayoy nahibilin kanilang buhi.

³⁴ Gikan sa Lakish, miadto si Josue ug ang mga Israelinhon sa Eglon. Gilibotan usab nila kini ug gisulong.

³⁵ Nianang adlaw, nasakop nila ang Eglon ug gipamatay ang tanang lumulupyo niini. Gilaglag nila kini sa hingpit sama sa ilang gihimo sa Lakish.

³⁶ Gikan sa Eglon, mitungas si Josue ug ang mga Israelinhon ngadto sa Hebron ug gisulong nila kini.

³⁷ Gisakop nila ang lungsod, ug gipatay nila ang hari ug ang tanang lumulupyo niini, apil ang mga tawo sa mga kabaryohan nga sakop sa

Hebron. Wala gayoy nahibiling buhi. Gilaglag nila sa hingpit ang tibuok lungsod sama sa ilang gihimo sa Eglon.

³⁸ Unya namalik silang Josue ug ang mga Israelinhon ug gisulong ang Debir.

³⁹ Gilog nila ang lungsod ug gipatay ang hari ug ang tanang mga lumulupyo niini, apil ang mga tawo sa kabaryohan nga sakop sa Debir. Gilaglag nila kini sa hingpit ug wala gayoy nahibiling buhi. Ang gihimo nila ngadto sa Hebron ug Libna ug sa mga hari niini, gihimo usab nila sa Debir ug sa hari niini.

⁴⁰ Busa nailog ni Josue ang tibuok yuta, ang mga bukid, ang Negev, ang kabungtoran sa kasadpan,[†] ug ang ubos nga mga bahin, ingon man ang mga hari niining mga dapita. Gilaglag nila sa hingpit ang tanang lumulupyo niini ug wala gayoy nahibiling buhi. Gihimo nila kini sumala sa sugo sa GINOO, nga Dios sa Israel.

⁴¹ Gilaglag ni Josue ang mga dapit gikan sa Kadesh Barnea hangtod sa Gaza, ug ang tibuok nga kayutaan sa Goshen hangtod sa Gibeon.

⁴² Nailog ni Josue kining tanang mga yutaa ug gidakop ang mga hari niini sa usa lang ka pagsulong, kay ang GINOO, nga Dios sa Israel, nagtabang sa ilang pagpakig-gira.

⁴³ Pagkahuman niini, mibalik si Josue ug ang tanang Israelinhon sa ilang kampo sa Gilgal.

11

Napildi sa Israel ang mga Dapit sa Amihan

¹ Sa dihang nabalitaan ni Jabin nga hari sa Hazor ang kadaogan sa mga Israelinhon, nagpadala siya ug mensahe ngadto niini nga mga hari: kang Jobab nga hari sa Madon, sa mga hari sa Shimron ug Acshaf,

² sa mga hari sa kabukiran sa amihan, sa mga hari sa Walog sa Jordan* sa habagatang bahin sa Dagat sa Galilea,[†] sa mga hari sa kabungtoran sa kasadpan,[‡] sa mga hari sa kabaybayonan sa Dor sa kasadpan,

³ sa mga hari sa mga Canaanhon sa sidlakan ug sa kasadpan sa Suba sa Jordan, sa mga hari sa mga Amorihanon, Hitihanon, Perisihanon, Jebusihanon nga nagpuyo sa kabukiran, ug sa mga hari sa mga Hibihanon nga nagpuyo sa ubos sa Bukid sa Hermon sa yuta sa Mizpa.

⁴ Naabot kining tanang mga hari uban sa ilang mga kasundalohan nga daw sama kadaghan sa balas sa baybayon. Labihan usab kadaghan sa ilang mga kabayo ug mga karwahi.

⁵ Naghiusa kini nga mga hari ug nagkampo sa daplin sa Sapa sa Merom aron sa pagpakig-gira sa Israel.

⁶ Miingon ang GINOO kang Josue, “Ayaw kamo kahadlok kanila, kay ugma sa ingon niining orasa, pamatyon ko silang tanan alang sa Israel. Pamiangi ninyo ang ilang mga kabayo ug pangsunoga ang ilang mga karwahi.”

⁷ Busa kalit nga misulong si Josue uban ang iyang mga sundalo didto sa Sapa sa Merom.

⁸ Ug gipadaog sila sa GINOO batok sa ilang mga kaaway. Gigukod nila ang ilang mga kaaway hangtod sa Bantogan nga Sidon ug sa Misrefot Maim, ug hangtod sa Walog sa Mizpa sa sidlakan. Nahurot gayod nilag patay ang ilang mga kaaway.

[†] **10:40** *kabungtoran sa kasadpan*: sa Hebreo, *Shefela*.

* **11:2** *Walog sa Jordan*: sa Hebreo, *Araba*.

Mao usab sa bersikulo 16. [†] **11:2** *Galilea*: sa Hebreo, *Kineret*. [‡] **11:2** *kabungtoran sa kasadpan*: sa Hebreo, *Shefela*.

⁹ Ug gihimo ni Josue kanila ang gisugo sa GINOO: gipamiangan niya ang ilang mga kabayo ug gipangsunog ang ilang mga karwahi.

¹⁰ Pagkahuman niini, mibalik silang Josue sa Hazor ug giilog kini, ug gipatay ang hari niini. (Ang Hazor mao ang labing gamhanan sa mga gingharian niadtong panahona.)

¹¹ Gipamatay usab nila ang tanang mga lumulupyo sa Hazor. Gilaglag nila kini sa hingpit, ug wala gayoy nahibiling buhi. Ug gisunog nila ang lungsod.

¹² Nailog nila ni Josue kining tanang mga lungsod. Gipatay nila ang tanang mga lumulupyo niini, lakip ang ilang mga hari. Gilaglag nila kini sa hingpit sumala sa gisugo ni Moises nga alagad sa GINOO.

¹³ Apan wala sunoga sa mga Israelinhon ang mga lungsod nga natukod sa bungtod, gawas lang sa Hazor nga gisunog ni Josue.

¹⁴ Gipanguha sa mga Israelinhon ang tanang kabtangan ug mga kahayopan niini nga mga lungsod. Apan gipamatay nila ang tanang mga lumulupyo niini, ug wala gayoy nahibiling buhi.

¹⁵ Mao kadto ang gimando sa GINOO kang Moises, ug gimando usab kini ni Moises kang Josue. Ug gituman gayod ni Josue ang tanang gisugo sa GINOO kang Moises.

¹⁶ Gisakop ni Josue ang tibuok yuta: ang kabukiran, ang tanang kayutaan sa Negev, ang tanang kayutaan sa Goshen, ang kabungtoran sa kasadpan, ang Walog sa Jordan, ug ang mga bukid ug kapatagan sa Israel.

¹⁷ Ang teritoryo nga nasakop niya naggikan sa Bukid sa Halak patungas sa Seir hangtod sa Baal Gad, sa Walog sa Lebanon sa tiilan sa Bukid sa Hermon. Gidakop ug gipamatay niya ang mga hari niining mga dapita

¹⁸ human sa taas nga panahon nila nga pagpakig-gira.

¹⁹ Walay laing nakighigala sa mga Israelinhon niining dapita gawas lang sa mga Hibihanon nga nagpuyo sa Gibeon. Ang uban, gipildi nila sa gira.

²⁰ Kay gipagahi sa GINOO ang ilang kasing-kasing aron makig-away sila sa mga Israelinhon. Niining paagiha gipamatay sila sa walay kaluoy ug nalaglag sila sa hingpit sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

²¹ Niadtong panahona usab, gisulong ni Josue ang mga kaliwat ni Anak nga nagpuyo sa mga bukid sa Hebron, Debir, Anab, ug sa tanan nga kabukiran sa Juda ug Israel. Gilaglag sila ni Josue sa hingpit apil ang ilang mga lungsod.

²² Walay mga kaliwat ni Anak nga nahibilin sa teritoryo sa mga Israelinhon gawas lang sa Gaza, Gat, ug sa Ashdod.

²³ Busa nasakop ni Josue ang tibuok nga yuta, sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises. Gihatag niya kini nga yuta ngadto sa mga Israelinhon isip panulondon. Gibahin-bahin nila kini ngadto sa matag tribo.

Niadtong higayona naundang na ang gira sa yuta sa mga Israelinhon.

12

Ang Listahan sa mga Hari nga Napildi

¹⁻² Nasakop na sa mga Israelinhon ang mga yuta sa sidlakan sa Suba sa Jordan, gikan sa Walog sa Arnon hangtod sa Bukid sa Hermon lakip niini ang yuta sa sidlakan nga bahin sa Walog sa Jordan.* Mao kini ang mga hari niadtong mga dapita nga gipildi sa mga Israelinhon:

Si Sihon nga Amonihanon nga nagpuyo sa Hesbon. Sakop sa iyang gingharian ang katunga sa Gilead. Naggikan kini sa Aroer nga anaa sa kilid sa Walog sa Arnon (lakip na niini ang lungsod taliwala niini nga walog) hangtod sa Walog sa Jabok, ang utlanan sa mga Amonihanon.

* **12:1-2** *Walog sa Jordan*: sa Hebreo, *Araba*. Mao usab sa bersikulo 3,8.

³ Sakop usab niya ang sidlakang bahin sa Walog sa Jordan, gikan sa Linaw sa Galilea[†] hangtod sa Bet Jeshimot, sa sidlakang bahin sa Patay nga Dagat,[‡] ug hangtod pa gayod sa habagatan sa ubos nga bahin sa Pisga.

⁴ Ang ikaduha mao si Og, ang hari sa Basan. Usa siya sa mga nahibiling kaliwat sa Refaimnon. Nagpuyo siya sa Ashtarot ug sa Edrei.

⁵ Ang sakop sa iyang gingharian mao ang Bukid sa Hermon, Saleca, ang tibuok Basan hangtod sa utlanan sa Geshur ug Maaca, ug ang katunga sa Gilead, hangtod sa utlanan sa Hesbon nga sakop sa teritoryo ni Haring Sihon.

⁶ Gipildi sila ni Moises, nga alagad sa GINOO, ug sa mga Israelinhon. Gihatag ni Moises ang ilang yuta sa tribo ni Ruben, Gad ug sa katunga sa tribo ni Manases ingon nga ilang panulondon.

⁷⁻⁸ Nasakop usab ni Josue ug sa mga Israelinhon ang mga yuta sa kasadpang bahin sa Jordan, gikan sa Baal Gad sa Walog sa Lebanon hangtod sa Bukid sa Halak patungas sa Seir. Gihatag ni Josue kini nga mga yuta ngadto sa mga Israelinhon isip ilang panulondon. Gibahin niya kini sumala sa ilang tribo.

Lakip niini nga yuta ang mga bukid, ang kabungtoran sa kasadpan,[§] ang Walog sa Jordan, ang ubos nga mga bahin, ang disyerto sa habagatan, ug ang Negev. Gipuy-an kini kaniadto sa mga Hitihanon, Amorihanon, Canaanhon, Perisihanon, Hibihaon, ug mga Jebusihanon. Mao kini ang mga hari niadtong mga dapita nga gipangpildi ni Josue ug sa mga Israelinhon:

⁹ hari sa Jerico, hari sa Ai (duol sa Betel),

¹⁰ hari sa Jerusalem, hari sa Hebron,

¹¹ hari sa Jarmut, hari sa Lakish,

¹² hari sa Eglon, hari sa Gezer,

¹³ hari sa Debir, hari sa Geder,

¹⁴ hari sa Horma, hari sa Arad,

¹⁵ hari sa Libna, hari sa Adulam,

¹⁶ hari sa Makeda, hari sa Betel,

¹⁷ hari sa Tapua, hari sa Hefer,

¹⁸ hari sa Afek, hari sa Sharon,

¹⁹ hari sa Madon, hari sa Hazor,

²⁰ hari sa Shimron Meron, hari sa Acshaf,

²¹ hari sa Taanak, hari sa Megido,

²² hari sa Kedesh, hari sa Jokneam (sa Carmel),

²³ hari sa Dor (sa Nafat Dor), hari sa Goyim (sa Gilgal),

²⁴ hari sa Tirza.

Ang tanan 31 ka mga hari.

13

Ang Kayutaan nga Ilogonon Pa

¹ Sa dihang tigulang na kaayo si Josue, miingon ang GINOO kaniya, “Tigulang ka na kaayo ug daghan pang kayutaan nga kinahanglang panag-iyahon.

² Mao kini ang kayutaan nga wala pa mailog: tanang kayutaan sa mga Filistihanon ug Geshusihanon

³ nga sakop sa teritoryo sa mga Canaanhon. Naggikan kini sa suba sa Shihor sa sidlakang bahin sa Ehipto hangtod sa utlanan sa Ekron sa amihan, ug lakip na ang lima ka mga lungsod sa mga Filistihanon: Gaza, Ashdod,

[†] 12:3 *Galilea*: sa Hebreo, *Kineret*. [‡] 12:3 *Patay nga Dagat*: sa Hebreo, *Dagat sa Araba*, ang labihan kaparat nga dagat. [§] 12:7-8 *kabungtoran sa kasadpan*: sa Hebreo, *Shefela*.

Ashkelon, Gat, ug Ekron. Ug wala pa usab mailog ang kayutaan sa mga Abimihanon

⁴ sa habagatan; ang tanang yuta sa mga Canaanhon gikan sa Meara, nga iya kaniadto sa mga Sidonhon, hangtod sa Afek nga utlanan sa yuta sa mga Amoriyanon;

⁵ ang yuta sa mga Gebalihanon, ug ang tibuok nga Lebanon sa sidlakan, gikan sa Baal Gad sa tiilan sa Bukid sa Hermon hangtod sa Lebo sa Hamat;

⁶ ug lakip usab ang mga bukid gikan sa Lebanon hangtod sa Misrefot Maim, nga iya sa mga Sidonhon.

“Inigsulong ninyo, ako mismo ang moabog sa mga lumulupyo niining mga dapita. Siguradoha nga mabahin kini nga mga yuta ngadto sa mga Israelinhon isip ilang panulondon, sumala sa gisugo ko kanimo.

⁷ Bahinon mo kining mga yutaa ngadto sa siyam ka mga tribo ug sa katunga sa tribo ni Manases.”

Ang Pagbahin sa Yuta sa Sidlakan sa Jordan

⁸ Ang tribo ni Ruben, Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manases gihatagan na ni Moises nga alagad sa GINOO sa ilang bahin sa sidlakang bahin sa Jordan.

⁹ Ang yuta nila nagagikan sa Aroer nga anaa sa kilid sa Walog sa Arnon (lakip na niini ang lungsod taliwala niini nga walog) paingon sa tibuok patag ibabaw sa bukid sa Medeba hangtod sa Dibon.

¹⁰ Nalakup usab ang tanang mga lungsod nga anaa ilalom sa pagmando ni Sihon nga naghari sa Hesbon, hangtod sa utlanan sa mga Amonihanon.

¹¹ Lakip usab ang Gilead ug ang mga yuta nga gipuy-an sa mga Geshusihanon ug mga Maacatihanon, ang tibuok nga Bukid sa Hermon, ug ang tibuok Basan hangtod sa Saleca.

¹² Lakip usab ang tibuok gingharian ni Og sa Basan nga naghari sa Ashtarot ug sa Edrei. Si Og usa sa mga nahibilin nga kaliwat nga Refaimnon nga gipildi ni Moises ug giabog gikan sa ilang mga yuta.

¹³ Apan wala maabog* sa mga Israelinhon ang mga Geshusihanon ug ang mga Maacatihanon. Ug kining mga tawhana nagpuyo gihapon uban sa mga Israelinhon hangtod karon.

¹⁴ Wala hatagi ni Moises ug panulondon ang tribo ni Levi. Ang ilang pagadawaton mao ang bahin gikan sa mga halad pinaagi sa kalayo† nga ginahalad alang sa GINOO, nga Dios sa Israel, sumala sa giingon sa GINOO kang Moises.

¹⁵ Mao kini ang bahin sa yuta nga gihatag ni Moises sa tribo ni Ruben, nga gibahin ngadto sa matag pamilya:

¹⁶ Gikan sa Aroer nga anaa sa kilid sa Walog sa Arnon (lakip na niini ang lungsod tapad niini nga walog) hangtod sa tibuok patag ibabaw sa bukid sa Medeba.

¹⁷ Lakip usab ang Hesbon ug ang tanang lungsod niini sa kapatagan nga mao ang Dibon, Bamot Baal, Bet Baal Meon,

¹⁸ Jahaz, Kedemot, Mefaat,

¹⁹ Kiriataim, Sibma, Zeret Shahaar (nga anaa sa bungtod sa walog),

²⁰ Bet Peor, ubos nga bahin sa Pisga, Bet Jeshimot,

²¹ ug ang tanang mga lungsod sa patag ibabaw sa bukid ug ang tanang mga lungsod nga sakop ni Sihon nga hari sa mga Amoriyanon nga naghari sa Hesbon. Napildi siya ni Moises ingon man ang mga pangulo sa Midian nga

* **13:13** wala maabog: o wala aboga. † **13:14** halad pinaagi sa kalayo: tan-awa usab ang Num. 15:3.

sila si Evi, Rekem, Zur, Hur, ug Reba. Kini sila nangulo sa ilang kayutaan ubos sa paggahom ni Haring Sihon.

²² Lakip usab sa mga gipatay sa mga Israelinhon mao si Balaam nga man-alagna nga anak ni Beor.

²³ Ang Suba sa Jordan mao ang utlanan sa tribo ni Ruben. Mao kadto ang mga lungsod ug mga baryo nga gihatag ngadto sa tribo ni Ruben, nga gibahin ngadto sa matag pamilya.

²⁴ Mao kini ang bahin sa yuta nga gihatag ni Moises sa tribo ni Gad, nga gibahin ngadto sa matag pamilya:

²⁵ Ang Jazer ug ang tanang mga lungsod sa Gilead, ug ang katunga sa yuta sa mga Amonihanon hangtod sa Aroer nga anaa sa atbang sa Raba.

²⁶ Lakip usab ang mga yuta nga naggikan sa Hesbon hangtod sa Ramat Mizpa ug Betonim, ug gikan sa Mahanaim hangtod sa utlanan sa Lo Debar.†

²⁷ Ang yuta sa Jordan nga naangkong nila mao ang Bet Haram, Bet Nimra, Sucot, Zafon, ug ang nahibiling sakop sa gingharian ni Sihon nga hari sa Hesbon. Ang utlanan sa kasadpan mao ang Suba sa Jordan hangtod sa Linaw sa Galilea.§

²⁸ Mao kadto ang mga lungsod ug mga baryo nga gihatag ngadto sa tribo ni Gad, nga gibahin ngadto sa matag pamilya.

²⁹ Mao kini ang bahin sa yuta nga gihatag ni Moises sa katunga sa tribo ni Manases, nga gibahin ngadto sa matag pamilya:

³⁰ Gikan sa Mahanaim hangtod sa tibuok Basan, ang tibuok gingharian ni Og nga hari sa Basan, ug ang 60 ka mga lungsod sa Jair nga sakop sa Basan.

³¹ Lakip usab ang katunga sa Gilead, ug ang Ashtarot ug Edrei, ang mga lungsod sa Basan sa gingharian ni Og.

Mao kadto ang kayutaan nga gihatag ngadto sa katunga sa mga kaliwat ni Makir nga anak ni Manases, nga gibahin ngadto sa matag pamilya.

³² Mao kadto ang pagkabahin ni Moises sa mga yuta sa sidlakang bahin sa Jerico ug Jordan sa dihang didto siya sa kapatagan sa Moab.

³³ Apan wala hatagi ni Moises ang tribo ni Levi ug yuta nga ilang panulondon tungod kay ang ilang panulondon mao ang GINOO,* ang Dios sa Israel, sumala sa iyang gisulti kanila.

14

Ang Pagbahin sa Yuta sa Kasadpan sa Jordan

¹ Mao kini ang pagbahin-bahin sa uban pang kayutaan sa Canaan nga napanunod sa mga Israelinhon. Si Eleazar nga pari, Josue nga anak ni Nun, ug ang mga pangulo sa matag tribo sa Israel ang nagbahin niini.

² Sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises, ang kayutaan sa siyam ug tunga ka mga tribo gibahin-bahin pinaagi sa hulbot-hulbot.

³⁻⁴ Gihatagan na ni Moises ang duha ug tunga ka mga tribo sa ilang panulondon didto sa sidlakang bahin sa Jordan. Wala niya hatagig bahin ang mga kaliwat ni Levi, apan gihatagan niya silag mga lungsod nga ilang kapuy-an ug mga pasibsiban alang sa ilang mga kahayopan. Ang kaliwat ni Jose gibahin sa duha ka tribo: ang tribo ni Manases ug ang tribo ni Efraim.

† **13:26** *Lo Debar:* o Lidebir o Debir. § **13:27** *Galilea:* sa Hebreo, Kineret. * **13:33** *ang ilang panulondon mao ang GINOO:* tan-awa ang Jos. 13:14 sa posible nga kahulogan niini.

⁵ Ingon niana ang pagbahin sa kayutaan sa mga Israelinhon sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

Gihatag kang Caleb ang Hebron

⁶ Miadto kang Josue sa Gilgal ang pipila ka tawo sa tribo ni Juda. Usa kanila mao si Caleb nga anak ni Jefune nga Kenisihanon. Miingon siya kang Josue, “Nahinumdom ka pa ba sa giingon sa GINOO kang Moises nga alagad sa Dios mahitungod kanatong duha sa dihang didto pa kita sa Kadesh Barnea?”

⁷ Nag-edad pa lang ako niadto ug 40 ka tuig sa dihang gipadala ako ni Moises nga alagad sa GINOO gikan sa Kadesh Barnea aron sa pagpang-espiya sa yuta sa Canaan. Ug sa akong pagbalik, gisulti ko kaniya ang tanan kong nakita.

⁸ Apan gihadlok sa akong mga kauban ang atong mga isigka-Israelinhon. Apan ako, matinumnon nga nagsunod sa GINOO nga akong Dios.

⁹ Busa misaad si Moises kanako niadtong adlaw nga nag-ingon, ‘Tungod kay matinumnon ka nga nagsunod sa GINOO nga akong Dios, mapanag-iya mo ug sa imong mga kaliwat ang yuta nga imong naadtoan sa imong pagpang-espiya.’*

¹⁰ “45 na ka tuig ang milabay sukad kadto isulti sa GINOO kang Moises. Naglakaw pa niadto ang mga Israelinhon sa kamingawan. Ug karon, 85 na ka tuig ako, ug buhi pa gihapon pinaagi sa tabang sa GINOO ug sumala sa iyang gisaad;

¹¹ ug ang akong kusog sama pa gihapon niadtong panahon nga gisugo ako ni Moises. Makahimo pa gihapon ako sa pagpakig-gira sama kaniadto.

¹² Busa ihatag kanako kining kabukiran nga gisaad kanako sa GINOO. Ikaw mismo nakadungog kaniadto nga ang mga kaliwat ni Anak nagpuyo didto, ug lig-on ang ilang mga lungsod nga adunay mga paril. Apan pinaagi sa tabang sa GINOO abugon ko sila nianang yutaa sumala sa gisaad niya kanako.”

¹³ Gipanalanginan ni Josue si Caleb nga anak ni Jefune, ug gihatag kaniya ang Hebron isip iyang panulondon.

¹⁴ Busa hangtod karon, ang Hebron iya sa mga kaliwat ni Caleb nga anak ni Jefune nga Kenisihanon tungod kay matinumnon nga gituman ni Caleb ang GINOO nga Dios sa Israel.

¹⁵ Kaniadto, Kiriath Arba ang ngalan sa Hebron, isip handomanan kang Arba, ang labing inilang kaliwat ni Anak.

Nining higayona naundang na ang gira sa yuta sa mga Israelinhon.

15

Ang Kayutaan nga Gihatag ngadto sa Tribo ni Juda

¹ Ang kayutaan nga naangkon sa tribo ni Juda nga gibahin ngadto sa matag pamilya nakaabot hangtod sa utlanan sa Edom, sa kinatumyan sa habagatang bahin sa kamingawan sa Zin.

² Ang utlanan niini nga yuta sa habagatan naggikan sa habagatang bahin sa Patay nga Dagat*

³ ug nagpadulong sa habagatan sa Tungasanan sa Akrahim hangtod sa kamingawan sa Zin. Nakaabot kini sa habagatan sa Kadesh Barnea, agi sa Hezron patungas sa Adar. Unya miliko paingon sa Karka,

⁴ agi sa Azmon, subay sa Walog sa Ehipto hangtod sa Dagat sa Mediteraneo. Mao kadto ang utlanan sa Juda sa habagatan.

* **14:9** Deut. 1:36

* **15:2** *Patay nga Dagat*: sa Hebreo, *labihan kaparat nga dagat*. Mao usab sa bersikulo 5.

⁵ Ang utlanan sa sidlakan mao ang Patay nga Dagat hangtod sa gawasanan sa tubig sa Suba sa Jordan.

Ang utlanan sa amihan naggikan usab didto sa gawasanan sa Suba sa Jordan

⁶ patungas sa Bet Hogla, ug paingon sa amihan sa Bet Araba patungas sa Bato ni Bohan nga anak ni Ruben.

⁷ Unya mipaingon kini sa Walog sa Acor hangtod sa Debir, ug miliko sa amihan paingon sa Gilgal nga atbang sa Tungasanan sa Adumim sa habagatang bahin sa walog. Mipadayon kini sa mga tuboran sa En Shemesh hangtod sa En Rogel.

⁸ Gikan didto mipaingon kini sa Walog sa Ben Hinom subay sa mga bakilid sa habagatan sa siyudad sa mga Jebusihanon (kini nga siyudad mao ang Jerusalem). Unya, mitungas kini ngadto sa tumoy sa bukid atbang sa kasadpan sa Walog sa Ben Hinom, sa tumoy sa amihan sa Walog sa Refaim.

⁹ Ug gikan didto, mipadayon kini sa Tuboran sa Neftoa, ug mogawas kini paingon sa mga lungsod nga duol sa Bukid sa Efron. Unya miliko kini palugsong sa Baala (nga mao ang Kiriath-jearim),

¹⁰ ug miliko pa gayod sa kasadpan dapit sa Baala paingon sa Bukid sa Seir. Unya mipadayon kini ngadto sa amihan nga bakilid sa Bukid sa Jearim (nga mao ang Kesalon), palugsong sa Bet Shemes, agi sa Timnah.

¹¹ Mipadayon kini ngadto sa amihan nga bakilid sa Ekron ug miliko paingon sa Shikeron, agi sa Bukid sa Baala hangtod sa Jabneel. Misangko kini sa Dagat sa Mediteraneo.

¹² Ang utlanan sa kasadpan mao ang baybayon sa Dagat sa Mediteraneo.

Mao kini ang mga utlanan sa palibot sa kayutaan nga gibahin ngadto sa mga pamilya sa tribo ni Juda.

Ang Yuta nga Gihatag kang Caleb

(Mag. 1:11-15)

¹³ Sumala sa gisugo sa GINOO kang Josue, gihatag ni Josue ang usa ka bahin sa yuta sa tribo ni Juda ngadto kang Caleb nga anak ni Jefune. Kining yutaa mao ang Kiriath Arba, nga mao ang Hebron. (Gingalan kini kang Arba nga amahan ni Anak.)

¹⁴ Giabog ni Caleb gikan sa maong yuta ang tulo ka mga kaliwat ni Anak nga mao ang mga pamilya ni Sheshai, Ahiman, ug Talmai.

¹⁵ Unya gisulong niya ang Debir (nga kaniadto gitawag nga Kiriath Sefer).

¹⁶ Miingon si Caleb, “Ipaminyo ko ang akong anak nga si Acsa sa tawo nga mosulong ug makailog sa Kiriath Sefer.”

¹⁷ Si Otniel nga anak ni Kenaz nga igsoon ni Caleb mao ang nakailog sa lungsod. Busa gipaminyo ni Caleb kaniya ang iyang anak nga si Acsa.

¹⁸ Sa dihang nakasal na sila, gikombinsi ni Acsa ang iyang bana† nga mangayo ug dugang nga yuta sa iyang amahan. Busa miadto si Acsa kang Caleb, ug sa dihang nakakanaog na siya sa iyang asno, gipangutana siya ni Caleb kon unsay iyang tuyo.

¹⁹ Mitubag siya, “Hatagi akog dugang pabor. Gusto ko unta nga hatagan mo akog yuta nga adunay mga tuboran, tungod kay ang yuta nga gihatag mo kanako sa Negev walay tuboran.” Busa gihatag kaniya ni Caleb ang yuta nga adunay tuboran sa ibabaw ug sa ubos.

Ang mga Lungsod sa Juda

† **15:18** *gikombinsi ni Acsa ang iyang bana*: sa ubang mga manuskrito sa Septuagint, *gikombinsi ni Otniel ang iya asawa*.

²⁰ Kining mosunod mao ang mga lungsod nga nahimong panulondon sa tribo ni Juda nga gibahin ngadto sa matag pamilya:

²¹ Ang mga lungsod sa habagatan, sa kinatumyang bahin sa Negev duol sa utlanan sa Edom: Kabzeel, Eder, Jagur

²² Kina, Dimona, Adada,

²³ Kedesh, Hazor, Itnan,

²⁴ Zif, Telem, Bealot,

²⁵ Hazor Hadata, Keriot Hezron (nga mao ang Hazor),

²⁶ Amam, Shema, Molada,

²⁷ Hazar Gada, Heshmon, Bet Pelet,

²⁸ Hazar Shual, Beersheba, Biziotia,

²⁹ Baala, Iim, Ezem,

³⁰ Eltolad, Kesil, Horma,

³¹ Ziklag, Madmana, Sansana,

³² Lebaot, Shilhim, Ain, ug Rimon nga 29 tanan ka mga lungsod apil ang mga baryo sa palibot niini.

³³ Ang mga lungsod sa kabungtoran sa kasadpan[‡]: Eshtaol, Zora, Ashna,

³⁴ Zanoa, En Ganim, Tapua, Enam,

³⁵ Jarmut, Adulam, Soco, Azeka,

³⁶ Shaaraim, Aditaim, ug Geder (o Gederotaim)[§] nga 14 ka mga lungsod lakip ang mga baryo sa palibot niini.

³⁷ Apil usab ang Zenan, Hadasa, Migdal Gad,

³⁸ Dilean, Mizpa, Jokteel,

³⁹ Lakish, Bozkath, Eglon,

⁴⁰ Cabon, Lamas, Kitlis,

⁴¹ Gederot, Bet Dagon, Naama, ug Makeda nga 16 ka mga lungsod apil ang mga baryo sa palibot niini.

⁴² Ang Libna, Eter, Ashan,

⁴³ Ifta, Ashna, Nezib,

⁴⁴ Keila, Aczib, ug Maresha nga 9 ka mga lungsod apil ang mga baryo sa palibot niini.

⁴⁵ Ang Ekron ug ang mga lungsod ug mga baryo sa palibot niini,

⁴⁶ ug ang tanan nga lungsod ug mga baryo nga duol sa Ashdod gikan sa Ekron paingon sa Dagat sa Mediteraneo.

⁴⁷ Nalakip usab niini ang Ashdod ug Gaza, ug ang mga lungsod ug mga baryo niini hangtod sa Walog sa Ehipto ug sa baybayon sa Dagat sa Mediteraneo.

⁴⁸ Ang mga lungsod sa kabukiran: Shamir, Jatir, Soco,

⁴⁹ Dana, Kiriat Sana (nga mao ang Debir),

⁵⁰ Anab, Eshtemo, Anim,

⁵¹ Goshen, Holon, ug Gilo nga 11 ka mga lungsod apil ang mga baryo sa palibot niini.

⁵² Ang Arab, Ruma, Eshan

⁵³ Janim, Bet Tapua, Afeka,

⁵⁴ Humta, Kiriat Arba (nga mao ang Hebron), ug Zior nga 9 ka mga lungsod lakip ang mga baryo sa palibot niini.

⁵⁵ Ang Maon, Carmel, Zif, Juta,

⁵⁶ Jezreel, Jokdeam, Zanoa,

[‡] 15:33 kabungtoran sa kasadpan: sa Hebreo, *Shefela*.

[§] 15:36 Mahimo usab nga, ug *Gederotaim*.

⁵⁷ Cain, Gibeá, ug Timnah nga 10 ka mga lungsod lakip ang mga baryo sa palibot niini.

⁵⁸ Ang Halhul, Bet Zur, Gedor,

⁵⁹ Maarat, Bet Anot, ug Eltekon nga 6 ka mga lungsod lakip ang mga baryo sa palibot niini.

⁶⁰ Ang Kiriath Baal (nga mao ang Kiriath-jearim) ug ang Raba nga 2 ka mga lungsod lakip ang mga baryo sa palibot niini.

⁶¹ Ang mga lungsod sa kamingawan: Bet Araba, Midin, Secaca,

⁶² Nibshan, ang Lungsod sa Asin, ug ang En Gedi nga 6 ka mga lungsod apil ang mga baryo sa palibot niini.

⁶³ Apan wala maabog sa tribo sa Juda ang mga Jebusihanon nga nagpuyo sa Jerusalem. Busa hangtod karon tua pa sila magpuyo uban sa tribo ni Juda.

16

Ang Kayutaan nga Gihatag kang Efraim ug Manases

¹ Ang kayutaan nga gihatag ngadto sa mga kaliwat ni Jose naggikan sa Suba sa Jordan duol sa Jerico, sa sidlakang bahin sa mga tuboran sa Jerico, paingon sa kamingawan ug sa kabukiran hangtod sa Betel.

² Gikan sa Betel (nga mao ang Luz*), agi sa Atarot diin nagpuyo ang mga Arkanhon.

³ Unya milugsong kini ngadto sa kasadpan paingon sa dapit sa mga Jafletihanon hangtod sa utlanan sa Bet Horon, lahos sa Gezer hangtod sa Dagat sa Mediteraneo.

⁴ Mao kini ang bahin nga naangkon sa mga tribo ni Manases ug ni Efraim nga mga kaliwat ni Jose.

⁵ Mao kini ang bahin sa tribo ni Efraim nga gihatag ngadto sa matag pamilya.

Ang utlanan niini sa sidlakan nagsugod sa Atarot Adar paingon sa ibabaw sa Bet Horon

⁶ lahos ngadto sa Dagat sa Mediteraneo. Ang utlanan sa amihan nagsugod sa Micmetat. Unya miliko kini pasidlakan sa Taanat Silo, agi sa sidlakan sa Janoa.

⁷ Gikan sa Janoa milugsong kini sa Atarot ug Naara, agi sa Jerico paingon sa Suba sa Jordan.

⁸ Gikan sa Tapua, ang utlanan mipaingon sa kasadpan, ug misubay sa walog sa Kana lahos sa Dagat sa Mediteraneo. Mao kini ang mga yuta nga gihatag ngadto sa tribo ni Efraim nga gibahin ngadto sa matag pamilya.

⁹ Lakip niini ang ubang mga lungsod ug mga baryo nga nasakop sa yuta sa mga kaliwat ni Manases.

¹⁰ Wala nila aboga ang mga Canaanhon nga nagpuyo sa Gezer, busa adunay mga Canaanhon nga nagpuyo uban sa mga Efraimnon hangtod karon, apan gihimo silang mga ulipon.

* **16:2** nga mao ang Luz: mao kini sa Septuagint (tan-awa usab sa Jos. 18:13). Sa Hebreo nga pulong, paingon sa Luz.

17

¹ Adunay gihatag usab nga kayutaan alang sa katunga sa tribo ni Manases nga kamagulangan nga anak ni Jose. Ang Gilead ug ang Basan sa sidlakan sa Suba sa Jordan gihatag na ngadto sa pamilya ni Makir tungod kay maayo siya nga sundalo. (Si Makir nga amahan ni Gilead, mao ang kamagulangan nga anak ni Manases.)

² Ang kayutaan sa kasadpan sa Jordan gipang-apod-apod ngadto sa ubang mga kaliwat ni Manases nga mao ang mga pamilya ni Abiezer, Helek, Asriel, Sekem, Hefer, ug Shemida. Kini sila ang mga lalaki nga kaliwat ni Manases nga anak ni Jose sumala sa ilang mga panimalay.

³ Unya, adunay usa ka tawo nga ginganlag si Zelofehad nga anak ni Hefer ug apo ni Gilead. Si Gilead anak ni Makir, ug si Makir anak ni Manases. Kini si Zelofehad walay anak nga lalaki, kondili, mga babaye lang. Sila mao si Mala, Noa, Hogla, Milca, ug Tirza.

⁴ Miadto sila kang Eleazar nga pari, kang Josue nga anak ni Nun, ug sa mga pangulo ug miingon, “Nagsugo ang GINOO kang Moises nga hatagan kamig yuta sama sa gihimo niya sa uban namong mga paryenteng lalaki.” Busa gihatagan sila ug bahin sumala sa giingon sa GINOO.

⁵ Mao kini ang hinungdan kon ngano nga ang tribo ni Manases nakaangkon ug napulo ka bahin sa yuta, gawas sa Gilead ug Basan sa sidlakang bahin sa Jordan,

⁶ tungod kay sama sa iyang mga kaliwat nga lalaki, gihatagan man usab ug bahin ang iyang mga kaliwat nga babaye. Ang Gilead gihatag ngadto sa uban pang mga kaliwat ni Manases.

⁷ Ang utlanan sa yuta tribo ni Manases naggikan sa Aser hangtod sa Micmetat sa sidlakang bahin sa Sekem. Unya mipaingon kini sa habagatan ngadto sa yuta sa mga lumulupyo duol sa tuboran sa Tapua.*

⁸ (Ang mga yuta libot sa Tapua iya sa tribo ni Manases. Apan ang mga Tapua mismo nga anaa sa utlanan sa yuta tribo ni Manases iya sa mga kaliwat ni Efraim.)

⁹ Ang utlanan mipaingon sa walog sa Kana. Adunay mga lungsod sa habagatang bahin sa walog nga iya sa tribo ni Efraim, bisan nasulod kini sa teritoryo sa tribo ni Manases. Ang utlanan sa tribo ni Manases nagpadayon sa amihan nga bahin sa walog hangtod sa Dagat sa Mediteraneo.

¹⁰ Ang kayutaan nga anaa sa habagatan sa walog iya sa tribo ni Efraim ug ang kayutaan nga anaa sa amihan sa walog iya sa tribo ni Manases. Ang utlanan sa tribo ni Manases sa kasadpan mao ang Dagat sa Mediteraneo. Sa amihan nga kasadpan sa tribo ni Manases mao ang tribo ni Aser, ug sa amihan nga sidlakan mao ang tribo ni Isacar.

¹¹ Mao kini ang mga lungsod sa yuta sa mga tribo ni Isacar ug Aser nga gihatag ngadto sa tribo ni Manases: ang Bet Shan, Ibleam, Dor (o Nafat Dor), Endor, Taanak, Megido, ug ang mga lungsod sa palibot niini.

¹² Apan kining mga lungsod wala mapuy-i sa mga kaliwat ni Manases, kay dili nila maabog ang mga Canaanhon didto.

¹³ Apan sa dihang nalg-on na ang mga Israelinhon, gihimo nilang mga ulipon ang mga Canaanhon, apan wala gihapon nila sila aboga.

¹⁴ Miingon ang mga kaliwat ni Jose kang Josue, “Nganong usa ra man ka bahin sa yuta ang gihatag mo kanamo? Daghan kaayo kami tungod kay gipanalanginan gayod kami sa GINOO.”

* 17:7 tuboran sa Tapua: o En Tapua.

¹⁵ Mitubag si Josue, “Kon daghan na kaayo kamo ug gamay ra alang kaninyo ang mga kabungtoran sa Efraim, pangadto kamo sa kalasangan sa mga Perisihanon ug mga Refaimnon. Panghawan kamo didto ug dapit alang sa inyong kaugalingon.”

¹⁶ Miingon ang mga kaliwat ni Jose, “Ang mga bukid gamay ra alang kanamo, ug dili namo mapildi ang mga Canaanhon sa kapatagan tungod kay adunay mga karwahi sila nga puthaw. Mao usab ang mga Canaanhon sa Bet Shan ug sa mga lungsod sa palibot niini, ug sa Walog sa Jezreel.”

¹⁷ Mitubag pag-usab si Josue ngadto sa mga tribo ni Efraim ug Manases nga kaliwat ni Jose, “Tungod kay daghan kaayo kamo ug labihan kagamhanan, dili lang kay usa ang inyong bahin,

¹⁸ mainyo usab ang kalasangan sa kabukiran. Bisan kalasangan kini, hawani lang ninyo, kay mainyo ang kinatibuk-an niini. Ug bahin sa mga Canaanhon, sigurado nga maabog ninyo sila bisan pag gamhanan sila ug adunay mga karwahi nga puthaw.”

18

Ang Pagbahin sa Nahibilin nga Kayutaan

¹ Human mailog sa tibuok katilingban sa Israel ang yuta, nagtigom silang tanan sa Silo, ug nagtukod ug Tolda nga Tagboanan.

² Adunay pito pa ka mga tribo sa mga Israelinhon nga wala pa mahatagi sa ilang bahin sa yuta.

³ Busa miingon si Josue sa mga Israelinhon, “Kanus-a pa ba ninyo panag-iyahan ang nahibilin nga kayutaan nga gihatag kaninyo sa GINOO, nga Dios sa inyong mga katigulangan?

⁴ Pagpili kamog tulo ka tawo gikan sa matag tribo. Ipasusi ko kanila ang nahibilin nga kayutaan. Unya maghimo silag mapa nga nagpakita kon unsaon pagbahin ang maong kayutaan, ug dad-on nila kini kanako.

⁵ Kinahanglan nga bahinon ang yuta sa pito ka bahin. Dili i-apil ang yuta sa tribo ni Juda sa habagatan ug ang yuta sa mga tribo ni Jose sa amihan.

⁶ Pagkahuman nila mahimoan ug mapa ang maong kayutaan, dad-on nila kini kanako kay ripahon ko kini sa presensya sa GINOO nga atong Dios kon kang kinsa nga tribo mapaingon ang kada bahin sa yuta.

⁷ Apan ang mga Levita dili bahinan ug yuta, kay ang ilang bahin mao ang pag-alagad sa GINOO isip mga pari. Ang mga tribo ni Gad, ni Ruben, ug ang katunga sa tribo ni Manases nakadawat na sa ilang bahin sa yuta sa sidlakang bahin sa Jordan, nga gihatag kanila ni Moises nga alagad sa GINOO.”

⁸ Sa dihang molakaw na ang napili nga mga tawo, miingon si Josue kanila, “Susiha ninyo ang kayutaan ug himoi ninyo kinig mapa. Unya balik kamo dinhi kanako sa Silo, kay ripahon ko kini sa presensya sa GINOO kon kang kinsa nga tribo mapaingon ang kada bahin sa yuta.”

⁹ Busa milakaw ang mga tawo sa pagsusi sa yuta. Unya gihimoan nila kinig mapa nga nagpakita nga ang yuta nabahin sa pito. Gilista nila ang mga lungsod, ug ang mga lungsod nga nahisakop sa matag bahin. Pagkahuman, mibalik sila kang Josue sa Silo.

¹⁰ Ug pinaagi sa hulbot-hulbot sa presensya sa GINOO sa Silo, gihatagan ni Josue sa ilang bahin ang mga tribo sa Israel.

Ang Kayutaan nga Gihatag ngadto sa Tribo ni Benjamin

¹¹ Ang unang nahatagan sa yuta mao ang tribo ni Benjamin. Ang ilang bahin anaa taliwala sa tribo ni Juda ug sa mga tribo ni Jose.

- ¹² Ang utlanan niini sa amihan naggikan sa Suba sa Jordan, ug mipatungas sa amihan nga bahin sa Jerico. Dayon patungas ngadto sa mga bukid sa kasadpan hangtod sa kamingawan sa Bet Aven.
- ¹³ Gikan didto, mipaingon kini ngadto sa habagatan nga bakilid sa Luz (nga mao ang Betel), unya milugsong kini sa Atarot Adar, sa bukid sa habagatang bahin sa ubos nga Bet Horon.
- ¹⁴ Gikan didto, mipaingon kini sa kasadpan sa bukid nga atbang sa Bet Horon sa habagatan. Misangko kini sa Kiriath Baal (nga mao ang Kiriath Jearim), usa ka lungsod sa tribo ni Juda. Mao kini ang utlanan sa kasadpan.
- ¹⁵ Ang utlanan sa habagatan naggikan sa utlanan sa Kiriath Jearim. Gikan didto, mipaingon kini sa kasadpan sa mga Tuboran sa Neftoa.
- ¹⁶ Milugsong dayon kini sa tiilan sa bukid nga atbang sa Walog sa Ben Hinom nga anaa sa amihan nga bahin sa Walog sa Refaim. Mipadayon kini ngadto sa Walog sa Ben Hinom, subay sa habagatan nga bakilid sa lungsod sa mga Jebusihanon, paingon sa En Rogel.
- ¹⁷ Unya miliko kini paamihan paingon sa En Shemesh, lahos sa Gelilot nga atbang sa Tungasanan sa Adumim, ug unya milugsong ngadto sa Bato ni Bohan nga anak ni Ruben.
- ¹⁸ Gikan didto, misubay kini sa amihan nga bakilid atbang sa Walog sa Jordan,* ug milugsong sa mao mismo nga kapatagan.
- ¹⁹ Unya mipaingon kini sa amihan nga bakilid sa Bet Hogla, ug misangko kini sa amihan nga luok sa Patay nga Dagat,† nga mao ang tumoy sa Suba sa Jordan sa habagatan. Mao kini ang utlanan sa habagatan.
- ²⁰ Ang Suba sa Jordan mao ang utlanan sa sidlakan.
Mao kadto ang mga utlanan sa yuta nga naangkon sa tribo ni Benjamin sumala sa matag pamilya.

Ang mga Lungsod nga Naangkon sa Tribo ni Benjamin

- ²¹ Mao kini ang mga lungsod nga gihatag sa tribo ni Benjamin nga gibahin ngadto sa matag pamilya: Jerico, Bet Hogla, Emek Keziz,
²² Bet Araba, Zemairim, Betel,
²³ Ava, Para, Ofra,
²⁴ Kefar Amoni, Ofni, ug Geba; 12 ka mga lungsod lakip ang mga baryo sa palibot niini.
- ²⁵ Dugang pa niini mao ang Gibeon, Rama, Beerot,
²⁶ Mizpa, Kefira, Moza,
²⁷ Rekem, Irpeel, Tarala,
²⁸ Zela, Haelef, Jebus (nga mao ang Jerusalem), Gibeon, ug Kiriath Jearim‡ nga 14 ka mga lungsod lakip ang mga baryo niini. Mao kini ang panulondon sa tribo ni Benjamin nga gibahin ngadto sa matag pamilya.

19

Ang Kayutaan nga Gihatag ngadto sa Tribo ni Simeon

- ¹ Ang ikaduha nga gibahinan sa yuta mao ang mga pamilya sa tribo ni Simeon. Ang ilang yuta anaa taliwala sa yuta nga gihatag sa tribo ni Juda.
- ² Naglangkob kini sa Beersheba, Sheba,* Molada,
³ Hazar Shual, Bala, Ezem,

* **18:18** Walog sa Jordan: sa Hebreo, Araba. † **18:19** Patay nga Dagat: sa Hebreo, labihan kaparat nga dagat. ‡ **18:28** Kiriath Jearim: mao kini sa Griego nga teksto. Sa Hebreo Kiriath. * **19:2** Beersheba, Sheba: o Beersheba o Sheba.

⁴ Eltolad, Betul, Horma,

⁵ Ziklag, Bet Markabot, Hazar Susa,

⁶ Bet Lebaot, ug Sharuhén nga 13 ka mga lungsod apil ang mga baryo sa palibot niini.

⁷ Dugang pa niini mao ang Ain, Rimón, Eter, ug Ashan nga 4 ka mga lungsod apil ang tanang mga baryo sa palibot niini,

⁸ hangtod sa Baalat Beer (nga mao ang Rama) sa Negev.

Mao kini ang yuta nga naangkon sa tribo ni Simeon nga gibahin ngadto sa matag pamilya. ⁹ Ang uban niini nagagikan sa yuta nga gihatag sa tribo ni Juda kay dako ra kaayo kini alang sa maong tribo. Busa naangkon sa tribo ni Simeon ang yuta nga anaa sa tunga sa kayutaan sa tribo ni Juda.

Ang Kayutaan nga Gihatag ngadto sa Tribo ni Zabulon

¹⁰ Ang ikatulo nga gibahinan sa yuta mao ang mga pamilya sa tribo ni Zabulon.

Ang utlanan sa ilang yuta miabot hangtod sa Sarid.

¹¹ Gikan didto, mipaingon kini sa kasadpan: sa Marala, sa Dabeshet, ug mipadayon ngadto sa walog sa sidlakan sa Jokneam.

¹² Gikan sa pikas nga bahin sa Sarid, ang utlanan niini mipaingon sa sidlakan ngadto sa utlanan sa Kislot Tabor, lahos sa Dabérat ug sa Jafia.

¹³ Gikan didto, mipaingon kini sa sidlakan sa Gat Hefer, sa Et Kazin, ug sa Rimón, ug miliko paingon sa Nea.

¹⁴ Ang utlanan sa Zabulon sa amihan agi sa Hanaton ug misangko sa Walog sa Ifta El.

¹⁵ Ang nasakop sa Zabulon kay 12 ka mga lungsod, apil ang mga baryo sa palibot niini. Ang mga lungsod sa Katat, Nahalal, Shimron, Idala, ug Betlehem.

¹⁶ Mao kini ang mga lungsod ug mga baryo nga naangkon sa tribo ni Zabulon, nga gibahin ngadto sa matag pamilya.

Ang Kayutaan nga Gihatag ngadto sa Tribo ni Isacar

¹⁷ Ang ikaupat nga gibahinan sa yuta mao ang mga pamilya sa tribo ni Isacar.

¹⁸ Mao kini ang ilang nasakop nga mga lungsod: Jezreel, Kesulot, Shunem,

¹⁹ Hafaraim, Shion, Anaharat,

²⁰ Rabit, Kishion, Ebez,

²¹ Remet, En Ganim, En Hada, ug Bet Pazez.

²² Ang utlanan nakaabot sa Tabor, sa Shahazuma, ug sa Bet-Shemesh, hangtod sa Suba sa Jordan nga 16 ka mga lungsod ang nasakop sa Isacar apil ang mga baryo sa palibot niini.

²³ Mao kini ang mga lungsod ug mga baryo nga naangkon sa tribo ni Isacar, nga gibahin ngadto sa matag pamilya.

Ang Kayutaan nga Gihatag ngadto sa Tribo ni Aser

²⁴ Ang ikalima nga gibahinan sa yuta mao ang mga pamilya sa tribo ni Aser.

²⁵ Mao kini ang ilang nasakop nga mga lungsod: Helkat, Hali, Beten, Acshaf,

²⁶ Alamelec, Amad, ug Mishal. Ang utlanan sa kasadpan niini nakaabot sa Carmel ug sa Shihor Libnat.

²⁷ Unya miliko kini pasidlakan paingon sa Bet Dagon ug nakaabot sa Zabulon ug sa Walog sa Ifta El. Unya mipaingon kini sa amihan paingon sa Bet Emek ug Niel. Mipadayon kini ngadto sa amihan paingon sa Cabul,

²⁸ Ebron,† Rehob, Hamon, Kana, ug hangtod sa Bantogan nga Sidon.

²⁹ Unya miliko kini paingon sa Rama, ug milahos sa pinarilan nga lungsod sa Tiro, ug mipaingon sa Hosa, ug natapos sa Dagat sa Mediteraneo. Ang uban pa nga mga lungsod nga ilang sakop mao ang Mahalab, Aczib,

³⁰ Umma, Afek, ug Rehob nga 22 ka mga lungsod apil ang ilang mga baryo sa palibot niini.

³¹ Mao kini ang mga lungsod ug mga baryo nga naangkon sa tribo ni Aser, nga gibahin ngadto sa matag pamilya.

Ang Kayutaan nga Gihatag ngadto sa Tribo ni Neftali

³² Ang ikaunom nga gibahinan sa yuta mao ang mga pamilya sa tribo ni Neftali.

³³ Ang ilang utlanan naggikan sa Helef ug sa kahoy nga tugas sa Zaananim, paingon sa Adami Nekeb ug Jabneel ngadto sa Lakum, hangtod sa Suba sa Jordan.

³⁴ Gikan didto, miliko kini sa kasadpan, paingon sa Aznot Tabor, dayon ngadto sa Hukok, hangtod sa utlanan sa Zabulon sa habagatan, sa utlanan sa Aser sa kasadpan, ug sa Suba sa Jordan‡ sa sidlakan.

³⁵ Ang ubang pinarilan nga mga lungsod nga sakop niini mao ang Zidim, Zer, Hamat, Rakat, Kineret,

³⁶ Adama, Rama, Hazor,

³⁷ Kedesh, Edrei, En Hazor,

³⁸ Iron, Migdal El, Horem, Bet Anat, ug Bet-Shemesh nga 19 ka mga lungsod lakip ang mga baryo sa palibot niini.

³⁹ Mao kini ang mga lungsod ug mga baryo nga naangkon sa tribo ni Neftali, nga gibahin ngadto sa matag pamilya.

Ang Kayutaan nga Gihatag ngadto sa Tribo ni Dan

⁴⁰ Ang ikapito nga gibahinan sa yuta mao ang mga pamilya sa tribo ni Dan.

⁴¹ Mao kini ang ilang nasakop nga mga lungsod: Zora, Eshtaol, Ir Shemesh,

⁴² Shaalabin, Ayalon, Itla,

⁴³ Elon, Timnah, Ekron,

⁴⁴ Elteke, Gibeton, Baalat,

⁴⁵ Jehud, Bene Berak, Gat Rimon,

⁴⁶ Me Jarkon, ug Rakon, ug ingon man ang kayutaan atbang sa Jopa.

⁴⁷ Gilisdan ang mga kaliwat ni Dan sa pag-ilog sa ilang yuta, busa gisulong nila ang Leshem§ ug gipamatay ang mga lumulupyo niini. Nailog nila kini ug didto na sila nagpuyo. Gilisan nila ang ngalan nga Leshem ug Dan, sunod sa ngalan sa ilang katigulangan nga si Dan.

⁴⁸ Mao kini ang mga lungsod ug mga baryo nga naangkon sa tribo ni Dan, nga gibahin ngadto sa matag pamilya.

Ang Kayutaan nga Gihatag ngadto kang Josue

⁴⁹ Human mabahin sa mga Israelinhon ang ilang yuta, gihatagan nila si Josue nga anak ni Nun sa iyang bahin.

⁵⁰ Sumala sa gimando sa GINOO, gihatag nila kaniya ang lungsod nga iyang gipangayo, ang Timnat Sera sa kabungtoran sa Efraim. Gipatukod niya pag-usab kining lungsora ug mipuyo siya didto.

† 19:28 Ebron: o Abdon. ‡ 19:34 sa Suba sa Jordan: mao kini sa Septuagint. Sa Hebreo nga pulong, sa Juda, sa Suba sa Jordan. § 19:47 Leshem: o Laish.

⁵¹ Ang nagbahin sa yuta mao sila si Eleazar nga pari, Josue nga anak ni Nun, ug ang mga pangulo sa matag tribo sa Israel. Gihimo nila kini pinaagi sa hulbot-hulbot diha sa presensya sa GINOO didto sa Silo, sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan. Ug nahuman nila ang pagbahin-bahin sa yuta.

20

Ang mga Lungsod nga Dalangpanan (Num. 35:9-15; Deut. 19:1-13)

- ¹ Unya, miingon ang GINOO kang Josue,
- ² “Ingna ang mga Israelinhon nga magpili silag mga lungsod nga dalangpanan sumala sa giingon ko kaninyo kaniadto pinaagi kang Moises.
- ³ Ang tawo nga makapatay, apan dili tinuyo, makadangop didto ug mapanalipdan gikan sa mga tawo nga buot manimalos kaniya.
- ⁴ Modangop siya sa bisan asa niini nga mga lungsod, ug moatubang sa mga tigdumala didto sa pultahan sa lungsod ug mopasabot kanila sa nahitabo. Unya pasudlon nila siya ug hatagan ug dapit nga kapuy-an.
- ⁵ Kon gukdon siya didto sa buot manimalos kaniya, kinahanglan dili siya itugyan sa mga lumulupyo didto tungod kay wala niya tuyoa ang pagpatay sa iyang isigka-tawo, ug dili usab kini tungod sa kasuko.
- ⁶ Magpabilin siya sa maong lungsod hangtod mahusay ang iyang kaso atubangan sa katilingban, ug hangtod mamatay ang pangulong pari nga nag-alagad nianang higayona. Unya makapauli na siya sa ila.”
- ⁷ Busa gipili nila ang Kedesah sa Galilea sa kabukiran sa Neftali, ang Sekem sa kabungtoran sa Efraim, ug ang Kiriat Arba (nga mao ang Hebron) sa kabukiran sa Juda.
- ⁸ Sa sidlakang bahin sa Suba sa Jordan duol sa Jerico, gipili nila ang Bezer sa kamingawan sa kapatagan nga sakop sa tribo ni Ruben, ang Ramot sa Gilead nga sakop sa tribo ni Gad, ug ang Golan sa Basan nga sakop sa tribo ni Manases.
- ⁹ Mao kini ang mga lungsod nga dalangpanan nga gipili alang sa mga Israelinhon ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban kanila. Si bisan kinsa nga makapatay nga dili tinuyo makadangop didto, aron dili siya mapatay sa mga buot manimalos kaniya samtang wala pa mahusay ang iyang kaso atubangan sa katilingban.

21

Ang mga Lungsod alang sa Tribo ni Levi

- ¹ Unya, ang mga pangulo sa mga kaliwat ni Levi miadto kang Eleazar nga pari, kang Josue nga anak ni Nun, ug sa mga pangulo sa matag tribo sa Israel
- ² didto sa Silo sa yuta sa Canaan. Miingon sila kanila, “Nagsugo ang GINOO pinaagi kang Moises nga hatagan kamig mga lungsod nga among kapuy-an ug mga pasibsiban alang sa among kahayopan.”
- ³ Busa sumala sa sugo sa GINOO, gihatagan ang mga kaliwat ni Levi ug mga lungsod ug mga yuta nga pastohan gikan sa mga bahin sa yuta sa mga Israelinhon.
- ⁴ Ang una nga nakadawat ug mga lungsod mao ang mga kaliwat ni Kohat. Kabahin sa kaliwat ni Kohat ang mga kaliwat ni Aaron, ug gihatagan sila ug 13 ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa mga tribo nila ni Juda, Simeon, ug Benjamin.
- ⁵ Ang uban sa mga kaliwat ni Kohat gihatagan ug 10 ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa mga tribo nila ni Efraim, Dan, ug sa katunga sa tribo ni Manases.

⁶ Ang mga kaliwat ni Gershon gihatagan ug 13 ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa mga tribo nila ni Isacar, Aser, Neftali, ug sa katunga sa tribo ni Manases sa Basan.

⁷ Ang mga kaliwat ni Merari gihatagan ug 12 ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa mga tribo nila ni Ruben, Gad, ug Zabulon.

⁸ Pinaagi sa hulbot-hulbot, gihatagan sa mga Israelinhon ang mga kaliwat ni Levi ug mga lungsod ug mga pastohan, sumala sa gisugo sa GINOO kang Moises.

⁹⁻¹⁰ Mao kini ang mga lungsod nga gikan sa kayutaan sa mga tribo ni Juda ug ni Simeon nga gihatag ngadto sa mga kaliwat ni Aaron. Kini sila mga kaliwat ni Kohat nga anak ni Levi. Sila ang unang nahulbotan nga hatagan ug mga lungsod.

¹¹ Gihatag kanila ang Kiriath Arba (nga mao ang Hebron) sa kabukiran sa Juda, lakip na ang mga pastohan sa palibot niini. (Si Arba mao ang amahan* ni Anak.)

¹² Apan ang mga kaumahan ug mga baryo sa palibot niini nga lungsod gihatag na kang Caleb nga anak ni Jefoné isip iyang bahin.

¹³ Busa gihatag ngadto sa mga kaliwat ni Aaron nga pari ang Hebron (nga usa sa mga lungsod nga dalangpanan, diin makadangop ang usa ka tawong nakapatay nga dili tinuyo). Gihatag pa gayod kanila ang Libna,

¹⁴ Jatir, Eshtemoa,

¹⁵ Holon, Debir,

¹⁶ Ain, Jutha, ug Bet Shemes, lakip ang mga pastohan niini nga 9 ka mga lungsod ang gikan sa kayutaan sa mga tribo ni Simeon ug ni Juda.

¹⁷⁻¹⁸ Gihatag pa gayod kanila ang upat ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa tribo ni Benjamin. Kini mao ang Gibeon, Geba, Anatot, ug Almon, lakip ang mga pastohan niini.

¹⁹ 13 tanan ka mga lungsod, lakip ang mga pastohan niini, ang naangkon sa mga pari nga kaliwat ni Aaron.

²⁰⁻²² Ang ubang mga kaliwat ni Kohat nga gikan sa tribo ni Levi nakaangkon ug upat ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa tribo ni Efraim. Kini mao ang Sekem sa kabungtoran sa Efraim (nga usa sa mga lungsod nga dalangpanan, diin makadangop ang usa ka tawong nakapatay nga dili tinuyo), ang Gezer, Kibzaim, ug Bet Horon, lakip ang mga pastohan niini.

²³⁻²⁴ Gihatag pa gayod kanila ang upat ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa tribo ni Dan: ang Elteke, Gibeton, Ayalon, ug Gat Rimon, lakip ang mga pastohan niini.

²⁵ Ug gikan usab sa kayutaan sa katunga sa tribo ni Manases, naangkon nila kining duha ka lungsod: ang Taanak ug Gat Rimon, lakip ang mga pastohan niini.

²⁶ Napulo tanan ka mga lungsod, lakip ang mga pastohan niini, ang naangkon sa ubang mga kaliwat ni Kohat.

²⁷ Ang mga kaliwat ni Gershon nga gikan usab sa tribo ni Levi nakaangkon ug duha ka lungsod gikan sa kayutaan sa katunga sa tribo ni Manases. Kini mao ang Golan sa Basan (nga usa sa mga lungsod nga dalangpanan, diin makadangop ang usa ka tawong nakapatay nga dili tinuyo), ug ang Beeshtera, lakip ang mga pastohan niini.

²⁸⁻²⁹ Gihatag pa gayod kanila ang upat ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa tribo ni Isacar: ang Kishion, Daberat, Jarmut, En Ganim, lakip ang mga pastohan niini.

* **21:11** amahan: o katigulangan.

³⁰⁻³¹ Ug gikan sa kayutaan sa tribo ni Aser, naangkon nila kining upat ka mga lungsod: ang Mishal, Abdon, Helkat, ug Rehob, lakip ang mga pastohan niini.

³² Gihatag pa gayod kanila ang tulo ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa tribo ni Neftali. Kini mao ang Kedesh sa Galilea (nga usa usab sa mga lungsod nga dalangpanan, diin makadangop ang usa ka tawong nakapatay nga dili tinuyo), ang Hamot Dor, ug ang Kartan, lakip ang mga pastohan niini.

³³ 13 tanan ka mga lungsod, lakip ang mga pastohan niini, ang naangkon sa mga kaliwat ni Gershon.

³⁴⁻³⁵ Ang nahibiling mga kaliwat ni Levi nga mga kaliwat ni Merari nakaangkon ug upat ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa tribo ni Zabulon. Kini mao ang Jokneam, Karta, Dimna, ug Nahalal, lakip ang mga pasabsaban niini.

³⁶⁻³⁷ Gihatag pa gayod kanila ang upat ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa tribo ni Ruben. Kini mao ang Bezer, Jahaz, Kedemot, ug Mefaat, lakip ang mga pasibsibanan niini.

³⁸⁻³⁹ Gihatag pa gayod kanila ang upat ka mga lungsod gikan sa kayutaan sa tribo ni Gad. Kini mao ang Ramot sa Gilead (nga usa sa mga lungsod nga dalangpanan, diin makadangop ang usa ka tawong nakapatay nga dili tinuyo), ang Mahanaim, Hesbon, ug Jazer, lakip ang mga pastohan niini.

⁴⁰ Dose tanan ka mga lungsod, lakip ang mga pastohan niini, ang naangkon sa mga kaliwat ni Merari nga gikan sa tribo ni Levi.

⁴¹⁻⁴² 48 tanan ka mga lungsod, lakip ang mga pastohan niini, ang naangkon sa mga kaliwat ni Levi gikan sa kayutaan nga gipanag-iya sa mga Israelinhon.

⁴³ Niining paagiha gihatag sa GINOO ngadto sa Israel ang tanang kayutaan nga iyang gisaad sa ilang mga katigulangan. Sa dihang nasakop na nila kini, didto na sila nanimuyo.

⁴⁴ Gihatagan sila sa GINOO ug kalinaw gikan sa ilang mga kaaway sa palibot, sumala sa gisaad sa GINOO sa ilang mga katigulangan. Wala sila mapildi sa ilang mga kaaway tungod kay gipadaog sila sa GINOO batok sa tanan nilang mga kaaway.

⁴⁵ Gituman gayod sa GINOO ang tanan niyang gisaad sa katawhan sa Israel.

22

Namalik sa Ilang Dapit ang Taga-Sidlakang Tribo

¹ Unya, gitigom ni Josue ang mga katawhan sa tribo ni Ruben, ni Gad, ug sa katunga sa tribo ni Manases.

² Miingon si Josue kanila, “Gihimo ninyo ang tanan nga gisugo kaninyo ni Moises nga alagad sa GINOO ug gituman usab ninyo ang tanan kong gisugo.

³ Hangtod karon wala ninyo pasagdi ang inyong isigka-Israelinhon. Ug gituman ninyo pag-ayo ang tanang gisugo kaninyo sa GINOO nga inyong Dios.

⁴ Ug karon, naangkon na sa inyong isigka-Israelinhon ang kalinaw nga gisaad kanila sa GINOO nga inyong Dios. Busa pamauli na kamo sa inyong mga dapit sa tabok sa Suba sa Jordan, sa yuta nga gihatag kaninyo ni Moises nga alagad sa GINOO.

⁵ Apan ayaw gayod ninyo kalimti ang pagtuman sa mga sugo ug balaod nga gihatag ni Moises nga alagad sa GINOO kaninyo. Higugmaa ninyo ang GINOO nga inyong Dios. Pagkinabuhi kamo subay sa iyang pamaagi. Tumana ang iyang mga sugo. Magmatinumanon kaniya, ug alagari siya sa tibuok ninyong kasing-kasing ug kalag.”

⁶ Unya gipanalanginan sila ni Josue ug gipapauli.

⁷ (Ang katunga sa tribo ni Manases gihatagan ni Moises ug yuta sa Basan, ug ang laing katunga gihatagan ni Josue ug yuta sa kasadpang bahin sa Suba sa Jordan uban sa lain pa nga mga tribo.)

Sa dihang mamauli na sila gipanalanginan sila ni Josue

⁸ nga nag-ingon, “Pamauli kamo nga adunay dala nga daghang mga bahandi, mga kahayopan, plata, bulawan, bronsi, puthaw, ug mga bisti. Bahini ninyo ang inyong mga paryente nga atua sa inyong dapit sa inyong nailog gikan sa inyong mga kaaway.”

⁹ Ug unya namauli ang mga katawhan sa tribo nila ni Ruben, Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manases. Gibiyaan nila ang ilang isigka-Israelinhon sa Silo, sa yuta sa Canaan, ug namauli sila sa Gilead, sa yuta nga nahimong ilang bahin sumala sa gisugo sa GINOO pinaagi kang Moises.

¹⁰ Pag-abot nila sa Gelilot, nga duol sa Suba sa Jordan, nga sakop pa sa Canaan, nagpatindog sila didto ug dakong halaran.

¹¹⁻¹² Sa dihang nabalitaan sa ubang mga Israelinhon nga nagpatindog ang tribo nila ni Ruben, Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manases ug halaran didto sa utlanan sa Canaan, didto sa Gelilot, nga duol sa Suba sa Jordan, nagtigom sila sa Silo sa pagpakig-gira kanila.

¹³ Gisugo sa mga Israelinhon si Pinehas nga anak ni Eleazar nga pari nga moadto sa Gilead, didto sa tribo ni Ruben, ni Gad, ug sa katunga sa tribo ni Manases.

¹⁴ Adunay kauban siya nga napulo ka mga pangulo gikan sa matag tribo sa Israel, ug kini sila mga pangulo sa mga pamilya sa ilang mga tribo.

¹⁵ Pag-abot nila sa Gilead, miingon sila sa tribo ni Ruben, ni Gad, ug sa katunga sa tribo ni Manases,

¹⁶ “Gustong mahibaloan sa tibuok katilingban sa GINOO kon nganong nagluib kamo sa Dios sa Israel. Nakasupak kamo sa GINOO pinaagi sa inyong pagpatindog ug halaran alang sa inyong kaugalingon. Nganong mitalikod kamo kaniya?

¹⁷ Dili pa ba igo ang nahimo natong sala didto sa Peor? Tungod niadto gipadad-an kita sa GINOO ug katalagman. Ug hangtod karon nag-antos pa kita tungod niadto.

¹⁸ Karon, nakaako pa kamo sa pagtalikod sa GINOO! Kon mosupak pa kamo kaniya karong adlaw, ugma masuko gayod siya sa tibuok katilingban sa Israel.

¹⁹ “Busa, kon nagkinahanglan kamog halaran kay ang inyong yuta dili angay nga pagasimbahan,* tabok kamo didto sa amo, sa yuta sa GINOO diin atua ang Tolda nga gisimbahan kaniya, ug didto na kamo mopuyo uban kanamo. Basta ayaw lang gayod kamo pagpatindog ug laing halaran gawas sa halaran sa GINOO nga atong Dios, kay usa kana ka pagrebelde kaniya ug kanamo.

²⁰ Nalimtan na ba ninyo ang gibuhay ni Acan nga anak ni Zera? Sa dihang gilapas niya ang sugo bahin sa mga butang nga gihalad na sa hingpit ngadto sa GINOO, gisilotan uban kaniya ang tibuok katilingban sa Israel. Dili lang siya ang namatay tungod sa iyang sala.”

²¹ Mitubag ang mga tribo nila ni Ruben, Gad, ug katunga sa tribo ni Manases niadtong mga pangulo sa mga pamilya sa Israel:

²² “Ang GINOO mao ang Makagagahom nga Dios! Ang GINOO mao ang Makagagahom nga Dios! Nahibalo siya kon nganong gihimo namo kini, ug angay usab ninyo kining mahibaloan. Kon nagrebelde man ugaling kami

* **22:19** dili angay nga pagasimbahan: sa literal, mahugaw.

o nakalapas sa GINOO, ayaw na ninyo tugoti nga mabuhi pa kami niining adlaw.

²³ Kon gilapas namo ang GINOO pinaagi sa among pagpatindog sa among kaugalingong halaran aron halaran sa among mga halad nga sinunog, mga halad sa pagpasidungog sa GINOO, o mga halad alang sa maayong relasyon, hinaut nga ang GINOO mismo ang mosilot kanamo.

²⁴ “Gihimo namo kini tungod kay nahadlok kami nga basin ug sa ulahing mga panahon ang inyong mga kaliwat moingon sa among mga kaliwat, ‘Unsa may inyong labot sa GINOO, nga Dios sa Israel?’

²⁵ Gihimo sa GINOO nga utlanan ang Suba sa Jordan sa pagbulag kaninyo gikan kanamo. Kamong mga tribo ni Ruben ug ni Gad, wala kamoy labot sa GINOO.’ Basin kon mao kana ang ilang isulti ug did-an sa inyong mga kaliwat ang among mga kaliwat sa pagsimba sa GINOO.

²⁶ “Ang tinuod, gipatindog namo kini nga halaran, dili aron sunogan o halaran sa among mga halad,

²⁷ kondili, aron mahimo kining timailhan nga mopahinumdom kanamo, kaninyo, ug sa atong umaabot nga mga kaliwat nga ginasimba usab namo ang GINOO pinaagi sa mga halad nga sinunog, halad alang sa maayong relasyon, ug uban pang mga halad, didto sa iyang balaang puloy-anan.[†] Niining paagiha dili makaingon ang inyong mga kaliwat sa among mga kaliwat nga kini sila walay labot sa GINOO.

²⁸ “Kay kon mahitabo man gayod nga sultihan nila ang among mga kaliwat ug sama niana, makaingon sila, ‘Tan-awa! Nagpatindog ang among mga katigulangan ug halaran nga sama sa halaran sa GINOO, dili aron sunogan o halaran sa mga halad, kondili, aron mopahinumdom kanamo ug kaninyo sa atong relasyon sa GINOO.’

²⁹ “Dili namo mahimo ang pagsupak o pagtalikod sa GINOO pinaagi sa pagpatindog ug among kaugalingong halaran aron halaran sa mga halad nga sinunog, mga halad sa pagpasidungog sa GINOO, ug sa uban pang mga halad. Dili namo ibaylo ang halaran sa GINOO nga atong Dios nga anaa atubangan sa iyang Tolda.”

³⁰ Nalipay si Pinehas nga pari ug ang mga pangulo sa mga pamilya sa katilingban sa Israel sa dihang nadungog nila ang giingon sa mga tribo nila ni Ruben, Gad, ug katunga sa tribo ni Manases.

³¹ Busa miingon si Pinehas nga anak sa pari nga si Eleazar ngadto kanila, “Nahibaloan nato karon nga ang GINOO nag-uban kanato kay wala kamo mosupak kaniya. Giluwas ninyo ang Israel gikan sa silot sa GINOO.”

³² Unya namauli sila si Pinehas ug ang mga pangulo sa Canaan, ug gisulti nila sa mga Israelinhon ang resulta sa ilang pagpakigsulti sa mga tribo ni Ruben ug Gad didto sa Gilead.

³³ Nalipay ang mga Israelinhon sa ilang nadungog ug midayeg sila sa Dios. Ug wala na sila maghisgot bahin sa ilang pagsulong sa kayutaan nga gipuy-an sa mga tribo nila ni Ruben ug Gad.

³⁴ Ginganlan ang maong halaran sa mga tribo nila ni Ruben ug Gad nga “Ilhanan.” Kay matod nila, “Ilhanan kini alang kanatong tanan nga ang GINOO[‡] atong Dios.”

[†] **22:27** sa iyang balaang puloy-anan: sa literal, sa iyang presensya. [‡] **22:34** GINOO: kini nga pulong (nga kapital ang mga letra) sa Hebreo *Yahweh*, ug makita lang kini sa Daang Kasabotan. Dili klaro kon unsa ang kahulogan sa pulong nga *Yahweh*, apan posible nga gikan kini sa Hebreo nga pulong *Ehyeh* (“I am”).

23

Ang Panamilit ni Josue sa mga Israelinhon

¹ Sulod sa dugayng panahon, gihatagan sa GINOO ug kalinaw ang Israel gikan sa ilang mga kaaway sa palibot. Tigulang na kaayo si Josue,

² busa gipatawag niya ang tanang Israelinhon, apil ang mga tigdumala, mga pangulo, mga maghuhukom, ug mga opisyaes. Miingon siya kanila, “Tigulang na kaayo ako.

³ Nakita ninyo mismo ang tanang gihimo sa GINOO nga inyong Dios niadtong mga nasora tungod kaninyo. Ang GINOO nga inyong Dios mao ang nakig-gira alang kaninyo.

⁴ Gibahin-bahin ko na kaninyo isip panulondon sa inyong mga tribo ang tanang kayutaan sa mga nasod nga atong* nailog. Kini nga kayutaan gikan sa Suba sa Jordan sa sidlakan paingon sa Dagat sa Mediteraneo sa kasadpan, ingon man ang kayutaan sa mga nasod nga wala pa nato mailog.

⁵ Mainyo ang ilang mga yuta, sumala sa gisaad kaninyo sa GINOO nga inyong Dios. Kay ipaabog sila sa GINOO kaninyo.

⁶ “Magpakalig-on kamo, ug paningkamoti gayod nga matuman ninyo ang tanang nasulat sa Libro sa Kasugoan ni Moises. Ayaw gayod ninyo kini lapasa.

⁷ Ayaw kamo pagpakighiusa niining mga nasod nga nagpabilin uban kaninyo. Ug ayaw kamo pagsangpit sa ngalan sa ilang mga dios ni panumpa ginamit ang ngalan niini. Ayaw usab kamo pagsimba o pag-alagad kanila.

⁸ Pagmatinumanon hinuon kamo sa GINOO nga inyong Dios, sama sa inyong ginabuhat hangtod karon.

⁹ “Gipaabog sa GINOO kaninyo ang mga nasod nga dagko ug gamhanan, ug hangtod karon wala pa gayoy bisan usa nga nakapildi kaninyo.

¹⁰ Si bisan kinsa kaninyo makaabog ug 1,000 ka mga tawo, tungod kay ang GINOO nga inyong Dios mao ang nakig-gira alang kaninyo sumala sa iyang gisaad.

¹¹ Busa siguroha gayod ninyo nga higugmaon ninyo ang GINOO nga inyong Dios.

¹² “Apan kon motalikod kamo kaniya, ug makighiusa niining mga nasod nga nagpabilin uban kaninyo, ug makigminyo kamo kanila,

¹³ sigurado gayod nga dili na ipaabog sa GINOO nga inyong Dios kining mga nasora. Mahimo silang sama kadelikado sa lit-ag alang kaninyo. Maghatag silag kasakit kaninyo sama sa kasakit sa lapdos sa latigo diha sa inyong likod o sa tuslok sa tunok sa inyong mga mata. Magpadayon kini hangtod nga mangamatay kamo niining maayo nga yuta nga gihatag kaninyo sa GINOO nga inyong Dios.

¹⁴ “Hapit na ako mamatay. Nahibalo kamo sa tibuok ninyong kasing-kasing ug huna-huna nga gituman sa GINOO nga inyong Dios ang tanang maayong mga butang nga iyang gisaad kaninyo. Wala gayoy bisan usa nga wala matuman.

¹⁵ Apan maingon nga gituman sa GINOO nga inyong Dios ang tanang maayong mga butang nga iyang gisaad kaninyo, tumanon usab niya ang kalaglagan nga iyang gipasidaan kaninyo hangtod nga mahanaw kamo sa yuta nga gihatag niya kaninyo.

¹⁶ Mahitabo kini kon molapas kamo sa kasabotan sa GINOO nga inyong Dios nga iyang gipatuman kaninyo, ug kon mosimba kamo ug moalagad sa ubang mga dios, ipatagamtam gayod niya kaninyo ang iyang kasuko. Ug

* 23:4 atong: sa Hebreo, akong.

sulod sa mubo kaayong panahon, mangamatay kamong tanan dinhi niining maayo nga yuta nga iyang gihatag kaninyo.”

24

Gibag-o nga Pakigsaad sa mga Israelinhon tali sa Ginoo

¹ Unya, gitigom ni Josue ang tanang tribo sa Israel didto sa Sekem. Dayon gitawag niya ang mga tigdumala, mga pangulo, mga maghuhukom, ug ang mga opisyaales sa Israel, ug miatubang sila sa presensya sa Dios.

² Miingon si Josue sa tanang mga tawo, “Mao kini ang gisulti sa GINOO, nga Dios sa Israel: ‘Sa una, ang inyong mga katigulangan nagpuyo sa tabok sa Suba sa Eufrates ug nagsimba sa ubang mga dios-dios. Usa kanila mao si Tera nga amahan ni Abraham ug ni Nahor.

³ Apan gikuha ko si Abraham gikan niadtong dapita ug gitultolan ko siya paingon sa yuta sa Canaan, ug gipadaghan ko ang iyang mga kaliwat. Gihatag ko kaniya si Isaac,

⁴ ug kang Isaac gihatag ko si Esau ug si Jacob. Gihatag ko kang Esau ang kabungtoran sa Seir isip iyang bahin, samtang si Jacob ug ang iyang mga anak miadto sa Ehipto.

⁵⁻⁶ “Paglabay sa mga panahon, gipadala ko sa Ehipto si Moises ug si Aaron sa pagluwas kaninyo gikan didto. Gipadad-an kog katalagman ang Ehipto, ug gipagawas ko kamo. Apan sa dihang ang inyong mga katigulangan nakaabot na sa Pulang Dagat, gigukod sila sa mga Ehiptohanon nga nagsakay sa ilang mga karwahi ug mga kabayo.

⁷ Nagpakitabang sila kanako. Busa nagbutang akog kangitngit sa taliwala nila ug sa mga Ehiptohanon. Ug unya gilumsan ko ang mga Ehiptohanon sa dagat. Nakita gayod ninyo ang gihimo ko sa mga Ehiptohanon. Ug unya namuyo kamo sa disyerto sulod sa taas nga panahon.

⁸ “Unya, gidala ko kamo ngadto sa yuta sa mga Amorihanon sa sidlakang bahin sa Suba sa Jordan. Nakig-gira sila kaninyo, apan gipadaog ko kamo. Gipalaglag ko sila sa inyo ug nasakop ninyo ang ilang kayutaan.

⁹ Unya nakig-gira sa Israel ang hari sa Moab nga si Balak nga anak ni Zipor. Gisugo niya si Balaam nga anak ni Beor nga tunglohon kamo.

¹⁰ Apan wala ko tugoti si Balaam nga himuon kini kaninyo. Imbis panghimaraoton niya kamo, gipapanalanginan ko hinuon kamo kang Balaam, ug gilawas ko kamo sa mga kamot ni Balak.

¹¹ “Unya mitabok kamo sa Suba sa Jordan ug nakaabot sa Jerico. Nakig-gira kaninyo ang mga taga-Jerico, ingon man ang mga Amorihanon, Perisihanon, Canaanhon, Hitihanon, Gergasihanon, Hibihihanon, ug ang mga Jebusiyanon. Apan gipadaog ko kamo batok kanila.

¹² Gipagukod ko sa mga putyukan ang duha ka hari nga Amorihanon aron sa pag-abog daan kanila sa wala pa kamo moabot. Midaog kamo dili tungod sa inyong mga espada ug mga pana.

¹³ Gihatagan ko kamo ug yuta nga wala ninyo hagai. Gipapuyo ko kamo sa mga lungsod nga dili kamo ang nagtukod. Nagkaon kamo sa mga ubas ug mga olibo nga dili kamo ang nagtanom.’

¹⁴ “Busa karon, simbaha ninyo ang GINOO ug alagari nga matinud-anon. Isalikway na ninyo ang mga dios nga gisimba kaniadto sa inyong mga katigulangan didto sa tabok sa Suba sa Eufrates ug sa Ehipto, ug pag-alagad kamo sa GINOO.

¹⁵ Apan kon dili ninyo ikalipay ang pag-alagad sa GINOO, pagpili kamo karong adlaw kon kinsa ang inyong alagaron, ang mga dios nga gialagad sa inyong mga katigulangan sa tabok sa Suba sa Eufrates, o ang mga dios

sa mga Amorihanon kansang yuta inyong gipuy-an karon. Apan ako ug ang akong pamilya moalagad sa GINOO.”

¹⁶ Mitubag ang mga tawo, “Wala gayod moabot sa among huna-huna nga mobiya kami sa GINOO ug moalagad sa ubang mga dios.

¹⁷ Ang GINOO nga atong Dios mao ang nagpagawas kanato ug sa atong mga katigulangan gikan sa pagkaulipon didto sa Ehipto. Nakita usab nato ang mga milagro nga iyang gihimo. Gipanalipdan niya kita sa atong paglakaw taliwala sa tanang kanasoran nga atong giagian.

¹⁸ Ug samtang nagpadulong kita niining yutaa, gipaabog sa GINOO kanato ang mga Amorihanon ug ang uban nga mga nasod nga nagpuyo dinhi. Busa mag-alagad usab kami sa GINOO, kay siya ang among Dios.”

¹⁹ Miingon si Josue sa mga tawo, “Dili kamo makaalagad sa GINOO tungod kay balaan siya nga Dios ug dili niya gusto nga aduna kamoy lain nga simbahan. Dili niya palabyon ang inyong kalapasan ug mga sala.

²⁰ Kon isalikway ninyo ang GINOO ug mag-alagad sa mga dios, masuko siya kaninyo ug silotan niya kamo. Laglagon niya kamo luyo sa iyang kaayo kaninyo kaniadto.”

²¹ Apan mitubag ang mga tawo kang Josue, “Mag-alagad gayod kami sa GINOO.”

²² Miingon si Josue, “Kamo mismo ang mga saksi sa inyong mga kaugalinong nga misaad kamo nga moalagad kamo sa GINOO.”

Mitubag sila, “Oo, kami mismo ang mga saksi.”

²³ Miingon si Josue, “Kon mao kana, isalikway na ninyo ang inyong mga dios ug alagari ninyo ang GINOO, nga Dios sa Israel.”

²⁴ Mitubag ang mga tawo kang Josue, “Alagaron namo ang GINOO nga among Dios, ug tumanon namo ang iyang mga sugo.”

²⁵ Niadtong adlaw, naghimo si Josue ug kasabotan didto sa Sekem, ug gihatag niya kanila ang mga tulomanon ug mga lagda.

²⁶ Gisulat kini ni Josue sa Libro sa Kasugoan sa Dios. Unya nagkuha siya ug dakong bato ug gipahimutang kini ilalom sa punoan sa kahoyng terebinto duol sa balaang dapit sa GINOO.

²⁷ Unya miingon si Josue sa tanang mga tawo, “Kining bato mao ang atong saksi sa dihang nakigsulti ang GINOO kanato. Mahimo kining saksi batok kaninyo kon dili kamo motuman sa inyong gisulti sa inyong Dios.”

²⁸ Gipapauli dayon ni Josue ang mga tawo sa ilang tagsa-tagsa ka dapit.

Namatay si Josue ug si Eleazar

²⁹ Human niadto, namatay ang alagad sa GINOO nga si Josue nga anak ni Nun sa edad nga 110.

³⁰ Gilubong siya didto sa iyang yuta sa Timnat Sera, sa kabungtoran sa Efraim, sa amihan sa Bukid sa Gaash.

³¹ Nag-alagad sa GINOO ang mga Israelinhon sa panahon ni Josue. Ug bisan patay na si Josue, nagpadayon gihapon sila sa pag-alagad sa GINOO samtang buhi pa ang mga tigdumala sa mga Israelinhon nga nakasinati sa tanang gihimo sa GINOO alang sa Israel.

³² Ang mga bukog ni Jose nga gidala sa mga Israelinhon gikan sa Ehipto gilubong sa Sekem, sa yuta nga gipalit ni Jacob ug 100 kabuok nga salapi gikan sa mga anak ni Hamor nga amahan ni Sekem. Kining yutaa kabahin sa kayutaan nga napanunod sa mga kaliwat ni Jose.

³³ Namatay usab si Eleazar nga anak ni Aaron ug gilubong didto sa Gibe, ang lungsod nga nahimutang sa kabungtoran sa Efraim, nga gihatag ni Eleazar kang Pinehas nga iyang anak.

Ang Libro sa Mga Maghuhukom

Gipildi sa Tribo ni Juda ug ni Simeon si Adoni Bezek

¹ Human mamatay si Josue, nangutana ang mga Israelinhon sa GINOO kon kinsang tribo ang unang makig-away sa mga Canaanhon.

² Mitubag ang GINOO, “Ang tribo ni Juda, kay gitugyan ko na kanila ang maong yuta.”

³ Busa miingon ang tribo ni Juda sa kaliwat ni Simeon nga ilang kadugo, “Tabangi ninyo kami sa pagsakop sa yuta sa mga Canaanhon nga gigahin alang kanamo kay tabangan usab namo kamo sa pagsakop sa dapit nga gigahin alang kaninyo.” Busa mitabang ang kaliwat ni Simeon sa kaliwat ni Juda sa pagpakig-gira.

⁴⁻⁵ Sa dihang misulong ang tribo ni Juda, gipadaog sila sa GINOO batok sa mga Canaanhon ug Perisihanon. Ang ilang napatay sa Bezek 10,000 ka mga tawo. Samtang nakig-gira sila sa Bezek, gikaingkwentro nila didto ang hari nga si Adoni Bezek.

⁶ Miikyas si Adoni Bezek, apan gigukod siya sa mga Israelinhon ug nadakpan siya. Giputol nila ang iyang mga kumagko sa kamot ug tiil.

⁷ Miingon si Adoni Bezek, “70 ka mga hari ang gipamutlan kog kumagko sa kamot ug tiil ug namunit sa mumho ilalom sa akong lamisa. Karon, gihimo sa Dios kanako ang akong gihimo kanila.” Gidala nila si Adoni Bezek ngadto sa Jerusalem ug didto siya namatay.

⁸ Gisulong sa kaliwat ni Juda ang Jerusalem ug ila kining nailog. Gipamatay nila ang mga lumulupyo niini ug gisunog ang siyudad.

⁹ Human niadto, nakig-gira sila sa mga Canaanhon nga nagpuyo sa mga bukid, sa Negev, ug sa kabungtoran sa kasadpan.*

¹⁰ Gisulong usab nila ang mga Canaanhon nga nagpuyo sa Hebron (nga kaniadto gitawag nga Kiriath Arba), ug gipamatay nila si Sheshai, si Ahiman, ug si Talmi.

Gipildi ni Otniel ang Lungsod sa Debir (Jos. 15:13-19)

¹¹ Gikan sa Hebron, gisulong nila ang mga lumulupyo sa Debir (nga kaniadto gitawag nga Kiriath Sefer).

¹² Miingon si Caleb, “Ipaminyo ko ang akong anak nga si Acsa sa tawo nga mosulong ug makailog sa Kiriath Sefer.”

¹³ Si Otniel nga anak ni Kenaz nga manghod ni Caleb mao ang nakailog sa lungsod. Busa gipaminyo ni Caleb kaniya ang iyang anak nga si Acsa.

¹⁴ Sa dihang nakasal na sila, gikombinsi ni Otniel si Acsa† nga mangayo ug dugang nga yuta sa iyang amahan. Busa miadto si Acsa ug sa dihang nakakanaog na siya sa iyang asno, gipangutana siya ni Caleb kon unsay iyang tuyo.

¹⁵ Mitubag siya, “Hatagi akog dugang pabor. Gihatag mo na kanako ang yuta sa Negev, hatagi na usab ako ug yuta nga adunay tuboran.” Busa gihatag kaniya ni Caleb ang yuta nga adunay tuboran sa ibabaw ug sa ubos.

Ang mga Kadaogan sa Tribo ni Juda ug ni Benjamin

* **1:9** kabungtoran sa kasadpan: sa Hebreo, *Shefela*. † **1:14** ni Otniel si Acsa: sa Hebreo, ni Acsa si Otniel.

¹⁶ Miuban ang mga Kenihanon nga kaliwat sa ugangan ni Moises sa mga kaliwat ni Juda. Gikan sa lungsod sa Jerico,[‡] mipaingon sila sa kamingawan sa Juda, nga atua sa Negev, duol sa Arad, ug namuyo sila uban sa mga taga-didto.

¹⁷ Unya miuban ang tribo ni Juda sa tribo ni Simeon sa pagpakig-gira, ug napildi nila ang mga Canaanhon nga nagpuyo sa Zefat. Gilaglag nila sa hingpit[§] ang lungsod, busa gitawag kini nga Horma.*

¹⁸ Nasakop usab nila ang Gaza, Ashkelon, ug Ekron, uban sa mga teritoryo niining mga dapita.

¹⁹ Gitabangan sa GINOO ang tribo ni Juda, busa nasakop nila ang mga bungtod. Apan wala nila maabog ang mga tawo nga nagpuyo sa mga kapatagan, tungod kay aduna kini mga karwahi nga puthaw.

²⁰ Ug sumala sa gisaad ni Moises, ang Hebron gihatag kang Caleb. Giabog ni Caleb gikan niining dapita ang tulo ka pamilya nga kaliwat ni Anak.

²¹ Wala maabog sa mga kaliwat ni Benjamin ang mga Jebusihanon nga nagpuyo sa Jerusalem, busa hangtod karon kauban gihapon nila sila nga nagpuyo didto.

Gisakop sa Duha ka Tribo ni Jose ang Betel

²²⁻²³ Unya, misulong usab ang tribo ni Jose sa lungsod sa Betel (nga kani-adto gitawag ug Luz), ug gitabangan sila sa GINOO. Nagpadala sila ug mga espiya ngadto sa Betel,

²⁴ ug nakakita kining mga espiya ug usa ka tawo nga migawas gikan sa maong lungsod. Miingon sila kaniya, "Tudloi kami kon unsaon pagsulod sa lungsod ug dili ka namo unsaon."

²⁵ Busa gitudloan niya sila, ug gipamatay nila ang tanang nagpuyo niadto nga lungsod gawas lang niadtong tawo ug ang tibuok niyang pamilya.

²⁶ Miadto kadtong tawhana sa yuta sa mga Hitihanon ug didto nagtukod siya ug usa ka lungsod nga gitawag niyag Luz. Mao pa gihapon ang ngalan niini hangtod karon.

Ang mga Katawhan nga Wala Maabog sa mga Israelinhon

²⁷ Wala maabog sa tribo ni Manases ang mga lumulupyo sa Bet Shan, Taanak, Dor, Ibleam, Megido, ug ang mga lungsod nga kasikbit niini, kay determinado kini nga mga Canaanhon nga dili gayod mobiya niadtong yutaa.

²⁸ Sa dihang nahimo nang gamhanan ang mga Israelinhon, gipugos nila ang mga Canaanhon sa pagtrabaho alang kanila, apan wala gayod nila sila maabog.

²⁹ Wala usab maabog sa tribo ni Ephraim ang mga lumulupyo sa Gezer. Busa nagpabilin sa pagpuyo ang mga Canaanhon uban kanila.

³⁰ Wala usab maabog sa tribo ni Zabulon ang mga Canaanhon nga nagpuyo sa Kitron ug Nahalol. Busa nagpabilin sa pagpuyo ang mga Canaanhon uban kanila, apan gipugos nila sila sa pagtrabaho alang kanila.

³¹ Wala usab maabog sa tribo ni Aser ang mga lumulupyo sa Akko, Sidon, Alab, Aczib, Helba, Afek, ug Rehob.

³² Busa nagpabilin sa pagpuyo ang mga Canaanhon uban kanila.

[‡] **1:16** *lungsod sa Jerico:* sa Hebreo, *lungsod sa mga palma*. **§** **1:17** *Gilaglag nila sa hingpit:* ang Hebreo nga pulong nga gigamit dinhi nagkahulogan sa mga butang nga gihalad sa GINOO pinaagi sa paglaglag niini. * **1:17** *Horma:* ang buot ipasabot, *kalaglagan*.

³³ Wala usab maabog sa tribo ni Neftali ang mga lumulupyo sa Bet-Shemesh ug Bet Anat. Busa nagpabilin sa pagpuyo ang mga Canaanhon uban kanila, apan gipugos nila sila sa pagtrabaho alang kanila.

³⁴ Bahin sa tribo ni Dan, wala gitugot sa mga Amorihanon nga makapuyo sila didto sa kapatagan. Busa nagpabilin sila sa kabukiran.

³⁵ Wala gayod mopahawa ang mga Amorihanon sa Bukid sa Heres, Ayalon, ug Shaalbim. Apan sa dihang nagamhanan na ang kaliwat ni Jose, gipugos nila ang mga Amonihanon nga motrabaho alang kanila.

³⁶ Ang utlanan sa mga Amorihanon naggikan sa Tungasanan sa Akrabim ug patungas pa gikan sa Sela.

2

Ang Anghel sa GINOO Miadto sa Bokim

¹ Gikan sa Gilgal, miadto sa Bokim ang anghel sa GINOO ug miingon sa mga Israelinhon, “Gipagawas ko kamo gikan sa Ehipto, nganhi sa yuta nga akong gisaad nga ihatag sa inyong mga katigulangan ug miingon ako nga tumanon ko gayod ang akong kasabotan diha kaninyo.

² Ug alang kaninyo, dili kamo maghimo ug kasabotan sa mga tawo niining yutaa, kondili gub-on hinuon ninyo ang ilang mga halaran. Apan gisupak ninyo ang akong sugo. Nganong gibuhat man ninyo kini?

³ “Busa dili ko sila abugon sa inyong yuta. Mahimo silang sama sa tunok sa inyong agianan ug ang ilang mga dios mahimong lit-ag alang kaninyo.”

⁴ Sa dihang nadungog sa mga Israelinhon ang gisulti sa anghel sa GINOO, nanghilak sila pag-ayo.

⁵ Busa gitawag nila kadtong lugara ug Bokim.* Ug naghalad sila didto sa GINOO.

Ang Pagkamatay ni Josue

⁶ Sa dihang gipalakaw na ni Josue ang mga Israelinhon, nangadto sila sa yuta nga ilang panulondon aron sa pagpanag-iya niini.

⁷ Nag-alagad sila sa GINOO samtang buhi pa si Josue. Ug bisan namatay na si Josue, nagpadayon gihapon sila sa pag-alagad sa GINOO samtang buhi pa ang mga tigdumala sa Israel nga nakakita sa tanang katingalahang buhat nga gihimo sa GINOO alang sa Israel.

⁸ Namatay si Josue, ang alagad sa GINOO nga anak ni Nun, sa edad nga 110 ka tuig.

⁹ Gilubong siya didto sa yuta nga gihatag kaniya sa Timnat Heres, sa kabungtoran sa Efraim, sa amihan nga bahin sa Bukid sa Gaash.

Misupak ang mga Israelinhon sa GINOO

¹⁰ Sa dihang nangamatay na ang mga tawo niadto nga henerasyon, ang nagsunod nga henerasyon wala na makaila sa GINOO ug walay nasayran sa gipanghimo sa GINOO alang sa Israel.

¹¹ Nagpakasala ang mga Israelinhon atubangan sa GINOO ug misimba sa mga imahen ni Baal.

¹² Gisalikway nila ang GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan nga nagpagawas kanila gikan sa Ehipto. Gisunod nila ug gisimba ang nagkalain-laing mga dios sa mga tawo sa ilang palibot. Gipasuko nila ang GINOO,

¹³ kay gisalikway nila siya ug nagsimba sa imahen ni Baal ug kang Ashtarot.

¹⁴ Tungod sa kasuko sa GINOO sa Israel, gipasagdan niya sila nga sulongon sa mga tulisan aron kuhaon ang ilang mga kabtangan. Gipasagdan usab sila

* 2:5 Bokim: ang buot ipasabot, ang nanghilak.

sa GINOO nga mapildi sa kaaway sa ilang palibot, ug wala nila napanalipdi ang ilang kaugalingon batok sa mga kaaway.

¹⁵ Kon makig-away sila, ginapapildi sila sa GINOO, sumala sa iyang gisulti kanila. Hilabihan gayod ang ilang pag-antos.

¹⁶ Unya, gihatagan sa GINOO ang Israel ug mga pangulo† nga maoy nagluwas kanila gikan sa mga tulisan nga misulong kanila.

¹⁷ Apan wala gihapon sila mituman sa ilang mga pangulo. Mitalikod hinuon sila sa GINOO ug misimba sa ubang mga dios. Dili sila sama sa ilang mga katigulangan tungod kay dali kaayo silang mitalikod sa mga sugo sa GINOO nga gituman sa ilang mga katigulangan kaniadto.

¹⁸ Gitabangan sa GINOO ang matag pangulo nga iyang gihatag kanila. Ug samtang buhi ang ilang pangulo, giluwas sila sa GINOO gikan sa ilang mga kaaway. Kay naluoy siya kanila tungod sa ilang mga pag-antos gikan sa mga naglutos ug nagsakit kanila.

¹⁹ Apan inigkamatay sa ilang pangulo, mobalik na usab sila sa ilang naandang binuhatan, ug mas daotan pa ang ilang ginabuhat kaysa ilang mga katigulangan. Nag-alagad ug nagsimba sila sa ubang mga dios ug wala gayod nila biyai ang ilang daotang mga buhat ug ang ilang pagkagahig ulo.

²⁰ Busa nasuko pag-ayo ang GINOO kanila. Miingon ang GINOO, “Tungod kay gilapas niini nga nasod ang akong kasabotan nga gihatag ngadto sa ilang mga katigulangan, ug wala sila motuman kanako,

²¹ dili ko na ipaabog kanila ang nahibilin nga mga katawhan sa yuta nga wala masakop ni Josue sa wala pa siya namatay.

²² Gamiton ko kini nga mga katawhan aron sulayan ang mga Israelinhon kon tumanon ba nila ang akong mga sugo, sama sa gibuhat sa ilang mga katigulangan.”

²³ Mao kana kon nganong wala abuga dayon sa GINOO ang nabilin nga mga katawhan ug wala niya tugoti nga pildihon sila ni Josue.

3

Ang Nahibilin nga mga Katawhan sa Canaan

¹ Nagbilin ang GINOO ug mga katawhan sa Canaan aron sulayan ang mga Israelinhon nga wala makasinati sa mga gira sa Canaan.

² Gihimo kini sa GINOO aron tudloan bahin sa gira ang mga kaliwat sa mga Israelinhon nga wala pa makasinatig gira.

³ Mao kini ang mga katawhan nga gipangbilin sa GINOO: ang mga lumulupyo sa lima ka lungsod* sa mga Filistihanon, ang tanang mga Canaanhon, ang mga Sidonhon, ug ang mga Hibihanon nga nagpuyo sa mga bukid sa Lebanon, gikan sa Bukid sa Baal Hermon hangtod sa Lebo Hamat.

⁴ Gipangbilin sila aron sulayan ang mga Israelinhon kon tumanon ba nila ang mga sugo nga gihatag sa GINOO sa ilang mga katigulangan pinaagi kang Moises.

⁵ Busa ang mga Israelinhon nagpuyo uban sa mga Canaanhon, Hitihanon, Amorihanon, Perisihanon, Hibihanon, ug mga Jebusihanon.

⁶ Mitugot ang mga Israelinhon nga makigminyo ang ilang mga anak niini nga mga katawhan, ug misimba usab sila sa ilang mga dios.

Si Otniel

† 2:16 pangulo: o maghuhukom. Sila ang pinakapangulo kay wala pay hari kaniadto.
ka lungsod: sa Hebreo, lima ka pangulo.

* 3:3 lima

⁷ Nagpakasala ang mga Israelinhon atubangan sa GINOO kay gikalimtan nila ang GINOO nga ilang Dios ug misimba sa mga imahen ni Baal ug kang Ashera.

⁸ Tungod niini, nasuko pag-ayo ang GINOO kanila, busa gipasagdan niya sila nga mapildi ni Kushan Rishataim nga hari sa Aram Naharaim.[†] Nailalom sila sa iyang gahom sulod sa walo ka tuig.

⁹ Apan sa dihang nagpakitabang ang mga Israelinhon sa GINOO, nagpadala ang GINOO ug tawo nga moluwas kanila. Siya mao si Otniel, ang anak ni Kenaz nga manghod ni Caleb.

¹⁰ Gigamhan siya sa Espiritu sa GINOO, ug gipangulohan niya ang Israel. Nakig-away siya kang Kushan Rishataim nga hari sa Aram, ug gipadaog siya sa GINOO.

¹¹ Busa adunay kalinaw sa Israel sulod sa 40 ka tuig. Unya namatay si Otniel.

Si Ehud

¹² Nagpakasala pag-usab ang mga Israelinhon atubangan sa GINOO. Tungod niini, gipasakop sila sa GINOO kang Eglon nga hari sa Moab.

¹³ Sa tabang sa mga Amonihanon ug Amalekanhon, gisulong ug gipildi ni Eglon ang Israel ug giilog ang lungsod sa Jerico.[‡]

¹⁴ Nailalom sila sa gahom ni Eglon sulod sa 18 ka tuig.

¹⁵ Apan sa dihang nagpakitabang ang mga Israelinhon sa GINOO, nagpadala ang GINOO ug tawo nga moluwas kanila. Siya mao ang walhon nga si Ehud nga anak ni Gera, nga gikan sa tribo ni Benjamin. Gipaadto sa mga Israelinhon si Ehud kang Eglon nga hari sa Moab sa pagdala sa ilang buhis.

¹⁶ Sa wala pa siya molakaw, naghimo siya ug usa ka punyal nga duhay sulab nga mga tunga sa metro ang gitas-on niini. Gihikot niya kini sa iyang tuo nga paa, ilalom sa iyang bisti.

¹⁷ Sa didto na siya, gihatag niya ang buhis kang Haring Eglon nga usa ka tambok kaayo nga tawo.

¹⁸ Human niya mahatag ang buhis, gipalakaw ni Ehud ang mga tawo nga nagdala niini.

¹⁹ Miuban siya kanila, apan pag-abot nila sa kinulitang mga bato duol sa Gilgal, mibalik si Ehud sa hari ug miingon, “Mahal nga Hari, aduna akoy sekreto isugilon kanimo.”

Busa miingon ang hari sa iyang mga sulugoon, “Biyai una ninyo kami!” Ug mibiya ang tanan niyang mga sulugoon.

²⁰ Unya miduol si Ehud sa hari nga nag-inusarang naglingkod-lingkod didto sa iyang mabugnaw nga kuwarto sa ibabaw. Miingon si Ehud, “Adunay mensahe ako kanimo gikan sa Dios.” Pagtindog sa hari gikan sa iyang gilingkoran,

²¹ gihulbot ni Ehud sa iyang walang kamot ang punyal nga diha sa iyang tuong paa, ug gidunggab ang hari sa tiyan.

²² Milubong ang punyal hasta ang pulohan niini ug natabonan sa tambok. Wala na kini ibta ni Ehud.

²³ Unya migawas si Ehud ug gikandadohan niya ang mga pultahan.

²⁴ Sa dihang nakabiya na si Ehud, namalik ang mga sulugoon sa hari ug nakita nila nga gikandadohan ang mga pultahan sa kuwarto. Abi nilag nangasilyas lang ang hari.

²⁵ Busa naghulat-hulat sila sa gawas. Apan sa kadugayan wala na sila nahimutang kay wala gihapon ablihi sa hari ang mga pultahan. Busa gikuha

[†] **3:8** *Aram Naharaim*: usa ka dapit sa Mesopotamia. [‡] **3:13** *lungsod sa Jerico*: sa Hebreo, *lungsod sa mga palma*.

nila ang yabi ug giablihan kini, ug nakita nila sa salog ang ilang hari nga patay na.

²⁶ Apan nakaikyas na si Ehud samtang naghulat-hulat ang mga sulugoon. Miagi siya sa kinulitang mga bato ug miadto sa Seira.

²⁷ Sa pag-abot niya didto sa kabungtoran sa Efraim, nagpatingog siya ug budyong aron sa pagtawag sa mga Israelinhon sa pagpakig-gira. Ug milugsong ang mga Israelinhon gikan sa maong dapit nga pinangulohan ni Ehud.

²⁸ Miingon siya kanila, “Sunod kamo kanako kay padag-on kamo sa GINOO batok sa inyong mga kaaway nga Moabihanon.” Busa misunod sila kaniya ug giilog nila ang dapit nga tabokanan sa mga Moabihanon sa Suba sa Jordan. Wala gayod silay gipatabok bisan usa ka tawo.

²⁹ Nianang adlaw na nakapatay sila ug mga 10,000 ka kusgan ug maisog nga mga Moabihanon. Ug wala gayoy nakaikyas bisan usa.

³⁰ Nianang adlaw na gisakop sa Israel ang Moab, ug nagpuyo sila didto nga malinawon sulod sa 80 ka tuig.

Si Shamgar

³¹ Ang misunod nga pangulo kang Ehud mao si Shamgar nga anak ni Anat. Giluwas niya ang Israel sa mga Filistihanon. Gipamatay niya ang 600 ka mga Filistihanon pinaagi sa sungkod nga gigamit sa pang-abog sa baka.

4

Si Debora ug si Barak

¹ Human namatay si Ehud, nagpakasala pag-usab ang mga Israelinhon atubangan sa GINOO.

² Busa gipasakop sila sa GINOO kang Jabin nga hari sa Hazor, nga usa ka hari sa mga Canaanhon. Ang komander sa kasundalohan ni Jabin mao si Sisera nga nagpuyo sa Haroshet Hagoyim.

³ Si Jabin adunay 900 ka mga karwahi nga puthaw. Gidaog-daog niya pag-ayo ang mga Israelinhon sulod sa 20 ka tuig. Busa nagpakitabang sa GINOO ang mga Israelinhon.

⁴ Niadtong panahona, ang pangulo sa Israel mao si Debora. Usa siya ka propeta ug asawa ni Lapidot.

⁵ Kon magpahusay ang mga Israelinhon sa ilang mga kaso kang Debora, moadto sila kaniya didto sa ilalom sa Palma ni Debora, sa tunga-tunga sa Rama ug sa Betel sa kabungtoran sa Efraim.

⁶ Usa niana ka adlaw, gipatawag ni Debora si Barak, ang anak ni Abinoam nga taga-Kedesh nga sakop sa tribo ni Neftali. Pag-abot ni Barak, miingon si Debora kaniya, “Ang GINOO, nga Dios sa Israel nagsugo kanimo nga magtigom ug 10,000 ka mga lalaki gikan sa tribo ni Neftali ug ni Zabulon. Dad-a sila sa Bukid sa Tabor.

⁷ Danihon ko si Sisera, ang komander sa kasundalohan ni Jabin sa pag-adto sa Walog sa Kishon uban sa ilang mga karwahi ug mga sundalo, ug itugyan ko sila kanimo.”

⁸ Miingon si Barak kang Debora, “Moadto ako kon mouban ka, apan kon dili ka mouban, dili ako moadto.”

⁹ Mitubag si Debora, “Sige, mouban ako kanimo, apan ang kadungganan dili maimo tungod kay itugyan sa GINOO si Sisera sa usa ka babaye.” Busa miuban si Debora kang Barak ug miadto sila sa Kedesh.

¹⁰ Gipaadto ni Barak sa Kedesh ang mga sakop sa tribo ni Neftali ug ni Zabulon, ug 10,000 ka mga tawo ang nanguban kaniya. Miuban usab kaniya si Debora.

¹¹ Niadtong higayona, si Eber nga usa ka Kenihanon nagtukod sa iyang tolda duol sa kahoy nga tugas sa Zaananim duol sa Kedesh. Mibulag siya sa iyang mga kaubang Kenihanon nga mga kaliwat ni Hobab nga bayaw* ni Moises.

¹² Adunay nakasugilon kang Sisera nga si Barak, nga anak ni Abinoam, mitungas sa Bukid sa Tabor.

¹³ Busa gitigom ni Sisera ang 900 niya ka karwahi nga puthaw ug ang tanan niyang mga sundalo. Ug gikan sa Haroshet Hagoyim miadto sila sa Walog sa Kishon.

¹⁴ Miingon si Debora kang Barak, “Lakaw na! Mao na kini ang adlaw nga itugyan sa GINOO kanimo si Sisera. Mag-una ang GINOO kanimo.” Busa milugsong si Barak gikan sa Bukid sa Tabor ug misunod kaniya ang 10,000 ka mga sundalo.

¹⁵ Sa dihang misulong na sila si† Barak, gipataranta sa GINOO si Sisera ug ang tanan niyang mga tigkarwahi ug mga sundalo. Miambak si Sisera sa iyang karwahi ug misutoy ug dagan aron sa pag-ikyas.

¹⁶ Gigukod nila ni‡ Barak ang mga sundalo ni Sisera apil ang iyang mga tigkarwahi hangtod sa Haroshet Hagoyim ug gihurot ug pamatay. Wala gayoy bisan usa nga nahibilin.

¹⁷ Midagan si Sisera paingon sa tolda ni Jael nga asawa ni Eber, tungod kay managhigala si Jabin nga hari sa Hazor ug ang pamilya ni Eber nga Kenihanon.

¹⁸ Gisugat siya ni Jael ug giingnan, “Sir, dayon sa akong tolda ug ayaw kahadlok.” Busa misulod si Sisera ug gitabonan siya ni Jael ug bagang habol.§

¹⁹ Miingon si Sisera kang Jael, “Palihog hatagi akog tubig. Giuhaw kaayo ako.” Busa giablihan ni Jael ang usa ka panit nga sudlanan sa gatas ug gipainom si Sisera, ug pagkahuman gitabonan niyang balik si Sisera.

²⁰ Miingon si Sisera, “Tindog diha sa pultahan sa tolda ug kon adunay moabot ug mangutana kon aduna bay tawo nga mianhi dinhi ingna nga wala.”

²¹ Tungod sa labihang kakapoy, nakatulog si Sisera. Mikuha si Jael ug martilyo ug ugsok sa tolda ug mihinay-hinay pagduol kang Sisera. Unya gipataop niya ang ugsok sa dunggan-dunggan* ni Sisera hangtod nga midulot kini sa yuta, ug namatay si Sisera.

²² Sa pag-abot ni Barak nga nangita kang Sisera, gisugat siya ni Jael ug giingnan, “Dali, ipakita ko kanimo ang imong gipangita.” Busa miuban si Barak kang Jael sa sulod, ug didto nakita niya si Sisera nga patay na, ug adunay ugsok nga nagtaop sa iyang dungan-dungan.

²³ Nianang adlaw, gipapildi sa Dios sa mga Israelinhon si Jabin nga hari sa Canaan.

²⁴ Nagpadayon ang ilang pagpakigbatok kang Jabin hangtod nga napatay gayod nila kini.

5

Ang Awit ni Debora ug ni Barak

¹ Sa adlaw sa ilang kadaogan, miawit si Debora ug si Barak nga anak ni Abinoam. Mao kini ang ilang giawit:

² “Ang mga pangulo sa Israel madasigong nanguna sa pagpakig-gira

* **4:11** bayaw: o uangan. † **4:15** sila si: sa literal, si. ‡ **4:16** nila: sa literal, ni. § **4:18** gitabonan siya ni Jael ug bagang habol: o gitagoan siya ni Jael sa luyo sa kurtina. * **4:21** dunggan-dunggan: o sintido.

ug ang mga Israelinhon kinabubut-on nga misunod kanila.
Dayegon ang GINOO!

- 3 “Pamati kamong mga hari ug mga pangulo!
Mag-awit ako ug mga pagdayeg sa GINOO, nga Dios sa Israel!
- 4 “O GINOO, sa dihang mibiya ka sa Bukid sa Seir,
sa yuta sa Edom, milinog ug miulan ug kusog.
- 5 Natay-og ang mga bukid sa imong presensya, O GINOO. Ikaw ang Dios sa Israel
nga nagpadayag sa imong kaugalingon didto sa Bukid sa Sinai.
- 6 “Sa panahon ni Shamgar nga anak ni Anat,
ug sa panahon usab ni Jael,
wala nay miagi sa dagkong mga dalan.
Ang mga biyahedor didto na miagi sa mga hilit-hilit nga mga agianan.
- 7 Gamay nalang ang nagpuyo sa mga lungsod sa Israel,
hangtod nga miabot ka, Debora,
ikaw nga gila nga inahan sa Israel.
- 8 Sa dihang misimba sila ug bag-ong mga dios,
miabot ang gira sa tibuok Israel.
Apan sa 40,000 ka mga Israelinhon
walay bisan usa nga adunay taming o bangkaw.
- 9 Nalipay ako sa mga pangulo sa Israel
ug sa katawhan nga malipayon nga mihatag sa ilang kaugalingon.
Dayegon ang GINOO!
- 10 “Kamong mga nagsakay sa puti nga mga asno
ug naglingkod sa matahom nga mga lingkoranan niini,
ug kamong mga naglakaw sa dalan, paminaw kamo!
- 11 Paminawa ninyo ang mga sugilanon sa mga tawo didto sa mga atabay.
Nagsugilon sila sa mga kadaogan*
sa Dios pinaagi sa iyang mga sundalo sa Israel.
Unya nangadto ang mga katawhan sa GINOO
sa mga pultahan sa lungsod ug miingon,
- 12 ‘Tindog Debora, ug pag-awit!
Lakaw Barak, nga anak ni Abinoam,
ug bihaga ang imong bihagonon.’
- 13 “Ang mga nahibiling katawhan sa GINOO milugsong kauban ko sa
pagpakig-gira
batok sa halangdon ug maisog nga mga tawo.
- 14 Ang uban kanila gikan sa Efraim nga mao ang yuta
nga gipanag-iyahan kaniadto sa mga Amalekanhon,
ug ang uban pa gayod gikan sa tribo ni Benjamin.
Miuban usab sa pagpakig-gira ang mga pangulo nga gikan sa Makir
ug sa tribo ni Zabulon.
- 15 Miuban usab ang mga pangulo sa tribo ni Isacar kang Debora
ug kang Barak paingon sa walog.
Apan ang tribo ni Ruben wala nakahukom
kon unsay angay nilang buhatan.

* 5:11 mga kadaogan: sa literal, *matarong nga mga binuhatan*.

- 16 Aron ba mamati sa pagpanawag sa mga magbalantay sa karnero?
Ang tribo ni Ruben wala nakahukom
kon unsay angay nilang buhaton.
- 17 Nagpabilin ang tribo ni Gad[†]
sa sidlakang bahin sa Jordan,
ug ang tribo ni Dan nagpabilin sa pagtrabaho sa mga barko.
Ang tribo ni Aser nagpabilin sa kabaybayonan
duol sa dunggoanan sa mga barko.
- 18 Apan gitahan sa tribo ni Zabulon
ug ni Neftali ang ilang kinabuhi sa pagpakig-gira.
- 19 “Miabot ang mga hari nga Canaanhon
ug nakig-gira
didto sa Taanak nga anaa sa daplin sa katubigan sa Megido,
apan wala silay nailog nga pilak.
- 20 Dili lang ang Israel ang nakig-gira kanila ni Sisera,
apil usab bisan ang kagamhanan sa langit nakig-gira uban kanila.
- 21 Ug gianod sila sa sulog sa karaang Walog sa Kishon.
Magpadayon ako sa pagpakig-gira uban ang kalig-on!
- 22 Unya nagdahunog ang tunob
sa gadagan nga mga kabayo.
- 23 Miingon ang anghel sa GINOO, ‘Panghimaraota ang Meroz!
Panghimaraota gayod ang tanang nagpuyo didto
kay wala sila motabang sa GINOO sa pagpakig-gira
batok sa maisog nga mga kaaway.’
- 24 “Labing bulahan si Jael
nga asawa ni Eber nga Kenihanon sa tanang mga babaye
nga nagpuyo sa mga tolda.
- 25 Sa dihang nangayo ug tubig si Sisera,
gatas nga gibutang sa mahalon nga sudlanan ang iyang gihatag.
- 26 Unya mikuha siya ug martilyo ug ugsok sa tolda
ug gipataop ang ugsok sa dungan-dungan ni Sisera.
- 27 Ug namatay si Sisera sa tiilan ni Jael.
- 28 “Nagpanglantaw ang inahan ni Sisera gikan sa renehasan nga bintana;
wala siya mahimutang, ug nagsigeg pangutana
kon nganong dugayng miabot ang karwahi sa iyang anak.
- 29 Mitubag ang iyang labing maalamong mga kababayen-an,
ug mao usab kini ang iyang gibalik-balik pagsulti sa iyang kaugalingon,
- 30 ‘Nadugay lang tingali sila sa pagpanguha
ug pagbahin sa mga butang nga nailog nila sa ilang mga kaaway nga
usa o duha ka babaye alang sa matag sundalo,
mahalon nga bisti alang kang Sisera,
ug binordahan usab
nga bisti alang kanako.’
- 31 “Busa GINOO, hinaut nga malaglag ang imong mga kaaway.
Apan hinaut nga ang mga naghigugma kanimo mahisama sa adlaw
nga nagsidlak pag-ayo.”
Ug ang mga Israelinhon nagkinabuhi nga malinawon sulod sa 40 ka tuig.

[†] 5:17 tribo ni Gad: sa Hebreo, *Gilead*.

6

Si Gideon

¹ Nagpakasala na usab ang mga Israelinhon atubangan sa GINOO, busa gipasakop sila sa GINOO sa gahom sa mga Midianhon sulod sa pito ka tuig.

² Labihan kabangis ang mga Midianhon ngadto sa mga Israelinhon, busa napugos ang mga Israelinhon sa pagtago ngadto sa kabukiran, sa mga langub, ug sa mga kuta.

³ Inigpananom sa mga Israelinhon, sulongon sila sa mga Midianhon, Amalekanhon, ug sa uban pang katawhan sa sidlakan.

⁴ Nagkampo kining mga tawhana didto sa dapit sa mga Israelinhon ug ginadaot nila ang mga tanom sa mga Israelinhon hangtod sa Gaza. Wala gayod silay ginabilin nga pangabuhian sa mga Israelinhon: karnero man, baka, o asno.

⁵ Moabot sila dala ang ilang mga tolda ug kahayopan. Dili gayod maihap ang ilang gidaghanon, apil na ang ilang mga kamelyo. Mura silag bagang panon sa mga dulon nga naghatag ug kadaot sa yuta.

⁶ Naglisod gayod pag-ayo ang mga Israelinhon tungod sa mga Midianhon, busa nagpakitabang sila sa GINOO.

⁷ Sa dihang nagpakitabang sila sa GINOO,

⁸ gipadad-an sila sa GINOO ug usa ka propeta nga miingon kanila, “Mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa Israel: ‘Gipagawas ko kamo gikan sa Ehipto diin kamo giulipon.

⁹ Giluwas ko kamo gikan sa mga Ehiptohanon ug sa tanan nga midaog-daog kaninyo. Gipadaog ko kamo batok sa inyong mga kaaway ug gihatag ko kaninyo ang ilang mga yuta.

¹⁰ Miingon ako kaninyo nga ako mao ang GINOO nga inyong Dios, ug kinahanglan nga dili kamo mosimba sa mga dios sa mga Amorihanon kansang yuta inyo karong gipuy-an. Apan wala kamo namati kanako.’”

¹¹ Unya, miabot ang anghel sa GINOO didto sa Ofra. Milingkod siya ilalom sa punoan sa kahoyng terebinto nga iya ni Joas nga kaliwat ni Abiezer. Niadtong higayona, si Gideon nga anak ni Joas naggiok ug trigo didto sa puganan sa ubas aron dili makita sa mga Midianhon ang trigo.

¹² Nagpakita kang Gideon ang anghel sa GINOO ug miingon, “Maisog ug kusgan nga tawo, ang GINOO nag-uban kanimo.”

¹³ Mitubag si Gideon, “Apan Sir,* kon ang GINOO kauban pa namo, nganong ingon man niini ang among kahimtang? Nganong wala man siya maghimo ug mga milagro sama sa iyang gihimo kaniadto sa dihang gipagawas niya gikan sa Ehipto ang among mga katigulangan, sumala sa gisugilon nila kanamo? Gipasagdan na kami sa GINOO ug gitugyan sa mga Midianhon.”

¹⁴ Miingon ang GINOO kaniya, “Lakaw ug gamita ang imong kusog sa pagluwas sa Israel gikan sa mga Midianhon. Ako mismo ang nagpadala kanimo.”

¹⁵ Mitubag si Gideon, “Apan GINOO, unsaon ko man pagluwas ang Israel? Kay ang among pamilya mao man ang pinakahuyang sa tribo ni Manases ug ako pa gayod ang pinakaubos sa among pamilya.”

¹⁶ Miingon ang GINOO, “Mag-uban ako kanimo ug pildihon mo ang mga Midianhon nga daw sa nagpatay ka lang ug usa ka tawo.”

¹⁷ Mitubag si Gideon, “Kon nalipay ka kanako, hatagi akog timailhan nga ikaw gayod tinuod ang nagsugo kanako.

* **6:13** Sa Hebreo nga teksto, nagsugod ang tubag ni Gideon nga adunay *Adonai*, nga pwede hubaron nga *Sir o Ginoos*. Mao usab sa bersikulo 15.

18 Ayaw una pagbiya kay maghalad ako kanimo.”

Mitubag ang GINOO, “Hulaton ka nako.”

19 Milakaw si Gideon ug nagluto ug usa ka nating kanding, ug naghimo siyag pan nga walay patubo ginamit ang tunga sa sako nga harina. Pagkahuman, gibutang niya sa basket ang karne ug gibutang ang sabaw niini sa kaldero, ug gidala ang mga pagkaon ngadto sa anghel sa GINOO didto sa ilalom sa punoan sa kahoyng terebinto.

20 Miingon kaniya ang anghel sa Dios, “Itungtong ang karne ug pan niining bato, ug ibubo niini ang sabaw.” Gituman kini ni Gideon.

21 Unya gitandog sa anghel sa GINOO ang pagkaon pinaagi sa tumoy sa sungkod nga iyang gigunitan. Kalit lang adunay misiga nga kalayo gikan sa bato ug gilamoy ang karne ug pan, ug unya nawala ang anghel.

22 Sa dihang nakaamgo si Gideon nga ang iyang nakita anghel sa GINOO, miingon siya, “O GINOONG Dios, nakita ko ang imong anghel ug nagkaatubang gayod kami.”

23 Miingon ang GINOO kaniya, “Ayaw kahadlok. Dili ka mamatay.”

24 Nagtukod si Gideon didto ug halaran alang sa GINOO ug gitawag niya kini nga, “Ang GINOO Naghatag ug Kalinaw.” Ug hangtod karon atua pa gihapon ang halaran sa Ofra, sa dapit sa mga kaliwat ni Abiezer.

25 Nianang pagkagabii miingon ang GINOO kang Gideon, “Kuhaa ang ikaduhang pinakamaayo nga torong baka sa imong amahan, kadtong pito na ka tuis. Unya gub-a ang halaran ni Baal nga gipatukod sa imong amahan. Putla usab ang poste sa diosa nga si Ashera sa tapad niini.

26 Pagkahuman, pagtukod ug halaran alang sa GINOO nga imong Dios, sa ibabaw niining bungtod. Unya ihalad kadtong torong baka isip halad nga sinunog. Gamitang sugnod ang mga pinutol mo nga poste sa diosa nga si Ashera.”

27 Unya giuban ni Gideon ang napulo sa iyang mga sulugoon ug gihimo ang gisugo sa GINOO kaniya. Apan gihimo niya kini sa gabii tungod kay nahadlok siya sa iyang pamilya ug sa mga tawo sa lungsod.

28 Pagkabuntag, maoy nakita sa mga tawo nga guba na ang halaran ni Baal, ug putol na ang poste sa diosa nga si Ashera. Nakita usab nila ang baka nga gihalad didto sa bag-ong hinimo nga halaran.

29 Nagpangutan-anay sila kon kinsa ang naghimo niadto. Gisusi nila kini pag-ayo ug nahibaloan nila nga si Gideon nga anak ni Joas ang naghimo niini.

30 Busa giingnan nila si Joas, “Pagawasa ang imong anak kay patyon namo siya, tungod kay giguba niya ang halaran ni Baal ug giputol ang poste sa diosa nga si Ashera tapad niini.”

31 Mitubag si Joas sa masuk-anong mga tawo nga miatubang kaniya, “Makig-away ba kamo alang kang Baal? Molaban ba gayod kamo kaniya? Si bisan kinsa nga molaban kang Baal patyon karong buntaga. Kon si Baal tinuod gayod nga Dios, papanalipda siya sa iyang kaugalingon, tungod kay ang iyang halaran man ang giguba.”

32 Sukad niadto, gitawag na si Gideon ug “Jerubaal,” nga ang buot ipasabot, “Papanalipda si Baal sa iyang kaugalingon” tungod kay ang iyang halaran man ang giguba.

33 Unya nagtigom ang mga Midianhon, Amalekanhon, ug uban pang mga katawhan sa sidlakan. Mitabok sila sa Jordan ug nagkampo sa Walog sa Jezreel.

34 Gigamhan si Gideon sa Espiritu sa GINOO ug gipatingog niya ang budyong sa pagtawag sa mga kaliwat ni Abiezer aron sa pagsunod kaniya.

³⁵ Unya nagpadala siya ug mensahero sa tibuok tribo nila ni Manases, Aser, Zabulon, ug Neftali sa pagsulti kanila nga mouban sa pagpakig-gira. Ug miuban sila kang Gideon.

³⁶ Miingon si Gideon sa Dios, “Miingon ka nga gamiton mo ako sa pagluwas sa Israel.

³⁷ Ania, magbutang akog balhibo sa karnero sa among giokanan ug trigo. Kon mabasa kini sa yamog, apan mala ang yuta sa palibot niini, mahibaloan ko nga ako gayod ang gamiton mo sa pagluwas sa Israel sumala sa imong gisulti.”

³⁸ Ug mao gayod ang nahitabo. Pagkasunod nga adlaw, sayo pa kaayo nga mibangon si Gideon. Gikuha niya ang balhibo sa karnero ug gipug-an, ug nakakuha siyag usa ka yahong nga tubig gikan niini.

³⁹ Miingon si Gideon sa Dios, “Palihog ayawg kasuko kanako niining ulahi kong hangyo. Niining higayona, ihangyo ko nga kining balhibo sa karnero na usab ang mala, apan basa sa yamog ang yuta sa palibot niini.”

⁴⁰ Pagkagabii, gihimo kadto sa Dios. Mala ang balhibo sa karnero, apan basa sa yamog ang yuta sa palibot niini.

7

Gipildi ni Gideon ang mga Midianhon

¹ Pagkabuntag, sayo kaayong milakaw si Jerubaal (o Gideon) uban sa tanan niyang mga tawo. Nagkampo sila sa adunay tuboran sa Harod samtang ang mga Midianhon didto nagkampo sa amihan nga bahin sa ilang gikampohan, sa walog nga duol sa Bungtod sa More.

² Miingon ang GINOO kang Gideon, “Daghan ra kaayo ang imong mga kauban. Basin ug manghambog sila nga napildi nila ang mga Midianhon sa ilang kaugalingong katakos ug dili tungod kanako.

³ Busa ingna sila nga kon kinsa ang nahadlok, mobiya na lang niining Bukid sa Gilead ug mopauli.” Sa dihang giingon kini ni Gideon, mipauli ang 22,000, ug nahibilin ang 10,000.

⁴ Miingon na usab ang GINOO kang Gideon, “Daghan pa gihapon ang nahibilin. Dad-a sila sa suba kay didto pilion ko ang mouban kanimo. Kon moingon ako kanimo nga paubanon mo kining tawhana, paubana siya. Apan kon moingon ako nga dili, ayaw paubana.”

⁵ Busa gidala sila ni Gideon sa suba. Ug didto miingon ang GINOO, “Laina ang tanang moinom sa tubig pinaagi sa ilang kamot sama sa iro nga naglala gikan sa mga moinom nga nagluhod.”

⁶ Dihay 300 ka mga tawo nga miinom pinaagi sa ilang kamot, ug ang uban miinom nga nagluhod.

⁷ Miingon ang GINOO kang Gideon, “Pinaagi niining 300 ka mga tawo luwason ko kamo ug padag-on batok sa mga Midianhon. Papaulia na lang sa ilang tagsa-tagsa ka dapit ang uban.”

⁸ Busa gipapauli sila ni Gideon, ug gipanguha sa 300 nga nahibilin ang mga bawon ug mga budyong sa mga namauli.

Ang kampo sa mga Midianhon anaa sa walog, sa ubos nila ni Gideon.

⁹ Nianang pagkagabii miingon ang GINOO kang Gideon, “Pangandam! Sulonga ninyo ang kampo sa mga Midianhon kay padag-on ko kamo.

¹⁰ Apan kon nahadlok ka nga mosulong karon, dad-a ang imong sulugoon nga si Pura ug lugsong kamo ngadto sa kampo.

¹¹ Paminawa ninyo kon unsay ilang gipanag-istoryahan kay sigurado gayod nga makaangkon ka sa kaisog nga mosulong tungod sa imong

madunggan.” Busa miadto si Gideon ug si Pura sa may utlanan sa kampo sa mga Midianhon, nga adunay mga sundalo nga tigbalantay.

¹² Ang mga Midianhon, mga Amalekanhon, ug ang uban pang mga katawhan sa sidlakan nagtigom sa walog nga daw mga dulon. Ug ang gidaghanon sa ilang mga kamelyo sama kadaghan sa balas sa baybayon.

¹³ Sa dihang didto na sila si Gideon, aduna silay nadunggan nga duha ka tawo nga nag-istoryahanay. Miingon ang usa, “Nagdampo ako nga adunay pan nga barley nga miligid paingon sa atong kampo ug naigo niini ang usa ka tolda. Unya natuwad ang tolda ug nahapla.”

¹⁴ Mitubag ang usa, “Na! Wala nay laing gipasabot niadto kondili ang espada ni Gideon nga Israelinhon, nga anak ni Joas. Padag-on siya sa Dios batok sa mga Midianhon ug kanatong tanan.”

¹⁵ Sa dihang nadungog ni Gideon ang mahitungod sa damgo ug ang kahulogan niini, miyukbo siya sa pagdayeg sa GINOO. Unya mibalik siya sa kampo sa mga Israelinhon ug giingnan niya ang iyang mga kauban, “Tana! Kay gitugyan na sa GINOO kanato ang mga Midianhon.”

¹⁶ Gibahin niya sa tulo ka grupo ang iyang 300 ka mga tawo, ug ang matag-usa gihatagan niyag budyong ug tibod nga adunay sulod nga suga.

¹⁷ Miingon siya kanila, “Moadto ako sa may utlanan sa ilang kampo. Tan-awa niinyo kon unsay akong buhaton ug sunda niinyo kini.

¹⁸ Kon patingogon ko ug sa akong mga kauban ang among mga budyong, patingoga usab niinyo nga anaa sa palibot sa kampo ang inyong mga budyong, ug singgit kamo nga nag-ingon, ‘Alang sa GINOO ug kang Gideon!’ ”

¹⁹ Tungang gabii na sa dihang nakaabot si Gideon ug ang iyang kaubang 100 ka mga tawo sa utlanan sa kampo sa mga Midianhon. Dili pa lang dugay nga gipulihan ang tigbalantay didto. Unya gipatingog nila ang mga budyong ug gibuak ang mga tibod nga ilang gigunitan.

²⁰ Mao usab kini ang gihimo sa duha ka grupo. Gikuptan nila sa ilang walang kamot ang suga ug sa ilang tuong kamot ang budyong, ug naninggit sila, “Makig-away kita alang sa GINOO ug kang Gideon!”

²¹ Mipahimutang ang matag-usa sa iyang dapit libot sa kampo, ug ang ilang mga kaaway nag-iyahay ug panagan nga nagsiyagit.

²² Ug sa dihang gipatingog sa 300 ka mga Israelinhon ang ilang mga budyong, gipaunay sa GINOO ug away ang mga tawo sulod sa kampo. Nag-iyahay sila ug pangikyas ngadto sa Bet Shita paingon sa Zerera hangtod sa utlanan sa Abel Mehola, duol sa Tabat.

²³ Gipatawag ni Gideon ang mga Israelinhon nga gikan sa tribo nila ni Neftali, Aser, ug ang tibuk tribo ni Manases, ug gipagukod kanila ang mga Midianhon.

²⁴ Nagsugo usab si Gideon ug mga mensahero ngadto sa mga lumulupyo sa kabungtoran sa Ephraim aron sa pag-ingon nga bantayan nila ang Suba sa Jordan hangtod sa sapa sa Bet Bara aron dili makatabok ang mga Midianhon.

Gisunod kini sa tanang kalalakin-an sa Ephraim ug gibantayan nila kadtong mga dapita.

²⁵ Nabihag nila ang duha ka pangulo sa Midianhon nga si Oreb ug si Zeeb. Gipatay nila si Oreb didto sa bato nga gitawag ug bato ni Oreb, ug si Zeeb gipatay nila didto sa pug-anan sa ubas nga gitawag ug Pug-anan sa Ubas ni Zeeb. Nagpadayon sila sa paggukod sa mga Midianhon. Pagkahuman, gidala nila ang ulo ni Oreb ug ni Zeeb ngadto kang Gideon nga didto na sa may Suba sa Jordan.

8

Napildi ang mga Midianhon

¹ Unya, miingon ang mga sakop sa tribo ni Efraim kang Gideon, “Nganong gihimo mo kini kanamo? Nganong wala mo kami gipauban sa dihang nakig-gira kamo sa mga Midianhon?” Nagreklamo gayod sila kang Gideon.

² Apan miingon si Gideon kanila, “Unsa ra man ang akong nahimo kon itandi sa inyong nahimo? Ang gamay nga nahimo sa inyong tribo mas labaw pa kon itandi sa tanang nahimo sa banay ni Abiezer.

³ Gitugyan sa Dios kaninyo ang mga pangulo sa mga Midianhon nga si Oreb ug si Zeeb. Unsa may akong nahimo nga mahimong ikatandi sa inyong nahimo?” Sa dihang gisulti kini ni Gideon, nahupay ang ilang kasuko.

⁴ Unya mitabok si Gideon ug ang iyang 300 ka mga tawo sa Suba sa Jordan. Gipangkapoy na sila pag-ayo apan nagpadayon pa gihapon sila sa paggukod sa ilang mga kaaway.

⁵ Sa dihang miabot sila sa Sucot, mihangyo si Gideon sa mga taga-didto, “Palihog hatagi ninyog pagkaon ang akong mga sakop. Luya na sila sa kakapoy ug kagutom, ug kinahanglan pa namong gukdon ang duha ka hari sa mga Midianhon nga sila si Zeba ug Zalmuna.”

⁶ Apan mitubag ang mga opisyal sa Sucot, “Dakpa una ninyo si Zeba ug si Zalmuna ayha namo kamo hatagan ug pagkaon.”

⁷ Miingon si Gideon, “Kon mao kana, kon itugyan na sa GINOO kanako si Zeba ug si Zalmuna, latoson ko gayod kamog tunokon nga mga sanga sa kahoy.”

⁸ Gikan didto mitungas sila si Gideon sa Penuel* ug mihangyo na usab siyag pagkaon sa mga taga-didto, apan ang tubag nila sama gihapon sa tubag sa mga taga-Sucot.

⁹ Miingon si Gideon kanila, “Mobalik ako nga madaogon, ug sa akong pagbalik, lumpagon ko kining inyong tore.”

¹⁰ Si Zeba ug si Zalmuna didto na sa Karkor uban sa ilang kasundalohan. Ang nahibilin sa mga sundalo nga gikan sa sidlakan 15,000 na lang. Mga 120,000 na ka mga sundalo ang nangamatay.

¹¹ Mitungas sila si Gideon agi sa dapit sa mga tawo nga nagpuyo sa tolda, sa sidlakang bahin sa Noba ug Jogbeha, ug gipakalitan nilag sulong ang ilang mga kaaway.

¹² Miikyas si Zeba ug si Zalmuna, apan gigukod sila ni Gideon ug gipang-dakop, busa nangataranta ang ilang mga sundalo.

¹³ Sa dihang namauli na sila si Gideon gikan sa gira, didto sila nangagi sa Tungasanan sa Heres.

¹⁴ Nakadakop sila ug usa ka batan-ong lalaki nga taga-Sucot. Gisukit-sukit nila siya ug gilista niya ang mga ngalan sa 77 ka mga opisyal ug tigdumala sa Sucot.

¹⁵ Pagkahuman, miadto si Gideon sa mga taga-Sucot ug miingon, “Nahinumdom pa ba kamo sa dihang mihangyo ako kaninyo ug pagkaon alang sa naluyahan kong mga kauban? Gibiay-biay ninyo ako ug giingnan, ‘Dakpa una ninyo si Zeba ug Zalmuna ayha namo kamo hatagan ug pagkaon.’ Karon, tan-awa, ania na si Zeba ug si Zalmuna!”

¹⁶ Unya gidala ni Gideon ang mga tigdumala sa Sucot ug gilatos ug tunokon nga mga sanga sa kahoy aron tudloan ug leksyon.

¹⁷ Pagkahuman gilumpag niya ang tore sa Penuel ug gipamatay ang mga kalalakin-an didto.

¹⁸ Unya miingon si Gideon kang Zeba ug kang Zalmuna, “Unsay hitsura sa mga lalaki nga inyong gipamatay sa Tabor?”

* 8:8 Penuel: o Peniel.

Mitubag sila, “Sama kanimo, murag mga anak ug hari.”

¹⁹ Miingon si Gideon, “Mga igsoon ko sila; mga anak mismo sa akong inahan. Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO nga kon wala pa ninyo sila patya, dili ko unta usab kamo patyon.”

²⁰ Unya miingon siya sa iyang kamagulangang anak nga si Jeter, “Patya sila!” Apan tungod kay bata pa si Jeter, nahadlok kini ug wala moibot sa iyang espada.

²¹ Miingon si Zeba ug si Zalmuna kang Gideon, “Nganong dili ikaw ang mopatay kanamo? Buluhaton kini sa usa ka hamtong.” Busa gipatay sila ni Gideon ug gipanguha niya ang mga dekorasyon sa liog sa ilang mga kamelyo.

Naghimo si Gideon ug Efod

²² Unya miingon ang mga Israelinhon kang Gideon, “Tungod kay ikaw man ang nakaluwas kanamo gikan sa mga Midianhon, ikaw na lang ang mangulo kanamo, ikaw, unya ang imong anak, ug unya ang imong apo.”

²³ Mitubag si Gideon, “Dili ako o ang akong anak ang mangulo kaninyo kondili ang GINOO.

²⁴ Apan mohangyo ako kaninyo nga ang matag-usa mohatag kanako ug usa ka ariyos gikan sa nakuha ninyo sa mga Midianhon.” (Adunay mga bulawan nga ariyos ang mga Midianhon kay mao kana ang ilang nabatasan ingon nga mga Ishmaelinhon.)

²⁵ Mitubag sila, “Ikalipay namo kining ihatag kanimo.” Nagbukhad sila ug panapton ug gipangbutang nila didto ang nakuha nilang mga ariyos.

²⁶ Mga 20 ka kilo ang gibug-aton sa natigom nga mga ariyos nga bulawan, walay labot ang mga dekorasyon, kuwintas, ug mga bisti nga kolor ube sa mga hari sa Midian, ug ang mga dekorasyon sa liog sa ilang mga kamelyo.

²⁷ Gikan niini naghimo si Gideon ug usa ka efod[†] ug gibutang niya kini didto sa iyang lungsod sa Ofra. Apan gimba kini sa mga Israelinhon ug nahimo kining hinungdan nga mitalikod sila pag-usab sa Dios. Nahimo usab kining usa ka laang alang kang Gideon ug sa iyang pamilya.

Ang Pagkamatay ni Gideon

²⁸ Gipildi sa mga Israelinhon ang mga Midianhon ug nawad-an sa katakos nga makig-gira kanila pag-usab. Nakaangkon ug kalinaw ang Israel sulod sa 40 ka tuig sa panahon ni Gideon.

²⁹ Mipauli si Gideon sa iyang kaugalingong balay ug padayon nga nagpuyo didto.

³⁰ Adunay 70 siya ka mga anak tungod kay daghan siyag mga asawa.

³¹ Adunay asawa pa gayod siya nga nagpuyo sa Sekem ug aduna silay anak nga lalaki nga ginganlan niyag Abimelec.

³² Tigulang na si Gideon sa dihang namatay siya. Gilubong siya sa lubn-ganan sa iyang amahan nga si Joas didto sa Ofra, sa dapit sa mga kaliwat ni Abiezer.

³³ Human mamatay si Gideon, mitalikod sa Dios ang mga Israelinhon ug misimba pag-usab sa mga imahen ni Baal, ug gihimo nila si Baal Berit nga ilang dios.

³⁴ Gikalimtan na nila ang GINOO nga ilang Dios nga mao ang nagluwas kanila gikan sa ilang mga kaaway sa palibot.

³⁵ Wala gayod sila magpakita ug kaayo ngadto sa pamilya ni Jerubaal (o Gideon) isip balos sa tanang kaayo nga iyang gihimo alang sa Israel.

[†] **8:27** Sapot nga hinimo gikan sa bulawan.

9

Si Abimelec

¹ Usa ka adlaw, miadto si Abimelec nga anak ni Gideon* sa mga paryente sa iyang inahan sa Sekem. Miingon siya kanila,

² “Pangutan-a ninyo ang tanang taga-Sekem kon unsay gusto nila: pangu-lohan sila sa 70 ka mga anak ni Gideon o sa usa lang ka tawo? Hinumdomi ninyo nga ako inyong kadugo.”

³ Busa nakigsulti ang mga paryente ni Abimelec sa mga taga-Sekem. Mis-ugot sila nga si Abimelec ang mangulo kanila, tungod kay paryente nila siya.

⁴ Gihatagan nila si Abimelec ug 70 kabuok nga pilak gikan sa templo ni Baal Berit, ug gigamit niya kini sa pagsuhol ug mga bugoy nga mosunod kaniya.

⁵ Miadto si Abimelec sa balay sa iyang amahan sa Ofra, ug gipamatay niya ang iyang 70† ka mga igsoon sa amahan nga si Gideon ibabaw sa usa ka bato. Apan si Jotam nga mao ang kamanghoran wala mapatay kay mitago siya.

⁶ Miadto ang mga taga-Sekem ug taga-Bet Millo sa kahoy nga tugas sa Sekem ug didto gihimo nilang hari si Abimelec.

⁷ Sa dihang nabalitaan kini ni Jotam, mitungas siya ibabaw sa Bukid sa Gerizim ug misinggit kanila, “Mga taga-Sekem, pamatia ninyo kining isugilon ko kaninyo aron pamation kamo sa Dios.

⁸ Usa niana ka higayon, ang mga kahoy nangita ug mohari kanila. Miingon sila sa kahoyng olibo, ‘Ikaw ang maghari kanamo.’

⁹ “Mitubag ang olibo, ‘Mas pilion ko pa ba ang paghari kaninyo kaysa paghatag ug lana nga gamiton sa pagpasidungog sa mga dios ug sa mga tawo? Dili gayod!’

¹⁰ “Busa miingon sila sa kahoy nga igos, ‘Ikaw na lang ang maghari kanamo.’

¹¹ “Apan mitubag ang kahoy nga igos, ‘Mas pilion ko pa ba ang paghari kaninyo kaysa paghatag ug lamian ug tam-is nga bunga? Dili gayod!’

¹² “Busa miingon sila sa ubas, ‘Ikaw na lang ang maghari kanamo.’

¹³ “Mitubag ang ubas, ‘Mas pilion ko pa ba ang paghari kaninyo kaysa paghatag ug bino nga makapalipay sa mga dios ug sa mga tawo? Dili gayod!’

¹⁴ “Busa miingon na lang silang tanan sa kahoyng tunokon, ‘Ikaw na lang ang maghari kanamo.’

¹⁵ “Mitubag ang kahoyng tunokon, ‘Kon gusto gayod ninyo nga ako ang maghari kaninyo, pasilong kamo sa akong landong. Kon magdumili kamo, magpagawas ako ug kalayo nga mosunog sa mga kahoyng sedro sa Lebanon.’”

¹⁶ Mipadayon si Jotam sa pag-ingon, “Matarong ba ug husto ang inyong paghimo kang Abimelec nga hari? Maayo ba ang inyong gihimo ngadto sa akong amahan ug sa iyang pamilya? Gibalosan ba ninyo sa kaayo ang maayo niyang gihimo alang kaninyo?

¹⁷ Hinumdomi ninyo nga nakig-gira ang akong amahan aron luwason kamo gikan sa mga Midianhon. Gisakripisyo niya ang iyang kinabuhi alang kaninyo.

¹⁸ Apan karon nakigbatok kamo sa pamilya sa akong amahan. Gipatay ninyo ang 70 niya ka mga anak ibabaw sa usa lang ka bato. Ug gihimo ninyong hari si Abimelec nga anak lang sa akong amahan sa iyang sulugoong babaye, tungod kay paryente ninyo siya.

* **9:1** *Gideon*: sa Hebreo, *Jerubaal*. Mao usab kini sa bersikulo 2, 5, 24, 28, 57. † **9:5** 70: ang buot ipasabot, mga banà-banà 70.

19 Kon alang kaninyo matarong ug husto ang inyong gihimo ngadto sa akong amahan ug sa iyang panimalay karong adlaw, hinaut nga malipay kamo kang Abimelec ug siya malipay usab kaninyo.

20 Apan, kon dili hinaut nga mogawas ang kalayo gikan kang Abimelec ug lamyon ang mga taga-Sekem ug Bet Millo, ug mogawas ang kalayo gikan sa Sekem ug Bet Millo ug lamyon si Abimelec.”

21 Pagkahuman miikyas si Jotam ngadto sa Beer ug didto nagpuyo tungod kay nahadlok siya sa iyang igsoon nga si Abimelec.

22 Human sa tulo ka tuig nga pagdumala ni Abimelec sa mga Israelinhon,

23 gipaaway sa Dios si Abimelec ug ang katawhan sa Sekem. Mirebelde ang taga-Sekem kang Abimelec.

24 Nahitabo kini aron mapanimaslan si Abimelec ug ang mga taga-Sekem nga mitabang kaniya sa pagpatay sa 70 ka mga anak ni Gideon nga iyang mga igsoon.

25 Nagbutang ang mga taga-Sekem ug mga tawo sa kabukiran aron atangan si Abimelec. Ug gipangtulis nila ang tanang miagi didto. Nabalitaan kini ni Abimelec.

26 Unya si Gaal nga anak ni Ebed mibalhin sa Sekem uban sa iyang mga igsoon. Misalig kaniya ang mga taga-Sekem.

27 Nangadto sila sa uma, nanguhag ubas, ug naghimog bino. Unya nagpista sila didto sa templo sa ilang dios. Ug samtang nangaon sila ug nag-inom didto, gitamay nila si Abimelec.

28 Miingon si Gaal, “Unsa ba kitang mga taga-Sekem? Nganong magpailalom man kita kang Abimelec? Kinsa ba siya? Dili ba anak man lang siya ni Gideon, ug siya ug ang iyang opisyal nga si Zebul nag-alagad man sa katawhan ni Hamor nga amahan ni Sekem? Nganong magpailalom man kita kaniya?”

29 Kon ako pay inyong pangulo, wagtangon ko si Abimelec. Ingnon ko siya nga dugangan ang iyang mga sundalo ug makig-away kanato.”

30 Nasuko si Zebul nga pangulo sa lungsod sa dihang nabalitaan niya ang giingon ni Gaal.

31 Busa nagsugo siya ug mga mensahero sa sekreto sa pag-adto kang Abimelec. Mao kini ang iyang gipaingon, “Si Gaal ug ang iyang mga igsoon ania dinhi sa Sekem, ug gidani nila ang mga katawhan nga morebelde kanimo.

32 Busa karong gabii, kuyoga ang imong mga tawo ug panago una kamo sa kaumahan sa gawas sa lungsod.

33 Ugma, sa pagsidlak sa adlaw, kaliti ninyo ug sulong ang lungsod. Kon mosukol si Gaal ug ang iyang mga tawo, himoa ang gusto mong himuon kanila.”

34 Busa pagkagabii, milakaw si Abimelec ug ang iyang mga tawo. Gibahin nila sa upat ang ilang grupo ug nag-atang sila sa gawas sa Sekem.

35 Sa dihang nakita nila nga migawas si Gaal ug mitindog sa may pultahan sa lungsod, migawas sila gikan sa ilang gitagoan.

36 Sa dihang nakita sila ni Gaal, miingon siya kang Zebul, “Tan-awa ra gud, adunay mga tawo nga nanglugsong gikan sa ibabaw sa mga bukid.”

Mitubag si Zebul, “Mga anino kana sa mga bukid. Abi lang nimo ug mga tawo.”

† 9:20 Ang buot ipasabot, hinaut nga laglagon ni Abimelec kamong mga taga-Sekem ug Bet Millo, ug kamo usab molaglag kaniya.

³⁷ Miingon pag-usab si Gaal, “Tan-awa ra gud! Adunay mga tawo nga nanglugsong gikan sa taliwala sa duha ka bukid, ug adunay usa ka grupo nga naggikan sa kahoy nga tugas sa mga manalagna!”

³⁸ Mitubag si Zebul kaniya, “Asa na man ang imong gipanghambog? Dili ba miingon ka man, ‘Ngano, kinsa ba si Abimelec nga magpailalom man kita kaniya?’ Karon ania na ang gitamay mo! Lakaw na, ug pakig-gira kanila!”

³⁹ Busa gipangulohan ni Gaal ang mga taga-Sekem ug nakig-gira sila kang Abimelec.

⁴⁰ Unya gigukod ni Abimelec si Gaal, apan miikyas siya. Nagkatag ang mga samaran hangtod sa may pultahan sa lungsod.

⁴¹ Pagkahuman niadto, mipuyo si Abimelec sa Aruma. Wala gitugot ni Zebul nga mobalik si Gaal ug ang iyang mga igsoon sa Sekem.

⁴² Pagkabuntag, nabalitaan ni Abimelec nga miadto sa kaumahan ang mga taga-Sekem.

⁴³ Busa gibahin niya sa tulo ka grupo ang iyang mga tawo. Miadto sila sa kaumahan ug nag-atang didto. Sa dihang nakita nila ang mga taga-Sekem nga migawas sa lungsod, midasdas dayon sila.

⁴⁴ Ang grupo ni Abimelec midali-dali pag-adto sa may pultahan sa lungsod aron pagbantay, samtang gipamatay sa duha ka grupo ang mga tawo nga tua sa kaumahan.

⁴⁵ Tibuok adlaw gayod nga nakig-gira sila si Abimelec, ug nasakop ra gayod nila ang lungsod. Unya gipamatay nila ang tanang mga lumulupyo didto. Giguba nila ang lungsod ug unya gisabwagan ug asin.

⁴⁶ Sa dihang nabalitaan kini sa mga lumulupyo sa Tore sa Sekem, nanago sila sa lig-on nga bahin sa templo ni El Berit.[§]

⁴⁷ Sa pagkahibalo niini ni Abimelec,

⁴⁸ gidala niya ang iyang mga tawo sa Bukid sa Zalmon. Pag-abot nila didto, mikuha si Abimelec ug atsa ug namutol ug mga sanga sa kahoy ug gipas-an kini. Unya iyang giingnan ang iyang mga tawo nga magdali ug sundon ang iyang gibuhat.

⁴⁹ Busa ang matag-usa kanila namutol ug kahoy ug misunod kang Abimelec. Gitapok nila ang mga kahoy sa lig-on nga bahin sa templo ni El Berit ug gidagkotan. Nangamatay ang mga lumulupyo sa tore sa Sekem. Mga 1,000 tanan, apil ang mga babaye.

⁵⁰ Pagkahuman, miadto sila si Abimelec sa Tebez. Gilibotan nila kini ug gisakop.

⁵¹ Apan adunay lig-ong tore sa lungsod, ug nanago ang tanang taga-Tebes didto. Unya nanira sila ug nanaka sa atop.

⁵² Midasdas si Abimelec sa tore, apan sa dihang miduol siya sa pultahan aron unta pagsunog niini,

⁵³ gihulogan sa usa ka babaye ug galingan nga bato ang iyang ulo, ug miliki ang iyang ulo.

⁵⁴ Dali-dali niyang gitawag ang tawo nga tigdala sa iyang armas ug giingnan, “Ibta ang imong espada ug patya ako aron dili sila makaingon nga usa lang ka babaye ang nakapatay kanako.” Busa giduslak siya sa iyang sulugoon ug namatay.

⁵⁵ Sa dihang nakita sa mga Israelinhon nga patay na si Abimelec, namauli sila.

⁵⁶ Sa mao nga paagi, gipabayad sa Dios si Abimelec sa daotan niyang gihimo ngadto sa iyang amahan, nga mao ang pagpatay sa 70 niya ka mga igsoon.

[§] 9:46 *El Berit: o Baal Berit.*

⁵⁷ Gipabayad usab sa Dios ang mga taga-Sekem sa ilang pagkadaotan. Busa natuman ang tunglo ni Jotam nga anak ni Gideon.

10

Si Tola ug si Jair

¹ Human mamatay si Abimelec, si Tola nga anak ni Pua ug apo ni Dodo mao ang nangulo sa pagluwas sa Israel. Gikan siya sa tribo ni Isacar, apan nagpuyo siya sa Shamir, sa kabungtoran sa Efraim.

² Nangulo siya sa Israel sulod sa 23 ka tuig. Sa dihang namatay siya, gilubong siya sa Shamir.

³ Sunod kang Tola mao si Jair nga taga-Gilead. Nangulo siya sa Israel sulod sa 22 ka tuig.

⁴ Adunay 30 siya ka mga anak ug ang matag-usa kanila adunay kaugalin-gong asno. Kini sila mao usab ang nagdumala sa 30 ka mga lungsod sa Gilead nga hangtod karon gitawag ug lungsod ni Jair.*

⁵ Sa dihang namatay si Jair, gilubong siya sa Kamon.

Gipaantos sa mga Amonihanon ang mga Israelinhon

⁶ Nagpakasala na usab ang mga Israelinhon atubangan sa GINOO. Gisalikway nila ang GINOO ug misimba sila sa mga imahen ni Baal ug Ashtarot, ug sa mga dios sa Aram,[†] Sidon, Moab, Amon, ug Filistia.

⁷ Tungod niini, nasuko kanila ang GINOO ug gipasagdan niya sila nga mailalom sa gahom sa mga Amonihanon ug Filistihanon.

⁸ Ug sulod sa 18 ka tuig gipaantos nila ang tanang mga Israelinhon nga atua sa dapit sa mga Amorihanon sa Gilead, sa sidlakang bahin sa Suba sa Jordan.

⁹ Mitabok usab ang mga Amonihanon sa kasadpang bahin sa Suba sa Jordan ug nakig-gira sa mga tribo ni Juda, ni Benjamin, ug ni Efraim. Tungod niini, nag-antos pag-ayo ang Israel.

¹⁰ Busa nagpakitabang ang mga Israelinhon sa GINOO. Miingon sila, “Nakasala kami batok kanimo. Mitalikod kami kanimo nga among Dios ug misimba sa mga imahen ni Baal.”

¹¹⁻¹² Mitubag ang GINOO, “Sa dihang gipaantos kamo sa mga Ehiptohanon, Amorihanon, Amonihanon, Filistihanon, Sidonhon, Amalekanhon, ug mga Maonhon,[‡] nangayo kamo ug tabang kanako ug giluwasa ko kamo.

¹³ Apan mitalikod kamo kanako ug mialagad sa ubang mga dios. Busa karon dili ko na kamo luwason.

¹⁴ Lakaw kamo ug pagpakitabang sa mga dios nga inyong gipili nga simbahan. Sila ang paluwasa kaninyo sa panahon sa inyong kalisod.”

¹⁵ Apan miingon sila sa GINOO, “Nakasala kami kanimo, busa himoa ang gusto mong himuon kanamo. Apan maluoy ka, luwasa kami karon.”

¹⁶ Unya gisalikway nila ang ilang mga dios ug mialagad pag-usab sa GINOO. Sa kadugayan, wala na makaagwanta ang GINOO sa pagtan-aw sa ilang kalisod.

¹⁷ Unya nangandam ang mga Amonihanon ug ang mga Israelinhon alang sa ilang panag-away. Nagtigom ang mga Amonihanon ug nagkampo sila sa Gilead, ug ang mga Israelinhon nagtigom usab ug nagkampo sa Mizpa.

¹⁸ Nag-ingnanay ang mga pangulo sa Gilead, “Ang mouna pagsulong sa mga Amonihanon mao ang himuon natong pangulo sa tanang lumulupyo sa Gilead.”

* **10:4** lungsod ni Jair: o *Havot Jair*. † **10:6** Aram: sa Hebreo, *Siria*. ‡ **10:11-12** Maonhon: mao kini sa Hebreo. Sa pipila ka mga manuskrito sa Septuagint, *Midianhon*.

11

Si Jefta

¹ Si Jefta nga taga-Gilead usa ka maisog nga sundalo. Si Gilead ang iyang amahan. Ug ang iyang inahan usa ka babayeng nagbaligya sa iyang dungog.

² Adunay mga anak usab si Gilead sa iyang asawa, ug sa dihang nanagko na kini, gipalayas nila si Jefta. Giingnan nila kini, “Wala kay mapanunod gikan sa among amahan, tungod kay anak ka sa laing babaye.”

³ Busa mibiya si Jefta kanila ug mipuyo sa Tob. Ug didto, adunay mga bugoy nga miduol kaniya ug nanguyog sa iyang mga lakaw.

⁴ Milabay ang panahon, nakig-gira ang mga Amonihanon batok sa mga Israelinhon.

⁵ Tungod niini, gipakuha sa mga tigdumala sa Gilead si Jefta didto sa Tob.

⁶ Giingnan nila siya, “Pangulohi kami sa pagpakig-gira sa mga Amonihanon.”

⁷ Apan mitubag si Jefta, “Dili ba nga nasuko man kamo kanako ug gipalayas man gani ninyo ako gikan sa balay sa akong amahan? Karon nga anaa na kamo sa kalisdongan mangayo kamo ug tabang kanako?”

⁸ Apan miingon sila, “Tinuod ang imong gisulti, apan gikinahanglan ka namo karon. Uban kanamo sa pagpakig-gira sa mga Amonihanon, ug himuon ka namong pangulo sa Gilead.”

⁹ Mitubag si Jefta, “Pananglit dad-on ninyo ako pagbalik aron sa pagpakig-gira sa mga Amonihanon, ug unya padag-on ako sa GINOO, ako ba gayod ang ilhon ninyong pangulo?”

¹⁰ Mitubag sila, “Oo, ikaw ang himuon namong pangulo. Ang GINOO mismo mao ang among saksi.”

¹¹ Busa miuban si Jefta kanila, ug gihimo siya sa mga tawo nga pangulo ug komander. Ug didto sa Mizpa, nanumpa si Jefta atubangan sa GINOO sa iyang pagdawat sa katungdanan.

¹² Unya nagsugo si Jefta ug mga mensahero sa pagpangutana sa hari sa mga Amonihanon kon nganong gisulong nila ang Israel.

¹³ Mao kini ang tubag sa hari sa mga Amonihanon ngadto sa mga mensahero nga gisugo ni Jefta, “Sa dihang miabot ang mga Israelinhon gikan sa Ehipto, gilug nila ang among kayutaan nga gikan sa Suba sa Arnon paingon sa Suba sa Jabok, ug ngadto sa Suba sa Jordan. Karon, gusto namo nga ibalik ninyo kini kanamo sa malinawon nga paagi.”

¹⁴ Gipadala na usab ni Jefta ang mga mensahero ngadto sa hari sa mga Amonihanon

¹⁵ aron sa pagsulti niini nga mensahe,

“Wala iloga sa Israel ang yuta sa Moab o sa Amon.

¹⁶ Sa dihang mibiya sa Ehipto ang among mga katigulangan, miagi sila sa kamingawan paingon sa Pulang Dagat hangtod nga nakaabot sila sa Kadesh.

¹⁷ Unya nagpadala sila ug mga mensahero ngadto sa hari sa Edom aron sa paghangyo nga tugotan sila nga moagi sa yuta sa Edom, apan wala sila tugoti. Mao usab kini ang gihimo sa hari sa Moab kanila. Busa nagpabilin sila sa Kadesh.

¹⁸ “Unya, mipadayon sila sa paglakaw sa kamingawan. Milibot sila sa Edom ug Moab hangtod nga nakaabot sila sa sidlakang bahin sa Moab. Nagkampo sila sa Suba sa Arnon, apan wala sila motabok sa suba tungod kay mao kadto ang utlanan sa Moab.

¹⁹ “Unya nagpadala silag mga mensahero kang Sihon nga hari sa mga Amoriyanon (nga naghari sa Hesbon) aron sa paghangyo kaniya nga tugotan silang moagi sa iyang yuta aron makaabot sila sa ilang dapit.

²⁰ Apan wala mosalig si Sihon kanila. Gitigom hinuon niya ang iyang mga sundalo didto sa Jahaz ug gisulong ang mga Israelinhon.

²¹ “Apan gipapildi sila sa GINOO, nga Dios sa Israel. Busa gisakop sa mga Israelinhon ang tanang kayutaan sa mga Amorihanon nga nagpuyo didto nga

²² gikan sa Suba sa Arnon hangtod sa Suba sa Jabok, ug gikan usab sa kamingawan hangtod sa Suba sa Jordan.

²³ “Ang GINOO, nga Dios sa Israel, mao ang nag-abog sa mga Amorihanon aron ihatag ang kayutaan ngadto sa mga Israelinhon. Apan karon buot ninyo kining kuhaon?

²⁴ Angkona ninyo ang gihatag kaninyo ni Kemosh nga inyong dios. Ug angkonon usab namo ang tanang gihatag kanamo sa GINOO nga among Dios.

²⁵ Mas maayo ka pa ba kay sa hari sa Moab nga si Balak nga anak ni Zipor? Wala gayod siya sukad makig-away sa Israel. Dili ba?

²⁶ Mga 300 na ka tuig nga nagpuyo ang mga Israelinhon sa Hesbon, Aroer, ug sa mga lungsod libot niini, ug sa mga lungsod sa daplin sa Suba sa Arnon. Nganong karon lang kamo nakahuna-huna sa pagkuha niini?

²⁷ Wala kamiy daotang gihimo kaninyo. Kamo hinuon ang naghimog daotan sa inyong pagpakig-gira kanamo. Ang GINOO mao ang mohukom kon kinsa ang husto kanato.”

²⁸ Apan wala gayod tagda sa hari sa mga Amonihanon ang mensahe nga gipadala ni Jefta.

²⁹ Unya, gigamhan si Jefta sa Espiritu sa GINOO. Gilatas niya ang Gilead ug ang Manases. Pagkahuman, mibalik siya sa Mizpa nga sakop sa Gilead. Ug gikan didto, gisulong niya ang mga Amonihanon.

³⁰ Nanumpa si Jefta sa GINOO, “Kon ipapildi mo gayod kanako kining mga Amonihanon,

³¹ ang unang mogawas sa akong balay aron sa pagtagbo kanako inig-uli ko nga madaogon, ihalad ko ingon nga halad nga sinunog diha kanimo.”

³² Gisulong ni Jefta ang mga Amonihanon ug gipadaog siya sa GINOO.

³³ Daghang nangamatay nga mga Amonihanon ug nasakop nila ni Jefta ang 20 ka mga lungsod gikan sa Aroer paingon sa palibot sa Minit hangtod sa Abel Keramim.

Ang Anak ni Jefta

³⁴ Mipauli si Jefta sa iyang pinuy-anan sa Mizpa, ug gitagbo siya sa iyang anak nga babaye nga nagsayaw samtang nagtukar ug tamborin. Bugtong siyang anak ni Jefta.

³⁵ Pagkakita ni Jefta kaniya, gigisi ni Jefta ang iyang bisti tungod sa kasubo, ug miingon, “Anak ko, gihatagan mo gayod ako ug dakong kasubo! Nanumpa ako sa GINOO, ug dili ko kini mabakwi!”

³⁶ Mitubag ang anak ni Jefta, “Tay, nanumpa ka sa GINOO, busa buhata kanako ang gisaad mo nga imong buhaton, kay gipadaog man kamo sa GINOO sa inyong pagpakig-gira sa mga Amonihanon.

³⁷ Apan aduna lamang akoy ihangyo kanimo: hatagi ako ug duha ka bulan nga makasuroy-suroy sa kabukiran aron sa pagsubo uban sa akong mga amiga, kay mamatay man ako nga putli pa.”

³⁸ Gitugotan siya ni Jefta. Busa sulod sa duha ka bulan didto siya sa kabukiran uban sa iyang mga amiga aron sa pagsubo tungod kay mamatay siya nga putli pa.

³⁹ Human sa duha ka bulan, mibalik siya sa iyang amahan. Gituman ni Jefta ang iyang gipanumpa sa GINOO ug namatay ang iyang anak nga usa ka putli.

Sukad niadto, nabatasan na sa Israel
⁴⁰nga sa matag tuig, molakaw ang mga dalaga sa Israel ug magsubo sulod sa upat ka adlaw isip paghinumdom alang sa anak ni Jefta.

12

Si Jefta ug ang Tribo ni Ephraim

¹Gitigom ang mga kalalakin-an nga gikan sa tribo ni Ephraim ug mitabok sila sa Suba sa Jordan ug miadto sa Zafon aron atubangon si Jefta. Nangutana sila kaniya, “Nganong wala mo kami tawga sa dihang nakig-gira kamo sa mga Amonihanon? Tungod niining imong gihimo, i-apil ka namo ug sunog sa imong balay.”

²Apan miingon si Jefta kanila, “Adunay dakong kasamok tali kanamo ug sa mga Amonihanon. Nangayo kami ug tabang kaninyo, apan wala ninyo kami tabangi.

³Sa dihang nakita ko nga dili kamo motabang kanamo, gisugal ko ang akong kinabuhi sa pagpakig-gira sa mga Amonihanon. Gitugot sa GINOO nga modaog ako. Karon, nganong makig-gira man kamo kanako?”

⁴Gitigom ni Jefta ang kalalakin-an sa Gilead ug nakig-gira sila sa mga Ephraimnon tungod kay miingon ang mga Ephraimnon, “Kamong mga taga-Gilead mga layas gikan sa Ephraim nga namuyo sa teritoryo sa Ephraim ug Manases.” Gipildi sa mga taga-Gilead ang mga Ephraimnon.

⁵Gibantayan* sa mga taga-Gilead ang mga tabokanan sa Suba sa Jordan paingon sa Ephraim. Kon adunay nakaikyas nga Ephraimnon nga buot motabok, pangutan-on nila kon Ephraimnon ba siya o dili. Kon motubag kini nga, “Dili”

⁶ipalitok nila kaniya ang pulong “Shibolet,” kay ang mga Ephraimnon dili makalitok niini ug ensakto. Kon ang malitok niini “Sibolet,” patyon nila siya sa may tabokanan sa Suba sa Jordan. Niadtong higayona, 42,000 ka mga Ephraimnon ang namatay.

⁷Unom ka tuig nga nahimong pangulo sa Israel si Jefta. Sa dihang namatay siya, gilubong siya didto sa usa sa mga lungsod sa Gilead.

Si Ibzan, si Elon, ug si Abdon

⁸Human mamatay si Jefta, si Ibzan nga taga-Betlehem ang mipuli kaniya isip pangulo sa Israel.

⁹Si Ibzan adunay 30 ka mga anak nga lalaki ug 30 ka mga anak nga babaye. Gipaminyo niya ang iyang mga anak sa mga dili sakop sa ilang tribo. Pito ka tuig siyang nangulo sa Israel.

¹⁰Sa dihang namatay siya, gilubong siya didto sa Betlehem.

¹¹Ang mipuli kang Ibzan mao si Elon nga taga-Zabulon. Napulo ka tuig siyang nangulo sa Israel.

¹²Sa dihang namatay siya, gilubong siya didto sa Ayalon nga sakop sa Zabulon.

¹³Ang mipuli kang Elon mao si Abdon nga anak ni Hilel nga taga-Piraton.

¹⁴Adunay 40 siya ka mga anak nga lalaki ug 30 ka mga apo nga lalaki, nga adunay tagsa ka asno nga masakyan. Walo ka tuig siyang nangulo sa Israel.

¹⁵Sa dihang namatay siya, gilubong siya sa Piraton nga sakop sa teritoryo ni Ephraim, sa kabukiran sa mga Amalekanhon.

* 12:5 *Gibantayan*: sa literal, *Gülog*.

13

Natawo si Samson

¹ Nagpakasala na usab ang mga Israelinhon batok sa GINOO, busa gipasakop sila sa GINOO sa gahom sa mga Filistihanon sulod sa 40 ka tuig.

² Niadtong panahona, adunay usa ka lalaki nga ginganlag Manoa. Taga-Zora siya, ug sakop siya sa tribo ni Dan. Ang iyang asawa dili makaanak.

³ Usa niana ka adlaw, nagpakita ang anghel sa GINOO ngadto sa iyang asawa ug miingon, “Hangtod karon wala ka pay anak. Apan mamabdos ka ug manganak ug usa ka lalaki.

⁴ Busa karon, pagmatngon. Ayaw na pag-inom ug bino o bisan unsang matang sa ilimnon nga makahubog, ug ayaw usab pagkaon ug bisan unsa nga giisip nga mahugaw.

⁵ Kon matawo na ang imong anak, ayaw gayod putli ang iyang buhok tungod kay gikan sa iyang pagkatawo hinalad na siya ngadto sa Dios ingon nga usa ka Nazareo. Siya ang magluwas sa mga Israelinhon gikan sa mga Filistihanon.”

⁶ Miadto ang babaye sa iyang bana ug miingon, “Nagpakita kanako ang usa ka alagad sa Dios, mura siyag anghel sa Dios. Gikulbaan gayod ako! Wala ako mangutana kon taga-asa siya ug wala usab siya misulti kon kinsa siya.

⁷ Miingon siya kanako nga mamabdos ako ug manganak ug batang lalaki. Kinahanglan nga dili kuno ako moinom ug bino o bisan unsang matang sa ilimnon nga makahubog o mokaon sa bisan unsang pagkaon nga giisip nga mahugaw, tungod kay ang bata nga akong ipakatawo hinalad na ngadto sa Dios ingon nga Nazareo gikan sa iyang pagkatawo hangtod nga siya mamatay.”

⁸ Tungod niini nag-ampo si Manoa sa GINOO. Miingon siya, “Ginoo, kon mahimo, pabalika ang alagad sa Dios nga gipadala mo aron tudloan kami kon unsay angay namong buhaton sa bata kon matawo na kini.”

⁹ Gidungog sa Dios ang gihangyo ni Manoa. Nagpakita pag-usab ang anghel sa Dios ngadto sa asawa ni Manoa samtang naglingkod kini didto sa uma, apan wala didto si Manoa.

¹⁰ Midali-dali pagdagan ang asawa ni Manoa ngadto kaniya ug miingon, “Manoa, dali! Ania ang tawo nga nagpakita kanako niadtong usa ka adlaw.”

¹¹ Mitindog si Manoa ug misunod sa iyang asawa. Sa pagkakita niya sa tawo, gipangutana niya kini, “Ikaw ba ang nakigsulti sa akong asawa?”

Mitubag kini, “Oo, ako.”

¹² Nangutana si Manoa kaniya, “Kon matuman na ang giingon mo, unsa mang matanga sa kinabuhi ang sundon sa bata, ug unsa ang iyang paghimuon?”

¹³ Mitubag ang anghel sa GINOO, “Kinahanglang sundon sa imong asawa ang tanan kong gisulti kaniya.

¹⁴ Kinahanglan dili siya mokaon ug bisan unsa nga gikan sa ubas. Dili usab siya moinom ug bino o bisan unsang matang sa ilimnong makahubog, o mokaon sa bisan unsang pagkaon nga giisip nga mahugaw. Kinahanglang sundon gayod niya ang tanan kong gisulti kaniya.”

¹⁵ Miingon si Manoa sa anghel sa GINOO, “Mahimo ba nga dili ka una mobiya kay mag-ihaw kami ug nating kanding alang kanimo?”

¹⁶ Mitubag ang anghel sa GINOO, “Bisan pag hawiran mo ako, dili ako mokaon sa imong giandam nga pagkaon. Mas maayo pang mag-andam lang ka ug halad nga sinunog alang sa GINOO.” (Wala masayod si Manoa nga anghel diay kadto sa GINOO.)

¹⁷ Unya miingon si Manoa, “Unsay imong ngalan aron mapasidunggan ka namo kon matuman na ang imong giingon?”

¹⁸ Mitubag ang anghel sa GINOO kaniya, “Nganong mangutana ka man sa akong ngalan? Malisod kining sabton.”

¹⁹ Unya mikuha si Manoa ug nating kanding ug mga halad sa pagpasidungog sa GINOO, ug gihalad niya kini ibabaw sa halaran nga bato ngadto sa GINOO. Samtang nagtan-aw si Manoa ug ang iyang asawa, naghimog katingalahang butang ang GINOO.

²⁰ Nakita sa magtiayon ang anghel sa GINOO nga mikayab sa langit uban sa kalayo. Tungod sa ilang nakita miluhod dayon sila.

²¹ Didto nila nasayran nga anghel diay kadto sa GINOO. Sukad niadto wala na magpakita kanila pag-usab ang anghel sa GINOO.

²² Miingon si Manoa sa iyang asawa, “Sigurado gayod nga mamatay kita kay nakita nato ang Dios.”

²³ Apan mitubag ang iyang asawa, “Kon buot pa kitang patyon sa GINOO, wala unta niya dawata ang atong mga halad. Wala usab unta niya ipakita kadtong milagro kanato, o isulti kining tanan kanato karon.”

²⁴ Miabot ang panahon nga nanganak ang asawa ni Manoa. Lalaki ang iyang anak ug ginganlan nila kinig Samson. Midako ang bata uban ang panalangin sa GINOO.

²⁵ Ang Espiritu sa GINOO nagsugod sa paggahom kaniya samtang didto siya sa Kampo ni Dan,* sa tunga-tunga sa Zora ug Eshtaol.

14

Si Samson ug ang Babayeng Taga-Timnah

¹ Usa ka higayon niana, miadto si Samson sa Timnah, ug nakita niya didto ang usa ka dalaga nga Filistihanon.

² Sa dihang mipauli siya, iyang giingnan ang iyang mga ginikanan, “Adunay nakita akong usa ka babaye nga Filistihanon didto sa Timnah. Kuhaa ninyo siya kay gusto ko siyang mapangasawa.”

³ Apan mitubag ang iyang mga ginikanan, “Nganong gusto ka man gayong mangasawa sa kaliwat sa mga Filistihanon nga wala nakaila sa Dios?* Wala ka ba gayoy nagustohan sa atong mga paryente o sa atong mga katagilungsod?”

Mitubag si Samson sa iyang amahan, “Basta, kuhaa siya kay siya ang akong gusto.”

⁴ Wala masayod ang mga ginikanan ni Samson nga ang iyang desisyon pagbuot diay sa GINOO. Kay nangita ang GINOO ug higayon nga makig-away sa mga Filistihanon, tungod kay ang Israel nailalom sa gahom sa mga Filistihanon niadtong panahona.

⁵ Miadto gayod si Samson sa Timnah uban sa iyang mga ginikanan. Sa didto na si Samson† sa may ubasan sa Timnah, adunay nagngulob nga batan-ong liyon nga kalit lang misugat ug midasmag kaniya.

⁶ Gigamhan si Samson sa Espiritu sa GINOO, ug gipikas niya ang liyon pinaagi sa iyang mga kamot nga daw nagpikas lang siya ug usa ka batan-ong kanding. Apan wala niya kini isugilon sa iyang mga ginikanan.

⁷ Unya miadto si Samson sa babaye ug nakigsulti kaniya. Nakagusto gayod siya pag-ayo sa babaye.

* **13:25** *Kampo ni Dan: o Mahane Dan.* * **14:3** *wala nakaila sa Dios: sa literal, wala matuli.* † **14:5** *si Samson: sa Septuagint, siya. Sa Hebreo sila.*

⁸ Wala madugay, mibalik si Samson sa Timnah aron pakaslan ang babaye. Mihapit siya sa dapit diin gipatay niya ang liyon, ug nakita niya nga gibalayan sa daghang mga putyukan ang patayng lawas sa liyon, ug aduna na kini dugos.

⁹ Gikandos niya sa iyang kamot ang dugos ug gikaon kini samtang naglakaw. Sa dihang nagkita sila sa iyang mga ginikanan, gihatagan niya sila sa dugos, ug gikaon usab nila kini. Apan wala niya sila sultihi nga gikan kadto sa patayng lawas sa liyon.

¹⁰ Unya miadto ang amahan ni Samson sa balay sa iyang umagaron. Nagpakombira usab si Samson didto sumala sa naandang buhaton sa mga batan-ong kalalakin-an.

¹¹ Sa dihang didto na si Samson, gihatagan siya ug 30 ka mga batan-ong lalaki nga mahimo niyang kauban.

¹² Miingon si Samson kanila, “Adunay tigmo ako alang kaninyo. Kon matubag ninyo kini sulod niining pito ka adlaw nga kombira, hatagan ko kamog 30 ka panapton nga lino ug 30 usab ka mahalong bisti.

¹³ Apan kon dili ninyo kini matubag, kamo ang mohatag kanako ug 30 ka panapton nga lino ug 30 usab ka mahalong bisti.”

Mitubag sila, “Sige, isulti ang imong tigmo.”

¹⁴ Miingon si Samson,

“Gikan sa nagkaon, migawas ang pagkaon,

ug gikan sa kusgan, migawas ang tam-is.”

Milabay ang tulo ka adlaw apan wala gayod nila kini matubag.

¹⁵ Sa ikaupat nga adlaw, giingnan nila ang asawa ni Samson, “Kumbinsiha ang imong bana nga isulti kanimo ang tubag sa tigmo, kay kondili, sunogon ka namo apil ang panimalay sa imong amahan. Gidapit ba ninyo kami aron panapian?”

¹⁶ Busa miadto ang babaye kang Samson ug naghilak nga miingon, “Wala mo diay ako higugmaa. Nagtigmo ka sa akong mga katagilungsod apan wala mo ako sultihi sa tubag.”

Mitubag si Samson, “Wala ko gani sultihi ang akong mga ginikanan, ikaw pa kaha!”

¹⁷ Sulod sa nahibiling adlaw sa kombira, nagsigeg hilak ang asawa ni Samson ngadto kaniya. Busa sa ikapito nga adlaw, gisultihan ni Samson ang iyang asawa sa tubag tungod sa pagsigeg pamugos niini. Unya, gisulti usab sa iyang asawa ang tubag ngadto sa iyang mga katagilungsod.

¹⁸ Busa, niana gihapong adlaw, sa wala pa mosalop ang adlaw, miingon ang mga kalalakin-an sa lungsod kang Samson,

“Unsay mas tam-is pa kay sa dugos?

Unsay mas kusgan pa kay sa liyon?”

Mitubag si Samson,

“Kon wala ninyo pugsa ang akong asawa,[‡]

dili unta kamo makahibalo sa tubag.”

¹⁹ Gigamhan pag-usab sa Espiritu sa GINOO si Samson. Milugsong siya sa Ashkelon ug mipatay ug 30 ka tawo. Unya gikuha niya ang ilang mga butang ug gihatag ang mga bisti sa mga tawo nga nakatubag sa iyang tigmo. Pagkahuman, masuk-anon siyang mipauli sa balay sa iyang amahan.

²⁰ Unya ang iyang asawa gihatag ngadto sa lalaki nga nahimong abay sa ilang kasal.

[‡] 14:18 Kon wala ninyo pugsa ang akong asawa: sa literal, Kon wala ninyo idaro ang akong dumalagang baka.

15

Ang Pagpanimalos ni Samson sa mga Filistihanon

¹ Milabay ang panahon, ug sa dihang miabot ang ting-ani, mibisita si Samson sa iyang asawa, ug nagdala siyag batan-ong kanding. Miingon si Samson sa iyang ugangan nga lalaki, “Gusto kong mosulod sa kuwarto sa akong asawa.” Apan wala motugot ang iyang ugangan lalaki.

² Miingon ang iyang ugangan, “Abi kog nasilag ka pag-ayo kaniya, busa gihatag ko siya sa imong higala. Karon, kon gusto ka, anaa ang iyang manghod nga mas guwapa pa kay kaniya. Siya na lang ang ipuli sa imong asawa.”

³ Miingon si Samson, “Niining higayona, dili na ako mabasol sa mga Filistihanon kon aduna akoy buhaton nga dili maayo ngadto kanila.”

⁴ Milakaw siya ug nanakop ug 300 ka ihalas nga mga milo. Sa tinag-duha, gihikot niya ang ilang mga ikog ug gibutangan ug sulo sa tunga.

⁵ Unya gidagkotan niya ang mga sulo ug gibuhian ang mga ihalas nga milo didto sa trigohan sa mga Filistihanon. Nasunog ang tanang trigo, dili lang ang naani na, kondili, lakip usab ang wala pa maani. Nasunog usab ang ubasan ug tanaman sa mga olibo.

⁶ Nangutana ang mga Filistihanon kon kinsa ang naghimo niadto. Ug giingnan sila nga si Samson. Kay gipaminyo sa iyang ugangan lalaki nga taga-Timnah ang iyang asawa sa usa niya ka higala. Busa milakaw ang mga Filistihanon ug gisunog nila ang babaye ug ang iyang amahan.

⁷ Miingon si Samson sa mga Filistihanon, “Tungod niining inyong gihimo, dili ako mohunong hangtod nga makabalos ako kaninyo.”

⁸ Gisulong niya sila ug daghan ang iyang napatay. Pagkahuman, nagpalaya siya ug nagtago sa langub, sa pangpang sa Etam.

⁹ Unya, mitungas ang mga Filistihanon ug nagkampo sa Juda. Gisulong nila ang lungsod sa Lehi.

¹⁰ Gipangutana sila sa mga taga-Juda, “Nganong gisulong ninyo kami?”

Mitubag sila, “Aron dakpon si Samson ug panimaslan sa iyang gihimo kanamo.”

¹¹ Busa miadto sa langub, sa pangpang sa Etam ang 3,000 ka mga kalalakin-an sa Juda ug giingnan si Samson, “Wala ka ba masayod nga ubos kita sa pagmando sa mga Filistihanon? Naapil na hinuon kami sa imong gihimo!”

¹² Miingon sila, “Mianhi kami dinhi sa pagdakop kanimo, aron itugyan ka ngadto sa mga Filistihanon.”

Mitubag si Samson, “Mosugot ako, basta mosaad kamo nga dili ninyo ako patyon.”

¹³ Miingon sila, “Sige, dili ka namo patyon. Gapuson ka lang namo ug itugyan kanila.” Busa gigapos nila siyag duha ka bag-ong pisi ug gidala sa gawas sa langub.

¹⁴ Pag-abot nila sa Lehi, gitagbo siya sa mga Filistihanon nga nagsinggit. Gigamhan si Samson sa Espiritu sa GINOO, ug nangabugto ang mga gapos nga daw sa tanod nga nasunog ug nangahulog kini gikan sa iyang mga kamot.

¹⁵ Unya aduna siyay nakita nga preskong bukog sa apapangig sa asno. Gikuha niya kini ug gigamit sa pagpatay sa 1,000 ka mga Filistihanon.

¹⁶ Unya miingon si Samson, “Pinaagi sa apapangig sa asno, nakapatay akog 1,000 ka tawo. Pinaagi sa apapangig sa asno, napundok ko kini nga mga tawo!”

17 Pagkahuman, gilabay niya ang apapangig sa asno. Ug gitawag kadtong dapita nga Ramat Lehi.*

18 Unya giuhaw pag-ayo si Samson, busa nanawag siya sa GINOO. Miingon siya, “Gipadaog mo ako, apan karon mamatay na lang ba ako sa kauhaw ug mabihag sa mga wala nakaila kanimo?”†

19 Unya gipatubod sa Dios ang tubig gikan sa usa ka bangag sa yuta didto sa Lehi. Miinom si Samson ug mibalik ang iyang kusog. Busa gitawag niya kadtong tuboran ug En Hakore.‡ Anaa pa kini sa Lehi hangtod karon.

20 Gipangulohan ni Samson ang mga Israelinhon sulod sa 20 ka tuig. Ug sulod niadtong panahona, sakop sa gahom sa mga Filistihanon ang ilang yuta.

16

Si Samson didto sa Gaza

1 Usa ka adlaw, miadto si Samson sa Gaza nga usa ka lungsod sa Filistihanon. Adunay nakaila siya didto nga usa ka babayeng nagbaligya sa iyang dungog, ug nakigdulog siya sa maong babaye.

2 Nahibaloan sa mga taga-Gaza nga atua didto si Samson, busa gilibotan nila ang lungsod ug tubuok gabii nga gibantayan ang pultahan sa lungsod. Wala silay laing gihimo niadtong gabhiona, tungod kay nagkasabot sila nga patyon nila si Samson nianang pagkabuntag.

3 Apan hangtod lang sa tungang gabii nakigdulog si Samson sa babaye. Pagkahuman, mibangon siya ug miadto sa pultahan sa lungsod. Giibot niya ang duha ka haligi dala ang sira ug ang mga trangka niini. Unya gipas-an niya kini ug gidala sa kinatumyan sa bungtod nga nag-atubang sa Hebron.

Si Samson ug si Delilah

4 Human niini, nahigugma si Samson sa usa ka babaye nga ginganlag Delilah nga didto nagpuyo sa walog sa Sorek.

5 Unya, miadtong Delilah ang mga pangulo sa mga Filistihanon ug miingon kaniya, “Daniha siya ug susiha kon unsay sekreto sa talagsaon niyang kusog aron magapos namo siya ug mapildi. Kon mahimo mo kana, ang matag-usa kanamo mohatag kanimo ug 1,100 kabuok nga pilak.”

6 Busa miingon si Delilah kang Samson, “Palihog, sultihi ako sa sekreto sa imong talagsaong kusog. Pananglit adunay modakop kanimo, unsay angayng buhaton aron ka magapos ug mapildi?”

7 Mitubag si Samson, “Kon gapuson ako ug pito ka bag-ong higot sa pana nga wala pa mauga, mahimo na lang nga sama sa ordinaryong tawo ang akong kusog.”

8 Gisulti kini ni Delilah sa mga pangulo sa Filistihanon. Gihatagan nila siya niadtong mga higot ug gigapos niya si Samson,

9 samtang adunay pipila ka mga Filistihanon nga nanago sa pikas nga kuwarto. Pagkahuman, misinggit si Delilah, “Samson! Adunay mga Filistihanon nga naabot sa pagdakop kanimo!” Apan gipangbugto lang ni Samson ang gihigot kaniya nga daw sama lang kini sa mga tanod nga nangabugto sa dihang nadapat sa kalayo. Busa wala gayod mahibaloi ang sekreto sa iyang talagsaong kusog.

10 Unya miingon si Delilah kang Samson, “Gitunto mo lang ako. Namakak ka kanako! Sige na, sultihi ako kon unsay buhaton aron ka magapos.”

* 15:17 Ramat Lehi: ang buot ipasabot, Bukid sa Apapangig. † 15:18 wala nakaila kanimo: sa literal, wala matuli. ‡ 15:19 En Hakore: ang buot ipasabot, Tuboran sa Nagpanawag.

¹¹ Miingon si Samson, “Kon gapuson ako ug bag-ong mga pisi nga wala pa gayod magamit, mahimo na lang nga sama sa ordinaryong tawo ang akong kusog.”

¹² Busa mikuha si Delilah ug bag-ong mga pisi nga wala pa gayod magamit ug gigapos si Samson, samtang adunay pipila ka mga Filistihanon nga nanago sa pikas nga kuwarto. Pagkahuman misinggit siya, “Samson! Adunay mga Filistihanon nga naabot sa pagdakop kanimo!” Apan gipangbugto lang ni Samson ang mga pisi nga gihigot sa iyang bukton nga daw sa mga tanod lamang kini.

¹³ Busa miingon pag-usab si Delilah kang Samson, “Hangtod karon gitunto mo lang gihapon ako ug gibakakan. Sige na, sultihi ako kon unsaon ka paggapos.”

Miingon si Samson, “Kon ihigot mo ang pito ka salapid sa akong buhok sa hablanan* ug hugton sa usa ka ugsok mahimo na lang nga sama sa ordinaryong tawo ang akong kusog.”

¹⁴ Busa samtang natulog si Samson, gihigot ni Delilah ang pito ka gisalapit nga buhok ni Samson sa hablanan, ug unya misinggit, “Samson! Adunay mga Filistihanon!” Nakamata si Samson, naibot ang ugsok, ug nabira ang hablanan ug ang hinabol.

¹⁵ Unya miingon si Delilah kang Samson, “Miingon ka nga gihigugma mo ako, apan wala ka man diay pagsalig kanako. Makatulo mo na akong gitunto. Wala ka gayod mosulti kon unsay sekreto sa imong talagsaong kusog.”

¹⁶ Adlaw-adlaw niyang gipangutana si Samson hangtod nga napul-an na kini.

¹⁷ Busa gisultihan siya ni Samson sa kamatuoran. Miingon si Samson, “Wala gayod sukad maputli ang akong buhok. Kay bisan sa gipanamkon pa lang ako, hinalad na ako ingon nga Nazareo ngadto sa Dios. Busa, kon putlan ang akong buhok mawala ang akong kusog. Mahimo na lang akong sama sa ordinaryong tawo.”

¹⁸ Nabati ni Delilah nga nagsulti na si Samson sa tinuod. Busa nagsugo siya ug tawo nga mosulti sa mga pangulo sa mga Filistihanon nga mobalik sa iyang balay tungod kay gisulti na ni Samson ang tinuod. Busa namalik ang mga pangulo, dala ang pilak nga ibayad kang Delilah.

¹⁹ Gipakatulog ni Delilah si Samson diha sa iyang paa. Sa dihang nakatulog na kini, mitawag siya ug usa ka tawo aron putlon ang pito ka pilakd sa buhok ni Samson. Niining paagiha, nawad-an ug kusog si Samson ug gipadakop siya ni Delilah.

²⁰ Misinggit si Delilah, “Samson! Adunay mga Filistihanon nga naabot sa pagdakop kanimo!”

Pagmata ni Samson abi niyag makabuhi ra gihapon siya sama sa una. Apan wala siya masayod nga mibiya na kaniya ang GINOO.

²¹ Gidakop siya sa mga Filistihanon ug gilugit ang iyang mga mata. Unya gidala nila siya sa Gaza, gikadenahan ug bronsi, ug gipatrabaho sa galingan sa prisohan.

²² Apan mibalik pagtubo ang iyang buhok.

Ang Pagkamatay ni Samson

²³ Usa niana ka higayon, nagtigom ang mga pangulo sa mga Filistihanon aron paghimo ug dakong kasaulogan ug paghalad ug daghang mga halad sa ilang dios nga si Dagon. Kay matod nila, “Gitugyan kanato sa atong dios si Samson nga atong kaaway.”

* **16:13 hablanan:** ginagamit kini sa paghimo ug tela.

²⁴ Sa dihang nakita siya sa mga tawo, gidayeg nila ang ilang dios. Miingon sila,

“Gitugyan kanato sa atong dios
ang atong kaaway nga naghatag ug dakong kadaot sa atong yuta
ug mipatay ug daghan sa atong katawhan.”

²⁵ Ug sa ilang kalipay, nakahuna-huna sila nga himuon si Samson nga kalingawan. Busa gipagawas nila si Samson sa prisohan ug gipatindog sa taliwala sa duha ka haligi ug gihimo nga kataw-anan.

²⁶ Miingon si Samson sa batan-on nga naggiya kaniya, “Ibutang ang akong kamot sa mga haligi nga gasuporta niining templo aron makasandig ako.”

²⁷ Naghuot ang mga tawo sa templo. Atua usab didto ang tanang mga pangulo sa mga Filistihanon. Sa atop lang, adunay 3,000 ka tawo, lalaki man ug babaye. Nalingaw sila sa pagtan-aw kang Samson.

²⁸ Unya nag-ampo si Samson, “O GINOONG Dios, hinumdomi ako. Palihog, ibalik ang akong kusog sa kataposan nga higayon, aron makapanimalos ako sa mga Filistihanon sa paglugit nila sa akong mga mata.”

²⁹ Nanukod si Samson sa duha ka haligi nga anaa sa tunga, nga maoy nagpugong sa tibuok templo. Ang usa niya ka kamot didto sa usa ka haligi, ug ang pikas kamot, sa laing haligi.

³⁰ Unya misinggit siya, “Itugot nga mamatay ako kauban sa mga Filistihanon.” Ug sa tibuok niyang kusog, gitulod niya ang mga haligi, ug natumpag ang templo ug nahugnoan ang mga pangulo ug ang tanang mga tawo nga atua didto. Mas daghang mga tawo ang iyang napatay niadtong higayona kay sa niadtong buhi pa siya.

³¹ Unya miadto sa Gaza ang mga igsoon ug mga paryente ni Samson, ug gikuha ang iyang patayng lawas. Gilubong nila siya didto sa gilubngan sa iyang amahan nga si Manoa, sa tunga-tunga sa Zora ug Eshtaol. Nangulo si Samson sa Israel sulod sa 20 ka tuig.

17

Ang mga dios-dios ni Micas

¹ Adunay usa ka tawo nga ginganlag Micas nga nagpuyo sa kabungtoran sa Efrain.

² Usa ka adlaw, miingon si Micas sa iyang inahan, “Sa dihang nawala ang imong 1,100 ka mga salapi, nadungog ko nga gitunglo mo ang nagkuha. Ania ang salapi, ako ang nagkuha.”

Miingon ang iyang inahan, “Hinaut nga panalanginan ka sa GINOO, anak.”

³ Giuli ni Micas ang 1,100 ka mga pilak sa iyang inahan. Miingon ang iyang inahan, “Thalad ko kini sa GINOO alang sa kaayohan sa akong anak. Gamiton ko kini sa pagpahimo ug rebulto nga kinulit ug rebulto nga metal.*”

⁴ Unya mikuha ang iyang inahan ug 200 ka pilak ug gihatag sa platero. Naghimo ang platero ug rebulto nga kinulit ug rebulto nga metal, ug sa dihang nahuman na kini, gibutang kini didto sa balay ni Micas.

⁵ Kini si Micas adunay kaugalingong kapilya sa mga dios. Naghimo siya ug efod nga hinimo gikan sa bulawan ug mga rebulto ug gihimo niya nga pari ang usa sa iyang mga anak nga lalaki.

⁶ Niadtong panahona, walay hari sa Israel. Busa gihimo sa matag-usa ang gituohan nila nga husto.

⁷ Adunay usa ka batan-ong lalaki nga taga-Betlehem nga sakop sa Juda. Usa siya ka Levita nga temporaryong nagpuyo uban sa tribo ni juda.

* **17:3** *rebulto nga kinulit ug rebulto nga metal: o rebulto nga nahaklapan ug plata. Mao usab sa bersikulo 4.*

⁸ Mibiya kining tawhana sa Betlehem aron mangitag kapuy-an sa ubang dapit. Sa iyang paglakaw, nakaabot siya sa balay ni Micas, sa kabungtoran sa Efraim.

⁹ Gipangutana siya ni Micas, “Taga-asa ka?”

Mitubag siya, “Taga-Betlehem nga sakop sa Juda, ug usa ako ka Levita. Nangita akong akong kapuy-an.”

¹⁰⁻¹¹ Miingon si Micas, “Dinhi ka na lang puyo uban kanako. Himuon ka nako nga akong magtatambag† ug pari. Hatagan ka nako ug napulo kabuok nga pilak matag tuig, gawas sa mga bisti ug pagkaon ang akong ihatag sa imo.” Misugot ang Levita nga mopuyo uban ni Micas, ug giisip siya ni Micas nga usa sa iyang mga anak.

¹² Gihimo siyang pari ni Micas ug gipapuyo didto sa iyang balay.

¹³ Miingon si Micas, “Karon, nasiguro ko na nga panalanginan ako sa GINOO tungod kay aduna na akoy pari nga usa ka Levita.”

18

Si Micas ug ang Tribo ni Dan

¹ Niadtong panahona walay hari ang Israel.

Ug sa mao usab nga panahon, ang tribo ni Dan nangita ug dapit nga ilang kapuy-an ug maisip nga ila na gayod. Sa mga tribo sa Israel, ang tribo ni Dan ang wala pa makadawat sa ilang panulondon nga yuta hangtod niadtong panahona.

² Busa nagpili sila ug lima ka maisog nga mga lalaki sa ilang tribo nga maayo mangita ug dapit nga kapuy-an nilang tanan. Kining lima ka lalaki gikan sa mga lungsod sa Zora ug Eshtaol.

Sa ilang pagpanglakaw, nakaabot sila sa kabungtoran sa Efraim, ug nagpalabay sa kagabhion sa balay ni Micas.

³ Samtang didto sila, namatikdan nila ang sinultihan sa batan-ong Levita. Busa gipangutana nila siya, “Nganong ania ka dinhi? Kinsa ang nagdala kanimo dinhi? Ug unsay gibuhat mo dinhi?”

⁴ Gisulti sa Levita kanila ang gibuhat ni Micas alang kaniya, ug midugang sa pag-ingon, “Nagtrabaho ako dinhi ingon nga pari ni Micas ug ginasuwel-dohan niya ako.”

⁵ Miingon sila kaniya, “Kon mao kana, pangutan-a kuno ang Dios kon magmalampuson ba kining among lakaw.”

⁶ Mitubag ang pari, “Ayaw kamo kabalaka. Ubanan kamo sa GINOO sa inyong lakaw.”

⁷ Nagpadayon ang lima ka mga lalaki ug nakaabot sila sa Laish. Nakita nila nga hapsay ang kinabuhi sa mga tawo didto sama sa mga Sidonhon. Malinawon kini nga dapit. Ug maayo ang ilang kahimtang tungod kay walay nagsamok o misulay sa pagsakop kanila. Kining dapita layo sa mga Sidonhon ug ang mga tawo walay pagpakiglambigit sa taga-laing dapit.

⁸ Sa dihang mibalik sila sa Zora ug Eshtaol, gipangutana sila sa ilang mga paryente kon unsa ang ilang nakita.

⁹ Miingon sila, “Tana, sulongon na nato sila! Nakita namo nga maayo kaayo ang ilang dapit. Busa lihok na kamo, dili na kita maglangan. Sulongon na nato ug panag-iyahan ang maong yuta.

¹⁰ Halapad kadto nga yuta ug abunda sa tanan natong gikinahanglan. Ug usa pa, wala sila maghuna-huna nga adunay mosulong kanila. Gihatag na sa Dios kanato kadtong dapita.”

† 17:10-11 magtatambag: sa literal, amahan.

¹¹ Busa migikan sa Zora ug Eshtaol ang 600 ka mga armadong kalalakin-an sa tribo ni Dan.

¹² Mitungas sila ug nagkampo sa kasadpang bahin sa lungsod sa Kiriath-jearim sa juda. (Busa hangtod karon, gitawag pa gihapon kadtong dapita nga Kampo ni Dan.)

¹³ Gikan didto, mipadayon sila paglatas sa kabungtoran sa Efraim, hangtod nga nakaabot sila sa balay ni Micas.

¹⁴ Unya, kadtong lima ka lalaki nga naniid sa Laish miingon sa ilang mga paryente, “Nasayod ba kamo nga sa usa niining mga balaya adunay efod nga hinimo gikan sa bulawan, adunay rebulto nga kinulit, ug adunay rebulto nga metal,* gawas pa sa uban nga mga dios-dios? Huna-hunaa ninyo kon unsay maayo natong buhaton.”

¹⁵ Mihapit sila sa balay ni Micas ug nangumusta sa Levita nga nagpuyo didto.

¹⁶⁻¹⁷ Samtang nagtindog sa dapit sa pultahan ang Levita uban sa 600 ka mga armadong kalalakin-an sa tribo ni Dan, misulod kadtong lima ka espiya sa balay ni Micas ug gipanguha ang rebulto nga kinulit, ang rebulto nga metal, ang efod nga hinimo gikan sa bulawan, ug uban pang mga dios-dios.

¹⁸ Sa dihang nakita sa pari nga gipanguha sa lima ka espiya kadtong mga butanga, nangutana siya, “Nganong gipanguha man ninyo kana?”

¹⁹ Mitubag sila, “Hilom! Ayaw pagsaba. Uban hinuon kanamo kay himuon ka namong pari ug magtatambag. Dili ba mas maayo nga mahimong pari sa usa ka tribo sa Israel kaysa usa lang ka panimalay?”

²⁰ Miangay ang pari sa gitanyag kaniya, busa gikuha niya ang efod nga hinimo gikan sa bulawan, ang rebulto nga kinulit, ug uban pa nga mga dios-dios, ug miuban kanila.

²¹ Sa naglakaw sila, gauna kanila ang ilang mga kabataan, mga kahayopan, ug mga kagamitan.

²² Sa layo-layo na sila sa balay ni Micas, ang mga tawo nga iyang mga silingan gipanawag ug gigukod ang mga kaliwat ni Dan.

²³ Naapsan nila kini ug gisinggitan. Milingi ang mga kaliwat ni Dan ug nangutana kang Micas, “Unsay nahitabo kanimo nga gigukod man ninyo kami?”

²⁴ Mitubag si Micas, “Gikuha ninyo ang hinimo ko nga mga dios ug ang akong pari, ug nanglakaw kamo. Wala nay nahibilin kanako. Unya mangutana kamog unsay nahitabo kanako?”

²⁵ Miingon sila, “Maayo pag mohilom ka na lang, kay basin ug masuko ang uban namong mga kauban ug patyon ka nila apil ang imong pamilya.”

²⁶ Ug nagpadayon sila sa ilang lakaw. Nakita ni Micas nga wala siyay daganan kanila, busa mipauli na lang siya.

²⁷ Miadto ang mga kaliwat ni Dan sa Laish dala ang mga rebulto ni Micas ug ang iyang pari. Malinawon nga dapit ang Laish ug wala maghuna-huna ang mga lumulupyo niini nga adunay mosulong kanila. Gisulong ug gipamatay sa kaliwat ni Dan ang mga tawo sa Laish, ug gisunog ang tibuok lungsod.

²⁸ Walay nakatabang sa mga taga-Laish tungod kay layo sila sa Sidon ug wala usab sila makig-abin sa taga-laing dapit. Ang lungsod sa Laish nahimutang sa walog sa Bet Rehob.

Gipatukod kini pag-usab sa mga kaliwat ni Dan ug ilang gipuy-an.

²⁹ Gilisan nilag Dan ang ngalan niadtong dapita sunod sa ngalan sa ilang katigulangan nga si Dan nga usa sa mga anak ni Jacob.†

* **18:14 rebulto nga kinulit...rebulto nga metal:** tan-awa usab ang Mag. 17:3. † **18:29 Jacob:** sa Hebreo, Israel.

³⁰ Gipahimutang nila ang rebulto nga kinulit ni Micas ug ilang gisimba. Si Jonatan nga anak ni Gershom ug apo ni Moises ang gihimo nilang pari. Sukad niadto, ang kaliwat na ni Jonatan ang nag-alagad ingon nga ilang mga pari hangtod sa panahon nga gibihag ang Israel.

³¹ Sa tibukok panahon nga didto sa Silo ang tolda sa Dios, ang dios-dios usab ni Micas mao ang gisimba didto sa Dan.

19

Ang Levita ug ang iyang Asawa nga Sulugoon

¹ Sa panahon nga wala pay hari ang Israel.

Adunay usa ka Levita nga nagpuyo sa layong dapit sa kabungtoran sa Efraim. Kini nga Levita nakapangasawa ug sulugoon nga taga-Betlehem, nga sakop sa Juda.

² Apan nanglaki kining iyang asawa, ug mipauli kini sa balay sa iyang mga ginikanan sa Betlehem. Nagpabilin siya didto sulod sa upat ka bulan.

³ Unya nakadesisyon ang Levita nga apason ang iyang asawa ug alam-alaman nga makig-uli kaniya. Nagdala siyang duha ka asno ug usa ka sulugoon. Pag-abot niya didto, gipadayon siya sa babaye, ug sa dihang nakita siya sa amahan sa babaye, giabi-abi siya pag-ayo.

⁴ Gipugos siya sa iyang ugangan nga magpabilin didto. Busa nagpabilin siya sulod sa tulo ka adlaw nga didto man nagkaon, nag-inom, ug gatulog.

⁵ Sa ikaupat nga adlaw, sayo pa kaayo silang mibangon ug nanghipos kay mopauli. Apan miingon ang amahan sa babaye ngadto sa iyang umagad, “Kaon una kamo sa dili pa molakaw.”

⁶ Busa mikaon sila. Miingon pag-usab ang amahan sa babaye, “Ugma na lang kamo lakaw kay maglipay-lipay una kita dinhi.”

⁷ Molakaw na unta ang lalaki apan nagsigeg pamugos ang iyang ugangan, busa nagpabilin na lang sila.

⁸ Pagkabuntag, sa ikalima nga adlaw, gaandam na sila aron manglakaw, apan miingon na usab ang amahan sa babaye, “Kaon una kamo ug unya na lang kamo sa hapon lakaw.” Busa mikaon una sila.

⁹ Sa dihang molakaw na ang Levita, ang iyang asawa, ug ang iyang sulugoon, miingon ang amahan sa babaye, “Morag hapon na ug sa dili madugay mongitngit na. Maayo pag dinhi na lang una usab kamo matulog. Paglipay-lipay una kamo, ug ugma sayo kamog lakaw.”

¹⁰ Apan wala na gayod mosugot ang Levita. Milakaw gayod siya uban ang iyang asawa ug duha ka asno paingon sa Jebus (nga mao ang Jerusalem).

¹¹ Hapon na kaayo sa dihang duol na sila sa Jebus. Busa miingon ang iyang sulugoon, “Maayo pa tingalig dinhi na lang kita matulog niining lungsod sa mga Jebusihanon.”

¹² Mitubag ang Levita, “Dili mahimo nga dinhi kita matulog sa dapit nga dili mga Israelinhon ang nagpuyo. Molahos kita sa Gibeá.

¹³ Tana, mopadayon kita ug lakaw ug sa Gibeá o sa Rama kita matulog.”

¹⁴ Busa nagpadayon sila. Misalop na ang adlaw sa dihang miabot sila duol sa Gibeá nga sakop sa teritoryo ni Benjamin.

¹⁵ Misulod sila sa lungsod ug milingkod sa plasa, apan wala gayoy miagda kanila nga modayon sa ilang balay.

¹⁶ Sa dihang ngitngit na, adunay usa ka tigulang nga lalaki nga gikan sa iyang trabaho sa uma. Kining tigulanga didto kaniadto nagpuyo sa kabungtoran sa Efraim apan niadtong higayona didto sa Gibeá, sa teritoryo ni Benjamin na siya nagpuyo.

¹⁷ Sa dihang nakita sila niining tigulanga, miduol kini kanila ug nangutana, “Taga-asa kamo ug asa kamo paingon?”

¹⁸ Mitubag ang Levita, “Gikan kami sa Betlehem nga sakop sa Juda, ug mopauli kami sa among balay* sa kabungtoran sa Efraim. Apan walay miagda kanamo nga modayon sa ilang balay.

¹⁹ Adunay pagkaon ug ilimnon kami alang sa among kaugalingon, ug aduna usab kumpay alang sa among mga asno. Wala na kamiy kinahanglanon pa.”

²⁰ Miingon ang tigulang, “Ayaw kamo kabalaka. Didto kamo sa akong balay katulog. Andam akong mohatag sa tanan ninyong kinahanglanon. Ayaw lang kamog katulog dinhi sa plasa.”

²¹ Busa gidala sila sa tigulang didto sa iyang balay. Gipakaon sa tigulang ang ilang mga asno, ug unya nanghimasa sila ug nangaon.

²² Samtang naglipay sila, kalit lang nga gilibotan ug daotang mga tawo ang balay ug gisigihag dukdok ang pultahan. Miingon sila sa tigulang nga tag-iya sa balay, “Pagawasa ang bisita mong lalaki kay makighilawas kami kaniya.”

²³ Mitubag ang tigulang, “Ayaw, mga higala! Ayaw kamo paghimo ug daotan. Bisita ko kining tawhana ug makauulaw kanang inyong pagabuhaton.

²⁴ Ania ang iyang asawa ug ang akong anak nga dalaga. Ihatag ko sila kaninyo, ug buhata kanila ang gusto ninyong buhaton. Basta ayaw lang ninyo himoa kanang makauulaw nga butang sa akong bisita.”

²⁵ Wala mamati ang mga tawo kaniya, busa gipagawas sa Levita ang iyang asawa ug gitugyan kanila. Giamong-amongan nila siya sa tibuok gabii ug wala undangi hangtod nagbuntag. Pagkakadlawon, gipalakaw nila ang babaye.

²⁶ Banag-banag na sa dihang miabot kini sa balay sa tigulang diin atua ang iyang bana. Natumba siya sa may pultahan ug didto na mabuntagi.

²⁷ Mibangon ang Levita pagkabuntag ug giablihan ang pultahan. Sa iyang paggawas aron mopadayon sa iyang lakaw, nakita niya ang iyang asawa nga naghapa ug ang mga kamot niini didto sa tumbanan sa pultahan.

²⁸ Miingon ang Levita, “Bangon na kay mopauli na kita.” Apan patay na diay† ang babaye, busa gikarga niya kini sa iyang asno ug milakaw.

²⁹ Pag-abot niya sa iyang balay, mikuha siyag sundang ug giputol-putol niya sa 12 ka bahin ang patayng lawas sa iyang asawa, ug unya gipadala niya kini sa 12 ka tribo sa Israel.

³⁰ Miingon ang tanang nakakita niini, “Wala pa gayoy nahitabo nga sama niini sukad sa pagbiya sa mga Israelinhon sa Ehipto. Unsay angay natong buhaton?”

20

Nangandam ang mga Israelinhon sa Pagpakig-gira

¹ Ang tanang mga Israelinhon, gikan sa Dan hangtod sa Beersheba ug gikan sa Gilead* nagtigom sa Mizpa, atubangan sa GINOO.

² Didto usab ang mga pangulo sa matag tribo sa Israel sa panagtigom sa katawhan sa Dios. Mikabat ug 400,000 ka mga sundalong armado sa espada ang ilang gidaghanon.

* **19:18 among balay:** mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo nga teksto *balay sa GINOO*. † **19:28**

patay na diay: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo nga teksto *wala motubag*. * **20:1 Gilead:** ang Gilead anaa sa sidlakang bahin sa Suba sa Jordan.

³ Nakadungog ang mga taga-Benjamin nga ang ilang mga isigka-Israelinhon nagtigom sa Mizpa.

Unya miingon ang mga Israelinhon, “Sultihi kami kon giunsa pagkahitabo niining hilabihan kadaotan nga binuhatan?”

⁴ Miingon ang Levita nga bana sa babaye nga gipatay, “Mihapit kami sa akong asawa sa Gibeá, nga sakop sa Benjamin, aron didto matulog.

⁵ Sa dihang gabii na, gilibotan ug mga lalaki nga taga-Gibeá ang balay nga among gisak-an. Buot unta nila akong patyon, apan gipuli-pulihan hinuon nila ug among-among ang akong asawa ug namatay kini.

⁶ Busa gikuha ko ang iyang patayng lawas ug giputol-putol, ug gipadala sa 12 ka tribo sa Israel, kay labihan gayod kadaotan ug makauulaw kining ilang gihimo dinhi sa Israel.

⁷ Karon, mga kaliwat ni Israel, unsa may angay natong buhaton?”

⁸ Nagkahiusa ang mga tawo sa pag-ingon, “Walay usa kanato nga mopauli.

⁹ Maghulbot-hulbot kita kon kinsay mosulong sa Gibeá.

¹⁰ Ang usa sa matag napulo ka mga kalalakin-an sa matag tribo ang moatiman sa paghatag ug pagkaon sa mga sundalo. Ang nahibilin mao ang manimalos sa mga taga-Gibeá tungod sa makauulaw nilang gihimo sa Israel.”

¹¹ Busa nagkahiusa ang kalalakin-an sa Israel sa pagsulong sa Gibeá.

¹² Nagpadala ug mga mensahero ang mga tribo sa Israel sa tanang dapit nga sakop sa Benjamin aron sa pag-ingon, “Unsa kining daotang butang nga nahitabo taliwala kaninyo?”

¹³ Itugyan ninyo kanamo kanang mga walay pulos nga taga-Gibeá nga naghimo niini kay among patyon aron mahanaw ang kadaotan gikan sa Israel.”

Apan wala tagda sa mga kaliwat ni Benjamin ang mensahe sa ilang isigka-Israelinhon.

¹⁴ Namiya hinuon sila sa ilang mga lungsod ug nagtigom sa Gibeá aron makig-gira sa ilang isigka-Israelinhon.

¹⁵ Niadto gayong adlaw, nakatigom ang mga kaliwat ni Benjamin ug 26,000 ka mga sundalo walay labot sa 700 ka pinili nga mga sundalo nga taga-Gibeá.

¹⁶ Kining 700 ka piniling mga sundalo puro walhon ug hanas kaayo sa paggamit ug lambayog.

¹⁷ Ang mga Israelinhon usab, walay labot sa tribo ni Benjamin, nakatigom ug 400,000 ka mga sundalo nga hanas gayod sa pagpakig-gira.

Ang Gira sa Tribo ni Benjamin ug sa Ubang Israelinhon

¹⁸ Mitungas ang mga Israelinhon sa Betel ug nangutana sa Dios kon unsa nga tribo ang unang mosulong sa mga Benjaminhon. Mitubag ang GINOO ang tribo ni Juda ang mouna.

¹⁹ Busa pagkasunod adlaw, sayo pa kaayong nagkampo ang mga Israelinhon duol sa Gibeá.

²⁰ Unya nangadto sila sa Gibeá sa pagpakig-gira sa mga Benjaminhon.

²¹ Nanggawas ang mga Benjaminhon gikan sa Gibeá sa pagpakig-gira kanila. Ug nianang adlaw, 22,000 ka mga Israelinhon ang napatay sa mga Benjaminhon.

²²⁻²³ Mitungas pag-usab ang mga Israelinhon sa Betel ug nanghilak didto hangtod sa gabii. Gipangutana nila ang GINOO, “Makig-gira pa ba kami pag-usab sa among kadugo nga mga Benjaminhon?”

Mitubag ang GINOO, “Oo, pakig-gira kamo pag-usab.”

Busa gidasig nila ang usag usa ug nagpahimutang sila pag-usab sa mao gihapon nga dapit.

²⁴ Ug sa pagkasunod nga adlaw, gisulong nila ang mga Benjaminehon.

²⁵ Apan nanggawas ang mga Benjaminehon sa Gibeon ug gitagbo ang ilang isigka-Israelinhon. Ug nining higayona, napatay na usab nila ang 18,000 ka Israelinhon nga armado tanan sa espada.

²⁶ Busa mitungas pag-usab ang mga Israelinhon sa Betel ug nanghilak. Nagpabilin sila didto ug nagpuasa sa presensya sa GINOO nianang adlaw hangtod pagkagabii. Naghalad sila sa GINOO ug mga halad nga sinunog ug mga halad alang sa maayong relasyon ngadto sa GINOO.

²⁷⁻²⁸ (Niadtong panahona, ang Sudlanan sa Kasabotan sa Dios didto sa Betel ug ang nag-alagad didto mao si Pinehas nga anak ni Eleazar ug apo ni Aaron.) Nangutana sila pag-usab sa GINOO, “Makig-gira pa ba kami pag-usab sa among mga kadugo nga Benjaminehon o dili?”

Mitubag ang GINOO, “Pakig-gira kamo pag-usab kay ugma padag-on ko na kamo batok kanila.”

²⁹ Busa nagbutang ang mga Israelinhon ug mga sundalo nga mag-atang libot sa Gibeon.

³⁰ Sa ikatulo ka adlaw, mipahimutang sila aron makig-gira sa mga Benjaminehon, sama sa gihimo nila sa milabay nga mga higayon.

³¹ Ug sama sa nahitabo sa nanglabay nila nga pagpakig-gira, gisugat sila sa mga Benjaminehon nga nanggawas gikan sa lungsod. Nakapatay ang mga Benjaminehon ug 30 ka mga Israelinhon sa kaumahan ug sa mga dalan paingon sa Betel ug sa Gibeon.

³² Tungod kay nanagan ang mga Israelinhon, abi sa mga Benjaminehon ug napildi na usab nila ang mga Israelinhon. Wala sila masayod nga nagpagukod lang diay ang mga Israelinhon aron mahilayo sila sa lungsod.

³³ Sa pag-abot sa mga Israelinhon sa Baal Tamar, mipahimutang sila didto samtang ang mga nag-atang libot† sa Gibeon nanggawas.

³⁴ Ug ang 10,000 nga pulos pinili nga mga sundalo sa Israel misulong sa Gibeon. Grabe ang gira ug wala masayod ang mga Benjaminehon nga hapit na ang ilang kalaglagan.

³⁵ Gipadaog sa GINOO ang mga Israelinhon, ug niadtong adlaw nakapatay sila ug 25,100 ka Benjaminehon nga armado tanan sa espada.

³⁶ Nakaamgo ang mga Benjaminehon nga napildi na sila sa mga Israelinhon.

Ang Detalye sa Kadaogan sa mga Israelinhon

Nagan ang dakong grupo sa mga sundalo sa Israel aron makasulong ang mga sundalo nga gipaatang nila sa lungsod sa Gibeon.

³⁷ Samtang naggukod ang mga Benjaminehon, kalit nga gisulong niadtong mga nag-atang ang Gibeon ug gipamatay ang tanang mga tawo didto.

³⁸ Apan sa wala pa kini mahitabo, nagsabot na silang daan nga kon makita sa nanagan nga mga sundalo ang bagang aso gikan sa Gibeon,

³⁹ mibalik sila aron sa pagpakig-gira sa mga Benjaminehon.

Ang mga Benjaminehon niadtong higayona nakapatay na ug 30 ka mga Israelinhon, busa abi nila ug napildi na usab nila ang mga Israelinhon sama sa nangagi nilang gira.

⁴⁰ Unya misugod pag-ulbo ang bagang aso gikan sa Gibeon. Milingi ang mga Benjaminehon ug nakita nila ang bagang aso gikan sa lungsod.

⁴¹ Mibalik ang mga Israelinhon ug nangahadlok ang mga Benjaminehon tungod kay nakaamgo sila nga hapit na ang ilang kataposan.

† 20:33 libot: sa literal, kasadpan.

⁴² Busa nanagan sila pahilayo sa mga Israelinhon paingon sa kamin-gawan, apan wala gayod sila makaikyas sa gira. Gipamatay sila sa mga tawo nga gikan sa kasikbit nga mga lungsod.

⁴³ Wala na silay kapaingnan tungod kay gilibotan sila sa mga Israelinhon ug wala sila undangi paggukod hangtod sa sidlakang bahin sa Gibeá.

⁴⁴ 18,000 ka mga Benjaminhon ang napatay, ug tanan sila maisog nga mga sundalo.

⁴⁵ Ang uban nanagan ngadto sa kamingawan paingon sa Bato sa Rimón, apan 5,000 ang napatay kanila sa dalan. Padayon sila nga gigukod sa mga Israelinhon hangtod sa Gidom ug nakapatay na usab ang mga Israelinhon ug laing 2,000 kanila.

⁴⁶ Sa kinatibuk-an, 25,000 ka mga Benjaminhon ang napatay niadtong adlaw. Mga maisog sila ug armado sa espada nga mga sundalo.

⁴⁷ Adunay 600 kabuok nga nakaikyas ngadto sa Bato sa Rimón, ug nagpuyo sila didto sulod sa upat ka bulan.

⁴⁸ Gibalikan sa mga Israelinhon ang mga lungsod sa Benjamin ug gipamatay nila ang mga nahibiling buhi nga ilang makita, apil ang mga kahayopan. Unya gisunog nila ang mga lungsod nga ilang maagian.

21

Ang mga Asawa alang sa mga Benjaminhon

¹ Didto sa Mizpa, misaad ang mga Israelinhon nga dili gayod nila tugotan nga makigminyo ang ilang mga anak nga babaye sa mga Benjaminhon.

² Unya, nangadto ang mga Israelinhon sa Betel, ug nagpabilin sila didto ug nagminatay ug hilak sa presensya sa Dios hangtod sa gabii.

³ Miingon sila, “GINOO, Dios sa Israel, nganong nahitabo man kini? Nganong nakuhaan man ug usa ka tribo ang Israel?”

⁴ Pagkabuntag, naghimo sila ug halaran ug naghilad ug mga halad nga sinunog ug mga halad alang sa maayong relasyon.

⁵ Nagpangutan-anay sila kon unsa nga tribo sa Israel ang wala moadto sa ilang panagtigom atubangan sa GINOO didto sa Mizpa, tungod kay nanumpa sila nga patyon ang dili moadto didto.

⁶ Naguol gayod sila sa nahitabo sa ilang kadugo nga mga Benjaminhon. Miingon sila, “Karong adlawa nakuhaan ug usa ka tribo ang Israel.

⁷ Unsay atong buhaton aron makapangasawa ang nahibiling pang mga Benjaminhon, kay nakapanumpa man kita sa GINOO nga dili gayod nato ipaasawa kanila ang atong mga anak?”

⁸ Unya nagpangutan-anay sila, “Unsang triboha sa Israel ang wala moadto sa dihang nagtigom kita atubangan sa GINOO didto sa Mizpa?” Ug nasayran nila nga wala didto ni usa sa mga taga-Jabes Gilead.

⁹ Tungod kay sa dihang gihipap ang mga tawo, walay nakitang taga-Jabes Gilead.

¹⁰⁻¹¹ Busa nagpadala ang katilingban sa Jabes Gilead ug 12,000 ka maisog nga mga sundalo ug gimandoan sila, “Pangadto kamo sa Jabes Gilead ug pamatya sa hingpit ang tanang taga-didto, bata o tigulang, lalaki o babaye, gawas lang sa mga dalaga nga putli.”

¹² Ug didto nakakita sila ug 400 ka mga batan-ong dalaga nga wala pa mahilabti, ug gidala nila kini sa ilang kampo sa Silo nga sakop sa Canaan.

¹³ Pagkahuman, nagpadala ang tibuok katilingban sa Israel ug mga men-sahero ngadto sa mga Benjaminhon nga nanago sa Bato sa Rimón aron pagsulti kanila nga taposon na ang gira.

¹⁴ Ug tuod man, namauli ang mga Benjaminhon ug gihatag kanila sa mga Israelinhon ang mga dalaga nga taga-Jabes Gilead. Apan kulang sa ilang gidaghanon ang mga dalaga.

¹⁵ Naguol gayod ang mga Israelinhon sa nahitabo sa mga Benjaminhon tungod kay gibungkag sa GINOO ang panaghiusa sa mga tribo sa Israel.

¹⁶ Busa miingon ang mga tigdumala sa katilingban sa Israel, “Wala nay nahibiling mga babayeng Benjaminhon. Unsay atong buhaton alang niadtong nangahibiling kalalakin-an nga wala pay mga asawa?”

¹⁷ Maghimo kitag paagi aron makaangkon ug mga manununod ang mga Benjaminhon nga nangahibilin. Kinahanglang wala gayoy tribo sa Israel nga mawala.

¹⁸ Apan dili usab mahimo nga ipaasawa nato kanila ang atong mga anak tungod kay nakapanumpa na kita nga tunglohon kadtong motugot nga makigminyo ang iyang anak sa usa ka Benjaminhon.”

¹⁹ Unya nahinumdom sila nga hapit na ang tinuig nga pista alang sa GINOO nga ginahimo didto sa Silo. (Ang Silo anaa sa amihan sa Betel, sa habagatan sa Lebona, ug sa sidlakan sa dalan nga gikan sa Betel paingon sa Sekem.)

²⁰ Giingnan nila ang mga Benjaminhon, “Panago kamo sa mga ubasan.

²¹ Kon makita ninyo ang mga dalaga nga taga-Silo nga moagi aron manayaw sa pista, panggawas dayon kamo ug pamirag dalaga nga inyong pangasaw-on. Unya, pamauli na kamo sa inyong dapit.

²² Kon moreklamo kanamo ang ilang mga amahan o igsoong lalaki, ingnon namo sila nga pasagdan na lang kamo, ingon nga pabor alang kanamo tungod kay kulang kaninyo ang mga dalaga nga nakuha namo sa Jabes Gilead. Ug dili usab maingon nga nakalapas sila sa ilang saad tungod kay gikuha man ninyo ang mga dalaga nga walay pagtugot gikan kanila.”

²³ Busa mao kadto ang gihimo sa mga Benjaminhon. Matag-usa kanila namira ug usa sa mga nanayaw ug gidala pauli aron mahimong asawa. Ug gitukod nila pag-usab ang ilang mga lungsod ug didto namuyo.

²⁴ Ang ubang mga Israelinhon namauli usab ngadto sa ilang kaugalingong yuta, ug sa ilang kaugalingong tribo ug panimalay.

²⁵ Niadtong mga panahona, walay hari sa Israel, busa ang matag-usa nagbuhat sa mga butang nga iyang gituohan nga husto.

Ang Libro ni Ruth

Ang Pag-unong ni Ruth kang Noemi

¹⁻² Sa panahon nga dili pa mga hari ang nagdumala* sa Israel, miabot ang kagutom niini nga dapit. Busa si Elimelec nga taga-Betlehem nga sakop sa Juda miadto sa Moab uban sa iyang asawa ug duha ka anak nga lalaki, aron didto lang una mopuyo. Ang ngalan sa iyang asawa mao si Noemi ug ang ilang duha ka anak mao si Mahlon ug si Kilion. Mga kaliwat sila ni Efrata nga taga-Betlehem.

Sa dihang didto na sila nagpuyo sa Moab,

³ namatay si Elimelec. Busa si Noemi na lang uban sa iyang duha ka anak nga lalaki ang nahibilin.

⁴ Nangaminyo ang iyang mga anak ug mga babayeng Moabihanon. Ang ngalan sa usa mao si Orpah ug ang usa mao si Ruth. Paglabay sa napulo ka tuig,

⁵ namatay usab sila si Mahlon ug si Kilion, busa si Noemi na lang ang nahibilin.

⁶ Sa dihang nabalitaan ni Noemi nga gipanalanginan sa GINOO ang iyang katawhan pinaagi sa iyang paghatag kanila ug maayong abot, nangandam siya sa pagbalik sa Juda uban ang iyang mga umagad.

⁷ Ug sa dihang naglakaw sila balik sa Juda,

⁸ miingon si Noemi sa iyang duha ka umagad, “Balik na lang kamo sa inyong inahan. Hinaut pa nga pakitaan kamo ug kaayo sa GINOO, maingon nga gipakita ninyo ang inyong kaayo nganhi kanako ug sa nangamatay ninyong mga bana.

⁹ Ug hinaut nga itugot sa GINOO nga maminyo kamo pag-usab aron mapahimutang kamo sa inyong bag-ong panimalay.”

Unya gihagkan sila ni Noemi. Nanghilak silag kusog

¹⁰ ug miingon kang Noemi, “Mouban kami kanimo sa pagbalik mo ngadto sa imong mga katagilungsod.”

¹¹⁻¹² Apan miingon si Noemi, “Pauli kamo sa inyo, mga anak. Nganong mouban pa man kamo kanako? Naghuna-huna ba kamo nga maminyo pa ako pag-usab ug manganak ug mga lalaki nga mahimo ninyong banahon? Dili na kana mahitabo pa kay tigulang na ako. Apan ibutang ta kon makapamana ako karong gabhiona ug unya manganak pa,

¹³ hulaton ba ninyo silang mangdagko? Dili lang ba una kamo magminyo tungod kanila? Dili kana mahimo, mga anak. Sa pagkatinuod, mas pait ang akong kinabuhi kay kaninyo, kay gipaantos ako sa GINOO.”

¹⁴ Misamot na hinuon silag hilak ug kusog. Unya mihalok si Orpah sa iyang ugangan ug mipauli,[†] apan si Ruth nagpabilin uban kang Noemi.

¹⁵ Miingon si Noemi, “Tan-awa ang imong bilas, mibalik na siya sa iyang mga katagilungsod ug sa iyang dios,[‡] busa uli na uban kaniya.”

¹⁶ Apan mitubag si Ruth, “Ayaw ako puga sa pagbiya kanimo, kay bisan asa ka moadto adto usab ako moadto, ug bisan asa ka mopuyo didto usab

* **1:1-2** Sa panahon...nagdumala: sa literal, Sa panahon nga ang mga “shoftim” (mga pangulo/hukom) mao pa ang nangulo. [†] **1:14** ug mipauli: anaa kini sa Septuagint, apan wala sa Hebreo nga teksto.

[‡] **1:15** dios: o mga dios.

ako mopuyo. Ang imong mga katawhan mahimo usab nga akong mga katawhan, ug ang imong Dios mahimo usab nga akong Dios.

¹⁷ Kon asa ka mamatay, didto usab ako mamatay ug didto usab ilubong. Hinaut pa nga silotan ako sa GINOO sa hilabihan gayod kon mobiya ako kanimo. Kamatayon lang ang makapahimulang kanako gikan kanimo.”

¹⁸ Sa dihang nakita ni Noemi nga desidido gayod si Ruth sa pag-uban kaniya, mihilom na lang siya.

¹⁹ Busa nagpadayon silang duha sa paglakaw hangtod nga nakaabot sila sa Betlehem. Pag-abot nila, nagkaguliyang ang tanang mga tawo. Miingon ang mga babaye, “Si Noemi ba gayod kini?”

²⁰ Miingon si Noemi kanila, “Ayaw ninyo ako tawgag Noemi, § kondili tawga ninyo ako ug Mara, * kay gihimong labihan kapait sa Makagagahom nga Dios ang akong kinabuhi.

²¹ Pagbiya ko dinhi anaa kanako ang tanan, apan gipabalik ako sa GINOO nga walay nahot. Busa ayaw na ninyo ako tawgag Noemi, kay gipaantos ako sa GINOO nga Makagagahom.”

²² Mao pa lay pagsugod sa ting-ani sa barley sa pag-abot ni Noemi sa Betlehem uban sa iyang umagad nga si Ruth nga Moabihanon.

2

Naila-ila ni Ruth si Boaz

¹⁻³ Usa ka adlaw, miingon si Ruth kang Noemi, “Tugoti ako sa pag-adto sa uma sa pagpanghagdaw* ug mga uhay sa tawo nga motugot kanako sa paghimo niini.”

Miingon si Noemi kaniya, “Sige anak, lakaw.” Busa milakaw si Ruth ug nanghagdaw sa mga uhay nga nabilin sa mga mangangani. Ug naatol nga didto siya nakapanghagdaw sa uma ni Boaz† nga paryente ni Elimelec.

⁴ Unya miabot si Boaz gikan sa Betlehem ug mitimbaya sa mga mangangani, “Hinaut nga tabangan kamo sa GINOO!”

Mitubag ang mga mangangani, “Hinaut nga panalanginan ka sa GINOO!”

⁵ Unya nangutana si Boaz sa sulugoon nga gitugyanan niya sa pagdumala sa mga mangangani, “Kinsa kanang batan-on nga babaye?”

⁶ Mitubag ang sulugoon, “Siya ang Moabihanon nga babaye nga miuban kang Noemi sa pagbalik niya dinhi gikan sa Moab.

⁷ Mihangyo siya kanako nga tugotan ko siya sa pagpanghagdaw sa mga uhay nga nabilin sa mga mangangani. Wala gayoy undang ang iyang pagtrabaho sukad pa ganinang buntag hangtod karon. Mipahulay lang siya makadiyot sa payag.‡

⁸ Miingon si Boaz kang Ruth, “Ayaw na pagpanghagdaw sa ubang uma. Dinhi ka na lang manghagdaw uban sa akong mga sulugoong babaye.

⁹ Bantayi kon asa mangani ang akong mga tawo ug magsunod ka sa mga sulugoong babaye. Gipahimangnoan ko na ang akong mga tawo nga dili ka nila hilabtan. Ug kon uhawon ka, moinom ka lang diha sa mga banga nga gisudlan ug tubig sa akong mga tawo.”

§ 1:20 Noemi: ang buot ipasabot, lami.

* 1:20 Mara: ang buot ipasabot, pait.

* 2:1-3

pagpanghagdaw: ang pagbilin sa mga uhay aron hagdawon sa mga kabos, biyuda, o langyaw. Tan-awa ang Lev. 19:9-10; 23:22; Deut. 24:19-22.

† 2:1-3 Si Boaz usa ka adunahan ug nila nga tawo. ‡ 2:7 sukad pa ganinang...payag: o gikan ganina sa buntag hangtod karon, ug wala gayod siyay pahulay bisan dali lang.

¹⁰ Miluhod si Ruth ug miduko ngadto sa yuta ug miingon kang Boaz, “Nganong maayo ka man kaayo kanako nga usa man lang ako ka dumuduong?”

¹¹ Mitubag si Boaz, “Adunay nagsugilon kanako sa tanan nga gihimo mo alang sa imong ugangan babaye sukad sa pagkamatay sa imong bana, ang bahin sa imong pagbiya sa imong amahan ug inahan ug sa dapit diin ikaw natawo ug mipuyo uban sa mga tawong wala mo mailhi.

¹² Hinaut nga gantihan ka sa GINOO sa imong gihimo. Hinaut nga dako nga ganti ang imong madawat gikan sa GINOO, nga Dios sa Israel, nga imong gidangpan.”

¹³ Miingon si Ruth, “Maayo ka kaayo kanako, sir. Gidasig mo ako ug giayo sa pagpakigsulti bisan dili ako usa sa imong mga sulugoon.”

¹⁴ Sa dihang tingkaon na, miingon si Boaz kang Ruth, “Dali, pagkuhag pagkaon ug ituslob sa suka.”

Busa milingkod si Ruth uban sa mga mangangani, ug gitunolan siya ni Boaz ug sinanlag nga lugas. Mikaon siya hangtod nabusog pag-ayo ug aduna pa gani siyay salin.

¹⁵ Sa dihang mitindog na si Ruth aron manghagdaw pag-usab, giingnan ni Boaz ang iyang mga tawo, “Bisan manghagdaw pa si Ruth duol sa mga binugkos nga uhay ayaw ninyo siya pakaulawi.[§]

¹⁶ Kuha-i hinuon ninyo siya ug mga uhay gikan sa mga binugkos ug ibilin alang kaniya, ug ayaw ninyo siya badlonga.”

¹⁷ Busa nanghagdaw si Ruth sa mga uhay hangtod sa pagsalop sa adlaw. Ug sa dihang nagioh na niya ang iyang nahagdaw nga barley, mga tunga kini sa sako.

¹⁸ Gidala niya kini pauli sa lungsod ug gipakita sa iyang ugangan* nga si Noemi. Gidala usab ni Ruth ug gihatag kang Noemi ang sobra sa iyang pagkaon.

¹⁹ Nangutana si Noemi kaniya, “Diin ka nanghagdaw karong adlaw? Kang kinsang uma ka nanghagdaw? Bulahan ang tawo nga naghatag ug maayong pagtagad kanimo.”

Gisuginlan ni Ruth si Noemi nga didto siya nanghagdaw sa uma sa usa ka tawo nga ginganlag Boaz.

²⁰ Miingon si Noemi, “Hinaut nga panalanginan sa GINOO si Boaz. Gina-pakita niya ang iyang kaayo sa mga tawo nga buhi pa ug sa mga nangamatay na.” Ug miingon pa gayod siya, “Kana si Boaz duol natong paryente; usa siya nga adunay obligasyon sa pag-atiman kanato.”

²¹ Miingon si Ruth, “Miingon pa gani si Boaz kanako nga sa iya na lang nga mga tawo ako mouban sa pagpanghagdaw hangtod mahuman ang tanan niyang anihon.”

²² Miingon si Noemi kang Ruth, “Anak, mas maayo hinuon kon didto ka mouban sa iyang mga sulugoong babaye, kay basin kon unsa pa ang mahitabo kanimo kon didto ka sa ubang uma.”

²³ Busa didto nag-uban-uban si Ruth sa mga sulugoong babaye ni Boaz sa pagpanghagdaw hangtod nga nahuman ang ting-ani sa barley ug sa trigo. Ug pabilin siya nga nagpuyo uban sa iyang ugangan.

3

Ang Hangyo ni Ruth kang Boaz

[§] 2:15 Ipadaplin sa mga mangangani ang mga uhay nga ilang gitalab ug sundon kadto paghipos sa mga babaye ug bugkason, unya mahimo na dayong manghagdaw. ^{*} 2:18 ug gipakita sa iyang ugangan: o ug nakita kini sa iyang ugangan.

¹ Usa ka adlaw, miingon si Noemi kang Ruth, “Anak, gusto kong maminyo ka na alang sa imong kaayohan.

² Nahinundom ka ba kang Boaz nga atong paryente, nga ang iyang mga sulugoong babaye nakauban nimo sa pagtrabaho? Karong gabii magpalid siya ug barley.

³ Busa maligo ka, magpahumot, ug isul-ob ang nindot mong bisti. Unya moadto ka sa giokanan, apan ayaw pagpakita kaniya hangtod nga mahuman siya ug kaon ug inom.

⁴ Inigkatulog niya, bantayi kon asa siya mohigda. Ug kon makatulog na siya, duola ug walisa ang habol diha sa iyang tiilan ug didto ka matulog.* Unya sulihan ka niya kon unsa ang imong buhaton.”

⁵ Mitubag si Ruth, “Himuon ko ang tanan mong gisulti.”

⁶ Busa miadto siya sa giokanan aron himuon ang tanang gisulti sa iyang ugangan.

⁷ Sa dihang nakahuman na si Boaz ug kaon ug inom, maayo kaayo ang iyang pamati. Mihigda siya sa kilid sa tinapok nga mga barley aron matulog. Hinay-hinay nga miduol si Ruth kaniya ug giwalis ang habol sa iyang tiilan ug mihigda didto.

⁸ Sa dihang mga tungang gabii na, nakamata si Boaz, ug sa iyang pagliso† natingala siya nga adunay babaye nga naghigda sa iyang tiilan.

⁹ Nangutana si Boaz, “Kinsa ka?”

Mitubag siya, “Ako si Ruth. Duol mo akong paryente nga kinahanglan mong atimanon. Karon, taboni ako sa inyong bisti kay usa ka sa among paryente nga manunubos.”

¹⁰ Miingon si Boaz, “Hinaut nga panalanginan ka sa GINOO. Ang pag-unong nga gipakita mo karon sa imong pamilya mas labaw pa sa gipakita mo kaniadto.‡ Kay wala ka mag-apas sa batan-ong lalaki, adunahan man siya o kabos.

¹¹ Busa ayaw kabalaka, kay himuon ko ang tanan mong gihangyo. Kay nasayran sa tanan kong mga katagilungsod nga buotan ka nga babaye.

¹² Tinuod nga duol mo ako nga paryente nga adunay obligasyon sa pag-atiman kanimo, apan aduna pay tawo nga mas duol mo nga paryente kay kanako.

¹³ Pabilin dinhi sa tibuok nga gabii, ug ugma sa buntag tan-awon nako kon dawaton niya ang iyang obligasyon kanimo. Kon mosugot siya, maayo; apan kon dili gani, ipanumpa ko sa buhi nga GINOO nga dawaton ko ang obligasyon ko kanimo. Sige, dinhi na lang katulog hangtod buntag.”

¹⁴ Busa natulog si Ruth sa tiilan ni Boaz hangtod sa buntag, apan ngitngit pang mibangon si Ruth aron nga dili siya mailhan, kay dili gusto ni Boaz nga adunay makahibalo nga miadto si Ruth kaniya didto sa giokanan.

¹⁵ Miingon si Boaz, “Dad-a dinhi kanako ang gisul-ob mong kupo ug bukhara.” Gibukhad kini ni Ruth, ug gibuboaan dayon kini ni Boaz ug mga unom ka takos nga barley ug gipapas-an niya kang Ruth. Unya mibalik si Ruth§ sa lungsod.

¹⁶ Sa pag-abot ni Ruth didto sa iyang ugangan, gipangutana siya, “Kumusta, anak?”

Gisuginlan dayon siya ni Ruth sa tanan nga gihimo ni Boaz.

* **3:4** walisa...matulog: tingali sa pagpakita nga mangayo siya ug proteksyon kang Boaz. † **3:8** pagliso: o paglihok. ‡ **3:10** Mas labaw ang iyang gipakitang pagkamaunongon karon sa iyang ugangan nga babaye sa pagbalik nila sa Juda. § **3:15** si Ruth: o si Boaz.

¹⁷ Ug miingon pa gayod si Ruth, “Dili gusto si Boaz nga mopauli ako kanimo nga walay dala, busa gihatagan niya ako niining barley nga unom ka takos.”

¹⁸ Miingon si Noemi, “Hulat lang anak, hangtod nga mahibaloan mo kon unsa gayod ang mahitabo, kay dili gayod mopahulay si Boaz hangtod nga matuman niya karong adlaw ang gihangyo mo kaniya.”

4

Gipangasawa ni Boaz si Ruth

¹ Unya miadto si Boaz sa pultahan sa lungsod* ug milingkod didto. Sa dihang miagi ang mas duol nga paryente ni Elimelec nga giingon ni Boaz, miingon si Boaz kaniya, “Hapit una higala, ug lingkod.” Busa miduol ang tawo ug milingkod.

² Unya gitigom ni Boaz ang napulo ka mga tigdumala sa lungsod ug gipalingkod usab didto. Ug sa dihang nakalingkod na sila,

³ miingon si Boaz sa iyang paryente, “Mibalik na si Noemi gikan sa Moab, ug gusto niya nga ibaligya ang yuta sa atong paryente nga si Elimelec.

⁴ Nahuna-hunaan ko nga ipahibalo kini kanimo. Busa, kon gusto ka, palita kini atubangan niining mga tigdumala sa akong mga katagilungsod ug sa uban pang naglingkod dinhi. Apan kon dili ka, sulti lang aron masayran ko. Sa tinuod lang, mas aduna kay katungod sa pagpalit niini, ug sunod lang ako kanimo.”

Miingon ang tawo, “Sige, paliton ko kana.”

⁵ Apan miingon si Boaz, “Sa adlaw nga paliton mo ang yuta gikan kang Noemi, kinahanglan nga pangasaw-on mo usab ang Moabihanon nga balo nga si Ruth,[†] aron nga kon aduna na kamoy anak, magpabilin ang yuta sa pamilya sa atong paryente nga namatay.[‡]”

⁶ Ug ang duol nga paryente miingon siya, “Kon mao kana dili ko na lang paliton ang yuta kay tingalig maproblemahan pa ako sa akong kaugalingong yuta. Ikaw na lay palit kay dili ko kana mahimo.”

⁷ Niadtong mga panahona sa Israel, aron adunay kalig-onan ang pagpalit sa yuta o ang pagbalhin sa katungod sa pagpalit sa yuta, huboon sa usa ka tawo ang iyang sandalyas ug ihatag ngadto sa mopalit. Mao kini ang pamaagi sa mga Israelinhon sa pagpamatuod nga lig-on na ang panagsabot.

⁸ Busa sa pag-ingon sa tawo kang Boaz, “Ikaw na lay palit sa yuta.” Gihubo dayon niya ang iyang sandalyas ug gihatag kang Boaz.[§]

⁹ Unya miingon si Boaz sa mga tigdumala sa lungsod ug sa tanang mga tawo didto, “Mga saksi kamo karong adlaw nga napalit ko na kang Noemi ang tanang kabtangan ni Elimelec, nga gipanunod ni Kilion ug ni Mahlon.

¹⁰ Ug dugang pa gayod, pangasaw-on ko si Ruth nga Moabihanon, nga balo ni Mahlon, aron nga kon aduna na kami anak magpabilin ang mga kabtangan ni Mahlon sa iyang pamilya.* Ug dili mawala ang iyang kaliwat sa iyang mga katagilungsod. Saksi kamo karong adlaw!”

* **4:1** pultahan sa lungsod: dinhi kasagaran magtigom ang mga tawo kon adunay silay kinahanglan husayon. [†] **4:5** Sa adlaw...si Ruth: mao kini sa uban nga karaang teksto; apan sa Hebreo nga teksto Sa adlaw nga paliton mo ang yuta kang Noemi ug kang Ruth nga Moabihanon, kinahanglan nga pangasaw-on mo usab ang balo. [‡] **4:5** Kon magkaanak ang tawo kang Ruth, ang ilang anak isipon nga anak ni Mahlon, ang unang bana nga namatay. Sila mao ang manag-iya sa yuta ug dili ang tawo nga nangasawa kang Ruth. [§] **4:8** ug gihatag kang Boaz: anaa kini sa Septuagint, apan wala sa Hebreo nga teksto. *

* **4:10** Tan-awa usab ang Mag. 4:5b.

¹¹ Mitubag ang mga tigdumala sa lungsod ug ang tanang mga tawo didto sa pultahan, “Oo, mga saksi kami. Hinaut pa nga ang imong pangasaw-onon himuon sa GINOO nga sama kang Raquel ug kang Lea nga nanganak ug daghan, nga maoy nahimong mga katawhan sa Israel. Hinaut nga maadunahan ka sa Efrata ug mahimong bantogan sa Betlehem.

¹² Hinaut pa nga ang mga anak nga ihatag sa GINOO kanimo pinaagi niini nga babaye magpabantog sa imong pamilya sama sa pamilya ni Perez, ang anak ni Juda kang Tamar.”

¹³ Busa gipangasawa ni Boaz si Ruth, ug pagbuot sa GINOO nga magmabdos siya, ug nanganak siyag lalaki.

¹⁴ Miingon ang mga babaye kang Noemi, “Dalaygon ang GINOO! Gihatagan ka niya karong adlaw ug apo nga moatiman kanimo. Hinaut nga mahimo siyang bantogan sa Israel!

¹⁵ Pabaskogon ug atimanon ka niya kon tigulang ka na, kay anak siya sa imong umagad nga nagpangga gayod kanimo labaw pa sa pagpangga sa pito ka anak nga lalaki.”

¹⁶ Kanunayng kuhaon ni Noemi ang bata ug sabakon. Siya ang nahimong tig-atiman niini.

¹⁷ Miingon ang mga babaye nga silingan ni Noemi, “Anaa na gayoy apo nga lalaki si Noemi!” Ginganlan nila ang bata ug Obed. Ug si Obed nahimong amahan ni Jesse, ug si Jesse nahimong amahan ni David.

Ang Kagikan ni David

¹⁸ Mao kini ang kaliwat ni Perez hangtod kang David:

Si Perez amahan ni Hezron,

¹⁹ si Hezron amahan ni Ram,

si Ram amahan ni Aminadab,

²⁰ si Aminadab amahan ni Nashon,

si Naason amahan ni Salmone,

²¹ si Salmone amahan ni Boaz,

si Boaz amahan ni Obed,

²² si Obed amahan ni Jesse,

ug si Jesse amahan ni David.

Ang Unang Libro ni Samuel

Natawo si Samuel

¹ Adunay usa ka tawong kaliwat ni Zuf nga ang ngalan si Elkana. Nagpuyo siya sa Rama didto sa kabungtoran sa Efraim. Anak siya ni Jeroham nga anak ni Elihu. Si Elihu anak ni Tohu nga anak ni Zuf, nga gikan sa tribo ni Efraim.

² Si Elkana adunay duha ka asawa nga mao sila si Hana ug si Penina. Adunay mga anak si Penina apan si Hana wala.

³ Matag tuig, moadto si Elkana ug ang iyang pamilya sa Silo aron sa pagsimba ug paghalad ngadto sa GINOO nga Makagagahom. Niadtong panahona ang duha ka anak ni Eli nga si Hofni ug si Pinehas mao ang mga pari sa GINOO didto sa Silo.

⁴ Sa matag higayon nga maghalad si Elkana, bahinon niya ang iyang ihalad ngadto kang Penina ug sa mga anak niini.

⁵ Apan ang kang Hana doblehon niya kay gihigugma niya kini bisan pa ug gihimo kini sa GINOO nga baog.

⁶ Ug tungod kay gihimo siya sa GINOO nga baog, kanunay siyang palaguton ug pakaulawan ni Penina nga iyang karibal.

⁷ Mao kini ang kanunayang mahitabo matag tuig. Matag adto ni Hana sa balay sa GINOO palaguton siya ni Penina hangtod nga mohilak na lang siya ug dili na mokaon.

⁸ Unya moingon si Elkana kaniya, “Nganong naghilak ka man? Nganong dili ka man mokaon? Nganong nagsubo ka? Dili ba diay ako mas bililhon pa alang kanimo kay sa napulo ka mga anak?”

⁹⁻¹⁰ Usa ka higayon, pagkahuman nilag pangaon didto sa Silo, mitindog si Hana ug nag-ampo nga naghilak, kay labihan gayod ang kaguol nga iyang gibati. Naglingkod niadtong ang pari nga si Eli duol sa pultahan sa balay* sa GINOO.

¹¹ Nanaad si Hana sa GINOO nga nag-ingon, “O GINOO nga Makagagahom, tan-awa ang akong pag-antos. Hinumdomi ako nga imong sulugoon ug ayaw gayod ako kalimti. Kon hatagan mo akog anak nga lalaki, ihatag ko siya pagbalik kanimo aron mag-alagad siya kanimo sa tibuok niyang kinabuhi, ug dili ko paputlan ang iyang buhok.[†]”

¹²⁻¹³ Samtang nagpadayon siya sa pag-ampo ngadto sa GINOO, nakita ni Eli nga nagkibot-kibot ang iyang baba apan dili madungog ang iyang tingog; abi ni Eli nga hubog kini.

¹⁴ Busa miingon si Eli kaniya, “Hangtod kanus-a pa man ka maghubog-hubog? Undang na niana!”

¹⁵ Mitubag si Hana, “Sir, dili ako hubog, ug wala ako makainom ug bisan unsang matang sa bino. Gipahungaw ko lang ngadto sa GINOO ang kasakit nga akong gibati.

¹⁶ Ayaw akog isipa nga usa ka daotang babaye. Nag-ampo ako dinhi tungod sa akong hilabihang kaguol.”

¹⁷ Mitubag si Eli, “Lakaw ug ayaw na ug kaguol. Hinaut nga ang Dios sa Israel mohatag sa imong gipangayo kaniya.”

* **1:9-10 balay:** sa Hebreo, *templo*. † **1:11 dili ko paputlan...buhok:** timailhan kini nga mag-alagad na si Samuel sa GINOO sa hingpit.

¹⁸ Miingon si Hana, “Sir, salamat sa imong kaayo kanako.” Unya milakaw siya, ug mikaon ug nawala na ang kasubo sa iyang panagway.

¹⁹ Pagkabuntag, sayo kaayong mibangon si Elkana ug ang iyang pamilya ug misimba sila sa GINOO. Unya mipauli sila sa ilang balay sa Rama. Midulog si Elkana kang Hana, ug gitubag sa GINOO ang pag-ampo ni Hana nga hatagan siyag anak.

²⁰ Ug wala madugay nagmabdos siya, ug nanganak ug usa ka batang lalaki. Ginganlan niya kinig Samuel,[‡] kay miingon siya, “Pinangayo ko siya sa GINOO.”

Gihalad ni Hana si Samuel

²¹ Unya, miabot na usab ang panahon nga si Elkana ug ang iyang tibuok pamilya mohalad ngadto sa GINOO sumala sa naandan nilang himuon matag tuig. Mao usab kini ang panahon nga mohalad siya aron sa pagtuman sa iyang panaad sa GINOO.

²² Apan si Hana wala mouban. Miingon siya ngadto sa iyang bana, “Unya ra ko moadto human ko malutas ang bata ug dad-on ko siya sa balay sa GINOO aron ihalad, ug didto na siya mopuyo sa tibuok niyang kinabuhi.”

²³ Mitubag si Elkana kaniya, “Himoa kon unsay maayo alang kanimo. Pabilin lang dinhi hangtod nga malutas mo na siya. Ug hinaut nga tabangan ka sa GINOO sa pagtuman sa imong panaad ngadto kaniya.” Busa nagpabilin si Hana ug giatiman niya ang iyang anak.

²⁴ Human niya malutas ang bata, gidala niya kini sa balay sa GINOO didto sa Silo. Nagdala usab siyag nating torong baka nga nag-edad ug tulo ka tuig, napulo ka kilo nga harina, ug bino nga gisulod ug sudlanan nga panit.

²⁵ Human nila maihaw ang baka gidala nila si Samuel ngadto kang Eli.

²⁶ Miingon si Hana kang Eli, “Kon mahinumdoman mo pa, sir, ako kadtong babaye nga nagtindog dinhi kaniadto nga nag-ampo sa GINOO.

²⁷ Gipangayo ko kining bataa gikan sa GINOO ug gihatag niya ang akong gipangayo.

²⁸ Busa karon ihalad ko siya ngadto sa GINOO. Moalagad siya sa GINOO sa tibuok niyang kinabuhi.” Unya gisimba nila[§] didto ang GINOO.

2

Ang Pag-ampo ni Hana

¹ Unya nag-ampo si Hana nga nag-ingon:

“Nalipay ug gadayeg ako sa GINOO

kay tungod sa iyang gihimo nawala ang akong kaulawan.

Gikataw-an ko karon ang akong mga kaaway.

Nalipay ako sa pagluwas mo kanako.

² Wala gayoy balaan nga sama sa GINOO.

Wala gayoy sama kaniya.

Wala gayoy salipdanan nga bato nga sama sa atong Dios.

³ Undangi na ninyo ang pagkamapasigarbohon ug pagkamapahitas-on

kay ang GINOONG Dios nga nahibalo sa tanan,

ug ginatimbang-timbang niya ang mga binuhatan sa tawo.

⁴ Nangapukan na ang mga gamhanan,

apan ang mga maluya nangalig-on.

⁵ Ang mga haruhay kaniadto nagpasuhol na karon aron lang makakaon.

[‡] 1:20 Samuel: posible nga ang buot ipasabot, gipamatian sa Dios. [§] 1:28 nila: o niya.

Apan ang mga gutom kaniadto haruhay na karon.

Ang baog kaniadto karon daghan na ug anak.

Apan ang daghan ug mga anak kaniadto nag-inusara na karon.

⁶ Ang GINOO ang nagkuha ug naghatag sa kinabuhi sa tawo.

Siya ang nagbutang kanila didto sa dapit sa mga patay
ug ang nagkuha kanila gikan didto.

⁷ Gihimo sa GINOO nga kabos ang uban,

ug ang uban gihimong adunahan.

Gipaubos niya ang uban,

ug ang uban iyang gipasidunggan.

⁸ Gihaw-as sa GINOO ang mga kabos sa ilang kawalad-on

ug gipalingkod sila sa GINOO uban sa mga halangdon ug gihatagag
kadunggan.

Siya ang tag-iya sa patukoranan

diin gipahimutang ang kalibotan.

⁹ Gibantayan niya ang iyang matinumanong katawhan,

apan ang mga daotan iyang laglagon.

Walay tawo nga magmadaogon

pinaagi sa iyang kaugalingong katakos.

¹⁰ Laglagon niya ang nagsupak kaniya.

Ipadalogdog niya ang langit batok kanila.*

Ang GINOO ang maghukom sa tibuok kalibotan.†

Tungod kaniya mahimong gamhanan

ug magmadaogon ang iyang pinili nga hari.”

¹¹ Unya mipauli si Elkana sa Rama. Apan gibilin nila si Samuel aron moalagad sa GINOO ubos sa pag-atiman ni Eli nga pari.

Ang Sala sa Duha ka Anak ni Eli

¹² Ang duha ka anak ni Eli mga daotang tawo. Wala silay pagtahod sa GINOO

¹³ tungod kay wala nila sunda ang mga tulomanon mahitungod sa bahin nga madawat sa mga pari gikan sa halad sa mga tawo. Mao kini ang ilang ginahimo kon adunay gahalad: Samtang gipabukalan pa ang hinalad nga mga karne, paadtoon na nila didto ang ilang sulugoon nga adunay dala nga dako nga tinidor nga adunay tulo ka ngipon.

¹⁴ Unya tuslokon sa sulugoon ang mga karne sulod sa kaldero o kolon. Ang madala sa tinidor mao ang bahin sa pari. Mao kini ang ilang ginahimo sa ginahalad sa mga Israelinhon nga moadto didto sa Silo.

¹⁵ Ug sa dili pa sunogon ang tambok sa karne, moduol na ang sulugoon sa pari ngadto sa tawo nga gahalad ug moingon, “Paghatag ug karne aron sugbahon alang sa pari kay dili siya modawat ug pinabukalan; gusto niya hilaw pa.”

¹⁶ Kon moingon gani ang gahalad nga hulaton una nga masunog ang tambok sa karne ayha siya mokuha sa iyang gusto, mao kini ang iyang itubag, “Dili mahimo! Kinahanglang ihatag mo gayod karon dayon, kay kon dili, ilogon ko kana.”

¹⁷ Dako kaayo ang sala nga nahimo sa mga anak ni Eli sa presensya sa GINOO, kay wala nila tahora ang halad alang sa GINOO.

¹⁸ Unya, ang bata nga si Samuel nagpadayon sa pag-alagad sa GINOO. Nagsul-ob siya sa efod nga hinimo sa lino.

* **2:10** Posible nga ang buot ipasabot, *Ipatagamtam niya ang iyang labihan nga kasuko batok kanila.*

† **2:10** *tibuok kalibotan: sa literal, kinatumyan sa kalibotan.*

¹⁹ Matag tuig himoan siya sa iyang inahan ug pangsapaw nga bisti, ug iya kining dad-on sa matag higayon nga maghalad sila uban ang iyang bana alang sa tinuig nga paghalad.

²⁰ Ug didto, bendisyonan ni Eli si Elkana ug ang iyang asawa nga nag-ingon, “Hinaut pa nga hatagan ikaw sa GINOO ug dugang mga anak pinaagi niining imong asawa puli sa usa nga iyang gipangayo ug iya ra usab nga gihatag sa GINOO.” Ug unya namauli sila.

²¹ Gikaloy-an sa GINOO si Hana. Nanganak pa siya ug tulo ka lalaki ug duha ka babaye. Si Samuel nagdako nga nag-alagad sa GINOO.

²² Karon, tigulang na kaayo si Eli. Nadunggan niya ang tanang daotan nga gipanghimo sa iyang mga anak ngadto sa mga Israelinhon. Nadunggan usab niya ang ilang pagpakighilawas sa mga babaye nga nag-alagad didto sa may pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

²³ Busa gisultihan niya sila, “Nadunggan ko gikan sa mga tawo ang tanang kadaotan nga gihimo ninyo. Nganong gihimo ninyo kini?”

²⁴ Undangi na kana ninyo mga anak, kay dili maayo kining balita nga akong nadungog gikan sa mga katawhan sa GINOO.”

²⁵ Miingon pa gayod si Eli, “Kon ang usa ka tawo makasala sa iyang isigka-tawo, mahimo nga ang Dios[‡] magpataliwala kanila. Apan kinsa ang magpataliwala kon ang tawo makasala batok sa GINOO?” Apan wala mamati kaniya ang iyang mga anak tungod kay kabubut-on sa GINOO nga patyon sila.

²⁶ Sa laing bahin, padayon nga midako si Samuel, ug nalipay pag-ayo kaniya ang GINOO ug ang mga tawo.

Ang Panagna bahin sa Panimalay ni Eli

²⁷ Unya, adunay usa ka propeta sa Dios[§] nga miadto kang Eli ug miingon kaniya, “Mao kini ang gisulti sa GINOO: Nagpadayag ako sa imong katigulangan nga si Aaron ug sa iyang pamilya sa dihang mga ulipon pa sila sa hari sa Ehipto.*

²⁸ Sa tanang tribo sa Israel, ang pamilya ni Aaron ang akong gipili nga mahimong akong mga pari aron sa pag-alagad diha sa akong halaran, sa pag-sunog sa insenso, ug sa pagsul-ob sa efod diha sa akong presensya. Gihatag ko usab kanila ang tanang mga halad pinaagi sa kalayo[†] nga ginahalad sa mga Israelinhon.

²⁹ Karon, nganong gihilabtan[‡] pa man ninyo ang mga halad nga alang kanako? Nganong mas gitahod mo pa man ang imong mga anak kay kanako? Gipasagdan mo sila nga magpatambok sa ilang kaugalingon sa mga pinakamaayo nga bahin sa mga halad gikan sa mga Israelinhon.

³⁰ “Kaniadto, ako nga inyong GINOO, nga Dios sa Israel, nagsaad kaninyo nga kamo lang gayod ug ang mga kaliwat sa inyong katigulangan ang makaalagad kanako isip mga pari hangtod sa kahangtoran. Apan dili na karon, kay pasidunggan ko ang nagpasidungog kanako, ug panghimaraoton ko ang nagtamay kanako.

³¹⁻³² Timan-i kini, moabot ang panahon nga laglagon ko ang tanang pamatan-on sa inyong pamilya ug sa uban pang mga kaliwat sa inyong katigulangan. Mag-antos kamo ug dili ninyo matilawan ang kadagaya[§] nga ihatag ko sa Israel. Wala na gayoy magkinabuhi ug taas kaninyo.

[‡] 2:25 Dios: o mga hukom. § 2:27 propeta sa Dios: sa literal, tawo sa Dios. * 2:27 hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon. † 2:28 halad pinaagi sa kalayo: tan-awa usab ang Num. 15:3. ‡ 2:29 gihilabtan: o gibugal-bugalan. § 2:31-32 Mag-antos...kadagaya: o Maglaway lang kamo sa kaibog sa kadagaya.

³³ Dili ko papahawaon ang uban kaninyo sa pag-alagad kanako isip pari, apan moagi silag labihang kalisod, ug dili molungtad ug dugay ang ilang mga kinabuhi.

³⁴ “Ug ingon nga timailhan niini, mangamatay ang imong duha ka anak nga si Hofni ug si Pinehas sulod sa usa lang ka adlaw.

³⁵ “Magpili akog matinumanon nga pari nga mosunod sa akong kabubutan. Hatagan ko siyag mga kaliwat nga moalagad sa akong piniling hari hangtod sa kahangtoran.

³⁶ Ang mahibilin sa imong mga kaliwat magpakiluoy sa mga kaliwat niini nga pari nga hatagan silag kuwarta ug pagkaon. Mohangyo sila kanila nga himuon silang katabang nga mga pari aron lang sila makakaon.”

3

Ang Pagtawag sa GINOO kang Samuel

¹ Niadtong panahon nga nag-alagad si Samuel sa GINOO, ubos sa pag-atiman ni Eli, talagsa na lang makigsulti ang GINOO, ug talagsa na lang ang mga panan-awon.

² Usa ka gabii niana, natulog si Eli sa iyang kuwarta. Dili na kaayo makakita si Eli.

³ Si Samuel didto gatulog sa balay* sa GINOO diin nahimutang ang Sudlanan sa Kasabotan. Ug samtang nagsiga pa ang suga sa Dios,

⁴ gitawag sa GINOO si Samuel.

Mitubag si Samuel, “Unsa man, sir!”

⁵ Unya midagan siya ngadto kang Eli ug miingon, “Ania na ako, sir! Nganong gitawag mo man ako?”

Miingon si Eli, “Wala ako magtawag kanimo. Balik ug higda.” Busa mibalik siya ug higda.

⁶ Gitawag siya pag-usab sa GINOO, “Samuel!”

Mibangon si Samuel ug miadto kang Eli, ug miingon, “Ania na ako, sir! Nganong gitawag mo man ako?”

Mitubag si Eli, “Anak, wala ako magtawag kanimo. Balik ug higda.”

⁷ Niadtong panahona wala pa makaila si Samuel sa GINOO, kay wala pa makigsulti ang GINOO kaniya.

⁸ Gitawag pag-usab sa GINOO si Samuel sa ikatulo nga higayon. Mibangon si Samuel ug miadto kang Eli ug miingon, “Ania na ako, sir! Nganong gitawag mo man ako?”

Unya nasabtan ni Eli nga ang GINOO mao ang nagtawag kang Samuel.

⁹ Busa giingnan niya si Samuel, “Balik ug higda, ug kon motawag siya pag-usab, ingna siya, ‘Sulti, GINOO, kay ako nga imong alagad namati.’” Busa mibalik si Samuel ug higda.

¹⁰ Miadto ang GINOO kang Samuel, ug sama sa iyang gihimo, gitawag niya kini, “Samuel! Samuel!”

Unya mitubag si Samuel, “Sulti, GINOO, kay ako nga imong alagad namati.”

¹¹ Miingon ang GINOO, “Hinumdami kini, sa dili madugay aduna akoy himuon sa Israel. Ang tanang makadungog niini mahadlok gayod.

¹² Pag-abot nianang panahona, himuon ko gayod ang tanan kong giingon batok sa pamilya ni Eli, gikan sa sinugdanan hangtod sa kataposan.

¹³ Kay giingnan ko siya nga silotan ko ang iyang pamilya hangtod sa kahangtoran tungod kay gipasagdan niya ang iyang mga anak sa ilang gipanghimo nga pagpakasala, bisan ug nahibaloan niya kini.

* 3:3 balay: sa Hebreo, templo.

¹⁴ Busa gipanumpa ko nga ang sala sa pamilya ni Eli dili gayod mapasaylo hangtod sa kahangtoran pinaagi sa bisan unsa nga halad.”

¹⁵ Natulog si Samuel hangtod sa buntag, ug unya giablihan niya ang pul-tahan sa balay sa GINOO. Nahadlok siyang mosulti kang Eli mahitungod sa gisulti sa GINOO.

¹⁶ Apan gitawag siya ni Eli, “Samuel, anak.”

Mitubag si Samuel, “Unsa man.”

¹⁷ Nangutana si Eli, “Unsa ang gisulti sa GINOO kanimo? Ayaw paglimod kanako. Silotan ka sa Dios ug labihan gayod kon dili mo isulti kanako ang tanan niyang giingon kanimo.”

¹⁸ Busa gisulti ni Samuel kaniya ang tanan. Wala gayod siyay gilimod. Miingon si Eli, “Siya ang GINOO; himuon niya kon unsay maayo sumala sa iyang kabubut-on.”

¹⁹ Nagtubo si Samuel nga giniyahan sa GINOO; ug natuman ang tanang gisulti ni Samuel.

²⁰ Busa giila siya nga usa ka propeta sa GINOO gikan sa Dan hangtod sa Beersheba.[†]

²¹ Padayon nga nagpakita ang GINOO kang Samuel sa Silo, ug didto gina-padayag niya ang iyang kaugalingon kang Samuel pinaagi sa pagpakigsulti kaniya.

4

¹ Ug ang mensahe ni Samuel mikaylap sa tibuok Israel.

Ang Pag-ilog sa mga Filistihanon sa Sudlanan sa Kasabotan

Unya nakig-gira ang mga Israelinhon batok sa mga Filistihanon. Nagkampo ang mga Israelinhon sa Ebenezer, ug ang mga Filistihanon nagkampo sa Afek.

² Misulong ang mga Filistihanon, ug labihan gayod ang ilang panaggira. Gipildi sa mga Filistihanon ang mga Israelinhon; 4,000 ka mga Israelinhon ang ilang napatay.

³ Sa dihang mibalik sa kampo ang nahibiling mga Israelinhon, nangutana ang mga tigdumala sa Israel, “Nganong gipasagdan kita sa GINOO nga mapildi sa mga Filistihanon? Maayo pag atong kuhaon ang Sudlanan sa Kasabotan didto sa Silo, aron ubanan kita sa GINOO* ug luwason kita gikan sa atong mga kaaway.”

⁴ Busa gipakuha nila gikan sa Silo ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO nga Makagagahom. Ang tabon niining Sudlanan adunay estatua sa duha ka kerubin, ug nagpuyo ang GINOO taliwala niini. Miuban sa pagkuha sa Sudlanan sa Dios ang duha ka anak ni Eli nga si Hofni ug si Pinehas.

⁵ Pag-abot sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO didto sa kampo, misinggit ug kusog ang mga Israelinhon tungod sa kalipay, hinungdan nga natay-og ang yuta.

⁶ Sa dihang nadungog sa mga Filistihanon ang singgit sa mga Israelinhon, nangutana sila, “Nganong naninggit ang mga Hebreo didto sa ilang kampo?”

Sa dihang nahibaloan nila nga miabot na ang Sudlanan sa GINOO didto sa kampo sa mga Israelinhon,

⁷ nahadlok sila. Miingon sila, “Alaot kita kay adunay miabot nga mga dios didto sa kampo sa mga Israelinhon! Wala pa kini mahitabo sukad kaniadto!

[†] **3:20** gikan sa Dan hangtod sa Beersheba: ang buot ipasabot, sa tibuok nasod sa Israel.
GINOO: o niini.

* **4:3** sa

⁸ Alaot gayod kita! Kinsa ang makaluwas kanato gikan sa gamhanan nilang mga dios? Sila ang mga dios nga mipatay sa mga Ehiptohanon didto sa kamingawan pinaagi sa nagkalain-lain matag sa mga katalagman.

⁹ Apan magpakalig-on kita ug magmaisogon, kay kon dili, mahimo kitang ulipon sa mga Hebreo sama sa pag-ulipon nato kanila. Busa makig-gira gayod kita.”

¹⁰ Busa nakig-gira ang mga Filistihanon, ug napildi nila ang mga Israelinhon. Daghan kaayo ang nangamatay; 30,000 ang napatay nga mga Israelinhon. Ang nahibiling mga Israelinhon nangikyas ug namauli sa ilang gipuy-an.

¹¹ Nailog sa mga Filistihanon ang Sudlanan sa Kasabotan, ug napatay usab ang duha ka anak ni Eli nga si Hofni ug si Pinehas.

Ang Pagkamatay ni Eli

¹² Niadtong adlaw, adunay usa ka tawo nga miyembro sa tribo ni Benjamin nga midagan gikan sa panggubatan paingon sa Silo. Gigisi niya ang iyang bisti ug gibutangan ug abog ang iyang ulo.

¹³⁻¹⁵ Pag-abot niya sa Silo, didto si Eli daplin sa dalan nga naglingkod sa bangko ug nagbantay tungod kay nabalaka kaayo kini sa Sudlanan sa Dios.[†] Niadtong higayona, 98 ka tuig na si Eli ug halap na.

Unya gibalita sa tawo didto sa lungsod ang nahitabo sa gira. Naniyabaw ang mga tawo sa pagkadungog nila niini.

Nadunggan kini ni Eli ug nangutana siya, “Nganong naniyabaw ang mga tawo?”

Midali-dali ug duol ang tawo kaniya

¹⁶ ug miingon, “Bag-o lang gayod akong miabot gikan sa gira. Miikyas ako.”

Nangutana si Eli, “Unsay nahitabo, anak?”

¹⁷ Mitubag ang tawo, “Nangikyas ang mga Israelinhon gikan sa mga Filistihanon ug daghan kaayog nangamatay sa atong mga sundalo, apil na ang imong duha ka anak nga si Hofni ug si Pinehas. Ug ang Sudlanan sa Dios nailog.”

¹⁸ Sa dihang nahisgotan sa tawo ang bahin sa Sudlanan sa Dios, natikay ang si Eli gikan sa iyang gilingkoran didto sa kilid sa pultahan sa lungsod. Nabali ang iyang liog ug namatay siya, kay tambok man gud siya ug tigulang na. Nahimo siyang pangulo sa Israel sulod sa 40 ka tuig.

¹⁹ Niadto usab nga higayon, ang umagad ni Eli nga asawa ni Pinehas mananakay na. Sa dihang nadunggan niya nga nailog ang Sudlanan sa Dios ug namatay ang iyang bana ug uganganng lalaki, kalit lang siyang nagbati ug naglisod sa pagpanganak.

²⁰ Sa dihang himalatyon na siya, miingon ang mga babaye nga nagpaanak kaniya, “Lig-ona ang imong kaugalingon! Lalaki ang imong anak!” Apan wala siya manumbaling ni motubag.

²¹⁻²² Sa wala pa siya namatay ginganlan niya ang bata ug Icabod,[‡] kay miingon siya, “Wala na ang gamhanang presensya sa Dios sa Israel.” Mao kini ang iyang giingon tungod kay nailog ang Sudlanan sa Dios ug namatay ang iyang bana ug uganganng lalaki.

5

Ang Sudlanan sa Kasabotan didto sa Ashdod ug sa Ekron

[†] 4:13-15 Sudlanan sa Dios: nga mao ang Sudlanan sa Kasabotan. ipasabot, wala na ang gahom o presensya (sa Dios).

[‡] 4:21-22 Icabod: ang buot

¹ Sa dihang nailog sa mga Filistihanon ang Sudlanan sa Dios, gidala nila kini gikan sa Ebenezer ngadto sa Ashdod.

² Unya gidala nila kini sa templo ni Dagon nga ilang dios-dios ug gibutang sa iyang tapad.

³ Sayo kaayo sa pagkasunod nga adlaw, nakita sa mga taga-Ashdod ang rebulto ni Dagon nga nakulob atubangan sa Sudlanan sa GINOO. Gipatindog nila kini ug gibalik sa iyang nahimutangan.

⁴ Apan pagkasunod nga buntag, nakita na usab nila kining nakulob atubangan sa Sudlanan sa GINOO. Ang ulo ug duha ka kamot niini putol na, ug didto na kini sa may pultahan; ang lawas na lang ang nahibilin.

⁵ Mao nga hangtod karon ang mga pari ni Dagon ug ang mga tawo nga nag-sulod sa iyang templo sa Ashdod dili motunob niadtong dapita sa pultahan.

⁶ Gisilotan pag-ayo sa GINOO ang mga taga-Ashdod ug ang mga dapit sa palibot niini. Gipatubonan sila sa GINOO ug mga tumor aron sa pagpaantos kanila.

⁷ Sa dihang nakita sa mga taga-Ashdod ang mga panghitabo, miingon sila, “Dili angay nga magpabilin dinhi kanato ang Sudlanan sa Kasabotan gikan sa Dios sa Israel tungod kay gisilotan niya kita ug si Dagon nga atong dios.”

⁸ Busa gipatawag nila ang tanang pangulo sa mga Filistihanon ug gipangutana, “Unsa ang atong himuon sa Sudlanan sa Dios sa Israel?”

Mitubag sila, “Dad-on nato kini sa Gat.” Busa gidala nila ang Sudlanan sa Dios sa Israel ngadto sa Gat.

⁹ Apan sa dihang miabot na kini didto, gisilotan usab sa GINOO ang mga katawhan niadtong lungsora. Nangalisang sila pag-ayo kay gipatubonan usab sila sa GINOO ug mga tumor, bata man o tigulang.

¹⁰ Busa gipadala nila ngadto sa Ekron ang Sudlanan sa Dios.

Ug sa dihang isulod na kini didto sa Ekron, mireklamo ang mga katawhan didto. Miingon sila, “Gidala nila dinhi ang Sudlanan sa Dios sa Israel aron patyon kitang tanan.”

¹¹ Busa gipatawag nila ang tanang pangulo sa mga Filistihanon ug giingnan, “Ibalik ninyo ang Sudlanan sa Dios sa Israel didto sa iyang dapit, kay kon dili, mangamatay kitang tanan.” Nakasulti sila niini tungod kay nagsugod na ang labihang pagsilot sa Dios sa ilang lungsod. Nangalisang sila kay daghan ang nangamatay.

¹² Ang wala mangamatay gitubonan ug tumor, ug sangko sa langit ang ilang pagpangayog tabang.

6

Gibalik didto sa Israel ang Sudlanan sa Kasabotan

¹ Paglabay sa pito ka bulan gikan sa pagdala sa Sudlanan sa GINOO sa Filistia,

² gipatawag sa mga Filistihanon ang ilang mga pari ug mga babaylan ug gipangutana, “Unsay among himuon sa Sudlanan sa GINOO? Sultihi kami kon unsaon namo kini pag-uli sa iyang dapit.”

³ Mitubag sila, “Kon ibalik ninyo ang Sudlanan sa Dios sa Israel, ibalik ninyo kini inubanan sa halad isip bayad sa sala. Niining paagiha mangaayo kamo ug mahibaloan ninyo kon nganong gisilotan niya kamo.*”

⁴⁻⁵ Nangutana ang mga Filistihanon, “Unsa man nga halad isip bayad sa sala ang among ipauban?”

* **6:3** ug mahibaloan...kamo: o ug undangon na sa Dios ang pagsilot kaninyo.

Mitubag ang mga pari ug mga babaylan, “Pagporma ug lima ka estatuwa nga bulawan nga daw tumor, ug lima usab ka estatuwa nga bulawan nga daw ilaga, sumala sa gidaghanon sa atong mga pangulo, tungod kay managsama kita nga nakatagamtam sa katalagman pinaagi sa mga tumor ug mga ilaga nga midaot sa atong nasod. Ihalad ninyo kini agig pagpasidungog sa Dios sa Israel, kay basin pa ug undangon na niya ang pagsilot kanato, sa atong mga dios, ug sa atong nasod.

⁶ Ayaw na kamo pagpagahi sa inyong ulo sama sa gihimo sa mga Ehip-tohanon ug sa ilang hari. Gitugotan lang nila nga makalakaw ang mga Israelinhon sa dihang labihan na gayod ang pagpaantos kanila sa Dios.

⁷ “Busa karon, paghimo kamog bag-ong karomata ug pagkuhag duha ka inayang baka nga wala pa sukad masangoni ug yugo. Isangon ninyo ang karomata ngadto sa mga baka, apan ayaw ninyo paubana ang ilang mga nati, kondili ikulong ninyo kini sa toril.

⁸ Pagkahuman, kuhaa ninyo ang Sudlanan sa GINOO ug ibutang sa karo-mata. Ibutang usab ninyo sa tapad niini ang kahon nga gisudlan sa mga giporma nga bulawan nga inyong ipauban isip halad nga bayad sa sala. Unya palakwa ninyo ang mga baka ug pasagdi lang kon asa kini mopaingon,

⁹ apan panid-i ninyo kini. Kon motungas gani kini paingon sa Bet Shemes, nga usa sa mga lungsod sa mga Israelinhon, nagpasabot kini nga ang GINOO mao ang nagpadala kanato niining dako nga katalagman. Apan kon dili gani kini didto mopaingon, mahibaloan nato nga ang GINOO dili maoy nagsilot kanato, kondili nahitabo lang nga miabot kini kanato.”

¹⁰ Busa gituman nila kadto. Mikuha silag duha ka gatasang baka ug gisangonan ug karomata. Ang mga nati niini ilang gikulung sa toril.

¹¹ Gibutang nila sa karomata ang Sudlanan sa GINOO ug ang kahon nga adunay sulod nga mga bulawan nga gipormag mga ilaga ug mga tumor.

¹² Unya milakaw ang mga baka diretso sa Bet Shemes ug wala gayod motipas ug laing dalan, ug nagsige kinig unga samtang naglakaw. Gisundan kini sa mga pangulo sa mga Filistihanon hangtod sa utlanan sa Bet Shemes.

¹³ Niadtong higayona, gaani ang mga taga-Bet Shemes ug trigo sa walog. Sa dihang nakita nila ang Sudlanan sa Kasabotan, nalipay gayod sila.

¹⁴⁻¹⁵ Nakaabot ang karomata sa uma ni Josue nga taga-Bet Shemes, ug didto kini mihunong sa kilid sa dakong bato. Gikuha sa mga kaliwat ni Levi ang Sudlanan sa GINOO ug ang kahon nga adunay sulod nga mga estatuwang bulawan, ug gitungtong nila kini didto sa dako nga bato. Unya gibugha sa mga tawo ang karomata ug gihalad ang mga baka isip halad nga sinunog ngadto sa GINOO. Naghalad usab silag uban pang mga halad.

¹⁶ Nakita kining tanan sa lima ka pangulo sa mga Filistihanon, ug unya mipauli sila sa Ekron niadto mismong adlaw.

¹⁷ Ang mga bulawan nga gipormag tumor gikan sa lima ka lungsod sa mga Filistihanon nga mao ang mga lungsod sa Ashdod, Gaza, Ashkelon, Gat, ug Ekron. Gipadala nila kini isip halad nga bayad sa sala ngadto sa GINOO.

¹⁸ Ang lima ka bulawan nga gipormag ilaga nagrepresentar niadtong lima ka pinarilan nga mga lungsod sa mga Filistihanon ug sa mga baryo sa palibot niini, nga sakop sa lima ka mga pangulo. Ang dakong bato sa uma ni Josue sa Bet Shemes, nga ilang gitungtongan sa Sudlanan sa GINOO, anaa pa gihapon hangtod karon isip pagpamatuod sa nahitabo.

¹⁹ Apan gipatay sa Dios ang 70 ka mga taga-Bet Shemes tungod kay ilang gilili ang sulod sa Sudlanan sa GINOO. Nagbangotan ang mga tawo tungod niining labihan nga silot sa GINOO kanila.

²⁰ Nakapangutana sila, “Kinsa ang makaatubang sa presensya sa GINOO, ang balaan nga Dios? Asa nato ipadala ang Sudlanan sa GINOO aron mahilayo kini kanato?”

²¹ Busa nagpadala sila ug mga mensahero ngadto sa mga taga-Kiriat-Jearim sa pag-ingon, “Gibalik sa mga Filistihanon ang Sudlanan sa GINOO. Kuhaa ninyo kini dinhi ug dad-a dinha sa inyo.”

7

¹ Busa gikuha sa mga taga-Kiriat-Jearim ang Sudlanan sa GINOO ug gidala ngadto sa balay ni Abinadab nga anaa mahimutang sa bungtod. Ug gipili nila si Eleazar, nga anak ni Abinadab sa pag-atiman niini.

Nangulo si Samuel sa Israel

² Nagpabilin ang Sudlanan sa GINOO didto sa Kiriat-Jearim sa taas nga panahon nga mga 20 ka tuig. Ug sulod niadtong mga tuiga, nagbangotan ug nagpakitabang ang tibuok katawhan sa Israel ngadto sa GINOO.

³ Unya miingon si Samuel kanila, “Kon tinuoray gayod ang inyong pagbalik sa GINOO, ilabay ninyo ang inyong mga dios apil na ang imahen ni Ashtarot, ug itugyan ninyo ang inyong kinabuhi sa GINOO, ug siya lang ang inyong alagaran. Kon himuon ninyo kini, luwason niya kamo gikan sa kamot sa mga Filistihanon.”

⁴ Busa gilabay nila ang mga imahen ni Baal ug ni Ashtarot, ug ang GINOO na lang gayod ang ilang gialagaran.

⁵ Unya miingon si Samuel ngadto sa mga Israelinhon, “Pagtigom kamong tanan didto sa Mizpa, ug mag-ampo ako sa GINOO alang kaninyo.”

⁶ Sa dihang nagtigom na silang tanan sa Mizpa, nagkuha silag tubig ug ilang gibubo sa presensya sa GINOO. Niadtong adlaw nagpuasa sila ug nagsugid sa ilang mga sala ngadto sa GINOO. Si Samuel ang nangulo sa mga Israelinhon didto sa Mizpa.

⁷ Sa dihang nabalitaan sa mga Filistihanon nga ang mga Israelinhon nagtigom sa Mizpa, nangandam ang mga pangulo sa mga Filistihanon sa pagsulong sa mga Israelinhon. Ug sa dihang nabalitaan kini sa mga Israelinhon, nahadlok sila.

⁸ Miingon sila kang Samuel, “Ayawg undang sa pag-ampo ngadto sa GINOO nga atong Dios nga luwason niya kita gikan sa mga Filistihanon.”

⁹ Busa nagkuha si Samuel ug masuso pa nga karnero ug gisunog niya kini nga tibuok isip halad nga sinunog ngadto sa GINOO. Nangayo siyag tabang sa GINOO alang sa Israel ug gitubag siya sa GINOO.

¹⁰ Samtang naghalad si Samuel, miabot ang mga Filistihanon aron sa pagpakig-gira sa mga Israelinhon. Apan nianang adlaw, gipadalogdog sa GINOO ug labihan kakusog busa nataranta ang mga Filistihanon, ug napildi sila sa mga Israelinhon.

¹¹ Gigukod sila sa mga Israelinhon gikan sa Mizpa hangtod sa ubos sa Bet Kar ug gipamatay.

¹² Unya mikuha si Samuel ug bato ug gibutang sa tunga-tunga sa Mizpa ug Shen. Ginganlan niya kinig Ebenezer* kay miingon siya, “Hangtod karon ginatabangan kami sa GINOO.”

¹³ Busa napildi ang mga Filistihanon, ug wala na sila mosulong pag-usab sa dapit sa mga Israelinhon, kay nakigbatok gayod ang GINOO kanila samtang buhi pa si Samuel.

* **7:12 Ebenezer:** ang buot ipasabot niini, *bato nga nagpahinumdom sa tabang (sa GINOO).*

¹⁴ Ang mga lungsod gikan sa Ekron hangtod sa Gat nga giilog sa mga Filistihanon nabawi sa Israel. Ug naundang usab ang panaggira sa mga Israelinhon ug mga Amorihanon.

¹⁵ Nangulo si Samuel sa Israel sa tibuok niyang kinabuhi.

¹⁶ Matag tuig, molibot siya sa Betel, Gilgal, ug sa Mizpa, aron mangulo sa mga Israelinhon niining mga dapita.

¹⁷ Apan pagkahuman mopauli gayod siya sa Rama, diin siya nagpuyo, aron usab sa pagpangulo sa mga tawo didto. Ug naghimo siyag halaran alang sa GINOO.

8

Nangayo ug Hari ang mga Israelinhon

¹ Sa dihang tigulang na si Samuel, gihimo niyang mga pangulo sa Israel ang iyang mga anak nga lalaki.

² Ang ngalan sa iyang kamagulangang anak mao si Joel, ug ang manghod mao si Abias. Ug nag-alagad sila isip mga pangulo sa Beersheba.

³ Apan wala sila mosunod sa mga binuhatan sa ilang amahan. Nawong silag kuwarta, nagdawat silag suborno, ug gituis nila ang hustisya.

⁴ Busa nagtigom ang tanang tigdumala sa Israel, ug miadto kang Samuel sa Rama.

⁵ Miingon sila kaniya, “Tigulang ka na; ug ang imong mga anak wala mosunod sa imong binuhatan. Karon, hatagi kami ug hari nga mangulo kanamo sama sa ubang mga nasod.”

⁶ Apan nasakitan pag-ayo si Samuel sa ilang gihangyo, busa nag-ampo siya ngadto sa GINOO.

⁷ Ug miingon ang GINOO kaniya, “Tumana ang gisulti nila kanimo; dili ikaw ang ilang gisalikway. Ako ang ilang gisalikway isip ilang hari.

⁸ Sukad pa sa pagpagawas ko kanila gikan sa Ehipto, gisalikway na nila ako ug nag-alagad sila sa ubang mga dios. Ug karon mao gihapon kini ang ilang ginahimo kanimo.

⁹ Sige, tumana ang ilang gihangyo. Apan pasidan-i sila kon unsa ang himuon sa hari nga modumala kanila.”

¹⁰ Gisulti ni Samuel sa mga tawong nangayo kaniyang hari ang tanang giingon sa GINOO.

¹¹ Miingon si Samuel, “Mao kini ang himuon sa hari nga modumala kaninyo: kuhaon niya ang inyong mga anak nga lalaki ug himuon niyang mga sundalo. Himoon niya silang mga tigkarwahi, tigkabayo, ug ang uban tig-una sa iyang karwahi.

¹² Ang uban kanila himuon niyang mga opisyal nga modumala sa 1,000 ka mga sundalo, ug ang uban sa 50 ka mga sundalo. Ang uban padarohon niya sa iyang uma. Ang uban mangani sa iyang anihonon. Ang uban pa gayod maghimog mga armas alang sa gira ug mga kagamitan alang sa iyang mga karwahi.

¹³ Kuhaon niya ang inyong mga anak nga babaye ug himuon niyang mga kusinera, tighimo ug pahumot, ug tigluto ug pan.

¹⁴ Kuhaon niya ang labing maayo ninyong mga uma, mga tamnanan ug ubas, mga tamnanan sa olibo, ug ihatag niya kini sa iyang mga alagad.

¹⁵ Kuhaon niya ang ikapulo sa inyong mga trigo ug mga ubas, ug ihatag ngadto sa iyang mga opisyal ug sa uban pa niyang mga alagad.

¹⁶ Kuhaon usab niya ang inyong mga sulugoon nga lalaki ug babaye ug ang labing maayo ninyong mga baka ug mga asno aron magtrabaho alang kaniya.

¹⁷ Kuhaon pa gayod niya ang ikapulo sa inyong mga mananap, ug kamo mismo mahimong iyang mga ulipon.

¹⁸ Kon moabot na kana nga panahon, mangayo kamo ug tabang sa GINOO tungod sa pagsakit kaninyo sa hari nga inyong gipili, apan dili kamo tubagon sa GINOO.”

¹⁹ Apan wala mamati ang mga tawo kang Samuel. Miingon sila, “Dili mahimo! Gusto namo nga adunay hari nga modumala kanamo.

²⁰ Unya mahimo kaming sama sa ubang mga nasod nga adunay hari nga modumala ug mangulo kanamo sa pagpakig-gira.”

²¹ Sa dihang nadungog ni Samuel ang tanan nga giingon sa mga tawo, gisugilon niya kini ngadto sa GINOO.

²² Mitubag ang GINOO kaniya, “Tumana ang ilang gusto; hatagi silag hari.”

Unya miingon si Samuel ngadto sa mga Israelinhon, “Sige, mosugot ako. Pauli na kamo sa inyong mga lungsod.”

9

Gipili ni Samuel si Saulo nga Mahimong Hari

¹ Adunay usa ka adunahan ug inila nga tawo sa tribo ni Benjamin. Ang iyang ngalan si Kish, ug anak siya ni Abiel. Si Abiel anak ni Zeror. Si Zeror anak ni Bekorat. Ug si Bekorat anak ni Apia nga kaliwat ni Benjamin.

² Si Kish adunay anak nga si Saulo. Batan-on pa si Saulo, ug siya ang pinakaguwapo ug pinakataas nga tawo sa Israel.

³ Karon, kini si Kish nawad-an ug mga asno, busa miingon siya sa iyang anak nga si Saulo, “Ubana ang usa sa mga sulugoon ug pangitaa ang mga asno.”

⁴ Busa milakaw si Saulo ug ang sulugoon. Miadto sila sa mga kabungtoran sa Efraim hangtod sa dapit sa Shalisha apan wala nila makit-i ang mga asno. Busa miadto sila sa dapit sa Shaalim ug sa mga dapit sa Benjamin apan wala usab nila makit-i didto.

⁵ Sa dihang nakaabot sila sa dapit sa Zuf, miingon si Saulo sa iyang sulugoon, “Dali, mobalik na lang kita, kay tingalig kita na hinuon ang kabalak-an sa akong amahan imbis nga ang mga asno!”

⁶ Apan mitubag ang sulugoon, “Hulat una! Adunay usa ka propeta sa Dios* nga nagpuyo dinhi niini nga lungsod. Tinahod siya kaayo sa mga tawo, ug ang tanan niyang gisulti natuman gayod. Moadto kita didto karon, basin pa kon masulthian niya kita kon asa nato makita ang mga asno.”

⁷ Miingon si Saulo sa iyang sulugoon, “Kon moadto kita kaniya, unsa may atong dad-on ngadto kaniya? Ang atong pagkaon nahurot na, ug wala kitay ikagasa.”

⁸ Mitubag ang sulugoon, “Ania akoy sinsilyo nga pilak. Ihatag ko kini sa propeta sa Dios aron sulthian niya kita kon asa nato makita ang mga asno.”

⁹⁻¹⁰ Miingon si Saulo kaniya, “Maayo! Dali, moadto kita sa manalagna.” (Kaniadto sa Israel, kon adunay tawo nga gustong mangayo ug mensahe gikan sa Dios, moingon siya, “Dali, moadto kita sa manalagna,” kay ang gitawag karon nga propeta gitawag kaniadto nga manalagna.)

Miadto si Saulo ug ang sulugoon sa bahin sa lungsod diin atua nagpuyo ang propeta sa Dios.

¹¹ Samtang gatungas sila sa bungtod sa lungsod, aduna silay natagboan nga mga dalaga nga nanggawas gikan sa lungsod aron magsag-ob. Nangutana sila sa mga dalaga, “Ania ba dinhi ang manalagna?”

* **9:6 propeta sa Dios:** sa literal, *tawo sa Dios*.

¹² Mitubag sila, “Oo, ania siya. Nauna lang siya gamay kaninyo. Bag-o pa lang siyang miabot sa among lungsod aron mangulo sa mga tawo sa ilang paghalad didto sa simbahanan sa habog nga dapit. Pagdali kamo!

¹³ Apasa ninyo siya sa dili pa siya makatungas ngadto sa halaran aron mokaon didto. Dili mosugod ug kaon ang mga tawo nga giimbitar kon dili pa siya moabot, tungod kay kinahanglan nga panalanginan una niya ang halad. Busa tungas na kamo karon dayon, kay maabtan pa ninyo siya samtang adlaw pa.”

¹⁴ Busa mitungas sila sa lungsod. Ug samtang nagpasulod sila, nakita nila si Samuel nga nagpaingon sa ilaha sa pag-adto sa simbahanan sa habog nga dapit.

¹⁵ Usa ka adlaw sa wala pa moabot si Saulo, miingon nang daan ang GINOO kang Samuel,

¹⁶ “Ugma, sa sama niining orasa, paanhaon ko kanimo ang usa ka tawo nga gikan sa dapit sa Benjamin. Dihogi ug lana ang iyang ulo sa pagpaila nga siya ang pangulo sa akong katawhan nga mga Israelinhon. Luwason niya ang akong katawhan gikan sa mga Filistihanon, kay nakita ko ang mga pag-antos sa akong katawhan, ug nadungog ko ang ilang pagpangayo ug tabang.”

¹⁷ Sa dihang nakita ni Samuel si Saulo, miingon ang GINOO kang Samuel, “Siya ang tawo nga giingon ko kanimo. Siya ang mangulo sa akong katawhan.”

¹⁸ Miduol si Saulo kang Samuel didto sa may pultahan sa lungsod ug nangutana, “Mahimo bang mangutana kon asa ang balay sa manalagna?”

¹⁹ Mitubag si Samuel kang Saulo, “Ako ang manalagna. Pag-una kamo kanako sa simbahanan sa habog nga dapit, kay niining adlawa mokaon kamo uban kanako. Ug ugma sa buntag, isulti ko kanimo, ang tanan nga anaa sa imong huna-huna, ug unya palakwon ko kamo.

²⁰ Bahin sa mga asno nga nawala tulo na ka adlaw ang milabay, ayawg kabalaka kay nakit-an na sila. Ug karon sultihan ka nako nga ikaw ug ang panimalay sa imong amahan mao ang gilaoman sa mga Israelinhon.”

²¹ Mitubag si Saulo, “Apan naggikan lang ako sa tribo ni Benjamin, ang labing gamay nga tribo sa Israel, ug ang among pamilya mao ang labing ubos sa among tribo. Nganong giingnan mo ako niana?”

²² Unya gidala ni Samuel si Saulo ug ang sulugoon didto sa hawanan diin naglingkod ang 30 ka tawo nga gipang-imbitar. Unya gipalingkod niya si Saulo ug ang sulugoon sa lingkoranan nga alang sa pinasidunggang mga bisita.

²³ Miingon si Samuel sa kusinero, “Dad-a dinhi ang karne nga gipalain ko kanimo.”

²⁴ Busa gikuha sa kusinero ang paa ug gibutang sa atubangan ni Saulo. Miingon si Samuel, “Sige, kan-a kana. Kay gitagana ko kana kanimo alang niini nga higayon, uban sa mga tawo nga akong gipang-imbitar.” Busa mikaon si Saulo uban kang Samuel niadtong adlaw.

²⁵ Pagbalik nila sa lungsod gikan sa simbahanan sa habog nga dapit, giandaman ni Samuel ug higdaanan si Saulo didto sa patag nga atop sa iyang balay, ug didto natulog si Saulo.[†]

²⁶ Sayo sa buntag, gitawag ni Samuel si Saulo. Miingon siya, “Panghipos na, kay papaulion ko na ikaw.” Sa nakahipos na si Saulo, nag-uban sila ug gawas ni Samuel.

[†] 9:25 O, ug nakigsulti si Samuel kang Saulo didto sa atop sa iyang balay.

²⁷ Sa dihang didto na sila sa gawas sa lungsod, miingon si Samuel kang Saulo, “Paunaha ang imong sulugoon kay mag-istorya kita sa makadiyot. Isulti ko kanimo ang giingon sa Dios.” Busa miuna ang sulugoon.

10

¹ Unya nagkuha si Samuel ug usa ka tibod sa lana ug gibubo ang sulod niini sa ulo ni Saulo. Gihagkan niya si Saulo ug miingon, “Ang GINOO mismo ang nagpili kanimo nga mangulo sa katawhan nga iyang gipanag-iyahan.

² Inigbiya mo kanako karon dinhi, aduna kay masugatan nga duha ka tawo duol sa lubnganan ni Raquel didto sa Zelza, sa utlanan sa Benjamin. Moingon sila kanimo, ‘Nakita na ang mga asno nga inyong gipangita, ug wala na mabalaka ang imong amahan kanila. Ikaw na ang iyang gikabalak-an ug nagsigeg ingon nga unsa na kahay nahitabo kanimo.’

³ “Inig-abot mo sa kahoy nga tugas sa Tabor, aduna kay masugatan nga tulo ka tawo nga nagpadulong sa Betel aron sa pagsimba sa Dios. Ang usa kanila nagdalag tulo ka batan-ong kanding, ang usa tulo ka pan, ug ang usa usab nagdalag bino nga gisulod sa sudlanan nga panit.

⁴ Motimbaya sila kanimo ug hatagan ka ug duha ka pan, nga imo usab nga dawaton.

⁵ “Inig-abot nimo didto sa Bukid* sa Dios, diin anaay kampo sa mga Fil-istihanon, aduna kay matagboan nga grupo sa mga propeta nga galugsong gikan sa simbahanan sa habog nga dapit. Nagtukar silag harpa, tamborin, plawta, ug mga lira, ug nagsugilon sa mensahe sa Dios.†

⁶ Unya gamhan ka sa Espiritu sa GINOO ug magsugilon ka sa mensahe sa Dios uban kanila, ug mabag-o ang imong pagkatawo.

⁷ Kon matuman na kining tanan, himoa kon unsa ang maayo, kay ang Dios mag-uban kanimo.

⁸ “Unya mag-una ka kanako sa Gilgal. Moapas ako kanimo didto aron sa paghalad sa mga halad nga sinunog ug sa mga halad alang sa pakigda-it. Kinahanglan maghulat ka sulod sa pito ka adlaw hangtod nga makaabot ako, ug sultihan ka nako kon unsa ang imong himuon.”

Gihimo nga Hari si Saulo

⁹ Sa pagbiya ni Saulo kang Samuel, gibag-o sa Dios ang iyang kinabuhi, ug ang tanang giingon ni Samuel kaniya natuman niadtong adlaw.

¹⁰ Sa pag-abot ni Saulo ug sa iyang sulugoon sa Gibe, gisugat siya sa mga propeta. Unya gigamhan si Saulo sa Espiritu sa Dios ug nagsugilon usab siya sa mensahe sa Dios uban niadtong mga propeta.

¹¹ Sa dihang nakita sa mga nakaila kaniya nga nagsugilon siya sa mensahe sa Dios uban sa mga propeta, nagpangutan-anay sila, “Nahimo na bang propeta si Saulo? Nganong nahimong propeta ang anak ni Kish?”

¹² Mitubag ang usa ka tawo nga taga-didto, “Dili mahinungdanon kon kinsa ang iyang amahan; si bisan kinsa mahimong propeta.” Busa mao kana ang sinugdanan sa panultihon nga nag-ingon, “Nahimo na bang propeta si Saulo?”

¹³ Pagkahuman ni Saulo ug sugilon sa mensahe sa Dios, miadto siya sa simbahanan sa habog nga dapit.

¹⁴ Unya nangutana ang uyoan ni Saulo kaniya ug sa iyang sulugoon, “Diin ba kamo gikan?”

Mitubag si Saulo, “Nangita kami sa mga asno. Apan sa dihang wala namo kini makit-i miadto kami kang Samuel.”

* **10:5 Bukid:** sa Hebreo, *Gibe*. † **10:5 nagsugilon sa mensahe sa Dios:** posible nag-awit sila ug mga pagdayeg sa Dios.

¹⁵ Miingon ang uyoan ni Saulo, “Sultihi ako kon unsa ang giingon ni Samuel kanimo.”

¹⁶ Mitubag si Saulo, “Gipasaligan niya kami nga nakit-an na ang mga asno.” Apan wala niya sultihi ang iyang uyoan kon unsa ang giingon ni Samuel mahitungod sa iyang paghari.

¹⁷ Gipatigom ni Samuel ang mga Israelinhon didto sa Mizpa atubangan sa GINOO,

¹⁸ ug gisultihan niya sila nga, “Kini ang mensahe nga gikan sa GINOO, nga Dios sa Israel: ‘Gipagawas ko kamong mga Israelinhon gikan sa Ehipto; giluwat ko kamo gikan sa mga Ehiptohanon ug sa tanang gingharian nga nangdaog-daog kaninyo.’

¹⁹ Apan bisan giluwat kamo sa Dios sa tanang katalagman ug kalisod, gisalikway gihapon ninyo siya. Ug miingon pa kamo, ‘Hatagi kami ug hari nga mangulo kanamo.’ Busa karon pagtigom kamo atubangan sa GINOO sumala sa inyong tribo ug pamilya.”

²⁰ Gipaduol ni Samuel ang matag tribo sa Israel, ug ang tribo ni Benjamin mao ang napilian.

²¹ Unya gipaadto ni Samuel sa atubangan ang matag pamilya sa tribo ni Benjamin, ug ang pamilya ni Matri mao ang napilian. Ug sa pamilya ni Matri, si Saulo nga anak ni Kish ang napilian. Apan sa dihang gipangita nila si Saulo, wala nila kini makita.

²² Busa nangutana ang mga tawo sa GINOO, “Ania ba siya dinhi?”

Mitubag ang GINOO, “Oo, ania siya. Nagtago lang siya sa mga kargamento.”

²³ Busa midagan sila ug gikuha nila si Saulo. Ug sa dihang gipatindog nila siya sa taliwala, mas taas siya kanilang tanan.

²⁴ Unya miingon si Samuel sa tanang mga tawo, “Mao kini ang tawo nga gipili sa GINOO. Walay usa kanato nga sama kaniya.”

Unya naninggit ang mga tawo, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari!”

²⁵ Gipasabot dayon ni Samuel sa mga tawo ang mga katungdanan ug katungod sa usa ka hari. Gisulat niya kini sa sulatanan nga linukot, ug gitago sa balay sa GINOO. Unya gipapauli ni Samuel ang mga tawo.

²⁶ Mipauli usab si Saulo sa iyang balay sa Gibeon. Giubanan siya sa maisog nga mga tawo kansang mga kasing-kasing gitandog sa Dios.

²⁷ Kay adunay mga daotang tawo nga nagbugal-bugal kang Saulo. Miingon sila, “Unsaon niining tawhana pagluwat kanato?” Ug wala sila mohatag ug mga gasa kang Saulo. Apan nagpakahilom lang si Saulo.

11

Giluwat ni Saulo ang Lungsod sa Jabes

¹ Unya si Nahash nga hari sa mga Amonihanon misulong uban sa iyang mga sundalo, ug gilubotan nila ang lungsod sa Jabes Gilead. Miingon ang katawhan sa Jabes kaniya, “Paghimog kasabotan uban kanamo, ug magpasakop kami kanimo.”

² Apan mitubag si Nahash, “Mohimo lang ako ug kasabotan uban kaninyo sa usa ka kondisyon: lukaton ko ang tuong mata sa kada usa kaninyo aron maulawan ang tibuok Israel.”

³ Miingon ang mga tigdumala sa Jabes kaniya, “Hatagi kamig pito ka adlaw sa pagpadala ug mensahe sa tibuok Israel. Kon walay moabot sa pagluwat kanamo, itugyan namo ang among kaugalingon kanimo.”

⁴ Miabot ang mga mensahero sa Gibeon, diin nagpuyo si Saulo. Ug sa dihang gisulti nila ang giingon ni Nahash, nanghilak ang tanang mga tawo didto.

⁵ Naatol kadto nga nagpauli si Saulo gikan sa uma dala ang iyang mga baka. Nangutana siya, “Unsay nahitabo? Nganong nanghilak ang mga tawo?” Unya gisulti sa mga tawo kaniya kon unsa ang giingon sa mga taga-Jabes.

⁶ Pagkadungog niini ni Saulo, gigamhan siya sa Espiritu sa Dios, ug labihan gayod ang iyang kasuko.

⁷ Mikuha siya ug duha ka baka ug iyang gitadtad. Unya gihatag niya kini sa mga mensahero, ug gisugo niya sila sa pag-adto sa tibuok yuta sa Israel aron sultihan ang mga tawo niining mosunod: “Mao kini ang mahitabo sa baka nga gipanag-iya sa tawo nga dili mouban kang Saulo ug kang Samuel sa pagpakig-gira.” Gipahadlok gayod sa GINOO ang mga Israelinhon, busa nakighiusa sila.

⁸ Gitigom sila ni Saulo sa Bezek: 300,000 ang gikan sa Israel ug 30,000 ang gikan sa Juda.

⁹ Gisultihan nila ang mga mensahero sa Jabes Gilead, “Ingna ang inyong mga katagilungsod nga maluwas sila ugma sa udto.” Sa dihang gisulti kini sa mga mensahero ngadto sa ilang mga katagilungsod nalipay gayod sila.

¹⁰ Miingon sila sa mga Amonihanon, “Ugma itugyan namo ang among kau-galingon kaninyo, ug himoa ninyo kanamo ang inyong gustong himuon.”

¹¹ Ngitingit pa sa pagkasunod nga adlaw, gibahin ni Saulo ang iyang mga tawo sa tulo ka grupo. Ug sa dihang kadlawon na, gisulong nila ang kampo sa mga Amonihanon ug gipamatay silang tanan hangtod sa pagkaudto. Ang mga nahibiling buhi tagsa-tagsang miikyas.

¹² Pagkahuman sa gira, miingon ang mga Israelinhon kang Samuel, “Kinsa kadtong mga tawo nga nag-ingon nga si Saulo dili takos mahimong atong hari? Dad-a sila dinhi kanamo kay amo silang patyon.”

¹³ Apan miingon si Saulo, “Walay usa nga patyon karong adlaw, kay niining adlaw giluwat sa GINOO ang Israel.”

¹⁴ Unya miingon si Samuel ngadto sa mga tawo, “Dali, mangadto kita sa Gilgal kay iproklamar nato pag-usab si Saulo isip atong hari.”

¹⁵ Busa nangadto silang tanan sa Gilgal ug didto sa presensya sa GINOO giproklamar nila si Saulo isip hari. Naghalad sila didto ug halad alang sa pakigda-it ngadto sa GINOO, ug naglipay gayod silang tanan.

12

Ang Pamilya-bilin ni Samuel

¹ Miingon si Samuel sa tanang Israelinhon, “Gituman ko ang gipangayo ninyo kanako; gihatagan ko kamo ug hari nga modumala kaninyo.

² Karon aduna na kamoy hari isip inyong pangulo. Sa akong kabahin, nahimo ako ninyong pangulo sukad sa batan-on pa ako hangtod karon. Apan tigulang na ako ug ubanon na, ug ang akong mga anak kauban mismo ninyo.

³ Karon, ania ako sa inyong atubangan. Kon aduna akoy nahimo nga daotan, sultih niyo ako diha sa presensya sa GINOO ug sa hari nga iyang gipili. Aduna ba akoy gikuha nga baka o asno gikan ni bisan kinsa kaninyo? Aduna ba akoy gilimbongan o gidaog-daog kaninyo? Midawat ba ako ug suborno ug nagpakanaog ug hukom nga dili makatarunganon? Kon mapamatud-an ninyo nga nahimo ko ang bisan usa niini, bayran ko kini.”

⁴ Miingon ang mga tawo, “Wala mo kami limbongi o daog-daoga. Wala ka usay gikuha gikan ni bisan kinsa kanamo.”

⁵ Miingon si Samuel kanila, “Niining adlaw saksi ang GINOO ug ang hari nga iyang gipili nga wala kamoy ikaakusar batok kanako.”

Mitubag ang mga tawo, “Oo, saksi ang GINOO.”

6 Unya miingon si Samuel, “Ang GINOO mao ang nagpili kang Moises ug kang Aaron nga mahimong pangulo sa inyong mga katigulangan, ug siya ang nagpagawas kanila gikan sa Ehipto.

7 Karon, pabilin kamo sa pagtindog sa presensya sa GINOO, samtang ipahinumdom ko kaninyo ang mga kaayohan nga gihimo sa GINOO kaninyo ug sa inyong mga katigulangan.

8 “Sa dihang didto ang mga kaliwat ni Jacob sa Ehipto, nangayo sila ug tabang gikan sa GINOO. Ug gipadala sa GINOO si Moises ug si Aaron nga mao ang nagpagawas kanila gikan sa Ehipto ug nagdala kanila dinhi niini nga yuta.

9 “Apan gikalimtan nila ang GINOO nga ilang Dios, busa gipapildi sila sa GINOO kang Sisera, ang komander sa mga sundalo sa Hazor, ug sa mga Filistihanon ug sa hari sa Moab.

10 “Nangayo sila ug tabang sa GINOO ug miingon, ‘Nakasala kami, GINOO. Gisalikway ka namo, ug among gisimba ang mga imahen ni Baal ug ni Ashtarot. Apan karon, luwasa kami gikan sa among mga kaaway, ug simbahon ka namo.’

11 Unya gipadala sa GINOO si Jerubaal, si Barak, si Jefta, ug ako, ug giluwasa namo kamo gikan sa inyong mga kaaway sa palibot. Ug nagkinabuhi kamo nga luwas sa katalagman.

12 “Apan sa dihang nakita ninyo nga misulong kaninyo si Nahash nga hari sa mga Amonihanon, nangayo kamo kanako ug hari nga modumala kaninyo, bisan pa ug ang GINOO nga inyong Dios mao ang inyong hari.

13 Karon, ania na ang hari nga inyong gipili. Gipangayo ninyo siya, ug gihatag siya sa GINOO kaninyo.

14 “Walay daotang mahitabo kaninyo kon kamo ug ang inyong hari motahod ug moalagad sa GINOO nga inyong Dios ug mosunod sa iyang mga sugo.

15 Apan kon dili kamo mosunod sa GINOO, ug dili motuman sa iyang mga sugo, silotan niya kamo, sama sa gihimo niya sa inyong mga katigulangan.

16 “Karon, ayaw kamo pagbiya. Tan-awa ninyo ang katingalahang butang nga himuon sa GINOO diha sa inyong atubangan.

17 Dili ba nga panahon karon sa ting-ani sa trigo ug wala nag-ulan? Apan mag-ampo ako sa GINOO nga padalogdogon ug paulanon niya. Unya makaamgo kamo kon unsa kadaotan ang inyong gihimo atubangan sa GINOO sa dihang nangayo kamo kaniya ug hari.”

18 Busa nag-ampo si Samuel sa GINOO, ug niana mismo nga adlaw, gipadalogdog ug gipaulan sa GINOO. Nahadlok ang tanang mga tawo sa GINOO ug kang Samuel.

19 Miingon sila kang Samuel, “I-ampo sa GINOO nga imong Dios nga dili kami mangamatay, kay gidugangan namo ang among mga sala pinaagi sa pagpangayo ug hari.”

20 Mitubag si Samuel, “Ayaw kamo kahadlok. Bisan pag nakahimo kamo niining daotang butang, ayaw kamo pagtalikod sa GINOO. Alagari hinuon ninyo siya sa tibuok ninyong kasing-kasing.

21 Ayaw kamo pag-alagad sa mga walay pulos nga mga dios-dios. Dili sila makatabang o makaluwas kaninyo.

22 Dili gayod kamo isalikway sa GINOO, kay dili siya buot nga maulawan ang iyang ngalan. Nalipay kaayo ang GINOO sa paghimo kaninyo nga iyang katawhan.

23 “Sa akong kabahin, nag-ampo gayod ako kanunay sa GINOO alang kaninyo, kay kon dili ko kini himuon, makasala ako sa GINOO. Ug tudloan ko kamo sa pagkinabuhi nga maayo ug husto.

²⁴ Apan siguroha gayod ninyo nga motahod kamo sa GINOO ug matinud-anon nga moalagad kaniya sa tibuok ninyong kasing-kasing. Hinumdomi ninyo ang katingalahang mga butang nga iyang gihimo alang kaninyo.

²⁵ Apan kon magpadayon kamo sa pagpakasala, kamo ug ang inyong hari laglagon.”

13

Gibadlong ni Samuel si Saulo

¹ Nag-edad ug 30* ka tuig si Saulo sa dihang nahimo siyang hari sa Israel, ug naghari siya sulod sa 42† ka tuig.

² Nagpili si Saulo ug 3,000 ka mga lalaki sa Israel sa pagpakig-gira sa mga Filistihanon. Giuban niya ang 2,000 sa Mikmas ug sa kabungtoran sa Betel, ug ang 1,000 gipauban niya sa iyang anak nga si Jonatan sa Gibeon nga sakop sa Benjamin. Ang wala mapili gipapauli niya.

³ Gisulong ni Jonatan ang kampo sa mga Filistihanon didto sa Geba, ug nadunggan kini sa ubang mga Filistihanon. Busa nagsugo si Saulo nga patingogon ang mga budyong sa tibuok yuta sa Israel aron sa pagpaandam sa mga Hebreo‡ alang sa gira.

⁴ Nabalitaan sa mga Israelinhon nga nasuko pag-ayo ang mga Filistihanon kanila tungod sa pagsulong ni Saulo sa ilang kampo. Busa nagtigom ang mga Israelinhon uban kang Saulo didto sa Gilgal.

⁵ Nagtigom ang mga Filistihanon aron sa pagpakig-gira sa mga Israelinhon. Adunay 3,000§ sila ka mga karwahi, 6,000 ka mga tigkabayo, ug labihan kadaghang mga sundalo, nga daw sa balas sa baybayon. Nangadto sila sa Mikmas, sa sidlakan sa Bet Aven, ug didto nagkampo.

⁶ Sa dihang nakita sa mga Israelinhon nga murag makuyaw ang ilang kahintang, nanago sila sa mga langub, sa mga kalibonan, sa mga kabatoan, sa mga bangag, ug sa mga bangag nga pundohanon ug tubig.

⁷ Ang uban kanila mitabok sa Suba sa Jordan ug nangikyay didto paingon sa Gad ug sa Gilead. Si Saulo nagpabilin sa Gilgal, ug ang tanan niyang gikauban nga mga sundalo nagkurog sa kahadlok.

⁸ Naghulat si Saulo kang Samuel didto sa Gilgal sulod sa pito ka adlaw sumala sa giingon ni Samuel kaniya, apan wala moabot si Samuel. Sa dihang nakita ni Saulo nga naghinay-hinay na ug katibulaag ang iyang mga kauban,

⁹ miingon siya, “Dad-a ninyo dinhi kanako ang halad nga sinunog ug ang halad alang sa pakigda-it.” Ug gihalad ni Saulo ang halad nga sinunog.

¹⁰ Sa hapit na mahuman ug halad si Saulo, miabot si Samuel. Migawas si Saulo sa pag-abiabi kaniya.

¹¹ Nangutana si Samuel, “Unsa kining imong gihimo?”

Mitubag si Saulo, “Nakita ko nga naghinay-hinay na ug katibulaag ang mga tawo, ug wala ka moabot sa panahon nga imong giingon, ug nagtigom na ang mga Filistihanon sa Mikmas.

¹² Nakahuna-huna ako nga tingalig mosulong kanamo ang mga Filistihanon dinhi sa Gilgal ug wala pa ako makahalad sa GINOO sa pagpangayo kaniya ug tabang. Busa napugos ako paghalad sa halad nga sinunog.”

* 13:130: wala kini sa Hebreo nga manuskrito, apan makita sa ubang mga manuskrito sa Septuagint.

† 13:142: dili kompleto ang numero sa Hebreo: *naghari siya sulod sa...ug duha ka tuig.* ‡ 13:3

Hebreo: o Israelinhon. § 13:5 3,000: mao kini sa pipila ka manuskrito sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, 30,000.

¹³ Miingon si Samuel, “Binuang ang imong gihimo. Wala mo tumana ang gisugo sa GINOO nga imong Dios kanimo. Kon gituman mo lang kini, maghari unta ang imong mga kaliwat sa Israel hangtod sa kahangtoran.

¹⁴ Apan dili na kana mahitabo, kay aduna nay gipili ang GINOO nga usa ka tawo nga tawo nga nag-agpas sa kasing-kasing sa GINOO. Ug gihimo sa GINOO kini nga tawo nga pangulo sa iyang katawhan, tungod kay wala ka motuman sa iyang sugo.”

¹⁵ Unya mibiya si Samuel sa Gilgal ug miadto sa Gibeon nga sakop sa yuta sa Benjamin. Gihap ni Saul ang nahibilin niyang mga tawo; mga 600 silang tanan.

Walay Armas ang mga Israelinhon

¹⁶ Nagkampo si Saul ug ang iyang anak nga si Jonatan, ug ang iyang mga tawo sa Geba nga sakop sa Benjamin, samtang ang mga Filistihanon nagkampo sa Mikmas.

¹⁷ Migawas dayon ang mga Filistihanon sa ilang kampo sa tulo ka grupo aron sa pagsulong. Ang usa ka grupo miadto sa Ofra, sa yuta sa Shual.

¹⁸ Ang usa miadto sa Bet Horon, ug ang usa miadto sa utlanan nga nagdungaw sa Walog sa Zeboyim nga duol sa kamingawan.

¹⁹ (Niadtong panahona, walay makahibalong mohimo ug mga gamit gikan sa puthaw sa tibuok Israel. Wala motugot ang mga Filistihanon nga makakat-on ang mga Israelinhon* sa paghimo niini kay tingalig mohimo sila ug mga espada ug mga bangkaw.)

²⁰ Busa moadto pa ang mga Israelinhon sa mga Filistihanon aron magpabaid sa punta sa ilang mga daro, mga piko, mga atsa, ug mga galab.

²¹ Ang bayad sa pagpabaid sa punta sa mga daro ug sa mga piko, duha ka salapi. Ug ang bayad sa pagpabaid sa mga atsa, ug pagpaayo sa puthaw nga punta nga ginagamit sa paggiya sa mananap, usa ka salapi.)

²² Busa sa adlaw sa gira, walay usa sa mga Israelinhon nga adunay espada o bangkaw gawas kang Saul ug kang Jonatan.

Gisulong ni Jonatan ang mga Filistihanon

²³ Unya nagpadala ang mga Filistihanon ug mga sundalo aron magbantay didto sa agianan sa Mikmas.

14

¹ Usa ka adlaw, miingon si Jonatan sa batan-ong lalaki nga tigdala sa iyang armas, “Dali, moadto kita sa bantayanan sa mga Filistihanon.” Apan wala siya mananghid sa iyang amahan.

² Niadtong higayona si Saul didto sa ilalom sa kahoy nga pomegranata sa Migron, nga dili halayo sa Gibeon. Kauban niya ang 600 niya ka mga tawo.

³ Didto usab si Ahia nga pari, ug nagsul-ob kini ug efod. Si Ahia anak ni Ahitub, nga igsoon ni Icabod. Si Ahitub anak ni Pinehas. Si Pinehas anak ni Eli nga pari sa GINOO sa Silo kaniadto.

Walay nasayod nga milakaw si Jonatan.

⁴ Sa isigka-kilid sa agianan nga maagian ni Jonatan paingon sa bantayanan sa mga Filistihanon, adunay duha ka pangpang; ang usa gitawag ug Boses ug ang usa gitawag ug Sene.

⁵ Ang usa nga anaa sa amihan nag-atubang sa Mikmas, ug ang usa nga anaa sa habagatan nag-atubang sa Geba.

* **13:19** Israelinhon: o Hebreo.

⁶ Miingon si Jonatan ngadto sa tigdala sa iyang armas, “Dali, adtoon na nato ang bantayanan sa mga tawong wala nakaila sa Dios.* Basig tabangan kita sa GINOO, kay walay makababag kaniya sa pagpadaog kanato, bisan daghan man kita o gamay lang.”

⁷ Miingon ang tigdala sa iyang armas, “Himoa ang imong gusto; kauban mo ako bisan unsa ang mahitabo.”

⁸ Miingon si Jonatan, “Dali, moadto na kita kanila ug magpakita.

⁹ Kon moingon sila nga sila ang molugsong dinhi kanato aron makig-away, dili na kita motungas, hulaton na lang nato sila.

¹⁰ Apan kon moingon sila nga kita ang motungas, motungas kita, kay mao kana ang timailhan nga ipapildi gayod sila sa GINOO kanato.”

¹¹ Busa nagpakita silang duha didto sa bantayanan sa mga Filistihanon. Gibiay-biay sila sa mga Filistihanon nga nagkanayon, “Tan-awa ninyo ang mga Hebreo! Nanggawas na sila gikan sa ilang gitagoan nga mga bangag.”

¹² Unya gisinggitan nila si Jonatan ug ang tigdala sa iyang armas, “Tungas kamo dinhi kanamo, kay tudloan namo kamo ug leksyon!”

Busa miingon si Jonatan sa tigdala sa iyang armas, “Sunod kanako! Kay gitugyan na sila sa GINOO ngadto sa Israel.”

¹³ Mitungas si Jonatan, ug misunod ang tigdala sa iyang armas. Gipamatay ni Jonatan ang mga Filistihanon, ug mao usab ang gihimo sa iyang tigdala ug armas.

¹⁴ Niining ilang unang pagsulong, nakapatay silag 20 ka mga Filistihanon sa dapit nga mga tunga sa ektarya ang gidak-on.

Gipildi sa Israel ang mga Filistihanon

¹⁵ Nahadlok pag-ayo ang mga Filistihanon, kadtong anaa sa kampo, sa uma, sa bantayanan, ug apil na ang mga nanulong. Unya milinog ug kalit, ug misamot pa gayod ang ilang kahadlok.†

¹⁶ Didto sa Gibeá, nga sakop sa Benjamin, nakita sa mga bantay ni Saulo nga ang mga sundalong Filistihanon nagkaguliyang ug nag-iyahay pagpanagan.

¹⁷ Miingon si Saulo sa iyang mga tawo, “Tigoma ninyo ang mga sundalo ug tan-awa kon kinsa ang wala dinhi.” Ug nadiskobrehan nila nga wala si Jonatan ug ang tigdala sa iyang armas.

¹⁸ Miingon si Saulo kang Ahia, “Dad-a dinhi ang Sudlanan sa Dios.” (Niadtong higayona ang Sudlanan sa Dios didto sa mga Israelinhon.)‡

¹⁹ Samtang nakigsulti si Saulo sa pari, misamot pa gayod ang kasaba didto sa kampo sa mga Filistihanon. Busa miingon si Saulo sa pari, “Ayaw na lang pagpangutana sa Dios.”

²⁰ Unya nagtigom si Saulo ug ang iyang mga tawo ug nanglakaw aron sa pagpakig-gira. Nakita nila ang mga Filistihanon nga nagkaguliyang ug nag-unay pagpinatyanay.

²¹ Ang mga Hebreo nga midapig ug miuban sa mga Filistihanon midapig na kang Saulo ug kang Jonatan ug sa uban pang mga Israelinhon.

²² Sa dihang nabalitaan niadtong mga Israelinhon nga nanago sa kabungtoran sa Efraim nga nangikyas ang mga Filistihanon, midasdas usab sila sa paggukod sa mga Filistihanon.

²³ Milapas pa sa Bet Aven ang gira. Ug niadtong higayona, gipadaog sa GINOO ang mga Israelinhon.

* **14:6** mga tawong wala nakaila sa Dios: sa literal, mga wala matuli. † **14:15** misamot pa gayod ang ilang kahadlok: o gipahadlok sila sa Dios. ‡ **14:18** Mao kini sa Hebreo; sa Septuagint, Dad-a dinhi ang panapton nga ginagamit sa pagpangutana sa GINOO. (Niadtong panahona ginasul-ob kini ni Ahia sa atubangan sa mga Israelinhon.)

Gipanghimaraot ni Saulo ang mga Sundalo nga Mikaon

²⁴ Niadtong adlaw, naluya ang mga Israelinhon sa kagutom kay nanumpa si Saulo nga nag-ingon, “Tinunglo ang si bisan kinsa nga mokaon sa dili pa mogabii, sa dili pa ako makapanimalos batok sa akong mga kaaway.” Busa wala gayoy mikaon kanila.

²⁵ Miadto ang tanang mga sundalo sa kakahoyan, ug aduna silay nakita nga dugos nga nagtulo sa yuta.

²⁶ Apan wala gayoy mikaon kanila tungod kay nahadlok sila sa tunglo.

²⁷ Apan wala makadungog si Jonatan sa gipanumpa sa iyang amahan nga angay tumanon sa mga tawo. Busa gituslob niya ang tumoy sa iyang baston sa dugos ug mikaon siya, ug miarang-arang ang iyang pamati.

²⁸ Gisultihan siya sa usa sa mga sundalo, “Dili kita mahimong mokaon kay nanumpa ang imong amahan nga tunglohon si bisan kinsa nga mokaon karong adlaw. Mao gani nga naluya ang mga tawo.”

²⁹ Miingon si Jonatan, “Dili maayo ang gihimo sa akong amahan sa atong nasod. Tan-awa, dili ba maayo kaayo ang akong pamati sa dihang nakatilaw ako sa bisan gamay lang nga dugos?”

³⁰ Kon mikaon pa kita sa atong nakuha gikan sa atong mga kaaway, mas daghan pa gayod tingali nga mga Filistihanon ang atong napatay.”

³¹ Niadtong adlaw, human mapildi sa mga Israelinhon ang mga Filistihanon gikan sa Mikmas hangtod sa Ayalon, gikapoy ug gigutom kaayo sila.

³² Busa nanggiilog sila sa ilang nailog nga mga karnero ug mga baka, ug giihaw nila kini didto mismo, ug gikaon ang karne nga aduna pay dugo.

³³ Adunay usa nga nakasulti kang Saulo, “Tan-awa, nagpakasala ang mga tawo sa GINOO pinaagi sa pagkaon sa karne nga aduna pay dugo.”

Miingon si Saulo, “Mga traydor! Pagligid ug dakong bato dinhi kanako.

³⁴ Unya pangadto kamo sa mga tawo ug ingna silang tanan nga magdala ug mga baka, karnero, ug kanding, ug dinhi nila ihawon ug kaonon. Ingna usab sila nga dili sila magpakasala sa GINOO pinaagi sa pagkaon sa karne nga aduna pay dugo.”

Busa niadtong gabhiona nagdala ang matag-usa ug baka didto kang Saulo ug giihaw kini.

³⁵ Unya naghimo si Saulo ug halaran alang sa GINOO. Mao kadto ang unang halaran nga iyang gihimo.

³⁶ Miingon si Saulo, “Sulongon nato karong gabhiona ang mga Filistihanon. Kuhaon nato ang ilang mga kabtangan ug pamatyon nato silang tanan hangtod sa buntag.”

Mitubag ang mga tawo, “Himoa kon unsa ang maayo alang kanimo.”

Apan miingon ang pari, “Pangutan-on una nato ang Dios mahitungod niini.”

³⁷ Busa nangutana si Saulo sa Dios, “Sulongon ba namo ang mga Filistihanon? Ipapildi mo ba sila kanamo?” Apan wala motubag ang Dios niadtong adlaw.

³⁸ Busa miingon si Saulo sa mga pangulo sa katawhan sa Israel, “Dali kamo dinhi, ug magpakisayod kita kon unsa ang sala nga atong nahimo niining adlaw.

³⁹ Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO nga nagluwas sa mga Israelinhon, nga ang nakasala patyon gayod, bisan ug si Jonatan pa nga akong anak.” Apan wala gayoy mitubag.

⁴⁰ Unya miingon si Saulo sa tanang mga Israelinhon, “Tindog kamo diha, ug ako ug ang akong anak nga si Jonatan motindog dinhi.”

Ug misugot ang mga tawo.

⁴¹ Unya nag-ampo si Saulo, “GINOO, Dios sa Israel, ipahibalo kanamo kon kinsa ang nakasala.” Ug pinaagi sa hulbot-hulbot, si Jonatan ug si Saulo ang nahulbotan ug dili ang mga tawo.

⁴² Unya miingon si Saulo, “Ripaha kon kinsa kanamo ni Jonatan ang nakasala.” Ug ang nahulbotan mao si Jonatan.

⁴³ Unya nangutana si Saulo kang Jonatan, “Unsa ang imong gihimo?” Mitubag si Jonatan, “Gituslob ko ang tumoy sa akong baston sa dugos ug mikaon ako ug gamay. Angay ba gayod ako nga patyon?”

⁴⁴ Mitubag si Saulo, “Oo! Ug kon dili ka nako ipapatay, hinaut pa nga silotan ako sa Dios sa hilabihan.”

⁴⁵ Apan miingon ang mga tawo kang Saulo, “Si Jonatan ang nagpadaog kanato, ug karon ato siyang patyon? Dili mahimo! Manaad kami sa buhi nga GINOO nga dili gayod siya maunsa,[§] kay ang Dios ang nagtabang kaniya sa gihimo niya karong adlaw.” Busa wala patya si Jonatan, kay giluwes siya sa mga tawo.

⁴⁶ Unya giundangan ni Saulo ang paggukod sa mga Filistihanon, ug mibalik ang mga Filistihanon sa ilang dapit.

⁴⁷ Sa panahon nga naghari si Saulo sa Israel, nakig-gira siya sa ilang mga kaaway sa palibot. Ang iyang mga kaaway mao ang mga taga-Moab, mga taga-Amon, mga taga-Edom, ang mga hari sa Zoba, ug ang mga Filistihanon. Bisag kinsa ang iyang ikaaway mapildi niya.

⁴⁸ Nakig-away siya nga maisogon, ug napildi niya ang mga Amalekanhon. Niining paagiha giluwes niya ang mga Israelinhon sa mga misulong kanila ug miilog sa ilang mga kabtangan.

Ang Pamilya ni Saulo

⁴⁹ Ang mga anak nga lalaki ni Saulo mao si Jonatan, si Ishvi, ug si Malkishua. Ang iyang mga anak nga babaye mao si Merab, ang magulang, ug si Mical, ang manghod.

⁵⁰ Ang asawa ni Saulo mao si Ahinoam, nga anak ni Ahimaaz. Ang komander sa iyang mga sundalo mao ang iyang ig-agaw nga si Abner, nga anak sa iyang uyoan nga si Ner.

⁵¹ Ang amahan ni Saulo nga si Kish ug ang amahan ni Abner nga si Ner mga anak ni Abiel.

⁵² Grabe ang gira sa mga Israelinhon tali sa mga Filistihanon sa tibuok kinabuhi ni Saulo. Kon adunay makita si Saulo nga maisog ug kusgan nga tawo, himuon dayon niya kining sundalo.

15

Gisalikway sa GINOO si Saulo Isip Hari

¹ Miingon si Samuel kang Saulo, “Ako mao ang gipadala kaniadto sa GINOO sa pagdihog kanimong ug lana sa pagpaila nga ikaw ang pinili nga hari alang sa iyang katawhan nga mga Israelinhon. Busa pamatia kining mensahe sa GINOO nga Makagagahom.

² Silotan ko ang mga Amalekanhon tungod sa ilang pagsulong sa mga Israelinhon sa dihang migawas sila sa Ehipto.

³ Busa karon, sulonga ang mga Amalekanhon! Laglaga sa hingpit* ang tanan nga anaa kanila. Pamatya ang ilang mga lalaki, mga babaye, mga

[§] 14:45 *dili gayod siya maunsa:* sa literal, *walay bisan usa sa iyang buhok nga mahulog sa yuta.*

* 15:3 *Laglaga sa hingpit:* ang Hebreo nga pulong nga gigamit dinhi nagkahulogan sa mga butang nga gihalad sa GINOO pinaagi sa paghalad o paglaglag niini.

kabataan, apil ang mga masuso, ang mga baka, mga karnero, mga kanding, mga kamelyo, ug mga asno.’ ”

⁴ Busa gipatigom ni Saulo ang mga sundalo sa Telaim ug gihip, 200,000 ka mga sundalo ang nagtigom, uban sa 10,000 ka mga kalalakian gikan sa Juda.

⁵ Unya miadto sila si Saulo sa lungsod sa Amalek, ug nag-atang sila sa walog aron sa pagbanhig.

⁶ Nagpadalag mensahe si Saulo sa mga Kenihanon, nga nag-ingon: “Pahawa! Biyai ninyo ang mga Amalekanhon aron dili ko kamo laglagon uban kanila, kay maayo kamo sa tanang mga Israelinhon sa dihang migawas sila gikan sa Ehipto.” Busa nagpahilayo ang mga Kenihanon sa mga Amalekanhon.

⁷ Unya gisulong nila ni Saulo ang mga Amalekanhon gikan sa Havila hangtod ngadto sa Shur, sa sidlakan sa Ehipto.

⁸ Gipamatay nila ang tanang mga Amalekanhon, apan si Agag nga ilang hari ila lang gibihag.

⁹ Wala usab nila patya ang labing maayo nga mga karnero ug mga baka, apil ang mga nati niini. Ang tanang maayo wala nila laglaga, apan ang mga daot ug dili mapuslan ilang gilaglag.

¹⁰ Unya miingon ang GINOO kang Samuel,

¹¹ “Nagbasol ako nga akong gihimo si Saulo nga hari, tungod kay mitalikod siya kanako ug wala niya tumana ang akong mga sugo.” Pagkadungog ni Samuel niini, naglagot siya. Busa nag-ampo siya sa GINOO sa tibuok gabii.

¹² Sayo pa kaayo pagkasunod adlaw, mibangon si Samuel ug milakaw aron sa pagpakigkita kang Saulo. Apan adunay nakasulti kaniya, “Miadto si Saulo sa Carmel aron magpatindog didto ug monumento alang sa iyang kadunganan, ug pagkahuman moadto siya sa Gilgal.”

¹³ Giadto ni Samuel si Saulo. Ug sa dihang nagkita sila, miingon si Saulo kaniya, “Hinaut pa nga panalanginan ka sa GINOO! Gituman ko ang gisulti sa GINOO.”

¹⁴ Apan miingon si Samuel, “Kon tinuod nga gituman mo ang mga sugo sa GINOO, nganong adunay mga karnero ug mga baka nga nagtingog nga nadungog ko?”

¹⁵ Mitubag si Saulo, “Mga pinakamaayo kana nga mga karnero ug mga baka nga gidala sa mga sundalo gikan sa mga Amalekanhon. Wala nila kana patya kay ihalad nila sa GINOO nga imong Dios, apan ang uban gilaglag namo sa hingpit.”

¹⁶ Miingon si Samuel, “Husto na! Sultihan ka nako kon unsa ang giingon sa GINOO kanako kagabii.”

Mitubag si Saulo, “Sultihiko ako.”

¹⁷ Miingon si Samuel, “Bisag giisip mo kaniadto ang imong kaugalingon nga ubos, gipili ka gihapon sa GINOO nga mahimong hari sa mga tribo sa Israel.

¹⁸ Ug gipadala ka niya sa usa ka misyon. Miingon siya, ‘Laglaga sa hingpit ang mga Amalekanhon, ang daotang katawhan. Makig-gira ka kanila hangtod nga mahurot mo silag pamatay.’

¹⁹ Apan nganong wala ka motuman sa GINOO? Nganong nag-ilog hinuon kamo sa pagkuha sa ilang mga kabtangan? Nganong gihimo ninyo kining daotang butang atubangan sa GINOO?”

²⁰ Mitubag si Saulo, “Apan gituman ko ang GINOO. Gihimo ko ang misyon nga gihatag niya kanako. Gibihag ko si Agag nga hari sa mga Amalekanhon, ug gilaglag ko sa hingpit ang iyang katawhan.

²¹ Apan nanguha ang mga sundalo sa pinakamaayong mga karnero ug mga baka, gikan sa mga butang nga laglagonon sa hingpit. Gidala nila kini dinhi sa Gilgal aron ihalad sa GINOO nga imong Dios.”

²² Apan mitubag si Samuel,
 “Mas malipay ba ang GINOO sa inyong mga halad
 kay sa inyong pagtuman kaniya?
 Ang pagtuman sa GINOO mas maayo pa
 kay sa paghalad kaniya sa tambok sa mga karnero.

²³ Ang pagkamasinupakon ngadto sa GINOO sama kadaotan sa pagpamang.

Ug ang pagkagahig ulo sama kadaotan sa pagsimba sa mga dios-dios.
 Tungod kay gisalikway mo ang sugo sa GINOO,
 gisalikway ka usab niya isip hari.”

²⁴ Unya miingon si Saulo kang Samuel, “Nakasala ako. Gisupak ko ang sugo sa GINOO ug ang imong gipang-ingon kanako. Nahadlok ako sa mga tawo, busa gipaayon-uyonan ko lang sila.

²⁵ Apan karon, nagpakiluoy ako kanimo nga pasayloon mo ako sa akong mga sala, ug mouban ka kanako sa pagsimba sa GINOO.”

²⁶ Apan miingon si Samuel, “Dili ako mouban kanimo. Gisalikway mo ang sugo sa GINOO, busa gisalikway ka usab niya isip hari sa Israel.”

²⁷ Sa dihang mitalikod si Samuel aron sa pagbiya, gihawiran ni Saulo ang tumoy sa iyang bisti, ug nagisi kini.

²⁸ Unya miingon si Samuel kaniya, “Kuhaon sa GINOO gikan kanimo karong adlaw ang gingharian sa Israel ug ihatag sa sama nimong Israelinhon nga mas maayo kay kanimo.

²⁹ Ang Dios nga gipasigarbo sa Israel dili mamakak ni mousab sa iyang huna-huna, kay dili siya sama sa tawo nga mabalhinon ug huna-huna.”

³⁰ Mitubag si Saulo, “Nakasala ako! Apan palihog pasidunggi ako atubangan sa mga tigdumala sa akong katawhan ug atubangan sa tibuok Israel pinaagi sa pag-uban kanako sa pagsimba sa GINOO nga imong Dios.”

³¹ Busa miuban si Samuel kang Saulo, ug misimba si Saulo sa GINOO.

³² Unya, miingon si Samuel, “Dad-a dinhi kanako si Agag nga hari sa mga Amalekanhon.” Miduol si Agag kang Samuel nga wala gayod magpakitag kahadlok kay nagtuo siya nga dili na siya patyon.[†]

³³ Apan miingon si Samuel,
 “Maingon nga daghang mga inahan ang nawad-an
 ug mga anak tungod sa imong pagpamatay,
 maingon usab nga ang imong inahan mawad-an ug anak.”

Ug gipatay ni Samuel si Agag sa presensya sa GINOO didto sa Gilgal.

³⁴ Unya mibalik si Samuel sa Rama, ug si Saulo mipauli sa Gibeon.

³⁵ Hangtod nga namatay si Samuel, wala na gayod kini magpakita kang Saulo. Apan nasubo gayod siya alang kang Saulo. Gikaguol sa GINOO nga gihimo niyang hari si Saulo sa Israel.

16

Gipili si David nga Mahimong Hari

¹ Usa niadto ka higayon, miingon ang GINOO kang Samuel, “Hangtod kanus-a ka magsubo alang kang Saulo? Gisalikway ko na siya isip hari sa Israel. Karon, pun-a ug lana ang imong sudlanan nga sungay sa mananap,

[†] 15:32 nga wala gayod magpakitag kahadlok...patyon: o nga nagkurog sa kahadlok. Miingon siya sa iyang kaugalingon, “Pagkapait kon matatay!”

kay paadtoon ka nako kang Jesse nga taga-Betlehem. Gipili ko na ang usa sa iyang mga anak nga mahimong hari.”

² Apan miingon si Samuel, “Unsaon ko pag-adto didto? Kon mahibaloan kini ni Saulo, patyon niya ako.”

Miingon ang GINOO, “Pagdala ug dumalagang baka sa Betlehem, ug ingna ang mga tawo didto nga miadto ka aron maghalad sa GINOO.

³ Agdaha si Jesse nga mouban kanimo sa imong paghalad, ug tudloan ka nako kon unsa ang imong himuon. Itudlo ko kanimo ang tawo nga gipili ko nga mahimong hari. Unya dihogan mo ug lana ang iyang ulo.”

⁴ Gituman ni Samuel ang giingon sa GINOO. Pag-abot niya sa Betlehem, gitagbo siya sa mga tigdumala sa lungsod nga nagkurog sa kahadlok. Nangutana sila, “Maayo ba ang imong tuyo sa pag-anhi mo dinhi?”

⁵ Mitubag si Samuel, “Oo! Mianhi ako dinhi aron maghalad sa GINOO. Panghinlo kamo sa inyong kaugalingon* ug uban kanako sa paghalad.” Unya gihimo ni Samuel ang seremonya aron mahimong hinlo si Jesse ug ang iyang mga anak, ug giimbatar niya sila sa paghalad.

⁶ Sa pag-abot nila, nakita ni Samuel si Eliab, ug miingon siya sa iyang kaugalingon, “Walay duha-duha, mao gayod kini siya ang gipili sa GINOO nga mahimong hari.”

⁷ Apan miingon ang GINOO kang Samuel, “Ayaw basihi ang iyang hitsura o ang iyang gitas-on. Dili siya ang akong gipili. Dili ako sama sa tawo. Ang tawo nagtan-aw sa hitsura, apan ako nagtan-aw sa kasing-kasing.”

⁸ Unya gitawag ni Jesse ang iyang anak nga si Abinadab ug gipaautubang kang Samuel. Apan miingon si Samuel, “Dili siya ang gipili sa GINOO.”

⁹ Unya gipaautubang ni Jesse si Shama kang Samuel, apan miingon si Samuel, “Dili usab siya ang gipili sa GINOO.”

¹⁰ Human gipaautubang ni Jesse ang iyang pito ka mga anak nga lalaki kang Samuel, miingon si Samuel kaniya, “Wala gayoy usa kanila nga gipili sa GINOO.”

¹¹ Unya nangutana si Samuel kang Jesse, “Sila lang ba ang imong mga anak?”

Mitubag si Jesse, “Anaa pa ang kamanghoran, apan nagbantay siya sa mga karnero.”

Miingon si Samuel, “Paanhia siya dinhi, kay dili kita mopadayon hangtod dili siya moabot.”

¹² Busa gipatawag ni Jesse si David, ug gipaadto didto kanila. Guwapo siya, nindot ang iyang mga mata, ug pulahon ang iyang nawong.

Unya miingon ang GINOO kang Samuel, “Dihogi siya sa lana kay siya ang akong gipili.”

¹³ Busa gikuha ni Samuel ang lana ug gidihogan niya si David atubangan sa iyang mga igsoon. Ug gikan niadtong adlaw gigamhan si David sa Espiritu sa GINOO. Unya mipauli si Samuel sa Rama.

Nag-alagad si David kang Saulo

¹⁴ Unya mibiya ang Espiritu sa GINOO kang Saulo, ug gihisol siya sa daotang espiritu nga gipadala sa GINOO.

¹⁵ Miingon ang mga alagad ni Saulo kaniya, “Gihisol ka sa daotang espiritu nga gipadala sa Dios.

¹⁶ Busa, Mahal nga Hari, tugoti kami nga mangita ug makahibalong motukar ug harpa, kay kon hasolon ka na gani sa daotang espiritu nga gitugotan sa Dios, tukaron niya ang harpa ug mamaayo ang imong pamati.”

* **16:5** Panghinlo kamo sa inyong kaugalingon: ang buot ipasabot, buhaton nila ang seremonya sa pagpakahinlo.

¹⁷ Busa miingon si Saulo sa iyang mga alagad, “Sige, pangita kamo ug tawo nga maayong motukar ug harpa ug dad-a ninyo siya dinhi kanako.”

¹⁸ Mitubag ang usa sa iyang mga alagad, “Ang anak ni Jesse nga taga-Betlehem maayong motukar ug harpa, ug dili kay kana lang, isog siya ug maayong makig-away. Guwapo siya ug maayong manulti, ug nag-uban kaniya ang GINOO.”

¹⁹ Busa nagpadala si Saulo ug mga mensahero kang Jesse aron sa pagsulti nga paadtoon kaniya ang anak niini nga si David nga magbalantay sa mga karnero.

²⁰ Busa gipadala ni Jesse si David ngadto kang Saulo nga adunay dalang usa ka asno nga kargado ug pan, usa ka sudlanan nga panit nga puno ug bino, ug usa ka batan-ong kanding.

²¹ Sa dihang didto na si David kang Saulo, nag-alagad siya kaniya. Nagustohan kaayo siya ni Saulo. Ug gihimo siya ni Saulo nga tigdala sa iyang armas.

²² Unya nagpadala ug mensahe si Saulo kang Jesse nga nag-ingon, “Tugoti si David nga magpabilin sa pag-alagad kanako, kay nagustohan ko siya.”

²³ Matag higayon nga hasolon si Saulo sa espiritu nga gipadala sa Dios, kuhaon dayon ni David ang iyang harpa ug tukaron. Mahuwasan dayon si Saulo ug mobiya kaniya ang daotang espiritu.

17

Si David ug si Goliat

¹ Gitigom sa mga Filistihanon ang ilang mga sundalo didto sa Soco nga sakop sa Juda, aron makig-gira. Nagkampo sila sa Efes Damim, sa tunga-tunga sa Soco ug Azeka.

² Gitigom usab ni Saulo ang mga Israelinhon ug nagkampo sila duol sa Walog sa Elah. Gaandam sila sa pagpakig-gira sa mga Filistihanon.

³ Nagtigom ang mga Filistihanon sa pikas nga bungtod ug ang mga Israelinhon sa pikas usab nga bungtod, ug taliwala nila ang walog.

⁴ Unya, kini si Goliat nga taga-Gat, nga kapin siyam ka piye ang katas-on, ug maayo sa pagpakig-gira, migawas sa kampo sa mga Filistihanon.

⁵ Bronsi ang iyang helmet, ug bronsi usab ang iyang panagang sa dughan nga adunay gibug-aton nga mga 60 ka kilo.

⁶ Gisul-oban usab ug bronsi ang iyang mga paa ug mga batiis, ug adunay gisablay nga bronsing bangkaw sa iyang likod.

⁷ Ang iyang bangkaw bug-at ug baga;* ang puthaw nga tumoy niini adunay gibug-aton nga mga pito ka kilo. Ug gauna kaniya ang tigdala sa iyang taming.

⁸ Mitindog si Goliat ug misinggit ngadto sa mga Israelinhon, “Nganong kamo mang tanan ang makig-away? Usa ako ka Filistihanon ug kamo mga sulugon ni Saulo. Pagpili kamog usa ka tawo nga makig-away kanako.

⁹ Kon mapatay niya ako, mahimo ninyo kaming ulipon, apan kon mapatay ko siya, himuon namo kamong ulipon ug moalagad kamo kanamo.

¹⁰ Karon, ginahagit ko kamo! Paanhia ninyo kanako ang tawo nga makig-away kanako.”

¹¹ Pagkadungog niadto ni Saulo ug sa mga Israelinhon, nangahadlok sila pag-ayo.

¹² Unya, adunay anak si Jesse nga si David. Si Jesse usa ka Efratanhon nga nagpuyo sa Betlehem nga sakop sa Juda. Tigulang na siya sa panahon ni Saulo. Aduna siyay walo ka anak nga lalaki.

* **17:7 bug-at ug baga:** sa literal, *sama sa sablayan sa hablanan sa maghahabol.*

¹³ Ang tulo niya ka magulang nga anak miuban kang Saulo sa gira. Ang kamagulangan mao si Eliab, ang ikaduha si Abinadab, ug ang ikatulo si Shama.

¹⁴ Ang kamanghoran mao si David. Ug samtang mouban ang tulo ka magulang kang Saulo sa pagpakig-gira,

¹⁵ si David mag-uli-uli sa Betlehem gikan sa kampo ni Saulo aron sa pag-atiman sa mga karnero sa iyang amahan.

¹⁶ Sulod sa 40 ka adlaw ginahagit ni Goliath ang mga Israelinhon adlaw ug gabii.

¹⁷ Usa niana ka adlaw, miingon si Jesse kang David, “Anak, dalikyat ug adto sa imong mga igsoon didto sa kampo ug dad-i silag mga tunga sa sakong sinanlag nga lugas ug napulo kabuok pan.

¹⁸ Dad-i usab ug napulo kabuok keso ang komander sa mga sundalo. Susiha kon unsa nay kahimtang sa imong mga igsoon, ug balik dinhi dala ang pagpamatuod nga maayo ang ilang kahimtang.

¹⁹ Tua sila karon sa Walog sa Elah nga nakig-gira sa mga Filistihanon uban kang Saulo ug sa ubang mga Israelinhon.”

²⁰ Busa sa pagkasunod nga adlaw, sayo pa kaayong mibangon si David ug giandam ang pagkaon nga iyang dad-onon. Gibilin niya ang mga karnero sa usa ka magbalantay, ug unya milakaw siya sumala sa giingon sa iyang amahan. Sa pag-abot niya sa kampo sa mga Israelinhon, mao usay pagpang-gawas sa mga sundalo nga nagsinggit sa pagpakig-gira.

²¹ Ug nag-atubangay ang mga Israelinhon ug ang mga Filistihanon nga andam na sa pagpakig-gira.

²² Gibilin ni David ang iyang mga dala sa tigdumala sa mga kinahanglanon sa mga sundalo, ug midagan ngadto sa awayanan ug nangumusta sa iyang mga igsoon.

²³ Samtang nakigsulti siya kanila, miabante si Goliath, ang maayong makig-away nga Filistihanon nga taga-Gat, ug gihagit na usab niya ang mga Israelinhon. Ug nadunggan kini ni David.

²⁴ Sa dihang nakita sa mga Israelinhon si Goliath, nanagan sila sa labihang kahadlok.

²⁵ Nag-ingnanay sila, “Nakita ba ninyo kanang tawo nga nagsulong aron hagiton ang Israel? Hatagan sa hari ug dako nga ganti ang tawo nga makapatay kaniya. Ug dili kay kana lang, ipaasawa pa sa hari kaniya ang iyang anak, ug dili pabayron ug buhis sa Israel ang pamilya sa iyang amahan.”

²⁶ Nangutana si David sa mga tawo nga nagtindog duol kaniya, “Kinsa ba gayod kanang Filistihanon, nga wala nakaila sa Dios,[†] nga nanghagit sa mga sundalo sa buhi nga Dios? Ug unsa ang madawat sa tawo nga makapatay kaniya aron maundang ang iyang pagpakaulaw sa Israel?”

²⁷ Gisulti sa mga tawo kaniya kung unsa ang ilang gihisgotan. Miingon sila, “Oo, mao kana ang madawat nga ganti sa tawo nga makapatay kang Goliath.”

²⁸ Sa dihang nadunggan ni Eliab, ang kamagulangang igsoon ni David, nga nakigsulti si David sa mga tawo, nasuko siya pag-ayo. Miingon siya kang David, “Nganong mianhi ka dinhi? Kinsay gipabantay mo sa pipila lang kabuok natong karnero sa kamingawan? Mianhi ka lang aron sa pagtan-aw ug gira! Ngano si kinsa ka ba? Kahambogiro gud nimo.”

²⁹ Miingon si David, “Ngano? Unsa bay akong gihimo? Nangutana lang ako!”

[†] 17:26 wala nakaila sa Dios: sa literal, wala matuli. Mao usab sa bersikulo 36.

³⁰ Unya mitalikod si David gikan kaniya ug miatubang sa ubang mga tawo ug nangutana sa mao gihapong pangutana. Ug mao usab gihapon ang ilang gitubag kaniya.

³¹ Ang gipanulti ni David nakaabot kang Saulo, busa gipatawag siya ni Saulo.

³² Pag-abot ni David, miingon siya kang Saulo, “Walay usa nga angayng mawad-an ug kaisog tungod niini nga Filistihanon. Ako nga imong alagad makig-away kaniya.”

³³ Mitubag si Saulo, “Dili ka makahimo sa pagpakig-away nianang Filistihanon. Bata ka pa ug siya hanas na sa pagpakig-away sukad sa bata pa siya.”

³⁴ Apan mitubag si David, “Sir, dugay na akong tigbantay sa mga karnero sa akong amahan. Kon tangagon gani sa liyon o oso ang karnero,

³⁵ gukdon ko kini ug bunalan, ug ilogon ko pagbalik ang karnero. Kon mosukol siya kanako gunitan ko siya sa liog[‡] ug bunal-bunalan hangtod nga mamatay.

³⁶ Nahimo ko kini sa liyon ug sa oso, ug himuon ko usab nianang Filistihanon nga wala nakaila sa Dios, tungod kay gihagit niya ang mga sundalo sa buhi nga Dios.

³⁷ Ang GINOO nga nagluwas kanako gikan sa liyon ug sa oso moluwas usab kanako gikan nianang Filistihanon.”

Miingon si Saulo kang David, “Sige, lakaw. Ug hinaut nga mag-uban ang GINOO kanimo.”

³⁸ Unya gipasul-ob niya kang David ang iyang bronsi nga helmet ug ang panagang sa dughan alang sa gira.

³⁹ Unya gitak-in ni David ang espada ni Saulo ug misulay sa paglakaw-lakaw tungod kay wala siya maanad sa paggamit niini.

Miingon siya kang Saulo, “Dili ako makahimo sa pagpakig-away nga nagsul-ob niini, kay wala ako maanad.” Busa gihubo niya kadtong tanan.

⁴⁰ Unya gikuha niya ang iyang sungkod, ug namunit ug lima ka hamis nga mga bato sa walog ug gisulod sa iyang sudlanan nga panit. Dala ang iyang lambayog, miadto siya kang Goliat.

⁴¹ Si Goliat usab nagpaingon na kang David uban sa tigdala sa iyang armas nga gauna kaniya.

⁴² Sa dihang naklaro ni Goliat nga si David usa lang ka batan-on nga guwapo, ug pulahon ug aping, gibiyai-biyai niya kini.

⁴³ Miingon siya kang David, “Iro ba ako nga imo lang dad-an ug lipak?” Ug gitunglo niya si David sa ngalan sa iyang mga dios.

⁴⁴ Unya miingon, “Duol dinhi, kay ipakaon ko ang imong unod sa mga langgam ug sa mabangis nga mga mananap!”

⁴⁵ Mitubag si David, “Mianhi ka sa pagpakig-away kanako dala ang espada ug bangkaw, apan makig-away ako kanimo sa ngalan sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa mga sundalo sa Israel nga imong gihagit.

⁴⁶ Niining adlaw, itugyan ka sa GINOO kanako! Patyon ka nako ug putlan sa imong ulo. Ug niini usab nga adlaw, ipakaon ko ang mga patayng lawas sa mga Filistihanon sa mga langgam ug sa mabangis nga mga mananap, ug mahibaloan sa tibuok kalibotan nga adunay Dios ang Israel.

⁴⁷ Ang tanang nagtigom dinhi masayod nga ang GINOO wala magkinahanglan ug armas sa pagluwas sa iyang katawhan, kay ang GINOO mismo ang makig-away, ug itugyan niya kamong tanan kanamo.”

⁴⁸ Sa dihang midasdas si Goliat kaniya, midagan si David sa pagtagbo kaniya.

[‡] 17:35 *liog*: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *bungot*.

⁴⁹ Mikuha si David ug bato sa iyang sudlanan nga panit, ug gilambuyog niya kini sa agtang ni Goliat. Nalubong ang bato sa agtang ni Goliat, ug natumba siya nga nagkulob sa yuta.

⁵⁰ Busa midaog si David batok kang Goliat pinaagi lang sa lambayog ug sa usa ka bato. Napatay niya si Goliat bisan wala siyay espada.

⁵¹ Midagan si David paduol kang Goliat ug gikuha niya ang espada niini, ug gipunggotan niya kinig ulo.

Sa dihang nakita sa mga Filistihanon nga patay na ang ilang sundalo nga maayong makig-away, nanagan sila.

⁵² Unya midasdas ang mga sundalo sa Israel ug Juda nga nagpaninggit, ug gigukod nila ang mga Filistihanon hangtod sa Gat^s ug Ekron. Nagkatag ang mga patayng lawas sa mga Filistihanon sa dalan sa Shaaraim paingon sa Gat ug Ekron.

⁵³ Human nilag gukod ang mga Filistihanon, mibalik sila ug gipanguha nila ang mga nangahibiling butang sa kampo sa mga Filistihanon.

⁵⁴ Gikuha ni David ang ulo ni Goliat ug gidala sa Jerusalem, ug gibutang niya sa iyang tolda ang mga armas ni Goliat.

⁵⁵ Niadtong nakita ni Saulo si David nga nagpaduol kang Goliat aron makig-away, nangutana siya kang Abner nga komander sa mga sundalo, “Abner, kang kinsang anak kana nga batan-on?”

Mitubag si Abner, “Wala gayod ako mahibalo, Mahal nga Hari.”

⁵⁶ Miingon si Saulo, “Susiha kon kang kinsa siyang anak.”

⁵⁷ Sa dihang nakabalik si David sa ilang kampo human niya mapatay si Goliat, gidala siya ni Abner ngadto kang Saulo. Nagbitbit pa si David sa ulo ni Goliat.

⁵⁸ Nangutana si Saulo kaniya, “Dong, kang kinsa kang anak?”

Mitubag si David, “Anak ako sa imong alagad nga si Jesse nga taga-Betlehem.”

18

Nasina si Saulo kang David

¹ Human magkasulti si David ug si Saulo, nagkasuod na dayon si David ug ang anak ni Saulo nga si Jonatan. Gimahal pag-ayo ni Jonatan si David sama sa pagmahal niya sa iyang kaugalingon.

² Sukad niadto wala na paulia ni Saulo si David sa ila.

³ Naghimo si Jonatan ug pakigsaad kang David nga mag-inunongay sila hangtod sa kahangtoran, tungod kay gimahal niya kaayo si David sama sa pagmahal niya sa iyang kaugalingon.

⁴ Gihubo niya ang iyang panggawas nga bisti ug gihatag kang David, apil ang iyang kupo, espada, pana, ug bakos.

⁵ Nagmadaogon si David sa tanang mga gipahimo ni Saulo kaniya, busa gihatagan siya ni Saulo ug taas nga ranggo sa mga sundalo. Nagustohan kini sa tanang mga tawo apil usab ang mga opisyal ni Saulo.

⁶ Sa dihang namauli na ang mga Israelinhon human mapatay ni David si Goliat, gitagbo si Saulo sa mga babaye nga naggikan sa tanang lungsod sa Israel. Malipayon silang nanganta ug nanagsayaw nga adunay mga tamborin ug mga harpa.

⁷ Mao kini ang ilang giawit:

“Linibo ang napatay ni Saulo,
apan ang kang David tinag-pulo ka libo.”

^s 17:52 Gat: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *kapatagan*.

⁸ Nasuko pag-ayo si Saulo sa dihang nadunggan niya ang ilang awit. Mi-ingon siya sa iyang kaugalingon, “Nag-ingon sila nga tinag-pulo ka libo ang napatay ni David apan ang ako linibo lang. Sa sunod himuon na nila siyang hari.”

⁹ Busa sukad niadto ginapanid-an na ni Saulo si David tungod kay nasina siya niini.

¹⁰⁻¹¹ Pagkasunod nga adlaw, gigamhan si Saulo sa daotang espiritu nga gipadala sa Dios, ug nagyawyaw siya sulod sa iyang balay. Nagtukar si David ug harpa alang kang Saulo sama sa naandan na niyang ginahimo. Miingon si Saulo sa iyang kaugalingon samtang nagkupot siya sa bangkaw, “Bangkawon ko si David aron mopilit siya sa bongbong.” Ug gibangkaw niya si David sa makaduha ka higayon, apan nakalikay kini.

¹² Nahadlok si Saulo kang David kay giubanan kini sa GINOO samtang siya gibiyaan na sa GINOO.

¹³ Busa gipalayo niya si David gikan kaniya, ug gihimo niya kining komander sa 1,000 ka mga sundalo. Gipangulohan ni David ang mga sundalo sa pagpakig-gira.

¹⁴ Nagmalampuson siya sa tanan nga iyang gihimo tungod kay nag-uban ang GINOO kaniya.

¹⁵ Sa dihang nahibaloan ni Saulo nga nagmalampuson si David, misamot ang iyang kahadlok kaniya.

¹⁶ Apan gihigugma gayod sa tanan nga taga-Israel ug taga-Juda si David, tungod kay gipangulohan niya sila sa pagpakig-gira.

¹⁷ Usa niana ka higayon, miingon si Saulo kang David, “Andam ako nga ipaasawa kanimo ang akong kamagulangang anak nga si Merab sa kondisyon nga mag-alagad ka kanako nga maisogon ug makig-gira alang sa GINOO.” Naghuna-huna si Saulo nga pinaagi niini mapatay si David sa mga Filistihanon, ug dili na kinahanglan nga siya pa ang mopatay niini.

¹⁸ Apan miingon si David kang Saulo, “Kinsa ba ako ug ang akong pamilya nga mahimong umagad sa hari?”

¹⁹ Sa pag-abot sa panahon nga ipakasal na si Merab kang David, gipaasawa hinuon ni Saulo si Merab kang Adriel nga taga-Mehola.

²⁰ Unya ang usa ka anak ni Saulo nga babaye nga si Mical nakagusto kang David. Ug sa dihang gisultihan si Saulo bahin niini, nalipay siya.

²¹ Miingon siya sa iyang kaugalingon, “Ipaasawa ko si Mical kang David, ug himuon ko siyang paon aron mapatay si David sa mga Filistihanon.” Busa miingon si Saulo kang David, “Adunay higayon ka pa nga mahimong akong umagad!”

²² Unya gisugo ni Saulo ang iyang mga alagad nga sekretohan ug sulti si David, ug ingnon kini, “Nagustohan ka gayod sa hari ug sa tanan niyang mga alagad. Busa sugot na nga mahimo ka niyang umagad.”

²³ Sa dihang gisulti nila kini kang David, miingon siya, “Dili ako makahimo sa pagbayad kang Saulo aron mapangasawa ko ang iyang anak. Kabos lang ako ug dili gani ilado.”

²⁴ Sa dihang gisultihan nila si Saulo sa giingon ni David,

²⁵ miingon si Saulo, “Ingna ninyo si David nga ang pangayoon ko lang ingon nga bayad sa pagpakasal niya sa akong anak mao ang panit sa tumoy sa kinatawo sa 100 ka mga Filistihanon,* ingon nga akong panimalos ngadto kanila nga akong mga kaaway.” Mao kadto ang plano ni Saulo aron mapatay si David sa mga Filistihanon.

* **18:25** Ang buot pasabot nga patyon ni David ang wala matuli nga mga Filistihanon ug ipakita niya kang Saulo ang panit sa tumoy sa kinatawo.

²⁶ Sa dihang gisulti kini sa mga alagad ni Saulo kang David, nalipay siya nga mahimong umagad sa hari. Busa sa wala pa moabot ang panahon nga gitakda,

²⁷ nakig-gira si David ug ang iyang mga tawo sa mga Filistihanon ug nakapatay silag 200 ka mga Filistihanon. Unya gipakuha niya ang panit sa tumoy sa kinatawo sa mga Filistihanon ug gidala kini ngadto sa hari, aron mahimo siyang umagad niini. Busa gipaminyo ni Saulo ang iyang anak nga si Mical kang David.

²⁸ Sa dihang nakaamgo si Saulo nga ang GINOO nag-uban gayod kang David ug nahigugma pag-ayo ang iyang anak nga si Mical kang David,

²⁹ misamot ang iyang kahadlok. Ug nahimo niyang kaaway si David hangtod namatay siya.

³⁰ Padayon nga nakig-gira ang mga Filistihanon sa mga Israelinhon. Ug sa matag gira nila, mas nagmalampuson si David kaysa ubang mga opisyal ni Saulo. Busa nabantog pag-ayo si David.

19

Nagplano si Saulo sa Pagpatay Kang David

¹ Unya, gisugo ni Saulo si Jonatan ug ang tanan niyang alagad nga patyon si David. Apan gimahal gayod ni Jonatan si David,

² busa gipahimangnoan niya si David. Miingon siya, “Nangita ug higayon ang akong amahan sa pagpatay kanimo, busa magbantay ka gayod. Ugma sa buntag, tago sa usa ka dapit sa uma, ug ayaw pagbiya didto.

³ Dad-on ko didto ang akong amahan ug pakigsultihan ko siya bahin kanimo. Siya sultihan ka nako kon unsay akong masayran.”

⁴ Busa pagkabuntag gidayeg ni Jonatan si David ngadto sa iyang amahan nga si Saulo. Unya miingon siya, “Amahan ko,* ayaw pasipad-i si David nga imong alagad. Wala man siya makasala batok kanimo. Nakahimo pa gani siyag dakong kaayohan alang kanimo.

⁵ Gisugal niya ang iyang kinabuhi sa dihang gipatay niya ang Filistihanon nga si Goliath, ug gipadaog sa GINOO ang tibuk Israel. Nakita mo kini ug nalipay ka. Nganong buot mong patyon ang usa ka inosenteng tawo, sama kang David, sa walay igong hinungdan?”

⁶ Namati si Saulo kang Jonatan ug nanaad siya sa buhi nga GINOO nga dili niya ipapatay si David.

⁷ Pagkahuman gitawag ni Jonatan si David ug gisultihan sa tanan nilang gipangagsultihan ni Saulo. Unya gidala niya si David ngadto kang Saulo, ug nag-alagad si David pagbalik kang Saulo sama sa milabay nga mga adlaw.

⁸ Naggira na usab ang mga Filistihanon ug mga Israelinhon, ug gipangulohan ni David ang iyang mga tawo sa pagpakig-gira. Labihan gayod ka kusgan ang puwersa ni David, busa nanagan ang mga Filistihanon.

⁹ Usa niana ka higayon, gigamhan si Saulo sa daotang espiritu nga gipadala sa GINOO. Naglingkod siya niadtong tungora didto sa iyang balay ug nagkupot sa iyang bangkaw. Ug samtang nagtukar si David sa harpa,

¹⁰ nagtinguha si Saulo nga ipapilit si David sa dingding pinaagi sa pagbangkaw kaniya, apan nakalikay si David. Ug miikyas si David niadtong gabhiona.

¹¹ Unya nagpadala si Saulo ug mga tawo aron bantayan ang balay ni David ug patyon kini pagkabuntag. Apan gipahimangnoan si David ni Mical nga iyang asawa, “Kon dili ka miikyas karong gabhiona, ugma patyon ka.”

* **19:4 Amahan ko:** sa literal, *Hari*.

¹² Busa gitabangan ni Mical si David nga makakanaog agi sa bintana, ug miikyas si David.

¹³ Unya mikuha si Mical ug rebulto sa dios-dios ug gipahigda sa higdaanan. Gihabolan niya kini ug gibutangan ug balhibo sa kanding ang ulo.

¹⁴ Pag-abot sa mga tawo nga gipadala ni Saulo sa pagdakop kang David, giingnan sila ni Mical nga nagsakit si David.

¹⁵ Sa pagsulti nila niini kang Saulo, gipabalik niya sila aron sila mismo ang motan-aw kang David. Giingnan niya sila, “Dad-a ninyo siya dinhi kanako nga naghigda sa iyang higdaanan aron ako siyang patyon.”

¹⁶ Apan sa pagsulod nila sa balay ni David, nadiskobrehan nila nga ang naghigda rebulto diay nga gibutangan ug balhibo sa kanding ang ulo.

¹⁷ Miingon si Saulo kang Mical, “Nganong gilimbongan mo ako ug gipaikyas mo ang akong kaaway?”

Mitubag si Mical, “Miingon siya kanako nga patyon ako niya kon dili ko siya tabangan nga makaikyas.”

¹⁸ Busa nakaikyas si David ug miadto kini kang Samuel didto sa Rama, ug gisulihan niya si Samuel sa tanang gihimo ni Saulo kaniya. Unya miadto sila ni Samuel sa Nayot ug didto nagpuyo.

¹⁹ Adunay nakabalita kang Saulo nga si David atua sa Nayot sa Rama.

²⁰ Busa nagpadala siyag mga tawo aron sa pagdakop kang David. Apan sa pag-abot nila didto, nakita nila ang grupo sa mga propeta nga nagsulti sa mensahe sa Dios, ug si Samuel ang nangulo kanila. Unya gigamhan sa Espiritu sa Dios ang mga tawo ni Saulo ug nagsulti usab sila sa mensahe sa Dios.

²¹ Sa dihang nadunggan ni Saulo ang nahitabo, nagpadala na usab siyag dugang nga mga tawo aron sa pagdakop kang David, apan misulti usab sila sa mensahe sa Dios. Nagpadala pa gayod si Saulo ug mga tawo sa ikatulong higayon, ug nagsulti gihapon kini sila sa mensahe sa Dios.

²² Sa kaulahian si Saulo na gayod mismo ang miadto sa Rama. Sa pag-abot niya didto sa dakong bangag nga pundohanang ug tubig sa Secu, nangutana siya kon hain si Samuel ug si David.

Gisulihan siya nga atua didto sa Nayot.

²³ Apan samtang nagpaingon siya didto, gigamhan usab siya sa Espiritu sa Dios ug misulti sa mensahe sa Dios hangtod nga nakaabot siya sa Nayot.

²⁴ Gihubo niya ang iyang bisti ug misulti sa mensahe sa Dios atubangan ni Samuel. Mihigda siya didto nga walay bisti tibuok adlaw ug gabii. Mao kini ang hinungdan sa panulihon nga, “Nahimo na ba usab nga usa ka propeta si Saulo?”

20

Si David ug si Jonatan

¹ Unya, miikyas si David gikan sa Nayot sa Rama ug miadto kang Jonatan ug nangutana, “Unsa ba ang sala nga akong nahimo ngadto sa imong amahan nga buot man niya akong patyon?”

² Mitubag si Jonatan, “Dili mahimo nga ila kang patyon! Walay himuon ang akong amahan nga dili niya ipahibalo kanako, mahinungdanon man kini o dili. Kon nagtinguha gayod siya sa pagpatay kanimo, gipahibalo unta niya kanako. Busa dili kana tinuod!”

³ Apan miingon si David, “Nahibalo ang imong amahan nga maayo ka kanako, busa gihuna-huna niya nga mas maayo nga dili ka pahibaloon sa iyang plano sa pagpatay kanako kay tingalig maguol ka. Apan ipanumpa ko

gayod kanimo, sa atubangan sa buhi nga GINOO ug kanimo, nga anaa ako sa kakuyaw.”

⁴ Miingon si Jonatan, “Himuon ko ang bisan unsa nga ipahimo mo kanako.”

⁵ Busa miingon si David, “Ugma Pista sa Pagsugod sa Bulan, ug kinahanglang mokaon ako uban sa imong amahan. Apan tugoti ako nga molakaw ug motago sa uma hangtod sa gabii sa ikatulong adlaw.

⁶ Kon pangitaon ako sa imong amahan, sultihi siya nga nananghid ako kanimo nga mopauli sa amo sa Betlehem aron ikauban ko ang tibuok kong panimalay sa ilang paghalad nga ginahimo matag tuig.

⁷ Kon moingon siya nga walay kaso, dili ako mabalaka. Apan kon masuko siya, sigurado gayod nga aduna siyay tuyo nga patyon ako.

⁸ Kon mahimo, tabangi ako ingon nga pagpamatuod sa imong gipanumpa kanako atubangan sa GINOO. Apan kon nakasala gayod ako, ikaw na mismo ang mopatay kanako. Nganong itugyan mo pa ako sa imong amahan?”

⁹ Mitubag si Jonatan, “Dili kana mahitabo! Kon makasiguro ako nga ang akong amahan adunay tinguha sa pagpatay kanimo, ipahibalo ko gayod kini kanimo.”

¹⁰ Nangutana si David, “Kinsa ang mosugilon kanako kon masayran mo nga nasuko ang imong amahan kanako?”

¹¹ Miingon si Jonatan, “Dali! Mangadto kita sa uma.” Busa milakaw sila.

¹² Miingon si Jonatan kang David, “Nagsaad ako sa GINOO, nga Dios sa Israel, nga sa sama niining orasa ugma o sa sunod nga adlaw, makigsulti ako sa akong amahan. Ug kon wala siya masuko kanimo, pahibaloon ka nako.

¹³ Apan kon gusto gayod sa akong amahan nga patyon ka, unya dili ka nako pahibaloon aron makaikyas ka, hinaut nga silotan ako sa GINOO sa labihan gayod. Karon, hinaut nga ubanan ka sa GINOO sama sa iyang pagubanan kaniadto sa akong amahan.

¹⁴ Ug hinaut nga samtang buhi pa ako, ipakita mo ang imong pagmahal kanako sama sa pagmahal sa GINOO kanato. Ug kon patay na ako,

¹⁵ ipadayon mo gihapon ang imong paghigugma sa akong pamilya, bisan patyon pa sa GINOO ang tanan mong kaaway.”

¹⁶ Busa naghimo si Jonatan ug kasabotan sa panimalay ni David, ug miingon siya, “Hinaut nga ikaw ug ang imong mga kaliwat ipalaglag sa GINOO sa imong mga kaaway kon dili mo tumanon ang atong kasabotan.”

¹⁷ Gipasaad pag-usab ni Jonatan si David sa pagmahal kaniya, tungod kay gimahal gayod niya si David sama sa pagmahal niya sa iyang kaugalingon.

¹⁸ Unya miingon si Jonatan kang David, “Ugma Pista sa Pagsugod sa Bulan, ug mahibaloan gayod nga wala ka didto kay mabakante ang imong lingkoran.

¹⁹ Sunod adlaw, inigkagabii na, adto sa uma nga imong gitagoan kaniadto. Paghulat didto sa may bato sa Ezel.

²⁰ Unya mopana ako makatulo sa kilid sa bato nga murag aduna gayod akoy gipana.

²¹ Unya akong padaganon ang usa ka bata ug ipapangita kaniya ang mga pana. Kon moingon ako kaniya nga anaa ang mga pana sa tapad niya, ug kuhaon niya kini ug dad-on kanako, gawas dayon. Kay ipasalig ko gayod kanimo sa atubangan sa buhi nga GINOO, nga wala kay angayng kahadlokang katalagman.

²² Apan kon moingon ako sa bata nga ang mga pana atua pa sa unahan, nagkahulogan kana nga kinahanglan magpahilayo ka kay paikyason ka sa GINOO.

²³ Ug bahin sa atong gipanumpaang, hinumdomi nga ang GINOO mao ang atong saksi sa walay kataposan.”

²⁴ Busa mitago si David sa uma. Ug sa dihang miabot ang adlaw sa Pista sa Pagsugod sa Bulan, milingkod si Haring Saulo aron mokaon.

²⁵ Didto siya milingkod sa iyang naandan nga dapit duol sa dingding. Si Jonatan naglingkod atbang kaniya, ug si Abner sa tapad ni Saulo. Apan ang lingkoranan ni David bakante.

²⁶ Walay gisulti si Saulo mahitungod kang David niadtong adlaw kay naghuna-huna siya nga tingalig adunay nahimo si David nga nakapahugaw kaniya, busa dili siya takos sa pag-apil sa pista.

²⁷ Apan nianang sunod nga adlaw, ang ikaduhang adlaw sa bulan, bakante gihapon ang lingkoranan ni David. Busa nangutana si Saulo kang Jonatan, “Nganong wala moanhi dinhi kagahapon ug karong adlaw si David nga anak ni Jesse aron mokaon?”

²⁸ Mitubag si Jonatan, “Nananghid si David kanako nga mopauli siya sa Betlehem.

²⁹ Miingon siya, ‘Gisugo ako sa akong mga igsoon nga mouban gayod ako sa among pamilya sa paghalad ug gusto ko usab nga makita ang akong mga igsoon.’ Mao kana nga dili ninyo siya kauban sa pagpangaon.”

³⁰ Nasuko pag-ayo si Saulo kang Jonatan. Miingon siya, “Masupilon ka nga anak! Nahibalo ako nga gilabanan mo si David. Gipakaulawan mo ang imong kaugalingon ug ang imong inahan.

³¹ Samtang buhi si David, dili ka gayod mahimong hari. Karon, ipakuha siya ug dad-a dinhi kanako, kay kinahanglan mamatay siya.”

³² Nangutana si Jonatan, “Nganong kinahanglan man gayod siyang matay? Unsa ba ang iyang nahimo?”

³³ Apan gibangkaw siya sa iyang amahan aron patyon. Busa nahibaloan niya nga desidido gayod ang iyang amahan sa pagpatay kang David.

³⁴ Mibiya si Jonatan sa lamisa nga labihang sukua. Wala siya mokaon niadtong adlaw kay naguol siya tungod sa makauulaw nga pagtagad sa iyang amahan kang David.

³⁵ Pagkabuntag, miadto si Jonatan sa uma aron makigkita kang David. Adunay kauban siyang batang lalaki.

³⁶ Miingon siya sa bata, “Dagan ug pangitaa ang mga pana nga akong ipana.” Busa sa dihang midagan ang bata, mipana si Jonatan sa unahan sa bata.

³⁷⁻³⁸ Pag-abot sa bata sa gitugpahan sa pana, misinggit si Jonatan, “Atua pa sa unahan nimo ang mga pana. Agpas, kuhaa dayon!” Gipunit sa bata ang pana ug mibalik ngadto sa iyang agalon.

³⁹ Wala gayoy kalibotan ang bata kon unsa ang kahulogan niadto. Si Jonatan lang gayod ug si David ang nahibalo.

⁴⁰ Unya gihatag ni Jonatan ang iyang pana sa bata ug giingnan, “Dad-a kini ug balik didto sa lungsod.”

⁴¹ Sa dihang nakalakaw na ang bata, migawas si David sa bato nga iyang gitagoan, ug miluhod siya sa atubangan ni Jonatan ug miyukbo sa makatulo agig pagtahod kaniya. Unya naggaksanay* sila ug nanghilak. Labihan gayod ang paghilak ni David.

⁴² Unya miingon si Jonatan kang David, “Sige, maayo nga paglakaw. Ug hinaut nga tabangan kita sa GINOO nga dili mapakyas sa atong gipanumpaang kaniya ingon nga managhighala hangtod sa atong mga kaliwat.” Unya milakaw si David, ug si Jonatan mibalik sa lungsod.

* **20:41** *naggaksanay*: sa Hebreo, *naghagkanay*.

21

Miadto si David sa Nob

¹ Unya, miadto si David kang Ahimelec nga pari sa Nob. Nagkurog sa kahadlok si Ahimelec sa dihang nakita niya si David. Nangutana si Ahimelec, “Nganong nag-inusara ka lang?”

² Mitubag si David, “Adunay misyon ako dinhi gikan sa hari, ug giingnan niya ako nga dili gayod ako mosulti bahin niini nga misyon. Kon bahin sa akong mga tawo, giingnan ko sila nga magkita lang kami sa usa ka dapit.

³ Aduna ka bay pagkaon diha? Palihog hatagi ako ug lima kabuok pan o bisan unsay anaa nga makaon.”

⁴ Mitubag ang pari, “Wala akoy ordinaryong pan, apan adunay pan dinhi nga hinalad. Ihatag ko kini kon ikaw ug ang imong mga tawo wala makigdulog ug babaye sa niaging mga adlaw.”

⁵ Mitubag si David, “Dili kami makigdulog ug babaye kon aduna kami misyon. Bisan ordinaryo lang nga misyon ang among adtoan kinahanglang manghinlo kami. Unsa pa kaha niini nga misyon!”

⁶ Busa tungod kay walay ordinaryo nga pan, gihatag sa pari kaniya ang pan nga hinalad diha atubangan sa GINOO. Gikuha kini gikan sa balaan nga lamisa ug gilisdan dayon ug bag-ong pan nianang adlaw.

⁷ Naatol nga niadtong adlaw didto ang sulugoon ni Saulo nga si Doeg nga taga-Edom. Siya ang pangulo sa mga magbalantay sa mananap ni Saulo. Tua siya didto kay aduna siyay panaad sa GINOO.

⁸ Nangutana si David kang Ahimelec, “Aduna ka bay espada o bangkaw dinhi? Wala ako makadala sa akong espada o sa bisan unsa nga armas tungod kay dinalian ang sugo sa hari.”

⁹ Mitubag ang pari, “Ania dinhi ang espada ni Goliat nga Filistihanon nga imong gipatay sa Walog sa Elah. Giputos kini ug panapton luyo sa efod. Kuhaa kon gusto mo, kay wala nay lain pang armas dinhi.”

Miingon si David, “Ihatag kana kanako. Wala nay espada nga sama niana.”

¹⁰ Busa mipahilayo si David kang Saulo ug miadto kang Akish nga hari sa Gat.

¹¹ Miingon ang mga opisyal ni Akish kaniya, “Dili ba si David kini nga hari sa Israel? Dili ba siya ang gipasidunggan sa mga babaye samtang gasayaw sila ug nag-awit,

“ ‘Linibo ang napatay ni Saulo,
apan ang kang David tinag-pulo ka libo?’ ”

¹² Gihuna-huna ni David ang ilang gisulti, ug nahadlok siya pag-ayo kang Akish nga hari sa Gat.

¹³ Busa nagpabuang-buang si David samtang didto siya sa Gat. Gikuriskurisan niya ang mga ganghaan sa lungsod, ug gipatulo niya ang iyang laway sa iyang balbas.

¹⁴ Busa miingon si Akish sa iyang mga opisyal, “Tan-awa ninyo! Buang kanang tawhana! Nganong gidala ninyo siya dinhi kanako?

¹⁵ Daghan na ang buang dinhi! Nganong gidala pa ninyo siya sa akong balay aron magbinuang sa akong atubangan?”

22

Miadto si David sa Adulam ug sa Mizpa

¹ Mibiya si David sa Gat ug miadto sa langub sa Adulam. Sa dihang nadunggan kini sa iyang mga igsoon ug sa uban pang mga miyembro sa iyang pamilya, miadto sila kaniya.

² Ang tanang mga tawong anaa sa kalisod, o adunay utang, o dili kontento sa ilang kinabuhi miadto usab kang David ug siya ang ilang nahimong pangulo. Mga 400 ka tawo ang miuban kang David.

³ Gikan didto, miadto si David sa Mizpa nga sakop sa Moab ug miingon sa hari sa Moab, “Tugotan mo ba ang akong mga ginikanan nga mopuyo una dinhi hangtod nga mahibaloan ko kon unsa ang himuon sa Dios alang kanako?”

⁴ Misugot ang hari, busa gibilin ni David ang iyang mga ginikanan didto sa hari sa Moab samtang didto siya sa kuta.

⁵ Usa niana ka higayon, miingon si propeta Gad kang David, “Ayaw na pagtago dinhi. Adto sa Juda.” Busa mibiya si David ug miadto sa kalasangan sa Heret.

Gipapatay ni Saulo ang mga Pari sa Nob

⁶ Unya nabalitaan ni Saulo nga natultolan na si David ug ang iyang mga tawo. Naglingkod niadtong higayona si Saulo ilalom sa kahoy nga tamarisko, didto sa bungtod sa Gibeon. Nagkupot siya ug bangkaw, ug nagtindog sa iyang palibot ang tanan niyang opisyal.

⁷ Miingon si Saulo kanila, “Pamati kamong mga taga-Benjamin! Hatagan ba kamo ni David ug mga uma ug mga tamnanan sa ubas? Himuon ba niya kamong tanan nga mga komander sa mga sundalo?”

⁸ Mao ba kana nga tanan kamo nagplano ug daotan batok kanako? Wala gayoy nagsulti kanako nga ang akong anak naghimo ug kasabotan uban kang David. Wala gayod kamo mabalaka kanako, kay wala gayoy usa nga misulti kanako nga giaghat sa akong anak ang akong alagad nga si David sa pagpatay kanako sama sa iyang gihimo karon.”

⁹ Usa sa mga nagtindog didto uban sa mga opisyal ni Saulo mao si Doeg, nga taga-Edom. Miingon siya kang Saulo, “Sa dihang didto ako sa Nob, nakita ko si David nga miadto kang Ahimelec nga anak ni Ahitub.

¹⁰ Nangutana si Ahimelec sa GINOON kon unsa ang angayng himuon ni David ug gihatagan pa niya si David ug pagkaon. Gihatag usab niya kang David ang espada ni Goliath nga Filistihanon.”

¹¹ Unya gipatawag ni Saulo ang pari nga si Ahimelec nga anak ni Ahitub, ug ang tibuok niyang panimalay nga mga pari sa Nob. Ug miadto silang tanan kang Saulo.

¹² Pag-abot nila, miingon si Saulo, “Pamati, Ahimelec!”

Mitubag siya, “Oo, Mahal nga Hari.”

¹³ Miingon si Saulo kaniya, “Nganong nagplano kamo ni David ug daotan batok kanako? Gihatagan mo pa siyag pagkaon ug espada, ug nangutana ka pa sa Dios alang kaniya! Karon nakigbatok siya kanako, ug nagtinguha sa pagpatay kanako!”

¹⁴ Mitubag si Ahimelec sa hari, “Dili kana mahitabo! Si David imong umagad, ug siya ang labing matinud-anon nimong alagad. Gawas pa niana, siya pa ang kapitan sa imong mga tigbalantay ug ginatahod siya diha sa imong panimalay.

¹⁵ Oo, nangutana ako sa Dios alang kaniya, apan dili ba nga ginahimo ko man kini sa una pa. Nagpakiluoy ako kanimo nga dili mo ako pasanginlan ug ang akong pamilya, kay wala gayod akoy kasayoran bahin niining hitaboa.”

¹⁶ Apan miingon ang hari, “Mamatay ka gayod, Ahimelec, ug ang imong tibuok panimalay.”

¹⁷ Unya gisugo ni Saulo ang mga tigbalantay sa iyang tapad, “Patya ang mga pari sa GINOON kay midapig sila kang David. Nasayod sila nga miikyas

si David apan wala gayod sila mosulti kanako.” Apan wala gayod makaako pagpasipala sa mga pari sa GINOO ang mga opisyal sa hari.

¹⁸ Busa gimandoan sa hari si Doeg sa pagpatay sa mga pari, ug gipamatay sila ni Doeg. Niadtong adlaw 85 ka mga pari* ang gipamatay ni Doeg nga taga-Edom.

¹⁹ Gipapatay usab ni Saulo ang tanang nagpuyo sa Nob, ang lungsod sa mga pari: ang mga lalaki, mga babaye, mga kabataan apil ang mga masuso, mga baka, mga asno, mga karnero, ug mga kanding.

²⁰ Apan nakaikyasa si Abiatar nga anak ni Ahimelec ug nakig-uban kang David.

²¹ Gisultihan niya si David nga gipamatay ni Saulo ang mga pari sa GINOO.

²² Unya miingon si David kang Abiatar, “Sa dihang nakita ko niadtong adlaw si Doeg didto kang Ahimelec, nasayod na ako nga mosulti gayod siya kang Saulo. Busa tulubagon ko ang pagkamatay sa tibuok nimong panimalay.

²³ Dinhi ka lang uban kanako, kay usa lang ang gustong mopatay kanimo ug kanako. Ayaw kahadlok; dili ka maunsa dinhi uban kanako.”

23

Giluwas ni David ang Lungsod sa Keila

¹ Sa dihang gisultihan si David nga gisulong sa mga Filistihanon ang Keila ug gipangawat ang ilang mga trigo sa giokanan,

² nangutana siya sa GINOO, “Sulongon ko ba ang mga Filistihanon?”

Mitubag ang GINOO kaniya, “Sige, sulonga sila ug luwasa ang Keila.”

³ Apan miingon ang mga tawo ni David, “Nahadlok na gani kami dinhi sa Juda, unsa pa kaha kon moadto kita sa Keila ug makig-gira sa mga Filistihanon.”

⁴ Nangutana pag-usab si David sa GINOO, ug miingon ang GINOO kaniya, “Adto sa Keila, kay padag-on ka nako batok sa mga Filistihanon.”

⁵ Busa miadto si David ug ang iyang mga tawo sa Keila ug nakig-gira sa mga Filistihanon. Daghang mga Filistihanon ang ilang napatay, ug gipanguha nila ang ilang mga mananap. Naluwas nila ang taga-Keila.

⁶ (Sa dihang miikyasa si Abiatar ug miadto kang David sa Keila, gidala niya ang efod.)

Gigukod ni Saulo si David

⁷ Adunay nakasulti kang Saulo nga si David miadto sa Keila. Busa miingon si Saulo, “Gitugyan na siya sa Dios kanako, kay sama ra nga gibilanggo niya ang iyang kaugalingon sa iyang pagsulod sa lungsod nga gilibotan ug paril.”

⁸ Unya gitigom ni Saulo ang tanan niyang mga sundalo aron sa pag-adto sa Keila ug sa pagdakop kang David ug sa mga tawo niini.

⁹ Pagkahibalo ni David sa plano ni Saulo, giingnan niya si Abiatar nga pari sa pagkuha sa efod.

¹⁰ Unya miingon si David, “O GINOO, Dios sa Israel, nabalitaan niining imong alagad, nga nagplano si Saulo sa pag-anhi dinhi sa Keila aron sa paglaglag niini nga lungsod tungod kanako.

¹¹ Moanhi ba dinhi si Saulo sumala sa akong nadunggan? Itugyan ba ako sa mga lumulupyo sa Keila ngadto kang Saulo? O GINOO, Dios sa Israel, sultihi kining imong alagad.”

Mitubag ang GINOO, “Oo, moanha siya sa Keila.”

* **22:18** mga pari: sa literal, mga nagsul-ob ug efod.

¹² Nangutana pag-usab si David, “Itugyan ba ako ug ang akong mga tawo sa mga lumulupyo sa Keila ngadto kang Saulo?”

Mitubag ang GINOO, “Oo, itugyan kamo nila.”

¹³ Busa mibiya sa Keila si David uban sa iyang 600 ka mga tawo, ug nagbalhin-balhin sila ug dapit. Sa dihang nabalitaan ni Saulo nga miikyas na si David gikan sa Keila, wala na siya moadto didto.

¹⁴ Nagtago-tagto si David didto sa mga kuta sa bungtod sa kamingawan sa Zif. Adlaw-adlaw gipangita siya ni Saulo, apan wala gayod siya itugyan sa Dios kang Saulo.

¹⁵ Usa niana ka adlaw, samtang didto si David sa Horesh sa kamingawan sa Zif, nabalitaan niya nga padulong na didto si Saulo aron sa pagpatay kaniya.

¹⁶ Miadto si Jonatan kang David didto sa Horesh aron sa pagdasig kaniya sa pagsalig sa Dios.

¹⁷ Miingon si Jonatan, “Ayaw kahadlok kay ang akong amahan dili makahilabot kanimo. Nahibaloan mismo sa akong amahan nga ikaw ang mahimong hari sa Israel, ug ako ang ikaduha kanimo.”

¹⁸ Naghimo silang duha ug kasabotan sa presensya sa GINOO. Unya mipauli si Jonatan, apan si David nagpabilin sa Horesh.

¹⁹ Unya, adunay mga taga-Zif nga miadto kang Saulo sa Gibeá ug miingon, “Si David nagtago didto sa among dapit sa mga kuta sa Horesh sa bungtod sa Hakila, sa habagatan sa Jeshimon.

²⁰ Busa, mahal nga Hari, adto didto kon kanus-a mo gusto kay bahala na kami sa pagtugyan kaniya nganha kanimo.”

²¹ Mitubag si Saulo, “Panalanginan kamo sa GINOO sa inyong kahangawa kanako.

²² Sige, pauli na kamo ug panid-i ninyo kon asa siya kanunayng moadto ug kon kinsa ang nakakita kaniya didto. Kay nasayod ako nga abtik kaayo kini si David.

²³ Tultola ninyo ang tanang dapit nga iyang gitagoan, ug balik kamo dinhi kanako kon sigurado na gayod. Unya mouban ako kaninyo; ug kon atua gayod siya sa maong dapit gukdon ko gayod siya bisag latason ko pa ang tibuok yuta sa Juda.”

²⁴ Busa miuna sila kang Saulo sa Zif. Niadtong higayona didto na si David ug ang iyang mga tawo sa kamingawan sa Maon sa Walog sa Jordan,* sa habagatan sa Jeshimon.

²⁵ Pag-abot ni Saulo ug sa iyang mga tawo sa Zif, gipangita nila si David. Sa dihang nahibaloan kini ni David, mitago siya sa dakong bato sa kamingawan sa Maon, ug didto siya nagpundo. Sa dihang nabalitaan kini ni Saulo, miadto siya sa kamingawan sa Maon aron sa pagpangita kang David.

²⁶ Si Saulo ug ang iyang mga tawo didto sa usa ka bahin sa bukid, samtang si David ug ang iyang mga tawo didto usab sa pikas bahin sa bukid nga nagdali-dali sa pag-ikyas gikan kang Saulo. Sa dihang hapit na maapsi ni Saulo ug sa iyang mga tawo si David ug ang iyang mga tawo,

²⁷ adunay mensahero nga miadto kang Saulo ug miingon, “Dali, balik una! Kay gisulong sa mga Filistihanon ang atong nasod.”

²⁸ Busa miundang si Saulo sa paggukod kang David ug mibalik siya aron sa pagpakig-gira sa mga Filistihanon. Tungod niini, ang maong dapit gitawag nga “Bato sa Pagbulag.”

²⁹ Gikan didto, miadto si David sa En Gedi ug mipuyo sa mga kuta didto.

* **23:24** Walog sa Jordan: sa Hebreo, *Araba*.

24

Wala Patya ni David si Saulo

¹ Sa pagbalik ni Saulo gikan sa pagpakig-gira batok sa mga Filistihanon, gisultihan siya nga atua si David sa kamingawan sa En Gedi.

² Busa nagpili siyag 3,000 ka mga tawo gikan sa tibuok Israel ug milakaw sa pagpangita kang David ug sa mga tawo niini didto duol sa kabatoan nga gipuy-an sa mga kanding nga ihalas.

³ Nakaabot si Saulo sa toril sa mga karnero nga anaa mahimutang sa daplin sa dalan, ug adunay langub didto. Misulod si Saulo sa langub aron magtuman sa sugo sa lawas. Didto diay sa kinasuloran nga bahin sa langub nagtago si David ug ang iyang mga tawo.

⁴ Miingon ang mga tawo ni David kaniya, “Mao na gayod kini ang higayon nga giingon sa GINOO nga itugyan niya kanimo ang imong kaaway ug bahala ka na kon unsa ang imong gustong buhaton kaniya.” Unya mihinay-hinay ug duol si David ngadto sa nahimutangan ni Saulo ug giputol niya ang tumoy sa bisti niini. Wala kini mamatikdi ni Saulo.

⁵ Apan pagkahuman, gihasol si David sa iyang konsensya tungod sa iyang giputol sa sidsid sa bisti ni Saulo.

⁶ Miingon siya sa iyang mga tawo, “Hinaut nga dili motugot ang GINOO nga maghimo akog daotan batok sa akong agalon, ang hari nga pinili sa GINOO.”

⁷ Pinaagi niining iyang gipanulti gibadlong niya ang iyang mga tawo, ug wala niya sila tugoti nga patyon si Saulo.

Mibiya si Saulo sa langub ug mipadayon sa paglakaw.

⁸ Unya migawas si David gikan sa langub ug gitawag si Saulo, “Mahal nga Hari!” Sa dihang milingi si Saulo, miluhod si David sa pagtahod kaniya.

⁹ Unya miingon si David kang Saulo, “Nganong mituo ka sa mga tawo nga nag-ingon kanimo nga nagtinguha ako sa pagpatay kanimo?”

¹⁰ Karong adlaw nakita mo mismo kon giunsa ka pagtugyan sa GINOO kanako didto sa sulod sa langub. Giingnan ako sa uban kong mga tawo nga patyon ka, apan wala ka nako patya. Miingon ako kanila nga dili ko hilabtan ang akong agalon tungod kay pinili siya sa GINOO.

¹¹ Amahan, tan-awa ang bahin sa imong bisti nga akong gikuptan. Giputol ko ang sidsid sa imong bisti apan wala ka nako patya. Nagpamatuod kini nga wala akoy tuyo sa pagpasipala kanimo o sa pagrebelde kanimo. Wala ako makasala batok kanimo apan nagtinguha ka sa pagpatay kanako.

¹² “Hinaut nga ang GINOO mao ang maghukom kanatong duha, ug hinaut nga panimaslan ka niya sa imong daotang gihimo kanako. Apan ako dili gayod manghilabot kanimo,

¹³ sama sa panultihon nga nag-ingon, ‘Ang daotan lang nga tawo ang naghimog daotan.’ Busa dili gayod ako manghilabot kanimo.

¹⁴ Ikaw nga usa ka hari sa Israel naglisod-lisod gayod sa pagpangita kanako. Ngano, kinsa ba gayod ako nga imo mang gukdon? Sama lang ako sa usa ka patay nga iro o pulgas.

¹⁵ Hinaut nga ang GINOO mao ang maghukom ug modesisyon kon kinsa ang sad-an kanatong duha. Hinaut nga dunggon niya ako, labanan ug luwason gikan sa imong mga kamot.”

¹⁶ Pagkahuman ug sulti ni David, miingon si Saulo, “Ikaw ba gayod kana David, anak ko?” Ug mihilak siya ug kusog.

¹⁷ Miingon pa gayod siya, “Mas matarong ka kay kanako. Gibuhatan ka nako ug daotan apan gibalosan mo akog maayo.

¹⁸ Karong adlaw gipakita mo kanako ang imong kaayo. Gitugyan ako sa GINOO kanimo, apan wala mo ako patya.

¹⁹ Ang uban, kon makita nila ang ilang kaaway, dili nila kini pasagdan nga makaikyas. Hinaut nga balosan ka sa GINOO sa kaayo nga gipakita mo kanako karong adlaw.

²⁰ Nasayod ako nga mahimo ka gayong hari, ug ang gingharian sa Israel molig-on ubos sa imong pagdumala.

²¹ Karon, ipanumpa kanako sa ngalan sa GINOO nga dili mo patyon ang akong mga kaliwat, aron dili mawala ang ngalan sa akong pamilya.”

²² Busa nanumpa si David kang Saulo. Unya mipauli si Saulo, apan si David ug ang iyang mga tawo mibalik sa ilang kuta.

25

Si David, si Nabal, ug si Abigail

¹ Unya namatay si Samuel, ug ang tanang mga Israelinhon nagtigom ug nagsubo alang kaniya. Gilubong nila siya sa iyang dapit sa Rama.

Human niadto, milugsong si David sa kamingawan sa Maon.*

² Didto sa Maon adunay usa ka tawo nga adunahan kaayo, nga adunay yuta† sa Carmel. Adunay 1,000 siya ka kanding, ug 3,000 ka karnero nga iyang gipatupihan didto sa Carmel.

³ Si Nabal ang iyang ngalan. Gikan siya sa kaliwat ni Caleb, ug ang iyang asawa mao si Abigail. Maalam ug matahom si Abigail, apan si Nabal daling masuko ug ngil-ad ug batasan.

⁴ Samtang didto si David sa kamingawan, nabalitaan niya nga nagpatupi si Nabal sa iyang mga karnero.

⁵⁻⁶ Busa nagpadala siyag napulo ka batan-ong lalaki sa Carmel. Gisugo niya sila nga isulti kini nga mensahe kang Nabal: “Kumusta! Hinaut nga maangkon mo ang taas nga kinabuhi. Ug hinaut nga maayo ang imong kahimtang ug ang kahimtang sa imong tibuok panimalay, ug ang tanan nga anaa uban kanimo.

⁷ Nakabalita ako nga nagpatupi ka sa imong mga karnero. Sa dihang nakauban namo ang imong mga magbalantay sa karnero sa Carmel, wala namo sila unsaa ug walay nawala kanila.

⁸ Pangutan-a sila, ug sulihan ka nila. Karon, naghangyo ako nga ipakita mo ang imong kaayo sa akong mga tawo, kay pista man karon. Isipa ako nga imong anak ug ang akong mga sulugoon imo usab nga mga sulugoon; hatagi kamig bisan unsa nga imong ikahatag kanamo.”

⁹ Busa sa pag-abot sa mga tawo ni David, gisulti nila kang Nabal ang mensahe ni David. Unya naghulat sila sa iyang tubag.

¹⁰ Miingon si Nabal sa mga tawo ni David, “Si kinsa ba kini si David nga anak ni Jesse? Karong mga panahona daghang mga sulugoon nga manglayas gikan sa ilang mga agalon.

¹¹ Nganong ihatag ko man kaninyo ang akong pan, tubig, ug ang karne sa mananap nga akong gipaihaw alang sa mga tigupai sa akong mga karnero? Wala gani ako masayod kon asa kamo gikan!”

¹² Mibalik ang mga tawo ni David ug gisugilon nila kaniya ang giingon ni Nabal.

¹³ Unya miingon si David sa iyang mga tawo, “Itak-in ang inyong mga espada!” Busa gitak-in nila ang ilang mga espada, ug mao usab ang gihimo ni David. Mga 400 ka mga tawo ang nanguban kang David. Nagpabilin ang 200 aron sa pagbantay sa mga kargamento.

* **25:1** Maon: mao kini sa ubang mga manuskrito sa Septuagint; apan sa Hebreo ug sa pipila ka manuskrito sa Septuagint, *Paran*. † **25:2** yuta: o mga kabtangan.

¹⁴ Usa sa mga sulugoon ni Nabal miingon kang Abigail nga asawa ni Nabal, “Nagpadala dinhi si David ug mga mensahero gikan sa kamingawan, ug nangumusta pa sila kang Nabal nga among agalon, apan giinsulto lang niya sila.

¹⁵ Maayo kaayo kining mga tawhana kanamo; wala nila kami pasipad-i. Ug sa tibuok nga panahon nga didto kami sa uma duol kanila, wala gayoy nawala kanamo.

¹⁶ Gipanalipdan nila kami adlaw ug gabii sa dihang nagbantay kami sa mga karnero.

¹⁷ Karon, huna-hunaa kon unsay maayo nimong buhaton, tungod kay moabot ang katalagman sa imong bana ug sa iyang tibuok panimalay. Daotan kaayo siya ug batasan ug dili siya masultihan.”

¹⁸ Wala na mag-usik ug panahon si Abigail. Nagpakuha siyag 200 kabuok pan, duha ka sudlanan nga panit nga puno ug bino, lima ka inihaw nga karnero, usa ka sako nga sinanlag nga lugas, 100 ka hakop nga pasas, ug 200 ka hakop binulad nga igos. Unya gipakarga niya kini sa mga asno,

¹⁹ ug giingnan ang mga sulugoon, “Pag-una kamo! Mosunod lang ako kaninyo.” Apan wala niya sultihi ang iyang bana nga si Nabal.

²⁰ Samtang gapalugsong si Abigail agi sa kilid sa bukid sakay sa iyang asno, nakita niya nga nagpadulong si David ug ang iyang mga tawo paingon kaniya.

²¹ Dili pa lang dugay nga miingon si David, “Walay kapuslanan ang pagbantay ko sa mga kabtangan ni Nabal sa kamingawan aron walay mawala. Gibalosang niyag daotan ang akong kaayo kaniya.

²² Hinaut nga silotan ako sa Dios ug labihan gayod kon dili ko mahurot pagpatay hangtod sa buntag ang tanang mga lalaki nga iyang sakop.”

²³⁻²⁴ Sa dihang naabot na sila, midali-dali si Abigail ug kanaog sa iyang asno ug miluhod sa atubangan ni David agig pagtahod kaniya. Miingon siya, “Palihog, sir, pamatia ako. Ako na lang ang pakasad-a.

²⁵ Hinaut nga dili mo tagdon ang daotan nga si Nabal. Angay gayod kaniya ang iyang ngalan nga Nabal, nga ang buot ipasabot, ‘buang-buang.’ Sir, wala gayod ako makakita sa mga tawo nga imong gipadala.

²⁶ “Karon, gipugngan ka sa GINOO sa pagpanimalos ug sa pagpatay. Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO ug kanimo, nga hinaut pa nga ang imong mga kaaway ug ang tanan nga buot mopasipala kanimo silotan sa Dios sama nga silotan niya si Nabal.

²⁷ Kon mahimo, sir, dawata kining mga gasa nga akong gidala alang kanimo, ug ihatag sa imong mga tawo.

²⁸ Palihog pasayloa ako sa akong mga kakulangan. Sigurado gayod nga ang GINOO maghimo kanimong hari ingon man ang imong mga kaliwat, tungod kay nakig-gira ka alang kaniya. Hinaut pa nga walay daotang mahitabo kanimo samtang buhi ka pa.

²⁹ “Bisan pa ug adunay mogukod kanimo aron sa pagpatay kanimo, tipigan ka gihapon sa GINOO nga imong Dios sama sa tawo nga nagtipig sa mahalang butang. Apan ang imong mga kaaway mahisama sa bato nga gibala sa lambayog.

³⁰ Kon matuman na ang tanan nga maayong mga butang nga gisaad sa GINOO kanimo, ug mahimo ka nang hari sa Israel,

³¹ dili ka hasolon sa imong konsensya tungod kay wala ka manimalos ug mopatay sa walay igong hinungdan. Ug kon hatagan ka na sa GINOO ug kalamposan, palihog ayaw ako kalimti.”

³² Miingon si David kang Abigail, “Dalaygon ang GINOO, nga Dios sa Israel, nga nagpadala kanimo karong adlaw sa pagpakigkita kanako.

³³ Salamat sa Dios sa imong maayong panghuna-huna ug sa pagpugong mo kanako sa pagpanimalos ug pagpamatay niining adlaw.

³⁴ Kon wala ka magdali-dali sa pagpakigkita kanako, wala untay mahibiling buhi sa mga tawo ni Nabal pagkabuntag. Kay mao kana ang akong gipanumpa sa buhi nga GINOO, nga Dios sa Israel, nga nagpugong kanako sa paghimo ug daotan kanimo.”

³⁵ Gidawat ni David ang mga gasa ni Abigail ug miingon, “Pauli ug ayaw na kabalaka. Tumanon ko ang imong gihangyo.”

³⁶ Sa pag-abot ni Abigail sa ilang balay, naabtan niyang nagpakombira si Nabal nga daw usa ka hari. Malipayon kaayo siya ug labihan kahubog. Busa wala lang una siya sultihi ni Abigail mahitungod sa iyang pagpakigkita kang David hangtod nianang pagkabuntag.

³⁷ Sa dihang nahuwasan na siya pagkabuntag, gisuginlan siya ni Abigail sa nahitabo. Giataki siya sa sakit sa kasing-kasing ug wala na siya makalihok.

³⁸ Paglabay sa napulo ka adlaw, gisilotan siya sa GINOO ug namatay.

³⁹ Sa dihang nadunggan ni David nga namatay si Nabal, miingon siya, “Dalaygon ang GINOO! Siya ang nanimalos ngadto kang Nabal sa pag-insulto niini kanako, ug gilikay niya ako sa pagpanimalos. Gisilotan niya si Nabal sa daotan niyang gihimo kanako.” Unya nagpadala si David ug mga mensahero sa pagsulti kang Abigail nga buot niya kining pangasaw-on.

⁴⁰ Pag-abot sa mga mensahero ni David sa Carmel, miingon sila kang Abigail, “Gipaanhi kami ni David kanimo aron pagdala kanimo ngadto kaniya aron mahimo niyang asawa.”

⁴¹ Miluhod si Abigail ug miingon, “Oo, mosugot ako. Andam ako sa pag-alagad kaniya bisan sa iyang mga sulugoon.”[‡]

⁴² Unya midali-dali si Abigail sa pagsakay sa asno ug miuban sa mga mensahero ni David. Gidala niya ang lima niya ka mga sulugoong babaye ug nahimo siyang asawa ni David.

⁴³ Gipangasawa usab ni David si Ahinoam nga taga-Jezreel, ug silang duha nahimo niyang asawa.

⁴⁴ Ang iyang asawa nga si Mical gipaminyo ni Saulo kang Paltiel nga taga-Galim, nga anak ni Laish.

26

Wala Patya ni David si Saulo sa Ikaduhang Higayon

¹ Usa niana ka adlaw, adunay mga taga-Zif nga miadto kang Saulo sa Gibeon ug miingon, “Si David nagtago sa bungtod sa Hakila, nga atbang sa Jeshimon.”

² Busa miadto si Saulo sa kamingawan sa Zif aron sa pagpangita kang David. Giuban niya ang iyang 3,000 ka mga tawo nga iyang gipili gikan sa Israel.

³ Nagkampo sila sa daplin sa dalan sa bungtod sa Hakila, nga atbang sa Jeshimon. Apan nagpabilin si David didto sa kamingawan. Sa dihang nabalitaan ni David nga gisundan siya didto ni Saulo,

⁴ nagpadala siyang mga tigpantiid, ug nahibaloan niya nga miabot gayod si Saulo.

[‡] 25:41 bisan sa iyang mga sulugoon: sa literal, ug sa paghugas sa mga tiil sa iyang mga sulugoon.

⁵ Unya miadto si David sa dapit nga gikampohan ni Saulo. Nakita niya ang dapit nga gihigdaan ni Saulo ug ni Abner nga anak ni Ner, nga komander sa mga sundalo. Natulog si Saulo nga gilibotan sa mga sundalo.

⁶ Nangutana si David kang Ahimelec nga Hitihanon ug kang Abishai nga anak ni Zeruya ug igsoon ni Joab, “Kinsa ba kaninyo ang mouban kanako sa pagsulod sa kampo ni Saulo?”

Mitubag si Abishai, “Ako ang mouban.”

⁷ Busa misulod nianang gabhiona si David ug si Abishai sa kampo ni Saulo, ug nakita nila si Saulo nga natulog, nga ang iyang bangkaw giugbok sa yuta duol sa iyang ulohan. Si Abner ug ang mga sundalo natulog usab libot kaniya.

⁸ Miingon si Abishai kang David, “Karong adlaw gitugyan na sa Dios kanimo ang imong kaaway. Karon tugoti ako sa pagpatay kaniya pinaagi sa bangkaw. Ipapilit ko siya sa yuta sa usa lang ka pagduslak.”

⁹ Apan miingon si David kang Abishai, “Ayaw siyag patya! Kay silotan gayod sa GINOO ang mopatay sa iyang pinili nga hari.

¹⁰ Ginasisiguro ko gayod kanimo, sa presensya sa buhi nga GINOO, nga ang GINOO mismo ang mopatay kaniya, o mamatay siya sa natural nga kamatayon o sa gira.

¹¹ Apan dili motugot ang GINOO nga ako ang mopatay sa iyang pinili nga hari. Kuhaon lang nato ang bangkaw ug ang sudlanan sa tubig nga anaa sa iyang ulohan, ug unya mamiya kita.”

¹² Busa gikuha ni David ang bangkaw ug ang sudlanan sa tubig sa may ulohan ni Saulo, ug milakaw sila. Wala gayoy nakakita o nakahibalo sa nahitabo; wala gayoy nakamata kanila tungod kay gipahinanok sila pag-ayo sa GINOO.

¹³ Unya mitabok sila si David sa pikas nga bahin sa walog ug mitindog ibabaw sa bungtod nga halayo ug diyutay sa kampo nila ni Saulo.

¹⁴ Misinggit si David ngadto sa mga sundalo ug kang Abner nga anak ni Ner, “Abner, madungog mo ba ako?”

Mitubag si Abner, “Kinsa ka? Unsay imong tuyo sa hari?”

¹⁵ Mitubag si David, “Dili ba ikaw man ang inilang maisog nga sundalo sa Israel? Nganong wala man nimo bantayi ang hari nga imong agalon? Adunay mianha diha aron unta sa pagpatay kaniya!

¹⁶ Dili maayo kining imong gibuhay. Ipanumpa ko sa buhi nga Dios nga angay kang mamatay ug ang imong mga tawo, kay wala ninyo bantayi ang inyong agalon, ang pinili nga hari sa GINOO. Tan-awa kon anaa pa ba ang bangkaw sa hari ug ang sudlanan sa tubig diha sa iyang ulohan.”

¹⁷⁻¹⁸ Nakaila si Saulo sa tingog ni David, busa miingon siya, “David, anak, ikaw ba kana?”

Mitubag si David, “Oo ako kini, Mahal nga Hari. Nganong gigukod mo ako nga imong alagad? Unsay akong sala?”

¹⁹ Mahal nga Hari, pamatia ang akong isulti. Kon ang GINOO mao ang nagtulod kanimo sa pagpatay kanako, hinaut dawaton niya ang akong halad. Apan kon kini iya lang sa tawo, hinaut nga panghimaraoton sila sa GINOO. Kay gihinginlan nila ako gikan sa yuta sa GINOO ug giingnan nga moalagad sa ubang mga dios.

²⁰ Ayaw itugot nga mamatay ako sa yuta sa mga langyaw, nga halayo sa GINOO. Nganong ikaw nga hari sa Israel nangita man gayod kanako nga sama man lang ako sa pulgas? Nganong gigukod mo ako sama sa langgam sa bukid?”

²¹ Miingon si Saulo, “Nakasala ako. Balik kanako David, anak ko, ug dili ko na ikaw hilabtan pag-usab kay wala nimo ako patya karong adlaw. Mura akog buang sa akong gihimo, ug nasayop gayod ako.”

²² Mitubag si David, “Ania ang imong bangkaw, ipakuha kini dinhi sa usa sa imong tawo.

²³ Adunay ganti ang GINOO alang sa mga tawo nga matarong ug matinud-anon. Gitugyan ka sa GINOO kanako karong adlaw, apan wala ka nako patya kay ikaw ang pinili nga hari sa GINOO.

²⁴ Maingon nga gihatagan ko ug bili ang imong kinabuhi karong adlaw, hinaut nga hatagan usab sa GINOO ug bili ang akong kinabuhi ug luwason niya ako gikan sa tanang kalisod.”

²⁵ Unya miingon si Saulo kang David, “Hinaut nga panalanginan ka sa Dios, anak ko. Makahimo ka pa ug dagkong mga butang, ug magmadaogon ka gayod.” Unya mibiya si David, ug si Saulo mipauli.

27

Si David Uban sa mga Filistihanon

¹ Miingon si David sa iyang kaugalingon, “Moabot ang adlaw nga mapatay gayod ako ni Saulo. Maayo pang mopahilayo na lang ako ngadto sa yuta sa mga Filistihanon aron maundang na ang paggukod ni Saulo kanako dinhi sa Israel, ug malikay na ako gikan kaniya.”

² Busa miadto si David ug ang iyang 600 ka mga tawo kang Akish nga hari sa Gat, nga anak ni Maoc.

³ Gidala nila ang ilang mga pamilya ug mipuyo sila didto sa Gat uban kang Akish. Gidala usab ni David ang iyang duha ka asawa nga sila si Ahinoam nga taga-Jezreel ug si Abigail nga taga-Carmel, nga asawa kanhi ni Nabal.

⁴ Sa dihang nabalitaan ni Saulo nga nagpahilayo si David ngadto sa Gat, wala na niya kini pangitaa.

⁵ Unya, miingon si David kang Akish, “Kon mahimo, hatagi kamig usa ka lungsod nga among kapuy-an kay dili kami takos nga mopuyo dinhi sa lungsod nga imong gipuy-an ingon nga hari.”

⁶ Busa niadto gayong adlaw, gihatag ni Akish kaniya ang Ziklag. Ug sukad niadto hangtod karon, ang Ziklag gipanag-iyahan na sa mga hari sa Juda.

⁷ Nagpuyo si David sa teritoryo sa mga Filistihanon sulod sa usa ka tuig ug upat ka bulan.

⁸ Niadtong mga panahona, gisulong ni David ug sa iyang mga tawo ang mga Geshurnon, Girzanon, ug mga Amalekanhon. Sukad pa kaniadto, kining mga tawhana nagpuyo na sa mga dapit nga paingon sa Shur ug Ehipto.

⁹ Kon mosulong sila si David, pamatyon nila ang tanang mga lalaki ug babaye, ug panguhaon nila ang mga karnero, mga baka, mga asno, mga kamelyo apil mga bisti. Unya mobalik sila kang Akish.

¹⁰ Kon mangutana si Akish kon asa sila nanulong nianang adlaw, motubag si David nga misulong sila sa Negev sa Juda o kaha sa mga bahin sa Negev nga ginapuy-an sa mga Jerameelinhon o kaha sa mga bahin sa Negev nga ginapuy-an sa mga Kenihanon.

¹¹ Panghutdon gayod nila ni David ug pamatay ang tanang mga lalaki ug babaye aron walay usa nga makaadto sa Gat sa pagsugilon kon unsa gayod ang iyang gihimo. Mao kini kanunay ang gihimo ni David samtang didto siya nagpuyo sa teritoryo sa mga Filistihanon.

¹² Misalig gayod si Akish kang David ug miingon sa iyang kaugalingon, “Gidumtan na karon si David sa iyang mga katagilungsod nga Israelinhon, busa mahimo ko siyang alagad hangtod sa kahangtoran.”

28

Nakig-istorya si Saulo sa Kalag ni Samuel

¹ Niadtong mga panahona gitigom sa mga Filistihanon ang ilang mga sundalo aron sa pagpakig-gira sa mga Israelinhon. Miingon si Akish kang David, “Ikaw ug ang imong mga tawo kinahanglang mouban kanamo sa pagpakig-gira.”

² Miingon si David, “Oo, makita mo kon unsay akong mahimo, isip imong alagad.”

Mitubag si Akish, “Maayo gayod! Himuon ka nako nga akong permanente nga badigard.”

³ Patay na niadtong panahona si Samuel. Sa dihang namatay siya, nagsubo ang tanang taga-Israel alang kaniya, ug gilubong nila siya sa iyang lungsod sa Rama. Ug giabog ni Saulo gikan sa Israel ang mga espiritista apil na ang mga nakig-istorya sa kalag sa patay.

⁴ Unya, nagkampo ang mga Filistihanon didto sa Shunem, ug nagkampo usab si Saulo ug ang mga Israelinhon didto sa Gilboa.

⁵ Sa dihang nakita ni Saulo ang mga sundalo sa mga Filistihanon, nahadlok siya pag-ayo.

⁶ Busa nangutana siya sa GINOO, apan wala siya tubaga sa GINOO bisan pinaagi sa mga damgo, mga propeta, o pinaagi sa Urim.*

⁷ Unya miingon si Saulo sa iyang mga alagad, “Pangitai ninyo akog babaye nga espiritista nga akong kapangutan-an.”

Mitubag ang iyang mga alagad, “Anaay usa sa Endor.”

⁸ Busa nagpakaaron-ingnon si Saulo pinaagi sa pagsul-ob ug ordinaryo nga bisti, ug pagkagabii niana miadto siya sa babaye uban sa iyang duha ka tawo.

Pag-abot nila, miingon si Saulo sa babaye, “Gusto kong makigsulti sa kalag sa usa ka tawo. Mahimo mo bang tawgon ang iyang kalag?”

⁹ Apan miingon ang babaye kaniya, “Unsa, gusto mo ba nga mamatay ako? Nahibaloan mo man tingali kon unsa ang gihimo ni Saulo. Giabog niya gikan sa Israel ang mga espiritista apil na ang mga nakig-istorya sa kalag sa patay. Busa ayaw ibutang sa kakuyaw ang akong kinabuhi.”

¹⁰ Nanumpa si Saulo kaniya, “Sa ngalan sa buhi nga GINOO, dili ka gayod silotan sa paghimo niini.”

¹¹ Sa kataposan miingon ang babaye, “Kinsang kalag ang gusto mong akong tawgon?”

Miingon si Saulo, “Tawga si Samuel.”

¹² Ug sa dihang nakita sa babaye si Samuel, misinggit siyag kusog kaayo ug miingon kang Saulo, “Nganong gilingla mo ako? Ikaw man diay si Saulo!”

¹³ Miingon si Saulo kaniya, “Ayaw kahadlok. Unsay imong nakita?”

Mitubag ang babaye, “Nakita ko ang usa ka gamhanan nga kalag† nga naggawas gikan sa yuta.”

¹⁴ Nangutana si Saulo, “Unsay iyang hitsura?”

Mitubag siya, “Usa ka tigulang nga lalaki nga nagkupo.” Unya nasabtan ni Saulo nga si Samuel kadto, ug miluhod siya agig pagtahod kaniya.

¹⁵ Miingon si Samuel kang Saulo, “Nganong gisamok mo ako pinaagi sa pagtawag kanako?”

Miingon si Saulo, “Aduna akoy dako nga problema. Nakig-gira kanako ang mga Filistihanon ug gitalikdan na ako sa Dios. Wala na niya ako tubaga,

* **28:6** *Urim*: butang nga ginagamit sa paghibalo sa kabubut-on sa Dios. † **28:13** *gamhanan nga kalag*: sa Hebreo, *Elohim*. Ang buot ipasabot, *dios o gamhanan*.

bisag pinaagi sa mga propeta o mga damgo. Busa gipatawag ka nako aron sultihan mo ako kon unsa ang akong himuon.”

¹⁶ Miingon si Samuel, “Nganong mangutana ka pa kanako? Dili ba gitalik-dan ka na man sa GINOO ug nahimong iyang kaaway?”

¹⁷ Gituman sa GINOO ang iyang giingon pinaagi kanako. Gikuha niya ang gingharian sa Israel gikan kanimo ug gihatag sa sama kanimo nga Israelinhon nga mao si David.

¹⁸ Gihimo kini sa GINOO kanimo karon tungod kay wala mo tumana ang iyang sugo nga ipakita mo ang iyang kasuko sa mga Amalekanhon.

¹⁹ Ugma itugyan ikaw niya ug ang mga Israelinhon ngadto sa mga Filistihanon, ug ikauban ka nako ug ang imong mga anak nga lalaki sa dapit sa mga patay.”

²⁰ Unya natumba si Saulo ug mihagsa sa yuta. Labihan ang iyang kahadlok sa giingon ni Samuel. Naluya siya kay wala siya mokaon tibukok adlaw ug gabii.

²¹ Miduol ang babaye kang Saulo. Ug sa dihang nakita niya nga labihan ang kahadlok ni Saulo, miingon siya, “Mahal nga Hari, gituman ko ang imong gisugo bisan nahibaloan ko nga anaa sa kakuyaw ang akong kinabuhi.

²² Karon, palihog pamatia ako nga imong sulugoon. Hatagan ka nako ug pagkaon aron aduna kay kusog alang sa imong paglakaw.”

²³ Apan mibalibad si Saulo. Miingon siya, “Dili ako mokaon.” Apan ang iyang mga tawo mitabang sa babaye sa pagpugos kaniya nga mokaon, busa misugot siya. Mibangon siya ug milingkod sa higdaanan.

²⁴ Diha-diha giuhaw sa babaye ang iyang gipatambok nga nating torong baka. Unya mikuha siyag harina ug gimasa niya, ug nagluto siyag pan nga walay patubo.

²⁵ Pagkahuman, gidalit niya kadto kang Saulo ug sa iyang mga tawo, ug mikaon sila. Unya milakaw sila niana gayong gabhiona.

29

Mibalik si David sa Ziklag

¹ Unya gitigom sa mga Filistihanon ang tanan nilang sundalo didto sa Afek, ug ang mga Israelinhon nagkampos dapit sa tuboran sa Jezreel.

² Samtang nagmartsa ang mga pangulo sa mga Filistihanon uban sa ilang mga sundalo nga naggrupo sa ginatos ug linibo, nagsunod kanila sila si David ug ang iyang mga tawo uban kang Haring Akish.

³ Apan nangutana ang mga komander sa mga Filistihanon kang Akish, “Unsay gibuhat niining mga Hebreo dinhi?”

Mitubag si Akish, “Mao kana si David, ang opisyal ni Saulo nga hari sa Israel. Sobra usa ka tuig na siya nga akong kauban, ug sukad nga mibiya siya kang Saulo hangtod karon, wala akoy nakitang daotan kaniya.”

⁴ Apan nasuko ang mga komander sa mga Filistihanon. Miingon sila, “Pabalika kanang tawhana sa lungsod nga imong gihatag kaniya. Dili siya angay mouban kanato sa pagpakig-gira kay tingalig kontrahon ug pamatyon niya kita kon mag-away na aron makuha ang kasuko sa iyang agalon kaniya.

⁵ Dili ba siya man ang gipasidunggan sa mga babaye sa Israel samtang nagsayaw sila ug nag-awit sa,

“ ‘Linibo ang napatay ni Saulo,

apan ang kang David tinag-pulo ka libo?’ ”

⁶ Busa gitawag ni Akish si David ug giingnan, “Nagsulti ako sa tinuod sa presensya sa buhi nga GINOO nga masaligan ka gayod. Ug gusto ko gayod unta nga mokuyog ka kanako sa pagpakig-gira, tungod kay sukad sa adlaw

nga miuban ka kanako hangtod karon wala gayod akoy nakitang daotan diha sa imong pagkatawo. Apan walay pagsalig kanimo ang ubang mga pangulo.

⁷ Busa pauli na lang, ug ayaw paghimo ug bisan unsa nga dili nila magustohan. Sige, maayong paglakaw.”

⁸ Apan nangutana si David, “Unsay sala nga akong nahimo sukad sa akong pag-uban kanimo, Mahal nga Hari? Nganong dili ako makauban sa pagpakig-gira batok sa imong mga kaaway?”

⁹ Mitubag si Akish, “Alang kanako maayo ka gayod, sama ka sa anghel sa Dios. Apan ang akong mga komander dili gusto nga paubanon ka sa panggubatan.

¹⁰ Busa sayo ug bangon ugma ug pauli uban sa imong mga tawo sa nagbanag-banag pa.”

¹¹ Busa sayong mibangon si David ug ang iyang mga tawo, ug mibalik sila sa yuta sa mga Filistihanon, ug ang mga Filistihanon nangadto sa Jezreel.

30

Gilaglag ni David ang mga Amalekanhon

¹ Sa ikatulo ka adlaw, miabot si David ug ang iyang mga tawo sa Ziklag. Nasayran nila nga gisulong sa mga Amalekanhon ang Negev, apil na ang Ziklag. Gisunog nila ang Ziklag

² ug gipangbihag ang mga babaye ug mga kabataan niadto nga lungsod. Wala nila sila pangpatya kondili gipangbihag lang nila.

³ Nakita ni David ug sa iyang mga tawo nga nasunog ang ilang dapit, ug wala na ang ilang mga asawa ug mga kabataan.

⁴ Busa nanghilak sila sa hilabihan hangtod nangaluya sila.

⁵ Gibihag usab ang duha ka asawa ni David nga si Ahinoam nga taga-Jezreel ug si Abigail nga asawa kaniadto ni Nabal nga taga-Carmel.

⁶ Misamot pa gayod ang problema ni David tungod kay nasuko ang iyang mga tawo kaniya tungod sa pagkabihag sa ilang mga kabataan, ug nagplano sila sa pagbato kaniya. Apan gilig-on si David sa GINOO nga iyang Dios.

⁷ Unya miingon si David kang Abiatar nga pari, nga anak ni Ahimelec, “Dad-a dinhi ang efod. Busa gidala kadto ni Abiatar kaniya.”

⁸ Unya nangutana si David sa GINOO, “Gukdon ba namo ang nagsulong kanamo? Mapildi ba namo sila?”

Mitubag ang GINOO, “Sige, gukda ninyo sila kay mapildi gayod ninyo sila, ug maluwas ninyo ang mga gipangbihag.”

⁹ Busa milakaw si David ug ang iyang 600 ka mga tawo hangtod nga nakaabot sila sa Walog sa Besor. Nagpabilin didto

¹⁰ ang 200 niya ka mga tawo kay dili na sila makatabok sa walog tungod sa labihang kakapoy. Apan nagpadayon si David ug ang 400 niya ka mga tawo sa paggukod.

¹¹ Unya, adunay nakita ang mga tawo ni David nga usa ka Ehiptohanon sa uma, ug gidala nila kini kang David. Gihatagan nila kinig tubig ug pan,

¹² ug usa ka hakop nga binulad nga igos ug duha ka hakop nga pasas, tungod kay wala gayod siya makakaon o makainom sulod sa tulo ka adlaw. Pagkahuman niya ug kaon, mibaskog siya.

¹³ Gipangutana siya ni David, “Kinsa ang imong agalon ug taga-asa ka?”

Mitubag siya, “Usa ako ka Ehiptohanon ug ulipon ako sa usa ka Amalekanhon. Gipasagdan ako sa akong agalon tulo na ka adlaw ang milabay, tungod kay nagsakit ako.

¹⁴ Gisulong namo ang bahin sa Negev nga ginapuy-an sa mga Keretnon, sa teritoryo sa Juda, ug apil usab ang bahin sa Negev nga ginapuy-an sa mga kaliwat ni Caleb. Ug gisunog namo ang Ziklag.”

¹⁵ Nangutana si David kaniya, “Magiyahan mo ba kami sa ilang kampo?” Mitubag siya, “Isaad una kanako sa presensya sa Dios nga dili mo ako patyon o itugyan sa akong agalon, ug unya giyahan ko kamo didto.”

¹⁶ Unya gikuyogan sila ni David sa Ehiptohanon didto sa gikampohan sa mga nanulong. Ug didto nakita nila ang mga Amalekanhon nga nagkatag sa pagpangaon, pag-inom, ug paglipay tungod kay daghan ang ilang nailog gikan sa mga Filistihanon ug gikan sa yuta sa Juda.

¹⁷ Gisulong sila ni David ug sa iyang mga tawo, ug nagsangka sila tibuok gabii ug hangtod sa sunod pang gabii. Walay nakaikyas sa mga Amalekanhon gawas lang sa 400 ka mga pamatan-on nga nagsakay ug mga kamelyo.

¹⁸ Nabawi ni David ang tanang gipanguha sa mga Amalekanhon apil na ang iyang duha ka asawa.

¹⁹ Wala gayoy nawala, bata o tigulang, lalaki o babaye, o bisan unsa sa gipanguha sa mga Amalekanhon. Nabawi kining tanan ni David,

²⁰ apil na ang tanang mga karnero ug mga baka. Samtang giabog sa mga tawo ni David ang tanang mga mananap sa pag-una kanila, miingon sila, “Mga nailog kini ni David!”

²¹ Sa dihang nakabalik na sila si David sa Walog sa Besor, gitagbo sila niadtong 200 niya ka mga tawo nga nagpabilin tungod sa labihang kakapoy. Nagpaduol sila si David sa ila ug gipangumusta niya sila.

²² Apan ang mga daotan ug badlongon nga mga tawo ni David miingon, “Dili nato sila bahinan sa atong mga nailog sa mga Amalekanhon tungod kay wala sila mouban kanato. Ibalik lang kanila ang ilang mga asawa ug mga anak, ug palakwa na sila.”

²³ Mitubag si David, “Mga igsoon, ayaw kamo paghinakog sa gihatag sa GINOO kanato. Gipanalipdan niya kita ug gipadaog sa mga nanulong kanato.

²⁴ Wala gayoy mosugot nianang inyong gisulti. Angayng bahinan ang tanan! Ang bahin sa mga nagpabilin sa pagbantay sa atong mga gamit kinahanglan nga sama usab sa mga miadto sa gira.”

²⁵ Sukad niadto, gihimo na kini ni David nga tulomanon ug lagda alang sa mga Israelinhon ug ginatuman pa kini hangtod karong panahona.

²⁶ Sa pag-abot nila ni David sa Ziklag, gipadala niya ang uban nilang nailog sa mga tigdumala sa Juda nga iyang mga higala, uban niining mensahe: “Ania ang gasa ko kaninyo gikan sa mga nailog namo sa mga kaaway sa GINOO.”

²⁷ Ang gipadad-an niya mao ang mga tigdumala sa mosunod nga mga lungsod: Betel, Ramot Negev, Jatir,

²⁸ Aroer, Sifmot, Eshtemoa,

²⁹ Racal, sa mga lungsod sa mga Jerameelinhon ug mga Kenihanon,

³⁰ sa Horma, Bor Ashan, Atak,

³¹ Hebron, ug sa uban pang mga dapit nga naadtoan ni David ug sa iyang mga tawo.

31

Gipatay ni Saulo ang Iyang Kaugalingon (1 Cron. 10:1-12)

¹ Unya, nakig-gira ang mga Filistihanon sa mga Israelinhon sa Bukid sa Gilboa. Daghan ang namatay sa mga Israelinhon ug ang uban kanila nangikyas.

² Gigukod pag-ayo sa mga Filistihanon si Saulo ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug gipatay nila ang iyang mga anak nga si Jonatan, Abinadab, ug Malkishua.

³ Labihan gayod ang panagsangka tali kang Saulo ug sa mga Filistihanon. Nakit-an si Saulo sa mga tigpamana, ug gipana nila siya ug grabe gayod ang iyang samad.

⁴ Miingon si Saulo sa tigdala sa iyang armas, “Ibta ang imong espada ug patya ako, kay kon dili, sila nga mga wala nakaila sa Dios* mao ang mopatay kanako, ug bugal-bugalan nila ako.”

Apan nahadlok mopatay kaniya ang tigdala sa iyang armas, busa gikuha ni Saulo ang iyang kaugalingong espada, ug giunay ang iyang kaugalingon.

⁵ Sa dihang nakita sa tigdala sa armas nga patay na si Saulo giunay usab niya ang iyang kaugalingon sa iyang kaugalingong espada, ug namatay siya uban kang Saulo.

⁶ Busa namatay si Saulo, ang iyang tulo ka anak nga lalaki, ang tigdala sa iyang armas, ug ang tanan niyang mga tawo niadtong adlaw.

⁷ Sa dihang nakita sa mga Israelinhon nga nagpuyo sa pikas bahin sa Walog sa Jezreel ug sa tabok sa Suba sa Jordan nga nangikyas ang mga sundalo sa Israel ug namatay si Saulo ug ang iyang mga anak, gibiyaan nila ang ilang mga lungsod ug nangikyas usab sila. Busa gisulod sa mga Filistihanon kini nga mga lungsod ug gipuy-an.

⁸ Pagkasunod nga adlaw, miadto ang mga Filistihanon sa Bukid sa Gilboa aron sa pagkuha sa mga butang sa mga nangamatay. Nakita nila didto ang patayng lawas ni Saulo ug sa iyang tulo ka mga anak.

⁹ Giputol nila ang ulo ni Saulo ug gikuha ang iyang armas ug mga kahimanan sa pagpakig-gira. Unya nagpadala silag mga mensahero sa tibuok nga yuta sa Filistia sa paghatod sa balita nga namatay na si Saulo ngadto sa templo sa ilang dios-dios ug sa ilang mga katawhan.

¹⁰ Gibutang nila sa templo sa ilang diosa nga si Ashtarot ang mga armas ni Saulo, ug gilansang ang iyang patayng lawas sa paril sa lungsod sa Bet Shan.

¹¹ Nabalitaan sa mga taga-Jabes Gilead ang gihimo sa mga Filistihanon kang Saulo.

¹² Busa ang tanan nilang maisog nga mga tawo milakaw tibuok gabii ngadto sa Bet Shan. Gikuha nila ang patayng lawas ni Saulo ug sa mga anak niini gikan sa paril sa Bet Shan, ug gidala nila kini sa Jabes ug gisunog didto.

¹³ Unya gikuha nila ang mga bukog ug gilubong sa ilalom sa kahoy nga tamarisko didto sa Jabes, ug nagpuasa sila sulod sa pito ka adlaw.

* 31:4 wala nakaila sa Dios: sa literal, wala matuli.

Ang Ikaduhang Libro ni Samuel

Gibalitaan si David nga Patay na si Saulo

¹ Mibalik sila si David sa Ziklag human nila mapildi ang mga Amalekanhon. Nagpabilin sila sa Ziklag sulod sa duha ka adlaw. Patay na niadto si Saulo.

² Sa ikatulo nga adlaw, adunay miabot nga batan-ong lalaki gikan sa kampo ni Saulo, nga gisi ug bisti ug adunay abog sa ulo timailhan sa iyang pagsubo. Miadto siya kang David ug mihapa agig pagtahod kaniya.

³ Gipangutana siya ni David, “Asa ka gikan?”

Mitubag siya, “Nakaikyas ako gikan sa kampo sa mga Israelinhon.”

⁴ Nangutana si David, “Ngano, unsa may nahitabo? Sultihi ako.”

Miingon siya, “Nangikyas ang mga sundalong Israelinhon sa gira. Daghan kanila ang nangamatay, lakip na si Saulo ug ang iyang anak nga si Jonatan.”

⁵ Nangutana si David sa batan-ong lalaki, “Giunsa mo man pagkahibalo nga patay na si Saulo ug si Jonatan?”

⁶ Mitubag ang batan-ong lalaki, “Naatol nga didto ako sa Bukid sa Gilboa, ug nakita ko didto si Saulo nga nagsandig sa iyang bangkaw. Duol na kaayo kaniya ang mga kaaway nga nagkabayo ug nagsakay ug mga karwahi.

⁷ Paglingi niya, nakita niya ako ug iya akong gitawag. Mitubag ako, ‘Unsay akong ikatabang?’

⁸ “Gipangutana niya ako kon kinsa ako. Mitubag ako nga usa ako ka Amalekanhon.

⁹ “Miingon siya kanako, ‘Duol diri, palihog, ug patya ako kay labihan na ang akong pag-antos sa kasakit ug gusto na akong mamatay.’

¹⁰ “Busa giduolan ko siya ug gipatay tungod kay nasayod ako nga dili na gayod siya mabuhi sa kagrabe sa iyang samad. Unya gikuha ko ang korona sa iyang ulo ug ang pulseras sa iyang bukton, ug gidala dinhi kanimo, sir.”

¹¹ Unya gigisi ni David ug sa tanan niyang mga tawo ang ilang mga bisti sa pagpakita sa ilang pagsubo.

¹² Nanghilak sila ug nagpuasa hangtod sa pagkagabii alang kang Saulo ug sa iyang anak nga si Jonatan, ug alang sa nasod sa Israel nga katawhan sa GINOO, tungod kay daghan kanila ang nangamatay sa gira.

¹³ Gipangutana pag-usab ni David ang batan-ong lalaki nga nagbalita kaniya, “Taga-asa ka?”

Mitubag siya, “Anak ako sa usa ka langyaw nga nagpuyo dinhi sa inyong yuta; usa ako ka Amalekanhon.”

¹⁴ Miingon si David, “Wala ka ba mahadlok sa pagpatay sa hari nga pinili sa GINOO?”

¹⁵ Unya gitawag ni David ang usa sa iyang mga tawo ug giingnan, “Dali diri ug patya siya!” Busa gipatay niini ang Amalekanhon.

¹⁶ Miingon si David, “Ikaw, Amalekanhon, mao ang responsable sa imong kamatayon, tungod kay ikaw mismo ang nagpamatuod batok sa imong kaugalingon sa dihang misulti ka nga gipatay mo ang hari nga pinili sa GINOO.”

Ang Awit sa Pagbangotan ni David

¹⁷ Naghimo si David ug usa ka awit sa pagbangotan alang kang Saulo ug sa anak niini nga si Jonatan,

18 ug nagsugo siya nga itudlo kini sa katawhan sa Juda. Gitawag kini ug Awit sa Pana, ug nasulat kini sa libro ni Jashar. Mao kini ang iyang awit:

19 “Mga Israelinhon, nangamatay diha sa mga bukid ang mga pangulo nga inyong garbo!

Nangamatay usab ang inyong maisog nga mga sundalo!

20 Ayaw kini ipanugilon sa Gat,
o sa mga dalan sa Ashkelon,
kay tingalig maghudyaka ang mga babayeng Filistihanon
nga wala nakaila sa Dios.

21 Hinaut nga dili ulanon o yamogan ang kabukiran sa Gilboa,
ug hinaut nga walay moturok nga mga tanom sa iyang mga uma
nga makuhaan ug abot alang sa halad.

Kay didto nahugawan ang taming sa isog nga hari nga si Saulo,
ug dili na mahinloan ug mapasinaw
pinaagi sa pagpahid ug lana.

22 Pinaagi sa espada ni Saulo
ug sa pana ni Jonatan daghang banggiitan nga kaaway
ang ilang napatay.

23 Gimahal gayod sa mga Israelinhon si Saulo ug si Jonatan sa buhi pa sila,
ug nag-inunongay sila hangtod sa kamatayon.

Mas abtik pa sila kay sa mga agila
ug mas kusgan pa kay sa mga liyon.

24 Mga babaye sa Israel,
panghilak kamo alang kang Saulo.

Tungod kaniya nakasul-ob kamo
ug mahalong mga bisti ug mga alahas nga bulawan.

25 Nangamatay sa gira ang banggiitan nga mga sundalo sa Israel!
Namatay si Jonatan sa inyong kabukiran.

26 Nagbangotan gayod ako
tungod kanimo, Jonatan, nga akong igsoon!
Gimahal ko gayod ikaw,
ug ang imong gugma kanako
labaw pa kay sa gugma sa mga babaye.

27 Nangamatay ang banggiitan nga mga sundalo sa Israel.
Ang ilang mga armas nangawala.”

2

Si David Gihimong Hari sa Juda

1 Human niadto, nangutana si David sa GINOO, “Motungas ba ako sa usa sa mga lungsod sa Juda?”

Mitubag ang GINOO, “Oo.”

Nangutana si David, “Asa dapit?”

Mitubag ang GINOO, “Sa Hebron.”

2 Busa mitungas didto si David uban sa iyang duha ka asawa nga si Ahinoam nga taga-Jezreel ug si Abigail nga asawa kanhi ni Nabal nga taga-Carmel.

3 Giuban usab ni David ang iyang mga tawo apil ang ilang mga pamilya, ug namuyo sila sa Hebron ug sa mga lungsod sa libot niini.

4 Unya, miadto sa Hebron ang mga pangulo sa Juda ug gidihogan nila si David sa pagpaila nga siya na ang hari sa Juda.

Sa dihang gisulitihan nila si David nga ang mga taga-Jabes Gilead ang naglubong kang Saulo,

⁵ nagpadala si David ug mga mensahero ngadto sa taga-Jabes Gilead sa pagsulti niini kanila, “Hinaut nga panalanginan kamo sa GINOO tungod sa kaayo nga inyong gipakita ngadto kang Saulo nga inyong agalon pinaagi sa paglubong kaniya.

⁶ Hinaut nga ipakita sa GINOO ang iyang kaayo ug pagkamatinumnon diha kaninyo, ug ipakita ko usab ang akong kaayo kaninyo tungod sa inyong gihimo.

⁷ Pagmalig-on ug pagmaisogon kamo bisan patay na si Saulo nga inyong agalon. Ako ang gipili sa mga taga-Juda ingon nga ilang hari.”

Nag-away ang mga Pamilya ni David ug ni Saulo

⁸ Unya, si Abner nga komander sa mga sundalo ni Saulo, nga anak ni Ner, miadto sa Mahanaim uban si Isboset nga anak ni Saulo.

⁹ Didto giproklamar ni Abner si Isboset nga hari sa tibuok Israel, apil na dinhi ang mga dapit sa Gilead, Ashuri, Jezreel, Efraim, Benjamin.

¹⁰ Nag-edad si Isboset ug 40 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari sa Israel, ug naghari siya sulod sa duha ka tuig. Apan si David ang giila nga hari sa mga taga-Juda.

¹¹ Ug naghari si David sa Juda sulod sa pito ka tuig ug unom ka bulan. Didto siya magpuyo sa Hebron.

¹² Usa niana ka higayon, migikan si Abner sa Mahanaim aron pag-adto sa Gibeon uban sa mga tawo ni Isboset.

¹³ Gitagbo sila ni Joab nga anak ni Zeruya ug sa mga tawo ni David didto sa bangag nga pundohanon ug tubig sa Gibeon. Nanglingkod ang grupo ni Abner sa usa ka bahin sa pundohanon ug tubig ug ang grupo ni Joab didto usab sa atbang.

¹⁴ Unya miingon si Abner kang Joab, “Pasangkaon nato sa atong atubangan ang pipila nato ka maayong mga sundalo.”

Misugot si Joab,

¹⁵ ug nanindog sa pagpakig-away ang 12 ka tawo ni Isboset nga gikan sa tribo ni Benjamin ug ang 12 usab ka tawo ni David.

¹⁶ Ug naggunitay ang matag-usa sa ulo sa ilang kaaway ug nagdinung-gabay sa isigka-kilid, ug nangamatay silang tanan. Busa gitawag kadtong dapita sa Gibeon ug Helkat Hazurim.*

¹⁷ Unya naggira ang duha ka grupo sa hilabihan gayod. Ug niadtong adlaw napildi si Abner ug ang mga tawo sa Israel sa mga tawo ni David.

¹⁸⁻¹⁹ Didto niadtong higayona ang tulo ka anak ni Zeruya nga si Joab, Abishai, ug Asahel. Kini si Asahel sama kakusog modagan sa usa, ug wala siyay lingi-lingi nga migukod kang Abner.

²⁰ Sa dihang milingi si Abner, nakita niya si Asahel ug miingon, “Ikaw ba kana Asahel?”

Mitubag si Asahel, “Oo.”

²¹ Miingon si Abner kaniya, “Ayaw na akog gukda. Dakpa na lang ang usa sa mga sundalo ug kuhaa ang iyang mga gamit.” Apan wala gayod miundang si Asahel sa paggukod kaniya.

²² Miingon pag-usab si Abner kang Asahel, “Ayaw na akog gukda! Ayaw ako puga sa pagpatay kanimo. Unsa pa may nawong nga akong ikaatubang sa imong igsoon nga si Joab kon mapatay ka nako?”

²³ Apan wala gayod miundang si Asahel sa paggukod kaniya, busa giduslak siya ni Abner sa pulohan sa iyang bangkaw ug milapos kini sa iyang likod.

* **2:16 Helkat Hazurim:** ang buot ipasabot, dapit diin adunay nag-away pinaagi sa espada.

Natumba siya ug namatay. Ug ang mga tawo nga makaagi niadtong dapita manghunong.

²⁴ Sa dihang nahibaloan ni Joab ug ni Abishai ang nahitabo, gigukod nila si Abner. Gasalop na ang adlaw sa dihang nakaabot sila sa bungtod sa Ama duol sa Gia, sa dalan paingon sa kamingawan sa Gibeon.

²⁵ Mipaluyo kang Abner ang mga sundalo nga gikan sa tribo ni Benjamin ug nagtigom sila didto sa ibabaw sa bungtod aron sa pagpangandam sa pagpakig-gira.

²⁶ Misinggit si Abner kang Joab, “Magpinatyanay na lang ba kita hangtod sa hangtod? Wala ka ba maghuna-huna nga ang sangpotan niini mao ang pagdinumtanay? Kanus-a mo man paundangon ang imong mga tawo sa paggukod sa ilang mga kadugo?”

²⁷ Unya mitubag si Joab, “Ipanumpa ko atubangan sa buhi nga Dios, nga kon wala ka mosulti niini, magpadayon sa paggukod kaninyo ang akong mga tawo hangtod mabuntag.”

²⁸ Busa gipatingog ni Joab ang budyong ug miundang ang tanan niyang mga tawo sa paggukod sa mga taga-Israel, ug naundang ang gira.

²⁹ Tibuok gabii nga nagbaklay si Abner ug ang iyang mga tawo agi sa Walog sa Jordan.[†] Unya mitabok sila sa Suba sa Jordan ug nagpadayon sa paglakaw sa tibuok buntag hangtod nakaabot sila sa Mahanaim.

³⁰ Miundang si Joab sa paggukod kang Abner, ug mipauli siya uban sa iyang mga tawo. Sa dihang gitigom niya sila, nasayran niya nga gawas kang Asahel, aduna pay 19 nga namatay kanila.

³¹ Apan 360 ang ilang napatay sa mga tawo ni Abner, ug tanan gikan sa tribo ni Benjamin.

³² Gikuha nila ni Joab ang patayng lawas ni Asahel ug gilubong sa lubnganan sa amahan niini didto sa Betlehem. Unya tibuok gabii silang nagbaklay, ug nakaabot sila sa Hebron sa pagkabuntag.

3

¹ Mao kadto ang sinugdanan sa dugay nga panag-away tali sa mga nagdapig kang Saulo ug sa mga nagdapig kang David. Padayon nga milig-on ang grupo ni David apan ang kang Saulo gaanam ug kahuyang.

² Mao kini ang mga anak nga lalaki ni David nga nangatawo sa Hebron:

Ang kamagulangan mao si Amnon nga anak niya kang Ahinoam nga taga-Jezreel.

³ Ang ikaduha mao si Kileab nga anak niya kang Abigail nga asawa kanhi ni Nabal nga taga-Carmel.

Ang ikatulo mao si Absalom nga anak niya kang Maaca nga anak ni Talmai nga hari sa Geshur.

⁴ Ang ikaupat mao si Adonia nga anak niya kang Hagit. Ang ikalima mao si Shefatia nga anak niya kang Abital.

⁵ Ug ang ikaunom mao si Iream nga anak niya kang Egla.

Sila ang mga anak ni David nga nangatawo sa Hebron.

Nagpasakop si Abner kang David

⁶ Samtang nagpadayon ang panag-away tali sa mga nagdapig kang David ug sa mga nagdapig kang Saulo, si Abner nahimong gamhanan nga pangulo sa mga nagdapig ni Saulo.

[†] 2:29 Walog sa Jordan: sa Hebreo, Araba.

⁷ Usa niana ka adlaw, miingon si Isboset nga anak ni Saulo ngadto kang Abner, “Nganong nakigdulog ka sa usa sa mga asawa sa akong amahan nga si Saulo?” Ang babaye nga gipasabot ni Isboset mao si Rizpa nga anak ni Aya.

⁸ Nasuko pag-ayo si Abner sa gisulti ni Isboset, ug mitubag siya, “Naghuna-huna ka ba nga giluiban ko ang imong amahan ug midapig ako sa Juda?”* Hangtod karon naa ako nagdapig sa imong amahan ug sa iyang pamilya ug mga higala, ug wala ka nako itugyan kang David. Apan karon gipasanginlan mo ako nga nakasala kabahin nianang babayhana!

⁹ Kon mao kana, maayo pa nga tabangan ko na lang si David nga matuman ang gisaad sa GINOO kaniya, ug hinaut nga silotan ako pag-ayo sa Dios kon dili ko kini tumanon.

¹⁰ Misaad ang GINOO nga dili na niya paharion ang mga kaliwat ni Saulo ug si David na ang iyang paharion sa Israel ug sa Juda, gikan sa Dan hangtod sa Beersheba.[†]

¹¹ Wala na motingog pa si Isboset kay nahadlok siya kang Abner.

¹² Unya nagpadala si Abner ug mga mensahero kang David sa pag-ingon, “Ikaw ang angay nga maghari sa tibuok yuta sa Israel. Maghimo kita ug kasabotan ug tabangan ka nako nga masakop nimo ang tibuok nasod sa Israel.”

¹³ Mitubag si David, “Sige, maghimo akog kasabotan uban kanimo sa usa ka kondisyon: Sa imong pagpakigkita kanako, dad-on mo ang akong asawa nga si Mical nga anak ni Saulo.”

¹⁴ Unya nagpadala si David ug mga mensahero kang Isboset aron sa pag-ingon, “Ibalik kanako ang akong asawa nga si Mical, kay naasawa ko siya baylo sa 100 ka panit sa tumoy sa kinatawo sa mga Filistihanon.”

¹⁵ Busa nagsugo si Isboset nga kuhaon si Mical gikan sa iyang bana nga si Paltiel nga anak ni Laish.

¹⁶ Naghilak nga misunod si Paltiel kang Mical hangtod sa Bahurim. Gisul-tihan ni Abner si Paltiel nga mopauli. Busa mipauli kini.

¹⁷ Nakigsulti si Abner sa mga tigdumala sa Israel. Miingon siya, “Dugay na ninyong gusto nga mahimong hari si David.

¹⁸ Mao na kini ang inyong higayon, kay nagsaad ang GINOO nga pinaagi sa iyang alagad nga si David luwason niya ang iyang katawhan nga mga Israelinhon gikan sa mga Filistihanon ug sa tanan nilang mga kaaway.”

¹⁹ Nakigsulti usab si Abner sa tribo ni Benjamin. Unya miadto siya sa Hebron aron sa pagsugilon kang David nga uyon ang katawhan sa Israel ug Benjamin nga mahimo siyang ilang hari.

²⁰ Pag-abot ni Abner sa Hebron kauban sa iyang 20 ka mga tawo, nag-pakombira si David alang kanila.

²¹ Miingon si Abner kang David, “Mahal nga Hari, tugoti ako nga molakaw karon aron sa pag-aghat sa tanang katawhan sa Israel nga suportahan ka ingon nga hari. Pahimuon ko sila ug kasabotan uban kanimo nga dawaton ka nila nga ilang hari. Unya maghari ka sa bisan asa mo gusto.” Busa gipalakaw ni David si Abner ug mibiya kini nga malinawon.

Gipatay ni Joab si Abner

²² Miabot si Joab ug ang ubang mga tawo ni David didto sa Hebron gikan sa pagpanulong, ug daghan kaayo ang ilang dala nga mga inilog gikan sa mga kaaway. Apan wala na didto si Abner niadtong tungora kay gipalakaw na siya ni David ug mibiya kini nga malinawon.

* **3:8** *Naghuna-huna...sa Juda:* sa literal, *Ulo ba ako sa iro nga iya sa Juda?* † **3:10** *gikan sa Dan hangtod sa Beersheba:* ang buot ipasabot, *sa tibuok nasod sa Israel.*

²³ Sa dihang nabalitaan ni Joab nga miadto si Abner sa hari ug gipalakaw kini nga malinawon.

²⁴ Miadto si Joab sa hari ug miingon, “Unsa kining imong gihimo? Mianhi na gayod dinhi kanimo si Abner, nganong gipalakaw mo pa? Karon wala na siya!

²⁵ Nakaila ka man ni Abner nga anak ni Ner. Mianhi siya dinhi sa paglingla kanimo, ug sa pagpaniid sa tanan mong ginahimo?”

²⁶ Mibiya dayon si Joab kang David ug nagsugo ug mga tawo sa paggukod kang Abner. Naabtan nila si Abner didto sa atabay sa Sira ug gidala pagbalik sa Hebron. Apan wala masayod si David mahitungod niini.

²⁷ Sa dihang didto na si Abner sa Hebron, gidala siya ni Joab didto sa may ganghaan sa lungsod aron kunohay magsultihanay nga sila lang duha. Ug didto gidunggab ni Joab si Abner sa tiyan, ug namatay kini. Gihimo kini ni Joab agig balos sa pagpatay ni Abner sa iyang igsoon nga si Asahel.

²⁸ Sa dihang nabalitaan kini ni David, miingon siya, “Nasayod ang GINOO nga ako ug ang akong mga tawo inosente gayod sa pagkamatay ni Abner nga anak ni Ner.

²⁹ Si Joab ug ang iyang pamilya mao ang adunay tulubagon. Hinaut nga sa iyang mga kaliwat kanunay adunay takboyon ug sakit nga manggawas sa kinatawo, ngilngig nga sakit sa panit,[‡] mainutil, mamatay sa away, ug makabsag pagkaon.”

³⁰ (Gipatay ni Abner ang ilang igsoon nga si Asahel sa away didto sa Gibeon, mao nga gipatay usab ni Joab ug sa iyang igsoon nga si Abishai si Abner.)

³¹ Unya miingon si David kang Joab ug sa tanang kauban niini, “Gisia ninyo ang inyong mga bisti, ug pagbisti kamog sako. Pagbangotan kamo ug uban kamo sa paglubong nga mag-una sa patayng lawas ni Abner.” Miuban usab si Haring David nga nagsunod sa patayng lawas.

³² Gilubong si Abner didto sa Hebron, ug mihilak ug kusog si Haring David didto sa lubnganan. Mihilak usab ang tanang mga tawo nga nanguban.

³³ Miawit si Haring David niining kanta sa pagbangotan:

“Nganong namatay si Abner nga daw sa usa ka tawong daotan?

³⁴ Wala gaposa ang iyang mga kamot
ug wala makadenahi ang iyang mga tiil.
Gipatay siya sa mga tawong daotan.”

Mihilak na usab ang tanang mga tawo alang kang Abner.

³⁵ Niadtong adlaw wala mokaon si David, busa gialam-alaman siya sa mga tawo nga mokaon. Apan nanumpa si David nga nag-ingon, “Hinaut nga silotan ako sa Dios sa labihan gayod kon mokaon ako sa dili pa mosalop ang adlaw.”

³⁶ Gikalipay sa mga tawo ang giingon ni David, ug dili kay kana lang, apil usab ang tanang gihimo ni David.

³⁷ Busa nahibaloan sa tanang katawhan sa Israel nga si Haring David walay kalabotan sa pagkamatay ni Abner.

³⁸ Unya miingon si David sa iyang mga tawo, “Wala ba kamo makaamgo nga namatay ang usa ka gamhanan nga pangulo sa Israel karong adlaw?”

³⁹ Ug karon, bisan ug ako ang pinili nga hari, wala akoy katakos sa pagsanta kang Joab ug kang Abishai, nga mga anak ni Zeruya. Malisod alang kanako ang pagsanta kanila. Hinaut nga balosan sa GINOO kining daotang mga tawo sa daotan nga ilang ginahimo.”

[‡] 3:29 *ngilngig nga sakit sa panit*: ang Hebreo nga pulong niini nagkahulogan sa nagkalain-lain matang sa sakit sa panit nga ginaisip nga hugaw, sumala sa Lev. 13.

4

Gipatay si Isboset

¹ Sa pagkadungog ni Isboset, nga anak ni Saulo, nga gipatay si Abner sa Hebron, nahadlok siya pag-ayo apil ang tanang katawhan sa Israel.

² Adunay duha ka tawo si Isboset nga mga pangulo sa mga grupo nga gapanulong ug gapangilog sa mga kabtangan sa ilang mga kaaway. Sila mao si Baana ug si Recab. Mga anak sila sa taga-Beerot nga si Rimon nga sakop sa tribo ni Benjamin. Kining Beerot sakop karon sa Benjamin,

³ tungod kay ang mga naunang mga lumulupyo niini nangikyas didto sa Gitaim, ug hangtod karon nagpuyo sila didto ingon nga mga dumuduong.

⁴ (Ang anak ni Saulo nga si Jonatan adunay anak nga bakol. Ang iyang ngalan si Mefiboset. Nag-edad si Mefiboset ug lima ka tuig sa dihang namatay si Saulo ug si Jonatan didto sa Jezreel. Sa dihang nabalitaan sa yaya ni Mefiboset nga namatay si Saulo ug si Jonatan, gisakwat niya ang bata ug giikyas. Apan tungod sa pagdali-dali sa yaya nga makaikyas, nabuhian niya ang bata nga maoy hinungdan nga nabakol kini.)

⁵ Usa ka adlaw, miadto sa balay ni Isboset si Recab ug si Baana nga mga anak ni Rimon nga taga-Beerot. Miabot sila didto udtong tutok, samtang nagpahulay si Isboset.

⁶⁻⁷ Misulod sila sa balay aron kunohay sa pagkuhag trigo. Unya misulod sila sa kuwarto ni Isboset diin kini naghigda sa iyang katre, ug gidunggab nila kini sa tiyan. Pagkahuman gipunggotan nilag ulo ug gidala kini pag-ikyas. Nagbaktas sila sa Walog sa Jordan* tibuok gabii.

⁸ Pag-abot nila sa Hebron, gidala nila ang ulo ni Isboset kang David ug miingon sila kaniya, “Ania ang ulo ni Isboset nga anak sa imong kaaway nga si Saulo nga nagtinguha sa pagpatay kanimo. Karong adlaw nanimalos ang GINOO alang kanimo batok kang Saulo ug sa iyang mga kaliwat.”

⁹ Mitubag si David kanila, “Isulti ko kaninyo ang tinuod atubangan sa buhi nga GINOO nga nagluwas kanako sa tanan nga katalagman.

¹⁰ Kaniadto adunay tawo nga miadto kanako sa Ziklag ug miingon nga patay na si Saulo. Naghuna-huna siya nga nagdala siyag maayong balita kanako. Apan, gipadakop ko hinuon siya ug gipapatay. Mao kadto ang akong ganti kaniya sa iyang gibalita.

¹¹ Karon, unsa may akong iganti sa mga tawong daotan nga mipatay sa usa ka tawo nga walay sala, nga natulog sa iyang katre diha sa iyang balay? Paninglon ko kamo sa inyong pagpatay kaniya aron mangahanaw na kamo niining kalibotana.”

¹² Busa nagmando si David sa iyang mga tawo nga patyon si Recab ug si Baana, ug gituman nila kini. Giputol nila ang mga kamot ug mga tiil niini ug gituhog ang mga lawas sa may pundohanang ug tubig sa Hebron. Gikuha nila ang ulo ni Isboset ug gilubong sa gilubngan kang Abner sa Hebron.

5

Si David Nahimong Hari sa Israel

(1 Cron. 11:1-9)

¹ Nangadto ang tanang tribo sa Israel kang David didto sa Hebron ug miingon, “Mga kadugo mo kami.

² Sukad pa kaniadto, bisan sa dihang si Saulo pa ang among hari, ikaw na ang nangulo sa mga Israelinhon sa pagpakig-gira. Ug nag-ingon ang GINOO kanimo, ‘Atimanon mo ang akong katawhan nga mga Israelinhon sama sa

* 4:6-7 Walog sa Jordan: sa Hebreo, *Araba*.

pag-atiman sa usa ka magbalantay sa iyang mga karnero. Ikaw ang mahimo nilang pangulo.’”

³ Busa didto sa Hebron, naghimo si David ug kasabotan uban sa mga tigdumala sa Israel sa presensya sa GINOO, ug gidihogan nila ug lana ang ulo ni David sa pagpaila nga siya na ang hari sa Israel.

⁴ Nag-edad si David ug 30 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari, ug naghari siya sulod sa 40 ka tuig.

⁵ Pito ka tuig ug unom ka bulan siyang naghari sa Juda sa dihang didto siya sa Hebron, ug 33 ka tuig siyang naghari sa tibuok Israel ug Juda sa dihang didto siya sa Jerusalem.

Ang Pag-ilog ni David sa Jerusalem

⁶ Usa ka higayon, miadto si David ug ang iyang mga tawo sa Jerusalem sa pagsulong sa mga Jebusihanon nga nagpuyo didto. Miingon ang mga Jebusihanon kang David, “Dili gayod kamo makasulod dinhi sa Jerusalem! Bisan ang mga buta ug mga bakol makababag sa inyong pagsulod.” Mao kadto ang ilang giingon kay abi nila ug dili gayod makasulod sila si David.

⁷ Apan nailog gihapon nila ni David ang kuta sa Zion, nga gitawag usab nga Lungsod ni David.

⁸ Nianang adlaw, sa wala pa masulod ni David ang Jerusalem, miingon siya sa iyang mga tawo, “Didto kamo agi sa imbornal sa tubig aron makasulod kamo sa Jerusalem ug mapildi ninyo kanang mga bakol ug mga buta nga Jebusihanon. Kaaway ko gayod sila!”^{*} Mao kana nga adunay panultihon nga nag-ingon, “Dili makasulod ang mga buta ug mga bakol sa balay.”[†]

⁹ Human nailog ni David ang kuta, didto siya mipuyo. Ug gitawag niya kini nga Lungsod ni David. Gipadugangan niya ug paril ang palibot niini gikan sa mubong bahin sa lungsod.[‡]

¹⁰ Misamot ang pagkagamhanan ni David, tungod kay gitabangan siya sa GINOONG Dios nga Makagagahom.

¹¹ Unya si Hiram nga hari sa Tiro nagpadalag mga mensahero ngadto kang David uban sa mga panday ug mga mason, apil ang mga kahoyng sedro, aron tukoran si David ug palasyo.

¹² Ug nasabtan ni David nga ang GINOO ang nagpahiluna kaniya ingon nga hari sa Israel, ug nagpauswag sa iyang gingharian alang sa iyang katawhan nga mga Israelinhon.

¹³ Human mibalhin si David sa Jerusalem gikan sa Hebron, nangasawa pa gayod siyang daghang mga babaye; ug uban kanila iyang mga sulugoon, ug midaghan usab ang iyang mga anak.

¹⁴ Mao kini ang mga ngalan sa iyang mga anak nga lalaki nga natawo sa Jerusalem: Shamua, Shobab, Natan, Solomon,

¹⁵ Ibhar, Elishua, Nefeg, Jafia,

¹⁶ Elishama, Eliada, ug Elifelet.

Gipildi ni David ang mga Filistihanon

(1 Cron. 14:8-17)

¹⁷ Sa dihang nabalitaan sa mga Filistihanon nga si David ang gipili nga hari sa Israel, gitigom nila ang ilang tibuok kasundalohan aron sa pagdakop kaniya. Apan nabalitaan kadto ni David, busa miadto siya sa kuta.

¹⁸ Karon, nagkampo ang mga Filistihanon sa Walog sa Refaim.

^{*} **5:8** *Kaaway ko gayod sila:* o *Kontra nila ako.* [†] **5:8** *Ang kahulogan niining panultihon dili sigurado sa Hebreo nga texto.* [‡] **5:9** *mubong bahin sa lungsod:* sa Hebreo, *Millo*. Dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

¹⁹ Busa nangutana si David sa GINOO, “Sulongon ba namo ang mga Filistihanon? Itugyan mo ba sila kanamo?”

Mitubag ang GINOO kaniya, “Oo, lakaw kamo, kay tugyan ko gayod sila kaninyo.”

²⁰ Busa miadto sila si David sa Baal Perazim, ug didto gipildi nila ang mga Filistihanon. Unya miingon si David, “Gilaglag sa GINOO ang akong mga kaaway nga daw gibanlas sila sa bul-og sa baha, ug nakita ko gayod kini.” Mao kini ang hinungdan kon nganong gitawag kadtong dapita nga Baal Perazim. §

²¹ Gibiyaan sa mga Filistihanon ang ilang mga dios-dios didto, ug gidala kini ni David ug sa iyang mga tawo.

²² Namalik ang mga Filistihanon ug nagkampo sa Walog sa Refaim.

²³ Busa nangutana pag-usab si David sa GINOO, ug mitubag ang GINOO, “Ayaw kamog diretso ug sulong kanila. Libot kamo ug didto ninyo sila atakiha atbang sa mga kahoy nga balsam.

²⁴ Inigkadungog ninyo sa kasaba nga daw pagmartsa sa mga sundalo ibabaw sa mga kahoy nga balsam, sulong dayon kamo kay mao kana ang timailhan nga gauna na ako kaninyo sa pagsulong sa mga Filistihanon.”

²⁵ Busa gituman ni David ang gisugo sa GINOO kaniya, ug gipamatay nila ang mga Filistihanon gikan sa Geba* hangtod sa Gezer.

6

Gidala sa Gezer ang Sudlanan sa Kasabotan (1 Cron. 13:1-14; 15:25-16:6, 43)

¹ Gitigom na usab ni David ang labing maayong mga sundalo sa Israel, nga 30,000 ang gidaghanon.

² Unya miadto sila sa Baala nga sakop sa Juda aron sa pagkuha sa Sudlanan sa Dios,* diin anaa ang presensya† sa GINOO nga Makagagahom. Nagpuyo ang GINOO taliwala sa mga kerubin diha sa ibabaw sa Sudlanan.

³⁻⁴ Ang Sudlanan sa Dios didto sa balay ni Abinadab sa bungtod. Gikuha kini ni David ug sa iyang mga tawo, ug gikarga sa usa ka bag-ong karomata. Si Uza ug Ahio nga mga anak ni Abinadab mao ang gagiya sa karomata. Si Ahio ang gauna sa karomata.

⁵ Gaselebrar si David ug ang tanan nga katawhan sa Israel sa presensya sa GINOO sa tibuok nila nga kusog. Nag-awit sila ug nagtukar sa mga harpa, lira, tamborin, kastanitas, ug simbal.

⁶ Sa pag-abot nila sa giokanan ni Nacon, gikab-ot ug gigunitan ni Uza ang Sudlanan sa Dios, tungod kay napandol ang mga baka.

⁷ Nasuko pag-ayo ang GINOO kang Uza tungod sa iyang gihimo. Busa gisilotan siya sa Dios ug namatay siya tapad sa Sudlanan.

⁸ Nasuko si David tungod kay gisilotan sa GINOO si Uza. Mao kana nga hangtod karon gitawag kadtong dapita ug Perez Uza.‡

⁹ Nahadlok si David sa GINOO niadtong adlaw, ug miingon siya, “Unsaon na lang pagdala sa akong lungsod ang Sudlanan sa GINOO?”

§ 5:20 Baal Perazim: ang buot ipasabot, ang GINOO nga misulong. * 5:25 Geba: mao kini sa Hebreo; apan sa Septuagint, Gibeon. † 6:2 Sudlanan sa Dios nga mao ang Sudlanan sa Kasabotan. ‡ 6:2 anaa ang presensya: sa literal, gitawag ang ngalan. ‡ 6:8 Perez Uza: ang buot ipasabot, kalit nga kasuko kang Uza.

¹⁰ Busa nakahukom siya nga dili na lang niya dad-on ang Sudlanan sa GINOO ngadto sa iyang lungsod.^S Gibilin hinuon niya kini sa balay ni Obed Edom nga taga-Gat.

¹¹ Didto kini sa balay ni Obed Edom sulod sa tulo ka bulan, ug gipanalanginan sa GINOO si Obed Edom ug ang iyang tibuok panimalay.

¹² Unya gisuginlan si Haring David nga gipanalanginan sa GINOO ang panimalay ni Obed Edom ug ang tanan nga gipanag-iyang niini tungod sa Sudlanan sa Dios. Busa miadto si David sa balay ni Obed Edom ug gikuha ang Sudlanan sa Dios aron dad-on sa iyang lungsod uban sa kalipay.

¹³ Sa dihang nakalakaw na ug unom ka lakang ang mga nagdala sa Sudlanan sa GINOO, gipahunong sila ni David ug naghalad siya ug usa ka torong baka ug usa ka pinatambok nga nating torong baka.

¹⁴ Labihan ang sayaw ni David sa presensya sa GINOO, nga nagsul-ob lang ug efod nga lino.

¹⁵ Samtang ginadala ni David ug sa mga Israelinhon ang Sudlanan sa GINOO, naghugyaw sila ug nagpatingog sa mga budyong.

¹⁶ Sa dihang pasulod na ang Sudlanan sa GINOO didto sa Lungsod ni David, midungaw si Mical nga anak ni Saulo sa bintana. Ug sa dihang nakita niya si Haring David nga naglukso-lukso ug nagsayaw-sayaw sa presensya sa GINOO, gitamay niya kini.

¹⁷ Gibutang nila ang Sudlanan sa GINOO sulod sa tolda nga gipatindog ni David alang niini. Unya naghalad si David sa GINOO ug mga halad nga sinunog ug mga halad alang sa maayong relasyon.

¹⁸ Pagkahuman niyang halad, gibendisyonan ni David ang mga tawo sa ngalan sa GINOO nga Makagagahom.

¹⁹ Unya gihatagan niya ang matag Israelinhon didto, lalaki ug babaye, ug pan, karne, ug mga pasas. Unya namauli ang mga tawo sa ilang balay.

²⁰ Sa dihang mipauli si David sa pagbendisyon sa iyang panimalay, gitagbo siya ni Mical nga anak ni Saulo ug gisukmatan, “Pagkahalangdon sa hari sa Israel karong adlaw! Mura siyang buang nga walay kaulaw nga nagsayaw-sayaw nga halos hubo atubangan sa mga babayeng sulugoon sa iyang mga opisyal. Bastos lang nga tawo ang naghimo niana.”

²¹ Miingon si David kang Mical, “Gihimo ko kadto sa presensya sa GINOO nga nagpili kanako labaw sa imong amahan o ni bisan kinsa sa iyang panimalay. Gipili niya ako nga modumala sa iyang katawhan nga mga Israelinhon. Busa magpadayon ako sa paglipay sa presensya sa GINOO,

²² ug himuon ko pang mas makauulaw ang akong kaugalingon kay niini. Makauulaw ako sa imong panan-aw,* apan pasidunggan ako sa mga babayeng sulugoon nga imong giingon.”

²³ Wala gayod makabaton ug anak si Mical hangtod nga namatay siya.

7

Ang Saad sa GINOO kang David (1 Cron. 17:1-15)

¹ Didto na nagpuyo si Haring David sa iyang palasyo, ug gihatagan sa GINOO ug kalinaw ang iyang gingharian. Wala na siya sulonga sa iyang mga kaaway sa palibot.

^S **6:10** *iyang lungsod*: sa Hebreo, *Lungsod ni David*. Mao usab sa bersikulo 12, 16. * **6:22** *sa imong panan-aw*: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *sa akong panan-aw*.

² Usa ka adlaw, miingon si David kang Propeta Natan, “Tan-awa ra gud, ania ako magpuyo sa palasyo nga hinimo sa kahoyng sedro, apan ang Sudlanan sa Dios anaa lang sa tolda.”

³ Mitubag si Natan sa hari, “Himoa ang gusto mong himuon, kay ang GINOO nag-uban kanimo.”

⁴ Apan niadto mismong gabhiona miingon ang GINOO kang Natan:

⁵ “Lakaw ug ingna ang akong alagad nga si David nga mao kini ang akong gisulti: ‘Ikaw ba ang motukod sa balay nga akong puy-an?’

⁶ Wala pa ako makapuyo ug balay sukad sa panahon nga gipagawas ko ang mga Israelinhon gikan sa Ehipto hangtod karon. Nagbalhin-balhin ako ug dapit nga tolda lay akong gipuy-an.

⁷ Sa akong pagbalhin-balhin uban sa akong katawhan nga mga Israelinhon, wala ako moreklamo sa mga pangulo nga akong gisugo sa pag-atiman kanila, kon ngano nga wala nila ako patukori ug matahom nga balay nga hinimo sa kahoyng sedro?”

⁸ “Sultihi usab si David nga ako, ang GINOO nga Makagagahom, nag-ingon, ‘Magbalantay ka kaniadto sa mga karnero, apan gipili ka nako nga magdumala sa akong katawhan nga mga Israelinhon.

⁹ Giubanan ka nako bisan asa ka moadto, ug gipildi ko ang tanan mong mga kaaway. Karon, himuon ka nako nga bantogan sama sa bantogan nga mga tawo sa kalibotan.

¹⁰⁻¹¹ Gihatagan* ko na ug permanenteng dapit ang akong katawhan nga mga Israelinhon, aron aduna na silay kaugalingon nga puloy-anan ug wala nay mosamok pa kanila. Sukad sa panahon nga nagbutang akog mga pangulo sa akong katawhan nga mga Israelinhon, kanunay na silang gisamok ug gisulong sa mga daotang tawo. Apan dili na kini mahitabo pag-usab. Hatagan kog kalinaw ang imong gingharian; wala nay mga kaaway nga mosulong kaninyo.

“Ako, ang GINOO, nag-ingon kanimo nga maghari kanunay ang usa sa imong mga kaliwat.

¹² Kon mamatay ka na ug ilubong uban sa imong mga katigulangan, ipuli ko kanimo ang usa sa imong mga anak, ug lig-onon ko ang iyang gingharian.

¹³ Siya ang magpatukod ug balay alang sa akong kadunggan, ug sigurohon ko nga ang iyang mga kaliwat mao ang maghari hangtod sa kahangtoran.

¹⁴ Mahimo akong sama sa usa ka amahan kaniya ug siya mahimong sama sa usa ka anak kanako. Kon makasala siya, disiplinahan ko siya sama sa pagdisiplina sa usa ka amahan ngadto sa usa ka anak.

¹⁵ Apan magpabilin gihapon ang akong gugma kaniya, dili sama sa akong gihimo kang Saulo nga gipapulihan ko kanimo.

¹⁶ Magpadayon ang imong gingharian sa walay kataposan, ug ang imong mga kaliwat maghari hangtod sa kahangtoran.’”

¹⁷ Gisugilon ni Natan kang David ang tanang gipadayag sa Dios kaniya.

Ang Pag-ampo ni David (1 Cron. 17:16-27)

¹⁸ Unya misulod si Haring David sa Tolda sa Sudlanan sa Kasabotan. Milingkod siya diha sa presensya sa GINOO ug nag-ampo:

“GINOONG Dios, si kinsa ba gayod ako ug ang akong pamilya nga gipanalanginan mo man ako ug sama niini?”

* **7:10-11** Gihatagan: o Hatagan.

¹⁹ Ug karon, GINOONG Dios, aduna ka pa gayod saad mahitungod sa kaugmaon sa akong pamilya. Mao ba gayod kini ang sagad nimong ginahimo ngadto sa tawo?

²⁰ “Unsa pa may akong ikasulti kanimo, GINOONG Dios, nga nasayod ka man kon kinsa gayod ako nga imong alagad?”

²¹ Tungod sa imong saad ug sumala sa imong pagbuot, gihimo mo kining dagkong mga butang ug gipahibalo mo kanako nga imong alagad.

²² “GINOONG Dios, gamhanan ka gayod! Wala gayoy sama kanimo ug wala nay laing Dios gawas kanimo. Wala gani kami makadungog nga adunay dios nga sama kanimo.

²³ Ug walay katawhan nga sama sa imong katawhan nga mga Israelinhon. Mao lang kini ang nasod dinhi sa kalibotan nga imong giluwes gikan sa pagkaulipon aron mahimong imong katawhan. Nahimo kang bantogan sa imong pagpagawas kanila gikan sa Ehipto, ug sa imong paghimog katingalahang mga butang sa dihang giabog mo ang mga nasod ug ang ilang mga dios aron makapuyo didto ang imong katawhan.

²⁴ Gihimo mo ang mga Israelinhon nga imong katawhan sa walay kataposan, ug ikaw, GINOO, nahimong ilang Dios.

²⁵⁻²⁶ “Ug karon, GINOONG Dios, tumana ang imong gisaad kanako nga imong alagad ug sa akong pamilya, aron mapasidunggan ka hangtod sa kahangtoran. Unya moingon ang mga tawo, ‘Ang GINOO nga Makagagahom Dios sa Israel!’ Ug ang akong pamilya mahiluna diha sa imong presensya hangtod sa kahangtoran.

²⁷ “GINOO nga Makagagahom, Dios sa Israel, aduna akoy kaisog sa pagampo niini kanimo tungod kay gipadayag mo kanako nga imong alagad nga sa kanunay adunay maghari nga usa sa akong mga kaliwat.

²⁸ GINOONG Dios, tinuod ikaw nga Dios! Gisaad mo kining maayong mga butang kanako nga imong alagad, ug kasaligan gayod ang imong mga saad.

²⁹ Hinaut nga ikalipay mo ang pagpanalangin sa akong pamilya aron magpabilin kini diha sa imong presensya hangtod sa kahangtoran, kay mao kini ang imong gisaad, GINOONG Dios. Ug tungod niining imong panalangin, mabulahan ang akong pamilya hangtod sa kahangtoran.”

8

Ang mga Kadaogan ni David

(1 Cron. 18:1-17)

¹ Human niadto, napildi ni David ang mga Filistihanon ug gisakop niya sila. Nailog niya gikan kanila ang Meteg Ama.

² Napildi usab ni David ang mga Moabihanon. Gipahigda niya sila sa yuta nga naglaray ug gisukod ug pisi. Ang masakop sa kada duha ka sukod sa pisi gipamatay ug ang masakop sa ikatulo ka sukod gitugotan nga mabuhi. Ang mga Moabihanon nga wala gipamatay nahimong mga ulipon ni David ug nagbayad silag buhis kaniya.

³ Napildi usab ni David ang hari sa Zoba nga si Hadadezer nga anak ni Rehob, sa dihang milakaw si Hadadezer aron sa pagbawi sa yuta duol sa Suba sa Eufrates.

⁴ Nailog nila ni David ang 1,000 niya ka mga karwahi, 7,000 ka mga tigkarwahi,* ug 20,000 ka mga sundalo. Gipangpiangan nila ni David ang mga kabayo nga tigguyod sa mga karwahi gawas lang sa 100 nga ilang gibilin aron ilang gamiton.

* **8:4** 1,000 niya ka mga karwahi, 7,000 ka mga tigkarwahi: mao kini sa Septuagint (ug sa 1 Cron. 18:4); apan sa Hebreo, 1,700 ka mga tigkarwahi.

⁵ Sa dihang miabot ang mga Aramehanon[†] gikan sa Damasco aron sa pagtabang kang Hadadezer, gipamatay nila ni David ang 22,000 kanila.

⁶ Unya nagpabutang si David ug mga kampo sa Damasco, ang dapit sa mga Aramehanon. Ug nahimo niya sila nga mga sakop ug nagbayad silag buhis kaniya. Gipadaog sa GINOO si David sa iyang mga pagpakig-gira bisan asa siya moadto.

⁷ Gikuha ni David ang bulawan nga mga taming sa mga opisyal ni Hadadezer, ug gidala kini sa Jerusalem.

⁸ Gikuha usab ni David ang daghan kaayong mga bronsi gikan sa Beta[‡] ug Berotai, nga mga lungsod nga sakop ni Hadadezer.

⁹ Pagkadungog ni Toi nga hari sa Hamat nga gipildi ni David ang tibuok kasundalohan ni Hadadezer,

¹⁰ gipaadto niya ang iyang anak nga si Joram kang Haring David aron sa pagpangumusta ug sa pagpahalipay kaniya tungod sa iyang pagpildi kang Hadadezer. (Kini si Toi ug si Hadadezer daan na nga managkaaway.) Nagdala si Joram ug mga regalang hinimo sa plata, bulawan, ug bronsi.

¹¹ Gihalad kini ni Haring David ngadto sa GINOO, sama sa iyang gihimo sa mga plata ug bulawan nga iyang nailog gikan sa ubang mga nasod nga iyang napildi:

¹² Edom,[§] Moab, Amon, Filistia, ug Amalek. Gihalad usab niya ang mga nailog nila gikan kang Hadadezer nga hari sa Zoba, nga anak ni Rehob.

¹³ Ug nahimo pa gayong bantogan si David human niya mapatay ang 18,000 ka mga Edomihanon didto sa walog nga gitawag ug Asin.

¹⁴ Unya nagpabutang siyag mga kampo sa tibuok Edom, ug nahimo niyang sakop ang tanang mga Edomihanon. Gipadaog sa GINOO si David sa iyang mga pagpakig-gira bisan asa siya moadto.

Ang mga Opisyal ni David

¹⁵ Naghari si David sa tibuok Israel, ug gihimo niya ang matarong ug husto alang sa tanan niyang katawhan.

¹⁶ Ang nangulo sa iyang mga sundalo mao si Joab nga anak ni Zeruya. Ang nagdumala sa mga kasulatan sa gingharian mao si Jehosafat nga anak ni Ahilud.

¹⁷ Ang mga pari mao si Sadok nga anak ni Ahitub ug si Ahimelec nga anak ni Abiatar. Ang sekretaryo mao si Seraya.

¹⁸ Ang pangulo sa mga badigard ni David nga mga Keretnon ug mga Peletnon mao si Benaya nga anak ni Jehoyada. Ug ang iyang mga magtatambag^{*} mao ang iyang mga anak nga lalaki.

9

Si David ug si Mefiboset

¹ Usa niana ka adlaw, nangutana si David, “Aduna pa bay nahibilin sa pamilya ni Saulo nga akong mapakitaan ug kaayo tungod ug alang kang Jonatan?”

² Gipatawag niya ang usa ka tawo nga ginganlag Ziba, nga sulugoon sa pamilya ni Saulo kaniadto. Pag-abot ni Ziba gipangutana siya ni David, “Ikaw ba si Ziba?”

[†] **8:5 Aramehanon:** o *Syrianhon*. Mao usab sa bersikulo 6. [‡] **8:8 Beta:** mao kini sa Hebreo, apan sa pipila ka manuskrito sa Septuagint (ug sa 1 Cron. 18:8), *Teba*. [§] **8:12 Edom:** mao kini sa Septuagint, sa Syriac, ug sa pipila ka manuskrito sa Hebreo. Sa kadaghanan nga mga manuskrito sa Hebreo, *Aram*.

^{*} **8:18 mga magtatambag:** o *mga pari*.

Mitubag siya, “Oo, sir.”

³ Nangutana ang hari, “Aduna pa bay nahibilin sa pamilya ni Saulo nga akong mapakitaan sa kaayo sa Dios?”

Mitubag siya sa hari, “Aduna pa, ang bakol nga anak nga lalaki ni Jonatan.”

⁴ Nangutana ang hari, “Hain siya?”

Mitubag si Ziba, “Atua siya sa Lo Debar, sa balay ni Makir nga anak ni Amiel.”

⁵ Busa nagsugo si David nga kuhaon siya didto.

⁶ Ang ngalan sa anak ni Jonatan mao si Mefiboset ug apo siya ni Saulo. Pag-abot niya didto kang David miyukbo siya sa pagtahod kaniya. Miingon si David, “Ikaw diay si Mefiboset!”

Mitubag siya, “Oo, sir.”

⁷ Miingon si David kaniya, “Ayaw kahadlok, kay pakitaan ko gayod ikaw ug kaayo tungod ug alang sa imong amahan nga si Jonatan. Iuli ko kanimo ang tanang kayutaan sa imong lolo nga si Saulo. Ug dili kay kana lang, kanunay ka nga mokaon uban kanako.”

⁸ Miyukbo si Mefiboset ug miingon, “Kinsa ba ako nga imong hatagan ug pagtagad nga sama niini? Sama lang ako sa patay nga iro.”

⁹ Unya gipatawag sa hari si Ziba, nga sulugoon kaniadto ni Saulo, ug giingnan, “Gihatag ko kang Mefiboset, nga apo sa imong agalon nga si Saulo, ang tanang kabtangan ni Saulo ug sa iyang pamilya.

¹⁰ Ikaw, ang imong mga anak, ug ang imong mga sulugoon ang mag-uma sa yuta alang kaniya, ug dad-on mo kaniya ang mga abot, aron adunay pagkaon ang iyang panimalay. Apan si Mefiboset kanunay nga mokaon uban kanako.” (Si Ziba adunay 15 ka mga anak nga lalaki ug 20 ka mga sulugoon.)

¹¹ Miingon si Ziba sa hari, “Mahal nga Hari, tumanon ko ang bisan unsa nga imong isugo kanako nga imong sulugoon.” Sukad niadto, kanunay nang ikauban ni David si Mefiboset sa pagpangaon ingon nga usa sa iyang mga anak.

¹² Adunay anak si Mefiboset nga lalaki nga ang ngalan si Mica. Ang tanang miyembro sa panimalay ni Ziba nahimong sulugoon ni Mefiboset.

¹³ Si Mefiboset nga bakol didto na nagpuyo sa Jerusalem tungod kay kanunay nang ikauban ni Haring David sa pagpangaon.

10

Gipildi ni David ang mga Amonihanon ug mga Aramehanon (1 Cron. 19:1-19)

¹ Milabay ang panahon ug namatay si Nahash nga hari sa mga Amonihanon. Ang iyang anak nga si Hanun mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

² Miingon si David, “Pakitaan ko sa kaayo si Hanun tungod kay maayo ang iyang amahan kanako.” Busa nagpadala si David ug mga opisyal aron sa pagpaabot sa iyang pahasubo kang Hanun tungod sa pagkamatay sa amahan niini.

Apan sa pag-abot sa mga opisyal ni David sa yuta sa mga Amonihanon,

³ miingon ang mga opisyal sa mga Amonihanon kang Hanun nga ilang agalon, “Nagtuo ka ba nga pasidunggan ni David ang imong amahan pinaagi sa pagpadalag mga tawo sa pag-unong sa imong kasubo? Wala kaha niya sila ipadala aron maniid sa atong lungsod ug unya laglagon kini?”

⁴ Busa gipadakop ni Hanun ang mga opisyal ni David ug gikiskisan ang katunga sa ilang mga bangas. Giputlan ang ilang mga bisti gikan sa hawak hangtod sa bat-ang, ug unya gipapauli.

⁵ Naulawan gayod sila pag-ayo. Sa dihang nabalitaan ni David ang nahitabo, nagpadala siyag mga mensahero sa pagsulti sa iyang mga opisyal

nga magpabilin lang una sila sa Jerico hangtod nga motubo ang ilang mga bangas, ayha mamauli.

⁶ Nakaamgo ang mga Amonihanon nga gipalagot nila pag-ayo si David, busa nagsuhol silag 20,000 ka mga sundalong Aramehanon* nga taga-Bet Rehob ug taga-Zoba, 1,000 ka mga sundalo gikan sa hari sa Maaca, ug 12,000 ka mga sundalo gikan sa Tob.

⁷ Sa pagkadungog ni David niini, gipadala niya si Joab ug ang tibuok kasundalohan aron sa pagpakig-gira.

⁸ Mipahimutang ang mga Amonihanon sa ganghaan sa ilang lungsod aron sa pagpakig-gira, samtang ang mga Aramehanon nga taga-Zoba ug taga-Rehob ug ang mga sundalo gikan sa Tob ug Maaca didto sa kapatagan.

⁹ Sa dihang nakita ni Joab nga adunay mga kaaway diha sa iyang atubangan ug sa iyang likod, gipili niya ang labing maayong mga sundalo sa Israel, ug gipangulohan niya sila sa pagpakig-gira sa mga Aramehanon.

¹⁰ Ang nahibiling mga sundalo gipapangulohan niya kang Abishai nga iyang igsoon sa pagpakig-gira sa mga Amonihanon.

¹¹ Miingon si Joab kang Abishai, “Kon makita mo nga murag mapildi na kami sa mga Aramehanon, tabangi ninyo kami, apan kon kamo ang murag mapildi sa mga Amonihanon tabangan namo kamo.

¹² Pagmaisogon kamo! Makig-gira kita nga adunay kaisog alang sa atong katawhan ug sa mga lungsod sa atong Dios. Himuon sa GINOO kon unsa ang maayo sumala sa iyang kabubut-on.”

¹³ Unya misulong si Joab uban sa iyang mga tawo, ug nangikyas ang mga Aramehanon gikan kanila.

¹⁴ Pagkakita sa mga Amonihanon nga nangikyas ang mga Aramehanon, nangikyas usab sila gikan kang Abishai ug nanulod sa ilang lungsod. Busa mipauli si Joab sa Jerusalem gikan sa pagpakig-gira sa mga Amonihanon.

¹⁵ Sa dihang nakita sa mga Aramehanon nga napildi sila sa mga Israelinhon, nagtigom sila pag-usab.

¹⁶ Gitabangan sila sa ubang mga Aramehanon nga gipatawag ni Hadadezer gikan sa tabok sa Suba sa Eufrates. Miadto sila sa Helam ubos sa pagpangulo ni Shobac nga komander sa mga sundalo ni Hadadezer.

¹⁷ Sa pagkahibalo ni David niini, gipatigom niya ang tanang sundalo sa Israel aron sa pagpakig-gira. Unya mitabok sila sa Suba sa Jordan ug miadto sa Helam. Mipahimutang ang mga Aramehanon sa pagpakig-gira kanila ni David, ug naggira sila.

¹⁸ Apan nangikyas ang mga Aramehanon gikan sa mga Israelinhon. Naka-patay sila si David ug 700 ka mga tigkarwahi ug 40,000 ka mga tigkabayo.† Napatay usab nila si Shobac nga komander sa mga sundalo.

¹⁹ Sa dihang nakita sa mga hari nga kauban sa mga Aramehanon, nga sakop ni Hadadezer, nga napildi na sila sa mga Israelinhon, nagpasakop sila sa mga Israelinhon ug mialagad kanila. Busa sukad niadto nahadlok na ang mga Aramehanon nga motabang sa mga Amonihanon.

11

Si David ug si Batseba

¹ Sa bag-ong tuig diin ang mga hari molakaw sa pagpakig-gira, wala mouban si David. Si Joab ug ang iyang mga opisyal lang ang iyang gipalakaw,

* **10:6** Aramehanon: o Syrianhon. † **10:18** tigkabayo: mao kini sa Hebreo. Sa pipila ka mga manuskrito sa Septuagint (ug sa 1 Cron. 19:18), *sundalo nga naglakaw lang*.

ug ang tanang kasundalohan sa Israel. Gipildi nila ni Joab ang mga Amonihanon ug gilibotan ang Raba.

² Usa niana ka hapon, sa gasalop na ang adlaw, mibangon si David gikan sa iyang higdaanan ug naglakaw-lakaw didto sa patag nga atop sa palasyo. Samtang naglantaw-lantaw siya sa ubos, aduna siyay nakita nga usa ka matahom kaayo nga babaye nga naligo.

³ Nagsugo si David ug tawo nga magpakisayod kon kinsa kadtong babayhana. Ug gisulitihan siya nga ang babaye mao si Batseba, nga anak ni Eliam ug asawa ni Uria nga Hitihanon.

⁴ Unya gipakuha ni David si Batseba. Ug sa pag-abot ni Batseba kang David, nagdulog sila. (Bag-o lang niadto nahuman ni Batseba ang tulomanon sa pagpanghinlo sa binulan nga pagregla.) Human niadto, mipauli si Batseba.

⁵ Unya namabdos si Batseba. Busa nagpadala siya ug mensahe ngadto kang David nga mabdos siya.

⁶ Nagpadala si David ug mensahe kang Joab nga paadtoon kaniya si Uria nga Hitihanon. Busa gipaadto ni Joab si Uria kang David.

⁷ Pag-abot ni Uria, gipangutana siya ni David kon kumusta si Joab, ang mga sundalo, ug ang ilang pagpakig-gira.

⁸ Unya miingon si David kaniya, “Pauli sa imong balay, ug pahulay.*” Busa mibiya si Uria sa palasyo, ug gipasundan siya ni David ug mga regalo.

⁹ Apan wala mopauli si Uria. Didto hinuon siya natulog sa pultahan sa palasyo uban sa mga sulugoon sa iyang agalon nga si David.

¹⁰ Sa dihang nasayran ni David nga wala mopauli si Uria, gipatawag niya kini ug gipangutana, “Nganong wala ka mopauli? Di ba dugay ka nga wala sa inyo?”

¹¹ Miingon si Uria kang David, “Ang Sudlanan sa Kasabotan ug ang mga sundalo sa Israel ug Juda atua sa mga kampo sa kapatagan, ug atua usab ang among komander nga si Joab ug ang iyang mga opisyal. Makaako ba ako sa pagpauli aron mokaon, moinom, ug makigdulog sa akong asawa? Ipanumpa ko kaniyo nga dili ko gayod kana mahimo.”

¹² Miingon si David kaniya, “Pabilin una dinhi ug usa ka gabii, ug pabalikon ka nako sa kampo ugma.” Busa nagpabilin si Uria niadtong adlaw sa Jerusalem. Pagkasunod nga adlaw,

¹³ giagda siya ni David nga mokaon ug moinom uban kaniya, ug gihubog siya ni David. Apan niadtong gabhiona wala gihapon siya mipauli ug didto gihapon siya natulog uban sa mga sulugoon ni David.

¹⁴ Pagkabuntag, nagsulat sa David kang Joab ug gipadala kini kang Uria.

¹⁵ Mao kini ang sulod sa iyang sulat: “Iplatar si Uria sa atubangan diin grabe kaayo ang panag-away, unya atras kamo aron maigo siya ug matay.”

¹⁶ Busa samtang gilibotan nila ni Joab ang Raba, gibutang niya si Uria sa dapit diin anaa ang lig-on nga mga sundalo sa mga kaaway.

¹⁷ Midasdas ang mga kaaway kanila ni Joab, ug namatay si Uria uban sa pipila ka mga sundalo ni David.

¹⁸ Nagpadala si Joab ug balita kang David bahin sa tanang nahitabo sa gira.

¹⁹ Gisulitihan niya ang mensahero, “Pagkahuman mo ug sulti sa hari mahitungod sa nahitabo sa gira,

²⁰⁻²¹ tingalig masuko siya ug pangutan-on ka niya, ‘Nganong nagpaduol man gayod kamo sa lungsod sa pagpakig-gira? Wala ba diay kamo mahibalo

* **11:8 pahulay:** o pakigdulog sa imong asawa. Sa literal, hugasi ang imong tiil.

nga mapana nila kamo gikan sa ilang mga paril? Wala ba kamo makahinumdom kon sa unsang paagi namatay si Abimelec nga anak ni Jerubeshet[†] sa Tebez. Dili ba nga gihulogan lang siya ug galingan nga bato sa usa ka babaye gikan sa ibabaw sa paril, ug namatay siya? Nganong nagpaduol man gayod kamo sa paril? Kon mangutana siya niini, ingna dayon siya, 'Namatay usab ang imong alagad nga si Uria nga Hitihanon.'

²² Milakaw ang mensahero, ug pag-abot niya didto kang David gisuginlan niya kini sa tanang gipasulti ni Joab.

²³ Miingon siya kang David, "Gisulong kami sa mga kaaway didto sa kapatagan, apan gigukod namo sila pabalik sa pultahan sa ilang lungsod.

²⁴ Unya gipana kami sa mga tigpana nga atua sa paril, ug namatay ang uban sa imong mga sundalo apil ang imong alagad nga si Uria nga Hitihanon."

²⁵ Miingon si David sa mensahero, "Ingna si Joab nga dili siya angayng maguol tungod sa nahitabo, kay dili man gayod matagna kon kinsa ang mamatay sa gira. Ingna siya nga pangusgan pa gayod niya ang pagsulong sa lungsod hangtod nga malaglag kini."

²⁶ Sa pagkasayod ni Batseba nga namatay si Uria nga iyang bana, nagsubo siya.

²⁷ Human sa panahon sa pagsubo, gipakuha siya ni David ug gidala sa palasyo. Nahimo siyang asawa ni David, ug sa paglabay sa mga adlaw, nanganak siyag lalaki. Apan wala makapahimuot sa GINOO ang gihimo ni David.

12

Gibadlong ni Natan si David

¹ Unya gipaadto sa GINOO si Propeta Natan ngadto kang David. Pag-abot niya didto, miingon siya kang David, "Adunay duha ka tawo nga nagpuyo sa usa ka lungsod. Ang usa adunahan ug ang usa kabos.

² Daghan kaayog mga karnero ug mga baka ang adunahan,

³ apan ang kabos adunay usa ra gayod ka karnero nga iya pang pinalit. Gialimahan niya kini, ug midako kini uban kaniya ug sa iyang mga anak. Gipakaon niya kini sa iyang pagkaon, ug gipainom sa iya mismong baso, ug iya pa kining gikugos-kugos. Giisip niya kini nga murag iyang anak nga babaye.

⁴ Usa niana ka higayon, adunay bisita ang adunahan, apan dili siya gustong moihaw sa iyang karnero o baka aron ipakaon sa iyang bisita. Gikuha hinuon niya ang karnero sa kabos nga tawo ug gipaihaw kini aron ipakaon sa iyang bisita."

⁵ Nasuko pag-ayo si David sa tawo nga adunahan ug miingon siya kang Natan, "Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO nga angay gayong patyon ang tawo nga naghimo niana.

⁶ Ug tungod kay wala siyay kaluoy sa kabos, angay niyang bayran ug upat ka karnero ang usa ka karnero nga iyang gikuha."

⁷ Unya miingon si Natan kang David, "Ikaw kadtong maong tawo! Mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa Israel: 'Gipili ka nako nga hari sa Israel ug giluwes ka nako gikan kang Saulo.

⁸ Gihatag ko kanimo ang iyang gingharian ug ang iyang mga asawa. Gihimo ka nako nga hari sa tibuok Israel ug Juda. Ug kon kulang pa kini, mahatagan ko pa ikaw ug mas daghan.

[†] 11:20-21 *Jerubeshet*: mao kini ang usa sa mga ngalan ni Gideon.

⁹ Busa nganong gipakawalay-bili mo man ang akong pulong pinaagi sa paghimo ug daotan sa akong panan-aw? Gituyo mo nga mamatay si Uria sa gira; gipapatay mo siya sa mga Amonihanon, ug gikuha mo pa ang iyang asawa.

¹⁰ Busa, gikan karon kanunay na nga adunay gira ug pagpinatyanay diha sa imong panimalay, tungod kay gitamay mo ako ug gikuha mo ang asawa ni Uria nga Hithihanon aron mahimong imong asawa.*

¹¹ “Dugang niini miingon ang GINOO: ‘Magpadala akog kasamok batok kanimo nga gikan mismo sa imong panimalay. Ihatag ko ang imong mga asawa sa usa ka tawo nga suod kanimo, ug makighilawas siya kanila nga dayag sa tanan.’

¹² Ang imong gihimo nga daotan gihimo mo sa tago, apan himuon ko kini kanimo nga dayag ngadto sa tanang mga Israelinhon.’”

¹³ Unya miingon si David kang Natan, “Nakasala ako sa GINOO.”

Mitubag si Natan, “Gipasaylo ka na sa GINOO, ug dili ka mamatay.

¹⁴ Apan tungod kay ang imong gihimo nakahatag ug kahigayonan sa mga kaaway sa GINOO nga pasipalahan siya, mamatay gayod ang imong anak.”

¹⁵ Mipauli si Natan sa iyang balay. Unya gihatagan sa GINOO ug grabe nga sakit ang anak ni David kang Batseba nga asawa ni Uria.

¹⁶ Nagpakiluoy si David sa Dios alang sa bata. Nagpuasa siya sulod sa iyang kuwarto, ug sa yuta siya nagkatulog matag gabii.

¹⁷ Giadtoan siya sa iyang mga opisyal aron pabangonon, apan midumili siya, ug dili siya mokaon uban kanila.

¹⁸ Sa ikapito ka adlaw, namatay ang bata. Nahadlok ang mga alagad ni David sa pagsulti kaniya niini. Miingon sila, “Unsaon nato pagsulti kaniya nga patay na ang bata? Wala gani siya magtagad sa pag-alam-alam nato kaniya sa buhi pa ang bata, unsa pa kaha karon nga patay na kini. Basig maghimo siyag dili maayo sa iyang kaugalingon!”

¹⁹ Nakita ni David nga naghinunghongay ang iyang mga alagad, busa nasabtan niya nga patay na ang bata. Nangutana siya, “Patay na ba ang bata?”

Mitubag sila, “Oo.”

²⁰ Unya mibangon si David, naligo, nanghaplas ug humot nga lana, ug nag-ilis. Miadto siya sa balay sa GINOO ug misimba. Unya mipauli siya, nagpahukad ug pagkaon, ug mikaon.

²¹ Miingon ang iyang mga alagad kaniya, “Unsa kining imong gibuhay? Sa dihang buhi pa ang bata, nagpuasa ka ug mihilak, apan karong patay na ang bata, mibangon ka ug mikaon!”

²² Mitubag si David, “Oo, nagpuasa ako ug mihilak sa dihang buhi pa ang bata kay namasin ako nga kaloy-an ako sa GINOO ug dili niya itugot nga mamatay ang bata.

²³ Apan karon nga patay na siya, nganong magpuasa pa man ako? Mabuhi pa ba siya pagbalik? Moabot ang adlaw nga moadto ako kaniya, apan siya dili na makabalik kanako.”

²⁴ Unya gialam-alaman ni David ang iyang asawa nga si Batseba, ug nagdu-log sila. Namabdos si Batseba ug nanganak ug lalaki, ug ginganlan nila kinig Solomon. Gimahal sa GINOO ang bata,

²⁵ ug gisugo niya si Propeta Natan nga nganlan ang bata ug Jedidia* tungod kay gimahal kini sa GINOO.

* 12:25 Jedidia: ang buot ipasabot, gimahal sa GINOO.

Giilog ni David ang Raba

(1 Cron. 20:1-3)

²⁶ Sa laing bahin, misulong sila si Joab sa Raba, ang kapital sa mga Amonihanon, ug halos nailog na nila kini.

²⁷ Nagpadala si Joab ug mga mensahero ngadto kang David sa pag-ingon, “Gisulong namo ang Raba ug nailog namo ang ilang kuhaanan ug tubig.

²⁸ Busa tigoma na ang nahibiling mga sundalo ug humana ang pag-ilog sa lungsod aron ikaw ang mapasidunggan ug dili ako.”

²⁹ Busa gitigom ni David ang nahibiling mga sundalo ug gisulong nila ang Raba, ug nailog nila kini.

³⁰ Gikuha ni David ang bulawan nga korona gikan sa ulo sa hari sa mga Amonihanon[†] ug gibutang sa iyang ulo. Adunay gibug-aton nga mga 35 ka kilo ang korona, ug aduna kini mga batong mahalon. Daghang mga kabtangan ang nakuha ni David niadto nga lungsod.

³¹ Gibihag niya ang mga lumulupyo niini ug gipatrabaho ginamit ang mga gabas, piko, ug atsa. Gipahimo usab silag mga tisa.[‡] Mao kini ang iyang gihimo sa mga lumulupyo sa tanang lungsod sa mga Amonihanon. Unya mipauli si David ug ang tanan niyang mga sundalo ngadto sa Jerusalem.

13

Si Amnon ug si Tamar

¹ Adunay matahom nga anak si David nga ginganlag Tamar, ug igsoon siya ni Absalom. Ug kini si Amnon, nga igsoon ni Tamar sa amahan, nakagusto kaniya.

² Apan dili niya mahimo ang iyang gusto nga himuon kang Tamar tungod kay dalaga kini nga putli ug kanunay adunay nagbantay kaniya. Tungod niini, naglain ang iyang buot hangtod nga nagsakit siya.

³ Adunay amigo si Amnon nga ginganlan ug Jonadab. Maro kaayo kining tawhana. Anak siya sa igsoon ni David nga si Shimea.

⁴ Usa ka adlaw niana, giingnan niya si Amnon, “Anak ka sa hari, apan nganong kada adlaw kanunay ka nako nga makita nga nagluya? Sultihi kuno ko sa imong problema.”

Miingon si Amnon kaniya, “Nakagusto ako kang Tamar, ang igsoon sa akong igsoon sa amahan nga si Absalom.”

⁵ Miingon si Jonadab, “Higda ug pagpasakit-sakit. Kon mobisita ang imong amahan kanimo, hangyoa siya nga paanhion si Tamar dinhi aron sa pag-pakaon kanimo. Ingna usab siya nga gusto mong dinhi mag-andam si Tamar sa pagkaon aron makita nimo, ug nga siya gayod ang mohungit kanimo.”

⁶ Busa mihigda si Amnon ug nagpasakit-sakit. Sa dihang mibisita kaniya si Haring David, miingon siya, “Palihog paanhia ang akong igsoon nga si Tamar aron maghimo ug pan samtang nagtan-aw ako, ug unya hungitan niya ako.”

⁷ Busa nagsugo si David nga pasultihan si Tamar didto sa palasyo nga moadto sa iyang igsoon nga si Amnon ug mag-andam ug pagkaon alang niini.

⁸ Busa miadto si Tamar sa balay sa iyang igsoon nga si Amnon, ug naabtan niya kini nga naghigda. Mikuha siyang harina, gimasa kini, ug naghimog pan samtang nagtan-aw si Amnon.

⁹ Pagkaluto, gikuha niya kini aron ipakaon kang Amnon, apan midumili pagkaon si Amnon. Miingon si Amnon, “Pagawasa ang tanang mga tawo dinhi!” Busa migawas ang mga tawo.

[†] 12:30 sa ulo sa hari sa mga Amonihanon: o sa ulo ni Milcom. Si Milcom dios sa mga Amonihanon.

[‡] 12:31 tisa: sa English “brick”.

10 Unya miingon si Amnon kang Tamar, “Dad-a dinhi sa akong kuwarta ang pagkaon ug hungiti ako.” Busa gidala ni Tamar ang pagkaon sa kuwarta ni Amnon.

11 Apan sa dihang hungitan na niya si Amnon, gigakos siya niini ug giingnan nga magdulog sila.

12 Miingon si Tamar kaniya, “Ayaw, managsoon kita! Ayaw ako pakaulawi; dili kini angay mahitabo sa Israel. Ayaw buhata kining kabuang kanako!”

13 Unsa na lay nawong nga akong ikapakita sa mga tawo? Ug ikaw, isipon ka nga usa ka buang-buang sa Israel. Sultihi lang ang atong amahan bahin niini; sigurado nga tugotan niya ikaw nga mangasawa kanako.”

14 Apan wala mamati si Amnon kaniya. Ug tungod kay mas kusgan siya kang Tamar, gipakaulawan niya si Tamar pinaagi sa paglugos niini.

15 Unya naglagot si Amnon kaniya, ug ang iyang kalagot milabaw kay sa iyang paghigugma niini. Miingon si Amnon kaniya, “Bangon ug lakaw!”

16 Mitubag si Tamar, “Dili pwede! Mas dako pa nga sala ang pag-abog mo kanako kay sa imong gihimo kanako.”

Apan wala gayod mamati kaniya si Amnon.

17 Gitawag hinuon niya ang iyang sulugoon ug giingnan, “Pagawasa kining babayhana ug sirad-i dayon ang pultahan.”

18 Busa gipagawas sa sulugoon si Tamar ug gisira ang pultahan. Nagsul-ob niadto si Tamar ug matahom ug taas nga bisti. (Mao kini ang ginasul-ob sa dalaga nga mga anak sa hari niadto nga panahon).

19 Apan gigisi niya ang iyang matahom ug taas nga bisti, ug nagbutang ug abo sa iyang ulo. Unya milakaw siya nga nakatabon ang iyang mga kamot sa iyang nawong timaan sa iyang kaulaw.

20 Nakita siya sa iyang igsoon nga si Absalom ug gipangutana, “Adunay nahitabo ba tali kaninyo ni Amnon? Pagpakahilom lang bahin niini, kay igsoon mo siya sa amahan. Ayaw lang ikaguol kining nahitabo kanimo.” Didto na mipuyo si Tamar sa balay ni Absalom, apan kanunay lang siyang nag-inusara ug nagmasulob-on.

21 Sa dihang nahibaloan ni Haring David ang nahitabo, labihan gayod ang iyang kasuko.

22 Ug bisan walay gisulti si Absalom kang Amnon mahitungod sa iyang gibuhay, gikapungtan niya siya tungod sa pagpakaulaw niini kang Tamar nga iyang igsoon.

Gipatay ni Absalom si Amnon

23 Paglabay sa duha ka tuig, sa dihang gipaguntingan ni Absalom ang iyang mga karnero sa Baal Hazor, duol sa Efrain, giimbitar niya ang tanang anak sa hari sa pagtambong didto.

24 Miadto siya kang Haring David ug miingon, “Nagpagunting ako sa akong mga karnero. Mahimo ba nga moadto ka uban ang imong mga opisyal sa pagsaulog niini nga okasyon uban kanako?”

25 Mitubag ang hari, “Ayaw na lang anak, kay magastoan ka lang kon mo-tambong kaming tanan.” Namugos gayod si Absalom kaniya, apan midumili gayod siya sa pag-adto. Gipanalanginan lang niya si Absalom.

26 Miingon si Absalom, “Kon dili ka moadto, si Amnon na lang nga akong igsoon ang paadtoa.”

Nangutana ang hari, “Nganong siya man ang gusto mong paadtoon?”

27 Apan namugos gayod si Absalom, busa gipauban na lang ni David si Amnon, ug ang uban pa niyang mga anak nga lalaki.

²⁸ Miingon si Absalom sa iyang mga tawo, “Hulata ninyo nga mahubog si Amnon, unya inigsinyas ko, patya ninyo siya. Ayaw kamo kahadlok; ako ang nagsugo kaninyo. Pagpakalig-on kamo ug pagpakaisog.”

²⁹ Busa gipatay sa mga tawo ni Absalom si Amnon sumala sa iyang sugo. Pagkahibalo niini sa ubang mga anak ni David, midali-dali silag sakay sa ilang mga mula* ug nangikyas.

³⁰ Samtang diha pa sila sa dalan, adunay nakabalita kang David nga gipamatay ni Absalom ang tanan niyang mga anak nga lalaki ug wala gayoy nahibiling buhi kanila.

³¹ Unya mitindog si David ug gigisi niya ang iyang bisti sa pagpakita sa iyang pagsubo, ug mihigda siya sa yuta. Gigisi usab sa iyang mga alagad nga nagtindog didto ang ilang mga bisti.

³² Apan miingon si Jonadab nga anak sa igsoon ni David nga si Shimea, “Mahal nga Hari, ayaw pagtuo nga gipamatay ang tanan mong mga anak nga lalaki, si Amnon lang ang gipatay. Sukad sa adlaw nga gipakaulawan ni Amnon ang iyang igsoon nga si Tamar, nagtinguha na si Absalom sa pagpatay kaniya.

³³ Ayawg kabalak-i ang balita nga gipamatay ang tanan mong mga anak nga lalaki. Si Amnon lang ang gipatay.

³⁴ Ug bahin kang Absalom, milayas siya.”

Unya ang tigbalantay sa paril sa Jerusalem adunay nakitang daghang tawo nga nagpadulong. Gikan sila sa kasadpan, ug didto mag-agi sa kilid sa bungtod. Miadto ang tigbalantay sa hari ug miingon, “Adunay nakita akong mga tawo sa dalan sa Horonaim, sa kilid sa bungtod.”†

³⁵ Unya miingon si Jonadab sa hari, “Mahal nga Hari, tan-awa! Anaa na ang imong mga anak nga lalaki, sumala sa akong giingon.”

³⁶ Pagkahuman gayod niyang sulti, miabot ang mga anak nga lalaki ni David ug nanghilak sila. Mihilak usab ug kusog si David ug ang tanan niyang mga alagad.

³⁷⁻³⁸ Nagsubo si David alang sa iyang anak nga si Amnon sulod sa taas nga panahon.

Sa dihang milayas si Absalom, miadto siya sa hari sa Geshur nga si Talmi, nga anak ni Amihud. Didto siya nagpuyo sulod sa tulo ka tuig.

³⁹ Sa dihang nahupay na si Haring David sa iyang kasubo sa pagkamatay ni Amnon, gimingaw siya kang Absalom.‡

14

Mibalik si Absalom sa Jerusalem

¹ Nahibaloan ni Joab nga anak ni Zeruya nga gimingaw si Haring David kang Absalom.

² Busa nagsugo siyang usa ka tawo nga magkuha ug usa ka maalamon nga babaye gikan sa Tekoa. Pag-abot sa babaye, miingon si Joab kaniya, “Pagpakaaron-ingnon nga nagbangotan ka alang sa patay. Pagsul-ob ug bisti nga ginasul-ob sa nagbangotan. Ayaw pagpaguwapa, kondili, pagpakaaron-ingnon nga usa ka babayeng nagbangotan alang sa patay sulod sa taas na nga panahon.

³ Unya adto sa hari ug isulti kaniya kining isulti ko kanimo.” Unya gitudloan ni Joab ang babaye kon unsay iyang isulti ngadto sa hari.

* **13:29 mula:** hayop nga anak sa bayeng kabayo ug laking asno, sa English “mule”. † **13:34** *Miadto...bungtod:* wala kini sa Hebreo, apan anaa sa Septuagint. ‡ **13:39** *gimingaw siya kang Absalom:* o nawala na ang iyang gana sa pagdakop kang Absalom.

⁴ Pag-abot sa babaye didto sa hari, miyukbo siya agig pagtahod sa hari. Ug miingon, “Tabangi ako, Mahal nga Hari!”

⁵ Nangutana ang hari kaniya, “Unsa may imong problema?”

Mitubag siya, “Usa ako ka balo,

⁶ ug adunay duha ka anak nga lalaki. Usa niana ka adlaw nag-away silang duha sa uma, ug tungod kay wala didtoy makaulang kanila, namatay ang usa kanila.

⁷ Unya, miadto kanako ang tanan kong mga paryente ug miingon, ‘Itugyan kanamo ang imong anak, kay amo siyang patyon tungod kay iyang gipatay ang iyang igsoon. Dili siya angay nga manunod sa kabtangan sa iyang amahan. Kon himuon nila kini, mawala ang nahibilin kong anak nga mao na lang ang akong gilaoman nga motabang kanako, ug mawala na ang ngalan sa akong bana niining kalibotana.’”

⁸ Giingnan sa hari ang babaye, “Pauli kay ako na ang bahala. Maghatag akog mando nga dili nila unsaon ang imong anak.”

⁹ Miingon ang babaye, “Mahal nga Hari, kon adunay moreklamo sa pagtabang mo kanako, ako ug ang akong pamilya ang manubag ug dili ikaw.”

¹⁰ Mitubag ang hari, “Kon adunay moreklamo kanimo, dad-a siya kanako, ug panigurohon ko nga dili na siya manghilabot kanimo pag-usab.”

¹¹ Unya miingon ang babaye, “Mahal nga Hari, kon mahimo panumpa sa GINOO nga imong Dios nga dili mo tugotan nga adunay manimalos sa akong anak aron dili siya mapatay ug dili na mosamot pa ang kagubot.”

Mitubag si Haring David, “Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO, nga dili gayod maunsa ang imong anak.*”

¹² Unya miingon ang babaye, “Mahal nga Hari, pwede ba nga aduna pa akoy isulti kanimo?”

Mitubag ang hari, “Sige, unsa kana?”

¹³ Miingon ang babaye, “Wala ka kaha makasala sa katawhan sa Dios niining imong gisulti kanako? Sa imong gisulti, gihukman mo nga sad-an ang imong kaugalingon kay wala nimo pabalika ang imong anak nga giabog.

¹⁴ Mamatay kitang tanan; mahisama kita sa tubig nga nayabo sa yuta nga dili na matigom pag-usab. Apan dili lang basta-basta nga kuhaon sa Dios ang kinabuhi sa tawo; nagtinguha pa gani hinuon siya nga mahibalik kaniya ang iyang mga tawo nga nahilayo kaniya.

¹⁵ “Mahal nga Hari, mianhi ako dinhi sa pagsugilon sa akong problema tungod kay nahadlok ako sa mga tawo. Miingon ako sa akong kaugalingon nga makigsulti ako kanimo kay basin na lang ug himuon mo ang akong ihangyo kanimo

¹⁶ nga luwason mo ako ug ang akong anak gikan sa mga tawo nga nagtinguha nga mawagtang kami sa yuta nga gihatag sa Dios kanamo.

¹⁷ Unya ang imong hukom nakahatag kanakog kalinaw. Kay sama ikaw sa anghel sa Dios nga nasayod kon unsa ang maayo ug daotan. Hinaut pa nga ubanan ka sa GINOO nga imong Dios.”

¹⁸ Unya miingon ang hari sa babaye, “Palihog, suginli ako sa tinuod bahin sa akong ipangutana kanimo.”

Mitubag ang babaye, “Sige, Mahal nga Hari.”

¹⁹ Nangutana ang hari, “Si Joab ba ang nagtudlo kanimo niini?”

* **14:11** *dili gayod maunsa ang imong anak: sa literal, walay bisan usa ka lugas sa buhok sa imong anak nga mahulog sa yuta.*

Mitubag ang babaye, “Dili gayod ako makalimod kanimo, mahal nga hari. Oo, si Joab nga imong alagad ang nagsugo kanako sa paghimo niini ug siya ang nagtudlo kon unsa ang akong isulti.

²⁰ Gihimo niya kini aron mahibalik ang maayo ninyong relasyon ni Absalom. Apan nasabtan mo kini, Mahal nga Hari, kaysama ikaw sa anghel sa Dios nga nasayod sa tanang nahitabo sa atong nasod.”

²¹ Busa gipatawag sa hari si Joab ug giingnan, “Sige, lakaw ug dad-a dinhi ug balik ang batan-ong si Absalom.”

²² Unya miyukbo si Joab sa pagtahod sa hari ug miingon, “Hinaut nga panalanginan ka sa GINOO, Mahal nga Hari. Karon nasayod na ako nga nalipay ka kanako tungod kay gituman mo ang akong hangyo.”

²³ Unya milakaw si Joab sa Geshur ug gidala pagbalik si Absalom sa Jerusalem.

²⁴ Apan nagmando ang hari, “Papaulia ninyo siya sa iyang balay; dili ko siya gusto nga makita dinhi sa palasyo.” Busa mipauli si Absalom sa iyang kaugalingong balay ug wala siya magpakita sa hari.

²⁵ Walay makatupong sa kaguwapo ni Absalom sa tibuok Israel, busa ginadayeg gayod siya sa tanan. Wala gayod siyay deperensya gikan sa ulo hangtod sa lapa-lapa.

²⁶ Kausa lang siya magpaalot matag tuig, ug nagpaalot lang siya tungod kay bug-atan siya sa iyang buhok. Kon timbangon ang iyang buhok, motimbang kinig duha ka kilo, basi sa timbangan nga ginagamit sa hari.

²⁷ Si Absalom adunay tulo ka mga anak nga lalaki ug usa ka babaye. Ang ngalan sa babaye si Tamar, ug guwapa kaayo siya.

²⁸ Nagpuyo si Absalom sa Jerusalem sulod sa duha ka tuig nga wala gayod niya makita ang hari.

²⁹ Usa ka higayon, gipatawag ni Absalom si Joab sa paghangyo kaniya nga makigsulti sa hari alang kaniya. Apan wala si Joab moadto. Busa gipatawag niya pag-usab si Joab, apan wala gihapon kini moadto.

³⁰ Unya miingon si Absalom sa iyang mga sulugoon, “Sunoga ninyo ang uma ni Joab nga gitamnan ug barley. Anaa kini tapad sa akong uma.” Busa gisunog nila ang uma ni Joab.

³¹ Miadto si Joab kang Absalom ug miingon kaniya, “Nganong gisunog sa imong mga sulugoon ang akong uma?”

³² Mitubag si Absalom kang Joab, “Tungod kay wala ka moanhi dinhi sa dihang gipatawag ka nako. Gusto ko unta nga moadto ka sa hari sa pagpangutana kaniya kon nganong gipakuha niya ako sa Geshur. Mas maayo pa nga nagpabilin na lang ako didto. Karon, gusto ko nga makita ang hari. Kon nakasala ako, mahimo niya akong ipapatay.”

³³ Busa miadto si Joab sa hari, ug gisulti niya ang giingon ni Absalom. Unya gipatawag sa hari si Absalom, ug pag-abot niya, miyukbo siya sa pagtahod sa hari. Unya gihalokan siya sa hari.

15

Nagplano si Absalom sa Pagrebelde

¹ Sa paglabay sa panahon, nakaangkon si Absalom ug karwahi ug mga kabayo, ug 50 ka mga tigbalantay.

² Sayo siyang mobangon matag buntag ug magtindog sa daplin sa dalan nga paingon sa pultahan sa siyudad. Kon adunay moabot nga tawo nga adunay kaso nga gustong ipahusay sa hari, pangutan-on niya kon taga-asa kini, ug mosulti ang tawo kon asa siya nga tribo sa Israel naggikan.

³ Unya moingon si Absalom kaniya, “Adunay katarungan ka sa imong kaso, galing lang kay walay representante ang hari nga maoy mamati niini.

⁴ Kon ako lang unta ang maghuhukom, makaduol kanako ang tanang mga tawo nga adunay reklamo o kaso, ug sigurohon ko nga mahatagan gayod silag hustisya.”

⁵ Ug kon adunay moduol nga tawo kaniya ug moyukbo agig pagtahod kaniya, gacson niya kini ug halokan agig pag-abiabi.

⁶ Mao kini ang gihimo ni Absalom sa tanang mga Israelinhon nga moadto sa hari aron magpahusay sa ilang kaso. Busa nadani niya ang mga Israelinhon.

⁷ Paglabay sa upat ka tuig,^{*} miingon si Absalom sa hari, “Tugoti ako nga moadto sa Hebron sa pagtuman sa akong gisaad sa GINOO.

⁸ Sa didto pa ako magpuyo sa Geshur nga sakop sa Aram, nagsaad ako nga kon pabalikon ako pag-usab sa GINOO dinhi sa Jerusalem, mosimba ako kaniya sa Hebron.”[†]

⁹ Miingon ang hari kaniya, “Sige, ug maayong paglakaw.”

Busa miadto si Absalom sa Hebron.

¹⁰ Apan sa dihang didto na si Absalom sa Hebron, misekreto siyag padala ug mga mensahero sa tibuok Israel sa pagsulti niini, “Inigkadungog ninyo sa tingog sa budyong, singgit kamo, ‘Si Absalom na ang hari sa Hebron!’ ”

¹¹ 200 ka mga tawo sa Jerusalem ang giimbatar ni Absalom nga mouban kaniya sa Hebron. Kining mga tawhana walay kalibotan sa plano ni Absalom.

¹² Samtang naghalad si Absalom, gipatawag niya si Ahitofel sa lungsod sa Gilo. Kini si Ahitofel taga-Gilo mismo, ug usa sa mga magtatambag ni David. Wala midugay, nagkadaghan pa gayod ang mga sumusunod ni Absalom. Busa milig-on pa gayod ang iyang plano sa pagrebelde kang David.

Miikyas si David

¹³ Adunay usa ka mensahero nga misulti kang David nga ang mga Israelinhon misuporta na kang Absalom.

¹⁴ Busa miingon si David sa tanan niyang opisyal nga kauban niya didto sa Jerusalem, “Dali, mangikyas kita, kay tingalig kalit nga mosulong si Absalom ug maabtan niya kita dinhi ug pamatyon, apil ang tanang mga lumulupyo sa Jerusalem. Pagdali kamo, kon buot ninyong makalingkawas kang Absalom!”

¹⁵ Miingon ang mga opisyal, “Mahal nga Hari, andam kami sa paghimo sa bisan unsa nga imong isulti.”

¹⁶ Busa milakaw si David uban ang iyang tibuok panimalay, apan gibilin niya ang napulo sa iyang mga asawa nga sulugoon aron sa pag-atiman sa palasyo.

¹⁷ Mibaklay si David uban sa iyang mga tawo, ug mihunong sila sa kataposang balay sa siyudad.

¹⁸ Unya gipauna ni David ang tanan niyang mga tawo, apil na ang tanan niyang badigard nga mga Keretnon ug mga Peletnon. Misunod usab ang 600 ka mga Gitanhon nga miuban kaniya gikan sa Gat.

¹⁹ Miingon si David kang Itai, nga pangulo sa mga Gitanhon, “Nganong mouban man kamo kanamo? Balik kamo sa Jerusalem, ug pabilin kamo didto uban sa bag-ong hari, kay mga dumuduong lang kamo sa Israel nga nagpalayo gikan sa inyong dapit.

²⁰ Dili pa lang kamo dugayng miabot dinhi, ug karon mouban kamo kanako nga wala gani ako makahibalo kon asa ako paingon? Balik kamo sa

^{*} **15:7 upat ka tuig:** mao kini sa pipila ka manuskrito sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *40 ka tuig*. [†] **15:8 sa Hebron:** wala kini sa Hebreo, apan anaa sa pipila ka manuskrito sa Septuagint.

inyong katagilungsod, ug hinaut nga ipakita sa GINOO ang iyang gugma ug pagkaminumanon kaninyo.”

²¹ Apan mitubag si Itai sa hari, “Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO ug kanimo, Mahal nga Hari, nga mouban kami kanimo bisan asa ikaw paingon, bisan kamatayon pa ang among dangatan.”

²² Miingon si David kaniya, “Kon mao kana, sige, uban kamo kanamo.” Busa miuban si Itai ug ang tanan niyang mga tawo, ug ang ilang mga pamilya.

²³ Labihan gayod ang pagpanghilak sa mga tawo sa Jerusalem sa dihang nangagi ang mga tawo ni David. Mitabok si David sa Walog sa Kidron uban sa iyang mga tawo paingon sa kamingawan.

²⁴ Didto usab ang mga pari nga si Sadok ug Abiatar, ug ang tanang mga Levita nga nagdala sa Sudlanan sa Kasabotan sa Dios. Gibutang nila ang Sudlanan sa Kasabotan ug naghalad si Abiatar hangtod nga nakabiya sa siyudad ang tanang mga tawo ni David.

²⁵ Unya miingon si David kang Sadok, “Ibalik ang Sudlanan sa Dios sa Jerusalem. Kon nalipay ang GINOO kanako, pabalikon niya ako sa Jerusalem ug makita ko pag-usab ang Sudlanan sa Dios ug ang dapit nga nahimutangan niini.

²⁶ Apan kon moingon siya nga wala siya malipay kanako, andam ako kon unsa man ang iyang gustong himuon kanako.”

²⁷ Miingon pa gayod si David kang Sadok, “Balik kamo ni Abiatar ngadto sa Jerusalem nga malinawon, uban ang imong anak nga si Ahimaaz ug ang anak ni Abiatar nga si Jonatan, ug pagpaniid kamo didto.

²⁸ Maghulat ako sa tabokanan sa suba sa kamingawan hangtod nga makadawat ako ug balita gikan kaninyo.”

²⁹ Busa gibalik ni Sadok ug ni Abiatar ang Sudlanan sa Dios ngadto sa Jerusalem, ug nagpabilin sila didto.

³⁰ Mitungas si David sa Bukid sa mga Olibo. Nagtiniil lang siya ug ginatabonan niya ang iyang ulo samtang gahilak. Mitungas usab nga gahilak ang iyang mga kauban ug ginatabonan usab nila ang ilang mga ulo.

³¹ Unya adunay nakasulti kang David nga si Ahitofel usa na sa mga misuporta kang Absalom. Busa nag-ampo si David, “GINOO, himoang walay pulos ang tambag ni Ahitofel.”

³² Sa dihang nakaabot sila si David sa ibabaw sa Bukid sa mga Olibo, diin ginasimba sa mga tawo ang Dios, gitagbo sila ni Hushai nga Arkanhon. Gisi ang iyang bisti ug adunay abog ang iyang ulo sa pagpakita sa iyang pagsubo.

³³ Miingon si David kaniya, “Wala kay ikatabang kon mouban ka kanako.

³⁴ Apan kon mobalik ka sa siyudad ug sultihan mo si Absalom nga moalagad ka kaniya sama sa imong pag-alagad kanako kaniadto, matabangan mo ako pinaagi sa pagsanta sa mga tambag ni Ahitofel.

³⁵ Atua didto si Sadok ug si Abiatar nga mga pari. Sultihi sila sa tanan mong madunggan didto sa palasyo sa hari.

³⁶ Unya paanhia dinhi kanako ang ilang mga anak nga si Ahimaaz ug si Jonatan aron sa pagbalita kanako sa imong mga nadungog.”

³⁷ Busa mibalik si Hushai nga amigo ni David ngadto sa Jerusalem. Naatol kadto sa pagsulod ni Absalom sa siyudad.

16

Si David ug si Ziba

¹ Igo lang nakalapas ug gamay si David sa tumoy sa bukid sa dihang gitagbo siya ni Ziba nga sulugoon ni Mefiboset. Aduna siyay dalang duha ka asno nga

gikargahan ug 200 kabuok nga pan, 100 ka kumkom nga pasas, 100 ka hinog nga prutas,* ug bino nga gisulod sa sudlanan nga panit.

² Gipangutana ni David si Ziba, “Nganong nagdala ka niana?”

Mitubag si Ziba, “Ang mga asno alang sa imong pamilya aron ilang masakyan, ang mga pan ug mga prutas aron inyong kan-on sa imong mga kauban, ug ang bino aron inyong imnon kon kapuyon kamo sa kamin-gawan.”

³ Nangutana si David, “Asa si Mefiboset, ang apo sa imong agalon nga si Saulo?”

Mitubag si Ziba, “Nagpabilin siya sa Jerusalem, tungod kay naghuna-huna siya nga ibalik kaniya sa mga Israelinhon niining panahona ang gingharian sa iyang lolo.”

⁴ Miingon si David, “Kon mao kana, ihatag ko na kanimo karon ang tanang gipangag-ya ni Mefiboset.”

Miingon si Ziba, “Mahal nga Hari, andam ako sa pag-alagad kanimo. Hinaut nga malipay ka kanako.”

Gipanghimaraot ni Shimei si David

⁵ Sa dihang duol na si Haring David sa Bahurim, adunay tawo nga migawas niadto nga lungsod ug gipanghimaraotan niya si David. Kining tawhana mao si Shimei nga anak ni Gera ug paryente ni Saulo.

⁶ Gibato niya si David ug ang iyang mga opisyal bisan ug gilibotan si David sa iyang mga tawo ug mga sinaligan nga tigbalantay.

⁷ Mao kini ang iyang panghimaraot kang David: “Ayaw pagsulod sa among lungsod, ikaw nga mamumuno ug daotan nga tawo!

⁸ Gipanimaslan ka na sa GINOO tungod sa imong pagpatay kang Saulo ug sa panimalay niini, kinsa imong gipulihan ingon nga hari. Giilog mo ang gingharian gikan kang Saulo, apan karon gihatag kini sa GINOO sa imong anak nga si Absalom. Miabot kanimo kini nga kalaglagan tungod sa imong pagkamamumuno.”

⁹ Miingon sa hari si Abishai nga anak ni Zeruya, “Mahal nga Hari, nganong gipasagdan mo lang nga panghimaraoton ka nianang tawo nga sama lang sa patay nga iro? Tugoti ako nga putlan siyag ulo.”

¹⁰ Apan miingon ang hari, “Kamong mga anak ni Zeruya, unsay inyong labot? Kon gisugo siya sa GINOO nga panghimaraoton ako, kinsa ako nga mopugong kaniya?”

¹¹ Unya miingon si David kang Abishai ug sa tanan niyang mga opisyal, “Kon ang akong anak mismo nagtinguha sa pagpatay kanako, unsa pa kaha kining paryente ni Saulo?† Pasagdi lang ninyo siya kay ang GINOO ang nagsugo kaniya.

¹² Basin pa ug makita sa GINOO ang akong kalisod, ug balosan niya ug kaayohan ang panghimaraot nga akong nadawat karon.”

¹³ Busa nagpadayon si David ug ang iyang mga tawo sa paglakaw samtang nagpaatbang usab kanila sa paglakaw si Shimei agi sa kilid sa bungtod. Samtang naglakaw sila, padayon nga gipanghimaraot ni Shimei si David, ug gilabay ug bato ug yuta.

¹⁴ Gikapoy pag-ayo si David ug ang tanan niyang mga tawo, busa namahulay sila pag-abot nila sa Suba sa Jordan.‡

Nakigkita si Hushai kang Absalom

* **16:1** prutas: tingali prutas nga igos o pomegranata. † **16:11** paryente ni Saulo: sa Hebreo, Benjaminhon. ‡ **16:14** sa Suba sa Jordan: wala kini sa Hebreo, apan makita sa usa ka Griego nga teksto.

¹⁵ Sa laing bahin, miabot si Absalom, si Ahitofel, ug ang uban pang mga Israelinhon sa Jerusalem.

¹⁶ Miabot usab didto si Hushai nga Arkanhon, nga amigo ni David, ug miadto siya kang Absalom ug miingon kaniya, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari! Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari!”

¹⁷ Gipangutana ni Absalom si Hushai, “Asa na ang imong pagkamaunongon sa imong amigo nga si David? Nganong wala ka mouban kaniya?”

¹⁸ Mitubag si Hushai, “Kanimo ako mouban kay ikaw ang gipili sa GINOO ug sa tibuk katawhan sa Israel nga mahimong hari.

¹⁹ Gawas niana, kinsa pa ba ang akong alagaran kondili ikaw nga anak. Maingon nga nag-alagad ako sa imong amahan, mag-alagad usab ako kanimo.”

Ang Tambag ni Ahitofel kang Absalom

²⁰ Unya, miingon si Absalom kang Ahitofel, “Sultihi ako kon unsay atong buhatan.”

²¹ Mitubag si Ahitofel, “Pakigdulong sa mga asawa sa imong amahan nga iyang gibilin aron mag-atiman sa palasyo. Unya mahibaloan sa tanang mga Israelinhon nga gipasuko mo pag-ayo ang imong amahan, ug tungod niini molig-on pa gayod ang suporta sa imong mga tawo kanimo.”

²² Busa nagpatindog sila ug tolda alang kang Absalom sa atop sa palasyo, ug makita sa tibuk Israel nga nagsulod siya didto sa pagpakigdulong sa mga asawa sa iyang amahan.

²³ Niadtong panahona nagsunod gayod si Absalom sa mga tambag ni Ahitofel, sama sa gihimo ni David. Kay giisip nila ang tambag ni Ahitofel nga gikan sa Dios.

17

¹ Unya miingon si Ahitofel kang Absalom, “Tugoti ako nga magpili* ug 12,000 ka mga tawo aron sa pagpangita kang David karong gabii.

² Sulongon namo siya samtang gikapoy siya ug giluyahan. Mataranta siya ug mangikyas ang tanan niyang mga tawo. Si David lang ang akong patyon,

³ ug pabalikon ko kanimo ang tanan niyang tawo sama sa asawa nga mibalik sa iyang bana. Kon si David lang ang patyon, ang iyang mga tawo dili na magpakig-gira pa.”

⁴ Nagustohan ni Absalom ug sa tanang tigdumala sa Israel ang maong plano.

⁵ Apan miingon si Absalom, “Tawgon usab nato si Hushai nga Arkanhon, aron madunggan ta usab kon unsay iyang ikasulti.”

⁶ Busa sa dihang miabot si Hushai gisugilon kaniya ni Absalom ang gitambag ni Ahitofel. Unya miingon si Absalom, “Himuon ba nato ang iyang giingon? Kon dili, unsa may imong ikasulti?”

⁷ Mitubag si Hushai kang Absalom, “Sa pagkakaran, ang gitambag ni Ahitofel dili maayo.

⁸ Nakaila ka sa imong amahan ug sa iyang mga tawo; mga maisog sila nga sundalo ug bangis sama sa oso nga giilogan ug mga anak. Gawas pa niana, ang imong amahan hanas sa pagpakig-away, ug dili siya makig-uban ug katulog sa iyang mga tawo.

⁹ Tingali niining higayona nagtago siya sa langub o sa uban nga mga dapit. Kon maunhan ka niya sa pag-asdang ug adunay mangamatay sa imong mga sundalo, ang makadungog niini moingon nga napildi na ang imong mga sundalo.

* **17:1** *Tugoti ako nga magpili: o Magpili ako.*

¹⁰ Unya bisan ang labing isog mong mga sundalo, nga sama kaisog sa liyon, mahadlok. Kay nahibalo ang tanang Israelinhon nga ang imong amahan hanas sa pagpakig-away ug isog ang iyang mga tawo.

¹¹ “Busa tambagan ka nako nga tigoma gayod ang tanang mga Israelinhon gikan sa Dan hangtod sa Beersheba,[†] nga daw sama kadaghan sa balas sa baybayon. Ug ikaw mismo ang mangulo kanila sa pagpakig-gira.

¹² Unya atong pangitaon si David bisan asa pa siya, ug hugopan nato siya nga daw tun-og nga mihugop sa yuta; ug siya ug ang iyang mga tawo mahurot ug kamatay.

¹³ Kon moikyas siya ngadto sa usa ka lungsod, hiktan nato ang mga paril niini ug birahon ngadto sa walog hangtod nga malumpag kini ug walay mahibilin niini nga bato.”

¹⁴ Miingon si Absalom ug ang tanang tigdumala sa Israel, “Mas maayo ang tambag ni Hushai nga Arkanhon kay sa kang Ahitofel.” Pagbuot sa GINOO nga dili sundon ni Absalom ang maayong tambag ni Ahitofel, aron malaglag si Absalom.

¹⁵ Gisultihan ni Hushai ang mga pari nga si Sadok ug si Abiatar mahitungod sa gitambag ni Ahitofel kang Absalom ug sa mga tigdumala sa Israel, ug sa iya usab nga gitambag.

¹⁶ Unya miingon siya kanila, “Pahibaloa dayon si David nga dili siya magpabilin sa tabokanan sa Suba sa Jordan didto sa kamingawan karong gabhiona, kinahanglan nga motabok dayon sila sa suba aron dili sila mangamatay.”

¹⁷ Niadtong higayona, naghulat si Jonatan nga anak ni Abiatar ug si Ahimaaz nga anak ni Sadok sa En Rogel, kay dili sila gustong makit-an nga mosulod ug mogawas sa Jerusalem. Adunay gikasabot sila nga usa ka sulugoong babaye nga maoy moadto ug mosulti kanila sa mensahe nga ilang ihatag ngadto kang David.

¹⁸ Apan adunay nakakita kanila nga usa ka batan-ong lalaki, ug misulti kini ngadto kang Absalom. Busa nagdali-dali silang duha ug biya, ug miadto sa balay sa usa ka tawo sa Bahurim. Kining tawhana adunay atabay diha sa iyang tugkaran, ug nanaog sila si Jonatan ug si Ahimaaz didto aron sa pagtago.

¹⁹ Mikuha ug tabon ang iyang asawa ug gitabonan ang atabay ug unya gibularan ug trigo aron walay makahuna-huna nga adunay nagtago didto.

²⁰ Sa dihang miadto ang mga tawo ni Absalom sa balay sa tawo, gipangutana nila ang iyang asawa, “Nakita ba ninyo si Ahimaaz ug si Jonatan?”

Mitubag ang asawa, “Mitabok sila sa suba.” Gipangita nila sila apan wala nila makita, busa mibalik na lang sila sa Jerusalem.

²¹ Sa dihang nakalakaw na ang mga tawo ni Absalom, migawas dayon si Jonatan ug si Ahimaaz sa atabay ug miadto kang David ug miingon, “Tabok dayon kamo sa suba, kay nagtambag si Ahitofel nga patyon ka.”

²² Busa mitabok si David ug ang iyang mga tawo sa Suba sa Jordan, ug sa pagkakadlawon didto na silang tanan sa tabok.

²³ Sa dihang nahibaloan ni Ahitofel nga wala sunda ang iyang tambag, misakay siya sa iyang asno ug mipauli sa iyang lungsod. Namilin-bilin siya sa iyang pamilya ug unya naghikog pinaagi sa pagbitay sa iyang kaugalingon. Gilubong siya sa gilubngan sa iyang amahan.

²⁴ Nakaabot na sila si David sa Mahanaim sa dihang mitabok si Absalom ug ang tanan niyang mga tawo sa Suba sa Jordan.

²⁵ Gipili ni Absalom si Amasa puli kang Joab ingon nga komander sa mga sundalo. Kini si Amasa anak ni Jeter nga Ishmaelinhon.[‡] Ang iyang inahan

[†] **17:11** gikan sa Dan hangtod sa Beersheba: ang buot ipasabot, sa tibuok nasod sa Israel. [‡] **17:25** Ishmaelinhon: mao kini sa pipila ka mga manuskrito sa Septuagint (ug sa 1 Cron. 2:17); apan sa Hebreo, Israelinhon.

nga si Abigail, nga anak ni Nahash, igsoon sa inahan ni Joab nga si Zeruya.

²⁶ Nagkampo si Absalom ug ang mga Israelinhon sa Gilead.

²⁷ Sa pag-abot nila ni David sa Mahanaim, giabi-abi sila nila ni Shobi nga anak ni Nahash nga Amonihanon nga taga-Raba, ni Makir nga anak ni Amiel nga taga-Lo Debar, ug ni Barzilai nga Gileadnon nga taga-Rogelim.

²⁸ Aduna silay mga dalang higdaanan, yahong, kolon, trigo, barley, harina, sinanlag nga lugas, liso nga mga utanon, batong,

²⁹ dugos, keso, karnero, ug mantikilya. Gihatag nila kini kang David ug sa iyang mga tawo, kay nasayod sila nga gigutom, gikapoy, ug giuhaw gayod sila gikan sa ilang paglakaw sa kamingawan.

18

Namatay si Absalom

¹ Gigrupo ni David ang iyang mga tawo sa tag-1,000 ug tag-100, ug nagpili siyag mga komander aron mangulo niini.

² Unya gipalakaw niya sila sa tulo ka grupo. Si Joab ang nangulo sa usa ka grupo, si Abishai usab nga igsoon ni Joab ang sa usa ka grupo, ug si Itai nga taga-Gat ang nangulo sa ikatulo nga grupo. Miingon si Haring David kanila, “Mouban gayod ako kaninyo sa pagpakig-gira.”

³ Apan miingon ang iyang mga tawo, “Dili ka angay mouban kanamo. Dili igsapayan sa mga kaaway kon mosibog kami, o mamatay man ang katunga kanamo. Mas gusto pa nila nga ikaw ang mamatay kay sa mamatay ang 10,000 kanamo. Busa maayo pa nga magpabilin ka lang dinhi sa lungsod ug magpadala ug tabang kon kinahanglan namo.”

⁴ Mitubag si Haring David, “Himuon ko kon unsa ang giisip ninyo nga maayo.” Nagtindog si Haring David sa kilid sa pultahan sa lungsod samtang nanggawas ang tanan niyang mga tawo nga naggrupo sa tag-1,000 ug tag-100.

⁵ Mimando si Haring David kang Joab, Abishai, ug kang Itai, “Tungod ug alang kanako, ayaw ninyo pasipad-i ang batan-on nga si Absalom.” Nadunggan sa tanang grupo ang gimando ni David sa iyang mga komander.

⁶ Milakaw ang mga sundalo ni David sa pagpakig-gira sa mga sundalo sa Israel. Ug didto sila nagsangka sa kalasangan sa Efraim.

⁷ Napildi ang mga sundalo sa Israel sa mga sundalo ni David. Daghan kaayo ang nangamatay niadtong adlaw, 20,000 ka mga tawo.

⁸ Mikaylap ang panaggira sa tibuok nga kalasangan, ug mas daghan pa ang nangamatay sa peligro sa kalasangan kaysa espada.

⁹ Nagpadayon ang gira, ug natagboan ni Absalom ang mga tawo ni David, ug miikyas siya sakay sa mula. Miagi ang mula ilalom sa dakong kahoyng terebinto ug nasangit ang ulo ni Absalom sa labong nga mga sanga niini. Misutoy ug dagan ang mula ug nahibilin nga nagbitay si Absalom.

¹⁰ Sa dihang nakita kini sa usa sa mga tawo ni David, miadto siya kang Joab ug miingon, “Nakita ko si Absalom nga nagbitay sa kahoyng terebinto.”

¹¹ Miingon si Joab kaniya, “Unsa? Nakita mo siya? Nganong wala mo siya patya? Kon gipatay mo pa siya, gigantihan ko unta ikaw ug napulo ka pilak ug bakos.*”

¹² Apan mitubag ang tawo kang Joab, “Bisan ug hatagan mo pa ako ug 1,000 ka pilak dili ko patyon ang anak sa hari. Nadunggan namo ang

* **18:11** bakos: ihatag kini ngadto sa mga bayani; posible pinasahi o pang-opisyal nga bakos.

gimando sa hari kanimo, kang Abishai, ug kang Itai, nga dili ninyo pasipad-an ang batan-on nga si Absalom nga iyang anak tungod ug alang kaniya.

¹³ Ug bisan pa kon ibutang ko sa kakuyaw ang akong kinabuhi pinaagi sa pagpatay kang Absalom, mahibaloan gihapon kini sa hari, ug dili mo ako labanan.”

¹⁴ Miingon si Joab, “Gausik lang ako ug panahon kanimo!” Unya mikuha si Joab ug tulo ka bangkaw ug iyang gibangkaw sa dughan si Absalom nga buhi pa nga nagbitay sa kahoyng terebinto.

¹⁵ Unya gilibotan pa gayod si Absalom sa napulo ka tigdala sa armas ni Joab, ug gitiwasan siya.

¹⁶ Unya gipatingog ni Joab ang budyong sa pagpaundang sa iyang mga tawo sa paggukod sa mga sundalo sa Israel.

¹⁷ Gikuha nila ang patayng lawas ni Absalom ug gihulog sa lawom nga bangag didto sa kalasangan ug gitabonan ug daghan kaayong mga bato. Samtang sa laing bahin, nanagan pauli ang tanang sundalo sa Israel.

¹⁸ Niadtong buhi pa si Absalom nagpatindog siyag monumento alang sa iyang kaugalingon didto sa Walog sa Hari, tungod kay miingon siya, “Wala akoy anak nga lalaki nga modala sa akong ngalan.” Ginganlan niya kadto ug “Monumento ni Absalom,” ug mao gihapon ang ngalan niini hangtod karon.

Nagsubo si David sa Pagkamatay ni Absalom

¹⁹ Unya, miingon si Ahimaaz, nga anak ni Sadok, kang Joab, “Tugoti ako nga moadto kang David aron sa pagbalita kaniya nga giluwas siya sa GINOO gikan sa iyang mga kaaway.”

²⁰ Miingon si Joab, “Dili ikaw ang mobalita sa hari karong adlaw. Mahimo kang makabalita kaniya sa ubang adlaw apan dili karon, tungod kay namatay ang anak sa hari.”

²¹ Unya miingon si Joab sa usa ka tawo nga taga-Etiopia,[†] “Lakaw, ug sultihi si Haring David kon unsay imong nakita.” Pagkahuman ug yukbo sa tawo kang Joab, midagan kini.

²² Miingon pag-usab si Ahimaaz kang Joab, “Bisan unsa pay mahitabo, tugoti ako nga mosunod sa tawo nga taga-Etiopia.”

Miingon si Joab, “Anak, nganong gusto ka man gayod moadto? Wala ka may makuha nga ganti niining imong ibalita.”

²³ Miingon siya, “Bisan unsa pay mahitabo, molakaw gayod ako.”

Busa miingon si Joab kaniya, “Sige, lakaw!” Busa midagan si Ahimaaz, ug nanglaktod siya sa kapatagan sa Jordan, ug naunhan pa niya ang tawo nga taga-Etiopia.

²⁴ Samtang naglingkod si Haring David sa taliwala sa pultahan sa unang paril ug sa pultahan sa ikaduhang paril sa lungsod, misaka ang tigbantay sa ibabaw sa unang paril kilid sa pultahan. Sa iyang pagtan-aw-tan-aw, aduna siyay nakita nga usa ka tawo nga gadagan.

²⁵ Misinggit siya kang Haring David nga adunay tawo nga nangabot. Miingon si Haring David, “Kon usa lang siya aduna siguro siyay dala nga balita.”

Samtang nagkaduol nga nagkaduol ang tawo,

²⁶ aduna na usab nakita ang tigbantay nga usa pa ka tawo nga gadagan. Misinggit siya nga aduna na usab lain nga naabot.

Miingon ang hari, “Aduna pud siguro siyay dalang balita.”

²⁷ Miingon ang tigbantay, “Ang gauna murag si Ahimaaz nga anak ni Sadok.”

[†] 18:21 taga-Etiopia: sa Hebreo, taga-Cush.

Miingon ang hari, “Maayo siya nga tawo. Aduna siguro siyay dalang balita.”

²⁸ Pag-abot ni Ahimaaz, nangumusta siya sa hari ug miluhod agig pagtahod kaniya. Unya miingon siya, “Dalaygon ang GINOO nga imong Dios, Mahal nga Hari! Gipadaog ka niya batok sa mga tawo nga mirebelde kanimo.”

²⁹ Nangutana ang hari, “Kumusta ang batan-on nga si Absalom? Wala ba siya maunsa?”

Mitubag si Ahimaaz, “Sa dihang gipatawag ako ni Joab nga imong alagad, nakita ko nga nagkagubot ang mga tawo apan wala ako masayod kon unsa kadto.”

³⁰ Miingon ang hari, “Diha ka lang una.” Busa mitindog siya sa daplin.

³¹ Wala madugay miabot ang tawo nga taga-Etiopia ug miingon, “Mahal nga Hari, aduna akoy maayo nga balita. Giluwas ka sa GINOO karong adlaw gikan sa tanang mirebelde kanimo.”

³² Nangutana ang hari kaniya, “Kumusta ang batan-on nga si Absalom? Wala ba siya maunsa?”

Mitubag ang tawo, “Hinaut nga ang nahitabo kaniya, mahitabo usab sa tanan mong mga kaaway, Mahal nga Hari.”

³³ Nangurog si David. Misaka siya sa kuwerto sa ibabaw sa pultahan sa lungsod ug mihilak. Samtang nagsaka siya, miingon siya, “O Absalom, anak ko, ako na lang unta ang namatay ug dili ikaw. O Absalom, anak ko, anak ko!”

19

¹ Adunay misugilon kang Joab nga gahilak ang hari ug nagsubo tungod kang Absalom.

² Sa dihang nadungog kini sa mga sundalo, napulihan ug kasubo ang ilang pagsadya sa ilang kadaogan.

³ Hilom silang mibalik sa lungsod sa Mahanaim, nga daw mga sundalo nga naulawan tungod kay misibog sa pagpakig-gira.

⁴ Gitabonan ni David ang iyang nawong ug mihilak ug kusog, “O Absalom, anak ko, anak ko!”

⁵ Unya miadto si Joab sa balay sa hari ug miingon, “Gipakaulawan mo karong adlaw ang imong mga tawo nga nagluwas sa imong kinabuhi ug sa kinabuhi sa imong mga anak ug mga asawa.

⁶ Gimahal mo ang nakigbatok kanimo, ug gikontra mo ang nagmahal kanimo. Dayag nga gipakawalay-bili nimo ang imong mga opisyal ug mga tawo. Nasabtan ko nga mas malipay ka pa kon buhi si Absalom ug kaming tanan ang namatay.

⁷ Busa karon, gawas, ug pasalamati ang imong mga tawo. Kay kon dili, ipanumpa ko sa GINOO nga walay usa kanila nga mahibilin uban kanimo niining gabhiona. Ug mao unya kini ang labing daotan nga mahitabo kanimo sukad sa imong pagkabatan-on hangtod karon.”

⁸ Busa mitindog si David ug milingkod sa may pultahan sa lungsod. Sa dihang nahibaloan kini sa mga tawo, miduol silang tanan kaniya.

Mibalik si David sa Jerusalem

Sa laing bahin, ang mga sundalo sa Israel nga dapig kang Absalom, miikyas na ngadto sa ilang mga pinuy-anal.

⁹ Nanggilalis ang mga tawo sa tibuok Israel. Nag-ingon sila, “Giluwas kita ni Haring David sa atong mga kaaway nga Filistihanon, apan mibiya siya gikan sa atong nasod tungod kang Absalom.

¹⁰ Namatay sa panag-away si Absalom nga atong gipili nga mangulo kanato. Nganong dili man kita mangitag paagi nga mapabalik si David ingon nga hari?”

¹¹⁻¹² Sa dihang nabalitaan ni Haring David ang ilang gihisgotan, nagpadala siyag mensahe sa mga pari nga si Sadok ug si Abiatar, nga nag-ingon, “Isulti ninyo kini ngadto sa mga tigdumala sa Juda: ‘Nabalitaan ko nga gusto sa inyong mga lumulupyo nga ibalik ako ingon nga hari. Nganong naulahi man kamo sa pagpabalik kanako ingon nga hari? Dili ba mga paryente ko man kamo ug mga kadugo ko pa gayod?’”

¹³ Ug isulti usab ninyo kini ngadto kang Amasa, “Tungod kay kadugo ka nako, himuon ka nako nga komander sa akong mga sundalo puli kang Joab. Kon dili ko kini himuon, hinaut nga silotan ako sa Dios sa labihan gayod.”

¹⁴ Nakombinse ang tanang taga-Juda ug nagkahiusa sila sa ilang desisyon. Nagpadala silag mensahe ngadto kang David nga nag-ingon, “Balik na dinhi kanamo uban sa tanan mong mga tawo.”

¹⁵ Busa mibalik si David. Ug sa pag-abot niya sa Suba sa Jordan, gitagbo siya sa taga-Juda nga miadto didto sa Gilgal sa pagtabang kaniya sa pagtabok sa suba.

¹⁶ Midali-dali usab pag-uban sa pagtagbo kang David si Shimei nga anak ni Gera, nga usa ka Benjaminhon nga gikan sa Bahurim.

¹⁷ Aduna siyay kauban nga 1,000 ka mga Benjaminhon, apil na niini si Ziba nga alagad sa pamilya ni Saulo, ug ang iyang 15 ka mga anak nga lalaki ug 20 ka sulugoon. Midali-dali gayod sila sa pagtagbo kang David didto sa Suba sa Jordan.

¹⁸ Gitabangan nilang tanan si David ug ang iyang panimalay sa pagtabok sa suba, ug gituman nila ang tanang gipabuhat ni David.

Ang Kaayo ni David kang Shimei

Sa dihang motabok na si David sa Suba sa Jordan, miluhod si Shimei sa iyang atubangan

¹⁹ ug miingon siya, “Mahal nga Hari, pasayloa ako. Hinaut nga kalimtan mo na ang akong daotang gihimo kanimo sa dihang mibiya ka sa Jerusalem.

²⁰ Nasayod ko nga nakasala gayod ako, Mahal nga Hari. Mao gani nga una gayod akong mianhi dinhi kay sa ubang mga tribo sa amihan* aron sa pagtagbo kanimo.”

²¹ Unya miingon si Abishai nga anak ni Zeruya, “Dili ba nga angay mang patyon si Shimei tungod kay gipanghimaraot niya ang hari nga pinili sa GINOO?”

²² Apan miingon si David, “Kamong mga anak ni Zeruya, unsay inyong labot? Mura kamog akong mga kaaway! Ayaw ninyog supaka ang akong hukom. Ako na karon ang hari sa Israel, ug walay tawo nga patyon karong adlaw.”

²³ Busa miingon si David kang Shimei, “Ipanumpa ko nga dili ka patyon.”

²⁴⁻²⁵ Miadto usab didto si Mefiboset nga apo ni Saulo sa pagtagbo kang David. Gikan siya sa Jerusalem. Wala siya makapanghimasa sa iyang tiil, wala makapamalbas, ug wala usab makailis sa iyang bisti sukad sa pagbiya ni David sa Jerusalem hangtod nga nahibalik kini nga luwas sa kakuyaw. Sa pag-abot niya didto, gipangutana siya ni David, “Mefiboset, nganong wala ka man mouban kanako?”

* **19:20** kay sa ubang mga tribo sa amihan: sa literal, sa tibuok panimalay ni Jose.

²⁶ Mitubag siya, “Mahal nga Hari, nahibalo ka nga bakol ako. Giingnan ko ang akong sulugoon nga si Ziba nga andamon ang akong asno aron makasakay ako ug makauban kanimo. Apan gilimbongan niya ako,

²⁷ ug gibutang-butangan niya ako kanimo pinaagi sa pag-ingon nga kuno dili ako mouban. Apan nahibalo ka sa tinuod kay sama ikaw sa anghel sa Dios. Busa himoa ang giisip mong maayo.

²⁸ Angay lang unta nga patyon mo ang tanang kaliwat sa akong lolo mahal nga hari, apan gihatagan mo ako nga imong alagad ug pabor nga mokaon uban kanimo. Busa unsa may akong katungod sa pagpangayo kanimo ug pabor?”

²⁹ Miingon si David kaniya, “Husto na kana. Nakahukom na ako nga tungaon ninyo ni Ziba ang yuta ni Saulo.”

³⁰ Miingon si Mefiboset sa hari, “Ihatag na lang kaniya ang tanan. Alang kanako kontento na ako nga nakauli ka nga luwas sa kakuyaw.”

Ang Kaayo ni David kang Barzilai

³¹ Miadto usab kang David si Barzilai nga taga-Gilead gikan sa Rogelim. Gusto usab siyang motabang sa pagtabok nila ni David sa Suba sa Jordan.

³² Tigulang na si Barzilai; 80 na ang iyang edad. Adunahan kaayo siya, ug siya ang naghatag sa mga kinahanglanon ni David sa dihang didto pa kini magpuyo sa Mahanaim.

³³ Miingon si David kaniya, “Tabok uban kanako ug puyo sa Jerusalem. Ako ang bahala kanimo didto.”

³⁴ Apan mitubag si Barzilai sa hari, “Dili na ako magdugay, nganong mouban pa man ako kanimo sa Jerusalem?”

³⁵ 80 na ka tuig ako karon, ug dili na ako makahibalo kon unsay maanindot ug dili. Dili na ako makatagamtam sa kalami sa akong kaonon ug imnon. Dili na ako makadungog sa mga mag-aawit. Makasamok lang ako kanimo, Mahal nga Hari.

³⁶ Gusto lang akong mouban sa paghatod kanimo tabok sa Jordan, nganong gantihan mo man ako ug sama niana?

³⁷ Tugoti na lang ako sa pagpauli, aron adto ako mamatay sa akong kaugalingong lungsod, diin gilubong ang akong ginikanan. Apan ania ang akong anak nga si Kimham nga moalagad kanimo mahal nga hari. Dad-a siya, ug himoa kaniya ang gihuna-huna mo nga maayo.”

³⁸ Mitubag ang hari, “Paubanon ko siya kanako ug himuon ko kaniya ang bisan unsa nga maayo alang kanimo. Himuon ko usab alang kanimo ang bisan unsa nga ihangyo mo kanako.”

³⁹ Gigakos ni David si Barzilai ug gipanalanginan. Unya mitabok si David ug ang tanan niyang tawo sa Suba sa Jordan. Ug mipauli si Barzilai sa iyang balay.

⁴⁰ Mipadayon si David ngadto sa Gilgal uban si Kimham ug ang tanang sundalo sa Juda ug ang katunga sa sundalo sa Israel nga mikuyog kaniya pagtabok.

⁴¹ Unya, miadto kang David ang mga sundalo sa Israel ug mireklamo kon nganong ang mga taga-Juda nga ilang kadugo ang nangunay sa pagpatabok kaniya ug sa iyang panimalay, ug sa tanan niyang tawo.

⁴² Mitubag ang mga sundalo sa Juda sa mga taga-Israel, “Gihimo namo kini tungod kay ang hari among duol nga paryente. Busa nganong mangasuko man kamo? Ngano, nakadawat ba kami ug pagkaon o bisan unsa nga gasa gikan kaniya? Wala gayod!”

⁴³ Mitubag ang mga sundalo sa Israel, “Napulo kami ka tribo sa Israel, busa mas dako ang among katungod sa hari kay kaninyo. Nganong gitamay

man ninyo kami? Dili ba nga kami man ang unang miingon nga pabalikong nato ang atong hari?" Apan dili palupig ang mga taga-Juda, ug sakit silang manubag sa mga taga-Israel.

20

Mirebelde si Sheba kang David

¹ Unya, adunay usa ka tawo didto nga Benjaminehon nga kanunay lang nangita ug samok. Ang iyang ngalan mao si Sheba, ug anak siya ni Bicri. Gipatingog niya ang budyong ug misinggit,

"Mga taga-Israel,
wala kitay labot kang David nga anak ni Jesse!
Mamauli kitang tanan!"

² Busa gibiyaaan sa mga taga-Israel si David ug misunod kang Sheba nga anak ni Bicri. Apan nagpabilin ang mga taga-Juda uban sa ilang hari, ug giubanan nila siya gikan sa Suba sa Jordan hangtod sa Jerusalem.

³ Sa dihang nakabalik na si David sa iyang palasyo sa Jerusalem, nagpasugo siya nga dad-on sa usa ka balay ang iyang napulo ka asawa nga iyang gibilin sa pag-atiman sa palasyo, ug gipabantayan niya sila. Gihatagan niya sila sa ilang mga kinahanglanon, apan wala na siya makigdulong kanila. Didto sila magpuyo ingon nga mga biyuda hangtod nga nangamatay sila.

⁴ Unya miingon ang hari kang Amasa, "Tawga ang mga sundalo sa Juda, ug anhi kamo kanako sa ikatulo ka adlaw gikan karon."

⁵ Busa milakaw si Amasa ug gitawag ang mga sundalo sa Juda. Apan wala siya makabalik sa adlaw nga gitakda kaniya sa hari.

⁶ Busa miingon ang hari kang Abishai, "Mas grabe pa unya nga kadaot ang himuon kanato ni Sheba kay sa gihimo ni Absalom. Busa dad-a ang akong mga tawo ug gukda ninyo siya. Kay tingalig makailog siyag pinarilan nga mga lungsod, ug makaikyasa siya gikan kanato."

⁷ Busa mibiya si Abishai sa Jerusalem aron sa paggukod kang Sheba nga anak ni Bicri. Giuban niya si Joab ug ang mga sakop niini, ang mga badigard ni David nga mga Keretnon ug mga Peletnon, ug ang tanang maisog nga mga sundalo.

⁸ Sa didto na sila sa dakong bato sa Gibeon, naabtan sila ni Amasa. Nagsul-ob si Joab ug bisti sa sundalo ug aduna siyay gitakin nga espada. Samtang nagpaduol siya kang Amasa, gisikrito niya pag-ibot ang iyang espada.*

⁹ Miingon Joab kang Amasa, "Kumusta ka igsoon?" Unya gikuptan niya sa iyang tuong kamot ang bungot ni Amasa aron kunohay mohalok kaniya.

¹⁰ Apan wala makabantay si Amasa sa espada sa walang kamot ni Joab. Gidunggab siya ni Joab sa tiyan ug nayagyag ang iyang tinai sa yuta ug namatay siya. Busa wala na siya dunggaba pa pag-usab ni Joab. Unya nagpadayon si Joab ug ang iyang igsoon nga si Abishai sa paggukod kang Sheba.

¹¹ Mitindog sa tapad ni Amasa ang usa sa mga tawo ni Joab, ug miingon ngadto sa mga tawo ni Amasa, "Kon dapig kamo kang Joab ug kang David, sunod kamo kang Joab!"

¹² Nagbuy-od sa tunga sa dalan si Amasa nga naligo sa iyang kaugalingong dugo. Ang tanang makakita kaniya mohunong gayod sa pagtan-aw. Busa sa dihang namatikdan kini sa tawo ni Joab, giguyod niya ang patayng lawas ni Amasa gikan sa dalan ug gidala sa uma, ug gitabonan kini ug panapton.

¹³ Sa dihang nakuha na ang patayng lawas ni Amasa sa dalan, mipadayon ang tanan sa pagsunod kang Joab aron sa paggukod kang Sheba.

* **20:8** gisikrito niya pag-ibot ang iyang espada: o nahulog ang espada.

¹⁴ Sa laing bahin, nag-adto si Sheba sa tanang tribo sa Israel aron tigomon ang tanan niyang paryente.[†] Misunod kaniya ang iyang mga paryente, ug nagtigom sila sa Abel Bet Maaca.

¹⁵ Sa dihang nahibaloan kini ni Joab ug sa iyang mga tawo, miadto sila sa Abel Bet Maaca ug gilibotan nila kini. Nagpundok sila ug yuta sa kilid sa paril aron katungtongan nila sa pagsaka. Ug gihinay-hinay nilag guba ang paril.

¹⁶ Unya, adunay usa ka maalamon nga babaye sulod sa lungsod nga misinggit ngadto sa mga tawo ni Joab, “Pamati kamo kanako! Ingna ninyo si Joab nga moanhi siya dinhi kanako kay buot akong makigsulti kaniya.”

¹⁷ Busa miadto si Joab kaniya, ug nangutana ang babaye, “Ikaw ba si Joab?”

Mitubag si Joab, “Oo.”

Miingon ang babaye, “Sir, pamatia ang isulti ko kanimo.”

Mitubag si Joab, “Sige, mamati ako.”

¹⁸ Miingon ang babaye, “Adunay usa ka panultihon kaniadto nga nag-ingon, ‘Kon gusto ninyong masulbad ang inyong mga problema, pangayo kamog tambag sa lungsod sa Abel.’

¹⁹ Usa ako sa mga nangandoy nga motunhay ang kalinaw ug pagkamatinud-anon sa Israel. Apan ikaw, nganong ginatinguha mong gub-on ang usa sa mga nag-unang lungsod[‡] sa Israel? Nganong gusto mong gub-on ang lungsod nga iya sa GINOO?”

²⁰ Mitubag si Joab, “Dili ko gusto nga gub-on ang inyong lungsod!

²¹ Dili kana mao ang among tuyo. Misulong kami tungod kang Sheba nga anak ni Bicri nga gikan sa kabungtoran sa Efraim. Mirebelde siya kang Haring David. Itugyan ninyo siya kanamo ug mobiya kami sa inyong lungsod.”

Miingon ang babaye kang Joab, “Iitsa namo kanimo ang iyang ulo agi sa paril.”

²² Unya miadto ang babaye sa mga lumulupyo sa lungsod ug gisultihan sila sa iyang plano. Gipunggotan nilag ulo si Sheba ug giitsa nila kini kang Joab. Unya gipatingog ni Joab ang budyong ug mibiya ang iyang mga tawo sa lungsod ug namauli. Mibalik si Joab sa Jerusalem ug miadto sa hari.

Ang mga Opisyal ni David

²³ Ang pangulo sa tibuk kasundalohan sa Israel mao si Joab.

Ang pangulo sa mga badigard ni David nga mga Keretnon ug mga Peletnon mao si Benaya nga anak ni Jehoyada.

²⁴ Ang nagdumala sa mga ulipon nga gipugos sa pagpatrabaho mao si Adoram.

Ang nagdumala sa mga kasulatan sa gingharian mao si Jehosafat nga anak ni Ahilud.

²⁵ Ang sekretaryo sa hari mao si Sheva.

Ang mga pangulong pari mao sila si Sadok ug si Abiatar.

²⁶ Ug ang personal nga pari ni David mao si Ira nga taga-Jair.

21

Gipatay sa mga Gibeohanon ang mga Kaliwat ni Saulo

¹ Sa panahon nga naghari si David, miabot ang tinggutom nga milungtad ug tulo ka tuig. Midangop si David sa GINOO, ug miingon ang GINOO, “Miabot ang gutom tungod kay gipapatay ni Saulo ug sa iyang pamilya ang mga Gibeohanon.”

[†] 20:14 *tanang niyang paryente*: sa Hebreo, *Berinhon*. Tingali ang buot ipasabot, *mga kaliwat ni Bicri*.

[‡] 20:19 *usa sa mga nag-unang lungsod*: sa literal, *inahan nga lungsod*.

² Kining mga Gibeohanon dili mga Israelinhon; sila ang nahibiling mga kaliwat sa mga Amorihanon. Nanumpa ang mga Israelinhon nga dili nila sila pamatyon, apan nagtinguha si Saulo sa paglaglag kanila tungod sa iyang dakong kabalaka alang sa Israel ug Juda.

Gipatawag ni David ang mga Gibeohanon

³ ug gipangutana, “Unsay akong buhaton alang kaninyo aron mabayran ang sala nga nahimo ni Saulo diha kaninyo, ug aron panalanginan ang katawhan sa GINOO?”

⁴ Mitubag ang mga Gibeohanon, “Dili mabayran ug pilak o bulawan ang among kasuko kang Saulo ug sa iyang pamilya, ug wala usab kami katungod sa pagpatay ni bisan kinsa sa Israel.”

Nangutana si David, “Unsa may inyong gusto nga akong buhaton alang kaninyo?”

⁵ Mitubag sila, “Nagtinguha si Saulo sa pagpatay kanamo aron walay mahibilin kanamo sa Israel.

⁶ Busa itugyan ninyo kanamo ang pito sa iyang mga kaliwat nga lalaki, kay pamatyon namo sila ug pasagdan ang ilang mga patayng lawas didto sa dapit nga duol sa gisimbahan sa GINOO didto sa Gibeon, sa lungsod ni Saulo, ang hari nga pinili sa GINOO.”

Miingon ang hari, “Sige, ihatag ko sila kaninyo.”

⁷ Wala itugyan ni David kanila si Mefiboset nga anak ni Jonatan ug apo ni Saulo, tungod sa ilang gipanumpaang ni Jonatan atubangan sa GINOO.

⁸ Ang gitugyan ni David mao ang duha ka anak ni Saulo nga si Armoni ug si Mefiboset,* nga ang ilang inahan mao si Rizpa nga anak ni Aya. Gitugyan usab ni David ang lima ka anak nga lalaki ni Merab. Si Merab anak ni Saulo ug asawa ni Adriel nga anak ni Barzilai nga taga-Mehola.

⁹ Gitugyan sila ni David ngadto sa mga Gibeohanon, ug gipamatay silang pito didto sa bungtod duol sa dapit nga gisimbahan sa GINOO. Ug gipasagdan lang ang ilang mga patayng lawas didto. Nahitabo kini sa pagsugod sa panahon sa ting-ani sa barley.

¹⁰ Ang anak ni Aya nga si Rizpa mikuha ug sako ug gibukhad kini sa may bato aron iyang higdaan. Gibantayan niya ang mga patayng lawas aron dili kini hilabtan sa mga langgam kon adlaw ug sa ihalas nga mga mananap kon gabii. Didto siya nagpabilin sa pagsugod sa ting-ani hangtod nga miulan.

¹¹ Sa dihang gisultihan si David sa gihimo ni Rizpa nga asawa ni Saulo,

¹² miadto siya sa mga lumulupyo sa Jabes Gilead ug gikuha ang mga bukog ni Saulo ug sa iyang anak nga si Jonatan. (Sa dihang namatay si Saulo ug si Jonatan sa ilang pagpakig-gira sa mga Filistihanon sa Gilboa, gipabitay sa mga Filistihanon ang ilang mga patayng lawas didto sa plasa sa Bet Shan, ug sekreto kini nga gikuha sa mga taga-Jabes Gilead.)

¹³ Gidala ni David ang mga bukog ni Saulo ug ni Jonatan, apil usab ang mga bukog sa pito nga gipamatay sa mga Gibeohanon.

¹⁴ Ug gipalubong niya kini sa iyang mga tawo didto sa lubnganan sa amahan ni Saulo nga si Kish, sa lungsod sa Zela sa Benjamin. Ug natuman tanan ang gimando ni David. Human niadto, gitubag sa Dios ang ilang pagampo alang sa ilang nasod.

Ang Gira Batok sa mga Filistihanon

(1 Cron. 20:4-8)

¹⁵ Wala madugay, naggira na usab ang mga Filistihanon ug mga Israelinhon. Ug samtang nakig-gira si David ug ang iyang mga tawo, gibati siyag kakapoy.

* **21:8** Mefiboset: uyoan siya ni Mefiboset sa bersikulo 7.

¹⁶ Si Ishbi Benob nga Filistihanon, nga usa sa mga kaliwat sa mga Rafa,[†] nagtinguha sa pagpatay kang David. Ang tumoy sa iyang bangkaw bronsi nga adunay gibug-aton nga mga upat ka kilo, ug nagtak-in siya ug bag-ong espada.

¹⁷ Apan miabot si Abishai nga anak ni Zeruya sa pagluwas kang David, ug gipatay niya kini nga Filistihanon. Human niadto miingon ang mga tawo ni David kaniya, “Dili na kami mosugot nga mouban ka pag-usab kanamo sa pagpakig-gira. Sama ka sa suga sa Israel, ug dili kami gusto nga mawala ka.”

¹⁸ Paglabay sa panahon, naggira na usab ang mga Filistihanon ug mga Israelinhon, ug didto kini nahitabo sa Gob. Niadto nga gira gipatay ni Sibecai nga taga-Husha si Sap, nga usa usab sa mga kaliwat sa mga Rafa.

¹⁹ Ug sa usa pa nila ka gira didto sa Gob, gipatay ni Elhanan nga anak ni Jaare Oregim, nga taga-Betlehem, si Goliat nga taga-Gat. Ang bangkaw ni Goliat bug-at ug бага.[‡]

²⁰ Naggira pag-usab ang mga Filistihanon ug mga Israelinhon, ug didto kini nahitabo sa Gat. Niini nga gira, adunay tawo nga labihan kaayo kadako. Adunay unom siya ka tudlo sa matag kamot ug tiil. Usa usab siya sa mga kaliwat sa mga Rafa.

²¹ Sa dihang gibugal-bugalan niya ang mga Israelinhon, gipatay siya ni Jonatan nga anak sa igsoon ni David nga si Shimea.

²² Kadtong upat ka Filistihanon mga kaliwat sa mga Rafa nga taga-Gat. Gihurot silag patay ni David ug sa mga tawo niini.

22

Ang Awit ni David sa Iyang Kadaogan

(*Sal. 18*)

¹ Nag-awit si David ngadto sa GINOO sa dihang giluwat siya sa GINOO gikan sa iyang mga kaaway ug kang Saulo.

²⁻³ Mao kini ang iyang awit:

“Ang GINOO ang akong salipdanang bato,
ang akong lig-ong tago-anan ug manluluwas.
Ingon nga salipdanang bato, makatago ako kanimo.
Siya ang akong taming ug gamhanan nga manluluwas.
Ang GINOO ang akong dalangpanan ug tago-anan.
ang nagluwas kanako gikan sa bangis nga mga tawo.

⁴ Angay nga dayegon ang GINOO, kay kon mangayo ako ug tabang kaniya ginaluwas niya ako gikan sa akong mga kaaway.

⁵ Ang kamatayon daw balod nga mikuso-kuso kanako.
Ang kalaglagan daw sulog sa baha nga mianod kanako.

⁶ Ang kamatayon daw pisi nga milambod kanako
ug daw lit-ag nga nag-atang sa akong agianan.

⁷ Sa akong kalisdanan nagpakitabang ako sa GINOO, nga akong Dios,
ug gidungog niya ang akong pag-ampo didto sa iyang templo.

⁸ “Unya milinog, ug ang mga pundasyon sa mga bukid nauyog,
tungod kay nasuko ang GINOO.

⁹ Nanggawas ang aso sa iyang ilong,
ug sa iyang baba nanggawas ang nagdilaab nga kalayo
ug mga бага.

[†] **21:16** kaliwat sa mga Rafa: tan-awa sa Deut. 2:10-11. [‡] **21:19** bug-at ug бага: sa literal, sama sa sablayan sa hablanan sa maghahabol.

- 10 Giablihan niya ang langit,
ug nanaog siya nga nagtungtong sa mabagang dag-om.
- 11 Nagsakay siya sa kerubin,
ug tulin kining milupad samtang gipalid sa hangin.
- 12 Gihimo niya ang kangitngit nga mosalipod kaniya.
Nagtago siya sa mabagang dag-om.
- 13 Gikan sa kahayag diha sa iyang atubangan,
nanggawas ang nagdilaab nga mga baga.
- 14 Ang tingog sa GINOO, nga Labing Halangdong Dios,
nagdahunog gikan sa langit.
- 15 Gipana niya ug kilat ang iyang mga kaaway
ug miikyas sila nga nagkatibulaag.
- 16 Sa iyang pagngulob ug pagpangusmo sa kasuko mimala ang dagat,
ug nakita ang yuta ilalom niini,
ug nakita usab ang pundasyon sa kalibotan.
- 17 Gikan sa langit gigunitan niya ako
ug gihaw-as gikan sa lawom nga tubig.
- 18 Giluwas niya ako gikan sa akong gamhanang mga kaaway
nga naglagot kanako, kay wala akoy dag-anan kanila.
- 19 Gisulong nila ako sa dihang anaa ako sa kalisod,
apan gipanalipdan ako sa GINOO.
- 20 Giluwas niya ako sa katalagman
kay nalipay siya kanako.
- 21 Gipanalanginan niya ako tungod kay matarong ang akong kinabuhi
ug wala ako magpakasala.
- 22 Kay gisunod ko ang iyang mga pamaagi
ug wala ako mobiya sa GINOO, nga akong Dios.
- 23 Gituman ko ang tanan niyang sugo
ug wala ko lapasa ang iyang mga tulomanon.
- 24 Nahibalo siya nga walay ikasaway sa akong kinabuhi
ug gilikayan ko ang pagpakasala.
- 25 Gigantihan niya ako tungod kay nakita niya nga matarong ang akong
kinabuhi
ug wala akoy nahimong sala.
- 26 Matinumanon ka sa mga matinumanon kanimo,
ug maayo ka usab sa mga tawo nga maayo.
- 27 Matinud-anon ka sa mga tawo nga matinud-anon kanimo,
apan makigbatok ka sa mga tawong daotan.
- 28 Oo, ginaluwas mo ang mga mapainubsanon,
apan ginapaubos mo ang mga mapahitas-on.
- 29 “GINOO, ikaw ang akong kahayag.
Sa kangitngit, ikaw ang akong suga.
- 30 Sa imong tabang sulongon ko ang panon sa mga sundalo
ug mahimo kong katkaton ang paril.
- 31 Hingpit ang pamaagi sa Dios.
Ang pulong sa GINOO kasaligan gayod.
Sama siya sa taming alang sa tanang nagdangop kanimo.
- 32 Kay kinsa man ang Dios gawas sa GINOO?
Ug kinsa man ang among salipdanan nga bato gawas sa among Dios?

- 33 Ang Dios ang naghatag kanako ug kusog*
ug ang nagbantay sa akong paglakaw.
- 34 Ginalig-on niya ang akong tiil sama sa tiil sa usa,
aron makalatas ako sa habog nga mga dapit.
- 35 Ginabansay niya ako sa pagpakig-gira.
Ang akong mga bukton makabinat na sa bronsi nga pana.
- 36 Sama ikaw sa taming nga nagpanalipod kanako,
ug pinaagi sa imong tabang nahimo akong bantogan.
- 37 Gipalapdan mo ang akong agianan,
busa wala ako madakin-as.
- 38 Gigukod ko ang akong mga kaaway ug napildi ko sila.
Ug wala gayod ako mobalik hangtod nga nalaglag ko sila.
- 39 Gilaglag ko sila hangtod nga nangalup-og sila sa akong tilan
ug dili na makabangon pa.
- 40 Gihatagan mo ako ug kusog sa pagpakig-gira
ug gipadaog batok sa akong mga kaaway.
- 41 Gipakagiw mo ang akong mga kaaway
ug gilaglag ko sila.
- 42 Nangayo sila ug tabang, apan walay miluwas kanila.
Nangayo sila ug tabang kanimo, apan wala mo sila tubaga.
- 43 Gidugmok ko sila hangtod nahisama na lang sila sa abog.
Gitunob-tunoban ko sila nga daw lapok sa kadalanan.
- 44 Giluwas mo ako gikan sa mga nagrebelde kong katawhan.
Gihimo mo akong pangulo sa mga kanasoran.
- Ang mga langyaw nag-alagad kanako.
- 45 Nagyukbo sila kanako,
ug inigkadungog nila bahin kanako,
nagtuman sila sa akong mando.
- 46 Nawad-an silag kaisog,
ug nanggawas sa ilang mga tago-anan nga nagkurog sa kahadlok.
- 47 Buhi ka, GINOO! Dalaygon ka nga akong salipdanan nga Bato!
Gibayaw ka nako tungod kay ikaw ang Dios nga akong Manluluwas.
- 48 Siya ang Dios nga nanimalos sa akong mga kaaway
ug gipasakop niya kanako ang mga kanasoran.
- 49 Ginaluwas niya ako gikan sa akong mabangis nga mga kaaway,
ug ginapadaog niya ako batok kanila.
- 50 Busa pasidunggan ka nako taliwala sa mga kanasoran, O GINOO.
Ug awitan ka nako ug mga pagdayeg.
- 51 Gihatagan mo ug dagkong mga kadaogan
ang imong pinili nga hari.
Gihigugma mo si David ug ang iyang mga kaliwat sa walay kataposan.”

23

Ang Kataposang mga Pulong ni David

¹ Si David nga anak ni Jesse gihimong bantogan sa Labing Halangdong Dios.
Gipili siya sa Dios ni Jacob nga mahimong hari,
ug siya ang nagsulat sa maanindot
nga mga awit sa taga-Israel.
Mao kini ang kataposan niyang mga pulong:

* 22:33 *Ang Dios...kusog*: mao kini sa Dead Sea Scrolls, sa Latin Vulgate, sa Syriac, ug sa pipila ka manuskrito sa Septuagint. Sa Masoretic teksto, *Ikaw ang akong lig-ong dalangpanan*.

- 2 “Nagsulti ang Espiritu sa GINOO pinaagi kanako;
ang iyang mga pulong anaa sa akong baba.
- 3 Miingon kanako ang Dios,
ang salipdanan nga Bato sa Israel:
‘Ang tawong nagdumala
nga matarong ug adunay kahadlok sa Dios,
- 4 sama siya sa kahayag sa adlaw nga nagsidlak kon buntag nga walay
panganod,
nga mopasidlak sa mga sagbot nga giulanan!’
- 5 “Ingon gayod niana ang akong pamilya* sa panan-aw sa Dios,
kay naghimo siyag kasabotan nga walay kataposan uban kanako.
Kini nga kasabotan maayo ang pagkahan-ay ug dili mausab.
Busa sigurado ako nga luwason ako kanunay sa Dios
ug lhatag niya kanako ang tanan kong gipangandoy.
- 6-7 Apan ang daotang mga tawo sama sa tunokon nga mga sagbot
nga angay ilabay.
Dili sila maibot pinaagi sa kamot lang
kondili kinahanglan pa nga mogamit ug puthaw o kahoy.
Ug sunogon sila sa dapit mismo nga ilang nahimutangan.”

Ang Maisog nga mga Tawo ni David

(1 Cron. 11:10-41)

- 8 Mao kini ang maisog nga mga tawo ni David:
Si Josheb Bashebet nga taga-Takemon, nga mao ang nangulo sa tulo. Sa usa
lang ka gira, nakapatay siyag 800 ka mga tawo pinaagi sa iyang bangkaw.
- 9 Ang sunod kaniya mao si Eleazar nga anak ni Dodai nga kaliwat ni Ahoa,
nga usa usab sa tulo. Usa siya sa mga kauban ni David nga mihagit sa mga
Filistihanon nga nagtigom sa Pas Damim† aron sa pagpakig-gira. Nangikyas
ang mga Israelinhon,
- 10 apan siya nagpabilin ug gipamatay niya ang mga Filistihanon hangtod
nga gikapoy ang iyang kamot ug namikog kini nga daw dili na makabuhi sa
espada. Gipadaog sila sa GINOO niadtong adlaw. Ang nangikyas nga mga
Israelinhon namalik didto kang Eleazar aron pagkuha na lang sa mga armas
sa mga nangamatay.
- 11 Ang sunod mao si Shama nga anak ni Agee nga taga-Harar. Usa ka
higayon, nagtigom ang mga Filistihanon sa Lehi, ug gisulong nila ang
mga Israelinhon dapit sa uma nga puno sa balatong. Nangikyas ang mga
Israelinhon,
- 12 apan si Shama nagpabilin taliwala sa uma ug iya kining gipanalipdan.
Gipatay niya ang mga Filistihanon ug gipadaog sila sa GINOO niadtong
adlaw.
- 13 Usa ka higayon sa panahon sa ting-ani, miadto kang David ang tulo niya
ka tawo didto sa langub sa Adulam. Kining tulo ka tawo miyembro sa 30 ka
maisog nga mga tawo ni David. Nagkampo ang mga Filistihanon sa Walog sa
Refaim
- 14 ug nailog nila ang Betlehem. Samtang didto si David sa kuta,
- 15 giuhaw siya.
Miingon siya, “Maayo unta kon adunay mokuha alang kanako ug tubig nga
mainom didto sa atabay duol sa pultahan sa Betlehem.”
- 16 Busa hilom nga misulod kadtong tulo ka maisog nga mga tawo sa kampo
sa mga Filistihanon sa Betlehem, ug mikuha ug tubig gikan sa atabay ug

* 23:5 pamilya: o pagdumala. † 23:9 sa Pas Damim: sa Hebreo, didto. Tan-awa sa 1 Cron. 11:13.

gidala kang David. Apan wala moinom si David, iya hinuon kining giyabo ingon nga halad sa GINOO.

¹⁷ Miingon siya, “GINOO, dili ko gayod kini mainom tungod kay sama kini kamahal sa dugo sa mga tawo nga misugal sa ilang kinabuhi aron lang sa pagkuha niini.” Busa wala gayod moinom si David.

Mao kadto ang gipanghimo sa tulo ka maisog nga mga tawo ni David.

¹⁸ Si Abishai nga igsoon ni Joab, nga anak ni Zeruya mao ang pangulo sa 30*. Nakapatay siya ug 300 ka mga Filistihanon pinaagi sa iyang bangkaw. Busa nahimo siyang bantogan sama sa tulo ka maisog nga mga tawo.

¹⁹ Ug tungod kay mas bantogan siya kay sa 30, nahimo siyang ilang komander, apan dili siya kauban niadtong tulo ka maisog.

²⁰ Adunay usa pa ka maisog nga tawo nga ginganlan ug Benaya. Taga-Kabzeel siya, ug ang iyang amahan si Jehoyada. Nakahimo siya ug pinasahi nga mga buhat, apil na ang pagpatay sa duha ka pinakamaayo nga sundalo sa Moab. Sa usa usab ka higayon, gigukod niya ang usa ka liyon. Bisan gasnow, nanaog siya sa bangag ug gipatay niya ang liyon.

²¹ Sa lain usab nga higayon, gipatay niya ang usa ka Ehiptohanon nga labihan kadako. Ang armas sa Ehiptohanon bangkaw, apan ang iyang armas bunalang. Giilog niya ang bangkaw sa Ehiptohanon ug maoy gipatay niya sa Ehiptohanon.

²² Mao kadto ang mga binuhatan ni Benaya nga anak ni Jehoyada. Nahimo usab siyang sama kabantugan niadtong tulo ka maisog nga mga sakop ni David,

²³ apan dili siya usa kanila. Nahimo siyang mas bantogan kay sa iyang 30 ka mga kauban, ug gihimo siya ni David nga pangulo sa iyang mga personal nga tigbalantay.

²⁴ Mao kini sila ang ubang mga miyembro sa 30 ka maisog nga mga tawo:

Si Asahel nga igsoon ni Joab;

si Elhanan nga anak ni Dodo nga taga-Betlehem;

²⁵ si Shama ug si Elikah nga mga taga-Harod;

²⁶ si Helez nga taga-Palti;

si Ira nga anak ni Ikesh nga taga-Tekoa;

²⁷ si Abiezer nga taga-Anatot;

si Mebunai[§] nga taga-Husha;

²⁸ si Zalmon nga taga-Ahoa;

si Maharai nga taga-Netofa;

²⁹ si Heleb* nga anak ni Baana nga taga-Netofa;

si Itai nga anak ni Ribai nga taga-Gibeon, nga sakop sa Benjamin;

³⁰ si Benaya nga taga-Piraton;

si Hidai nga nagpuyo sa mga walog sa Gaash;

³¹ si Abi Albon nga taga-Araba;

si Azmavet nga taga-Bahurim;

³² si Eliaba nga taga-Shaalbon;

ang mga anak ni Jashen;

si Jonatan

³³ nga anak ni Shama[†] nga taga-Harar;

† **23:18 30:** mao kini sa Syriac ug sa ubang mga manuskrito sa Hebreo (ug sa 1 Cron. 11:20). Sa kadaghanan nga mga manuskrito sa Hebreo, tulo. § **23:27** Mebunai: o Sibecai. * **23:29** Heleb: o Heled. † **23:33** anak ni Shama: o si Jonatan, si Shama.

si Ahiam nga anak ni Sharar nga taga-Harar;
³⁴ si Elifelet nga anak ni Ahasbai nga taga-Maaca;
 si Eiam nga anak ni Ahitofel nga taga-Gilo;
³⁵ si Hezro nga taga-Carmel;
 si Paarai nga taga-Arba;
³⁶ si Igal nga anak ni Natan nga taga-Zoba;
 ang anak ni Hagadi;[‡]
³⁷ si Zelek nga taga-Amon;
 si Naharai nga taga-Berrot, nga maoy tigdala sa armas ni Joab nga anak
 ni Zeruya;
³⁸ si Ira ug si Gareb nga mga taga-Jatir;[§]
³⁹ ug si Uria nga Hitihanon.

37 silang tanan.

24

Giihap ni David ang Iyang mga Sundalo

(1 Cron. 21:1-27)

¹ Nasuko na usab ang GINOO sa mga Israelinhon, ug gisugyatan niya si David sa pagsilot kanila pinaagi sa pagbutang sa hunahuna niini sa plano sa pag-ihap sa katawhan sa Israel ug sa Juda.

² Busa miingon si Haring David kang Joab ug sa mga komander sa mga sundalo, “Lakaw kamo sa tanang tribo sa Israel, gikan sa Dan hangtod sa Beersheba,* ug ihapa ninyo ang mga tawo, aron mahibaloan ko kon pila silang tanan.”

³ Apan mitubag si Joab sa hari, “Hinaut pa nga padaghanon sa GINOO nga imong Dios ang imong katawhan sa 100 ka pilo, ug hinaut nga makita mo kini. Apan Mahal nga Hari, nganong gusto man nimong buhaton kining butanga?”

⁴ Apan namugos gayod si David, busa milakaw si Joab ug ang mga opisyal sa mga sundalo aron sa pag-ihap sa katawhan sa Israel.

⁵ Mitabok sila sa Suba sa Jordan ug nagkampo didto sa Aroer, sa habagatang bahin sa lungsod taliwala sa walog. Gikan didto miadto sila sa Gad ug unya sa Jazer.

⁶ Miadto usab sila sa Gilead, sa Tatim Hodshi, sa Dan Jaan, ug milibot sila paingon sa Sidon.

⁷ Unya miadto sila sa pinarilan nga lungsod sa Tiro, ug sa tanang lungsod sa mga Hibihanon ug mga Canaanhon. Ug sa kataposan, miadto sila sa Beersheba, sa habagatang[†] bahin sa Juda.

⁸ Nalibot nila ang tibuok nasod sulod sa 9 ka bulan ug 20 ka adlaw, ug pagkahuman mibalik sila sa Jerusalem.

⁹ Gisulti ni Joab ngadto kang Haring David ang kinatibuk-ang gidaghanon sa mga lalaki nga makahimo sa pagpakig-gira: 800,000 sa Israel ug 500,000 sa Juda.

¹⁰ Nakonsensya si David human niya ipaihap ang mga tawo. Busa miingon siya sa GINOO, “Nakasala gayod ako sa akong gihimo. Busa nagpakiluoy ako kanimo, GINOO, nga pasayloa ako nga imong alagad sa akong sala, kay kinabuang gayod ang akong gihimo.”

[‡] 23:36 anak ni Hagadi: o Bani nga taga-Gad. [§] 23:38 taga-Jatir: o kaliwat ni Ira. * 24:2 gikan sa Dan hangtod sa Beersheba: ang buot ipasabot, sa tibuok nasod sa Israel. [†] 24:7 habagatang: sa Hebreo, Negev.

¹¹ Sa wala pa makabangon si David sa sunod nga buntag, miingon ang GINOO kang Gad nga propeta ni David,

¹² “Adto kang David ug ingna siya nga mao kini ang akong giingon: ‘Aduna akoy tulo ka silot nga papilian kanimo. Pagpili ug usa kay buhaton ko kini.’ ”

¹³ Busa miadto si Gad kang David ug miingon kaniya, “Hain niining tulo ang inyong pilion? Tulo ka tuig[‡] nga gutom sa imong nasod, tulo ka bulan nga pagkalagiw gikan sa inyong mga kaaway, o tulo ka adlaw nga katalagman sa imong nasod? Huna-hunaa kana ug maayo, ug pahibaloo ako kon unsa ang itubag ko sa GINOO nga nagpadala kanako.”

¹⁴ Miingon si David kang Gad, “Naglisod ako sa pagpili! Maayo pa nga ang GINOO ang mosilot kanamo kay maluloy-on kaayo siya kaysa itugyan ako sa kamot sa mga tawo.”

¹⁵ Busa nagpadala ang GINOO ug katalagman sa Israel gikan niadtong buntaga hangtod sa panahon nga iyang gitakda. Ug 70,000 ka tawo ang namatay gikan sa Dan hangtod sa Beersheba.

¹⁶ Sa dihang laglagon na sa anghel ang Jerusalem, nausab ang huna-huna sa GINOO. Busa miingon siya sa anghel nga misilot sa mga tawo, “Husto na! Ayaw na silag siloti.” Niadtong tungora didto ang anghel sa GINOO sa may giokanan ni Arauna nga Jebusihanon.

Naghimo si David ug Halaran

¹⁷ Sa dihang nakita ni David ang anghel nga mipatay sa mga tawo, miingon siya sa GINOO, “Ako ang nakasala. Kining mga tawhana inosente sama sa mga karnero. Wala silay nahimong sala. Ako na lang ug ang akong pamilya ang siloti.”

¹⁸ Niadtong adlaw miadto si Gad kang David ug miingon kaniya, “Tungas ngadto sa giokanan ni Arauna nga Jebusihanon ug paghimo didto ug halaran alang sa GINOO.”

¹⁹ Busa mitungas si David sumala sa gisugo sa GINOO pinaagi kang Gad.

²⁰ Sa dihang nakita ni Arauna nga nagpadulong si David ug ang iyang mga tawo, migawas siya ug miluhod atubangan ni David.

²¹ Miingon si Arauna, “Mahal nga Hari, nganong mianhi ka?”

Mitubag si David, “Ania ako aron sa pagpalit sa imong giokanan, kay maghimo akog halaran alang sa GINOO, aron maundang na ang katalagman.”

²² Miingon si Arauna, “Kuhaa ug ihalad sa GINOO ang bisan unsa nga imong gusto, Mahal nga Hari. Aniay mga baka alang sa halad nga sinunog, ug mga yugo ug mga tabla sa giokanan nga magamit ingon nga sugnod.

²³ Mahal nga Hari, ihatag ko kining tanan kanimo, ug hinaut nga dawaton sa GINOO nga imong Dios ang imong halad.”

²⁴ Apan mitubag si David kaniya, “Dili mahimo. Paliton ko gayod kini kanimo. Dili ako maghalad ngadto sa GINOO nga akong Dios sa mga halad nga sinunog nga walay bili.” Busa gipalit ni David ang giokanan ug ang mga baka sa kantidad nga 50 kabuok nga salapi.

²⁵ Unya naghimo siya didto ug halaran alang sa GINOO. Naghalad siyag mga halad nga sinunog ug halad alang sa pakigda-it. Gitubag sa GINOO ang pag-ampo ni David alang sa Israel, ug naundang ang katalagman.

[‡] **24:13** Tulo ka tuig: mao kini sa Septuagint (ug sa 1 Cron. 21:12). Sa Hebreo, *pito*.

Ang Unang Libro sa Mga Hari

Ang Kataposang mga Adlaw ni Haring David

¹ Tigulang na kaayo si Haring David, ug bisan habolan pa siyag baga nga mga habol tugnawon gihapon siya.

² Busa miingon kaniya ang iyang mga alagad, “Mahal nga Hari, tugoti kami nga mangitag batan-ong dalaga nga moatiman kanimo. Padulga siya kanimo aron dili ka tugnawon.”

³ Busa nangita silag matahom nga dalaga sa tibuok Israel, ug nakita nila si Abishag nga taga-Shunem, ug gidala nila kini ngadto sa hari.

⁴ Matahom kaayo si Abishag, ug nahimo siyang tig-atiman sa hari. Apan wala gayod siya hilabti sa hari.

Buot si Adonia nga Mahimong Hari

⁵ Unya, si Adonia nga anak ni David kang Hagit mipasigarbo nga siya ang mahimong hari. Busa gaandam siyag mga karwahi, mga kabayo,* ug 50 ka mga kalalakin-an nga mouna kaniya ingon nga mga tigbalantay.

⁶ Wala gayod siya sukad badlonga sa iyang amahan nga si David, bisan sa pag-ingon na lang ug, “Nganong gibuhat mo man kini?” Guwapo kaayo si Adonia ug natawo siya sunod kang Absalom.

⁷ Nakigsabot siya kang Joab nga anak ni Zeruya ug kang Abiatar nga pari mahitungod sa iyang plano nga mahimong hari, ug miuyon kining duha sa pagtabang kaniya.

⁸ Apan wala mouyon kaniya si Sadok nga pari, si Benaya nga anak ni Jehoyada, si Propeta Natan, si Shimei, si Rei, ug ang mga badigard ni David.

⁹ Usa ka adlaw, miadto si Adonia sa Bato sa Zohélet duol sa En Rogel,† ug naghalad siya didto ug mga karnero, mga baka, ug pinatambok nga mga nating torong baka. Gumbitar niya ang tanan niyang mga igsoon nga lalaki nga mga anak ni David, ug ang halos tanang mga opisyal sa Juda.

¹⁰ Apan wala niya imbitara sila si Propeta Natan, si Benaya, ang mga badigard sa hari, ug si Solomon nga iyang igsoon.

¹¹ Miadto si Natan kang Batseba nga inahan ni Solomon ug nangutana, “Wala ka ba masayod nga gihimo ni Adonia nga anak ni Hagit, ang iyang kaugalingon nga hari, ug wala masayod niini si Haring David?”

¹² Kon buot mo nga maluwas ang imong kinabuhi ug ang kinabuhi sa imong anak nga si Solomon, sunda ang akong tambag.

¹³ Adtoa si Haring David ug ingna siya, ‘Mahal nga Hari, dili ba nga nagsaad ka kanako nga ang atong‡ anak nga si Solomon mao ang mopuli kanimo ingon nga hari? Nganong si Adonia man ang nahimong hari?’

¹⁴ Ug samtang nakigsulti ka sa hari, mosulod ako ug pamatud-an ko ang imong gisulti.”

¹⁵ Busa miadto si Batseba sa kuwarto sa hari. Tigulang na kaayo ang hari ug si Abishag nga taga-Shunem mao ang nag-atiman kaniya.

¹⁶ Miyukbo si Batseba agig pagtahod sa hari.

Nangutana kaniya ang hari, “Unsay imong tuyo?”

* **1:5 mga kabayo:** o mga tigkabayo. † **1:9 Bato sa Zohélet duol sa En Rogel:** usa kini ka tubod duol sa Jerusalem. ‡ **1:13 atong:** sa Hebreo, akong. Mao usab sa bersikulo 17.

¹⁷ Mitubag si Batseba, “Mahal nga Hari, misaad ka kanako sa ngalan sa GINOO nga imong Dios nga ang atong anak nga si Solomon mao ang mopuli kanimo ingon nga hari.

¹⁸ Apan karon si Adonia na ang nahimong hari, ug wala ka man lang gani masayod niini.

¹⁹ Naghalad na siya ug daghang mga baka, pinatambok nga mga nating torong baka, ug mga karnero, ug giimbitar niya ang tanan mong mga anak nga lalaki, si Abiatar nga pari, ug si Joab nga komander sa imong mga sundalo, apan wala niya imbitara si Solomon nga imong alagad.

²⁰ Ug karon, Mahal nga Hari, naghulat ang mga Israelinhon nga mosulti ka kon kinsa ang mopuli kanimo ingon nga hari.

²¹ Kon dili ka mohatag sa imong hukom, ako ug ang akong anak nga si Solomon isipon na unya nga mga traydor kon patay ka na.”

²² Samtang nakigsulti si Batseba sa hari, miabot si Propeta Natan.

²³ Adunay nagsulti sa hari nga miabot si Natan, busa gipasulod kini ngadto sa atubangan sa hari.

Miyukbo si Natan sa hari,

²⁴ ug miingon, “Mahal nga Hari, miingon ka ba nga si Adonia mao ang mopuli kanimo ingon nga hari?

²⁵ Karong adlaw naghalad siya ug daghang mga baka, pinatambok nga nating torong mga baka, ug mga karnero. Ug gipang-imbitar niya ang tanan mong mga anak nga lalaki, ang komander sa imong mga sundalo, ug si Abiatar nga pari. Karon nangaon ug nag-inom sila uban kaniya, ug nag-ingon, ‘Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Haring Adonia!’

²⁶ Apan ako nga imong alagad wala niya imbitara, apil si Sadok nga pari, si Benaya nga anak ni Jehoyada, ug si Solomon nga imong alagad.

²⁷ Gitugotan mo ba kini Mahal nga Hari, ug wala mo lang kami pahibaloa kon kinsa ang mopuli kanimo ingon nga hari?”

Gihimo ni David si Solomon nga Hari

²⁸ Miingon si Haring David, “Paanhia dinhi si Batseba.” Busa miadto si Batseba sa hari.

²⁹ Unya nanumpa si Haring David, “Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO, nga nagluwas kanako sa tanang katalagman,

³⁰ nga tumanon ko karon ang akong gipanumpa kanimo sa ngalan sa GINOO, nga Dios sa Israel, nga si Solomon nga atong§ anak mao ang mopuli kanako ingon nga hari.”

³¹ Unya miyukbo si Batseba agig pagtahod sa hari, ug miingon, “Mahal nga Haring David, hinaut nga magkinabuhi ka pa ug dugay*!”

³² Miingon si Haring David, “Paanhia dinhi si Sadok nga pari, si Propeta Natan, ug si Benaya nga anak ni Jehoyada.” Busa miadto sila sa hari,

³³ ug miingon ang hari kanila, “Pasakya ninyo sa akong mula† si Solomon nga akong anak. Dad-a ninyo siya sa Gihon uban sa akong mga opisyal,

³⁴ ug didto dihogan ni Sadok ug ni Natan ug lana ang ulo ni Solomon sa pagpalla nga siya ang pinili nga hari sa Israel. Unya patingoga ninyo ang budyong ug singgit kamo, ‘Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Haring Solomon!’

§ 1:30 atong: sa Hebreo, imong. * 1:31 ug dugay: o hangtod sa kahangtoran. † 1:33 mula: ang mga bersikulo sa 33, 38 ug 44, naghigot sa baye nga mula. Ang mula hayop nga anak sa bayeng kabayo ug laking asno, sa English “mule”.

³⁵ Pagkahuman, ubani ninyo siya sa pagbalik dinhi. Molingkod siya sa akong trono ug mopuli kanako ingon nga hari. Siya ang akong gipili nga magdumala sa tibuok Israel ug Juda.”

³⁶ Mitubag si Benaya nga anak ni Jehoyada, “Tumanon namo kana! Hinaut nga itugot kana sa GINOO nga imong Dios, Mahal nga Hari.

³⁷ Ug maingon nga ang GINOO nag-uban kanimo, Mahal nga Hari, hinaut nga mag-uban usab siya kang Solomon, ug himuon niya nga mas mauswagon ang iyang gingharian kaysa imong gingharian.”

³⁸ Busa milakaw sila si Sadok nga pari, si Propeta Natan, si Benaya nga anak ni Jehoyada, ug ang mga badigard sa hari nga mga Keretnon ug mga Peletnon. Gipasakay nila si Solomon sa mula ni Haring David ug gidala sa Gihon.

³⁹ Ug didto, gikuha ni Sadok gikan sa tolda ang sungay nga sudlanan ug lana, ug gidihogan niya si Solomon. Gipatingog nila ang budyong ug naninggit silang tanan, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Haring Solomon!”

⁴⁰ Misunod ang mga tawo kang Haring Solomon ngadto sa Jerusalem nga naghugyaw sa kalipay ug nagpatukar ug mga plawta. Daw sa natay-og ang yuta sa ilang kasaba.

⁴¹ Nadungog kini ni Adonia ug sa iyang mga bisita nga niadtong tungora nahuman na sa ilang pagkombira. Pagkadungog ni Joab sa budyong, nangutana siya, “Unsa bay nahitabo nga labihan man kasaba sa siyudad?”

⁴² Samtang nagsulti pa siya, miabot si Jonatan nga anak ni Abiatar nga pari. Miingon si Adonia, “Sulod, kay maayo kang tawo, ug sigurado nga aduna kay dala nga maayong balita.”

⁴³ Mitubag si Jonatan, “Dili maayong balita, kay gihimo ni Haring David si Solomon nga hari.

⁴⁴ Gipaadto niya kini sa Gihon inubanan nila ni Sadok nga pari, Propeta Natan, Benaya nga anak ni Jehoyada, ug sa iyang mga badigard nga Keretnon ug Peletnon. Gipasakay pa nila si Solomon sa mula sa hari.

⁴⁵ Pag-abot nila sa Gihon, gidihogan nila ni Sadok ug ni Natan si Solomon sa pagpaila nga siya na ang gipili nga hari. Bag-o lang sila nakabalik, maoy hinungdan nga naghugyaw ang mga tawo sa siyudad. Mao kanang kasaba nga inyong nadungog.

⁴⁶ Ug karon si Solomon na ang naglingkod sa trono ingon nga hari.

⁴⁷ Dugang pa gayod niini, miadto kang Haring David ang iyang mga opisyal sa pagpasidungog kaniya. Miingon sila, ‘Hinaut nga himuon sa imong Dios si Solomon nga mas bantogan kay kanimo, ug himuon niya nga mas mauswagon ang iyang gingharian kay sa imong gingharian.’ Miduko dayon si David diha sa iyang katre sa pagsimba sa GINOO,

⁴⁸ ug miingon, ‘Dalaygon ang GINOO, nga Dios sa Israel, nga mitugot nga makita ko karong adlaw ang mopuli kanako ingon nga hari.’”

⁴⁹ Pagkadungog niini sa mga bisita ni Adonia, nanindog sila nga labihan ang kahadlok, ug nag-iyahay ug panglakaw.

⁵⁰ Nahadlok usab si Adonia kang Solomon, busa miadto siya sa balaang tolda ug nanggunit sa mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran.[‡]

⁵¹ Unya adunay nakasulti kang Solomon, “Nahadlok kanimo si Adonia, ug nanggunit siya karon sa mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran. Naghangyo siya nga mosaad ka nga dili mo siya patyon.”

[‡] 1:50 Si bisan kinsa nga manggunit sa mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran dili patyon.

⁵² Miingon si Solomon, “Kon magtinarong siya, dili gayod siya maunsa.[§] Apan kon moluib siya mamatay siya.”

⁵³ Unya gipakuha ni Haring Solomon si Adonia didto sa halaran, ug pag-abot ni Adonia, miyukbo siya agig pagtahod kang Haring Solomon. Miingon si Solomon kaniya, “Pauli na.”

2

Ang mga Tugon ni David kang Solomon

¹ Sa hapit nang mamatay si David, aduna siyay mga tugon kang Solomon nga iyang anak. Miingon siya:

² “Hapit na akong mamatay. Busa pagpakalig-on ug pagmaisogon,

³ ug tumanang ang mga butang nga gipatuman sa GINOO nga imong Dios. Sunda ang iyang mga pamaagi, ug tumanang ang iyang mga tulomanon ug mga sugo nga nasulat sa Kasugoan ni Moises, aron magmauswagon ka sa tanan mong buhaton, bisan asa ka paingon.

⁴ Kon buhaton mo kini, tumanon sa GINOO ang iyang gisaad kanako, nga kon ang akong mga kaliwat magkinabuhi nga matarong ug mosunod kaniya nga matinumanon ug matinud-anon sa tibuok nilang kinabuhi, kanunay gayod nga adunay usa kanila nga maghari sa Israel.

⁵ “Dugang pa niini, nasayod ka kon unsa ang gihimo kanako ni Joab nga anak ni Zeruya. Iyang gipatay ang duha ka komander sa mga sundalo sa Israel nga sila si Abner nga anak ni Ner ug Amasa nga anak ni Jeter. Gipatay niya sila nga daw mga kaaway niya sa gira, sa panahon nga walay gira. Siya ang adunay tulubagon sa ilang kamatayon.*

⁶ Busa buhata ang angay kaniya sumala sa imong kaalam, ug ayaw itugot nga mamatay lang siya sa katigulangan nga malinawon.

⁷ “Apan ipakita ang imong kaayo ngadto sa mga anak ni Barzilai nga taga-Gilead, ug pakan-a sila kanunay uban kanimo, kay gitabangan nila ako sa dihang miikyas ako gikan sa imong igsoon nga si Absalom.

⁸ “Ayawg kalimti si Shimei nga anak ni Gera, nga usa ka Benjaminhon nga taga-Bahurim. Gitunglo niya ako pag-ayo sa dihang miadto ako sa Mahanaim. Apan sa dihang nagkita kami sa Suba sa Jordan, nanumpa ako kaniya sa ngalan sa GINOO nga dili ko siya patyon.

⁹ Apan karon, ayaw itugot nga dili siya masilotan. Maalamon ka, ug nahibalo ka kon unsa ang angay mong buhaton. Bisan tigulang na siya, ipapatay siya.”

¹⁰ Unya namatay si David ug gilubong sa Jerusalem.[†]

¹¹ Naghari siya sa tibuok Israel sulod sa 40 ka tuig, 7 ka tuig sa Hebron ug 33 ka tuig sa Jerusalem.

¹² Si Solomon ang mipuli sa iyang amahan nga si David ingon nga hari, ug lig-on kaayo ang iyang gingharian.

Namatay si Adonia

¹³ Unya, si Adonia nga anak ni Hagit miadto kang Batseba nga inahan ni Solomon. Nangutana si Batseba kaniya, “Maayo ba ang imong tuyo sa pag-anhi dinhi?”

Mitubag si Adonia, “Oo, maayo.

¹⁴ Adunay ihangyo lang ako kanimo.”

[§] 1:52 *dili gayod siya maunsa:* sa literal, *walay bisan usa sa iyang buhok nga mahulog sa yuta.*

* 2:5 *Siya ang adunay tulubagon sa ilang kamatayon:* sa literal, *Gimansahan niya ang iyang bakos ug sandalyas sa dugo sa gira.* [†] 2:10 *Jerusalem:* sa Hebreo, *Lungsod ni David.*

Nangutana si Batseba, “Unsa kana?”

¹⁵ Mitubag si Adonia, “Nahibalo ka nga ako na unta ang hari, ug gipaabot kini sa tibuok Israel. Apan sukwahi ang nahitabo; ang akong igsoon mao ang nahimong hari, kay mao kana ang gusto sa GINOO.

¹⁶ Karon, aduna akoy ihangyo kanimo, kon mahimo ayaw ako balibari.”

Nangutana si Batseba, “Unsa man kana?”

¹⁷ Mitubag si Adonia, “Palihog hangyoha si Haring Solomon nga ipaasawa kanako si Abishag nga taga-Shunem. Nasayod ako nga dili gayod siya mobalibad kanimo.”

¹⁸ Mitubag si Batseba, “Sige, sultihan ko ang hari.”

¹⁹ Busa miadto si Batseba kang Haring Solomon sa pagpakigsulti kaniya bahin sa hangyo ni Adonia. Pagkakita ni Solomon kaniya, mitindog kini gikan sa iyang trono sa pagsugat kaniya. Miyukbo si Solomon sa iyang inahan, ug pagkahuman, milingkod siya sa iyang trono. Nagpakuha siya ug laing trono ug gipabutang dapit sa iyang tuo, ug gipalingkod didto ang iyang inahan.

²⁰ Miingon si Batseba, “Aduna akoy gamay nga ihangyo kanimo, ug palihog ayaw ako balibari.”

Miingon ang hari, “Unsa man kana? Sultihi ako, kay dili ka nako balibaran.”

²¹ Miingon si Batseba, “Ipaasawa si Abishag nga taga-Shunem sa imong igsoon nga si Adonia.”

²² Miingon si Haring Solomon, “Nganong mohangyo ka man nga ipaasawa si Abishag kang Adonia? Basin kon hangyoon mo usab ako nga ihatag ko kaniya ang gingharian, kay magulang ko man siya ug milaban kaniya si Abiatar nga pari ug si Joab nga anak ni Zeruya!”

²³ Unya nanumpa si Haring Solomon sa ngalan sa GINOO, “Hinaut nga silotan gayod ako sa Dios kon dili ko patyon si Adonia tungod niining iyang gihangyo.

²⁴ Ang GINOO mao ang nagpili ug nagbutang kanako sa trono sa akong amahan nga si David. Gituman niya ang iyang saad nga ihatag niya ang gingharian kanako ug sa akong mga kaliwat. Busa ipanumpa ko sa buhi nga GINOO nga amatay si Adonia karon gayong adlaw.”

²⁵ Unya mimando si Haring Solomon kang Benaya, nga anak ni Jehoyada, nga patyon si Adonia, ug gipatay ni Benaya si Adonia.

²⁶ Unya miingon si Haring Solomon kang Abiatar nga pari, “Pauli sa imong uma sa Anatot. Angay ka man untang patyon, apan dili ka nako patyon karon kay ikaw ang gitugyanan sa Sudlanan sa GINOONG Dios sa dihang kauban pa ikaw sa akong amahan nga si David, ug nakig-ambit ka sa iyang mga pag-antos.”

²⁷ Busa gipapahawa ni Solomon si Abiatar sa iyang katungdanan ingon nga pari sa GINOO. Ug natuman ang giingon sa GINOO didto sa Silo mahitungod sa panimalay ni Eli.

Namatay si Joab

²⁸ Si Joab wala motabang nga mahimong hari si Absalom, apan mitabang siya kang Adonia. Busa sa dihang nabalitaan niya ang pagkamatay ni Adonia, miikyas siya ngadto sa tolda sa GINOO ug nangguni sa mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran.†

²⁹ Sa dihang nabalitaan ni Haring Solomon nga miikyas si Joab sa tolda sa GINOO ug didto duol sa halaran, gisugo niya si Benaya nga patyon si Joab.

† 2:28 Tan-awa usab ang 1 Hari 1:50.

³⁰ Busa miadto si Benaya sa tolda sa GINOO ug giingnan si Joab, “Gawas diri, ingon sa hari!”

Apan mitubag si Joab, “Dili ako mogawas; anhi na ako dinhi mamatay!”

Mibalik si Benaya sa hari ug gisulti ang tubag ni Joab.

³¹⁻³² Miingon si Solomon kang Benaya, “Himoa ang iyang giingon. Patya siya didto sa tolda ug ilubong, aron ako ug ang panimalay sa akong amahan dili maoy manubag sa pagpatay niya kang Abner nga anak ni Ner, ang komander sa mga sundalo sa Israel, ug kang Amasa nga anak ni Jeter, ang komander sa mga sundalo sa Juda. Gipatay niya kining inosente nga mga tawo nga wala makahibalo ang akong amahan. Mas matarong ug maayo sila kay kaniya. Karon panimaslan siya sa GINOO sa iyang gihimo kanila.

³³ Siya ug ang iyang mga kaliwat mao ang manubag sa kamatayon niini nga mga tawo hangtod sa hangtod. Apan si David, ang iyang mga kaliwat, ug ang iyang gingharian hatagan sa GINOO ug maayong kahimtang hangtod sa kahangtoran.”

³⁴ Busa giadto ni Benaya si Joab ug gipatay. Gilubong siya sa iyang yuta[§] sa kamingawan.

³⁵ Unya gihimo sa hari si Benaya nga komander sa mga sundalo puli kang Joab. Ug ang gipuli niya kang Abiatar mao si Sadok nga pari.

Ang Kamatayon ni Shimei

³⁶ Unya, gipatawag sa hari si Shimei ug giingnan, “Pagpatukod ug balay alang sa imong kaugalingon sa Jerusalem ug didto puyo. Ayaw gayod pagbiya sa lungsod; ayaw pag-adto sa laing dapit.

³⁷ Sa higayon nga mobiya ka ug motabok sa Walog sa Kidron sigurado gayod nga mamatay ka, ug ikaw ra mismo ang mabasol kon mahitabo kini.”

³⁸ Mitubag si Shimei, “Maayo ang imong giingon, mahal nga hari; tumanon ko gayod kini!” Busa mipuyo si Shimei sa Jerusalem sa taas nga panahon.

³⁹ Apan paglabay sa tulo ka tuig, ang duha ka mga sulugoon ni Shimei miikyas ug miadto sa hari sa Gat nga si Akish, nga anak ni Maaca. Sa dihang nabalitaan kini ni Shimei,

⁴⁰ gisangonan dayon niya ang iyang asno ug miadto kang Akish sa Gat sa pagpangita sa iyang duha ka sulugoon. Nakita niya sila ug gidala pauli.

⁴¹ Sa dihang nabalitaan ni Solomon nga mibiya si Shimei sa Jerusalem ug miadto sa Gat, ug nakauli na,

⁴² gipatawag niya si Shimei ug giingnan, “Dili ba gipapanumpa ko man ikaw sa ngalan sa GINOO ug gipahimangnoan nga sa higayon nga mobiya ka sa Jerusalem ug moadto sa ubang dapit sigurado gayod nga mamatay ka? Ug dili ba nga miingon ka nga maayo ang akong giingon ug tumanon mo kini?”

⁴³ Nganong wala mo tumana ang imong gipanumpa sa GINOO? Nganong wala mo tumana ang akong mando kanimo?”

⁴⁴ Unya midugang ang hari sa pag-ingon kang Shimei, “Sigurado nga nakahinumdom ka pa sa tanang daotan nimong gihimo ngadto sa akong amahan nga si David. Karon balosan ka sa GINOO sa imong kadaotan.

⁴⁵ Apan ako panalanginan sa GINOO, ug ang gingharian sa akong amahan nga si David magpabilin nga lig-on hangtod sa kahangtoran.”

⁴⁶ Unya gimandoan sa hari si Benaya nga patyon si Shimei. Busa gidala ni Benaya si Shimei sa gawas ug gipatay.

Milig-on pa gayod ang gingharian ubos sa pagdumala ni Solomon.

[§] **2:34** sa iyang yuta: sa literal, sa iyang balay.

3

*Nangayo si Solomon ug Kaalam**(2 Cron. 1:1-13)*

¹ Pinaagi sa pagpakigminyo ni Solomon sa anak sa Paraon, ang hari sa Ehipto, nahimo siyang kaabin sa mao nga nasod. Gidala niya ang iyang asawa sa Lungsod ni David hangtod nga nahuman niya pagpatukod ang iyang palasyo, ang Templo sa GINOO, ug ang mga paril sa palibot sa Jerusalem.

² Niadtong panahona wala pay Templo alang sa kadunggan sa GINOO, busa ang mga tawo gahalad didto sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit.

³ Gipakita ni Solomon ang iyang paghigugma sa GINOO pinaagi sa pagtuman sa mga pagtulon-an nga gibilin sa iyang amahan nga si David. Apan naghalad usab siya ug nagsunog ug insenso didto sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit.

⁴ Miadto si Haring Solomon sa Gibeon sa paghalad, kay atua didto ang nabantog nga mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit. Naghalad siya didto ug 1,000 ka mga halad nga sinunog.

⁵ Pagkagabii, nagpakita kaniya ang GINOO pinaagi sa damgo. Miingon ang Dios kaniya, “Sultihi ako kon unsay gusto mo nga ihatag ko kanimo.”

⁶ Mitubag si Solomon, “Gipakitaan mo ug dakong kaayo ang akong amahan nga si David, nga imong alagad, tungod kay nagmatinumanon ug nagmatinud-anon siya kanimo, ug nagkinabuhi nga matarong ug malig-dong. Ug unya padayon mong gipakita kaniya ang imong kaayo pinaagi sa paghatag kaniya ug usa ka anak nga mao ang mipuli kaniya ingon nga hari karon.

⁷ “Ug karon GINOO nga akong Dios, ako nga imong alagad mao ang gipuli mo sa akong amahan nga si David ingon nga hari, bisan tuod ug batan-on pa ako ug walay kasinatian.

⁸ Ug karon ania ako nga imong alagad uban sa katawhan nga imong pinili. Hilabihan sila kadaghan; dili sila maihap.

⁹ Busa hatagi ako ug kaalam sa pagdumala sa imong katawhan ug sa kahibalo sa paghukom kon unsa ang maayo ug ang daotan. Kay kinsa may makahimo sa pagdumala niining imong katawhan nga labihan kadaghan?”

¹⁰ Nalipay ang Ginoo sa gipangayo ni Solomon.

¹¹ Busa miingon ang Dios kaniya, “Tungod kay nangayo ka ug kaalam sa pagdumala sa akong katawhan ug wala ka mangayo ug taas nga kinabuhi, bahandi, o ang kamatayon sa imong mga kaaway,

¹² ihatag ko kanimo ang imong gipangayo. Hatagan ka nako ug kaalam ug panabot nga wala gayod maangkon ni bisan kinsa kaniadto ug bisan sa umaabot nga panahon.

¹³ Hatagan ko usab ikaw sa wala mo pangayoa, nga mao ang bahandi ug dungog aron walay hari nga makatupong kanimo sa tibuok mong kinabuhi.

¹⁴ Ug kon mosunod ka lang sa akong mga pamaagi ug motuman sa akong mga tulomanon ug mga sugo sama sa gihimo sa imong amahan nga si David, hatagan ka nako ug taas nga kinabuhi.”

¹⁵ Nakamata si Solomon, ug nakaamgo siya nga nakigsulti ang GINOO kaniya pinaagi sa damgo. Pagbalik ni Solomon sa Jerusalem, mitindog siya atubangan sa Sudlanan sa Kasabotan sa Ginoo, ug naghalad ug mga halad nga sinunog ug mga halad alang sa maayong relasyon. Unya nagpakombira siya alang sa tanan niyang mga opisyal.

Ang Maalamon nga Paghukom ni Solomon

¹⁶ Usa ka adlaw, adunay duha ka babaye nga nagbaligya sa ilang dungog nga miadto kang Haring Solomon.

¹⁷ Miingon ang usa kanila, "Mahal nga Hari, ako ug kining babaye nagpuyo sa usa lang ka balay. Samtang nag-ipon kami niadtong balaya, nanganak ako.

¹⁸ Paglabay sa tulo ka adlaw, nanganak usab siya. Kami lang gayong duha sa balay ug wala nay lain.

¹⁹ "Usa niana ka gabii, nahigdaan niya ang iyang anak ug namatay kini.

²⁰ Unya mibangon siya pagkatungang gabii ug gikuha ang akong anak sa akong tapad samtang natulog ako. Gibutang niya ang akong anak sa iyang tapad, ug gibutang niya ang iyang anak nga patay sa akong tapad.

²¹ Pagkabuntag, sa dihang mibangon ako sa pagpasuso sa akong anak, nakita ko nga patay na kini. Apan sa pagsusi ko sa bata sa hayag, nadiskobrehan ko nga dili diay siya ang akong anak."

²² Mitubag ang usa ka babaye, "Dili kana tinuod! Ako ang buhi nga bata, ug ang patay imo."

Apan miingon ang unang babaye, "Dili kana tinuod! Imo ang patay nga bata, ug ang buhi ako." Busa naglalis silang duha atubangan sa hari.

²³ Miingon ang hari, "Ang matag-usa kaninyo moingon nga iya ang buhi nga bata, ug walay usa kaninyo nga moangkon sa patay nga bata."

²⁴ Busa nagmando ang hari, "Hatagi ninyo ako ug espada!" Ug sa gidad-an na siya ug espada,

²⁵ mimando siya, "Pikasa ang buhi nga bata ug tagsai sila."

²⁶ Naluoy sa iyang anak ang tinuod nga inahan sa buhi nga bata, busa miingon siya sa hari, "Maluoy ka, Mahal nga Hari, ayaw patya ang bata! Ihatag na lang siya nianang babaye."

Apan miingon ang usa ka babaye, "Walay usa kanato nga makaangkon kaniya. Sige, pikasa ang bata!"

²⁷ Ug miingon ang hari, "Ayaw patya ang bata. Ihatag kini sa babaye nga gustong magpabilin kining buhi, kay siya ang tinuod nga inahan niini."

²⁸ Sa dihang nadungog sa katawhan sa Israel ang hukom ni Haring Solomon, misamot ang ilang pagtahod kaniya, tungod kay nakita nila nga aduna siyay kaalam nga gikan sa Dios sa paghukom ug husto.

4

Ang mga Opisyal ni Solomon

¹ Naghari si Solomon sa tibuok Israel.

² Ug mao kini ang iyang mga opisyal:

Ang pari mao si Azaria nga kaliwat ni Sadok.

³ Ang mga sekretaryo sa hari mao si Elihoref ug si Ahia nga mga anak ni Shisha.

Ang nagdumala sa mga kasulatan sa gingharian mao si Jehosafat nga anak ni Ahilud.

⁴ Ang komander sa mga sundalo mao si Benaya nga anak ni Jehoyada.

Ang mga pari mao sila si Sadok ug si Abiatar.

⁵ Ang pangulo sa mga gobernador sa mga distrito sa Israel mao si Azaria nga anak ni Natan.

Ang personal nga magtatambag sa hari mao si Zabud nga pari, nga anak usab ni Natan.

⁶ Ang tigdumala sa palasyo mao si Ahishar.

Ug ang tigdumala sa mga ulipon nga gipugos sa pagpatrabaho mao si Adoniram nga anak ni Abda.

⁷ Si Solomon adunay 12 ka mga gobernador sa distrito sa tibuok Israel. Sila ang nagpatigayon sa paghatod ug pagkaon sa hari ug sa iyang panimalay. Ang matag-usa kanila naghatod ug pagkaon sulod sa usa ka bulan matag tuig.

⁸ Mao kini ang ilang mga ngalan:

Si Ben Hur, ang gobernador sa kabungtoran sa Efraim.

⁹ Si Ben Deker, ang gobernador sa Makaz, Shaalbim, Bet Shemes, ug sa Elon Bet Hanan.

¹⁰ Si Ben Hased, ang gobernador sa Arubot, apil na dinhi ang Soco ug ang tibuok nga yuta sa Hefer.

¹¹ Si Ben Abinadab, ang gobernador sa Nafat Dor. (Bana siya ni Tafat nga usa sa mga anak ni Solomon.)

¹² Si Baana nga anak ni Ahilud, ang gobernador sa Taanak, Megido, sa tibuok Bet Shan duol sa Zaretan sa ubos sa Jezreel, ug sa mga dapit gikan sa Bet Shan paingon sa Abel Mehola sa tabok sa Jokmeam.

¹³ Si Ben Geber, ang gobernador sa Ramot Gilead, apil na ang mga lungsod ni Jair nga anak ni Manases, ug ang mga distrito sa Argob nga anaa sa Basan, apil na niini ang iyang 60 ka dagkong mga lungsod nga adunay mga paril, diin ang mga trangka sa mga pultahan niini bronsi.

¹⁴ Si Ahinadab nga anak ni Iddo, ang gobernador sa Mahanaim.

¹⁵ Si Ahimaaz, ang gobernador sa Neftali. (Bana siya ni Basemat nga anak ni Solomon.)

¹⁶ Si Baana nga anak ni Hushai, ang gobernador sa Aser ug sa Alot.

¹⁷ Si Jehosafat nga anak ni Parua, ang gobernador sa Isacar.

¹⁸ Si Shimei nga anak ni Ela, ang gobernador sa Benjamin.

¹⁹ Si Geber nga anak ni Uri, ang gobernador sa Gilead, nga sakop kaniadto ni Sihon nga hari sa mga Amoriyanon ug ni Og nga hari sa Basan. Si Geber lang ang gobernador niining tibuok distrito.

Ang Pagkamauswagon ug ang Kaalam ni Solomon

²⁰ Hilabihan kadaghan ang katawhan sa Juda ug Israel, sama sila sa balas sa baybayon. Abunda sila sa pagkaon ug ilimnon, ug malipayon sila.

²¹ Gidumalahan ni Solomon ang tanang mga gingharian gikan sa Suba sa Eufrates paingon sa yuta sa mga Filistihanon hangtod sa utlanan sa Ehipto. Nagbayad sila ug buhis kang Solomon ug nag-alagad kaniya sa tibuok niyang kinabuhi.

²² Ang kunsumo nga kinahanglan ni Solomon sa iyang palasyo matag adlaw mao kini: 100 ka sako sa maayong klasi sa harina, 200 ka sako sa ordinaryong harina,

²³ 10 ka baka nga pinatambok diha sa toril, 20 ka baka nga gikan sa sabsaban, 100 ka karnero o kanding, gawas sa nagkalain-laing klasi sa usa, ug mga pinatambok nga langgam ug manok.

²⁴ Sakop ni Solomon ang tibuok yuta sa kasadpan sa Suba sa Eufrates, gikan sa Tifsa hangtod sa Gaza. Ug maayo ang iyang relasyon sa tanang nasod sa iyang palibot.

²⁵ Busa samtang buhi pa si Solomon, adunay kalinaw sa Juda ug sa Israel gikan sa Dan sa amihan hangtod sa Beersheba sa habagatan. Ang tanan nakapahimulos sa abot sa ilang mga tanom nga ubas ug igos.*

²⁶ Adunay 40,000† ka mga kuwadra si Solomon alang sa iyang mga kabayo nga pangkarwahi, ug aduna siyay 12,000 ka mga kabayo.‡

²⁷ Ang mga gobernador sa mga distrito mao ang naghatag sa pangkunsuno ni Haring Solomon ug sa tanang anaa sa palasyo. Ang matag-usa kanila mituman sa ilang turno sa paghatag. Gisiguro gayod nila nga walay makulang sa mga kinahanglanon ni Solomon.

²⁸ Naghatag usab sila ug barley ug kumpay alang sa mga kabayo nga pangkarwahi ug sa uban pang mga kabayo. Ginadala nila kini sa dapit nga gitakda nga dad-an niini sa panahon sa ilang turno.

²⁹ Gihatagan sa Dios si Solomon sa pinasahi nga kaalam, panabot, ug kahibalo nga dili matugkad.

³⁰ Ang iyang kaalam labaw pa sa kaalam sa tanang maalamon sa sidlakan ug sa Ehipto.

³¹ Siya ang labing maalamon sa tanan. Mas maalamon pa siya kay kang Etan nga Ezranhon, ug sa mga anak ni Mahol nga sila si Heman, Calcol, ug Darda. Nahimo siyang inila sa palibot nga mga nasod.

³² Naghimo siya ug 3,000 ka mga panultihon ug 1,005 ka mga awit.

³³ Makasaysay siya mahitungod sa tanang klasi sa mga tanom, gikan sa dagkong mga kahoy hangtod sa gagmayng mga tanom.§ Makasaysay usab siya mahitungod sa tanang klasi sa mananap: ang naglakaw, ang nagkamang, ang naglupad, ug ang nagpuyo sa tubig.

³⁴ Nakadungog ang tanang mga hari sa kalibotan bahin sa kaalam ni Solomon, busa nagpadala sila ug mga tawo sa pagpamati sa iyang kaalam.

5

Nangandam si Solomon sa Pagtukod sa Templo

(2 Cron. 2:1-18)

¹ Dugay nang managhigala si Hiram nga hari sa Tiro ug si Haring David. Busa sa dihang nabalitaan ni Hiram nga gipulihan ni Solomon ingon nga hari ang iyang amahan nga si David, nagpadala siya ug mga opisyal ngadto kang Solomon.

² Unya nagpadala si Solomon ug mensahe kang Hiram:

³ “Nahibalo ka nga wala makapatukod ang akong amahan nga si David ug Templo alang sa kadunggan sa GINOO nga iyang Dios, tungod kay kanunay lang siyang nakig-gira sa iyang mga kaaway nga nasod sa palibot hangtod nga gipangpildi sa GINOO alang kaniya ang tanan niyang kaaway.

⁴ Apan karon gihatagan ako sa GINOO nga akong Dios ug kalinaw sa palibot; wala na akoy mga kaaway ug wala nay katalagman.

⁵ Busa naghuna-huna ako nga magpatukod na ug Templo alang sa kadunggan sa GINOO nga akong Dios, sumala sa giingon sa GINOO sa akong amahan nga si David. Mao kini ang iyang giingon kang David: ‘Ang imong anak nga akong papulihon kanimo ingon nga hari mao ang magpatukod ug Templo alang kanako.’

* **4:25** Sa literal, *Ang matag tawo nagpuyo nga malinawon sa ilalom sa iyang ubasan ug kahoy nga igos.*

† **4:26** 40,000: mao kini sa Hebreo. Sa pipila ka mga manuskrito sa Septuagint, 4,000. Tan-awa usab ang 2 Cron. 9:25. ‡ **4:26** *mga kabayo: o mga tigkabayo.* § **4:33** *gikan sa dagkong...tanom:* sa literal, *gikan sa sedro sa Lebanon hangtod sa isopo nga nagtubo sa paril.*

⁶ “Busa pagsugo ug mga tawo sa pagpamutol ug mga kahoyng sedro sa Lebanon alang kanako. Patabangon ko kanila ang akong mga tawo, ug suholan ko ang imong mga tawo sumala sa gusto mo. Kay nasayod ka man nga wala gayod dinhi kanamoy maayong mamutol ug mga kahoy sama sa imong mga tawo nga taga-Sidon.”

⁷ Nalipay kaayo si Hiram sa dihang nadawat niya ang mensahe ni Solomon. Miingon siya, “Dayegon nato ang GINOO niining adlaw, tungod kay gihatagan niya si David ug maalamon nga anak nga modumala niining gamhanan nga nasod!”

⁸ Unya nagpadala si Hiram ug mensahe ngadto kang Solomon nga nag-ingon:

“Nadawat ko ang imong gipadala nga mensahe, ug ihatag ko kanimo ang gikinahanglan mo nga mga kahoyng sedro ug sipres.

⁹ Hakoton kini sa akong mga tawo gikan sa Lebanon hangtod sa dagat, ug ila kining himuong gakit ug palutawon paingon sa lugar nga imong gusto. Ug didto bungkagon kini sa akong mga tawo ug kamo na ang mahibalo sa pagkuha niini. Agig bayad, hatagi ako ug pagkaon alang sa akong mga tawo sa palasyo.”

¹⁰ Busa gipadad-an ni Hiram si Solomon sa tanang kahoyng sedro ug sipres nga gikinahanglan niini.

¹¹ Ug gipadad-an usab ni Solomon si Hiram ug 60,000 ka sako nga trigo ug 110,000 ka galon nga lana sa olibo matag tuig.

¹² Gihatagan sa GINOO si Solomon ug kaalam sumala sa iyang gisaad. Maayo ang relasyon ni Solomon ug ni Hiram, ug naghimo sila ug kasabotan alang sa kalinaw.

¹³ Unya, gipugos ni Haring Solomon sa pagtrabaho ang 30,000 ka mga tawo gikan sa tibuok Israel.

¹⁴ Gipuli-puli niyag padala ang tag-10,000 kanila ngadto sa Lebanon matag bulan. Busa ang matag grupo nagtrabaho ug usa ka bulan sa Lebanon ug magpabilin ug duha ka bulan sa ilang lugar. Si Adoniram mao ang tigdumala niini nga mga trabahante.

¹⁵ Adunay 70,000 ka mga tawo si Solomon nga tighakot sa mga materyales ug 80,000 ka mga tawo nga tigtiltil ug mga bato didto sa kabukiran.

¹⁶ Duna usab siyay 3,300 ka mga porman nga nagdumala sa trabaho ug sa mga trabahante.

¹⁷ Ug sa iyang mando, nagtiltil silag dagko ug maayong klasi sa mga bato alang sa pundasyon sa Templo.

¹⁸ Busa giandam sa mga tawo ni Solomon ug ni Hiram, uban sa mga taga-Gebal,* ang mga bato ug mga kahoy alang sa pagpatukod sa Templo.

6

Ang Pagpatukod ni Solomon sa Templo

¹ Nagsugod si Solomon sa pagpatukod sa Templo sa GINOO sa ikaduhang bulan, nga mao ang bulan sa Ziv, niadtong ikaupat nga tuig sa iyang paghari sa Israel. Ika-480 nga tuig kadto gikan sa paggawas sa mga Israelinhon gikan sa Ehipto.

² Ang gitas-on sa Templo nga gipatukod ni Haring Solomon alang sa GINOO 90 ka piye, ang gilapdon 30 ka piye, ug ang gihabugon 45 ka piye.

³ Ang gitas-on sa balkonahe atubangan sa Templo 30 ka piye, sama gayod sa gilapdon sa Templo, ug ang gilapdon niini 15 ka piye.

* **5:18 Gebal:** sa kadugayan, gitawag kining dapita ug Biblos.

⁴ Gipahimoan usab ni Solomon ang Templo ug mga bintana nga adunay mga rehas-rehas.

⁵ Nagpahimo usab siya ug mga kuwarta sa isigka-kilid ug sa likod sa Templo. Tulo kini ka andana nga gipatapot sa dingding sa Templo.

⁶ Ang gilapdon sa unang andana pito ug tunga ka piye, sa ikaduhang andana siyam ka piye, ug sa ikatulong andana napulo ug tunga ka piye. Gihagdan-hagdan ang gawas nga bahin sa dingding sa Templo aron mapahimutang ang mga kuwarta nga dili na matandog ang dingding inigbutang sa mga sagbayan.

⁷ Ang mga bato nga gigamit sa pagpatukod sa Templo giporma nang daan didto pa sa gikuhaan niini, busa walay madungog nga saba gikan sa mga martilyo, wasay, o bisan unsa nga gamit nga puthaw sa dihang gitukod kini.

⁸ Ang agianan paingon sa sulod sa unang andana anaa sa habagatang bahin sa Templo, ug adunay mga hagdanan paingon sa ikaduha ug sa ikatulong andana.

⁹ Sa dihang natukod na ang Templo, gipabutangan kini ni Solomon ug kisame nga hinimo sa tabla nga sedro.

¹⁰ Ang tulo ka andana nga mga kuwarta nga gipahimo ni Solomon sa isigka-kilid ug sa likod sa Templo adunay gihabugon nga tag-pito ug tunga ka piye ug gipatapot kini sa Templo pinaagi sa mga kahoyng sedro.

¹¹ Miingon ang GINOO kang Solomon,

¹²⁻¹³ “Kon tumanon mo ang akong mga balaod ug mga sugo, tumanon ko usab pinaagi kanimo ang akong gisaad kang David nga imong amahan. Mopuyo ako taliwala sa mga Israelinhon niining Templo nga imong gipatukod ug dili ko sila biyaan.”

¹⁴ Nahuman gayod ni Solomon ang pagpatukod sa Templo.

Ang mga Gipatrabaho sa Sulod sa Templo

(2 Cron. 3:8-14)

¹⁵ Gisapawan ang dingding sa sulod sa Templo ug tabla nga sedro gikan sa ubos hangtod sa kisame, ug gisalogan kini ug tabla nga sipres.

¹⁶ Nagpahimo siya ug duha ka kuwarta sulod sa Templo pinaagi sa pagbutang ug dibisyon gikan sa salog hangtod sa kisame, nga hinimo gikan sa tabla nga sedro. Ang maong kuwarta didto nahimutang sa luyo nga bahin sa Templo, ug gitawag kini nga Labing Balaang Dapit. Ang gidak-on sa kuwarta 30 ka piye kwadrado.

¹⁷ Ang hawanan sa gawas sa Labing Balaang Dapit 60 ka piye ang gitas-on.

¹⁸ Ang tibuok dingding sulod sa Templo gisapawan ug tabla nga sedro, busa dili makita ang mga bato. Ang mga dingding nga sedro gidekorasyonan ug mga kinulit nga pormag kalabasa ug bulak nga nagbukhad.

¹⁹ Giandam ni Solomon ang Labing Balaang Dapit sulod sa Templo aron didto ibutang ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO.

²⁰ Kwadrado ang maong kuwarta; ang gihabugon, gilapdon, ug gitas-on niini managsamang tag-30 ka piye. Ang mga dingding ug kisame niini gipahaklapan ni Solomon ug purong bulawan, ingon man usab ang halaran nga hinimo sa kahoyng sedro.

²¹ Ang sulod sa Templo gipahaklapan usab niya ug purong bulawan. Nagpahimo siya ug kadena nga bulawan ug gipahigot niya kini pababag sa agianan paingon sa Labing Balaang Dapit.

²² Busa nahaklapan ug bulawan ang tibuok sulod sa Templo apil na ang halaran nga diha sa sulod sa Labing Balaang Dapit.

²³ Sa sulod sa Labing Balaang Dapit, nagpabutang si Solomon ug duha ka kerubin nga hinimo gikan sa kahoyng olibo. Tag-15 ka piye ang gihabugon niini.

²⁴⁻²⁶ Kining duha ka kerubin managsama kadagko ug managsama usab ug porma. Ang matag-usa adunay duha ka pako, ug ang kada pako adunay gitag-on nga pito ug tunga ka piye. Busa ang gitag-on gikan sa tumoy sa usa ka pako hangtod sa tumoy sa pikas pako 15 ka piye.

²⁷ Gibutang ni Solomon kining duha ka kerubin sa sulod sa Labing Balaang Dapit nga nagtapad ug nagbukhad ang mga pako. Ang tagsa nila ka pako nag-abot diha sa tunga sa kuwarta. Ug ang isigka-pikas nilang pako midapat sa dingding.

²⁸ Gipahaklapan usab ni Solomon ug bulawan kining duha ka kerubin.

²⁹ Ang tibuk dingding sa duha ka kuwarta sa Templo gipakulitan ni Solomon ug mga kerubin, mga palma, ug mga bulak nga nagbukhad.

³⁰ Bisan ang mga salog niini gipahaklapan usab niya ug bulawan.

³¹ Ang agianan paingon sa Labing Balaang Dapit gipahimoan niyag duha ka sira nga hinimo sa kahoyng olibo, ug aduna kini mga haligi nga adunay lima ka eskina.

³² Kini nga mga pultahan gipakulitan niya ug mga kerubin, mga palma, ug mga bulak nga nagbukhad, ug gipahaklapan ug bulawan.

³³ Ang pultahan sa Templo gipahimoan usab ni Solomon ug kwadrado nga mga haligi nga hinimo gikan sa kahoyng olibo.

³⁴ Adunay duha usab kini ka sira nga hinimo sa kahoyng sipres, ug ang matag-usa niini mapilo-pilo.

³⁵ Gipakulitan usab kini ni Solomon ug mga kerubin, mga palma, ug mga bulak nga nagbukhad, ug gipahaklapan pag-ayo ug mga bulawan.

³⁶ Nagpahimo usab siya ug hawanan sa gawas lang sa Templo. Gipalibotan kini ug paril nga hinimo sa tulo ka sapaw nga batong tinilitan nga gipaibabwan ug kahoyng sedro.

³⁷ Gipahimutang ang pundasyon sa Templo sa GINOO sa ikaduha nga bulan, nga mao ang bulan sa Ziv, niadtong ikaupat nga tuig sa paghari ni Solomon.

³⁸ Nahuman ang Templo sa ikawalo nga bulan, nga mao ang bulan sa Bul, niadtong ika-11 nga tuig sa paghari ni Solomon. Milungtad ug pito ka tuig ang pagpatukod sa Templo, ug gisunod gayod ang mga detalye sa plano niini.

7

Ang Pagpatukod ni Solomon sa Palasyo

¹ Nagtukod usab si Solomon ug iyang palasyo, ug milungtad ug 13 ka tuig ang pagpatukod niini.

²⁻³ Ang usa sa mga hawanan niini gitawag ug Lasang sa Lebanon. Ang gitag-on niini 150 ka piye, 75 ka piye ang gilapdon, ug 45 ka piye ang gihabugon. Duna kini upat* ka laray sa mga haligi nga sedro nga 15 matag laray nga gasuporta sa 45 ka mga kahoy sa sagbayan diin gipatapot ang kisame nga sedro.

⁴ Ang duha ka kilid sa maong hawanan adunay tag-tulo ka laray sa mga bintana nga nag-atbang.

⁵ Duna usab kini tag-tulo ka kuwadrang mga pultahan nga nag-atbang.

⁶ Nagtukod usab siya ug hawanan nga mao ang dapit nga tigomanan nga adunay daghang mga haligi. Ang gitag-on niini 75 ka piye, ug 45 ka piye ang

* 7:2-3 upat: sa Septuagint, tulo.

gilapdon. Adunay balkonahe sa atubangan niini nga adunay atop ug mga haligi.

⁷ Aduna usab siyay gipahimo nga hawanan diin gipahimutang niya ang iyang trono. Mao kini ang dapit diin siya naghukom. Gisapawan niya kini ug mga tabla nga sedro gikan sa salog paingon sa kisame.[†]

⁸ Luyo niining hawanan mao ang bahin sa palasyo diin nagpuyo si Solomon, ug managsama ang pagkahimo niining duha. Sama usab niini ang balay nga iyang gipahimo alang sa iyang asawa nga anak sa hari sa Ehipto.[‡]

⁹ Kining tanang mga hawanan, gikan sa ilang pundasyon hangtod sa mga atop, hinimo sa labing mahalong mga bato nga tinilti sumala sa husto nga sukod.

¹⁰ Ang mga pundasyon hinimo sa dagko ug mahalong klasi sa mga bato nga 15 ka piye ug 12 ka piye ang gidak-on.

¹¹ Gipaiabawan kini ug mga kahoyng sedro ug mahalong mga bato nga tinilti sumala sa husto nga sukod.

¹² Ang halapad nga hawanan nalibotan sa paril diin ang kada tulo ka sapaw sa mga tinilti nga bato gipaiabawan ug kahoyng sedro. Sama usab niini ang pagkahimo sa mga paril sa hawanan sa Templo sa GINOO ug sa balkonahe.

Ang mga Kagamitan Sulod sa Templo

(2 Cron. 3:15-17; 4:1-22)

¹³ Gipakuha ni Haring Solomon si Hiram[§] sa Tiro,

¹⁴ kay usa siya ka hanas mopanday ug bronsi. Anak siya sa usa ka balo gikan sa tribo ni Neftali, ug ang iyang amahan taga-Tiro, nga usa usab ka hanas mopanday ug bronsi. Miadto siya kang Haring Solomon ug gihimo niya ang tanang gipahimo kaniya.

¹⁵ Naghimo si Hiram ug duha ka haligi nga bronsi, nga ang matag-usa adunay gihabugon nga 27 ka piye, ug gidak-on nga 18 ka piye.

¹⁶ Naghimo usab siya ug duha ka bronsi nga ulo-ulo sa mga haligi, nga ang matag-usa adunay gihabugon nga pito ka piye.

¹⁷ Ang matag ulo-ulo gidekorasyonan ug tag-pito ka linala nga kadena

¹⁸ nga gilibotan ug duha ka laray sa pormag prutas nga pomegranata.

¹⁹ Morag mga bulak nga liryo ang porma sa mga ulo-ulo sa mga haligi sa balkonahe, ug unom ka piye ang gihabugon sa mga haligi.

²⁰ Ang kada ulo-ulo sa duha ka haligi gipalibotan ug duha ka laray sa pormag prutas nga pomegranata nga 200 kabuok. Gipahimutang kini nga mga dekorasyon ibabaw sa lingin nga bahin sa ulo-ulo, tapad sa linalang mga kadena.

²¹ Gipatindog ni Hiram ang mga haligi sa balkonahe sa Templo. Ang haligi dapit sa habagatan ginganlan niyag Jakin, ug ang haligi dapit sa amihan ginganlan niyag Boaz.

²² Ang mga ulo-ulo sa mga haligi pormag mga bulak nga liryo. Ug nahuman ang paghimo sa mga haligi.

²³ Naghimo usab si Hiram ug dakong sudlanan sa tubig nga murag kawa, nga gitawag ug Dagat. Ang giladmon niini pito ug tunga ka piye, ang gilapdon 15 ka piye, ug ang kalinginon niini 45 ka piye.

[†] 7:7 *kisame*: mao kini sa Syriac ug sa Latin Vulgate; apan sa Hebreo, *salog*. [‡] 7:8 *hari sa Ehipto*: sa Hebreo, *Paraon*. [§] 7:13 *Hiram*: sa Hebreo, *Hiram*. Mao usab sa bersikulo 40, 45. Dili kini siya ang hari nga gipasabot sa 1 Hari 5:1.

²⁴ Ubos sa ngilit sa sudlanan adunay gipalibot nga duha ka laray sa dekorasyon nga daw pormag kalabasa. Dihay tag-unom niini sa matag piye, ug gihulma kini uban sa paghulma sa sudlanan.

²⁵ Nagtungtong ang sudlanan sa buko-buko sa 12 ka bronsing torong baka nga nagtalikdanay. Ang tulo ka baka nag-atubang sa amihan, ang tulo sa kasadpan, ang tulo sa habagatan, ug ang tulo sa sidlakan.

²⁶ Ang gibag-on sa sudlanan tulo ka pulgada, ug ang baba niini daw sa baba sa tasa, sama sa nagbukhad nga bulak sa liryo. Masudlan kinig mga 11,000 ka galon nga tubig.

²⁷ Naghimo usab si Hiram ug napulo ka mga karomatang bronsi nga ginagamit sa paghakot sa tubig. Ang gitas-on sa matag-usa unom ka piye, ang gilapdon unom usab ka piye, ug ang gihabugon upat ug tunga ka piye.

²⁸ Ingon niini ang pagkahimo sa mga karomata: kwadrado ang porma niini; gibungbongan ang matag kilid,

²⁹ ug gikulitan ug mga liyon, mga torong baka, ug mga kerubin. Sa ibabaw ug ubos niining mga liyon ug mga torong baka aduna usab gikulit nga daw mga bulak.

³⁰⁻³¹ Ang matag karomata adunay upat ka ligid nga bronsi ug bronsi usab ang mga ehe niini. Sa kada eskina sa maong mga karomata adunay pangsangga sa lingin nga tungtonganan sa bronsi nga palanggana. Kining pangsangga gikulitan ug mga bulak. Ang lingin nga tungtonganan milabaw sa karomata ug usa ug tunga ka piye, ug ang gidak-on sa baba niini duha ka piye ug tulo ka pulgada. Ang gawas nga bahin niini gidekorasyonan ug kinulit nga mga bulak. Ang mga dingding sa mga karomata kwadrado ug dili lingin.

³² Sa ilalom sa kwadrado nga mga dingding adunay upat ka ligid nga nataod sa mga ehe nga giporma nang daan uban sa karomata. Ang gihabugon sa kada ligid duha ka piye ug tulo ka pulgada,

³³ ug sama kinig hitsura sa ligid sa karwahi. Hinimo gikan sa bronsi ang mga ehe, mga tubo, mga rayos, ug mga yantas sa ligid.

³⁴ Ang matag karomata adunay upat ka kuptanan nga tagsa sa matag kilid nga giporma nang daan uban sa karomata.

³⁵ Sa ibabaw sa matag karomata adunay lingin nga pugong nga ang gilapdon siyam ka pulgada. Ang mga pangsangga ug ang dingding sa karomata giporma nang daan uban sa paghimo sa karomata.

³⁶ Gikulitan ang mga dingding ug ang mga pangsangga ug mga kerubin, mga liyon ug mga kahoy nga palma, sa mga bahin nga duna pay dapit alang niini. Ug gipalibotan usab kini ug kinulit nga mga bulak.

³⁷ Ingon niadto ang pagkahimo ni Hiram sa napulo ka mga karomata. Managsama ang tanan nilang gidak-on ug porma, kay usa lang ang hulmahan nga gigamit alang kanila.

³⁸ Naghimo usab si Hiram ug napulo ka bronsi nga mga palanggana, usa alang sa matag karomata. Ang gidak-on sa matag palanggana unom ka piye, ug mahimong sudlan ug mga 220 ka galon nga tubig.

³⁹ Gibutang niya ang lima ka karomata sa habagatang bahin sa Templo, ug ang lima pa gayod sa amihan nga bahin. Gibutang niya ang sudlanan sa tubig nga gitawag ug Dagat sa taliwala sa habagatan ug sidlakang bahin sa Templo.

⁴⁰ Naghimo usab siyag mga kolon, mga pala, ug mga yahong nga gamiton sa pagpangwisik.

Nahuman ra gayod ni Hiram ang tanang gipahimo ni Haring Solomon alang sa Templo sa GINOO.

⁴¹ Ang duha ka haligi, ang duha ka daw yahong nga ulo-ulo sa ibabaw sa mga haligi, ang duha ka linala nga mga kadena nga dekorasyon sa mga ulo-ulo sa mga haligi,

⁴² ang 400 ka mga dekorasyon nga pormag prutas nga pomegranata (duha ka laray niini gibitay sa linala nga mga kadena nga naglibot sa ulo-ulo sa mga haligi),

⁴³ ang napulo ka karomata ug ang napulo ka palanggana niini,

⁴⁴ ang sudlanan sa tubig nga gitawag ug Dagat ug ang 12 ka torong baka nga tungtongan niini,

⁴⁵ ang mga kolon, mga pala, mga yahong nga gamiton sa pagpangwisik.

Kining tanang mga butang nga alang sa Templo sa GINOO, nga gihimo ni Hiram alang kang Haring Solomon, pulos hinimo gikan sa bronsi nga gipasinaw.

⁴⁶ Gipahimo kini ni Haring Solomon pinaagi sa hulmahan nga atua sa Walog sa Jordan, sa tunga-tunga sa Sucot ug Zaretan.

⁴⁷ Daghan kaayo ang maong mga butang, busa wala na lang kini ipatimbang ni Solomon; wala mahibaloi kon pila ka kilo ang bronsi nga nagamit.

⁴⁸ Nagpahimo usab si Solomon niini nga mga kagamitan alang sa Templo sa GINOO: ang bulawan nga halaran; ang bulawan nga lamisa nga butanganan sa pan nga ginahalad sa presensya sa Dios;

⁴⁹ ang mga butanganan sa suga nga purong bulawan; nga gipahimutang atubangan sa Labing Balaang Dapit; lima sa tuo ug lima sa wala, ang bulawan nga mga bulak, mga suga, ug mga kimpit;

⁵⁰ ang purong bulawan nga mga baso, mga pangkorte sa pabilo sa suga, mga yahong nga ginagamit sa pagpangwisik, mga luwag, ug mga sudlanan sa insenso; ang bulawan nga mga bisagra alang sa mga pultahan sa Labing Balaang Dapit ug sa Templo mismo.

⁵¹ Sa dihang nahuman ang tanang gipahimo ni Haring Solomon alang sa Templo sa GINOO, gidala niya sa mga bodega sa Templo ang mga butang nga gigahin sa iyang amahan nga si David nga mga pilak, mga bulawan, ug ang mga kagamitan.

8

Gidala sa Templo ang Sudlanan sa Kasabotan

(2 Cron. 5:2-6:2)

¹ Gipatawag ni Haring Solomon sa Jerusalem ang mga tigdumala sa Israel ug ang tanang pangulo sa mga tribo ug sa mga pamilya sa Israel, aron sa pagkuha sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO gikan sa Zion, ang Lungsod ni David.

² Nangadto silang tanan kang Haring Solomon sa panahon sa Pista sa Pagpatindog sa mga Payag, sa bulan sa Etanim, nga mao ang ikapito nga bulan.

³⁻⁴ Sa dihang nagkatigom na ang tanang tigdumala sa Israel, gikuha sa mga pari ug sa mga Levita* ang Sudlanan sa GINOO, apil ang Tolda nga Tagboanan ug ang sagrado nga mga kagamitan niini, ug gidala kining tanan patungas sa Templo.

* **8:3-4 Levita:** mga kaliwat ni Levi nga mao ang ikatulong anak ni Jacob kang Lea. Gipili sila aron sa pag-alagad sa Dios.

⁵ Naghalad si Haring Solomon ug ang tibuok katilingban sa Israel sa atubangan sa Sudlanan sa Kasabotan. Labihan kadaghan sa mga karnero ug mga baka nga ilang gihalad; dili kini maihap.

⁶ Unya gidala sa mga pari ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO sa butanganan niini didto sa kinasuloran nga bahin sa Templo, sa Labing Balaang Dapit, didto ilalom sa mga pako sa mga kerubin.

⁷ Nagdupa ang mga pako sa mga kerubin, busa natabonan ang Sudlanan ug ang mga tukon niini.

⁸ Kini nga mga tukon labihan katag-as, nga ang mga tumoy niini makita gikan sa sulod sa Balaang Dapit, kon mag-atubang sa kinasuloran nga bahin sa Templo, apan dili kini makita sa gawas sa Balaang Dapit. Ug anaa pa kini hangtod karon.

⁹ Walay laing sulod ang Sudlanan gawas sa duha ka lagpad nga mga bato nga gibutang ni Moises sa didto pa siya sa Horeb, diin naghimo ang GINOO ug kasabotan sa mga Israelinhon sa dihang migawas sila gikan sa Ehipto.

¹⁰ Sa paggawas sa mga pari sa Balaang Dapit, adunay panganod nga milukop sa Templo sa GINOO.

¹¹ Wala na makapadayon paghimo ang mga pari sa ilang buluhaton sa Templo tungod sa panganod, kay ang gamhanang presensya sa GINOO milukop sa iyang Templo.

¹² Unya nag-ampo si Solomon, “GINOO nag-ingon ka nga mopuyo ka sa mabagang panganod.

¹³ Karon nakapatukod na akog labihan katahom nga Templo alang kanimo, nga imong mapuy-an hangtod sa kahangtoran.”

¹⁴ Unya miatubang si Haring Solomon sa tibuok katilingban sa Israel nga nagtindog didto, ug gipanalanginan niya sila.

¹⁵ Miingon siya:

“Dalaygon ang GINOO, nga Dios sa Israel. Gituman niya ang iyang gisaad sa akong amahan nga si David. Miingon siya kaniadto,

¹⁶ ‘Sukad sa panahon nga gipagawas ko ang akong katawhan nga mga Israelinhon gikan sa Ehipto, wala ako magpili ug siyudad sa bisan unsa nga tribo sa Israel aron patukoran ug Templo alang sa akong kadunggan. Apan gipili ko si David nga maoy magdumala sa akong katawhan nga mga Israelinhon.’

¹⁷ “Gusto gayod ang akong amahan nga si David nga magpatukod sa Templo alang sa kadunggan sa GINOO, nga Dios sa Israel.

¹⁸ Apan miingon ang GINOO kaniya, ‘Maayo man nga gahandom ka gayod sa pagpatukod sa Templo aron pasidunggan ako.’

¹⁹ Apan dili ikaw ang magpatukod niini kondili ang imong kaugalingong anak. Siya ang magpatukod sa Templo aron pasidunggan ako.’

²⁰ “Gituman sa GINOO ang iyang gisaad. Ako ang mipuli sa akong amahan nga si David ingon nga hari sa Israel, sumala sa gisaad sa GINOO. Ug gipatukod ko ang Templo alang sa kadunggan sa GINOO, nga Dios sa Israel.

²¹ Nagpahimo gayod ako ug dapit didto sa Templo alang sa Sudlanan diin gibutang ang kasabotan nga gihimo sa GINOO sa atong mga katigulangan sa dihang gipagawas niya sila gikan sa Ehipto.”

Ang Pag-ampo ni Solomon alang sa Katawhan sa Israel

(2 Cron. 6:12-42)

²² Sa presensya sa tibuok katilingban sa Israel, mibarog si Solomon atubangan sa halaran sa GINOO ug gibayaw niya ang iyang mga kamot

²³ ug nag-ampo:

“GINOO, Dios sa Israel, walay Dios nga sama kanimo sa langit o sa yuta. Ginatuman mo ang imong kasabotan, ug ginapakita mo ang imong gugma sa imong mga alagad nga nagsunod kanimo sa tibuk nilang kasing-kasing.

²⁴ Gituman mo ang imong gisaad sa imong alagad nga si David nga akong amahan. Ikaw mismo ang nagsaad niana, ug ikaw usab mismo ang nagtuman niana karong adlaw.

²⁵ “Ug karon, GINOO, Dios sa Israel, tumana usab ang imong gisaad sa imong alagad nga si David nga akong amahan sa dihang miingon ka kaniya, ‘Dili ka mawad-an ug kaliwat nga mopuli kanimo ingon nga hari sa Israel kon magmatinumanon ang imong mga kaliwat sa pagsunod kanako, sama sa imong gihimo.’

²⁶ Busa karon, O Dios sa Israel, tumana ang imong gisaad sa imong alagad nga si David nga akong amahan.

²⁷ “Apan mopuyo ka ba gayod, O Dios, dinhi sa kalibotan? Bisan pa ang kinatas-ang langit dili paman gani igo nga imong kapuy-an, unsa pa kaha dinhi sa Templo nga akong gipatukod?

²⁸ Apan pamatia ako nga imong alagad sa akong pag-ampo ug pagpak-iluoy, O GINOO nga akong Dios. Pamatia ang akong pagpanawag ug pag-ampo sa imong presensya karong adlaw.

²⁹ Hinaut nga bantayan mo kining Templo adlaw ug gabii, kining lugar diin ikaw pasidunggan sumala sa imong giingon. Hinaut nga pamation mo ako nga imong alagad sa akong pag-ampo nga nag-atubang niining lugara.

³⁰ Pamatia ang akong mga hangyo ug ang mga hangyo sa imong katawhan samtang nag-ampo kami nga nag-atubang niining lugara. Pamatia kami diha sa imong puloy-anan sa langit. Dungga ug pasayloa kami.

³¹ “Kon ang usa ka tawo giakusaran nga nakasala sa iyang isigka-tawo ug papanumpaon, ug unya moanhi siya sa imong halaran niini nga Templo sa pagpanumpa nga inosente siya,

³² pamatia kini diha sa langit ug hukmi ang imong mga alagad. Siloti ang nakasala sumala sa iyang binuhatan, ug hatagi ug hustisya ang walay sala, aron mapamatud-an nga inosente siya.

³³ “Kon ang imong katawhan nga mga Israelinhon mapildi sa ilang mga kaaway tungod kay nakasala sila kanimo, ug unya mobalik sila kanimo, modayeg kanimo ug mag-ampo niini nga Templo,

³⁴ pamatia sila diha sa langit. Pasayloa sila sa ilang mga sala ug dad-a sila pagbalik sa yuta nga gihatag mo sa ilang mga katigulangan.

³⁵ “Kon dili mo paulanon tungod kay nakasala kanimo ang imong katawhan, ug unya mag-ampo sila nga nag-atubang niini nga Templo ug modayeg kanimo, ug maghinulsol sila sa ilang mga sala tungod kay gisilotan mo sila,

³⁶ pamatia sila diha sa langit. Pasayloa sila nga imong mga alagad, ang imong katawhan nga mga Israelinhon. Tudloi sila sa matarong nga pagkinabuhi, ug padad-i ug ulan ang yuta nga imong gihatag kanila ingon nga ilang panulondon.

³⁷ “Kon adunay moabot nga kagutom sa yuta sa imong katawhan, o kaha katalagman, init nga hangin, dangan sa mga tanom sama sa mga dulong ug mga ulod, o kon libotan sa mga kaaway ang ilang mga lungsod, o moabot kanila ang bisan unsa nga balatian,

³⁸ ug kon aduna kanilay mag-ampo o magpakitabang kanimo. Kon moila sila nga tungod sa ilang mga sala miabot kining mga katalagman kanila, ug kon mag-ampo sila nga gabayaw sa ilang mga kamot, nga nag-atubang niini nga Templo,

³⁹ pamatia sila diha sa imong puloy-anan sa langit. Pasayloa sila, ug himoa sa matag-usa kanila ang angay sa ilang mga binuhatan, kay ikaw lamang gayod ang nasayod kon unsay anaa sa kasing-kasing sa tanang mga tawo.

⁴⁰ Unya motahod sila kanimo sa tibuok kinabuhi samtang nagpuyo sila sa yuta nga gihatag mo sa among mga katigulangan.

⁴¹⁻⁴² “Kon ang mga langyaw nga nagpuyo sa layong dapit makadungog sa imong kabantog ug pagkagamhanan, ug moanhi sila dinhi sa pagsimba kanimo ug mag-ampo sila nga nag-atubang niini nga Templo,

⁴³ pamatia sila diha sa imong puloy-anan sa langit. Ug buhata ang tanan nilang gihangyo, aron ang tanang mga tawo sa kalibotan makaila kanimo ug motahod kanimo sama sa imong katawhan nga mga Israelinhon, ug aron mahibalo sila nga gipasidungan ka dinhi sa balay nga akong gipatukod.

⁴⁴ “Kon ang imong katawhan molakaw sa pagpakig-gira sumala sa imong mando, ug kon mag-ampo sila kanimo nga nag-atubang niining siyudad nga imong gipili ug sa Templo nga akong gipatukod sa pag-pasidungog kanimo,

⁴⁵ pamatia diha sa langit ang ilang mga pag-ampo ug mga hangyo, ug hatagi sila sa kadaogan.

⁴⁶ “Kon makasala sila kanimo, kay wala may bisan usa nga dili makasala ug masuko ka ug itugyan mo sila sa ilang mga kaaway ug bihagon sila sa halayo o sa duol nga dapit,

⁴⁷ ug kon sa kaulahian makaamgo sila, maghinulsol, ug magpakiluoy kanimo nga nag-ingon, ‘Nakasala kami, ug daotan ang among gihimo,’

⁴⁸ pamatia ang ilang pag-ampo. Kon didto sa dapit sa mga kaaway nga nagbihag kanila mobalik sila kanimo sa tibuok nilang kasing-kasing ug huna-huna, ug mag-ampo sila kanimo nga nag-atubang niining yuta nga imong gihatag sa ilang mga katigulangan, niining lungsod nga imong gipili, ug niining Templo nga akong gipatukod sa pagpasidungog kanimo,

⁴⁹ pamatia ang ilang mga pag-ampo ug mga hangyo diha sa imong puloy-anan sa langit, ug hatagi silag hustisya.

⁵⁰ Pasayloa sila sa ilang mga sala ug mga kalapasan kanimo, ug tugoti nga maluoy kanila ang nagbihag kanila.

⁵¹ Kay katawhan mo sila; gipagawas mo sila gikan sa Ehipto, ang lugar nga sama sa nagdilaab nga hurnohan.

⁵² “Hinaut nga hatagan mo ug pagtagad ang akong mga hangyo ug ang mga hangyo sa imong katawhan nga mga Israelinhon, ug hinaut nga pamation mo sila kon mangayo sila ug tabang kanimo.

⁵³ Kay gipili mo sila, GINOONG Dios, gikan sa tanang nasod sa kalibotan aron nga mahimong imong katawhan, sumala sa giingon mo pinaagi kang Moises nga imong alagad, sa dihang gipagawas mo ang among mga katigulangan gikan sa Ehipto.”

⁵⁴ Sa dihang nahuman ni Solomon ang iyang mga pag-ampo ug paghangyo sa GINOO, mitindog siya atubangan sa halaran diin nagluhod siya nga gibayaw ang iyang mga kamot sa langit.

⁵⁵ Sa makusog nga tingog, gipanalanginan niya ang tibuok katilingban sa Israel. Matod niya:

⁵⁶ “Dalaygon ang GINOO nga naghatag ug kapahulayan sa iyang katawhan nga mga Israelinhon sumala sa iyang gisaad. Gituman gayod niya ang tanang gisaad niya kang Moises nga iyang alagad.

⁵⁷ Hinaut nga ubanan kita sa GINOO nga atong Dios sama sa iyang pag-uban sa atong mga katigulangan. Hinaut nga dili niya kita pasagdan o

biyaan.

⁵⁸ Hinaut nga himuon niya kitang matinumanon ngadto kaniya ug magkinabuhi kita sumala sa iyang mga pamaagi, ug magtuman sa iyang mga sugo, mga tulomanon, ug mga lagda, nga iyang gihatag sa atong mga katigulangan.

⁵⁹ Ug hinaut nga adlaw ug gabii hinumdoman sa GINOO nga atong Dios kining akong mga pag-ampo. Hinaut nga tabangan niya ako ug ang iyang katawhan nga mga Israelinhon, sa adlaw-adlaw nato nga mga kina-hanglanan,

⁶⁰ aron mahibaloan sa tanang katawhan sa tibuok kalibotan nga ang GINOO mao ang Dios ug wala nay lain.

⁶¹ Ug hinaut nga kamo nga mga Israelinhon magmatinumanon gayod sa GINOO nga atong Dios. Tumana ninyo ang iyang mga tulomanon ug mga sugo sama sa inyong ginahimo karon.”

Ang Pagdedikar sa Templo

(2 Cron. 7:4-10)

⁶² Nya naghalad si Haring Solomon ug ang tanang mga Israelinhon nga iyang kauban ngadto sa GINOO.

⁶³ Naghalad si Solomon ug mga halad alang sa maayong relasyon ngadto sa GINOO nga 22,000 ka baka ug 120,000 ka karnero ug kanding. Niining paagiha, gidedikar sa hari ug sa mga Israelinhon ang Templo sa GINOO.

⁶⁴ Sa mao usab nga adlaw, gidedikar sa hari ang tunga-tungang bahin sa hawanan nga anaa sa atubangan sa Templo sa GINOO. Ug didto siya naghalad sa mga halad nga sinunog, mga halad sa pagpasidungog sa GINOO, ug mga tambok nga halad alang sa maayong relasyon, kay ang bronsi nga halaran nga atua atubangan sa GINOO gamay ra kaayo alang niini nga mga halad.

⁶⁵ Gisaulog ni Solomon ug sa tanang mga Israelinhon ang Pista sa Pagpatindog sa mga Payag. Daghan kaayong mga katawhan ang nagtigom gikan sa Lebo Hamat sa amihan hangtod sa Walog sa Ehipto sa habagatan. Ang ilang pagsaulog diha sa presensya sa GINOO nga ilang† Dios miabot ug 14 ka adlaw, pito ka adlaw alang sa paghalad sa Templo ug pito ka adlaw alang sa Pista sa Pagpatindog sa mga Payag.

⁶⁶ Pagkahuman sa Pista‡ gipapauli ni Solomon ang mga tawo. Gipanalanginan sa mga tawo si Haring Solomon, ug namauli sila nga malipayon gayod tungod sa tanang kaayo nga gihimo sa GINOO sa iyang alagad nga si David ug sa iyang katawhan nga mga Israelinhon.

9

Nagpakita ang GINOO kang Solomon

(2 Cron. 7:11-22)

¹ Sa dihang nahuman ni Solomon ang pagpatukod sa Templo sa GINOO, sa iyang palasyo, ug sa uban pa niyang giplano nga himuon,

² nagpakita pag-usab ang GINOO kaniya sama sa iyang gihimo didto sa Gibeon.

³ Miingon ang GINOO kaniya:

“Nadungog ko ang imong pag-ampo ug hangyo kanako. Kining Templo nga gipatukod mo gipili ko ingon nga dapit diin pasidungan ako hangtod sa kahangtoran. Bantayan ko kini ug atimanon kanunay.

† 8:65 *ilang*: sa Hebreo, *atong*. ‡ 8:66 *Pagkahuman sa Pista*: sa Hebreo, *Sa ikawalo nga adlaw*. Tingali ang adlaw sunod sa ikapito nga adlaw sa Pagpatindog sa mga Payag.

⁴ “Ug ikaw, kon magkinabuhi ka nga maligdong ug matarong sa akong atubangan sama sa imong amahan nga si David, ug kon buhaton mo ang tanan kong gimando kanimo ug tumanon mo ang akong mga tulomanon ug mga lagda,

⁵ paharion ko sa Israel ang imong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran, sumala sa akong gisaad sa imong amahan nga si David sa dihang giingnan ko siya, ‘Dili ka mawad-an ug kaliwat nga maghari sa Israel.’

⁶ “Apan kon motalikod ka o ang imong mga kaliwat kanako ug dili kamo motuman sa mga sugo ug mga tulomanon nga gihatag ko kaninyo, ug kon moalagad ug mosimba kamo sa ubang mga dios,

⁷ papahawaon ko kamo sa yuta nga gihatag ko kaninyo, ug isalikway ko kining Templo nga gipili ko ingon nga dapit diin pasidunggan ako. Unya biay-biayon ug bugal-bugalan sa tanang mga tawo ang Israel.

⁸ Ug bisan nindot ug gibantog kining Temploha, gub-on ko kini. Makurat ug matingala gayod ang tanang molabay dinhi, ug mobiy-biay sila nga nag-ingon, ‘Nganong gihimo man kini sa GINOO niining yutaa ug niining Temploha?’

⁹ Motubag ang uban, “Tungod kay gisalikway nila ang GINOO nga ilang Dios nga nagpagawas sa ilang mga katigulangan gikan sa Ehipto, ug mialagad sila ug misimba sa ubang mga dios. Mao kana nga gipadad-an sila sa GINOO niini nga mga katalagman.”

Ang Uban pang Gipangbuhat ni Solomon

(2 Cron. 8:1-18)

¹⁰ Pagkahuman sa 20 ka tuig nga pagpatukod ni Solomon sa Templo sa GINOO ug sa iyang palasyo,

¹¹ gihatagan niya ug 20 ka mga lungsod sa Galilea si Hiram nga hari sa Tiro. Gihimo niya kining tungod kay gihatagan siya ni Hiram sa tanang kahoyng sedro ug sipres, ug sa mga bulawan nga iyang gikinahanglan.

¹² Apan sa dihang miabot si Hiram sa Galilea gikan sa Tiro aron sa pagtanaw sa mga lungsod nga gihatag kaniya ni Solomon, wala siya malipay niini.

¹³ Miingon siya kang Solomon, “Igsoon ko, unsang klasiha sa mga lungsod kining gihatag mo kanako?” Gitawag ni Hiram kadtong mga yutaa ug Cabul,* ug mao pa gihapon ang ngalan niini hangtod karon.

¹⁴ Nakapadala kaniadto si Hiram kang Solomon ug lima ka toneladang bulawan.

¹⁵ Mao kini ang sugilanon mahitungod sa pagtigom ni Haring Solomon ug mga tawo nga iyang gipugos sa pagtrabaho sa pagpatukod sa Templo sa GINOO ug sa iyang palasyo, sa pagpatambak sa mubong bahin sa lungsod,† sa pagpalig-on sa paril sa Jerusalem, ug sa pagpatukod pag-usab sa mga lungsod sa Hazor, Megido, ug Gezer.

¹⁶ (Gisulong ug giilog sa Paraon nga hari sa Ehipto kining Gezer. Gisunog niya kini ug gipamatay ang mga lumulupyo niini nga mga Canaanhon. Gihatag niya kini nga lungsod sa iyang anak nga babaye nga naminyo kang Solomon isip gasa sa iyang kasal.

¹⁷ Gipatukod pag-usab ni Solomon ang Gezer.) Gipatukod usab niya ang ubos nga bahin sa Bet Horon,

¹⁸ ang Baalat, ang Tamar‡ nga anaa sa disyerto nga sakop sa iyang yuta,

* **9:13 Cabul:** posible nga ang buot ipasabot, *walay pulos*. † **9:15 mubong bahin sa lungsod:** sa Hebreo, *Millo*. Dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto. ‡ **9:18 Tamar:** o *Tadmor*.

¹⁹ ug ang tanang lungsod nga nahimutangan sa iyang mga bodega, mga karwahi, ug mga kabayo. Gipatukod niya ang tanang gusto niyang ipatukod sa Jerusalem, sa Lebanon, ug sa tanang yuta nga nasakop niya.

²⁰⁻²¹ Adunay mga dili Israelinhon nga nahibilin sa Israel. Sila mao ang mga kaliwat sa mga Amorihanon, Hitihanon, Perisihanon, Hibihanon, ug mga Jebusihanon, nga wala malaglag sa hingpit[§] sa mga Israelinhon sa pag-ilog nila sa yuta sa Canaan. Gihimo silang mga ulipon ni Solomon ug gipugos sa pagtrabaho, ug nagpabilin silang ulipon hangtod karon.

²² Apan wala ni Solomon himoang mga ulipon ang bisan kinsa nga Israelinhon. Gihimo hinuon niya silang iyang mga sundalo, mga opisyal, mga pangulo sa mga sundalo, mga komander sa iyang mga tigkarwahi, ug mga tigkabayo.

²³ Ang 550 kanila gihimo ni Solomon nga mga opisyal nga tigdumala sa mga trabahante sa iyang mga proyekto.

²⁴ Sa dihang nahuman na ang palasyo nga gipahimo ni Solomon alang sa iyang asawa nga anak sa hari sa Ehipto,* gipabalhin niya didto ang iyang asawa gikan sa Lungsod ni David.† Pagkahuman gipatambakan niya ang mubong bahin sa lungsod.‡

²⁵ Makatulo sa matag tuig, gahalad si Solomon ug mga halad nga sinunog ug mga halad alang sa maayong relasyon didto sa halaran nga iyang gipahimo alang sa GINOO. Nagsunog usab siya ug insenso sa presensya sa GINOO.

Busa nahuman ni Solomon ang pagpatukod sa Templo.

²⁶ Nagpahimo pa gayod si Solomon ug mga barko sa Ezion Geber, duol sa Elat nga sakop sa Edom, sa baybayon sa Pulang Dagat.

²⁷ Nagpadala si Hiram ug mga hanas nga marinero aron sa pag-uban sa mga tawo ni Solomon sa paglawig.

²⁸ Milawig sila ngadto sa Ofir, ug sa pagbalik nila aduna silay dala nga 16 ka toneladang bulawan, ug gidala nila kini ngadto kang Haring Solomon.

10

Mibisita ang Rayna sa Sheba kang Haring Solomon

(2 Cron. 9:1-12)

¹ Sa dihang nadunggan sa rayna sa Sheba ang kabantog ni Solomon, nga nakahatag ug dungog sa GINOO, miadto siya kang Solomon aron sulayan ang kaalam niini pinaagi sa malisod nga mga pangutana.

² Miabot siya sa Jerusalem uban sa daghan kaayong mga tawo, ug aduna siyay dala nga mga kamelyo nga kargado sa mga gasa nga pahumot, bulawan nga labihan kadaghan, ug mahalong mga bato. Sa nagkaatubang na sila ni Solomon, gipangutana niya kini sa tanang gusto niyang ipangutana.

³ Gitubag ni Solomon ang tanan niyang mga pangutana ug wala gayoy butang nga dili ikasaysay ni Solomon ngadto kaniya.

⁴ Sa dihang napamatud-an sa rayna sa Sheba ang kaalam ni Solomon, ug sa dihang nakita niya ang kaanindot sa palasyo nga gipatukod niini,

⁵ dili siya makatuo. Mao usab sa dihang nakita niya ang pagkaon sa lamisa sa hari, ang pagdumala sa iyang mga opisyal, ang pag-alagad sa iyang mga sulugoon nga adunay nindot nga mga uniporme, ang mga tigsilbi sa iyang

§ **9:20-21** *malaglag sa hingpit*: ang Hebreo nga pulong nga gigamit dinhi nagkahulogan sa mga butang nga gihalad sa GINOO pinaagi sa paghalad o paglaglag niini. * **9:24** *hari sa Ehipto*: sa Hebreo, Paraon. † **9:24** *Lungsod ni David*: kini usa ka lugar nga parte sa Jerusalem. Tan-awa usab sa 2 Sam.

5:7; 1 Hari 8:1. ‡ **9:24** *mubong bahin sa lungsod*: sa Hebreo, *Millo*. Dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

ilimnon, ug ang mga halad nga sinunog nga iyang gihalad sa Templo sa GINOO.

⁶ Miingon siya sa hari, “Tinuod gayod diay ang nadunggan ko didto sa akong nasod bahin sa imong mga binuhatan ug kaalam.

⁷ Wala ako motuo niini hangtod nga mianhi ako dinhi ug nakita ko kini mismo. Ang tinuod, wala gani katunga sa akong nakita ang akong nadungog. Ang imong kaalam ug bahandi labaw pa sa akong nadunggan.

⁸ Pagkabulahan sa imong katawhan! Pagkabulahan sa mga opisyal nga nag-alagad kanimo kay kanunay silang makadungog sa imong kaalam.

⁹ Dalaygon ang GINOO nga imong Dios, nga nalipay kanimo ug nagbutang kanimo sa trono sa Israel. Tungod sa walay kataposan nga gugma sa GINOO alang sa Israel, gihimo niya ikaw nga hari aron mapatunhay mo ang hustisya ug katarong.”

¹⁰ Unya gihatagan sa rayna sa Sheba si Haring Solomon ug lima ka toneladang bulawan, daghang mga lamas, ug mahalong mga bato. Wala gayoy nakatupong sa gidaghanon sa lamas nga gihatag sa rayna sa Sheba kang Haring Solomon.

¹¹ (Ang mga barko ni Hiram nagdala usab kang Haring Solomon ug mga bulawan, daghang kahoyng almug, ug mahalong mga bato, nga gikan tanan sa Ofir.

¹² Gigamit sa hari ang mga kahoyng almug sa paghimo ug hagdanan alang sa Templo sa GINOO ug sa palasyo, ug ang uban gihimo nga mga harpa ug mga lira alang sa mga musikero. Mao kadto ang labing maayong mga kahoyng almug nga gidala sa Israel; wala na karoy makita nga sama niadto. *)

¹³ Gihatag ni Haring Solomon sa rayna sa Sheba ang tanan nga gipangayo niini, walay labot sa mga gasa nga gihatag ni Solomon kaniya. Pagkahuman, mipauli ang rayna sa iyang dapit uban sa iyang mga tawo.

Ang Bahandi ni Solomon

(2 Cron. 9:13-28)

¹⁴ Matag tuig magdawatan si Solomon ug 25 ka toneladang bulawan,

¹⁵ walay labot sa mga buhis nga gikan sa mga negosyante, sa tanang hari sa Arabia, ug sa mga gobernador sa Israel.

¹⁶ Nagpahimo si Haring Solomon ug 200 ka dagkong mga taming nga ang kada usa nahaklapan ug pito ka kilong bulawan.

¹⁷ Nagpahimo usab siyag 300 ka gagmayng mga taming nga hinimo sa sinalsal nga bulawan. Mga duha ka kilong bulawan ang nagamit alang sa matag-usa. Gipabutang niya kining tanan didto sa bahin sa palasyo nga gitawag ug Kalasangan sa Lebanon.

¹⁸ Nagpahimo usab ang hari ug usa ka dakong trono nga hinimo gikan sa bangkil sa elepante, ug gihaklapan kinig purong bulawan.

¹⁹ Adunay unom ka ang-ang ang trono, ug lingin ang likod niini. Adunay patonganan sa buktion ang isigka-kilid sa trono ug tapad niini adunay estatuwa sa liyon nga nagtindog.

²⁰ Aduna usab estatuwa sa liyon sa kada kilid sa matag ang-ang. Sa unom ka ang-ang adunay 12 tanan ka estatuwa sa liyon. Wala gayoy sama niini sa bisan asa nga gingharian.

²¹ Ang tanang imnanan ni Haring Solomon pulos bulawan, ug ang tanang kagamitan sa bahin sa palasyo nga gitawag ug Kalasangan sa Lebanon pulos

* **10:12** Mao kadto...sama niadto: o Ang buot pasabot sa Hebreo alang niining pulonga dili pa matino.

usab bulawan. Walay mga butang nga hinimo gikan sa plata kay wala kaayoy bili ang plata sa panahon ni Solomon.

²² Adunay mga barko usab si Solomon nga gipahimo sa Tarshish nga magbiyahian uban sa mga barko ni Hiram. Modunggo kini makausa sa matag tulo ka tuig nga adunay dalang mga bulawan, pilak, bangkil sa elepante, ug dagko ug gagmay nga klasi sa mga unggoy.

²³ Si Haring Solomon nahimong labing adunahan ug labing maalamon sa tanang mga hari sa kalibotan.

²⁴ Ang mga katawhan sa tanang nasod nagtinguha nga ikaatubang si Solomon aron makapamati sila sa kaalam nga gihatag sa Dios kaniya.

²⁵ Matag tuig, ang kada usa nga mobisita kaniya magdala ug mga gasa nga butang nga hinimo sa plata ug bulawan, mga bisti, mga armas, mga pahumot, mga kabayo, ug mga mula.

²⁶ Nakatigom si Solomon ug 1,400 ka mga karwahi ug 12,000 ka mga kabayo. Gibutang niya ang uban niini sa mga lungsod nga butanganan sa iyang mga karwahi, ug ang uban didto kaniya sa Jerusalem.

²⁷ Sa panahon nga siya ang hari, ang plata daw sama kaabunda sa mga bato didto sa Jerusalem, ug ang mga kahoyng sedro sama kaabunda sa mga ordinaryo nga kahoy nga sikomoro sa kabungtoran sa kasadpan.[†]

²⁸ Ang mga kabayo ni Solomon naggikan pa sa Ehipto[‡] ug sa Cilicia.[§] Gipalit kini gikan sa Cilicia sa iyang mga tigpamalit sa husto nga kantidad.

²⁹ Niadtong panahona ang kantidad sa karwahi nga gikan sa Ehipto 600 kabuok nga pilak, ug ang kabayo 150 kabuok nga pilak. Gibaligya usab kini ngadto sa mga hari sa mga Hitihanon ug mga Aramehanon.*

11

Ang mga Asawa ni Solomon

¹ Daghang mga babaye nga dili Israelinhon ang gihigugma ni Haring Solomon. Gawas sa anak sa hari sa Ehipto, adunay mga asawa pa gayod siyang mga Moabihanon, Amonihanon, Edomihanon, Sidonhon, ug mga Hitihanon.

² Giingnan nang daan sa GINOO ang mga Israelinhon nga dili sila makig-minyo gikan niana nga mga nasod, tungod kay ang ilang maminyoan modala unya kanila sa pagsimba sa ubang mga dios. Apan gihigugma gihapon ni Solomon kining mga babayhana.

³ Adunay 700 ka asawa si Solomon nga mga anak sa mga hari ug mga opisyal, ug adunay lain pa gayong 300 ka mga puyopuyo nga sulugoon. Ug kining iyang mga asawa mao ang nagpahilayo kaniya sa Dios.

⁴ Sa natigulang na siya nadala siya sa iyang mga asawa sa pagsimba sa ubang mga dios. Nawala na ang iyang maayo nga relasyon sa GINOO nga iyang Dios; dili sama sa iyang amahan nga si David.

⁵ Misimba siya kang Ashtarot, ang diosa sa mga Sidonhon, ug kang Molec,* ang ngil-ad nga dios sa mga Amonihanon.

⁶ Ug tungod niini, gihimo ni Solomon ang daotan atubangan sa GINOO. Wala siya mosunod sa hingpit sa GINOO; dili sama sa gihimo sa iyang amahan nga si David.

[†] **10:27** kabungtoran sa kasadpan: sa Hebreo, *Shefela*. [‡] **10:28** Ehipto: o Muzur; usa ka lugar nga duol sa Cilicia. [§] **10:28** Cilicia: sa Hebreo, *Kue*. Posible nga usa ka ngalan sa Cilicia. * **10:29** Aramehanon: o Syrianhon. * **11:5** Molec: sa literal, *Milcom*. Mao usab sa bersikulo 33.

⁷ Nagpahimo si Solomon ug simbahanan diha sa habog nga dapit, sa sidlakang bahin sa Jerusalem alang kang Kemosh, ang ngil-ad nga dios sa mga Moabihanon, ug alang kang Molec, ang ngil-ad nga dios sa mga Amonihanon.

⁸ Gipahimoan usab niya ug mga simbahanan ang mga dios sa tanan niyang mga asawa nga dili Israelinhon, ug didto nagsunog sila ug mga insenso ug naghalad ngadto sa ilang mga dios.

⁹ Nasuko ang GINOO kang Solomon tungod kay nagpahilayo siya sa GINOO, nga Dios sa Israel, nga nagpakita kaniya sa makaduha ka higayon.

¹⁰ Bisan ug gipahimangnoan na niya si Solomon nga dili mosunod sa ubang mga dios, wala gihapon motuman si Solomon sa sugo sa GINOO.

¹¹ Busa miingon ang GINOO kang Solomon, “Tungod kay wala mo tumana ang akong kasabotan ug ang akong mga sugo, kuhaon ko gikan kanimo ang imong gingharian ug ihatag ko kini sa imong mga alagad.

¹² Apan tungod sa imong amahan nga si David dili ko kini buhaton samtang buhi ka pa. Buhaton ko kini sa panahon nga ang imo nang anak ang maghari.

¹³ Apan dili ko kuhaon ang tibuok gingharian gikan kaniya; binlan ko siya ug usa ka tribo tungod sa akong alagad nga si David ug tungod sa Jerusalem nga akong pinili nga siyudad.”

Ang mga Kaaway ni Solomon

¹⁴ Pagbuot sa GINOO nga adunay makigbatok kang Solomon. Siya mao si Hadad nga Edomihanon, nga kaliwat sa usa sa mga hari sa Edom.

¹⁵ Kaniadto, sa dihang nakig-gira si David sa Edom, si Joab nga komander sa mga sundalo ni David miadto didto sa Edom aron ilubong ang nangamatay sa gira. Ug sa dihang didto siya, gipamatay niya ug sa iyang mga tawo ang tanang mga lalaki sa Edom.

¹⁶ Unom ka bulan silang nagpuyo didto. Wala sila mobiya hangtod nga nahurot nilag pamatay ang tanang mga lalaki didto.

¹⁷ Apan si Hadad nga bata pa niadtong panahona nakaikyas ngadto sa Ehipto uban sa pipila ka mga opisyal nga Edomihanon nga nag-alagad sa iyang amahan.

¹⁸ Mibiya sila sa Midian ug miadto sa Paran. Ug uban ang mga kalalakin-an nga taga-Paran, miadto sila sa Ehipto ug nakigkita sa Paraon nga hari sa Ehipto. Gihatagan sa hari si Hadad ug balay, yuta, ug pagkaon.

¹⁹ Nagustohan pag-ayo sa hari† si Hadad, busa gipaminyo niya kang Hadad ang igsoon sa iyang asawa nga si Rayna Tapenes.

²⁰ Unya, nanganak ug lalaki ang asawa ni Hadad, ug ginganlan nila kini ug Genubat. Si Tapenes ang nagpadako sa bata didto sa palasyo, uban sa mga anak sa hari.

²¹ Sa dihang didto si Hadad sa Ehipto, nabalitaan niya nga patay na si David ug si Joab nga komander sa mga sundalo. Busa miingon si Hadad sa hari, “Tugoti ako nga mopauli sa akong nasod.”

²² Nangutana ang hari, “Ngano? Unsa pay nakulang kanimo dinhi nga buot ka pa mang mopauli sa inyo?”

Mitubag si Hadad, “Wala; basta papaulia lang ako.”

²³ Adunay usa pa ka tawo nga pagbuot sa Dios nga makigbatok kang Solomon. Siya mao si Rezon nga anak ni Eliada. Milayas siya gikan sa iyang agalon nga si Hadadezer nga hari sa Zoba,

† 11:19 hari: sa Hebreo, *Paraon*. Mao usab sa bersikulo 20, 21, 22.

²⁴ ug naghimo ug grupo sa mga rebelde nga iyang gipangulohan. Sa dihang napildi ni David ang mga sundalo ni Hadadezer, miadto si Rezon ug ang iyang mga tawo sa Damasco. Gisakop nila kining dapita ug didto sila namuyo.

²⁵ Nahimong hari si Rezon sa Aram,[‡] ug gikontra niya ang Israel sa tibuok panahon nga naghari si Solomon. Gidugangan niya ang kasamok nga gihimo ni Hadad sa Israel.

Nagrebelde si Jeroboam kang Solomon

²⁶ Usa pa sa nakigbatok kang Solomon mao si Jeroboam nga anak ni Nebat, usa sa iyang mga opisyal. Gikan siya sa lungsod sa Zereda sa Efraim, ug ang iyang inahan mao si Zerua nga usa ka biyuda.

²⁷ Mao kini ang sugilanon kon nganong nagrebelde siya sa hari: Gipatambakan niadtong panahona ni Solomon ang mubong bahin sa lungsod[§] sa iyang amahan nga si David, ug gipaayo ang mga paril niini.

²⁸ Kini si Jeroboam usa ka tawong adunay abilidad, ug sa dihang nakita ni Solomon ang iyang kakugi, gihimo niya siyang tigdumala sa tanang mga trabahante nga gikan sa tribo ni Efraim ug ni Manases.*

²⁹ Usa niana ka higayon, sa paggawas ni Jeroboam sa Jerusalem, gitagbo siya ni Propeta Ahia nga taga-Silo. Bag-o ang gisul-ob ni Ahia nga panggawas nga bisti, ug sila rang duha ang didto sa kapatagan.

³⁰ Gihubo ni Ahia ang iyang panggawas nga bisti ug gigisi kini sa 12 ka bahin.

³¹ Unya miingon siya kang Jeroboam, “Kuhaa ang napulo ka bahin niini, kay mao kini ang giingon sa GINO, nga Dios sa Israel: ‘Kuhaon ko ang gingharian ni Solomon ug ihatag kanimo ang napulo ka tribo niini.

³² Apan tungod kang David nga akong alagad, ug sa siyudad sa Jerusalem nga akong pinili sa tanang siyudad sa Israel, ibilin ko ang usa ka tribo kang Solomon.

³³ Himuon ko kini tungod kay gisalikway niya[†] ako ug gisimba si Ashtarot, ang diosa sa mga Sidonhon, si Kemosh, ang dios sa mga Moabihanon, ug si Molec, ang dios sa mga Amonihanon. Wala siya mosunod sa akong mga pamaagi ug wala siya magkinabuhi nga matarong sa akong atubangan. Wala siya motuman sa akong mga tulomanon ug mga sugo; dili sama sa iyang amahan nga si David.

³⁴ “Apan dili ko kuhaon ang tibuok gingharian gikan kang Solomon. Maghari siya sa tibuok niyang kinabuhi tungod sa akong alagad nga si David nga akong gipili, ug nagtuman sa akong mga sugo ug mga tulomanon.

³⁵ Kuhaon ko ang gingharian gikan sa iyang anak, ug ihatag ko kanimo ang napulo ka tribo niini.

³⁶ Hatagan ko ug usa ka tribo ang iyang anak aron nga ang mga kaliwat ni David nga akong alagad magpadayon sa paghari sa Jerusalem, ang siyudad nga akong gipili aron pasidunggan ako.

³⁷ Himuon ka nako nga hari sa Israel ug dumalahan mo ang tanang gusto mong dumalahan.

³⁸ Kon tumanon mo ang tanang isugo ko kanimo ug mosunod ka sa akong mga pamaagi, ug kon buhaton mo ang maayo sa akong panan-aw pinaagi sa pagtuman sa akong mga tulomanon ug mga sugo sama sa gihimo ni David nga akong alagad, mag-uban ako kanimo. Magpabilin sa paghari ang imong mga kaliwat sama sa mga kaliwat ni David, ug ihatag ko kanimo ang Israel.

[‡] 11:25 Aram: o Siria. [§] 11:27 mubong bahin sa lungsod: sa Hebreo, *Millo*. Dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto. * 11:28 tribo ni Efraim ug ni Manases: sa literal, *panimalay ni Jose*. [†] 11:33 niya: mao kini sa Septuagint, sa Latin Vulgate, ug Syriac; apan sa Hebreo, *nila*.

³⁹ Tungod sa mga sala ni Solomon, silotan ko ang mga kaliwat ni David, apan dili hangtod sa kahangtoran.’”

⁴⁰ Tungod niini nagtinguha si Solomon sa pagpatay kang Jeroboam, apan miikyas si Jeroboam ngadto kang Shishak, ang hari sa Ehipto, ug didto siya nagpuyo hangtod namatay si Solomon.

Ang Pagkamatay ni Solomon

(2 Cron. 9:29-31)

⁴¹ Ang uban pang sugilanon bahin sa paghari ni Solomon, ang tanan nga iyang gihimo, ug ang bahin sa iyang kaalam nasulat sa libro bahin sa mga binuhatan ni Solomon.

⁴² Sa Jerusalem nagpuyo si Solomon samtang naghari siya sa tibuok Israel sulod sa 40 ka tuig.

⁴³ Sa dihang namatay siya, gilubong siya sa lungsod sa iyang amahan nga si David. Ug si Rehoboam nga iyang anak ang mipuli kaniya ingon nga hari.

12

Nagrebelde ang Israel kang Rehoboam

(2 Cron. 10:1-19)

¹ Miadto si Rehoboam sa Sekem, diin nagtigom ang mga Israelinhon sa pagproklamar kaniya nga hari.

² Pagkadungog niini ni Jeroboam nga anak ni Nebat, mibalik siya sa Israel. (Kay niadtong panahona didto siya nagpuyo sa Ehipto diin miikyas siya gikan kang Haring Solomon.)

³ Gipatawag sa tibuok katilingban sa Israel si Jeroboam, ug nangadto sila kang Rehoboam ug miingon,

⁴ “Bug-at ang mga gipatuman sa imong amahan kanamo. Apan kon imo kining pagaan-gaanan amo kang alagaran.”

⁵ Mitubag si Rehoboam, “Hatagi una ninyo ako ug tulo ka adlaw sa paghuna-huna niini, pagkahuman balik kamo dinhi kanako.” Busa namauli ang mga tawo.

⁶ Nakigkita dayon si Haring Rehoboam sa hamtong nga mga tawo nga nakaalagad sa iyang amahan nga si Solomon sa buhi pa kini. Nangutana si Rehoboam kanila, “Unsa may inyong ikatambag nga itubag ko sa gihangyo niadtong mga tawo?”

⁷ Mitubag sila, “Kon ihatag mo karon kanila ang ilang gihangyo, ug ipakita mo kanila nga andam ka nga moalagad kanila, moalagad sila kanimo hangtod sa kahangtoran.”

⁸ Apan wala tumana ni Rehoboam ang tambag sa mga hamtong. Nakigkita hinuon siya sa mga pamatan-on nga kaedad niya nga nag-alagad kaniya.

⁹ Nangutana siya kanila, “Unsa may inyong ikatambag nga itubag ko sa gihangyo niadtong mga tawo? Mihangyo sila nga pagaan-gaanan ko ang bug-at nga mga gipatuman sa akong amahan kanila.”

¹⁰ Mitubag ang mga pamatan-on, “Mao kini ang itubag niadtong mga tawo nga mihangyo kanimo: ‘Ang akong kumingking mas dako pa kaysa hawak sa akong amahan.

¹¹ Kon bug-at ang gipatuman sa akong amahan kaninyo, dugangan ko pa kana. Kon gikastigo kamo sa akong amahan pinaagi sa latigo, kastigohon ko kamo pinaagi sa latigo nga adunay talinis nga mga metal.*”

* **12:11** *latigo nga adunay talinis nga mga metal*: sa literal, *mga tanga*. Mao usab sa bersikulo 14.

¹² Paglabay sa tulo ka adlaw, mibalik si Jeroboam ug ang mga tawo kang Haring Rehoboam, sumala sa giingon niini kanila.

¹³ Apan wala tumana ni Rehoboam ang gitambag kaniya sa hamtong nga mga magtatambag. Misinghag hinuon siyang mitubag

¹⁴ sumala sa gitambag kaniya sa mga pamatan-on. Miingon siya kanila, “Bug-at ang gipatuman sa akong amahan kaninyo, ug dugangan ko pa kana. Kon gikastigo kamo sa akong amahan pinaagi sa latigo, kastigohon ko kamo pinaagi sa latigo nga adunay talinis nga mga metal.”

¹⁵ Ug tuod man, wala mamati ang hari sa hangyo sa mga tawo, kay pagbuot kadto sa GINOO aron matuman ang iyang gisulti kang Jeroboam nga anak ni Nebat pinaagi kang Ahia nga taga-Silo.

¹⁶ Sa dihang nakita sa mga Israelinhon nga wala tagda sa hari ang ilang gihangyo, miingon sila sa hari,

“Wala kami labot kanimo, kaliwat ni David!

Bahala ka na sa imong gingharian!

Dali mga Israelinhon, mamauli kita!”

Busa namauli ang mga Israelinhon.

¹⁷ Mao kadto nga ang mga Israelinhon lang nga namuyo sa mga lungsod sa Juda mao ang gidumalahan ni Rehoboam.

¹⁸ Unya, gipaadto ni Haring Rehoboam ngadto sa mga Israelinhon si Adoram[†], ang tigdumala sa mga tawong gipugos sa pagpatrabaho, aron makig-areglo kanila. Apan gibato siya sa mga Israelinhon hangtod namatay. Pagkadungog niini ni Rehoboam, midali-dali siyag sakay sa iyang karwahi ug miikyas ngadto sa Jerusalem.

¹⁹ Hangtod karon nagrebelde pa gihapon ang mga Israelinhon sa mga kaliwat ni David.

²⁰ Sa dihang nabalitaan sa mga Israelinhon nga nahibalik na si Jeroboam, gipatawag nila kini sa usa ka panagtigom, ug gihimo nilang hari sa tibuok Israel. Ang tribo lang ni Juda ang nagpabilin nga maunongon sa panimalay ni David.

Gipasidan-an ni Shemaya si Rehoboam

(2 Cron. 11:1-4)

²¹ Pag-abot ni Rehoboam sa Jerusalem, gitigom niya ang hanas nga mga sundalo gikan sa mga tribo sa Juda ug Benjamin. Nakatigom siyag 180,000 ka mga sundalo aron sa pagpakig-gira sa katawhan sa Israel ug sa pagbawi sa iyang gingharian.

²² Apan miingon ang Dios kang Shemaya nga iyang alagad,

²³ “Sultihi si Rehoboam nga hari sa Juda, nga anak ni Solomon, ug ang tanang katawhan sa Juda ug Benjamin ug ang uban pang mga tawo nga nagpuyo uban kanila

²⁴ nga ako, ang GINOO, nag-ingon: ‘Ayaw kamo pakig-gira sa inyong kadugo nga mga Israelinhon. Pamauli kamo, kay pagbuot ko kining tanan.’”⁹ Mituman sila sa GINOO ug namauli, sumala sa gimando sa GINOO.

Nagpahimo si Jeroboam ug Bulawan nga mga Baka

²⁵ Gipatukod pag-usab ni Jeroboam ang lungsod sa Sekem sa kabungtoran sa Efraim, ug didto siya nagpuyo. Unya miadto siya sa Penuel ug gipatukod usab niya kini.

²⁶ Miingon siya sa iyang kaugalingon, “Lagmit mahibalik ang gingharian sa panimalay ni David

[†] 12:18 Adoram: o Adoniram.

²⁷ kon magpadayon ang katawhan sa pag-adto sa Jerusalem aron sa paghalad didto sa Templo sa GINOO. Mahimong mobalik sila pag-unong sa ilang agalon nga si Rehoboam nga hari sa Juda. Ug kon mahitabo kana, patyon nila ako ug mobalik sila kang Rehoboam.”

²⁸ Busa human magpatambag si Jeroboam bahin niini, nagpahimo siya ug duha ka bulawan nga baka. Unya miingon siya sa mga tawo, “Mga Israelinhon, hasol na kaayo alang kaninyo nga moadto pa sa Jerusalem. Ania ang inyong mga dios nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto.”

²⁹ Ang usa ka bulawan nga baka gipabutang niya sa Betel ug ang usa sa Dan.

³⁰ Kining gihimo ni Jeroboam nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel. Nangadto sila bisan sa Dan aron sa pagsimba.

³¹ Nagpahimo pa gayod si Jeroboam ug mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, ug gipaalagad niya ingon nga mga pari ang mga tawo nga dili mga kaliwat ni Levi.

³² Gihimo usab niya ang usa ka adlaw nga kasaulogan sa ika-15 nga adlaw sa ikawalo nga bulan, sama sa kasaulogan nga ginahimo sa Juda. Naghalad siya didto sa halaran sa Betel ug mga halad alang sa bulawan nga mga baka nga iyang gipahimo, ug nagbutang siya ug mga pari sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit nga iyang gipahimo.

³³ Sa ika-15 nga adlaw sa ika-8 nga bulan, adlaw nga siya mismo ang nagpili, naghalad siya sa halaran nga iyang gipahimo didto sa Betel, ug iyang gisugdan ang kasaulogan alang sa mga Israelinhon.

13

Gipanghimaraot sa Propeta ang Halaran sa Betel

¹ Unya, gisugo sa GINOO ang usa niya ka propeta nga taga-Juda sa pag-adto sa Betel. Pag-abot niya didto, nagtindog si Jeroboam sa halaran aron maghalad.

² Gisugo sa GINOO ang iyang alagad nga panghimaraoton kadto nga halaran. Miingon siya, “Mao kini ang giingon sa GINOO bahin niini nga halaran: Adunay matawo nga usa ka bata sa panimalay ni David nga ang iyang ngalan si Josia. Pamatyon niya ug ihalad niini nga halaran ang mga pari nga nag-alagad sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit ug ang gahalad niini nga halaran. Mangasunog ang ilang mga bukog dinhi niini nga halaran.”

³ Niana mismong adlaw, naghatag ang alagad sa Dios ug timailhan nga mahitabo ang iyang gisulti. Miingon siya, “Mao kini ang timailhan nga giingon sa GINOO: Mabungkag kini nga halaran ug mayabo ang mga abo niini.”

⁴ Pagkadungog niadto ni Haring Jeroboam, gitudlo niya ang tawo ug miingon, “Dakpa ninyo siya!” Apan kalit lang nga migahi ang kamot sa hari, ug wala na niya kini malihok.

⁵ Unya nabungkag ang halaran ug nayabo ang mga abo niini, sumala gayod sa timailhan nga giingon sa alagad sa Dios nga gipadayag sa GINOO kaniya.

⁶ Unya miingon ang hari ngadto sa alagad sa Dios, “I-ampo sa GINOO nga imong Dios nga ayohon niya ang akong kamot.” Busa nag-ampo ang alagad sa Dios sa GINOO, ug naayo ang kamot sa hari.

⁷ Miingon pag-usab ang hari ngadto sa alagad sa Dios, “Uban una kanako sa balay aron mokaon, ug hatagan ko usab ikaw ug gasa.”

⁸ Apan mitubag ang alagad sa Dios, “Bisan ihatag mo pa kanako ang katunga sa imong kabtangan, dili ako mouban kanimo o mokaon o moinom niining lugara.

⁹ Kay gimandoan ako sa GINOO nga dili gayod mokaon o moinom samtang ania ako dinhi, ug sa akong pagpauli dili ako moagi sa akong giagian sa pag-anhi dinhi.”

¹⁰ Busa lain nga dalan ang iyang giagian pagpauli niya.

¹¹ Niadtong higayona, adunay usa ka tigulang nga propeta nga nagpuyo sa Betel. Giadtoan siya sa iyang mga anak nga lalaki* ug gisuginlan sa tanang gihimo sa alagad sa Dios niadtong adlaw sa Betel. Gisuginlan usab nila siya kon unsa ang giingon sa alagad sa Dios sa hari.

¹² Nangutana ang ilang amahan, “Asa siya miagi pagpauli?” Gisultihan nila siya kon asa kini miagi.

¹³ Unya miingon ang ilang amahan kanila, “Andama ninyo ang asno alang kanako.” Busa giandam nila ang asno ug misakay siya,

¹⁴ ug gigukod niya ang alagad sa Dios. Naabtan niya kini nga naglingkod sa punoan sa kahoyng terebinto.

Gipangutana niya kini, “Ikaw ba ang alagad sa Dios nga gikan sa Juda?”

Mitubag ang alagad sa Dios, “Oo.”

¹⁵ Miingon ang tigulang nga propeta, “Uban una kanako sa balay ug mokaon.”

¹⁶ Miingon ang alagad sa Dios, “Dili ako mahimong mobalik ug mouban kanimo, ug dili usab ako mahimong mokaon o moinom uban kanimo niining lugara.

¹⁷ Kay gisultihan ako sa GINOO nga dili gayod ako mokaon o moinom samtang ania ako dinhi, ug sa akong pagpauli dili ako moagi sa akong giagian sa pag-anhi ko dinhi.”

¹⁸ Miingon ang tigulang nga propeta, “Propeta usab ako sama kanimo. Ug gisugo sa GINOO ang usa ka anghel sa pagsulti kanako nga dad-on ka nako sa akong balay aron makakaon ka ug makainom.” (Apan nagbakak ang tigulang nga propeta.)

¹⁹ Busa miuban sa iyang balay ang alagad sa Dios ug mikaon ug miinom siya didto.

²⁰ Samtang naglingkod sila sa lamisa, adunay gisulti ang GINOO sa tigulang nga propeta.

²¹ Unya giingnan sa tigulang nga propeta ang alagad sa Dios nga gikan sa Juda, “Mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Gilapas mo ang giingon sa GINOO nga imong Dios; wala mo tumana ang iyang gisugo kanimo.’

²² Miingon siya kanimo nga dili ka mokaon ug moinom niining lugara, apan mibalik ka dinhi ug mikaon ug miinom. Tungod sa imong gihimo, ang imong patayng lawas dili ilubong sa lubnganan sa imong mga katigulangan.’”

²³ Pagkahuman ug kaon ug inom sa alagad sa Dios, giandam sa tigulang nga propeta ang asno alang sa iyang pagpauli.

²⁴ Ug sa iyang pagpauli, gitagbo siya sa usa ka liyon ug gipatay. Ang iyang patayng lawas nagbuy-od sa dalan, ug ang liyon ug ang asno nagtindog sa tapad sa iyang patayng lawas.

²⁵ Nakita sa mga tawo nga nangagi didto ang patayng lawas ug ang liyon sa tapad niini, ug gibalita nila kini sa lungsod diin nagpuyo ang tigulang nga propeta.

* **13:11** *mga anak nga lalaki*: mao kini sa ubang karaang mga teksto; apan sa Hebreo, *anak nga lalaki*.

²⁶ Sa dihang nadunggan kini sa tigulang nga propeta, miingon siya, “Siya ang alagad sa Dios nga naglapas sa pulong sa GINOO. Gitugyan siya sa GINOO ngadto sa liyon nga miataki ug mipatay kaniya, sumala sa giingon sa GINOO kaniya.”

²⁷ Unya miingon ang tigulang nga propeta sa iyang mga anak nga lalaki, “Andama ninyo ang asno alang kanako.” Ug giandam nila kini.

²⁸ Unya milakaw siya, ug nakita niya ang patayng lawas nga nagbuy-od sa dalan ug ang liyon ug ang asno nga nagtindog sa tapad niini. Wala kan-a sa liyon ang patayng lawas ug wala niya hilabti ang asno.

²⁹ Gikuha sa tigulang nga propeta ang patayng lawas sa alagad sa Dios ug gikarga sa asno, ug gidala sa ilang lungsod aron magsubo siya alang niini ug malubong niya kini.

³⁰ Gilubong niya kini sa iya mismong lubnganan, ug nagsubo gayod sila sa pagkamatay sa alagad sa Dios.

³¹ Pagkahuman ug lubong, miingon ang tigulang nga propeta sa iyang mga anak nga lalaki, “Kon mamatay ako, ilubong ninyo ako sa gilubngan sa alagad sa Dios, ug itapad ninyo ako kaniya.

³² Kay ang mga pulong nga gipasulti sa GINOO kaniya mahitungod sa halaran sa Betel ug sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit sa Samaria sigurado gayod nga matuman.”

³³ Bisan pa niini nga nahitabo, wala gihapon nagbag-o si Jeroboam sa iyang daotang mga gawi. Nagpili gihapon siya ug mga tawo nga mag-alagad ingon nga mga pari sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit. Si bisan kinsa nga gustong moalagad ingon nga pari iyang ordinahan.

³⁴ Kining gihimo ni Jeroboam nahimong hinungdan sa pagpakasala sa iyang panimalay ug nagdala kanilag kapildihan ug kalaglagan.

14

Ang Gisulti ni Propeta Ahia Batok kang Jeroboam

¹ Niadtong panahona, nagsakit ang anak nga lalaki ni Jeroboam nga si Abias.

² Busa miingon si Jeroboam sa iyang asawa, “Pagpakaaron-ingnon aron walay makaila nga ikaw akong asawa ug adto sa Silo. Atua didto si Ahia, ang propeta nga nag-ingon kanako nga mahimo akong hari sa Israel.

³ Pagdala ug gasa nga napulo ka pan, mga kalan-on, ug usa ka tibod nga dugos. Adtoa siya kay sulthian ka niya kon unsa ang mahitabo sa atong anak.”

⁴ Busa miadto ang asawa ni Jeroboam sa balay ni Ahia sa Silo. Tigulang na si Ahia ug dili na siya makakita.

⁵ Apan miingon ang GINOO kang Ahia, “Nagpadulong dinhi ang asawa ni Jeroboam nga nagpakaaron-ingnon aron dili siya mailhan. Mangutana siya kanimo mahitungod sa iyang anak nga nagsakit, ug tubagon mo siya sa akong isulti kanimo.”

⁶ Busa sa dihang nadunggan ni Ahia ang mga tunob sa asawa ni Jeroboam sa may pultahan, miingon si Ahia, “Dali, sulod. Nahibaloan ko nga asawa ka ni Jeroboam. Nganong nagpakaaron-ingnon ka man? Adunay daotan akong ibalita kanimo.

⁷ Pauli ug sultihi si Jeroboam nga mao kini ang gisulti sa GINOO, nga Dios sa Israel: “Gipili ka nako gikan sa mga tawo ug gihimo nga pangulo sa akong katawhan nga mga Israelinhon.

⁸ Gikuha ko ang gingharian gikan sa panimalay ni David ug gihatag kanimo. Apan dili ka sama kang David nga akong alagad, nga nagtuman sa

akong mga sugo ug nagsunod kanako sa tibuok niyang kasing-kasing, ug naghimo ug matarong sa akong atubangan.

⁹ Mas daotan pa ang imong gihimo kay sa gihimo sa mga hari nga nauna kanimo. Gisalikway mo ako ug gipalagot pinaagi sa pagpahimo ug metal nga mga dios.

¹⁰ Tungod niini, padad-an ko ug katalagman ang imong panimalay. Pamatyon ko ang tanang miyembro sa imong panimalay nga mga lalaki, ulipon man o dili. Laglagon ko sa hingpit ang imong panimalay sama sa basura* nga gisunog hangtod walay mahibilin.

¹¹ Ang mga miyembro sa imong panimalay nga mangamatay sa lungsod kan-on sa mga iro, ug ang mangamatay sa uma kan-on sa mga langgam.' Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini."

¹² Unya miingon si Ahia sa asawa ni Jeroboam, "Pauli na sa inyo. Pag-abot mo sa inyong lungsod, mamatay ang imong anak.

¹³ Magsubo alang kaniya ang tanang taga-Israel, ug ilubong siya. Siya lang sa panimalay ni Jeroboam ang hatagan ug maayo nga paglubong, kay siya lang sa panimalay ni Jeroboam ang nahimut-an sa GINOO, nga Dios sa Israel.

¹⁴ "Ug niini gayong panahona magbutang ang GINOO ug hari sa Israel nga mao ang molaglag sa panimalay ni Jeroboam.

¹⁵ Silotan sa GINOO ang Israel nga daw tigbaw nga gilamba-lamba sa sulog sa tubig. Ibtan niya sila gikan niining maayong yuta nga iyang gihatag sa ilang mga katigulangan, ug patibulaagon ngadto sa unahan sa Suba sa Eufrates tungod kay gipalagot nila siya sa dihang naghimo sila ug mga poste nga simbolo sa diosa nga sa Ashera.

¹⁶ Pasagdan niya sila tungod sa mga sala ni Jeroboam, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel."

¹⁷ Busa mipauli sa Tirza ang asawa ni Jeroboam. Pag-abot gayod niya sa pultahan sa ilang balay, namatay ang iyang anak.

¹⁸ Nagsubo alang sa bata ang tanang taga-Israel, ug gilubong nila kini, sumala sa giingon sa GINOO pinaagi sa iyang alagad nga si Propeta Ahia.

¹⁹ Ang uban pang sugilanan mahitungod sa paghari ni Jeroboam, apil na ang iyang pagpakig-gira, nasulat sa libro sa mga sugilananon bahin sa mga hari sa Israel.

²⁰ Naghari si Jeroboam sa Israel sulod sa 22 ka tuig. Ug sa dihang namatay siya, si Nadab nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Rehoboam sa Juda

(2 Cron. 11:5-12:16)

²¹ Si Rehoboam nga anak ni Solomon mao ang hari sa Juda. Nag-edad siya ug 41 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Naghari siya sulod sa 17 ka tuig sa Jerusalem, ang siyudad nga gipili sa GINOO gikan sa tanang tribo sa Israel, diin siya pasidunggan. Ang inahan ni Rehoboam mao si Naama nga Amonihanon.

²² Nagpakasala ang katawhan sa Juda atubangan sa GINOO, ug mas labaw nga nakapasuko sa GINOO ang ilang gihimo kay sa gihimo sa ilang mga katigulangan.

²³ Naghimo usab sila ug mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, mga bato nga handomanan, ug nagpatindog ug mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera ibabaw sa matag bungtod ug ilalom sa matag labong nga kahoy.

²⁴ Gawas pa niana, adunay mga lalaki ug mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog sa mga dapit nga ilang gisimbahan. Gihimo sa katawhan sa

* **14:10** basura: o tae.

Juda ang tanang mangil-ad nga mga buhat nga gihimo kaniadto sa mga nasod nga giabog sa GINOO gikan niining yutaa sa pag-abot dinhi sa mga Israelinhon.

²⁵ Sa ikalima nga tuig sa paghari ni Rehoboam, gisulong ni Shishak nga hari sa Ehipto ang Jerusalem.

²⁶ Gipanguha niya ang mga bahandi sa Templo sa GINOO ug sa palasyo. Gikuha niya ang tanan, apil na ang tanang mga taming nga bulawan nga gipahimo ni Solomon.

²⁷ Busa nagpahimo si Haring Rehoboam ug mga taming nga bronsi nga puli niadtong mga taming, ug gitugyan niya kini sa mga opisyal sa mga tigbalantay nga nagbantay sa pultahan sa palasyo.

²⁸ Sa matag adto sa hari sa Templo sa GINOO, mouban kaniya ang mga tigbalantay nga nagdala niining mga taming, ug pagkahuman ibalik ra usab nila kini sa kuwarto nga alang sa mga tigbalantay.

²⁹ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Rehoboam, ug ang tanan nga iyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

³⁰ Sa panahon nga naghari si Rehoboam kanunay nga adunay gira tali kaniya ug kang Jeroboam.

³¹ Sa dihang namatay si Rehoboam, gilubong siya sa gilubngan sa iyang mga katigulangan sa Lungsod ni David. (Ang inahan ni Rehoboam mao si Naama nga Amonihanon.) Si Abias[†] nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

15

Ang Paghari ni Abias sa Juda

(2 Cron. 13:1-14:1)

¹ Nahimong hari sa Juda si Abias sa ika-18 nga tuig sa paghari ni Jeroboam sa Israel.

² Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa tulo ka tuig. Ang iyang inahan mao si Maaca nga anak ni Absalom.*

³ Gihimo usab ni Abias ang tanan nga sala nga gihimo sa iyang amahan. Dili maayo ang iyang relasyon sa GINOO nga iyang Dios; dili sama kang David nga iyang katigulangan.

⁴ Apan tungod kang David, gitugot sa GINOO nga iyang Dios nga adunay kaliwat si Abias nga maghari[†] sa Jerusalem pinaagi sa paghatag kaniya ug anak nga mopuli kaniya sa paghari ug mopalig-on sa Jerusalem.

⁵ Kay gihimo ni David ang matarong atubangan sa GINOO, ug samtang buhi siya wala niya lapasa ang mga sugo sa GINOO, gawas lang sa gihimo niya ngadto kang Uria nga Hitihanon.

⁶⁻⁷ Kaniadto nagsige lang ug away si Rehoboam ug Jeroboam, ug sa kaulahian si Abias na usab ug si Jeroboam ang nag-away. Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Abias, ug ang tanan nga iyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

⁸ Sa dihang namatay si Abias, gilubong siya sa Lungsod ni David. Ug si Asa nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Asa sa Juda

(2 Cron. 15:16-16:6, 11-14)

[†] **14:31** Abias: gitawag usab siya nga Abiam. * **15:2** Absalom: sa Hebreo, *Abishalom*, nga mao usab si Absalom. [†] **15:4** gitugot sa GINOO...nga maghari: sa literal, *gihatagan siya sa GINOO nga iyang Dios ug suga*.

⁹ Nahimong hari sa Juda si Asa sa ika-20 nga tuig sa paghari ni Jeroboam sa Israel.

¹⁰ Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 41 ka tuig. Ang iyang lola mao si Maaca nga anak ni Absalom.

¹¹ Gihimo ni Asa ang maayo atubangan sa GINOO, sama kang David nga iyang katigulangan.

¹² Giabog niya gikan sa Juda ang mga lalaki ug mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog didto sa mga simbahanan, ug gipakuha niya ang tanang dios-dios nga gipahimo sa iyang mga katigulangan.

¹³ Apil ang iyang lola nga si Maaca gipapahawa niya sa pagka-rayna, kay nagpahimo kini ug mangil-ad nga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera. Gipaputol ni Asa ang maong poste ug gipasunog sa Walog sa Kidron.

¹⁴ Wala panggub-a ni Asa ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, apang nagmatinumanon siya sa GINOO sa tibuok niyang kinabuhi.

¹⁵ Gidala niya sa Templo sa GINOO ang mga pilak, mga bulawan, ug ang uban pang mga butang nga gihalad niya ug sa iyang amahan ngadto sa GINOO.

¹⁶ Nagsige lang ug away si Asa ug si Baasha nga hari sa Israel sa tibuok panahon nga naghari sila.

¹⁷ Gisulong ni Baasha ang Juda, ug gipaparilan niya ang lungsod sa Rama aron walay makagawas o makasulod sa teritoryo ni Asa nga hari sa Juda.

¹⁸ Unya gipanguha ni Asa ang tanang pilak ug bulawan nga nahibilin sa mga bodega sa Templo sa GINOO ug sa iyang palasyo. Gitugyan niya kini sa iyang mga opisyal, ug gisugo niya sila nga dad-on kini ngadto kang Ben Hadad nga hari sa Aram[‡] didto sa Damasco diin kini magpuyo. Si Ben Hadad anak ni Tabrimon ug apo ni Hezion.

¹⁹ Mao kini ang mensahe ni Asa kang Ben Hadad: “Maghimo kitag kasabotan sama sa gihimo sa atong mga amahan. Dawata ang gipadala ko kanimo nga pilak ug bulawan, ug undanga ang imong pagpakig-abin kang Baasha nga hari sa Israel aron mobiya na siya sa akong teritoryo.”

²⁰ Misugot si Ben Hadad sa gihangyo ni Haring Asa, ug gisugo niya ang mga komander sa iyang mga sundalo nga sulongon ang mga lungsod sa Israel. Nailog nila ang Ijon, Dan, Abel Bet Maaca, ang tibuok Kineret, ug ang tibuok Neftali.

²¹ Sa dihang nabalitaan kini ni Baasha, gipaundang niya ang pagpahimo ug paril sa Rama, ug mibalik siya sa Tirza.

²² Unya nagmando si Haring Asa sa tanan gayod nga taga-Juda nga panguhaon ang mga bato ug mga troso nga gigamit ni Baasha sa pagpahimo ug paril sa Rama, ug gigamit niya kini sa pagpahimo ug paril sa Geba nga sakop sa Benjamin, ug sa Mizpa.

²³ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Asa, ug ang iyang mga kadaogan ug ang tanan niyang nahimo, apil na ang mga lungsod nga iyang gipangtukod, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda. Sa tigulang na si Asa gitakboyan siyag sakit sa tiil.

²⁴ Ug sa dihang namatay siya, gilubong siya sa gilubngan sa iyang mga katigulangan sa lungsod sa iyang katigulangan nga si David.

Ug si Jehosafat nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Nadab sa Israel

²⁵ Nahimong hari sa Israel si Nadab nga anak ni Jeroboam sa ikaduhang tuig sa paghari ni Asa sa Juda. Naghari si Nadab sa tibuok Israel sulod sa duha ka tuig.

[‡] 15:18 Aram: o Siria.

²⁶ Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO. Gisunod niya ang binuhatan sa iyang amahan ug ang sala nga gihimo niini, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

²⁷ Unya, si Baasha nga anak ni Ahia, nga gikan sa tribo ni Isacar, nagplano ug daotan batok kang Nadab. Gipapatay niya si Nadab samtang gisulong niini ug sa tibuok Israel ang Gibeton, nga usa ka lungsod sa mga Filistihanon.

²⁸ Ang pagpatay ni Baasha kang Nadab nahitabo sa ikatulo nga tuig sa paghari ni Asa sa Juda. Ug si Baasha mao ang mipuli kang Nadab ingon nga hari.

²⁹ Pagsugod gayod ni Baasha sa paghari, gipamatay niya ang tibuok pamilya ni Jeroboam, ug wala gayod siyay gibilin bisan usa. Nahitabo kini sumala sa giingon sa GINOO pinaagi sa iyang alagad nga si Ahia nga taga-Silo.

³⁰ Kay nasuko ang GINOO, nga Dios sa Israel kang Jeroboam tungod sa iyang mga sala nga gihimo, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

³¹ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Nadab, ug ang tanan niyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

³² Nagsige lang ug away si Asa ug si Baasha sa tibuok panahon nga naghari sila.

Ang Paghari ni Baasha sa Israel

³³ Nahimong hari sa Israel si Baasha nga anak ni Ahia sa ikatulong tuig sa paghari ni Asa sa Juda. Sa Tirza siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 24 ka tuig.

³⁴ Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO. Gisunod niya ang binuhatan ni Jeroboam ug ang sala nga gihimo niini, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

16

¹ Mao kini ang mensahe sa GINOO batok kang Baasha nga iyang gisulti pinaagi kang Jehu nga anak ni Hanani:

² “Gikuha ka nako gikan sa ubos nga kahimtang,* ug gihimong pangulo sa akong katawhan nga mga Israelinhon. Apan gisunod mo ang binuhatan ni Jeroboam ug ikaw ang nahimong hinungdan sa pagpakasala sa akong katawhan, ug gipalagot mo ako tungod sa ilang mga sala.

³ Busa laglagon ka nako ug ang imong panimalay, sama sa gihimo ko sa panimalay ni Jeroboam nga anak ni Nebat.

⁴ Ang mga miyembro sa imong panimalay nga mangamatay sa lungsod kaanon sa mga iro, ug ang mangamatay sa uma kaanon sa mga langgam.”

⁵ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Baasha, ug ang iyang bantogang mga binuhatan ug uban pang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

⁶ Sa dihang namatay si Baasha, gilubong siya sa Tirza. Ug si Elah nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

⁷ Kadto nga mensahe sa GINOO batok kang Baasha ug sa iyang panimalay gisulti sa GINOO pinaagi kang Propeta Jehu nga anak ni Hanani. Gisulti kadto sa GINOO tungod sa tanang daotang gihimo ni Baasha atubangan sa GINOO. Gipalagot niya ang GINOO tungod sa iyang gipanghimo nga sama kadaotan sa gihimo sa panimalay ni Jeroboam, ug tungod sa iyang pagpatay sa tibuok nga panimalay ni Jeroboam.

Ang Paghari ni Elah sa Israel

* **16:2** Gikuha...kahimtang: sa literal, *Gihaw-as ka nako gikan sa abog.*

⁸ Nahimong hari sa Israel si Elah nga anak ni Baasha sa ika-26 nga tuig sa paghari ni Asa sa Juda. Sa Tirza siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa duha ka tuig.

⁹ Unya, si Zimri nga usa sa iyang mga opisyal ug komander sa katunga sa iyang mga tigkarwahi, nagplano ug daotan batok kaniya. Usa ka adlaw, naghugog si Elah sa Tirza, didto sa balay ni Arza nga mao ang tigdumala sa palasyo sa Tirza.

¹⁰ Misulod si Zimri sa balay ug gipatay niya si Elah. Nahitabo kini sa ika-27 nga tuig sa paghari ni Asa sa Juda. Ug si Zimri ang mipuli kang Elah ingon nga hari.

¹¹ Pagsugod gayod ni Zimri sa paghari, gipamatay niya ang tibuok pamilya ni Baasha. Wala gayod siyay gibilin nga lalaki bisan sa mga paryente ug mga higala ni Baasha.

¹² Gipamatay ni Zimri ang tibuok pamilya ni Baasha sumala sa giingon sa GINOO pinaagi kang Propeta Jehu.

¹³ Kay gipalagot ni Baasha ug sa iyang anak nga si Elah ang GINOO, nga Dios sa Israel, tungod sa mga sala nga ilang gihimo, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel, paagi sa pagsimba sa mga dios-dios.

¹⁴ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Elah, ug ang tanan niyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

Ang Paghari ni Zimri sa Israel

¹⁵ Nahimong hari sa Israel si Zimri sa ika-27 nga tuig sa paghari ni Asa sa Juda. Sa Tirza siya nagpuyo, apan pito lang ka adlaw ang iyang paghari. Kay sa dihang nabalitaan sa mga sundalo sa Israel nga nagkampo duol sa Gibeton, nga usa ka lungsod sa mga Filistihanon,

¹⁶ nga gipatay ni Zimri ang hari, niadto mismong adlaw, gihimo nilang hari sa Israel si Omri. Kini si Omri mao ang komander sa mga sundalo sa Israel.

¹⁷ Unya mibiya sa Gibeton si Omri ug ang mga kauban niya nga mga taga-Israel, ug gisulong nila ang Tirza.

¹⁸ Sa dihang nakita ni Zimri nga nailog na ang lungsod, miadto siya sa lig-on nga bahin sa palasyo ug gisunog niya kini, ug naapil siya sa pagkasunog.

¹⁹ Nahitabo kini tungod sa mga sala nga iyang gihimo. Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, ug gisunod niya ang binuhatan ni Jeroboam ug ang sala nga gihimo niini, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

²⁰ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Zimri, ug ang bahin sa iyang pagrebelde nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

Ang Paghari ni Omri sa Israel

²¹ Natunga sa duha ka grupo ang katawhan sa Israel. Ang usa ka grupo gusto nga mahimong hari si Tibni nga anak ni Ginat, ug ang usa usab ka grupo gusto kang Omri.

²² Apan mas lig-on ang mga nagdapig ni Omri kaysa mga nagdapig ni Tibni nga anak ni Ginat. Namatay si Tibni ug si Omri ang nahimong hari.

²³ Nahimong hari sa Israel si Omri sa ika-31 nga tuig sa paghari ni Asa sa Juda. Naghari siya sulod sa 12 ka tuig; ang unom niini ka tuig didto sa Tirza.

²⁴ Gipalit niya gikan kang Shemer ang bungtod sa Samaria sa bili nga 70 ka kilong pilak, ug gipatindogan niya kini ug lungsod nga ginganlan niya ug Samaria, gikan sa ngalan ni Shemer nga mao ang kanhing tag-iya sa bungtod.

²⁵ Daotan ang gihimo ni Omri atubangan sa GINOO, ug labaw pa siya kadaotan kaysa mga hari nga nauna kaniya.

²⁶ Gisunod niya ang binuhatan ni Jeroboam nga anak ni Nebat ug ang sala nga gihimo niini, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel. Gipalagot nila ang GINOO, nga Dios sa Israel, pinaagi sa pagsimba sa mga dios-dios.

²⁷ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Omri, ug ang iyang bantogang mga binuhatan, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

²⁸ Sa dihang namatay si Omri, gilubong siya sa Samaria. Ug si Ahab nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Ahab sa Israel

²⁹ Nahimong hari sa Israel si Ahab nga anak ni Omri sa ika-38 nga tuig sa paghari ni Asa sa Juda. Sa Samaria siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 22 ka tuig.

³⁰ Daotan ang gihimo ni Ahab nga anak ni Omri atubangan sa GINOO, labaw pa kadaotan kaysa gihimo sa mga hari nga nauna kaniya.

³¹ Wala pa siya makontento sa pagsunod sa sala nga gihimo ni Jeroboam, gipangasawa pa gayod niya si Jezebel nga anak ni Etbaal, nga hari sa Sidon, ug mialagad ug misimba sa dios-dios nga si Baal.

³² Nagpatukod siya ug templo ug halaran alang kang Baal didto sa Samaria.

³³ Nagpahimo usab siya ug poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera. Gipalagot gayod niya pag-ayo ang GINOO, nga Dios sa Israel, labaw pa kaysa gihimo sa mga hari sa Israel nga nahauna kaniya.

³⁴ Sa panahon sa paghari ni Ahab, gipatukod pag-usab ni Hiel nga taga-Betel ang Jerico. Sa dihang gitukod niya ang mga pundasyon niini, namatay ang iyang kamagulangan nga anak nga si Abiram. Ug sa dihang gipatrabaho niya ang mga pultahan, namatay ang iyang kamanghorang anak nga si Segub. Nahitabo kining tanan sumala sa giingon sa GINOO pinaagi kang Josue nga anak ni Nun.[†]

17

Gisugo sa GINOO ang Uwak sa Pagdala ug Pagkaon kang Elias

¹ Unya, adunay usa ka propeta nga ang ngalan mao si Elias. Nagpuyo siya sa Tishbe, nga sakop sa Gilead. Miingon siya kang Ahab, “Ipaniguro ko gayod kanimo, atubangan sa buhi nga GINOO, nga Dios sa Israel nga akong ginaalagaran, nga walay yamog o ulan nga moabot sulod sa pila ka tuig gawas kon moingon ako nga moabot kini.”

² Unya miingon ang GINOO kang Elias,

³ “Biya dinhi ug lakaw sa sidlakan, ug tago sa Walog sa Kerit, sa sidlakang bahin sa Suba sa Jordan.

⁴ Didto pag-inom sa walog, ug sugoon ko ang mga uwak nga dad-an ka ug pagkaon didto.”

⁵ Gituman ni Elias ang sugo sa GINOO kaniya. Miadto siya sa Walog sa Kerit, sa sidlakang bahin sa Jordan ug didto nagpuyo.

⁶ Gidad-an siya sa mga uwak ug pagkaon ug karne matag buntag ug gabii, ug sa walog gainom.

Ang Biyuda sa Sarefat

⁷ Wala madugay mihubas ang walog kay wala na mag-ulan.

[†] 16:34 Tan-awa sa Jos. 6:26.

⁸ Unya miingon ang GINOO kang Elias,

⁹ “Lakaw sa Sarefat nga sakop sa Sidon, ug didto puyo. Adunay gisugo ako didto nga biyuda nga maoy mopakaon kanimo.”

¹⁰ Busa miadto si Elias sa Sarefat. Pag-abot niya sa pultahan sa lungsod nakita niya ang usa ka biyuda nga nangahoy. Giingnan niya kini, “Palihog dad-i ako ug diotayng tubig nga mainom.”

¹¹ Sa dihang milakaw ang biyuda sa pagkuha ug tubig, giingnan siya ni Elias, “Palihog dad-i usab ako ug gamayng pan.”

¹² Miingon ang biyuda, “Sultihan ka nako sa tinuod atubangan sa buhi nga GINOO, nga imong Dios, nga wala na akoy pan. Anaay nahibilin nga usa ka kumkom nga harina ug diotayng lana. Nangahoy ako ug mopauli aron lutuon ang nahibilin nga harina alang kanako ug sa akong anak, ug pagkahuman niini mangamatay na kami sa kagutom.”

¹³ Miingon si Elias kaniya, “Ayaw kabalaka. Pauli, ug himoa ang imong giingon. Apan lutoi una ako ug gamayng pan gikan sa nahibilin mong harina, ug dad-a dayon dinhi kanako. Pagkahuman, pagluto usab alang kanimo ug sa imong anak.

¹⁴ Kay mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa Israel, ‘Dili mahutdan ug harina ug lana ang imong mga sudlanan hangtod sa adlaw nga padad-an ko na ug ulan ang yuta.’”

¹⁵ Milakaw ang biyuda ug gihimo niya ang giingon ni Elias. Ug kanunay nga adunay pagkaon adlaw-adlaw alang kang Elias ug alang sa biyuda ug sa iyang anak.*

¹⁶ Wala mahutdi ug harina ug lana ang iyang mga sudlanan, sumala sa giingon sa GINOO pinaagi kang Elias.

¹⁷ Paglabay sa mga adlaw, nagsakit ang anak sa babaye. Migrabe kini hangtod nga namatay.

¹⁸ Miingon ang babaye kang Elias, “Unsay sala nga nahimo ko kanimo, alagad sa Dios? Mianhi ka ba dinhi sa pagpatay sa akong anak ingon nga silot sa akong mga sala?”

¹⁹ Mitubag si Elias, “Ihatag kanako ang imong anak.” Gikuha ni Elias ang bata gikan sa iyang inahan, ug gidala kini sa kuwarto sa taas diin siya magpuyo. Gipahigda niya ang bata sa iyang katre,

²⁰ ug nanawag siya sa GINOO, “O GINOO, nga akong Dios, nganong gipadad-an mo man ug katalagman kining biyuda nga akong gipuy-an pinaagi sa pagpatay sa iyang anak?”

²¹ Unya gihap-an ni Elias sa makatulo ang bata ug nanawag sa GINOO, “GINOO nga akong Dios, buhia kining bata!”

²² Gitubag sa GINOO ang pag-ampo ni Elias, ug nabuhi pag-usab ang bata.

²³ Unya gidala ni Elias ang bata sa silong ug gihatag sa iyang inahan. Miingon si Elias, “Tan-awa, buhi ang imong anak!”

²⁴ Unya miingon ang babaye kang Elias, “Karon nasayod na ako nga alagad ikaw sa Dios, ug tinuod nga nagsulti ang GINOO pinaagi kanimo.”

18

Gipakita ni Elias nga Tinuod Siya nga Propeta sa Dios

¹ Tulo ka tuig na nga wala mag-ulan. Ug usa niana ka higayon, miingon ang GINOO kang Elias, “Lakaw ug pakita kang Ahab, kay paulanon ko na.”

² Busa miadto si Elias kang Ahab.

Grabe na gayod kaayo ang kagutom didto sa Samaria niadtong panahona.

* **17:15 anak:** sa Hebreo, *panimalay*.

³ Busa gipatawag ni Ahab si Obadias nga mao ang nagdumala sa iyang palasyo. (Si Obadias nagtahod gayod sa GINOO.

⁴ Sa dihang gipamatay ni Jezebel ang mga propeta sa GINOO, gitagoan ni Obadias ang 100 ka mga propeta sa duha ka langub, 50 sa matag langub, ug gihatagan niya sila ug pagkaon ug tubig.)

⁵ Miingon si Ahab kang Obadias, “Adtoon nato ang tanang mga tuboran ug walog sa atong nasod, basig aduna pa kitay makita nga mga sagbot alang sa atong mga kabayo ug mga mula, aron masalbar nato sila.”

⁶ Busa gibahin nilang duha ang dapit ug nagsabot kon asa nga bahin ang ilang adtoan. Ug unya nanglakaw sila sa managlain nga dalan.

⁷ Samtang naglakaw si Obadias, natagboan niya si Elias. Nailhan niya si Elias, busa miyukbo siya agig pagtahod kaniya, ug miingon, “Ikaw ba gayod kana, Sir Elias?”

⁸ Mitubag si Elias, “Oo. Karon lakaw, ug sultihi ang imong agalon nga si Ahab nga ania ako dinhi.”

⁹ Apan miingon si Obadias, “Sir, unsa may akong sala kanimo nga buot mo man akong itugyan kang Ahab aron patyon?”

¹⁰ Sultihan ka nako sa tinuod atubangan sa buhi nga GINOO, nga imong Dios, nga walay nasod o gingharian nga wala padad-i sa akong agalon ug tawo sa pagpangita kanimo. Kon moingon ang mga pangulo niadto nga mga nasod ug mga gingharian nga wala ka sa ilang dapit, papanumpaon sila ni Ahab nga wala ka gayod nila makita.

¹¹ Unya karon sugoon mo ako sa pag-adto sa akong agalon aron ingnon siya nga ania ka dinhi?

¹² Unsa man unyay mahitabo kon sa akong pagbiya dad-on ka sa Espiritu sa GINOO sa dapit nga wala ko mahibaloi, ug pag-abot ni Ahab wala ka dinhi? Patyon gayod niya ako. Sir, nag-alagad na ako sa GINOO sukad sa batan-on pa ako.

¹³ Wala mo ba mabalitai ang akong gihimo sa dihang gipamatay ni Jezebel ang mga propeta sa GINOO? Gitagoan ko ang 100 ka mga propeta sa GINOO sa duha ka langub, 50 sa matag langub, ug gihatagan ko sila ug pagkaon ug tubig.

¹⁴ Unya karon sugoon mo ako sa pag-adto sa akong agalon ug sultihan siya nga ania ka dinhi? Patyon niya ako!”

¹⁵ Miingon si Elias, “Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO nga Makagagahom, nga akong ginaalagaran, nga magpakita ako kang Ahab karon gayong adlaw.”

¹⁶ Busa miadto si Obadias kang Ahab ug gisultihan niya kini nga anaa si Elias, ug milakaw si Ahab sa pagpakigkita kang Elias.

¹⁷ Sa dihang nakita ni Ahab si Elias, miingon siya, “Ikaw ba gayod kana, tigdalag kasamok sa Israel?”

¹⁸ Mitubag si Elias, “Dili ako ang gadala ug kasamok sa Israel, kondili ikaw ug ang pamilya sa imong amahan. Tungod kay gisalikway ninyo ang mga sugo sa GINOO ug gisimba ninyo ang mga imahen ni Baal.

¹⁹ Karon, tigoma didto sa Bukid sa Carmel ang tanang katawhan sa Israel. Ug paadtoa usab ang 450 ka mga propeta ni Baal ug ang 400 ka mga propeta ni Ashera, nga ginapakaon ni Jezebel.”

²⁰ Busa gitigom ni Ahab didto sa Bukid sa Carmel ang tanang katawhan sa Israel ug ang mga propeta.

²¹ Miduol si Elias sa mga tawo ug miingon, “Hangtod kanus-a ba kamong magsunod sa duha ka tinuohan? Kon ang GINOO mao ang Dios, sunda ninyo

siya, apan kon si Baal mao ang Dios, sunda ninyo siya.” Apan wala motubag ang mga tawo.

²² Miingon pag-usab si Elias kanila, “Ako na lang ang nahibilin sa mga propeta sa GINOO, apan si Baal adunay 450 pa ka mga propeta.

²³ Karon dad-i ninyo kami ug duha ka torong baka. Unya papilia ang mga propeta ni Baal ug usa nga ilang ihawon ug unya ipapatong sa sugnod, apan kinahanglan dili nila kini halingan. Mao usab ang himuon ko sa usa ka baka; ipatong ko usab kini sa sugnod ug dili ko usab kini halingan.

²⁴ Unya pag-ampo kamo sa inyong dios, ug ako mag-ampo usab sa GINOO. Ang motubag pinaagi sa kalayo mao ang tinuod nga Dios.” Ug miuyon ang mga tawo.

²⁵ Unya miingon si Elias sa mga propeta ni Baal, “Kamoy una kay daghan kamo. Pagpili kamo ug usa ka torong baka ug andama ninyo kini. Unya pag-ampo kamo sa inyong dios, apan ayaw ninyo kini halingi.”

²⁶ Busa gikuha sa mga propeta ni Baal ang torong baka nga gidala kanila, ug giandam nila kini. Unya nag-ampo sila kang Baal gikan sa buntag hangtod sa udto. Misinggit sila, “O Baal, tubaga kami!” Nagsayaw-sayaw sila libot sa halaran nga ilang gihimo. Apan walay mitubag.

²⁷ Sa dihang udto na, gibiyay-biyay na sila ni Elias nga nag-ingon, “Sige, kusgi pa ninyog singgit, kay dios man kaha siya! Tingalig namalandong lang siya, o gapahulay,* o adunay giadtoan, o nakatulog ug kinahanglan nga pukawon.”

²⁸ Busa misinggit pa gayod sila ug kusog ug gisamad-samaran nila ang ilang mga lawas pinaagi sa sundang ug espada, sumala sa ilang nabatasan, hangtod nga nagkadugo sila.

²⁹ Milabay na ang kaudtohon ug padayon pa gihapon silang nanawag hangtod nga misobra na ang ilang oras sa paghalad,† apan wala gayoy mitubag kanila.

³⁰ Miingon si Elias sa tanang mga tawo, “Duol kamo kanako.” Ug miduol ang mga tawo kaniya. Unya giayo niya ang halaran sa GINOO nga naguba.

³¹ Nagkuha siya ug 12 ka bato nga nagrepresentar sa 12 ka tribo sa mga anak ni Jacob, ang tawo nga ginganlan sa GINOO ug Israel.

³² Gihimo niya ang mga bato nga halaran alang sa GINOO, ug gikanalan niya ang palibot sa halaran. Ang kanal nga iyang gihimo mahimong butangan ug tulo ka galon nga binhi.

³³ Giayo niya pagplastar ang sugnod sa halaran ug gihiwa-hiwa ang baka ug gipatong kini sa sugnod. Unya miingon siya sa mga tawo, “Bubo-i ninyo ug upat ka banga nga tubig ang halad ug sugnod.”

³⁴ Miingon si Elias, “Bubo-i ninyo pag-usab.”

Pagkahuman nila ug bubo, miingon pa gayod si Elias, “Bubo-i pa gayod ninyo sa ikatulo nga higayon.” Gituman nila ang giingon ni Elias,

³⁵ ug nagbanaw ang tubig libot sa halaran ug napuno usab ang kanal.

³⁶ Sa pag-abot sa oras sa paghalad sa panggabii nga halad, miduol si Propeta Elias sa halaran ug nag-ampo. Miingon siya, “GINOO, Dios ni Abraham, ni Isaac, ug ni Jacob,‡ pamatud-i karong adlaw nga ikaw ang Dios sa Israel ug ako imong alagad, ug gihimo ko kining tanan sumala sa imong sugo.

³⁷ Tubaga ako, GINOO, aron mahibaloan niining mga tawo nga ikaw GINOO ang Dios, ug ginapabalik mo sila kanimo.”

³⁸ Ug miabot ang kalayo gikan sa GINOO, ug gisunog niini ang halad, ang sugnod, ang mga bato ug ang abog, ug nauga ang kanal.

* **18:27** gapahulay: o nalibang. † **18:29** hangtod nga misobra...paghalad: sa literal, hangtod sa paghalad sa halad. Ginahimo kini sa pagsalop sa adlaw. ‡ **18:36** Jacob: sa Hebreo, Israel.

³⁹ Sa dihang nakita kini sa tanang mga tawo, miyukbo sila ug miingon, “Ang GINOO mao ang Dios! Ang GINOO mao ang Dios!”

⁴⁰ Unya gimandoan ni Elias ang mga tawo, “Dakpa ninyo ang mga propeta ni Baal. Kinahanglan walay makaikyas kanila!” Busa gidakop sa mga tawo ang mga propeta ni Baal ug gidala sila ni Elias sa Walog sa Kishon ug gipamatay.

⁴¹ Miingon si Elias kang Ahab, “Lakaw, kaon ug inom kay naay umaabot nga kusog nga ulan.”

⁴² Busa milakaw si Ahab aron mokaon ug moinom, apan si Elias mitungas sa tumoy sa Carmel ug nag-ampo, nga nagluhod ug nagyukbo sa yuta.

⁴³ Unya miingon siya sa iyang sulugoon, “Tungas ug tan-aw dapit sa dagat.” Gituman kini sa sulugoon. Pagbalik niya kang Elias, miingon siya, “Wala akoy nakita.”

Kapito siyang gipabalik-balik ni Elias sa pagtan-aw.

⁴⁴ Sa ikapitong balik, miingon siya kang Elias, “Adunay nakita akong dagom nga daw palad sa tawo ka gamay, nga mipaibabaw gikan sa lawod.”

Busa miingon si Elias, “Lakaw, ug ingna si Ahab nga mosakay sa iyang karwahi ug mopauli aron dili siya maabtan sa ulan.”

⁴⁵ Pagkataud-taod mingitngit ang langit tungod sa mga dagom. Mihangin ug miulan ug kusog, ug misakay si Ahab sa karwahi ug miadto sa Jezreel.

⁴⁶ Unya, gigamhan sa GINOO si Elias. Gibira niya pataas ang iyang bisti ug gibaksan, unya midagan siya pag-una kang Ahab paingon sa Jezreel.

19

Miikyas si Elias sa Horeb

¹ Gisuginlan ni Ahab ang iyang asawa nga si Jezebel sa tanang gihimo ni Elias, apil na ang pagpamatay niini sa tanang propeta ni Baal.

² Busa gipadad-an ni Jezebel ug mensahe si Elias nga nag-ingon, “Hinaut pa nga silotan ako sa mga dios sa hilabihan gayod kon ugma sa sama niini nga oras dili ka nako mapatay, sama sa gihimo mo sa mga propeta.”

³ Nahadlok si Elias, busa miikyas siya ngadto sa Beersheba nga sakop sa Juda, ug gibilin niya didto ang iyang sulugoon.

⁴ Unya mibaklay siya ug mga usa ka adlaw paingon sa kamingawan. Mihunong siya ug milingkod ilalom sa kahoy, ug nag-ampo nga mamatay na lang unta siya. Miingon siya, “Husto na, GINOO! Kuhaa na lang ang akong kinabuhi; wala akoy kalainan sa akong mga katigulangan.”

⁵ Unya mihigda siya ilalom sa kahoy ug nakatulog. Sa kalit lang adunay anghel nga mikuhit kaniya ug miingon, “Bangon ug kaon.”

⁶ Pagtan-aw niya, aduna siyay nakita sa iyang ulohan nga pan nga giluto sa gipainit nga bato, ug tubig nga gisulod sa tibod. Mikaon siya ug miinom, ug mihigda pag-usab.

⁷ Mibalik ang anghel sa GINOO ug gikuhit pag-usab si Elias ug miingon, “Bangon ug kaon, kay layo pa ang imong lakwon.”

⁸ Busa mibangon si Elias ug mikaon ug miinom. Nabaskog siya tungod sa iyang gikaon, ug mibaklay siya sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii, hangtod nga nakaabot siya sa Horeb,* ang bukid sa Dios.

⁹ Misulod siya sa usa ka langub ug didto natulog pagkagabii.

Nakigsulti ang GINOO kang Elias

Unya, miingon ang GINOO kaniya, “Gaunsa ka dinhi, Elias?”

* 19:8 Horeb: o Sinai.

¹⁰ Mitubag siya, “GINOONG Dios nga Makagagahom, nag-alagad gayod ako nga matinud-anon kanimo. Apan gisalikway sa mga Israelinhon ang ilang kasabotan kanimo. Giguba nila ang imong mga halaran ug gipamatay ang imong mga propeta. Ako na lang ang nahibilin, ug nagtinguha usab sila sa pagpatay kanako.”

¹¹ Miingon ang GINOO, “Gawas ug tindog sa akong presensya ibabaw sa bukid, kay moagi ako.” Unya may miagi nga makusog nga hangin nga mitumpag sa mga bukid ug midugmok sa mga bato, apan wala ang GINOO sa hangin. Pagkahuman sa hangin, naglinog, apan wala gihapon ang GINOO sa linog.

¹² Pagkahuman sa linog, adunay kalayo nga miabot, apan wala gihapon ang GINOO sa kalayo. Pagkahuman sa kalayo, adunay mihunghong.

¹³ Pagkadungog niini ni Elias, gitabonan niya ang iyang nawong sa iyang kupo ug migawas siya ug mitindog sa baba sa langub.

Unya adunay tingog nga miingon kaniya, “Gaunsa ka dinhi, Elias?”

¹⁴ Mitubag siya, “GINOONG Dios nga Makagagahom, nag-alagad ako nga matinud-anon kanimo, apan gisalikway sa mga Israelinhon ang ilang kasabotan kanimo. Giguba nila ang imong mga halaran, ug gipamatay ang imong mga propeta. Ako na lang ang nahibilin, ug nagtinguha usab sila sa pagpatay kanako.”

¹⁵ Miingon ang GINOO kaniya, “Balik sa imong giagian, ug adto sa kamin-gawan sa Damasco. Pag-abot mo didto, dihogi ug lana si Hazael sa pagpaila nga siya na ang hari sa Aram.”[†]

¹⁶ Dihogi usab si Jehu nga anak ni Nimshi ingon nga hari sa Israel, ug si Eliseo nga anak ni Shafat, nga taga-Abel Mehola, nga mopuli kanimo ingon nga propeta. Pamatyon ni Hazael ang mga nagsimba kang Baal.

¹⁷ Ang makaikyas gikan kaniya, pamatyon ni Jehu, ug ang makaikyas gikan kang Jehu, pamatyon ni Eliseo.

¹⁸ Apan ibilin ko ang 7,000 ka mga Israelinhon nga wala moluhod ug mohalok sa imahen ni Baal.”

Ang Pagtawag kang Eliseo

¹⁹ Mibiya didto si Elias ug nakita niya si Eliseo nga anak ni Shafat nga nagdaro. Adunay 11 ka parisan sa mga baka nga gigamit sa pagdaro, ug siya ang migamit sa ika-12 nga parisan. Milabay si Elias kang Eliseo, ug gibutang ang iyang kupo kaniya.

²⁰ Gibiyaan ni Eliseo ang mga baka ug gigukod si Elias. Miingon si Eliseo, “Mohalok una ako sa akong amahan ug inahan sa pagpanamilit kanila, unya mouban ako kanimo.”

Mitubag si Elias, “Sige, apan ayaw kalimti ang gihimo ko kanimo.”

²¹ Mibalik si Eliseo, ug gikuha niya ang iyang mga baka ug giuhaw. Gigamit niyang sugnod ang mga yugo ug mga daro sa pagluto sa karne sa mga baka. Pagkaluto niini, gihatagan niya ang iyang kauban nga mga magdaro, ug nangaon silang tanan. Unya misunod siya kang Elias ug nahimo siyang katabang niini.

20

Gisulong ni Ben Hadad ang Samaria

¹ Gitigom ni Ben Hadad nga hari sa Aram* ang tanan niyang sundalo aron makig-gira. Miuban kanila ang 32 ka mga hari nga kaabin ni Ben Hadad,

[†] 19:15 Aram: o Siria. * 20:1 Aram: o Siria.

uban sa ilang mga kabayo ug mga karwahi. Misulong sila sa Samaria ug gilibotan nila kini.

² Nagpadala si Ben Hadad ug mga mensahero ngadto sa Samaria sa pagsugilon niini nga mensahe kang Ahab nga hari sa Israel: “Mao kini ang giingon ni Ben Hadad:

³ ‘Ang imong mga pilak ug mga bulawan ako, ug ang imong mga asawa ug maayong mga anak ako usab.’”

⁴ Nagpadala ug tubag si Ahab nga hari sa Israel nga nag-ingon, “Sumala sa giingon mo, Mahal nga Hari, imo ako ug ang tanan nga ania kanako.”

⁵ Mibalik ang mga mensahero kang Ahab ug miingon, “Mao kini ang giingon ni Ben Hadad: ‘Miingon ako nga kinahanglang ihatag mo kanako ang imong mga pilak, mga bulawan, mga asawa, ug mga kabataan.

⁶ Apan ugma sa sama niini nga oras, paanhaon ko ang akong mga opisyal sa pagsusi sa imong palasyo ug sa mga balay sa imong mga opisyal. Kuhaon nila ang tanang bililhon mo nga mga butang.’”

⁷ Gipatawag sa hari sa Israel ang tanang tigdumala sa Israel ug giingnan, “Nangita gayod ug samok kini si Ben Hadad. Misugot na gani ako sa dihang gipangayo niya ang akong mga asawa, mga anak, mga pilak, ug mga bulawan.”

⁸ Mitubag ang mga tigdumala ug ang mga katawhan, “Ayaw na pagsugot sa iyang gipangayo.”

⁹ Busa giingnan niya ang mga mensahero ni Ben Hadad, “Ingna ninyo ang Mahal nga Hari nga ihatag ko ang iyang unang gipangayo, apan ang ikaduha dili ko na ikahatag.” Namauli ang mga mensahero ug gisulti nila kang Ben Hadad ang tubag ni Ahab.

¹⁰ Nagpadala pag-usab si Ben Hadad ug mensahe kang Ahab, “Hinaut pa nga silotan ako sa mga dios sa labihan gayod kon dili ko malaglag sa hingpit ang Samaria. Sigurohon ko nga bisan abog walay mabilin nga bisan igo mahakop sa akong mga sundalo.”

¹¹ Mitubag ang hari sa Israel, “Ingna ninyo siya nga ang sundalo nga nangandam pa lang sa pagpakig-gira dili angayng magpasigarbo sama sa sundalo nga nakahuman na sa pagpakig-gira.”

¹² Nadawat ni Ben Hadad ang tubag ni Ahab samtang nag-inom siya ug ang kauban niya nga mga hari didto sa ilang mga tolda. Unya gimandoan niya ang iyang mga tawo nga mangandam sa pagsulong sa Samaria. Ug gituman nila kini.

Gipildi ni Ahab si Ben Hadad

¹³ Sa laing bahin, adunay miabot nga usa ka propeta nga miadto kang Ahab ug miingon, “Mao kini ang giingon sa GINO: Nakita mo ba ang labihan kadaghang mga sundalo ni Ben Hadad? Apan ipapildi ko sila kanimo karong adlaw, ug unya mahibaloan mo nga ako mao ang GINO.”

¹⁴ Nangutana si Ahab, “Apan kinsa ang mopildi kanila?”

Mitubag ang propeta, “Mao kini ang giingon sa GINO: ‘Ang mga batan-ong sundalo, nga ubos sa mga gobernador sa mga probinsya, mao ang mopildi kanila.’”

Nangutana si Ahab, “Kinsa ang unang mosulong?”

Mitubag ang propeta, “Kamo.”†

¹⁵ Busa gipatawag ni Ahab ang 232 ka mga batan-ong sundalo nga ubos sa pagdumala sa mga gobernador sa mga probinsya. Gitigom usab niya ang 7,000 ka mga sundalong Israelinhon.

† 20:14 O Kinsa ang mangulo kanila sa pagpakig-gira? Mitubag ang propeta, “Ikaw.”

¹⁶ Misulong sila sa panahon sa kaudtohon, samtang si Ben Hadad ug ang 32 ka hari nga iyang kaabin naghubog sa ilang mga tolda.

¹⁷ Unang misulong ang mga batan-ong sundalo.

Unya, ang tigpaniid nga gipadala ni Ben Hadad sa Samaria mibalita kaniya niini, “Adunay mga sundalo nga nagpadulong dinhi gikan sa Samaria.”

¹⁸ Miingon si Ben Hadad, “Dakpa ninyo sila kon moanhi sila dinhi sa pagpakig-gira o bisan sa pagpakighusay.”

¹⁹ Gauna ang mga batan-ong sundalo sa mga sundalo sa Israel,

²⁰ ug matag-usa kanila mipatay sa ilang kaaway. Busa nangikyas ang ubang mga sundalo sa Aram, ug gigukod sila sa mga Israelinhon. Apan si Ben Hadad ug ang uban niyang mga kauban nangikyas sakay sa mga kabayo.

²¹ Mao kadto ang pagsulong ni Ahab nga hari sa Israel. Daghan kaayong mga Aramehanon ang ilang gipamatay, ug gipanguha[‡] nila ang mga kabayo ug mga karwahi sa mga Aramehanon.

²² Pagkahuman niadto, miduol ang propeta sa hari sa Israel ug miingon, “Pangandam ug pagplano ug maayo, kay mosulong pag-usab ang hari sa Aram sa sunod nga tuig.”

²³ Sa laing bahin, ang mga opisyal sa hari sa Aram miingon kaniya, “Ang dios sa mga Israelinhon dios sa mga bungtod; mao kana nga midaog sila. Apan kon makig-away kita kanila sa kapatagan, sigurado gayod nga mapildi nato sila.

²⁴ Mao kini ang buhata: Pulihi ug mga komander sa kasundalohan ang 32 ka mga hari.

²⁵ Unya pagtigom ug mga sundalo, mga kabayo, ug mga karwahi nga sama niadtong nawala kanimo. Makig-gira kita sa mga Israelinhon didto sa kapatagan, ug sigurado gayod nga mapildi nato sila.” Miuyon si Ben Hadad, ug gihimo niya kini.

²⁶ Pagkasunod tuig, gitigom ni Ben Hadad ang mga Aramehanon, ug unya nangadto sila sa lungsod sa Afek sa pagpakig-gira sa mga Israelinhon.

²⁷ Nagtigom usab ang mga Israelinhon ug nangandam sa ilang mga kina-hanglanon, ug unya nanglakaw sila sa pagpakig-gira sa mga Aramehanon. Nagkampo sila nga nag-atubang sa kampo sa mga Aramehanon. Apan nahisama lang sila sa duha ka gamayng mga panon sa kanding kompara sa mga Aramehanon nga milukop sa kapatagan.

²⁸ Miduol sa hari sa Israel ang alagad sa Dios ug miingon, “Mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Naghuna-huna ang mga Aramehanon nga dios ako sa mga bungtod ug dili dios sa mga kapatagan. Busa ipapildi ko kanimo ang ilang mga sundalo nga labihan kadaghan aron mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.’”

²⁹ Nagkampo nga nag-atbangay ang mga Israelinhon ug ang Aramehanon sulod sa pito ka adlaw. Ug sa ikapito ka adlaw naggira sila. Sa usa lang ka adlaw nakapatay ang mga Israelinhon ug 100,000 ka mga sundalo nga mga Aramehanon.

³⁰ Ang nahibiling mga Aramehanon nangikyas paingon sa lungsod sa Afek, diin ang 27,000 kanila nalumpagan sa paril sa lungsod. Miikyas usab didto si Ben Hadad, ug nagtago sa kinasuloran nga kuwarta sa balay.

³¹ Miingon ang iyang mga opisyal kaniya, “Nakadungog kami nga maluloy-on kuno ang mga hari sa Israel. Busa moadto kami sa hari sa Israel ug magpakita sa among pagpaubos pinaagi sa pagtapis ug sako ug paghigot ug pisi sa among ulo. Basin pa ug dili ka niya patyon.”

[‡] **20:21** *gipanguha*: mao kini sa usa ka karaan nga teksto. Sa Hebreo *gipangguba*.

³² Busa nagtapis sila ug sako ug gihiktan nila ug pisi ang ilang mga ulo. Unya miadto sila sa hari sa Israel ug miingon, “Si Ben Hadad nga imong alagad naghangyo nga kon mahimo dili mo lang siya patyon.”

Mitubag ang hari, “Buhi pa diay siya? Si Ben Hadad mura lang ug akong igsoon.”

³³ Giisip sa mga opisyal ang tubag sa hari nga usa ka timailhan nga aduna silay paglaom, busa miingon dayon sila, “Oo, si Ben Hadad murag imong igsoon.”

Miingon ang hari, “Dad-a ninyo siya dinhi kanako.” Pag-abot ni Ben Hadad, gipasakay siya ni Ahab sa iyang karwahi.

³⁴ Miingon si Ben Hadad kang Ahab, “Iuli ko kanimong mga lungsod nga gillog sa akong amahan gikan sa imong amahan. Ug mahimo kang magpatukod ug mga baligyaanan sa Damasco, sama sa gihimo sa akong amahan sa Samaria.”

Miingon si Ahab, “Himuon ta kining usa ka kasabotan, ug unya, buhian ka nako.” Busa naghimo sila ug kasabotan ug gibuhian ni Ahab si Ben Hadad.

³⁵ Unya, gisugo sa GINOO ang usa ka tawo, nga miyembro sa mga propeta, sa pag-ingon sa iyang kauban, “Sumbaga ako.” Apan mibalibad ang tawo.

³⁶ Busa miingon siya sa tawo, “Tungod kay wala mo tumana ang GINOO, patyon ikaw sa liyon pagbiya mo gayod dinhi.” Pagbiya sa tawo, nakita siya sa liyon ug gipatay.

³⁷ Adunay nakita na usab ang propeta nga usa ka tawo ug miingon siya, “Sumbaga ako.” Busa gisumbag siya sa tawo ug nasamdan siya.

³⁸ Unya milakaw ang propeta, mitindog sa dalan, ug naghulat sa hari sa Israel nga moagi. Gibutangan niya ug bendahi ang iyang mga mata aron dili siya mailhan.

³⁹ Pag-agi sa hari, misinggit ang propeta ngadto kaniya, “Sir, miuban ako sa gira, ug didto adunay tawo nga nagdala kanako ug bihag ug miingon, ‘Bantayi kining tawhana. Kon makaikyas siya, patyon ka o pabayron ug 35 ka kilo nga pilak.’

⁴⁰ Apan samtang nagkapuliki ako sa ubang mga buluhaton, nakaikyas ang bihag.”

Miingon ang hari, “Silotan ka basi sa imong giingon.”

⁴¹ Unya gikuha sa propeta ang bendahi sa iyang mga mata, ug nailhan siya sa hari sa Israel nga usa sa mga propeta.

⁴² Miingon siya sa hari, “Mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Tungod kay gibuhian mo ang tawo nga giingon ko nga angayng patyon, patyon ka puli kaniya, ug patyon usab ang imong katawhan puli sa iyang katawhan.’”

⁴³ Mipauli ang hari sa Israel sa iyang palasyo sa Samaria nga masuk-anon ug nagmugtok.

21

Ang Ubasan ni Nabot

¹ Karon, adunay usa ka tawo nga taga-Jezeel nga ginganlag Nabot. Adunay ubasan siya sa Jezreel tapad sa palasyo ni Ahab nga hari sa Samaria.

² Usa niana ka higayon, miingon si Ahab kang Nabot, “Tungod kay duol sa akong palasyo ang imong ubasan, ihatag na lang kana kanako aron akong himuon nga tamnanan ug mga utan. Bayloan ko kini ug mas maayong ubasan, o kon gusto ka, bayran ka nako sa ensakto nga presyo.”

³⁻⁴ Apan mitubag si Nabot, “Hinaut nga dili gayod itugot sa GINOO nga ihatag ko kanimong gipangunod ko sa akong mga katigulangan.”

Mipauli si Ahab nga naguol ug naglagot tungod sa gitubag ni Nabot kaniya. Mihigda siya nga nag-atubang sa dingding, ug wala mokaon.

⁵ Giadtoan siya ni Jezebel nga iyang asawa ug gipangutana, “Nganong naguol ka? Nganong dili ka mokaon?”

⁶ Mitubag siya sa iyang asawa, “Giingnan ko si Nabot nga paliton ko ang iyang ubasan o kaha bayloan ko kini ug mas maayong ubasan kon gusto siya, apan wala siya mosugot.”

⁷ Miingon si Jezebel, “Dili ba hari ka man sa Israel? Bangon ug kaon! Paglipay kay ihatag ko kanimo ang ubasan ni Nabot nga taga-Jezeel.”

⁸ Busa nagsulat si Jezebel sa ngalan ni Ahab. Gisilyohan niya kini sa silyo sa hari, ug gipadala sa mga tigdumala ug sa uban pang mga opisyal sa lungsod diin nagpuyo si Nabot.

⁹ Mao kini ang mensahe sa iyang sulat:

“Tigoma ninyo ang mga katawhan aron magpuasa, ug palingkora ninyo si Nabot atubangan sa mga tawo.

¹⁰ Unya palingkora ninyo atbang kaniya ang duha ka daotang tawo aron sa pag-akusar kaniya nga gitunglo niya ang Dios ug ang hari. Dad-a dayon ninyo si Nabot sa gawas sa lungsod ug batoha hangtod mamatay.”

¹¹ Gihimo sa mga tigdumala ug sa uban pang mga opisyal ang giingon kanila ni Jezebel sa sulat.

¹² Gitigom nila ang mga tawo aron magpuasa ug gipalingkod nila si Nabot atubangan sa mga tawo.

¹³ Unya adunay miabot nga duha ka daotang tawo ug milingkod atubangan ni Nabot, ug giakusar nila siya atubangan sa mga tawo. Miingon sila, “Gitunglo ni Nabot ang Dios ug ang hari.” Busa gidala nila si Nabot sa gawas sa lungsod ug gibato hangtod namatay.

¹⁴ Unya nagsulat sila kang Jezebel nga gibato nila si Nabot ug patay na.

¹⁵ Pagkahibalo ni Jezebel nga patay na si Nabot, miingon siya kang Ahab, “Patay na si Nabot. Busa lakaw ug panag-iyaha ang ubasan ni Nabot nga dili niya ibaligya kanimo.”

¹⁶ Pagkadungog ni Ahab nga patay na si Nabot, milakaw siya dayon sa pagpanag-iyaha sa ubasan niini.

¹⁷ Miingon ang GINOO kang Elias nga taga-Tishbe,

¹⁸ “Lakaw ug adtoa si Ahab nga hari sa Israel, nga atua magpuyo sa Samaria. Atua siya sa ubasan ni Nabot aron sa pagpanag-iyaha niini.

¹⁹ Ingna siya nga mao kini ang akong giingon: ‘Human mo patya ang tawo, kuhaon mo pa apil ang iyang yuta? Tungod sa imong gihimo, tilapan usab sa mga iro ang imong dugo sa dapit diin gitilapan nila ang dugo ni Nabot.’ ”

²⁰ Pagkakita ni Ahab kang Elias miingon siya, “Nakit-an ra gayod ako sa akong kaaway!”

Mitubag si Elias, “Oo, mianhi ako kanimo tungod kay gitugyan mo ang imong kaugalingon sa paghimo ug daotan atubangan sa GINOO!

²¹ Mao kini ang giingon sa GINOO kanimo: ‘Padad-an ka nako ug katalagman. Pamatyon ko ang tanan mong kaliwat nga lalaki, ulipon man o dili.

²² Laglagon ko ang imong panimalay sama sa gihimo ko sa panimalay ni Jeroboam nga anak ni Nebat, ug sa panimalay ni Baasha nga anak ni Ahia, tungod kay gipalagot mo ako ug ikaw ang nahimong hinungdan sa pag-pakasala sa mga taga-Israel.’

²³ “Ug mahitungod kang Jezebel, miingon ang GINOO nga kan-on siya sa mga iro didto sa paril sa Jezeel.

²⁴ “Ang mga miyembro sa imong panimalay nga mangamatay sa lungsod kan-on sa mga iro, ug ang mangamatay sa uma kan-on sa mga langgam.”

²⁵ (Wala gayoy tawo nga sama kang Ahab nga nagtuygan sa iyang kaugalingon sa paghimo ug daotan atubangan sa GINOO, nga sinulsolan sa iyang asawa nga si Jezebel.

²⁶ Gihimo niya ang labing ngil-ad nga butang pinaagi sa pagsimba ug mga dios-dios, sama sa gihimo sa mga Amorianon nga giabog sa GINOO gikan niini nga yuta sa pag-abot sa mga Israelinhon.)

²⁷ Pagkadungog ni Ahab sa gisulti ni Elias, gigisi niya ang iyang bisti ug nagbistig sako, ug nagpuasa. Natulog siya nga nagbistig sako ug naglakaw-lakaw nga masulob-on.

²⁸ Miingon ang GINOO kang Elias nga taga-Tishbe,

²⁹ “Nakita mo ba kon giunsa pagpaubos ni Ahab sa iyang kaugalingon sa akong atubangan? Tungod kay nagpaubos siya, dili ko ipadala ang kalaglagan sa iyang panahon, ipadala ko kini sa iyang panimalay kon ang iya nang anak ang maghari.”

22

Gipahimangnoan ni Micaya si Ahab

(2 Cron. 18:2-27)

¹ Walay gira nga nahitabo tali sa Aram* ug Israel sulod sa tulo ka tuig.

² Sa ikatulo ka tuig nakigkita si Jehosafat nga hari sa Juda kang Ahab nga hari sa Israel.

³ Miingon si Ahab† sa iyang mga opisyal, “Nahibalo kamo nga kita ang tag-iya sa Ramot Gilead. Apan nganong wala man kita maghimo ug paagi nga mabawi ta kini gikan sa hari sa Aram?”

⁴ Busa gipangutana ni Ahab si Jehosafat, “Mouban ka ba kanako sa pagpakig-gira sa Ramot Gilead?”

Mitubag si Jehosafat kang Ahab, “Andam akong mouban kanimo, ug andam ako nga ipagamit kanimo ang akong mga sundalo ug mga kabayo.

⁵ Apan mangutana una kita sa GINOO kon unsay iyang ikasulti.”

⁶ Busa gipatawag ni Ahab ang mga propeta, mga 400 silang tanan ug gipangutana, “Molakaw ba ako sa pagpakig-gira sa Ramot Gilead o dili?”

Mitubag sila, “Lakaw, kay hatagan ka sa Ginoo ug kadaogan!”

⁷ Apan nangutana si Jehosafat, “Wala na bay lain dinhi nga propeta sa GINOO nga atong mapangutan-an?”

⁸ Mitubag si Ahab kang Jehosafat, “Aduna pay usa nga mahimo natong mapangutan-an, si Micaya nga anak ni Imla. Apan nasuko ako kaniya kay wala gayod siyay maayong gitagna bahin kanako kondili pulos lang daotan.”

Mitubag si Jehosafat, “Ayaw pagsulti ug ingon niana.”

⁹ Busa gipatawag ni Ahab ang usa ka opisyal ug giingnan, “Dad-a dayon ninyo dinhi si Micaya nga anak ni Imla.”

¹⁰ Niadtong higayona, si Ahab nga hari sa Israel ug si Jehosafat nga hari sa Juda, nga nagbisti sa ilang harianon nga mga bisti, nanglingkod sa ilang tagsa-tagsa ka trono didto sa giokanan dapit sa pultahan sa Samaria. Ug diha sa ilang atubangan mihatag ang mga propeta sa ilang mga panagna.

¹¹ Unya si Zedekia nga anak ni Kenaana naghimog sungay-sungay nga puthaw. Miingon siya, “Mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Pinaagi niini nga sungay, laglagon mo ang mga Aramehanon hangtod nga mahurot sila.’”

¹² Mao usab ang giingon sa tanang mga propeta. Miingon sila, “Sulonga ang Ramot Gilead, Haring Ahab, ug modaog ka, kay itugyan kini sa GINOO kanimo.”

* 22:1 Aram: o Siria. † 22:3 Ahab: sa Hebreo, hari sa Israel. Mao usab sa bersikulo 4-6, 8, 9, 18, 30.

¹³ Sa laing bahin, ang gisugo sa pagkuha kang Micaya miingon kaniya, “Ang tanang propeta managsama nga miingon nga magmadaogon ang hari, busa kinahanglan nga mao usab kana ang imong isulti.”

¹⁴ Apan miingon si Micaya, “Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO nga isulti ko lang ang ipasulti niya kanako.”

¹⁵ Pag-abot ni Micaya ngadto kang Haring Ahab nangutana kini kaniya, “Micaya, sulongon ba namo ang Ramot Gilead o dili?”

Mitubag si Micaya, “Sulonga ninyo ug magmalampuson kamo, kay itugyan kini sa GINOO kaninyo.”

¹⁶ Apan miingon ang hari kang Micaya, “Kapila ko ba ikaw papanumpaa nga ang tinuod lang gayod ang imong isulti kanako sa ngalan sa GINOO?”

¹⁷ Busa miingon si Micaya, “Nakita ko sa panan-awon nga nagkatag ang mga Israelinhon sa mga bukid sama sa mga karnero nga walay magbalantay, ug miingon ang GINOO, ‘Wala nay agalon kining mga tawhana. Papaulia sila nga malinawon.’”

¹⁸ Miingon si Ahab kang Jehosafat, “Dili ba giingnan ko na man ikaw? Wala gayod siyay maayong gitagna alang kanako kondili pulos lang daotan!”

¹⁹ Mipadayon pag-ingon si Micaya, “Pamatia ang mensahe sa GINOO! Nakita ko ang GINOO nga naglingkod sa iyang trono, ug ang tanang mga langitnong binuhat nagtindog dapit sa iyang wala ug sa iyang tuo.

²⁰ Unya miingon ang GINOO, ‘Kinsay mohaylo kang Ahab sa Israel nga mosulong sa Ramot Gilead aron mamatay siya didto?’

“Lain-lain ang tubag sa langitnong mga binuhat.

²¹ Unya adunay espiritu nga mitindog atubangan sa GINOO ug miingon, ‘Ako ang mohaylo kaniya.’

²² “Nangutana ang GINOO, ‘Sa unsa nga paagi?’ Mitubag siya, ‘Moadto ako ug pasultihon kog bakak ang mga propeta ni Ahab.’ Miingon ang GINOO, ‘Lakaw ug buhata kana. Magmalampuson ka sa paghaylo kaniya.’”

²³ Unya miingon si Micaya, “Mao kadto ang nahitabo. Gipadad-an sa GINOO kining imong mga propeta ug espiritu nga mipasulti kanila ug bakak. Pagbuot sa GINOO nga malaglag ka.”

²⁴ Unya miduol si Zedekia nga anak ni Kenaana kang Micaya ug gisagpa niya kini. Miingon si Zedekia, “Diin moagi ang Espiritu sa GINOO sa dihang mibiya siya kanako aron makigsulti kanimo?”

²⁵ Mitubag si Micaya, “Mahibaloan mo kini sa adlaw nga mapildi kamo sa pakig-gira ug mosulod ka sa kinasuokan nga kuwerto aron pagtago.”

²⁶ Mimando dayon si Ahab, “Dakpa ninyo si Micaya ug dad-a balik kang Amon nga pangulo sa lungsod ug kang Joas nga akong anak.

²⁷ Ingna ninyo sila nga nagmando ako nga prisohon kining tawhana ug hatagan lang ug pan ug tubig hangtod nga makabalik ako nga wala maunsa gikan sa gira.”

²⁸ Miingon si Micaya, “Kon makabalik ka pa nga wala maunsa, nan, ang GINOO wala magsulti pinaagi kanako.” Unya miingon si Micaya sa tanang mga tawo didto, “Timan-i ninyo ang akong gisulti!”

Namatay si Ahab (2 Cron. 18:28-34)

²⁹ Busa misulong sa Ramot Gilead si Ahab nga hari sa Israel ug si Jehosafat nga hari sa Juda.

³⁰ Miingon si Ahab kang Jehosafat, “Sa panahon sa gira, magpakaaron-ingnon ako nga dili hari, apan ikaw, magsul-ob ka sa imong harianong bisti.” Busa nagpakaaron-ingnon si Ahab, ug miadto sila sa gira.

³¹ Unya, nagmando ang hari sa Aram sa 32 ka mga komander sa iyang mga tigkarwahi, “Ayaw kamo pagpakig-gira ni bisan kinsa, gawas lang sa hari sa Israel.”

³² Pagkakita sa mga komander sa mga tigkarwahi kang Jehosafat, abi nilag siya ang hari sa Israel, busa midasdas sila kaniya. Apan pagsinggit ni Jehosafat,

³³ nakita nila nga dili diay siya ang hari sa Israel, busa miundang sila sa paggukod kaniya.

³⁴ Apan adunay usa ka Aramehanon nga nanaghap nga namana ug naigo niya si Ahab sa bahin sa iyang lawas diin mag-abot ang mga panagang sa lawas nga iyang gisul-ob. Miingon si Ahab sa nagdala sa iyang karwahi, “Ipahilayo ako sa away kay nasamdan ako!”

³⁵ Ug misamot kainit ang gira niadtong adlaw, ug unya ang hari sa Israel nagsandig na lang sa iyang karwahi nga nag-atubang sa mga Aramehanon. Pagkagabii namatay siya, ug mibanaw ang iyang dugo ilalom sa karwahi.

³⁶ Sa pagsalop sa adlaw, adunay singgit nga nabati sa mga sundalo sa Israel, “Pamauli na kamo sa inyong tagsa-tagsa ka mga dapit!”

³⁷ Ug tuod man namatay ang hari sa Israel ug gidala ang iyang patayng lawas sa Samaria, ug didto gilubong.

³⁸ Gihugasan nila ang karwahi sa kaligoanan sa Samaria, diin gakaligo ang mga babayeng nagbaligya sa ilang dungog, ug gitilapan sa mga iro ang iyang dugo. Nahitabo kini sumala sa giingon sa GINOÓ.

³⁹ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Ahab, ug ang tanan nga iyang gihimo, apil ang pagpatukod niya sa palasyo nga bangkil sa elepante ug sa mga lungsod, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

⁴⁰ Sa dihang namatay si Ahab, si Ahazia nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Jehosafat sa Juda

(2 Cron. 20:31-21:1)

⁴¹ Nahimong hari sa Juda si Jehosafat nga anak ni Asa sa ikaupat nga tuig sa paghari ni Ahab sa Israel.

⁴² Nag-edad si Jehosafat ug 35 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 25 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Azuba nga anak ni Shilhi.

⁴³ Gisunod ni Jehosafat ang pagkinabuhi sa iyang amahan nga si Asa. Gihimo niya ang matarong atubangan sa GINOÓ. Apan wala niya panguhaa ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, busa ang mga tawo padayong naghalad ug nagsunog ug insenso didto.

⁴⁴ Adunay maayo usab nga relasyon si Jehosafat sa hari sa Israel.

⁴⁵ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Jehosafat, ang iyang bantogang mga binuhatan, apil ang iyang mga pagpakig-gira, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

⁴⁶ Gipang-abog niya gikan sa Juda ang mga lalaki ug mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog sa mga simbahanan diha sa habog nga dapit, nga wala mapapahawa sa panahon sa iyang amahan nga si Asa.

⁴⁷ Niadtong panahona walay hari sa Edom; gidumalahan lang kini sa usa ka pangulo nga gipili ni Jehosafat.

⁴⁸ Nagpahimo si Jehosafat ug mga barko nga pangnegosyo* nga mobiyahe sa Ofir aron magkuha ug bulawan. Apan wala kini nakabiyahe kay nan-gaguba kini sa Ezion Geber.

* 22:48 mga barko nga pangnegosyo: sa Hebreo, mga barko sa Tarshish.

⁴⁹ Niadtong panahona, miingon si Ahazia nga anak ni Ahab kang Jehosafat, “Paubana ang akong mga tawo sa imong mga tawo sa paglawig.” Apan wala mosugot si Jehosafat.

⁵⁰ Sa dihang namatay si Jehosafat, gilubong siya sa gilubngan sa iyang mga katigulangan sa Lungsod ni David. Ug si Jehoram nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Ahazia sa Israel

⁵¹ Nahimong hari sa Israel si Ahazia nga anak ni Ahab sa ika-17 nga tuig sa paghari ni Jehosafat sa Juda. Sa Samaria siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa duha ka tuig.

⁵² Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, tungod kay gisunod niya ang iyang amahan ug inahan, ug si Jeroboam nga anak ni Nebat, nga mao ang nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

⁵³ Nagsimba siya ug nag-alagad kang Baal, busa gipalagot niya ang GINOO, nga Dios sa Israel, sama sa gihimo sa iyang amahan.

Ang Ikaduhang Libro sa Mga Hari

Ang Silot sa Ginoo kang Haring Ahazia

¹ Human namatay si Ahab, nagrebelde ang Moab sa Israel.

² Usa niana ka adlaw, nalusot si Ahazia sa rehas-rehas nga bintana sa ibabaw nga kuwarta sa iyang palasyo sa Samaria, ug nabaldado siya. Busa nagpadala siya ug mga mensahero sa pagpangutana sa dios sa Ekron nga si Baal Zebub, kon maulian pa ba siya.

³ Unya, miingon ang anghel sa GINOO kang Elias nga taga-Tishbe, “Tagboa ang mga mensahero sa hari sa Samaria ug isulti kini kanila: Nganong didto man kamo mangutana sa dios sa Ekron nga si Baal Zebub? Wala ba diay Dios sa Israel?”

⁴ Busa ingna ninyo si Ahazia nga mao kini ang giingon sa GINOO kaniya, ‘Dili ka na makabangon pa sa imong gihigdaan. Mamatay ka gayod!’ ” Busa milakaw si Elias.

⁵ Sa dihang nakabalik ang mga mensahero sa hari, gipangutana niya sila, “Nganong namalik man kamo?”

⁶ Mitubag sila, “Adunay tawo nga mitagbo kanamo ug miingon nga mobalik kami kanimo ug isulti kining giingon sa GINOO: ‘Nganong nagsugo ka ug mga tawo sa pagpangutana sa dios sa Ekron nga si Baal Zebub? Wala ba diay Dios sa Israel?’ Busa dili ka na makabangon pa sa imong gihigdaan. Mamatay ka gayod!’ ”

⁷ Nangutana ang hari kanila, “Unsay hitsura sa tawo nga mitagbo ug miingon niini kaninyo?”

⁸ Mitubag sila, “Balhiboon siya ug nagbakos siya ug panit.”
Miingon ang hari, “Si Elias kadto nga taga-Tishbe.”

⁹ Unya gipaadto sa hari ngadto kang Elias ang usa ka opisyal*, uban sa iyang 50 ka mga tawo. Naabtan sa opisyal si Elias nga naglingkod ibabaw sa bungtod. Giingnan niya kini, “Alagad sa Dios, nag-ingon ang hari nga moadto ka kaniya.”

¹⁰ Mitubag si Elias sa opisyal, “Kon alagad ako sa Dios, hinaut nga may moabot nga kalayo gikan sa langit nga molamoy kanimo ug sa imong 50 ka mga tawo!” Unya may miabot nga kalayo gikan sa langit ug gilamoy niini ang opisyal ug ang iyang mga tawo.

¹¹ Nagpadala pag-usab ang hari ngadto kang Elias ug laing opisyal uban sa iyang 50 ka mga tawo. Miingon ang opisyal kang Elias, “Alagad sa Dios, nag-ingon ang hari nga moadto ka kaniya karon dayon!”

¹² Mitubag si Elias, “Kon alagad ako sa Dios, hinaut nga may moabot nga kalayo gikan sa langit nga molamoy kanimo ug sa imong 50 ka mga tawo.” Unya may miabot nga kalayo sa Dios gikan sa langit ug gilamoy ang opisyal ug ang iyang 50 ka mga tawo.

¹³ Nagpadala ang hari ug ikatulong opisyal uban sa iyang 50 ka mga tawo. Pag-abot sa opisyal kang Elias miluhod siya kang Elias agig pagtahod, ug nagpakiluoy, “Alagad sa Dios, maluoy ka kanako ug sa akong mga tawo. Ayaw ako pagpatya, lakip na kining 50 nimo ka mga alagad.

* 1:9 opisyal: o kapitan. Mao usab sa bersikulo 10, 11, 13.

¹⁴ Nahibaloan ko nga gilamoy sa kalayo nga gikan sa langit ang nahaunang duha ka mga opisyal ug ang tanan nilang mga tawo. Apan kaloy-i intawon kami!”

¹⁵ Miingon ang anghel sa GINOO kang Elias, “Uban kaniya, ug ayaw kahadlok.” Busa miuban si Elias sa opisyal ngadto sa hari.

¹⁶ Pag-abot ni Elias miingon siya sa hari, “Mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Nganong nagpadala ka man ug mga mensahero sa pagpangutana sa dios sa Ekron nga si Baal Zebub? Wala ba diay Dios sa Israel? Busa dili ka na makabangon pa sa imong gihigdaan. Mamatay ka gayod!’ ”

¹⁷ Busa namatay si Ahazia sumala sa giingon sa GINOO pinaagi kang Elias. Tungod kay wala siyay anak nga lalaki, si Joram[†] nga iyang igsoon mao ang mipuli kaniya ingon nga hari. Naghari si Joram sa ikaduhang tuig sa paghari ni Jehoram nga anak ni Jehosafat nga hari sa Juda.

¹⁸ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Ahazia, ug ang iyang mga gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

2

Gidala si Elias sa Langit

¹ Sa wala pa dad-a sa GINOO si Elias sa langit pinaagi sa usa ka alimpulos, naglakaw sa dalan si Elias ug si Eliseo gikan sa Gilgal.

² Miingon si Elias kang Eliseo, “Dinhi ka lang, kay paadtoon ako sa GINOO sa Betel.”

Apan miingon si Eliseo, “Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO ug kanimo nga dili gayod ako mobulag kanimo.” Busa nangadto sila sa Betel.

³ Unya may grupo sa mga propeta didto sa Betel nga miadto kang Eliseo ug nangutana, “Nahibalo ka ba nga kuhaon na sa GINOO karong adlaw ang imong agalon?”

Mitubag si Eliseo, “Oo, nahibalo ako, apan paghilom lang kamo.”

⁴ Unya miingon si Elias kang Eliseo, “Dinhi ka lang, kay paadtoon ako sa GINOO sa Jerico.”

Mitubag si Eliseo, “Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO ug kanimo nga dili gayod ako mobulag kanimo.” Busa nangadto sila sa Jerico.

⁵ Unya ang grupo sa mga propeta didto sa Jerico miduol kang Eliseo ug nangutana, “Nahibalo ka ba nga kuhaon na sa GINOO karong adlaw ang imong agalon?”

Mitubag si Eliseo, “Oo, nahibalo ako, apan paghilom lang kamo.”

⁶ Unya miingon si Elias kang Eliseo, “Dinhi ka lang, kay paadtoon ako sa GINOO sa may Suba sa Jordan.”

Mitubag si Eliseo, “Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO ug kanimo nga dili gayod ako mobulag kanimo.” Busa mipadayon silang duha sa paglakaw.

⁷ Adunay 50 ka tawo nga miyembro sa grupo sa mga propeta nga nangadto ug nanindog sa dapit nga dili kaayo layo sa gitindogan ni Elias ug ni Eliseo sa may Suba sa Jordan.

⁸ Gihubo ni Elias ang iyang kupo ug gilukot kini, ug gihapak sa tubig. Nabahin ang tubig, ug nanabok silang duha sa malang yuta.

⁹ Sa dihang nakatabok na sila, miingon si Elias kang Eliseo, “Unsay gusto mo nga akong buhaton alang kanimo sa dili pa ako kuhaon gikan kanimo?”

Mitubag si Eliseo, “Hinaut nga madawat ko ang duha ka pilo sa imong gahom *.”

[†] 1:17 Joram: sa Hebreo, *Jehoram*. * 2:9 gahom: sa literal, *espiritu*.

¹⁰ Miingon si Elias, “Lisod kanang imong gipangayo. Apan, kon makita mo nga gikuha ako gikan kanimo, madawat mo kini, apan kon dili, dili mo kini madawat.”

¹¹ Samtang naglakaw sila ug nag-istoryahanay, kalit lang nga adunay miabot nga karwahi nga kalayo nga giguyod sa mga kabayo nga kalayo. Miagi kini sa ilang taliwala ug nabulag sila, ug gidala si Elias sa langit pinaagi sa usa ka alimpulos.

¹² Nakita kini ni Eliseo ug misinggit siya, “Amahan ko! Amahan ko! Ang mga karwahi ug mga tigkarwahi sa Israel!” Ug sa dihang wala na niya makita si Elias, gigisi niya ang iyang bisti sa duha ka bahin sa pagpakita sa iyang pagsubo.

¹³ Unya gipunit niya ang kupo ni Elias nga nahulog, ug mibalik siya sa daplin sa Suba sa Jordan ug mitundog didto.

¹⁴ Gihapak niya sa tubig ang kupo ni Elias ug miingon, “Hain na ang GINOO, nga Dios ni Elias?” Sa iyang gihimo, nabahin ang tubig, ug mitabok siya.

¹⁵ Sa dihang nakita sa grupo sa mga propeta nga gikan sa Jerico ang nahitabo, miingon sila, “Anaa kaniya ang gahom ni Elias.” Busa gitagbo nila si Eliseo ug miyukbo sila agig pagtahod kaniya.

¹⁶ Miingon sila, “Kami nga imong mga alagad adunay 50 ka mga tawo nga adunay abilidad. Kon gusto mo, atong ipapangita kanila ang imong agalon. Basin ug gidala lang siya sa Espiritu sa GINOO sa usa ka bukid o sa usa ka patag.”

Mitubag si Eliseo, “Ayaw sila palakwa.”

¹⁷ Apan namugos gayod sila hangtod nga naulaw na siya nga mobalibad. Busa miingon siya, “Sige, palakwa ninyo sila.” Busa gipalakaw nila ang 50 ka mga tawo, ug sulod sa tulo ka adlaw gipangita nila si Elias apan wala gayod nila kini makita.

¹⁸ Pagbalik nila kang Eliseo, nga didto pa sa Jerico, giingnan sila ni Eliseo, “Dili ba nag-ingon man ako kaninyo nga dili kamo manglakaw?”

Ang mga Milagro nga Gihimo ni Eliseo

¹⁹ Ang mga tawo sa lungsod sa Jerico miingon kang Eliseo, “Sir, nakita mo man nga maayo ang nahimutangan sa among lungsod. Apan dili maayo ang tubig, ug tungod niini walay motubo nga mga tanom.”[†]

²⁰ Miingon si Eliseo, “Dad-i ako ninyog bag-o nga yahong ug butangi ug asin.” Busa gidad-an nila siya niini.

²¹ Unya miadto siya sa tuboran ug giitsa didto ang asin ug miingon, “Mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Gihinloan ko na kining tubiga, ug dili na kini makapatay o makapaundang sa pagtubo sa tanom.’[§]”

²² Ug sukad niadto, hinlo na ang tubig, sumala sa giingon ni Eliseo.

²³ Mibiya si Eliseo sa Jerico ug miadto sa Betel. Samtang naglakaw siya sa dalan, adunay mga batan-ong lalaki nga nanggawas gikan sa usa ka lungsod ug mibugal-bugal kaniya. Miingon sila, “Upaw, pahawa dinhi!”^{*} Upaw, pahawa dinhi!”

²⁴ Miatubang si Eliseo ug gitan-aw niya ang mga batan-ong lalaki, ug gitunglo sa ngalan sa GINOO. Unya adunay duha ka bayeng oso nga nanggawas gikan sa kakahoyan ug gikunis-kunis ang 42 ka mga batan-ong lalaki.

[†] 2:12 Ang mga karwahi...sa Israel: posible nga ang buot ipasabot, Si Elias tigpanalipod sa Israel o Walay mahimo ang depensa sa Israel kon wala siya. [‡] 2:19 walay motubo nga mga tanom: o ang mga nagmabdos makuhaan. [§] 2:21 makapaundang...tanom: o makapakuha sa mga gimabdos. ^{*} 2:23

pahawa dinhi: sa literal, magsaka ka.

²⁵ Unya miadto si Eliseo sa Bukid sa Carmel, ug pagkahuman mibalik siya sa Samaria.

3

Naggira ang Israel ug ang Moab

¹ Nahimong hari sa Israel si Joram nga anak ni Ahab sa ika-18 nga tuig sa paghari ni Jehosafat sa Juda. Sa Samaria siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 12 ka tuig.

² Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, apan dili sama kadaotan sa gihimo sa iyang amahan ug inahan. Gipangguba niya ang handomanan nga bato nga gipahimo sa iyang amahan isip pagpasidungog kang Baal.

³ Apan gisunod niya ang gibuhat nga mga sala ni Jeroboam nga anak ni Nebat, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel. Ug wala gayod siya mobiya niini.

⁴ Si Mesha nga hari sa Moab tig-alima ug mga karnero, ug kada tuig maghatagan siya ngadto sa hari sa Israel ug 100,000 ka batan-ong mga karnero nga lalaki, ug balhibo sa 100,000 ka gulang nga mga karnero nga lalaki.

⁵ Apan pagkamatay ni Ahab, nagrebelde siya sa hari sa Israel.

⁶ Busa gitigom ni Joram ang tibuok Israel ug nanggawas sila sa Samaria sa pagsulong sa Moab.

⁷ Gipadala niya kini nga mensahe kang Jehosafat nga hari sa Juda: “Nagrebelde kanako ang hari sa Moab. Mouban ka ba kanako sa pagpakig-gira kanila?”

Mitubag si Jehosafat, “Oo, andam akong mouban kanimo, ug andam ako nga ipagamit kanimo ang akong mga sundalo ug mga kabayo.”

⁸ Unya nangutana si Jehosafat, “Asa man kita moagi kon mosulong na kita?”

Mitubag si Joram, “Didto sa kamingawan sa Edom.”

⁹ Busa nanglakaw ang hari sa Israel ug ang hari sa Juda, apil ang hari sa Edom. Sa ilang pagpanglakaw sulod sa pito ka adlaw, nahutdan ug tubig ang mga sundalo ug ang ilang mga mananap.

¹⁰ Miingon ang hari sa Israel, “Alaot gayod kitang tulo ka hari! Gidala kita sa GINOO dinhi aron itugyan ngadto sa hari sa Moab.”

¹¹ Apan nangutana si Jehosafat, “Wala bay propeta sa GINOO dinhi? Kon anaa, makapangutana kita sa GINOO pinaagi kaniya kon unsay atong buhaton.”

Mitubag ang usa ka opisyal sa hari sa Israel, “Ania dinhi si Eliseo nga anak ni Shafat. Katabang siya kaniadto ni Elias.”

¹² Miingon si Jehosafat, “Mosulti ang GINOO pinaagi kaniya.” Busa nangadto ang hari sa Israel, Juda, ug Edom kang Eliseo.

¹³ Miingon si Eliseo sa hari sa Israel, “Unsay akong labot kanimo? Adto sa mga propeta sa imong amahan ug inahan.”

Miingon ang hari sa Israel, “Dili! Kay ang GINOO mao ang nagdala kanamong tulo dinhi aron itugyan ngadto sa hari sa Moab.”

¹⁴ Miingon si Eliseo, “Atubangan sa buhi ug Makagagahom nga GINOO nga akong ginaalagaran, moingon ako nga kon dili lang tungod sa akong pagtahod kang Jehosafat nga hari sa Juda, dili gayod ako manumbaling kanimo.

¹⁵ Sige, dad-i kog tawo dinhi nga makahibalong motukar ug harpa.”

Samtang gipatukar ang harpa, gigamhan sa GINOO si Eliseo,

¹⁶ ug miingon siya, “Mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Patubigan ko pag-usab kining yuta.

¹⁷ Mao kini ang giingon sa GINOO: Bisag walay ulan o hangin, mapuno sa tubig kining yuta, ug makainom kamo ug ang inyong mga mananap.

¹⁸ Sayon lang kining butanga alang sa GINOO. Itugyan usab niya kaninyo ang mga Moabihanon.

¹⁹ Laglagon ninyo ang ilang maayong mga lungsod nga nalibotan sa mga paril. Pamutlon ninyo ang ilang mga maayong kahoy, sampungan ang tanan nilang mga tuboran, ug daoton ang ilang maayong mga yuta pinaagi sa pagtambak ug mga bato.”

²⁰ Pagkasunod buntag, sa panahon sa paghalad, midagayday ang tubig gikan sa Edom, ug napuno sa tubig ang maong yuta.

²¹ Unya, nakabalita ang tanang Moabihanon nga mosulong ang tulo ka hari kanila. Busa gitigom nila ang tanang makahimo na sa pagpakig-gira, bata man o tigulang, ug gipahimutang sila sa utlanan sa Moab.

²² Pagbangon nila pagkabuntag, nakita nila ang tubig nga murag dugo sa kapula tungod sa sidlak sa adlaw.

²³ Miingon sila, “Dugo kana! Sigurado nga nag-away ang tulo ka hari ug nagpinatyanay sila. Dali, kuhaon nato ang ilang mga kabtangan!”

²⁴ Apan pag-abot sa mga Moabihanon sa kampo sa mga Israelinhon, nanggawas ang mga Israelinhon ug midasdas kanila hangtod nga nangikyay sila. Gigukod sila sa mga Israelinhon hangtod sa ilang lugar ug gipamatay.

²⁵ Gipangguba sa mga Israelinhon ang mga lungsod, ug giitsahan ug mga bato ang maayong kaumahan hangtod nga nalukop kini sa mga bato. Gipangsampungan nila ang mga tuboran ug gipangputol ang mga maayong kahoy. Ang Kir Hareset na lang ang nahibilin, apan gilibotan pa gayod nila* kini ug gipildi.

²⁶ Pagkakita sa hari sa Moab nga mapildi na sila sa gira, gidala niya ang iyang 700 ka mga tawo nga adunay mga espada sa paglusot sa mga sundalo sa hari sa Edom, apan napakyas sila.

²⁷ Busa gikuha niya ang iyang kamagulangang anak nga mao unta ang mopuli kaniya ingon nga hari, ug gisunog niya kini sa may paril ingon nga halad. Tungod niini labihan gayod ang kasuko† batok sa mga Israelinhon, busa gipasagdan nalang nila ang hari sa Moab ug mipauli sila sa ilang nasod.

4

Ang Lana sa Biyuda

¹ Adunay usa ka biyuda nga ang kanhi niyang bana miyembro sa grupo sa mga propeta. Nangayo siya ug tabang kang Eliseo. Miingon siya, “Patay na ang akong bana nga imong alagad ug nasayod ka nga mitahod siya sa GINOO. Apan karon, ania ang tawo nga iyang nautangan aron pagkuha sa among duha ka anak nga lalaki aron himuong ulipon.”

² Miingon si Eliseo kaniya, “Unsa may ikatabang ko kanimo? Sultihi ako, unsay anaa sa imong balay?”

Mitubag ang babaye, “Wala gayod, sir, gawas lang sa usa ka gamayng tibod nga lana.”

³ Miingon si Eliseo, “Adtoi ang tanan mong mga silingan ug panghulam ug daghang mga sudlanan.

⁴ Unya panulod kamo sa imong mga anak sa inyong balay ug sirad-i ninyo ang pultahan. Ibubo ang lana sa tibod ngadto sa tanang sudlanan, ug ilain ang mapuno nga sudlanan.”

* **3:25** gilibotan pa gayod nila: sa literal, gilibotan sa mga tiglabayag. † **3:27** labihan gayod ang kasuko: dili mapamatud-an sa Hebreo kon asa gikan kini nga kasuko.

⁵ Busa mipauli ang babaye ug nanirado sila sa iyang mga anak. Unya gidala sa iyang mga anak ang mga sudlanan ngadto kaniya, ug gibubo niya niini ang lana.

⁶ Sa dihang napuno na ang tanang sudlanan, miingon siya sa iyang anak, “Hatagi pa ako ug sudlanan.”

Mitubag ang iyang anak, “Wala nay sudlanan.” Ug miundang pag-agas ang lana.

⁷ Miadto ang babaye kang Eliseo nga alagad sa Dios ug gisuginlan niya kini sa nahitabo. Miingon si Eliseo kaniya, “Lakaw ug ibaligya ang lana ug bayri ang imong mga utang. Adunay mahibilin pa nga kuwarta nga igo nga makabuhi kanimo ug sa imong mga anak.”

Si Eliseo ug ang Babaye nga Taga-Shunem

⁸ Usa ka adlaw, miadto si Eliseo sa Shunem. Adunay adunahang babaye didto nga miagda kaniya sa pagkaon. Sukad niadto, kon moagi si Eliseo sa Shunem, mohapit siya sa balay sa babaye aron mokaon.

⁹ Unya miingon ang babaye sa iyang bana, “Nahibalo ako nga kining tawo nga kanunay maghapitan dinhi kanato usa ka balaan nga alagad sa Dios.

¹⁰ Himoan nato siya ug gamay nga kuwarta sa atop, ug ato kining butangan ug katre, lamisa, bangko, ug suga, aron duna siyay kapuy-an kon moanhi siya dinhi kanato.”

¹¹ Usa ka adlaw, sa dihang miadto si Eliseo sa Shunem, misaka siya sa kuwarta ug mipahulay didto.

¹² Gisugo niya ang iyang sulugoon nga si Gehazi nga tawgon ang babaye. Busa gitawag ni Gehazi ang babaye, ug pag-abot sa babaye,

¹³ miingon si Eliseo sa iyang sulugoon, “Pangutan-a siya kon unsay atong mahimo alang kaniya, sa iyang maayong pag-atiman kanato. Tingalig aduna siyay buot ihangyo sa hari o sa komander sa mga sundalo.”

Mitubag ang babaye, “Dili na kinahanglan, kay maayo ang akong kahimtang dinhi uban sa akong mga katagilungsod.”

¹⁴ Nangutana si Eliseo kang Gehazi, “Unsa kahay atong mahimo alang kaniya?”

Mitubag si Gehazi, “Wala siyay anak nga lalaki ug tigulang na ang iyang bana.”

¹⁵ Miingon si Eliseo, “Tawga siya pag-usab.” Busa gitawag ni Gehazi ang babaye, ug sa nagtindog na siya didto sa pultahan,

¹⁶ miingon si Eliseo kaniya, “Sa ingon niini nga panahon sa sunod tuig magkugos ka na ug batang lalaki.”

Mitubag ang babaye, “Ayaw pagbakak kanako, sir. Alagad ka sa Dios.”

¹⁷ Ug namabdos gayod ang babaye, ug nanganak kini ug lalaki sa mao gayod nga panahon pagkasunod tuig, sumala sa giingon ni Eliseo kaniya.

¹⁸ Usa ka adlaw, sa dihang dako na ang bata, miadto kini sa iyang amahan nga nagtrabaho didto sa uma uban sa mga mangangani.

¹⁹ Ug miingon siya sa iyang amahan, “Sakit kaayo ang akong ulo!”

Miingon ang iyang amahan ngadto sa sulugoon, “Dad-a siya ngadto sa iyang inahan!”

²⁰ Busa gidala sa sulugoon ang bata ngadto sa iyang inahan. Gisabak sa inahan ang bata hangtod pagkaudto ug unya namatay.

²¹ Misaka ang inahan ug gibutang ang patayng lawas sa iyang anak sa katre sa alagad sa Dios. Unya migawas siya sa kuwarta ug gisira ang pultahan.

²² Gitawag sa babaye ang iyang bana ug giingnan, “Palihog, padad-i ako ug usa ka sulugoon ug usa ka asno aron makadali akog adto sa alagad sa Dios, ug makabalik dayon.”

²³ Nangutana ang iyang bana, “Nganong moadto ka man karong adlaw nga dili man kini Pista sa Pagsugod sa Bulan o Adlaw nga Igpapahulay?”

Mitubag ang babaye, “Sige lang.”

²⁴ Busa gimuntorahan sa babaye ang asno ug miingon sa iyang sulugoon, “Pagdali! Ug ayaw pahinaya ug dagan ang asno kon dili ako moingon kanimo.”

²⁵ Busa milakaw sila, ug nakaabot sila sa Bukid sa Carmel, diin atua ang alagad sa Dios. Pagkakita ni Eliseo sa babaye nga didto pa sa unahan, miingon siya sa iyang sulugoon nga si Gehazi, “Tan-awa, anaa ang babaye nga taga-Shunem!”

²⁶ Dagan ug tagboa siya ug pangutan-a kon maayo ba ang kahimtang nila sa iyang bana ug anak.”

Giingnan sa babaye si Gehazi nga maayo ra ang tanan.

²⁷ Apan pag-abot niya didto kang Eliseo sa bukid, gikuptan niya ang tiil ni Eliseo. Miduol si Gehazi aron ipalayo siya, apan miingon si Eliseo, “Pasagdi lang siya! Kay anaa siya sa kaguol. Apan gililong kini sa GINOO kanako; wala niya ako sultihi bahin niini.”

²⁸ Miingon ang babaye, “Sir, wala ako mangayo kanimo ug anak nga lalaki; miingon pa gani ako kanimo nga ayaw ako palaoma*.”

²⁹ Miingon si Eliseo kang Gehazi, “Pangandam. Dad-a ang akong sungkod ug lakaw! Kon aduna kay matagboan, ayaw na panimbaya, ug kon adunay manimbaya kanimo ayaw na pagtubag. Pag-abot nimo, ibutang dayon ang akong sungkod sa nawong sa bata.”

³⁰ Apan miingon ang inahan sa bata kang Eliseo, “Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO ug kanimo, nga dili gayod ako mopauli kon dili ka mouban kanako.” Busa miuban si Eliseo kaniya.

³¹ Gauna si Gehazi ug gibutang niya ang sungkod sa nawong sa bata, apan wala gayod motingog o molihok ang bata. Busa mibalik si Gehazi sa pagtagbo kang Eliseo ug miingon, “Dili man momata ang bata.”

³² Sa pag-abot ni Eliseo sa balay, nakita niya nga patay na ang bata nga gipahimutang sa iyang katre.

³³ Misulod siya ug gisira ang pultahan, ug nag-ampo sa GINOO.

³⁴ Unya gihap-an niya ang bata, ug gibutang ang iyang baba sa baba sa bata, ang iyang mga mata sa mga mata sa bata, ug ang iyang mga kamot sa mga kamot sa bata. Samtang gihap-an niya ang bata, inanay nga miinit ang lawas niini.

³⁵ Mitindog si Eliseo, ug nagpaso-paso sa kuwarto. Unya gihap-an niya pag-usab ang bata. Nangatsi ang bata sa makapito, unya gibuka niya ang iyang mga mata.

³⁶ Gitawag ni Eliseo si Gehazi ug giingnan, “Tawga ang iyang inahan.” Busa gitawag kini ni Gehazi. Pag-abot sa babaye miingon si Eliseo kaniya, “Kuhaa ang imong anak.”

³⁷ Misulod ang babaye ug miyukbo sa tilan ni Eliseo sa pagpasalamat† kaniya. Unya gikuha niya ang iyang anak ug mibiya.

Ang Milagro sa Panahon sa Tinggutom

³⁸ Sa pagbalik ni Eliseo sa Gilgal, adunay kagutom didto. Usa ka adlaw, samtang nakig-istorya ang grupo sa mga propeta kaniya, miingon siya sa

* **4:28** palaoma: o bakaki. † **4:37** pagpasalamat: o pagpasidungog.

iyang sulugoon, “Itak-ang ang dako nga kolon ug pagluto ug sabaw alang niining mga propeta.”

³⁹ Adunay usa kanila nga miadto sa uma sa pagpanguha ug utan. Nakakita siyag tanom nga nagkatay ug nanguha siya sa mga bunga niini nga igo lang niyang mapuyos. Pagpauli niya, gihiwa-hiwa niya kini ug gisagol sa sabaw nga wala gani siya makahibalo kon unsa kadto.

⁴⁰ Gisukad ang sabaw ngadto sa mga tawo, ug sa nakakaon na sila niini, naninggit sila, “Alagad sa Dios, adunay hilo kining pagkaon!” Ug wala na nila kini kan-a.

⁴¹ Miingon si Eliseo, “Kuha-i akog harina.” Ug gibubo niya ang harina sa kolon ug miingon sa sulugoon, “Sige, sukari na sila.” Ug maayo na ang lami niini.[‡]

⁴² Sa lain na usab nga higayon, adunay usa ka tawo nga gikan sa Baal Shalisha nga nagdala kang Eliseo, ang tawo sa Dios, ug 20 ka pan nga hinimo gikan sa unang abot sa barley, ug bag-ong inani nga mga lugas diha sa iyang sako. Miingon si Eliseo, “Ihatag kana sa grupo sa mga propeta[§] aron makakaon sila.”

⁴³ Miingon ang iyang sulugoon, “Unsaon niini pagkaigo sa 100 ka tawo?”

MITUBAG SI ELISEO, “Ihatag lang kanila aron makakaon sila. Kay nag-ingon ang GINOO nga makakaon sila ug aduna pay mahibilin.”

⁴⁴ Busa gihatag kini sa sulugoon ngadto sa mga propeta ug nangaon sila, ug aduna pay nahibilin, sumala sa giingon sa GINOO pinaagi kang Eliseo.

5

Naayo si Naaman sa Iyang Sakit sa Panit

¹ Si Naaman nga komander sa mga sundalo sa Aram^{*} gidayeg gayod sa hari sa Aram, kay pinaagi kaniya gipadaog sa GINOO ang Aram. Maisog siya nga sundalo, apan aduna siyay ngilngig nga sakit sa panit.

² Sa pagsulog sa mga sundalo sa Aram sa Israel nakabihag sila ug usa ka dalagita nga nahimong sulugoon sa asawa ni Naaman.

³ Usa ka adlaw, miingon kining dalagita sa iyang agalong babaye, “Kon makigkita lang ang akong agalon nga si Naaman sa propeta nga atua sa Samaria, ayohon gayod siya niini sa iyang sakit sa panit.”

⁴ Busa gisultihan ni Naaman ang hari mahitungod sa giingon sa dalagita nga gikan sa Israel.

⁵ Miingon ang hari sa Aram, “Lakaw, ug dal-a ang akong sulat ngadto sa hari sa Israel.” Busa milakaw si Naaman nga nagdalag 350 ka kilong pilak, 70 ka kilong bulawan, ug napulo ka bisti.

⁶ Gihatag niya ang sulat ngadto sa hari sa Israel, ug mao kini ang mensahe niini: “Gipadala ko diha kanimo si Naaman nga akong alagad aron ayohon mo sa iyang sakit sa panit.”

⁷ Pagkabasa sa hari sa Israel sa sulat, gigisi niya ang iyang bisti ug miingon, “Nganong gipadala niya kanako kining tawo aron ayohon sa iyang sakit sa panit? Unsa ako, Dios? Adunay gahom ba ako sa pagpatay ug sa pagbuhi? Nangita lang siya ug hinungdan nga magkaaway kami!”

⁸ Pagkahibalo ni Eliseo nga alagad sa Dios nga gigisi sa hari sa Israel ang iyang bisti, gipadala niya kini nga mensahe ngadto sa hari: “Nganong gigisi mo man ang imong bisti? Paanhia dinhi kanako kanang maong tawo, aron masayod siya nga adunay propeta sa Israel.”

[‡] **4:41** maayo na ang lami niini: sa literal, walay nay butang nga makadaot didto sa kolon. [§] **4:42** sa grupo sa mga propeta: sa Hebreo, sa mga tawo. ^{*} **5:1** Aram: o Siria.

⁹ Busa miadto si Naaman uban sa iyang mga kabayo ug karwahi ug mi-hunong sa pultahan sa balay ni Eliseo.

¹⁰ Nagsugo si Eliseo ug mensahero sa pagsulti kang Naaman nga moadto siya sa Suba sa Jordan ug manghugas sa makapito, ug mamaayo siya.

¹¹ Apan nasuko si Naaman ug milakaw nga nag-ingon, “Abi nakog mogawas gayod siya ug moatubang kanako. Nagdahom ako nga tawgon niya ang GINOO nga iyang Dios ug ipandong ang iyang kamot sa naapektohan nga bahin sa akong lawas ug ayohon ako.

¹² Dili ba mas maayo man ang mga suba sa Amana ug sa Farfar sa Damasco kaysa mga suba dinhi sa Israel? Nganong dili man ako didto manghugas aron mamaayo ako?” Busa milakaw siya nga masuk-anon kaayo.

¹³ Apan miduol ang iyang mga sulugoon kaniya ug miingon, “Sir, kon nagsugo kanimo ang propeta sa pagbuhat ug dakong butang, dili ba buhaton mo man kini? Nganong dili mo man buhaton ang iyang giingon nga manghugas ka aron mamaayo ka?”

¹⁴ Busa miadto si Naaman sa Suba sa Jordan ug naghugas sa makapito, sumala sa giingon sa alagad sa Dios. Ug naayo ang iyang sakit ug nahinlo ang iyang panit nga daw panit sa usa ka gamayng bata.

¹⁵ Unya mibalik si Naaman ug ang iyang mga kauban ngadto sa alagad sa Dios. Mitindog siya atubangan ni Eliseo ug miingon, “Karon nahibalo na ako nga walay laing Dios sa tibuok kalibotan gawas sa Dios sa Israel. Busa dawata kining gasa ko kanimo, sir.”

¹⁶ Mitubag si Eliseo, “Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO, nga akong ginaalagan, nga dili gayod ako modawat ug gasa.” Bisag gipugos siya ni Naaman sa pagdawat sa gasa, midumili gayod siya.

¹⁷ Miingon si Naaman, “Kon dili ka, sir, tugoti na lang ako nga kargahan ang akong duha ka mula ug yuta nga gikan dinhi, ug dad-on ko sa amo.[†] Kay sukad karon dili na ako maghalad ug mga halad nga sinunog ug uban pang mga halad ngadto sa ubang mga dios kondili sa GINOO lang.

¹⁸ Apan hinaut, sir, nga pasayloon ako sa GINOO kon mokuyog ako sa akong hari didto sa templo sa dios nga si Rimon aron pagsimba. Mokuyog ako ingon nga usa ka opisyal nga sinalingan sa hari. Hinaut nga pasayloon ako sa GINOO kon moluhod usab ako didto.”

¹⁹ Miingon si Eliseo, “Maayong paglakaw.”

Apan wala pa gani makapalayo si Naaman,

²⁰ si Gehazi nga sulugoon ni Eliseo, miingon sa iyang kaugalingon, “Gi-palakaw sa akong agalon si Naaman nga Aramehanon nga wala dawata ang gasa nga dala niini. Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO nga apason ko siya ug magkuha ug bisan unsa gikan kaniya.”

²¹ Busa dali-daling gigukod ni Gehazi si Naaman.

Pagkakita ni Naaman kang Gehazi nga nagdagan paingon kaniya, nanaog siya sa karwahi ug gitagbo kini. Nangutana si Naaman, “Adunay daotan bang nahitabo?”

²² Mitubag si Gehazi, “Wala man. Gisugo lang ako sa akong agalon nga ingnon ka nga bag-o lang gayod nga adunay miabot nga duha ka batan-ong miyembro sa grupo sa mga propeta nga gikan sa kabungtoran sa Efraim. Ug naghangyo ang akong agalon nga hatagan mo sila ug 35 ka kilong pilak ug duha ka bisti.”

²³ Miingon si Naaman, “Oo, ania ang 70 ka kilong pilak.” Ug gipugos pa siya ni Naaman sa pagdawat niini. Gisulod ni Naaman ang pilak sa duha ka

[†] 5:17 *dad-on ko sa amo*: gituohan kaniadto nga ang dios angay simbahon diha sa iyang kaugalingong yuta.

sudlanan uban sa duha ka bisti, ug gihatag niya kini sa iyang duha ka sulugoon nga mao ang midala niini alang kang Gehazi.

²⁴ Pag-abot ni Gehazi sa bungtod, gikuha niya sa mga sulugoon ang duha ka sudlanan ug gipalakaw sila. Gidala niya kadto sa balay ug gitagoan,

²⁵ ug unya miadto siya kang Eliseo.

Nangutana si Eliseo kaniya, “Asa ka gikan, Gehazi?”

Mitubag si Gehazi, “Wala man ko molakaw.”

²⁶ Apan miingon si Eliseo, “Wala ka ba masayod nga ang akong espiritu didto sa dihang nanaog si Naaman gikan sa iyang karwahi sa pagtagbo kanimo? Dili kini panahon sa pagdawag ug kuwarta, bisti, tamnanan sa olibo, tamnanan sa ubas, kahayopan, ug mga sulugoon.

²⁷ Tungod kay gihimo mo kini, ang ngilngig nga sakit sa panit[‡] ni Naaman mobalhin kanimo ug sa imong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran.” Pagbiya ni Gehazi kang Eliseo namuti ang iyang panit tungod sa sakit.

6

Milutaw sa Tubig ang Ulo sa Atsa

¹ Usa niana ka higayon, ang grupo sa mga propeta miingon kang Eliseo, “Nakita mo man nga gamay kaayo kining lugar nga among tigomanan uban kanimo.

² Busa mangadto kita sa Suba sa Jordan diin adunay daghang mga kahoy. Maghimo kita didto ug atong tigomanan.”

Miingon si Eliseo, “Sige, panglakaw kamo.”

³ Apan miingon ang usa kanila, “Kon mahimo, sir, uban na lang kanamo.”

Mitubag siya, “O, sige.”

⁴ Busa miuban siya kanila.

Pag-abot nila sa Suba sa Jordan, namutol sila ug mga kahoy.

⁵ Samtang namutol ug kahoy ang usa kanila, nahulog ang ulo sa iyang atsa didto sa tubig, busa misinggit siya, “Sir, hinulaman ko lang ra ba kadto!”

⁶ Nangutana si Eliseo, ang tawo sa Dios, “Asa man dapit nahulog?” Pagtudlo sa tawo sa dapit nga nahulogan, nagputol si Eliseo ug sanga ug gilabay niya kini didto. Unya milutaw ang ulo sa atsa.

⁷ Miingon si Eliseo, “Kuhaa na.” Busa gikab-ot kini sa tawo.

Gipaundang ni Eliseo ang Pagsulong sa mga Aramehanon

⁸ Karon, nakig-gira ang hari sa Aram batok sa Israel. Nakigsabot siya sa iyang mga opisyal kon asa sila nga mga lugar magkampo.

⁹ Apan gipasidan-an ni Eliseo, ang tawo sa Dios, ang hari sa Israel pinaagi sa pagpadala kaniya niini nga mensahe, “Ayaw kamo pag-agi nianang lugara kay mosulong diha ang mga Aramehanon.”

¹⁰ Busa nagpadala usab ug mensahe ang hari sa Israel ngadto sa mga lumulupyo sa lugar nga giingon ni Eliseo aron pagpasidaan kanila nga magbantay. Nahitabo kini sa pipila ka higayon.

¹¹ Tungod niini nasuko pag-ayo ang hari sa Aram. Busa gipatawag niya ang iyang mga opisyal ug giingnan, “Kinsa kaninyo ang midapig sa hari sa Israel?”

¹² Miingon ang usa sa iyang mga opisyal, “Wala gayoy bisan usa kanamo, Mahal nga Hari. Si Eliseo nga propeta sa Israel mao ang tigsugilon sa hari sa Israel sa tanan nimong gisulti, bisan ang gisulti nimo diha sa imong kuwarta.”

[‡] 5:27 *ngilngig nga sakit sa panit*: ang Hebreo nga pulong niini nagkahulogan sa nagkalain-laing matang sa sakit sa panit nga ginaisip nga hugaw, sumala sa Lev. 13.

¹³ Mimando ang hari, “Lakaw, pangitaa ninyo siya aron makapadala ako ug mga tawo sa pagdakop kaniya.”

Sa dihang gisultihan ang hari nga si Eliseo atua sa Dotan,

¹⁴ nagpadala siya didto ug daghang mga sundalo nga nagsakay sa mga kabayo ug mga karwahi. Nangadto sila sa Dotan sa panahon sa kagabhion ug gilibotan nila kini.

¹⁵ Pagkabuntag, sayo pa kaayong mibangon ug migawas ang sulugoon ni Eliseo, ug nakita niya ang mga sundalo nga nagsakay sa mga kabayo ug mga karwahi nga naglibot sa lungsod. Miingon siya kang Eliseo, “Sir, unsay atong buhaton?”

¹⁶ Mitubag si Eliseo, “Ayaw kahadlok. Mas daghan ang atong mga kauban kaysa kanila.”

¹⁷ Unya nag-ampo si Eliseo, “GINOO, ablihi ang iyang mga mata aron makakita siya.” Giablihan sa GINOO ang mga mata sa sulugoon, ug nakita niya ang kabungtoran sa palibot ni Eliseo nga puno sa mga kabayo ug mga karwahi nga kalayo.

¹⁸ Samtang nagpadulong ang mga kaaway kang Eliseo, nag-ampo siya, “GINOO, butahi kining mga tawhana.” Busa gipangbutahan sila sa GINOO sumala sa gihangyo ni Eliseo.

¹⁹ Unya miingon si Eliseo kanila, “Dili kini mao ang dalan ug dili kini mao ang lungsod sa Dotan. Sunod kamo kanako kay dad-on ko kamo sa tawo nga inyong gipangita.” Ug gidala sila ni Eliseo sa Samaria.

²⁰ Pagsulod nila sa lungsod, nag-ampo si Eliseo, “GINOO, ablihi ang ilang mga mata aron makakita sila.” Giablihan sa GINOO ang ilang mga mata, ug nakita nila nga didto na sila sa Samaria.

²¹ Pagkakita sa hari sa Israel kanila, gipangutana niya si Eliseo, “Sir, pamatyon ko ba sila?”

²² Mitubag si Eliseo, “Ayaw silag pamatya. Bisan gani ang mga bihag sa gira wala nato pamatya. Hatagi sila ug pagkaon ug tubig aron makakaon sila ug makainom, ug pagkahuman, pabalika sila ngadto sa ilang hari*.”

²³ Busa nagpakombira ang hari alang kanila, ug pagkahuman, gipapauli niya sila ngadto sa ilang hari. Ug wala na mousab sa pagsulong ang mga Aramehanon sa yuta sa Israel.

Gilibotan ang Samaria

²⁴ Apan sa kadugayan gitigom ni Ben Hadad nga hari sa Aram ang iyang tibuk kasundalohan ug gilibotan ang Samaria.

²⁵ Tungod niini, labihan ang kagutom nga nasinati sa lungsod, hangtod nga nagmahal ang mga palaliton. Ang kantidad sa ulo sa asno 80 kabuok nga pilak, ug ang kantidad sa usa ka takos nga iti sa salampati† lima kabuok nga pilak.

²⁶ Usa ka higayon niana, samtang naglakaw ang hari sa Israel ibabaw sa paril‡, adunay usa ka babaye nga misinggit kaniya, “Tabangi ako, Mahal nga Hari!”

²⁷ Mitubag ang hari, “Kon dili motabang ang GINOO kanimo unsay akong mahimo? Wala na akoy trigo o ilimnon nga ikahatag kanimo.”

²⁸ Unya nangutana ang hari, “Unsa bay imong problema?”

* **6:22 hari:** sa Hebreo, *agonal*. Mao usab sa bersikulo 23. † **6:25 iti sa salampati:** mahimo nga ngalan kini sa usa ka matang sa liso nga utanon. ‡ **6:26 ibabaw sa paril:** бага ang ilang mga paril, busa halapad ang ibabaw niini.

Mitubag ang babaye, “Kining babaye miingon kanako nga kan-on namo ang akong anak karong adlaw ug sa pagkasunod nga adlaw, ang iya na usab nga anak.

²⁹ Busa among giluto ang akong anak ug gikaon. Pagkasunod nga adlaw, giingnan ko siya nga ang iya na usab nga anak ang among kan-on, apan gitagoan niya kini.”

³⁰ Pagkadungog sa hari sa giingon sa babaye, gigisi niya ang iyang bisti sa labihang kasubo. Ug samtang naglakaw siya ibabaw sa paril, nakita sa mga tawo nga sako ang pang-ilalom nga bisti ang iyang gisul-ob sa pagpakita sa iyang pagsubo.

³¹ Miingon siya, “Hinaut nga silotan ako sa Dios sa hilabihan gayod kon dili ko papunggotan ug ulo si Eliseo nga anak ni Shafat karong adlaw!”

³² Niadtong higayona, naglingkod si Eliseo sa iyang balay ug nakigsulti sa mga tigdumala sa Israel. Nagsugo ang hari ug tawo nga mag-una kaniya didto kang Eliseo. Apan sa wala pa moabot ang gisugo sa hari, miingon si Eliseo sa mga tigdumala, “Tan-awa ra, nagsugo ang anak sa kriminal ug tawo sa pagpunggot sa akong ulo. Kon moabot ang tawo sirad-i ninyo ang pultahan ug ayaw siya pasudla. Gasunod kaniya ang iyang agalon.”

³³ Samtang nagsulti pa si Eliseo kanila, miabot ang gisugo sa hari. Ug miingon siya, “Kini nga katalagman nga miabot gikan sa GINOO. Nganong magpadayon pa man ako sa paghulat kaniya?”

7

¹ Mitubag si Eliseo, “Pamatia kining giingon sa GINOO: ‘Sa ingon niining orasa ugma, mahimong barato ang mga palaliton sa merkado* sa Samaria. Ang tulo ka gantang nga harina ibaligya na lang sa kantidad nga usa kabuok nga pilak, ug ang unom ka gantang nga barley ibaligya usab sa kantidad nga usa kabuok nga pilak.’”

² Miingon ang opisyal nga sinaligan sa hari, “Bisan pag ablihan sa GINOO ang mga bintana sa langit dili kana mahitabo.”†

Mitubag si Eliseo, ang tawo sa Dios, “Makita mo nga mahitabo kini, apan dili ka makakaon niini.”

Miundang ang mga Aramehanon sa Pagsulong

³ Adunay upat ka tawo nga adunay ngilngig nga sakit sa panit nga naglingkod sa may pultahan sa lungsod. Nagsultihanay sila, “Nganong magsige man lang kitag lingkod dinhi hangtod mamatay kita?”

⁴ Kon mosulod kita sa lungsod mamatay kita didto sa gutom, ug kon maglingkod lang kita dinhi, mamatay gihapon kita. Mangadto na lang kita sa kampo sa mga Aramehanon ug itugyan ang atong kaugalingon ngadto kanila. Kon dili nila kita unsaon, maayo, apan kon patyon nila kita, bahala na, total mangamatay man gihapon kita.”

⁵ Busa pagkagabii, nangadto sila sa kampo sa mga Aramehanon. Apan pag-abot nila, wala nay tawo didto.

⁶ Kay gipadungog sa GINOO ang mga sundalo sa Aram ug kasaba gikan sa mga karwahi, mga kabayo, ug sa daghang mga sundalo, busa gipakaingon nilag gisuholan sa hari sa Israel ang hari sa mga Hitihanon ug ang hari sa mga Ehiptohanon sa pagsulong kanila.

* **7:1 merkado:** sa Hebreo, pultahan. Mao usab sa bersikulo 18. † **7:2 Bisan pag ablihan...mahitabo:** o Bisan pag paulanon sa GINOO dili gayod ingon niana kadali ang abunda nga abot.

⁷ Mao nga nangikyas sila nianang pagkagabii ug gibliyaan ang ilang mga tolda, mga kabayo, ug mga asno. Gibiyaan lang nila ang ilang kampo ug nangikyas sila aron maluwat ang ilang kaugalingon.

⁸ Pag-abot sa mga tawo nga adunay ngilngig nga sakit sa panit didto sa kampo, gitagsa-tagsa nilag sulod ang mga tolda. Nangaon sila, nanginom, ug nanguha sa mga pilak, mga bulawan, mga bisti, ug gipangtagoan nila kini.

⁹ Unya nag-ingnanay sila, “Dili maayo kining atong gihimo, gibalita unta nato dayon nga nangikyas na ang mga kaaway, apan nagpakahilom lang kita. Kon paugmaan pa nato ang pagsulti niini, silotan gayod kita. Dali, manglakaw kita karon dayon ug ibalita nato kini didto sa palasyo sa hari.”

¹⁰ Busa namalik sila sa lungsod sa Samaria ug gitawag nila ang mga tigbalantay sa pultahan sa lungsod ug giingnan, “Nangadto kami sa kampo sa mga Aramehanon ug wala gayoy tawo didto, gawas lang sa mga kabayo ug sa mga asno nga gihigot. Atua pa usab ang mga tolda.”

¹¹ Gisugilon sa mga tigbalantay ang balita sa palasyo.

¹² Bisag gabii na, mibangon ang hari ug miingon sa iyang mga opisyal, “Sulthian ko kamo kon unsay giplano sa mga Aramehanon. Nahibalo sila nga gigutom kita, busa gibliyaan nila ang ilang kampo ug nanago sa mga bukid, kay naghuna-huna sila nga manggawas gayod kita. Iniggawas nato dakpon nila kita ug ilogon ang lungsod.”

¹³ Mitubag ang usa sa iyang mga opisyal, “Adunay lima pa kita ka kabayo nga nahibilin, nganong dili man kita magsugo ug pipila ka mga tawo sa pagsusi kon unsa gayod ang nahitabo? Bahala na kon patyon sila, total bisag ania ra sila dinhi, mangamatay man gihapon sila uban kanato.”

¹⁴ Busa nagpaandam sila ug duha ka karwahi nga giguyod sa mga kabayo, ug nagsugo ang hari ug mga tawo sa pagsusi kon unsa gayod ang nahitabo sa mga sundalo sa Aram.

¹⁵ Nakaabot sila hangtod sa Suba sa Jordan, ug nakita nila sa mga dalan ang mga bisti ug mga kagamitan nga gipanglabay sa mga Aramehanon sa ilang pagdali-dali ug ikyas. Namalik ang mga sinugo ug gibalita nila kini sa hari.

¹⁶ Unya nanggawas ang mga tawo sa lungsod ug gipanguha nila ang mga kagamitan nga nahibilin sa kampo sa mga Aramehanon. Ug nahitabo gayod ang giingon sa GINOO nga ang kantidad sa tulo ka gantang nga harina usa na lang kabuok nga pilak, ug mao usab ang kantidad sa unom ka gantang nga barley.

¹⁷ Aron malikayan ang pagdasok sa mga tawo didto sa pultahan sa lungsod, gibutang sa hari didto ang opisyal nga iyang sinaligan. Apan gidasmagan siya ug gitunob-tunoban sa mga tawo didto sa pultahan, ug namatay siya sumala sa giingon sa alagad sa Dios niadtong adlaw nga miadto kaniya ang hari.

¹⁸ Tuod man nga nahitabo ang giingon sa alagad sa Dios sa hari, “Sa ingon niining orasa ugma, mahimong barato ang mga palaliton sa merkado sa Samaria. Ang tulo ka gantang nga harina ibaligya na lang sa kantidad nga usa kabuok nga pilak, ug ang unom ka gantang nga barley ibaligya usab sa kantidad nga usa kabuok nga pilak.”

¹⁹ Mitubag kadto nga opisyal sa hari, “Bisan pag ablihan sa GINOO ang mga bintana sa langit dili kana mahitabo.”[‡] Ug miingon si Eliseo, ang tawo sa Dios, “Makita mo nga mahitabo kini, apan dili ka makakaon niini.”

²⁰ Ug tinuod nga nahitabo kini sa opisyal, kay gitunob-tunoban man siya sa mga tawo nga nagdasok sa pultahan sa lungsod ug namatay.

[‡] 7:19 Tan-awa usab ang bersikulo 2.

8

Mibalik ang Babaye nga Taga-Shunem

¹ Usa ka higayon, giingnan ni Eliseo ang babaye kansang anak iyang gibuhi pag-usab, “Dad-a ang imong panimalay ug pamuyo kamo sa laing lugar, kay nag-ingon ang GINOO nga adunay kagutom nga moabot sa Israel sulod sa pito ka tuig.”

² Busa gisunod sa babaye ang giingon kaniya sa alagad sa Dios. Milakaw siya ug ang iyang panimalay ug mipuyo sa yuta sa mga Filistihanon sulod sa pito ka tuig.

³ Pagkahuman sa pito ka tuig, mibalik siya sa Israel ug miadto sa hari sa pagpakiluoy nga tabangan siya nga mahibalik kaniya ang iyang balay ug yuta.

⁴ Naabtan niya nga nakigsulti ang hari kang Gehazi nga sulugoon ni Eliseo. Miingon ang hari, “Suginli ako sa tanang kahibulongang mga butang nga gipanghimo ni Eliseo.”

⁵ Ug samtang gisugilon ni Gehazi sa hari kon giunsa pagbuhi ni Eliseo ang bata nga namatay, miduol sa hari ang inahan sa bata ug nagpakiluoy nga tabangan siya nga mahibalik kaniya ang iyang balay ug yuta.

Miingon si Gehazi, “Mahal nga Hari, mao kini ang babaye ug mao kini ang iyang anak nga gibuhi ni Eliseo.”

⁶ Gipangutana sa hari ang babaye mahitungod niadto, ug gisuginlan siya sa babaye. Busa nagsugo ang hari ug usa ka opisyal aron sa pagtabang sa babaye. Giingnan niya ang opisyal, “Tabangi siya nga mahibalik kaniya ang tanan nga iyang gipanag-iyahan, apil na ang tanang kita sa iyang uma sukad sa pagbiya niya hangtod sa iyang pagbalik.”

Gipatay ni Hazael si Ben Hadad

⁷ Miadto si Eliseo sa Damasco, diin nagsakit si Ben Hadad nga hari sa Aram*. Sa dihang gisuginlan ang hari nga anaa ang alagad sa Dios,

⁸ miingon siya kang Hazael, “Pagdala ug gasa ug tagboa ang alagad sa Dios. Ingna siya nga pangutan-on ang GINOO kon maayo pa ba ako sa akong sakit.”

⁹ Busa gipakargahan ni Hazael ang 40 ka kamelyo sa labing maayong mga produkto sa Damasco ug gidala kini kang Eliseo ingon nga gasa. Pag-abot niya kang Eliseo, miingon siya, “Gisugo ako sa imong alagad† nga si Ben Hadad nga hari sa Aram, nga pangutan-on ka kon maayo pa ba siya sa iyang sakit.”

¹⁰ Mitubag si Eliseo, “Pauli ug ingna siya nga sigurado nga mamaayo siya, apan nagpadayag usab ang GINOO kanako nga sigurado nga namatay siya.”

¹¹ Unya gitutokan niya pag-ayo si Hazael hangtod nga naulaw kini. Unya mihilak si Eliseo.

¹² Gipangutana siya ni Hazael, “Sir, nganong mihilak ka man?”

Mitubag siya, “Tungod kay nahibaloan ko ang daotan mong pagahimuon sa mga Israelinhon. Sunogon mo ang ilang pinarilan nga mga lungsod, pamatyon mo ang ilang mga pamatan-on, dugmokon mo ang ilang gagmayng mga bata, ug yasyason mo ang tiyan sa ilang mga babayeng mabdos.”

¹³ Mitubag si Hazael, “Sir, unsaon ko kana paghimo? Wala akoy abilidad sa paghimo niana.”

Mitubag si Eliseo, “Gipadayag sa GINOO kanako nga mahimo kang hari sa Aram.”

¹⁴ Mibalik si Hazael sa iyang agalon nga si Ben Hadad ug gipangutana siya niini, “Unsa may giingon ni Eliseo kanimo?”

* 8:7 Aram: o Siria. † 8:9 alagad: sa Hebreo, anak. ‡ 8:13 Wala akoy...niana: sa literal, Sama lang ako sa isa ka iro.

Mitubag si Hazael, “Miingon siya kanako nga sigurado nga mamaayo ka.”

¹⁵ Apan pagkasunod nga adlaw, mikuha si Hazael ug baga nga panapton ug gituslob niya kini sa tubig ug gitaklap sa nawong sa hari hangtod nga namatay kini. Ug si Hazael ang mipuli ingon nga hari.

Ang Paghari ni Jehoram sa Juda

(2 Cron. 21:4-20)

¹⁶ Nahimong hari sa Juda si Jehoram nga anak ni Jehosafat sa ikalimang tuig sa paghari ni Joram, nga anak ni Ahab, sa Israel.

¹⁷ Nag-edad si Jehoram ug 32 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa walo ka tuig.

¹⁸ Gisunod niya ang binuhatan sa mga hari sa Israel, sama sa gihimo sa panimalay ni Ahab, kay ang iyang napangasawa anak man ni Ahab. Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO.

¹⁹ Apan tungod kang David, wala laglaga sa GINOO ang Juda, kay nagsaad ang GINOO kang David nga hangtod sa kahangtoran dili siya mawad-ag kaliwat nga maghari. §

²⁰ Sa panahon sa paghari ni Jehoram, nagrebelde ang Edom sa Juda, ug nagpili sila ug ilang kaugalingong hari.

²¹ Busa miadto si Jehoram sa Zair uban sa tanan niyang tigkarwahi. Apan gilibotan siya ug ang mga komander sa iyang mga tigkarwahi sa mga Edomihanon. Sa pagkagabii, gisulong nila ang mga Edomihanon, ug nakaikyas sila ug namauli.

²² Hangtod karon nagrebelde pa gihapon ang Edom sa Juda. Niadtong panahona, nagrebelde usab ang Libna.

²³ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Jehoram, ug ang tanan niyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

²⁴ Sa dihang namatay si Jehoram, gilubong siya didto sa gilubngan sa iyang mga katigulangan sa Lungsod ni David. Ug si Ahazia nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Ahazia sa Juda

(2 Cron. 22:1-6)

²⁵ Nahimong hari sa Juda si Ahazia nga anak ni Jehoram sa ika-12 nga tuig sa paghari ni Joram, nga anak ni Ahab, sa Israel.

²⁶ Nag-edad si Ahazia ug 22 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa usa ka tuig. Ang iyang inahan mao si Atalia nga apo ni Omri nga hari sa Israel.

²⁷ Gisunod niya ang mga binuhatan sa pamilya ni Ahab. Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, kay nakapangasawa man siya sa usa sa mga miyembro sa pamilya ni Ahab.

²⁸⁻²⁹ Nakig-uban si Ahazia kang Joram nga anak ni Ahab sa pagpakig-gira kang Hazael nga hari sa Aram. Naggira sila didto sa Ramot Gilead, ug nasamdan si Joram. Busa mipauli si Haring Joram sa lungsod sa Jezreel aron magpaayo sa iyang mga samad. Ug samtang didto siya, mibisita kaniya si Ahazia nga hari sa Juda.

9

Gihimo si Jehu nga Hari sa Israel

§ 8:19 nagsaad...maghari: sa literal, nagsaad ang GINOO nga hatagan niya si David ug ang iyang mga kaliwat sa suga hangtod sa kahangtoran.

¹ Gipatawag ni Eliseo ang usa ka tawo nga miyembro sa grupo sa mga propeta ug giingnan, “Pangandam sa pag-adto sa Ramot Gilead, ug dad-a kining usa ka tibod nga lana.

² Pag-abot mo didto, pangitaa dayon si Jehu nga anak ni Jehosafat ug apo ni Nimshi. Kuhaa siya sa iyang mga kauban ug dad-a sa usa ka kuwarto nga kamo rang duha.

³ Unya kuhaa ang lana ug ibubo kini sa iyang ulo ug ingna siya, ‘Mao kini ang giingon sa GINOO: Gipili ka nako nga hari sa Israel.’ Unya pagdali ug gawas ug dagan.”

⁴ Busa miadto ang batan-ong propeta sa Ramot Gilead.

⁵ Pag-abot niya didto, nakita niya ang mga opisyal sa mga sundalo nga nanglingkod. Miingon siya, “Adunay mensahe ako alang kanimo, sir.”

Nangutana si Jehu, “Alang kang kinsa kanamo?”

Mitubag ang propeta, “Alang kanimo, sir.”

⁶ Mitindog dayon si Jehu ug misulod sa balay. Unya gibuboan siya sa propeta ug lana sa ulo, ug giingnan, “Mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa Israel: ‘Gipili ka nako nga hari sa akong katawhan nga mga taga-Israel.

⁷ Laglagon mo ang panimalay ni Ahab nga imong agalon, aron makapanimalos ako kang Jezebel sa iyang pagpamatay sa akong mga alagad nga propeta ug sa uban ko pang mga alagad.

⁸ Malaglag ang tibuk nga panimalay ni Ahab. Pamatyon ko ang tanang miyembro sa iyang panimalay nga mga lalaki, ulipon man o dili.

⁹ Himuon ko sa panimalay ni Ahab ang gihimo ko sa panimalay ni Jeroboam nga anak ni Nebat, ug sa panimalay ni Baasha nga anak ni Ahia.

¹⁰ Ug si Jezebel kan-on sa mga iro didto sa yuta sa Jezreel, ug walay molubong kaniya.” Unya migawas ang propeta ug midagan.

¹¹ Pagbalik ni Jehu sa iyang mga kauban nga opisyal, ang usa kanila nangutana kaniya, “Kumusta man? Nganong mianhi kanimo kadtong buang-buang nga tawo?”

Mitubag si Jehu, “Nahibalo na kamo kon kinsa siya ug kon unsa ang iyang gipanulti.”

¹² Mitubag sila, “Ayaw pagbakak kanamo. Sultihi kami kon unsa gayod ang iyang gisulti.”

Miingon si Jehu, “Giingnan niya ako nga nagsulti ang GINOO nga gipili niya akong hari sa Israel.”

¹³ Gihubo dayon sa mga opisyal ang ilang mga kupo ug gibuklad sa hagdanan nga gitindogan ni Jehu. Unya gipatingog nila ang budyong ug misinggit, “Si Jehu na ang hari!”

Gipatay ni Jehu si Joram ug si Ahazia

¹⁴ Unya nagplano si Jehu batok kang Joram. (Niadtong panahona, gi-panalipdan ni Joram ug sa mga taga-Israel ang Ramot Gilead batok kang Hazael nga hari sa Aram.

¹⁵ Apan nasamdan si Joram sa pagpakig-gira nila sa mga Aramehanon, busa mipauli siya sa Jezreel aron magpaayo sa iyang mga samad.) Miingon si Jehu sa iyang isigka-opisyal, “Kon gusto ninyo akong mahimong hari, ayaw ninyo tugoti nga adunay makagawas niining lungsod aron pag-adto sa Jezreel ug pagsugilon nga gihimo ninyo akong hari.”

¹⁶ Unya misakay si Jehu sa iyang karwahi ug miadto sa Jezreel, diin nagpahulay si Joram. Didto usab si Ahazia nga hari sa Juda, kay mibisita siya kang Joram.

¹⁷ Karon, nakita sa tigbalantay sa tore sa Jezreel si Jehu nga nagpadulong uban sa iyang mga sundalo, busa misinggit kini, “Adunay nagpadulong nga mga sundalo!”

Mitubag si Joram, “Pagpadala ug tigkabayo sa pagtagbo kanila sa pagpangutana kon maayo ba ang ilang tuyo sa pag-anhi dinhi.”

¹⁸ Busa milakaw ang usa ka tigkabayo sa pagtagbo kanila, ug miingon siya, “Gusto sa hari nga mahibaloan kon maayo ba ang inyong tuyo sa pag-anhi dinhi.”

Mitubag si Jehu, “Unsay imong labot? Sunod kanako!”

Misinggit ang tigbalantay ngadto sa hari, “Nakaabot na kanila ang tigkabayo nga imong gisugo, apan wala siya mobalik.”

¹⁹ Busa nagpadala na usab ang hari ug usa ka tigkabayo. Pag-abot niya kanila miingon siya, “Gusto sa hari nga mahibaloan kon maayo ba ang inyong tuyo sa pag-anhi dinhi.”

Mitubag si Jehu, “Unsay imong labot! Sunod kanako!”

²⁰ Misinggit pag-usab ang tigbalantay ngadto sa hari, “Nakaabot na kanila ang ikaduhang tigkabayo nga imong gisugo, apan wala usab siya mobalik! Ug labihan kakusog mopadagan ang pangulo sa mga sundalo, murag si Jehu!”

²¹ Mimando si Joram, “Andama ninyo ang akong karwahi.”

Ug sa dihang naandam na, milakaw si Joram nga hari sa Israel ug si Ahazia nga hari sa Juda sa pagtagbo kang Jehu. Nagsakay sila sa ilang tagsa-tagsa ka karwahi, ug gikatagbo nila si Jehu sa yuta ni Nabot nga taga-Jezreel.

²² Pagkakita ni Joram kang Jehu, gipangutana niya kini, “Maayo ba ang imong tuyo sa pag-anhi dinhi, Jehu?”

Mitubag si Jehu, “Unsaon pagkamaayo kon nagpadayon pa gihapon ang pagpamarang ug pagsimba sa mga dios-dios nga gisugdan sa imong inahan nga si Jezebel?”

²³ Unya gidali-dali ug pabalik ni Joram ang iyang kabayo ug gipadagan ug kusog. Misinggit siya kang Ahazia, “Nagluib si Jehu kanako!”

²⁴ Gikuha ni Jehu ang iyang pana ug gipana si Joram sa likod. Milapos ang pana sa kasing-kasing niini, ug nalup-og kini sa iyang karwahi.

²⁵ Miingon si Jehu kang Bidkar nga iyang opisyal, “Kuhaa ang patayng lawas ni Joram, ug ilabay sa uma ni Nabot nga taga-Jezreel. Nahinumdom ka ba sa dihang nagsakay kitang duha sa luyo ni Ahab nga iyang amahan? Nagsulti ang GINOO niining mensahe batok kaniya:

²⁶ ‘Nakita ko kagahapon ang imong pagpatay kang Nabot ug sa iyang mga anak. Ug nagsaad ako nga balosan ko gayod ikaw dinhi mismo sa uma ni Nabot. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.’ Busa kuhaa siya ug ilabay sa uma ni Nabot sumala sa giingon sa GINOO.”

²⁷ Pagkakita ni Ahazia nga hari sa Juda sa nahitabo, miikyas siya paingon sa Bet Hagan. Gigukod siya ni Jehu nga nagsinggit, “Patya usab ninyo siya!” Busa gipana nila siya* sa iyang karwahi sa dalan paingon sa Gur, duol sa Ibleam. Nakaikyas si Ahazia hangtod sa Megido, apan namatay siya didto.

²⁸ Gikuha sa iyang mga alagad ang iyang patayng lawas ug gikarga sa karwahi paingon sa Jerusalem. Gilubong siya sa lubnganan sa iyang mga katigulangan sa Lungsod ni David.

²⁹ Nahimong hari sa Juda si Ahazia sa ika-11 nga tuig sa paghari ni Joram, ang anak ni Ahab, sa Israel.

Gipatay si Jezebel

* **9:27** Busa gipana nila siya: wala kini sa Hebreo, apan anaa sa ubang karaang mga teksto.

³⁰ Unya miadto si Jehu sa Jezreel. Pagkahibalo niini ni Jezebel, nangarte siya ug namintana.

³¹ Pagsulod ni Jehu sa pultahan sa palasyo, miingon si Jezebel kaniya, “Ikaw nga sama kang Zimri nga mopatay ug agalon, maayo ba ang imong tuyo sa pag-anhi?”

³² Mihangad si Jehu sa bintana ug nangutana, “Aduna ba dinhi dapig kanako?” Diha dayoy duha o tulo ka opisyal ang midungaw gikan sa bintana.

³³ Miingon si Jehu, “Ihulog ninyo siya!” Busa gihulog nila si Jezebel. Ug ang uban niyang dugo nanglagsik sa paril ug sa mga kabayo, ug gitunob-tunoban siya sa mga kabayo ni Jehu.

³⁴ Unya misulod si Jehu sa palasyo ug mikaon ug miinom. Pagkahuman miingon siya, “Kuhaa ninyo kanang tinunglo nga babaye ug ilubong, kay anak siya ug hari.”

³⁵ Apan sa dihang kuhaon na nila ang iyang patayng lawas aron ilubong, wala nay nahibilin sa iyang lawas, gawas lang sa iyang bagol-bagol, mga tiil, ug mga kamot.

³⁶ Busa namalik sila ug gisultihan si Jehu. Miingon si Jehu, “Mao kini ang giingon sa GINOY pinaagi sa iyang alagad nga si Elias nga taga-Tishbe: ‘Sa usa ka yuta sa Jezreel, kan-on sa mga iro ang unod ni Jezebel.’

³⁷ Magkatag ang iyang lawas didto nga daw tae ug wala nay makaila kaniya.’”

10

Gipamatay ang mga Kaliwat ni Ahab

¹ Adunay 70 ka mga kaliwat* si Ahab sa Samaria. Busa nagpadala si Jehu ug sulat sa mga opisyal sa lungsod,[†] sa mga tigdumala, ug sa mga tig-atiman sa mga kaliwat ni Ahab. Mao kini ang sulod sa iyang sulat:

² “Kamo ang gitugyanan sa mga kaliwat ni Haring Ahab, ug sa mga karwahi, sa mga kabayo, sa pinarilan nga lungsod, ug sa mga armas.

³ Busa pagpili kamo gikan sa kaliwat ni Haring Ahab ug usa nga takos gayod nga mahimong hari, ug pakig-gira kamo kanamo sa pagpanalipod sa pamilya sa inyong agalon.”

⁴ Apan nangahadlok sila pag-ayo ug miingon, “Kon ang duha ka hari wala makapildi kaniya kita pa kaha?”

⁵ Busa ang tigdumala sa palasyo, ang gobernador sa siyudad, ang mga kadagkoan, ug ang mga tig-atiman sa mga kaliwat ni Haring Ahab nagsulat kang Jehu. Mao kini ang sulod sa iyang sulat: “Mga alagad mo kami, ug buhaton namo ang tanan nga imong isugo. Dili kami magpili ug laing hari; himoa ang gituohan mong maayo.”

⁶ Mibalos si Jehu kanila niini nga sulat: “Kon dapig kamo kanako ug andam sa pagsunod kanako, pamunggoti ninyo ug ulo ang mga kaliwat ni Ahab ug dad-a ninyo ugma kanako ang ilang mga ulo dinhi sa Jezreel, sa ingon niini nga oras.”

Ang 70 ka kaliwat ni Haring Ahab giatiman sa mga dungganon nga tawo sa siyudad sa Samaria sukad sa bata pa sila.

⁷ Pag-abot sa sulat ni Jehu, gikuha niining mga tawhana ang 70 ka mga kaliwat sa hari ug gipamatay. Gisulod nila ang mga ulo niini sa mga basket ug gipadala kang Jehu sa Jezreel.

* **10:1** kaliwat: o mga anak. † **10:1** lungsod: mao kini sa ubang mga Griego nga teksto. Sa Hebreo *Jezreel*.

8 Pag-abot sa nagdala niini, miingon siya kang Jehu, “Gipadala nila ang mga ulo sa mga kaliwat sa hari.”

Unya mimando si Jehu, “Tapoka kini sa duha ka tapok didto sa pultahan sa lungsod ug pabuntagi.”

9 Pagkabuntag, migawas si Jehu ug mitindog atubangan sa mga tawo ug miingon, “Wala kamoy sala. Ako ang nagplano batok sa akong agalon ug nagpatay kaniya. Apan kinsa may nagpatay kanilang tanan?”

10 Karon nakaamgo kamo nga ang tanan nga giingon sa GINOO batok sa panimalay ni Ahab natuman gayod. Gituman sa GINOO ang iyang giingon pinaagi kang Elias nga iyang alagad.”

11 Unya gipamatay ni Jehu ang tibuok pamilya ni Ahab sa Jezreel, apil ang iyang mga opisyal, mga higala, ug ang iyang mga pari. Wala gayoy nahibilin kanila nga buhi.

12 Unya milakaw si Jehu sa Samaria. Ug samtang naglakaw siya sa dalan, sa lugar nga gitawag ug Tigomanan sa mga Magbalantay sa Karnero,

13 nakita niya ang mga paryente ni Ahazia nga hari sa Juda. Nangutana siya, “Kinsa kamo?”

Mitubag sila, “Mga paryente kami ni Ahazia ug milugsong kami aron mangumusta sa pamilya sa hari ug sa iyang inahan nga Rayna.”

14 Unya gimandoan ni Jehu ang iyang mga tawo, “Dakpa sila nga buhi.” Busa gidakop nila sila ug gidala sa usa ka atabay didto sa Bet Eked, ug gipamatay: 42 silang tanan, ug wala gayoy nahibilin kanilang buhi.

15 Pagbiya ni Jehu didto, nakita niya si Jehonadab nga anak ni Recab nga nagpadulong sa pagtagbo kaniya. Gikumusta siya ni Jehu ug gipangutana, “Dapig ka ba kanako, ingon nga ako dapig kanimo?”

Mitubag si Jehonadab, “Oo.”

Miingon dayon si Jehu, “Kon mao, itunol kanako ang imong kamot.” Gitunol ni Jehonadab ang iyang kamot ug gipasaka siya ni Jehu sa iyang karwahi.

16 Miingon si Jehu, “Uban kanako aron makita mo kon unsa ako kamatinu-manon sa GINOO.” Busa misakay si Jehonadab uban kaniya.

17 Pag-abot ni Jehu sa Samaria gipamatay niya ang tanang nahibilin sa pamilya ni Ahab, sumala sa giingon sa GINOO pinaagi kang Elias.

Gipamatay ang mga Alagad ni Baal

18 Unya gitigom ni Jehu ang tanang mga tawo ug giingnan, “Dili kaayo matinud-anon si Ahab sa iyang pagpangalagad kang Baal. Apan ako, ipakita ko nga matinud-anon gayod ako sa pag-alagad kaniya.

19 Busa paanhia ninyo dinhi kanako ang tanang mga propeta ug pari ni Baal, ug ang tanang nag-alagad kaniya. Kinahanglan nga ania gayod silang tanan, kay maghalad ako ug dako nga halad alang kang Baal. Ang dili makaanhi ipapatay ko.” Apan nagpakaaron-ingnon lang si Jehu aron mapatay niya ang mga nag-alagad kang Baal.

20 Miingon si Jehu, “Maghimo kita ug pinasahi nga panagtigom alang sa kadunganan ni Baal.” Busa gipahibalo kini sa mga tawo.

21 Gipatawag ni Jehu ang tanang nag-alagad kang Baal sa tibuok Israel, ug nangadto gayod silang tanan. Misulod sila sa templo ni Baal, ug napuno ang templo.

22 Gisulthian ni Jehu ang tig-atiman sa mga bisti nga pangsimba nga magpagawas ug mga bisti alang sa mga alagad ni Baal. Busa gihatagan sila ug bisti.

23 Unya misulod si Jehu ug si Jehonadab nga anak ni Recab sa templo ni Baal. Miingon si Jehu sa mga nag-alagad kang Baal, “Siguroha ninyo nga walay

nakasagol kaninyo nga mga tawo nga nag-alagad sa GINOO. Kinahanglang kamo lang nga nag-alagad kang Baal ang ania dinhi.”

²⁴ Ug didto sulod sa templo, naghalad sila ug mga halad nga sinunog ug uban pang mga halad. Nagbutang nang daan si Jehu ug 80 ka mga tawo sa gawas sa templo ug iya silang giingnan, “Gitugyan ko sila kaninyo aron patyon. Kon adunay makaikyasa bisan usa lang kanila, akong patyon si bisan kinsa kaninyo nga responsable niini.”

²⁵ Pagkahuman ni Jehu ug halad sa mga halad nga sinunog, gimandoan niya ang mga tigbalantay ug mga opisyal, “Sulod kamo ug pamatya ninyo sila! Ayaw ninyo pasagdi nga adunay makaikyasa kanila!” Busa gipamatay nila ang mga alagad ni Baal pinaagi sa espada ug gipanglabay ang ilang mga patayng lawas sa gawas. Unya nanulod sila sa kinasuloran nga bahin sa templo ni Baal,

²⁶ ug gikuha nila didto ang bato nga handomanan ug gidala sa gawas, ug gisunog.

²⁷ Pagkahuman nilag guba sa bato nga handomanan ni Baal, giguba nila ang templo ni Baal, ug gigamit kini sa mga tawo ingon nga kalibangan hangtod karon.

²⁸ Niining paagiha giwagtang ni Jehu ang pagsimba kang Baal sa Israel.

²⁹ Apan gisunod gihapon niya ang mga sala nga gihimo ni Jeroboam nga anak ni Nebat, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel. Kini mao ang pagsimba sa bulawan nga mga baka sa Betel ug sa Dan.

³⁰ Miingon ang GINOO kang Jehu, “Maayo ang imong gihimo sa akong atubangan; imong gisunod ang gusto kong mahitabo sa pamilya ni Ahab. Tungod sa imong gihimo, paharion ko ang imong mga kaliwat hangtod sa ikaupat nga henerasyon.”

³¹ Apan wala motuman si Jehu sa kasugoan sa GINOO, nga Dios sa Israel, sa tibukol niyang kasing-kasing. Gisunod hinuon niya ang mga sala nga gihimo ni Jeroboam, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

³² Niadtong mga panahona, gisugdan pagpagamay sa GINOO ang teritoryo sa Israel. Nailog ni Haring Hazael ang mga lugar sa Israel

³³ sa sidlakang bahin sa Suba sa Jordan: ang tibukol nga Gilead, ang Basan, ug ang mga lugar sa amihan sa lungsod sa Aroer nga duol sa Walog sa Arnon. Kining mga lugara mao ang gipuy-an kaniadto sa tribo ni Gad, ni Ruben, ug ni Manases.

³⁴ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Jehu, ug ang tanan niyang gihimo ug ang iyang mga kadaogan, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

³⁵ Sa dihang namatay si Jehu, gilubong siya didto sa gilubngan sa iyang mga katigulangan sa Samaria. Ug si Jehoahaz nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

³⁶ Naghari si Jehu sa Israel didto sa Samaria sulod sa 28 ka tuig.

11

Si Atalia ug si Joas
(2 Cron. 22:10-23:15)

¹ Sa pagkahibalo ni Atalia nga patay na ang iyang anak nga si Ahazia nga hari sa Juda, nagdesisyon siya nga pamatyon ang tanang miyembro sa pamilya niini.

² Apan sekreto nga gikuha ni Jehosheba ang anak ni Ahazia nga si Joas gikan sa uban pang mga anak sa hari nga patyon. Kini si Jehosheba igsoon ni Ahazia

ug anak nga babaye ni Haring Jehoram. Gitagoan niya si Joas ug ang yaya niini sa usa ka kuwarta sa Templo, mao nga wala siya mapatay ni Atalia.

³ Sulod sa unom ka tuig, nagtago didto sa Templo sa GINOO si Joas ug ang iyang yaya samtang si Atalia ang nagгахom ingon nga rayna sa Juda.

⁴ Sa ikapito nga tuig sa pagгахom ni Atalia ingon nga rayna, gipaadto ni Jehoyada nga pari ang mga komander sa mga badigard sa hari ug sa mga tigbalantay sa palasyo ngadto sa Templo sa GINOO. Nakigsabot siya kanila ug gipapanumpa niya sila didto sa Templo sa GINOO. Pagkahuman, gipakita niya kanila ang anak sa hari.

⁵ Miingon siya kanila, “Mao kini ang inyong buhaton: ang usa sa tulo ka bahin kaninyo nga nagbantay sa Adlaw nga Igpapahulay magbantay sa palasyo.

⁶ Ang laing usa ka bahin magbantay sa Pultahan sa Sur. Ug ang usa pa ka bahin magbantay sa pultahan sa palasyo sa pagtabang sa uban pang mga tigbantay didto.

⁷ Ang duha ka grupo nga dili magbantay sa Adlaw nga Igpapahulay mao ang tigbalantay sa Templo sa GINOO aron pagpanalipod sa hari.

⁸ Kinahanglang bantayan ninyo pag-ayo ang hari, ug kanunayng andam ang inyong mga armas. Patya ninyo si bisan kinsa nga moduol kaninyo. Ug ubani ninyo ang hari bisan asa siya moadto.”

⁹ Gihimo sa mga komander ang gisugo ni Jehoyada nga pari. Gitigom nila ang ilang mga tawo nga tigbalantay sa Adlaw nga Igpapahulay, apil usab ang mga wala magbantay nianang adlaw, ug gidala nila kang Jehoyada.

¹⁰ Gihatag ni Jehoyada sa mga komander ang mga bangkaw ug mga taming nga gitagoan didto sa Templo sa GINOO. Gipanag-iyahan kini kanhi ni Haring David.

¹¹ Mipahimutang dayon ang mga armado nga tigbalantay libot sa Templo ug sa halaran sa pagpanalipod sa hari.

¹² Unya gipagawas ni Jehoyada si Joas nga anak sa hari, ug gikoronahan. Gihatagan niya kini ug kopya sa mga balaod sa GINOO ug giproklamar nga hari. Gidihogan niya si Joas ug lana, ug namakpak ang mga tawo ug naninggit, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari!”

¹³ Sa pagkadungog ni Atalia sa kasaba sa mga tigbalantay ug sa mga tawo, miadto siya sa Templo sa GINOO.

¹⁴ Ug nakita niya didto ang bag-ong hari nga nagtindog duol sa haligi, sumala sa naandang buhaton sa panahon sa pagproklamar ug usa ka hari. Diha tapad sa hari ang mga komander ug ang mga tigtrumpeta. Ug ang tanang mga tawo didto nanghugyaw ug nagpatingog sa mga trumpeta ni Atalia. Gigisi ni Atalia ang iyang bisti ug misinggit, “Mga traydor! Mga traydor!”

¹⁵ Gimandoan ni Jehoyada ang mga komander sa mga sundalo, “Dad-a ninyo sa gawas si Atalia. Ayaw ninyo siya patya dinhi sulod sa Templo sa GINOO. Ug patya ninyo si bisan kinsa nga buot moluwas kaniya.”

¹⁶ Busa gidakop nila si Atalia ug gidala sa gawas agi sa pultahan nga agianan sa mga kabayo pasulod sa tugkaran sa palasyo, ug didto gipatay nila siya.

Ang mga Pagbag-o nga Gihimo ni Jehoyada

(2 Cron. 23:16-21)

¹⁷ Naghimo dayon si Jehoyada ug kasabotan uban sa GINOO, sa hari, ug sa mga tawo nga sila mahimong katawhan sa GINOO. Naghimo usab siya ug kasabotan tali sa hari ug sa mga tawo.

¹⁸ Unya nangadto ang tanang mga tawo sa templo ni Baal ug giguba nila kini. Gidugmok nila ang mga halaran ug ang mga dios-dios niini, ug gipatay nila si Matan nga pari ni Baal atubangan sa mga halaran.

Unya nagbutang si Jehoyada ug mga tigbalantay sa Templo sa GINOO.

¹⁹ Pagkahuman, giuban niya ang mga komander, mga badigard sa hari, mga tigbalantay sa palasyo, ug ang tanang mga tawo, ug ilang gihatod ang hari ngadto sa palasyo gikan sa Templo sa GINOO. Didto sila miagi sa pultahan sa mga tigbalantay. Unya milingkod ang hari sa iyang trono.

²⁰ Naglipay ang mga tawo, ug nagmalinawon na ang lungsod human nga gipatay si Atalia didto sa palasyo.

²¹ Nag-edad si Joas ug pito ka tuig sa dihang naghari siya.

12

Ang Paghari ni Joas sa Juda (2 Cron. 24:1-16)

¹ Nahimong hari sa Juda si Joas sa ikapito nga tuig sa paghari ni Jehu. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 40 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Zibia nga taga-Beersheba.

² Gihimo niya ang maayo atubangan sa GINOO sa tibuok niyang kinabuhi, kay gitudloan siya ni Jehoyada nga pari.

³ Apan wala niya ipaguba ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, busa nagpadayon ang mga tawo sa paghalad sa mga halad ug sa pagsunog sa mga insenso didto.

⁴ Miingon si Joas sa mga pari, “Tigoma ninyo ang tanang kuwarta nga gihalad diha sa Templo sa GINOO: ang kuwarta nga nakolekta sa pag-ihap, ang kuwarta nga bayad sa panaad, ug ang kuwarta nga halad nga kinabubut-on.

⁵ Gamita ninyo kini sa pagpaayo sa Templo.”

⁶ Apan hangtod sa ika-23 nga tuig sa paghari ni Joas, wala gihapon mapaayo sa mga pari ang Templo.

⁷ Busa gipatawag ni Haring Joas si Jehoyada ug ang uban pang mga pari ug gipangutana, “Nganong wala pa ninyo napaayo ang Templo? Sukad karon ayaw na ninyo gamita ang kuwarta alang sa inyong kaugalingong mga kinahanglanon. Kinahanglan nga gamiton na kini alang sa pagpaayo sa Templo.”

⁸ Miuyon ang mga pari niini ug miuyon usab sila nga dili na sila ang mangolekta sa kuwarta gikan sa mga tawo ug dili na usab sila ang magpaayo sa Templo.

⁹ Unya nagkuha si Jehoyada ug kahon ug gibangagan niya ang taklob niini. Gibutang niya kini sa kilid sa halaran, dapit sa tuo inigsulod sa Templo sa GINOO. Kon adunay mohatag ug kuwarta sa Templo, ang mga pari nga nagbantay sa pultahan mao ang mosulod niini sa kahon.

¹⁰ Kon daghan na ang kuwarta sa kahon, moadto didto ang sekretaryo sa hari ug ang pangulong pari ug ihapon nila kini, ug unya isulod sa bag.

¹¹⁻¹² Pagkahuman, ihatag nila kini sa mga tawo nga nagdumala sa pag-aayo sa Templo, nga mohatag usab niini ngadto sa mga trabahante sa Templo sa GINOO ingon nga suholan para sa mga panday, sa mga mason, ug sa uban pang mga trabahante nga nag-aayo sa Templo ug sa mga paril niini. Gigamit usab ang ubang kuwarta sa pagpamalit ug mga kahoy ug mga bato nga tiniltiran nga kinahanglanon sa pagpaayo sa Templo, ug sa pagbayad sa uban pang mga galastohan nga adunay kalabotan sa pag-aayo niini.

¹³ Ang kuwarta nga gihatag ngadto sa Templo wala gayod gamita sa paghimo ug mga kopa nga plata, mga pangputol sa pabilo sa suga, mga yahong, mga trumpeta, o bisan unsa nga gamit nga hinimo sa bulawan o plata alang sa Templo sa GINOO.

¹⁴ Gihatag kini ngadto sa mga nagtrabaho sa Templo ug gigamit nila kini sa pagpaayo sa Templo.

¹⁵ Wala na pangitai ug lista sa mga gasto ang mga tawo nga nagdumala sa pagpaayo kay kasaligan man sila.

¹⁶ Ang kuwarta nga gihatag isip halad nga bayad sa sala ug mga halad aron mahimong hinlo ang tawo, wala dad-a ngadto sa Templo sa GINOO kay alang kadto sa mga pari.

¹⁷ Niadtong higayona, si Hazeal nga hari sa Aram misulong sa Gat ug nailog niya kini. Unya nakahukom siya nga sulongon usab ang Jerusalem.

¹⁸ Gitigom ni Joas nga hari sa Juda ang tanang mga butang nga gihalad ngadto sa GINOO sa iyang mga katigulangan nga sila si Jehosafat, Jehoram, ug Ahazia, nga kanhing mga hari sa Juda, uban sa iya usab nga gipanghalad, apil na ang tanang bulawan nga atua sa mga bodega sa Templo sa GINOO ug sa palasyo. Gipadala niya kining tanan kang Hazeal. Busa wala na modayon ug sulong si Hazeal sa Jerusalem.

¹⁹ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Joas, ug ang tanan niyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

²⁰ Sa kaulahian nagplano ug daotan batok kaniya ang iyang mga opisyal, ug gipatay nila siya sa Bet Millo, sa dalan paingon sa Silla.

²¹ Ang mga opisyal nga mipatay kaniya mao sila si Jozacar* nga anak ni Shimeat ug si Jehozabad nga anak ni Shomer. Gilubong siya sa lubnganan sa iyang mga katigulangan sa Lungsod ni David. Ug si Amazia nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

13

Ang Paghari ni Jehoahaz sa Israel

¹ Nahimong hari sa Israel si Jehoahaz nga anak ni Jehu sa ika-23 nga tuig sa paghari ni Joas, nga anak ni Ahazia, sa Juda. Sa Samaria siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 17 ka tuig.

² Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO. Gisunod niya ang mga sala nga gihimo ni Jeroboam nga anak ni Nebat, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel. Ug wala gayod siya mobiya niini.

³ Busa nasuko ang GINOO sa Israel, ug sulod sa taas nga panahon, gipasakop niya sila kang Hazeal nga hari sa Aram ug sa anak niini nga si Ben Hadad.

⁴ Nag-ampo si Jehoahaz, ug gipatalinghogan siya sa GINOO, kay nakita sa GINOO ang labihan nga pagpangdaog-daog sa hari sa Aram ngadto sa Israel.

⁵ Gihatagan sila sa GINOO ug pangulo nga miluwas kanila gikan sa mga taga-Aram. Busa nagpuyo na usab nga malinawon ang mga Israelinhon sama kaniadto.

⁶ Apan wala sila mobiya sa pagsunod sa mga sala sa panimalay ni Jeroboam, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa Israel. Wala usab nila gub-a ang poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera sa Samaria.

⁷ Walay nahibilin sa armadong puwersa ni Jehoahaz gawas sa 50 ka tigkabayo, 10 ka karwahi, ug 10,000 ka mga sundalo, kay ang uban gipamatay sa hari sa Aram, ug gitunob-tunoban nga daw abog.

* **12:21 Jozacar:** mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apnan sa Hebreo, *Jozabad*.

⁸ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Jehoahaz, ug ang tanan niyang gihimo ug ang iyang mga kadaogan, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

⁹ Sa dihang namatay si Jehoahaz, gilubong siya didto sa gilubngan sa iyang mga katigulangan sa Samaria. Ug si Joas nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Joas sa Israel

¹⁰ Nahimong hari sa Israel si Joas nga anak ni Jehoahaz sa ika-37 nga tuig sa paghari ni Joas sa Juda. Sa Samaria siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 16 ka tuig.

¹¹ Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO. Wala siya mobiya sa pagsunod sa tanang mga sala nga gihimo ni Jeroboam nga anak ni Nebat, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

¹² Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Joas, ang tanan niyang gihimo ug ang iyang mga kadaogan, apil ang iyang pagpakig-gira kang Amazia nga hari sa Juda, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

¹³ Sa dihang namatay si Joas, gilubong siya didto sa gilubngan sa mga hari sa Israel didto sa Samaria. Ug ang iyang anak nga si Jeroboam II mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Namatay si Eliseo

¹⁴ Sa buhi pa si Haring Joas, nagsakit si Eliseo ug sakit nga makamatay. Miadto si Haring Joas kaniya ug mihilak. Miingon si Joas, “Amahan ko! Amahan ko! Ang mga karwahi ug mga tigkarwahi sa Israel!”*

¹⁵ Miingon si Eliseo, “Pagkuha ug pana ug mga udyong.” Ug gituman kini ni Joas.

¹⁶ Unya giingnan siya ni Eliseo nga kuptan ang pana. Sa dihang gikuptan na niya kini, gikuptan ni Eliseo ang iyang kamot,

¹⁷ ug giingnan siya, “Ablihi ang bintana sa sidlakang dapit.” Ug giablihan niya kini.

Unya giingnan siya ni Eliseo nga mopana. Pagpana niya, miingon si Eliseo, “Kana nga udyong timailhan nga padaogon ka sa GINOO batok sa Aram. Laglagon mo sa hingpit ang mga Aramehanon sa Afek.”

¹⁸ Giingnan pag-usab ni Eliseo si Joas nga magkuha ug mga udyong. Ug sa dihang nakakuha na siya, miingon si Eliseo, “Panaa ang yuta.” Ug gipana niya ang yuta sa tulo ka higayon, ug unya miundang siya.

¹⁹ Nasuko si Eliseo kaniya ug miingon, “Kalima o kaunom ka unta mipana aron malaglag mo sa hingpit ang mga Aramehanon. Apan karon, mapildi mo lang sila sa tulo ka higayon.”

²⁰ Sa kaulahian namatay si Eliseo ug gilubong.

Matag tuig adunay mga grupo sa mga Moabihanon nga mosulong sa Israel.

²¹ Usa niana ka higayon, adunay mga Israelinhon nga naglubong ug patay. Sa dihang nakita nila ang grupo sa mga Moabihanon nga misulong, gidali-dali nila ug butang ang patayng lawas didto sa langub nga gilubngan kang Eliseo ug unya nanagan. Pagdapat sa patay sa mga bukog ni Eliseo, nabuhi kini ug mitindog.

²² Gidaog-daog ni Hazael nga hari sa Aram ang Israel sa tibuok nga panahon sa paghari ni Jehoahaz.

* **13:14** *Ang mga karwahi...sa Israel:* posible nga ang buot ipasabot, si Eliseo ang tigpanalipod nga gisaligan sa Israel.

²³ Apan naluoy ug nahangawa kanila ang GINOO tungod sa iyang kasabotan kang Abraham, Isaac ug Jacob, ug hangtod karon wala gihapon niya sila laglaga o isalikway.

²⁴ Namatay si Hazael nga hari sa Aram, ug si Ben Hadad nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

²⁵ Gipildi ni Joas ang Aram sa tulo ka higayon, ug nabawi niya gikan kang Ben Hadad ang mga lungsod nga nailog sa amahan niini nga si Hazael sa dihang nakig-gira siya kang Jehoahaz nga amahan ni Joas.

14

Ang Paghari ni Amazia sa Juda

(2 Cron. 25:1-28)

¹ Nahimong hari sa Juda si Amazia nga anak ni Joas sa ikaduhang tuig sa paghari ni Joas, nga anak ni Jehoahaz, sa Israel.

² Nag-edad si Amazia ug 25 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 29 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Jehoadan nga taga-Jerusalem.

³ Gihimo ni Amazia ang maayo atubangan sa GINOO, apan dili gayod sama sa gihimo ni David nga iyang katigulangan. Gisunod niya ang iyang amahan nga si Joas.

⁴ Wala usab niya ipaguba ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, busa nagpadayon ang mga tawo sa paghalad ug sa pagsunog ug mga insenso didto.

⁵ Sa dihang lig-on na ang paghari ni Amazia, gipapatay niya ang mga opisyal nga nagpatay sa iyang amahan nga hari.

⁶ Apan wala niya ipapatay ang ilang mga anak, kay sumala sa nasulat sa Libro sa Kasugoan ni Moises, nag-ingon ang GINOO, “Dili angay patyon ang mga ginikanan tungod sa sala sa ilang mga anak, ug ang mga anak dili usab angay patyon tungod sa sala sa ilang mga ginikanan. Patyon lang ang tawo tungod sa iyang kaugalingon nga sala.”*

⁷ Nakapatay si Amazia ug 10,000 ka mga taga-Edom sa walog nga gitawag ug Asin. Nailog usab niya ang Sela, ug gitawag niya kinig Jokteel, ug mao gihapon ang ngalan niini hangtod karon.

⁸ Unya, nagpadala si Amazia ug mga mensahero ngadto sa hari sa Israel nga si Joas nga anak ni Jehoahaz ug apo ni Jehu. Mao kini ang iyang mensahe: “Dali, atubanga ako sa usa ka panag-away.”

⁹ Apan gitubag siya ni Haring Joas pinaagi niini nga istorya: “Didto sa Lebanon, adunay sampinit nga nagpadala niini nga mensahe ngadto sa kahoyng sedro: ‘Ipaasawa ang imong anak nga babaye sa akong anak nga lalaki.’ Apan adunay miagi nga ihalas nga mananap ug gitunob-tunoban niini ang sampinit.

¹⁰ “Amazia, tinuod nga napildi mo ang Edom ug mibukad na ang imong atay tungod niini. Makontento ka nalang sa imong kadaogan ug pagpuyo diha sa imong palasyo. Nganong mangita ka pa man ug samok nga magdala ug kalaglagan kanimo ug sa Juda?”

¹¹ Apan wala mamati si Amazia, busa gisulong siya ni Haring Joas ug sa mga sundalo niini. Naggira sila didto sa Bet Shemes nga sakop sa Juda.

¹² Napildi sa Israel ang Juda, ug nangikyas ang mga sundalo sa Juda ngadto sa ilang mga balay.

¹³ Nadakpan ni Joas nga hari sa Israel ang hari sa Juda nga si Amazia nga anak ni Joas ug apo ni Ahazia didto sa Bet Shemes. Unya miadto si Joas sa

* 14:6 Deut. 24:16

Jerusalem ug giguba niya ang mga paril niini gikan sa Pultahan sa Efraim paingon sa Pultahan sa Eskina, nga mga 600 ka piye ang gilay-on.

¹⁴ Gipanguha niya ang tanang bulawan, pilak, ug kagamitan nga iyang nakita sa Templo sa GINOO ug sa bodega sa palasyo. Nagdala usab siyag mga bihag sa iyang pagbalik sa Samaria.

¹⁵ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Joas, ang tanan niyang gihimo ug ang iyang mga kadaogan, apil ang iyang pagpakig-gira kang Amazia nga hari sa Juda, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

¹⁶ Sa dihang namatay si Joas, gilubong siya didto sa gilubngan sa mga hari sa Israel didto sa Samaria. Ug ang iyang anak nga si Jeroboam II mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

¹⁷ Nagkinabuhi pa si Amazia nga hari sa Juda ug 15 ka tuig human mamatay si Joas nga hari sa Israel.

¹⁸ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Amazia nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

¹⁹ Adunay mga tawo nga nagplano sa pagpatay kang Amazia sa Jerusalem, busa miikyas siya ngadto sa Lakish. Apan gipasundan nila siya sa Lakish, ug gipatay siya didto.

²⁰ Gikarga nila ang iyang patayng lawas sa kabayo ug gidala balik sa Jerusalem, ug unya gilubong sa gilubngan sa iyang mga katigulangan sa Lungsod ni David.

²¹ Ang gipuli sa katawhan sa Juda kang Amazia ingon nga hari mao ang iyang anak nga si Azaria[†] nga nag-edad ug 16 ka tuig.

²² Siya ang mibawi sa Elat ug nagtukod niini pag-usab human mamatay ang iyang amahan nga si Amazia.

Ang Paghari ni Jeroboam II sa Israel

²³ Nahimong hari sa Israel si Jeroboam II nga anak ni Joas sa ika-15 nga tuig sa paghari ni Amazia, nga anak ni Joas sa Juda. Sa Samaria siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 41 ka tuig.

²⁴ Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO. Gisunod niya ang tanang mga sala nga gihimo ni Jeroboam nga anak ni Nebat, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

²⁵ Siya ang nagbawi sa mga lugar nga gipanag-iyahan kanhi sa Israel, gikan sa Lebo Hamat paingon sa Patay nga Dagat.[‡] Mao kini ang gisaad sa GINOO, nga Dios sa Israel, pinaagi sa iyang alagad nga propeta nga si Jonas, nga anak ni Amitai nga taga-Gat Hefer.

²⁶ Pagbuot sa GINOO nga mahitabo kini kay nakita niya ang labihan nga pag-antos sa mga Israelinhon, ulipon man o dili. Wala gayoy nakatabang kanila.

²⁷ Ug tungod kay wala moingon ang GINOO nga papason niya ang Israel sa kalibotan, giluwas niya sila pinaagi kang Jeroboam II, nga anak ni Joas.

²⁸ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Jeroboam II, ug ang iyang bantogan nga mga binuhatan ug ang uban pa niyang gihimo, apil na ang pagbawi sa Damasco ug Hamat nga kanhi sakop sa Juda,[§] nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

²⁹ Sa dihang namatay si Jeroboam II, gilubong siya sa lubnganan sa mga hari sa Israel. Ug si Zacarias nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

[†] 14:21 Azaria: o Uzias. [‡] 14:25 Patay nga Dagat: sa Hebreo, Dagat sa Araba. [§] 14:28 Juda: ang buot ipasabot, ang tibuok nasod sa Israel sa wala pa mabahin sa duha ka gingharian.

15

Ang Paghari ni Azaria sa Juda
(2 Cron. 26:1-23)

¹ Nahimong hari sa Juda si Azaria* nga anak ni Amazia sa ika-27 nga tuig sa paghari ni Jeroboam II sa Israel.

² Nag-edad si Azaria ug 16 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 52 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Jecolia nga taga-Jerusalem.

³ Gihimo ni Azaria ang maayo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo sa iyang amahan nga si Amazia.

⁴ Apan wala niya ipaguba ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, busa nagpadayon ang mga tawo sa paghalad ug sa pagsunog ug mga insenso didto.

⁵ Gihatagan sa GINOO ug ngilngig nga sakit sa panit si Azaria hangtod sa adlaw nga siya namatay. Nagpuyo siya sa usa ka balay nga nag-inusara. Si Jotam nga iyang anak mao ang nangulo ug sa katawhan sa Juda.

⁶ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Azaria, ug ang tanan niyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

⁷ Sa dihang namatay si Azaria, gilubong siya sa lubnganan sa iyang mga katigulangan sa Lungsod ni David. Ug si Jotam nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Zacarias sa Israel

⁸ Nahimong hari sa Israel si Zacarias nga anak ni Jeroboam II sa ika-38 nga tuig sa paghari ni Azaria sa Juda. Sa Samaria siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa unom ka bulan.

⁹ Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo sa iyang mga katigulangan. Gisunod niya ang mga sala nga gihimo ni Jeroboam, nga anak ni Nebat, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

¹⁰ Unya, nagplano ug daotan si Shalum nga anak ni Jabes batok kang Zacarias. Gipatay niya si Zacarias atubangan sa mga tawo, ug gipulihan niya kini ingon nga hari.

¹¹ Ang uban pang sugilanon sa paghari ni Zacarias nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

¹² Busa natuman ang giingon sa GINOO kang Jehu: “Ang imong mga kaliwat maghari sa Israel hangtod sa ikaupat nga henerasyon.”†

Ang Paghari ni Shalum sa Israel

¹³ Nahimong hari sa Israel si Shalum nga anak ni Jabes sa ika-39 nga tuig sa paghari ni Uzias sa Juda. Sa Samaria siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa usa ka bulan.

¹⁴ Kay gipatay siya ni Menahem nga anak ni Gadi ug gipulihan ingon nga hari sa dihang miadto si Menahem sa Samaria gikan sa Tirza.

¹⁵ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Shalum, apil ang iyang plano nga pagpatay kang Zacarias, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

¹⁶ Niadtong higayona, gisulong ni Menahem ang Tifsa ug ang mga lugar sa palibot niini hangtod sa Tirza, kay ang mga lumulupyo niini wala mitugyan sa ilang kaugalingon ngadto kaniya. Gipamatay niya ang tanang lumulupyo sa Tifsa, ug gipangyasyasan ang tiyan sa mga babayeng mabdos.

Ang Paghari ni Menahem sa Israel

* 15:1 Azaria: o Uzias. † 15:12 2 Hari 10:30

17 Nahimong hari sa Israel si Menahem nga anak ni Gadi sa ika-39 nga tuig sa paghari ni Azaria sa Juda. Sa Samaria nagpuyo si Menahem, ug naghari siya sulod sa 10 ka tuig.

18 Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO. Sa tibuok niyang paghari gisunod niya ang mga sala nga gihimo ni Jeroboam nga anak ni Nebat, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

19 Unya, miadto ang hari sa Asiria nga si Tiglat Pileser[‡] sa Israel sa pagsulong niini. Busa gihatagan ni Menahem si Tiglat Pileser ug sobra 30 ka toneladang pilak aron tabangan siya ni Tiglat Pileser, aron nga molig-on ang paghari ni Menahem.

20 Ang maong mga pilak gikuha ni Menahem gikan sa mga adunahan sa Israel pinaagi sa pagpugos sa matag-usa kanila sa paghatag ug tag-50 kabuok nga pilak. Busa miundang sa pagsulong ang hari sa Asiria ug mipauli siya sa iyang nasod.

21 Ang uban pang sugilanon sa paghari ni Menahem, ug ang tanan niyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

22 Sa dihang namatay si Menahem, si Pekahia nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Pekahia sa Israel

23 Nahimong hari sa Israel si Pekahia nga anak ni Menahem sa ika-50 nga tuig sa paghari ni Azaria sa Juda. Sa Samaria nagpuyo si Pekahia, ug naghari siya sulod sa duha ka tuig.

24 Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO. Gisunod niya ang mga sala nga gihimo ni Jeroboam nga anak ni Nebat, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

25 Unya, si Peka nga anak ni Remalia nagplano ug daotan batok kang Pekahia. Kini si Peka mao ang komander sa mga sundalo ni Pekahia. Uban sa 50 ka mga taga-Gilead, gipatay ni Peka si Pekahia apil si Argob ug si Arieah, didto sa lig-on nga bahin sa palasyo sa Samaria. Ug gipulihan ni Peka si Pekahia ingon nga hari.

26 Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Pekahia, ug ang tanan niyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

Ang Paghari ni Peka sa Israel

27 Nahimong hari sa Israel si Peka nga anak ni Remalia sa ika-52 nga tuig sa paghari ni Azaria sa Juda. Sa Samaria siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 20 ka tuig.

28 Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO. Gisunod niya ang mga sala nga gihimo ni Jeroboam nga anak ni Nebat, nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

29 Sa panahon sa paghari ni Peka, gisulong ni Tiglat Pileser nga hari sa Asiria ang Israel, ug nailog niya ang mga lungsod sa Ijon, Abel Bet Maaca, Janoa, Kedes, ug Hazor. Nailog usab niya ang Gilead, Galilea, ug ang tibuok nga yuta sa Neftali. Unya gidala niya ang mga lumulupyo niini ngadto sa Asiria ingon nga mga bihag.

30 Unya nagplano ug daotan si Oseas nga anak ni Elah batok kang Peka nga anak ni Remalia. Gipatay niya si Peka ug gipulihan ingon nga hari. Nahitabo kini sa ika-20 nga tuig sa paghari ni Jotam, nga anak ni Uzias, sa Juda.

[‡] 15:19 Tiglat Pileser: sa Hebreo, *Pul*, nga usa pa ka ngalan ni Tiglat Pileser.

³¹ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Peka, ug ang tanan niyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

Ang Paghari ni Jotam sa Juda

(2 Cron. 27:1-9)

³² Nahimong hari sa Juda si Jotam nga anak ni Uzias sa ikaduhang tuig sa paghari ni Peka, nga anak ni Remalia, sa Israel.

³³ Nag-edad si Jotam ug 25 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 16 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Jerusha nga anak ni Sadok.

³⁴ Gihimo ni Jotam ang maayo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo sa iyang amahan nga si Uzias.

³⁵ Apan wala niya ipaguba ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, busa nagpadayon ang mga tawo sa paghalad ug sa pagsunog ug mga insenso didto. Si Jotam ang nagpahimo pag-usab sa Amihanang Pultahan sa Templo sa GINOO.

³⁶ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Jotam, ug ang iyang gipanghimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

³⁷ Sa panahon sa iyang paghari, gipasulong sa GINOO kang Rezin nga hari sa Aram ug kang Peka nga anak ni Remalia ang Juda.

³⁸ Sa dihang namatay si Jotam, gilubong siya sa lubnganan sa iyang mga katigulangan sa Lungsod ni David nga iya usab nga katigulangan. Ug si Ahaz nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

16

Ang Paghari ni Ahaz sa Juda

(2 Cron. 28:1-27)

¹ Nahimong hari sa Juda si Ahaz nga anak ni Jotam sa ika-17 nga tuig sa paghari ni Peka, nga anak ni Remalia, sa Israel.

² Nag-edad si Ahaz ug 20 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 16 ka tuig. Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO nga iyang Dios, dili sama sa gihimo sa iyang katigulangan nga si David.

³ Gisunod niya ang mga gawi sa mga hari sa Israel, ug bisan ang iyang anak gihalad niya sa kalayo. Gisunod niya ang mangil-ad nga mga buhat sa mga nasod nga gipaabog sa GINOO sa mga Israelinhon.

⁴ Naghalad siyang mga halad ug nagsunog ug insenso sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, sa ibabaw sa mga bungtod, ug sa ilalom sa matag labong nga kahoy.

⁵ Unya si Rezin nga hari sa Aram ug si Peka nga hari sa Israel, nga anak ni Remalia, misulong sa Jerusalem, ug gilibotan nila kini. Apan wala nila mapildi si Ahaz.

⁶ Niadtong higayona, nabawi ni Rezin nga hari sa Aram* ang Elat pinaagi sa pag-abog sa katawhan sa Juda. Namalhin dayon ang ubang mga Aramehanon† sa Elat ug didto na namuyo hangtod karon.

⁷ Nagsugo si Ahaz ug mga mensahero sa pagdala niini nga mensahe ngadto kang Tiglat Pileser nga hari sa Asiria: “Imo akong alagad, anhi dinhi ug luwasa ako gikan sa kamot sa hari sa Aram ug sa hari sa Israel nga misulong kanako.”

* **16:6** Rezin nga hari sa Aram: sa Latin Vulgate, hari sa Edom. † **16:6** Aramehanon: sa Septuagint ug sa Latin Vulgate, Edomihanon.

⁸ Gikuha ni Ahaz ang pilak ug bulawan sa Templo sa GINOO ug sa bodega sa palasyo ug gipadala kini ngadto sa hari sa Asiria ingon nga gasa.

⁹ Misugot ang hari sa Asiria sa gihangyo ni Ahaz, busa gisulong niya ang Damasco ug gillog kini. Gidala niya ang mga lumulupyo niini ngadto sa Kir ingon nga mga bihag, ug gipatay niya si Rezin.

¹⁰ Unya miadto si Haring Ahaz sa Damasco sa pagpakigkita kang Tiglat Pileser nga hari sa Asiria. Sa didto na siya, aduna siyay nakita nga halaran. Busa gipadad-an niya ang pari nga si Uria sa hulagway sa halaran apil na ang mga detalye sa pagkahimo niini.

¹¹ Naghimo si Uria ug halaran nga sumala gayod sa hulagway nga gipadala kaniya ni Ahaz, ug nahuman niya ang halaran sa wala pa makabalik si Ahaz.

¹²⁻¹³ Pag-abot ni Haring Ahaz gikan sa Damasco, nakita niya ang halaran. Miduol siya sa halaran ug naghalad[‡] ug mga halad nga sinunog ug halad sa pagpasidungog. Unya gibuboon niya ang halaran sa halad nga ilimnon ug giwisikan sa dugo sa gihalad niya alang sa maayo nga relasyon.

¹⁴ Unya gipakuha niya ang daang halaran nga bronsi nga didto atubangan sa GINOO, taliwala sa bag-ong halaran ug sa Templo sa GINOO, ug gipabutang niya kini dapit sa amihan sa bag-ong halaran.

¹⁵ Nagmando dayon siya kang Uria nga pari, “Gamita ang bag-ong halaran sa paghalad sa mga halad nga sinunog kada buntag ug sa mga halad sa pagpasidungog kada gabii. Gamita usab kini sa paghalad sa mga halad nga sinunog ug mga halad isip pagpasidungog sa GINOO nga ginahalad sa hari ug sa mga tawo, ug apil na ang mga halad nga ilimnon sa mga tawo. Iwisik sa bag-ong halaran ang dugo sa halad nga sinunog ug sa uban pang mga halad. Apan ang bronsi nga halaran akong gamiton nga akong alampoonan.”

¹⁶ Ug gihimo ni Uria nga pari ang gisugo kaniya ni Haring Ahaz.

¹⁷ Unya gikuha ni Haring Ahaz ang mga bongbong ug mga palanggana sa mga karomata nga ginagamit sa paghakot ug tubig. Gikuha usab niya ang dakong sudlanan sa tubig nga gitawag ug Dagat gikan sa gitungtongan niini nga mga baka nga bronsi, ug gibutang kini sa tungtonganan nga bato.

¹⁸ Ug aron malipay ang hari sa Asiria, gikuha ni Ahaz gikan sa palasyo ang atop-atop nga ginagamit kon Adlaw nga Igpapahulay ug gisira ang agianan sa hari sa Juda paingon sa Templo sa GINOO.

¹⁹ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Ahaz, ug ang iyang mga gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

²⁰ Sa dihang namatay si Ahaz, gilubong siya sa lubnganan sa iyang mga katigulangan sa Lungsod ni David. Ug si Ezequias nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

17

Ang Paghari ni Oseas sa Israel

¹ Nahimong hari sa Israel si Oseas nga anak ni Elah sa ika-12 nga tuig sa paghari ni Ahaz sa Juda. Sa Samaria siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa siyam ka tuig.

² Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, apan dili gayod sama kadaotan sa gihimo sa mga hari sa Israel nga nauna kaniya.

³ Gisulong ni Shalmaneser nga hari sa Asiria si Oseas. Nailalom siya sa gahom ni Shalmaneser ug gipabayad ug buhis.

⁴ Apan nadiskobrehan sa hari sa Asiria nga nagluib si Oseas. Nagpadala kini ug mensahe sa pagpangayo ug tabang ngadto kang So nga hari sa Ehipto.

[‡] **16:12-13** naghalad: o misaka ug naghalad.

Wala na usab siya mohatag sa iyang tinuig nga buhis. Busa gipadakop siya ni Shalmaneser ug gipriso.

⁵ Unya gisulong sa hari sa Asiria ang tibuk Israel, ug sulod sa tulo ka tuig gilibotan niya ang Samaria.

⁶ Ug sa ikasiyam nga tuig sa paghari ni Oseas, giilog sa hari sa Asiria ang Samaria, ug gidala niya ang mga taga-Israel sa Asiria ingon nga mga bihag. Gipapuyo niya sila sa lungsod sa Hala, sa mga lugar duol sa Suba sa Habor sa Gozan, ug sa mga lungsod sa mga Medianhon.

⁷ Nahitabo kini sa mga taga-Israel tungod kay nakasala sila sa GINOO nga ilang Dios nga maoy nagpagawas kanila gikan sa Ehipto ug nagluwas kanila gikan sa mga kamot sa Paraon nga hari sa Ehipto. Misimba sila sa ubang mga dios

⁸ ug misunod sa mga buhat sa mga nasod nga giabog sa GINOO gikan niining yutaa sa pag-abot sa mga Israelinhon. Misunod usab sila sa mga binuhatan nga gitudlo sa mga hari sa Israel.

⁹ Naghimo sila sa tago sa mga butang nga supak sa GINOO nga ilang Dios. Naghimo usab sila ug mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit sa Israel, gikan sa gagmayng mga baryo* ngadto sa dagkong mga pinarilan nga lungsod.

¹⁰ Nagpatindog sila ug handomanan nga mga bato ug mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera ibabaw sa matag bungtod ug ilalom sa matag labong nga kahoy.

¹¹ Nagsunog sila ug mga insenso sa matag simbahanan sa habog nga mga dapit, sama sa gihimo sa mga nasod nga giabog sa GINOO gikan niining yutaa sa pag-abot sa mga Israelinhon. Gihimo nila ang mga daotang butang nga nakapasuko sa GINOO.

¹² Misimba sila sa mga dios-dios bisag nag-ingon ang GINOO nga dili gayod nila kini buhaton.†

¹³ Kanunayng gipahimangnoan sa GINOO ang Israel ug Juda pinaagi sa iyang mga propeta ug manalagna: “Biya na kamo sa inyong mga daotang gawi. Tumana ninyo ang akong mga sugo ug mga tulomanon nga anaa sa tibuk nga Kasugaoan nga gipatuman ko sa inyong mga katigulangan, ug akong gihatag kaninyo pinaagi sa akong mga alagad nga propeta.”

¹⁴ Apan wala sila motuman. Gahi silag ulo sama sa ilang mga katigulangan nga wala motuo sa GINOO nga ilang Dios.

¹⁵ Gisalikway nila ang mga tulomanon ug ang kasabotan nga gihimo niya sa ilang mga katigulangan, ug gipakawalay-bili nila ang iyang mga pahimangno kanila. Gisunod nila ang mga walay pulos nga mga dios-dios, ug nahimo usab silang walay pulos. Gisunod nila ang mga nasod sa ilang palibot bisan ug gimandoan sila sa GINOO nga dili nila kini sundon. Gihimo gayud nila ang mga butang nga gidili kanila sa GINOO.

¹⁶ Gisalikway nila ang tanang sugo sa GINOO nga ilang Dios, ug naghimo sila ug rebulto sa duha ka nating baka ug poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera. Gisimba nila si Baal ug ang tanang butang nga anaa sa kalangitan.

¹⁷ Gihalad nila ang ilang mga anak sa kalayo; midangop sila sa mga manalagna ug mga mamamarang, ug gitugyan nila ang ilang kaugalingon sa daotang buhat atubangan mismo sa GINOO, ug nakapasuko kini kaniya.

¹⁸ Nasuko pag-ayo ang GINOO sa Israel ug gipapahawa niya sila sa iyang presensya. Ang tribo lang ni Juda mao ang nahibilin.

* 17:9 baryo: o tore. † 17:12 Exo. 20:4, 5

¹⁹ Apan bisan ang Juda wala usab motuman sa mga sugo sa GINOO nga ilang Dios. Gisunod nila ang mga binuhatan nga gitudlo kanila sa mga taga-Israel.

²⁰ Busa gisalikway sa GINOO ang tanang mga kaliwat ni Israel. Gisilotan niya sila pinaagi sa pagtugyan kanila sa mga nanulong kanila hangtod nga nahanaw sila sa iyang presensya.

²¹ Sa dihang gibulag sa GINOO ang Israel gikan sa gingharian ni David, gihimo sa mga taga-Israel si Jeroboam nga anak ni Nebat nga ilang hari. Giaghat ni Jeroboam ang mga taga-Israel sa pagbiya sa GINOO, ug gitukmod niya sila sa paghimog dakong sala.

²² Nagpadayon sa pagsunod ang mga taga-Israel sa mga sala ni Jeroboam, ug wala gayod sila mobiya niini,

²³ hangtod nga gipapahawa sila sa GINOO sa iyang presensya, sumala sa iyang gipasidaan kanila pinaagi sa iyang mga alagad nga propeta. Busa gibihag ang katawhan sa Israel ngadto sa Asiria diin tua sila hangtod karon.

Nagpuyo ang mga Taga-Asiria sa Israel

²⁴ Nagpadala ang hari sa Asiria ug mga tawo ngadto sa Samaria nga gikan sa Babilonia, Cut, Ava, Hamat, ug Sefarvaim, ug gipapuyo niya sila sa mga lungsod sa Samaria puli sa mga taga-Israel. Busa gisakop nila ang Samaria ug ang uban pang mga lungsod sa Israel.

²⁵ Sa pagsugod nilag puyo didto, wala sila magsimba sa GINOO, busa gipadad-an sila sa GINOO ug mga liyon ug gipamatay ang uban kanila.

²⁶ Kini nga hitabo gibalita ngadto sa hari sa Asiria: “Ang mga tawo nga imong gipadala ug gipapuyo sa mga lungsod sa Samaria wala masayod sa kasugoan sa dios sa maong lugar. Busa nagpadala siya ug mga liyon ug gipamatay na niini ang uban kanila, kay wala sila masayod sa iyang kasugoan.”

²⁷ Unya mimando ang hari sa Asiria, “Pabalika sa Samaria ang usa sa mga pari nga atong gibihag, ug didto siya papuy-a aron makatudlo siya sa mga tawo sa mga kasugoan sa dios sa maong lugar.”

²⁸ Busa ang usa sa mga pari nga gibihag mibalik sa Samaria ug mipuyo sa Betel, ug gitudloan niya ang mga tawo kon unsaon pagsimba sa GINOO.

²⁹ Apan kining nagkalain-laing grupo sa mga tawo nagpadayon sa paghimo sa ilang mga dios. Sa matag lungsod nga ilang gipuy-an gibutang nila ang ilang mga dios-dios sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit nga hinimo sa mga taga-Samaria.

³⁰ Ang uban kanila nga gikan sa Babilonia misimba sa ilang dios nga si Sucot Benot. Ang gikan sa Cut misimba sa ilang dios nga si Nergal. Ang gikan sa Hamat misimba sa ilang dios nga si Ashima.

³¹ Ang gikan sa Ava misimba sa ilang mga dios nga si Nibhaz ug si Tartak. Ug ang gikan sa Sefarvaim misimba sa ilang mga dios nga si Adramelec ug si Anamelec; ug gisunog pa nila ang ilang mga kabataan ingon nga halad ngadto niini nga mga dios.

³² Misimba sila sa GINOO, apan nagpili silag mga pari gikan mismo sa ilang mga tawo aron sa pagpangulo kanila sa paghalad didto sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit.

³³ Misimba sila sa GINOO, apan misimba usab sila sa ilang kaugalingong mga dios sumala sa mga paagi sa mga nasod nga ilang gigikanan.

³⁴ Hangtod karon ginahimo pa gihapon nila kini. Dili matinud-anon ang ilang pagsimba sa GINOO, ug wala sila magtuman sa mga sugo, mga tulomanon, mga pagtulon-an, ug mga kasugoan nga gihatag sa GINOO sa mga kaliwat ni Jacob, nga iyang ginganlan ug Israel.

³⁵ Sa dihang naghimo ang GINOO ug kasabotan sa mga Israelinhon, nagmando siya kanila: “Ayaw kamo pagsimba o pag-alagad sa ubang mga dios, o paghalad ngadto kanila.

³⁶ Ako lang ang inyong simbahan, ang GINOO nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto pinaagi sa akong kahibulongang gahom. Ako lang ang angay ninyong simbahan ug halaran.

³⁷ Kinahanglang tumanon ninyo kanunay ang akong mga tulomanon, mga lagda, mga patakaran, ug mga sugo nga akong gisulat alang kaninyo. Ayaw gayod kamo pagsimba ug laing mga dios.

³⁸ Ayaw ninyo kalimti ang kasabotan nga akong gihimo kaninyo, ug ayaw kamo pagsimba sa ubang mga dios.

³⁹ Ako lang ang inyong simbahan, ang GINOO nga inyong Dios, kay ako ang magluwas kaninyo gikan sa kamot sa inyong mga kaaway.”

⁴⁰ Apan wala sila mamati sa GINOO. Nagpadayon hinuon sila sa ilang naandang mga buhat.

⁴¹ Samtang nagsimba sila sa GINOO, nagsimba usab sila sa ilang mga dios-dios. Ug hangtod karon mao usab kana ang ginahimo sa ilang mga kaliwat.

18

Ang Paghari ni Ezequias sa Juda

(2 Cron. 29:1-2; 31:1)

¹ Nahimong hari sa Juda si Ezequias nga anak ni Ahaz sa ikatulong tuig sa paghari ni Oseas nga anak ni Elah, sa Israel.

² Nag-edad si Ezequias ug 25 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 29 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Abias nga anak ni Zacarias.

³ Gihimo ni Ezequias ang maayo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo sa iyang katigulangan nga si David.

⁴ Gipaguba niya ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, gipadugmok ang mga sagradong bato, ug gipaputol ang poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera. Gipadugmok niya ang bronsi nga halas nga hinimo ni Moises, kay hangtod niadtong panahona gisimba pa gihapon kadto sa mga Israelinhon pinaagi sa pagsunog ug mga insenso. Gitawag kadtong bronsi nga halas ug Nehustan.

⁵ Misalig si Ezequias sa GINOO, nga Dios sa Israel. Wala gayoy hari nga sama kaniya sa Juda nga mga nauna man kaniya o sa mga nagsunod.

⁶ Nagmatinumanon gayod siya sa pagsunod sa GINOO, ug wala gayod siya mobiya kaniya. Nagmatinud-anon siya sa pagtuman sa mga sugo nga gihatag sa GINOO kang Moises.

⁷ Giubanan siya sa GINOO, ug nagmalampuson siya sa tanan niyang gihimo. Nagrebelde siya batok sa hari sa Asiria ug wala moalagad kaniya.

⁸ Gipildi niya ang mga Filistihanon hangtod sa Gaza ug sa mga dapit nga sakop niini nga gikan sa gagmayng mga baryo* ngadto sa dagkong mga pinarilan nga lungsod.

⁹ Sa ikaupat nga tuig sa paghari ni Ezequias, nga mao ang ikapito nga tuig sa paghari ni Oseas sa Israel, misulong si Shalmaneser nga hari sa Asiria ngadto sa Samaria ug gilibotan kini.

¹⁰ Paglabay sa tulo ka tuig, sa ikaunom nga tuig sa paghari ni Ezequias ug sa ikasiyam nga tuig sa paghari ni Oseas, nailog sa Asiria ang Samaria.

* 18:8 baryo: o tore.

¹¹ Gidala sa hari sa Asiria ang mga taga-Israel ngadto sa Asiria ingon nga mga bihag, ug gipapuyo sila sa lungsod sa Hala, sa mga lugar nga duol sa Suba sa Habor sa Gozan, ug sa mga lungsod sa mga Medianhon.

¹² Nahitabo kini sa mga taga-Israel tungod kay wala sila motuman sa GINOO nga ilang Dios, gilapas hinuon nila ang kasabotan sa GINOO kanila nga mao ang tanang sugo nga gihatag sa GINOO pinaagi sa iyang alagad nga si Moises. Wala sila mamati o motuman niini.

Gisulong sa Asiria ang Juda
(2 Cron. 32:1-19; Isa. 36:1-22)

¹³ Sa ika-14 nga tuig sa paghari ni Ezequias, gisulong ni Senakerib nga hari sa Asiria ang tanang pinarilan nga mga lungsod sa Juda ug nailog niya kini.

¹⁴ Busa nagpadala niini nga mensahe si Ezequias ngadto sa hari sa Asiria nga didto sa Lakish: “Nakasala ako sa akong pagrebelde kanimo. Apan ihatag ko bisan unsay imong pangayoon, basta mobiya lang kamo kanamo.” Busa nangayo ang hari sa Asiria kang Haring Ezequias ug kapin sa napulo ka toneladang pilak ug usa ka toneladang bulawan.

¹⁵ Gihatag ni Ezequias kaniya ang tanang pilak sa Templo sa GINOO ug sa bodega sa palasyo.

¹⁶ Gipanguha ni Ezequias apil ang mga bulawan nga gihaklap sa mga pultahan sa Templo sa GINOO ug sa mga haligi sa pultahan niini, ug gihatag kini ngadto sa hari sa Asiria.

¹⁷ Apan samtang didto si Senakerib sa Lakish, gisugo niya ang iyang pangulo nga komander, ang pangulo nga opisyal, ug ang iyang komander nga adunay daghang mga sundalo, nga moadto sa Jerusalem sa pagpakigkita kang Haring Ezequias. Sa didto na sila sa gawas sa Jerusalem, mihunong sila duol sa tubod sa tubig nga paingon sa tigomanan ug tubig sa ibabaw, dapit sa dalan paingon sa lugar nga labhanan.

¹⁸ Gipatawag nila si Haring Ezequias, apan ang gipaadto sa hari mao si Eliakim nga anak ni Hilkia, nga tigdumala sa palasyo, si Shebna nga sekretaryo, ug si Joa nga anak ni Asaf, nga nagdumala sa mga kasulatan sa gingharian.

¹⁹ Miingon kanila ang komander sa mga sundalo, “Ingna ninyo si Ezequias nga mao kini ang giingon sa gamhanang hari sa Asiria:

“Unsa may imong gisaligan?

²⁰ Naghuna-huna ka ba nga madaog nimo ang gira sa pulong lamang ug dili sa katakos ug kusog sa imong mga sundalo? Kinsay imong gisaligan nga nagrebelde ka man kanako?

²¹ Ang Ehipto ba? Kini nga nasod ug ang iyang hari sama lang sa gabok nga baston nga kon imong itukod mabali ug makasamad sa kamot.

²² Apan tingali moingon ka kanako nga nagsalig kamo sa GINOO nga inyong Dios. Apan dili ba nga gipangguba mo man ang iyang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, ug gisultihan mo ang mga lumulupyo sa Jerusalem ug sa uban pang mga lungsod sa Juda sa pagsimba didto lang sa halaran sa Jerusalem?

²³ “Karon adunay itanyag kanimo ang akong agalon, ang hari sa Asiria. Hatagan ka namo ug 2,000 ka mga kabayo, kana kon adunay 2,000 ka usab ka mga tigkabayo!

²⁴ Wala ka gayoy mahimo sa pagpildi bisan sa pinakaubos nga opisyal sa akong agalon. Nagsalig ka lang sa Ehipto nga mohatag kanimo sa mga karwahi ug mga tigkabayo.

²⁵ Naghuna-huna ka ba nga wala ako sugoa sa GINOO sa pag-anhi dinhi sa paglaglag niining lugara? Ang GINOO mismo ang nagsugo kanako sa pagsulong ug sa paglaglag niini nga nasod.”

²⁶ Miingon si Eliakim, Shebna, ug Joa ngadto sa komander, “Palihog pakigsulti kanamo sa pinulongan nga Aramico, kay masabtan namo kini. Ayaw pag-Hebreo kay madunggan ka sa mga tawo nga anaa sa mga paril sa lungsod.”

²⁷ Apan mitubag ang komander, “Gisugo ako sa akong agalon nga ipahibalo kining mga butanga sa tanang lumulupyo sa Jerusalem, dili lang kaninyo ug sa inyong hari. Kamong tanan gutomon ug uhawon sa panahon nga sulongan namo kamo. Busa kaonon ninyo ang inyong kaugalingong tae ug imnon ang inyong kaugalingong ihi.”

²⁸ Unya mitindog ang komander sa mga sundalo ug misinggit sa pinulongang Hebreo, “Pamatia ninyo ang mensahe sa gamhanang hari sa Asiria!”

²⁹ Miingon siya nga dili kamo magpatunto kang Ezequias. Dili siya makaluwas kaninyo gikan sa akong mga kamot!

³⁰ Ayaw kamo pagpahaylo kaniya nga mosalig sa GINOO kon moingon siya, ‘Sigurado gayod nga luwason kita sa GINOO; kining lungsora dili itugyan ngadto sa kamot sa hari sa Asiria.’

³¹ “Ayaw kamo pamati kang Ezequias! Mao kini ang giingon sa hari sa Asiria: Ayaw na kamo pagsukol kanako; ampo na lang kamo! Unya tugotan ko kamo nga makakaon sa bunga sa inyong ubasan ug kahoy nga igos, ug makainom sa inyong pundohanang tubig,

³² hangtod nga mobalik ako ug dad-on ko kamo sa yuta nga sama sa inyong yuta, ang yuta nga adunay mga tamnanan sa ubas nga makahatag kaninyo ug duga sa ubas ug adunay mga trigo nga mahimo ninyong pan, ug adunay mga kahoyng olibo ug mga dugos. Tumana ninyo ang akong giingon aron mabuhi kamo ug dili mamatay.

“Ayaw kamo pamati kang Ezequias kay gilingla lang niya kamo sa iyang pag-ingon nga luwason kamo sa GINOO.

³³ Aduna bay mga dios sa bisan unsang nasod nga nakaluwas sa ilang nasod gikan sa kamot sa hari sa Asiria?

³⁴ Aduna bay nahimo ang mga dios sa Hamat, Arpad, Sefarvaim, Hena, ug Iva? Naluwas ba sa mga dios sa Samaria ang ilang nasod gikan sa akong mga kamot?

³⁵ Kinsa ba sa mga dios niining mga nasora ang nakaluwas sa ilang nasod gikan kanako? Busa unsaon sa GINOO pagluwas ang Jerusalem gikan sa akong mga kamot?”

³⁶ Apan wala motubag ang mga tawo kay nagmando si Haring Ezequias nga dili sila motubag.

³⁷ Unya gigisi ni Eliakim, Shebna, ug Joa nga anak ni Asaf ang ilang mga bisti tungod sa kasubo, ug nangadto sila kang Ezequias ug misugilon sa giingon sa komander.

19

Nagpatambag si Haring Ezequias kang Isaias (Isa. 37:1-7)

¹ Sa pagkadungog ni Haring Ezequias sa gibalita kaniya, gigisi niya ang iyang bisti ug nagsul-ob ug sako sa pagpakita sa iyang pagsubo, ug miadto siya sa Templo sa GINOO.

² Gipaadto niya kang Isaias nga anak ni Amos sila si Eliakim nga tigdumala sa palasyo, si Shebna nga sekretaryo, ug ang mga pangulo nga pari. Tanan sila nagbistig sako.

³ Pag-abot nila kang Isaias, miingon sila kaniya, “Mao kini ang giingon ni Ezequias: ‘Nag-antos kita niini nga panahon; gisilotan ug gipakaulawan. Nahisama kita sa babayeng nagbati nga wala nay kusog sa pagpahimugso sa iyang anak.

⁴ Gisugo sa hari sa Asiria ang iyang komander sa pagbiay-biay sa buhi nga Dios. Basin pa ug nadungog sa GINOO nga imong Dios ang giingon sa komander ug silotan siya sa iyang gipanulti, busa pag-ampo alang sa mga nangahibilin kanato.’”

⁵ Pagkahuman ug sulti sa mga opisyal nga gipadala ni Haring Ezequias,

⁶ miingon si Isaias kanila, “Sultihi ninyo ang inyong agalon nga mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Ayaw kahadlok sa imong nadunggan nga pagpasipala kanako sa mga sakop sa hari sa Asiria.

⁷ Pamati! Linglahon ko* ang hari sa Asiria. Makadungog siya ug balita nga makapahukom kaniya sa pagbalik sa iyang nasod. Ug didto ipapatay ko siya pinaagi sa espada.’”

Nanghulga Pag-usab ang Asiria

(Isa. 37:8-20)

⁸ Unya sa dihang nadunggan sa komander nga mibiya na sa Lakish ang hari sa Asiria ug nakig-gira sa Libna, miapas siya didto.

⁹ Nakadungog ug balita si Senakerib nga hari sa Asiria nga si Tirhaka nga hari sa Etiopia† nagpadulong sa pagpakig-gira kaniya. Busa nagpadala siyag mga mensahero kang Ezequias sa pag-ingon niini:

¹⁰ “Ayaw pagpatunto sa dios nga imong ginasaligan kon moingon siya, ‘Ang Jerusalem dili itugyan ngadto sa kamot sa hari sa Asiria.’

¹¹ Pamati! Ikaw mismo nakadungog kon unsa ang gihimo sa mga hari sa Asiria ngadto sa tanang nasod. Gilaglag nila sila sa hingpit.‡ Ug ikaw, naghuna-huna ka ba nga makalingkawas ka?

¹² Gipanglaglag sa akong mga katigulangan ang mga lungsod sa Gozan, Haran, Rezef, ug ang katawhan sa Eden nga anaa sa Telasar. Naluwas ba sila sa ilang mga dios?

¹³ Adunay nahimo ba ang hari sa Hamat, Arpad, Sefarvaim, Hena, ug Iva?”

Ang Pag-ampo ni Ezequias

¹⁴ Pagkahuman ug basa ni Ezequias sa sulat nga gihatag kaniya sa mga mensahero, miadto siya sa Templo sa GINOO ug gibukhad ang sulat sa presensya sa GINOO.

¹⁵ Unya nag-ampo siya, “GINOO, Dios sa Israel nga naglingkod sa trono taliwala sa mga kerubin, ikaw lang ang Dios nga nagdumala sa tanang gingharian dinhi sa kalibotan. Gihimo mo ang kalangitan ug ang kalibotan.

¹⁶ GINOO, pamati ug tan-awa ang nahitabo. Pamatia ang tanang giingon ni Senakerib sa pagbiay-biay kanimo, O buhi nga Dios.

¹⁷ “Tinuod, GINOO, nga gipanglaglag sa mga hari sa Asiria ang daghang mga nasod

¹⁸ ug gipangsunog ang ilang mga dios, kay dili man usab kini tinuod nga mga dios kondili mga bato lang ug mga kahoy nga hinimo sa tawo.

* **19:7** *Linglahon ko*: sa literal, *Pasudlan ko ug espiritu*. † **19:9** *Etiopia*: sa Hebreo, *Cush*. ‡ **19:11** *Gilaglag nila sila sa hingpit*: ang Hebreo nga pulong nga gigamit dinhi nagkahulogan sa mga butang nga gihalad sa GINOO pinaagi sa paghalad o paglaglag niini.

¹⁹ Busa karon, GINOO nga among Dios, luwasa kami gikan sa kamot sa Asiria aron ang tanang gingharian dinhi sa kalibotan mahibalo nga ikaw lang GINOO, nga Dios.”

Ang Pagkalaglag ni Haring Senakerib

(Isa. 37:21-38)

²⁰ Unya nagpadala si Isaias nga anak ni Amos niini nga mensahe ngadto kang Ezequias nga nag-ingon, “Mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa Israel: Nadungog ko ang imong pag-ampo mahitungod kang Senakerib nga hari sa Asiria.

²¹ Ug mao kini ang isulti ko batok kaniya:

“ ‘Kataw-an ug tamayon ka sa mga lumulupyo sa Zion. §
Magpanglingo-lingo sila sa pagbiay-biay kanimo
samtang niikyas ka.

²² Kinsay imong giinsulto ug gipasipalahan?
Kinsay imong gisinggitan ug gitaas-taasan sa imong kilay?
Dili ba ako man, ang Balaan nga Dios sa Israel?

²³ Pinaagi sa imong mga mensahero,
gibiay-biay mo ako, ang GINOO.

Miingon ka pa,

“Pinaagi sa akong daghang mga karwahi
akong nasaka ang tag-as nga mga bukid,
ang kinatumyan sa mga bukid sa Lebanon.
Gipamutol ko ang iyang labing tag-as nga mga kahoyng sedro
ug labing maayo nga mga sipres.
Nakaabot ako sa kinasuokang bahin
sa iyang mabagang kalasangan.

²⁴ Nagpakalot ako ug mga atabay sa ubang mga dapit,
ug miinom ako gikan niini.
Sa akong pag-agi,
mimala ang mga sapa sa Ehipto.”

²⁵ “ ‘Tinuod nga imong gipangguba ang pinarilan
nga mga lungsod.

Apan wala ka ba masayod nga ako
ang nagbuot niining tanan?

Kaniadto ko pa kining giplano
ug karon gipatuman ko na.

²⁶ Ang mga lumulupyo sa mga lungsod nga gipangguba mo nawad-an ug
kusog;

nahadlok sila ug naulawan.

Sama sila sa mga tanom sa uma
o sa mga sagbot nga nanurok diha sa mga atop sa balay,
nga sa pagtubo pa lang nangalaya na.

²⁷ “ ‘Apan nahibaloan ko ang tanan bahin kanimo,
kon hain ka magpuyo,
ang imong gigikanan ug ang imong padulngan,
ug kon unsa ka kapungot kanako.

²⁸ Tungod kay napungot ka kanako
ug nadunggan ko ang imong pagpasigarbo,
kaw-itan ko ang imong ilong

§ 19:21 Zion: sa Hebreo, *putli nga anak nga babaye sa Zion...anak nga babaye sa Jerusalem.*

ug busalan ko ang imong baba,
ug guyoron balik sa imong gigikanan,
sa dalan nga imong giagian.”

²⁹ Unya miingon si Isaias kang Ezequias, “Mao kini ang timailhan nga panalipdan sa GINOO ang Jerusalem gikan sa mga taga-Asiria:

“Karong tuiga mokaon kamo sa mga bunga sa mga tanom nga nanubo,
ug sa ikaduhang tuig ang mga bunga sa mga tanom
nga nanubo mao na usab ang inyong kan-on.

Apan sa ikatulong tuig makatanom na kamo ug mga lugas ug makaani.
Makatanom usab kamo ug mga ubas ug makakaon sa bunga niini.

³⁰ Sa makausa pa ang mga nahibiling buhi sa Juda mouswag sama
sa tanom nga nanggamot ug lawom ug namunga.

³¹ Kay adunay mga nahibiling buhi nga magkatag gikan sa Jerusalem,
ug mga naluwas gikan sa Bukid sa Zion.

Siguradohon gayod sa GINOO nga Makagagahom nga matuman kini.

³² “Ug mao kini ang giingon sa GINOO bahin sa hari sa Asiria,
“ ‘Dili siya makasulod sa siyudad sa Jerusalem
o makapana niini.

Dili siya makaduol nga adunay taming
o makakita ug paagi nga malibotan kini.

³³ Mobalik siya sa iyang agi.

Dili siya makasulod niini nga siyudad.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

³⁴ Panalipdan ug luwason ko kining siyudara alang sa akong kadunggan
ug tungod sa akong saad kang David nga akong alagad.”

³⁵ Nianang pagkagabii, miadto ang anghel sa GINOO sa kampo sa Asiria
ug gipamatay niya ang 185,000 ka mga sundalo. Pagkabuntag, pagmata
niadtong mga nahabiling buhi, nakita nila ang mga patayng lawas.

³⁶ Tungod niini, mipauli si Senakerib sa Nineve ug nagpabilin didto.

³⁷ Usa ka adlaw, samtang nagsimba sa Senakerib sa templo sa iyang dios nga
si Nisroc, gipatay siya pinaagi sa espada sa iyang duha ka anak nga lalaki nga
sila si Adramelec ug Sharezer, ug unya miikyas sila sa Ararat. Ang usa niya ka
anak nga si Esarhadon mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

20

Ang Pagsakit ni Ezequias

(2 Cron. 32:24-26; Isa. 38:1-8, 21-22)

¹ Niadtong higayona nagsakit si Ezequias ug himalatyon na. Miadto kaniya
si Propeta Isaias nga anak ni Amos ug miingon, “Nag-ingon ang GINOO nga
himuon mo na ang angay mong himuon kay dili ka na maulian gikan sa
imong sakit kay mamatay ka na.”

² Pagkadungog ni Ezequias niini, miatubang siya sa bongbong ug nag-ampo
sa GINOO.

³ Miingon siya, “GINOO, hinumdomi nga nagkinabuhi ako nga matinu-
manon kanimo ug nag-alagad sa kinasing-kasing, ug gibuhat ko ang tanan
nga makalipay kanimo.” Ug mihilak siya ug kusog.

⁴ Sa wala pa makagawas si Isaias sa tunga-tungang hawanan sa palasyo,
miingon ang GINOO kaniya

⁵ nga mobalik ngadto kang Ezequias, nga pangulo sa katawhan sa GINOO,
ug isulti kini: “Mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa imong katigulan-
gan nga si David: Nadungog ko ang imong pag-ampo ug nakita ko ang imong

mga luha. Ayohon ka nako. Tulo ka adlaw gikan karon moadto ka sa Templo sa GINOO.

⁶ Dugangan ko pa ug 15 ka tuig ang imong kinabuhi. Luwason ka nako ug kining siyudara gikan sa kamot sa hari sa Asiria. Panalipdan ko kining siyudara alang sa akong kadungganan ug tungod kang David nga akong alagad.”

⁷ Pagkahuman, giingnan ni Isaias ang mga sulugoon sa hari nga hampolan ang hubag-hubag ni Ezequias ug binulad nga igos. Gituman nila kini, ug naayo siya.

⁸ Nangutana na kaniadto si Ezequias kang Isaias, “Unsay timailhan nga maayo ako ug makaadto sa Templo sa GINOO sa ikatulo nga adlaw?”

⁹ Mitubag si Isaias, “Mao kini ang timailhan nga ihatag sa GINOO sa pagpamatuod nga tumanon niya ang iyang saad. Pagpili: patas-an ug napulo ka lakang ang anino diha sa orasan o pamub-an ug napulo ka lakang?”

¹⁰ Mitubag si Ezequias, “Sayon rang patas-an ug napulo ka lakang ang anino. Pamub-i na lang kini ug napulo ka lakang!”

¹¹ Busa nag-ampo si Isaias sa GINOO, ug gipamub-an sa GINOO ug napulo ka lakang ang anino diha sa orasan nga gipahimo ni Ahaz.

Ang mga Mensahero Gikan sa Babilonia

¹² Niadtong higayona, nabalitaan ni Merodac-Baladan nga anak ni Haring Baladan sa Babilonia nga nagsakit si Ezequias. Busa nagpadala siya ug mga sulat ug gasa alang kang Ezequias.

¹³ Giabi-abi ni Ezequias ang mga mensahero ug gipakita niya kanila ang tanang mga butang sa iyang tipiganan sa bahandi nga mga pilak, mga bulawan, mga pahumot, mga maayong klasi sa lana, ang iyang mga armas ug ang uban pa niyang mga bahandi. Ang tanang butang sa iyang palasyo o gingharian iyang gipakita kanila ug wala gayod siyay gitago gikan kanila.

¹⁴ Unya, miadto si Propeta Isaias kang Haring Ezequias ug nangutana, “Diin gikan kadtong mga tawhana, ug unsay ilang tuyo?”

Mitubag si Ezequias, “Gikan sila sa layong dapit, sa Babilonia.”

¹⁵ Nangutana pa gayod ang propeta, “Unsay ilang nakita dinhi sa imong palasyo?”

Mitubag si Ezequias, “Nakita nila ang tanan dinhi sa akong palasyo. Wala gayoy bisan usa sa akong bahandi nga wala ko ipakita kanila.”

¹⁶ Unya miingon si Isaias kang Ezequias, “Pamatia kining mensahe sa GINOO:

¹⁷ Moabot gayod ang panahon nga dad-on ngadto sa Babilonia ang tanang butang sa imong palasyo, ang tanan nga natigom sa imong mga katigulangan nga anaa pa hangtod karon. Wala gayoy mahibilin, ingon sa GINOO.

¹⁸ Ug ang uban sa imong umaabot nga mga kaliwat bihagon, ug mahimo silang mga alagad sa palasyo sa hari sa Babilonia.”

¹⁹ Naghuna-huna si Ezequias nga adunay kalinaw ug walay katalagman nga moabot sa iyang panahon. Busa miingon siya kang Isaias, “Maayo kanang mensahe sa GINOO nga gisulti mo kanako.”

Ang Kataposan sa Paghari ni Ezequias

(2 Cron. 32:32-33)

²⁰ Ang uban pang mga sugilanon mahitungod sa paghari ni Ezequias, ug ang tanan niyang gihimo, apil ang iyang pagpahimo sa pundohanan ug tubig ug sa agianan paingon sa siyudad, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

²¹ Sa dihang namatay si Ezequias, si Manases nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

21

Ang Paghari ni Manases sa Juda (2 Cron. 33:1-20)

¹ Nag-edad si Manases ug 12 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 55 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Hefziba.

² Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO. Misunod siya sa mangil-ad nga mga buhat sa mga nasod nga gipaabog sa GINOO sa mga Israelinhon.

³ Gipatukod niya pag-usab ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit nga gipaguba sa iyang amahan nga si Ezequias. Nagpatindog usab siya ug mga halaran alang kang Baal ug nagpahimo ug poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera, sama sa gihimo ni Ahab nga hari sa Israel. Mialagad siya ug misimba sa tanang butang nga anaa sa kalangitan.

⁴ Nagpahimo pa gayod siya ug mga halaran diha mismo sa Templo sa GINOO sa Jerusalem nga sumala sa GINOO mao ang lugar diin pasidunggan siya.

⁵ Nagpahimo usab siya ug mga halaran sa duha ka hawanan sa Templo sa GINOO alang sa pagsimba sa tanang butang nga anaa sa kalangitan.

⁶ Gihalad niya ang iyang kaugalingong anak sa kalayo. Gibuhat usab niya ang mga buluhaton sa mga manalagna, mga mamamarang, ug nangutana siya sa mga espiritista nga nakigsulti sa kalag sa patay. Labihan gayod ang iyang pagpakasala atubangan sa GINOO, ug nakapasuko kini sa GINOO.

⁷ Gibutang niya ang iyang gipahimo nga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera didto sa Templo, diin ang GINOO miingon kang David ug sa iyang anak nga si Solomon, “Pasidunggan ako sa walay kataposan dinhi niini nga Templo ug sa Jerusalem, ang lugar nga akong gipili gikan sa tanang tribo sa Israel.

⁸ Kon tumanon lang sa katawhan sa Israel ang tanan kong kasugoan nga gihatag kanila sa akong alagad nga si Moises, dili ko sila papahawaon gikan niining yutaa nga gihatag ko sa ilang mga katigulangan.”

⁹ Apan wala namati ang mga tawo. Giaghat sila ni Manases sa paghimo ug daotan, ug ang ilang gihimo mas daotan pa kaysa gihimo sa mga nasod nga gipanglaglag sa GINOO sa mga Israelinhon.

¹⁰ Unya miingon ang GINOO pinaagi sa iyang mga alagad nga propeta:

¹¹ “Naghimo si Manases nga hari sa Juda niining mangil-ad nga mga buhat nga mas daotan pa kaysa gihimo sa mga Amorihanon nga nagpuyo niining yutaa sa wala pa moabot ang mga Israelinhon. Gitukmod niya ang mga taga-Juda sa pagpakasala pinaagi sa pagpasimba kanila sa iyang mga dios-dios.

¹² Busa ako, ang GINOO, nga Dios sa Israel, magpadala ug kalaglagan sa Jerusalem ug sa Juda, ug ang tanan nga makadungog niini malisang.

¹³ Hukman ko ang Jerusalem sama sa paghukom ko sa Samaria ug sa panimalay ni Haring Ahab. Ug sama sa paglimpyo ug plato nga trapohan ug unya ipakulob human hugasi, limpyohan ko usab ang Jerusalem gikan niining mga tawhana.

¹⁴ Isalikway ko bisan pa ang nahibilin sa akong katawhan ug itugyan ko sila sa kamot sa ilang mga kaaway nga moilog sa ilang mga kabtangan.

¹⁵ Mahitabo kini kanila kay daotan ang ilang gihimo sa akong atubangan ug gipalagot nila ako, sukad pa sa paggawas sa ilang mga katigulangan gikan sa Ehipto hangtod karon.”

¹⁶ Daghan usab ang gipamatay ni Manases nga inosenteng mga tawo hangtod nga nagbanaw ang dugo sa tibuok Jerusalem. Dugang pa kini sa sala nga

iyang gihimo nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Juda atubangan sa GINOO.

¹⁷ Ang uban pang mga sugilanon mahitungod sa paghari ni Manases, ug ang tanan niyang gihimo, apil ang mga sala nga iyang nahimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

¹⁸ Sa dihang namatay si Manases, gilubong siya didto sa hardin sa iyang palasyo nga gitawag ug Uza. Ug si Amon nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Amon sa Juda

(2 Cron. 33:21-25)

¹⁹ Nag-edad si Amon ug 22 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari sa Juda. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa duha ka tuig. Ang iyang inahan mao si Meshulemet nga anak ni Haruz nga taga-Jotba.

²⁰ Daotan ang gihimo ni Amon atubangan sa GINOO, sama sa gihimo ni Manases nga iyang amahan.

²¹ Gisunod niya ang gibuhat sa iyang amahan. Gisimba usab niya ug gialagaran ang mga dios-dios nga gimba sa iyang amahan,

²² ug gisalikway niya ang GINOO, nga Dios sa iyang mga katigulangan. Wala siya mosunod sa pamaagi sa GINOO.

²³ Unya, nagplano ug daotan ang mga opisyal ni Amon batok kaniya, ug gipatay nila siya didto sa iyang palasyo.

²⁴ Apan gipamatay sa katawhan sa Juda ang tanang miapil sa plano sa pagpatay kang Haring Amon. Ug gipuli nila si Josia nga anak ni Amon ingon nga hari.

²⁵ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Amon, ug ang iyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

²⁶ Gilubong si Amon didto sa iyang lubnganan sa hardin nga gitawag ug Uza. Ug si Josia nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

22

Ang Paghari ni Josia sa Juda

(2 Cron. 34:1-2)

¹ Nag-edad si Josia ug walo ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 31 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Jedida nga anak ni Adaya nga taga-Bozkat.

² Gihimo niya ang maayo atubangan sa GINOO ug misunod sa gibuhat sa iyang katigulangan nga si David. Gibuhat gayod niya ang husto.

Nakita ang Libro sa Kasugoan sa Templo

(2 Cron. 34:8-28)

³ Sa ika-18 nga tuig sa iyang paghari, gipaadto niya sa Templo sa GINOO ang iyang sekretaryo nga si Shafan, nga anak ni Azalia ug apo ni Meshulam. Miingon siya kang Shafan,

⁴ “Adto kang Hilkia nga pangulong pari, ug ipaihap kaniya ang kuwarta nga nakolekta sa mga pari nga nagbantay sa pultahan sa Templo GINOO gikan sa mga tawo.

⁵ Sultihi siya nga ihatag kini sa mga tawo nga gitugyanan sa pagdumala sa pag-ayo sa Templo, aron ilang isuhol sa mga nag-ayo sa Templo sa GINOO,

⁶ sa mga karpentero ug sa mga mason nga nag-ayo sa Templo ug sa mga paril niini. Ang ubang kuwarta ipapalit ug mga kahoy ug mga bato nga tiniltiran nga kinahanglan sa pagpaayo sa Templo.

⁷ Ayaw na sila pangitai ug lista sa mga gasto kay kasaligan sila.”

⁸ Miingon si Hilkia nga pangulong pari kang Shafan nga sekretaryo, “Nakita ko ang Libro sa Kasugoan didto sa Templo sa GINOO.” Gihatag ni Hilkia ang libro kang Shafan ug gibasa niya kini.

⁹ Miadto si Shafan sa hari ug miingon, “Gikuha na sa imong mga opisyal ang kuwarta sa Templo sa GINOO ug gihatag ngadto sa mga tawo nga gitugyanan sa pagpaayo sa Templo.”

¹⁰ Unya midugang si Shafan sa pag-ingon, “Adunay gihatag kanako nga libro si Hilkia nga pari.” Ug gibasa niya kini atubangan sa hari.

¹¹ Pagkadungog sa hari sa nasulat sa Libro sa Kasugoan, gigisi niya ang iyang bisti sa kasubo.

¹² Unya nagmando siya kang Hilkia nga pari, kang Ahikam nga anak ni Shafan, kang Achbor nga anak ni Micaya, kang Shafan nga sekretaryo, ug kang Asaya nga iyang personal nga alagad.

¹³ Miingon siya, “Pangutana kamo sa GINOO alang kanako ug alang sa katawhan sa Juda mahitungod niining nasulat sa libro nga nakit-an. Labihan gayod ang kasuko sa GINOO kanato tungod kay wala tumana sa atong mga katigulangan ang nasulat niini nga libro nga gipatuman usab kanato.”

¹⁴ Busa nangadto sila si Hilkia nga pari, Ahikam, Achbor, Shafan, ug Asaya aron sa pagpakigsulti sa usa ka babayeng propeta nga si Hulda. Kini si Hulda asawa ni Shalum nga anak ni Tikva ug apo ni Harhas. Si Shalum mao ang nag-atiman sa mga bisti sa Templo. Si Hulda didto magpuyo sa ikaduhang distrito sa Jerusalem.

¹⁵⁻¹⁶ Miingon si Hulda kanila, “Ingna ninyo ang tawo nga nagpadala kaninyo dinhi kanako nga mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa Israel: ‘Laglagon ko kining lugara ug ang mga lumulupyo niini, sumala sa nasulat sa libro nga imong gibasa.’

¹⁷ Ipakita ko gayod ang akong kasuko niining lugara, ug dili kini mahupay kay gisalikway ako sa akong katawhan ug nagsimba sila* sa ubang mga dios. Gipalagot gayod nila ako sa ilang gipanghimo.†

¹⁸ “Apan ingna ninyo ang hari sa Juda nga nagpadala kaninyo sa pag-pangutana sa GINOO, nga mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa Israel:

¹⁹ Gidungog ko ang imong pag-ampo, kay naghinulsol ka ug nagpaubos sa imong kaugalingon sa akong atubangan sa dihang nadungog mo ang akong gisulti nga tunglohon ug laglagon ko kini nga lugar ug ang mga lumulupyo niini. Gigisi mo pa ang imong bisti ug mihilak sa akong atubangan sa pagpakita sa imong paghinulsol. Busa ako, ang GINOO, nag-ingon nga

²⁰ samtang buhi ka pa dili ko ipahamtang ang kalaglagan nga gisaad ko nga modangat niining lugara. Mamatay ka nga malinawon.”

Ug gisultihan nila ang hari sa tubag ni Hulda.

23

Ang Kabag-ohan nga Gihimo ni Josia

(2 Cron. 34:3-7, 29-33)

¹ Gipatawag ni Haring Josia ang tanang tigdumala sa Jerusalem ug sa Juda.

² Miadto siya sa Templo sa GINOO uban ang tanang katawhan sa Jerusalem ug sa Juda, gikan sa labing dungganon hangtod sa labing ubos. Nanguban usab ang mga pari ug mga propeta. Gibasa ni Haring Josia ngadto kanila ang tanang nasulat sa Libro sa Kasabotan, nga nakit-an didto sa Templo sa GINOO.

* **22:17** nagsimba sila: sa Hebreo, nagsunog sila ug insenso, nga usa ka paagi sa pagsimba. † **22:17** sa ilang gipanghimo: o sa mga dios-dios nga ilang gipanghimo.

³ Unya mitindog siya sa iyang dapit tapad sa haligi, sa pagpaila sa iyang awtoridad, ug naghimo siya ug kasabotan sa presensya sa GINOO nga mosunod siya sa GINOO pinaagi sa pagtuman sa iyang mga sugo, pagtulon-an, ug tulomanon sa tibuok niyang kinabuhi. Niining paagiha matuman ang mga ginapatum sa kasabotan sa Dios nga nasulat niini nga libro. Ug misaad usab ang mga tawo nga motuman sa kasabotan sa Dios.

⁴ Unya gisugo ni Haring Josia si Hilkia nga pangulong pari, ang mga pari nga sunod sa ranggo ni Hilkia, ug ang mga pari nga nagbantay sa pultahan sa Templo, sa pagpagawas gikan sa Templo sa GINOO sa tanang kagamitan nga gigamit sa pagsimba kang Baal, kang Ashera, ug sa tanang butang nga anaa sa kalangitan. Gipasunog niya kini sa gawas sa Jerusalem, didto sa Walog sa Kidron, ug unya gidala ang abo sa Betel.

⁵ Gipapahawa niya sa ilang katungdanan ang mga pari nga nag-alagad sa mga dios-dios, nga gitugyanan sa nangaging mga hari sa Juda sa pagsunog ug insenso sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit sa mga lungsod sa Juda ug sa palibot sa Jerusalem. Kini sila ang nagsunog sa mga insenso ngadto kang Baal ug sa mga butang nga anaa sa kalangitan sama sa adlaw, sa bulan, ug sa mga bitoon.

⁶ Gipakuha usab niya ang poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera gikan sa Templo sa GINOO ug gidala sa gawas sa Jerusalem, ngadto sa Walog sa Kidron, ug gipasunog kini. Unya gipadugmok niya kinig pino ug gisabwag ang abo sa sementeryo.

⁷ Gipaguba usab niya ang mga balay sa mga lalaki nga nagbaligya sa ilang dungog nga atua sa Templo sa GINOO. Didto gatahi ang mga babaye ug mga bisti nga gamiton sa pagsimba kang Ashera.*

⁸ Gipabalik ni Haring Josia sa Jerusalem ang tanang mga pari nga nagpuyo sa ubang mga lungsod sa Juda. Giguba niya ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, gikan sa Geba hangtod sa Beersheba, diin nagsunog ang mga pari ug mga insenso. Giguba niya ang mga halaran nga atua sa pultahan nga gingalan kang Josue, ang tigdumala sa Jerusalem. Kini nga pultahan anaa dapit sa wala sa pultahan sa siyudad ingsulod nimo.

⁹ Ang mga pari nga nag-alagad sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit wala tugoti nga moalagad sa halaran sa GINOO sa Jerusalem, apan gitugotan sila nga mokaon sa pan nga walay patubo uban sa ubang mga pari.

¹⁰ Gipaguba usab ni Haring Josia ang halaran sa Tofet, sa Walog sa Ben Hinom, aron wala na didtoy maghalad sa iyang anak sa kalayo alang kang Molec.

¹¹ Gipakuha niya gikan sa pultahan sa Templo sa GINOO ang mga estatuwa nga kabayo nga gihalad sa mga hari sa Juda ngadto sa adlaw. Kini nga mga kabayo anaa mahimutang duol sa kuwarta sa opisyal nga si Natan Melec. Gisunog usab ni Josia ang mga karwahi nga gihalad ngadto sa adlaw.

¹² Gipaguba niya ang mga halaran nga gipahimo sa mga hari sa Juda didto sa atop sa ibabaw nga kuwarta ni Ahaz, apil ang mga halaran nga gipahimo ni Manases didto sa duha ka hawanan sa Templo sa GINOO. Gipadugmok niya kini ug pino ug gisabwag ang abo sa Walog sa Kidron.

¹³ Gipaguba usab niya ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit sa sidlakan sa Jerusalem ug sa habagatan sa Bukid sa Kadaotan. Kini nga mga simbahanan gipahimo ni Solomon nga hari sa Israel alang kang Ashtarot, ang mangil-ad nga diosa sa mga Sidonhon, ug alang kang Kemosh, ang ngil-ad nga dios sa mga Moabihanon, ug alang kang Molec, ang ngil-ad nga dios sa mga Amonihanon.

* **23:7** mga bisti...kang Ashera: o tabon alang sa poste nga simbolo ni Ashera.

¹⁴ Gipadugmok niya ang mga handomanan nga bato ug gipangputol ang mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera. Unya gihugaw-hugawan niya kadtong mga lugara pinaagi sa pagkatag didto ug mga bukog sa mga tawo.

¹⁵ Bisan ang halaran sa simbahanan diha sa habog nga dapit didto sa Betel iyang gipaguba. Kini nga simbahanan gipahimo ni Jeroboam nga anak ni Nebat, nga mao ang nahimong hinungdan sa pagpakasala sa mga taga-Israel. Gisunog niya kini nga halaran ug gidugmok ug pino. Gisunog usab niya ang poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera.

¹⁶ Samtang nagtan-aw tan-aw siya sa palibot, nakita niya ang mga lubnganan sa kilid sa bungtod. Gipakuha niya ang mga bukog gikan sa mga lubnganan ug gisunog niya didto sa halaran sa Betel sa pagtamastamas niini.

Nahitabo kini sumala sa giingon sa GINOO pinaagi sa iyang alagad nga mitagna niining mga butanga.

¹⁷ Unya nangutana siya, “Kang kinsang lubnganan kanang anaa sa unahan?”

Mitubag ang mga tawo sa lungsod, “Lubnganan kana sa alagad sa Dios nga taga-Juda. Siya ang nagtagna niining imong gihimo karon sa halaran sa Betel.”

¹⁸ Miingon ang hari, “Pasagdi lang ninyo ang iyang lubnganan. Ayaw ninyo kuhaa ang iyang mga bukog.” Busa wala nila kuhaa ang iyang mga bukog ug ang mga bukog sa propeta nga taga-Samaria.

¹⁹ Unya giguba ni Haring Josia ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit didto sa Samaria, sama sa gihimo niya sa Betel. Kini nga mga simbahanan gipahimo sa mga hari sa Israel ug nakapasuko gayod kini sa GINOO.

²⁰ Gipamatay niya ang tanang mga pari nga nag-alagad niadtong mga simbahanan, didto mismo sa mga halaran. Ug nagsunog siya ug mga bukog sa tawo niadto nga mga halaran sa pagpanamastamas niini. Unya mibalik siya sa Jerusalem.

Giselebrar ni Josia ang Pista sa Paglabay sa Anghel (2 Cron. 35:1-19)

²¹ Nagmando si Haring Josia sa tanang mga tawo, “Saulogon nato ang Pista sa Paglabay sa Anghel sa pagpasidungog sa GINOO nga atong Dios, sumala sa nasulat dinhi sa Libro sa Kasabotan.”

²² Kay wala gayoy sama niadtong matanga sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel sukad sa panahon sa pagdumala sa mga maghuhukom sa Israel ug sa panahon sa mga hari sa Israel ug Juda.

²³ Gisaulog ang Pista sa Paglabay sa Anghel didto sa Jerusalem sa pagpasidungog sa GINOO sa ika-18 nga tuig sa paghari ni Josia.

²⁴ Gipuo usab ni Josia sa Jerusalem ug sa Juda ang mga espiritista nga nakigsulti sa kalag sa mga patay, ang mga dios-dios sa mga panimalay, ang uban pang mga dios-dios, ug ang tanang ngil-ad nga mga butang nga ginasinba sa mga tawo. Gihimo kini ni Josia sa pagtuman sa mga balaod nga nasulat sa libro nga nakita ni Hilkia nga pari didto sa Templo sa GINOO.

²⁵ Sukad-sukad wala pa gayoy hari nga sama kang Josia nga misunod sa GINOO sa tibuok niyang kasing-kasing, sa tibuok niyang kalag, ug sa tibuok niyang kusog. Gituman gayod niya ang tanang Kasugoan ni Moises. Wala usay sama kaniya sa mga hari nga misunod kaniya.

²⁶ Apan bisan pa niining tanan, wala gihapon makuha ang kapungot sa GINOO sa Juda, tungod sa tanang gihimo ni Manases nga nakapasuko gayod kaniya.

²⁷ Busa miingon ang GINOO, “Isalikway ko ang Juda sama sa gihimo ko sa Israel, ug isalikway ko ang Jerusalem, ang siyudad nga akong pinili, ug kining Templo nga akong giingon nga dinhi ako pasidunggan.”†

Ang Kataposan nga Paghari ni Josia

(2 Cron. 35:20-36:1)

²⁸ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Josia, ug ang tanan niyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

²⁹ Sa naghari pa si Josia, si Paraon Neco nga hari sa Ehipto miadto sa Suba sa Eufrates sa pagtabang sa hari sa Asiria. Miadto si Haring Josia ug ang iyang mga sundalo sa pagpakig-gira kang Neco, apan gipatay siya ni Neco sa dihang nakita siya niini sa Megido.

³⁰ Gikarga sa iyang mga alagad ang iyang patayng lawas sa karwahi balik sa Jerusalem, ug gilubong sa iyang kaugalingong lubnganan. Ang iyang anak nga si Jehoahaz mao ang gipuli sa katawhan sa Juda nga hari pinaagi sa pagdihog kaniya ug lana.

Ang Paghari ni Jehoahaz sa Juda

(2 Cron. 36:2-4)

³¹ Nag-edad si Jehoahaz ug 23 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa tulo ka bulan. Ang iyang inahan mao si Hamutal nga anak ni Jeremias nga taga-Libna.

³² Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo sa iyang mga katigulangan.

³³ Gipriso siya ni Paraon Neco sa Ribla nga sakop sa yuta sa Hamat, aron dili siya makahari sa Jerusalem. Gipabayad ni Neco ang Juda ug 3,400 ka kilong plata ug 35 ka kilong bulawan ingon nga buhis.

³⁴ Si Eliakim nga usa usab ka anak ni Josia mao ang gipuli ni Neco kang Josia ingon nga hari. Giilisan ni Neco ang iyang ngalan ug Jehoyakim. Gidala ni Neco si Jehoahaz sa Ehipto ug didto na kini namatay.

³⁵ Gipabayad ni Haring Jehoyakim ug buhis ang mga taga-Juda basi sa ilang bahandi, aron makabayad siya sa buhis nga gipangayo ni Paraon Neco.

Ang Paghari ni Jehoyakim sa Juda

(2 Cron. 36:5-8)

³⁶ Nag-edad si Jehoyakim ug 25 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 11 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Zebida nga anak ni Pedaya nga taga-Ruma.

³⁷ Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo sa iyang mga katigulangan.

24

¹ Sa panahon sa paghari ni Jehoyakim, gisulong ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ang Juda ug nasakop niya si Jehoyakim sulod sa tulo ka tuig. Apan wala madugay mirebelde si Jehoyakim kang Nebucadnezar.

² Nagpadala ang GINOO ug mga taga-Babilonia,* taga-Aram, taga-Moab, ug taga-Amon sa pagsulong sa Juda, sumala sa giingon sa GINOO pinaagi sa iyang mga alagad nga propeta.

³ Nahitabo kini sa Juda sumala sa mando sa GINOO, aron mapahawa niya sila sa ilang lugar pahilayo sa iyang presensya, tungod sa mga sala nga gihimo ni Manases,

† 23:27 1 Hari 8:29

* 24:2 taga-Babilonia: sa literal, *Kaldeanhon*. Mao kini ang laing tawag sa mga taga-Babilonia.

⁴ Apil ang iyang pagpamatay sa inosenteng mga tawo. Gipabanaw niya ang ilang dugo sa Jerusalem, ug dili kini mapasaylo sa GINOO.

⁵ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Jehoyakim, ug ang tanan niyang gihimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

⁶ Sa dihang namatay si Jehoyakim, si Jehoyakin nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

⁷ Wala na mosulong pag-usab ang hari sa Ehipto, kay nailog na sa hari sa Babilonia ang tanan niyang teritoryo, gikan sa Yuta sa Ehipto hangtod sa Suba sa Eufrates.

Ang Paghari ni Jehoyakin sa Juda

(2 Cron. 36:9-10)

⁸ Nag-edad si Jehoyakin ug 18 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa tulo ka bulan. Ang iyang inahan mao si Nehusta nga anak ni Elnatan nga taga-Jerusalem.

⁹ Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo sa iyang amahan.

¹⁰ Sa panahon sa iyang paghari, ang mga opisyal ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia misulong sa Jerusalem, ug gilibotan nila kini.

¹¹ Miadto si Nebucadnezar sa Jerusalem samtang gilibotan kini sa iyang mga sundalo.

¹² Ug mitugyan kaniya sa ilang kaugalingon si Haring Jehoyakin, uban ang iyang inahan, ang iyang mga alagad, ang iyang dungganon nga mga tawo, ug ang iyang mga opisyal.

Sa ikawalo nga tuig sa paghari ni Nebucadnezar sa Babilonia, gibihag niya si Jehoyakin.

¹³ Sumala sa gipasidaan sa GINOO, gipanguha ni Nebucadnezar ang tanang bahandi sa Templo sa GINOO ug sa palasyo, ug ang tanang bulawan nga kagamitan nga gipahimo ni Solomon nga hari sa Israel alang sa Templo sa GINOO.

¹⁴ Gibihag usab niya ang 10,000 ka mga lumulupyo sa Jerusalem, apil ang tanang opisyal ug maisog nga mga sundalo, ug ang tanang hanas nga mga trabahante ug mga platero. Ang mga labing kabos lang ang nabilin.

¹⁵ Gibihag usab ni Nebucadnezar si Jehoyakin ngadto sa Babilonia, apil ang inahan niini, mga asawa, mga opisyal, ug ang mga dungganon nga tawo sa Juda.

¹⁶ Gibihag usab niya ang 7,000 ka labing isog nga mga sundalo ug 1,000 ka hanas nga mga trabahante ug mga platero nga pulos adunay katakos sa pagpakig-gira.

¹⁷ Ang gipuli niya nga hari mao si Matania nga uyoan ni Jehoyakin. Ug giilisan niya ang ngalan ni Matania ug Zedekia.

Ang Paghari ni Zedekia sa Juda

(2 Cron. 36:11-12; Jer. 52:1-3)

¹⁸ Nag-edad si Zedekia ug 21 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 11 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Hamutal nga anak ni Jeremias nga taga-Libna.

¹⁹ Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo ni Jehoyakim.

²⁰ Busa gipapahawa sa GINOO ang mga taga-Jerusalem ug ang mga taga-Juda sa ilang dapit pahilayo sa iyang presensya. Nahitabo kini tungod sa kasuko sa GINOO kanila.

Ang Pagkalaglag sa Jerusalem

(2 Cron. 36:15-21; Jer. 52:3b-11)

Nagrehelde si Zedekia batok sa hari sa Babilonia.

25

¹ Busa sa ikanapulo nga adlaw sa ikanapulo nga bulan, sa ikasiyam nga tuig sa paghari ni Zedekia, misulong si Haring Nebucadnezar ug ang iyang tibuok kasundalohan sa Jerusalem. Nagkampo sila sa gawas sa siyudad ug nagtapok ug yuta libot sa paril niini.

² Gilibotan nila ang siyudad hangtod sa ika-11 nga tuig sa paghari ni Zedekia.

³ Sa ikasiyam nga adlaw sa ikaupat nga bulan sa maong tuig, labihan na gayod ang kagutom sa siyudad ug wala na gayoy pagkaon ang mga tawo.

⁴ Unya, gilumpag sa mga taga-Babilonia ang usa ka bahin sa paril sa siyudad, busa nagplano si Zedekia ug ang tanan niyang mga sundalo sa pag-ikyay. Apan tungod kay nalibotan sa mga taga-Babilonia* ang siyudad, naghulat sila hangtod nga mogabii. Didto sila nangagi sa pultahan taliwala sa duha ka paril duol sa hardin sa hari. Nangikyas sila paingon sa Walog sa Jordan,†

⁵ apan gigukod sila sa mga taga-Babilonia ug naapsan sila sa kapatagan sa Jerico. Nagkatibulaag ang tanang sundalo ni Zedekia,

⁶ ug nadakpan siya. Gidala siya ngadto sa hari sa Babilonia didto sa Ribla ug gihukman.

⁷ Gipamatay diha sa iyang atubangan ang iyang mga anak, ug gilugit ang iyang mga mata. Unya gikadenahan siya ug gidala sa Babilonia.

Giguba ang Templo

(Jer. 52:12-27)

⁸ Sa ikapito nga adlaw sa ikalima nga bulan, niadtong ika-19 nga tuig sa paghari ni Nebucadnezar sa Babilonia, miadto sa Jerusalem si Nebuzaradan nga komander sa mga tigbalantay sa hari sa Babilonia.

⁹ Gisunog niya ang Templo sa GINOO, ang palasyo, ang tanang balay sa Jerusalem, ug ang tanang importanteng mga bilding.

¹⁰ Ubos sa iyang pagdumala, giguba sa mga sundalo sa Babilonia ang mga paril libot sa Jerusalem.

¹¹ Unya gibihag niya ang nahibiling mga tawo sa siyudad, apil ang mga tawo nga midapig sa hari sa Babilonia.

¹² Apan gibilin niya ang uban sa labing kabos nga mga tawo aron sa pag-atiman sa mga ubasan ug sa mga uma.

¹³ Gipangguba sa mga taga-Babilonia kining mosunod nga mga kagamitan sa Templo sa GINOO: ang bronsi nga mga haligi, ang mga karomata nga gigamit sa paghakot ug tubig, ug ang dakong sudlanan ug tubig nga bronsi nga gitawag ug Dagat. Ug gidala nila ang mga bronsi sa Babilonia.

¹⁴ Gipangdala usab nila ang mga kalaha, mga pala, mga pangkorte sa pabulo, mga tasa, ug ang tanang mga kagamitan nga hinimo sa bronsi nga gigamit didto sa Templo.

¹⁵ Gipanguha usab ni Nebuzaradan ang mga butanganan ug baga, ang mga yahong, ug ang uban pang mga kagamitan nga hinimo sa bulawan ug plata.

¹⁶ Halos dili na matimbang ang mga bronsi nga gikan sa duha ka haligi, sa dakong sudlanan sa tubig nga gitawag ug Dagat, ug sa mga karomata

* 25:4 taga-Babilonia: sa literal, *Kaldeanhon*. Mao kini ang laing tawag sa mga taga-Babilonia.

† 25:4 Walog sa Jordan: sa Hebreo, *Araba*.

nga gigamit sa paghakot ug tubig. Kining mga butanga gipahimo kaniadto ni Solomon alang sa Templo sa GINOO.

¹⁷ Ang gitag-on sa matag haligi 27 ka piye. Ang gitag-on sa bronsi nga ulo-ulo sa matag haligi upat ug tunga ka piye. Kining mga ulo-ulo gidekorasyonan ug linala nga bronsi ug gipalibotan ug bronsi nga pormag prutas nga pomegranata.

¹⁸ Gibihag usab ni Nebuzaradan si Seraya nga pangulong pari, si Sofonias nga sunod ug ranggo ni Seraya, ug ang tulo ka magbalantay sa pultahan sa Templo.

¹⁹ Dugang niini, gipangbihag usab niya ang mosunod: ang opisyal sa mga sundalo sa Juda, ang lima sa mga magtatambag sa hari, ang sekretaryo sa komander sa mga sundalo nga mao ang tiglista sa mga tawo nga mahimong mga sundalo, ug ang 60 ka mga lumulupyo didto.

²⁰ Gidala silang tanan ni Nebuzaradan ngadto sa hari sa Babilonia didto sa Ribla,

²¹ nga sakop sa Hamat. Ug didto gipapatay sila sa hari. Busa ang katawhan sa Juda nahilayo sa ilang yuta ingon nga mga bihag.

Si Gedalia nga Gobernador sa Juda (Jer. 40:7-9; 41:1-3)

²² Gipili ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia si Gedalia nga anak ni Ahikam ug apo ni Shafan ingon nga gobernador sa mga tawo nga nahibilin sa Juda.

²³ Sa dihang nadungog kini sa mga opisyal sa kasundalohan sa Juda ug sa ilang mga sakop nga sundalo, miadto sila kang Gedalia didto sa Mizpa. Ang nangadto mao sila si Ishmael nga anak ni Netania, si Johanan nga anak ni Kareah, si Seraya nga anak ni Tanhumet nga taga-Netofa, si Jaazania nga taga-Maaca, ug ang ilang mga sakop.

²⁴ Nanumpa si Gedalia kanila ug sa ilang mga sakop, “Ayaw kamo kahadlok sa mga opisyal sa Babilonia. Puyo lang kamo niini nga yuta ug mag-alagad sa hari sa Babilonia ug walay daotang mahitabo kaninyo.”

²⁵ Apan sa ikapito nga bulan niadtong tuiga, si Ishmael nga anak ni Netania ug apo ni Elishama, nga miyembro sa harianong pamilya, miadto sa Mizpa uban sa napulo ka mga tawo ug gipatay nila si Gedalia ug ang iyang mga kauban nga taga-Juda ug taga-Babilonia.

²⁶ Tungod niini, ang tanang mga tawo gikan sa labing dungganon hangtod sa labing kabos, ingon man ang mga opisyal sa mga sundalo, nangikyas ngadto sa Ehipto tungod kay nahadlok sila sa buhaton sa mga taga-Babilonia kanila.

Gibuhian si Jehoyakin (Jer. 52:31-34)

²⁷ Sa ika-37 nga tuig sa pagkabihag ni Jehoyakin nga hari sa Juda, nahimong hari sa Babilonia si Evil Merodac. Gibuhian niya si Jehoyakin sa ika-27 nga adlaw sa ika-12 nga bulan niadtong tuiga.

²⁸ Maayo siya kang Jehoyakin ug gipasidunggan niya kini labaw sa ubang mga hari nga gibihag usab didto sa Babilonia.

²⁹ Busa wala na niya pasul-oba si Jehoyakin sa bisti sa piniriso. Ug sukad niadto, didto na kini magkaonan uban kaniya.

³⁰ Ug kada adlaw gihatagan siya sa hari sa iyang mga kinahanglanon samtang buhi pa siya.

Ang Unang Libro sa Cronicas

*Ang mga Kaliwat ni Adan hangtod kang Noe
(Gen. 5:1-32; 10:1-32; 11:10-26)*

¹ Ang mga kaliwat ni Adan sila si Set, Enos,

² Kenan, Mahalalel, Jared,

³ Enoc, Metusela, Lamec, ug Noe.

⁴ Ang mga anak nga lalaki ni Noe mao sila si Sem, Ham, ug Jafet.

Ang mga Kaliwat ni Jafet

⁵ Ang mga anak nga lalaki ni Jafet sila si Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshec, ug Tiras.

⁶ Si Gomer adunay mga anak usab nga sila si Askenaz, Rifat, * ug Togarma.

⁷ Ang mga anak ni Javan sila si Elisha, Tarshish, Kitim, ug Rodanim.†

Ang mga Kaliwat ni Ham

⁸ Ang mga anak ni Ham sila si Cush, Mizraim,‡ Put, ug Canaan.

⁹ Si Cush adunay mga anak usab nga lalaki sila si Seba, Havila, Sabta, Raama, ug Sabteca.

Ang mga anak ni Raama sila si Sheba ug si Dedan.

¹⁰ Adunay usa pa ka anak si Cush nga ginganlan ug Nimrod. Kini si Nimrod nahimong bantogan nga manggugubat sa kalibotan.

¹¹ Si Mizraim mao ang katigulangan sa mga Ludhanon, Anamnon, Lehabnon, Naftunon,

¹² Patrusnon, Caslunon, ug sa mga Caftornon§ nga mao ang kagikan sa mga Filistihanon.

¹³ Si Canaan mao ang amahan ni Sidon ug ni Het.* Si Sidon ang kamagulangan.

¹⁴ Si Canaan mao pud ang kagikan sa mga Jebusihanon, Amorihanon, Gergasihanon,

¹⁵ Hibihanon, Arkanhon, Sinhanon,

¹⁶ Arvadnon, Zemarnon, ug Hamatnon.

Ang mga Kaliwat ni Sem

¹⁷ Ang mga anak ni Sem sila si Elam, Ashur, Arfaxad, Lud, ug Aram.

Ang mga anak ni Aram mao sila si† Uz, Hul, Geter, ug Meshec.

¹⁸ Si Arfaxad amahan ni Shela, ug si Shela amahan ni Eber.

¹⁹ Adunay duha ka anak nga lalaki si Eber ang usa ginganlag Peleg, tungod kay sa iyang panahon ang mga tawo sa kalibotan nabahin-bahin; ang ngalan sa iyang igsoon mao si Joktan.

²⁰ Si Joktan mao ang amahan nila ni Almodad, Shelef, Hazarmavet, Jera,

²¹ Hadoram, Uzal, Dikla,

²² Obal,‡ Abimael, Sheba,

²³ Ofir, Havila, ug Jobab. Silang tanan mga anak ni Joktan.

* **1:6** Rifat: o Difat. † **1:7** Rodanim: o Dodanim. ‡ **1:8** Mizraim: o Ehipto. § **1:12** Caftornon: o Cretenhon. * **1:13** Sidon...Het: si Sidon mao ang kagikan sa mga Sidonhon ug si Het mao ang kagikan sa mga Hitihanon. † **1:17** Ang mga anak...sila si: kadaghanan sa mga Hebreo wala niini. ‡ **1:22** Obal: o Ebal.

- ²⁴ Mao kini ang mga kaliwat nga naggikan kang Sem mao sila si Arfaxad, Shela,
²⁵ Eber, Peleg, Reu,
²⁶ Serug, Nahor, Tera,
²⁷ ug si Abram (nga mao usab si Abraham).

Ang mga Kaliwat ni Abraham
(Gen. 25:1-4, 12-16)

- ²⁸ Ang mga anak ni Abraham mao sila si Isaac ug si Ishmael.

- ²⁹ Ang mga anak ni Ishmael sila si Nebayot (nga maoy kamagulangan), Kedar, Adbeel, Mibsam,
³⁰ Mishma, Duma, Masa, Hadad, Tema,
³¹ Jetur, Nafish, ug Kedema.
 Sila ang mga anak ni Ishmael.

- ³² Ang mga anak ni Ketura, nga usa pa ka puyopuyo ni Abraham sila si Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak, ug Shua.

Ang mga anak ni Jokshan si Sheba ug si Dedan.

- ³³ Ang mga anak ni Midian sila si Efa, Efer, Hanoc, Abida, ug Eldaa.
 Silang tanan ang mga kaliwat ni Ketura.

Ang mga Kaliwat ni Esau
(Gen. 36:1-19)

- ³⁴ Si Abraham mao ang amahan ni Isaac.

Ang mga anak ni Isaac mao si Esau ug si Israel. §

- ³⁵ Ang mga anak ni Esau sila si Elifaz, Reuel, Jeush, Jalam, ug Kora.

- ³⁶ Ang mga anak ni Elifaz sila si Teman, Omar, Zefo,* Gatam, Kenaz, ug Amalek. Kini si Amalek anak niya kang Timna.†

- ³⁷ Ang mga anak ni Reuel mao sila si Nahat, Zera, Shama, ug Miza.

Ang mga Edomihanon
(Gen. 36:20-30)

- ³⁸ Ang mga anak ni Seir sila si Lotan, Shobal, Zibeon, Ana, Dishon, Ezer, ug Dishan.

- ³⁹ Ang mga anak ni Lotan mao si Hori ug si Homam.‡ Adunay igsoon nga babae si Lotan nga si Timna.

- ⁴⁰ Ang mga anak ni Shobal sila si Alvan,§ Manahat, Ebal, Shefo,* ug Onam.
 Ang mga anak ni Zibeon si Aya ug si Ana.

- ⁴¹ Ang anak ni Ana mao si Dishon.

- Ang mga anak ni Dishon sila si Hemdan,† Eshban, Itran, ug Keran.

- ⁴² Ang mga anak ni Ezer sila si Bilhan, Zaavan, ug Jaakan.

- Ang mga anak ni Dishan si Uz ug si Aran.

Ang mga Hari sa Edom
(Gen. 36:31-43)

⁴³ Mao kini ang mga hari sa Edom sa panahon nga wala pay hari ang mga Israelinhon:

§ **1:34** *Israel*: o *Jacob*. * **1:36** *Zefo*: o *Zefi*. † **1:36** *Kenaz...Timna*: mao kini sa pipila ka manuskrito sa Septuagint; apan sa Hebreo, *Kenaz*, *Timna*, ug *Amalek*. ‡ **1:39** *Homam*: o *Hemam*. § **1:40** *Alvan*: o *Alyan*. * **1:40** *Shefo*: o *Shefi*. † **1:41** *Hemdan*: o *Hamran*.

Si Bela nga taga-Dinhaba nga anak ni Beor.

⁴⁴ Pagkamatay niya, gipulihan siya ni Jobab nga anak ni Zera nga taga-Bozra.

⁴⁵ Pagkamatay ni Jobab, gipulihan siya ni Husham nga taga-Teman.

⁴⁶ Pagkamatay ni Husham, gipulihan siya ni Hadad nga taga-Avit nga anak ni Bedad. Kini si Hadad mao ang nakapildi sa mga Midianhon didto sa Moab.

⁴⁷ Pagkamatay ni Hadad, gipulihan siya ni Samla nga taga-Masreka.

⁴⁸ Pagkamatay ni Samla, gipulihan siya ni Saulo nga taga-Rehobot nga duol sa Suba sa Eufrates.

⁴⁹ Pagkamatay ni Saulo, gipulihan siya ni Baal Hanan nga anak ni Acbor.

⁵⁰ Pagkamatay ni Baal Hanan, gipulihan siya ni Hadad[‡] nga taga-Pai.[§] Ang ngalan sa iyang asawa mao si Mehetabel nga anak ni Matred ug apo ni Mezahab.

⁵¹ Unya namatay usab si Hadad.

Ang mga pangulo sa Edom sila si Timna, Alva, Jetet,

⁵² Oholibama, Elah, Pinon,

⁵³ Kenaz, Teman, Mibzar,

⁵⁴ Magdiel, ug si Iram.

Mao kini sila ang mga pangulo sa mga tribo sa Edom.

2

Ang mga Anak ni Israel

¹ Mao kini ang mga anak nga lalaki ni Israel: sila si Ruben, Simeon, Levi, Juda, Isacar, Zabulon,

² Dan, Jose, Benjamin, Neftali, Gad, ug Aser.

Ang mga Kaliwat ni Juda

³ Adunay tulo ka anak si Juda sa iyang asawa nga si Batshua nga Canaanhon. Sila mao si Er, Onan, ug Shela.

Si Er mao ang kamagulangan. Daotan siya atubangan sa GINOO, busa gipatay siya sa GINOO.

⁴ Adunay mga anak pa si Juda kang Tamar nga iyang umagad. Sila mao si Perez ug si Zera.

Lima tanan ang anak ni Juda nga lalaki.

⁵ Ang mga anak ni Perez mao sila si Hezron ug si Hamul.

⁶ Ang mga anak ni Zera mao sila si Zimri, Etan, Heman, Calcol, ug Darda.* Lima silang tanan.

⁷ Ang anak ni Carmi mao si Acar.[†] Kini si Acar nagdala ug kasamok sa Israel tungod sa wala niya pagtuman sa sugo bahin sa butang nga gihalad ngadto sa Dios.

⁸ Ang anak ni Etan mao si Azaria.

Ang Kagikan ni David

⁹ Ang mga anak ni Hezron mao sila si Jerameel, Ram, ug Caleb.[‡]

¹⁰ Si Ram amahan ni Aminadab, ug si Aminadab amahan ni Nashon nga pangulo sa katawhan sa Juda.

[‡] 1:50 Hadad: o Hadar. § 1:50 Pai: o Pau. * 2:6 Darda: o Dara. † 2:7 Acar: o Acan. ‡ 2:9 Caleb: sa Hebreo, Kelubai.

¹¹ Si Nashon amahan ni Salmone,[§]
ug si Salmone amahan ni Boaz.

¹² Si Boaz amahan ni Obed,
ug si Obed amahan ni Jesse.

¹³ Ang kamagulangan nga anak ni Jesse mao si Eliab,
ang ikaduha mao si Abinadab,
ang ikatulo mao si Shimea,

¹⁴ ang ikaupat mao si Netanel, ang ikalima mao si Radai,

¹⁵ ang ikaunom mao si Ozem, ug ang ikapito mao si David.

¹⁶ Ang ilang mga igsoon nga babaye mao sila si Zeruya ug si Abigail.
Si Zeruya adunay tulo ka anak nga sila si Abishai, Joab, ug Asahel.

¹⁷ Ang bana ni Abigail mao si Jeter nga Ishmaelinhon ug aduna silay anak
nga si Amasa.

Ang mga Kaliwat ni Hezron kang Caleb

¹⁸ Si Caleb nga anak ni Hezron adunay mga anak usab sa iyang asawa nga
si Azuba nga ginganlan usab ug Jeriot.* Sila mao si Jeshes, Shobab, ug
Ardon.

¹⁹ Pagkamatay ni Azuba gipangasawa ni Caleb si Efrata[†] ug aduna silay anak
nga si Hur.

²⁰ Si Hur amahan ni Uri, ug si Uri amahan ni Bezalel.

²¹ Sa dihang 60 na ka tuig ang edad ni Hezron, gipangasawa niya ang anak
ni Makir, ang igsoon nga babaye ni Gilead. Adunay anak sila nga si Segub.

²² Si Segub amahan ni Jair, nga nagdumala sa 23 ka lungsod sa Gilead.

²³ (Apan giilog ni Geshur ug ni Aram ang mga lungsod nga gidumalahan
ni Jair ug ang Kenat, lakip ang 60 ka mga baryo sa palibot niini.)

Silang tanan mao ang mga kaliwat ni Makir nga amahan ni Gilead.

²⁴ Mao pay pagkamatay ni Hezron didto sa Caleb Efrata sa dihang nanganak
ang iyang asawa nga si Abias. Ang ilang anak mao si Ashur nga amahan
ni Tekoa.

Ang mga Kaliwat ni Hezron kang Jerameel

²⁵ Mao kini sila ang mga anak ni Jerameel nga kamagulangang anak
ni Hezron:
si Ram ang kamagulangan, sunod si Buna, Oren, Ozem, ug Ahia.

²⁶ Si Jerameel aduna pay usa ka asawa nga ginganlag si Atara. Siya ang
inahan ni Onam.

²⁷ Ang mga anak ni Ram nga kamagulangang anak ni Jerameel mao sila
si Maaz, Jamin, ug Eker.

²⁸ Ang mga anak ni Onam mao sila si Shamai ug si Jada.

Ang mga anak ni Shamai mao sila si Nadab ug si Abishur.

²⁹ Ang ngalan sa asawa ni Abishur mao si Abihail. Adunay silay mga anak
nga mao si Aban ug si Molid.

³⁰ Ang mga anak ni Nadab mao sila si Seled ug si Apaim. Namatay si Seled nga
walay anak.

³¹ Ang anak ni Apaim mao si Ishi.

Si Ishi amahan ni Sheshan,
ug si Sheshan amahan ni Alai.

[§] 2:11 Salmone: sa Hebreo, *Salma*. * 2:18 sa iyang asawa. Jeriot: dili klaro ang buot ipasabot niini
sa Hebreo nga teksto. [†] 2:19 Efrat: o Efrata.

³² Ang mga anak ni Jada nga igsoon ni Shamai mao sila si Jeter ug si Jonatan. Namatay si Jeter nga walay anak.

³³ Ang mga anak ni Jonatan mao sila si Pelet ug si Zaza. Kini sila ang mga kaliwat ni Jerameel.

³⁴ Walay anak nga lalaki si Sheshan kondili mga babaye lang. Adunay sulugoon siya nga Ehiptohanon nga ginganlag si Jarha.

³⁵ Gipaasawa ni Sheshan kang Jarha ang usa sa iyang mga anak nga babaye, ug nanganak kini kang Atai.

³⁶ Si Atai amahan ni Natan,
si Natan amahan ni Zabad,
³⁷ ug si Zabad amahan ni Eflal.

Si Eflal amahan ni Obed,
³⁸ si Obed amahan ni Jehu,
ug si Jehu amahan ni Azaria.

³⁹ Si Azaria amahan ni Helez,
si Helez amahan ni Eleasa,
⁴⁰ ug si Eleasa amahan ni Sismai.

Si Sismai amahan ni Shalum,
⁴¹ si Shalum amahan ni Jekamia,
ug si Jekamia amahan ni Elishama.

Ang Uban pang mga Kaliwat ni Caleb

⁴² Ang kamagulangang anak nga lalaki ni Caleb nga igsoon ni Jerameel mao si Mesha nga amahan ni Zif.

Ang ikaduha niya nga anak mao si Maresha nga amahan ni Hebron.

⁴³ Ang mga anak ni Hebron mao sila si Kora, Tapua, Rekem, ug Shema.

⁴⁴ Si Shema amahan ni Raham, ug si Raham amahan ni Jorkeam.

Si Rekem amahan ni Shamai,

⁴⁵ si Shamai amahan ni Maon, ug si Maon amahan ni Bet Zur.

⁴⁶ Si Efa, nga ang lain pa nga asawa ni Caleb, nanganak kanila ni Haran, Moza, ug Gazez.

Si Haran adunay anak nga si Gazez pud ang ngalan.

⁴⁷ Ang mga anak ni Jahdai mao sila si Regem, Jotam, Geshan, Pelet, Efa, ug Shaaf.

⁴⁸ Ang usa pa ka asawa ni Caleb mao si Maaca. Adunay mga anak sila nga sila si Sheber, Tirhana,

⁴⁹ Shaaf (nga amahan ni Madmana), ug Sheva (nga amahan ni Macbena ug ni Gibeai). Ang anak nga babaye ni Caleb mao si Acsa.

⁵⁰ Kini sila ang mga kaliwat ni Caleb.

Ang mga Kaliwat ni Hur nga Anak ni Caleb

Si Hur ang kamagulangan nga anak ni Caleb kang Efrata. Ang mga anak ni Hur mao sila si Shobal nga amahan ni Kiriath-jearim,

⁵¹ si Salma nga amahan ni Betlehem, ug si Haref nga amahan ni Bet Geder.

⁵² Ang mga kaliwat ni Shobal nga amahan ni Kiriath-jearim mao ang mga katawhan sa Haroe, ang katunga sa mga lumulupyo sa Manuhot,[‡]

⁵³ ug ang mga kaliwat ni Kiriath-jearim nga mao ang mga Itrahanon, Puthanon, Shumatnon, ug Mishranon. Sila ang kagikan sa mga Zorahanon ug mga Eshtanolon.

[‡] 2:52 mga lumulupyo sa Manuhot: o mga Manahatnon.

⁵⁴ Ang mga kaliwat ni Salma mao ang mga taga-Betlehem, ang mga Netofanon, ang mga taga-Atrot Bet Joab, ang katunga sa mga Manahatnon, ang mga Zorahanon,

⁵⁵ ug ang mga kaliwat sa mga eksperto sa pagsulat ug mga dokumento nga nagpuyo sa lungsod sa Jabez nga mao ang mga Tiratnon, Shimeatnon ug Sucatnon. Mao kini sila ang mga Kenihanon nga naggikan kang Hamat, nga amahan sa pamilya ni Recab.[§]

3

Ang mga Anak nga Lalaki ni David

¹ Mao kini ang mga anak nga lalaki ni David nga nangatawo sa Hebron:

Ang kamagulangan mao si Amnon nga anak niya kang Ahinoam nga taga-Jezreel.

Ang ikaduha mao si Daniel nga ang inahan mao si Abigail nga taga-Carmel.

² Ang ikatulo mao si Absalom nga ang inahan mao si Maaca nga anak sa hari sa Geshur nga si Talmi.

Ang ikaupat mao si Adonia nga ang inahan mao si Hagit.

³ Ang ikalima mao si Shefatia nga ang inahan mao si Abital.

Ug ang ikaunom mao si Itream nga ang inahan mao si Eglai.

⁴ Kining unom natawo sa Hebron, diin naghari si David sulod sa pito ka tuig ug unom ka bulan.

Naghari si David sa Jerusalem sulod sa 33 ka tuig. ⁵ Ug mao kini ang iyang mga anak nga lalaki nga natawo didto:

si Shimea, Shobab, Natan, ug Solomon. Kini silang upat anak niya sa iyang asawa nga si Batseba nga anak ni Amiel.

⁶ Aduna pa siyay siyam ka mga anak nga lalaki nga mao sila si Ibhar, Elishua,* Elifelet,

⁷ Noga, Nefeg, Jafia,

⁸ Elishama, Eliada, ug Elifelet.

⁹ Mao kini sila ang mga anak nga lalaki ni David, gawas sa uban pa niyang mga anak nga lalaki sa uban pa niya nga mga asawa. Adunay anak pud si David nga babaye nga mao si Tamar.

Ang mga Hari sa Juda

¹⁰ Mao kini ang mga kaliwat ni Solomon nga nahimong hari:

sila si Rehoboam, Abias, Asa, Jehosafat,

¹¹ Jehoram,[†] Ahazia, Joas,

¹² Amazia, Azaria,[‡] Jotam,

¹³ Ahaz, Ezequias, Manases,

¹⁴ Amon, ug Josia.

¹⁵ Mao kini ang mga anak ni Josia:
ang kamagulangan mao si Johanan,
ang ikaduha si Jehoyakim,
ang ikatulo si Zedekia,

[§] 2:55 amahan sa pamilya ni Recab: o kagikan sa pamilya ni Recab.

[†] 3:11 Jehoram: o Joram. [‡] 3:12 Azaria: o Uzias.

* 3:6 Elishua: o Elishama.

ug ang ikaupat si Shalum.

- ¹⁶ Ang mipuli kang Jehoyakim ingon nga hari mao si Jehoyakin nga iyang anak. Ug ang mipuli kang Jehoyakin mao si Zedekia nga iyang uyoan.[§]

Ang mga Kaliwat ni Jehoyakin

- ¹⁷ Mao kini ang mga anak ni Jehoyakin, nga ang hari nga gibihag ngadto sa Babilonia: sila si Sealtiel,
¹⁸ Malkiram, Pedaya, Shenazar, Jekamia, Hoshama, ug si Nedabia.
¹⁹ Ang mga anak ni Pedaya mao si Zerubabel ug si Shimei.
 Ang mga anak ni Zerubabel mao si Meshulam ug si Hanania. Ang ilang igsoon nga babaye mao si Shelomit.
²⁰ Adunay lima pa ka anak si Zerubabel nga mao sila si Hashuba, Ohel, Berekia, Hasadia, ug Jushab Hessed.
²¹ Ang mga anak ni Hanania mao sila si Pelatia ug si Jeshaya. Si Jeshaya amahan ni Refaya, si Refaya amahan ni Arnan, si Arnan amahan ni Obadias, ug si Obadias amahan ni Shecania.
²² Ang mga kaliwat ni Shecania mao si Shemaya ug ang mga anak niini nga sila si Hatush, Igal, Baria, Nearia, ug Shafat, unom silang tanan.
²³ Ang mga anak ni Nearia mao sila si Elioenai, Hizkia, ug Azrikam, tulo silang tanan.
²⁴ Ang mga anak ni Elioenai mao sila si Hodavia, Eliashib, Pelaya, Akub, Johanan, Delaya, ug Anani, pito silang tanan.

4

Ang Uban pang mga Kaliwat ni Juda

- ¹ Mao kini ang uban pang mga kaliwat ni Juda: sila si Perez, Hezron, Carmi, Hur, ug Shobal.
² Ang anak ni Shobal nga si Reaya mao ang amahan ni Jahat. Si Jahat mao ang amahan ni Ahumai ug ni Lahad. Sila ang mga katigulangan sa mga Zorahanon.
³ Mao kini ang mga anak* ni Etam: sila si Jezreel, Ishma, ug Idbash. Ang ilang igsoong babaye mao si Hazelelponi.
⁴ Si Penuel amahan ni Gedor, ug si Ezer amahan ni Husha.
 Kini sila mga kaliwat ni Hur, ang kamagulangang anak ni Efrata. Si Hur mao ang katigulangan sa mga taga-Betlehem.
⁵ Si Ashur nga amahan ni Tekoa adunay duha ka asawa, si Hela ug si Naara.
⁶ Mao kini ang iyang mga anak kang Naara: sila si Ahuzam, Hefer, Temeni, ug Haahashtari.
⁷ Ang iyang mga anak kang Hela mao sila si Zeret, Izhar,[†] Etnan,
⁸ ug Koz. Kini si Koz amahan ni Anub ug ni Zobeba, ug ang katigulangan sa pamilya ni Aharhel nga anak ni Harum.

⁹ Adunay usa ka tawo nga ginganlag Jabez. Mas tinahod siya kaysa iyang mga igsoong lalaki. Ginganlan siya sa iyang inahan ug Jabez,[‡] kay ingon sa iyang inahan, “Naglisod gayod ako sa pagpanganak kaniya.”

¹⁰ Nag-ampo si Jabez sa Dios sa Israel: “Hinaut nga panalanginan mo ako ug palapdon mo ang akong teritoryo. Ubani ako ug ilikay sa mga katalagman aron dili ako masakitan.” Ug gitubag sa Dios ang iyang hangyo.

[§] 3:16 uyoan: o igsoon. * 4:3 mga anak: mao kini sa pipila ka manuskrito sa Septuagint; apan sa Hebreo, amahan. † 4:7 Izhar: o Zohar. ‡ 4:9 Jabez: posible nga ang buot ipasabot, kasakit.

11 Si Kelub nga igsoon ni Susa amahan ni Mehiri. Si Mehiri amahan ni Eshton, ug
 12 si Eshton amahan nila ni Bet Rafa, Pasea, ug ni Tehina. Si Tehina amahan ni Ir Nahash. § Sila ang mga kaliwat ni Reca.*

13 Ang mga anak ni Kenaz mao si Otniel ug si Seraya.

Ang mga anak ni Otniel mao si Hatat ug si Meonotai.†

14 Si Meonotai amahan ni Ofra.

Si Seraya amahan ni Joab. Si Joab ang nagpundar sa Walog sa mga Panday.‡
 Gitawag kini nga Walog sa mga Panday tungod kay didto nagpuyo ang daghang mga panday.

15 Mao kini ang mga anak ni Caleb nga anak ni Jefune: sila si Iru, Elah, ug Naam.

Ang anak ni Elah mao si Kenaz.

16 Ang mga anak ni Jehalelel mao sila si Zif, Zifa, Tiria, ug Asarel.

17-18 Ang mga anak ni Ezra mao sila si Jeter, Mered, Efer, ug Jalon.

Si Mered adunay asawa nga si Bitia nga anak sa hari sa Ehipto. §
 Adunay mga anak sila nga si Miriam, Shamai, ug Ishba. Si Ishba amahan ni Eshtemoa. Aduna usab asawa si Mered nga taga-Juda ug aduna silay anak nga si Jered (nga amahan ni Gedor), Eber (nga amahan ni Soco), ug si Jekutieli (nga amahan ni Zanoa).

19 Gipangasawa ni Hodia ang igsoon ni Naham. Ang usa sa ilang mga anak mao ang amahan ni Keila nga Garminhon, ug ang usa mao ang amahan ni Eshtemoa nga Maacatnon.

20 Ang mga anak ni Shimon mao sila si Amnon, Rina, Ben Hanan, ug Tilon.

Ang mga kaliwat ni Ishi mao si Zohet ug si Ben Zohet.

21 Mao kini ang mga kaliwat ni Shela nga anak ni Juda: si Er (nga amahan ni Leca), si Laada (nga amahan ni Maresha), ang mga pamilya sa mga trabahante sa buhatanan ug lino sa Bet Ashbea,

22 si Jokim, ang katawhan sa Cozeba, si Joas, ug si Saraf nga nagdumala sa Moab ug Jashubi Lehem. (Kini nga lista gikan sa karaang mga dokumento.)

23 Sila ang mga magkukolon nga nagpuyo sa Netaim ug Gedera. Nagtrabaho sila alang sa hari.

Ang mga Kaliwat ni Simeon

24 Ang mga anak ni Simeon mao sila si Nemuel, Jamin, Jarib, Zera, ug Saulo.

25 Si Shaul amahan ni Shalum, si Shalum amahan ni Mibsam, ug si Mibsam amahan ni Mishma.

26 Si Mishma amahan ni Hamuel, si Hamuel amahan ni Zacur, ug si Zacur amahan ni Shimei.

27 Adunay 16 ka mga anak nga lalaki si Shimei ug unom ka mga anak nga babaye. Apan gamay ra ang mga anak sa iyang mga igsoon, busa ang ilang tribo dili sama kadaghan sa katawhan sa Juda.

28 Nagpuyo sila sa Beersheba, Molada, Hazar Shual,

29 Bilha, Ezem, Tolad,

30 Betuel, Horma, Ziklag,

§ 4:12 ni Ir Nahash: o sa lungsod sa Ir Nahash. * 4:12 Sila...Reca: o Sila ang mga katawhan sa Reca.

† 4:13 Meonotai: wala kini sa Hebreo, apan anaa sa pipila ka manuskrito sa Septuagint ug sa Latin Vulgate. ‡ 4:14 ang nagpundar sa Walog sa mga Panday: o nga amahan ni Geharashim. § 4:17-18 hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon.

³¹ Bet Markabot, Hazar Susim, Bet Biri, ug Shaaraim. Mao kini ang ilang mga lungsod hangtod sa paghari ni David.

³² Nagpuyo usab sila sa lima ka lungsod sa Etam, Ain, Rimon, Token, ug Ashan,

³³ ug lakip usab sa mga baryo sa palibot niini nga mga lungsod hangtod sa Baalat.* Mao kini ang mga dapit nga ilang gipuy-an, ug aduna silay gitipigang listahan sa ilang mga kaliwat.

Mao kini ang listahan sa ilang mga kaliwat:

³⁴ sila si Meshobab, Jamlec, Josha (nga anak ni Amazia),

³⁵ Joel, Jehu (nga anak ni Joshibia ug apo ni Seraya, ug apo sa tuhod ni Aziel),

³⁶ Elioenai, Jaakoba, Jeshohaya, Asaya, Adiel, Jesimiel, Benaya,

³⁷ ug Ziza (nga anak ni Shifi ug apo ni Alon, ug apo sa tuhod ni Jedaya. Kini si Jedaya anak ni Shimri ug apo ni Shemaya).

³⁸ Kini sila mga pangulo sa ilang mga pamilya.

Midaghan pag-ayo ang ilang mga kaliwat,

³⁹ busa nakaabot sila hangtod sa Gedor, ngadto sa sidlakang bahin sa walog, aron sa pagpangitag sabsabanan sa ilang mga karnero.

⁴⁰ Nakakita sila didto ug labong ug maayo nga sabsabanan. Lapad kini kaayo nga dapit ug malinawon. Didto nagpuyo kaniadto ang ubang mga kaliwat ni Ham.

⁴¹ Apan niadtong panahon nga si Ezequias ang hari sa Juda, gisulong sila sa mga kaliwat ni Simeon kansang mga ngalan nahisgotan sa ibabaw. Giapil pagsulong sa mga kaliwat ni Simeon ang mga Meunhon nga didto usab namuyo, ug gilaglag sa hingpit.† Unya mipuli pagpuyo sa maong dapit ang mga kaliwat ni Simeon, tungod kay adunay sabsabanan didto alang sa ilang mga karnero.

⁴² Misulong ang 500 kanila sa kabungtoran sa Seir. Gipangulohan sila ni Pelatia, Nearia, Refaya, ug Uziel, nga mga anak ni Ishi.

⁴³ Gipatay nila ang nahibiling mga Amalekanhon didto, ug sila nay nagpuyo didto hangtod karon.

5

Ang mga Kaliwat ni Ruben

¹ Si Ruben mao ang kamagulangan nga anak ni Israel.* Apan tungod kay nakipaghilawas si Ruben sa usa sa mga asawa sa iyang amahan, ang iyang katungod isip kamagulangan gihatag ngadto sa mga anak sa iyang igsoon nga si Jose. Busa wala ilista si Ruben sa listahan sa ilang mga kaliwat ingon nga kamagulangan nga anak.

² Ug bisag gamhanan si Juda kaysa iyang mga igsoon ug ang pangulo naggikan sa iyang tribo, ang katungod isip kamagulangan gihatag ngadto kang Jose.

³ Mao kini ang mga anak ni Ruben, ang kamagulangang anak ni Israel: sila si Hanoc, Palu, Hezron, ug Carmi.

* **4:33 Baalat:** mao kini sa pipila ka manuskrito sa Septuagint; apan sa Hebreo, *Baal*. † **4:41 gilaglag sa hingpit:** ang Hebreo nga pulong nga gigamit dinhi nagkahulogan sa mga butang nga gihalad sa GINOO pinaagi sa paghalad o paglaglag niini. * **5:1 Israel:** o *Jacob*.

- ⁴ Mao kini ang mga kaliwat ni Joel: sila si Shemaya, Gog, Shimei,
⁵ Micas, Reaya, Baal,
⁶ ug Beera. Si Beera ang pangulo sa mga kaliwat ni Ruben sa dihang gibihag sila ni Tiglat Pileser nga hari sa Asiria.
⁷ Mao kini ang mga paryente ni Beera nga nalista sa listahan sa ilang mga kaliwat. Gilista sila sumala sa ilang tribo: si Jeiel (ang pangulo), si Zacarias,
⁸ ug si Bela nga anak ni Azaz. Kini si Azaz anak ni Shema ug apo ni Joel.

Kini nga mga kaliwat ni Ruben nagpuyo sa mga dapit sa Aroer hangtod sa Nebo ug Baal Meon.

⁹ Ug tungod kay midaghan ang ilang kahayopan didto sa Gilead, nakaabot sila hangtod sa sidlakan, sa utlanan sa disyerto paingon sa Suba sa Eufrates.

¹⁰ Sa panahon ni Haring Saulo, nakig-gira sila sa mga Hagarnon ug gipildi nila kini. Gisakop nila ang mga dapit sa mga Hagarnon sa tibuok sidlakang bahin sa Gilead.

Ang mga Kaliwat ni Gad

¹¹ Nagpuyo ang mga kaliwat nga lalaki ni Gad sa kayutaan sa Basan hangtod sa Saleca. Abay kini sa kayutaan sa mga kaliwat ni Ruben.

¹² Si Joel, nga mao ang pangulo sa Basan, ang sunod kaniya mao si Shafam, unya si Janai ug si Shafat.

¹³ Ang ilang mga paryente sumala sa tagsa-tagsa nila ka pamilya mao sila si Micael, Meshulam, Sheba, Jorai, Jacan, Zia, ug Eber, pito silang tanan.

¹⁴ Sila ang mga kaliwat ni Abihail nga anak ni Huri. Si Huri anak ni Jaroa ug apo ni Gilead, ug apo sa tuhod ni Micael. Kini si Micael anak ni Jeshishai ug apo ni Jado, ug apo sa tuhod ni Buz.

¹⁵ Si Ahi nga anak ni Abdiel ug apo ni Guni mao ang pangulo sa ilang mga pamilya.

¹⁶ Nagpuyo sila sa Gilead, didto sa Basan, ug sa mga baryo sa palibot niini, ug sa tibuok sabsabanan sa Sharon.

¹⁷ Kini silang tanan nalista sa listahan sa mga kaliwat niadtong panahon sa paghari ni Jotam sa Juda ug ni Jeroboam sa Israel.

¹⁸ Adunay 44,760 ka mga sundalo sa tribo ni Ruben, Gad, ug sa katunga sa tribo ni Manases. Gibansay sila alang sa gira ug hanas silang mogamit ug mga taming, espada, ug pana.

¹⁹ Nakig-gira sila sa mga Hagarnon, Jeturnon, Nafishnon, ug Nodabnon.

²⁰ Nangayo sila ug tabang sa Dios sa dihang nakig-gira sila, ug gitubag sa Dios ang ilang pag-ampo tungod kay misalig sila kaniya. Busa gipadaog sila sa Dios batok sa mga Hagarnon ug sa tanang mga kaabin niini.

²¹ Gipanguha nila ang kahayopan sa mga Hagarnon: 50,000 ka mga kamelyo, 250,000 ka mga karnero, ug 2,000 ka mga asno. Gibihag usab nila ang 100,000 ka mga tawo,

²² ug daghan ang ilang napatay tungod kay gitabangan sila sa Dios sa pagpakig-gira. Ug mipuyo sila sa mga dapit sa mga Hagarnon hangtod nga gibihag sila ngadto sa Asiria.

Ang Katunga sa Tribo ni Manases

²³ Ang katunga sa tribo ni Manases nagpuyo sa kayutaan gikan sa Basan paingon sa Baal Hermon, sa Senir, ug sa Bukid sa Hermon. Daghan kaayo sila.

²⁴ Mao kini ang mga pangulo sa ilang mga pamilya: sila si Efer, Ishi, Eliel, Azriel, Jeremias, Hodavia, ug Jadiel. Mga maisog sila nga mga sundalo ug iladong mga pangulo sa ilang mga pamilya.

²⁵ Apan wala sila magmatinumanon sa Dios sa ilang mga katigulangan. Misimba hinuon sila sa mga dios sa mga katawhan niadtong yutaa nga gilaglag sa Dios.

²⁶ Busa gisugo sa Dios sa Israel nga sulongon sila ni Pul (gitawag usab ug Tiglat Pileser) nga hari sa Asiria. Gibihag ni Pul ang mga tribo ni Ruben, Gad, ug ang katunga sa tribo ni Manases, ug gidala sa Hala, Habor, Hara, ug sa Suba sa Gozan, diin atua sila hangtod karon.

6

Ang mga Kaliwat ni Levi nga mga Pari

¹ Mao kini ang mga anak ni Levi: si Gershon,* Kohat, ug Merari.

² Ang mga anak ni Kohat mao sila si Amram, Izhar, Hebron, ug Uziel.

³ Ang mga anak ni Amram mao sila si Aaron, Moises, ug Miriam.

Ang mga anak ni Aaron mao sila si Nadab, Abihu, Eleazar, ug Itamar.

⁴ Si Eleazar amahan ni Pinehas.

Si Pinehas amahan ni Abishua.

⁵ Si Abishua amahan ni Buki.

Si Buki amahan ni Uzi.

⁶ Si Uzi amahan ni Zerahia.

Si Zerahia amahan ni Merayot.

⁷ Si Merayot amahan ni Amaria.

Si Amaria amahan ni Ahitub.

⁸ Si Ahitub amahan ni Sadok.

Si Sadok amahan ni Ahimaaz.

⁹ Si Ahimaaz amahan ni Azaria.

Si Azaria amahan ni Johanan.

¹⁰ Si Johanan amahan ni Azaria nga mao ang nag-alagad ingon nga pari sa Templo nga gipatukod ni Solomon didto sa Jerusalem.

¹¹ Si Azaria amahan ni Amaria.

Si Amaria amahan ni Ahitub.

¹² Si Ahitub amahan ni Sadok.

Si Sadok amahan ni Shalum.

¹³ Si Shalum amahan ni Hilikia.

Si Hilikia amahan ni Azaria.

¹⁴ Si Azaria amahan ni Seraya.

Si Seraya amahan ni Jozadak.

¹⁵ Kini si Jozadak naapil pagkabihag sa dihang gipabihag sa GINOO ang katawhan sa Jerusalem ug Juda kang Nebucadnezar.

Ang mga Kaliwat ni Levi nga mga Levita

¹⁶ Ang mga anak ni Levi mao sila si Gershon, Kohat, ug Merari.

¹⁷ Ang mga anak ni Gershon mao si Libni ug si Shimei.

¹⁸ Ang mga anak ni Kohat mao sila si Amram, Izhar, Hebron, ug Uziel.

¹⁹ Ang mga anak ni Merari mao si Mali ug si Mushi.

* **6:1** *Gershon: o Gershom.*

Mao kini ang mga pamilya sa mga Levita, nga nalista sumala sa ilang mga katigulangan:

²⁰ Sa mga kaliwat ni Gershon: si Libni, Jahat, Zima,

²¹ Joa, Iddo, Zera, ug si Jeaterai.

²² Sa mga kaliwat ni Kohat: si Aminadab, Kora, Asir,

²³ Elkana, Ebiasaf,† Asir,

²⁴ Tahat, Uriel, Uzias, ug si Shaul.

²⁵ Sa mga kaliwat ni Elkana: sila si Amasai, Ahimot,

²⁶ Elkana, Zofai, Nahat,

²⁷ Eliab, Jeroham, Elkana, ug Samuel.‡

²⁸ Ang mga anak ni Samuel mao si Joel,§ ang kamagulangan, ug ang ikaduha mao si Abias.

²⁹ Sa mga kaliwat ni Merari: sila si Mali, Libni, Shimei, Uza,

³⁰ Shimea, Haggia, ug si Asaya.

Ang mga Musikero sa Templo

³¹ Mao kini ang mga tawo nga gitugyanan ni David sa pag-awit ug pagtukar diha sa balay sa GINOO human mabalhin didto ang Sudlanan sa Kasabotan.

³² Nag-alagad sila pinaagi sa pag-awit didto sa Tolda nga Pagsimbahan, nga gitawag usab ug Tolda nga Tagboanan, hangtod sa panahon nga napatukod ni Solomon ang Templo sa GINOO didto sa Jerusalem. Gihimo nila ang ilang buluhaton sumala sa mga lagda nga gihatag kanila.

³³ Mao kini sila ang mga nag-alagad uban sa ilang mga anak:

Ang kaliwat ni Kohat nga si Heman nga usa ka musikero.

Si Heman anak ni Joel.

Si Joel anak ni Samuel.

Si Samuel anak ni Elkana.

³⁴ Si Elkana anak ni Jeroham.

Si Jehoram anak ni Eliel.

Si Eliel anak ni Toa.

³⁵ Si Toa anak ni Zuf.

Si Zuf anak ni Elkana.

Si Elkana anak ni Mahat.

Si Mahat anak ni Amasai.

³⁶ Si Amasai anak ni Elkana.

Si Elkana anak ni Joel.

Si Joel anak ni Azaria.

Si Azaria anak ni Sofonias.

³⁷ Si Sofonias anak ni Tahat.

Si Tahat anak ni Asir.

Si Asir anak ni Ebiasaf.

Si Ebiasaf anak ni Kora.

³⁸ Si Kora anak ni Izhar.

Si Izhar anak ni Kohat.

Si Kohat anak ni Levi.

Si Levi anak ni Israel.

³⁹ Ang kaliwat ni Gershon nga si Asaf nga mao ang luyo-luyo ni Heman.

Si Asaf anak ni Berekia.

† **6:23 Ebiasaf:** o Abiasaf. ‡ **6:27 Samuel:** wala kini sa Hebreo, apan anaa sa pipila ka manuskrito sa Septuagint ug sa Syriac. § **6:28 Joel:** wala kini sa Hebreo, apan anaa sa pipila ka manuskrito sa Septuagint ug sa Syriac.

Si Berekia anak ni Shimea.

⁴⁰ Si Shimea anak ni Micael.

Si Micael anak ni Baaseya.

Si Baaseya anak ni Malkia.

⁴¹ Si Malkia anak ni Etni.

Si Etni anak ni Zera.

Si Zera anak ni Adaya.

⁴² Si Adaya anak ni Etan.

Si Etan anak ni Zima.

Si Zima anak ni Shimei.

⁴³ Si Shimei anak ni Jahat.

Si Jahat anak ni Gershon.

Si Gershon anak ni Levi.

⁴⁴ Ang kaliwat ni Merari nga si Etan nga mao ang ikaduhang sinaligan ni Heman.

Si Etan anak ni Kishi.

Si Kishi anak ni Abdi.

Si Abdi anak ni Maluc.

⁴⁵ Si Maluc anak ni Hashabia.

Si Hashabia anak ni Amazia.

Si Amazia anak ni Hilkia.

⁴⁶ Si Hilkia anak ni Amzi.

Si Amzi anak ni Bani.

Si Bani anak ni Shemer.

⁴⁷ Si Shemer anak ni Mali.

Si Mali anak ni Mushi.

Si Mushi anak ni Merari.

Ug si Merari anak ni Levi.

⁴⁸ Ang ilang mga paryente nga sama usab kanila nga mga Levita, gisaligan sa ubang mga buluhaton sa Tolda nga Tagboanan, ang balay sa Dios.

⁴⁹ Apan si Aaron ug ang iyang mga kaliwat mao ang gahalad sa mga halad nga sinunog ug sa insenso. Sila usab ang nagbuhat sa tanang buluhaton nga adunay kalabotan sa Labing Balaang Dapit, ug sa paghalad alang sa kapasayloan sa sala sa Israel. Gihimo nila kini sumala sa tanang gisugo ni Moises nga alagad sa Dios.

⁵⁰ Mao kini ang mga kaliwat ni Aaron:

si Eleazar, Pinehas, Abishua,

⁵¹ Buki, Uzi, Zerahia,

⁵² Merayot, Amaria, Ahitub,

⁵³ Sadok, ug Ahimaaz.

Ang mga Yuta sa mga Kaliwat ni Levi

⁵⁴ Mao kini ang mga dapit nga gihatag ngadto sa mga kaliwat ni Aaron nga gikan sa pamilya ni Kohat. Sila ang unang gihatagan ug yuta pinaagi sa hulbot-hulbot.

⁵⁵ Naglangkob kini sa Hebron sa Juda ug sa mga sabsabanan sa palibot niini.

⁵⁶ Apan ang mga kaumahan ug ang mga baryo sa palibot sa Hebron gihatag kang Caleb nga anak ni Jefune.

⁵⁷ Busa gihatag ngadto sa mga kaliwat ni Aaron kining mosunod nga mga dapit lakip ang mga sabsabanan niini: Hebron (ang dalangpanan nga lungsod), Libna, Jatir, Eshtemoa,

⁵⁸ Hilen, * Debir,

⁵⁹ Ashan,† Juta,‡ ug Bet Shemes.

⁶⁰ Ug sa tribo ni Benjamin gihatag kanila ang mga yuta sa Gibeon,§ Geba, Alemet, ug Anatot, lakip na ang mga sabsabanan niini nga mga dapit. Napulo ug tolo tanan ka lungsod ang gihatag ngadto sa mga kaliwat ni Kohat.

⁶¹ Ang ubang mga kaliwat ni Kohat gihatagan pinaagi sa hulbot-hulbot ug napulo ka lungsod gikan sa kayutaan sa katunga sa tribo ni Manases.

⁶² Ang mga kaliwat ni Gershon gihatagan ug 13 ka lungsod gikan sa bahin sa mga tribo ni Isacar, Aser, Neftali, ug gikan sa katunga sa tribo ni Manases didto sa Basan.

⁶³ Ang mga kaliwat ni Merari gihatagan ug 12 ka lungsod gikan sa tribo ni Ruben, Gad, ug Zabulon.

⁶⁴⁻⁶⁵ Busa gihatag sa mga Israelinhon ngadto sa mga kaliwat ni Levi, pinaagi sa hulbot-hulbot, ang nasangpit nga mga lungsod nga gikan sa tribo ni Juda, Simeon, ug Benjamin.

⁶⁶ Ang uban nga mga kaliwat ni Kohat gihatagan ug mga lungsod gikan sa tribo ni Efraim.

⁶⁷⁻⁶⁹ Gihatag kanila kining mosunod nga mga dapit apil ang mga sabsabanan libot niini: ang Sekem (ang dalangpanan nga lungsod) sa kabungtoran sa Efraim, ang Gezer, Jokmeam, Bet Horon, Ayalon ug Gat Rimón.

⁷⁰ Ang ubang pa nga kaliwat ni Kohat gihatagan sa ilang isigka-Israelinhon ug mga lungsod gikan sa bahin sa katunga sa tribo ni Manases. Ang gihatag kanila mao ang Aner ug Bileam, lakip na ang mga sabsabanan niini.

⁷¹ Ang mga kaliwat ni Gershon gihatagan niini nga mga lungsod: Gikan sa katunga sa tribo ni Manases: Golan sa Basan, ug ang Ashtarot, apil ang mga sabsabanan niini.

⁷²⁻⁷³ Gikan sa tribo ni Isacar: Ang Kedesh, Dabarat, Ramot, ug Anem, lakip ang mga sabsabanan niini.

⁷⁴⁻⁷⁵ Gikan sa tribo ni Aser: Mashal, Abdon, Hukok, ug Rehob, lakip ang mga sabsabanan niini.

⁷⁶ Gikan sa tribo ni Neftali: Kedesh sa Galilea, Hamon, ug Kiriataim, lakip ang mga sabsabanan niini.

⁷⁷ Ang ubang mga kaliwat ni Merari gihatagan niini nga kayutaan: Gikan sa tribo ni Zabulon: Jokneam, Karta,* Rimón, ug Tabor, lakip ang mga sabsabanan niini.

⁷⁸ Gikan sa tribo ni Ruben, sa tabok sa Suba sa Jordan sa sidlakang bahin sa Jerico: Bezer sa disyerto, Jahaz,†

⁷⁹ Kedemot, ug Mefaat, lakip ang mga sabsabanan niini.

⁸⁰ Ug gikan sa tribo ni Gad: Ramot sa Gilead, Mahanaim,

⁸¹ Hesbon, ug Jazer, lakip ang mga sabsabanan niini.

7

Ang mga Kaliwat ni Isacar

¹ Si Isacar adunay upat ka anak nga lalaki sila si Tola, Pua, Jashub, ug Shimron.

² Ang mga anak ni Tola mao sila si Uzi, Refaya, Jeriel, Jamai, Ibsam, ug Shemuel.* Kini sila mga pangulo sa mga pamilya sa mga kaliwat ni Tola.

* **6:58** Hilen: o Holon. † **6:59** Ashan: o Ain. ‡ **6:59** Juta: wala kini sa Hebreo, apan anaa sa Syriac.

§ **6:60** Gibeon: wala kini sa Hebreo, apan anaa sa Jos. 21:17. * **6:77** Jokneam, Karta: wala kini sa

Hebreo, apan anaa sa Septuagint ug sa Jos. 21:34. † **6:78** Jahaz: o Jaza. * **7:2** Shemuel: o Samuel.

Sa panahon ni Haring David, adunay 22,600 ka maisog nga mga sundalo gikan sa mga kaliwat ni Tola.

³ Ang anak ni Uzi mao si Izrahia. Si Izrahia ug ang iyang upat ka anak nga sila si Micael, Obadias, Joel, ug Ishia mga pangulo sa ilang mga kaliwat.

⁴ Daghan silag asawa ug mga anak. Sumala sa listahan sa ilang mga kaliwat, aduna silay 36,000 ka maisog nga mga sundalo nga andam na sa pagpakig-gira.

⁵ Sa ilang mga paryente nga sakop sa tibuok pamilya ni Isacar adunay 87,000 ka maisog nga mga sundalo sumala sa listahan sa ilang mga kaliwat.

Ang mga Kaliwat ni Benjamin

⁶ Si Benjamin adunay tulo ka anak nga mao sila si Bela, Beker, ug Jediel.

⁷ Si Bela adunay lima ka anak nga mao sila si Ezbon, Uzi, Uziel, Jerimot, ug Iri. Mga pangulo sila sa ilang mga kaliwat. Ang gidaghanon sa ilang maisog nga mga sundalo miabot ug 22,034 basi sa listahan sa ilang mga kaliwat.

⁸ Ang mga anak ni Beker mao sila si Zemira, Joas, Eliezer, Elioenai, Omri, Jeremot, Abias, Anatot, ug Alemet. Silang tanan ang mga anak ni Beker.

⁹ Ang gidaghanon sa ilang maisog nga mga sundalo mikabat ug 20,200. Kini sila ug ang mga pangulo sa ilang mga pamilya nalista sa listahan sa ilang mga kaliwat.

¹⁰ Ang anak ni Jediel mao si Bilhan. Ang mga anak ni Bilhan mao sila si Jeush, Benjamin, Ehud, Kenaana, Zetan, Tarshish, ug Ahishahar.

¹¹ Kini sila mga pangulo sa ilang mga pamilya. Adunay 17,200 sila ka maisog nga mga sundalo nga andam na sa pagpakig-gira.

¹² Ang mga anak ni Ir mao sila si Shupim ug si Hupim, ug ang anak ni Aher mao si Hushim.

Ang mga Kaliwat ni Neftali

¹³ Ang mga anak ni Neftali kang Bilha mao sila si Jaziel,[†] Guni, Jezer, ug Shalum.[‡]

Ang mga Kaliwat ni Manases

¹⁴ Si Manases adunay duha ka anak sa iyang asawa nga Aramehanon. Sila mao si Asriel ug si Makir. Si Makir amahan ni Gilead.

¹⁵ Nangasawa si Makir gikan sa mga Hupim ug Shupim.[§] Ang ngalan sa igsoong babaye^{*} ni Makir mao si Maaca. Ang ikaduha niyang anak mao si Zelofehad nga ang mga anak pulos babaye.

¹⁶ Adunay mga anak usab si Makir kang Maaca. Ginganlan sila ni Maaca ug Peresh ug Shershesh. Ang mga anak ni Peresh mao sila si Ulam ug si Rekem.

¹⁷ Ang anak ni Ulam mao si Bedan. Mao kini sila ang mga kaliwat ni Gilead nga anak ni Makir ug apo ni Manases.

¹⁸ Ang igsoon nga babaye ni Gilead[†] nga si Hamoleket adunay mga anak nga sila si Ishhod, Abiezer, ug Mala.

¹⁹ Ang mga anak ni Shemida mao sila si Ahian, Sekem, Likhi, ug Aniam.

Ang mga Kaliwat ni Efraim

²⁰ Mao kini ang mga kaliwat ni Efraim: si Shutela, Bered, Tahat, Eleada,

[†] 7:13 Jaziel: o Jazeel. [‡] 7:13 Shalum: o Shilem. [§] 7:15 Nangasawa si Makir...Shupim: o Nangita siyang asawa alang kang Hupim ug Shupim. ^{*} 7:15 igsoong babaye: o asawa. [†] 7:18 igsoon...ni Gilead: o igsoon ni Makir.

²¹ Zabad, ug Shutela. Adunay lain pang duha ka mga anak si Efraim nga mao sila si Ezer ug si Elead. Apan gipatay sila sa mga lumad sa Gat sa dihang misulay sila sa pagpangawat sa mga kahayopan niini.

²² Dugay kaayong nagsubo si Efraim sa ilang kamatayon, ug nangadto ang iyang mga paryente sa paghupay sa iyang kasubo.

²³ Unya nakigdulog si Efraim sa iyang asawa ug namabdos kini ug nan-ganak ug lalaki. Ginganlan ni Efraim ang bata ug Beria,[‡] tungod sa katalag-man nga midangat sa iyang pamilya.

²⁴ Adunay anak nga babaye si Efraim nga si Sheera. Siya mao ang nagtukod sa ubos ug ibabaw nga bahin sa Bet Horon ug sa Uzen Sheera.

²⁵ Adunay mga kaliwat pa si Efraim nga mao sila si Reshef, Tela, Tahan,

²⁶ Ladan, Amihud, Elishama,

²⁷ Nun, ug Josue.

²⁸ Ang mga yuta nga gipanag-iya ug gipuy-an sa mga kaliwat ni Efraim mao ang Betel ug ang palibot niini nga mga baryo, ang Naaran sa sidlakan, ang Gezer sa kasadpan ug ang mga baryo sa palibot niini, ang Sekem ug ang mga baryo sa palibot niini paingon sa Aya ug sa mga baryo niini.

²⁹ Ang mga kaliwat pud ni Manases ang gapanag-iya sa sikbit nga mga yuta: ang mga lungsod sa Bet Shan, Taanak, Megido, ug Dor, lakip ang mga baryo sa palibot niini. Dinhi niining mga lungsora nagpuyo ang mga kaliwat ni Jose nga anak ni Israel.[§]

Ang mga Kaliwat ni Aser

³⁰ Ang mga anak ni Aser mao sila si Imna, Ishva, Ishvi, ug Beria. Ang ilang igsoon nga babaye mao si Sera.

³¹ Ang mga anak ni Beria mao si Eber ug si Malkiel. Si Malkiel amahan ni Birzait.

³² Si Eber amahan nila ni Jaflet, Shomer, ug Hotam. Ang ilang igsoon nga babaye mao si Shua.

³³ Ang mga anak ni Jaflet mao sila si Pasac, Bimhal, ug Ashvat.

³⁴ Ang mga anak ni Shemer mao sila si Ahi, Roga, Huba, ug Aram.

³⁵ Ang mga anak sa igsoon ni Shomer nga si Helem^{*} mao sila si Zofa, Imna, Shelesh, ug Amal.

³⁶ Ang mga anak ni Zofa mao sila si Sua, Harnefer, Shual, Beri, Imra,

³⁷ Bezer, Hod, Shama, Shilsha, Itran,[†] ug Beera.

³⁸ Ang mga anak ni Jeter mao sila si Jefune, Pispa, ug Ara.

³⁹ Ang mga anak ni Ula mao sila si Ara, Haniel, ug Rizia.

⁴⁰ Silang tanan ang mga kaliwat ni Aser. Mga pangulo sila sa ilang mga kaliwat, ug maisog sila nga mga sundalo ug bantogan nga mga pangulo. Ang gidaghanon sa mga lalaki nga kaliwat ni Aser nga andam na sa pagpakig-gira mikabat ug 26,000 basi sa nalista sa listahan sa ilang mga kaliwat.

8

Ang mga Kaliwat ni Benjamin

¹ Mao kini ang mga anak ni Benjamin gikan sa kamagulangan hangtod sa kamanghoran: sila si Bela, Ashbel, Ahara,

² Noha, ug Rafa.

[‡] **7:23 Beria:** posible nga ang buot ipasabot, *katalagman*. [§] **7:29 Israel:** ang ngalan nga gihatag sa Dios kang Jacob. ^{*} **7:35 Helem:** o *Hotam*. [†] **7:37 Itran:** o *Jeter*.

³ Ang mga anak ni Bela mao sila si Adar, Gera, Abihud,*

⁴ Abishua, Naaman, Ahoa,

⁵ Gera, Sefufan, ug Huram.

⁶ Ang mga kaliwat ni Ehud, nga mga pangulo sa mga pamilya nga nagpuyo sa Geba namalhin ngadto sa Manahat.

⁷ Sila mao si Naaman, si Ahia, ug si Gera. Kini si Gera nga amahan ni Uza ug ni Ahihud maoy nangulo kanila sa pagbalhin.

⁸ Gibulagan ni Shaharaim ang iyang mga asawa nga sila si Hushim ug si Baara. Unya mipuyo siya sa Moab ug nakabaton ug mga anak

⁹ sa iyang asawa nga si Hodesh. Mao kini ang iyang mga anak: sila si Jobab, Zibia, Meshah, Malcam,

¹⁰ Jeuz, Sakia, ug Mirma. Kini sila ang mga pangulo sa ilang mga pamilya.

¹¹ Adunay mga anak usab si Shaharaim sa iyang asawa nga si Hushim. Sila mao si Abitub ug si Elpaal.

¹² Ang mga anak ni Elpaal mao sila si Eber, Misham, Shemed (nga nagtukod sa mga lungsod sa Ono ug Lod, ug sa mga baryo sa palibot niini),

¹³ Beria, ug si Shema. Sila ang mga pangulo sa mga pamilya nga nagpuyo sa Ayalon. Sila usab ang miabog sa mga lumulupyo sa Gat.

¹⁴⁻¹⁶ Ang mga anak ni Beria mao sila si Ahio, Shashak, Jeremot, Zebadia, Arad, Eder, Micael, Ishpa, ug Joha.

¹⁷⁻¹⁸ Ang mga anak ni Elpaal mao sila si Zebadia, Meshulam, Hizki, Eber, Ishmerai, Izlia, ug si Jobab.

¹⁹⁻²¹ Ang mga anak ni Shimei mao sila si Jakim, Zicri, Zabdi, Elienai, Ziletai, Eliel, Adaya, Beraya, ug Shimrat.

²²⁻²⁵ Ang mga anak ni Shashak mao sila si Ishpan, Eber, Eliel, Abdon, Zicri, Hanan, Hanania, Elam, Antotia, Ifdea, ug Penuel.

²⁶⁻²⁷ Ang mga anak ni Jeroham mao sila si Shamshera, Sheharia, Atalia, Jareshia, Elias, ug Zicri.

²⁸ Sila ang mga pangulo sa ilang mga pamilya sumala sa nalista sa listahan sa ilang mga kaliwat, ug nagpuyo sila sa Jerusalem.

²⁹ Si Jeiel† nga amahan ni Gibeon nagpuyo sa Gibeon. Ang ngalan sa iyang asawa mao si Maaca.

³⁰ Ang iyang mga anak gikan sa kamagulangan hangtod sa kamanghoran mao sila si Abdon, Zur, Kish, Baal, Ner,‡ Nadab,

³¹ Gedor, Ahio, Zeker,

³² ug Miklot (nga amahan ni Shimea). Nagpuyo sila duol sa ilang mga paryente sa Jerusalem.

³³ Si Ner amahan ni Kish, si Kish amahan ni Saulo, ug si Saulo amahan nila ni Jonatan, Malkishua, Abinadab, ug Eshbaal.§

³⁴ Ang anak ni Jonatan mao si Merib Baal* nga amahan ni Micas.

³⁵ Ang mga anak ni Micas mao sila si Piton, Melec, Tarea, ug Ahaz.

³⁶ Si Ahaz amahan ni Jehoada, ug si Jehoada amahan nila ni Alemet, Azmavet, ug Zimri.

Si Zimri amahan ni Moza,

³⁷ ug si Moza amahan ni Binea.

* **8:3 Gera, Abihud:** o *Gera*, nga amahan ni *Ehud*. † **8:29 Jeiel:** wala kini sa Hebreo, apan anaa sa pipila ka manuskrito sa Septuagint. ‡ **8:30 Ner:** wala kini sa Hebreo, apan anaa sa pipila ka manuskrito sa Septuagint. § **8:33 Eshbaal:** nga mao usab si *Isboset*. * **8:34 Merib Baal:** nga mao usab si *Mefiboset*.

Ang anak ni Binea mao si Rafah,[†] ang anak ni Rafah mao si Eleasa, ug ang anak ni Eleasa mao si Azel.

³⁸ Si Azel adunay unom ka mga anak nga mao sila si Azrikam, Bokeru, Ishmael, Shearia, Obadias, ug Hanan.

³⁹ Ang mga anak sa igsoon ni Azel nga si Esek mao sila si Ulam ang kamagulangan, Jeush ang ikaduha, ug Elifelet ang ikatulo.

⁴⁰ Maisog nga mga sundalo ang mga anak ni Ulam ug hanas silang mogamit sa pana. Daghan silag mga anak ug mga apo, 150 tanan.

Mao kini silang tanan ang mga kaliwat ni Benjamin.

9

¹ Ang tanang Israelinhon nalista sa listahan sa mga kaliwat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel. Gibihag ang katawhan sa Juda ngadto sa Babilonia tungod kay wala sila nagmatinumanon sa GINOO.

Ang pagbalik sa mga Gibihag

² Ang unang nakabalik sa ilang kaugalingong yuta didto sa ilang mga lungsod mao ang yanong mga Israelinhon, mga pari, mga Levita, ug mga sulugoon sa Templo.

³ Mao kini ang mga katawhan sa Juda, Benjamin, Efraim, ug Manases nga mibalik ug mipuyo sa Jerusalem:

⁴ Si Utai nga anak ni Amihud. Si Amihud anak ni Omri. Si Omri anak ni Imri. Si Imri anak ni Bani, nga kaliwat ni Perez nga anak ni Juda.

⁵ Ang pipila ka mga Silonhon: si Asaya nga mao ang kamagulangan, ug ang iyang mga anak.

⁶ Gikan sa mga Zerachatnon: ang pamilya ni Jeuel. 690 silang tanang gikan sa tribo ni Juda.

⁷ Gikan sa tribo ni Benjamin:

si Salu nga anak ni Meshulam (si Meshulam anak ni Hodavia; si Hodavia anak ni Hasenua),

⁸ si Ibnea nga anak ni Jeroham,

si Elah nga anak ni Uzi (si Uzi anak ni Micri),

si Meshulam nga anak ni Shefatia (si Shefatia anak ni Reuel; si Reuel anak ni Ibnija).

⁹ Kini silang tanan nga pangulo sa ilang mga pamilya. Gikan sa tribo ni Benjamin, 956 tanan ka mga tawo ang mibalik, sumala sa nalista sa talaan sa ilang mga kaliwat.

Ang pagbalik sa mga Pari

¹⁰ Gikan sa mga pari:

Jedaya, Jehoyarib, Jakin,

¹¹ si Azaria nga pangulong opisyal sa balay sa Dios (anak siya ni Hilikia, si Hilikia anak ni Meshulam, si Meshulam anak ni Sadok, si Sadok anak ni Merayot, si Merayot anak ni Ahitub),

¹² si Adaya nga anak ni Jeroham (si Jehoram anak ni Pashur, si Pashur anak ni Malkia),

ug si Maasai nga anak ni Adiel (si Adiel anak ni Jazera, si Jazera anak ni Meshulam, si Meshulam anak ni Meshilemit, si Meshilemit anak ni Imer).

[†] **8:37** Rafah: o Refaya.

¹³ Ang mga pari nga nakabalik 1,760 tanan. Mga pangulo sila sa ilang mga pamilya, ug maayo sila nga mga pangulo. Sila ang tinugyanan sa pag-alagad diha sa balay sa Dios.

¹⁴ Gikan sa mga Levita:

si Shemaya nga anak ni Hashub (si Hashub anak ni Azrikam, si Azrikam anak ni Hashabia nga kaliwat ni Merari),

¹⁵ si Bakbakar, Heres, Galal, Matania (si Matania anak ni Mica, si Mica anak ni Zicri, si Zicri anak ni Asaf),

¹⁶ si Obadias nga anak ni Shemaya (si Shemaya anak ni Galal, si Galal anak ni Jedutun),

ug si Berekia nga anak ni Asa ug apo ni Elkana, nga nagpuyo sa mga lungsod sa mga Netofanon.

¹⁷ Gikan sa mga tigbalantay sa pultahan:

si Shalum, Akub, Talmon, Ahiman, ug ang ilang mga paryente. Si Shalum ang ilang pangulo.

¹⁸ Hangtod karon sila ang tigbalantay sa Pultahan sa Hari sa sidlakan nga bahin sa lungsod. Sila kaniadto ang mga tigbalantay sa pultahan sa kampo sa mga kaliwat ni Levi.

¹⁹ Si Shalum anak ni Kore ug apo ni Ebiasaf,* nga gikan sa pamilya ni Kora. Si Shalum ug ang iyang mga paryente nga kaliwat ni Kora maoy gitugyanan sa pagbantay sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan sama sa ilang mga katigulangan nga gitugyanan sa pagbantay sa pultahan sa balay† sa GINOO.

²⁰ Kaniadto si Pinehas nga anak ni Eleazar mao ang nagdumala sa mga tigbalantay sa pultahan, ug giubanan siya sa GINOO.

²¹ Si Zacarias nga anak ni Meshelemla tigbalantay usab sa pultahan sa Tolda nga Tagboanan.

²² Ang mga tigbalantay sa pultahan 212 tanan, ug nalista sila sa talaan sa ilang mga kaliwat didto sa ilang mga baryo.

Gibutang sila ni David ug ni Samuel nga propeta sa maong katungdanan tungod kay kasaligan sila.

²³ Sila ug ang ilang mga kaliwat mao ang gitugyanan sa pagbantay sa mga pultahan sa balay sa GINOO nga gitawag ug Tolda.

²⁴ Nagbantay sila sa upat ka dapit: sa sidlakan, kasadpan, amihan, ug habagatan.

²⁵ Usahay ang ilang mga paryente nga nagpuyo sa mga baryo mopuli kanila sa pagbantay sulod sa pito ka adlaw.

²⁶ Apan ang upat ka mga pangulong tigbalantay, nga mga kaliwat ni Levi, mao ang gitugyanan sa mga bodega ug bahandi sa balay sa Dios.

²⁷ Tibuok gabii sila nga magbantay sa palibot sa balay sa Dios kay mao kini ang ilang katungdanan, ug sila usab ang moabli sa mga pultahan niini matag buntag.

²⁸ Ang uban kanila mao ang gitugyanan sa pag-atiman sa mga kagamitan alang sa pagsimba. Ginaihap nila kini sa dili pa gamiton ug sa human kini gamita.

²⁹ Ang uban gitugyanan sa pag-atiman sa uban pang mga kagamitan sa balaang puloy-anan apil na ang harina, bino, lana, insenso, ug mga pahumot.

* **9:19 Ebiasaf:** o *Abiasaf*. † **9:19 balay:** sa literal, *kampo*.

³⁰ Apan ang ubang mga pari ang gaandam sa mga pahumot.

³¹ Si Matitia nga kaliwat ni Levi, nga kamagulangan nga anak ni Shalum nga kaliwat ni Kora, mao ang gitugyanan sa pagluto sa pan nga gamiton sa paghalad.

³² Ug ipila sa mga kaliwat ni Kohat mao ang gitugyanan sa pag-andam sa pan nga ibutang sa lamisa matag Adlaw nga Igpapahulay.

³³ Ang mga musikero sa Templo nga mga pangulo usab sa mga pamilya sa kaliwat ni Levi didto magpuyo sa mga kuwarto sa Templo. Wala na sila hatagi ug lain pang mga buluhaton, tungod kay adlaw ug gabii silang naghimo sa ilang katungdanan.

³⁴ Kini silang tanan nga pangulo sa pamilya nga mga kaliwat ni Levi, ug nalista sila sa talaan sa ilang mga kaliwat. Nagpuyo sila sa Jerusalem.

Ang mga Kaliwat ni Saulo

(1 Cron. 8:29-38)

³⁵ Si Jeiel nga amahan ni Gibeon nagpuyo sa Gibeon.

Ang ngalan sa iyang asawa mao si Maaca.

³⁶ Ang iyang mga anak gikan sa kamagulangan hangtod sa kamanghoran mao sila si Abdon, Zur, Kish, Baal, Ner, Nadab,

³⁷ Gedor, Ahio, Zacarias, ug Miklot

³⁸ (nga amahan ni Shemeam.) Nagpuyo sila duol sa ilang mga paryente sa Jerusalem.

³⁹ Si Ner amahan ni Kish, si Kish amahan ni Saulo, ug si Saulo amahan nila ni Jonatan, Malkishua, Abinadab, ug Eshbaal.

⁴⁰ Ang anak ni Jonatan mao si Merib Baal nga amahan ni Micas.

⁴¹ Ang mga anak ni Micas mao sila si Piton, Melec, Tarea, ug Ahaz.[‡]

⁴² Si Ahaz amahan ni Jada, ug si Jada amahan nila ni Alemet, Azmavet, ug Zimri. Si Zimri amahan ni Moza,

⁴³ ug si Moza amahan ni Binea. Ang anak ni Binea mao si Refaya, ang anak ni Refaya mao si Eleasa, ug ang anak ni Eleasa mao si Azel.

⁴⁴ Si Azel adunay unom ka mga anak nga mao sila si Azrikam, Bokeru, Ishmael, Shearia, Obadiah, ug Hanan.

10

Nagpakamatay si Saulo

(1 Sam. 31:1-13)

¹ Unya, nakig-gira ang mga Filistihanon sa mga Israelinhon sa Bukid sa Gilboa. Daghan ang namatay sa mga Israelinhon, ug ang uban kanila nangikyas.

² Gigukod pag-ayo sa mga Filistihanon si Saulo ug ang iyang mga anak nga lalaki, ug gipatay nila ang iyang mga anak nga si Jonatan, Abinadab, ug Malkishua.

³ Labihan gayod ang panagsangka tali kang Saulo ug sa mga Filistihanon. Nakit-an si Saulo sa mga tigpamana, ug gipana nila siya ug grabe ang iyang samad.

⁴ Miingon si Saulo sa tigdala sa iyang armas, “Ibta ang imong espada ug patya ako, kay kon dili, sila nga mga wala nakaila sa Dios* mao ang mopatay kanako, ug bugal-bugalan nila ako.” Apan nahadlok mopatay kaniya ang tigdala sa iyang armas, busa gikuha ni Saulo ang iyang kaugalingong espada, ug giunay ang iyang kaugalingon.

[‡] **9:41** Ahaz: wala kini sa Hebreo, apan anaa sa Syriac ug sa Latin Vulgate. Tan-awa usab sa 1 Cron.

8:35. * **10:4** wala nakaila sa Dios: sa literal, wala matuli.

⁵ Sa dihang nakita sa tigdala sa armas nga patay na si Saulo giunay usab niya ang iyang kaugalingon sa iyang kaugalingong espada, ug namatay usab siya.

⁶ Busa namatay si Saulo, ang iyang tulo ka anak nga lalaki, ug ang tibuok niyang panimalay.

⁷ Niadtong higayona adunay mga Israelinhon nga atua sa Walog sa Jezreel. Sa dihang nakita nila nga nangikyas ang mga sundalo sa Israel ug namatay si Saulo ug ang iyang mga anak, gibiyaan nila ang ilang mga lungsod ug nangikyas usab sila. Busa gisulod sa mga Filistihanon kini nga mga lungsod ug gipuy-an.

⁸ Pagkasunod nga adlaw, human sa gira, miadto ang mga Filistihanon sa Bukid sa Gilboa aron sa pagkuha sa mga butang sa mga nangamatay. Nakita nila didto ang patayng lawas ni Saulo ug sa mga anak niini.

⁹ Gikuha nila ang mga armas ug ang panagang nga gisul-ob ni Saulo ug gipunggotan nila kini ug ulo. Unya nagpadala sila ug mga mensahero sa tibuok kayutaan sa Filistia aron sa pagbalita atubangan sa ilang mga diosdios ug sa ilang mga katagilungsod nga patay na si Saulo.

¹⁰ Gibutang nila ang armas ni Saulo sa templo sa ilang mga dios, ug gibitay ang ulo niini sa templo sa ilang dios nga si Dagon.

¹¹ Nabalitaan sa mga taga-Jabes Gilead ang tanan nga gihimo sa mga Filistihanon kang Saulo.

¹² Busa milakaw ang tanan nilang maisog nga mga sundalo ug gikuha ang patayng lawas ni Saulo ug sa mga anak niini, ug gidala nila kini sa Jabes. Gilubong nila ang mga patayng lawas ilalom sa dakong kahoy sa Jabes, ug nagpuasa sila sulod sa pito ka adlaw.

¹³ Namatay si Saulo kay wala siya nagmatinumanon sa GINOO. Wala niya tumana ang sugo sa GINOO, ug midangop siya sa mga espiritista

¹⁴ imbis nga mangayo ug tambag gikan sa GINOO. Busa gipapatay siya sa GINOO ug gihatag ang gingharian kang David nga anak ni Jesse.

11

Si David Nahimong Hari sa Israel

(2 Sam. 5:1-10)

¹ Nangadto ang tanang mga Israelinhon kang David didto sa Hebron ug miingon, “Mga kadugo mo kami.

² Sukad pa kaniadto, bisan sa dihang si Saulo pa ang among hari, ikaw na ang nangulo sa mga Israelinhon sa pagpakig-gira. Ug miingon ang GINOO nga imong Dios kanimo, ‘Atimanon mo ang akong katawhan nga mga Israelinhon sama sa pag-atiman sa usa ka magbalantay sa iyang mga karnero. Ikaw ang mahimo nilang pangulo.’”

³ Busa didto sa Hebron, naghimo si David ug kasabotan uban sa mga tigdumala sa Israel sa presensya sa GINOO, ug gidihogan nila ug lana ang ulo ni David sa pagpaila nga siya na ang hari sa Israel, sumala sa gisaad sa GINOO pinaagi kang Samuel.

⁴ Miadto si David ug ang tanang mga Israelinhon sa Jerusalem (nga kanhi gitawag ug Jebus). Ang mga Jebusihanon nga nagpuyo didto

⁵ miingon kang David, “Dili gayod kamo makasulod dinhi.” Apan nailog gihapon nila ni David ang kuta sa Zion, nga gitawag karon ug Lungsod ni David.

⁶ Sa wala pa kini mahitabo miingon si David, “Ang unang mosulong sa mga Jebusihanon mahimong komander sa mga sundalo.” Si Joab nga anak ni Zeruya ang miuna sa pagsulong, busa siya ang nahimong komander.

⁷ Human nailog ni David ang kuta, didto siya mipuyo. Ug gitawag kini nga Lungsod ni David.

⁸ Gipalapdan niya ang paril sa palibot gikan sa mubong bahin sa lungsod.* Si Joab ang nagdumala sa pag-ayo sa uban nga bahin sa lungsod.

⁹ Misamot ang pagkagamhanan ni David, tungod kay gitabangan siya sa GINOO nga Makagahahom.

Ang Maisog nga mga Sakop ni David

(2 Sam. 23:8-39)

¹⁰ Mao kini ang mga pangulo sa mga maisog nga sakop ni David. Sila ug ang tanang Israelinhon misuporta gayod sa paghari ni David, sumala sa gisaad sa GINOO bahin sa Israel.

¹¹ Si Jashobeam nga Hacmonhon mao ang nanguna sa tulo[†] ka maisog nga sakop ni David. Sa usa lang ka away, nakapatay siya ug 300 ka mga tawo pinaagi sa iyang bangkaw.

¹² Ang sunod kaniya mao si Eleazar nga anak ni Dodai[‡] nga taga-Ahoa, nga usa usab sa tulo ka maisog nga mga sakop ni David.

¹³ Usa siya sa mga kauban ni David sa dihang nakig-gira sila sa mga Filistihanon sa Pas Damim. Didto sila naggira sa tamnanan ug barley. Miikyas ang mga Israelinhon,

¹⁴ apan si Eleazar ug si David nagpabilin taliwala sa tamnanan, ug gipamatay nila ang mga Filistihanon. Gipadaog gayod sila sa GINOO.

¹⁵ Usa niana ka adlaw, miadto kang David didto sa langub sa Adulam ang tulo niya ka mga tawo. Kining tulo miyembro sa 30 ka maisog nga mga tawo ni David. Nagkampo ang mga Filistihanon sa Walog sa Refaim

¹⁶ ug nailog nila ang Betlehem. Samtang didto si David sa kuta,

¹⁷ giuhaw siya. Miingon siya, “Maayo unta kon adunay mokuha alang kanako ug tubig nga mainom didto sa atabay duol sa pultahan sa Betlehem.”

¹⁸ Busa hilom nga misulod sa kampo sa mga Filistihanon kadtong tulo. Nagkuha sila ug tubig gikan sa atabay duol sa pultahan sa Betlehem ug gidala kang David. Apan wala moinom si David, iya hinuon kining giyabo ingon nga halad sa GINOO.

¹⁹ Miingon siya, “Dios ko, dili ko gayod kini mainom tungod kay sama kini kabililhon sa dugo sa mga tawo nga misugal sa ilang kinabuhi aron lang sa pagkuha niini.” Busa wala gayod kini imna ni David.

Mao kadto ang gipanghimo sa tulo ka maisog nga mga tawo ni David.

²⁰ Si Abishai nga igsoon ni Joab mao ang pangulo sa 30[§] ka maisog nga mga tawo ni David. Nakapatay siya ug 300 ka mga Filistihanon pinaagi sa iyang bangkaw. Busa nahimo siyang bantogan sama niadtong tulo ka maisog nga mga tawo,

²¹ apan dili siya usa kanila. Ug tungod kay mas bantogan siya kaysa 30,* nahimo siyang ilang komander.

²² Adunay usa pa ka maisog nga tawo nga ginganlan ug Benaya. Taga-Kabzeel siya, ug ang iyang amahan si Jehoyada. Nakahimo siyang dagkong mga binuhatan, apil na ang pagpatay sa duha ka pinakamaayo nga sundalo sa Moab. Sa usa usab ka higayon, gigukod niya ang usa ka liyon. Bisan gasnow ug danlog, nanaog siya sa bangag ug gipatay niya ang liyon.

* **11:8** *mubong bahin sa lungsod:* sa Hebreo, *Millo*. Dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo.

† **11:11** *tulo:* mao kini sa pipila ka manuskrito sa Septuagint (tan-awa usab sa 2 Sam. 23:8). Sa Hebreo,

30. ‡ **11:12** *Dodai:* o *Dodo*. § **11:20** 30: mao kini sa Syriac, apan sa Hebreo, *tulo*. * **11:21** 30: sa Hebreo, *tulo*. Apan tan-awa sa bersikulo 25.

²³ Sa lain usab nga higayon, gipatay niya ang usa ka Ehiptohanon nga pito ug tunga ka piye ang katas-on. Nagdala ang Ehiptohanon ug bangkaw nga bug-at ug baga,[†] ug giatubang siya ni Benaya dala ang usa lang ka bunal nga kahoy. Giilog ni Benaya ang bangkaw sa Ehiptohanon ug mao kini ang iyang gigamit sa pagpatay niini.

²⁴⁻²⁵ Mao kadto ang mga binuhatan ni Benaya nga anak ni Jehoyada. Nahimo usab siyang sama kabantugan niadtong tulo ka maisog nga mga sakop ni David, apan dili siya usa kanila. Nahimo siyang mas bantogan kay sa iyang 30 ka mga kauban, ug gihimo siya ni David nga pangulo sa iyang mga personal nga tigbalantay.

²⁶ Mao kini ang mga maisog nga sundalo:

si Asahel nga igsoon ni Joab,
si Elhanan nga anak ni Dodo nga taga-Betlehem,

²⁷ si Shamot nga taga-Haror,
si Helez nga taga-Pelon,

²⁸ si Ira nga anak ni Ikesh nga taga-Tekoa,
si Abiezer nga taga-Anatot,

²⁹ si Sibecai nga taga-Husha,
si Ilai nga taga-Ahoa,

³⁰ si Maharai nga taga-Netofa,
si Heled[‡] nga anak ni Baana nga taga-Netofa,

³¹ si Itai nga anak ni Ribai nga taga-Gibeon, nga sakop sa tribo ni Benjamin,
si Benaya nga taga-Piraton,

³² si Hurai[§] nga nagpuyo duol sa mga yuta sa Gaash,
si Abiel nga taga-Araba,

³³ si Azmavet nga taga-Baharum,
si Eliaba nga taga-Shaalbon,

³⁴ ang mga anak ni Hashem nga taga-Gizon,
si Jonatan nga anak ni Shagee^{*} nga taga-Harar,

³⁵ si Ahiam nga anak ni Sacar nga taga-Harar,
si Elifal nga anak ni Ur,

³⁶ si Hefer nga taga-Mekarat,
si Ahia nga taga-Pelon,

³⁷ si Hezro nga taga-Carmel,
si Naarai nga anak ni Ezbai,

³⁸ si Joel nga igsoon ni Natan,
si Mibhar nga anak ni Hagri,

³⁹ si Zelek nga taga-Amon,
si Naharai nga taga-Berot, nga tigdala sa armas ni Joab nga anak ni Zeruya,

⁴⁰ si Ira ug si Gareb nga mga taga-Jatir,
⁴¹ si Uria nga Hitihanon,

si Zabad nga anak ni Alai,

⁴² si Adina nga anak ni Shiza nga usa ka pangulo sa tribo ni Ruben kauban sa iyang 30 ka mga sakop,

⁴³ si Hanan nga anak ni Maaca,
si Joshafat nga taga-Mitna,

[†] **11:23** bug-at ug baga: sa literal, sama sa sablayan sa hablanan sa maghahabol. [‡] **11:30** Heled: o Heleb. [§] **11:32** Hurai: o Hudai. ^{*} **11:34** Shagee: o Shama.

- ⁴⁴ si Uzias nga taga-Ashterat,
 si Shama ug Jeiel nga mga anak ni Hotam nga taga-Aroer,
⁴⁵ si Jediel nga anak ni Shimri,
 ug ang igsoon niini nga si Joha nga taga-Tiz,
⁴⁶ si Eliel nga taga-Mahav,
 si Jeribai ug Joshavia nga mga anak ni Elnaam,
 si Itma nga taga-Moab,
⁴⁷ si Eliel, Obed, ug Jaasiel nga taga-Mezoba.

12

Ang mga Tawo nga Miuban kang David

¹ Mao kini ang mga tawo nga miadto kang David didto sa Ziklag sa dihang nagtago-tagto siya kang Saulo nga anak ni Kish. Kauban sila sa mitabang kang David sa gira.

² Hanas kaayo silang mamana ug manglambayog, tuo man o wala nga kamot ang ilang gamiton. Mga paryente sila ni Saulo gikan sa tribo ni Benjamin.

³ Gipangulohan sila ni Ahiezer ug ni Joas nga mga anak ni Shemaa nga taga-Gibeaa. Mao kini ang ilang mga ngalan:

si Jeziel ug si Pelet nga mga anak ni Azmavet,
 si Beraca ug si Jehu nga mga taga-Anatot,

⁴ si Ishmaya nga taga-Gibeon nga bantogan usab ug usa sa mga pangulo sa 30 ka maisog nga mga sakop ni David,
 si Jeremias, Jahaziel, Johanan, Jozabad nga taga-Gedera,

⁵ si Eluzai, Jerimot, Bealia, Shemaria, ug Shefatia nga taga-Haruf,

⁶ si Elkana, Ishia, Azarel, Joezer, ug Jashobeam nga mga kaliwat ni Kora,

⁷ si Joela ug Zebadia nga mga anak ni Jeroham nga taga-Gedor.

⁸ Adunay mga tawo usab nga gikan sa tribo ni Gad nga miuban kang David didto sa kuta sa kamingawan. Mga maisog sila nga mga sundalo ug hanas silang mogamit sa taming ug bangkaw. Sama sila kaisog sa mga liyon, ug sama kaabtik sa mga lagsaw sa kabukiran:

⁹ si Ezer mao ang ilang pangulo,

si Obadias ang ikaduha,

si Eliab ang ikatulo,

¹⁰ si Mismanna ang ikaupat,

si Jeremias ang ikalima,

¹¹ si Atai ang ikaunom,

si Eliel ang ikapito,

¹² si Johanan ang ikawalo,

si Elzabad ang ikasiyam,

¹³ si Jeremias ang ikanapulo,

ug si Macbanai ang ikaonse.

¹⁴ Kini sila nga mga kaliwat ni Gad nga komander sa mga sundalo. Ang pinakaubos kanila makadumala ug 100 ka mga sundalo ug ang pinakabantogan kanila makadumala ug 1,000 ka mga sundalo.

¹⁵ Gitabok nila ang Suba sa Jordan sa panahon sa tingbaha niini sa unang bulan sa tuig, ug giabog nila ang tanang namuyo sa walog sa sidlakan ug sa kasadpang bahin sa suba.

¹⁶ Adunay mga tawo usab nga naggikan sa tribo ni Benjamin ug ni Juda nga nangadto kang David didto sa kuta.

¹⁷ Migawas si David sa pagtagbo kanila ug miingon, “Kon mianhi kamo aron sa pagtabang kanako ingon nga higala, dawaton ko kamo ug maghiusa kita. Apan kon mianhi kamo aron sa pagtugyan kanako ngadto sa akong mga kaway bisan wala akoy gihimong daotan, hinaut pa nga makita kini sa Dios sa atong mga katigulangan ug silotan niya kamo.”

¹⁸ Unya gigamhan sa Espiritu si Amasai, nga sa kaulahian nahimong pangulo sa 30 ka maisog nga mga sakop ni David, ug miingon:

“Imo kami! Dapig kami kanimo, O David, anak ni Jesse!

Hinaut nga magmampuson ka ug ang mga gatabang kanimo, kay ang imong Dios gatabang kanimo.”

Busa gidawat sila ni David ug gihimong mga opisyal sa iyang pundok.

¹⁹ Adunay mga tawo usab nga naggikan sa tribo ni Manases nga niuban kang David sa dihang miuban siya sa mga Filistihanon aron sa pagpakig-gira kang Saulo. Apan wala kini madayon tungod kay wala mosugot ang mga Filistihanon nga mouban si David ug ang iyang mga tawo, kay nahadlok sila nga mobali si David ug modapig ngadto sa iyang agalon nga si Saulo. Busa, human sa ilang panagsabot-sabot, gipabalik nila si David sa Ziklag.

²⁰ Mao kini ang mga tawo nga naggikan sa tribo ni Manases nga miuban kang David sa Ziklag: sila si Adna, Jozabad, Jediel, Micael, Jozabad, Elihu, ug Ziletai. Ang matag-usa kanila pangulo sa usa ka libo ka sundalo sa tribo ni Manases.

²¹ Mitabang sila kang David sa pagpakig-gira sa mga tawong manulong kanila, kay mga maisog silang tanang mga sundalo, ug mga komander sila sa kasundalohan.

²² Kada adlaw, adunay mga tawo nga moadto kang David aron sa pagtabang kaniya, hangtod midaghan ug milig-on ang iyang kasundalohan.

²³ Mao kini ang gidaghanon sa mga armadong sundalo nga nangadto kang David didto sa Hebron aron itugyan ngadto kaniya ang gingharian ni Saulo, sumala sa gisaad sa GINOO:

²⁴ Gikan sa tribo ni Juda: 6,800 ka mga sundalo nga armado ug bangkaw ug taming.

²⁵ Gikan sa tribo ni Simeon: 7,100 ka maisog nga mga sundalo.

²⁶ Gikan sa tribo ni Levi: 4,600 ka mga sundalo,

²⁷ apil na niini si Jehoyada nga pangulo sa mga kaliwat ni Aaron uban sa iyang 3,700 ka mga tawo,

²⁸ ug si Sadok nga usa ka maisog ug batan-ong sundalo ug ang 22 ka mga opisyal gikan sa iyang pamilya.

²⁹ Gikan sa tribo ni Benjamin nga mga paryente ni Saulo: 3,000 ka mga sundalo. Kadaghanan sa mga kaliwat ni Benjamin maunongon kang Saulo.

³⁰ Gikan sa tribo ni Efraim: 20,800 ka maisog nga mga sundalo nga inila sa ilang tribo.

³¹ Gikan sa katunga sa tribo ni Manases: 18,000 ka mga sundalo. Gipili sila aron pag-adto kang David ug paghimo kaniya nga hari.

³² Gikan sa tribo ni Isacar: 200 ka mga pangulo uban sa ilang mga paryente nga ilang gidumalahan. Kini sila adunay kahibalo bahin sa dagan sa mga panghitabo ug nasayod kon unsa ang angayng buhaton sa Israel.

³³ Gikan sa tribo ni Zabulon: 50,000 ka hanas nga mga sundalo nga kompleto sa nagkalain-lain nga mga armas. Andam gayod sila nga motabang ug mounong kang David.

³⁴ Gikan sa tribo ni Neftali: 1,000 ka mga opisyal ug 37,000 ka mga sundalo nga armado sa mga taming ug bangkaw.

³⁵ Gikan sa tribo ni Dan: 28,600 ka mga sundalo nga andam sa pagpakig-gira.

³⁶ Gikan sa tribo ni Aser: 40,000 ka hanas nga mga sundalo nga andam sa pagpakig-gira.

³⁷ Ug gikan sa sidlakang bahin sa Suba sa Jordan: ang tribo ni Ruben, Gad, ug ang laing pang katunga sa tribo ni Manases: 120,000 ka mga sundalo nga armado sa nagkalain-lain nga mga armas.

³⁸ Kini silang tanan nga sundalo nga miboluntaryo sa pagpakig-gira. Nangadto sila sa Hebron nga ang tumong mao ang paghimo kang David nga hari sa tibuok Israel. Ang tibuok Israel nagkahiusa gayod nga si David ang himuon nilang hari.

³⁹ Nagpabilin sila didto sulod sa tulo ka adlaw uban kang David. Nangaon sila ug nanag-inom kay gipadad-an sila sa ilang mga paryente ug mga pagkaon.

⁴⁰ Nagdala usab ug pagkaon ang ilang mga kadugo gikan sa halayong mga dapit sa Isacar, Zabulon, ug Neftali. Gikarga nila kini sa mga asno, kamelyo, mula, ug baka. Daghan kaayo ang gipadala nga mga harina, mga binulad nga igos, pasas, bino, lana, baka, ug karnero. Nagmalipayon gayod ang tanan sa Israel.

13

Ang Pagkuha sa Sudlanan sa Kasabotan

¹ Mikonsulta si David sa iyang mga opisyal ug sa mga komander sa linibo ug ginatos ka mga sundalo.

² Unya miingon siya sa tibuok katilingban sa Israel, “Kon mouyon kamo ug kon kini kabubut-on sa GINOO nga atong Dios, magpadala kita ug mensahe ngadto sa tanan natong mga katagilungsod sa tibuok teritoryo sa Israel, ug sa mga pari ug mga Levita nga kauban nila sa ilang mga lungsod ug mga sabsaban. Paanhion nato sila aron makig-uban kanato.

³ Dad-on nato pagbalik dinhi kanato ang Sudlanan sa Kasabotan sa atong Dios, kay wala nato kini mahatagig pagtagad sa dihang si Saulo pa ang hari.”

⁴ Miuyon ang tibuok katilingban kay nakita nila nga mao kadto ang husto nga buhaton.

⁵ Busa gitigom ni David ang tanang mga Israelinhon, gikan sa Suba sa Shihor sa Ehipto hangtod sa Lebo Hamat,* aron sa pagkuha sa Sudlanan sa Dios† didto sa Kiriath-jearim.

⁶ Miadto si David ug ang mga Israelinhon sa Baala sa Juda (nga mao ang Kiriath-jearim) aron sa pagkuha sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOONG Dios, diin anaa ang iyang presensya.‡ Naglingkod ang GINOO sa iyang trono taliwala sa mga kerubin.

⁷ Gikuha nila ang Sudlanan sa Dios sa balay ni Abinadab ug gikarga sa bag-o nga karomata. Si Uza ug si Ahio ang migiya sa karomata.

* **13:5 Lebo Hamat:** o *Tungasanan sa Hamat*. † **13:5 Sudlanan sa Dios** nga mao ang Sudlanan sa Kasabotan. ‡ **13:6 anaa ang iyang presensya:** sa literal, *ginatawag ang iya ngalan*.

⁸ Nagsaulog si David ug ang mga Israelinhon sa tumang kalipay diha sa presensya sa Dios. Nanag-awit sila ug nanagtukar ug mga harpa, lira, tamborin, simbal, ug trumpeta.

⁹ Sa pag-abot nila didto sa giokanan ni Kidon, gikab-ot ni Uza ang Sudlanan ug gikuptan, kay napandol ang baka nga nagguyod sa karomata.

¹⁰ Nasuko pag-ayo ang GINOO kang Uza tungod kay gikuptan niini ang Sudlanan. Busa namatay si Uza diha sa presensya sa Dios.

¹¹ Nasuko si David tungod kay gisilotan sa GINOO si Uza sa iyang kasuko. Mao kana nga hangtod karon gitawag kadtong dapita ug Perez Uza.

¹² Nahadlok si David sa Dios niadtong adlaw, ug miingon siya, “Unsaon ko man pagdala ang Sudlanan sa Dios sa akong lungsod?”

¹³ Busa nakahukom siya nga dili na lang dad-on ang Sudlanan ngadto sa iyang lungsod. Gibilin niya hinuon kini sa balay ni Obed Edom nga taga-Gat.

¹⁴ Didto kini sa balay ni Obed Edom sulod sa tulo ka bulan, ug gipanalanginan sa GINOO ang panimalay ug ang tanan nga gipanag-iyahan ni Obed Edom.

14

Ang Pamilya ni David

(2 Sam. 5:11-16)

¹ Unya si Hiram nga hari sa Tiro nagpadalag mga mensahero ngadto kang David uban sa mga panday ug mga mason, apil ang mga kahoyng sedro, aron tukoran si David ug palasyo.

² Ug nasabtan ni David nga ang GINOO ang nagpahiluna kaniya ingon nga hari sa Israel, ug nagpauswag sa iyang gingharian alang sa iyang katawhan nga mga Israelinhon.

³ Nangasawa pa ug dugang si David didto sa Jerusalem, ug midaghan usab ang iyang mga anak.

⁴ Mao kini ang mga ngalan sa iyang mga anak nga lalaki nga natawo didto: si Shamua, Shobab, Natan, Solomon,

⁵ Ibhar, Elishua, Elpelet,

⁶ Noga, Nefeg, Jafia,

⁷ Elishama, Beeliada,* ug Elifelet.

Gipildi ni David ang mga Filistihanon

(2 Sam. 5:17-25)

⁸ Sa dihang nabalitaan sa mga Filistihanon nga si David ang gipili nga hari sa tibuok Israel, gitigom nila ang ilang tibuok kasundalohan aron sa pagdakop kaniya. Apan nabalitaan kadto ni David, ug milakaw siya sa pagtagbo kanila.

⁹ Karon, gisulong sa mga Filistihanon ang Walog sa Refaim.

¹⁰ Busa nangutana si David sa Dios, “Sulongon ba namo ang mga Filistihanon? Itugyan mo ba sila kanamo?”

Mitubag ang GINOO kaniya, “Oo, lakaw kamo, kay itugyan ko sila kaninyo.”

¹¹ Busa miadto si David ug ang iyang mga tawo sa Baal Perazim, ug didto gipildi nila ang mga Filistihanon. Unya miingon si David, “Gigamit ako sa Dios sa paglaglag sa akong mga kaaway. Daw bul-og siya sa makusog nga baha nga mibanlas sa akong mga kaaway.” Mao kana ang hinungdan nga gitawag ang maong dapit ug Baal Perazim.†

¹² Gibiyaan sa mga Filistihanon ang ilang mga dios-dios didto, busa mimando si David nga pangsunogon kadto.

* **14:7** Beeliada: o Eliada. † **14:11** Baal Perazim: ang buot ipasabot, ang GINOO nga mibanlas.

¹³ Gisulong pag-usab sa mga Filistihanon ang Walog sa Refaim.

¹⁴ Busa nangutana pag-usab si David sa Dios, ug mitubag ang Dios kaniya, “Ayaw kamog diretso ug sulong kanila. Libot kamo ug didto ninyo sila atakiha atbang sa mga kahoy nga balsam.

¹⁵ Inigkadungog ninyo nga murag adunay mga sundalo nga gamartsa sa ibabaw sa mga kahoy nga balsam, sulong dayon kamo kay mao kana ang timailhan nga gauna na ako kaninyo sa pagsulong sa mga Filistihanon.”

¹⁶ Busa gituman ni David ang gisugo sa Dios kaniya, ug gipamatay nila ang mga Filistihanon gikan sa Gibeon hangtod sa Gezer.

¹⁷ Busa nabantog si David sa tanang dapit, ug gitugot sa GINOO nga mahadlok kaniya ang tanang mga nasod.

15

Gidala ang Sudlanan sa Kasabotan

¹ Nagpatukod si David ug mga bilding alang sa iyang kaugalingon didto sa Jerusalem nga gitawag usab ug Lungsod ni David. Nagpahimo usab siya ug tolda alang sa Sudlanan sa Dios ug gipahimutang niya kini sa lugar nga iyang giandam alang niini.

² Unya miingon si David, “Walay modala sa Sudlanan sa Dios gawas sa mga Levita, tungod kay sila ang gipili sa GINOO nga moalagad sa iyang presensya hangtod sa kahangtoran.”

³ Gitigom ni David ang tanang mga Israelinhon sa Jerusalem aron dad-on ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO didto sa dapit nga iyang giandam alang niini.

⁴ Gipatawag usab niya ang mga pari* ug mga Levita. Mao kini ang nangadto:

⁵ Gikan sa mga kaliwat ni Kohat, 120, ug gipangulohan sila ni Uriel.

⁶ Gikan sa mga kaliwat ni Merari, 220, ug gipangulohan sila ni Asaya.

⁷ Gikan sa mga kaliwat ni Gershon,† 130, ug gipangulohan sila ni Joel.

⁸ Gikan sa mga kaliwat ni Elizafan, 200, ug gipangulohan sila ni Shemaya.

⁹ Gikan sa mga kaliwat ni Hebron, 80, ug gipangulohan sila ni Eliel.

¹⁰ Gikan sa mga kaliwat ni Uziel, 112, ug gipangulohan sila ni Aminadab.

¹¹ Unya gipatawag ni David si Sadok ug si Abiatar nga mga pari, ug ang mga Levita nga sila si Uriel, Asaya, Joel, Shemaya, Eliel, ug Aminadab.

¹² Miingon siya kanila, “Kamo ang mga pangulo sa mga pamilya nga kaliwat ni Levi. Panghinlo kamo sa inyong kaugalingon‡ ug ang inyong mga paryente nga Levita, aron madala ninyo ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO, nga Dios sa Israel, sa dapit nga giandam ko alang niini.

* **15:4** mga pari: sa literal, mga kaliwat ni Aaron. † **15:7** Gershon: o Gershom. ‡ **15:12** Panghinlo kamo sa inyong kaugalingon: ang buot ipasabot, buhaton nila ang seremonya sa pagpakahinlo.

¹³ Niadtong unang higayon dili kamo ang nagdala sa Sudlanan sa Kasabotan, busa sa iyang kasuko gisilotan kita sa GINOO nga atong Dios. Wala man gud kita mangutana sa GINOO sa hustong pamaagi sa pagdala niini.”

¹⁴ Busa nanghinlo ang mga pari ug ang mga Levita sa ilang kaugalingon aron madala nila ang Sudlanan sa GINOO, nga Dios sa Israel.

¹⁵ Gidayongan sa mga Levita ang Sudlanan sa Dios ginamit ang mga pangdayong, sumala sa paagi nga gisugo sa GINOO kang Moises.

¹⁶ Gisugo ni David ang mga pangulo sa Levita sa pagpili ug mga mag-aawit gikan sa ilang mga paryente aron sa pag-awit ug masadya nga mga alawiton dinuyogan sa mga lira, harpa, ug mga simbal.

¹⁷ Busa gipili sa mga Levita si Heman nga anak ni Joel, si Asaf nga anak ni Berekia, ug si Etan nga anak ni Kushaya nga kaliwat ni Merari.

¹⁸ Ang gipili nga motabang kanila mao ang ilang mga paryente nga sila si Zacarias, Jaaziel, Shemiramot, Jehiel, Uni, Eliab, Benaya, Maasea, Matitia, Elifelehu, Miknea, ug ang mga tigbalantay sa pultahan sa Tolda nga sila si Obed Edom ug Jeiel.

¹⁹ Ang gitugyanan sa pagtukar sa bronsi nga mga simbal mao sila si Heman, Asaf, ug Etan.

²⁰ Ang gitugyanan sa pagtukar sa mga lira nga taas ug tonos mao sila si Zacarias, Aziel, Shemiramot, Jehiel, Uni, Eliab, Maasea, ug Benaya.

²¹ Ang gitugyanan sa pagtukar sa mga harpa nga mubo ug tono mao sila si Matitia, Elifelehu, Miknea, Obed Edom, Jeiel, ug Azazia.

²² Ang gitugyanan sa pagpangulo sa panag-awit mao si Kenania nga pangulo sa mga Levita, tungod kay hanas siyang moawit.

²³ Ang gitugyanan sa pagbantay sa Sudlanan sa Kasabotan mao si Berekia ug si Elkana.

²⁴ Ang gitugyanan sa pagpatingog sa trumpeta atubangan sa Sudlanan sa Dios mao ang mga pari nga sila si Shebania, Joshafat, Netanel, Amasai, Zacarias, Benaya, ug Eliezer. Si Obed Edom ug si Jehia mao usab ang tigbantay sa Sudlanan sa Kasabotan.

Gidala sa Jerusalem ang Sudlanan sa Kasabotan

(2 Sam. 6:12-22)

²⁵ Busa miadto si David, ang mga tigdumala sa Israel, ug ang mga komander sa linibo ka mga sundalo ngadto sa balay ni Obed Edom aron sa pagkuha sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO. Ug nalipay kaayo sila.

²⁶ Ug tungod kay gitabangan sa Dios ang mga Levita sa dihang gidala nila ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO, naghalaad sila ug pito ka torong baka ug pito ka karnero.

²⁷ Nagbisti si David ug panapton nga lino apil ang tanang Levita nga nagdala sa Sudlanan sa Kasabotan, ang mga mag-aawit, ug si Kenania nga mao ang gitugyanan sa pagpangulo sa panag-awit. Nagsul-ob usab si David ug efod nga lino.

²⁸ Busa gidala sa tanang mga Israelinhon ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO inubanan sa panaghugyaw, pagpatingog sa mga trumpeta, budyong, ug mga simbal, ug sa pagtukar sa mga lira ug harpa.

²⁹ Pag-abot sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO sa Lungsod ni David, midungaw si Mical nga anak ni Saulo sa bintana. Ug sa dihang nakita niya si Haring David nga nagsayaw-sayaw sa kalipay, nakasaway siya niini.

16

¹ Gibutang nila ang Sudlanan sa Dios sulod sa tolda nga gipatindog ni David alang niini. Unya naghalad sila sa GINOO ug mga halad nga sinunog ug mga halad alang sa maayong relasyon ngadto sa Dios.

² Pagkahuman nila ug halad, gibendisyonan ni David ang mga tawo sa ngalan sa GINOO.

³ Unya gihatagan niya ang matag Israelinhon didto, lalaki ug babaye, ug pan, karne,* ug mga pasas.

⁴ Nagpili si David ug mga Levita nga moalagad atubangan sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO, nga mag-ampo, magpasalamat, ug magdayeg sa GINOO, nga Dios sa Israel.

⁵ Si Asaf mao ang nangulo kanila ug siya ang gitugyanan sa pagpatingog sa mga simbal. Ang sunod kaniya mao si Zacarias, unya si Jeiel, Shemiramot, Jehiel, Matitia, Eliab, Benaya, Obed Edom, ug Jeiel. Sila ang gitugyanan sa pagtukar sa mga lira ug mga harpa.

⁶ Ang mga pari nga si Benaya ug Jahaziel mao ang tigpatingog kanunay sa mga trumpeta atubangan sa Sudlanan sa Kasabotan sa Dios.

*Ang Awit ni David sa Pagpasalamat
(Sal. 105:1-15; 96:1-3; 106:1, 47-48)*

⁷ Niadiong adlaw sa unang higayon, gihatag ni David kang Asaf ug sa iyang mga kauban nga Levita kini nga awit sa pagpasalamat ngadto sa GINOO:

⁸ Pasalamat niyo ang GINOO; simbaha niyo siya!

Isugilon ngadto sa mga katawhan ang iyang mga binuhatan.

⁹ Awiti niyo siya ug mga pagdayeg;

isugilon ang tanang katingalahan niyang mga buhat.

¹⁰ Dayega niyo ang iyang pagkabalaan.†

Paglipay kamong mga nagdangop sa GINOO.

¹¹ Salig kamo sa GINOO ug sa iyang kusog.

Dangop kamo kanunay kaniya.

¹²⁻¹³ Kamong mga pinili sa Dios,

nga mga kaliwat ni Israel nga mao usab si Jacob

nga alagad sa Dios,

hinumdomi niyo ang iyang katingalahang mga buhat,

ang iyang mga milagro, ug ang iyang mga paghukom.

¹⁴ Siya ang GINOO nga atong Dios,

ug naghukom siya sa tibuok kalibotan.

¹⁵ Ginahinumdoman niya kanunay ang iyang kasabotan.

Dili gayod niya pagkalimtan

ang iyang mga saad hangtod sa kahangtoran.

¹⁶ Kining kasabotan gihimo niya kang Abraham

ug gisaad usab niya kang Isaac.

¹⁷ Gillig-on niya kini ngadto kang Jacob,

nga gitawag usab ug Israel,

ug magpadayon kini hangtod sa kahangtoran.

¹⁸ Miingon siya sa matag-usa kanila:

“Thatag ko kaninyo ang yuta sa Canaan ingon nga inyong panulondon.”

* **16:3** karne: mao kini sa Syriac, apan sa Hebreo dili klaro. † **16:10** pagkabalaan: sa literal, balaan nga ngalan.

- 19 Kaniadto gamay pa lang kaayo ang katawhan sa Dios,
ug mga dumuduong pa lang sila sa yuta sa Canaan.
- 20 Naglatagaw sila sa mga kanasoran
ug sa mga gingharian.
- 21 Apan wala motugot ang Dios nga daog-daogon sila.
Aron mapanalipdan sila, gibadlong niya ang mga hari. Miingon siya:
- 22 “Ayaw ninyo hilabti ang akong piniling mga alagad;
ayaw ninyo pasipad-i ang akong mga propeta.”
- 23 Kamong mga katawhan sa tibuok kalibotan,
pag-awit kamo sa GINOO.
Isugilon ninyo adlaw-adlaw nga giluwasa kita niya.
- 24 Ipahibalo ninyo sa tanang katawhan
sa mga nasod ang iyang pagkagamhanan
ug ang iyang katingalahang mga buhat.
- 25 Kay gamhanan ang GINOO,
ug angay gayod nga dayegon.
Takos siya nga tahoron labaw sa tanang dios,
- 26 kay ang tanang dios sa ubang mga nasod mga dios-dios lang,
apan ang GINOO mao ang naghimo sa kalangitan.
- 27 Anaa kaniya ang pagkagamhanan ug pagkahalangdon;
ang kusog ug kalipay anaa sa iyang puloy-anan.
- 28 Dayega ninyo ang GINOO,
kamong mga katawhan sa mga nasod.
Dayega ninyo ang iyang gahom ug kusog.
- 29 Ihatag ngadto sa GINOO ang pasidungog
nga angay kaniya.
Pagdala kamo ug halad sa iyang presensya.
Simbaha ninyo siya sa iyang balaang presensya.
- 30 Tahora ninyo siya,
kamong mga katawhan sa tibuok kalibotan.
Lig-on ang iyang pagkahimutang sa kalibotan
ug dili kini matarog.
- 31 Maglipay ang kalangitan ug ang kalibotan.
Moingon sila sa kanasoran, “Naghari ang GINOO.”
- 32 Maglipay[‡] usab ang kadagatan,
ang mga kaumahan,
ug ang tanan nga anaa niini.
- 33 Ang mga kahoy sa kalasangan gaawit
sa kalipay atubangan sa GINOO.
Kay moabot siya aron sa paghukom sa kalibotan.
- 34 Pasalamatang ang GINOO kay maayo siya;
ang iyang gugma walay kataposan.
- 35 Pag-ampo kamo, “Luwasa kami,
O Dios nga among Manluluwas;
luwasa kami gikan sa kanasoran ug tigoma kami
pag-usab sa among yuta,

[‡] 16:32 *Maglipay*: sa literal, *Modahunog*.

aron makapasalamat kami
ug makadayeg sa imong pagkabalaan.^S”

³⁶ Dalaygon ang GINOO, nga Dios sa Israel,
sa walay kataposan.

Unya mitubag ang tanang katawhan, “Amen.”* Ug midayeg sila sa GINOO.

³⁷ Gitugyan ni David kang Asaf ug sa kauban niini nga Levita ang katungdanan sa pag-alagad kanunay atubangan sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO, ug ang pagbuhat sa tanang buluhaton nga gikinahanglan sa matag adlaw.

³⁸ Apil niini nga grupo mao si Obed Edom nga anak ni Jedutun, si Hosa, ug ang 68 pa ka mga Levita nga gitugyanan sa pagbantay sa pultahan sa Tolda.

³⁹ Gitugyan ni David kang Sadok nga pari ug sa kauban niini nga mga pari ang Tolda sa GINOO nga atua didto sa Gibeon.

⁴⁰ Sila kanunay ang gahalad sa mga halad nga sinunog didto sa halaran, adlaw ug gabii, sumala sa tanan nga nasulat sa kasugaoan sa GINOO nga iyang gihatag sa Israel.

⁴¹ Kauban usab nila si Heman, si Jedutun, ug ang uban pa nga gipili aron sa pag-awit ug mga pagpasalamat ngadto sa GINOO tungod sa iyang gugma nga walay kataposan.

⁴² Katungdanan ni Heman ug ni Jedutun ang pagpatingog sa mga trumpeta, mga simbal, ug sa uban pa nga mga instrumento nga gigamit sa pagduyog sa mga awit sa pagdayeg alang sa Dios. Ang mga anak ni Jedutun mao ang gitugyanan sa pagbantay sa pultahan.

⁴³ Unya namauli ang tanan ngadto sa ilang tagsa-tagsa ka mga balay, ug si David mipauli usab aron sa pagbendisyon sa iyang pamilya.

17

Ang Saad sa Dios kang David

(2 Sam. 7:1-17)

¹ Sa dihang nagpuyo na si David sa iyang palasyo, miingon siya kang Propeta Natan, “Ania ako nagpuyo sa matahom nga palasyo nga hinimo sa kahoyng sedro, apan ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO anaa lang sa usa ka tolda.”

² Mitubag si Natan kang David, “Himoa ang gusto mong himuon kay ang Dios nag-uban kanimo.”

³ Apan niadto mismong gabhiona miingon ang Dios kang Natan:

⁴ “Lakaw, ug ingna ang akong alagad nga si David nga mao kini ang akong gisulti: ‘Dili ikaw ang motukod sa balay nga akong puy-an.’

⁵ Wala pa ako makapuyo ug balay sukad sa panahon nga gipagawas ko ang mga Israelinhon gikan sa Ehipto hangtod karon. Nagbalhin-balhin ako ug dapit nga tolda lay akong gipuy-an.

⁶ Sa akong pagbalhin-balhin uban sa akong katawhan nga mga Israelinhon, wala ako moreklamo sa mga pangulo nga akong gisugo sa pag-atiman kanila, kon ngano nga wala nila ako patukori ug matahom nga balay nga hinimo sa kahoyng sedro.’

^S **16:35** pagkabalaan: sa literal, *balaan nga ngalan*. * **16:36** Amen: sa Hebreo kini nga pulong nagkahulogan ug “hinaut pa,” o “tinuod gayod.” Usahay makita kini nga pulong isip panapos sa mga pagdayeg.

7 “Sultihi usab si David nga ako, ang GINOO nga Makagagahom, nag-ingon, ‘Magbalantay ka kaniadto sa mga karnero, apan gipili ka nako nga magdumala sa akong katawhan nga mga Israelinhon.

8 Giubanan ka nako bisan asa ka moadto, ug gipildi ko ang tanan mong mga kaaway. Karon, himuon ka nako nga bantogan sama sa bantogan nga mga tawo sa kalibotan.

9 Gihatagan ko na ug permanenteng dapit ang akong katawhan nga mga Israelinhon, aron aduna na silay kaugalingon nga puloy-anan ug wala nay mosamok pa kanila. Dili na sila daog-daogon sa daotang mga tawo sama niadtong

10 panahon nga nagbutang ako ug mga pangulo sa akong katawhan nga mga Israelinhon. Pildihon ko usab ang tanan mong kaaway.

“‘Ako, ang GINOO, nag-ingon kanimo nga maghari kanunay ang usa sa imong mga kaliwat.

11 Kon mamatay ka na ug ilubong uban sa imong mga katigulangan, ipuli ko kanimo ang usa sa imong mga anak, ug lig-onon ko ang iyang gingharian.

12 Siya ang magpatukod ug balay alang kanako, ug sigurohon ko nga ang iyang mga kaliwat mao ang maghari hangtod sa kahangtoran.

13 Sama ako sa usa ka amahan ngadto kaniya, ug mahisama siya sa usa ka anak nganhi kanako. Magpabilin ang akong gugma kaniya, dili sama sa akong gihimo kang Saulo nga imong gipulihan ingon nga hari.

14 Padumalahon ko siya sa akong katawhan ug gingharian, ug ang iyang mga kaliwat maghari hangtod sa kahangtoran.’”

15 Gisugilon ni Natan kang David ang tanang gipadayag sa Dios kaniya.

Ang Pag-ampo ni David (2 Sam. 7:18-29)

16 Unya misulod si Haring David sa Tolda diin nahimutang ang Sudlanan sa Kasabotan. Milingkod siya diha sa presensya sa GINOO ug nag-ampo.

“GINOONG Dios, si kinsa ba gayod ako ug ang akong pamilya nga gipanalanginan mo man ako ug sama niini?

17 Ug wala ka pa makontento, O Dios, aduna ka pa gayod gisaad bahin sa kaugmaon sa akong pamilya. Giisip mo ako nga daw usa ka dungganon kaayo nga tawo, O GINOONG Dios.

18 “Unsa pa may akong ikasulti sa pagpasidungog mo kanako? Nasayod ka kon kinsa ako nga imong alagad.

19 O GINOO, tungod ug alang kanako nga imong alagad ug sumala sa imong kabubut-on, gihimo mo ug gipadayag kining dagkong mga butang.

20 “Wala gayoy sama kanimo, GINOO, ug wala nay lain pang Dios gawas kanimo, sumala sa among nasayran.

21 Ug walay katawhan nga sama sa imong katawhan nga mga Israelinhon. Mao lang kini ang nasod dinhi sa kalibotan nga imong giluwag gikan sa pagkaulipon aron mahimong imong katawhan. Nahimo kang bantogan sa imong pagpagawas kanila gikan sa Ehipto, ug sa imong paghimog katingalahang mga butang sa dihang giabog mo ang mga nasod aron makapuyo didto ang imong katawhan.

22 Gihimo mo ang mga Israelinhon nga imong katawhan sa walay kataposan, ug ikaw, GINOO, nahimong ilang Dios.

23-24 “Ug karon, GINOO, tumana ang imong gisaad kanako nga imong alagad ug sa akong pamilya, aron ang imong ngalan mapasidunggan sa walay kataposan. Unya moingon ang mga tawo, ‘Ang GINOO nga Makagagahom mao ang Dios sa Israel.’ Ug ang akong pamilya magpabilin sa imong presensya hangtod sa kahangtoran.

²⁵ Nakabaton ako ug kaisog sa pag-ampo niini kanimo nga akong Dios, tungod kay gipadayag mo man kanako nga imong alagad nga sa kanunay aduna akoy kaliwat nga maghari.

²⁶ “O GINOO, tinuod ikaw nga Dios. Gisaad mo kining maayo nga mga butang kanako nga imong alagad.

²⁷ Ug karon nalipay ka sa pagpanalangin sa akong pamilya aron magpabilin kini diha sa imong presensya hangtod sa kahangtoran. Kay kon ikaw ang magpanalangin GINOO, hangtod kini sa kahangtoran.”

18

Ang mga Kadaogan ni David

(2 Sam. 8:1-18)

¹ Sa paglabay sa panahon, napildi ni David ang mga Filistihanon, ug gisakop niya sila. Nailog niya kanila ang Gat ug ang mga lungsod sa palibot niini.

² Napildi usab ni David ang mga Moabihanon, ug gisakop niya sila ug nagbayad silag buhis kaniya.

³ Napildi usab ni David si Hadadezer nga hari sa Zoba, didto sa Hamat, sa dihang miadto si Hadadezer sa mga kayutaan duol sa Suba sa Eufrates sa pagsakop niini.

⁴ Nailog nila ni David ang 1,000 niya ka mga karwahi, 7,000 ka mga tigkarwahi, ug 20,000 ka mga sundalo. Gipangpiangan nila ni David ang mga kabayo nga tigguyod sa mga karwahi gawas lang sa 100 nga ilang gibilin aron ilang gamiton.

⁵ Sa dihang miabot ang mga Aramehanon gikan sa Damasco aron sa pagtabang kang Hadadezer, gipamatay nila ni David ang 22,000 kanila.

⁶ Unya nagpabutang si David ug mga kampo sa Damasco, ang dapit sa mga Aramehanon. Ug nahimo niya sila nga mga sakop ug nagbayad silag buhis kaniya. Gipadaog sa GINOO si David sa iyang mga pagpakig-gira bisan asa siya moadto.

⁷ Gikuha ni David ang bulawan nga mga taming sa mga opisyal ni Hadadezer, ug gidala kini sa Jerusalem.

⁸ Gikuha usab niya ang daghang mga bronsi sa Teba ug Cun, ang mga lungsod nga sakop ni Hadadezer. Kini nga mga bronsi gigamit ni Solomon sa pagpahimo sa dakong sudlanan sa tubig nga gitawag ug Dagat, mga haligi, ug mga kagamitan nga bronsi alang sa Templo.

⁹ Pagkadungog ni Tou nga hari sa Hamat nga gipildi ni David ang tibuok kasundalohan ni Hadadezer nga hari sa Zoba,

¹⁰ gipaadto niya ang iyang anak nga si Hadoram kang Haring David aron sa pagpangumusta ug sa pagpasidungog kaniya sa iyang kadaogan batok kang Hadadezer. (Kini si Tou ug si Hadadezer dugay nang managkaaway.) Nagdala si Hadoram ug mga gasa nga hinimo sa bulawan, plata, ug bronsi.

¹¹ Gihalad kini ni Haring David sa GINOO, sama sa iyang gihimo sa mga plata ug bulawan nga iyang nailog gikan sa ubang mga nasod nga iyang gipildi sama sa Edom, Moab, Amon, Filistia, ug Amalek.

¹² Si Abishai nga anak ni Zeruya nakapatay ug 18,000 ka mga Edomihanon sa walog nga gitawag ug Asin.

¹³ Unya nagpabutang si David ug mga kampo didto sa Edom, ug nahimo niyang sakop ang tanang mga Edomihanon. Gipadaog sa GINOO si David bisan asa siya moadto sa pagpakig-gira.

Ang mga Opisyal ni David

¹⁴ Naghari si David sa tibuok Israel, ug gihimo niya ang matarong ug husto alang sa tanan niyang katawhan.

¹⁵ Ang nangulo sa iyang mga sundalo mao si Joab nga anak ni Zeruya. Ang nagdumala sa mga kasulatan sa gingharian mao si Jehosafat nga anak ni Ahilud.

¹⁶ Ang mga pari mao si Sadok nga anak ni Ahitub ug si Ahimelec* nga anak ni Abiatar. Ang sekretaryo mao si Shavsha.†

¹⁷ Ang pangulo sa mga badigard ni David nga mga Keretnon ug mga Peletnon mao si Benaya nga anak ni Jehoyada. Ug ang mga pangulong opisyal ni David mao ang iyang mga anak nga lalaki.

19

Gipildi ni David ang mga Amonihanon ug mga Aramehanon

(2 Sam. 10:1-19)

¹ Unya, namatay si Nahash nga hari sa mga Amonihanon. Ug ang iyang anak nga si Hanun mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

² Miingon si David, “Pakitaan ko sa kaayo si Hanun tungod kay maayo ang iyang amahan kanako.” Busa nagpadala si David ug mga opisyal aron sa pagpaabot sa iyang pahasubo kang Hanun sa pagkamatay sa amahan niini.

Apan sa pag-abot sa mga opisyal ni David didto kang Hanun sa yuta sa mga Amonihanon,

³ miingon ang mga opisyal sa Amonihanon kang Hanun, “Nagtuo ka ba nga pasidunggan ni David ang imong amahan pinaagi sa nagpadala ug mga tawo aron sa pagpaabot sa iyang pagpahasubo kanimo? Wala kaha sila moanhi dinhi aron sa pagpangispiya sa atong nasod aron laglagon kini?”

⁴ Busa gipadakop ni Hanun ang mga tawo ni David ug gipakiskisan ang ilang mga bangas. Gipaputlan usab niya ang ilang mga bisti gikan sa hawak paingon sa ubos, ug unya gipapauli sila.

⁵ Sa dihang nabalitaan ni David ang nahitabo sa iyang mga tawo, nagpadala siya ug mga mensahero sa pagsulti sa iyang mga tawo nga magpabilin lang una sa Jerico hangtod nga motubo ang ilang mga bangas, ayha mopauli.

⁶ Nakaamgo si Hanun ug ang mga Amonihanon nga ang ilang gibuhay nakapasuko pag-ayo kang David. Busa nagpadala sila ug 37 ka toneladang plata aron pag-abang ug mga karwahi ug mga tigkarwahi gikan sa Aram Naharaim, Aram Maaca, ug Zoba.

⁷ Ang gidaghanon sa mga karwahi ug mga tigkarwahi nga ilang giabangan 32,000 tanan. Nakigdapig usab kanila ang hari sa Maaca uban sa iyang mga sundalo. Nagkampo sila duol sa Medeba. Nanggawas usab ang mga Amonihanon sa ilang mga lungsod ug nangandam sa pagpakig-gira.

⁸ Sa pagkadungog ni David niini, gipadala niya si Joab ug ang tibuok kasundalohan aron sa pagpakig-gira.

⁹ Mipahimutang ang mga Amonihanon sa ganghaan sa ilang lungsod aron sa pagpakig-gira, samtang ang mga hari nga nakigdapig kanila mipahimutang didto sa kapatagan.

¹⁰ Sa dihang nakita ni Joab nga adunay mga kaaway diha sa iyang atubangan ug likod, gipili niya ang labing maayong mga sundalo sa Israel, ug gipangulohan niya sila sa pagpakig-gira sa mga Aramehanon.

¹¹ Ang nahibiling mga sundalo gipapangulohan niya kang Abishai nga iyang igsoon sa pagpakig-gira sa mga Amonihanon.

* **18:16 Ahimelec:** mao kini sa pipila ka manuskrito sa Hebreo, sa Syriac, ug sa Latin Vulgate, apan sa kadaghanan nga mga manuskrito sa Hebreo, *Abimelec*. † **18:16 Shavsha:** o *Seraya*.

¹² Miingon si Joab kang Abishai, “Kon makita mo nga murag mapildi na kami sa mga Aramehanon, tabangi ninyo kami, apan kon kamo ang murag mapildi sa mga Amonihanon tabangan namo kamo.

¹³ Pagmaisogon kamo! Makig-gira kita nga adunay kaisog alang sa atong katawhan ug sa mga lungsod sa atong Dios. Himuon sa GINOO kon unsa ang maayo sumala sa iyang kabubut-on.”

¹⁴ Unya misulong si Joab uban sa iyang mga tawo, ug nangikyas ang mga Aramehanon gikan kanila.

¹⁵ Pagkakita sa mga Amonihanon nga nangikyas ang mga Aramehanon, nangikyas usab sila gikan kang Abishai nga igsoon ni Joab, ug nanulod sa ilang lungsod. Busa mibalik si Joab sa Jerusalem.

¹⁶ Sa dihang nakita sa mga Aramehanon nga mapildi sila sa mga Israelinhon, nagpadala sila ug mga mensahero sa mga kauban nila nga mga Aramehanon didto sa tabok sa Suba sa Eufrates aron sa pagsulti nga tabangan sila. Si Shofac nga komander sa mga sundalo ni Hadadezer maoy nangulo niini nga grupo.

¹⁷ Sa pagkahibalo ni David niini, gipatigom niya ang tanang sundalo sa Israel. Unya mitabok sila sa Suba sa Jordan ug mipahimutang atbang sa mga Aramehanon, ug unya nakig-gira sila kanila.

¹⁸ Apan nangikyas ang mga Aramehanon gikan sa mga Israelinhon. Naka-patay sila David ug 7,000 ka mga tigkarwahi ug 40,000 ka mga sundalo nga naglakaw lang. Napatay usab nila si Shofac nga komander sa mga sundalo.

¹⁹ Sa dihang nakita sa mga sakop ni Hadadezer nga napildi na sila sa mga Israelinhon, nakighigala sila kang David ug nagpasakop kaniya. Sukad niadto, wala na motabang ang mga Aramehanon sa mga Amonihanon.

20

Giilog ni David ang Raba

(2 Sam. 12:26-31)

¹ Sa panahon sa tingpanglakaw sa mga hari aron sa pagpakig-gira, si Joab ang nangulo sa mga sundalo sa pagpakig-gira, samtang si Haring David nagpabilin sa Jerusalem. Gilaglag nila ni Joab ang yuta sa mga Amonihanon, unya gisulong nila ang Raba, hangtod nga nailog nila kini.

² Miadto si David sa Raba, ug gikuha niya ang bulawan nga korona gikan sa ulo sa hari sa mga Amonihanon ug gibutang sa iyang ulo. Adunay gibug-aton nga mga 35 ka kilo ang korona, ug aduna kini mga batong mahalon. Daghang mga kabtangan ang nakuha ni David niadto nga siyudad.

³ Giulipon niya ang mga lumulupyo niini ug gipatrabaho ginamit ang mga gabas, piko, ug atsa. Mao kini ang gihimo ni David sa mga lumulupyo sa tanan nga lungsod sa mga Amonihanon. Unya mipauli si David ug ang iyang tibuok kasundalohan sa Jerusalem.

Ang Gira Batok sa mga Filistihanon

(2 Sam. 21:15-22)

⁴ Wala madugay, naggira na usab ang mga Filistihanon ug mga Israelinhon, ug didto kini mahitabo sa Gezer. Niini nga gira gipatay ni Sibecai nga taga-Husha si Sipai, nga usa sa mga kaliwat sa mga Rafa.* Ug napildi ang mga Filistihanon.

⁵ Sa usa pa nila ka gira, gipatay ni Elhanan nga anak ni Jair si Lami nga igsoon ni Goliath nga taga-Gat. Ang bangkaw ni Lami bug-at ug baga.†

* **20:4** *mga Rafa:* o *mga Refaimnon*. Siguro higanteng mga tawo nga nagpuyo sa Canaan. Tan-awa sa Deut. 2:10-11. † **20:5** *bug-at ug baga:* tan-awa usab ang 1 Cron. 11:23.

⁶ Naggira pag-usab ang mga Filistihanon ug mga Israelinhon, ug didto kini nahitabo sa Gat. Niini nga gira, adunay tawo nga labihan kaayo kadako. Adunay unom siya ka tudlo sa matag kamot ug tiil. Usa usab siya sa mga kaliwat sa mga Rafa.

⁷ Sa dihang gibugal-bugalan niya ang mga Israelinhon, gipatay siya ni Jonatan nga anak sa igsoon ni David nga si Shimea.

⁸ Kadto nga mga Filistihanon mga kaliwat sa mga Rafa nga taga-Gat. Gipamatay sila ni David ug sa iyang mga tawo.

21

Giihap ni David ang Iyang mga Sundalo

(2 Sam. 24:1-25)

¹ Gikontra ni Satanas* ang Israel, busa gisulsolan niya si David nga ihaon ang mga Israelinhon.

² Busa miingon si David kang Joab ug sa mga komander sa mga sundalo, “Lakaw kamo, ug ihapa ninyo ang mga Israelinhon gikan sa Beersheba hangtod sa Dan.† Unya balik kamo dinhi aron mahibaloan ko kon pila silang tanan.”

³ Apan mitubag si Joab, “Hinaut pa nga padaghanon sa GINOO sa 100 ka pilo ang imong katawhan. Apan, Mahal nga Hari, nganong buhaton mo man kini? Dili ba mga sakop mo man sila? Nganong i-angin mo man sila sa pagpakasala?”

⁴ Apan miinsister gayod si David, busa gilibot ni Joab ang tibuok Israel, ug unya mibalik sa Jerusalem.

⁵ Gisugilon niya kang David ang gidaghanon sa mga lalaki nga makahimo sa pagpakig-gira: 1,100,000 sa Israel ug 470,000 sa Juda.

⁶ Apan wala i-apil ni Joab sa pag-ihap ang tribo ni Levi ug ni Benjamin tungod kay supak gayod siya sa gisugo sa hari.

⁷ Wala usab makagusto ang Dios niini, busa gisilotan niya ang Israel.

⁸ Unya miingon si David sa Dios, “Nakasala gayod ako sa akong gihimo. Busa, GINOO, nagpakiluoy ako nga imong alagad nga pasayloon mo ako sa akong sala, kay kinabuang gayod ang akong gihimo.”

⁹ Miingon ang GINOO kang Gad nga propeta ni David,

¹⁰ “Adto kang David ug ingna siya nga mao kini ang akong giingon: ‘Aduna akoy tulo ka silot nga papilian kanimo. Pagpili ug usa kay buhaton ko kini.’ ”

¹¹ Busa miadto si Gad kang David ug miingon, “Miingon ang GINOO nga magpili ka niini:

¹² “Tulo ka tuig nga gutom, tulo ka bulan nga laglagon kamo sa inyong mga kaaway, o tulo ka adlaw nga katalagman gikan sa GINOO diin daoton sa anghel sa GINOO ang tibuok yuta sa Israel.” Huna-hunaa pag-ayo ug pahibaloa ako kon unsay isulti ko sa nagpadala kanako.”

¹³ Mitubag si David kang Gad, “Naglisod gayod ako sa pagpili. Mas maayo pa nga ang GINOO ang mosilot kanako kay sa tawo, kay maluloy-on kaayo ang GINOO.”

¹⁴ Busa nagpadala ang GINOO ug katalagman sa Israel, ug 70,000 ka mga Israelinhon ang nangamatay.

¹⁵ Unya nagpadala ang Dios ug anghel aron sa paglaglag sa Jerusalem. Apan samtang gilaglag sa anghel ang Jerusalem, nausab ang huna-huna sa GINOO sa dihang nakita niya ang pag-antos sa mga tawo. Busa miingon siya

* **21:1** ni Satanas o sa kaaway. † **21:2** gikan sa Beersheba hangtod sa Dan: ang buot ipasabot, sa tibuok nasod sa Israel.

sa anghel, “Husto na! Ayaw na silag siloti.” Niadtong higayona ang anghel sa GINOO didto nagtindog sa may giokanan ni Arauna[‡] nga Jebusihanon.

¹⁶ Mihangad si David ug nakita niya ang anghel sa GINOO nga nagtindog tunga-tunga sa langit ug sa yuta. Adunay gikuptan kini nga espada nga gipunting sa Jerusalem. Unya mihapa si David ug ang mga tigdumala sa Israel nga nagbistig sako sa pagpakita sa ilang pagsubo.

¹⁷ Miingon si David sa Dios, “Ako ang nagsugo nga ihaon ang katawhan. Ako ang nakasala ug naghimo niining hilabihan kadaotang buhat. Kining mga tawo sama sa inosenteng mga karnero. Wala silay nahimong sala. O GINOO nga akong Dios, ako na lang ug ang akong pamilya ang siloti. Ayaw na paantosa ang imong katawhan niini nga katalagman.”

¹⁸ Unya gisugo sa anghel sa GINOO si Gad sa pag-ingon kang David nga motungas didto sa giokanan ni Arauna nga Jebusihanon ug maghimo didto ug halaran alang sa GINOO.

¹⁹ Busa mitungas si David aron sa pagtuman sa gisugo sa GINOO pinaagi kang Gad.

²⁰ Niadtong higayona, naggiok ug trigo si Arauna ug ang iyang upat ka mga anak nga lalaki. Sa dihang nakita nila ang anghel sa GINOO, nanagan ang upat ka anak ni Arauna ug nanago.

²¹ Unya nakita ni Arauna nga nagpadulong si David. Busa mibiya siya sa giokanan ug miyukbo atubangan ni David.

²² Miingon si David kaniya, “Ibaligya kanako ang imong giokanan aron makapatindog ako ug halaran alang sa GINOO, aron maundang ang katalagman nga midangat sa mga tawo. Bayran ka nako sa ensaktong bili niini.”

²³ Miingon si Arauna kang David, “Sige, kuhaa kini Mahal nga Hari. Himoa kon unsay maayo sa imong panan-aw. Ihatag ko ang mga baka alang sa halad nga sinunog, ang mga kahoy nga ginagamit sa paggiok aron isugnod, ug ang trigo aron ihalad sa pagpasidungog sa GINOO. Oo, ihatag ko kining tanan kanimo.”

²⁴ Apan mitubag si Haring David kang Arauna, “Dili ko kini kuhaon nga libre. Bayran ka nako sa ensaktong bili niini. Dili mahimong kuhaon ko lang kini gikan kanimo nga walay bayad ug unya ihalad sa GINOO. Dili ako maghalad ug halad nga sinunog nga wala ko bayri.”

²⁵ Busa gibayran ni David si Arauna ug 600 kabuok[§] bulawan alang niadtong dapit.

²⁶ Unya naghimo siya didto ug halaran alang sa GINOO ug naghalad sa mga halad nga sinunog ug mga halad alang sa maayong relasyon. Unya nag-ampo siya, ug gitubag siya sa GINOO pinaagi sa pagpadala ug kalayo gikan sa langit nga misunog sa mga halad sa halaran.

²⁷ Unya giingnan sa GINOO ang anghel nga ibalik ang iyang espada sa sakoban.

²⁸ Sa dihang nakita ni David nga gitubag sa GINOO ang iyang pag-ampo, naghalad pa gayod siya ug mga halad didto sa giokanan ni Arauna nga Jebusihanon.

²⁹ Niadtong panahona, ang Tolda sa GINOO nga gipahimo ni Moises didto sa kamingawan, ug ang halaran alang sa mga halad nga sinunog didto mahimutang sa habog nga dapit sa Gibeon.

³⁰ Apan dili makaadto si David didto sa pagpangutana sa Dios, tungod kay nahadlok siya sa espada sa anghel sa GINOO.

‡ 21:15 Arauna: o Ornan. § 21:25 600 kabuok: mga pito ka kilo.

22

¹ Unya miingon si David, “Dinhing dapita tukoron ang balay sa GINOONG Dios ug ang halaran alang sa mga halad nga sinunog sa Israel.”

Ang Pagpangandam alang sa Pagtukod sa Templo

² Nagmando si David nga tigomon ang mga langyaw nga nagpuyo sa Israel, ug nagpili siya gikan kanila ug mga tigtiltil ug mga bato alang sa balay sa Dios.

³ Gaandam si David ug daghan kaayong mga puthaw aron himuong mga lansang ug mga bisagra alang sa mga pultahan. Gaandam usab siya ug bronsi nga dili na matimbang tungod sa kadaghan.

⁴ Dili usab maihap sa kadaghan ang mga kahoyng sedro nga gipadala sa mga taga-Sidon ug taga-Tiro kaniya.

⁵ Miingon si David, “Batan-on pa ang akong anak nga si Solomon ug wala pa siyay kasinatian. Kinahanglan nga ang balay nga tukoron alang sa GINOO matahom gayod ug mabantog sa tibuok kalibotan. Pangandaman ko gayod kini.” Busa giandam ni David ang mga materyales samtang buhi pa siya.

⁶ Unya gipatawag ni David ang iyang anak nga si Solomon, ug gitugyan niya kang Solomon ang buluhaton sa pagpatukod sa balay alang sa GINOO, nga Dios sa Israel.

⁷ Miingon si David kang Solomon, “Anak, buot ko gayod untang magpatukod ug balay alang sa kadungganang sa GINOO nga akong Dios.

⁸ Apan miingon ang GINOO kanako: ‘Daghang mga tawo ang imong napatay ug daghang gira ang imong naagian, busa dili ikaw ang motukod ug balay alang sa kadungganang sa akong ngalan.

⁹ Apan aduna kay umaabot nga anak nga lalaki nga maghari sa kalinaw. Dili ko siya ipasamok sa tanan niyang mga kaaway sa palibot. Solomon* ang iyang ngalan, ug hatagan ko ug kalinaw ang Israel sa panahon sa iyang paghari.

¹⁰ Siya mao ang magpatukod ug balay alang sa kadungganang sa akong ngalan. Isipon ko siya nga akong anak ug ako mahimong iyang amahan. Ang iyang mga kaliwat maghari sa Israel hangtod sa kahangtoran.’

¹¹ “Busa anak, hinaut nga ang GINOO mag-uban kanimo ug magmalampuson ka sa pagtukod sa balay sa GINOO nga imong Dios, sumala sa iyang gisulti.

¹² Hinaut nga hatagan ka sa GINOO sa kaalam ug panabot aron matuman mo ang kasugoan sa GINOO nga imong Dios sa panahon nga padumalahon ka na niya sa tibuok Israel.

¹³ Kay kon tumanon mo pag-ayo ang mga tulomanon ug mga lagda nga gihatag niya sa Israel pinaagi kang Moises, magmalampuson ka. Busa pagmalig-on ug pagmaisogon. Ayaw kahadlok ni magpakawala ug paglaom.

¹⁴ Gihagoan ko gayod pag-ayo ang pag-andam sa mga materyales alang sa pagpatukod sa Templo sa GINOO, 3,500 ka toneladang bulawan, 35,000 ka toneladang plata, ug bronsi ug puthaw nga dili na matimbang sa kadaghan. Gaandam usab ako ug mga kahoy ug mga bato, apan kinahanglan mo pa kining dugangan.

¹⁵ Aduna kay daghang mga trabahante: mga tigtiltil ug bato, mga mason, mga panday, ug mga tawo nga hanas sa mga trabaho nga adunay kalabotan

¹⁶ sa bulawan, plata, bronsi, ug puthaw. Karon, sugdi na ang pagpatrabaho, ug hinaut nga ang GINOO mag-uban kanimo.”

¹⁷ Unya gimandoan ni David ang tanang pangulo sa Israel sa pagtabang kang Solomon nga iyang anak.

* **22:9 Solomon:** kini nga ngalan mahimong gikan sa Hebreo nga pulong *shalom* nga ang buot ipasabot, “kalinaw”.

¹⁸ Miingon siya kanila, “Kauban ninyo ang GINOO nga inyong Dios ug gihatagan niya kamo ug kalinaw sa inyong palibot, kay gitugyan na niya kanako ang tanang mga lumulupyo niini nga yuta. Karon iya na kini sa GINOO ug nasakop na nato nga iyang katawhan.

¹⁹ Busa karon itugyan ninyo sa GINOO nga inyong Dios ang tibuok ninyong kasing-kasing ug kalag. Sugdi na ninyo ang pagpatukod sa Templo sa GINOONG Dios aron madala na ninyo ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO ug ang sagradong mga kagamitan sa Dios didto sa Templo nga tukoron alang sa kadungganan sa iyang ngalan.”

23

Ang Katungdanan sa mga Levita

¹ Sa dihang tigulang na kaayo si David, gihimo niya nga hari sa Israel ang iyang anak nga si Solomon.

² Gitigom niya ang tanang mga pangulo sa Israel, apil ang mga pari ug mga Levita.

³ Giihap ang mga Levita nga nagpangidaron ug 30 pataas, ug 38,000 silang tanan.

⁴ Miingon si David, “Ang 24,000 kanila magdumala sa mga buluhaton sa Templo sa GINOO, ang 6,000 mag-alagad isip mga opisyal ug mga maghuhukom,

⁵ ang 4,000 mag-alagad isip mga tigbalantay sa mga pultahan, ug ang lain pang 4,000 magdayeg sa GINOO pinaagi sa mga instrumento nga gipahimo ko alang niini.”

⁶ Gibahin ni David sa tulo ka grupo ang mga Levita, sumala sa mga pamilya sa mga anak ni Levi nga sila si Gershon, Kohat, ug Merari.

Ang mga Kaliwat ni Gershon

⁷ Ang mga anak ni Gershon mao si Ladan* ug si Shimei.

⁸ Si Ladan adunay tulo ka mga anak nga sila si Jehiel, ang pinakapangulo sa ilang pamilya,† unya si Zetam ug si Joel.

⁹ Mao kini sila ang mga pangulo sa mga kaliwat ni Ladan. Si Shimei aduna usab tulo ka anak nga sila si Shelomot, Haziël, ug Haran.

¹⁰⁻¹¹ Aduna pay laing upat ka anak si Shimei nga sila si Jahat, ang pinakapangulo sa ilang pamilya, si Zina‡ ang ikaduha, unya si Jeush ug si Beria. Gamay lang ug anak si Jeush ug Beria, busa giihap sila nga usa lang ka pamilya.

Ang mga Kaliwat ni Kohat

¹² Si Kohat adunay upat ka mga anak nga sila si Amram, Izhar, Hebron, ug Uziel.

¹³ Ang mga anak ni Amram mao si Aaron ug si Moises.

Gilain si Aaron ug ang iyang mga kaliwat alang sa pagdedikar sa labing balaan nga mga butang, sa paghalad sa mga halad alang sa GINOO, sa pag-alagad kaniya, ug sa pagbendisyon sa katawhan sa ngalan sa GINOO. Mao kini ang ilang katungdanan hangtod sa kahangtoran.

¹⁴ Ang mga anak ni Moises nga alagad sa Dios giapil sa mga kaliwat ni Levi.

¹⁵ Ang iyang mga anak mao si Gershom ug si Eliezer.

* 23:7 Ladan: o Libni. † 23:8 pinakapangulo sa ilang pamilya: o kamagulangan. ‡ 23:10-11 Zina: o Ziza.

- 16 Ang usa sa mga anak ni Gershom mao si Shebuel nga pinakapangulo sa ilang pamilya.
- 17 Si Eliezer adunay usa lang ka anak nga lalaki nga mao si Rehabia nga pinakapangulo usab sa ilang pamilya. Daghan kaayo ang mga kaliwat ni Rehabia.
- 18 Ang usa sa mga anak ni Izhar mao si Shelomit nga pinakapangulo sa ilang pamilya.
- 19 Ang mga anak ni Hebron mao sila si Jeria, ang pinakapangulo sa ilang pamilya, si Amaria ang ikaduha, si Jahaziel ang ikatulo, ug si Jekameam ang ikaupat.
- 20 Ang mga anak ni Uziel mao si Micas, ang pinakapangulo sa ilang pamilya, ug si Ishia ang ikaduha.

Ang mga Kaliwat ni Merari

- 21 Ang mga anak ni Merari mao sila si Mali ug si Mushi.
Ang mga anak ni Mali mao si Eleazar ug si Kish.
- 22 Namatay si Eleazar nga wala gayoy anak nga lalaki, kondili mga babaye lang. Kini sila gipangasawa sa ilang mga ig-agaw nga mga anak ni Kish.
- 23 Adunay tulo ka mga anak nga lalaki si Mushi nga sila si Mali, Eder, ug Jeremot.
- 24 Mao kini sila ang mga kaliwat ni Levi sumala sa listahan sa mga pangulo sa ilang mga pamilya. Kinahanglang mag-edad ug 20 pataas ang matag-usa kanila aron makaalagad sa Templo sa GINOO.
- 25 Miingon si David, “Gihatagan kita sa GINOO, nga Dios sa Israel, ug kalinaw ug magpabilin siya sa Jerusalem hangtod sa kahangtoran.
- 26 Karon, dili na kinahanglan nga dala-dalahan pa sa mga Levita ang Tolda nga Pagsimbahan ug ang kagamitan alang sa pagsimba.”
- 27 Sumala sa kataposan nga sugo ni David, gilista ang tanang mga Levita nga nagpangidaron ug 20 ka tuig pataas.

28 Ang ilang katungdanan mao ang pagtabang sa mga pari nga kaliwat ni Aaron sa pag-alagad sa Templo sa GINOO. Sila ang moatiman sa mga hawanan sa Templo ug sa mga bodega, ug motabang usab sila sa mga seremonya nga adunay kalabotan sa pagkahinlo sa sagradong mga butang sa Templo, ug sa uban pang buluhaton sa balay sa Dios.

29 Sila usab ang gitugyanan sa sagrado nga pan nga ginabutang sa lamisa, sa harina alang sa mga halad isip pagpasidungog sa GINOO, sa pan nga walay patubo, ug sa uban pang iluto ug isagol. Sila usab ang gitugyanan sa pagtimbang ug pagtakos.

30 Katungdanan usab nila ang pagtindog aron sa pagpasalamat ug sa pagdayeg sa GINOO matag buntag ug gabii.

31 Motabang usab sila sa paghalad sa mga halad nga sinunog ngadto sa GINOO sa mga Adlaw nga Igpapahulay, sa Pista sa Pagsugod sa Bulan, ug sa uban pang mga pista. Adunay gisunod silang balaod diin gitakda na kon pila kanila nga mga Levita ang moalagad sa presensya sa Dios sa matag higayon, ug kon unsaon nila paghimo ang ilang mga buluhaton.

32 Busa gihimo sa mga Levita ang ilang katungdanan sa pag-atiman sa Tolda nga Tagboanan ug sa Balaang Dapit, ug sa pagtabang sa ilang mga paryente nga pari nga kaliwat ni Aaron sa pag-alagad sa Templo sa GINOO.

24

Ang mga Buluhaton sa mga Pari

¹ Mao kini ang mga grupo sa mga kaliwat ni Aaron:

Ang mga anak ni Aaron mao sila si Nadab, Abihu, Eleazar, ug Itamar.

² Apan mas unang namatay si Nadab ug si Abihu kaysa ilang amahan, ug wala silay mga anak, busa si Eleazar lang ug si Itamar mao ang nag-alagad ingon nga mga pari.

³ Sa tabang ni Sadok nga kaliwat ni Eleazar, ug ni Ahimelec nga kaliwat ni Itamar, gigrupo-grupo ni Haring David ang mga kaliwat ni Aaron sumala sa ilang mga katungdanan.

⁴ Tungod kay daghan ang mga pangulo sa pamilya sa mga kaliwat ni Eleazar, gibahin kini ngadto sa 16 ka grupo ug ang mga kaliwat ni Itamar gibahin sa walo ka grupo.

⁵ Gibahin ang tanang buluhaton ngadto sa mga grupo pinaagi sa hulbot-hulbot aron walay pinalabi, tungod kay daghang mga opisyal sa Templo ug mga alagad sa Dios nga naggikan sa mga kaliwat ni Eleazar ug ni Itamar.

⁶ Si Shemaya nga anak ni Netanel nga Levita mao ang sekretaryo. Gilista niya ang mga ngalan sa mga pari atubangan sa hari ug sa mga opisyal nga sila si Sadok nga pari, Ahimelec nga anak ni Abiatar, ug sa mga pangulo sa mga pamilya sa mga pari ug mga Levita. Gipuli-puli sa hulbot-hulbot ang mga kaliwat ni Eleazar ug ni Itamar.

⁷ Ang una nga nahulbotan mao si Jehoyarib,
ang ikaduha si Jedaya,

⁸ ang ikatulo si Harim,
ang ikaupat si Seorim,

⁹ ang ikalima si Malkia,
ang ikaunom si Miamin,

¹⁰ ang ikapito si Hakozi,
ang ikawalo si Abias,

¹¹ ang ikasiyam si Jeshua,
ang ikanapulo si Shecania,

¹² ang ika-11 si Eliashib,
ang ika-12 si Jakim,

¹³ ang ika-13 si Hupa,
ang ika-14 si Jeshebeab,

¹⁴ ang ika-15 si Bilga,
ang ika-16 si Imer,

¹⁵ ang ika-17 si Hezir,
ang ika-18 si Hapizez,

¹⁶ ang ika-19 si Petahia,
ang ika-20 si Jehezkel,

¹⁷ ang ika-21 si Jakin,
ang ika-22 si Gamul,

¹⁸ ang ika-23 si Delaia,
ug ang ika-24 si Maasia.

¹⁹ Gihimo sa matag grupo ang ilang mga katungdanan sa Templo sa GINOO pinasubay sa mga balaod nga gihatag sa ilang katigulangan nga si Aaron gikan sa GINOO, nga Dios sa Israel.

Ang mga Pangulo sa Pamilya sa mga Levita

²⁰ Mao kini ang mga pangulo sa pamilya sa uban pa nga mga kaliwat ni Levi:

Gikan sa mga kaliwat ni Amram: si Shebuel.*

Gikan sa mga kaliwat ni Shubael: si Jedea.

²¹ Gikan sa mga kaliwat ni Rehabia: si Ishia, ang pinakapangulo sa ilang pamilya.

²² Gikan sa mga kaliwat ni Izhar: si Shelomot.

Gikan sa mga kaliwat ni Shelomot: si Jahat.

²³ Gikan sa mga kaliwat ni Hebron: si Jeria, ang pinakapangulo sa ilang pamilya, si Amaria ang ikaduha, si Jahaziel ang ikatulo, ug si Jekameam ang ikaupat.

²⁴ Gikan sa mga kaliwat ni Uziel: si Micas.

Gikan sa mga kaliwat ni Micas: si Shamir.

²⁵ Gikan sa mga kaliwat ni Ishia nga igsoon ni Micas: si Zacarias.

²⁶ Gikan sa mga kaliwat ni Merari: si Mali ug si Mushi.

Gikan sa mga kaliwat ni Jaazia: si Beno.

²⁷ Gikan sa mga kaliwat ni Merari pinaagi kang Jaazia: si Beno, Shoham, Zacur, ug Ibri.

²⁸ Gikan sa mga kaliwat ni Mali: si Eleazar, nga walay mga anak nga lalaki.

²⁹ Gikan sa mga kaliwat ni Kish: si Jerameel.

³⁰ Gikan sa mga kaliwat ni Mushi: si Mali, Eder, ug Jerimot.

Mao kini ang mga Levita sumala sa ilang mga pamilya.

³¹ Sama sa gihimo sa ilang mga paryente nga kaliwat ni Aaron, naghulbot-hulbot usab sila alang sa ilang mga katungdanan, walay bali kon unsa ang ilang mga edad. Gihimo nila kini sa atubangan ni Haring David, ni Sadok, ni Ahimelec, ug sa mga pangulo sa mga pamilya sa mga pari ug mga Levita.

25

Ang mga Musikero

¹ Gigahin ni David ug sa mga komander sa mga sundalo ang mga anak ni Asaf, Heman, ug Jedutun alang sa pagpahayag sa mensahe sa Dios dinuyogan sa mga harpa, lira, ug mga simbal. Mao kini ang lista sa ilang mga ngalan ug sa ilang mga trabaho:

² Gikan sa mga anak ni Asaf: si Zacur, Jose, Netania, ug Asarela. Ubos sila sa pagdumala sa ilang amahan nga si Asaf nga nagpadayag sa mensahe sa Dios ilalom sa mando sa hari.

³ Gikan sa mga anak ni Jedutun: si Gedalia, Zeri, Jeshaya, Shimei,* Hashabia, ug Matitia, unom silang tanan. Nagtrabaho usab sila ubos sa pagdumala sa ilang amahan nga si Jedutun. Kini si Jedutun nagpadayag sa mensahe sa Dios uban ang pagdayeg ug pagpasalamat sa GINO dinuyogan sa harpa.

⁴ Gikan sa mga anak ni Heman: si Bukia, Matania, Uziel, Shubuel, Jerimot, Hanania, Hanani, Eliata, Gidalti, Romamti Ezer, Joshbekasha, Maloti, Hotir, ug Mahaziot.

* **24:20** *Shebuel*: o *Shubael*. * **25:3** *Shimei*: wala kini sa kadaghanan nga manuskrito sa Hebreo, apan anaa sa usa ka manuskrito sa Hebreo ug sa pipila ka manuskrito sa Septuagint.

⁵ Silang tanan mga anak ni Heman, nga propeta sa hari. Gipasidunggan siya sa Dios pinaagi sa paghatag kaniya ug 14 ka mga anak nga lalaki ug tulo ka mga anak nga babaye, sumala sa gisaad sa Dios kaniya.

⁶ Kini silang tanan gidumalahan sa ilang mga amahan sa ilang pagtukar sa mga simbal, lira, ug mga harpa sa ilang pag-alagad sa balay sa GINOO. Si Asaf, Jedutun, ug Heman ubos sa pagmando sa hari.

⁷ Mikabat sila ug 288 apil ang ilang mga paryente, ug hanas kaayo sila nga mga musikero alang sa GINOO.

⁸ Naghulbot-hulbot sila alang sa tagsa-tagsa nila ka katungdanan, batan-on man o tigulang, magtutudlo man o estudyante.

⁹ Ang unang nahulbotan sa pamilya ni Asaf mao si Jose ug ang 12 sa iyang mga anak nga lalaki ug mga paryente[†].

Ang ikaduha mao si Gedalia ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

¹⁰ Ang ikatulo mao si Zacur ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

¹¹ Ang ikaupat mao si Izri[‡] ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

¹² Ang ikalima mao si Netania ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

¹³ Ang ikaunom mao si Bukia ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

¹⁴ Ang ikapito mao si Jesarela ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

¹⁵ Ang ikawalo mao si Jeshaya ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

¹⁶ Ang ikasiyam mao si Matania ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

¹⁷ Ang ikanapulo mao si Shimei ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

¹⁸ Ang ika-11 mao si Azarel[§] ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

¹⁹ Ang ika-12 mao si Hashabia ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

²⁰ Ang ika-13 mao si Shubael ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

²¹ Ang ika-14 mao si Matitia ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

²² Ang ika-15 mao si Jeremot^{*} ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

²³ Ang ika-16 mao si Hanania ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

²⁴ Ang ika-17 mao si Joshbekasha ug 12 sa ang iyang mga anak ug mga paryente.

²⁵ Ang ika-18 mao si Hanani ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

²⁶ Ang ika-19 mao si Maloti ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

²⁷ Ang ika-20 mao si Eliata ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

²⁸ Ang ika-21 mao si Hotir ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

²⁹ Ang ika-22 mao si Gidalti[†] ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

³⁰ Ang ika-23 mao si Mahaziot ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

³¹ Ang ika-24 mao si Romamti Ezer ug ang 12 sa iyang mga anak ug mga paryente.

26

Ang mga Guwardya sa mga Pultahan sa Templo

¹ Mao kini ang mga grupo sa mga tigbalantay sa mga pultahan sa Templo:

[†] 25:9 ug...paryente: wala kini sa Hebreo, apan anaa sa Septuagint. [‡] 25:11 Izri: o Zeri. [§] 25:18

Azarel: o Uziel. ^{*} 25:22 Jeremot: o Jerimot. [†] 25:29 Gidalti: o Gedalti.

Gikan sa pamilya ni Kora, si Meshelemia nga anak ni Kore nga miyembro sa pamilya ni Asaf,

² ug ang pito niya ka mga anak nga lalaki: si Zacarias mao ang kamagulangan, si Jediel ang ikaduha, si Zebadia ang ikatulo, si Jatniel ang ikaupat,

³ si Elam ang ikalima, si Jehohanan ang ikaunom, ug si Eliehoenai ang ikapito.

⁴ Kauban usab si Obed Edom ug ang walo niya ka anak nga lalaki: si Shemaya ang kamagulangan, si Jehozabad ang ikaduha, si Joa ang ikatulo, si Sacar ang ikaupat, si Netanel ang ikalima,

⁵ si Amiel ang ikaunom, si Isacar ang ikapito, ug si Peulethai ang ikawalo. Gipanalanginan sa Dios si Obed Edom.

⁶ Ang kamagulangan nga anak ni Obed Edom nga si Shemaya adunay mga anak nga lalaki nga mga pangulo sa ilang mga pamilya tungod kay aduna silay mga abilidad.

⁷ Sila mao si Otni, Refael, Obed, ug Elzabad.

Ang ilang paryente nga si Elihu ug si Semakia aduna usab mga abilidad.

⁸ Ang mga kaliwat ni Obed Edom, apil ang ilang mga anak ug mga paryente, 62 silang tanan. Adunay katakos sila ug abilidad alang sa ilang mga trabaho.

⁹ Ang 18 ka mga anak ug mga paryente ni Meshelemia aduna usab mga abilidad.

¹⁰ Si Hosa nga gikan sa pamilya ni Merari aduna usab mga anak. Gihimo niyang pinakapangulo sa iyang pamilya si Shimri bisan ug dili kini ang kamagulangan niya nga anak.

¹¹ Ang sunod kang Shimri mao si Hilkia, ang ikatulo mao si Tebalia, ug ang ikaupat mao si Zacarias.

Ang mga anak ug mga paryente ni Hosa, 13 tanan nga mao ang mga tigbalantay sa mga pultahan sa Templo.

¹² Gigrupo ang mga tigbalantay sa mga pultahan sa templo sumala sa matag pangulo sa ilang pamilya, ug aduna silay mga katungdanan sa pag-alagad sa Templo sa GINOO, sama sa ilang mga paryente nga Levita.

¹³ Naghulbot-hulbot sila, ang mga batan-on ug tigulang aron mahibaloan kon asa nga pultahan ang bantayan sa ilang mga pamilya.

¹⁴ Ang pultahan dapit sa sidlakan nahatag ngadto kang Shelemia,* ug ang pultahan dapit sa amihan nahatag ngadto sa iyang anak nga si Zacarias. Kini si Zacarias maalamon nga magtatambag.

¹⁵ Ang pultahan dapit sa habagatan naripa ngadto kang Obed Edom, ug ang iyang mga anak nga lalaki maoy gitugyanan sa mga bodega.

¹⁶ Ang pultahan dapit sa kasadpan ug ang pultahan dapit sa dalan nga patungas sa templo† naripa ngadto kang Shupim ug Hosa. Puli-puli sila sa pagbantay:

¹⁷ sa sidlakan unom ka mga Levita ang nagbantay kada adlaw, sa amihan upat, sa habagatan upat, ug sa kada bodega tag-duha.

¹⁸ Sa kasadpan unom ang nagbantay, upat sa dalan nga patungas sa templo ug duha sa hawanan.

¹⁹ Mao kini sila ang mga grupo sa mga tigbalantay sa mga pultahan sa templo nga naggikan sa mga kaliwat ni Kora ug Merari.

Ang mga Tresurero ug ang Uban pang mga Opisyal

* **26:14** Shelemia: o Meshelemia. † **26:16** pultahan...patungas sa templo: sa Hebreo, Pultahan nga Shaleket sa ibabaw nga agianan.

²⁰ Ang ubang mga Levita[‡] mao ang gitugyanan sa mga bodega sa balay sa Dios, apil na ang mga bodega sa mga butang nga gihalad ngadto sa Dios.

²¹ Si Ladan kaliwat ni Gershon ug amahan ni Jehieli. Daghan ug mga kaliwat si Ladan nga mga pangulo usab sa ilang kaliwat.

²² Ang mga anak ni Jehieli nga si Zetam ug si Joel mao ang gitugyanan sa mga bodega sa Templo sa GINOO.

²³ Mao kini ang mga opisyal nga naggikan sa mga kaliwat nila ni Amram, Izhar, Hebron, ug Uziel:

Gikan sa mga kaliwat ni Amram:

²⁴ si Shebuel,[§] nga kaliwat ni Gershom nga anak ni Moises, mao ang pangulong opisyal sa mga bodega sa Templo.

²⁵ Ang iyang mga paryente nga kaliwat ni Eliezer mao sila si Rehabia, Jeshaya, Joram, Zicri, ug Shelomit.*

²⁶ Si Shelomit ug ang iyang mga paryente mao ang gitugyanan sa tanang bodega sa mga butang nga gihalad ni Haring David, sa mga pangulo sa mga pamilya, sa mga komander sa linibo ug ginatos nga mga sundalo, ug sa uban pang mga opisyal.

²⁷ Gihalad nila ang uban sa mga butang nga nakuha nila gikan sa gira aron gamiton sa Templo sa GINOO.

²⁸ Si Shelomit usab ug ang iyang mga paryente ang gitugyanan sa tanang gihalad nila ni Propeta Samuel, ni Saulo nga anak ni Kish, ni Abner nga anak ni Ner, ug ni Joab nga anak ni Zeruya. Sila ang gitugyanan sa uban pang mga halad.

²⁹ Gikan sa mga kaliwat ni Izhar: si Kenania ug ang iyang mga anak nga lalaki, nga mga administrador ug mga maghuhukom sa Israel. Wala sila nagtrabaho sa templo.

³⁰ Gikan sa mga kaliwat ni Hebron: si Hashabia ug ang 1,700 niya ka mga paryente nga adunay mga abilidad. Gitugyan kanila ang pagdumala sa mga kayutaan sa kasadpang bahin sa Jordan. Sila ang nag-atiman sa tanan nga buluhaton nga adunay kalabotan sa pag-alagad sa GINOO ug sa hari nianang lugara.

³¹ Si Jeria ang pangulo sa mga kaliwat ni Hebron sumala sa listahan sa ilang mga pamilya. (Sa ika-40 ka tuig sa paghari ni David, gisusi ang mga listahan, ug nadiskobrehan nga adunay mga kaliwat si Hebron sa Jazer nga sakop sa Gilead, ug kini sila adunay mga abilidad.)

³² Si Jeria adunay 2,700 ka mga paryente nga adunay mga abilidad ug mga pangulo sa mga pamilya. Sila ang gipadumala ni Haring David sa mga kaliwat ni Ruben, Gad, ug sa katunga sa tribo ni Manases. Sila usab ang nag-atiman sa tanan nga buluhaton nga adunay kalabotan sa pag-alagad sa Dios ug sa hari nianang mga lugara.

27

Ang mga Opisyal sa mga Sundalo

¹ Mao kini ang lista sa mga pangulo, mga komander, ug mga opisyal sa mga Israelinhon nga nag-alagad sa hari isip mga tigdumala sa grupo sa mga sundalo nga nag-alagad ug usa ka bulan matag tuig. Ang kada grupo adunay 24,000 ka mga sundalo.

[‡] **26:20** Ang ubang mga Levita: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, Ang mga Levita, si Ahia.

[§] **26:24** Shebuel: o Shubael. * **26:25** Shelomit: o Shelomot.

- ² Si Jashobeam nga anak ni Zabdiel mao ang komander sa unang bulan. Adunay 24,000 ka mga sundalo sa iyang grupo.
- ³ Kaliwat siya ni Perez ug pangulo sa tanan nga opisyal sa mga sundalo sa unang bulan.
- ⁴ Si Dodai nga kaliwat ni Ahoa mao ang komander sa ikaduhang bulan. Si Miklot mao ang labawng pangulo sa iyang grupo nga adunay 24,000 ka mga sundalo.
- ⁵ Si Benaya nga anak ni Jehoyada nga pari mao ang komander sa mga sundalo sa ikatulo nga bulan. Adunay 24,000 ka mga sundalo sa iyang grupo.
- ⁶ Kini si Benaya mao ang maisog nga pangulo sa 30 ka maisog nga mga tawo ni David. Ang iyang anak nga si Amizabad mao ang labawng pangulo sa iyang grupo.
- ⁷ Si Asahel nga igsoon ni Joab mao ang komander sa ikaupat nga bulan. Ang iyang anak nga si Zebadia mao ang mipuli kaniya. Adunay 24,000 ka mga sundalo sa iyang grupo.
- ⁸ Si Shamhut* nga kaliwat ni Izra mao ang komander sa ikalima nga bulan. Adunay 24,000 ka mga sundalo sa iyang grupo.
- ⁹ Si Ira nga anak ni Ikesh nga taga-Tekoa mao ang komander sa ikaunom nga bulan. Adunay 24,000 ka mga sundalo sa iyang grupo.
- ¹⁰ Si Helez nga taga-Pelon nga kaliwat ni Efraim mao ang komander sa ikapito nga bulan. Adunay 24,000 ka mga sundalo sa iyang grupo.
- ¹¹ Si Sibecai nga taga-Husha nga kaliwat ni Zera mao ang komander sa ikawalo nga bulan. Adunay 24,000 ka mga sundalo sa iyang grupo.
- ¹² Si Abiezer nga taga-Anatot nga kaliwat ni Benjamin mao ang komander sa ikasiyam nga bulan. Adunay 24,000 ka mga sundalo sa iyang grupo.
- ¹³ Si Maharai nga taga-Netofa nga kaliwat ni Zera mao ang komander sa ikanapulo nga bulan. Adunay 24,000 ka mga sundalo sa iyang grupo.
- ¹⁴ Si Benaya nga taga-Piraton nga kaliwat ni Efraim mao ang komander sa ika-11 nga bulan. Adunay 24,000 ka mga sundalo sa iyang grupo.
- ¹⁵ Si Heldai† nga taga-Netofa nga kaliwat ni Otniel mao ang komander sa ika-12 nga bulan. Adunay 24,000 ka mga sundalo sa iyang grupo.

Ang mga Opisyal sa mga Tribo sa Israel

¹⁶ Mao kini ang mga opisyal sa mga tribo sa Israel:

Sa tribo ni Ruben: si Eliezer nga anak ni Zicri.

Sa tribo ni Simeon: si Shefatia nga anak ni Maaca.

¹⁷ Sa tribo ni Levi: si Hashabia nga anak ni Kemuel.

Sa kaliwat ni Aaron: si Sadok.

¹⁸ Sa tribo ni Juda: si Elihu nga igsoon ni David.

Sa tribo ni Isacar: si Omri nga anak ni Micael.

¹⁹ Sa tribo ni Zabulon: si Ishmaya nga anak ni Obadias.

Sa tribo ni Neftali: si Jerimot nga anak ni Azriel.

²⁰ Sa tribo ni Efraim: si Oseas nga anak ni Azazia.

Sa katunga nga tribo ni Manases: si Joel nga anak ni Pedaya.

²¹ Sa laing katunga nga tribo ni Manases sa Gilead: si Iddo nga anak ni Zacarias.

Sa tribo ni Benjamin: si Jaasiel nga anak ni Abner.

²² Sa tribo ni Dan: si Azarel nga anak ni Jeroham.

* 27:8 Shamhut: o Shama. † 27:15 Heldai: o Heled.

Sila ang mga opisyal sa mga tribo sa Israel.

²³ Sa dihang gihipap ni David ang mga tawo, wala niya i-apil ang wala pa mag-edad ug 20 ka tuig, kay misaad man ang GINOO nga himuon niyang sama kadaghan sa mga bitoon sa langit ang mga Israelinhon.

²⁴ Gisugdan ni Joab nga anak ni Zeruya ang pag-ihap sa mga tawo apan wala niya kini mahuman tungod kay nasuko ang Dios niini nga pag-ihap. Busa wala malista sa listahan ni Haring David ang kinatibuk-an nga gidaghanon sa mga Israelinhon.

Ang mga Opisyal sa Gingharian

²⁵ Si Azmavet nga anak ni Adiel mao ang nagdumala sa mga bodega sa palasyo sa hari.

Si Jonatan nga anak ni Uzias mao ang nagdumala sa mga bodega sa mga distrito, mga lungsod, mga baryo, ug sa mga tore.

²⁶ Si Ezri nga anak ni Kelub mao ang nagdumala sa mga trabahante sa uma sa hari.

²⁷ Si Shimei nga taga-Rama mao ang nagdumala sa mga ubasan sa hari.

Si Zabdi nga taga-Sefam mao ang gitugyanan sa bodega sa mga ubas ug sa bino sa hari.

²⁸ Si Baal Hanan nga taga-Geder mao ang nagdumala sa mga kahoyng oliibo ug sikomoro sa kabungtoran sa kasadpan.[‡]

Si Joas mao ang gitugyanan sa bodega sa lana sa oliibo.

²⁹ Si Shitrai nga taga-Sharon mao ang nagdumala sa mga kahayopan nga ipasabsab didto sa Sharon.

Si Shafat nga anak ni Adlai mao ang nagdumala sa mga kahayopan sa mga walog.

³⁰ Si Obil nga Ishmaelinhon mao ang nagdumala sa mga kamelyo.

Si Jedea nga taga-Meronot mao ang nagdumala sa mga asno.

³¹ Si Jaziz nga Hagarnon mao ang nagdumala sa mga karnero.

Mao kini silang tanan ang mga opisyal nga nagdumala sa mga kabtangan ni Haring David.

³² Si Jonatan nga uyoan ni Haring David mao ang iyang magtatambag. Maalamon si Jonatan ug usa siya ka manunulat.

Si Jehiel nga anak ni Hacmoni mao ang magtutudlo sa mga anak sa hari.

³³ Si Ahitofel usa usab sa magtatambag sa hari.

Si Hushai nga Arkanhon suod nga higala sa hari.

³⁴ Sa dihang namatay si Ahitofel, gipulihan siya ni Jehoyada (nga anak ni Benaya) ug ni Abiatar.

Si Joab mao ang komander sa tibuok puwersa sa kasundalohan sa hari.

28

Ang mga Plano ni David alang sa Templo

¹ Gipatawag ni Haring David ngadto sa Jerusalem ang tanang opisyal sa Israel: ang mga opisyal sa mga tribo, ang mga komander sa kada grupo sa mga sundalo nga nag-alagad sa hari, ang mga komander sa linibo ug ginatos ka mga sundalo, ang mga opisyal nga nagdumala sa tanang kabtangan ug kahayopan sa hari ug sa iyang mga anak, ang mga opisyal sa palasyo, ang mga bantogan niya nga mga sakop, ug ang tanang maisog nga mga sundalo.

[‡] 27:28 kabungtoran sa kasadpan: sa Hebreo, *Shefela*.

² Sa dihang natigom na sila, mitindog si David ug miingon, “Paminawa ninyo ako, mga kaigsoonan ug katawhan ko. Gusto ko gayod unta nga magpatukod ug balay aron didto mapahimutang ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO nga atong Dios, aron adunay tungtonganang ang iyang tiil. Ug nangandam na ako sa pagpatukod niini.

³ Apan miingon ang Dios kanako, ‘Dili ikaw ang mopatukod sa balay alang sa kadungganang sa akong ngalan, tungod kay usa ikaw ka sundalo ug daghang ang imong napatay.’

⁴ Apan gipili ako sa GINOO, nga Dios sa Israel, gikan sa tibuok namo nga pamilya aron nga mahimong hari sa Israel hangtod sa kahangtoran. Gipili niya nga mangulo ang tribo sa Juda. Ug gikan niini nga tribo, gipili niya ang pamilya sa akong amahan, ug gikan sa pamilya sa akong amahan gikalipay niya ang pagpili kanako ingon nga hari sa tibuok Israel.

⁵ Gihatagan niya ako ug daghang mga anak nga lalaki, ug gikan kanila, gipili niya si Solomon nga maghari sa iyang gingharian nga mao ang Israel.

⁶ Miingon siya kanako, ‘Ang imong anak nga si Solomon mao ang mopatukod sa akong balay ug sa mga hawanan niini. Kay gipili ko siya nga mahimong akong anak, ug ako mahimong iyang amahan.’

⁷ Ug kon magpadayon siya sa pagtuman sa akong mga sugo sama sa iyang ginahimo karon, maghari ang iyang mga kaliwat hangtod sa kahangtoran.’

⁸ “Busa karon, mandoan ko kamo atubangan sa tanang mga Israelinhon, ang katawhan sa GINOO, ug sa atubangan sa atong Dios, nga tumanon ninyo pag-ayo ang tanan nga sugo sa GINOO nga inyong Dios. Kon buhaton ninyo kini, padayon ninyo nga mapanag-iyahan kining maayo nga yuta, ug mapanunod kini sa inyong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran.

⁹ “Ug ikaw, Solomon nga akong anak, ilha ug alagari ang Dios sa imong amahan sa tibuok mga kasing-kasing ug huna-huna, kay nakita sa GINOO ang matag kasing-kasing ug nahibalo siya sa atong motibo ug huna-huna. Kon modangop ka kaniya, tabangan ka niya; apan kon mobiya ka kaniya, isalikway ka niya hangtod sa kahangtoran.

¹⁰ Busa huna-hunaa kini pag-ayo. Gipili ka sa GINOO nga maoy mopatukod sa balaang puloy-anan diin siya simbahon. Pagmalig-on, ug buhata kini nga buluhaton.

¹¹ Unya gihatag ni David kang Solomon ang mga plano alang sa pagtukod sa Templo ug sa mga balkonahe niini, mga bilding, mga bodega, mga kuwarta sa ibabaw, mga kuwarta sa sulod, ug ang Labing Balaang Dapit diin ginapasaylo ang mga sala sa tawo.

¹² Gihatag usab ni David ang tanang plano nga gitudlo kaniya sa Espiritu* alang sa pagpatukod sa mga hawanan sa Templo sa GINOO, sa tanang kuwarta sa palibot niini, sa mga bodega sa Templo sa Dios, apil na ang mga bodega alang sa mga butang nga gihalad.

¹³ Gitudlo usab niya kang Solomon ang bahin sa paggrupo sa mga pari ug mga Levita ug sa tanan nilang mga buluhaton sa pag-alagad sa Templo sa GINOO, ingon man ang bahin sa tanang mga kagamitan alang sa pag-alagad diha sa Templo.

¹⁴ Gisulti usab niya ang gidaghanon sa plata ug bulawan nga angayng gamiton sa paghimo sa mga kagamitan:

¹⁵ ang bulawan nga mga suga ug mga butanganan niini; ang plata nga mga suga ug mga butanganan niini;

¹⁶ ang bulawan nga mga lamisa nga butanganan sa pan nga ginahalad ngadto sa Dios; ang plata nga mga lamisa;

* 28:12 nga gitudlo kaniya sa Espiritu: o nga iyang nahuna-hunaan.

¹⁷ ang dagkong mga kaw-it nga bulawan; ang bulawan nga mga yahong ug mga petsil; ang bulawan ug plata nga mga plato;

¹⁸ ug ang bulawan nga halaran nga sunoganan sa insenso. Gisulti usab ni David kang Solomon ang gibug-aton sa bulawan nga gamiton sa paghimo sa bulawan nga kerubin kansang mga pako nagbukhad ibabaw sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO.

¹⁹ Miingon si Haring David, “Kini nga mga plano gisulat subay sa paggiya sa GINOO, ug gipasabot niya kanako ang mga detalye niini.”

²⁰ Mipadayon pag-ingon si David sa iyang anak nga si Solomon, “Pagmalig-on ug pagmaisogon. Buhata kining maong buluhaton. Ayaw kahadlok o pagpakawala ug paglaom, kay ang GINOONG Dios, nga akong Dios, kauban nimo. Dili ka niya biyaan o pasagdan hangtod nga mahuman ang tanang trabaho alang sa Templo sa GINOO.

²¹ Andam na ang grupo sa mga pari ug mga Levita alang sa tanang buluhaton sa Templo sa Dios. Ug andam na usab ang mga tawo nga adunay mga abilidad sa nagkalain-lain nga trabaho sa pagtabang kanimo. Ang mga opisyal ug ang tanang katawhan andam sa pagtuman sa imong mando.”

29

Ang mga Gasa alang sa Pagpatukod sa Templo

¹ Unya miingon si Haring David sa tibuok katilingban sa Israel, “Ang akong anak nga si Solomon nga gipili sa Dios batan-on pa ug walay kasinatian. Dako ang buluhaton, kay ang tukoron nga gambalay dili alang sa tawo kondili alang sa GINOONG Dios.

² Gihimo ko ang tanan kong mahimo sa pag-andam sa mga materyales alang sa Templo sa akong Dios, daghan nga bulawan, plata, bronsi, puthaw, kahoy, mahalong bato nga onix, emerald, mga bato nga nagkalain-lain ang kolor, ug uban pa nga matahom nga mga bato, ug daghan usab nga marmol.

³ Ug tungod sa akong dakong tinguha alang sa Templo sa akong Dios, ihatag ko ang akong kaugalingong mga bulawan ug plata alang sa pagpatukod niini, walay labot sa mga materyales nga natigom ko na alang sa balaan nga templo.

⁴ Mohatag ako ug 100 ka toneladang bulawan gikan sa Ofir, ug 250 ka toneladang plata. Gamiton kini nga panghaklap sa mga dingding sa Templo,

⁵ ug alang sa tanang mga kagamitan nga pagahimuon sa mga panday. Karon, kinsa kaninyo ang gustong mohatag alang sa GINOO?”

⁶ Unya kinabubut-on nga mihatag ang mga pangulo sa mga pamilya, mga pangulo sa mga tribo sa Israel, mga komander sa linibo ug ginatos ka mga sundalo, ug ang mga opisyal nga gitugyanan sa pagdumala sa mga kabtangan sa hari.

⁷ Mihatag sila alang sa pagpatrabaho sa Templo sa Dios ug 175 ka toneladang bulawan, 10,000 ka pilakng bulawan, 350 ka toneladang plata, 630 ka toneladang bronsi, ug 3,500 ka toneladang puthaw.

⁸ Ang adunay mahalong mga bato mihatag usab niini, ug gitipigan kini didto sa bodega sa Templo sa GINOO nga gidumalahan ni Jehiel nga kaliwat ni Gershon.

⁹ Nalipay pag-ayo ang mga tawo kay mihatag sila nga kinabubut-on ug kinasang-kasing ngadto sa GINOO. Nalipay usab kaayo si Haring David.

Ang Pangamuyo ni David

¹⁰ Gidayeg ni David ang GINOO atubangan sa tanang katawhan nga nagtigom didto. Miingon siya:

“GINOO, Dios sa among katigulangan nga si Jacob,*
dalaygon ka sa walay kataposan.

11 Gamhanan ikaw, talahuron, dungganon,
halangdon, ug dalaygon.

Imo ang tanang mga butang
sa langit ug sa yuta.

Ikaw ang hari, GINOO,
ug labaw ka sa tanan.

12 Ang bahandi ug dungog naggikan kanimo.

Ikaw ang nagdumala sa tanang mga butang.

Gamhanan ikaw, ug ikaw ang nagbuot sa paghatag
ug kusog ug gahom sa tanan.

13 Busa karon, O among Dios,
ginapasalamatan namo
ug ginadayeg ang imong halangdon nga ngalan.

14 “Apan kinsa man ako ug ang akong katawhan nga makahimo man kami
sa paghatag nga madagayaon sama niini? Ang tanang mga butang naggikan
kanimo, ug gibalik lang namo kanimo ang imong gihatag kanamo.

15 Nasayod ikaw nga lumalabay lang kami dinhi sa kalibotan sama sa
among mga katigulangan. Ang among kinabuhi dinhi sa kalibotan sama
lang sa landong nga lumalabay lamang.

16 “GINOO nga among Dios, bisan kining tanang gihatag namo alang sa
pagpatukod sa templo alang sa kadungganan sa imong balaan nga ngalan
naggikan kanimo. Imo kining tanan!

17 Dios ko, nahibalo ako nga ginasusi mo ang among kasing-kasing ug
malipay ka kon makita mo nga matarong kini. Nasayod ka nga matinud-
anon ako ug maayo ang akong tuyo sa paghatag niining mga butanga. Ug
nakita ko nga malipayon ug kinasang-kasing usab nga nanghatag ang imong
katawhan diha kanimo.

18 “GINOO, Dios sa among mga katigulangan nga si Abraham, Isaac, ug Jacob,
hinaut nga ibutang mo kanunay kini nga tinguha sa kasing-kasing sa imong
katawhan, ug tabangi sila nga magmatinumanon kanimo.

19 Tabangi usab ang akong anak nga si Solomon nga magmatinud-anon
gayod sa pagtuman sa imong mga sugo, mga pagtulon-an, ug mga tulo-
manon, ug sa pagpatukod sa Templo nga akong gipangandaman.”

20 Unya miingon si David sa tibuok katilingban, “Dayega ninyo ang GINOO
nga inyong Dios.” Busa gidayeg nila ang GINOO, nga Dios sa ilang mga
katigulangan. Nangluhod sila ug miyukbo sa pagpasidungog sa GINOO ug
sa hari.

Giila si Solomon Ingon nga Hari

21 Pagkasunod nga adlaw naghalad sila sa GINOO ug mga halad nga
sinunog: 1,000 ka torong baka, 1,000 ka laking karnero, ug 1,000 ka toriyong
karnero. Naghalad usab sila ug mga halad nga ilimnon ug daghan pang
halad alang sa tibuok Israel.

22 Nangaon sila ug nanginom nga malipayon sa presensya sa GINOO
niadtong adlaw.

Ug sa ikaduhang higayon gihimo nilang hari si Solomon nga anak ni David.
Gidihogan si Solomon ug lana sa presensya sa GINOO ingon nga hari, ug
gidihogan usab si Sadok ingon nga pari.

* 29:10 *Jacob*: sa Hebreo, *Israel*. Mao usab sa bersikulo 18.

²³ Busa milingkod si Solomon sa trono sa GINOO ingon nga hari puli sa iyang amahan nga si David. Nagmauswagon si Solomon, ug mituman kaniya ang tibuok Israel.

²⁴ Nanumpa ang tanan nga opisyal, ang bantogan nga mga tawo, ug ang tanang anak nga lalaki ni Haring David nga magpasakop sila kang Haring Solomon.

²⁵ Gihimo sa GINOO si Solomon nga bantogan sa tibuok Israel. Gihatagan niya kini ug kadungganon nga wala sukad maangkon sa ubang mga hari sa Israel.

Ang Pagkamatay ni David

²⁶⁻²⁷ Naghari si David nga anak ni Jesse sa tibuok Israel sulod sa 40 ka tuig, 7 ka tuig sa Hebron ug 33 ka tuig sa Jerusalem.

²⁸ Nagkinabuhi siya nga malipayon, adunahan, ug dungganon sulod sa taas nga panahon. Namatay siya nga tigulang na kaayo, ug gipulihan siya sa iyang anak nga si Solomon.

²⁹ Ang sugilanon mahitungod sa paghari ni Haring David, gikan sa sinug-dan hangtod sa kataposan, nasulat sa mga libro sa mga propeta nga sila si Samuel, Natan, ug Gad.

³⁰ Nahisulat didto ang mga kasaysayan bahin sa iyang pagkabantogan ug sa iyang paghari, ug ang tanan nga nahitabo kaniya, sa Israel, ug sa palibot nga mga gingharian.

Ang Ikaduhang Libro sa Cronicas

Nangayo si Solomon ug Kaalam (1 Hari 3:1-15)

¹ Milig-on ang paghari ni Solomon nga anak ni David sa iyang gingharian kay kauban niya ang GINOO nga iyang Dios, ug gihimo siyang labihan ka gamhanan.

² Unya nakigsulti si Solomon sa tanang Israelinhon, sa mga komander sa linibo ug ginatos ka mga sundalo, sa mga maghuhukom, sa tanang pangulo sa Israel, ug sa tanang pangulo sa mga pamilya.

³ Unya miadto si Solomon ug ang tibuok katilingban sa simbahanan sa habog nga dapit sa Gibeon, tungod kay atua didto ang Tolda nga Tagboanan sa Dios. Kini nga Tolda gihimo ni Moises nga alagad sa GINOO didto sa kamingawan.

⁴ Niadtong panahona nabalhin na ni David ang Sudlanan sa Dios gikan sa Kiriath-jearim ngadto sa tolda nga iyang giandam alang niini didto sa Jerusalem.

⁵ Apan ang bronsi nga halaran nga hinimo ni Bezalel nga anak ni Uri ug apo ni Hur atua pa gihapon sa Gibeon sa atubangan sa Tolda sa GINOO. Busa nagtigom didto si Solomon ug ang katilingban aron sa pagpangutana sa GINOO.

⁶ Misaka si Solomon ngadto sa bronsi nga halaran didto sa presensya sa GINOO sa Tolda nga Tagboanan, ug naghalad siya ug 1,000 ka mga halad nga sinunog.

⁷ Nianang pagkagabii, nagpakita ang Dios kang Solomon ug miingon kaniya, “Sultihi ako kon unsay gusto mo nga ihatag ko kanimo.”

⁸ Mitubag si Solomon, “Gipakitaan mo ug dakong kaayo ang akong amahan nga si David, ug karon imo akong gipuli kaniya ingon nga hari.

⁹ Karon, GINOONG Dios, tumana ang imong gisaad sa akong amahan nga si David, kay imo akong gihimo nga hari sa katawhan nga daw sama kadaghan sa balas.

¹⁰ Hatagi ako sa kaalam ug kahibalo aron madumalahan ko kini nga katawhan. Kay kinsa may makahimo sa pagdumala niining imong katawhan nga labihan kadaghan?”

¹¹ Miingon ang Dios kang Solomon, “Tungod kay nangayo ka sa kaalam ug kahibalo sa pagdumala sa akong katawhan isip ilang hari ug wala ka mangayo ug bahandi, dungog, o kaha kamatayon sa imong mga kaaway o taas nga kinabuhi,

¹² ihatag ko kanimo ang imong gipangayo nga kaalam ug kahibalo. Ug dili kay kana lang, hatagan ko usab ikaw ug bahandi, kabtangan, ug dungog nga wala gayod maangkon sa mga hari nga gauna kanimo, ug dili usab maangkon sa mosunod kanimo.”

¹³ Unya mibiya si Solomon sa Tolda nga Tagboanan didto sa simbahanan sa habog nga dapit sa Gibeon, ug mibalik sa Jerusalem diin nagpuyo siya ug naghari sa Israel.

Ang Bahandi ni Solomon (1 Hari 10:26-29)

¹⁴ Nakatigom si Solomon ug 1,400 ka mga karwahi ug 12,000 ka mga kabayo.* Gibutang niya ang uban niini sa mga lungsod nga butanganan sa iyang mga karwahi, ug ang uban didto kaniya sa Jerusalem.

¹⁵ Sa panahon nga siya ang hari, ang plata ug bulawan daw sama kaabunda sa mga bato didto sa Jerusalem, ug ang kahoyng sedro sama kaabunda sa mga ordinaryo nga kahoyng sikomoro sa kabungtoran sa kasadpan.†

¹⁶ Ang mga kabayo ni Solomon naggikan pa sa Ehipto‡ ug sa Cilicia.§ Gipalit kini gikan sa Cilicia sa iyang mga tigpamalit sa husto nga kantidad.

¹⁷ Niadtong panahona, ang kantidad sa karwahi nga gikan sa Ehipto 600 kabuok nga pilak ug ang kabayo 150 kabuok nga pilak. Gibaligya usab kini ngadto sa mga hari sa mga Hitihanon ug mga Aramehanon.*

2

Pagpangandam alang sa Pagtukod sa Templo

(1 Hari 5:1-18)

¹ Karon, nagmando si Solomon nga magpatukod ug templo alang sa kadunggan sa GINOO ug palasyo alang sa iyang kaugalingon.

² Nagkuha siyag 70,000 ka mga kargador, 80,000 ka tigtiltil ug mga bato sa kabungtoran, ug 3,600 ka mga porman.

³ Nagpadala si Solomon niini nga mensahe ngadto kang Hiram* nga hari sa Tiro:

“Padad-i akong mga kahoyng sedro sama sa imong gihimo alang sa akong amahan nga si David sa dihang nagpatukod siya sa iyang palasyo.

⁴ Magpatukod akong templo alang sa kadunggan sa GINOO nga akong Dios. Mahimo kining balaang dapit nga igahin alang sa makanunayon nga pagsunog ug humot nga insenso ug sa paghalad sa balaan nga pan. Dinhi usab himuon ang paghalad sa mga halad nga sinunog kada buntag ug gabii, ug sa mga Adlaw nga Igpapahulay, sa Pista sa Pagsugod sa Bulan, ug sa uban pang mga pista alang sa pagpasidungog sa GINOO nga among Dios. Kini nga tulomanon kinahanglang buhaton sa mga Israelinhon hangtod sa kahangtoran.

⁵ “Dako kaayo nga templo ang akong tukoron, tungod kay mas gamhanan ang among Dios kaysa uban nga mga dios.

⁶ Apan kinsay makahimo sa pagpatukod ug templo alang kaniya nga dili man gani siya paigo sa labing habog nga mga kalangitan! Busa kinsa man ako nga mopatukod ug templo nga alang kaniya? Ang mahimo ko lang mao ang pagtukod ug dapit nga sunoganan sa mga halad diha sa iyang presensya.

⁷ “Busa padad-i akong tawo nga hanas mohimo ug mga butang nga gikan sa bulawan, plata, bronsi, ug puthaw, ug hanas sa paghimog panapton nga kolor ube, pula ug asul, ug hanas sa pagkukit. Motrabaho siya uban sa akong mga hanas nga trabahante nga taga-Juda ug taga-Jerusalem, nga gipili nang daan sa akong amahan nga si David.

⁸ “Padad-i usab akong mga kahoyng sedro, sipres, ug algum gikan sa Lebanon, kay nahibalo ako nga ang imong mga tawo hanas sa pagpamutol ug kahoy. Motabang ang akong mga tawo sa imong mga tawo

⁹ sa pag-andam ug daghan kaayong kahoy, tungod kay dako ug matahom ang templo nga akong tukoron.

* **1:14** kabayo: o tigkabayo. † **1:15** kabungtoran sa kasadpan: sa Hebreo, Shefela. ‡ **1:16** Ehipto: o Muzur. Usa ka dapit duol sa Cilicia. § **1:16** Cilicia: sa Hebreo, Kue. Posible usa ka ngalan sa Cilicia.

* **1:17** Aramehanon: o Syrianhon. * **2:3** Hiram: o Hiram.

¹⁰ Bayran ko ang imong mga tigputol ug kahoy ug 60,000 ka sakong trigo, 60,000 ka sakong barley, 110,000 ka galon nga bino, ug 110,000 ka galon nga lana sa olibo.”

¹¹ Mao kini ang balos ni Hiram nga hari sa Tiro sa sulat ni Solomon:

“Tungod kay gihigugma sa GINOO ang iyang katawhan gihimo niya ikaw nga ilang hari.

¹² Dalaygon ang GINOO, nga Dios sa Israel nga naghimo sa langit ug sa kalibotan! Gihatagan niya si Haring David ug maalamon nga anak, nga puno sa kahibalo ug panabot, nga mopatukod ug templo alang sa GINOO ug palasyo alang sa iyang kaugalingon.

¹³ “Ipadala ko kanimo si Hiram Abi, nga usa ka hanas kaayo nga trabahante.

¹⁴ Ang iyang inahan kaliwat ni Dan ug ang iyang amahan taga-Tiro. Hanas siya sa paghimog mga butang nga gikan sa bulawan, plata, bronsi, puthaw, bato, ug kahoy, ug sa paghimog panapton nga lino nga kolor ube, pula ug asul. Hanas siya sa bisan unsang klasi sa pagkulit, ug makahimo siya sa bisan unsa nga disenyo nga imong ipahimo kaniya. Motrabaho siya uban sa imong mga trabahante ug sa mga trabahante nga gipili sa akong agalon nga si David, nga imong amahan.

¹⁵ “Karon, talahuron nga Solomon, ipadala kanamo ang trigo, barley, bino, ug lana sa olibo nga imong giingon

¹⁶ ug mamutol kami didto sa Lebanon sa mga kahoy nga imong gikinahanglan. Palutawon namo kini sa dagat ingon nga balsa paingon sa Jopa, ug kamo na ang modala niini sa Jerusalem.”

¹⁷ Gipaihap ni Solomon ang tanang mga dumuduong sa Israel sama sa gihimo ni David nga iyang amahan, ug 153,600 silang tanan.

¹⁸ Gihimo niya ang 70,000 kanila nga mga kargador, ang 80,000 mga tigtiltil ug mga bato sa kabungtoran, ug ang 3,600 mga porman.

3

Gisugdan ni Solomon ang Pagpatukod sa Templo

¹ Unya gisugdan na ni Solomon ang pagpatukod sa Templo sa GINOO didto sa Jerusalem, sa bukid sa Moria, diin nagpakita ang GINOO sa iyang amahan nga si David. Didto niya kini gipatukod sa giokanan ni Arauna* nga Jebusi-hanon, ang dapit nga giandam ni David.

² Gisugdan niya kini sa pagpatukod sa ikaduhang adlaw sa ikaduhang bulan, sa ikaupat nga tuig sa iyang paghari.

³ Ang pundasyon nga gibutang ni Solomon alang sa Templo sa Dios adunay gitas-on nga 90 ka piye ug gilapdon nga 30 ka piye.

⁴ Ang balkonahe sa atubangan sa templo 30 ka piye ang gitas-on, sama sa gilapdon sa Templo. Ang gihabugon niini 30 usab ka piye. Gihaklapan ni Solomon ang sulod niini ug purong bulawan.

⁵ Ang dako nga hawanan sa sulod sa templo iyang gipadingdingan ug kahoy nga sipres ug gihaklapan ug purong bulawan. Gipakulitan usab kinig mga disenyo nga palma ug kadena.

⁶ Gipadekorasyonan usab niya ang templo ug mahalang mga bato ug bulawan nga gikan pa sa Parvaim.

⁷ Gipahaklapan niyang bulawan ang mga sablayan, mga haligi sa pultahan, mga dingding, ug mga pultahan. Unya gipakulitan niyang kerubin ang mga dingding.

* **3:1** Arauna: o Ornan.

⁸ Ang Labing Balaang Dapit adunay gilapdon nga 30 ka piye ug aduna usab gitas-on nga 30 ka piye, sama sa gilapdon sa Templo. Ang sulod niini gihaklapan ug 21 ka toneladang bulawan.

⁹ Bulawan usab ang mga lansang nga gigamit, ug ang matag-usa adunay gihug-aton nga mga tunga sa kilo. Ang mga dingding sa mga kuwarta sa ibabaw gihaklapan usab ug bulawan.

¹⁰ Sa sulod sa Labing Balaang Dapit nagpahimo si Solomon ug duha ka kerubin ug gipahaklapan niya kinig bulawan.

¹¹⁻¹³ Ang matag kerubin adunay duha ka pako, ug ang kada pako adunay gitas-on nga pito ug tunga ka piye. Busa ang tibuok nga gitas-on sa nagbukhad nga mga pako sa duha ka kerubin 30 piye. Nag-abot ang tagsa nila ka pako ug ang pikas midapat sa bongbong.

¹⁴ Ang kurtina nga gitabil sa Labing Balaang Dapit hinimo gikan sa lino nga kolor ube, asul, ug pula, ug gibordahan kini ug kerubin.

Ang Duha ka Haligi nga Bronsi

(1 Hari 7:15-22)

¹⁵ Nagpahimo usab si Solomon ug duha ka haligi sa atubangan sa Templo nga ang gihabugon sa matag-usa 52 ka piye. Sa ibabaw niining mga haligi adunay ulohan nga pito ug tunga ka piye ang gihabugon.

¹⁶ Ang matag ulo-ulo gidekorasyonan ug linala nga kadena nga gibitayan ug laing 100 kabuok nga dekorasyon nga pormag prutas nga pomegranata.

¹⁷ Gipatindog niya ang mga haligi sa atubangan sa Templo. Ang haligi dapit sa habagatan ginganlan niyag Jakin, ug ang haligi sa amihan ginganlan niyag Boaz.

4

Ang mga Kagamitan sa Templo

(1 Hari 7:23-51)

¹ Nagpahimo si Solomon ug bronsi nga halaran nga 30 ka piye kuwadrado, ug 15 ka piye ang gihabugon.

² Nagpahimo usab siyag dakong sudlanan sa tubig nga murag kawa, nga gitawag ug Dagat. Ang giladmon niini pito ug tunga ka piye, ang gilapdon 15 ka piye, ug ang kalinginon niini 45 ka piye.

³ Ubos sa ngilit sa sudlanan, adunay gipalibot nga duha ka laray sa dekorasyon nga daw mga torong baka. Dihay tag-unom ka torong baka sa matag piye, ug gihulma kini nga unay sa sudlanan.

⁴ Nagtungtong ang sudlanan sa buko-buko sa 12 ka bronsing torong baka nga nagtalikdanay. Ang tulo ka baka nag-atubang sa amihan, ang tulo sa kasadpan, ang tulo sa habagatan, ug ang tulo sa sidlakan.

⁵ Ang gihag-on sa sudlanan tulo ka pulgada, ug ang baba niini daw sa baba sa tasa nga nagkurba pagawas sama sa nagbukhad nga bulak sa liryo. Masudlan kinig mga 17,500 ka galon nga tubig.

⁶ Nagpahimo usab siyag napulo ka mga palanggana nga hugasanan sa mga halad nga sinunog. Gibutang ang lima niini sa habagatan ug ang lima sa amihan. Apan ang sudlanan sa tubig nga gitawag ug Dagat maoy gamiton sa mga pari sa pagpanghugas sa ilang kaugalingon.

⁷ Unya nagpahimo siyag napulo ka bulawang butanganan ug suga sumala sa plano, ug gibutang kini sa Templo, lima sa habagatan ug lima sa amihan.

⁸ Nagpahimo usab siyag napulo ka lamisa ug gibutang kini sa Templo, lima sa habagatan ug lima sa amihan. Dayon, nagpahimo siyag 100 ka yahong nga bulawan nga gamiton sa pagpangwisik.

⁹ Nagpahimo siyag hawanan alang sa mga pari ug ang halapad nga hawanan sa gawas. Gipahimoan niya kinig mga pultahan nga gihaklapan ug bronsi.

¹⁰ Gibutang niya ang sudlanan sa tubig nga gitawag ug Dagat sa habagatang-sidlakan nga eskina sa Templo.

¹¹ Nagpahimo usab si Hiram ug mga kolon, mga pala, ug mga yahong nga gamiton sa pagpangwisik.

Nahuman ra gayod ni Hiram Abi ang tanang gipahimo ni Haring Solomon alang sa Templo sa Dios. Mao kini ang iyang gipanghimo:

¹² ang duha ka haligi; ang duha ka daw yahong nga ulo-ulo sa ibabaw sa mga haligi; ang duha ka linala nga mga kadena nga dekorasyon sa mga ulo-ulo sa mga haligi;

¹³ ang 400 ka mga dekorasyon nga pormag prutas nga pomegranata (duha ka laray niini gibitay sa linala nga mga kadena nga naglibot sa ulo-ulo sa mga haligi);

¹⁴ ang mga karomata ug mga palanggana nga gitungtong niini;

¹⁵ ang sudlanan sa tubig nga gitawag ug Dagat ug ang 12 ka torong baka nga tungtongan niini;

¹⁶ ang mga kolon, mga pala, mga dagkong tinidor alang sa karne, ug ang uban pang mga galamiton.

Kining tanang mga butang alang sa Templo sa GINOO nga gihimo ni Hiram Abi alang kang Haring Solomon pulos hinimo gikan sa bronsi nga gipasinaw.

¹⁷ Gipahimo kini ni Haring Solomon pinaagi sa hulmahan nga atua sa Walog sa Jordan, sa tunga-tunga sa Sucot ug Zaretan.

¹⁸ Labihan kadaghan ang bronsi nga gigamit ni Solomon, busa wala na mahibaloi kon pila ang gibug-aton niadtong tanan.

¹⁹ Nagpahimo usab si Solomon niini nga mga kagamitan alang sa Templo sa Dios: ang bulawan nga halaran; ang mga lamisa nga butanganan sa pan ginahalad sa presensya sa Dios;

²⁰ ang mga butanganan sa mga suga nga purong bulawan ug ang mga suga niini nga pasigahon sa atubangan sa Labing Balaang Dapit sumala sa tulomanon bahin niini;

²¹ ang dekorasyon nga mga bulak, ang mga lampara ug ang mga kimpit, tanan purong bulawan;

²² ang mga pangkorte sa pabilo sa suga, mga yahong nga gamiton sa pagpangwisik, mga sudlanan sa insenso, ug mga butanganan sa бага, nga tanan purong bulawan; ang mga pultahan sa Templo ug ang mga pultahan paingon sa Labing Balaang Dapit nga hinaklapan ug bulawan.

5

¹ Sa dihang nahuman na ni Solomon ang tanang buluhaton alang sa Templo sa GINOO, gidala niya sa mga bodega sa templo ang tanang mga butang nga gigahin sa iyang amahan nga si David, ang mga pilak, mga bulawan, ug ang tanang mga kagamitan.

Gidala sa Templo ang Sudlanan sa Kasabotan
(1 Hari 8:1-9)

² Gipatawag ni Haring Solomon sa Jerusalem ang mga tigdumala sa Israel ug ang tanang pangulo sa mga tribo ug sa mga pamilya sa Israel aron sa

pagkuha sa Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO gikan sa Zion, ang Lungsod ni David.*

³ Nangadto silang tanan kang Haring Solomon sa panahon sa Pista sa Pagpatindog sa mga Payag, sa ikapito nga bulan.

⁴⁻⁵ Sa dihang nagkatigom na ang tanang tigdumala sa Israel, gikuha sa mga pari ug mga Levita ang Sudlanan, apil ang Tolda nga Tagboanan ug ang sagrado nga mga kagamitan niini, ug gidala kining tanan sa Templo.

⁶ Naghalad si Haring Solomon ug ang tibuok katilingban sa Israel sa atubangan sa Sudlanan sa Kasabotan. Labihan kadaghan sa mga karnero ug mga baka nga ilang gihalad; dili kini maihap.

⁷ Unya gidala sa mga pari ang Sudlanan sa Kasabotan sa GINOO sa butangan niini didto sa kinasuloran nga bahin sa Templo, sa Labing Balaang Dapit, didto ilalom sa mga pako sa mga kerubin.

⁸ Nagbukhad ang mga pako sa mga kerubin, busa natabonan ang Sudlanan ug ang mga tukon nga pangdayong niini.

⁹ Kini nga mga tukon labihan katag-as, nga ang mga tumoy niini nga lapaw sa Sudlanan makita gikan sa atubangan sa kinasuloran nga bahin sa Templo, apan dili kini makita sa gawas sa Balaang Dapit. Ug anaa pa kini hangtod karon.

¹⁰ Walay laing sulod ang Sudlanan gawas sa duha ka lagpad nga mga bato nga gibutang ni Moises sa didto pa siya sa Horeb, diin naghimo ang GINOO ug kasabotan sa mga Israelinhon sa dihang migawas sila gikan sa Ehipto.

¹¹ Pagkahuman niadto, nanggawas ang mga pari sa Balaang Dapit. Ang tanang mga pari nga atua didto nanghinlo sa ilang kaugalingon,[†] turno man nila sa pag-alagad o dili.

¹² Ang mga Levita nga musikero nga sila si Asaf, Heman, Jedutun, ug ang ilang mga anak ug mga paryente nanindog sa sidlakang bahin sa halaran. Nagbisti silag lino ug nanagtukar ug simbal, harpa, ug lira. Giduyogan sila sa 120 ka mga pari nga nagtrumpeta.

¹³ Ang mga tigtrumpeta ug mga mag-aawit naghiusa sa pagdayeg ug pagpasalamat sa GINOO dinuyogan sa mga trumpeta, simbal, ug sa uban pang mga instrumento. Mao kini ang ilang giawit:

“Maayo ang GINOO; ang iyang gugma walay kataposan.”

Unya adunay panganod nga milukop sa Templo sa GINOO.

¹⁴ Wala na makapadayon ug himo ang mga pari sa ilang buluhaton sa templo tungod sa panganod, kay napuno sa gamhanang presensya sa GINOO ang Templo sa Dios.

6

¹ Unya nag-ampo si Solomon, “GINOO nag-ingon ka nga mopuyo ka sa mabagang dag-om.

² Karon nakapatukod na akog labihan katahom nga templo alang kanimo, nga imong mapuy-an hangtod sa kahangtoran.”

Ang Mensahe ni Solomon sa Katawhan sa Israel

(1 Hari 8:14-21)

³ Unya miatubang si Haring Solomon sa tibuok katilingban sa Israel nga nagtindog didto, ug gipanalanginan niya sila.

⁴ Miingon siya:

* **5:2** *Lungsod ni David*: usa kini ka dapit nga sakop sa Jerusalem. Tan-awa usab sa 2 Sam. 5:7; 1 Hari 9:24. [†] **5:11** *nanghinlo sa ilang kaugalingon*: ang buot ipasabot, gihimo nila ang seremonya nga makapahimo kanilang angayan nga moalagad sa Dios.

“Dalaygon ang GINOO, nga Dios sa Israel. Gituman niya ang iyang gisaad sa akong amahan nga si David. Miingon siya kaniadto,

⁵ ‘Sukad sa panahon nga gipagawas ko ang akong katawhan nga mga Israelinhon gikan sa Ehipto, wala ako magpili ug siyudad gikan sa bisan unsa nga tribo sa Israel aron patukoran ug templo sa pagpasidungog kanako, ug wala usab ako magpili ug hari nga modumala sa akong katawhan nga mga Israelinhon.

⁶ Apan karon gipili ko ang Jerusalem ingon nga dapit diin pasidunggan ako, ug gipili ko si David nga modumala sa akong katawhan nga mga Israelinhon.’

⁷ “Gusto gayod ang akong amahan nga si David nga magpatukod sa templo alang sa kadunggan sa GINOO, nga Dios sa Israel.

⁸ Apan miingon ang GINOO kaniya, ‘Maayo man nga gahandom ka gayod sa pagpatukod sa templo aron pasidunggan ako.

⁹ Apan dili ikaw ang magpatukod niini kondili ang imong kaugalingong anak. Siya ang magpatukod sa templo aron pasidunggan ako.’

¹⁰ “Gituman sa GINOO ang iyang gisaad. Ako ang mipuli sa akong amahan nga si David ingon nga hari sa Israel, sumala sa gisaad sa GINOO. Ug gipatukod ko ang templo alang sa kadunggan sa GINOO, nga Dios sa Israel.

¹¹ Ug didto gipahimutang ko ang Sudlanan nga gibutangan sa Kasabotan nga gihimo sa GINOO sa katawhan sa Israel.”

Ang Pag-ampo ni Solomon alang sa Katawhan sa Israel

(1 Hari 8:22-53)

¹² Sa presensya sa tibuok katilingban sa Israel, mibarog si Solomon atubangan sa halaran sa GINOO ug gibayaw niya ang iyang mga kamot.

¹³ Pagkahuman, nagpahimo si Solomon ug usa ka bronsi nga entablado nga adunay gitas-on ug gilapdon nga tag-pito ka piye ug tunga, ug adunay gihabugon nga upat ka piye ug tunga. Gibutang niya kini sa taliwala sa hawanan sa gawas sa templo. Mitindog si Solomon sa maong entablado, ug unya miluhod atubangan sa katawhan sa Israel nga gabayaw sa iyang mga kamot.

¹⁴ Nag-ampo siya:

“GINOO, Dios sa Israel, walay Dios nga sama kanimo sa langit o sa yuta. Gituman mo ang imong kasabotan, ug gipakita mo ang imong gugma sa imong mga alagad nga nagsunod kanimo sa tibuok nilang kasing-kasing.

¹⁵ Gituman mo ang imong gisaad sa imong alagad nga si David, nga akong amahan. Ikaw mismo ang nagsaad niana, ug ikaw usab mismo ang nagtuman niana karong adlaw.

¹⁶ “Ug karon, GINOO, Dios sa Israel, tumana usab ang imong gisaad sa imong alagad nga si David, nga akong amahan, sa dihang miingon ka kaniya, ‘Dili ka mawad-an ug kaliwat nga mopuli kanimo ingon nga hari sa Israel kon magmatinumanon ang imong mga kaliwat sa pagsunod sa akong kasugoan sama sa imong gihimo.’

¹⁷ Busa karon, O GINOO, Dios sa Israel, tumana ang imong gisaad sa imong alagad nga si David.

¹⁸ “Apan mopuyo ka ba gayod, O Dios, sa kalibotan uban sa mga tawo? Dili ka man gani maigo sa langit, bisan pa sa labing habog nga kalangitan, unsa pa kaha dinhi sa Templo nga akong gipatukod?

¹⁹ Pamatia hinuon ako nga imong alagad sa akong pag-ampo ug pagpakiluoy. O GINOO nga akong Dios, pamatia ang akong pagpanawag ug pag-ampo sa imong presensya.

²⁰ Hinaut nga bantayan mo kining Templo adlaw ug gabii, kining lugar diin ikaw pasidunggan sumala sa imong giingon. Hinaut nga pamation mo ako nga imong alagad sa akong pag-ampo nga nag-atubang niining lugara.

²¹ Pamatia ang akong mga hangyo ug ang mga hangyo sa imong katawhan samtang nag-ampo kami nga nag-atubang niining dapita. Pamatia kami diha sa imong puloy-anan sa langit. Ug kon madungog mo kami, pasayloa kami.

²² “Kon ang usa ka tawo giakusaran nga nakasala sa iyang isigka-tawo ug papanumpaon, ug unya moanhi siya sa imong halaran niini nga Templo sa pagpanumpa nga inosente siya,

²³ pamatia kini diha sa langit ug hukmi ang imong mga alagad. Siloti ang nakasala sumala sa iyang binuhatan, ug hatagi ug hustisya ang walay sala, aron mapamatud-an nga inosente siya.

²⁴ “Kon ang imong katawhan nga mga Israelinhon mapildi sa ilang mga kaaway tungod kay nakasala sila kanimo, ug unya mobalik sila kanimo, modayeg kanimo ug mag-ampo niini nga Templo,

²⁵ pamatia sila diha sa langit. Pasayloa sila sa ilang mga sala ug dad-a sila pagbalik sa yuta nga gihatag mo sa ilang mga katigulangan.

²⁶ “Kon dili mo paulanon tungod kay nakasala kanimo ang imong katawhan, ug unya mag-ampo sila nga nag-atubang niini nga Templo ug modayeg kanimo, ug maghinulsol sila sa ilang mga sala tungod kay gisilotan mo sila,

²⁷ pamatia sila diha sa langit. Pasayloa sila nga imong mga alagad, ang imong katawhan nga mga Israelinhon. Tudloi sila sa matarong nga pagkinabuhi, ug padad-i ug ulan ang yuta nga imong gihatag kanila ingon nga ilang panulondon.

²⁸ “Kon adunay moabot nga kagutom sa yuta sa imong katawhan, o kaha katalagman, init nga hangin, peste sa mga tanom sama sa mga dulon ug mga ulod, o kon libotan sa mga kaaway ang ilang mga lungsod, o moabot kanila ang bisan unsa nga balatian;

²⁹ kon aduna kanilay mag-ampo o magpakiluoy kanimo, pamatia sila. Kon giila nila nga tungod sa ilang mga sala miabot kining mga pag-antos ug kasakit kanila, ug mag-ampo sila nga gabayaw sa ilang mga kamot, ug nag-atubang niini nga Templo,

³⁰ pamatia sila diha sa imong puloy-anan sa langit. Pasayloa sila, ug himoa sa matag-usa kanila ang angay sa ilang mga binuhatan, kay ikaw lamang gayod ang nasayod kon unsay anaa sa kasing-kasing sa tawo.

³¹ Unya motahod sila kanimo ug mosunod sa imong mga pamaagi samtang nagpuyo sila sa yuta nga imong gihatag sa among mga katigulangan.

³² “Kon ang mga langyaw nga nagpuyo sa layong dapit makadungog sa imong kabantog ug pagkagamhanan, ug moanhi sila dinhi sa pagsimba kanimo ug mag-ampo sila nga nag-atubang niini nga Templo,

³³ pamatia sila diha sa imong puloy-anan sa langit. Ug buhata ang tanan nilang gihangyo, aron ang tanang mga tawo sa kalibotan makaila kanimo ug motahod kanimo sama sa imong katawhan nga mga Israelinhon, ug aron mahibalo sila nga gipasidunggan ka dinhi sa balay nga akong gipatukod.

³⁴ “Kon ang imong katawhan molakaw sa pagpakig-gira sumala sa imong mando, ug kon mag-ampo sila kanimo nga nag-atubang niining siyudad nga imong gipili ug sa Templo nga akong gipatukod sa pagpasidungog kanimo,

³⁵ pamatia diha sa langit ang ilang mga pag-ampo ug mga hangyo, ug

hatagi sila sa kadaogan.*

³⁶ “Kon makasala sila kanimo, kay wala may bisan usa nga dili makasala, ug masuko ka ug itugyan mo sila sa ilang mga kaaway ug bihagon sila sa halayo o sa duol nga dapit,

³⁷ ug kon sa kaulahian makaamgo sila, maghinulsol, ug magpakiluoy kanimo nga nag-ingon, ‘Nakasala kami, ug daotan ang among gihimo,’

³⁸ pamatia ang ilang pag-ampo. Kon didto sa dapit diin gibihag sila mobalik sila kanimo sa tibuok nilang kasing-kasing ug huna-huna, ug mag-ampo nga nag-atubang niining yuta nga imong gihatag sa ilang mga katigulangan, niining siyudad nga imong gipili, ug niining Templo nga akong gipatukod sa pagpasidungog kanimo,

³⁹ pamatia ang ilang mga pag-ampo ug mga hangyo diha sa imong puloyanan sa langit, ug hatagi sila sa kadaogan. Pasayloa ang imong katawhan nga nakasala kanimo.

⁴⁰ “O Dios ko, hinaut nga imong tagdon ug pamation ang mga pag-ampo nga gihimo dinhi niining dapita.

⁴¹ “Karon, GINOONG Dios, dali, anhi na sa imong Templo, sa dapit nga imong pahulayanan, sa nahimutangan sa Sudlanan sa Kasabotan nga simbolo sa imong gahom.

Hinaut nga masinati sa imong mga pari ang imong pagluwas kanila, ug magmalipayon ang imong matinumanong katawhan.

⁴² O GINOONG Dios, ayaw isalikway ang imong pinili nga hari.

Hinumdomi ang imong makanunayon nga gugma kang David nga imong alagad.”

7

Ang Pagdedikar sa Templo

(1 Hari 8:62-66)

¹ Pagkahuman ni Solomon ug ampo, adunay kalayo nga mikunsad gikan sa langit ug milamoy sa halad nga sinunog ug sa uban pang mga halad, ug ang gamhanang presensya sa GINOO milukop sa Templo.

² Dili makasulod ang mga pari sa Templo sa GINOO tungod kay ang gamhanang presensya sa GINOO milukop sa templo.

³ Sa dihang nakita sa tanang mga Israelinhon ang kalayo nga mikunsad ug ang gamhanang presensya sa GINOO ibabaw sa Templo, mihapa sila ug misimba ug nagpasalamat sa GINOO, miingon sila,

“Maayo ang GINOO;
ug ang iyang gugma nagpadayon hangtod sa kahangtoran.”

⁴ Unya naghalad si Haring Solomon ug ang tanang katawhan ngadto sa GINOO.

⁵ Naghalad si Haring Solomon ug 22,000 ka baka ug 120,000 ka karnero ug kanding. Niining paagiha, gidedikar sa hari ug sa mga katawhan ang Templo sa Dios.

⁶ Mibarog sa ilang mga pwesto didto sa templo ang mga pari, ug ingon usab ang mga Levita nga nanag-awit, “Ang iyang gugma walay kataposan.” Giduyogan nila kini sa mga instrumento nga gipahimo ni Haring David alang sa pagdayeg sa GINOO. Atbang sa mga Levita, mipatingog usab ang mga pari sa ilang mga trumpeta samtang nanindog ang tanang mga Israelinhon.

* 6:35 hatagi sila sa kadaogan: o ihatag ang husto alang kanila. Mao usab sa bersikulo 39.

⁷ Gigahin ni Solomon ang hawanan nga anaa sa atubangan sa Templo sa GINOO. Naghalad sila ni Solomon didto ug mga halad nga sinunog, mga halad sa pagpasidungog sa GINOO, ug mga tambok nga halad alang sa maayong relasyon, kay ang bronsi nga halaran nga iyang gipahimo gamay ra alang niini nga mga halad.

⁸ Gisaulog usab ni Solomon ug sa tanang mga Israelinhon ang Pista sa Pagpatindog sa mga Payag sulod sa pito ka adlaw. Daghan kaayong mga katawhan ang nagtigom gikan sa Lebo Hamat sa amihan hangtod sa Yuta sa Ehipto sa habagatan.

⁹ Sa ikawalo nga adlaw, naghimo sila sa kataposang panagtigom, tungod kay sulod sa pito ka adlaw gisaulog nila ang pagdedikar sa halaran ug sa tibuok templo, ug sa laing pito ka adlaw gisaulog nila ang Pista sa Pagpatindog sa mga Payag.

¹⁰ Pagkasunod nga adlaw, nga mao ang ika-23 nga adlaw sa ikapito nga bulan, gipapauli ni Solomon ang mga tawo. Namauli sila nga labihan kamali-payon tungod sa tanang kaayo nga gihimo sa GINOO kang David ug kang Solomon, ug sa iyang katawhan nga mga Israelinhon.

Nagpakita ang GINOO kang Solomon (1 Hari 9:1-9)

¹¹ Nahuman ra gayod ni Solomon ang pagpatukod sa Templo sa GINOO ug sa iyang palasyo. Nagmalampuson siya sa pagtuman sa tanan niyang giplano alang niini.

¹² Unya usa ka gabii, nagpakita ang GINOO kaniya ug miingon:

“Nadungog ko ang imong pag-ampo ug gipili ko kini nga Templo ingon nga dapit nga halaran sa mga halad.

¹³ “Kon pananglit dili ko paulanon, o ipakaon ko sa mga dulon ang mga tanom sa inyong yuta, o padad-an ko ang akong katawhan ug katalagman,

¹⁴ ug unya magpaubos sa ilang kaugalingon ang katawhan nga akong gipili, mag-ampo, modangop kanako, ug mobiya sa ilang daotang mga binuhatan, mamati ako sa langit ug pasayloon ko ang ilang sala, ug unya panalanginan ko pag-usab ang ilang yuta.

¹⁵ Hatagan ko silag pagtagad ug pamation ko ang mga pag-ampo nga ilang gihimo dinhi niining dapita,

¹⁶ kay kini nga Templo akong gipili ug gilain ingon nga usa ka dapit diin pasidunggan ako hangtod sa kahangtoran. Bantayan ko kini ug atimanon kanunay.

¹⁷ “Ug ikaw, kon magkinabuhi ka nga matinumanon kanako sama sa gibuhay sa imong amahan nga si David, ug kon buhaton mo ang tanan nga gipahimo ko kanimo ug tumanon ang akong mga tulomanon ug mga lagda,

¹⁸ padayon nga maghari ang imong mga kaliwat hangtod sa kahangtoran. Mao usab kini ang akong gisaad sa imong amahan nga si David sa dihang giingnan ko siya, ‘Dili ka mawad-an ug kaliwat nga maghari sa Israel.’

¹⁹ “Apan kon motalikod kamo ug dili motuman sa mga sugo ug mga tulomanon nga gihatag ko kaninyo, ug kon moalagad ug mosimba kamo sa ubang mga dios,

²⁰ papahawaon ko kamo sa yuta nga gihatag ko kaninyo, ug isalikway ko kining Templo nga gipili ko ingon nga dapit diin pasidunggan ako. Unya himuon kining panig-ingnan sa kaalaotan ug bugal-bugalan kini sa tanang mga tawo.

²¹ Ug bisag gibantog kini nga Templo, gub-on ko kini. Makurat ug matin-gala gayod ang tanan nga molabay dinhi ug moingon, 'Nganong gihimo man kini sa GINOO niining yutaa ug niini nga Templo?'

²² Motubag ang uban, "Tungod kay gisalikway nila ang GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan nga nagpagawas kanila gikan sa Ehipto, ug mialagad sila ug misimba sa ubang mga dios. Mao kana nga gipadad-an sila sa GINOO niini nga mga katalagman."

8

Ang Uban pang Napatukod ni Solomon

(1 Hari 9:10-28)

¹ Pagkahuman sa 20 ka tuig nga pagpatukod ni Solomon sa Templo sa GINOO ug sa iyang palasyo,

² gipatukod niya pag-usab ang mga lungsod nga gihatag kaniya ni Hiram* ug gipapuy-an niya kini sa mga Israelinhon.

³ Mao usab kini ang panahon nga gisulong ni Solomon ug giilog ang Hamat Zoba.

⁴ Gipatukod usab niya pag-usab ang Tadmor nga anaa mahimutang sa kamingawan ug ang mga lungsod sa Hamat nga gipatukoran niya sa mga bodega.

⁵ Gipalig-on niya ang ibabaw ug ubos nga bahin sa Bet Horon. Gipalibotan niya kini ug mga paril ug gipabutangan ug mga pultahan nga adunay mga trangka.

⁶ Mao usab ang iyang gihimo sa Baalat ug sa uban pang mga lungsod nga gipatukoran niya sa iyang mga bodega, ug butanganan sa iyang mga karwahi ug mga kabayo. Gipatukod niya ang tanang gusto niyang tukoron didto sa Jerusalem, sa Lebanon, ug sa tanang yuta nga sakop niya.

⁷⁻⁸ Adunay mga katawhan pa nga dili mga Israelinhon nga nahibilin sa Israel. Sila mao ang mga kaliwat sa mga Hitihanon, Amorihanon, Perisihanon, Hibihanon, ug mga Jebusihanon, nga wala mahurot ug pamatay sa mga Israelinhon sa pag-ilog nila sa yuta sa Canaan. Gihimo sila ni Solomon nga mga ulipon ug gipugos sa pagtrabaho. Nagpabilin sila nga ulipon hangtod karon.

⁹ Apan wala ni Solomon himoang mga ulipon ang mga Israelinhon. Gihimo niya silang iyang mga sundalo, mga opisyal, mga pangulo sa iyang mga sundalo, mga komander sa iyang mga tigkarwahi, ug mga tigkabayo.

¹⁰ Ang 250 kanila gihimo ni Haring Solomon nga mga opisyal nga tigdumala sa mga nagtrabaho sa iyang mga proyekto.

¹¹ Sa dihang nahuman na ang palasyo nga gipahimo ni Solomon alang sa iyang asawa nga anak sa hari sa Ehipto,[†] gibalhin niya ang iyang asawa didto gikan sa Lungsod ni David. Kay miingon siya, "Dili mahimo nga magpuyo ang akong asawa sa palasyo ni Haring David sa Israel, kay balaan kini nga dapit tungod kay didto kaniadto ang Sudlanan sa GINOO."

¹² Unya naghalad si Solomon ug mga halad nga sinunog ngadto sa GINOO didto sa halaran nga iyang gipahimo atubangan sa balkonahe sa Templo.

¹³ Gituman niya ang sugo ni Moises nga maghalad sa gitakda nga mga halad alang sa inadlaw-adlaw nga paghalad, ug sa panahon sa Adlaw nga Igpapahulay, ug sa mga panahon sa Pista sa Pagsugod sa Bulan, Pista sa Pan nga Walay Patubo, Pista sa Ting-ani, ug Pista sa Pagpatindog sa mga Payag.

¹⁴ Ug sumala sa mando sa iyang amahan nga si David, gigrupo niya ang mga pari ug mga Levita alang sa ilang mga buluhaton. Ang mga Levita mao

* **8:2** Hiram: o Huram. † **8:11** hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon.

ang manguna sa mga tawo sa pagdayeg sa Dios ug sila ang motabang sa mga pari sa mga buluhaton sa Templo matag adlaw. Gigrupo usab niya ang mga magbalantay sa mga pultahan sa Templo, kay mao kini ang sugo ni David nga alagad sa Dios.

¹⁵ Gituman gayod ni Solomon ang tanang mga sugo ni Haring David bahin sa mga pari ug mga Levita, ug sa mga bodega.

¹⁶ Natuman gayod ang tanang gipahimo ni Solomon alang sa Templo sa GINOO, gikan sa pagbutang sa pundasyon, hangtod sa pagkahuman niini.

¹⁷ Unya miadto si Solomon sa Ezion Geber ug Elat, sa baybayon sa Pulang Dagat, sa yuta sa Edom.

¹⁸ Gipadad-an siya ni Hiram ug mga barko nga gidumalahan sa iya mis-mong mga opisyal nga hanas nga mga marinero. Milawig sila uban sa mga tawo ni Solomon paingon sa Ofir. Ug sa pagbalik nila, nakadala silag 16 ka toneladang bulawan, ug gidala nila kini ngadto kang Haring Solomon.

9

Mibisita ang Rayna sa Sheba kang Haring Solomon

(1 Hari 10:1-13)

¹ Sa dihang nadunggan sa rayna sa Sheba ang kabantog ni Solomon, miadto siya sa Jerusalem aron sulayan ang kaalam ni Solomon pinaagi sa malisod nga mga pangutana. Miabot siya sa Jerusalem uban ang daghan niyang mga sakop ug mga kamelyo nga kargado sa mga gasa nga pahumot, bulawan nga labihan kadaghan, ug mahalong mga bato. Sa nagkaatubang na sila si Solomon, gipangutana niya kini sa tanang anaa sa iyang huna-huna.

² Gitubag ni Solomon ang tanan niyang mga pangutana ug wala gayoy butang nga dili ikasaysay ni Solomon kaniya.

³ Sa dihang napamatud-an sa rayna sa Sheba ang kaalam ni Solomon, ug sa dihang nakita niya ang katahom sa palasyo nga gipatukod niini,

⁴ nakadayeg gayod siya. Mao usab ang iyang gibati sa dihang nakita niya ang pagkaon sa lamisa sa hari, ang pagkadumala sa iyang mga opisyal, ang pag-alagad sa iyang mga sulugoon ug mga tigsilbi sa bino nga adunay matahom nga mga uniporme, ug ang mga halad nga sinunog nga iyang gihalad sa Templo sa GINOO.

⁵ Miingon siya sa hari, “Tinuod gayod diay ang nadunggan ko didto sa akong nasod bahin sa imong mga binuhatan ug kaalam.

⁶ Wala ako motuo niini hangtod nga mianhi ako ug nakita ko kini mismo. Ang tinuod, wala gani diay sa katunga ang akong nadunggan bahin kanimo. Ang imong kaalam labaw pa kay sa akong nadunggan.

⁷ Pagkabulahan sa imong katawhan! Pagkabulahan sa mga opisyal nga nag-alagad kanimo kay kanunay silang makadungog sa imong kaalam.

⁸ Dalaygon ang GINOO nga imong Dios, nga nalipay kanimo ug nagbutang kanimo sa trono aron maghari alang kaniya. Tungod sa gugma sa imong Dios alang sa Israel ug sa iyang tinguha nga molungtad kini nga nasod hangtod sa kahangtoran, gihimo ka niyang ilang hari, aron mapatunhay mo ang hustisya ug katarong.”

⁹ Gihatagan sa rayna sa Sheba si Haring Solomon ug lima ka toneladang bulawan, daghan kaayong mga pahumot, ug mahalong mga bato. Wala gayoy nakatupong sa kadaghan sa pahumot nga gihatag sa rayna sa Sheba ngadto kang Haring Solomon.

¹⁰ Ang mga tawo ni Haring Solomon ug ni Hiram nga nagdalag bulawan gikan sa Ofir, nagdala usab ug daghang kahoy nga algum ug mahalong mga bato.

¹¹ Gigamit sa hari ang mga kahoyng algum sa paghimog mga hagdanan alang sa Templo sa GINOO ug sa palasyo, ug ang uban gihimong mga harpa ug mga lira alang sa mga musikero. Wala gayoy sama niadto nga makita sa Juda.

¹² Gihatag ni Haring Solomon sa rayna sa Sheba ang tanan nga gipangayo niini. Mas daghan pa ang gihatag ni Solomon kaniya kaysa iyang gidala. Pagkahuman mipauli ang rayna sa iyang dapit uban sa iyang mga tawo.

Ang Bahandi ni Solomon

(1 Hari 10:14-29)

¹³ Matag tuig magdawatan si Solomon ug 23 ka toneladang bulawan,

¹⁴ walay labot sa mga buhis nga gikan sa mga negosyante. Maghatagan usab kaniyag mga bulawan ug pilak ang tanang hari sa Arabia ug ang mga gobernador sa Israel.

¹⁵ Nagpahimo si Haring Solomon ug 200 ka dagkong mga taming nga hinimo sa sinalsal nga bulawan. Mga pito ka kilong bulawan ang nagamit alang sa matag-usa.

¹⁶ Nagpahimo usab siyag 300 ka gagmayng mga taming nga hinimo sa sinalsal nga bulawan. Mga tulo ka kilong bulawan ang nagamit alang sa matag-usa. Gipabutang niya kining tanan didto sa bahin sa palasyo nga gitawag ug Kalasangan sa Lebanon.

¹⁷ Nagpahimo usab ang hari ug usa ka dakong trono nga hinimo gikan sa bangkil sa elepante, ug gihaklapan kinig purong bulawan.

¹⁸ Adunay unom ka ang-ang ang trono, ug gibutangan kinig tungtonganan sa tiil nga hinimo sa bulawan. Adunay tungtonganan sa buktion ang kada kilid sa trono, ug tapad niini, adunay estatuwa sa liyon nga nagtindog.

¹⁹ Adunay estatuwa sa liyon sa kada kilid sa matag ang-ang. Sa unom ka ang-ang adunay 12 tanan ka estatuwa sa liyon. Wala gayoy sama niini sa bisan asa nga gingharian.

²⁰ Ang tanang imnanan ni Haring Solomon pulos bulawan, ug ang tanang kagamitan sa bahin sa palasyo nga gitawag ug Kalasangan sa Lebanon pulos usab bulawan. Walay mga butang nga hinimo gikan sa plata kay wala kaayoy bili ang plata sa panahon ni Solomon.

²¹ Adunay mga barko usab si Solomon nga magbiyahian sa Tarshish uban sa mga tawo ni Hiram. Modunggo kini kausa sa kada tulo ka tuig, dala ang mga bulawan, pilak, bangkil sa elepante, ug mga unggoy.

²² Si Haring Solomon nahimong labing adunahan ug labing maalamon sa tanang mga hari sa kalibotan.

²³ Ang tanang hari sa kalibotan nagtinguha nga ikaatubang si Solomon aron makapamati sila sa kaalam nga gihatag sa Dios kaniya.

²⁴ Ug matag tuig, ang matag-usa nga mobisita kaniya magdalag mga gasa, mga butang nga hinimo sa plata ug bulawan, mga bisti, mga armas, mga pahumot, mga kabayo, ug mga mula.

²⁵ Adunay 4,000 ka mga kuwadra si Solomon alang sa iyang mga kabayo ug mga karwahi. Aduna siyay 12,000 ka mga kabayo* nga gibutang niya sa mga lungsod nga butanganan sa mga karwahi, ug ang uban didto duol kaniya sa Jerusalem.

²⁶ Gisakop niya ang tanang mga hari gikan sa Suba sa Eufrates hangtod sa yuta sa mga Filistihanon ug sa utlanan sa Ehipto.

* 9:25 mga kabayo: o tigkabayo.

²⁷ Sa panahon nga siya ang hari, ang plata daw sama kaabunda sa mga bato didto sa Jerusalem, ug ang mga kahoyng sedro sama kaabunda sa mga kahoyng sikomoro sa kabungtoran sa kasadpan.[†]

²⁸ Ang mga kabayo ni Solomon naggikan pa sa Ehipto ug sa uban nga mga nasod.

Ang Pagkamatay ni Solomon (1 Hari 11:41-43)

²⁹ Ang uban pang sugilanon bahin sa paghari ni Solomon, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, nasulat sa Libro ni Propeta Natan, sa Mga Panagna ni Ahia nga taga-Silo, ug sa Mga Panan-awon ni Propeta Iddo, nga nagsugilon usab bahin sa paghari ni Jeroboam nga anak ni Nebat.

³⁰ Sa Jerusalem nagpuyo si Solomon samtang naghari siya sa tibuok Israel sulod sa 40 ka tuig.

³¹ Sa dihang namatay siya, gilubong siya sa lungsod sa iyang amahan nga si David. Ug si Rehoboam nga iyang anak ang mipuli kaniya ingon nga hari.

10

Nagrebeld ang Israel kang Rehoboam (1 Hari 12:1-20)

¹ Miadto si Rehoboam sa Sekem, diin nagtigom ang mga Israelinhon sa pagproklamar kaniya nga hari.

² Pagkadungog niini ni Jeroboam nga anak ni Nebat, mibalik siya sa Israel. (Kay niadtong panahona didto siya magpuyo sa Ehipto, diin miikyas siya gikan kang Haring Solomon.)

³ Gipatawag sa mga Israelinhon si Jeroboam, ug nangadto sila kang Rehoboam ug miingon,

⁴ “Bug-at ang mga gipatuman sa imong amahan kanamo. Apan kon imo kining pagaan-gaanan, amo kang alagaran.”

⁵ Mitubag si Rehoboam, “Hatagi una ninyo akog tulo ka adlaw sa paghunahuna niini, pagkahuman balik kamo dinhi kanako.” Busa namauli ang mga tawo.

⁶ Nakigkita dayon si Haring Rehoboam sa hamtong nga mga tawo nga nakaalagad sa iyang amahan nga si Solomon sa buhi pa kini. Nangutana si Rehoboam kanila, “Unsa may inyong ikatambag nga itubag ko sa gihangyo niadtong mga tawo?”

⁷ Mitubag sila, “Kon ipakita mo ang imong kaayo kanila, ug ihatag mo kanila ang ilang gihangyo, magpabilin sila sa pag-alagad kanimo.”

⁸ Apan wala tumana ni Rehoboam ang tambag sa mga hamtong. Nakigkita hinuon siya sa mga pamatan-on nga kaedad niya nga nag-alagad kaniya.

⁹ Nangutana siya kanila, “Unsa may inyong ikatambag nga itubag ko sa gihangyo niadtong mga tawo? Mihangyo sila nga pagaan-gaanan ko ang bug-at nga mga gipatuman sa akong amahan kanila.”

¹⁰ Mitubag ang mga pamatan-on, “Mao kini ang itubag niadtong mga tawo nga mihangyo kanimo: ‘Ang akong kumingking mas dako pa kaysa hawak sa akong amahan.’

¹¹ Kon bug-at ang gipatuman sa akong amahan kaninyo, dugangan ko pa kana. Kon gikastigo kamo sa akong amahan pinaagi sa latigo, kastigohon ko kamo pinaagi sa latigo nga adunay talinis nga mga metal.^{*},”

[†] 9:27 kabungtoran sa kasadpan: sa Hebreo, *Shefela*.
metal: sa literal, *mga tanga*.

^{*} 10:11 latigo nga adunay talinis nga mga

¹² Paglabay sa tulo ka adlaw, mibalik si Jeroboam ug ang mga tawo kang Haring Rehoboam, sumala sa giingon niini kanila.

¹³ Apan wala tumana ni Rehoboam ang gitambag kaniya sa hamtong nga mga magtatambag. Misinghag hinuon siya ug misulti

¹⁴ sumala sa gitambag kaniya sa mga pamatan-on. Miingon siya kanila, “Bug-at ang gipatuman sa akong amahan kaninyo, ug dugangan ko pa kini. Kon gikastigo kamo sa akong amahan pinaagi sa latigo, kastigohon ko kamo pinaagi sa latigo nga adunay talinis nga mga metal.”

¹⁵ Ug tuod man wala mamati ang hari sa hangyo sa mga tawo, kay pagbuot kadto sa GINOONG Dios aron matuman ang iyang gisulti kang Jeroboam nga anak ni Nebat pinaagi kang Ahia nga taga-Silo.

¹⁶ Sa dihang nakita sa mga Israelinhon nga wala tagda sa hari ang ilang gihangyo, miingon sila sa hari,

“Wala kamiy labot kanimo, kaliwat ni David!

Bahala ka na sa imong gingharian!

Dali mga Israelinhon,

mamauli kita!”

Busa namauli ang mga Israelinhon.

¹⁷ Mao kadto nga ang mga Israelinhon lang nga namuyo sa mga lungsod sa Juda mao ang gidumalahan ni Rehoboam.

¹⁸ Unya gipaadto ni Haring Rehoboam si Hadoram,[†] ang tigdumala sa mga tawong gipugos sa pagpatrabaho, aron makig-areglo kanila. Apan gibato siya sa mga Israelinhon hangtod namatay. Pagkadungog niini ni Rehoboam, midali-dali siyag sakay sa iyang karwahi ug miikyas ngadto sa Jerusalem.

¹⁹ Hangtod karon nagrebelde pa gihapon ang mga Israelinhon sa mga kaliwat ni David.

11

Gipasidan-an ni Shemaya si Rehoboam

(1 Hari 12:21-24)

¹ Pag-abot ni Rehoboam sa Jerusalem, gitigom niya ang hanas nga mga sundalo gikan sa mga tribo sa Juda ug Benjamin. Nakatigom siyag 180,000 ka mga sundalo aron sa pagpakig-gira sa katawhan sa Israel ug sa pagbawi sa iyang gingharian.

² Apan miingon ang GINOO kang Shemaya nga iyang alagad,

³ “Sultihi si Rehoboam nga hari sa Juda, nga anak ni Solomon, ug ang tanang Israelinhon sa Juda ug Benjamin

⁴ nga ako, ang GINOO, nag-ingon: ‘Ayaw kamo pakig-gira sa inyong mga kadugo. Pamauli kamo, kay pagbuot ko kining tanan.’” Busa mituman sila sa GINOO ug wala nila sulonga si Jeroboam.

⁵ Nagpabilin si Rehoboam sa Jerusalem ug gilig-on niya kini nga mga lungsod aron sa pagpanalipod sa Juda:

⁶ Betlehem, Etam, Tekoa,

⁷ Bet Zur, Soco, Adulam,

⁸ Gat, Maresha, Zif,

⁹ Adoraim, Lakish, Azeka,

¹⁰ Zora, Ayalon, ug Hebron. Mao kini ang pinarilan nga mga lungsod sa Juda ug Benjamin.

¹¹ Gilig-on niya ang mga paril niini ug gipabutangan niya kinig mga komander, ug gipundohan ug mga pagkaon, lana sa olibo, ug bino.

[†] 10:18 Hadoram: o Adoniram.

¹² Gisangkapan usab niya kini nga mga lungsod ug mga taming ug bangkaw ug gilig-on gayod niya kini pag-ayo. Busa ang Juda ug ang Benjamin nagpabilin ilalom sa iyang pagmando.

¹³ Apan ang mga pari ug mga Levita nga namuyo didto sa ubang bahin sa Israel midapig kang Rehoboam.

¹⁴ Kini nga mga kaliwat ni Levi namiya sa ilang mga pinuy-anan ug kabtangan ug namalhin sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda tungod kay gipang-abog sila ni Jeroboam ug sa mga anak niini gikan sa pag-alagad ingon nga mga pari sa GINOO.

¹⁵ Nagbutang si Jeroboam ug iyang kaugalingong mga pari sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, diin gisimba nila ang ilang mga dios-dios nga kanding ug baka nga hinimo ni Jeroboam.

¹⁶ Ang mga Israelinhon gikan sa ubang tribo sa Israel nga gustong magpadayon sa pagdangop sa GINOO, nga Dios sa Israel, nangadto sa Jerusalem aron maghalad sa GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan.

¹⁷ Nakapalig-on sila sa gingharian sa Juda, ug sulod sa tulo ka tuig gipaluyohan nila si Rehoboam nga anak ni Solomon. Mituman sila sa GINOO sama sa ilang gihimo sa mga panahon sa paghari ni David ug ni Solomon.

Ang Pamilya ni Rehoboam

¹⁸ Gipangasawa ni Rehoboam si Mahalat kansang amahan mao si Jerimot nga anak ni David, ug ang inahan mao si Abihail nga anak ni Eliab nga anak ni Jesse.

¹⁹ Si Rehoboam ug si Mahalat adunay tulo ka anak nga sila si Jeush, Shemaria, ug Zaham.

²⁰ Gipangasawa usab ni Rehoboam si Maaca nga anak ni Absalom. Ang ilang mga anak mao sila si Abias, Atai, Ziza, ug Shelomit.

²¹ Mas gihigugma ni Rehoboam si Maaca kaysa uban niyang mga asawa. Adunay 18 ka mga asawa si Rehoboam ug aduna pa gayod siyay 60 ka mga asawa nga sulugoon. Aduna siyay 28 ka anak nga lalaki ug 60 ka babaye.

²² Ang anak niya kang Maaca nga si Abias mao ang iyang gipili nga mangulo sa iyang mga anak nga prinsipe, ug nagkahulogan kini nga si Abias mao ang mopuli kaniya ingon nga hari.

²³ Maalamon nga gihatagan ni Rehoboam ug katungdanan ang uban pa niya nga mga anak, ug gibutang niya sila sa pinarilan nga mga lungsod sa Juda ug Benjamin. Gihatagan niya sila sa ilang mga kinahanglanan, ug gipangitaan ug mga asawa.

12

Gisulong ni Shishak ang Jerusalem (1 Hari 14:25-28)

¹ Sa dihang milig-on na ang paghari ni Rehoboam ug gamhanan na siya, gisalikway niya ug sa tibuok Israel ang kasugoan sa GINOO.

² Tungod kay wala sila magmatinumanon sa GINOO, gisulong ni Shishak nga hari sa Ehipto ang Jerusalem sa ikalima nga tuig sa paghari ni Rehoboam.

³ Misulong si Shishak dala ang 1,200 ka mga karwahi, 60,000 ka mga tigkabayo, ug daghan kaayong mga sundalo, nga ang uban gikan pa sa Libya, Sucot, ug Etiopia.

⁴ Nailog ni Shishak ang pinarilan nga mga lungsod sa Juda ug mipadayon pagsulong ngadto sa Jerusalem.

⁵ Unya miadto si Propeta Shemaya kang Rehoboam ug sa mga pangulo sa Juda nga nagtigom didto sa Jerusalem tungod sa kahadlok kang Shishak.

Miingon si Shemaya kanila, “Mao kini ang giingon sa GINOO: Gisalikway ninyo ako, busa gitugyan ko kamo kang Shishak.”

⁶ Nagpaubos sa ilang kaugalingon ang hari ug ang mga pangulo sa Israel. Miingon sila, “Matarong ang GINOO!”

⁷ Sa dihang nakita sa GINOO nga nagpaubos sila sa ilang kaugalingon, miingon ang GINOO pinaagi kang Shemaya, “Tungod kay nagpaubos sila sa ilang kaugalingon, dili ko sila laglagon sa hingpit. Hatagan ko silag gamayng kapahulayan. Dili ko ipatagamtam ang akong kasuko sa Jerusalem pinaagi kang Shishak.

⁸ Apan ipasakop ko sila kaniya aron makakat-on sila nga mas maayo ang mag-alagad kanako kaysa mag-alagad sa mga yutan-on nga mga hari.”

⁹ Sa dihang gisulong ni Shishak nga hari sa Ehipto ang Jerusalem, gipanguha niya ang mga bahandi sa Templo sa GINOO ug sa palasyo. Gikuha niya ang tanan, apil ang mga taming nga bulawan nga gipahimo ni Solomon.

¹⁰ Busa nagpahimo si Haring Rehoboam ug mga taming nga bronsi nga ipuli niadtong mga taming, ug gitugyan niya kini sa mga opisyal sa mga tigbalantay nga nagbantay sa pultahan sa palasyo.

¹¹ Sa matag adto sa hari sa Templo sa GINOO, mouban kaniya ang mga tigbalantay nga nagdala niini nga mga taming, ug pagkahuman ibalik ra usab nila kini sa kuwarto alang sa mga tigbalantay.

¹² Sa dihang nagpaubos si Rehoboam sa iyang kaugalingon, nawala ang kasuko sa GINOO kaniya, ug wala siya laglaga sa hingpit. Nakasinati usab ug mga kaayohan ang Juda.

¹³ Milig-on ang pagdumala ni Haring Rehoboam ug nagpadayon siya sa paghari didto sa Jerusalem. Nag-edad siya ug 41 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari, ug naghari siyang 17 ka tuig sa Jerusalem, ang siyudad nga gipili sa GINOO gikan sa tanang tribo sa Israel ingon nga dapit diin pasidunggan siya. Ang ngalan sa inahan ni Rehoboam mao si Naama nga usa ka Amonihanon.

¹⁴ Apan naghimog daotan si Rehoboam tungod kay wala siya magtinguha sa pagdangop sa GINOO.

¹⁵ Ang sugilanon mahitungod sa paghari ni Rehoboam, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, nasulat sa Libro ni Propeta Shemaya ug sa Libro ni Propeta Iddo, nga kabahin sa listahan sa mga kaliwatan. Sa panahon nga naghari si Rehoboam kanunay nga adunay gira tali kaniya ug kang Jeroboam.

¹⁶ Sa dihang namatay si Rehoboam, gilubong siya didto sa lungsod ni David. Ug si Abias nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

13

Ang Paghari ni Abias sa Juda

(1 Hari 15:1-8)

¹ Nahimong hari sa Juda si Abias sa ika-18 nga tuig sa paghari ni Jeroboam sa Israel.

² Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa tulo ka tuig. Ang iyang inahan mao si Maaca* nga anak ni Uriel nga taga-Gibea.

Unya may nahitabong gira tali kang Abias ug Jeroboam.

³ Misulong si Abias uban ang 400,000 ka maisog nga mga sundalo, ug nangandam usab si Jeroboam ug 800,000 ka maisog nga mga sundalo alang sa pagpakig-gira.

* **13:2** Maaca: o Micaya.

⁴ Pag-abot ni Abias sa kabungtoran sa Efraim, mitindog siya sa Bukid sa Zemaraim ug misinggit ngadto kang Jeroboam ug sa mga taga-Israel, “Pamati kamo kanako.

⁵ Wala ba kamo makahibalo nga ang GINOO, nga Dios sa Israel, naghimog walay kataposan nga kasabotan kang David nga siya ug ang iyang mga kaliwat mao ang maghari sa Israel hangtod sa kahangtoran?

⁶ Apan ikaw Jeroboam nga anak ni Nebat nagrebelde sa imong agalon nga si Solomon nga anak ni David.

⁷ Nagtigom diha kanimo ang mga tawong walay hinungdan, ug nakigbatok kang Rehoboam nga anak ni Solomon niadtong batan-on pa kini ug wala pa kaayoy eksperyensya ug walay ikasarang sa pagsukol kaninyo.

⁸ “Ug karon gusto kamong makigbatok sa gingharian sa GINOO nga ginadumalahan sa kaliwat ni David, tungod kay daghan kamog mga sundalo, ug uban kaninyo ang mga bulawan nga baka nga gipahimo ni Jeroboam ingon nga inyong mga dios.

⁹ Giabog ninyo ang mga pari sa GINOO, nga mga kaliwat ni Aaron, ug ang mga Levita. Ug nagpili kamog inyong mga pari sama sa gihimo sa ubang mga nasod. Alang kaninyo si bisan kinsa nga adunay nating torong baka ug pito ka hamtong nga laking karnero mahimo nang idedikar ingon nga pari sa inyong dili tinuod nga mga dios.

¹⁰ “Apan alang kanamo, ang GINOO mao ang among Dios, ug wala namo siya isalikway. Ang among mga pari nga nag-alagad sa GINOO mga kaliwat ra gayod ni Aaron, ug ang nagtabang kanila mao lang ang mga Levita.

¹¹ Buntag ug gabii gahalad sila sa GINOO ug mga halad nga sinunog ug humot nga insenso. Ipahimutang nila ang pan diha sa sagradong lamisa. Ug kada gabii dagkotan nila ang mga suga nga anaa sa bulawan nga mga tungtonganan. Gatuman kami sa mga sugo sa GINOO nga among Dios. Apan kamo, inyo siyang gisalikway.

¹² Ang Dios kauban namo; siya ang among pangulo. Ang iyang mga pari mopatingog sa mga trumpeta sa pagpanguna kanamo sa pagpakig-gira kaninyo. Mga katawhan sa Israel, ayaw kamo pagpakigbatok sa GINOO, nga Dios sa inyong mga katigulangan, kay dili gayod kamo magmalampuson.”

¹³ Samtang nagsulti si Abias, hilom nga nagpadala si Jeroboam ug mga sundalo sa luyo sa mga taga-Juda aron sa pag-atang kanila.

¹⁴ Sa dihang nakita sa mga taga-Juda nga gisulong sila gikan sa likod ug sa atubangan, nangayo sila ug tabang sa GINOO. Gipatingog dayon sa mga pari ang mga trumpeta,

¹⁵ ug naninggit ug kusog ang mga taga-Juda. Sa ilang pagsinggit gipildi sa Dios si Jeroboam ug ang mga sundalo sa Israel. Gigukod sila ni Abias ug sa mga sundalo sa Juda.

¹⁶ Miikyas ang mga taga-Israel ug gitugyan sila sa Dios ngadto sa mga taga-Juda.

¹⁷ Daghan kaayo ang napatay ni Abias ug sa iyang mga sundalo, 500,000 ka labing maayong mga sundalo sa Israel.

¹⁸ Napildi sa mga taga-Juda ang mga taga-Israel tungod kay misalig sila sa GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan.

¹⁹ Gigukod ni Abias si Jeroboam ug nailog niya gikan niini ang mga lungsod sa Betel, Jeshana, ug Efron, ug apil ang mga baryo sa ilang palibot.

²⁰ Wala na gayod mabawi ni Jeroboam ang iyang gahom sa panahon ni Abias, ug sa kaulahian gisilotan siya sa GINOO ug namatay siya.

²¹ Nahimong gamhanan si Abias. Nakaangkon siya ug 14 ka mga asawa ug 22 ka mga anak nga lalaki ug 16 ka mga anak nga babaye.

²² Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Abias, ang iyang gipanulti ug ang iyang mga binuhatan, nasulat sa Libro ni Propeta Iddo.

14

¹ Namatay si Abias ug gilubong sa Lungsod ni David. Si Asa nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari. Samtang si Asa ang hari, adunay kalinaw sa Juda sulod sa 10 ka tuig.

Ang Paghari ni Asa sa Juda

² Gihimo ni Asa ang husto ug matarong atubangan sa GINOO nga iyang Dios.

³ Gipaguba niya ang mga halaran alang sa mga dios-dios ug ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit. Gipaguba usab niya ang handomanan nga mga bato ug gipamutol ang poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera.

⁴ Gimandoan niya ang katawhan sa Juda sa pagdangop sa GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan, ug sa pagtuman sa iyang balaod ug kasugoan.

⁵ Gipaguba niya ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit ug ang mga halaran nga sunoganan ug mga insenso sa tanang lungsod sa Juda. Busa adunay kalinaw ang gingharian sa Juda sa panahon sa paghari ni Asa.

⁶ Ug sulod niadtong malinawon nga mga tuig, nakahimo siya sa pagpatukod ug mga pinarilan nga lungsod sa Juda. Walay nakig-gira kaniya niadtong panahona, kay gihatagan siya sa GINOO ug kalinaw.

⁷ Miingon si Asa sa mga taga-Juda, "Atong lig-onon kini nga mga lungsod pinaagi sa pagbutang ug mga paril ug tore sa palibot niini, ug butangan natog trangka ang mga pulthan. Ato pa gihapon kining yutaa tungod kay midangop kita sa GINOO nga atong Dios. Gihatagan niya kitag kalinaw gikan sa atong mga kaaway sa palibot." Busa gipalig-on nila ang mga lungsod ug nagmauswagong sila.

⁸ Adunay 300,000 ka mga sundalo si Asa nga mga taga-Juda, nga armado sa dagkong mga taming ug mga bangkaw. Aduna usab siyay 280,000 ka mga sundalo nga taga-Benjamin, nga armado sa gagmay nga mga taming ug mga pana. Kini silang tanan pulos maisog nga mga sundalo.

⁹ Naglakaw si Zera nga taga-Etiopia* uban ang daghan kaayong mga sundalo ug 300 ka mga karwahi sa pagsulong sa Juda. Nakaabot sila sa Maresha.

¹⁰ Naglakaw usab sila si Asa sa pagpakig-gira kang Zera. Nagpahimutang sila sa Walog sa Zefata duol sa Maresha.

¹¹ Unya nag-ampo si Asa sa GINOO nga iyang Dios, "GINOO, wala nay lain pa nga makatabang sa mga tawo nga walay ikasarang batok sa mga gamhanan kondili ikaw lang. Tabangi kami, GINOO nga among Dios, kay nagsalig kami kanimo. Ug sa imong ngalan mianhi kami dinhi batok niining daghan kaayong mga sundalo. GINOO, ikaw ang among Dios. Ayaw itugot nga modaog ang tawo batok kanimo."

¹² Busa gipildi sa GINOO ang mga taga-Etiopia sa atubangan ni Asa ug sa mga taga-Juda. Nangikyas ang mga taga-Etiopia,

¹³ ug gigukod sila ni Asa ug sa iyang mga sundalo hangtod sa Gerar. Daghan kaayo ang nangamatay sa mga taga-Etiopia hinungdan nga dili na sila makahimo pa sa pagpakig-gira. Gipildi sila sa GINOO ug sa iyang mga sundalo. Ug daghan kaayo nga mga kabtangan ang nailog sa mga sundalo sa Juda.

¹⁴ Nagalag nila ang mga baryo sa palibot sa Gerar, tungod kay miabot sa mga tawo didto ang dakong kahadlok sa silot sa GINOO. Gipanguha nila ang

* **14:9 taga-Etiopia:** sa Hebreo, *taga-Cush*.

mga kabtangan niini nga mga baryo kay abunda kaayo sa mga kabtangan niining mga dapita.

¹⁵ Gisulong usab nila ang mga kampo sa mga magbalantay sa mga kahayopan, ug gipanguha ang mga karnero, mga kanding, ug mga kamelyo. Unya namalik sila sa Jerusalem.

15

Ang Mga Kabag-ohan nga Gihimo ni Asa

¹ Unya, gigamhan sa Espiritu sa Dios si Azaria nga anak ni Obed.

² Nakigkita siya kang Asa ug miingon kaniya, “Pamatia ninyo ako Haring Asa, ug kamong tanan nga taga-Juda ug taga-Benjamin. Magpabilin ang GINOO uban kaninyo kon magpabilin kamo kaniya. Kon modangop kamo kaniya, tabangan niya kamo. Apan kon talikdan ninyo siya, talikdan usab niya kamo.

³ Sa taas nga panahon nagkinabuhi ang mga Israelinhon nga walay tinuod nga Dios, walay mga pari nga nagtudlo kanila, ug walay balaod.

⁴ Apan sa ilang kalisod, midangop sila sa GINOO, nga Dios sa Israel, ug gitabangan niya sila.

⁵ Niadtong panahona, delikado ang pagbiyahe tungod kay adunay dakong kagubot taliwala sa mga katawhan.

⁶ Adunay panag-away tali sa mga nasod ug tali sa mga lungsod, tungod kay gihasol sila sa Dios pinaagi sa nagkalain-lain nga mga kalisod.

⁷ Apan kamo, pagpakaisog ug pagpakalig-on kamo, kay gantihan ang inyong mga binuhatan.”

⁸ Pagkadungog ni Asa sa mensahe ni Azaria nga anak ni Obed, nagmaisogon siya. Gipakuha niya ang mangil-ad nga mga dios-dios sa tibuok Juda ug Benjamin, ug sa mga lungsod nga iyang nailog sa kabungtoran sa Efraim. Gipaaayo niya ang halaran sa GINOO nga atua sa atubangan sa balkonahe sa Templo sa GINOO.

⁹ Unya gipatigom niya ang tanang katawhan sa Juda ug Benjamin, ug ang mga katawhan gikan sa Efraim, Manases, ug Simeon nga nagpuyo uban kanila. Daghang mga taga-Israel nga namalhin sa Juda sa dihang nakita nila nga giubanan si Asa sa GINOO nga iyang Dios.

¹⁰ Nagtigom sila sa Jerusalem sa ikatulo nga bulan sa ika-15 nga tuig sa paghari ni Asa.

¹¹ Niadtong higayona naghalad sila sa GINOO sa mga hayop nga ilang nailog sa gira, 700 ka baka ug 7,000 ka karnero ug kanding.

¹² Naghimo silag kasabotan nga modangop sila sa GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan, sa tibuok nilang kasing-kasing ug kalag.

¹³ Si bisan kinsa nga dili modangop sa GINOO, nga Dios sa Israel, patyon, bata man o tigulang, lalaki man o babaye.

¹⁴ Nanumpa sila sa GINOO sa makusog nga tingog, uban ang paghugyaw ug pagpatingog sa mga trumpeta ug mga budyong.

¹⁵ Naglipay ang tanang taga-Juda sa ilang pagpanumpa tungod kay kinasing-kasing nila kini nga gihimo. Midangop sila sa GINOO nga hugot gayod sa ilang kasing-kasing ug gitabangan niya sila. Gihatagan sila sa GINOO ug kalinaw gikan sa ilang mga kaaway sa palibot.

¹⁶ Gipapahawa usab ni Haring Asa ang iyang lola nga si Maaca sa iyang pagka-rayna kay nagpahimo kini ug mangil-ad nga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera. Gipaputol ni Asa ang poste, gipabugha, ug gipasunog didto sa Walog sa Kidron.

¹⁷ Bisag wala mahurot ug kawala ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit sa Israel, hingpit nga nagmatinumanon si Asa sa GINOO sa tibuok niyang kinabuhi.

¹⁸ Gidala niya sa Templo sa Dios ang mga pilak, bulawan, ug uban pang mga butang nga gigahin niya ug sa iyang amahan.

¹⁹ Wala gayoy gira hangtod sa ika-35 nga tuig sa paghari ni Asa.

16

Ang Kataposan nga Tuig ni Asa

(1 Hari 15:17-24)

¹ Sa ika-36 nga tuig sa paghari ni Asa, gisulong ni Baasha nga hari sa Israel ang Juda. Ug gisugdan ni Haring Baasha ang pagpalig-on sa lungsod sa Rama aron walay makagawas o makasulod sa teritoryo ni Asa nga hari sa Juda.

² Gipanguha ni Asa ang mga pilak ug bulawan sa mga bodega sa Templo sa GINOO ug sa iyang palasyo, ug gipadala kini kang Ben Hadad nga hari sa Aram* nga nagpuyo didto sa Damasco. Mao kini ang mensahe ni Asa kang Ben Hadad:

³ “Maghimo kitag kasabotan nga magdinapigay kita, sama sa gihimo sa atong mga amahan. Dawata ang gipadala ko kanimo nga pilak ug bulawan, ug undanga ang imong pagpakig-abin kang Baasha nga hari sa Israel aron mobiya na siya sa akong teritoryo.”

⁴ Misugot si Ben Hadad sa gihangyo ni Haring Asa, ug gisugo niya ang mga komander sa iyang mga sundalo nga sulongon ang mga lungsod sa Israel. Nailog nila ang Ijon, Dan, Abel Maim, ug ang tanang mga lungsod sa Neftali diin mahimutang ang mga bodega.

⁵ Sa dihang nabalitaan kini ni Baasha, gipaundang niya ang pagpahimo ug paril sa Rama.

⁶ Unya mimando si Haring Asa sa tanang mga kalalakin-an sa Juda nga panguhaon ang mga bato ug mga troso nga gigamit ni Baasha sa pagpahimog paril sa Rama, ug gigamit niya kini sa pagpahimog paril sa Geba ug sa Mizpa.

⁷ Niadtong higayona, miadto si Hanani nga propeta kang Asa nga hari sa Juda ug miingon kaniya, “Tungod kay misalig ka sa hari sa Aram ug dili sa GINOO nga imong Dios, nakaikyas gikan kaninyo† ang mga sundalo sa hari sa Aram.

⁸ Wala ka ba nahinumdom kon unsa ang nahitabo sa mga taga-Etiopia‡ ug taga-Libya kansang mga sundalo, mga karwahi, ug mga tigkabayo labihan kadaghan? Niadtong higayona misalig ka sa GINOO, ug gipapildi niya sila kaninyo.

⁹ Kay nagtan-aw ang GINOO sa tibuok kalibotan aron paglig-on sa mga tawo nga matinud-anon gayod kaniya. Binuang ang imong gihimo! Busa sukad karon kanunay ka nang makig-gira.”

¹⁰ Tungod niini, nasuko pag-ayo si Asa sa propeta, busa gipapriso niya kini. Ug niana usab nga higayon, nagsugod na ang kabangis ni Asa sa uban niya nga mga katawhan.

¹¹ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Asa, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda ug sa Israel.

* **16:2** Aram: o Siria. † **16:7** nakaikyas gikan kaninyo: o nawala gikan kaninyo ang kahigayonan nga mapildi. ‡ **16:8** taga-Etiopia: sa Hebreo, taga-Cush.

¹² Sa ika-39 nga tuig sa paghari ni Asa, nag-antos siya sa sakit sa tiil. Bisan grabe na ang iyang sakit, wala siya mangayo ug tabang sa GINOO; didto hinuon siya midangop sa mga mananambal.

¹³ Sa ika-41 nga tuig sa iyang paghari, namatay siya.

¹⁴ Gilubong siya sa lubnganan nga iyang gipahimo alang sa iyang kaulanginon didto sa Lungsod ni David. Gipahimutang siya sa lubnganan nga puno sa nagkalain-laing mga pahumot, ug naghimo ang mga tawo ug dako nga daob sa pagpasidungog kaniya.

17

Si Jehosafat nga Hari sa Juda

¹ Ang mipuli kang Asa ingon nga hari mao ang iyang anak nga si Jehosafat. Gipalig-on ni Jehosafat ang iyang gingharian batok sa Israel.

² Gibutangan niyang mga sundalo ang tanang pinarilan nga mga lungsod sa Juda, ug gibutangan niyang mga kampo sa mga sundalo ang Juda ug ang mga lungsod sa Efraim nga nailog sa iyang amahan nga si Asa.

³ Giubanan sa GINOO si Jehosafat tungod kay sa unang mga tuig sa iyang paghari gisunod niya ang pagkinabuhi sa iyang katigulangan nga si David. Wala siya modangop sa mga imahen ni Baal

⁴ kondili ngadto sa Dios sa iyang amahan ug mituman sa iyang kasugoan imbis nga mosunod sa binuhatan sa mga taga-Israel.

⁵ Gilig-on sa GINOO ang gingharian ni Jehosafat. Nagdalag mga gasa ang tanang taga-Juda ngadto kaniya, ug nahimo siyang labihan ka adunahan ug tinahod.

⁶ Nagmatinud-anon siya sa pagsunod sa mga pamaagi sa GINOO. Gipangguba niya ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit ug ang mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera nga gikan sa Juda.

⁷ Sa ikatulo nga tuig sa iyang paghari, gipalakaw niya ang iyang mga opisyal nga sila si Ben Hail, Obadias, Zacarias, Netanel, ug Micaya aron sa pagpanudlo sa mga lungsod sa Juda.

⁸ Kauban nila ang mga Levita nga sila si Shemaya, Netania, Zebadia, Asahel, Shemiramot, Jehonatan, Adonia, Tobia, Tob Adonia, ug ang mga pari nga sila si Elishama ug Jehoram.

⁹ Gidala nila ang Libro sa Kasugoan sa GINOO ug milibot sila sa tanang mga lungsod sa Juda ug nanudlo sa mga tawo.

¹⁰ Nahadlok sa GINOO ang tanang mga gingharian sa palibot sa Juda, busa wala kanilay nakig-gira kang Jehosafat.

¹¹ Ang uban nga mga Filistihanon nagdala kang Jehosafat ug mga gasa ug pilak ingon nga buhis. Ug ang mga Arabo nagdala kaniyang 7,700 ka mga karnero ug 7,700 ka mga kanding.

¹² Busa misamot ang pagkagamhanan ni Jehosafat. Nagpatukod siyang mga depensa sa Juda ug mga lungsod nga butangan ug mga bodega.

¹³ Daghang mga kahimanan ang gitigom niya sa mga lungsod sa Juda. Nagbutang usab siyang mga hanas ug maisog nga mga sundalo didto sa Jerusalem.

¹⁴ Ang iyang mga sundalo nalista sumala sa ilang mga kagikan.

Gikan sa Juda, adunay mga komander sa kada 1,000 ka mga yunit: si Adna ang komander sa 300,000 ka maisog nga mga sundalo nga taga-Juda;

¹⁵ ang sunod kaniya si Jehohanan nga komander sa 280,000 ka mga sundalo;

¹⁶ sunod si Amasia nga anak ni Zicri, nga komander sa 200,000 ka maisog nga mga sundalo. Miboluntaryo siya alang sa buluhaton sa GINOO.

¹⁷ Gikan sa Benjamin, si Eliada, nga usa ka banggiitan nga sundalo, ang komander sa 200,000 ka mga sundalo nga armado sa mga pana ug taming;

¹⁸ ang sunod kaniya si Jehozabad nga komander sa 180,000 ka sundalo nga armado alang sa gubat.

¹⁹ Mao kini sila ang mga tawong nag-alagad sa hari gawas sa mga sundalo nga iyang gibutang sa pinarilan nga mga lungsod sa tubuok nga Juda.

18

Nagsulti si Micaya Batok kang Ahab

(1 Hari 22:1-28)

¹ Nahimo nang labihan ka adunahan ug kadungganon si Jehosafat, ug maayo ang iyang relasyon kang Ahab tungod sa pagminyoyay sa iyang anak ug sa anak ni Ahab.

² Paglabay sa pila ka tuig, mibisita si Jehosafat kang Ahab didto sa Samaria. Nag-ihaw si Ahab ug daghang mga karnero ug baka, ug nagpakombira alang kang Jehosafat ug sa iyang kaubang mga opisyal. Unya giaghat ni Ahab si Jehosafat nga mosulong sa Ramot Gilead.

³ Miingon siya kang Jehosafat, “Mouban ka ba kanako sa pagpakig-gira sa Ramot Gilead?”

Mitubag si Jehosafat, “Andam akong mouban kanimo ug ang akong mga kasundalohan. Oo, mouban kami kaninyo sa pagpakig-gira.

⁴ Apan mangutana una kita sa GINOO kon unsay iyang ikasulti.”

⁵ Busa gipatawag ni Ahab* ang mga propeta, 400 silang tanan ug gipangutana, “Molakaw ba kami sa Ramot Gilead sa pagpakig-gira o dili?”

Mitubag sila, “Lakaw, kay hatagan kamo sa Dios ug kadaogan!”

⁶ Apan nangutana si Jehosafat, “Wala na bay lain dinhi nga propeta sa GINOO nga atong mapangutan-an?”

⁷ Mitubag si Ahab kang Jehosafat, “Aduna pay usa nga mahimo natong mapangutan-an, si Micaya nga anak ni Imla. Apan nasuko ako kaniya kay wala gayod siyay maayong gitagna bahin kanako kondili pulos lang daotan.” Mitubag si Jehosafat, “Ayaw pagsulti ug ingon niana.”

⁸ Busa gipatawag ni Ahab ang usa ka opisyal ug giingnan, “Dad-a dayon ninyo dinhi si Micaya nga anak ni Imla.”

⁹ Niadtong higayona, si Ahab nga hari sa Israel ug si Jehosafat nga hari sa Juda, nga nagbisti sa ilang harianon nga mga bisti, nanglingkod sa ilang tagsa-tagsa ka trono didto sa giokanan dapit sa pultahan sa Samaria. Ug diha sa ilang atubangan mihatag ang mga propeta sa ilang mga panagna.

¹⁰ Unya si Zedekia nga anak ni Kenaana, naghimog sungay-sungay nga puthaw. Miingon siya, “Mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Pinaagi niini nga sungay, laglagon mo ang mga Aramehanon hangtod nga mahurot sila.’”

¹¹ Mao usab ang giingon sa tanang mga propeta. Miingon sila, “Sulonga ang Ramot Gilead, Haring Ahab, ug modaog ka, kay itugyan kini sa GINOO kanimo.”

¹² Sa laing bahin, ang gisugo sa pagkuha kang Micaya miingon kaniya, “Ang tanang propeta managsama nga miingon nga magmadaogon ang hari, busa kinahanglan nga mao usab kana ang imong isulti.”

* **18:5 Ahab:** sa Hebreo, *hari sa Israel*. Mao usab sa bersikulo 7, 8, 17, 25, 29, 33, 34.

13 Apan miingon si Micaya, "Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO nga akong Dios nga isulti ko lang ang ipasulti niya kanako."

14 Pag-abot ni Micaya ngadto kang Haring Ahab nangutana kini kaniya, "Micaya, sulongon ba namo ang Ramot Gilead o dili?"

Mitubag si Micaya, "Sulonga ninyo ug magmalampuson kamo, kay itugyan kini kaninyo."

15 Apan miingon ang hari kang Micaya, "Kapila ko ba ikaw papanumpaa nga ang tinuod lang gayod ang imong isulti kanako sa ngalan sa GINOO?"

16 Busa miingon si Micaya, "Nakita ko sa panan-awon nga nagkatag ang mga Israelinhon sa mga bukid sama sa mga karnero nga walay magbalantay, ug miingon ang GINOO, 'Wala nay agalon kining mga tawhana. Papaulia sila nga malinawon.'"

17 Miingon si Ahab kang Jehosafat, "Dili ba giingnan ko na man ikaw nga wala gayod siyay maayong gitagna alang kanako kondili pulos lang daotan?"

18 Mipadayon pag-ingon si Micaya, "Pamatia ang mensahe sa GINOO! Nakita ko ang GINOO nga naglingkod sa iyang trono, ug ang tanang mga langitnong binuhag nagtindog dapit sa iyang wala ug sa iyang tuo.

19 Unya miingon ang GINOO, 'Kinsay mohaylo kang Ahab nga hari sa Israel nga mosulong sa Ramot Gilead aron mamatay siya didto?' Lain-lain ang tubag sa langitnong mga binuhag.

20 Unya adunay espiritu nga mitindog atubangan sa GINOO ug miingon, 'Ako ang mohaylo kaniya.' Nangutana ang GINOO, 'Sa unsa nga paagi?'

21 Mitubag siya, 'Moadto ako ug pasultihon kog bakak ang mga propeta ni Ahab.' Miingon ang GINOO, 'Lakaw ug buhata kana. Magmalampuson ka sa paghaylo kaniya.'

22 Unya miingon si Micaya, "Mao kadto ang nahitabo. Gipadad-an sa GINOO kining imong mga propeta ug espiritu nga mipasulti kanila ug bakak. Pagbuot sa GINOO nga malaglag ka."

23 Unya miduol si Zedekia nga anak ni Kenaana kang Micaya ug gisagpa niya kini. Miingon si Zedekia, "Diin moagi ang Espiritu sa GINOO sa dihang mibiya siya kanako aron makigsulti kanimo?"

24 Mitubag si Micaya, "Mahibaloan mo kini sa adlaw nga mapildi kamo sa pakig-away ug mosulod ka sa kinasuokan nga kuwarto aron pagtago."

25 Mimando dayon si Ahab, "Dakpa ninyo si Micaya ug dad-a balik kang Amon nga pangulo sa lungsod ug kang Joas nga akong anak.

26 Ingna ninyo sila nga nagmando ako nga prisohon kining tawhana ug hatagan lang ug pan ug tubig hangtod nga makabalik ako nga wala maunsa gikan sa gira."

27 Miingon si Micaya, "Kon makabalik ka nga wala maunsa, nan, ang GINOO wala magsulti pinaagi kanako." Unya miingon si Micaya sa tanang mga tawo didto, "Timan-i ninyo ang akong gisulti!"

Namatay si Ahab (1 Hari 22:29-35)

28 Busa misulong sa Ramot Gilead si Ahab nga hari sa Israel ug si Jehosafat nga hari sa Juda.

29 Miingon si Ahab kang Jehosafat, "Sa panahon sa gira, magpakaaron-ingnon ako nga dili hari, apan ikaw, magsul-ob ka sa imong harianong bisti." Busa nagpakaaron-ingnon si Ahab, ug miadto sila sa gira.

³⁰ Unya nagmando ang hari sa Aram† sa komander sa iyang mga tigkarwahi, “Ayaw kamo pagpakig-gira ni bisan kinsa, gawas lang sa hari sa Israel.”

³¹ Pagkakita sa mga komander sa mga tigkarwahi kang Jehosafat, abi nilag siya ang hari sa Israel, busa midasdas sila kaniya. Apan nagpakitabang si Jehosafat, busa gitabangan siya sa GINOO ug gipahilayo ang iyang mga kaaway gikan kaniya.

³² Sa dihang nakaamgo ang mga komander sa mga tigkarwahi nga dili diay siya ang hari sa Israel, miundang sila sa paggukod kaniya.

³³ Apan adunay usa ka Aramehanon nga pasalagma nga namana ug naigo niya si Ahab sa bahin sa iyang lawas diin mag-abot ang mga panagang sa lawas nga iyang gisul-ob. Miingon si Ahab sa nagdala sa iyang karwahi, “Pahilayo ako sa away kay nasamdan ako!”

³⁴ Samtang nagpadayon ang gira niadtong adlaw, pabilin nga naglingkod si Ahab sa iyang karwahi, atbang sa mga Aramehanon hangtod naghapon. Ug sa pagsalop sa adlaw, namatay siya.

19

¹ Mibalik si Jehosafat sa iyang palasyo sa Jerusalem nga luwas.

² Gitagbo siya ni Propeta Jehu nga anak ni Hanani ug giingnan ang hari, “Nganong mitabang ka sa daotan ug gimahal mo ang nasilag sa GINOO? Tungod niini, nasuko ang GINOO kanimo.

³ Apan adunay maayo nga nakita diha kanimo. Gipangguba mo ang mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera ug nagtinguha ka sa pagdangop sa Dios.”

Nagpili si Jehosafat ug mga Maghuhukom

⁴ Didto magpuyo si Jehosafat sa Jerusalem, apan gilipot niya ang Beersheba, paingon sa kabungtoran sa Efraim, aron sa pag-agni sa katawhan sa pagbalik ngadto sa GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan.

⁵ Nagbutang siyag mga maghuhukom sa matag pinarilan nga lungsod sa Juda.

⁶ Giingnan niya ang maong mga maghuhukom, “huna-hunaa gayod ninyo pag-ayo sa dili pa kamo mohukom kay wala kamo maghukom alang sa tawo kondili alang sa GINOO. Nag-uban siya kaninyo sa inyong paghukom.

⁷ Tahora ninyo ang GINOO, ug pagmatngon kamo sa inyong paghukom kay dili motugot ang GINOO nga atong Dios nga tuison ang hustisya. Dili siya gusto nga adunay pagpabor-pabor ug pagsuborno.”

⁸ Nagbutang usab si Jehosafat sa Jerusalem ug mga Levita, mga pari, ug mga pangulo sa mga pamilya sa mga Israelinhon isip mga maghuhukom nga mohusay sa mga kaso nga adunay kalabotan sa kasugoan sa GINOO ug sa uban pang mga panagbingkil. Ug didto sila magpuyo sa Jerusalem.

⁹ Mao kini ang iyang mando kanila: “Kinahanglan mag-alagad kamo nga adunay pagtahod sa GINOO, matinud-anon, ug kinasing-kasing.

¹⁰ Kon adunay kaso nga dad-on diha kaninyo ang inyong mga katagilung-sod nga nagpuyo sa mga lungsod, aduna man kini kalabotan sa pagpatay o sa uban pang matang sa pagsupak sa mga patakaran, mga sugo, mga tulomanon, ug mga lagda, pahimangnoi ninyo sila nga dili magpakasala sa GINOO, kay kon dili, mahiagom sila ug kamo sa iyang kasuko. Himoa ninyo kini aron dili kamo makasala.

¹¹ Kon adunay mga kaso bahin sa GINOO nga dili ninyo mahusay, si Amaria nga pangulong pari mao ang mohusay niana. Ug kon adunay kaso bahin

† 18:30 Aram: o Siria.

sa panggobyerno nga dili ninyo mahusay, si Zebadia nga anak ni Ishmael nga pangulo sa tribo sa Juda mao ang mohusay niana. Ang mga Levita motabang kaninyo aron masiguro nga mapatunhay ang hustisya. Pagpakalig-on kamo sa paghimo sa inyong katungdanan, ug hinaut nga ubanan sa GINOO ang nagbuhat sa matarong.”

20

Gipildi ni Jehosafat ang Moab ug Ammon

¹ Human niini, nakig-gira kang Jehosafat ang mga Moabihanon, ang mga Amonihanon, ug ang uban sa mga Meunhon.*

² Adunay mga tawo nga miadto kang Jehosafat ug miingon, “Adunay daghan kaayong mga sundalo nga nagpadulong sa pagsulong kanimo. Gikan kini sila sa Edom† sa pikas nga bahin sa Patay nga Dagat. Anaa na sila sa Hazazon Tamar” (nga mao ang En Gedi).

³ Nahadlok si Jehosafat, ug midangop siya sa GINOO. Unya nagmando siya nga magpuasa ang tanang taga-Juda.

⁴ Busa nagtigom ang mga tawo gikan sa tanang mga lungsod sa Juda sa pagpangayo ug tabang sa GINOO.

⁵ Mitindog si Jehosafat atubangan sa katawhan sa Juda ug sa Jerusalem didto sa atubangan sa bag-ong hawanan sa Templo sa GINOO

⁶ ug miingon:

“GINOO, Dios sa among mga katigulangan, ikaw ang Dios nga anaa sa langit. Ikaw ang naggahom sa tanan nga gingharian sa kalibotan. Gamhanan ka gayod ug walay makasukol kanimo.

⁷ O among Dios, dili ba nga gipang-abog mo man ang mga lumulupyo niini nga yuta sa dihang miabot ang imong katawhan? Ug dili ba nga gihatag mo kini sa mga kaliwat ni Abraham nga imong higala aron ilang panag-iyahon, hangtod sa kahangtoran?

⁸ Gipuy-an kini nila ug gitukoran ug balaang puloy-anan sa pagpasidungog kanimo. Miingon sila,

⁹ ‘Kon adunay kalamidad nga moabot kanamo sama sa gira, baha, katalagman, o kagutom, motindog kami sa imong presensya atubangan niini nga Templo diin ginapasidunggan ikaw. Magpakitabang kami kanimo ug patalinghogan mo kami ug luwason.’

¹⁰ “Karon ginasulong kami sa mga tawo nga gikan sa Amon, Moab, ug sa Bukid sa Seir. Kaniadto wala ka motugot nga sakopon ang ilang mga teritoryo sa mga Israelinhon nga migawas gikan sa Ehipto. Busa milikay ang mga Israelinhon kanila ug wala sila laglaga.

¹¹ Apan karon, tan-awa kon unsa ang ilang gibalos kanamo. Gisulong nila kami aron abugon sa yuta nga imong gihatag kanamo ingon nga panulondon.

¹² O among Dios, dili mo ba sila silotan? Wala kamiy ikasukol niining daghang mga sundalo nga nagsulong kanamo. Dili kami kahibalo kon unsay among buhaton, apan nagsalig kami kanimo.”

¹³ Nagtindog didto atubangan sa GINOO ang tanang kalalakin-an sa Juda, uban ang ilang mga asawa ug mga anak, apil ang ilang gagmayng kabataan.

¹⁴ Gigamhan sa Espiritu sa GINOO si Jahaziel nga nagtindog didto uban kanila. Si Jahaziel anak ni Zacarias. Si Zacarias anak ni Benaya. Si Benaya anak ni Jeiel. Ug si Jeiel anak ni Matania nga Levita ug kaliwat ni Asaf.

* **20:1** *Meunhon*: mao kini sa pipila ka manuskrito sa Septuagint. Sa Hebreo, *Amonihanon*. † **20:2** *Edom*: mao kini sa usa ka manuskrito sa Hebreo. Sa kadaghanan nga manuskrito sa Hebreo ug sa Septuagint, *Aram*.

¹⁵ Miingon si Jahaziel, “Pamati Haring Jehosafat, ug kamong tanan nga nagpuyo sa Jerusalem ug sa Juda! Mao kini ang gisulti sa GINOO kaninyo, ‘Ayaw kamo kahadlok o kawad-ig kadasig tungod niining daghang mga sundalo, kay ang away dili inyo kondili iya sa Dios.

¹⁶ Ugma, lugsong kamo ngadto kanila. Makita ninyo sila nga gatungas sa tungasanan sa Ziz, sa tumoy sa walog nga nagpaingon sa kamingawan sa Jeruel.

¹⁷ Dili na kinahanglan nga makig-away pa kamo. Ipahimutang ang inyong kaugalingon, ug tan-awa ninyo ang buhaton sa GINOO sa pagluwas kaninyo. Ayaw kamo kahadlok o kawad-ig kadasig, mga taga-Juda ug taga-Jerusalem. Atubanga ninyo sila ugma ug ang GINOO mag-uban kaninyo.’”

¹⁸ Mihapa si Jehosafat ug ang tanang taga-Juda ug taga-Jerusalem sa pagsimba sa GINOO.

¹⁹ Unya nanindog ang mga Levita nga gikan sa mga pamilya ni Kohat ug ni Kora ug midayeg sa GINOO, nga Dios sa Israel, sa makusog kaayo nga tingog.

²⁰ Sayo pa kaayo pagkasunod adlaw, nangadto sila si Jehosafat sa kamingawan sa Tekoa. Samtang naglakaw sila, mihunong si Jehosafat ug miingon, “Pamatia ninyo ako, mga taga-Juda ug taga-Jerusalem! Tuo kamo sa GINOO nga inyong Dios, ug malig-on kamo. Tuo kamo sa iyang mga propeta, ug magmadaogon kamo.”

²¹ Pagkahuman niyag pangayo ug tambag sa mga tawo, nagpili siyag mga mag-aawit nga mag-una kanila ug mag-awit ug mga pagdayeg sa GINOO tungod sa iyang balaan ug halangdon nga presensya. Mao kini ang ilang giawit, “Pasalamat sa GINOO kay ang iyang gugma walay kataposan.”

²² Ug sa pagsugod nilag awit sa mga pagdayeg, gipaunay ug away sa GINOO ang mga Amonihanon, mga Moabihanon, ug mga taga-Bukid sa Seir nga nagsulong sa Juda. Nangalaglag sila

²³ kay gisulong sa mga Amonihanon ug Moabihanon ang mga sundalo sa mga taga-Bukid sa Seir ug gilaglag sila sa hingpit.* Pagkahuman, sila na usab ang nagpinatyanay.

²⁴ Pag-abot sa mga sundalo sa Juda sa ibabaw nga bahin sa kamingawan, nakita nila ang mga patayng lawas sa ilang mga kaaway nga nanagbuy-od sa yuta. Walay bisan usa nga nakaikyas.

²⁵ Busa miadto si Jehosafat ug ang iyang mga tawo sa pagpanguha sa mga kabtangan sa ilang mga kaaway. Daghan ang ilang nakuha nga mga kagamitan, mga bisti,[§] ug uban pang mahalang mga butang. Tulo gayod ka adlaw silang naghakot tungod sa hilabihan nga kadaghan sa mga kabtangan.

²⁶ Sa ikaupat ka adlaw, nagtigom sila sa Walog sa Beraca ug didto nagdayeg sila sa GINOO. Mao kana ang hinungdan nga gitawag kini nga Walog sa Beraca* hangtod karon.

²⁷ Unya namalik silang tanan sa Jerusalem pinangulohan ni Jehosafat. Malipayon kaayo sila tungod kay gipadaog sila sa GINOO sa ilang mga kaaway.

²⁸ Pag-abot nila sa Jerusalem, midiretso sila sa Templo sa GINOO, ug nagtukar sila ug mga harpa, lira, ug mga trumpeta.

† **20:23** *gilaglag sila sa hingpit:* ang Hebreo nga pulong nga gigamit dinhi nagkahulogan sa mga butang nga gihalad sa GINOO pinaagi sa paghalad o paglaglag niini. § **20:25** *mga bisti:* mao kini sa pipila ka manuskrito sa Hebreo. Apan sa kadaghanan nga manuskrito sa Hebreo, *mga patayng lawas.*

* **20:26** *Beraca:* ang buot ipasabot, *pagdayeg.*

²⁹ Sa dihang nadungog sa tanang mga gingharian sa palibot nga ang GINOO mismo ang nakig-gira sa mga kaaway sa Israel, nangahadlok sila sa Dios.[†]

³⁰ Busa nakasinati ug kalinaw ang gingharian ni Jehosafat kay gihatagan siya sa iyang Dios ug kalinaw sa iyang palibot.

Ang Kataposan sa Paghari ni Jehosafat

(1 Hari 22:41-50)

³¹ Mao kadto ang kasaysayan sa paghari ni Jehosafat sa Juda. Nag-edad siya ug 35 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 25 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Azuba nga anak ni Shilhi.

³² Gisunod ni Jehosafat ang pagkinabuhi sa iyang amahan nga si Asa. Gi-himo niya ang matarong atubangan sa GINOO.

³³ Apan wala niya panguhaa ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, ug ang mga tawo wala magmatinud-anon sa pagsunod sa Dios sa ilang mga katigulangan.

³⁴ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Jehosafat, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, nasulat sa mga sugilanon ni Jehu nga Anak ni Hanani, nga nalakip sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda.

³⁵ Apan sa kaulahiing panahon sa paghari ni Jehosafat sa Juda, nakig-abin siya kang Ahazia nga hari sa Israel, nga usa ka daotang tawo.

³⁶ Nagkasabot sila nga magpahimog mga barko nga pangnegosyo[‡] didto sa Ezion Geber.

³⁷ Unya miingon si Eliezer nga anak ni Dodavahu nga taga-Maresha kang Jehosafat, “Tungod kay nakig-abin ka kang Ahazia, gub-on sa GINOO ang inyong gipahimo nga mga barko.” Busa naguba ang mga barko ug wala na kini makabiyaha.

21

¹ Sa dihang namatay si Jehosafat, gilubong siya sa gilubngan sa iyang mga katigulangan sa Lungsod ni David. Ug si Jehoram nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

² Ang mga igsoon ni Jehoram mao sila si Azaria, Jehiel, Zacarias, Azariah, Micael, ug Shefatia. Kini silang tanan mga anak ni Jehosafat nga hari sa Juda.*

³ Gipanghatagan sila ni Jehosafat ug daghang mga regalo nga pilak ug bulawan, mahalon nga mga kabtangan, ug pinarilan nga mga lungsod sa Juda. Apan si Jehoram ang gihatagan sa katungod nga mopuli sa hari kay siya man ang kamagulangan.

Ang Paghari ni Jehoram sa Juda

(2 Hari 8:16-24)

⁴ Sa dihang napalig-on na ni Jehoram ang iyang paghari sa gingharian sa iyang amahan, gipapatay niya ang tanan niyang mga igsoon, apil ang ubang mga opisyal sa Juda.

⁵ Nag-edad si Jehoram ug 32 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Naghari siya sa Jerusalem sulod sa walo ka tuig.

⁶ Gisunod niya ang binuhatan sa mga hari sa Israel, sama sa gihimo sa panimalay ni Ahab, kay ang iyang napangasawa anak man ni Ahab. Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO.

[†] 20:29 nangahadlok sila sa Dios: o nangahadlok sila pag-ayo. [‡] 20:36 mga barko nga pangnegosyo: sa Hebreo, mga barko paingon sa Tarshish. * 21:2 Juda: sa Hebreo, Israel. Mao usab sa bersikulo 4.

⁷ Apan tungod sa kasabotan sa GINOO kang David, wala niya laglaga ang mga kaliwat ni David. Kay misaad siya nga magpadayon sa paghari ang mga kaliwat ni David hangtod sa kahangtoran.[†]

⁸ Sa panahon sa paghari ni Jehoram, nagrebelde ang Edom sa Juda, ug nagpili sila ug ilang kaugalingong hari.

⁹ Busa miadto si Jehoram ug ang iyang mga opisyal sa Edom uban sa tanan niyang tigkarwahi. Gilibotan siya ug ang mga komander sa iyang mga tigkarwahi sa mga Edomihanon. Apan pagkagabii gisulong nila ang mga Edomihanon.

¹⁰ Hangtod karon nagrebelde pa gihapon ang Edom sa Juda.

Niadtong panahona, nagrebelde usab ang Libna sa Juda, tungod kay gisalikway ni Jehoram ang GINOO, nga Dios sa iyang mga katigulangan.

¹¹ Nagpatukod usab siyag mga simbahanan sa mga bungtod sa Juda nga maoy hinungdan sa pagsimba sa mga taga-Jerusalem ug taga-Juda sa mga dios-dios.

¹² Gipadad-an ni Propeta Elias si Jehoram ug sulat nga nag-ingon:

“Mao kini ang gisulti sa GINOO, nga Dios sa imong katigulangan nga si David: Wala mo sunda ang pagkinabuhi sa imong amahan nga si Jehosafat o sa imong lolo nga si Asa nga nahimong hari sa Juda.

¹³ Gisunod mo hinuon ang pagkinabuhi sa mga hari sa Israel. Giaghat mo ang mga taga-Juda ug mga taga-Jerusalem sa pagsimba sa mga dios-dios sama sa gihimo ni Ahab. Gipamatay mo usab ang imong kaugalingong mga igsoon nga mas maayo pa kay kanimo.

¹⁴ Busa karon silotan ka sa GINOO apil ang imong katawhan, mga anak, mga asawa, ug ang tanan mong kabtangan. Grabe kaayo nga silot ang ipahamtang niya kaninyo.

¹⁵ Ikaw mismo mag-antos sa grabe nga sakit sa tiyan hangtod nga manggawas ang imong tinai.”

¹⁶ Unya giaghat sa GINOO ang mga Filistihanon ug ang mga Arabo nga nagpuyo duol sa mga taga-Etiopia[‡] sa pagsulong kang Jehoram.

¹⁷ Gisulong nila ang Juda, ug gipanguha ang mga kabtangan sa palasyo sa hari, apil ang iyang mga asawa ug mga anak. Ang kamanghoran lang niya nga anak nga si Ahazia[§] ang wala madala.

¹⁸ Pagkahuman niadto, gipaantos sa GINOO si Jehoram sa sakit sa tiyan nga walay pagkaayo.

¹⁹ Paglabay sa duha ka tuig, nanggawas ang iyang tinai tungod sa sakit, ug namatay siya nga nag-antos sa hilabihan. Wala magdaob ang iyang katawhan sa pagpasidungog kaniya, sama sa ilang gihimo sa iyang mga katigulangan.

²⁰ Nag-edad si Jehoram ug 32 ka tuig sa dihang naghari siya. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa walo ka tuig. Wala gayoy nagsubo sa iyang pagkamatay. Gilubong siya sa Lungsod ni David, apan dili sa lubnganan sa mga hari.

22

Ang Paghari ni Ahazia sa Juda

(2 Hari 8:25-29; 9:21-28)

¹ Si Ahazia nga kamanghoran nga anak ni Jehoram mao ang gihimo sa katawhan sa Jerusalem nga ilang hari. Kay ang uban nga mga anak

[†] **21:7** Kay misaad siya nga magpadayon sa paghari: sa literal, Nagsaad ang GINOO nga hatagan niya si David ug ang iyang mga kaliwat ug suga hangtod sa kahangtoran. [‡] **21:16** taga-Etiopia: sa Hebreo,

taga-Cush. [§] **21:17** Ahazia: o Jehoahaz.

ni Jehoram gipamatay man sa mga Arabo nga misulong sa Juda. Busa naghari sa Juda si Ahazia nga anak ni Haring Jehoram.

² Nag-edad si Ahazia ug 22* ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa usa ka tuig. Ang iyang inahan mao si Atalia nga apo ni Omri.

³ Misunod usab si Ahazia sa binuhatan sa panimalay ni Ahab kay gitudloan man siya sa iyang inahan sa paghimo ug daotan.

⁴ Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo sa panimalay ni Ahab, kay human mamatay ang iyang amahan, nahimo niyang magtatambag ang mga miyembro sa panimalay ni Ahab nga maoy misulsol kaniya sa kadaotan.

⁵ Gisunod niya ang ilang tambag nga makig-abin kang Joram nga anak ni Ahab nga hari sa Israel, ug miuban siya kang Joram sa pagpakig-gira kang Hazael nga hari sa Aram. Naggira sila sa Ramot Gilead, ug nasamdan si Joram.

⁶ Mipauli si Joram sa lungsod sa Jezreel aron magpaayo sa iyang samad. Ug samtang didto siya, mibisita kaniya si Ahazia nga hari sa Juda.

⁷ Kini nga pagbisita ni Ahazia kang Joram maoy gigamit sa Dios aron sa paglaglag kaniya. Sa didto si Ahazia sa Jezreel, miuban siya kang Joram sa pagsugat kang Jehu nga anak ni Nimshi. Si Jehu ang gipili sa GINOO nga molaglag sa panimalay ni Ahab.

⁸ Samtang ginalaglag ni Jehu ang panimalay ni Ahab, nakita niya ang mga opisyal sa Juda ug ang mga anak sa mga paryente ni Ahazia nga nag-alagad kang Ahazia. Ug gipamatay niya sila.

⁹ Unya gipapangita ni Jehu sa iyang mga tawo si Ahazia, ug nakita nila kini nga nagtago sa lungsod sa Samaria. Gidala nila siya ngadto kang Jehu ug gipatay. Gilubong nila si Ahazia tungod sa ilang pagtahod sa iyang lolo nga si Jehosafat, kay matod nila, “Apo siya ni Jehosafat, ang tawo nga midangop sa GINOO sa tibukon niya nga kasing-kasing.”

Wala gayoy bisan usa sa nahibiling mga miyembro sa panimalay ni Ahazia nga takos maghari.

Si Atalia ug si Joas

(2 Hari 11:1-16)

¹⁰ Sa pagkahibalo ni Atalia nga patay na ang iyang anak nga si Ahazia, nagdesisyon siya nga pamatyon ang tanang miyembro sa pamilya sa hari sa Juda.

¹¹ Apan gikuha ni Jehosheba† ang anak ni Ahazia nga si Joas gikan sa uban pang mga anak sa hari nga patayonon. Kini si Jehosheba igsoon ni Ahazia; anak siya nga babaye ni Haring Jehoram, ug asawa sa pari nga si Jehoyada. Gitagoan niya si Joas ug ang iyang yaya sa usa ka kuwerto sa Templo, busa wala kini maapil ug patay ni Atalia.

¹² Sulod sa unom ka tuig, nagtago didto sa Templo sa Dios si Joas samtang si Atalia ang naggahom ingon nga rayna sa Juda.

23

¹ Sa ikapito nga tuig, milihok na si Jehoyada. Nakigsabot siya sa lima ka komander sa ginatos ka mga sundalo. Sila mao si Azaria nga anak ni Jeroham, Ishmael nga anak ni Jehohanan, Azaria nga anak ni Obed, Maasea nga anak ni Adaya, ug Elishafat nga anak ni Zicri.

* 22:22: mao kini sa pipila ka manuskrito sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, 42. † 22:11 *Jehosheba: o Jehoshebaat.*

² Milibot sila sa tibuok Juda sa pagtigom sa mga Levita ug sa mga pangulo sa mga pamilya.

Pag-abot sa mga tawo sa Jerusalem,

³ nangadto sila sa Templo sa Dios ug naghimog kasabotan uban kang Joas nga anak sa hari. Miingon si Jehoyada sa mga tawo, “Mao na kini ang panahon nga maghari ang anak sa hari, sumala sa gisaad sa GINOO nga sa kanunay adunay kaliwat si David nga maghari.

⁴ Mao kini ang inyong buhaton: ang usa sa tulo ka bahin sa mga pari ug mga Levita nga nagbantay kon Adlaw nga Igpapahulay, magbantay sa mga pultahan sa Templo.

⁵ Ang usa pa ka bahin magbantay sa palasyo sa hari. Ug ang laing usa ka bahin magbantay sa pultahan nga gitawag ug Pundasyon. Ang uban didto sa hawanan sa Templo sa GINOO.

⁶ Walay laing makasulod sa Templo sa GINOO, gawas lang sa mga pari ug mga Levita nga nag-alagad nianang higayona. Mahimo silang mosulod tungod kay gigahin sila alang niini nga buluhaton. Apan ang uban kinahanglan nga didto lang magbantay sa gawas sumala sa sugo sa GINOO.

⁷ Kinahanglan nga bantayan pag-ayo sa mga Levita ang hari, ug kinahanglan nga andam kanunay ang ilang mga armas. Sundon nila ang hari bisan asa siya mopaingon. Ug si bisan kinsa nga mosulod sa Templo nga dili pari o Levita kinahanglan patyon.”

⁸ Gihimo sa mga Levita ug sa mga kalalakin-an sa Juda ang gisugo ni Jehoyada nga pari. Gitigom sa mga komander ang ilang mga tawo nga tigbalantay kon Adlaw nga Igpapahulay, apil ang mga wala magbantay nianang adlaw. Wala papaulia ni Jehoyada ang mga Levita bisan nahuman na ang ilang turno.

⁹ Unya gihatag ni Jehoyada sa mga komander ang mga bangkaw ug mga taming nga gipanag-iyahan kaniadto ni Haring David, nga gitipigan didto sa Templo sa Dios.

¹⁰ Gipahimutang niya sa palibot sa Templo ug sa halaran ang armado nga mga tigbalantay aron sa pagpanalipod sa hari.

¹¹ Unya gipagawas ni Jehoyada ug sa iyang mga anak si Joas nga anak sa hari ug gikoronahan. Gihatagan niya kinig kopya sa mga tulomanon alang sa hari,* ug giproklamar ingon nga hari. Gidihogan ni Jehoyada ug lana si Joas sa pagpaila nga siya na ang hari, ug naninggit dayon ang mga tawo, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari!”

¹² Sa pagkadungog ni Atalia sa kasaba sa mga tawo nga gadagan ug nagsinggit sa pagdayeg sa hari, miadto siya sa Templo sa GINOO.

¹³ Ug nakita niya didto ang bag-ong hari nga nagtindog duol sa haligi, sa may pultahan sa Templo. Didto sa tapad sa hari ang mga komander ug ang mga tigtrumpeta. Ang tanang mga tawo didto nanghugyaw ug nagpatingog sa mga trumpeta. Ang mga mag-aawit nga nagtukar sa mga instrumento nanguna sa pagdayeg sa Dios. Sa dihang nakita kining tanan ni Atalia, gigisi niya ang iyang bisti sa iyang kalagot, ug misinggit, “Mga traydor! Mga traydor!”

¹⁴ Gimandoan ni Jehoyada ang mga komander sa mga sundalo, “Dad-a ninyo sa gawas si Atalia. Ayaw ninyo siya patya dinhi sulod sa Templo sa GINOO. Ug patya ninyo si bisan kinsa nga buot moluwas kaniya.”

* **23:11** mga tulomanon alang sa hari: o mga kasugoan sa Dios.

¹⁵ Busa gidakop nila si Atalia ug gidala pagawas sa pultahan nga ginaagian sa mga kabayo nga mosulod ug mogawas sa palasyo, ug didto gipatay nila siya.

Ang mga Pagbag-o nga Gihimo ni Jehoyada

(2 Hari 11:17-20)

¹⁶ Naghimo ug kasabotan si Jehoyada uban sa mga tawo ug sa hari nga mahimo silang katawhan sa GINOO.

¹⁷ Unya nangadto ang tanang mga tawo sa templo ni Baal ug giguba nila kini. Gidugmok nila ang mga halaran ug ang mga dios-dios niini, ug gipatay nila si Matan nga pari ni Baal atubangan sa mga halaran.

¹⁸ Unya gitugyan ni Jehoyada ngadto sa mga pari nga kaliwat ni Levi ang pagdumala sa Templo sa GINOO sama sa gihimo ni David kaniadto. Maghalad sila sa mga halad nga sinunog sumala sa nasulat sa Kasugaoan ni Moises, uban ang paghugyaw ug pag-awit sumala sa gimando ni David.

¹⁹ Nagpabutang usab si Jehoyada ug mga tigbalantay sa pultahan sa Templo sa GINOO aron walay makasulod nga tawo nga giisip nga hugaw.

²⁰ Unya gitigom niya ang mga komander, ang mga dungganon nga tawo, ug ang tanang mga tawo. Ug gihatod nila ang hari gikan sa Templo sa GINOO ngadto sa palasyo. Didto sila miagi sa Amihanang Pultahan. Unya gipalingkod nila ang hari sa iyang trono.

²¹ Naglipay ang mga tawo, ug nagmalinawon na ang lungsod human nga gipatay si Atalia didto sa palasyo.

24

Gipaayo ni Joas ang Templo

(2 Hari 12:1-16)

¹ Nag-edad si Joas ug pito ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Naghari siya sa Jerusalem sulod sa 40 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Zibia nga taga-Beersheba.

² Gihimo ni Joas ang maayo atubangan sa GINOO sa tibuok panahon nga buhi pa si Jehoyada nga pari.

³ Gipangitaan siya ni Jehoyada ug duha ka asawa, ug nakabaton siyag mga anak nga lalaki ug babaye.

⁴ Wala madugay, nakahukom si Joas sa pagpaayo sa Templo sa GINOO.

⁵ Gipatawag niya ang mga pari ug mga Levita ug giingnan, “Lakaw kamo sa mga lungsod sa Juda ug kolektaha ninyo ang tinuig nga mga buhis sa mga Israelinhon aron atong mapaayo ang Templo sa atong Dios. Buhata dayon ninyo kini.” Apan wala dayon motuman ang mga Levita.

⁶ Busa gipatawag ni Haring Joas si Jehoyada, ang pangulong pari ug gi-pangutana, “Nganong wala nimo ipakolekta sa mga Levita ang buhis sa mga lumulupyo sa Juda ug sa Jerusalem? Dili ba nga giuyonan man kini ni Moises nga alagad sa GINOO, ug sa katilingban sa Israel nga ihatag alang sa Tolda sa Sudlanan sa Kasabotan?”

⁷ (Sa milabay nga mga tuig gisulod sa mga anak sa daotang babaye nga si Atalia ang Templo sa Dios ug gipanguha ang mga balaang kagamitan aron gamiton sa pagsimba sa mga imahen ni Baal.)

⁸ Busa nagmando si Haring Joas nga maghimog kahon nga butanganan sa kuwarta, ug ibutang kini sa gawas sa pultahan sa Templo sa GINOO.

⁹ Unya naghatag silag pahibalo sa Juda ug sa Jerusalem nga kinahanglan dad-on sa mga tawo sa GINOO ang ilang mga buhis, sumala sa gisugo

ni Moises nga alagad sa Dios ngadto sa katawhan sa Israel sa didto pa sila sa kamingawan.

¹⁰ Malipayon nga nanghatag ang tanang mga opisyal ug ang mga tawo. Gihulog nila ang ilang kuwarta sa kahon hangtod nga napuno kini.

¹¹ Inigkapuno sa kahon, dad-on kini sa mga Levita ngadto sa mga opisyal sa hari. Ihapon sa sekretaryo sa hari ug sa opisyal sa pangulong pari ang kuwarta, ug pagkahuman ibalik na usab nila ang kahon didto sa pultahan sa templo. Mao kini ang ilang gihimo matag adlaw, ug daghan ang ilang natigom nga kuwarta.

¹² Unya gihatag ni Haring Joas ug ni Jehoyada ang kuwarta ngadto sa mga tawo nga nagdumala sa pagpaayo sa Templo sa GINOO. Ug nanguha sila ug mga mason, panday, ug mga trabahante nga hanas sa puthaw ug bronsi.

¹³ Kugihan kaayo ang mga trabahante busa paspas ang trabaho. Gipabarog nila pagbalik ang Templo sa Dios sumala sa orihinal nga sukod niini, ug gipalig-on nila kini.

¹⁴ Pagkahuman sa trabaho, gihatag nila pagbalik ngadto sa hari ug kang Jehoyada ang nahibilin nga kuwarta. Ug gigamit kini sa pagpahimog mga kagamitan alang sa Templo sa GINOO, mga gamit sa pagsimba, sa paghalad sa mga halad nga sinunog, apil ang mga yahong ug mga sudlanan nga bulawan ug plata. Ug samtang buhi pa si Jehoyada, nagpadayon ang paghalad sa mga halad nga sinunog sa Templo sa GINOO.

¹⁵ Nagkinabuhi si Jehoyada sulod sa taas nga mga katuigan, ug namatay siya sa edad nga 130 ka tuig.

¹⁶ Gilubong siya sa lubnganan sa mga hari sa Lungsod ni David, tungod sa maayo niya nga nahimo sa Israel alang sa Dios ug sa iyang Templo.

¹⁷ Apan human mamatay si Jehoyada, miadto ang mga opisyal sa Juda kang Haring Joas. Miyukbo sila sa hari, ug namati ang hari sa ilang mga tambag.

¹⁸ Gitalikdan nila ang Templo sa GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan, ug misimba sa poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera ug sa uban pang mga dios-dios. Tungod sa ilang gihimo, nasuko ang Dios sa Juda ug sa Jerusalem.

¹⁹ Bisan pa niini, nagpadala ang GINOO ug mga propeta ngadto kanila aron pagdala kanila pagbalik ngadto kaniya. Apan wala sila mamati.

²⁰ Unya gigamhan sa Espiritu sa Dios si Zacarias nga anak ni Jehoyada nga pari. Mitindog siya atubangan sa mga tawo ug miingon, “Mao kini ang gisulti sa Dios: Nganong ginasupak man ninyo ang mga sugo sa GINOO? Dili kamo mouswag. Tungod kay gisalikway ninyo ang GINOO, gisalikway usab niya kamo.”

²¹ Nagplano ang mga opisyal sa pagpatay kang Zacarias. Ug sa sugo mismo sa hari, gibato nila si Zacarias sa hawanan sa Templo sa GINOO, ug namatay siya.

²² Gikalimtan ni Haring Joas ang kaayo nga gipakita ni Jehoyada nga amahan ni Zacarias ngadto kaniya. Gipatay niya si Zacarias. Mao kini ang giingon ni Zacarias sa dihang himalatyon na siya, “Hinaut nga makita sa GINOO ang inyong gihimo, ug paninglon niya kamo.”

²³ Sa pagsugod sa bag-ong tuig, gisulong sa mga sundalo sa Aram* ang Juda. Napildi nila ang Juda ug ang Jerusalem, ug gipamatay nila ang mga pangulo sa Juda. Unya gidala nila sa ilang hari sa Damasco ang mga kabtangan nga ilang nailog.

* **24:23** Aram: o Siria.

²⁴ Bisan ug gamay ra ang mga sundalo sa Aram nga misulong, gipapildi sa GINOO kanila ang daghang mga sundalo sa Juda tungod kay gisalikway nila ang GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan. Silot kini alang kang Joas.

²⁵ Namiya ang mga taga-Aram ug nahibilin si Joas nga grabe kaayo nga nasamdan. Nagplano ang iyang mga opisyal sa pagpatay kaniya tungod sa iyang pagpatay sa anak ni Jehoyada nga pari. Gipatay nila siya diha sa iyang higdaanan. Gilubong siya sa Lungsod ni David, apan dili sa lubnganan sa mga hari.

²⁶ Ang mga mipatay kaniya mao si Zabad[†] nga anak sa usa ka Amonihanon nga babaye nga si Shimeat, ug si Jehoabad nga anak sa usa ka Moabihanon nga babaye nga si Shimrit.[‡]

²⁷ Ang mga istorya bahin sa mga anak ni Joas, sa mga panagna bahin kaniya, ug sa pagpaayo sa Templo sa Dios, nasulat sa komentaryo bahin sa Libro sa Mga Hari. Si Amazia nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

25

Ang Paghari ni Amazia sa Juda

(2 Hari 14:1-20)

¹ Nag-edad si Amazia ug 25 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 29 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Jehoadan^{*} nga taga-Jerusalem.

² Gihimo ni Amazia ang maayo atubangan sa GINOO, apan dili gayod hingpit ang iyang pagsunod sa GINOO.

³ Sa dihang lig-on na ang paghari ni Amazia, gipapatay niya ang mga opisyal nga nagpatay sa iyang amahan nga hari.

⁴ Apan wala niya ipapatay ang ilang mga anak, kay sumala sa nasulat sa Libro sa Kasugoan ni Moises, nag-ingon ang GINOO, “Dili angay patyon ang mga ginikanan tungod sa sala sa ilang mga anak, ug ang mga anak dili usab angay patyon tungod sa sala sa ilang mga ginikanan. Patyon lang ang tawo tungod sa iyang kaugalingon nga sala.”[†]

⁵ Gitigom ni Amazia ang iyang mga sundalo nga gikan sa Juda ug Benjamin. Gigrupo niya sila sumala sa ilang pamilya ug gibutangan ug mga komander nga modumala sa tag-100 ug tag-1,000 ka mga sundalo. Unya giihap niya ang iyang mga sundalo nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas, ug miabot ang ilang gidaghanon ug 300,000. Hanas silang tanan mogamit ug bangkaw ug taming.

⁶ Nagkuha usab siyag 100,000 ka maisog nga mga sundalo gikan sa Israel. Nagbayad siyag 3,500 ka kilong pilak ingon nga ilang suhol.

⁷ Apan adunay usa ka alagad sa Dios nga miadto kang Amazia ug miingon, “Mahal nga Hari, ayaw pagkuhag mga sundalo gikan sa Israel kay wala na nag-uban ang GINOO sa Israel. Dili na siya motabang sa katawhan sa Efraim.

⁸ Kon paubanon ninyo sila sa gira, mapildi gayod kamo bisan pag maayo kamong makig-away, kay ang Dios adunay gahom sa pagtabang o sa pagpapildi kaninyo.”

⁹ Miingon si Amazia sa alagad sa Dios, “Unsaon na man lang ang akong gibayad nga 3,500 ka kilong pilak?”

Mitubag siya, “Ang GINOO makahatag kanimog mas labaw pa niana.”

¹⁰ Busa gipapauli ni Amazia ang mga sundalo nga taga-Efraim. Namauli sila nga adunay dakong kasuko sa Juda.

[†] 24:26 Zabad: o Jozabad. [‡] 24:26 Shimrit: o Shomer. ^{*} 25:1 Jehoadan: o Jehoadin. [†] 25:4 Deut. 24:16

¹¹ Nangisog si Amazia sa pagsulong. Gipangulohan niya ang iyang mga sundalo sa pag-adto sa walog nga gitawag ug Asin, diin nakapatay silag 10,000 ka mga Edomihanon.[‡]

¹² Gibihag pa nila ang 10,000 ka mga sundalo, ug gidala nila kini sa usa ka pangpang ug gihulog, ug nangadugmok ang mga lawas niini.

¹³ Sa laing bahin, ang mga sundalo nga gipapauli ni Amazia ug wala na paubana sa gira misulong sa mga lungsod sa Juda gikan sa Samaria paingon sa Bet Horon. Nakapatay silag 3,000 ka mga tawo ug nanguhag daghang mga kabtangan.

¹⁴ Pagbalik ni Amazia gikan sa ilang pagpamatay sa mga Edomihanon, gidala niya ang mga dios sa mga Edomihanon. Gihimo niya kini nga iyang kaugalingong dios, gisimba, ug gihalaran.

¹⁵ Busa nasuko pag-ayo ang GINO kang Amazia. Nagpadala siyag propeta kang Amazia sa pag-ingon, “Nganong midangop ka man sa mga dios nga dili gani makaluwas sa ilang katawhan gikan sa imong kamot?”

¹⁶ Samtang nagsulti pa ang propeta, mitubag ang hari, “Nganong gitambagan mo man ako? Gihimo ko ba ikaw nga akong magtatambag? Paghilom, kay kon dili, ipapatay ka nako.”

Busa mihilom ang propeta human niya kini isulti: “Nasayod ako nga sigurado gayod nga laglagon ka sa Dios tungod kay nagsimba ka sa mga dios ug wala ka mamati kanako.”

¹⁷ Human mikonsulta si Haring Amazia sa iyang mga magtatambag, nagpadala siyag mensahe sa hari sa Israel nga si Joas nga anak ni Jehoahaz ug apo ni Jehu nga nag-ingon: “Dali, atubanga ako sa usa ka panag-away.”

¹⁸ Apan gitubag siya ni Haring Joas pinaagi niini nga istorya: “Didto sa Lebanon adunay sampinit nga nagpadala niini nga mensahe ngadto sa kahoyng sedro: ‘Ipaasawa ang imong anak nga babaye sa akong anak nga lalaki.’ Apan adunay miagi nga ihalas nga mananap ug gitunob-tunoban niini ang sampinit.

¹⁹ Amazia, tinuod nga napildi mo ang Edom ug mibukad na ang imong atay tungod niini. Pagpuyo diha sa imong palasyo! Nganong mangita ka man ug samok nga magdalag kalaglagan alang kanimo ug sa Juda?”

²⁰ Apan wala mamati si Amazia, kay pagbuot sa Dios nga itugyan siya sa mga kamot ni Joas tungod sa iyang pagsimba sa mga dios sa Edom.

²¹ Busa gisulong siya ni Haring Joas ug sa mga sundalo niini. Naggira sila didto sa Bet Shemes nga sakop sa Juda.

²² Napildi sa Israel ang Juda, ug nangikyas ang mga sundalo sa Juda ngadto sa ilang mga balay.

²³ Nadakpan ni Haring Joas si Haring Amazia didto sa Bet Shemes, ug gidala niya kini sa Jerusalem. Unya giguba ni Joas ang mga paril sa Jerusalem gikan sa Pultahan sa Efraim paingon sa pultahan sa may eskina, nga adunay gilayon nga mga 600 ka piye.

²⁴ Gipanguha niya ang tanang bulawan, pilak, ug kagamitan nga iyang nakita sa Templo sa Dios nga giatiman niadto ni Obed Edom. Gipanguha usab niya ang mga bahandi sa palasyo, apil ang pipila ka mga bihag, ug gidala niya sa iyang pagbalik sa Samaria.

²⁵ Nagkinabuhi pa si Amazia nga hari sa Juda ug 15 ka tuig human mamatay si Joas nga hari sa Israel.

[‡] 25:11 Edomihanon: sa Hebreo, mga kaliwat ni Seir. Mao usab sa bersikulo 14.

²⁶ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Amazia, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda ug Israel.

²⁷ Sukad nga mitalikod si Amazia sa GINOO, adunay mga tawo nga nagplano sa pagpatay kaniya sa Jerusalem, busa miikyas siya ngadto sa Lakish. Apan gipasundan nila siya sa Lakish, ug gipatay siya didto.

²⁸ Gikarga nila ang iyang patayng lawas sa kabayo ug gidala balik sa Jerusalem, ug unya gilubong sa gilubngan sa iyang mga katigulangan sa Lungsod ni David.[§]

26

Ang Paghari ni Uzias sa Juda

(2 Hari 14:21-22; 15:1-7)

¹ Ang gipuli sa katawhan sa Juda kang Amazia ingon nga hari mao ang iyang 16 ka tuig nga anak nga si Uzias.*

² Siya ang nagbawi sa Elat† ug nagpatukod pag-usab niini human mamatay ang iyang amahan nga si Amazia.

³ Nag-edad si Uzias ug 16 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Naghari siya sa Jerusalem sulod sa 52 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Jecolia nga taga-Jerusalem.

⁴ Gihimo ni Uzias ang maayo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo sa iyang amahan nga si Amazia.

⁵ Midangop siya sa Dios sa panahon ni Zacarias, nga mao ang nagtudlo kaniya sa pagtahod sa Dios. Samtang nagpadayon siya sa pagdangop sa GINOO, gipauswag usab siya sa Dios.

⁶ Nakig-gira siya sa mga Filistihanon ug giguba niya ang mga paril sa Gat, Jabne, ug Ashdod. Unya nagpatukod siyag bag-o nga mga lungsod duol sa Ashdod ug sa uban pa nga mga lungsod sa Filistia.

⁷ Gitabangan siya sa Dios sa iyang pagpakig-gira sa mga Filistihanon, mga Meunhon, ug sa mga Arabo nga nagpuyo sa Gur Baal.

⁸ Nagbayad ug buhis ang mga Amonihanon ngadto kaniya, ug nabantog siya bisan sa utlanan sa Ehipto, tungod kay nahimo siyang labihan ka gamhanan.

⁹ Gipalig-on pag-ayo ni Uzias ang Jerusalem pinaagi sa pagpatukod ug mga tore sa pultahan sa may eskina, sa pultahan nga nag-atubang sa patag, ug sa eskina diin magtagbo ang duha ka paril.

¹⁰ Nagpatukod usab siyag mga tore sa kamingawan ug nagpakalot ug daghan mga bangag nga pundohanan ug tubig, tungod kay daghan siyag mga kahayopan sa kabungtoran sa kasadpan‡ ug sa kapatagan. Mahiligon usab siya sa pagpanguma. Aduna siyay mga tawo nga nag-atiman sa iyang uma ug tamnanan sa ubas sa kabungtoran ug sa kapatagan.

¹¹ Adunay mga hanas nga sundalo si Uzias nga andam sa pagpakig-gira. Kini sila giorganisar ug gigrupo-grupo ni Jeiel nga sekretaryo ug ni Maasea nga opisyal, ubos sa pagdumala ni Hanania nga usa sa mga opisyal sa hari.

¹² 2,600 ka mga pangulo sa pamilya ang komander niining maisog nga mga sundalo.

¹³ Ang gidaghanon sa mga sundalo mga 307,500. Hanas kaayo sila sa pagpakig-gira ug andam sa pagpanalipod sa hari batok sa iyang mga kaaway.

§ 25:28 *Lungsod ni David*: sa kadaghanan sa mga manuskrito sa Hebreo, *Lungsod sa Juda*. * 26:1 Uzias: o Azaria. † 26:2 Elat: o Elot. ‡ 26:10 *kabungtoran sa kasadpan*: sa Hebreo, *Shefela*.

¹⁴ Gihatagan sila ni Uzias ug mga taming, bangkaw, helmet, bisti nga panagang sa lawas, pana, ug mga bato alang sa lambayog.

¹⁵ Nagpahimo usab si Uzias sa iyang hanas nga mga trabahante ug mga makina nga gamiton sa pagpamana ug sa paglabay ug dagkong mga bato gikan sa mga tore ug sa mga eskina sa mga paril. Nahimong inila si Uzias bisan asa, tungod kay gitabangan siya pag-ayo sa GINOO hangtod nga nahimo siyang gamhanan.

¹⁶ Apan sa dihang gamhanan na siya, nahimo usab siyang mapasigarbohon. Ug mao kini ang nakapalaglag kaniya. Gisupak niya ang GINOO nga iyang Dios. Misulod siya sa Templo sa GINOO ug nangunay sa pagsunog ug insenso sa halaran.

¹⁷ Misunod kaniya didto si Azaria nga pangulong pari ug ang 80 pa ka maisog nga mga pari sa GINOO,

¹⁸ ug gibadlong siya. Miingon sila, “Uzias, wala kay katungod nga magsunog ug insenso alang sa GINOO. Kana nga buluhaton iya lang sa mga pari nga kaliwat ni Aaron. Sila ang gipili nga magsunog ug insenso. Gawas sa balaang puloy-anan kay nakasala ka sa GINOO! Dili ka panalanginan sa GINOONG Dios tungod niini.”

¹⁹ Nasuko pag-ayo si Uzias sa mga pari. Ug samtang naggunit siya sa sudlanan sa insenso didto duol sa halaran sa Templo sa GINOO, gitubon ug ngilngig nga sakit sa panit^S ang iyang agtang.

²⁰ Sa dihang nakita ni Azaria nga pangulong pari ug sa mga kauban niya nga pari nga gitubon ug ngilngig nga sakit sa panit ang agtang ni Uzias, gipadali-dali nila siyang gawas. Ug bisan siya mismo midali-dalig gawas, tungod kay gisilotan siya sa GINOO.

²¹ Nag-antos sa ngilngig nga sakit sa panit si Haring Uzias hangtod sa adlaw nga namatay siya. Naglain siyang puyo ug wala tugoti nga makasulod sa Templo sa GINOO. Si Jotam nga iyang anak mao ang midumala sa palasyo ug sa katawhan sa Juda.

²² Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Uzias, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, gisulat ni Propeta Isaias nga anak ni Amos.

²³ Sa dihang namatay si Uzias, gilubong siya duol sa gilubngan sa iyang mga katigulangan nga hari tungod sa iyang ngilngig nga sakit sa panit. Si Jotam nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

27

Ang Paghari ni Jotam sa Juda (2 Hari 15:32-38)

¹ Nag-edad si Jotam ug 25 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 16 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Jerusha nga anak ni Sadok.

² Gihimo ni Jotam ang maayo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo sa iyang amahan nga si Uzias. Wala siya mangunay pagsunog ug insenso sa Templo sa GINOO sama sa gihimo sa iyang amahan. Apan bisan pag maayo ang pagkinabuhi ni Jotam, nagpadayon gihapon ang mga tawo sa ilang daotan nga mga binuhatan.

³ Si Jotam ang nagpatukod sa Amihanang Pultahan sa Templo sa GINOO, ug daghan ang iyang gipaayo sa paril sa bungtod sa Ofel.

^S **26:19** *ngilngig nga sakit sa panit:* ang Hebreo nga pulong niini nagkahulogan sa nagkalain-laing matang sa sakit sa panit nga ginaisip nga hugaw, sumala sa Lev. 13.

⁴ Nagpatukod usab siyag mga lungsod sa kabungtoran sa Juda, ug nagpatukod ug mga depensa ug mga tore sa mga kakahoyan.

⁵ Nakig-away si Jotam sa mga Amonihanon ug sa ilang hari, ug napildi niya sila. Nianang tuiga, mihatag kaniya ang mga Amonihanon ug 3,500 ka kilong pilak, 30,000 ka sakong trigo, ug 30,000 ka sakong barley. Gihimo nila kini sulod sa tulo ka tuig.

⁶ Nahimong gamhanan si Jotam tungod kay matinud-anon siyang mituman sa GINOO nga iyang Dios.

⁷ Ang uban pa nga istorya bahin sa paghari ni Jotam, apil ang iyang pagpakig-gira ug ang tanan niyang nahimo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel ug Juda.

⁸ Nag-edad si Jotam ug 25 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 16 ka tuig.

⁹ Sa dihang namatay si Jotam, gilubong siya sa Lungsod ni David. Ug si Ahaz nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

28

Ang Paghari ni Ahaz sa Juda

(2 Hari 16:1-4)

¹ Nag-edad si Ahaz ug 20 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 16 ka tuig. Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, dili sama sa gihimo sa iyang katigulangan nga si David.

² Gisunod niya ang mga daotang gawi sa mga hari sa Israel, ug naghimog metal nga mga imahen ni Baal.

³ Nagsunog siyag mga halad sa Walog sa Ben Hinom, ug ang iya mismong mga anak gihalad niya sa kalayo. Gisunod niya ang mangil-ad nga mga buhat sa mga nasod nga gipaabog sa GINOO sa mga Israelinhon.

⁴ Naghalad siyag mga halad ug nagsunog ug insenso sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, sa ibabaw sa mga bungtod, ug sa ilalom sa matag labong nga kahoy.

⁵ Busa gitugyan siya sa GINOO nga iyang Dios ngadto sa hari sa Aram.* Gipildi siya sa mga Aramehanon ug daghan sa iyang katawhan ang gibihag ngadto sa Damasco. Gitugyan usab siya ngadto sa hari sa Israel, nga mipatay sa daghan niyang katawhan.

⁶ Sa usa lang ka adlaw 120,000 ka mga sundalo sa Juda ang napatay ni Peka nga hari sa Israel, nga anak ni Remalia. Nahitabo kini sa mga taga-Juda tungod kay gisalikway nila ang GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan.

⁷ Gipatay ni Zicri, nga usa ka maisog nga sundalo sa Israel,† si Maasea nga anak ni Haring Ahaz, si Azrikam nga tigdumala sa palasyo, ug si Elkana nga ikaduha sa hari.

⁸ Gibihag sa mga taga-Israel gikan sa ilang mga kadugo nga taga-Juda ang 200,000 ka mga kababayan-an ug mga kabataan. Gipanguha usab nila ang mga kabtangan sa mga taga-Juda ug gidala sa ilang pagbalik sa Samaria.

⁹ Adunay usa ka propeta sa GINOO didto sa Samaria nga ginganlan ug Oded. Sa dihang miabot ang mga sundalo sa Samaria, gisugat sila ni Oded ug giingnan, “Gitugyan kaninyo sa GINOO nga inyong Dios ang Juda tungod sa iyang kasuko kanila. Apan gipamatay ninyo sila sa walay kaluoy, ug nahibaloan kini sa GINOO didto sa langit.

* 28:5 Aram: o Siria. † 28:7 Israel: sa Hebreo, *Efrain*. Usa sa mga tribo nga nagrepresentar sa tubuok gingharian sa Israel. Mao ra usab sa bersikulo 12.

¹⁰ Ug karon buot pa ninyong himuong mga ulipon kining mga lalaki ug babaye nga gikan sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda. Wala ba kamoy sala sa GINOO nga inyong Dios?

¹¹ Pamati kamo kanako! Ibalik ninyo ang inyong mga kadugo nga inyong gibihag kay nasuko pag-ayo ang GINOO kaninyo.”

¹² Unya ang pipila ka mga pangulo sa Israel nga sila si Azaria nga anak ni Jehohanan, Berekia nga anak ni Meshilemot, Jehizkia nga anak ni Shalum, ug Amasa nga anak ni Hadlai, miuyon kang Obed ug miingon ngadto sa mga sundalo nga bag-ong nangabot gikan sa gira:

¹³ “Ayaw ninyo dad-a dinhi kanang mga bihag, kay manubag kita niana sa GINOO. Dugangan pa ba ninyo ang atong sala? Daghan na kaayo kitag sala, ug nasuko na pag-ayo ang GINOO sa Israel.”

¹⁴ Busa atubangan sa mga pangulo ug sa tibuok katilingban, gibuhian sa mga sundalo ang mga bihag ug gibalik ang mga kabtangan nga ilang nailog gikan sa gira.

¹⁵ Unya miduol kadtong upat ka pangulo ngadto sa mga bihag, ug gihatagan nila ang hubo nga mga bihag ug bisti gikan sa mga kabtangan nga nailog sa mga sundalo. Gihatagan nila ang mga bihag ug mga bisti, sandalyas, pagkaon, ilimnon, ug gitambalan ang ilang mga samad. Gipasakay nila sa mga asno ang mga maluya, ug gidala nilag balik ang tanan nga bihag sa ilang mga katagilungsod didto sa Jerico, ang Lungsod sa mga Palma. Pagkahuman, namauli sila sa Samaria.

Nagpangayo ug Tabang si Ahaz sa Asiria

(2 Hari 16:7-9)

¹⁶ Niadtong higayona, nangayog tabang si Haring Ahaz sa hari sa Asiria.

¹⁷ Kay gisulong na usab sa mga taga-Edom ang Juda ug gibihag ang uban nga mga lumulupyo niini.

¹⁸ Gawas pa niini, gisulong usab sa mga Filistihanon ang mga lungsod sa Juda nga anaa sa kabungtoran sa kasadpan[‡] ug sa Negev. Nailog nila ang Bet Shemes, Ayalon, Gederot, Soco, Timnah, ug Gimzo, apil ang mga baryo sa palibot niini.

¹⁹ Gipaubos sa GINOO ang Juda tungod kang Haring Ahaz nga mitugot nga magpakasala ang katawhan sa Juda, ug wala gayod siya magmatinumanon sa GINOO.

²⁰ Busa sa pag-abot ni Tiglat Pileser nga hari sa Asiria, gilisod-lisod niya si Ahaz imbis nga tabangan.

²¹ Gipanguha ni Ahaz ang mga kabtangan sa Templo sa GINOO, sa palasyo, ug sa mga balay sa mga opisyal, ug gihatag kini ngadto sa hari sa Asiria. Apan wala kini makatabang kang Ahaz.

²² Sa panahon sa iyang kalisod, misamot hinuon kamasinupakon sa GINOO si Haring Ahaz.

²³ Naghalad siya ngadto sa mga dios sa Damasco nga mipildi kaniya. Kay miingon siya, “Gitabangan niini nga mga dios ang mga hari sa Aram. Busa maghalad usab ako kanila aron tabangan usab nila ako.” Apan mao kini ang nakapalaglag kaniya ug sa Israel.

²⁴ Gipanguha ni Ahaz ang mga kagamitan sa Templo sa Dios ug gipangdugmok. Gisirad-an niya ang mga pultahan Templo sa GINOO, ug nagpatukod siyag mga halaran sa matag eskina sa Jerusalem.

²⁵ Nagpatukod usab siyag mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit sa tanan nga lungsod sa Juda, aron didto maghalad alang sa uban nga mga dios. Ug nakapasuko kini pag-ayo sa GINOO, nga Dios sa iyang mga katigulangan.

[‡] **28:18** *kabungtoran sa kasadpan:* sa Hebreo, *Shefela*.

²⁶ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Ahaz ug sa iyang mga binuhatan, gikan sa sinugdan hangtod sa kataposan, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda ug Israel.

²⁷ Sa pagkamatay ni Ahaz, gilubong siya sa siyudad sa Jerusalem, apan dili sa lubnganan sa mga hari sa Israel. Ug si Ezequias nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

29

Ang Paghari ni Ezequias sa Juda

(2 Hari 18:1-3)

¹ Nag-edad si Ezequias ug 25 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Naghari siya sa Jerusalem sulod sa 29 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Abias nga anak ni Zacarias.

² Gihimo ni Ezequias ang maayo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo ni David nga iyang katigulangan.

³ Sa unang bulan sa unang tuig sa iyang paghari, gipaablihan niya pag-usab ang mga pultahan sa Templo sa GINOO ug gipaayo kini.

⁴ Gipatawag niya ang mga pari ug ang mga Levita ug gipatigom sa hawanan sa sidlakang bahin sa Templo.

⁵ Miingon siya kanila, “Pamatia ninyo ako, kamong mga kaliwat ni Levi. Panghinlo kamo sa inyong kaugalingon* karon, ug hinloi usab ninyo ang Templo sa GINOO, nga Dios sa inyong mga katigulangan. Kuhaa ninyo sa Templo ang tanang mga butang nga mahugaw.

⁶ Wala magmatinumanon ang atong mga katigulangan. Daotan ang ilang gihimo atubangan sa GINOO nga atong Dios ug gitalikdan nila siya. Gisalikway nila ang puloy-anan sa GINOO, ug mibiya sila kaniya.

⁷ Gisirad-an nila ang mga pultahan sa balkonahe sa Templo ug gipalong ang mga suga. Wala na sila magsunog ug insenso o maghalad ug mga halad nga sinunog sa Templo sa Dios sa Israel.

⁸ Busa nasuko ang GINOO sa Juda ug sa Jerusalem. Ug tungod sa silot nga iyang gipahamtang kanato, gikahadlok an ug gitamay kita sa mga tawo sama sa inyong nakita karon.

⁹ Nangamatay ang atong mga katigulangan sa gira, ug gipangbihag ang atong mga asawa ug mga kabataan.

¹⁰ Apan karon, buot ko nga maghimo ug kasabotan sa GINOO, nga Dios sa Israel, aron mawala ang iyang labihan nga kasuko kanato.

¹¹ Busa mga hinigugma ko,[†] ayaw na kamo pagpasagad, kay kamo ang gipili sa GINOO nga motindog sa iyang presensya, sa pag-alagad, ug sa paghalad.[‡]”

¹² Busa nagsugod na dayon sa pagtrabaho ang mosunod nga mga Levita:

Sa pamilya ni Kohat: si Mahat nga anak ni Amasai ug si Joel nga anak ni Azaria.

Sa pamilya ni Merari: si Kish nga anak ni Abdi ug si Azaria nga anak ni Jehalelel.

Sa pamilya ni Gershon: si Joa nga anak ni Zima ug si Eden nga anak ni Joa.

¹³ Sa mga kaliwat ni Elizafan: si Shimri ug si Jeiel.

Sa mga kaliwat ni Asaf: si Zacarias ug si Matania.

* **29:5** Panghinlo kamo sa inyong kaugalingon: ang buot ipasabot, buhaton ninyo ang seremonya sa pagpakahinlo. [†] **29:11** mga hinigugma ko: sa literal, mga anak ko. [‡] **29:11** sa paghalad: o sa pagsunog ug insenso.

¹⁴ Sa mga kaliwat ni Heman: si Jehiel ug si Shimei.
Sa mga kaliwat ni Jedutun: si Shemaya ug si Uziel.

¹⁵ Gitigom nila ang ilang isigka-Levita ug nanghinlo sila sa ilang kaugalin-gon. Unya gihinloan nila ang Templo sa GINOO sumala sa gimando sa hari, subay sa giingon sa GINOO.

¹⁶ Nanulod ang mga pari sa templo sa paghinlo niini. Gipagawas nila ngadto sa hawanan sa Templo sa GINOO ang tanan nga ilang nakita nga kagamitan nga mahugaw. Ug gikuha kini sa mga Levita ug gidala sa Walog sa Kidron.

¹⁷ Nagsugod sila sa paghinlo sa unang adlaw sa unang bulan, ug sa ikawalo ka adlaw nakaabot sila sa balkonahe sa Templo sa GINOO. Gipadayon nila ang paghinlo sa Templo sa sulod sa lain pa gayod nga walo ka adlaw. Ug nahuman nila ang pagpanghinlo sa ika-16 nga adlaw sa mao gihapon nga bulan.

¹⁸ Pagkahuman, nangadto sila kang Haring Ezequias ug miingon, “Mahal nga Hari, nahinloan na namo ang tibuk Templo sa GINOO, apil ang halaran nga sunoganan sa halad nga sinunog ug ang tanang kagamitan niini, ug ang lamisa nga butanganan sa pan nga ginahalad ug ang tanan usab nga kagamitan niini.

¹⁹ Nahinloan na usab namo ug naandam ang tanang kagamitan nga gisalikway ni Haring Ahaz sa mga panahon nga wala siya magmatinumanon sa Dios. Atua na kini karon sa atubangan sa halaran sa GINOO.”

²⁰ Sayo sa pagkasunod nga adlaw, gitigom ni Haring Ezequias ang mga opisyal sa lungsod ug nangadto sila sa Templo sa GINOO.

²¹ Nagdala silag pito ka torong baka, pito ka hamtong nga laking karnero, pito ka nating karnero, ug pito ka laking kanding ingon nga halad sa paghinlo sa ilang gingharian, sa Templo, ug sa Juda. Unya gisugo ni Haring Ezequias ang mga pari nga kaliwat ni Aaron sa paghalad niadto sa halaran sa GINOO.

²² Busa giuhaw sa mga pari ang mga torong baka ug gisablig ang dugo niini sa halaran. Sunod, giuhaw nila ang mga laking karnero ug gisablig usab ang dugo niini sa halaran. Unya ang mga batan-ong karnero na usab ang giuhaw ug gisablig ang dugo niini sa halaran.

²³ Ang mga kanding nga halad alang sa paghinlo gidala nila sa hari ug sa mga tawo nga mipatong sa ilang mga kamot niini.

²⁴ Unya giuhaw sa mga pari ang mga kanding ug gibubo ang dugo niini sa halaran ingon nga halad sa paghinlo aron mahinloan ang sala sa tanang mga Israelinhon, kay nagsugo ang hari nga maghalad ug mga halad nga sinunog ug mga halad sa paghinlo alang sa tanang Israelinhon.

²⁵ Unya gibutang ni Ezequias ang mga Levita sa Templo sa GINOO nga nagdala ug mga simbal, harpa, ug mga lira. Kini sumala sa mando sa GINOO kang Haring David pinaagi kang Gad nga propeta ni David ug kang Propeta Natan.

²⁶ Mipahimutang ang mga Levita nga nagdala sa mga instrumento ni Haring David, ug ang mga pari nga nagdala sa mga trumpeta.

²⁷ Unya nagmando si Ezequias nga ihalad sa halaran ang mga halad nga sinunog. Sa pagsugod sa paghalad, nagsugod usab sa pag-awit ang mga tawo ngadto sa GINOO, nga dinuyogan sa mga trumpeta ug uban pa nga mga instrumento ni David nga hari sa Israel.

²⁸ Misimba ang tibuk katilingban sa GINOO samtang nag-awit ang mga mag-aawit ug nagtukar ang mga tigtrumpeta. Nagpadayon kini hangtod nahuman ang paghalad sa tanan nga halad nga sinunog.

²⁹ Pagkahuman sa paghalad, nangluhod ang hari ug ang tanan nga kauban niya ug misimba sa GINOO.

³⁰ Gimandoan ni Haring Ezequias ug sa iyang mga opisyal ang mga Levita nga modayeg sa GINOO pinaagi sa mga awit ni David ug ni Asaf nga propeta. Busa malipayon sila nga nag-awit ug mga awit sa pagdayeg samtang nangluhod sila sa pagsimba sa Dios.

³¹ Unya miingon si Ezequias, “Karon nga nahalad na ninyo ang inyong kaugalingon ngadto sa GINOO, dali kamo ug dad-a ngadto sa Templo sa GINOO ang inyong mga halad ug ang mga halad sa pagpasalamat.” Busa nagdala ang mga tawo niini nga mga halad ngadto sa Templo sa GINOO, ug ang uban kinabubut-on nga nagdalag mga halad nga sinunog.

³² Mao kini ang gidaghanon sa mga halad nga sinunog para sa GINOO nga gidala sa mga tawo: 70 ka torong baka, 100 ka laking karnero, ug 200 ka nating karnero.

³³ Nagdala usab silag 600 ka torong baka ug 3,000 ka karnero ug kanding.

³⁴ Apan diyutay ra ang mga pari nga moihaw sa mga hayop nga ihalad, busa mitabang kanila ang ilang mga paryente nga Levita hangtod nga nahuman ang trabaho, ug hangtod nga nakapanghinlo na sa ilang kaugalingon ang uban pa nga mga pari. Kay mas nagmatinumanon pa man ang mga Levita sa paghinlo sa ilang kaugalingon kaysa mga pari.

³⁵ Daghan kaayo ang mga halad nga gisunog, apil na niini ang mga tambok sa mga hayop nga gihalad alang sa maayong relasyon, ug mga halad nga ilimnon nga gihalad uban sa mga halad nga sinunog. Niining paagiha, nabalik pag-usab ang mga buluhaton sa Templo sa GINOO.

³⁶ Nalipay pag-ayo si Ezequias ug ang mga tawo tungod kay pinaagi sa tabang sa Dios dali ra nilang nahimo kining tanan.

30

Ang Pagpangandam alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel

¹ Unya, nagpadala si Ezequias ug mensahe ngadto sa tanang katawhan sa Israel ug Juda, apil na ang katawhan sa Efraim ug Manases. Giimbitar niya sila sa pag-adto sa Templo sa GINOO sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel sa pagpasidungog sa GINOO, nga Dios sa Israel.

² Nakahukom si Haring Ezequias ug ang iyang mga opisyal, ug ang tibuok katilingban sa Jerusalem, nga saulogon ang Pista sa Paglabay sa Anghel sa ikaduha nga bulan.

³ Wala sila makasaulog sa maong pista sa unang bulan, tungod kay pipila ra ang mga pari nga nakapanghinlo sa ilang kaugalingon, ug wala pa magkatigom ang mga tawo sa Jerusalem.

⁴ Nagustohan sa hari ug sa tibuok katilingban ang plano sa pagsaulog sa pista,

⁵ busa nagpadala silag pahibalo sa tibuok Israel, gikan sa Beersheba paingon sa Dan, nga kinahanglan mangadto ang tanan sa Jerusalem sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel alang sa GINOO, nga Dios sa Israel. Sa nangaging mga selebrasyon, gamay ra ang nanambong, sukwahi sa kasugoan nga nag-ingon nga kinahanglan manambong ang tanan.

⁶ Sa mando sa hari, nanglakaw ang mga mensahero sa tibuok Israel ug Juda dala ang mga sulat gikan sa hari ug sa iyang mga opisyal. Mao kini ang giingon sa sulat:

“Katawhan sa Israel, karon nga nakalingkawas kamo sa kamot sa mga hari sa Asiria, panahon na nga mamalik kamo sa GINOO, nga Dios

sa inyong mga katigulangan nga sila si Abraham, Isaac, ug Jacob,* aron mobalik usab siya kaninyo.

⁷ Ayaw kamo pagsunod sa inyong mga katigulangan ug mga paryente nga wala magmatinumanon sa GINOO nga ilang Dios, ug tungod niini gihimo sila sa GINOO nga kahadlokang sama sa inyo nang nakita.

⁸ Ayaw kamo pagpagahi sa inyong ulo sama sa inyong mga katigulangan, kondili pagpasakop hinuon kamo sa GINOO. Pangadto kamo sa Templo nga iyang gipakabalaan sa walay kataposan, ug pag-alagad kamo sa GINOO nga inyong Dios, aron mawala ang iyang labihan nga kasuko kaninyo.

⁹ “Kay kon mamalik kamo sa GINOO, kaloy-an ang inyong mga kabataan ug mga kaparyentehan sa mga nagbihag kanila, ug pabalikon sila niini nga yuta. Kay mabalak-on ug maluloy-on ang GINOO nga inyong Dios. Dili gayod siya motalikod kaninyo kon mobalik kamo kaniya.”

¹⁰ Gitagsa-tagsa pag-adto sa mga mensahero ang mga lungsod sa tibuok nga Efraim ug Manases, hangtod sa Zabulon, apan gikataw-an lang sila ug gibugal-bugalan sa mga tawo.

¹¹ Apan adunay pipila gikan sa Aser, Manases, ug Zabulon nga nagpaubos sa ilang kaugalingon ug nangadto sa Jerusalem.

¹² Gitugotan usab sa Dios nga magkahiusa ang mga taga-Juda sa pagtuman sa mando sa hari ug sa mga opisyal, subay sa sugo sa GINOO.

¹³ Busa sa ikaduha nga bulan, daghan kaayong mga tawo ang nagtigom sa Jerusalem sa pagsaulog sa Pista sa Pan nga Walay Patubo.

¹⁴ Gipanguha nila ang mga halaran sa mga dios-dios sa Jerusalem, apil ang mga halaran nga sunoganan sa insenso, ug gilabay nila kining tanan sa Walog sa Kidron.

¹⁵ Sa ika-14 nga adlaw sa ikaduhang bulan, giilhaw sa mga tawo ang ilang mga karnero alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel. Naulaw ang mga pari ug mga Levita nga mahugaw, busa nanghinlo sila sa ilang kaugalingon ug naghalad ug mga halad nga sinunog didto sa Templo sa GINOO.

¹⁶ Unya mipahimutang sila sa ilang mga pwesto sa Templo, sumala sa tulomanon sa Kasugoan ni Moises nga alagad sa Dios. Gisablig dayon sa mga pari didto sa halaran ang dugo nga gidala sa mga Levita ngadto kanila.

¹⁷ Tungod kay kadaghanan sa mga tawo didto wala makapanghinlo sa ilang kaugalingon, ang mga Levita mao ang nag-ihaw sa ilang mga karnero alang kanila aron mahimo silang hinlo alang sa GINOO.

¹⁸ Kadaghanan niadtong nangadto nga mga taga-Efraim, Manases, Isacar, ug Zabulon wala makapanghinlo sa ilang kaugalingon. Apan nangaon gihapon sila sa gihalad alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel, bisan ug supak kini sa kasugoan tungod kay nag-ampo si Haring Ezequias alang kanila. Miingon siya, “GINOO, hinaut nga sa imong kaayo pasayloon mo ang matag tawo

¹⁹ nga gahandom gayod sa pagdangop kanimo, ang GINOO, ang Dios sa ilang mga katigulangan, bisan pa ug dili siya hinlo basi sa mga tulomanon sa Templo.”

²⁰ Gidungog sa GINOO si Ezequias ug gipasaylo niya sila.

²¹ Sulod sa pito ka adlaw, ang mga Israelinhon nga didto sa Jerusalem nagsaulog sa Pista sa Pan nga Walay Patubo uban sa dakong kalipay. Adlaw-adlaw nag-awit ang mga Levita ug ang mga pari ug mga pagdayeg ngadto sa GINOO, dinuyogan sa kusog nga tingog sa mga instrumento nga gigamit sa pagdayeg sa GINOO.

* 30:6 *Jacob: sa Hebreo, Israel.*

²² Gidasig ni Haring Ezequias ang tanang Levita sa gipakita nilang kahanas sa ilang trabaho sa pag-alagad sa GINOO. Busa nagpadayon ang ilang pagsaulog sulod sa pito ka adlaw. Gikaon nila ang ilang bahin sa mga halad, ug naghalad silag mga halad alang sa maayong relasyon, ug nagdayeg sa GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan.

²³ Unya nagdesisyon ang tibuok katawhan nga padayonon ang pagsaulog sa lain pang pito ka adlaw. Busa nagsaulog sila sulod sa lain pang pito ka adlaw uban ang dakong kalipay.

²⁴ Mihatag si Haring Ezequias sa mga tawo ug 1,000 ka torong baka ug 7,000 ka karnero ug kanding. Mihatag usab ang mga opisyal ug 1,000 ka torong baka ug 10,000 ka karnero ug kanding. Sa laing bahin, daghan pa usab nga mga pari ang nanghinlo sa ilang kaugalingon.

²⁵ Nagsadya ang tibuok katilingban sa Juda, ang mga pari, ang mga Levita, ug ang tanang gikan sa Israel, apil ang mga langyaw nga nagpuyo sa Israel ug Juda.

²⁶ Labihan gayod kasadya sa Jerusalem. Walay sama niini nga nahitabo sa Jerusalem sukad sa panahon nga si Solomon, nga anak ni David, ang hari sa Israel.

²⁷ Unya mitindog ang mga pari ug ang mga Levita ug gibendisyonan nila ang katawhan. Ug gidungog kini sa Dios sa iyang balaan nga puloy-anan sa langit.

31

Ang mga Kausaban nga Gihimo ni Ezequias

¹ Pagkahuman sa pista, nangadto ang mga Israelinhon nga nanambong niini didto sa mga lungsod sa Juda, ug gipangdugmok nila ang handomanan nga mga bato ug gipangputol ang mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera. Gipangguba nila ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit sa tibuok Juda, Benjamin, Efraim, ug Manases. Pagkahuman nilag guba sa tanan, namauli sila sa ilang mga lungsod ug yuta.

² Gigrupo-grupo ni Haring Ezequias ang mga pari ug ang mga Levita basi sa taga-tagsa nila ka buluhaton, sa paghalad sa mga halad nga sinunog ug mga halad alang sa maayong relasyon, sa pag-alagad sa Templo sa GINOO sa pagpasalamat, ug sa pag-awit ug mga pagdayeg diha sa mga pultahan sa Templo sa GINOO.

³ Gihatag ni Haring Ezequias ang pipila sa iyang kaugalingong mga hayop alang sa mga halad nga sinunog nga ginahalad buntag ug gabii, ug alang usab sa mga Adlaw nga Igpapahulay, sa Pista sa Pagsugod sa Bulan, ug sa uban pang mga pista, sumala sa nasulat sa kasugoan sa GINOO.

⁴ Gimandoan usab niya ang mga taga-Jerusalem sa paghatag sa bahin sa mga pari ug sa mga Levita, aron ikahatag nila ang ilang tibuok panahon sa pag-alagad sa kasugoan sa GINOO.

⁵ Sa dihang napahibalo na kini ngadto sa mga tawo, malipayon nga nanghatag ang mga Israelinhon sa unang abot sa ilang trigo, bino, lana, dugos, ug sa uban pang abot sa yuta. Gihatag nila ang ikapulo sa tanan nilang abot.

⁶ Ang mga taga-Israel nga namalhin sa Juda, ug ang mga taga-Juda mismo, nanghatag usab sa ikapulo sa ilang mga baka, karnero ug kanding, ug sa ikapulo sa mga butang nga ilang gigahin ngadto sa GINOO nga ilang Dios, ug ila kining gitapok.

⁷ Nagsugod sila sa pagtapok niini sa ikatulo nga bulan, ug nahuman sa ikapito ka bulan.

⁸ Sa dihang nakita ni Ezequias ug sa iyang mga opisyal ang dagkong mga tapok, gidayeg nila ang GINOO ug ang iyang katawhan nga mga Israelinhon.

⁹ Gipangutana ni Haring Ezequias ang mga pari ug ang mga Levita mahitungod sa tinapok nga mga halad.

¹⁰ Mitubag si Azaria, ang pangulong pari nga kaliwat ni Sadok, “Sukad sa pagsugod ug dala sa mga tawo sa ilang mga halad sa Templo sa GINOO abunda na ang among pagkaon ug daghan pa ang sobra, tungod kay gipanalanginan sa GINOO ang iyang katawhan.”

¹¹ Unya nagmando si Haring Ezequias nga maghimo ug mga bodega sa Templo sa GINOO, ug natuman kini.

¹² Ug matinumanon nga gidala didto sa mga tawo ang ilang mga halad, mga ikapulo, ug ang mga butang nga gigahin nila ngadto sa GINOO. Si Konanias nga usa ka Levita mao ang gitugyanan niini nga mga butang, ug ang iyang katabang mao ang iyang igsoon nga lalaki nga si Shimei.

¹³ Mitabang usab kanila ingon nga mga tigdumala sila si Jehiel, Azazia, Nahat, Asahel, Jerimot, Jozabad, Eliel, Ismakia, Mahat, ug Benaya. Gipili sila ni Haring Ezequias ug ni Azaria nga pangulong opisyal sa Templo sa Dios.

¹⁴ Si Kore nga anak ni Imna nga Levita, nga tigbalantay sa sidlanan nga pultahan sa Templo, mao ang gitugyanan sa kinabubut-on nga mga halad ngadto sa Dios, ug sa mga butang nga gigahin ngadto sa GINOO, ug sa pag-apod-apod niini.

¹⁵ Ang iyang matinumanon nga mga katabang mao sila si Eden, Miniamin, Jeshua, Shemaya, Amaria, ug Shecania. Giapod-apod nila ang mga halad ngadto sa mga pari sumala sa ilang grupo ug katungdanan, bata man sila o tigulang.

¹⁶ Gipanghatagan usab nila ang mga kalalakin-an nga nag-edad ug tulo ka tuig pataas ug nalista sa listahan sa mga kaliwat, nga nag-adto sa Templo sa GINOO sa paghimo sa ilang adlaw-adlaw nga buluhaton sumala sa ilang grupo ug katungdanan.

¹⁷ Gipanghatagan usab nila sa ilang bahin ang mga pari nga nalista sa listahan sa mga kaliwat, ug ang mga Levita nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas nga nalista sumala sa ilang grupo ug katungdanan.

¹⁸ Gipanghatagan usab ang mga pamilya sa mga Levita, ang ilang mga asawa, mga anak, apil ang ilang gagmayng mga kabataan, nga nalista sa listahan sa mga kaliwat kay nagmatinumanon man sila sa paghinlo sa ilang kaugalingon.

¹⁹ Ug alang usab sa mga pari nga kaliwat ni Aaron nga nagpuyo sa mga uma sa palibot nga mga lungsod, adunay mga tawo nga gitugyanan sa pag-apod-apod sa ilang bahin ug sa bahin sa tanang Levita nga nalista sa listahan sa ilang kaliwat.

²⁰ Mao kini ang gihimo ni Haring Ezequias sa tibuok Juda. Gibuhat niya ang maayo ug husto, ug nagmatinumanon siya atubangan sa GINOO nga iyang Dios.

²¹ Nagmalampuson siya, tungod kay sa tanan niyang gibuhay alang sa Templo sa Dios ug sa pagtuman sa kasugoan ug balaod, midangop siya sa iyang Dios sa tibuok niyang kasing-kasing.

32

Gisulong sa Asiria ang Juda
(2 Hari 18:13-37; Isa. 36:1-22)

¹ Human mahimo ni Ezequias sa tumang kakugi ang iyang mga buluhaton, gisulong ni Senakerib nga hari sa Asiria ang Juda. Gilibotan niya ug sa iyang

mga sundalo ang pinarilan nga mga lungsod sa tinguha nga mailog niya kini alang sa iyang kaugalingon.

² Sa dihang nakita ni Ezequias nga apil ang Jerusalem sulongon ni Senakerib,

³ nakigsulti siya sa iyang mga opisyal ug sa mga pangulo sa iyang mga sundalo. Nakadesisyon sila nga paundangan ang pagtubod sa tubig sa mga tuboran paingon sa gawas sa siyudad.

⁴ Busa nagtigom silag daghan kaayong mga tawo ug gisampongan nila ang mga tuboran ug sapa-sapa nga nagdagayday sa kayutaan sa maong dapit. Kay matod nila, “Nganong tugotan ta man nga makakaplag ug daghang tubig ang mga taga-Asiria inig-abot nila dinhi?”

⁵ Unya gipalig-on pa pag-ayo ni Ezequias ang iyang mga depensa pinaagi sa pagpaayo sa mga paril ug sa pagpatukod ug mga tore. Gipadoblehan pa gayod niya ug paril ang siyudad, ug gilig-on ang mubong bahin* sa Lungsod ni David. Nagpahimo usab siyag daghang mga hinagiban ug mga taming.

⁶ Nagbutang siyag mga komander nga modumala sa mga tawo, ug gipatigom niya sila sa plasa, sa may pultahan sa siyudad. Unya gidasig niya ang katawhan pinaagi niini nga mga pulong,

⁷ “Pagsmalig-on kamo ug pagmaisogon. Ayaw kamo kahadlok ni kaluya tungod sa hari sa Asiria o sa iyang daghang mga sundalo. Kay adunay mas gamhanan pa kay kaniya nga nag-uban kanato.

⁸ Mga tawo lang ang iyang kauban. Apan ang GINOO nga atong Dios mao ang atong kauban. Siya ang motabang kanato ug makig-away alang kanato.” Nadasig ang mga tawo sa gisulti ni Ezequias nga hari sa Juda.

⁹ Samtang gilibotan ni Haring Senakerib ug sa iyang mga sundalo ang lungsod sa Lakish, gipadala niya ang iyang mga opisyal ngadto sa Jerusalem sa pagsulti kang Haring Ezequias ug sa mga katawhan niini nga mensahe:

¹⁰ “Mao kini ang giingon ni Senakerib nga hari sa Asiria: Unsa may inyong gisaligan nga nagpabilin pa man gihapon kamo sa Jerusalem bisag gilibotan na kamo?

¹¹ Miingon si Ezequias kaninyo nga luwason kamo sa GINOO nga inyong Dios gikan sa kamot sa hari sa Asiria. Apan gilingla lang niya kamo, kay kon magpabilin kamo sa Jerusalem, mangamatay kamo sa kagutom ug sa kauhaw.

¹² Dili ba nga si Ezequias man mismo ang nagpaguba sa mga simbahanan sa GINOO sa habog nga mga dapit ug mga halaran? Dili ba nga miingon siya kaninyong mga lumulupyo sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda nga, ‘Sa usa lang kamo ka halaran magsimba ug magsunog ug mga halad?’

¹³ “Nahibalo kamo kon unsay gihimo ko ug sa akong mga katigulangan ngadto sa mga katawhan sa ubang mga nasod. Naluwas ba sila sa ilang mga dios gikan sa akong mga kamot?

¹⁴ Kinsa sa mga dios niining mga nasod nga gipanglaglag sa hingpit sa akong mga katigulangan ang nakaluwas sa iyang katawhan gikan sa akong mga kamot? Makaluwas ba ang inyong dios kaninyo gikan kanako?

¹⁵ Ayaw kamo pagpalingla o pagpatunto kang Ezequias. Ayaw kamo pagtuo kaniya. Wala gayoy dios sa bisan unsa nga nasod o gingharian nga nakaluwas sa iyang katawhan gikan sa akong mga kamot o sa kamot sa akong mga katigulangan. Ang inyong Dios pa kaha?”

¹⁶ Daghan pa gayong gidugang nga daotang mga pulong ang mga opisyal ni Senakerib batok sa GINOONG Dios ug sa iyang alagad nga si Haring Ezequias.

* **32:5 mubong bahin:** sa Hebreo, *Millo*. Dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

17 Nagpadala usab si Haring Senakerib ug mga sulat sa pagbiay-biay sa GINOO, nga Dios sa Israel. Mao kini ang iyang sulat: “Sama nga ang mga dios sa uban nga mga nasod wala makaluwas sa ilang katawhan gikan sa akong mga kamot, ang dios ni Ezequias dili usab makaluwas sa iyang katawhan gikan sa akong mga kamot.”

18 Gikusog kini pagsulti sa mga opisyal ni Senakerib sa pinulongang Hebreo aron hadlokon ug lisangon ang mga lumulupyo sa Jerusalem nga didto sa paril, ug aron dali nilang mailog ang siyudad.

19 Sa ilang paghisgot bahin sa Dios sa Jerusalem, daw gipakasama lang nila siya sa mga dios sa ubang nasod nga hinimo lang sa tawo.

20 Busa tungod niini, nag-ampo si Haring Ezequias ug si Propeta Isaias nga anak ni Amos ngadto sa Dios sa langit.

21 Unya nagpadala ang GINOO ug anghel nga milaglag sa maisog nga mga sundalo, mga komander, ug mga opisyal sa kampo sa hari sa Asiria. Busa mipauli si Haring Senakerib nga naulawan. Ug sa pagsulod niya sa templo sa iyang dios, gipatay siya sa pipila sa kaugalingon niyang mga anak pinaagi sa espada.

22 Giluwas sa GINOO si Ezequias ug ang katawhan sa Jerusalem gikan sa kamot ni Senakerib nga hari sa Asiria ug sa kamot sa uban pang mga kaaway, ug gihatagan niya silag kalinaw sa ilang palibot.

23 Daghan ang nagdalag mga halad ngadto sa Jerusalem alang sa GINOO. Nagdala usab silag mga mahalon nga gasa alang kang Haring Ezequias. Sukad niadto, gitahod na si Ezequias sa tanang nasod.

Ang Pagsakit ni Ezequias (2 Hari 20:1-11; Isa. 38:1-8)

24 Unya nagsakit ug grabe si Ezequias ug daw mamatay na siya. Nag-ampo siya sa GINOO, ug gitubag siya sa GINOO pinaagi sa usa ka ilhanan.

25 Apan nahimong mapasigarbohon si Ezequias ug wala niya hatagig bili ang kaayo nga gipakita sa GINOO kaniya. Busa nasuko ang GINOO kaniya ug sa mga katawhan sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda.

26 Apan naghinulsol si Ezequias ug nagpaubos, ingon man ang katawhan sa Jerusalem. Busa wala ipatagamtam sa GINOO ang iyang kasuko kanila samtang buhi pa si Ezequias.

27 Nahimong hilabihan kaadunahan ug kabantugan si Ezequias. Nagpahimo siyang mga bodega alang sa iyang mga pilak, bulawan, mahalong mga bato, pahumot, taming, ug uban pang bililhon nga mga butang.

28 Nagpahimo usab siyang mga bodega alang sa iyang mga abot nga trigo, bino, ug lana. Gawas pa niini, nagpahimo usab siyang mga toril alang sa iyang mga kahayopan,

29 kay labihan gayod kadaghan ang iyang mga kahayopan. Nagpatukod usab siyang mga lungsod, tungod kay gihatagan siya sa Dios ug daghang katigayonan.

30 Si Ezequias ang nagsugo nga sampongan ang agianan sa tubig sa ibabaw nga tuboran sa Gihon, ug gipadagayday kini ngadto sa kasadpang bahin sa Lungsod ni David. Nagmalampuson si Ezequias sa tanan nga iyang gihimo.

31 Apan sa dihang miabot ang mga opisyal gikan sa Babilonia aron pagsusi bahin sa katingalahang mga panghitabo sa Juda, gipasagdan siya sa Dios, aron sulayan kon unsa gayod ang anaa sa iyang kasing-kasing.

Ang Kataposan sa Paghari ni Ezequias (2 Hari 20:20-21)

³² Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Ezequias ug sa iyang gihimo ingon nga matinud-anon nga alagad sa GINOO, nasulat sa Panan-awon ni Propeta Isaias nga anak ni Amos, nga nalakip sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Juda ug Israel.

³³ Sa pagkamatay ni Ezequias, gilubong siya sa ibabaw nga bahin sa lubnganan sa mga kaliwat ni David. Gipasidunggan siya sa tanang katawhan sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda sa pagkamatay niya. Ang iyang anak nga si Manases mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

33

Ang Paghari ni Manases sa Juda (2 Hari 21:1-18)

¹ Nag-edad si Manases ug 12 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 55 ka tuig.

² Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO. Misunod siya sa mangilad nga mga buhat sa mga nasod nga gipaabog sa GINOO sa mga Israelinhon.

³ Gipatukod niya pag-usab ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit nga gipaguba kaniadto sa iyang amahan nga si Ezequias. Nagpahimo usab siyang mga halaran alang sa mga imahen ni Baal ug mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera. Mialagad siya ug misimba sa tanang butang nga anaa sa kalangitan.

⁴ Nagpahimo usab siyang mga halaran sa Templo sa GINOO sa Jerusalem, nga sumala sa GINOO mao ang dapit diin pasidunggan siya hangtod sa kahangtoran.

⁵ Nagpahimo usab siya ug mga halaran sa duha ka hawanan sa Templo sa GINOO alang sa pagsimba sa tanang butang nga anaa sa kalangitan.

⁶ Gihalad niya ang iyang mga anak sa kalayo didto sa Walog sa Ben Hinom. Gibuhat usab niya ang mga buluhaton sa mga babaylan, manalagna, mamarang ug mga espiriritista. Labihan gayod ang iyang pagpakasala atubangan sa GINOO, ug nakapasuko kini sa GINOO.

⁷ Gibutang pa niya ang rebulto nga iyang gipahimo didto sa Templo, nga gingon sa Dios ngadto kang David ug sa iyang anak nga si Solomon, "Pasidunggan ako sa walay kataposan dinhi niini nga Templo ug sa Jerusalem, ang dapit nga akong gipili gikan sa tanang tribo sa Israel.

⁸ Dili ko papahawaon ang katawhan sa Israel gikan niining yuta nga gihatag ko sa ilang mga katigulangan kon tumanon nila ang tanang mga kasugoan, tulomanon, ug lagda nga gihatag ko kanila pinaagi kang Moises."

⁹ Apan giaghat ni Manases ang katawhan sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda sa paghimog daotan, ug ang ilang gihimo labaw pa kadaotan kaysa gihimo sa mga nasod nga gipanglaglag sa GINOO sa mga Israelinhon.

¹⁰ Gipahimangnoan sa GINOO si Manases ug ang iyang katawhan, apan wala sila mamati kaniya.

¹¹ Busa gipasulong sa GINOO ang mga komander sa kasundalohan sa Asiria ngadto kanila. Gibihag nila si Manases, gikaw-itan ang iyang ilong, gikadenahan ug bronsi, ug gidala sa Babilonia.

¹² Sa diha na siya sa kalisod, nagpaubos gayod siya sa iyang kaugalingon ug nagpakiluoy sa GINOO nga iyang Dios, nga Dios usab sa iyang mga katigulangan.

¹³ Ug sa dihang nag-ampo siya, gipamatian siya sa GINOO. Natandog ang GINOO sa iyang pagpakiluoy. Busa gipabalik siya sa GINOO didto sa Jerusalem ug sa iyang gingharian. Ug nakaamgo si Manases nga ang GINOO mao lang ang Dios.

¹⁴ Human niadto, gipatukod pag-usab ni Manases ang gawas nga paril sa Lungsod ni David, gikan sa kasadpang bahin sa yuta sa Gihon ngadto sa pultahan nga gitawag ug Isda,* ug libot sa bungtod sa Ofel, diin gihimo niyang mas habog ang paril. Unya nagbutang siyag mga komander sa tanang pinarilan nga mga lungsod sa Juda.

¹⁵ Gipakuha niya gikan sa Templo sa GINOO ang mga dios sa taga-laing nasod ug ang mga rebulto. Gipakuha usab niya ang mga halaran sa bungtod nga gitukoran sa templo ug ang mga halaran sa ubang bahin sa Jerusalem, ug gipanglabay kini sa gawas sa siyudad.

¹⁶ Unya gipaayo niya ang halaran alang sa GINOO, ug gihalaran ug mga halad alang sa maayong relasyon, ug mga halad sa pagpasalamat. Gimandoan niya ang mga lumulupyo sa Juda nga mag-alagad sa GINOO, nga Dios sa Israel.

¹⁷ Naghalad gihapon ang mga tawo didto sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, apan gihalad na nila kini ngadto sa GINOO nga ilang Dios.

¹⁸ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Manases, apil ang iyang pag-ampo ngadto sa Dios ug ang gipanulti sa mga propeta kaniya sa ngalan sa GINOO, nga Dios sa Israel, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel.

¹⁹ Ang pag-ampo ni Manases ug ang tubag sa GINOO kaniya, apil na ang tanan niyang sala ug pagsupak sa GINOO, nasulat sa Libro sa mga Propeta. Nalista usab didto ang mga dapit nga gipatukoran niyang mga simbahanan, mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera, ug sa uban pa nga mga dios-dios, sa panahon nga wala pa siya magpaubos sa iyang kaugalingon ngadto sa Dios.

²⁰ Sa pagkamatay ni Manases, gilubong siya didto sa iyang palasyo. Ug si Amon nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Amon sa Juda

(2 Hari 21:19-26)

²¹ Nag-edad si Amon ug 22 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa duha ka tuig.

²² Daotan ang gihimo ni Amon atubangan sa GINOO, sama sa gihimo kaniadto ni Manases nga iyang amahan. Gisimba ug gihalaran niya ang mga dios-dios nga gipahimo ni Manases kaniadto.

²³ Ug sukwahi sa iyang amahan, wala siya magpaubos sa iyang kaugalingon atubangan sa GINOO. Nagsige hinuon siyag pakasala.

²⁴ Miabot ang panahon nga nagplano ug daotan ang mga opisyal ni Amon batok kaniya, ug gipatay nila siya didto sa iyang palasyo.

²⁵ Apan gipamatay sa katawhan sa Juda ang tanan nga mipatay kang Haring Amon, ug gipuli nila si Josia nga iyang anak ingon nga hari.

34

Ang Paghari ni Josia sa Juda

(2 Hari 22:1-2)

¹ Nag-edad si Josia ug walo ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 31 ka tuig.

² Gihimo niya ang maayo atubangan sa GINOO, ug misunod siya sa gibuhay sa iyang katigulangan nga si David. Gisunod gayod niya ang husto.

* **33:14** *pultahan nga gitawag ug Isda:* tingali dinhi ginapaagi ang mga isda nga ginadala ngadto sa siyudad.

³ Sa ikawalo nga tuig sa iyang paghari, samtang bata pa siya, nagsugod siya sa pagdangop sa Dios sa iyang katigulangan nga si David. Ug sa ika-12 nga tuig sa iyang paghari, gihinloan niya ang Juda ug Jerusalem pinaagi sa pagguba sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, sa mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera, sa mga dios-dios ug mga rebulto.

⁴ Gipaguba usab niya ang mga halaran sa mga imahen ni Baal ug ang mga halaran nga sunoganan sa insenso sa ibabaw niini. Gipangdugmok niya ang mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera, ang mga dios-dios ug ang mga rebulto, ug unya gikatag niya kini didto sa mga lubnganan sa mga tawo nga naghalad ngadto kanila.

⁵ Gipasunog usab niya ang mga bukog sa mga pari niini nga mga dios-dios didto sa ilang mga halaran. Niining paagiha, gihinloan niya ang Juda ug ang Jerusalem.

⁶ Mao usab kini ang gihimo niya sa mga lungsod sa Manases, Efraim, Simeon, ug sa Neftali, apil sa mga guba nga lungsod libot niini.

⁷ Gipaguba niya ang mga halaran ug ang mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera, ug gipadugmok pag-ayo ang mga dios-dios ug ang mga halaran nga sunoganan sa insenso. Human niyag himo niini sa tibuok Israel, mipauli siya sa Jerusalem.

Nakita ang Libro sa Kasugoan sa Templo

(2 Hari 22:3-20)

⁸ Sa ika-18 nga tuig sa paghari ni Josia, human niya mahinlo-i ang yuta ug ang templo, nagdesisyon siya sa pagpaayo sa Templo sa GINOO nga iyang Dios. Gitugyan niya ang maong trabaho ngadto sa iyang sekretaryo nga si Shafan nga anak ni Azalia, sa gobernador sa Juda nga si Maasea, ug sa nagdumala sa mga kasulatan sa gingharian nga si Joa nga anak ni Joahaz.

⁹ Nangadto kini sila kang Hilkia, ang pangulong pari, sa paghatag kaniya sa kuwarta nga gidala sa mga tawo sa Templo sa Dios. Kining kuwartaha gikolekta sa mga Levita nga nagbantay sa pultahan sa templo gikan sa mga katawhan sa Manases, Efraim, ug sa tibuok Israel, ug sa mga katawhan sa Juda ug Benjamin, apil na sa Jerusalem.

¹⁰ Gihatag ang kuwarta ngadto sa mga tawo nga gitugyanan sa pagdumala sa pag-ayo sa Templo sa GINOO, ug gigamit nila kini sa pagsuhol sa mga trabahante.

¹¹ Mihatag usab silag kuwarta sa mga karpentero ug mason aron ipalit ug mga bato nga tiniltan ug mga kahoy alang sa sablayan sa templo nga gipasagdan lang sa mga hari sa Juda nga maguba.

¹²⁻¹³ Nagmatinud-anon sa ilang trabaho ang mga trabahante. Gidumala-han sila sa upat ka mga Levita nga sila si Jahat ug Obadias, nga mga kaliwat ni Merari, ug si Zacarias ug Meshulam, nga mga kaliwat ni Kohat. Ubos sa pagdumala sa mga Levita nga maayong motukar ug mga instrumento sa musika mao ang mga trabahante sa nagkalain-laing mga trabaho. Ang uban kanila mitabang ingon nga mga sekretaryo, mga eksperto sa pagkopya sa mga dokumento, ug mga tigbalantay sa mga pultahan sa templo.

¹⁴ Samtang ginakuha nila ang kuwarta nga nakolekta sa Templo sa GINOO, nakita ni Hilkia nga pari ang Libro sa Kasugoan sa GINOO nga gihatag ngadto sa mga Israelinhon pinaagi kang Moises.

¹⁵ Gibalita niya kang Shafan, nga sekretaryo sa hari, nga nakita niya ang Libro sa Kasugoan didto sa Templo sa GINOO, ug gihatag niya kini kang Shafan.

¹⁶ Gidala kini ni Shafan ngadto sa hari ug miingon, “Gihimo sa mga opisyal ang tanan nga gipahimo mo kanila.

17 Gihurot na nilag kuha ang kuwarta didto sa Templo sa GINOO ug gihatag ngadto sa mga tinugyanan sa pag-ayo sa templo.”

18 Mipadayon si Shafan sa pag-ingon, “Gihatagan akog libro ni Hilkia nga pari.” Ug gibasa niya kini ngadto sa hari.

19 Pagkadungog sa hari sa nasulat sa Kasugoan, gigisi niya ang iyang bisti sa kasubo.

20 Gimandoan dayon niya sila si Hilkia, si Ahikam nga anak ni Shafan, si Abdon nga anak ni Micas, si Shafan nga sekretaryo, ug si Asaya nga iyang personal nga alagad:

21 “Pangutana kamo sa GINOO alang kanako ug alang sa nahibilin nga katawhan sa Israel ug Juda bahin sa nasulat niining libro nga nakit-an. Nasuko pag-ayo ang GINOO kanato tungod kay wala magtuman ang atong mga katigulangan sa pulong sa GINOO. Wala gayod nila buhata ang tanang nasulat dinhi niini nga libro.”

22 Busa nangadto si Hilkia ug ang mga gisugo sa hari nga mag-uban kaniya kang Hulda nga usa ka propeta nga babaye sa pagpangutana kaniya. Kini si Hulda nagpuyo sa bag-o nga bahin sa Jerusalem ug asawa ni Shalum nga anak ni Tokhat ug apo ni Hasra. Si Shalum mao ang tig-atiman sa mga bisti didto sa Templo.

23-24 Miingon si Hulda kanila, “Sultihi ninyo ang tawo nga nagpadala kaninyo dinhi kanako nga mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa Israel: ‘Laglagon ko kining dapita ug ang mga lumulupyo niini. Ipahamtang ko kanila ang tanang tunglo nga nasulat sa libro nga gibasa atubangan sa hari.

25 Ipahamtang ko gayod ang akong kasuko niining dapita ug dili kini mapugngan, kay gisalikway ako sa akong katawhan ug nagsimba sila* sa uban nga mga dios. Gipalagot gayod nila ako sa ilang mga gihimo.†’

26 “Apan sultihi ninyo ang hari sa Juda nga nagpadala kaninyo sa pagpangutana sa GINOO. Mao kini ang gisulti sa GINOO, nga Dios sa Israel:

27 “Tungod kay naghinulsol ka ug nagpaubos sa imong kaugalingon sa akong atubangan sa dihang nadungog mo ang akong giingon batok niini nga dapit ug sa mga lumulupyo niini, ug gigisi mo ang imong bisti ug mihilak ka sa akong atubangan, gidungog ko ang imong pag-ampo.

28 Busa samtang buhi ka pa, dili moabot ang kalaglagan nga ipadala ko niining dapita ug sa mga lumulupyo niini. Mamatay ka nga adunay kalinaw ug ilubong uban sa imong mga katigulangan.’” Ug gisulti nila sa hari ang tubag ni Hulda.

Nagsaad si Josia nga Tumanon Niya ang mga Sugo sa Dios

(2 Hari 23:1-20)

29 Gipatawag ni Haring Josia ang tanang tigdumala sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda.

30 Miadto siya sa Templo sa GINOO uban ang tanang katawhan sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda, gikan sa labing dungganon hangtod sa labing ubos. Nanguban usab ang mga pari ug mga Levita. Gibasa ni Josia ngadto kanila ang tanang nasulat sa Libro sa Kasabotan, nga nakit-an didto sa Templo sa GINOO.

31 Unya mitindog si Josia sa iyang dapit tapad sa haligi, sa pagpaila sa iyang awtoridad, ug naghimog kasabotan sa presensya sa GINOO nga mosunod siya sa GINOO pinaagi sa pagtuman sa iyang mga sugo, pagtulon-an, ug

* **34:25** nagsimba sila: sa Hebreo, *nagsunog sila ug insenso*, nga usa ka paagi sa pagsimba. † **34:25** sa ilang mga gihimo: o sa mga dios-dios nga ilang gihimo.

tulomanon sa tibuok niyang kinabuhi. Ug misaad siya nga tumanon niya ang mga lagda sa kasabotan sa Dios nga nasulat sa libro.

³² Ug gipasaad usab niya ang katawhan sa Jerusalem ug Benjamin nga motuman sa kasabotan sa Dios. Busa mituman sila sa kasabotan sa Dios, ang Dios sa ilang mga katigulangan.

³³ Unya gipakuha ni Josia ang tanang mangil-ad nga mga dios-dios sa tibuok Israel, ug gipaalagad ang mga tawo sa GINOO nga ilang Dios. Ug hangtod sa kataposan sa iyang kinabuhi, gisunod gayod nila ang GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan.

35

Gisaulog ni Josia ang Pista sa Paglabay sa Anghel (2 Hari 23:21-23)

¹ Sa ika-14 nga adlaw sa unang bulan, gisaulog ni Haring Josia sa Jerusalem ang Pista sa Paglabay sa Anghel sa pagpasidungog sa GINOO. Nag-ihaw sila alang niini nga pista.

² Gihatagan ni Josia ang mga pari sa ilang katungdanan sa Templo sa GINOO, ug gidasig niya sila sa ilang pag-alagad.

³ Giingnan usab niya ang mga Levita nga magtutudlo sa Israel ug gigahin alang sa pag-alagad sa GINOO nga, "Ipahimutang na ang balaan nga kahon sa Templo nga gipatukod ni Solomon nga anak ni David. Dili na ninyo kini kinahanglang pas-an-pas-anon. Gamita ninyo ang inyong panahon sa pag-alagad sa GINOO nga inyong Dios ug sa iyang katawhan nga mga Israelinhon.

⁴ Himoa ninyo ang inyong mga katungdanan basi sa grupo sa inyong mga pamilya, sumala sa nasulat nga mga tulomanon ni David nga hari sa Israel, ug sa iyang anak nga si Solomon.

⁵ Barog kamo sa inyong mga pwesto sa Templo ug tabangi ninyo sa ilang paghalad ang mga pamilya sa inyong isigka-Israelinhon nga gitugyan kaninyo.

⁶ Ihawa ninyo ang mga ihawonon alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel, panghinlo kamo sa inyong kaugalingon, ug pangandam sa pag-alagad sa inyong mga katagilungsod. Sunda ninyo ang mga sugo nga gihatag sa GINOO kaninyo pinaagi kang Moises."

⁷ Gikan sa iyang kaugalingong kahayopan mihatag si Josia ug 30,000 ka mga karnero ug kanding, ug 3,000 ka mga baka, alang sa halad sa mga tawo sa panahon sa Pista sa Paglabay sa Anghel.

⁸ Kinabubut-on usab nga mihatag ang mga opisyal ni Josia ngadto sa mga tawo, mga pari, ug mga Levita. Ang mga tigdumala sa Templo nga sila si Hilkia, Zacarias, ug Jehiel, mihatag sa ilang kaubang mga pari ug 2,600 ka mga karnero ug kanding, ug 300 ka mga baka ingon nga halad sa pista.

⁹ Ang mga pangulo sa mga Levita nga sila si Konanias, ang iyang mga igsoon nga sila si Shemaya ug Netanel, si Hashabia, Jeiel, ug Jozabad mihatag sa ilang kaubang nga mga Levita ug 5,000 ka mga karnero ug kanding, ug 500 ka mga baka ingon nga halad sa pista.

¹⁰ Sa dihang andam na ang tanan alang sa pista, mipahimutang sa ilang mga pwesto ang mga pari ug mga Levita sa Templo, sumala sa sugo sa hari.

¹¹ Gihaw sa mga Levita ang mga karnero ug mga kanding, ug gihatag ang dugo ngadto sa mga pari. Gisablig kini sa mga pari sa halaran samtang gipanitan sa mga Levita ang mga hayop.

¹² Unya giapod-apod nila ngadto sa mga tawo, basi sa mga grupo sa ilang pamilya, ang mga halad nga sinunog aron ihalad ngadto sa GINOO, sumala sa nasulat sa Libro ni Moises. Mao usab ang gihimo nila sa mga baka.

¹³ Unya gilitson nila ang mga hayop nga alang sa pista, sumala sa nasulat sa kasugoan, ug gilatan ang balaan nga mga halad diha sa mga kolon, mga kaldero, ug mga kawa, ug giapod-apod dayon ngadto sa mga tawo.

¹⁴ Pagkahuman, gaandam ang mga Levita ug pagkaon alang sa ilang kaugalingon ug sa mga pari, tungod kay hangtod gabii nga naghilad sa mga halad nga sinunog ug sa mga tambok sa hayop ang mga pari nga kaliwat ni Aaron.

¹⁵ Ang mga musikero nga kaliwat ni Asaf didto sa ilang pwesto sa Templo, sumala sa tulomanon nga gihatag nila ni David, Asaf, Heman, ug Jedutun nga propeta sa hari. Wala na mobiya sa ilang pwesto ang mga magbalantay sa pultahan kay giandaman silag pagkaon sa ilang mga paryente nga Levita.

¹⁶ Nahuman niadtong adlaw ang pagpangandam sa tanang seremonya alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel nga gisaulog alang sa GINOO, ug ang paghalad sa mga halad nga sinunog sumala sa mando ni Haring Josia.

¹⁷ Nagsaulog sulod sa pito ka adlaw ang mga Israelinhon nga nanambong niining maong pista ug sa Pista sa Pan nga Walay Patubo.

¹⁸ Sukad sa panahon ni Samuel nga propeta, wala masaulog ug sama niini ang Pista sa Paglabay sa Anghel. Wala gayoy usa sa nangaging mga hari sa Israel nga nakasaulog ug sama sa pagsaulog nga gihimo ni Haring Josia ug sa mga pari, mga Levita, mga lumulupyo sa Jerusalem, ug sa mga katawhan sa Juda ug Israel.

¹⁹ Gisaulog kini nga pista sa ika-18 nga tuig sa paghari ni Josia.

Ang Pagkamatay ni Josia (2 Hari 23:28-30)

²⁰ Pagkahuman niining gihimo ni Josia alang sa Templo, gipangulohan ni Neco nga hari sa Ehipto ang iyang mga sundalo sa pagpakig-gira didto sa Carkemish, sa may Suba sa Eufrates. Miadto didto si Josia ug ang iyang mga sundalo sa pagpakig-gira kang Neco.

²¹ Apan nagpadala si Neco ug mga mensahero ngadto kang Josia sa pag-ingon, “Wala kitay labot sa usag usa, Hari sa Juda! Dili ikaw ang akong kaaway karon kondili ang nasod nga nakig-gira kanako. Miingon ang Dios kanako nga magdali ako sa pagsulong. Kauban ko ang Dios, busa ayaw siyag supaka, kay basig laglagon ka niya.”

²² Apan wala mosibog si Josia. Nagpakaaron-ingnon hinuon siya aron makig-gira kang Neco. Wala siya mamati sa pulong sa Dios nga gisulti pinaagi kang Neco. Miadto siya sa patag sa Megido ug nakig-gira.

²³ Gipana si Haring Josia ug nasamdan siya. Miingon siya sa iyang mga opisyal, “Kuhaa ninyo ako dinhi, kay grabe kaayo ang akong samad.”

²⁴ Busa gikuha nila siya sa iyang karwahi ug gisakay sa laing karwahi ug gidala sa Jerusalem. Namatay siya didto ug gilubong sa lubnganan sa iyang mga katigulangan. Nagsubo alang kaniya ang tanang katawhan sa Juda ug Jerusalem.

²⁵ Naghimo si Jeremias ug mga awit sa pagbangotan alang kang Josia, ug hangtod karon giawit pa kini sa mga mag-aawit sa paghinumdom kaniya. Ang maong mga awit sa pagbangotan nahimo nang kabahin sa tradisyon sa Israel, ug nasulat kini sa Libro sa Mga Pagbangotan.

²⁶⁻²⁷ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Josia, gikan sa sinugdan hangtod sa katapusan, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel ug Juda. Nahisulat usab dinhi ang mahitungod sa paghigugma ni Josia sa GINOO nga gipakita niya pinaagi sa pagtuman sa kasugoan sa GINOO.

36

¹ Ang anak ni Josia nga si Jehoahaz maoy gipili sa mga tawo nga ipuli ingon nga hari sa Jerusalem.

Ang Paghari ni Jehoahaz sa Juda

(2 Hari 23:30-35)

² Nag-edad si Jehoahaz ug 23 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa tulo ka bulan.

³ Unya gipapahawa siya gikan sa iyang trono sa hari sa Ehipto nga si Neco, ug gipabayad ni Neco ang mga taga-Juda ug buhis nga 3,500 ka kilong pilak ug 35 ka kilong bulawan.

⁴ Gibihag ni Neco si Jehoahaz ngadto sa Ehipto, ug gihimo niya nga hari sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda si Eliakim nga igsoon ni Jehoahaz. Gilisan niya ang ngalan ni Eliakim ug Jehoyakim.

Ang Paghari ni Jehoyakim sa Juda

(2 Hari 23:36-24:7)

⁵ Nag-edad si Jehoyakim ug 25 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 11 ka tuig. Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO nga iyang Dios.

⁶ Gisulong siya ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ug gikadenahan, ug gidala sa Babilonia.

⁷ Gidala usab ni Nebucadnezar sa Babilonia ang uban nga mga kagamitan sa Templo sa GINOO ug gibutang sa iyang palasyo.*

⁸ Ang uban pang sugilanon mahitungod sa paghari ni Jehoyakim ug ang ngil-ad ug daotan nga mga butang nga iyang gihimo nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Israel ug Juda. Si Jehoyakin nga iyang anak mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

Ang Paghari ni Jehoyakin sa Juda

(2 Hari 24:8-17)

⁹ Nag-edad si Jehoyakin ug 18 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa tulo ka bulan ug napulo ka adlaw. Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO.

¹⁰ Sa unang bulan sa tuig, gipakuha ni Nebucadnezar si Jehoyakin ug gipadala sa Babilonia uban sa mga mahalong kabtangan gikan sa Templo sa GINOO, ug gihimo niyang hari sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda ang uyoan ni Jehoyakin nga si Zedekia.

Ang Paghari ni Zedekia sa Juda

(2 Hari 24:18-20; Jer. 52:1-3)

¹¹ Nag-edad si Zedekia ug 21 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 11 ka tuig.

¹² Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO nga iyang Dios ug wala siya magpaubos sa iyang kaugalingon kang Propeta Jeremias, nga tigsulti sa mensahe sa GINOO.

¹³ Mirebelde usab siya kang Haring Nebucadnezar, bisan ug gipapanumpa siya niini sa ngalan sa Dios nga magmatinud-anon siya kaniya. Gahi kaayog kasing-kasing si Zedekia, ug nagdumili siya sa pagbalik sa GINOO, nga Dios sa Israel.

¹⁴ Gawas pa niana, ang tanang pangulo sa mga pari ug sa mga katawhan wala na magmatinumanon sa Dios. Gisunod nila ang daotan nga mga

* 36:7 palasyo: o templo.

binuhatan sa uban nga mga nasod ug gipanamastamasan nila ang Templo sa GINOO, nga gipakabalaan sa GINOO didto sa Jerusalem.

Ang Pagkalaglag sa Jerusalem

(2 Hari 24:20-25:21; Jer. 52:3b-11)

¹⁵ Kanunayng nagpahimangno kanila ang GINOO, nga Dios sa ilang mga katigulangan, pinaagi sa iyang mga propeta, tungod kay naluoy siya kanila ug sa iyang Templo.

¹⁶ Apan gibugal-bugalan nila ang mga propeta sa Dios, gitamay, ug gisalik-way ang ilang mga mensahe hangtod nga nasuko ang GINOO kanila, ug wala nay makapugong niini.

¹⁷ Gipasulong sa GINOO ang mga taga-Babilonia[†] ngadto kanila, nga mipatay sa ilang batan-ong mga lalaki didto sa Templo. Wala siyay gikaloy-an, lalaki man o babaye, bata man o tigulang, masakiton man o dili. Gitugyan sa Dios ang tanan niyang katawhan ngadto kang Nebucadnezar.

¹⁸ Gidala ni Nebucadnezar ngadto sa Babilonia ang tanang kagamitan sa Templo sa GINOO, gagmay man o dagko, ingon man ang tanang bahandi sa templo, sa hari, ug sa iyang mga opisyal.

¹⁹ Unya gisunog nila ang Templo sa Dios ug gilumpag ang paril sa Jerusalem. Gisunog usab nila ang tanang lig-ong bahin sa siyudad, ug gipangguba ang tanang mahalong mga butang didto.

²⁰ Gibihag ni Nebucadnezar ngadto sa Babilonia ang nahibiling mga Israelinhon, ug nahimo niya silang mga ulipon ug ingon man sa iyang mga anak, hangtod nga nahimong gamhanan ang gingharian sa Persia.

²¹ Busa natuman ang giingon sa GINOO pinaagi kang Propeta Jeremias nga mahimong awaaw ang yuta ug makapahulay kini sulod sa 70 ka tuig.

Gipabalik ni Cyrus ang mga Israelinhon sa Ilang Yuta

(Ezra 1:1-4)

²² Sa unang tuig sa paghari ni Cyrus sa Persia, gituman sa GINOO ang iyang gisulti pinaagi kang Jeremias. Gitandog niya ang kasing-kasing ni Cyrus sa paghimog usa ka pahibalo. Gisulat kini ug gipadala sa tibuok niyang gingharian.

²³ Mao kini ang giingon ni Cyrus nga hari sa Persia:

“Gihatag kanako sa GINOO, nga Dios sa langit,[‡] ang tanan nga gingharian dinhi sa kalibotan, ug gihatagan niya ako sa responsibilidad sa pagpatukod ug templo alang kaniya didto sa Jerusalem nga sakop sa Juda. Kamong tanan nga katawhan sa Dios mahimo nang mobalik sa inyong yuta, ug hinaut nga ubanan niya kamo.”

[†] **36:17** taga-Babilonia: sa literal, *Kaldeanhon*. Mao kini ang laing tawag sa mga taga-Babilonia.

[‡] **36:23** Dios sa langit: o Dios nga anaa sa langit; o Dios nga naghimo sa langit; o Dios nga labaw sa tanan.

Ang Libro ni Ezra

Gipabalik ni Haring Cyrus ang mga Judio sa Ilang Dapit

(2 Cron. 36:22-23)

¹ Sa unang tuig sa paghari ni Cyrus sa Persia, gituman sa GINOO ang iyang gisaad pinaagi kang Jeremias.* Gitandog sa GINOO ang kasing-kasing ni Cyrus sa pagbuhat ug pahibalo aron imantala sa tibuok gingharian.

² Mao kini ang pahibalo ni Cyrus nga hari sa Persia:

“Ang GINOO, nga Dios sa langit† naghatag kanako sa tanang gingharian dinhi sa kalibotan, ug gihatagan niya ako sa responsibilidad sa pagpatukod ug templo alang kaniya didto sa Jerusalem nga sakop sa Juda.

³ Kamong tanang katawhan sa Dios, hinaut nga ubanan niya kamo. Balik kamo sa Jerusalem ug tukora ninyo pag-usab didto ang Templo sa GINOO, nga Dios sa Israel, nga anaa niana nga siyudad.

⁴ Ang mga katawhan‡ sa mga dapit nga gipuy-an ninyo kinahanglan motabang kaninyo sa inyong paglakaw pinaagi sa paghatag ug pilak ug bulawan, mga kagamitan, mga hayop, ug kinabubut-on nga halad alang sa Templo sa Dios sa Jerusalem.”

⁵ Busa ang mga pangulo sa pamilya sa tribo ni Juda ug ni Benjamin, ang mga pari, mga Levita, ug ang mga Israelinhon nga gitandog sa Ginoo ang ilang mga kasingkasing nangandam pag-adto sa Jerusalem aron pagtukod pag-usab sa balay sa GINOO.

⁶ Ang uban nga mga katawhan§ mitabang kanila pinaagi sa paghatag sa mga butang nga hinimo sa pilak, mga bulawan, mga kagamitan, mga hayop, mga mahalon nga gasa, wala pay labot sa mga kinabubut-on nga halad alang sa Templo.

⁷ Giuli usab ni Haring Cyrus ang mga galamiton sa Templo sa GINOO nga gipanguha ni Haring Nebucadnezar gikan sa Jerusalem ug gidala ngadto sa templo sa iyang mga dios.

⁸ Gitugyan kini ni Haring Cyrus kang Mitredat nga tresurero sa iyang gingharian. Giihap kini ni Mitredat ug gihatag ang lista kang Sheshbazar, ang gobernador sa Juda.

⁹ Mao kini ang mga galamiton nga gihatag ni Haring Cyrus:

Sudlanan nga mga bulawan 30

Sudlanan nga mga pilak 1,000

Mga kutsilyo 29

¹⁰ Yahong nga mga bulawan 30

Yahong nga mga pilak 410

Uban pang mga galamiton 1,000

* **1:1** iyang gisaad pinaagi kang Jeremias: maluwas ang mga Israelinhon sa pagkabihag human sa 70 ka tuig. Tan-awa ang Jer. 25:11; 29:10. † **1:2** Dios sa langit: o Dios nga anaa sa langit; o Dios nga naghimo sa langit; o Dios nga labaw sa tanan. ‡ **1:4** Ang mga katawhan: tingali ang buot ipasabot, ang mga dili Israelinhon; o ang mga Israelinhon nga buot magpabilin. § **1:6** Tan-awa usab ang Ezra 1:4.

¹¹ Sa kinatibuk-an, adunay 5,400 ka mga galamiton nga bulawan ug pilak, ug gidala kini tanan ni Sheshbazar sa dihang mibalik siya sa Jerusalem kauban sa uban nga mga binihag gikan sa Babilonia.

2

Ang Lista sa mga Binihag nga Namalik sa Jerusalem (Neh. 7:4-73)

¹ Adunay mga Israelinhon sa probinsya sa Juda nga gibihag kaniadto ni Haring Nebucadnezar ug gidala sa Babilonia. Karon, namalik sila sa Jerusalem ug sa ilang kaugalingong mga lungsod sa Juda.

² Ang nangulo kanila sa pagbalik mao sila si Zerubabel, Jeshua, Nehemias, Seraya, Reelaya, Mordecai, Bilshan, Mispar, Bigvai, Rehum, ug Baana.

Mao kini ang lista sa katawhan sa Israel nga namalik gikan sa pagkabi-hag:

³ Mga kaliwat ni Parosh 2,172

⁴ Mga kaliwat ni Shefatia 372

⁵ Mga kaliwat ni Ara 775

⁶ Mga kaliwat ni Pahat Moab (nga mga kaliwat ni Jeshua ug Joab) 2,812

⁷ Mga kaliwat ni Elam 1,254

⁸ Mga kaliwat ni Zatu 945

⁹ Mga kaliwat ni Zacai 760

¹⁰ Mga kaliwat ni Bani 642

¹¹ Mga kaliwat ni Bebai 623

¹² Mga kaliwat ni Azgad 1,222

¹³ Mga kaliwat ni Adonikam 666

¹⁴ Mga kaliwat ni Bigvai 2,056

¹⁵ Mga kaliwat ni Adin 454

¹⁶ Mga kaliwat ni Ater (nga gitawag usab ug Ezequias)* 98

¹⁷ Mga kaliwat ni Bezai 323

¹⁸ Mga kaliwat ni Jora 112

¹⁹ Mga kaliwat ni Hashum 223

²⁰ Mga kaliwat ni Gibar 95

²¹ Mga namalik gikan sa Betlehem 123

²² Mga namalik gikan sa Netofa 56

²³ Mga namalik gikan sa Anatot 128

²⁴ Mga namalik gikan sa Azmavet 42

²⁵ Mga namalik gikan sa Kiriat-Jearim, Kefira, ug Beerot 743

²⁶ Mga namalik gikan sa Rama ug Geba 621

²⁷ Mga namalik gikan sa Mikmas 122

²⁸ Mga namalik gikan sa Betel ug Ai 223

²⁹ Mga namalik gikan sa Nebo 52

³⁰ Mga namalik gikan sa Magbis 156

³¹ Mga namalik gikan sa usa ka kaliwat ni Elam 1,254

³² Mga namalik gikan sa Harim 320

³³ Mga namalik gikan sa Lod, Hadid ug Ono 725

³⁴ Mga namalik gikan sa Jerico 345

* **2:16** nga gitawag usab ug *Ezequias*: o mga kaliwat ni *Ezequias*.

³⁵ Mga namalik gikan sa Senaa 3,630

³⁶ Mao kini ang mga pari nga namalik gikan sa pagkabihag:

Mga kaliwat ni Jedaya (sa pamilya ni Jeshua) 973

³⁷ Mga kaliwat ni Imer 1,052

³⁸ Mga kaliwat ni Pashur 1,247

³⁹ Mga kaliwat ni Harim 1,017

⁴⁰ Mao kini ang mga Levita nga kaliwat nila ni Jeshua ug Kadmiel (nga mga kaliwat ni Hodavia), 74.

⁴¹ Mga mag-aawit sa Templo nga mga kaliwat ni Asaf, 128.

⁴² Mga tigbalantay sa Templo nga mga kaliwat nila ni Shalum, Ater, Talmon, Akub, Hatita, ug Shobai, 139.

⁴³ Mao kini ang mga kaliwat sa mga sulugoon sa Templo nga namalik usab gikan sa pagkabihag:

Ang mga kaliwat nila ni

Ziha, Hasufa, Tabaot,

⁴⁴ Keros, Siaha, Padon,

⁴⁵ Lebana, Hagaba, Akub,

⁴⁶ Hagab, Shalmal, Hanan,

⁴⁷ Gidel, Gahar, Reaya,

⁴⁸ Rezin, Nekoda, Gazam,

⁴⁹ Uza, Pasea, Besai,

⁵⁰ Ashna, Meunim, Nefusim,

⁵¹ Bakbuk, Hakufa, Harhur,

⁵² Bazlut, Mehida, Harsha,

⁵³ Barkos, Sisera, Tema,

⁵⁴ Nezia, ug Hatifa.

⁵⁵ Namalik usab gikan sa pagkabihag ang mga kaliwat sa mga sulugoon ni Solomon:

Ang mga kaliwat nila ni

Sotai, Hasoferet, Peruda,

⁵⁶ Jaala, Darkon, Gidel,

⁵⁷ Shefatia, Hatil,

Pokeret-Hazebaim, ug Ami.

⁵⁸ Ang gidaghanon sa mga kaliwat sa mga sulugoon sa Templo ug mga kaliwat sa mga sulugoon ni Solomon, 392.

⁵⁹⁻⁶⁰ Adunay 652 usab nga namalik sa Juda gikan sa mga lungsod sa Tel Mela, Tel Harsha, Kerub, Adon, ug Imer. Kini sila mga kaliwat nila ni Delaya, Tobia ug Nekoda, apan dili nila mapamatud-an nga mga Israelinhon sila.

⁶¹ Namalik usab gikan sa pagkabihag ang mga kaliwat ni Hobaya, Hakoz, ug Barzilai nga mga pari sila. (Kini si Barzilai nga pari kuno, nangasawa sa anak ni Barzilai nga taga-Gilead, ug sukad niadto gidala na niya ang ngalan sa iyang ugangan.)

⁶² Tungod kay dili nila makita ang lista sa ilang mga katigulangan, giisip sila nga mahugaw ug wala dawata ingon nga mga pari.

⁶³ Giingnan sila sa gobernador sa Juda nga dili sila mahimong mokaon sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa Dios hangtod nga adunay pari nga makapangutana sa Dios mahitungod sa ilang pagkapari pinaagi sa Urim ug Tumim.[†]

⁶⁴ Ang kinatibuk-ang gidaghanon sa mga namalik gikan sa pagkabihag 42,360,

⁶⁵ wala'y labot sa 7,337 nila ka mga sulugoon nga lalaki ug babaye, 200 ka mga mag-aawit nga babaye ug lalaki,

⁶⁶ 736 ka kabayo, 245 ka mula,

⁶⁷ 435 ka kamelyo, ug 6,720 ka asno.

⁶⁸ Sa pag-abot nila sa balay sa GINOO sa Jerusalem, ang ubang mga pangulo sa mga pamilya mihatag sa ilang kinabubut-ong mga halad sa pagpatukod pag-usab sa balay sa Dios sa gitukoran niini kaniadto.

⁶⁹ Mihatag sila sumala sa ilang makaya alang niining buluhaton, ug nakatigom sila ug 500 ka kilo nga bulawan, 3,000 ka kilo nga pilak, ug 100 kabuok nga bistì alang sa mga pari.

⁷⁰ Ang matag-usa kanila namalik sa mga lungsod nga gigikanan sa ilang mga pamilya, apil na ang mga pari, ang mga Levita, ang mga mag-aawit, ang mga tigbalantay sa mga pultahan sa Templo, ug ang mga sulugoon sa Templo.

3

Ang Pagtukod sa Bag-ong Halaran

¹ Sa pag-abot sa ikapito ka bulan, sa dihang nahimutang na ang mga Israelinhon sa ilang mga lungsod, silang tanan naghiusa pagtigom sa Jerusalem.

² Unya gipatukod pag-usab ang halaran sa Dios sa Israel aron mahalaran kini sa mga halad nga sinunog, sumala sa nasulat sa Kasugoan sa Dios nga gihatag kang Moises nga iyang alagad.* Ang nagtukod niini mao sila si Jeshua[†] nga anak ni Jozadak ug ang iyang mga kauban nga sama niyang pari, ug si Zerubabel nga anak ni Sealtiel ug ang iyang mga paryente.

³ Bisan ug[‡] nahadlok sila sa mga lumulupyo niadtong yutaa,[§] gitukod nila ang halaran sa gitukoran niini kaniadto. Unya naghalad sila ug mga halad nga sinunog ngadto sa GINOO, buntag ug gabii.

⁴ Gisaulog usab nila ang Pista sa Pagpatindog sa mga Payag sumala sa nasulat sa Kasugoan ni Moises, ug naghalad sila sa mga halad nga sinunog nga gitakda nga ihalad matag adlaw.

⁵ Human niini, naghalad sila sa naandang mga halad nga sinunog ug halad alang sa Pista sa Pagsugod sa Bulan, ug sa uban pang mga pista sa pagsimba sa GINOO. Naghalad usab sila sa kinabubut-on nga mga halad alang sa GINOO.

⁶ Bisan wala pa masugdi ang pagtukod pag-usab sa Templo sa GINOO, nagsugod na ang mga Israelinhon sa paghalad sa mga halad nga sinunog ngadto sa GINOO, sa nahaunang adlaw sa ikapito nga bulan niadtong tuiga.

Gitukod Pag-usab ang Templo

[†] 2:63 Urim ug Tumim: duha ka butang nga ginagamit sa paghibalo sa kabubut-on sa Dios. * 3:2 alagad: o propeta. Sa literal, tawo sa Dios. [†] 3:2 Jeshua: siya mao usab si Josue sa Hag. 1:1. [‡] 3:3

Bisan ug: o Tungod kay. [§] 3:3 mga lumulupyo niadtong yutaa: o mga tawo nga nagpuyo sa palibot nga mga dapit.

⁷ Naghatag ang mga Israelinhon ug kuwarta nga ibayad sa mga mason ug sa mga panday. Naghatag usab sila ug mga pagkaon, ilimnon, ug lana nga ibayad sa mga taga-Sidon ug taga-Tiro alang sa mga kahoyng sedro nga gikan sa Lebanon. Kining mga kahoya gipalutaw sa baybayon sa Mediteraneo paingon sa Jopa. Gitugotan kini ni Cyrus nga hari sa Persia.

⁸ Nagsugod ang pagtukod sa balay sa Dios sa ikaduhang bulan sa ikaduhang tuig human namalik ang mga Israelinhon sa Jerusalem. Nagtin-abangay sa pagtrabaho ang tanang namalik sa Jerusalem gikan sa pagkabihag, apil niini sila si Zerubabel nga anak ni Sealtiel, si Jeshua nga anak ni Jozadak ug ang iyang mga kauban nga sama niyang mga pari, ug ang mga Levita. Ang gitugyanan sa pagdumala sa pagtukod sa balay sa GINOO mao ang mga Levita nga nag-edad ug 20 ka tuig pataas.

⁹ Sila mao si Jeshua,* ang iyang mga anak ug mga paryente, si Kadmiel ug ang iyang mga anak. Silang tanan nga kaliwat ni Juda. Mitabang sab kanila ang mga kaliwat ug mga paryente ni Henadad nga mga Levita usab.

¹⁰ Sa dihang napahimutang na sa mga trabahante ang pundasyon sa Templo sa GINOO, miplastar aron sa pangtukar sa mga trumpeta ang mga pari sul-ob sa ilang bisti nga alang sa mga pari. Miplastar usab ang mga Levita nga kaliwat ni Asaf aron pagtukar sa mga simbal aron sa pagdayeg sa GINOO sumala sa pamaagi nga gitudlo kaniadto ni David nga hari sa Israel.

¹¹ Uban ang pagdayeg ug pagpasalamat, miawit sila sa GINOO nga nag-ingon:

“Maayo gayod ang GINOO;

kay ang iyang gugma sa Israel walay kataposan.”

Unya misinggit ug kusog ang tanang mga tawo sa pagdayeg sa GINOO tungod kay napahimutang na ang pundasyon sa balay sa GINOO.

¹² Daghan sa tigulang nga mga pari, mga Levita, ug mga pangulo sa mga panimalay didto ang nakakita sa unang Templo. Ug nanghilak silag kusog sa dihang nakita nila nga napahimutang na ang pundasyon sa bag-o nga Templo. Apan daghan usab ang mga tawo didto nga naninggit sa kalipay.

¹³ Dili na mahibaloan ang singgit sa kalipay ug ang singgit sa paghilak tungod kay labihan gayod kakusog ang tingog sa mga tawo, ug madunggan kini sa halayo.

4

Gibabagan ang Pagpatukod Pag-usab sa Templo

¹ Nabalitaan sa mga kaaway sa tribo ni Juda ug ni Benjamin nga gitukod pag-usab sa mga namalik gikan sa pagkabihag ang Templo sa GINOO, nga Dios sa Israel.

² Busa miadto sila kang Zerubabel ug sa mga pangulo sa mga pamilya, ug miingon, “Tabangan namo kamo sa pagtukod sa Templo tungod kay gisimba usab namo ang inyong Dios sama sa inyong gihimo. Naghalad na kami kaniya, sukad pa sa panahon ni Esarhadon nga hari sa Asiria nga mao ang nagdala kanamo dinhi.”

³ Apan mao kini ang tubag nila ni Zerubabel, Jeshua, ug sa mga pangulo sa mga pamilya: “Gisugo kami ni Cyrus nga hari sa Persia nga tukoron pag-usab ang templo. Apan wala kamoy labot sa pagpatukod niini alang sa among Dios. Kami lang ang magpatukod niini para sa GINOO, nga Dios sa Israel.”

* **3:9 Jeshua:** tingali lahi kini nga Jeshua sa bersikulo 8. Tan-awa ang Ezra 2:36, 40.

⁴ Busa gipaningkamotan gayod sa mga nagpuyo niadtong dapita* nga mawad-an sa kadasig ang katawhan sa Juda, ug gihadlok nila kini aron dili makapadayon sa ilang pagtrabaho.

⁵ Nagsuhol sila ug mga magtatambag aron babagan ang mga plano sa katawhan sa Juda. Gihimo kini sukad sa panahon nga si Cyrus pa ang hari sa Persia hangtod sa panahon nga si Darius na ang naghari.

Ang Pagsupak sa Panahon ni Ahasuerus ug Artaxerxes

⁶ Sa pagsugod sa paghari ni Ahasuerus, ang mga kaaway sa mga lumulupyo sa Juda ug sa Jerusalem nagsulat ug mga sumbong batok kanila.

⁷ Ug sa dihang si Artaxerxes na ang hari sa Persia, nagsulat usab sila kaniya si Bishlam, Mitredat, Tabeel, ug ang uban pa nilang mga kauban. Gisulat nila kini sa pinulongan nga Aramico ug gihubad kini sa pinulongan sa taga-Persia.

⁸⁻¹¹ Nagsulat usab si Rehum nga gobernador ug si Shimshai nga sekretaryo kang Haring Artaxerxes batok sa mga taga-Jerusalem. Mao kini ang ilang sulat:

Mahal nga Haring Artaxerxes:

Una sa tanan nangumusta kami kanimo, kami nga imong mga alagad dinhi sa probinsya sa kasadpan sa Eufrates. Apil sa mga nangumusta mao ang among mga kauban nga pangulo ug opisyal, ang mga katawhan sa Tripolis, Persia, Erek, Babilonia, ug ang katawhan sa Susa sa yuta sa Elam. Nangumusta usab ang mga katawhan nga gipapahawa sa ilang mga dapit ni Osnapar, ang bantogan ug gamhanan nga hari sa Asiria, ug gipapuyo niya sa siyudad sa Samaria ug sa ubang mga dapit sa kasadpan sa Eufrates.

¹² Mahal nga Hari, buot namong mahibaloan mo nga ang mga Judio nga gikan sa imong nasod namalik dinhi sa among dapit ug gitukod pag-usab ang daotan ug rebelde nga siyudad sa Jerusalem. Hapit na gani nila mahuman ug ayo ang mga paril ug ang mga pundasyon niini.

¹³ Mahal nga Hari, angay ka usab masayod nga kon matukod pag-usab kining siyudad ug mahuman na ang mga paril niini, dili na mobayad sa mga buhis ug sa uban pang mga bayranan ang mga tawo, ug makaapekto kini sa panudlanan sa gingharian.

¹⁴ Tungod kay aduna kami katungdanan kanimo, Mahal nga Hari, ug dili namo buot nga ikaw maulawan, gipahibalo namo kini kanimo

¹⁵ aron masusi mo ang mga kasulatan nga gitipigan sa imong mga katigulangan. Pinaagi niini, mahibaloan mo nga ang mga lumulupyo sa siyudad sa Jerusalem rebelde sukad pa kaniadto. Mao gani nga gilaglag kining siyudara tungod kay nahimo kining problema sa mga hari ug sa mga nasod.

¹⁶ Buot lang namo ipahibalo kanimo, Mahal nga Hari, nga kon matukod pag-usab kining siyudara ug mahuman ang mga paril niini, mawala kanimo ang probinsya nga anaa sa kasadpan sa Eufrates.

¹⁷ Mao kini ang tubag nga gipadala sa hari:

Nangumusta ako kaninyo Gobernador Rehum ug Sekretaryo Shimshai, ug sa inyong mga kauban nga nagpuyo sa Samaria ug sa ubang mga dapit sa kasadpan sa Eufrates.

Hinaut nga maayo ang inyong kahimtang.

¹⁸ Ang sulat nga inyong gipadala gihubad sa among pinulongan ug gibasa kanako.

¹⁹ Nagmando ako nga susihon ang mga kasulatan, ug napamatud-an nga tinuod gayod nga sukad pa kaniadto ang mga lumulupyo sa Jerusalem

* **4:4** nagpuyo niadtong dapita: tan-awa usab ang Ezra 3:3b.

kanunay nga nagsupak sa mga hari. Naandan na niining dapita ang pagrebelde batok sa gobyerno.

²⁰ Nahibaloan ko usab nga ang Jerusalem, ingon man ang tibuok probinsya sa kasadpan sa Eufates, gidumalahan sa mga gamhanan nga hari ug nangolekta kanila ug mga buhis ug uban pang mga bayranan.

²¹ Karon, pagpagawas kamo ug mando nga undangon na nianang mga tawhana ang pagtukod pag-usab sa siyudad hangtod nga dili ako momando nga tukoron kana.

²² Himoa dayon ninyo kini aron dili madaot ang akong gingharian.

²³ Human mabasa ngadto kanila ni Rehum, Shimshai, ug sa ilang mga kauban ang sulat ni Haring Artaxerxes, miadto dayon sila sa Jerusalem ug gipugos ang mga Judio sa pag-undang sa pagtukod pag-usab sa siyudad.

Gipadayon ang Pagtukod sa Templo

²⁴ Naundang ang pagtukod sa balay sa Dios sa Jerusalem hangtod sa ikaduhang tuig sa paghari ni Darius sa Persia.

5

¹ Karon, gisugo sa Dios sa Israel ang mga propeta nga si Haggai ug si Zacarias nga apo ni Iddo sa pagsulti sa iyang mensahe sa mga Judio sa Juda ug sa Jerusalem.

² Sa pagkadungog ni Zerubabel nga anak ni Sealtiel ug ni Jeshua nga anak ni Jozadak sa maong mensahe, gipadayon nila pagtukod ang balay sa Dios sa Jerusalem ug gipaluyohan sila niadtong duha ka propeta sa Dios.

³ Sa wala madugay, miabot sa Jerusalem si Tatenai nga gobernador sa probinsya sa kasadpan sa Eufates, si Shetar Bozenai, ug ang ilang mga kauban. Nangutana sila* sa mga Judio, “Kinsa ang nagsugo kaninyo sa pagtukod pag-usab niining Templo?”

⁴ Nangutana pa gayod sila, “Kinsa ang mga tawo nga nagtrabaho niini?”

⁵⁻⁷ Apan gibantayan sa Dios ang mga pangulo sa Judio, busa nakahukom si Tatenai, si Shetar Bozenai, ug ang ilang mga kauban nga opisyal sa probinsya sa kasadpan sa Eufates, nga dili na lang una nila paundangon ang pagtukod sa templo, hangtod nga ibalita nila kini kang Haring Darius, ug makadawat sila sa iyang tubag.

Mao kini ang sulat nga gipadala nila kang Haring Darius:

Mahal nga Haring Darius:

Hinaut nga maayo ang imong kahintang.

⁸ Gipahibalo ka namo, Mahal nga Hari, nga miadto kami sa probinsya sa Juda, didto sa gitukoran sa Templo sa gamhanang Dios. Dagko ang mga bato nga gigamit sa pagtukod sa Templo, ug ang mga paril niini gibutangan ug mga tablon. Kugihan kaayo sila nga nagtrabaho niini, busa paspas ang pag-uswag niini.

⁹ Gipangutana namo ang ilang mga pangulo kon kinsa ang nagsugo kanila sa pagtukod pag-usab sa Templo.

¹⁰ Ug gipangutana usab namo ang ilang mga ngalan aron ipahibalo namo kanimo kon kinsa ang mga nangulo sa pagtukod sa niini.

¹¹ Mao kini ang ilang tubag kanamo:

“Mga alagad kami sa Dios sa langit ug sa kalibotan, ug gitukod namo pag-usab ang Templo nga gitukod kaniadto sa usa ka gamhanan nga hari sa Israel.

* **5:3 sila:** mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Aramico *kami*.

¹² Apan tungod kay gipalagot sa among mga katigulangan ang Dios sa langit, gitugyan niya sila sa mga kamot ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia. Giguba ni Nebucadnezar kining Templo ug gibihag niya ang among mga katigulangan ngadto sa Babilonia.

¹³ “Apan sa unang tuig sa paghari ni Cyrus sa Babilonia, nagmando siya nga tukoron pag-usab ang balay sa Dios.

¹⁴ Giuli usab niya ang mga bulawan ug plata nga mga galamiton sa Templo sa Dios. Kini nga mga galamiton gikuha kaniadto ni Nebucadnezar sa Templo sa Jerusalem ug gibutang niya sa templo sa Babilonia. Gitugyan ni Haring Cyrus kining mga galamiton kang Sheshbazar nga gipili niya nga gobernador sa Juda.

¹⁵ Giingnan sa hari si Sheshbazar nga tukoron pag-usab ang Templo sa Dios sa Jerusalem sa dapit nga gitukoran niini kaniadto, ug ibutang didto ang mga galamiton niini.

¹⁶ “Busa miadto si Sheshbazar sa Jerusalem ug gipahimutang ang mga pundasyon sa balay sa Dios. Hangtod karon padayon pa nga gitukod ang Templo.”

¹⁷ Karon, kon mahimo, Mahal nga Hari, ipasusi ang mga kasulatan nga gitipigan sa mga hari sa Babilonia kon tinuod ba gayod nga nagmando si Haring Cyrus nga tukoron pag-usab ang balay sa Dios sa Jerusalem. Ug unya pahibaloa kami kon unsay imong desisyon mahitungod niini.

6

Ang Mando ni Haring Darius

¹ Busa nagmando si Haring Darius sa pagsusi sa mga kasulatan nga atua sa tipiganan niini didto sa Babilonia.

² Ug didto sa palasyo sa siyudad sa Ecbatana, nga sakop sa probinsya sa Media, nakita ang usa ka linukot nga kasulatan diin nasulat kini:

³⁻⁴ Sa unang tuig sa paghari ni Cyrus, nagmando siya nga tukoron pag-usab ang Templo sa Dios sa Jerusalem diin ihalad ang mga halad.

Kinahanglan 90 ka piye ang iyang kahabugon ug 90 ka piye usab ang iyang gilapdon, ug ang matag tulo ka patong sa bato niini sapawan ug usa ka patong sa tablon. Kinahanglan nga lig-on ang pundasyon niini. Ang tanang gasto kuhaon gikan sa panudlanan sa gingharian.

⁵ Ug ang bulawan ug plata nga mga galamiton sa balay sa Dios nga gidala ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia kinahanglan ibalik sa butanganan niini didto sa Templo sa Jerusalem.

⁶ Busa mao kini ang mensahe ni Haring Darius kang Tatenai, nga gobernador sa probinsya sa kasadpan sa Eufrates, kang Shetar Bozenai, ug sa kauban nilang mga opisyal niana nga probinsya, palayo kamo diha sa Templo sa Dios.

⁷ Ayaw kamo panghilabot sa pagpatukod niini. Pasagdi lang ninyo ang gobernador ug ang uban pang mga kadagkoan sa mga Judio sa pagpatukod niini pag-usab sa dapit nga gitukoran niini kaniadto.

⁸ Nagmando usab ako nga tabangan ninyo ang mga kadagkoan sa mga Judio pinaagi sa pagbayad dayon sa tanang galastohan aron dili malangan ang pagtrabaho. Ang bayad kuhaon ninyo gikan sa panudlanan sa gingharian nga naggikan sa mga buhis sa inyong probinsya.

⁹ Adlaw-adlaw, kinahanglan hatagan ninyo ang mga pari sa Jerusalem sa ilang kinahanglanon sama sa nati nga mga baka, laki nga mga karnero,

ug nati nga mga karnero alang sa halad nga sinunog ngadto sa Dios sa langit,* apili sab ug trigo, asin, bino, ug lana. Kinahanglan dili gayod kamo mopakyas sa paghatag,

¹⁰ aron nga makahalad sila sa mga halad nga makapalipay sa Dios sa langit, ug makaampo sila alang kanako ug sa akong mga anak.

¹¹ Nagmando pa gayod ako nga kung kinsa man nga mosupak niini tuhogon sa kahoy nga kinuha gikan sa iyang balay, ug ang iyang balay gubaon hangtod nga wala nay mapuslan niini.†

¹² Hinaut pa nga ang Dios nga nagpili sa Jerusalem ingon nga dapit nga pagasimbahan kaniya magalaglag sa bisan kinsa nga hari o nasod nga mosupak niining mando ug moguba niining Templo sa Jerusalem.

Ako, si Darius, ang nagmando niini. Kinahanglan tumanon gayod kini uban sa tibuok nga pagpaningkamot.

Gidedikar ang Templo

¹³ Gituman gayod nila ni Tatenai nga gobernador, Shetar Bozenai, ug sa ilang mga kauban ang mando ni Haring Darius.

¹⁴ Busa padayon nga nagtrabaho ang mga kadagkoan sa mga Judio samtang gidasig sila sa mga mensahe sa mga propeta nga sila si Haggai ug Zacarias nga apo ni Iddo. Nahuman nilag trabaho ang Templo sumala sa sugo sa Dios sa Israel nga gipatuman ni Cyrus, Darius, ug Artaxerxes, nga mga hari sa Persia.

¹⁵ Nahuman ang Templo sa ikatulo nga adlaw sa ika-12 nga bulan, nga mao ang bulan sa Adar, niadtong ikaunom nga tuig sa paghari ni Darius.

¹⁶ Malipayong nagsaulog sa pagdedikar sa balay sa Dios ang mga katawhan sa Israel, ang mga pari, ang mga Levita, ug ang uban pang namalik gikan sa pagkabihag.

¹⁷ Niining pagdedikar sa balay sa Dios, naghalad sila ug 100 ka torong baka, 200 ka laking karnero, ug 400 ka nating karnero. Naghalad usab sila ug 12 ka laking kanding isip halad sa paghinlo‡ sa matag tribo sa Israel.

¹⁸ Gipahimutang nila ang mga pari ug ang mga Levita sa ilang tagsa-tagsa ka katungdanan sa Templo sa Jerusalem sumala sa nasulat sa Libro ni Moises.

Ang Pista sa Paglabay sa Anghel

¹⁹ Sa ika-14 nga adlaw sa unang bulan, sa pagkasunod nga tuig, gisaulog sa mga Israelinhon nga namalik gikan sa pagkabihag ang Pista sa Paglabay sa Anghel.

²⁰ Nanghinlo ang mga pari ug ang mga Levita sa ilang kaugalingon aron mahimo silang takos sa pagpangulo sa mga seremonya. Unya gihihaw sa mga Levita ang mga karnero nga halad alang sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel. Gihimo nila kini alang sa tanan nga namalik gikan sa pagkabihag, alang sa mga pari nga ilang mga paryente, ug alang sa ilang kaugalingon.

²¹ Kini nga mga halad gikaon sa tanang mga Israelinhon nga namalik gikan sa pagkabihag, ug sa mga tawo nga nagpuyo didto nga mibiya na sa daotang mga binuhatan aron pagsimba sa GINOO, nga Dios sa Israel.

* 6:9 Dios sa langit: o Dios nga anaa sa langit; o Dios nga naghimo sa langit; o Dios nga labaw sa tanan. † 6:11 wala nay mapuslan niini: o mahimong basura. ‡ 6:17 halad sa paghinlo: sa uban nga paghubad halad tungod sa sala; o halad tungod sa mga sala nga dili tinuyo. Ang katuyoan niini nga halad mao nga aron mahinloan ang tawo sa sala nga iyang nahimo.

²² Sulod sa pito ka adlaw gisaulog nila nga malipayon ang Pista sa Pan nga Walay Patubo, kay gilipay sila sa GINOO pinaagi sa pagtandog sa kasing-kasing sa hari sa Asiria,[§] aron tabangan sila sa pagtrabaho sa balay sa Dios, ang Dios sa Israel.

7

Miabot si Ezra sa Jerusalem

¹⁻⁶ Paglabay sa daghang katuigan, sa dihang si Artaxerxes na ang hari sa Persia. Kini si Ezra anak ni Seraya.

Si Seraya anak ni Azaria.

Si Azaria anak ni Hilikia.

Si Hilikia anak ni Shalum.

Si Shalum anak ni Sadok.

Si Sadok anak ni Ahitub.

Si Ahitub anak ni Amaria.

Si Amaria anak ni Azaria.

Si Azaria anak ni Merayot.

Si Merayot anak ni Zerahia.

Si Zerahia anak ni Uzi.

Si Uzi anak ni Buki.

Si Buki anak ni Abishua.

Si Abishua anak ni Pinehas.

Si Pinehas anak ni Eleazar.

Si Eleazar anak ni Aaron, nga pangulong pari.

Si Ezra usa ka magtutudlo nga hanas sa Kasugoan sa GINOO nga gihatag kang Moises, nga Dios sa Israel. Miabot si Ezra sa Jerusalem gikan sa Babilonia. Gihatag sa hari ang tanan niyang gipangayo tungod kay gitabangan siya sa GINOO nga iyang Dios.

⁷ Adunay nanguban kaniya nga mga Israelinhon sa iyang pagbalik sa Jerusalem niadtong ikapito nga tuig sa paghari ni Artaxerxes. Apil sa mga nanguban mao ang mga pari, mga Levita, mga mag-aawit, mga tigbalantay sa mga pultahan sa Templo, ug mga sulugoon sa Templo.

⁸⁻⁹ Mibiya si Ezra sa Babilonia sa unang adlaw sa unang bulan. Ug sa tabang sa Dios, nakaabot siya sa Jerusalem sa unang adlaw sa ikalimang bulan, niadtong ikapitong tuig sa paghari ni Artaxerxes.

¹⁰ Gitabangan siya sa Dios tungod kay hugot gayod ang iyang tinguha sa pagtuon ug sa pagtuman sa Kasugoan sa GINOO, ug sa pagtudlo sa mga tulomanon ug mga lagda niini sa mga Israelinhon.

Ang Sulat ni Artaxerxes kang Ezra

¹¹ Mao kini ang sulat nga gihatag ni Haring Artaxerxes kang Ezra nga pari ug magtutudlo, nga hanas sa mga sugo ug mga tulomanon nga gihatag sa GINOO sa mga Israelinhon:

¹² Gikan kang Haring Artaxerxes nga hari sa mga hari.

Alang kang Ezra, nga pari ug magtutudlo sa Kasugoan sa Dios sa langit.*

¹³ Nagmando ko nga si bisan kinsa sa mga Israelinhon dinhi sa akong gingharian, apil mga pari ug mga Levita nga gustong mouban kanimo sa pagbalik sa Jerusalem, mahimong mouban.

[§] **6:22** hari sa Asiria: ang buot ipasabot, hari sa Persia, kay ang Asiria sakop sa Persia niadto nga panahon. * **7:12** Dios sa langit: o Dios nga anaa sa langit; o Dios nga naghimo sa langit; o Dios nga labaw sa tanan.

¹⁴ Ako ug ang akong pito ka magtatambag nagkauyon nga paadtoon ka sa Juda ug sa Jerusalem aron sa pagsusi kon gituman ba nila ang Kasugoan nga gitugyan kanimo sa imong Dios.

¹⁵ Dad-a usab ang mga bulawan ug mga pilak nga kinsing-kasing namong ihatag sa Dios sa Israel nga nagpuyo[†] sa Jerusalem.

¹⁶ Dad-a usab ang tanang pilak ug bulawan nga madawat mo gikan sa mga katawhan sa probinsya sa Babilonia, apil ang tabang nga kinabubut-on gihatag sa mga katawhan sa Israel ug sa ilang mga pari alang sa Templo sa ilang Dios sa Jerusalem.

¹⁷ Siguroha nga kining kuwartaha gamiton sa pagpalit ug mga torong baka, mga laking karnero, mga nating karnero, mga kalan-on,[‡] ug bino nga ihadal sa halaran sa Templo sa inyong Dios nga anaa sa Jerusalem.

¹⁸ Ang mahibilin nga bulawan ug pilak mahimong gamiton sa bisan unsa nga butang nga gituohan nimo ug sa imong mga katagilungsod nga nahisubay sa kabubut-on sa inyong Dios.

¹⁹ Apan ang tanang mga galamiton nga gitugyan kanimo alang sa pag-alagad sa Templo sa imong Dios kinahanglang ihatag mo sa Dios sa Jerusalem.

²⁰ Kon aduna ka pay uban nga kinahanglanon alang sa Templo, pagkuha lang gikan sa panudlanan sa gingharian.

²¹ Ako, si Haring Artaxerxes, nagmando sa tanang tresurero sa probinsya sa kasadpang Eufates sa paghatag gayod dayon sa bisan unsa nga pangayoon kaninyo ni Ezra, nga pari ug magtutudlo sa Kasugoan sa Dios sa langit.

²² Hatagi ninyo siya hangtod sa 3,500 ka kilong plata, 300 ka sakong trigo, 550 ka galon nga bino, 550 ka galon nga lana sa olibo, ug bisan unsa kadaghan sa asin nga kinahanglanon.

²³ Thatag gayod ninyo ang tanang kinahanglanon sa Templo sumala sa gimando sa Dios sa langit kay basin ug masuko siya sa akong gingharian ug sa akong mga anak.

²⁴ Gipahibalo usab namo kamo nga dili ninyo pabayron ug buhis ug uban pang bayranan ang mga pari, mga Levita, mga musikero, mga tigbal-antay sa mga pultahan sa Templo, mga sulugoon sa Templo, ug uban pa nga nagtrabaho niining Templo sa Dios.

²⁵ Ug ikaw, Ezra, sumala sa kaalam nga gihatag sa Dios kanimo, pagpili ug mga tigdumala ug mga maghuhukom nga modumala sa tanang mga tawo sa probinsya sa kasadpang Eufates nga nahibalo sa Kasugoan sa imong Dios. Ug tudloi ninyo ang mga tawo nga wala nahibalo sa Kasugoan.

²⁶ Bisan kinsa nga dili motuman sa balaod sa imong Dios ug sa balaod sa hari silotan gayod. Mahimo siyang patyon, abugon gikan sa iyang dapit, o kuhaan sa iyang kabtangan o prisoanon.

Gidayeg ni Ezra ang Dios

²⁷ Dayegon ang GINOO, nga Dios sa atong mga katigulangan, nga nagtandog sa kasing-kasing sa hari sa paghatag ug dungog sa balay sa GINOO sa Jerusalem.

²⁸ Tungod sa kaayo sa GINOO kanako, gitagad ako pag-ayo sa hari ug sa iyang mga magtatambag, apil ang tanan niyang gamhanang mga opisyal. Ug tungod kay gitabangan ako sa GINOO nga akong Dios, nakaangkon ako sa kaisog sa pagtigom ug mga pangulo sa Israel nga mouban kanako sa Jerusalem.

[†] 7:15 nga nagpuyo: o kansang pinuy-anan anaa sa Jerusalem. [‡] 7:17 kalan-on: ang gipasabot diri mga tipasi o lugas.

8

Ang mga Pangulo sa Pamilya nga Miuban ni Ezra

1 Mao kini ang mga pangulo sa mga pamilya gikan sa Babilonia nga miuban kanako balik sa Jerusalem niadtong paghari ni Artaxerxes:

2 Gikan sa pamilya ni Pinehas: si Gershom.

Gikan sa pamilya ni Itamar: si Daniel.

3 Gikan sa pamilya ni David: si Hatush nga anak ni Shecania.

Gikan sa pamilya ni Parosh: si Zacarias, nga adunay 150 ka kaubang lalaki kansang kagikan nalista.

4 Gikan sa pamilya ni Pahat Moab: si Eliehoenai nga anak ni Zerahia nga adunay kaubang 200 ka lalaki.

5 Gikan sa pamilya ni Zatu: si Shecania nga anak ni Jahaziel nga adunay kaubang 300 ka lalaki.

6 Gikan sa pamilya ni Adin: si Ebed nga anak ni Jonatan nga adunay kaubang 50 ka lalaki.

7 Gikan sa pamilya ni Elam: si Jeshaya nga anak ni Atalia nga adunay kaubang 70 ka lalaki.

8 Gikan sa pamilya ni Shefatia: si Zebadia nga anak ni Micael nga adunay kaubang 80 ka lalaki.

9 Gikan sa pamilya ni Joab: si Obadiah nga anak ni Jehiel nga adunay kaubang 218 ka lalaki.

10 Gikan sa pamilya ni Bani: si Shelomit nga anak ni Josifia nga adunay kaubang 160 ka lalaki.

11 Gikan sa pamilya ni Bebai: si Zacarias nga anak ni Bebai nga adunay kaubang 28 ka lalaki.

12 Gikan sa pamilya ni Azgad: si Johanan nga anak ni Hakatan nga adunay kaubang 110 ka lalaki.

13 Gikan sa pamilya ni Adonikam: si Elifelet, si Jeuel, ug si Shemaya ug ang mga kauban nila nga 60 ka lalaki.

14 Gikan sa pamilya ni Bigvai: si Utai ug si Zacur nga adunay kaubang 70 ka lalaki.

Nangita si Ezra ug mga Levita alang sa Templo

15 Gitigom ko ang mga tawo nga mouban kanako sa Jerusalem, didto sa suba nga nagdagayday paingon sa Ahava. Nagkampo kami didto sulod sa tulo ka adlaw. Sa dihang gitan-aw ko ang lista sa mga tawo nga mouban kanako, apil na ang mga pari, nadiskobrehan ko nga wala gayod didtoy mga Levita.

16 Busa gipatawag ko ang mga pangulo sa grupo nga sila si Eliezer, Ariel, Shemaya, Elnatan, Jarib, Elnatan, Natan, Zacarias ug Meshulam, ug ang duha ka maalamon nga tawo nga sila si Joyarib ug si Elnatan.

17 Gipaadto ko sila kang Iddo nga pangulo didto sa Casifia aron hangyoon siya ug ang iyang paryente nga mga sulugoon sa Templo nga magpadala ug mga tawo nga moalagad sa Templo sa Dios.

18 Tungod sa kaayo sa Dios kanamo, gipadala nila kanamo si Sherebia, kauban ang iyang mga anak ug mga paryente nga lalaki, 18 silang tanan. Si Sherebia maabilidad nga tawo ug kaliwat ni Mali nga kaliwat ni Levi, nga anak ni Israel.*

* **8:18** *Israel: o Jacob.*

¹⁹ Gipadala usab nila si Hashabia, kauban si Jeshaya nga gikan sa pamilya ni Merari, ug ang iyang mga igsoon ug mga pag-umangkon nga mga lalaki, 20 silang tanan.

²⁰ Gipadala pa gayod nila ang 220 ka sulugoon sa Templo. Ang mga sulugoon sa Templo gipili kaniadto ni Haring David ug sa iyang mga opisyal aron pagtabang sa mga Levita. Nalista tanan ang ilang mga ngalan.

Nagpuasa ug Nag-ampo Sila si Ezra

²¹ Didto sa kilid sa Suba sa Ahava, miingon ako sa grupo nga magpuasa kami ug magpaubos sa among kaugalingon atubangan sa among Dios aron hangyoon siya nga bantayan kami ug ang among mga kabataan ug mga kabtangon sa among lakaw.

²² Kay naulaw akong mangayo sa hari ug mga sundalo ug mga tigkabayo nga mobantay kanamo batok sa mga kaaway samtang naglakaw kami, tungod kay miingon man kami sa hari nga tabangan sa among Dios ang tanang nagsalig kaniya, apan masuko pag-ayo ang Dios sa mga nagsalikway kaniya.

²³ Busa nagpuasa kami ug nag-ampo sa atong Dios nga bantayan niya kami, ug gitubag niya ang among pag-ampo.

Ang mga Halad alang sa Templo

²⁴ Nagpili akog 12 gikan sa mga nangulo nga pari, walay labot kang Sherebia, Hashabia, ug sa napulo nila ka paryente.

²⁵ Pagkahuman, gitugyan ko kanila nga walay kulang[†] ang mga plata, bulawan, ug mga galamiton nga gihatag sa hari, sa iyang mga magtatambag, sa iyang mga opisyal, ug sa mga Israelinhon, alang sa balay sa atong Dios.

²⁶ Mao kini ang akong gitugyan kanila: 22 ka toneladang pilak, 3 ka toneladang kagamitan nga plata, 3 ka toneladang bulawan,

²⁷ 20 ka yahong nga bulawan nga mga walo ug tunga ka kilo ang gibug-aton, 2 ka yahong nga bronsi nga sama kabililhon sa bulawan.

²⁸ Miingon ako sa mga pari, “Kamo ug kining mga galamiton gilain alang sa GINOO. Ang mga pilak ug mga bulawan kinabubut-on nga halad alang sa GINOO, nga Dios sa inyong mga katigulangan.

²⁹ Ampingi ninyo kini pag-ayo hangtod nga madala ninyo kini sa mga bodega sa balay sa GINOO sa Jerusalem nga walay kulang,[‡] atubangan sa mga pangulong pari, mga Levita, ug sa mga pangulo sa mga pamilya sa mga Israelinhon.”

³⁰ Busa gikuha sa mga pari ug sa mga Levita ang mga pilak, bulawan, ug mga galamiton nga walay kulang, aron dad-on sa balay sa atong Dios sa Jerusalem.

Ang Pagbalik sa Jerusalem

³¹ Milakaw kami sa Suba sa Ahava paingon sa Jerusalem sa ika-12 nga adlaw sa unang bulan. Gitabangan kami sa atong Dios ug gipanalipdan niya kami batok sa mga kaaway ug mga tulisan nga mangatang sa dalan.

³² Pag-abot namo sa Jerusalem, mipahulay kami ug tulo ka adlaw.

³³ Sa ikaupat nga adlaw, miadto kami sa balay sa atong Dios ug gitugyan namo nga walay kulang ang mga pilak, bulawan, ug mga galamiton ngadto kang Meremot nga pari nga anak ni Uria. Kauban niya si Eleazar nga anak ni Pinehas ug ang duha ka Levita nga sila si Jozabad nga anak ni Jeshua ug si Noadia nga anak ni Binui.

[†] 8:25 gitugyan ko kanila nga walay kulang: sa literal, gitimbang ko ug gitugyan kanila. [‡] 8:29 nga walay kulang: sa literal, nga natimbang. Mao usab sa bersikulo 30 ug 33.

³⁴ Giihap ug gitimbang kadtong tanan, ug gilista.

³⁵ Unya ang tanang namalik gikan sa pagkabihag naghalad sa Dios sa Israel ug mga halad nga sinunog: 12 ka torong baka alang sa tibuok Israel, lakip sad ang 96 ka laking karnero ug 77 ka nating karnero. Naghalad usab silag 12 ka kanding nga laki, isip halad sa paghinlo. Kining tanan mga halad nga sinunog alang sa GINOO.

³⁶ Gihatag usab nila sa mga gobernador ug mga opisyal sa probinsya sa kasadpang Eufates ang dokumento diin nasulat ang mando sa hari. Ug kini sila mitabang sa katawhan sa Israel ug sa balay sa Dios.

9

Nakigminyo ang mga Israelinhon sa mga Dili Israelinhon

¹ Pagkahuman niini nga hitabo, miadto kanako ang mga pangulo sa mga Judio ug miingon, “Daghan sa katawhan sa Israel, apil na mga pari ug mga Levita, ang nagkinabuhi sama sa mga katawhan sa ilang palibot. Gihimo nila ang mga malaw-ay nga mga buluhaton sa mga Canaanhon, Hitihanon, Perisihanon, Jebusihanon, Amonihanon, Moabihanon, Ehiptohanon, ug Amorihanon.

² Sila ug ang ilang mga anak nangasawa pa gani sa mga babaye nga gikan niini nga mga katawhan. Busa ang katawhan nga pinili sa Dios nasagolan na sa ubang mga katawhan. Ug ang atong mga pangulo ug mga opisyal mao pa ang unang naghimo niini.”

³ Sa dihang nadungog ko kini, gigisi ko ang akong bisti ug kupo, gilabnot ko ang akong buhok ug balbas, ug milingkod ako nga gikulbaan.

⁴ Nagtigom didto kanako ang mga tawo nga adunay kahadlok sa pulong sa Dios sa Israel tungod sa pagluib sa ilang isigka-Israelinhon nga namalik gikan sa pagkabihag. Naglingkod ako didto nga gikulbaan, hangtod nga miabot ang oras sa paghalad sa gabii.

⁵ Pag-abot niadtong orasa, miundang ako sa akong pagsubo. Miluhod ako, nga gisi ang akong bisti ug kupo, ug nag-ampo nga gabayaw sa akong mga kamot sa GINOO nga akong Dios.

⁶ Miingon ako:

“Dios ko, naulaw ako pag-ayo. Dili ako makaatubang kanimo sa kaulaw tungod kay labihan na gayod ang among mga sala; molapaw na kini sa among mga ulo ug mosangko na sa langit.

⁷ Sukad pa sa panahon sa among mga katigulangan, hilabihan na ang among pagpakasala kanimo. Tungod niini, kami, ang among mga hari, ug mga pari kanunayng nailalom sa mga hari sa ubang nasod. Gipamatay nila ang uban kanamo, ug ang uban gibihag, gikawatan ug gipakaulawan, sama sa nahitabo kanamo karon.

⁸ “Ug karon, niining hamubo nga panahon, gikaloy-an mo kami, GINOO nga among Dios. Gitugotan mo nga adunay mahibilin kanamo, ug gipapuyo mo kami nga adunay kasigurohan niining balaang puloy-anan. Gihatagan mo kami ug paglaom ug giluwes nimo kami sa pagkaulipon.

⁹ Bisan nga ulipon kami, wala mo kami pasagdi sa among pagkaulipon, hinuon gipakita mo ang imong gugma kanamo pinaagi sa maayo nga pagtagad nga gipakita sa mga hari sa Persia kanamo. Gihimo mo kini aron mahatagan mo kami ug bag-o nga kinabuhi, ug aron matukod namo pag-usab ang imong Templo nga naguba ug mahatagan mo kami ug proteksyon sa Juda ug sa Jerusalem.

¹⁰ “Apan karon nga nakasala kami, O Dios, unsa pa may among ikasulti? Kay gisalikway man namo ang imong mga sugo

¹¹ nga gihatag mo kanamo pinaagi sa imong mga alagad nga propeta. Miingon sila kanamo nga ang dapit nga among adtoan aron panag-iyahan hugaw nga dapit tungod sa kadaotan sa mga lumulupyo niini. Gihugawan nila ang tibuk kayutaan pinaagi sa ilang mga law-ay nga binuhatan.

¹² Miingon usab ang mga propeta kanamo nga dili gayod namo tugotan nga maminyo ang among mga anak sa ilang mga anak; ug dili gayod namo sila tabangan nga mouswag, aron kami molig-on ug makapahimulos sa maayong abot sa yuta, ug ikabilin namo kini sa among mga kaliwat ingon nga panulondon hangtod sa kahangtoran.

¹³ “Gisilotan mo kami, O among Dios, tungod sa among mga sala. Apan gaan ra ang silot nga gipahamtang mo kanamo kon itandi sa sala nga among nahimo, ug gitugotan mo pa nga adunay mahibiling buhi kanamo.

¹⁴ Apan bisan pa niini, gisupak namo pag-usab ang imong mga sugo, ug nakigminyo sa mga tawo nga law-ay ug binuhatan. Sigurado gayod nga masuko ka kanamo ug laglagon mo kami hangtod nga wala nay mahibilin kanamo.

¹⁵ O GINOO, Dios sa Israel, matarong ka! Kay gitugotan mo nga adunay mahibilin kanamo nga buhi hangtod karon. Nakasala kami, ug tungod niini, dili kami makabarog sa imong atubangan tungod niining among mga sala.”

10

Misulti ang mga Israelinhon sa Ilang mga Sala

¹ Samtang nagluhod si Ezra didto sa atubangan sa balay sa Dios nga naghilak ug samtang nag-ampo siya ug nagsulti sa mga sala sa katawhan sa Israel, daghang mga Israelinhon nga lalaki, babaye, ug mga kabataan ang nagtigom libot kaniya. Nanghilak usab silag kusog.

² Unya miingon kaniya si Shecania nga anak ni Jehiel, nga kaliwat ni Elam, “Nakasala kami sa atong Dios tungod kay nakigminyo kami sa mga babaye nga dili Israelinhon nga nagpuyo uban kanato. Apan bisan pa niini adunay paglaom pa gihapon ang katawhan sa Israel.

³ Busa karon, sundon namo ang imong tambag ug ang tambag sa uban pang nagtahod sa mga sugo sa atong Dios. Maghimo kamig kasabotan sa atong Dios nga papahawaon kining mga babaye apil ang ilang mga kabataan. Tumanon namo ang giingon sa Kasugoan.

⁴ Tindog! Kay imong responsibilidad ang paggiya kanamo niining mga butanga. Lig-ona ang imong kaugalingon ug himoa ang angayng buhaton kay motabang kami kanimo.”

⁵ Busa mitindog si Ezra ug gipasaad niya ang mga pangulo nga pari, ang mga Levita, ug ang tanang mga Israelinhon, nga himuon nila ang giingon ni Shecania, ug nagsaad sila.

⁶ Unya mibiya si Ezra sa balay sa Dios ug miadto sa kuwarto ni Jehohanan nga anak ni Eliashib. Ug didto, wala siya mokaon ug moinom, kay nagsubo siya tungod sa pagpakasala sa mga Israelinhon nga gikan sa pagkabihag.

⁷⁻⁸ Nagpadalag pahibalo ang mga opisyal ug mga tigdumala sa mga Israelinhon sa tibuk Juda ug sa Jerusalem nga ang tanang nga gikan sa pagkabihag magtigom sa Jerusalem. Ug ang dili moadto sulod sa tulo ka adlaw kuhaan sa tanan niyang mga kabtangan, ug dili na ilhon nga sakop sa mga katawhan nga namalik gikan sa pagkabihag.

⁹ Busa sulod sa tulo ka adlaw nagtigom ang tanang katawhan sa Juda ug Benjamin, ug nanglingkod sila didto sa dapit sa plasa sa balay sa Dios sa Jerusalem. Nahitabo kini sa ika-20 nga adlaw sa ikasiyam nga bulan.

Nangurog ang mga tawo tungod sa ilang ginahisgotan ug tungod sa makusog nga ulan.

¹⁰ Unya mitindog si Ezra nga pari ug miingon kanila, “Nakasala kamo kay nakigminyo kamo sa mga dili Israelinhon. Busa nadugangan pa gayod ang sala sa Israel.

¹¹ Karon, isulti ninyo ang inyong mga sala sa GINOO, nga Dios sa inyong mga katigulangan, ug buhata ninyo ang iyang kabubut-on. Ilain ninyo ang inyong kaugalingon sa mga katawhan sa palibot ninyo, ug bulagi ninyo ang inyong mga asawa nga dili Israelinhon.”

¹² Mitubag sa makusog ang tibuok katilingban, “Sakto ka gayod! Buhaton namo ang imong gisulti.

¹³ Apan kini nga butang dili mahuman sa usa o duha lang ka adlaw, kay daghan kanamo ang nakahimo niining salaa. Ting-ulan pa karon, ug dili kami makaagwanta nga magpaulan dinhi sa gawas.

¹⁴ Ang mga opisyaes na lang nato ang mag-atiman niini alang sa tibuok katilingban. Unya paanhion lang dinhi ang mga naminyo ug dili Israelinhon sa gitakda nga panahon uban ang mga tigdumala ug mga hukom sa ilang mga lungsod. Himuon ta kini aron mawala na ang labihan nga kasuko sa Dios kanato tungod sa butang nga atong gihimo.”

¹⁵ Walay misupak niini nga plano gawas nila ni Jonatan nga anak ni Asahel ug si Jahaz nga anak ni Tikva. Gisupportahan sila ni Meshulam ug ni Shabetai nga mga Levita.

¹⁶⁻¹⁷ Kadto nga mga plano gituman sa mga namalik sa pagkabihag. Busa nagpili si Ezra nga pari ug mga lalaki nga pangulo sa mga pamilya, ug gilista ang ilang ngalan. Ug sa unang adlaw sa ikanapulo nga bulan, nanglingkod sila ug gisugdan nila ang pag-imbistigar sa mga Israelinhon nga naminyo ug mga babaye nga dili Israelinhon. Nahuman nila ang pag-imbistigar sa tanang mga kaso sa unang adlaw sa unang bulan, sa pagkasunod nga tuig.

Ang mga Lalaki nga Naminyo ug mga Dili Israelinhon

¹⁸⁻¹⁹ Mao kini ang mga lalaki nga naminyo ug mga dili Israelinhon, ug misaad sila nga bulagan nila kining ilang mga asawa:

Gikan sa mga pari: si Maasea, Eliezer, Jarib, ug Gedalia, nga gikan sa pamilya ni Jeshua nga anak ni Jozadak ug sa iyang mga igsoon;

²⁰ si Hanani ug si Zebadia, nga gikan sa pamilya ni Imer;

²¹ si Maasea, Elias, Shemaya, Jehiel, ug Uzias, nga gikan sa pamilya ni Harim;

²² si Elioenai, Maasea, Ishmael, Netanel, Jozabad, ug Eleasa, nga gikan sa pamilya ni Pashur.

²³ Gikan sa mga Levita: si Jozabad, Shimei, Kelaya (nga gitawag usab ug Kelita), Petahia, Juda, ug si Eliezer.

²⁴ Gikan sa mga mag-aawit: si Eliashib.

Gikan sa mga tigbalantay sa mga pultahan sa Templo: si Shalum, Telem, ug si Uri.

²⁵ Gikan sa uban pa nga mga Israelinhon:

si Ramia, Izia, Malkia, Miamin, Eleazar, Malkia, ug Benaya, nga gikan sa pamilya ni Parosh;

²⁶ si Matania, Zacarias, Jehiel, Abdi, Jeremot, ug Elias, nga gikan sa pamilya ni Elam;

²⁷ si Elioenai, Eliashib, Matania, Jeremot, Zabad, ug Aziza, nga gikan sa pamilya ni Zatu;

- ²⁸ si Johanan, Hanania, Zabai, ug Atlai, nga gikan sa pamilya ni Bebai;
²⁹ si Meshulam, Maluc, Adaya, Jashub, Sheal, ug Jeremot, nga gikan sa pamilya ni Bani;
³⁰ si Adna, Kelal, Benaya, Maasea, Matania, Bezalel, Binui, ug Manases, nga gikan sa pamilya ni Pahat Moab;
³¹⁻³² si Eliezer, Ishia, Malkia, Shemaya, Simeon, Benjamin, Maluc, ug Shemaria, nga gikan sa pamilya ni Harim;
³³ si Matenai, Matata, Zabad, Elifelet, Jeremai, Manases, ug Shimei, nga gikan sa pamilya ni Hashum;
³⁴⁻³⁷ si Maadai, Amram, Uel, Benaya, Bedia, Keluhi, Vania, Meremot, Eliashib, Matania, Matenai, Jaasu, nga gikan sa pamilya ni Bani;
³⁸⁻⁴² si Shimei, Shelemia, Natan, Adaya, Macnadebai, Shashai, Sarai, Azarel, Shelemia, Shemaria, Shalum, Amaria, ug si Jose, nga gikan sa pamilya ni Binui;
⁴³ si Jeiel, Matitia, Zabad, Zebina, Jadai, Joel, ug Benaya, nga gikan sa pamilya ni Nebo.

⁴⁴ Kini silang tanan ang naminyo ug mga babaye nga dili Israelinhon, ug ang uban kanila adunay mga anak niining mga babayhana.*

* **10:44** ug...babayhana: o ug gipapahawa nila kining ilang mga asawa apil ang ilang mga anak.

Ang Libro ni Nehemias

¹ Mao kini ang sugilanon mahitungod sa gipanghimo ni Nehemias nga anak ni Hachalia.

Ang Pag-ampo ni Nehemias alang sa Jerusalem

Sa bulan sa Kislev,* sa ika-20 ka tuig sa paghari ni Artaxerxes sa Persia, didto ako sa pinarilan nga lungsod sa Susa.

² Miadto kanako didto ang usa sa akong mga igsoon nga si Hanani gikan sa Juda uban ang pipila ka mga lalaki. Gipangutana ko sila mahitungod sa Jerusalem ug sa mga Judio nga namalik didto gikan sa pagkabihag sa Babilonia.†

³ Mitubag sila, “Naglisod gayod ang mga namalik sa Juda, ug gipakaulawan sila sa mga katawhan sa ilang palibot. Naguba ang paril sa Jerusalem ug nasunog ang mga ganghaan niini.”

⁴ Pagkadungog ko niadto, milingkod ako ug mihilak. Pila ka adlaw akong nagsubo, nagpuasa, ug nag-ampo sa Dios sa langit‡.

⁵ Miingon ako:

“GINOO, Dios sa langit, gamhanan ikaw ug halangdon nga Dios. Gituman mo ang imong kasabotan ug matinud-anon ka nga naghigugma sa mga naghigugma kanimo ug nagtuman sa imong mga sugo.

⁶ Ako nga imong alagad nag-ampo adlaw ug gabii alang sa katawhan sa Israel nga imong mga alagad. Pamatia ako, ug tubaga ang akong pag-ampo. Isulti ko kanimo ang mga sala namong mga Israelinhon, apil ang ako ug sa akong mga katigulangan.

⁷ Daotan gayod ang among gihimo batok kanimo. Wala namo gituman ang mga sugo, mga tulomanon, ug mga lagda nga gihatag mo kanamo pinaagi kang Moises nga imong alagad.

⁸ “Hinumdumi ang giingon mo kaniadto kang Moises: ‘Kon kamong mga Israelinhon dili magmatinumanon kanako, patibulaagon ko kamo ngadto sa ubang mga nasod.

⁹ Apan kon mobalik kamo kanako ug motuman sa akong mga sugo, bisan magkatibulaag pa kamo sa pinakalayong dapit, tigomon ko kamo pag-usab sa dapit nga akong gipili diin ako pasidunggan.’

¹⁰ “Kami imong mga alagad ug katawhan nga imong giluwag pinaagi sa imong dakong gahom ug kusog.

¹¹ Ginoo, pamatia ang pag-ampo ko nga imong alagad, ug ang pag-ampo sa uban pa nimong mga alagad nga gikalipay ang pagtahod kanimo. Hatagi akog kalamposan karon sa akong paghangyo sa hari. Ug hinaut pa nga pakitaan niya akog kaayo.”

Niadlong panahona, ako ang tigsilbi ug bino sa hari.

2

Miadto si Nehemias sa Jerusalem

* **1:1** Kislev: kini nga bulan gikan sa Hebreo nga kalendaryo ug bulan kini sa Nobyembre ug Disyembre sa atong kalendaryo 446 BC. † **1:2** nga namalik didto gikan sa pagkabihag sa Babilonia: o nga nakaikyas sa pagkabihag sa Babilonia. ‡ **1:4** Dios sa langit: o Dios nga anaa sa langit; o Dios nga naghimo sa langit; o Dios nga labaw sa tanan.

¹ Sa naunang bulan sa Nisan, niadtong ika-20 nga tuig sa paghari ni Artaxerxes, ako ang taga silbi ug bino sa hari. Niadtong higayona lang niya ako nakitang naguol kaayo.

² Busa gipangutana niya ako, “Nganong masulob-on ka nga wala ka may sakit? Tingali aduna kay problema.”

Gikulbaan ako pag-ayo,

³ apan mitubag ako sa hari, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari! Masulob-on ako tungod kay ang lugar nga gilubngan sa akong mga katigulangan guba ug nasunog ang mga ganghaan niini.”

⁴⁻⁵ Nangutana ang hari, “Unsa may imong gusto?”

Nag-ampo ako sa Dios sa langit,* ug pagkahuman mitubag ako sa hari, “Kon mahimo, Mahal nga Hari, ug kon nalipay ka kanako, gusto ko untang mopauli sa Juda, aron tukoron pag-usab ang siyudad nga gilubngan sa akong mga katigulangan.”

⁶ Nangutana kanako ang hari samtang ang rayna naglingkod sa iyang tapad, “Unsa ka kadugay didto, ug kanus-a ka mobalik?” Gisulti ko kon kanus-a ako mobalik, ug gitugotan niya ako.

⁷ Mihangyo usab ako sa hari, “Kon mahimo, Mahal nga Hari, hatagi akog mga sulat alang sa mga gobernador sa probinsya sa kasadpan sa Eufrates aron tugotan nila ako nga moagi sa ilang teritoryo sa akong pagpauli sa Juda.

⁸ Ug kon mahimo, hatagi usab akog sulat alang kang Asaf, ang tig-atiman sa imong kakahoyan, aron hatagan niya akog mga kahoy nga gamiton sa paghimo sa ganghaan sa palasyo duol sa Templo, sa paghimog paril sa siyudad, ug sa balay nga akong puy-an.” Gituman sa hari ang akong gihangyo kaniya tungod sa kaayo sa Dios kanako.

⁹ Sa paglakaw ko, gipaubanan ako sa hari ug mga opisyal sa mga sundalo ug mga tigkabayo. Pag-abot ko sa kasadpan sa Eufrates, gihatag ko sa mga gobernador ang sulat sa hari.

¹⁰ Apan sa dihang nadunggan ni Sanbalat nga taga-Horon ug ni Tobia nga usa ka opisyal nga Amonihanon nga miabot ako sa pagtabang sa mga Israelinhon, nasuko sila pag-ayo.

Gitan-aw ni Nehemias ang Paril sa Jerusalem

¹¹ Paglabay sa tulo ka adlaw gikan sa akong pag-abot sa Jerusalem,

¹² milakaw ako pagkagabii kuyog sa pipila ko nga mga kauban. Wala ko isulti kang bisan kinsa ang gibati ko nga gustong ipahimo sa Dios kanako bahin sa Jerusalem. Wala akoy laing mananap nga dala gawas lang gayod sa asno nga akong gisakyan.

¹³ Migawas ako agi sa ganghaan nga nag-atubang sa patag paingon sa Atabay sa Dragon hangtod sa ganghaan nga duol sa gilabayan ug basura. Gisusi ko ang naguba nga mga paril sa Jerusalem ug ang mga ganghaan niini nga nangasunog.

¹⁴ Mipadayon ako ngadto sa ganghaan nga gitawag ug Tuboran hangtod sa Kaligoanan sa Hari, apan dili makaagi didto ang akong asno.

¹⁵ Busa mipadayon na lang ako sa lugut, ug gisusi ang mga paril niadtong gabhiona. Pagkahuman, mibalik ako agi gihapon didto sa ganghaan nga nag-atubang sa patag.

¹⁶ Wala makahibalo ang mga opisyal sa lugar kon diin ako gikan ug kon unsay akong gihimo. Kay wala pa gayod akoy gisultihan nga Judio bahin sa

* **2:4-5** Dios sa langit: o Dios nga anaa sa langit; o Dios nga naghimo sa langit; o Dios nga labaw sa tanan.

akong plano, bisan ang mga pari, mga halangdon nga tawo, mga opisyal, ug ang uban pa nga nalambigit sa buluhaton.

¹⁷ Unya miingon ako kanila, “Nakita ninyo ang makaluluoy nga kahimtang sa atong siyudad. Guba ang Jerusalem ug nasunog ang mga ganghaan niini. Tukoron nato pag-usab ang paril sa Jerusalem aron dili na kita maulawan.”

¹⁸ Giingnan ko usab sila kon unsa kamaayo ang Dios kanako ug kon unsa ang giingon sa hari kanako. Mitubag sila, “Sige, tukoron nato pag-usab ang paril.” Busa nangandam sila aron sugdan kining maayong buluhaton.

¹⁹ Apan sa dihang nabalitaan kini ni Sanbalat nga taga-Horon, ni Tobia nga usa ka opisyal nga Amonihanon, ug ni Gesheh nga Arabo, gibugal-bugalan nila kami ug gikataw-an. Miingon sila, “Unsa kanang inyong gipanghimo? Nagplano ba kamo sa pagrebelde sa hari?”

²⁰ Gitubag ko sila, “Magsalampuson kami pinaagi sa tabang sa Dios sa langit. Kami nga iyang mga alagad magsugod sa pagpatukod sa paril sa Jerusalem. Apan kamo wala gayoy labot o katungod sa Jerusalem, ug wala usab kamoy bahin sa among kasaysayan.”

3

Gitukod Pag-usab ang Paril sa Jerusalem

¹ Ang nagtukod pag-usab sa ganghaan ug gitawag ug Karnero mao sila si Eliashib nga pangulong pari ug ang iyang kaubang mga pari. Pagkahuman nila ug taod sa mga ganghaan niini, gigahin nila kini alang sa Dios. Gitukod usab nila ug gigahin ang mga paril kutob sa Tore sa Usa ka Gatos* ug sa Tore ni Hananel.

² Ang nagtukod sa sunod nga bahin sa paril mao ang mga taga-Jerico, ug sunod kanila mao si Zacur nga anak ni Imri.

³ Ang nagtukod sa ganghaan nga gitawag ug Isda† mao ang mga anak ni Hasenaa. Gibutangan nila kining mga sablayan, ug gitaod ang mga sira ug mga trangka niini.

⁴ Ang nag-ayo sa sunod nga bahin sa paril mao si Meremot nga anak ni Uria ug apo ni Hakoz. Ang sunod kanila mao si Meshulam nga anak ni Berekia ug apo ni Meshezabel. Ang sunod pa gayod mao si Sadok nga anak ni Baana.

⁵ Ug ang sunod kaniya mao ang mga taga-Tekoa. Apan ang ilang mga pangulo dili motuman sa gipahimo sa ilang mga tigdumala sa trabaho.

⁶ Ang nag-ayo sa Daan nga Ganghaan‡ mao si Joyada nga anak ni Pasea ug si Meshulam nga anak ni Besodea. Gibutangan nila kining mga sablayan, ug gitaod ang mga sira ug mga trangka niini.

⁷ Ang nag-ayo sa sunod nga bahin sa paril mao sila si Melatia nga taga-Gibeon, Jadon nga taga-Meronot, ug ang mga lalaki nga taga-Gibeon ug taga-Mizpa. Kining mga lugara sakop sa gobernador sa probinsya sa kasadpan sa Eufrates.

⁸ Ang nag-ayo sa sunod nga bahin sa paril mao si Uziel nga platero, nga anak ni Harhaya. Ang sunod mao si Hanania nga usa sa mga tighimo ug pahumot. Giayo nila kadto nga bahin sa paril sa Jerusalem hangtod sa Lapad nga Paril.

⁹ Ang sunod kanila nga nag-ayo mao ang anak ni Hur nga si Refaya, nga pangulo sa katunga sa distrito sa Jerusalem.

* **3:1** *Tore sa Usa ka Gatos:* tingali ang “usa ka gatos” mao ang iyang gitas-on o ang gidaghanon sa ang-ang sa iyang hagdanan. † **3:3** *ganghaan nga gitawag ug Isda:* tingali dinhi gipaagi ang mga isda nga gidala ngadto sa siyudad. Mao usab sa Neh. 12:39. ‡ **3:6** *Daan nga Ganghaan:* o *Ganghaan ni Jeshana*.

¹⁰ Ang sunod kaniya mao si Jedaya nga anak ni Harumaf. Giayo niya ang bahin sa paril nga duol sa iyang balay. Ang sunod kaniya mao si Hatush nga anak ni Hashabnea.

¹¹ Ang nag-ayo sa sunod nga bahin sa paril ug sa Tore sa mga Hudno mao sila si Malkia nga anak ni Harim ug Hashub nga anak ni Pahat Moab.

¹² Ang misunod kanila mao ang anak ni Halohesh nga si Shalum, nga pangulo sa laing katunga sa distrito sa Jerusalem. Gitabangan siya sa iyang mga anak nga babaye.

¹³ Ang nag-ayo sa ganghaan nga nag-atubang sa patag mao si Hanun ug ang mga taga-Zanoa. Giayo nila kini, ug gitaoran ug mga sira ug mga trangka. Giapil usab nila ang 1,500 ka piye nga paril, hangtod sa ganghaan nga duol sa gilabayan ug basura.

¹⁴ Ang nag-ayo sa ganghaan nga duol sa gilabayan ug basura mao ang anak ni Recab nga si Malkia, nga pangulo sa distrito sa Bet Hakerem. Giayo nila kini pag-usab, ug gitaoran nila kinig mga sira ug mga trangka.

¹⁵ Ang nag-ayo sa ganghaan nga gitawag ug Tuboran mao ang anak ni Col Hoze nga si Shalum, nga pangulo sa distrito sa Mizpa. Giatopan niya kini, ug gitaorag mga sira ug mga trangka. Giayo usab niya ang paril sa Kaligoanan sa Siloam, duol sa hardin sa hari, hangtod sa hagdanan pakanaog gikan sa Lungsod ni David.

¹⁶ Ang sunod kaniya mao ang anak ni Azbuk nga si Nehemias, nga pangulo sa katunga sa distrito sa Bet Zur. Giayo niya ang paril nga nag-atubang sa lubnganan[§] ni David hangtod sa pundohanang ug tubig ug sa puloy-anan sa mga sundalo.

¹⁷ Ang nag-ayo sa sunod nga bahin sa paril mao ang mga Levita nga gipangulohan ni Rehum nga anak ni Bani. Ang sunod kaniya mao si Hashabia, nga pangulo sa katunga sa distrito sa Keila.

¹⁸ Ang misunod kaniya mao ang iyang mga katagilungsod nga gipangulohan sa anak ni Henadad nga si Binui,^{*} nga pangulo sa laing katunga sa distrito sa Keila.

¹⁹ Ang sunod mao ang anak ni Jeshua nga si Ezer nga pangulo sa Mizpa. Giayo niya ang bahin sa paril nga atbang sa tungason paingon sa tago-anan sa mga armas hangtod sa eskina sa paril.

²⁰ Ang sunod pa gayod mao si Baruc nga anak ni Zabai nga makugihon kaayong nag-ayo sa paril gikan sa eskina hangtod sa ganghaan sa balay ni Eliashib nga pangulong pari.

²¹ Ang sunod kaniya mao si Meremot nga anak ni Uria ug apo ni Hako. Giayo niya ang bahin sa paril gikan sa ganghaan sa balay ni Eliashib hangtod sa pikas tumoy niini nga balay.

²² Ang nag-ayo sa sunod bahin sa paril mao ang mga pari gikan sa nagkalain-laing dapit libot sa Jerusalem.

²³ Ang sunod kanila mao si Benjamin ug Hashub. Giayo nila ang bahin sa paril nga atbang sa ilang balay. Ang sunod kanila mao si Azaria nga anak ni Maasea ug apo ni Ananias. Giayo niya ang bahin sa paril nga dapit sa kilid sa iyang balay.

²⁴ Ang sunod mao si Binui nga anak ni Henadad. Giayo niya ang bahin sa paril gikan sa balay ni Azaria hangtod sa eskina sa paril. Ikaduha na kini nga bahin sa paril nga iyang giayo.

[§] **3:16** *lubnganan*: mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *mga lubnganan*. ^{*} **3:18** *Binui*: mao kini sa duha ka manuskrito sa Hebreo, sa Septuagint, ug sa Syriac. Sa kasagaran nga mga manuskrito sa Hebreo, *Bavai*.

²⁵ Ang sunod mao si Palal nga anak ni Uzai. Giayo niya ang bahin nga atbang sa eskina sa paril ug sa tore ibabaw sa palasyo, duol sa hawanan sa mga tigbalantay. Ang sunod kaniya mao si Pedaya nga anak ni Parosh,

²⁶ ug ang mga sulugoon sa Templo nga nagpuyo dapit sa bungtod sa Ofel. Giayo nila ang bahin sa paril paingon sa sidlakan, hangtod sa ganghaan nga gitawag ug Tubig, apil ang naglabaw nga tore.

²⁷ Ang sunod kanila mao ang mga taga-Tekoa. Giayo nila ang bahin sa paril gikan sa naglabaw nga tore nga dako hangtod sa paril sa Ofel. Ikaduha na kini nga bahin sa paril nga iyang giayo.

²⁸ Ang nag-ayo sa bahin sa paril nga gikan sa ganghaan nga agianan sa mga kabayo patungas mao ang mga pari. Nag-iya-ya silag ayo sa mga bahin sa paril atubangan sa ilang balay.

²⁹ Ang sunod kanila mao si Sadok nga anak ni Imer. Giayo niya ang bahin sa paril nga anaa atubangan sa iyang balay. Ang sunod kaniya mao ang anak ni Shecania nga si Shemaya, nga tigbalantay sa Ganghaan sa Sidlakan.

³⁰ Ang sunod kaniya mao si Hanania nga anak ni Shelemia ug si Hanun nga ikaunom nga anak ni Zalaf. Ikaduha na kini nga bahin sa paril nga iyang giayo. Ang sunod kanila mao si Meshulam nga anak ni Berekia. Giayo niya ang bahin sa paril atubangan sa iyang balay.

³¹ Ang sunod mao si Malkia nga usa ka platero. Giayo niya ang paril hangtod sa puloy-anan sa mga sulugoon sa Templo ug sa mga negosyante, nga atbang sa ganghaan nga gitawag ug Tigomanan, ug hangtod sa kuwarta nga anaa mahimutang sa ibabaw sa eskina sa paril.

³² Ang nag-ayo sa bahin sa paril gikan niadtong kuwarta hangtod sa ganghaan nga gitawag ug Karnero mao ang mga platero ug mga negosyante.

4

Gibabagan ang Pag-ayo sa Paril

¹ Sa dihang nabalitaan ni Sanbalat nga giayo namo ang paril, nasuko siya pag-ayo ug gibiyay-biyay niya kaming mga Judio.

² Atubangan sa iyang mga kauban ug sa mga sundalo sa Samaria, miingon siya, “Unsa bay gipanghimo niining huyang nga mga Judio? Naghuna-huna ba sila nga mapatindog nila pag-usab ang paril sa Jerusalem sa usa lang ka adlaw ug makahalad sila pag-usab? Abi tingali nilag magamit pa nila ang mga sunog ug dugmok na nga mga bato sa paril!”

³ Mitubag usab si Tobia nga Amonihanon nga diha sa tapad ni Sanbalat, “Bisan ug ihalas nga iro lang ang mokatkat diha matumpag na kana!”

⁴ Unya nag-ampo ako, “O Dios namo, pamatia kami kay gibiyay-biyay kami. Mahitabo unta kanila ang mga pagbiyay-biyay nila kanamo. Hinaut pa nga bihagong sila ngadto sa ubang dapit.

⁵ Ayaw sila pasayloa tungod kay giinsulto ka nila* atubangan kanamo nga nagtrabaho sa paril.”

⁶ Napatindog namo ang katunga na sa kahabugon sa paril tungod kay ang mga tawo nagtrabaho gayod ug maayo.

⁷⁻⁸ Apan sa dihang nabalitaan nila ni Sanbalat, Tobia, ug sa mga Arabo, taga-Amon, ug mga taga-Ashdod nga padayon ang pagpatindog sa paril sa Jerusalem ug ang mga bangag niini natapakan na, nasuko sila pag-ayo. Nagplano silang tanan nga sulongon ang Jerusalem ug samokon kami.

⁹ Apan nag-ampo kami sa among Dios ug nagbutang ug mga tigbalantay adlaw ug gabii sa pagpanalipod sa among kaugalingon.

* **4:5** giinsulto ka nila: o giinsulto nila kami.

10-11 Apan miingon ang mga taga-Juda, “Gikapoy na kami sa pagtrabaho ug daghan pa gayod ang mga hakotonon nga salin sa pagkaguba, unsaon namo pagtrabaho sa paril?”

Samtang sa laing bahin, miingon ang among mga kaaway, “Pakalitan nato silag sulong ug pamatyon, ug unya maundang ang ilang trabaho.”

12 Ang mga Judio nga nagpuyo duol kanila nagpasidaan kanamo sa makadaghang higayon mahitungod sa ilang mga plano nga pagsulong.

13 Busa nagbutang ako ug mga tawo sa pagbantay sa pinakamubo ug wala pa mahuman nga mga bahin sa paril. Gipabantay ko sila didto nga naggrupo sumala sa ilang taga-tagsa ka pamilya, ug aduna silay mga armas nga espada, bangkaw, ug pana.

14 Gitan-aw ko ang sitwasyon ug unya, giadtoan ko ang mga opisyal ug ang mga lumulupyo ug giingnan, “Ayaw kamo kahadlok sa mga kaaway. Hinumdomi ninyo ang makagagahom ug katingalahan nga Ginoo, ug pakig-gira kamo alang sa kaluwasan sa inyong mga katagilungsod, mga anak, mga asawa, ug mga panimalay.”

15 Sa dihang nabalitaan sa among mga kaaway nga nahibaloan namo ang ilang plano sa pagsulong kanamo, ug nakaamgo sila nga giguba sa Dios ang ilang plano, namalik kami sa among pagtrabaho sa paril.

16 Apan gikan niadtong adlaw, katunga lang sa akong mga tawo ang nagtrabaho sa paril, kay ang katunga nagbantay nga nagsul-ob ug mga panagang sa lawas, ug nagdalag mga bangkaw, taming, ug pana. Ang mga opisyal mitindog sa luyo sa katawhan sa Juda

17 nga nagtrabaho sa paril. Ang mga tighakot ug mga materyales nagtrabaho sa usa nila ka kamot samtang ang pikas kamot naggunit ug armas.

18 Ang matag trabahante nagtak-in sa ilang espada samtang nagtrabaho. Ang tigpatingog sa budyong diha kanunay sa akong tapad.

19 Giingnan ko ang mga pangulo, mga opisyal, ug ang katawhan, “Lapad ang atong gitrabaho ug lagyo ang atong distansya sa usag usa.

20 Busa kon madungog ninyo ang tingog sa budyong, magtigom kamo dinhi kanako. Ang atong Dios mao ang makig-gira alang kanato.”

21 Busa padayon ang among pagtrabaho sugod sa sayo sa buntag hangtod sa pagkagabii, ug ang katunga sa mga tawo tigbalantay nga armado.

22 Niadtong higayona, miingon usab ako sa mga tawo nga nagpuyo sa gawas sa Jerusalem nga sila ug ang ilang mga sulugoon kinahanglan mosulod sa siyudad kon gabii aron magbantay, ug sa adlaw makatrabaho na usab sila.

23 Ako ug ang akong mga paryente, mga tawo, ug mga tigbalantay dili na mag-ilis sa among mga bisti. Ug bisan moadto sa tubig dala namo ang among mga armas.

5

Gitabangan ni Nehemias ang mga Kabos

1 Unya mireklamo ang ubang mga lalaki ug ang ilang mga asawa batok sa ilang mga isigka-Judio.

2 Miingon sila, “Dako ang among pamilya ug nagkinahanglan kami ug pagkaon aron mabuhi.”

3 Ang uban usab kanila miingon, “Naprenda na lang namo ang among mga uma, mga tamnanan sa ubas, ug ang among mga balay aron aduna kami makaon sa panahon sa kagutom.”

4 Adunay uban pa gayod kanila nga miingon, “Nanghulam kamig kuwarta aron ibayad sa buhis sa among mga uma ug tamnanan sa ubas.

⁵ Bisan kami ug ang among mga anak sama nilang mga Judio, kinahanglan nga ipaulipon namo kanila ang among mga anak aron makakuwarta kami. Ang tinuod, ang uban namong mga anak nga babaye gibaligya na namo isip mga ulipon. Apan wala kami mahimo tungod kay ang among mga uma ug tamnanan sa ubas gipanag-iyahan na sa uban.”

⁶ Sa dihang nadungog ko ang ilang mga reklamo nasuko ako pag-ayo.

⁷ Gitimbang-timbang ko pag-ayo ang sitwasyon, ug unya giakusahan ko ang mga pangulo ug mga opisyal. Miingon ako kanila, “Gidaog-daog ninyo ang inyong mga katagilungsod, kay kon manghulam sila kaninyo ug kuwarta patuboaan ninyo!” Unya gipatawag ko ang mga tawo alang sa usa ka panagtigom.

⁸ Ingon ko, “Gipaningkamotan gayod nato kutob sa atong mahimo nga matubos nato ang atong mga isigka-Judio nga nagbaligya sa ilang kaugalingon isip mga ulipon ngadto sa mga langyaw. Apan karon, tungod sa inyong gihimo, napugos na usab sila sa pagbaligya sa ilang kaugalingon diha mismo kaninyo. Kanunay na lang ba nato silang tuboson?” Naghilom lang sila kay wala silay ikatubag.

⁹ Nagpadayon ako sa pagsulti, “Dili maayo ang inyong gihimo. Angay unta nga magkinabuhi kamo nga adunay kahadlok sa Dios aron dili kita tamayon sa ubang mga nasod nga atong kaaway.

¹⁰ Ako mismo ug ang akong mga paryente ug mga sakop nagpahulam ug kuwarta ug trigo sa mga katagilungsod nato nga nagkinahanglan. Apan dili na nato sila pabayron sa ilang mga utang!*

¹¹ Karon mismo ibalik ninyo ang mga uma, mga tamnanan sa ubas, mga tamnanan sa olibo, ug ang mga balay ngadto sa mga nakautang kaninyo. Ibalik usab ninyo ang tubo sa gipahulam ninyo nga kuwarta, trigo, bino, ug lana.”

¹² Mitubag sila, “Ibalik namo kadtong tanan kanila. Dili na namo sila panginlan. Tumanon namo ang imong giingon.”

Unya gipatawag ko ang mga pari ug gipasaad sa ilang atubangan ang mga pangulo ug mga opisyal nga tumanon nila ang ilang gisaad.

¹³ Gitangtang ug giyagyag ko ang bugkos† sa akong hawak ug miingon, “Hinaut nga ingon niini ang himuon sa Dios sa inyong balay ug kabtangan kon dili ninyo tumanon ang inyong gisaad. Hinaut nga kuhaon niya kining tanan kaninyo.”

Ang tanang mga tawo didto mitubag, “Hinaut pa!” Ug gidayeg nila ang GINOO. Ug gituman sa mga pangulo ug mga opisyal ang ilang gisaad.

Ang Pagkamanggihatagon ni Nehemias

¹⁴ Sulod sa 12 ka tuig nga nagserbisyo ako ingon nga gobernador sa Juda, gikan sa ika-20 nga tuig hangtod sa ika-32 nga tuig sa paghari ni Artaxerxes, wala gayod ako ug ang akong mga paryente magdawat sa pagkaon nga rasyon alang sa gobernador.

¹⁵ Apan ang mga gobernador nga nahauna kanako nahimong problema sa mga tawo, tungod kay nangayo gayod sila sa ilang adlaw-adlaw nga pagkaon ug bino, wala pay labot sa 40 kabuok nga pilak. Apil ang ilang mga opisyal nag-abuso sa mga tawo. Apan wala ko gayod kadto himoa tungod sa akong pagtahod sa Dios.

* **5:10** dili na nato sila pabayron sa ilang mga utang; o dili na nato patuboaan ang ilang mga utang.

† **5:13** bugkos: ang mga bistis sa una walay bulsa, busa anaa silay bugkos sa ilang hawak. Ang pagtangtang niini nagsimbolo sa pagkawala sa tanan.

¹⁶ Hinuon, gihimo ko ang tanan aron mapatindog pag-usab ang paril sa tabang sa akong mga tawo. Ug wala gayod ako[‡] moangkon ug yuta.

¹⁷ Akoy nagpakaon sa 150 ka mga Judio nga opisyal, wala pay labot ang mga bisita gikan sa palibot nga mga nasod.

¹⁸ Adlaw-adlaw nagpaihaw akog usa ka baka, unom ka tambok nga mga karnero, ug daghang manok. Ug matag napulo ka adlaw nagpagawas ako ug nagkalain-laing klasi sa bino. Bisan pa niini nga mga galastohan wala gayod ako modawat sa pagkaon nga gigahin alang sa gobernador tungod kay nahibaloan ko nga gibug-atan na ang mga tawo.

¹⁹ Nag-ampo ako, “O Dios ko! Hinaut nga panalanginan mo ako sa tanan nga akong gihimo alang niini nga katawhan.”

6

Ang Padayon nga Pagbabag sa Pag-ayo sa Paril

¹ Sa dihang nabalitaan nila ni Sanbalat, Tobia, Geshem nga Arabo, ug sa uban pa namong mga kaaway nga nahuman na namo ang pag-ayo sa paril ug wala na kini mga bangag, gawas na lang sa mga ganghaan niini nga wala pa mataod,

² nagpadala si Sanbalat ug si Geshem niini nga mensahe kanako: “Gusto namo nga makigkita kanimo sa usa sa mga baryo sa patag sa Ono.”

Apan nagplano silag daotan batok kanako.

³ Busa nagpadala ako ug mga mensahero sa pag-ingon kanila: “Importante ang akong gitrabaho karon, busa dili ako makaanha diha. Dili mahimo nga undangan ko ang pagtrabaho aron lang moanha diha.”

⁴ Kaupat nila ako gipadad-an sa mao gihapon nga mensahe ug sa matag higayon gipadad-an ko usab sila sa mao gihapon nga tubag.

⁵ Sa ikalimang higayon gipaadto ni Sanbalat kanako ang iyang sulugoon nga adunay dalang abli nga sulat.

⁶ Ug mao kini ang nasulat didto:

“Gisultihan ako ni Geshem^{*} nga bisan asa siya mopaingon madunggan niya nga ikaw ug ang mga Judio nagplano sa pagrebelde, ug mao kana nga giayo ninyo pag-usab ang paril. Ug sumala sa iyang nadunggan, gusto kang mahimong hari sa mga Judio,

⁷ ug nagpili ka pa gani ug mga propeta nga moproklamar diha sa Jerusalem nga ikaw na ang hari sa Juda. Sigurado gayod nga mabalitaan kini sa hari, busa kinahanglang moanhi ka dinhi kay istoryahan nato kining mga butanga.”

⁸ Mao kini ang akong tubag kaniya: “Walay kamatuoran kanang imong gipanulti. Tinumotumo mo lang kana.”

⁹ Nasayod ako nga gihadlok lang nila kami aron maundang ang among pagtrabaho. Apan nag-ampo ako sa Dios nga lig-onon pa gayod niya ako.

¹⁰ Usa ka adlaw, miadto ako kang Shemaya nga anak ni Delaya ug apo ni Mehetabel, tungod kay dili siya makabiya sa iyang balay. Miingon siya kanako, “Magkita kita sa sulod sa balay sa Dios, ug trangkahan nato ang mga ganghaan kay moabot ang imong mga kaaway karong gabii aron patyon ka.”

¹¹ Apan mitubag ako, “Gobernador ako; nganong moikyas ako ug motago sa sulod sa Templo sa pagluwas sa akong kinabuhi? Dili ako motago!”

¹² Nasabtan ko nga dili ang Dios ang nagpadala kaniya. Gisuholan lang siya ni Sanbalat ug ni Tobia nga isulti kadto kanako.

[‡] 5:16 ako: mao kini sa Syriac, sa Septuagint, ug sa ubang mga manuskrito sa Hebreo. Sa kadaghanan nga mga manuskrito sa Hebreo, kami. ^{*} 6:6 Geshem: o Gashmu.

¹³ Gusto lang nila nga hadlokong ako ug makasala pinaagi sa pagsunod sa giingon ni Shemaya, aron madaot ang akong dungog ug biay-biayon ako sa mga tawo.

¹⁴ Busa nag-ampo ako, “O Dios ko, hinumdomi si Tobia ug si Sanbalat ug ang ilang gipanghimo, apil ang babaye nga propeta nga si Noadia ug ang uban pang mga propeta nga nagtinguha sa paghadlok kanako.”

Nahuman ang Pag-ayo sa Paril

¹⁵ Nahuman ang paril sa ika-25 nga adlaw sa ikaunom nga bulan, nga mao ang bulan sa Elul. Nahuman kini sulod sa 52 ka adlaw.

¹⁶ Sa dihang nabalitaan kini sa among mga kaaway sa palibot nga mga nasod, nangahadlok sila ug naulawan. Kay nasayod sila nga nahuman kadto nga trabaho pinaagi sa tabang sa Dios.

¹⁷ Sulod niadtong panahona, nagsulatanay ang mga pangulo sa Juda ug si Tobia,

¹⁸ kay daghan nga taga-Juda ang nanumpa nga modapig kang Tobia tungod kay umagad siya ni Shecania nga anak ni Ara, ug napangasawa sa iyang anak nga si Johanan ang anak nga babaye ni Meshulam nga anak ni Berekia.

¹⁹ Kanunay akong sultihan niining mga tawhana bahin sa maayo nga mga binuhatan ni Tobia, ug gisulti usab nila kaniya ang akong gipanulti. Nagsige usab ug padalag mga sulat si Tobia kanako aron sa paghadlok kanako.

7

Ang mga Opisyal sa Jerusalem

¹ Sa dihang nahuman na ang paril sa siyudad, ug nataod na ang mga sira sa ganghaan niini, gibutang sa ilang katungdanan ang mga tigbalantay sa mga ganghaan, ang mga mag-aawit, ug ang mga Levita.

² Gihatag ko ang katungdanan sa pagdumala sa Jerusalem ngadto sa akong igsoon nga si Hanani uban kang Hanania nga komander sa mga tigbalantay sa tibuok palasyo. Gipili ko si Hanania kay kasaligan siya ug nagtahod sa Dios labaw sa uban.

³ Giingnan ko sila, “Ayaw ninyo pasagdi nga abli ang mga ganghaan sa siyudad kon udtong tutok,* bisan adunay mga tigbalantay pa nga nagbantay. Kinahanglang sirad-an gayod kini ug kandadohan. Pagbutang usab kamo ug mga tigbalantay nga taga-Jerusalem. Ang uban kanila pabantaya atbang sa ilang mga balay. Ang uban usab ipahimutang sa ubang mga dapit.”

Ang Lista sa mga Tawo nga Namalik gikan sa Pagkabihag (Ezra 2:1-70)

⁴ Niadtong panahona, lapad ang siyudad sa Jerusalem apan diyutay lang ang mga lumulupyo niini ug diyutay lang usab ang mga balay nga natukod.

⁵ Unya gibutang sa akong Dios sa akong huna-huna nga tigomon ang mga pangulo, mga opisyal, ug ang uban pang mga lumulupyo aron marehistro sumala sa ilang kagikan. Nakita ko ang lista sa mga pamilya nga unang namalik gikan sa pagkabihag. Mao kini ang nasulat didto:

⁶ Adunay mga Israelinhon sa probinsya sa Juda nga gibihag kaniadto ni Haring Nebucadnezar ug gidala sa Babilonia. Karon, mihawa na kini sila sa Babilonia ug namalik sa Jerusalem ug sa ilang kaugalingong mga lungsod sa Juda.

* **7:3** *udtong tutok*: panahon kini nga tingpahulay, busa mahimo nga ang kaaway kalit lang mosulong.

⁷ Ang nangulo kanila sa pagbalik sa Jerusalem mao sila si Zerubabel, Jeshua, Nehemias, Azaria, Raamia, Nahamani, Mordecai, Bilshan, Misperet, Bigvai, Nehum, ug Baana.

Ang lista sa mga katawhan sa Israel nga namalik gikan sa pagkabihag:

⁸ Mga kaliwat ni Parosh 2,172

⁹ Mga kaliwat ni Shefatia 372

¹⁰ Mga kaliwat ni Ara 652

¹¹ Mga kaliwat ni Pahat Moab (nga mga kaliwat ni Jeshua ug Joab) 2,818

¹² Mga kaliwat ni Elam 1,254

¹³ Mga kaliwat ni Zatu 845

¹⁴ Mga kaliwat ni Zacai 760

¹⁵ Mga kaliwat ni Binui 648

¹⁶ Mga kaliwat ni Bebai 628

¹⁷ Mga kaliwat ni Azgad 2,322

¹⁸ Mga kaliwat ni Adonikam 667

¹⁹ Mga kaliwat ni Bigvai 2,067

²⁰ Mga kaliwat ni Adin 655

²¹ Mga kaliwat ni Ater (nga gitawag usab ug Ezequias)[†]98

²² Mga kaliwat ni Hashum 328

²³ Mga kaliwat ni Bezai 324

²⁴ Mga kaliwat ni Harif 112

²⁵ Mga kaliwat ni Gibeon 95

²⁶ Mao kini ang ihap sa mga tawo nga namalik gikan sa pagkabihag, nga ang mga katigulangan nagpuyo niini nga mga lungsod:

Gikan sa Betlehem ug Netofa 188

²⁷ Mga namalik gikan sa Anatot 128

²⁸ Mga namalik gikan sa Bet Azmavet 42

²⁹ Mga namalik gikan sa Kiriath-jearim, Kefira, ug Beerot 743

³⁰ Mga namalik gikan sa Rama ug Geba 621

³¹ Mga namalik gikan sa Mikmas 122

³² Mga namalik gikan sa Betel ug Ai 123

³³ Mga namalik gikan sa usa ka kaliwat ni Nebo 52

³⁴ Mga namalik gikan sa usa ka kaliwat ni Elam 1,254

³⁵ Mga namalik gikan sa Harim 320

³⁶ Mga namalik gikan sa Jerico 345

³⁷ Mga namalik gikan sa Lod, Hadid, ug Ono 721

³⁸ Mga namalik gikan sa Senaa 3,930

³⁹ Mao kini ang mga pari nga namalik gikan sa pagkabihag:

Ang mga kaliwat ni Jedaya (sa pamilya ni Jeshua) 973

⁴⁰ Ang mga kaliwat ni Imer 1,052

⁴¹ Ang mga kaliwat ni Pashur 1,247

⁴² Ang mga kaliwat ni Harim 1,017

⁴³ Mao kini ang mga Levita nga namalik usab gikan sa pagkabihag:

Mga kaliwat nila ni Jeshua ug Kadmiel, nga mga kaliwat ni Hodavia, 74.

[†] 7:21 nga gitawag usab ug Ezequias: o nga mga kaliwat ni Ezequias.

⁴⁴ Mga mag-aawit sa Templo, nga mga kaliwat nila ni Asaf, 148.

⁴⁵ Mga tigbalantay sa Templo (nga mga kaliwat nila ni Shalum, Ater, Talmon, Akub, Hatita, ug Shobai), 138.

⁴⁶ Mao kini ang mga kaliwat sa mga sulugoon sa Templo nga namalik usab gikan sa pagkabihag:

Ang mga kaliwat nila ni

Ziha, Hasufa, Tabaot,

⁴⁷ Keros, Siaha, Padon,

⁴⁸ Lebana, Hagaba, Shalmal,

⁴⁹ Hanan, Gidel, Gahar,

⁵⁰ Reaya, Rezin, Nekoda,

⁵¹ Gazam, Uza, Pasea,

⁵² Besai, Meunim, Nefusim,

⁵³ Bakbuk, Hakufa, Harhur,

⁵⁴ Bazlut, Mehida, Harsha,

⁵⁵ Barkos, Sisera, Tema,

⁵⁶ Nezia, ug Hatifa.

⁵⁷ Namalik usab gikan sa pagkabihag ang mga kaliwat sa mga sulugoon ni Solomon:

Ang mga kaliwat nila ni

Sotai, Hasoferet, Perida,

⁵⁸ Jaala, Darkon, Gidel,

⁵⁹ Shefatia, Hatil,

Pokeret-Hazebaim, ug Amon.

⁶⁰ Ang gidaghanon sa mga kaliwat sa mga sulugoon sa Templo ug mga kaliwat sa mga sulugoon ni Solomon, 392.

⁶¹⁻⁶² Adunay 642 usab nga namalik sa Juda gikan sa mga lungsod sa Tel Mela, Tel Harsha, Kerub, Adon ug Imer. Kini sila mga kaliwat nila ni Delaya, Tobia, ug Nekoda, apan dili nila mapamatud-an nga sila mga Israelinhon.

⁶³ Namalik usab gikan sa pagkabihag ang mga kaliwat ni Hobaya, Hakozi, ug Barzilai nga mga pari sila. (Sa dihang nangasawa kini si Barzilai, gidala niya ang ngalan sa iyang ugangang nga si Barzilai nga taga-Gilead.)

⁶⁴ Tungod kay dili nila makita ang lista sa ilang mga katigulangan, wala sila dawata ingon nga mga pari.

⁶⁵ Giingnan sila sa gobernador sa Juda nga dili sila mahimong mokaon sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa Dios hangtod nga adunay pari nga makapangutana sa Dios mahitungod sa ilang pagkapari pinaagi sa Urim ug Tumim.[‡]

⁶⁶⁻⁶⁹ Ang kinatibuk-ang gidaghanon sa mga namalik gikan sa pagkabihag 42,360, walay labot sa mga sulugoon nila nga lalaki ug babaye nga 7,337 ug mga mag-aawit nga lalaki ug babaye nga 245. Adunay dala silang 736 ka kabayo, 245 ka mula, 435 ka kamelyo, ug 6,720 ka asno.

⁷⁰ Unya, ang pipila sa mga pangulo sa mga pamilya nanghatag alang sa buluhaton sa pagtukod pag-usab sa Templo. Ang gobernador mihatag ug walo ka kilong bulawan, 50 ka yahong nga gamiton sa Templo, ug 530 ka bisti alang sa mga pari.

[‡] 7:65 Urim ug Tumim: duha ka butang nga gigamit sa paghibalo sa kabubut-on sa Dios.

⁷¹ Ang ubang mga pangulo sa mga pamilya mihatag ngadto sa pundo alang niini nga buluhaton ug 168 ka kilo bulawan ug 1,200 ka kilo pilak.

⁷² Ang kinatibuk-ang gihatag sa uban pang mga tawo, 168 ka kilong bulawan, 1,100 ka kilong pilak, ug 67 ka bisti alang sa mga pari.

⁷³ Ang matag-usa kanila namalik sa mga lungsod nga gigikanan sa ilang mga pamilya, apil na ang mga pari, ang mga Levita, ang mga tigbalantay sa mga ganghaan sa Templo, ang mga mag-aawit, ug ang mga sulugoon sa Templo.

Gibasa ni Ezra ang Kasugaoan

Pag-abot sa ikapitong bulan sa pagpuyo sa mga Israelinhon sa ilang mga lungsod,

8

¹ nagkahiusa ang tanang mga tawo nga nagtigum didto sa Jerusalem, sa plasa atubangan sa ganghaan nga gitawag ug Tubig. Giingnan nila si Ezra nga magtutudlo sa Kasugaoan nga kuhaon niya ug basahon ang Libro sa Kasugaoan ni Moises nga gipatuman sa GINOO sa mga Israelinhon.

²⁻³ Busa niadtong adlaw, ang unang adlaw sa ikapitong bulan, gidala ni Ezra nga pari ang Kasugaoan sa atubangan sa mga tawo, mga lalaki, mga babaye, ug mga kabataan nga makasabot na. Gibasa niya kinig kusog ngadto kanila gikan sa sayong kabuntagon hangtod sa pagkaudto, didto sa plasa atubangan sa ganghaan nga gitawag ug Tubig. Ang tanang mga tawo namati gayod ug maayo sa nasulat sa Libro sa Kasugaoan.

⁴ Nagtindog si Ezra nga magtutudlo sa Kasugaoan sa taas nga entablado nga kahoy nga gihimo alang niadto nga okasyon. Sa iyang tuo nagtindog sila si Matitia, Shema, Anaya, Uria, Hilkia, ug Maasea. Ug sa iyang wala nagtindog sila si Pedaya, Mishael, Malkia, Hashum, Hashbadana, Zacarias, ug Meshulam.

⁵ Makita si Ezra sa tanan tungod kay taas ang iyang gitindogan. Ug sa dihang giablihan niya ang libro, mitindog ang tanang mga tawo.

⁶ Gidayeg ni Ezra ang GINOO, nga gamhanang Dios, ug mitubag ang mga tawo, “Amen! Amen!”* samtang gibayaw nila ang ilang mga kamot. Unya mihipa sila ug misimba sa GINOO.

⁷ Samtang nagtindog ang mga tawo, gipasabot kanila ang Kasugaoan. Ang nagpasabot kanila mao ang mga Levita nga sila si Jeshua, Bani, Sherebia, Jamin, Akub, Shabetai, Hodia, Maasea, Kelita, Azaria, Jozabad, Hanan, ug Pelaya.

⁸ Gibasa nila ang Libro sa Kasugaoan sa Dios ug gipasabot ang kahulogan niini, aron masabtan sa mga tawo.

⁹ Samtang namati ang mga tawo sa giingon sa Kasugaoan, nanghilak sila. Busa si Nehemias nga gobernador, si Ezra nga pari ug magtutudlo sa Kasugaoan, ug ang mga Levita nga nagpasabot kanila sa Kasugaoan miingon, “Kining adlaw gigahin alang sa GINOO nga inyong Dios, busa ayaw kamo panghilak.”

¹⁰ Miingon pa gayod si Nehemias, “Lakaw kamo, kaon kamo sa lamiang mga pagkaon, ug inom sa tam-is nga mga ilimnon. Hatagi ninyo ang mga walay pagkaon kay kining adlaw gigahin alang sa Ginoo. Ug ayaw kamo pagsubo kay ang kalipay nga gihatag sa GINOO makapalig-on kaninyo.”

¹¹ Miingon usab ang mga Levita, “Panghilom kamo! Ayaw kamo pagsubo kay balaan kining adlaw!”

* **8:6 Amen:** sa Hebreo kini nga pulong nga nagkahulogan ug “hinaut pa,” o “tinuod gayod.” Usahay makita kini nga pulong isip panapos sa mga pagdayeg.

¹² Busa nanglakaw ang tanang mga tawo aron mangaon ug manginom ug manghatag ug pagkaon ngadto sa uban. Nagsaulog sila nga malipayon kaayo tungod kay nasabtan nila ang mga mensahe sa Dios nga gibasa kanila.

Ang Pista sa Pagpatindog sa mga Payag

¹³ Sa ikaduhang adlaw niadtong bulana, nagtigom didto kang Ezra ang mga pangulo sa mga pamilya, ang mga pari, ug mga Levita aron tun-an pag-ayo ang Kasugoan.

¹⁴ Nakita nila sa Kasugoan nga nagsugo ang GINOO pinaagi kang Moises nga ang mga Israelinhon kinahanglang magpuyo sa mga payag sa panahon sa kasaulogan nga gihimo sa ikapito nga bulan.

¹⁵ Kinahanglan usab nilang ipahibalo sa Jerusalem ug sa tanan nilang mga lungsod ang sugo sa GINOO nga moadto sila sa mga bungtod ug manguha ug mga sanga sa olibo, mirto, palma, ug sa uban pang mga sanga sa labong nga mga kahoy aron himuong mga payag, sumala sa nasulat sa Kasugoan.

¹⁶ Busa nanguha ang mga tawo ug mga sanga ug naghimo ug payag-payag sa atop[†] sa ilang mga balay, sa mga tugkaran sa ilang mga balay, sa tugkaran sa balay sa Dios, sa plasa nga anaa sulod sa ganghaan nga gitawag ug Tubig, ug sa plasa sa Ganghaan ni Efraim.

¹⁷ Tanan sila nga namalik gikan sa pagkabihag naghimog mga payag-payag ug namuyo didto. Malipayon kaayo sila! Wala na sila makasaulog ug sama niini sukad sa panahon ni Josue nga anak ni Nun.

¹⁸ Adlaw-adlaw nga gibasa ni Ezra ngadto sa mga tawo ang Libro sa Kasugoan sa Dios, gikan sa nahaunang adlaw sa pista hangtod sa kataposang adlaw. Gisaulog nila ang maong pista sulod sa pito ka adlaw. Ug sa ikawalo ka adlaw nagtigom sila sa pagsimba sa GINOO, sumala sa Kasugoan.

9

Naghinulsol ang mga Israelinhon sa Ilang mga Sala

¹ Sa ika-24 nga adlaw sa mao gihapon nga bulan, nagtigom ang mga Israelinhon aron magpuasa. Nagbisti silag sako ug nagbutang ug abo sa ilang ulo sa pagpakita sa ilang pagsubo.

² Gilain nila ang ilang kaugalingon gikan sa mga dili Israelinhon. Nanindog sila ug gisulti nila ang ilang mga sala ug ang mga sala sa ilang mga katigulangan.

³ Nagpabilin sila sa pagtindog sulod sa tulo ka oras samtang gibasa kanila ang Kasugoan sa GINOO nga ilang Dios. Ug nagpadayon pa sila ug tindog sa tulo ka oras nga nagsulti sa ilang mga sala ug nagsimba sa GINOO nga ilang Dios.

⁴ Ang ubang mga Levita mitindog sa hagdanan ug nag-ampo ug kusog sa GINOO nga ilang Dios. Sila mao si Jeshua, Bani, Kadmiel, Shebania, Buni, Sherebia, ug Kenani.

⁵ Unya ang mga Levita nga sila Jeshua, Kadmiel, Bani, Hashabnea, Sherebia, Hodia, Shebania, ug Petahia miingon, “Tindog kamo ug dayega ang GINOO nga inyong Dios sa walay kataposan!”*

Unya miingon sila:

“O GINOO, dalaygon ang imong pagkagamhanan! Dili kini matupngan sa among mga pagdayeg.

[†] 8:16 *naghimo ug payag-payag sa atop*: nahimo kini kay ang atop sa ilang mga balay patag man.

* 9:5 *sa walay kataposan*: o nga nagkinabuhi gikan kaniadto hangtod sa kahangtoran.

⁶ Ikaw lang ang GINOO. Gihimo mo ang langit, ang yuta, ang dagat, ug ang tanang anaa niini. Gihatagan mo ug kinabuhi ang tanan mong binuhat, ug gisimba ka sa mga anghel sa langit.

⁷ “Ikaw ang GINOONG Dios nga nagpili kang Abram ug nagdala kaniya pagawas sa Ur, nga sakop sa pagdumala sa mga Kaldeanhon.[†] Ug ginganlan mo siyag Abraham.

⁸ Nakita mo nga matinumanon siya kanimo, ug naghimo ka ug kasabotan kaniya nga imong ihatag sa iyang mga kaliwat ang yuta sa mga Canaanhon, Hitihanon, Amorihanon, Perisihanon, Jebusihanon, ug sa mga Gergasihanon. Ug gituman mo ang imong saad kanila, tungod kay matarong ka.

⁹ “Nakita mo ang pag-antos sa among mga katigulangan sa Ehipto. Nadungog mo ang pagpangayo nilag tabang kanimo didto sa Pulang Dagat.

¹⁰ Naghimo ka ug mga milagro ug mga katingalahang butang batok sa Paraon, ug sa tanan niyang mga opisyal ug katawhan, kay nahibaloan mo kon giunsa nila pagdaog-daog ang among mga katigulangan. Ug ang imong ngalan bantogan hangtod karon.

¹¹ Gitunga mo ang dagat atubangan sa imong katawhan aron makaagi sila sa yuta nga mala. Ang ilang mga kaaway nga naggukod kanila gitambog mo sa kinahiladman sa dagat nga sama sa bato nga gitambog sa sulog nga tubig.

¹² Kon adlaw, gitultolan mo sila pinaagi sa panganod nga murag haligi, ug kon gabii, pinaagi sa kalayo nga murag haligi, aron sa paghatag ug kahayag sa dalan nga ilang gilakwan.

¹³ “Nanaog ka sa Bukid sa Sinai gikan sa langit ug nakigsulti ka kanila. Gihatagan mo silag husto nga mga lagda ug mga patakaran ug maayo nga mga tulomanon ug mga sugo.

¹⁴ Gitudloan mo sila bahin sa ilang himuon sa Adlaw nga Igpapahulay. Ug gisugo mo sila pinaagi sa imong alagad nga si Moises nga tumanon nila ang imong mga sugo, mga tulomanon, ug mga lagda.

¹⁵ Sa dihang gigutom sila, gihatagan mo silag pagkaon gikan sa langit, ug sa dihang giuhaw sila, gipainom mo silag tubig gikan sa bato. Giingnan mo sila nga sudlon nila ug panag-iyahon ang yuta nga imong gisaad nga ihatag kanila.

¹⁶ “Apan sila nga among mga katigulangan mapahitas-on, gahig ulo, ug wala motuman sa imong mga sugo.

¹⁷ Nagdumili sila sa pagpamati kanimo, ug gikalimtan nila ang mga milagro nga imong gihimo alang kanila. Wala gayod sila naminaw kanimo, ug misupak kanimo pinaagi sa pagpili ug mga pangulo nga modala kanila pagbalik sa pagkaulipon sa Ehipto. Apan mapinasayloon ka nga Dios, maluloy-on, puno sa grasya, dili daling masuko, ug mahigugmaon. Busa wala mo sila isalikway

¹⁸ bisan naghimo silag rebulto nga baka ug miingon, ‘Mao kini ang atong dios nga nagpagawas kanato gikan sa Ehipto.’ Labihan gayod ang ilang pagpasipala kanimo!

¹⁹ “Apan tungod sa imong dakong kaluoy kanila, wala mo sila pasagdi sa disyerto. Wala mobiya kanila ang panganod nga murag haligi nga nagtultol kanila kon adlaw, ug ang kalayo nga murag haligi nga naghatag ug kahayag sa dalan nga ilang gilakwan kon gabii.

[†] 9:7 *Kaldeanhon*: sa kadugayan Kaldeanhon na ang tawag sa taga-Babilonia.

20 Gihatag mo kanila ang imong maayong Espiritu sa pagtudlo kanila. Wala nimo sila hikawi sa pagkaon sa manna, ug padayon mo silang gihatagan ug tubig alang sa ilang kauhaw.

21 Giatiman mo sila sulod sa 40 ka tuig didto sa kamingawan, busa wala gayod sila makulangi sa ilang mga kinahanglanon. Wala modaang ang ilang mga bisti ug wala usab maluthi ang ilang mga tiil sa paglakaw.

22 “Gitugyan mo kanila ang mga gingharian, mga nasod, ug ang mga yuta sa ilang palibot. Gillog nila ang yuta sa Hesbon nga gidumalahan ni Haring Sihon, ug ang yuta sa Basan nga gidumalahan ni Haring Og.

23 Gipadaghan mo ang ilang mga kaliwat, sama sa mga bitoon sa langit. Gidala mo sila sa yuta nga imong gisaad sa ilang mga katigulangan nga ilang sudlon ug panag-iyahan.

24 Busa gisulod nila kini ug gisakop. Gipapildi mo kanila ang mga Canaanhon nga nagpuyo niadtong yutaa. Gitugyan mo kanila ang mga Canaanhon apil ang ilang mga hari aron himuon nila ang gusto nilang himuon sa mga Canaanhon.

25 Gillog sa imong katawhan ang pinarilan nga mga lungsod ug ang mabungahong mga yuta. Gillog usab nila ang mga balay nga puno sa maayong mga butang, mga atabay, mga ubasan, mga tamnanan sa oliibo, ug ang mga punoan sa kahoy nga labihan kadaghan ug prutas. Nangaon sila kutob sa ilang gusto ug nanambok. Nagpakabuhong sila sa imong labihan nga kaayo nga gipakita kanila.

26 “Apan luyo niini, misupak sila ug nagrebelde kanimo. Gitalikdan nila ang imong balaod ug gipatay nila ang imong mga propeta nga mipahimangno kanila aron sa pagpabalik kanila diha kanimo. Labihan gayod ang mga pagpasipala nga ilang gipanghimo!

27 Busa gitugyan mo sila sa ilang mga kaaway nga nagpaantos kanila. Apan sa dihang nangayo sila ug tabang kanimo, gipamatian mo pa gihapon sila diha sa langit. Ug sa imong kaluoy, gihatagan mo silag mga pangulo nga miluwas kanila gikan sa ilang mga kaaway.

28 “Apan kon maayo na ang ilang kahimtang, naghimo na usab sila ug daotan sa imong atubangan. Unya gitugyan mo na usab sila sa ilang mga kaaway aron dumalahan sila. Apan kon nangayo na usab sila sa imong tabang, mamati ka gihapon kanila diha sa langit. Ug sa imong kaluoy giluwes mo sila kanunay.

29 “Gipahimangnoan mo sila aron motuman sila pagbalik sa imong Kasugoan. Apan wala gayod sila naminaw kanimo ug wala nila tumana ang imong mga sugo. Nagpakasala sila batok sa imong mga sugo nga naghatag ug tinuod nga kinabuhi sa nagtuman niini. Sa kagahi sa ilang mga ulo wala na sila maminaw kanimo, ug nagdumili sa pagpamati kanimo.

30 Sulod sa daghang mga katuigan gipasensyahan mo sila ug gipahimangnoan sa imong Espiritu pinaagi sa mga propeta. Apan wala sila manumbaling. Busa gitugyan mo sila sa mga katawhan sa ilang palibot.

31 Apan bisan pa niini, tungod sa dako mong kaluoy, wala mo sila pasagdi o laglaga sa hingpit, kay maluloy-on ka nga Dios ug puno sa grasya.

32 “Ikaw nga among Dios makagagahom, katingalahan, ug talahuron. Gituman mo ang imong kasabotan, ug gipakita mo ang imong gugma. Karon, ayaw ipakawalay-bili ang among mga pag-antos. Nag-antos kami ug ang among mga hari, mga pangulo, mga pari, mga propeta, ug mga katigulangan, gikan pa sa panahon nga gidaog-daog kami sa mga hari sa Asiria hangtod karon.

³³ Matarong ang gihimo mong pagsilot kanamo. Nagmatinud-anon gayod ikaw kanamo, apan kami nagpakasala.

³⁴ Ang among mga hari, mga pangulo, mga pari, ug mga katigulangan wala motuman sa imong Kasugoan. Wala sila magtagad sa imong mga sugo ug mga pahimangno.

³⁵ Bisan aduna silay kaugalingong gingharian ug nakasinati sa imong dakong kaayo, ug bisan gihatagan mo sila sa halapad ug mabungahong yuta, wala gihapon sila moalagad kanimo o mobiya sa ilang daotang mga binuhatan.

³⁶ “Mao nga karon nahimo kaming mga ulipon dinhi niining yuta nga imong gihatag sa among mga katigulangan, diin makakaon unta sila sa mga abot niini ug makapahimulos sa uban pang mga kaayohan niini.

³⁷ Ang abunda nga mga abot sa yuta atua paingon sa mga hari nga gipadumala mo kanamo tungod sa among mga sala. Gihimo nila ang ilang gustong himuon kanamo ug sa among mga kahayopan. Ug labihan ang among pag-antos.”

Naghimo ug Kasabotan ang mga Tawo

³⁸ Tungod niining tanan, kaming mga Judio naghimo ug usa ka lig-ong kasabotan. Gisulat kini ug gisilyohan sa among mga pangulo, mga pari, ug mga Levita.

10

¹ Ang unang mibutang sa iyang silyo mao si Gobernador Nehemias nga anak ni Hacalia, ug si Zedekia.

² Ang mga pari nga mibutang sa ilang silyo mao sila

si Seraya, Azaria, Jeremias,

³ Pashur, Amaria, Malkia,

⁴ Hatush, Shebania, Maluc,

⁵ Harim, Meremot, Obadias,

⁶ Daniel, Gineton, Baruc,

⁷ Meshulam, Abias, Miamin,

⁸ Maazia, Bilga, ug Shemaya.

⁹ Ang mga Levita nga mibutang sa ilang silyo mao sila

si Jeshua nga anak ni Azaria, Binui nga gikan sa pamilya ni Henadad, Kadmiel,

¹⁰ Shebania, Hodia, Kelita, Pelaya, Hanan,

¹¹ Mica, Rehob, Hashabia,

¹² Zacur, Sherebia, Shebania,

¹³ Hodia, Bani, ug Beninu.

¹⁴ Ang mga pangulo nga mibutang sa ilang silyo mao sila
si Parosh, Pahat Moab, Elam, Zatu, Bani,

¹⁵ Buni, Azgad, Bebai,

¹⁶ Adonia, Bigvai, Adin,

¹⁷ Ater, Ezequias, Azur,

¹⁸ Hodia, Hashum, Bezai,

¹⁹ Harif, Anatot, Nebai,

²⁰ Magpiash, Meshulam, Hezir,

²¹ Meshezabel, Sadok, Jadua,

²² Pelatia, Hanan, Anaya,

- 23 Oseas, Hanania, Hashub,
 24 Haloresh, Pilha, Shobek,
 25 Rehum, Hashabna, Maasea,
 26 Ahia, Hanan, Anan,
 27 Maluc, Harim, ug Baana.

Ang Kasabotan

28 “Ang uban pang mga katawhan sa Israel, ang mga pari, mga Levita, mga tigbalantay, mga mag-aawit, mga sulugoon sa Templo, ug ang tanang milain sa ilang kaugalingon gikan sa mga dili Israelinhon nga nagpuyo sa among yuta aron sa pagsunod sa Kasugoan sa Dios, ug ang ilang mga asawa ug mga kabataan nga adunay igo nang panabot,

29 nanumpa uban kanamong mga pangulo nga tumanon namo ang Kasugoan nga gihatag sa Dios pinaagi sa iyang alagad nga si Moises, ug dawaton namo ang tunglo sa Dios kon dili namo matuman ang among saad nga sundon namo ang tanang mga sugo, mga lagda, ug mga tulomanon sa GINOO nga among Dios.

30 “Misaad kami nga dili namo tugotan nga mangasawa o mamana ang among mga anak sa mga dili Israelinhon nga nagpuyo sa among yuta.

31 Misaad usab kami nga kon mamaligya kining mga dili Israelinhon ug trigo o bisan unsang baligya sa Adlaw nga Igpapahulay o sa ubang mga adlaw nga gigahin alang sa Dios, dili gayod kami mopalit. Ug matag ikapito ka tuig, dili gayod namo tamnan ang among yuta, ug dili na kami maningil sa mga utang sa uban.

32 “Misaad pa gayod kami nga tumanon namo ang sugo nga maghatag kami matag tuig ug upat ka gramo nga pilak alang sa buluhaton sa balay sa among Dios.

33 Gastohon kini alang sa pan nga ihalad sa presensya sa Dios, sa mga halad nga sinunog, ug mga halad isip pagpasidungog sa GINOO nga gihalad adlaw-adlaw, sa mga halad alang sa Adlaw nga Igpapahulay, alang sa Pista sa Pagsugod sa Bulan, ug sa uban pang mga pista. Alang usab kini sa uban pang mga halad nga gigahin sama sa halad sa paghinlo nga gihalad aron matubos ang katawhan sa Israel sa ilang mga sala. Gamiton usab kini alang sa uban pang mga kinahanglanon sa buluhaton sa balay sa among Dios.

34 “Kaming mga katawhan, apil ang among mga pari ug ang mga Levita, naghulbot-hulbot aron mahibaloan namo kon kanus-a magdalag sugnod ang matag pamilya matag tuig alang sa mga halad sa halaran sa GINOO nga among Dios, sumala sa nasulat sa Kasugoan.

35 “Misaad usab kami nga dad-on namo sa balay sa GINOO matag tuig ang unang abot sa among uma ug ang unang bunga sa among mga tanom.

36 Dad-on usab namo sa mga pari nga nag-alagad sa balay sa among Dios ang among kamagulangang mga anak nga lalaki, apil usab ang kamagulangan sa among mga baka, karnero, ug kanding, sumala sa nasulat sa Kasugoan.

37 “Misaad pa gayod kami nga dad-on namo sa mga pari didto sa bodega sa balay sa among Dios ang labing maayong klasi sa harina ug ang uban pang mga halad isip pagpasidungog sa GINOO. Dad-on usab namo ang among labing maayong mga prutas, ug ang labing maayong bag-o nga bino, ug lana nga olibo. Dad-on usab namo sa mga Levita ang ikapulo sa among mga abot, kay sila ang nangolekta sa mga ikapulo sa tanang mga lungsod nga adunay mga uma. Kon mangolekta sa mga ikapulo ang mga Levita,

38 ubanan sila sa pari nga kaliwat ni Aaron. Ug ang ikapulo nga bahin sa makolekta dad-on sa mga Levita sa bodega sa balay sa among Dios.

³⁹ Ang mga Israelinhon, apil na ang mga Levita, kinahanglang magdala ug mga halad nga trigo, bag-ong bino, ug lana nga olibo didto sa bodega diin gibutang ang mga kagamitan sa Templo ug diin nagpuyo ang mga pari nga nag-alagad, ang mga tigbalantay sa Templo, ug ang mga mag-aawit.

“Busa misaad kami nga dili namo pasagdan ang balay sa among Dios.”

11

Ang mga Lumulupyo sa Jerusalem

¹ Niadtong panahona, ang mga pangulo sa katawhan didto magpuyo sa Jerusalem. Naghulbot-hulbot ang katawhan aron nga sa matag napulo ka pamilya adunay usa ka pamilya nga mopuyo sa Jerusalem, ang gigahin nga siyudad, samtang ang uban magpabilin sa ilang lungsod.

² Gidayeg sa mga tawo ang tanang nagboluntaryo nga mopuyo sa Jerusalem.

³ Ang ubang mga Israelinhon, apil ang mga pari, mga Levita, mga sulu-goon sa Templo, ug ang mga kaliwat sa mga sulugoon ni Solomon, nagpabilin sa ilang kaugalingong mga yuta nga anaa sa nagkalain-laing mga lungsod sa Juda.

⁴ Ang ubang mga katawhan sa Juda ug Benjamin nagpuyo sa Jerusalem.

Gikan sa tribo ni Juda:

si Ataya nga anak ni Uzias (si Uzias anak ni Zacarias; si Zacarias anak ni Amaria; si Amaria anak ni Shefatia; ug si Shefatia anak ni Mahalalel nga gikan sa kaliwat ni Perez);

⁵ Si Maasea nga anak ni Baruc (si Baruc anak ni Col Hoze; si Col Hoze anak ni Hazaya; si Hazaya anak ni Adaya; si Adaya anak ni Joyarib; ug si Joyarib anak ni Zacarias nga gikan sa kaliwat ni Shela).

⁶ (Sa mga kaliwat ni Perez, 468 ka maisog nga mga lalaki ang nagpuyo sa Jerusalem.)

⁷ Gikan sa tribo ni Benjamin:

si Salu nga anak ni Meshulam (si Meshulam anak ni Joed; si Joed anak ni Pedaya; si Pedaya anak ni Kolaya; si Kolaya anak ni Maasea; si Maasea anak ni Itiel; ug si Itiel anak ni Jeshaya);

⁸ ang misunod kang Salu mao sila si Gabai ug Salai. Ang gidaghanon sa mga Benjaminhon 928 tanan.

⁹ Si Joel nga anak ni Zicri mao ang ilang labawng pangulo, ug si Juda nga anak ni Hasenua mao ang ikaduhang pangulo.

¹⁰ Gikan sa mga pari:

si Jedaya nga anak ni Joyarib, si Jakin,

¹¹ ug si Seraya nga anak ni Hilkia (si Hilkia anak ni Meshulam; si Meshulam anak ni Sadok; si Sadok anak ni Merayot; ug si Merayot anak ni Ahitub nga tigdumala sa balay sa Dios);

¹² uban usab ang 822 ka mga kauban nila nga nagtrabaho sa Templo;

si Adaya nga anak ni Jeroham (si Jeroham anak ni Pelalia; si Pelalia anak ni Amzi; si Amzi anak ni Zacarias; si Zacarias anak ni Pashur; si Pashur anak ni Malkia);

¹³ ang mga katabang ni Adaya nga 242 ka mga lalaki nga pangulo sa mga pamilya;

si Amasai nga anak ni Azarel (si Azarel anak ni Azai; si Azai anak ni Meshilemot; ug si Meshilemot anak ni Imer);

¹⁴ ang mga kauban ni Amasai nga 128 ka maisog nga mga lalaki.
Ang ilang labawng pangulo mao si Zabdiel nga anak ni Hagedolim.

¹⁵ Gikan sa mga Levita:

si Shemaya nga anak ni Hashub (si Hashub anak ni Azrikam; si Azrikam anak ni Hashabia; ug si Hashabia anak ni Buni);

¹⁶ si Shabetai ug si Jozabad nga duha sa mga pangulo sa mga Levita. Sila ang gitugyanan sa pagdumala sa mga buluhaton sa gawas sa balay sa Dios;

¹⁷ si Matania nga anak ni Micas (si Micas anak ni Zabdi, ug si Zabdi anak ni Asaf). Si Matania mao ang nangulo sa mga mag-aawit sa pag-awit sa pag-ampo sa pagpasalamat;

si Bakbukia nga katabang ni Matania;

si Abda nga anak ni Shamua (si Shamua anak ni Galal, ug si Galal anak ni Jedutun).

¹⁸ Mikabat ug 284 tanan ka mga Levita ang nagpuyo sa Jerusalem, ang balaan nga siyudad.

¹⁹ Gikan sa mga tigbalantay sa mga ganghaan sa Templo:

si Akub ug si Talmon, ug ang ilang mga kauban nga tigbalantay nga 172 ka mga lalaki.

²⁰ Ang uban nga mga Israelinhon, apil ang mga pari ug ang mga Levita, nagpuyo sa ilang napanunod nga mga yuta sa nagkalain-laing mga lungsod sa Juda.

²¹ Apan ang mga sulugoon sa Templo nga gipangulohan ni Ziha ug ni Gishpa didto magpuyo sa bungtod sa Ofel.

²² Ang labawng pangulo sa mga Levita sa Jerusalem mao si Uzi nga anak ni Bani. (Si Bani anak ni Hashabia; si Hashabia anak ni Matania; ug si Matania anak ni Mica.) Si Uzi usa sa mga kaliwat ni Asaf nga mga mag-aawit sa balay sa Dios.

²³ Naggikan sa hari ang mando alang sa ilang mga buluhaton kada adlaw.

²⁴ Si Petahia nga anak ni Meshezabel, nga usa sa mga kaliwat ni Zera nga anak ni Juda, mao ang tinugyanan sa hari sa Persia sa mga butang nga adunay kalabotan sa mga katawhan sa Israel.

²⁵ Ang ubang mga katawhan sa Juda nagpuyo sa mga lungsod nga duol sa ilang mga uma. Ang uban kanila nagpuyo sa Kiriath Arba, Dibon, Jekabzeel, ug sa mga baryo sa palibot niini nga mga lungsod.

²⁶ Ang uban didto namuyo sa Jeshua, Molada, Bet Pelet,

²⁷ Hazar Shual, Beersheba, ug sa mga baryo sa palibot niini.

²⁸ Aduna usab kanilay nagpuyo sa Ziklag, sa Meconah, ug sa mga baryo sa palibot niini,

²⁹ sa En Rimmon, Zora, Jarmuth,

³⁰ Zanoah, Adulam, ug sa mga baryo sa palibot niini nga mga lungsod. Ang uban didto namuyo sa Lakish ug sa mga uma nga atua didto, ug sa Azekah ug sa mga baryo sa palibot niini. Busa nagpuyo ang katawhan sa Juda sa mga dapit nga sakop sa Beersheba hangtod sa Walog sa Ben Hinom.

³¹ Ang mga katawhan sa Benjamin namuyo sa Geba, Mikmas, Aya, Betel, ug sa mga baryo sa palibot niini,

³² sa Anathoth, Nob, Ananias,

³³ Hazor, Rama, Gitaim,

³⁴ Hadid, Zeboyim, Nebaiat,

³⁵ Lod, Ono, ug sa Walog sa mga Trabahante.

³⁶ Ang ubang mga Levita nga nagpuyo sa Juda gipapuyo uban sa mga katawhan sa Benjamin.

12

Ang mga Pari ug ang mga Levita

¹ Mao kini ang lista sa mga namalik nga pari ug sa mga Levita nga gikan sa pagkabihag uban ni Zerubabel nga anak ni Sealtiel ug ni Jeshua nga pangulong pari.

Si Seraya, Jeremias, Ezra,

² Amaria, Maluc, Hatush,

³ Shecania, Rehum, Meremot,

⁴ Iddo, Gineto, Abias,

⁵ Miamin, Moadia, Bilga,

⁶ Shemaya, Joyarib, Jedaya,

⁷ Salu, Amok, Hilkia, ug Jedaya.

Mao kini ang mga pangulo sa mga pari ug sa ilang mga kauban sa panahon ni Jeshua.

⁸ Ang mga Levita mao sila

si Jeshua, Binui, Kadmiel,

Sherebia, Juda, ug Matania.

Si Matania ug ang iyang mga kauban mao ang gitugyanan sa pag-awit sa mga awit sa pagpasalamat.

⁹ Ug si Bakbukia, Uni, ug ang ilang mga kauban nga magtindog atbang kanila, mao ang gitugyanan sa pagtubag niadto nga mga awit.

Ang mga Kaliwat sa Pangulong Pari nga si Josue

¹⁰ Si Jeshua amahan ni Joyakim.

Si Joyakim amahan ni Eliashib.

Si Eliashib amahan ni Joyada.

¹¹ Si Joyada amahan ni Jonatan.

Ug si Jonatan amahan ni Jadua.

Ang Pangulo sa mga Pamilya sa mga Pari

¹² Sa dihang si Joyakim ang pangulong pari, mao kini ang mga pangulo sa mga pamilya sa mga pari:

Si Meraya ang pangulo sa pamilya ni Seraya.

Si Hanania ang pangulo sa pamilya ni Jeremias.

¹³ Si Meshulam ang pangulo sa pamilya ni Ezra.

Si Jehohanan ang pangulo sa pamilya ni Amaria.

¹⁴ Si Jonatan ang pangulo sa pamilya ni Maluc.

Si Jose ang pangulo sa pamilya ni Shebania.

¹⁵ Si Adna ang pangulo sa pamilya ni Harim.

Si Helkai ang pangulo sa pamilya ni Merayot.

¹⁶ Si Zacarias ang pangulo sa pamilya ni Iddo.

Si Meshulam ang pangulo sa pamilya ni Gineton.

¹⁷ Si Zicri ang pangulo sa pamilya ni Abias.

Si Piltai ang pangulo sa pamilya ni Miniamin ug ni Moadia.

¹⁸ Si Shamua ang pangulo sa pamilya ni Bilga.

Si Jehonatan ang pangulo sa pamilya ni Shemaya.

¹⁹ Si Matenai ang pangulo sa pamilya ni Joyarib.

Si Uzi ang pangulo sa pamilya ni Jedaya.

²⁰ Si Kalai ang pangulo sa pamilya ni Salu.

Si Eber ang pangulo sa pamilya ni Amok.

²¹ Si Hashabia ang pangulo sa pamilya ni Hilkia.

Si Netanel ang pangulo sa pamilya ni Jedaya.

Ang mga Pangulo sa mga Pamilya sa mga Levita

²² Sa panahon sa paghari ni Darius sa Persia, gilista ang mga ngalan sa mga pangulo sa mga pamilya sa mga pari ug sa mga Levita, niadtong panahon ang mga pangulong pari nga sila si Eliashib, Joyada, Johanan, ug Jadua.

²³ Ang mga pangulo sa mga pamilya sa mga Levita nalista sa Libro sa Kasaysayan hangtod sa panahon ni Johanan nga apo ni Eliashib.

²⁴ Mao kini ang mga pangulo sa mga pamilya sa mga Levita: si Hashabia, Sherebia, Jeshua, Binui, Kadmiel,* ug ang uban pa nilang mga kauban nga nagtindog atbang kanila didto sa Templo sa panahon sa pag-awit ug mga pagdayeg ug pagpasalamat sa Dios. Kini sila magtubag-tubag sa pagkanta, sumala sa sugo ni David nga alagad sa Dios.

²⁵ Apil na dinhi si Matania, Bakbukia, ug Obadias.

Ang mga tigbalantay sa Templo nga nagbantay sa bodega nga atua dapit sa ganghaan sa Templo mao sila si Meshulam, Talmon, ug Akub.

²⁶ Kini sila nag-alagad sa panahon ni Joyakim nga anak ni Jeshua ug apo ni Jozadak, ug sa panahon ni Nehemias nga gobernador ug ni Ezra nga pari ug magtutudlo sa Kasugoan.

Gidedikar ngadto sa Dios ang Paril sa Siyudad

²⁷ Sa panahon sa pagdedikar sa paril sa Jerusalem, gipatawag ang mga Levita gikan sa ilang gipuy-an. Gipaadto sila sa Jerusalem aron moapil sa malipayon nga kasaulogan sa pagdedikar sa Templo pinaagi sa pag-awit ug mga awit sa pagpasalamat ug pagtukar sa mga simbal, harpa, ug lira.

²⁸ Gipaadto usab ang mga mag-aawit gikan sa mga baryo sa palibot sa Jerusalem ug sa mga baryo sa Netofa.

²⁹ Aduna kanilay gikan sa lungsod sa Bet Gilgal, ug sa dapit sa Geba ug Azmavet. Kay ang mga mag-aawit nagtukod sa ilang kaugalingong mga baryo palibot sa Jerusalem.

³⁰ Gibuhat sa mga pari ug mga Levita ang seremonya sa paghinlo sa ilang kaugalingon, ug mao usab ang ilang gihimo sa mga tawo, sa mga ganghaan sa siyudad ug sa mga paril niini.

³¹ Gidala nako ang mga pangulo sa Juda sa ibabaw sa paril, ug gipatigom ko didto ang duha ka dagkong grupo sa mga mag-aawit aron sa pagpasalamat sa Dios. Ang usa ka grupo nagmartsa patuo ibabaw sa paril paingon sa ganghaan nga gitawag ug Basura.

³² Nagsunod kanila si Hoshaya ug ang katunga sa mga pangulo sa Juda,

³³ kauban sila si Azaria, Ezra, Meshulam,

³⁴ Juda, Benjamin, Shemaya, Jeremias,

³⁵ ug pipila ka mga pari nga nagpatingog ug mga trumpeta. Nagsunod usab si Zacarias nga anak ni Jonatan. (Si Jonatan anak ni Shemaya. Si Shemaya anak ni Matania. Si Matania anak ni Micaya. Ug si Micaya anak ni Zacur nga kaliwat ni Asaf.)

³⁶ Nagsunod usab kang Zacarias ang iyang mga kauban nga sila si Shemaya, Azarel, Milalai, Gilalai, Maai, Netanel, Juda ug Hanani. Adunay dala silang

* **12:24** Jeshua, Binui, Kadmiel: o Jeshua nga anak ni Kadmiel.

mga instrumento nga sama sa mga gipangtukar kaniadto ni Haring David nga alagad sa Dios. Kini nga grupo gipangulohan ni Ezra nga magtutudlo sa Kasugoan.

³⁷ Pag-abot nila sa ganghaan nga gitawag ug Tuboran, misaka sila sa hagdanan nga paingon sa Lungsod ni David. Milabay sila sa palasyo ni David hangtod nakaabot sila sa ganghaan nga gitawag ug Tubig, sa sidlakang bahin sa siyudad.

³⁸ Ang ikaduha nga grupo sa mga mag-aawit nagmartsa sa ibabaw sa paril paingon sa wala. Nagsunod ako niini nga grupo kauban ang katunga sa katawhan.[†] Miagi kami sa Tore sa mga Hudno paingon sa Halapad nga Paril.

³⁹ Gikan didto mipaingon kami sa Ganghaan ni Efraim, sa Daan nga Ganghaan,[‡] sa ganghaan nga gitawag ug Isda, sa Tore ni Hananel, ug sa Tore sa Usa ka Gatos.[§] Unya miagi kami sa ganghaan nga gitawag ug Karnero ug mihunong sa Ganghaan sa Guwardya.

⁴⁰ Ang duha ka grupo nga nagpasalamat sa Dios milahos didto sa balay sa Dios. Midiretso usab ako didto ug ang katunga sa mga opisyal nga akong kauban.

⁴¹ Didto usab ang mga pari nga nagpatingog sa trumpeta nga sila si Eliakim, Maasea, Miniamin, Micaya, Elioenai, Zacarias, ug Hanania,

⁴² ug ang mga mag-aawit nga sila si Maasea, Shemaya, Eleazar, Uzi, Jehohanan, Malkia, Elam, ug Ezer. Kini sila nga mga mag-aawit gipangulohan ni Jezrahia.

⁴³ Niadtong adlaw, naghalad sila ug daghan kaayong mga halad ug nagsadya, tungod kay gilipay sila pag-ayo sa Dios. Apil ang mga babaye ug mga bata nagsadya usab, busa ang kasaba sa ilang kasadya madunggan bisan sa layo.

⁴⁴ Niadto usab ang adlaw, nagbutang sila ug mga lalaki nga magdumala sa mga bodega nga butanganan sa mga halad, sa unang abot, ug sa ikapulo. Sila ang mangolekta sa mga halad gikan sa mga uma sa palibot nga mga lungsod nga sumala sa kasugoan, alang sa mga pari ug sa mga Levita, kay nalipay ang katawhan sa Juda sa mga pari ug sa mga Levita nga nag-alagad sa Templo.

⁴⁵ Gihimo nila ang seremonya sa paghinlo ug ang uban pang mga buluhaton nga gipatuman kanila sa ilang Dios. Gihimo usab sa mga mag-aawit ug sa mga tigbalantay sa mga ganghaan sa Templo ang ilang mga buluhaton sumala sa mga sugo ni Haring David ug sa iyang anak nga si Solomon.

⁴⁶ Sukad pa sa panahon ni Haring David ug ni Asaf, aduna nay mga pangulo alang sa mga mag-aawit sa pagdayeg ug pagpasalamat sa Dios.

⁴⁷ Busa sa panahon ni Zerubabel ug ni Nehemias, ang tanang mga Israelinon naghatag sa ilang mga halad alang sa mga mag-aawit ug sa mga tigbalantay sa mga ganghaan sa Templo. Naggahin usab silag halad alang sa mga Levita. Ug gigahinan usab sa mga Levita ang mga pari ug bahin gikan sa ilang nadawat.

13

Ang mga Kabag-ohan nga Gihimo ni Nehemias

¹ Sa dihang gibasa ang Libro ni Moises niadtong adlaw, nakita nila nga wala gayod itugot nga moipon ang mga Amonihanon o Moabihanon sa katilingban sa Dios,

[†] **12:38** katawhan: o mga pangulo. [‡] **12:39** Daan nga Ganghaan: o Ganghaan ni Jeshana. [§] **12:39** Tore sa Usa ka Gatos: tingali ang “usa ka gatos” mao ang iyang git-as-on o ang gidaghanon sa ang-ang sa iyang hagdanan.

² kay wala nila hatagi ug pagkaon ug ilimnon ang mga Israelinhon sa pag-gawas nila gikan sa Ehipto. Gisuholan hinuon nila si Balaam nga tunglohon ang mga Israelinhon. Apan kadto nga tunglo gihimo sa Dios nga panalangin.

³ Sa dihang nadungog sa mga tawo kadto nga kasugoan, wala na nila ipatipon kanila ang mga dili tinuod nga mga Israelinhon.

⁴ Sa wala pa kadto mahitabo, si Eliashib nga pari, nga tigdumala sa mga bodega sa balay sa among Dios ug paryente ni Tobia,

⁵ mitugot kang Tobia sa paggamit sa dakong kuwarto sa Templo. Kining kuwartoha gigamit kaniadto nga bodega alang sa mga halad sa pagpasidungog, insenso, mga kagamitan sa Templo, mga halad alang sa mga pari, mga ikapulo sa mga trigo, bino ug lana, nga sumala sa Kasugoan alang sa mga Levita, sa mga mag-aawit, ug sa mga tigbalantay sa Templo.

⁶ Wala ako didto sa Jerusalem sa dihang nahitabo kini, tungod kay sa ika-32 nga tuig sa paghari ni Artaxerxes sa Babilonia, miadto ako kaniya. Wala madugay nananghid ako ug gitugotan ra usab niya ako

⁷ nga mobalik sa Jerusalem. Sa akong pag-abot, nahibaloan ko ang daotang gihimo ni Eliashib nga mao ang pagpapuyo kang Tobia sa kuwarto nga anaa sa tugkaran sa Templo sa Dios.

⁸ Sa akong labihang kasuko, gipanglabay ko sa gawas ang tanang kagamitan ni Tobia.

⁹ Unya nagmando ako nga hinloan ang kuwarto, ug pagkahuman gipabalik ko didto ang mga kagamitan sa balay sa Dios apil ang mga halad nga pagkaon ug ang insenso.

¹⁰ Nahibaloan ko usab nga ang mga Levita wala na mahatagi sa bahin nga alang kanila, busa sila ug ang mga mag-aawit nga gitugyanan sa buluhaton sa Templo namauli aron sa pagpanguma.

¹¹ Busa gibadlong ko ang mga opisyal ug giingnan, “Nganong gipasagdan ninyo ang balay sa Dios?” Gitigom ko dayon ang mga Levita ug ang mga mag-aawit ug gipabalik sa ilang mga buluhaton sa Templo.

¹² Ug ang tanang katawhan sa Juda nagdala sa ikapulo sa ilang mga trigo, bino, ug lana didto sa mga bodega.

¹³ Ang gipadumala ko sa mga bodega mao sila si Shelemia nga pari, si Sadok nga magtutudlo sa Kasugoan, ug si Pedaya nga usa ka Levita. Gipatabang ko usab kanila si Hanan nga anak ni Zacur ug apo ni Matania. Sila ang akong gipili tungod kay kasaligan sila. Gitugyan ko usab kanila ang pagpanghatag sa mga bahin sa ilang isigka-magbubuhat sa Templo.

¹⁴ Unya nag-ampo ako, “O Dios ko, hinumdomi ug ayaw gayod kalimti ang gipanghimo ko alang sa imong Templo ug sa mga buluhaton niini.”

¹⁵ Niadtong higayona, aduna akoy nakita nga mga taga-Juda nga gapuga ug ubas sa Adlaw nga Igpapahulay. Ang uban kanila nagkarga ug mga trigo, bino, ubas, igos, ug uban pang mga butang, diha sa ilang mga asno aron dad-on sa Jerusalem ug ibaligya. Busa gipahimangnoan ko sila nga dili sila magbaligya sa ilang mga produkto sa Adlaw nga Igpapahulay.

¹⁶ Aduna usab mga taga-Tiro nga nagpuyo sa Jerusalem nga nagdalag mga isda ug uban pang mga baligya, ug gibaligya nila kini sa mga taga-Juda nga didto sa Jerusalem nianang Adlaw nga Igpapahulay.

¹⁷ Busa gibadlong ko ang mga pangulo sa Juda ug giingnan, “Unsa man kining daotan ninyong gipanghimo? Wala ninyo gigahin ang Adlaw nga Igpapahulay!

¹⁸ Dili ba mao man kini ang gihimo sa inyong mga katigulangan, mao nga kita ug kining siyudad gisilotan sa atong Dios? Karon, gipasuko pa gayod

ninyo ang Dios sa inyong gihimo, kay wala ninyo gipakabalaan ang Adlaw nga Igpapahulay.”

¹⁹ Busa nagmando ako nga sirad-an ang ganghaan sa siyudad matag Biyernes* sa hapon,† ug dili kini ablihan hangtod dili mahuman ang Adlaw nga Igpapahulay. Gipabantayan ko sa akong mga tawo ang mga ganghaan aron walay bisan unsa nga kargamento nga makasulod sa siyudad sa Adlaw nga Igpapahulay.

²⁰ Usahay, ang mga negosyante mangatulog sa gawas sa Jerusalem kong Biyernes sa gabii.

²¹ Apan gipasidan-an ko sila. Miingon ako, “Nganong nia kamo nangatulog duol sa paril sa siyudad? Kon ushon pa ninyo kini makatilaw gayod kamo kanako!” Busa sukad niadto wala na sila moanhi sa Adlaw nga Igpapahulay.

²² Unya gimandoan ko ang mga Levita nga himuon nila ang seremonyas sa paghinlo sa ilang kaugalingon ug magbantay sa mga ganghaan aron igahin alang sa Dios sa mga tawo ang Adlaw nga Igpapahulay.

Unya nag-ampo ako, “O Dios ko, hinumdomi kining akong gihimo, ug kaloy-i ako sumala sa imong dakong gugma.”

²³ Niadtong panahona usab, nakita ko nga adunay mga taga-Juda nga nangasawa ug mga babaye nga taga-Ashdod, taga-Amon, ug taga-Moab.

²⁴ Katunga sa ilang mga anak nagsulti sa pinulongan sa Ashdod o sa pinulongan sa ubang dapit, apan dili sila makasulti sa pinulongan sa Juda.

²⁵ Busa gikasab-an ug gitunglo ko kining mga taga-Juda. Gibunalan ko ang uban kanila ug gibira ang ilang mga buhok. Gipapanumpa ko sila sa ngalan sa Dios nga sila ug ang ilang mga anak dili na gayod mangasawa o mamana sa mga dili Israelinhon.

²⁶ Unya miingon ako kanila, “Dili ba mao man kini ang hinungdan sa pagpakasala ni Solomon nga hari sa Israel? Walay hari sa bisan unsa nga nasod nga sama kaniya. Gimahal siya sa iyang Dios, ug gihimo siya sa Dios nga hari sa tibuok Israel. Apan luyo niini, nagpakasala siya tungod sa iyang mga asawa nga mga dili Israelinhon.

²⁷ Pasagdan lang ba namo kining kadaotan ug pagluib ninyo sa atong Dios pinaagi sa pagpangasawa sa dili Israelinhon?”

²⁸ Si Joyada nga anak sa pangulong pari nga si Eliashib adunay anak nga nakapangasawa sa anak ni Sanbalat nga taga-Horon, busa gipapahawa ko siya.

²⁹ Unya nag-ampo ako, “O Dios ko, ayaw kalimti nga gipasipalahan nila ang ilang pagkapari ug ang ilang panaad ingon nga mga pari ug mga Levita.”

³⁰ Busa gisiguro ko nga ang katawhan mahinloan na sa bisan unsang impluwensya sa mga langyaw. Ug gipahimutang ko ang mga pari ug ang mga Levita sa tagsa-tagsa nila ka buluhaton.

³¹ Gisiguro ko usab nga ang mga sugnod nga gamiton sa paghalad madala sa husto nga panahon, apil na ang mga unang abot.

Unya nag-ampo ako, “O Dios ko, hinumdomi ako ug panalangini.”

* **13:19** *Biyernes*: sa Hebreo, *dili pa ang Adlaw nga Igpapahulay*. † **13:19** *hapon* sa gasalop na ang adlaw.

Ang Libro ni Ester

Gipulihan si Rayna Vasti

¹⁻² Mao kini ang mga panghitabo sa panahon nga si Ahasuerus* ang naghari sa Persia. Nagpuyo siya sa iyang palasyo didto sa pinarilan nga lungsod sa Susa. Sakop niya ang 127 ka probinsya sa India hangtod sa Etiopia†.

³ Sa ikatulo nga tuig sa iyang paghari, nagpakombira siya alang sa iyang mga opisyal ug uban pang mga alagad. Mitambong usab ang mga opisyal sa kasundalohan sa Persia ug Media, apil ang mga halangdon nga tawo ug mga opisyal sa mga probinsya.

⁴ Unom ka bulan ang kombira, ug sulod niining mga bulana gipakita ni Ahasuerus kon unsa kaadunahan ang iyang gingharian, ug kon unsa siya kagamhanan ug kahalangdon.

⁵ Pagkahuman niadto, nagpakombira na usab ang hari alang sa tanang mga lumulupyo sa pinarilan nga lungsod sa Susa gikan sa labing halangdon ngadto sa pinakaubos. Gihimo kini nga kombira sa hardin sa palasyo sa hari sulod sa pito ka adlaw.

⁶ Gidekorasyonan ang hardin ug puti ug asul nga mga kurtina. Gibutangan kinig mga higot nga lino nga kolor ube, ug gitaod ngadto sa mga singsing nga plata sa marmol nga mga haligi. Ang mga lingkoranan hinimo sa bulawan ug plata, ug ang salog adunay mga disenyo nga hinimo sa puti nga marmol, perlas, ug uban pang mahalong mga bato.

⁷ Gisilbi ang bino diha sa mga imnanang bulawan nga nagkalain-lain ang disenyo. Abunda kaayo ang mahalon nga bino,

⁸ ug nagmando ang hari sa iyang mga sulugoon nga pagustohan lang ang mga tawo sa ilang pag-inom.

⁹ Sa samang higayon, nagpakombira usab si Rayna Vasti alang sa mga babaye didto sa palasyo ni Haring Ahasuerus.

¹⁰ Sa ikapito nga adlaw sa kombira, malipayon ang hari kay nakainom siya. Gipatawag niya ang iyang pito ka personal nga alagad nga sila si Mehuman, Bizta, Harbona, Bigta, Abagta, Zetar, ug Carkas. Giingnan niya sila

¹¹ nga dad-on kaniya si Rayna Vasti nga magsul-ob ug korona aron ipakita ang iyang katahom sa mga opisyal ug sa tanan nga bisita, kay labihan siya katahom.

¹² Apan sa dihang gisultihan sa mga alagad si Rayna Vasti mahitungod sa gisugo sa hari, midumili siya sa pag-adto. Busa nasuko pag-ayo ang hari.

¹³ Naandan na sa hari ang pagpangayo ug tambag sa mga maalamon nga tawo nga nakahibalo sa mga kasugoan ug mga pamatasan sa gingharian.

¹⁴ Ang kanunay niyang pangayoan ug tambag mao sila si Carshena, Shetar, Admata, Tarshish, Meres, Marsena, ug Memukan. Kini silang pito ang pinakataas ug ranggo sa mga opisyal sa gingharian sa Persia ug Media, ug sayon ra silang makaduol sa hari.

¹⁵ Nangutana ang hari kanila, “Sumala sa kasugoan sa Persia, unsay angayng buhaton kang Rayna Vasti, tungod kay wala siya mituman sa akong sugo pinaagi sa akong mga alagad?”

* 1:1-2 Ahasuerus: usa sa ngalan ni Xerxes. † 1:1-2 Etiopia: sa Hebreo, Cush.

¹⁶ Mitubag si Memukan sa hari atubangan sa mga opisyal niini, “Nakasala si Rayna Vasti dili lang kanimo, Mahal nga Hari, kondili apil usab sa tanang mga opisyal ug mga katawhan sa tibuok mong gingharian.

¹⁷ Sigurado gayod nga mahibaloan sa tanang mga babaye sa gingharian ang gihimo ni Rayna Vasti, ug dili usab unya sila motahod sa ilang mga bana. Kay mangatarungan na man unya sila nga, ‘Si Rayna Vasti gani wala mituman sa dihang gipatawag siya sa hari.’

¹⁸ Sukad karon mao na usab kanay himuon sa mga asawa sa mga opisyal sa Persia ug Media nga nakadungog sa gihimo sa rayna. Busa ang mahitabo, kanunay na lang unya nga dili motahod ang mga asawa sa ilang mga bana, ug ang mga bana masuko sa ilang mga asawa.

¹⁹ “Busa kon mouyon ka, Mahal nga Hari, paghimo ug usa ka sugo nga nag-ingon nga kinahanglan dili na gayod magpakita kanimo si Rayna Vasti, ug ang iyang katungdanan ingon nga rayna ihatag ngadto sa uban nga mas maayo pa kaniya. Ipasulat kini nga sugo ug i-apil sa mga balaod sa Persia ug Media nga dili gayod mausab.

²⁰ Ug kon mahibaloan na kini sa tibuok mong gingharian nga labihan kadako, motahod na sa ilang mga bana ang tanang mga asawa, gikan sa labing dungganon hangtod sa pinakaubos.”

²¹ Miuyon ang hari ug ang iyang mga opisyal sa giingon ni Memukan, busa gisunod kini sa hari.

²² Nagpadala siya ug sulat sa tanang probinsya nga sakop sa iyang gingharian sumala sa ilang mga pinulongan. Ang sulat nag-ingon nga kinahanglan ang bana mao gayod ang modumala sa iyang panimalay.

2

Gihimo nga Rayna si Ester

¹ Unya, sa dihang nahuwasan na si Haring Ahasuerus sa iyang kasuko, nahinumdoman niya si Vasti ug sa gihimo niini. Nahinumdoman usab niya ang mga sugo nga iyang gihimo bahin kang Vasti.

² Busa miingon kaniya ang iyang personal nga mga alagad, “Mahal nga Hari, nganong dili ka mangita ug matahom ug batan-ong mga dalaga?

³ Pagpili ug mga opisyal sa matag probinsya nga sakop sa imong gingharian nga mangitag matahom ug batan-ong mga dalaga. Ipadala ang maong mga dalaga sa puloy-anan sa mga babaye dinhi sa pinarilan nga lungsod sa Susa. Ipaatiman sila sa imong personal nga alagad nga si Hegay, nga gitugyanan mo sa pag-atiman sa mga babaye sa palasyo. Siya nay mahibalo nga mohatag kanila sa ilang mga kinahanglanon sa pagpatahom.

⁴ Unya ang dalaga nga imong magustohan maoy imong ipuli kang Vasti isip rayna.” Nakauyon ang hari sa giingon kaniya, busa gisunod niya kini.

⁵ Adunay usa ka Judio nga nagpuyo sa pinarilan nga lungsod sa Susa nga ginganlag Mordecai. Ang iyang amahan mao si Jair, ug apo siya ni Shimei nga anak ni Kish nga gikan sa tribo ni Benjamin.

⁶ Usa siya sa mga binihag gikan sa Jerusalem nga gidala ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia uban kang Haring Jehoyakin* nga hari sa Juda.

⁷ Adunay ig-agaw si Mordecai nga dalaga nga matahom ug nindot ug lawas. Hadasa ang iyang ngalan ug gitawag usab siya ug Ester. Sa dihang namatay ang ginikanan ni Ester, gisagop siya ni Mordecai ug gipadako ingon nga iyang anak.

* 2:6 Jehoyakin: o Jeconias.

⁸ Sa dihang gimantala ang mando sa hari mahitungod sa matahom nga mga dalaga, daghang mga dalaga ang gidala sa palasyo sa hari didto sa pinarilan nga lungsod sa Susa. Ug usa kanila si Ester. Gipaatiman sila kang Hegay nga gitugyanan sa pag-atiman sa mga babaye sa palasyo.

⁹ Nakaangay si Hegay kang Ester, ug gihatagan niya kinig maayong pagtagad. Iya dayong gihatagan si Ester ug maayong pagkaon ug mga kinahanglanon sa pagpatahom. Gihatagan usab niya kinig pito ka sulugoong babaye nga gikan pa sa palasyo sa hari, ug gibalhin niya sila sa pinakanindot nga bahin sa maong puloy-anan.

¹⁰ Wala mosugilon si Ester bahin sa iyang pagka-Judio ug sa iyang kagikan tungod kay gidid-an siya ni Mordecai sa pagsulti niini.

¹¹ Kada adlaw, maglabay-labay si Mordecai sa hawanan sa gipuy-an sa mga babaye aron sa pagpakisayod sa kahimtang ni Ester, ug kon unsa na ang nahitabo kaniya.

¹² Sa dili pa ipaatubang ngadto sa hari ang usa ka babaye, kinahanglan makompleto na niya ang usa ka tuig nga pagpatahom: unom ka bulan nga pagpanghaplas ug lana sa mira, ug unom pa gayod ka bulan nga pagbutang ug mga pahumot sa lawas, ug uban pang matang sa pagpatahom.

¹³ Inig-abot sa panahon nga moadto na siya sa hari, hatagan siya sa tanan niyang gustong dad-on sa pag-adto sa palasyo sa hari.

¹⁴ Sa gabii siya moadto sa hari, ug pagkabuntag dad-on siya sa lain nga puloy-anan nga ginapuy-an sa mga asawa sa hari. Si Shaashgaz, ang sinaligang alagad nga gitugyanan sa pag-atiman sa mga asawa sa hari, mao nay moatiman kaniya. Dili na siya makabalik ngadto sa hari gawas kon nagustohan siya niini ug ipatawag siya.

¹⁵⁻¹⁶ Sa ikanapulo nga bulan (nga mao ang bulan sa Tebet), sa ikapito nga tuig sa paghari ni Ahasuerus, miabot ang turno ni Ester[†] nga moadto sa hari didto sa palasyo. Walay laing gipangayo si Ester gawas sa gisulti kaniya ni Hegay, ang personal nga alagad sa hari nga tig-atiman sa mga babaye sa palasyo. Ug midayeg kaniya ang tanang nakakita kaniya.

¹⁷ Si Ester ang nagustohan sa hari labaw sa tanang mga babaye nga gidala kaniya. Nalipay kaayo siya kang Ester, ug giayo niya siya pag-atiman. Gikoronahan niya kini ug gihimong rayna puli kang Vasti.

¹⁸ Unya naghimo ug dakong kombira ang hari aron pasidunggan si Ester. Giimbatar niya ang tanan niyang mga opisyal ug ang uban pa niyang mga alagad. Gideklarar niya nga walay trabaho sa tibuok gingharian niadtong adlaw, ug nanghatag siyag gasa ngadto sa mga tawo.

Giluwas ni Mordecai ang Hari

¹⁹ Sa ikaduhang panagtigom sa mga dalaga, nahimo nang opisyal si Mordecai ug didto siya nakapwesto sa pultahan sa palasyo.

²⁰ Gihilom gihapon ni Ester ang iyang pagka-Judio ug kagikan, sumala sa gipahimangno kaniya ni Mordecai. Gituman gihapon ni Ester si Mordecai sama sa iyang ginahimo sa dihang giatiman pa siya ni Mordecai.

²¹ Sa panahon nga usa na ka opisyal si Mordecai nga nag-alagad sa pultahan sa palasyo, adunay duha ka opisyal sa hari nga si Bigtana[‡] ug si Teresh. Sila ang mga tigbalantay sa pultahan sa kuwarta sa hari. Karon, nasuko sila kang Haring Ahasuerus ug nagplano sila sa pagpatay kaniya.

[†] **2:15-16** Ester: sa Hebreo adunay sumpay pa nga, *ang anak ni Abihail nga uyoan ni Mordecai, nga gisagop ni Mordecai isip iyang anak*. [‡] **2:21** Bigtana: o Bigtan.

²² Apan nahibaloan ni Mordecai ang ilang plano, ug gisugilon niya kini kang Rayna Ester, nga misugilon usab ngadto sa hari nga si Mordecai ang nakadiskobre niini.

²³ Gipaimbistigan kini sa hari, ug sa dihang napamatud-an nga tinuod, gipalansang niya si Bigtana ug si Teresh ug kahoy. Nagmando ang hari nga isulat kini nga panghitabo sa libro sa kasaysayan sa gingharian.

3

Nagplano si Haman sa Paglaglag sa mga Judio

¹ Human niadtong hitaboa, gipatas-an ni Haring Ahasuerus ang ranggo ni Haman nga anak ni Hamedata nga Agagnon.* Gihatagan sa hari si Haman sa labing taas nga katungdanan sa iyang gingharian.

² Ang tanang opisyal sa hari nga nag-alagad sa pultahan sa palasyo miyukbo kang Haman agig pagtahod kaniya, sumala sa sugo sa hari. Apan si Mordecai wala moyukbo.

³ Gipangutana siya sa ubang mga opisyal kon nganong wala siya motuman sa sugo sa hari.

⁴ Miingon siya nga usa siya ka Judio.† Adlaw-adlaw gipakigsultihan siya sa iyang kaubang mga opisyal bahin niini. Busa gisumbong nila siya kang Haman aron mahibaloan kon pasagdan lang ba siya ni Haman, labi na kay miingon siya nga usa siya ka Judio.

⁵ Sa dihang nakita ni Haman nga dili moyukbo si Mordecai agig pagtahod kaniya, nasuko siya pag-ayo.

⁶ Ug pagkahibalo niya nga usa ka Judio si Mordecai, nagplano siya nga dili lang si Mordecai ang iyang ipapatay kondili apil usab ang tanang mga Judio sa tibuok gingharian ni Haring Ahasuerus.

⁷ Sa unang bulan (nga mao ang bulan sa Nisan), sa ika-12 nga tuig sa paghari ni Ahasuerus, nagsugo si Haman nga ripahon pinaagi sa “pur” (usa ka klasi sa hulbot-hulbot) kon unsa nga adlaw ug bulan buhaton ang iyang plano. Ug ang napilian mao ang ika-13 nga adlaw‡ sa ika-12 nga bulan, nga mao ang bulan sa Adar.

⁸ Unya, miingon si Haman kang Haring Ahasuerus, “Adunay grupo sa katawhan nga nagpuyo sa nagkalain-lain probinsya sa imong gingharian nga adunay kaugalingong kasugoan nga lahi sa ubang mga katawhan. Wala sila magtuman sa imong mga kasugoan ug dili maayo alang kanimo, Mahal nga Hari, nga pasagdan lang sila.

⁹ Kon gusto mo, Mahal nga Hari, pagmando nga pamasyon sila. Mohatag ako ug 350 ka toneladang pilak sa mga administrador sa imong gingharian, aron ibutang nila sa panudlanan sa gingharian.”

¹⁰ Unya gihubo sa hari ang iyang singsing nga pangsilyo§ ug gihatag kang Haman nga anak ni Hamedata nga Agagnon, nga kaaway sa mga Judio.

¹¹ Miingon ang hari kaniya, “Imo na kanang kuwarta, ug buhata ang buot mong buhaton sa mga Judio.”

¹² Busa sa ika-13 nga adlaw sa unang bulan, gipatawag ni Haman ang mga sekretaryo sa hari. Gipahimo niya sila ug sulat alang sa mga gobernador, mga pangulo, ug mga opisyal sa kada probinsya sa gingharian sumala sa

* **3:1 Agagnon:** kaliwat ni Agag. Si Agag usa ka hari nga nahimong kaaway sa mga Judio. Tan-awa ang 1 Sam. 15:1-33. † **3:4** Ang pagyukbo pagsimba sa mga Judio ug ang paghimo niini basin magsupak sa ikaduhang sugo sa Dios. ‡ **3:7 ika-13 nga adlaw:** tan-awa sa bersikulo 13. § **3:10 singsing nga pangsilyo:** tan-awa sa bersikulo 12 ang paggamit niini.

ilang mga pinulongan. Gisulat kini sa ngalan ni Haring Ahasuerus, gisilyohan sa iyang singsing,

¹³ ug gipadala pinaagi sa mga mensahero ngadto sa tanang probinsya sa gingharian. Nakasulat didto nga hutdon gayod ug patay sa usa lang ka adlaw ang tanang mga Judio, bata man o tigulang, mga babaye ug mga kabataan, ug kuhaon ang tanan nilang kabtang. Himuon kini sa ika-13 nga adlaw sa ika-12 nga bulan, nga mao ang bulan sa Adar.

¹⁴⁻¹⁵ Gihatagan ug kopya sa maong mando ang matag probinsya aron ipatuman kini ingon nga balaod. Gipahibalo kini sa mga tawo aron makapangandam sila alang nianang adlaw. Gipahibalo usab kini nga mando didto sa pinarilan nga lungsod sa Susa. Nanglingkod ang hari ug si Haman sa pag-inom samtang nagkagubot ang mga tawo sa Susa tungod sa hitabo.

4

Nangayo ug Tabang si Mordecai Kang Ester

¹ Sa pagkahibalo ni Mordecai mahitungod sa giplano batok kanila, gigisi niya ang iyang bisti. Unya nagsul-ob siya ug sako, nagbutang ug abo sa iyang ulo, ug misulod sa siyudad nga naghilak ug kusog kaayo.

² Apan kutob lang siya sa gawas sa pultahan sa palasyo tungod kay walay bisan kinsa nga nagbistig sako nga gitugotan sa pagsulod sa palasyo.

³ Ang mga Judio sa matag probinsya nga nakadungog sa mando sa hari nanghilak pag-ayo. Nagpuasa sila ug nagminatay ug hilak. Daghan kanila ang misul-ob ug sako ug mihigda sa abo.

⁴ Sa dihang gisuginlan si Ester sa iyang mga sulugoon nga babaye ug sa mga alagad nga nag-atiman kaniya bahin kang Mordecai, wala gayod siya mahimutang. Gipadad-an niya ug bisti si Mordecai aron ilisan ang sako nga iyang gisul-ob. Apan wala kini dawata ni Mordecai.

⁵ Tungod niadto, gipatawag ni Ester si Hatak, nga usa sa mga sinaligan nga alagad sa hari nga gitugyanan sa pag-atiman kaniya. Gisugo niya kini sa pag-adto kang Mordecai aron susihon kon nganong nagsubo si Mordecai.

⁶ Busa giadtoan ni Hatak si Mordecai didto sa plasa sa siyudad, atbang sa pultahan sa palasyo.

⁷ Gisugilon ni Mordecai kaniya ang tanan ug ang kantidad nga gisaad ni Haman nga ihatag sa panudlanan sa gingharian sa Susa, alang sa kalaglagan sa mga Judio.

⁸ Gihatagan siya ni Mordecai ug kopya sa mando sa hari nga gimantala sa Susa, aron ipakita kang Ester. Gisultihan usab siya ni Mordecai nga isaysay ang tanan nga nahitabo kang Ester ug hangyoon si Ester nga moadto sa hari sa pagpakiluyon alang sa iyang mga katawhan.

⁹ Mibalik si Hatak kang Ester ug gisugilon niya ang tanang gisulti ni Mordecai.

¹⁰ Unya gipabalik ni Ester si Hatak kang Mordecai aron sa pagsulti niini:

¹¹ “Nahibalo ang tanang mga tawo sa tibuok gingharian sa balaod nga moduol sa hari sa sulod nga hawanan nga wala ipatawag, patyon gawas lang kon itunol sa hari ang iyang bulawan nga septer nganha kaniya. Ug mga usa na ka bulan nga wala ako ipatawag sa hari.”

¹² Sa dihang gisuginlan si Mordecai sa gipasulti ni Ester,

¹³ mao kini ang iyang gipadala nga tubag kang Ester: “Ayaw paghuna-huna nga ikaw ray makalingawas sa tanang mga Judio tungod kay anaa ka magpuyo sa palasyo.

¹⁴ Kay bisan magpakahilom ka lang niining higayona, adunay laing motabang ug moluwas sa mga Judio, apan ikaw ug ang imong mga paryente

malaglag. Kinsay nasayod nga nahimo kang rayna alang sa panahon nga sama niini?"

¹⁵ Mao kini ang tubag nga gipadala ni Ester kang Mordecai,

¹⁶ "Lakaw, ug tigoma ang tanang Judio dinhi sa Susa ug pagpuasa kamo alang kanako. Ayaw kamo pagkaon o pag-inom adlaw ug gabii sulod sa tulo ka adlaw. Magpuasa usab ako ug ang akong mga sulugoong babaye. Pagkahuman, moadto ako sa hari bisan pa ug nahisupak kini sa balaod. Bahala na kon patyon ako."

¹⁷ Busa milakaw si Mordecai ug gituman niya ang tanang giingon ni Ester.

5

Mihangyo si Ester sa Hari

¹ Sa ikatulo nga adlaw, gisul-ob ni Ester ang iyang bisti nga pangrayna ug mitindog sa sulod nga hawanan sa palasyo, atbang sa nahimutangan sa trono sa hari. Naglingkod niadto ang hari sa iyang trono nga nag-atubang sa pultahan.

² Sa dihang nakita sa hari si Ester, nalipay siya, ug gitunol ang iyang bulawang septer ngadto kang Ester. Miduol si Ester ug gihikap ang tumoy sa septer.

³ Nangutana ang hari kaniya, "Unsay imong tuyo, Mahal nga Rayna? Isulti lang kay ihatag ko kanimo bisan pa ang katunga sa akong gingharian."

⁴ Mitubag si Ester, "Kon mosugot ka, Mahal nga Hari, adto kamo karon ni Haman sa panihapon nga giandam ko alang kaninyo."

⁵ Miingon ang hari sa iyang mga sulugoon, "Tawga dayon si Haman aron masunod namo ang gusto ni Ester."

Busa miadto ang hari ug si Haman sa panihapon nga giandam ni Ester.

⁶ Ug samtang nag-inom sila ug bino, nangutana ang hari kang Ester, "Unsa ba gayod ang imong tuyo? Isulti lang kay ihatag ko kanimo bisan ang katunga sa akong gingharian."

⁷ Mitubag si Ester, "Mao kini ang akong hangyo:

⁸ Kon tinuod nga nalipay ka kanako ug ikahimuot mo ang paghatag sa akong pangayoon, dapiton ko kamo pag-usab ni Haman sa panihapon nga andamon ko alang kaninyo ugma. Ug unya isulti ko ang akong hangyo kanimo."

Nagplano si Haman nga Patyon si Mordecai

⁹ Niadtong adlaw, malipayon si Haman nga migawas sa palasyo. Apan nasuko siya pag-ayo sa dihang nakita niya si Mordecai sa pultahan sa palasyo ug wala kini motindog o mopakita ug pagtahod kaniya.

¹⁰ Apan gipugngan niya ang iyang kaugalingon ug mipauli.

Pag-abot niya sa ila, gipatawag niya ang iyang asawa nga si Zeres ug ang iyang mga higala.

¹¹ Gipasigarbo niya kanila ang iyang daghang bahandi ug mga anak, ug ang tanang pasidungog nga gihatag kaniya sa hari, apil ang paghatag kaniya sa ranggo nga labaw sa tanang opisyal ug sa uban pang mga alagad sa hari.

¹² Miingon pa siya, "Dili kay kana lang, kondili ako ray giimbatar ni Rayna Ester nga makauban sa hari sa panihapon nga iyang giandam. Gidapit na usab niya ako nga manihapon ugma uban sa hari.

¹³ Apan kining tanan dili gayod makalipay kanako kon makita ko pa gihapon kanang Judio nga si Mordecai nga maglingkod sa may pultahan sa palasyo."

¹⁴ Miingon kaniya ang iyang asawa ug mga higala, “Nganong dili ka magpaandam ug talinis nga kahoy nga 75 ka piye ang gihabugon. Ug ugma sa buntag, hangyoa ang hari nga bitayon si Mordecai, aron malipayon kang makig-uban sa hari sa panihapon.” Nakauyon si Haman niadtong ilang gisulti, busa nagpahimo siya ug bitayanan.

6

Gipasidunggan si Mordecai

¹ Niadtong gabhiona wala makatulog si Haring Ahasuerus, busa gipakuha niya ang libro sa kasaysayan sa iyang gingharian ug gibasa kini ngadto kaniya.

² Nabasa ang nasulat sa maong libro bahin sa pagsugilon ni Mordecai sa plano nila ni Bigtana ug Teresh nga patyon si Haring Ahasuerus. Kini si Bigtana ug Teresh nga alagad sa hari, nga mga tigbalantay kaniadto sa pultahan sa kuwarta sa hari.

³ Nangutana ang hari, “Unsay gihimo aron sa pagpasidungog kang Mordecai niining iyang maayong gihimo kanako?”

Mitubag ang mga sulugoon, “Wala gayod, Mahal nga Hari.”

⁴ Nianang higayona nagpadulong si Haman sa sulod nga hawanan sa palasyo aron paghangyo sa hari nga bitayon si Mordecai sa bitayanan nga iyang gipahimo. Nangutana ang hari, “Kinsa kanang nagtindog sa hawanan?”

⁵ Mitubag ang mga sulugoon, “Si Haman kana.”

Unya miingon ang hari, “Pasudla ninyo siya dinhi.”

⁶ Pagsulod ni Haman nangutana ang hari kaniya, “Unsay maayo kong buhaton alang sa tawo nga gusto kong pasidunggan?”

Abi ni Haman ug siyay gipasabot sa hari,

⁷ busa miingon siya, “Mao kini, Mahal nga Hari, ang imong buhaton:

⁸ Ipakuha ang usa sa imong harianong bisti nga imo nang nasul-ob, ug ang usa ka kabayo nga imo nang nasakyan, kadtong adunay dekorasyon sa ulo.

⁹ Ug unya ingna ang usa sa imong mga opisyal nga taas ug ranggo nga pasul-oban niya ang maong tawo sa harianong bisti ug ipasakay sa imong kabayo. Unya ilibot niya kini sa siyudad. Ug samtang naglibot sila, mosinggit ang mga opisyal, ‘Mao kini ang buhaton ngadto sa tawo nga gusto sa hari nga pasidunggan.’”

¹⁰ Miingon ang hari kang Haman, “Sige, kuhaa dayon ang akong bisti ug kabayo, ug himoa ang tanan mong gisulti ngadto kang Mordecai, ang Judio nga anaa maglingkod sa pultahan sa akong palasyo. Siguroha nga matuman ang tanan mong gisulti.”

¹¹ Busa gikuha ni Haman ang bisti ug ang kabayo. Gisul-ob niya ang bisti kang Mordecai ug gipasakay niya kini sa kabayo. Unya gilibot niya si Mordecai sa siyudad samtang nagsinggit siya nga, “Mao kini ang buhaton ngadto sa tawo nga gusto sa hari nga pasidunggan.”

¹² Pagkahuman, mibalik si Mordecai sa pultahan sa palasyo. Apan si Haman midali-dali ug pauli nga nagtabon sa iyang nawong tungod sa labihang kaulaw.

¹³ Unya gisugilon niya sa iyang asawa nga si Zeres ug sa iyang mga higala ang tanang nahitabo. Miingon kaniya ang iyang asawa ug mga higala nga magtatambag, “Inanay ka na nga napildi kang Mordecai. Dili ka gayod makalupig kaniya tungod kay usa siya ka Judio. Sigurado gayod nga madaot ka.”

¹⁴ Samtang nagsultihanay pa sila, miabot ang mga opisyal sa hari ug midali-dali pagdala kang Haman ngadto sa panihapon nga giandam ni Ester.

7

Gibitay si Haman

¹ Nanihapon si Haring Ahasuerus ug si Haman uban kang Rayna Ester.

² Samtang nag-inom sila ug bino niining ikaduhang higayon, nangutana pag-usab ang hari kang Rayna Ester, “Unsa ba gayod ang imong tuyo? Isulti lang kay ihatag ko kanimo bisan ang katunga pa sa akong gingharian.”

³ Mitubag si Rayna Ester, “Kon tinuod nga nalipay ka kanako ug ikahimuot mo ang paghatag sa akong pangayoon, Mahal nga Hari, luwasa ako ug ang akong katawhan. Mao kini ang akong hangyo kanimo.

⁴ Kay ako ug ang akong katawhan gibaligya na ngadto sa mopatay ug mopuo kanamo. Kon gibaligya lang kami aron mahimong ulipon, magpakahilom na lang unta ako tungod kay dili man kana igo nga hinungdan aron samokon ka nako.”

⁵ Mitubag si Haring Ahasuerus kaniya, “Kinsa ang nangahas sa paghimo niana ug hain siya karon?”

⁶ Mitubag si Ester, “Ang among kaaway walay lain kondili kining daotan nga si Haman.”

Labihaang kahadlok ni Haman sa atubangan sa hari ug sa rayna.

⁷ Unya mitindog ang hari sa labihaang kasuko. Gibiyaan niya ang iyang ilimnon ug miadto sa hardin sa palasyo. Apan nagpabilin si Haman ug nagpakiluoy kang Rayna Ester tungod kay nasayod siya nga silotan gayod siya sa hari.

⁸ Sa pagbalik sa hari gikan sa hardin, iyang nakita si Haman nga naghapa sa sopa nga ginalingkoran ni Ester. Miingon ang hari, “Buat mo pang lugoson ang rayna bisan ania ako dinhi sa palasyo!”

Pagkahuman gayod ug sulti sa hari niini, gitabonan sa mga sulugoon ang ulo* ni Haman.

⁹ Unya miingon si Harbona, nga usa sa mga personal nga alagad sa hari, “Nagpaandam si Haman ug talinis nga kahoy nga 75 ka piye ang gihabugon didto sa tapad sa iyang balay. Gipahimo niya kadto alang kang Mordecai, ang tawo nga nakaluwas sa imong kinabuhi, Mahal nga Hari.”

Miingon ang hari, “Bitaya siya didto!”

¹⁰ Busa gituhog nila si Haman sa kahoy nga gipahimo niya alang unta kang Mordecai. Unya nahupay ang kasuko sa hari.

8

Ang Mando sa Hari aron Matabangan ang mga Judio

¹ Niadto gayong adlaw, gihatag ni Haring Ahasuerus kang Rayna Ester ang tanang kabtangan ni Haman nga kaaway sa mga Judio. Unya gipaadto si Mordecai sa hari tungod kay miingon man si Ester nga paryente sila.

² Gihubo sa hari ang singsing nga pangsilyo nga iyang gibawi kang Haman, ug gihatag kini kang Mordecai. Unya gihimo ni Ester si Mordecai nga tigdumala sa tanang kabtangan ni Haman.

³ Nakigsulti na usab si Ester kang Haring Ahasuerus. Miluhod siya sa tiilan sa hari ug mihilak. Nagpakiluoy siya nga dili na ipadayon ang daotang plano ni Haman nga Agagnon batok sa mga Judio.

* **7:8 gitabonan...ang ulo:** tingali timailhan kini nga pasyon siya.

⁴ Gitunol sa hari ang iyang bulawan nga septer ngadto kang Ester. Unya mitindog si Ester sa atubangan sa hari ug miingon,

⁵ “Kon tinuod nga nalipay ka kanako, Mahal nga Hari, ug ikahimuot mo ang pagtabang kanako, ug kon mouyon ka, pagpasulat ug usa ka sugo sa pagbakwi sa mando ni Haman nga anak ni Hamedata nga Agagnon nga pamatyon ang mga Judio sa tibuok gingharian.

⁶ Kay dili ako makaantos nga makita nga mangamatay ang akong mga katawhan ug mga paryente.”

⁷ Miingon si Haring Ahasuerus kang Rayna Ester ug kang Mordecai nga Judio, “Gipabitay ko sa kahoy si Haman tungod kay nagtinguha siya sa paglaglag kaninyong mga Judio. Ug gihatag ko na kanimo, Ester, ang iyang mga kabtangan.

⁸ Karon, pagsulat kamog usa ka sugo nga makaayo alang kaninyong mga Judio. Isulat ninyo kini sa akong ngalan, ug unya silyohi sa akong singsing. Kay ang bisan unsa nga kasulatan nga gisulat sa ngalan sa hari ug gisilyohan sa iyang singsing dili na gayod mausab pa.”

⁹ Busa sa ika-23 nga adlaw sa ikatulong bulan, nga mao ang bulan sa Sivan, gipatawag ang mga sekretaryo sa hari. Gisulat nila ang tanang gidikta ni Mordecai kanila. Ang sulat alang sa mga Judio, mga gobernador, mga pangulo, ug mga opisyal sa 127 ka mga probinsya sa India hangtod sa Etiopia.* Gisulat kini sa pinulongan sa mga tawo sa tibuok gingharian, apil na sa pinulongan sa mga Judio.

¹⁰ Gipasulat kini ni Mordecai sa ngalan ni Haring Ahasuerus, ug gisilyohan sa singsing sa hari. Pagkahuman gipadala dayon niya ang mga sulat sa mga mensahero nga nagsakay sa tulin nga mga kabayo sa hari.

¹¹ Pinaagi niadtong sulata, gitugotan ni Haring Ahasuerus ang mga Judio sa matag siyudad nga maghiusa sa pagpanalipod sa ilang kaugalingon ug sa mga babaye ug mga kabataan. Mahimo nilang patyon si bisan kinsa nga mosulong kanila gikan sa bisan unsa nga nasod o probinsya. Ug mahimo usab nilang kuhaon ang mga kabtangan sa ilang mga kaaway.

¹² Himuon kini sa mga Judio sa tanang probinsya nga sakop sa gingharian ni Haring Ahasuerus sulod lang sa usa ka adlaw, sa ika-13 nga adlaw sa ika-12 nga bulan nga mao ang bulan sa Adar.

¹³ Ang kopya sa maong sulat ihatag sa kada probinsya ug ipatuman ingon nga usa ka balaod ug ipahibalo sa tanang mga tawo, aron makapangandam ang mga Judio sa pagpanimalos sa ilang mga kaaway nianang adlaw.

¹⁴ Busa sa sugo sa hari, migikan ang mga mensahero nga nagsakay sa tulin nga mga kabayo sa hari. Gipahibalo usab ang mando didto sa pinarilan nga lungsod sa Susa.

¹⁵ Migawas si Mordecai sa palasyo nga nagsul-ob ug harianong histi nga asul ug puti, ug kupo nga lino nga kolor ube. Adunay dako usab siyang korona nga bulawan sa iyang ulo. Nanghugyaw sa kalipay ang katawhan sa Susa.

¹⁶ Nakahatag kini ug dakong kalipay ug kadunggan sa mga Judio.

¹⁷ Sa matag siyudad o probinsya diin nakaabot ang sugo sa hari, ang mga Judio nagmaya pag-ayo ug nagkombira sa kalipay. Ug daghang mga tawo ang nahimong Judio tungod sa ilang kahadlok sa mga Judio.

9

Napildi sa mga Judio ang Ilang mga Kaaway

* **8:9** Etiopia: sa Hebreo, Cush.

¹ Miabot ang ika-13 nga adlaw sa ika-12 nga bulan, nga mao ang bulan sa Adar. Mao na kini ang adlaw nga ipatuman ang mando sa hari. Nianang adlaw nagtuo ang mga kaaway sa mga Judio nga malupig nila ang mga Judio. Apan sukwahi ang nahitabo; gipildi sa mga Judio ang ilang mga kaaway.

² Kay nianang adlaw, nagtigom ang mga Judio sa mga lungsod sa ilang tagsa-tagsa ka dapit, sa tanang probinsya nga sakop ni Haring Ahasuerus, aron pamasyon kinsa nga mosulong kanila. Walay nakasukol kanila tungod kay nahadlok kanila ang tanang katawhan.

³ Bisan ang tanang mga opisyal sa mga probinsya apil na ang ilang mga gobernador, mga pangulo, ug mga administrador mitabang sa mga Judio tungod kay nahadlok sila kang Mordecai.

⁴ Kay si Mordecai taas na kaayog ranggo sa palasyo sa hari; ilado na siya sa tibuok gingharian. Ug misamot pa siya ka gamhanan.

⁵ Gipamatay sa mga Judio ang tanan nilang mga kaaway pinaagi sa espada. Gihimo nila ang tanan nilang gusto sa mga mikontra kanila.

⁶ Sa siyudad lang sa Susa, 500 ang ilang napatay.

⁷ Gipatay usab nila si Parshandata, Dalfon, Aspata,

⁸ Porata, Adalia, Aridata,

⁹ Parmashta, Arisai, Aridai, ug Vayzata.

¹⁰ Sila mao ang napulo ka anak ni Haman nga anak ni Hamedata, ang kaaway sa mga Judio. Apan wala kuhaa sa mga Judio ang mga kabtangan sa ilang mga kaaway.

¹¹ Niana mismong adlaw, gisuginlan ang hari sa gidaghanon sa gipamatay didto sa siyudad sa Susa.

¹² Ug miingon ang hari kang Rayna Ester, “Sa Susa lang, 500 ang napatay sa mga Judio, ug gipamatay usab nila ang napulo ka anak ni Haman. Unsa kahay nahitabo sa ubang mga probinsya? Karon, unsa pa gayoy imong pangayoon kay ihatag ko kanimo.”

¹³ Miingon si Ester, “Kon mouyon ka, Mahal nga Hari, tugoti ang mga Judio dinhi sa Susa sa pagpanalipod pag-usab sa ilang kaugalingon ugma, sama sa ilang gihimo karon. Ug ipabitay sa kahoy ang mga patayng lawas sa napulo ka anak ni Haman.”

¹⁴ Busa nagsugo ang hari nga himuon ang hangyo ni Ester. Gipahibalo sa Susa ang mando sa hari, ug gipabitay ang mga patayng lawas sa napulo ka anak ni Haman.

¹⁵ Pagkabuntag, sa ika-14 nga adlaw sa bulan sa Adar, nagtigom pag-usab ang mga Judio sa Susa, ug 300 ka tawo ang ilang napatay. Apan wala nila kuhaa ang kabtangan sa ilang mga kaaway.

¹⁶⁻¹⁷ Nagtigom usab ang mga Judio nga didto sa nagkalain-laing mga probinsya sa gingharian aron sa pagpanalipod ug pagluwas sa ilang kaugalingon gikan sa ilang mga kaaway. Nakapatay sila ug 75,000 ka tawo, apan wala nila kuhaa ang kabtangan sa ilang mga kaaway. Nahitabo kini sa ika-13 nga adlaw sa bulan sa Adar, ug pagkasunod nga adlaw nga mao ang ika-14, namahulay sila ug nagkombira sa kalipay.

¹⁸ (Apan sa Susa, duha ka adlaw ang ilang gihimong pagpamatay sa ilang mga kaaway, sa ika-13 ug sa ika-14 nga adlaw. Ug sa ika-15 nga adlaw, namahulay sila ug nagkombira sa kalipay.)

¹⁹ Mao kana nga ang mga Judio nga nagpuyo sa mga baryo gasaulog niini nga okasyon sa matag ika-14 nga adlaw sa bulan sa Adar. Nianang adlaw magkombira sila ug maghinatagay ug mga gasa.*

Ang Kasaulogan nga Gitawag ug Purim

²⁰ Gisulat ni Mordecai ang tanang nahitabo, ug nagpadala siya ug sulat sa tanang Judio sa tanang probinsya nga sakop ni Haring Ahasuerus, duol man o sa layo.

²¹ Niini nga sulat, gipahimangnoan ni Mordecai ang mga Judio nga magsaulog sila sa ika-14 ug ika-15 nga adlaw sa bulan sa Adar matag tuig,

²² sa paghinumdom sa panahon nga nakalingkawas sila sa ilang mga kaaway, diin gipulihan ang ilang kasubo ug paghilak sa kalipay ug kasadya. Gisultihan usab sila ni Mordecai didto sa sulat nga saulogon nila kini nga adunay kasadya, ug paghinatagay ug gasa ug paghatag ug gasa sa mga kabos.

²³ Miuyon ang mga Judio sa gisulti ni Mordecai nga padayonon nila paghimo sa matag tuig ang kasaulogan nga ila nang gisugdan.

²⁴ Si Haman nga kaaway sa tanang mga Judio nga anak ni Hamedata nga Agagnon, nagplano sa pagpatay sa mga Judio. Gipaagi niya sa “pur” (usa ka klasi sa hulbot-hulbot) ang pagpili sa adlaw diin iya silang laglagon.

²⁵ Apan sa dihang nabalitaan sa hari ang maong plano pinaagi kang Rayna Ester, nagpasulat siya ug mando nga ang daotang plano ni Haman batok sa mga Judio himuon ngadto kanila, ug bitayon siya apil ang iyang mga anak nga lalaki.

²⁶ Busa ang maong kasaulogan gitawag ug Purim,[†] gikan sa pulong nga “pur”. Ug tungod sa sulat ni Mordecai ug tungod sa ilang kasinatian,

²⁷ nagkasabot ang mga Judio nga saulogon nila matag tuig kining duha ka adlaw sa paagi nga giingon ni Mordecai. Nakahukom sila nga himuon nila kini ug sa ilang mga kaliwat, ug sa tanang nahimong Judio.

²⁸ Kining duha ka adlaw nga Purim hinumdoman ug saulogon sa matag panimalay sa mga Judio sa matag henerasyon, sa tanang probinsya ug siyudad sa gingharian. Kinahanglan dili moundang ang mga Judio sa pagsaulog niini, ug kanunay kining ipahinumdom sa ilang mga kaliwat.

²⁹ Aron mapalig-on ang sulat ni Mordecai bahin sa Purim, nagsulat usab si Rayna Ester, nga anak ni Abihail, agig pagsuporta niini. Kauban niya si Mordecai sa pagsulat niini.

³⁰ Gipadala kini ni Mordecai sa 127 ka mga probinsya nga sakop sa gingharian ni Haring Ahasuerus. Nanghinaut kini ug kalinaw ug kalig-on alang sa mga Judio,

³¹ ug mipahimangno kanila nga saulogon ang Purim sa gitakdang panahon, sumala sa gimando ni Mordecai, nga gimando usab ni Rayna Ester. Tumanon nila kini maingon nga gituman nila ug sa ilang mga kaliwat ang mga panahon sa pagpuasa ug pagbangotan.

³² Ang mando ni Ester mipalig-on sa mga kalagdaan mahitungod sa Purim ug gisulat kini sa libro.

10

Ang Pagkagamhanan ni Haring Ahasuerus ug ni Mordecai

* **9:19** *gasa: o gasa nga pagkaon.* Mao usab sa ang bersikulo 22. [†] **9:26** *Purim:* usa kini ka pista nga ginasaulog sa mga Judio sa ika-14 ug ika-15 nga adlaw sa bulan sa Adar (sa una nga semana sa Marso). Kasaulogan kini sa pagluwas sa mga Judio sa kamatayon niadtong panahon ni Ester.

¹ Gipabayad ni Haring Ahasuerus ug buhis ang tanang katawhan sa iyang gingharian, bisan kadtong namuyo sa mga isla.*

² Ang mga binuhatan ug ang mga kasaysayan sa pagkagamhanan ni Haring Ahasuerus apil ang kinatibuk-an sa sugilanon sa kabantog ni Mordecai, nga gihatagan sa hari ug taas nga ranggo, nasulat sa libro sa mga sugilanon bahin sa mga hari sa Media ug Persia.

³ Ang Judio nga si Mordecai nahimong ikaduha sa ranggo kang Haring Ahasuerus. Inila gayod siya sa iyang isigka-Judio, ug tinahod nila siya kay naghago siya alang sa ilang kaayohan, ug mibarog alang sa ilang kasigurohan.

* **10:1** isla: o dapit duol sa dagat; o halayong dapit.

Ang Libro ni Job

Ang Matarong nga Kinabuhi ni Job

¹ Adunay usa ka tawo nga ginganlag Job, nga nagpuyo sa yuta sa Uz. Matarong ug walay ikasaway sa iyang kinabuhi. Nagtahod siya sa Dios ug naglikay sa paghimo ug daotan.

² Aduna siyay pito ka anak nga lalaki ug tulo ka anak nga babaye.

³ Aduna siyay 7,000 ka mga karnero, 3,000 ka mga kamelyo, 500 ka parisan nga mga baka, ug 500 ka mga bayeng asno. Aduna usab siyay daghang mga sulugoon. Siya ang pinakaadunahan sa tanang mga tawo dapit sa sid-lakan.

⁴ Nabatasan na sa iyang mga anak nga lalaki nga magpuli-puli sila ug pakombira sa ilang matag pinuy-anan ug patambongon nila ang ilang tulo ka mga igsoong babaye.

⁵ Sa matag human sa kombira, maghalad gayod si Job aron mahinloan ang iyang baka anak. Sayo pa siyang mobangon ug maghalad sa mga halad nga sinunog alang sa tagsa-tagsa niya ka mga anak kay naghuna-huna siya nga basig nakasala ang iyang mga anak ug nakasulti ug daotan batok sa Dios. Mao kini kanunay ang gihimo ni Job.

Ang Unang Pagsulay kang Job

⁶ Usa ka adlaw, nagtigom ang mga anghel* sa presensya sa GINOO, ug nikuyog kanila si Satanas.

⁷ Miingon ang GINOO kang Satanas, “Asa ka gikan?” Mitubag si Satanas sa GINOO, “Naglibot-libot ako sa kalibotan.”

⁸ Miingon ang GINOO kaniya, “Nakamatikod ka ba sa akong alagad nga si Job? Walay sama kaniya sa kalibotan. Matarong siya ug walay ikasaway sa iyang kinabuhi. Nagtahod siya kanako ug naglikay sa paghimo ug daotan.”

⁹ Mitubag si Satanas, “Gitahod ka lang ni Job tungod kay gipanalanginan mo man siya.

¹⁰ Gipanalipdan mo siya ug ang iyang panimalay, apil ang tanan niyang kabtangan. Gipanalanginan mo ang tanan niyang gibuhay, busa midaghan ang iyang kahayopan sa tibuok kayutaan.

¹¹ Apan kuhaa gani ang tanang anaa kaniya ug sigurado gayod nga tunglohon ka niya.”

¹² Miingon ang GINOO kang Satanas, “Sige, kuhaa ang tanan nga anaa kaniya, apan ayaw siyag hilabti.”

Busa mibiya si Satanas sa presensya sa GINOO.

¹³ Usa ka adlaw, samtang nagkombira ang mga anak ni Job sa balay sa ilang kamagulangang igsoon,

¹⁴ adunay miabot nga usa ka tawo ngadto kang Job ug nagbalita, “Samtang nagdaro kami gamit ang imong mga baka ug nagsab-sab ang imong mga asno duol kanamo,

¹⁵ kalit lang kaming gisulong sa mga Sabeanhon. Gipanguha nila ang mga kahayopan, ug gipamatay ang imong mga sulugoon. Ako ra gayoy nakaikyas aron sa pagsugilon kanimo.”

* **1:6** *mga anghel*: sa literal, *mga anak sa Dios*.

¹⁶ Samtang nagsulti pa ang maong tawo, adunay laing tawo nga miabot ug nagbalita, “Naigo sa kilat ang imong mga karnero ug ang mga magbalantay niini. Ako ra gayoy nakaikyas aron sa pagsugilon kanimo.”

¹⁷ Samtang nagsulti pa ang maong tawo, adunay lain na usab nga miabot ug nagbalita, “Gisulong kami sa tulo ka grupo sa mga Kaldeanhon. Gipanguha nila ang imong mga kamelyo ug gipamatay ang akong kaubang mga sulugoon. Ako ra gayoy nakaikyas aron sa pagsugilon kanimo.”

¹⁸ Samtang nagsulti pa ang maong tawo, adunay lain na usab nga miabot ug nagbalita, “Samtang nagkombira ang imong mga anak didto sa balay sa ilang kamagulangan nga igsoon,

¹⁹ kalit lang nga mihapak ang makusog nga hangin gikan sa disyerto, ug nabungkag ang tibuk balay. Nalumpagan ang imong mga anak ug nangamatay sila. Ako ra gayoy nakaikyas aron sa pagsugilon kanimo.”

²⁰ Pagkadungog niadto ni Job, mitindog siya ug gigisi niya ang iyang bisti. Unya gikiskisan niya ang iyang ulo ug mihapa sa yuta sa pagsimba sa GINOO.

²¹ Miingon siya,

“Natawo ako nga walay dala

ug mamatay usab ako nga walay dala.

Ang GINOO ang naghatag sa tanan nga anaa kanako,

ug siya usab ang nagbawi. Dayegon ang ngalan sa GINOO!”

²² Luyo niining tanan, wala makasala si Job ug wala niya basola ang Dios.

2

Ang Ikaduhang Pagsulay kang Job

¹ Usa ka adlaw, nagtigom na usab ang mga anghel* sa presensya sa GINOO, ug nikuyog gihapon kanila si Satanas.

² Miingon ang GINOO kang Satanas, “Asa ka gikan?”

Mitubag si Satanas sa GINOO, “Naglibot-libot ako sa kalibotan.”

³ Miingon ang GINOO kaniya, “Nakamatikod ka ba sa akong alagad nga si Job? Walay sama kaniya sa kalibotan. Matarong siya ug walay ikasaway sa iyang kinabuhi. Nagtahod siya kanako ug naglikay sa paghimo ug daotan. Ug nagpabilin gihapon siyang matinumanon kanako bisag gidani mo ako sa paglaglag kaniya sa walay hinungdan.”

⁴ Mitubag si Satanas, “Dawaton sa tawo nga mawala ang tanan kaniya basta buhi lang siya.

⁵ Apan siya gani mismo ang sakita ug sigurado gayod nga tunglohon ka niya.”

⁶ Miingon ang GINOO kang Satanas, “Sige, buhata ang gusto mong buhaton kaniya, apan ayaw lang siyag patya.”

⁷ Busa mibiya si Satanas sa presensya sa GINOO ug gisakit niya si Job pinaagi sa mga hubag-hubag nga nanubo diha sa iyang lapa-lapa hangtod sa iyang ulo.

⁸ Nagkuha si Job ug tipak sa buak nga kolon ug gikagis sa iyang mga hubag-hubag samtang naglingkod siya sa abo.

⁹ Giingnan siya sa iyang asawa, “Magpabilin ka pa ba gihapon nga matinumanon diha sa Dios? Tungloha siya aron mamatay ka na!”

¹⁰ Mitubag si Job, “Walay pulos ang imong gipanulti. Ang maayo lang ba diay ang atong dawaton gikan sa Dios, ug dili ang daotan?”

Bisan sa nahitabo kaniya, wala makasala si Job pinaagi sa pagsultig daotan.

* **2:1 mga anghel:** sa literal, *mga anak sa Dios*.

Ang Tulo ka Higala ni Job

¹¹ Adunay tulo ka higala si Job nga sila si Elifaz nga taga-Teman, si Bildad nga taga-Shua, ug si Zofar nga taga-Naamat. Sa dihang nabalitaan nila ang kalisdanan nga midangat kang Job, nagkasabot sila nga adtoan siya aron duyogan sa iyang kasubo ug lipayon.

¹² Layo pa sila, nakita na nila si Job, ug halos wala nila kini mailhi. Nanghilak sila ug kusog ug gigisi nila ang ilang mga bisti ug gibutangan ug abog ang ilang mga ulo sa pagpakita sa ilang pagsubo.

¹³ Unya nanglingkod sila sa yuta uban kang Job sulod sa pito ka adlaw ug pito ka gabii. Wala gayoy bisan usa kanila ang nakigsulti kaniya tungod kay nakita nila kon unsa kadako ang iyang pag-antos.

3

Misulti si Job

¹ Kadugayan, misulti si Job ug gipanghimaraot niya ang adlaw sa iyang natawhan.

² Miingon siya,

³ “Gipanghimaraot ko ang adlaw sa akong natawhan.

⁴ Mingitngit na lang unta kadtong adlaw

ug wala na lang unta pasidlaki sa adlaw.

Wala na lang unta kadto hinumdomi sa Dios nga anaa sa langit.

⁵ Natabonan na lang unta kini sa kangitngit o sa bagang mga dag-om, ug giputos na lang unta sa kangitngit ang iyang kahayag.

⁶ Labihan kangitngit na lang unta kadtong gabhiona, ug gipapas na lang unta kadto sa kalendaryo.

⁷ Wala na lang unta ako ipakatawo niadtong gabhiona, ug wala untay nagmaya niadto nga higayon.

⁸ Hinaut nga panghimaraoton kadtong gabhiona sa mga tigpanghimaraot nga makabalong mopukaw sa Leviatan.*

⁹ Wala na lang unta mosubang ang kabugwason† niadtong adlaw, ug wala na unta mobuntag.

¹⁰ Gipanghimaraot ko kadtong adlaw kay wala pugngi niini ang akong pagkahimugso aron dili ko na unta masinati kini nga mga kalisdanan.

¹¹ “Nganong wala na man lang ako mamatay diha sa tiyan sa akong inahan?

¹² Nganong gikugos ug gipasuso pa man ako sa akong inahan?

¹³ Kon namatay na lang unta ako kaniadto, malinawon na unta ako karon nga natulog ug nagpahulay

¹⁴ uban sa mga hari ug mga pangulo sa kalibotan nga nagpatindog ug mga palasyo nga karon guba na.

¹⁵ Nagpahulay na unta ako uban sa mga tigdumala nga ang mga balay puno sa bulawan ug plata.

¹⁶ Maayo pa unta ug nahisama ako sa mga bata nga namatay sa ilang pagkahimugso

ug gilubong, nga wala na makakita ug kahayag.

¹⁷ Didto sa dapit sa mga patay,

* **3:8** *Leviatan*: ang mangtas sa dagat sumala sa karaang mga istorya sa mga Canaanhon. Rahab ang ngalan niini sumala sa mga karaang istorya sa mga taga-Babilonia. † **3:9** *kabugwason*: sa English, “morning star”.

ang mga daotan wala na maghimog daotan,
ug ang mga gikapoy nakapahulay na.

- 18 Ug didto, ang mga binihag nagpahayahay na;
dili na nila madungog ang singgit sa mga tawo
nga mipugos kanila sa pagtrabaho.
- 19 Ang tanang klasi sa tawo atua didto, dungganon man o dili.
Ug ang mga ulipon gawasnon na gikan sa ilang mga agalon.
- 20 “Nganong gitugotan pa man nga mabuhi
ang tawong nag-antos ug nagsubo?
- 21 Nangandoy silang mamatay, apan dili sila mamatay.
Nangita sila sa kamatayon labaw pa sa ilang pagpangita sa bahanding
tinago.
- 22 Ikalipay nila sa hilabihan kon patay na sila ug malubong na.
- 23 Nganong gitugotan man nga mabuhi ang tawo
nga wala mahibalo unsay iyang dangatan?
Pagbuot sa Dios nga dili mahibaloan
sa tawo ang iyang umaabot.
- 24 Dili ako makakaon tungod sa labihang kasubo,
ug daw dili na matapos ang akong pag-agulo.
- 25 Nahitabo kanako ang akong gikahadlok.
- 26 Wala akoy kalinaw ug dili ako mahimutang.
Dili ako makapahulay ug dili mawala ang kahasol.”

4

Misulti si Elifaz

- 1 Unya mitubag si Elifaz nga taga-Teman,
- 2 “Masuko ka ba kon mosulti ako?
Dili mahimo nga magpakahilom lang ako.
- 3 Daghan ang mga tawo
nga imong gitudloan kaniadto nga mosalig sa Dios.
Gipalig-on mo kadtong mga nagmaluya.
- 4 Ang imong mga pulong nakapalig-on niadtong napandol
ug nawad-ag paglaom.
- 5 Apan karon nga ikaw nay nag-antos,
naglagot ka ug nawad-ag kadasig.
- 6 Dili ba nga kon adunay pagtahod ka sa Dios
ug matarong ang imong kinabuhi,
adunay pagsalig ka ug paglaom?
- 7 “Huna-hunaa ra gud. Aduna bay tawong matarong
o walay sala nga nalaglag?
- 8 Sumala sa akong naobserbahan,
ang magtanom ug daotan, ug magsabwag, ug kasamok,
kadaotan ug kasamok usab ang anihon.
- 9 Mangalaglag sila sa usa lang ka paghuyop sa Dios.
Sa iyang kasuko, mangapukan sila.
- 10 Bisan sama pa sila sa kusgan ug mabangis nga liyon,
pangpungilon gihapon sa Dios ang ilang mga ngipon.
- 11 Mahisama sila sa mga liyon nga nangamatay tungod
kay walay matukob,

ug ang ilang mga anak magkatibulaag.

- 12 “Adunay gisugilon kanako sa tago.
Gihunghong kini kanako
- 13 pinaagi sa usa ka damgo niadtong gabhiona
samtang nahinanok pag-ayo ang mga tawo.
- 14 Nahadlok ako ug nangurog
ang tibuok kong kalawasan.
- 15 Adunay espiritu nga milabay* sa akong nawong
ug nanindog ang akong mga balhibo.
- 16 Mihunong kini ug daw nagtindog, apan dili ko maklaro.
Unya nadungog ko ang hinay nga tingog nga miingon,
- 17 ‘Aduna bay tawong matarong atubangan sa Dios?
Aduna bay tawong hinlo atubangan sa iyang Magbubuhat?
- 18 Kon dili makasalig ang Dios sa mga anghel
nga iyang mga alagad,
ug makakita pa siya ug sayop diha kanila,
- 19 unsa pa kaha ang mga tawo nga hinimo lang gikan sa yuta,
ug sama ra kasayon dugmokon sama sa insekto!
- 20 Buhi sila sa buntag, apan pagkagabii patay na.
Dili na sila makita hangtod sa kahangtoran.
- 21 Nahisama sila sa nalumpag nga mga tolda.
Namatay sila nga kulang ug kaalam.’

5

- 1 “Job, bisag mangayo ka pa ug tabang,
walay motabang kanimo.
Bisan ang mga anghel* dili motabang kanimo.
- 2 Ang kasuko ug kasina mopatay
sa tawong buang-buang ug walay kaalam.
- 3 Sa akong naobserbahan, ang tawong buang-buang
mahimong mouswag sa iyang panginabuhi,
apan sa kalit lang tunglohon sa Dios ang iyang panimalay.
- 4 Walay kapaingnan ang iyang mga anak,
ug walay makatabang kanila.†
Wala usab molaban kanila sa korte.
- 5 Ang iyang mga abot,
bisan pa ang mga bunga niadtong nanurok lang
taliwala sa tunokong mga tanom,
kuhaon sa mga tawong gutom.
Ug ang iyang bahandi kuhaon sa mga tawong hakog.
- 6 Ang kalisod ug kaguol
wala nagtubo sa yuta.
- 7 Ang tawo mao ang nagdala
ug kalisod sa iyang kaugalingon,
sama sa aligato nga molupad gayod pataas.

- 8 “Kon ako pay anaa sa imong dapit, modangop ako sa Dios

* 4:15 *espiritu nga milabay*: o mihuyop ang hangin. * 5:1 *mga anghel*: sa literal, *mga balaan*. † 5:4 *walay makatabang kanila*: o dili makalingkawas sa katalagman.

- ug itugyan ko kaniya ang akong kahimtang.
- ⁹ Kay naghimo siyag katingalahang mga butang
ug mga milagro nga dili matugkad ug dili maihap.
- ¹⁰ Gipaulanan niya ang kalibotan
ug gipatubigan ang kaumahan.
- ¹¹ Gipataas niya ang nagpaubos,
ug gitabangan ang nag-antos.
- ¹² Gub-on niya ang mga plano sa mga tawong limbongan,
aron dili sila magmalampuson.
- ¹³ Gibitik niya ang mga maalamon sa ilang pagkalimbongan,
ug gisumpo niya ang mga plano sa mga limbongan.
- ¹⁴ Mangitngitan sila bisag adlawng dako,
ug magpangapak sila bisag udtong tutok.
- ¹⁵ Giluwas sa Dios ang mga kabos gikan sa kamatayon
ug gikan sa mga tawong gamhanan
nga nangdaog-daog kanila.
- ¹⁶ Busa adunay paglaom ang mga kabos,
apan ang mga daotan santaon sa Dios.
- ¹⁷ “Bulahan ang tawo nga gitul-id sa Dios ang iyang pamatasan.
Busa ayaw ikasakit ang pagdisiplina
sa Makagagahom nga Dios kanimo.
- ¹⁸ Kay ang iyang gisamdan, iya usab nga tambalan;
ang iyang gisakit, iya usab nga hupayon.
- ¹⁹ Sa kanunay luwason niya ikaw
gikan sa kalamidad ug katalagman.
- ²⁰ Luwason niya ikaw gikan sa kamatayon
sa panahon sa kagutom o sa gira.
- ²¹ Panalipdan niya ikaw sa pagpangdaot kanimo sa uban,
ug wala kay kahadlokan kon moabot ang katalagman.
- ²² Kataw-an mo lang ang katalagman ug kagutom,
ug dili ka mahadlok sa mabangis nga mga mananap,
- ²³ kay dili na kini manghilabot kanimo.
Ug dili ka na maglisod magtanom sa imong batoon nga uma.
- ²⁴ Makasiguro ka nga maayo ang kahimtang
sa imong panimalay,
ug walay mawala sa imong kahayopan.
- ²⁵ Modaghan ang imong kaliwat
sama kadaghan sa sagbot sa yuta.
- ²⁶ Taas ang imong kinabuhi, ug dili ka mamatay
sa dili pa hustong panahon.
- ²⁷ “Sumala sa among pagtuki, tinuod gayod kining tanan.
Busa pamatia kini ug i-aplikar sa imong kinabuhi.”

6

Mitubag si Job

- ¹ Unya mitubag si Job,
- ² “Kon matimbang lang ang akong
mga pag-antos ug mga kalisod,
- ³ mas bug-at pa kini kaysa balas sa kadagatan.

Mao kana nga nakasulti ako sa mga pulong
nga wala ko huna-hunaa pag-ayo.

⁴ Kay daw sa gipana ako sa Makagagahom nga Dios sa makahilo nga pana,*
ug ang hilo niini mikuyanap sa tibuok kong kalawasan.
Ang makahahadlok nga mga pana sa Dios gipuntirya dinhi kanako.

⁵ Wala ba akoy katungod sa pagreklamo? Bisan gani ang asno
ug baka nag-inga[†] kon walay sagbot o kumpay.

⁶ Ang tawo man gani moreklamo kon walay asin ang iyang pagkaon,
ilabina kon magkaon siyag puti sa itlog.

⁷ Bisan ako, dili ganahan nga mokaon niana.

⁸ “Unta ihatag na lang sa Dios ang akong gipangayo.
Unta maangkon ko ang akong gipangandoy.

⁹ Nangandoy ako nga unta patyon na ako sa Dios.

¹⁰ Ug kon itugot kini, malipayon gihapon ako,
kay luyo sa akong mga pag-antos wala ko gayod isalikway
ang mga pulong sa Balaan nga Dios.

¹¹ “Nawad-an na akog kusog nga molaom pa.
Unsa pa may akong laoman nga wala na man akoy
kawilihan pa niining kinabuhia?

¹² Lig-on ba ako sama sa bato? Bronsi ba ang akong lawas?

¹³ Dili. Wala akoy kusog sa pagtabang sa akong kaugalingon.
Wala na akoy kahigayonan nga magmadaogon pa.

¹⁴ “Isip mga higala, unta makigduyog kamo kanako
sa akong pag-antos bisan sa inyong tan-aw gisalikway ko
ang Makagagahom nga Dios.

¹⁵ Apan kamo nga giisip ko nga mga igsoon dili masaligan;
sama kamo sa sapa-sapa sa lugut nga mobaha

¹⁶ sa panahon nga matunaw na ang ice[‡] ug snow,

¹⁷ ug mohubas sa panahon sa ting-init.

¹⁸ Mohapit ang mga biyahedor sa lugut aron moinom,
apan walay tubig didto.
Busa mangamatay sila inig-abot nila sa disyerto.

¹⁹ Malaomon kaayo ang mga negosyanteng biyahedor nga taga-Tema
ug taga-Sheba nga makainom sila sa sapa-sapa,

²⁰ apan mapakyas sila. Abi nilag adunay tubig didto,
apan pag-abot nila wala diay.

²¹ Oo, sama kamo sa sapa-sapa.
Wala kamoy ikatabang kanako.

Nahadlok kamo sa dihang nakita ninyo
ang akong makalilisang nga kahimtang.

²² Apan ngano? Nangayo ba ako kaninyo ug gasa?
Mihangyo ba ako nga gamiton ninyo
ang inyong bahandi sa pagtabang kanako,

²³ o sa pagluwas kanako gikan sa mabangis
nga mga kaaway? Wala!

* **6:4** *makahilo nga pana*: ang tumoy sa pana gituslob sa hilo aron makapatay dayon. [†] **6:5** *nag-inga*:
o nagangihì. [‡] **6:16** *ice*: sa uban nga Binisaya, *yelo*.

- 24 “Ang gihangyo ko lang mao nga tudloan ninyo ako ug mohilom na ako.
Sultihi ninyo ako, kon diin ako masayop.
- 25 Walay sapayan kon sakit ang inyong isulti basta tinuod lang.
Apan ang inyong gipasangil kanako dili tinuod, ug dili ninyo mapamatud-an.
- 26 Gusto ninyong tul-iron ang akong gipanulti, kay alang kaninyo walay pulos ang gipanulti sa sama kanakong desperado.
- 27 Ngano, matarong ba kamo? Makigripa man gani kamo alang sa usa ka ilo nga mahimong ulipon, ug ibaligya man gani ninyo ang inyong higala!
- 28 “Tan-awa ninyo ako!
Mamakak ba ako kaninyo?
- 29 Undangi na ninyo ang inyong pagpasangil kanako, kay wala akoy sala.
- 30 Bakakon ba ako? Dili ba diay ako kahibalo kon unsay maayo ug daotan?

7

- 1 “Ang kinabuhi sa tawo dinhi sa kalibotan labihan kakapoy, sama kakapoy sa adlaw-adlaw nga trabaho sa usa ka trabahante,
- 2 o sa ulipon nga naghandom nga mohapon na aron makapahulay na siya, o sa trabahante nga nagpaabot nga masweldohan.
- 3 Ingon usab niana ang akong kahintang.
Pila na ka bulan akong nag-antos nga wala man lay kapuslanan. Bisan sa kagabhion nag-antos ako.
- 4 Sa paghigda ko moingon ako, ‘Kanus-a pa kaha mobuntag?’
Apan hinay modagan ang oras, ug mag-alindasay ako hangtod sa kadlawon.
- 5 Puno sa ulod ug kugang ang akong lawas.
Nangbuto ang akong mga hubag-hubag ug nagnana.

Nanawag si Job sa Dios

- 6 “Nanglabay ang mga adlaw sa akong kinabuhi nga wala nay paglaom.
Nanglabay kini nga mas paspas pa kaysa lansadera* sa maghahabol.
- 7 Hinumdomi, O Dios, nga ang akong kinabuhi sama lang sa hangin, ug dili na ako makasinati pa ug kalipay.
- 8 Makita mo pa ako karon apan sa kaulahian dili na. Kon mangita ka kanako, dili mo na ako makita.
- 9 Maingon nga ang dag-om mahanaw, ang nangamatay dili na mobalik pa.
- 10 Dili na siya mopauli sa iyang balay,

* 7:6 lansadera: ginagamit kini sa tighimo ug panapton.

ug malimtan na siya sa mga nakaila kaniya.

- 11 “Busa dili mahimo nga mohilom lang ako;
labihan kabug-at sa akong gibati.
Isulti ko ang kalain sa akong buot.
- 12 Nganong givantayan mo man gayod ako,
O Dios? Bangis ba ako nga mananap sa dagat?
- 13 Kon mohigda ako aron mahupay
ang akong kasakit,
- 14 hadlokon mo ako pinaagi sa mga damgo
ug mga panan-awon.
- 15 Mas maayo pa tuk-on na lang ako
ug mamatay kaysa mabuhi niining akong lawas.
- 16 Naglagot ako sa akong kinabuhi.
Dili na ako gustong mabuhi pa.
Pasagdi na lang ako,
kay wala nay pulos ang akong kinabuhi.
- 17 “Unsa ba gayod ang tawo nga imo man nga gikabalak-an
ug gihatagag dakong pagtagad?
- 18 Gisusi mo siya matag adlaw,
ug gisulayan sa tanang panahon.
- 19 Nganong dili mo na man lang ako pasagdan bisag makadiyot?
- 20 Nakasala ba ako?
Unsa ang sala nga nahimo ko kanimo,
O Magbalantay sa tawo?
Nganong gipuntirya mo man gayod ako?
Bug-at ba ako nga palas-anon alang kanimo?
- 21 Kon nakasala man gayod ako,
nganong dili mo na man lang ako pasayloon?
Sa dili madugay mamatay na ako,
ug bisan pangitaon mo ako,
dili mo na ako makita pa.”

8

Ang Tubag ni Bildad

- 1 Unya mitubag si Bildad nga taga-Shua,
- 2 “Kanus-a ka pa ba moundang nianang imong gipanulti?
Pagkasaba nimo ug walay pulos ang imong gipamulong!
- 3 Tuison ba diay sa Makagagahom nga Dios ang hustisya ug katarong?
- 4 Nakasala ang imong mga anak sa Dios,
busa angay lang nga iya silang silotan.
- 5 Apan kon modangop ka sa Makagagahom nga Dios ug magpakiluoy kaniya,
- 6 ug magkinabuhi nga hinlo ug matarong,
bisan karon dayon tabangan ka niya ug iyang ibalik
ang imong maayong kahintang.
- 7 Ug ang bahandi nga ihatag kanimo sa umaabot
mas daghan pa kaysa imong nadawatan kaniadto.
- 8 “Pangutan-a ra gud ang unang mga henerasyon.

Susiha kon unsay nakat-onan* sa ilang mga katigulangan.

⁹ Kay bata pa kita niining kinabuhia ug diyutay pa lang ug nahibaloan.
Lumalabay lang kita niining kalibotana
sama sa landong nga dili magdugay.

¹⁰ Pamatia sila, kay tudloan ka nila sa ilang nahibaloan.

¹¹ “Ang tanom nga nagtubo diha sa tubig dili mabuhi kon walay tubig.

¹² Mamatay kini dayon samtang nagtubo pa lang
ug dili pa angay nga putlon.

¹³ Sama usab niana ang dangatan sa tanang mga tawo nga nalimot sa Dios.
Walay paglaom ang tawo nga dili diosnon.

¹⁴ Ang tanan nga iyang gisaligan huyang sama sa balay sa lawa-lawa.

¹⁵ Kon mosandig siya niini, mangabugto dayon;
mokapyot siya apan mangatangtang kini.

¹⁶ Kon tan-awon murag maayo ang iyang kahimtang,
sama sa tanom nga nabuboan pag-ayo ug nasidlakan sa adlaw.
Milabong kini sa tamnanan

¹⁷ ug nanggamot pag-ayo sa kabatoan.

¹⁸ Apan kon maibot kini, wala nay manumbaling niini.

¹⁹ Mao na kanay kataposan sa iyang kinabuhi,
ug adunay mopuli nga tanom sa yuta nga iyang gituboan.

²⁰ “Sa pagkatinuod, dili isalikway sa Dios
ang tawong nagkinabuhi sa paagi nga walay ikasaway,
ug dili usab siya motabang sa tawong daotan.

²¹ Pakataw-on ka niya pag-usab, ug pasinggiton sa kalipay.

²² Pakaulawan niya ang imong daotang mga kaaway,
ug laglagon ang ilang mga panimalay.”

9

Mitubag si Job

¹ Unya mitubag si Job,

² “Oo, tinuod kanang giingon mo.
Apan unsaon sa tawo pagpamatuod
nga inosente siya atubangan sa Dios?

³ Bisan lalison pa niya sa hukmanan ang Dios,
wala siyay mahimo,
kay dili niya matubag ang bisan usa lang sa libo ka mga pangutana.

⁴ Maalam ug gamhanan gayod ang Dios.
Kinsa bay mibatok kaniya nga nagmadaogon?

⁵ “Sa walay pagpasidaan, tay-ogon niya ang mga bukid
ug mangatiphag kini sa iyang kasuko.

⁶ Palinogon niya ang yuta gikan sa pundasyon niini.

⁷ Sa iyang pagmando,
dili mosidlak ang adlaw ug ang mga bitoon.

⁸ Siya lamang ang makabuklad sa kalangitan,
ug siya lamang ang makapahunong sa balod.

⁹ Siya ang nagmugna sa mga grupo sa mga bitoon nga gitawag

* **8:8** nakat-onan: o nadiskobrehan; o nasinati.

Oso, Orion, Pleyades, ug sa mga bitoon sa habagatan.

- 10 Naghimo siyag katingalahang mga butang
ug mga milagro nga dili matugkad ug dili maihap.
- 11 Kon labyan ako niya, dili ko siya makita ug mamatikdan.
- 12 Kon aduna siyay gustong kuhaon, walay makapugong kaniya.
Kinsa bay makareklamo sa iyang ginahimo?
- 13 Dili pugngan sa Dios ang iyang kasuko.
Bisan ang mga katabang sa dragon nga si Rahab
moluhod sa kahadlok kaniya.
- 14 “Busa unsaon ko pagpanubag sa Dios?
- 15 Bisan pag dili ako sad-an,
dili ako makapangatarongan.
Ang mahimo ko lang mao ang pagpakiluoy
sa Dios nga akong Maghuhukom.
- 16 Bisan pag hangyoon ko siya nga mag-atubangay kami
ug mosugot siya,
dili gihapon niya ako pamation.
- 17 Kay gipaantos niya ako nga daw sa gihapak ug bagyo,
ug gipasamot niya ang akong mga kasakit
sa walay hinungdan.
- 18 Halos dili na niya ako paginhawaon sa labihan
nga kasakit nga gipaantos niya kanako.
- 19 Kon sa pakusganay lang, kusgan gayod siya!
Ug kon sa akusahay, kinsay makaakusar kaniya?
- 20 Bisan pag dili ako sad-an, hukman gihapon ako
ug silotan tungod sa akong gipanulti sa pagpanalipod
sa akong kaugalingon.
- 21 “Bisag walay ikasaway sa akong kinabuhi,
wala kini bali kanako. Naglagot ako sa akong kinabuhi.
- 22 Kay mao ra man gihapon; sama ra nga laglagon sa Dios
ang matarong ug ang daotan.
- 23 Magkatawa ra siya kon kalit mamatay
sa katalagman ang matarong.
- 24 Gitugyan niya ang kalibotan ngadto
sa mga daotan.
Gibutaan niya ang mata sa mga maghuhukom.
Kon dili siya ang naghimo niini, nan, kinsa pa man?
- 25 “Paspas nga nanglabay ang mga adlaw sa akong kinabuhi;
mas paspas pa kaysa magdadagan.
Nanglabay kini nga wala gayoy kalipay.
- 26 Sama kapaspas sa tulin nga sakayan
o sa pagsakdap sa agila.
- 27 Bisan pag dili na ako moreklamo
ug undangan ko na ang pagsubo,
ug mopahiyom na lang,
- 28 mahadlok gihapon ako sa mga pag-antos
nga moabot kanako.
Kay nasayod ako nga dili niya ako isipon nga dili sad-an.
- 29 Unsa pa may kapuslanan sa pagpaninguha ko

- nga depensahan ang akong kaugalingon,
sanglit ginaisip niya ako karon nga sad-an?
- 30 Bisan pag sabonan ko ang akong tibuok lawas
aron mahimo akong hinlo,
- 31 ituslob niya gihapon ako sa lapokon nga bangag,
aron bisan ang akong bisti ngil-aran kanako.
- 32 “Ang Dios dili tawo sama kanako,
busa dili ako makalalis kaniya
ug makaakusar kaniya sa hukmanan.
- 33 Unta adunay magpatunga kanamo
sa paghusay kanamong duha,
- 34 ug mapaundang niya ang paglatos sa Dios kanako,
aron dili na ako mahadlok.
- 35 Unya makasulti na ako kaniya nga walay kahadlok.
Apan sa pagkakaran, dili ko pa kini mahimo.

10

- 1 “Naglagot ko sa akong kinabuhi,
busa isulti ko bisan unsay gusto kong isulti.
Isulti ko ang kalain sa akong buot.
- 2 Mao kini ang isulti ko sa Dios:
‘Ayaw ako hukmi nga daotan ako,
kondili pahibaloa ako kon unsay sumbong mo batok kanako.
- 3 Nalipay ka ba sa pagpaantos kanako?
Nganong gisalikway mo ako nga imong binuhat,
ug gipaboran mo ang plano sa mga daotan?
- 4 Ang pagtan-aw mo ba
sama sa pagtan-aw sa tawo?
- 5 Sama lang ba kamubo
ang imong kinabuhi sa tawo?
- 6 Nganong nagdali ka
gayod sa pagpangitag sayop kanako?
- 7 Nahibaloan mo nga wala akoy sala,
apan kinsay makadepensa kanako diha kanimo?
- 8 “Ikaw ang naghulma ug naghimo kanako,
unya karon laglagon mo lang ako?
- 9 Hinumdomi nga gihulma mo ako gikan sa yuta,
unya karon ibalik mo na ako sa yuta?
- 10 Ikaw ang naghulma kanako sa tiyan sa akong inahan.
Gihulma mo ako nga daw gahulma ka
ug keso gikan sa gatas.
- 11 Gihulma mo ang akong kabukogan ug mga kaugatan
ug giputos sa unod ug panit.
- 12 Gihatagan mo akog kinabuhi ug gipakitaag kaayo,
ug gitipigan mo ang akong kinabuhi.
- 13 “Apan karon nahibaloan ko
nga ang tinuod mong plano kanako
- 14 mao nga bantayan mo kon makasala ako,

- ug unya dili mo ako pasayloon.
- 15 Nakasala man ako o wala, makaluluoy gihapon ako.
Kay naulawan ako pag-ayo ug nag-antos sa hilabihan.
- 16 Nangingkamot ako sa pagbangon,
apan naniid ka sama sa liyon aron paglaglag kanako.
Gipakita mo ang imong gahom batok kanako.
- 17 Walay hunong ang imong pagbatok kanako,
ug misamot ang imong kasuko kanako.
Walay hunong ang imong pakigbatok kanako.
- 18 “Nganong gitugot mo pa man nga matawo ako?
Unta namatay na lang ako sa wala pay nakakita kanako.
- 19 Unta wala na lang ako mabuhi.
Namatay na lang unta ako sa tiyan pa lang
daan sa akong inahan ug direktso gilubong.
- 20 Diyutayng panahon na lang ang nahibilin kanako,
busa pasagdi na lang ako aron bisan sa hamubong panahon
makahimo ako sa pagmaya
- 21 sa dili pa ako moadto sa dapit
nga masubo ug mangitngit,
ug dili na makabalik dinhi.
- 22 Labihan gayod kangitngit didto;
pulos lang gabii ug wala gayoy kahayag,
ni kahusay didto.”

11

Ang Tubag ni Zofar

- 1 Unya gitubag siya ni Zofar nga taga-Naamat,
- 2 “Kinahanglan nga matubag kanang imong mga gipanulti.
Dili mapamatud-an nga dili ka sad-an pinaagi lang sa pagsigeg
tagawtaw.
- 3 Dili mahimong magpakahilom lang kami sa imong mga gipanulti nga
walay pulos.
Abi nimog dili ka namo badlongon sa imong pagpasipala?
- 4 Matod mo nga husto ka sa imong gituohan ug hinlo ka atubangan sa Dios.
- 5 Maayo unta ug mosulti ang Dios kanimo
- 6 ug sultihan ka niya sa mga butang
nga wala mo pa mahibaloi.
Adunay mga butang nga nahibaloan mo na
ug adunay mga butang nga wala pa.
Nahibalo ba diay ka nga ang silot sa Dios kanimo
kulang pa sa unsay angay unta kanimo?
- 7 “Matugkad mo ba ang tanan mahitungod
sa Makagagahom nga Dios?
- 8-9 Mas taas pa kini sa kalangitan ug mas lawom pa
sa dapit sa mga patay.
Mas dako pa kini sa kalibotan ug mas halapad pa sa kadagatan.
Nan, maabot ba kini sa imong huna-huna?
- 10 “Pananglitan, dakpon ka sa Dios ug dad-on
sa hukmanan ug unya prisohon,

kinsa may makapugong kaniya?

11 Nahibaloan gayod niya kon kinsay limbongan
nga mga tawo
ug nakita niya ang ilang kadaotan.

12 Murag imposible na sa usa ka buang-buang
nga magmaalamon,
maingon nga imposible alang sa asno
nga manganak ug tawo.*

13 “Job, kon maghinulsol ka lang
ug modangop sa Dios,

14 ug dili ka na magpakasala ug dili mo tugotan
ang imong panimalay sa pagpakasala,

15 sigurado gayod nga dili ka na maulaw ug magkinabuhi ka
nga lig-on ug walay gikahadlok.

16 Unya malimtan mo na ang imong mga kasakit,
nga daw sama lang kini sa tubig nga milabay.

17 Ug ang imong kinabuhi hayag pa kaysa sidlak
sa adlaw sa kaudtohon.

Ang kangitngit sa imong kinabuhi modan-ag
sama sa kabuntagon.

18 Magkinabuhi ka nga lig-on tungod kay aduna kay paglaom.
Panalipdan ka sa Dios ug magpahulay
nga walay gikahadlok.

19 Maghigda ka nga walay manghadlok kanimo,
ug daghan ang mangayog tabang gikan kanimo.

20 Apan ang mga daotan madismaya,
ug wala nay laing kapaingnan pa,
ug ang ila lang malaoman mao ang kamatayon.”

12

Ang Tubag ni Job

1 Unya mitubag si Job,

2 “Nagtuo kamo nga kamo ray maalamon, ug kon mamatay kamo,
uban kaninyo nga mamatay ang kaalam!

3 Apan maalamon usab ako
ug wala kamo makabintaha kanako.

Nahibalo ang tanang tawo
niining tanan ninyong gipanulti.

4 “Nahimo akong kataw-anan
sa akong mga higala bisag matarong ako
ug walay ikasaway sa akong kinabuhi,
ug bisan ginatubag sa Dios
ang akong pag-ampo kaniadto.

5 Ang mga tawo nga sama kanako nga nag-antos
ug halos dili na makabarog
ginatamay sa mga tawo nga hayahay ug kahimtang.

6 Apan ang mga tulisan ug ang mga tawo
nga nagpalagot sa Dios nagkinabuhi nga malinawon bisan

* 11:12 tawo: o asno nga ihalas.

ug ang ilang abilidad maoy ilang gipakadios.*

- 7-8 “Kuhaig leksyon ang lain-laing klasi sa mananap,
ang mananap nga naglakaw,
ang naglupad, ang nagkamang, ug ang nagpuyo sa tubig.
- 9 Kay silang tanan nahibalo niining gihimo sa GINOO.
- 10 Anaa sa iyang kamot ang kinabuhi o ang gininhawa
sa tanang binuhat, apil na ang sa tawo.
- 11 Ang dila sa tawo mahibalo sa lami sa pagkaon,
ug ang dalunggan mahibalo usab kon maayo ba
o dili ang mga pulong.
- 12 Ang mga tigulang adunay kaalam ug panabot,
kay samtang gataas ang ilang kinabuhi,
nagkadaghan pa gayod ang ilang kahibalo.
- 13 “Apan anaa sa Dios ang kaalam,
gahom, panabot, ug pagtambag.
- 14 Walay makatukod pagbalik sa iyang giguba,
ug walay makaluwas sa iyang gipriso.
- 15 Kon pugngan niya ang ulan, moabot ang hulaw;
ug kon buhian niya kini, daoton sa baha ang yuta.
- 16 Kusgan siya ug madaogon, ug ilalom sa iyang gahom
ang nagpanglimbong ug ang ginalimbongan.
- 17 Kuhaan niya sa kaalam ang mga magtatambag,
ug himuon niyang mga buang-buang
ang mga maghuhukom.
- 18 Pakanaogon niya ang mga hari
sa ilang trono ug ipabihag.
- 19 Tangtangan niya sa ilang katungdanan ang mga pari
ug ang mga tawo nga dugay na sa pangagamhanan.
- 20 Patak-omon niya ang baba niadtong masaligan nga mga magtatambag,
ug kuhaan niya sa hustong panabot ang mga tigulang.
- 21 Ipaubos niya ang mga dungganon ug kuhaan
ug gahom ang gamhanan nga mga tawo.
- 22 Ipadayag niya ang mga tinago,
ug lamdagan niya ang kangitngit.
- 23 Himuon niyang gamhanan ang mga nasod,
ug unya laglagon niya kini.
- Palapdon niya ang teritoryo niini
ug unya isalikway niya kini.
- 24 Himuon niyang mga buang-buang
ang ilang mga pangulo,
ug palatagawon niya sila sa disyerto.
- 25 Magpangapkap sila sa kangitngit
ug magsukarap sama sa hubog.

13

- 1 “Nakita ko na ug nadungog kanang tanan ninyong gisulti,
ug nakasabot ako niana.

* 12:6 *bisan...gipakadios: o bisan ang ilang dios-dios hinimo lang sa ilang mga kamot.*

- 2 Nahibalo ako sa inyong nahibaloan;
wala kamo makabintaha kanako.
- 3 Apan buot ko nga makigsulti sa Dios nga Makagagahom
ug makighusay kaniya bahin sa akong kaso.
- 4 Kay gitinguha ninyo nga tambalan ako pinaagi sa mga bakak.
Nahisama kamong tanan sa doktor nga walay pulos.
- 5 Mas maayo pag magpakahilom na lang kamo.
Mao kanay labing maayo ninyong buhaton.
- 6 “Palihog, paminawa ninyo ang akong reklamo;
hatagi ninyog pagtagad ang akong mga rason.
- 7 Depensahan ba ninyo ang Dios pinaagi sa inyong pagpamakak
ug pagpanglimbong?
- 8 Paboran ba ninyo siya?
Kamo bay mobarog alang kaniya sa atubangan sa Dios?
- 9 Kon susihon kamo sa Dios,
aduna kaha siyay maayo nga makita diha kaninyo?
Limbongan ba ninyo siya
sama sa paglimbong ninyo sa mga tawo?
- 10 Sigurado gayod nga badlongon kamo sa Dios
bisag gipaboran pa ninyo siya.
- 11 Wala ba kamo mahadlok sa iyang gahom?
- 12 Ang inyong mga panulihon walay pulos sama sa abo;
ang inyong mga rason sama kahuyang sa kolon.
- 13 “Paghilom kamo, ug pasultiha ninyo ako.
Pasagdi ug unsay mahitabo kanako.
- 14 Andam ako nga mosugal sa akong kinabuhi.
- 15 Kon patyon ako sa Dios, wala na akoy paglaom.*
Apan depensahan ko gihapon ang akong kaugalingon
sa iyang atubangan.
- 16 Basin pinaagi niini maluwas ako,
kay ang tawo nga dili diosnon
dili gayod makaduol sa iyang presensya.
- 17 “Paminawag maayo ang akong isulti.
- 18 Karon giandam ko na ang akong kaso,
ug nasayod ako nga i-deklarar ako nga inosente.
- 19 Kinsay makaakusar kanako? Kon aduna man,
magpakahilom na ako ug mamatay.
- 20 “O Dios, buhata kining duha ka butang alang kanako
ug dili ako motago gikan kanimo:
- 21 undangi na ang pagpaantos kanako, ug ayaw na akog hadloka
sa imong makahahadlok nga gihimo kanako.
- 22 Karon, tawga ako ug tubagon ka nako,
o ako ang mosulti kanimo ug tubaga ako.
- 23 Sultihi ako kon unsay sayop nga akong nahimo.
Ipakita kanako ang akong mga kalapasan ug kasal-anan.
- 24 Nganong naglikay ka man kanako,

* 13:15 Kon patyon...paglaom: o Bisan pag patyon gayod ako sa Dios, mosalig gihapon ako kaniya.

- ug giisip mo ako nga imong kaaway?
 25 Nganong gihadlok ug gigukod mo ako?
 Sama lang ako sa ugang dagami
 o sa dahon nga gipalid sa hangin.
 26 Nagsulat ka ug sakit nga mga sumbong batok kanako,
 ug gipabayad mo ako sa mga sala
 nga nahimo ko niadtong batan-on pa ako.
 27 Daw sa gikadenahan mo ang akong mga tiil.
 Gibantayan mo ang akong mga lakang,
 ug gisundan mo ang akong mga tunob.
 28 “Busa nadaot ako sama sa gabok nga butang
 o sa bisti nga gikutkot sa gagmayng mananap.

14

- 1 “Mubo rag kinabuhi ang tawo ug puno kini sa kalisod.
 2 Sama kini sa bulak nga mobukhad ug malaya ra dayon;
 sama sa anino nga dali rang mahanaw.
 3 Nan, nganong gibantayan mo man gayod ang tawo, GINOO?
 Dad-on mo ba siya* sa imong atubangan aron hukman?
 4 Aduna bay tawo nga magkinabuhi nga putli gayod?
 Wala! Kay ang tanan, natawo nga mahugaw.
 5 Gitakda mo na kon unsa kataas ang kinabuhi sa tawo.
 Ug dili siya makalapas sa panahon nga gitagal mo kaniya.
 6 Busa ayaw na lang lisod-lisora ang tawo.
 Pasagdi na lang siya aron makapahulay
 sama sa usa ka trabahante sa pagkahuman niya sa iyang buluhaton.
 7 “Kon putlon ang usa ka kahoy,
 adunay purohan pa nga manalingsing kini
 ug mananga pag-usab.
 8 Bisag dugay na ang gamot niini diha sa yuta
 ug nadunot na ang tuod,
 9 kon matubigan, manalingsing pa kini
 sama sa usa ka bag-o nga tanom.
 10 Apan kon ang tawo mamatay,
 mawala na ang tanan niyang kusog.
 Pagkabugto sa iyang gininhawa,
 mao na kana ang iyang kataposan.
 11 Sama sa paghunas sa dagat ug paghubas sa suba,
 12 ang tawo mamatay, ug dili na mobangon
 o makamata pa sa iyang pagkatulog
 hangtod mahanaw ang kalangitan.
 13 “GINOO, hinaut unta nga tagoan mo na lang ako
 sa dapit sa mga patay hangtod nga mawala ang imong kasuko,
 ug magtakda ka ug panahon nga hinumdoman mo ako.
 14 Kon mamatay ang tawo mabuhi pa ba siya pag-usab?
 Kon ingon niana, agwantahon ko ang tibuok nga panahon

* 14:3 siya: mao kini sa Septuagint, sa Latin Vulgate, ug sa Syriac; apan sa Hebreo, ako.

sa akong pag-antos hangtod moabot ang panahon nga matapos kini.

¹⁵ Sa panahon nga manawag ka kanako, GINOO, motubag ako.
Handomon mo ako nga imong binuhat.

¹⁶ Nianang higayona bantayan mo ang akong mga binuhatan,
apan dili mo na hinumdoman pa ang akong sala.

¹⁷ Sama ra nga isulod mo kini sa buyot
aron matago ug dili mo na makita pa.

¹⁸ “Apan maingon nga mangatumpag ang mga bukid
ug mangahulog ang mga bato,

¹⁹ ug maingon usab nga mahilis ang mga bato sa sigeng pagbanlas sa tubig
ug makab-kab ang yuta tungod sa makusog nga ulan,
giguba mo ang paglaom sa tawo.

²⁰ Pildihon mo ang tawo kanunay ug mamatay siya,
ug usbon mo ang iyang hitsura kon motaliwan na siya.

²¹ Dili na siya masayod kon gipasidunggan ba
o gipakaubos ang iyang mga anak.

²² Ang iya lang mabati mao
ang iyang kaugalingong kasakit ug kasubo.”

15

Ang Tubag ni Elifaz

¹ Unya mitubag si Elifaz nga taga-Teman,

² “Job, ang maalamon nga tawo
dili mosultig mga pulong nga walay pulos.

³ Dili siya mangatarungan ginamit
ang mga pulong nga walay hinungdan.

⁴ Apan ang imong gipanulti motukmod sa uban
sa dili na pagtahod ug pag-alagad sa Dios.

⁵ Ang imong gipanulti bunga sa imong kadaotan.
Ug gilimbongan mo ang uban pinaagi sa imong mga pulong.

⁶ Dili na kinahanglan nga hukman ko pa ikaw.
Ang imo mismong gipanulti ang nagsaksi batok kanimo.

⁷ “Naghuna-huna ka ba nga ikaw ang unang natawo?
Natawo ka na ba sa wala pa mamugna ang mga bungtod?

⁸ Nadungog mo na ba ang mga plano sa Dios?
Ikaw lang ba ang maalamon?

⁹ Unsa may imong nahibaloan
nga wala usab namo mahibaloi?
Unsa bay imong nasabtan nga wala usab namo masabti?

¹⁰ Nakakat-on kami gikan sa mga tigulang
nga mas tigulang pa kaysa imong amahan!

¹¹ Gisultihan ka namo ug mga pulong nga makapadasig
ug makapalipay kanimo nga gikan sa Dios.
Kulang pa ba kini?

¹² Nganong nagpadala ka man sa imong pagbati?
Unsay nakapabuta kanimo sa kamatuoran

¹³ nga nasuko ka man pag-ayo sa Dios
ug nagsulti nianang daotang mga pulong batok kaniya?

- 14 “Makahimo ba ang tawo sa pagkinabuhi
nga hinlo ug matarong?
- 15 Wala gani mosalig ang Dios sa iyang mga anghel!
Kon kining langitnon nga mga tinuga*
dili hinlo sa iyang panan-aw,
- 16 ang tawo pa kaha nga daotan ug makasasala,
ug uhaw sa paghimo ug daotan?
- 17 “Job, paminawa ako. Sultihan ka nako
ug pasabton sa akong naeksperyensyahan.
- 18 Makasulti usab bahin niini ang maalamon nga mga tawo
nga nakat-on gikan sa ilang katigulangan.
- 19 Mga maalamon kaayo sila,
kay sila lang ang nanag-iya sa ilang yuta,
ug walay mga taga-laing lugar nga misakop kanila.
- 20 “Ang tawong daotan mag-antos sa tibuok niyang kinabuhi.
- 21 Kanunay siyang kulbaan. Bisan walay katalagman,
kulbaan siya nga tingalig sulongon siya sa mga tulisan.
- 22 Mahadlok siyang moadto sa ngitngit kay basig patyon siya.
- 23 Magkabuang siya sa pagpangitag pagkaon bisan asa.†
Nasayod siya nga hapit na siyang mamatay.‡
- 24 Labihan ang iyang kakulba,
sama sa hari nga mosulong sa gira.
- 25 Nahitabo kini kaniya, kay nagrebelde siya§
ug misukol sa Dios nga Makagagahom.
- 26 Daw sa nagbitbit siyag lig-on nga taming
ug gusto gayod nga makigbatok sa Dios.
- 27 “Bisan adunahan
ug tambok siya karon,
- 28 magpuyo siya sa guba nga mga lungsod,
sa mga balay nga walay nagpuyo ug kalumpagon na.
- 29 Dili na magpadayon ang iyang pagka-adunahan.
Ang iyang bahandi dili molungtad ug dugay,
ug ang iyang kabtangan dili modaghan.
- 30 Dili siya makaikyas sa kalaglagan.*
Mahisama siya sa kahoy kansang mga salingsing masunog.
Mawala ang tanan niyang kabtangan
sa usa lang ka paghuyop sa Dios.
- 31 Dili niya angayng limbongan ang iyang kaugalingon
pinaagi sa pagsalig sa mga butang nga walay pulos,
kay wala gayod siyay makuha gikan niini.
- 32 Sa dili pa moabot ang iyang panahon,
madawat niya ang iyang silot ug dili na siya mouswag pa.†

* 15:15 kining langitnon nga mga tinuga: sa literal, ang langit. † 15:23 Magkabuang...bisan asa: o Gitagana siya nga pagkaon alang sa uwak. ‡ 15:23 hapit na siyang mamatay: sa literal, hapit na ang adlaw sa kangitngit. § 15:25 nagrebelde siya: sa literal, nagpangumo sa iyang kamot. * 15:30 kalaglagan: sa literal, kangitngit. † 15:32 dili na siya mouswag pa: sa literal, ang iyang mga sanga dili na tuboan ug mga dahon.

- ³³ Mahisama siya sa ubas nga nangataktak ang bunga
nga hilaw pa,
o sama sa kahoyng olibo nga nangalarag ang mga bulak.
- ³⁴ Kay ang mga tawong dili diosnon mamatay
nga walay kaliwat.
- Ug mangasunog ang ilang mga balay
nga gitukod gikan sa pagpanguwarta.
- ³⁵ Naghuna-huna sila kanunay sa paghimo ug kasamok,
paghimo ug daotan, ug pagpanglimbong.”

16

Ang Tubag ni Job

- ¹ Unya mitubag si Job,
- ² “Nadungog ko na kana kaniadto pa.
Imbis nga lipayon ninyo ako,
gipasubo pa hinuon ninyo ako.
- ³ Dili na ba kamo moundang sa pagsultig walay pulos?
Unsa ba gayoy nakapahasol kaninyo
nga nagsige man kamog pakiglalis kanako?
- ⁴ Kon kamoy ania sa akong sitwasyon ug ako sa inyo,
makasulti usab akog sama sa inyong gipanulti kanako.
Makadawat usab kamog daghang
mga pagsaway gikan kanako,
ug magpanglingo usab ako kaninyo.
- ⁵ Apan dili ko kana buhaton. Mosulti hinuon akog mga pulong
nga makapadasig ug makalipay kaninyo.
- ⁶ “Apan sa pagkakaron, nagpadayon ang akong kasakit
bisag unsa pay akong isulti.
Ug kon mohilom usab ako dili gihapon kini mawala.
- ⁷ “O Dios, gipaluya mo gayod ako.
Gilaglag mo ang tibuok kong panimalay.
- ⁸ Gipaniwang mo ako; bukog ug panit na lang ako.
Sumala pa sa uban, nagpamatuod lang kini
nga nakasala ako.
- ⁹ Sa imong kasuko, O Dios, gihasmagan mo ako.
Daw mabangis nga mananap ka
nga mikunis-kunis sa akong unod.
Gipakagotan mo ako sa imong ngipon
ug gisimagan nga daw sa imo akong kaaway.
- ¹⁰ “Gibiay-biay ako ug gikataw-an sa mga tawo.
Gisagpa nila ako sa pagtamay kanako.
Naghiusa sila batok kanako.
- ¹¹ Gitugyan ako sa Dios ngadto sa kamot
sa mga tawong daotan ug makasasala.
- ¹² Maayo ang akong kahintang kaniadto,
apan gilaglag niya ako. Daw gituok niya ako ug gidugmok.
Gihimo niya akong iyang targetanan.
- ¹³ Gilibotan ako sa iyang mga tigpana,
ug gipana sa walay kaluoy.

- Natuhog ang akong bato-bato,
 ug miawas sa yuta ang akong apdo.
 14 Wala niya ako hunongi sa pag-ataki.
 Mihasmag siya kanako nga daw usa ka sundalo.
- 15 “Nagbisti akog sako ug naglingkod
 sa yuta agig pagsubo.
- 16 Namula ang akong nawong ug nanghubag
 ang akong mga mata sa labihan nga paghilak.
- 17 Apan wala gayod akoy nahimo nga sala,
 ug kinasing-kasing ang akong pag-ampo.
- 18 “Sama ako sa tawong gipatay,
 nga naghangyo sa yuta nga dili tabonan ang iyang dugo
 sa dili pa maangkon ang hustisya!
- 19 Bisan karon ang akong saksi* atua sa langit.
 Siya ang moingon nga ako walay sala.
- 20 Gitamay ako sa akong mga higala,
 apan gahilak ako nga nangayo ug tabang sa Dios.
- 21 Ang akong saksi mao
 ang magpakiluoy sa Dios alang kanako,
 sama sa usa ka tawo
 nga nagpakiluoy alang sa iyang higala.
- 22 “Kay sa dili madugay motaliwan na ako
 ug dili na mobalik.

17

- 1 “Hapit na akong mamatay;
 daw sa mabugto na ang akong gininhawa.
 Andam na ang lubnganan alang kanako.
- 2 Gipalibotan ako sa mga mabiyay-biayon.
 Dayag kaayo ang ilang pagtamay kanako.
- 3 “Labani ako, O Dios, kay wala nay laing mobarog
 sa pagtabang kanako kondili ikaw lang.
- 4 Gisirad-an mo ang panghuna-huna
 sa akong mga higala aron dili sila makasabot.
 Busa ayaw sila tugoti nga magmadaogon sa ilang pag-akusar kanako.
- 5 Sama sila sa tawo nga nagluib
 sa iyang mga higala aron makakuwarta,
 nga mao ang hinungdan nga mag-antos* ang iyang kabataan.
- 6 “Gihimo ako sa Dios nga kataw-anan taliwala sa mga tawo,
 ug gilud-an nila ako sa nawong.
- 7 Mingitngit na ang akong panan-aw sa kasubo;
 mura na ug tukog† ang tibuok kong lawas sa kaniwang.
- 8 Ang mga tawo nga miisip sa ilang kaugalingon nga matarong,
 nangatingala niining nahitabo kanako.
 Gitunglo nila ako sama sa usa ka dili diosnon nga tawo.

* 16:19 saksi: posible nga usa ka langitnon nga tinuga.

* 17:5 mag-antos: sa literal, pagkabuta.

† 17:7 tukog: sa literal, anino.

- ⁹ Alang kanila ang matarong nga tawo lig-on
sa iyang pagkinabuhi ug mas magkalig-on pa gayod.
- ¹⁰ “Apan ginaaghat ko sila sa pagsusi pag-usab kanako.
Sigurado ako nga walay bisan usa kanila nga nakasabot.
- ¹¹ Hapit na matapos ang akong mga adlaw.
Napakyas ang akong mga plano ug mga tinguha.
- ¹² Apan nag-ingon sila nga basig mamaayo ra usab
ang akong kahimtang sa umaabot.
Miingon sila, ‘Luyo sa kangitngit
adunay moabot nga kahayag.’
- ¹³ Kon molaom man ako, ang akong laoman mao
ang pagpuyo sa dapit sa mga patay.
Gusto ko nang ipahimutang ang akong higdaanan
niining mangitngit nga dapit.
- ¹⁴ Isipon ko ang lubnganan nga akong amahan,
ug ang mga ulod nga mokaon kanako isipon ko
nga akong inahan ug mga igsoong babaye.
- ¹⁵ Aduna pa akoy paglaom?
Kinsay makasulti nga aduna akoy paglaom?
- ¹⁶ Ang akong paglaom mouban kanako sa dapit sa mga patay.
Mag-uban kami didto ilalom sa yuta.”

18

Ang Tubag ni Bildad

- ¹ Unya mitubag si Bildad nga taga-Shua,
- ² “Job, kanus-a ka pa ba moundang nianang imong gipanulti?
Tarunga ra gud ang imong gipanulti,
ug unya makigsulti kami kanimo.
- ³ Giisip mo ba kami nga sama sa mga baka nga walay panabot?
- ⁴ Gisakit mo lang ang imong kaugalingon sa imong kasuko.
Naghuna-huna ka ba nga tungod lang kanimo
pasagdan sa Dios ang kalibotan o balhinon niya
ang mga bato gikan sa ilang nahimutangan?
- ⁵ “Sa pagkatinuod, ang daotan nga tawo
sigurado gayod nga mamatay.
Sama siya sa suga nga dili na mosiga.
- ⁶ Mongitngit ang iyang tolda
kay mapalong ang suga sa iyang tapad.
- ⁷ Kaniadto sigurado ang iyang mga lakang,
apan karon magkadagma-dagma na siya.
Ang iya mismong daotang plano maoy molaglag kaniya.
- ⁸ Siya mismo ang mipaingon sa lit-ag, ug nalit-agan siya.
- ⁹ Nabitik siya sa tiil ug dili na makabuhi.
- ¹⁰ Gibutang kini nga lit-ag sa iyang agianan,
ug natago kini sa yuta.
- ¹¹ Napalibotan siya sa mga butang nga gapahadlok kaniya
ug daw sa naggukod kini kaniya.
- ¹² Ang kalamidad daw sa gutom nga tawo
nga gustong molamoy kaniya.

Ang kalaglagan andam na sa paglaglag kaniya.

- ¹³ Ang iyang panit gikutkot sa makamatay nga balatian.
Nagkadunot ang iyang mga tiil ug kamot.
- ¹⁴ Gipapahawa siya sa iyang puloy-anan*
nga naghatag ug kasigurohan kaniya,
ug gidala siya ngadto sa makahahadlok nga hari.†
- ¹⁵ Mawala ang iyang puloy-anan tungod kay masunog kini
sa nagdilaab nga asupre.
- ¹⁶ Mahisama siya sa kahoy nga mangalaya
ang mga gamot ug mga sanga.
- ¹⁷ Wala nay makahinumdom kaniya dinhi sa kalibotan.
Kalimtan na gayod siya.
- ¹⁸ Abugon siya gikan niining kalibotan nga mahayag
paingon sa mangitngit nga dapit sa mga patay.
- ¹⁹ Wala siyay mga anak o mga kaliwat,
ug wala gayoy mahibiling buhi sa iyang pamilya.‡
- ²⁰ Ang mga tawo sa bisan asang lugar§ nangatingala
ug nangahadlok sa nahitabo kaniya.
- ²¹ Mao gayod kanay dangatan sa tawong daotan,
nga wala nag-ila sa Dios.”

19

Ang Tubag ni Job

- ¹ Unya mitubag si Job,
- ² “Hangtod kanus-a pa ninyo ako paantuson
ug sakiton sa inyong mga gipanulti?
- ³ Pila na ka higayon* nga ginainsulto ninyo ako.
Wala na kamo maulaw sa inyong pagdaot kanako.
- ⁴ Kon nakasala man gayod ako, ako na kanang problema.
- ⁵ Naghuna-huna kamo nga matarong kamo kay kanako,
ug giisip ninyo nga ang akong pag-antos
nagpamatuod nga nakasala ako.
- ⁶ Apan ang Dios ang naghimo niini kanako.
Siyay nagbutang sa lit-ag sa akong palibot.
- ⁷ “Nanawag ako sa pagpangayo ug tabang,
apan walay mitubag kanako.
Nangayo akog hustisya,
apan walay mihatag niini kanako.
- ⁸ Gibabagan sa Dios ang akong agianan
aron dili ako makaagi.
Gitabonan niyag kangitngit ang akong agianan.
- ⁹ Gikuha niya ang akong kadunganan
ug maayong reputasyon.
- ¹⁰ Gipaantos niya ako bisan asa ako molingi
hangtod nga daw ikamatay ko na kini.
Sama sa kahoyng giibot, gikuhaan niya akong paglaom.

* **18:14** *puloy-anan*: sa literal, *tolda*. † **18:14** *makahahadlok nga hari*: tingali ang buot ipasabot, *ang kamatayan*. ‡ **18:19** *pamilya*: o *lungsod*. § **18:20** *sa bisan asang lugar*: sa literal, *sa sidlakan ug sa kasadpan*. * **19:3** *Pila na ka higayon*: sa literal, *Napulo ka higayon*.

- 11 Labihan gayod ang iyang kasuko kanako,
ug giisip niya akong usa sa iyang mga kaaway.
- 12 Daw sama nga nagpadala siyag mga sundalo sa pagsulong kanako.
Gipalibotan nila ang akong tolda.
- 13 “Gipalayo niya gikan kanako ang akong mga paryente.[†]
Ang akong mga higala halayo na kanako.
- 14 Wala na ang mga tawo nga duol kanako.
Gikalimtan na ako sa akong mga higala.
- 15 Giisip ako sa akong mga bisita
ug katabang nga mga babaye nga estranghero.
Ang pagtan-aw nila kanako taga-laing lugar.
- 16 Inigtawag ko sa akong sulugoon, dili siya manumbaling,
bisan pag magpakiluoy ako kaniya.
- 17 Gibahoan sa akong gininhawa ang akong asawa,
ug giludod kanako ang akong mga igsoong lalaki.
- 18 Bisan ang gagmayng mga bata nagtamay kanako.
Kon makita nila ako,[‡] kataw-an nila ako.
- 19 Ang tanan kong suod nga mga higala gingil-aran kanako.
Gitalikdan ako sa akong mga hinigugma.
- 20 Bukog na lang ako ug panit,
ug daw sa kamatyonon na ako.
- 21 “Kaloy-i ninyo ako, mga higala ko. Kaloy-i ninyo ako,
kay gipaantos ako sa Dios.
- 22 Nganong ginapaantos pa ninyo ako sama
sa gihimo sa Dios kanako?
Dili pa ba igo ang inyong pagpaantos kanako?
- 23 “Maayo unta kon ang akong mga gipanulti gisulat
sa usa ka libro,
- 24 o giayo pagkulit sa bato
aron dili mapapas hangtod sa kahangtoran.
- 25 “Apan nasayod ako nga buhi ang akong manlalaban,
ug sa kaulahian moabot siya dinhi
sa yuta sa paglaban kanako.
- 26 Human madunot ang akong panit
ug mobiya na ako sa akong lawas,
makita ko ang Dios.[§]
- 27 Makita ko siya mismo sa akong mga mata,
ug dili na siya mahimong estranghero kanako.
Labihan gayod ang akong paghandom nga makita siya.
- 28 “Kon magsige gihapon kamog akusar kanako
nga nag-antos ako tungod sa akong sala,
- 29 modangat gayod kaninyo ang makahahadlok nga silot* sa Dios.
Oo, silotan gayod niya kamo tungod sa iyang kasuko.

[†] 19:13 mga paryente: o mga igsoon. [‡] 19:18 Kon makita nila ako: o Kon mobarog ako aron sa pagsulti. [§] 19:26 O samtang anaa pa ako sa akong lawas, makita ko ang Dios. Dili klaro sa Hebreo ang buot ipasabot diri. * 19:29 silot: sa literal, espada.

Unya mahibaloan ninyo nga ginahukman kamo sa Dios.”

20

Ang Tubag ni Zofar

- ¹ Unya mitubag si Zofar nga taga-Naamat,
- ² “Kinahanglan nga motubag ako kay dili ako mahimutang.
- ³ Gibadlong mo ako uban ang pagpanginsulto,
ug may nagtukmod kanako sa pagtubag kanimo.
- ⁴ “Sigurado gayod nga nasayod ka
nga gikan pa sa karaang panahon,
sukad nga gibutang ang tawo dinhi sa kalibotan,
- ⁵ ang kalipay sa tawong daotan lumalabay lang.
Oo, dili molungtad ug dugay
ang kalipay sa tawo nga dili diosnon.
- ⁶ Bisag hilabihan ang iyang pagkamapahitas-on,
nga daw sangko na kini sa langit o sa panganod,
- ⁷ mahanaw siya hangtod sa hangtod sama sa iyang tae.
Ang mga nakaila kaniya moingon, ‘Hain na siya?’
- ⁸ Mahanaw siya sama sa damgo o sa panan-awon sa kagabhion,
ug dili na gayod siya makita.
- ⁹ Dili na siya makita sa nakaila kaniya,
ug mahanaw siya sa dapit nga iya kaniadtong gipuy-an.
- ¹⁰ Ang iyang mga anak maoy magbayad
sa iyang gikawat gikan sa mga kabos.
- ¹¹ Mamatay siya nga batan-on pa ug baskog.
- ¹² “Ang paghimo ug daotan nahisama
sa pagkaon nga tam-is diha sa iyang baba;
- ¹³ ugomon niya kini ug dugay
aron matagamtaman gayod niya ang kalami niini.
- ¹⁴ Apan pag-abot niini sa iyang tiyan mopait kini
ug mahimong hilo nga sama sa lala sa mga bitin.
- ¹⁵ Isuka niya sama sa pagkaon
ang bahandi nga iyang kinawat.
Bisan anaa na kini sa iyang tiyan
ipasuka kini sa Dios kaniya.
- ¹⁶ Suyopon niya ang lala sa mga bitin
nga mao ang mopatay kaniya.
- ¹⁷ Dili na niya matagamtaman
ang kaabundansya sa lana, keso, ug dugos,
nga daw sapa o suba nga magdagayday.
- ¹⁸ Dili niya madawat ang balos sa iyang hinagoan
o magmaya sa iyang bahandi.
- ¹⁹ Kay gidaog-daog niya ang mga kabos
ug gipasagdan niya sila nga maglisod.
Giilog niya ang mga balay nga dili iya.
- ²⁰ “Walay katagbawan ang iyang kahakog.
Ang bisan unsay iyang magustohan dili niya palabyon.
- ²¹ Apan wala na siyay makaon,

- kay ang iyang bahandi mahanaw.
- ²² Sa iyang kaabundansya, moabot kaniya ang kalisod.
Moabot kaniya ang labihan nga pag-antos.
- ²³ Samtang gitagbaw niya ang iyang kaugalingon,
ipatagamtam sa Dios kaniya ang iyang labihan nga kasuko,
ug paulanan siya sa silot.
- ²⁴ Bisag makaikyas siya sa puthaw nga armas,
matuhog gihapon siya sa bronsi nga pana.
- ²⁵ Maigo ang iyang apdo,
ug molapos kini sa iyang lawas.
Bation niya ang kalisang.
- ²⁶ Mahanaw ang iyang bahandi diha sa kangitngitan.
Sunogon siya ug ang tanan nga nahibilin
sa iyang pinuy-anan* sa kalayo nga dili tawo ang nagpasiga.
- ²⁷ Ipadayag sa langit ang iyang sala
ug mosaksi ang yuta batok kaniya.
- ²⁸ Anuron sa baha
ang iyang balay sa adlaw nga ipatagamtam
sa Dios ang iyang kasuko.
- ²⁹ Mao kanay dangatan sa tawong daotan
nga gitakda sa Dios alang kaniya.”

21

Ang Tubag ni Job

- ¹ Unya mitubag si Job,
- ² “Pamatia ninyo akog maayo aron inyo akong malipay.
- ³ Pamati kamo samtang nagsulti ako,
ug pagkahuman nako ug sulti,
tamaya ninyo ako kon buot ninyo.
- ⁴ “Ang akong reklamo dili batok sa tawo kondili batok sa Dios.
Mao kini ang rason nganong mubo akog pasensya.
- ⁵ Tan-awa ra gud ninyo ako
ug mahingangha kamo* sa katingala.
- ⁶ Kon huna-hunaon ko ang mga nangahitabo kanako,
magkurog ako sa kahadlok.
- ⁷ “Nganong padayong nagkinabuhi ang daotan?
Nangatigulang pa sila ug nagmauswagon.
- ⁸ Nakita pa nila ang pagdako
sa ilang mga anak ug mga apo.
- ⁹ Nagpuyo pa sila sa ilang mga balay
nga walay katalagman ug walay gikahadlokan.
Ug wala sila siloti sa Dios.
- ¹⁰ Walay hunong sa pagpanganak ang ilang mga baka,
ug dili kini makuhaan.
- ¹¹ Ang ilang mga kabataan

* **20:26** *pinuy-anan*: sa literal, *tolda*.
sa inyong baba.

* **21:5** *mahingangha kamo*: sa literal, *makatabon gayod kamo*

- sama kadaghan sa mga karnero.[†] Manayaw sila,
12 manganta, ug magsadya sa tukar sa tamborin,
harpa, ug plawta.
13 Nagkinabuhi sila nga mauswagon
ug nangamatay nga malinawon.
14 Apan nag-ingon sila sa Dios, 'Pasagdi lang kami!
Wala kami naninguha nga mahibaloan
ang imong mga pamaagi.
15 Kinsa ka ba nga gitawag Makagagahom?
Nganong angay ka namong alagaron?
Ug unsay makuha namo kon moampo kami kanimo?'
16 Apan ang tinuod, ang ilang pag-uswag wala maggikan
sa ilang kaugalingon nga paghago.
Busa kon unsa may itambag niining daotang mga tawo,
dili gayod ako mamati.
- 17 "Talagsa ray mga tawong daotan nga mangamatay.
Usahay ra moabot kanila ang kalisod o ang silot
nga ginapadala sa Dios tungod sa iyang kasuko.
18 Talagsa ra sila abugon nga daw sa dagami
o tahop nga gipalid sa makusog nga hangin.
19 Nag-ingon kamo nga kon dili sila silotan sa Dios,
ang ilang mga kabataan mao ang iyang silotan.
Apan nag-ingon ako nga ang nakasala
mao ang angay silotan sa Dios,
aron maeksperyensyahan nila
20 ug makita mismo nila ang ilang kalaglagan.
Pasagdi nga makatilaw sila
sa kasuko sa Makagagahom nga Dios.
21 Kay kon patay na sila, wala na silay kalibotan
sa mangahitabo sa ilang panimalay.
- 22 "Matudloan ba sa tawo ang Dios,
nga siya man ang pinakalabaw nga maghukom?
23-24 Adunay mga tawo nga nangamatay nga abundansya
ug hayahay ang kinabuhi, ug himsog.
25 Adunay mga tawo usab nga nangamatay nga pait ug kahimtang,
ug wala gayod makatilaw ug kaharuhay sa kinabuhi.
26 Apan managsama silang ilubong sa yuta
ug kaonon sa mga ulod.
- 27 "Nahibalo ako kon unsay inyong gihuna-huna.
Nahibalo ako sa inyong plano batok kanako.
28 Gisultihan ninyo ako kabahin sa mga tawong adunahan
kansang mga pinuy-anan nangahanaw tungod sa ilang kadaotan.
29 Apan pangutan-a ang mga nanglabay,
ug pamatii ang ilang giingon. Kay sultihan nila kamo
30 nga ang daotan nga tawo kanunay makalingkawas
sa adlaw nga moabot ang katalagman tungod sa kasuko sa Dios.
31 Wala gayoy makaako pagbadlong sa tawong daotan.

[†] 21:11 Ang ilang...karnero: o Gipadula nila ang ilang mga kabataan nga samag mga karnero.

Wala gayoy mobalos sa iyang gihimo.

- ³² Kon ilubong na siya,
aduna pay magbantay sa iyang lubnganan.
³³ Daghan ang mohatod kaniya sa paglubong,
ug ang yuta maghatag kaniyag kapahulayan.
³⁴ “Busa unsaon ninyo ako paglipay
sa inyong gipanulti nga walay pulos?
Pulos lang mga bakak ang inyong gipanulti.”

22

Ang Tubag ni Elifaz

- ¹ Unya mitubag si Elifaz nga taga-Teman,
² “Adunay pulos ba ang tawo ngadto sa Dios?
Adunay kaayohan bang ikahatag
ang tawong maalamon kaniya?
³ Malipay ba ang Makagagahom nga Dios kon matarong ka?
Adunay makuha ba siya kon walay ikasaway
sa imong kinabuhi?
⁴ “Gibadlong ka sa Dios ug gihukman
dili tungod kay nagtahod ka kaniya,
⁵ kondili tungod kay labihan na gayod ang imong kadaotan
ug wala nay undang ang imong pagpakasala.
⁶ Sa walay kaluoy gikuha mo ang bisti sa imong isigka-tawo
isip garantiya sa iyang utang kanimo,
ug halos wala na siyay bisti.
⁷ Wala mo hatagig tubig ang giuhaw,
ug wala mo usab hatagig pagkaon ang gigutom.
⁸ Gigamit mo ang imong pagkagamhanan
ug pagkadungganon sa pag-angkon ug yuta.
⁹ Kon mangayo kanimo ug tabang ang mga biyuda,
gipapauli mo sila nga walay dala.
Apil ang mga ilo wala mo ayoha pagtagad.
¹⁰ Mao kana ang hinungdan nga nalibotan ka sa mga lit-ag,
ug kalit nga moabot kanimo ang kahadlok.
¹¹ Mao kana ang hinungdan kon nganong nangitngitan ka,
nabutaan, ug nalapawan sa baha.
¹² “Ang Dios anaa sa kinaibabwan sa langit,
labaw pa sa kinalayoan nga mga bitoon.
¹³ Mao kana nga miingon ka,
‘Wala mahibalo ang Dios sa akong ginahimo.
Natabonan siya sa bagang dag-om,
unsaon man niya paghukom?’
¹⁴ Natabonan siya sa bagang panganod,
busa dili niya kita makita samtang
naglakaw siya ibabaw sa langit.’
¹⁵ “Magpadayon ka ba sa pagsunod sa mga gawi
nga dugay nang gisunod sa mga tawong daotan?”

- 16 Nangamatay sila nga dili pa nila panahon;
nahisama sila sa pundasyon sa balay nga gianod sa baha.
- 17 Miingon sila sa Makagagahom nga Dios,
'Pasagdi lang kami!
Unsa may mahimo mo kanamo?'
- 18 Apan ang Dios mao ang nagpuno
sa ilang mga balay sa maayong mga butang.
Busa kon unsa adunay itambag niining daotang mga tawo,
dili gayod ako mamati.
- 19 "Kon makita sa matarong ug inosente nga mga tawo
ang pagkalaglag sa daotang mga tawo,
malipay ug magkatawa sila kanila.
- 20 Moingon sila, 'Nalaglag na gayod ang atong mga kaaway,
ug gilamoy sa kalayo ang ilang kabtangan.'
- 21 "Job, pagpasakop sa Dios ug pakighusay kaniya
aron panalanginan ka niya.
- 22 Dawata ang iyang mga katudloanan ug tipigi
sa imong kasing-kasing ang iyang mga pulong.
- 23 Kon mobalik ka sa Makagagahom nga Dios,
ug kuhaon mo ang kadaotan gikan sa imong panimalay,
ibalik niya ang maayo mong kahimtang.
- 24 Ayaw hatagig bili ang imong mga bulawan;
isipa kini nga daw sama lang sa balas
o mga bato lang sa suba.
- 25 Ug ang Makagagahom nga Dios mahimong
sama sa bulawan ug mahalong plata alang kanimo.
- 26 Unya makaplagan mo ang kalipay
nga naggikan sa Makagagahom nga Dios,
ug dili ka na maulaw nga moduol kaniya.
- 27 Mag-ampo ka ngadto kaniya ug pamation ka niya,
ug tumanon mo ang imong mga saad kaniya.
- 28 Unsa man ang imong ginaplano nga pagabuhaton,
matuman kini, ug modan-ag ang kahayag sa imong agianan.
- 29 Kon adunay tawo nga maluya,
ug kon moampo ka sa Dios nga lig-onon siya,
tabangan niya ang maong tawo.
- 30 Bisan ang mga tawo nga nakasala
luwason niya pinaagi sa imong matarong nga kinabuhi."

23

Misulti si Job

- 1 Unya miingon si Job,
- 2 "Hangtod karon labihan gayod ang akong reklamo.
Ginapaantos pa gayod ako sa Dios bisan pa sa akong pag-agulo.*
- 3 Kon nahibalo pa lang unta ako kon asa ko siya makita;
kon makaadto pa lang unta ako sa iyang gipuy-an,
- 4 ipresentar ko gayod kaniya ang akong reklamo

* 23:2 Ginapaantos...pag-agulo: o Dili ko gayod mapugngan ang akong pag-agulo.

- ug isulti ko ang akong mga katarungan.
- ⁵ Gusto kong mahibaloan kon unsay itubag niya kanako,
ug gusto kong makasabot sa iyang isulti.
- ⁶ Makiglalis kaha siya kanako ginamit ang iyang gahom?
Siyempre dili! Pamation niya ang akong isulti.
- ⁷ Ang tawong matarong nga sama kanako
makapangatarongan atubangan sa Dios nga akong Maghuhukom,
ug mopabor siya kanako.
- ⁸⁻⁹ “Gipangita ko ang Dios, sa sidlakan, sa kasadpan,
sa amihaan, ug sa habagatan, apan wala ko siya makita.
- ¹⁰ Apan nahibaloan niya ang akong ginahimo.
Kon sulayan niya ako, makita niya nga putli ako
sama sa purong bulawan.
- ¹¹ Gisunod ko ang iyang mga pamaagi,
ug wala gayod ako mosimang niini.
- ¹² Ginatuman ko kanunay ang iyang tulomanon,
ug gitipigan ko kini sa akong kasing-kasing.[†]
- ¹³ “Apan makapagusto ang Dios sa iyang ginabuhat;
walay makababag kaniya.
Buhaton niya kon unsay iyang gustong buhaton.
- ¹⁴ Busa buhaton niya ang iyang giplano nga buhaton kanako,
ug daghan pa ang iyang giandam alang kanako.
- ¹⁵ Mao gani nga nahadlok ako kaniya.
Kon huna-hunaon ko kini, malisang gayod ako.
- ¹⁶ Gipaluya ug gihadlok ako sa Dios nga Makagagahom.
- ¹⁷ Apan wala ako moundang sa pagreklamo bisan
ug daw sa gitabonan ako sa labihan nga kangitngit.

24

Nangutana si Job Nganong Wala Siloti ang mga Daotan

- ¹ “Nganong wala man magtakda ang Makagagahom nga Dios
ug panahon sa paghukom sa mga tawong daotan?
Nganong dili man makita sa mga nakaila kaniya
kanang panahon sa paghukom?
- ² Mangilog ug yuta ang mga tawong daotan
pinaagi sa pagbalhin sa mga muhon.
Mangawat silag mga hayop
ug iipon nila kini sa ilang kahayopan.
- ³ Kawatan nilag asno ang mga ilo,
ug kuhaag baka ang biyuda
ingon nga garantiya sa utang.
- ⁴ Gidaog-daog* nila ang mga kabos,
busa napugos sila sa pagtago.
- ⁵ Nangita silag pagkaon sa kamingawan
sama sa ihalas nga mga asno.
Halos wala na silay laing lugar nga makuhaan

[†] **23:12** gitipigan...kasing-kasing: o gipakamahal ko gayod ang iyang mga pulong labaw pa sa akong adlaw-adlaw nga pagkaon. * **24:4** Gidaog-daog: sa literal, Gitikwang sa dalan.

- ug pagkaon para sa ilang mga anak.
- 6 Manghagdaw sila sa mga abot sa uma
ug sa ubasan sa mga tawong daotan.
- 7 Mangatulog sila nga ginatugnaw kon gabii,
kay wala silay habol ug kulang silag bisti.
- 8 Mangabasa sila sa ulan sa kabukiran,
ug magpasalipod na lang sila sa mga bato
tungod kay wala silay kapasilongan.
- 9 “Ginakuha sa mga tawong daotan ang anak sa biyuda
ug sa babayeng kabos ingon nga garantiya sa utang.
- 10 Manglakaw ang mga kabos nga halos walay bisti;
papas-anon sila sa mga inani nga trigo samtang ginagutom sila.
- 11 Ginapapuga silag olibo ug ubas,
apan dili sila makapahimulos niini.
- 12 Madungog diha sa lungsod ang pag-agulo sa mga himalasyon
ug ang pagpangayog tabang sa mga grabing nasamdan,
apan wala lang gayod magpakabana ang Dios niini.
- 13 “Adunay mga tawo nga supak sa kahayag.
Wala sila magsubay sa kahayag
ug wala nila kini masabti.
- 14 Mobangon ug sayo ang mamumuno
aron pagpatay sa mga kabos,
ug sa gabii mangawat siya.
- 15 Ang mananapaw maghulat nga mongitngit
aron walay makakita kaniya.
- Tabonan niya ang iyang nawong
aron walay makaila kaniya.
- 16 Kon gabii manglungkab ang mga kawatan sa mga balay,
apan kon adlaw manarangka sila,
kay naglikay sila sa kahayag.
- 17 Giisip nilang kahayag ang kangitngit,
kay kakunsabo nila ang makahahadlok nga kangitngit.

Ang Tubag sa Higala ni Job

- 18 “Apan sama sa bula sa tubig, dili gayod molungtad
ug dugay ang mga tawong daotan.
Ang yuta nga ilang gipanag-iyahan tinunglo sa Dios.
Busa walay moadto sa ilang ubasan.
- 19 Maingon nga ang snow matunaw
ug mahanaw sa init sa adlaw,
ang mga makasasala mahanaw usab sa kalibotan.
- 20 Dili na sila hinumdoman pa.
Kalimtan na sila bisan sa ilang inahan.
Malaglag sila nga daw kahoy nga giputol
ug kutkoton sila sa mga ulod.
- 21 Kay wala nila ayoha pagtagad ang mga babayeng baog.
Ug wala nila kaloy-i ang mga biyuda.
- 22 “Pinaagi sa gahom sa Dios gilaglag niya
ang mga tawong gamhanan. Bisan lig-on sila,
walay kasigurohan ang ilang kinabuhi.

- ²³ Posible nga tugotan sila sa Dios
nga magkinabuhi nga walay katalagman,
apan gibantayan gayod sa Dios ang tanan nilang lihoc.
- ²⁴ Pasidunggan sila sulod sa mubo nga panahon,
apan pagkahuman mangawala sila
sama sa bulak nga nalaya o sa uhay nga gigalab.
- ²⁵ “Kon dili husto ang akong gisulti,
kinsa ang makapamatuod nga gabakak ako?
Kinsa ang makaingon nga sayop ako?”

25

Ang Tubag ni Bildad

- ¹ Unya mitubag si Bildad nga taga-Shua,
- ² “Gamhanan ug talahuron ang Dios.
Gipatunhay niya ang kalinaw sa kalangitan.
- ³ Maihap ba ang iyang mga sundalo?
Adunay dapit ba nga wala madan-agi sa iyang kahayag?
- ⁴ Unsaon pag-ingon sa usa ka tawo
nga matarong siya atubangan sa Dios?
Aduna bay natawo nga hinlo?
- ⁵ Bisan ang bulan ug ang mga bitoon
dili man gani hayag sa iyang panan-aw,
- ⁶ unsa pa kaha ang tawo
nga sama lang sa usa ka ulod.”

26

Ang Tubag ni Job

- ¹ Unya mitubag si Job,
- ² “Pagkadako gayod sa tabang nga imong gikahatag kanako,
ako nga huyang ug walay gahom!
- ³ Pagkamaayo mong motambag kanakong walay kaalam!
Pagkamaalamon mo gayod!
- ⁴ Diin ba gikan kining imong gipanulti?
Kang kinsang espiritu ang nagtudlo kanimo sa pagsulti niini?
- ⁵ “Nagkurog sa kahadlok ang mga patay
sa ilang nahimutangan didto ilalom sa tubig.
- ⁶ Dayag gayod sa Dios ang dapit sa mga patay.
Walay makatabon sa lugar sa kalaglagan.
- ⁷ Ginabuklad sa Dios ang kalangitan sa amihan
ibabaw sa hawan nga lugar,
ug gisab-it niya ang kalibotan sa kawanangan.
- ⁸ Ginaputos niya ang ulan sa bagang dag-om,
apan ang dag-om wala mabusbos bisan bug-at kini.
- ⁹ Ginatabonan niya sa dag-om
ang takdol nga bulan.*
- ¹⁰ Naghimo siyag utlanan sa langit ug sa yuta,
ingon man ang utlanan sa kahayag ug sa kangitngit.

* **26:9** takdol nga bulan: o trono.

- 11 Sa iyang pagbadlong,
mangatay-og ang mga pundasyon sa langit.
- 12 Pinaagi sa iyang gahom gikutaw niya ang dagat,
ug sa iyang kaalam gilaglag niya ang dragon nga si Rahab.
- 13 Sa iyang paghuyop mohayag ang langit,
ug sa iyang gahom gipatay niya ang nag-ikyas nga dragon.
- 14 Ginagmay lang kini sa iyang mga binuhatan.
Daw hunghong lang kini nga atong madungog kaniya.
- Kinsa man karon ang makatugkad
sa pagkagamhanan sa Dios?”

27

- 1 Nagpadayon si Job sa pagsulti,
- 2 “Ipanumpa ko sa buhi nga Makagagahom nga Dios
nga naghikaw kanako sa hustisya ug nagpasakit kanako.
- 3 Samtang nagginhawa pa ako,
ug gitugotan pa ako sa Dios nga mabuhi,
- 4 dili gayod ako mosulti ug daotan
ug dili gayod ako mamakak.
- 5 Dili gayod ako mouyon nga husto kamo.
Hangtod sa akong kamatayon,
moinster gayod ako nga inosente ako.
- 6 Barogan ko gayod nga matarong ako,
ug dili gayod ako moundang.
Samtang buhi ako, limpyo ang akong konsensya.
- 7 “Hinaut nga silotan sa Dios ang mga nakigbatok kanako
sa silot nga angay sa mga tawong daotan.
- 8 Kay unsa pay paglaom sa tawong dili diosnon
kon kuhaon na sa Dios ang iyang kinabuhi?
- 9 Mamati ba ang Dios sa iyang pagpangayo
ug tabang kon ang katalagman moabot kaniya?
- 10 Malipay kaha siya uban sa Makagagahom nga Dios?
Manawag kaha siya sa Dios sa tanang panahon?
- 11 “Tudloan ko kamo mahitungod
sa gahom sa Makagagahom nga Dios.
Dili ko itago kaninyo ang iyang mga pamaagi.
- 12 Apan kamong tanan nakakita niini.
Nganong gisultihan pa man ninyo ako
niining mga butang nga walay pulos?
- 13 “Mao kini ang gitakda sa Dios nga Makagagahom
nga dangatan sa daotan ug mabangis nga mga tawo:
- 14 Bisan daghan pa siyag mga anak,
ang uban kanila mamatay sa gira o sa kagutom.
- 15 Ang mahibilin kanila mamatay sa sakit,
ug walay magsubo sa ilang haya,
bisan ang ilang mga asawa.
- 16 “Bisag magtigom pa ug daghan
kaayong pilak ug bisti ang tawong daotan,

- 17 dili siya ang makapahimulos niini.
 Ang matarong ug inosenteng mga tawo
 ang mosul-ob sa iyang mga bisti,
 ug bahinon nila
 ang iyang pilak.
- 18 Ang gipatindog niya nga balay sama kahuyang
 sa balay sa lawa-lawa
 o sa payag-payag sa magbalantay sa uma.
- 19 Mohigda siya nga adunahan,
 apan pagmata niya wala na ang tanan niyang bahandi.
- 20 Moabot kaniya ang kahadlok nga daw baha,
 ug paliron siya sa makusog
 nga hangin sa panahon sa kagabhion.
- 21 Paliron siya sa hangin nga gikan sa sidlakan,
 ug mahanaw siya sa iyang gipuy-an.
- 22 Mohuyop kini kaniya nga walay kaluoy
 samtang naningkamot siya sa pag-ikyas
 gikan sa gahom niini.
- 23 Adunay mamakpak ug managhoy sa pagtamay kaniya
 tungod kay nahanaw na siya sa iyang pinuy-anan.”

28

Misulti si Job bahin sa Kaalam ug Pagsabot

- 1 “Adunay mga minahan nga diin makita ang mga plata,
 ug may mga dapit diin himuong lunsay ang bulawan.
- 2 Ang puthaw makuha gikan sa yuta,
 ug ang bronsi tunawon gikan sa mga bato.
- 3 Naggamit ang mga tawo ug suga para hayag
 ang ilang pagkutkot sa mga bato sa kinahiladman sa yuta.
- 4 Nagkutkot silag agianan sa minahan,
 sa lugar nga walay namuyo o dili agian sa mga tawo.
 Manaog sila didto ginamit ang pisi nga maglabyog-labyog.
- 5 Sa ibabaw sa yuta nagtubo ang mga tanom nga gigikanan sa pagkaon,
 apan sa ilalom sa yuta daw sa gitunaw sa kalayo.
- 6 Ang mga bato sa yuta adunay mga sapiro*
 ug ang mga abog niini adunay bulawan.
- 7 Ang mga agianan ngadto sa minahan wala makit-i
 sa mga langgam nga nagpangdagit o mga banog,
- 8 ug wala maagii sa mabangis nga mga mananap o sa liyon.
- 9 Kaloton sa mga tawo ang pinakagahi nga mga bato,
 bisan pa ang ilawom nga bahin sa mga bukid.
- 10 Maghimo silag agianan diha sa dagkong mga bato,
 ug makaplagan nila ang nagkalain-lain
 nga mga mahalong bato.
- 11 Kutkoton nila ang tinubdan sa mga suba,
 ug habwaon nila ang natago nga mga bahandi
 ug dad-on sa hayag.
- 12 “Apan asa man makaplagi ang kaalam ug panabot?

* **28:6 sapiro:** usa ka matang sa mahalong bato.

- 13 Wala mahibalo ang tawo kon asa kini makaplagi.[†]
Dili kini makaplagan dinhi sa kalibotan.
- 14 Dili usab kini makaplagan bisan sa kinahiladman sa dagat.
- 15 Dili kini mapalit ug bulawan o pilak.
- 16 Dili matupngan ang bili niini sa purong bulawan sa Ofir
o sa mahalong mga bato nga onix ug sapiro.
- 17 Labaw pa kini sa bulawan o kristal.
Dili kini ikabaylo ug alahas nga bulawan.
- 18 Labaw pa kinig bili sa koral, sa haspe,[‡] o sa rubi.
- 19 Dili kini matupngan sa topas nga gikan sa Etiopia[§]
ug dili kini mapalit ug purong bulawan.
- 20 “Nan, asa man makaplagi ang kaalam o ang panabot?
- 21 Walay buhing binuhat nga makakita niini
bisan pa ang mga langgam.
- 22 Bisang dapit sa kalaglagan,
nga mao ang dapit sa mga patay,
pulos hungihong lang ang nadungog bahin niini.
- 23 Ang Dios lang gayod ang nakahibalo
kon asa makita ang kaalam,
- 24 kay makita niya bisan pa ang kinalayoan nga bahin sa kalibotan,
ug makita niya ang tanang anaa sa ubos sa langit.
- 25 Sa dihang gihatagan niya ug gahom ang hangin,
ug gisukod niya kon unsa kakusog sa ulan,
- 26 ug sa dihang nagdesisyon siya kon asa moulan
ug kon asa mag-agi ang kilat ug dalogdog,
- 27 gipakita niya ang kaalam ug ang kabililhon niini.
Gitistingan niya kini ug giaprobahan.
- 28 Unya miingon siya sa mga tawo,
‘Adunay kaalam kamo ug panabot kon magtahod kamo
sa Ginoo ug maglikay sa daotan.’”

29

Ang mga Panalangin nga Nadawat ni Job Kaniadto

- 1 Nagpadayon pagsulti si Job,
- 2 “Kon mobalik lang unta ang nanglabayng mga panahon
diin gibantayan pa ako sa Dios,
- 3 ug diin gihayagan pa niya ang akong dalan
sa akong paglakaw sa kangitngit.
- 4 Niadtong panahon nga maayo pa ang akong kahimtang,
ang Dios mao ang suod kong higala,
ug gipanalanginan niya ang akong panimalay.
- 5 Giubanan pa ako kaniadto sa Makagagahom nga Dios,
ug kauban ko pa ang akong mga anak.
- 6 Niadtong mga panahona, ang akong mga baka naghatag
ug daghan kaayong gatas, ug ang akong mga olibo naghatag
ug daghan kaayong lana.

[†] 28:13 kon asa kini makaplagi: o kon unsa kini kabililhon.

[§] 28:19 Etiopia: sa Hebreo, Cush.

[‡] 28:18 haspe: usa ka matang sa

- 7 “Inig-adto ko sa pultahan sa lungsod,
ug moapil sa panaghisgotay sa mga tigdumala niini,
8 magpadaplin ang batan-on nga mga lalaki kon makita nila ako
ug ang mga tigulang manindog sa pagtahod kanako.
9 Manghilom bisan ang mga pangulo
10 ug ang mga dungganon.
11 Si bisan kinsa nga makakita kanako
o makadungog sa akong pagsulti,
gadaye kanako.
12 Kay ginatabangan ko ang mga kabos nga nanginahanglan
ug tabang ug ang mga ilo nga walay kadangpan.
13 Ginapanalanginan ako sa himalatyon nga tawo nga akong gitabangan,
ug nalipay gayod ang mga biyuda nga ako usab nga natabangan.
14 Gihimo ko kanunay ang matarong ug husto;
daw sama na kini sa bisti ug turban nga kanunay kong gisul-ob.
15 Akoy nahimong mata sa tawong buta
ug tiil sa tawong bakol.
16 Akoy nahimong amahan sa mga kabos,
ug bisan ang mga estranghero gitabangan ko sa ilang mga kaso.
17 Gikuhaan ko sa gahom ang mga tawong daotan
ug giluwes ang ilang mga biktima.
18 “Abi nakog, ‘Magkinabuhi akog dugay
ug mamatay nga nalibotan sa akong pamilya.
19 Kay nahisama ako kaniadto sa kahoy
kansang mga gamot nakaabot sa tubig
ug ang mga sanga kanunayng matun-ogan.
20 Gidayeg ako kanunay sa mga tawo
ug kanunay akong baskog.’
21 “Hilom ug namati pag-ayo ang mga tawo sa akong tambag.
22 Pagkahuman kog sulti, wala na silay ikadugang pa
kay kontento sila sa akong gisulti.
23 Naghandom sila sa akong mga pulong
sama sa ilang paghandom sa ulan.
Gusto gayod nila kining pamation.
24 Daw dili sila makatuo kon pahiyoman ko sila;^{*}
ang akong malipayong panagway makapadasig kanila.
25 Gitudloan ko sila sa angay nilang buhaton
nga daw akoy ilang pangulo.
Gipangulohan ko sila nga daw usa ka hari
nga nagdumala sa iyang kasundalohan.
Ginahupay ko ang ilang kasubo.

30

- 1 “Apan karon gibiyay-biay ako sa mga tawo
nga batan-on pa kay kanako,
kansang mga amahan dili masaligan.
Mas masaligan pa gani ang akong mga iro

* 29:24 Daw dili...sila: o Kon nawad-an silag paglaom, pahiyoman ko sila.

nga nagbantay sa akong mga karnero.

2 Unsa may makuha ko niining mga tawhana
nga mga luya na ug walay kusog?

3 Nagniwang na sila sa sobrang kawad-on ug kagutom.
Nagkitkit na lang sila sa mga lagutmon sa kamingawan
sa panahon sa kagabhion.

4 Pang-ibton nila ug pangkaonon ang mga tanom sa kamingawan,
bisan pa ang tab-ang nga gamot sa kahoy nga enebro.

5 Pang-abogon sila sa ilang mga katagilungsod
ug singgitan nga daw mga kawatan.

6 Busa napugos sila pagpuyo sa mga yuta,
sa mga kabatoan, ug sa mga bangag sa yuta.

7 Daw sa mga mananap sila nga mag-uwang sa kalasangan,
ug magtapok sila sa punoan sa mga tanom.

8 Wala silay pulos ug wala gani nakaila kanila,
ug giabog sila sa ilang yuta.

9 “Ug karon gibiyay-biyay ako sa ilang mga anak pinaagi sa awit.
Gihimo nila akong kataw-anan.

10 Gingilngigan sila kanako ug gilikayan nila ako.
Dili gani sila managana sa pagluwa sa akong nawong.

11 Karon nga gipasagdan ako ug gipaantos sa Dios,
nagpatuyang na lang sila sa ilang gustong buhaton kanako.

12 Gisulong ako niining daotan nga grupo.
Nagbutang sila ug lit-ag sa akong agianan,
ug nagtinguha gayod sila sa paglaglag kanako.

13 Babagan nila ang akong agianan sa paglaglag kanako.
Milampos sila bisan walay mitabang kanila.

14 Gisulong nila ako nga daw nag-agi sila
sa dako nga bangag sa guba nga paril.

15 Labihan ang akong kahadlok,
ug nawala ang akong dungog
ug bahandi sama sa panganod
nga gipalid sa makusog nga hangin.

16 “Ug karon hinay-hinay ako nga mamatay;
walay undang ang akong pag-antos.

17 Inigkagabii magngutngot ang akong mga bukog;
walay undang ang kasakit nga akong gibati.

18 Sa dakong kusog sa Dios, gikwelyohan niya ako

19 ug giitsa sa lapok. Nahisama na ako sa abo ug lapok.

20 “Nanawag ako kanimo, O Dios, apan wala ka motubag.
Nagbarog ako sa imong presensya,
apan ginatan-aw mo lang ako.

21 Nahimo ka nang bangis kanako.
Gigamit mo ang imong gahom sa pagpaantos kanako.

22 Daw sa gipapalid mo ako sa hangin
ug gipakuso-kuso sa bagyo.

23 Nasayod ako nga dad-on mo ako sa dapit sa mga patay,
sa dapit nga gitagana mo nga adtoan sa tanang mga tawo.

- 24 “Wala gayod ako mopasakit sa tawong nag-antos
ug nagpakiluoy tungod sa kalisod.
- 25 Naghilak gani ako sa mga tawong naglisod.
Naluoy kaayo ako sa mga kabos.
- 26 Apan sa dihang naglaom ako ug kaayohan,
daotan ang midangat kanako.
Nagpaabot akog kahayag,
apan kangitngit ang miabot.
- 27 Walay undang ang kasakit nga akong gibati.
Adlaw-adlaw akong nag-antos.
- 28 Nangitom ang akong panit dili tungod
sa kainit sa adlaw kondili tungod sa balatian.
Nagtindog ako atubangan sa katilingban
ug nangayog tabang.
- 29 Ang akong paghilak daw sa uwang sa ihalas nga iro*
o sa tingog sa ngiwngiw.
- 30 Nangitom ang akong panit ug nangaukab ang kugang.
Taas kaayo ang akong hilanat.
- 31 Masub-anon ang sonata sa akong harpa ug plawta.

31

- 1 “Misaad ako sa akong kaugalingon nga
dili gayod motan-aw nga adunay kaibog sa mga dalaga.
- 2 Kay unsay balos nga ihatag sa Makagagahom nga Dios
sa langit sa ginahimo sa tawo?
- 3 Dili ba kalaglagan ug katalagman
alang sa naghimog daotan?
- 4 Nasayod ang Dios sa tanan kong ginahimo.
- 5 “Kon gabakak ako ug nanglimbong,
6 pasagdi nga ang Dios ang mohukom kanako,
kay siya ang nakahibalo kon nakasala ako.
- 7 Kon wala ako magsubay sa husto nga dalan,
o gipaundayonan ko ang kaibog sa akong mga mata,
ug gihugawan ko ang akong kaugalingon,
- 8 hinaut pa nga mangadaot ang akong mga tanom
o kaonon kini sa uban.
- 9 “Kon natintal ako sa babaye o nakagusto
sa asawa sa akong silingan,
10 hinaut pa nga ilogon o dulogan
sa laing lalaki ang akong asawa.
- 11 Kay ang pagpanapaw makauulaw nga sala,
ug angay gayod nga silotan ang naghimo niini.
- 12 Sama kini sa kalayo nga molamoy
sa tanan kong kabtangan.
- 13 “Kon gibaliwala ko ang reklamo
sa akong mga sulugoon kanako,

* 30:29 *ihalas nga iro*: sa English, “jackals”.

- 14 unsay akong mahimo kon hukman ako sa Dios?
Unsay akong itubag kon sukit-sukiton niya ako?
- 15 Dili ba nga ang Dios nga naghimo kanako
mao usab ang naghimo sa akong mga sulugoon?
- 16 “Kon wala ako motabang sa mga kabos
ug sa mga biyuda nga naglisod,
17 ug gihikawan ko ug pagkaon ang mga ilo,
hinaut pa nga silotan ako sa Dios.
- 18 Apan sukad sa batan-on pa ako giatiman ko na ang mga ilo;
sa tibuok kong kinabuhi wala ako magpasagad sa mga biyuda.
- 19 Kon aduna akoy makita nga tawo nga nag-antos
sa katugnaw tungod sa kakulang sa bisti,
20 gihatagan ko kinig bisti nga pangtugnaw
nga hinimo sa balhibo sa akong mga karnero.
Unya nagpasalamat kini kanako sa kinasing-kasing.
- 21 Kon gidagmalan ko ang usa ka ilo,
tungod kay nahibalo ako nga
aduna akoy impluwensya sa hukmanan,
22 hinaut pa nga maputol ang akong bukton.
- 23 Dili ko mahimo kanang mga butanga,
kay nahadlok ako sa silot ug sa gahom* sa Dios.
- 24 “Wala ako nagsalig sa akong bahandi o naghuna-huna
nga makahatag kini kanakog siguridad.
- 25 Wala ako magpahambog sa akong daghang bahandi
ug sa tanang kabtangan nga naangkon ko.
- 26 Wala ako nagsimba sa adlaw nga nagsidlak,
o ang katahom sa paglihok sa bulan.
- 27 Ug wala matintal sa tago ang akong kasing-kasing
sa pagsimba niini.
- 28 Kon gihimo ko kini nga mga sala angay akong silotan,
kay nagluib ako sa Dios nga anaa sa langit.
- 29 “Wala ako magmaya sa dihang nalaglag
ang akong mga kaaway
o sa dihang midangat kanila ang kalisod.
- 30 Wala ako magpakasala pinaagi sa pagtunglo kanila.
- 31 Wala gayoy nagutman sa akong panimalay.
- 32 Wala ko pasagdi ang mga dumuduong
nga makatulog hisan asa kay kanunayng abli
ang akong panimalay alang kanila.
- 33 Wala ko itago ang akong sala sama sa gihimo sa uban.
- 34 Wala ako maghilom-hilom o magtago-tagong
tungod sa kahadlok sa isulti sa mga tawo.
- 35 “Kon aduna lang untay mamati kanako!
Mopirma ako sa pagpamatuod nga wala akoy sala.
Kon adunay reklamo ang Makagagahom nga Dios kanako,
hangyoon ko siya nga isulti o isulat niya kini.

* 31:23 gahom: o pagkahalangdon.

- ³⁶ Isab-it ko kini sa akong abaga o ibutang sa akong ulo
nga daw korona sa pagpakita nga andam ako sa pag-atubang niini.
- ³⁷ Sultihan ko ang Dios sa tanan kong gibuhat.
Moatubang ako kaniya sama sa usa ka pangulo
nga walay angayng ikaulaw.
- ³⁸ “Kon giabusaran ko ang akong yuta
o kon gikawat ko kini sa uban,[†]
- ³⁹ o nasakit ko ang mga trabahante sa akong yuta
tungod kay gikuha ko ang mga abot nga wala sila bahini,
- ⁴⁰ hinaut pa nga manurok sa akong yuta ang mga sampinit
ug mga sagbot imbis nga trigo ug barley.”
Dinhi nahuman ang gipanulti ni Job.

32

Si Elihu

- ¹ Miundang na sa pagtubag kang Job ang tulo niya ka higala, tungod kay miinsister gayod si Job nga wala siyay sala.
- ² Unya adunay usa ka tawo didto nga ginganlag Elihu. Anak siya ni Barakel nga taga-Buz nga nagagikan sa pamilya ni Ram. Nasuko siya pag-ayo kang Job kay ang Dios maoy gibasol ni Job ug dili ang iyang kaugalingon.
- ³ Nasuko usab siya sa tulo ka higala ni Job kay wala nila mapamatud-i nga nakasala si Job ug migawas nga ang Dios maoy sad-an.
- ⁴ Gihulat ni Elihu nga makahuman ug sulti ang uban ayha siya mosulti kang Job, tungod kay mas magulang sila kay kaniya.
- ⁵ Apan sa dihang nakita niya nga wala nay ikasulti ang tulo, nasuko siya pag-ayo.
- ⁶ Busa miingon si Elihu nga anak ni Barakel nga Busihanon,
“Bata pa ako ug kamo tigulang na,
busa nanagana ako nga mosulti.
Nahadlok ako nga mangahas
sa pagpadayag kaninyo sa akong huna-huna.
- ⁷ Giisip ko nga kamo ang angayng motudlo
kay mga tigulang na kamo
ug daghan kamog nahibaloan.
- ⁸ Apan ang tinuod, ang espiritu sa Makagagahom nga Dios
nga anaa sa tawo mao ang naghatag kaniya sa panabot.
- ⁹ Ang pagkatigulang dili garantiya
nga ang usa ka tawo maalamon
ug nahibalo kon unsay husto.
- ¹⁰ “Busa pamatia ninyo ako.
Mosulti usab ako sa akong nahibaloan.
- ¹¹ Nagpaabot lang ako samtang naghuna-huna
pa kamo sa angay ninyong isulti.
Namati ako sa inyong mga rason.
- ¹² Namati gayod ako pag-ayo kaninyo,
apan wala gayoy usa kaninyo
nga nakapamatuod nga nakasala si Job;
wala gayod kaninyoy mitubag

[†] **31:38** Sa literal, *Kon nagreklamo ang akong yuta batok kanako ug ang gidaro nga yuta basa sa luha.*

sa iyang pagpangatarungan.

¹³ Ayaw kamo pag-ingon,

‘Nahibaloan namo
kon unsa ang husto.

Pasagdi nga ang Dios ang motubag kaniya
ug dili ang tawo.’

¹⁴ Kon ako ang gilalis ni Job,

dili ko siya tubagon
ug sama sa inyong panubag.

¹⁵ “Karon nakahinuktok kamo

ug wala nay ikatubag.

¹⁶ Maghulat lang ba ako samtang nagpakahilom kamo
ug wala nay ikatubag?

¹⁷ Aduna usab akoy isulti sumala sa akong nahibaloan.

¹⁸ Kay daghan akog ikasulti,
ug dili ko na gayod kini kapugngan.

¹⁹ Kabutohon na ako sama sa bag-ong sudlanan
sa bino nga hinimo sa panit.

²⁰ Kinahanglan gayod nga mosulti ako
aron mahuwasan ako.

²¹ Wala akoy labanan o pasidunggan.

²² Dili ako kahibalong moulog-ulog.
Ug kon buhaton ko kini, silotan ako diha-diha
sa Dios nga naghimo kanako.

33

¹ “Karon, Job, pamatia pag-ayo ang tanan kong isulti kanimo.

² Kasultion na kaayo ako;
anaa na sa tumoy sa akong dila ang akong isulti.

³ Mosulti ako gikan sa matinud-anon kong kasing-kasing.
Isulti ko ang akong nahibaloan sa kinasing-kasing.

⁴ Ang espiritu sa Makagagahom nga Dios maoy naghimo kanako
ug naghatag kanakog kinabuhi.

⁵ Tubaga ako, kon makahimo ka.
Pangandam sa imong mga katarungan ug barogi kini.

⁶ Sama ra ako kanimo atubangan sa Dios.
Giumol usab ako gikan sa yuta.

⁷ Busa ayaw kahadlok kanako o paghuna-huna
nga lisod-lisoron ka nako.

⁸ “Klaro kanako ang imong gipanulti. Miingon ka,

⁹ ‘Wala akoy sala; hinlo ako ug inosente.

¹⁰ Apan nangitag rason ang Dios aron iya akong paantuson.
Giisip niya akong iyang kaaway.

¹¹ Gikadenahan niya ang akong mga tiil;
gibantayan niya ang tanan kong mga lihok.’

¹² “Apan Job, sayop ka gayod sa imong gisulti.
Dili ba nga ang Dios labaw man sa tawo?

¹³ Nan, nganong ginaakusaran mo siya

nga wala niya ginatubag ang reklamo sa mga tawo?

14 Ang tinuod, nagsulti kanunay* ang Dios,
apan wala lang makamatikod niini ang tawo.

15-16 Nagsulti siya pinaagi sa damgo
samtang natulog ug nahinanok ang tawo sa gabii.
Mohunghong siya kanila sa mga pasidaan
nga makapahadlok kanila.

17 Ginahimo niya kini aron moundang ang tawo
sa pagpakasala ug pagpasigarbo,

18 ug aron maluwas siya gikan sa kamatayon.

19 “Usahay disiplinahon sa Dios ang tawo
pinaagi sa sakit diin mag-antos siya,
sama sa walay hupay nga panakit sa kabukogan,

20 nga makapawala sa gana sa pagkaon,
bisan pag lamian kaayo ang pagkaon.

21 Moniwang ang tawo,
hangtod manggawas na ang mga bukog.

22 Himalatyon na siya ug moadtoay na
sa dapit sa mga patay.

23 “Apan kon adunay usa lang sa liniibo ka mga anghel
nga mopataliwala kaniya ug sa Dios,
ug mopahinumdom kaniya kon unsa ang husto
ug angayan kaniya,†

24 kaloy-an siya sa Dios.‡ Moingon ang Dios,
‘Luwasa siya sa kamatayon.
Nakakita ako ug pantubos kaniya.’

25 Unya mobalik ang maayo niyang lawas.
Molig-on siya pag-usab sama niadtong batan-on pa siya.

26 Kon mag-ampo siya ngadto sa Dios,
motubag ang Dios kaniya.
Dawaton siya sa Dios nga malipayon,
ug ibalik siya sa Dios sa matarong nga pagkinabuhi.

27 Unya mosulti siya sa mga tawo,
‘Nakasala ako, ug naghimog dili maayo,
apan wala ko madawat ang silot nga angay unta kanako.

28 Giluwas niya ako sa kamatayon,
ug padayon akong magkinabuhi.’

29 “Oo, kanunay kining gihimo sa Dios
ngadto sa tawo.

30 Ginaluwas niya ang tawo sa kamatayon
aron mabuhi siya.

31 “Job, pamatia ako pag-ayo. Paghilom lang,
ug pasagdi ako nga mosulti.

32 Kon aduna ka pay isulti, sulti lang,
kay gusto kong mahibaloan kon
tinuod ba nga wala kay sala.

* 33:14 kanunay: o sa nagkalain-lain nga paagi. † 33:23 mopahinumdom...kaniya: o mosugilon nga matarong siya. ‡ 33:24 sa Dios: o sa anghel.

- 33 Apan kon wala kay isulti,
hilom lang ug pamati sa akong kaalam.”

34

- 1 Unya miingon si Elihu,
2 “Kamong miingon nga maalamon kamo ug daghag nahibaloan,
pamatia ninyo ako pag-ayo.
3 Kay maingon nga ang dila makahibalo
kon unsay lamian ug dili lamian nga pagkaon,
ang dalunggan makahibalo usab
kon unsay husto o dili husto nga mga pulong.
4 Busa susihon nato kon unsay husto;
tun-an nato kon unsay maayo.
- 5 “Kay miingon si Job,
‘Inosente ako
apan wala ako hatagi sa Dios ug hustisya.
6 Bisag matarong ako,
gusip ako nga bakakon.
Bisan wala akoy sala nga nahimo,
gihatagan niya akog sakit nga walay pagkaayo.’
- 7 “Walay tawo nga sama kang Job
nga dili madutlan ug pagtamay.
8 Ganahan siyang makig-uban sa daotan
ug makasasala nga mga tawo.
9 Kay nag-ingon siya, ‘Walay makuha ang tawo
kon magtinguha siya sa pagpahimuot sa Dios.’
- 10 “Busa pamati kamo kanako,
kamong nag-ingon nga nakasabot kamo.
Ang Makagagahom nga Dios
dili mohimo ug daotan.
11 Balosan niya ang tawo sumala sa iyang binuhatan;
tagdon niya ang tawo sumala sa batasan niini.
12 Imposible nga maghimo ang Makagagahom nga Dios
ug daotan.
Dili niya mahimong tuison ang hustisya.
13 Adunay nagsugo ba kaniya sa pagdumala
sa tibuok kalibotan? Siyempre wala!
14 Kon pagbuot sa Dios nga kuhaon ang gininhawa
nga gihatag niya sa tawo,
15 mangamatay ang tanang mga tawo
ug mobalik ngadto sa yuta.
- 16 “Kon aduna kay panabot, Job,
pamatia kining akong isulti:
17 Makadumala ba ang Dios kon dili siya gusto ug hustisya?
Nan, nganong gipakadaotan mo man ang matarong
ug gamhanan nga Dios?
18 Dili ba nga ginabadlong man niya ang daotan
ug walay pulos nga mga hari ug mga pangulo?

- 19 Wala niya pabori ang mga pangulo, ug wala niya ipalabi ang mga adunahan kaysa mga kabos, kay silang tanan managsama nga iyang gibuhat.
- 20 Bisan ang mga tawong gamhanan mamatay lang ug kalit sa kagabhion, nga walay nagtandog kanila.
- 21 “Gibantayan gayod sa Dios ang tanang ginahimo sa tawo.
- 22 Wala gayoy dapit nga mangitngit nga mahimong katagoan sa mga daotan.
- 23 Dili na kinahanglan nga tawgon pa sa Dios ang tawo nga moadto sa iyang atubangan aron usisahon ug hukman.
- 24 Dili na kinahanglan nga mag-imbetigar pa siya aron matangtang niya ang mga tawong anaa sa pangatungdanan ug pulihan ug lain.
- 25 Tungod kay nasayod siya sa ilang ginahimo, kuhaan niya sila sa gahom ug laglagon bisan sa panahon sa kagabhion.
- 26 Silotan niya sila atubangan sa kadaghanan tungod sa ilang kadaotan.
- 27 Ginahimo niya kini tungod kay miundang sila sa pagsunod kaniya, ug wala sila magtagad sa iyang mga pamaagi.
- 28 Gidaog-daog nila ang mga kabos, ug nadungog sa Dios ang ilang pagpakitabang.
- 29 Apan bisan magpakahilom ug magtago ang Dios, walay makaingon nga dili husto ang iyang ginabuhat.
- Apan ang tinuod, nagbantay ang Dios sa mga tawo ug sa mga nasod
- 30 aron masanta niya ang pagdumala sa dili diosnon nga mga tawo nga makahatag ug kadaot sa katawhan.
- 31 “Job, nganong dili ka man moduol sa Dios ug moingon,
‘Nakasala ako, apan dili na ako magpakasala pa’ o
- 32 ‘Ipadayag kanako ang akong sala.
Kon nakasala ako, dili ko na kini buhaton pag-usab.’
- 33 Makapaabot ka ba nga ihatag sa Dios ang imong gihangyo kon dili ka maghinulsol?
Anaa kanimo ang desisyon, ug dili kanako.
Busa sultihi ako kon unsay imong desisyon.
- 34 “Ang mga tawong maalamon ug adunay panabot nga namati kanako,
- 35 makaingon usab nga ang imong gisulti, Job, walay kaalam ug walay pulos.
- 36 Angay ka gayod nga sulayan pag-ayo tungod sa imong sinultihan nga sama sa daotan tawo.
- 37 Gidugangan mo pa ang imong sala pinaagi sa pagrebelde sa Dios.

Gitamay ug giinsulto mo ang Dios sa among atubangan.”

35

- ¹Unya miingon pa gayod si Elihu,
- ²“Abi nimog husto ka sa imong pag-ingon nga wala kay sala atubangan sa Dios?
- ³Apan nag-ingon ka usab, ‘Unsa may akong makuha kon dili ako magpakasala?’
- ⁴“Tubagon ka nako ug ang imong mga higala.
- ⁵Hangad sa langit ug tan-awa ang mga panganod ibabaw nimo.
- ⁶Kon nakasala ka, dili kana makaapekto sa Dios, bisan magsige ka pa ug pagpakasala.
- ⁷Ug kon matarong ka, unsay kaayohan nga ikahatag mo sa Dios?
- ⁸Ang imong isigka-tawo lang ang maapektohan sa imong maayo o daotan nga mga binuhatan.
- ⁹“Nagpakitabang ang mga tawo tungod sa pagpangdaog-daog. Naghangyo sila nga luwason gikan sa kamot sa mga tawong gamhanan.
- ¹⁰Apan wala sila mangita sa Dios nga maoy naghimo kanila ug naghatag kanilag kusog sa panahon sa kalisod.*
- ¹¹Wala sila midangop sa Dios nga naghimo kanila nga mas maalamon kaysa mga mananap ug mga langgam.
- ¹²Ug kon manawag man sila, dili sila tubagon sa Dios tungod kay garboso ug mga daotan sila.
- ¹³Oo, dili pamation sa Makagagahom nga Dios ang ilang pagpangayo ug tabang nga walay kapuslanan.
- ¹⁴Labi pa gayod nga dili niya pamation ang imong pagpanawag, Job, kon moingon ka nga wala mo makita nga giatiman niya ang imong kaso nga gidala ngadto kaniya, ug nagsige ka lang ug hulat kaniya.
- ¹⁵Nag-ingon ka pa nga dili mosilot ang Dios bisan ug nasuko na siya, ug wala siya magtagad sa kadaotan nga ginahimo sa tawo.
- ¹⁶Job, walay kapuslanan ang imong gipanulti. Klaro nga wala ka masayod sa imong gipanulti.”

36

- ¹Nagpadayon pa gayod si Elihu sa pagsulti,
- ²“Pasensyahi ako sa makadiyot, kay aduna pa akoy isulti sa pagdependa sa Dios.
- ³Daghan akog nahibaloan ug mapamatud-an ko kanimo nga ang Dios nga nagbuhat kanako husto.
- ⁴Ipaniguro ko kanimo nga dili bakak ang akong isulti, kay ako nga imong gikaatubang labihan kamaalamon.

* **35:10** *kusog sa panahon sa kalisod: sa literal, awit sa kagabhion.*

- 5 “Gamhanan gayod ang Dios,
apan wala siyay gitamay.
Nakahibalo siya sa tanang butang.
- 6 Dili niya tugotan nga mabuhi ang daotan,
ug gihatagan niya ug hustisya ang mga dinaog-daog.
- 7 Dili niya pasagdan ang mga matarong.
Pasidunggan niya sila uban
sa mga hari hangtod sa kahangtoran.
- 8 Apan kon ginapaantos sila
nga daw ginakadenahan,
9 ginapakita sa Dios kanila nga nakahimo sila
ug daotan nga maoy ilang gipasigarbo.
- 10 Papaminawon niya sila sa iyang pagbadlong,
ug mandoan niya sila nga mobiya
sa ilang daotang binuhatan.
- 11 Kon motuman sila ug moalagad kaniya,
magkinabuhi sila nga mauswagon
ug malipayon sa tibuok nilang kinabuhi.
- 12 Apan kon dili sila motuman, mamatay sila sa gira
tungod sa kakulang sa panabot.
- 13 “Ang mga dili diosnon magtago
ug kasuko sa ilang kasing-kasing,
ug bisan silotan sila sa Dios,
dili sila mangayo ug tabang kaniya.
- 14 Mangamatay sila sa kaulaw* nga batan-on pa.
- 15 Pinaagi sa mga pag-antos,
ginatudloan sa Dios ang mga tawo.
Nakatuon sila sa pagpaminaw sa iya
pinaagi sa mga kasakit.
- 16 “Job, ginalikay ka sa Dios gikan sa katalagman
ug gihatagan ug kagawasan ug kaabundansya,
ug mapuno pag-usab ug lamiang
mga pagkaon ang imong lamisa.
- 17 Apan karon nahiagom ka sa silot nga angay sa mga daotan.
Dili ka gayod makalikay sa hustisya.
- 18 Pagbantay nga dili ka madani sa bahandi
ug madala sa dagkong mga suborno.
- 19 Makatabang ba ang imong bahandi
o ang imong abilidad sa imong kalisod?
- 20 Ayaw handoma ang kagabhion,†
ang higayon nga mangalaglag ang mga nasod.
- 21 Pagbantay nga dili ka makahimo ug daotan.
Gipaantos ka aron makalikay ka sa paghimo niini.
- 22 “Huna-hunaa kon unsa kagamhanan ang Dios.
Walay magtutudlo nga sama kaniya.
- 23 Walay makatudlo kaniya kon unsay iyang angayng buhaton,

* **36:14** sa kaulaw: sa literal, uban sa mga lalaki nga nagbaligya sa ila lawas diha sa mga templo.

† **36:20** kagabhion: tingali ang buot ipasabot, ang panahon sa pagsilot sa Dios.

- ug walay makasulti kaniya nga nakasala siya.
24 Ayaw kalimti ang pagdayeg sa iyang binuhatan
sama sa ginahimo sa uban sa ilang pag-awit.
25 Nakita sa tanang mga tawo ang iyang binuhatan,
apan sa layo lang.[‡]
26 Gamhanan kaayo ang Dios.
Dili gayod nato matugkad ang iyang pagkagamhanan,
ug dili nato maihap ang iyang edad.
27 “Gitigom sa Dios diha sa panganod ang inalisngaw sa tubig
gikan sa yuta ug gihimo niya kini nga ulan.
28 Nagbunok ang ulan gikan sa panganod
alang sa mga tawo.
29 Walay nahibalo kon unsaon pagkatag sa panganod,
ug kon sa unsang paagi magdalogdog
ang langit diin nagpuyo ang Dios.
30 Tan-awa kon unsaon niya pagpakilat sa iyang palibot,
ug kon sa unsang paagi kini mokilab
hangtod sa tumoy sa dagat.
31 Pinaagi niini nga gahom sa Dios,
gidumalahan niya ang mga nasod ug gihatagan
ug abunda nga pagkaon ang mga tawo.
32 Kuptan niya ang kilat ug mandoan
kini sa pag-igo sa iyang gipuntirya.
33 Ang dalogdog magpadayag sa umaabot nga bagyo,
ug bisan ang mga baka nahibalo nga adunay bagyo nga umaabot.

37

- 1 “Magkubakuba ang akong dughan
tungod niana nga bagyo.
2 Pamatia ninyo ang tingog sa Dios
nga nagdahunog.
3 Gipakilat niya ang kalangitan ug mikilab
kini hangtod sa kinatumyan sa kalibotan.
4 Unya madungog ang dahunog
sa iyang makusog nga tingog.
Ug dili niya kini pugngan.
5 Katingalahan kaayong nagdahunog ang tingog sa Dios.
Naghimo siya ug katingalahang mga butang
nga dili nato matugkad.
6 Gimandoan niya ang snow nga mahulog
sa yuta ug gipabunok ang ulan,
7 aron makapahulay ang mga tawo sa ilang trabaho
ug makapamalandong sa gihimo sa Dios.
8 Ang mga mananap manago sa ilang tago-anan
ug magpabilin sila didto panahon sa bagyo.
9 Ang makusog ug bugnaw nga hangin
naggikan sa ilang tago-anan.
10 Sa pagginhawa sa Dios maporma ang ice,

[‡] 36:25 sa layo lang: tingali ang buot ipasabot, dili kaayo nila matugkad o masabtan.

- ug ang halapad nga katubigan mag-ice.
- 11 Pun-on niya ug tubig ang kapanganoran,
ug gipakilat kini.
- 12 Maglibot-libot ang mga panganod
sa tibuok kalibotan sunod sa mando sa Dios.
- 13 Nagpadala ang Dios sa makusog nga ulan
aron sa paghatag ug tubig sa yuta,
o sa pagdisiplina sa tawo,
o sa pagpakita sa iyang gugma.
- 14 “Pamatia kini, Job, ug pamalandongi ang katingalahan
nga mga butang nga gihimo sa Dios.
- 15 Nahibalo ka ba kon giunsa pagpahimutang sa Dios
ang mga panganod ug kon giunsa niya
pagpakilab ang kilat?
- 16 Nahibalo ka ba kon giunsa paglutaw sa mga panganod?
Buhat kini sa katingalahan nga Dios
nga labihan kamaalamon.
- 17 Ikaw gani panington tungod sa init nga hangin
gikan sa habagatan,
- 18 makatabang ka ba sa Dios sa pagbukhad
sa mga panganod
ug sa pagpagahi niini sama sa espeho nga bronsi?
- 19 “Kon maalamon ka, tudloi kami
kon unsay angay namong isulti sa Dios.
Dili kami kahibalo kon unsaon namo pagpangatarungan
kay blangko ang among huna-huna.
- 20 Dili ako moingon sa Dios nga makiglalis ako kaniya,
kay tingalig laglagon niya ako.
- 21 Walay tawo nga makatutok sa adlaw human mahawani
sa hangin ang mga panganod ang kalangitan,
kay sulaw kini kaayo.
- 22 Gikan sa amihaan mogawas ang Dios nga nagsidlak
sama sa bulawan ug ang iyang kasulaw katingalahan.
- 23 Dili nato matugkad ang Makagagahom nga Dios
nga labing gamhanan.
Matarong gayod siya ug dili mangdaog-daog,
- 24 busa gitahod siya sa mga tawo.
Dili niya tagdon ang mga tawo nga gaisip
sa ilang kaugalingon nga mga maalamon.”

38

Misulti ang GINOO

- 1 Gikan sa buhawi mitubag ang GINOO kang Job,
- 2 “Kinsa ka nga nagduha-duha sa akong kaalam?
Ang imong gipanulti nagpakita lang nga wala kay nahibaloan.
- 3 Karon, andama ang imong kaugalingon,
ug tubaga ang akong mga pangutana.
- 4 “Diin ka man sa dihang gihimo ko ang pundasyon sa kalibotan?
Sultihi ako kon nahibalo ka.

- ⁵ Nahibalo ka ba kon kinsay nagbuot
sa gidak-on niining pundasyon
o ang nagsukod niini? Dili ba nasayod ka man!
- ⁶ Unsa bay nagsuporta sa pundasyon sa kalibotan?
Ug kinsay nagbutang niini nga pundasyon
- ⁷ samtang naghiusang nag-awit
ang mga bitoon sa kabuntagon
ug naghugyaw sa kalipay ang tanan nga anghel?*
- ⁸ “Kinsa bay nagbutang sa utlanan sa dagat
sa dihang mibugwak kini gikan sa kahiladman?
- ⁹ Akoy nagtabon sa dagat sa mga panganod
ug nagputos niini sa kangitngit.
- ¹⁰ Gibutangan ko ug utlanan ang dagat;
sama ra nga gisirad-an ko kini ug gitrangkahan.
- ¹¹ Giingnan ko ang dagat,
‘Kutob ka lang dinhi ug ayaw na paglapas;
kutob lang dinhi ang imong dagkong mga balod.’
- ¹² “Job, sukad masukad sa imong kinabuhi,
nakamando ka na ba sa adlaw sa pagsubang,
- ¹³ aron nga ang kahayag niini mosidlak sa tibuok kalibotan
ug mopaundang sa kadaotan nga ginahimo sa kagabhion?
- ¹⁴ Tungod sa kahayag niini, madayag ang mga porma
diha sa kalibotan sama sa marka sa silyo
diha sa yutang kolon o sa mga disenyo diha sa bisti.
- ¹⁵ Ang kahayag makasamok sa mga kalihokan
sa mga daotan,
kay dili na sila makahimog daotan sa uban.
- ¹⁶ “Nakaadto ka na ba sa mga tuboran
sa kinahiladman sa dagat
o sa pinakalawom nga bahin sa dagat?
- ¹⁷ Gipakita na ba kanimo ang mga pultahan paingon
sa mangitngit nga dapit sa mga patay?
- ¹⁸ Nahibalo ka ba kon unsa kadako ang kalibotan?
Sultihi ako kon nahibalo ka niining tanan!
- ¹⁹ “Nahibalo ka ba kon diin gikan ang kahayag o ang kangitngit?
- ²⁰ Ug madala mo ba sila pagbalik sa ilang gigikanan?
Nasayod ka ba sa agianan paingon sa ilang dapit?
- ²¹ Sigurado nga nasayod ka
kay natawo ka na man niadtong panahona,
ug dugay ka na sa kalibotan!
- ²² “Nakaadto ka na ba sa dapit nga tipiganan
sa snow o ulan nga ice
- ²³ nga gitagana ko alang sa panahon sa kagubot
ug sa panahon sa gira?
- ²⁴ Nahibalo ka ba sa agianan paingon sa dapit

* **38:7** *tanan nga anghel*: sa literal, *tanan nga anak sa Dios*.

- nga gigikanan sa kilat[†]
o sa dapit nga gigikanan sa hangin nga gikan sa sidlakan?
- 25 Kinsay naghimo sa agianan sa ulan ug sa bagyo?
- 26 Kinsay nagpadala ug ulan sa disyerto,
sa dapit nga walay nagpuyo nga tawo?
- 27 Kinsay nagpadala ug ulan sa kamingawan
aron manubo ang mga sagbot?
- 28 Kinsay gigikanan[‡] sa ulan, sa yamog,
29 ug sa ice nga gikan sa langit?
- 30 Mogahi ang tubig nga daw bato,
apil na ang ibabaw nga bahin sa dagat?
- 31 “Mahiktan mo ba o mahubaran ang
grupo sa mga bitoon nga gitawag ug
Pleyades ug Orion?
- 32 Mapagawas mo ba ang mga bitoon
sa gitakda kanila nga panahon?
- Magiyahan mo ba usab
ang grupo sa mga bitoon nga gitawag ug
Dako ug Gamay nga mga Oso?
- 33 Nahibalo ka ba sa mga balaod nga naggahom
sa kalangitan o sa kalibotan?
- 34 “Makamando ka ba sa panganod nga paulanan ka?
- 35 Makasugo ka ba sa kilat sa pagkilab?
Mapatuman ba nimo kini?
- 36 Kinsa ang naghatag ug kaalam ug panabot sa tawo?
- 37 Kinsa bay maalamon nga makaihap sa mga panganod?
Kinsay makahimo sa pagyabo
sa mga pundohanan ug tubig sa langit
- 38 nga makahimong lapok sa abog?
- 39 “Ikaw bay nangita sa pagkaon sa mga liyon
ug nagtagbaw kanila
- 40 samtang naghapa sila sa ilang tago-anan
o diha sa mga kabagnotan?
- 41 Kinsay gahatag ug pagkaon sa mga uwak kon gutomon sila
ug kon ang ilang mga piso mangayo ug pagkaon sa Dios?

39

- 1 “Nakahibalo ka ba kon kanus-a manganak ang ihalas nga mga kanding?
Nakabantay ka ba sa pag-anak sa mga lagsaw?
- 2 Giihap mo ba ang mga bulan sa ilang pagmabdos hangtod manganak sila?
Ug nahibaloan mo ba kon kanus-a sila manganak?
- 3 Moluhod sila ug ihmugso nila ang ilang anak.
- 4 Pagdako sa ilang anak sa kamingawan,
manglakaw kini ug dili na mobalik.
- 5 “Kinsay naghatag ug kagawasan sa ihalas nga asno?

[†] 38:24 kilat: o kahayag. [‡] 38:28 gigikanan: sa literal, amahan.

- 6 Gihatag ko kaniya ang kamingawan aron iyang puy-an;
gipapuyo ko siya sa yuta nga gipasagdan na.
- 7 Magpalayo siya sa kasaba sa siyudad
ug dili siya gusto nga mansohon.
- 8 Maglibot-libot siya sa kabukiran sa pagpangita
ug iyang masabsab.
- 9 “Mapatrabaho mo ba ang ihalas nga baka?
Magpabilin ba siya sa imong toril kon gabii?
- 10 Mahiktan mo ba siya ug mapadaro sa imong uma?
- 11 Makasalig ka ba sa iyang kusog sa pagtrabaho
sa imong mabug-at nga trabahoon?
- 12 Makasalig ka ba nga tigomon niya
ug hakoton ang imong abot ngadto sa giokanan?
- 13 “Kanindot tan-awon sa pako sa ostrich kon mokapay-kapay kini,
apan dili kini makatupong sa kaanindot sa pako sa talabon.
- 14 Biyaan sa ostrich ang iyang mga itlog sa yuta
aron mainit-initan kini.
- 15 Wala siyay kabalaka nga matumban kini
o buakon sa ihalas nga mananap.
- 16 Bangis kini sa iyang mga piso, nga daw dili kini iya.
Baliwala lang kaniya nga mawad-an ug pulos ang iyang hinagoan.
- 17 Kay wala ko siya hatagig kaalam ug panabot.
- 18 Apan kon siya nay modagan, kataw-an lang niya
ang kabayo ug ang nagsakay niini.
- 19 “Ikaw ba, Job, ang naghatag
ug kusog sa kabayo?
Ikaw bay naghatag sa iyang lambungay?*
- 20 Ikaw ba ang nagpalukso kaniya sama sa dulon
ug nagpakurat sa mga tawo sa iyang pagpangusmo?
- 21 Magpangahig siya sa yuta ug daw gapasigarbo
sa iyang kusog.
Unya modasdas siya sa gira.
- 22 Wala siyay gikahadlok,an,
ug dili siya moatras sa espada.†
- 23 Motagingting ang mga udyong diha
sa iyang kilid
ug magpangidlap ang mga bangkaw
sa nagsakay kaniya.
- 24 “Manglupad ang abog sa kakusog sa iyang pagdagan.
Dili na siya mapugngan inigtingog sa budyong.
- 25 Magbahihi siya sa pagkadungog niya sa tingog sa budyong.
Mapanimahoan niya ang gira bisan halayo ra kini,
ug madungog niya ang panagsinggit sa gira
ug ang daw nagdahunog
nga mga mando sa mga komander.

* 39:19 *lambungay*: o buhok sa iyang liog. † 39:22 *espada*: o gira.

- 26 “Ikaw bay nagtudlo sa banog sa paglupad
ug sa pag-adto sa habagatan?
27 Ikaw bay nagmando sa agila sa paglupad
ug sa paghimo sa iyang salag didto sa habog nga dapit?
28 Nagpuyo ang agila sa pangpang;
ang hait nga mga bato mao ang iyang salipdanan.
29 Molantaw siya gikan didto sa pagpangita ug tukbonon,
ug makita niya kini bisan sa layo.
30 Kon asa ang patay atua siya,
ug suyopon sa iyang mga piso ang dugo niini.”

40

- 1 Miingon pa gayod ang GINOO kang Job,
2 “Makiglalis ka ba sa Makagagahom nga Dios?
Buot mo bang ipasabot nga sayop ako. Karon, tubaga ako.”
3 Busa mitubag si Job sa GINOO,
4 “Dili ako takos nga motubag kanimo.
Unsay may akong itubag? Maghilom na lang ako.*
5 Daghan na akog nasulti.
Dili na ako magpadayon pa pagsulti.”
6 Unya miingon pag-usab ang GINOO kang Job gikan sa buhawi,
7 “Andama ang imong kaugalingon,
ug tubaga ang akong mga pangutana.
8 “Gusto mo bang pamatud-an nga dili ako matarong
aron mogawas nga ikaw ang matarong?
9 Gamhanan ka ba sama sa Dios?
Makapadahunog ka ba sa imong tingog sama kaniya?
10 Kon makahimo ka niana, ipakita ang imong pagkagamhanan,
pagkahalangdon, ug pagkadungganon.
11-12 Ipagawas ang imong kapungot sa mga garboso
pinaagi sa pagpaubos mo kanila.
Ug dugmoka ang mga daotan sa ilang gitindogan.
13 Taboni silang tanan ug yuta, sa dapit sa mga patay.
14 Kon mahimo mo kana, ako mismo ang modayeg kanimo,
ug dawaton ko nga aduna kay katakos
sa pagluwas sa imong kaugalingon.
15 “Tan-awa ang mananap nga Behemot.†
Managsama kamo nga akong binuhat.
Mokaon ra kini ug sagbot sama sa baka,
16 apan kusan kaayo. Ang lawas niini labihan kalig-on.
17 Ang iyang ikog sama kagahi sa kahoyng sedro,
ug dagko kinig mga paa.
18 Ang iyang mga bukog sama kagahi sa tubo nga bronsi o kabilya.
19 Kahibulongan siya sa tanang binuhat sa Dios,
apan ako nga nagbuhat kaniya makapildi kaniya.
20 Manabsab kini sa mga bukid diin nagdula
ang mga ihalas nga mananap.

* 40:4 *Maghilom na lang ako:* sa literal, *Tabonan ko na lang ang akong baba.*
posible nga hippopotamus o elepante.

† 40:15 *Behemot:*

- 21 Maghapa kini ilalom sa tanom nga lutos,
nga magpahipi sa mga bugang.
- 22 Ang mga tanom nga lutos ug uban pang mga tanom
sa daplin sa sapa maoy iyang silonganan.
- 23 Dili siya mahadlok sa sulog sa suba.
Daw wala lang kaniya ang tubig sa Suba sa
Jordan nga halos molapaw na kaniya.
- 24 Kinsay makadakop kaniya pinaagi sa pagbuta kaniya?
Kinsay makatuhog sa iyang ilong pinaagi sa lit-ag?

41

- 1 “Job, mapingwit mo ba ang Leviatan?
Mahiktan mo ba ang iyang baba* ug pisi?
- 2 Matuhog mo ba ug pisi ang iyang ilong?
Makaw-itan mo ba ang iyang apapangig?
- 3 Magsige ba siyag pakiluoy kanimo nga imong siyang buhian?
Mosulti ba siya ug malumong mga pulong kanimo?
- 4 Makigsabot ba siya kanimo aron mahimo mo na siyang
ulipon sa tibuk niyang kinabuhi?
- 5 Mahimo mo ba siyang alimahan sama sa langgam
o ihatag sa mga batang babaye aron ilang dulaan?
- 6 Paliton ba siya sa mga negosyante
ug tadtaron aron ibaligya?
- 7 Makadulot ba ang bangkaw sa iyang panit
o sa iyang ulo?
- 8 Kon imo kining madakop, dili mo na gayod makalimtan
ang kalisod sa pagpakigbisog kaniya,
ug dili mo na kini usbon pa.
- 9 Walay pulos ang pagtinguha sa pagdakop kaniya.
Pagkakita mo pa lang kaniya mawad-an ka na ug kaisog.
- 10 Kon walay mangahas sa pagtugaw kaniya,
kinsa may makahimo sa pagpakigkontra kanako?
- 11 Kinsay makaingon nga aduna akoy utang kaniya?
Akoy tag-iya sa tanang butang dinhi sa kalibotan.
- 12 “Sultihan ko pa gayod ikaw bahin sa lawas sa Leviatan
ug kon unsa siya kagamhanan ug kakusgan.
- 13 Kinsay makalaksi sa iyang panit
o makadulot niini?
- 14 Kinsay makaabli sa iyang baba
nga may makalilisang nga mga ngipon?
- 15 Ang iyang likod daw adunay daghan
kaayong mga taming nga nagpilit.
- 16-17 Nagsikit kini pag-ayo nga bisan
ang hangin daw dili makasulod,
ug walay makalaksi niini.
- 18 Inigpangusmo niya mokilab ang kahayag gikan sa iyang ilong,
ug ang iyang mga mata sama kapula sa pagbanagbanag sa adlaw.
- 19 Mobuga siya ug kalayo,

* 41:1 baba: sa literal, *dila*.

- 20 ug manggawas gikan sa iyang ilong ang aso
nga daw gikan sa nagbukal nga kolon sa nagdilaab nga sugnod.
- 21 Ang iyang gininhawa makapasiga sa uling,
kay gagawas ang kalayo sa iyang baba.
- 22 Kusgan ang iyang liog,
ug ang makakita kaniya mahadlok gayod.
- 23 Bisan ang iyang unod labihan kagahi.
- 24 Ang iyang kasing-kasing sama kagahi sa galingan nga bato.
- 25 Kon mobangon siya mangataranta sa kahadlok
ang gamhanan nga mga tawo.[†]
- 26 Walay espada, bangkaw, o pana nga makadulot kaniya.
- 27 Alang kaniya ang puthaw daw dagami lang kahumok,
ug ang bronsi daw gabok nga kahoy.
- 28 Ang mga pana dili makaabog kaniya.
Ang mga bato gikan sa lambayog
daw tahop lang alang kaniya.
- 29 Ang bunal daw dagami lang alang kaniya,
ug kataw-an lang niya ang gahadyong nga bangkaw.
- 30 Ang iyang tiyan nalukop sa himbis nga daw hait nga mga bildo.
Busa kon mokamang siya sa lapok,
daw gikarasan ang iyang giagian.
- 31 Makutaw ang tubig kon anaa siya sa dagat.
Daw tubig kini nga nagbukal diha sa kolon
o nagbukal nga lana diha sa kaldero.
- 32 Ang tubig nga iyang maagian mobula ug puti,
nga abi mo ug mga puting buhok.
- 33 Walay sama kaniya dinhi sa kalibotan.
Usa siya ka mananap nga walay kahadlok.
- 34 Ubos ang iyang pagtan-aw sa tanang garboso nga mga mananap.
Siya ang hari sa tanang ihalas nga mga mananap.”

42

- 1 Unya mitubag si Job sa GINOO,
- 2 “Nahibalo ako nga mahimo mo ang tanan,
ug walay makapugong kanimo.
- 3 Gipangutana mo ako kon nganong nagduha-duha
ako sa imong kaalam nga wala man akoy nahibaloan.
Tinuod nga nagsulti ako sa mga butang nga wala ko masabti,
mga butang nga dili ko matugkad.
- 4 “Nakigsulti ka kanako ug miingon ka
nga mamati ako kanimo
ug tubagon ko ang imong mga pangutana.
- 5 Kaniadto nadungog ko lang sa uban ang bahin kanimo,
apan karon nakita ko na gayod ikaw.
- 6 Busa naulaw ako sa tanan kong gisulti bahin kanimo,
ug gihinulsolan ko kini pinaagi sa paglingkod
sa yuta ug sa abog.”

Ang Kataposan

[†] 41:25 gamhanan nga mga tawo: o mga dios.

⁷ Human kini masulti sa GINOO kang Job, miingon siya kang Elifaz nga taga-Teman, “Nasuko ako kanimo ug sa imong duha ka higala, kay dili husto ang inyong gisulti bahin kanako; dili sama sa gihimo ni Job nga akong alagad.

⁸ Busa karon pagkuha kamo ug pito ka torong baka ug pito ka laking karnero. Lakaw kamo kang Job, ug ihalad ninyo kini isip halad nga sinunog alang sa inyong kaugalingon. Mag-ampo si Job alang kaninyo ug tubagon ko kini ug dili ko kamo silotan nga angay sa inyong kabuang. Wala kamo mosulti ug husto bahin kanako; dili sama sa gihimo ni Job nga akong alagad.”

⁹ Busa gihimo ni Elifaz nga taga-Teman, ni Bildad nga taga-Shua, ug ni Zofar nga taga-Naamat ang gisugo sa GINOO kanila. Ug gitubag sa GINOO ang pag-ampo ni Job.

¹⁰ Human makaampo si Job alang sa iyang mga higala, gipauswag siya pag-usab sa GINOO ug gihatagan ug doble sa naangkong niya kaniadto.

¹¹ Unya ang tanan niyang igsoon ug ang tanan niyang higala kanhi nangadto sa iyang balay ug nangaon uban kaniya. Gipadayag nila kang Job ang ilang pagsubo tungod sa tanang kalisod nga gihatag sa GINOO kaniya. Ug ang matag-usa kanila mihatag ug kuwarta ug singsing nga bulawan.

¹² Busa gipanalanginan sa GINOO ang misunod nga mga bahin sa kinabuhi ni Job labaw pa kaysa kaniadto. Gihatagan niya si Job ug 14,000 ka karnero, 6,000 ka kamelyo, 1,000 ka parisan nga baka, ug 1,000 ka bayeng asno.

¹³ Gihatagan usab niya kini ug pito ka mga anak nga lalaki ug tulo ka mga anak nga babaye.

¹⁴ Ang kamagulangan niya nga anak nga babaye mao si Jemina, sunod si Kezia ug unya si Keren Hapuc.

¹⁵ Walay babaye nga sama kanila katahom sa tibuok nila nga dapit.* Ug gihatagan sila ni Job ug panulondon sama sa ilang igsoon nga mga lalaki.

¹⁶ Human niadto, nabuhi pa si Job ug 140 ka tuig, ug nakita pa niya ang iyang mga kaliwat hangtod sa ikaupat nga henerasyon.

¹⁷ Tigulang na kaayo siya sa dihang namatay siya.

* 42:15 sa tibuok nila nga dapit: o sa tibuok kalibotan.

Ang Libro sa Mga Salmo Unang Libro

1

Sal. 1-41

- ¹ Bulahan ang tawo nga wala nagkinabuhi
sumala sa tambag sa mga daotang tawo,
wala nagsunod sa ginabuhay sa mga makasasala,
ug wala nakig-uban sa mga bugal-bugalon.
- ² Kondili, nalipay siya sa pagsunod
sa mga katudloanan nga gikan sa GINOO,
ug nagpamalandong siya niini adlaw ug gabii.
- ³ Sama siya sa kahoy nga gitanom sa daplin sa sapa,
nga mamunga sa panahon sa tingbunga,
ug dili malaya ang mga dahon.
Ug ang tanan niyang buhaton magmalampon.
- ⁴ Apan dili ingon niana ang mga tawong daotan;
sama sila sa tahop nga paliron lang sa hangin.
- ⁵ Busa sa adlaw sa paghukom, silotan sila sa Dios,
ug dili sila iipon sa mga matarong.
- ⁶ Kay ginagiyahan sa GINOO ang pagkinabuhi
sa mga matarong,
apan ang pagkinabuhi sa mga daotan maghatod kanila
ngadto sa kalaglagan.

Salmo 2

- ¹ Nganong nagkunsabo man ang mga nasod
ug nagplano ug daotan ang katawhan nga dili man kini molampus?
- ² Ang ilang mga hari ug mga pangulo nagtigom
ug nangandam sa pagpakig-gira sa GINOO
ug sa hari nga iyang pinili.
- ³ Nag-ingon sila, “Dili kita magpailalom
o magpasakop kanila.”
- ⁴ Apan ang ilang mga plano gikataw-an
ug gibiyay-biyay lang sa Ginoo nga naglingkod
sa iyang trono didto sa langit.
- ⁵ Sa iyang kapungot, gipasidan-an niya sila
ug nangahadlok sila.
- ⁶ Miingon siya, “Gipahimutang ko na sa Zion* ,
nga akong balaang† bungtod, ang hari nga akong pinili.”
- ⁷ Miingon ang hari nga pinili sa Dios:
“Ipadayag ko ang giingon kanako sa GINOO nga,
‘Ikaw ang akong anak,
ug niining adlaw nga nahimo kang hari,

* **Salmo 2:6** Zion: mao usab ang Jerusalem. † **Salmo 2:6** balaang: o piniling.

ako nahimong imong amahan.

⁸ Pangayo kanako,
ug ihatag ko kanimo ang mga nasod sa tibuok kalibotan
aron imong panag-iyahon.

⁹ Imo silang gamhan,
ug wala gayod kanilay makabatok sa imong pagdumala.
Mahisama sila sa kolon nga imong dugmokon.”

¹⁰ Busa, kamong mga hari ug mga pangulo sa kalibotan,
sabta ninyo kining mga pulonga,
ug pamatia ninyo ang mga pasidaan batok kaninyo.

¹¹ Alagari ninyo ang GINOO nga adunay pagtahod
ug paglipay kamo diha kaniya.

¹² Tahora ninyo ang hari nga iyang pinili,
kay kon dili, masuko siya,

ug diha-diha laglagon kamo niya.

Bulahan kadtong mga tawo nga nagdangop sa GINOO.

Salmo 3

Ang awit ni David sa dihang nagpahilayo siya gikan sa iyang anak nga si Absalom.

¹ GINOO, kadaghan sa akong kaaway;
kadaghan sa nakigbatok kanako!

² Nag-ingon pa sila
nga dili kuno nimo ako luwason.

³ Apan ang tinuod,
ikaw ang taming nga nagpanalipod kanako.

Gihatagan mo ako
ug kadaogan batok sa akong mga kaaway,
ug gilig-on mo ako.

⁴ Sa dihang nagpakitabang ako kanimo, GINOO,
imo akong gitubag didto sa imong balaang* bungtod.

⁵ Tungod kay gibantayan mo ako,
makatulog ako ug makamata nga malinawon.

⁶ Bisan pag linibong mga kaaway ang maglibot kanako,
dili ako mahadlok.

⁷ Sige na GINOO nga akong Dios,
luwasa ako!

Kaniadto imong gipakaulawan
ang tanan kong mga kaaway;
imong gikuha ang ilang katakos sa paghulga kanako.

⁸ Ikaw, GINOO, ang nagluwas
ug nagpanalangin sa imong mga katawhan.

Salmo 4

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang mga instrumento nga adunay mga kuwerdas. Awit ni David.

* **Salmo 3:4** *balaang: o piniling.*

- ¹ O Dios nga akong manlalaban,
tubaga ako kon mosangpit ako kanimo.
Dili ba nga imo man akong gitabangan sa akong mga kalisdanan?
Busa karon, dungga
ang akong mga pag-ampo ug kaloy-i ako.
- ² Kamong mga tawo nga gasaway kanako,
kanus-a pa kamo mohunong sa pagpakaulaw kanako?
Kanus-a pa kamo mohunong sa paghigugma sa mga butang
nga walay pulos ug sa pagsunod sa mga bakak?*
- ³ Hinumdomi ninyo nga gipili sa GINOO
ang mga diosnon nga mahimong iya.
Mao nga dunggon ako niya kon motawag ako kaniya.
- ⁴ Kon masuko kamo, ayaw kamo pagpakasala.
Paghilom ug pamalandong kamo samtang naghigda kamo
diha sa inyong mga higdaanan.
- ⁵ Salig kamo sa GINOO ug paghalad kaniya
sa husto nga mga halad.†
- ⁶ Daghan ang nag-ingon,
“GINOO, hinaut pa unta nga modagaya ang mga panalangin sa among
mga kinabuhì.
Ipakita kanamo ang imong kaayo!”
- ⁷ Apan ang kalipay nga imong gihatag kanako,
mas labaw pa kaysa kalipay sa mga tawo
nga abundansya sa kalan-on ug ilimnon.
- ⁸ Busa matulog ako nga malinawon,
tungod kay imo akong bantayan, GINOO.

Salmo 5

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang plawta. Awit ni David.

- ¹⁻² GINOO nga akong Dios ug hari,
pamatia ang akong pag-ampo ug pag-agulo.
Pamatia ang akong pagpangayo kanimo ug tabang,
kay diha kanimo ako nag-ampo.
- ³ Inigkabuntag andamon ko
ang akong kaugalingon sa pag-ampo kanimo.
Dad-on ko kanimo ang akong mga hangyo
ug maghulat ako sa imong tubag.
- ⁴ Ikaw ang Dios nga dili mahimuot sa kadaotan;
ang daotan dili makapuyo uban kanimo.
- ⁵ Dili makabarog sa imong atubangan ang mga mapahitas-on;
imong gikapungtan ang tanang naghimo ug daotan.
- ⁶ Imong laglagon ang mga bakakon
ug imong gikasilagan ang mga mamumuno
ug ang mga maluibon.

* **Salmo 4:2** sa *paghigugma...mga bakak*: tingali ang buot ipasabot, pagsimba sa mga dios-dios.

† **Salmo 4:5** *paghalad...halad*: o mohalad kaniya nga walay ikasaway ang inyong kinabuhì.

- ⁷ Apan ako, makasulod sa imong balay
tungod sa imong dakong gugma kanako.
Ug didto simbahon ka nako nga adunay pagtahod.
- ⁸ GINOO, giyahi ako diha sa imong pagkamatarong
kay daghan ang akong mga kaaway,
ug himoang sayon ang akong pagsunod
sa imong kabubut-on.
- ⁹ Dili kasaligan ang mga pulong sa akong mga kaaway,
kay ang ilang tinguha mao lamang ang paglaglag sa uban.
Ang ilang tutunlan sama sa naabli nga lubnganan,
kay pulos pagpanglimbong ang naggawas sa ilang mga baba.
- ¹⁰ O Dios, siloti ang akong mga kaaway.
Hinaut pa nga maunay sila sa ilang daotang mga tinguha.
Isalikway sila tungod sa ilang daghang mga sala,
kay misupak sila kanimo.
- ¹¹ Apan hinaut nga magmalipayon
ang tanang nagdangop kanimo.
Hinaut pa nga mag-awit sila sa kalipay.
Panalipdi ang mga naghigugma kanimo
aron magmalipayon sila.
- ¹² Kay ginapanalanginan mo, GINOO, ang mga matarong.
Ang imong gugma sama sa taming nga nagpanalipod kanila.

Salmo 6

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang mga instrumento nga adunay walo ka kuwerdas. Awit ni David.

- ¹ GINOO, ayaw akog siloti diha sa imong kasuko.
- ² Kaloy-i ako ug ayoha, kay labihan na ako kaluya.
- ³ Nahasol na ako pag-ayo, GINOO.
Kanus-a pa ba nimo ako ayohon?
- ⁴ Hatagi akog pagtagad, GINOO, ug luwasa ako.
Tungod sa imong gugma kanako,
luwasa intawon ako gikan sa kamatayon.
- ⁵ Kay kon mamatay ako
dili na ako makahinumdom pa kanimo;
dili na ako makadayeg kanimo didto sa dapit sa mga patay.
- ⁶ Naluya na ako sa labihang pag-agulo.
Matag gabii basa ang akong unlan sa luha.
- ⁷ Nanghubag ang akong mga mata sa paghinilak
tungod sa gihimo sa akong mga kaaway.
- ⁸ Palayo kamo kanako, kamong naghimo ug daotan,
kay gidungog sa GINOO ang akong pagbakho.
- ⁹ Nadungog niya ang akong pagpangayo ug tabang.
Ug tubagon niya ang akong pag-ampo.
- ¹⁰ Maulawan ug mahadlok gayod ang tanan kong mga kaaway.
Ug dali-dali silang magpahilayo tungod sa kaulaw.

Salmo 7

Ang “Shiggaion”^{*} ni David mahitungod kang Cush nga miyembro sa tribo ni Benjamin, nga giawit niya sa GINOO.

¹ GINOO nga akong Dios,

kanimo ako nagdangop aron imong panalipdan.

Luwasa ako sa mga naggukod kanako,

² kay kon dili, kunis-kunison nila ako sama
sa ginahimo sa liyon sa iyang biktima,
ug walay makaluwas kanako.

³ GINOO nga akong Dios,

kon nakahimo man ako ug daotan sa akong isigka-tawo,

⁴ o gibalosan ko ug daotan ang maayong gihimo
sa akong higala,

o giilogan ko ug mga kabtangan
ang akong mga kaaway sa walay igong hinungdan,

⁵ pasagdi nga sulongon ako

sa akong mga kaaway ug pildihon.

Pasagdi nga tunob-tunoban nila ako hangtod nga mamatay,
ug biyaan nga magbuy-od sa yuta.

⁶ Sige na, GINOO nga akong Dios,

ipakita ang imong kasuko

sa akong mga kaaway nga naglagot pag-ayo kanako,

kay buot mo man

nga maangkon ko ang hustisya.

⁷ Tigoma libot kanimo ang tanang mga katawhan,
ug dumalahi sila gikan diha sa imong trono.

⁸ Ikaw, GINOO, ang naghukom sa mga katawhan.

Pamatud-i nga wala akoy sala,

kay nasayod ka man nga matarong ako
ug wala akoy gihimong daotan.

⁹ Santaa ang daotang binuhatan sa mga tawong daotan,
ug panalangini ang mga matarong,

kay ikaw matarong man nga Dios,
ug imong ginasusi ang among mga huna-huna
ug mga kasing-kasing.

¹⁰ Ikaw, O Dios, ang nagpanalipod kanako[†].

Ikaw ang nagluwas sa mga nagkinabuhi nga matarong.

¹¹ Matarong ka nga maghuhukom,

ug adlaw-adlaw ginapakita mo

ang imong kasuko sa mga daotan.

¹²⁻¹³ Kon dili sila maghinulsol

sa ilang mga sala andam ikaw nga mosilot kanila.

Andam na ang imong igpapatay nga mga hinagiban.

Binaid na ang espada ug gibinat nang daan

ang pana nga adunay nagdilaab nga udyong.

¹⁴ Ang daotang mga tawo naghuna-hunag daotan
ug nagtinguha sila sa paghimo ug kasamok,

^{*} **Salmo 7:** “Shiggaion”: posible nga usa ka klasi sa awit.

[†] **Salmo 7:10** nagpanalipod kanako: sa literal, akong taming.

mao nga nanglimbong sila.

15-16 Apan tan-awa, ang ilang kadaotan
ug kabangis misumbalik kanila.

Sama ra nga nagkutkot sila ug bangag
apan sila ra mismo ang naunay ug kahulog niini.

17 Pasalamat ka nako, GINOO,
tungod sa imong pagkamatarong.
Awitan ka nako ug mga pagdayeg,
Labing Halangdong Dios.

Salmo 8

Ang awit nga gisulat ni David. Sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang
“gittith.”*

1 GINOO nga among Agalon,
ang imong pagkagamhanan makita sa tibuok kalibotan!
Ginadayeg ang imong gahom dinhi sa yuta
hangtod sa kalangitan.†

2 Gitudloan mo ang gagmayng mga bata sa pagdayeg kanimo,
aron maulawan ang imong mga kaaway nga buot manimalos.

3 Kon motan-aw ako sa langit nga imong gihimo,
ug makita ko ang bulan ug ang mga bitoon
nga imong gibutang sa ilang nahimutangan,

4 makapangutana ako sa akong kaugalingon,
“Unsa ba ang tawo nga gitagaan mo man gayod siya ug bili?
Tawo man lang siya,
nganong ginakabalak-an mo man gayod siya?”

5 Gihimo nimo siyang ubos lang sa mga anghel‡,
apan imo siyang gipasidunggan nga daw hari.

6 Gihimo mo siyang tigdumala sa imong mga binuhat;
imong gipadumalahan kaniya ang tanang mga butang,

7 apil na niini ang tanang mga mananap:
ang naglakaw,

8 ang naglupad,
ug ang nagpuyo sa tubig.

9 GINOO nga among Agalon,
ang imong pagkagamhanan makita sa tibuok kalibotan!
*

Salmo 9

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awita kini sa tono sa awit nga
“Ang Pagkamatay sa Anak.” Awit ni David.

1 Pasalamat ka nako, GINOO, sa tibuok kong kasing-kasing.
Isaysay ko ang tanan mong katingalahang mga buhat.

* **Salmo 8:** “gittith”: posible nga usa ka instrumento o paagi sa pag-awit. † **Salmo 8:1** *Ginadayeg...kalangitan:* dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto. ‡ **Salmo 8:5** *mga anghel:* o Dios.

* **Salmo 9:** Posible nga usa lang ka salmo nga ang mga stropa nagsugod ug mga litra sa alpabeto sa Hebreo nga pasunod nga mitotal ug 22 tanan.

- ² Labing Halangdong Dios, maglipay gayod ako
ug mag-awit ug mga pagdayeg tungod kanimo.
- ³ Inigkakita sa akong mga kaaway kanimo mangatras sila.
Magkapandol-pandol sila ug mangamatay.
- ⁴ Tungod kay matarong ka nga maghuhukom nga naglingkod sa imong trono;
imo akong gihukman ug imong gipamatud-an nga wala akoy sala.
- ⁵ Imong gihukman ug gilaglag ang daotang mga nasod nga wala moila kanimo,
busa dili na gayod sila mahinumdoman hangtod sa kahangtoran.
- ⁶ Gilaglag mo ang akong mga kaaway.
Imong gipangguba ang ilang mga lungsod,
ug dili na gayod sila mahinumdoman pa hangtod sa kahangtoran.
- ⁷ Apan ikaw, GINOO, naghari sa walay kataposan;
andam na ang imong trono sa paghukom.
- ⁸ Imong hukman ang mga tawo sa kalibotan,
subay sa hustisya ug kaangayan.
- ⁹ GINOO, ikaw ang tigpanalipod sa mga dinaog-daog
ug dalangpanan panahon sa kalisod.
- ¹⁰ Nagsalig kanimo ang mga tawo nga nakaila kanimo,
kay wala mo man isalikway ang midangop kanimo.
- ¹¹ Awiti ninyo ug mga pagdayeg ang GINOO nga naghari sa Zion[†]!
Imantala ninyo sa mga nasod ang iyang mga binuhatan!
- ¹² Gipanimaslan niya ang mga nangdaog-daog;
nagpakabana siya sa pagpangayo ug tabang sa mga dinaog-daog.
- ¹³ GINOO, tan-awa kon giunsa ako pagdaog-daog sa akong mga kaaway.
Kaloy-i ako ug luwasa sa kamatayon,
- ¹⁴ aron masaysay ko sa mga tawo didto sa mga pultahan sa siyudad sa Zion
ang imong kaayo kanako, ug madayeg ka nako.
Maglipay ako didto tungod kay imo akong giluwasa.
- ¹⁵ Nahitabo gayod sa mga nasod ang ilang giplanong daotan.
Sama ra nga nahulog sila sa bangag nga ilang gikalot
o nalit-agan sa lit-ag nga ilang gibutang.
- ¹⁶ Gipaila sa GINOO kon kinsa gayod siya pinaagi sa iyang matarong nga paghukom.
Ug ang mga daotang tawo naunay sa ilang kaugalingong daotang binuhatan.
- ¹⁷ Mangamatay ang daotang mga tawo sa tanang nasod,
kay gisalikway nila ang Dios.
- ¹⁸ Dili sa tanang higayon nga pasagdan sa Dios ang mga kabos.
Dili makawang ang ilang paglaom sa Dios.
- ¹⁹ Sige na, GINOO, ayaw tugoti nga hagiton ka sa mga tawo sa kalibotan.
Hukmi ang mga nasod sa imong atubangan.
- ²⁰ O GINOO, ipabati kanila ang kahadlok,
ug ipaila kanila ang mga tawo lamang sila.

[†] **Salmo 9:11** Zion: mao usab ang Jerusalem.

*

Salmo 10

- ¹ GINOO, nganong nagpalayo ka man?
Nganong motago ka man
sa panahon sa among mga kalisod?
- ² Tungod sa pagkamapahitas-on sa mga daotan,
gipaantos nila ang mga kabos.
Hinaut pa nga maunay sila
sa ilang daotang mga tinguha.
- ³ Gipasigarbo nila ang ilang daotang mga tinguha.
Gitunglo ug gisalikway ang GINOO
sa mga tawong hakog.
- ⁴ Tungod sa pagkamapahitas-on sa mga daotan,
dili sila modangop kanimo.
Wala man gani sila maghuna-huna
mahitungod kanimo.
- ⁵ Apan kanunay silang nagmauswagon.
Wala sila nabalaka sa imong paghukom.
Gibiay-biay nila ang tanan nilang mga kaaway.
- ⁶ Naghuna-huna sila nga dili sila matarog,
ug kanunay silang luwas sa katalagman.
- ⁷ Ang ilang baba puno sa pagpanunglo,
bakak, ug pagpanghulga.
Sayon ra alang kanila ang pagpanghimaraot sa uban.
- ⁸ Nanago sila diha sa mga baryo
naghulat ug mga tawong inosente, aron ilang pamatyon.
Kanunay silang nangita ug ilang mabiktima.
- ⁹ Daw liyon sila nga mag-atang sa tago nga dapit.
Panid-an nila ang ilang alaot nga mga biktima
aron sa pagdakop kanila,
ug kon madakpan na gani nila,
ila na dayon kining guyoron.
- ¹⁰ Pinaagi sa ilang kusog dugmokon nila
ang mga makaluluoy nga biktima
hangtod nga dili na kini makabangon.
- ¹¹ Moingon sila sa ilang kaugalingon
nga wala magtagad ang Dios
ug dili gayod siya makakita sa ilang gibuhat.
- ¹² Sige na, GINOONG Dios, siloti na ang mga daotan!
Ayaw pasagdi ang mga dinaog-daog.
- ¹³ O Dios, nganong gibugal-bugalan ka sa mga daotan?
Nag-ingon pa sila nga dili kuno nimo silotan.
- ¹⁴ Apan nakita mo ang nag-antos ug ang mga anaa sa kaguol,
ug andam ikaw sa pagtabang kanila.
Nagdangop kanimo ang mga makaluluoy sama sa mga ilo,
ug ginatabangan mo sila.

* **Salmo 10:** Posible nga usa lang ka salmo nga ang mga stropa nagsugod ug mga litra sa alpabeto sa Hebreo nga pasunod nga mitotal ug 22.

- ¹⁵ Kuha-i ug kusog ang daotang mga tawo.
 Siloti sila sa ilang kadaotan hangtod
 nga moundang na sila sa paghimo niini.
- ¹⁶ GINOO, hari ka sa walay kataposan.
 Mahanaw sa kalibotan ang mga kanasoran
 nga wala moila kanimo.
- ¹⁷ Nadungog mo, GINOO,
 ang pag-ampo sa mga tinamay.
 Tubaga sila ug lig-ona.
- ¹⁸ Hatagi ug katarungan ang mga ilo ug mga dinaog-daog,
 aron dili na sila hulgaon sa tawo nga gikan ra man sa yuta.

Salmo 11

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

- ¹ Sa GINOO ako nangayo ug panalipod.
 Busa nganong moingon man kamo kanako,
 “Lupad ngadto sa mga bukid sama sa langgam,*
- ² kay gibinat na sa mga daotan ang ilang mga pana diha sa mangitngit nga
 dapit
 aron panaon ang mga nagkinabuhi ug matarong.
- ³ Unsay mahimo sa mga matarong
 kon wala nay kahusay ug kalinaw ang lungsod?”
- ⁴ Anaa ang GINOO sa iyang balaan nga templo;
 naghari siya gikan sa iyang trono didto sa langit.
 Ginatan-aw niya ug ginasusi ang tanang mga tawo.
- ⁵ Ginasusi niya ang mga matarong ug ang mga daotan.
 Ginakapungtan niya ang mga bangis.
- ⁶ Paulanan niyag nagdilaab nga mga бага ug asupre ang mga daotan;
 ug silotan niya sila pinaagi sa init nga hangin nga makapaso.
- ⁷ Kay matarong ang GINOO
 ug malipay siya sa mga buhat nga matarong.
 Busa ang nagkinabuhi nga matarong makaduol kaniya.†

Salmo 12

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang mga instrumento
 nga adunay walo ka kuwerdas. Awit ni David.

- ¹ Tabangi ako, GINOO,
 kay wala nay nahibilin nga diosnon ug kasaligan.
- ² Ang tanan gabakak sa ilang isigka-tawo.
 Gilimbongan nila ug giulog-ulogan ang usag usa.
- ³ Hinaut pa nga imong pahilomon, GINOO, ang mga gaulog-ulog sa uban
 ug ang mga mapasigarbohon
- ⁴ nga nag-ingon,
 “Makuha namo ang tanan namong gusto pinaagi sa maayong pagpam-
 abà.

* **Salmo 11:1** *Lupad ngadto...langgam*: mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *Pahilayo sa inyong mga bukid, langgam*. † **Salmo 11:7** *makaduol kaniya*: sa literal, *makakita sa iyang nawong*.

Isulti namo ang buot namong isulti,
ug walay makabuot kanamo.”

⁵ Miingon ang GINOO,
“Tabangan ko ang mga kabos tungod kay gidaog-daog sila
ug nag-agulo sa kalisod.

Panalipdan ko sila kay mao kini ang ilang ginahandom.*”

⁶ Masaligan gayod ang mga saad sa GINOO.
Sama kini sa lunsay nga plata nga giputli makapito sa kalayo.

⁷ Bantayi kami kanunay, GINOO,
ug ilikay kami sa mga daotang tawo sa tanang panahon.

⁸ Kay gilibotan nila kami,
ug gidayeg sa tanan ang ilang daotang mga binuhatan.

Salmo 13

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

¹ GINOO, hangtod kanus-a ka nga dili manumbaling kanako?

Hangtod ba sa kahangtoran?

Hangtod kanus-a ka magtago gikan kanako?

² Hangtod kanus-a ako mag-antos sa kaguol?

Hangtod kanus-a pa ako mag-antos sa tumang kasubo adlaw ug gabii?

Ug hangtod kanus-a ang pagdaog-daog kanako sa akong mga kaaway?

³ Hatagi akog pagtagad, GINOO nga akong Dios; tubaga ang akong pag-ampo.

Ibalik ang akong kusog,*

kay kon dili, mamatay ako,

⁴ ug makaingon ang akong mga kaaway nga napildi na nila ako.

Kay malipay gayod sila kon malaglag ako.

⁵ Nagsalig ako, GINOO, sa imong gugma.

Ug nalipay gayod ako tungod kay imo akong luwason.

⁶ Awitan ka nako, GINOO,

tungod kay sukad pa kaniadto maayo ka kanako.

Salmo 14

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Ang awit ni David.

¹ Nag-ingon ang mga buang-buang
sa ilang kaugalingon, “Walay Dios!”

Daotan silang tanan ug ngil-ad ang ilang ginahimo.

Walay bisan usa kanila nga naghimo ug maayo.

² Didto sa langit nagtan-aw ang GINOO sa mga tawo

aron pagsusi kon aduna bay nakasabot sa kamatuoran ug nagdangop sa
Dios.

³ Ang tanan misimang sa tinuod nga dalan ug nahimong daotan.

Wala gayoy bisan usa nga naghimo ug maayo.

⁴ Wala ba makahibalo kining daotang mga tawo

* **Salmo 12:5** kay mao kini ang ilang ginahandom; o sa mga nagpakadaotan kanila.

Ibalik ang akong kusog: sa literal, *Hatagig kahayag ang akong mga mata.*

* **Salmo 13:3**

sa ilang ginahimo? Siyempre nakahibalo!

Nanginabuhi sila pinaagi sa pagpangilkil sa akong mga katawhan,
ug wala sila nag-ampo sa GINOO.

⁵ Apan mangalisang gayod sila,
kay labanan sa Dios ang mga matarong.

⁶ Gipakaulawan nila ang mga plano sa mga kabos,
apan ang Dios mao ang manalipod sa mga kabos.

⁷ Hinaut nga moabot na gikan sa Zion
ang moluwas sa Israel.

Unsa kaha kamalipayon ang mga Israelinhon,
ang katawhan sa GINOO,
kon pauswagon sila sa GINOO pag-usab!

Salmo 15

Awit ni David.

¹ GINOO, kinsa ang mahimong makasulod sa imong tolda?
Kinsa ang mahimong makapuyo didto sa imong balaang bungtod?

² Ang tubag sa GINOO, “Ang tawo nga nagkinabuhi nga walay ikasaway
ug naghimo sa matarong.
Tinuod ug matinud-anon ang tanan niyang gisulti.

³ Dili siya magbutang-butang sa uban,
ug dili siya mohimo o mosulti
ug daotan sa iyang isigka-tawo.

⁴ Alang kaniya talamayon ang mga tawo nga akong gisalikway,
apan ginapasidungan niya ang mga nagtahod kanako.
Ginatuman gayod niya ang iyang saad bisan pa kon malisod kini alang
kaniya.

⁵ Nagpautang siya nga walay tubo,
ug dili siya modawat ug suborno sa pagtestigo batok sa mga inosente.”

Ang tawo nga naghimo niini mahimong kanunayng lig-on
ug dili matarog hangtod sa kahangtoran.

Salmo 16

Ang “Miktam”* ni David.

¹ O Dios, bantayi ako kay nagdangop ako kanimo.

² Ikaw ang akong GINOO,
ug ang tanang maayong mga butang nga akong naangkon naggikan
kanimo.

³ Kon bahin sa imong katawhan sa yuta sa Israel
nga mga buotan kaayo, dako ang akong kalipay kanila.

⁴ Apan kadtong nagdangop sa mga dios-dios
nagdugang lang sa ilang mga kalisdanan.

Dili ako moapil sa ilang paghalad ug dugo ngadto sa mga dios-dios,
ug dili gayod ako mosangpit sa mga ngalan nianang mga dios-dios.

⁵ O GINOO, ikaw ang tanan alang kanako.

* **Salmo 16:** “Miktam”: mamahimong usa kini ka termino nga ginagamit sa musika.

- Ikaw ang akong kopa sa panalangan
kay mong gihatag ang tanan kong gikinahanglan.
Ang akong kinabuhi anaa sa imong mga kamot.
- 6 Pagkaanindot gayod sa imong mga gasa kanako.
Oo, maayo gayod ang akong mga nadawat gikan kanimo.
- 7 Dayegon ka nako, GINOO, kay imo akong gigiyahan.
Bisan sa gabii ang akong konsensya nagtudlo kanako.
- 8 Kanunay ka nako nga gihuna-huna, GINOO.
Ug tungod kay anaa ka uban kanako dili gayod ako matarog.
- 9 Busa malipayon ako kaayo.
Ug magkinabuhi ako nga luwas sa katalagman,
- 10 kay dili mo ako pasagdan nga moadto sa dapit sa mga patay.
Dili mo tugotan nga madugta[†]
ang imong matinud-anon nga alagad.
- 11 Ginatudloan mo ako kon unsaon pag-angkon ang maayong kinabuhi.[‡]
Uban kanimo hingpit ang akong kalipay hangtod sa kahangtoran.

Salmo 17

Ang pag-ampo ni David.

- 1 GINOO, pamatia ang akong pagpangayo ug hustisya.
Pamatia ang akong matinud-anong pag-ampo.
- 2 Nasayod ka kon unsa ang husto,
busa ikaw ang makahukom nga wala akoy sala.
- 3 Imong gisusi ang akong kasing-kasing bisan sa gabii.
Gisulayan mo ako ug wala kay nakita nga sala kanako.
Determinado ako nga dili mosulti ug daotan
- 4 sama sa ginabuhay sa uban.
Pinaagi sa pagtuman sa imong mga sugo,
nalikayan ko ang pagsunod sa mga daotan.
- 5 Gisunod ko kanunay ang imong pamaagi
ug wala ako mosimang gikan niini.
- 6 O Dios, nag-ampo ako kanimo
kay nasayod ako nga tubagon mo ako.
Pamatia ang akong pag-ampo.
- 7 Ipakita ang katingalahan mong gugma.
Pinaagi sa imong gahom,
giluwas mo ang mga tawo nga nangayo kanimo
ug proteksyon gikan sa ilang mga kaaway.
- 8 Ampingi ako nga sama sa pag-amping mo sa imong mga mata,
ug panalipdi ako sama sa pagpanalipod sa langgam
sa iyang piso ilalom sa iyang mga pako.
- 9 Panalipdi ako gikan sa daotan kong mga kaaway nga naglibot
ug nagtinguha sa pagpatay kanako.
- 10 Wala silay kaluoy,
ug mapahitas-on manulti.
- 11 Gisundan nila ako ug karon naglibot na sila kanako.

[†] **Salmo 16:10** *madugta: o moadto sa lubnganan.* [‡] **Salmo 16:11** *maayong kinabuhi: o kinabuhi nga walay kataposan.*

Naghulat sila ug higayon nga ila akong malaglag.

¹² Sama sila sa liyon nga nag-atang sa iyang tago-anan,
ug andam sa pagkunis-kunis sa iyang mabiktima.

¹³ Sige na, GINOO, atubanga ang daotan kong mga kaaway ug pildiha sila.
Luwasa ako gikan kanila pinaagi sa imong gahom*.

¹⁴ Luwasa ako gikan niining mga tawhana
nga mga butang lang dinhi sa kalibotan ang gihuna-huna.
Siloti sila sa silot nga gitagana mo kanila,
apil na ang ilang mga kabataan ug kaapohan.

¹⁵ Apan ako makakita kanimo,
kay wala akoy nahimong sala.
Pamata ko malipay gayod ako sa akong pagkakita kanimo.

Salmo 18

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Ang awit ni David nga alagad sa GINOO. Giawit niya kini ngadto sa GINOO sa dihang giluwasa siya sa GINOO gikan kang Saulo ug sa uban pa niyang mga kaaway.

¹ Gihigugma ka nako GINOO.
Ikaw ang akong kusog.

² Ikaw, GINOO, ang akong salipdanan nga bato,
ang akong lig-ong tago-anan ug manluluwas.
Ikaw, Dios, ang salipdanan ko nga bato,
makatago ako diha kanimo.
Ikaw, Dios, ang akong taming,
gamhanang manluluwas ug dalangpanan.

³ Dalaygon ka, GINOO,
kay kon mangayo ako ug tabang kanimo
ginaluwas mo ako gikan sa akong mga kaaway.

⁴⁻⁵ Ang kamatayon daw pisi nga milambod kanako
ug daw lit-ag nga nag-atang sa akong agianan.
Ang kalaglagan daw bul-og sa baha
nga nagkuso-kuso kanako.

⁶ Busa sa akong kalisdanan
nagpakitabang ako kanimo,
GINOO, nga akong Dios,
ug gikan sa imong templo
gidungog mo ang akong pag-ampo.

⁷ Unya milinog, ug ang mga pundasyon
sa mga bukid nauyog,
tungod kay nasuko ka, GINOO.

⁸ Nanggawas ang aso sa imong ilong,
ug sa imong baba nanggawas
ang nagdilaab nga kalayo ug mga бага.

⁹ Giablihan mo ang langit
ug nanaog ka nga nagtungtong

* **Salmo 17:13** *gahom*: sa literal, *espada*.

- sa mabagang dag-om.
10 Nagsakay ka sa kerubin
ug tulin kining milupad samtang gipalid sa hangin.
11 Gihimo mo ang kangitngit nga mosalipod kanimo.
Nagtago ka sa mabagang dag-om.
12 Nagpangilat sa imong atubangan,
ug nag-ulan ug mga ice*
ug nagdilaab nga mga бага.
13 Ang tingog mo GINOO,
nga Labing Halangdong Dios,
nagdahunog gikan sa langit.†
14 Gipana mo ug kilat ang imong mga kaaway,
ug miikyas sila nga nagkatibulaag.
15 Sa imong pagngulob ug pagpangusmo
sa kasuko mimala ang dagat,
ug nakita ang yuta ilalom niini,
ug nakita usab ang pundasyon sa kalibotan.
16 Gikan sa langit gigunitan mo ako
ug gihaw-as gikan sa lawom nga tubig.
17 Giluwas mo ako gikan sa akong gamhanang mga kaaway
nga naglagot kanako,
kay wala akoy dag-anan kanila.
18 Gisulong nila ako sa dihang anaa ako sa kalisod,
apan gipanalipdan mo ako, GINOO.
19 Giluwas mo ako sa katalagman
kay nalipay ka kanako.
20 Gipanalanginan mo ako
tungod kay matarong ang akong kinabuhi
ug wala ako magpakasala.
21 Kay gisunod ko ang imong mga pamaagi
ug wala ako mobiya kanimo, GINOO, nga akong Dios.
22 Gituman ko ang tanan mong sugo
ug wala ko lapasa ang imong mga tulomanon.
23 Nahibalo ka nga walay ikasaway sa akong kinabuhi,
ug gilikayan ko ang pagpakasala.
24 Gigantihan mo ako tungod kay nakita mo
nga matarong ang akong kinabuhi
ug wala ako magpakasala.
25 Matinumanon ka sa mga matinumanon kanimo,
ug maayo ka usab sa mga tawo nga maayo.
26 Matinud-anon ka sa mga tawo nga matinud-anon kanimo,
apan makigbatok ka sa mga tawong daotan.
27 Oo, ginaluwas mo ang mga mapainubsanon,
apan ginapaubos mo ang mga mapahitas-on.
28 GINOO nga akong Dios, ikaw ang akong kahayag.

* **Salmo 18:12** *ice*: sa uban nga Binisaya, *yelo*. † **Salmo 18:13** Sa ubang mga manuskrito sa Hebreo ug sa Septuagint, aduna pay sumpay nga, “mga ice ug nagdilaab nga mga бага.”

Sa kangitngit ikaw ang akong suga.

²⁹ Sa imong tabang sulongon ko ang panon sa mga sundalo,
ug mahimo kong katkaton ang paril nga naglibot sa lungsod.

³⁰ Hingpit ang imong pamaagi, O Dios.
Ang imong pulong kasaligan gayod.
Sama ka sa taming alang sa tanang nagdangop kanimo.

³¹ Ikaw lang, GINOO, nga Dios;
ikaw lang ang among salipdanan nga Bato.

³² Ikaw, O Dios, ang naghatag kanako ug kusog
ug ang nagbantay sa akong paglakaw.

³³ Ginalig-on mo ang akong tiil sama sa tiil sa lagsaw,
aron makalatas ako sa habog nga mga dapit.

³⁴ Ginabansay mo ako sa pagpakig-gira;
ang akong mga bukton makabinat na sa bronsi nga pana.

³⁵ Gipanalipdan mo ako sama sa taming,
busa luwas ang akong kinabuhi.

Gitipigan mo ako pinaagi sa imong gahom,
ug pinaagi sa imong tabang nahimo akong bantogan.

³⁶ Gipalapdan mo ang akong agianan,
busa wala ako madakin-as.

³⁷ Gigukod ko ang akong mga kaaway ug naapsan ko sila.
Ug wala gayod ako mobalik hangtod nga nalaglag ko sila.

³⁸ Gihampak ko sila hangtod nga nangalup-og sila sa akong tiilan
ug dili na makabangon pa.

³⁹ Gihatagan mo ako ug kusog sa pagpakig-gira
ug gipadaog batok sa akong mga kaaway.

⁴⁰ Gipakagiw mo ang akong mga kaaway
ug gilaglag ko sila.

⁴¹ Nangayo sila ug tabang, apan walay miluwas kanila.
Nanawag sila kanimo, apan wala mo sila tubaga.

⁴² Gidugmok ko sila hangtod nahisama na lang sila sa abog nga paliron sa
hangin.

Gitunob-tunoban ko sila nga daw lapok sa kadalanan.

⁴³ Giluwas mo ako gikan sa mga nagrebelde.
Gihimo mo akong pangulo sa mga kanasoran.

Ang mga langyaw nag-alagad kanako.

⁴⁴ Nagyukbo sila kanako.

Ug inigkadungog nila bahin kanako,
nagtuman sila sa akong mando.

⁴⁵ Nawad-an silag kaisog,
ug nanggawas sa ilang mga tago-anan nga nagkurog sa kahadlok.

⁴⁶ Buhi ka, GINOO! Dalaygon ka nga akong salipdanan nga bato!
Gibayaw ka nako tungod kay ikaw ang Dios nga akong Manluluwas.

⁴⁷ Ikaw GINOO ang manimalos sa akong mga kaaway,
ug gipasakop mo kanako ang mga kanasoran.

⁴⁸ Giluwas mo ako gikan sa akong mabangis nga mga kaaway,
ug gipadaog mo ako batok kanila.

⁴⁹ Busa pasidunggan ka nako taliwala sa mga kanasoran.
Ug awitan ka nako ug mga pagdayeg.

- ⁵⁰ Gihatagan mo ug dagkong mga kadaogan ang imong pinili nga hari.
Gihigugma mo si David ug ang iyang mga kaliwat sa walay kataposan.

Salmo 19

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

- ¹ Ang kalangitan nagpadayag sa gahom sa Dios
ug nagpakita sa iyang gipanghimo.
- ² Ang matag adlaw ug matag gabii daw sa nagsugilon sa gahom sa Dios.
- ³ Walay pulong o tingog nga madungog gikan kanila,
- ⁴ apan ang ilang mensahe makaabot bisan asang bahin sa kalibotan;
milukop kini sa tanang dapit.
- Naghimo ang Dios sa kalangitan ug puloy-anan alang sa adlaw.
- ⁵ Ug gikan didto mogawas ang adlaw kon buntag,
sama sa pamanhonon nga malipayon human siya gikasal,
o sama sa usa ka magdudula nga andam nang modagan sa lumba.
- ⁶ Mosidlak kini sa sidlakan ug mosalop sa kasadpan.
Ug walay makatago gikan sa iyang kainit.
- ⁷ Ang kasugoan sa GINOO hingpit.
Nagpadasig kini sa atong kinabuhi.
- Ang mga katudloanan sa GINOO kasaligan
ug naghatag ug kaalam sa mga walay alamag.
- ⁸ Ang mga tulomanon sa GINOO husto
ug naghatag ug kalipay.
- Ang mga sugo sa GINOO klaro
ug naglamdag sa huna-huna sa tawo.
- ⁹ Ang pagtahod sa GINOO maayo,
ug angay kining himuon sa walay kataposan.
- Ang paghukom sa GINOO
husto ug matarong.
- ¹⁰ Mas maayo pa kining tinguhaon kaysa lunsayng bulawan;
ug mas tam-is pa kaysa puro nga dugos.
- ¹¹ Naghatag usab kini, GINOO, ug pahimangno kanako nga imong sulugoon.
Ug kon tumanon ko kini daghang kaayohan ang akong madawat.
- ¹² Usahay dili mahibaloan sa tawo nga nakasala siya.
Busa, GINOO, hinloi ako sa mga sala nga wala ko mahibaloi!
- ¹³ Tabangi usab ako nga dili makahimo
sa mga sala nga tinuyo
ug ayaw itugot nga maulipon ako niini,
aron walay ikasaway sa akong pagkinabuhi
ug malikay ako sa daghang matang sa pagpakasala.
- ¹⁴ Hinaut pa nga ang mogawas nga mga pulong
ug ang akong mga gipanghuna-huna makalipay kanimo,
GINOO, nga akong salipdanan nga bato ug manluluwas.

Salmo 20

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

- ¹ Hinaut pa nga tubagon ka sa GINOO kon anaa ka sa kalisod.
Hinaut pa nga panalipdan ka sa Dios ni Jacob.
- ² Hinaut pa nga tabangan ka niya gikan sa balaang puloy-anan didto sa Zion.

³ Hinaut pa nga dawaton niya ang imong mga halad,
apil na ang imong halad nga sinunog.

⁴ Hinaut pa nga ihatag niya ang imong gitinguha,
ug magmalampuson ka sa imong mga plano.

⁵ Manghugyaw kami sa imong pagdaog
ug magsaulog nga gadayeg sa atong Dios.

Hinaut pa nga ihatag sa GINOO
ang tanan mong pangayoon.

⁶ Karon nahibaloan ko nga ginapadaog sa GINOO ang iyang pinili nga hari.
Ginatubag niya ang pag-ampo sa hari didto sa iyang balaang puloy-anan,
ug kanunay niya kining padaogon pinaagi sa iyang gahom.

⁷ Ang uban nagsalig sa ilang mga karwahi ug ang uban sa ilang mga kabayo,
apan kami nagsalig sa GINOO nga among Dios.

⁸ Sila nga nagsalig sa mga karwahi ug kabayo mangalaglag
apan kami modaog ug magpabilin nga lig-on.

⁹ Hatagig kadaogan ang imong pinili nga hari, GINOO,
ug tubaga kami kon mosangpit kami* kanimo.

Salmo 21

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

¹ Nalipay ang imong pinili nga hari, GINOO,
tungod kay gihatagan mo siya ug kusog.
Labihan ang iyang kalipay tungod kay gipadaog mo siya.

² Gihatag mo kaniya ang iyang gipangandoy;
wala mo ihikaw ang iyang gipangayo.

³ Gidawat mo siya ug gipanalanginan.
Gikoronahan mo siya ug lunsayng bulawan.

⁴ Mihangyo siya kanimo nga dugangan pa ang iyang kinabuhi,
ug gihatagan mo siya ug taas gayod nga kinabuhi.*

⁵ Tungod sa kadaogan nga imong gihatag kaniya nahimo siyang bantogan
ug labihan ka dungganon.

⁶ Gihatagan mo siya ug mga panalangin nga magpadayon hangtod sa ka-
hangtoran.
Gilipay mo gayod siya tungod sa imong presensya,

⁷ kay nagsalig siya kanimo, GINOO, nga Labing Halangdong Dios.
Ug tungod sa imong paghigugma kaniya dili siya matarog.

⁸ Ang imong gahom mao ang magpildi sa tanan mong mga kaaway.

⁹ Kon magpakita ka na laglagon mo sila,
ug mahisama sila sa nagdilaab nga hurnohan.
Sa imong kasuko ipalamoy mo sila sa kalayo.

¹⁰ Pamatyon mo ang tanan nilang mga kaliwat,
ug wala gayoy mahibilin kanila.

¹¹ Nagplano silag daotan batok kanimo,

* **Salmo 20:9** *ug tubaga kami:* mao kini sa Septuagint ug sa Targum; apan sa Hebreo, *Tubagon niya (Dios o hari) kami kon manawag kami.* * **Salmo 21:4** *taas gayod nga kinabuhi:* o kinabuhi nga walay kataposan.

apan dili gayod sila magmalampuson.

- ¹² Kay mangikyas sila inigkakita nila
nga gibinat mo ang imong pana ug gipunting kanila.
- ¹³ Dalaygon ka, GINOO, tungod sa imong kusog.
Mag-awit kami ug mga pagdayeg tungod sa imong gahom.

Salmo 22

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awita kini sa tono sa awit nga “Usa ka Buntag.” Ang awit ni David.

- ¹ Dios ko, Dios ko, nganong gipasagdan mo ako?
Nganong layo ka man kanako?
Nag-agulo na ako sa pag-antos,
apan wala mo pa gihapon ako tabangi.
- ² Dios ko, adlaw ug gabii nagpanawag ako kanimo,
apan wala mo ako tubaga, busa wala akoy pahulay.
- ³ Apan balaan ka,
ug naglingkod ka sa imong trono
nga ginadayeg sa mga Israelinhon.
- ⁴ Misalig kanimo ang among mga katigulangan ug giluwat mo sila.
- ⁵ Misangpit sila kanimo ug gitabangan mo sila.
Misalig sila kanimo ug wala mo sila pakyasa.
- ⁶ Gibiay-biay ako ug gitamay sa mga tawo.
Miingon sila nga sama ako sa usa ka ulod*
ug dili tawo.
- ⁷ Ang makakita kanako mangyam-id ug magbugal-bugal kanako,
ug magpanglingo sila nga moingon,
- ⁸ “Nagsalig ka man kaha sa GINOO, nganong wala ka man niya luwasa?
Kon tinuod nga nalipay siya kanimo,
nganong wala ka man niya tabangi?”
- ⁹ Apan ikaw ang nagpagawas kanako gikan sa tagoangkan sa akong inahan,
ug gikan sa masuso pa ako gipanalipdan mo na ako.
- ¹⁰ Sukad sa akong pagkahimugso,
gitugyan na ako kanimo ug ikaw lang ang akong Dios.
- ¹¹ Busa ayaw pagpalayo kanako,
kay hapit na moabot ang kalisod
ug walay laing motabang kanako.
- ¹² Gilibotan ako sa daghang mga kaaway;
sama sila sa kusgang mga torong baka sa Basan.
- ¹³ Sama usab sila sa liyon nga nagngulob ug nagnganga,
ug andam na sa pagkunis-kunis kanako.
- ¹⁴ Nawad-an na akog kusog; sama kini sa tubig nga giyabo,
ug ang tanan kong mga bukog murag nangalisa.
Nawad-an na akog kaisog; sama ako sa kandila nga naupos.
- ¹⁵ Nawad-an na akog kusog; sama ako sa mibagtik nga yuta.

* **Salmo 22:6** sama ako sa usa ka ulod: tingali ang buot ipasabot, alaot o walay pulos.

Ug ang akong dila miungot sa akong alingagngag.
GINOO, gipasagdan mo ako nga hapit nang mamatay.

16 Gilibotan ako sa daotang mga tawo nga daw sa mga iro nga mialirong kanako.

Gihambat nila ang akong mga kamot ug mga tiil.[†]

17 Nanggawas na ang akong mga bukog,
ug gitutokan lang nila ako.

18 Gibahin-bahin nila ang akong mga bisti pinaagi sa hulbot-hulbot.

19 Apan ikaw, GINOO, ayaw pagpahilayo kanako.

Ikaw nga akong kusog, pagdali ug tabangi ako.

20 Luwasa ako gikan sa espada sa akong mga kaaway;
luwasa ang akong kinabuhi gikan nianang mga iro.

21 Luwasa ako gikan nianang mga liyon.

Tubaga[‡] ang akong pag-ampo;

luwasa ako gikan sa sungay nianang mga torong baka.

22 Imantala ko sa akong mga katagilungsod ang imong gipanghimo.
Dayegon ka nako diha sa ilang mga panagtigom.

23 Kamong nagtahod sa GINOO, dayega ninyo siya!

Kamong mga katawhan sa Israel, nga mga kaliwat ni Jacob,
pasidunggi ug tahora ninyo ang GINOO!

24 Kay wala niya gipakawalay-bili ang mga pag-antos sa mga kabos.

Wala niya sila talikdi;

gidungog niya ang ilang pagpangayo ug tabang.

25 Hatagi ako, GINOO, sa kadasig

sa pagdayeg kanimo diha sa panagtigom sa imong katawhan.

Atubangan sa mga nagtahod kanimo tumanon ko

ang akong gisaad nga mga halad kanimo.

26 Dapiton ko ang mga kabos sa pagkaon ug mangabusog sila.

Ang mga nagdangop kanimo magdayeg kanimo.

Hinaut pa nga magmauswagon ang ilang mga kinabuhi.

27 Ang tibuok kalibotan[§] mahinumdom

ug mobalik kanimo, GINOO,

ug simbahan ka nila.

28 Kay ikaw ang hari,

ug ikaw ang nagdumala sa mga nasod.

29 Mosimba gayod kanimo^{*}

ang tanang mga adunahan sa kalibotan.

Apil ang tanang mga tawo nga hapit nang mamatay moyukbo kanimo.

Ug bisan kadtong nangamatay na,

30 ang ilang mga kaliwat moalagad kanimo.

[†] **Salmo 22:16** Mao kini sa Septuagint, sa Syriac, ug sa pipila ka manuskrito sa Masoretic nga Teksto. Sa kadaghanan nga mga manuskrito sa Masoretic nga Teksto, *Sama sa liyon ang akong mga kamot ug mga tiil.* [‡] **Salmo 22:21** *Tubaga: o Gitubag mo.* [§] **Salmo 22:27** *tibuok kalibotan: sa literal, kinatumayan sa kalibotan.* ^{*} **Salmo 22:29** *Mosimba gayod kanimo: sa Hebreo, Mikaon sila ug misimba.*

Tudloan mahitungod kanimo, Ginoo,
ang umaabot nga mga henerasyon.

- 31 Silang wala pa mangatawo suginlan unya
nga giluwis mo ang imong katawhan.
Ug ikaw gayod mismo ang mihimo niini.

Salmo 23

Awit ni David.

- 1 Ikaw, GINOO, mao ang akong magbalantay,
ug dili ako makabsan sa tanan kong gikinahanglan.
2 Daw karnero ako nga gipapahulay mo diha sa sabsabanan
nga abunda sa lunhawng mga sagbot,
ug gigiyahan ngadto sa tin-aw nga tubig.
3 Gilig-on mo ako.
Gitultolan mo ako sa hustong dalan aron ikaw mapasidunggan.
4 Bisan pa ug maglakaw ako
sa walog nga labihan kangitngit,
dili ako mahadlok
tungod kay kauban ka nako.
Ang imong pagpanalipod ug paggiya*
nagpalig-on kanako.
5 Giandaman mo ako ug kombira samtang nagtan-aw
ang akong mga kaaway.
Gidihogon mo ug lana ang akong ulo ingon
nga imong pinasidunggang bisita.
Ug gipatuyangan mo ako sa ilimnon.
6 Nakasiguro gayod ako nga ang imong kaayo ug gugma kanako magpadayon
sa tibuok kong kinabuhi.
Ug mopuyo† ako sa imong balay‡, GINOO,
hangtod sa kahangtoran.§

Salmo 24

Awit ni David.

- 1 Ang tibuok kalibotan ug ang tanang anaa niini iya sa GINOO.
2 Kay siya ang nagmugna sa kalibotan diha sa lawom nga katubigan.
3 Kinsay makatungas sa bungtod sa GINOO?*
Kinsay makasulod sa iyang balaang dapit?
4 Kadtong maayog binuhatan ug limpyog huna-huna,
wala mosimbag mga dios-dios,
ug dili bakakon.
5 Panalanginan siya ug isipon nga matarong sa GINOO,
ang Dios nga iyang manluluwas.
6 Mao kana nga matang sa tawo ang makadangop

* **Salmo 23:4** Sa literal, *gipanalipdan mo ako pinaagi sa imong bunal ug sungkod*. † **Salmo 23:6** *mopuyo*: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *magbalik*. ‡ **Salmo 23:6** *balay*: tingali ang buot ipasabot, *ang templo*; o *ang puloy-anan sa Dios sa langit*. § **Salmo 23:6** *hangtod sa kahangtoran*: o *sa walay kataposan*. * **Salmo 24:3** *bungtod sa GINOODiin nagtindog ang templo*.

ug makasimba sa Dios ni Jacob.[†]

⁷ Ablihi ang karaang mga pultahan sa Templo
aron makasulod ang gamhanang Hari!

⁸ Kinsa kining gamhanang Hari?

Siya mao ang GINOO nga kusgan ug lig-on sa pagpakig-gira.

⁹ Ablihi ang karaang mga pultahan sa Templo
aron makasulod ang gamhanang Hari!

¹⁰ Kinsa ba kining gamhanang Hari?

Siya mao ang GINOO nga makagagahom.

Oo, siya ang gamhanang Hari.

*

Salmo 25

Awit ni David.

¹⁻² GINOO nga akong Dios,

kanimo ako nag-ampo ug nagsalig.

Ayaw intawon itugot nga pildihon ako sa akong mga kaaway,
aron dili ako maulawan.

³ Ang tanan nga nagsalig kanimo dili maulawan,
apan kadtong nagluib kanimo maulawan.

⁴ Tudloi ako, GINOO, sa imong mga pamaagi.

⁵ Tudloi ako sa pagkinabuhi subay sa imong kamatuoran,
kay ikaw ang Dios nga akong manluluwas.
Nagsalig ako kanimo sa kanunay.

⁶ Hinumdomi, GINOO, ang imong kaluoy ug gugma
nga imong gipakita sukad pa kaniadto.

⁷ Ayaw na hinumdomi ang mga sala
nga akong nahimo sa batan-on pa ako.

Sumala sa imong gugma hinumdomi ako, GINOO,
aron mapakita mo ang imong kaayo.

⁸ Maayo ug matarong ka, GINOO,
busa ginatudloan mo ang mga makasasala sa pamaagi sa pagkinabuhi.

⁹ Gigiyahan mo ang mga mapainubsanon sa pagbuhat sa matarong.
Gitudloan mo sila sa imong pamaagi.

¹⁰ Sa tanan mong ginahimo,
gipadayag mo ang imong pagkamahigugmaon ug pagkamatinud-anon
ngadto sa mga nagtuman sa imong kasabotan ug kasugoan.

¹¹ Bisan daghan ang akong mga sala, GINOO, pasayloa ako,
tungod ug alang sa imong kadunganan.

¹² Ang mga nagtahod kanimo, GINOO,
giyahan mo sa dalan nga angay nilang agian.

¹³ Magkinabuhi sila nga mauswagon
ug ang ilang mga kaliwat padayon nga magpuyo sa yuta[†] sa Israel.

[†] **Salmo 24:6** *makasimba sa Dios ni Jacob*: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *mosimba, Jacob*.

* **Salmo 25**: Nagpulipuli kini nga linya sa balak nga nagsugod sa nagsunodsunod nga mga litra sa Hebreo. [†] **Salmo 25:13** *padayon...sa yuta*: sa literal, *mapanunod o mapanag-ya sa yuta*.

- 14 Suod ka, GINOO, sa mga nagtahod kanimo.
Ginapahinundoman mo sila sa imong kasabotan.
- 15 GINOO, kanunay akong nagdangop kanimo,
kay ikaw ang nagluwas kanako gikan sa katalagman[‡].
- 16 Patalinghogi ako ug kaloy-i,
kay nag-inusara ako ug dinaog-daog.
- 17 Misamot pa gayod ang akong mga kalisdanan;
luwasa ako sa akong mga kabalaka.
- 18 Tan-awa ang akong mga pag-antos,
ug pasayloa ang tanan kong mga sala.
- 19 Tan-awa kon unsa kadaghan ang akong mga kaaway
ug kon unsa kadako ang ilang pagdumot kanako.
- 20 Tipigi ang akong kinabuhi ug luwasa ako!
Ayaw ako pakaulawi, kay kanimo ako nagdangop.
- 21 Nagkinabuhi ako nga maligdong ug matarong,
busa hinaut nga panalipdan mo ako kay nagsalig ako kanimo.
- 22 Luwasa, O Dios, ang mga Israelinhon
sa tanan nilang mga kalisdanan.

Salmo 26

Awit ni David.

- 1 Pamatud-i, GINOO, nga wala akoy sala,
kay nagkinabuhi ako nga walay ikasaway
ug nagsalig ako kanimo sa walay pagduha-duha.
- 2 Susiha ako, GINOO;
susiha ang akong huna-huna ug kasing-kasing.
- 3 Kay kanunay kong ginahinundoman ang imong gugma,
ug nagkinabuhi ako nga matinumanon kanunay kanimo.
- 4 Wala ako makig-uban sa mga tawo nga limbongan ug tigpakaaron-ingnon.
- 5 Supak ako sa mga panagtigom sa daotang mga tawo.
Dili gayod ako makig-uban kanila.
- 6 Hugasan ko ang akong mga kamot sa pagpaila nga wala akoy sala.
Ug unya, molibot ako sa imong halaran sa pagsimba kanimo, GINOO,
- 7 samtang nag-awit ako ug mga awit sa pagpasalamat,
ug nagsaysay sa tanan mong katingalahang mga binuhatan.
- 8 Gihigugma ko ang balay nga gipuy-an mo, GINOO,
ang dapit diin makita ang imong pagkagamhanan.
- 9 Ayaw ako laglaga uban sa mga makasasala,
sama sa mga mamumuno.
- 10 Kanunay silang andam sa paghimo ug daotan
ug mahilig sa suborno.
- 11 Apan ako nagkinabuhi nga maligdong,
busa luwasa ako ug kaloy-i.
- 12 Karon, layo na ako sa katalagman,*

[‡] **Salmo 25:15** katalagman: sa literal, lit-ag.
nagtindog ako sa patag nga yuta.

* **Salmo 26:12** layo na ako sa katalagman: sa literal,

busa dayegon ka nako, GINOO, diha sa panagtigom sa imong mga katawhan.

Salmo 27

Awit ni David.

¹ Ang GINOO mao ang akong kahayag, manluluwas, ug tigpanalipod, busa wala akoy angayng kahadlok.

² Sa higayon nga sulongon ako sa akong daotang mga kaaway aron patyon, madagma ug malup-og sila.

³ Bisan pa ug libotan ako sa daghang mga sundalo, dili ako mahadlok.

Bisan pa ug maggira, mosalig gihapon ako sa Dios.

⁴ Usa ra ka butang ang akong gipangayo sa GINOO ug mao gayod kini ang akong gihandom pag-ayo: nga makapuyo ako sa iyang balay sa tibuok kong kinabuhi, ug didto makapamalandong ako sa iyang kaayo ug makapangayo sa iyang paggiya.

⁵ Kay sa panahon sa katalagman tagoan niya ako ug panalipdan diha sa iyang templo.

Ipahimutang niya ako sa dapit diin luwas ako sa katalagman.*

⁶ Busa magmadaogon ako batok sa akong mga kaaway nga naglibot kanako, ug maghalad ako sa Templo sa GINOO nga adunay paghugyaw sa kalipay. Mag-awit ako kaniya!

⁷ Pamatia ako, GINOO, kon motawag ako kanimo; kaloy-i ako ug tubaga ang akong pag-ampo.

⁸ Miingon ka nga modangop ako kanimo, busa midangop ako kanimo, GINOO.

⁹ Ayaw pagtago gikan kanako. Ayaw ako isalikway tungod sa imong kasuko kanako, nga imong sulugoon.

Ikaw ang nagtabang kanako, busa ayaw ako pasagdi o isalikway, O Dios nga akong manluluwas.

¹⁰ Bisan pa ug isalikway ako sa akong amahan ug inahan, atimanon mo gihapon ako, GINOO.

¹¹ Tudloi ako sa imong pamaagi. Tultoli ako sa hustong dalan, tungod kay giatangan ako sa akong mga kaaway.

¹² Ayaw ako itugyan kanila, kay gibutang-butangan nila ako sa butang nga wala ko gayod mahimo, ug gusto nila akong daoton.

¹³ Apan nagtuo ako nga masinati ko ang imong kaayo samtang buhi pa ako.

* **Salmo 27:5** *dapit diin luwas ako sa katalagman: sa literal, sa habog nga bato.*

¹⁴ Salig kamo sa GINOO!

Pagpakalig-on kamo ug ayaw pagpakawala ug paglaom.
Salig lang kamo sa GINOO!

Salmo 28

Awit ni David.

¹ GINOO, nga akong salipdanan nga bato,
nagtawag ako kanimo.
Pamatia ang akong pag-ampo!

Kay kon dili ka mamati,
mahisama ako sa mga nangamatay na.

² Pamatia ang akong pagpakiluoy sa pagpangayo
ug tabang kanimo,
samtang nag-atubang ako
sa imong balaan nga Templo
nga gabayaw sa akong mga kamot.

³ Ayaw ako siloti uban sa mga daotan.
Nagpakaaron-ingnon sila nga mga higala sila,
apan diay nagplano sila ug daotan.

⁴ Balosi sila sumala sa ilang mga binuhatan.
Siloti sila sa ilang daotang gipanghimo.

⁵ Kay gipakawalay-bili nila ang imong gipanghimo,
busa laglagon mo sila sa dayon.

⁶ Dalaygon ka, GINOO,
kay gidungog mo ang akong pagpakiluoy kanimo.

⁷ Ikaw ang naghatag kanako ug kusog
ug nagpanalipod kanako.*
Nagsalig ako kanimo ug gitabangan mo ako.
Busa nalipay gayod ako ug nag-awit
ug pagpasalamat kanimo.

⁸ Ikaw, GINOO, ang naghatag ug kusog
sa imong katawhan.
Gipanalipdan mo ug giluwas ang imong pinili†.

⁹ Luwasa ug panalangini
ang katawhan nga imong gipanag-iyahan.
Bantay! sila
sama sa ginabuhay sa usa ka magbalantay
ngadto sa iyang mga karnero;
atimana sila
sa walay kataposan.

Salmo 29

Awit ni David.

¹ Dayega ninyo ang GINOO,
kamo nga mga anak sa gamhanang Dios.*
Dayega ninyo ang iyang gahom ug kusog.

* **Salmo 28:7** *nagpanalipod kanako*: sa literal, *akong taming*. † **Salmo 28:8** *pinili* nga hari o katawhan. * **Salmo 29:1** *kamo nga mga anak sa gamhanang Dios*: o kamo nga langitnon nga mga binuhat.

- ² Dayega ninyo ang iyang pagkagamhanan.
Simbaha ninyo siya sa dihang ipadayag niya ang iyang balaang presen-
sya.
- ³ Nagdahunog ang tingog sa GINOO, ang gamhanang Dios,
ug madunggan kini diha sa kadagatan.
- ⁴ Ang iyang tingog gamhanan ug halangdon.
⁵ Makabali kini sa mga kahoyng sedro sa Lebanon.
- ⁶ Tay-ogon sa GINOO ang mga bukid sa Lebanon ug ang bukid sa Hermon[†],
ug mahisama kini sa nati nga baka nga naglukso-lukso.
- ⁷ Ang tingog sa GINOO makapakilat ug
⁸ makapatay-og sa kamingawan,
bisan pa ang kamingawan sa Kadesh.
- ⁹ Ang tingog sa GINOO makapaanak sa mananap nga usa[‡]
ug makapataktak sa mga dahon sa kahoy.
Ug sa iyang Templo nagsinggit ang tanan, “Gamhanan ang Dios!”
- ¹⁰ Ang GINOO ang nagmando sa mga baha.
Nagmando siya ingon nga hari sa walay kataposan.
- ¹¹ Gilig-on sa GINOO ang iyang katawhan
ug gihatagan ug maayong kahimtang.

Salmo 30

Ang awit ni David sa pagdedikar sa Templo.

- ¹ Gidayeg ka nako, GINOO, kay giluwes mo ako sa katalagman,
ug wala mo tugoti nga magmaya ang akong mga kaaway sa akong
kahimtang.
- ² GINOO nga akong Dios,
nangayo ako ug tabang kanimo, ug giayo mo ako.
- ³ Giluwes mo ako sa kamatayon.
Wala mo tugoti nga mamatay ako.
- ⁴ Pag-awit kamo ug mga pagdayeg sa GINOO,
kamong katawhan nga nagmatinumanon kaniya.
Dayega ninyo siya sa paghinumdom sa iyang pagkabalaan.
- ⁵ Kay ang iyang kasuko dili molungtad ug dugay,
apan ang iyang kaayo magpadayon sa tibuok natong kinabuhi.
Masubo tingali kita panahon sa kagabhion,
apan malipay ra kita pag-abot sa kabuntagon.
- ⁶⁻⁷ GINOO, sa imong kaayo gipalig-on mo ako sama sa usa ka bukid.
Ug tungod kay mauswagon ang akong kahimtang,
nakaingon ako sa akong kaugalingon nga dili gayod ako matarog.
Apan sa dihang wala ka manumbaling kanako,
gibati ako ug kahadlok.
- ⁸ Misangpit ako kanimo, GINOO,
ug nagpakiluoy. Matod ko:
- ⁹ “Unsay makuha mo kon mamatay ako?
Makadayeg ba kanimo ang tawong patay?

[†] **Salmo 29:6** Hermon: sa Hebreo, Sirion.
mopayuyog sa mga kahoyng terebinto.

[‡] **Salmo 29:9** makapaanak sa mananap nga usa: o

Makasaysay pa ba siya sa imong pagkamatinaon?

¹⁰ Pamatia ako, GINOO, ug kaloy-i.
Tabangi ako, O GINOO!”

¹¹ Gipulihan mo ug malipayong pagsayaw ang akong kasubo.
Gipahubo mo kanako ang bisting sako nga nagpaila sa akong pagsubo,
ug gihatagan mo akog kalipay.

¹² Busa dili ako magpakahilom;
moawit akog mga pagdayeg kanimo.
GINOO nga akong Dios,
pasalamat ka nako sa walay kataposan.

Salmo 31

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

¹ Kanimo, GINOO, nagdangop ako.

Ayaw itugot nga maulawan ako.

Luwasa ako, tungod kay ikaw matarong.

² Pamatia ako ug luwasa dayon.

Panalipdi ako nga daw sama ikaw sa salipdanan nga bato;
panalipdi ako nga daw sama ikaw sa lig-ong tago-anan.

³ Tungod kay ikaw ang akong salipdanan nga bato ug lig-ong tago-anan,
tultoli ug giyahi ako aron mapasidunggan ang imong ngalan.

⁴ Ilikay ako sa lit-ag nga gipahimutang sa akong mga kaaway alang kanako,
kay ikaw ang akong tigpanalipod.

⁵ Gitugyan ko kanimo ang akong kinabuhi.*
Luwasa ako, GINOO, Dios nga kasaligan.

⁶ Gikasilagan ko ang nagsimba sa walay pulos nga mga dios-dios,
kay nagsalig man ako kanimo, GINOO.

⁷ Maglipay gayod ako tungod sa imong gugma,
kay nakita mo ang akong mga pag-antos,
ug nahibalo ka sa akong mga kalisdanan.

⁸ Wala mo ako itugyan sa akong mga kaaway;
giluwas mo ako sa katalagman.

⁹ Kaloy-i ako, GINOO, kay ania ako sa kalisod.
Nanghubag na ang akong mga mata sa paghinilak,
ug naluya na ako.

¹⁰ Ang akong kinabuhi kanunay lang anaa sa kasubo.
Pila ka tuig na akong naghilak.

Naluya na ako tungod sa akong mga pag-antos†,
ug daw sa nangagupok na ang akong mga bukog.

¹¹ Gibugal-bugalan ako sa tanan kong mga kaaway,
labi na sa akong mga silingan.

Bisan ang akong mga kaila nahadlok na kanako.

Kon makita nila ako sa dalan magpahilayo sila kanako.

¹² Gikalimtan na nila ako nga daw sa patay,
Alang kanila sama ako sa buak nga kolon nga dili na mapuslan.

¹³ Madungog ko ang hungihong sa daghang mga kaaway.
Bisan asa ako moadto anaa ang kakuyaw,

* **Salmo 31:5 kinabuhi:** sa literal, *espiritu*. † **Salmo 31:10 pag-antos:** mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *kadaotan*.

kay nagplano sila sa pagpatay kanako.

¹⁴ Apan nagsalig ako kanimo, GINOO.

Ikaw ang akong Dios.

¹⁵ Ang akong kaugmaon anaa kanimo;
luwasa ako sa akong mga kaaway nga naglutos kanako.

¹⁶ Ipakita ang imong kaayo kanako nga imong alagad.
Tungod kay gihigugma mo ako, luwasa ako.

¹⁷ Ayaw itugot nga maulawan ako, GINOO,
kay kanimo ako nagsangpit.
Pakaulawi ang mga daotan ug pamatya sila
aron mahilom sila diha sa lubnganan[‡].

¹⁸ Pahiloma kanang mga bakakon,
nga nagpasigarbo
ug nagtamay sa mga matarong.

¹⁹ Pagkadako sa imong kaayo nga gitagana
sa mga nagtahod kanimo.
Ginahatag mo kini ngadto sa mga nagsalig kanimo,
ug kini makita sa tanan.

²⁰ Gitagoan mo sila sa dapit diin anaa ang imong presensya,
ug didto luwas sila sa mga daotang mga plano
ug pagpanginsulto sa mga tawo.

²¹ Dalaygon ka, GINOO!
Kay katingalahan gayod ang gipakita mo nga gugma kanako
sa dihang didto ako sa usa ka lungsod nga gilibotan sa mga kaaway.

²² Sa akong kalisang miingon ako, “Gisalikway mo ako
gikan sa imong atubangan.”

Apan gidungog mo ang akong pagpakiluoy
sa dihang nangayo akog tabang kanimo.

²³ Higugmaa ninyo ang GINOO, kamong iyang matinud-anong katawhan.
Gitipigan sa GINOO ang mga matinumanon kaniya,
apan silotan niya sa hilabihan ang mga mapahitas-on.

²⁴ Kamong naglaom sa GINOO,
pagpakalig-on kamo ug ayaw pagpakawala ug paglaom.

Salmo 32

Ang “Maskil”^{*} ni David.

¹ Bulahan ang tawo kansang mga kalapasan gipasaylo,
kansang mga sala gipanas.

² Bulahan ang tawo nga wala na isipang sad-an sa GINOO
ug walay gitagoang sala sa iyang kasing-kasing.

³ Sa wala ko pa masulti ang akong mga sala, nagluya ako,
daw sa nangagupok ang akong mga bukog
tungod sa akong pag-agulo sa tibuok adlaw.

⁴ Kay adlaw ug gabii gisilotan mo ako;
nawad-an na akog kusog nga daw sa nabulad ako sa init sa adlaw.

[‡] **Salmo 31:17** *lubnganan*: o dapit sa mga patay.
literatura o musika.

^{*} **Salmo 32**: “Maskil”: tingali usa ka termino sa

- ⁵ Unya gisulti ko ang akong mga sala kanimo;
wala akoy gitago.
Miingon ako sa akong kaugalingon, “Isulti ko sa GINOO ang akong mga sala,”
ug gipasaylo mo ako.
- ⁶ Busa ang tanang matinud-anon kanimo angayng mag-ampo
sa panahon sa kalisod aron dili sila maunsa,
labi na kon moabot kini nga daw usa ka baha.
- ⁷ Ikaw ang akong tago-anan;
panalipdan mo ako sa panahon sa kalisod,
ug palibotan mo ako sa mga tawong naghugyaw sa kalipay
tungod sa imong pagluwas kanako.
- ⁸ Miingon ka kanako,
“Tudloan ka nako sa dalan nga angay mong agian.
Tambagan ka nako samtang nagbantay ako kanimo.
- ⁹ Ayaw pagpakasama sa kabayo o mula nga walay pagsabot,
nga kinahanglan pa unang busalan ug rendahan aron motuman.”
- ¹⁰ Daghan ang mga kalisdanan nga moabot sa mga daotan,
apan ang nagsalig sa GINOO higugmaon ug panalipdan gayod niya.
- ¹¹ Busa kamong mga matarong,
pagmaya kamo tungod sa gihimo sa GINOO kaninyo!
Kamong nagkinabuhing matarong, panghugyaw kamo sa kalipay!

Salmo 33

- ¹ Kamong mga nagkinabuhing matarong,
pagmaya kamo tungod sa gihimo sa GINOO kaninyo!
Angay gayod ninyo siya nga dayegon!
- ² Dayega ninyo ang GINOO inubanan sa tugtog sa harpa.
Tukari ninyo ang GINOO ginamit ang uban pang mga instrumento nga
adunay mga kuwerdas.
- ³ Awiti ninyo siya ug bag-ong awit;
gamita ang inyong kahanas sa pagtukar ug panghugyaw kamo sa kali-
pay.
- ⁴ Kay ang pulong sa GINOO tinuod,
ug kasaligan ang tanan niyang gihimo.
- ⁵ Gihigugma sa GINOO ang katarong ug hustisya*.
Makita sa tibuok kalibotan ang iyang gugma.
- ⁶ Pinaagi sa pulong sa GINOO, nahimo ang kalangitan:
ang adlaw, ang bulan, ug ang mga bitoon.
- ⁷ Gitigom niya ang tubig sa dagat nga daw gisulod kini
sa usa ka dakong pundohan.
- ⁸ Ang tanang mga tawo sa kalibotan angay nga motahod sa GINOO.
- ⁹ Kay sa pagsulti niya, nabuhat ang kalibotan.
Nagmando siya ug nahimo ang tanan.
- ¹⁰ Babagan sa GINOO ang mga plano sa mga nasod.

* **Salmo 33:5** *hustisya*: sa Hebreo, *shaphat*. Ang buot ipasabot niini nga pulong, maghimo ug maayo sa mga kabos ug timawa.

- Dili niya itugot nga magmalampuson ang ilang mga katuyoan.
- ¹¹ Apan ang iyang mga plano magpadayon sa walay kataposan;
ang iyang mga katuyoan magpabilin hangtod sa kahangtoran.
- ¹² Bulahan ang nasod nga ang ilang Dios mao ang GINOO.
Bulahan ang katawhan nga gipili sa GINOO nga mahimong iya.
- ¹³ Gikan sa langit, nagdungaw ang GINOO,
ug makita niya ang tanang mga tawo.
- ¹⁴ Gikan sa iyang gipuy-an ginatan-aw niya
ang tanang nagpuyo sa kalibotan.
- ¹⁵ Siya ang naghatag sa huna-huna sa tanang mga tawo,
ug nahibaloan niya ang tanan nilang ginahimo.
- ¹⁶ Ang usa ka hari dili magmadaogon sa gira
tungod lang sa kadaghan sa iyang mga sundalo.
Ang usa ka sundalo dili makalingkawas sa gira
tungod lang sa iyang pagkakusgan.
- ¹⁷ Ang mga kabayo dili kasigurohan nga makapadaog sa gira.
Ang ilang pagkakusgan dili makaluwas.
- ¹⁸ Nagbantay ang GINOO sa mga nagtahod kaniya,
ug sa mga nagsalig sa iyang gugma.
- ¹⁹ Siya ang nagluwas kanila gikan sa kamatayon
ug nagtipig sa ilang mga kinabuhi sa panahon sa tinggutom.
- ²⁰ Naglaom kita sa GINOO.
Siya ang motabang ug manalipod kanato.†
- ²¹ Naglipay kita tungod kaniya
kay nagsalig kita kaniya nga balaang Dios.‡
- ²² GINOO, hinaut nga ang imong gugma magpabilin kanamo
kay nagsalig kami kanimo.

*

Salmo 34

Ang awit ni David sa dihang nagpabuang-buang siya atubangan ni Abimelec aron abugon siya ni Abimelec ug makabiya siya.

- ¹ Dayegon ko sa kanunay ang GINOO;
dili ako mohunong sa pagdayeg kaniya.
- ² Pasidungan ko ang GINOO tungod sa iyang mga binuhatan,
ug hinaut nga ang mga dinaog-daog mamati ug malipay.
- ³ Uban kamo kanako sa pagdayeg sa GINOO;
maghiusa kita sa pagdayeg kaniya.
- ⁴ Nag-ampo ako sa GINOO ug gitubag niya ako.
Giwagtang niya ang tanan kong kahadlok.
- ⁵ Magmalipayon ang mga nagsalig kaniya,
ug dili gayod sila maulawan.

† **Salmo 33:20** *manalipod kanato*: sa literal, *among taming*. ‡ **Salmo 33:21** *kaniya nga balaang Dios*:

sa literal, *sa iyang balaang ngalan*. * **Salmo 34**: Nagpulipuli kini nga linya sa balak nga nagsugod sa nagsunodsunod nga mga litra sa Hebreo.

- ⁶ Mitawag ang kabos sa GINOO;
gitubag niya kini ug giluwasa sa tanang kalisod.
- ⁷ Ang anghel sa GINOO nagbantay sa mga nagtahod sa GINOO,
ug moluwas kanila sa katalagman.
- ⁸ Sulayi ninyo ug inyong makita kon unsa kamaayo ang GINOO.
Bulahan ang tawo nga nagdangop kaniya.
- ⁹ Tahora ninyo ang GINOO, kamong iyang matinud-anong katawhan.
Kay ang motahod kaniya dili gayod makabsan sa tanan niyang gikina-
hanglan.
- ¹⁰ Ang mga liyon mahimong makabsan sa kalan-on ug magutman,
apan ang mga nagdangop sa GINOO
dili gayod makabsan sa maayong mga butang.
- ¹¹ Dali, kamong buot magtuon,[†] pamatia ninyo ako,
ug tudloan ko kamo sa pagtahod sa GINOO.
- ¹² Buot ba kamong makaangkon
ug taas nga kinabuhi ug magmalipayon?
- ¹³ Likayi ninyo ang pagsulti ug daotan
ug ang pagpamakak.
- ¹⁴ Likayi ninyo ang daotan ug buhata ang maayo.
Tinguhaa gayod ninyo ang pagkinabuhi nga malinawon uban sa inyong
isigka-tawo.
- ¹⁵ Nagbantay ang GINOO sa mga matarong, ug gapamati sa ilang pagpakita-
bang.
- ¹⁶ Apan kasilagan niya ang mga naghimo ug daotan.
Laglagon niya sila ug dili na sila mahinumdoman pa sa mga tawo sa
kalibotan.
- ¹⁷ Nagpakitabang kaniya ang mga matarong,
ug dunggon niya sila.
Iya silang luwason sa tanan nilang kalisdanan.
- ¹⁸ Duol ang GINOO sa mga napakyas,
ug luwason niya ang mga nawad-an ug paglaom.
- ¹⁹ Daghang mga kalisod ang moabot sa kinabuhi sa tawong matarong,
apan luwason siya sa GINOO gikan niining tanan.
- ²⁰ Bantayan gayod siya sa GINOO,
ug wala gayoy bisan usa sa iyang mga bukog nga mabali.
- ²¹ Ang mga buhat nga daotan mao ra usab ang mopatay sa mga tawong
daotan.
Silotan sa Dios kadtong nasilag sa mga matarong.
- ²² Luwason sa GINOO ang nag-alagad kaniya.
Ang tanan nga modangop kaniya dili silotan.

Salmo 35

Awit ni David.

- ¹ Pakigbatok, GINOO, sa mga nakigbatok kanako.
Pakig-gira sa mga nakig-gira kanako.
- ² Gamita ang imong mga taming, ug tabangi ako.

[†] **Salmo 34:11** Dali, kamong buot magtuon: sa literal, mga anak.

- ³ Andama ang imong mga bangkaw batok sa mga naggukod kanako,
ug pasaligi ako nga imo akong luwason.
- ⁴ Maulawan unta ang mga nagtinguha sa pagpatay kanako.
Moatras unta nga pakyas ug maulawan ang mga nagplano
alang sa akong kalaglagan.
- ⁵ Mahisama unta sila sa tahop nga gipalid sa hangin
sa dihang abugon sila sa imong anghel.
- ⁶ Mongitngit unta ug modanlog ang ilang mga agianan
sa dihang gukdon sila sa imong anghel.
- ⁷ Sa walay igong hinungdan nagbutang silag lit-ag sa tago aron madakpan
ako
ug nagkalot sila ug bangag aron mahulog ako.
- ⁸ Moabot unta kanila ang kalaglagan nga wala nila damha o gipaabot.
Sila unta ang maunay sa lit-ag nga ilang gibutang sa tago.
Sila unta ang maunay ug kahulog sa bangag nga ilang gikalot.
- ⁹ Unya maglipay ako tungod sa pagluwas mo kanako, GINOO.
- ¹⁰ Mosinggit ako sa tibuok kong kasing-kasing,
“Wala gayoy sama kanimo, GINOO!
Giluwas mo ang mga kabos ug timawa
gikan sa mga midaog-daog ug namintaha kanila.”
- ¹¹ Ang bangis nga mga tawo nagsaksi batok kanako.
Gipasanginlan nila ako sa mga sala nga wala ko mahimo.
- ¹² Gibalosan nila ako ug daotan sa mga maayong buhat nga gihimo ko kanila,
busa nasubo gayod ako.
- ¹³ Apan sa dihang nagsakit sila,
nagsul-ob ako ug sako ug nagpuasa.*
Ug sa dihang wala tubaga ang akong pag-ampo alang kanila,
- ¹⁴ naglakaw-lakaw ako nga nagsubo nga daw sila akong igsoon o higala.
Midungo ako sa kasubo sama sa pagsubo sa usa ka tawo alang sa iyang
inahan.
- ¹⁵ Apan sa dihang ako na ang naglisod,
nagtigom sila ug naglipay.
Ang mga tawo nga wala ko gani mailhi,
nagtigom sa pagbiay-biay kanako.
Ug walay hunong ang ilang pagpasipala kanako.
- ¹⁶ Sama sa mga dili diosnon nga mabiay-biayon,†
gikapungtan nila ako.
- ¹⁷ Ginoo, hangtod kanus-a ka nga magtan-aw lang kanako?
Luwasa ako sa ilang pag-ataki kanako;
murag sama sila sa mga liyon.
- ¹⁸ Unya dayegon ka nako ug pasalamat an taliwala
sa dakong panagtigom
sa imong mga katawhan.
- ¹⁹ Ayaw itugot nga malipay ang akong maluibong mga kaaway
sa akong kapildihan.
Ayaw itugot nga kataw-an ako sa mga nagdumot kanako

* **Salmo 35:13** *nagsul-ob ako ug sako ug nagpuasa*: timaan sa iyang labihang kasubo.
35:16 *Sama...mabiay-biayon*: dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

† **Salmo**

sa walay igong hinungdan.

²⁰ Dili sila mosulti ug maayong mga pulong ngadto sa uban;
naghimo hinuon sila ug sugilanon nga walay kamatuoran mahitungod
sa mga tawo nga nagpuyo nga malinawon niining lugara.

²¹ Nagsinggit sila sa ilang pasangil kanako,
“Aha! Nakita namo ang imong gihimo.”

²² GINOO, nakita mo kini, busa ayaw pagpakahilom.
Ayaw pagpahilayo kanako.

²³ Sige na, Ginoo nga akong Dios,
labani ako sa mga nagpasangil kanako.

²⁴ Pamatud-i, GINOO nga akong Dios,
nga wala akoy sala sumala sa imong pagkamatarong.
Ayaw itugot nga kataw-an nila ako.

²⁵ Ayaw itugot nga moingon sila sa ilang kaugalingon,
“Natuman ra gayod ang among gitinguha.
Nalaglag ra gayod namo siya!”

²⁶ Hinaut nga ang mga nalipay
sa akong mga pag-antos maulawan pag-ayo.
Hinaut nga ang tanang mitamay kanako
mapakyas ug maulawan.

²⁷ Ug hinaut pa nga kadtong nagtinguha nga mahatagan ako
sa hustisya manghugyaw sa kalipay.

Hinaut pa nga moingon sila kanunay,
“Dalaygon ang GINOO nga nagtinguha
sa kaayohan sa iyang alagad.”

²⁸ Unya isugilon ko ang imong pagkamatarong,
ug dayegon ka nako sa kanunay.

Salmo 36

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Sulat kini ni David nga alagad
sa GINOO.

¹ Kini nga mensahe akong gisulat sa dihang namalandong ako
mahitungod sa pagkamakasasala sa daotang tawo: *
Ang daotan nga tawo walay kahadlok sa Dios.

² Tungod kay taas ang iyang pagtan-aw sa iyang kaugalingon,
dili niya makita ang iyang kadaotan aron kasilagan unta kini.

³ Daotan ug bakak ang iyang mga gipanulti.
Dili na siya mobuhat sa husto ug maayo.

⁴ Bisan naghigda siya nagplano siya ug daotan.
Mihunong siya sa paghimo ug maayo,
ug wala niya isalikway ang daotan.

⁵ Ang imong gugma ug pagkamatinumanon, GINOO, dili masukod;
mas taas pa kini sa kalangitan.

⁶ Ang imong pagkamatarong lig-on sama sa tag-as nga mga bukid.
Ang imong paghukom dili matugkad sama sa kinahiladman sa dagat.

* **Salmo 36:1** *Kini nga mensahe...sa daotang tawo: o Ang sala ang naggahom sa kasing-kasing sa daotang tawo.*

- Giatiman mo, GINOO, ang mga tawo ug mga mananap.
- ⁷ Kabililhon sa imong gugma, O Dios.
Gipanalipdan mo ang mga tawo sama sa pagpanalipod sa langgam sa
iyang mga piso
ilalom sa iyang mga pako.
- ⁸ Nabuhong sila sa kaabunda sa pagkaon diha sa imong balay;
gipainom mo sila sa imong lamiang tubig.
- ⁹ Kay ikaw ang tinubdan sa kinabuhi.
Gilamdagan mo kami,
ug nahayagan ang among huna-huna.
- ¹⁰ Padayona ang imong paghigugma sa mga nag-ila kanimo,
ug ang imong kaayo sa mga nagkinabuhi nga matarong.
- ¹¹ Ayaw itugot nga pildihon ako
ug abugon sa akong mga kaaway nga daotan ug garboso.
- ¹² Tan-awa! Nalaglag na gayod ang daotang mga tawo
ug dili na gayod sila makabangon.
*

Salmo 37

Awit ni David.

- ¹ Ayaw paglagot sa mga tawong daotan,
ni masina niadtong naghimo ug daotan.
- ² Kay sa dili madugay mahisama sila sa sagbot nga mangalawos
o sa mga lunhawng tanom nga mangalaya.
- ³ Salig sa GINOO ug himoa ang maayo.
Ug magpuyo ka sa yuta sa Israel nga adunay kasigurohan ug walay
kahadlokang katalagman.
- ⁴ Pangitaa ang imong kalipay diha sa GINOO
ug ihatag niya kanimo ang imong gipangandoy.
- ⁵ Itugyan ang tibuok mong kinabuhi sa GINOO;
salig kaniya ug tabangan ka niya.
- ⁶ Ipadayag niya sa klaro nga ikaw matarong ug walay sala,
sama ka klaro sa kahayag sa adlaw sa udtong tutok.
- ⁷ Pagmalinawon diha sa presensya sa GINOO,
ug paghulat nga mapailubon sa iyang pagabuhaton.
Ayaw paglagot kon magmauswagon ang mga tawong daotan,
o magmadaogon sila pinaagi sa ilang daotang mga plano.
- ⁸ Likayi ang kasuko o kaligutgot kanila.
Ayaw paglagot kay makadaot kana kanimo.
- ⁹ Kay ang daotang mga tawo abugon gikan sa yuta sa Israel,
apan kadtong nagsalig sa GINOO padayon nga magpuyo[†] nianang yutaa.
- ¹⁰ Sa dili madugay mangahanaw ang mga daotan.
Bisan pangitaon pa ninyo sila, dili na ninyo sila makita.

* **Salmo 37:** Nagpulipuli kini nga linya sa balak nga nagsugod sa nagsunodsunod nga mga litra sa Hebreo. [†] **Salmo 37:9** *padayon nga magpuyo:* sa literal, *mapanunod;* o *mapanag-iya*. Mao usab sa bersikulo 11, 22, 29.

- 11 Apan ang mga mapainubsanon padayon nga magpuyo sa yuta sa Israel nga haruhay gayod ang kahimtang.
- 12 Ang mga daotan nagplano ug daotan batok sa mga matarong, ug gikaligutgotan nila sila.
- 13 Apan nagkatawa lang ang Ginoo sa mga daotan, kay nahibalo siya nga hapit na ang panahon nga laglagon sila.
- 14 Gihulbot sa mga daotan ang ilang mga espada ug gibinat nila ang ilang mga pana aron patyon ang mga kabos nga nagkinabuhi nga matarong.
- 15 Apan sila mismo ang matuhog sa ilang mga espada, ug ang ilang mga pana mangabali.
- 16 Ang diyutay nga iya sa matarong mas maayo pa kaysa daghan nga bahandi sa mga daotan.
- 17 Kuhaon sa GINOO ang kusog sa mga daotan, apan tabangan niya ang mga matarong.
- 18 Ginaatiman sa GINOO ang mga tawo kansang kinabuhi walay ikasaway. Ug ang ilang panulondon magpabilin nga ila hangtod sa kahangtoran.
- 19 Sa panahon sa kalamidad dili sila maunsa, bisan sa panahon sa tinggutom daghan sila ug pagkaon.
- 20 Apan ang mga daotan mangalaglag.
Ang mga kaaway sa GINOO mahisama sa mga bulak nga mangamatay lang.
Mangawala sila nga daw aso.
- 21 Ang mga daotan manghulam ug dili mobayad.
Apan ang mga matarong mahinatagon.
- 22 Ang mga gipanalanginan sa GINOO padayon nga magpuyo sa yuta sa Israel. Apan ang iyang gipanghimaraot abugon gikan niahang yutaa.
- 23 Giniyahan sa GINOO ang matag lakang sa tawo nga nagkinabuhi nga matinumanon kaniya.
- 24 Bisan mapandol siya, dili siya matumba tungod kay ginakuptan siya sa GINOO.
- 25 Sukad sa akong pagkabata hangtod karon nga tigulang na ako, wala pa ako makakita nga ang mga matarong gipasagdan sa GINOO o ang ilang mga anak nagpakilimos ug pagkaon.
- 26 Kanunay pa gani hinuon silang naghatag ug nagpahulam, ug ang ilang mga anak nangahimong panalangin ngadto sa uban.
- 27 Likayi ang kadaotan ug buhata ang maayo, aron makapuyo kamo sa yuta sa Israel hangtod sa kahangtoran.
- 28 Kay nahigugma ang GINOO sa katarong ug dili niya pasagdan ang nagmatinumanon kaniya.
Tipigan niya sila sa walay kataposan,
apan ang mga kaliwat sa mga daotan mahanaw gikan sa yuta sa Israel.
- 29 Ang mga matarong makapanag-iya sa yuta

ug magpuyo sila didto hangtod sa kahanngtoran.

³⁰ Ang mga pulong sa tawong matarong maalamon
ug makatarunganon.

³¹ Gitipigan niya ang kasugoan sa iyang Dios
diha sa iyang kasing-kasing,
ug dili gayod niya kini lapason.

³² Ang mga daotan nag-atang sa mga matarong,
ug nagtinguha sa pagpatay kanila.

³³ Apan dili itugyan sa GINOO ang mga matarong
ngadto sa kamot sa mga daotan.

Ug dili niya itugot nga mahukman nga sad-an
ang mga matarong kon dad-on sila sa hukmanan.

³⁴ Salig sa GINOO ug tumana ang iyang pamaagi,
ug pasidunggan ka niya pinaagi sa paghatag kanimo sa yuta sa Israel.
Makita mo nga malaglag ang mga daotan nianang yutaa.

³⁵ Adunay nakita akong daotang tawo nga nangdaog-daog.
Labihan siya kamapahitas-on.

Giisip niya ang iyang kaugalingon nga labaw kay sa uban,
sama sa tag-as nga mga kahoy nga sedro sa Lebanon.[‡]

³⁶ Apan sa kaulahian namatay siya; wala na siya.
Gipangita ko siya, apan wala ko na siya makita.

³⁷ Tan-awa ug panid-i ang tawong matarong
ug mahigugmaon sa kalinaw.

Aduna siyay maayong kaugmaon.[§]

³⁸ Apan ang mga makasasala panglaglagon;
wala silay maayong kaugmaon*.

³⁹ Ang kaluwasan sa mga matarong naggikan sa GINOO.
Siya ang nagpanalipod kanila sa panahon sa kalisod.

⁴⁰ Tabangan niya sila ug luwason gikan sa mga daotan
tungod kay midangop sila kaniya.

Salmo 38

Ang awit ni David nga ginaawit panahon sa paghalad sa halad sa paghinumdom sa GINOO.

¹ GINOO, sa imong kasuko, ayaw akog siloti.

² Daw sa gipana mo ako ug gidagmalan.

³ Nagsakit ako tungod kay nasuko ka sa nahimo kong mga kasal-anan.

⁴ Daw sa malumos na ako sa akong mga sala;
sama kini sa mabug-at nga palas-anon nga dili ko madaog.

⁵ Tungod sa akong kabuang,
ang akong mga samad nahimong kabahong.

[‡] **Salmo 37:35** *Giisip...Lebanon*: mao kini sa Septuagint, apan sa Hebreo dili klaro. [§] **Salmo 37:37**

Aduna siyay maayong kaugmaon: o *Aduna siyay mga kaliwat*. * **Salmo 37:38** *maayong kaugmaon*: o *mga kaliwat*.

- ⁶ Nabako na ako pag-ayo sa labihan nga kasakit,
ug nagsubo ako tibuok adlaw.
- ⁷ Sakit kaayo ang tibuok nakong lawas
ug gangutngot ang akong mga kilid.
- ⁸ Naluya na gayod ako pag-ayo.
Nag-agulo ako sa kasakit nga akong gibati.
- ⁹ GINOO, nahibalo ka sa tanan kong gipangandoy
ug nadungog mo ang akong pag-agulo.
- ¹⁰ Nagkuba-kuba ang akong dughan;
nawad-an na ako ug kusog,
ug nahalap na ang akong panan-aw.
- ¹¹ Ginalikayan ako sa akong mga higala ug mga kauban tungod sa akong sakit.
Bisan ang akong mga paryente nagpahilayo na kanako.
- ¹² Ang mga tawo nga buot mopatay kanako nagbutang ug lit-ag.
Sila nga buot mosakit kanako naghisingot kon unsaon nila ako paglaglag.
Sa tibuok adlaw nagplano sila ug daotan batok kanako.
- ¹³ Nagpabungol-bungol ako nga kunohay dili makadungog.
Nagpaamang-amang ako nga kunohay dili makasulti.
- ¹⁴ Nahisama ako sa usa ka tawo nga dili makadungog,
ug dili makapangatarongan.
- ¹⁵ Kay nagsalig ako kanimo, GINOO.
Ikaw, Ginoo nga akong Dios,
ang magtubag sa akong pag-ampo.
- ¹⁶ Busa nag-ampo ako nga dili mo itugot
nga ang akong mga kaaway maglipay
o magpasigarbo tungod sa akong pagkapukan.
- ¹⁷ Kay hapit na ako mapukan,
ug daw sa walay kataposan ang akong pag-antos.
- ¹⁸ Isulti ko ang akong mga sala; gahasol kini kanako.
- ¹⁹ Mahitungod sa akong mga kaaway, lig-on sila ug daghan.
Gikasilagan nila ako sa walay igong hinungdan.
- ²⁰ Gibalosan nila ako ug daotan sa maayong gipanghimo ko kanila.
Ug nakigbatok sila kanako kay nagtinguha ako sa pagbuhat ug maayo.
- ²¹ GINOO nga akong Dios, ayaw ako pasagdi;
ayaw pagpahilayo kanako.
- ²² Tabangi ako dayon, Ginoo nga akong manluluwas.

Salmo 39

Ang awit alang sa maestro sa mag-aawit nga si Jedutun. Awit ni David.

- ¹ Miingon ako sa akong kaugalingon,
“Bantayan ko gayod ang akong mga lihok,
ug likayan ko nga makasala pinaagi sa akong sinultihan.
Pugngan ko gayod ang akong baba samtang anaa sa akong duol
ang daotang mga tawo.”
- ² Busa nagpakahilom lang ako; wala gayod ako mosulti.
Apan wala kini makatabang kanako,

kay misamot pa hinuon ang kasakit nga akong gibati.

³ Nabalaka gayod ako pag-ayo.

Ug sa pagsige ko ug huna-huna misamot pa gayod hinuon ang akong kabalaka.

Busa miingon ako:

⁴ “GINOO, pahimangnoi ako nga adunay kataposan ang akong kinabuhi ug inihap na ang akong mga adlaw. Pahimangnoi ako nga lumalabay lang ang akong kinabuhi.”

⁵ Pagkamubo sa kinabuhi nga gihatag mo kanako.

Baliwala lang kini sa imong panan-aw.

Sa pagkatinuod, ang kinabuhi sa tawo sama sa hangin nga molabay lang,

⁶ o sama sa anino nga mawala.

Nagkapuliki ang tawo sa mga buluhaton nga walay kapuslanan.

Nagtigom siyag bahandi apan wala siya masayod kon kinsay makapahimulos niini kon mamatay na siya.

⁷ Karon, GINOO, wala na akoy laing saligan pa.

Ang akong pagsalig anaa lamang kanimo.

⁸ Luwasa ako sa tanan kong mga sala, ug ayaw itugot nga biay-biayon ako sa mga buang-buang.

⁹ Magpakahilom na lang ako;

dili ako moreklamo kay imo kining pagbuot.

¹⁰ Ayaw na ako siloti.

Mura na akog mamatay sa imong pagpaantos kanako.

¹¹ Gibadlong mo ang tawo pinaagi sa pagsilot kaniya sa iyang mga sala.

Ug sama sa gagmayng mananap nga gapangutkot, inanay mong gihurot ang mga butang nga mahinungdanon alang kaniya.

Tinuod gayod nga ang kinabuhi sa tawo lumalabay lang sama sa hangin.

¹² Tubaga ang akong pag-ampo, GINOO; pamatia ang akong pagpangayo ug tabang.

Ayaw pagpakabungol sa akong paghilak.

Kay usa lang ako ka dumuduong, usa ka estranghero nga molabay ra sama sa tanan kong mga katigulangan.

¹³ Ayaw na kasuko kanako,

aron magmalipayon usab ako sa dili pa ako mamatay.

Salmo 40

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

¹ Mapailubon akong naghulat sa GINOO, ug gidungog niya ang akong pagpangayo ug tabang.

² Gihaw-as niya ako gikan sa makuyaw ug lapokon nga bangag, ug gipahimutang sa dakong bato aron dili ako maunsa.

³ Gitudloan niya ako ug bag-ong awit, awit sa pagdayeg kaniya nga atong Dios.

Daghang mga tawo ang makakita niini, ug motahod gayod sila ug mosalig sa GINOO.

⁴ Bulahan ang tawo nga nagsalig sa GINOO,

ug dili modangop sa mga garboso nga nagsunod sa bakak*.

⁵ GINOO nga akong Dios, walay sama kanimo.

Daghang katingalahang mga butang ang imong gihimo,
ug daghan ang imong mga plano alang kanamo.

Dili ko masaysay kining tanan kay labihan kini kadaghan.

⁶ Wala ka malipay sa nagkalain-laing matang sa mga halad,
sama sa halad nga sinunog ug halad sa paghinlo.
Gihimo mo hinuon ako nga matinumanon kanimo.

⁷ Busa miingon ako,
“Ania ako, andam ako nga motuman sa imong mga sugo nga
nasulat sa Kasulatan.

⁸ O Dios ko, ikalipay ko ang pagtuman sa imong kabubut-on.
Ang imong kasugoan gitipigan ko sulod sa akong kasing-kasing.”

⁹ Gisugilon ko ang imong pagkamatarong sa panagtigom sa imong mga
katawhan.

Nahibalo ka, GINOO, nga dili ako mohunong sa pagsugilon niini.

¹⁰ Wala ko tagoi sa akong kaugalingon ang mahitungod sa imong pagka-
matarong.

Isugilon ko nga ikaw kasaligan ug makaluwas.

Wala ako magpakahilom mahitungod sa imong gugma ug kamatuoran†
diha sa mga panagtigom sa imong katawhan.

¹¹ GINOO, ayaw ihikaw ang imong kaluoy kanako.

Hinaut pa nga ang imong gugma ug kamatuoran motipig kanako sa
kanunay.

¹² Kay gilibotan ako sa mga kalisod nga dili maihap.
Daw sa matabonan na ako sa akong mga sala,
ug dili ako makakita.

Mas daghan pa ang akong mga sala kaysa akong buhok.
Ug tungod niini, nawad-an ako ug kaisog.

¹³ GINOO, luwasa intawon ako.

Tabangi dayon ako.

¹⁴ Hinaut unta nga ang mga nagtinguha sa pagpatay kanako
maulawan ug mataranta.

Hinaut unta nga ang mga gahandom sa akong kalaglagan
mangikyas ug maulawan

¹⁵ Hinaut unta nga ang mga nagbiay-biay kanako
matingala pag-ayo kay naulawan sila.

¹⁶ Apan hinaut nga ang tanang nagdangop kanimo
maglipay gayod tungod kanimo.

Hinaut nga ang mga nangandoy sa kaluwasan nga gikan kanimo moingon
kanunay,

“Dalaygon ang GINOO.”

¹⁷ Kabos ako ug timawa.

Hinaut pa nga naghuna-huna ka kanako, Ginoo.
Ikaw ang akong magtatabang ug manluluwas.

* **Salmo 40:4 bakak:** o bakakon nga mga dios-dios. † **Salmo 40:10 kamatuoran:** o pagkamatin-
ud-anon. Mao usab sa bersikulo 11.

O Dios ko, tabangi dayon ako.

Salmo 41

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

¹ Bulahan ang tawo nga manggihuna-hunaon sa mga kabos.

Tabangan siya sa GINOO sa panahon sa kalisod.

² Panalipdan siya sa GINOO ug tipigan ang iyang kinabuhi.

Himuon siya sa GINOO nga bulahan sa yuta sa Israel;

dili siya itugyan ngadto sa iyang mga kaaway.

³ Tabangan siya sa GINOO kon siya magsakit;

ayohon niya siya sa iyang sakit ug ibalik ang iyang kahimsog.

⁴ Miingon ako, “GINOO, kaloy-i ako.

Ayoha ako, kay nakasala ako kanimo.”

⁵ Nagsulti ug daotan ang akong mga kaaway mahitungod kanako.

Miingon sila, “Kanus-a pa kaha siya mamatay aron malimtan na siya?”

⁶ Nagpakaaron-ingnon sila nga mobisita kanako,

apan nagtigom diay sila ug daotang mga istorya mahitungod kanako;

ug paggawas nila ipanabi nila kini sa uban.

⁷ Ang tanang nasuko kanako naghunghongay mahitungod kanako,

ug naghuna-huna sila ug daotan batok kanako.

⁸ Miingon sila, “Grabe na ang iyang sakit,

ug dili na gayod siya maayo pa.”

⁹ Bisan ang suod kong higala nga gisaligan ko pag-ayo

ug nakigsalo kanako sa pagkaon nagluib kanako.

¹⁰ Apan kaloy-i ako, GINOO;

ayoha ako aron makabalos ako sa akong mga kaaway.

¹¹ Unya mahibaloan ko nga ikaw nalipay kanako kon dili nimo itugot

nga makadaog batok kanako ang akong mga kaaway.

¹² Tungod kay wala akoy gihimo nga daotan,

gitabangan mo ako ug giubanan sa walay kataposan.

¹³ Dalaygon ang GINOO, nga Dios sa Israel,

sa walay kataposan.

Amen! Amen!*

Ikaduhang Libro

42

Sal. 42-72

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Ang “Maskil” sa mga anak ni Kora.

¹ Sama sa mananap nga lagsaw nga gihidlaw sa tubig sa sapa,

gihidlaw usab ako kanimo, O Dios.

² Giuhaw ako kanimo, O buhi nga Dios.

Kanus-a pa kaha ako makatindog sa imong presensiya sa pag-atubang kanimo?

³ Adlaw ug gabii grabe ang akong hilak.

* **Salmo 41:13 Amen:** sa Hebreo kini nga pulong nagkahulogan ug “hinaut pa,” o “tinuod gayod.”
Usahay makita kini nga pulong isip panapos sa mga pagdayeg.

- Nagsigeg pangutana ang mga tawo kanako,
“Asa na man ang imong Dios?”
- 4 Masubo ako inigmahinumdoman ko nga kaniadto gipangulohan ko
ang daghang mga tawo sa pag-adto sa imong balay,
ug gasaulog kami nga adunay paghugyaw sa kalipay ug pagpasalamat
kanimo.
- 5 Nganong maguol man ako ug mabalaka?
Kinahanglan mosalig ako kanimo ug dayegon ka nako pag-usab,
ikaw nga akong manluluwas ug Dios.
- 6-7 Naguol ako pag-ayo;
mura ako ug gitabonan sa imong mga balod
nga daw naghaguros nga busay.
Busa gihinumdoman ka nako dinhi sa yuta sa Jordan
ug Hermon, sa Bukid sa Mizar.
- 8 Sa adlaw ginapakita mo, GINOO, ang imong gugma,
busa sa gabii nag-awit ako isip pag-ampo kanimo,
O Dios sa akong kinabuhi.
- 9 O Dios nga akong salipdanan nga bato, moingon ako kanimo,
“Nganong gikalimtan mo ako?
Nganong kinahanglan pa man nga magsubo ako
tungod sa pagpangdaog-daog sa akong mga kaaway?”
- 10 Daw madugmok ang akong kabukogan
sa pagbiay-biay nila kanako adlaw-adlaw
nga nag-ingon,
“Asa na man ang imong Dios?”
- 11 Nganong maguol
ug mabalaka man ako?
Kinahanglan mosalig ako kanimo,
ug dayegon ka nako pag-usab,
ikaw nga akong Manluluwas ug Dios.

Salmo 43

- 1 Pamatud-i, O Dios, nga wala akoy sala,
ug labani ako batok sa dili diosnong mga nasod.
Luwasa ako gikan sa limbongan ug daotang mga tawo.
- 2 Ikaw ang Dios nga nagpanalipod kanako.
Nganong gisalikway mo man ako?
Nganong kinahanglan pa man nga magsubo ako
tungod sa pagpangdaog-daog kanako sa mga kaaway?
- 3 Lamdagi ako ug tudloi sa imong kamatuoran,
ug dad-a ako pagbalik sa imong Templo* didto sa balaang bungtod.
- 4 Unya moadto ako sa imong halaran, O Dios,
ikaw nga naghatag kanako ug kalipay.
Magdayeg ako kanimo pinaagi sa pagtukar sa harpa,
O Dios ko.
- 5 Nganong maguol man ako ug mabalaka pag-ayo?

* **Salmo 43:3** Templo: sa literal, *puloy-anan*.

Mosalig ako kanimo, ug dayegon ka nako pag-usab,
ikaw nga akong Manluluwas ug Dios.

Salmo 44

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Ang “Maskil” sa mga anak ni Kora.

- ¹ O Dios, gisugingin kami sa among mga katigulangan
mahitungod sa gipanghimo mo sa ilang panahon,
sa dugay nang panahon.
- ² Giabog mo ang mga katawhan nga wala nagtuo kanimo,
ug ang among mga katigulangan mao
ang gipapuyo mo sa ilang mga dapit.
Gipaantos mo kadtong mga tawhana
apan gipauswag mo ang among mga katigulangan.
- ³ Apan wala maangkon sa
among mga katigulangan ang yuta pinaagi sa
ilang hinagiban ug katakos,
kondili pinaagi sa imong gahom, katakos, ug kaluoy,
tungod kay gihigugma mo sila.
- ⁴ Ikaw ang akong Hari ug Dios nga naghatag
sa kadaogan sa mga kaliwat ni Jacob.
- ⁵ Pinaagi kanimo mapildi namo
ang among mga kaaway.
- ⁶ Wala ako nagsalig sa akong pana
ug espada aron modaog.
- ⁷ Kay ikaw ang nagpadaog kanamo batok
sa among mga kaaway.
Gipakaulawan mo ang mga nakigbatok kanamo.
- ⁸ Gipasigarbo ka namo sa kanunay, O Dios,
ug dayegon ka namo sa walay kataposan.
- ⁹ Apan karon, gisalikway mo na kami
ug gitugot mo nga maulawan.
Wala mo na ubani ang among mga sundalo.
- ¹⁰ Gipaattras mo kami gikan sa among mga kaaway.
Ug gipang-ilog nila ang among mga kabtangan.
- ¹¹ Gitugot mo nga mangamatay kami nga daw
mga karnero nga gipang-ihaw.
Ug ang uban kanamo imong gikatag sa mga kanasoran.
- ¹² Kami nga imong katawhan gibaligya mo ug barato,
ug wala ka man lang gani nakaginansya.
- ¹³ Gihimo mo kaming makauulaw
ug kataw-anan sa among mga silingang nasod.
- ¹⁴ Gihimo mo kami nga hisgotanan ug talamayon,
ug nagpanglingo sila kanamo.
- ¹⁵ Kanunay na lang akong bation ug kaulaw.
Ug wala na akoy nawong nga ikaatubang,
- ¹⁶ tungod sa mga pagpakaulaw
ug pagpanginsulto kanako
sa akong mga kaaway nga buot manimalos kanako.

- 17 Nahitabo kining tanan kanamo
bisan wala kami malimot kanimo,
ni molapas sa imong kasabotan.
- 18 Wala kami motalikod kanimo,
ug wala kami mosimang sa imong dalan.
- 19 Apan gidugmok mo kami
ug gipasagdan sa mangitngit kaayong dapit
diin nagpuyo ang ihalas nga mga iro.*
- 20 Kon gikalimtan ka pa namo, O Dios,
ug nag-ampo kami sa ubang dios,
- 21 dili mo kaha kini mahibaloan,
sanglit nahibaloan mo man ang mga tinago sa
huna-huna sa tawo?
- 22 Apan tungod sa among pagtuo kanimo,
anaa kami kanunay sa kakuyaw sa kamatayon.
Daw mga karnero kami nga ihawonon.
- 23 Sige na, Ginoo, lihoc na!†
Ayaw kami isalikway hangtod sa kahangtoran.
- 24 Nganong nagtago ka man gikan kanamo,
ug gikalimtan mo ang among pag-antos apil na
ang pagpangdaog-daog kanamo?
- 25 Nalukapa kami sa yuta
ug dili na makabangon.
- 26 Sige na, tabangi kami,
luwasa kami tungod sa imong gugma kanamo.

Salmo 45

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Ang “Maskil” sa mga anak ni Kora. “Maskil” kini sa kasal. Awita kini sa tono sa awit nga “Mga Liryo.”

- 1 Ang akong huna-huna napuno sa matahom nga mga pulong
samtang gisulti ko ang akong balak alang sa hari.
Nahisama ako sa usa ka hanas nga manunulat.
- 2 Mahal nga Hari, ikaw ang labing ambongan sa tanan,
ug nagsulti ka sa mga pulong nga makaayo sa uban,
busa gipanalanginan ka kanunay sa Dios.
- 3 Itak-in ang imong espada, maisog nga hari;
gamhanan ka ug halangdon.
- 4 Sa imong pagkahalangdon,
sulong nga madaogon
tungod ug alang sa kamatuoran,
sa mga dinaog-daog, ug sa katarungan.
Pinaagi sa imong gahom
makahimo ka ug katingalahang mga buhat.
- 5 Pataopi sa imong hait nga mga pana
ang mga kasing-kasing sa imong mga kaaway.

* **Salmo 44:19** ihalas nga mga iro: sa English, “jackals”. † **Salmo 44:23** Sige na, Ginoo, lihoc na: sa literal, Bangon! Nganong natulog ka, O Ginoo? Pagmata!

Magpailalom ang mga nasod kanimo.

⁶ Ang imong gingharian, O Dios,* wala gayoy kataposan,
ug matarong ang imong pagdumala sa imong gingharian.

⁷ Nahigugma ka sa katarong, apan nasilag ka sa kadaotan.

Busa gipili ka sa Dios, nga imong Dios,
ug gihatagan ka ug kalipay nga labaw
kaysa gihatag niya sa imong mga kauban.

⁸ Ang imong bisti humot sa mira, aloe, ug casia.
Lingawon ka sa honi sa mga instrumento
sa imong palasyo nga adunay mahalong mga dekorasyon.†

⁹ Pipila sa imong halangdong
mga babaye mga anak sa mga hari.

Sa imong tuo anaa nagtindog ang imong mahimong rayna
nga nagsul-ob ug alahas
nga lunsayng bulawan gikan sa Ofir.

¹⁰ Pangasaw-onon sa hari, pamatia ang akong isulti:
Kalimti ang imong mga katagilungsod ug mga paryente,

¹¹ kay nabihag ang hari sa imong katahom.
Tahora siya kay imo siyang agalon.

¹² Ang mga lumulupyo sa Tiro apil na ang mga labing adunahan magdala
ug mga gasa kanimo aron hatagan mo sila ug maayong pagtagad.

¹³ Pagkatahom sa prinsesa sa palasyo.
Ang iyang bisti binordahan ug bulawan.

¹⁴ Sinul-oban sa iyang matahom nga bisti,
dad-on siya ngadto sa hari.
Ug ang mga dalaga nga iyang mga abay magsunod kaniya.

¹⁵ Dako kaayo ang ilang kalipay samtang nagsulod sila sa palasyo sa hari.

¹⁶ Mahal nga Hari, ang imong kaliwat nga mga lalaki mahimo usab nga mga
hari
sama sa ilang mga katigulangan.
Himuon mo silang mga pangulo sa tibuok kalibotan.

¹⁷ Ang tanang henerasyon mahinumdom kanimo.
Busa dayegon ka sa kanasoran hangtod sa kahangtoran.

Salmo 46

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Ang awit sa mga anak ni Kora.
Awita kini sa taas nga tingog.

¹ Ang Dios mao ang atong kusog ug tigpanalipod.
Andam gayod siya kanunay sa pagtabang sa panahon sa kalisod.

² Busa dili kita mahadlok bisan pag matay-og ang yuta
ug mangatumpag ang mga bukid ngadto sa kinahiladman sa dagat,

³ o bisan pa kon magdahunog ug grabe kakusog ang mga balod sa dagat,
ug mauyog ang mga bukid tungod niini.

* **Salmo 45:6** *gingharian, O Dios: o ginghamian nga gikan sa Dios.* † **Salmo 45:8** *maalang mga dekorasyon: sa literal, dekorasyon nga hinimo gikan sa bangkil sa elepante.*

- ⁴ Adunay suba nga naghatag ug kalipay sa siyudad sa Dios,
ang balaan nga puloy-anan sa Labing Halangdong Dios.
- ⁵ Ang Dios nagpuyo niini nga siyudad,
busa dili kini malaglag.
Sayo pa moabot ang Dios sa pagtabang niini.
- ⁶ Nagkaguliyang ang mga nasod;
nangatay-og ang mga gingharian.
Sa singgit sa Dios matunaw ang kalibotan.
- ⁷ Ang GINOO nga Makagagahom kauban nato.
Siya nga Dios ni Jacob mao ang atong dalangpanan.
- ⁸ Dali, tan-awa ang mga gipangbuhay sa GINOO,
ang katingalahang mga butang nga iyang gihimo sa kalibotan.
- ⁹ Gipahunong niya ang mga gira sa tibuok kalibotan*.
Gipamali niya ang mga pana
ug mga bangkaw, ug gidaoban ang mga taming.
- ¹⁰ Miingon siya, “Hunonga na ninyo ang panag-away ug ilha ninyo ako nga
Dios.
Ang tanang kanasoran sa tibuok kalibotan magdayeg kanako.”
- ¹¹ Ang GINOO nga Makagagahom kauban nato.
Ang Dios ni Jacob mao ang atong dalangpanan.

Salmo 47

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Ang awit sa mga anak ni Kora.

- ¹ Tanang kanasoran!
Pamakpak kamo ug paghugyaw nga malipayon ngadto sa Dios!
- ² Talahuron gayod ang GINOO, ang Labing Halangdong Dios.
Gamhanan siya nga hari sa tibuok kalibotan.
- ³ Gipailalom niya kanamong mga Israelinhon ang mga nasod.
- ⁴ Gipili niya alang kanamo ang yuta nga among panulondon,
ang gipasigarbo sa iyang pinalanggang si Jacob.
- ⁵ Samtang ang Dios nagpaingon sa iyang trono,
nanghugyaw ang mga tawo sa kalipay inubanan sa tingog sa mga
budyong.
- ⁶ Pag-awit kamog mga pagdayeg sa Dios.
Pag-awit kamog mga pagdayeg sa atong hari.
- ⁷ Kay ang Dios mao ang hari sa tibuok kalibotan.
Dayega ninyo siya pinaagi sa mga awit.
- ⁸ Naglingkod siya sa iyang balaang trono,
ug naggahom sa kanasoran.
- ⁹ Nagtigom ang mga pangulo sa mga nasod
uban sa katawhan sa Dios ni Abraham.
Kay ang mga pangulo sa kalibotan iya sa Dios.
Dalaygon gayod siya.

* **Salmo 46:9** *tibuok kalibotan: sa literal, kinatumyan sa kalibotan.*

Salmo 48

Ang awit sa mga anak ni Kora.

¹⁻² Gamhanan ang GINOO nga atong Dios,
ug takos gayod nga dayegon diha sa iyang siyudad
nga anaa sa iyang balaang bukid.

Matahom ang kahabog niini ug naghatag kini ug kalipay
sa tibuok kalibotan.

Kining balaan nga Bukid sa Zion mao ang siyudad
sa Gamhanan nga Hari.

³ Anaa ang Dios sa lig-on nga bahin sa Jerusalem
ug gipakita niya nga siya kasaligan nga tigpanalipod.

⁴ Nagtigom ang mga hari aron sa pagsulong sa Jerusalem,

⁵ apan pagkakita nila niini, nahingangha sila;
nahadlok sila ug nanagan.

⁶ Nangurog sila sa kahadlok
daw sa babayeng nagbati.

⁷ Gilaglag sila sa Dios*
sama sa mga barko sa Tarshish
nga gikuso-kuso sa hangin nga gikan sa sidlakan.

⁸ Nadungog namo ang gipanghimo sa Dios kaniadto,
ug karon nakita na gayod namo kini sa siyudad sa among Dios,
ang GINOO nga Makagagahom.
Lig-onon niya kining siyudara hangtod sa kahangtoran.

⁹ O Dios, namalandong kami sa imong gugma
sulod sa imong Templo.

¹⁰ Bantogan ka ug gidayeg sa mga tawo
sa tibuok kalibotan†,
tungod kay nagmadaogon ka pinaagi sa imong gahom.‡

¹¹ Hinaut nga maglipay ang mga lumulupyo sa Zion§
ug ang mga lumulupyo sa ubang mga lungsod sa Juda,
tungod sa imong matarong nga paghukom.

¹² Mga Israelinhon, libota ninyo ang Zion*
ug ihapa ang mga tore niini.

¹³ Tan-awa ninyo pag-ayo ang mga paril
ug ang lig-on nga bahin niini nga siyudad,
aron masultihan ninyo ang sunod nga mga henerasyon

¹⁴ nga ingon niana ang Dios nga atong gialagaran.
Dios siya sa walay kataposan.
Siya ang gagiya kanato hangtod sa kahangtoran.

Salmo 49

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Ang awit sa mga anak ni Kora.

* **Salmo 48:7** sa Dios: sa Hebreo, *mo*. † **Salmo 48:10** tibuok kalibotan: sa literal, *kinatumyan sa kalibotan*. ‡ **Salmo 48:10** nagmadaogon ka pinaagi sa imong gahom: o matarong ang imong paggahom.

§ **Salmo 48:11** lumulupyo sa Zion: sa literal, *Bukid sa Zion*. Zion ang tawag usahay sa Jerusalem.

* **Salmo 48:12** Basin aron nga makita nila nga wala maunsa ang Zion bisan pag gisulong kini.

- 1 Pamati kamo, tanang mga katawhan
nga nagpuyo dinhi sa kalibotan,
2 dungganon o dili, adunahan man o kabos.
3 Nagsulti ako nga adunay kaalam
ug mapuslanon ang akong gihuna-huna.
4 Mamati ako sa mga panultihon
ug isaysay ko ang ilang kahulogan samtang nagtukar ako sa harpa.
- 5 Dili ako mahadlok kon moabot ang katalagman,
kon libotan ako sa daotan ug limbongang mga tawo
6 nga nagsalig ug nagpasigarbo sa ilang bahandi.
7 Ang usa ka tawo dili gayod makahimo sa pagbayad sa Dios
aron nga magpabilin siyang buhi
o alang sa kinabuhi sa uban.
- 8 Tungod kay labihan kamahal sa kinabuhi;
wala gayoy kantidad nga mahimong ibayad
9 aron mabuhi ang usa ka tawo hangtod sa kahangtoran
ug dili mamatay.
- 10 Kay makita sa tanan nga bisan ang mga maalamon mangamatay,
mao man usab ang mga buang-buang ug ang mga hungog.
Ug ibilin nila ang ilang bahandi ngadto sa uban.
- 11 Ang ilang lubnganan* mao na ang ilang puloy-anan
ug magpabilin sila didto hangtod sa kahangtoran
bisan pag aduna silay gipanag-iya nga mga yuta.
- 12 Bisan pag adunahan ang tawo mamatay ra gihapon siya
sama sa mga mananap.
- 13 Mao kini ang dangatan sa mga tawo
nga nagsalig sa ilang kaugalingon,
ug mao usab kini ang dangatan sa mga tawong gauyon sa ilang gisulti.
- 14 Gitakda na silang mamatay daw sa mga karnero.
Ang kamatayon sama sa mga magbalantay sa karnero
nga mogiya kanila ngadto sa lubnganan†.
(Sa adlaw sa kaluwasan, gamhan sila sa mga matarong.)
Ang ilang mga patayng lawas mangadunot,
ug ang lubnganan maoy ilang puloy-anan‡.
- 15 Apan luwason ako sa Dios;
haw-ason niya ako gikan sa gahom sa kamatayon.
- 16 Ayaw kasina kon ang uban maadunahan,
o kon ang bahandi sa ilang pamilya madugangan.
- 17 Kay dili nila kana madala kon mamatay sila;
ang ilang bahandi dili nila madala sa lubnganan.
- 18 Bisan pag-giisip nila ang ilang kaugalingon
nga bulahan sa buhi pa sila, ug dayegon sila sa mga tawo
tungod kay nagmauswagon sila,
- 19 motipon ra gihapon sila sa ilang mga katigulangan
nga nangamatay na,

* **Salmo 49:11** *lubnganan*: mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *huna-huna*.

† **Salmo 49:14** *lubnganan*: o *Sheol*. ‡ **Salmo 49:14** *ang lubnganan...puloy-anan*: o sa *lubnganan*
nga layo sa ilang puloy-anan.

didto sa dapit nga dili na gayod nila makita ang kahayag.

- ²⁰ Ang tawong adunahan nga walay pagsabot
sa kamatuoran mamatay sama sa mga mananap.

Salmo 50

Ang awit ni Asaf.

- ¹ Ang GINOO, nga makagagahom nga Dios,
nagsulti ug nagtawag sa mga tawo sa tibuok kalibotan.
- ² Nagsidlak siya gikan sa Zion,
ang siyudad nga hingpit sa iyang katahom.
- ³ Moabot ang Dios ug dili siya magpakahilom.
Sa iyang unahan adunay nagdilaab nga kalayo,
ug sa iyang palibot adunay kusog nga bagyo.
- ⁴ Tawgon niya ang kalangitan
ug ang kalibotan nga mosaksi
sa iyang paghukom sa iyang katawhan.
- ⁵ “Tigoma dinhi kanako ang akong matinumanon nga mga katawhan
nga naghimo ug kasabotan kanako pinaagi sa paghalad.”
- ⁶ Nagpadayag ang kalangitan sa pagkamatarong sa Dios,
kay siya ang maghuhukom.
- ⁷ “Kamong akong katawhan, pamatia ninyo ang akong isulti.
Ako ang Dios, nga inyong Dios;
magsaksi ako batok kaninyo nga mga taga-Israel.
- ⁸ Wala ko kamo badlonga tungod sa inyong mga halad,
ug sa inyong mga halad nga sinunog nga inyo kanunayng gidala kanako.
- ⁹ Wala ako magkinahanglan sa inyong mga torong baka ug kanding,
- ¹⁰ kay akoo ang tanang mga mananap:
ang mga mananap sa kalasangan,
ang mga baka sa linibong kabungtoran,
- ¹¹ ang tanang langgam sa kabukiran,
ug mga mananap sa kaumahan.
- ¹² Kon gutomon ako dili ko kamo sultihan,
tungod kay akoo ang kalibotan ug ang tanang anaa niini.
- ¹³ Mokaon ba ako sa karne sa mga torong baka
o moinom sa dugo sa mga kanding? Siyempre dili!
- ¹⁴ “Ihalad ninyo kanako, nga Labing Halangdong Dios,
ang inyong pagpasalamat,
ug tumana ninyo ang inyong mga saad kanako.
- ¹⁵ Tawag kamo kanako sa panahon sa kalisod,
kay luwason ko kamo,
ug dayegon ninyo ako.”
- ¹⁶ Apan sa mga daotan, mao kini ang giingon sa Dios,
“Wala kamoy katungod sa paglitok sa akong
mga tulomanon ug kasabotan.
- ¹⁷ Gikasilagan ninyo ang akong pagdisiplina kaninyo;
gisalikway ninyo ang akong gipangsulti.
- ¹⁸ Kon aduna kamoy makita nga kawatan makighigala kamo kaniya,
ug makig-uban usab kamo sa mga mananapaw.
- ¹⁹ Nagsulti kamog daotan ug abtik kamong mamakak.

- ²⁰ Kanunay kamong nagsulti
ug daotan batok sa inyong igsoon.
- ²¹ Sa dihang gihimo ninyo kining mga butanga,
nagpakahilom lang ako,
ug naghuna-huna kamo nga sama ako kaninyo.
Apan karon badlongon ko kamo,
ug ipakita ko kaninyo kon unsa kamo kadaotan.
- ²² “Pamatia ninyo kini, kamo nga nalimot sa Dios,
kay kon dili, laglagon ko kamo ug walay makaluwas kaninyo.
- ²³ Ang gahalad kanako ug pagpasalamat nagpasidungog kanako,
ug ang nagtuman sa akong mga pamaagi akong luwason.”

Salmo 51

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit kini ni David human siya adtoi ni Propeta Natan tungod sa iyang pagpakighilawas kang Batseba.

- ¹ Kaloy-i intawon ako, O Dios, sumala sa imong gugma.
Papasa ang akong mga sala sumala sa imong dakong kaluoy kanako.
- ² Hugasi ako sa akong pagkadaotan;
hinloi ako sa akong mga sala.
- ³ Kay nasayod ako sa akong mga kasaypanan
ug giangkong ko ang akong mga sala.
- ⁴ Kanimong lang gayod ako nakasala.
Gihimo ko ang mga butang nga giisip mong daotan.
Busa husto ka sa imong pagsentensya kanako.
Makatarunganon ka sa imong paghukom kanako.
- ⁵ Daotan ako ug makasasala sukad pa sa gipanamkong ako.
- ⁶ Ang matinud-anon nga kasing-kasing mao ang imong gusto;
tudloi ako mahitungod sa kaalam.
- ⁷ Hinloi ako sa akong mga sala aron mahinloan ako;
hugasi ako aron mahimo akong putli.*
- ⁸ Ipabati kanako ang kalipay ug kasadya;
bisan pa kon gidugmok mo ang akong kabukogan malipay gihapon ako.
- ⁹ Kuhaa ang akong mga sala;
papasa ang tanan kong kadaotan.
- ¹⁰ Himoang hinlo ang akong kasing-kasing, O Dios,
ug hatagi ako pag-usab ug matinud-anong espiritu.
- ¹¹ Ayaw ako aboga gikan sa imong presensya,
ug ayaw kuhaa ang imong balaang Espiritu gikan kanako.
- ¹² Ibalik kanako ang kalipay nga gibati ko sa dihang giluwat mo ako.
Ug hatagi akong matnumanong espiritu.
- ¹³ Unya tudloan ko ang mga makasasala sa imong mga pamaagi
ug mobalik sila kanimo.
- ¹⁴ Luwasa ako sa kamatayon,† O Dios,

* **Salmo 51:7** *hugasi ako...mahimo akong putli*: sa literal, hinloi ako pinaagi sa isopo aron mas moputi pa ako kay sa snow. † **Salmo 51:14** *Luwasa ako sa kamatayon*: o Tabangi ako nga dili makapatay.

nga akong manluluwas,
ug isinggit ko sa makusog ang imong pagluwas[‡].

15 Ginoo, tabangi ako sa pagsulti ug mga pagdayeg kanimo,
ug dayegon ka nako.

16 Dili mo ikalipay ang mga halad,
bisan pa ug mohalad ako kanimo ug halad nga sinunog,
dili ka malipay niini.

17 Ang halad nga makahatag ug kalipay kanimo, O Dios,
mao ang kinabuhi nga mapainubsanon ug mahinulsulon sa iyang mga
sala.

Kining matanga sa halad dili mo isalikway.

18 O Dios, panalangini ang Jerusalem[§] sumala sa imong kaayo.
Tukora pag-usab ang mga paril niini.

19 Unya malipay ka sa hustong mga halad,
apil na ang mga halad nga sinunog.

Ug unya, maghalad ang katawhan
ug mga nating torong baka diha sa imong halaran.

Salmo 52

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Ang “Maskil” ni David human
adtoi ni Doeg nga Edomihanon si Saulo ug gisuginlan nga si David miadto sa
balay ni Ahimelec.

1 Kamong gamhanan nga mga tawo,
nganong gipasigarbo man ninyo ang inyong pagkadaotan?
Dili ba nga ang Dios maayo man kanunay kaninyo?

2 Nagplano kamo sa kalaglagan sa uban.
Sama kahait sa labaha ang inyong mga dila
ug ang inyong kalimbongan makapasakit sa pagbati sa uban.

3 Mas gihigugma ninyo ang daotan kaysa maayo.
Ug mas gipalabi ninyo ang pagsulti ug mga bakak kaysa pagsulti sa
kamatuoran.

4 Kamong mga limbongan,
ganahan kaayo kamong mopasakit sa uban
pinaagi sa inyong mga pulong.

5 Sigurado gayod nga laglagon kamo sa Dios sa walay kataposan.
Hakpon kamo niya ug hulboton gikan sa inyong mga folda.
Ug kuhaon niya kamo gikan sa kalibotan sa mga buhi.

6 Makita kini sa mga matarong ug matingala sila.
Kataw-an nila kamo ug moingon,

7 “Tan-awa ninyo ang mga tawo nga wala mosalig sa Dios
ingon nga ilang tigpanalipod.

Misalig hinuon sila sa ilang daghang bahandi
ug nahimo silang labaw pa kagamhanan pinaagi sa pagpanglaglag sa
uban.”

8 Apan ako nahisama sa kahoyng olibo nga nagtubo sa balay sa Dios.
Nagsalig ako sa iyang gugma sa walay kataposan.

[‡] **Salmo 51:14** *pagluwas: o pagkamatarong.* [§] **Salmo 51:18** *Jerusalem: sa Hebreo makita usab ang
pulong nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem.*

⁹ O Dios, pasalamatn ka nako hangtod sa kahangtoran
tungod sa imong gihimo.
Dayegon ko ang imong ngalan
taliwala sa panagtigom sa imong katawhan
tungod sa imong kaayo.

Salmo 53

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang instrumento nga “mahalat.” Ang “Maskil” ni David.

¹ Nag-ingon ang mga buang-buang
sa ilang kaugalingon, “Walay Dios!”
Daotan silang tanan ug ngil-ad ang ilang ginahimo.
Walay bisan usa kanila nga naghimo ug maayo.

² Didto sa langit nagtan-aw ang Dios sa mga tawo
aron pagsusi kon aduna bay nakasabot sa kamatuoran ug nagdangop
kaniya.

³ Ang tanan mibiya sa Dios ug nahimong daotan.
Wala gayoy naghimo ug maayo bisan usa.

⁴ Wala ba makahibalo kining daotang mga tawo sa ilang ginahimo? Siyem-
pre nakahibalo!
Nanginabuhi sila pinaagi sa pagpangilkil sa akong mga katawhan,
ug wala sila nag-ampo sa Dios.

⁵ Apan mangalisang sila.
Bation nila ang kahadlok nga wala pa gayod nila sukad masinati,
tungod kay katagon sa Dios ang ilang kabukogan.
Pakaulawan ninyo sila,
tungod kay gisalikway sila sa Dios.

⁶ Hinaut nga moabot na gikan sa Zion
ang moluwas sa Israel.
Unsa kaha kamalipayon ang mga Israelinhon,
ang katawhan sa Dios,
kon pauswagon sila sa Dios pag-usab!

Salmo 54

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang mga instrumento
nga adunay mga kuwerdas. Ang “maskil” ni David human nga ang mga
Zifonhon miadto kang Saulo ug misugilon nga si David nagtago sa ilang dapit.

¹ O Dios, luwasa ako,
ug pamatud-i nga wala akoy sala pinaagi sa imong gahom.

² Pamatia ang akong mga pag-ampo.

³ Kay ang mga taga-laing dapit misulong
aron sa pagpatay kanako.
Mga bangis sila ug wala moila kanimo.

⁴ Apan sigurado ako nga ikaw, O Dios,
mao ang akong magtatabang.
Ikaw Ginoo, ang akong tigpanalipod.

- ⁵ Hinaut pa nga ang kadaotan nga gihimo sa akong mga kaaway mobalik kanila.
Sa imong pagkamatinumanon, O Dios, laglaga sila.
- ⁶ GINOO, kinabubut-on ko nga maghalad kanimo.
Dayegon ka nako kay maayo ka.
- ⁷ Kay giluwat mo ako sa tanan kong kalisod,
ug nakita ko ang pagkapildi sa akong mga kaaway.

Salmo 55

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang mga instrumento nga adunay mga kuwerdas. Ang “maskil” ni David.

- ¹ Pamatia ang akong pag-ampo, O Dios;
dunga ang akong pagpangayo ug tabang kanimo.
- ² Pamatia ug tubaga ako.
Dili na ako mahimutang sa akong kabalaka.
- ³ Nabalaka ako sa mga pagpanghulga sa akong mga kaaway
ug pagdaog-daog sa mga tawong daotan.
Kay gisamog nila ako ug gidumtan.
- ⁴ Labihan ang kakulba sa akong dughan.
Nalisang ako sa kamatayon.
- ⁵ Nagkurog ako sa kahadlok;
labihan gayod ang akong kalisang.
- ⁶ Kon aduna pa lang akoy pako sama sa salampati,
molupad ako ug mangita ug kapahulayan.
- ⁷ Molupad ako paingon sa halayong kamingawan ug didto mopuyo.
- ⁸ Magdali ako sa pagpangita ug matagoan
aron makatago ako gikan sa kasuko sa akong mga kaaway nga daw sa makusog
nga hangin ug bagyo.
- ⁹ Ginoo, laglaga ang akong mga kaaway;
himoa nga dili sila magkasinabtanay.
Kay nakita ko ang pagpanghasi ug panag-away sa lungsod.
- ¹⁰ Sama sa mga tigbalantay,
naglibot-libot sila diha sa mga paril
sa lungsod adlaw ug gabii.
Puno sa kadaotan ug kasamok ang lungsod.
- ¹¹ Bisan asa walay hunong ang pagpanglaglag,
pagpangdaog-daog,
ug pagpanglimbong diha sa mga pangpublikong lugar.
- ¹² Kon ang akong kaaway lang ang manginsulto kanako,
agwantahon ko kini.
Kon ang akong kontra lang ang motamay kanako,
malikayan ko kini.
- ¹³ Apan ang ako mismong suod nga higala,
nga sama lang kanako ug kauban ko, ang nanginsulto kanako.
- ¹⁴ Suod kami kaniadto sa usag usa,
ug magkuyog kami pag-adto sa balay sa Dios uban sa daghang mga tawo.
- ¹⁵ Hinaut pa nga mangamatay ug kalit ang akong mga kaaway.

Hinaut pa nga lamyon silang buhi ngadto sa dapit sa mga patay.
Kay ang kadaotan anaa kanila ug sa ilang mga puloy-anan.

- ¹⁶ Apan ako mangayo ug tabang sa GINOONG Dios
ug luwason niya ako.
- ¹⁷ Buntag, udto, ug gabii mangaliya ako ug mag-agulo,
ug pamation niya ako.
- ¹⁸ Luwason niya ako ug panalipdan sa akong pagpakig-gira,
bisan ug daghan ang nakigbatok kanako.
- ¹⁹ Ang Dios nga naghari sa walay kataposan mamati kanako,
ug laglagon niya ang akong mga kaaway.
Kay dili sila buot mousab sa ilang kinaiya ug dili motahod sa Dios.
- ²⁰ Ang akong higala kanhi nakigbatok sa iyang mga higala;
wala niya tumana ang iyang mga saad.
- ²¹ Malumo ug maayo siyang manulti,
apan aduna diay siyay pagdumot sa iyang kasing-kasing.
Ug ang iyang mga pulong makapasakit sa pagbati sa uban.
Sama kini sa mahait nga espada.
- ²² Itugyan sa GINOO ang imong mga kabalaka,
kay tabangan ka niya.
Dili niya pasagdan ang mga matarong
hangtod sa kahangtoran.
- ²³ Apan ang mga mamumuno ug ang mga limbongan
ilabay niya sa lawom kaayong bangag, ang dapit sa mga patay,
nga dili pa sila makapahimulos sa katunga sa ilang kinabuhi.
- Apan ako mosalig sa Dios.

Salmo 56

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awita kini sa tono sa awit
nga “Ang Salampati sa mga Terebinto sa Halayong Dapit.” Ang “Miktam”^{*}
ni David human siya madakpi sa mga Filistihanon sa Gat.

- ¹ Kaloy-i intawon ako, O Dios,
kay gisulong ako sa akong mga kaaway.
Kanunay nila akong gilutos.
- ² Kanunay kong gisulong sa akong mga kaaway.
Daghan ang nakig-away kanako, Labing Halangdong Dios.[†]
- ³ Kon bation akog kahadlok,
mosalig ako kanimo.
- ⁴ Mosalig ako kanimo, O Dios,
ug dayegon ka nako tungod sa imong saad.
Dili ako mahadlok bisan unsa ang himoon sa tawo batok kanako,
tungod kay nagsalig ako kanimo.
- ⁵ Kanunayng tuison sa akong mga kaaway ang akong isulti.
Kanunay silang nagplano sa pagpasakit kanako.

^{*} **Salmo 56:** “Miktam”: mamahimong usa kini ka termino nga ginagamit sa musika. [†] **Salmo 56:2**
Daghan...Labing Halangdong Dios: o Daghan sila nga mapasigarbohon nga nakig-away kanako.

- ⁶ Magtigom sila sa tago.
Bantayan nila ang tanan kong mga lihoc,
ug maghulat ug higayon sa pagpatay kanako.
- ⁷ Siloti sila sa ilang pagkadaotan, O Dios.
Sa imong kasuko, laglaga kanang mga tawhana.
- ⁸ Nasayod ka sa akong mga kagul-anan.
Gitiman-an mo ang mga higayon nga ako naghilak.
Dili ba gilista mo man kini sa imong libro?
- ⁹ Inigtawag ko kanimo, O Dios,
moatras ang akong mga kaaway.
Nasayod ako niini tungod kay ikaw, O Dios,
dapig kanako.
- ¹⁰ GINOONG Dios,
dayegon ka nako tungod sa imong saad.
- ¹¹ Dili ako mahadlok kay nagsalig ako kanimo.
Walay mahimo ang tawo batok kanako.
- ¹² Tumanon ko, O Dios, ang akong saad kanimo.
Ihalad ko ang akong halad sa pagpasalamat kanimo.
- ¹³ Kay giluwes mo ako gikan sa kamatayon,
ug wala mo itugot nga mapildi ako.
Busa magkinabuhi ako diha kanimo, O Dios,
diha sa imong kahayag nga naghatag ug kinabuhi.

Salmo 57

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awita kini sa tono sa awit nga “Ayaw Laglaga.” Ang “Miktam”^{*} ni David sa dihang miikyas siya gikan kang Saulo didto sa langub.

- ¹ O Dios, Kaloy-i ako, kay kanimo ako nangayo
ug pagpanalipod sama sa mga piso sa langgam
nga motago ilalom sa mga pako sa ilang inahan.
Magpailalom ako sa imong pagpanalipod hangtod
nga mahuman ang mga katalagman.
- ² Nagpakitabang ako kanimo, Labing Halangdong Dios,
kanimo nga nagtuman sa imong katuyoan kanako.
- ³ Gikan sa langit, magpadala kag tabang
aron sa pagluwas kanako.
Laglagon mo ang mga nanulong kanako.
Ipakita mo ang imong gugma
ug pagkamatinumanon kanako.
- ⁴ Gilibotan ako sa mga kaaway
nga daw sa mga liyon
nga andam sa pagkunis-kunis ug tawo.
Ang ilang mga ngipon daw mga bangkaw ug mga pana.
Ang ilang mga dila daw hait nga mga espada.
- ⁵ Ipakita, O Dios, ang imong pagkagamhanan

^{*} **Salmo 57:** “Miktam”: mamahimong usa kini ka termino nga ginagamit sa musika.

diha sa kalangitan ug sa tibuok kalibotan.

⁶ Nabalaka ako kay nagbutang ang akong mga kaaway
ug lit-ag alang kanako.

Nagkalot silag lawom nga bangag sa akong agianan,
apan sila ra usab mismo ang nahulog niini.

⁷ Nagsalig gayod ako kanimo, O Dios;
awitan ka nako ug mga pagdayeg.

⁸ Momata ako samtang nagbanag-banag pa,
ug andamon ko ang akong mga instrumento nga adunay mga kuwerdas
sa pagdayeg kanimo sa tibuok kong kasing-kasing.

⁹ Dayegon ka nako, Ginoo, taliwala sa kanasoran.
Awitan ka nako taliwala sa mga katawhan.

¹⁰ Kay ang imong gugma ug pagkamatinumanon dili gayod masukod;
mas taas pa kini sa kalangitan.

¹¹ O Dios, ipakita ang imong pagkagamhanan
diha sa kalangitan ug sa tibuok kalibotan.

Salmo 58

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awita kini sa tono sa awit nga
“Ayaw Laglag.” Ang “Miktam”^{*} kini ni David.

¹ Kamong mga pangulo,
matarong ba ug makiangayon
ang inyong paghukom sa mga tawo?

² Dili! Kay ang inyong gihuna-huna
mao lang ang paghimo ug daotan.
Nanghasi kamo sa inyong mga dapit.

³ Ang mga daotan daan nang daotan
ug bakakon sukad pa sa ilang pagkatawo.

⁴⁻⁵ Malala sila sama sa mga bitin.
Sama sila sa kobra nga dili mamati
sa honi sa hanas nga salamangkiro.

⁶ O GINOONG Dios, ibtig mga ngipon ug bangkil
ang akong mga kaaway nga daw mga liyon.

⁷ Mawala unta sila nga daw tubig nga mihubas.
Ug kon mamana sila, dili unta sila makaigo.

⁸ Mahisama unta sila sa
hilà-hilà nga natunaw samtang nagkamang,[†]
o sa bata nga gipanganak nga patay,
nga wala gayod makakita ug kahayag.

⁹ Dalia ang paglaglag kanila, bata man o tigulang,
mas dali pa kaysa pag-init sa kolon nga gitak-ang sa kalayo.

¹⁰ Malipay ang mga matarong kon makita nila
nga gipanimaslan na sa Dios ang mga daotan,

^{*} **Salmo 58:** “Miktam”: mamahimong usa kini ka termino nga ginagamit sa musika. [†] **Salmo 58:8**
hilà-hilà nga natunaw samtang nagkamang: mao kini ang tinuohan sa mga Hebreo.

ug nagbanaw na ang ilang dugo.

- 11 Unya moingon ang mga tawo,
“Tinuod gayod nga adunay ganti alang sa mga matarong,
ug adunay Dios nga mohukom sa kalibotan.”

Salmo 59

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awita kini sa tono sa awit nga “Ayaw Laglaga.” Ang awit ni David human magpadala si Saulo ug mga tawo nga mobantay sa balay ni David aron patyon siya.

- 1 O Dios, luwasa ako gikan sa akong mga kaaway;
panalipdi ako sa mga nakigbatok kanako.

- 2 Luwasa ako gikan sa mga tawong daotan
ug sa mga mamumuno.

- 3 GINOO, tan-awa! Nag-atang sila aron sa pagpatay kanako
bisan wala ako makasala kanila.

- 4-5 Wala akoy nahimong sala,
apan andam sila sa pag-ataki kanako.

Sige na, GINOONG Dios nga Makagagahom, Dios sa Israel,
siloti ang mga katawhan nga wala motuo kanimo.
Ayaw kaloy-i ang mga maluibon.

- 6 Mamalik sila inigkagabii nga daw sa mga iro
nga magngulob nga maglibot-libot sa siyudad.

- 7 Pamatia ang ilang gipanulti;
mga sakit nga pulong ang naggawas sa ilang baba,
sama kini kasakit sa igo sa espada.
Nag-ingon pa sila, “Walay makadungog kanato.”

- 8 Apan ikaw, GINOO, kataw-an mo sila nga wala motuo kanimo.
Biay-biayon mo silang tanan.

- 9 O Dios, ikaw ang akong kusog;
maghulat ako kanimo kay ikaw ang akong dalangpanan.

- 10 Ikaw ang Dios nga naghigugma kanako.
Mag-una ka kanako ug ipakita mo ang kapildiyan sa akong mga kaaway.

- 11 Apan ayaw sila patya diha-diha
kay basin ug malimtan sa akong mga katawhan
kon giunsa mo pagsilot ang imong mga kaaway.

O GINOO nga among tigpanalipod,
ipahisalaag ug laglaga ang akong mga kaaway pinaagi sa imong gahom.

- 12 Nagpakasala sila pinaagi sa ilang gipanulti.
Hinaut nga malit-agan sila sa ilang pagkamapahitas-on,
kay nanunglo sila ug namakak.

- 13 Sa imong kasuko,
laglaga sila hangtod nga mangawala sila sa hingpit.

Unya masayran sa mga tawo nga ikaw, O Dios,
naghari sa Israel ug sa tibuok kalibotan*.

- 14 Sa gabii, mamalik ang akong mga kaaway nga daw mga iro
nga magngulob nga maglibot-libot sa siyudad.

* **Salmo 59:13** tibuok kalibotan: sa literal, kinatumyan sa kalibotan.

- 15 Naglibot-libot sila sa pagpangita ug pagkaon,
ug magnulob kon dili mabusog.
- 16 Apan mag-awit ako mahitungod sa imong gahom.
Kada buntag mag-awit ako nga malipayon
sa pagdayeg sa imong gugma.
- Tungod kay ikaw ang akong dalangpanan,
ang nagpanalipod kanako sa panahon sa kalisod.
- 17 O Dios, ikaw ang akong kusog;
mag-awit ako ug mga pagdayeg kanimo
kay ikaw ang akong dalangpanan,
ang Dios nga naghigugma kanako.

Salmo 60

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awita kini sa tono sa awit nga “Ang Liryo Alang sa Kalig-onan sa Kasabotan.” Ang awit ni David human sa iyang pagpakig-gira batok sa mga taga-Aram Naharaim ug sa mga taga-Aram Zoba, ug sa pag-uli ni Joab gikan sa gira nga nakapatay ug 12,000 ka mga Edomihanon didto sa walog nga gitawag ug Asin. Awit kini ni David sa pagpanudlo.

- 1 O Dios, gisalikway mo kami ug gipapildi.
Nasuko ka kanamo, apan karon tagda na kamig balik.*
- 2 Gitay-og mo ug gipaliki ang yuta sa Israel,
apan karon naghangyo ako kanimo nga ayohon mo kini kay hapit na
kini malumpag.
- 3 Gipaantos mo kami sa hilabihan gayod.
Gasusapinday kami; daw sa gihubog mo kami ug bino.
- 4 Apan gipahimangnoan mo usab kami nga nagtahod kanimo
aron makalikay kami sa mga pana sa kaaway.
- 5 Luwasa kami pinaagi sa imong gahom.
Tubaga ang among mga pag-ampo aron maluwas kami nga imong mga
hinigugma.
- 6 O Dios, miingon ka didto sa imong balaang puloy-anan,
“Modaog ako. Bahin-bahinon ko ang Sekem
ug ang Walog sa Sucot ug ipanghatag sa akong katawhan.
- 7 Akoa ang Gilead, ingon man ang Manases.
Ang Efraim mao ang akong tigpanalipod†
ug ang Juda mao ang akong tigdumala‡.
- 8 Ang Moab akong sulugoon§
ug ang Edom akong gipanag-iyahan*.
Mosinggit ako sa kadaogan batok sa Filistia.”
- 9 Kinsa ang modala kanako sa Edom
ug sa siyudad niini nga nalibotan sa mga paril?
- 10 Dili ba ikaw, O Dios, nga nagsalikway kanamo
ug wala na mouban sa among mga sundalo?
- 11 Tabangi kami batok sa among mga kaaway,

* **Salmo 60:1** tagda na kamig balik: o ibalik ang among pagkagamhanan. † **Salmo 60:7** tigpanalipod: sa literal, *helmet*. ‡ **Salmo 60:7** tigdumala: sa literal, *sungkod sa hari*. § **Salmo 60:8** sulugoon: sa literal, *hugasanan*. * **Salmo 60:8** akong gipanag-iyahan: sa literal, *labayanan ko sa akong sandalyas*.

kay walay pulos ang tabang sa tawo.

- ¹² Modaoag kami pinaagi sa imong tabang, O Dios,
kay laglagon mo ang among mga kaaway.

Salmo 61

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang mga instrumento nga adunay mga kuwerdas. Ang awit ni David.

- ¹ Pamatia ang akong pagpakitabang, O Dios!
Pamatia ang akong pag-ampo.

- ² Gikan dinhi sa layong dapit,
nanawag ako kanimo tungod kay nawad-an na ako ug paglaom.
Dad-a ako sa dapit diin luwas ako sa kakuyaw,*
³ kay ikaw mao ang nagpanalipod kanako.
Sama ikaw sa usa ka lig-ong paril nga nagpanalipod sa siyudad
batok sa mga kaaway.

- ⁴ Papuy-a ako sa imong balaang puloy-anan hangtod sa kahangtoran
ug panalipdi ako sama sa pagpanalipod sa langgam sa iyang mga piso
ilalom sa iyang mga pako.

- ⁵ Kay nadungog mo, O Dios, ang akong mga saad kanimo
ug gihatagan mo ako sa mga gasa nga gihatag mo sa mga nagtahod
kanimo.

- ⁶ Dungagi pa ang kinabuhi sa hari
ug paharia siya hangtod sa kahangtoran pinaagi sa iyang mga kaliwat.

- ⁷ Hinaut pa nga maghari siya
hangtod sa kahangtoran nga inubanan mo, O Dios.
Panalipdi siya sa imong gugma
ug pagkamatinaumanon.

- ⁸ Unya mag-awit ako kanunay ug mga pagdayeg kanimo.
Ug tumanon ko kanunay ang akong saad kanimo.

Salmo 62

Ang awit alang sa mag-aawit nga si Jedutun. Awit ni David.

- ¹ Sa Dios lang ako adunay kapahulayan;
ang akong kaluwasan naggikan kaniya.
² Siya lang ang akong salipdanan nga bato ug manluluwas.
Siya ang akong dalangpanan, busa dili gayod ako malaglag.

- ³ Kamong tanan nga akong mga kaaway,
hangtod kanus-a pa ba kamo magsige ug sulong
aron sa paglaglag kanako?
Sama ako sa paril nga kalumpagon
o sa koral nga gaharag.

- ⁴ Gusto lang ninyo akong papahawaon
sa akong taas nga katungdanan.
Nalipay kamo sa pagpamakak.

Nagsulti kamog maayo kanako
apan sulod sa inyong kasing-kasing gipanghimaraot ninyo ako.

* **Salmo 61:2** sa *dapit diin luwas ako sa kakuyaw*: sa literal, sa bato nga mas taas pa kanako.

- ⁵ Sa Dios lang ako makaangkon
ug kapahulayan kay gihatagan niya akog paglaom.
- ⁶ Siya lang ang akong salipdanan nga bato ug manluluwas.
Siya ang akong dalangpanan, busa dili ako malaglag.
- ⁷ Anaa sa Dios ang akong kaluwasan ug kadungganan.
Siya ang akong lig-ong salipdanan nga bato,
ang akong tigpanalipod.
- ⁸ Kamong mga katawhan sa Dios,
salig kamo kaniya sa tanang panahon!
Isulti kaniya ang tanan ninyong kabalaka
kay siya ang nagpanalipod kanato.
- ⁹ Ang mga tawo, dungganon man o dili, dili kasaligan.
Managsama ra sila nga walay pulos.
Kon timbangon sila, mas gaan pa sila kaysa hangin.
- ¹⁰ Ayaw kamo pagsalig sa pagpanghuthot.
Ayaw paabota nga adunay makuha
kang kaayohan pinaagi sa pagpangawat.
Bisan pag modaghan ang inyong bahandi,
ayaw pagsalig niini.
- ¹¹ Makadaghan ko na madungog
nga miingon ang Dios nga iya ang gahom
- ¹² ug ang gugma.
Sigurado gayod nga gantihan sa Ginoo ang mga tawo
sumala sa ilang binuhatan.

Salmo 63

Ang awit ni David sa dihang didto siya sa kamingawan sa Juda.

- ¹ O Dios, ikaw ang akong Dios!
Nangandoy gayod ang akong kalag kanimo,
sama nga mangandoy ako
ug tubig diha sa disyerto.
- ² Nakita ko gayod ang imong pagkagamhanan
ug pagkahalangdon diha sa imong balaang puloy-anan.
- ³ Dayegon ka nako tungod kay ang imong gugma
mas bililhon pa kaysa kinabuhi.
- ⁴ Pasalamatan ka nako samtang aduna pa akoy kinabuhi.
Ibayaw ko ang akong mga kamot sa pag-ampo kanimo*.
- ⁵ Matagbaw ako sama sa tawo nga nabusog pag-ayo sa kombira.
Ug magdayeg ako kanimo nga naghugyaw sa kalipay.
- ⁶ Samtang naghigda ako gihinumdoman ka nako.
Sa tibuok gabii namalandong ako kanimo,
- ⁷ kay ikaw ang nagtabang kanako.
Maghugyaw ako sa kalipay ilalom sa imong pagpanalipod.
- ⁸ Nagsalig ako kanimo,
ug gikuptan mo ako aron dili ako maunsa.

* **Salmo 63:4** *kanimo: sa literal, sa imong ngalan.*

⁹ Ang mga nagtinguha sa pagpatay kanako mahiadto sa dapit sa mga patay.

¹⁰ Mangamatay sila sa gira,
ug ang ilang mga patayng lawas kan-on sa ihalas nga mga iro.

¹¹ Maglipay ang hari tungod sa gihimo sa Dios kaniya.
Malipay usab ang tanang nanumpa sa ngalan sa Dios.
Apan patak-omon sa Dios ang mga baba sa mga bakakon.

Salmo 64

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

¹ O Dios, pamatia ang akong reklamo.
Tipigi ang akong kinabuhi tungod kay gihulga ako sa akong mga kaaway.

² Panalipdi ako batok sa mga plano sa pundok sa mga daotan.

³ Hait silag sinultihan, sama kini sa espada ug pana.

⁴ Abtik silang mosulti ug mga bakak ngadto sa mga tawong matarong,
ug dili sila mahadlok mohimo niini.

⁵ Nagdinasigay sila sa paghimo sa ilang daotang mga plano.
Ug nagplano kon asa nila ibutang ang ilang mga lit-ag.
Miingon sila, "Walay makakita niini."

⁶ Nagplano silag daotan ug miingon,
"Maayo kaayo ang atong plano!"
Dili gayod matugkad ang huna-huna ug kasing-kasing sa tawo!

⁷ Apan panaon sila sa Dios,
ug kalit lang silang masamdan.

⁸ Laglagon sila sa Dios tungod sa ilang gipanulti.
Ang tanang makakita kanila magpanglingo.

⁹ Unya mangahadlok ang tanang mga tawo.
Pamalandongan nila ang gipanghimo sa Dios,
ug isulti nila kini.

¹⁰ Maglipay ug modayeg sa GINOO ang tanang mga matarong tungod sa iyang
gihimo,
ug modangop sila kaniya.

Salmo 65

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

¹ O Dios, angay ka namong dayegon didto sa Zion!
Ug tumanon namo ang among mga saad kanimo.

² Ang tanang mga tawo moduol kanimo kay ginatubag mo ang ilang mga pag-
ampo.

³ Bisan ug daghan na kaayo ang among mga sala,
gipasaylo mo gihapon kami.

⁴ Bulahan ang tawo nga imong gipili
ug giagda nga mopuyo sa imong Templo.

Matagbaw kami sa mga kaayohan diha sa imong balay
nga mao ang imong balaan nga Templo.

⁵ O Dios nga among manluluwas,
gitubag mo kami pinaagi sa katingalahang mga butang
nga imong gihimo sa pagluwas kanamo.

Ikaw ang paglaom sa mga tawo, bisan pa kadtong namuyo
sa pinakalayong dapit sa kalibotan o kadagatan.

⁶ Gamhanan ka ug gipahimutang mo ang kabukiran
pinaagi sa imong gahom.

⁷ Gipahilom mo ang haguros sa mga balod
ug ang kaguliyang sa katawhan.

⁸ Gibati ug kahadlok kanimo
bisan pa kadtong nagpuyo sa layong dapit
tungod sa katingalahan mong binuhatan.

Ang imong mga buhat makapahugyaw sa kalipay
sa mga tawo sa tibuok kalibotan.

⁹ Giatiman mo ang yuta ug gipadad-an ug ulan;
gihimo mo kining mabungahon.

Ang imong mga sapa, O Dios, walay paghubas.
Gihatagan mo ug abot ang mga tawo.
Giandam mo ang yuta aron nga mohatag ug abot.

¹⁰ Gipaulanan mo pag-ayo ang dinarong yuta
hangtod nga mihumok kini,
ug gipanalanginan mo ang mga tanom nga nanubo niini.

¹¹ Gipadagaya mo ang mga abot sa tibuok tuig.
Ang tanang dapit nga agian mo makaangkon ug kadagaya.

¹² Ang mga sabsabanan sa kamingawan
abundansya sa lunhawng mga sagbot;
ang mga bungtod daw mga tawo nga naglipay.

¹³ Ang mga sabsabanan napuno ug mga kahayopan.*
Ang mga walog nalukop sa mga uhay.

Kining mga dapita daw mga tawo nga nanaghugyaw
ug nanag-awit sa kalipay.

Salmo 66

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit.

¹ Kamong mga katawhan sa tibuok kalibotan,
panghugyaw kamo sa kalipay ngadto sa Dios.

² Pag-awit kamo ug mga pagdayeg kaniya.
Pasidunggi ninyo siya diha sa inyong mga pagdayeg.

³ Ingna ninyo siya,
“O Dios, katingalahan gayod sa imong mga buhat.

Tungod sa imong dakong gahom,
ang imong mga kaaway mikulo sa imong atubangan.

⁴ Ang tanang katawhan sa tibuok kalibotan mosimba kanimo.
Mag-awit silag mga pagdayeg kanimo.”

⁵ Dali kamo! Tan-awa ninyo ang katingalahang
gipanghimo sa Dios alang sa mga tawo.

⁶ Gipamala niya ang dagat;
ug gitabok sa atong mga katigulangan
ang suba nga naglakaw lang.

Tungod niadtong gihimo sa Dios,
maglipay kita.

⁷ Naghari siya sa walay kataposan pinaagi sa iyang gahom,

* **Salmo 65:13** napuno ug mga kahayopan: o labong nga sagbot.

ug gipanid-an niya ang kanasoran.
Kinahanglan ang mga gahig ulo dili magpasigarbo
sa ilang kaugalingon.

- ⁸ Mga katawhan, dayega ninyo ang Dios!
Ipalanog ang inyong pagdayeg kaniya.
- ⁹ Gitipigan niya ang atong kinabuhi;
ug wala niya itugot nga malaglag kita.
- ¹⁰ Sa pagkatinuod, gisulayan mo kami, O Dios;
gihinloan mo kami sama sa pilak nga giputli pinaagi sa kalayo.
- ¹¹ Mitugot ka nga mahulog kami sa lit-ag,
ug gipapas-an mo kami sa bug-at nga mga palas-anon.
- ¹² Gipayatak-yatakan mo kami sa among mga kaaway;
nag-antos kami nga daw sa nasunogan o gibahaan.
Apan karon gidala mo kami sa dapit sa kadagaya.
- ¹³ Maghalad ako sa imong Templo ug mga halad nga sinunog.
Tumanon ko ang akong mga saad
- ¹⁴ nga gihimo ko nganha kanimo sa diha pa ako sa kalisod.
- ¹⁵ Mohalad ako kanimo
ug tambok nga mga hayop sama sa karnero, torong baka,
ug kanding isip halad nga sinunog.
- ¹⁶ Dali kamo ug pamati, kamong tanan nga nagtahod sa Dios,
kay sulthian ko kamo kon unsa ang iyang gihimo alang kanako.
- ¹⁷ Nangayo ako ug tabang kaniya
ug gidayeg ko siya.
- ¹⁸ Kon wala ko pa isulti ang akong mga sala
wala unta namati ang Ginoo kanako.
- ¹⁹ Apan namati gayod ang Dios kanako;
gidungog niya ang akong pag-ampo.
- ²⁰ Dalaygon ang Dios,
kay wala niya ipakawalay-bili ang akong pag-ampo,
ug wala niya ihikaw ang iyang gugma kanako.

Salmo 67

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang mga instrumento nga adunay mga kuwerdas.

- ¹ O Dios, kaloy-i ug panalangini kami.
Ipakita kanamo ang imong kaayo,
- ² aron mahibaloan sa tanang mga kanasoran sa kalibotan
ang imong pamaagi ug kaluwasan.
- ³ Hinaut nga dayegon ka sa tanang mga katawhan, O Dios.
- ⁴ Hinaut nga magmaya ug mag-awit sa kalipay
ang tanang katawhan sa kalibotan
tungod kay matarong ang imong paghukom kanila ug gigiyahan mo sila.
- ⁵ Hinaut nga dayegon ka sa tanang mga katawhan, O Dios.
- ⁶⁻⁷ Hinaut nga mohatag ug abot ang yuta.
Hinaut nga panalanginan kita sa atong Dios.

Ug hinaut nga ang tanang mga tawo
sa tibuok kalibotan* motahod kaniya.

Salmo 68

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

¹ Sige na, O Dios, kataga ang imong mga kaaway.

Hinaut pa nga moikyas ang nasilag kanimo.

² Aboga sila sama sa aso nga gipalid sa hangin.

Sama sa kandila nga matunaw sa kalayo,
mahanaw unta ang mga daotan sa imong atubangan.

³ Apan ang mga matarong maghugyaw sa kalipay sa imong atubangan.

⁴ Awiti ninyo ang Dios; awiti ninyo siya ug mga pagdayeg.

Dayega ninyo siya* nga nagsakay sa panganod.

Ang iyang ngalan mao ang GINOO;

paglipay kamo sa iyang presensya.

⁵ Ang Dios, nga nagpuyo sa iyang balaan nga puloy-anan,
nag-atiman sa mga nangailo sa amahan ug nanalipod sa mga biyuda.

⁶ Gihatagan niyag pamilya ang mga nag-inusara,
ug gihatagan niyag kagawasan ug kalipay ang mga binilanggo.
Apan ang mga gahig ulo mopuyo sa yuta nga dili mapuslan.

⁷ O Dios, sa dihang gipangulohan mo
ang imong katawhan sa ilang lakaw sa kamingawan,

⁸ natay-og ang yuta ug miulan
tungod kay miabot ka, O Dios sa Israel,
Dios nga nagpadayag sa imong kaugalingon sa Sinai.

⁹ Nagpadala ka ug abundansyang ulan
ug naulian ang nagmalang yuta nga gihatag mo sa imong katawhan.

¹⁰ Didto na namuyo ang imong mga katawhan,
ug sa imong kaayo gihatagan mo ang mga kabos
sa ilang mga gikinahanglan.

¹¹ Nagpadala ang Ginoo ug mensahe,
ug daghang mga kababayan-an ang nagbalita niini:

¹² “Nangagiw ang mga hari ug ang ilang mga sundalo,
ug ang ilang mga kabtangan gibahin-bahin
sa mga babaye nga Israelinhon.

¹³ Bisan ang mga nagpabilin sa toril sa mga karnero,
gibahinan ug mga estatuwang salampati
nga ang mga pako hinaklapan ug pilak ug ang mga balhibo
hinaklapan ug purong bulawan.”

¹⁴ Sa dihang gikatag sa Dios nga Makagagahom
ang mga hari, gipaulanan niya ug snow ang bukid sa Zalmon.†

¹⁵ Pagkatahom sa bukid sa Basan;
pagkadaghan sa iyang mga bungtod.

¹⁶ Nganong kining mga bungtod nasina man sa bukid

* **Salmo 67:6-7** tibuok kalibotan: sa literal, kinatumyan sa kalibotan. * **Salmo 68:4** Dayega ninyo siya: o andama ninyo ang iyang agian. † **Salmo 68:14** gipaulanan...Zalmon: kon adunay snow, lisod moikyas; labi na kon бага ang snow, dili gani makita ang dalan aron sa pag-ikyas.

nga gipili sa GINOO nga iyang puy-an hangtod sa kahangtoran?

17 Miabot ang GINOONG Dios sa iyang balaang puloy-anan
gikan sa Sinai uban sa linibong mga karwahi.

18 Pagsaka niya sa taas nga dapit[‡]
nagdala siyag daghang mga bihag
ug midawat siyag mga gasa gikan sa mga tawo,
bisan mga gahig ulo.
Ug didto magpuyo ang GINOONG Dios.

19 Dalaygon ang Ginoo, ang Dios nga atong manluluwas,
kay adlaw-adlaw ginatabangan niya kita sa atong mga suliran.

20 Ang atong Dios, Dios nga nagluwas.
Siya ang GINOONG Dios nga nagluwas kanato
gikan sa kamatayon.

21 Sigurado gayod nga dugmokon sa Dios
ang ulo sa iyang mga kaaway nga nagpadayon sa pagpakasala.

22 Miingon ang Ginoo,
“Pabalikon ko ang akong mga kaaway gikan sa Basan;
pabalikon ko sila gikan sa kinahiladman sa dagat,

23 aron pamatyon sila ug tunob-tunoban ninyo
ang ilang mga dugo ug ang inyong mga iro makapatuyang pagtilap
niini.”

24 O Dios ug Hari ko,
nakita sa tanan ang imong parada sa kadaogan
paingon sa imong balaang puloy-anan.

25 Gauna ang mga mag-aawit, ug sa luyo, ang mga musikero;
sa tunga-tunga nila anaa ang mga dalaga nga gatamborin.

26 Naninggit sila, “Dayega ninyo ang Dios diha sa inyong panagtigom!
Dayega ninyo ang GINOO, kamong tanang mga kaliwat ni Israel!”

27 Gauna ang gamay nga tribo ni Benjamin,
sunod mao ang mga pangulo sa Juda uban sa ilang panon,
ug nagsunod ang mga pangulo sa Zabulon ug Neftali.

28 O Dios, ipakita ang imong gahom[§]
sama sa gihimo mo kaniadto kanamo.

29 Tungod sa imong Templo sa Jerusalem magdala ang mga hari
ug mga gasa alang kanimo.

30 Badlonga kanang nasod^{*} nga sama
sa bangis nga hayop sa kabugangan.

Badlonga usab ang mga katawhang sama sa mga torong baka
uban sa mga toriyo.

Hangtod nga moampo sila ug mohalad sa ilang mga pilak kanimo.
Kataga ang mga katawhan nga nalipay sa pagpakig-gira.

31 Ang mga taga-Ehipto ug mga taga-Etiopia[†]
magkarag-karag sa paghatag sa ilang mga gasa kanimo.

[‡] **Salmo 68:18** taas nga dapit: o langit.

[§] **Salmo 68:28** O Dios...gahom: mao kini sa Septuagint, sa Syriac, ug sa ubang mga manuskrito sa Hebreo. Sa kadaghanan nga mga manuskrito sa Hebreo, Gihatagan kamo ug gahom sa inyong Dios.

^{*} **Salmo 68:30** nasod: mahimong mao ang Ehipto.

[†] **Salmo 68:31** Etiopia: sa Hebreo, Cush.

- 32 Pag-awit kamo sa Dios,
kamong mga gisakopan
sa mga gingharian sa kalibotan.
Pag-awit kamo ug pagdayeg sa Ginoo,
33 nga nagsakay sa kalangitan nga anaa na sukad pa kaniadto.
Pamatia ninyo ang iyang nagdahunog nga tingog.
34 Imantala ninyo ang pagkagamhanan sa Dios nga naghari sa Israel.
Ang kalangitan nagpadayag sa iyang pagkagamhanan.
35 Kahibulongan gayod ang Dios sa Israel diha sa iyang balaang puloy-anan.
Gihatagan niyag gahom ug kusog ang iyang katawhan.

Dalaygon ang Dios!

Salmo 69

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awita kini sa tono sa awit nga “Mga Liryo.” Ang awit ni David.

- 1 Luwasa ako, O Dios,
kay nahisama ako sa tawo nga hapit nang malumos.
2 Daw naunlod ako sa lawom nga lapok
ug walay matugkaran.
Mura ug anaa ako sa lawom nga tubig
ug daw maanod na sa baha.
3 Gikapoy na ako sa pagpangayog tabang
ug sakit na ang akong tutunlan.
Mingitngit na ang akong panan-aw
sa pagpaabot sa imong tabang, O Dios ko.
4 Pagkadaghan gayod sa nagdumot
ug buot mopatay kanako sa walay igong hinungdan.
Mas daghan pa sila kaysa akong buhok.
Gibutang-butangan nila ako ug gipugos sa pag-uli
sa mga butang nga wala ko kawata.
5 Nahibalo ka, O Dios, sa akong mga kabuang;
wala matago kanimo ang akong mga sala.
6 GINOONG Dios nga Makagagahom, Dios sa Israel,
hinaut nga dili maulawan tungod kanako ang mga nagsalig
ug nagdangop kanimo.
7 Kay tungod kanimo giinsulto
ug gipakaulawan ako.
8 Nahisama ako sa usa ka langyaw ngadto
sa akong mga kadugo;
daw sama ako sa usa ka estranghero ngadto
sa akong mga igsoon.
9 Tungod sa paghigugma ko sa imong balay,
ginalaglag* ako,
ug gisakitan ako sa mga pagpanamastamas
sa mga tawo kanimo.
10 Kon maghilak ako ug magpuasa,
pakaulawan nila ako.

* Salmo 69:9 ginalaglag: o malaglag.

- 11 Kon magbisti akog sako sa pagpakita nga nagsubo ako,
biay-biayon nila ako.
- 12 Ginalibak ako sa mga tawo nga nanglingkod diha
sa pultahan sa lungsod,
ug naghimo-himo ang mga hubog ug awit
sa pagbiay-biay kanako.
- 13 Apan nag-ampo ako kanimo, GINOO.
Nanghinaut nga sa panahon nga kaloy-an mo ako,
tubagon mo ang akong pag-ampo sumala
sa imong dakong gugma kanako.
Tungod kay matinumanon ka
sa imong saad sa pagluwas,
14 haw-asa ako gikan sa lapok.
Ayaw itugot nga maunlod ako.
Luwasa ako sa mga nagdumot kanako
ug sa lawom nga tubig.
- 15 Ayaw itugot nga maanod ako sa baha,
o malumos sa mga balod, o mamatay.
- 16 Tubaga ako, GINOO,
tungod sa imong kaayo
ug gugma kanako.
Tagda ako sumala
sa imong dakong kaluoy kanako.
- 17 Ayaw pagtago gikan kanako nga imong sulugoon.
Tubaga dayon ako kay ania ako sa kalisod.
- 18 Duol kanako ug luwasa ako gikan
sa akong mga kaaway.
- 19 Nasayod ka kon giunsa nila ako sa pagpakaulaw,
pag-insulto, ug pagpanamastamas.
Nakita mo ang tanan kong mga kaaway.
- 20 Nasakitan ako sa ilang pagpakaulaw kanako
ug nawad-an akog kadasig.
Nagpaabot ako nga kaloy-an,
apan wala gayoy naluoy kanako.
Nagpaabot ako nga lipayon,
apan wala gayoy milipay kanako.
- 21 Gibutangan hinuon nila
ug hilo ang akong pagkaon,
ug sa dihang giuhaw ako gihatagan nila ako ug suka.
- 22 Samtang magkombira sila,
hinaut pa nga mangalaglag sila
ug ang ilang mga bisita.
- 23 Hinaut pa nga mabuta sila
ug kanunayng magkurog.
- 24 Ibubo ang imong kasuko kanila, GINOO.
Ipahiagom sila sa imong kapungot.
- 25 Hinaut unta nga maawaaw ang dapit nga ilang gipuy-an,
ug wala nay mopuyo sa ilang mga tolda.
- 26 Kay gilutos nila ang mga tawo nga imong gisilotan,

- ug gipanabi nila ang mga pag-antos sa mga samdan.
27 Idugang pa gayod kini sa ilang mga sala
ug ayaw sila luwasa.
28 Panasa ang ilang mga ngalan sa libro
nga gilistahan sa mga buhi[†];
ayaw sila ilista uban sa mga matarong.
29 Nasakitan ako ug nag-antos,
busa panalipdi ako, O Dios, ug luwasa.
30 Dayegon ko ang Dios pinaagi sa awit.
Pasidunggan ko siya uban ang pagpasalamat.
31 Mas makapalipay kini sa GINOO
kaysa mga halad nga baka.
32 Kon makita kini sa mga kabos, malipay sila;
ang mga nagdangop sa Dios molig-on.
33 Maminaw ang GINOO sa mga kabos
ug dili niya kalimtan ang iyang mga katawhan nga nabilanggo.
34 Dayega ninyo ang Dios,
kamong tanan nga anaa sa kalangitan,
sa kalibotan, ug sa kadagatan.
35 Kay luwason sa Dios ang Zion[‡],
ug pabarogon niya pag-usab ang mga lungsod sa Juda.
Mopuyo didto ang iyang katawhan
ug panag-iyahon nila kini.
36 Ang mga kaliwat sa iyang mga alagad mao ang manunod niini,
ug ang mga naghigugma kaniya mopuyo didto.

Salmo 70

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Ang awit ni David nga giawit panahon sa paghalad sa halad sa paghinundom sa GINOO.

- ¹ GINOONG Dios, luwasa ako!
Tabangi dayon ako.

- ² Hinaut unta nga ang mga nagtinguha sa pagpatay
kanako maulawan ug mataranta.

Hinaut unta nga ang mga gahandom sa akong
kalaglagan mangikyas ug maulawan.

- ³ Hinaut unta nga ang mga nagbiay-biay kanako
matingala pag-ayo kay naulawan sila.

- ⁴ Apan hinaut nga ang tanang nagdangop kanimo
maglipay gayod tungod kanimo.

Hinaut nga ang mga nangandoy sa kaluwasan nga gikan kanimo
moingon kanunay, “Dalaygon ang Dios!”

- ⁵ Apan ako kabos ug timawa.

Duol dayon kanako, O Dios!

Ikaw ang akong magtatabang ug manluluwas.

GINOO, tabangi dayon ako.

[†] **Salmo 69:28** sa mga buhi: o sa mga adunay kinabuhi nga walay kataposan.
mao usab ang Jerusalem.

[‡] **Salmo 69:35** Zion:

Salmo 71

- 1 Kanimo, GINOO, nagdangop ako.
Ayaw itugot nga maulawan ako.
- 2 Tabangi ako ug luwasa tungod kay ikaw matarong.
Pamatia ako ug luwasa.
- 3 Sama ka sa salipdanan nga bato alang kanako;
kanimo ako kanunay modangop.
Nagsugo ka nga luwason ako,
kay ikaw ang akong salipdanan nga bato ug lig-ong tago-anan.
- 4 O Dios ko, luwasa ako
gikan sa kamot sa daotan
ug bangis nga mga tawo.
- 5 Kay ikaw ang akong paglaom, GINOONG Dios.
Sukad sa bata pa ako, misalig na ako kanimo.
- 6 Sukad sa akong pagkatawo misalig ako kanimo
ug gipanalipdan mo ako.*
Dayegon ka nako sa walay kataposan.
- 7 Nahimong panig-ingnan
ang akong kinabuhi sa kadaghanan,
tungod kay ikaw ang akong lig-ong tigpanalipod.
- 8 Dayegon ko kanunay
ang imong pagkagamhanan.
- 9 Ayaw ako isalikway kon ako tigulang na.
Ayaw ako pasagdi kon ako maluya na.
- 10 Kay ang akong mga kaaway nagtigom
ug nagsabot mahitungod kanako;
buot nila akong patyon.
- 11 Miingon sila, “Gipasagdan na siya sa Dios,
busa gukdon nato siya
ug dakpon kay wala nay motabang kaniya.”
- 12 O Dios ko, ayaw pagpahilayo kanako;
tabangi dayon ako.
- 13 Hinaut pa nga ang mga nagbutang-butang kanako
maulawan ug malaglag.
Hinaut pa nga ang buot modagmal kanako
maulawan ug biay-biayon.
- 14 Apan ako, O Dios, molaom kanunay kanimo,
ug mosamot pa gayod ang akong pagdayeg kanimo.
- 15 Isugilon ko kanunay ang matarong mong mga binuhatan
sa pagluwas sa imong katawhan,
bisan kon dili ko kini matugkad.
- 16 Dayegon ko ang imong gamhanang mga buhat, GINOONG Dios.
Imantala ko
ang imo lamang nga pagkamatarong.
- 17 O Dios, sukad sa bata pa ako,
gitudloan mo na ako mahitungod

* **Salmo 71:6** *gipanalipdan mo ako*: mao kini sa Septuagint, apan sa Hebreo dili kini klaro.

sa imong katingalahang mga gipangbuhay,
ug hangtod karon gisugilon ko kini.

¹⁸ Ug kon tigulang na ako ug ubanon,
ayaw ako pasagdi, O Dios,
hangtod nga ikasugilon ko ang imong gahom
ug kusog sa umaabot nga mga henerasyon.

¹⁹ Ang imong pagkamatarong, O Dios,
dili matugkad.

Katingalahan ang imong mga gipangbuhay;
wala gayoy sama kanimo.

²⁰ Bisan gipatagamtam mo ako ug daghang mga pag-antos,
hatagan mo gihapon ako ug bag-ong kinabuhi;
mahisama ako sa patay nga buhion mo pag-usab.

²¹ Himuon mo akong mas labaw pang dungganon,
ug lipayon mo ako pag-usab.

²² O Dios ko, tungod sa imong pagkamatinumanon
dayegon ka nako pinaagi sa pagtukar sa harpa.
Awitan ka nako ug mga pagdayeg nga dinuyogan sa harpa,
O Balaan nga Dios sa Israel.

²³ Mosinggit ako sa kalipay samtang nag-awit ako
ug mga pagdayeg kanimo tungod kay giluwes mo ako.

²⁴ Isugilon ko kanunay ang imong pagkamatarong,
kay ang mga tawong buot modagmal kanako naulawan.

Salmo 72

Awit ni Solomon.

¹ O Dios, tudloi ang hari
sa imong pamaagi sa paghukom ug pagkamatarong,

² aron hukman niya diha sa pagkamatarong
ang imong katawhan, labi na ang mga kabos.

³ Hinaut pa nga ang mga bukid
ug mga bungtod mohatag ug panalagin
sa imong katawhan samtang nagkinabuhi sila nga matarong.

⁴ Hinaut pa nga labanan ug tabangan sa hari ang mga kabos,
ug laglagon niya ang mga nangdaog-daog kanila.

⁵ Hinaut pa nga magpadayon ang iyang paghari* hangtod sa kahangtoran
pinaagi sa iyang mga kaliwat,
samtang adunay adlaw ug aduna pay bulan.

⁶ Hinaut pa nga mahisama siya sa ulan
nga naghatag ug tubig sa kalibotan.

⁷ Sa panahon sa iyang paghari,
hinaut nga molambo ang katarong,
ug molungtad ang mauswagon nga kahimtang sa mga tawo
hangtod sa kahangtoran.

* **Salmo 72:5** magpadayon ang iyang paghari: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *tahoron nila*.

- ⁸ Hinaut pa nga maghari siya gikan sa usa ka dagat hangtod sa pikas dagat,[†]
ug gikan sa Suba sa Eufrates hangtod sa kinatumyan sa yuta sa Israel.[‡]
- ⁹ Hinaut pa nga ang iyang mga kaaway nga nagpuyo sa kamingawan
moyukbo kaniya
ug magpailalom sa iyang gahom.
- ¹⁰ Hinaut pa nga ang mga hari sa Tarshish,
sa mga isla, sa Sheba,
ug sa Seba mohatag kaniya ug mga gasa
sa pagpaila nga nagpasakop sila kaniya.
- ¹¹ Hinaut pa nga ang tanang hari magpasakop kaniya
ug ang tanang kanasoran moalagad kaniya.
- ¹² Kay gitabangan niya ang mga pinasagdag
mga kabos ug timawa nga nangayo ug tabang kaniya.
- ¹³ Naluoy siya sa mga timawa ug mga kabos,
ug gitabangan niya sila.
- ¹⁴ Giluwas niya sila gikan sa mga nangdaog-daog
ug nanghasi kanila,
kay ang ilang mga kinabuhi bililhon kaniya.
- ¹⁵ Hinaut nga hatagan ug taas nga kinabuhi ang hari!
Hinaut pa nga hatagan siya ug bulawan gikan sa Sheba.
Hinaut nga i-ampo siya sa kanunay nga panalanginan siya sa Dios.
- ¹⁶ Hinaut pa nga modaghan ang mga abot sa yuta,
bisan sa kinatumyan sa mga bukid.
Hinaut pa nga mahimo kining sama kamabungahan
sa bukid sa Lebanon.
Hinaut pa nga modaghan ang mga lumulupyo sa mga lungsod
sama sa mga sagbot sa mga kaumahan.
- ¹⁷ Hinaut pa nga dili malimtan ang ngalan sa hari
hangtod sa kahangtoran samtang aduna pay adlaw.
- Hinaut pa nga pinaagi kaniya panalanginan ang tanang kanasoran,
ug ang kanasoran moisis kaniya nga bulahan.
- ¹⁸ Dalaygon ang GINOONG Dios, ang Dios sa Israel,
nga mao lang gayod ang naghimo sa katingalahang mga butang.
- ¹⁹ Dalaygon ang iyang pagkagamhanan sa walay kataposan.
Makita sa mga tawo sa tibuok kalibotan ang iyang pagkagamhanan.
Amen! Amen!
- ²⁰ Mao kini ang kataposan sa mga pag-ampo ni David nga anak ni Jesse.

Ikatulong Libro

73

Sal. 73-89

Ang awit ni Asaf.

- ¹ Maayo gayod ang Dios sa Israel,
labi na gayod sa mga putli ug kasing-kasing.

[†] **Salmo 72:8** *gikan...dagat:* tingali ang buot ipasabot, *gikan sa Patay nga Dagat hangtod sa Dagat sa Mediteraneo.* [‡] **Salmo 72:8** *hangtod...sa Israel:* mao ang disyerto sa Sinai. Ang Hebreo niini mahimo usab nga hubaron nga, *hangtod sa kataposan sa kalibotan.*

- ² Apan ako,
hapit na mawad-ig pagtuo,
³ kay nasina ako sa garboso ug daotang mga tawo
sa dihang nakita ko nga nagmauswagon sila.
- ⁴ Himsog ang ilang panglawas
ug dili sakit ang ilang kamatayon.
- ⁵ Wala sila mag-antos ug walay mga katalagman
nga moabot kanila sama sa ubang mga tawo.
- ⁶ Busa gipakita nila ang ilang pagkagarboso
ug pagkabangis.*
- ⁷ Ang ilang mga kasing-kasing puno sa kadaotan,
ug ang kanunay lang nilang gihuna-huna mao
ang paghimo ug daotan.
- ⁸ Mobyay-biay sila ug mosultig daotan.
Mapasigarbohon kaayo silang nanghulga
sa pagdaog-daog sa uban.
- ⁹ Nagsulti sila ug daotan batok sa Dios sa langit
ug sa mga tawo sa kalibotan.
- ¹⁰ Bisan ang katawhan sa Dios mosunod kanila
ug modawat sa ilang gipanulti.
- ¹¹ Moingon sila,
“Walay kalibotan ang Labing Halangdong Dios!
Unsaon niya pagkahibalo?”
- ¹² Ingon niana ang mga daotan,
walay kabalaka ug mosamot pa gayod kadato.
- ¹³ Busa wala ba diay kapuslanan ang pagkinabuhi ko
nga matarong ug putli?
- ¹⁴ Kanunay mo akong gipaantos, O Dios;
halos kada buntag gisilotan mo ako.
- ¹⁵ Kon gibugal-bugalan ko man ikaw sama
sa gisulti sa mga daotan,
murag giluiban ko na niana ang imong katawhan.
- ¹⁶ Apan sa dihang naninguha ako
sa pagsabot niining mga butanga,
nalisdan ako,
- ¹⁷ hangtod nga miadto ako sa imong balaang puloy-anan,
ug didto nasabtan ko kon unsa
ang mahitabo sa mga daotan.
- ¹⁸ Tinuod gayod nga gibutang mo sila
sa walay kasigurohan nga kahimtang,
ug laglagon mo sila.
- ¹⁹ Kalit lang silang malaglag;
modangat kanilang tanan
ang makalilisang nga kamatayon.
- ²⁰ Sama sila sa damgo nga mahanaw ra inigmata, O GINOO.

* **Salmo 73:6** gipakita...pagkabangis: sa literal, nanguwintas sila ug garbo ug nagsul-ob ug kabangis.

Dili na sila mahinumdoman pa kon masilotan mo na sila.

²¹ Sa dihang nasilo ako ug nasakitan sa hilabihan,

²² nahimo akong usa ka hungog;
nahisama ako sa usa ka hayop sa imong atubangan nga dili makasabot.

²³ Apan uban gihapon ako kanimo ug giagak mo ako.

²⁴ Gigiyahan mo ako pinaagi sa imong mga tambag,
ug sa kaulahian pasidungan mo ako.

²⁵ Wala nay lain pa sa langit
nga akong gikinahanglan kondili ikaw lang.

Tungod kay ikaw ania kanako,
wala na akoy lain pang giandom sa kalibotan.

²⁶ Magmaluya man ang akong lawas ug huna-huna,
apan ikaw gihapon, O Dios, mao ang akong kusog.

Ikaw lang gayod
ang akong gikinahanglan hangtod sa kahangtoran.

²⁷ Sigurado gayod nga mangawala
ang mga tawo nga mobiya kanimo;
laglagon mo kadtong wala magmatinumanon kanimo.

²⁸ Apan alang kanako,
maayo ang magpaduol kanimo, O Dios.

Ikaw GINOONG Dios ang gihimo ko
nga akong tigpanalipod,
ug isaysay ko ang tanan mong binuhatan.

Salmo 74

Ang “Maskil” ni Asaf.

¹ O Dios, nganong gisalikway mo man kami sa hingpit?
Nganong nasuko ka sa katawhan nga imong gibantayan?

² O Dios, hinumdomi ang imong katawhan
nga gipili mo kaniadto nga mahimong imo
ug giluwat aron imong panag-iyahon.

Hinumdomi ang Bukid sa Zion diin ikaw nagpuyo.

³ Adtoa ug tan-awa
ang padayon nga pagkaguba sa Templo
tungod sa gihimo sa mga kaaway.

⁴ Nanghugyaw ang imong mga kaaway diha sa imong Templo*.
Nagbutang sila didto ug mga bandera timailhan sa ilang pagdaog.

⁵ Giguba nila ang Templo nga daw sa namutol lang sila
ug mga kahoy sa kakahoyan ginamit ang wasay.

⁶ Gibungkag nila ang kinulitan nga mga kahoy sa templo
gamit ang ilang mga wasay ug mga maso.

⁷ Gisunog nila ang imong Templo;
gipanamastamasan nila kining imong pinuy-anan.

⁸ Miingon sila sa ilang kaugalingon nga laglagon nila kami sa hingpit.
Gisunog nila ang tanang dapit nga tigomanan sa pagsimba kanimo dinhi
sa yuta sa Israel.

* **Salmo 74:4 templo:** sa literal, *sa dapit diin nakigkita ka kanamo.*

- ⁹ Wala nay timailhan sa imong presensya dinhi kanamo;
wala nay propeta nga nahibilin,
ug walay nakahibalo kanamo kon kanus-a mahuman kining nan-
gahitabo kanamo.
- ¹⁰ O Dios, hangtod kanus-a magpadayon sa pagpakaulaw
ang among mga kaaway kanimo?
Biay-biayon ka na lang ba nila hangtod sa kahangtoran?
- ¹¹ Nganong wala mo pa man sila siloti?
Nganong gipugngan mo man ang imong mga kamot?
Laglag na sila!
- ¹² Ikaw, O Dios, ang among hari sukad pa kaniadto,
ug makadaghan na nga higayon nga giluwes mo ang mga tawo sa
kalibotan†.
- ¹³ Ikaw ang nagtungang sa dagat pinaagi sa imong gahom,
ug ikaw ang nagdugmok sa mga ulo sa dagkong mga mananap sa dagat.
- ¹⁴ Ikaw ang nagdugmok sa mga ulo sa Leviatan
ug nagpakaon sa iyang patayng lawas sa mga mananap nga nagpuyo sa
kamingawan.
- ¹⁵ Ikaw ang nagpatubod sa mga tuboran ug mga sapa.
Ikaw ang nagpahubas sa mga suba.
- ¹⁶ Ikaw ang naghimo sa adlaw ug sa gabii,
ug ikaw ang nagpahimutang sa adlaw ug sa bulan sa ilang nahimutan-
gan.
- ¹⁷ Ikaw ang nagpahimutang sa tanang mga utlanan sa kalibotan,
ug ikaw ang naghimo sa ting-init ug sa tingtugnaw.
- ¹⁸ Hinumdomi, GINOO, kon giunsa ka sa pagpakaulaw
ug pagbiay-biay sa mga kaaway nga buang-buang.
- ¹⁹ Ayaw itugyan ang imong katawhan nga sama sa salampati
ngadto sa ilang mga kaaway nga sama sa bangis nga mga hayop.
Ayaw kalimti sa dayon ang imong katawhan nga dinaog-daog.
- ²⁰ Hinumdomi ang imong kasabotan kanamo
kay naggahom ang kadaotan diha sa mangitngit nga mga dapit sa
kalibotan.
- ²¹ Ayaw itugot nga maulawan ang mga dinaog-daog.
Hinaut pa nga dayegon ka sa mga kabos ug sa mga timawa.
- ²² Sige na, O Dios, panalipdi ang imong kadunggan.
- Hinumdomi kon giunsa ka sa pagsigeg pakaulaw sa mga buang-buang.
- ²³ Ayaw pasagdi ang walay undang nga singgit
sa paghagit sa imong mga kaaway sa pagpakita sa ilang kasuko.

Salmo 75

Ang awit nga gisulat ni Asaf alang sa maestro sa mga mag-aawit. Giawit sa
tono nga “Ayaw Laglag.”

- ¹ O Dios, mapasalamaton kami kanimo.
Mapasalamaton kami kay duol ikaw kanamo.
Gimantala sa mga tawo ang imong katingalahang mga buhat.

- ² Miingon ang Dios,

† **Salmo 74:12** kalibotan: o yuta sa Israel.

- “Adunay gitakda ako nga panahon sa paghukom,
 ug matarong ang akong paghukom.
- ³ Kon matay-og ang kalibotan ug mokurog sa kahadlok ang mga lumulupyong
 niini,
 ako ang nagpalig-on sa mga pundasyon niini.
- ⁴ Miingon ako sa mga mapasigarbohon nga dili na sila magpasigarbo,
 ug sa mga daotan nga dili na nila ipasigarbo ang ilang katakos.
- ⁵ Miingon ako kanila nga hunongon na nila ang ilang pagkamapahitas-on.”
- ⁶ Kay ang pasidungog wala maggikan bisan asa*,
- ⁷ kondili sa Dios lamang.
 Siya ang naghukom;
 ipaubos niya ang uban ug ang uban pasidunggan.
- ⁸ Kay nagkupert ang GINOO ug kopa nga puno
 sa bag-ong bino nga labihan kaisog timaan sa iyang kasuko.
 Ibubo niya kini, ug imnon sa tanang daotang tawo
 sa kalibotan hangtod ang kataposang tulo niini.
- ⁹ Apan dili ako moundang sa pagsugilon mahitungod sa Dios ni Jacob,
 ug awitan ko siya ug mga pagdayeg.
- ¹⁰ Kuhaan niya† ug katakos ang mga daotan,
 apan dugangan niya ang katakos sa mga matarong.

Salmo 76

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang mga instrumento nga adunay mga kuwerdas. Ang awit ni Asaf.

- ¹ Nailhan gayod ang Dios sa Juda;
 nabantog siya sa Israel.
- ² Nagpuyo siya sa Bukid sa Zion sa Jerusalem*.
- ³ Didto gipangbali niya
 ang naghaguros nga mga pana sa mga kaaway,
 ang ilang mga taming, mga espada,
 ug ang uban pa nilang mga hinagiban.
- ⁴ O Dios, gamhanan ug halangdon ka
 samtang galugsong ka gikan sa mga bukid
 diin gipamatay mo ang imong mga kaaway.†
- ⁵ Gipang-ilog mo gikan sa maisog nga mga sundalo
 ang mga butang nga gillog nila sa uban.
 Ug nangamatay silang tanan;
 wala nay usa kanila ang makadagmal kanamo.
- ⁶ O Dios ni Jacob, sa imong pagbadlong
 nangamatay ang ilang mga tigkabayo ug mga kabayo.
- ⁷ Gikahadlok ka, O Dios.
 Kinsa bay makaharong kanimo kon ikaw nay masuko?
- ⁸ Gikan sa langit gipadayag mo ang imong hukom.
 Nahadlok kanimo ang mga tawo

* **Salmo 75:6** bisan asa: sa literal, sa sidlakan o sa kasadpan o sa kamingawan. † **Salmo 75:10** niya: sa Hebreo, ko. * **Salmo 76:2** Jerusalem: sa Hebreo, Salem. Laing ngalan sa Jerusalem. Ang buot ipasabot niini, “Maayo nga kahintang” o “kalinaw.” † **Salmo 76:4** samtang...kaaway: sa Septuagint, kaysa mga bukid nga karaan na.

sa kalibotan ug nanghilom sila

⁹ sa dihang mihukom ka, O Dios,
sa pagluwas sa tanang mga dinaog-daog sa kalibotan.

¹⁰ Sigurado gayod nga ang imong kasuko
sa mga tawo* makahatag ug dugang pagdayeg kanimo;
gipugngan mo pa ang nabilin mong kasuko.

¹¹ Panaad kamo sa GINOO nga inyong Dios,
ug tumana ninyo kana.
Tanan kamo nga duol sa talahurong Dios,
pagdala kamo ug mga gasa ngadto kaniya.

¹² Ipaubos niya ang mapahitas-on nga mga pangulo;
gikahadlok sa mga hari sa kalibotan.

Salmo 77

Ang awit alang sa maestro nga si Jedutun. Ang awit ni Asaf.

¹ Misinggit ako sa pagpakitabang sa Dios aron madunggan niya ako.

² Sa panahon sa kalisol
nag-ampo ako sa Ginoo.

Sa panahon sa kagabhion wala ako gikapoy sa pagbayaw
sa akong mga kamot sa pag-ampo,
apan wala gihapon ako malipay.

³ Kon mamalandong ako sa Dios,
makapanghupaw ako ug mawad-an ug paglaom.

⁴ Wala niya ako pakatulga;
dili ako makasulti tungod kay nahasol ako.

⁵ Gihuna-huna ko ang mga adlaw nga nanglabay ug ang dugay nang mga
katuigan.

⁶ Kon gabii, lawom kaayo
ang akong gihuna-huna.*

Namalandong ako
ug mao kini ang gipangutana ko
sa akong kaugalingon:

⁷ “Isalikway na lang ba ako sa Ginoo sa hingpit?
Dili na ba gayod siya malipay kanako?”

⁸ Nawala na ba gayod ang iyang paghigugma kanako?
Dili na ba gayod niya tumanon ang iyang saad?

⁹ Nalimot na ba siya sa pagpakita ug kaluoy?
Wala na ba siyay kaluoy tungod sa iyang kasuko?”

¹⁰ Unya miingon ako, “Ang gikasakit sa akong buot mao nga
ang Labing Halangdong Dios wala na nagtabang.”

¹¹ GINOO, hinumdoman ko ang imong mga buhat.
Oo, hinumdoman ko ang mga milagro
nga gipanghimo mo kaniadto.

* **Salmo 76:10** ang imong kasuko sa mga tawo: o ang kasuko sa mga tawo. * **Salmo 77:6** lawom
kaayo ang akong gihuna-huna: mao kini sa Septuagint ug sa Syriac, apan sa Hebreo, ginahinumdoman
ko ang akong awit, o ginahinumdoman ko ang awit nga bahin kanako.

- 12 Huna-hunaon ko ug pamalandongan ang tanan mong gamhanang mga buhat.
- 13 O Dios, ang imong pamaagi lahi kaysa uban.
Walay dios nga sama kanimo kagamhanan.
- 14 Ikaw ang Dios nga naghimo ug mga milagro.
Gipakita mo ang imong gahom sa mga katawhan.
- 15 Pinaagi sa imong gahom giluwes mo ang imong katawhan
nga mga kaliwat ni Jacob ug ni Jose.
- 16 Ang katubigan, O Dios, daw sama sa tawo nga
sa dihang nakakita kanimo nahadlok ug nangurog.
- 17 Mihatag ug ulan ang langit;
nagdalogdog ug nagpangilat sa bisan asang dapit.
- 18 Madungog ang dinahunog sa dalogdog diha sa bagyo;
ang mga kilat mipadan-ag sa kalibotan;
ug natay-og ang kalibotan.
- 19 Gilatas mo ang dagkong mga balod sa dagat,
apan wala makita kon asa ka miagi.[†]
- 20 Gigiyahan mo ang imong katawhan nga daw panon sa mga karnero,
pinaagi kang Moises ug kang Aaron.

Salmo 78

Ang “Maskil” ni Asaf.

- 1 Mga katagilungsod,* pamatia ninyo
ang akong mga katudloanan.
- 2 Tudloan ko kamo pinaagi sa sambingay.
Suginlan ko kamo
sa mga tinagong mga kamatuoran kaniadto
- 3 nga nadungog na nato ug nahibaloan,
tungod kay gisugilon na kini kanato
sa atong mga katigulangan.
- 4 Dili nato kini itago sa atong mga kabataan;
isugilon nato kini sa mosunod nga mga henerasyon.
Suginlan nato sila sa gahom sa GINOÓ
ug sa iyang dalaygon ug katingalahang mga buhat.
- 5 Gihatagan niya
ug kasugoan ang katawhan sa Israel
nga mga kaliwat ni Jacob.
- Gimandoan niya ang atong mga katigulangan
nga itudlo kini sa ilang mga kabataan,
- 6 aron ang sunod nga mga henerasyon
makahibalo usab niini,
ug ikatudlo usab nila kini sa ilang mga kabataan.
- 7 Pinaagi niini mosalig sila sa Dios
ug dili nila kalimtan ang iyang gipanghimo,
ug tumanon nila ang iyang mga sugo.
- 8 Dili sila mahisama sa ilang mga katigulangan

[†] **Salmo 77:19** *wala makita kon asa ka miagi: sa literal, wala makita ang imong mga tunob.*
78:1 *Mga katagilungsod: o Mga katawhan ko.*

* **Salmo**

nga mga gahig ulo, masinupakon,
dili matinud-anon sa Dios, ug dili maunongon kaniya.

- ⁹ Ang mga sundalo sa Efraim,
bisan sangkap sa mga pana,
nangatras sa panahon sa gira.
- ¹⁰ Wala nila tumana ang ilang kasabotan sa Dios;
wala nila sunda ang iyang kasugaoan.
- ¹¹ Gikalimtan nila ang katingalahang mga buhat
nga iyang gipakita kanila.
- ¹² Naghimo ang Dios ug milagro didto sa Zoan,
sa yuta sa Ehipto
ug nakita kini sa atong[†] mga katigulangan.
- ¹³ Gitunga niya ang dagat ug gipalatas sila;
gihimo niya ang tubig nga daw mga paril.
- ¹⁴ Sa adlaw, gigiyahan niya sila
pinaagi sa panganod,
ug sa gabii, gigiyahan niya sila
pinaagi sa kahayag sa kalayo.
- ¹⁵ Gipaliki niya ang mga bato sa kamingawan
ug miagas ang tubig.
Gipatuyangan niya silag inom sa tubig nga daw sa naggikan
sa kinahiladman sa yuta.
- ¹⁶ Gipabuhagay niya ang tubig gikan sa bato,
ug midagayday kini nga daw suba.
- ¹⁷ Apan ang atong mga katigulangan nagpadayon
sa pagpakasala batok kaniya.
Didto sa kamingawan misukol sila
sa Labing Halangdong Dios.
- ¹⁸ Gituyo nila ang pagsulay sa Dios pinaagi sa pagpangayo
sa gipangandoy nila nga kalan-on.
- ¹⁹ Giinsulto nila ang Dios pinaagi sa pag-ingon,
“Makapakaon ba ang Dios kanato sa kamingawan?”
- ²⁰ Tinuod nga gihapak niya ang bato
ug mibuhagay ang tubig,
apan makahatag ba siyag pan ug karne
kanato nga iyang katawhan?”
- ²¹ Busa napungot ang GINOO
sa pagkadungog niya niini.
Sa iyang kasuko sa mga Israelinhon,
nga mga kaliwat ni Jacob,
giataki niya sila pinaagi sa kalayo.
- ²² Kay wala silay pagtuo kaniya,
ug wala sila mosalig nga luwason niya sila.
- ²³ Apan bisan pa niana,
gimandoan niya ang langit nga moabli,
- ²⁴ ug gipaulanan niya sila
ug pagkaon nga gitawag ug manna.
Gihatag niya kanila ang pagkaon

[†] **Salmo 78:12** *atong*: sa Hebreo, *ilang*, nga mao ang mosunod nga henerasyon. Tan-awa ang bersikulo 6-8.

- nga gikan sa langit aron ilang kan-on.
25 Mikaon silang tanan sa pagkaon sa mga anghel.
Gipadad-an sila sa Dios ug abunda nga pagkaon.
26 Gipahuyop sa Dios ang hangin
nga gikan sa sidlakan
ug sa habagatan pinaagi sa iyang gahom.
27 Ug gipadagsaan niya sila
ug mga langgam nga sama kadaghan
sa balas sa baybayon.
28 Gipatugpa niya kini sa palibot
sa ilang mga tolda didto sa ilang kampo.
29 Busa mikaon sila ug nangabusog,
kay gihatag sa Dios kanila ang ilang gipangandoy.
30 Apan samtang nangaon pa sila
ug wala pa matagbaw,
31 nasuko ang Dios kanila.
Gipamatay niya ang himsog
ug kusgang mga batan-on sa Israel.
32 Bisan pa niining tanan niyang gipanghimo,
nagpadayon sila pagpakasala.
Bisan sa mga milagro nga iyang gipangbuhat,
wala sila motuo kaniya.
33 Busa gitapos niya ang ilang kinabuhi
pinaagi sa kalit nga kalaglagan.
34 Sa dihang gipatay sa Dios ang uban kanila,
ang nahibilin nangandoy kaniya.
Naghinulsol sila ug midangop kaniya.
35 Nahinumdom sila nga ang Labing Halangdong Dios
mao ang ilang salipdanan nga bato ug manluluwas.
36 Apan kutob lang sa baba ang ilang gipanulti;
ug namakak sila.
37 Dili sila maunongon kaniya;
wala sila nagmatinumanon sa kasabotan
nga gihatag sa Dios kanila.
38 Apan bisan pa niini, maluloy-on ang Dios.
Gipasaylo niya ang ilang mga sala
ug wala niya sila laglaga.
Sa daghang higayon gipugngan niya ang iyang kasuko
bisan labihan na gayod ang iyang kapungot.
39 Nahinumdoman niya nga sila mga tawo lamang
nga lumalabay sama sa hangin.
40 Sa makadaghang higayon gisupak
ug gipasubo nila ang Dios didto sa kamingawan.
41 Kanunay nila siyang gisulayan;
gipasakitan gayod nila ang pagbati
sa Balaang Dios sa Israel.
42 Gikalimtan nila ang iyang gahom nga gipakita
sa dihang giluwat niya sila sa ilang mga kaaway,
43 ug ang gihimo niya nga mga milagro ug
katingalahang mga buhat didto sa Zoan,

sa yuta sa Ehipto.

- 44 Gihimo niyang dugo ang mga suba
sa mga Ehiptohanon,
ug tungod niini dili sila makainom.
- 45 Nagpadala siya ug labihan kadaghang
mga langaw sa pagpaantos kanila,
ug mga baki sa pagdaot sa ilang mga yuta.
- 46 Gipakaon niya sa mga dulon
ang ilang mga tanom ug mga abot.
- 47 Gipamatay niya ang ilang mga ubas
ug mga kahoy nga igos
pinaagi sa ulan nga ice.
- 48 Gipamatay niya ang ilang mga hayop pinaagi
sa kilat ug sa pagpaulan ug ice.
- 49 Tungod sa iyang labihan nga kasuko kanila,
gipadad-an niya sila
ug mga anghel sa paglaglag kanila.
- 50 Wala niya pugngi ang iyang kasuko;
wala niya sila luwasa sa kamatayon,
kondili gipamatay hinuon niya sila pinaagi
sa mga katalagman.
- 51 Gipamatay niya
ang tanang kamagulangang anak nga lalaki
sa Ehipto nga lugar sa mga kaliwat ni Ham.
- 52 Unya gipagawas niya gikan
sa Ehipto ang iyang katawhan
nga daw panon sa mga karnero,
ug gigiyahan niya sila
sa kamingawan.
- 53 Giubanan niya sila,
busa wala sila mahadlok.
Apan ang ilang mga kaaway
nangalumos sa dagat.
- 54 Gidala niya sila sa yuta nga iyang gigahin,
didto sa bukid nga iyang giilog
pinaagi sa iyang gahom.
- 55 Giabog niya ang mga lumulupyo
didto pahilayo sa iyang katawhan,
ug gibahin-bahin niya ang maong yuta
sa mga tribo sa Israel aron ilang panag-iyahan,
ug gipapuyo niya sila didto.
- 56 Apan gisulayan nila ang Labing Halangdong Dios
ug misupak sila kaniya.
Wala nila tumana ang iyang mga sugo.
- 57 Nagpahilayo sila ug nagluib sa Dios
sama sa ilang mga katigulangan.
Dili sila kasaligan sama sa depektado nga pana.
- 58 Gipapangabugho ug gipalagot nila ang Dios
tungod sa ilang mga simbahanan diha
sa habog nga mga dapit
ug sa ilang mga dios-dios.

- 59 Nahibaloan[‡] sa Dios kining gihimo sa mga Israelinhon,
busa nasuko siya ug gisalikway niya sila sa hingpit.
- 60 Gibiyaan niya ang iyang tolda sa Silo
nga maoy iyang pinuy-anan dinhi sa kalibotan.
- 61 Gitugotan niya nga ilogon sa kaaway
ang Sudlanan sa Kasabotan nga simbolo
sa iyang pagkagamhanan ug pagkahalangdon.
- 62 Nasuko siya sa iyang katawhan
nga iyang gipanag-iyahan,
busa gipapatay niya sila pinaagi sa gira.
- 63 Gilamoy sa kalayo ang ilang batan-ong mga lalaki,
busa wala nay mabana ang ilang mga dalaga.
- 64 Nangamatay sa gira ang ilang mga pari,
ug ang ilang mga biyuda
dili makahimo sa pagbangotan alang kanila.
- 65 Unya daw sa nahigmata ang Ginoo;
sama siya sa usa ka kusgang tawo
nga naisog tungod sa bino.
- 66 Giabog niya ang iyang mga kaaway;
gipakaulawan niya sila sa walay kataposan.
- 67 Wala niya pilia ang tribo ni Efraim[§]
nga mga kaliwat ni Jose.
- 68 Gipili hinuon niya ang tribo ni Juda
ug ang Bukid sa Zion nga iyang gimahal.
- 69 Didto gitukod niyang sama sa langit
ug sa yuta ang iyang Templo,
lig-on hangtod sa kahangtoran.
- 70-71 Gipili sa Dios si David
nga mahimong iyang alagad.
Gikuha niya siya gikan sa pagkamagbalantay sa karnero
ug gihimong hari sa Israel,
ang katawhan nga iyang gipanag-iyahan.
Sama sa usa ka magbalantay sa mga karnero.
- 72 Matinud-anong giatiman ni David ang mga Israelinhon,
ug gipangulohan niya sila sa maalamon nga paagi.

Salmo 79

Ang “Maskil” ni Asaf.

- 1 O Dios, gisulong sa mga taga-laing nasod
ang yuta nga imong gipanag-iyahan.
Gipasipad-an nila ang imong balaan nga Templo
ug giguba ang Jerusalem.
- 2 Gipakaon nila sa mga langgam ug sa mabangis
nga mga mananap ang mga patayng lawas
sa imong matinumanon nga mga alagad.
- 3 Gipaagas nila nga daw tubig
sa tibuok Jerusalem

[‡] **Salmo 78:59** Nahibaloan: sa literal, *Nadunggan*. [§] **Salmo 78:67** Wala...Efraim: wala pilia sa Ginoo dinhi nga mahimong sentro sa pagsimba ug diin mohari ang iyang pinili nga hari.

ang dugo sa imong katawhan,
ug walay bisan usa nga nahibilin
aron sa paglubong sa mga patay.

⁴ Gipakaulawan kami ug gibiyay-biay
sa mga nasod sa among palibot.

⁵ Hangtod kanus-a, GINOO,
ang imong kasuko kanamo?
Hangtod ba sa kahangtoran?
Hangtod kanus-a mosilaob nga daw kalayo
ang imong pagpangabugho?

⁶ Ipakita ang imong kasuko
sa mga nasod ug mga gingharian
nga wala moila ug mosimba kanimo.

⁷ Kay gipamatay nila ang imong katawhan*
ug gilaglag ang ilang nasod.

⁸ Ayaw kami siloti tungod sa mga sala
sa among mga katigulangan.
Kaloy-i hinuon kami kay
wala na gayod kami mahimo.

⁹ Tabangi kami, O Dios nga among manluluwas,
aron madayeg ang imong ngalan.
Luwasa kami ug pasayloa sa among mga sala
aron ikaw mapasidungan.

¹⁰ Nganong moingon man kanamo
ang ubang mga nasod,
“Hain na man ang inyong Dios?”
Samtang gatan-aw kami,
ipakita sa mga nasod nga ipanimalos mo
ang ilang pagpamatay sa imong mga alagad.

¹¹ Pamatia ang mga pag-agulo
sa imong mga katawhan nga binilanggo.
Gihukman sila nga patyon,
busa luwasa sila pinaagi sa imong gahom.

¹² Ginoo, balosi ug pito ka pila
ang mga nasod sa ilang pagpakaulaw kanimo.

¹³ Ug kaming imong katawhan,
nga gibantayan mo nga daw mga karnero,
magpasalamat kanimo sa walay kataposan.
Dayegon ka namo kanunay hangtod sa kahangtoran.

Salmo 80

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awita kini sa tono sa awit nga
“Ang mga Liryo alang sa Kalig-onan sa Kasabotan.” Ang awit ni Asaf.

¹ Pamatia kami, O Magbalantay sa Israel,
nga gagiya sa mga kaliwat ni Jose nga daw panon sa mga karnero.
Ikaw nga naglingkod sa imong trono sa taliwala sa mga kerubin,
ipakita ang imong pagkahalangdon

* **Salmo 79:7** ang imong katawhan: sa literal, si Jacob.

² sa tribo ni Efraim, ni Benjamin, ug ni Manases.
Ipakita kanamo ang imong gahom.
Dali! Luwasa kami!

³ O Dios, ibalik kanamo
ang among maayong kahimtang kaniadto.
Ipakita kanamo ang imong kaayo
aron kami maluwas.

⁴ GINOONG Dios nga Makagagahom,
hangtod kanus-a ang imong kasuko sa pag-ampo namo nga imong mga katawhan?

⁵ Daw sa gipakaon mo kamig kagul-anan
ug gipainom ug daghang mga luha.

⁶ Gitugot mo nga awayon kami sa among kasikbit nga mga nasod,
ug sila nga among mga kaaway nagbugal-bugal kanamo.

⁷ O Dios nga Makagagahom,
ibalik kanamo ang among maayong kahimtang kaniadto.
Ipakita kanamo ang imong kaayo
aron kami maluwas.

⁸ Sama kami sa tanom nga ubas nga gikuha mo gikan sa Ehipto
ug gitanom sa yuta sa mga katawhan nga imong giabog.

⁹ Gihawanan mo ang maong yuta, ug nanggamot pag-ayo ang ubas
ug nalukop niini ang tibuok yuta.

¹⁰ Gilandongan sa iyang mga sanga ang kabukiran
ug ang dagkong mga kahoyng sedro.

¹¹ Nakaabot ang iyang mga sanga sa Dagat sa Mediteraneo
ug ang iyang mga salingsing hangtod sa Suba sa Eufrates.

¹² Apan nganong giguba mo man, O Dios, ang mga paril niining ubasan?
Gipamupo na hinuon sa tanang nangagi ang mga bunga niini.

¹³ Ug gikaon kini sa mga baboy nga ihalas ug sa uban pang ihalas nga mga mananap.

¹⁴ O Dios nga Makagagahom, tagda kami pagbalik!
Gikan sa langit, tan-awa pag-ayo ang among kahimtang.
Atimana kami nga imong katawhan,

¹⁵ pareho sa tanom nga ubas
nga gitanom mo pinaagi sa imong gahom.
Hinundomi kami nga imong mga anak
nga gipalig-on mo alang sa imong kadunggan.

¹⁶ O Dios, sama kami sa giputol ug gisunog nga ubas.
Nasuko ka kanamo ug gilaglag mo kami.

¹⁷ Apan karon, tabangi kaming imong mga pinili
ug gipalig-on alang sa imong kadunggan.

¹⁸ Dili na kami mobiya kanimo.
Ibalik kanamo ang among maayong kahimtang,
ug simbahon ka namo.

¹⁹ O GINOONG Dios nga Makagagahom,

ibalik kanamo ang among maayong kahintang kaniadto!
Ipakita kanamo ang imong kaayo aron maluwas kami.

Salmo 81

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang instrumento nga “gittith.” Sulat kini ni Asaf.

1 Pag-awit kamo sa kalipay ngadto sa Dios nga naghatag kanatog kusog.
Panghugyaw kamo ngadto sa Dios ni Jacob!

2 Sugdi ninyo ang pag-awit;
patingoga ang tamborin ug tukara ang maanindot pamation
nga mga instrumento nga adunay mga kuwerdas.

3 Patingoga ninyo ang budyong sa pagsaulog
sa Pista sa Pagsugod sa Bulan
ug sa kasaulogan nga himuon nato inigtakdol sa bulan.

4 Kay mao kini ang tulomanon alang sa mga taga-Israel.
Lagda kini sa Dios ni Jacob.

5 Gihatag niya kini nga pagtulon-an ngadto
sa mga kaliwat ni Jose

sa dihang gisulong niya ang* Ehipto.
Nakadungog ako ug tingog nga wala ko mailhi. Miingon kini:

6 “Giluwas ko kamo gikan sa pagkaulipon;
gikuha ko ang mabug-at ninyo
nga mga dad-onon ug palas-onon.

7 Sa dihang anaa kamo sa kalisod,
nanawag kamo kanako ug giluwat ko kamo.
Gikan sa mga dag-om gitubag ko kamo.
Gisulayan ko kamo didto sa tuboran sa Meriba.

8 “Mga katawhan kong mga Israelinhon,
pamati kay pahimangnoan ko kamo.
Hinaut nga mamati kamo kanako!

9 Kinahanglan nga dili kamo magbaton ug laing dios;
ayaw gayod kamo pagsimba ug mga dios-dios.

10 Ako ang GINO nga inyong Dios
nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto.
Pangayo kamo kanako ug hatagan ko kamo
sa inyong gikinahanglan.

11 “Apan kamong mga Israelinhon nga akong katawhan,
wala kamo namati ug mituman kanako.

12 Busa gipasagdan ko kamo sa inyong pagkagahig ulo,
ug sa pagtuman sa inyong gusto.

13 “Kon mamati lang unta kamo
ug mosunod sa akong mga pamaagi,

14 silotan ug pildihon ko dayon
ang inyong mga kaaway.

15 Mokulo sa kahadlok ang mga nagdumot kanako.
Ang ilang silot walay kataposan.

16 Apan kamong akong katawhan pakan-on

* **Salmo 81:5** gisulong niya ang: o migawas sila sa.

ug busgon ko sa labing maayong trigo ug dugos.”

Salmo 82

Ang awit ni Asaf.

¹ Gipangulohan sa Dios ang panagtigom sa mga pangulo;*
ug gihukman niya sila.

² Miingon siya,

“Hangtod kanus-a kamo mohukom nga dili matarong?

Hangtod kanus-a kamo modapig sa mga daotan?

³ Hatagi ninyo ug hustisya ang mga timawa ug mga ilo.

Labani ninyo ang katungod sa mga kabos

ug mga dinaog-daog.

⁴ Luwasa ang mga kabos ug timawa

gikan sa gahom sa mga tawong daotan.

⁵ “Wala silay nahibaloan.

Dili sila makasabot.

Daw nagkinabuhi sila sa kangitngit,

ug walay kalig-onan ang ilang kinabuhi.†

⁶ “Nakaingon na ako kaninyo, ‘Mga dios kamo;

tanang kamo mga anak sa Labing Halangdong Dios.

⁷ Apan mamatay gihapon kamo isip nga tawo.

Matapos ang inyong kinabuhi

sama sa tanang mga pangulo.’ ”

⁸ Sige na, O Dios,

hukmi ang tanang mga katawhan sa kalibotan,

kay imo sila.

Salmo 83

Ang awit ni Asaf.

¹ O Dios, ayaw pagpakahilom. Lihok!

² Tan-awa ang imong mga kaaway,

gagaguliyang sila ug nagpasigarbo nga modaog sila.

³ Nagplano sila sa tago batok sa katawhan nga imong gipanalipdan.

⁴ Miingon sila, “Dali kamo! Laglagon ta ang nasod sa Israel

aron dili na kini mahinumdoman hangtod sa kahangtoran.”

⁵ Nagkauyon sila sa ilang daotang plano.

Naghimo silag kasabotan batok kanimo.

⁶ Sila mao ang mga Edomihanon,

Ishmaelinhon, Moabihanon, Hagarnon,

⁷ Gebalihanon, Amonihanon, Amalekanhon,

Filistihanon, ug ang katawhan sa Tiro.

⁸ Miapil usab kanila ang Asiria

nga usa ka lig-ong kaabin

* **Salmo 82:1** mga pangulo: mahimong mga pangulo nga makagagahom, o mga dios sa mga nasod, o langitnong mga binuhat. † **Salmo 82:5** walay kalig-onan ang ilang kinabuhi: sa literal, nagtay-og ang tanang pundasyon sa kalibotan.

sa mga kaliwat ni Lot*.

⁹ Pildiha sila, GINOO, sama sa imong gihimo sa mga Midianhon,
ug kang Sisera ug kang Jabin didto sa Yuta sa Kishon.

¹⁰ Nangamatay sila sa Endor
ug ang ilang mga patayng lawas nangadunot sa yuta.

¹¹ Laglaga ang ilang mga pangulo sama sa imong gihimo
kang Oreb, kang Zeeb, kang Zeba,
ug kang Zalmuna.

¹² Miingon sila, “Angkonon nato
ang yuta sa Dios.”

¹³ O Dios ko, kataga sila sama sa abog
o sa tahop nga gipalid sa hangin.

¹⁴⁻¹⁵ Sama sa kalayo nga molamoy
sa mga kakahoyan sa bukid,
gukda sila ug hadloka sa imong hangin ug bagyo.

¹⁶ Pakaulawi sila, GINOO,
hangtod nga modangop sila kanimo.

¹⁷ Hinaut pa nga maulawan sila
ug malisang sa walay kataposan.
Hinaut pa nga mamatay sila sa tumang kaulaw!

¹⁸ Hinaut pa nga makaamgo sila nga ikaw, GINOO,
mao lang ang Labing Halangdong Dios sa tibuok kalibotan.

Salmo 84

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang instrumento nga “gittith.” Ang awit sa mga anak ni Kora.

¹ GINOO nga Makagagahom, pagkatahom sa imong Templo.

² Gusto ko gayod nga moadto didto!
Gimingaw ako sa pagsulod sa imong Templo, O GINOO.
Ang tibuok kong pagkatawo mag-awit sa kalipay kanimo,
O buhi nga Dios.

³ Bisan ang mga maya ug mga sayaw adunay mga salag duol sa halaran,
diin gibutang nila ang ilang mga piso.
O GINOO nga Makagagahom, akong Hari ug Dios,

⁴ bulahan ang mga tawo nga nagpuyo sa imong Templo.
Kanunay silang nag-awit ug mga pagdayeg kanimo.

⁵ Bulahan ang mga tawo nga nakaangkon ug kusog gikan kanimo,
ug nangandoy gayod nga mobisita sa imong Templo.

⁶ Samtang nag-agi sila sa Mamalang Walog*,
gibati nila nga daw adunay mga tuboran didto,
nga daw sa giulanan kini ug naglim-aw.

⁷ Nagkakusgan pa gayod sila samtang naglakaw sila,
hangtod nga ang matag-usa kanila motungha didto sa atubangan sa Dios
sa Zion†.

* **Salmo 83:8** mga kaliwat ni Lot: tingali mao ang mga Moabihanon ug mga Amonihanon. * **Salmo 84:6** Mamalang Walog: o Walog nga adunay Mga Kahoy nga Balsam; o Walog nga adunay Panaghilak.

† **Salmo 84:7** Zion: mao usab ang Jerusalem.

- ⁸ GINOONG Dios nga Makagagahom, Dios ni Jacob, pamatia ang akong pag-ampo!
- ⁹ Panalangini, O Dios, ang among tigpanalipod* nga mao ang among hari nga imong gipili.
- ¹⁰ Ang usa ka adlaw diha sa imong Templo mas maayo pa kaysa 1,000 ka adlaw didto sa ubang dapit. Palabihon ko pa nga magtindog sa pultahan sa balay sa akong Dios, kaysa mopuyo sa balay sa mga daotan.
- ¹¹ Kay ikaw, GINOONG Dios, sama sa adlaw nga naghatag ug kahayag, ug sa taming nga nagpanalipod. Naghatag ka ug panalangin ug kadungganan. Wala kay gihikaw nga maayong butang sa mga tawo nga nagkinabuhi nga maligdong.
- ¹² O GINOO nga Makagagahom, bulahan ang nagsalig kanimo.

Salmo 85

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Ang awit sa mga anak ni Kora.

- ¹ GINOO, gipakita mo ang imong kaayo sa imong yuta; gibalik mo ang maayong kahintang sa mga kaliwat ni Jacob.*
- ² Gipasaylo mo ang kalapasan sa imong katawhan; gikuha mo ang tanan namong mga sala.
- ³ Giwagtang mo ang imong labihang kasuko kanamo.
- ⁴ O Dios nga among manluluwas, ibalik kanamo ang among maayong kahintang. Ayaw na ug kasuko kanamo.
- ⁵ Dili na ba gayod mawala ang imong kasuko kanamo hangtod sa kahangtoran?
- ⁶ Dili mo na ba ibalik ang among maayong kahintang aron maglipay kami diha kanimo?
- ⁷ GINOO, ipakita kanamo ang imong gugma ug luwasa kami.
- ⁸ Pamation ko ang isulti sa GINOONG Dios, kay nagsaad siya ug maayong kahintang kanato nga iyang matinumanong katawhan; kana kon dili kita mobalik sa atong mga binuang.
- ⁹ Tinuod gayod nga luwason niya ang mga nagtahod kaniya aron magpabilin ang iyang gamhanang presensya sa atong yuta.
- ¹⁰ Ang gugma ug ang pagkamaunongon mag-uban, ug mao usab ang pagkamatarong ug ang pakigda-it.
- ¹¹ Nakita sa Dios ang pagkamatinumanon sa tawo dinhi sa yuta, ug gikan sa langit gipadayag sa Dios ang iyang pagkamatarong.
- ¹² Sigurado nga panalanginan kita sa GINOO, ug modaghan ang abot sa atong yuta.
- ¹³ Ang pagkamatarong sama sa tigbalita nga mouna sa GINOO ug moandam sa iyang agianan.

* **Salmo 84:9** *tigpanalipod*: sa literal, *taming*. **Salmo 85:1** *gibalik...Jacob*: o *gipabalik mo ang mga kaliwat ni Jacob sa ilang yuta gikan sa pagkabihag*.

Salmo 86

Ang pag-ampo ni David.

¹GINOO, pamatia ug tubaga ang akong pag-ampo kay ako kabos ug timawa.

²Tipigi ang akong kinabuhi kay ako diosnon.

Ikaw ang akong Dios;

luwasa ako nga imong alagad nga nagsalig kanimo.

³Kaloy-i ako, Ginoo,

kay tibuok adlaw akong nagpanawag kanimo.

⁴Lipaya ako nga imong alagad, Ginoo,

kay kanimo ako nag-ampo.

⁵Tinuod nga maayo ug mapinasayloon ikaw, O GINOO,

ug puno ka sa paghigugma sa tanang nagpanawag kanimo.

⁶Pamatia ang akong pag-ampo, GINOO;

pamatia ang akong pagpakiluoy kanimo.

⁷Nagtawag ako kanimo sa panahon sa kalisod kay tubagon mo man ako.

⁸Walay dios nga sama kanimo, Ginoo;

walay bisan kinsa nga makahimo sa imong gipanghimo.

⁹Ang tanang nasod nga imong gihimo mosimba kanimo,

ug dayegon ka nila, O Ginoo.

¹⁰Kay ikaw gamhanan, ug katingalahan ang imong mga buhat;

ikaw lang ang Dios.

¹¹Tudloi ako, GINOO, sa imong pamaagi,

ug tumanon ko kini nga matinud-anon kanimo.*

Tabangi ako nga mahimong matinud-anon sa akong pagtahod kanimo.

¹²Ginoo nga akong Dios,

dayegon ka nako sa tibuok kong kasing-kasing.

Dayegon ka nako sa walay kataposan.

¹³Kay dako ang imong gugma kanako;

giluwas mo ako sa kamatayon.

¹⁴O Dios, gisulong ako sa grupo sa garboso nga mga tawo

aron sa pagpatay kanako.

Mga bangis sila ug wala makaila kanimo.

¹⁵Apan ikaw, Ginoo, adunay kahangawa ug maluloy-on nga Dios.

Mahigugmaon ikaw ug matinud-anon, ug dili daling masuko.

¹⁶Tagda ako ug kaloy-i;

hatagi ako sa imong kusog ug luwasa ako nga imong alagad.

¹⁷Hatagi ako ug timailhan sa imong kaayo aron makita kini

sa akong mga kaaway ug maulawan sila.

Kay ikaw, GINOO, ang nagtabang ug naglipay kanako.

Salmo 87

Ang awit sa mga anak ni Kora.

¹⁻²Gitukod sa GINOO ang siyudad sa Zion* didto sa balaang mga bungtod.

Gihigugma niya kining siyudara

labaw sa tanang mga dapit sa Israel†.

* **Salmo 86:11** *kini nga matinud-anon kanimo: o ang imong kamatuoran.*

usab ang Jerusalem. † **Salmo 87:1-2** *Israel: sa Hebreo, Jacob.*

* **Salmo 87:1-2** *Zion: mao*

- ³ Maayong mga butang ang gipanulti niya mahitungod niining iyang siyudad.
- ⁴ Miingon siya, “Kon ilista ko ang mga nasod nga nag-ila kanako, i-apil ko ang Ehipto[‡] ug ang Babilonia, apil usab ang Filistia, Tiro, ug Etiopia[§]. Isipon ko ang ilang katawhan nga mga lumad sa Zion.”
- ⁵ Sa pagkatinuod isulti kini mahitungod sa Zion:
“Daghang mga katawhan ang isipon nga gipanganak dinhi.
Ug ang Labing Halangdong Dios gayod mao ang molig-on niining siyudara.”
- ⁶ Ilista unya sa GINOO ang iyang mga katawhan
ug i-apil niya ang mga katawhan gikan sa ubang nasod
nga giisip niyang mga lumad sa Zion.
- ⁷ Silang tanan mosayaw ug moawit,
“Gikan sa Zion ang tanan natong panalangin!”

Salmo 88

Ang awit sa mga anak ni Kora. Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Gamita ang instrumento nga “mahalat-leanot.” Ang “maskil” ni Heman nga Ezranhon.

- ¹ GINOO, ikaw ang Dios nga akong manluluwas.
Adlaw ug gabii nagtawag ako kanimo.
- ² Pamatia ang akong pag-ampo;
dungga ang akong pagpangayog tabang kanimo.
- ³ Kay daghang mga kalisdanan ang miabot kanako
ug daw mamatay na ako.
- ⁴ Giisip na ako nga usa sa mga himalatyon.
Nahisama sa usa ka tawong dili na matabang.
- ⁵ Gipasagdan na lang ako uban sa mga patay.
Nahisama ako sa mga gipamatay nga nagbuy-od sa ilang lubnganan;
sama niadtong gipangkalimtan mo na ug dili mo na tabangan.
- ⁶ Daw gibutang mo ako sa labihan kalawom ug kangitngit nga bangag.
- ⁷ Labihan gayod ang imong kasuko kanako;
daw mga balod kini nga mihapak kanako.
- ⁸ Gipahilayo mo kanako ang akong mga higala.
Gihimo mo akong labihan kangil-ad sa ilang panan-aw.
Wala na akoy malutsan ug dili na makaikyas.
- ⁹ Tungod sa akong mga pag-antos,
nahalap ang akong panan-aw.
GINOO, adlaw-adlaw nagtawag ako kanimo
nga gabayaw sa akong mga kamot.
- ¹⁰ Maghimo ka ba ug mga milagro ngadto sa mga patay?
Mobangon ba sila sa pagdayeg kanimo?

[‡] **Salmo 87:4** *Ehipto*: sa Hebreo, *Rahab*. Mao kini ang tawag sa dragon nga nagrepresentar sa Ehipto.

[§] **Salmo 87:4** *Etiopia*: sa Hebreo, *Cush*.

- ¹¹ Imantala ba ang imong gugma ug pagkamatinumanon sa dapit sa mga patay?
- ¹² Makita ba ang imong mga milagro ug pagkamatarong sa mangitngit nga dapit sa mga patay, diin ang tanan dili na mahinumdoman?
- ¹³ Apan ako, GINOO, nangayo ug tabang kanimo.
Kada buntag nag-ampo ako kanimo.
- ¹⁴ Apan nganong gisalikway mo man ako, GINOO?
Nganong nagtago ka man kanako?
- ¹⁵ Sukad sa akong pagkabata,
nag-antos na ako ug hapit nang mamatay.
Giantos ko ang makahahadlok nga mga butang
nga gihimo mo kanako, ug naglisod gayod ako.
- ¹⁶ Ang imong kasuko daw sama sa makusog nga hangin
nga mihapak kanako.
Gilaglag mo ako sa imong makahahadlok nga mga buhat,
- ¹⁷ nga naglibot kanunay kanako nga daw sa baha;
daw sa lamyon na nila ako.
- ¹⁸ Gipalayo mo kanako ang akong mga hinigugma ug mga higala;
ang kangitngit na lang ang nahibilin kong kauban.

Salmo 89

Ang “Maskil” ni Etan nga Ezranhon.

- ¹ GINOO, awiton ko kanunay
ang imong dakong gugma.
Isugilon ko ang imong pagkamatinumanon
sa umaabot nga henerasyon.
- ² Imantala ko nga ang imong gugma molungtad
sa walay kataposan,
ug magpadayon ang imong pagkamatinud-anon
sama sa kalangitan.
- ³ Miingon ka,
“Naghimo ako ug kasabotan
sa akong alagad nga si David,
nga akong gipili nga mahimong hari,
ug mao kini ang akong gisaad kaniya:
- ⁴ ‘Ang matag hari sa Israel
maggikan sa imong mga kaliwat
hangtod sa kahangtoran;
ang imong gingharian magpadayon
sa walay kataposan.’ ”
- ⁵ GINOO, ang langitnon nga mga binuhat gadayeg
sa imong katingalahang mga buhat
ug sa imong pagkamatinumanon.
- ⁶ Walay bisan usa sa langit nga sama kanimo, GINOO.
Walay langitnon nga mga binuhat* nga ikatandi kanimo.
- ⁷ Ginatahod ikaw diha sa panagtigom

* **Salmo 89:6** langitnon nga mga binuhat: sa literal, mga anak sa gamhanang Dios.

sa langitnon nga mga binuhat.
Silang tanan nga naglibot kanimo
aduna gayod kahadlok kanimo.

⁸ GINOONG Dios nga Makagagahom,
walay bisan kinsa nga sama kanimo;
gamhanan ka ug matinumanon ka
sa tanan mong ginahimo.

⁹ Gigamhan mo ang mapintas nga dagat;
gipalinaw mo ang iyang dagkong mga balod.

¹⁰ Gidugmok mo ang dragon nga si Rahab[†],
ug namatay kini.

Pinaagi sa imong gahom gikatag mo
ang imong mga kaaway.

¹¹ Imo ang langit ug ang kalibotan;
gibuhat mo ang kalibotan ug ang tanang anaa niini.

¹² Gihimo mo ang amihan ug ang habagatan.
Ang Bukid sa Tabor ug ang Bukid sa Hermon
sama sa mga tawo nga nag-awit sa kalipay alang kanimo.

¹³ Gamhanan ka gayod! Labihan ka kakusgan!

¹⁴ Naghari ka nga adunay katarong ug hustisya,
nga inubanan sa gugma ug pagkamatinumanon.

¹⁵ Bulahan, GINOO, ang mga tawo
nga nakasinati sa paghugyaw sa kalipay diha kanimo,
ug nagkinabuhi sa imong kaayo.

¹⁶ Tungod kanimo[‡] naglipay sila sa kanunay,
ug ginadayeg nila ang imong pagkamatarong.

¹⁷ Ikaw ang ilang gipasigarbo nga ilang kusog.

Tungod sa imong kaayo magmadaogon kami.

¹⁸ GINOO, Balaan nga Dios sa Israel,
ikaw ang tag-iya
sa among hari nga tigpanalipod kanamo.

¹⁹ Kaniadto nakigsulti ka
sa imong matinumanon nga mga alagad
pinaagi sa panan-awon.

Miingon ka: “Gitabangan ko ang usa ka sundalo.
Gipili ko siya gikan sa akong mga katawhan
aron mahimong hari.

²⁰ Si David, nga akong alagad,
mao ang akong gipili nga hari
pinaagi sa pagdihog kaniya sa akong balaang lana.

²¹ Ang akong gahom mag-uban
ug maglig-on kaniya.

²² Dili makalupig kaniya
ang iyang mga kaaway;
dili makapildi kaniya ang mga daotan.

²³ Dugmokon ko ang iyang mga kaaway

[†] **Salmo 89:10** *Rahab*: kini nagsimbolo sa Ehipto.
imong ngalan.

[‡] **Salmo 89:16** *Tungod kanimo*: sa literal, *Sa*

- sa iyang atubangan
ug laglagon ko ang nangasilag kaniya.
- 24 Higurmaon ko siya ug unongan.
Ug pinaagi sa akong gahom, magmadaogon siya.
- 25 Padumalahon ko siya sa mga dapit
nga gikan sa Dagat sa Mediteraneo
hangtod sa Suba sa Eufrates. §
- 26 Moingon siya kanako,
'Ikaw ang akong Amahan ug Dios;
ikaw ang akong salipdanan nga Bato ug manluluwas.'
- 27 Ilhon ko siyang akong kamagulangang anak,
ang labing gamhanan sa tanang mga hari.
- 28 Magpadayon ang akong gugma kaniya
hangtod sa kahangtoran,
ug ang akong kasabotan kaniya dili gayod mapakyas.
- 29 Ang matag hari sa Israel maggikan
sa iyang mga kaliwat hangtod sa kahangtoran;
ang iyang gingharian mahimong
sama kamalungtaron sa langit.
- 30-31 "Apan kon ang iyang mga kaliwat dili motuman
sa akong mga kasugoan, mga tulomanon,
ug mga katudloanan,
- 32 latigohon ko sila ug sakiton tungod sa ilang mga sala.
- 33 Apan higurmaon ug unongan ko gihapon si David.
- 34 Dili ko bakwion ang akong kasabotan kaniya,
ug dili ko usbon ang akong gisaad kaniya.
- 35 Sa akong balaang ngalan,
misaad na ako sa makausa lamang,
ug dili gayod ako mamakak kang David.
- 36 Ang matag hari sa Israel maggikan
sa iyang mga kaliwat hangtod sa kahangtoran.
Ang iyang gingharian molungtad
diha sa akong presensya sama sa adlaw;
- 37 magpadayon kini hangtod sa kahangtoran sama sa bulan
nga kasaligan nga tigpamatuod sa langit."
- 38 Apan, GINOO, nasuko ka sa imong piniling hari;
gitalikdan mo siya ug gisalikway.
- 39 Gibakwi mo ang imong kasabotan kaniya nga imong alagad,
ug gikuha mo ang iyang gahom ingon nga hari.
- 40 Gilumpag mo ang mga paril sa iyang siyudad,
ug giguba mo ang mga kuta niini.
- 41 Busa gipanguha sa tanang nangagi
ang iyang mga kabtangan.
Gibiay-blay siya sa iyang kasikbit nga mga nasod.
- 42 Gipadaog mo ang iyang mga kaaway;
gilipay mo silang tanan.
- 43 Gihimo mong walay pulos ang iyang mga hinagiban

§ **Salmo 89:25** gikan sa...Eufrates: o sa mga yuta nga duol sa mga dagat ug mga suba.

ug gipapildi mo siya sa gira.

⁴⁴ Gikuha mo ang iyang pagkagamhanan
ug ang iyang gahom ingon nga hari.

⁴⁵ Gipatigulang mo siya ug dali,*
ug gipakaulawan mo siya.

⁴⁶ Hangtod kanus-a ka magtago, GINOO?
Hangtod ba sa walay kataposan?

Hangtod kanus-a magpadayon ang imong kasuko
nga daw sama sa kalayo?

⁴⁷ Hinumdomi, O GINOO,
kon unsa kamubo ang kinabuhi sa tawo;
hinumdomi nga gihimo mo ang tawo nga adunay kamatayon.

⁴⁸ Kinsa ba ang tawo nga dili mamatay?
Kinsang tawhana ang makalikay sa kamatayon?

⁴⁹ Ginoo, hain na man ang imong kanhing gugma,
nga sa imong pagkamatinumanon gisaad mo kang David kaniadto?

⁵⁰ Hinumdomi, Ginoo, ang pagpakaulaw
sa daghang mga nasod sa imong mga alagad†.
Giluom ko lang kining tanan.

⁵¹ Sila nga imong mga kaaway, GINOO,
mao ang nagbiay-biay sa imong pinili nga hari
bisan asa siya moadto.

⁵² Dalaygon ang GINOO sa walay kataposan!
Amen! Amen!

Ikaupat nga Libro

90

Sal. 90-106

Ang pag-ampo ni Moises nga propeta sa Dios.

¹ Ginoo, ikaw ang among dalangpanan sukad pa kaniadto.

² Sa wala mo pa buhata ang mga bukid
ug ang kalibotan, ikaw na ang Dios,
ug ikaw ang Dios sa walay kataposan.

³ Ikaw ang nagbuot sa kamatayon sa tawo;
ibalik mo siya sa yuta nga mao ang iyang gigikanan.

⁴ Ang usa ka libo ka tuig kanamo sama lang sa usa ka adlaw
nga milabay alang kanimo,
o murag pipila lang ka oras sa kagabhion.

⁵ Gibutangan mo ug kataposan ang among kinabuhi sama sa damgo
sama sa sagbot nga moturok ug motubo inigkabuntag,

⁶ Labong kini sa buntag
apan pagkahapon malaya ug mamatay.

* **Salmo 89:45** *Gipatigulang mo siya ug dali: o Gipamubo mo ang iyang kinabuhi.* † **Salmo 89:50**
mga alagad: tingali ang buot ipasabot, ang katawhan sa Israel. Sa ubang mga manuskrito sa Hebreo
makita ang "alagad," nga tingali ang buot ipasabot, ang hari sa Israel.

- 7 Ang imong kasuko makapalisang kanamo;
ang imong kapungot makapalaglag kanamo.
- 8 Nakita mo ang among mga sala,
bisan ang mga sala nga gihimo namo sa tago.
- 9 Tinuod nga mahanaw ang among kinabuhi tungod sa imong kasuko;
matapos ang among kinabuhi nga daw usa lang ka panghupaw.
- 10 Ang katas-on sa among kinabuhi 70 ka tuig,
o 80 ka tuig kon baskog kami.
Apan bisan pa ang labing maayo namong mga katuigan
puno sa mga kaguol ug kalisod.
Unya molabay kini, ug mahanaw kami.
- 11 Walay pa gayoy nakasinati sa grabe mong kasuko.
Ug samtang nagdugang ang among kahibalo bahin sa imong kasuko
nagdugang usab ang among pagtahod kanimo.
- 12 Pasabta kami nga mubo lang ang among kinabuhi,
aron mahimo kaming maalamon sa among pagkinabuhi.
- 13 GINOO, hangtod kanus-a ang imong kasuko kanamo?
Tagda ug kaloy-i kami, nga imong mga alagad.
- 14 Kada buntag ipakita ang imong gugma kanamo aron mag-awit kami sa
kalipay
ug magmalipayon kami sa tibuok namong kinabuhi.
- 15 Hatagi kami ug malipayong mga katuigan,
sama kataas sa mga katuigan diin imo kaming gisilotan ug gipaantos.
- 16 Ipakita kanamo nga imong mga alagad,
ug sa among mga kaliwat,
ang imong katingalahang buhat
ug ang imong pagkagamhanan.
- 17 Ginoo nga among Dios, hinaut nga panalanginan mo kami,
ug hatagan ug kalamposan sa tanan namong buhaton.

Salmo 91

- 1 Si bisan kinsa nga mangayo
sa pagpanalipod sa Labing Halangdong Dios
nga Makagagahom, panalipdan niya.
- 2 Makaingon siya* sa GINOO,
“Ikaw ang akong tigpanalipod ug lig-ong tago-anan.
Ikaw ang akong Dios nga ginasaligan.”
- 3 Luwason ka gayod niya gikan sa mga lit-ag
ug sa makapatay nga mga balatian.
- 4 Panalipdan ka niya sama sa usa ka langgam
nga nagpanalipod sa iyang mga piso
ilalom sa iyang mga pako.
Sa iyang pagkamatinumanon, panalipdan ka niya ug labanan.
- 5-6 Dili ka angayang mahadlok sa mga makalilisang nga panghitabo,
sa mga motakboy nga balatian,

* **Salmo 91:2** siya: mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *ako*.

- ug sa mga katalagman nga moabot, sa gabii man o sa adlaw.
- ⁷ Bisan linibo pa ka mga tawo
ang mangamatay sa imong palibot, ikaw dili maunsa.
- ⁸ Makita mo na lang kon unsaon pagsilot ang daotang mga tawo.
- ⁹ Tungod kay gihimo mo mang dalangpanan ang GINOO,
ang Labing Halangdong Dios nga akong tigpanalipod,
- ¹⁰ walay kalamidad o katalagman nga moabot kanimo o sa imong panimalay.
- ¹¹ Kay sugoon sa Dios ang iyang mga anghel
sa pagbantay kanimo bisan asa ka moadto.
- ¹² Sakwatan ka nila aron dili masamad ang imong tiil sa mga bato.[†]
- ¹³ Tumban mo ang mga liyon ug ang malala nga mga bitin.
- ¹⁴ Miingon ang Dios, “Luwason ko ug panalipdan ang naghigugma ug nag-ila
kanako.
- ¹⁵ Kon motawag siya kanako, tubagon ko siya;
kon anaa siya sa kalisod, ubanan ko siya;
luwason ko siya ug pasidunggan.
- ¹⁶ Hatagan ko siyag taas nga kinabuhi,
ug ipakita ko kaniya kon unsaon ko siya pagluwas.”

Salmo 92

Ang awit sa Adlaw nga Igpapahulay.

- ¹ GINOO nga Labing Halangdong Dios,
maayo gayod ang paghatag ug mga pagpasalamat
ug ang pag-awit ug mga pagdayeg kanimo.
- ² Maayo gayod ang pagsugilon sa imong gugma
ug pagkamatinumanon adlaw ug gabii,
- ³ nga dinuyogan sa mga instrumento
nga adunay mga kuwerdas.
- ⁴ Kay gilipay mo ako, GINOO, pinaagi sa imong katingalahang mga buhat.
Tungod sa imong gipanghimo nag-awit ako sa kalipay.
- ⁵ Pagkakatingalahan sa imong gipangbuhat, GINOO!
Dili gayod matugkad ang imong panghuna-huna.
- ⁶ Dili masabtan sa mga buang-buang
o sa mga hungog,
- ⁷ nga bisan miuswag ang mga daotan sama sa labong
nga mga sagbot nga nagtubo,
laglagon sila sa walay kataposan.
- ⁸ Apan ikaw, GINOO,
labaw sa tanan sa walay kataposan.
- ⁹ Sigurado gayod nga ang tanan mong mga daotang mga kaaway
magkatibulaag ug mangamatay.
- ¹⁰ Gihatagan mo akog kusog nga sama sa kusog sa torong baka,
ug gihatagan mo akog kalipay.*
- ¹¹ Nadungog ug nakita ko mismo
ang kapildihan sa akong daotang mga kaaway.

[†] **Salmo 91:12** *Sakwatan...bato:* ang buot ipasabot, *Panalipdan ka nila aron dili ka maunsa.*
92:10 *gihatagan...kalipay:* sa literal, *gihaplasan ako sa maayong klasi sa lana.*

* **Salmo**

- ¹² Ang mga matarong magmabungahon sama sa mga palma,
ug molig-on sila sama sa mga kahoyng sedro sa Lebanon.
- ¹³ Daw mga kahoy sila nga gitanom diha
sa Templo sa GINOO nga atong Dios, nga molambo
- ¹⁴ ug mamunga gihapon bisan ug tigulang na,
ug magpabilin sa gihapon
ang iyang kalunhaw ug kalig-on.
- ¹⁵ Nagpakita lang kini nga matarong ang GINOO
nga akong salipdanan nga bato;
wala gayoy ikasaway diha kaniya.

Salmo 93

- ¹ Hari ka, GINOO! Ang imong harianong bisti
mao ang imong pagkagamhanan ug pagkahalangdon.
Gipahimutang mo nga lig-on ang kalibotan
ug dili kini matarog.
- ² Hari ka na sukad pa sa sinugdan,
kay anaa ka na sukad pa kaniadto.
- ³ Nagdaguok ang suba, GINOO,
ug nagdahunog ang bul-og niini.
- ⁴ Apan mas gamhanan ka, GINOO nga anaa sa langit,
kaysa dinahunog sa dagat;
mas gamhanan ka kaysa mga balod niini.
- ⁵ GINOO, ang imong mga sugo kasaligan gayod.
Ug ang imong Templo balaan sa walay kataposan.

Salmo 94

- ¹ GINOO, Dios ka nga nagpanimalos;
ipakita na ang imong kasuko.
- ² Ikaw ang naghukom sa tanang mga tawo;
busa, sige na, balosi ang mga garboso.
Siloti sila sa angay kanila.
- ³ Hangtod kanus-a maghudyaka ang mga daotan, GINOO?
- ⁴ Silang tanan nga naghimo ug daotan labihan makapanghambog.
- ⁵ Gidaog-daog nila ang katawhan nga imong gipanag-iyahan.
- ⁶ Gipamatay nila ang mga biyuda,
ang mga ilo, ug ang mga dumuduong.
- ⁷ Miingon sila, “Dili makakita ang GINOO sa atong gipanghimo;
ang Dios ni Jacob dili manumbaling niini.”
- ⁸ Kamong mga hungog ug buang-buang,
kanus-a pa ba kamo makasabot?
Sabta kuno ninyo kini:
- ⁹ Ang Dios ang naghimo sa atong mga dalunggan ug mga mata,
dili ba siya makadungog ug makakita kanato?
- ¹⁰ Siya ang gadisiplina sa mga nasod, dili ba siya mosilot?
Siya nga nagtudlo sa mga tawo, dili ba siya makahibalo?
- ¹¹ Nahibalo ang GINOO nga ang panghuna-huna
sa mga tawo pulos walay hinungdan.

- 12 GINOO, bulahan ang tawo nga imong gidisiplina
ug gitudloan sa imong kasugoan.
- 13 Gitudloan mo siya aron nga aduna siyay kalinaw sa panahon sa kasamok
hangtod sa panahon nga silotan mo ang mga daotan.
- 14 Kay dili mo gayod isalikway, GINOO, ang katawhan nga imong gipanag-
iyahan.
- 15 Sigurado nga mopatigbabaw pag-usab ang katarong ug kaangayan,
ug ang tanang nagkinabuhi nga matarong mouyon niini.
- 16 Kinsay molaban ug manalipod kanako
batok sa mga tawong daotan? Ikaw lang gayod, GINOO.
- 17 Kon wala mo pa ako tabangi, patay na tingali ako karon.
- 18 Sa dihang miingon ako kanimo, GINOO, nga daw sa mamatay na ako,*
ang imong gugma nagsapnay kanako.
- 19 Sa dihang nabalaka ako pag-ayo,
gilig-on ug gilipay mo ako.
- 20 Dili ka kaabin sa daotang mga maghuhukom†,
nga naghimog supak sa tulomanon.
- 21 Naghiusa sila batok sa mga matarong
ug gihukman nila sa kamatayon ang mga walay sala.
- 22 Apan ikaw, GINOO nga akong Dios,
mao ang akong dalangpanan ug salipdanan nga bato.
- 23 Silotan mo sila ug laglagon tungod sa ilang mga sala.
Laglagon mo gayod sila, GINOO nga among Dios.

Salmo 95

- 1 Dali! Mag-awit kita sa kalipay.
Manghugyaw kita alang sa GINOO nga atong salipdanan nga Bato ug manlu-
luwas.
- 2 Moduol kita kaniya nga adunay pagpasalamat,
ug manghugyaw kita sa pag-awit ug mga pagdayeg kaniya.
- 3 Kay ang GINOO gamhanan nga Dios.
Gamhanan siya nga hari ug labaw sa tanang mga dios.
- 4 Siya ang tag-iya sa mga kinahiladman sa kalibotan
ug sa kinatumyan sa mga bukid.
- 5 Siya usab ang tag-iya sa dagat ug sa yuta nga iyang gihimo.
- 6 Dali! Moluhod kita sa pagsimba sa GINOO nga naghimo kanato.
- 7 Kay siya ang atong Dios,
ug kita ang iyang katawhan nga iyang gibantayan
ug giatiman sama sa mga karnero.
- Kon madungog ninyo karon ang tingog sa Dios,
- 8 ayaw patig-aha ang inyong kasing-kasing
sama sa gibuhay sa inyong mga katigulangan kaniadto didto sa Meriba,
ingon man sa dihang didto sila sa kamingawan sa Masa.
- 9 Miingon ang Dios, “Didto gisulayan nila ako bisan nakita na nila
ang akong gihimo alang kanila.

* **Salmo 94:18** daw sa mamatay na ako: sa literal, *madakin-as ako*. † **Salmo 94:20** maghuhukom:
o tigdumala.

- 10 Sulod sa 40 ka tuig nasuko gayod ako
niadto nga henerasyon.
Ug miingon ako nga sila katawhan nga nahisalaag
ug wala magsunod sa akong gitudlo kanila.
- 11 Sa akong kasuko,
nanumpa ako nga dili gayod nila madawat
ang kapahulayan nga gikan kanako.*”

Salmo 96

- 1 Kamong mga katawhan sa tibuok kalibotan,
pag-awit kamo ug bag-ong awit ngadto sa GINOO!
- 2 Pag-awit kamo sa GINOO ug dayega ninyo siya.
Isugilon ninyo adlaw-adlaw nga giluwat kita niya.
- 3 Ipahibalo ninyo sa tanang katawhan sa mga nasod
ang iyang pagkagamhanan ug ang iyang katingalahang mga buhat.
- 4 Kay gamhanan ang GINOO, ug angay gayod nga dayegon.
Takos siya nga tahoron labaw sa tanang dios,
- 5 kay ang tanang dios sa ubang mga nasod mga dios-dios lang,
apan ang GINOO mao ang naghimo sa kalangitan.
- 6 Anaa kaniya ang pagkagamhanan ug pagkahalangdon;
ang kusog ug katahom anaa sa iyang Templo.
- 7 Dayega ninyo ang GINOO, kamong mga katawhan sa mga nasod.
Dayega ninyo ang iyang gahom ug kusog.
- 8 Ihatag ngadto sa GINOO ang pasidungog nga angay kaniya;
pagdala kamo ug halad sa inyong pag-adto sa iyang Templo.
- 9 Simbaha ninyo siya sa iyang balaang presensya.
Tahora ninyo siya,
kamong mga katawhan sa tibuok kalibotan.
- 10 Ingna ninyo ang mga nasod, “Naghari ang GINOO.”
Gipahimutang niya nga lig-on ang kalibotan ug dili kini matarog.
Hukman niya ang mga tawo sa walay pabor-pabor.
- 11-12 Maglipay ang kalangitan ug ang kalibotan,
apil na ang kadagatan, kaumahan, ug ang tanang anaa niini.
Tanang mga kahoy sa kalasangan,
pag-awit kamo sa kalipay
- 13 sa presensya sa GINOO! Kay sigurado gayod nga moanhi siya
sa paghukom sa mga tawo sa kalibotan.
Hukman niya sila sa katarong
ug sumala sa iyang pagkamatinumanon.

Salmo 97

- 1 Naghari ang GINOO!
Busa angay nga maglipay ang kalibotan,
apil na ang mga isla.
- 2 Gilibotan siya sa mabagang dag-om,
ug naghari siya sa katarong ug kaangayan.
- 3 Gauna kaniya ang kalayo

* **Salmo 95:11** *kapahulayan nga gikan kanako*: tingali ang buot ipasabot, ang yuta nga gisaad sa Dios nga ihatag kanila.

- ug gilamoy niini ang iyang mga kaaway sa palibot.
- 4 Ang iyang kilat midan-ag sa kalibotan;
nakita kini sa mga tawo ug nangurog sila sa kahadlok.
- 5 Natunaw nga daw kandila ang kabukiran diha sa presensya sa GINOO,
ang Ginoo nga nagгахom sa tibuok kalibotan.
- 6 Nagpadayag ang kalangitan nga siya matarong,
ug ang tanang katawhan nakakita sa iyang pagkagamhanan.
- 7 Naulawan ang tanang nagsimba sa mga imahen
ug nagpasigarbo sa mga dios.
Kamong tanang mga dios, moyukbo kamo sa pagsimba sa Dios.
- 8 GINOO, nadungog sa mga lumulupyo sa Zion*
ug sa uban pang mga lungsod sa Juda nga silotan mo ang ilang mga
kaaway,
busa nangalipay sila.
- 9 Kay ikaw, GINOO, nga Labing Halangdong Dios, nagгахom sa tibuok
kalibotan.
Gipasidunggan ka labaw sa tanang mga dios.
- 10 Ang mga naghigugma sa GINOO angay nga masilag sa daotan.
Kay ginatipigan sa GINOO ang kinabuhi sa iyang matinumanon nga
katawhan.
Ug ginaluwas niya sila gikan sa kamot sa mga daotan.
- 11 Ang kaayo sa Dios sama sa adlaw nga nagsidlak sa mga matarong
ug naghatag ug kalipay kanila.
- 12 Kamong mga matarong, paglipay kamo tungod sa gihimo sa GINOO
kaninyo.
Dayega ninyo siya isip paghinumdom sa iyang pagkabalaan.

Salmo 98

Usa ka awit.

- 1 Mag-awit kita ug bag-ong awit sa GINOO,
kay naghimo siyag katingalahang mga butang!
Pinaagi sa iyang kaugalingong gahom
ug kusog gipildi niya ang atong mga kaaway.
- 2 Gipakita sa GINOO sa mga nasod nga gitabangan niya kita ug gipadaog.
- 3 Wala niya kalimti ang iyang gugma
ug pagkamatinumanon kanato nga katawhan sa Israel.
Nakita sa tanang mga tawo sa tibuok kalibotan*
kon giunsa kita pagluwas sa atong Dios.
- 4 Kamong mga katawhan sa tibuok kalibotan,
panghugyaw kamo ngadto sa GINOO tungod sa kalipay.
Pag-awit kamo nga malipayon sa pagdayeg kaniya.
- 5-6 Pag-awit kamo ug mga pagdayeg sa GINOO
nga dinuyogan sa mga harpa, mga trumpeta, ug mga budyong.
Ug panghugyaw kamo sa kalipay
sa presensya sa GINOO nga atong Hari.

* **Salmo 97:8** *Zion*: mao usab ang Jerusalem.
sa kalibotan.

* **Salmo 98:3** *tibuok kalibotan*: sa literal, *kinatumyan*

- ⁷ Ingna nga maglipay ang kalibotan ug ang tanang nagpuyo niini,
 apil na ang dagat ug ang tanang anaa niini.
- ⁸ Daw mga tawo nga mopakpak ang mga suba,
 ug magdungan sa pag-awit sa kalipay ang mga bungtod.
- ⁹ Maglipay sila sa presensya sa GINOO
 kay moanhi siya sa paghukom sa mga tawo sa kalibotan.
 Hukman niya sila uban sa katarong ug kaangayan.

Salmo 99

- ¹ Naghari ang GINOO ug naglingkod siya sa iyang trono
 taliwala sa mga kerubin.
 Busa nangurog ang mga tawo
 ug natay-og ang kalibotan.
- ² Gamhanan ang GINOO sa Zion*;
 naggahom siya sa tanang katawhan.
- ³ Modayeg ang mga tawo kaniya tungod kay gamhanan
 ug katingalahan siya.
 Balaan siya!
- ⁴ Gamhanan siya nga Hari, ug nahigugma siya sa katarong.
 Wala siyay pinalabi sa iyang paghukom,
 ug gihimo niya ang matarong ug husto sa Israel†.
- ⁵ Dayega ang GINOO nga atong Dios.
 Simbaha siya sa iyang trono‡.
 Balaan siya!
- ⁶ Si Moises ug si Aaron ang duha sa iyang mga pari,
 ug si Samuel ang usa sa mga nag-ampo ngadto kaniya.
 Mitawag sila kaniya ug gitubag niya sila.
- ⁷ Nakigsulti siya kanila gikan sa panganod nga daw haligi;
 gituman nila ang mga pagtulon-an
 ug mga tulomanon nga gihatag niya kanila.
- ⁸ GINOO nga among Dios, gitubag mo ang mga pag-ampo sa imong
 katawhan§.
- Gipakita mo kanila nga mapinasayloon ka nga Dios
 bisan gisilotan mo sila tungod sa ilang mga sala.
- ⁹ Dayega ang GINOO nga atong Dios.
 Simbaha siya sa iyang balaang bungtod,
 kay balaan ang GINOO nga atong Dios.

Salmo 100

Awit sa Pagpasalamat.

- ¹ Kamong mga katawhan sa tibuok kalibotan,
 panghugyaw kamo sa kalipay ngadto sa GINOO.
- ² Alagari ninyo ang GINOO uban ang kalipay.
 Duol kamo kaniya nga naghugyaw sa pagmaya.

* **Salmo 99:2** Zion: mao usab ang Jerusalem. † **Salmo 99:4** Israel: sa Hebreo, Jacob. ‡ **Salmo 99:5** trono: sa literal, *tungtonganan sa iyang tiil*. § **Salmo 99:8** sa imong katawhan: sa Hebreo, *nila*. Mahimong mao sila si Moises, Aaron, ug Samuel sa bersikulo 6.

³ Ilha ninyo nga ang GINOO, Dios!

Siya ang naghimo kanato ug iya kita*.

Iya kitang katawhan nga giatiman niya sama sa mga karnero.

⁴ Sulod kamo sa iyang Templo uban ang pagdayeg ug pagpasalamat.

Dayega ninyo siya ug pasalamat.

⁵ Kay maayo ang GINOO;

ang iyang gugma walay kataposan,

ug ang iyang pagkamatinumanon nagpadayon hangtod sa kahangtoran.

Salmo 101

Awit ni David.

¹ GINOO, mag-awit ako mahitungod sa imong gugma ug hustisya.

Mag-awit ako ug mga pagdayeg kanimo.

² Magkinabuhi ako nga walay ikasaway.

Kanus-a ka man moanhi kanako?

Magkinabuhi ako nga walay ikasaway sa akong palasyo.

³ Dili ko tugotan ang kadaotan.

Gikasilagan ko pag-ayo ang binuhatan sa mga tawo nga mibiya sa Dios;
dili ko gayod buhaton kanang mga butanga.

⁴ Molikay ako sa mga tawong daotan ug huna-huna;

dili ako moapil sa ilang kadaotan.

⁵ Laglagon ko si bisan kinsa nga magbutang-butang sa iyang isigka-tawo.

Tapuson ko ang kadaotan sa mga garboso ug mapahitas-on.

⁶ Apan pakitaan ko ug kaayo ang mga tawo dinhi sa atong dapit nga
matinumanon sa Dios

ug nagkinabuhi nga walay ikasaway.

Papuy-on ko sila uban kanako ug tugotan nga moalagad kanako.

⁷ Ang mga tawo nga limbongan ug bakakon dili makapuyo sa akong palasyo.

⁸ Matag adlaw laglagon ko ang tanang mga tawong daotan dinhi sa atong
dapit,

aron mahanaw sila sa siyudad sa GINOO.

Salmo 102

Pag-ampo sa usa ka tawong nag-antos sa dihang luya na siya. Gibutyag niya
ang iyang mulo ngadto sa GINOO.

¹ GINOO, pamatia ang akong pag-ampo.

Pamatia ang akong pagpangayo ug tabang kanimo.

² Ayaw pagtago kanako sa panahon sa akong kalisod.

Pamatia ako kon motawag ako kanimo,

ug tubaga dayon ako.

³ Kay ang akong kinabuhi gakahanaw sama sa aso;

ang akong kabukogan daw gisunog.

⁴ Daw sagbot ako nga gitunob-tunoban ug nalaya;

* **Salmo 100:3** ug iya kita: o ug dili ang atong kaugalingon.

- ug nawad-an akog gana sa pagkaon.
5 Tungod sa akong kusog nga pag-agulo,
bukog na lang ako ug panit.
6 Nag-inusara ako sama sa langgam sa kamingawan
o sama sa ngiwngiw diha sa guba ug biniyaan nga dapit.
7 Dili ako makatulog;
sama ako sa langgam nga nag-inusara sa atop sa balay.
8 Kanunay akong pakaulawan sa akong mga kaaway.
Gibiay-biay nila ako ug gigamit nila ang akong ngalan sa pagtunglo sa
uban.
9 Wala na akoy kaon-kaon;
gayaka na lang ako sa abo* ug naghilak,
10 tungod sa imong labihang kasuko kanako.
Daw sa imo akong gipunit ug gilabay.
11 Ang akong kinabuhi sama sa anino nga nahanaw.
Ug sama ako sa sagbot nga nangalaya.
12 Apan ikaw, GINOO, naghari sa walay kataposan;
hinumdoman ka sa mga katawhan hangtod sa kahangtoran.
13 Kaloy-an mo na ang Zion†,
tungod kay miabot na ang gitagal nga panahon
nga ipakita mo ang imong kaayo kaniya.
14 Kay kini nga siyudad gihigugma o gikabalak-an pa gihapon
sa imong katawhan nga imong mga alagad bisan guba na kini.
15 Ang kanasoran motahod sa GINOO;
ang tanang hari sa kalibotan motahod sa iyang gahom.
16 Kay patindogon pag-usab sa GINOO ang Zion;
ipakita niya ang iyang gamhanang presensya.
17 Tubagon niya ang pag-ampo sa mga makaluluoy;
dili niya ipakawalay-bili ang ilang pag-ampo.
18 Isulat kini alang sa umaabot nga mga henerasyon,
aron modayeg sila sa GINOO:
19 Gitan-aw sa GINOO ang kalibotan gikan didto sa iyang balaang dapit sa
langit,
20 aron madungog niya ang mga pag-agulo sa iyang katawhan nga binihag
ug aron luwason ang iyang katawhan nga gihukman nga patyon.
21 Ug tungod niini, ang gipanghimo‡ sa GINOO imantala sa Jerusalem§,
ug didto pagadayegon siya.
22 Mahitabo kini kon magtigom na ang mga katawhan gikan sa mga nasod
ug mga gingharian sa pagsimba sa GINOO.
23 Anaa pa lamang ako sa tunga-tunga sa akong kinabuhi,
apan gihimo na akong maluya sa GINOO;
gipamub-an niya ang akong kinabuhi.
24 Busa miingon ako:
“O Dios ko nga nagkinabuhi sa walay kataposan,

* **Salmo 102:9** *gayaka na lang ako sa abo*: nagpakita kini sa pagsubo. † **Salmo 102:13** *Zion*: mao
usab ang Jerusalem. ‡ **Salmo 102:21** *gipanghimo*: sa literal, *ngalan*. § **Salmo 102:21** *Jerusalem*:
sa Hebreo makita usab ang pulong nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem.

- ayaw una kuhaa ang akong kinabuhi sa dili pa ako matigulang.
25 Kaniadto gibuhat mo ang kalibotan ug ang kalangitan.
26 Kini sila mangawala apan ikaw magpadayon sa gihapon.
Magabok silang tanan sama sa bisti.
Ilisan mo sila sama sa bisti ug mawala sila.
27 Apan ikaw mao lang sa gihapon;
wala kay kataposan.
28 Ang mga kaliwat sa imong mga alagad magkinabuhi nga luwas
sa katalagman ug imo silang bantayan.”

Salmo 103

Awit ni David.

- 1 Dayegon ko gayod ang GINOO.
Dayegon ko siya sa iyang pagkabalaan* sa tibuok kong kinabuhi.
2 Dayegon ko gayod ang GINOO,
ug dili ko gayod kalimtan ang iyang kaayo.
3 Gipasaylo niya ang tanan kong sala,
ug giayo niya ang tanan kong balatian.
4 Giluwas niya ako gikan sa kamatayon,
ug gipanalanginan niya ako sa iyang gugma ug kaluoy.
5 Gitagbaw niya ako sa maayong mga butang samtang ako nagkinabuhi,
aron nga magpabilin akong batan-on ug kusgan sama sa agila.
6 Naghukom ang GINOO dapig sa tanang dinaog-daog;
gihatagan niya sila ug hustisya.
7 Gipadayag niya ang iyang pamaagi kang Moises
ug gipakita niya sa katawhan sa Israel ang iyang gamhanang mga buhat.
8 Adunay kahangawa siya ug maluloy-on;
mahigugmaon siya ug dili daling masuko.
9 Dili siya magsigeg pang-akusar,
ug dili molungtad ang iyang kasuko.
10 Wala niya kita siloti sa angay nga silot sa atong mga sala.
11 Kay maingon nga dili masukod
ang gilay-on sa langit ug sa yuta,
dili usab masukod ang kadako sa iyang paghigugma
ngadto sa mga nagtahod kaniya.
12 Gipahilayo niya ang atong mga sala gikan kanato,
sama sa gilay-on sa sidlakan gikan sa kasadpan.
13 Ug maingon nga ang usa ka amahan maluoy sa iyang mga anak,
maluoy usab ang GINOO sa mga nagtahod kaniya.
14 Kay nasayod siya kon giunsa niya kita paghimo.
Gihinundoman niya nga gihimo kita gikan sa abog.
15 Ang kinabuhi natong mga tawo sama sa sagbot.
Motubo ug molambo sama sa bulak sa uma.
16 Unya mohuyop ang hangin niining bulaka,
ug mahanaw kini ug dili na makita.

* **Salmo 103:1** *pagkabalaan: sa literal, balaang ngalan.*

- 17-18 Apan walay kataposan ang gugma sa GINOO sa mga nagtahod kaniya,
sa mga nagtuman sa iyang kasabotan,
ug sa mga nahinumdom sa pagtuman sa iyang mga sugo.
Ug ang iyang kaayo mopadayon hangtod sa ilang mga kaliwat.
- 19 Gipahimutang sa GINOO ang iyang trono didto sa langit,
ug naghari siya sa tanan.
- 20 Dayega ninyo ang GINOO, kamong gamhanan niyang mga anghel nga
namati
ug nagtuman sa iyang mga pulong.
- 21 Dayega ninyo ang GINOO, kamong tanan nga iyang langitnong mga binuhat
nga nag-alagad kaniya ug nagtuman sa iyang kabubut-on.
- 22 Dayega ninyo ang GINOO, kamong tanan nga iyang mga binuhat
sa tanang dapit nga ubos sa iyang paggahom.
- Dayegon ko gayod ang GINOO!

Salmo 104

- 1 Dayegon ko gayod ang GINOO.

GINOO nga akong Dios, gamhanan ka gayod.
Gibistihan ka sa kadungganang ug pagkahalangdon.

- 2 Gitabonan mo ang imong kaugalingon sa kahayag
nga daw sa bisti
ug gibukhad mo ang langit nga daw sa tolda.

- 3 Gitukod mo ang imong puloy-anan ibabaw pa
sa kawanangan.

Gihimo mo ang mga panganod nga imong karwahi,
ug nagsakay ka nga ginapalid sa hangin.

- 4 Gihimo mong imong mga mensahero ang hangin,
ug ang nagdilaab nga kalayo imong sulugoon.

- 5 Gipahimutang mo ang kalibotan sa iyang pundasyon,
ug dili kini matarog hangtod sa kahangtoran.

- 6 Daw panapton nga gitabon mo ang tubig sa kalibotan,
ug milapaw kini sa mga bukid.

- 7 Sa nagdahunog mong pagmando,
mipahawa ang tubig.

- 8 Ug midagayday sila sa mga bukid ug sa mga walog,
ug sa uban pang mga dapit nga giandam mo alang kanila.

- 9 Gibutangan mo silag mga utlanan nga dili nila malapawan,
aron dili nila malunopan pag-usab ang kalibotan.

- 10 Gipatubod mo ang mga tuboran diha sa mga yuta,
ug midagayday ang tubig taliwala sa mga bakilid.

- 11 Busa ang tanang ihalas nga mga hayop,
apil ang ihalas nga mga asno, nakainom.

- 12 Ug duol didto sa tubig,
adunay salag ang mga langgam,
ug sa mga sanga sa kahoy nanag-awit sila.

- 13 Gikan sa imong puloy-anan sa langit,
gipaulanan mo ang mga bukid.
Ug tungod niining imong gihimo,
nakadawat ug panalangin ang kalibotan.
- 14 Gipatubo mo ang mga sagbot alang sa mga mananap,
ug ang mga tanom alang sa mga tawo
aron aduna silay makaon gikan sa ilang mga abot,
- 15 adunay bino nga makalipay kanila,
adunay lana nga makapasinaw sa ilang dagway,
ug adunay pan nga makapabaskog kanila.
- 16 Natubigan pag-ayo ang mga kahoyng sedro sa Lebanon
nga ikaw mismo ang nagtanom.
- 17 Didto gasalag ang mga langgam,
ug ang mga langgam nga tabon
gasalag sa mga kahoy nga sipres.
- 18 Ang ihalas nga mga kanding nagpuyo
sa taas nga mga bukid,
ug ang mga gagmayng mananap
nga daw koneho nanago sa mga kabatoan.
- 19 Gibuhat mo ang bulan isip ilhanan sa panahon;
ug ang adlaw gipasalop mo sa hustong oras.
- 20 Gihimo mo ang kangitngit;
ug pagkagabii manggawas ang daghang
mga mananap sa kalasangan.
- 21 Magngulob ang mga liyon
samtang mangita sa pagkaon nga gihatag mo kanila.
- 22 Pagsidlak sa adlaw mobalik sila sa ilang tago-anan
ug didto mamahulay.
- 23 Ang mga tawo manggawas
sa ilang mga balay sa pagtrabaho
hangtod sa pagsalop sa adlaw.
- 24 GINOO, pagkadaghan sa imong mga gipanghimo!
Gihimo mo silang tanan sumala sa imong kaalam.
Ang kalibotan napuno sa imong mga binuhat.
- 25 Ang dagat labihan kalapad,
ug dili maihap ang mga binuhat nga nagpuyo niini,
dagko ug gagmay.
- 26 Ang mga barko naglawig niini,
ug ang Leviatan nga imong binuhat
maglangoy-langoy usab niini.
- 27 Ang tanang buhing binuhat nagsalig kanimo
sa paghatag kanila sa ilang pagkaon
sa panahon nga kinahanglanon nila kini.
- 28 Gihatagan mo sila ug pagkaon ug ila kining gikaon,
ug nangabusog sila.
- 29 Apan kon pasagdan mo sila, mangahadlok sila;
kon kuhaon mo ang ilang gininhawa,
mangamatay sila ug mobalik sa yuta nga maoy ilang gigikanan.
- 30 Unya ipadala mo ang imong Espiritu

ug adunay bag-ong binuhat pag-usab sa kalibotan.

³¹ Hinaut nga ang imong gahom, GINOO,
magpadayon sa walay kataposan.
Hinaut nga malipay ka sa imong gipanghimo.

³² Kon tutokan mo ang kalibotan, matay-og kini.
Kon hikapon mo ang mga bukid, moaso kini.

³³ Awitan ko ang GINOO sa tibuok kong kinabuhi.
Awitan kog mga pagdayeg ang akong Dios
samtang aduna pa akoy kinabuhi.

³⁴ Hinaut nga malipay siya sa akong pagpamalandong.

Magkalipay ako diha sa GINOO;

³⁵ apan hinaut nga malaglag
ug mahanaw gikan sa kalibotan
ang mga tawong daotan ug ang mga makasasala.
Dayegon ko gayod ang GINOO.

Dayega ang GINOO!

Salmo 105

¹ Pasalamati ninyo ang GINOO;
simbaha ninyo siya!
Isugilon ngadto sa mga katawhan ang iyang mga binuhatan.

² Awiti ninyo siya ug mga pagdayeg;
isugilon ang tanang katingalahang niyang mga buhat.

³ Dayega ninyo ang iyang pagkabalaan*.
Paglipay kamong mga nagdangop kaniya.

⁴ Salig kamo sa GINOO ug sa iyang kusog.
Dangop kamo kanunay kaniya.

⁵⁻⁶ Kamong mga kaliwat ni Abraham nga alagad sa Dios,
ug mga kaliwat usab ni Jacob nga mga pinili sa Dios,
hinundomi ninyo ang iyang katingalahang mga buhat,
ang iyang mga milagro, ug ang iyang mga paghukom.

⁷ Siya ang GINOO nga atong Dios,
ug naghukom siya sa tibuok kalibotan.

⁸ Ginahinumdoman niya kanunay ang iyang kasabotan.
Dili gayod niya pagkalimtan ang iyang saad hangtod sa kahangtoran.

⁹ Kining kasabotan gihimo niya kang Abraham ug gisaad usab niya kang
Isaac.

¹⁰ Gilig-on niya kini ngadto kang Jacob,
nga gitawag usab ug Israel,
ug magpadayon kini hangtod sa kahangtoran.

¹¹ Miingon siya sa matag-usa kanila,
“Ihatag ko kaninyo ang yuta sa Canaan ingon nga inyong panulondon.”

¹² Kaniadto gamay pa lang kaayo ang katawhan sa Dios,
ug mga dumuduong pa lang sila sa yuta sa Canaan.

* **Salmo 105:3** *pagkabalaan*: sa literal, *balaang ngalan*.

- 13 Naglatagaw sila sa mga kanasoran ug mga gingharian.
14 Apan wala motugot ang Dios nga daog-daogon sila.
Aron mapanalipdan sila, gibadlong niya ang mga hari.
15 “Ayaw ninyo hilabti ang akong piniling mga alagad;
ayaw ninyo pasipad-i ang akong mga propeta.”
- 16 Sa dihang nagpadala ang Dios ug kagutom sa yuta sa Canaan,
gihurot niyang kuha ang tanan nilang kuhaanan ug pagkaon.
17 Apan gipauna na niyang daan si Jose,
nga gibaligya ingon nga ulipon didto sa Ehipto.
18 Gikadenahan ang iyang mga tiil
ug gibutangan ug puthaw ang iyang liog,
19 hangtod nga natuman ang iyang gitagna.
Ang mensahe sa GINOO kaniya nga natuman nagpamatuod nga
matarong siya.
- 20 Gibuhian siya sa hari sa Ehipto nga nangulo sa daghang katawhan,
21 ug gihimo siya nga tigdumala sa palasyo
ug sa tanang kabtangan niini.
22 Isip tigdumala, aduna siyay katungod
sa pagbadlong sa mga opisyal sa hari,
ug sa pagtudlo sa mga magtatambag niini.
- 23 Unya miadto si Jacob ug ang iyang panimalay sa Ehipto,
ang yuta sa mga kaliwat ni Ham,
ug didto sila namuyo.
- 24 Gipadaghan sa GINOO ang iyang katawhan;
mas daghan pa kay sa mga taga-Ehipto nga ilang mga kaaway.
25 Gitugot sa GINOO nga kasilagan ug limbongan sa mga taga-Ehipto
ang iyang katawhan nga iyang mga alagad.
26 Unya gipadala niya si Moises nga iyang alagad
ug si Aaron nga iyang pinili.
- 27 Gipakita nila didto sa yuta sa mga kaliwat ni Ham
ang katingalahang mga buhat sa Dios.
28 Gipangit-ngit sa Dios ang Ehipto;
apan misupak gihapon[†] ang mga taga-Ehipto sa iyang mga sugo.
29 Gihimo niyang dugo ang ilang mga tubig,
busa nangamatay ang mga isda.
- 30 Napuno ug baki ang ilang yuta,
bisan ang mga kuwarto sa ilang mga pangulo.
31 Sa pagmando sa Dios, napuno ug langaw
ug lamok[‡] ang ilang yuta.
- 32 Gipadad-an niya sila ug ulan nga ice ug kilat.
33 Gipangdaot niya ang ilang mga tanom nga ubas
ug ang mga kahoy nga igos, ug ang uban pang mga kahoy.
34 Sa iyang pagmando, miabot ang mga dulon[§]
nga dili maihap sa kadaghan.
- 35 Ug gikaon niini ang tanang mga tanom sa ilang yuta

[†] **Salmo 105:28** *apan misupak gihapon:* mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *ug wala mosupak*. [‡] **Salmo 105:31** *lamok:* o kuto. Dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

[§] **Salmo 105:34** *mga dulon:* o mga dulon ug mga talisik.

apil na ang ilang mga anihon.

36 Gipamatay sa Dios ang tanan nilang mga kamagulangang anak nga lalaki.

37 Unya gipagawas niya ang mga Israelinhon gikan sa Ehipto nga wala maunsa,
ug aduna pay dala nga mga pilak ug mga bulawan.

38 Nalipay ang mga taga-Ehipto sa pagbiya sa mga Israelinhon,
tungod kay nahadlok sila kanila.

39 Sa panahon sa paglakaw sa mga Israelinhon,
nagbutang ang Dios ug panganod sa paghatag ug landong kanila,
ug kalayo sa paghatag kanila ug kahayag sa panahon sa kagabhion.

40 Nangayo sila* ug pagkaon, ug gipadad-an sila sa Dios ug mga buntog,
ug gibusog niya sila sa pagkaon nga gikan sa langit.

41 Gibuak niya ang bato ug mibugwak ang tubig.
Midagayday kini sa disyerto sama sa suba.

42 Gihimo kining tanan sa Dios kay wala niya kalimti
ang iyang saad kang Abraham nga iyang alagad.

43 Gipagawas niya gikan sa Ehipto nga malipayon
ug naghugyaw sa kalipay ang katawhan nga iyang pinili.

44 Ug gihatag niya kanila ang mga yuta nga gipanag-iyahan sa ubang mga
katawhan;
gipanunod nila ang hinagoan sa uban.

45 Gihimo kini sa Dios aron tumanon nila ang iyang mga tulomanon ug mga
kasugaoan.

Dayega ang GINOO!

Salmo 106

1 Dayega ang GINOO!

Pasalamati siya kay maayo siya;
ang iyang gugma walay kataposan.

2 Walay makahatag ug hingpit nga pagsaysay
o makapadayag sa hingpit nga pagdayeg
alang sa gamhanang mga buhat sa GINOO.

3 Bulahan ang tawo nga naghimo sa husto
ug matarong sa tanang panahon.

4 GINOO, hinumdomi ako
kon tabangan mo na ang imong katawhan;
luwasa usab ako kon luwason mo sila,

5 aron matagamtaman ko usab ang kauswagan
sa imong pinili nga nasod
ug aron makaambit sa ilang kalipay,
ug makauban sa ilang pagdayeg kanimo.

6 Nakasala kami sama sa among mga katigulangan;
daotan kaayo ang among gihimo.

* **Salmo 105:40** *sila*: sa Hebreo, *siya*, nga mahimong si Moises.

⁷ Sa dihang didto sa Ehipto ang among mga katigulangan,
wala nila tagda ang imong katingalahang mga buhat.
Gikalimtan nila ang daghang mga higayon
diin gipakita mo ang imong gugma kanila,
ug misupak sila kanimo didto sa Pulang Dagat.

⁸ Apan giluwes mo sila tungod
ug alang sa imong kadunggan,an,
ug aron ikapadayag ang imong gahom.

⁹ Gimandoan sa GINOO ang Pulang Dagat nga momala,
ug namala kini;
ug gipatabok niya ang iyang katawhan sa dagat
nga daw sa disyerto kini nga ilang ginaagian.

¹⁰ Giluwes niya sila
gikan sa kamot sa mga kaaway.

¹¹ Gitabonan sa tubig ang ilang mga kaaway
ug wala gayoy nakalingkawas.

¹² Busa mituo sila sa iyang mga saad
ug nag-awit silag pagdayeg kaniya.

¹³ Apan gikalimtan lang dayon nila
ang iyang gihimo,
ug wala sila mohulat sa iyang tambag.

¹⁴ Didto sa kamingawan,
gisulayan nila ang Dios
tungod sa hilabihan nilang pagpangandoy sa pagkaon.

¹⁵ Busa gihatag niya kanila ang ilang gipangayo,
apan gipadad-an usab niya sila
ug sakit nga nakapaluya kanila.

¹⁶ Didto sa ilang kampo sa kamingawan,
nasina sila kang Moises ug kang Aaron.
Si Aaron, gilain aron moalagad sa GINOO.

¹⁷ Busa naabli ang yuta
ug gilamoy sila si Datan ug Abiram
ug ang ilang mga pamilya.

¹⁸ Ug adunay kalayo usab nga misunog
sa ilang daotang mga sumusunod.

¹⁹ Didto sa Horeb, naghimo ang mga Israelinhon
ug bulawan nga baka
ug gisimba nila kini nga dios-dios.

²⁰ Gibaylo nila ang ilang halangdon nga Dios sa estatuwa
sa usa ka torong baka nga sagbot ang kinaon.

²¹⁻²² Gikalimtan nila ang Dios nga nagluwas kanila
ug naghimo sa gamhanan
ug katingalahang mga butang didto sa Ehipto,
ang yuta sa mga kaliwat ni Ham,
ug didto sa Pulang Dagat.

²³ Laglagon na unta sa Dios ang iyang katawhan
kon wala pa magpataliwala si Moises nga iyang alagad,
ug mihangyo nga isalikway ang iyang kasuko

ug dili ipadayon ang paglaglag kanila.

24 Nagdumili pa gayod sila sa pagsulod sa maayong yuta
kay wala sila motuo sa saad sa Dios.

25 Nagbagulbol sila diha sa ilang mga tolda
ug wala sila motuman sa GINOO.

26 Busa nanumpa ang GINOO nga pamatyon niya sila sa kamingawan,

27 ug katagon niya ang ilang mga kaliwat
sa ubang mga nasod diin sila mangamatay.

28 Nakighiusa sila sa pagsimba kang Baal sa Peor
ug mikaon sila sa mga halad alang sa mga patay*.

29 Gipalagot nila ang GINOO tungod
sa ilang daotang mga binuhatan,
busa miabot kanila ang katalagman.

30 Apan nagpataliwala si Pinehas,
busa mihunong ang katalagman.

31 Ang gihimo ni Pinehas giisip nga matarong,
ug hinumdoman kini sa mga tawo
hangtod sa kahangtoran.

32 Didto usab sa tuboran sa Meriba,
gipalagot sa mga Israelinhon ang GINOO,
ug nakapahasol kini pag-ayo kang Moises.

33 Tungod sa ilang gihimo nasuko si Moises kanila,
ug nakasulti ug mga pulong nga dili niya angay isulti.

34 Wala pamatya sa mga Israelinhon
ang mga katawhan sa Canaan
nga mao untay gisugo sa GINOO kanila.

35 Nakig-uban pa hinuon sila niining mga tawhana
ug misunod sa ilang mga binuhatan.

36 Misimba sila sa mga dios-dios niining mga tawhana
ug nahimo kining hinungdan sa ilang kalaglagan.

37 Gihalad nila ang ilang mga kabataan
sa mga demonyo.

38 Giula nila ang dugo sa ilang inosenteng mga kabataan
ingon nga halad ngadto sa dios-dios sa Canaan.

Niining paagiha,
gihugawan nila ang yuta sa Canaan.

39 Apil sila nahimong mahugaw tungod sa ilang gihimo.
Nagluib sila sa Dios sama sa usa ka babaye nga nanapaw.

40 Busa nasuko ang GINOO sa iyang katawhan
nga iyang gipanag-iyahan,
ug gikasilagan niya sila.

41 Gitugyan niya sila sa ilang kaaway nga mga nasod,
nga maoy migahom kanila.

42 Gidaog-daog sila
ug giulipon sa ilang mga kaaway.

* **Salmo 106:28** mga patay: o patay nga mga dios-dios.

- ⁴³ Sa makadaghang higayon giluwass sila sa Dios,
 apan nagpadayon sila sa pagsupak kaniya,
 ug misamot sila paglunang sa ilang mga sala.
- ⁴⁴ Apan namati gihapon kanila ang Dios,
 ug gitabangan gihapon niya sila sa ilang mga kalisod
 sa dihang nadungog niya ang ilang pagpakitabang.
- ⁴⁵ Gihinumdoman sa Dios ang iyang kasabotan kanila,
 ug tungod sa iyang dakong gugma kanila nausab
 ang iyang plano ug wala na niya sila siloti.
- ⁴⁶ Ug pagbuot niya nga kaloy-an sila
 sa mga mibihag kanila.
- ⁴⁷ Luwasa kami, GINOO nga among Dios!
 Kuhaa kami gikan sa ubang kanasoran
 ug tigoma kami pag-usab sa among yuta,
 aron makapasalamat kami
 ug makadayeg sa imong pagkabalaan[†].
- ⁴⁸ Dalaygon ang GINOO, nga Dios sa Israel,
 sa walay kataposan.

Ang tanan nga katawhan motubag ug, “Amen!”

Dayega ang GINOO!

Ikalimang Libro

107

Sal. 107-150

- ¹ Pasalamat ang GINOO, kay maayo siya;
 ang iyang gugma walay kataposan.
- ² Isulti ninyo kana, kamong iyang giluwass
 sa kamot sa mga kaaway.
- ³ Kay gitigom niya kamo gikan sa mga yuta sa sidlanan,
 kasadpan, amihan, ug habagatan.
- ⁴ Adunay mga tawo nga naglatagaw sa kamingawan;
 wala nila matultoli ang agianan paingon
 sa siyudad nga mahimo nilang kapuy-an.
- ⁵ Gigutom sila ug giuhaw,
 ug gibati nila nga daw mamatay na sila.
- ⁶ Sa ilang kalisod, mitawag sila sa GINOO,
 ug giluwass niya sila.
- ⁷ Gitultolan niya sila sa diretso nga dalan paingon
 sa siyudad nga ilang kapuy-an.
- ⁸ Angay silang magpasalamat sa GINOO tungod
 sa iyang gugma
 ug sa iyang katingalahang mga buhat
 ngadto sa mga tawo.
- ⁹ Kay gipainom niya ang giuhaw
 ug gibusog niya ang gigutom.

[†] **Salmo 106:47** pagkabalaan: sa literal, balaang ngalan.

- 10 Adunay mga tawo nga gibilanggo nga gikadenahan
ug naglingkod sa labihan kangitngit nga bilangoan,
11 tungod kay misupak sila sa mga sugo
sa Labing Halangdong Dios
ug gipakawalay-bili nila ang iyang mga pahimangno.
12 Busa gilisod-lisod niya sila
sa mabug-at nga mga buluhaton.
Nangatumba sila apan walay mitabang kanila.
13 Sa ilang kalisod, mitawag sila sa GINOO,
ug giluwes niya sila.
14 Gipamugto niya ang ilang mga kadena
ug gipagawas niya sila
gikan sa labihan kangitngit nga bilangoan.
15 Angay silang magpasalamat sa GINOO
tungod sa iyang gugma
ug sa iyang katingalahang mga buhat ngadto sa mga tawo.
16 Kay gipangguba niya ang mga pultahan nga bronsi
ug gipangbali ang mga rehas nga puthaw.

17 Adunay mga tawo nga nahimong buang-buang
tungod sa ilang pagkamalapason
ug nag-antos sila tungod sa ilang pagkadaotan.
18 Silang tanan wala nay ganang mokaon
ug himalatyon na.
19 Sa ilang kalisod, mitawag sila sa GINOO,
ug giluwes niya sila.
20 Gipamulong lang niya ug nangaayo sila.
Giluwes niya sila gikan sa kamatayon.
21 Angay silang magpasalamat sa GINOO
tungod sa iyang gugma
ug sa iyang katingalahang mga buhat ngadto sa mga tawo.
22 Angay silang mohalad ug mga halad
sa pagpasalamat sa Dios;
ug pinaagi sa awit sa kalipay
isugilon nila ang iyang mga buhat.

23 Adunay mga tawo nga misakay sa mga barko
ingon nga mga trabahante o negosyante.
24 Nakita nila ang katingalahang mga buhat sa GINOO
diha sa kadagatan.
25 Sa iyang pagmando, mihangin ug kusog
ug nanagko ang mga balod,
26 hinungdan nga ang ilang sakayan mopataas
ug unya kalit lang nga mopaubos.
Tungod niini, nawad-an sila ug kaisog.
27 Nagsusapinday sila nga daw sa mga hubog
ug wala na sila mahibalo kon unsay ilang himuon.
28 Sa ilang kalisod, mitawag sila sa GINOO,
ug giluwes niya sila.
29 Gipahunong niya ang kusog nga hangin
ug milinaw ang dagat.
30 Nalipay sila sa dihang milinaw ang dagat,

- ug gitultolan sila sa Dios sa dunggoanan
nga ilang gipangandoy.
- 31 Angay silang magpasalamat sa GINOO
tungod sa iyang gugma
ug sa iyang katingalahang mga buhat
ngadto sa mga tawo.
- 32 Angay nilang pasidunggan
ug dayegon ang Dios diha sa ilang panagtigom
ug sa panagtigom sa ilang mga tigdumala.
- 33 Gihimong disyerto sa GINOO ang mga kasubaan,
ug gipamad-an niya ang mga tuboran.
- 34 Gihimo niyang walay pulos ang maayo nga yuta,
tungod sa pagkadaotan sa mga namuyo niini.
- 35 Gihimo niyang katubigan ang disyerto,
ug gihimo niyang mga tuboran ang mga malang yuta.
- 36 Gipapuyo niya didto ang gipanggutom
ug nagtukod sila ug siyudad nga ilang puy-an.
- 37 Nagpugas sila sa kaumahan ug nagtanom ug ubas,
ug abunda ang ilang mga abot.
- 38 Gipanalanginan sila sa Dios,
ug midaghan sila pag-ayo.
Bisan ang ilang mga mananap misanay usab.
- 39 Tungod sa pagpangdaog-daog, kasakit, ug kasubo,
migamay ang ilang gidaghanon ug naulawan sila.
- 40 Gipakita sa Dios ang iyang kasuko
sa mga nangdaog-daog kanila
pinaagi sa pagpahisalaag kanila sa disyerto
nga walay mga dalan.
- 41 Apan gihaw-as niya ang mga kabos
gikan sa ilang mga pag-antos,
ug gihimo niyang sama kadaghan sa panon sa mga hayop
ang ilang mga pamilya.
- 42 Nakita kini sa mga matarong ug nalipay sila,
apan ang tanang mga daotan wala gayoy ikasulti.
- 43 Hinaut nga mamalandong niining mga butanga
ang mga maalamon,
ug ilhon nila ang dakong gugma sa GINOO.

Salmo 108

Awit ni David.

- 1 O Dios, nagsalig gayod ako kanimo.
Awitan ka nako ug mga pagdayeg
sa tibuok kong kasing-kasing.
- 2 Momata ako samtang nagbanag-banag pa,
ug andamon ko ang akong mga instrumento
nga adunay mga kuwerdas sa pagdayeg kanimo.
- 3 GINOO, dayegon ka nako taliwala sa kanasoran.
Awitan ka nako taliwala sa mga katawhan.

- ⁴ Kay ang imong gugma ug pagkamatinaumanon
dili gayod masukod;
mas taas pa kini sa kalangitan.
- ⁵ Ipakita, O Dios,
ang imong pagkagamhanan diha sa kalangitan
ug sa tibuok kalibotan.
- ⁶ Luwasa kami pinaagi sa imong gahom.
Tubaga ang among mga pag-ampo aron maluwas kami
nga imong mga hinigugma.
- ⁷ O Dios, miingon ka didto sa imong balaang puloy-anan,
“Modaog ako.
Bahin-bahinon ko ang Sekem
ug ang Walog sa Sucot,
ug ipanghatag sa akong katawhan.
- ⁸ Akoa ang Gilead ingon man ang Manases.
Ang Efraim mao ang akong tigpanalipod*
ug ang Juda mao ang akong tigdumala†.
- ⁹ Ang Moab akong sulugoon‡
ug ang Edom akong gipanag-iyahan§.
Mosinggit ako sa kadaogan batok sa Filistia.”
- ¹⁰ Kinsa ang modala kanako sa Edom
ug sa siyudad niini nga nalibotan sa mga paril?
- ¹¹ Dili ba ikaw, O Dios, nga nagsalikway kanamo
ug wala na mouban sa among mga sundalo?
- ¹² Tabangi kami batok sa among mga kaaway,
kay walay pulos ang tabang sa tawo.
- ¹³ Modaog kami pinaagi sa imong tabang, O Dios,
kay laglagon mo ang among mga kaaway.

Salmo 109

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

- ¹ O Dios, nga akong ginadayeg,
tubaga ang akong pagtawag kanimo.
- ² Kay gibutang-butangan ako sa daotan
ug limbongang mga tawo.
Nagsulti silag bakak mahitungod kanako.
- ³ Kanunay daotan ang ilang gipanulti batok kanako,
ug nasuko sila kanako bisan walay hinungdan.
- ⁴ Bisan nakighigala ako kanila, nakig-gira sila kanako;
apan giampo ko gihapon sila.
- ⁵ Gibalosan nila akog daotan sa maayong gihimo ko kanila,
ug gibalosan nilag kasuko
ang akong pagpakighigala kanila.

* **Salmo 108:8** *tigpanalipod*: sa literal, *helmet*. † **Salmo 108:8** *tigdumala*: sa literal, *baston sa hari*.

‡ **Salmo 108:9** *sulugoon*: sa literal, *hugasanan*. § **Salmo 108:9** *akong gipanag-iyahan*: sa literal, *labayanan ko sa akong sandalyas*.

- ⁶ Miingon sila, * “Mangita kita ug daotang tawo
nga mosumbong kaniya sa hukmanan.
- ⁷ Hinaut nga inighusay mogawas nga siyay sad-an.
Ug hinaut nga ang iyang pag-ampo isipon nga sala!
- ⁸ Hinaut nga dili magdugay ang iyang kinabuhi
ug ihatag na lang ngadto sa uban
ang iyang katungdanan.
- ⁹ Hinaut nga mamatay na siya aron mailo
ang iyang mga kabataan
ug mabiyuda ang iyang asawa.
- ¹⁰ Hinaut nga maglatagaw na lang
ang iyang mga kabataan ug magpakilimos,
ug hinaut nga abugon[†] sila
gikan sa ilang gubang pinuy-anan.
- ¹¹ Hinaut nga imbargohon sa iyang nautangan
ang tanan niyang kabtangan,
ug hinaut nga kuhaon sa mga dumuduong ang iyang hinagoan.
- ¹² Ug kon mamatay na siya,
hinaut nga walay maluoy kaniya
ug sa iyang nailo nga mga kabataan.
- ¹³ Hinaut nga mangamatay ang iyang mga kaliwat
aron malimtan na sila sa mosunod nga mga henerasyon.
- ¹⁴⁻¹⁵ Hinaut nga dili pasayloon ug dili kalimtan sa GINOO
ang sala sa iyang mga ginikanan ug mga katigulangan;
ug hinaut nga malimtan na sila sa kalibotan.
- ¹⁶ “Kay wala gayod siyay kaluoy;
gilisod-lisod hinuon niya ug gipamatay ang mga kabos,
mga timawa, ug ang mga nawad-an ug paglaom.
- ¹⁷ Gikalipay niya ang pagtunglo sa uban;
hinaut nga sa iya kini mahitabo.
Nagdumili siya sa paghatag sa iyang panalangin sa uban;
hinaut nga wala usay mopanalangin kaniya.
- ¹⁸ Kabahin na sa iyang kinabuhi ang pagpanunglo;
daw mao na kini ang iyang kinaon,
ug midulot na kini hangtod sa iyang kabukogan.
- ¹⁹ Hinaut magpabilin kaniya ang tunglo.
Mahisama kini sa bisti nga ginasul-ob
ug bakos nga kanunay ginabakos.”
- ²⁰ GINOO, hinaut pa nga mao kana ang imong isilot
sa mga nagbutang-butang
ug nagsulti ug daotan mahitungod kanako.
- ²¹ Apan tabangi ako, GINOONG Dios,
aron ikaw mapasidungan.
Luwasa ako tungod sa imong kaayo ug gugma.
- ²² Kay kabos ako ug timawa, ug nasakit gayod ako.
- ²³ Hinay-hinay nang nagkawala ang akong kinabuhi

* **Salmo 109:6** *Miingon sila*: ang bersikulo 6-19 mahimong pulong sa mga kaaway o pulong batok sa iyang mga kaaway. † **Salmo 109:10** *abugon*: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *mangita*.

- sama sa landong nga mahanaw panahon sa kagabhion.
Daw sama ako sa dulong nga gipapha.
- ²⁴ Wala nay kusog ang akong tuhod sa pagpinuasa.
Labiha na ako kaniwang.
- ²⁵ Nahimo akong talamayon sa akong mga kaaway.
Magpanglingo sila kon ila akong makita.
- ²⁶ Tabangi ako, GINOO, nga akong Dios;
luwasa ako sumala sa imong gugma.
- ²⁷ Unya mahibaloan sa akong mga kaaway
nga ikaw, GINOO, ang nagluwas kanako.
- ²⁸ Gitunglo nila ako,
apan ikaw mopanalangin kanako.
Maulawan sila kon sulongan nila ako,
apan ako nga imong sulugoon maglipay.
- ²⁹ Sama nga ang lawas naputos sa bisti,
hinaut nga mapuno sa kaulaw
ang mga tawong nagbutang-butang kanako.
- ³⁰ Pasalamatang ko gayod ang GINOO;
dayegon ko siya atubangan sa daghang katawhan.
- ³¹ Kay ginalabanan niya ang mga tawong kabos
aron maluwas sa mga naghukom kanila sa kamatayan.

Salmo 110

Awit ni David.

- ¹ Miingon ang GINOO sa akong Ginoo*,
“Lingkod dinhi dapit sa akong tuo,
hangtod mapailalom ko kanimo ang imong mga kaaway.”
- ² Gikan sa Zion†, palapdon sa GINOO ang imong gingharian, Mahal nga Hari,
ug maghari ka sa imong mga kaaway.
- ³ Sa adlaw nga makig-away ka
sa imong mga kaaway,
kinabubut-on nga motabang kanimo ang imong katawhan.
Ang mga pamatan-on moadto kanimo
sa balaang mga bungtod nga daw tun-og sa kabuntagon.
- ⁴ Nanumpa ang GINOO, ug dili gayod mausab ang iyang huna-huna,
nga ikaw pari sa walay kataposan sama sa pagkapari ni Melquisedek.
- ⁵ Ang GINOO nag-uban kanimo;
laglagon niya ang mga hari sa panahon nga ipakita niya ang iyang kasuko.
- ⁶ Silotan niya ang kanasoran ug daghan ang iyang pamatyon.
Laglagon niya ang mga nagdumala sa tibuk kalibotan.
- ⁷ Mahal nga Hari, moinom ka‡ sa sapa nga anaa sa daplin sa dalan,

* **Salmo 110:1** akong Ginoo: o Ginoo. Kini nga bersikulo giaplikar kang Cristo sa Bag-ong Kasabotan.
Tan-awa ang Mat. 22:41-44; Mar. 12:35-37. † **Salmo 110:2** Zion: mao usab ang Jerusalem.

‡ **Salmo 110:7** Sa Hebreo, moinom siya. Sumala sa ubang mga eksperto, ang “siya” mao ang GINOO.
Apan ang kadaghanan kanila nag-ingon nga ang “siya” mao ang hari nga giingon sa bersikulo 5.

busa mobalik ang imong kusog ug magmadaogon ka.

*

Salmo 111

¹ Dayega ang GINOO!

Pasalamatan ko ang GINOO sa tibuok kong kasing-kasing
diha sa panagtigom sa mga matarong.

² Gamhanan ang mga buhat sa GINOO;
ginapamalandongan kini sa tanan nga nalipay niini.

³ Gamhanan ug halangdon ang mga buhat sa Dios,
ug ang iyang pagkamatarong nagpadayon sa walay kataposan.

⁴ Gipahinudom niya kita sa iyang katingalahang mga buhat.
Maluloy-on siya ug adunay kahangawa.

⁵ Gihatagan niya ug pagkaon ang nagtahod kaniya,
ug ginahinudoman niya kanunay ang iyang kasabotan.

⁶ Gipakita niya sa iyang katawhan kon unsa kagamhanan ang iyang mga
binuhatan
pinaagi sa paghatag kanila sa mga yuta nga gipanag-iyahan sa ubang
mga nasod.

⁷ Matinumanon ug matarong siya sa tanan niyang ginahimo,
ug kasaligan ang tanan niyang mga sugo.

⁸ Kining iyang mga sugo magpadayon sa walay kataposan,
ug gihimo niya kini uban sa pagkamatinumanon ug pagkamatarong.

⁹ Giluwas niya ang iyang katawhan,
ug nagmando siya nga tumanon ang iyang kasabotan hangtod sa ka-
hangtoran.
Balaan siya ug talahuron!

¹⁰ Ang pagtahod sa GINOO mao ang sinugdanan sa pag-angkon ug kaalam.
Ang tanang nagtuman sa iyang mga sugo adunay hustong panabot.
Dalaygon siya sa walay kataposan!

*

Salmo 112

¹ Dayega ang GINOO!

Bulahan ang tawo nga nagtahod sa GINOO
ug malipayon kaayo nga nagtuman sa iyang mga sugo.

² Magmauswagon ang iyang mga anak,
kay ang mga kaliwat sa mga tawo
nga nagkinabuhi nga matarong panalanginan sa Dios.

³ Maadunahan ang iyang pamilya,
ug ang iyang kaayo hinudoman hangtod sa kahangtoran.

⁴ Bisan sa kangitngit aduna gihapon kahayag
alang sa mga tawo nga nagkinabuhi nga maluloy-on,

* **Salmo 111:** Nagpulipuli kini nga linya sa balak nga nagsugod sa nagsunodsunod nga mga litra sa Hebreo. * **Salmo 112:** Nagpulipuli kini nga linya sa balak nga nagsugod sa nagsunodsunod nga mga litra sa Hebreo.

adunay kahangawa, ug matarong.

- 5 Panalanginan ang tawo nga manggihatagon,
nagpahulam sa uban, ug dili manglimbong.
- 6 Dili siya mapakyas sa iyang mga buluhaton,
ug dili siya malimtan hangtod sa kahangtoran.
- 7 Dili siya mahadlok sa daotang mga balita,
kay lig-on ang iyang pagtuo ug pagsalig sa GINOO.
- 8 Aduna siyay pagsalig ug dili siya mahadlok
kay nasayod siya nga sa kaulahian
makita niya nga mapildi ang iyang mga kaaway.
- 9 Mahinatagon siya sa mga kabos;
ang iyang kaayo hinumdoman hangtod sa kahangtoran
ug ang iyang katakos dugangan sa Dios isip pagpasidungog kaniya.
- 10 Makita kini sa mga daotan ug mokagot ang ilang mga ngipon sa kasuko,
ug daw mangatunaw sila sa kaulaw.
Ang ilang mga plano dili magmalampuson.

Salmo 113

- 1 Dayega ang GINOO!

Kamong mga katawhan sa GINOO nga iyang mga alagad, dayega ninyo siya!

- 2 Hinaut nga dayegon siya karon ug hangtod sa kahangtoran.
- 3 Gikan sa sidlakan hangtod sa kasadpan*
ang tanang mga tawo angayng modayeg sa GINOO.
- 4 Naghari ang GINOO sa tanang nasod,
ang iyang pagkagamhanan dili matupngan.
- 5 Wala gayoy sama sa GINOO nga atong Dios
nga naglingkod sa iyang trono didto sa kahitas-an.
- 6 Moduko siya sa pagtan-aw†
sa kalangitan ug sa kalibotan.
- 7 Gihaw-as niya ang mga kabos ug timawa sa ilang kalisod.
- 8 Gipasidunggan niya sila uban sa dungganong mga tawo sa iyang katawhan.
- 9 Gilipay niya ang panimalay sa baog nga babaye
pinaagi sa paghatag kaniya ug mga anak.

Dayega ang GINOO!

Salmo 114

- 1 Ang mga Israelinhon nga kaliwat ni Jacob
nagpuyo kaniadto didto sa Ehipto diin lahi
ang pinulongan sa mga tawo.
- 2 Sa dihang mibiya na sila sa Ehipto,
gihimo sa Dios ang Juda nga iyang balaang dapit,

* **Salmo 113:3** Gikan sa sidlakan hangtod sa kasadpan: o Gikan sa pagsubang sa adlaw hangtod sa pagsalop niini. † **Salmo 113:6** Tingali mas taas pa ang iyang nahimutangan kay sa kalangitan, ug kay nabalaka siya sa iyang mga binuhat.

ug gidumalahan niya ang Israel.

³ Sa pag-abot sa mga Israelinhon didto sa Pulang Dagat,
daw tawo kini nga mitan-aw kanila ug midagan.
Ang tubig sa Suba sa Jordan daw tawo usab nga miatras.

⁴ Ang mga bukid ug mga bungtod daw mga kanding
ug mga karnero nga naglukso-lukso.

⁵ Nganong midagan man ang Pulang Dagat
ug miatras ang tubig sa Suba sa Jordan?

⁶ Nganong naglukso-lukso ang mga bukid
ug mga bungtod nga daw mga kanding ug mga karnero?

⁷ Mokurog ang kalibotan sa presensya sa Ginoo nga Dios ni Jacob,

⁸ nga naghimo ug linaw gikan sa gahing bato
ug mipadagayday sa mga tuboran.

Salmo 115

¹ Dili kami ang angay pasidunggan, GINOO, kondili ikaw,
tungod sa imong gugma ug pagkamatinumanon.

² Nganong giinsulto kami sa ubang mga nasod
pinaagi sa pag-ingon, “Hain na ang inyong Dios?”

³ Ang among Dios anaa sa langit ug buhaton niya ang iyang gusto.

⁴ Apan ang ilang mga dios-dios binuhat lang sa tawo gikan sa plata ug
bulawan.

⁵ Adunay mga baba kini, apan dili makasulti;
adunay mga mata, apan dili makakita.

⁶ Adunay mga dalunggan, apan dili makadungog;
adunay mga ilong, apan dili makasimhot.

⁷ Adunay mga kamot, apan dili makakupot;
adunay mga tiil, apan dili makalakaw,
ug dili gani makatingog.

⁸ Ang tanang naghimo ug misalig niini nga mga dios-dios
mahisama usab kanila nga walay pulos.

⁹⁻¹⁰ Kamong mga katawhan sa Israel,
apil na kamong mga kaliwat ni Aaron, salig kamo sa GINOO.
Siya ang inyong magtatabang
ug tigpanalipod.

¹¹ Kamong nagtahod sa GINOO, salig kamo kaniya.
Siya ang inyong magtatabang ug tigpanalipod.

¹² Kanunay kitang gihuna-huna sa GINOO,
ug panalanginan niya kita.
Panalanginan niya ang katawhan sa Israel
apil na ang mga kaliwat ni Aaron.

¹³ Panalanginan niya
ang tanang nagtahod kaniya, inila man o dili.

¹⁴ Hinaut nga kamo
ug ang inyong mga kaliwat padaghanon sa GINOO.

¹⁵ Hinaut nga panalanginan kamo sa GINOO
nga nagbuhat sa kalangitan ug sa kalibotan.

¹⁶ Ang kalangitan iya sa GINOO,
apan ang kalibotan gitugyan niya sa mga tawo.

¹⁷ Ang mga patay dili makadayeg sa GINOO,
kay atua na sila sa hilom nga lubnganan.

¹⁸ Kita nga mga buhi mao ang makadayeg kaniya
karon ug hangtod sa kahangtoran.

Dayega ang GINOO!

Salmo 116

¹ Gihigugma ko ang GINOO,
kay gidungog niya ang akong pagpangayo ug tabang kaniya.

² Tungod kay gipatalinghogan niya ako,
dili ako moundang sa pagtawag kaniya samtang nagkinabuhi pa ako.

³ Nahadlok ako kay nabati ko nga murag hapit na akong mamatay;
ang kamatayon daw pisi nga naglambod kanako.
Nahasol gayod ako ug naguol,

⁴ busa nanawag ako sa GINOO, "GINOO, luwasa ako!"

⁵ Ang GINOO nga atong Dios maluloy-on, matarong, ug adunay kahangawa.

⁶ Gipanalipdan niya ang mga walay alamag.
Sa dihang wala na gayod akoy mahimo, giluwasa niya ako.

⁷ Karon makapahulay na ako ug magmalinawon tungod kay maayo kaayo
ang GINOO kanako.

⁸ Tungod kay giluwasa niya ako sa kamatayon,
sa kasubo*, ug sa kalaglagan†.

⁹ Busa magkinabuhi ako nga duol sa GINOO dinhi sa kalibotan sa mga buhi.

¹⁰ Mituo gihapon ako,
bisan pa kon nakaingon ako,
"Labihan gayod ang akong pag-antos."

¹¹ Sa akong kahadlok miingon ako,
"Wala gayoy tawo nga kasaligan."

¹² Unsay ibalos ko sa GINOO sa tanan niyang kaayo kanako?

¹³ Mosimba ako sa GINOO ug magdala ako ug ilimnon sa kopa
ingon nga halad sa pagpasalamat kaniya sa iyang pagluwas kanako.

¹⁴ Tumanon ko ang akong mga saad kaniya atubangan sa tanan niyang
katawhan.

¹⁵ Masakitan ang GINOO kon adunay mamatay sa iyang matinumanong
katawhan.‡

* **Salmo 116:8 kasubo:** o kasakit. Sa literal, paghilak. † **Salmo 116:8 kalaglagan:** sa literal, pagkapandol. ‡ **Salmo 116:15 Masakitan...katawhan:** o Bililhon atubangan sa GINOO ang kamatayon sa iyang katawhan.

¹⁶ GINOO, ubos mo ako nga alagad. §
Giluwas mo ako sa pagkabihag.

¹⁷ Mosimba ako ug mohalad ug halad sa pagpasalamat kanimo.

¹⁸ Tumanon ko ang akong mga saad kanimo
atubangan sa tanan mong katawhan,

¹⁹ didto sa mga hawanan sa imong Templo sa Jerusalem.

Dayega ang GINOO!

Salmo 117

¹ Dayega ang GINOO, kamong tanan nga katawhan sa mga nasod!

² Kay dako kaayo ang gugma sa GINOO kanato,
ug ang iyang pagkamatinumanon walay kataposan.

Dayega ang GINOO!

Salmo 118

¹ Pasalamat ang GINOO, kay maayo siya;
ang iyang gugma walay kataposan.

² Ang katawhan sa Israel moingon,
“Ang iyang gugma walay kataposan.”

³ Ang mga kaliwat ni Aaron moingon,
“Ang iyang gugma walay kataposan.”

⁴ Ang mga nagtahod sa GINOO moingon,
“Ang iyang gugma walay kataposan.”

⁵ Sa akong kalisod, nanawag ako sa GINOO,
ug gitubag niya ako pinaagi sa pagluwas kanako.

⁶ Kauban ko ang GINOO, busa dili ako mahadlok.
Unsay mahimo sa tawo batok kanako?

⁷ Kauban ko ang GINOO.
Siya ang nagtabang kanako,
ug makita ko gayod ang pagkapildi sa akong mga kaaway.

⁸ Mas maayo pa nga modangop sa GINOO kaysa mosalig sa isigka-tawo.

⁹ Mas maayo pa nga modangop sa GINOO kaysa mosalig sa mga tawo nga
anaa sa gahom.

¹⁰ Gilibotan ako sa daghang mga nasod,
apan gipildi ko sila pinaagi sa gahom sa GINOO.

¹¹ Tinuod nga gilibotan nila ako,
apan gipildi ko sila pinaagi sa gahom sa GINOO.

¹² Daw mga putyukan sila nga naglibot kanako,
apan napugngan sila dayon nga daw daob sa dagami nga dali rang
napalong.

Gipildi ko sila pinaagi sa gahom sa GINOO.

¹³ Giataki nila* ako pag-ayo ug hapit na gayod ako nila mapildi,

§ **Salmo 116:16** *ubos mo ako nga alagad: o tinuod nga alagad mo ako sama sa akong inahan nga imo usab nga alagad.* * **Salmo 118:13** *nila: mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, mo.*

apan gitabangan ako sa GINOO.

- 14 Ang GINOO mao ang naghatag kanako ug kusog
ug siya ang akong awit.
Siya ang akong manluluwas.

- 15-16 Pamatia ang panaghugyaw sa mga katawhan sa Dios
diha sa ilang mga tolda tungod sa ilang kadaogan:
“Kini nga kadaogan gihimo sa GINOO pinaagi sa iyang gahom!
Ang gahom sa GINOO mao ang nagpadaog kanato!”

- 17 Dili pa ako mamatay; magpabilin pa akong buhi.
Isaysay ko ang gipanghimo sa GINOO.

- 18 Gisilotan ako pag-ayo sa GINOO,
apan wala niya itugot nga mamatay ako.

- 19 Ablihi ang mga pultahan sa Templo sa GINOO[†] alang kanako,
kay mosulod ako ug magpasalamat sa GINOO.

- 20 Mao kini ang pultahan sa GINOO diin ang mga matarong lang ang makasu-
lod.

- 21 Magpasalamat ako kanimo, GINOO, kay gitubag mo ang akong pag-ampo.
Ikaw ang kaluwasan alang kanako.

- 22 Ang bato nga gisalikway sa mga panday mao pa hinuon
ang nahimong pundasyon nga bato.

- 23 Gihimo kini sa GINOO ug katingalahan kaayo kini.

- 24 Mao kini ang adlaw diin gipadaog kita sa GINOO,[‡]
busa maglipay ug magsadya kita.

- 25 GINOO, nagpangamuyo kami kanimo, luwasa intawon kami.
Hatagi kami ug kalamposan.

- 26 Hinaut nga panalanginan sa GINOO ang hari nga iyang pinadala.
Ug kamong mga tawo, hinaut nga panalanginan usab kamo
sa GINOO gikan dinhi sa iyang Templo.[§]

- 27 Ang GINOO, Dios; ug maayo kaayo siya kanato.
Magdala kita ug mga sanga sa kahoy sa pagsaulog sa pista,
ug molibot kita sa halaran.

- 28 GINOO, ikaw ang akong Dios;
nagpasalamat ako ug gadayeg kanimo.

- 29 Pasalamati ang GINOO, kay maayo siya;
ang iyang gugma walay kataposan.
*

[†] **Salmo 118:19** mga pultahan sa Templo sa GINOO; o mga pultahan sa katarong. [‡] **Salmo 118:24** diin
gipadaog kita sa GINOO: sa literal, nga gibuhat sa GINOO. [§] **Salmo 118:26** Sumala sa mga eksperto

sa Biblia ang mga pari sa templo ang nagsulti niini. * **Salmo 119:** Nagpulipuli kini nga linya sa
balak nga nagsugod sa nagsunodsunod nga mga litra sa Hebreo.

Salmo 119

Ⲱ *Alef*

- 1 Bulahan ang mga tawo nga nagkinabuhi nga maligdong,
nga nagsubay sa kasugoan sa GINOO.
- 2 Bulahan ang mga tawo nga nagsunod sa mga katudloanan sa Dios,
ug nagtuman kaniya sa tibuok nilang kasing-kasing.
- 3 Wala sila maghimo ug daotan kondili nagsunod sila sa mga pamaagi sa Dios.
- 4 GINOO, gihatag mo kanamo ang imong mga tulomanon
aron tumanon namo kini nga matinud-anon.
- 5 Dako kaayo ang akong tinguha nga magmatinumanon
sa pagtuman sa imong mga tulomanon.
- 6 Kon tumanon ko ang tanan mong mga sugo,
dili ako maulawan.
- 7 Dayegon ka nako sa putli kong kasing-kasing
samtang nagtuon ako
sa imong matarong nga mga sugo.
- 8 Tumanon ko ang imong mga tulomanon,
busa ayaw gayod ako pasagdi.

Ⲛ *Beth*

- 9 Unsay buhaton sa usa ka batan-on
aron mahimong putli ang iyang kinabuhi?
Ang iyang himuon mao ang pagsunod sa imong pulong.
- 10 Modangop ako kanimo sa tibuok kong kasing-kasing,
busa ayaw itugot nga talikdan ko ang imong mga sugo.
- 11 Tipigan ko ang imong mga pulong sulod sa akong kasing-kasing
aron dili ako makasala kanimo.
- 12 Dalaygon ikaw, GINOO!
Tudloi ako sa imong mga tulomanon.
- 13 Balik-balikon ko paglitok ang tanang mga sugo nga imong gihatag.
- 14 Kalipay ko ang pagsunod sa imong mga sugo,
labaw pa kaysa pag-angkon ug bahandi.
- 15 Namalandong ako sa imong mga tulomanon
ug tun-an ko pag-ayo ang imong mga katudloanan.
- 16 Nalipay ako sa imong mga tulomanon
ug dili ko kalimtan ang imong pulong.

Ⲛ *Gimel*

- 17 Pakitai ako, nga imong alagad, sa imong kaayo
aron padayon akong magkinabuhi ug motuman sa imong pulong.
- 18 Ablihi ang akong huna-huna
aron masabtan ko ang matahom nga mga kamatuoran diha sa imong
kasugoan.
- 19 Lumalabay lamang ako niining kalibotana,
busa ipadayag kanako ang imong mga sugo.
- 20 Sa tanang panahon gahandom gayod ako
sa pagsabot sa imong kasugoan.
- 21 Gibadlong mo ang mga garboso, nga imong tinunglo.
Kini sila mitalikod sa imong mga sugo.
- 22 Ilikay ako sa ilang pagpakaulaw ug pagbiay-biay,
kay gituman ko ang imong mga katudloanan.
- 23 Bisan pag magtigom ang mga pangulo sa paglibak kanako,

ako nga imong alagad, mamalandong sa imong mga tulomanon.

- 24 Ang imong mga pagtulon-an naghatag kanako ug kalipay;
mao kini ang naghatag kanako ug tambag.

† *Daleth*

- 25 Daw sa mamatay na ako,
busa lugwayi pa ang akong kinabuhi
sumala sa imong saad.
- 26 Gisugilon ko kanimo ang akong mga binuhatan ug naminaw ka kanako.
Tudloi ako sa imong mga tulomanon.
- 27 Pasabta ako sa imong mga tulomanon
aron mapamalandongan ko ang imong mga katingalahang buhat.
- 28 Daw sa makuyapan na ako tungod sa kasubo,
busa lig-ona ako sumala sa imong saad.
- 29 Kuhaa kanako ang pagkamalimbongan;
ug kaloy-i ako ug tudloi sa imong kasugoan.
- 30 Gipili ko ang pagkamatinumanon;
ug tumanon ko ang imong mga lagda.
- 31 Gisunod ko, GINOO, ang imong mga katudloanan,
busa ayaw itugot nga maulawan ako.
- 32 Gitinguha ko gayod ang pagtuman sa imong mga sugo
tungod kay gidugangan mo ang akong panabot.†

† *He*

- 33 Tudloi ako, GINOO, sa imong mga tulomanon,
ug tumanon ko kini hangtod sa kataposan.
- 34 Pasabta ako sa imong kasugoan,
ug tumanon ko kini ug tipigan sa tibuok kong kasing-kasing.
- 35 Giyahi ako sa pagsunod sa imong mga sugo,
kay niini aduna akoy kalipay.
- 36 Hatagi akog dakong tinguha sa pagtuman sa imong mga pagtulon-an
kaysa pagtinguha nga maadunahan.
- 37 Ilikay ako sa pagtinguha sa mga butang nga walay pulos.
Lugwayi ang akong kinabuhi sumala sa imong saad.
- 38 Tumana ang imong saad kanako nga imong alagad,
nga gisaad mo sa mga nagtahod kanimo.
- 39 Kuhaa ang akong pagkabadlongon nga akong gikaulaw,
kay giisip ko nga maayo ang imong mga sugo.
- 40 Kalipay ko ang pagtuman sa imong mga tulomanon.
Tungod kay ikaw matarong, lugwayi ang akong kinabuhi.

† *Waw*

- 41 GINOO, ipakita ang imong paghigugma
ug pagluwas kanako, sumala sa imong saad.
- 42 Unya matubag ko ang mga nagbiay-biay kanako,
kay nagsalig ako sa imong pulong.
- 43 Ayaw ako did-i sa pagsulti sa tinuod bahin kanimo sa tanang higayon,
kay ang akong paglaom anaa lamang sa imong mga sugo.
- 44 Kanunay kong tumanon ang imong kasugoan hangtod sa kahanngtoran.
- 45 Magkinabuhi ako nga adunay kagawasan,
kay nagtinguha gayod ako sa pagtuman sa imong tulomanon.
- 46 Dili ako maulaw sa pagsulti sa imong mga katudloanan atubangan sa mga
hari.

† **Salmo 119:32** *gidugangan mo...panabot: o gilipay mo ako.*

- 47 Nalipay ako sa pagsunod sa imong mga sugo nga akong gihigugma.
48 Gitahod ko ang imong mga sugo nga akong gihigugma,
ug gipamalandongan ko ang imong mga tulomanon.
† Zayin
- 49 Hinumdomi ang imong saad kanako nga imong alagad,
kay kini ang naghatag kanako ug paglaom.
50 Ang naglipay kanako sa akong mga pag-antos mao kini:
ang imong saad naglugway sa akong kinabuhi.
51 Gibiay-biay ako pag-ayo sa mga mapahitas-on,
apan wala ako mobiya sa imong kasugoan.
52 GINOO, gihinumdoman ko ang imong mga sugo nga gihatag mo sa unang
panahon,
ug naghatag kini kanako ug kalipay.
53 Labihan ang akong kasuko
tungod sa mga tawong daotan
nga nagsalikway sa imong kasugoan.
54 Mag-awit ako mahitungod sa imong mga tulomanon bisan asa ako mag-
puyo.‡
55 GINOO, panahon sa kagabhion gihinumdoman ka nako ug gihuna-huna ko
kon unsaon ko pagtuman ang imong kasugoan.
56 Mao kini ang akong kalipay:
ang pagsunod sa imong mga tulomanon.
‡ Heth
- 57 Ikaw lang gayod GINOO ang akong kikinahanglan.
Nagsaad ako sa pagtuman sa imong mga pulong.
58 Gihangyo ka nako sa kinasing-kasing gayod;
kaloy-i ako sumala sa imong saad.
59 Gihinuktokan ko ang akong pagkinabuhi,
ug misaad ako nga mosunod sa imong mga katudloanan.
60 Gituman ko dayon ang imong mga sugo.
61 Bisan pa ug gigapos ako sa mga tawong daotan,
wala ko kalimti ang imong mga kasugoan.
62 Sa panahon sa tungang gabii mobangon ako
sa pagpasalamat kanimo sa matarong mo nga mga sugo.
63 Higala ako sa tanan nga nagtahod kanimo
ug nagtuman sa imong mga tulomanon.
64 GINOO, gihigugma mo ang tanang mga tawo sa kalibotan.
Tudloi ako sa imong mga tulomanon.
‡ Teth
- 65 GINOO, maayo ka kanako nga imong alagad,
sumala sa imong gisaad.
66 Hatagi akog kaalam ug kahibalo,
kay nagsalig ako sa imong mga sugo.
67 Sa wala mo pa ako disiplinaha, mibiya ako kanimo,
apan karon ginatuman ko na ang imong pulong.
68 Maayo ka ug naghimo ka ug maayo.
Tudloi ako sa imong mga tulomanon.
69 Bisan gibutang-butangan ako sa mga tawong mapahitas-on,

‡ Salmo 119:54 bisan...magpuyo: o dinhi sa kalibotan nga diin ako lumalabay lang.

gituman ko gihapon ang imong mga tulomanon sa tibuok kong kasing-kasing.

⁷⁰ Kining mga tawhana dili makasabot sa imong kasugoan, apan ako nalipay sa pagsunod niini.

⁷¹ Maayo nga gidisiplina mo ako, aron makakat-on ako sa imong mga tulomanon.

⁷² Alang kanako, ang kasugoan nga imong gihatag mas bililhon pa kaysa liboan ka bulawan ug pilak.

Yodh

⁷³ Gibuhat mo ako ug giumul; hatagi ako ug panabot aron makakat-on ako sa imong mga sugo.

⁷⁴ Malipay ang mga nagtahod kanimo kon ila akong makita, kay nagsalig ako sa imong pulong.

⁷⁵ Nasayod ako, GINOO, nga matarong ang imong mga sugo.

Ug tungod kay naghukom ka nga makatarunganon, ug sa imong pagkamatitud-anon gidisiplina mo ako.

⁷⁶ Hinaut pa nga lipayon mo ako sa imong gugma sumala sa imong saad kanako nga imong alagad.

⁷⁷ Kaloy-i ako aron padayon akong magkinabuhi, kay nalipay ako sa pagsunod sa imong balaod.

⁷⁸ Hinaut pa nga maulawan ang mga tawong mapahitas-on tungod kay gidaot nila ako pinaagi sa pagbutang-butang kanako. Apan ako, mamalandong sa imong mga tulomanon.

⁷⁹ Hinaut pa nga moduol kanako ang mga nagtahod kanimo ug nakahibalo sa imong mga katudloanan.

⁸⁰ Hinaut pa nga matuman ko sa tibuok kong kasing-kasing ang imong mga tulomanon aron dili ako maulawan.

Kaf

⁸¹ Gilaayan na ako ug hinulat nga luwason mo ako, apan nagsalig pa gihapon ako sa imong pulong.

⁸² Mingitngit na ang akong panan-aw ug hinulat sa imong saad.

Nangutana ako,

“Kanus-a mo pa man ako lig-onon ug lipayon?”

⁸³ Bisan pag nahisama na ako sa gianuosan nga sudlanan[§] sa bino, wala ko kalimti ang imong mga tulomanon.

⁸⁴ Hangtod kanus-a ako, nga imong alagad, maghulat? Kanus-a mo pa silotan ang mga naglutos kanako?

⁸⁵ Nagkalot ug mga bangag sa paglit-ag kanako ang mga tawong garboso nga wala magsunod sa imong kasugoan.

⁸⁶ Kasaligan gayod ang tanan mong mga sugo. Tabangi ako, kay gilutos ako sa mga tawo bisan walay igong hinungdan.

⁸⁷ Hapit na nila ako mapatay, apan wala ko isalikway ang imong mga tulomanon.

⁸⁸ Tipigi ang akong kinabuhi sumala sa imong gugma, aron matuman ko ang katudloanan nga gihatag mo.

[§] **Salmo 119:83** *gianuosan nga sudlanan*: ang buot ipasabot, wala nay pulos.

↳ *Lamedh*

- 89 Ang imong pulong, GINOO,
magpadayon nga lig-on sa walay kataposan sama sa langit.
- 90 Ang imong pagkamatinumanon magpadayon
hangtod sa kahangtoran.
Gipahimutang mo nga lig-on ang kalibotan,
busa milungtad kini.
- 91 Ang tanang butang nagpabilin hangtod karon tungod sa imong pagbuot.
Kay silang tanan imong mga alagad.
- 92 Kon ang imong kasugoan wala makapalipay kanako,
namatay na unta ako tungod sa akong pag-antos.
- 93 Dili ko gayod kalimtan ang imong mga tulomanon,
kay pinaagi niini lugwayan mo ang akong kinabuhi.
- 94 Imo ako, busa luwasa ako!
Kay nagtinguha gayod ako sa pagtuman sa imong mga tulomanon.
- 95 Ang mga tawong daotan nag-atang sa pagpatay kanako,
apan pamalandongan ko ang imong mga katudloanan.
- 96 Nakita ko nga ang tanang butang adunay kinutoban,
apan ang imong mga sugo walay kinutoban.

↳ *Mem*

- 97 Gihigugma ko gayod ang imong kasugoan!
Gipamalandongan ko gayod kini kanunay.
- 98 Ug tungod kay ania kanako kanunay ang imong mga sugo,
nahimo akong mas maalam kaysa akong mga kaaway.
- 99 Mas daghan pa ang akong nahibaloan kaysa akong mga magtutudlo,
kay ang imong mga pagtulon-an mao ang akong gipamalandongan.
- 100 Mas labaw ang akong panabot kaysa mga tigulang,
kay gituman ko ang imong mga tulomanon.
- 101 Gilikayan ko ang tanang daotang buhat
aron matuman ko ang imong pulong.
- 102 Wala ako molapas sa imong mga sugo,
kay ikaw man ang nagtudlo niini kanako.
- 103 Pagkatam-is sa imong mga saad,
mas tam-is pa kini kaysa dugos.
- 104 Nakaangkon ako ug panabot gikan sa imong mga tulomanon,
busa gikapungtan ko ang tanang daotang buhat.

↳ *Nun*

- 105 Ang imong pulong sama sa suga nga naghatag
ug kahayag sa akong agianan.
- 106 Tumanon ko gayod ang akong gipanumpaan nga motuman
sa imong matarong nga mga sugo.
- 107 Labihan gayod ang akong pag-antos;
busa lugwayi ang akong kinabuhi, GINOO, sumala sa imong saad.
- 108 Dawata, GINOO, ang akong kinabubut-ong pagdayeg kanimo,
ug tudloi ako sa imong mga sugo.
- 109 Bisan pa ug gaungaw ako kanunay sa kamatayon,
wala ko kalimti ang imong kasugoan.
- 110 Nagbutang ug lit-ag alang kanako ang mga tawong daotan,
apan wala ako mobiya sa imong mga tulomanon.
- 111 Ang imong mga katudloanan mao ang akong bililhon
nga panulondon sa walay kataposan,

kay mao kini ang akong kalipay.

- 112 Nakahukom ako nga tumanon ko gayod
ang imong mga tulomanon hangtod sa kataposan.

☞ *Samekh*

- 113 Gikapungtan ko ang mga tawo nga taphaw ang pag-alagad kanimo,
apan gihigugma ko ang imong kasugoan.
- 114 Ikaw ang akong tago-anan ug salipdanan;
nagsalig ako sa imong pulong.
- 115 Pahilayo kamo kanako, kamong mga naghimo ug daotan,
aron matuman ko ang mga sugo sa akong Dios.
- 116 Hatagi akog kusog sumala sa imong saad,
aron padayon akong magkinabuhi.
Ug ayaw itugot nga mapakyas ako sa akong paglaom kanimo.
- 117 Tabangi ako aron walay daotang mahitabo kanako,
ug itutok ko kanunay ang akong huna-huna sa imong mga tulomanon.
- 118 Ginasalikway mo ang tanang nagsalikway sa imong mga tulomanon.
Sa pagkatinuod, ang ilang pagpanglimbong walay kapuslanan.
- 119 Gisalikway mo nga daw mga basura
ang tanang mga tawong daotan dinhi sa kalibotan.
Tungod niini gihigugma ko ang imong katudloanan.
- 120 Nagkurog ako sa kahadlok kanimo;
nahadlok gayod ako sa imong paghukom.*

☞ *Ayin*

- 121 Gihimo ko ang matarong ug husto,
busa ayaw ako itugyan sa akong mga kaaway.
- 122 Pasaligi ako nga tabangan mo ako nga imong alagad;
ayaw itugot nga daog-daogon ako sa mga mapahitas-on.
- 123 Mingitngit na ang akong panan-aw
ug hinulat sa imong saad nga ako imong luwason.
- 124 Buhata sa imong alagad ang angayan alang kaniya sumala sa imong
gugma,
ug tudloi ako sa imong mga tulomanon.
- 125 Alagad mo ako, busa hatagi ako ug panabot
aron masabtan ko ang imong mga katudloanan.
- 126 GINOO, panahon na kini nga molihok ka,
kay wala na mituman ang mga tawo sa imong kasugoan.
- 127 Tungod kay gihigugma ko ang imong mga sugo labaw pa sa bulawan,
bisan pa sa lunsayng bulawan,
- 128 ug tungod kay gisunod ko ang tanan mong mga tulomanon,
gikapungtan ko ang tanang daotang buhat.

☞ *Pe*

- 129 Pagkaanindot gayod sa imong mga katudloanan,
busa gisunod ko kini sa tibuok kong kasing-kasing.
- 130 Ang pagpadayag sa imong mga pulong naghatag ug kahayag sa huna-
huna sa mga tawo
ug kaalam sa mga walay alamag.
- 131 Nangandoy gayod ako pag-ayo sa imong mga sugo.
- 132 Tagda ug kaloy-i sama sa imong ginahimo kanunay sa mga
naghigugma kanimo.

* **Salmo 119:120** nahadlok...paghukom: o nagtahod ako sa imong mga sugo.

- 133 Giyahi ako pinaagi sa imong pulong;
ayaw itugot nga gamhan ako sa daotan.
- 134 Luwasa ako sa mga nagdaog-daog kanako,
aron matuman ko ang imong mga tulomanon.
- 135 Ipakita ang imong kaayo kanako nga imong alagad,
ug tudloi ako sa imong mga tulomanon.
- 136 Gahilak ako sa hilabihan tungod kay dili gatuman ang mga tawo sa imong balaod.

✚ *Tsadhe*

- 137 Matarong ka, GINOO, ug husto ang imong mga sugo.
- 138 Matarong ug kasaligan gayod ang mga katudloanan nga imong gihatag.
- 139 Nasuko gayod ako sa hilabihan
kay gisalikway sa akong mga kaaway
ang imong mga pulong.
- 140 Tinuod gayod nga kasaligan ang imong saad,
ug ako nga imong alagad nahigugma niini.
- 141 Bisan ubos ako ug tinamay,
wala ko kalimti ang imong mga tulomanon.
- 142 Walay kataposan ang imong pagkamatarong
ug tinuod ang imong balaod.
- 143 Miabot kanako ang kalisod ug kasakit,
apan ang imong mga sugo naghatag kanako ug kalipay.
- 144 Matarong ang imong mga katudloanan sa walay kataposan.
Hatagi ako ug panabot aron padayon akong magkinabuhi.

⌒ *Qof*

- 145 Nagtawag ako kanimo, GINOO, sa tibuok kong kasing-kasing;
tubaga ako, ug tumanon ko ang imong mga tulomanon.
- 146 Nagtawag ako kanimo;
luwasa ako, ug tumanon ko ang imong mga katudloanan.
- 147 Nagbangon na ako sa wala pa mosidlak ang adlaw ug gapangayo ug
tabang kanimo,
kay nagsalig ako sa imong saad.
- 148 Gatukaw ako tibuok gabii aron sa pagpamalandong sa imong pulong.
- 149 Pamatia ako, GINOO, sumala sa imong gugma;
tipigi ang akong kinabuhi sumala sa imong nga paghukom†.
- 150 Nagpaduol kanako ang mga daotan nga naglutos kanako,
ug nagsalikway sa imong balaod.
- 151 Apan duol ka kanako, GINOO;
ug kasaligan‡ ang tanan mong mga sugo.
- 152 Sa akong pagtuon sa imong mga katudloanan,
dugay ko nang nahibaloan
nga kining imong mga katudloanan
palungtaron mo hangtod sa kahangtoran.

⌒ *Resh*

- 153 Tan-awa ang akong pag-antos ug luwasa ako,
kay wala ko kalimti ang imong balaod.
- 154 Labani ako batok sa mga nag-akusar kanako ug luwasa ako;
lugwayi ang akong kinabuhi sumala sa imong saad.
- 155 Dili maluwas ang mga daotan,

† **Salmo 119:149** paghukom: o mga sugo. ‡ **Salmo 119:151** kasaligan: o tinuod.

kay wala sila magtinguha sa pagtuman sa imong mga tulomanon.

156 Dako ang imong kaluoy, GINOO;

lugwayi ang akong kinabuhi sumala sa imong paghukom§.

157 Daghang mga kaaway ang naglutos kanako,
apan wala gayod ako mobiya sa imong katudloanan.

158 Nakita ko ang mga maluibon ug naglagot ako,
kay wala nila tumana ang imong pulong.

159 Tan-awa, GINOO, kon giunsa ko paghigugma ang imong mga tulomanon.
Lugwayi ang akong kinabuhi sumala sa imong gugma.

160 Tinuod ang tanan mong mga pulong,
ug walay kataposan ang tanan mong matarong nga mga sugo.

✠ *Sin ug Shin*

161 Gilutos ako sa mga tigdumala bisan walay igong hinungdan,
apan ang akong kasing-kasing nagtahod gayod sa imong mga pulong.

162 Nalipay ako tungod sa imong saad
sama sa usa ka tawo nga nakakita ug daghang bahandi.

163 Gikapungtan ko ug gikalagotan ang tanang bakak,
apan gihigugma ko ang imong kasugoan.

164 Sa makadaghang higayon sulod
sa usa ka adlaw, madayeg ako kanimo,
tungod sa imong matarong nga mga sugo.

165 Makaangkon ug malinawon ug mauswagon nga kahimtang
ang mga naghigugma sa imong kasugoan,
ug walay makalaglag kanila.

166 Naglaom ako nga imo akong luwason, GINOO,
ug nagtuman ako sa imong mga sugo.

167 Gihigugma ko pag-ayo ang imong katudloanan,
busa gituman ko gayod kini.

168 Nahibaloan mo ang tanan kong gihimo,
busa gituman ko ang imong mga tulomanon ug mga katudloanan.

✠ *Taw*

169 GINOO, hinaut nga pamation mo ang akong pagpakitabang kanimo.
Hatagi akog panabot sumala sa imong saad.

170 Hinaut pa nga pamation mo ang akong pag-ampo.
Luwasa ako sumala sa imong saad.

171 Magdayeg ako kanimo kanunay,
kay gitudloan mo ako sa imong mga tulomanon.

172 Mag-awit ako mahitungod sa imong pulong,
kay matarong ang tanan mong mga sugo.

173 Hinaut nga andam ikaw kanunay sa pagtabang kanako,
kay gipili ko ang pagtuman sa imong mga tulomanon.

174 Nangandoy ako nga imong luwason, GINOO.
Ang imong kasugoan naghatag kanako ug kalipay.

175 Lugwayi ang akong kinabuhi aron madayeg ka nako,
ug hinaut nga makatabang kanako ang imong mga lagda.

176 Nahisalaag ako sama sa nawala nga karnero,
busa pangitaa ako nga imong alagad
kay wala ko kalimti ang imong mga sugo.

§ Salmo 119:156 paghukom: o mga sugo.

Salmo 120

Ang awit samtang gatungas.

¹ Sa akong kalisod, nanawag ako sa GINOO
ug gitubag niya ako.

² GINOO, luwasa ako sa mga bakakon ug mga limbongan.

³ Kamong mga limbongan, unsa kahay isilot sa Dios kaninyo?

⁴ Silotan niya kamo pinaagi sa talinis nga pana sa sundalo
ug sa nagdilaab nga бага.

⁵ Alaot ako kay nagpuyo ako uban kaninyo nga sama kadaotan
sa mga lumulupyo sa Meshec ug sa Kedar.

⁶ Dugay na akong nagpuyo uban sa mga tawo nga dili gustog kalinaw.

⁷ Gusto kog kalinaw
apan kon maghisgot na gani ako mahitungod niini,
ang ilang gusto kagubot.

Salmo 121

Ang awit samtang gatungas.

¹ Nagtan-aw ako sa mga bukid;
asa man maggikan ang akong gipaabot nga tabang?

² Ang maong tabang maggikan sa GINOO,
nga nagbuhat sa langit ug sa yuta.

³ Dili niya itugot nga mapandol ka.
Siya nga nagtipig kanimo, dili matulog.

⁴ Pamati! Ang nagtipig sa Israel wala magduka o matulog.

⁵ Ang GINOO mao ang imong tigpanalipod;
anaa siya sa imong tapad aron sa pagpanalipod kanimo.

⁶ Ang kainit sa adlaw dili makaunsa kanimo,
ni ang siga sa bulan sa panahon sa kagabhion.*

⁷ Tipigan ka sa GINOO gikan sa tanang katalagman;
ampingan niya ang imong kinabuhi.

⁸ Ang GINOO motipig kanimo
karon ug hangtod sa kahangtoran, bisan asa ka moadto.†

Salmo 122

Ang awit samtang gatungas si David.

¹ Nalipay ako sa dihang miingon sila kanako,
“Mangadto kita sa Templo sa GINOO.”

² Ug karon, ania na kami nagtindog sa pultahan sa Jerusalem!

³ Ang Jerusalem usa ka siyudad nga maayong pagkatukod ug lig-on.

⁴ Motungas didto ang mga tribo sa Israel sa pagdayeg sa GINOO
sumala sa iyang gisugo kanila.

* **Salmo 121:6** Ang labihan nga kainit sa adlaw makadaot ug ang pag-usab-usab sa bulan gituohan nga makahatag ug sakit. † **Salmo 121:8** bisan...moadto: o sa imong paglakaw ug pagbalik.

- ⁵ Atua sa Jerusalem ang trono nga lingkoranan sa mga hari nga kaliwat ni David
kon magdumala sila ug maghukom.
- ⁶ Pag-ampo kamo alang sa maayo nga kahintang* sa Jerusalem pinaagi sa pag-ingon,
“Hinaut nga magmauswagan ang nahigugma niining siyudara.
- ⁷ Hinaut nga adunay kalinaw,
panaghiusa, ug kauswagan sa sulod sa Jerusalem
ug sa lig-ong mga bahin niini.”
- ⁸ Tungod sa akong mga paryente ug mga higala, moingon ako,
“Hinaut nga magpadayon ang kalinaw ug maayo nga kahintang sa Jerusalem.”
- ⁹ Tungod ug alang sa Templo sa GINOO nga atong Dios,
mag-ampo ako alang sa kauswagan sa Jerusalem.

Salmo 123

Ang awit samtang gatungas.

- ¹ GINOO, nag-ampo* ako kanimo,
ikaw nga naglingkod sa trono diha sa langit.
- ² Maingon nga ang mga sulugoon naghulat
nga hatagan sa ilang mga agalon,
naghulat usab kami GINOO, nga among Dios,
hangtod nga imo kaming kaloy-an ug tabangan.
- ³ Kaloy-i kami, GINOO! Kaloy-i kami,
kay nanobra na ang pagtamay nga among nadawat.
- ⁴ Labihan na ang pagbiay-biay ug pagbugal-bugal nga nadawat namo
gikan sa mga tawo nga gapaharuhay lang ug mga garboso.

Salmo 124

Ang awit samtang gatungas ni David.

- ¹ Kon wala pa modapig ang GINOO kanato, unsa kaha ang mahitabo?
Tubag kamo mga taga-Israel!
- ² “Kon wala pa modapig ang GINOO kanato
sa dihang gisulong kita sa mga kaaway,
- ³ gipatay na unta nila kita tungod sa ilang labihang kasuko kanato.
- ⁴⁻⁵ Daw gilapawan na unta kita sa tubig;
gianod sa makusog nga baha ug nalumos.
- ⁶ “Dalaygon ang GINOO, kay wala siya motugot nga kunis-kunison kita
sa atong mga kaaway nga sama sa mabangis nga mga mananap.
- ⁷ Nakaikyas kita nga daw langgam nga nakabuhi gikan sa lit-ag.
Naguba ang lit-ag ug naluwas kita.
- ⁸ Ang panabang nga atong nadawat naggikan sa GINOO,
nga naghimo sa kalangitan ug sa kalibotan.”

* **Salmo 122:6** Ang Hebreo niini *shalom*, nga nagkahulogan sa kalinaw, kauswagan, maayo nga relasyon, kalipay, kadaogan. * **Salmo 123:1** *nag-ampo*: sa literal, *naghangad*.

Salmo 125

Ang awit samtang gatungas.

¹ Ang mga tawo nga nagsalig sa GINOO sama sa Bukid sa Zion nga dili matarog, kondili magpabilin sa walay kataposan.

² Maingon nga ang mga bukid sa palibot sa Jerusalem nagpanalipod sa maong siyudad, ang GINOO nagpanalipod usab sa iyang katawhan karon ug hangtod sa kahangtoran.

³ Ang daotan dili gayod magpadayon sa pagdumala sa yuta nga alang sa mga matarong, kay tingalig mohimo usab ug daotan ang mga matarong.

⁴ GINOO, himoa ang maayo ngadto sa mga tawo nga maayo, ug sa nagkinabuhi nga matarong.

⁵ Apan siloti uban sa mga daotan ang imong mga katawhan nga nagsunod sa daotan.

Hinaut nga magmalinawon ang Israel!

Salmo 126

Ang awit samtang gatungas.

¹ Sa dihang gipauswag pag-usab sa GINOO ang Zion,* daw nagdamgo lang kita.

² Nangatawa kita ug nag-awit sa kalipay. Unya miingon ang ubang mga nasod, “Naghimo ang GINOO ug katingalahang mga butang alang kanila.”

³ Tinuod nga naghimo ang GINOO ug katingalahang mga butang alang kanato, ug labihan gayod ang atong kalipay.

⁴ GINOO, pauswaga kami pag-usab,† maingon nga pabahaan ug tubig ang nauga nga mga sapa sa Negev.

⁵ Ang nagpugas inubanan sa mga luha moani nga malipayon.

⁶ Sila nga naghilak samtang naglakaw dala ang binhi nga igpupugas mag-awit nga malipayon sa kaulahian dala ang ilang mga abot.

Salmo 127

Ang awit samtang gatungas kini ni Solomon.

¹ Kon wala ang tabang sa GINOO sa pagtukod ug balay, walay kapuslanan ang kahago sa nagtukod niini.

Kon dili panalipdan sa GINOO ang siyudad, walay kapuslanan ang pagtukaw sa tigbalantay.

² Walay kapuslanan ang pagmata ug sayo ug pagbilar sa gabii sa paghago aron adunay pagkaon, kay ang GINOO mohatag sa mga kinahanglanon sa iyang mga hinigugma, samtang natulog sila.

³ Ang mga anak gasa ug panalangin gikan sa GINOO.

* **Salmo 126:1** *Sa dihang gipauswag...Zion:* o *Sa dihang gipabalik kita sa GINOO sa Zion gikan sa pagkabihag.* † **Salmo 126:4** *pauswaga kami pag-usab:* o *ibalik kami sa among dapit.*

- ⁴ Ang mga anak nga natawo sa batan-on pa
ang amahan sama sa mga pana diha sa mga kamot sa usa ka sundalo.*
- ⁵ Bulahan ang tawo nga adunay daghang mga anak,[†]
kay dili siya mapildi kon makig-atubang siya sa iyang mga kaaway sa
hukmanan.

Salmo 128

Ang awit samtang gatungas.

- ¹ Bulahan kamong tanan nga nagtahod sa GINOO,
ug nagkinabuhi subay sa iyang mga pamaagi.
- ² Mapahimuslan ninyo ang inyong hinagoan;
magmalipayon kamo ug magmauswagon.
- ³ Ang inyong asawa
mahisama sa usa ka mabungahong ubas
diha sa inyong panimalay,
ug ang inyong mga anak magtigom libot sa inyong mga lamisa
nga daw mga saha sa kahoyng olibo.
- ⁴ Ingon niini ang panalangin nga madawat sa mga tawo nga nagtahod sa
GINOO.
- ⁵ Hinaut pa nga panalanginan kamo sa GINOO
gikan sa Zion.*
- Hinaut pa nga makita ninyo
ang pag-uswag sa Jerusalem sa tibuok ninyong kinabuhi,
- ⁶ ug hinaut nga makita pa ninyo ang inyong mga apo.
- Hinaut pa nga makasinati sa maayo nga kahintang ang Israel.

Salmo 129

Ang awit samtang gatungas.

- ¹ Mga taga-Israel, isulti ninyo kini:
Gipaantos gayod kami sa hilabihan
sa among mga kaaway sukad pa sa pagkatukod sa among nasod.
- ² “Gipaantos gayod nila kami sa hilabihan sukad pa sa pagkatukod sa among
nasod.
Apan wala gayod nila kami mapildi.
- ³ Gisamaran nilag lawom ang among likod;
mura kinig uma nga gidaro.
- ⁴ Apan matarong ang GINOO, kay giluwat niya kami gikan sa pagpangulipon
sa mga daotan.”
- ⁵ Hinaut nga magpahilayo ang tanang nagdumot sa Zion*
tungod sa kaulaw.
- ⁶ Hinaut nga mahisama sila sa mga sagbot nga nanubo sa atop sa balay,
nga sa pagturok pa lang nalaya na dayon.
- ⁷ Walay magpakabana sa pagtigom niini nga sagbot o modala niini nga
binugkos.
- ⁸ Hinaut pa nga ang mga tawong moagi dili moingon kanila,

* **Salmo 127:4** *mga pana...sundalo*: ang buot ipasabot, *ang mga anak makaatiman ug makapanalipod*
sa ilang amahan kon tigulang na siya. † **Salmo 127:5** *anak*: sa literal, *pana.* * **Salmo 128:5** *Zion*:
sa Hebreo mao ang laing ngalan sa *Jerusalem.* * **Salmo 129:5** *Zion*: mao usab ang *Jerusalem.*

“Hinaut pa nga panalanginan kamo sa GINOO!
Gipanalanginan namo kamo sa ngalan sa GINOO.”

Salmo 130

Ang awit samtang gatungas.

¹ Tungod sa tumang kalisod nanawag ako kanimo, GINOO.

² Pamatia ang akong pagpakiluoy kanimo.

³ GINOO, kon gilista mo pa ang among mga sala,
kinsa pa kahay mahibilin sa imong presensya?*

⁴ Apan gipasaylo mo kami, busa amo kang ginatahod.

⁵ Naghulat gayod ako kanimo, GINOO,
ug nagsalig ako sa imong pulong.

⁶ Naghulat ako kanimo, GINOO,
labaw pa sa paghulat sa mga tigbalantay sa kabuntagon.

⁷ Mga taga-Israel, salig kamo sa GINOO,
kay mahigugmaon siya ug andam kanunay nga moluwas.

⁸ Siya mismo ang moluwas kaninyo
gikan sa tanan ninyong mga sala.

Salmo 131

Ang awit samtang gatungas ni David.

¹ O GINOO, dili ako garboso ug mapahitas-on.

Wala ako mangandoy sa dagko ug pinasahi nga mga butang nga dili ko masarangan.

² Sa pagkatinuod, kontento na ako ug malinawon,
sama kakontento ug kamalinawon
sa usa ka bata kon kauban niya ang iyang inahan.

³ Mga taga-Israel, salig kamo sa GINOO karon ug hangtod sa kahangtoran.

Salmo 132

Ang awit samtang gatungas.

¹ GINOO, ayaw kalimti si David ug ang tanang kalisod nga giantos niya.

² Hinumdomi GINOO, nga Makagagahom nga Dios ni Jacob, ang iyang saad
kanimo.

Misaad siya nga:

³ “Dili ako mopauli o mohigda;

⁴ dili ako matulog

⁵ hangtod nga dili ako makakita ug dapit nga kapuy-an sa GINOO,
ang Makagagahom nga Dios ni Jacob.”

⁶ Sa dihang didto kami sa Efrata*
nakadungog kami nga atua ang Sudlanan sa Kasabotan,
ug nakita namo kini sa kaumahan sa Jaar.

⁷ Unya miingon kami, “Moadto kita sa Templo sa GINOO

* **Salmo 130:3** mahibilin sa imong presensya: o makaikyas sa imong silot.
tingali mao kini ang Betlehem.

* **Salmo 132:6** Efrata:

- ug mosimba atubangan sa iyang trono.[†]
- ⁸ Sige na, GINOO, adto sa imong Templo
uban sa Sudlanan sa Kasabotan nga simbolo sa imong gahom.
- ⁹ Hinaut nga kanunayng magkinabuhi nga matarong ang imong mga pari
ug mag-awit sa kalipay ang imong matinud-anong katawhan.
- ¹⁰ Tungod ug alang kang David nga imong alagad,
ayaw isalikway ang imong pinili nga hari.
- ¹¹ Misaad ka kaniadto kang David,
ug sigurado nga tumanon mo ug dili mo gayod kini bakwion.
Mao kini ang imong saad:
“Ang usa sa imong mga kaliwat ipapuli ko kanimo isip hari.
- ¹² Kon tumanon sa imong mga kaliwat ang akong kasabotan
ug ang mga katudloanan nga gitudlo ko kanila,
ang ilang mga kaliwat maghari usab hangtod sa kahangtoran.”
- ¹³ Tinuod nga gihandom ug gipili sa GINOO ang Zion[‡]
nga mahimong iyang puloy-anan. Miingon siya,
- ¹⁴ “Mao kini ang akong puloy-anan hangtod sa kahangtoran;
dinhi ako mopuyo[§] kay gihandom ko kini.
- ¹⁵ Hatagan ko ang Zion sa tanan niyang gikinahanglan,
ug busgon ko sa pagkaon ang iyang kabos nga mga lumulupyo.
- ¹⁶ Kanunay kong luwason ang iyang mga pari,
ug ang iyang matinud-anon nga mga lumulupyo mag-awit kanunay sa
kalipay.
- ¹⁷ “Lig-onon ko ang gingharian ni David;
paharion ko sa Zion ang mga kaliwat ni David.*
- ¹⁸ Pakaulawan ko ang iyang mga kaaway,
apan pauswagong ko ang iyang gingharian.”

Salmo 133

Ang awit samtang gatungas. Sulat ni David.

- ¹ Pagkamaayo ug pagkaanindot
kon ang katawhan sa Dios magpuyo nga adunay panaghiusa.
- ² Sama kini sa mahalang lana nga gidihog sa ulo ni Aaron,
nga midagayday sa iyang bangas ug ngadto sa kuwelyo sa iyang bisti.
- ³ Sama usab kini sa yamog sa Bukid sa Hermon
nga naabot sa mga bukid sa Zion.*
- Ug dinhi sa Zion misaad ang GINOO sa paghatag sa panalangin,
nga mao ang kinabuhi nga walay kataposan.

Salmo 134

Ang awit samtang gatungas.

- ¹ Dayega ninyo ang GINOO,

[†] **Salmo 132:7** trono: sa literal, *tungtonganan sa tiil*. [‡] **Salmo 132:13** Zion: mao usab ang Jerusalem.

[§] **Salmo 132:14** mopuyo: o mohari. * **Salmo 132:17** paharion...kaliwat ni David: sa literal, *mag-andam ako ug suga alang sa akong pinili*. * **Salmo 133:3** Zion: mao usab ang Jerusalem.

kamong tanan nga nag-alagad kaniya diha sa iyang Templo panahon sa kagabhion.

² Ibayaw ninyo ang inyong mga kamot sa inyong pag-ampo diha sa sulod sa Templo,
ug dayega ninyo ang GINOO.

³ Hinaut nga panalanginan kamo sa GINOO nga anaa sa Zion,*
nga mao ang naghimo sa kalangitan ug sa kalibotan.

Salmo 135

¹ Dayega ang GINOO!

Dayega ninyo siya,
kamong iyang mga alagad

² nga nag-alagad sa balay sa GINOO, diha sa hawanan sa balay sa atong Dios.

³ Dayega ang GINOO kay maayo siya.
Pag-awit kamo ug mga pagdayeg kaniya,
kay maluloy-on siya.*

⁴ Dayega ninyo siya kay gipili niya ang katawhan sa Israel nga mga kaliwat
ni Jacob,
nga mahimong iyang pinasahi nga katawhan.

⁵ Nakahibalo ako nga ang GINOO gamhanan;
labaw siya sa tanang mga dios.

⁶ Gihimo sa GINOO ang bisan unsa nga iyang gusto didto sa langit,
sa yuta, sa mga kadagatan, ug sa kahaladman niini.

⁷ Siya ang nagmando nga mopaibabaw ang mga panganod
gikan sa kinatumyan sa kalibotan,
ug nagpadala siyag mga kilat uban sa ulan.
Ug gipagawas niya ang hangin gikan sa ilang tipiganan.

⁸ Gipamatay niya ang mga kamagulangang anak nga lalaki sa mga Ehipto-
hanon,
ingon man ang unang anak sa ilang mga mananap.

⁹ Didto sa Ehipto, naghimo siyag mga milagro
ug katingalahang mga butang
sa pagsilot sa hari sa Ehipto† ug sa tanang opisyal niini.

¹⁰ Gipanglaglag niya ang daghang mga nasod,
ug gipamatay niya ang gamhanang mga hari,

¹¹ sama kang Sihon nga hari sa mga Amorihanon,
kang Og nga hari sa Basan,
ug ang tanang mga hari sa Canaan.

¹² Ug gihatag niya ang ilang yuta sa iyang katawhan
nga mga Israelinhon aron ilang panag-iyahan.

¹³ GINOO, ang imong ngalan ug ang imong pagkabantogan
hinumdoman hangtod sa kahangtoran.

* **Salmo 134:3** Zion: mao usab ang Jerusalem.

* **Salmo 135:3** maluloy-on siya: o maayo kanang himuon.

† **Salmo 135:9** hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon.

- 14 Kay pamatud-an mo, GINOO, nga walay sala ang imong katawhan nga imong mga alagad, ug kaloy-an mo sila.
- 15 Ang mga dios-dios sa ubang mga nasod hinimo lang sa tawo gikan sa pilak ug bulawan.
- 16 Adunay mga baba kini, apan dili makasulti, adunay mga mata, apan dili makakita,
- 17 adunay mga dalunggan, apan dili makadungog, ug wala kini gininhawa.
- 18 Ang mga tawo nga naghimo niini nga mga dios-dios ug ang tanang nagsalig kanila mahimong sama kanila.
- 19-20 Kamong katawhan sa Israel, apil na kamong mga kaliwat ni Aaron, ug uban pang mga kaliwat ni Levi, dayega ninyo ang GINOO!
Kamong nagtahod sa GINOO, dayega ninyo siya!
- 21 Dayega ang GINOO nga anaa sa Zion, ang Jerusalem nga iyang pinuy-anan.

Dayega ang GINOO!

Salmo 136

- 1 Pasalamat ang GINOO kay maayo siya.
Ang iyang gugma walay kataposan.
- 2 Pasalamat ang Dios nga labaw sa tanang mga dios.
Ang iyang gugma walay kataposan.
- 3 Pasalamat ang Ginoo nga labaw sa tanang mga ginoo.
Ang iyang gugma walay kataposan.
- 4 Siya lang gayod ang naghimo ug katingalahang mga butang.
Ang iyang gugma walay kataposan.
- 5 Pinaagi sa iyang kaalam, gihimo niya ang kalangitan.
Ang iyang gugma walay kataposan.
- 6 Gipahimutang niya ang yuta ibabaw sa katubigan.
Ang iyang gugma walay kataposan.
- 7 Gihimo niya ang adlaw ug ang bulan.
Ang iyang gugma walay kataposan.
- 8 Gihimo niya ang adlaw sa paghatag ug kahayag kon adlaw.
Ang iyang gugma walay kataposan.
- 9 Gihimo niya ang bulan ug ang mga bitoon sa paghatag ug kahayag sa kagabhion.
Ang iyang gugma walay kataposan.
- 10 Gipamatay niya ang mga kamagulangang anak nga lalaki sa mga Ehiptohanon.
Ang iyang gugma walay kataposan.
- 11 Gipagawas niya ang mga Israelinhon gikan sa Ehipto.
Ang iyang gugma walay kataposan.
- 12 Gipagawas niya sila pinaagi sa iyang dakong gahom.

Ang iyang gugma walay kataposan.

13 Gibahin niya ang Pulang Dagat.

Ang iyang gugma walay kataposan.

14 Ug gipatabok niya ang iyang mga katawhan sa taliwala niini.

Ang iyang gugma walay kataposan.

15 Apan gilumsan niya ang hari sa Ehipto* ug ang mga sundalo niini didto sa Pulang Dagat.

Ang iyang gugma walay kataposan.

16 Gigiyahan niya ang iyang katawhan sa kamingawan.

Ang iyang gugma walay kataposan.

17 Gipanglaglag niya ang gamhanang mga hari.

Ang iyang gugma walay kataposan.

18 Gipamatay niya ang bantogang mga hari.

Ang iyang gugma walay kataposan.

19 Gipatay niya si Sihon, nga hari sa mga Amorihanon.

Ang iyang gugma walay kataposan.

20 Gipatay usab niya si Og, nga hari sa Basan.

Ang iyang gugma walay kataposan.

21 Gihatag niya ang ilang yuta ngadto sa iyang katawhan aron ilang panag-iyahan.

Ang iyang gugma walay kataposan.

22 Kining yutaa gipanag-iyahan sa katawhan sa Israel nga iyang mga alagad.

Ang iyang gugma walay kataposan.

23 Gihinumdoman niya kita sa dihang gipildi kita sa atong mga kaaway.

Ang iyang gugma walay kataposan.

24 Giluwas niya kita gikan sa atong mga kaaway.

Ang iyang gugma walay kataposan.

25 Gihatagan niya ug pagkaon ang tanan niyang mga binuhat.

Ang iyang gugma walay kataposan.

26 Pasalamat ang Dios sa langit.†

Ang iyang gugma walay kataposan.

Salmo 137

1 Nanglingkod kami sa daplin sa mga suba sa Babilonia

ug nanghilak sa dihang nahinumdom kami sa Zion*.

2 Gipangsang-at namo ang among mga harpa sa mga sanga sa mga kahoy didto.

3 Kay gipaawit kami sa mga mibihag kanamo.

Gisugo nila kami sa paglingaw kanila.

Miingon sila, "Awiti ninyo kami ug awit mahitungod sa Zion!"

4 Unsaon namo pag-awit ug mga awit nga alang sa GINOO sa yuta sa mga mibihag kanamo?

* **Salmo 136:15** hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraan. † **Salmo 136:26** Dios sa langit: o Dios nga anaa sa langit; o Dios nga naghimo sa langit; o Dios nga labaw sa tanan. * **Salmo 137:1** Zion: mao usab ang Jerusalem.

- ⁵ Hinaut pa nga dili na makalihok
ang akong tuong kamot kon kalimtan ka nako, Jerusalem!
- ⁶ Hinaut pa nga dili na ako makaawit pag-usab[†]
kon dili ko hinumdoman
ug isipon nga akong dakong kalipay ang Jerusalem.
- ⁷ Hinumdomi, GINOO, ang gihimo sa mga Edomihanon
sa dihang giilog sa Babilonia ang Jerusalem.
Miingon sila, “Gub-a ninyo kana sa hingpit.”
- ⁸ Kamong mga lumulupyo sa Babilonia,
laglagon kamo!
Bulahan ang mga tawo nga molaglag kaninyo
sama sa inyong gihimong paglaglag kanamo.
- ⁹ Bulahan silang mokuha sa inyong mga gagmayng kabataan
ug molambos kanila sa bato.

Salmo 138

- ¹ Magpasalamat ako kanimo, GINOO,
sa tibuok kong kasing-kasing.
Mag-awit akog mga pagdayeg kanimo
atubangan sa mga dios*.
- ² Moyukbo ako nga mag-atubang sa imong Templo
ug modayeg kanimo
tungod sa imong gugma ug pagkamatinumanon.
Kay gipakita mo nga ikaw ug ang imong pulong
labaw sa tanang mga butang.
- ³ Sa dihang nanawag ako kanimo, gitubag mo ako;
gilig-on mo ako pinaagi sa imong kusog.
- ⁴ Modayeg kanimo, GINOO,
ang tanang hari sa tibuok kalibotan,
kay nadungog nila ang imong mga pulong.
- ⁵ Moawit sila mahitungod sa imong gihimo,
kay dako ang imong gahom.
- ⁶ Bisan halangdon ka kaayo, GINOO,
aduna kay kahangawa sa mga mapainubsanon.
Ug bisan anaa ikaw sa halayo,
nahibaloan mo ang tanan nga gihimo
sa mga mapahitas-on.
- ⁷ Bisan anaa ako taliwala sa kasamok ug kalisod,
ginatipigan mo ang akong kinabuhi.
Ginasilotan mo ang masuk-anon kong mga kaaway,
ug ginaluwas mo ako pinaagi sa imong gahom.
- ⁸ Tumanon mo, GINOO,
ang imong mga saad kanako.
Ang imong gugma walay kataposan.
Ayaw pasagdi ang imong mga binuhat.

[†] **Salmo 137:6** *makaawit pag-usab*: sa literal, *mopilit ang akong dila sa akong alingagngag*.
138:1 *mga dios*: tan-awa usab ang Sal. 82:1.

* **Salmo**

Salmo 139

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

¹ GINOO, gisusi mo ako ug nakaila ka kanako.

² Nahibalo ka kon kanus-a ako molingkod o motindog.

Bisan anaa ikaw sa halayo
nasayod ka sa tanan kong gihuna-huna.

³ Gibantayan mo ako sa akong paglakaw ug pagpahulay.
Nahibalo ka sa tanan kong ginahimo.

⁴ GINOO, bisan wala pa ako makasulti,
nahibaloan mo nang daan ang akong isulti.

⁵ Anaa ka sa akong palibot,
ug gipanalipdan mo ako sa imong gahom.

⁶ Ang imong kaalam labihan gayod ka katingalahan alang kanako;
dili ko kini matugkad.

⁷ Asa man ako moadto aron makaikyos sa imong Espiritu*?
Makatago ba ako sa imong presensya?

⁸ Kon mosaka ako sa langit, atua ka;
kon moadto ako sa dapit sa mga patay, atua ka usab.

⁹ Kon molupad ako paingon sa sidlakan
o mopuyo sa kinalayoan nga dapit sa kasadpan,

¹⁰ atua ka gihapon didto sa pag-agak ug pagtabang kanako.

¹¹ Kon hangyoon ko ang kangitngit sa pagtabon kanako,
ug ang kahayag nga naglibot kanako nga mahimong gabii,

¹² apan bisan ang kangitngit dili ngitngit alang kanimo,
ug ang gabii sama ra kahayag sa adlaw.

Kay ang kangitngit ug ang kahayag
managsama ra alang kanimo.

¹³ Nakaila ka kanako kay ikaw ang naghimo kanako.
Ikaw ang gaumol kanako didto sa tagoangkan sa akong inahan.

¹⁴ Gidayeg ka nako kay katingalahan gayod ang pagkahimo mo kanako.
Katingalahan ang imong mga buhat,
ug nasayod gayod ako niini.

¹⁵ Nakita mo ang akong mga bukog sa dihang gihimo ako sa tago
sulod sa tagoangkan sa akong inahan.†

¹⁶ Nakita mo na ako sa wala pa ako maporma.
Ang gitagal nga mga adlaw sa akong kinabuhi
nasulat na sa imong libro, bisan wala pa kini magsugod.

¹⁷ O Dios, dili ko matugkad ang imong huna-huna;‡
labihan kini kadaghan.

¹⁸ Kon ihapon ko kini, daghan pa kini kay sa balas.

Sa akong pagmata ang akong huna-huna anaa gihapon kanimo.§

¹⁹ O Dios, hinaut nga pamatyon mo ang mga tawong daotan!

* **Salmo 139:7** *Espiritu:* o *espiritu*; o *gahom*. † **Salmo 139:15** *sulod...inahan:* sa literal, sa kinahiladman sa yuta. ‡ **Salmo 139:17** *dili...huna-huna:* o *bililhon kaayo alang kanako ang imong mga katuyoan*. § **Salmo 139:18** *Sa akong pagmata...kanimo:* o *Kon ihapon ko man gayod kining tanan, kinahanglan mabuhi ako ug sama kanimo kadugay*.

Hinaut nga magpalayo kanako ang mga tawong motapos sa kinabuhi sa uban.

²⁰ Nagsulti sila ug daotan batok kanimo.

Gipanamastamasan nila ang imong ngalan.

²¹ GINOO, gikasilagan ko ang mga nasilag kanimo.

Gikapungtan ko ang nakigbatok kanimo.

²² Labihan gayod ang akong kapungot kanila;
giisip ko silang akong mga kaaway.

²³ Susiha ako, O Dios,

aron mahibaloan mo kon unsay anaa

sa akong kasing-kasing.

Sulayi ako, aron mahibaloan mo

kon unsay anaa sa akong huna-huna.

²⁴ Tan-awa kon aduna ba akoy nahimo nga daotan,

ug agaka ako sa dalan nga angay kong agian

hangtod sa kahangtoran.

Salmo 140

Ang awit alang sa maestro sa mga mag-aawit. Awit ni David.

¹ GINOO, luwasa ako ug tipigi gikan sa daotan

ug mapintas nga mga tawo.

² Nagplano sila ug daotan

ug kanunay lang silang nagsugod ug kasamok.

³ Ang ilang mga dila sama sa malala nga bitin

ug ang ilang mga pulong sama sa lala sa bitin.

⁴ Panalipdi ako, GINOO, gikan sa kamot sa daotan

ug mapintas nga mga tawo,

nga nagplano sa paglaglag kanako.

⁵ Nagbutang ang mga tawong garboso ug lit-ag alang kanako;

nagbukhad silag mga pukot sa akong agianan

aron malit-ag nila ako.

⁶ GINOO, ikaw ang akong Dios.

Pamatia, GINOO, ang akong pagpakiluoy kanimo.

⁷ GINOONG Dios, ikaw ang akong gamhanang manluluwas;

gipanalipdan mo ako sa panahon sa gira.

⁸ GINOO, ayaw ihatag sa mga tawong daotan ang ilang gitinguha.

Ayaw palamposa ang ilang mga plano,

kay tingalig magpasigarbo sila.

⁹ Hinaut pa nga ang daotang mga plano

sa akong mga kaaway nga naglibot kanako

mosumbalik ngadto kanila.

¹⁰ Mahulogan unta sila ug nagdilaab nga mga бага,

ug ihulog unta sa mga bangag ug dili na makalingkawas pa.

¹¹ Hinaut nga dili magmauswagon dinhi sa yuta

ang mga tawong kusog mamutang-butang sa uban.

Hinaut pa nga modangat ang dakong katalagman

ngadto sa mga tawong bangis, aron mapukan sila.

¹² GINOO, nahibalo ako nga gipanalipdan mo ang katungod sa mga kabos;

gihatagan mo ug hustisya ang mga timawa.

- ¹³ Sigurado gayod nga dayegon ikaw sa mga matarong
ug magkinabuhi sila uban kanimo.

Salmo 141

Awit ni David.

- ¹ GINOO, nagtawag ako kanimo; pagdali ug tabangi ako!
Pamatia ang akong pagpanawag kanimo.

- ² Dawata ang akong pag-ampo ingon nga insenso
ug ang pagbayaw sa akong mga kamot sa pag-ampo ingon nga halad sa
kagabhion.*

- ³ GINOO, tabangi ako nga dili makasulti ug daotan.

- ⁴ Ilikay ako sa paghimo ug daotan
ug sa pagpakig-uban sa mga tawo nga naghimo ug daotan.
Ilikay ako sa pagpakig-ambit sa ilang mga kombira.

- ⁵ Dawaton ko ang pagbadlong
o ang silot gikan sa usa ka tawong matarong;
dili ko kini balibaran kay gihimo niya kini
sa pagpakita sa iyang paghigugma ug pagdawat kanako.†
Apan kanunay akong nag-ampo batok sa mga tawong daotan
ug sa daotan nilang mga binuhatan.

- ⁶ Kon ipanghulog na ang ilang mga pangulo sa pangpang,
motuo na sila nga tinuod ang akong gipanulti.

- ⁷ Moingon sila, “Magkatag sa baba sa lubnganan ang atong mga bukog
sama sa mga bato nga manggawas sa pagdaro sa yuta.”

- ⁸ GINOONG Dios, kanunay akong nagdangop kanimo;
ikaw ang akong tigpanalipod,
busa ayaw itugot nga mamatay ako.

- ⁹ Ilikay ako sa mga lit-ag nga gibutang sa mga tawong daotan alang kanako.

- ¹⁰ Hinaut nga sila mismo ang malit-agan sa ilang kaugalingong mga lit-ag,
samtang ako makalikay niini.

Salmo 142

Ang “Maskil” ni David sa dihang didto siya sa langub. Usa kini ka pag-ampo.

- ¹ Nagpakitabang ako kanimo, GINOO.
Nag-ampo ako nga kaloy-an mo.

- ² Gisulti ko kanimo ang akong mga reklamo ug mga kalisdanan.

- ³ Kon mawad-an ako ug paglaom,
anaa ikaw nga mogiya kanako.
Sa akong agianan adunay lit-ag nga gibutang
ang akong mga kaaway.

- ⁴ Tan-awa ang akong palibot, wala gayoy nagtabang kanako.
Walay gapanalipod ug nabalaka kanako.

- ⁵ Nagpakitabang ako kanimo, GINOO;

* **Salmo 141:2** *halad sa kagabhion*: ginahimo kini sa pagsalop sa adlaw. † **Salmo 141:5** *pagdawat kanako*: sa literal, *daw ginabubooan niya ug lana ang akong ulo*.

ikaw ang akong tigpanalipod,
ikaw lang gayod ang akong kinahanglan dinhi sa kalibotan.

⁶ Pamatia ang akong pagpangayo ug tabang,
kay wala na gayod akoy mahimo.

Luwasa ako sa mga tawong naglutos kanako,
kay mas kusgan sila kay kanako.

⁷ Pagawasa ako gikan sa pagkabilanggo
aron madayeg ka nako.

Unya mag-alirong kanako ang mga matarong
tungod kay maayo ka kanako.

Salmo 143

Awit ni David.

¹ GINOO, pamatia ang akong pag-ampo;
pamatia ang akong pagpakiluoy.

Tungod kay matarong ka ug matinumanon, tubaga ako.

² Ayawg hukmi kining imong alagad,
kay walay bisan usa nga matarong sa imong atubangan.

³ Gilutos ako pag-ayo sa akong mga kaaway.
Gipildi nila ako ug gibutang sa mangitngit nga dapit;
sama niadtong mga tawong dugay nang nangamatay.

⁴ Busa nawad-an na ako ug paglaom ug napuno sa kahadlok ang akong
kasing-kasing.

⁵ Nahinumdoman ko ang gihimo mo kaniadto;
gipamalandongan ko ang tanan mong gibuhat.

⁶ Gibayaw ko ang akong mga kamot kanimo sa akong pag-ampo;
giuhaw ako kanimo nga daw sa namalang yuta nga giuhaw sa tubig.

⁷ Tubaga dayon ako, GINOO.
Nawad-an na ako ug paglaom.
Ayaw ako pasagdi, kay tingalig mamatay ako.

⁸ Kada buntag, ipahinumdom kanako ang imong gugma,
kay nagsalig ako kanimo.
Ipakita kanako ang dalan nga angay kong agian,
kay nag-ampo ako diha kanimo.

⁹ Luwasa ako sa akong mga kaaway, GINOO,
kay kanimo ako nangayo ug panalipod.

¹⁰ Tudloi ako sa pagsunod sa imong kabubut-on,
kay ikaw ang akong Dios.
Hinaut pa nga ang imong maayong Espiritu
moagak kanako sa kahimtang nga layo sa katalagman.

¹¹ Luwasa ako, GINOO, aron mapasidunggan ka.
Tungod kay ikaw matarong, luwasa ako sa kalisod.

¹² Tungod sa imong gugma kanako,
pamatya ang akong mga kaaway,
kay ako imong alagad.

Salmo 144

Awit ni David.

¹ Dalaygon ang GINOO nga akong salipdanan nga bato.
Gibansay niya ako sa pagpakig-gira.

- ² Siya ang akong mahigugmaong Dios
ug lig-ong tago-anan.
Siya ang akong dalangpanan ug manluluwas.
Siya ang akong taming,
busa iya akong ginapanalipdan.
Gipailalom niya kanako ang mga nasod*.
- ³ GINOO, unsa ba gayod ang tawo
nga gikabalak-an mo man pag-ayo?
Tawo man lang siya,
nganong maghuna-huna ka man kaniya?
- ⁴ Sama man lang siya sa hangin,
ug ang iyang mga adlaw lumalabay lang
sama sa anino.
- ⁵ GINOO, ablihi ang langit ug kanaog.
Hikapa ang mga bukid aron moaso kini.
- ⁶ Pagpadala ug kilat aron magkatibulaag
ang akong mga kaaway,
ug laglaga sila.
- ⁷ Gikan sa langit, kab-ota ako ug luwasa gikan sa kamot
sa akong mga kaaway nga taga-laing dapit,
kansang gahom sama sa makusog nga bul-og sa tubig.
- ⁸ Kini sila mga bakakon ug limbongan
bisan sa ilang pagpanumpa.
- ⁹ Awitan ka nako, O Dios, ug bag-ong awit
nga dinuyogan sa harpa.
- ¹⁰ Ikaw ang naghatag ug kadaogan sa mga hari
ug nagluwas kang David nga imong alagad
gikan sa kamatayon.
- ¹¹ Luwasa ako gikan sa gahom sa mga kaaway nga langyaw,
nga mga bakakon ug limbongan bisan sa ilang pagpanumpa.
- ¹² Hinaut pa nga ang among mga batan-ong anak nga lalaki,
mahisama sa mga tanom nga motubo nga tag-as ug lig-on,
ug ang among mga anak nga babaye,
mahisama sa matahom nga mga haligi sa palasyo.
- ¹³ Hinaut pa nga mapuno ang among mga bodega
sa tanang matang sa abot.
Hinaut pa nga mosanay ug linibo ang among mga karnero sa kaumahan,
- ¹⁴ ug ang among mga baka manganak ug daghan[†].
Hinaut pa nga dili na kami sulongon sa mga kaaway
ug dili na kami bihagon.[‡]
Ug hinaut pa nga wala nay paghilak sa kalisang ug kasubo sa among
kadalanan.

* **Salmo 144:2** mga nasod: o mga katawhan. Mao kini sa ubang Masoretic nga Teksto, sa mga manuskrito sa Syriac, sa Targum. Sa kadaghanan sa mga manuskrito sa Masoretic nga Teksto, *akong katawhan*. [†] **Salmo 144:14** manganak ug daghan: o magbaguod sa daghang abot. [‡] **Salmo 144:14** dili na kami sulongon...bihagon: o walay makuhaan o matatyan sa pagpanganak.

¹⁵ Bulahan ang mga tawo nga nakasinati niining maong mga panalangin.
Bulahan ang mga tawo nga ang ilang Dios mao ang GINOO.

*

Salmo 145

Awit sa pagdayeg ni David.

¹ Dayegon ka nako, akong Dios ug Hari.

Dayegon ka nako sa walay kataposan.

² Adlaw-adlaw dayegon ka nako,

ug himuon ko kana sa walay kataposan.

³ Gamhanan ka, GINOO, ug takos gayong dayegon.

Ang imong pagkagamhanan dili gayod matugkad.

⁴ Isugilon sa matag henerasyon ngadto sa sunod nila nga henerasyon

ang imong gamhanang mga buhat.

⁵ Pamalandongan ko ang imong pagkahalangdon, pagkagamhanan,

ug ang imong katingalahang mga buhat.

⁶ Ipanugilon sa mga tawo ang gahom sa imong katingalahang mga buhat,

ug imantala ko usab ang imong pagkagamhanan.

⁷ Ipanugilon nila ang pagkabantog sa imong dakong kaayo,

ug moawit sila mahitungod sa imong pagkamatarong.

⁸ GINOO, maluloy-on ka ug manggihuna-hunaon;

mahigugmaon ka ug dili daling masuko.

⁹ GINOO, maayo ka ngadto sa tanan;

manggihuna-hunaon ka sa tanan mong binuhat.

¹⁰ Pasalamat ka, GINOO, sa tanan mong binuhat;

dayegon ka sa imong matinud-anong katawhan.

¹¹ Maghisgot sila bahin sa imong paghari

ug sa imong dakong gahom,

¹² aron mahibaloan sa tanang katawhan ang imong gamhanang mga buhat

ug ang pagkagamhanan sa imong paghari.

¹³ Ang imong paghari walay kataposan.

Matinumanon ka gayod, GINOO, sa imong mga saad,

ug ang imong pagkamahigugmaon makita sa tanan mong binuhatan.

¹⁴ Gitabangan mo ang tanan nga anaa sa kalisod

ug gipalig-on ang tanang mga maluya.

¹⁵ Ang tanang buhing binuhat nagsalig kanimo,

ug gihatagan mo sila sa ilang pagkaon sa panahon nga gikinahanglan
nila kini.

¹⁶ Mahinatagon ka ug gitagbaw mo sila.

¹⁷ Matarong ka, GINOO, sa tanan mong binuhatan,

ug mahigugmaon ka sa tanan mong binuhat.

¹⁸ Haduol ka, GINOO, sa tanan nga matinud-anon nga nagtawag kanimo.

¹⁹ Ginahatag mo ang ginapangandoy sa mga nagtahod kanimo;

ginapatalinghogan mo ang ilang pagpanawag,

ug ginaluwas mo sila.

* **Salmo 145:** Nagpulipuli kini nga linya sa balak nga nagsugod sa nagsunodsunod nga mga litra sa Hebreo.

²⁰ Gibantayan mo ang tanang naghigugma kanimo,
apan ang tanang daotan imong laglagon.

²¹ Dayegon ka nako, GINOO.
Ang tanang binuhat modayeg kanimo sa walay kataposan.

Salmo 146

¹ Dayega ang GINOO!

Dayegon ko gayod ang GINOO.

² Dayegon ko ang GINOO sa tibuok kong kinabuhi.
Awitan ko ang akong Dios sa mga pagdayeg samtang buhi pa ako.

³ Ayaw ninyo ibutang ang inyong pagsalig
sa mga gamhanang tawo ug sa kang bisan kinsa,
kay dili sila makaluwas kaninyo.

⁴ Kon mamatay sila mobalik sila sa yuta,
ug nianang adlaw ang ilang mga plano matapos usab.

⁵ Bulahan ang tawo kansang magtatabang mao ang Dios ni Jacob,
kansang pagsalig anaa sa GINOO nga iyang Dios,

⁶ nga mao ang naghimo sa kalangitan ug sa kalibotan,
sa dagat, ug sa tanang anaa niini.
Kasaligan gayod ang GINOO hangtod sa kahangtoran.

⁷ Naghukom siya dapig sa mga dinaog-daog,
ug naghatag siya ug pagkaon sa gipanggutom.
Gihatagan sa GINOO ug kagawasan ang mga binilanggo,

⁸ giayo niya ang mga buta aron makakita,
gilig-on niya ang mga maluya,
gihigugma niya ang mga matarong,

⁹ gibantayan niya ang mga dumuduong,
gitabangan niya ang mga ilo ug mga biyuda,
apan gibabagan niya ang mga pamaagi sa mga daotan.

¹⁰ Mga lumulupyo sa Zion*, ang GINOO
nga inyong Dios naghari sa walay kataposan!

Dayega ang GINOO!

Salmo 147

¹ Dayega ang GINOO!

Maayo ang pag-awit ug mga pagdayeg sa atong Dios.
Maayo gayod ug angayan nga dayegon siya.

² Gitukod pag-usab sa GINOO ang Jerusalem,
ug gitigom niya pagbalik ang mga Israelinhon nga nabihag.

³ Gilipay niya ang nagmasulob-on;
ug giayo ang ilang mga samad.

⁴ Siya ang nagbuot sa gidaghanon sa mga bitoon

* **Salmo 146:10** Zion: mao usab ang Jerusalem.

ug gihatagan niya ang matag-usa kanila ug ngalan.*

- ⁵ Gamhanan kaayo ang atong Ginoo;
ang iyang kaalam dili matugkad.
- ⁶ Gitabangan sa GINOO ang mga dinaog-daog,
apan gilaglag niya sa hingpit ang mga daotan.
- ⁷ Pag-awit kamo nga adunay pagpasalamat sa GINOO.
Pagtukar kamo ug harpa alang sa atong Dios.
- ⁸ Gitabonan niyag mga panganod ang kalangitan,
gipaulanan niya ang kalibotan,
ug gipatubo ang mga sagbot sa mga bungtod.
- ⁹ Gihatagan niyag pagkaon ang mga mananap,
ingon man ang mga pispis sa uwak kon mangayo kini ug pagkaon.
- ¹⁰ Wala siya malipay sa kugsang mga kabayo
o sa abtik nga mga sundalo,
- ¹¹ kondili sa mga nagtahod kaniya ug nagsalig sa iyang gugma.
- ¹² Pasidunggi ninyo ang GINOO nga inyong Dios,
kamong mga lumulupyo sa Jerusalem†.
- ¹³ Kay gilig-on niya ang mga pultahan sa inyong siyudad,
ug gipanalanginan niya kamo.
- ¹⁴ Gihatagan niya ug kalinaw ang inyong dapit,
ug gibusog niya kamo sa labing maayo nga trigo.
- ¹⁵ Gimandoan niya ang kalibotan,
ug mituman dayon kini.
- ¹⁶ Ginatabonan niya ang yuta ug snow nga daw sama sa habol nga puti,
ug ginakatag niya ang pinong ice nga daw sama sa abog.
- ¹⁷ Nagpadala siyag ulan nga ice nga daw gagmayng mga bato.
Kinsay makaagwanta sa katugnaw niini?
- ¹⁸ Nagmando siya ug nangatunaw ang ice;
gipahangin niya ug midagayday ang tubig.
- ¹⁹ Gipadayag niya ang iyang mga pulong, mga tulomanon,
ug mga sugo sa mga taga-Israel nga mga kaliwat ni Jacob.
- ²⁰ Wala niya kini himoa sa ubang mga nasod;
wala sila makahibalo sa iyang mga sugo.

Dayega ang GINOO!

Salmo 148

- ¹ Dayega ang GINOO!
Dayega ninyo ang GINOO,
kamong anaa sa kalangitan.

- ² Dayega ninyo siya,

* **Salmo 147:4** *gihatagan...ngalan: o gitawag niya ang matag-usa kanila sa ilang ngalan.* † **Salmo 147:12** *Jerusalem: sa Hebreo makita usab ang pulong nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem.*

- tanang kamong iyang mga anghel,
nga iyang mga sundalo sa langit.
- ³ Dayega ninyo siya, adlaw, bulan,
ug mga bitoon.
- ⁴ Dayega ninyo siya, kinahabogang langit
ug katubigan sa kalangitan.
- ⁵ Modayeg silang tanang sa GINOO!
Kay sa iyang pagmando, nabuhat silang tanang.
- ⁶ Gipahimutang niya sila sa ilang mga dapit
sa walay kataposan,
ug naghatag siya ug tulomanon
ug dili nila kini malapas.
- ⁷ Dayega ninyo ang GINOO,
kamong anaa sa kalibotan,
dagkong mga mananap sa kadagatan,
tanang nga anaa sa kinahiladman sa dagat,
- ⁸ mga kilat, ulan nga ice, snow, mga panganod,
makusog nga hangin nga nagtuman sa iyang sugo,
- ⁹ mga bukid, mga bungtod,
mga kahoy nga namunga o wala*.
- ¹⁰ Dayega ninyo ang GINOO,
tanang mga mananap, ihalas o dili,
mga mananap nga nagkamang, ug naglupad.
- ¹¹ Dayega ninyo ang GINOO,
kamong mga hari, mga opisyal, mga tigdumala,
ug tanang katawhan sa kalibotan,
- ¹² mga pamatan-on, mga tigulang,
ug mga kabataan.
- ¹³ Modayeg silang tanang sa GINOO,
kay labaw siya sa tanang.
- Mas gamhanan siya kay sa tanang anaa
sa kalibotan ug kalangitan.
- ¹⁴ Gilig-on niya ug gipasidunggan
ang iyang matinumanong katawhan,
ang Israel nga palangga niya kaayo.

Dayega ang GINOO!

Salmo 149

¹ Dayega ang GINOO!

Pag-awit kamo ug bag-ong awit sa GINOO.
Dayega siya diha sa panagtigom
sa iyang matinumanong katawhan.

² Paglipay kamong mga taga-Israel tungod sa inyong Magbubuhay.
Pagsadya kamong mga katawhan sa Zion* tungod sa inyong Hari.

* **Salmo 148:9** wala: sa Hebreo, *mga kahoyng sedro*.

* **Salmo 149:2** Zion: mao usab ang Jerusalem.

- ³ Dayega siya pinaagi sa pagsayaw;
ug pagtukar ug tamborin ug mga harpa sa pagdayeg kaniya.
- ⁴ Kay nalipay ang GINOO sa iyang katawhan;
gipasidunggan niya ang mga mapainubsanon
pinaagi sa pagpadaog kanila.
- ⁵ Maglipay ang katawhan nga matinumanon sa Dios tungod sa ilang pag-
daog;
mag-awit sila sa kalipay bisan sa ilang mga higdaanan.
- ⁶ Pasinggita sila sa pagdayeg sa Dios
samtang nagkupot sila sa hait nga mga espada,
- ⁷ sa pagpanimalos ug pagsilot sa mga katawhan sa mga nasod,
- ⁸ sa pagkadena sa ilang mga hari ug mga pangulo,
- ⁹ sa pagsilot kanila sumala sa gisugo sa Dios.
Kini kadungganang alang sa tanang matinumanong katawhan sa Dios.

Dayega ang GINOO!

Salmo 150

¹ Dayega ang GINOO!

Dayega ninyo ang Dios diha sa iyang Templo.

Dayega ninyo siya sa langit, ang iyang lig-ong dapit.

² Dayega ninyo siya tungod
sa iyang gamhanang mga buhat.

Dayega ninyo siya tungod sa iyang dili matupngan nga gahom.

³ Dayega ninyo siya pinaagi
sa pagpatingog sa mga budyong.

Dayega ninyo siya pinaagi
sa mga harpa ug mga lira.

⁴ Dayega ninyo siya pinaagi
sa mga tamborin ug sa pagsayaw.

Dayega ninyo siya pinaagi
sa mga instrumento nga adunay mga kuwerdas ug sa mga plawta.

⁵ Dayega ninyo siya uban sa lanog sa mga simbal,
ug dayega siya uban ang makusog nga mga simbal.

⁶ Ang tanan nga adunay kinabuhi padayega sa GINOO.

Dayega ang GINOO!

Ang Libro sa Mga Panultihon Ang Kapuslanan sa mga Panultihon

¹ Mao kini ang mga panultihon ni Solomon, nga anak ni David ug hari sa Israel.

² Pinaagi niining mga panultihon, makat-onan mo ang kaalam* ug maayong pamatasan, ug ang pagsabot sa mga pulong nga naghatag ug kaalam.

³ Motul-id kini sa imong pamatasan aron mahimo kang maalamon, nga nagsubay sa ensakto, matarong, ug makiangayon.

⁴ Maghatag kini ug kaalam sa mga walay nahibaloan, ug maayong pagdesisyon ngadto sa mga kabatan-onan.

⁵ Pinaagi sa pagpamati niini madugangan pa gayod ang kaalam sa mga maalamon ug magiyahan ang mga adunay kahibalo,

⁶ aron masabtan ang kahulogan sa mga panultihon, mga sambingay, ug mga tigmo sa mga maalamon.

⁷ Ang tawo nga gustong magmaalamon angayng magtahod sa GINOO. Ang tawong buang-buang† gipakawalay-bili ang kaalam ug dili gustong matul-id ang iyang pamatasan.

Ang Tambag sa Paglikay sa mga Tawong Daotan

⁸ Anak, pamatia ang pagtul-id sa imong ginikanan sa imong pamatasan,

⁹ ngatod kay kini makapasidungog kanimo sama sa korona ug makapaanyag sama sa kuwintas.

¹⁰ Anak, ayaw pagpadala sa pagpangdani sa mga tawong makasasala

¹¹ o mouban kanila kon moingon sila, “Dali, uban kanamo; mangatang kitag tawo ug atong patyon bisag walay sala.

¹² Buhi pa sila karon ug maayog panglawas apan pamasyon nato sila; mahisama sila sa mga nahiadto na sa dapit sa mga patay.

¹³ Makakuha kita kanilag mahalong kabtangan, ug pun-on nato ang atong mga balay sa atong mga inilog.

¹⁴ Sige na, uban kanamo, ug bahinon ta ang atong mga inilog.”

¹⁵ Anak, ayaw gayod pag-uban kanila; likayi sila.

¹⁶ Kay sayon ra nila ang pagpakasala ug pagpatay ug tawo.

¹⁷ Kawang lang ang pagbutang ug lit-ag kon ang langgam nga dakponon nagtan-aw.

¹⁸ Nasayod ang langgam nga lit-agon siya, apan kining mga daotan wala masayod nga sila mismo ang mabiktima sa ilang binuhatan.

* **1:2** Kini nga kaalam mao ang kaalam nga naghatag sa maayo ug husto nga pamatasan. Nagpasabot kini niadtong mga tawo nga wala moila sa Dios ug sa iyang kasugoan.

† **1:7**

Mangatang silag patyonon
apan silay pagapatyon.

- 19 Mao kanay dangatan sa mga tawong moangkon
ug kabtangan sa daotang paagi.
Mao ra kanay ilang kamatyan.

Ang Resulta sa Pagsalikway sa Kaalam

- 20-21 Ang kaalam sama sa tawo nga nagwali sa kadalanan,
mga plasa, mga merkado,
ug sa mga pultahan sa mga lungsod. Miingon siya:
- 22 “Kamong mga walay kahibalo,
hangtod kanus-a kamo magpabiling ingon niana?
Kamong mga bugal-bugalon,
hangtod kanus-a ninyo ikalipay ang pagbugal-bugal?
Kamong mga buang-buang,
hangtod kanus-a kamo magdumili sa kaalam?”
- 23 Pamatia ang akong pagbadlong.
Ipadayag ko kaninyo ang akong huna-huna.‡
Ipadayag ko ang buot kong isulti batok kaninyo:
- 24 Tungod kay wala kamo manumbaling
sa akong pagtawag nga moduol kanako,
- 25 ug tungod kay gipakawalay-bili ninyo
ang tanan kong mga tambag ug pagbadlong,
- 26-27 kataw-an ko kamo kon moabot kaninyo
ang katalagman nga daw sa buhawi;
biay-biayon ko kamo kon moabot kaninyo
ang daw sa bagyo nga kalisdanan
ug ang makalilisang nga mga panghitabo.
- 28 “Unya manawag kamo kanako,
apan dili ko kamo panumbalingon.
Mangita kamo kanako,
apan dili ninyo ako makit-an.
- 29 Tungod kay dili kamo magpatudlo
ug wala kamoy pagtahod sa GINOO,
- 30 gipakawalay-bili ninyo ang akong mga tambag
ug gipakadaotan ang akong pagbadlong.
- 31 Busa anihon ninyo ang bunga sa inyong binuhatan
ug sa inyong mga daotang plano.
- 32 Kay ang pagkamalapason
sa mga walay kahibalo maoy mopatay kanila,
ug ang kawalay pagpakabana sa mga buang-buang maoy molaglag
kanila.
- 33 Apan ang namati kanako magkinabuhi
nga luwas sa katalagman.
Walay mahitabo kaniya
ug wala siyay angayng kahadlokan.”

2

Ang Kamahinungdanon sa Kaalam

- 1 Anak, dawata ug tipigi sa imong kasing-kasing

‡ 1:23 Ipadayag ko kaninyo ang akong huna-huna: sa literal, *Ibubo ko kaninyo ang akong Espiritu.*

ang akong mga gipanudlo ug mga sugo.

² Paminawa kon unsay makahatag ug kaalam ug pagsabot.

³ Ug paningkamoti gayod nga makaangkon ka niini,

⁴ nga daw sama nga nangita kag pilak o tinagong bahandi.

⁵ Kon himuon mo kini, masayran mo kon unsa ang pagtahod sa GINOO, ug masabtan mo ang mahitungod sa Dios.

⁶ Kay ang GINOO maoy naghatag ug kaalam.

Kaniya usab naggikan ang kahibalo ug pagsabot.

⁷⁻⁸ Gipanalipdan niya ang nagkinabuhing matarong, matinumanon, ug dili salawayon. Giandaman usab niya sila ug kadaogan.*

⁹ Kon mamati ka kanako, masayran mo kon unsa ang maayo mong buhaton: ang husto, matarong, ug ang angayng buhaton.

¹⁰ Mahimo kang maalamon, ug makahatag kinig kalipay kanimo.

¹¹ Kon aduna kay panabot ug kahibalo nga modesisyon ug ensakto, makasalbar kini kanimo

¹² ug maglikay sa daotang binuhatan ug sa mga tawong daotan ug sinultihan.

¹³ Kini nga mga tawo mibiya na sa hustong binuhatan ug misunod sa buhat sa mga anaa sa kangitngit.

¹⁴ Nalipay sila sa paghimo ug daotan, ug nalingaw sila sa kangil-ad niini.

¹⁵ Dili ensakto ang ilang pagkinabuhi; sukwahi ang dalan nga ilang ginaagian.

¹⁶ Ang kaalam maglikay usab kanimo sa babayeng daotan nga buot motintal kanimo pinaagi sa matam-is niyang mga pulong.

¹⁷ Kining babayhana mibiya sa iyang bana nga iyang giminyoan sa batan-on pa siya;

gikalimtan niya ang iyang saad sa Dios sa dihang gikasal siya.

¹⁸ Ang pag-adto sa iyang balay sama ra nga nagpaingon ka sa kamatayon. Ang dalan paingon sa iyang balay padulong sa dapit sa mga patay.

¹⁹ Si bisan kinsa nga moadto kaniya dili na makauli; dili na niini matultolan pa ang dalan paingon sa dapit sa mga buhi.

²⁰ Busa sunda ang pagkinabuhi sa maayo nga mga tawo; pagkinabuhi nga matarong.

²¹ Kay ang tawo nga nagkinabuhi sa ensakto ug dili salawayon padayon nga magpuyo dinhi sa atong yuta.

²² Apan ang mga daotan ug maluibon abugon. Pang-ibton sila sama sa mga sagbot.

3

Dugang Kamahinungdanon sa Kaalam

¹ Anak, ayaw gayod kalimti ang gitudlo ko kanimo; tipigi sa imong kasing-kasing ang akong mga sugo,

² kay makapauswag ug makapataas kini

* **2:7-8** kadaogan: o husto nga kaalam.

sa imong kinabuhi.

- ³ Pabiling maayo ug matinud-anon. Ayaw kini walaa, hinuon tipigi gayod kini sa imong kasing-kasing.*
- ⁴ Kon himuon mo kini, kahimut-an ka sa Dios ug sa mga tawo, ug maayo ilang pagtan-aw kanimo.
- ⁵ Salig sa GINOO sa tibuok mong kasing-kasing, ug ayaw pagsalig sa imong kaugalingong kaalam.
- ⁶ Hinumdomi ang GINOO sa tanan mong ginabuhat, ug tultolan ka niya sa hustong dalan.
- ⁷ Ayaw paghuna-huna nga maalamon ka na gayod. Tahora hinuon ang GINOO ug ayaw paghimog daotan.
- ⁸ Kay makapabaskog kini sa imong lawas.
- ⁹ Pasidunggi ang GINOO pinaagi sa paghalad kaniya sa unang bahin sa tanan mong abot.
- ¹⁰ Kon himuon mo kini, manghinobra ang mga abot diha sa imong mga bodega ug ang duga sa ubas sa imong mga pug-anan.
- ¹¹ Anak, ayaw ipakadaotan ang pagdisiplina sa GINOO kanimo.† Ayaw ikasakit kon badlongon ka niya.
- ¹² Kay disiplinahan sa GINOO ang iyang pinangga, sama sa ginahimo sa usa ka amahan ngadto sa anak nga iyang gikahimut-an.
- ¹³ Bulahan ang tawo nga nakaangkon sa kaalam ug pagsabot.
- ¹⁴ Kay mas mapuslanon pa kini kaysa pilak ug bulawan,
- ¹⁵ ug mas bililhon pa sa mga alahas. Wala gayoy butang nga imong ginapangandoy nga makatupong niini.
- ¹⁶ Magpauwag ug magpataas kini sa imong kinabuhi, ug maghatag kadungganon kanimo.
- ¹⁷ Makatabang kini sa imong kinabuhi ug maghatag kanimog maayong kahimtang.
- ¹⁸ Bulahan ang tawong padayong nagmaalamon; ang kaalam maghatag kaayohan ug magpataas sa iyang kinabuhi.‡
- ¹⁹⁻²⁰ Pinaagi sa kaalam ug kahibalo, gimugna sa GINOO ang kalibotan ug ang kalangitan, ug mibugwak ang mga tuboran ug naghatag ang mga panganod ug ulan.
- ²¹ Anak, tipigi gayod ang kaalam ug kahibalo sa pagdesisyon kon unsay ensakto.

* **3:3** Ayaw...kasing-kasing: sa literal, *Ihigot kana sa imong liog ug isulat sa imong kasing-kasing.*

† **3:11** pagdisiplina sa GINOO kanimo: o pagtul-id sa GINOO sa imong pamatasan. ‡ **3:18** maghatag kaayohan...kinabuhi: sa literal, *kahoy nga naghatag ug kinabuhi.*

- Ayaw tugoti nga mawala kini kanimo,
²² kay makahatag kini kanimog taas ug matahom nga kinabuhi.
²³ Ug magkinabuhi ka nga luwas sa katalagman ug dili ka maunsa.
²⁴ Makatulog ka ug mahinanok nga walay gikahadlok.
²⁵ Busa dili ka angayng mahadlok kon kalit nga moabot
 ang makalilisang nga panghitabo o laglagon ang mga daotan,
²⁶ kay makasalig ka nga bantayan ka sa GINOO;
 ilikay ka niya sa katalagman.
²⁷ Tabangi ang angayng tabangan kutob
 sa imong mahimo.
²⁸ Ayaw na paugmai ang pagtabang sa imong isigka-tawo,
 kon mahimo mo ang pagtabang kaniya karon.
²⁹ Ayaw pagplano ug daotan sa imong isigka-tawo
 nga nagsalig kanimo nga iyang isigka-ingon.
³⁰ Ayaw pakiglalis sa imong isigka-tawo sa walay hinungdan
 kon wala siyay nahimong daotan kanimo.
³¹ Ayaw kasina sa tawong bangis ni mosunod
 sa iyang mga binuhatan.
³² Kay ngil-aran ang GINOO sa mga walay puangod,
 apan saligan niya ang nagkinabuhing matarong.
³³ Tinunglo sa GINOO ang panimalay sa mga daotan,
 apan panalanginan niya ang panimalay sa mga matarong.
³⁴ Ginatamay niya ang mga nangtamay,
 apan ginakaloy-an niya ang mga mapainubsanon.
³⁵ Ang mga maalamon pasidunggan,
 apan ang mga buang-buang pakaulawan.

4

- ¹ Mga anak, pamatia ninyo pag-ayo
 ang pagtul-id sa inyong amahan sa inyong pamatasan,
 aron makakat-on kamo.
² Maayo ang akong ginatudlo,
 busa ayaw ninyo kini ipakawalay-bili.
³ Sa bata pa ako ug anaa pa sa poder sa akong amahan,
 paborito* ako sa akong inahan.
⁴ Ginatudloan ako sa akong amahan. Miingon siya kanako,
 “Tipigi sa imong kasing-kasing ang gipanudlo ko kanimo.
 Tumana ang mga sugo ko aron padayon kang magkinabuhi.
⁵ Panguhaa nga makaangkon kag kaalam ug pagsabot.
 Ayawg kalimti ang akong mga gipang-istorya kanimo,
 ug ayawg biya niini.
⁶ Ayaw isalikway ang kaalam,
 hatagi hinuon kinig importansya,
 kay mao kini ang motipig kanimo.
⁷ Ang kaalam ug pagsabot maoy labing mahinungdanon sa tanan,
 busa paninguhaa gayod nga maangkon mo kini

* **4:3** *paborito: o bugtong anak.*

- bisan pag mahurot ang tanan mong kabtangan.[†]
- 8 Higugmaa ug tipigi ang kaalam,
kay makahatag kini kanimog kadungganan.
- 9 Sama kini sa korona nga bulak
nga makahatag ug katahom kanimo.”
- 10 Anak, pamatia ug tumana ang gipanulti ko kanimo
aron motaas ang imong kinabuhi.
- 11 Nagtudlo na ako kanimog kaalam,
kon unsaon pagkinabuhig ensakto.
- 12 Busa kon sundon mo kini,
walay kahasal sa imong pagkinabuhi, ug dili ka matarog.
- 13 Ayaw gayod kalimti ang gihimo kong pagtul-id
sa imong pamatasan;
tipigi kini sa imong kasing-kasing kay imo kanang ikinabuhi.
- 14 Ayaw sunda ang binuhatan
sa mga daotan.
- 15 Likayi gayod kini ug padayon
sa imong pagkinabuhing matarong.
- 16 Kay dili sila makatulog kon
dili sila makahimog daotan o wala silay malaglag.
- 17 Ang kadaotan ug ang kabangis daw
maoy ilang kinaon ug ilimnon.
- 18 Ang pagkinabuhi sa mga matarong daw
sama sa nagsubang nga adlaw
nga mosamot kasidlak sa kaudtohon.
- 19 Apan ang pagkinabuhi sa mga daotan daw
sama sa kangitngit,
ug wala sila masayod kon unsa ang hinungdan
sa ilang pagkalaglag.
- 20 Anak, pamatia pag-ayo
ang gipangtudlo ko kanimo;
- 21 ayaw gayod kini kalimti,
hinuon tipigi kini sa imong kasing-kasing.
- 22 Kay maghatag kinig maayong panglawas
ug taas nga kinabuhi
sa nagbaton niini.
- 23 Bantayi pag-ayo ang imong huna-huna,
kay kon unsay anaa sa imong huna-huna
mao usab ang imong ikinabuhi.
- 24 Ayaw gayod pagsultig bakak
ug walay hinungdan.
- 25 Isentro ang imong panghuna-huna
sa mga butang nga maayo.
- 26 Balansiha pag-ayo ang tanan mong pagahimuon
aron maayo ang mahimong resulta niini.
- 27 Pagtinarong;

[†] 4:7 busa paninguhaa...kabtangan: o busa bisan unsa pay imong naangkon, paninguhaa gayod nga maangkon ang kaalam ug ang pagsabot.

likayi ang paghimo ug daotan.

5

Pahimangno Kabahin sa Pagpanapaw

- ¹ Anak, paminawa kining mga maalamong pulong
nga akong isulti,
- ² aron makahibalo ka magdesisyon sa ensakto
ug manulti nga adunay kaalam.
- ³ Ang pulong sa babayeng daotan sama katam-is sa dugos,
ug lami tagamtamon sama sa lana sa olibo.
- ⁴ Apan sa kaulahian ang kapait
ug kasakit ray imong dangatan.
- ⁵ Kon mosunod ka kaniya,
dad-on ka niya sa dapit sa mga patay;
ang dalan nga iyang gilakwan padulong sa kamatayon.
- ⁶ Wala siya magtagad sa dalan sa kinabuhi.
Dili tul-id ang dalan nga iyang ginasubay
ug wala gani siya makaamgo niini.
- ⁷ Busa mga anak, pamatia ninyo ako ug tumana.
- ⁸ Palayo kamo sa babayeng sama niana.
Ayaw kamo pagduol sa iyang balay.
- ⁹ Kay kon himuon ninyo kana,
mawad-an kamog dungog ug maangkon kini sa uban,
ug mamatay kamo sa kamot sa mga tawong bangis.
- ¹⁰ Ang tanan ninyong bahandi ug uban pang hinagoan kuhaon lang
ug pahimuslan sa ubang mga tawo.
- ¹¹ Mag-agulo kamo kon magtinga na kamo,
nga labihan na kaayo kaniwang.
- ¹² Unya moingon kamo, “Anugon wala ko gihatagan ug pagtagad
ang mga pagbadlong sa akong pamatasan.
- ¹³ Wala ako mamati sa akong mga magtutudlo.
- ¹⁴ Busa karon, gaungaw na ako sa baba sa kamatayon
atubangan sa katilingban.”
- ¹⁵ Sa imong asawa ka lang angay makighilawas.
Kon tubig pa kini,
sa imong kaugalingong atabay ka lang magkuhag imong imnon.
- ¹⁶ Kay basig magluib usab ang imong asawa.*
- ¹⁷ Kinahanglan nga imo lang siya;
dili siya makighilawas sa ubang lalaki.
- ¹⁸ Magpakalipay ka diha sa imong asawa,
ug hinaut nga panalanginan siya sa Dios.
- ¹⁹ Matahom siya ug maanindot sama sa lagsaw,
busa hinaut nga mawili ka kaniya[†]
ug mabihag kanunay sa iyang gugma.
- ²⁰ Anak, ayaw pagpadani sa babayeng daotan
o pagpakigrelasyon kaniya.

* **5:16** Sa literal, *Basig mag-awas ang imong tuboran diha sa mga karsada o sa mga plasa.*
mawili ka kaniya: sa literal, *matagbaw ka sa iyang dughan.*

[†] **5:19**

- ²¹ Kay nakita sa GINOO ang tanan mong binuhatan;
nagtan-aw siya bisan asa ka paingon.
- ²² Ang binuhatan sa tawong daotan
sama sa lit-ag nga mounay kaniya.
- ²³ Mahisalaag siya tungod sa iyang kabuang,
ug mamatay siya tungod kay dili siya magpatul-id
sa iyang pamatasan.

6

Dugang mga Pahimangno

- ¹ Anak, kon moako ka
nga mobayad sa utang sa ubang tawo,
- ² masulod ka sa kompromiso,
ug manubag ka ngadto sa imong gisaaran.
- ³ Apan mao kini ang himoa aron makalingkawas ka
sa imong obligasyon:
Adtoa ang imong gisaaran
ug pagpakiluoy nga ipalingkawas ka niya
sa maong obligasyon.
- ⁴ Ayaw gayod tulog-tulogi
o unya-unyaa
- ⁵ hangtod nga makalingkawas ka niini,
nga daw sa usa o sa langgam
nga nakaikyas gikan sa mangangayam.
- ⁶ Kamong mga tapolan,
obserbahi ug kat-oni ang pagkinabuhi sa mga lamigas,
aron magmaalamon kamo.
- ⁷ Bisan walay pangulo o tigdumala nga nagsugo kanila,
- ⁸ nagtigom silag pagkaon
sa panahon sa ting-init ug ting-ani,
aron aduna silay pagkaon sa ting-ulan.
- ⁹ Kamong mga tapolan, magsige ra ba gayod mo ug katulog?
Kanus-a man mo magmata?
- ¹⁰ Sige ramog tulog-tulog,
hayang-hayang, ug panguyogpos,
- ¹¹ unya sa kalit lang moabot kaninyo ang kawad-on
nga daw sa armadong tulisan.
- ¹² Ang mga walay pulos ug daotang
mga tawo manugilon ug bakak.
- ¹³ Pinaagi sa ilang kidhat-kidhat ug sinyas-sinyas
sa ilang mga kamot ug tiil manglimbong sila sa uban.
- ¹⁴ Sa ilang pagka-mangingilad, kanunay silang nagplano
sa paghimo ug daotan, ug tigpasiugda silag kagubot.
- ¹⁵ Busa sa kalit lang laglagon sila,
ug wala gayoy makatabang kanila.

- ¹⁶ Adunay pito* ka matang sa tawo nga gikapungtan

* **6:16** pito: sa literal, *unom o pito*.

- ug gikangil-aran sa GINOO:
17 ang mga hambogiro,
ang mga bakakon,
ang mga gapatay ug tawo,
18 ang mga nagplanog daotan,
ang mga abtik mohimog daotan,
19 ang mga nagsaksi ug bakak,
ug ang mga nagpaaway sa iyang isigka-tawo.
- 20 Anak, sunda ang mga sugo
ug gipanudlo sa imong ginikanan.
- 21 Itanom kini sa imong huna-huna
aron dili mo gayod malimtan.
- 22 Maggiya kini, magtipig, ug magpahinumdom kanimo
sa bisan unsay imong buhaton.†
- 23 Kay ang ilang mga sugo
sama sa suga nga mohatag kanimog kahayag.
Ug ang pagbadlong ug pagtul-id nila sa imong pamatasan
makaayo ug makapataas sa imong kinabuhi.
- 24 Ilikay ka usab niini gikan sa babayeng daotan
nga makadaning manulti.
- 25 Ayaw pagpatintal sa iyang katahom.
Ayaw pagpadala sa iyang mga kidhat.‡
- 26 Ang pagpakighilawas sa babayeng nagbaligya
sa iyang dungog mabayran rag pilak,
apan ang pagpakighilawas sa asawa sa uban bayran mo
sa imong kinabuhi.
- 27 Kon ipaduol mo ang kalayo sa imong dughan
masunog ang imong bisti.
- 28 Kon maglakaw ka sa бага
mapaso ang imong tiil.
- 29 Mao kana nga kon makighilawas ka
sa asawa sa uban, silotan ka!
- 30 Mahimong palabyon ang gihimo sa kawatan nga nangawat
tungod kay gigutom siya,
- 31 apan kon madakpan siya,
pabayron siyag pito ka pilo sa kantidad nga iyang gikawat,
bisan pag mahurot ang tanan niyang butang.
- 32 Ang tawong nakigrelasyon sa
asawa sa uban walay hustong panabot.
Gidaot lang niya ang iyang kaugalingon.
- 33 Sakiton siya
ug maulawan hangtod sa kahangtoran.
- 34 Ang bana nga nangabugho masuko pag-ayo,
ug mobalos siya nga walay kaluoy.
- 35 Dili siya modawat ug bayad,

† 6:22 bisan unsay imong buhaton: sa literal, sa imong paglakaw, pagtulog, ug pagbangon.
kidhat: o matahom nga mata.

‡ 6:25

bisan pag unsa kini kadako.

7

¹ Anak, tumana ug tipigi sa imong kasing-kasing
ang akong mga gipanudlo ug mga sugo.

² Tipigi ang akong mga sugo aron
motaas ang imong kinabuhi.

Ampingi ang gipanudlo ko kanimo
sama sa pag-amping mo sa imong mga mata.

³ Itanom kini sa imong huna-huna
aron dili mo gayod malimtan.

⁴ Isipa ang kaalam ingon nga imong igsoong babaye
ug ang maayong pagsabot ingon
nga imong suod nga higala.

⁵ Kay ilikay ka niini gikan sa babayeng daotan
nga makadaning manulti.

Ang Babayeng Daotan

⁶ Usa ka adlaw,
namintana ako sa akong balay,

⁷ ug nakita ko ang mga batan-ong lalaki
nga walay alamag sa kinabuhi.
Ang usa kanila walay buot.

⁸ Misubay siya sa dalan paingon sa kanto diin atua ang balay
sa usa ka babayeng daotan.

⁹ Kilom-kilom na kadto
ug paingon na mongitngit.

¹⁰ Unya gisugat siya sa usa ka babaye nga nagsul-ob
ug bisti sa babayeng nagbaligyag dungog,
nga aduna nay planong daan sa unsay iyang himuon
sa maong lalaki.

¹¹ Kining babayhana sabaan ug gahig ulo.
Dili makapuyo sa balay.

¹² Anaa siya kanunay sa dalan o sa mga eskinita,
ug usahay sa mga plasa.

¹³ Inigkakita niyag lalaki, gacson niya kinig hagkan.
Ug dili gayod maulaw moingon:

¹⁴ “Gituman ko karon ang akong saad nga maghalad,
ug adunay mga karne didto sa balay gikan sa mananap
nga akong gihalad.

¹⁵ Busa gipangita ka nako,
ug maayo kay nakita ka nako.

¹⁶ Gihapinan ko na ang akong higdaanan ug dekolor
nga panapton nga gikan pa sa Ehipto.

¹⁷ Gibutangan ko kini
sa mga mira, aloe, ug cinamon.

¹⁸ Busa dali, magdulog kita;
tagbawon ta ang atong kaugalingon hangtod magbuntag,

¹⁹ kay wala dinhi ang akong bana.
Atua siya sa layo.

²⁰ Nagdala siyag daghang kuwarta

ug mga duha pa ka semana ayha siya mobalik.”

- ²¹ Busa nahaylo niya ang lalaki pinaagi sa iyang tam-is ug makadani nga mga pulong.
- ²² Diha-diha misunod ang lalaki kaniya nga daw sa baka nga giguyod paingon sa ihawanan o sa lagsaw* nga nagpadulong sa lit-ag
- ²³ diin mamatay siya pinaagi sa pana. Sama usab siya sa usa ka langgam nga nagdali-dali ug paingon sa lit-ag, nga walay kalibotan nga kamatayon diay ang iyang padulngan.
- ²⁴ Busa, mga anak, pamatia ninyo pag-ayo ang akong gisulti.
- ²⁵ Ayaw kamo pagpadala niining matanga sa babaye; ayaw kamo pagpahisalaag kaniya.
- ²⁶ Daghan nang mga lalaki ang nalaglag tungod kaniya.
- ²⁷ Kon moadto kamo sa iyang balay, sama rag nagpaingon kamo sa dapit sa mga patay.

8

Ginadayeg ang Kaalam

- ¹ Ang kaalam ug pagsabot sama sa tawong nagwali.
- ² Nagbarog siya diha sa habog nga mga lugar sa daplin sa kadalanan, sa gisang-an sa dalan,
- ³ duol sa mga pultahan sa lungsod, ug sa mga agianan. Ug nagwali siyag kusog:
- ⁴ “Kamong tanan nga katawhan, nakigsulti ako.
- ⁵ Kamong mga walay kahibalo, pagmaalamon kamo. Kamong mga buang-buang, sabta kini.
- ⁶ Pamati kamo, kay mapuslanon ug husto kining akong isulti.
- ⁷ Tinuod gayod ang akong gisulti ug ngil-aran ako sa nagsultig daotan.
- ⁸ Matarong ang tanan kong gisulti ug wala gayod kini sagol nga bakak o limbong.
- ⁹ Masabtan kining tanan ug walay sayop alang sa mga tawong adunay pagsabot.
- ¹⁰ Palabiha ang kaalam ug ang akong pagtul-id sa imong pamatasan kaysa pilak ug bulawan.
- ¹¹ Kay ang kaalam mas bililhon pa kaysa mahalong mga bato ug wala gayoy butang nga imong pangandoyon nga makatupong niini.
- ¹² “Ako, nga mao ang kaalam, kahibalo motimbang-timbang kon unsay husto o dili,

* **7:22 lagsaw:** mao kini sa Syriac; sa Hebreo, *buang-buang*.

- ug kahibalo ako modesisyon sa ensakto.
- 13 Ang nagtahod sa GINOO nasilag sa daotan.
Gikasilagan ko ang pagpanghambog,
ang pagkamapahitas-on,
ang daotang batasan,
ug ang pagpamakak.
- 14 Maayo akong motambag ug aduna akoy husto nga kaalam.
Adunay pagsabot ako ug gahom.
- 15 Pinaagi kanako makadumala ang mga hari,
ug makahimo ang mga pangulo
ug matarong nga mga kasugoan.
- 16 Pinaagi kanako makadumala ang mga tigdumala
ug ang mga opisyal,
ang tanan nga nagdumala nga matarong.*
- 17 Gihigugma ko ang naghigugma kanako;
ang mangita kanako makakaplag kanako.
- 18 Makahatag akog bahandi, dungog, kauswagan,
ug kadaogan nga molungtad.
- 19 Ang akong mahatag mas bililhon pa
kaysa purong bulawan o pilak.
- 20 Ginasunod ko
kon unsay matarong ug husto.
- 21 Ang naghigugma kanako hatagan kog bahandi;
pun-on ko ang ilang tipiganan sa bahandi.
- 22 “Daan na akong kauban† sa GINOO
sa wala pa niya mugnaa ang tanan.
- 23-26 Gitugotan niya nga anaa na ako sukad pa sa una.
Diha na ako sa wala pa ang kalibotan:
ang dagat, ang mga tuboran, ang mga bukid,
ang mga bungtod, ang mga kaumahan,
ug bisan ang mga abog.
- 27 Diha na ako sa pagmugna niya sa langit,
sa pagbutang niya sa utlanan sa langit
ug sa yuta,
- 28 sa pagmugna niya sa mga panganod,
sa pagpatubod niya sa mga tuboran sa kahiladman,
- 29 sa pagbutang niya sa utlanan sa dagat
aron dili kini molapaw,
ug sa pagbutang niya
sa mga pundasyon sa kalibotan.
- 30 Sama ako sa usa ka arkitekto‡
diha sa tapad sa GINOO.
Ako ang iyang kalipay adlaw-adlaw,
ug malipayon ako kanunay sa iyang presensya.
- 31 Nalipay ako sa kalibotan nga iyang gimugna
ug sa mga katawhan.

* **8:16** mga opisyal...matarong: sa Septuagint ug sa ubang mga manuskrito sa Hebreo, *mga opisyal nga nagdumala sa kalibotan*. † **8:22** kauban: o *gimugna*. ‡ **8:30** arkitekto: dili klaro sa Hebreo. Posible usab, *gamay nga bata o masaligan nga higala*.

- 32 “Busa karon mga anak, pamatia ninyo ako,
kay bulahan ang nagsunod
sa akong mga pamaagi.
- 33 Pamatia ninyo ang akong pagtul-id
sa inyong pamatasan
aron mahimo kamong maalamon,
ug ayaw gayod ninyo kini kalimti.
- 34 Bulahan ang tawo nga kanunayng nangandam
ug naghulat sa pagpamati kanako.
- 35 Kay ang tawo nga nangita kanako makaangkon
sa maayo ug taas nga kinabuhi,
ug pakamaayohon siya sa GINOO.
- 36 Apan ang tawo nga wala mangita kanako,
nagsakit lang sa iyang kaugalingon.
Ang tanang mga nasuko kanako gusto ug kamatayon.”

9

Ang Kaalam ug ang Kabuang

- 1 Ang kaalam sama sa usa ka tawo nga nagpatukod
ug dako ug matahom nga balay.*
- 2 Nagpakombira siya;
gaandam ug mga pagkaon ug ilimnon.
- 3 Unya gisugo niya
ang iyang mga sulugoong babaye nga moadtog
habog nga mga dapit sa lungsod aron imantala kini:
- 4 “Kamong mga walay alamag ug pagsabot,
giimbatar kamo sa kombira.
- 5 Panganhi kamo aron mokaon
ug moinom sa akong giandam.
- 6 Undanga na ang inyong pagkawalay-alamag
aron padayon kamong mabuhi.
Pagkinabuhi kamo nga adunay pagsabot.”
- 7 Kon badlongon mo ang tawong mabiay-biayon,
insultohon ka niya.
Kon badlongon mo ang tawong daotan,
pasipad-an ka niya.
- 8 Ayaw badlonga ang tawong mabiay-biayon
kay kapungtan ka niya.
Badlonga ang tawong maalamon
ug higugmaon ka niya.
- 9 Tudloi ang maalamon, ug mahimo siyang mas maalamon.
Tudloi ang tawong matarong ug madugangan
pa gayod ang iyang kahibalo.
- 10 Kon gusto ka magmaalamon, tahora ang GINOO.
Kon ilhon mo ang Balaan nga Dios,
makaangkon kag maayong panabot.
- 11 Pinaagi sa kaalam,
motaas ang imong kinabuhi.

* 9:1 dako ug matahom nga balay: sa literal, balay nga adunay pito ka haligi.

- ¹² Kon maalamon ka, makahatag kini kanimog kaayohan,
apan kon isalikway mo ang kaalam, ikaw ray mag-antos.
- ¹³ Ang kabuang sama sa usa ka babayeng sabaan,
walay alamag, ug walay kahibalo.
- ¹⁴ Maglingkod siya sa pultahan
sa iyang balay o sa habog nga mga dapit sa lungsod,
- ¹⁵ ug manawag sa mga molabay
nga nagpadulong sa ilang mga trabaho.
- ¹⁶ Moingon siya, “Kamong mga walay alamag, dali kamo dinhi.”
Ug ingon pa niya sa mga walay panabot,
- ¹⁷ “Mas lami ang tubig nga kinawat
ug mas lami ang pagkaon nga kan-on sa tago.”†
- ¹⁸ Apan wala masayod ang mga tawo
nga ang moadto kaniya mamatay.
Ang nakaadto na kaniya anaa na karon sa dapit sa mga patay.

Ang mga Panultihon ni Solomon

10

- ¹ Mao kini ang mga panultihon ni Solomon:
Ang anak nga maalamon naghatag ug kalipay sa iyang ginikanan,
apan ang anak nga buang-buang naghatag ug kasubo kanila.
- ² Ang bahandi nga nakuha sa daotang paagi dili makahatag ug kaayohan,
apan ang matarong nga pagkinabuhi makaluwas kanimo gikan sa kamatayon.
- ³ Dili motugot ang GINOO nga magutman ang mga matarong,
apan ang mga daotan dili niya tugotan
nga matuman ang ilang daotang mga pangandoy.
- ⁴ Ang pagkatapolan makapakabos sa tawo,
apan ang pagkakugihan makapaadunahan kaniya.
- ⁵ Ang nagtigom ug pagkaon sa ting-ani maalamon nga tawo,*
apan ang magsige lag katulog makauulaw.
- ⁶ Panalanginan sa Dios ang tawong matarong;
ang pulong sa mga tawong daotan makapasakit.
- ⁷ Ang tawong matarong mahimong panalangin
ngadto sa uban ug kanunayng mahinumdoman,
apan ang mga tawong daotan kalimtan sa dayon.
- ⁸ Ang tawong maalamon nagtuman sa mga sugo.
Ang tawong nagsultig kabuang malaglag.
- ⁹ Ang tawong matarong layo sa kadaot,
apan ang tawong daotan mabulgar ang sala.

† 9:17 Tingali ang buot ipasabot nga ang gidili mao hinuoy lami.

* 10:5 tawo: sa Hebreo, anak.

- 10 Ang tawong limbongan makahatag ug kasamok,
ug ang tawong nagsultig kabuang malaglag.
- 11 Ang pulong sa tawong matarong makahatag ug kaayohan sa kinabuhi sa uban,[†]
apan ang pulong sa mga tawong daotan makapasakit.
- 12 Ang kasilag makahaling ug kasamok,
apan ang gugma makapasaylo sa tanang kasaypanan.
- 13 Ang tawo nga adunay pagsabot naglitok sa mga pulong nga adunay kaalam,
apan ang tawo nga walay pagsabot
nagsultig mga pulong nga maoy hinungdan nga silotan siya.
- 14 Ang mga maalamon padayon nga nakat-on,
apan ang mga buang-buang naglitok sa mga pulong
nga magpadali sa ilang kalaglagan.
- 15 Ang bahandi sa adunahan makapanalipod kaniya,
apan ang kawad-on sa kabos molaglag kaniya.
- 16 Ang ganti sa tawong matarong mao ang maayo ug taas nga kinabuhi,
apan silot ang maani sa tawong daotan.
- 17 Ang tawo nga mopatuo sa mga pagbadlong
makaangkon ug maayo ug taas nga kinabuhi,
apan ang tawo nga nagsalikway niini mahisalaag.
- 18 Bakakon ang tawo nga naghambin ug kasuko,
ug buang-buang ang tawong manglibak.
- 19 Ang tawong tabian daling makasala.
Maalamon ang tawong magpugong sa iyang baba.
- 20 Ang mga pulong sa tawong matarong bililhon sama sa pilak,
apan ang huna-huna sa tawong daotan walay pulos.
- 21 Ang pulong sa tawong matarong
makahatag ug kaayohan sa daghang mga tawo
gawas lang sa mga tawong buang-buang
nga mangamatay tungod sa kawalay-pagsabot.
- 22 Maadunahan ang tawo
tungod sa pagpanalangan sa GINOO,
ug wala naghatag ang GINOO ug kalisod
sa iyang pagkabahandianon.
- 23 Ang kalipay sa buang-buang mao ang paghimog daotan,
apan ang kalipay sa tawo nga adunay pagsabot
mao ang pagkinabuhing maalamon.

[†] 10:11 makahatag...sa uban: sa literal, tuboran nga naghatag ug kinabuhi.

- ²⁴ Maingon nga ang gikahadlokan
sa tawong daotan mahitabo kaniya,
ang ginahandom sa tawong matarong maangkon niya.
- ²⁵ Kon moabot sa kinabuhi ang pagsulay nga daw sa bagyo,
mapukan ang tawong daotan,
apan ang tawong matarong
pabiling magbarog nga lig-on.
- ²⁶ Maingon nga ang suka makapangilo sa ngipon
ug ang aso makapaluha sa mata,
ang tapolan nga tawo makapaugtas sa nagsugo kaniya.
- ²⁷ Ang nagtahod sa GINOO taas ug kinabuhi,
apan ang tawong daotan mubo rag kinabuhi.
- ²⁸ Ang paglaom sa mga matarong makahatag kanilag kalipay,
apan ang paglaom sa mga daotan walay katumanan.
- ²⁹ Ang pagsunod sa mga matarong sa pamaagi
sa GINOO maoy magpanalipod kanila,
apan ang pagsupak niini
sa mga tawong daotan makapalaglag kanila.
- ³⁰ Ang mga matarong dili papahawaon niining yutaa,
apan ang mga daotan palayason.
- ³¹ Ang mga pulong sa tawong matarong adunay kaalam,
apan ang mga pulong sa tawong limbongan
makapalaglag kaniya.
- ³² Ang tawong matarong nasayod kon unsay angay isulti,
apan ang mga tawong daotan
walay laing masulti kundi ang sayop.

11

- ¹ Ngil-aran ang GINOO sa manikas ug timbang,
apan malipay siya sa dili tikasan.
- ² Ang manghambog maulawan,
apan ang mapainubsanon mahimong maalamon.
- ³ Ang tawong matarong nasayod sa iyang pagabuhaton
kay nagsubay siya sa ensaktong pagkinabuhi,
apan ang maluibon malaglag
kay ang sayop maoy iyang ginakinabuhi.
- ⁴ Ang bahandi dili makatabang kon silotan sa Dios ang tawo sa kamatayon,
apan ang matarong nga pagkinabuhi makaluwas gikan sa kamatayon.
- ⁵ Ang pagkinabuhing matarong sa tawong dili salawayon
makapagaan sa iyang pagkinabuhi,
apan ang tawong daotan malaglag

tungod sa iyang daotang binuhatan.

- ⁶ Ang pagkinabuhing matarong sa tawong nagsubay sa ensakto maoy magluwas kaniya,
apan ang daotang mga tinguha sa tawong maluibon maoy magsakit kaniya.
- ⁷ Inigkamatay sa mga tawong daotan,
mahanaw ang ilang paglaom;
ang ilang gipanghandom wala nay pulos.
- ⁸ Luwason sa Dios gikan sa kalisod ang matarong,
apan ang daotan iyang pasagdan.
- ⁹ Daotan sa dili diosnon ang iyang isigka-tawo pinaagi sa iyang mga pulong.
Makalingkawas ang tawong matarong pinaagi sa iyang kaalam.
- ¹⁰ Manghugyaw sa kalipay ang mga lumulupyo sa usa ka lungsod
kon mouswag ang mga matarong ug ingon man kon mangamatay ang mga daotan.
- ¹¹ Mouswag ang lungsod pinaagi sa pagpanalangin sa mga matarong,
apan mapukan kini pinaagi sa pagpangdaot sa mga daotan.
- ¹² Ang tawong walay pagsabot mangbugal-bugal sa iyang isigka-tawo,
apan ang tawong adunay pagsabot nagpugong sa iyang baba.
- ¹³ Ang libakira manugilon sa sekreto,
apan ang tawong kasaligan makatago ug sekreto.
- ¹⁴ Mapukan ang usa ka nasod kon wala kini mga magtatambag,
apan molig-on kini kon daghan ang mga magtatambag.
- ¹⁵ Magkaproblema ka kon moako ka nga mobayad sa utang sa uban,
labi na kon dili nimo sila kaila.
- Busa kon dili ka gustong maproblemahan,
ayaw kana himoa.
- ¹⁶ Ang babayeng buotan moani ug pasidungog,
apan ang tawong bangis kutob ra sa pag-angkon ug bahandi.
Ang tawong tapolan mapobre,*
apan ang tawong kugihan maadunahan.
- ¹⁷ Kon maayo ka sa uban, makahatag kinig kaayohan kanimo;
apan kon bangis ka, kasakit ang imong padulngan.
- ¹⁸ Ang ganti sa tawong daotan lumalabay lang,
apan ang buhat sa tawong matarong moani ug matuod nga ganti.
- ¹⁹ Ang tawong naghimog matarong padayong mabuhi,
apan ang naghimog daotan mamatay.

* **11:16** Ang tawong tapolan mapobre: wala kini sa Hebreo, apan anaa sa Septuagint.

- ²⁰ Ngil-aran ang GINOO sa mga tawong balikong ug utok,
apan gikalipay niya ang mga tawong dili salawayon.
- ²¹ Sigurado gayod nga silotan ang mga daotan,
apan makalingkawas ang mga matarong.
- ²² Ang katahom sa babayeng walay maayong desisyon
sama lang sa singsing nga bulawan nga anaa sa simod sa baboy.
- ²³ Ang ginatinguha sa mga matarong makahatag ug kaayohan,
apan ang ginatinguha sa mga daotan makalagot.
- ²⁴ Ang mga mahinatagon misamot hinuon pag-uswag;
apan ang mga hakog misamot hinuon ug kakabos.
- ²⁵ Ang tawong mahinatagon mouswag.
Ang tawo nga nagtabang sa uban tabangan usab.
- ²⁶ Panghimaraoton sa mga tawo
ang nagtago sa iyang baligya aron ibaligya kini kon motaas na ang
presyo,
apan dinayeg ang mga tawo nga wala magtago sa ilang baligya.
- ²⁷ Ang tawong nangandoy sa maayo makakitag kaayo,
apan ang tawo nga mangitag samok makasugat gayod niini.
- ²⁸ Madismaya ang tawo nga nagsalig sa iyang bahandi,
apan ang matarong mouswag sama sa labong nga tanom.
- ²⁹ Ang mga buang-buang nagdala ug kasamok sa panimalay
ug wala gayod silay mapanunod sa kaulahian.
Mahimo silang ulipon sa mga maalamon.
- ³⁰ Ang binuhatan sa tawong matarong makatabang sa uban nga mahimong
motarong
ug motaas ang ilang mga kinabuhi.[†]
Ug maaghat niya ang mga tawo sa iyang kaalam.
- ³¹ Kon dinhi sa kalibotan ang mga matarong makadawat
ug balos sa ilang mga binuhatan,
labi na gayong balosan ang mga daotan ug mga makasasala.

12

- ¹ Ang tawo nga modawat ug pagtul-id sa iyang pamatasan
gustong magmaalamon,
apan hungog ang tawong dili gustong badlongon.
- ² Kahimut-an sa GINOO ang maayong tawo,
apan silotan niya ang manglingla.
- ³ Ang tawong daotan ug binuhatan walay kalig-on;

[†] 11:30 makatabang...kinabuhi: sa literal, kahoy nga naghatag sa kinabuhi.

apan ang matarong dili matarog,
sama sa kahoy nga lawom ug gamot.

⁴ Ang maayo nga asawa garbo ug kalipay sa iyang bana,
apan ang makauulaw nga asawa
sama sa sakit nga mokutkot sa kabukogan sa iyang bana.

⁵ Ang mga gihuna-huna
sa mga tawong matarong ensakto;
ang ginatambag sa tawong daotan malimbongon.

⁶ Makamatay ang mga pulong sa mga daotan,
apan ang mga pulong sa mga matarong makaluwas.

⁷ Laglagon ang mga daotan ug mahanaw sila,
apan ang mga matarong
ug ang ilang mga kaliwat magpabilin.

⁸ Ginapasidungan ang tawong maalamon,
apan ginatamay ang tawong balikog ug utok.

⁹ Mas maayo pa ang tawo
nga dili inila apan adunay sulugoon
kaysa tawo nga nagpakaaron-ingnon
nga dungganon apan wala diay gikaon.

¹⁰ Ang tawong matarong
moatiman ug maayo sa iyang mga mananap,
apan ang tawong daotan bangis ug walay kaluoy
sa iyang mga mananap.

¹¹ Ang kugihan nga mag-uuma adunay abunda nga pagkaon,
apan ang walay pagsabot
mag-usik-usik sa iyang panahon sa walay kapuslanan.

¹² Ang gusto sa mga daotan mao ang kanunay nga paghimo
ug daotan, mao kana nga dili gayod sila molig-on,
apan ang mga matarong molig-on sama
sa kahoy nga lawom ang gamot.*

¹³ Ang daotang mga pulong sa tawong daotan
maoy maghatod kaniya sa kagubot,
apan ang matarong maglikay sa gubot.

¹⁴ Adunay ganti ang maayo natong mga pulong
ug binuhatan.

¹⁵ Ang tawong buang-buang
naghuna-huna nga husto siya kanunay,
apan ang tawong maalamon mamati ug tambag.

¹⁶ Masuko dayon ang tawong buang-buang kon insultohon,

* **12:12** Dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

apan ang tawong maalamon
dili magtagad sa mga pagpanginsulto kaniya.

¹⁷ Ang kasaligan nga saksi nagsugilon sa tinuod,
apan dili masaligan ang bakakon.

¹⁸ Ang mga pulong
nga wala huna-hunaa sa dili pa ibungat
nahisama sa espada nga makapasakit sa pagbati,
apan ang mga pulong nga gibalansi
kon maayo ba o dili makapahupay.

¹⁹ Ang kamatuoran maoy molungtad,
apan ang bakak sa kalit lang mahanaw.

²⁰ Panglimbong ang sulod sa kasing-kasing
sa tawong nagplanog daotan,
apan kalipay ang bation sa tawong nagplanog kaayohan.

²¹ Walay daotang mahitabo sa mga matarong,
apan daghang daotang mahitabo ngadto sa mga daotan.

²² Ngil-aran ang GINOO sa mga bakakon,
apan kalipay niya ang mga matinud-anon.

²³ Ang maalamon nga tawo dili magpasigarbo
sa iyang nahibaloan,
apan ipakita gayod sa tawong buang-buang
ang iyang kabuang.

²⁴ Ang kugihan nga tawo
makaangkon ug taas nga katungdanan,
apan ang tapolan mubo rag posisyon.[†]

²⁵ Ang kabalaka makakuha sa kalipay sa tawo;
ang maayo nga mga pulong makapalipay kaniya.

²⁶ Ang tawong matarong makagiya sa iyang higala,
apan ang tawong daotan makapahisalaag.

²⁷ Ang tawong tapolan dili makakab-ot sa iyang gipangandoy,
apan ang tawong kugihan maadunahan.

²⁸ Kon magkinabuhi kang matarong, padayon kang mabuhi,
ug maluwas ka sa kamatayon.

13

¹ Ang maalamon nga anak mamati sa pagtul-id
sa iyang amahan sa iyang pamatasan,
apan ang anak nga bugal-bugalon dili mamati kon badlongon.

² Ang tawo nga maayo ang ipanulti makadawat

[†] 12:24 mubo rag posisyon: sa literal, mahimo lang nga ulipon.

ug maayo nga balos,
apan ang maluibon panimaslan.

³ Ang magbantay sa iyang sinultihan nagpanalipod
sa iyang kinabuhi,
apan ang magpataka ug sulti malaglag.

⁴ Kon tapolan ang usa ka tawo,
bisan unsa pay iyang pangandoyon
dili gayod niya maangkon,
apan kon kugihan siya,
maangkon niya ang labaw pa sa iyang gipangandoy.

⁵ Ang tawong matarong dili gustog bakas,
apan ang tawong daotan makauulaw ug binuhatan.

⁶ Ang tawong dili salawayon
malikay sa kadaot tungod sa iyang matarong
nga pagkinabuhi,
apan ang tawong makasasala
malaglag tungod sa iyang kadaotan.

⁷ Adunay mga tawo nga magpakaaron-ingnong adunahan,
apan kabos diay.
Ug adunay mga tawo usab nga magpakaaron-ingnong kabos,
apan adunahan diay.

⁸ Ang adunahan mobayad aron matubos ang iyang kinabuhi
gikan sa mga manghulga kaniya,
apan ang kabos, walay manghulga kaniya.

⁹ Ang kinabuhi sa tawong matarong
sama sa suga nga hayag kaayo,
apan ang kinabuhi sa tawong daotan
sama sa suga nga napalong.

¹⁰ Sa sobrang garbo,
adunay mga tawo nga dili maminaw ug tambag,
ug mao kini ang hinungdan sa kagubot.
Kon gusto sila magmaalamon kinahanglan
maminaw sila ug tambag.

¹¹ Ang bahandi nga nakuha sa daotang paagi
dali rang mahanaw,
apan ang bahandi nga gihagoan mosamot kadaghan.

¹² Ang pangandoy sa tawo nga wala matuman makapaluya,
apan ang pangandoy nga natuman makapaabtik
ug makahatag ug kalipay sa kinabuhi.*

¹³ Mag-antos ang tawong nagsalikway sa mga gitudlo
ug gipatuman kaniya,

* **13:12** makapaabtik...kinabuhi: sa literal, kahoy nga naghatag ug kinabuhi.

apan ang tawong nagtuman niini
adunay kaayohan nga mapaabot.

14 Ang pagtudlo sa mga maalamon makaayo
ug mopalugway sa imong kinabuhi,[†]
ug makapalikay kanimo sa kamatayon.

15 Ginatahod ang tawo nga adunay maayong panabot.
Ang tikasan nagpaingon sa kalaglagan.

16 Ang tawong adunay panabot motimbang-timbang una
sa iyang angayng buhaton,
apan ang buang-buang mopasundayag pa
gayod hinuon sa iyang kabuang.

17 Ang daotan nga mensahero magpagubot sa mga tawo,
apan ang masaligan nga mensahero
mopalig-on sa relasyon.

18 Ang tawo nga dili magpabadlong mapobre ug maulawan,
apan ang modawat sa mga pagbadlong pasidunggan.

19 Pagkanindot sa bation sa tawo kon matuman
ang iyang gipangandoy;
mao kana nga ang mga buang-buang
dili gayod moundang sa paghimog daotan.

20 Kon makig-uban ka sa mga maalamon,
mahimo ka usab nga maalamon,
apan kon makig-uban ka sa mga buang-buang,
mag-antos ka.

21 Moabot ang kalaglagan sa mga makasasala
bisan asa pa sila paingon,
apan ang mga matarong balosan ug kaayo.

22 Ang bahandi sa maayo nga tawo mapanunod
sa iyang mga apo,
apan ang bahandi sa makasasala mapanag-iya
sa mga matarong.

23 Bisan dakog abot ang yuta sa mga kabos,
dili sila makapahimulos niini
tungod sa dili matarong nga binuhatan sa uban.

24 Kon dili mo disiplinahon ang imong anak,
wala ka mahigugma kaniya.
Busa kon gihigugma mo ang imong anak,
tul-ira ang iyang pamatasan.

25 Ang mga matarong mabusog gayod,
apan ang mga daotan magutman.

[†] 13:14 *makaayo...kinabuhi*: sa literal, *tuboran nga naghatag ug kinabuhi*.

14

- ¹ Ang maalamon nga asawa
mopalig-on sa iyang panimalay,
apan ang buang-buang nga asawa
moguba sa iyang panimalay.
- ² Ang tawo nga nagkinabuhi nga matarong nagtahod sa GINOO,
apan kadtong wala nagkinabuhi nga matarong nagtamay kaniya.
- ³ Ang mga pulong sa tawong buang-buang
magpasakit kaniya,
apan ang mga pulong sa tawong maalamon
magtipig kaniya.
- ⁴ Kon wala kay mananap nga igdadaro wala kay maani,
apan kon aduna kay mananap, ug kusgan pa,
daghan kag maani.
- ⁵ Ang masaligan nga saksi nagsulti sa tinuod,
apan ang bakakon dili masaligan.
- ⁶ Ang tawong bugal-bugalon dili gayod makaangkon
ug kaalam bisan unsaon ug paningkamot,
apan ang tawo nga adunay pagsabot dali rang makakat-on.
- ⁷ Likayi ang mga buang-buang
kay wala kay maayong makat-onan gikan kanila.
- ⁸ Ang kaalam sa tawong kahibalo
motimbang-timbang kon unsay maayo
o dili maoy naghatag kaniyag kahibalo
kon unsay angay niyang buhaton,
apan ang kabuang sa tawong buang-buang maoy
magpahisalaag kaniya.
- ⁹ Daw sa wala lang sa mga buang-buang kon makasala sila,
apan niadtong mga matarong nga nagkinabuhi sa ensakto,
gusto nila nga dawaton sila sa Dios.
- ¹⁰ Ikaw ray nasayod kon unsa ka kamalipayon
o kon unsa ka kamasulob-on.
- ¹¹ Laglagon ang panimalay
niadtong mga daotan,
apan pauswagon ang panimalay
niadtong nagkinabuhi sa ensakto.
- ¹² Tingali naghuna-huna ka
nga nagsubay ka sa ensaktong dalan,
apan padulong diay kini sa kalaglagan.
- ¹³ Matago ang imong kasubo pinaagi sa pagkatawa,
apan human sa katawa anaa ra gihapon ang kasubo.

- 14 Anaa gayoy balos sa binuhatan sa tawo,
maayo man o daotan.
- 15 Bisag unsa ray tuohan sa tawong walay alamag;
apan ang tawong kahibalo motimbang-timbang
kon unsay husto o dili ba kaha nagmatngon
sa iyang mga lakang.
- 16 Ang tawong maalamon nag-amping sa iyang kaugalingon
ug naglikay sa kasamok;
apan ang buang-buang danghag
ug walay pagpugong sa kaugalingon.
- 17 Ang tawong dali rang masuko makabuhat ug kabuang.
Ang tawong naglaraw ug daotan kapungtan.*
- 18 Makita ang kabuang sa tawong walay alamag,
apan makita gayod nga adunay kaalam
ang tawong mahibalo motimbang-timbang
kon unsay husto o dili.
- 19 Ang mga daotan moluhod
ug magpakiluoy sa mga matarong.
- 20 Wala kaayoy makighigala sa mga kabos,
bisan gani ang ilang mga isigka-ingon,
apan ang mga adunahan daghag higala.
- 21 Makasala ang tawo nga nagtamay
sa iyang isigka-tawo nga kabos,
apan bulahan ang tawo nga maayo sa mga kabos.
- 22 Makasala ka kon magplano kag daotan
sa imong isigka-tawo,
apan kon magplano kag maayo,
adunay mga tawo nga maghigugma ug mounong kanimo.
- 23 Ang pagtrabaho ug maayo anaay pulos,
apan kon pulos ra istorya mapobre ang tawo.
- 24 Ang balos nga madawat sa mga maalamon mao
ang ilang bahandi,
apan ang kabuang sa mga buang-buang
moanig dugang pang kabuang.
- 25 Ang saksi nga nagsugilon sa tinuod makaluwas
sa kinabuhi sa tawo,
apan ang magsaksig bakak usa ka maluibon.
- 26 Ang pagtahod sa GINOO maghatag ug siguridad
ug kalig-on ngadto sa tawo ug sa ilang mga anak.

* 14:17 kapungtan: o kapungtan sa uban.

- ²⁷ Ang pagtahod sa GINOO makaayo
ug mopalugway sa imong kinabuhi,[†]
ug makapalikay kanimo sa kamatayon.
- ²⁸ Ang pagkagamhanan sa hari
nagdepende sa kadaghan sa iyang katawhan;
kon wala ang iyang katawhan mapukan ang hari.
- ²⁹ Ang tawong mapailubon maalamon gayod,
apan ang tawo nga daling masuko nagpakita
sa iyang pagkabuang-buang.
- ³⁰ Ang malinawong huna-huna makaayo sa lawas,
apan ang kasina sama sa sakit
nga mokutkot sa kabukogan.
- ³¹ Ang nagpaantos sa mga kabos
nagtamay sa Dios nga naghimo kanila,
apan ang maluloy-on sa mga kabos
nagpasidungog sa Dios.
- ³² Laglagon ang mga daotan
tungod sa ilang daotang mga binuhatan,
apan panalipdan niya ang mga matarong
tungod sa ilang pagkadiosnon.[‡]
- ³³ Ang kaalam anaa sa huna-huna sa tawong
adunay pagsabot,
apan ang mga buang-buang
walay[§] nahibaloan bahin sa kaalam.
- ³⁴ Mouswag ang usa ka nasod
kon ang mga lumulupyo niini magkinabuhi nga matarong;
apan kon magpakasala sila, maulawan ang ilang nasod.
- ³⁵ Makapalipay sa hari ang maalamon nga sulugoon,
apan kapungtan niya ang sulugoon
nga nagpakaulaw kaniya.

15

- ¹ Ang malumanay nga tubag makahupay sa kasuko,
apan ang singhag makapaalsa sa dugo.
- ² Ang mga pulong sa maalamon nga tawo makahatag ug kaalam,
apan puro lang kabuang ang mogawas sa baba sa tawong buang-buang.
- ³ Makita sa GINOO ang tanan, bisan asang dapita.
Nagtan-aw siya sa mga binuhatan sa mga daotan ug sa mga matarong.

[†] **14:27** *makaayo...kinabuhi*: sa literal, *tuboran nga naghatag sa kinabuhi*. [‡] **14:32** *tungod sa ilang pagkadiosnon*: mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *bisan sa ilang kamatayon*.

[§] **14:33** *walay*: wala kini sa Hebreo, apan anaa sa Septuagint ug sa Syriac.

- ⁴ Ang malumo nga mga pulong makaayo sa kinabuhi sa tawo,*
apan ang sakit nga mga pulong makapasakit sa dughan.
- ⁵ Ang buang-buang nga tawo dili manumbaling
kon badlongon sa iyang amahan ang iyang pamatasan,
apan ang maalamon mopatuo.
- ⁶ Modaghan ang bahandi sa mga matarong,
apan ang iya sa mga daotan mahanaw.
- ⁷ Imantala sa mga maalamon ang kaalam;
dili kini mahimo sa mga buang-buang.
- ⁸ Ngil-aran ang GINOO sa halad sa mga daotan,
apan gikalipay niya ang pag-ampo sa mga matarong.
- ⁹ Ngil-aran ang GINOO sa paggawi sa tawong daotan,
apan ginahigugma niya ang tawong nagtinguha sa paghimog matarong.
- ¹⁰ Ang pagtul-id sa pamatasan isipon nga daotan
sa tawo nga mitipas sa hustong dalan.
Ang tawo nga dili gusto badlongon mamatay.
- ¹¹ Kon nahibalo ang GINOO kon unsay nangahitabo sa dapit sa mga patay,
mas labaw pa siyang nahibalo kon unsay anaa sa kasing-kasing sa tawo.
- ¹² Ang tawong bugal-bugalon dili gustong badlongon;
dili siya magpatambag sa mga maalamon.
- ¹³ Kon malipayon ang tawo, mapahiyomon siya,
apan kon anaa siya sa kasubo, maminghoy ang iyang nawong.
- ¹⁴ Ang tawo nga adunay pagsabot gusto gayod nga makakat-on,
apan ang tawong buang-buang mas gusto pa gayod ug kabuang.
- ¹⁵ Pait ang kinabuhi sa mga kabos,
apan kon kontento lang sila, magmalipayon sila sa kanunay.
- ¹⁶ Mas maayo pa ang kabos nga adunay pagtahod sa GINOO
kaysa adunahan nga puno sa kagubot ang kinabuhi.
- ¹⁷ Mas maayo pang magsud-an lang ug utan nga adunay paghigugmaay
kaysa magsud-an ug karne nga adunay pagdinumtanay.
- ¹⁸ Ang pagkamainiton ug ulo makasugod ug kasamok,
apan ang pagkamapailubon makapaundang sa panag-away.
- ¹⁹ Kon tapolan ka mahimong lisod ang imong kinabuhi,
apan kon magkugi ka maharuhay imong kinabuhi.
- ²⁰ Ang maalamon nga anak naghatag ug kalipay sa iyang ginikanan.
Buang-buang ang anak nga nagpakadaotan sa iyang ginikanan.

* 15:4 *makaayo...tawo*: sa literal, *kahoy nga naghatag sa kinabuhi*.

- ²¹ Ang tawo nga walay pagsabot malipay sa mga binuang,
apan ang tawong adunay pagsabot nagkinabuhi nga matarong.
- ²² Kon dili ka maminaw ug tambag kabahin sa imong mga plano,
dili ka molampos,
apan kon maminaw kag daghang tambag
molampos gayod kini.
- ²³ Malipay ang tawo
kon makahatag siya sa tukma nga tubag.
Samot na gayod kaanindot
kon makahatag siya sa tukmang tubag sa tukmang higayon.
- ²⁴ Nagsubay ang maalamon nga tawo sa dalan paingon sa kinabuhi
aron malikayan niya ang kamatayon.
- ²⁵ Gub-on sa GINOO ang balay sa mga mapahitas-on,[†]
apan panalipdan niya ang mga yuta sa mga biyuda.
- ²⁶ Ngil-aran ang GINOO sa gihuna-huna sa mga daotan,
apan kalipay niya ang mga gihuna-huna[‡] sa mga hinlo ug kasing-kasing.
- ²⁷ Ang tawo nga gaangkon ug bahandi sa daotang paagi
nagdala ug kalisod sa iyang panimalay.
Ang tawo nga dili modawat ug suborno
padayon nga magkinabuhi.
- ²⁸ Ang matarong nga tawo maghuna-huna una sa dili pa siya mosulti,
apan ang daotan magpataka lag sulti.
- ²⁹ Layo ang GINOO sa mga daotan,
apan mamati siya sa mga pag-ampo sa mga matarong.
- ³⁰ Makahatag ug kalipay ang mapahiyomon nga panagway,
ug makapabaskog ang maayong balita.
- ³¹ Ang maminaw ug pagbadlong nga makahatag kaayohan sa kinabuhi
mahimong maalamon.
- ³² Peligro ang tawo nga dili mamatig pagbadlong nga motul-id sa iyang
pamatasan,
apan kon iya kining tuohan, makaangkon siyag pagsabot.
- ³³ Ang pagtahod sa GINOO magtudlo sa tawo nga magmaalamon,
ug ang pagpaubos makahatag kaniyag dungog.

16

- ¹ Ang tawo nagplano,
apan ang GINOO ang nagbuot
kon matuman ba kini o dili.*

[†] 15:25 mga mapahitas-on nga buot moilog sa yuta sa mga biyuda. [‡] 15:26 gihuna-huna: o gisulti.

* 16:1 O Ang tawo nagplano kon unsay iyang isulti, apan ang GINOO ang nagbuot kon unsa gayoy iyang isulti.

- ² Sa atong huna-huna husto na
gayod ang tanan natong ginahimo,
apan ang GINOO ray makahukom
kon unsay atong tumong.
- ³ Itugyan sa GINOO ang tanan mong buhaton
ug magmalampuson ka.
- ⁴ Tanang gihimo sa GINOO adunay katuyoan,
bisan ang mga daotan nga gitakda niya nga malaglag.
- ⁵ Ngil-aran ang GINOO sa mga mapahitas-on,
ug sigurado gayod nga silotan sila.
- ⁶ Kon tinuoray natong ginahigugma ang GINOO,
pasayloon niya ang atong mga sala.
Kon nagtahod kita kaniya, malikay kita sa kadaotan.
- ⁷ Kon nalipay ang GINOO sa atong paggawi,
maghimo siyag paagi nga makighigala kanato
ang atong mga kaaway.
- ⁸ Mas maayo pa ang gamayng bahandi nga gihagoan sa tinarong nga paagi
kaysa daghang bahandi nga naangkon sa daotang paagi.
- ⁹ Nagplano ang tawo sa angay niyang buhaton,
apan ang GINOO ang nagpatigayon niana.
- ¹⁰ Kon mohukom ang hari nga giniyahan sa Dios,
husto kanunay ang iyang paghukom.[†]
- ¹¹ Dili ikahimuot sa GINOO nga manglimbong kita
sa atong pagnegosyo.
- ¹² Ngil-aran ang mga hari sa paghimog daotan,
kay ang ilang pagdumala makapadayon lamang
kon matarong ang ilang binuhatan.
- ¹³ Malipay ang mga hari sa mga tawong dili mamakak;
palangga nila kadtong nagsulti sa tinuod.
- ¹⁴ Kon masuko ang hari malagmit aduna siyay patyon,
busa ang tawong maalamon
maningkamot gayod nga dili masuko ang hari.
- ¹⁵ Kon gikalipay sa hari ang usa ka tawo dili niya kini patyon;
ipakita niya niini ang iyang kaayo nga daw
sa ulan sa panahon sa tingsibol sa mga tanom.
- ¹⁶ Mas labi pang maayo nga makaangkon ug kaalam ug pagsabot
kaysa bulawan ug pilak.

[†] **16:10** O Naghukom ang hari nga adunay awtoridad gikan sa Dios, ug husto kanunay ang iyang paghukom.

- 17 Ang tawong nagsubay sa ensaktong pagkinabuhi naglikay sa kadaotan,
ug ang nagmatngon sa iyang kaugalingon layo sa katalagman.
- 18 Ang kahambog ug kamapahitas-on sa usa ka tawo
makapalaglag kaniya.
- 19 Mas maayo pang magkinabuhing mapainubsanon
uban sa mga kabos
kaysa makigbahin sa gipang-ilog sa mga hambogiro.
- 20 Ang tawo nga mamati kon tudloan mouswag.
Bulahan ang tawo nga nagsalig sa GINOO.
- 21 Ang maalamon nga tawo mailhan
nga adunay hustong panabot,
ug kon maayo siyang manulti adunay makat-onan
ang ubang tawo kaniya.
- 22 Ang kaalam sama sa tuboran nga naghatag ug kinabuhi ug
makaangkon ug maayo ug taas
nga kinabuhi ang nagbaton niini.
Apan ang mga buang-buang silotan
tungod sa ilang kabuang.
- 23 Ang maalamon nga tawo nagbantay gayod sa iyang gipanulti,
mao kana nga makakat-on ang ubang tawo kaniya.
- 24 Ang tam-is nga mga pulong sama sa dugos;
makalipay ug makapalig-on sa tawo.
- 25 Tingali naghuna-huna ka nga nagsubay ka sa ensaktong dalan,
apan padulong diay kini sa kalaglagan.
- 26 Ang kagutom magtukmod sa tawo
sa pagtrabaho.
- 27 Ang tawong daotan nagplano ug daotan,
ug sakit siya manulti nga daw sa kalayo nga makapaso.
- 28 Ang tawong nanglibak makamugna ug away
ug moguba sa panaghigalaay.
- 29 Ang tawong bangis mohaylo ug mosulsol
sa iyang isigka-tawo
nagtultol ngadto sa kadaotan.
- 30 Pagbantay kamo sa mga tawong nagpahiyom
ug nagpangidhat kay basin aduna silay daotang plano.
- 31 Ang katigulangon usa ka kadungganan
nga maangkon sa tawo
nga adunay matarong nga kinabuhi.
- 32 Mas maayo pa ang tawo nga mapailubon

kaysa tawo nga gamhanan.

Mas maayo pa ang tawo nga makapugong sa iyang kaugalingon
kaysa tawo nga migahom sa usa ka siyudad.

- ³³ Maghulbot-hulbot ang mga tawo
aron mahibaloan nila kon unsay hustong desisyon,
apan ang tanang desisyon nag-agad sa pagbuot sa GINOO.

17

- ¹ Mas maayo pa nga gamay ra ang pagkaon
nga malinawon ang panimalay kaysa magkombira
nga adunay panag-away.
- ² Ang maalamon nga sulugoon magagahom sa makauulaw
nga anak sa iyang agalon,
ug bahinan siya sa panulondon
sa mga anak sa iyang agalon.
- ³ Sama sa bulawan ug plata nga sulayan pinaagi sa kalayo,
ang atong kasing-kasing ginasulayan usab sa GINOO.
- ⁴ Ang tawong daotan ganahang mamati sa sama niyang daotan,
ug ang bakakon gustong mamati sa sama niyang bakakon.
- ⁵ Ang nagtamay sa mga kabos nag-insulto
sa iyang Magbubuhat.
Silotan ang tawo nga malipay
kon adunay daotang mahitabo sa uban.
- ⁶ Garbo sa mga tigulang ang ilang mga apo,
maingon nga garbo usab sa mga anak ang ilang mga ginikanan.
- ⁷ Dili angayan nga mosultig maayo ang buang-buang,
ug labi nang dili angay nga mamakak ang usa ka pangulo.
- ⁸ Nagtuo ang uban nga ang suborno sama sa madyik
nga magpasayon sa tanan.
- ⁹ Kon pasayloon mo ang imong higala nga nakasala kanimo,
magpabilin ang inyong panaghigalaay,
apan kon balik-balikon mo paghisgot ang iyang sala,
maguba ang inyong panaghigalaay.
- ¹⁰ Ang maalamon nga tawo makakat-on na
sa usa lang ka pagbadlong,
apan ang buang-buang dili gayod makakat-on
bisan sigehan paglatos.
- ¹¹ Ang tawong daotan kanunayng mangitag samok,
busa padad-an siyag bangis nga tawo nga mosilot kaniya.
- ¹² Mas makuyaw pa nga ikatagbo ang tawong buang-buang
nga naghimog binuang

kaysa mananap nga oso nga nawad-ag mga anak.

- 13 Kon daotan ka ngadto sa mga tawo nga maayo kanimo,
kanunay lang adunay daotang mahitabo sa imong panimalay.
- 14 Ang nagsugod pa lang nga away nahisama sa buslot sa tangke sa tubig.
Santaa kini sa dili pa modako.
- 15 Ngil-aran ang GINOO sa tawong mohukom nga silotan ang dili sad-an
o mohukom nga hatagag kagawasan ang sad-an.
- 16 Walay kapuslanan ang paggasto sa pagpaeskwela sa usa ka tawong buang-
buang
kay wala siyay gana nga magtuon.
- 17 Ang higala naghigugma kanimo sa tanang panahon,
ug ang kadugo motabang kanimo
sa panahon sa kalisdanan.
- 18 Walay panabot ang tawo nga mosaad nga mobayad
sa utang sa uban.
- 19 Ang tawong ganahan magpakasala ganahag gubot,
ug ang tawong hambog nangitag kalaglagan.
- 20 Dili gayod mouswag ang tawong baliko ug utok,
ug ang tawong bakakon kalaglagan ray maangkong.
- 21 Kasubo ug kasakit ang bation sa ginikanan
sa buang-buang nga anak.
- 22 Kon malipayon ka,
makahatag kinig kaayohan sa imong panglawas,
apan kon masulob-on ka, maglain imong pamati.
- 23 Ang tawong daotan modawat ug suborno
aron tuison ang hustisya.
- 24 Ang tawo nga adunay panabot naningkamot kanunay
nga madugangan ang kaalam,
apan ang tawong buang-buang wala kahibalo
kon unsay iyang buhaton.
- 25 Kasubo ug kasakit ang ihatag sa buang-buang nga anak
ngadto sa iyang mga ginikanan.
- 26 Dili maayo nga pakasad-on ang tawong walay sala,
o ang tawong dungganon nga ensakto ug binuhatan.
- 27 Ang tawong maalamon ug adunay panabot
magbantay sa iyang isulti ug kalmado.
- 28 Bisan ang buang-buang maalaan
nga maalamon ug adunay panabot

kon maghilom-hilom lang.

18

- ¹ Ang tawo nga gustong maglain-lain
kaugalingon ray gihuna-huna,
ug supakon niya ang ensakto nga huna-huna sa uban.
- ² Ang tawong buang-buang wala gayoy tinguha nga makakat-on;
ang gusto lang niya nga masulti ang iyang gusto.
- ³ Ang paghimog daotan ug makauulaw nga butang
maghatag ug kaulawan.
- ⁴ Ang pulong sa tawong maalamon makahatag ug kaalam ngadto sa uban;
sama kini sa nagdagayday nga tubig gikan sa lawom nga tuboran.
- ⁵ Dili maayo ang pagdapig sa tawong sad-an ug ang dili paghatag
ug hustisa ngadto sa tawong inosente sa sala.
- ⁶ Ang mga pulong sa tawong buang-buang makapasugod ug away
ug mahimong hinungdan nga madapatan siya.
- ⁷ Ang mga pulong sa tawong buang-buang
magpasakit ra usab kaniya.
- ⁸ Ang tabi-tabi daw sama sa pagkaon
nga lami usapon ug tunlon.
- ⁹ Ang tawong tapolan sama kamaot
sa tawong tigpangdaot.
- ¹⁰ Ang GINOO sama sa lig-ong tore;
nagdangop kaniya ang mga matarong aron walay daotang mahitabo
kanila.
- ¹¹ Naghuna-huna ang mga adunahan
nga ang ilang bahandi makapanalipod kanila
sama sa lig-on ug habog nga mga paril
nga naglibot sa siyudad.
- ¹² Ang pagpanghambog makapalaglag sa tawo,
apan ang pagpaubos makahatag ug kadunggan.
- ¹³ Balingag ug pakaulaw lang
ang tawong wala mamati unya magtubag-tubag.
- ¹⁴ Ang determinasyon sa tawo nga mabuhi makapalig-on kaniya kon
magsakit siya,
apan kon mawala kini wala nay makatabang pa kaniya.
- ¹⁵ Ang tawong maalamon ug adunay panabot
naninguha pa nga madugangan ang iyang kaalam.
- ¹⁶ Sayon ra duolon ang tawong dungganon

kon aduna kay dala nga regalo alang kaniya.

¹⁷ Ang unang mopamatuod sa korte murag mao nay husto, hangtod dili pa niya ikaatubang ang iyang kontra.

¹⁸ Ang hulbot-hulbot makapaundang sa panaglalis, ug makahusay sa panagbangi sa duha ka gamhanang tawo.

¹⁹ Lisod magpasig-uli sa usa ka igsoon* nga nahiubos kanimo. Mas lisod pa kining buhaton kaysa pagsulong sa usa ka pinarilan nga lungsod.

Maingon nga malisod gub-on ang mga trangka sa pultahan sa palasyo, malisod usab husayon ang panag-away sa duha ka tawo.

²⁰ Anihon mo ang bunga sa imong gipanulti.†

²¹ Ang imong ipanulti makaluwas sa kinabuhi o makamatay. Busa kon istoryador ka, pagmatngon kay anihon mo ang bunga sa imong gipamulong.

²² Kon nakapangasawa ka, nakaangkon kag kaayohan, ug nagpadayag kana nga maayo ang GINOO kanimo.

²³ Ang mga kabos mohangyo, apan ang mga adunahan sakit ug tinubagan.

²⁴ Adunay panaghigalaay nga dili molungtad, apan aduna usab panaghigalaay nga mas suod pa kaysa managsoon.

19

¹ Mas maayo pa ang kabos nga nagkinabuhi ug matarong kaysa buang-buang nga bakakon.

² Dili maayo nga kugihan ka apan walay nahibaloan. Dili usab maayo nga magdali-dali kay basig masayop ka.

³ Adunay mga tawo nga nagdaot sa ilang kaugalingon pinaagi sa ilang kabuang, ug unya ang GINOO pa ang ilang basolon.

⁴ Ang adunahan daghag higala, apan ang kabos biyaan sa iyang mga higala.

⁵ Ang bakakon nga saksi silotan, ug si bisan kinsa nga gabakak dili makalingkawas sa silot.

⁶ Daghan ang makighigala sa mga iladong tawo aron paboran sila, ug ang tanang mga tawo makighigala sa manggihatagon.

* **18:19** igsoon: o paryente; o isigka-tawo. † **18:20** O Kon maayo ka manulti, mabuhi ka.

- 7 Kon kabos ka, dili ka tagdon sa imong mga paryente,
ug labaw na gayod sa imong mga higala.
Kon kinahanglanon mo sila,
dili mo sila madangpan.
- 8 Ang tawo nga nagtinguha nga magmaalamon nahigugma sa iyang kaulingon,
ug siya magmauswagon.
- 9 Ang bakakon nga saksi silotan,
ug si bisan kinsa nga gabakak malaglag.
- 10 Dili angayan nga magkinabuhi sa kaharuhay
ang tawong buang-buang,
ug labi nang dili angayan nga mogahom
sa mga tigdumala ang usa ka ulipon.
- 11 Kon mapailubon ka, nagpadayag kana nga maalamon ka.
Ug kon magpasaylo ka sa mga nakasala kanimo,
maghatod kinig kadunganan kanimo.
- 12 Ang kasuko sa hari sama sa ngulob sa liyon,
apan ang iyang kaayo sama sa yamog sa tanaman.
- 13 Ang buang-buang nga anak makadala ug kalaglagan sa iyang amahan.
Ang asawa nga tagawtawan perwisyo sama sa nagtulo nga atop.
- 14 Mapanunod gikan sa ginikanan ang balay ug ang uban pang kabtangan,
apan ang GINOO lang ang makahatag ug maalamon nga asawa.
- 15 Kon tapolan ka ug sige rag katulog,
magutman ka gayod.
- 16 Ang tawo nga nagtuman sa mga sugo sa Dios magkinabuhi sa dayon,
apan ang wala nagtuman mamatay.
- 17 Kon mohatag ka sa mga kabos,
sama lang nga nagpahulam ka sa GINOO,
kay ang GINOO mobayad kanimo.
- 18 Disiplinaha ang imong mga anak
samtang aduna pay panahon.
Kon dili mo sila disiplinahan,
giguba mo ang ilang kinabuhi.
- 19 Pasagdi nga manubag sa iyang binuhatan
ang tawong daling masuko,
kay kon tabangan mo siya, utrohon ra gihapon na niya.
- 20 Pamatia ang mga tambag ug pagtul-id sa imong pamatasan
aron magmaalamon ka sa umaabot.
- 21 Daghan kitag mga plano,
apan ang kabubut-on sa GINOO maoy matuman.

- ²² Ganahan kitag tawo nga maayo.
Mas maayo pa ang tawong kabos kaysa bakakon.
- ²³ Tahora ang GINOO ug mabuhi kag dugay, kontento,
ug layo sa katalagman.
- ²⁴ Adunay mga tawo nga labihan gayod katapolan
nga bisan sa pagkaon kapuyan pa.
- ²⁵ Angay kastigohon ang mga bugal-bugalon
aron ang sama nilang
walay alamag makat-on nga magmaalamon.
- Badlonga ang tawong maalamon
ug mosamot siya kamaalamon.
- ²⁶ Makauulaw ug talamayon ang anak nga modagmal
sa iyang amahan ug mopalayas sa iyang inahan.
- ²⁷ Anak, kon dili ka mamati
sa mga pagtul-id sa imong pamatasan,
gisalikway mo ang mga pagtulon-an nga naghatag ug kaalam.
- ²⁸ Ang bakakon nga saksi nagpakawalay-bili sa hustisya,
ug ang tawong daotan ganahan gayod nga mohimog daotan.
- ²⁹ Sigurado gayod nga silotan
ang mga bugal-bugalon ug mga buang-buang.

20

- ¹ Ang sobra nga pag-inom sa ilimnong makahubog magpahimo sa tawo nga
bastos.
Ang tawo nga maghubog-hubog dili maalamon.
- ² Makalilisang ang hari kon masuko murag nagangulob nga liyon.
Kon pasuk-on mo siya, patyon ka gayod niya.
- ³ Dalaygon ang tawo nga maglikay sa kasamok;
ang buang-buang lang ang gustog gubot.
- ⁴ Ang tapolan nga modaro sa panahon sa tingtanom walay anihon.
- ⁵ Ang huna-huna sa tawo mahimong sama kalawom sa tubig,
apan kon maalamon ka, matugkad mo kini.
- ⁶ Daghan ang moingon nga maayo silang tawo,
apan anaa ba kanilay masaligan?
- ⁷ Ang matarong nga tawo dili salawayon.
Bulahan ang iyang mga anak nga nagsunod sa iyang pamatasan.
- ⁸ Kon mohukom ang hari, sutaon gayod niya pag-ayo
kon kinsay naghimog daotan.

- ⁹ Wala gayoy makaingon nga hinlo na gayod ang iyang kasing-kasing, nga wala na gayod siyay sala.
- ¹⁰ Ngil-aran ang GINOO sa manglimbong ug timbang o pagtakos.
- ¹¹ Ang mga binuhatan sa usa ka batan-on nagpadayag sa iyang pamatasan, kon siya matarong o dili.
- ¹² Gihatagan kita sa GINOO ug mata aron makakita ug dalunggan aron makabati.
- ¹³ Kon sige ka lang ug katulog, magutman ka.
Bangon ug pagtrabaho,
ug moabunda ang imong pagkaon.
- ¹⁴ Sawayon sa mamalitay ang baligya aron makahangyo siya.
Apan kon mapalit na niya kini, ipasigarbo dayon niya kini.
- ¹⁵ Daghang mga bulawan ug mahalong mga bato,
apan diyutay ra ang manulti nga adunay kaalam.
- ¹⁶ Kon adunay tawo nga mosaad nga siyay mobayad kanimo
sa utang sa tawo nga dili niya kaila,*
siguroha nga makakuha ka gikan kaniya ug garantiya,
aron masiguro mo nga mobayad siya.
- ¹⁷ Ganahag kaon ang tawo sa iyang linimbongan,
apan sa ulihi, mahisama kini sa balas diha sa iyang baba.
- ¹⁸ Pangayog tambag kabahin sa imong mga plano
o sa dili ka pa moadto sa gira.
- ¹⁹ Ang libakira manabi ug mga sekreto,
busa likayi ang tawo nga sama niana.
- ²⁰ Ang anak nga manunglo ug ginikanan mamatay
sama sa suga nga napalong diha sa kangitngit.
- ²¹ Ang panulondon nga sa sinugdan imong gikuha sa dili pa hustong panahon
dili makahatag kanimo ug kaayohan sa kaulahian.
- ²² Ayaw panimalos. Salig lang sa GINOO,
ug tabangan ka niya.
- ²³ Ginakangil-aran sa GINOO ang mga tawong nanglimbong sa timbangan.
Dili kana maayo nga buhat.
- ²⁴ Ang GINOO maoy nagbuot sa atong kinabuhi,
busa dili nato mahibaloan ang atong kapalaran.†

* **20:16** tawo nga dili niya kaila: o daotang babaye. † **20:24** dili nato mahibaloan ang atong kapalaran: o dili gayod nato matugkad ang mga nahitabo kanato.

- 25 Makuyaw ang pagdali-dali ug saad nga imong ihalad ang usa ka butang ngadto sa GINOO.
Kinahanglang huna-hunaon mo una kini sa dili ka pa mosaad.
- 26 Kon mohukom ang maalamon nga hari,
sigurohon gayod niya kon kinsay naghimo ug daotan,
ug silotan niya kini.
- 27 Ang atong konsensya o huna-huna[‡]
gamiton sa GINOO sa paglamdag sa atong kinabuhi
aron masusi nato ang atong pagkatawo.
- 28 Kon buotan ug matinud-anon ang usa ka hari,
walay daotang mahitabo kaniya ug molungtad ang iyang paghari.
- 29 Garbo sa mga batan-on ang ilang kusog,
ug dungog sa mga tigulang ang ilang katigulangan. §
- 30 Usahay maayo nga masilotan kita
aron magbag-o kita.

21

- 1 Maingon nga gibut-an sa GINOO ang pagdagayday
sa suba,
mahimo usab niyang but-an
ang huna-huna sa hari sumala sa iyang gusto.
- 2 Alang kanato husto na gayod ang tanan natong ginahimo,
apan ang GINOO ray nasayod
sa tinuod natong motibo.
- 3 Mas ikalipay sa GINOO ang husto
ug matarong nga binuhatan sa tawo
kaysa iyang mga halad.
- 4 Sala ang pagkamapasigarbohon
ug ang pagkamapahitas-on.
Mailhan mo nga daotan kana nga tawo
pinaagi niana nga kinaiya.
- 5 Kon magplano kag maayo ug magmakugihon,
sigurado nga mouswag ka.
Apan kon magdali-dali ka,
sigurado nga mapobre ka.
- 6 Ang bahandi nga nakuha sa pagpanglimbong
dali rang mawala,
ug maghatod kini sa tawo ngadto sa kamatayon.
- 7 Ang kabangis sa mga daotan mao ang makapalaglag kanila,
kay nagdumili sila sa pagbuhat sa matarong.

‡ 20:27 konsensya o huna-huna: o espiritu. § 20:29 katigulangan: sa literal, uban.

- 8 Daotan ang kinaiya sa tawong makasasala,
apan maayo ang kinaiya sa tawo nga matarong.
- 9 Mas maayo pang magpuyo sa atop sa balay*
kaysa magpuyo sulod sa balay uban
sa asawa nga palaaway.
- 10 Ang mga daotan gusto lang
gayod nga kanunayng maghimog daotan;
wala silay kaluoy sa ilang isigka-tawo.
- 11 Kon silotan ang mga mabiyay-biayon,
ang mga walay alamag magkat-on nga magmaalamon.
Ang maalamon mas magmaalamon pa gayod kon tudloan.
- 12 Nasayod ang matarong nga Dios sa binuhatan sulod sa
panimalay sa mga daotan,
ug sila pagasilotan.
- 13 Kon dili mo panumbalingon ang mga kabos
kon mangayo sila ug tabang,
dili ka usab panumbalingon kon mangayo ka ug tabang.
- 14 Kon regalohan mo sa tago ang tawo nga nasuko kanimo,
mawala ang iyang kasuko.
- 15 Kon mapatunhay ang hustisya,
malipay ang mga matarong,
apan mahadlok ang mga daotan.
- 16 Kamatayon ang dangatan
sa tawong dili gustog kaalam.
- 17 Ang tawo nga magpatuyang sa paglingaw-lingaw
ug pagkombira,
dili gayod madato, mapobre pa hinuon.
- 18 Ginasilotan ang mga daotan ug maluibon
aron maluwas ang mga matarong.
- 19 Mas maayo pang magpuyo sa disyerto
kaysa magpuyo uban sa asawa nga sapoton ug palaaway.
- 20 Ang maalamon nga tawo nagtagana gayod alang sa umaabot,
apan ang buang-buang nagpatuyang lang ug gasto.
- 21 Ang tawo nga nagtinguha gayod nga magkinabuhi
nga matarong ug matinud-anon,
makaangkon ug taas nga kinabuhi ug kalamposan,
ug ang mga tawo modayeg kaniya.
- 22 Ang komander nga maayog mga taktika molampos

* 21:9 Patag ang atop sa mga balay ug mahimong patindogan ug balay-balay.

sa pag-ilog ug siyudad nga daghag kasundalohan,
ug ang gisaligan niining lig-ong mga paril iyang malumpag.

- ²³ Ang tawong nagbantay sa iyang ipanulti
malikay sa kasamok.
- ²⁴ Ang tawong garboso
ug mapahitas-on mailhan pinaagi sa iyang kamabiay-biayon
ug kalabihan manghambog.
- ²⁵ Bisan daghan kag gihandom apan tapolan ka,
maghatod kini kanimo sa kalaglagan.
- ²⁶ Ang tawong tapolan kanunayng maghandom
nga adunay mohatag,
apan ang tawong matarong dili managana mohatag.
- ²⁷ Ngil-aran ang GINOO
sa halad sa mga daotan,
labi na gayod kon daotan kinig motibo.
- ²⁸ Ang bakakon nga saksi dili na pasultihon,
apan ang saksi nga nagsugilon sa tinuod[†]
padayon nga pasultihon.
- ²⁹ Ang daotan dili mabalaka sa iyang mga ginahimo,
apan ang matarong mamalansi pag-ayo sa iyang ginahimo.
- ³⁰ Walay kaalam, panabot, o tambag
nga makatupong sa GINOO.
- ³¹ Bisan hanas na ang mga kabayo sa gira,
ang GINOO ray makapadaog.

22

- ¹ Mas maayo nga nindot kag reputasyon kaysa daghan kag bahandi.
Ang pagtahod sa mga tawo kanimo mas bililhon pa kaysa bulawan ug pilak.
- ² Ang adunahan ug ang kabos
parehas nga binuhat sa GINOO.
- ³ Ang maalamon nga tawo molikay sa kakuyaw,
apan ang walay alamag magpaduol hinuon niini,
mao nga mag-antos siya.
- ⁴ Ang pagtahod sa GINOO ug ang pagpaubos makahatag kanimo
ug bahandi, dungog, ug taas nga kinabuhi.
- ⁵ Ang tawong daotan nagsubay sa dalan nga tunokon ug makuyaw.

[†] **21:28** *saksi nga nagsugilon sa tinuod*: sa literal, *ang tawo nga nakadungog*. Tingali ang buot ipasabot nga kon unsay iyang nadunggan mao gayoy iyang isugilon.

Ang tawong nag-amping sa iyang kinabuhi molikay niini.

- 6 Tudloi ang bata sa hustong gawi,
ug mahinumdoman niya kini hangtod siya matigulang.
- 7 Ang kabos gamhan sa adunahan,
ug ang utangan ulipon sa iyang giutangan.
- 8 Ang magpugas ug daotan moani ug kalaglagan,
ug maundang na ang iyang pagpasakit sa uban.
- 9 Panalanginan ang mga manggihatagon
ug pagkaon ngadto sa mga kabos.
- 10 Aboga ang tawong tampalasan, ug mahunong ang panaglalis,
panag-away, ug ang ininsultohanay.
- 11 Ang tawo nga matinud-anon ug matinahoron manulti
mahimong higala sa hari.
- 12 Gibantayan ug maayo sa GINOO ang mga maalamon,
apan daoton niya ang mga plano sa mga maluibon.
- 13 Ang tapolan nga tawo dili mogawas sa balay kay basin kuno
ug adunay liyon sa gawas ug tukbon siya.
- 14 Ang mga pulong sa babayeng daotan nahisama sa lawom nga bangag,
ug diha ipangtambog ang mga tawong gikapungtan sa GINOO.
- 15 Kinaiya sa mga bata ang pagbinuang,
apan matul-id kini kon disiplinahon sila.
- 16 Ang tawo nga mangdaog-daog sa mga kabos
o manghatag ug regalo sa mga adunahan
sa tuyo nga gustong maadunahan, mahimo na hinuon kabos.

Ang 30 ka Importanteng mga Panultihon

Panultihon 1

- 17 Pamatia ang mga pulong sa mga tawong maalamon.
Pamati pag-ayo samtang ginatudlo ko kini kanimo,
18 kay magmalipayon ka gayod
kon imo kining masayran ug masaulo.
- 19 Gitudlo ko kini karon kanimo
aron mosalig ka sa GINOO.
- 20 Nagsulat ako ug 30 ka mga panultihon nga maggiya
ug maghatag kanimog kaalam.
- 21 Pinaagi niini masayran mo ang kamatuoran,
ug makahatag kag masaligan nga tubag
ngadto sa tawo nga mangutana kanimo.*

Panultihon 2

- 22 Ayaw pamintaha sa mga kabos,

* 22:21 mangutana kanimo: sa literal, nagpadala kanimo.

- ug ayaw sila daog-daoga sa korte,
²³ kay ang GINOO maoy manalipod kanila.
 Ug kon unsay dili maayong gibuhay ninyo kanila
 buhaton usab sa GINOO diha kaninyo.

Panultihon 3

- ²⁴ Ayaw pakighigala sa tawong daling masuko,
²⁵ kay basig mapareho ka kaniya,
 ug maghatod kini kanimo sa kadaotan.

Panultihon 4

- ²⁶ Ayaw pagsaad nga ikaw mobayad
 sa utang sa uban.
²⁷ Kay kon dili ka makabayad,
 kuhaon nila bisan ang imong higdaanan.

Panultihon 5

- ²⁸ Ayaw ibta ang muhon nga giugbok
 sa imong mga katigulangan.

Panultihon 6

- ²⁹ Ang tawo nga maayong motrabaho mag-alagad sa mga hari
 ug dili sa ordinaryong mga tawo.

23

Panultihon 7

- ¹ Kon mokaon ka uban sa usa ka pangulo,
 pagbantay pag-ayo sa imong lihok.
² Kon kusog kang mokaon,
 pugngi ang imong kaugalingon.
³ Ayaw kaibog sa lamiang pagkaon nga iyang gidalit,
 kay basig gipanid-an niya ang imong pamatasan.

Panultihon 8

- ⁴ Ayaw hagio ang imong kaugalingon sa labihang
 pagpaninguha nga maadunahan.
 Pagkat-on hinuon sa pagpugong sa kaugalingon
 ug sa paghuna-huna kon unsay ensakto.
⁵ Ang bahandi mawala sa usa lang ka pagpamilok,
 nga daw sa aduna kini pako ug molupad palayo sama sa agila.

Panultihon 9

- ⁶ Ayaw pagkaon ni kaibog sa pagkaon
 nga giandam sa kuripot nga tawo,
 bisan ug lamian pa kini.
⁷ Kay ang tawo nga sama niana maniid
 kon unsa kadaghan imong gikaon.*
 Moingon siya, "Sige, kaon pa."
 Apan dili diay kinasing-kasing ang iyang gisulti.
⁸ Busa isuka mo ang imong gikaon
 ug sayang lang ang imong mga pagdayeg kaniya.

Panultihon 10

* **23:7** *Kay...gikaon:* dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

- ⁹ Ayaw pakigsulti sa mga buang-buang,
kay bisag puno sa kaalam ang imong isulti
wala lang gihapon kini pulos alang kanila.

Panultihon 11

- ¹⁰ Ayaw iloga ang yuta sa mga ilo pinaagi
sa pagbalhin sa karaan nga mga muhon niini.
¹¹ Kay ang GINOO mao ang ilang gamhanan nga tigpanalipod.
Siya ang molaban kanila batok kanimo.

Panultihon 12

- ¹² Pamati kon ginatul-id ang imong pamatasan
aron makakat-on ka.

Panultihon 13

- ¹³⁻¹⁴ Ayaw pagduha-duha sa pagdisiplina sa imong anak.
Ang pagbunal dili makapatay kaniya,
makaluwas pa hinuon kini kaniya gikan sa kamatayon.

Panultihon 14

- ¹⁵⁻¹⁶ Anak, malipay gayod ako kon magmaalamon ka
ug kon husto ang imong ginapamulong.

Panultihon 15

- ¹⁷ Ayaw kasina sa mga makasasala;
tahora hinuon sa kanunay ang GINOO.
¹⁸ Ug siguro gayod nga adunay maayo kang kaugmaon,
ug dili mapakyas ang imong mga tinguha.

Panultihon 16

- ¹⁹ Anak, pamati sa mga ginapanudlo ko kanimo.
Pagmaalamon ug sunda ang husto nga dalan.
²⁰⁻²¹ Ayaw sunda ang mga palahubog ug ang mga hangol ug kaon,
kay kanang klasiha sa mga tawo daling mapobre.
Sige lang silag katulog, ug magkagidlay sila sa kaulahian.

Panultihon 17

- ²² Paminaw sa imong ginikanan nga maoy nagpakatawo kanimo
ug ayaw sila bugal-bugali kon tigulang na sila.
²³ Paninguhaa nga maangkon mo ang kamatuoran,
kaalam, saktong pamatasan, ug maayong panabot.
Ug ayaw gayod kini ibaylo sa bisan unsang butang.
²⁴⁻²⁵ Malipay gayod ang imong ginikanan
kon matarong ka ug maalamon.
Ikaliipay nila nga sila nahimong imong amahan ug inahan.

Panultihon 18

- ²⁶ Anak, pamati pag-ayo kanako,
ug sunda ang akong pagkinabuhi.
²⁷ Kay ang babayeng nagbaligya sa iyang dungog makadaot kanimo
sama sa lawom kaayo nga bangag.
²⁸ Sama siya sa tulisan nga mag-atang ug mabiktima,
ug siya ang hinungdan sa pagluib sa daghang mga bana sa ilang mga
asawa.

Panultihon 19

- ²⁹ Kinsay tawo nga miserable? Kinsay palaaway?

- Kinsay reklamador?
 Kinsay makulatahan
 nga mahimo ra untang likayan?
 Kinsay kanunayng magpula ang mata?
- ³⁰ Siya ang tawo nga palahubog,
 ug mahiligon sa pagtilaw sa nagkalain-laing matang sa bino.
- ³¹ Ayaw pagpadani sa isog nga bino,
 nga makalaway tan-awon sulod sa baso,
 ug daw kalami imnon.
- ³² Kay pagkahuman mo ug inom niini,
 bation mo nga daw sa gipaak ka sa malala nga bitin,
- ³³ ug bisan unsa na lay imong makita,
 ug dili ka na makahuna-huna ug maayo.
- ³⁴ Paminaw mo murag nagsakay kag barko
 ug naghigda ibabaw sa palo.[†]
- ³⁵ Moingon ka, “Adunay mibunal ug misumbag kanako,
 apan wala ako makabatig sakit.
 Kanus-a pa kaha ako mahuwasi
 aron makainom na pud ko?”

24

Panultihon 20

- ¹ Ayaw kasina sa mga daotan
 o paninguha nga makighigala kanila,
² kay ang ilang gihuna-huna
 ug gipanulti mao ang pagpasakit sa uban.

Panultihon 21

- ³⁻⁴ Pinaagi sa kaalam matukod ang usa ka balay,
 ug mapalig-on kini pinaagi sa maayong panabot;
 ug ang mga kuwerto niini mapuno sa nindot
 ug mahalon nga mga kabtangan pinaagi sa kahibalo.*

Panultihon 22

- ⁵ Ang mga tawong maalamon
 dakog ikatabang panahon sa gira,
⁶ kay kinahanglan ang ilang
 mga tambag sa pagpakig-gira.
 Ug mas dako ang tsansa nga modaog
 kon daghan ang magtatambag.

Panultihon 23

- ⁷ Dili matugkad sa tawong buang-buang ang kaalam.
 Wala siyay ikasulti kon maalamong mga butang nay hisgotan.

Panultihon 24

- ⁸ Ang tawong magplano kanunay
 ug daotan ilado nga tigpasiugdag daotan.
⁹ Sala ang bisan unsay ipasiugda sa tawong buang-buang,
 ug ngil-aran ang mga tawo sa bugal-bugalon.

Panultihon 25

[†] **23:34** *palo*: taas nga kahoy diin nahigot ang layag sa barko.
mapundar ug mapauswag nimo ang imong panimalay.

* **24:3-4** O Kon maalamon ka,

- ¹⁰ Kon mawad-an kag paglaom sa panahon sa kalisod,
timailhan kana nga ikaw huyang.
- ¹¹ Ayaw pagduha-duha sa pagluwas sa mga tawo
nga dili sad-an nga gihukman nga patyon.
- ¹² Moingon ka nga wala ka mahibalo bahin niini,
apan nahibalo ang Dios kon nagsulti ka sa tinuod o wala.
Nagbantay siya kanimo ug nakahibalo siya
kon unsay anaa sa imong huna-huna.
Balosan ka niya sumala sa imong binuhatan.

Panultihon 26

- ¹³⁻¹⁴ Anak, maingon nga ang dugos tam-is ug makaayo kanimo,
ingon usab niana ang kaalam.
Kay kon maalamon ka, aduna kay maayong kaugmaon
ug dili mapakyas ang imong mga pangandoy.

Panultihon 27

- ¹⁵ Ayaw pag-awat sa tawong daotan nga manglungkab
sa pinuy-anan sa tawong matarong.
- ¹⁶ Kay bisan makapito pa mapandol ang tawong matarong,
makabangon ra gihapon siya.
Apan kon ang daotan ang malaglag,
dili na siya makabangon pa.

Panultihon 28

- ¹⁷ Ayaw pagmaya kon adunay daotang
mahitabo sa imong kaaway.
- ¹⁸ Makita sa GINOO ang imong gibuhay,
ug dili niya kini magustohan;
ug undangan niya ang pagsilot sa imong kaaway.

Panultihon 29

- ¹⁹ Ayawg kalagot o kasina sa daotang mga tawo,
²⁰ kay wala silay maayong kaugmaon
ug mahisama sila sa suga nga napalong.

Panultihon 30

- ²¹ Anak, tahora ang GINOO ug ang hari.
Ayaw pakig-uban sa mga tawong nakigbatok kanila,
- ²² kay wala ka masayod kon unsay kalaglagan nga kalit nga
ipadala sa GINOO o sa hari ngadto kanila.

Dugang pa nga mga Panultihon

- ²³ Ania pay laing mga panultihon gikan sa maalamon nga mga tawo:
Dili maayo nga aduna kay pinalabi sa imong paghukom.
- ²⁴ Kon ipalingkawas mo ang nakasala,
tunglohon ug kapungtan ka sa mga tawo.
- ²⁵ Apan kon silotan mo ang nakasala,
panalanginan ka ug mouswag ka pa.
- ²⁶ Ang dili bakak nga tubag nagpadayag
sa tinuoray nga panaghigalaay.
- ²⁷ Andama una ang imong panginabuhian, sama sa uma,

sa dili ka pa magtukod ug panimalay.[†]

²⁸ Ayaw pagsaksi batok sa imong isigka-tawo sa walay igong hinungdan, o manugilon ug bakak bahin kaniya.

²⁹ Ayaw pag-ingon, “Balosan ko siya sa iyang gihimo kanako. Himuon ko usab kaniya ang iyang gihimo kanako.”

³⁰ Miagi ako sa uma sa usa ka tawong tapolan ug walay panabot.

³¹ Puno na kini sa mga sagbot ug sampinit, ug guba na ang koral niini.

³² Gipamalandongan ko pag-ayo kining akong nakita ug nakuha ko kini nga leksyon:

³³ Higda-higda, tulog-tulog, ug pagpangiyugpos gamay, tawong tapolan,

³⁴ ug sa kalit lang moabot kanimo ang kawad-on nga daw sama sa armadong tulisan.

Ang Uban pang mga Panultihon ni Solomon

25

¹ Ania pa gayod ang uban pang mga panultihon ni Solomon nga gikopya sa mga tawo ni Ezequias nga hari sa Juda:

² Ginapasidunggan nato ang Dios tungod sa mga butang nga wala niya ipadayag kanato; apan ginapasidunggan nato ang mga hari tungod sa mga butang nga ilang gipadayag kanato.

³ Maingon nga dili masukod kon unsa kataas ang langit ug unsa kalawom ang yuta, dili usab matugkad ang huna-huna sa mga hari.

⁴ Kinahanglan nga kuhaon una ang mga nakasagol sa plata ayha pormahon sa platero.

⁵ Kinahanglan palayason ang daotang mga katawhan* sa hari aron motunhay ang pagkamatarong sa iyang gingharian.

⁶ Kon anaa ka sa atubangan sa hari, ayaw isipa imong kaugalingon nga mura ka na ug si kinsa, ug ayaw paglingkod uban sa mga dungganon.

⁷ Kay mas maayo nga ang hari maoy mopalangkod kanimo kaysa iya kang papahawaon ug maulawan ka atubangan sa mga dungganon.

⁸ Ayaw pagdali-dalig sugilon sa korte bahin sa imong nakita, kay unsa na lang kahay imong buhaton kon mapamatud-an sa usa ka saksi nga sayop ka!

⁹ Kon aduna kamoy panagbangi sa imong higala, husaya kini nga kamo-kamo ra ug ayaw ipanugilon ang inyong mga sekreto,

¹⁰ kay kon masayran na kini sa uban, basin maulawan kamo,

[†] **24:27** magtukod ug panimalay: o magtukod ug balay.

^{*} **25:5** mga katawhan: o mga opisyal; o mga magtatambag.

ug madaot ang inyong dungog hangtod sa hangtod.

- 11 Ang pagsulti sa hustong mga pulong sa tukmang panahon nahisama kaanindot sa bulawan nga mga mansanas diha sa sudlanan nga pilak.
- 12 Ang pagbadlong sa tawong maalamon mas bililhon pa sa alahas nga bulawan alang sa tawo nga mamati niini.
- 13 Ang kasaligan nga mensahero makapagaan sa gibati sa nagsugo kaniya, sama sa bugnaw nga tubig panahon sa ting-init.
- 14 Ang tawo nga wala nagtuman sa iyang saad sama sa dag-om ug hangin nga walay dalang ulan.
- 15 Ang pagpailob ug ang malumong sinultihan makakumbinse sa mga pangulo ug bisan sa mga gahi ug kasing-kasing.
- 16 Ayaw pagpalabig kaon ug dugos kay tingalig mosuka ka.
- 17 Ayaw pagsige ug pamisita sa imong silingan, kay tingalig mapul-an siya ug maglagot na hinuon kanimo.
- 18 Ang tawo nga nagsaksi ug bakak sa iyang isigka-tawo makapasakit nga daw sa espada, bunal, ug pana.
- 19 Ang pagsalig sa tawong dili masaligan sa panahon sa kalisod walay kapuslanan sama sa daot nga ngipon o bali nga tiil.
- 20 Kon awitan mo sa masadya nga awit ang tawong anaa sa labihan nga kalisod, sama rag gihuboan mo siya ug bisti panahon sa tingtugnaw o gibutangan mo ug suka ang iyang samad.
- 21 Kon ang imong kaaway gigutom, pakan-a; kon giuhaw, paimna.
- 22 Kay kon buhaton mo kini maulaw siya sa iyang gihimo kanimo,[†] ug ang GINO magbalos kanimo.
- 23 Maingon nga ang hanging habagat magdalag ulan, ang tabi-tabi magdala usab ug kasuko.
- 24 Mas maayo pang magpuyo sa atop sa balay[‡] kaysa magpuyo sulod sa balay uban sa asawa nga palaaway.
- 25 Ang maayong balita nga gikan sa layong dapit sama sa mabugnaw nga tubig nga makapatagbaw sa tawong giuhaw.
- 26 Ang tawong matarong nga magpahiuyon sa tawong daotan sama sa lubog nga tuboran o sa hugaw nga atabay.
- 27 Dili maayo ang sobra nga pagkaon ug dugos, mao usab ang pagtinguha nga dayegon ka kanunay sa mga tawo.

[†] 25:22 maulaw siya sa iyang gihimo kanimo: sa literal, nagtapok ka ug бага sa iyang ulo. [‡] 25:24 atop sa balay: tan-awa usab ang Pan. 21:9.

- 28 Ang tawo nga dili makapugong sa iyang kaugalingon daling mapukan sama siya sa usa ka siyudad nga walay paril.

26

- 1 Maingon nga dili angay nga mag-snow kon ting-init o mag-ulan kon ting-ani, dili usab angay nga dayegon ang usa ka tawong buang-buang.
- 2 Ang tunglo dili modulot kanimo kon wala kay sala.
Sama kini sa naglupad nga langgam nga molabay lang ug dili motugpa.
- 3 Kinahanglang witkan ang kabayo ug busalan ang asno aron mosunod.
Mao usab ang buang-buang, kinahanglang silotan aron motuman.
- 4 Ayawg tugbangi ang mga binuang sa usa ka tawong buang-buang, kay basig mapareho ka usab kaniya.
- 5 Apan usahay maayo usab kon tubagon mo siya, aron mahibaloan niya nga dili siya maalamon sama sa iyang gituohan.
- 6 Kon ang buang-buang maoy imong sugoon sa pagdalag mensahe, sama rag giputol mo ang imong mga tiil; nangita ka lag kasakit.
- 7 Walay pulos ang panultihon nga gisulti sa mga buang-buang, sama kini sa tiil sa usa ka tawong bakol.
- 8 Tinonto kon ihigot mo sa tirador ang bato nga imong ibala; mao usab kon pasidunggan mo ang buang-buang.
- 9 Ang panultihon nga gisulti sa mga buang-buang makapasakit sama sa tunokon nga kahoy nga giwara-wara sa hubog.
- 10 Ang tawo nga mohatag ug trabaho sa usa ka buang-buang o ni bisan kinsa lang nga molabay, sama sa usa ka mamamana nga nagpataka lag pamana.
- 11 Maingon nga kan-on pagbalik sa iro ang iyang suka, utrohon ra gihapon sa buang-buang ang iyang kabuang.
- 12 Adunay paglaom pa alang sa tawong buang-buang kaysa tawong naghuna-huna nga kunohay maalamon siya.
- 13 Ang tawong tapolan dili mogawas sa balay kay kuno adunay liyon sa gawas.
- 14 Ang tawong tapolan magbalibali lag higda diha sa iyang katre sama sa pultahan nga magliso-liso diha sa iyang bisagra.
- 15 Adunay mga tawo nga labihan kaayo katapolan nga bisan lag mokaon tapolan pa.
- 16 Nagtuo ang tawong tapolan nga mas maalamon pa siya kaysa pito ka tawong maayong mangatarungan.
- 17 Makuyaw ang pag-apil-apil sa away sa uban; sama kini kakuyaw sa pagbira sa dalunggan sa usa ka iro.
- 18-19 Ang tawong mangilad sa iyang isigka-tawo, ug unya moingon siya nga nagsiniaw ra siya, sama siya sa usa ka katok nga gatira ug makamatay nga nagdilaab nga pana.
- 20 Maingon nga mapalong ang kalayo kon wala nay sugnod, maundang usab ang away kon wala nay tabi-tabi.
- 21 Maingon nga ang uling makapabaga,

- ug ang sugnod mopadilaab sa kalayo,
ang tawong palaaway makapasugod usab ug kasamok.
- 22 Ang tabi-tabi daw sama sa pagkaon
nga lami usapon ug tunlón.
- 23 Kon ang maanindot mong mga pulong adunay nagpahiping daotan,
nahisama ka sa kolon nga gihaklapan lang ug plata.*
- 24 Ang kaaway magpakaaron-ingnon nga maayo,
apan sa iyang kasing-kasing anaa ang pagpanglimbong.
- 25 Bisan ug maayo siyang manulti, ayaw pagtuo kaniya,
kay puno sa kadaotan ang iyang huna-huna.
- 26 Magpakaaron-ingnon siya aron matabonan ang iyang kasuko,
apan ang iyang pagkadaotan mabutyag ra gihapon sa kadaghanan.
- 27 Kon magkalot kag bangag aron mahulog ang uban,
maunay ka niini.
Kon magpaligid kag bato aron maligiran ang uban,
ikaw ang maligiran niini.
- 28 Ang tawong bakakon nasilag sa mga tawo nga iyang gibiktima,
ug ang tawong ulog-ulogan magdalag kadaot.

27

- 1 Ayaw pagpanghambog kon unsay imong buhaton ugma,
kay wala ka makahibalo kon unsay mahitabo ugma.
- 2 Ayaw dayega ang imong kaugalingon;
pasagdi nga ang uban maoy modayeg kanimo.
- 3 Bug-at ang bato ug ang balas,
apan mas bug-at ang imong bation
kon palaguton ka sa tawong buang-buang.
- 4 Makuyaw ang tawo nga anaa sa kasuko,
apan mas makuyaw ang tawo nga gaselos.
- 5 Mas maayo pa nga badlongon mo ang usa ka tawo
kaysa moingon ka nga ginahigugma mo siya apan wala mo lang tagda.
- 6 Ang sakit nga pagbadlong sa usa ka higala adunay maayong katuyoan,
apan ang halok sa kaaway dili kasaligan.
- 7 Kon ang usa ka tawo busog na,
bisan ang dugos murag walay lami kaniya;
apan kon gutom siya,
bisan ang pait nga pagkaon tam-is alang kaniya.
- 8 Ang tawo nga milayas sa iyang panimalay
nahisama sa langgam nga mibiya sa iyang salag.
- 9 Ang pahumot ug ang insenso makapalipay sa tawo,
ingon man ang sinsero nga tambag gikan sa usa ka higala.

* 26:23 gihaklapan...plata: o gisilakan.

- 10 Ayaw kalimti ang imong higala,
o ang higala sa imong amahan.
Ug kon anaa ka sa kalisod,
ayaw na pangayog tabang
sa imong igsoon* nga atua sa layo.
Ang suod nga isigka-ingon mas maayo pa
kaysa igsoon nga atua sa layo.
- 11 Anak, pagmaalamon kay ikalipay ko kana,
ug aron aduna akoy ikatubag sa mga hinawayon.
- 12 Ang maalamon molikay sa nagsingabot nga katalagman,
apan ang walay kaalam dili molikay, busa nag-antos siya.
- 13 Kon mosaad ang usa ka tawo nga siyay mobayad kanimo
sa utang sa tawo nga dili niya kaila,†
siguroha nga makakuha ka gikan kaniya ug garantiya,
aron masiguro mo nga mobayad siya.
- 14 Kon isinggit mo ang imong bendisyon
ngadto sa imong silingan sa sayong kabuntagon,
isipon niya kini nga usa ka pagpanghimaraot.
- 15 Ang asawa nga kanunayng makig-away sa iyang bana makalagot
sama sa atop nga magtulo kon mag-ulan.
- 16 Dili mo siya mapahilom,
sama sa hangin nga dili mo mapugngan
o sa lana nga dili mo makuptan.
- 17 Maingon nga ang puthaw mopahait sa puthaw,
ang tawo makakat-on usab sa iyang isigka-tawo.
- 18 Kon atimanon mo ang kahoy nga igos,
makakaon ka sa iyang bunga.
Sama nga kon atimanon mo ang imong agalon,
pasidunggan ka niya.
- 19 Maingon nga makita mo
ang imong hitsura diha sa tubig,
ang sulod sa imong kasing-kasing
magpadayag usab sa imong pagkatawo.
- 20 Walay katagbawan ang kamatayon;
mao usab ang pangandoy sa tawo.
- 21 Maingon nga mapamatud-an
ang kalunsay sa bulawan
ug sa pilak pinaagi sa kalayo,
ang atong pagkatawo mapamatud-an usab
basi sa pagdayeg sa ubang tawo.

* 27:10 igsoon: o paryente. † 27:13 Tan-awa usab ang Pan. 20:16.

- ²² Bisan unsaon mo pagsilot ang tawong buang-buang,
dili mo gayod mapaundang ang iyang pagkabuang.
- ²³ Bantayi ug atimana pag-ayo ang imong kahayopan,
- ²⁴ kay ang bahandi
ug dungog dili molungtad.
- ²⁵ Kumpaya ang mga sagbot;
ug samtang nagtubo pa kini pag-usab,
kumpaya usab ang mga sagbot sa kabungtoran
aron adunay makaon pirme ang imong kahayopan.
- ²⁶ Makahimo kag mga bisti gikan sa balhibo sa mga karnero,
ug mahimo mong ibaligya ang uban mong mga kanding aron maka-
palit ka ug yuta.
- ²⁷ Makakuha ka usab ug daghang gatas
gikan sa imong mga kanding alang sa imong pamilya
ug apil pa ang imong mga sulugoong babaye.

28

- ¹ Ang tawong daotan moikyas bisag walay naggukod kaniya,
apan ang tawong matarong dili mahadlok sama sa liyon.
- ² Kon ang usa ka nasod magpakasala,
kanunay pulihan ang ilang pangulo.
Apan molig-on ang usa ka nasod
kon ang pangulo niini maalamon.
- ³ Ang tawong kabos nga nangdaog-daog sa sama niyang kabos
sama sa makusog nga ulan nga nagdaot sa mga tanom.
- ⁴ Ang mga nagsalikway sa Kasugooan gadayeg sa mga daotan,
apan ang mga nagtuman niini, makigbatok sa mga daotan.
- ⁵ Ang mga tawong daotan wala makasabot kon unsay hustisya,
apan ang mga nagdangop sa GINOO nakasabot pag-ayo niini.
- ⁶ Mas maayo pa ang kabos nga dili salawayon
kaysa adunahan apan salawayon.
- ⁷ Maalamon ang anak nga nagtuman sa Kasugooan,
apan ang anak nga makighigala sa mga badlongon* nagpakaulaw sa
iyang ginikanan.
- ⁸ Kon maadunahan ka pinaagi sa pagpatubo ug kuwarta,
ang imong bahandi mapaingon sa tawong matinabangon sa mga kabos.
- ⁹ Si bisan kinsa nga dili motuman sa Kasugooan,
kangil-aran sa Dios bisan ang iyang pag-ampo.
- ¹⁰ Ang tawo nga mosulsol sa tawong matarong
ngadto sa pagpakasala mabiktima sa iyang kaugalingong laang.
Apan ang tawo kansang kinabuhi walay ikasaway mouswag.

* **28:7 badlongon:** o hangol ug kaon.

- 11 Naghuna-huna ang mga adunahan nga maalamon na gayod sila,
apan ang tawong kabos nga adunay panabot
nahibalo kon unsa gayoy ilang tinuod nga pagkatawo.
- 12 Kon ang mga matarong ang magmadaogon malipay ang mga tawo,
apan kon ang mga daotan na ang modumala manago sila.
- 13 Dili ka gayod magmauswagon kon ilimod mo ang imong mga sala,
apan kon isulti mo kini ug talikdan, kaloy-an ka sa Dios.
- 14 Bulahan ang tawo nga nagtahod kanunay sa Dios,
apan ang tawo nga gahi ug kasing-kasing malaglag.
- 15 Ang tawong daotan nga nagdumala sa mga kabos
sama sa nagangulob nga liyon o oso nga andam sa pagtukob sa iyang
biktima.
- 16 Ang tigdumala nga walay panabot labihan kabangis.
Ang tigdumala nga dili buot maadunahan sa daotang paagi
makaangkon ug taas nga kinabuhi.
- 17 Ang tawo nga ginahasol sa iyang konsensya tungod sa iyang pagpatay
sa usa ka tawo magtago-tagong hangtod mamatay siya.
Ayaw ninyo siyag tabangi.
- 18 Ang tawong nagkinabuhi nga walay ikasaway layo sa katalagman,
apan ang tawong daotan kalit lang nga malaglag.
- 19 Ang kugihan nga mag-uuma adunay abunda nga pagkaon,
apan ang naggamit sa iyang panahon sa walay pulos nga mga buluhaton
mapobre.
- 20 Panalanginan gayod ang kasaligan nga tawo,
apan ang tawo nga nagdali nga maadunahan pagasilotan.
- 21 Dili maayo kon adunay pinalabi.
Apan adunay mga tawo nga naghimo niini
tungod kay nadala sa suborno, bisan gamay kini.
- 22 Ang tawong hangol ug kuwarta nagdali nga maadunahan,
apan wala siya masayod nga mapobre diay hinuon siya.
- 23 Sa kaulahian, mas pasalamat pa sa usa ka tawo
ang tawong mibadlong kaniya
kaysa niadtong miulog-ulog kaniya.
- 24 Ang tawo nga mangawat gikan sa iyang ginikanan ug nag-ingon
nga dili kini sala, kauban sa mga kriminal.
- 25 Ang tawong hakog makahatag ug kasamok,
apan ang tawong nagsalig sa GINOO mouswag.
- 26 Ang tawong nagsalig sa iyang kaugalingon buang-buang.
Ang tawong nagkinabuhi nga maalamon layo sa katalagman.

- ²⁷ Ang tawo nga mahinatagon sa mga kabos dili gayod mawad-an,
apan ang walay pagpakabana sa mga kabos makadawat sa daghang panghimaraot.
- ²⁸ Manago ang mga tawo kon ang mga daotan ang modumala.
Apan kon malaglag sila, mouswag ang mga matarong.

29

- ¹ Ang tawong gahig ulo bisag sigehan ug badlong,
sa kalit lang mapukan ug dili na makabangon pa.
- ² Kon mga matarong ang mangulo malipayon ang mga tawo,
apan kon mga daotan ang mangulo masubo gayod sila.
- ³ Ang tawong nagtinguha nga magmaalamon maghatag ug kalipay sa iyang amahan.
Ang tawong nagsigeg pakig-uban sa mga babayeng nagbaligya sa ilang dungog
gausik-usik lang sa iyang kuwarta.
- ⁴ Kon ang tinguha sa hari mao ang pagpatunhay sa hustisya,
ginalig-on niya ang iyang gingharian,
apan ang hari nga nawong ug sapi,
magpukan sa iyang gingharian.
- ⁵ Ang tawong mang-ulog-ulog
nagplanog daotan sa iyang isigka-tawo.
- ⁶ Ang tawong daotan malit-agan sa iyang kaugalingong sala,
apan ang tawong matarong mag-awit nga malipayon.
- ⁷ Ang tawong matarong naghatag ug bili sa katungod sa mga kabos.
Dili kini masabtan sa tawong daotan.
- ⁸ Ang mga tawong bugal-bugalon tigpasiugda ug kasamok sa lungsod,
apan ang mga maalamon tigpahusay niini.
- ⁹ Wala gayoy paingnan kon makighusay ang tawong maalamon sa usa ka
buang-buang,
kay magsige lang ug tagawtaw ug magbugal-bugal ang buang-buang.
- ¹⁰ Kalagotan ug gusto patyon sa mga kriminal
ang mga tawong nagkinabuhi sa husto ug dili salawayon.
- ¹¹ Ang tawong buang-buang mopagawas gayod sa iyang kasuko,
apan ang tawong maalamon makapugong sa iyang kaugalingon.
- ¹² Kon ang usa ka pangulo motuo ug bakak,
ang tanan niyang mga opisyal mahimong daotan.
- ¹³ Ang kabos ug ang nangdaog-daog kaniya

managsama nga gihatagan sa GINOO ug mga mata.*

- 14 Kon ang usa ka hari matarong nga mohukom sa mga kabos, magpadayon ang iyang paghari.
- 15 Ang pagbunal ug pagbadlong sa bata aron sa pagdisiplina kaniya makatudlo kaniya nga magmaalamon, apan kon pasagdan lang siya, makahatag siyag kaulawan sa iyang ginikanan.
- 16 Kon daotan ang mga nangulo, mosamot ang pagpakasala. Apan malaglag sila, ug makita kini sa mga matarong.
- 17 Disiplinaha ang imong anak, ug hatagan kaniyag kalinaw ug kalipay.
- 18 Kon walay mensahe sa Dios nga maggiya sa nasod, wala kini kahusay. Bulahan ang mga tawo nga nagtuman sa kasugoan sa Dios.
- 19 Adunay sulugoon nga dili mo matudloan kon imong istoryahan, kay bisan nasabtan ka niya, dili siya motuman.
- 20 Mas may paglaom pa ang tawong buang-buang kaysa tawong magpataka lag yawyaw.
- 21 Kon patughan mo lang sa gusto ang imong sulugoon gikan sa bata pa siya, mahimo mo unya siyang problema.
- 22 Ang tawong daling masuko makahatag ug kagubot, ug daghag mahimong sala.
- 23 Ang kahambogiro sa tawo maghatod kaniya sa kaulawan, apan ang pagkamapainubsanon makahatag kaniyag dungog.
- 24 Ang tawo nga kakunsabo sa kawatan nagbutang sa iyang kaugalingon sa kakuyaw. Bisan unsaon ug patug-an dili gayod siya motug-an.
- 25 Makuyaw kon kita talawan. Apan kon mosalig lang kita sa GINOO, wala gayoy daotang mahitabo kanato.
- 26 Daghan ang mangayog pabor sa usa ka pangulo, apan ang GINOO lang gayod ang makahatag ug hustisya.
- 27 Ngil-aran ang mga matarong sa mga daotan, ug ngil-aran usab ang mga daotan sa mga matarong.

Ang mga Panultihon ni Agur

30

1 Mao kini ang mga panultihon ni Agur nga anak ni Jakeh nga taga-Masa.

* 29:13 Ang buot ipasabot, parehas ra silang binuhat sa Dios.

Iya kining gisulti ngadto kang Itiel ug kang Ucal.*

2 “Akoy pinakawalay alamag sa tanang mga tawo.

Ang akong panghuna-huna daw dili iya sa tawo.

3 Wala gayod ako magtuon nga magmaalamon,
ug wala akoy nahibaloan bahin sa Dios.

4 Adunay tawo bang nakasaka sa langit ug nanaog?

Adunay tawo bang nakakumkom sa hangin

o nakaputos ug tubig sa iyang bisti?

Adunay tawo bang nagpahimutang sa mga utlanan sa kalibotan?

Kon anaa, sultihi ako kon kinsay iyang ngalan

ug unsay ngalan sa iyang mga anak.

5 “Ang matag pulong sa Dios kasaligan gayod.

Sama siya sa usa ka taming ngadto sa mga nagdangop sa iyang pagpanalipod.

6 Ayaw dugangi ang iyang mga pulong,

kay kon himuon mo kini, iya kang badlongon

ug ipakita niya nga bakakon ka.”

7 O Dios, may duha ako ka butang nga pangayoon kanimo.

Kon mahimo ihatag kini kanako sa dili pa ako mamatay.

8 Una, tabangi ako nga dili makapamakak.

Ikaduha, ayaw ako himoang adunahan o kabos,

hatagi lang hinuon ako sa akong kinahanglanon.

9 Kay kon maadunahan ako, basig dili ko na ikaw ilhon;

ug kon kabos ako, basig mangawat ako

ug maulawan ka tungod kanako.

Dugang nga mga Panultihon

10 Ayaw pakaulawi ang usa ka sulugoon ngadto sa iyang agalon,

kay panghimaraoton ka niya ug mahayan mo kini.

11 Adunay mga anak nga wala mag-ampo

nga panalanginan sa Dios ang ilang mga ginikanan,

ug makaako pa sa pagpanghimaraot kanila.

12 Adunay mga tawo nga nagtuo nga sila perpekto,

apan ang tinuod hugaw ang ilang kasing-kasing ug huna-huna.

13 Adunay mga tawo nga labihan gayod kamapahitas-on,

nga kon motan-aw murag nakamenos.

14 Adunay mga tawo usab nga murag buaya;

labihan kaayo makapamintaha sa mga kabos.

15 Ang tawong hakog murag alimatok nga manupsop.

Magsige lag ingon, “Hatagi ko! Hatagi ko!”†

Adunay upat‡ ka butang nga walay katagbawan:

16 ang dapit sa mga patay,§

ang babayeng baog,

* 30:1 nga taga-Masa...Ucal: dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto. † 30:15 Sa literal, *Ang alimatok may duha ka anak nga babaye nga parehas nga ginganlan ug, “Hatagi ako!”*

‡ 30:15 upat: sa literal, *tulo o upat*. Mao usab sa bersikulo 18, 21, 29. § 30:16 dapit sa mga patay: o *lubnganan*; o *kamatayon*.

ang nauga nga yuta,
ug ang kalayo.

- 17 Ang tawong tampalasan ug dili motahod sa ginikanan
tuhakon sa mga uwak ang iyang mga mata,
ug ang iyang patayng lawas kan-on sa mga agila.

18 Adunay upat ka butang nga katingalahan alang kanako
ug dili ko masabtan:

19 Kon nganong makalupad ang agila sa kawanangan,
kon nganong makahimo pagkamang ang bitin sa kabatoan,
kon nganong makalutaw ang barko sa dagat,
ug kon nganong maibog ang lalaki sa babaye.

- 20 Mao kini ang ginahimo sa babayeng mananapaw:
Makighilawas siya sa ubang lalaki,
ug unya moingon siya nga wala siyay nahimong daotan.

21 Adunay upat ka butang nga lisod dawaton
sa mga tawo sa kalibotan:

22 Ang ulipon nga nahimong hari,
ang buang-buang nga abunda sa pagkaon,

23 ang babayeng badlongon nga naminyo,
ug ang ulipong babaye nga nakapul sa iyang agalong babaye.

24 Adunay upat ka mananap dinhi sa kalibotan nga gagmay
apan maalamon kaayo:

25 Ang mga lamigas, nga bisan huyang,
nagtigom silag pagkaon panahon sa ting-init,

26 ang mga “badger,” bisan dili sila kusgan,
sa mga bato sila naghimog puloy-anan,

27 ang mga dulon, bisan ug wala silay pangulo,
mag-usa sila paglupad,

28 ang mga tiki mahimo mo lang dakpon sa imong kamot,
apan makita sila diha sa mga palasyo.

29 Adunay upat ka mga binuhat nga daw si kinsag barog:

30 ang liyon, nga labing kusgan sa tanang mga mananap ug walay
gikahadlok,

31 ang sunoy nga manok,
ang laki nga kanding,

ug ang hari nga gipalibotan sa iyang mga sundalo.

- 32 Kon ang imong pagkabuang-buang imong gipasigarbo
ug nagplanog daotan,
undanga na kana!

- 33 Kon ang pagsigeg kutaw sa gatas makahimo niining keso
ug kon ang pagsumbag sa ilong makasunggo,
mao usab ang kasuko, makasugod kini ug kagubot.

Ang mga Panultihon ni Haring Lemuel

31

¹ Mao kini ang mga panultihon ni Haring Lemuel nga taga-Masa,* nga gitudlo kaniya sa iyang inahan:

² Anak ko, natawo ka ingon nga tubag sa akong mga pag-ampo.

³ Ayaw usiki ang imong kinabuhi ug kusog diha sa mga babaye, kay silay hinungdan sa kalaglagan sa mga hari.

⁴ Lemuel, dili angay nga moinom ug bino ang mga hari ug ang mga nagdumala.

⁵ Kay kon hubog sila, makalimot sila sa kasugoan, ug makalapas sila sa katungod sa mga kabos.

⁶⁻⁷ Pasagdi nga moinom ang mga tawo nga nawad-an na ug paglaom† ug anaa sa kaguol, aron malimtan nila ang ilang kakabos ug mga kalisod.

⁸ Panalipdi ang katungod sa mga tawong walay katakos sa pagpanalipod sa ilang kaugalingon.

⁹ Paghukom pinasubay sa hustisya ug kaangayan, ug panalipdi ang katungod sa mga kabos.

Ang Maayo nga Asawa

¹⁰ ‡Lisod pangitaon ang maayo nga asawa.

Mas bililhon pa siya kaysa mahalong mga bato.

¹¹ Adunay pagsalig kaniya ang iyang bana, ug wala nay pangitaon pa ang iyang bana kaniya.

¹² Puro maayo ug dili daotan ang iyang ginabuhat ngadto sa iyang bana sa tibuok niyang kinabuhi.

¹³ Kugihan siya mohimog tela nga delana ug lino.

¹⁴ Sama siya sa barko sa mga negosyante; nagdala siya ug pagkaon bisan gikan siya sa layong dapit.

¹⁵ Sayo kaayo siyang mobangon aron sa pag-andam ug pagkaon alang sa iyang pamilya, ug aron sultihan ang iyang mga sulugoong babaye kon unsay ilang buluhaton.

¹⁶ Mahibalo siya mopili ug yuta, ug paliton niya kini.

Unya patamnahan niya kini ug ubas ginamit ang kuwarta nga iyang natigom.

¹⁷ Abtik siya, kugihan, ug baskog.

¹⁸ Maayo siyang magnegosyo, ug nagtrabaho siya hangtod sa gabii.

¹⁹ Siya ra mismo ang mohimo ug mga panapton nga himuong bisti.

²⁰ Mahinatagon siya ngadto sa mga kabos ug sa mga timawa.

²¹ Dili siya mabalaka kon tingtugnaw, kay may бага siyang mga panapton alang sa iyang pamilya.

²² Siya ra mismo ang naghimo sa mga hapin sa ilang katre. Ug ang iyang mga bisti matahom ug mahalon.

²³ Ilado ang iyang bana ingon nga usa

* **31:1** nga taga-Masa: o Usa kini ka mensahe. † **31:6-7** nawad-an na ug paglaom: o himalasyon.

‡ **31:10** Pan. 31:10-31 Usa ka klasi nga balak diin nagsugod kini sa nagsunodsunod nga mga litra sa alpabeto sa Hebreo.

sa mga opisyal sa ilang dapit.

- ²⁴ Manghimo siyag mga bisti ug mga bakos,
ug ginabaligya niya kini ngadto sa mga negosyante.
- ²⁵ Aduna siyay kalig-on ug usa ka tinahod,
ug wala siyay kabalaka sa umaabot.
- ²⁶ Nagsulti siya nga adunay kaalam,
ug nagtudlo siya uban ang pagmahal.
- ²⁷ Kugihan siya, ug ginaatiman gayod niya pag-ayo
ang iyang panimalay.
- ²⁸ Dinayeg siya sa iyang mga anak,
ug ingon man sa iyang bana nga nag-ingon,
- ²⁹ “Daghan ang maayo nga mga asawa,
apan ikaw ang pinakamaayo sa tanan!”
- ³⁰ Ang pagkamadanihon malimbongon,
ug ang katahom lumalabay lang;
apan ang babaye nga nagtahod sa GINOO angay nga dayegon.
- ³¹ Angay siyang balosan sa iyang maayong binuhatan
ug pasidunggan taliwala sa kadaghanan.

Ang Libro sa Ecclesiastes

Walay Kapuslanan ang Tanan

¹ Mao kini ang gipamulong sa usa ka magwawali* nga anak ni David ug hari sa Jerusalem:

² Walay kapuslanan!

Wala gayoy kapuslanan ang tanan!

³ Unsay makuha sa tawo sa iyang paghago dinhi sa kalibotan?

⁴ Mahanaw ang usa ka henerasyon ug mopuli usab ang lain, apan ang kalibotan mao lang gihapon.

⁵ Mosidlak ang adlaw ug unya mosalop, unya magdali kini pagbalik sa dapit nga iyang gigikanan aron mosidlak pag-usab.

⁶ Mohuyop ang hangin ngadto sa habagatan ug unya ngadto sa amihan; magtuyok-tuyok lang kini ug magbalik-balik.

⁷ Ang tanang suba nagdagayday padulong sa dagat, apan wala kini napuno bisan walay hunong ang pagdagayday sa mga suba.†

⁸ Kining tanang mga butanga makalalaay nga dili ikasaysay. Dili matagbaw ang atong mga mata ug mga dalunggan sa atong makita ug madungog.

⁹ Ang nahitabo kaniadto mahitabo pag-usab. Ang gihimo kaniadto himuon pag-usab. Wala gayoy bag-o nga nahitabo sa kalibotan.

¹⁰ Adunay butang pa ba nga imong maingon nga bag-o? Nahitabo na kana kaniadto sa wala pa kita matawo.

¹¹ Wala nay nahinumdom sa nanglabay nga mga panghitabo; mao man usab ang mosunod nga mga panghitabo, dili usab kini mahinumdoman sa mga tawo sa umaabot nga henerasyon.

Ang Kaalam sa Tawo Walay Kapuslanan

¹² Ako nga usa ka magwawali naghari sa Israel, ug nagpuyo ako sa Jerusalem.

¹³ Sa akong kaalam, gitun-an ko gayod pag-ayo ang tanang nahitabo dinhi sa kalibotan. Usa kini ka pait nga kapalaran nga gihatag sa Dios ngadto sa mga tawo.

¹⁴ Nakita ko ang tanang ginahimo dinhi sa kalibotan, ug kining tanan walay kapuslanan; sama kini ka walay pulos sa paggukod ug hangin.

¹⁵ Ang baliko dili matul-id, ug dili maihap ang wala diha.

¹⁶ Miingon ako sa akong kaugalingon, “Mas maalamon gayod ako kay sa tanang naghari sa Jerusalem una kanako. Daghan gayod akog nahibaloan.”

* **1:1** magwawali: o magtutudlo; o maalamon nga tawo. † **1:7** bisan walay hunong ang pagdagayday sa mga suba: o unya nagbalik ang tubig sa iyang gigikanan ug nagdagayday pabalik sa dagat.

¹⁷ Gitun-an ko pag-ayo ang kalainan sa kaalam ug binuang, apan nasuta ko nga kini walay kapuslanan; sama lang kini sa naggukod ka sa hangin.

¹⁸ Kay sa magkadugang ang kahibalo ug kaalam, magdugang usab ang kasakit ug pag-antos.

2

Ang Paghudyaka Walay Kapuslanan

¹ Gisulayan ko nga magpatuyang sa kalipay sa kinabuhi. Apan nasuta ko nga kini wala gihapoy kapuslanan.

² Ang pagkatawa usa ka binuang. Ug unsa may kaayohan nga mahimo sa paghudyaka?

³ Gisulayan ko nga lipayon ang akong kaugalingon pinaagi sa pag-inom ug bino. Bisan pa sa akong pagkamaalamon, gisulayan ko ang pagbuhat ug mga binuang. Naghuna-huna ako nga tingalig mao kini ang labing maayo nga himuon sa tawo sa iyang hamubo nga panahon sa pagkinabuhi dinhi sa kalibotan.

⁴ Naghimo akong dagkong mga butang; nagpatukod ako ug mga balay alang sa akong kaugalingon ug nagtanom ug mga ubas.

⁵ Nagpahimo akong mga tamnanan ug gipatamnan ko kinig nagkalain-laing klasi sa mga prutas.

⁶ Nagpahimo ako ug irigasyon sa pagpatubig niini.

⁷ Namalit ako ug mga ulipon nga lalaki ug babaye, ug aduna usab akoy mga ulipon nga natawo sa akong panimalay. Mas daghan ako ug kahayopan kaysa tanang nahauna kanako pagpuyo sa Jerusalem.

⁸ Daghan akong natigom nga mga bulawan ug pilak ug uban pang mga bahandi gikan sa mga hari sa mga dapit nga akong gidumalahan. Daghan akong mga mag-aawit nga lalaki ug babaye, ug daghan usab akong maanyag nga mga babaye nga mao ang kalipay sa mga lalaki.

⁹ Ako ang labing adunahan nga tawo nga nakapuyo sa Jerusalem, ug nagpabilin kanako ang akong kaalam.

¹⁰ Nakuha ko ang tanan kong gusto.

Gihimo ko ang bisan unsa nga makalipay kanako.

Nalipay gayod ako sa tanan nakong gihimo, ug mao kini ang balos sa akong paghago.

¹¹ Apan sa dihang gihuna-huna ko pag-ayo ang tanan kong nahimo, nasuta ko nga kining tanan walay kapuslanan; sama lang nga naggukod ako sa hangin.

Wala gayoy kaayohan nga makuha sa paghago dinhi sa kalibotan.

¹² Unsa pa may mahimo sa mosunod nga mga hari kondili ang gipanghimo na sa nahauna kaniya. Busa gisulayan ko usab pagtandi ang kaalam ug ang kabuang.

¹³ Ug nakita ko nga mas maayo ang kaalam kaysa kabuang, sama nga ang kahayag maayo kaysa kangitngit.

¹⁴ Ang tawong maalamon makakita sa iyang padulngan, apan ang buang-buang wala masayod kon asa siya padulong. Apan nasuta ko nga usa ray ilang dangatan.

¹⁵ Busa miingon ako sa akong kaugalingon, "Kon unsa ang mahitabo sa buang-buang mao usab ang mahitabo kanako.

Busa unsay nakuha ko sa akong labihan nga pagkamaalamon?

Wala gihapon kini kapuslanan!

¹⁶ Kitang tanan, maalamon man o buang-buang, mamatay ug malimtan ra sa kaulahian.”

¹⁷ Busa naglagot ako sa kinabuhi, kay ang mga buluhaton dinhi sa kalibotan nagdala lang kanako ug kalisod. Kining tanan walay kapuslanan; sama lang nga naggukod ako sa hangin.

¹⁸ Naglagot ako kay ang tanang gihagoan ko dinhi sa kalibotan ibilin ko man lang sa mosunod kanako.

¹⁹ Ug kinsa ang nasayod kon maalamon ba siya o buang-buang? Apan bisan unsa pa siya, siya gihapon ang makapanag-iya sa tanan kong gihagoan sa tibuok kong kusog ug kaalam. Wala usab kini kapuslanan!

²⁰ Busa nagmahay ako nga naghago ako pag-ayo dinhi sa kalibotan.

²¹ Kay bisan maghago ka pa ginamit ang tibuok mong kaalam, kahibalo, ug abilidad, ibilin mo lang gihapon ang tanan nga gihagoan mo sa tawo nga wala maghago alang niini. Wala usab kini kapuslanan, ug dili makatarunganon.

²² Unsay makuha sa tawo sa iyang paghago ug pagpaningkamot dinhi sa kalibotan?

²³ Ang tanang adlaw sa iyang kinabuhi puno sa problema ug kasakit. Bisan sa gabii dili makapahulay ang iyang huna-huna. Wala usab kini kapuslanan!

²⁴ Ang labing maayong himuon sa tawo mao ang pagkaon ug pag-inom, ug ang pagpahimulos sa iyang hinagoan. Nasuta ko nga bisan kini gikan sa Dios,

²⁵ kay kinsa may makakaon ug makaangkon sa kalipay kon dili kini ihatag sa Dios?

²⁶ Sa pagkatinuod, hatagan sa Dios ug kaalam, kahibalo, ug kalipay ang tawo nga naghatag ug kalipay kaniya. Apan ang mga makasasala patrabahoon niya aron sa pagtigom ug bahandi nga ihatag ra usab niya sa mga tawo nga naghatag ug kalipay kaniya. Ang paghago sa mga makasasala walay kapuslanan; sama lang nga naggukod sila sa hangin.

3

Adunay Gitakda nga Panahon alang sa Matag Buluhaton

¹ Adunay gitakda nga panahon alang sa matag buluhaton dinhi sa kalibotan:

² Adunay panahon sa pagkatawo ug adunay panahon sa pagkamatay, adunay panahon sa pagtanom ug adunay panahon sa pag-ani,

³ adunay panahon sa pagpatay ug adunay panahon sa pagtambal, adunay panahon sa pagguba ug adunay panahon sa pagtukod,

⁴ adunay panahon sa paghilak ug adunay panahon sa pagkatawa, adunay panahon sa pagsubo ug adunay panahon sa pagmaya,

⁵ adunay panahon sa pagkatag sa mga bato ug adunay panahon sa pagtigom niini,

adunay panahon sa paggaksanay ug adunay panahon sa pagbulagay,

⁶ adunay panahon sa pagpangita ug adunay panahon sa pag-undang sa pagpangita,

adunay panahon sa pagtipig ug adunay panahon sa paglabay,

⁷ adunay panahon sa paggisi ug adunay panahon sa pagtahi, adunay panahon sa paghilom ug adunay panahon sa pagsulti,

⁸ adunay panahon sa paghigugma ug adunay panahon sa pagkasilag, adunay panahon sa kagubot ug adunay panahon sa kalinaw.

⁹ Kon kining mga panahona gitakda na sa Dios, unsa may kapuslanan sa paghago sa tawo?

¹⁰ Nakita ko ang mga buluhaton nga gihatag sa Dios nga kabalak-an sa tawo,

¹¹ ug kining tanan gitakda sa Dios nga mahitabo sa husto nga panahon. Gihatagan niya kita ug tinguha nga masayod sa umaabot, apan dili gayod nato matugkad ang iyang gipanghimo gikan sa sinugdanan hangtod sa kataposan.

¹² Nasayod ako nga ang labing maayong buhaton sa tawo samtang buhi pa siya mao ang paglipay, ang pagpaharuhay,

¹³ ang pagkaon ug pag-inom, ug magpahimulos sa ilang hinagoan kay kining mga butanga grasya sa Dios.

¹⁴ Nasayod ako nga ang tanang ginahimo sa Dios magpadayon hangtod sa kahanngtoran, ug dili kini madugangan o makuhaan. Gihimo kini sa Dios aron nga motahod ang tawo kaniya.

¹⁵ Ang nahitabo karon ug ang mahitabo sa umaabot nahitabo na kaniadto.

Ginabalik-balik lang sa Dios ang mga panghitabo.

¹⁶ Nakita ko usab dinhi sa kalibotan nga naghari ang kadaotan imbis nga ang hustisya ug pagkamatarong.

¹⁷ Miingon ako sa akong kaugalingon,
 “Hukman sa Dios ang mga tawong matarong
 ug ang mga daotan,
 kay aduna siyay gitakda nga panahon
 sa matag buluhaton.”

¹⁸ Ginasulayan sa Dios ang mga tawo aron ipakita kanila nga sama ra sila sa mananap.

¹⁹ Managsama ang dangatan sa tawo ug sa mananap; managsama silang mamatay. Managsama usab silang adunay gininhawa, busa ang tawo wala makabintaha sa mananap. Tinuod gayod nga ang tanan walay kapuslanan.

²⁰ Managsama ang padulngan sa tanang buhing binuhat. Silang tanan gikan sa yuta, ug sa yuta usab sila mobalik.

²¹ Kinsay nasayod kon ang espiritu sa tawo moadto sa itaas ug ang espiritu sa mananap moadto sa ilalom sa yuta?

²² Busa nasuta ko nga ang labing maayong himuon sa tawo mao ang pagpahimulos sa iyang hinagoan, kay alang gayod kana kaniya. Walay makasugilon sa tawo kon unsa ang mahitabo human siya mamatay.

4

¹ Nakita ko usab ang mga pagpangdaog-daog dinhi sa kalibotan. Nakita ko ang pagpanghilak sa mga dinaog-daog.

Walay milipay ug midasig kanila kay gamhanan man ang nangdaog-daog kanila.

² Busa nakaingon ako nga mas maayo pa ang mga patay kaysa mga buhi.

³ Apan mas maayo pa gayod ang mga wala pa matawo kay sila wala makakita sa mga kadaotan dinhi sa kalibotan.

⁴ Nakita ko usab nga ang tawo gahago ug naningkamot gayod nga molampos kay nasina siya sa iyang isigka-tawo. Wala usab kini kapuslanan; sama ra nga naggukod siya sa hangin.

⁵ Ang tawong buang-buang tapolan ug mohatod kini kaniya sa kaalaotan.

⁶ Mas maayo pa nga makaangkon ug diyutay nga adunay kalinaw, kay sa maghago sa pag-angkon ug daghan apan dili mapuslan. Sama ra nga naggukod ka sa hangin.

⁷ Adunay nakita pa akong butang nga walay kapuslanan dinhi sa kalib-otan:

⁸ Adunay usa ka tawo nga nag-inusara lang.

Wala siyay anak o igsoon,
apan wala siyay undang sa pagpaningkamot,
ug dili siya kontento sa iyang bahandi.
Miingon siya sa iyang kaugalingon,
“Gihikawan ko ang akong kaugalingon sa kalipay
sa hilabihan nga pagpaningkamot.
Apan kinsa may bilinan ko sa akong hinagoan?”

Wala kini kapuslanan!

Makasusubo kini nga klasi sa pagkinabuhi!

⁹ Mas maayo ang adunay kauban kaysa mag-inusara,
kay mas mahimong mapuslanon ang ilang trabaho.

¹⁰ Kon matumba ang usa matabangan kini sa iyang kauban.
Apan alaot ang nag-inusara kon matumba
kay walay makatabang kaniya.

¹¹ Ug kon bugnaw ang panahon,
mahimong magdulog ang duha aron mainitan.
Apan unsaon mo pag-angkon sa kainit kon ikaw rang usa?

¹² Sayon pildihon ang tawong mag-inusara,
apan kon may kauban siya makasukol sila.
Sama ba sa pisi; kon tulo ka doble, lisod kining mabugto.

¹³ Mas maayo pa ang batan-on nga kabos apan maalamon kaysa tigulang
ug buang-buang nga hari nga dili magpatambag.

¹⁴ Posible nga ang maong batan-on mahimong hari bisan ug napriso siya,
ug mouswag bisan ug natawo siyang kabos.

¹⁵ Apan nasuta ko nga bisan ug daghan kaayo ang mga tawo dinhi sa
kalibotan nga misunod niadtong batan-on nga mipuli sa hari,

¹⁶ ug dili maihap ang mga tawo nga iyang gidumalahan, mahimong dili
moangay kaniya ang magsunod nga mga henerasyon. Wala usab kini
kapuslanan; sama lang nga naggukod ka sa hangin.

5

Ayaw Pagpataka ug Saad ngadto sa Dios

¹ Pagbantay sa imong ginahimo kon moadto ka sa Balay sa Dios. Mas
maayo pa nga mopaduol ka didto nga andam nga motuman sa Dios* kaysa
maghalad ka sama sa paghalad sa mga buang-buang nga wala makahibalo
nga sayop ang ilang ginahimo.

² Ayaw pagpataka ug sulti. Huna-hunaa una pag-ayo
sa dili ka pa mosaad sa Dios.

Hinumdomi nga ang Dios anaa sa langit
ug ikaw ania lang sa yuta,
busa ayaw pagpatuyang ug sulti.

³ Kon daghan ka ug gihuna-huna, lagmit magdamgo ka,
ug kon magpataka ka ug sulti, lagmit masayop ka.

⁴ Kon mosaad ka sa Dios, tumana kini dayon. Tumana gayod ang imong
gisaad kaniya kay dili siya gustog mga buang-buang.

⁵ Mas maayo pa nga dili ka na lang mosaad kaysa mosaad ka, unya dili
nimo tumanon.

* **5:1** motuman sa Dios: o mamati.

⁶ Ayaw pagpakasala pinaagi sa imong gipanulti, ug ayaw pag-ingon sa pari[†] sa Templo nga wala mo kini tuyoa, kay masuko ang Dios kon isulti mo kana ug daoton niya ang imong hinagoan.

⁷ Walay kapuslanan ang pagsigeg sulti ug pagsigeg damgo. Busa tahora ang Dios.

Ang Bahandi Walay Kapuslanan

⁸ Ayaw katingala kon makita mo nga sa inyong dapit gilisod-lisod ug gipanapian ang mga kabos, ug gihikawan sa hustisya ug sa ilang katungod. Kay ang mga opisyal nga naghimo niini protektado sa mas taas pa nga opisyal, ug kining duha protektado usab sa mas taas pa gayod nga opisyal.

⁹ Bisan ang hari gapahimulos usab sa yuta.

¹⁰ Si bisan kinsa nga nahigugma sa kuwarta ug sa uban pa nga bahandi dili makontento niini. Wala usab kini kapuslanan.

¹¹ Kon nagdugang ang imong bahandi, nagdugang usab ang buot mohurot niini, ug dili ka makapahimulos sa imong bahandi.

¹² Ang trabahante makatulog ra ug maayo, gamay man o daghan ang iyang makaon, apan ang adunahan dili makatulog pag-ayo tungod sa kadaghan sa iyang bahandi.

¹³ Adunay nakita ako nga dili gayod maayo dinhi sa kalibotan: Ang pagtigom ug bahandi makadaot sa nagtigom niini,

¹⁴ o mawala lang diha sa dili maayo nga negosyo, ug wala na siyay ikabilin sa iyang kabataan.

¹⁵ Natawo kita nga walay dala, ug mamatay usab kita nga walay dala. Wala gayod kitay madala sa atong hinagoan.

¹⁶ Subo gayod kini kaayo! Natawo kita nga walay dala, mobiya usab kita nga walay dala. Unsa may atong maani sa atong paghago nga wala man kini kapuslanan?

¹⁷ Ang atong kinabuhi puno sa kalisod,[‡] kabalaka, balatian, ug kasuko.

¹⁸ Busa nasuta ko nga ang labing maayong himuon sa tawo sa hamubo nga kinabuhi nga gihatag sa Dios kaniya mao ang pagkaon, pag-inom, ug pagpahimulos sa iyang hinagoan dinhi sa kalibotan, kay alang man gayod kana kaniya.

¹⁹ Gihatagan sa Dios ang tawo sa kabtangan ug sa uban pang mga bahandi, ug gitugotan niya siya nga makapahimulos niini aron madawat sa tawo ang alang kaniya ug maglipay siya sa iyang hinagoan. Gasa kini sa Dios kaniya.

²⁰ Ug tungod kay kanunayng gilipay sa Dios ang tawo, dili kini mabalaka sa kamubo sa iyang kinabuhi.

6

¹ Adunay nakita pa gayod akong dili maayo dinhi sa kalibotan nga dili gayod makatarunganon alang sa tawo:

[†] 5:6 pari: sa literal, *mensahero o anghel*. Sa Septuagint ug sa Syriac, *Dios*. [‡] 5:17 kalisod: sa literal, *kangitngit*.

² Adunay mga tawo nga gihatagan sa Dios sa tanan nilang gitinguha: dungog, kabtangan, ug uban pang bahandi. Apan wala niya sila tugoti nga makapahimulos niini kondili ang ubang tawo hinuon. Wala kini kapuslanan, ug dili gayod maayo.

³ Mahimo nga ang usa ka tawo taas ug kinabuhi ug daghag kabataan. Apan bisan taas ang iyang kinabuhi, kon wala siya malipay sa iyang maayong kahintang sa kinabuhi, ug sa iyang pagkamatay wala siya hatagi ug desente nga lubong, mas maayo pa kay kaniya ang usa ka bata nga natawo nga patay.

⁴ Kon namatay pa siya sa iyang pagkahimugso, mahanaw na unta siya ug dili na mahinumdoman pa.

⁵ Wala unta siya makakita sa kahayag sa adlaw ug makahibalo bahin sa kinabuhi, ug mas nagmalinawon pa unta siya kaysa midako siya nga walay kalipay sa kinabuhi.

⁶ Mahimong magkinabuhi kadtong tawhana ug 2,000 ka tuig nga walay kalipay sa kinabuhi. Apan unsa pa may pulos niana nga mamatay man lang gihapon siya sama sa tanang mga tawo?

⁷ Gahago ang tawo aron makakaon, apan dili gihapon siya matagbaw.

⁸ Busa unsa may bintaha sa tawong maalamon sa tawong buang-buang? Unsa may kaayohan nga makuha sa tawong kabos kon mahibalo siyang moatubang sa kinabuhi?

⁹ Busa mas maayo pa nga makontento ka na lang kon unsa ang anaa kanimo kay sa magsige kag handom sa wala diha. Wala kini kapuslanan; sama lang nga naggukod ka sa hangin.

¹⁰ Gitakda na sa Dios ang tanan kaniadto pa, ug nasayod siya kon unsay mahitabo kanato.

Busa dili kita makalalis sa Dios* bahin sa atong kapalaran.

¹¹ Kon magsige kita ug pakiglalis mas mawad-an ug pulos ang atong gipanulti, ug wala kini ikahatag nga kaayohan kanato.

¹² Walay nasayod kon unsa gayod ang maayo alang sa usa ka tawo sa hamubo ug walay kapuslanan niyang kinabuhi nga kini lumalabay lang kini sama sa anino. Walay makasulti kaniya kon unsa ang mahitabo sa kalibotan human siya mamatay.

7

Ang mga Tambag sa Kinabuhi

¹ Maingon nga ang maayong reputasyon mas maayo kaysa mahalong pahu-mot,

ang adlaw sa pagkamatay mas maayo kaysa adlaw sa pagkahimugso.

² Mas maayo pa nga moadto sa balay nga adunay nagbangotan kaysa moadto sa balay nga adunay kombira, kay ang tanan mamatay man, busa kinahanglan hatagan kinig pagtagad sa matag-usa.

³ Ang kasubo mas maayo pa kaysa kalipay tungod kay ang kasubo makatudlo kanato bahin sa kinabuhi.

⁴ Ang tawong maalamon naghuna-huna kanunay bahin sa kamatayon, apan ang tawong buang-buang naghuna-huna bahin sa kalingawan.

⁵ Mas maayo pa nga mamati ka sa pagbadlong sa tawong maalamon kaysa mamati sa pagdayeg sa tawong buang-buang.

* **6:10** sa Dios: sa literal, sa mas kusgan pa kay kanato.

- ⁶ Ang bahakhak sa tawong buang-buang
sama ra sa pagpiti-piti sa sampinit diha sa kalayo.
Wala kini kapuslanan.
- ⁷ Sigurado nga mahimong sama sa buang-buang ang tawong maalamon kon
manglimbong* siya.
Kon modawat ka ug suborno daoton mo lang ang imong kaugalingon.
- ⁸ Mas maayo pa ang kataposan sa usa ka butang kaysa sinugdanan niini.
Ang pagpailob mas maayo pa kaysa pagpasigarbo.
- ⁹ Ayaw dayon kasuko, kay ang kasuko kinaiya
sa mga tawong buang-buang.
- ¹⁰ Ayawg pangutana,
“Nganong mas maayo man ang kaniadto kaysa karon?”
Kay dili kana maalamon nga pangutana.
- ¹¹ Ang kaalam maayo, sama kini sa panulondon.
Naghatag kini sa mga nagkinabuhi dinhi sa kalibotan
ug kaayohan nga naglungtad,
- ¹² ug makahatag kini kanilag kasigurohan sama sa kuwarta.
Busa makatabang gayod ang kaalam;
makatipig kini sa kinabuhi sa tawo nga nakaangkon niini.
- ¹³ Huna-hunaa kon unsa ang gihimo sa Dios.
Kinsay makatul-id sa iyang gibaliko?
- ¹⁴ Kon maayo ang imong kahintang, paglipay.
Apan kon anaa ka sa kalisod, pamalandong.
Hinumdomi nga ang Dios ang naghatag
sa maayo nga kahintang ug sa kalisod.
Busa dili gayod kita masayod
kon unsa ang mahitabo sa umaabot.
- ¹⁵ Niining akong kinabuhi nga walay pulos, nakita ko ang tanan:
adunay mga tawong matarong nga nangamatay
luyo sa ilang matarong nga kinabuhi,
ug adunay mga daotan nga nagkinabuhi
ug taas luyo sa ilang daotang kinabuhi.
- ¹⁶ Ayaw pagpalabig huna-huna nga labihan ka na kamatarong
ug kamaalamon kay basig madaot ka.
- ¹⁷ Ayaw usab pagpasulabi sa pagpakadaotan ug pagpakabuang.
Kon imo kining himuon, basin mamatay ka
sa dili pa nimo panahon.
- ¹⁸ Likayi ang pagpakaaron-ingnon nga matarong ka
ug ang pagbuhay ug daotan
kay ang tawong adunay pagtahod sa Dios
makahimo sa paglikay niining mga butanga.
- ¹⁹ Ang kaalam makahatag sa tawong maalamon ug gahom nga mas dako
kaysa gahom sa napulo ka tigdumala sa usa ka lungsod.
- ²⁰ Wala gayoy tawong matarong dinhi sa kalibotan nga dili makasala
ug kanunayng maayo ang binuhatan.
- ²¹ Ayaw tagda ang tanang gisulti sa mga tawo
kay tingalig makadungog ka nga gitunglo ka
sa imong sulugoon,
- ²² kay ikaw mismo nahibalo nga sa makadaghang higayon
nakapanunglo ka usab sa uban.
- ²³ Gisulayan ko pagsabot kining mga butanga pinaagi sa akong kaalam.

* **7:7** manglimbong: o mangdaog-daog.

Naghuna-huna ako nga akong masabtan,
apan dili diay ingon niini kasayon.

²⁴ Dili ko matugkad ang mga panghitabo;
lisod gayod kini sabton.
Wala gayoy makasabot niini.

²⁵ Apan padayon akong nagtuon, nagsusi, ug nangita sa kaalam
aron maangkon ko ang tubag sa akong mga pangutana,
ug aron masabtan ko nga binuang ang pagbuhat
ug daotan ug hinungog ang pagbinuang.

²⁶ Nadiskobrehan ko nga ang babayeng maninintal
mas mapait pa kaysa kamatayon.

Ang iyang gugma sama sa lit-ag,

ug ang iyang mga bukton sama sa kadena.

Makaikyas kaniya ang tawo nga nagtuman sa Dios sa iyang kinabuhi,
apan ang makasasala malit-agan gayod niya.

²⁷⁻²⁸ Ako, ang magwawali nag-ingon,

“Gisuta ko gayod pag-ayo ang matag butang
sa akong pagpangita sa tubag sa akong mga pangutana.
Sa gihapon, wala nako makita ang mga tubag.

Apan akong nadiskobrehan nga sa 1,000 ka mga lalaki
aduna ray usa nga matarong,[†]
apan wala gayoy ni usa ka babaye nga matarong.

²⁹ Labaw sa tanan,
nadiskobrehan ko nga gihimo sa Dios ang tawo nga matarong
apan nagtinguha kini sa pagbuhat ug daotan.”

8

¹ Pagkaanindot nga mahimong maalamon
ug mahibalong mobatbat sa tanang butang.

Ang kaalam makapasadya sa dagway sa usa ka tawo,
ug makapahanaw sa pagmug-ot.

Tumana ang Hari

² Tumana ang sugo sa hari tungod kay misaad ka sa Dios nga himuon kini.

³ Ayaw pagdali-dali ug biya sa imong katungdanan sa hari, ug ayaw pag-
uban sa mga nagplano ug daotan batok kaniya, kay mahimo sa hari ang
bisan unsa nga iyang gusto.

⁴ Gamhanan kaayo ang mga sugo sa hari, ug walay makasupak niini.

⁵ Walay daotang mahitabo sa tawo nga nagtuman niini.
Ang maalamon nga tawo nakahibalo kon kanus-a
ug unsaon niya paghimo ang usa ka butang.

⁶ Kay adunay hustong panahon ug pamaagi sa paghimo sa matag butang,
luyo sa daghang mga kalisod nga ginaatubang sa tawo.

⁷ Tungod kay walay tawo nga nakahibalo sa umaabot,
walay makasulti kang bisan kinsa kon unsa ang mahitabo.

⁸ Maingon nga dili mapugngan sa tawo ang hangin,^{*}
dili usab niya mapugngan ang iyang kamatayon.

Usa kini ka pagpakigbisog nga dili nato malikayan.

Ug atubangan sa kamatayon, ang kadaotan sa usa ka tawo
dili gayod makaluwas kaniya.

[†] 7:27-28 matarong: o maalamon.
espiritu kon mobiyang na.

^{*} 8:8 Maingon nga...hangin: o Dili mapugngan sa tawo ang iyang

⁹ Nakita ko kining tanan samtang gihuna-huna ko ang bahin sa mga butang nga ginahimo dinhi sa kalibotan diin ang usa ka tawo adunay gahom sa pagpasakit sa iyang isigka-tawo.

¹⁰ Nakita ko usab ang mga tawong daotan nga gilubong ug gikalimtan. Kanhi, kanunay silang magsulod-gawas sa balaan nga siyudad sa Jerusalem diin naghimo silag daotan, ug gidayeg[†] sila didto mismo sa dapit diin naghimo sila niini. Wala usab kini kapuslanan.

¹¹ Kon dili dayon mahukman ang tawo nga nakasala, mosamot paghuna-huna ang uban sa paghimo ug daotan.

¹² Bisan makasala sa makadaghan ang tawong daotan ug mabuhi ug taas, nasayod ako nga mas maayo ang dangatan sa tawo nga nagtahod sa Dios.

¹³ Dili mouswag ang tawong daotan kay wala siya motahod sa Dios, ug dili siya makaangkon ug taas nga kinabuhi.

¹⁴ Apan adunay mga butang nga dili masabtan dinhi sa kalibotan. Usahay ang matarong nga mga tawo mao ang makadawat sa silot nga alang unta sa daotang mga tawo, ug ang daotan mao ang makadawat sa ganti nga alang unta sa mga matarong. Makaingon ako nga wala usab kini kapuslanan.

¹⁵ Busa alang kanako, mas maayo alang sa tawo nga magpahimulos sa iyang kinabuhi kay walay laing maayo alang kaniya dinhi sa kalibotan kondili ang pagkaon, pag-inom, ug paglipay. Niining paagiha makasinati siya ug kalipay samtang gahago siya sa tibuok kinabuhi nga gihatag sa Dios kaniya dinhi sa kalibotan.

¹⁶ Adlaw ug gabii dili ako makatulog sa pagpaninguha nga makaangkon ug kaalam aron masabtan ko ang mga nahitabo sa kalibotan.

¹⁷ Nakita ko ang tanan nga ginahimo sa Dios dinhi sa kalibotan, ug wala gayoy tawo nga makasabot niini. Bisan pa ug unsaon pagpaningkamot sa tawo nga makasabot niini, dili gayod niya kini masabtan. Bisag moingon pa ang tawong maalamon nga makasabot siya, ang tinuod dili siya makasabot.

9

¹ Gipamalandongan ko gayod kadtong tanang mga butang, ug nasuta ko nga ilalom sa pagbuot sa Dios ang mga matarong ug maalamon nga tawo, apil ang ilang mga binuhatan. Apan wala masayod ang tawo kon gugma ba o kasilag ang naghulat kaniya.

² Usa lang ang dangatan sa tanang klasi sa tawo kung matarong o daotan, maayo o dili maayo,* mga tawong giisip nga hinlo ug ang giisip nga hugaw,[†] ug ang gahalad o wala gahalad.

Managsama ra ang tawong maayo

ug ang makasasala,

ang tawong gapanumpa

ug ang naglikay sa pagpanumpa.

³ Mao kini ang nakadaot sa tanang nahitabo sa kalibotan: usa lang ang dangatan sa tanan. Ug dugang pa niana, puno usab sa kadaotan ug kabuang ang hunahuna sa tawo samtang buhi pa siya, ug human niana, mamatay siya.

⁴ Maingon nga mas maayo pa ang buhi nga iro kaysa patay nga liyon, ang buhi nga tawo mas maayo pa kaysa patay nga tawo. Kay ang buhi aduna pay paglaom.

[†] **8:10** *gidayeg*: mao kini sa ubang mga manuskrito sa Hebreo ug sa Septuagint; apan sa kadaghanan sa mga manuskrito sa Hebreo, *gikalimtan*. * **9:2** *o dili maayo*: wala kini sa Hebreo, apan makita sa

ubang karaang mga teksto. [†] **9:2** Ang takos ug ang dili takos nga motambong sa pagsimba.

⁵ Sa tinuod, nasayod ang buhi nga tawo nga mamatay siya,
apan ang patay walay nahibaloan.
Wala na siyay ganti nga madawat,
ug malimtan na siya.

⁶ Nawala na ang iyang gugma, kasilag ug kasina,
ug wala na siyay labot sa tanang nahitabo
dinhi sa kalibotan hangtod sa hangtod.

⁷ Sige paglipay, kaon ug inom ug bino, kay gitugotan nang daan sa Dios nga himuon mo kini.

⁸ Pagsadya ug paglipay sa kanunay.†

⁹ Pagkinabuhi nga malipayon uban sa hinigugma mong asawa samtang gipahimuslan mo ang lumalabay nga kinabuhi nga gihatag sa Dios kanimo dinhi sa kalibotan. Mao kana ang imong ganti sa imong paghago dinhi sa kalibotan.

¹⁰ Pagkugi sa tanan mong buluhaton, kay didto sa dapit sa mga patay nga imong padulngan wala nay trabaho, panghuna-huna, kaalam o kahibalo.

¹¹ Adunay nakita pa gayod ako dinhi sa kalibotan:

Dili tanang kusog modagan makadaog sa lumba,
ug dili tanang maisog makadaog sa gira.

Dili tanang maalamon makakita ug pangabuhian,
dili tanang utokan maadunahan,
ug dili tanang adunay abilidad paboran.

Kay moabot sa matag tawo ang panahon nga wala niya damha.

¹² Ug dugang pa niana, wala usab siya masayod kon kanus-a moabot ang iyang panahon.

Sama sa langgam nga nalit-agan
o sa isda nga napukotan;

mabiktima usab ang tawo sa daotang mga hitabo
nga kalit lang moabot kanila.

Mas Maayo ang adunay Kaalam

¹³ Nakita ko usab dinhi sa kalibotan ang usa ka panig-ingnan sa kaalam nga giangayan ko gayod:

¹⁴ Adunay usa ka gamay nga lungsod diin gamay lang ang mga lumulupyo. Gilibotan kini sa usa ka gamhanang hari kauban ang iyang mga sundalo. Nangandam sila sa pagguba sa mga paril niini, ug unya misulong sila.

¹⁵ Didto sa maong lungsod, adunay usa ka tawo nga kabos apan maalamon, ug giluwat niya ang maong siyudad pinaagi sa iyang kaalam. Apan pagkahuman niadto, wala na siya hinumdomi sa mga tawo.

¹⁶ Busa nakaingon ako nga mas maayo ang kaalam kaysa kusog, apan ang kaalam sa tawong kabos ginatamay ug walay mohatag ug pagtagad sa iyang mga tambag.

¹⁷ Mas maayo pa nga mamati sa hinay nga sulti sa maalamon nga tawo kaysa mamati sa singgit sa pangulo sa mga buang-buang.

¹⁸ Mas maayo ang kaalam kaysa mga armas sa gira.

Apan ang usa ka makasasala makadaot sa daghang kaayohan.

10

¹ Ingon nga ang patay nga mga langaw makadaot sa pahumot,
ang gamay nga binuang makadaot sa kaalam ug dungog.

² Ang tawong maalamon gustong maghimo ug maayo,

† 9:8 paglipay sa kanunay: sa literal, pagsul-ob ug bistì nga putì ug panghiso ug lana sa imong ulo.

apan ang buang-buang gustong maghimo ug daotan.

- ³ Bisan sa linakwan lang sa buang-buang, mahibaloan na nga wala siyay panabot.
Ginapakita gayod niya sa tanan ang iyang pagkabuang-buang.
- ⁴ Kon masuko kanimo ang tigdumala ayaw pasagdi ang imong katungdanan, kay kon magmapailubon ka, basig pasayloon ka pa niya bisan ug dako ang imong nahimo nga sala.
- ⁵ Adunay usa pa ka dili maayo nga butang nga nakita ko dinhi sa kalibotan, ug kini ginahimo sa mga pangulo:
- ⁶ Ang mga buang-buang gihatagan ug taas nga posisyon apan ang mga adunahan* gihatagan ug mubo nga posisyon.
- ⁷ Nakita ko nga ang mga ulipon nagsakay sa kabayo samtang ang mga tawong dungganon naglakaw lang nga daw mga ulipon.
- ⁸ Kon magbangag ka, lagmit mahulog ka.
Kon molusot ka sa bangag sa paril, lagmit mapaakan ka ug bitin.
- ⁹ Kon maglukat ka ug bato, lagmit malugpitan ka.
Kon magbugha ka ug kahoy, lagmit masamad ka.
- ¹⁰ Kon habol ang imong atsa ug dili mo kini bairon, mangusog ka gayod ug maayo sa paggamit niini.
Mao kana ang maayo sa adunay kaalam; makatabang kini kanimo nga magmalampuson.
- ¹¹ Walay kapuslanan ang imong abilidad sa pagpaamo sa bitin kon napaakan ka na niini.
- ¹² Ang mga pulong sa tawong maalamon makahatag kaniya ug kaayohan, apan ang mga pulong sa tawong buang-buang makalaglag kaniya.
- ¹³ Ang buang-buang magsugod ug sultig mga binuang nga sa kaulahian makahatag ug kadaot.
¹⁴ Dili gayod siya moundang ug sulti.
- Wala gayoy nasayod sa umaabot, ug walay makasulti kanato kon unsa ang mahitabo human kita mamatay.
- ¹⁵ Ang trabaho sa buang-buang makapakapoy kaniya, busa naghuna-huna siya nga dili na lang siya moadto sa lungsod sa pagtrabaho.†
- ¹⁶ Alaot ang nasod nga ang hari niini ulipon kaniadto, ug ang mga pangulo niini nagkombira lang sa tibuok adlaw.
- ¹⁷ Apan bulahan ang nasod nga ang hari niini natawo sa dungganon nga pamilya
ug ang mga pangulo niini nagkombira sa hustong panahon aron sa paglig-on sa ilang kaugalingon ug dili aron maghubog.
- ¹⁸ Kon ang usa ka tawo tapolan moatiman sa atop sa iyang balay, magtulo kini ug mahugno ang mga sablayan.
- ¹⁹ Ang pagkaon ug pag-inom makahatag ug kalipay sa tawo, ug ang kuwarta makahatag sa tanan niyang kinahanglanon.
- ²⁰ Ayaw panghimaraota ang hari bisan sa imong huna-huna, o ang adunahan bisan sa tago, kay tingalig adunay makasulti niini kanila.‡

* **10:6** adunahan: o dungganon. † **10:15** busa...pagtrabaho: o dili siya katuod moadtog lungsod.

‡ **10:20** kay tingalig...kanila: sa literal, tingalig adunay langgam nga mosugilon niini kanila.

11

Ang Ginahimo sa Maalamon nga Tawo

- 1 Ibutang ang imong bahandi sa negosyo
kay sa paglabay sa mga adlaw
aduna kay mapaabot nga ganansya.*
- 2 Ibutang ang imong bahandi sa nagkalain-laing† mga negosyo,‡
kay wala ka masayod kon unsa nga kalamidad
ang moabot sa kalibotan.
- 3 Kon ang dag-om бага na, moulan.
Ug kon asa natumba ang kahoy, didto kini magpabilin.
- 4 Kon mag-agad ka sa panahon dili ka gayod makatanom
ug wala kay maani.
- 5 Maingon nga wala ka masayod kon giunsa pagsugod
sa kinabuhi sa bata§ diha sa tagoangkan sa iyang inahan,
dili mo usab masabtan ang ginahimo
sa Dios nga Magbubuhat sa tanang butang.
- 6 Padayon lang sa pagpananom,
kay wala ka masayod hain niini ang motubo pag-ayo,
o kon maayo ba hinuon ang pagtubo sa tanan.
- 7 Maayo gayod kon buhi ka pa.
- 8 Mao nga paglipay sa tibuok mong kinabuhi,
bisan unsa man kini ka taas.
Hinuon, hinundomi nga ang kamatayon
moabot ug magdugay kini.
Walay kapuslanan ang tanan nga mahitabo sa umaabot.
- 9 Batan-on, paglipay ug pahimusli ang imong kinabuhi
samtang batan-on ka pa.
Himoa ang tanan mong gusto
ug paundayoni ang tanan mong hilig,
apan hinundomi nga hukman ka sa Dios
sa tanan mong ginahimo.
- 10 Wad-a ang kabalaka ug ayawg tagda ang sakit sa imong lawas
kay ang pagkabatan-on lumalabay lang.

12

- 1 Hinundomi ang imong Magbubuhat samtang batan-on ka pa,
sa dili pa moabot ang mga panahon sa kalisod diin moingon ka,
“Wala na ako malipay sa akong kinabuhi.”
- 2 Hinundomi siya sa dili pa mahimong ngitngit alang kanimo ang kahayag
sa adlaw,
bulan ug mga bitoon, ug sa dili pa mongitngit
nga daw gidag-oman ang imong palibot.*
- 3 Moabot ang adlaw nga ang imong mga bukton† mangurog
ug ang imong mga tiil‡ mangaluya.

* 11:1 O Pagmahinatagon, kay sa kaulahan balosan ka. † 11:2 sa nagkalain-laing: sa literal, sa pito o sa walo usab. ‡ 11:2 Ibutang...negosyo: o Panghatag sa daghang mga tawo. § 11:5 kon giunsa pagsugod sa kinabuhi sa bata: o kon asa paingon ang hangin, ug unsaon pagporma ang bata.

* 12:2 Ang buot ipasabot: Sa dili ka pa matigulang ug mamatay. † 12:3 mga bukton: sa literal, mga tig-atiman sa balay. ‡ 12:3 mga tiil: sa literal, mga kusgan nga mga tawo.

Ang imong mga ngipon[§] dili na makausap
tungod kay pipila na lang kini kabuok,
ug ang imong mga mata* halap na.

⁴ Ang imong mga dalunggan[†] dili na kaayo makadungog,
bisan ang kasaba sa galingan
o ang huni sa mga langgam o ang mga sonata.

⁵ Mahadlok ka na sa habog nga dapit
ug peligro na alang kanimo ang paglakaw-lakaw sa karsada.

Moputi na ang buhok sa imong ulo, mag-aginod ka na,
ug mawala na ang imong lawasnong tinguha.

Sa kaulahian, moadto ka na sa dapit
nga imong puy-an sa walay kataposan,
ug daghan ang magsubo alang kanimo sa mga karsada.

⁶ Busa hinundomi ang Dios sa dili ka pa mamatay,
sa dili pa mabugto ang kable nga plata
ug mabuak ang sudlanan nga bulawan,
o sa dili pa mabuak ang tibod nga pangtimba
ug madaot ang moton sa atabay.

⁷ Unya mabalik ang imong lawas sa yuta nga gigikanan niini,
ug ang imong espiritu[‡] mabalik sa Dios
nga mao ang naghatag niini.

⁸ Miingon ang magwawali, “Wala gayoy pulos!
Wala gayoy pulos ang tanan!”

⁹ Gawas nga maalamon ang maong magwawali, gitudloan pa gayod niya
ang mga tawo bahin sa iyang nahibaloan. Iyang gitun-an, gitimbang-
timbang ug gihan-ay pag-ayo ang daghang mga panultihon.

¹⁰ Naningkamot siya sa paggamit sa maanindot nga mga pulong sa iyang
pagsulat, ug sa kanunay, gipadayag niya ang kamatuoran.

¹¹ Ang mga pulong sa maalamon nga tawo sama sa talinis nga sungkod
nga ginagamit aron sa paggiya sa mga mananap o sa lansang nga maayong
pagkadulot. Gihatag kini sa usa ka Magbalantay.

¹² Anak, pagbantay niining usa pa ka butang: Ang pagsulat sa mga libro
walay kataposan, ug ang labihan nga pagtuon makapakapoy kanimo.

¹³ Isip panapos niining tanan mong nadungog,
mao kini ang akong ikasulti:

Tahora ang Dios ug tumana ang iyang mga sugo,
kay mao kini ang katungdanan sa matag tawo.

¹⁴ Kay hukman sa Dios ang tanan nato nga binuhatan,
maayo man o daotan,
apil ang gipangbuhat nato sa tago.

§ 12:3 mga ngipon: sa literal, *mga babaye nga gagaling*. * 12:3 mga mata: sa literal, *mga babaye nga namintana*. † 12:4 mga dalunggan: sa literal, *mga pultahan diha sa kadalanan*. ‡ 12:7 espiritu: tingali ang buot ipasabot, *ang gininhawa nga naghatag ug kinabuhi*.

Ang Awit sa Mga Awit ni Solomon

¹ Ang labing matahom nga awit ni Solomon.*

Babaye

- ² Ligoa ako sa imong mga halok,
kay ang imong gugma tam-is pa kay sa duga sa ubas.
³ Pagkahumot gayod sa imong pahumot;
apil ang imong ngalan murag pahumot nga nangalimyon.
Dili ikatingala nga nakagusto gayod kanimo ang mga dalaga.
⁴ Dali, kupti ako ug managan kita.
Ikaw ang akong hari, dad-a ako sa imong kuwarto.

Mga Babaye sa Jerusalem

Malipay gayod kami kanimo!
Mas gusto namo ang imong gugma kaysa bino.

Babaye

- Dili ikatingala nga maibog sila kanimo!
⁵ Mga babaye sa Jerusalem,
itom ako sama sa mga tolda sa Kedar,
apan matahom ako
sama sa mga kurtina sa palasyo ni Solomon.
⁶ Ayaw ninyo ako tamaya,
kay miitom ako tungod sa sobra nga pagpainit.
Nasuko kanako ang akong mga igsoong lalaki
ug gipatrabaho nila ako sa ubasan,
busa wala na akoy panahon sa pag-atiman sa akong kaugalingon.†
⁷ Sultihi ako, hinigugma ko,
asa nimo pasabsaba ang imong mga karnero?
Asa nimo sila papahulaya inigkaudto?
Sultihi ako aron dili nako mangita kanimo didto sa imong mga kauban
nga magbalantay usab sa mga karnero.
Kay basin mapasanginlan nila ako nga usa ka babaye
nga nagbaligya sa iyang dungog.

Lalaki

- ⁸ Kon wala ka makatultol, O pinakamatahom nga babaye,
sunda ang mga tunob sa akong mga karnero
paingon sa mga tolda sa mga magbalantay,
ug didto pasabsaba ang imong mga kanding.

Lalaki

- ⁹ O mahal ko, sama ikaw sa bayeng kabayo
nga makadani sa laking kabayo nga gaguyod
sa karwahi sa hari sa Ehipto.‡
¹⁰ Katahom sa imong aping,
nga mas gipatahom pa sa imong mga ariyos.
Katahom sa imong liog nga adunay kuwintas.
¹¹ Himoan ka namo ug ariyos nga bulawan

* **1:1** ni Solomon: o alang kang Solomon; o mahitungod kang Solomon. † **1:6** sa akong kaugalingon:
sa literal, sa akong kaugalingong tamnanan sa ubas. ‡ **1:9** hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon.

nga adunay dekorasyon nga plata.

Babaye

¹² Samtang nagsandig ang hari sa iyang sopa,
nangalimyon ang akong pahumot.

¹³ Ang akong hinigugma humot sama sa mira
samtang nagpauraray sa akong dughan.

¹⁴ Sama siya sa usa ka pungpong sa bulak nga henna nga
namukhad didto sa ubasan sa En Gedi.

Lalaki

¹⁵ Pagkatahom mo, hinigugma ko.
Pagkatahom sa imong mga mata,
sama kini katahom sa mga salampati.

Babaye

¹⁶ Pagkaguwapo mo, mahal ko.
Makawili ka gayod!
Ang lunhawng sagbot mao ang atong kama.

¹⁷ Ang mga kahoyng sedro mao ang sablayan sa atong balay,
ug ang labong nga sipres mao ang atong atop.[§]

2

Babaye

¹ Mura akog rosas sa Sharon
ug liryo sa mga walog.

Lalaki

² Kon itandi sa uban nga mga babaye,
ang akong pinangga sama sa liryo taliwala sa kasampinitan.

Babaye

³ Kon itandi sa uban nga mga batan-ong lalaki,
ang akong pinangga sama sa kahoy
nga mansanas taliwala sa kalasangan.

Kalipay ko ang pagpasilong sa iyang landong,
ug alang kanako tam-is ang iyang bunga.

⁴ Gidala niya ako sa kombira ug gipabati niya kanako
kon unsa niya ako paghigugma.

⁵ Pabaskoga ako pinaagi sa pagpakaon kanakog pasas ug mansanas,
kay naluya ako tungod sa gugma.

⁶ Giunlanan ko ang iyang walang bukton
ug ang iyang tuong bukton gagakos kanako.

⁷ Mga babaye sa Jerusalem,
panumpa kamo pinaagi sa mga lagsaw
ug mga gasela nga dili ninyo pukawon ang gugma
kon dili pa ang hustong panahon.

⁸ Nabati ko ang tingog sa akong hinigugma.
Naabot na siya nga naglukso-lukso
sa mga bukid ug mga bungtod

⁹ sama sa lagsaw. Tan-awa, tua siya sa gawas nagtindog luyo
sa among bongbong ug galili kanako
diha sa mga rehas sa bintana.

¹⁰ Miingon siya kanako,
“Dali na, mahal ko. Uban kanako,

[§] 1:17 ang labong nga sipres...atop: sa literal, sipres ang atong mga salagunting.

O matahom kong hinigugma.

¹¹ Human na ang tingtugnaw
ug ang ting-ulan.

¹² Namukhad na ang mga bulak sa kapatagan,
ug panahon na sa pag-awit.
Madungog na diha sa kaumahan
ang tingog sa mga salampati.

¹³ Gasugod na ug pamunga ang mga kahoy nga igos
ug nangalimyon na ang mga bulak sa ubas.

Dali na, mahal ko. Uban kanako,
O matahom kong hinigugma.”

Lalaki

¹⁴ Daw salampati ka nga nagtago diha sa kabatoan sa pangpang.
Ipakita kanako ang imong matahom nga nawong
ug ipabati kanako ang matam-is mong tingog.

Mga Babaye sa Jerusalem

¹⁵ Dali! Dakpa ang gagmayng ihalas nga mga iro,
nga gapangdaot sa among namulak nga ubasan.

Babaye

¹⁶ Akoa ang akong hinigugma ug ako iyaha usab.
Gipasabsab niya ang iyang kahayopan diha sa mga liryohan.

¹⁷ Sa dili pa mobanag-banag ug sa dili pa moabot ang kabuntagon,
balik kanako, mahal ko. Balik sama kapaspas sa lagsaw
diha sa taliwala sa duha ka bukid.

3

Babaye

¹ Tibuok gabii akong nangandoy
sa akong hinigugma diha
sa akong higdaanan.

Gimingaw ako kaniya,
apan wala siya magpakita kanako.

² Busa mibangon ako, ug gilibot ko ang siyudad,
ang mga kadalanan, ug mga plasa.

Gipangita ko ang akong hinigugma
apan wala ko siya nakit-an.

³ Nakita ako sa mga tigbalantay
sa ilang paglibot-libot sa siyudad.

Gipangutana ko sila,
“Nakita ba ninyo ang akong hinigugma?”

⁴ Sa dili pa dugay nga nakabiya ako sa mga tigbalantay,
nakita ko ang akong hinigugma.

Gigunitan ko siya pag-ayo ug wala ko na siya buhii
hangtod nga nadala ko siya sa balay sa akong inahan,
didto sa kuwarta diin ako gipakatawo.

⁵ Kamong mga babaye sa Jerusalem,
panumpa kamo pinaagi sa mga lagsaw ug mga gasela
nga dili ninyo pukawon
ang gugma kon dili pa ang hustong panahon.

Mga Babaye sa Jerusalem

⁶ Kinsa kining gikan sa kamingawan nga murag bagang aso
nga inubanan sa kahumot sa mga mira ug insenso,
mga pahumot nga ginabaligya sa negosyante?

- ⁷ Si Solomon kana nga gidayongan diha sa iyang lingkoranan
ug gilibotan sa 60 ka pinakaisog nga mga sundalo sa Israel.
- ⁸ Nagtak-in ang matag sundalo ug espada
ug hanas sila sa pagpakig-gira.
Andam sila kon adunay moataki kanila bisan sa kagabhion.
- ⁹ Ang lingkoranan ni Haring Solomon hinimo gikan
sa mga kahoy nga gikan sa Lebanon.
- ¹⁰ Ang mga haligi niini hinaklapang ug plata
ug ang sandiganan bulawan.
- Ang lingkoranan giputos ug panapton nga kolor ube.
Ang sulod nga bahin gipatahom sa mga babaye sa Jerusalem.

Babaye

- ¹¹ O mga babaye sa Jerusalem,* panggawas kamo
ug tan-awa ninyo si Haring Solomon.
- Nagsul-ob siya sa korona nga gikorona kaniya
sa iyang inahan sa adlaw sa iyang kasal,
ang iyang labing malipayong adlaw.

4

Lalaki

- ¹ Pagkatahom mo, mahal ko.
Ang imong mga mata daw mga salampati luyo
sa imong belo.
- Ang imong buhok daw panon sa mga kanding
nga nanglugsong gikan sa Bukid sa Gilead.
- ² Ang imong mga ngipon daw sama kaputi sa karnero
nga bag-o lang gialotan ug gikaligoan.
Maayo kining pagkaplastar ug walay nakulang niini.
- ³ Ang imong mga ngabil sama sa pulang laso;
pagkatahom niini.
- Ang imong mga aping daw duha ka pikas
sa mapula-pula nga prutas nga pomegranata.
- ⁴ Ang imong liog sama sa tore ni David
nga gipalibotan sa mga bato,
ug gibitayan sa linibo ka mga taming
sa bantogang mga sundalo.*
- ⁵ Nindot kaayo ang imong dughan,
daw sama sa kaluha nga nating lagsaw
nga nanabsab taliwala sa mga liroyo.
- ⁶ Sa wala pa magbanag-banag
ug wala pa mawala ang kangitngit,
magpabilin ako sa imong dughan nga daw sa bukid
ug sa bungtod nga humot ug mira ug insenso.
- ⁷ Pagkatahom mo, mahal ko.
Wala gayoy ikasaway diha kanimo.
- ⁸ Uban kanako, hinigugma ko,
gikan sa Lebanon.
- Molugsong kita gikan sa mga bukid sa Amana,
Senir, ug Hermon, nga gipuy-an
sa mga liyon ug mga leopardo.

* **3:11** *Jerusalem:* sa Hebreo, *Zion*. * **4:4** *gipalibotan...sundalo:* ang buot ipasabot, ang gikuwintas
sa babaye murag mga bato ug taming ang porma.

- ⁹ O mahal kong pangasaw-onon,
gibihag mo ang akong kasing-kasing
sa usa mo lang ka pagtan-aw
ug sa usa lang ka bato sa imong kuwintas.
- ¹⁰ Pagkatam-is sa imong gugma,
mahal kong pangasaw-onon.
Mas maayo pa kini kaysa duga sa ubas.
Ang imong pahumot mas humot pa
kaysa bisan unsang matang sa pahumot.
- ¹¹ Morag dugos katam-is ang imong mga halok,
akong pangasaw-onon.
Ang imong dila daw adunay dugos ug gatas.
Ang imong bisti sama kahumot
sa kahoyng sedro sa Lebanon.
- ¹² O mahal kong pangasaw-onon,
sama ka sa usa ka kinandadohan
nga hardin nga adunay tuboran.
- ¹³ Namunga kini ug mga pomegranata
ug uban pang maayong mga bunga.
Abunda kini sa mga pahumot nga henna, nardo,
- ¹⁴ asapran, kalamo, sinamon, nagkalain-laing
matang sa insenso, mira, aloe,
ug uban pang labing maayong mga pahumot.
- ¹⁵ Sama ka sa usa ka tuboran diha sa hardin
nga nagdagayday gikan sa mga bukid sa Lebanon.

Babaye

- ¹⁶ Lihok kamo hanging amihaan ug hanging habagat!
Huypi ninyo ang akong hardin
aron mangalimyon ang kahumot niini.
Paanhia sa iyang hardin ang akong hinigugma
ug pakan-a siya sa labing maayong mga bunga niini.

5

Lalaki

- ¹ Ania na ako sa akong hardin, mahal kong pangasaw-onon.
Nanguha ako sa akong mira ug mga pahumot.
Mikaon ako sa akong dugos ug miinom sa akong bino ug gatas.

Mga Babaye sa Jerusalem

Kamo nga naghinigugmaay,
magkaon kamo ug mag-inom.

Babaye

- ² Natulog ako apan nagmata ang akong huna-huna.
Nadungog ko nga nanuktok ang akong hinigugma.
Miingon siya, “Pasudla ako,
O mahal ko nga labihan katahom.
Kay nabasa sa yamog ang akong ulo.”
- ³ Apan miingon ako, “Nahubo ko na ang akong bisti,
sul-obon ko pa ba kini pag-usab?
Nakapanghimasa na ako sa akong mga tiil,
hugawan ko pa ba kini pag-usab?”
- ⁴ Gikuot sa akong hinigugma ang trangka sa pultahan,
ug nagkuba-kuba ang akong dughan sa kalipay.
- ⁵ Mibangon ako aron ablihan ang pultahan alang kaniya,

ug samtang gikuptan ko ang trangka,
mitulo gikan sa akong mga tudlo ang mira.

⁶ Giablihan ko ang akong hinigugma,
apan wala na siya.

Nasubo ako sa iyang pagbiya.

Gipangita ko siya, apan wala ko siya makita.

Gitawag ko siya, apan wala siya motubag.

⁷ Nakita ako sa mga tigbalantay samtang
nagpatrolya sila sa siyudad.

Gikulata nila ako, ug nasamdan ako.

Gikuha pa nila ang akong kupo.

⁸ Kamong mga babaye sa Jerusalem,

panumpa kamo nga kon makita ninyo ang akong hinigugma,
sultihan ninyo siya nga nagsakit ako tungod sa gugma.

Mga Babaye sa Jerusalem

⁹ O labing matahom nga babaye,

unsa may anaa sa imong hinigugma

nga nakapahimo kaniyang mas maayo kaysa uban,

nga gipapanumpa mo man gayod kami?

Babaye

¹⁰ Guwapo ug himsog ang akong hinigugma.

Madanihon siya, ug walay sama kaniya

sa liboan ka mga kalalakín-an.

¹¹ Sama kabililhon sa bulawan ang iyang ulo.

Kulot ang iyang buhok

ug sama kini kaitom sa uwak.

¹² Ang iyang mata daw pareha katahom sa mata

sa salampati nga daw gatas kaputi,

nga anaa daplin sa suba.

Ug pareha kini katahom

sa mahalong mga bato.

¹³ Ang iyang mga aping humot sama sa usa ka hardin

nga puno sa mga tanom nga ginahimong pahumot.

Ang iyang mga ngabil daw mga bulak

sa liryó diin nagtulo ang mira.

¹⁴ Ang iyang mga bukton murag mga tubo nga bulawan

nga gidekorasyonan ug mga mahalong bato.

Ang iyang lawas sama ka hamis sa bangkil

sa elepante nga gidekorasyonan

ug mga mahalong bato nga sapiro.

¹⁵ Ang iyang mga paa ug batiis daw mga haligi nga marmol

nga gipatindog sa tungtonganang purong bulawan.

Pagkaanindot niyang tan-awon,

sama siya sa mga kahoyng sedro sa Lebanon.

¹⁶ Lami halokan ang iyang ngabil

ug makadani gayod siya kaayo.

Siya ang akong hinigugma,

O mga babaye sa Jerusalem.

Siya ang akong amigo.

6

Mga Babaye sa Jerusalem

¹ O labing matahom nga babaye,

hain na ang imong hinigugma?
Diin siya paingon kay tabangan ka namo
sa pagpangita kaniya?

Babaye

² Miadto ang akong hinigugma sa iyang hardin
nga puno sa mga tanom nga ginahimong pahunot.
Pasab-sabon niya didto ang iyang mga kahayopan,
ug manguha siya ug mga liryo.

³ Akoa siya ug ako iya usab.
Gipasabsab niya ang iyang mga kahayopan
diha sa mga liryo.

Lalaki

⁴ Pagkatahom mo, mahal ko.
Sama ikaw katahom sa siyudad sa Tirza
ug sa Jerusalem.
Madanihon ka gayod sama sa mga sundalo
nga adunay mga bandera.

⁵ Ayaw ako tan-awa kay madani ako kanimo.
Ang imong buhok daw panon sa mga kanding
nga nanglugsong gikan sa Bukid sa Gilead.

⁶ Ang imong mga ngipon sama kaputi
sa karnero nga bag-o lang gikaligoan.
Walay nakulang niini
ug maayo ang pagkaplastar niini.

⁷ Ang imong nawong nga natabonan sa belo daw
sama sa prutas sa pomegranata nga mapula-pula.

⁸ Bisan aduna pa akoy 60 ka mga asawa nga rayna,
80 ka mga asawa nga sulugoon,
ug mga dalaga nga dili maihap,

⁹ usa ra gayod ang akong hinigugma.
Pinasahi gayod siya ug wala gayoy ikasaway diha kaniya.
Siya lang gayod ang anak nga babaye sa iyang inahan
ug paborito siya niini.
Kon makita siya sa mga babaye ginapasidunggan nila siya,
ug bisan ang mga rayna ug ang mga asawa
nga sulugoon nakadayeg kaniya.

¹⁰ “Kinsa kining daw nagsubang
nga adlaw ang katahom?
Matahom siya sama sa bulan,
ug maanyag sama sa adlaw.
Madanihon kaayo siya sama sa
mga sundalo nga adunay mga bandera.”

Babaye

¹¹ Milugsong ako sa mga tamnanan sa kahoy
nga almond sa pagtan-aw sa bag-ong mga tanom
nga nanubo sa lugut.

Gitan-aw ko kon nanalingsing na ang mga ubas
ug kon namulak na ang mga pomegranata.

¹² Sa akong hilabihan nga kalipay,
gibati ko nga daw nagsakay ako sa harianong karwahi
uban sa akong hinigugma.

Mga Babaye sa Jerusalem

¹³ Balik, dalaga sa Shulam.

Balik aron masud-ongan ka namo pag-ayo.

Lalaki

Nganong gusto man gayod ninyong makita ang dalaga sa Shulam
nga mosayaw taliwala sa ubang mga mananayaw?

7

- ¹ O babaye nga dungganon,
pagkatahom sa imong mga tiil nga adunay sandalyas.
Pagkaanindot sa mga kurba sa imong mga paa.
Daw mga alahas kini nga hinimo sa hanas nga artesano.*
- ² Ang imong pusod daw kopa
nga dili makabsan ug lami nga bino.
Ang imong hawak daw binugkos nga trigo
nga nalibotan sa mga liryo.
- ³ Ang imong dughan daw kaluha
nga nating lagsaw.
- ⁴ Ang imong liog daw tore nga hinimo
gikan sa mga bangkil sa elepante.
Ang imong mga mata sama katin-aw
sa kaligoanan sa Hesbon,
sa may pultahan sa Bet Rabim.
Ang imong ilong daw ang bantayanang tore
sa Lebanon nga nag-atubang sa Damasco.
- ⁵ Ang imong ulo sama katahom sa Bukid sa Carmel.
Ang imong buhok sama kanindot sa mahalong panapton.
Nabihag ang hari sa katahom niini.
- ⁶ Pagkatahom mo, mahal ko.
Makawili ka.
- ⁷ Ang imong barog sama sa kahoy nga palma,
ug ang imong dughan daw sa nagpungpong nga bunga niini.
- ⁸ Miingon ako, “Mosaka ako sa palma
ug mohawid sa mga bunga niini.”
O, ang imong dughan daw sa pungpong sa ubas
ug ang kahumot sa imong gininhawa sama sa mansanas.
- ⁹ Ang imong halok sama katam-is sa duga sa ubas.
Kini nga duga sa ubas nagdagayday sa hinay-hinay
sa baba ug ngipon sa akong hinigugma.

Babaye

- ¹⁰ Iya ako sa akong hinigugma
ug ako lang ang iyang ginahandom.
- ¹¹ Dali, mahal ko, moadto kita sa uma,
ug matulog kita taliwala sa mga bulak nga henna.†
- ¹² Mamangon kitag sayo ug atong tan-awon
kon nanalingsing na ba ang ubas,
ug namukhad na ba ang mga bulak niini.
Tan-awon ta usab kon namulak na ba ang pomegranata,
ug didto ihatag ko kanimo ang akong gugma.
- ¹³ Nangalimyon ang kahumot sa tanom nga mandragora,
ug ibabaw sa atong pultahan

* 7:1 Tawong hanas nga magbuhat ug nindot nga mga butang nga hinimo gikan sa metal, mahalong bato, ug uban pa. † 7:11 mga bulak nga henna: o mga lungsod.

anaa ang tanang piniling mga butang,
daan ug bag-o nga
gitagana ko alang kanimo, mahal ko.

8

Babaye

- ¹ Kon sama pa lang unta ikaw sa akong igsoon
nga gipasuso sa akong inahan,
hagkan ka nako bisan asang lugara
ug walay maghuna-huna ug malisya kanako.
² Dad-on ka nako sa balay sa akong inahan,
ug didto tudloan mo ako mahitungod sa gugma.*
Paimnon ka nako sa mahumot nga bino
nga gikan sa akong prutas nga pomegranata.
³ Unlanan ko ang imong walang bukton
ug ang imong tuong bukton gagakos kanako.
⁴ Kamong mga babaye sa Jerusalem,
panumpa kamo nga dili ninyo pukawon
ang gugma kon dili pa ang hustong panahon.

Mga Babaye sa Jerusalem

- ⁵ Kinsa ba kining nagpadulong dinhi gikan sa kamingawan
nga nagsandig sa iyang hinigugma?

Babaye

- Gipukaw ko ang imong pagbati
didto ilalom sa punoan sa mansanas,
diin ikaw natawo.
⁶ Tipigan mo ako kanunay diha sa imong kasing-kasing
sama sa singsing nga anaa kanunay sa imong tudlo.
Ipakita nga ako lamang gayod ang imong gihigugma.
Ug sama nga ang lubnganan dili mapugngan sa pagdawat sa mga patay,
dili usab mapugngan ang kainit sa pagbati.
⁷ Dili kini mapalong bisan sa daghang tubig.
Bisag bahaan pa kini, dili gihapon kini mapalong.
Dili kini mapalit bisag ibayad pa sa tawo ang tanan niyang bahandi.

Ang mga Igsoong Lalaki sa Babaye

- ⁸ Adunay igsoon kami nga babaye
nga batan-on pa ug wala pa mamukol.
Unsay among buhaton
kon adunay makagusto kaniya?
⁹ Putli man siya o dili, panalipdan namo siya
nga kon paril siya,
patindogan namo siya ug tore nga pilak.
Kon pultahan siya, himoan namo siya ug sira
gikan sa tabla nga sedro.

Babaye

- ¹⁰ Putli ako.† Ang akong dughan daw mga tore,
ug kontento ang akong hinigugma kanako.
¹¹ Adunay ubasan si Solomon sa Baal Hamon
nga gipaarkilahan niya sa mga mag-uuma didto.
Ang matag-usa kanila naghatag

* **8:2** mo ako...gugma: o ako sa akong inahan. † **8:10** Putli ako: sa literal, Paril ako.

ug 1,000 kabuok nga pilak ingon
nga bahin niya sa abot sa ubasan.

- ¹² Ikaw ang magbuot sa imong ubasan, Solomon.
Imo ang 1,000 kabuok nga pilak
ug ila sa mga mag-uuma ang 200 kabuok nga pilak.
Apan ako ang magbuot sa akong ubasan.

Lalaki

- ¹³ O mahal ko, nga anaa sa hardin,
namati sa imong tingog ang imong mga higala,
padungga usab ako sa imong tingog.

Babaye

- ¹⁴ Pagdali ug anhi dinhi kanako, mahal ko.
Dagan sama katulin sa usa
ngadto sa mga bukid sa mga pahumot.

Ang Libro ni Isaias

¹ Kini nga libro mahitungod sa gipadayag sa Dios kang Isaias nga anak ni Amos. Bahin kini sa Jerusalem ug sa Juda niadtong panahon sa paghari nila ni Uzias, Jotam, Ahaz, ug Ezequias sa Juda.

Ang Nasod nga Makasasala

² Pamati langit ug paminaw yuta,
kay nagsulti ang GINOO,

“Nag-atiman ako ug nagpadakog mga anak,
apan nakigbatok sila kanako.

³ Bisan gani ang mga baka makaila sa ilang agalon,
ug ang mga asno makatultol sa pasungan
nga pakan-an kanila sa ilang agalon,
apan ang Israel nga akong katawhan
wala makasabot,
wala makaila kanako.”

⁴ Pagkamakasasala nga nasod!
Katawhan nga puno sa kadaotan,
kaliwat sa mga malapason ug malimbongon.
Gisalikway ninyo ug gibiyay-biay ang GINOO,
ang Balaan nga Dios sa Israel,
ug mitalikod kamo kaniya.

⁵ Nganong nagpadayon man kamo sa pagkamasinupakon?
Nganong gusto man ninyo nga masilotan?
Sama kamo sa tawo kansang ulo pulos na samad
ug kansang kasing-kasing napuno sa kasakit.

⁶ Gikan sa ulo hangtod sa lapa-lapa,
wala gayoy bahin nga walay tatsa;
nalukop kini sa mga samad, bun-og,
ug kabahong.

Wala man lang kini mahugasi,
mabugkosi, ni mahidhirig lana.

⁷ Naawaaw ang inyong nasod;
ang inyong mga lungsod nangasunog.
Samtang nagtan-aw kamo,
panguhaon sa mga langyaw
ang mga bunga sa mga tanom
diha sa inyong uma.

Pasipad-an nila ang inyong kaumahan
hangtod nga dili na kini mapuslan.

⁸ Mahibilin ang Jerusalem*
nga sama sa usa ka silonganan
didto sa tamnanan ug ubas,
o sama sa payag-payag
didto sa tamnanan ug pipino,

* **1:8** *Jerusalem*: sa Hebreo, *anak nga babaye sa Zion*.

o sama sa siyudad

nga gilibotan sa mga kaaway.

⁹ Kon wala pa magbilin ang GINOO nga Makagagahom ug pipila kanato, sama na unta kita sa Sodoma ug Gomora.

¹⁰ Kamong mga tigdumala ug mga katawhan sa Jerusalem, sama kamo sa mga taga-Sodoma ug Gomora.

Pamatii ninyo ang pulong

ug kasugoan sa GINOO nga atong Dios.

¹¹ Miingon ang GINOO,

“Walay bili alang kanako

ang daghan ninyong mga halad.

Gipul-an na ako sa inyong mga halad nga sinunog,

sa mga karnero ug sa tambok sa mga mananap nga inyong gipatambok.

Wala ako malipay sa hinalad ninyong dugo

sa mga torong baka, mga karnero, ug mga kanding.

¹² Kinsa ang nagsugo kaninyo nga dad-on

kining tanan kon mosimba kamo kanako?

Kinsa ang nagsugo kaninyo

nga magparada sa hawanan sa akong Templo?

¹³ Undangi na ninyo ang pagdala ug mga halad nga walay pulos.

Wala ako malipay sa inyong insenso.

Dili ko na maagwanta ang inyong mga panagtigom

sa panahon sa Pista sa Pagsugod sa Bulan o sa Adlaw nga Igpapahulay.

Kay bisan ug nagtigom kamo naghimo kamog daotan.

¹⁴ Gikapungtan ko ang inyong Pista sa Pagsugod sa Bulan

ug ang uban pa ninyo nga mga pista.

Nahimo kining kabug-aton alang kanako;

dili ko na kini maagwanta.

¹⁵ Kon ibayaw ninyo ang inyong mga kamot sa pag-ampo

dili ako manumbaling kaninyo.

Dili ako mamati bisan pag kapila kamo mag-ampo,

tungod kay daghan kamog gipamatay nga mga tawo.

¹⁶ “Panghinlo kamo sa inyong kaugalingon

pinaagi sa pag-undang ninyo

sa paghimo ug daotan sa akong atubangan.

¹⁷ Pagtuon kamo sa pagbuhat ug maayo,

ug tinguhaa ninyo ang katarong.

Badlonga ninyo ang mga madinaog-daogon,[†]

ug panalipdi ninyo ang katungod sa mga ilo ug mga biyuda.”

¹⁸ Miingon usab ang GINOO,

“Dali kamo, maghusay kita.

Bisan unsa pa kahugaw ang inyong mga sala,

limpyohan ko kini aron mahinloan kamo.

¹⁹ Kon motuman kamo,

panalanginan ko gayod kamo.[‡]

²⁰ Apan kon mosukol kamo ug magmagahi,

sigurado gayod nga patyon kamo.

[†] **1:17** Badlonga ninyo ang mga madinaog-daogon: o Tabangi ninyo ang mga gidaog-daog.
panalanginan ko gayod kamo: o makakaon kamo sa labing maayong abot sa yuta.

[‡] **1:19**

Mahitabo gayod kini,
kay ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

Ang Makasasala nga Siyudad

²¹ Tan-awa ninyo ang siyudad
nga kanhi matinud-anon.

Matinumanon kini kaniadto,
apan karon nahisama na sa usa ka
babayeng nagbaligya sa iyang dungog.
Kaniadto, matarong ang mga tawo nga nagpuyo niini,
apan karon pulos na mga mamumuno.

²² Jerusalem, bililhon ka kaniadto sama sa pilak,
apan karon wala kanay pulos.
Sama ka sa mahalon nga bino,
apan karon mura ka na
ug bino nga sinagolan ug tubig.

²³ Ang imong mga lider mga gahig ulo
ug kauban sa mga kawatan.
Ganahan sila kaayo sa mga suborno,
ug kanunay silang nag-apas ug mga gasa.
Wala sila mamati,
wala nila panalipdi ang katungod
sa mga ilo ug sa mga biyuda.

²⁴ Busa miingon ang GINOO,
ang Makagagahom nga Dios sa Israel,
“Manimalos ako kaninyo nga akong mga kaaway,
aron dili na ako mahasol pa sa inyong ginahimo.

²⁵ Silotan ko kamo aron mahinloan kamo,
sama sa plata nga tunawon sa kalayo
aron mahimong lunsay.

²⁶ Hatagan ko kamo pag-usab ug mga lider
ug mga magtatambag nga sama kaniadto.
Ug unya ang Jerusalem nga inyong siyudad pagatawgon na
nga siyudad sa mga matarong ug matinud-anon.”

²⁷ Pinaagi sa matarong nga paghukom sa GINOO,
luwason niya ang Jerusalem^S
ug ang mga lumulupyo niini nga naghinulsol.

²⁸ Apan laglagon niya ang mga masinupakon
ug ang mga makasasala,
nga nagsalikway sa GINOO.

²⁹ Maulawan kamo
tungod sa inyong pagsimba
sa mga kahoy nga terebinto
ug sa mga pinili ninyong mga tanaman.

³⁰ Mahisama kamo sa kahoy kansang dahon nangalaya,
ug sa tanaman nga wala mabisbisi.

³¹ Ang mga gamhanan kaninyo
mahisama sa uga nga kahoy nga daling masunog,

^S **1:27** *Jerusalem:* sa Hebreo makita usab ang pulong nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem.

ug ang ilang daotang binuhatan
maoy mahimong sama sa silà nga mohaling sa kalayo
nga mosunog kanila, ug walay makapalong niini.

2

Ang Bukid sa GINOO

(Mik. 4:1-3)

¹ Mao kini ang mensahe sa Dios nga nakita ni Isaias nga anak ni Amos bahin sa Juda ug Jerusalem:

² Sa umaabot nga mga adlaw,
ang bukid nga gitukoran sa Templo sa GINOO
mahimong pinakaimportante
sa mga bukid ug sa mga bungtod.
Ug modagsa niini nga bukid
ang mga tawo nga naggikan sa tanang nasod.

³ Moingon sila,
“Dali, motungas kita sa bukid sa GINOO,
didto sa Templo sa Dios ni Jacob.
Kay tudloan kita niya sa iyang mga pamaagi
aron magkinabuhi kita sumala niini.”

Busa mopauli ang mga tawo gikan sa Jerusalem*
dala ang mga balaod sa GINOO.

⁴ Ug pinaagi sa iyang kasugoan,
husayon niya ang mga panagbingkil sa daghang mga nasod.
Busa dili na mag-away ang mga nasod,
ug dili na usab sila magbansay ug mga tawo aron sa pagpakig-gira.
Himuon na lang nilang punta sa mga daro ang ilang mga espada
ug himuon na lang nilang mga sundang ang ilang mga bangkaw.

⁵ Dali, kamong mga kaliwat ni Jacob,
magkinabuhi kita diha sa kamatuoran† nga gihatag sa GINOO kanato.

Sa Adlaw sa GINOO

⁶ Tinuod nga gisalikway mo, GINOO, ang imong katawhan,
ang mga kaliwat ni Jacob,
kay daghan silag mga tinuohan nga gikan sa sidlakan
ug naghimo usab silag mga pagpanagna sama sa mga Filistihanon.
Nakig-uyon sila sa mga kinaiya sa mga langyaw.

⁷ Abunda sa pilak ug bulawan ang ilang yuta,
ug walay pagkahurot ang ilang bahandi.
Daghan kaayo ang ilang mga kabayo,
ug walay pagkahurot ang ilang mga karwahi.

⁸ Daghan silag mga dios-dios.
Nagsimba sila niining mga butang
nga hinimo lang nila.

⁹ Busa ipaubos ang matag-usa kanila
ug pakaulawi sila.
Ayaw silag pasayloa, GINOO!

¹⁰ Mga Israelinhon, panago kamo sa mga langub o sa mga bangag

* **2:3 Jerusalem:** sa Hebreo makita usab ang pulong nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem.

† **2:5 kamatuoran:** sa literal, *kahayag*.

aron makalikay kamo sa kapungot sa GINOO
ug sa iyang dakong gahom.

¹¹ Moabot ang adlaw nga ang GINOO lang gayod ang pagadayegon.
Ipaubos niya ang mga mapasigarbohon ug mapahitas-on.

¹² Kay adunay adlaw nga gitagana ang GINOO nga labing gamhanan
sa pagpaubos sa tanang mga mapasigarbohon,
mga mapahitas-on,

ug sa mga nag-ila sa ilang kaugalingon nga gamhanan.

¹³ Putlon niya ang tanang tag-as nga mga sedro sa Lebanon,
ug ang tanang mga tugas sa Basan.

¹⁴ Patagon niya ang tanang habog nga kabukiran
ug mga bungtod.

¹⁵ Gub-on niya ang tanang tag-as nga mga tore
ug mga paril.

¹⁶ Lunoron niya ang tanang mga barko nga iya sa Tarshish
ug ang matahom nga mga sakayan.

¹⁷ Nianang adlaw, ang GINOO lamang maoy pasidunggan.
Ipaubos niya ang mga mapasigarbohon
ug ang mga mapahitas-on.

¹⁸ Ug mahanaw sa hingpit ang mga dios-dios.

¹⁹ Manago ang mga tawo sa mga langub sa bakilid
ug sa mga bangag sa yuta
aron makalikay sa kapungot sa GINOO
ug sa iyang dakong gahom sa panahon nga
uyogon na niya ang kalibotan.

²⁰ Nianang adlaw, ipanglabay nila ngadto
sa mga ilaga ug sa mga kabog
ang ilang gisimba nga mga dios-dios
nga hinimo nila gikan sa plata ug bulawan.

²¹ Manago sila sa mga langub sa bakilid
ug sa mga bangag sa dagkong mga bato
aron makalikay sa kapungot sa GINOO
ug sa iyang dakong gahom sa panahon nga uyogon na niya ang kalib-
otan.

²² Ayaw na kamo pagsalig sa tawo
kay mamatay ra siya.
Unsa ba gayod ang iyang matabang?

3

Ang Silot alang sa Jerusalem ug Juda

¹ Pamati! Kuhaon sa Ginoo, ang Makagagahom nga GINOO,
ang tanang gisaligan sa mga tawo sa Jerusalem ug Juda:
ang ilang pagkaon ug tubig,

² ang ilang sinaligan nga mga tawo,
mga sundalo, mga maghuhukom,
mga propeta, mga manalagna, mga tigdumala,

³ mga opisyal sa ilang kasundalohan,
mga dungganon, mga magtatambag,
ug ang ilang hanas nga mga madyikero ug mga mamamarang.

- 4 Padumalahan sila sa GINOO* sa mga batan-on.
- 5 Daog-daogon sa matag tawo ang iyang isigka-tawo.
Ang mga bata mosukol sa mga tigulang
ug ang mga yanong tawo batok sa mga dungganon.
- 6-7 Nianang panahona adtoan
sa usa ka tawo ang iyang paryente ug ingnon,
“Tungod kay ikaw adunay maayong bisti,
ikaw na lang ang mangulo kanamo.
Atimana kining naguba nato nga dapit.”
Apan motubag siya, “Dili ko kamo matabangan.
Wala gani pagkaon o bisti ang akong panimalay,
busa ayaw ninyo ako himoang lider.”
- 8 Sigurado nga malaglag ang Jerusalem ug ang Juda,
tungod kay ang ilang mga binuhatan
ug ginapanulti batok sa GINOO.
Nagrebeldeng sila batok
sa gamhanang presensya sa GINOO.
- 9 Makita sa ilang dagway nga sila sad-an.
Gipasundayag nila ang ilang pagpakasala sama
sa gihimo sa taga-Sodom.
Wala kini nila ikaulaw. Alaot sila!
Sila mismo ang nagdalag kalaglagan sa ilang kaugalingon.
- 10 Sultihing ninyo ang mga matarong nga bulahan sila
kay anihon nila ang bunga sa ilang mga binuhatan.
- 11 Apan alaot ang mga daotan,
kay moabot kanila ang kalisod.
Mabaslan sila sa ilang gipanghimo.
- 12 Gidaog-daog sa mga batan-on ang akong katawhan.
Gidumalahan sila sa mga babaye.
Mga katawhan ko,
gipahisalaag kamo sa inyong mga pangulo.
Gitultolan nila kamo sa sayop nga dalan.
- 13 Andam na ang GINOO sa paghukom
sa iyang katawhan.†
- 14 Hukman niya ang mga tigdumala
ug mga pangulo sa iyang katawhan.
Mao kini ang iyang akusasyon batok kanila,
“Giguba ninyo ang akong ubasan
nga mao ang akong katawhan.
Ang inyong mga balay puno sa mga butang
nga gipanguha ninyo gikan sa mga kabos.
- 15 Nganong gidaog-daog ninyo ang akong katawhan
ug gilisod-lisod ang mga kabos?”
Mao kini ang giingon sa GINOONG Dios nga Makagagahom.

* 3:4 Padumalahan sila sa GINOO: sa Hebreo, *Padumalahan ko sila*. † 3:13 iyang katawhan: mao
kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *mga katawhan*.

- ¹⁶ Miingon pa gayod ang GINOO,
 “Mapahitas-on ang mga babaye sa Jerusalem.*
 Mura silag si kinsa kon molakaw,
 ug gipatagingting pa nila ang mga alahas diha sa ilang mga tiil.
 Ug kon motan-aw sila dala ang pangidhat.
- ¹⁷ Busa hatagan ko silag nuka-nuka sa ulo,
 ug upawan sa GINOO ang matahum nga Zion.”
- ¹⁸ Nianang adlaw, kuhaon sa GINOO ang ilang mga alahas sa tiil, ulo, ug liog,
¹⁹ mga ariyos, pulseras, bandana,
²⁰ torong, alahas sa bukton, bakos, pahumot, ug habak,
²¹ mga singsing sa tudlo ug sa ilong,
²² ang ilang mahalong mga bisti, ang ilang kapa, kupo, pitaka,
²³ espeho, bisti nga lino, turban, ug belo.
- ²⁴ Imbis nga mangalimyon sila sa mga pahumot,
 manimaho na hinuon sila.
 Pisi ang ilang ibakos, ug maupaw ang matahom nilang buhok.
 Ang ilang mahalong bisti ilisag sako,
 ug mahanaw ang ilang katahom.
- ²⁵ Mangamatay sa gira ang mga kalalakin-an sa Jerusalem
 bisan pa ang mga maisog nilang sundalo.
- ²⁶ Adunay pagbangotan
 ug paghilak diha sa mga ganghaan sa siyudad sa Zion.
 Ug ang siyudad mahisama sa usa ka babayeng nagyaka sa yuta,
 nga nawad-an sa tanan niyang kabtangan.

4

- ¹ Nianang adlaw, pito ka mga babaye
 ang mag-ilog sa usa ka lalaki.
 Moingon sila, “Kami na ang bahala
 sa among pagkaon ug bisti,
 pangasaw-a lang kami aron dili kami maulawan
 nga wala kami bana.”

Saad sa Pagpahiuli

² Moabot ang adlaw nga palabongon ug patahomon sa GINOO ang mga tanom* sa Israel, ug ang mga abot sa yuta mahimong garbo ug dungog sa mga nangabilin na katawhan sa Israel.

³ Tawgon nga balaan ang mga nangabiling buhi sa Zion og milahutay diha sa Jerusalem.†

⁴ Pinaagi sa iyang gahom hukman ug limpyohan sa GINOO ang kahugaw sa mga kababayan-an sa Zion ug ang mga pinatyanay didtong dapita.

⁵ Unya maghimo ang GINOO ug panganod nga maghatag ug ibabaw sa bukid sa Zion‡ ug sa mga nagtigom didto. Ug maghimo usab siyag nagdilaab nga kalayo nga maghatag ug kahayag sa kagabhion. Motabon kini sila sa Jerusalem sama sa usa ka lapad nga tolda.

⁶ Ug sama kini sa payag-payag nga maghatag ug landong gikan sa kainit sa adlaw, ug mahimong silonganan kon adunay bagyo ug ulan.

‡ **3:16** *Jerusalem:* sa Hebreo, *Zion*. * **4:2** *mga tanom:* sa literal, *sanga*. † **4:3** *Jerusalem:* sa Hebreo makita usab ang pulong nga *Zion*, nga mao ang laing ngalan sa *Jerusalem*. ‡ **4:5** *Jerusalem:* sa literal, *Bukid sa Zion*.

5

Ang Awit Mahitungod sa Parasan

- ¹ Kantahan ko ang akong hinigugma,
mahitungod sa iyang ubasan:
Adunay ubasan ang akong hinigugma sa bungtod
nga tabunok ang yuta.
- ² Gidaro niya kini ug gikuhaan ug mga bato,
ug gitamnan sa labing maayong mga ubas.
Nagpatukod siyag usa ka tore nga bantayanan taliwala niini,
ug nagpabangag sa bato alang sa pug-anan sa ubas.
Nagdahom siya nga mamunga kini ug tam-is,
apan aslom hinuon ang gibunga niini.
- ³ Mao kini ang giingon sa tag-iya sa ubasan, “Mga lumulupyo sa Jerusalem
ug Juda,
hukmi ninyo ako ug ang akong ubasan.
- ⁴ Unsa pa ba gayod kaha ang angay kong buhaton sa akong ubasan?
Nagpaabot ako nga mamunga kini ug tam-is,
apan aslom hinuon ang gibunga niini.
- ⁵ Karon sultihan ko kamo kon unsa ang akong himuon sa akong ubasan.
Kuhaan ko ang mga tanom sa palibot niini nga nagsilbing koral
ug gub-on ang mga paril niini aron sabsabon
kini sa mga mananap ug tunob-tunoban.
- ⁶ Pasagdan ko na lang kini nga ubasan.
Dili ko kini pul-ongan o kultibahon.
Tuboan na lang kini sa mga sagbot ug mga sampinit.
Ug mandoan ko ang mga panganod nga dili kini paulanan.”
- ⁷ Ang ubasan sa GINOO nga Makagagahom nga iyang giatiman
ug kalipay mao ang Israel ug Juda.
Nagpaabot siya nga patunhayon nila ang hustisya,
apan nagpinatyanay hinuon sila.
Nagpaabot siya nga himuon nila ang matarong,
apan nangdaog-daog hinuon sila.

Ang Daotang mga Binuhatan sa Katawhan

- ⁸ Alaot kamong nagpadaghan sa inyong balay
ug nagpalapad sa inyong yuta hangtod nga wala nay luna ang uban
ug kamo na lang ang nagpuyo sa maong dapit.
- ⁹ Nadungog ko nga miingon ang GINOO nga Makagagahom,
“Kanang dagko ug matahom nga mga balay wala nay magpuyo.
- ¹⁰ Ang duha ka ektarya nga ubasan mohatag na lang ug abot
nga mga unom ka galon nga bino.
Ug ang napulo ka gantang nga binhi
moani lang ug usa ka gantang.”
- ¹¹ Alaot kamong sayo pang mamangon aron pagsugod sa pag-inom,
ug maghubog pa kamo hangtod sa gabii.
- ¹² Sa inyong mga kombira aduna kamoy mga banda ug bino.
Apan wala ninyo tagda ang mga buhat sa GINOO.
- ¹³ Busa kamo nga akong katawhan bihagon
tungod kay nagdumili kamo sa pagsabot sa akong ginahimo.
Mangamatay kamo ug ang inyong mga pangulo

- tungod sa hilabihang kagutom ug kauhaw.
- 14 Moabli na ug dako ang baba sa lubnganan.
Nagpaabot na kini nga isulod ang mga dungganon nga tawo sa Jerusalem
apil ang naghudyaka ug naglipay nga mga lumulupyo niini.
- 15 Busa ipaubos ang tanang mga tawo,
labi na ang mga mapahitas-on.
- 16 Apan ang GINOO nga Makagagahom pagadayegon sa iyang paghukom.
Pinaagi sa iyang matarong nga paghukom,
gipakita niya nga balaan siya nga Dios.
- 17 Unya ang mga nating karnero manibsib diha sa nagun-ob nga siyudad,
ug ang mga langyaw, mangaon sa biya sa mga adunahan.
- 18 Alaot kamong mga nagpakasala ug nagpakadaotan pinaagi sa pagpa-makak.
- 19 Nagbiay-biay pa kamo sa pag-ingon, “Dali-dalion unta sa Balaan nga Dios sa Israel
ang paghimo sa butang nga iyang giingon nga himuon aron makita namo kini.
Mahitabo na unta ang iyang plano aron mahibaloan namo kini.”
- 20 Alaot kamong nagpakadaotan sa maayo
ug nagpakamaayo sa daotan.
Ang kangitngit gihimo ninyong kahayag
ug ang kahayag gihimo ninyong kangitngit.
Ang pait giisip ninyong tam-is
ug ang tam-is giisip ninyong pait.
- 21 Alaot kamong naghuna-huna nga maalam kamo ug utokan.
- 22 Alaot kamong mga inila sa pag-inom ug bino,
ug hanas motimpla ug mga ilimnon.
- 23 Gihatagan ninyog kagawasan ang mga sad-an tungod sa suborno,
apan wala ninyo hatagig hustisya ang mga walay sala.
- 24 Busa sama sa dagami ug layang sagbot nga dali rang duktan sa kalayo
ug mahurot pagkasunog, malaglag kamo diha-diha.
Mahisama kamo sa tanom kansang gamot nadunot
ug kansang mga bulak gipalid sama sa abog
tungod kay gisalikway ninyo ang Kasugoan
sa GINOO nga Makagagahom, ang Balaang Dios sa Israel.
- 25 Busa tungod sa kapungot sa GINOO kaninyo
nga iyang katawhan, iya kamong silotan.
Mangatay-og ang kabukiran, ug magkatag sa kadalanan
ang inyong mga patayng lawas sama sa mga basura.
Apan bisan pa niini, ang kapungot sa GINOO dili pa gayod mahupay.
Silotan pa gihapon niya kamo.
- 26 Sinyasan niya ang mga nasod nga tua sa layo;
taghoyan niya kadtong atua sa kinatumyan nga bahin sa kalibotan,
ug diha-diha mangabot sila sa pagsulong kaninyo.
- 27 Walay usa kanila nga kapoyan o mapandol,
ug walay usa nga motagpilaw o matulog.

Walay bakos nga maluag,

o higot sa sandalyas nga mabugto.

²⁸ Hait ang ilang mga udyong ug andam na ang ilang mga pana.

Ang kuko sa ilang mga kabayo sama sa gahi kaayong bato,

ug ang tinuyokan sa ligid sa ilang mga karwahi sama kakusog sa alimpulos.

²⁹ Sa ilang pagsulong mongulob sila sama sa liyon.

Ang ilang mabiktima dad-on nila pahilayo

ug walay makaluwas niini gikan kanila.

³⁰ Sa panahon nga mosulong sila sa Israel,

maghaganas sila sama sa haganas sa dagat.

Ug kon motan-aw ang usa ka tawo sa yuta sa Israel,

ang makita niya mao ang kangitngit ug kasakit.

Ang kahayag tabonan sa mabagang mga panganod.

6

Ang Pagtawag kang Isaias

¹ Sa tuig nga namatay si Haring Uzias, nakita ko ang Ginoo nga naglingkod sa habog kaayong trono. Ang iyang taas nga bisti milukop sa tibuok Templo.

² Adunay mga serapin* sa ibabaw niya. Ang matag-usa niini adunay unom ka pako: ang duha ka pako gitabon sa ilang nawong, ang duha gitabon sa ilang mga tiil, ug ang laing duha gigamit nila sa paglupad.

³ Nag-ingnanay sila sa usag usa:

“Balaan, balaan, balaan ang GINOO nga Makagagahom!

Ang iyang gamhanang presensya milukop sa tibuok kalibotan.”

⁴ Sa ilang mga tingog, natay-og ang mga patukoranan sa Templo ug napuno sa aso ang Templo.

⁵ Unya miingon ako, “Alaot ako! Sigurado gayod nga laglagon ako, tungod kay daotan ang akong mga ginapanulti ug nagpuyo ako uban sa mga tawong nagsulti usab ug daotan. Ug karon, nakita ko gayod ang Hari, ang GINOO nga Makagagahom.”

⁶ Unya ang usa sa mga serapin milupad paingon kanako nga nagdala ug бага nga kinuha niya gikan sa halaran.

⁷ Gipadapat niya ang бага sa akong baba ug miingon, “Midapat na kini sa imong baba, busa wala kanay sala kay gipasaylo ka na.”

⁸ Unya nadungog ko ang tingog sa Ginoo nga nag-ingon, “Kinsa ang akong ipadala? Kinsa ang moadto alang kanamo?”

Mitubag ako, “Ania ako. Ipadala ako!”

⁹ Miingon siya,

“Lakaw ug sultihi ang katawhan sa Israel,

‘Bisan sige kamog pamati,

dili gihapon kamo makasabot.

Bisan sige kamog tan-aw,

dili gihapon kamo makakita.’

¹⁰ Pagahia ang kasing-kasing niining mga tawhana.

Bungola sila ug butahi, kay basig makakita,

makadungog, ug makasabot sila,

ug mobalik sila kanako, ug mamaayo sila.”

¹¹ Nangutana ako, “Unsa kadugay, Ginoo?”

Mitubag siya,

* **6:2** mga serapin: sa Hebreo, *serapin*.

“Hangtod nga magun-ob ang mga lungsod sa Israel
ug wala nay tawo.

Hangtod nga wala nay mopuyo sa mga balay
ug ang yuta malaglag sa hingpit.

¹² Hangtod nga abugon ko ang mga Israelinhon
ug ang ilang yuta mahimong awaaw.

¹³ Bisan pag adunay mahibilin nga ikanapulo nga bahin
sa mga Israelinhon sa yuta sa Israel,
laglagon gihapon sila.

Apan aduna akoy gipili gikan kanila nga mahibilin.

Sama sila sa tuod sa kahoyng terebinto nga giputol.”

7

Ang Mensahe alang kang Haring Ahaz

¹ Sa dihang si Ahaz nga anak ni Jotam ug apo ni Uzias ang hari sa Juda, gisulong ni Rezin nga hari sa Aram* ug ni Peka nga hari sa Israel, nga anak ni Remalia, ang Jerusalem. Apan wala nila kini mailog.

² Sa dihang nabalitaan sa hari sa Juda† nga nagka-usa ang Aram ug ang Israel,‡ mikurog siya ug ang iyang katawhan sa kahadlok sama sa kahoy nga gihuros sa hangin.

³ Miingon ang GINOO kang Isaias, Ubana ang imong anak nga si Shear Jashub§ ug tagboa ninyo si Ahaz didto sa tumoy sa kanal sa tubig paingon sa ibabaw nga pundohanang ug tubig, duol sa dalan paingon sa labhanan.

⁴ Mao kini ang isulti mo kaniya, Pagbantay! Kalma lang ug ayaw kahadlok. Ayaw kalisang tungod sa labihan nga kasuko ni Rezin nga hari sa Aram ug ni Haring Peka nga anak ni Remalia. Kini sila sama lang sa duha ka tuod sa kahoy nga gaaso apan walay kalayo.

⁵ Nagplano sila sa paglaglag kanimo. Miingon sila,

⁶ “Sulongon nato ang Juda ug pildihon. Bahinon nato ang kayutaan niini ug unya himuon natong hari ang anak ni Tabeel.”

⁷ Apan miingon ang GINOONG Dios nga dili gayod kini mahitabo.

⁸⁻⁹ “Kay ang Damasco mao lang ang kapital sa Aram,
ug si Rezin mao lang ang hari sa Damasco.

Ug ang Samaria mao lang ang kapital sa Israel,

ug si Peka nga anak ni Remalia mao lang ang hari sa Samaria.

Malaglag ang Israel sulod sa 65 ka tuig,

busa dili na kini matawag nga usa ka nasod.

Kon dili lig-on ang inyong pagtuo,

malaglag gayod kamo.’”

¹⁰ Unya miingon pag-usab ang GINOO kang Ahaz,

¹¹ “Pangayog timailhan kanako, ang GINOO nga imong Dios, sa pagpamatuod nga tumanon ko ang akong saad. Bisan pa maggikan kini sa ilalom, didto sa dapit sa mga patay, o sa taas, didto sa langit.”

¹² Mitubag si Ahaz, “Dili ako mangayo! Dili ko sulayan ang GINOO.”

¹³ Miingon si Isaias, “Pamati kamong kaliwat ni David! Dili pa ba igo ang pagpalagot ninyo sa mga tawo? Apil ba ang akong Dios palaguton usab ninyo?

* **7:1** Aram: o Siria. † **7:2** hari sa Juda: sa literal, *panimalay* ni David. ‡ **7:2** Israel: sa Hebreo, *Efrain*. Usa ka tawag sa gingharian sa Israel. § **7:3** Shear Jashub: ang buot ipasabot, *ang nangabilin mobalik*.

¹⁴ Busa ang Ginoo na mismo ang mohatag ug timailhan kaninyo. Ug mao kini ang timailhan: Magsabak ang usa ka batan-ong babaye* ug manganak siyag lalaki, ug nganlan niya kinig ‘Emmanuel.’†

¹⁵⁻¹⁶ Sa dili pa siya makamatngon ug buot ug makakaon ug keso ug dugos, ang yuta sa duha ka hari nga gikahadlok mo, Ahaz, malaglag ug biyaan na lang.

¹⁷ Sa kaulahian, ikaw ug ang imong katawhan, apil ang imong harianong pamilya, ipasulong sa GINOO sa hari sa Asiria. Ug masinati ninyo ang kalisod nga wala pa gayod ninyo masinati sukad nga mibulag ang Israel sa Juda.

Asiria, Ang Instrumento sa GINOO

¹⁸ “Nianang panahona, taghoyan sa GINOO ang mga taga-Ehipto ug taga-Asiria. Ug moabot ang mga taga-Ehipto nga murag mga langyaw gikan sa layong mga suba sa Ehipto, ug ang mga taga-Asiria moabot usab nga murag mga putyukan.

¹⁹ Mangabot sila ug mamuyo bisan asa: sa lawom nga lugut, sa mga bangag sa dagkong mga bato, sa kasampinitan, ug sa mga sabsaban.

²⁰ “Nianang panahona, gamiton sa Ginoo ang hari sa Asiria aron sa paglaglag sa tibuok ninyong yuta. Sama sila sa barbero gikan sa tabok sa Suba sa Eufrates nga gisuholan sa pagkiskis sa inyong buhok, mga balhibo sa inyong lawas, ug sa inyong mga bangas.

²¹ “Nianang panahona, ang mga tawo magmantinir na lang sa pag-alima ug tagsa kabuok dumalagang baka ug duha ka kanding,

²² nga maoy ilang kakuhaan ug gatas. Keso ug dugos ang kan-on sa tanang mahibilin sa Juda.

²³ Nianang panahona, ang ubasan nga adunay 1,000 ka punoan nga mokantidad ug 1,000 ka pilak malukop sa mga sampinit ug sagbot.

²⁴ Mangayam ang mga tawo didto dala ang ilang mga pana ug bangkaw, tungod kay sagbuton na kini ug nalukop sa mga sampinit.

²⁵ Wala nay moadto sa mga bungtod nga kanhi mga tanaman, tungod kay nalukop kini sa mga sampinit ug sagbuton na. Mahimo na lang kining sibsiban sa mga baka, mga karnero, ug mga kanding.”

8

Anak nga Lalaki ni Isaias

¹ Miingon ang GINOO kanako, “Pagkuhag usa ka lapad nga sulatanan, ug klaroha pagsulat kini nga mga pulonga: ‘Maher Shalal Hash Baz.’ ”*

² Unya mikuha akog duha ka kasaligan nga mga saksi nga motestigo nga gisulat ko kini. Sila mao si Uriah nga pari ug si Zacarias nga anak ni Jeberekiah.

³ Unya, midulog ako sa akong asawa nga usa ka propeta, ug unya namabdos siya ug nanganak ug lalaki. Miingon ang GINOO kanako, “Nganli ang bata ug Maher Shalal Hash Baz.

⁴ Kay sa dili pa makahibalong molitok ang bata ug ‘tatay’ o ‘nanay,’ ang bahandi sa Damasco ug ang mga gipang-ilog sa Samaria sakmiton sa hari sa Asiria.”

⁵ Miingon pag-usab ang GINOO kanako,

* **7:14** *batan-ong babaye*: sa Septuagint, *putli*. † **7:14** *Emmanuel*: ang buot ipasabot, *ang Dios kauban nato*. * **8:1** *Maher Shalal Hash Baz*: ang buot ipasabot, *dali ilogon, dali sakmiton*. Mao usab sa bersikulo 3.

6 “Tungod kay gisalikway niini nga katawhan ang tubig sa Shiloa nga inanay nga nagdagayday,[†] ug nalipay sila kang Haring Rezin ug kang Haring Peka,

7 ipasulong ko kanila ang hari sa Asiria ug ang mga sundalo niini nga sama sa baha sa Suba sa Eufrates nga miawas sa mga pangpang niini.

8 Maghaguros sila sa Juda ug lukopon nila ang tibuok yuta[‡] nga daw sa gilunopan kinig tubig nga taga-liog kalawom.” Apan sa gihapon, ang Dios kauban namo![§]

9 Kamong mga nasod, bisan pag magkahiusa kamo, magkatibulaag gihapon kamo.

Pamati kamo nga anaa sa halayo!

Bisan mangandam pa kamo sa pagpakig-gira, mapildi gihapon kamo.

10 Bisag unsa pay inyong giplano batok kanamo, dili kini magmalampuson, tungod kay ang Dios kauban namo.

11 Gipasidan-an gayod ako sa GINOO nga dili mosunod sa mga binuhatan sa akong katagilungsod.

12 Miingon pa gayod siya, “Ayaw kamo pag-ingon nga makig-abin kita sa ubang mga nasod sama sa giingon sa uban.

Ayaw kamog kalisang sa ilang gikahadlokan, ug ayaw kamo kakulba.

13 Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang inyong angay ilhon nga balaan.

Ako ang angay ninyong kahadlokan.

14 Ako ang mahimo ninyong dalangpanan.

Apan alang sa Israel ug Juda, sama ako sa usa ka bato nga makapandol ug makapadusmo kanila.

Ug alang ngadto sa katawhan sa Jerusalem, sama ako sa lit-ag.

15 Daghan kanila ang mapandol, matumba, ug malaglag. Malit-agan sila ug madakpan.”

16 Kamo nga akong mga sumusunod, tipigi ninyo ang akong katudloanan.

17 Molaom ako sa GINOO bisan pag gitalikdan niya ang mga kaliwat ni Jacob. Mosalig gayod ako kaniya.

18 Nia ako ug ang mga anak nga gihatag sa GINOO kanako, mga timailhan alang sa Israel^{*} gikan sa GINOO nga Makagagahom nga nagpuyo sa Bukid sa Zion.

Ang Kangitngit Nahimong Kahayag

19 Kon adunay moingon kaninyo nga magpakisayod kamo gikan sa mga patay pinaagi sa mga babaylan ug espiritista, ayaw ninyo kini buhata. Kini sila gayam-yam lang. Pangutana kamo sa inyong Dios. Nganong mangutana man kamo sa mga patay bahin sa mga buhi?

[†] 8:6 ang tubig sa Shiloa nga inanay nga nagdagayday: tingali ang buot ipasabot niini mao ang pagpanalipod sa Dios. [‡] 8:8 lukopon nila ang tibuok yuta: sa literal, bukharon niya ang iyang pako.

[§] 8:8 ang Dios kauban namo: sa Hebreo, Emmanuel. Mao usab sa bersikulo 10. ^{*} 8:18 timailhan alang sa Israel: ang buot ipasabot, ang ilang mga ngalan adunay kahulogan alang sa Israel.

²⁰ Kinahanglan nga ang balaod ug ang katudloan nga gikan sa GINOO mao ang inyong pamation. Kon adunay mga tawo nga mosulti ug mga butang nga wala mahisubay sa mga gipanudlo sa GINOO, wala mahayagi ang huna-huna nianang mga tawhana.

²¹ Maglakaw sila nga gibug-atan ug gutom. Ug tungod sa ilang kagutom, masuko sila ug panghimaraoton nila ang ilang hari ug ang ilang Dios. Mohangad man sila sa langit

²² o motan-aw sa yuta, wala silay makita kondili kalisod ug kangitngit. Ug itambog sila didto sa makahahadlok nga kangitngit.

9

Ang Umaabot nga Hari

¹ Apan moabot ang panahon nga mawala na ang kangitngit niadtong yuta nga anaa sa kalisod. Kaniadto, gipakaulawan sa GINOO ang yuta sa Zabulon ug Neftali. Apan moabot ang adlaw nga ang Galilea tabok sa Suba sa Jordan ug duol sa dagat* nga gipuy-an sa mga dili Judio pasidunggan sa GINOO.

² Ang mga tawong anaa sa kangitngit makakita sa labihan nga kahayag. Ang mga nangitngitan sa kahadlok sa kamatayon mahayagan.

³ GINOO, hatagan mo silag hilabihan nga kalipay. Maglipay sila diha sa imong presensya sama sa mga tawo nga naglipay kon ting-ani o sama sa mga tawo nga naglipay sa ilang pagbahin-bahin sa mga kabtangan nga nailog nila gikan sa pagpakig-gira.

⁴ Kay luwason mo sila sa mga nagdaog-daog kanila. Ug kuhaon mo ang bug-at nga ginapas-an diha sa ilang mga abaga. Himuon mo kanila ang sama sa imong gihimo niadtong una sa dihang napildi ang mga taga-Midian.†

⁵ Mangalipay sila tungod kay mahunong na ang gira. Sunogon ang mga uniporme sa mga sundalo nga nabulit sa dugo, apil na ang ilang mga sapatos.

⁶ Matawo ang usa ka batang lalaki ug maghari siya kanamo. Pagatawgon siya nga, “Maalamong Magtatambag,‡ Makagagahom nga Dios, Amahan hangtod sa kahangtoran, ug Prinsipe sa Kalinaw!”

⁷ Walay kataposan ang kauswagan ug kalinaw diha sa iyang pagdumala. Maghari siya isip manununod sa gingharian ni David. Palig-onon niya kini ug patunhayon ang hustisya ug katarong sa walay kataposan. Sigurohon gayod sa GINOO nga Makagagahom nga matuman kini.

Ang Kasuko sa GINOO sa Israel

⁸ Miingon ang Ginoo nga silotan niya ang Israel, ang mga kaliwat ni Jacob.

* **9:1** dagat: o dagat sa Mediteraneo. † **9:4** sa dihang napildi ang mga taga-Midian: tan-awa ang Mag. 7-8. ‡ **9:6** Maalamong Magtatambag: o Maalamong, Magtatambag.

- ⁹ Ug nahibaloan[§] kini sa tanang mga tawo sa Israel,*
 apil na sa Samaria nga iyang kapital.
 Karon nagpasigarbo pa sila ug mapahitas-on nga nag-ingon,
¹⁰ “Nangalumpag ang among mga balay nga hinimo sa tisa[†]
 ug kahoy nga sikomoro,
 apan ilisan namo kinig mga balay nga hinimo sa bato
 nga tinilitan ug kahoyng sedro.”
¹¹ Busa pasulongon kanila sa GINOO
 ang mga taga-Asiria, nga mga kaaway ni Haring Rezin.
¹² Laglagon ang Israel sa mga Aramehanon[‡] nga gikan sa sidlakan
 ug sa mga Filistihanon nga gikan sa kasadpan,
 nga sama sa mabangis nga mananap,
 andam na sa pagtukob sa Israel.

Apan ang kasuko sa GINOO dili pa gayod mahupay.
 Andam pa gihapon siya sa pagsilot kanila.

- ¹³ Apan ang katawhan sa Israel dili gihapon mobalik
 sa GINOO nga Makagagahom nga nagsilot kanila.
¹⁴ Busa sa mubo nga panahon[§] silotan sa GINOO ang tibuok Israel.
 Mahisama sila sa mananap nga giputlag ikog ug ulo.
¹⁵ Ang mga tigdumala ug ang dungganon nga mga tawo mao ang ulo,
 ug ang ikog mao ang bakakong mga propeta.
¹⁶ Ang mga nangulo sa katawhan sa Israel nagpatibulaag kanila,
 ug ang katawhan nahisalaag gayod.
¹⁷ Busa dili malipay ang Ginoo sa ilang mga batan-ong lalaki,
 ug dili niya kaloy-an ang ilang mga ilo ug mga biyuda.
 Kay ang tanan daotan ug dili diosnon.
 Makauulaw ang ilang gisulti.

Apan ang kasuko sa Ginoo dili pa gayod mahupay.
 Andam pa gihapon siya sa pagsilot kanila.

- ¹⁸ Kay ang ilang kadaotan sama sa kalayo
 nga molamoy sa mga sampinit.
 Mopasilaob kini sa kakahoyan,
 ug moulbo ang bagang aso gikan niini.
¹⁹ Tungod sa kasuko sa GINOO nga Makagagahom,
 masunog ang ilang yuta,
 ug mahimo silang sugnod sa kalayo.
 Walay maluoy sa ilang isigka-Israelinhon.
²⁰ Bisan unsang pagkaon nga ilang makita sa palibot
 kuhaon nila ug kan-on, apan dili gihapon sila mabusog.
 Kan-on nila bisan ang ilang kabataan.*
²¹ Mag-away ang Manases ug ang Efraim,
 ug pagkahuman maghiusa sila sa pagsulong sa Juda.

Apan ang kasuko sa GINOO dili pa gayod mahupay.

[§] **9:9** nahibaloan: o mahibaloan. * **9:9** Israel: tan-awa usab ang Isa. 7:2. [†] **9:10** tisa: sa English, “brick”. [‡] **9:12** Aramehanon: o Syrianhon. [§] **9:14** sa mubo nga panahon: sa literal, sulod sa usa ka adlaw. * **9:20** kabataan: o mga bukton. Sa pipila ka manuskrito sa Septuagint, igsoon o paryente. Sa Targum, isigka-tawo.

Andam pa gihapon siya sa pagsilot kanila.

10

¹⁻² Alaot kamo nga naghimog dili makiangayon nga mga balaod,
kamong nagdaog-daog sa mga kabos kong katawhan
ug wala nagpakabana sa ilang katungod,
ug naghikaw kanila sa hustisya.

Pinaagi usab niini nga mga balaod giilog ninyo
ang kabtangan sa mga biyuda ug mga ilo.

³ Unsay inyong buhaton sa adlaw nga silotan kamo?
Unsay inyong himuon inig-abot sa katalagman
gikan sa halayo?

Kinsay inyong pangayoan ug tabang?
Ug asa man ninyo tagoan ang inyong bahandi?

⁴ Walay mahibilin kaninyo kondili mabihag kamo
o mangamatay.

Apan ang kasuko sa GINOO dili pa gayod mahupay.
Andam pa gihapon siya sa pagsilot kaninyo.

Ang Silot sa GINOO sa mga Taga-Asiria

⁵ Miingon ang GINOO,
“Alaot ang mga taga-Asiria.
Sila ang gamiton ko nga bunal sa pagsilot
sa akong gikapungtan.

⁶ Sugoon ko sila nga mosulong sa dili diosnon nga nasod
nga akong gikapungtan,
aron sa paglaglag ug pagyatak-yatak
niini sama sa lapok sa kadalanan,
ug aron sa pag-angkon sa tanang mga kabtangan niini.

⁷ Apan ang hari sa Asiria dili makahibalo
nga gigamit lang sila sa GINOO.

Abi niyag ginalaglag lang niya
ang daghang mga nasod.

⁸ Nagpasigarbo siya nga nag-ingon, ‘Dili ba nga sama sa hari
ang mga komander sa akong mga sundalo?’

⁹ Unsa ba ang kalainan sa Carkemish ug sa Calno,
sa Arpad ug sa Hamat, ug sa Damasco ug sa Samaria?
Managsama lang kining mga siyudara
nga akong nailog.

¹⁰ Napildi ko na ang mga gingharian nga nagsimba
sa mga dios-dios,

nga labaw pa* kay sa mga dios-dios sa Jerusalem
ug sa Samaria.

¹¹ Gilaglag ko na ang Samaria
ug ang mga dios-dios niini.

Ug mao usab kini ang himuon ko sa Jerusalem
ug sa mga dios-dios niini.’ ”

¹² Apan mao kini ang giingon sa Ginoo nga mahitabo kon mahuman na
niya ang iyang himuon batok sa Bukid sa Zion ug sa Jerusalem, “Silotan ko
ang hari sa Asiria tungod sa iyang pagkamapahitas-on ug pagkagarboso!

* **10:10** nga labaw pa: o nga mas daghan pa.

¹³ Kay miingon man ang hari sa Asiria,
 “ ‘Nahimo ko kini tungod sa akong kusog ug kaalam.
 Giilog ko ang daghang mga nasod ug ang ilang mga bahandi.
 Sama sa usa ka torong baka;
 gipangpildi ko ang ilang mga hari.
¹⁴ Gipanguha ko ang bahandi sa mga nasod
 nga daw sa nanguha lang ako
 ug gibiyaan nga mga itlog sa pugaran,
 ug walay mikapa-kapa
 o adunay mipiyak-piyak.’ ”

¹⁵ Mas labaw pa ba ang atsa o ang gabas sa naggamit niini?
 Makaalsa ba ang bunal sa nagkupot kaniya?
¹⁶ Busa ang GINOONG Dios nga Makagagahom magpadala
 ug sakit nga makapaluya ngadto sa himsog
 nga mga sundalo sa hari sa Asiria.
 Sunogon sa GINOO ang iyang bahandi ngadto
 sa nagdilaab nga kalayo.
¹⁷ Ang GINOO, nga mao ang suga
 ug ang balaan nga Dios sa Israel,
 mahimong sama sa nagdilaab nga kalayo
 nga sa mubo lang nga panahon[†]
 mosunog niining tunokon nga mga tanom.
¹⁸ Sama nga daoton sa sakit ang lawas sa tawo,
 daoton usab sa GINOO ang mga kalasangan
 ug mga kaumahan sa hari sa Asiria.
¹⁹ Diyutay ra ang mahibilin nga mga kahoy
 sa iyang kalasangan,
 nga bisan ang bata makahimo ra sa pag-ihap niini.

Ang Nahibilin sa Israel

²⁰⁻²¹ Moabot ang adlaw nga ang nangahibilin
 nga mga kaliwat ni Israel, nga mao si Jacob,
 dili na mosalig sa Asiria nga nagpaantos kanila,
 kondili sa GINOO,
 ang Balaang Dios sa Israel.
 Mobalik na sila ngadto
 sa Makagagahom nga Dios.
²²⁻²³ Bisan tuod ug murag balas sa baybayon ang gidaghanon
 sa mga kaliwat ni Israel, gamay ra kanila ang mamalik.
 Gitakda na nga laglagon ang ilang yuta.
 Dili na kapugngan ang makatarunganong silot alang
 sa tibuok Israel.
 Ug tumanon gayod kini
 sa GINOONG Dios nga Makagagahom.
²⁴ Busa miingon ang GINOONG Dios nga Makagagahom,
 “Kamong akong katawhan nga nagpuyo sa Jerusalem,[‡]
 ayaw kamo kahadlok sa mga taga-Asiria bisan
 pag gipaantos nila kamo
 sama sa gihimo sa mga taga-Ehipto kaninyo.
²⁵ Tungod kay sa dili madugay mahupay na

[†] **10:17** sa mubo lang nga panahon: sa literal, sa usa lang ka adlaw.
 Zion.

[‡] **10:24** Jerusalem: sa Hebreo,

ang akong kasuko kaninyo,
 ug itumong ko na usab sa mga taga-Asiria
 ang akong kapungot hangtod nga mangamatay sila.”

²⁶ Silotan sila sa GINOO sama sa iyang gihimo
 sa mga taga-Midian didto sa Bato sa Oreb
 ug sa mga taga-Ehipto sa dihang gilumsan ko sila sa dagat.

²⁷ Nianang adlaw, luwason ko kamo
 gikan sa gahom sa Asiria nga nahimong
 sama sa bug-at nga palas-onon sa inyong abaga
 ug sama sa yugo nga nagpabug-at sa inyong liog.
 Maluwas kamo gikan sa iyang gahom

tungod kay mahimo kamong gamhanan.^S

²⁸ Gisulong sa mga taga-Asiria ang Ayat.
 Didto sila nangagi sa Migron ug gibilin nila sa Mikmas
 ang ilang mga dala.

²⁹ Miagi sila sa tabokanan, ug didto natulog sa Geba.
 Nahadlok ang mga taga-Rama,
 ug nangikyas ang mga lumulupyo sa Gibe
 nga mao ang lungsod ni Haring Saulo.

³⁰ Singgit kamo, mga taga-Galim!
 Pamati kamo, mga taga-Laish
 ug mga taga-Anatot nga mga makaluluoy!

³¹ Nangagiw na ang mga lumulupyo
 sa Madmena ug Gebim.

³² Niining adlaw, moabot sa Nob ang mga taga-Asiria.
 Ug mosinyas sila sa pagsulong sa bukid sa Jerusalem,
 ang Bukid sa Zion.

³³ Pamati! Ang GINOONG Dios nga Makagagahom
 molaglag sa mga taga-Asiria pinaagi
 sa iyang katingalahang gahom,
 nga daw sama lang nga namutol siya
 sa mga sanga sa kahoy.
 Ipaubos niya sila nga mga garboso
 sama sa pagpamutol sa tag-as nga mga kahoy.

³⁴ Laglagon niya sila sama sa pagpamutol
 sa mga kahoy sa kalasangan pinaagi sa atsa.
 Sila nga sama sa mga kahoy sa Lebanon,
 laglagon sa Gamhanang Dios.

11

Ang Malinawong Gingharian

¹ Ang mga kaliwat ni David* nahisama sa kahoy nga gipukan.
 Apan maingon nga manalingsing ang tuod sa kahoy nga gipukan,
 moabot usab ang usa ka bag-ong hari gikan sa kaliwat ni David.

² Ang Espiritu sa GINOO magagahom kaniya nga
 maghatag kaniyang kaalam, pagsabot, abilidad sa pagplano,
 gahom, kahibalo, ug pagtahod sa GINOO.

³ Ug kalipay niya ang pagtahod sa GINOO.

^S **10:27** *tungod kay mahimo kamong gamhanan*: sa literal, *tungod sa katambok*.
 Hebreo, Jesse, nga mao ang amahan ni David.

^{*} **11:1** David: sa

- Dili siya mohukom pinasikad lang sa iyang makita o madungog.
- ⁴ Hatagan niya ug makatarunganong paghukom ang mga kabos ug hatagan niyag kaangayan ang mga biktima sa pagpahimulos. Sa iyang pagdumala, silotan niya ang kalibotan ug mangamatay ang mga tawong daotan.
- ⁵ Anaa kanunay kaniya ang pagkamatarong ug pagkamasaligan sama sa bakos nga mohugot sa hawak sa tawo.
- ⁶ Nianang adlaw, magpuyo ang bangis nga iro[†] uban sa nating karnero. Mohigda ang leopardo uban sa nating kanding. Mag-uban ug kaon ang nati sa baka ug ang anak sa liyon, ug usa ka gamayng bata ang moatiman kanila.
- ⁷ Mag-uban ug kaon ang baka ug ang oso, ug ang ilang mga anak mag-uban sa pagpanghigda. Ang liyon mokaon ug dagami sama sa baka.
- ⁸ Bisan pag magdula ang batang masuso duol sa bangag nga gipuy-an sa bitin nga malala, ug isulod sa gamayng bata ang iyang kamot sa bangag sa bitin, dili sila maunsa.
- ⁹ Wala nay magpasakit o mangdaot sa Zion, sa akong balaan nga bukid. Kay ang mga tawo sa kalibotan mapuno sa kahibalo mahitungod sa GINOO, maingon nga ang dagat napuno sa tubig.
- ¹⁰ Nianang adlaw ang bag-ong hari nga kaliwat ni David[‡] mahisama sa usa ka bandera nga ilhanan ngadto sa mga nasod. Magtigom ang mga nasod ngadto kaniya ug mabantog ang iyang gipuy-an.
- ¹¹ Nianang adlaw, gamiton pag-usab sa Ginoo ang iyang gahom sa pagpabalik sa mga nahibilin niyang mga katawhan nga atua gikan sa Asiria, Ehipto, Patros, Etiopia,[§] Elam, Babilonia, Hamat, ug sa mga isla.
- ¹² Ibayaw sa GINOO ang usa ka bandera sa pagpakita sa mga nasod nga ginatigom na niya ang katawhan sa Israel ug Juda gikan sa nagkalain-laing bahin sa kalibotan.
- ¹³ Mawala na ang kasina sa Israel ngadto sa Juda ug ang kapungot sa Juda ngadto sa Israel.
- ¹⁴ Maghiusa sila sa pagsulong sa mga Filistihanon sa kasadpan. Sulongon usab nila ang mga nasod sa sidlakan ug kuhaon ang mga kabtangan niini. Sakopon nila ang Edom ug Moab, ug ang mga Amonihanon mailalom sa ilang gahom.
- ¹⁵ Pahubsan sa GINOO ang Dagat sa Ehipto, ug padad-an niyag init nga hangin ang Suba sa Eufrates aron mabahin ngadto sa pito ka sapa-sapa nga mahimo nang tabokon sa tawo pinaagi sa pagbaklay.
- ¹⁶ Maingon nga adunay lapad nga dalan nga giagian ang katawhan sa Israel sa dihang mibiya sila gikan sa Ehipto, aduna usab lapad unya nga dalan alang sa mga nabilin niyang mga katawhan didto sa Asiria.

12

Ang Awit sa Pagpasalamat

[†] 11:6 bangis nga iro: o lobo. [‡] 11:10 David: tan-awa usab ang bersikulo 1. [§] 11:11 Etiopia: sa Hebreo, Cush.

[§] 11:11 Etiopia: sa

- ¹ Niana unyang adlaw mag-awit kamo:
 “GINOO, dayegon* ka nako.
 Nasuko nako kanako,
 apan karon nahupay na ang imong kasuko,
 ug ginalipay mo ako.
- ² Ikaw, O Dios, mao ang akong manluluwas.
 Mosalig ako kanimo ug dili mahadlok.
 Ikaw, GINOO, mao ang naghatag kanakog kusog,
 ug ikaw ang akong ginaawit.
 Ikaw ang nagluwas kanako.”
- ³ Maingon nga ang bugnawng tubig naghatag ug kalipay sa giuhaw,
 malipay kamo kon luwason kamo sa GINOO.
- ⁴ Pag-abot nianang adlaw, mag-awit kamo:
 “Dayega† ninyo ang GINOO! Simbaha ninyo siya!
 Isugilon ngadto sa mga katawhan ang iyang mga binuhatan.
 Isugilon ninyo nga dalaygon siya.
- ⁵ Awiti ninyo ang GINOO tungod kay
 katingalahan ang iyang gipanghimo.
 Ipahibalo ninyo kini sa tibuok kalibotan.
- ⁶ Panghugyaw kamo ug pag-awit sa kalipay,
 kamo nga katawhan sa Jerusalem.‡
 Kay gamhanan ang Balaang Dios
 sa Israel nga anaa uban kaninyo.”

13

Ang Mensahe bahin sa Babilonia

- ¹ Mao kini ang mensahe bahin sa Babilonia nga gipadayag sa GINOO kang Isaias nga anak ni Amos:
- ² Ibayaw ang usa ka bandera didto sa kinatumyan
 sa hawan nga bungtod.
 Unya singgit kamo ug kusog ngadto sa mga sundalo ug sinyasi sila
 nga sulongon ang mga pultahan sa siyudad sa mga dungganong tawo.
- ³ Gisugo ko na ang akong piniling mga sundalo
 sa pagsilot sa mga tawong akong gikapungtan.
 Kini nga mga sundalo nangalipay kay nagtuo gayod sila
 nga himuon ko kini nga pagsilot.
- ⁴ Pamatia ninyo ang kasaba gikan sa mga bukid
 sa labihan kadaghang mga tawo.
 Pamatia ninyo ang kasaba taliwala sa mga gingharian
 ug mga nasod nga nagtigom.
 Gitigom sa GINOO nga Makagagahom
 ang iyang mga sundalo alang sa pagpakig-gira.
- ⁵ Naggikan sila sa layo kaayong mga dapit.
 Laglagon sa GINOO ang tibuok yuta
 pinaagi sa iyang mga sundalo.
- ⁶ Panghilak kamo tungod kay haduol na ang adlaw sa GINOO,
 ang adlaw nga manglaglag ang Makagagahom nga Dios.
- ⁷ Nianang panahona, mangaluya ang tanang kamot sa mga tawo.

* 12:1 dayegon: o pasalamatan. † 12:4 Dayega: o Pasalamati. ‡ 12:6 Jerusalem: sa Hebreo, Zion.

Malisang ang tanang mga tawo.

⁸ Magkurog sila sa kahadlok.

Bation nila ang labihang kasakit

ug maghigwaos sila sama sa babaye nga nagbati.

Magtinan-away sila sa usag usa,

ug ang ilang mga nawong mamula sa labihang kaulaw.

⁹ Pamati! Moabot ang adlaw sa GINOO,

ang adlaw sa kapintas ug labihan nga kasuko.

Laglagon ang yuta hangtod nga dili na mapuy-an,

ug laglagon usab ang mga makasasala diha niini.

¹⁰ Dili na mohatag sa ilang kahayag ang mga bitoon.

Mosubang ang adlaw nga walay kahayag

ug ang bulan dili usab mohatag ug kahayag.

¹¹ Miingon ang GINOO, “Silotan ko ang kalibotan tungod sa iyang kadaotan,

ug ang mga tawong daotan tungod sa ilang mga sala.

Santaon ko ang mga garboso, ug sumpoon ko

ang pagkamapahitas-on sa mga tawong walay kaluoy.

¹² Gamay na lang unya ang mahibiling mga tawo.

Mas nihit pa unya sila kay sa purong bulawan nga gikan sa Ofir.

¹³ Uyogon ko ang langit ug matay-og ang kalibotan.

Ako ang GINOO nga Makagagahom, himuon ko kini sa adlaw nga ipakita
ko ang akong labihan nga kapungot.”

¹⁴ Ang mga dumuduong sa Babilonia moikyas balik sa ilang tagsa-tagsa ka
dapit

sama sa hayop nga usa nga gipangayam.

Manguli sila sama sa karnero nga walay magbalantay.

¹⁵ Ang madakpan patyon pinaagi sa espada.

¹⁶ Dugmokon ang ilang gagmayng mga bata diha gayod mismo sa ilang
atubangan.

Kuhaon ang mga kabtangan gikan sa ilang mga balay

ug lugoson ang ilang mga asawa.

¹⁷ Pamati! Pasulongon ko sa Babilonia ang mga taga-Media
nga dili madani sa pilak ug bulawan.

¹⁸ Pamatyon nila pinaagi sa pana ang mga batan-ong lalaki.

Dili nila kaloy-an ang mga kabataan bisan ang mga masuso.

¹⁹ Laglagon ko sama sa Sodoma ug Gomora ang Babilonia,

ang labing matahom nga gingharian sa tanan,

ang garbo ug dungog sa mga lumulupyo niini.

²⁰ Dili na gayod kini puy-an bisan kanus-a.

Walay Arabo nga magpatindog didto sa iyang tolda.

Ug wala usay magbalantay sa karnero nga magpasabsab

sa iyang mga karnero didto.

²¹ Puy-an na lang kini sa ihalas nga mga mananap.

Ang ilang mga balay puy-an sa mga kuwago ug sa uban pang mga
mananap.

Molukso-lukso didto ang mga ihalas nga mga kanding.

²² Ang mga mananap nga murag iro mag-uwang

sa mga tore ug sa mga palasyo sa Babilonia.

Hapit na ang kataposan sa Babilonia;

dili na kini madugay.

14

Mamalik ang mga Israelinhon gikan sa Pagkabihag

- ¹ Sa pagkatinuod, kaloy-an sa GINOO ang Israel
ug pilion niya sila pag-usab isip iyang katawhan.
Papuy-on niya sila pag-usab sa ilang kaugalingong yuta,
ug adunay mga langyaw nga mopuyo uban kanila.
- ² Tabangan sa ubang mga nasod ang Israel aron makabalik
sila sa dapit nga gihatag sa GINOO kanila.
Ug mahimo nilang ulipon didto ang mga taga-laing nasod.
Mahimo nilang mga bihag ang kanhi nagbihag kanila,
ug sakopon nila ang kanhi nagdaog-daog kanila.

Mamatay ang Hari sa Babilonia

- ³ Mga taga-Israel, sa adlaw nga papahulayon kamo sa GINOO gikan sa
inyong mga pag-antos, kalisod, ug pagkaulipon,
- ⁴ biay-biaya ninyo ang hari sa Babilonia. Mao kini ang inyong isulti:
Nalaglag na ang haring madinaog-daogon.
Natapos na ang iyang pagpasigarbo.
- ⁵ Giwala na sa GINOO ang gahom
sa daotang mga pangulo,
- ⁶ nga sa ilang kasuko walay hunong nga nagpaantos
sa mga katawhan ug bangis nga milupig sa mga nasod.
- ⁷ Sa kataposan, malinawon na ang tibuok kalibotan,
ug nag-awit na kini sa kalipay.
- ⁸ Bisan ang mga kahoyng sipres ug sedro sa Lebanon
naglipay tungod sa nahitabo sa hari.
Sama sila sa tawo nga nag-ingon, "Karon nga wala ka na,
wala nay moputol kanamo!"
- ⁹ Ang dapit sa mga patay mahinangpon nga nagpaabot kanimo;
nangandam na kini aron sa pagsugat kanimo.
Ang mga kalag sa mga tawo nga kaniadto
mga gamhanan sa kalibotan nagkagubot sa pag-abiabi kanimo.
Nanindog gikan sa ilang mga trono ang mga kalag
sa mga hari aron sa pagtagbo kanimo.
- ¹⁰ Moingon silang tanan kanimo:
"Naluya ka usab sama kanamo.
Managsama na kita."
- ¹¹ Karon nga patay ka na, ang imong pagkagamhanan
wala naapil ang honi sa imong mga harpa.
Ulod ang imong higdaanan ug ulod usab ang imong habol.
- ¹² Nahulog ka gikan sa langit,
ikaw nga gitawag nga kabugwason.*
Gilabay ka sa yuta,
ikaw nga nanglupig sa kanasoran.
- ¹³ Miingon ka sa imong kaugalingon, "Mosaka ako sa langit,
ug ibutang ko ang akong trono ibabaw sa mga bitoon sa Dios.
Molingkod ako ibabaw sa bukid nga tigomanan sa mga dios didto sa
amihan.
- ¹⁴ Mosaka ako ibabaw sa mga panganod;

* 14:12 *kabugwason*: sa English, "morning star".

tupngan ko ang Labing Halangdong Dios.”

- ¹⁵ Apan gidala ka sa dapit sa mga patay,
ngadto sa kinailaloman sa bangag.
- ¹⁶ Tutokan ka sa mga patay ug moingon sila,
“Dili ba mao man kining tawhana ang gikalisangan
sa mga tawo sa kalibotan ug nagpahadlok sa mga gingharian?”
- ¹⁷ Ug dili ba nga siya man ang naghimo sa kalibotan nga murag disyerto,
ug nangguba sa mga siyudad ug wala mohatag
ug kagawasan sa iyang mga binihag?”
- ¹⁸ Ang tanang hari sa kalibotan dungganon
nga nahiluna sa ilang kaugalingong lubnganan.
- ¹⁹ Apan ikaw, dili ilubong sa imong lubnganan kondili ilabay
ang imong patayng lawas sama sa sanga nga walay pulos.
Tabonan ka sa mga patayng lawas sa mga sundalo nga nangamatay panahon
sa gira,
ug ihulog ka uban kanila sa bangag ug tambakan ug mga bato.
Mahisama ka sa patayng lawas nga gitunob-tunoban lang.
- ²⁰ Dili ka ilubong sama sa ubang hari,
kay gilaglag mo ang imong nasod ug gipamatay mo ang imong katawhan.

Walay mahibiling buhi sa imong daotang kaliwat.

- ²¹ Andama na ang dapit diin pangpatyon ang iyang mga anak
tungod sa mga sala sa ilang mga katigulangan.
Dili na sila angay nga moangkon ug mga yuta o mopatindog
ug mga siyudad sa tibuok kalibotan.
- ²² Miingon ang GINOO nga Makagagahom,
“Sulongon ko ug laglagon ang Babilonia.
Wala akoy ibiling buhi niining dapita.
Wala gayoy mahibilin sa ilang mga kaliwat.
- ²³ Himuon ko kining kamingawan ug mga lunangan.
Laglagon ko kini nga daw sa nagsilhig lang ako.
Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang nag-ingon niini.”

Ang Mensahe bahin sa Asiria

- ²⁴ Nanumpa ang GINOO nga Makagagahom,
“Matuman gayod ang akong plano ug katuyoan.
- ²⁵ Laglagon ko ang mga taga-Asiria kon anaa sila sa Israel nga akong yuta.
Tunob-tunoban ko sila didto sa akong mga bukid.
Dili na nila uliponon ang akong katawhan.”
- ²⁶ Mao kini ang plano ko alang sa tibuok kalibotan.
Mao kini ang silot nga ipakita ko sa tanang nasod.
- ²⁷ Kinsay makausab sa plano sa GINOO nga Makagagahom?
Kinsa ang makapugong sa iyang pagsilot?

Ang Mensahe bahin sa mga Filistihanon

- ²⁸ Kini nga mensahe gipadayag sa Dios niadtong tuig nga namatay si Haring
Ahaz:
- ²⁹ Mga Filistihanon, ayaw kamo paglipay tungod kay

namatay ang hari nga misulong kaninyo.[†]
 Kay ang iyang anak nga mipuli kaniya mas mapintas pa kay kaniya,
 sama sa usa ka bitin nga mihimugsog
 mas lala pa kaniya nga bitin nga naglupad.
³⁰ Pakan-on ug papahulayon ko ang akong katawhan nga mga kabos,
 ug walay manghilabot kanila.
 Apan pamatyon ko sa gutom ang inyong mga kaliwat.
 Ug ang mahibilin kanila pamatyon ko usab.

³¹ Pagminatay kamo, kamong mga Filistihanon.
 Kay mosulong kaninyo ang inyong kaaway nga sama sa aso gikan sa
 amihan.
 Andam na silang tanan sa pagpakig-gira.
³² Unsa ang itubag nato sa mga mensahero sa maong nasod?
 Sultihan nato sila nga ang Jerusalem[‡] gipabarog na sa GINOO,
 ug makadangop na niini ang iyang mga katawhan nga nag-antos.

15

Ang Mensahe bahin sa Moab

¹ Kini ang mensahe bahin sa Moab:
 Sulod sa usa lang ka gabii, giguba ang mga lungsod
 sa Ar ug Kir nga sakop sa Moab.
² Mitungas ang mga taga-Dibon sa ilang templo
 ug sa ilang mga halaran sa habog nga mga dapit aron manghilak didto.
 Gihilakan sa mga taga-Moab ang Nebo ug Medeba.
 Ang matag-usa kanila nagpaupaw ug namarbas sa pagpakita sa ilang
 pagsubo.
³ Nagbisti sila ug sako samtang naglakaw sa karsada.
 Nanghilak sila didto sa atop sa ilang mga balay ug sa mga plasa.
⁴ Nanghilak ang mga taga-Hesbon ug ang mga taga-Eleale,
 ug madunggan kini hangtod sa Jahaz.
 Busa ang mga sundalo sa Moab naninggit sa kahadlok.
⁵ Naluoy gayod ako sa Moab. Miikyas ang iyang mga katawhan
 ngadto sa Zoar ug sa Eglat Shelishiya.
 Naghilak sila nga mitungas sa Luhit.
 Ang uban kanila naniyabaw samtang nagpaingon sa Horonaim
 tungod sa ilang gidangatan.
⁶ Namad-an ang sapa^{*} sa Nimrim ug nangalaya ang mga sagbot.
 Wala nay miturok nga tanom.
⁷ Busa gidala nila sa tabok sa lugut sa Arabim
 ang mga bahandi nga ilang gihagoan ug natigom.
⁸ Madunggan ang ilang paghilak hangtod sa utlanan sa Moab,
 sa Eglaim, ug sa Beer Elim.
⁹ Nagpula tungod sa dugo ang tubig sa Dibon,[†]
 apan aduna pa akoy ipadala nga mas labaw pa gayod niana:
 usa ka liyon nga motukob sa mga nangikyas gikan sa Moab
 ug sa mga nahibilin diha sa nasod.

[†] **14:29** namatay...kaninyo: sa literal, nabali ang baston nga gihapak kaninyo. [‡] **14:32** Jerusalem: sa Hebreo, Zion. ^{*} **15:6** sapa: o mga sapa. [†] **15:9** Dibon: o Dimon.

16

- ¹ Ang mga taga-Moab nga nangikyas ngadto sa Sela,
nga usa ka lungsod sa kamingawan, nagpadala ug gasa
nga nating mga karnero ngadto sa hari sa bukid sa Zion.*
- ² Ang mga babaye nga taga-Moab nga atua sa tabokanan sa Arnon
sama sa mga langgam nga giabog gikan sa ilang mga salag.
- ³ Miingon ang mga taga-Moab sa mga taga-Juda:
“Tambagi ninyo kami kon unsa ang among buhaton.
Panalipdi ninyo kami, sama sa landong sa
kahoy kon udtong tutok.
Nangagiw kami ug walay kapuy-an.
Tagoi ninyo kami ug ayaw kami ninyo pasagdi.
- ⁴ Papuy-a kami uban kaninyo.
Panalipdi kami gikan sa buot molaglag kanamo.”
- Kon mahuman na ang pagpangdaog-daog
ug ang pagpanglaglag,
ug kon mawagtang na ang tigpasakit
sa yuta sa Israel,
- ⁵ maghari na unya ang usa ka kaliwat ni David
nga matinumanon ug mahigugmaon.
Sa iyang paghukom, palutawon niya ang hustisya.
Ug maabtikon siyang mohimo sa matarong.
- ⁶ Nakadungog kami kon unsa ka garboso ang mga taga-Moab.
Mga garboso sila ug mapahitas-on,
apan wala na kini kapuslanan.
- ⁷ Busa hilakan sa mga taga-Moab ang ilang nasod.
Manghilak silang tanan tungod sa pagkawala
sa ilang lami nga pagkaon sa Kir Hareset.
- ⁸ Nangadaot ang mga uma sa Hesbon ug apil ang mga ubasan sa Sibma.
Gidaot sa mga pangulo sa mga nasod ang mga ubasan† nga nakaabot sa
Jazer,
sa disyerto, ug hangtod pa gayod sa Patay nga Dagat.
- ⁹ Busa naghilak ako maingon nga gahilak
ang taga-Jazer tungod sa ubasan sa Sibma.
Gihilakan ko ang Hesbon ug Eleale
kay dili na madunggan
ang kasadya sa ilang mga ting-ani.
- ¹⁰ Nawala ang kalipay
ug ang kasadya alang sa dagkong abot sa mga uma.
Wala nay mag-awit o manghugyaw didto sa mga ubasan.
Wala nay mopuga sa ubas aron himuon nga bino.
Gipahunong na sa GINOO‡ ang ilang paghugyaw.
- ¹¹ Busa nagsubo ako sa gidangatan sa Moab sama sa masulob-ong tingog sa
harpa.
Nagsubo usab ako sa gidangatan sa Kir Hareset.
- ¹² Kapoyon lang ang mga taga-Moab sa ilang pagbalik-balik

* **16:1** sa bukid sa Zion: sa literal, bukid sa anak nga babaye sa Zion. † **16:8** Gidaot...ubasan: o nga ang bino niini mihubog sa mga pangulo sa mga nasod. ‡ **16:10** Gipahunong na sa GINOO: sa Hebreo, Gipahunong ko na. Nagsulti dinhi ang GINOO pinaagi kang Isaias.

sa ilang mga halaran sa habog nga mga dapit.

Walay kapuslanan ang ilang pag-adto sa ilang mga templo aron sa pagpangamuyo.

¹³ Gisulti na kini kaniadto sa GINOO mahitungod sa Moab.

¹⁴ Ug karon, mao kini ang iyang giingon, “Sulod gayod sa tulo ka tuig, mawala ang bahandi sa Moab ug maulawan ang iyang mga katawhan. Ang mahibiling buhi sa iyang mga katawhan diyutay ra ug huyang pa.”

17

Ang Mensahe bahin sa Damasco

¹ Kini nga mensahe bahin sa Damasco:*

“Pamati! Dili na mahimong usa ka siyudad ang Damasco tungod kay magun-ob kini.

² Wala na gayoy mopuyo sa mga lungsod sa Aroer. Mahimo na lang kining puloy-anan sa mga mananap, ug walay motugaw kanila.

³ Mangaguba ang pinarilan nga mga lungsod sa Israel,[†] ug mawala ang pagkagamhanan sa Damasco.

Ang dangatan sa mga nahibiling mga taga-Aram[‡] mahimong sama sa gidangatan sa mga Israelinhon.” Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang nag-ingon niini.

⁴ “Nianang panahona, mahanaw ang gahom sa Israel. Mahanaw ang iyang bahandi ug mahimo siyang kabos.

⁵ Mahisama siya sa kaumahan sa taga-Efraim human kini maanihi.

⁶ Gamay ra ang mahibilin sa iyang katawhan. Mahisama siya sa kahoyng olibo nga human mapupui, mabinlan lang ug duha o tulo ka bunga sa kinatumyan nga sanga, o upat o lima sa ubang mga sanga. Ako, ang GINOO, nga Dios sa Israel, ang nag-ingon niini.”

⁷ Nianang adlaw, modangop na ang mga tawo sa nagbuhat kanila, sa Balaan nga Dios sa Israel.

⁸ Dili na sila modangop sa mga halaran nga ilang hinimo. Dili na nila panumbalingon ang mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera, ug ang mga halaran nga sunoganan nila ug insenso, nga hinimo lang nila.

⁹ Nianang adlaw, ang ilang lig-ong mga lungsod maguba ug biyaan na lang nila. Sama sa mga lungsod sa mga Amorihanon ug Hibihaon[§] nga ilang gipamiyaan sa dihang miabot ang mga Israelinhon.

¹⁰ Mahitabo kini kaninyong mga taga-Israel, kay gikalimtan ninyo ang Dios nga inyong manluluwas ug ang inyong salipdanan nga Bato. Busa bisan pag magtanom kamog maayo nga klasi sa mga tanom

* **17:1** *Damasco*: ang Damasco mao ang kapital sa Siria ug nagrepresentar sa tibuok nasod sa Siria.

[†] **17:3** *Israel*: sa Hebreo, *Efraim*. Usa ka tawag sa gingharian sa Israel. [‡] **17:3** *Aram*: o *Siria*. [§] **17:9** *mga lungsod sa mga Amorihanon ug Hibihaon*: mao kini sa Septuagint. Sa Hebreo kakahoyan ug mga bukid nga nahimong awaaw.

- sama sa ubas nga gikan pa sa ubang dapit,
¹¹ ug bisan pag motubo kini
 ug mamulak niana mismong adlaw nga gitanom ninyo kini,
 wala gayod kamoy bunga nga makuha
 kondili kalisdanan ug walay hunong nga kasakit.
- ¹² Ang kabanha sa daghang mga nasod sama sa haguros sa dagkong mga balod.
- ¹³ Apan bisag mohaguros pa sila sama sa dagkong mga balod,
 mangikyas sila kon badlongon sila sa Dios.
 Sama sila sa tahop sa bukid nga gipalid sa hangin,
 ug sa dagami nga gisuyop sa alimpulos.
- ¹⁴ Sa gabii manghasi sila,
 apan sa dili pa moabot ang kabuntagon mangahanaw sila.
 Mao kini ang mahitabo sa nanulong kanato
 ug nangilog sa atong mga kabtangan.

18

Ang Mensahe bahin sa Etiopia

- ¹ Alaot ang dapit nga anaa daplin sa mga Suba sa Etiopia,*
 diin madunggan ang tingog sa mga pako sa mga gagmayng mananap.†
- ² Gikan niining dapita,
 adunay mga mensahero nga gisugo nga nagsakay sa sakayan
 nga hinimo sa tanom nga pafiros, agi sa Suba sa Nilo.

Lakaw kamo, tulin nga mga mensahero!
 Pamalik kamo sa inyong yuta nga nabahin sa mga suba,
 ngadto sa inyong mga katawhan
 nga tag-as ug barog ug nindot ug mga panit.‡
 Mga katawhan nga gamhanan ug gikahadlokan bisan asa.

- ³ Kamong tanan nga nagpuyo sa kalibotan,
 bantayi ninyo ang pagbayaw sa bandera ibabaw sa bukid,
 ug pamatia ninyo ang tingog sa budyong.
- ⁴ Kay mao kini ang giingon sa GINOO kanako:
 “Gikan sa akong nahimutangan,
 nagtan-aw ako nga malinawon sama kamalinawon
 sa pagsidlak sa adlaw sa kaudtohon,
 ug sama sa humog sa maalimoot nga panahon sa ting-ani.”
- ⁵ Sa dili pa moabot ang ting-ani,
 sa panahon pa lang sa pagpamulak sa ubas
 ug nagkaanam pa lang ug kahinog ang mga bunga niini,
 putlon na sa Dios ang mga sanga niini.
- ⁶ Laglagon niya ang mga taga-Etiopia,
 ug pasagdan ang ilang mga patayng lawas
 nga kaonon sa mga langgam nga gapangdagit
 ug sa mabangis nga mga mananap.
 Mahimo silang kalan-on sa mga langgam
 nga gapangdagit sa panahon sa ting-init
 ug sa mabangis nga mga mananap sa panahon sa tingtugnaw.

* **18:1** Etiopia: sa Hebreo, *Cush*. † **18:1** madunggan ang tingog...gagmayng mananap: o ang ilang mga sakayan adunay katig. ‡ **18:2** nindot ug mga panit: sa uban nga Binisaya, *pino ug panit*.

⁷ Apan moabot ang panahon
 nga modawat ang GINOO nga Makagagahom
 ug gasa gikan niini nga yuta nga nabahin sa mga suba.
 Ang mga katawhan niini nga tag-as ug barog ug nindot
 ug mga panit.
 Gamhanan sila ug gikahadlokan bisan asa.
 Pagadad-on nila ang ilang mga gasa sa Bukid sa Zion,
 diin gisimba ang GINOO nga Makagagahom.

19

Ang Mensahe bahin sa Ehipto

- ¹ Kini nga mensahe bahin sa Ehipto:
 Pamati! Nagsakay ang GINOO
 sa tulin nga panganod padulong sa Ehipto.
 Sa iyang pag-abot, mangurog sa kahadlok
 ang mga dios-dios sa Ehipto,
 ug malisang ang mga Ehiptohanon.
- ² “Paunayon kog away ang mga Ehiptohanon:
 igsoon batok sa igsoon,
 silingan batok sa silingan,
 lungsod batok sa lungsod,
 ug gingharian batok sa gingharian.
- ³ Mawad-an ug kaisog ang mga Ehiptohanon,
 ug libogon ko sila sa ilang mga plano.
 Modangop sila sa mga dios-dios, sa kalag sa mga patay,
 sa mga manalagna, ug mga espiritista.
- ⁴ Ipasakop ko sila sa gahom sa usa ka bangis nga hari.”
 Mao kini ang giingon sa GINOONG Dios nga Makagagahom.
- ⁵ Mohubas ang Suba sa Nilo hangtod nga mamad-an kini.
- ⁶ Manimaho ang mga sapa,
 mohinay ang agas sa mga tubod ug momala.
 Mangalaya ang mga tag-as nga mga sagbot,
- ⁷ apil ang mga tanom sa daplin sa Suba sa Nilo.
 Mangliki ang tanang uma duol sa Suba sa Nilo,
 ug mangamatay ang mga tanom niini.
- ⁸ Magbangotan, manghilak, ug maminghoy
 ang mga mangingisda sa Suba sa Nilo,
- ⁹ ug magsubo ang mga tighimo
 ug panapton nga lino.
- ¹⁰ Maguol ang mga maghahabol
 ug ang uban pang mga trabahante.
- ¹¹ Mga buang-buang gayod ang mga opisyal sa Zoan!
 Giila sila nga mga maalamon nga magtatambag
 sa hari sa Ehipto,
 apan ang ilang mga tambag
 walay hinungdan.
- Unsaon man nila pag-ingon sa hari sa Ehipto,
 “Mga kaliwat kami sa mga maalamon nga tawo
 ug mga hari sa unang panahon?”

- ¹² Hari sa Ehipto, hain na man
karon ang imong mga maalamong mga tawo?
Kon maalamon gayod sila, pasultiha sila kon unsa
ang plano sa GINOO nga Makagagahom
batok sa Ehipto.
- ¹³ Mga buang-buang gayod ang mga opisyal sa Zoan,
ug maulog-ulogan ang mga opisyal sa Memfis*.
Sila nga mga pangulo mao unta ang mogiya
sa mga katawhan sa Ehipto,
apan sila na hinuon ang nagpahisalaag kanila.
- ¹⁴ Gilibog sa GINOO ang panghuna-huna
sa mga Ehiptohanon.
Wala na silay gihimo nga tarong.
Sama sila sa hubog nga nagsusapinday ug nagsuka.
- ¹⁵ Walay usa sa Ehipto nga makatabang sa iyang nasod,
adunahan man o kabos, dungganon man o yano.
- ¹⁶ Nianang panahona, ang mga Ehiptohanon mahimong huyang sama sa
babaye. Mokurog sila sa kahadlok sa silot nga ipahamtang sa GINOO nga
Makagagahom kanila.
- ¹⁷ Mahadlok sila sa Juda, bisan ang pagsangpit lang sa ngalan niini
makapalisang na kanila. Mahitabo kini tungod sa plano sa GINOO nga
Makagagahom batok kanila.
- ¹⁸ Niana usab nga panahon, lima ka lungsod sa Ehipto ang magsunod sa
GINOO nga Makagagahom, ug mosulti sila sa pinulongan nga Hebreo.[†] Ang
usa niining mga lungsora pagatawgon nga “Siyudad sa Adlaw.”[‡]
- ¹⁹ Nianang adlaw, patindogon ang usa ka halaran alang sa GINOO taliwala
sa yuta sa Ehipto, ug patindogon usab ang usa ka handomanan nga bato sa
utlanan niini.
- ²⁰ Mahimo kining timailhan ug pagpamatuod sa presensya sa GINOO
nga Makagagahom sa yuta sa Ehipto. Kon mangayo ug tabang ang mga
Ehiptohanon sa GINOO tungod kay gipaantos sila sa mga nagdaog-daog
kanila, padad-an niya silag magluwas ug manalipod kanila.
- ²¹ Ipaila sa GINOO ang iyang kaugalingon ngadto kanila, ug nianang pana-
hona ilhon nila ang GINOO. Simbahon nila siya pinaagi sa nagkalain-lain
mga halad. Mosaad sila sa GINOO, ug tumanon nila kini.
- ²² Silotan sa GINOO ang mga Ehiptohanon pinaagi sa mga katalagman,
apan ayohon gihapon niya sila. Modangop sila kaniya, ug dunggon niya ang
ilang mga pag-ampo ug ayohon niya sila.
- ²³ Nianang panahona, adunay halapad nga dalan nga gikan sa Ehipto
paingon sa Asiria. Ang mga Ehiptohanon ug mga Asirianhon magtabok-
tabok sa Ehipto ug sa Asiria, ug mag-usa sila sa pagsimba.
- ²⁴ Nianang panahona, makighiusa ang Israel sa Ehipto ug Asiria, ug kining
tulo ka nasod mahimong panalangin sa kalibotan.
- ²⁵ Panalanginan sila sa GINOO nga Makagagahom nga mag-ingon, “Gi-
panalanginan ko ang Ehipto nga akong katawhan, ang Asiria nga akong
gibuhat, ug ang Israel nga akong gipanag-iyahan.”

* **19:13** *Memfis*: sa Hebreo, *Nof*. † **19:18** sa *pinulongan nga Hebreo*: sa Hebreo, sa *pinulongan sa Canaan*. ‡ **19:18** *Siyudad sa Adlaw*: mao ini sa ubang mga manuskrito sa Hebreo ug sa Latin Vulgate. Sa kadaghanan nga mga manuskrito sa Masoretic nga Teksto, *Siyudad sa Kalaglagan*.

20

Ang Mensahe bahin sa Ehipto ug Etiopia

¹ Sumala sa sugo ni Haring Sargon sa Asiria, gisulong sa komander sa mga sundalo sa Asiria ang Ashdod, ug ila kining giilog.

² Sa wala pa kini mahitabo, miingon ang GINOO kang Isaias nga anak ni Amos, “Huboa ang imong bisti nga sako ug ang imong sandalyas.” Gituman kini ni Isaias, ug naglakaw-lakaw siya nga hubo ug nagtiniil.

³ Unya miingon ang GINOO, “Ang akong alagad nga si Isaias naglakaw-lakaw nga hubo ug nagtiniil sulod sa tulo ka tuig. Kini usa ka timailhan ug pasidaan sa Ehipto ug sa Etiopia.*

⁴ Kay bihagon sa hari sa Asiria ang mga taga-Ehipto ug taga-Etiopia, bata man o tigulang. Bihagon sila nga hubo ug nagtiniil. Makita ang ilang sampot, ug maulawan gayod ang Ehipto.

⁵ Ang mga misalig sa Etiopia ug nagpasigarbo sa Ehipto malisang ug maulawan.

⁶ Sa panahon nga mahitabo kini, moingon ang mga Filistihanon,† “Tan-awa ang nahitabo sa mga nasod nga gisaligan nato ug gipangayoan ug tabang aron sa pagluwas kanato gikan sa hari sa Asiria. Unsaon na man nato karon pag-ikyas?”

21

Ang Mensahe bahin sa Babilonia

¹ Mao kini ang mensahe bahin sa Babilonia:*
Mosulong ang mga kaaway nga daw alimpulos nga mohaguros sa Negev.
Gikan kini sa kamingawan, sa makalilisang nga yuta.

² Nakita ko ang usa ka makalilisang nga panan-awon
mahitungod sa pagluib ug pagpanglaglag.
Kamong mga taga-Elam ug taga-Media,
liboti ninyo ang Babilonia ug sulonga.
Tapuson sa Dios ang pagpaantos niya
sa ubang mga nasod.

³ Kining nakita ug nadunggan ko sa panan-awon,
nakapakurog gayod kanako ug naghatag ug sakit sa akong kalawasan,
sama sa sakit nga gibati sa babaye nga nagbati.

⁴ Nagkuba-kuba ang akong dughan,
ug nagkurog ako sa kahadlok.
Dili ako makatulog panahon sa kagabhion,
kay gikulbaan gihapon ako.

⁵ Nangandam alang sa kombira ang mga opisyal.
Nagbutang sila ug mga hapin nga ilang kalingkoran.
Nangaon sila ug nangingom,
ug sa kalit lang adunay misinggit,
“Dali, pangandam kamo alang sa gira!”

⁶ Miingon ang GINOO kanako,
“Pagbutang ug tigbalantay
sa siyudad nga mosulti sa iyang makita.

* **20:3** *Etiopia*: sa Hebreo, *Cush*. Mao usab sa bersikulo 4. † **20:6** *Filistihanon*: sa Hebreo, *nagpuyo sa mga isla*. * **21:1** *Babilonia*: sa literal, *kamingawan nga duol sa baybay*.

⁷ Kinahanglan nga magbantay
 gayod siya pag-ayo ug magpahibalo dayon
 kon makakita siyag mga sundalo nga nagsakay sa mga karwahi
 nga ginaguyod sa duha ka kabayo
 o ug mga sundalo
 nga nagsakay sa mga asno ug mga kamelyo.”

⁸ Misinggit ang tigbalantay,
 “Sir, adlaw ug gabii akong nagbantay dinhi sa tore.

⁹ Ug karon, tan-awa!
 Adunay nagpadulong dinhi nga mga karwahi
 ug mga tigkabayo nga nagparis-paris.”
 Unya mipadayon ang tigbalantay,
 “Napukan na gayod ang Babilonia.
 Ang tanang imahen sa iyang mga dios nangadugmok
 ug nagkatag sa yuta.”

¹⁰ Akong mga katagilungsod nga Israelinhon,
 nga daw mga trigo nga gigiok,[†]
 sultihan ko kamo sa mga butang
 nga akong nadunggan gikan sa GINOO nga Makagagahom,
 ang Dios sa Israel.

Ang Mensahe bahin sa Edom

¹¹ Mao kini ang mensahe bahin sa Edom:[‡]
 Adunay tawo gikan sa Seir[§] nga nagpunay
 ug pangutana kanako,
 “Guwardya, dugay pa ba mabuntag?”

¹² Mitubag ako,
 “Sa dili madugay moabot na ang kabuntagon,
 apan moabot pag-usab ang kagabhion.
 Kon buot kang mangutana pag-usab,
 balik lang ug pangutana pag-usab.”

Ang Mensahe bahin sa Arabia

¹³ Mao kini ang mensahe bahin sa Arabia:
 Kamong mga panon sa magpapanaw
 gikan sa Dedan,
 nga nagkampo sa kamingawan sa Arabia,

¹⁴ hatagi ninyog tubig ang mga giuhaw.
 Kamong nagpuyo sa Tema,
 hatagi ninyog pagkaon
 ang mga tawo nga nangikyas
 gikan sa ilang dapit.

¹⁵ Nangagiw sila tungod sa labihan nga gira;
 gigukod silag espada ug pana sa ilang mga kaaway.

¹⁶ Miingon ang Ginoo kanako, “Sulod sa usa ka tuig, matapos ang pagk-
 agamhanan sa Kedar.

¹⁷ Gamay lang ang mahibilin sa iyang maisog nga mga tigpana. Mahitabo
 gayod kini, kay ako, ang GINOO nga Dios sa Israel, ang nag-ingon niini.”

[†] **21:10** daw mga trigo nga gigiok: ang buot ipasabot, nag-antos sa labihan gayod. [‡] **21:11** Edom: sa Hebreo, Duma. [§] **21:11** Edom: sa Hebreo, Seir; nga laing tawag sa Edom.

22

Ang Mensahe bahin sa Jerusalem

¹ Kini nga mensahe bahin sa Walog sa Panan-awon:*

Unsay nahitabo?

Nganong nanaka man kamong tanan sa mga atop?

² Nagkagubot ug naninggit ang mga tawo sa tibuok nga siyudad.

Ang nangamatay kaninyo wala mamatay pinaagi sa gira.

³ Nangagiw ang tanan ninyong mga pangulo,
ug dali ra kaayo silang nadakpan.

Ang uban kaninyo naninguha nga makakagiw,
apan nadakpan ra gihapon.

⁴ Karon, pasagdi ninyo ako nga mohilak alang
sa akong mga katagilungsod nga nangamatay.
Ayaw ninyo ako lingawa.

⁵ Kay gitakda na sa GINOONG Dios nga Makagagahom kini nga panahon
sa pagpanggun-ob, kaguliyang,

ug kalisang alang sa mga tawo

diha sa Walog sa Panan-awon.

Ang mga paril niini mangatumpag,

ug ang singgit sa mga tawo madunggan hangtod sa mga bukid.

⁶ Misulong ang mga sundalo nga taga-Elam nga nagsakay

ug mga kabayo ug adunay mga pana.

Ang mga sundalo sa Kir nanulong usab nga adunay gikuptang mga
taming.

⁷ Nagtapok ang ilang mga karwahi sa inyong mabungahong mga kapatagan,
ug nagbantay ang ilang mga tigkabayo sa mga pultahan sa inyong
siyudad.

⁸ Nagun-ob na ang mga depensa sa Juda,

ug niadtong adlaw,

gilantaw ninyo ang mga hinagiban nga anaa sa Palasyo sa Lasang.

⁹ Nakita ninyo nga daghan ug gubang bahin ang mga paril sa Lungsod
ni David.

Nagtigom kamog tubig didto sa ubos nga pundohanan ug tubig.

¹⁰ Gisusi ninyo ang mga balay sa Jerusalem

ug giguba ninyo ang uban niini

aron gamiton ang mga bato sa pag-ayo sa paril sa siyudad.

¹¹ Naghimo kamog pundohanan ug tubig sa taliwala sa duha

ka paril alang sa tubig nga gikan sa daang pundohanan ug tubig.

Apan wala kamo mosalig ug motagad sa Dios nga mao ang nagplano

ug nagbuot nga mahitabo kini sukad pa kaniadto.

¹² Nagtawag kaninyo ang GINOONG Dios nga Makagagahom nianang adlaw
aron nga magsubo ug manghilak kamo.

Gisultihan niya kamo nga magpa-upaw

ug magbistig sako sa pagpakita sa inyong pagsubo.

¹³ Naglipay ug nagsaulog hinuon kamo.

Nag-ihaw kamog baka ug karnero, nangaon ug karne,

ug nangingom ug bino.

Miingon kamo, "Mangaon kita

ug maglipay kay basin mamatay kita ugma."

* **22:1** sa *Walog sa Panan-awon*: tingali mao ang Jerusalem.

¹⁴ Miingon ang GINOO nga Makagagahom kanako nga kining inyong sala dili gayod niya mapasaylo hangtod mamatay kamo.

Ang Mensahe alang kang Shebna

¹⁵ Gisugo ako sa GINOONG Dios nga Makagagahom nga moadto kang Shebna, ang tigdumala sa palasyo, ug isulti kini kaniya,

¹⁶ “Kinsa ka nga mokalot dinhi sa bakilid ug mohimo sa imong lubnganan uban sa mga dungganon?

Kinsa ang nagtugot kanimo sa paghimo niini?

¹⁷ Pagbantay, kay bisan ug gamhanan ka, dakpon ka sa GINOO ug ilabay.

¹⁸ Iumol ka nga daw sa bola ug ilabay ngadto sa usa ka halapad nga dapit. Mamatay ka didto, ug mangaguba usab didto ang gipasigarbo mo nga mga karwahi.

Naghatag ka ug kaulawan sa panimalay sa imong agalon.”

¹⁹ Miingon usab ang GINOO, “Papahawaon ka nako sa imong pwesto!

²⁰ “Nianang adlaw, ipatawag ko ang akong alagad nga si Eliakim nga anak ni Hilikia.

²¹ Ipasul-ob ko kaniya ang imong bisti ug bakos, ug ihatag ko kaniya ang imong awtoridad. Mahimo siyang sama sa usa ka amahan sa mga taga-Jerusalem ug mga taga-Juda.

²² Itugyan ko kaniya ang yabi sa gingharian ni David. Kon unsay iyang ablihan, walay makasira; ug kon iyang sirad-an, walay makaabli.

²³ Ipahimutang ko siya nga malig-on diha sa iyang katungdanan sama sa sab-itanan diha sa dingding. Ug maghatag siyag dungog sa panimalay sa iyang amahan.

²⁴ Ug ang tibuok niyang kabanayan ug mga kaparyentehan magsalig kaniya. Sama siya sa sab-itanan diin gisab-it ang nagkalain-laing mga gagmaing sudlanan, gikan sa yahong hangtod sa mga tibod.

²⁵ “Inigkahitabo unya niana, ang sab-itanan nga gipakabit sa lig-ong dapit mahuso, mahugno, mangahulog, ug mangabusgang ang tanang gisab-it didto. Mahitabo gayod kini, kay ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

23

Ang Mensahe bahin sa Tiro ug Sidon

¹ Mao kini ang mensahe bahin sa Tiro:

Panghilak kamong mga naglawig sa Tarshish kay naguba na ang inyong pantalan sa Tiro! Gisugilon na kini kaninyo sa mga nagagikan sa Cipro.

² Paghilom kamo nga mga nagpuyo sa isla, apil na kamong mga negosyante sa Sidon.

Ang inyong mga negosyante nga nagpaadunahan kaninyo naglawig

³ sa mga kadagatan sa pagpalit ug pagbaligya sa mga abot sa Shihor nga sakop sa Suba sa Nilo. Ug nakignegosyo kaninyo ang mga kanasoran.

⁴ Maulaw ka, Sidon! Ikaw nga dalangpanan sa mga tawo nga nagpuyo sa duol sa dagat! Gisalikway ka na sa kadagatan

nga nag-ingon, “Wala akoy anak.
Wala akoy gisagop nga batang lalaki o babaye.”

- ⁵ Magsubo ang mga Ehiptohanon
kon madunggan nila ang nahitabo sa Tiro.
- ⁶ Panghilak kamo nga mga nagpuyo sa isla.
Tabok kamo ngadto sa Tarshish!
- ⁷ Kanhi malipayon kining siyudad sa Tiro nga gitukod sa unang panahon
kansang mga katawhan nakaabot ug misakop sa halayong mga dapit.
Apan karon, unsa na ang nahitabo kaniya?
- ⁸ Kinsa ba ang nagplano niini batok sa Tiro,
ang lungsod nga misakop sa mga dapit,
ug kansang mga dungganon nga negosyante inila sa kalibotan?
- ⁹ Ang GINOO nga Makagagahom mao ang nagplano niini
aron ipaubos ang mga nagpasigarbo sa iyang pagkagamhanan
ug ang giila nga mga bantogan sa kalibotan.
- ¹⁰ Kamong mga lumulupyo sa Tarshish,
moagi kamo nga malinawon sa Tiro
sama sa Suba sa Nilo nga nagdagayday nga malinawon,
tungod kay wala nay mopugong kaninyo.
- ¹¹ Giisa sa GINOO ang iyang kamot ngadto sa dagat sa paglaglag niini,
busa nangurog sa kahadlok ang mga gingharian.
Nagmando siya nga gubaon ang mga lig-ong kuta sa Canaan.
- ¹² Miingon ang GINOO, “Mga lumulupyo* sa Sidon,
human na ang inyong paglipay. Nalaglag na kamo!
Bisan magpahilayo kamo ngadto sa Cipro,
wala gihapon kamoy kapahulayan didto.”
- ¹³ Tan-awa ninyo ang yuta sa mga taga-Babilonia.†
Hain na karon ang katawhan niini?
Gihimo sa Asiria kining dapita nga puloy-anan
sa mga mananap nga ihalas.
Kay gisulong nila kini,
gibungkag ang lig-ong mga bahin niini,
ug gipasagdan nga guba ang dapit.
- ¹⁴ Panghilak kamong mga naglawig sa Tarshish,
kay naguba na ang siyudad nga inyong dalangpanan.
- ¹⁵ Kalimtan ang Tiro sulod sa 70 ka tuig, nga mao ang katas-on sa kinabuhi
sa hari. Apan pagkahuman niana, mahimo siyang sama sa usa ka babayeng
nagbaligya sa iyang dungog nga gihisgotan niini nga kanta:
- ¹⁶ “Ikaw nga babayeng nagbaligya sa imong dungog,
gikalimtan ka na.
Busa kuhaa ang imong harpa,
ug ayoha kini pagtukar samtang naglibot ka sa siyudad.
Daghana ang imong kanta,
aron ikaw mahinumdoman.”
- ¹⁷ Pagkahuman sa 70 ka tuig, hinumdoman sa GINOO ang Tiro. Apan
himuon pag-usab sa Tiro ang gihimo niya kaniadto, sama sa ginahimo
sa babayeng nagbaligya sa iyang dungog. Himuon niya ang daotan aron
makakuwarta siya gikan sa tanang mga gingharian sa kalibotan.

* **23:12** *Mga lumulupyo*: sa literal, *Putli nga anak nga babaye*. † **23:13** *taga-Babilonia*: sa literal, *Kaldeanhon*. Mao kini ang laing tawag sa mga taga-Babilonia.

¹⁸ Apan sa kaulahian, ang iyang ginansya dili tipigan kondili ihalad sa GINOO aron ipalit ug daghang pagkaon ug maayong matang sa mga bisti alang sa mga tawo nga nag-alagad sa GINOO.

24

Silotan sa GINOO ang Kalibotan

- ¹ Pamati! Laglagon sa GINOO ang kalibotan*
hangtod nga dili na kini mapuslan,
ug patibulaagon niya ang mga lumulupyo niini.
- ² Usa lang ang dangatan sa tanan,
pari o lumulupyo, agalon o sulugoon,
tigbaligya o tigpalit, tigpautang o tigpangutang.
- ³ Malaglag gayod sa hingpit ang kalibotan
ug wala na gayoy mahibilin niini.
Mahitabo gayod kini, kay ang GINOO mismo
ang nag-ingon niini.
- ⁴ Momala ug mogahi ang yuta.
Maluya ang mga tawo sa tibuok kalibotan,
apil ang dungganon nga mga tawo.
- ⁵ Gihugaw-hugawan ang kalibotan sa mga lumulupyo niini,
tungod kay wala nila tumana ang mga kasugoan
ug mga tulomanon sa Dios.
Gilapas nila ang walay kataposan
nga kasabotan sa Dios kanila.
- ⁶ Busa panghimaraoton sa Dios ang kalibotan,
ug manubag ang mga lumulupyo niini tungod sa ilang mga sala.
Sunogon sila, ug gamay lang ang mahibilin kanila.
- ⁷ Mangalaya ang mga ubas, ug mahurot ang bino.
Magsubo ang naghudyaka,
- ⁸ ug dili na madunggan ang masadya nga tukar sa mga tamborin
ug mga harpa, ug ang paghugyaw sa mga tawo nga nagsaulog.
- ⁹ Wala nay panag-awit sa ilang pag-inom,
ug ang ilimnon mahimong mapait.
- ¹⁰ Magun-ob ang siyudad ug dili na mapuslan.
Sirad-an ang pultahan sa matag balay aron walay makasulod.
- ¹¹ Maninggit ang mga tawo diha sa kadalanan,
nga nagpangayo ug bino.
Ang ilang kalipay mapulihan sa kasubo.
Wala nay kasadya sa kalibotan.
- ¹² Ang siyudad pasagdan nga magpabilin nga guba,
ug ang mga pultahan niini mangalumpag.
- ¹³ Gamay na lang ang mga tawong mahibilin
sa tanang nasod sa kalibotan,
sama sa punoan sa olibo o sa ubas human kini pupui.
- ¹⁴ Ang mga tawo nga mangabilin manghugyaw sa kalipay.
Ang anaa sa kasadpan magmantala sa pagkagamhanan sa GINOO.
- ¹⁵ Busa ang mga tawo sa sidlakan ug sa mga isla
angay nga modayeg sa GINOO, nga Dios sa Israel.

* **24:1** ang kalibotan: o ang yuta sa Canaan ug ang mga lugar sa palibot niini.

16 Gikan sa kinatumyan sa kalibotan madungog nato ang pag-awit ug “Dayegon ang Matarong nga Dios!”

Apan alaot ako! Naluya na ako! Kay padayon gihapon ang pagluib sa mga maluibon.

17 Kamong mga katawhan sa kalibotan, naghulat kaninyo ang kalisang, bung-aw, ug lit-ag.

18 Ang mokalagiw tungod sa kalisang mahulog sa bangag, ug ang mogawas gikan sa bangag malit-agan.

Magbunok ang ulan, ug matay-og ang pundasyon sa kalibotan.

19 Mangliki ang yuta, ug matunga kini.

20 Magsusapinday kini sama sa hubog. Mag-uyog-uyog kini sama sa payag nga gihuyop sa hangin.

Mabug-atan kini tungod sa sala, ug mapukan kini ug dili na makabangon pag-usab.

21 Nianang panahona, silotan sa GINOO ang gamhanang mga langitnong binuhat, ug ang mga hari sa kalibotan.

22 Tigomon silang tanan diha sa bangag sama sa mga priso. Prisohon sila, ug silotan sa kaulahian.

23 Modulom ang adlaw ug bulan kay maghari ang GINOO nga Makagagahom sa Bukid sa Zion, sa Jerusalem.

Ug didto mapadayag ang iyang gahom atubangan sa mga pangulo sa katawhan.

25

Awit sa Pagdayeg sa GINOO

1 GINOO, ikaw ang akong Dios!
Dayegon ug pasidunggan ka nako kay katingalahan gayod ang imong gipanghimo.

Tungod sa imong pagkamatinumanon gituman mo gayod ang mga plano nga gihimo mo niadtong unang panahon.

2 Giguba mo ang pinarilan nga mga lungsod sa mga langyaw. Gibungkag mo ang lig-on nga mga bahin sa ilang lungsod, ug dili na kini mapatindog pag-usab.

3 Busa pasidunggan ka sa gamhanang mga katawhan, ug tahoron sa mapintas nga mga kanasoran.

4 Ikaw ang dalangpanan sa mga kabos panahon sa ilang kalisod ug pagpanginahanglan.

Silonganan ka panahon sa bagyo ug ting-init. Kay ang pagsulong sa mapintas nga mga tawo sama sa bagyo nga mohapak sa paril,

5 ug sama sa kainit sa disyerto.

Apan gipahilom mo ang kaguliyang sa mga langyaw. Gipahunong mo ang pagkanta sa mapintas nga mga tawo, sama sa init nga nawala kay gitabonan sa panganod.

6 Dinhi sa Bukid sa Zion, mangandam ang GINOO nga Makagagahom ug usa ka kombira alang sa tanang katawhan. Mga lamiang pagkaon ug labing maayong ilimnon ang iyang andamon.

- 7 Ug dinhi usab sa maong bukid, kuhaon niya ang kasubo*
sa mga katawhan sa tanang nasod.
- 8 Wad-on sa GINOONG Dios ang gahom sa kamatayon
ug pahiran niya ang mga luha sa tanang katawhan.
Kuhaon niya ang pagkatinamay sa iyang katawhan sa tibuok kalibotan.
Mao kini ang giingon sa GINOO.
- 9 Kon mahitabo na kini, moingon ang mga katawhan:
“Siya ang atong Dios!
Misalig kita kaniya, ug giluwes niya kita.
Siya ang GINOO nga atong gisaligan.
Maglipay kita ug magsadya kay giluwes niya kita.”
- 10 Sa pagkatinuod, tabangan sa GINOO kining Bukid sa Zion,
apan silotan niya ang Moab.
Tunob-tunoban niya kini sama sa dagami
nga gitunob-tunoban diha sa taehan.
- 11 Maningkamot sila nga makalingkawas nianang kahimtanga
sama sa pagkapay-kapay sa tawo nga naglangoy diha sa tubig.
Apan bisan pag maayo silang molangoy,
lumsan gihapon sila sa GINOO.
Ipaubos niya sila sa ilang pagkagarboso.
- 12 Lumpagon niya ang ilang habog ug lig-ong mga paril
hangtod nga magkatag kini sa yuta.

26

Awit sa Kadaogan

- 1 Moabot ang adlaw na kantahon kini nga awit sa nasod sa Juda:
Lig-on ang atong siyudad!
Ang kaluwasan sa Dios sama sa lig-ong paril
nga nagpalibot kanato.
- 2 Ablihi ang mga pultahan sa siyudad
aron makasulod ang matarong nga nasod,
ang nasod nga matinud-anon sa GINOO.
- 3 Hatagan mo, GINOO,
ug hingpit nga kalinaw ang tawo kansang huna-huna nasentro diha
kanimo,
kay nagsalig siya kanimo.
- 4 Salig kamo kanunay sa GINOO kay ang GINOO
mao ang atong walay kataposan nga Bato.*
- 5 Gipaubos niya ang mga garboso.
Gipukan niya ang ilang siyudad
hangtod nga natumpag kini sa yuta.
- 6 Gitunob-tunoban kini
sa mga kabos
nga mga dinaog-daog.
- 7 Patag ang dalan sa mga matarong,
ug ikaw, Matarong nga Dios ang mipatag niini.
- 8 GINOO, among gisunod ang imong mga sugo,
ug nagsalig kami kanimo.
Ang among pangandoy mao nga

* 25:7 *kasubo*: sa literal, *tabon*, nga gisul-ob sa mga tawo sa unang panahon sa panahon sa pagsubo.

* 26:4 *Bato*: *dangpanan*.

ikaw mapasidunggan.

⁹ Sa tibuok kong kasing-kasing,
ginahandom ko gayod ikaw sa panahon sa kagabhion.
Tinuod nga kon ikaw maghukom sa mga katawhan sa kalibotan,
makat-on sila sa pagkinabuhi nga matarong.

¹⁰ Bisan ginakaloy-an mo ang daotang mga tawo,
wala gihapon sila makakat-on sa pagkinabuhi nga matarong.
Bisan nagpuyo sila sa yuta sa mga matarong,
nagpadayon gihapon sila sa paghimo ug daotan,
ug wala sila moila sa imong pagkagamhanan.

¹¹ GINOO, andam ka na nga mosilot kanila,
apan wala sila masayod niini.

Pahibaloa sila, GINOO!

Pakaulawi sila pinaagi sa pagpakita kanila
kon unsa ang imong paghigugma sa imong katawhan.

Sila nga imong mga kaaway ipalamoy
sa imong kalayo.

¹² GINOO, hatagan mo kami ug kalinaw.
Ang tanan namong nahimo,
among nahimo tungod sa imong tabang.

¹³ GINOO, nga among Dios, gigamhan kami sa ubang mga agalon,
apan ikaw lang gayod ang among ginasimba.

¹⁴ Patay na sila karon ug dili na mabuhi pag-usab.
Gisilotan mo sila ug gilaglag;
gilubong mo na sila sa kalimot.

¹⁵ GINOO, gipadaghan mo ang mga tawo sa among nasod;
gipalapad mo ang mga utlanan niini,
ug naghatag kini ug dungog kanimo.

¹⁶ GINOO, midangop kanimo ang imong katawhan sa panahon sa ilang
kalisod.

Sa dihang gidisiplina mo sila,
nag-ampo sila sa hilom nganha kanimo.

¹⁷ Nakita mo, GINOO, ang among pag-antos.
Sama kami sa babayeng nagbati,
nga nagsinggit tungod sa labihang kasakit.

¹⁸ Nag-agulo kami sa kasakit,
apan walay anak nga nahimugso.
Wala kami mahimo aron sa pagluwas
sa among yuta,[†]

ug wala usab namo malaglag ang mga katawhan sa kalibotan
nga among mga kaaway.

¹⁹ Apan mabanhaw ang imong mga katawhan nga nangamatay.
Mobangon ang ilang mga patayng lawas
ug mokanta sa kalipay.

Maingon nga ang yamog sa kabuntagon nagpabugnaw sa yuta,
ikaw GINOO mabanhaw sa mga patay.

²⁰ Mga katagilungsod, sulod kamo sa inyong mga balay
ug sirad-i ninyo ang inyong mga pultahan.

[†] **26:18** sa among yuta: o sa kalibotan.

Tago una kamo hangtod nga
mawala ang kasuko sa GINOO.

²¹ Kay moanhi na siya gikan sa iyang pinuy-anan
aron silotan ang mga lumulupyo sa kalibotan tungod sa ilang mga sala.
Ipagawas na sa yuta ang mga tawo nga gipamatay;
dili na niya kini tagoan pa.

27

Leviathan

¹ Nianang adlaw, gamiton sa GINOO ang iyang hait
ug gamhanang espada sa pagpatay sa Leviatan,
ang mangtas sa dagat nga murag bitin kon modagan.

² Nianang adlaw usab, moawit kamo mahitungod sa mabungahong ubasan.

³ Ako, ang GINOO, ang nag-atiman niining ubasan.
Gibisbisan ko kini kanunay.
Gibantayan ko kini adlaw ug gabii aron walay makahilabot niini.

⁴ Wala na ako masuko niini nga tamnanan.
Apan sa higayon nga aduna akoy makita nga mga tunokon nga tanom diha
kaniya,
makig-away ako kaniya ug sunogon ko siya.

⁵ Apan maluwas lang siya kon makighigala siya kanako,
ug mohangyo sa akong pagpanalipod.

⁶ Moabot ang adlaw nga ang katawhan sa Israel,
ang mga kaliwat ni Jacob, manggamot sama sa tanom.
Manalingsing kini ug mamulak.

Mamunga kinig daghan nga molukop sa tibuok kalibotan.

⁷ Wala siloti ug pamatya sa GINOO ang Israel
sama sa pagsilot ug pagpamatay niya sa mga kaaway niini.

⁸ Gipabihag sa GINOO ang iyang katawhan isip silot kanila.
Giabog niya sila pinaagi sa hapak sa makusog
nga hangin gikan sa sidlakan.

⁹ Mapasaylo lang sila kon gub-on nila
ang ilang mga bato nga halaran ug dugmokon nila kini,
ug wad-on nila ang mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera,
ug ang mga halaran nga sunoganan nilag insenso.

¹⁰ Nalumpag na ang pinarilan nga lungsod.
Naawaaw na kini sama sa kamingawan;
wala nay nagpuyo niini.

Nahimo na lang kining sabsabanan ug pahulayan sa mga baka.
Gihurot ug sibsib sa mga baka ang mga dahon sa mga sanga.

¹¹ Ug sa dihang nangalaya ug nangabali ang mga sanga,
gitigom kini sa mga babaye aron isugnod.

Tungod kay ang mga katawhan niini walay pagtagad,
dili sila kaloy-an sa Dios nga nagbuhat kanila.

¹² Nianang adlaw, tigomon sa GINOO ang mga Israelinhon gikan sa Suba
sa Eufrates hangtod sa Walog sa Ehipto sama sa trigo nga gilain gikan sa
uhay.

¹³ Ug nianang higayona patingogon ang budyong sa makusog. Mamalik sa
Jerusalem ang mga Israelinhon nga nag-antos sa pagkabinihag sa Asiria ug
Ehipto. Ug simbahon nila ang GINOO didto sa balaan nga bukid sa Jerusalem.

28

Ang Mensahe bahin sa Samaria

- ¹ Alao ang Samaria, ang daw korona nga bulak,
nga garbo sa palahubog nga mga pangulo sa Israel.*
Kining siyudara nahimutang sa tabunok nga patag,
apan ang iyang katahom mawala sama sa bulak nga malaya.
- ² Pamati! Adunay giandam ang Ginoo nga usa ka lig-on
ug gamhanan nga nasod nga molaglag sa Samaria.
Sama kini sa mapintas nga bagyo ug naghagurog nga baha.
- ³ Yatak-yatakan niya ang Samaria, ang daw korona nga bulak,
nga garbo sa palahubog nga mga pangulo sa Israel.
- ⁴ Kining siyudara nahimutang sa tabunok nga yuta,
apan ang iyang katahom mawala sama sa bulak nga malaya.
Malaglag kini diha-diha dayon.
Sama sa bunga sa igos nga unang mahinog,
kuhaon kini dayon sa makakita ug kaonon.
- ⁵ Nianang panahona, ang GINOO nga Makagagahom mahimong
sama sa matahom nga korona nga bulak
sa iyang nahibiling mga katawhan.
- ⁶ Hatagan niya ang mga maghuhukom
ug tinguha sa pagpatunhay sa hustisya.
Ug hatagan niyag kaisog batok sa mga kaaway
ang mga sundalo nga tigbalantay sa pultahan sa siyudad.
- ⁷ Apan karon nagsusapinday sa kahubog
ang mga pari ug mga propeta.
Ang mga propeta nagkasinayop na
sa ilang pagsabot sa mga panan-awon,
ug ang mga pari nagkapandol sa ilang paghukom.
- ⁸ Ang ilang mga lamisa napuno na sa ilang mga suka.
Wala na gayoy bahin nga limpyo.
- ⁹ Nagreklamo pa sila mahitungod kanako:
"Unsa ba ang huna-huna niya kanato,
mga bata nga bag-o lang nalutas?
Nganong ingnon man niya kita niana pagtudlo?"
- ¹⁰ Kon magtudlo siya nga litra por litra,
linya por linya, leksyon por leksyon."
- ¹¹ Tungod kay dili sila mamati, makigsulti ang GINOO niini nga mga tawhana
pinaagi sa mga langyaw ug lahi ang pinulongan.
- ¹² Mao kini ang iyang isulti:
"Makaangkon unta kamog kapahulayan diha sa inyong yuta."
Apan dili pa gihapon sila mamati.
- ¹³ Busa tudloan sila sa GINOO litra por litra,
linya por linya, leksyon por leksyon.
Ug matumba sila sa ilang paglakaw,
masamaran, malit-agan, ug madakpan.
- ¹⁴ Busa kamong mga mabiay-biayon nga mga tigdumala

* 28:1 Israel: sa Hebreo, *Efraim*.

niining mga katawhan sa Jerusalem, pamatia ninyo ang GINOO!

¹⁵ Kay mapasigarbohon kamo nga moingon,
 “Naghimo kamig kasabotan uban sa kamatayon
 aron dili kini modangat kanamo,
 ug aduna kami kasabotan sa dapit sa mga patay
 nga dili kami dad-on didto.

Busa dili kami maunsa bisan moabot pa
 ang katalagman nga sama sa baha,
 kay nagsalig kami sa mga bakak
 ug nagpasalipod kami sa pagpanglimbong.”

¹⁶ Busa mao kini ang giingon sa GINOONG Dios:
 “Pamati! Magbutang akog bato nga patukoranan sa Zion:
 usa ka bato nga kasaligan, lig-on ug bililhon.
 Ang motuo kaniya dili gayod mapakyas.[†]

¹⁷ Himuon ko nga sukdanan
 ang hustisya ug tunton ang pagkamatarong.
 Ipabanlas ko sa bagyo ug baha ang bakak
 nga inyong gisaligan ug gisalipdan.

¹⁸ Mahimong walay pulos
 ang inyong kasabotan uban sa kamatayon,
 ug ang inyong gikasabotan sa dapit sa mga patay.
 Kay kon moabot ang katalagman
 nga sama sa baha, malaglag kamo.

¹⁹ Moabot kini kanunay matag adlaw, buntag ug gabii,
 ug malaglag gayod kamo niini.”

Malisang gayod kamo
 kon masabtan ninyo kini nga mensahe.

²⁰ Kay sama kamo sa tawo
 nga dili makatuy-od sa iyang paghigda
 tungod kay mubo ang katre ug gamay kaayo ang habol.[‡]

²¹ Sa pagkatinuod, mosulong ang GINOO
 sama sa iyang gihimo
 didto sa Bukid sa Perazim ug sa Walog sa Gibeon.
 Himuon niya ang kadaot nga wala damha
 sa iyang katawhan.

²² Busa, karon ayaw na kamo pagbugal-bugal,
 kay basin kon mograbe pa ang iyang silot kaninyo.
 Kay nadungog ko gayod mismo
 gikan sa GINOONG Dios nga Makagagahom
 nga laglagon niya ang inyong tibuok nga yuta.

²³ Pamatia ninyo pag-ayo ang akong gisulti.

²⁴ Magsige na lang ba ug daro ang mag-uuma,
 ug dili na motanom?

²⁵ Dili ba nga kon andam na ang yuta,
 sabwagan niya ang mga tamnanan
 ug mga binhi nga angay niini,
 sama sa mga panakot, trigo, barley,
 ug espelta?

[†] **28:16** *dili gayod mapakyas*: sa Septuagint, *dili maulawan*. [‡] **28:20** *Ang buot ipasabot, ang Kasugoan sa Juda sa Ehipto dili makahatag ug kasigurohan batok sa mga kaaway*.

²⁶ Gitudloan sa Dios ang mag-uuma
sa hustong buhaton.

²⁷ Dili niya angay paagian sa bug-at nga panggiok
ang inani nga mga panakot aron magiok;
hinuon bunal-bunalan niya kini ug kahoy.

²⁸ Ang trigo nga himuong pan daling madugmok,
busa dili niya kini sigehag giok.

Gamitan niya ug karomata nga adunay mga kabayo sa paggiok,
apan sigurohon niya nga dili kini mangadugmok.

²⁹ Kini nga kaalam
gikan sa GINOO nga Makagagahom.

Maayo kaayo ang iyang tambag
ug katingalahan gayod ang iyang kaalam.

29

Ang Mensahe bahin sa Jerusalem

¹ Miingon ang GINOO, “Alaot ang Jerusalem,*
ang siyudad nga gipuy-an ni David! Sige,
pasauloga kini nga siyudad sa iyang mga pista matag tuig.

² Apan sulongon ko kini,
ug manghilak ug magbakho ang mga lumulupyo niini.

Ug alang kanako, ang tibuok nga siyudad
mahimong sama sa halaran nga napuno sa dugo.†

³ Palibotan ko ang siyudad sa Jerusalem.
Maghimo akog mga damba ug tambakan kog yuta
ang palibot sa inyong mga paril, ug sulongon ko kamo.

⁴ Malaglag kamo, ug mahimong sama sa usa ka kalag
nga naghagawhaw gikan sa ilalom sa yuta.

⁵ “Apan sa kaulahian,
ang inyong mga kaaway nga daghan kaayo
mahimong sama sa abog o tahop nga paliron sa hangin.
Kalit lang kini mahitabo kanila.

⁶ Duawon sa GINOO nga Makagagahom ang Jerusalem
inubanan sa dalogdog, linog, dakong kabanha,
buhawi, bagyo, ug nagdilaab nga kalayo.

⁷⁻⁸ Mawala sama sa usa ka damgo ang daghang mga nasod
nga nakig-gira sa Jerusalem ug miguba sa mga paril niini.

Sama sila sa tawo nga nagdamgo nga mikaon,
apan sa pagmata niya, gigutom pa gihapon siya,
o sama sa tawo nga nagdamgo nga miinom,
apan momata siya nga luya kay wala matagbaw ang iyang kauhaw.”

⁹ Kamong mga taga-Judah, liboga ninyo ang inyong
kaugalingon ug pagpakabuang kamo.

Taptapi ninyo ang inyong mga mata ug pagpakabuta kamo.
Naghubog kamo ug nagsusapinday
apan dili tungod sa bino.

¹⁰ Kay gipahinanok kamo sa GINOO.

* **29:1** Jerusalem: sa Hebreo, Ariel. † **29:2** mahimong sama sa halaran nga napuno sa dugo: sa Hebreo, mahimong sama sa Ariel.

Gitabonan niya ang inyong mga ulo ug mga mata,
nga mao ang inyong mga propeta.

¹¹ Alang kaninyo, kining tanan nga gipadayag kaninyo sama sa libro nga selyado. Kon ipabasa mo kini sa tawo nga mahibalong mobasa, moingon siya, “Dili ko kana mabasa tungod kay selyado.”

¹² Ug kon ipabasa mo sa dili mahibalong mobasa, moingon siya, “Dili ako mahibalong mobasa.”

¹³ Miingon ang Ginoo,
“Kining katawhan nagdayeg
ug nagpasidungog kanako sa baba lang,
apan ang ilang kasing-kasing layo kanako.
Ug ang ilang pagsimba kanako sumala lang
sa mga kasugoan sa tawo.

¹⁴ Busa pahingangaon ko pag-usab kini nga mga tawhana
sa sunod-sunod nga mga katingalahang butang.
Ug wad-on ko ang kaalam sa mga maalamon
ug ang kahibalo sa mga utokan.”

¹⁵ Alaot kamong naningkamot sa pagtago
sa inyong mga plano gikan sa GINOO.
Naghimo kamo sa inyong mga buluhaton diha
sa kangitngit ug nag-ingon,
“Walay makakita o makahibalo sa atong gihimo.”

¹⁶ Mga hungog kamo! Bali ang inyong pangisip.
Giisip ninyong sama sa yutang kolonon ang tighimo ug kolon.‡
Makaingon ba ang hinimo nga butang sa naghimo kaniya,
“Dili ikaw ang naghimo kanako?”
Makaingon ba ang kolon sa gaumol kaniya,
“Wala kay hibangkaagan?”

¹⁷ Sa dili madugay ang kakahoyan sa Lebanon mahimong tabunok nga uma,
ug ang tabunok nga uma mahimong kakahoyan.

¹⁸ Nianang higayona, ang bungol makadungog na
sa mga pulong nga gibasa gikan sa libro.
Ug ang buta, nga pulos kangitngit lang ang iyang makita,
makakita na.

¹⁹ Ug tungod sa GINOO, ang Balaan nga Dios sa Israel,
maglipay pag-usab ang mga mapainubsanon
ug ang mga kabos.

²⁰ Mawala na ang mga mapintas
ug mabiay-biayon nga mga tawo.
Mangamatay ang tanang mahigugmaon sa pagpakasala

²¹ apil ang tanang nagbutang-butang sa uban,
ang mga nagtuis sa katarong sa hukmanan,
ug ang mga naghatag ug mga bakak nga pagsaksi
aron dili mahatagan ug hustisya ang mga walay sala.

²² Busa ang GINOO, ang Dios nga nagluwas kang Abraham, nag-ingon
mahitungod sa mga kaliwat ni Jacob,
“Sugod karon, wala na silay angay ikaulaw o kahadlokian.

²³ Kay kon makita nila ang akong mga binuhatan,
tahoron nila ako,

‡ 29:16 Giisip...kolon: ang buot ipasabot, Giisip nila nga murag tinuga ang Dios nga Magbubuhat.

- ang Balaan nga Dios ni Jacob,
 ug ilhon nila ang akong pagkabalaan.
 Kahadlokan nila ako nga Dios sa Israel.
- 24 Ang mga naglibog makasabot na unya sa kamatuoran,
 ug ang nagreklamo malipay na nga tudloan.”

30

Alaot ang Gahig Ulo nga Nasod

- 1 Miingon ang GINOO, “Alaot ang akong mga anak nga gahig ulo.
 Naghimo silag mga plano nga supak sa akong kabubut-on.
 Naghimo silag kasabotan nga wala akoy pagtugot.
 Busa nadungagan ang ilang sala.
- 2 Midangop sila sa Ehipto aron mangayog pagpanalipod gikan sa hari,
 nga wala man lang magpakitambag kanako.
- 3 Apan maulawan lang sila sa ilang pagpangayog proteksyon
 gikan sa hari sa Ehipto.
- 4 Kay bisan ang gahom sa hari sa Ehipto miabot hangtod sa Zoan ug Hanes,
 5 maulawan lang ang Juda tungod kay ang katawhan sa Ehipto walay mga pulos.
 Wala gayod kini ikatabang kondili mohatag lang hinuon kinig kaulawan.”
- 6 Mao kini ang mensahe sa Dios mahitungod sa mga mananap sa Negev:
 Gilatas sa mga taga-Juda ang kamingawan nga malisod agian nga
 adunay mga liyon ug lala nga mga bitin, nga ang uban murag naglupad.
 Gikarga nila sa mga asno ug mga kamelyo
 ang ilang mga bahandi aron lang igasa
 sa nasod nga walay ikatabang kanila.
- 7 Ang tabang sa nasod sa Ehipto walay kapuslanan.
 Busa gitawag ko kini nga “Dragon”^{*} nga way gahom.”
- 8 Miingon ang GINOO kanako,
 “Lakaw, isulat sa usa ka libro
 ang akong isulti batok sa mga Israelinhon
 aron nga sa umaabot nga panahon mahimo kining usa ka
 walay kataposang pagpamatuod sa ilang kadaotan.
- 9 Kay mga masupilon sila, mga bakakon,
 ug dili gustong mamati sa akong gitudlo.
- 10 Nag-ingon sila sa mga propeta, ‘Ayaw na ninyo kami suginli
 sa mga gipadayag sa Dios kaninyo.
 Ayaw na ninyo kami suginli kon unsay husto.
 Suginli kami sa mga butang nga makapalipay kanamo
 ug mga panan-awon nga tinumotumo.
- 11 Hawa kamo sa among agianan; simang kamog laing dalan.
 Ayaw na kami suginli
 mahitungod sa Balaan nga Dios sa Israel.’ ”
- 12 Busa nag-ingon ang Balaan nga Dios sa Israel,
 “Tungod kay gisalikway ninyo ang akong mensahe ug nagsalig kamo
 sa pagpangdaog-daog ug pagpanglimbong,
- 13 malaglag kamo sa kalit. Ang inyong sala mahisama sa usa ka
 liki nga kalit lang makalumpag sa habog nga paril.
- 14 Madugmok kamo sama sa usa ka kolon nga maayong pagkapulpog,

* 30:7 Dragon: sa Hebreo, *Rahab*.

ug wala na gayoy bahin niini nga mahimong ikuhag baga gikan sa abuhan o ikabog tubig gikan sa kab-anan.”

¹⁵ Miingon pa gayod ang GINOONG Dios, ang Balaan nga Dios sa Israel, “Balik kamo kanako ug pamahulay, kay luwason ko kamo.

Pagmalinawon kamo ug salig kanako, kay lig-onon ko kamo. Apan dili kamo buot mohimo niini.

¹⁶ Miingon hinuon kamo,

‘Magpahilayo kami sa among mga kaaway pinaagi sa mga kabayo nga kusog modagan.’ Oo, magpahilayo kamo, apan mas tulin pa gayod ang mogukod kaninyo.

¹⁷ Ang pagpanghulga sa usa kanila makapakagiw sa 1,000 ninyo nga mga sundalo.

Ug ang pagpanghulga sa lima kanila makapakagiw kaninyong tanan hangtod nga mahibilin kamong nag-inusara sama sa usa ka poste sa bandera sa tumoy sa bungtod.”

¹⁸ Apan naghulat ang GINOO nga moduol kamo kaniya aron ikapakita niya ang iyang kaluoy kaninyo.

Andam siya mopakita sa iyang pagkahangawa kaninyo.

Kay ang GINOO matarong nga Dios, ug bulahan ang tanang nagsalig kaniya.

¹⁹ Kamong mga katawhan sa Zion, nga mga lumulupyo sa Jerusalem, dili na kamo mohilak pag-usab! Kaloy-an gayod kamo sa GINOO, kon man-gayo kamo ug tabang kaniya. Kon madungog niya ang inyong pag-ampo, tubagon niya kamo.

²⁰ Bisan ug gihatag sa GINOO kaninyo ang kasakit ug kalisdanan nga daw inyo na kining pagkaon ug ilimnon, siya nga inyong magtutudlo dili na motago gikan kaninyo. Makita ninyo siya

²¹ ug madungog ninyo ang iyang tingog nga gagiya kaninyo sa husto nga dalan, bisan asa pa kamo moadto.

²² Ngil-aran na kamo sa inyong mga dios-dios, nga mga hinaklapan ug plata ug bulawan. Ilabay ninyo kini nga daw hugaw nga trapo ug moingon, “Dili nako gustong makita pa kamo!”

²³ Hatagan kamo sa GINOO ug ulan sa panahon sa tingtanom, ug modagaya ang inyong ani. Nianang higayona, manabsab ang inyong mga mananap sa halapad nga sabsabanan.

²⁴ Ang inyong mga baka ug mga asno nga igdadaro manibsib sa lamiang kumpay.

²⁵ Sa adlaw nga pamatyon ang inyong mga kaaway ug lumpagon ang ilang mga tore, mobuhagay ang tubig sa matag taas nga bukid ug bungtod.

²⁶ Ang kahayag sa bulan mahimong sama sa adlaw, ug ang kahayag sa adlaw pil-on sa kapito, sama kahayag sa pito ka adlaw nga gitingob. Mahitabo kini sa panahon nga tambalan ug ayohon sa GINOO ang mga samad nga gikan sa kastigo nga iyang gihatag kaninyong iyang katawhan.

²⁷ Tan-awa! Moanhi ang GINOO gikan sa halayo nga hilabihan kasuko, inubanan sa aso nga daw panganod kabaga.

Ang iyang kapungot sama kini sa nagdilaab nga kalayo.

²⁸ Ang iyang gininhawa sama sa baha nga taga-liog.

Alig-igon niya sama sa trigo ang mga kanasoran.

Sama sila sa mga mananap nga gibusalan ug giguyod.

²⁹ Apan kamong katawhan sa Dios mag-awit sama sa ginahimo ninyo sa gabii nga nagsaulog kamo sa pista sa pagpasidungog sa GINOO.

Maglipay kamo sama sa mga tawo nga nagmartsa kumpas sa honi sa plawta

- samtang nagpaingon sila sa Bukid sa GINOO
 aron sa pagsimba kaniya nga salipdanan nga Bato sa Israel.
- ³⁰ Ipadungog sa GINOO ang iyang lanog nga tingog,
 ug ipakita niya ang iyang kamot nga andam na
 nga mosilot tungod sa hilabihang kasuko.
- Ubanan kini sa nagdilaab nga kalayo,
 kalit nga pagbunok sa ulan, pagpanalogdog ug pagpangilat,
 ug pag-ulan ug ice[†] nga sama kadagko sa bato.
- ³¹ Siguradong mahadlok ang mga taga-Asiria
 kon madunggan nila ang tingog sa GINOO.
 Silotan niya sila sa hilabihan.
- ³² Sulongon niya sila. Ug ang matag hampak sa GINOO kanila,
 duyogan kini sa honi sa tamborin ug harpa.
- ³³ Dugay na nga naandam ang dapit nga pagasunogan sa hari sa Asiria.
 Halapad ug lawom kining dapita,
 ug ang kalayo abunda ug sugnod.
- Ang gininhawa sa GINOO daw sapa sa nagdilaab nga asupre,
 nga mao ang mopadilaab sa mga sugnod niini.

31

Alaot ang mga Nagsalig sa Ehipto

- ¹ Alaot kamong nangayo ug panabang sa Ehipto.
 Nagsalig kamo sa tulin nilang mga kabayo,
 sa daghan nilang mga karwahi,
 ug sa kusgan nilang mga tigkabayo.
- Apan wala kamo mosalig sa GINOO,
 ang Balaan nga Dios sa Israel,
 ug wala kamo mangayo sa iyang panabang.
- ² Maalam ang GINOO,
 ug magpadala siyag kalaglagan.
 Dili gayod niya bakwion ang iyang gisulti.
- Silotan niya ang panimalay sa mga daotan
 ug ang mga nagtabang kanila.
- ³ Ang mga Ehiptohanon mga tawo lamang ug dili Dios.
 Ang ilang mga kabayo unodnon ug dili espiritu.
 Kon mosilot na ang GINOO, malaglag ang Ehipto
 apil ang mga nasod nga gitabangan niini.
 Managsama sila nga malaglag.
- ⁴ Mao kini ang giingon sa GINOO kanako,
 “Walay makapugong sa liyon sa pagtukob
 sa iyang biktima bisan mosinggit pa
 ang mga magbalantay niini.
- Ingon usab ako niana. Walay makapugong
 kanako sa pagpanalipod sa Jerusalem.*
- ⁵ Ako, ang GINOO nga Makagagahom,
 magbantay sa Jerusalem sama sa langgam
 nga nagbantay sa iyang salag.
 Panalipdan ug luwason ko
 ang Jerusalem.”

[†] **30:30** ice: sa uban nga Binisaya, yelo.

* **31:4** Jerusalem: sa Hebreo, Bukid sa Zion.

⁶ Mga Israelinhon, balik na kamo sa GINOO nga inyong gisupak-supak pag-ayo.

⁷ Kay moabot ang panahon nga isalikway ninyo ang inyong dios-dios nga plata ug bulawan, nga gihimo ninyo sa inyong pagpakasala.

⁸ Mangamatay ang mga taga-Asiria,
apan dili pinaagi sa espada sa tawo.

Moikyas sila sa panggubatan,
ug mahimong ulipon ang ilang mga pamatan-on.

⁹ Moikyas ang ilang mga sundalo[†] sa tumang kahadlok
ug magkatibulaag ang ilang mga opisyal
kon makita nila ang bandera sa ilang mga kaaway.

Mao kini ang giingon sa GINOO,
nga ang iyang kalayo nagdilaab sa Zion,
sa Jerusalem.

32

Ang Matarong nga Hari

¹ Aduna unyay usa ka makatarunganong hari nga maghari,
ug ang iyang mga opisyal magdumala sa kaangayan.

² Ang matag-usa kanila mahimong sama sa salipdanan
gikan sa makusog nga hangin ug bagyo.
Mahisama usab sila sa tubig nga nagbuhagay sa disyerto,
ug sa landong sa dakong bato sa mainit ug mala nga dapit.

³ Mangita ug mamati na sa Dios ang mga tawo.

⁴ Ang mga madali-dalion makahuna-huna na ug maayo
ug masayod sa angay niyang buhaton.
Ang mga tawong ngà-ngà mosulti, makasulti nag klaro.

⁵ Ang mga buang-buang dili na pasidunggan,
ug ang mga limbongan dili na tahoron.

⁶ Kay binuang ang gisulti sa buang-buang,
ug ang iyang daotang huna-huna nagplano sa paghimo
sa mga dili diosnon nga mga buluhaton.

Nagsulti siyag bakak mahitungod sa GINOO,
ug walay pagtagad sa mga gigutom ug giuhaw.

⁷ Daotan ang mga pamaagi sa limbongan nga tawo.
Naglaraw siya sa pagdaot sa mga kabos pinaagi sa mga bakak
bisan kon makatarunganon ang gihangyo sa mga kabos.

⁸ Apan ang tinuod nga tawong dungganon naghimo ug dungganong mga
plano,
ug kanunay gayod niya kining ginahimo.

Ang mga Kababayen-an sa Jerusalem

⁹ Kamong mga babaye nga nagpahayahay lang ug walay gikabalak-an,
pamatia ninyo ang akong isulti kaninyo!

¹⁰ Kapin lang sa usa ka tuig gikan karon,
mangurog kamo tungod kay dili na mamunga ang ubas,
ug wala gayod kamoy mapupo.

¹¹ Pangurog kamo sa kahadlok, kamong mga babaye
nga nagpahayahay lang ug walay gikabalak-an.
Huboa ninyo ang inyong mga bisti ug pagtapis kamog sako.

¹² Pukpoka ninyo ang inyong mga dughan sa kasubo

[†] 31:9 *mga sundalo*: sa literal, *bato*.

- tungod sa mahitabo sa inyong mabungahong uma ug ubasan.
- 13 Ang yuta sa akong katawhan tuboan ug mga tunokon nga tanom ug mga sagbot.
Ug mawala ang malipayon nga mga panimalay sa malipayong siyudad.
- 14 Ang gubot nga siyudad dili na puy-an
ug ang lig-ong bahin niini pasagdan na lang.
Ang bungtod ug tore niini
mahisama sa kamingawan hangtod sa hangtod.
Magsuroy-suroy dinhi ang mga asno
ug manabsab ang mga kahayopan
- 15 hangtod nga ipadala kanato ang Espiritu gikan sa langit.
Unya ang kamingawan mahimong mabungahon nga uma,
ug ang mabungahong uma mahimong kakahoyan.
- 16 Motunhay ang hustisya ug katarong diha sa kamingawan
ug sa mabungahong uma.
- 17 Ang bunga sa katarong mao ang maayong kahimtang,
kalinaw, ug kasigurohan sa walay kataposan.
- 18 Kamong mga katawhan sa Dios magpuyo sa malinawong mga pinuy-anan,
nga layo sa katalagman. Ug walay mosamok kaninyo.
- 19 Bisan pag madaot ang kakahoyan ug malumpag ang mga siyudad
tungod sa pag-ulan ug yelo nga murag mga bato,
- 20 panalanginan kamo sa Dios. Mananom kamo,
ug modagayday ang tubig alang sa inyong tanom.
Ug gawasnon nga makasibsib ang inyong mga mananap bisan asa.

33

Tabangan sa Dios ang Iyang Katawhan

- 1 Alaot kamong mga tiglaglag
nga wala makaagi nga malaglag.
Alaot kamong mga maluibon,
nga wala makaagi nga luiban.
Kon mahuman na ang inyong pagpanglaglag ug pagpangluib,
kamo na usab ang laglagon ug luiban.
- 2 GINOO, kaloy-i kami. Nagsalig kami kanimo.
Lig-ona kami matag adlaw,
ug luwasa kami sa panahon sa kalisod.
- 3 Mangagiw ang mga tawo kon makadungog
sa imong tingog nga nagdahunog.
Kon motindog ka sa pagsilot, magkatibulaag ang mga nasod.
- 4 Kuhaon ang ilang mga kabtangan;
mahisama sila sa tanom nga giataki ug dulong.
- 5 Ang GINOO labaw sa tanan! Ug nagpuyo siya sa langit.
Patunhayon niya ang hustisya ug katarong sa Jerusalem.*
- 6 Siya ang patukoranan sa inyong panahon.
Kanunay kamo niyang luwason ug hatagan ug kaalam ug kahibalo.
Ang pagtahod sa GINOO mao ang inyong bililhon nga bahandi.
- 7 Tan-awa! Ang inyong maisog nga mga tawo
nangayo ug tabang diha sa mga karsada.

* 33:5 Jerusalem: sa Hebreo, Zion. Mao usab sa bersikulo 14.

Gahilak ang inyong embahador nga
nagtinguha sa pagpatunhay sa kalinaw.

⁸ Wala nay moagi sa mga karsada;
wala nay mga tawo nga magsuroy-suroy diha.

Gilapas na ang kasabotan ug gipakawalay-bili na ang mga saksi[†] niini.
Wala nay tawo nga gitahod.

⁹ Alaot ang yuta sa Israel. Nangalaya ang kakahoyan sa Lebanon, ug
naulawan kini.

Nahisama sa kamingawan ang kapatagan sa Sharon.

Nangatagak ang mga dahon sa mga kahoy sa Basan ug Carmel.

¹⁰ Miingon ang GINOO, “Mao na kini ang panahon nga molihok ako,
ug pasidunggan ako sa mga tawo.

¹¹ Kamo nga mga taga-Asiria,
walay kapuslanan ang inyong mga giplano ug gihimo.
Ang inyong kasuko[‡] sama sa nagdilaab
nga kalayo nga mao ray molaglag kaninyo.

¹² Masunog kamo hangtod mahisama kamo sa apog.
Mahisama kamo sa tunokon nga tanom nga gipamutol ug gisunog.

¹³ Kamong mga kanasoran sa layo ug sa duol, sabta[§] ninyo ang akong mga
gihimo
ug ilha ninyo ang akong pagkagamhanan.”

¹⁴ Nangurog sa kahadlok
ang mga makasasala sa Jerusalem.
Moingon sila, “Ang Dios sama sa nagdilaab
nga kalayo nga dili mapalong.

Kinsa man kanato ang makapuyo
atubangan sa presensya sa Dios?”

¹⁵ Ang makapuyo diha mao lang ang mga tawong nagkinabuhi nga
matarong,
nagsultig tinuod, wala manglimbong,
ug wala nagdawat ug suborno.

Wala sila makig-uban sa mga nagplano sa pagpamatay
ug wala magpatintal sa daotang mga buhat.

¹⁶ Mao kini nga matang
sa mga tawo ang mahilayo sa katalagman,
nga daw nagpuyo sa habog nga mga dapit,
kansang mahimong salipdanan mao ang mga dagkong bato.
Dili sila mawad-an ug pagkaon ug tubig.

¹⁷ Mga Israelinhon, makita ninyo^{*} ang usa ka hari nga gamhanan,
kansang gingharian labihan kalapad.

¹⁸ Mahinumdoman ninyo ang makalilisang nga hitabo diin mianha kaninyo
ang mga opisyal sa Asiria ug giuhap kon pila ang inyong mga tore
ug gisusi kon unsay makuha nila nga mga kabtangan gikan kaninyo.

¹⁹ Apan dili na ninyo makita pag-usab kadtong garbosong[†] mga tawo
ug mapahitas-on, kansang pinulongan dili ninyo masabtan.

[†] 33:8 ang mga saksi: mao kini sa Dead Sea Scrolls. Sa Masoretic nga Teksto, *ang mga siyudad*.

[‡] 33:11 kasuko: sa literal, *gininhawa o espiritu*. [§] 33:13 sabta: sa literal, *pamatia*. ^{*} 33:17 ninyo: sa Hebreo, *mo*. [†] 33:19 garbosong: o mapintas nga.

- ²⁰ Tan-awa ninyo ang Jerusalem,[‡]
ang siyudad nga atong ginasaulogan sa atong mga pista.
Makita ninyo nga malinawon ug lig-on kini,
sama sa lig-on nga tolda
kansang mga ugsok dili maibot ug ang mga higot dili mabugto.
- ²¹ Dinhi ipakita sa GINOO kanato nga gamhanan siya.
Ang Jerusalem mahisama sa usa ka dapit
nga adunay halapad nga mga suba
ug mga sapa nga dili matabok
sa sakayan sa mga kaaway.
- ²² Himuon kini sa GINOO
tungod kay siya mao ang atong maghuhukom,
magbabalaod,[§] ug hari. Siya ang moluwas kanato.
- ²³ Sa pagkakaron, ang Jerusalem
sama sa sakayan nga luag ug mga higot,
nagharag ang palo,^{*}
ug dili mabuklad ang mga layag.
Apan moabot ang panahon nga daghan gayod nga kabtangan
ang mailog sa Jerusalem gikan sa iyang mga kaaway ug
bisan ang mga bakol mabahinan.
- ²⁴ Walay lumulupyo sa Jerusalem nga moingon, “Masakiton ako.”
Pasayloon sa Dios ang mga sala sa taga-Jerusalem.

34

Silotan sa Dios ang Iyang mga Kaaway

- ¹ Duol kamo, mga kanasoran, ug pamati pag-ayo.
Ang tibuok kalibotan,
ug ang tanang anaa niini kinahanglang mamati.
- ² Kay nasuko ang GINOO sa tanang nasod.
Napungot siya sa ilang mga sundalo.
Busa laglagon niya sila sa hingpit.^{*}
- ³ Pasagdan nga dili malubong ang ilang mga patayng lawas,
ug magbanaw ang dugo sa mga bukid.
Busa mangalisbo ang mga baho niini.
- ⁴ Matunaw ang tanang butang nga anaa sa kalangitan,
ug ang kalangitan mawala nga daw kasulatan nga gilukot.
Mangahulog ang mga bitoon sama sa laya nga mga dahon
sa ubas o igos nga nangatagak.
- ⁵ Human ug gamit sa GINOO ang iyang espada didto sa kalangitan,
itigbas niya kini sa Edom,
ang katawhan nga iyang gihukman nga silotan.
- ⁶ Ang espada sa GINOO mabulit sa dugo ug tambok,
nga daw gigamit sa pag-ihaw sa mga halad nga kanding ug karnero.
Kini tungod kay pamatyon sa GINOO ang mga tawo sa Bozra ingon nga halad.
Daghan ang iyang pamatyon sa uban pang mga siyudad sa Edom.

[‡] **33:20** *Jerusalem*: sa Hebreo makita usab ang pulong nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem. [§] **33:22** *magbabalaod*: o *tigdumala*. ^{*} **33:23** *palo*: taas nga kahoy diin nahigot ang layag sa barko. ^{*} **34:2** *laglagon niya sila sa hingpit*: ang Hebreo nga pulong nga gigamit dinhi nagkahulogan sa mga butang nga gihalad sa GINOO pinaagi sa paghalad o paglaglag niini.

- 7 Pamatyon usab ang ilang mga pangulo nga daw sa mga torong baka nga kusgan.
Ang ilang yuta mapuno sa dugo ug tambok.
- 8 Kay adunay gitagana nga panahon ang GINOO alang sa pagpanimalos sa iyang mga kaaway tungod sa gibuhay niini ngadto sa Zion.[†]
- 9 Ang mga sapa sa Edom mahimong aspalto ug ang yuta mahimong asupre.
Ang tibuok nasod mahimong aspalto nga nagdilaab.
- 10 Dili kini mapalong adlaw ug gabii.
Ang aso niini mag-ulbo sa walay kataposan.
Wala nay mopuyo ug moagi sa Edom hangtod sa hangtod.
- 11 Puy-an kini sa mga kuwago ug mga uwak.[‡]
Nagplano na ang GINOO nga himuon niya kining walay porma ug hawang.
- 12 Pagtawgon kini nga “Walay Pulos nga Gingharian.”
Mangahanaw ang tanan niyang mga pangulo.
- 13 Manubo ang tunokon nga mga tanom sa ilang pinarilan nga mga lungsod ug sa lig-ong mga bahin niini.
Ug mamuyo didto ang mga kuwago
ug ihalas nga mga iro.[§]
- 14 Ang ihalas nga mga mananap apil ang ihalas nga mga iro* magtagbo didto.
Ang ihalas nga mga kanding manawag sa ilang mga kauban,
ug ang mga mananap nga gabii lang manggawas moadto didto aron sa pagpahulay.
- 15 Ang mga kuwago magsalag didto, mangitlog, mamusa, ug panalipdan nila ang ilang mga piso ilalom sa ilang mga pako.
Moadto usab didto ang mga uwak nga magparis-paris.
- 16 Tan-awa ninyo ang libro sa GINOO ug basaha.
Walay bisan usa sa akong gipanulti nga dili matuman.
Walay usa niining mga mananapa ang mawala, ug walay usa kanila nga walay pares.
Kay pagbuot kini sa GINOO,
ug siya mismo[†] mao ang motigom kanila.
- 17 Gitagana na niya ang yuta ug gibahin ngadto sa mga mananap.
Panag-iyahon nila kini hangtod sa hangtod, ug didto na sila mamuyo sa walay kataposan.

35

Ang Kalipay sa mga Linuwas

- 1 Magmaya ang disyerto nga daw sa tawo.
Mamulak* ang mga bulak sa kamingawan.
- 2 Mag-awit ug maghugyaw kini sa kalipay nga daw sa tawo,
ug mobukhad ang daghang mga bulak niini.

[†] 34:8 *Zion*: mao usab ang Jerusalem. [‡] 34:11 *mga kuwago ug mga uwak*: dili klaro sa Hebreo kon unsa gayod kining mga mananapa. [§] 34:13 *ihalas nga mga iro*: sa English, “jackals”. * 34:14 *ihalas nga mga iro*: sa English, “hyenas”. [†] 34:16 *siya mismo*: o ang *iyang Espiritu*. * 35:1 *Mamulak*: sa uban nga Binisaya, *Mobuskad*.

Mahimo kining matahom sama sa Bukid sa Lebanon
 ug mabungahon sama sa uma sa Carmel ug Sharon.
 Ug makita ang gahom ug pagkahalangdon
 sa GINOO nga atong Dios.

³ Busa lig-ona ninyo ang mga nagmaluyahon.

⁴ Sultihi kadtong nangahadlok,
 “Pagmalig-on kamo ug ayaw kahadlok.
 Moabot ang inyong Dios aron sa pagpanimalos
 sa inyong mga kaaway, ug luwason niya kamo.”

⁵ Unya makakita ang buta ug makadungog ang bungol.

⁶ Maglukso-lukso ang bakol sama sa usa,
 ug mosinggit sa kalipay ang amang.

Mobugwak ang tubig sa disyerto,
 ug modagayday ang mga sapa ngadto sa kamingawan.

⁷ Ang mainit nga balas mahimong katubigan,
 ug ang malang yuta mahimong tuboran.

Motubo ang nagkalain-laing mga sagbot
 ug tanom nga pafiros
 sa mga dapit nga gipuy-an kaniadto sa ihalas nga mga iro.[†]

⁸ Butangan ug halapad nga dalan ang maong disyerto,
 ug tawgon kining, “Balaan nga Dalan.”

Walay makasasala ug buang-buang nga makaagi didto.
 Alang lang kadto sa mga tawo
 nga nagsunod sa mga pamaagi sa Dios.

⁹ Walay mga liyon o bisan unsang matang sa mabangis
 nga mga mananap nga makaagi didto.
 Ang mga linuwas[‡] lang sa GINOO ang makaagi didto.

¹⁰ Kining mga tinubos sa GINOO
 mobalik sa Zion[§] nga nag-awit.
 Mawala na ang ilang mga kasubo ug kasakit.
 Magmalipayon sila hangtod sa hangtod.

36

Gisulong sa Taga-Asiria ang Jerusalem

(2 Hari 18:13-27; 2 Cron. 32:1-19)

¹ Sa ika-14 nga tuig sa paghari ni Ezequias, gisulong ni Senakerib nga hari sa Asiria ang tanang pinarilan nga mga lungsod sa Juda, ug nailog niya kini.

² Ug samtang didto si Senakerib sa Lakish, gisugo niya ang iyang komander sa mga sundalo uban sa daghang mga sundalo niini nga moadto sa Jerusalem aron sa pagpakigkita kang Haring Ezequias. Sa didto na sila sa gawas sa siyudad sa Jerusalem, mipundo ang komander uban sa iyang mga sundalo haduol sa agianan sa tubig sa ibabaw nga pundohanan ug tubig, dapit sa dalan paingon sa labhanan.

³ Miadto kaniya si Eliakim nga anak ni Hilikia, nga tigdumala sa palasyo, si Shebna nga sekretaryo, ug si Joa nga anak ni Asaf, ang nagdumala sa mga kasulatan sa gingharian.

⁴ Miingon kanila ang komander sa mga sundalo, “Ingna ninyo si Ezequias nga mao kini ang giingon sa gamhanang hari sa Asiria:

“ ‘Unsa may imong gisaligan?

[†] 35:7 *ihalas nga mga iro*: sa English, “jackals”.
 usab ang Jerusalem.

[‡] 35:9 *linuwas*: o *gitubos*.

[§] 35:10 *Zion*: mao

⁵ Naghuna-huna ka ba nga madaog nimo ang gira sa pulong lamang ug dili sa katakos ug kusog sa imong mga sundalo? Kinsay imong gisaligan nga nagrebelde ka man kanako?

⁶ Ang Ehipto ba? Kini nga nasod ug ang iyang hari sama lang sa gabok nga baston nga kon imong itukod mabali ug makasamad sa kamot.

⁷ Apan kon moingon ka kanako nga nagsalig kamo sa GINOO nga inyong Dios, dili ba nga gipangguba mo man ang iyang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit apil na ang mga halaran niini, ug gisultihan mo ang mga lumulupyo sa Jerusalem ug sa ubang mga lungsod sa Juda sa pagsimba sa usa lang ka halaran?

⁸ “Mipadayon pag-ingon ang komander: Karon, ingna ninyo siya nga adunay itanyag kaniya ang akong agalon, ang hari sa Asiria. Hatagan siya namog 2,000 ka mga kabayo, kana kon aduna siyay 2,000 ka mga tigkabayo!

⁹ Wala gayod siyay ikasukol bisan sa pinakamubo nga opisyal sa akong agalon. Nagsalig lang siya sa Ehipto nga mohatag kaniyang mga karwahi ug mga tigkabayo.

¹⁰ Naghuna-huna ba siya nga wala ako sugoa sa GINOO sa pag-anhi dinhi sa paglaglag niining lugara? Ang GINOO mismo ang nagsugo kanako sa pagsulong ug sa paglaglag niini nga nasod.’”

¹¹ Miingon si Eliakim, Shebna, ug Joa sa komander, “Palihog pakigsulti kanamo sa pinulongan nga Aramico, kay masabtan namo kini. Ayaw pag-Hebreo kay madunggan ka sa mga tawo nga anaa sa mga paril sa siyudad.”

¹² Apan mitubag ang komander, “Gisugo ako sa akong agalon nga ipahibalo kining mga butanga sa tanang lumulupyo sa Jerusalem, dili lang kaninyo ug sa inyong hari. Kay sama kaninyo kaonon usab nila ang ilang kaugalingong tae ug imnon ang ilang kaugalingong ihi.”

¹³ Unya mitindog ang komander sa mga sundalo ug misinggit sa pinulongan-Hebreo, “Pamatia ninyo ang mensahe sa gamhanang hari sa Asiria!

¹⁴ Miingon siya nga dili kamo magpatunto kang Ezequias. Dili siya makaluwas kaninyo!

¹⁵ Ayaw kamo pagpahaylo kaniya nga mosalig sa GINOO kon moingon siya, ‘Sigurado gayod nga luwason kita sa GINOO; kining siyudad dili itugyan ngadto sa kamot sa hari sa Asiria.’

¹⁶ “Ayaw kamo pamati kang Ezequias! Mao kini ang giingon sa hari sa Asiria: Ayaw na kamo pagsukol kanako; ampo na lang kamo! Unya tugotan ko kamo nga makakaon sa bunga sa inyong ubasan ug kahoy nga igos, ug makainom sa inyong pundohanang ug tubig,

¹⁷ hangtod nga mobalik ako ug dad-on ko kamo sa yuta nga sama sa inyong yuta, ang yuta nga adunay mga ubasan nga makahatag kaninyog bino ug adunay mga trigo nga mahimo ninyong pan.

¹⁸ Ayaw kamo palingla kang Ezequias kon moingon siya nga luwason kamo sa GINOO. Adunay mga dios ba sa bisan asang nasod nga nakaluwas kanila gikan sa kamot sa hari sa Asiria?

¹⁹ Adunay mahimo ba ang mga dios sa Hamat, Arpad, ug Sefarvaim? Naluwas ba sa mga dios* sa Samaria ang ilang nasod gikan sa akong mga kamot?

²⁰ Kinsa ba sa mga dios niining mga nasora ang nakaluwas sa ilang nasod gikan kanako? Busa unsaon sa GINOO pagluwas ang Jerusalem gikan sa akong mga kamot?”

* 36:19 sa mga dios: o nianang mga dios.

²¹ Apan wala motubag ang mga tawo, kay nagmando si Haring Ezequias nga dili sila motubag.

²² Unya gigisi ni Eliakim, Shebna, ug Joa nga anak ni Asaf ang ilang mga bisti tungod sa kasubo, ug nangadto sila kang Ezequias ug misugilon sa giingon sa komander.

37

Nagpatambag si Ezequias kang Isaias

(2 Hari 19:1-7)

¹ Sa pagkadungog ni Haring Ezequias sa gibalita kaniya, gigisi niya ang iyang bisti ug nagsul-ob ug sako sa pagpakita sa iyang pagsubo, ug miadto siya sa Templo sa GINOO.

² Gipaadto niya kang Isaias nga anak ni Amos sila si Eliakim nga tigdumala sa palasyo, si Shebna nga sekretaryo, ug ang mga pangulo nga pari. Tanan sila nagbistig sako.

³ Pag-abot nila kang Isaias, miingon sila kaniya, “Mao kini ang giingon ni Ezequias: Nag-antos kita niini nga panahon; ginasilotan ug ginpakaulawan. Nahisama kita sa babayeng nagbati nga wala nay kusog sa pagpahimugso sa iyang anak.

⁴ Gisugo sa hari sa Asiria ang iyang komander sa pagbiay-biay sa buhi nga Dios. Basin pa ug nadungog sa GINOO nga imong Dios ang giingon sa komander ug silotan siya sa iyang gipanulti, busa pag-ampo alang sa mga nangahibilin kanato.”

⁵ Pagkahuman ug sulti sa mga opisyal nga gipadala ni Haring Ezequias,

⁶ miingon si Isaias kanila, “Sultihi ninyo ang inyong agalon nga si Haring Ezequias nga mao kini ang giingon sa GINOO: Ayaw kahadlok sa imong nadunggan nga pagpasipala kanako sa mga sakop sa hari sa Asiria.

⁷ Pamati! Linglahon ko* ang hari sa Asiria. Makadungog siya ug balita nga makapahukom kaniya sa pagbalik sa iyang nasod. Ug didto ipapatay ko siya pinaagi sa espada.”

Nanghulga Pag-usab ang Asiria

(2 Hari 19:8-19)

⁸ Unya sa dihang nadunggan sa komander nga mibiya na sa Lakish ang hari sa Asiria ug nakig-gira sa Libna, miapas siya didto.

⁹ Nakadungog ug balita si Senakerib nga hari sa Asiria nga si Tirhaka nga hari sa Etiopia† nagpadulong sa pagpakig-gira kaniya. Busa nagpadala siyag mga mensahero kang Ezequias sa pag-ingon niini:

¹⁰ “Ayaw pagpatunto sa dios nga imong ginasaligan kon moingon siya, ‘Ang Jerusalem dili itugyan ngadto sa kamot sa hari sa Asiria.

¹¹ Pamati! Ikaw mismo nakadungog kon unsa ang gihimo sa mga hari sa Asiria ngadto sa tanang nasod. Gilaglag nila sila sa hingpit. Ug ikaw, naghuna-huna ka ba nga makalingkawas ka?

¹² Gipanglaglag sa akong mga katigulangan ang mga lungsod sa Gozan, Haran, Rezef, ug ang katawhan sa Eden nga anaa sa Telasar. Naluwas ba sila sa ilang mga dios?

¹³ Adunay nahimo ba ang hari sa Hamat, Arpad, Sefarvaim, Hena, ug Iva?”

Ang Pangamuyo ni Ezequias

* ^{37:7} Linglahon ko: sa literal, *Pasudlan ko ug espiritu*. † ^{37:9} Etiopia: sa Hebreo, *Cush*.

14 Pagkahuman ug basa ni Ezequias sa sulat nga gihatag kaniya sa mga mensahero, miadto siya sa Templo sa GINOO ug gibukhad ang sulat sa presensya sa GINOO.

15 Unya nag-ampo siya,

16 “GINOO nga Makagagahom, Dios sa Israel nga naglingkod sa trono taliwala sa mga kerubin, ikaw lang ang Dios nga nagdumala sa tanang gingharian dinhi sa kalibotan. Gihimo mo ang kalangitan ug ang kalibotan.

17 GINOO, pamati ug tan-awa ang nahitabo. Pamatia ang tanang giingon ni Senakerib sa pagbiay-biay kanimo, O buhi nga Dios.

18 Tinuod, GINOO, nga gipanglaglag sa mga hari sa Asiria ang daghang mga nasod

19 ug gipangsunog ang ilang mga dios, kay dili man usab kini tinuod nga mga dios kondili mga bato lang ug mga kahoy nga hinimo sa tawo.

20 Busa karon, GINOO nga among Dios, luwasa kami gikan sa kamot sa Asiria, aron ang tanang gingharian dinhi sa kalibotan mahibalo nga ikaw lang, GINOO, ang Dios.”

Ang Pagkalaglag ni Senakerib (2 Hari 19:20-37)

21 Unya nagpadala si Isaias nga anak ni Amos niini nga mensahe ngadto kang Ezequias: Mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa Israel: Tungod kay nag-ampo ka mahitungod kang Senakerib nga hari sa Asiria,

22 mao kini ang giingon sa GINOO batok kaniya:

“Gikataw-an ka ug gitamay sa mga lumulupyo sa Zion.†

Nagpanglingo sila sa pagbiay-biay kanimo samtang miikyas ka.

23 Kinsay imong giinsulto ug gipasipad-an?

Kinsay gipataasan mo sa imong kilay ug gisingkahan?

Dili ba nga ako, ang Balaang Dios sa Israel?

24 Pinaagi sa imong mga ulipon, gibiyay-biay mo ako.

Miingon ka pa, ‘Pinaagi sa akong daghang mga karwahi

akong nasaka ang tag-as nga mga bukid,
ang kinatumyan sa mga bukid sa Lebanon.

Gipamutol ko ang iyang labing tag-as nga mga
kahoyng sedro ug labing maayo nga mga sipres.

Nakaabot ako sa kinasuokang bahin
sa iyang mabagang kalasangan.

25 Nagpakalot ako ug mga atabay sa ubang mga dapit,§
ug miinom ako gikan niini.

Sa akong pag-agi, mimala ang mga sapa sa Ehipto.’

26 “Tinuod nga gipangguba mo ang pinarilan nga mga lungsod.

Apan wala ka ba makahibalo nga dugay ko na kining gitakda?

Dugay ko na kining giplano

nga mahitabo ug karon ginatuman ko na kini.

27 Ang mga lumulupyo sa mga lungsod nga gipangguba mo
nawad-an ug kusog; nahadlok sila ug naulawan.

Sama sila sa mga sagbot sa uma nga dali rang malaya

o sa mga sagbot nga nagtubo sa atop sa balay,

nga mao pa gani ang pagturok nalaya na dayon.

† 37:22 Zion: sa Hebreo, putli nga anak nga babaye sa Zion...anak nga babaye sa Jerusalem. § 37:25 sa ubang mga dapit: anaa kini sa Dead Sea Scrolls, apan wala sa Masoretic nga Teksto.

28 “Apan nahibaloan ko ang tanan bahin kanimo,
kon hain ka magpuyo,
ang imong gigikanan
ug ang imong padulngan,
ug kon unsa ka kapungot kanako.

29 Tungod kay napungot ka kanako
ug nadunggan ko ang imong pagpasigarbo,
kaw-itan ko ang imong ilong ug busalan ko ang imong baba,
ug guyoron balik sa imong gigikanan,
sa dalan nga imong giagian.”

30 Unya miingon si Isaias kang Ezequias,
“Mao kini ang timailhan nga panalipdan sa GINOO
ang Jerusalem gikan sa mga taga-Asiria:
Karong tuiga mokaon kamo sa mga bunga
sa mga tanom nga nanubo lang ug ila,
ug sa sunod nga tuig ang mga bunga
sa mga tanom nga nanubo
gikan niadto mao na usab ang inyong kan-on.
Apan sa ikatulong tuig makatanom na kamo
ug mga lugas ug makaani.
Makatanom usab kamo
ug mga ubas ug makakaon sa bunga niini.

31 Sa makausa pa ang mga nahibiling buhi sa Juda mouswag
sama sa tanom nga nanggamot ug lawom ug namunga.

32 Kay adunay mangahibiling buhi nga magkatag
gikan sa Jerusalem,
ug mga naluwas gikan sa Bukid sa Zion.
Siguradohon gayod sa GINOO nga Makagagahom
nga matuman kini.

33 “Mao kini ang giingon sa GINOO bahin sa hari sa Asiria,
“Dili siya makasulod sa siyudad sa Jerusalem o makapana niini.
Dili siya makaduol nga adunay taming o makakita ug paagi
nga malibotan kini.

34 Mobalik siya sa iyang agi.
Dili siya makasulod niini nga siyudad.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

35 Panalipdan ug luwason ko kining siyudara
alang sa akong kadunggan ug tungod
sa akong saad kang David nga akong alagad.”

36 Unya miadto ang anghel sa GINOO sa kampo sa Asiria ug gipamatay niya
ang 185,000 ka mga sundalo. Pagkabuntag, pagmata niadtong nangahibiling
buhì, nakita nila ang mga patayng lawas.

37 Tungod niini, mipauli si Senakerib sa Nineve ug nagpabilin didto.

38 Usa ka adlaw, samtang nagsimba si Senakerib sa templo sa iyang dios nga
si Nisroc, gipatay siya pinaagi sa espada sa iyang duha ka anak nga lalaki nga
sila si Adramelec ug Sharezer, ug unya miikyas sila sa Ararat. Ang usa niya ka
anak nga si Esarhadon mao ang mipuli kaniya ingon nga hari.

38

Nagsakit si Ezequias

(2 Hari 20:1-11; 2 Cron. 32:24-26)

¹ Niadtong higayona nagsakit si Ezequias ug himalatyon na. Miadto kaniya si Propeta Isaias nga anak ni Amos ug miingon, “Nag-ingon ang GINOO nga himuon mo na ang angay mong himuon kay dili ka na maulian gikan sa imong sakit kay mamatay ka na.”

² Pagkadungog ni Ezequias niini, miatubang siya sa bongbong ug nag-ampo sa GINOO.

³ Ingon niya, “GINOO, hinumdomi kon giunsa ko pagkinabuhi nga matinu-manon kanimo ug sa pag-alagad nga kinasing-kasing gayod, ug kon giunsa ko paghimo ang maayo sa imong atubangan.” Ug midanguyngoy.

⁴ Unya giingnan sa GINOO si Isaias

⁵ nga mobalik kang Ezequias ug isulti kini: “Mao kini ang giingon sa GINOO, nga Dios sa imong katigulangan nga si David: Nadungog ko ang imong pag-ampo ug nakita ko ang imong mga luha. Dugangan ko pag 15 ka tuig ang imong kinabuhi.

⁶ Luwason ka nako ug kining siyudara gikan sa kamot sa hari sa Asiria. Panalipdan ko kini nga siyudad.

⁷ Mao kini ang timailhan nga akong ihatag sa pagpamatuod nga tumanon ko kining akong saad:

⁸ Pabalikon ko ug napulo ka lakang ang landong sa adlaw sa orasan nga gipahimo ni Ahaz.” Ug natuman kini.

⁹ Mao kini ang gisulat ni Ezequias nga hari sa Juda sa dihang naulian na siya sa iyang sakit:

¹⁰ Abi kog mamatay na ako nga batan-on pa,
ug magpabilin sa dapit sa mga patay sa walay kataposan.

¹¹ Abi kog dili ko na makita ang GINOO dinhi sa kalibotan sa mga buhi,
o dili ko na makita ang mga tawo niining kalibotana.

¹² Hapit nang mahanaw ang akong kinabuhi
sama sa tolda sa magbalantay sa karnero nga gipalid.

Abi kog maputol na ang akong kinabuhi
sama sa tela nga giputol sa maghahabol.
Gikan sa buntag hangtod sa gabii naghulat ako
nga tapuson mo na ang akong kinabuhi.

¹³ Mapainubsanon ako nga naghulat hangtod sa kabuntagon
nga naghuna-huna nga mamatay ako;

murag gidugmok sa liyon ang akong mga bukog.
Gikan sa buntag hangtod sa kagabhion naghulat ako
nga tapuson mo na ang akong kinabuhi.

¹⁴ Nagpakitabang ako nga ang tingog daw langgam nga sayaw o talabon.
Nag-agulo ako nga ang tingog daw salampati.

Gikapoy ang akong mga mata sa paghangad sa langit.
GINOO, tabangi ako niini nga kalisod.

¹⁵ Apan unsa may akong ikasulti? Gitubag niya ako
ug siya mismo ang nag-ayo kanako.

Magkinabuhi ako nga mapainubsanon
tungod sa kaguol nga akong naagian.

¹⁶ Pinaagi niini, Ginoo, molig-on ang kinabuhi sa tawo,
ug ako mismo nalig-on.
Giayo mo ako ug gitugotan nga mabuhi.

¹⁷ Tinuod nga ang akong pag-antos alang sa akong kaayohan.
Tungod sa imong gugma, giluwes mo ako sa kalaglagan
ug gipasaylo mo ang akong mga sala.

¹⁸ Kay unsaon ko pa man pagdayeg kanimo kon patay na ako?

Ang mga patay dili na makadayeg kanimo
o makalaom sa imong pagkamatinumanon.

¹⁹ Ang mga buhi lang ang makadayeg kanimo
sama sa akong ginahimo karon.

Ang magtag henerasyon magsugilon sa mosunod
nga henerasyon sa imong pagkamatinumanon.

²⁰ GINOO, luwason mo gayod ako. Busa sa tibuok namo nga kinabuhi,
mag-awit kami diha sa imong Templo dinuyogan sa mga instrumento.

²¹ Sa wala pa maulii si Ezequias, giingnan siya ni Isaias nga pahampolan
niya sa iyang mga sulugoon ang iyang hubag-hubag ug binulad nga igos aron
maayo siya.

²² Unya nangutana si Ezequias, “Unsay timailhan nga magpamatuod nga
maulian ako ug makaadto ako sa Templo sa GINOO?”

39

Ang mga Mensahero gikan sa Babilonia

¹ Niadtong panahona nabalitaan ni Merodac-Baladan sa Babilonia nga
naayo na si Ezequias sa iyang sakit. Busa nagpadala siyag mga sulat ug regalo
alang kang Ezequias.

² Giabi-abi pag-ayo ni Ezequias ang mga mensahero ug gipakita niya kanila
ang sulod sa iyang tago-anan sa bahandi nga mga pilak, mga bulawan, mga
panakot, mga maayong matang sa lana, mga armas ug uban pa niyang mga
bahandi. Wala gayoy bisan usa nga anaa sa iyang palasyo o gingharian nga
wala niya ipakita kanila.

³ Unya, miadto si Propeta Isaias kang Haring Ezequias ug nangutana, “Diin
gikan kadtong mga tawhana, ug unsay ilang tuyo?”

Mitubag si Ezequias, “Gikan sila sa layong dapit, sa Babilonia.”

⁴ Nangutana pa gayod ang propeta, “Unsay ilang nakita dinhi sa imong
palasyo?”

Mitubag si Ezequias, “Nakita nila ang tanan dinhi sa akong palasyo. Wala
gayoy bisan usa sa akong bahandi nga wala ko ipakita kanila.”

⁵ Unya miingon si Isaias kang Ezequias, “Pamatia kining mensahe sa GINOO
nga Makagagahom:

⁶ Moabot gayod ang panahon nga dad-on ngadto sa Babilonia ang tanang
butang sa imong palasyo, ang tanan nga natigom sa imong mga katigulan-
gan nga anaa pa hangtod karon. Wala gayoy mahibilin, ingon sa GINOO.

⁷ Ug ang uban sa imong umaabot nga mga kaliwat bihagon, ug mahimo
silang mga alagad sa palasyo sa hari sa Babilonia.”

⁸ Naghuna-huna si Ezequias nga adunay kalinaw ug walay katalagman nga
moabot sa iyang panahon. Busa miingon siya kang Isaias, “Maayo kanang
mensahe sa GINOO nga gisulti mo kanako.”

40

Ang Paglipay sa mga Katawhan sa Dios

¹ Miingon ang Dios, “Lipaya ninyo
ug dasiga ang akong katawhan.

² Sultihi ninyo nga adunay kalumo ang katawhan sa Jerusalem.
Ibalita kanila nga human na ang ilang pag-antos
ug ang ilang mga sala napasaylo na.

Kay nadawat na nila ang daghang silot
alang sa tanan nilang mga sala.”

- ³ Adunay nagsinggit sa kamingawan,
“Pag-andam ug agianan alang sa GINOO
diha sa kamingawan.
Paghimog tul-id nga dalan alang
sa atong Dios.
- ⁴ Ang matag dapit nga nalupyak tambakan,
ug ang matag bukid ug bungtod patagon.
Ang libaong ug liko-liko nga agianan ayohon ug tul-iron.
- ⁵ Unya ipadayag ang gamhanang presensya sa GINOO,
ug makita kini sa tanang katawhan.
Kay ang GINOO mismo mao ang nag-ingon niini.”
- ⁶ Adunay nag-ingon kanako, “Pagwali!”
Mitubag ako, “Unsa ang akong iwali?”
Miingon siya,
“Iwali nga ang tanang mga tawo sama sa sagbot,
ug ang ilang pagkainila sama sa bulak sa kaumahan.
- ⁷ Ang sagbot malaya ug ang iyang bulak mangahulog
tungod kay huypon kini sa hangin nga ipadala sa GINOO.
Tinuod nga ang tawo sama sa sagbot.
- ⁸ Ang sagbot malaya ug ang iyang bulak mangahulog,
apan ang pulong sa atong Dios magpadayon hangtod
sa kahangtoran.”
- ⁹ Kamong mga tigmantala sa maayong balita sa Jerusalem,*
tungas kamo sa tag-as nga bukid,
ug isinggit ninyo sa makusog ang Maayong Balita.
Ayaw kamo kahadlok sa pagsinggit.
Sultihi ninyo ang mga lungsod sa Juda nga ania na
ang ilang Dios.
- ¹⁰ Oo, miabot na ang GINOONG Dios nga gamhanan,
ug maghari siya. Moabot siya dala ang ganti.
- ¹¹ Atimanon niya ang iyang katawhan sama sa pag-atiman
sa usa ka magbalantay sa iyang mga karnero:
kugoson niya ang mga gagmayng karnero
ug giyahan niya uban sa kalumo ang mga inahan.
- ¹² Kinsay makatakos sa tubig sa dagat pinaagi sa iyang kamot,
ug makasukod sa langit pinaagi sa pagdangaw niini?
Kinsay makasulod sa tanang yuta sa taksanan
o makatimbang sa mga bukid ug mga bungtod?
- ¹³ Kinsa ba ang nahibalo sa huna-huna sa GINOO
o makatudlo kaniya kon unsay angay niyang buhaton?
- ¹⁴ Kinsay gipangayoan niyag tambag aron makasabot siya?
Kinsa ba ang nagtudlo kaniya sa hustong dalan?
Kinsa ang naghatag kaniya sa kahibalo
o nagtultol kaniya ngadto sa dalan sa kaalam?
- ¹⁵ Ang tinuod, ang mga nasod
sama lang sa usa ka tulo sa tubig diha sa timba,
o abog sa timbangan.
Alang sa Dios,
ang mga isla sama lang kagaan sa abog.
- ¹⁶ Ang kahayopan sa Lebanon dili igo

* **40:9** *Jerusalem*: sa Hebreo makita usab ang pulong nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem.

- nga ihalad ngadto kaniya,
 ug ang mga kakahoyan niini
 dili paigo nga isugnod sa mga halad.
- 17 Dili makatupong ang mga nasod kon itandi kaniya.
 Walay bili ang mga nasod alang kaniya.
- 18 Busa kang kinsa ninyo ikatandi ang Dios?
 O sa unsa ba ninyo siya ipakasama?
- 19 Sa dios-dios ba nga hinimo lang sa panday,
 ug gihaklapan ug bulawan
 ug gidekorasyonan ug kadena nga plata?
- 20 O sa mga dios-dios ba nga kahoy nga dili daling magabok
 ug gipahimo sa kabos nga tawo
 ngadto sa maayong mopanday aron dili matumba?
- 21 Wala ba kamo masayod o makadungog?
 Wala bay nagsulti kaninyo kon giunsa pagbuhat sa kalibotan?
- 22 Gihimo kini sa Dios nga naglingkod
 sa iyang trono ibabaw sa kalibotan,
 ug ang katawhan sa ubos mura lang ug mga apan-apan.
 Gibuklad niya ang langit sama sa kurtina.
 Gibuklad niya kini nga daw sama sa tolda aron puy-an.
- 23 Gikuhaan niyag gahom
 ug bili ang mga pangulo sa kalibotan.
- 24 Sama sila sa tanom nga bag-o pa lang gitisok,
 ug halos wala pa gani makapanggapot
 sa dihang gihuyop sila sa GINOO, ug nalaya sila,
 unya gipalid sila sa alimpulos nga daw tahop.
- 25 Miingon ang Balaang Dios,
 “Kang kinsa ninyo ako ipakasama?
 Aduna bay sama kanako?”
- 26 Hangad kamo sa langit!
 Kinsa man ang naghimo nianang mga bitoon?
 Ang naghimo niana mao ang Dios.
 Gitagsa-tagsa niya sila pagpatunga ug ginatawag
 niya sila sa ilang mga ngalan.
 Tungod sa iyang gahom walay usa kanila nga nawala.
- 27 Kamong mga kaliwat ni Jacob, nganong nagreklamo man kamo?
 Kamong mga katawhan sa Israel, nganong nakasulti man kamo niini:
 “Ang among mga plano[†] wala makita sa GINOO
 ug gipakawalay-bili niya ang among mga katungod?”
- 28 Wala ba kamo masayod o makadungog
 nga ang GINOO mao ang walay kataposan nga Dios
 nga nagbuhat sa tibuok kalibotan?[‡]
 Dili siya bation ug kakapoy o maluya,
 ug walay makatugkad sa iyang huna-huna.
- 29 Gihatagan niyag kusog ang mga maluya
 ug ang mga gikapoyan.
- 30 Bisan ang mga batan-on kapoyan,
 mangaluya, ug mangatumba,
- 31 apan ang mga nagsalig sa GINOO
 makaangkon pag-usab ug kusog.

[†] 40:27 plano: o paghago. [‡] 40:28 tibuok kalibotan: sa literal, kinatumyan sa kalibotan.

Mahisama sila sa naglupad nga agila;
kon managan sila dili sila kapoyon;
kon manglakaw sila dili sila maluya.

41

Tabangan sa Dios ang Israel

- ¹ Miingon ang GINOO,
“Kamong mga katawhan diha sa mga isla,
paghilom kamo ug pamati kamo kanako.
Kamo nga mga kanasoran,
pagmalig-on kamo ug duol kamo kanako,
ug isulti ninyo ang inyong mga reklamo.
Magtigom kita ug ato kining husayon.
- ² “Kinsa bay midasig sa tawo
nga gikan sa sidlakan aron mag-alagad kaniya?
Kinsa ang nagtugyan diha kaniya
niining mga kanasoran ug mga hari?
Gilaglag niya sila pinaagi sa iyang espada ug pana;
nahisama sila sa abog ug sa tahop nga gipalid sa hangin.
- ³ Gigukod niya sila ug walay mibabag kaniya,
bisan sa mga dapit nga wala pa niya maadtoi.
- ⁴ Kinsa ang naghimo niining tanan?
Kinsa ang nagbuot sa tanang panghitabo
sukad pa sa sinugdan sa mga henerasyon?
Ako, ang GINOO, nga anaa na sukad pa
sa sinugdanan sa kalibotan
ug anaa usab gihapon ako hangtod sa kataposan niini.”
- ⁵ Nakita sa mga tawo sa mga isla
ang akong binuhatan ug nangahadlok sila.
Hangtod ang mga tawo sa layong
mga dapit nagkurog sa kahadlok.
Nagtigom sila,
- ⁶ nagtinabangay,
ug nagdinasigay sa usag usa.
- ⁷ Nagdinasigay sa usag usa ang mga panday, platero,
ug uban pang mga trabahante nga nanghimo
ug mga dios-dios, nga nag-ingon,
“Maayo ang atong trabaho.”
Unya gilansang nila ang dios-dios
sa iyang butanganan aron dili matumba.
- ⁸ “Apan ikaw, Israel nga akong alagad ug pinili,
nga ang imong katawhan
mga kaliwat ni Abraham nga akong higala.
- ⁹ Gitawag ka nako ug gikuha gikan sa labing layo
nga bahin sa kalibotan ug giingnan, ikaw akong alagad.
Gipili ka nako ug wala ka nako isalikway.
- ¹⁰ Ayaw kahadlok kay ako imong kauban.
Ayaw kabalaka kay ako ang imong Dios.
Lig-onon ug tabangan ka nako.
Panalipdan ka nako pinaagi sa akong gahom

nga mao ang makaluwas kanimo.

11 “Ang tanang nasuko kanimo sigurado gayod nga maulawan ug tamayon.
Mangahanaw ang tanang adunay kapungot kanimo.

12 Bisan pangitaon mo pa
ang imong mga kaaway dili mo na sila makita.
Sila nga nakig-gira kanimo mangahanaw.

13 Kay ako, ang GINOO nga imong Dios,
nagpalig-on kanimo
ug nag-ingon kanimo nga ayaw kahadlok
kay tabangan ka nako.

14 Bisan ug gamay ka lang ug luya,*
ayaw kahadlok kay ako mismo ang motabang kanimo.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

Ako ang imong Manluluwas,
ang balaan nga Dios sa Israel.

15 Pamati! Himuon ka nako nga sama sa gamit
sa pagpanggiok nga bag-o
ug adunay daghang hait nga ngipon.
Giokon ug dugmokon mo ang mga bukid
ug himuon mong daw mga tahop ang mga bungtod.

16 Taphan mo sila ug ilupad sila sa hangin;
ikatang sila sa alimpulos.

Apan ikaw maglipay sa GINOO;
magdayeg ka sa Balaan nga Dios sa Israel.

17 “Kon ang akong katawhan nga mga kabos mangitag tubig
ug wala silay makita,
ug momala ang ilang tutunlan sa kauhaw,
ako, ang GINOO maoy motabang kanila.
Ako nga Dios sa Israel dili mosalikway kanila.

18 Padagaydayon ko ang mga suba sa taas nga mga dapit
ug ang mga tuboran sa mga walog.
Himuon kong katubigan ang disyerto,
ug ang malang yuta butangan kog mga tuboran.

19 Patubuon ko sa disyerto ang mga kahoyng sedro,
akasya, mirto, olibo, pino, enebro, ug sipres,

20 aron makita, mahibaloan, ug masabtan sa katawhan
nga ako, ang GINOO, ang Balaan nga Dios
sa Israel, mao ang naghimo niini.”

Walay Kapuslanan ang mga dios-dios

21 Miingon ang GINOO, ang Hari sa Israel,†
ngadto sa mga dios-dios,

“Sige, ipahayag ang inyong reklamo
ug pangatarungan kamo!

22 Duol kamo ug ingna kami kon unsa
ang mahitabo sa umaabot.

Isulti kanamo kon unsa ang mga butang nga nahitabo kaniadto
aron matimbang-timbang namo
ug mahibaloan kon unsay ilang sangpotan.

* **41:14** *luya*: sa literal, *murag ulod*. † **41:21** *Hari sa Israel*: sa literal, *Hari ni Jacob*.

- ²³ Isulti kanamo kon unsay mahitabo sa umaabot
aron mahibaloan namo nga mga dios kamo.
Paghimo kamog maayo o daotan
aron matingala ug mahadlok kami kaninyo.
- ²⁴ Apan ang tinuod, wala kamoy pulos,
ug wala gayod kamoy mahimo.
Ang mga nagpili sa pagsimba kaninyo angay kasilagan.
- ²⁵ “Gipili ko nga modumala ang usa ka tawo
nga gikan sa sidlakan.
Modangop siya kanako;
ug karon moabot siya gikan sa amihan.
Laglagon niya ang mga tigdumala sama sa pagtamak
sa magkukolon sa lapok nga himuon niyang kolon.
- ²⁶ Kinsa kaninyo ang nagpadayag kaniadto nga mahitabo kini
aron mahibalo kami ug makaingon nga husto siya?
Wala gayoy usa kaninyo nga nagpadayag niini,
ug wala nakadungog nga aduna kamoy gisulti.
- ²⁷ Ako, ang GINOO,
mao ang unang nagsulti niini sa Jerusalem.[‡]
Nagpadala ako sa Jerusalem ug usa ka mensahero
aron sa pagsulti sa maayong balita nga anaa na ang motabang kanila.
- ²⁸ Gitang-aw ko kon aduna bay dios-dios nga makatambag,
apan wala gayod akoy nakita.
Wala gayoy usa kanila nga makatubag
sa akong mga pangutana.
- ²⁹ Tanan sila wala pulos, ug wala gayod silay kapuslanan.
Sama sila sa hangin nga lumalabay lang.”

42

Ang Alagad sa GINOO

- ¹ Miingon ang GINOO, “Ania ang akong alagad nga akong gilig-on.
Ako siyang gipili ug nalipay ako kaniya.
Gamhan ko siya sa akong Espiritu,
ug magdala siyang katarungan ug kaangayan sa mga nasod.
- ² Dili siya mosinggit o mosulti ug kusog diha sa mga kadalanan.
- ³ Dili niya pasagdan ang mga maluya sa pagtuo,^{*}
kay tabangan niya ang tanan bisan ang gamay lang gayod ug pagtuo.
Sa iyang pagkamatinumanon ipatuman gayod niya ang hustisya.
- ⁴ Dili gayod siya moundang o mawad-ag paglaom hangtod
nga mapatunhay niya ang hustisya ug kaangayan sa kalibotan.
Ang mga tawo sa mga isla naghulat sa iyang mga pagtulon-an.”
- ⁵ Mao kini ang giingon sa Dios, ang GINOO nga nagbuhat
sa kalangitan nga iyang gibukhad nga daw tela.
Gibuhat niya ang kalibotan ug ang tanang anaa niini.
Siya usab ang naghatag ug gininhawa sa mga tawo
ug sa tanang mga binuhat nga anaa sa kalibotan.
- ⁶ Miingon siya sa iyang alagad, “Ako, ang GINOO, mao ang nagtawag kanimo
sa pagpakita sa akong pagkamatarong.
Tabangan ug panalipdan ka nako,

[‡] **41:27** *Jerusalem*: sa Hebreo makita usab ang pulong nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem. ^{*} **42:3** *mga maluya sa pagtuo*: o mga gidaog-daog.

- ug pinaagi kanimo mohimo akog kasabotan uban sa mga tawo.
 Himuon ka nako nga suga ngadto sa mga nasod,
 7 aron mobuka ang mga mata sa mga buta ug mahatagag kagawasan
 ang mga binihag nga nabilanggo sa mangiob nga bilanggoan.
 8 Ako mao ang GINOO, mao kana ang akong ngalan!
 Dili ko ihatag ang akong pasidungog kang bisan kinsa
 o ang pagdayeg nga alang kanako ngadto sa mga dios-dios.
 9 Ang akong mga giingon kaniadto natuman na,
 ug karon ipadayag ko ang mga bag-ong mga panghitabo sa dili pa kini
 moabot.”

Awit sa Pagdayeg sa GINOO

- 10 Pag-awit kamo ug bag-ong awit ngadto sa GINOO!
 Pag-awit kamo ug mga pagdayeg kaniya,
 bisan kamo nga anaa sa pinakalayong bahin sa kalibotan.
 Dayega ninyo siya, kamo nga naglawig sa dagat
 ug tanan kamong mga binuhat nga anaa niini,
 ug kamong nagpuyo sa mga isla.
 11 Dayega ninyo siya, kamong anaa sa mga lungsod sa kamingawan
 ug kamong mga lumulupyo sa Kedar.
 Pag-awit kamo sa kalipay, kamong mga katawhan sa Shela.
 Panghugyaw kamo gikan sa tumoy sa mga bukid.
 12 Pasidunggi ug dayega ang GINOO, kamong anaa sa mga isla.
 13 Makig-away ang GINOO sama sa usa ka sundalong kusgan ug isog.
 Mosinggit siya sa pagsulong,
 ug modaog siya batok sa iyang mga kaaway.
 14 Moingon siya, “Sa taas nga panahon naghilom lang ako
 ug gipugngan ko ang akong kaugalingon.
 Apan karon mosinggit ako sama sa usa ka babayeng gapanganak.
 15 Tumpagon ko ang mga bukid ug mga bungtod,
 ug palayaon ko ang mga tanom niini.
 Himuon ko ang mga suba nga malang yuta,[†]
 ug pahubsan ko ang mga katubigan.
 16 Agakon ko ang akong katawhan nga mga buta sa kamatuoran
 ngadto sa dalan nga wala nila masinati ug maagii.
 Himuon kong kahayag ang kangitngit sa ilang agianan,
 ug patagon ko ang mga libaong nga dapit nga ilang lakwan.
 Himuon ko kini ug dili ko sila isalikway.
 17 Apan kadtong nagsalig sa mga dios-dios
 ug nag-ila sa tinunaw nga mga rebulto nga ilang dios-dios,
 mangikyas sa kaulaw.”

Ang Israel sama sa Bungol ug Buta

- 18 Miingon ang GINOO sa iyang katawhan,
 “Kamong sama sa mga bungol ug buta,
 pamati kamo ug tan-aw!
 19 Alagad ug pinili ko kamo. Mga mensahero ko kamo,
 apan walay makalabaw sa inyong pagkabuta ug pagkabungol.
 20 Daghan na kamog nakita, apan wala ninyo tagda.
 Makadungog kamo, apan dili kamo mamati.”
 21 Buot gayod sa GINOO nga mapakita ang iyang pagkamatarong,[‡]

[†] 42:15 malangyuta: sa Hebreo, mga isla. [‡] 42:21 mapakita ang iyang pagkamatarong: o luwason ang iyang katawhan.

- aron ang iyang kasugoan mapasidungan.
- 22 Apan karon ang iyang katawhan gikawatan,
gillogan sa ilang mga kabtangan, gipriso sa mga bangag
o sa mga bilanggoan, ug wala gayoy nakatabang kanila.
- 23 Kinsa kaninyoy buot mamati o mohatag
ug pagtagad niining inyong nadunggan gikan karon?
- 24 Kinsa ba ang nagtugot nga kawatan
ug ilogan sa ilang kabtangan ang Israel?
Dili ba ang GINOO nga atong nasad-an?
Kay wala nato sunda ang iyang mga pamaagi
ug wala nato tumana ang iyang kasugoan.
- 25 Busa gipakita sa GINOO ang iyang hilabihan nga kasuko kanato
pinaagi sa pagpaantos kanato sa kapait sa gira.
Ang iyang kasuko sama sa kalayo nga milukop ug misunog kanato,
apan wala nato kini gihuna-huna ug gitagad.

43

Nagsaad ang Dios sa Pagluwas sa Israel

- 1 Apan karon mao kini ang giingon sa GINOO nga nagbuhat kanimo,
O Israel, “Ayaw kahadlok kay luwason ko gayod ikaw.*
Gitawag ka nako sa imong ngalan, ug akoa ka.
- 2 Kon moagi ka sa tubig, mouban ako kanimo.
Kon motabok ka sa mga suba dili ka malumos.
Kon moagi ka sa kalayo, dili ka mapaso;
ang dilaab niini dili makalamoy kanimo.
- 3 Kay ako ang GINOO nga imong Dios,
ang Balaang Dios sa Israel, nga imong Manluluwas.
Itugyan ko sa ubang nasod ang Ehipto, Etiopia,[†] ug Seba puli kanimo.
- 4 Itugyan ko ang ubang katawhan puli kanimo,
tungod kay bililhon ug dungganon ka alang kanako,
ug tungod kay gihigugma ka nako.
- 5 Ayaw kahadlok kay kauban mo ako.
Tigomon ko ang imong mga kaliwat
gikan sa sidlakan ug kasadpan.
- 6 Ingnan ko ang mga nasod sa amihan ug habagatan
nga pasagdan ang imong mga kaliwat nga mobalik sa ilang yuta,
nga papaulion sila gikan sa layong mga dapit.
- 7 Sila ang mga katawhan nga akong gitawag;
gibuhat ko sila alang sa akong kadungganan.”
- 8 Miingon usab ang GINOO,
“Tawga ang akong katawhan nga adunay mga mata apan dili makakita,
adunay mga dalunggan apan dili makadungog!
- 9 Papundoka ang tanang katawhan sa nasod.
Kinsa sa ilang mga dios-dios ang makatagna sa umaabot?
Kinsa kanila ang nagpadayag kaniadto sa mga panghitabo karon?
Padad-a silag mga saksi sa pagpamatuod nga husto sila
aron makadungog niini ang uban ug moingon nga tinuod gayod.
- 10 Mga katawhan sa Israel, kamo akong mga saksi.

* 43:1 luwason ko gayod ikaw: o ikaw giluwason ko na. † 43:3 Etiopia: sa Hebreo, Cush.

Gipili ko kamo nga akong alagad aron makaila kamo ug motuo kanako,
 ug masabtan ninyo nga ako lang ang Dios.
 Wala gayoy laing Dios nga una kanako
 o mosunod pa kanako.

11 Ako lang gayod ang GINOO.

Gawas kanako, wala nay lain pa nga Manluluwas.

12 Nagpahibalo ako nga luwason ko kamo, ug gituman ko kini.

Walay lain nga dios nga naghimo niini kaninyo;
 kamo ang akong mga saksi.”

Miingon pa ang GINOO, “Ako mao ang Dios.

13 Sukad pa kaniadto ako na ang Dios.

Walay makalingkawas sa akong mga kamot.

Walay makausab sa akong mga binuhatan.”

Nagsaad ang Dios nga Tabangan Niya ang Iyang Katawhan

14 Mao kini ang giingon sa GINOO,

ang inyong Manluluwas, ang Balaan nga Dios sa Israel,
 aron maluwas kamo, ipasulong ko ang Babilonia

sa mga sundalo sa usa ka nasod,
 ug mangikyay ang mga taga-Babilonia[‡]

ngadto sa mga barko nga ilang gipasigarbo.

15 Ako mao ang GINOO, ang inyong Balaang Dios,
 ang magbubuhay sa Israel, ang inyong Hari.

16 Ako ang GINOO nga naghimo
 ug agianan taliwala sa dagat.

17 Gitigom ko ang mga karwahi,
 mga kabayo, ug mga sundalo sa Ehipto,

ug gilaglag sila didto sa dagat,
 ug dili na gayod sila makabangon pa.

Sama sila sa suga nga napalong.

18 Apan ayaw na ninyo sigehag huna-huna ang nangagi,

19 kay maghimo akog bag-ong butang.

Nahitabo na gani kini. Wala ba ninyo nakita?

Maghimo akog dalan ug mga tuboran diha sa disyerto.

20 Bisan ang ihalas nga mga mananap magpasidungog kanako,

apil ang ihalas nga mga iro[§] ug ang mga kuwago,

kay maghatag akog mga tuboran diha sa disyerto,
 aron adunay mainom ang akong piniling katawhan.

21 Sila ang katawhan nga akong gibuhay

aron mahimong ako, ug aron modayeg kanako.

22 Apan wala ka mangayo ug tabang gikan kanako, Israel,

kondili, gipul-an ka na hinuon kanako!

23 Wala ka mohalad kanakog mga karnero ingon nga halad nga sinunog.

Wala mo ako pasidungog sa imong mga halad
 nga wala ko man unta ikaw lisod-lisora

ug hasola pinaagi sa pagpangayo kanimog mga halad
 sa pagpasidungog ug mga insenso.

24 Wala mo gayod ako palitig insenso,

[‡] 43:14 taga-Babilonia: sa literal, *Kaldeanhon*. Mao kini ang laing tawag sa mga taga-Babilonia.

[§] 43:20 ihalas nga mga iro: sa English, “jackals”.

ni tagbawa sa tambok sa imong mga halad.
 Apan gipabug-atan mo hinuon ako
 ug gisamok sa imong mga sala.

- 25 “Ako mismo mao ang nagpala sa imong sala alang sa akong kadunggan, ang dili ko na kini hinumdoman pa.
 26 Hisgotan ta pagbalik ang mga nanglabay; maghusay kita.
 Ipahayag ang imong katarungan sa pagpamatuod nga ikaw inosente.
 27 Nakasala ang imong unang katigulangan,
 ug misupak kanako ang imong mga pangulo.
 28 Busa gipakaulawan ko ang imong mga pari
 ug gitugyan ka nako, Israel,
 ngadto sa kalaglagan ug kaulawan.

44

Ang Saad sa Dios ngadto sa Israel

- 1 “Apan karon, pamati, O Israel nga akong alagad,
 ang katawhan nga akong pinili, nga mga kaliwat ni Jacob.
 2 Ako, ang GINOO,
 mao ang naghimo ug nagtabang kanimo.
 Ayaw kahadlok, ikaw nga akong alagad
 ug pinili nga katawhan.
 3 Kay hatagan ka nako ug tubig nga mohupay
 sa imong kauhaw ug mobasa sa imong malang yuta.
 Gamhan ko sa akong Espiritu ang imong mga kaliwat
 ug panalanginan ko sila.
 4 Mouswag sila sama sa labong nga mga sagbot
 nga abunda sa tubig
 o sa mga kahoy sa daplin sa sapa.
 5 Adunay moingon, ‘Iya ako sa GINOO,’
 ug adunay uban nga moingon, ‘Kaliwat ako ni Jacob.’
 Adunay mosulat usab diha sa ilang kamot sa ngalan sa GINOO,
 ug maghuna-huna sa ilang kaugalingon
 nga sakop sa katawhan sa Israel.

Walay Kapuslanan ang mga dios-dios

- 6 “Mao kini ang giingon sa GINOO,
 ang Hari ug Manluluwas sa Israel,
 ang Makagagahom nga GINOO:
 Ako ang una ug ang kataposan.
 Wala nay laing Dios gawas kanako.
 7 Kinsa ang sama kanako? Ipasulti siya sa akong atubangan
 kon unsay nahitabo sukad sa panahon nga gitukod
 ang usa ka nasod, ang akong katawhan,
 ug kon unsa ang mahitabo sa umaabot.
 8 Ayaw kamo kahadlok o kalisang.
 Dili ba nga gipadayag ko na man kaninyo
 kaniadto pa ang akong katuyoan?
 Ug kamo mismo ang akong mga saksi.
 Adunay lain pa bang Dios gawas kanako?
 Wala gayod! Wala na akoy nahibaloan

pa nga dakong bato nga salipdanan.*,”

⁹ Walay pulos ang tanang naghimog mga dios-dios.

Ug kining mga dios-dios nga ilang gipakamahal walay bili.

Sila mismo makapamatuod nga wala kini bili.

Kay dili kini makakita ug walay nahibaloan.

Mao gani nga maulawan ang mga nagsimba niini.

¹⁰ Buang-buang ang tawo nga naghimo ug mga dios-dios

nga dili man lang niya mapuslan.

¹¹ Pamati! Maulawan ang tanang nagsimba sa mga dios-dios,

kay ang naghimo niini mga tawo lang usab.

Tigoma silang tanan aron sa pagpanalipod sa ilang kaugalingon,

kay malisang sila kanako ug maulawan.

¹² Ang panday sa puthaw mobutang ug puthaw sa бага.

Masohon niya kini ug kusog aron pormahon nga dios-dios.

Maluya siya sa kagutom ug malipong sa kauhaw.

¹³ Ang panday sa kahoy mosukod ug usa ka putol sa kahoy.

Markahan niya kini ug pormahong tawo pinaagi sa iyang mga gamit.

Unya kuliton niya kini sa matahom nga dagway sa tawo

aron ibutang sa usa ka balay.

¹⁴ Aron aduna siyay gamiton nga kahoy,

magputol siyag sedro, o sipres,

o terebinto nga iyang gipatubo sa kakahoyan.

Magtanom usab siyag kahoyn pino,

ug pinaagi sa ulan motubo kini.

¹⁵ Gamiton niyang sugnod ang ubang mga kahoy,

aron makapainit siya ug makaluto ug pan.

Ug ang uban himuon niyang dios-dios,

ug unya ludhan niya kini ug simbahan.

¹⁶ Ihaling niya ang ubang mga kahoy

ug magsugba siyag karne diha sa бага niini.

Unya mokaon siya sa sinugba ug mabusog.

Magpainit-init usab siya sa kalayo ug moingon,

“Maayo kay nainitan ako.”

¹⁷ Ug ang ubang kahoy, himuon niyang dios-dios.

Moluhod siya ug mosimba niining mga dios-dios,

ug mag-ampo nga nag-ingon,

“Luwasa ako, kay ikaw ang akong dios.”

¹⁸ Kining mga tawhana wala masayod

o makasabot sa ilang gihimo.

Ang ilang mga mata nataptapan,

mao nga dili sila makakita.

Ang ilang mga huna-huna natak-opan,

busa dili sila makasabot.

¹⁹ Wala gayod kanilay makapamalandong

ug makahuna-huna aron sa pag-ingon,

“Gisugnod ko ang ubang kahoy ug nagluto akog pan.

Nagsugba akog karne diha sa бага niini, ug mikaon ako.

Ug karon himuon ko bang usa ka ngil-ad nga butang ang nahibiling kahoy?

Mosimba ba ako sa usa ka putol sa kahoy?”

* **44:8** salipdanan: sa literal, *bato*.

20 Sama lang siya sa nagkaon ug abo.

Ang nalimbongan niyang huna-huna nagpahisalaag kaniya.
Ug dili niya maluwas ang iyang kaugalingon,
ni makaamgo ug makapangutana sa iyang kaugalingon.
Dili niya madawat nga ang dios-dios
sa iyang mga kamot dili tinuod nga dios.

21 Miingon ang GINOO, “Hinumdumi kining mga butanga,
O Israel, kay ikaw akong alagad. Gihimo ka nako,
aron moalagad kanako, ug dili ko gayod ikaw kalimtan.

22 Wad-on ko na ang imong mga sala sama sa dag-om o gabon.
Balik kanako, O Israel, kay luwason ko gayod ikaw.”

23 Pag-awit sa kalipay, O kalangitan!

Singgit ug kusog, O kalibotan!
Pag-awit kamong mga bukid ug mga kakahoyan,
kay giluwas na sa GINOO ang mga kaliwat ni Jacob;
gipakita niya ang iyang pagkagamhanan sa Israel.

Pagapuy-an Pag-usab ang Jerusalem

24 Mao kini ang giingon sa GINOO nga inyong Manluluwas,
nga nagbuhat kaninyo: Ako ang GINOO
nga naghimo sa tanang butang.
Ako lang gayod ang nagbukhad sa kalangitan,
ug nagmugna sa kalibotan.

25 Gisanta ko ang mga tagna sa bakakong mga propeta.
Ug gihimo kong mga buang-buang ang mga manalagna.
Gituis ko ang kahibalo sa mga maalamon,
ug gihimong kawang ang ilang kahibalo.

26 Gituman ko ang mga panagna sa akong alagad† ug mga mensahero.
Miingon ako nga ang Jerusalem pagapuy-an pag-usab,
ug ang uban pang mga lungsod sa Juda tukoron pag-usab.

27 Kon momando ako nga momala ang mga suba, momala kini.

28 Moingon ako kang Cyrus,
“Ikaw ang magbalantay sa akong katawhan,
ug himuon mo ang tanan kong gusto.

Magmando siya nga tukoron pag-usab
ang Jerusalem ug ang Templo niini.”

45

Gipili sa GINOO si Cyrus

1 Mao kini ang giingon sa GINOO kang Cyrus nga iyang pinili,
kansang gahom iyang gipalig-on.

“Sakopon mo ang mga nasod ug pildihon mo ang mga hari.
Ablihan mo ang mga pultahan sa ilang mga siyudad
ug dili na kini sirad-an.

2 Mouna ako aron sa pag-andam sa imong agianan,
ug patagon ko ang mga bukid.

Gub-on ko ang mga pultahan nga bronsi
ug ang mga trangka niini nga puthaw.

3 Ihatag ko kanimo ang mga tinipig nga bahandi,

† 44:26 alagad: o mga alagad.

aron mahibaloan mo nga ako mao ang GINOO,
ang Dios sa Israel nga nagtawag kanimo.

4 “Gitawag ka nako aron tabangan mo ang Israel nga akong alagad,
ang katawhan nga akong pinili.

Gipasidunggan ka nako bisan wala ka makaila kanako.

5 Ako mao ang GINOO, ug wala nay lain;
wala nay laing Dios gawas kanako.

Hatagan ka nako ug kusog bisan wala ka makaila kanako,

6 aron ang mga katawhan sa tibuok kalibotan mahibalo
nga wala nay laing Dios gawas kanako.

Ako mao ang GINOO, ug wala nay lain.

7 Ako ang naghimo sa kahayag ug sa kangitngit.

Ako ang nagdala sa kaayohan ug sa katalagman.

Ako, ang GINOO, mao ang naghimo niining tanan.

8 “Maghatag akog kadaogan* sama sa paghatag sa kalangitan ug ulan.
Ug dawaton kini sa mga tawo sa kalibotan.

Molungtad ang kaluwasan,

ug ang pagkamatarong sama sa tanom nga nanubo.

Ako, ang GINOO, ang naghimo niini.

9 “Alaot ang makiglalis sa Dios nga iyang Magbubuhat.

Sama lang siya sa kolon.

Makareklamo ba ang yuta sa magkukolon kon unsay iyang himuon?

O makareklamo ba siya nga kulang sa kahanas ang magkukolon?

10 Alaot ang anak nga moingon sa iyang ginikanan,

‘Nganong gipanganak ninyo akong sama niini?’ ”

11 Mao kini ang giingon sa GINOO,

ang Balaang Dios sa Israel ug ang iyang Magbubuhat,

“Nagreklamo ba kamo sa akong gihimo?

But-an ba ninyo ako sa angay nakong buhaton?

12 Ako ang naghimo sa kalibotan,

ug nagbuhat sa tawo nga nagpuyo niini.

Ang akong mga kamot mao ang nagbukhad sa langit

ug ako ang nagmando nga mosidlak

ang adlaw, bulan, ug mga bitoon.

13 Ako mismo ang modasig kang Cyrus sa pagtuman sa akong matarong nga
katuyoan.

Himuon ko nga husto ang tanan niyang mga pamaagi.

Pabarogon niya pag-usab ang akong siyudad,

ug hatagan niyang kagawasan ang akong katawhan nga binihag.

Ug himuon niya kini dili tungod kay gisuholan o gigantihan siya.

Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang nag-ingon niini.”

14 Miingon ang GINOO sa Israel,

“Mahimo mong sakop ang mga taga-Ehipto ug taga-Etiopia,†

apil na ang mga taga-Seba kansang kalalakin-an tag-as ug barog.

Moanha sila kanimo dala ang ilang mga bahandi ug mga produkto.

Mahimo mo silang mga bihag.

Moluhod sila kanimo ug magpakiluoy nga mag-ingon,

* 45:8 kadaogan: o pagkamatarong. † 45:14 Etiopia: sa Hebreo, Cush.

‘Tinuod nga ang Dios nag-uban kanimo,
ug siya lang ang Dios!’ ”

- ¹⁵ O Dios ug Manluluwas sa Israel, tinuod nga ikaw Dios
nga dili magpakita sa imong kaugalingon.
- ¹⁶ Maulawan gayod ug tamayon ang tanang naghimo ug mga dios-dios.
- ¹⁷ Apan luwason mo, GINOO, ang Israel,
ug ang ilang kaluwasan walay kataposan.
Dili na gayod sila maulawan ug tamayon hangtod sa hangtod.
- ¹⁸ Ikaw, GINOO, mao ang Dios.
Gimugna mo ang kalangitan ug kalibotan.
Wala mo himoa ang kalibotan nga haw-ang,
kondili gihimo mo kini aron puy-an.
Kay ikaw miingon, “Ako mao ang GINOO,
ug wala nay lain.
- ¹⁹ Wala ako magsulti diha sa tago, diin walay makahibalo.
Wala ako moingon sa mga kaliwat ni Jacob nga modangop sila kanako
kon wala man lang silay madawat.
Ako, ang GINOO, nagsulti sa kamatuoran.
Gipadayag ko kon unsa ang husto.”
- ²⁰ Miingon usab ang GINOO, “Pagpundok kamo ug duol kanako,
kamong mga nakalingkawas gikan sa pagsakop sa mga nasod.
Wala gayoy kahibalo ang mga nagdala-dala sa ilang mga dios-dios nga kahoy.
Nagpangamuyo sila niining mga dios-dios nga dili makaluwas kanila.
- ²¹ Pagsabot kamo, ug ipadayag ninyo ang inyong katarungan.
Kinsa ang nagtagna kaniadto sa mga butang nga mahitabo?
Dili ba ako, ang GINOO?
Wala nay lain nga Dios ug Manluluwas gawas kanako.
- ²² “Dangop kamo kanako aron kamo maluwas,
tanang katawhan sa tibuok kalibotan,[‡]
kay ako mao ang Dios, ug wala nay lain.
- ²³ Nanumpa ako sa akong kaugalingon,
ug ang akong gipanulti dili na mausab:
Moluhod ang tanan kanako
ug manumpa sila nga mounong kanako.
- ²⁴ Moingon sila, ‘Pinaagi lang gayod sa GINOO
makaangkon ang tawo sa kusog ug kadaogan.’ ”
Ang tanang nagdumot sa GINOO moduol kaniya ug maulawan.
- ²⁵ Sa tabang sa GINOO ang tanang mga kaliwat ni Israel
modaog ug magdayeg sila kaniya.

46

Ang mga dios-dios sa Babilonia

- ¹ Ang mga dios-dios sa Babilonia nga sila si Bel
ug Nebo nagyuko samtang gikarga sa karwahi nga giguyod sa mga asno.
Bug-at sila nga karga alang sa gikapoy nga mga asno.
- ² Managsama sila nga nagyukbo,
ug dili nila mahimong luwason ang nagdala kanila.

[‡] 45:22 tibuok kalibotan: sa literal, kinatumyan sa kalibotan.

Sila mismo apil sa pagkabihag.

- ³ Pamati kamo kanako, kamong mga kaliwat ni Jacob,
kamong tanang nahibilin sa katawhan sa Israel.
Giatiman ko kamo sukad pa sa inyong pagkatawo.
- ⁴ Bisag matigulang na kamo ug ubanon,
ako ang moatiman kaninyo.
Gihimo ko kamo ug bantayan ko gayod kamo.
Tabangan ko kamo ug luwason.
- ⁵ Kang kinsa ba ninyo ako ikatandi?
Aduna bay sama kanako?
- ⁶ Ang ubang mga tawo mopagawas sa ilang bulawan
ug plata ug mosuhol ug platero aron himuon kining dios-dios,
ug unya, ila kining yukboan ug simbahon.
- ⁷ Pas-anon nila kini, ug unya itungtong sa iyang butanganan,
ug magpabilin kini didto. Dili na kini makapahawa didto.
Kon adunay mag-ampo niini, dili kini motubag;
dili kini makaluwas kanila gikan sa ilang mga kalisod.
- ⁸ Timan-i ninyo kini, kamong mga masinupakon,
ug itanom gayod kini sa inyong alimpatakan.
- ⁹ Hinumdomi usab ninyo ang akong gipanghimo sa unang panahon.
Kay ako lamang ang Dios, ug wala nay lain nga sama nako.
- ¹⁰ Sa sinugdan pa lang gipadayag ko na ang umaabot.
Sukad pa kaniadto, giplano ko na kon unsa ang mahitabo.
Matuman gayod ang akong mga plano;
himuon ko ang tanan kong gustong buhaton.
- ¹¹ Magtawag akog usa ka tawo gikan sa usa ka layong dapit sa sidlakan,
ug tumanon niya ang akong mga plano.
Mosakdap siya sama sa langgam nga gapangdagit.
Kon unsa ang akong gisulti ug giplano tumanon ko kini.
- ¹² Pamati kamo kanako, kamong mga gahig ulo.
Dili gayod kamo makaangkon ug kadaogan.*
- ¹³ Sa dili madugay, hatagan kog kadaogan
ug kaluwasan ang Jerusalem,[†] ug pasidunggan ko ang Israel.

47

Ang Paglaglag sa Babilonia

- ¹ Miingon ang GINOO, “Maglingkod ka sa yuta, Babilonia.
Maglingkod ka nga walay trono.
Ikaw nga sama sa putli nga babaye,
dili ka na tawgong maluloy-on ug hinhin.
- ² Ulipon ka na karon,
busa pagkuhag galingan ug paggaling ug trigo.
Hukasa ang imong belo, ug isaha ang imong bisti
aron makita ang imong mga paa samtang gatabok ka sa suba.
- ³ Makita ang imong pagkahubo ug maulawan ka.
Manimalos ako kanimo ug dili ka nako kaloy-an.”

* **46:12** Dili...kadaogan: o Dili gayod kamo maghimo ug matarong. † **46:13** Jerusalem: sa Hebreo, Zion.

- ⁴ Ang atong Manluluwas,
kansang ngalan GINOO nga Makagagahom,
mao ang Balaang Dios sa Israel.
- ⁵ Miingon ang GINOO, “Babilonia,
lingkod nga malinawon sa ngitngit nga dapit.
Kay dili ka na tawgong rayna sa mga gingharian.
- ⁶ Nasuko ako sa katawhan nga akong gipanag-iyahan,
ug gisalikway ko sila.
Busa gitugyan ko sila sa imong mga kamot,
ug wala mo sila kaloy-i.
Bisan gani ang mga tigulang kanila imong gidaog-daog.
- ⁷ Miingon ka pa nga ang imong pagka-rayna walay kataposan!
Busa wala mo huna-hunaa kining imong gihimo
ug kon unsa ang mahimong sangpotan niini.
- ⁸ “Busa karon pamatia kini, ikaw nga mahigugmaon sa kalipay
ug naghuna-huna nga dili matarog.
Nag-ingon ka sa imong kaugalingon nga ikaw ang Dios,
ug wala nay lain gawas kanimo.
Naghuna-huna ka nga dili ka gayod mabalo
o mawad-ag mga anak.*
- ⁹ Apan sa kalit lang, mahitabo kini kanimo.
Mabalo ka ug mawad-ag mga anak.
Mahitabo gayod kining tanan kanimo bisag daghan ka pag
nahibaloang pagpamarang ug gamhanang mga lamat.
- ¹⁰ Nagsalig ka sa imong pagkadaotan,
kay naghuna-huna ka nga walay nakakita kanimo.
Ang imong kaalam ug kahibalo nagpahisalaag kanimo,
ug nagtukmod kanimo sa pag-ingon,
‘Ako ang Dios, ug wala nay lain gawas kanako.’
- ¹¹ Busa moabot kanimo ang katalagman ug dili ka mahibalo
kon unsaon mo kini pag-abog pinaagi sa imong salamangka.
Moabot kanimo ang kalamidad nga dili mo mabayran aron moundang.
Sa kalit lang moabot kanimo ang kalaglagan nga wala mo damha.
- ¹² “Sige, padayon sa imong pagpamarang ug mga lamat-lamat
nga imong gihagoan sukad sa bata ka pa.
Basin pag magmadaogon ka, o malisang ang imong mga kaaway.
- ¹³ Gipul-an ka na sa imong daghang plano.
Patabanga kanimo ang imong mga tawo
nga nagtuon mahitungod sa mga bitoon,
ug gatagna matag bulan
sa mga butang nga mahitabo kanimo.
- ¹⁴ Sa pagkatinuod, sama lang sila sa dagami
nga dali rang masunog.
Dili gani sila makaluwas sa ilang kaugalingon
gikan sa kalayo.
Dili kini kalayo nga makahatag ra ug igong kainit sa ilang lawas,
kay labihan kini kainit.

* **47:8** *Naghuna-huna ka...mawad-ag mga anak:* tingali ang buot ipasabot, naghuna-huna siya nga dili siya mawalaan ug tigpanalipod ug katabang.

¹⁵ Ingon ra niana ang mga tawong gipangayoan mo
 ug tambag sukad sa imong pagkabata.
 Ang matag-usa kanila nahisalaag
 ug dili sila makaluwas kanimo.

48

Gahig Ulo ang mga Israelinhon

- ¹ “Pamati kamong mga kaliwat ni Jacob,
 kamong gitawag ug Israel,
 ug naggikan sa tribo ni Juda.
 Nanumpa kamo sa ngalan sa GINOO,
 ug nagtawag kamo sa Dios sa Israel.
 Apan dili kini kinasing-kasing,
 kay dili matarong ang inyong kinabuhi.
- ² Gitawag pa ninyo ang inyong kaugalingon
 nga mga lumulupyo sa balaang siyudad
 ug nag-ingon nga nagsalig kamo sa Dios sa Israel,
 nga ang ngalan GINOO nga Makagagahom.”
- ³ Nag-ingon siya kaninyo, “Giingon ko na kaniadto
 kon unsa ang mahitabo sa umaabot.
 Ug sa kalit lang gituman ko kini.
- ⁴ Nahibalo ako kon unsa kamo kagahig ulo.
 Ang inyong liog sama kagahi sa puthaw,
 ug ang inyong agtang sama kagahi sa bronsi.
- ⁵ Busa gisulti ko nang daan kaninyo ako kong buhaton.
 Sa wala pa kini mahitabo gipahibalo ko na kini kaninyo,
 aron dili kamo makaingon nga ang inyong mga dios-dios
 nga hinimo gikan sa kahoy ug metal
 mao ang nagbuhat ug nagtuman niini.
- ⁶ Nadungog ninyo ang akong gipangbuhat
 ug nakita ninyo ang katumanan niini,
 apan dili kamo modawat nga ako ang nagbuhat niini.
 Sukad karon sultihan ko kamo sa bag-ong mga butang
 nga wala ko pa ipadayag kaninyo, ug wala pa ninyo masayri.
- ⁷ Karon ko pa lang kini himoa,
 ug wala pa ninyo kini madunggi kaniadto,
 aron dili kamo makaingon nga, ‘Ah! Nasayod na kami niana!’
- ⁸ Wala kamo makadungog o makasabot niining mga butanga
 kay sukad pa kaniadto nagpabungol-bungol na kamo.
 Nasayod ako kon unsa kamo kamaluibon.
 Kay sukad pa sa inyong pagkatawo, mga masupilon na kamo.
- ⁹ Alang sa akong kadunggan, pugngan ko ang akong
 kasuko kaninyo, aron dili kamo malaglag.
- ¹⁰ Pamati! Gihinloan ko kamo
 apan dili sama sa pagputli sa plata.
 Gihinloan ko kamo pinaagi sa pagpaantos.
- ¹¹ Himuon ko kini alang sa akong kadunggan.
 Dili gayod ako motugot nga maulawan ako
 ug ang mga dios-dios ang mapasidunggan.

Gibuhian ang Israel

- ¹² “Pamati kamo kanako, kamong taga-Israel nga akong pinili.
 Ako ang Dios; ako ang sinugdanan

ug ang kataposan sa tanan.

- ¹³ Ako mismo ang nagbutang sa pundasyon sa kalibotan
ug nagbukhad sa kalangitan.
Kon magmando ako kanila, motuman sila.

- ¹⁴ “Duol kamong tanan ug pamati.

Kinsang dios-dios ang nagtagna nga sulongon sa akong higala*
ang Babilonia aron sa pagtuman sa akong plano
batok niini nga nasod? Wala gayod!

- ¹⁵ Ako mismo ang nagsulti ug nagtawag kaniya.
Sugoon ko siya ug magmadaogon siya sa iyang himuon.

- ¹⁶ Duol kamo kanako ug pamatia kini:

Sukad sa sinugdanan
wala ako magsulti diha sa tago,

ug sa panahon
nga nahitabo ang akong mga gisulti, anaa ako.”

Ug karon ang GINOONG Dios

ug ang iyang Espiritu nagpadala
kanako aron sa pagsulti niini nga mensahe.

- ¹⁷ Miingon ang GINOO nga inyong Manluluwas,
ang Balaang Dios sa Israel:

“Ako ang GINOO nga inyong Dios
nga nagtudlo kaninyo kon unsa ang maayo alang kaninyo
ug nagtultol kaninyo sa hustong dalan.

- ¹⁸ Kon nagtuman lang unta kamo sa akong mga sugo,
sama unta sa suba nga modagayday ang mga kaayohan diha kaninyo,
ug magsunod-sunod lang unta ang inyong mga kadaogan†
sama sa mga balod nga naglapya sa baybayon.

- ¹⁹ Ang inyong mga kaliwat mahisama unta kadaghan sa balas nga
dili maihap,
ug dili gayod unta sila malaglag o mahanaw sa akong atubangan.”

- ²⁰ Biya kamo sa Babilonia!

Imantala ninyo nga malipayon sa tibuok kalibotan‡
nga giluwat sa GINOO ang iyang alagad,
ang katawhan sa Israel.§

- ²¹ Wala sila uhawa sa dihang gipangulohan sila sa Dios didto sa mga
kamingawan,
kay gipatubod niya ang tubig alang kanila gikan sa bato.
Gisiak niya ang bato ug mibuhagay ang tubig.

- ²² “Apan ang mga daotan dili makaangkon ug kalinaw,”
sumala sa GINOO.

49

Ang Alagad sa GINOO

- ¹ Pamati kamo kanako, kamong anaa sa mga isla.

Sa wala pa ako matawo gitawag na ako sa GINOO nga moalagad kaniya.

- ² Gihimo niya ang akong mga pulong nga sama kahait sa espada.

* **48:14** *higala:* tingali si Haring Cyrus. † **48:18** *kadaogan:* o pagkamatarong. ‡ **48:20** *tibuok kalibotan:* sa literal, kinatumyan sa kalibotan. § **48:20** *ang katawhan sa Israel:* sa Hebreo, nga si Jacob.

Gipanalipdan niya ako sa iyang gahom.
Gihimo niya ako nga sama sa sinaw nga pana
nga andam nang gamiton.

³ Miingon siya kanako, "Israel, ikaw ang akong alagad.
Pinaagi kanimo, pasidunggan ako sa mga tawo."

⁴ Apan miingon ako, "Ang akong paghago nakawang;
giusikan ko ang akong kusog sa mga butang nga walay hinungdan."
Apan gitugyan ko lang kini sa GINOO nga akong Dios;
siya na ang mahibalong moganti kanako.

⁵ Ang GINOO naghimo kanako diha sa sabakan
sa akong inahan nga mahimong iyang alagad aron magtigom
ug dad-on pagbalik ang mga Israelinhon ngadto kaniya.

Gipasidunggan ako sa GINOO ug siya nga akong Dios
mao ang naghatag kanakog kusog.

⁶ Miingon siya, "Ikaw nga akong alagad,
aduna pa akoy dakong buluhaton nga ipabuhat kanimo,
gawas sa pagpabalik sa mga Israelinhon nga akong gipanalipdan.
Himuon ka nako nga sama sa suga ngadto sa mga kanasoran
aron maluwat ang tibuok kalibotan.*"

⁷ Miingon ang GINOO, ang Manluluwas ug Balaang Dios sa Israel,
ngadto sa tawo nga gikalagotan
ug gitamay sa mga nasod, ug alagad sa mga pangulo,
"Makita sa mga hari kon kinsa gayod ikaw
ug manindog sila sa pagtahod kanimo.

Ang mga pangulo moyukbo sa pagpasidungog kanimo.
Mahitabo kini tungod kanako, ang GINOO nga matinumanon,
ang Balaan nga Dios sa Israel. Ako ang nagpili kanimo."

Tukoron Pag-usab ang Jerusalem

⁸ Mao kini ang giingon sa GINOO,
"Sa hustong panahon nga luwason ka nako,
tubagon ug tabangan ka nako.

Panalipdan ka nako ug pinaagi kanimo maghimo
akog kasabotan tali sa mga tawo.

Tukoron mo pag-usab ang yuta sa Israel nga naguba,
ug ihatag mo kini pagbalik sa akong katawhan.

⁹ Moingon ka sa mga Israelinhon nga binihag
ug binilanggo diha sa mangitngit nga dapit,
'Gawas kamo! Adunay kagawasan na kamo!'

"Mahisama sila sa mga karnero nga manibsib
sa daplin sa mga agianan o sa taas nga mga dapit.

¹⁰ Dili sila gutomon o uhawon.
Dili sila maunsa sa kainit sa adlaw o sa mainit nga hangin sa disyerto.
Kay ako nga adunay kaluoy kanila motultol kanila ngadto sa tuboran.

¹¹ Himuon kong dalan ang akong mga bukid nga ilang agianan.

¹² Moabot ang akong katawhan gikan sa layo,
ang uban gikan sa amihan, ang uban sa kasadpan,
ug ang uban gikan sa yuta sa Sinim.[†]"

¹³ Pag-awit sa kalipay, O kalangitan!

* **49:6** *tibuok kalibotan*: sa literal, *kinatumyan sa kalibotan*. † **49:12** *Sinim*: sa Masoretic nga Teksto; apan sa Dead Sea Scrolls, *Aswan*, nga usa ka dapit sa habagatan sa Ehipto.

Paglipay, O kalibotan!
 Pag-awit kamong mga bukid!
 Kay lipayon
 ug kaloy-an sa GINOO ang iyang katawhan nga nag-antos.

14 Apan miingon ang katawhan sa Jerusalem,[‡]
 “Gisalikway na kami sa GINOO. Gikalimtan na niya kami.”

15 Apan mitubag ang GINOO,
 “Makalimot ba ang usa ka inahan sa iyang anak nga masuso?
 Dili ba niya kaloy-an ang bata nga iyang gipanganak?
 Bisan malimot siya, ako dili gayod malimot kaninyo!

16 O Jerusalem, dili ko gayod ikaw kalimtan.
 Gisulat ko ang imong ngalan sa akong mga palad.
 Gihuna-huna ko kanunay nga pabarogon ko pag-usab ang imong mga paril.

17 Hapit na moabot ang mopabarog kanimo pag-usab,[§]
 ug ang mga naglaglag kanimo mobiya na kanimo.

18 Tan-awa ang imong palibot; ang imong katawhan
 nagtigom na ug nagduol kanimo.
 Ako, ang buhi nga GINOO, manumpa nga ipasigarbo mo sila
 sama sa pagpasigarbo sa babayeng kaslonon
 sa mga alahas nga iyang gisul-ob.

19 “Naglaglag ka ug nahimong awaaw. Apan karon, ang imong yuta
 halos dili na paigo nga puy-an sa imong katawhan.
 Ug kadtong mga naglaglag kanimo mahilayo na.

20 Ang imong katawhan nga natawo sa panahon sa imong pagsubo* moin-
 gon kanimo,
 ‘Gamay ra kaayo kining dapita alang kanamo.
 Hatagi kamig mas dako pang dapit nga kapuy-an.’

21 Unya moingon ka sa imong kaugalingon,
 ‘Kinsa bay nanganak niini kanila alang kanako?

Nangamatay ang daghan kong katawhan,[†]
 ug tungod niini nasubo ako.
 Ang uban kanila gibihag ngadto sa ubang dapit,
 ug nahibilin akong nag-inusara.
 Busa diin kini sila gikan? Kinsa ang nagsagop kanila?’ ”

22 Mao kini ang giingon sa GINOONG Dios,
 “Pamati! Sinyasan ko ang mga nasod,
 ug ibalik nila kanimo ang imong katawhan nga daw sa mga bata nga
 ginakugos.[‡]

23 Mag-alagad kanimo ang mga hari ug mga rayna.
 Sila ang moatiman kanimo.
 Moluhod sila agig pagtahod kanimo,

[‡] 49:14 *Jerusalem*: sa Hebreo, Zion. § 49:17 *mopabarog kanimo pag-usab*: mao kini sa ubang karaang mga teksto; apan sa Hebreo, *ang imong mga anak o kaliwat*. * 49:20 *panahon sa imong pagsubo*: ang buot ipasabot, ang panahon sa pagkalaglag sa Jerusalem ug pagkabihag sa katawhan niini. † 49:21 *katawhan*: sa literal, *mga anak*. Mao usab sa bersikulo 22 ug 25. ‡ 49:22 *nga daw sa mga bata nga ginakugos*: tungod kay tabangan sila sa mga taga-Persia sa ilang pagpauli.

ug magpasakop gayod sila kanimo.[§]
 Unya mahibaloan mo nga ako mao ang GINOO,
 ug ang mga nagsalig kanako dili gayod mapakyas.”

²⁴ Makuha ba pagbalik ang gipang-ilog sa mapintas* nga mga sundalo?
 Maluwas pa ba ang ilang gipangbihag?

²⁵ Apan mao kini ang giingon sa GINOO,
 “Oo, maluwas mo ang gipangbihag
 sa mapintas nga mga sundalo
 ug makuha mo pagbalik ang ilang gipang-ilog.
 Kay makig-away ako sa mga nakig-away kanimo
 ug luwason ko ang imong katawhan.

²⁶ Ipakaon ko sa mga nagdaog-daog kanimo ang ilang kaugalingong lawas.
 Ug sama sa bino, mahubog sila sa ilang kaugalingong dugo.
 Unya masayod ang tanang mga tawo nga ako mao ang GINOO,
 ang imong Manluluwas ug Manunubos,
 ang Makagagahom nga Dios ni Jacob.”

50

Ang Sala sa Israel ug ang Pagsunod sa Alagad

¹ Miingon ang GINOO,
 “Gisalikway ko ba ang Jerusalem*
 sama sa usa ka bana nga mibulag sa iyang asawa?
 Pamatud-i ninyo!†

Gibaligya ko ba kamo ingon nga ulipon
 ngadto sa akong giutangan isip bayad?
 Gibihag kamo tungod sa inyong mga sala.
 Gisalikway ang Jerusalem
 tungod sa inyong mga kalapasan.

² Nganong wala man kamo sa akong pag-abot?
 Nganong wala may mitubag sa akong pagpanawag?
 Dili ba ako makahimo pagluwas kaninyo?
 Mahimo ko ganing pamad-an ang dagat sa usa lang ka pagmando
 ug himuon nga disyerto ang mga suba,
 nga mahimong hinungdan sa pagkamatay sa mga isda!

³ Mahimo ko usab nga pangitngiton ang kalangitan
 sama kaitom sa bisting isul-ob sa pagbangotan.”

Ang Matinumanon nga Alagad sa Dios

⁴ Gitudloan ako sa GINOONG Dios kon unsa ang akong isulti
 aron madasig ko ang gipangkapoy.
 Pukawon niya ako matag buntag
 sa pagpamati sa iyang itudlo kanako.

⁵ Nagsulti ang GINOONG Dios kanako ug namati ako.
 Wala ako mosupak ni magpahilayo kaniya.

⁶ Gitahan ko ang akong likod ngadto sa mga nagbunal kanako,
 ug ang akong nawong ngadto sa nangibot sa akong bangas.
 Wala ako molikay sa ilang pagpakaulaw kanako

§ 49:23 magpasakop gayod sila kanimo: sa literal, tilapan nila ang abog sa imong mga tiil. * 49:24 mapintas: mao kini sa Dead Sea Scrolls, sa Syriac, ug sa Latin Vulgate; apan sa Masoretic nga Teksto, matarong. * 50:1 Jerusalem: sa literal, inyong inahan. † 50:1 Pamatud-i ninyo: sa literal, Hain na ang papeles sa pagpakigbulag?

- ug pagluwa sa akong nawong.
 7 Apan wala ako mobati ug kaulaw kay gitabangan ako sa GINOONG Dios.
 Busa nagmalig-on ako sama sa bato nga bantilis
 kay nasayod ako nga dili ako maulawan.
 8 Ania duol kanako ang Dios nga nagpadayag nga inosente ako.
 Kinsay nag-akusar kanako? Mag-atubang kami!
 9 Pamati! Ang GINOONG Dios mao ang nagtabang kanako.
 Kinsa ang makapamatuod nga nakasala ako?
 Magabok sila sama sa panapton.
 Kutkoton sila sa mga gagmayng mananap.
 10 Kinsa kaninyo ang nagtahod sa GINOO
 ug nagtuman sa gitudlo sa iyang alagad?
 Angay siyang mosalig sa GINOO nga iyang Dios
 bisan naglakaw siya sa kangitngit ug wala gayoy kahayag.
 11 Apan pagbantay kamong nagplano sa paglaglag sa uban;
 maunay kamo sa inyong kaugalingong plano!
 Ang GINOO mismo mao ang mosilot kaninyo;
 mangamatay kamo sa hilabihan nga pagsilot.

51

Ang Panawagan sa Pagsalig sa GINOO

- 1-2 Miingon ang GINOO, “Pamati kamo kanako,
 kamong gustong maluwas* ug modangop kanako.
 Hinumdomi ninyo si Abraham ug si Sara
 nga inyong katigulangan.
 Sama sila sa bato diin kamo gitipak
 o sa bangag diin kamo gikub-kub.
 Sa dihang gitawag ko si Abraham,
 nag-inusara lang siya.
 Apan gipanalanginan ko siya
 ug gihatagan ug daghang mga kaliwat.
 3 Kaloy-an ko gayod ang Jerusalem†
 ug ang tanang mga dapit niini nga nangaguba.
 Ang mga disyerto niini himuon kong
 sama sa Eden nga akong hardin.
 Maanaa ang kalipay ug kasadya sa Jerusalem
 ug adunay pagpasalamat ug mga pag-awit usab.
 4 “Pamati kamo kanako, O katawhan ko!
 Patalinghugi ninyo ako, O nasod ko!
 Ipadayag ko ang akong kasugoan.
 Ug ang akong katarong ug kaangayan mohatag
 ug kahayag sa mga nasod.
 5 Hapit ko na kamo hatagan ug kadaogan.‡
 Sa dili madugay luwason ko kamo.
 Dumalahan ko ang mga nasod.
 Ang anaa sa mga isla maghulat kanako
 ug maglaom sa akong gahom.
 6 Tan-awa ninyo ang kalangitan ug ang kalibotan.

* **51:1-2** *gustong maluwas*: o *gustong mahimong matarong*. † **51:3** *Jerusalem*: sa Hebreo, Zion. Mao usab sa bersikulo 11 ug 16. ‡ **51:5** *kadaogan*: o *pagkamatarong*.

Mawala ang kalangitan sama sa aso.
 Mogabok ang kalibotan sama sa panapton.
 Mangamatay ang mga lumulupyo niini
 sama sa gagmayng mananap nga naglupad.
 Apan ang kaluwasan ug kadaogan nga ihatag ko
 magpadayon sa walay kataposan.

⁷ “Pamatia ninyo ako, kamo nga nasayod
 kon unsa ang husto ug nagtuman sa akong kasugaoan!
 Ayaw kamo kahadlok sa mga pagsaway
 ug pagpakaulaw sa mga tawo kaninyo.

⁸ Kay mahisama sila sa panapton nga kutkoton
 sa mga gagmayng mananap.
 Apan ang kadaogan ug kaluwasan nga akong ihatag
 magpadayon sa walay kataposan.”

⁹ Sige na, GINOO, tabangi kami.
 Gamita ang imong gahom sa pagluwas kanamo.
 Tabangi kami sama sa imong gihimo kaniadto.
 Dili ba ikaw man ang nagtagod-tagod
 sa dragon nga si Rahab?[§]

¹⁰ Dili ba ikaw man ang nagpamala sa dagat
 aron sa paghimog agianan diha sa taliwala niini
 aron makatabok ang katawhan nga imong giluwat?

¹¹ Mobalik sa Zion ang imong mga linuwat
 nga nag-awit sa walay hunong nga kalipay.
 Mawala na ang ilang kasubo,
 ug mag-awas-awas ang ilang kalipay.

¹² Mitubag ang GINOO,
 “Ako mao ang nagdasig kaninyo.
 Busa nganong mahadlok man kamo
 sa mga tawong mamatay ra sama sa sagbot?

¹³ Nalimot na ba kamo nga ako ang naghimo kaninyo?
 Ako ang nagbukhad sa kalangitan
 ug nagbutang sa mga patukoranan sa kalibotan.
 Nganong nagkinabuhi kamo nga kanunayng
 adunay kahadlok sa kasuko
 sa mga naglutos ug buot molaglag kaninyo?
 Ang ilang kasuko
 dili na makaunsa kaninyo.

¹⁴ Sa dili madugay buhian ang mga binihag.
 Dili sila mamatay sa gibilanggoan kanila,
 ni mawad-an ug pagkaon.

¹⁵ Kay ako, ang GINOO nga inyong Dios,
 ang nagkutaw sa dagat aron modahunog ang mga balod.
 Makagagahom nga GINOO ang akong ngalan.

¹⁶ Gitudlo ko kaninyo ang angay ninyong isulti,
 ug gipanalipdan ko kamo pinaagi sa akong gahom.
 Ako ang nagpahimutang sa kalangitan
 ug ang nagbutang sa mga patukoranan sa kalibotan.

[§] 51:9 *Rahab*: kini nagrepresentar sa Ehipto.

Ug ako ang nag-ingon sa Zion,
'Ikaw ang akong katawhan.' "

Ang Kopa sa Kapungot sa GINOO

- ¹⁷ Bangon na, Jerusalem! Ang kasuko sa GINOO
sama sa ilimnon sa kopa nga gihurot mo ug inom
hangtod nga nagsusapinday ka sa kahubog.
- ¹⁸ Walay usa sa imong katawhan* nga makaagak kanimo;
walay usa kanila nga makatabang kanimo.
- ¹⁹ Nahitabo kanimo kining duha ka kalamidad:
naguba ikaw tungod sa gubat
ug nag-antos sa kagutom ang imong katawhan.
- Walay nahibilin sa imong katawhan
nga modasig ug molipay kanimo.
- ²⁰ Gipangkuyapan sila ug nagbuy-od sa eskina
sa matag dalan sama sa usa nga nalit-agan.
Nahiagom sila sa labihan nga kasuko sa GINOO;
gibadlong sila sa imong Dios.
- ²¹ Busa pamatia ninyo kini, kamong nag-antos
ug nangahubog apan dili tungod sa bino.
- ²² Mao kini ang giingon sa GINOO
nga inyong Dios nga naglaban kaninyo,
"Pamati! Gikuha ko na gikan kaninyo ang akong kasuko
nga daw ilimnon sa kopa nga makahubog.
Dili ko na kamo paimnon niini pag-usab.
- ²³ Ihatag ko kini nga kopa sa mga nagpaantos kaninyo,
ug sa nagsugo kaninyo nga mohapa aron ilang tumban
ug himuong daw yuta ug dalan ang inyong mga likod."

52

Luwason sa Dios ang Jerusalem

- ¹ Bangon na, O Zion, ug lig-ona ang imong kaugalingon!
Ipakita ang imong pagkagamhanan,
O balaan nga siyudad sa Jerusalem.
- Kay ang imong mga kaaway nga dili Israelinhon,*
nga giila nga mahugaw ug dili diosnon,
dili na makasulod kanimo pag-usab.
- ² Ayaw na pagsubo nga daw sama sa tawong
masub-anon nga nagyaka sa yuta.
- Tindog hinuon ug pangandam sa pagdumala.
Ug kamong mga lumulupyo sa Jerusalem,
badbari ninyo ang inyong kaugalingon sa mga kadena sa pagkabinihag.
- ³⁻⁴ Kay mao kini ang giingon sa GINOONG Dios,
"Gibihag kamo nga daw ulipon nga gibaligya nga walay bayad,
busa tuboson ko usab kamo nga walay bayad.
Kaniadto miadto kamo sa Ehipto aron manimuyo didto,
apan gidaog-daog kamo didto.
Unya ang Asiria na usab ang midaog-daog kaninyo.
- ⁵ Ug karon, unsa na man ang nahitabo kaninyo?

* **51:18** katawhan: sa literal, kabataan.

* **52:1** nga dili Israelinhon: sa literal, mga wala matuli.

Gibihag kamo sa Babilonia sa walay igong hinungdan.
Gitamay kamo sa mga nagdumala kaninyo.

Kanunay pa nila akong gipasipalahan.

⁶ Apan moabot ang panahon nga masayod kamo kon kinsa gayod ako,
kay ako mismo ang nagsulti kaninyo. Oo, ako gayod mismo.”

⁷ Pagkaanindot tan-awon sa mga mensahero
nga naglatas sa kabukiran aron sa pagdala sa maayong balita
nga adunay kalinaw na ang Jerusalem ug mahimong maayo na ang
kahimtang niini tungod kay luwason kini sa Dios.

Nag-ingon sila sa mga taga-Jerusalem,

“Naghari ang inyong Dios!”

⁸ Mosinggit sa kalipay ang mga tigbalantay sa siyudad kay makita gayod
nila ang pagbalik sa GINOO didto sa Jerusalem.

⁹ Mosinggit sa kalipay ang mga nangagubang dapit sa Jerusalem,
kay lig-onon sa GINOO ang iyang katawhan.

Luwason niya ang Jerusalem!

¹⁰ Ipakita sa GINOO ang iyang balaang gahom sa tanang nasod.

Ug makita sa tibuok kalibotan† ang pagluwas sa atong Dios kanato.

¹¹ Kamong nagdala sa mga kagamitan sa balay sa GINOO,
biya na kamo sa Babilonia! Gawas na kamo diha!

Ayaw kamo paghikap sa mga butang nga giisip nga hugaw.

Panggawas na kamo sa Babilonia, ug magpakabalaan.

¹² Apan niining higayona dili na kinahanglan nga magdali-dali kamo sa
pagbiya,

nga daw sa nangikyas kamo, kay mag-una ang GINOO kaninyo.

Ang Dios sa Israel mao ang manalipod kaninyo.

Ang Nag-antos nga Alagad sa GINOO

¹³ Miingon ang GINOO, “Pamati! Magmauswagon ang akong alagad.
Mahimo siyang inila ug pinasidungan.

¹⁴ Daghan ang mahibulong kaniya.

Kay mausab ang iyang panagway

ug murag dili na kini hitsurag tawo.

¹⁵ Hangtod ang mga nasod mahibulong usab kaniya.

Dili makasulti ang mga hari tungod kaniya,

kay makita man nila ug masabtan ang mga butang

nga wala sukad masugilon.”

53

¹ Kinsa ang makatuo sa among mensahe?

Kang kinsa gipadayag sa GINOO ang iyang gahom?

² Kabubut-on sa GINOO nga mouswag ang iyang alagad.

Sama kini sa tanom nga nagtubo,

nga nagpanggamot diha sa malang yuta.

Wala siyay kaambong o pamarog nga mahimong
makadani kanato ngadto kaniya.

³ Gibiay-biay siya ug gisalikway sa mga tawo.

Daghan ang iyang nasinati nga mga kasakit ug pag-antos.

Ato siyang gitalikdan, gitamay, ug gipakawalay-bili.

⁴ Sa pagkatinuod, giantos niya ang mga kasakit

† **52:10** tibuok kalibotan: sa literal, kinatumyan sa kalibotan.

- ug mga pag-antos nga alang unta kanato.
 Apan abi natog gisilotan siya sa Dios tungod sa iyang mga sala.
- ⁵ Ang tinuod, gisamaran siya tungod sa atong mga kalapasan.
 Nabun-og siya tungod sa atong pagkadaotan.
 Ang silot nga iyang giantos mao ang nakahatag
 kanatog maayong kahimtang.
 Ug pinaagi sa iyang mga samad kita nangaayo.
- ⁶ Kitang tanan sama sa mga karnero nga nasaag;
 matag-usa kanato nagpatuyang lang sa pagbuhay sa atong gusto.
 Apan siya ang gipaantos sa GINOO sa silot
 nga alang unta kanatong tanan.
- ⁷ Gidaog-daog siya ug gisakit,
 apan wala gayod siya moreklamo.
 Sama siya sa karnero nga gidala sa ihawanan.
 Ug sama sa karnero nga walay timik samtang gialotan,
 nagpakahilom lang siya.
- ⁸ Gidakop siya, gihukman, ug gipatay. Wala gayoy nakaamgo
 sa iyang mga katagilungsod nga siya gipatay tungod sa ilang mga sala,
 ug giantos niya ang silot nga alang unta kanila.
- ⁹ Bisag wala siyay sala nga nahimo ug wala siya nanglimbong,
 gilubong siya nga daw usa ka kriminal;
 gilubong siya uban sa mga adunahan.
- ¹⁰ Pagbuot sa GINOO nga sakiton ug paantuson siya.
 Bisan tuod ug gihimo sa GINOO ang iyang kinabuhi
 nga halad aron mabayran ang sala sa mga tawo,
 makita gihapon niya ang iyang mga kaliwat
 ug makaangkon siya ug taas nga kinabuhi.
 Ug pinaagi kaniya, matuman ang kabubut-on sa GINOO.
- ¹¹ Kon makita niya ang mga bunga sa iyang mga pag-antos,
 malipay siya. Miingon ang GINOO,
 “Pinaagi sa iyang kaalam daghan ang pakamatarungan
 sa akong matarong nga alagad;
 mag-antos siya alang sa ilang mga sala.
- ¹² Busa ihatag ko kaniya ang pasidungog
 nga alang sa tawong bantogan ug gamhanan,
 kay gihatag niya ang iyang kinabuhi.
 Giisip siya nga usa sa mga makasasala.
 Nag-antos siya alang sa daghang mga makasasala
 ug nag-ampo siya nga pasayloon sila.”

54

Ang Gugma sa GINOO alang sa Jerusalem

- ¹ Miingon ang GINOO, “Pag-awit,
 O Jerusalem, ikaw nga sama sa usa ka babayeng baog.
 Pag-awit ug paghugyaw sa kalipay,
 ikaw nga wala gayod makasinati sa kasakit sa pagpanganak.
 Tungod kay bisan biniyaan ka,
 mas daghan pa unya ang imong mahimong anak
 kay sa babayeng nagpuyo uban sa iyang bana.
- ² Padak-i ug lig-ona* ang imong puloy-anan.†

* **54:2 lig-ona:** sa literal, *pataasa ang imong mga pisi ug lig-ona ang imong mga palpal puloy-anan:* sa literal, *tolda.*

† **54:2**

Ayaw pugngi ang pagpalapad niini.

³ Kay padak-an ang imong mga utlanan,
sakopon sa imong mga katawhan ang ubang mga nasod,
ug puy-an nila ang mga giabandonang siyudad niini.

⁴ “Ayaw kahadlok, kay dili ka maulawan.
Malimtan mo na gayod ang kaulawan sa imong pagkabatan-on
ug ingon man sa imong pagkabalo.

⁵ Kay ako nga imong Magbubuhat mahimong
ingon sa usa ka bana kanimo.

Makagagahom nga GINOO ang akong ngalan.
Ako, ang Balaan nga Dios sa Israel mao
ang imong Manluluwas.

Gitawag ako
nga ‘Dios sa tibuok kalibotan.’

⁶ Jerusalem, sama ka sa batan-ong asawa
nga naguol tungod kay gibiyaan sa iyang bana.
Apan karon tawgon ka nako nga mobalik kanako.

⁷ Sa mubong panahon gibiyaan ka nako,
apan sa dakong kaluoy kuhaon ka nako pag-usab.

⁸ Tungod sa labihan kong kapungot kanimo,
gitalikdan ka nako sulod sa mubong panahon.

Apan tungod sa akong walay kataposang gugma,
kaloy-an ka nako. Ako, ang GINOO
nga imong Manluluwas, ang nag-ingon niini.

⁹ “Alang kanako, sama kini sa panahon[‡] ni Noe diin nanumpa ako
nga dili na gayod molunop dinhi sa kalibotan.

Ug karon, nanumpa usab ako
nga dili na gayod ako masuko o mosilot kanimo.

¹⁰ Bisag mangatumpag pa ang mga bukid ug mga bungtod,
ang akong gugma magpabilin,
ingon man ang akong kasabotan uban kaninyo nga panalanginan ko kamo.
Ako, ang GINOO nga naluoy kanimo, ang nag-ingon niini.

¹¹ “O Jerusalem, daw gikuso-kuso ka sa bagyo.
Nag-antos ka ug wala gayoy midasig kanimo.

Apan tukoron ka nako pag-usab sa mga patukoranan nga hinimo gikan
sa mga batong sapiro ug gamiton ko ang mahalong mga bato
sa paghimo sa mga bongbong sa imong balay.

¹² Gamiton ko ang mga batong rubi alang sa imong tore,
ug ang matahom nga mga bato sa paghimo
sa imong mga pultahan ug mga paril.

¹³ Ako mismo ang motudlo sa imong katawhan,[§]
ug magmauswagon gayod sila pag-ayo.

¹⁴ Molig-on ka tungod kay magkinabuhi
nga matarong ang imong katawhan.

Mahilayo ka na sa modaog-daog kanimo,
busa wala kanay kahadlok.

Dili na moduol kanimo ang imong mga kaaway,

[‡] 54:9 *panahon*: mao kini sa ubang karaang mga teksto; apan sa Hebreo, *tubig*. § 54:13 *katawhan*: sa literal, *mag anak*.

busa dili ka na malisang.

- ¹⁵ Kon adunay mosulong kanimo, dili kini akong kagustohan.
Moampo kanimo ang mosulong kanimo.

- ¹⁶ “Pamati! Ako mismo ang naghimo sa mga panday
nga maoy naghuyop sa gabagang uling ug naghimog armas.
Ug ako usab ang naghimo sa mga sundalo
nga naggamit niining mga armas sa pagpanglaglag.

- ¹⁷ Walay hinagiban nga gihimo sa pagpakigbatok kanimo ang makaunsa
kanimo.

Matubag mo ang mga sumbong batok kanimo.

Mao kini ang panulondon sa akong mga alagad;

molaban ako kanila.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

55

Ang Kaluoy nga Gitanyag sa Dios

- ¹ Miingon ang GINOO,

“Duol kamo, kamong tanan nga giuhaw, ania ang tubig!

Bisan wala kamoy kuwarta, duol kamo ug kaon!

Dali kamo, kuha kamog bino ug gatas nga walay bayad!

- ² Nganong mogasto man kamo sa inyong kuwarta sa dili makaon?
Ug nganong maghago man kamo sa mga butang nga dili makatagbaw?

Pamati kamo kanako ug makakaon kamo

sa lamiang pagkaon ug mabusog gayod kamo.

- ³ Duol kamo ug pamati kanako aron mabuhi kamo.

Mohimo akog walay kataposang kasabotan uban kaninyo.

Ipakita ko kaninyo ang akong dakong gugma

ug pagkamatinumanon nga gisaad ko kang David.

- ⁴ Gihimo ko siyang pangulo sa mga nasod,

ug pinaagi kaniya gipakita ko kanila ang akong gahom.

- ⁵ Tawgon ninyo ang mga nasod nga wala ninyo mailhi,

ug magdali-dali sila pag-anha kaninyo.

Kay ako, ang GINOO nga inyong Dios,

ang Balaan nga Dios sa Israel, nagpasidungog kaninyo.”

- ⁶ Dangop kamo sa GINOO ug tawag kamo kaniya

samtang anaa pa siya nga motabang kaninyo.

- ⁷ Pabiyaa na ang mga daotan sa ilang daotang binuhatan

ug ipasalikway ang ilang daotang panghuna-huna.

Pabalika na sila sa GINOO nga atong Dios

kay kaloy-an niya sila ug pasayloon.

- ⁸ Miingon ang GINOO, “Ang akong panghuna-huna dili

sama sa inyong panghuna-huna.

Ang akong kinaiya dili sama sa inyong kinaiya.

- ⁹ Maingon nga mas habog ang langit kaysa yuta,

layo ra usab kaayo ang inyong kinaiya

ug panghuna-huna kay kanako.

- ¹⁰ Ang ulan ug ang snow gikan sa langit

ug dili na kini mobalik didto;

naghatag kinig tubig sa kalibotan,

ug nagpatubo sa mga tanom
nga mohatag ug binhi sa mga magpupugas
ug pagkaon sa mga tawo.

¹¹ Mao usab ang mga pulong nga akong gisulti,
dili kini makawang,

kondili tumanon niini ang akong tumong;
ug molampos kini sa katuyoan sa akong pagpadala niini.

¹² Mga Israelinhon, pamiya kamo sa Babilonia
nga malipayon ug malinawon.

Daw sa mag-awit sa tumang kalipay ang mga bukid ug mga bungtod,
ug daw sa mamakpak ang tanang kakahoyan.

¹³ Manurok ang kahoyng sipres ug mirto ilis sa mga sampinit.

Kining hitaboa maghatag ug pasidungog kanako;
mahimo kining timailhan sa akong pagkagamhanan
hangtod sa kahangtoran."

56

Panalangin alang sa Tanang Kanasoran

¹ Mao kini ang giingon sa GINOO,
"Patunhaya ninyo ang hustisya ug buhata ninyo ang matarong,
kay sa dili madugay luwason ko na kamo ug hatagan ug kadaogan.

² Bulahan ang tawo nga naghimo ug nagtuman niini
ug wala magpasipala sa Adlaw nga Igpapahulay.
Ug bulahan usab ang tawo nga wala maghimog daotan."

³ Ang mga dili Israelinhon nga nagtugyan sa ilang kinabuhi
sa GINOO dili angay maghuna-huna nga dili gayod
sila isipon sa GINOO nga iyang mga tawo.

Ug ang mga kinapon dili angay maghuna-huna nga dili sila mahimong bahin
sa katawhan sa Dios tungod kay dili sila makaanak.*

⁴ Kay mao kini ang giingon sa GINOO,
"Panalanginan ko ang mga tawong kinapon
nga nagtuman sa akong mga gipahimo sa Adlaw nga Igpapahulay,
ug naghimo sa mga butang nga makapalipay kanako
ug nagtuman sa akong kasabotan.

⁵ Tugotan ko sila nga mosulod sa akong Templo ug hatagan ko sila sa
pasidungog
nga labaw kay sa pasidungog nga madawat nila kon aduna silay mga
anak.
Dili gayod sila malimtan sa mga tawo hangtod sa hangtod.

⁶ Panalanginan ko usab ang mga dili Israelinhon nga nagtugyan
sa ilang kinabuhi kanako aron alagaran ako, higugmaon,
ug simbahon, ug nagtuman sa akong mga gipahimo sa
Adlaw nga Igpapahulay ug nagtuman sa akong kasabotan.

⁷ Dad-on ko sila sa akong balaan nga bukid,
ug lipayon ko sila didto sa akong balay nga alampoonan.
Dawaton ko sa akong halaran ang ilang mga halad nga sinunog
ug uban pang mga halad, kay ang akong balay tawgon
nga balay nga alampoonan sa mga tawo sa tanang nasod."

⁸ Miingon usab ang GINOONG Dios

* **56:3** dili sila makaanak: sa literal, sama sila sa patay nga kahoy.

nga nagtigom sa mga binihag nga Israelinhon,
 “Tigomon ko pa gayod ang uban,
 gawas niadtong natigom ko nang daan.”

Ang Sulti sa Dios Batok sa mga Pangulo sa Israel

- ⁹ Duol kamo, tanang nasod
 nga sama sa mabangis nga mga mananap,
 ug laglaga ninyo ang katawhan sa Israel.
- ¹⁰ Kay ang ilang mga pangulo nga magbalantay unta
 niining nasora murag mga buta ug walay kahibalo.
 Sama sila sa mga iro nga amang; dili sila makapaghot.
 Buot lang nilang moluko, matulog, ug magdamgo.
- ¹¹ Sama sila sa mga hakog nga iro nga walay pagkatagbaw.
 Mga magbalantay sila sa Israel nga walay panabot.
 Ang matag-usa kanila nagpatuyang sa iyang gustong buhaton
 ug nagtinguha lang sa iyang kaugalingong kaayohan.
- ¹² Miingon sila, “Dali, magkuha kitag ilimnon ug maghubog!
 Ingon gihapon niini ugma, ug mas labaw pa gani!”

57

- ¹ Kon mamatay ang usa ka tawong matarong,
 walay mangutana kon ngano.
 Walay makasabot nga gikuha sa Dios ang mga tawong diosnon
 aron makalikay sa kadaotan.
- ² Kon mamatay ang usa ka tawong matarong,
 makapahulay na siya ug magmalinawon.
- ³ Apan kamong mga anak sa babayeng mamamarang, sa mananapaw,
 ug sa babayeng nagbaligya sa iyang dungog, duol kamo.
- ⁴ Gibiay-biay ninyo ang mga matarong.
 Inyo silang gihiwian ug gidiwaldiwalan.
 Mga kaliwat kamo sa mga masinupakon ug mga bakakon.
- ⁵ Gisimba ninyo ang inyong mga dios-dios pinaagi sa pagpakighilawas
 ilalom sa punoan sa mga kahoy nga gipakabalaan ninyo.
 Gihalad pa ninyo ang inyong mga anak diha sa mga lugut,
 diha sa mga bangag sa dagkong mga bato.
- ⁶ Ang hamis nga mga bato sa mga lugut mao ang inyong mga dios.
 Gisimba ninyo kini pinaagi sa paghalad
 ug mga halad nga ilimnon ug mga halad sa pagpasidungog.
 Malipay ba ako niining inyong gihimo?
- ⁷ Motungas kamo sa tag-as nga bukid
 ug maghalad didto ug makighilawas.
- ⁸ Gibutang pa gayod ninyo ang mga imahen sa inyong mga dios-dios
 luyo sa pultahan sa inyong mga balay.
 Inyo akong gisalikway. Sama kamo sa babayeng mananapaw
 nga misaka sa iyang lapad nga katre ug nakigsabot sa iyang mga lalaki.
 Malipay gayod siyang nakighilawas sa iyang mga laki.
- ⁹ Miadto kamo sa inyong dios-dios nga si Molec
 nga adunay dalang lana ug daghang mga pahunot.
 Nagsugo pa kamog mga tawo nga mangitag
 mga dios-dios sa layong mga dapit aron inyong simbahon.
 Bisan ang dapit sa mga patay daw sa paadtoan pa ninyo.
- ¹⁰ Bisag gikapoyan na kamo sa pagpangita sa mga dios-dios,

wala gihapon kamo mawad-ig paglaom.
Gipalig-on ninyo ang inyong kaugalingon,
busa wala gayod kamo maluya.

- 11 Miingon ang GINOO, “Kinsa ba kining mga dios-dios nga inyong gikalisangan nga namakak man kamo kanako?
Gikalimtan ninyo ako ug wala kamo magtagad kanako.
Unsa bay hinungdan nga wala na man kamo motahod kanako?
Tungod ba kay nagpakahilom lang ako sulod sa taas nga panahon?”
- 12 Naghuna-huna kamo nga matarong na gayod ang inyong gihimo, apan ipakita ko kon unsa gayod kamong matanga sa tawo.
Ug dili makatabang kaninyo ang inyong mga dios-dios.
- 13 Oo, dili gayod makatabang ang mga dios-dios kon mangayo kamog tabang kanila.
Paliron silang tanan sa hangin;
mapalid sila sa usa lang ka huyop.
Apan ang nagsalig kanako magpuyo sa yuta*
ug mosimba didto sa akong balaan nga bukid.

Paglipay sa Mapainubsanon

- 14 “Ako moingon, ‘Ayoha ang dalan. Kuhaa ang mga babag sa agianan sa akong katawhan.’ ”
- 15 Mao usab kini ang giingon sa Labing Halangdong Dios, ang Balaang Dios nga nagkinabuhi sa walay kataposan,
“Nagpuyo ako sa habog ug balaang dapit.
Apan nagpuyo usab ako uban sa mga tawo nga mapainubsanon ug mahinulsulon aron mapalig-on ko sila.
- 16 Sa pagkatinuod, dili ako makigbatok o masuko hangtod sa hangtod, kay kon himuon ko kini, mangamatay ang mga tawo nga akong gihimo.
- 17 Nasuko ako tungod sa sala ug pagkahakog sa Israel, busa gisilotan ko sila ug gitalikdan.
Apan nagpadayon gihapon sila sa pagpakasala.
- 18 Nakita ko ang ilang pagkinabuhi, apan ayohon ko sila.
Giyahan ko sila,
ug lipayon ko ang mga nagsubo uban kanila.
- 19 Ug unya modayeg sila kanako.
Hatagan ko silag maayong kahimtang, atua man sila sa layo o sa duol. Ayohon ko gayod sila.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 20 Apan ang mga daotan walay kalinaw.
Sama sila sa baloron nga dagat nga gatulod sa mga sagbot ug hugaw sa daplin.
- 21 Dili gayod makaangkon ang mga daotan ug maayo nga kahimtang.”
Mao kini ang giingon sa akong Dios.

58

Ang Tinuoray nga Pagpuasa

- 1 Miingon ang GINOO,
“Singgit kamog kusog, sama kakusog sa budyong!

* 57:13 yuta: tingali ang buot ipasabot, yuta sa Israel.

- Ayaw ninyo kinig pugngi!
Ipahibalo sa akong katawhan nga mga kaliwat ni Jacob
ang ilang mga sala ug mga kalapasan.
- ² Nagdangop sila kanako adlaw-adlaw,
ug nagpakita nga gusto gayod silang masayod
sa akong mga pamaagi.
Kon tan-awon murag matarong sila nga nasod
ug wala mosalikway sa akong mga sugo.
Gipakita nila nga gusto gayod nilang moduol kanako
ug mangayog matarong nga paghukom.
- ³ Miingon pa sila, 'Nagpuasa kami, apan wala ka magtagad.
Nagpenitensya kami, apan wala ka magpakabana.'
- "Mitubag ako: Ang tinuod, samtang nagpuasa kamo,
ang inyong kaugalingon lang nga kalipay
ang inyong gihuna-huna,
ug ang inyong mga trabahante
inyong gidaog-daog.
- ⁴ Nagpuasa tuod kamo, apan nanggiiaway
ug nanggilalis kamo, ug nagsinumbagay pa.
Ayaw kamo paghuna-huna nga
ang pagpuasa nga gihimo ninyo karon makatabang
aron paminawon ko ang inyong mga pag-ampo.
- ⁵ Kon magpuasa kamo, nagpenitensya kunohay kamo.
Nagduko ang inyong mga ulo nga daw kugon,
ug naghigda kamo sa abo nga nagbistig sako.
Mao ba kana ang gitawag ninyong puasa?
Naghuna-huna ba kamo nga makapalipay na kana kanako?
- ⁶ "Ang matang sa puasa nga gusto ko mao ang puasa
nga inubanan sa matarong ug husto nga kinaiya.
Hunonga ninyo ang pagpangdaog-daog
ug ang pagpabilanggo sa mga inosente,
ug hatagi ninyo ug kagawasan ang mga dinaog-daog.
- ⁷ Hatagi ninyog pagkaon ang mga gigutom.
Papuy-a ninyo sa inyong balay ang mga walay puloy-anan.
Bistihi ninyo ang mga walay bisti.
Tabangi ang inyong mga paryente nga nanginahanglan.
- ⁸ Kon himuon ninyo kini, moabot kaninyo ang kaluwasan*
sama sa nagsidlak nga adlaw,
ug ayohon ko kamo diha-diha.
Ako, nga inyong matarong nga Dios, mag-una kaninyo
ug panalipdan ko kamo sa akong gahom.
- ⁹ Kon manawag kamo kanako sa pagpangayo
ug tabang, tubagon ko kamo.
- "Kon undangan na ninyo ang pagpangdaog-daog,
ang pagpamasangil nga tinumotumo,
ug ang pagsultig daotan,
- ¹⁰ ug kon pakan-on ninyo ang mga gigutom ug hatagan
ang mga kabos sa ilang mga gikinahanglan,
moabot kaninyo ang kaluwasan nga magsidlak sa kangitngit,

* **Isa:8** kaluwasan: sa literal, suga. Mao usab sa bersikulo 10.

- ug ang gabii kaninyo murag udtong tutok.
- 11 Giyahan ko kamo kanunay.
 Hatagan ko kamog katagbawan
 bisag lisod ang inyong kahimtang.[†]
- Himuon ko kamong himsog.
 Mahisama kamo sa usa ka hardin nga abunda sa tubig,
 o sama sa tuboran nga walay pagkahubas.
- 12 Tukoron pag-usab sa inyong mga kaliwat
 ang inyong mga lungsod nga dugay nang nangaguba,
 ug pabarogon nila ang karaan nga mga patukoranan.
 Tawgon kamong katawhan nga tig-ayo
 sa nangagubang mga paril ug kabalayan.
- 13 “Tumana ninyo ang akong mga gipahimo
 sa Adlaw nga Igpapahulay.
 Ayaw ninyo buhata ang mga butang
 nga alang lang sa inyong kaugalingon nga kalipay
 nianang pinasahi nga adlaw.
 Ikalipay ninyo ang Adlaw nga Igpapahulay,
 ug pasidunggi ninyo kini pinaagi
 sa dili pagpatuyang
 sa inyong gusto ug kalipay,
 ug dili pagsultig mga walay pulos.
- 14 Kon himuon ninyo kini, magmalipayon
 kamo sa inyong pagpangalagad kanako.
 Pasidunggan ko pa kamo sa tibuok kalibotan,
 ug tagbawon ko kamo sa mga ani sa yuta nga gipanunod
 sa inyong katigulangan nga si Jacob.
 Mahitabo gayod kini,
 kay ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

59

Ang mga Pahimangno Batok sa mga Makasasala

- 1 Pamati! Dili huyang ang GINOO nga dili siya makaluwas kaninyo
 o dili siya bungol nga dili siya makadungog kon manawag kamo kaniya.
- 2 Ang inyong mga sala mao ang nagpahimulag kaninyo gikan sa Dios.
 Mao kini ang hinungdan nga mitalikod siya kaninyo
 ug dili na mamati sa inyong mga pag-ampo.
- 3 Kay natina sa dugo ang inyong kamot, ug naghimog daotan.
 Bakakon kamo ug nagsultig daotan.
- 4 Wala kamoy hustisya. Ang inyong mga akusasyon
 batok sa inyong isigka-tawo walay kamatuoran.
 Nagplano kamog daotan, ug inyo kining tumanon.
- 5-6 Ang inyong daotang mga plano sama sa itlog sa halas nga malala;
 ang mokaon niini mamatay.
 Sama usab kini sa balay sa lawa-lawo nga dili mahimong bisti,
 busa walay makatabon kaninyo sa inyong daotang mga binuhatan.
 Daotan ang inyong mga binuhatan ug bangis kamo.
- 7 Alisto kamong mohimog sala, ug abtik kamong mopatay.
 Daotan ang inyong gihuna-huna,
 ug bisan asa kamo moadto maghimo kamog kadaot.

[†] 58:11 bisag lisod ang inyong kahimtang: sa literal, sa mainit nga dapit.

- 8 Wala ninyo masinati ang maayong kahimtang
kay gipakawalay-bili ninyo ang hustisya;
gituis pa hinuon ninyo kini.
Ang nagsunod niining inyong gihimo
dili usab makasinatig maayong kahimtang.
- 9 Tungod niini layo kanato ang hustisya
ug dili nato masinati ang katarungan.
Naghulat kita sa kahayag apan kangitngit ang miabot.
Mao nga naglakaw kita sa kangitngit.
- 10 Nagpangapkap kita sa bongbong sama sa buta,
ug nangadagma kita bisag udtong tutok.
Daw sa naglakaw kita sa kangitngit.
Daw sama usab kita sa mga patay kon itandi sa kusgang mga tawo.
- 11 Nag-agulo kita sa kasubo nga daw sa nagangulob
nga oso ug sa tingog sa salampati.
Nagpaabot kita nga silotan sa Dios ang atong mga kaaway
ug luwason kita niya, apan wala kini mahitabo.
- 12 Kay daghan na ang atong mga sala atubangan sa Dios,
ug mao kini ang nagpamatuod nga angay kitang silotan.
Oo, nasayod kita nga kanunay kitang nagpakasala.
- 13 Misupak kita ug nagluib sa GINOO.
Mitalikod kita sa atong Dios.
Gidaog-daog ug gilupigan nato ang uban.
Nagsulti kita sa mga bakak nga giplano na natong daan.
- 14 Gisalikway na ang hustisya ug mipahilayo sa katarong.
Wala nay makitang kamatuoran bisan asa.
Ug ang kaligdong wala na tagda.
- 15 Oo, nawala na ang kamatuoran,
ug ang mga naglikay sa paghimog daotan gilutos.
Nakita kini sa GINOO, ug wala niya ikalipay
ang pagkawalay hustisya.
- 16 Natingala siya sa dihang iyang nakita
nga wala gayoy bisan usa nga mitabang sa mga dinaog-daog,
busa gigamit niya ang iyang gahom sa pagluwas kanila.
Sa iyang pagkamatarong, tabangan niya sila.
- 17 Gamiton niya ingon nga taming sa dughan ang pagkamatarong
ug ingon nga helmet ang kaluwasan.
Ug ang pagpanimalos ug kasuko iyang isul-ob daw sama sa bisti.
- 18 Baslan niya ang iyang mga kaaway sumala sa ilang binuhatan;
mahiagoman nila ang iyang kasuko.
Panimaslan usab niya ang atua sa mga isla.
- 19 Bisán asa tahoron ug pasidunggan siya sa mga tawo,
kay moabot siya sama sa naghaguros nga tubig
nga gihuyop sa makusog nga hangin sa GINOO.*
- 20 Miingon ang GINOO, "Moabot sa Zion†
ang manluluwas ninyong mga kaliwat ni Jacob,
ug luwason niya ang naghinulsol sa ilang mga sala.
- 21 "Ug mao kini ang akong kasabotan uban kaninyo: Dili gayod mawala
ang akong Espiritu nga anaa kaninyo ug ang mga pulong nga gisulti ko

* 59:19 makusog nga hangin sa GINOO: o Espiritu sa Dios; o hangin nga gikan sa Dios. † 59:20 Zion:
mao usab ang Jerusalem.

kaninyo. Isugilon ninyo kini sa inyong mga kabataan, ug isugilon usab nila kini sa ilang kabataan, ug magpadayon kini sukad karon ug hangtod sa kahangtoran. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

60

Ang Bag-ong Jerusalem

1 “Bangon, O Jerusalem, ug sidlak sama sa adlaw!

Kay miabot na ang imong kaluwasan*
ug misidlak na kanimo ang gahom sa GINOO.

2 Tabonan sa bagang kangitngit ang mga nasod sa kalibotan,
apan kamo dan-agan sa gahom sa GINOO.

3 Moduol ang mga nasod
ug ang ilang mga hari sa imong kahayag.

4 “Tan-aw sa imong palibot!

Nagkatigom na ang imong katawhan.

Mamauli na sila kanimo gikan sa layong mga dapit ug
mura silag mga bata nga gikugos.†

5 Malipay ka gayod inigkakita mo niini.

Mag-awas gayod sa kalipay ang imong kasing-kasing
kay ang mga bahandi sa mga nasod
ug sa kadagatan pagadad-on diha kanimo.

6 Mapuno ang imong kayutaan sa mga kamelyo
sa mga taga-Midian ug mga taga-Efa.

Kadtong gikan sa Sheba moabot
nga adunay dalang mga bulawan
ug mga insenso aron mosimba sa GINOO.

7 Dad-on kanimo sa mga taga-Kedar
ug sa taga-Nebayot ang daghan nilang mga karnero,
ug dawaton kini ingon nga halad sa halaran sa GINOO.
Himuon sa GINOO nga halangdon ang iyang Templo.

8-9 “Molayag ang mga barko nga daw sa mga panganod nga naglupad,
ug daw sa mga salampati nga nagpadulong sa ilang mga salag.

Kini nga mga barko alang sa mga nagpuyo sa mga isla nga naglaom sa
GINOO.‡

Pangunahan sila sa mga barko gikan sa Tarshish sa pagdala sa imong
katawhan

pabalik kanimo gikan sa layong mga dapit.

Magdala usab silag mga bulawan ug mga pilak alang sa GINOO nga imong
Dios,
ang Balaang Dios sa Israel, kay gipasidunggan ka niya.”

10 Nag-ingon ang GINOO sa Jerusalem,

“Pabarogon sa mga langyaw ang imong mga paril,

ug ang ilang mga hari moalagad kanimo.

Bisan gisilotan ka nako tungod sa akong kasuko,
kaloy-an ka nako tungod sa akong kaayo.

11 Kanunay na unyang abli ang imong pultahan adlaw ug gabii,

* 60:1 kaluwasan: sa literal, suga. † 60:4 mura silag mga bata nga gikugos tungod kay tabangan sila sa mga taga-Persia sa ilang pagpauli. ‡ 60:8-9 sa GINOO: sa Hebreo, *kanako*.

- sa pagdawat sa mga bahandi sa mga kanasoran.
Moparada ang mga hari sa pagsulod sa imong gingharian.
- 12 Kay malaglag gayod sa hingpit ang mga nasod
o gingharian nga dili moalagad kanimo.
- 13 “Ang bahandi sa Lebanon maimo,
ang ilang mga kahoy nga pino, enebro, ug sipres,
aron sa pagpatahom sa Templo nga akong puloy-anan.
- 14 Ang mga kaliwat sa mga nagdaog-daog kanimo moduol kanimo nga
magyukbo.
Moluhod sa imong tiilan ang tanang mitamay kanimo,
ug tawgon ka nila nga ‘Siyudad sa GINOO’ o ‘Zion, ang Siyudad sa Balaang
Dios sa Israel.’
- 15 “Bisag gisalikway ka ug gidumtan,
ug walay nagtagad kanimo kaniadto,
himuon ka nako nga halangdon hangtod sa kahangtoran,
ug ikalipay ka sa tanang henerasyon.
- 16 Atimanon ka sa mga nasod ug sa ilang mga hari
sama sa usa ka bata nga gipasuso sa iyang inahan.
Unya masayran mo nga ako mao ang GINOO,
ang imong Manluluwas ug Manunubos,
ang Makagagahom nga Dios ni Jacob.
- 17 Ilisdan ko ang mga materyales sa imong Templo,
ang mga bronsi ilisdan kog bulawan,
ang mga puthaw ilisdan kog plata,
ang mga kahoy ilisdan kog bronsi,
ug ang mga bato ilisdan kog puthaw.
Ug molungtad diha kanimo ang kalinaw ug pagkamatarong.
- 18 Wala nay kagubot nga mahitabo diha sa imong yuta.
Wala nay kalaglagan nga moabot kanimo.
Magpalibot kanimo ang kaluwasan nga daw sa paril,
ug magdayeg kanako ang mosulod sa imong mga pultahan.
- 19 “Dili mo na kinahanglan ang kahayag sa adlaw ug sa bulan,
kay ako, ang GINOO,
mao na ang mahimo nimong kahayag hangtod sa kahangtoran.
Ako nga imong Dios mao na ang imong himaya.
- 20 Ako ang mahimo nimong adlaw ug bulan nga dili mosalop;
ang imong kahayag hangtod sa kahangtoran.
Ug matapos na ang imong mga pag-antos.
- 21 Ang tanan mong katawhan mahimong matarong,
ug panag-iyahan nila ang yuta sa Israel hangtod sa hangtod.
Gihimo ko sila; sama sila sa tanom nga akong gitanom
alang sa akong kadunganan.
- 22 Gamay lang sila, apan modaghan gayod sila.
Wala silay katakos, apan mahimo silang gamhanan nga nasod.
Ako, ang GINOO, ang mohimo niini sa madali,
sa gitakda nga panahon.”

61

Luwason sa GINOO ang Iyang Katawhan

- ¹ Ang Espiritu sa GINOONG Dios ania kanako.

- Kay gipili niya ako nga mowali sa maayong balita ngadto sa mga kabos.
 Gipadala niya ako aron sa paglipay sa mga nagmasulob-on
 ug sa pagmantala ngadto sa mga binihag nga aduna na silay kagawasan.
- ²⁻³ Gipadala usab niya ako aron sa pagmantala nga miabot
 na ang panahon nga luwason sa GINOO ang iyang katawhan,
 ug silotan ang ilang mga kaaway.
- Gipadala usab niya ako aron sa paglipay sa mga nagsubo sa Jerusalem,*
 aron imbis nga abo ang ibutang nila sa ilang ulo sa pagpaila nga nagsubo
 sila,
 korona nga bulak ang ilang ibutang,
 ug haplasan nilag lana ang ilang ulo sa pagpaila nga malipayon sila.
- Imbis nga maguol, magdayeg sila.
 Mahisama sila sa lig-on nga kahoyng terebinto nga gitanom sa GINOO.
 Tawgon silang mga matarong alang sa kadungganan sa GINOO.
- ⁴ Pabarogon nila pag-usab ang ilang mga siyudad
 nga dugay nang nangaguba.
- ⁵ Mga katawhan sa Dios, moalagad kaninyo ang mga langyaw.
 Bantayan nila ang inyong mga kahayopan,
 ug motrabaho sila sa inyong mga kaumahan ug mga ubasan.
- ⁶ Tawgon kamong mga pari sa GINOO, mga alagad sa atong Dios.
 Busgon kamo sa bahandi sa mga kanasoran,
 ug ipasigarbo ninyo kini.
- ⁷ Imbis nga maulawan kamo,
 madoble pa hinuon ang panalagin
 nga inyong madawat gikan sa inyong yuta,
 ug malipay gayod kamo sa inyong madawat.
 Ang inyong kalipay magpadayon hangtod sa hangtod.
- ⁸ “Kay ako, ang GINOO, mahigugmaon sa hustisya.
 Gikapungtan ko ang pagpangawat ug ang uban pang kadaotan.
 Tungod sa akong pagkamatinumanon,
 hatagan kog ganti ang akong katawhan,
 ug maghimo akog walay kataposan nga kasabotan uban kanila.
- ⁹ Ang ilang mga kaliwat mahimong inila sa mga kanasoran.
 Ang tanang makakita kanila moila nga sila katawhan
 nga akong gipanalanginan.”
- ¹⁰ Malipayon gayod ako sa GINOO nga akong Dios,
 kay sama ra nga gipabistihan niya ako sa kaluwasan ug kadaogan.†
 Sama ako sa pamanhonon nga adunay matahom nga turban,
 ug pangasaw-onon nga nagsul-ob ug mga alahas.
- ¹¹ Kay ingon nga ang yuta nagpatubo ug binhi,
 ang GINOONG Dios nagpatunhay usab sa pagkamatarong,
 ug dayegon siya sa tanang mga nasod.

62

- ¹ Tungod kay gimahal ko ang Zion, ang Jerusalem,
 dili ako magpakahilom,
 hangtod nga moabot ang iyang kadaogan
 sama sa nagsidlak nga adlaw,
 ug hangtod nga maangkon niya ang iyang kaluwasan
 nga sama sa nagsigang sulo.
- ² O Jerusalem, makita sa mga nasod

* **61:2-3** *Jerusalem: sa Hebreo, Zion.* † **61:10** *kadaogan: o pagkamatarong.*

- ug sa ilang mga hari ang imong kadaogan ug pagkagamhanan.
 Hatagan ka sa GINOO ug bag-ong ngalan.
- 3 Mahisama ka sa usa ka matahom nga korona
 diha sa kamot sa GINOO nga imong Dios.
- 4 Dili ka na tawgong “Sinalikway nga Siyudad” o “Awaaw nga yuta,”
 kondili tawgon ka na nga “Kalipay sa Dios” o “Gikasal ngadto sa Dios,”
 kay nalipay ang GINOO kanimo ug sama ra nga gikasal ka ngadto kaniya.
- 5 Siya nga naghimo kanimo* mangasawa kanimo
 sama sa usa ka batan-ong lalaki nga nangasawa sa usa ka putli.
 Ug ingon nga nalipay ang pamanhonon sa iyang pangasaw-onon,
 ang imong Dios malipay usab kanimo.
- 6 Nagbutang akog mga tigbalantay
 diha sa imong mga paril, O Jerusalem.
 Dili gayod sila mohunong adlaw ug gabii sa pagpahinumdom
 sa imong katawhan nga magtukaw sila.
 Kamo nga nagpangamuyo sa GINOO,
 ayaw gayod kamo paghunong sa pag-ampo.
- 7 Ayaw ninyo siya hunongi sa paghangyo nga pabarogon niya pag-usab
 ang Jerusalem ug dayegon kini sa kalibotan.
- 8 Nanumpa ang GINOO nga buhaton niya kini pinaagi sa iyang gahom.
 Miingon siya, “Dili ko na gayod ipakaon ang inyong mga trigo
 sa inyong mga kaaway, ug dili na makainom sa bino
 nga inyong gihagoan ang mga langyaw.
- 9 Kamong nangani sa trigo mao ang mokaon niini,
 ug modayeg kamo kanako.
 Ug kamong namupo sa mga ubas mao ang moinom
 sa bino niini didto sa akong Templo.”
- 10 Katawhan sa Jerusalem, gawas kamo sa mga pultahan sa inyong siyudad,
 ug andama ninyo ang agianan alang sa uban pa ninyong katawhan.
 Hawani ninyo kinig mga bato, ug ipataas ang bandera
 nga ilhanan sa mga kanasoran nga gipabalik na sa GINOO ang iyang
 katawhan.
- 11 Pamati! Nagpadala ang GINOO niining mensahe alang sa tibuok kalib-
 otan,†
 “Ingna ang mga lumulupyo sa Zion nga ang ilang Manluluwas moabot
 na,
 ug aduna siyay dala nga ganti.
- 12 Tawgon sila nga, ‘Balaan‡ nga Katawhan’
 ug ‘Mga Linuwas sa GINOO.’
 Ug ang Jerusalem pagatawgon nga, ‘Gitinguha nga Siyudad’
 ug ang ‘Siyudad nga Wala na Isalikway.’”

63

Ang Panimalos sa GINOO

- 1 Kinsa kining naabot gikan sa Bozra
 nga sakop sa Edom nga nagbistig pula?

* 62:5 Siya nga naghimo kanimo: sa Hebreo, *Ang imong mga anak nga lalaki.* † 62:11 tibuok kalibotan: sa literal, *kinatumyan sa kalibotan.* ‡ 62:12 Balaan: o *Gilain alang sa Dios.*

Kinsa kining adunay harianong bisti,
ug nagmartsa uban sa iyang gamhanang kusog?
Ako kini ang GINOO nga nagmantala sa kadaogan
sa iyang katawhan ug adunay gahom sa pagluwas.

² Nganong labihan man ka pula ang iyang bisti
sama sa bisti sa tawong magpupuga ug ubas?

³ Mitubag ang GINOO,
“Sa akong kasuko gipuga ko ang mga
nasod sama sa ubas.

Ako lang ang nagpuga;
walay miuban kanako.

Ang ilang dugo nanglagsik sa akong bisti;
mao nga namansahan kini.

⁴ Kay miabot na ang adlaw nga panimaslan ko
ang akong mga kaaway
ug luwason ko ang akong katawhan.

⁵ Nahingangha ako sa dihang nakita ko nga wala gayoy
bisan usa nga mitabang kanako.

Busa ako lang ang nagluwas sa akong
katawhan pinaagi sa akong gahom.

Ang akong kasuko mao ang nagtukmod kanako
sa pagsilot sa akong mga kaaway.

⁶ Sa akong kasuko, gitunob-tunoban ko ang mga katawhan,
ug gipasusapinday ko sila sama sa hubog.
Gipabanaw ko ang ilang dugo sa yuta.”

Ang Kaayo sa GINOO

⁷ Isugilon ko ang gugma sa GINOO.
Dayegon ko siya tungod sa tanan niyang gihimo kanato.

Daghang mga maayong butang
ang iyang gihimo kanatong katawhan
sa Israel tungod sa iyang dakong kaluoy ug gugma.

⁸ Miingon ang GINOO,
“Tinuod gayod nga sila ang akong katawhan;
mga anak ko sila nga dili moluib kanako.”

Busa giluwason niya sila.

⁹ Sa tanan nilang mga pag-antos, nag-antos usab siya,
ug giluwason niya sila pinaagi sa anghel
nga nagpadayag sa iyang presensya.

Tungod sa iyang gugma ug kaluoy giluwason niya sila;
giatiman niya sila sa tanang adlaw niadtong unang panahon.

¹⁰ Apan nagmasinupakon sila ug gipasubo nila
ang iyang Balaang Espiritu.

Busa gikontra sila sa GINOO,
ug nahimo siyang ilang kaaway.

¹¹ Unya, sa kaulahian nahinumdom sila
sa mga nangaging panahon
diin gipagawas ni Moises ang iyang katawhan
gikan sa Ehipto.

Nangutana sila,
“Hain na ang GINOO
nga nagpatabok kanato sa dagat
uban sa atong pangulo nga si Moises nga

- sama sa usa ka magbalantay sa mga karnero?
Hain na siya nga nagpadala
sa iyang Balaang Espiritu kang Moises?
- ¹² Hain na ang GINOO nga naghatag
ug gahom kang Moises,
ug mipikas sa dagat diha sa atong atubangan,
aron mainila siya sa walay kataposan?
- ¹³ Hain na siya nga nangulo kanato sa pagtabok sa dagat?
Sama sa kabayo nga nag-agi sa hawan nga dapit,
wala gayod kita madagma.
- ¹⁴ Sama sa mga baka nga naglugsong ngadto sa sibsiban diha sa kapatagan,
gihatagan kita sa Espiritu sa GINOO ug kapahulayan.”
GINOO, giagak mo kami nga imong katawhan
aron ikaw mapasidunggan.
- ¹⁵ Tan-awa kami gikan sa langit, ang balaan
ug dungganon mong puloy-anan.
Hain na ang imong kahangawa kanamo
ug ang imong gahom nga gipakita mo kaniadto kanamo?
Hain na ang imong gugma ug kaluoy?
- ¹⁶ Kay ikaw ang among Amahan bisan tuod
ug wala kami mailhi
sa among mga katigulangan nga si Abraham ug si Jacob.*
Oo, ikaw, GINOO, ang among Amahan,
ang among Manluluwas sukad pa kaniadto.
- ¹⁷ GINOO, nganong gitugot mo man
nga makalapas kami sa imong mga pamaagi?
Nganong gipagahi mo man ang among mga kasing-kasing,
ug tungod niini nawala ang among pagtahod kanimo?
Tagda kami pag-usab kay mga alagad mo kami,
ug imo kaming gipanag-iyahan.
- ¹⁸ Sulod sa mubo nga panahon gipanag-iya sa
imong balaang katawhan† ang imong balaang puloy-anan;
apan giguba kini sa among mga kaaway.
- ¹⁹ Imo kami sukad pa kaniadto.
Apan daw sa giisip mo nga kami dili imo,
ug daw sa wala mo kami madumalahi.

64

- ¹ GINOO, pikasa ang langit ug kanaog
aron mangatay-og ang mga bukid sa imong presensya.
- ² Maingon nga ang kalayo mosunog sa mga laya nga sanga ug mopabukal sa
tubig,
ang imong pag-abot mopakurog sa mga nasod
nga imong mga kaaway, ug maila nila kon kinsa ka.
- ³ Sa dihang nanaog ka kaniadto ug naghimog katingalahang
mga butang nga wala namo paabota,
nangurog ang mga bukid sa imong presensya.
- ⁴ Sukad masukad wala pa gayoy nakadungog o nakakita
ug Dios nga sama kanimo nga motabang sa mga mosalig kaniya.

* **63:16** *Jacob: sa Hebreo, Israel.* † **63:18** *imong balaang katawhan: o katawhan nga gilain mo alang kanimo.*

- ⁵ Ginadawat mo ang mga nalipay sa pagbuhat ug matarong,
 ug nagsunod sa imong mga pamaagi.
 Apan nasuko ka kanamo kay nagpadayon kami sa pagsupak sa imong
 pamaagi.
 Busa unsaon pa man namo pagkaluwas?
- ⁶ Nahisama kaming tanan sa usa ka hugawng butang,
 ug ang tanan namong mga maayong binuhatan
 sama lang sa hugawng trapo.
 Sama kaming tanan sa dahon nga nalaya,
 ug ang among kadaotan sama sa hangin nga mipalid kanamo.
- ⁷ Wala gayoy bisan usa kanamo nga midangop kanimo
 ug naninguha sa pagkupot kanimo.
 Mao kana ang hinungdan kon nganong mitalikod ka kanamo,
 ug gipasagdan mo kami nga mangamatay* tungod sa among mga sala.
- ⁸ Apan sa gihapon ikaw ang among Amahan, GINOO.
 Sama ikaw sa magkukolon, ug kami sama sa lapok.
 Ikaw ang naghimo kanamong tanan.
- ⁹ GINOO, ayaw palabihi ang imong kasuko kanamo;
 ayawg hinumdomi hangtod sa hangtod
 ang among mga sala.
 Naghangyo kami kanimo nga tagdon mo kami,
 kay kaming tanan imong katawhan.
- ¹⁰ Ang imong balaan nga mga siyudad, apil ang Jerusalem,
 nahisama sa disyerto nga walay nagpuyo.
- ¹¹ Nasunog ang among balaan ug matahom nga Templo,
 diin gisimba ka sa among mga katigulangan.
 Naguba ang tanang mga butang nga among gipakamahal.
- ¹² Bisana niining tanan,
 dili mo pa gihapon kami tabangan, GINOO?
 Magpakahilom ka na lang ba,
 ug silotan mo kami sa hilabihan?

65

Silot ug Kaluwasan

- ¹ Miingon ang GINOO,
 “Nagpaila ako sa mga tawo nga wala mangutana bahin kanako.
 Nagpakita ako niadtong wala mangita kanako.
 Gipadayag ko ang akong kaugalingon ngadto
 sa nasod nga wala manawag kanako.
- ² Nagsige akog paabot sa akong katawhan nga mga gahig ulo,
 nga wala mosubay sa hustong dalan,
 ug nagsunod lang sa ilang gusto.
- ³ Gipalagot nila ako; gipakita gayod nila sa akong atubangan
 ang ilang walay hunong nga pagsimba sa ilang dios-dios pinaagi sa
 paghalad diha sa mga hardin ug pagsunog
 ug insenso sa atop sa ilang mga balay.
- ⁴ Kon gabii manglingkod sila sa mga lubnganan
 ug sa mga tagong dapit aron pagsimba sa mga dios-dios sa mga patay.
 Mokaon pa silag karne sa baboy
 ug sa uban pang pagkaon nga gidili kanila.
- ⁵ Moingon sila sa uban,

* **64:7** mangamatay: sa literal, mangatunaw.

'Ayaw pagduol kanako kay tingalig mahugawan mo ako.
Mas balaan ako kay kanimo!'
Kining mga tawhana nagpalagot kanunay kanako.
Ang akong kasuko kanila sama sa kalayong nagdilaab tibuok adlaw."

6-7 Miingon pa ang GINOO,
"Pamati! Ania na sa akong atubangan
ang sinulat ko nga hukom batok sa akong katawhan.
Dili ako magpakahilom, hinuon manimalos ako.
Panimaslan ko gayod sila.
Pabayron ko sila sa tanan nilang mga sala
ug sa mga sala sa ilang mga katigulangan.
Kay nagsunog man silag insenso ug nagpasipala kanako
didto sa mga bukid ug mga bungtod,
panimaslan ko sila tugbang sa ilang gipanghimo."

8 Miingon usab ang GINOO, "Maingon nga ang usa ka daot
nga pungpong sa ubas dili ilabay
tungod kay aduna pay mapuslan ang mga ubas diha niini,
dili ko usab laglagon ang tanan kong katawhan;
luwason ko ang mga nag-alagad kanako.

9 Adunay ibilin akong buhi sa mga kaliwat ni Jacob apil sa tribo ni Juda,
ug sila ang manunod sa akong yuta nga adunay daghang mga bukid.
Sila nga akong mga pinili ug mga alagad magpuyo niining yutaa.

10 Panalanginan ko sila nga modangop kanako.
Ang kapatagan sa Sharon ug sa Walog sa Acor mahimong
sabsabanan sa ilang mga kahayopan.

11 "Apan silotan ko kamo nga nagsalikway kanako
ug wala mohatag ug pagtagad sa akong balaan nga bukid,
ug nagsimba hinuon sa mga dios-dios nga gituohan ninyo
nga mohatag kaninyog swerte ug maayong kapalaran.

12 Ang inyong kapalaran mao ang kamatayon,
ug mahurot kamog kamatay.
Kay sa dihang nanawag ako, wala kamo motubag;
sa dihang nagsulti ako, wala kamo mamati.
Naghimo kamog daotan sa akong atubangan.
Ug kon unsa ang dili ko gusto, mao ang inyong ginahimo.

13 "Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga
ang akong mga alagad mokaon ug moinom,
apan kamo gutomon ug uhawon.
Maglipay sila, apan kamo pakaulawan.

14 Mag-awit sila sa kalipay,
apan kamo manghilak sa kasubo ug kasakit.

15 Gamiton sa akong mga pinili
ang inyong ngalan sa pagpanunglo,
ug ako, ang GINOONG Dios,
mopatay kaninyo.
Apan ang akong mga alagad hatagan kog bag-ong ngalan.

16 Ug kini nga ngalan gamiton sa mga tawo sa yuta sa Israel
kon mangayo silag panalangin gikan kanako
o manumpa sila kanako, nga mao ang Dios nga kasaligan.*

* 65:16 *Dios nga kasaligan: o Dios nga nagsugilon sa tinuod.*

Kay kalimtan ko na ang nangaging mga kalisod;
wad-on ko na kini sa akong huna-huna.

¹⁷ “Pamati! Maghimo akog bag-ong langit ug bag-ong yuta.
Ang daang langit ug yuta dili na hinumdoman pa.

¹⁸ Busa paglipay kamo ug pagsadya
sa walay kataposan tungod sa akong gibuhay.
Kay himuon ko ang Jerusalem nga kalipay sa mga tawo,
ug ang iyang katawhan maghatag usab ug kalipay.

¹⁹ Malipay ako tungod sa Jerusalem ug sa iyang katawhan.
Dili na madunggan ang panaghilak
o ang pagpakitabang didto.

²⁰ “Wala na didtoy mamatay nga masuso pa
ug walay hamtong nga mamatay nga wala
makapahimulos pag-ayo sa iyang kinabuhi.

Ang mamatay nga nagpanuigon
ug 100 isipon pa nga batan-on,
ug ang mamatay nga dili makaabot
ug 100 isipon nga akong tinunglo.

²¹ Nianang panahona magtukod ang akong katawhan
ug mga balay ug puy-an nila kini.
Magtanom silag mga ubas
ug kan-on nila ang mga bunga niini.

²² Dili na ang ilang mga kaaway ang magpahimulos
sa ilang mga balay ug mga tanom.

Kay maingon nga mabuhi sa taas nga panahon ang kahoy,
mabuhi usab sa samang gidugayon ang akong katawhan,
ug makapahimulos gayod sila sa ilang mga hinagoan.

²³ Dili mausik ang ilang paghago
ni ang ilang mga anak madaldal sa kaalaotan.

Kay sila katawhan nga gipanalanginan
sa GINOO apil ang ilang mga kaliwat.

²⁴ Sa dili pa sila makapangayo o samtang nangayo
pa lang sila, tubagon ko na sila.

²⁵ Magsalo sa pagpangaon ang bangis nga iro[†] ug karnero.
Ang liyon mokaon ug dagami sama sa baka.

Ug abog na ang kaonon sa halas.[‡] Dili sila manghilabot
o magpasakit didto sa akong balaan nga bukid.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

66

Hukman sa GINOO ang Kanasoran

¹ Mao kini ang giingon sa GINOO,
“Ang langit mao ang akong trono,
ug ang yuta mao ang tungtonganan sa akong mga tiil.
Busa unsang matanga sa balay ang inyong tukoron alang kanako?
Unsang matanga sa dapit ang inyong papahulayan kanako?

² Dili ba ako man ang naghimo sa tanang mga butang?
Gihatagan kog pagtagad ang mga tawo nga mapainubsanon,

[†] 65:25 *bangis nga iro: o lobo.* [‡] 65:25 *abog na ang kaonon sa halas: tingali ang buot ipasabot, dili mamaak o manukob ang halas.*

- mahinulsulon, ug adunay dakong pagtahod sa akong pulong.
- ³ Apan ingon niini ang akong pagtagad
sa mga tawong nagsunod sa ila lamang kaugalingong gusto
ug nalipay sa ginahimo nila nga mangil-ad:
Kon magpatay silag baka aron ihalad,
isipon ko kini nga daw sa nagpatay silag tawo.
Kon maghalad silag karnero,
isipon ko kini nga daw sa nagpatay silag iro.
Kon maghalad sila ug halad sa pagpasidungog,
isipon ko nga daw naghalad silag dugo sa baboy.
Ug kon magsunog silag insenso isip paghinumdom sa GINOO,
akong isipon nga daw sa nag-ampo sila sa dios-dios.
- ⁴ Padad-an ko usab silag silot nga makapalisang gayod kanila.
Kay sa dihang nanawag ako, wala sila motubag;
sa dihang nagsulti ako, wala sila mamati.
Naghimo silag kadaotan sa akong atubangan,
ug gipili nila ang pagbuhat sa mga butang nga wala makalipay kanako.”
- ⁵ Kamong mga mahinadlokon sa pulong sa GINOO,
pamatia ninyo ang iyang pulong,
“Tungod kay matinumanon kamo kanako,
ang uban ninyong mga katagilungsod
modumot ug mosalikway kaninyo.
Biay-biayon nila kamo nga nag-ingon,
‘Pasidunggi ang GINOO
aron makita namo ang inyong kalipay!’
Apan maulawan sila.
- ⁶ Nadungog ba ninyo ang kaguliyang didto sa siyudad ug sa Templo?
Tingog kana sa GINOO nga nanimalos sa iyang mga kaaway.”
- ⁷ Miingon ang GINOO,
“Ang Jerusalem sama sa usa ka babayeng umaanak
nga wala pa gani magbati nahimugsoan na.
- ⁸ Kinsa ang nakadungog ug nakakita ug sama niini?
Mamugna ba ang usa ka lungsod o nasod
diha-diha dayon sulod lang sa usa ka adlaw?
- Apan ayha pa gani nagbati ang Jerusalem,^{*}
nahimugso na dayon ang iyang katawhan.[†]
- ⁹ Pagbuot ko nga hapit na silang matawo.
Ug karon, mopugong ba ako nga sila matawo?
Siyempre tugotan ko gayod sila!
Dili ko gayod pugngan nga matawo sila.
Ako, ang inyong GINOO, ang nag-ingon niini.”
- ¹⁰ Kamong tanang nahigugma sa Jerusalem ug nagsubo tungod kaniya,
paglipay ug pagsadya kamo uban kaniya,
- ¹¹ aron matagbaw usab kamo sa iyang kauswagan
sama sa bata nga nagsuso sa iyang inahan ug nabusog.
- ¹² Kay nag-ingon ang GINOO, “Pauswagon ko ang Jerusalem!
Sama sa suba nga nagbaha,
dad-on kaniya ang mga bahandi sa mga nasod.
Sagupon ug atimanon kamo sa Jerusalem
sama sa bata nga kugoson, patutoyon, ug sabakon.

^{*} **66:8** *Jerusalem*: sa Hebreo, *Zion*. [†] **66:8** *nahimugso na dayon ang iyang katawhan*: ang buot ipasabot, *tukoron pag-usab sa Dios ang nasod sa Israel*.

- ¹³ Lipayon ko kamo sa Jerusalem
sama sa inahan nga naglipay sa iyang anak.”
- ¹⁴ Inigkakita ninyo niini, malipay gayod kamo,
ug mobaskog kamo sama sa galambo nga tanom.
Ipakita sa GINOO ang iyang gahom ngadto sa iyang mga alagad,
apan ipakita niya ang iyang kapungot ngadto sa iyang mga kaaway.
- ¹⁵ Pamati! Moabot ang GINOO inubanan sa kalayo,
ug ang iyang mga karwahi murag alimpulos.
Ipahamtang niya ang iyang kapungot ngadto sa iyang mga kaaway,
ug silotan niya sila sa nagdilaab nga kalayo.
- ¹⁶ Kay pinaagi sa kalayo ug sa iyang espada,
silotan sa GINOO ang tanang mga tawong makasasala,
ug daghan ang iyang mapatay.
- ¹⁷ Miingon ang GINOO, “Magdungan ug pangamatay ang mga nagpakabal-
aan ug nagpakahinlo sa ilang kaugalingon sa ilang pagsimba sa ilang mga
dios-dios didto sa hardin. Mangamatay sila samtang nagkaon ug baboy,
ilaga, ug sa uban pang pagkaon nga giisip nga hugaw.
- ¹⁸ “Nasayod ako sa ilang binuhatan ug huna-huna. Busa moanha ako ug
tigomon ko ang mga katawhan sa tanang nasod, ug makita nila ang akong
gahom.
- ¹⁹ “Magpakita akog ilhanan kanila. Ug ang makalingkawas kanila ipadala
ko ingon nga mga mensahero ngadto sa kanasoran sa Tarshish, Pul, Lud
(kansang katawhan nabantog nga mga mamamana), Tubal, Grecia,[‡] ug
sa mga isla nga layo, nga wala makadungog sa akong kabantog ug wala
makakita sa akong gahom. Imantala nila ang akong gahom ngadto sa mga
nasod.
- ²⁰ Ug dad-on nila pagbalik gikan niining mga nasod ang tanan ninyong
mga katagilungsod nga sakay sa mga kabayo, mga mula, mga kamelyo, ug
sa mga karwahi ug karomata. Dad-on nila sila sa akong balaan nga bukid,
sa Jerusalem isip halad alang kanako. Sama sila sa mga Israelinhon nga
gahalad sa akong Templo ug mga halad sa pagpasidungog nga gisulod sa
hinlo nga sudlanan.
- ²¹ Ug himuon kong mga pari ug mga Levita ang uban kanila. Ako,
ang GINOO, ang nag-ingon niini.”
- ²² Miingon pa gayod ang GINOO, “Maingon nga ang bag-ong langit ug ang
bag-ong yuta nga akong himuon magpabilin hangtod sa hangtod, ang inyong
mga kaliwat magpadayon usab hangtod sa hangtod, ug dili gayod kamo
hikalimtan.
- ²³ Sa matag subang sa bag-ong bulan ug sa matag Adlaw nga Igpapahulay
mosimba ang tanang mga katawhan kanako. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon
niini.
- ²⁴ Ug iniggawas nila sa Jerusalem, makita nila ang mga patayng lawas sa
mga tawong nagmasinupakon kanako. Ang mga ulod nga mokaon kanila
dili mamatay, ug ang kalayo nga mosunog kanila dili mapalong. Ug kangil-aran
sila sa tanang katawhan.”

[‡] 66:19 *Grecia: sa Hebreo, Javan.*

Ang Libro ni Jeremias

¹ Mao kini ang mga mensahe ni Jeremias nga anak ni Hilkia, nga usa sa mga pari sa Anatot, sa yuta ni Benjamin.

² Mihatag ang GINOO ug mensahe kang Jeremias sa ika-13 nga tuig sa paghari ni Josia sa Juda, nga anak ni Amon.

³ Padayon nga naghatag ang GINOO ug mensahe kang Jeremias sa panahon sa paghari ni Jehoyakim, nga anak ni Josia, hangtod sa ika-11 nga tuig sa paghari ni Zedekia nga anak usab ni Josia. Sa ikalima nga bulan sa maong tuig, gibihag ang katawhan sa Jerusalem.

Ang Pagtawag kang Jeremias

⁴ Miingon ang GINOO kanako,

⁵ “Sa wala ko pa ikaw pormaha sa tagoangkan sa imong inahan gipili* ko na ikaw.

Sa wala ka pa matawo, gilain ko na ikaw.

Gipili ka nako nga mahimong propeta sa mga nasod.”

⁶ Mitubag ako, “O GINOONG Dios, dili ako maayong manulti; batan-on pa ako.”

⁷ Apan miingon ang GINOO kanako, “Ayaw pag-ingon nga batan-on ka pa. Kinahanglan nga moadto ka bisan asa ka nako ipadala, ug isulti mo ang bisan unsa nga ipasulti ko kanimo.

⁸ Ayaw kahadlok sa mga tawo kay kauban mo ako ug tabangan ka nako. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

⁹ Unya gihikap sa GINOO ang akong baba ug miingon, “Gibutang ko karon sa imong baba ang akong mga pulong nga imong isulti.

¹⁰ Karong adlaw hatagan ka nako ug awtoridad sa pagsulti sa mga nasod ug mga gingharian. Sultihi sila nga ang uban kanila malaglag gayod, ug ang uban kanila mobangon ug motindog pag-usab.”

¹¹ Unya miingon ang GINOO kanako, “Jeremias, unsay nakita mo?”

Mitubag ako, “Sanga sa kahoyng almendras.”

¹² Miingon ang GINOO, “Husto ang imong nakita, ug nagkahulogan kana nga nagbantay† ako aron pagsiguro nga matuman ang akong pulong.”

¹³ Nangutana pag-usab ang GINOO kanako, “Unsa pay nakita mo?”

Mitubag ako, “Usa ka kolon nga nagbukal nga tubig, nagtakilid kini nga nag-atubang sa amihanan.”

¹⁴ Unya miingon ang GINOO, “Adunay katalagman gikan sa amihanan nga moabot sa tanang nagpuyo niining yutaa.

¹⁵ Pamati! Ipadala ko ang mga sundalo sa mga gingharian sa amihanan sa pagsulong sa Jerusalem.

“Ibutang sa ilang mga hari ang ilang mga trono

diha sa mga ganghaan sa Jerusalem.

Gub-on nila ang mga paril sa Jerusalem
ug sulongon ang mga lungsod sa Juda.

¹⁶ Silotan nako ang akong katawhan
tungod sa ilang pagkadaotan.

* **1:5** gipili: o nailhan. † **1:12** nagbantay: ang Hebreo niini daw sama sa pulong nga almond.

Gisalikway nila ako

ug naghalad silag insenso ngadto sa mga dios-dios.

Gisimba nila ang ilang hinimo nga mga dios-dios.

¹⁷ “Karon, andama ang imong kaugalingon. Lakaw ug isulti kanila ang tanan nga isugo nako kanimo. Ayaw kahadlok kanila. Kay kon mahadlok ka, hadlokon ko pa gayod hinuon ikaw atubangan nila.

¹⁸ Pamati! Karong adlaw, lig-onon ka nako sama sa usa ka pinarilan nga lungsod o puthaw nga haligi o bronsi nga paril. Walay mga hari, mga opisyal, mga pari, o katawhan sa Juda nga makapildi kanimo.

¹⁹ Makig-away sila kanimo, apan dili ka nila mapildi, kay kauban mo ako ug tabangan ka nako. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

2

Gisalikway sa Israel ang GINOO

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Lakaw ug isulti kini ngadto sa mga taga-Jerusalem:

“Mao kini ang giingon sa GINOO

“ ‘Nahinumdoman ko pa ang inyong pagkamatitud-anon sa batan-on pa kamo,

ug ang inyong paghigugma kanako nga daw sama sa babayeng bag-ong gikasal.

Misunod kamo kanako bisan ngadto sa kamingawan nga walay mga tanom.

³ Gigahin ko kamong mga Israelinhon alang kanako.

Sama kamo sa unang abot sa ani nga alang kanako.

Gisilotan ko ang mga nagdaog-daog kaninyo, ug nalaglag sila.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.’ ”

⁴ Pamatia ninyo ang gisulti sa GINOO,

kamong mga katawhan sa Israel nga kaliwat ni Jacob.

⁵ Mao kini ang gisulti sa GINOO:

“Unsa bay sayop nga nakita

sa inyong mga katigulangan kanako

nga nagpalayo man gayod sila kanako?

Misunod sila sa mga dios-dios nga walay pulos,

ug tungod niini nahimo usab silang walay pulos.

⁶ Wala sila mangita kanako bisan pag

akoy nagpagawas kanila gikan sa Ehipto

ug naggiya kanila sa kamingawan nga walay mga tanom,

gikan sa yuta nga disyerto

nga adunay mga bangag,

nga kanunayng adunay hulaw ug delikado,

ug walay nagpuyo ni nag-agi.

⁷ Gidala ko kamo sa tabunok nga yuta

aron makapahimulos sa maayong abot niini.

Apan pag-abot ninyo didto, gipasipalahan ninyo ang yuta

nga akong gipanag-iyahan,

ug gihimo ninyo kining makalilisang.

⁸ Bisan ang mga pari wala mangita kanako.

Ang mga magtutudlo sa balaod wala makaila* kanako.
Ang mga pangulo nagrebelde kanako.
Ang mga propeta nagsulti ug mga mensahe sa ngalan ni Baal,
ug nagsunod sa mga dios-dios nga walay pulos.

- 9 “Busa akusahan ko kamo pag-usab,
apil ang inyong umaabot nga mga kaliwat.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 10 Pangadto kamo sa kasadpan, sa mga isla sa Cipro,
ug pangadto usab kamo sa sidlakan, sa yuta sa Kedar.
Susiha ninyo pag-ayo kon aduna bay nahitabo nga sama niini:
- 11 Adunay nasod ba nga nag-ilis sa ilang mga dios,
bisan pag dili kini tinuod nga mga dios?
Apan ako nga halangdong Dios gilisdan sa akong katawhan
sa mga dios-dios nga walay pulos.
- 12 Ingon nga nakurat ang kalangitan sa ilang gihimo;
ug nangurog kini sa hilabihang kahadlok.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 13 Nakahimo ug duha ka sala ang akong katawhan,
Gisalikway nila ako nga sama sa tuboran
nga naghatag ug kinabuhi,
ug gisimba nila ang ubang mga dios-dios,
nga mura sila ug nagkalot ug bangag nga pundohanan
ug tubig nga mohubas.
- 14 Ang Israel wala matawo nga ulipon.
Nganong gibihag man siya?
- 15 Ang iyang mga kaaway daw liyon
nga gangulob ngadto kaniya.
Gilaglag nila ang iyang yuta;
gipangguba ang iyang mga lungsod,
ug nahimo kining awaaw.
- 16 Dugang niini, gilaglag siya†
sa mga taga-Memfis ug taga-Tahpanhes.
- 17 Kamo ra mismong mga Israelinhon ang nagdala niini
nga kalaglagan sa inyong kaugalingon.
Kay gisalikway ninyo ako, ang GINOO
nga inyong Dios,
sa dihang gigiyahan ko kamo sa dalan.
- 18 Karon, unsa may inyong nakuha
sa inyong pagdangop sa Ehipto ug sa Asiria?
Nganong nangadto pa man kamo sa Suba sa Nilo‡
ug sa Suba sa Eufrates?
- 19 Tungod sa inyong kadaotan ug pagsalikway kanako,
badlongon ug silotan ko kamo.
Karon, hunaa ninyo pag-ayo kon unsa kadaotan
ug kapait ang pagsalikway
ug dili pagtahod sa GINOO nga inyong Dios.
Ako, ang GINOO nga Makagagahom,
ang nag-ingon niini.

* 2:8 wala makaila: o dili suod. † 2:16 gilaglag siya: sa Syriac, gibuak ang iyang bagol-bagol. ‡ 2:18
Nilo: sa Hebreo *Shihor*; nga usa ka sanga sa Suba sa Nilo.

- 20 “Kaniadto, sa giulipon pa kamo,
daw gibutangan kamog yugo ug gikadenahan.
Apan sa dihang giluwat ko kamo,
nagdumili kamo sa pag-alagad kanako.
Misimba hinuon kamo sa mga dios-dios didto sa taas
nga mga bungtod ug sa ilalom sa labong nga kahoy,
nga daw mga babayeng nagbaligya sa ilang dungog.
- 21 Sama kamo sa usa ka maayong klasi sa ubas
nga akong gitanom.
Apan nganong nahimo man kamong murag usa ka ihalas
nga ubas nga mamungag dunot ug walay pulos?
- 22 Bisan maligo ug manabon pa kamog maayo
makita ko gihapon ang lama sa inyong sala.
Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

Israel, usa ka Dili Matinud-anon nga Asawa

- 23 “Nganong moingon man kamo nga wala kamo makasala
ug wala kamo magsimba sa mga imahen ni Baal?
Tan-awa kon unsa nga mga pagpakasala
ang gihimo ninyo didto sa walog sa Hinnom.
Huna-hunaa ang sala nga inyong nahimo.
Sama kamo sa usa ka dumalagang kamelyo
nga dili mahimutang sa panahon sa pagpanguwag.
- 24 Sama usab kamo sa usa ka bayeng asno
nga naanad sa kamingawan.
Kon moabot ang panahon sa pagpanguwag,
magpanimhot kini sa hangin
ug walay makapugong niini sa pagpangitag laki.
Dili na mahago sa pagpangita kaniya ang laking asno.
Sayon siyang pangitaon sa panahon
sa iyang pagpanguwag.
- 25 Mga Israelinhon, nahilis na
ang inyong mga sandalyas,
ug nagmala na ang inyong mga tutunlan
sa pagsunod-sunod sa ubang mga dios.
Apan nag-ingon gihapon kamo,
‘Dili mahimong motalikod kami sa ubang mga dios.
Gihigugma namo sila ug mosunod kami kanila.’
- 26 “Maingon nga maulawan ang kawatan kon kini madakpan,
maulawan usab kamong mga katawhan sa Israel.
Oo, maulawan kamo ug ang inyong mga hari,
mga opisyal, mga pari ug mga propeta.
- 27 Miingon kamo nga ang kahoy inyong amahan
ug ang bato inyong inahan.
Mitalikod kamo kanako, apan kon anaa kamo
sa kalisod mangayo kamog tabang kanako.
- 28 Hain na ang mga dios nga inyong gihimo alang
sa inyong kaugalingon?
Paduola sila kon tinuod nga maluwas nila kamo
sa inyong kalisod.
Pagkadaghan sa inyong mga dios,
sama kadaghan sa mga lungsod sa Juda.

29 “Nganong moreklamo man kamo batok kanako?
Dili ba kamo man ang nagrebelde kanako?

30 Gisilotan ko ang inyong mga anak,
apan wala gihapon sila nagbag-o.
Dili sila magpadisiplina.

Kamo mismo ang mipatay sa inyong mga propeta,
daw sama kamo sa gutom nga liyon nga mipatay
sa iyang biktima.

31 “Kamong mga katawhan niini nga henerasyon, paminawa kining akong
isulti:

“Sama ba ako sa usa ka disyerto
alang kaninyong mga Israelinhon,
o kaha sa usa ka dapit nga labihan kangitngit?

Nganong moingon man kamo,
‘Makahimo na kami sa among gusto.
Dili na kami moduol sa Dios.’

32 Malimtan ba sa usa ka
putli nga babaye ang iyang alahas
o ang iyang bisti nga pangkasal?

Apan kamong akong katawhan,
nalimot kanako sa dugayng panahon.

33 Maayo gayod kamong mangita
ug hinigugma nga mga dios-dios.
Bisan ang mga babayeng nagbaligya sa ilang dungog
makakat-on pa gikan kaninyo.

34 Anaa sa inyong mga bisti ang mantsa
sa dugo sa mga inosente ug kabos.
Gipamatay ninyo sila bisan ug wala ninyo sila masakpi
nga misulod sa inyong balay sa pagpangawat.

Apan bisan pa niining tanan ninyong gihimo,

35 moingon pa gihapon kamo,
‘Wala kamiy nahimong sala.

Busa dili masuko ang GINOO kanamo.’
Apan silotan ko kamo tungod sa inyong pag-ingon
nga wala kamoy sala.

36 Sayon-sayonon ra ninyo ang pag-usab
sa inyong huna-huna
ug pag-ilis-ilis ug mga kaabin nga nasod.

Apan pakaulawan kamo pag-ayo sa Ehipto nga inyong gikaabin
sama sa pagpakaulaw nga gihimo kaninyo sa Asiria.

37 Mobiya kamo sa Ehipto nga nakatabon
ang inyong mga kamot
sa inyong nawong timaan sa inyong kaulaw.

Kay gisalikway ko ang mga nasod nga inyong gisaligan.
Dili gayod kamo matabangan niini nga mga nasod.

3

1 “Kon bulagan sa bana ang iyang asawa
ug magminyo ang asawa pag-usab,
kinahanglan dili na siya bawion sa iyang bana,
kay makapahugaw gayod kini sa tibuok ninyong yuta.

Apan kamong mga Israelinhon nagkinabuhi nga sama sa babayeng nagbaligya sa iyang dungog. Daghan kamog mga hinigugma nga dios-dios.

Apan bisan pa, gitawag ko gihapon kamo nga mobalik kamo kanako?

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

² Tan-awa ang taas nga mga dapit.

Aduna pa ba didtoy dapit diin wala ninyo mahugawi?

Gihugawan ninyo ang yuta

tungod sa inyong pagsimba sa mga dios-dios

ug sa inyong pagkadaotan.

Sama kamo sa usa ka babayeng nagbaligya sa iyang dungog, nga naglingkod daplin sa dalan aron sa paghulat ug lalaki.

Sama usab kamo sa tulisan* nga nag-atang sa iyang mabiktima.

³ Mao kana ang hinungdan nga wala mag-ulan sa panahon sa ting-ulan.

Apan bisan pa niana, gahi gihapon kamog ulo.

Sama sa babayeng nagbaligya sa iyang dungog, wala gayod kamoy ulaw.

⁴ Unya karon moingon kamo kanako, ‘Amahan ko, kauban† ka nako sukad pa sa akong pagkabata.

⁵ Kanunay ka na lang bang masuko kanako?

Magpadayon ba ang imong kasuko

hangtod sa kahangtoran?”

Mao kini kanunay ang inyong gisulti,

apan gihimo gihapon ninyo ang tanang kadaotan

nga gusto ninyong himuon.”

Gisunod sa Juda ang Israel

⁶ Sa panahon sa paghari ni Josia, miingon ang GINOO kanako, “Nakita mo ba ang gihimo sa maluibon nga Israel? Misimba siya sa mga dios-dios ibabaw sa matag taas nga bukid ug ilalom sa matag labong nga kahoy. Nahisama siya sa usa ka babayeng nagbaligya sa iyang dungog.

⁷ Abi nakog mobalik na siya kanako human niya mahimo kining tanan, apan wala siya mobalik. Ug nakita kini sa iyang maluibon nga igsoon nga mao ang Juda.

⁸ Gibulagan ko ang Israel ug gipapahawa tungod sa iyang pagpanapaw.‡ Apan bisan pa niini, wala mahadlok ang iyang maluibon nga igsoon nga mao ang Juda nga nanapaw usab.

⁹ Ug tungod kay wala ra may bali kaniya ang pagpanapaw, gihugawan niya ang yuta pinaagi sa pagsimba sa mga dios-dios nga bato ug kahoy.

¹⁰ Bisan pa niining tanan, wala gayod mobalik kanako sa kinasing-kasing ang maluibon nga Juda. Nagpakaaron-ingnon lang kini nga mibalik kanako. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

¹¹ Unya miingon ang GINOO kanako, “Bisan ug dili matinud-anon ang Israel kanako, mas maayo pa sila kaysa maluibon nga Juda.

¹² Karon, lakaw ug isulti kini nga mensahe ngadto sa Israel§,

“Ako, ang GINOO, nag-ingon:

Balik kanako, maluibon nga Israel, kay maluloy-on ako.

* **3:2** tulisan: sa Hebreo, Arabo. † **3:4** kauban: o higala. ‡ **3:8** tungod sa iyang pagpanapaw: ang buot ipasabot, tungod sa iyang pagsimba ug mga dios-dios. § **3:12** Israel: sa Hebreo, amihan.

Dili na ako masuko kanimo hangtod sa kahangtoran.

¹³ Angkona lang ang imong sala.

Angkona nga nagrebelde ka kanako,
nga GINOO nga imong Dios,
ug misimba ka sa mga dios-dios
ilalom sa matag labong nga kahoy,
ug wala ka motuman kanako.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

¹⁴ Miingon pa ang GINOO, “Balik kamo, masupilon ko nga mga anak, kay akoo kamo*.” Magkuha akog usa o duha kaninyo gikan sa kada lungsod o tribo ug dad-on mo nako sa Israel†.

¹⁵ Unya hatagan ko kamog mga pangulong masinugtanon kanako. Mangulo sila kaninyo nga adunay kaalam ug panabot.

¹⁶ Inig-abot sa panahon nga modaghan na kamo pag-ayo niana nga yuta, dili na ninyo hisgotan pa ang Sudlanan sa Kasabotan. Dili na ninyo kini handomon o hinumdoman pa, ug dili na kamo maghimo ug laing Sudlanan sa Kasabotan.

¹⁷ Nianang higayona, tawgon ninyo ang Jerusalem nga, ‘Trono sa GINOO.’ Ug ang tanang nasod magtigom sa Jerusalem sa pagpasidungog sa ngalan sa GINOO. Dili na sila magbuhat sumala sa sugo sa ilang gahi ug daotan nga kasing-kasing.

¹⁸ Nianang higayona, ang katawhan sa Juda ug sa Israel nga gikan sa pagkabihag sa amihan mag-uban sa pagbalik ngadto sa yuta nga gihatag ko sa ilang mga katigulangan ingon nga ilang panulondon.

¹⁹ “Miingon ako sa akong kaugalingon,
“‘Malipay gayod ako nga moila kaninyo nga akong mga anak,
ug hatagan ko kamog maayong yuta, ang labing maanindot
nga panulondon sa tibuok kalibotan.’
Abi kog tawgon ninyo akog ‘Amahan,’
ug dili na kamo mobiya kanako.”

²⁰ Apan sama kamo sa usa ka maluibon
nga asawa nga mibiya sa iyang bana.
Nagluib kamo kanako, o katawhan sa Israel.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

²¹ Madungog ang kasaba ibabaw sa taas nga mga dapit.
Magtiyabaw ug magpakiluoy ang katawhan sa Israel
tungod sa daotan nila nga binuhatan,
ug tungod kay gikalimtan nila
ako, ang GINOO nga ilang Dios.

²² “Kamong maluibon nga katawhan,
balik kamo kanako kay tarungon ko
ang inyong pagkamaluibon.”

Motubag sila, “Oo, moduol kami kanimo
kay ikaw ang GINOO nga among Dios.

²³ Tinuod gayod nga dakong sayop ang among pagsimba
sa mga dios-dios didto sa mga bungtod ug mga bukid.
Kanimo lamang gayod ang kaluwasan sa Israel,
O GINOO nga among Dios.

* **3:14** akoo kamo: sa literal, *ako ang inyong agalon/bana/tag-iya*. † **3:14** Israel: o Jerusalem. Sa Hebreo Zion.

- ²⁴ Gikan pa sa among pagkabata, gihurot sa makauulaw
nga mga dios-dios ang bunga sa hinagoan
sa among mga katigulangan,
ang ilang mga kahayopan
ug mga kabataan.
- ²⁵ Angay kaming motago sa kaulaw kay kami
ug ang among mga katigulangan nakasala batok kanimo,
O GINOO nga among Dios.
Sukad sa among pagkabata hangtod
karon wala kami motuman kanimo.”

4

- ¹ Miingon ang GINOO, “O Israel, kon gusto mo
gayod nga mobalik, balik na kanako.
Kon isalikway mo ang imong mangil-ad nga mga dios-dios
ug dili ka na mobiya kanako,
² ug kon magsaad ka sa ako lang
gayod nga ngalan ug magkinabuhi nga kasaligan,
husto ug matarong, mahimo ka nga panalangin sa mga nasod,
ug ila akong pasidunggan.”
- ³ Mao kini ang gisulti sa GINOO ngadto sa mga katawhan sa Juda ug sa
Jerusalem,
“Sama nga ginadaro ang bantok nga yuta,
bag-oha usab ninyo ang inyong gahi
nga mga kasing-kasing.
Ayaw isabwag ang inyong maayong
binhi sa sampinitan.
- ⁴ Hinloi ninyo ang inyong mga kasing-kasing atubangan
sa GINOO, kamong mga katawhan sa Juda
ug sa Jerusalem, kay kon dili,
matagamtaman ninyo ang akong kasuko
nga sama sa kalayo nga wala gayoy makapalong.
Mahitabo kini tungod sa kadaotan nga inyong gihimo.

Ang Silot nga Modangat sa Juda

- ⁵ “Ingna ang Juda ug Jerusalem:
‘Patingoga ang budyong sa tibuok yuta.
Isinggit ug kusog nga magtapok sila ug managan
ngadto sa pinarilan nga mga lungsod.
- ⁶ Ipataas ang bandera sa pagpahibalo sa katawhan
nga mangadto sila sa Jerusalem.
Lihok na ug panago kamo dayon,
kay magpadala akog dakong katalagman
gikan sa amihan.’ ”
- ⁷ Daw sa liyon nga migula sa iyang tago-anan
ang tiglaglag sa mga nasod.
Mibiya na siya sa iyang dapit sa paglaglag sa inyong yuta.
Ang inyong mga lungsod panggub-on hangtod
dili na kini kapuy-an.
- ⁸ Busa paghasti kamog sako sa pagpakita sa inyong pagsubo.
Pagminatay kamog hilak kay anaa pa gihapon
ang hilabihan nga kasuko sa GINOO kanato.

⁹ Miingon ang GINOO, “Nianang adlaw, ang hari
ug ang iyang mga opisyal mawad-an ug kaisog,
ug ang mga pari ug mga propeta makurat.”

¹⁰ Unya miingon ako, “O GINOONG Dios, gilimbongan mo gayod ang mga
tawo tungod kay misaad ka nga moabot ang kalinaw sa Jerusalem. Apan
diay ang espada andam na sa pagpatay kanila.”

¹¹ Moabot ang higayon nga moingon ang GINOO sa katawhan sa Jerusalem,
“Mohuyop ang init nga hangin gikan sa taas nga mga dapit sa kamingawan
paingon sa akong katawhan. Apan dili kini hangin nga mopalid sa tahop sa
ilang trigo.

¹² Labihan kini kakusog nga hangin nga maggikan kanako. Ipadayag ko
karon kanila ang akong silot.”

¹³ Tan-awa! Ang atong kaaway nagpadulong
nga daw sa mga panganod.

Ang iyang mga karwahi daw buhawi,
ug ang iyang mga kabayo tulin pa sa mga agila.
Alaot kita! Malaglag gayod kita.

¹⁴ “Mga taga-Jerusalem,
hinloi sa kadaotan ang inyong kasing-kasing
aron maluwas kamo.

Hangtod kanus-a magpabilin ang pagkadaotan
sa inyong huna-huna?

¹⁵ Ang inyong kalaglagan gipamalita na sa mga mensahero
gikan sa Dan ug sa mga kabungtoran sa Efraim.

¹⁶ Gisugo sila nga pasidan-an ang mga nasod
ug ang Jerusalem nga adunay mosulong nga mga sundalo
gikan sa layong dapit.

Gapanghagit sila ug away batok
sa mga lungsod sa Juda.

¹⁷ Gipalibotan nila ang Jerusalem nga daw
mga tawong nagbantay ug uma,
tungod kay nagrebelde ang Jerusalem kanako.

¹⁸ Ang inyo mismong mga gawi
ug binuhatan maoy naghatod kaninyo niini.
Mao kini ang inyong silot. Pait kini kaayo,
ug midulot kini sa inyong kasing-kasing!”

Naghilak si Jeremias alang sa Iyang Katagilungsod

¹⁹ Dili ko na maagwanta ang akong kaguol.

Labihan gayod ang akong pag-agulo.

Gikumot ang kasing-kasing ug dili ako mahimutang.

Kay nadungog ko ang tingog sa budyong
ug ang singgit sa pakig-gubat.

²⁰ Nagsunodsunod ang mga katalagman.

Nalukop sa kadaot ang tibuok nasod.

Bisan ang akong mga tolda kalit lang nga naguba,
ug ang mga kurtina niini nangagisi.

²¹ Hangtod kanus-a ko pa padayon nga makita ang bandera
sa pagpakig-gira ug madungog ang tingog sa budyong?

²² Miingon ang GINOO,

“Buang-buang ang akong katawhan.

Wala sila makaila kanako.

Sama sila sa mga batang walay panabot.
 Hanas silang mohimo ug daotan;
 dili sila mahibalong mobuhat ug maayo.”

Ang Panan-awon sa Umaabot nga Kalaglagan

²³ Nakita ko ang kalibotan. Hawan kini ug walay porma.
 Nakita ko usab ang kalangitan ug wala kini kahayag.

²⁴ Nakita ko ang mga bukid ug mga bungtod
 ug nangatay-og kini.

²⁵ Nakita ko usab nga wala nay mga tawo,
 ug ang tanang langgam nanglupad na.

²⁶ Nakita ko nga ang tabunok nga yuta nahimong disyerto.
 Ang tanang lungsod nalaglag tungod sa labihan
 nga kasuko sa GINOO.

²⁷ Mao kini ang giingon sa GINOO,
 “Ang tibuok kayutaan mangaguba,
 apan dili ko kini laglagon sa hingpit.

²⁸ Ang kalibotan magsubo ug ang kalangitan mongitngit,
 kay nasulti ko na ang silot,
 ug dili ko na kini bakwion pa.

Nakahukom na ako
 ug dili na mausab ang akong huna-huna.”

²⁹ Sa pagkadungog nila sa kabanha sa nagpadulong
 nga mga tigkabayo ug mga tigpana,
 nangikyas sa kahadlok ang mga lumulupyo
 sa matag lungsod.

Ang uban nanagan ngadto sa kakahoyan,
 ug ang uban nanaka sa mga kabatoan.
 Gipamiyaan ang tanang lungsod ug wala nay namuyo niini.

³⁰ Unsay gibuhath mo, Jerusalem, nga laglaganon?
 Nganong nagsul-ob ka pa ug nindot nga bisti ug alahas?

Nganong nangarte ka sa imong mga mata?
 Ang imong pagpatahom wala nay pulos.
 Ang imong mga hinigugma* misalikway na kanimo
 ug gusto ka na nilang patyon.

³¹ Nakadungog akog tiyabaw ug agulo,
 sama sa usa ka babayeng nanganak nga primerisa.

Tiyabaw kini sa mga lumulupyo sa Jerusalem[†]
 nga daw makabsan sa ginhawa.

Giisa nila ang ilang mga kamot ug nagkanayon,
 “Pagkamakaluluoy namo;
 daw mawad-an na kamig panimuot.
 Kay miabot na ang mopatay kanamo.”

5

Ang mga Sala sa Jerusalem

¹ Miingon ang GINOO, “Mga lumulupyo sa Jerusalem,
 pangadto kamo sa mga kadalanan! Tan-awa ang mga plasa!

* **4:30** hinigugma: ang buot ipasabot, ang mga kaabin nga mga nasod. † **4:31** mga lumulupyo sa Jerusalem: sa literal, anak nga babaye sa Zion.

Kon aduna kamoy makita nga bisan usa lang ka tawong matarong ug kasaligan,
pasayloon ko ang inyong siyudad.

2 Bisan ug manumpa kamo sa akong ngalan,
gabakak lang gihapon kamo.”

3 O GINOO, dili ba nga nangita ka ug tawong kasaligan?

Gisakit mo ang imong katawhan,

apan wala sila masakiti niini.

Gisilotan mo sila, apan dili sila gustong magpadisiplina.

Gahi na kaayo silag ulo, ug nagdumili sila sa paghinulsol.

4 Gipakaingon ko nga, “Mga kabos lamang sila,

apan mga buang-buang diay sila.

Kay wala sila masayod sa pamaagi sa GINOO

nga ilang Dios nga gipatuman kanila.

5 Busa moadto ako sa ilang mga pangulo aron sa pagpakigsulti kanila.

Sigurado gayod nga nasayod sila sa mga pamaagi sa GINOO

nga ilang Dios nga gipatuman kanila.”

Apan bisan ang mga pangulo mismo

nagsalikway diay usab sa pamalaod sa Dios.*

6 Busa sulongon sila sa ilang mga kaaway

nga daw liyon nga gikan sa kalasangan

o daw bangis nga iro† nga gikan sa disyerto

o daw mananap nga leopardo

nga mag-atang duol sa ilang mga lungsod

ug mokunis-kunis sa bisan kinsa nga mogawas.

Mahitabo kini kanila kay nanobra na ang ilang pagkamasinupakon sa Dios,

ug makadaghan na sila nga mitalikod kaniya.

7 Miingon ang GINOO, “Nganong pasayloon ko man kamo?

Bisan ang inyong mga kabataan nagsalikway kanako

ug nagsaad sa ngalan sa mga dios nga dili tinuod.

Gihatag ko ang tanan nilang mga kinahanglanon

apan daw babayeng mananapaw sila nga miluib kanako.

Nagpanon pa sila didto sa mga balay sa mga babayeng

nagbaligya sa ilang dungog.

8 Sama sila sa mga inatiman nga laking kabayo nga labihan ka higal.

Matag-usa kanila nangibog sa asawa sa uban.

9 Dili ba nako sila angayng silotan tungod niini?

Dili ba nako angayng balosan ang nasod nga sama niini?

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

10 “Kamong mga kaaway sa mga Israelinhon,

gub-a ninyo ang ilang ubasan,

apan ayaw lang gub-a sa hingpit.

Pamutla ang mga sanga niini,

kay kining mga tawhana dili na ako.

11 Ang katawhan sa Israel ug sa Juda dili na gayod matinud-anon kanako.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

12 “Wala sila magsulti sa tinuod mahitungod kanako.

* 5:5 nagsalikway diay usab sa pamalaod sa Dios: sa literal, mitangtang sa yugo ug mihubad sa mga gapos. † 5:6 bangis nga iro: o lobo.

Miingon sila,
 'Dili kita unsaon sa GINOO!
 Walay katalagman nga moabot kanato;
 walay gira o kagutom.

13 Ang mga propetang walay pulos
 ug ang ilang mga mensahe wala maggikan sa Dios.
 Hinaut pa nga mahitabo kanila
 ang mga kalaglagan nga ilang gipangtagna.' "

14 Busa mao kini ang giingon sa GINOONG Dios nga Makagagahom kanako,
 "Tungod kay mao man kini ang gisulti niining mga tawhana,
 hatagan ka nako ug mensahe nga sama sa kalayo
 ug himuon ko silang daw kahoy nga lamyon niini."

15 Miingon ang GINOO, "Mga katawhan sa Israel,
 magpadala akog mga tawo gikan sa layo nga nasod sa pagsulong
 kaninyo.

Kini usa ka karaan na kaayo nga nasod,
 nga ang ilang sinultihan dili ninyo masabtan.

16 Ang ilang mga armas makamatay,
 ug silang tanan isog nga mga sundalo.

17 Hudon nila ang inyong mga abot, mga pagkaon,
 ug ang mga bunga sa inyong ubas ug igera.
 Pamasyon nila ang inyong mga kahayopan ug kabataan.

Panggub-on nila ang inyong pinarilan nga mga lungsod
 nga inyong gisaligan nga makadepensa kaninyo.

18 "Apan bisan pa nianang mga adlaw, dili ko kamo laglagon sa hingpit.
 Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

19 Ug kon mangutana ang mga tawo, 'Nganong gibuhat man kining
 tanan sa GINOO nga atong Dios kanato?' Ingna sila, 'Kay gisalikway ninyo
 ang GINOO ug nag-alagad kamo sa ubang mga dios diha mismo sa inyong
 kaugalingong yuta. Busa karon mag-alagad kamo sa mga langyaw, sa yuta
 nga dili inyo.'

20 "Ipahibalo kini sa mga katawhan sa Israel[‡] ug sa Juda:

21 Patalinghogi ninyo kini, kamong mga buang-buang
 ug walay buot nga mga katawhan.

Aduna kamoy mga mata, apan dili makakita,
 adunay mga dalunggan, apan dili makadungog.

22 Ako, ang GINOO, nag-ingon: Wala ba kamo mahadlok kanako?
 Nganong wala kamo magkurog sa akong atubangan?
 Ako ang naghimo sa baybayon nga utlanan sa dagat.

Kini permanente nga utlanan ug dili malapas.

Hampakon kini sa mga balod apan dili kini makalapas niini.

23 Apan gahig ulo ug mga rebelde kining mga tawhana.
 Mitalikod sila ug mipalayo kanako.

24 Dili kinasing-kasing ang ilang pag-ingon,
 'Tahoron nato ang GINOO nga atong Dios
 nga naghatag ug ulan sa hustong panahon,
 ug naghatag kanatog maayong abot sa panahon sa ting-ani.'

25 Ang inyong pagkadaotan maoy nagpahilayo niining
 mga kaayohan gikan kaninyo.

Ang inyong mga sala maoy nakapugong
 nga madawat ninyo kini nga mga pagpanalangin.

[‡] 5:20 *mga katawhan sa Israel: sa Hebreo, panimalay ni Jacob.*

- 26 “Adunay daotang mga tawo diha sa akong katawhan
nga nag-atang sa ilang mabiktima,
nga daw sama sa tawong nanglit-ag ug langgam.
Nagbutang silag lit-ag alang sa ubang mga tawo.
- 27 Sama sa hawla nga puno sa mga langgam,
ang balay niining mga tawhana
puno sa bahandi gikan sa ilang pagpanunto.
Nadato sila ug nahimong gamhanan niining paagiha.
- 28 Nanambok sila ug nabaskog ang ilang mga lawas.
Walay kinutoban ang ilang mga daotang binuhatan.
Wala nila hatagig hustisya ang mga ilo,
ug wala nila dapigi ang katungod sa mga kabos.
- 29 Ako, ang GINOO, nag-ingon: Dili ba angay ko silang silotan tungod niini?
Dili ba angay kong panimaslan ang nasod nga sama niini?
- 30 “Makahahadlok ug makalilisang ang mga butang
nga nahitabo niini nga yuta.
- 31 Ang mga propeta nanagna ug bakak.
Ang mga pari nagdumala sumala sa ilang kaugalingon nga katungod.
Ug nakaangay niini ang akong katawhan.
Apan unsay ilang buhaton inig-abot sa kataposang panahon?

6

Gisulong ang Jerusalem sa Iyang mga Kaaway

- 1 “Palayo kamo ug panago mga kaliwat ni Benjamin!
Biya kamo sa Jerusalem! Patingoga ang budyong sa Tekoa
ug paghatag ug sinyas didto sa Bet Hakerem.
Kay moabot ang grabing kadaot gikan sa amihan.
- 2 Gub-on ko ang maanindot nga siyudad sa Jerusalem.*
- 3 Libotan kini sa ilang mga sundalo.†
Magpatindog sila sa ilang mga tolda libot niini,
ug magkampo sila‡ sa bisan asang bahin nga ilang magustohan.
- 4 “Moingon ang mga komander,
‘Pangandam kamo sa pagsulong sa Jerusalem.
Sulongon nato sila sa udto.’
Apan sa dihang hapon na,
moingon ang mga komander,
‘Hala! Gasalop na man ang adlaw ug hapit nang mongitngit.
- 5 Karon na lang kitang gabii mosulong ug gub-on nato
ang lig-ong mga bahin niining siyudara.’”
- 6 Mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom,
“Pagputol kamog mga kahoy nga gamiton sa pagguba sa mga paril sa
Jerusalem,
ug pagtapok kamog yuta sa kilid sa paril aron makatkat ninyo kini.
Kinahanglan nang silotan kining siyudara,
kay midagsang na niining dapita ang pagpangdaog-daog.
- 7 Sama sa usa ka tuboran nga padayon ang pagdagayday sa tubig,
padayon usab ang iyang paghimog daotan.

* 6:2 siyudad sa Jerusalem: sa literal, anak nga babaye sa Zion.
sundalo: sa literal, sa mga magbalantay ug sa ilang mga mananap.
ug magpasabsab.

† 6:3 Libotan kini sa ilang mga
‡ 6:3 ug magkampo sila: sa literal,

Madungog kanunay dinhi niini nga siyudad ang pagpasakit ug pag-panglaglag.

Ang balatian ug mga samad niini maoy kanunay kong makita.

⁸ Pasidaan kini kanimo, Jerusalem! Kon dili ka pa mamati, motalikod gayod ako kanimo ug himuon kong awaaw ang imong yuta aron wala nay magpuyo pa niini.”

⁹ Mao sad ang giingon sa GINOO nga Makagagahom,
“Ang mahibiling buhi sa Israel ipatilok ko pag-ayo sa mga kaaway, sama sa pagtilok sa mga tigpamupo ug ubas sa nahibiling mga bunga diha sa mga sanga.”

¹⁰ Mitubag ako, “Apan kinsa may akong pasidan-an? Kinsa may maminaw kanako?

Gitabonan nila ang ilang mga dalunggan aron dili sila makadungog.

Ngil-ad alang kanila ang pulong sa GINOO,
busa dili sila gusto nga maminaw niini.

¹¹ Gibati ko usab ang labihan nga kasuko
sama sa kasuko sa GINOO, ug dili ko gayod kini mapugngan.”
Miingon ang GINOO,

“Ipatagamtam ko ang akong kasuko
sa mga kabataan nga nagdula sa dalan,
sa mga batan-ong lalaki nga nagtigom,
sa mga bana ug mga asawa, ug sa mga tigulang.

¹² Ang ilang mga balay ihatag ngadto sa uban,
lakip na ang ilang mga uma ug mga asawa.
Mahitabo kini kon ako nang silotan
ang mga katawhan nga nagpuyo niini nga yuta.”
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

¹³ “Gikan sa labing ubos hangtod sa labing dungganon,
nanikas sila aron makakuwarta.
Bisan mga propeta ug mga pari nagpangilad usab.

¹⁴ Gipakawalay-bili nila ang samad
sa akong mga katawhan,
bisan grabe na kini.

Nag-ingon sila nga maayo ang tanan
bisan ang tinuod dili kini maayo.

¹⁵ Naulaw ba sila sa ilang daotang mga binuhatan?
Wala, kay wala na silay ulaw!
Dili man lang gani sila mahilaw.

Busa mangamatay sila sama sa uban.
Malaglag sila sa panahon nga silotan ko na sila.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

¹⁶ Mao sad kini ang giingon sa GINOO,
“Tindog kamo diha sa gisang-an sa mga dalan ug pagpakisusi pag-ayo.
Pangutana kamo kon hain ang karaan ug maayo nga dalan,
ug didto kamo agi.

Kon buhaton ninyo kini, maangkon ninyo ang kalinaw.
Apan miingon kamo, ‘Dili kami moagi diha!’

¹⁷ Nagpili akong tigbantay sa pagsulti kaninyo,
‘Patalinghogi ninyo ang tingog sa budyong ingon nga pagpasidaan kaninyo.’

Apan miingon kamo, ‘Dili kami mamati.’

¹⁸ Busa pamati kamong mga kanasoran.

Saksihi ninyo kon unsay mahitabo sa akong katawhan.

¹⁹ Pamati, O kalibotan! Magpadala akog kalaglagan niini nga mga tawo ingon nga silot sa ilang daotang mga plano. Kay wala nila hatagig pagtagad ang akong mga pulong ug gisalikway nila ang akong kasugoan.

²⁰ Walay bili kanako ang gihalad nila nga insenso nga gikan pa sa Sheba, o ang mga pahumot nga gikan pa sa layong dapit. Dili ko dawaton ang ilang mga halad nga sinunog. Ang ilang mga halad dili makapalipay kanako.”

²¹ Busa kini ang gisulti sa GINOO:
“Magbutang ako ug kapandolanan niining mga tawhana.
Tungod niini, malaglag ang mga amahan ug mga anak nga lalaki,
apil ang managhigala ug managsilingan.”

²² Midugang pa gayod ang GINOO sa pag-ingon,
“Tan-awa, adunay mga sundalong nagpadulong gikan sa yuta sa amiyan,
usa ka gamhanan nga nasod gikan sa layong dapit nga andam na sa pagsulong.

²³ Armado sila sa mga pana ug bangkaw.
Bangis sila ug walay kaluoy.
Nagsakay sila sa ilang mga kabayo,
ug ang ilang kabanha sama sa dahunog sa makusog nga balod.

Moabot sila aron sa pagsulong kaninyo,
O mga taga-Jerusalem. §”

²⁴ Daghan ang among nadungog nga balita mahitungod kanila,
ug namuypoy ang among mga bukton sa kahadlok.
Sama sa babayeng nagbati,
nag-antos kami sa kaguol ug kasakit.

²⁵ Ayaw kamo pag-adto sa mga uma o paglakaw sa mga dalan,
kay adunay mga kaaway nga andam nga mopatay.
Anaa ang kakuyaw sa palibot.

²⁶ O mga katagilungsod ko, pagbisti kamog sako
ug ligid sa abo sa pagpakita sa inyong pagsubo.
Pagbangotan kamo nga daw namatyan kamog bugtong anak nga lalaki.
Kay sa kalit lang mosulong kanato ang kaaway.

²⁷ Miingon ang GINOO kanako, “Gihimo ka nako nga sama sa tigsulay sa metal aron masulayan mo ang kinaiya sa akong katawhan.

²⁸ Tanan sila mga masinupakon ug mga gahig ulo,
sama kagahi sa bronsi ug puthaw.
Wala silay laing gihimo kondili
ang pagbutang-butang ug pagtunto sa uban.

²⁹ Painiton pag-ayo ang hurnohan aron mapuro ang pilak.
Apan walay kapuslanan ang pagpapatli sa akong katawhan
kay ang mga daotan wala gihapon mawagtang.

³⁰ Pagatawgon sila nga ‘Sinalikway nga Pilak,’
kay gisalikway ko na sila.”

§ 6:23 mga taga-Jerusalem: sa literal, anak nga babaye sa Zion.

7

Nagwali si Jeremias

¹ Miingon pa gayod ang GINOO kang Jeremias,

² “Tindog sa ganghaan sa akong Templo ug isulti kini nga mensahe:

“Paminaw kamo nga katawhan sa Juda nga nagsulod dinhi sa pagsimba sa GINOO.

³ Mao kini ang gisulti sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel: Usba na ninyo ang inyong mga gawi ug binuhatan, aron padayon ko kamong papuy-on niining dapita.

⁴ Ayaw kamo pagtuo sa pagpanglingla sa mga tawong nagsigeg ingon nga dili kamo maunsa tungod kay ania kanato ang Templo sa GINOO.

⁵ “Usba na gayod ninyo ang inyong mga gawi ug binuhatan. Hatagi ninyog makiangayon nga pagtagad ang matag-usa,

⁶ ug ayaw na ninyo daog-daoga ang mga ilo, mga biyuda, ug ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo. Undangi na ninyo ang pagpamatay sa mga inosenteng tawo, ug ayaw na kamo pagsimba sa ubang mga dios nga makadaot lang kaninyo.

⁷ Kon buhaton ninyo kini, padayon ko kamong papuy-on niining yuta nga gihatag ko sa inyong mga katigulangan hangtod sa hangtod.

⁸ Apan tan-awa kon unsay inyong gihimo! Nagsalig kamo sa bakak nga mga pulong nga dili makatabang kaninyo.

⁹ “Mangawat kamo, mopatay, manapaw, manumpa ug bakak, mosunog ug insenso kang Baal, ug mosimba sa ubang mga dios nga wala gani ninyo mailhi.

¹⁰ Unya, moduol kamo ug mobarog sa akong presensya dinhi niini nga Templo diin ginapasidunggan ang akong ngalan, ug moingon kamo, “Dili kita maunsa.” Naghuna-huna ba kamo nga dili kamo maunsa sa padayon ninyo nga paghimo sa tanang mangil-ad nga mga butang?

¹¹ Naghuna-huna ba kamo nga kining Templo diin ginapasidunggan ang akong ngalan tago-anan sa mga tulisan? Nakita ko ang tanang ginahimo diha. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

¹² “Pangadto kamo sa Silo, ang unang dapit diin gipasidunggan ang akong ngalan, ug tan-awa ninyo kon unsay akong gihimo niadto nga dapit tungod sa kadaotan sa akong katawhan nga mga Israelinhon.

¹³ Samtang ginahimo ninyo kining daotang mga buhat, gibalik-balik ko ang pagpasidaan kaninyo, apan wala kamo maminaw. Gitawag ko kamo, apan wala kamo motubag.

¹⁴ Busa ang gihimo ko sa Silo himuon ko usab sa Templo diin ginapasidunggan ang akong ngalan, ang Templo nga inyong gisaligan, nga gihatag ko kaninyo ug sa inyong mga katigulangan.

¹⁵ Abugon ko kamo gikan sa akong presensya sama sa gihimo ko sa inyong mga paryente, ang katawhan sa Israel.*

¹⁶ “Busa ikaw, Jeremias, ayaw pag-ampo alang niining mga tawhana. Ayaw gayod pagpakiluoy ug paghangyo ka nako alang kanila, kay dili ka nako paminawon.

¹⁷ Wala mo ba makita ang ilang gipanghimo diha sa mga lungsod sa Juda ug sa mga kadalanan sa Jerusalem?

¹⁸ Ang mga kabataan nangahoy, ang mga amahan naghaling sa kalayo, ug ang mga babaye nagmasa ug harina, aron maghimog pan alang sa Rayna

* **7:15** *Israel*: sa Hebreo, *Efraim*, nga nagrepresentar sa gingharian sa Israel.

sa Langit.[†] Naghalad usab silag ilimnon ngadto sa ubang mga dios sa pagpalagot kanako.

¹⁹ Apan ako bay madaot? Dili! Sila mismo ang madaot ug maulawan niini.

²⁰ “Busa ako, ang GINOONG Dios nag-ingon: Ipatagamtam ko ang labihan kong kasuko niining dapita, ngadto sa mga tawo, sa mga kahayopan, sa mga kahoy, ug sa mga abot sa yuta. Ang akong kasuko sama sa kalayo nga dili mapalong.”

²¹ Nagpadayon sa pagsulti ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, “Kuhaa ninyo ang inyong mga halad nga sinunog uban sa lain pa niyong mga halad, ug kan-a nalang ninyo ang karne niini.

²² Sa dihang gipagawas ko ang inyong mga katigulangan gikan sa Ehipto dili lang ang paghalad ug mga halad nga sinunog ug uban pang halad ang akong gisugo kanila,

²³ gihatag ko usab kanila kining maong sugo: ‘Tumana ninyo ako, ug ako mahimong inyong Dios ug kamo mahimong akong katawhan. Pagkinabuhi kamo sumala sa mga pamaagi nga gisugo ko kaninyo aron mamaayo ang inyong kahintang!’

²⁴ “Apan wala sila mamati o motuman sa akong gisulti. Gisunod hinuon nila ang gahi ug daotan nilang kasing-kasing. Imbis nga moduol sila kanako, nagpahilayo pa hinuon sila.

²⁵ Gikan pa sa panahon sa pagbiya sa inyong mga katigulangan gikan sa Ehipto hangtod karon, padayon akong nagpadala kaninyo sa akong mga alagad nga propeta.

²⁶ Apan wala kamo maminaw o motuo kanila. Mas gahi pa gani kamog ulo ug mas daotan pa kamog binuhatan kaysa inyong mga katigulangan.

²⁷ “Jeremias, kon isulti mo kining tanan kanila, dili sila maminaw kanimo. Kon tawgon mo sila, dili sila motubag.

²⁸ Busa isulti kini kanila: Mao kini ang nasod nga ang mga katawhan dili motuman sa GINOO nga ilang Dios, ug dili magpadisiplina. Wala na kanila ang kamatuoran; dili na gani sila mosulti sa tinuod.

²⁹ “O mga taga-Jerusalem, pagpakiskis kamo sa inyong ulo ug ilabay ang inyong buhok sa pagpakita sa inyong pagsubo. Pagbangotan kamo didto sa taas nga mga dapit, kay gisalikway ug gipasagdan na sa GINOO ang inyong henerasyon nga nagpalagot kaniya.”

Ang Walog nga Gipamatay

³⁰ Miingon ang GINOO, “Naghimog daotan ang katawhan sa Juda. Gipamatang nila ang ilang mangil-ad nga mga dios-dios didto sa Templo diin ginapasidungan ang akong ngalan, ug tungod niini nahugawan kini.

³¹ Nagpatindog usab silag simbahanan diha sa habog nga mga dapit sa Tofet, sa Walog sa Ben Hinom, aron didto nila sunogon ang ilang mga anak ingon nga ilang halad. Wala gayod ako magsugo niini kanila. Wala gani kini moabot sa akong huna-huna.

³² Busa pangandam kamo, kay ako, ang GINOO, nag-ingon nga moabot ang panahon nga ang mga tawo dili na motawag niining lugara ug Tofet o Walog sa Ben Hinom kondili Kapatagan nga Gipamatay. Kay ipanglubong nila didto ang daghan kaayong mga patay hangtod nga wala nay dapit nga malubngan.

³³ Ang mga patayang lawas niini nga katawhan pagakan-on sa mga langgam ug mga mananap, ug walay moabog kanila.

[†] 7:18 *Rayna sa Langit*: usa sa mga diosa nga ginasimba sa unang panahon.

³⁴ Undangon ko ang kamaya ug kasadya diha sa kadalanan sa Jerusalem. Ang malipayon nga tingog sa bag-ong kasal dili na madunggan diha sa mga lungsod sa Juda. Kay mahimong awaaw kining yutaa.”

8

¹ Nagpadayon sa pagsulti ang GINOO, “Nianang adlaw, panghabwaon gikan sa mga lubnganan ang mga bukog sa mga hari ug sa mga opisyal sa juda, apil ang mga bukog sa mga pari, sa mga propeta, ug sa katawhan sa Jerusalem.

² Ikatag kini diha sa yuta, ilalom sa kahayag sa adlaw, bulan, ug mga bitoon nga mao ilang gihigugma, gialagaran, gisunod, gidangpan ug gisimba. Dili na tigomon ang ilang mga bukog ug ilubong. Magkatag nalang kini diha sa yuta nga murag tae.

³ Ang mabilin nga buhi niining daotan nga nasod katagon ko ngadto sa ubang mga nasod. Ug didto palabihon pa nilang mamatay kaysa mabuhi. Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang nag-ingon niini.”

Ang Sala ug ang Silot

⁴ Miingon ang GINOO kanako nga isulti ko kini nga mensahe ngadto sa mga tawo:

“Kon matumba ang tawo, dili ba motindog man siya pagbalik?

Kon nasaag siya, dili ba mobalik man siya sa iyang agi?

⁵ Apan ngano man nga kamong mga taga-Jerusalem padayon nga mitalikod kanako?

Nganong dili man ninyo mahimong biyaan

ang mga dios-dios nga gatunto kaninyo ug mobalik kanako?

⁶ Gipaminaw kog maayo ang inyong gipanulti ug wala kamoy gisulti nga sakto.

Walay bisan usa kaninyo nga naghinulsol sa iyang kadaotan.

Wala gayoy nakaingon, ‘Unsa kining akong nahimo?’

Tanan kaninyo abtik kaayong magpakasala,

daw mga kabayo kamo nga mipaturatoy ug dagan ngadto sa gira.

⁷ Ang talabon, ang salampati, ang sayaw, ug ang lapay

nahibalo kon kanus-a mobalhin ngadto

sa ubang mga dapit ug kanus-a sila mobalik,

apan kamong akong mga katawhan wala mahibalo sa akong kasugoan.

⁸ “Nganong moingon man kamo nga maalamon kamo

tungod kay anaa kaninyo ang kasugoan sa GINOO,

nga ang tinuod, gituis man kini sa inyong mga magtutudlo?

⁹ Maulawan gayod ang mga nag-ingon nga maalamon.

Malisang gayod sila kay bihagon man sila,

tungod sa ilang pagsalikway sa akong mga pulong.

Nan, unsa mang matanga sa kaalam ang anaa kanila?

¹⁰ Busa ihatag ko sa ubang mga tawo ang ilang mga asawa ug mga uma.

Tungod kay silang tanan, gikan sa labing ubos

hangtod sa labing dungganon, nanglimbong aron makasapi.

Bisan mga propeta ug mga pari nanglimbong usab.

¹¹ Wala nila tagda ang samad sa akong mga katawhan,

bisan ug grabe na kini.

Nag-ingon sila nga maayo ra ang tanan

bisan ang tinuod dili kini maayo.

¹² Naulaw ba sila sa ilang mangil-ad nga mga batasan?

Wala! Kay wala na silay ulaw!

Dili man lang gani mahilaw ang ilang mga dagway.
Busa ipaubos sila sa panahon nga silotan.
Ako, ang GINOO,
nag-ingon nga mangalaglag sila sama sa uban.

13 “Laglagon ko gayod sila,
apil ang ilang mga abot nga ubas ug mga igerá.
Bisan ang mga dahon niini mangalaya.
Ang gipanghatag ko kanila mawala na.

14 “Unya moingon sila, ‘Unsa pa may atong gihulat?
Dali, magadto kita sa pinarilan nga mga lungsod
ug didto kita magpakamatay,
kay gihukman na kita nga patyon sa GINOO nga atong Dios.
Daw sama lang nga gihatagan niya kita ug tubig nga adunay hilo
aron atong imnon, tungod kay nakasala kita kaniya.

15 Nangandoy kitag kalinaw, apan walay kalinaw nga miabot.
Nangandoy kitag kaayohan, apan kalisang ang miabot.

16 Gikan sa Dan mabatian ang pagpangusmo
sa mga kabayo sa mga kaaway.
Sa tingog lang sa ilang mga kabayo
mangurog na sa kahadlok ang tibuok kayutaan.
Mianhi sila aron sa paglaglag niini nga yuta
ug sa tanan nga anaa niini,
ang mga lungsod ug ang tanang mga lumulupyo niini.’ ”

17 Miingon ang GINOO, “Pamati! Ipadala ko diha kaninyo kining mga kaaway
nga daw sa malala nga mga bitin nga dili mapaamo,
unya pamaakon nila kamo.”

18 Unya miingon ako: Dili gayod mahupay ang akong kasubo.
Sakit gayod ang akong kasing-kasing.

19 Paminawa ang pagpakitabang sa akong mga katagilungsod;
madungog kini sa tibuok kayutaan.
Nag-ingon sila, “Wala na ba sa Jerusalem* ang GINOO?

“Wala na ba dinhi ang Dios nga Hari sa Jerusalem?”
Mitubag ang GINOO, “Nganong gipalagot ninyo ako
pinaagi sa pagsimba sa mga dios-dios nga walay pulos?”

20 Mireklamo ang mga tawo, “Human na man unta ang ting-init,
ug nahuman na usab ang ting-ani,
apan wala gihapon kami maluwas!”

21 Hilabihan ang akong kasakit tungod sa kasakit
nga nahiagoman sa akong mga katagilungsod.
Nagbangotan ako ug hilabihan ang akong kaguol.

22 Wala bay tambal sa Gilead? Wala bay mananambal didto?
Nganong wala man maayo ang samad sa akong mga katagilungsod?

9

1 Kon ang akong ulo tinubdan pa sa tubig,

* 8:19 Jerusalem: sa Hebreo, Zion.

ug ang akong mga mata tuboran sa mga luha,
mohilak ako adlaw ug gabii alang sa akong
mga katagilungsod nga gipamatay.

² Kon aduna lang unta akoy kadayonan didto sa disyerto
aron makapalayo ako sa akong mga katagilungsod.

Kay maluibon silang tanan sa GINOO.
Sama sila sa mga babayeng mananapaw.

³ Miingon ang GINOO, “Mga bakak ang naggawas
gikan sa mga baba sa akong katawhan,
daw mga udyong kini gikan sa pana.

Bakak ug dili kamatuoran
ang nagpatigbabaw dinhi niini nga yuta.

Migrabe na gayod ang ilang pagpakasala,
ug wala nila ako ilha.”

⁴ Mao kini ang giingon sa GINOO: “Pagbantay kamo sa inyong isigka-tawo,
ug ayaw kamo pagsalig sa inyong paryente,
kay ang matag-usa limbongan ug tigbutang-butang.

⁵ Ang matag-usa manglimbong sa iyang isigka-tawo,
ug walay usa nga nagsulti sa tinuod.

Naanad na ang ilang dila sa pagpamakak,
ug nahago sila sa pagpakasala.

⁶ Pulos pagpanglimbong ang ilang ginahimo,
ug nagdumili sila sa pag-ila kanako.”

⁷ Busa ako, ang GINOO nga Makagagahom nag-ingon:
“Putlion ko ang akong katawhan ug sulayan ko sila.
Kay unsa pa may mahimo ko kanila?

⁸ Ang ilang mga dila daw makamatay nga mga pana.
Pulos bakak ang ilang gisulti.

Mosulti silag maayo ngadto sa ilang isigka-tawo,
apan sulod sa ilang kasing-kasing nagplano sila sa pagdaot kanila.

⁹ Dili ko ba diay sila silotan tungod niini?
Dili ko ba diay panimaslan ang nasod nga sama niini?
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

¹⁰ Miingon ako:
Magminatay ako alang sa mga bukid.
Magbangotan ako alang sa mga sabsabanan sa kamingawan.
Kay naawaaw na kini ug wala nay nangagi niini.
Dili na madungog ang pag-inga sa mga baka, ug mipalayo na
ang mga langgam ug ang ihalas nga mga iro.

¹¹ Kay miingon ang GINOO,
“Laglagon ko ang Jerusalem,
ug mahimo na lang kining puloy-anan sa ihalas nga mga iro.
Himuon kong awaaw ang mga lungsod sa juda ug wala nay magpuyo
didto.”

¹² Nangutana ako sa GINOO, “Kinsang tawhana nga maalamon ang
makasabot niini nga mga hitabo? Kinsay gisaysayan mo bahin niini aron
iyang ipasabot kon nganong nalaglag kining yutaa ug nahimong daw disy-
erto nga wala nay gaagi?”

¹³ Mitubag ang GINOO, “Nahitabo kini kay wala nila tumana ang balaod
nga akong gihatag kanila. Wala sila mamati kanako o motuman sa akong
balaod.

¹⁴ Gisunod hinuon nila ang mga tinguha sa gahi nila nga mga kasing-kasing, ug misimba sa mga imahen ni Baal sumala sa gitudlo kanila sa ilang mga katigulangan.

¹⁵ Busa ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, nag-ingon nga pakan-on ko kining mga tawhana ug paít nga mga pagkaon ug paimnon ug tubig nga adunay hilo.

¹⁶ Katagon ko sila ngadto sa ubang mga nasod nga sila ug ang ilang mga katigulangan wala masuhito. Ipagukod ko sila sa ilang mga kaaway hangtod mahurot silag pamatay.”

¹⁷ Nagpadayon sa pag-ingon ang GINOO nga Makagagahom, “Pamalandongi ninyo ang mga panghitabo! Panawga ninyo ang mga babaye nga tigbangotan, labi na gayod kadtong hanas niini.

¹⁸ Padalia sila sa pag-anhi sa pagminatay alang sa akong katawhan hangtod nga motulo ang ilang mga luha.

¹⁹ Paminawa ang pagminatay didto sa Jerusalem.* Nag-ingon ang mga tawo, ‘Nalaglag kita! Makauulaw kining nahitabo kanato! Kinahanglang biyaan ta ang atong yuta kay gipangguba ang atong mga balay!’ ”

²⁰ Karon, kamong mga babaye, paminawa ninyo ang giingon sa GINOO. Paminawa gayod ninyo kini pag-ayo.

Tudloi ninyo ang inyong mga anak nga babaye ug ang inyong silingan sa pagbangotan ug sa pag-awit ug mga awit alang sa patay.

²¹ Miabot ang kamatayon sa atong panimalay ug sa lig-ong mga bahin sa atong lungsod. Gipamatay ang mga kabataan nga nagdula sa kadalanan ug ang mga batan-ong lalaki diha sa mga plasa.

²² Ug miingon ang GINOO, “Magkatag ang mga patayng lawas nga daw sa mga tae diha sa kaumahan, o daw sa mga uhay nga gicalab sa mga mag-aani, apan wala nay mohipos niini.”

²³ Miingon pa gayod ang GINOO, “Dili angayng magpasigarbo sa iyang kaalam ang maalamon, o ang kusgan sa iyang kusog, ni ang adunahan sa iyang bahandi.

²⁴ Kon buot siyang magpasigarbo, mao kini ang angay niyang ipasigarbo: Nga nakasabot siya ug nakaila kanako nga mao ang GINOO nga mahigugmaon, nga nagbuhat sa husto ug matarong dinhi sa kalibotan, kay mao kini ang makapalipay kanako.”

²⁵ Miingon pa ang GINOO, “Moabot ang panahon nga silotan ko ang tanan nga tinuli kansang kinabuhi wala mausab† ug

²⁶ ang mga taga-Ehipto, Juda, Edom, Amon, Moab, ug ang tanan nga nagpuyo sa layong dapit‡. Ang tinuod, ang mga lumulupyo sa tanang mga

* **9:19** *Jerusalem:* sa Hebreo, *Zion*. † **9:25** *kansang kinabuhi wala mausab:* sa literal, *sa yamis*.

‡ **9:26** *nagpuyo sa layong dapit:* sa literal, *nagpapatul sa ilang patilya*.

nasod apil ang tanang katawhan sa Israel murag dili mga tinuli kay dili maayo ang ilang mga kasing-kasing.”

10

Nagdala ug Kalaglagan ang Pagsimba sa mga Dios-dios

- ¹ Kamo nga katawhan sa Israel, paminawa ninyo ang gisulti sa GINOO.
- ² Miingon siya,
 “Ayaw kamo pagsunod sa binuhatan sa ubang mga nasod,
 ug ayaw kamo kahadlok sa mga timailhan sa langit,
 bisan pag ang uban nga mga nasod nahadlok niini.
- ³ Wala gayoy pulos ang tinuohan nianang mga tawhana.
 Nagputol silag kahoy sa kalasangan,
 unya kuliton kini sa usa ka magkukulit.
- ⁴ Panindoton dayon kini ginamit ang plata ug bulawan,
 ug lansangan pag-ayo aron dili matumba.
- ⁵ Kini nga mga dios-dios sama sa tawo-tawo sa uma nga dili makasulti.
 Kinahanglan pa gayong sakwaton kay dili makalakaw.
 Ayaw kamo kahadlok niini nga mga dios-dios
 kay dili sila makahimog kadaot ni makahimog maayo.”
- ⁶ O GINOO, wala gayoy sama kanimo.
 Gamhanan ka ug halangdon ang imong ngalan.
- ⁷ Kinsay dili motahod kanimo,
 O Hari sa mga nasod? Takos ka nga tahoron.
 Wala gayoy sama kanimo sa tanang mga tawong maalamon
 sa nagkalain-laing mga nasod, ug sa tanan nilang mga hari.
- ⁸ Mga hungog silang tanan ug mga buang-buang.
 Ang mga pagtulon-an sa ilang mga dios-dios nga kahoy walay pulos.
- ⁹ Nagpahimo sila sa mga panday ug dios-dios,
 ug gipahaklapan nila kini sa mga platero
 ug plata nga gikan sa Tarshish
 ug bulawan nga gikan sa Ufas.
 Unya gisul-oban nila kinig bisti nga kolor asul
 ug kolor ube nga tinahi sa mga hanas nga mananahi.
- ¹⁰ Apan ang GINOO mao ang tinuod nga Dios.
 Siya ang buhi nga Dios ug Hari hangtod sa kahangtoran.
 Kon masuko siya, matay-og ang kalibotan
 ug walay nasod nga makaharong sa iyang kasuko.
- ¹¹ Sultihi kanang nagsimba sa ubang mga dios niini: “Mahanaw sa kalibotan ang inyong mga dios nga dili maoy nagmugna sa kalibotan ug kalangitan.”
- ¹² Apan ang Dios maoy naghimo sa langit
 ug sa kalibotan pinaagi sa iyang gahom ug kaalam.
- ¹³ Sa iyang pagmando, naggawas ang mga panganod
 ug mga kilat sa kalangitan, ug nag-ulan ug kusog.
 Nagpadala siya ug hangin gikan sa iyang mga tipiganan.
- ¹⁴ Mga hungog ug buang-buang ang mga tawong nagsimba sa mga dios-dios.
 Maulawan ang mga platero tungod sa ilang mga
 dios-dios, kay mini kini. Wala kini kinabuhi.
- ¹⁵ Talamayon kini ug walay pulos.

Sa panahon sa pagsilot malaglag silang tanan.

¹⁶ Apan ang Dios ni Jacob* dili sama niana.

Siya ang naghimo sa tanang butang, apil ang Israel,
ang katawhan nga iyang gipanag-iyahan.

GINOO nga Makagagahom ang iyang ngalan.

Ang Umaabot nga Kalaglagan

¹⁷ Mga katawhan sa Jerusalem, hiposa ninyo ang inyong mga butang
ug pangandam sa pagbiya,
kay hapit nang sulongon ang inyong siyudad.

¹⁸ Kay mao kini ang giingon sa GINOO,

“Paminaw! Papahawaon ko kamo niining yutaa.

Paantuson ko kamo aron nga matagamtaman ninyo
ang akong kasuko.”

¹⁹ Miingon ang mga taga-Jerusalem, “Alaot kita!

Grabe kaayo ang atong samad.

Dili na kini maulian.

Apan kinahanglan nga antoson nato kini.

²⁰ Guba na ang atong tolda;

nangabugto na ang tanang mga higot niini.

Wala na ang atong mga anak.

Wala nay nahibilin aron pagpatindog pag-usab
sa tolda nga atong puy-an.”

²¹ Nahitabo kini kanato kay mga hungog ang atong mga pangulo.

Wala nila susiha ang kabubut-on sa GINOO,

busa wala sila mouswag ug ang tanan nilang mga sakop nagkatibulaag.

²² Paminawa ninyo ang balita!

Madungog na ang dahunog sa nagpaingon

nga mga sundalo nga gikan sa amihan!

Laglagon nila ang mga lungsod sa Juda,

ug mahimo na lang kining puloy-anan

sa ihalas nga mga iro.†

Ang Pag-ampo ni Jeremias

²³ GINOO, nasayod ako nga ang kinabuhi sa tawo dili iya.

Dili siya makabuot sa iyang kapalaran.

²⁴ Disiplinaha kami, GINOO, apan ayaw lang intawon palabihi.

Ayaw kini buhata samtang nasuko ka kay basin ug mangahurot kami.

²⁵ Ipatagamtam ang imong kasuko sa mga nasod

ug sa mga katawhan nga wala moila ug modangop kanimo.

Kay gilaglag nila ang mga kaliwat ni Jacob

ug gipangguba ang ilang mga pinuy-anan.

11

Wala Tumana sa Juda ang Kasabotan

¹ Unya miingon ang GINOO kanako,

² “Pahinumdomi ang mga taga-Juda ug taga-Jerusalem sa mga lagda sa
among kasabotan.

³ Ingna sila nga ako, ang GINOO, nga Dios sa Israel, nag-ingon nga tunglo-
hon ko ang tawo nga dili motuman sa lagda niini nga kasabotan.

* **10:16** Dios ni Jacob: sa literal, *bahin ni Jacob*. † **10:22** ihalas nga mga iro: sa English, “jackals”.

⁴ Kini nga mga lagda gipatuman ko sa inyong mga katigulangan sa dihang gipagawas ko sila gikan sa Ehipto, ang dapit nga daw hurnohan nga tunawan sa puthaw. Miingon ako kanila, 'Kon tumanon ninyo ako ug ang tanan kong mga sugo, mahimo ko kamong katawhan ug ako mahimong inyong Dios.

⁵ Unya tumanon ko ang akong gipanaad sa inyong mga katigulangan nga hatagan ko silag maayo ug mabungahon nga yuta* nga mao ang yuta nga inyong gipang-iyahan karon.' "

Mitubag ako, "Hinaut pa, GINOO."

⁶ Miingon pag-usab ang GINOO kanako, "Ipahibalo kini nga mga mensahe ngadto sa mga lungsod sa Juda ug sa mga kadalanan sa Jerusalem: 'Hinundomi ninyo ug tumana ang mga lagda niini nga kasabotan.

⁷ Gikan pa sa panahon nga gipagawas ko ang inyong mga katigulangan gikan sa Ehipto hangtod karon, gibalik-balik ko ang pagpasidaan kanila nga tumanon ako.

⁸ Apan wala gayod sila maminaw o manumbaling kanako. Nanggahi hinuon sila ug gisunod nila ang tinguha sa ilang daotan nga kasing-kasing. Gisugo ko sila nga tumanon ang kasabotan, apan wala gayod nila kini tumana. Busa gipadad-an ko sila sa tanang tunglo nga nasulat niini nga kasabotan.' "

⁹ Miingon pa gayod ang GINOO kanako, "Adunay nagplano batok kanako diha sa mga lumulupyo sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda.

¹⁰ Mibalik na usab sila sa paghimo sa mga sala nga gihimo sa ilang mga katigulangan kaniadto, nga dili gayod maminaw sa akong mga pulong. Nagsimba sila sa ubang mga dios. Managsamang gilapas sa katawhan sa Israel ug sa Juda ang kasabotan nga gihimo ko ngadto sa ilang mga katigulangan.

¹¹ Busa ako, ang GINOO, nag-ingon nga padad-an ko silag katalagman nga dili nila maikyas. Bisan ug mangayo pa sila kanakog tabang, dili ko sila paminawon.

¹² Unya mangadto sila sa mga dios nga ilang gisunogan ug insenso ug magpakitabang, apan dili gayod kini makatabang kanila kon moabot na ang katalagman.

¹³ "O mga taga-Juda, pagkadaghan sa inyong mga dios-dios, sama kadaghan sa inyong mga lungsod. Ug kon unsa kadaghan ang inyong mga dalan sa Jerusalem mao usab kadaghan ang mga halaran nga gitukod ninyo aron sunogan sa insenso alang sa makauulaw nga dios nga si Baal.

¹⁴ "Busa Jeremias, ayaw pag-ampo alang niining mga tawhana. Ayaw pagpakiluoy kanako alang kanila kay dili ko sila paminawon kon manawag sila kanako sa panahon sa ilang kalisod.

¹⁵ "Ang katawhan nga akong gihigugma naghimog daghang daotan nga mga butang.

Nan, unsa may ilang katungod sa pag-adto sa akong Templo? Makapugong ba ang ilang mga halad sa pag-abot sa kalaglagan diha kanila? Gakalipay man gani sila sa paghimog daotan!"

¹⁶ Kaniadto gipakasama sila sa GINOO sa labong nga kahoyng olibo nga nindot ug mga bunga. Apan uban sa gadahunog nga dilaab sa kalayo laglagon sila sa GINOO

* **11:5** *maayo...yuta*: sa Hebreo, *yuta nga gaagas ang gatas ug dugos*.

ug ang ilang mga sanga dili na mapuslan.

¹⁷ Ang GINOO nga Makagagahom maoy nagtukod sa Juda ug Israel, apan karon nagmando siya nga laglagon kini tungod sa daotan ninyong binuhatan. Gipalagot ninyo siya pinaagi sa pagsunog ug insenso ngadto kang Baal.

Ang Plano Batok kang Jeremias

¹⁸ Gisultihan ako sa GINOO sa plano sa mga kaaway batok kanako.

¹⁹ Sama ako sa usa ka maaghop nga karnero nga wala masayod nga ginadala na diay siya sa ihawanan. Wala ako masayod nga aduna diay silay plano sa pagpatay kanako. Miingon sila,

“Patyon nato siya

sama sa pagputol sa kahoy uban sa iyang mga bunga,
aron mahanaw siya sa kalibotan
ug dili na hinumdoman pa.”

²⁰ Apan nag-ampo ako,

“O GINOO nga Makagagahom,
matarong ang imong paghukom,
ug nasayod ka sa huna-huna ug kasing-kasing sa tawo.
Pakit-a ako nga imo silang panimaslan,
kay gitugyan ko na kanimo ang akong reklamo.”

²¹ Gusto sa katawhan sa Anatot nga patyon ako kon dili ako moundang sa pagsugilon sa mensahe sa GINOO.

²² Busa mao kini ang gisulti sa GINOO nga Makagagahom, “Silotan ko gayod sila. Mangamatay sa gubat ang ilang mga batan-ong lalaki, ug mangamatay sa kagutom ang ilang mga kabataan.

²³ Wala gayoy mahibiling buhi sa mga taga-Anatot, kay padad-an ko sila ug katalagman sa panahon nga silotan ko sila.”

12

Ang mga Reklamo ni Jeremias

¹ O GINOO, kanunay mo akong gihatagan sa hustisya kon aduna akoy dad-on nga reklamo diha kanimo.

Apan aduna akoy pangutana bahin sa imong hustisya:
Nganong gauswag man ang mga tawong daotan?

Nganong nagkinabuhi man nga hayahay ang mga tawong nagluib kanimo?

² Gipanalanginan mo sila sama sa kahoy nga nakapanggamot nga mitubo ug namunga.

Kanunay silang nagsultig maayo bahin kanimo,
apan ang ilang kasing-kasing layo kanimo.

³ Apan nakaila ka kanako, O GINOO. Nakita mo ang akong mga binuhatan ug gisusi mo ang akong kasing-kasing.

Guyora kining mga tawhana nga daw gaguyod ka ug mga karnerong iha-wonon.

Igahin sila alang sa adlaw sa pag-ihaw.

⁴ Hangtod kanus-a magpabilin nga uga ang yuta
ug laya ang mga sagbot sa tanang kaumahan?

Nangamatay ang mga hayop ug ang mga langgam
tungod sa pagkadaotan sa mga katawhan

nga nagpuyo sa mao nga yuta.

Kay nag-ingon sila, “Wala manghilabot ang Dios
sa atong dangatan.”

Ang Tubag sa GINOO

- ⁵ Miingon ang GINOO, “Jeremias, kon nakapaluya kanimo ang pagpakiglumba sa mga tawo, unsaon nimo pagpakiglumba sa kabayo? Kon nangadagma ka sa hawan nga dapit, unsa na lay imong buhaton kon atua ka sa kalasangan duol sa Suba sa Jordan?
- ⁶ Bisan ang imong igsoon ug mga paryente nagluib kanimo. Nagplano silag daotan batok kanimo. Ayawg salig kanila bisan pag maayo ang ilang isulti bahin kanimo.
- ⁷ “Gisalikway ko na ang akong katawhan, ang nasod nga akong gipanag-iyahan. Gitugyan ko ang akong hinigugma nga mga katawhan sa kamot sa ilang mga kaaway.
- ⁸ Misukol sila kanako. Mingulob sila nga daw mga liyon sa kalasangan, busa naglagot ako kanila.
- ⁹ Nahisama sila sa usa ka langgam nga gapangdagit, ug sila mismo gipalibotan usab sa mga langgam nga gapangdagit. Tapukon ko ang tanang mabangis nga mga mananap aron sa pagtukob kanila.
- ¹⁰ Laglagon sa daghang mga pangulo ang Juda nga giisip ko nga akong ubasan. Giyatak-yatakan nila kining matahom kong yuta ug gihimong awaaw.
- ¹¹ Gihimo nila kining usa ka dapit nga dili na mapuslan sa akong atubangan. Nahimo kining awaaw, kay wala may nagtagad niini.
- ¹² Miabot sa taas nga mga dapit sa kamingawan ang mga tiglaglag. Gigamit ko kini silang espada sa paglaglag sa tibuok yuta, ug wala gayoy makaikyas kanila.
- ¹³ Nagtanom ang akong katawhan ug trigo, apan miani silag mga tunok. Naghago sila pag-ayo, apan walay nakuha. Miani silag kaulawan tungod sa akong labihang kasuko.”
- ¹⁴ Nag-ingon pa gayod ang GINOO, “Mao kini ang akong buhaton sa tanang daotan nga nasod sa palibot sa Israel nga naglaglag sa yuta nga gihatag ko sa akong katawhan isip ilang panulondon: Palayason ko sila sa ilang yuta ingon sa pagpalayas ko sa mga taga-Juda sa ilang yuta.
- ¹⁵ Apan human ko kini buhata, kaloy-an ko pag-usab kining mga nasora ug ibalik ko sila sa ilang kaugalingong yuta.
- ¹⁶ Ug kon tun-an nila pag-ayo ang mga paagi sa pagkinabuhi sa akong katawhan ug manumpa sila sa akong ngalan, sama nga ilang gitudloan kaniadto ang akong katawhan sa pagpanumpa sa ngalan ni Baal, mahimo usab silang kabahin sa akong katawhan.
- ¹⁷ Apan kon dili sila motuman kanako, abugon ko sila sa ilang yuta ug laglagon. Ako, ang GINOO nga nag-ingon niini.”

¹ Miingon ang GINOO kanako, “Lakaw ug pagpalit ug bakos* nga telang lino ug isul-ob kini. Apan ayaw kini paglabhi.”

² Busa nagpalit akog bakos ug gisul-ob ko kini, sumala sa giingon sa GINOO.

³ Unya miingon pag-usab ang GINOO kanako,

⁴ “Huboa ang bakos nga imong gipalit ug lakaw sa Perath,† ug tagoi kini didto sa lungag sa usa ka bato.”

⁵ Busa miadto ako sa Perath ug gitagoan ko didto ang bakos sumala sa gisugo sa GINOO kanako.

⁶ Paglabay sa daghang mga adlaw, miingon na usab ang GINOO kanako, “Lakaw sa Perath ug kuhaa ang bakos nga gipatagoan ko kanimo didto.”

⁷ Busa miadto ako sa Perath ug gikuha ko ang bakos gikan sa akong gitagoan. Apan gabok na kini ug dili na gayod mapuslan.

⁸⁻⁹ Unya miingon ang GINOO kanako, “Sama usab niana ang mahitabo sa garbo sa Juda ug sa naghinobra nga garbo sa Jerusalem.

¹⁰ Kining mga tawong daotan dili motuman sa akong mga pulong. Gina-sunod nila ang mga tinguha sa gahi nilang kasing-kasing, ug nag-alagad sila ug nagsimba sa ubang mga dios-dios. Busa mahisama sila sa bakos nga dili na gayod mapuslan.

¹¹ Sama nga ang bakos mohugot sa hawak sa usa ka tawo, gusto ko usab nga ang tibuk katawhan sa Israel ug Juda mahigot kanako. Gihimo ko silang akong katawhan alang sa akong kahimayaan ug kadunggan, apan dili sila maminaw kanako. Ako, ang GINOO nga nag-ingon niini.

Ang Sudlanan sa Bino

¹² “Jeremias, ingna ang katawhan sa Israel nga ako, ang GINOO, nga Dios sa Israel nag-ingon, ‘Ang matag sudlanan sa bino mapuno ug bino.’ Ug kon moingon sila kanimo, ‘Nasayod na kami nga ang matag sudlanan ug bino mapuno gayod ug bino,’

¹³ ingna sila nga mao kini ang buot kong ipasabot: ‘Silotan ko ang tanang lumulupyo niining yutaa, apil ang mga hari nga kaliwat ni David, ang mga pari, mga propeta, ug ang tanang lumulupyo sa Jerusalem. Himuon ko silang daw mga hubog, ug

¹⁴ unya, ipagbangga ko sila sa usag usa, ginikanan ug mga anak. Dili ako magpakita ug kaluoy sa paglaglag kanila. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.’”

Pasidaan Batok sa Pagpagarbo

¹⁵ Paminaw kamog maayo, ug ayaw kamo pagpasigarbo, kay nagsulti na ang GINOO.

¹⁶ Pasidunggi ninyo ang GINOO nga inyong Dios sa dili pa niya ipadala ang kangitngit,

ug sa dili pa kamo mapandol sa mangitngit nga mga bukid.

Ang kahayag nga inyong gilaoman himuon niyang labihan kangitngit.

¹⁷ Kon dili pa gayod kamo motuo,

maghilak ako sa tago tungod sa inyong pagkamapahitas-on.

Mohilak gayod ako pag-ayo

ug motulo ang akong mga luha,

kay bihagon man ang katawhan sa GINOO.

¹⁸ Gisugo ako sa GINOO nga ingnon ang hari

ug ang iyang inahan nga manaog na gikan sa ilang trono

* **13:1** bakos: posible nga ang buot ipasabot, karsunsilyo nga daw half silp. † **13:4** Perath: o Suba sa Eufrates. Mao usab sa bersikulo 5, 6, 7.

kay kuhaon na gikan kanila ang ilang matahom nga mga korona.

- ¹⁹ Sirad-an na ang mga ganghaan sa mga lungsod sa Negev,
ug wala nay moabli niini.
Bihagon ang tanang katawhan sa Juda.
- ²⁰ Tan-awa ang mga kaaway nga naggikan sa amihan.
O Jerusalem, hain na man ang mga lumulupyo
nga imong gipasigarbo ug gitugyan ko kanimo nga atimanon?
- ²¹ Unsa kahay imong bation kon ang mga nasod nga imong gihimong
kaabin maoy pagamhon sa GINOO kanimo?
Dili mo kaha bation ang kasakit nga sama sa bation sa babayeng
nagbati?
- ²² Mangutana ka sa imong kaugalingon,
“Nganong nahitabo kini kanako?”
Gilaglag ka ug nahisama sa usa ka babayeng gipanamastamasan
tungod sa imong daghang mga sala.
- ²³ Mahimo bang ilisan sa usa ka itom nga tawo[‡]
ang kolor sa iyang panit?
Mahimo bang ilisan sa mananap nga leopardo
ang puntik-puntik niini nga balhibo?
Dili gayod! Mao usab kamo, mga taga-Jerusalem,
dili kamo makahimog maayo,
kay naanad na kamo sa paghimog daotan.
- ²⁴⁻²⁵ Miingon ang GINOO, “Patibulaagon ko kamo nga daw sa tahop
nga gipalid sa hangin gikan sa kamingawan.
Mao kini ang inyong dangatan.
Himuon ko kini kaninyo tungod kay gikalimtan ninyo ako,
ug misalig kamo sa mini nga mga dios.[§]
- ²⁶ Huboan ko kamo aron maulawan.
- ²⁷ Nakita ko ang inyong ngil-ad nga mga buhat
nga mao ang pagsimba sa mga dios-dios diha sa mga bungtod ug sa
kaumahan.
Nahisama kamo sa babayeng mananapaw nga nalabihan sa kauwag,
o sa walay ulaw nga babayeng nagbaligya sa iyang dungog.
Alaot kamo, mga taga-Jerusalem!
Hangtod kanus-a kamong magpabiling mahugaw?”

14

Ang Hulaw sa Juda

- ¹ Mao kini ang giingon sa GINOO kang Jeremias mahitungod sa taas nga
hulaw,
- ² “Nagbangotan ang Juda.
Huyang na ang mga tawo sa iyang mga lungsod.
Nangyaka sa yuta ang iyang mga lumulupyo tungod sa kasubo,
ug madungog ang mga pagtiyabaw gikan sa Jerusalem.
- ³ Gisugo sa mga halangdon nga tawo
ang ilang mga sulugoon sa pagsag-ob.
Nangadto sila sa mga bangag nga pundohanon
ug tubig apan walay tubig didto.

[‡] **13:23** *itom nga tawo:* sa Hebreo, *taga-Cush*; o *taga-Etiopia*.
literal, mga bakak.

[§] **13:24-25** *mini nga mga dios:* sa

Busa namalik sila nga walay sulod ang ilang mga sudlanan.

Naminghoy sila, ug gitabonan nila ang ilang mga nawong*
tungod sa kaulaw ug kasubo.

⁴ Nangliki ang yuta tungod kay walay ulan.

Ug tungod sa kasubo, gitabonan sa mga mag-uuma
ang ilang mga nawong.

⁵ Bisan ang usa nga babaye

mibiya sa iyang bag-ong gihimugso nga anak
kay wala nay sagbot.

⁶ Ang ihalas nga mga asno nangtindog sa taas nga mga dapit
ug nanghangos giuhaw nga ihalas nga mga iro.[†]

Nahalap na ang ilang panan-aw
tungod kay wala na silay masabsab.”

⁷ Miingon ang mga tawo, “O GINOO,
nakasala kami kanimo.

Makadaghan na kami nga mitalikod kanimo,
ug angay kaming silotan.

Apan tabangi kami
tungod ug alang sa imong ngalan.

⁸ Ikaw lang ang paglaom sa Israel,
ug ang iyang manluluwas sa panahon sa kalisdanan.

Nganong daw nahimo ka man nga usa ka dumuduong
dinhi sa among nasod?

Nganong daw nahimo kang usa ka biyahedor
nga mihapit lamang aron sa pagpalabay sa kagabhion?

⁹ Nganong nahingangha ka nga daw sundalo
nga walay katakos sa pagluwas?

Ania ka uban kanamo, O GINOO,
ug imo kaming katawhan.
Busa ayaw kamig talikdi.”

¹⁰ Mao kini ang giingon sa GINOO mahitungod niini nga katawhan:
“Gikalipay nila ang pagpalayo kanako.

Wala sila magpugong sa ilang kaugalingon.

Busa dili ko na sila ilhon nga akong katawhan.

Hinumdoman ko ang ilang pagkadaotan
ug silotan ko sila tungod sa ilang mga sala.”

¹¹ Unya miingon ang GINOO kanako, “Ayaw pag-ampo alang sa kaayohan
niining mga tawhana.

¹² Bisan magpuasa pa sila, dili ko paminawon ang ilang pagpangayog
tabang kanako. Bisan ug maghalad pa silag halad nga sinunog ug halad
sa pagpasidungog kanako, dili ko kini dawaton. Pamatyon ko hinuon sila
pinaagi sa gira, kagutom, ug mga katalagman.”

¹³ Apan miingon ako, “O GINOONG Dios, nasayod ka nga giingnan sila sa
mga propeta nga walay moabot nga gira o kagutom, tungod kay nag-ingon
ka kuno nga hatagan mo silag kalinaw dinhi niining dapita.”

¹⁴ Mitubag ang GINOO, “Kadto nga mga propeta nanagna ug bakak ginamit
ang akong ngalan. Wala ko sila ipadala o sugoa, ug wala ako makigsulti
kanila. Ang gisaysay nila kaninyo nga mga panan-awon wala maggikan
kanako. Ang ilang mga panagna mini ug walay hinungdan; bunga lang kini
sa ilang malimbongon nga mga huna-huna.

* **14:3** *nawong*: sa literal, *ulo*. Mao usab sa bersikulo 4.
“jackals”.

† **14:6** *ihalas nga mga iro*: sa English,

¹⁵ Busa ako, ang GINOO, nag-ingon nga silotan ko kining mga bakakon nga propeta. Nanagna sila sa akong ngalan bisan wala ko sila ipadala. Nag-ingon sila nga walay gira o kagutom nga moabot niini nga nasod. Apan malaglag sila pinaagi sa gira ug kagutom.

¹⁶ Ug mahitungod sa mga tawo nga ilang gisultihan sa ilang mga men-sahe, ipanglabay ang ilang mga patayng lawas diha sa mga kadalanan sa Jerusalem. Mangamatay sila tungod sa gira ug kagutom. Walay molubong kanila, sa ilang mga asawa, ug sa ilang mga kabataan. Ipatagamtam ko kanila ang silot nga angay kanila.

¹⁷ “Jeremias, isulti kini sa mga tawo,
“Adlaw ug gabii walay hunong ang akong paghilak
kay grabe ang samad sa akong katawhan nga giisip ko nga akong
putli nga anak, ug nasakitan gayod sila.

¹⁸ Kon moadto ako sa kaumahan ug mga lungsod,
makita ko ang mga patayng lawas
sa nangamatay sa gira ug kagutom.
Ang mga propeta ug mga pari nagpadayon sa ilang buluhaton,
apan wala sila masayod kon unsa ang ilang gibuhāt.[‡]”

Midangop ang mga Tawo sa GINOO

¹⁹ O GINOO, gisalikway mo na ba gayod ang Juda?

Naglagot ka ba gayod sa Jerusalem?[§]
Nganong gisamaran mo kami pag-ayo,
sa paagi nga dili na gayod kami maulian?
Naglaom kami nga moabot ang kalinaw,
apan walay miabot.

Naglaom kami ug kaayohan,
apan kalisang ang miabot.

²⁰ GINOO, giangkong namo ang among pagkadaotan
ug ang sala sa among mga katigulangan.
Nakasala gayod kami batok kanimo.

²¹ GINOO, alang sa kadunggan sa imong ngalan,
ayaw gayod kami isalikway.
Ayaw pagpakaulawi ang imong halangdon nga trono.

Hinumdomi ang imong kasabotan kanamo,
ug ayaw kini pagpakyasa.

²² Makahimo ba sa pagpaulan
ang mga dios-dios sa mga kanasoran?

Bisan ang langit mismo dili makahimo sa pagpaulan
sa iyang kaugalingon lamang.

Ikaw lang gayod, GINOO, nga among Dios,
ang makahimo niini, busa naglaom kami kanimo.

15

Ang Silot alang sa mga Taga-Juda

¹ Miingon ang GINOO kanako, “Bisan pag magpakiluoy si Moises ug si Samuel kanako alang niining mga tawhana, dili ko gayod sila kaloy-an. Busa papahawaa sila sa akong atubangan. Ipalayo sila gikan kanako!

² Kon mangutana sila kon asa sila mopaingon, ingna sila nga mao kini ang akong gisulti:

[‡] 14:18 nagpadayon...gibuhāt: o gidala sa yuta nga wala nila mailhi. [§] 14:19 Jerusalem: sa Hebreo, Zion.

“ ‘Ang gitakda na nga mamatay, mamatay gayod.

Ang gitakda nga mamatay sa gira, mamatay sa gira.

Ang gitakda nga mamatay sa gutom, mamatay sa gutom.

Ang gitakda nga bihagon, bihagon.’

³ “Ako, ang GINOO, nag-ingon nga padad-an ko silag upat ka matang sa kalaglagan: Pamatyon sila sa gira, guyoron sa mga iro ang ilang mga patayng lawas, kaonon sila sa mga langgam, ug ang mahibilin sa ilang patayng lawas tiwason sa ihalas nga mga mananap.

⁴ Pakurogon ko sa kahadlok ang tanang gingharian sa kalibotan nga makakita sa mahitabo kanila. Mahitabo kini tungod sa gihimo ni Manasseh (nga anak ni Ezequias) sa Jerusalem sa dihang siya ang mahimong hari sa Juda.

⁵ “O katawhan sa Jerusalem, kinsa pa kahay maluoy kaninyo?

Kinsay magsubo alang kaninyo?

Ug kinsay magpakabana sa pagpangutana kon unsa nay inyong kahim-tang?

⁶ Kamo ang nagsalikway kanako;

kanunay kamong mitalikod kanako.

Busa ako, ang GINOO,

nag-ingon nga ituy-od ko ang akong kamot sa paglaglag kaninyo.

Gikapoy na ako ug pakita sa akong kaluoy kaninyo.

⁷ Silotan ko kamo didto sa mga ganghaan sa lungsod

pinaagi sa pagpatibulaag kaninyo sama sa tahop nga gipalid sa hangin.

Laglagon ko kamo ug ang inyong mga kabataan,

tungod kay wala kamo mobiya sa inyong daotang binuhatan.

⁸ Himuon kong mas daghan pa

sa balas sa baybayon ang inyong biyuda.

Sa udtong tutok padad-an kog tiglaglag ang mga inahan

sa inyong mga batan-ong lalaki.

Sa kalit moabot kaninyo ang kasubo ug kahadlok.

⁹ Malipong ug halos dili na makaginhawa

ang inahan nga mamatyan ug pito ka anak nga lalaki.

Ang iyang mga anak pareha sa adlaw

nga misalop ug sayo.

Maulawan gayod siya kay mawad-an siyag mga anak.

Ug ang mahibiling buhi ipapatay ko pa sa ilang mga kaaway.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

Mireklamo si Jeremias

¹⁰ Pagkamakaluluoy ko gayod.

Wala na lang unta ako ipakatawo sa akong inahan!

Kontra ako sa tibuok Juda.

Wala man unta akoy nautangan o gipautang,

apan gitunglo ako sa tanan.

¹¹ Miingon ang GINOO kanako,

“Sa pagkatinuod, mahimong maayo ang tanan alang kanimo.

Manghangyo ang imong mga kaaway nga i-ampo mo sila

sa panahon sa ilang kalisdanan ug katalagman.

¹² “Maingon nga dili mabali ang kabilya nga puthaw o bronsi,

dili usab mapildi ang mga kaaway nga gikan sa amihan.

¹³ “Ipailog ko sa inyong mga kaaway ang inyong bahandi

ug mga kabtangan tungod sa tanang sala

nga inyong nahimo sa tibuok ninyong nasod.

¹⁴ Ipaulipon ko kamo sa inyong mga kaaway sa usa ka dapit nga wala kamo masuhito.

Ipatagamtam ko kaninyo ang akong kasuko nga daw sa nagdilaab nga kalayo.”

¹⁵ Miingon ako,

“O GINOO, nasayod ka sa tanang nahitabo kanako!

Hinumdomi ug tabangi ako.

Panimasli ang naglutos kanako.

Nahibalo ako nga dili ka daling masuko,
busa ayaw kuhaa ang akong kinabuhi.

Hinumdomi kon giunsa ko pag-antos
ang kaulaw tungod kanimo.

¹⁶ Sa dihang nakigsulti ka kanako,
gipatalinghogan ka nako.

Ang imong mga pulong naghatag kanakog kalipay kay imo ako,
O GINOONG Dios nga Makagagahom.

¹⁷ Wala ako moapil sa paglipay-lipay ug paghudyaka sa uban.
Nag-inusara lang ako tungod kay nagpakigsulti ka kanako,
ug gisultihan mo ako sa imong kasuko.

¹⁸ Nganong wala may kataposan ang akong kasakit?

Nganong dili man maayo ang akong samad?

Pakyason mo ba ako sama sa sapa nga mamad-an sa panahon sa ting-init?”

¹⁹ Busa miingon ang GINOO kanako,

“Kon maghinulsol ka, pabalikon ka nako kanako
aron padayon ka nga makaalagad kanako.

Kon mga pulong nga mapuslanon ang imong isulti
ug dili mga pulong nga walay pulos,
himuon ka nako nga akong tigpamaba.

Kinahanglan nga sila ang modangop kanimo,
ug dili kay ikaw ang modangop kanila.

²⁰ Himuon ka nako nga sama sa lig-ong paril
nga bronsi ngadto niini nga mga tawo.

Makig-away sila kanimo, apan dili ka nila mapildi.

Kay mouban ako kanimo aron pagpanalipod ug pagluwas kanimo.

²¹ Luwason ka nako gikan sa kamot sa daotan
ug bangis nga mga tawo.”

16

Wala Tugoti si Jeremias sa Pagpangasawa

¹ Unya miingon ang GINOO kanako,

² “Ayaw gayod pangasawa o pagbaton ug anak niini nga dapit.

³ Kay sultihan ka nako kon unsay mahitabo sa mga batang natawo dinhi
niining dapita ug sa ilang mga ginikanan.

⁴ Mangamatay sila sa grabe nga balatian. Walay magsubo o molubong
kanila. Magkatag ang ilang mga patayng lawas nga daw tae nga nagkatag
sa yuta. Ang uban kanila mangamatay sa gira ug sa kagutom, ug ang ilang
mga patayng lawas kan-on sa mga langgam ug ihalas nga mga mananap.”

⁵ Miingon pa gayod ang GINOO, “Ayaw pagsulod sa balay diin adunay
pagbangotan alang sa patay. Ayaw pagbangotan o pagpakita sa imong

kaluoy alang kanila, kay gibawi ko na ang akong kaayo, paghigugma, ug kaluoy niining mga tawhana.

⁶ Mangamatay ang mga lumulupyo niining yutaa, dato man o pobre, ug wala gayoy molubong kanila. Walay mosamad sa iyang kaugalingon o magpa-upaw sa pagpakita sa iyang pagsubo alang kanila.

⁷ Walay mohatag ug pagkaon o ilimnon aron sa paglipay sa mga nagbangotan, bisan pa kon kini namatyan ug inahan o amahan.

⁸ Ayaw usab pagsulod sa balay nga adunay kombira ug unya mokaon ug moinom didto.

⁹ Kay ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel nag-ingon: 'Undangon ko ang kamaya ug kasadya niining lugara, lakip ang kasadya sa mga bag-ong kinasal. Ug makita mo kini nga mahitabo sa imo mismong kapanahonan.'

¹⁰ "Kon isulti mo kini sa mga tawo, mangutana sila, 'Unsay sala nga nahimo namo ngadto sa GINOO nga atong Dios nga gipasidan-an man kami niya nga adunay moabot kanamo nga dakong katalagman?'

¹¹ Ingna sila nga mao kini ang akong tubag: Gihimo ko kini kay gisalikway ako sa inyong mga katigulangan. Nag-alagad sila ug nagsimba sa ubang mga dios. Gisalikway nila ako ug wala nila tumana ang akong balaod.

¹² Ug mas daotan pa kamo kaysa inyong mga katigulangan. Gisunod ninyo ang mga tinguha sa gahi ug daotan ninyong kasing-kasing imbis nga mosunod kamo kanako.

¹³ Busa abugon ko kamo gikan niini nga yuta ngadto sa yuta nga wala kamo o ang inyong mga katigulangan masuhito. Didto mag-alagad kamo sa ubang mga dios-dios adlaw ug gabii, ug dili ko gayod kamo kaloy-an.

¹⁴ "Apan moabot ang panahon nga ang mga tawo dili na manumpa ug ingon niini: 'Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO nga nagpagawas sa mga Israelinhon gikan sa Ehipto.'

¹⁵ Kondili, mag-ingon sila, 'Ipanumpa ko sa buhi nga GINOO nga nagpagawas sa mga Israelinhon gikan sa nasod sa amihan ug sa tanang nasod diin iya silang gipatibulaag.' Kay ibalik ko sila sa yuta nga gihatag ko sa ilang mga katigulangan.

¹⁶ "Apan sa pagkakaran, padad-an ko una silag daghang kaaway nga daw mga mangingisda nga modakop kanila. Human niana, magpadala akog mga kaaway nga daw mga mangangayam nga mangita kanila sa mga bukid, mga bungtod, ug mga kabatoan.

¹⁷ Nakita ko ang tanan nilang mga binuhatan. Wala gayod matago gikan kanako ang ilang mga sala.

¹⁸ Busa pabayron ko una silag doble sa ilang pagkadaotan ug sa ilang mga sala, tungod kay gipanamastamasan nila ang akong yuta sa ngil-ad ug patay nilang mga dios-dios."

¹⁹ Nag-ingon ako,

"O GINOO,

ikaw ang akong kusog ug dalangpanan sa panahon sa kalisod.

Moduol kanimo ang mga nasod nga nagagikan sa tibuok kalibotan* ug moingon,

'Walay pulos ang mga dios-dios sa among mga katigulangan.

Wala gayod kini nahimong kaayohan kanila.

²⁰ Makahimo ba ang tawo ug iyang kaugalingong dios?

Kon mao, dili kana tinuod nga dios!"

²¹ Miingon ang GINOO,

* **16:19** *tibuok kalibotan*: sa literal, *kinatumyan sa kalibotan*.

“Busa karon ipakita ko kanila ang akong gahom
ug katakos aron mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

17

Ang Sala sa Juda ug ang Silot Niini

- ¹ Miingon ang GINOO,
“Katawhan sa Juda, ang inyong mga sala gikulit
diha sa inyong gahi nga mga kasing-kasing,
ug sa mga sungay-sungay sa mga eskina sa inyong mga halaran.
- ² Mao usab ang inyong mga kabataan,
nagsimba sila sa inyong mga halaran
ug sa mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera
didto sa labong nga mga kahoy
ug sa taas nga mga bungtod.
- ³ Busa ipailog ko sa inyong mga kaaway ang mga bukid sa kaumahan,
apil ang inyong mga bahandi ug mga kabtangan,
ug ang inyong mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit,
tungod sa sala nga nahimo sa inyong tibuok nasod.
- ⁴ Mawala kaninyo ang yuta nga gihatag ko kaninyo.
Ipaulipon ko kamo sa inyong mga kaaway
didto sa yuta nga wala kamo masuhito,
tungod kay gipasilaob ninyo ang akong kasuko
ug daw kalayo kini nga dili mapalong.”
- ⁵ Miingon pa gayod ang GINOO:
“Panghimaraoton ko ang tawo nga mobiya kanako
ug mosalig sa tawo nga molig-on kaniya.
- ⁶ Mahisama siya sa tanom sa kamingawan nga dili molambo.
Magpuyo siya sa mamala ug asinon nga yuta diin walay nagpuyo.
- ⁷ “Apan bulahan ang tawo nga nagsalig ug naglaom kanako.
- ⁸ Mahisama siya sa kahoy nga gitanom sa daplin
sa sapa kansang mga gamot nakaabot sa tubig.
Kini nga kahoy dili mahadlok ni mabalaka
kon moabot ang ting-init o taas nga hulaw.
Ang iyang mga dahon kanunayng lunhaw,
ug walay puas ang iyang pagpamunga.”
- ⁹ Labihan gayod ka malimbongon ang kasing-kasing sa tawo
ug walay makatupong niini. Kinsay makatugkad niini?
- ¹⁰ “Ako, ang GINOO, gasusi sa kasing-kasing ug huna-huna sa tawo.
Ihatag ko sa matag-usa ang angay sa iyang batasan ug binuhatan.”
- ¹¹ Ang tawo nga nakaangkon ug bahandi sa dinaotan nga paagi
sama sa langgam nga naglomlom sa itlog nga dili iya.
Sa tunga-tunga sa iyang pagkinabuhi,
mahanaw kaniya ang iyang bahandi,
ug mogawas nga buang-buang diay siya.
- ¹² O GINOO, ang imong Templo
mao ang imong matahom nga trono sukad pa kaniadto.

- ¹³ Ikaw GINOO, ang paglaom sa Israel.
Maulawan gayod ang tanang mibiya kanimo.
Ilubong gayod sila sa yuta kay gisalikway ka nila,
ang tuboran nga naghatag ug kinabuhi.
- ¹⁴ O GINOO, ayoha ako ug maulian ako.
Luwasa ako ug makalingkawas ako.
Kay ikaw ang akong ginadayeg.
- ¹⁵ Miingon ang mga tawo kanako,
“Asa na kadtong giingon sa GINOO?
Nganong wala pa man kini mahitabo?”
- ¹⁶ O GINOO, wala ako magpasagad sa akong buluhaton isip magbalantay sa imong katawhan.
Wala gayod ako magtinguha nga padad-an mo silag katalagman.
Nasayod ka sa akong gipanulti.
- ¹⁷ Ayaw akog hadloka, kay ikaw ang akong dalangpanan sa panahon sa kalaglagan.
- ¹⁸ Pakaulawi ug hadloka ang nagtinguha ug daotan kanako, apan ayaw kini buhata kanako.
Padad-i silag katalagman aron mangalaglag silang tanan.

Ang Adlaw nga Igpapahulay

¹⁹ Miingon ang GINOO kanako, “Lakaw ug tindog didto sa Ganghaan sa Katawhan diin ga-agi ang mga hari sa Juda, ug didto usab dayon sa uban pang mga ganghaan sa Jerusalem.

²⁰ Unya ingna ang mga tawo, ‘Paminawa ninyo ang mensahe sa GINOO, kamong mga hari ug katawhan sa Juda, apil na kamong nagpuyo sa Jerusalem nga ga-agi niini nga ganghaan.

²¹ Kini ang giingon sa GINOO: Pagmatngon kamo kon adunay bili kaninyo ang inyong kinabuhi. Ayaw kamo pagtrabaho o pagdala sa inyong mga baligya sa ganghaan sa Jerusalem panahon sa Adlaw nga Igpapahulay.

²² Oo, ayaw gayod kamo pagtrabaho o pagdalag mga butang gikan sa inyong mga balay niining adlaw. Igahin ninyo kini alang kanako sama sa gimando ko sa inyong mga katigulangan.

²³ Apan wala gayod sila maminaw kanako. Mga gahi silag ulo! Dili sila magpadisiplina.

²⁴ Apan kon motuman lang kamo kanako, nga dili motrabaho o modala sa inyong mga baligya diha sa mga ganghaan sa Jerusalem sa Adlaw nga Igpapahulay, ug igahin ninyo kining adlaw alang kanako,

²⁵ panalanginan ko kamo. Padayon kamo nga makabaton ug hari gikan sa kaliwatan ni David. Magsakay ang hari ug ang iyang mga opisyal sa mga karwahi ug mga kabayo ug mosulod sa mga ganghaan sa lungsod uban sa katawhan sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda. Ug kining siyudad sa Jerusalem pagapuy-an hangtod sa hangtod.

²⁶ Mangadto sa Templo sa GINOO ang mga tawo nga naggikan sa mga dapit libot sa Jerusalem ug sa mga lungsod sa Juda ug Benjamin, ug gikan sa kabungtoran sa kasadpan,* sa mga bukid, ug sa Negev. Magdala silag mga halad nga sinunog ug uban pang mga halad, sama sa halad sa pagpasidungog sa GINOO, halad sa pagpasalamat sa GINOO, ug mga insenso.

²⁷ Apan kon dili kamo motuman kanako, ug dili ninyo igahin alang kanako ang Adlaw nga Igpapahulay, ug kanunay kamong magdala sa inyong mga

* **17:26** kabungtoran sa kasadpan: sa Hebreo, *Shefela*.

baligya diha sa mga ganghaan sa Jerusalem nianang adlaw, sunogon ko ang mga ganghaan sa Jerusalem, apil ang lig-ong mga bahin niini, ug wala gayoy makapalong sa kalayo.”

18

¹ Miingon pa gayod ang GINOO kang Jeremias,

² “Lakaw sa balay sa tighimog kolon, ug didto isulti ko kanimo ang akong mensahe.”

³ Busa miadto ako sa balay sa tighimog kolon ug didto naabtan ko kini nga gahimog kolon.

⁴ Kon dili gani maayo ang porma sa kolon nga iyang gihimo, usbon niya kini ug hulmahon ngadto sa porma nga iyang maangayan.

⁵ Unya miingon ang GINOO kanako,

⁶ “O katawhan sa Israel, dili ko ba mahimo kaninyo ang gihimo sa tighimog kolon ngadto sa yutang kolonon? Sama ra usab kamo sa yutang kolonon sa akong mga kamot.

⁷ Kon moingon ako nga ang usa ka nasod o gingharian mapukan ug malaglag,

⁸ unya kanang nasora o gingharian mobiya sa iyang pagkadaotan, dili ko padayonon ang kalaglagan nga akong giplano alang kaniya.

⁹ Kon moingon ako nga tukoron ug lig-onon ang usa ka nasod o gingharian,

¹⁰ unya kanang nasora maghimog kadaotan ug dili motuman kanako, dili ko padayonon ang kaayohan nga akong giplano alang kaniya.

¹¹ “Busa ingna ang katawhan sa Juda ug ang mga lumulupyong sa Jerusalem nga mao kini ang akong gisulti: ‘Paminaw! Aduna akoy kalaglagan nga giandam ug giplano batok kaninyo. Busa biya na kamo sa inyong mga daotang gawi. Usba na ninyo ang inyong mga batasan ug binuhatan.’

¹² Apan motubag* ang mga tawo, ‘Wala nay kapuslanan! Magpadayon kami sa among ginabuhay; sundon namo ang kagahi sa among daotang kasing-kasing.’”

¹³ Busa mao kini ang giingon sa GINOO,

“Pangutana sa ubang mga nasod

kon nakadungog ba silag sama niini nga hitabo.

Ang Israel nga sama sa putli nga babaye

naghimog labihan kangil-ad nga binuhatan!

¹⁴ Mawad-an ba ug yelo ang kabukiran sa Lebanon?

Moundang ba sa pagdagayday ang bugnawng tubig gikan niining kabukiran?

¹⁵ Apan ang akong katawhan nalimot na kanako.

Nagsunog silag insenso ngadto sa walay pulos nga mga dios-dios.

Mibiya sila sa husto ug karaan nga dalan

ug misubay sa hiwi nga dalan diin nangapandol sila.

¹⁶ Mahimong awaaw ug talamayon ang ilang yuta hangtod sa hangtod.

Ang tanang moagi magpanglingo sa kahibulong ug kalisang.

¹⁷ Katagon ko sila atubangan sa ilang mga kaaway,

sama sa abog nga gipalid sa hangin gikan sa sidlakan.

Talikdan ko sila ug dili ko tabangan sa panahon sa ilang kalaglagan.”

¹⁸ Unya miingon ang mga tawo, “Dali, mangita kitag paagi nga mapaundang nato si Jeremias! Aduna bitaw kitay mga pari nga motudlo kanato sa kasugoan, mga maalamon nga tawo nga motambag kanato, ug mga propeta

* **18:12** motubag: o mitubag.

nga mosaysay kanato sa mensahe sa Dios. Busa mag-imbento kitag istorya batok kaniya ug dili na kita maminaw sa iyang gipanulti.”

¹⁹ Busa nag-ampo ako, “O GINOO, tabangi ako!

Paminawa ang gisulti sa akong mga kaaway batok kanako.

²⁰ Maayo ang gihimo ko kanila;

angay bang balosan ug daotan ang maayo?

Nagkalot sila ug bangag alang kanako,

bisan pag miduol ako kanimo sa paghangyo

nga dili mo ipahamtang kanila ang imong kasuko.

²¹ Apan karon, pasagdi nga mangamatay ang ilang kabataan

sa kagutom ug sa gira.

Pasagdi nga mabiyuda nga mawad-an

ug mga anak ang ilang mga asawa.

Pasagdi nga mangamatay ang ilang mga lalaki sa balatian

ug ang ilang mga batan-on sa gira.

²² Pasinggita sila sa kalisang kon pakalitan mo

ug pasulong sa mga kaaway ang ilang mga balay.

Kay nagkalot silag bangag aron pagdakop kanako,

ug nagbutang silag mga lit-ag aron paglit-ag kanako.

²³ Apan nasayod ka, O GINOO, sa tanan nilang plano sa pagpatay kanako.

Busa ayaw sila pasayloa sa ilang paglapas ug pagpakasala.

Ipapildi sila sa ilang mga kaaway samtang ikaw nagtan-aw.

Ipahamtang kanila ang imong kasuko.”

19

Ang Buak nga Banga

¹ Miingon ang GINOO kanako, “Pagpalit ug banga gikan sa tighimog kolon. Unya, uban sa mga tigdumala sa katawhan ug mga tigdumala sa mga pari,

² pangadto kamo sa Walog sa Ben Hinom, duol sa Ganghaan sa Buak nga Kolon. Ug didto ipahayag ang akong isulti kanimo.

³ Mao kini ang imong isulti, ‘Kamong mga hari sa Juda ug katawhan sa Jerusalem, paminawa ang mensahe sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel. Mao kini ang iyang giingon: Magpadala akog kalaglagan niini nga dapit nga makapakurat* gayod sa bisan kinsa nga makadungog niini.

⁴ Buhaton ko kini, kay gisalikway ako sa akong katawhan, ug kini nga kapatagan gihimo nilang halaran sa mga halad nga sinunog alang sa ubang mga dios nga wala gani sila o ang ilang mga katigulangan, ni ang mga hari sa Juda makaila. Gipabaha† nila niining lugara ang dugo sa mga inosenteng kabataan.

⁵ Nagpatukod silag mga halaran alang kang Baal, nga sunogan nila sa ilang mga kabataan ingon nga mga halad nga sinunog ngadto kaniya. Wala gayod ako maghisgot ni magsugo niini kanila; wala gani kini mosantop sa akong huna-huna.

⁶ Busa, pangandam kamo, kay ako, ang GINOO, nag-ingon nga moabot ang panahon nga ang mga tawo dili na motawag niini nga dapit nga Tofet o Walog sa Ben Hinom, kondili Kapatagan nga Gipamatay.

⁷ Dinhi mismo niining dapita gub-on ko ang plano sa mga tawo sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda. Ipatatay ko sila sa ilang mga kaaway pinaagi sa gira, ug ipakaon ko ang ilang mga patayng lawas ngadto sa mga langgam ug sa mga ihalas nga hayop.

* **19:3** makapakurat: sa literal, *makapagilok sa dalunggan*. † **19:4** Gipabaha: sa literal, *Gipuno*.

⁸ Laglagon ko kini nga siyudad ug mahimo kining talamayon. Mahikurat gayod ang tanang mangagi ug magpanakla tungod sa gidangatan niini.

⁹ Palibotan ko kining siyudara sa ilang mga kaaway nga molisod-lisod kanila hangtod nga mahutdan silag pagkaon. Busa kan-on na nila ang ilang isigka-tawo ug bisan ang ilang kaugalingong mga anak.’”

¹⁰ Unya miingon ang GINOO kanako, “Buk-a ang banga atubangan sa mga tawong kauban nimo.

¹¹ Ingna sila nga ako, ang GINOO nga Makagagahom, nag-ingon, ‘Dugmokon ko ang nasod sa Juda ug ang siyudad sa Jerusalem sama nga gidugmok ang banga ug dili na maayo pa. Ipanglubong ang daghan kaayong mga patay sa Tofet hangtod nga wala nay luna nga kalubngan pa.

¹² Mao kini ang buhaton ko sa Jerusalem ug sa mga lumulupyo niini. Himuon ko kining siyudara sama sa Tofet nga hugaw.

¹³ Oo, ang tanang pinuy-anan sa Jerusalem, lakip ang mga palasyo sa mga hari sa Juda, isipong hugaw sama sa Tofet. Sa atop niini nga mga pinuy-anan nagsunog ang mga tawo ug mga insenso alang sa ilang dios nga mga bitoon, ug naghalad ug mga halad nga ilimnon alang sa ubang mga dios.’”

¹⁴ Unya mibiya si Jeremias sa Tofet, diin gipadala siya sa GINOO aron pagsulti sa iyang mensahe. Miadto siya sa hawanan sa Templo sa GINOO ug miingon sa mga tawo,

¹⁵ “Paminaw kamo, kay mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel: Ipadala ko niini nga siyudad ug sa mga lungsod sa palibot niini ang mga kalaglagan, nga akong giingon batok kanila, tungod kay gahi silag ulo ug dili maminaw sa akong mga pulong.”

20

Si Jeremias ug si Pashur

¹ Ang pari nga si Pashur, nga anak ni Imer, maoy pinakataas nga opisyal sa Templo sa GINOO niadtong panahona. Sa dihang nadungog niya ang gipanulti ni Jeremias,

² gipabunalan niya kini ug gipapriso didto sa ganghaan sa Templo sa GINOO nga gitawag ganghaan ni Benjamin.

³ Pagkaugma, gipagawas ni Pashur si Jeremias. Unya miingon si Jeremias kaniya, “Dili na Pashur ang gingalan sa GINOO kanimo, kondili, Magor Misabib.*

⁴ Kay mao kini ang gisulti sa GINOO: Malisang ka sa imong kaugalingon, ug malisang kanimo ang tanan mong mga higala. Makita mo gayod nga pamatyon sila sa ilang mga kaaway. Itugyan ko ang tibuok Juda sa hari sa Babilonia. Bihagon niya ang ubang mga lumulupyo niini ug ang uban pamatyon.

⁵ Ipailog ko sa mga kaaway ang tanang bahandi niining siyudad sa Jerusalem ug ang tanang nilang kabtangan, ang tanang mahalon nga butang apil ang tanang bahandi sa mga hari sa Juda. Dad-on kining tanan sa mga kaaway sa Babilonia.

⁶ Ug ikaw, Pashur, ug ang tibuok mong panimalay, bihagon ngadto sa Babilonia. Didto mamatay ka ug ilubong, apil ang tanan mong mga higala nga imong gisultihan sa imong mga bakak nga panagna.”

Mireklamo si Jeremias sa GINOO

⁷ O GINOO, gilingla mo ako, ug nagpalingla usab ako.

* **20:3** *Magor Misabib*: ang buot ipasabot, makalilisang ang palibot.

Gilupigan mo ako, ug nahimo akong kataw-anan.
Kanunay nila akong gibiyai-biyai.

⁸ Kay sa matag sulti ko,
kanunay akong maghisgot ug kalaglagan ug kagubot.
Ang imong mensahe
naghimo kanakong kataw-anan ug talamayon.

⁹ Usahay makaingon ako nga dili na gayod ako maghisgot
bahin kanimo o mosugilon sa imong mensahe.

Apan ang imong pulong daw sa kalayo nga modilaab
sa akong kasing-kasing ug mga kabukogan.

Gikapoy na akog pinugong niini.
Dili ko na gayod kini mapugngan.

¹⁰ Nadungog ko ang mga pagbiyai-biyai sa mga tawo.

Awat-awaton nila ang akong giingon,

“Makalilisang ang atong palibot! Isumbong nato siya!”

Bisan ang tanan nakong higala naghulat nga mapukan ako.

Nag-ingon sila, “Basin pag malingla ta siya.

Unya malupig nato siya ug mapanimaslan.”

¹¹ Apan kauban ka nako, GINOO. Sama ka sa usa ka maisog nga sundalo,
busa ang mga naggukod kanako malaglag ug dili molampus.

Maulawan gayod sila ug dili magmadaogon,

ug dili gayod malimtan ang ilang kaulawan hangtod sa hangtod.

¹² O GINOO nga Makagagahom, nasayod ka kon kinsa ang matarong.

Nasayod ka sa kasing-kasing ug huna-huna sa tawo.

Ipakita kanako ang pagpanimalos mo kanila,

kay gitugyan ko kanimo ang akong pagpakigbisog.

¹³ Pag-awit ug dayega ang GINOO! Kay giluwes niya
ang mga timawa gikan sa kamot sa mga tawong daotan.

¹⁴ Apan tinunglo ang adlaw nga natawhan ko!

Wala ko ikalipay ang adlaw diin ako gipanganak sa akong inahan!

¹⁵ Tinunglo ang tawo nga nagbalita

sa akong amahan nga, “Lalaki ang imong anak,”

ug nakapalipay pag-ayo sa akong amahan!

¹⁶ Hinaut nga kanang tawhana mahisama sa mga lungsod
nga gilaglag sa GINOO sa walay kaluoy.

Hinaut nga madungog ang mga singgit sa kalisang
ug pagpakitabang tibuok adlaw.

¹⁷ Kay wala niya ako patya sa diha pa ako sa tiyan sa akong inahan.

Nahimo ko na untang lubnganan ang tiyan sa akong inahan.

¹⁸ Nganong gipakatawo pa man ako?

Aron ba makita ko ang kagubot ug kalisod,

ug mamatay sa kaulaw?

21

Gitagna ang Kapildihan sa Jerusalem

¹ Adunay gisulti ang GINOO kang Jeremias sa dihang gipadala ni Haring Zedekia ngadto kang Jeremias si Pashur nga anak ni Malkia ug ang pari nga si Sofonias nga anak ni Maasea. Miingon sila kang Jeremias,

² “Palihog hangyos ang GINOO sa pagtabang kanamo, kay gisulong kami ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia. Basin pag maghimog milagro ang GINOO sama sa iyang gihimo kaniadto, ug mohunong pagsulong si Nebucadnezar.”

³⁻⁴ Apan mitubag si Jeremias, “Ingna ninyo si Zedekia nga mao kini ang gisulti sa GINOO, nga Dios sa Israel: Dili ninyo mapuslan ang mga armas nga inyong gigamit sa pagpakig-away kang Nebucadnezar ug sa iyang mga sundalo* nga naglibot sa inyong mga paril. Tigomon ko sila† taliwala niining siyudad.

⁵ Ako mismo ang makig-away kaninyo pinaagi sa akong gahom, tungod sa akong labihan nga kasuko.

⁶ Hutdon kog pamatay ang tanang lumulupyo niini nga siyudad, tawo man o mananap. Mangamatay sila sa grabing balatian.

⁷ Unya, ikaw Zedekia nga hari sa Juda, ug ang imong mga opisyal, ug ang mga tawong nahibilin nga wala mangamatay sa balatian, sa gira, ug sa kagutom, itugyan ko kang Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ug sa uban pa ninyong mga kaaway nga nagtinguha sa inyong kinabuhi. Pamatyon kamo ni Nebucadnezar nga walay kaluoy. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

⁸ “Ingna usab ninyo ang katawhan sa Jerusalem nga mao kini ang giingon sa GINOO: Pamati! Pagpili kamo: dalan sa kinabuhi o dalan sa kamatayon.

⁹ Bisan kinsa nga magpabilin niini nga siyudad mamatay sa gira, sa kagutom, o sa balatian. Apan ang mogawas ug motahan sa ilang kaugalingon ngadto sa mga taga-Babilonia‡ nga nagpalibot kaninyo, mabuhi. Oo, maluwas ang iyang kinabuhi.

¹⁰ Kay nakahukom na ako nga padad-an kini nga siyudad ug kalaglagan ug dili kaayohan. Itugyan ko kini sa hari sa Babilonia ug sunogon niya kini. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

¹¹⁻¹² “Ingna usab ninyo ang mga harianong panimalay sa Juda, nga mga kaliwat ni David, nga patalinghogan nila kining gisulti sa GINOO:

“Patunhaya ninyo sa kanunay ang hustisya.

Tabangi ninyo ang mga gikawatan;

luwasa ninyo sila sa mga nagpaantos kanila.

Kay kon dili, mosilaob ang akong kasuko sama sa kalayo nga dili mapalag tungod sa inyong daotang binuhatan.

¹³ Kaaway ko kamo, mga taga-Jerusalem, kamong nagpuyo sa lig-ong dapit sa patag ibabaw sa bukid.

Nanghambog kamo nga nagkanayon, ‘Dili kita maunsa dinhi!

Walay makasulod sa atong lig-ong dapit.’

¹⁴ Apan silotan ko kamo sumala sa inyong binuhatan.

Sunogon ko ang inyong mga kalasangan ug mangasunog ang tanan sa palibot niini.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

22

Ang Silot sa GINOO sa mga Hari sa Juda

¹ Miingon ang GINOO kanako, “Adto sa palasyo sa hari sa Juda ug isulti kini nga mensahe:

* **21:3-4** *iyang mga sundalo*: sa literal, *mga Kaldeanhon*. † **21:3-4** *sila*: o ang inyong mga armas.

‡ **21:9** *taga-Babilonia*: sa literal, *Kaldeanhon*.

² ‘Hari sa Juda, nga kaliwat ni David, paminawa kining mensahe sa GINOO. Papaminawa usab ang imong mga opisyal ug ang imong katawhan nga gapangagi sa mga ganghaan niining palasyo.

³ Mao kini ang giingon sa GINOO: Buhata ninyo ang husto ug matarong. Tabangi ninyo ang mga gikawatan; luwasa ninyo sila sa mga kamot sa nanglupig kanila. Ayaw ninyo daog-daoga o pasipad-i ang mga ilo, mga biyuda, ug ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo. Ayaw usab kamo pagpatay ug mga tawong inosente.

⁴ Kay kon tumanon lang ninyo kini nga mga sugo, kanunay gayod nga adunay kaliwat ni David nga maghari dinhi sa Jerusalem. Padayon nga mosulod ug mogawas ang maong hari sa mga ganghaan niining palasyo, sakay sa mga karwahi ug mga kabayo, kauban sa iyang mga opisyal ug katawhan.

⁵ Apan kon dili ninyo tumanon kini nga mga sugo, ipanumpa ko sa akong kaugalingon nga malaglag kini nga palasyo.’”

⁶ Kay mao kini ang gisulti sa GINOO bahin sa palasyo sa hari sa Juda: “Alang kanako, sama ikaw katahom sa Gilead o sa tumoy sa bukid sa Lebanon.

Apan himuon ka nako nga sama sa disyerto, sama sa lungsod nga walay nagpuyo.

⁷ Magpadala akog mga tawo nga moguba kanimo.

Matag-usa kanila adunay mga gamit, ug pamutlon nila ang pinili nga mga kahoyng sedro, ug ilabay sa kalayo.

⁸ “Ang mga tawo nga gikan sa nagkalain-laing mga nasod nga molabay niini nga siyudad magpangutan-anay sa usag usa, ‘Ngano kaha nga gihimo kini sa GINOO niining bantogan nga siyudad?’”

⁹ Ang mahimong tubag mao kini: ‘Tungod kay gisalikway nila ang kasabotan sa GINOO nga ilang Dios, ug nagsimba sila ug nag-alagad sa ubang mga dios.’”

Ang Mensahe bahin kang Jehoahaz

¹⁰⁻¹¹ Mga katawhan sa Juda, ayaw na kamo paghilak ug pagbangotan alang kang Haring Josia nga patay na. Hilaki hinuon ninyo pag-ayo ang iyang anak nga si Jehoahaz, nga mipuli kaniya ingon nga hari sa Juda. Kay gibihag siya ug dili na gayod makabalik sa iyang yutang natawhan. Ang GINOO mismo ang nag-ingon, “Dili na siya makabalik.

¹² Mamatay siya didto sa dapit diin siya gibihag. Dili na niya makita pag-usab kini nga yuta.”

¹³ Miingon ang GINOO, “Alaot ikaw, Jehoyakim, nga nagpatukod sa imong palasyo sa dili matarong nga paagi.

Ginapatrabaho mo ang imong isigka-tawo nga walay bayad.

¹⁴ Miingon ka pa, ‘Magpatukod akog palasyo nga adunay dagkong mga kuwarto sa taas.

Pabutangan ko kinig dagkong mga bintana ug pabongbongan ug kahoyng sedro, ug papintalan ug pula.’

¹⁵ “Naghuna-huna ka ba nga mahimo kang bantogan nga hari kon magpatukod kag palasyo nga kahoyng sedro? Nganong dili ka mosunod sa imong amahan?

Husto ug matarong ang iyang gihimo, busa nagmalampuson siya ug hamugaway ang iyang pagkinabuhi.

¹⁶ Gipanalipdan niya ang katungod sa mga kabos

ug mga timawa, busa miuswag siya.

Mao kana ang kahulogan sa pagtahod kanako.

¹⁷ Apan ikaw, wala kay laing gitinguha kondili ang pagpanikas,

pagpamatay sa mga tawong inosente, pagpangdaog-daog, ug pagpanghuthot.”

¹⁸ Busa mao kini ang giingon sa GINOO bahin kang Jehoyakim nga hari sa Juda, nga anak ni Josia:

“Walay magbangotan alang kaniya inigkamatay niya.

Ang iyang pamilya, mga opisyal,

ug mga gisakopan dili magbangotan alang kaniya.

¹⁹ Ilubong siya sama sa usa ka patay nga asno;

guyoron ang iyang patayng lawas ug ilabay sa gawas sa ganghaan sa Jerusalem.

²⁰ “Katawhan sa Juda, panghilak kamo

kay nalaglag na ang inyong kaabin nga mga nasod.

Pangitaa ninyo sila sa Lebanon.

Singgit ug tawga ninyo sila sa Basan ug sa Abarim.

²¹ Gipasidan-an ko kamo sa dihang maayo pa

ang inyong kahimtang, apan wala kamo mamati.

Mao na gayod kanay inyong batasan sukad sa bata pa kamo;

dili gayod kamo motuman kanako.

²² Katagon ko ang tanan ninyong mga pangulo,

ug ang inyong kaabin nga mga nasod bihagon.

Maulawan gayod kamo tungod sa tanan ninyong daotang binuhatan.

²³ Kamong nagpuyo sa palasyo nga hinimo

sa mga kahoyng sedro nga gikan sa Lebanon,

mag-agulo kamo kon moabot na ang mga kasakit kaninyo,

sama sa pag-agulo sa usa ka babayeng nagbati.

Ang Mensahe bahin kang Jehoyakin

²⁴ “Ako, ang buhi nga GINOO, manumpa nga isalikway ka nako, Jehoyakin nga hari sa Juda, nga anak ni Jehoyakim. Bisan pag ikaw ang simbolo sa akong gahom* kuhaan ka gayod nako niana nga katungod.

²⁵ Itugyan ka nako sa mga kamot sa nagtinguha sa pagpatay kanimo, nga imong gikahadlok. Oo, itugyan ka nako kang Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ug sa iyang mga sundalo.†

²⁶ Ipabihag ka nako ug ang imong inahan ngadto sa dapit nga dili ninyo yutang natawhan, ug didto mangamatay kamong duha.

²⁷ Dili na kamo makabalik sa yuta nga inyong gihandom nga balikan.”

²⁸ Jehoyakin, nahisama ka sa buak nga kolon nga gilabay kay dili na mapuslan.

Mao kana ang hinungdan kon nganong ikaw

ug ang imong mga kabataan

bihagon ngadto sa dapit nga wala kamo masuhito.

²⁹ Kamo nga mga taga-Juda, paminawa ang pulong sa GINOO.

³⁰ Kay mao kini ang giingon sa GINOO:

“Isulat nga kini si Jehoyakin walay anak.

Kay walay bisan usa sa iyang mga anak nga molampus

* **22:24** simbolo sa akong gahom: sa literal, singsing sa akong tuong kamot nga pangtimbre. † **22:25** iyang mga sundalo: sa literal, mga Kaldeanhon.

sa paglingkod sa trono ni David ingon nga hari sa Juda.
Kining tawhana dili magmauswagon sa iyang kinabuhi.”

23

Ang Paglaom sa Umaabot

¹⁻² Miingon ang GINOO, nga Dios sa Israel, “Alaot kamong mga pangulo sa akong katawhan! Sama unta kamo sa mga magbalantay sa karnero nga moatiman sa akong katawhan, apan gipasagdan ninyo sila nga mamatay ug magkatibulaag. Busa tungod kay gipatibulaag ninyo ang akong katawhan ug wala ninyo sila atimana, silotan ko kamo sa daotan ninyong gihimo.

³ Ako mismo ang motigom sa mga nahibilin kong katawhan gikan sa mga dapit diin ko sila gipatibulaag, ug dad-on ko sila balik sa ilang yuta, ug didto modaghan gayod sila ug magmauswagon.

⁴ Hatagan ko silag mga pangulo nga moatiman kanila, ug dili na sila mahadlok o malisang, ug wala nay mawala kanila. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

⁵ Miingon pa ang GINOO,

“Moabot ang panahon nga paharion ko ang usa ka matarong nga hari* nga kaliwat ni David.

Maghari siya nga adunay kaalam,

ug patunhayon niya ang katarong ug hustisya niini nga yuta.

⁶ Ug nianang panahona maluwas ang Juda ug makaangkon ug kalinaw ang Israel.

Pagatawgon siya nga ‘GINOO nga atong kaluwasan†.’

⁷ “Ug nianang panahona ang mga tawo dili na manumpa nga magkanayon, ‘Manumpa ako sa buhing GINOO nga nagpagawas sa mga Israelinhon gikan sa Ehipto.’

⁸ Kondili, moingon sila, ‘Manumpa ako sa buhing GINOO nga nagpagawas sa mga kaliwat ni Israel sa nasod sa amihaan ug sa tanang nasod diin niya sila gipatibulaag.’ Unya magpuyo sila sa ilang kaugalingong yuta.”

Ang Silot sa Bakakon nga mga Propeta

⁹ Murag nadugmok ang akong kasing-kasing tungod sa bakakon nga mga propeta.

Nagpangurog ang akong kabukogan, ug nahisama ako

sa hubog tungod sa balaan nga mensahe nga gilitok sa GINOO batok kanila.

¹⁰ Napuno gayod ang yuta sa mga tawong nagsimba sa mga dios-dios‡, kay ang mga propeta naghimog daotan ug nag-abuso sa ilang gahom.

Tungod niini, gitunglo sa GINOO ang yuta,

busa nagmala kini ug nangalaya ang mga tanom.

¹¹ Kay mao kini ang giingon sa GINOO:

“Ang mga pari ug mga propeta managsama nga dili diosnon ug naghimog daotan bisan diha mismo sa akong Templo.”

¹² Busa mahimong danlog ug ngitngit ang ilang dalan.

Magkapandol-pandol ug mangasukamod sila

kay padad-an ko silag kalaglagan sa panahon nga silotan ko sila.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

* **23:5** *matarong nga hari*: sa Hebreo *matarong nga sanga*. † **23:6** *kaluwasan*: o *pagkamatarong*.

‡ **23:10** *nagsimba sa mga dios-dios*: sa literal, *nanapaw*.

- 13 “Nakita ko ang hilabihan nga kadaotan sa mga propeta sa Samaria;
nanagna sila sa ngalan ni Baal
ug gipahisalaag nila ang akong katawhan nga mga Israelinhon.
- 14 Apan nakita ko nga mas daotan pa gayod ang mga propeta sa Jerusalem.
Nagsimba sila sa laing mga dios-dios ug namakak pa gayod.
Gidasig nila ang mga daotan sa pagpadayon sa paghimo ug daotan,
busa wala nay namiya sa ilang pagkadaotan.”
Ang katawhan sa Jerusalem sama kadaotan
sa katawhan sa Sodoma ug Gomora.
- 15 “Busa ako, ang GINOO nga Makagagahom,
nag-ingon bahin niini nga mga propeta:
Pakan-on ko silag pait nga pagkaon
ug paimnon ug tubig nga adunay hilo.
Kay tungod kanila mikuyanap ang kadaotan sa tibuok yuta.”
- 16 Miingon ang GINOO nga Makagagahom sa katawhan sa Jerusalem,
“Ayaw kamo paminaw sa gisulti niining bakakon nga mga propeta.
Gipalaom nila kamo sa bakak.
Naghisgot silag mga panan-awon
nga bunga lang sa ilang huna-huna ug dili gikan kanako.
- 17 Mao kini ang kanunay nilang isulti ngadto sa mga tawong nagtamay
sa akong mga pulong ug nagsunod sa ilang gahing kasing-kasing:
‘Makaangkon kamog maayong kahimtang, ingon sa GINOO.
Walay daotang mahitabo kaninyo.’
- 18 Apan kinsa man niining maong mga propeta ang nasayod sa akong huna-
huna?
Kinsa man kanila ang nakadungog sa akong gipamulong?
Wala kanilay mihatag ug pagtagad sa akong gisulti.
- 19 Paminaw! Ang akong kasuko daw sa bagyo
o buhawi nga mohapak sa ulo nianang mga tawong daotan.
- 20 Dili gayod mahupay ang akong kasuko hangtod
dili ko mahuman ang akong gustong buhaton.
Nianang panahona masabtan ra ninyo kini pag-ayo.
- 21 Wala ko gipadala kini nga mga propeta,
apan nagdali sila sa paglakaw.
Wala ako makigsulti kanila, apan nanagna sila.
- 22 Apan kon nasayod pa sila kon unsay anaa sa akong huna-huna,
gipamalita na unta nila ang akong mga pulong ngadto sa akong
katawhan,
ug gipabiya sa daotan nilang mga gawi ug mga binuhatan.
- 23 “Dios ako nga anaa bisan asa ug dili lang sa usa ka dapit.
- 24 Walay tawo nga makatago sa sekretong dapit nga dili ko makita.
Wala ba kamo masayod nga anaa ako bisan asa sa langit ug sa yuta?
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 25 “Nadungog ko ang bakak nga gipanulti sa mga propeta sa akong ngalan.
Nag-ingon sila, ‘Gihatagan kami sa GINOO ug mensahe pinaagi sa damgo!’
- 26 Hangtod kanus-a sila magsultig mga bakak nga bunga lang sa ilang mga
malimbongon nga kasing-kasing?
- 27 Pinaagi sa ilang pagsugilon nianang ilang mga damgo, gitukmod nila
ang akong katawhan sa pagkalimot kanako, maingon nga nalimot ang ilang
mga katigulangan kanako pinaagi sa pagsimba kang Baal.

²⁸ Pasagdi kini nga mga propeta nga mosugilon sa ilang damgo. Apan kad-tong mga propeta nga nakabati sa akong pulong, kinahanglang mosugilon niini nga matinud-anon. Kay ang dagami lahi sa trigo.

²⁹ Dili ba ang akong pulong sama man sa kalayo nga makasunog ug sa martilyo nga makadugmok ug bato?

³⁰ “Busa ako, ang GINOO, nag-ingon nga kontra ko ang mga propeta nga manguha sa mensahe sa uban ra usab nga mga propeta ug unya moingon nga gikan kini kanako.

³¹ Kontra ko usab ang mga propeta nga nagsugilon sa ilang kaugalingong mensahe ug unya moingon nga ako kuno ang nagsulti niini.

³² Kontra ko ang mga propeta nga nagsugilon sa ilang mga damgo nga dili tinuod. Gipahisalaag nila ang akong katawhan sa ilang mga bakak. Wala ko gayod sila ipadala o sugoa. Wala gayod silay gihatag nga kaayohan sa katawhan.

³³ “Jeremias, kon mangutana kanimo kining mga tawhana, o ang mga propeta, o mga pari kon unsay akong mensahe, ingna sila nga isalikway ko sila.

³⁴ Kon adunay propeta o pari o bisan kinsa nga moingon nga aduna kuno siyay mensahe gikan kanako, silotan ko kanang tawhana ug ang iyang panimalay.

³⁵ Mas maayo pa nga mangutana ang usag usa kaninyo sa iyang mga higala ug mga paryente kon unsay akong mensahe,

³⁶ kaysa moingon siya, ‘Adunay mensahe ako gikan sa GINOO!’ Ayaw na kamo paggamit nianang mga pulonga kay gigamit kana sa uban aron lang tuohan ang ilang gipanulti. Ug tungod niini natuis ang mga pulong sa buhi nga Dios, ang GINOO nga Makagagahom.

³⁷ “Jeremias, pananglit mangutana ka sa usa ka propeta kon aduna ba siyay mensahe gikan kanako

³⁸ unya moingon siya, ‘Oo, aduna akoy mensahe ako gikan sa GINOO,’ kinahanglan nga ingnon mo siya nga mao kini ang akong giingon: ‘Tungod kay nag-ingon ka nga aduna kay mensahe gikan kanako, bisan gidid-an ka nako sa paglitok nianang mga pulonga,

³⁹ kalimtan ka nako sa dayon ug abugon sa akong presensya. Ug pasagdan ko kining siyudad nga gihatag ko sa inyong mga katigulangan.

⁴⁰ Pakaulawan ko gayod kamo sa walay kataposan, nga dili gayod makalim-tan.’ ”

24

Ang Duha ka Basket nga Bunga sa Igera

¹ Gibihag ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia si Haring Jehoyakin, nga anak ni Jehoyakim. Gidala si Jehoyakin sa Babilonia apil ang iyang mga opisyal ug mga hanas nga panday ug mga trabahante. Human niining hitaboa, adunay gipakita ang GINOO kanako nga panan-awon. Sa maong panan-awon nakita nako ang duha ka basket nga bunga sa iger a atubangan sa Templo sa GINOO.

² Ang mga iger a sulod sa usa ka basket nindot kaayo ug hinog, nga bag-o lang gikuha. Apan ang mga iger a sa laing basket mga daot ug dili makaon.

³ Unya nangutana ang GINOO kanako, “Jeremias, unsay imong nakita?” Mitubag ako, “Mga iger a. Ang uban nindot ug maayo kaayo, apan ang uban labihan ka daot ug dili makaon.”

⁴ Unya miingon ang GINOO kanako,

⁵ “Ako, ang GINOO, nga Dios sa Israel, nag-ingon nga isipon kong sama sa maayong bunga sa igera ang mga Israelinhon nga gipabihag ko sa Babilonia.*

⁶ Bantayan ko sila ug atimanon, unya dad-on ko sila pagbalik niini nga yuta. Pauswagon ko sila ug dili laglagon. Palig-onon ko sila ug dili pukanon.

⁷ Hatagan ko silag tinguha sa pag-ila kanako nga ilang GINOO. Mahimo ko silang katawhan, ug ako mahimong ilang Dios, kay kinasang-kasing sila nga mobalik kanako.

⁸ “Apan isipon kong sama sa daot nga mga igera nga dili makaon si Zedekia nga hari sa Juda ug ang iyang mga opisyal, apil ang mga Israelinhon nga nahibiling buhi diha sa Jerusalem ug sa Ehipto.

⁹ Padad-an ko silag katalagman ug malisang ang tanang gingharian sa kalibotan nga makakita niini. Tamayon sila ug bugal-bugalan, biay-biayon ug himuong ehemplo sa kadaotan ug pagtunglo didto sa mga dapit diin abugon ko sila.

¹⁰ Padad-an ko silag gira, kagutom, ug balatian hangtod nga mahurot silag kamatay sa yuta nga gihatag ko kanila ug sa ilang mga katigulangan.”

25

Ang 70 ka Tuig nga Pagkabihag

¹ Kini nga mensahe bahin sa katawhan sa Juda gihatag sa GINOO kang Jeremias sa ikaupat nga tuig sa paghari sa Juda ni Jehoyakim nga anak ni Josia. Mao usab kini ang unang tuig sa paghari ni Nebucadnezar sa Babilonia.

² Miingon si Propeta Jeremias ngadto sa tanang katawhan sa Juda ug sa tanang nagpuyo sa Jerusalem:

³ Sulod sa 23 ka tuig, gikan sa ika-13 nga tuig sa paghari sa Juda ni Josia, nga anak ni Amon hangtod karon, nakigsulti ang GINOO kanako. Ug kanunay kong gisugilon kaninyo ang iyang gipanulti, apan wala gayod kamo mamati.

⁴ Ug bisan ug nagsigeg padala ang GINOO kaninyo sa iyang alagad nga mga propeta, wala lang gihapon kamo magtagad o mamati.

⁵ Miingon ang GINOO pinaagi sa iyang mga propeta, “Biyai na ninyo ang inyong daotang mga gawi ug mga binuhatan aron makapuyo kamo sa yuta nga gihatag ko kaninyo ug sa inyong mga katigulangan hangtod sa kahanngoran.

⁶ Ayaw kamo pag-alagad ug pagsimba sa ubang mga dios, ug ayaw ninyo ako pasuk-a pinaagi sa mga butang nga inyong hinimo, aron dili ko kamo silotan.”

⁷ Apan wala gayod kamo mamati sa GINOO. Gipalagot gayod ninyo siya pinaagi sa mga butang nga inyong gihimo. Busa kamo mismo ang nagdala ug silot sa inyong kaugalingon.

⁸ Busa mao kini ang gisulti sa GINOO nga Makagagahom, “Tungod kay wala kamo mamati sa akong gisulti,

⁹ tigomon ko ang mga katawhan sa amihan nga gipangulohan sa akong alagad nga si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia. Sulongon nila kini nga yuta ug ang tanang lumulupyo niini, apil ang tanang nasod sa palibot. Laglagon ko kamo sa hingpit,* ug malisang ang mga tawo nga makakita sa nahitabo kaninyo ug mahimo kamong talamayon. Oo, malaglag gayod kamo hangtod sa hangtod.

* **24:5** Babilonia: sa literal, *Kaldeanhon*.

* **25:9** Laglagon ko kamo sa hingpit: ang Hebreo nga pulong nga gigamit dinhi nagkahulogan sa mga butang nga gihalad sa GINOO pinaagi sa paghalad o paglaglag niini.

¹⁰ Undangon ko ang inyong pagsadya ug paglipay. Dili na madungog ang malipayong tingog sa bag-ong kasal. Wala nay maggaling ug trigo o mopasiga sa mga suga kon gabii.

¹¹ Maawaaw kining tibuk yuta. Ug kining nasora ug ang mga nasod sa palibot niini moalagad sa hari sa Babilonia sulod sa 70 ka tuig.

¹² “Apan pagkahuman sa 70 ka tuig, silotan ko ang hari sa Babilonia ug ang iyang katawhan tungod sa ilang sala. Himuon ko usab nga awaaw ang ilang nasod hangtod sa hangtod.

¹³ Ipahamtang ko sa ilang nasod ang tanang gisulti ko batok kanila ug sa ubang nasod, nga gisulti ni Jeremias ug nasulat niini nga libro.

¹⁴ Uliponon sila sa daghang mga nasod ug sa mga gamhanang mga hari. Baslan ko sila sumala sa ilang mga binuhatan.”

Ang Kopa nga Puno sa Kasuko sa GINOO

¹⁵ Miingon kanako ang GINOO, nga Dios sa Israel, “Kuhaa sa akong kamot kining kopa nga puno sa akong kasuko ug ipainom sa tanang kanasoran diin ka nako ipadala.

¹⁶ Kon makainom na sila niini, mobarag sila ug daw sa mabuang, tungod sa gira nga ipadala ko kanila.”

¹⁷ Busa gikuha ko ang kopa sa kamot sa GINOO ug gipainom sa tanang kanasoran diin niya ako gipadala.

¹⁸ Gipainom ko ang Jerusalem, ug ang mga lungsod sa Juda, lakip ang ilang mga hari ug mga opisyal, aron mangalaglag sila. Kalisangan ang nahitabo kanila, tamayon ug panghimaraoton sila sama sa nahitabo karon.

¹⁹ Gipainom ko usab ang Paraon nga hari sa Ehipto, ang iyang mga opisyal, mga pangulo ug ang tanan niya nga katawhan,

²⁰ apil na ang tanang dili Ehiptohanon nga nagpuyo didto.

Gipainom ko usab ang mga hari ug mga katawhan niining mosunod nga mga dapit: Uz, mga lungsod sa Filistia (nga mao ang Ashkelon, Gaza, Ekron, ug Ashdod),

²¹ Edom, Moab, Amon,

²² Tiro, Sidon, mga isla,

²³ Dedan, Tema, Buz, mga layong dapit,[†]

²⁴ Arabia, mga tribo nga nagpuyo sa disyerto,

²⁵ Zimri, Elam, Media,

²⁶ nga dapit sa amihan layo man o duol ug ang tanang gingharian sa kalibotan. Ug human nila, ang Babilonia[‡] na usab ang moinom.

²⁷ Unya miingon ang GINOO kanako, “Isulti niini nga mga nasod nga ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, nag-ingon, ‘Sige, inom kamo sa kopa sa akong kasuko hangtod mangahubog kamo, magsuka, mangatumba, ug dili na makabangon pa, tungod sa gira nga ipadala ko kaninyo.’

²⁸ Kon dili sila moinom, ingna sila nga ako, ang GINOO nga Makagagahom, nag-ingon: ‘Kinahanglang moinom gayod kamo!’

²⁹ Tan-awa! Gisugdan ko na gani ang pagpadala ug kalaglagan sa Jerusalem, ang siyudad nga akong gipili alang sa akong kadunggan, kamo pa kaha ang dili ko silotan? Silotan ko gayod kamo! Kay maggira ang tanang nasod sa tibuk kalibotan. Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang nag-ingon niini.’

[†] 25:23 mga layong dapit: sa literal, ang mga nagpaputol sa ilang patilya.

Hebreo, Sheshak.

[‡] 25:26 Babilonia: sa

- ³⁰ “Jeremias, isulti kanila ang tanan kong giingon, ug ingna sila:
 “ ‘Daw liyon nga magngulob ang GINOO gikan sa langit;
 ang iyang tingog magdahunog gikan
 sa iyang balaan nga pinuy-anan.
 Mongulob siyag kusog ngadto sa iyang katawhan.
 Mosinggit siya sa tanang nagpuyo sa kalibotan
 sama sa tawo nga nagsinggit samtang gapuga ug ubas.
- ³¹ Ang iyang tingog mabatian sa tibuok kalibotan, §
 kay akusahan niya ang mga nasod.
 Hukman niya ang tanang katawhan,
 ug pamatyon ang mga daotan sa gira.
 Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.’ ”
- ³² Nagpadayon sa pag-ingon ang GINOO nga Makagagahom,
 “Pangandam kamo! Ang kalaglagan moabot sa mga kanasoran
 sama sa makusog nga bagyo
 nga naggikan sa pinakalayong bahin sa kalibotan.”
- ³³ Nianang adlawa ang gipamatay sa GINOO magkatag sa tibuok kalibotan.
 Walay magsubo, mohipos, o molubong kanila. Mahisama sila sa tae nga
 magkatag sa yuta.
- ³⁴ Pagminatay kamong mga pangulo.
 Ligid kamo sa abo sa pagpakita sa inyong kasubo.
 Kay miabot na ang adlaw
 nga pamatyon kamo nga daw mga karnero.
 Madugmok kamo
 ug makatag sama sa mahalon nga sudlanan.
- ³⁵ Wala gayod kamoy dapit
 nga kaikyasanan o kadangpan.
- ³⁶ Mabati ang inyong mga paghilak ug pagminatay,
 kay gilaglag sa GINOO ang inyong nasod.
- ³⁷ Tungod sa hilabihang kasuko sa GINOO,
 ang malinawong mga sabsabanan mahimong disyerto.
- ³⁸ Ang GINOO sama sa liyon nga mibiya
 sa iyang tago-anan.
 Maawaaw ang inyong yuta tungod sa gira
 ug tungod sa labihang kasuko sa GINOO.

26

Nakalingkawas si Jeremias sa Kamatayon

- ¹⁻² Sa bag-o pang naghari sa Juda si Jehoyakim nga anak ni Josia, miingon
 ang GINOO kanako, “Tindog didto sa hawanan sa akong Templo ug pahi-
 mangnoi ang tanang katawhan gikan sa mga kalungsuran sa Juda nga
 miadto sa akong Templo aron sa pagsimba. Isulti kanila ang tanang gimando
 ko kanimo, ug ayaw gayod kini kulangi bisan usa ka pulong.
- ³ Basin pag mamati sila kanimo ug mobiya sa ilang daotang gawi. Kon
 himuon nila kana, dili ko na ipadayon ang katalagman nga giplano kong
 ipahamtang kanila tungod sa daotan nilang mga binuhatan.
- ⁴ Ingna sila nga mao kini ang akong giingon: Kon dili kamo maminaw
 kanako ug dili motuman sa kasugoan nga gihatag ko kaninyo,
- ⁵ ug kon dili kamo mamati sa gisulti sa akong mga alagad nga propeta, nga
 kanunay kong gipadala kaninyo apan wala ninyo paminawa,

§ 25:31 tibuok kalibotan: sa literal, kinatumyan sa kalibotan.

⁶laglagon ko kining Templo, maingon nga gilaglag ko ang Silo. Ug kini nga siyudad panghimaraoton sa tanang nasod sa tibuok kalibotan.”

⁷Nadungog sa mga pari, mga propeta, ug sa tanang mga tawo ang gisulti ni Jeremias didto sa Templo sa GINOO.

⁸Apan pagkahuman ug sulti ni Jeremias niini, gialirongan siya sa mga pari, mga propeta, ug mga tawo, ug giingnan, “Angay kang mamatay!

⁹Nganong gigamit mo ang ngalan sa GINOO sa pag-ingon nga kining balay laglagon sama sa Silo, ug kining siyudad mahimong awaaw ug dili na puyan?” Busa gidakop nila si Jeremias didto sa Templo sa GINOO.

¹⁰Sa dihang nakadungog ang mga opisyal sa Juda bahin sa nahitabo, mibiya sila sa palasyo ug miadto sa balay sa GINOO. Nanglingkod sila sa may ganghaan sa Templo nga gitawag Bag-ong Pultahan aron sa paghukom.

¹¹Unya miingon ang mga pari ug mga propeta ngadto sa mga opisyal ug sa tanang mga tawo didto, “Kining tawhana angayng hukman sa kamatayon tungod kay nagsulti siya batok niini nga siyudad. Kamo mismo nakadungog niini!”

¹²Miingon si Jeremias ngadto sa tanang mga opisyal ug sa tanang mga tawo didto: “Gipadala ako sa GINOO sa pagsulti batok niining Templo ug siyudad niadtong tanan nga inyong nadungog.

¹³Busa pagbag-o na kamo sa inyong mga gawi ug binuhatan ug tumana ang GINOO nga inyong Dios. Kay kon himuon ninyo kana, dili ipadayon sa GINOO ang katalagman nga iyang giingon nga ipahamtang kaninyo.

¹⁴Kon bahin kanako, anaa ako sa inyong mga kamot. Buhata ninyo kanako kon unsa sa inyong huna-huna ang maayo ug husto.

¹⁵Apan hinumdomi ninyo kini: kon patyon ninyo ako, manubag kamo, kining siyudad, ug ang tanang lumulupyo niini, tungod sa pagpatay sa usa ka tawong walay sala. Kay sa pagkatinuod, gipadala ako sa GINOO sa pagsulti kaninyo niining tanan nga inyong nadungog.”

¹⁶Unya miingon ang mga opisyal ug ang tanang mga tawo ngadto sa mga pari ug mga propeta, “Dili siya angayng hukman sa kamatayon, kay nagsulti siya kanato sa ngalan sa GINOO nga atong Dios.”

¹⁷Unya adunay pipila ka mga tigdumala nga mitindog sa taliwala ug miingon ngadto sa tanang katawhan,

¹⁸“Sa dihang si Ezequias pa ang hari sa Juda, si Mikeas nga taga-Moreset misulti sa mensahe sa GINOO ngadto sa tanang katawhan sa Juda. Miingon siya, ‘Miingon ang GINOO nga Makagagahom nga laglagon niya ang Jerusalem.*

“ ‘Mahisama ang Zion sa gidarong uma,
ug mahimong tinapok sa mga ginuba.

Ug mahimong lasang ang bukid nga gibarogan sa Templo.’†

¹⁹Gipatay ba siya ni Ezequias o ni bisan kinsa sa Juda? Wala! Mitahod hinuon si Ezequias sa GINOO ug midangop kaniya. Busa wala ipadayon sa GINOO ang katalagman nga iyang giingon nga ipahamtang kanila. Kon patyon ninyo si Jeremias, kamo mismo ang nagdalag makalilisang nga katalagman kanatong tanan.”

²⁰Adunay usa pa ka tawo nga nagsugilon sa mensahe sa GINOO. Ang iyang ngalan mao si Uria nga anak ni Shemaya nga taga-Kiriat-Jearim. Gisulti usab niya batok niini nga siyudad ug nasod ang sama sa giingon ni Jeremias.

* **26:18 Jerusalem:** sa Hebreo makita usab ang pulong nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem. † **26:18 Mik. 3:12**

²¹ Sa dihang nadunggan ni Jehoyakim ug sa tanan niyang mga opisyal ug mga pangulo ang giingon ni Uria, nagtinguha sila sa pagpatay niini. Nakabalita si Uria bahin niini, ug nahadlok siya ug miikyas ngadto sa Ehipto.

²² Apan gipaadto ni Haring Jehoyakim sa Ehipto si Elnatan nga anak ni Acbor, uban sa lain pang mga tawo.

²³ Gikuha nila si Uria didto ug gidala kang Haring Jehoyakim. Gipapatay siya ni Haring Jehoyakim ug gipalabay ang iyang patayng lawas sa lubnganan alang sa mga ordinaryong tawo.

²⁴ Apan gitabangan ni Ahikam nga anak ni Shafan si Jeremias, busa wala siya itugyan ngadto sa mga tawo aron patyon.

27

Nagsangon si Jeremias ug Yugo

¹⁻² Sa bag-o pa lang naghari sa Juda si Zedekia nga anak ni Josia, miingon ang GINOO kanako, “Jeremias, paghimog yugo ug isangon kini sa imong liog gamit ang higot nga panit.

³ Unya pagpadala ug mensahe ngadto sa mga hari sa Edom, Moab, Amon, Tiro, ug Sidon pinaagi sa ilang mga embahador nga mianhi sa Jerusalem sa pagpakigkita kang Zedekia nga hari sa Juda.

⁴ Ingna kining mga embahador nga nag-ingon ang GINOO nga Makagagahom, nga Dios sa Israel nga ihatag nila ang mosunod nga mensahe ngadto sa ilang mga hari:

⁵ ‘Pinaagi sa akong dakong gahom ug kusog, gimugna ko ang kalibotan, ang mga katawhan, ug ang mga hayop nga anaa niini, ug itugyan ko kini kang bisan kinsa nga gusto kong hatagan.

⁶ Ug karon itugyan ko ang inyong mga nasod sa akong alagad nga si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia. Bisan ang ihalas nga mga mananap paalagaron ko kaniya.

⁷ Mag-alagad ang tanang kanasoran kaniya, sa iyang anak, ug sa iyang apo, hangtod nga moabot ang panahon nga malaglag ang Babilonia. Ug nianang panahona, ang Babilonia na usab ang moalagad sa daghang kanasoran ug sa gamhanang mga hari.

⁸ “ ‘Ang nasod o gingharian nga dili moalagad o magpasakop kang Nebucadnezar nga hari sa Babilonia silotan ko pinaagi sa gira, kagutom, ug balatian hangtod nga ikatugyan ko kini sa hingpit kang Nebucadnezar. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

⁹ Busa ayaw kamo pagtuo sa inyong mga propeta, mga manalagna, mga tighubad sa kahulogan sa damgo, mga babaylan o mga espiritista, nga nag-ingon nga dili kamo sakopon sa hari sa Babilonia.

¹⁰ Bakak ang ilang gisulti kaninyo, ug mahimo kining hinungdan nga palayason kamo sa inyong yuta. Abugon ko kamo ug laglagon.

¹¹ Apan ang nasod nga magpasakop ug moalagad sa hari sa Babilonia, magpabilin sa ilang kaugalingong yuta, ug padayon nga manginabuhi ug magpuyo didto. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.’ ”

¹² Mao gihapon nga mensahe ang gisulti ko kang Zedekia nga hari sa Juda. Miingon ako, “Pagpasakop kamo sa hari sa Babilonia. Alagari siya ug ang iyang katawhan ug padayon kamo nga mabuhi.

¹³ Kay kon dili, mamatay ka ug ang imong katawhan sa gira, kagutom, ug balatian, sama sa giingon sa GINOO nga mahitabo sa nasod nga dili moalagad sa hari sa Babilonia.

¹⁴ Ayaw kamo paminaw sa mga propeta nga nag-ingon nga dili kamo sakopon sa hari sa Babilonia, kay bakak ang ilang gisulti kaninyo.

¹⁵ Mao kini ang giingon sa GINOO: “Wala ko ipadala kana nga mga propeta. Nagsulti silag bakak gamit ang akong ngalan. Busa kon maminaw kamo kanila, abugon ko kamo ug laglagon, apil na kanang mga propeta.”

¹⁶ Unya giingnan ko ang mga pari ug ang tanang mga tawo, “Miingon ang GINOO nga ayaw kamo pamati sa mga propeta nga nag-ingon nga sa dili madugay mahibalik na gikan sa Babilonia ang mga kagamitan sa Templo. Bakak ang ilang giingon kaninyo.

¹⁷ Ayaw kamo paminaw kanila. Alagari ninyo ang hari sa Babilonia, ug padayon kamo nga mabuhi. Nganong pasagdan man nga malaglag kining siyudara!

¹⁸ Kon tinuod sila nga mga propeta ug ang ilang gisulti gikan sa GINOO, pahangyos sila sa GINOO nga Makagagahom, nga ang nahibiling mga kagamitan sa balay sa GINOO, sa palasyo sa hari sa Juda, ug sa Jerusalem dili na dad-on ngadto sa Babilonia.

¹⁹ Kay nag-ingon ang GINOO nga Makagagahom nga ang bronsi nga mga haligi sa Templo, ang sudlanan sa tubig nga gitawag Dagat, ang mga karo-mata, ug ang uban pang kagamitan niini nga siyudad dad-on ngadto sa Babilonia.

²⁰ Kini nga mga kagamitan wala dad-a ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia sa dihang gibihag niya gikan sa Jerusalem si Jehoyakin nga hari sa Juda nga anak ni Jehoyakim, uban sa tanang dungganong tawo sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda.

²¹⁻²² Apan karon, mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom, nga Dios sa Israel, “Kining mga butanga dad-on ngadto sa Babilonia ug magpabilin kini didto hangtod sa panahon nga kuhaon ko kini ug dad-og balik sa Jerusalem.”

28

Si Jeremias ug si Propeta Hanania

¹ Sa mao gihapon nga tuig, sa ikalima nga bulan sa ikaupat nga tuig sa paghari ni Zedekia sa Juda, adunay giingon kanako si Propeta Hanania nga anak ni Azur nga taga-Gibeon. Nahitabo kini didto sa Templo sa GINOO, atubangan sa mga pari ug sa tanang katawhan didto. Miingon siya,

² “Mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom, nga Dios sa Israel: Kuhaan kog gahom ang hari sa Babilonia.

³ Sulod sa duha ka tuig ibalik ko niining lugara ang tanang kagamitan sa akong Templo nga gipangdala ni Haring Nebucadnezar ngadto sa Babilonia.

⁴ Pabalikon ko usab dinhi si Jehoyakin sa Juda nga anak ni Jehoyakim, ug ang tanang taga-Juda nga gibihag ngadto sa Babilonia, kay kuhaan ko na ug gahom ang hari sa Babilonia. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

⁵ Unya mitubag si Propeta Jeremias kang Propeta Hanania atubangan sa mga pari ug sa nagtindog nga mga tawo didto sa Templo sa GINOO.

⁶ Ingon niya, “Amen!” Hinaut nga himuon kana sa GINOO! Hinaut nga tumanon sa GINOO ang imong giingon ug dad-on niyag balik dinhi ang mga kagamitan sa balay sa GINOO ug ang tanang gibihag ngadto sa Babilonia.

⁷ Apan paminawa kining akong isulti kanimo ug ngadto sa tanang mga tawo nga naminaw.

* **28:6 Amen:** sa Hebreo kini nga pulong nagkahulogan ug “hinaut pa,” o “tinuod gayod.” Usahay makita kini nga pulong isip panapos sa mga pagdayeg.

⁸ Sukad pa kaniadto, ang mga propeta nga nauna kanato nanagna nga adunay moabot nga gira, katalagman, ug balatian ngadto sa daghang nasod ug sa gamhanang mga gingharian.

⁹ Ang propeta nga managna ug kalinaw ilhon lang nga tinuod nga pinadala sa GINOO kon mahitabo ang iyang giingon.”

¹⁰ Unya gikuha ni Propeta Hanania ang yugo sa liog ni Jeremias ug iya kining gibali.

¹¹ Unya miingon dayon siya sa mga tawo didto, “Mao kini ang giingon sa GINOO: Ang mga nasod nga gisakop ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia daw gisangonan sa yugo sa pagkaulipon. Apan balion ko ang yugo sulod sa duha ka tuig.” Unya mibiya si Jeremias.

¹² Human niadtong pagbali ni Propeta Hanania sa yugo nga didto sa liog ni Jeremias, miingon ang GINOO kang Jeremias,

¹³ “Lakaw, ingna si Hanania nga mao kini ang akong giingon: Gibali mo ang yugo nga kahoy apan ilisan ko kini ug yugo nga puthaw.

¹⁴ Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel nag-ingon: Isangon ko kining yugo nga puthaw sa tanang nasod, aron mag-alagad sila kang Nebucadnezar nga hari sa Babilonia. Bisan ang ihalas nga mga mananap ipasakop ko sa iyang pagdumala.”

¹⁵ Unya miingon si Propeta Jeremias kang Propeta Hanania, “Pamati, Hanania! Ang GINOO wala magpadala kanimo! Gipatuo mo ug bakak kining mga tawhana.

¹⁶ Busa mao kini ang giingon sa GINOO: Mahanaw ka niining kalibotan. Karon mismong tuiga mamatay ka kay gitudloan mo ang mga tawo sa pagrebelde kanako!”

¹⁷ Busa sa ikapito nga bulan sa maong tuig, namatay si Propeta Hanania.

29

Ang Sulat ni Jeremias sa mga Binihag

¹ Gikan sa Jerusalem, nagsulat si Jeremias alang sa mga tigdumala, mga pari, mga propeta, ug sa uban pa nga gipangbihag ni Nebucadnezar ngadto sa Babilonia.

² Gisulat niya kini human mabihag si Haring Jehoyakin, ang iyang inahan nga rayna, ang mga opisyal sa palasyo, ang mga tigdumala sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda, ug ang hanas nga mga panday ug mga trabahante.

³ Gipadala ni Jeremias ang sulat pinaagi kang Eleasa nga anak ni Shafan ug kang Gemaria nga anak ni Hilikia. Kini sila ang gipaadto ni Zedekia nga hari sa Juda ngadto kang Nebucadnezar nga hari sa Babilonia. Mao kini ang giingon sa iyang sulat:

⁴ Mao kini ang gisulti sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, sa tanang taga-Jerusalem nga iyang gibihag sa Babilonia:

⁵ “Pagpatukod kamog mga balay, ug puyo kamo diha. Pananom kamo ug pahimusli ang inyong abot.

⁶ Pagminyo kamo ug panganak. Paminyoa ninyo ang inyong mga anak aron makabaton usab silag mga anak. Pagpadaghan kamo.

⁷ Tinguhaa ang kalinaw ug kauswagan sa siyudad diin gipadala ko kamo ingon nga mga bihag. I-ampo ninyo kini, kay kon mouswag kini, mouswag usab kamo.”

⁸ Miingon pa gayod ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, “Ayaw kamo pagpalingla sa mga propeta o sa mga tigtaga nga anaa uban kaninyo. Ayaw usab ninyo hatagig pagtagad ang ilang mga damgo,

⁹ kay nagsulti sila ug bakak ginamit ang akong ngalan. Wala ko sila ipadala.”

¹⁰ Miingon pa gayod ang GINOO, “Nag-ingon nga human sa 70 ka tuig nga pagsakop sa Babilonia, moanhi ako ug tumanon ko ang akong saad nga dad-on ko kamog balik sa inyong dapit.

¹¹ Nasayod ako sa akong mga plano alang kaninyo nga plano alang sa inyong kaayohan ug dili sa kaalaotan, plano sa paghatag kaninyog paglaom ug maayong kaugmaon.

¹² Unya mosangpit kamo ug mag-ampo kanako, ug unya pamation ko kamo.

¹³ Kon kinasing-kasing kamo nga modangop kanako, tabangan ko kamo.

¹⁴ Oo, tabangan ko kamo ug ibalik ko ang inyong maayong kahimtang. Tigomon ko kamo gikan sa nagkalain-laing mga nasod diin ko kamo gipabihag, ug ibalik ko kamo sa inyong kaugalingong dapit. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

¹⁵ Miingon kamo nga gipadad-an ko kamog mga propeta diha sa Babilonia,

¹⁶ apaan mao kini ang giingon ko bahin sa hari nga kaliwat ni David ug sa tanan ninyong katagilungsod diha sa siyudad sa Jerusalem, nga wala mabihag uban kaninyo:

¹⁷ “Padad-an ko silag gira, kagutom, ug balatian. Mahisama sila sa dunot nga igera nga dili makaon.

¹⁸ Oo, lisod-lisoron ko sila sa gira, kagutom, ug balatian, ug mahadlok ang tanang mga gingharian tungod sa nahitabo kanila. Abugon ko sila ngadto sa laing mga nasod, ug didto panghimaraoton sila, kangil-aran, tamayon, ug biay-biayon.

¹⁹ Kay wala sila mamati sa mga pulong nga gipasulti ko ngadto kanila pinaagi sa akong mga alagad nga propeta nga kanunay kong gipadala. Bisan kamong mga binihag wala usab mamati niini. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

²⁰ Busa paminaw kamo sa giingon sa GINOO, tanan kamong gikan sa Jerusalem nga gipabihag niya ngadto sa Babilonia.

²¹ Mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, bahin kang Ahab nga anak ni Kolaya ug Zedekia nga anak ni Maasea: “Kining mga tawhana nagsulti kaninyog bakak ginamit ang akong ngalan. Busa itugyan ko sila kang Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ug ipapatay niya sila diha mismo sa inyong atubangan.

²² Ug gikan niini mamugna ang tunglo nga gamiton sa mga taga-Juda nga gibihag ngadto sa Babilonia kon manunglo sila sa uban. Moingon sila, ‘Hinaut nga himuon ka sa GINOO nga sama kanila ni Zedekia ug ni Ahab nga gidaobang buhi sa hari sa Babilonia.’

²³ Mahitabo kini kanila kay naghimo silag mga binuang diha sa Israel. Nanapaw sila ug namakak ginamit ang akong ngalan. Wala ko gayod sila sugoa pagbuhat niini. Nasayod ako niining ilang gibuhay ug makapamatuod ako niini. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

Ang Mensahe alang kang Shemaya

²⁴ Gisugo ako sa GINOO nga isulti kini nga mensahe kang Shemaya nga taga-Nehelam:

²⁵ “Mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel: Ginamit ang imong kaugalingong awtoridad nagpadala kag mga sulat ngadto kang Sofonias nga anak ni Maasea nga pari, sa ubang mga pari, ug sa tanang katawhan sa Jerusalem. Mao kini ang imong giingon,

²⁶ ‘Gipili ka sa GINOO sa pagpuli kang Jehoyada ingon nga pari nga tig-dumala sa balay sa GINOO. Katungdanan mo ang pagdakop ug pagsilot* sa bisan kinsang buang-buang nga nagpakapropeta.

²⁷ Apan nganong wala mo man santaa si Jeremias nga taga-Anatot, nga nagpakapropeta diha kaninyo?

²⁸ Nagsulat pa gani siya kanamo dinhi sa Babilonia nga madugay pa kuno kami dinhi. Ug sumala pa niya, magpatukod kamig mga balay ug mamuyo dinhi, mananom ug mokaon sa among abot.’ ”

²⁹ Sa dihang nadawat ni Sofonias nga pari ang sulat ni Shemaya, gibasa niya kini ngadto kang Propeta Jeremias.

³⁰ Unya miingon ang GINOO kang Jeremias:

³¹ “Ipadala kini nga mensahe sa tanang binihag. Ingna sila nga mao kini ang akong giingon bahin kang Shemaya nga taga-Nehelam: Nagsulti si Shemaya kaninyo ingon nga propeta apan wala ko siya ipadala. Gipatuo niya kamog bakak.

³² Busa ako, ang GINOO, nag-ingon nga silotan ko gayod siya ug ang iyang mga kaliwat. Wala gayoy bisan usa sa iyang mga kaliwat nga makakita sa mga maayong butang nga akong pagahimuon alang kaninyo, kay gitudloan niya kamo nga magrebelde kanako.” Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

30

Ang mga Saad sa GINOO ngadto sa Iyang Katawhan

¹⁻² Miingon ang GINOO kang Jeremias, “Ako, ang GINOO, nga Dios sa Israel, nag-ingon: Isulat sa usa ka libro ang tanan nga gisulti ko kanimo.

³ Kay moabot ang panahon nga dad-on ko pagbalik gikan sa pagkabihag ang akong katawhan nga taga-Israel ug taga-Juda. Ibalik ko sila sa yuta nga gihatag ko sa ilang mga katigulangan ug panag-iyahan nila kini pag-usab. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

⁴ Midugang pag-ingon ang GINOO bahin sa Israel ug Juda,

⁵ “Mao kini ang gisulti sa GINOO:

“ ‘Madunggan ang panaghilak sa mga tawo
dili tungod sa kalipay kondili sa labihan nga kahadlok.

⁶ Karon, aduna akoy ipangutana kaninyo:

Manganak ba diay ang mga lalaki?

Nan, nganong nakita ko man ang mga lalaki nga nangluspada ug nagguni sa ilang tiyan nga daw sa babayeng nagbati?

⁷ Pagkamakalilisang unya nianang adlaw!

Wala gayod kini sama.

Panahon kini sa kalisod alang sa mga kaliwat ni Jacob,
apan maluwas sila gikan niini.

⁸ “ ‘Ako, ang GINOO nga Makagagahom,
nag-ingon nga nianang higayona,
dili na sila ulipnon sa mga langyaw.

Balion ko ang yugo sa pagkaulipon nga anaa
sa ilang mga liog ug tangtangan ko sila sa ilang mga gapos.

⁹ Mag-alagad na sila kanako, ang GINOO nga ilang Dios,
ug sa hari nga kaliwat ni David nga akong pillion alang kanila.

¹⁰ “ ‘Busa ayaw kamo kahadlok o kadismaya,

* **29:26 pagsilot:** sa literal, *gapuson ug butangan ug puthaw ang liog.*

kamong mga kaliwat ni Jacob nga akong alagad.
Ako, ang GINOO, nag-ingon nga luwason ko gayod kamo
ug ang inyong mga kaliwat gikan sa layong dapit diin kamo gibihag.
Unya magkinabuhi kamo nga malinawon ug walay gikahadlok.

11 Kay kauban ninyo ako ug luwason ko kamo.
Laglagon ko sa hingpit ang tanang kanasoran diin ko kamo gipatibulaag,
apan dili ko kini buhaton kaninyo.

Apan wala nagkahulogan nga dili ko na kamo silotan.
Disiplinahon ko kamo pinasubay sa hustisya.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.'

12 "Miingon pa gayod ang GINOO ngadto sa iyang katawhan:
" 'Grabe na kaayo ang inyong mga samad.
Dili na kini maulian.

13 Wala gayoy makatabang o makatambal kaninyo.
Wala gayoy tambal alang kaninyo.

14 Gikalimtan na kamo sa inyong kaabin nga mga nasod;
wala na sila magpakabana kaninyo.
Gisulong ko kamo sama sa pagsulong sa usa ka kaaway.
Gisilotan ko kamo sa hilabihan tungod kay
bug-at na kaayo ang inyong mga sala ug labihan kadaghan.

15 Nganong magpakitabang man kamo bahin sa inyong kasakit
ug sa inyong samad nga wala nay kaayohan?
Gihimo ko kini kaninyo kay grabe na kaayo
ang inyong mga sala ug labihan na kadaghan.

16 " 'Apan ang tanan nga molaglag kaninyo laglagon usab;
ang tanan ninyong mga kaaway bihagon.
Ang tanang nanulong ug nangilog sa inyong mga kabtangan
sulongon usab ug ilogan sa ilang kabtangan.

17 Apan ayohon ko kamo, ug tambalan ko ang inyong mga samad,
kay nag-ingon ang uban nga kamong mga taga-Jerusalem sinalikway ug
pinasagdan.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.'

18 "Nag-ingon pa gayod ang GINOO:
" 'Ibalik ko ang bahandi sa mga lungsod
sa mga kaliwat ni Jacob, ug kaloy-an ko sila.
Tukoron nila pag-usab ang siyudad ug ang lig-ong mga bahin
niini didto mismo sa dapit nga gitukoran niini kaniadto.

19 Unya mag-awit silag mga pagpasalamat ug maghugyaw sa kalipay.
Padaghanon ko sila ug pasidunggan.

20 Ang ilang mga kabataan mouswag sama kaniadto.
Lig-onon ko sila sa akong atubangan,
ug silotan ko ang bisan kinsa nga magpaantos kanila.

21 Ang ilang pangulo maggikan mismo kanila.
Paduolon ko siya kanako, ug moduol siya.
Kay walay tawo nga mangahas sa pagduol kanako kon dili ko siya paduolon.
Ako, ang GINOO, nag-ingon niini.

22 Mahimo kamong akong katawhan ug ako mahimong inyong Dios.' "

23 Paminaw! Ang kasuko sa GINOO sama sa bagyo
o kusog nga hangin nga mohapak sa ulo sa tawong daotan.

24 Dili gayod kini mahupay hangtod nga matuman ang iyang tuyo.
Ug sa ulahing mga adlaw, masabtan ra ninyo kini.

31

Ang Pagbalik sa mga Israelinhon

¹ Nagpadayon ang GINOO sa pag-ingon, “Nianang panahona, mahimo akong Dios sa tanang pamilya sa Israel, ug sila mahimong akong katawhan.”

² Mao kini ang giingon sa GINOO:

“Atimanon ko ang mga tawo nga nakalingkawas sa kamatayon samtang maglakaw sila sa kamingawan. Mobalik ako sa paghatag ug kapahulayan sa Israel.”

³ Kaniadto, * nagpakita ang GINOO sa mga Israelinhon ug miingon, “Gihigugma ko gayod kamo sa walay kataposan nga gugma. Sa akong kaayo, gipaduol ko kamo kanako.

⁴ Pabarogon ko kamo pag-usab, O katawhan sa Israel nga sama sa putli nga babaye. Gamiton ninyo pag-usab ang inyong mga tamborin ug mosayaw sa kalipay.

⁵ Mananom kamo pag-usab ug mga ubas sa mga bukid sa Samaria, ug magpulos sa bunga niini.

⁶ Moabot ang higayon nga ang mga tigbantay sa siyudad mosinggit gikan sa mga kabungtoran sa Efraim, ‘Dali kamo, motungas kita sa Jerusalem† sa pagsimba sa GINOO nga atong Dios.’ ”

⁷ Miingon pa gayod ang GINOO:

“Pag-awit kamo ug panghugyaw sa kalipay alang sa Israel,‡ ang gauna sa tanang nasod.

Ipadayag ang inyong mga pagdayeg ug moingon, ‘O GINOO, luwasa ang imong katawhan, ang nahibiling buhi sa mga Israelinhon.’

⁸ Pamati! Dad-on ko sila pagbalik gikan sa yuta sa amihan ug tigomon gikan sa labing halayo nga bahin sa kalibotan.

Uban kanila mao ang mga buta ug mga bakol, ingon man ang mga mabdos ug ang mga hapit nang manganak. Usa ka dakong panon ang mobalik dinhi.

⁹ Dad-on ko sila pagbalik nga gahilak§ ug nag-ampo.

Dad-on ko sila sa kasapaan

ug moagi sila sa maayong dalan diin dili sila mapandol.

Kay ako ang amahan sa Israel,

ug si Efraim* ang akong kamagulangang anak.

¹⁰ “O mga nasod, paminawa ninyo ang isulti sa GINOO, ug ibalita kini sa mga isla:

Gipatibulaag ko ang mga Israelinhon, apan tigomon ko sila, ug bantayan sama sa gibuhat sa magbalantay sa mga karnero.

¹¹ Luwason ko ang mga kaliwat ni Jacob gikan sa kamot sa mga tawong mas gamhanan pa kay kanila.

¹² Moadto sila sa Bukid sa Zion ug manghugyaw sa kalipay.

Maglipay sila tungod sa akong kaayo kanila, sa abunda nga trigo, bino, lana, ug mga kahayopan.

Mahisama sila sa tanaman nga kanunayng gibisbisan,

* **31:3** Kaniadto: o Gikan sa layo. † **31:6** Jerusalem: sa Hebreo, Zion. ‡ **31:7** Israel: sa Hebreo, Jacob. § **31:9** gahilak: o gahilak sa paghinulsol. * **31:9** Efraim: ang labing lig-on nga tribo sa amihan nga Israel. Usahay nagrepresentar kini sa gingharian sa Israel.

ug dili na sila maguol pag-usab.

¹³ Ang ilang mga putli nga babaye ug mga batan-ong lalaki,
apil ang mga tigulang, mosayaw sa kalipay.
Pulihan ko ug kalipay ang ilang paghilak.

Dasigon ko sila ug lipayon sa ilang kasubo.

¹⁴ Busgon ko ang mga pari sa kaabundansya sa lamiang mga pagkaon.
Tagbawon ko ang akong katawhan sa mga maayong butang.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

¹⁵ Nagpadayon pa gayod sa pag-ingon ang GINOO:

“Madungog ang paghilak ug pagminatay sa lungsod sa Rama.

Gahilak si Raquel tungod sa iyang mga anak.

Nagbakho siya ug wala gayoy makahupay sa iyang kasubo
kay nangamatay ang iyang kabataan.”

¹⁶ Mao kini ang giingon sa GINOO:

“Ayaw na paghilak kay gantihan ka nako sa imong mga binuhatan.

Mobalik ang imong mga anak gikan sa yuta sa mga kaaway.

¹⁷ Busa aduna pay paglaom alang sa imong kaugmaon.

Kay mobalik ang imong mga anak sa ilang kaugalingong yuta.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

¹⁸ Nadungog ko gayod ang mga pagbakho sa mga taga-Efraim. Miingon sila,
“O GINOO, sama kami sa nating baka nga wala mamanso.

Gidisiplina mo kami ug nakakat-on kami.

Ipasig-uli kami diha kanimo kay ikaw ang GINOO nga among Dios.

¹⁹ Mibiya kami kanimo,
apan naghinulsol kami.

Sa dihang nakaamgo kami sa among sala,
nakapanghinuktok kami sa kasubo.[†]

Naulaw kaayo kami sa among gipanghimo niadtong mga batan-on pa
kami.”

²⁰ Mitubag ang GINOO,

“Kamong katawhan sa

Efraim pinalangga ko nga mga anak.

Nalipay ako kaninyo.

Bisan ug nagsige akog sulti batok kaninyo,

naghuna-huna gihapon ako kaninyo.

Gimingaw ako ug naluoy gayod kaninyo.

²¹ “Pagbutang kamog mga ilhanan o mga ugsok nga mogiya kaninyo diha sa
dalan.

Timan-i ninyo pag-ayo ang inyong giagian

kay mao kini ang dalan nga inyong agian sa inyong pagbalik.

O katawhan sa Israel nga sama sa putli nga babaye,

balik na kamo sa inyong mga lungsod.

²² Hangtod kanus-a kamong maglatagaw,

O mga anak ko nga nahisalaag?

Maghimo akog kabag-ohan sa kalibotan,

ang babaye mao nay manalipod sa lalaki.”

Ang Umaabot nga Kauswagan sa Israel

²³ Miingon ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, “Kon mapabalik ko na sa ilang yuta ang katawhan sa Juda moingon na usab sila, ‘Hinaut

[†] **31:19** *nakapanghinuktok kami sa kasubo:* sa Hebreo, *gihapak nako ang akong paa (timailhan sa kasubo).*

nga panalanginan sa GINOO ang balaan nga bukid sa Jerusalem, diin siya nagpuyo.'

²⁴ Magpuyo ang mga tawo sa Juda ug sa mga lungsod niini, apil ang mag-uuma ug ang mga bakero.

²⁵ Kay dasigon ko ang nagmagul-anon ug tagbawon ko ang nangaluya tungod sa kagutom. Busa moingon ang mga tawo,[‡]

²⁶ 'Sa akong pagmata gibati ko nga nakaayo kanako ang akong pagkatu-log.'

²⁷ Nagpadayon sa pagsulti ang GINOO, "Moabot ang higayon nga padaghanon ko gayod ang katawhan sa Israel ug Juda ug ang ilang kahayopan.

²⁸ Kaniadto gilaglag, giguba, ug gipukan ko sila. Apan karon sigurohon ko nga mapabarog sila, ug lig-onon ko sila." Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

²⁹ "Nianang higayona ang mga tawo dili na moingon, "Mikaon ug aslom nga ubas ang mga ginikanan, ug ang mga anak ang gingilohan.

³⁰ Tungod kay ang tawo nga mikaon ug aslom nga ubas, mao lang ang mangilohan. Ang tawo lang nga nakasala mao ang mamatay."

³¹ Nagpadayon pa gayod sa pag-ingon ang GINOO, "Moabot ang adlaw nga maghimo akog bag-ong kasabotan sa mga taga-Israel ug mga taga-Juda,

³² ug dili kini sama niadtong unang kasabotan nga akong gihimo sa ilang mga katigulangan sa dihang gigiyahan ko sila pagawas gikan sa Ehipto.

Gipakawalay-bili nila ang maong kasabotan bisan ug nahisama ako sa usa ka bana ngadto kanila. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini."

³³ Midugang pag-ingon ang GINOO, "Ang bag-ong kasabotan nga akong himuon sa mga taga-Israel sa umaabot nga mga adlaw mao kini:

Ibutang ko ang akong mga sugo sa ilang huna-huna, ug isulat ko kini sa ilang kasing-kasing.

Mahimo nila akong Dios, ug sila mahimong akong katawhan.

³⁴ Dili na kinahanglan nga tudloan pa nila ang ilang katagilungsod

o igsoon nga moila sa GINOO tungod kay silang tanan moila kanako, gikan sa labing ubos hangtod sa labing dungganon.

Kay pasayloon ko sila sa ilang mga kalapasan, ug dili ko na hinumdoman ang ilang mga sala. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini."

³⁵ Unya miingon ang GINOO, "Ako ang nagmando sa adlaw nga mohatag ug kahayag inigkaadlaw, ug sa bulan ug sa mga bitoon nga mohatag ug kahayag sa panahon sa kagabhion. Ug ako ang nagkutaw sa dagat aron modahunog ang mga balod. GINOO nga Makagagahom ang akong ngalan.

³⁶ Samtang anaa pa ang langit ug ang kalibotan, magpabilin usab nga usa ka nasod ang Israel."

[‡] 31:25 Busa moingon ang mga tawo: ang ubang maalamon sa Biblia miingon nga si Jeremias ang misulti.

³⁷ Mao kini ang giingon sa GINOO:
 “Maingon nga dili masukod ang langit
 ug dili matugkad ang pundasyon sa kalibotan,
 dili ko usab isalikway sa hangtod ang tanang kaliwat
 ni Israel tungod sa daotan nilang mga binuhatan,”
 miingon ang GINOO niini.

³⁸ Nagpadayon sa pag-ingon ang GINOO, “Moabot ang adlaw nga ang siyudad sa Jerusalem tukoron pag-usab alang kanako gikan sa Tore ni Hananel paingon sa ganghaan nga gitawag ug Eskina.

³⁹ Gikan nianang mga lugara, magpadayon kini ngadto sa bungtod sa Gareb dayong liko sa Goa.

⁴⁰ Ang tibuok lugut nga labayanan sa mga patayng lawas ug sa mga abo sa mga halad, apil ang tanang kaumahan sa Kapatagan sa Kidron sa sidlakan, hangtod sa ganghaan nga ginaagian sa mga kabayo didto sa amihan, igahin alang kanako. Dili na gayod malaglag o mapukan pag-usab kini nga siyudad.”

32

Nagpalit si Jeremias ug Uma

¹ Adunay gisulti ang GINOO kang Jeremias niadtong ika-10 nga tuig sa paghari ni Zedekia sa Juda. Mao usab kadto ang ika-18 nga tuig sa paghari ni Nebucadnezar sa Babilonia.

² Niadtong higayona, gilibotan sa mga sundalo sa Babilonia ang Jerusalem, ug si Propeta Jeremias gipriso didto sa hawanan sa mga tigbalantay nga atua sa palasyo sa hari sa Juda.

³ Gipapriso siya ni Haring Zedekia tungod kay miingon siya, “Mao kini ang gisulti sa GINOO: Itugyan ko kining siyudara sa hari sa Babilonia, ug mailog niya kini.

⁴ Dili makaikyas si Haring Zedekia gikan sa kamot sa mga taga-Babilonia.* Itugyan gayod siya ngadto sa hari sa Babilonia ug i-atubang siya kaniya aron hukman.

⁵ Ipadala ko si Zedekia sa Babilonia, ug magpabilin siya didto hangtod nga silotan ko siya. Bisan pa ug mosukol kamo sa mga taga-Babilonia dili gihapon kamo modaog. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

⁶ Midugang pag-ingon si Jeremias, “Gisultihan ako sa GINOO nga

⁷ si Hanamel nga anak ni Shalum nga akong uyoan moanhi kanako ug moingon, ‘Palita ang akong uma sa Anatot, tungod kay ingon nga pinakaduol ko nga paryente, katungod mo ug katungdanan ang pagpalit niini.’

⁸ “Ug sumala sa giingon sa GINOO, mianhi kanako dinhi sa hawanan sa mga tigbalantay si Hanamel nga akong ig-agaw. Miingon siya, ‘Palihog, palita ang akong uma sa Anatot, sa kayutaan sa tribo ni Benjamin. Adunay katungod ka ug katungdanan sa paglukat ug pagpanag-iya niini, busa palita kini alang sa imong kaugalingon.’

“Nakaamgo ako nga ang GINOO gayod ang nagsulti niadto,

⁹ busa gipalit ko ang uma sa Anatot gikan kang Hanamel sa kantidad nga 17 kabuok nga pilak.

¹⁰ Gipirmahan ko ug gisilyohan ang papeles sa pagpalit atubangan sa mga saksi. Unya gitimbang ko dayon ang pilak ug gibayad kang Hanamel.

¹¹ Unya gikuha ko ang papeles nga senilyohan ug ang kopya niini nga wala silyohi, diin nasulat ang mga kasabotan sa pagpalit.

* **32:4** taga-Babilonia: sa literal, *Kaldeanhon*. Mao usab sa bersikulo 5, 24, 25, 28, 43.

12 Gihatag ko kini kang Baruc nga anak ni Neria ug apo ni Masea, sa atubangan ni Hanamel nga akong ig-agaw ug sa mga saksi nga namirma sa papeles, ug sa atubangan sa mga Judio nga nanglingkod didto sa hawanan sa mga tigbalantay.

13 “Ug sa atubangan nila giingnan ko si Baruc,

14 ‘Mao kini ang gisulti sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel: Kuhaa ang papeles nga senilyohan ug ang wala silyohi, ug isulod kini sa usa ka kolon aron molungtad kini sulod sa dugayng panahon.

15 Kay moabot ang adlaw nga ang mga tawo mamalit na usab ug mga balay, mga uma, ug tamnanan ug ubas niining dapita. Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, ang nag-ingon niini.’ ”

16 Pagkahuman ko ug hatag sa papeles kang Baruc nga anak ni Neria, nag-ampo dayon ako:

17 “O GINOONG Dios, gihimo mo ang langit ug ang kalibotan pinaagi sa imong dakong gahom. Wala gayoy butang nga dili mo mahimo.

18 Gipakita mo ang imong gugma sa libo-libong katawhan, apan gisilotan mo ang mga anak tungod sa sala sa ilang mga ginikanan. Ikaw ang Dios nga labing gamhanan, GINOO nga Makagagahom ang imong ngalan.

19 Maayo kaayo ang imong mga plano ug kahibulongan ang imong mga binuhatan. Makita mo ang tanang gihimo sa mga tawo, ug gantihan mo sila sumala sa ilang gawi ug mga binuhatan.

20 Naghimo kag mga milagro ug kahibulongang mga butang didto sa Ehipto ug ginabuhat mo kini hangtod karon dinhi sa Israel ug sa ubang mga nasod. Ug pinaagi niini nahimo kang bantogan hangtod karon.

21 Pinaagi sa milagro ug kahibulongang mga butang, ug sa imong gahom nga nakapalisang sa mga Ehiptohanon, gipagawas mo gikan sa Ehipto ang imong katawhan nga mga Israelinhon.

22 Gihatag mo kanila kining maayo ug mabungahon nga yuta[†] nga imong gisaad nga ihatag sa ilang mga katigulangan.

23 Gipanag-iyahan nila kini, apan wala sila motuman sa imong mga balaod ug sa tanan mong gipabuhat kanila. Busa gipadad-an mo sila niining mga katalagman.

24 “Ug karon nagtapok ug yuta ang mga taga-Babilonia sa kilid sa paril sa Jerusalem aron makasaka sila niini ug mailog ang siyudad. Ug tungod sa gira, kagutom, ug balatian, mailog sa mga taga-Babilonia ang siyudad sumala sa imong giingon.

25 Apan luyo niini, O GINOONG Dios, gisugo mo ako sa pagpalit ug uma ug bayran kini ug pilak atubangan niining mga saksi, bisan dali nalang kini mailog sa mga taga-Babilonia.”

26 Unya miingon ang GINOO kang Jeremias,

27 “Ako ang GINOO, nga Dios sa tanang katawhan. Adunay butang ba nga dili ko mahimo?

28 Busa itugyan ko kini nga siyudad sa kamot sa mga taga-Babilonia ug sa hari nila nga si Nebucadnezar, ug mailog nila kini.

29 Sudlon kini ug sunogon sa mga sundalo sa Babilonia nga anaa na sa gawas niining siyudad, apil ang mga balay diin nagsunog ang mga tawo ug insenso alang kang Baal didto sa atop ug gahalad ug halad nga ilimnon alang sa ubang mga dios-dios, nga nakapasuko gayod kanako.

[†] 32:22 *maayo...yuta*: sa Hebreo, *yuta nga gaagas ang gatas ug dugos*.

³⁰ “Ako, ang GINOO, nag-ingon nga sukad pa kaniadto, walay laing gihimo ang katawhan sa Israel ug Juda kondili ang pagpakasala. Gipalagot nila ako pinaagi sa ilang mga binuhatan.

³¹ Gikan pa sa pagkatukod niini nga siyudad hangtod karon, gipalagot na ako sa mga lumulupyo niini. Busa laglagon ko gayod kini.

³² Gipalagot ako sa katawhan sa Israel ug Juda tungod sa daotan nilang mga binuhatan. Sila gayong tanan lakip ang ilang mga hari ug mga opisyal, ang ilang mga pari ug mga propeta, ug ang tanang lumulupyo sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda.

³³ Mitalikod sila kanako luyo sa akong pagsigeg tudlo kanila. Dili sila mamati ug dili gustong tudloan.

³⁴ Gipanamastamasan nila ang akong balay diin ginapasidunggan ang akong ngalan pinaagi sa pagbutang didto sa mangil-ad nga mga dios-dios.

³⁵ Nagpatukod silag mga simbahanan alang kang Baal didto sa Walog sa Ben Hinom aron paghalad sa ilang mga anak kang Molec. Wala gayod ako magsugo niini kanila. Wala gani ako maghuna-huna nga buhaton nila kining mangil-ad nga mga butang nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa katawhan sa Juda.

³⁶ “Jeremias, tinuod gayod ang imong[‡] gisulti nga pinaagi sa gira, kagutom, ug balatian mahulog kini nga siyudad sa mga kamot sa hari sa Babilonia. Apan karon moingon ako, ang GINOO, nga Dios sa Israel, nga

³⁷ tigomon ko ang akong katawhan gikan sa tanang dapit diin ko sila gipatibulaag tungod sa labihan kong kasuko kanila. Dad-on ko sila pag-usab niini nga dapit ug magkinabuhi sila nga malinawon.

³⁸ Mahimo ko silang katawhan ug ako mahimong ilang Dios.

³⁹ Hatagan ko silag usa ka tinguha ug katuyoan sa pagkinabuhi, aron motahod sila kanako sa kanunay alang sa ilang kaugalingong kaayohan ug sa kaayohan sa ilang mga kaliwat.

⁴⁰ Maghimo akog walay kataposang kasabotan, nga dili ako moundang sa paghimog maayo ngadto kanila. Hatagan ko silag tinguha sa pagtahod kanako, aron dili sila mobiya kanako.

⁴¹ Magakalipay ako sa paghimog maayo ngadto kanila, ug sa tibuok kong kasing-kasing papuy-on ko sila ug pauswagon niini nga yuta.”

⁴² Miingon pa gayod ang GINOO, “Maingon nga gipahamtang ko ang grabing katalagman niini nga katawhan, ihatag ko usab kanila ang mga kaayohan nga akong gisaad kanila.

⁴³ Mamalit na usab unya silag mga uma niini nga yuta nga karon inyong giingon nga awaaw ug dili puy-an sa tawo man o mananap, kay gitugyan kini ngadto sa mga taga-Babilonia.

⁴⁴ “Oo, bayran sa mga tawo ug pilak ang mga uma. Maghimo silag mga kasabotan. Pirmahan ug silyohan kini uban sa mga saksi. Mahitabo kini sa kayutaan ni Benjamin, sa mga baryo sa palibot sa Jerusalem, sa mga lungsod sa Juda, sa mga lungsod sa kabukiran, sa mga lungsod sa kasadpan,[§] ug sa mga lungsod sa Negev. Pabalikon ko ang akong mga katawhan ug pauswagon ko sila pag-usab. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

33

Ang mga Saad sa Pagpanalangin

[‡] 32:36 *imong*: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *inyong*.
Shefela.

[§] 32:44 *kasadpan*: sa Hebreo, sa

¹ Samtang gipriso pa si Jeremias sulod sa hawanan sa mga tigbalantay sa palasyo, adunay gisulti ang GINOO kaniya sa ikaduhang higayon.

² Mao kini ang gisulti sa GINOO nga naghimo ug nagpahimutang sa kalibotan, ang GINOO ang iyang ngalan:

³ “Panawag kanako kay tubagon ka nako. Ipadayag ko kanimo ang katingalahan ug sekretong mga butang nga wala mo pa masayri.

⁴ Kay ako, ang GINOO, nga Dios sa Israel nag-ingon: Gipangguba ninyo ang mga balay sa Jerusalem ug ang palasyo sa hari sa Juda aron himuong depensa batok sa pagsulong sa mga kaaway.

⁵ Walay kapuslanan ang pagsukol sa mga taga-Babilonia. Mapuno lang ang siyudad sa mga patayng lawas sa mga tawo nga akong laglagon tungod sa akong labihan nga kasuko kaninyo. Isalikway ko kini nga siyudad tungod sa labihan nga kadaotan niini.

⁶ “Apan moabot ang panahon nga ayohon ko kini nga siyudad ug ang mga lumulupyo niini. Unya magkinabuhi sila nga mauswagon ug malinawon.

⁷ Pabalikon ko ang mga taga-Israel ug mga taga-Juda sa ilang yuta,* ug pabarogon ko pag-usab ang ilang mga lungsod ug ibalik sa ilang kahimtang sa una.

⁸ Hinloan ko sila ug pasayloon sa tanang kalapasan ug sala nga ilang nahimo batok kanako.

⁹ Kon mahitabo na kini, ang siyudad sa Jerusalem mohatag kanakog kadunganan, kalipay, ug pagdayeg. Ug ang kanasoran sa kalibotan mangurog sa kahadlok inigkadungog nila sa mga maayong butang nga ako unyang pagahimuon niini nga siyudad, ug sa kauswagan ug kalinaw nga ihatag ko unya niini.”

¹⁰ Nagpadayon ang GINOO sa pag-ingon, “Nag-ingon kamo nga awaaw ang Juda ug Jerusalem ug wala nay mga tawo ug mga mananap nga nagpuyo niini. Apan moabot ang adlaw nga madungog na usab dinhi niining dapita.

¹¹ ang mga kalipay ug kasadya. Madungog ang paglipay sa bag-ong kasal ug sa mga tawo nga nagdalag mga halad sa pagpasalamat ngadto sa balay sa GINOO, moingon sila,

“Pasalamat ninyo ang GINOO nga Makagagahom, kay maayo kaayo siya.

Ang iyang gugma walay kataposan.”

Oo, maglipay ang mga tawo kay ibalik ko ang kanhing maayong kahimtang niini nga yuta. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

¹² “Mipadayon pag-ingon ang GINOO nga Makagagahom, Niining awaaw nga yuta nga walay mga tawo ug kahayopan, aduna na unyay mga sabsabanan sa tanang mga lungsod diin dad-on sa mga magbalantay ang ilang mga karnero.

¹³ Modaghan pag-usab ang ilang mga kahayopan diha sa mga lungsod nga anaa sa mga bukid, sa kabungtoran sa kasadpan,† sa Negev, sa kayutaan ni Benjamin, sa mga baryo sa palibot sa Jerusalem, ug sa mga lungsod sa Juda. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

¹⁴ “Moabot ang panahon nga tumanon ko ang tanang kaayohan nga gisaad ko sa katawhan sa Israel ug Juda.

¹⁵ “Nianang higayona, padumalahon ko ang usa ka matarong nga hari‡ nga kaliwat ni David. Buhaton niya ang matarong ug husto diha sa tibuok yuta.

* **33:7** Pabalikon...sa ilang yuta: o Ibalik ko ang maayo nga kahimtang sa mga taga-Israel ug mga taga-Juda. † **33:13** kabungtoran sa kasadpan: sa Hebreo, *Shefela*. ‡ **33:15** matarong nga hari: sa Hebreo, *matarong nga sangay*.

¹⁶ Maluwas ang taga-Juda nianang higayona
ug magkinabuhi nga malinawon ang taga-Jerusalem.
Ang Jerusalem pagatawgon na nga,

‘Ang GINOO mao ang naghatag kanatog kaluwasan.’ ”

¹⁷ Nagpadayon sa pag-ingon ang GINOO, “Kanunayng adunay kaliwat si David nga maghari sa katawhan sa Israel.

¹⁸ Ug kanunay usab nga adunay mga pari nga kaliwat ni Levi nga mag-alagad kanako ug maghalad sa mga halad nga sinunog, mga halad sa pagpasidungog sa GINOO, ug uban pang mga halad.”

¹⁹ Unya miingon ang GINOO kang Jeremias,

²⁰ “Mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Naghimo akog kasabotan sa adlaw ug sa gabii nga mogawas sila sa ilang husto nga panahon; ug kini nga kasabotan dili na mausab.

²¹ Sama usab niana ang akong kasabotan kang David nga akong alagad nga aduna siyay kaliwat nga maghari kanunay. Ingon usab niana ang mga pari nga kaliwat ni Levi, magpadayon sila sa pag-alagad kanako.

²² Padaghanon ko ang mga kaliwat ni David ug ang akong mga alagad nga Levita. Himuon ko silang sama kadaghan sa mga bitoon sa langit ug sa balas sa baybayon nga dili maihap.’ ”

²³ Nag-ingon pa gayod ang GINOO kang Jeremias,

²⁴ “Wala ka ba makamatikod sa gipanulti sa mga tawo bahin sa akong katawhan? Nag-ingon sila, ‘Gisalikway sa GINOO ang duha ka gingharian nga iyang pinili.’ Busa gitamay nila ang akong katawhan ug wala na nila kini isipa nga usa ka nasod.

²⁵ Apan mao kini ang giingon sa GINOO: Dili na mausab ang akong kasabotan sa adlaw ug sa gabii ug ang akong mga balaod sa kinaiyahan nga naggahom sa langit ug yuta,

²⁶ dili usab mausab ang akong kasabotan sa mga kaliwat ni Jacob ug kang David nga akong alagad. Magpili akog hari gikan sa mga kaliwat ni David nga modumala sa mga kaliwat ni Abraham, Isaac, ug Jacob. Kaloy-an ko ang akong katawhan, ug ibalik ko sila sa ilang yuta ug sa ilang maayong kahimtang.”

34

Ang Pasidaan kang Zedekia

¹⁻² Gisulong ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ang Jerusalem ug ang mga lungsod sa palibot niini. Uban niya sa pagsulong ang tanan niyang sundalo lakip ang mga sundalo gikan sa tanang gingharian nga sakop niya. Niadtong higayona miingon ang GINOO, nga Dios sa Israel, kang Jeremias, “Adto kang Zedekia nga hari sa Juda ug ingna siya nga ako, ang GINOO, nag-ingon: Itugyan ko kini nga siyudad sa mga kamot sa hari sa Babilonia ug sunogon niya kini.

³ Dili ka gayod makaikyas gikan kaniya. Madakpan ka ug itugyan ngadto kaniya. Ipaatubang ka kaniya ug unya bihagon ka ngadto sa Babilonia.

⁴ Apan Haring Zedekia, patalinghogi kining akong saad kanimo: Dili ka mamatay sa gira;

⁵ mamatay ka nga malinawon. Ug sa imong lubong, magsunog ug insenso ang imong katawhan sa pagpasidungog kanimo, sama sa ilang gihimo sa lubong sa imong mga katigulangan nga naghari una kanimo. Magsubo sila

alang kanimo ug moingon, 'Hala, patay na ang atong hari!' Mahitabo gayod kini, kay ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini."

⁶ Unya miadto si Jeremias sa Jerusalem, ug gisulti kining tanan kang Zedekia nga hari sa Juda.

⁷ Gisulong na niadto sa mga sundalo sa hari sa Babilonia ang Jerusalem, Lakish, ug Azeka. Mao na lang kini ang pinarilan nga mga lungsod sa Juda nga wala nila mailog.

Ang Paghatag ug Kagawasan sa mga Ulipon

⁸ Adunay gisulti ang GINOO kang Jeremias human maghimo ug kasabotan si Haring Zedekia uban sa tanang katawhan sa Jerusalem nga hatagan nilag kagawasan ang mga ulipon.

⁹ Nagkasabot sila nga kinahanglan hatagan sa tanan ug kagawasan ang ilang mga ulipon nga Hebreo, lalaki man o babaye, ug kinahanglan nga wala nay Judio nga moulipon sa iyang isigka-Judio.

¹⁰ Miuyon niini nga kasabotan ang tanang mga tawo lakip ang mga opisyal, ug gihatagan nilag kagawasan ang ilang mga ulipon, lalaki man o babaye.

¹¹ Apan pagkahuman, nausab ang ilang huna-huna ug gikuha nila pag-balik ang mga ulipon nga gihatagan na nilag kagawasan, ug gipugos nga magpaulipon pag-usab.

¹²⁻¹³ Busa miingon ang GINOO, nga Dios sa Israel, kang Jeremias, "Naghimo akog kasabotan sa inyong mga katigulangan sa dihang gipagawas ko sila gikan sa yuta sa Ehipto diin sila giulipon. Miingon ako kanila,

¹⁴ 'Matag ikapito ka tuig kinahanglan hatagan ninyong kagawasan ang inyong isigka-Hebreohanon nga nagbaligya sa iyang kaugalingon diha kaninyo ingon nga ulipon. Human siya makaalagad kaninyo ug unom ka tuig, kinahanglan hatagan gayod ninyo siyag kagawasan.*' Apan wala gayod motuman o maminaw ang inyong mga katigulangan kanako.

¹⁵ Dili pa lang dugay, naghinulsol kamo ug gihimo ninyo ang husto sa akong panan-aw pinaagi sa paghatag ug kagawasan sa inyong katagilung-sod. Naghimo pa gani kamo ug kasabotan kanako bahin niini didto sa balay diin ginapasidunggan ang akong Ngalan.

¹⁶ Apan karon, nausab ang inyong huna-huna ug gipakaulawan ninyo ako. Gikuha ninyo pagbalik ang mga ulipon nga inyong gihatagan ug kagawasan sumala sa ilang gusto, ug gipugos ninyo sila nga mahimo na usab ninyong mga ulipon.

¹⁷ "Busa ako, ang GINOO, nag-ingon nga tungod kay wala ninyo ako tumana ug wala ninyo hatagig kagawasan ang inyong mga kadugo ug katagilungsod nga giulipon ninyo, hatagan ko kamog kagawasan nga mamatay sa gira, kagutom, ug balatian. Tungod sa mahitabo kaninyo mahadlok ang tanang gingharian sa kalibotan.

¹⁸⁻¹⁹ Ang mga opisyal sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda ug ang mga opisyal sa palasyo, apil ang mga pari ug ang uban pang mga lumulupyo, naghimog kasabotan kanako pinaagi sa pagpikas ug nating baka ug pag-agi sa taliwala niini. Apan wala nila tumana ang ilang kasabotan kanako, busa himuon ko kanila ang ilang gihimo sa nating baka.

²⁰ Itugyan ko sila sa kamot sa ilang mga kaaway nga gustong mopatay kanila. Ug ang ilang mga patayng lawas mahimong kalan-on sa mga langgam ug ihalas nga mga mananap.

* 34:14 Deut. 15:12

²¹ “Itugyan ko si Haring Zedekia nga hari sa Juda ug ang iyang mga opisyal sa mga sundalo sa hari sa Babilonia. Itugyan ko sila ngadto sa ilang mga kaaway nga gustong mopatay kanila. Bisan ug miundang na ang mga sundalo sa hari sa Babilonia sa pagsulong kaninyo,

²² mandoan ko sila sa pagsulong pag-usab sa inyong siyudad. Sulongon nila kini ug ilogon, ug unya sunogon. Himuon kong awaaw ang mga lungsod sa Juda ug wala nay magpuyo niini. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

35

Ang mga Recabnon

¹ Sa dihang ang anak ni Josia nga si Jehoyakim pa ang hari sa Juda, miingon ang GINOO kang Jeremias,

² “Lakaw sa panimalay sa mga Recabnon; pakigsulti kanila ug dad-a sa usa sa mga kuwarto sa balay sa GINOO ug paimna ug bino.”

³ Busa gikuha ko si Jaazania (anak siya ni Jeremias nga anak ni Habazinia) ug ang tanan niyang mga igsoon ug mga anak ug ang tibuok panimalay sa mga Recabnon.

⁴ Gidala ko sila sa balay sa GINOO, didto sa kuwarto sa mga anak nga lalaki ni Hanan nga anak ni Igdalia nga alagad sa Dios. Kining kuwartoha tapad sa kuwarto sa mga opisyal nga anaa sa ibabaw sa kuwarto ni Maasea nga anak ni Shalum, nga tigbantay sa ganghaan sa Templo.

⁵ Unya nagbutang akog mga kopa ug petsil nga puno sa bino atubangan sa mga Recabnon, ug giingnan ko sila nga moinom.

⁶ Apan mitubag sila, “Dili kami moinom ug bino kay ang among katigulangan nga si Jonadab nga anak ni Recab nagmando nga kinahanglan dili gayod kami ug ang among mga kaliwat moinom ug bino.

⁷ Miingon usab siya nga dili kami magpatukod ug mga balay, manguma, o mananom ug mga ubas. Gidid-an usab kami sa pag-angkon nianang mga butanga. Kinahanglan nga sa tolda lang kami mamuyo. Ug kon tumanon namo kini, makapuyo kamig dugay sa yuta nga among adtoan.

⁸ Gituman namo ang tanang gisugo kanamo sa among katigulangan nga si Jonadab. Kami ug ang among mga asawa ug mga anak wala gayod moinom ug bino,

⁹ o magpatukod ug mga balay nga mapuy-an, o manag-iya ug mga tamnanan sa ubas ug mga uma.

¹⁰ Nagpuyo kami sa mga tolda ug gituman gayod namo ang tanang gisugo kanamo ni Jonadab nga among katigulangan.

¹¹ Apan sa dihang gisulong ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia kini nga nasod, nahadlok kami sa mga sundalo sa Babilonia ug sa Aram,* busa nagdesisyon kami nga moanhi sa Jerusalem ug mao kana ang hinungdan nga ania kami dinhi magpuyo.”

¹²⁻¹³ Miingon ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, kang Jeremias, “Lakaw ug ingna ang katawhan sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda: Nganong dili man kamo mamati ug motuman sa akong mga pulong?

¹⁴ Si Jonadab nga anak ni Recab nagmando sa iyang mga kaliwat nga dili sila moinom ug bino, ug gituman nila kini. Hangtod karon wala sila moinom ug bino kay gituman nila ang sugo sa ilang katigulangan. Apan kamo wala gayod motuman kanako bisan makapila pa ako magsulti kaninyo

¹⁵ pinaagi sa akong mga alagad nga propeta. Miingon sila kaninyo, ‘Biyai na ninyo ang inyong daotang mga gawi ug buhata ninyo ang husto ug maayo.

* **35:11** *Aram: o Siria.*

Ayaw na kamo pagsimba o pag-alagad sa ubang mga dios-dios, ug puyo kamo sa yuta nga gihatag ko kaninyo ug sa inyong mga katigulangan.⁷ Apan wala gayod kamo motuman o mamati kanako.

¹⁶ Ang mga kaliwat ni Jonadab nga anak ni Recab mituman sa gisugo kanila sa ilang katigulangan, apan kamo wala gayod motuman kanako.

¹⁷ Busa ako, ang GINOONG Dios nga Makagagahom, ang Dios sa Israel nag-ingon: Paminaw kamong mga katawhan sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda! Ipahamtang ko kaninyo ang tanang katalagman nga akong giingon nga ipadala ko kaninyo. Nakigsulti ako kaninyo apan wala kamo mamati; nanawag ako kaninyo apan wala kamo motubag.”

¹⁸ Unya miingon si Jeremias ngadto sa panimalay sa mga Recabnon, “Mao kini ang gisulti sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel: ‘Gisunod gayod ninyo ang tanan nga gisugo sa inyong katigulangan nga si Jonadab,

¹⁹ busa nagsaad ako nga si Jonadab nga anak ni Recab dili mawad-an ug kaliwat nga mag-alagad kanako. Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, ang nag-ingon niini.’ ”

36

Gibasa ni Baruc ang Mensahe sa GINOO

¹ Sa ikaupat nga tuig sa paghari sa Juda ni Jehoyakim nga anak ni Josia, miingon ang GINOO kang Jeremias,

² “Pagkuha ug linukot nga sulatanan ug isulat ang tanang gisulti ko kanimo bahin sa Israel, sa Juda, ug sa tanang nasod. Isulat ang tanang gisulti ko gikan sa unang higayon nga nakigsulti ako kanimo sa dihang si Josia pa ang hari sa Juda, hangtod karon.

³ Basin pag maghinulsol ang katawhan sa Juda kon makadungog sila bahin sa mga katalagman nga giplano kong ipahamtang kanila, ug mobiya sila sa ilang daotang gawi. Kon mahitabo kini, pasayloon ko sila sa ilang mga kalapasan ug sa ilang mga sala.”

⁴ Busa gipatawag ni Jeremias si Baruc nga anak ni Neria ug gidikta kaniya ang tanang giingon sa GINOO, ug gisulat kini ni Baruc sa linukot nga sulatanan.

⁵ Unya miingon si Jeremias kang Baruc, “Gidid-an ako sa pag-adto sa Templo sa GINOO.

⁶ Busa ikaw na lay adto sa balay sa GINOO sa adlaw sa pagpuasa. Magtigom didto ang mga katawhan sa Juda nga gikan sa ilang mga lungsod. Basaha ngadto kanila ang mensahe sa GINOO niining sulatanan nga gisulat mo samtang gidikta ko kanimo.

⁷ Basin pag pinaagi niini modangop sila sa GINOO, ug mobiya na sila sa ilang daotang gawi. Kay gipasidan-an na sila sa GINOO nga silotan niya sila tungod sa iyang hilabihang kasuko.”

⁸ Busa gibasa ni Baruc ang mensahe sa GINOO didto sa Templo sumala sa gisugo kaniya ni Jeremias.

⁹ Nahitabo kini sa adlaw sa pagpuasa sa presensya sa GINOO, niadtong ikasiyam nga bulan sa ikalimang tuig sa paghari sa Juda ni Jehoyakim, nga anak ni Josia. Nagtigom didto sa Templo ang mga lumulupyo sa Jerusalem ug sa mga lungsod sa Juda.

¹⁰ Ug samtang naminaw ang mga tawo, gibasa ni Baruc ang mensahe ni Jeremias nga nasulat sa linukot nga sulatanan. Gihimo kini ni Baruc didto sa Templo sa GINOO, sa may kuwarta sa sekretaryo nga si Gemaria nga anak ni Shafan. Kining kuwarta ni Gemaria anaa sa ibabaw nga hawanan sa Templo, duol sa agianan nga gitawag ug Bag-o nga Ganghaan.

11 Sa dihang nadungog ni Micaya nga anak ni Gemaria ug apo ni Shafan ang mensahe sa GINOO nga gibasa ni Baruc,

12 miadto siya sa palasyo, didto sa kuwarte sa sekretaryo diin nagtigom ang tanang opisyal. Atua didto si Elishama nga sekretaryo, si Delaya nga anak ni Shemaya, si Elnatan nga anak ni Acbor, si Gemaria nga anak ni Shafan, si Zedekia nga anak ni Hanania, ug ang uban pang mga opisyal.

13 Gisugilon kanila ni Micaya ang tanan niyang nadunggan nga gibasa ni Baruc sa mga tawo.

14 Gisugo dayon sa mga opisyal si Jehudi nga anak ni Netania ug apo ni Shelemia ug apo sa tuhod ni Cushi sa pag-adto kang Baruc ug sultihan kini nga moadto kanila dala ang linukot nga sulatanan nga iyang gibasa ngadto sa katawhan. Busa miadto si Baruc dala ang linukot nga sulatanan.

15 Pag-abot ni Baruc, miingon ang mga opisyal kaniya, “Palihog lingkod, ug basahi kami sa nasulat sa linukot nga sulatanan.” Busa gibasa kini ni Baruc ngadto kanila.

16 Pagkadungog nila niining tanan, nagtinan-away sila sa kahadlok ug miingon kang Baruc, “Kinahanglan nga ibalita gayod namo kini sa hari.”

17 Unya gipangutana nila si Baruc, “Sultihi kami kon giunsa mo kini pagsulat. Gidiktahan ka ba ni Jeremias?”

18 Mitubag si Baruc, “Oo, gidikta niya kining tanan kanako, ug gisulat ko kini niining sulatanan gamit ang tinta.”

19 Unya miingon ang mga opisyal kang Baruc, “Panago kamo ni Jeremias ug ayaw kamo pagpahibalo ni bisan kinsa kon hain kamo.”

20 Gibutang sa mga opisyal ang linukot nga sulatanan sa kuwarte ni Elishama nga sekretaryo ug nangadto dayon sila sa hari didto sa hawanan sa palasyo, ug gibalita ang tanan.

21 Gisugo dayon sa hari si Jehudi nga kuhaon ang linukot nga sulatanan. Gikuha kini ni Jehudi gikan sa kuwarte ni Elishama ug gibasa ngadto sa hari ug sa tanang opisyal nga nagtindog duol kaniya.

22 Bulan kadto sa tingtugnaw, ug ang hari didto sa kuwarte alang sa tingtugnaw, ug naglingkod atubangan sa kalayo.

23 Kada makahuman ug basa si Jehudi ug tulo o upat ka linya, putlon kini sa hari ginamit ang kutsilyo ug ilabay sa kalayo, hangtod nga nahurot ug kasunog ang tibuok linukot nga sulatanan.

24 Wala gayod mahadlok ang hari ug ang tanan niyang opisyal nga nakadungog sa mensahe sa sulatanan. Wala usab nila gisia ang ilang bisti sa pagpakita sa ilang pagsubo.

25 Bisan pag gihangyo nila ni Elnatan, Delaya, ug Gemaria ang hari nga dili sunogon ang sulatanan, wala gayod mamati ang hari.

26 Gimandoan hinuon sa hari si Jerameel nga iyang anak, si Beria nga anak ni Azriel, ug si Shelemia nga anak ni Abdeel sa pagdakop kang Baruc nga sekretaryo ug kang Propeta Jeremias. Apan gipatagoan sila sa GINOO.

27 Human sunoga sa hari ang linukot nga sulatanan nga gisulatan sa mensahe nga gidikta ni Jeremias kang Baruc, miingon ang GINOO kang Jeremias,

28 “Pagkuha ug laing linukot nga sulatanan ug isulat pag-usab ang tanang nasulat sa nahaunang sulatanan nga gisunog ni Jehoyakim nga hari sa Juda.

29 Unya ingna ang hari nga mao kini ang akong giingon: ‘Gisunog mo ang linukot nga sulatanan kay giingon didto nga laglagon gayod sa hari sa Babilonia kining yutaa ug pamatyon ang mga tawo ug mga kahayopan.

30 Busa mao kini ang akong giingon bahin kanimo, Jehoyakim nga hari sa Juda: Wala kay kaliwat nga maghari sa gingharian ni David. Patyon ka,

ug ilabay ang imong patayng lawas; mainitan kini kon adlaw ug maton-ogan kon gabii.

³¹ Silotan ka nako ug ang imong mga anak, apil ang imong mga opisyal, tungod sa inyong pagkadaotan. Ipahiagom ko kamo ug ang katawhan sa Jerusalem ug Juda sa tanang katalagman nga akong giingon nga akong ipahamtang kaninyo, tungod kay wala kamo mamati kanako.’”

³² Busa nagkuha si Jeremias ug laing linukot nga sulatanan ug gihatag kini kang Baruc. Gisulat ni Baruc ang tanang gidikta kaniya ni Jeremias nga mao gihapong mensahe nga nasulat sa nahaunang sulatanan nga gisunog ni Jehoyakim nga hari sa Juda. Gidugangan kini ni Jeremias ug mga mensahe nga susama sa unang gisulat.

37

Gipatawag ni Zedekia si Jeremias

¹ Si Zedekia nga anak ni Josia gihimo ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ingon nga hari sa Juda puli kang Jehoyakin nga anak ni Jehoyakim.

² Apan si Zedekia, ang iyang mga opisyal, ug ang mga lumulupyo sa Juda, wala maminaw sa mensahe sa GINOO nga gisulti ni Propeta Jeremias.

³ Sa gihapon, gisugo ni Haring Zedekia si Jehucal nga anak ni Shelemia ug ang pari nga si Sofonias nga anak ni Maasea nga moadto kang Propeta Jeremias aron paghangyo niini nga mag-ampo ngadto sa GINOO nga ilang Dios alang kanila.

⁴ Niadtong higayona wala pa mapriso si Jeremias, busa aduna pa siyay kagawasan sa pag-adto bisan asa.

⁵ Mao usab kadto ang higayon nga misulong ang mga taga-Babilonia* sa Jerusalem, apan sa pagkadungog nila nga nagpadulong na ang mga sundalo sa hari sa Ehipto,[†] mihunong sila sa pagsulong sa Jerusalem.

⁶⁻⁷ Miingon ang GINOO, nga Dios sa Israel, kang Jeremias, “Ingna si Haring Zedekia sa Juda nga nagsugo kanimo sa pagpakisayod kanako nga, ‘Ang mga sundalo sa Ehipto nga mianhi sa pagtabang kaninyo, mobalik na sa Ehipto.

⁸ Unya mobalik ang mga taga-Babilonia niini nga siyudad. Ilogon nila kini ug sunogon.’

⁹ Miingon pa gayod ang GINOO: Ayaw ninyo limbongi ang inyong kaugalin-gon sa paghuna-huna nga dili na mobalik ang mga taga-Babilonia, tungod kay mobalik gayod sila.

¹⁰ Kay bisan pag mapildi ninyo ang tanang sundalo nga mosulong kaninyo, ug ang mga samdan na lang ang mahibilin sa ilang mga tolda, motindog gihapon sila ug sunogon nila kining siyudad.”

Gipriso si Jeremias

¹¹ Sa dihang miatras ang mga sundalo sa Babilonia gikan sa Jerusalem tungod sa mga sundalo sa hari sa Ehipto,

¹² mibiya usab si Jeremias sa Jerusalem ug miadto sa yuta sa Benjamin sa pagkuha sa iyang bahin sa yuta sa iyang pamilya.

¹³ Apan sa pag-abot niya sa ganghaan nga gitawag Benjamin, gidakop siya sa kapitan sa mga tigbalantay nga si Iria nga anak ni Shelemia nga apo ni Hanania. Giingnan siya niini, “Kaabin ka sa mga taga-Babilonia.”

* **37:5** taga-Babilonia: sa literal, *Kaldeanhon*. Mao usab sa bersikulo 8, 9, 11, 13, 14. † **37:5** hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*. Mao usab sa bersikulo 6 ug 11.

¹⁴ Mitubag si Jeremias, “Dili kana tinuod! Wala ako makig-abin sa mga taga-Babilonia.” Apan wala mamati si Iria, busa gidakop niya si Jeremias ug gidala ngadto sa mga opisyal.

¹⁵ Nasuko pag-ayo ang mga opisyal kang Jeremias. Gipakulata nila siya ug gipriso didto sa gibuhat nilang prisohan, nga balay sa sekretaryo nga si Jonatan.

¹⁶ Gisulod nila si Jeremias sa selda ilalom sa yuta ug nagpabilin siyag dugay didto.

¹⁷ Unya, gipakuha siya ni Haring Zedekia ug gipadala sa palasyo diin gisekretohan siyag pangutana ni Zedekia, “Adunay mensahe ka ba gikan sa GINOO?”

Mitubag si Jeremias, “Oo, aduna. Itugyan ka ngadto sa hari sa Babilonia.”

¹⁸ Unya nangutana si Jeremias sa hari, “Unsa may akong sala nga nahimo kanimo, sa imong mga opisyal, ug sa mga tawo nga gipapriso mo man ako?”

¹⁹ Hain na man ang inyong mga propeta nga nanagna nga dili ka o kining siyudad sulongon sa hari sa Babilonia?

²⁰ Apan karon, mahal nga hari, kon mahimo paminawa ako. Nagpakiluoy ako kanimo. Ayaw na akog ibalik didto sa balay ni Jonatan nga sekretaryo kay mamatay gayod ako didto.”

²¹ Busa nagmando si Haring Zedekia nga ibutang na lang si Jeremias didto sa hawanan sa mga tigbalantay sa palasyo. Nagmando usab ang hari nga hatagan si Jeremias ug pan[‡] gikan sa mga panadero sa siyudad adlaw-adlaw, hangtod nga aduna pay pan sa siyudad. Busa nagpabilin nga piniriso si Jeremias didto sa hawanan sa mga tigbalantay.

38

Gibutang si Jeremias sa Bangag nga Pundohanan ug Tubig

¹ Nakadungog sila si Shefatia nga anak ni Matan, Gedalia nga anak ni Pashur, Jehucal nga anak ni Shelemia, ug si Pashur nga anak ni Malkia sa dihang miingon si Jeremias sa mga tawo,

² “Miingon ang GINOO nga bisan kinsa nga magpabilin niini nga siyudad mamatay sa gira, kagutom, ug balatian. Apan ang motahan sa iyang kaugalingon ngadto sa mga taga-Babilonia dili mamatay. Maluwas siya ug mabuhi.

³ Miingon usab ang GINOO nga sigurado gayong itugyan kini nga siyudad ngadto sa mga taga-Babilonia ug mailog nila kini.”

⁴ Busa miingon ang mga opisyal ngadto sa hari, “Kinahanglang patyon kining tawhana. Madismaya ug mawad-an sa kaisog ang mga sundalo nga nahibilin niini nga siyudad, apil na ang tanang mga tawo, tungod sa iyang gipanulti kanila. Wala siya magtinguha sa kaayohan sa mga tawo kondili sa ilang kalaglagan.”

⁵ Mitubag si Haring Zedekia, “Kamo na ang bahala kaniya. Dili ako maka-pugong kaninyo.”

⁶ Busa gikuha nila si Jeremias gikan sa giprisohan kaniya ug gitonton nila siya sa bangag nga pundohanan ug tubig didto sa hawanan sa mga tigbalantay. Ang maong pundohanan ug tubig gipanag-iya ni Malkia nga anak sa hari. Wala na kini tubig apan adunay lapok, ug halos nalubong si Jeremias didto.

⁷⁻⁸ Apan sa dihang nakabalita si Ebed Melec nga taga-Etiopia,* nga usa sa mga opisyal sa palasyo, nga gibutang si Jeremias sa bangag nga pundohanan

[‡] 37:21 pan: o pagkaon. * 38:7-8 taga-Etiopia: sa Hebreo, taga-Cush.

ug tubig, miadto siya sa hari didto sa palasyo. Naglingkod niadtong higayona ang hari sa ganghaan nga gitawag ug Benjamin. Miingon siya sa hari,

⁹ “Mahal nga Hari, daotan gayod kaayo ang gibuhati niining mga tawhana kang Jeremias. Gibutang nila siya sa bangag nga pundohanang ug tubig. Mamatay gayod siya didto sa kagutom kon mahurot na ang pagkaon sa siyudad.”

¹⁰ Unya gimandoan sa hari si Ebed Melec, “Pagdala ug 30 ka tawo gikan dinhi ug kuhaa ninyo si Jeremias gikan sa bangag nga pundohanang ug tubig sa dili pa siya mamatay.”

¹¹ Busa nagkuha si Ebed Melec ug mga tawo ug miadto siya sa bodega sa palasyo. Nagkuha si Ebed Melec didto ug mga nuog ug gitonton nila kinig pisi kang Jeremias didto sa bangag nga pundohanang ug tubig.

¹² Giingnan ni Ebed Melec si Jeremias, “Ihapin sa imong ilok ang mga nuog aron dili ka masakitan sa pisi.” Gisunod kadto ni Jeremias,

¹³ ug gibira nila siya gikan sa bangag. Ug nagpabilin nga piniriso si Jeremias didto sa hawanan sa mga tigbalantay.

Gipatawag Pag-usab ni Haring Zedekia si Jeremias

¹⁴ Unya, gipatawag ni Haring Zedekia si Jeremias didto sa ikatulong ganghaan sa Templo sa GINOO. Miingon si Zedekia kang Jeremias, “Adunay ipangutana ako kanimo, ug gusto ko nga wala kay itago gikan kanako.”

¹⁵ Miingon si Jeremias kang Zedekia, “Kon sultihan ka nako sa tinuod, sigurado gayod nga ipapatay mo ako. Ug kon tambagan ka nako, dili ka mamati kanako.”

¹⁶ Apan sekretong nanumpa si Haring Zedekia kang Jeremias. Ingon niya, “Ipanumpa ko sa GINOO nga buhi nga naghatag kanatog kinabuhi, nga dili ka nako ipapatay o itugyan sa mga kamot sa gustong mopatay kanimo.”

¹⁷ Miingon si Jeremias kang Zedekia, “Mao kini ang gisulti sa GINOONG Dios nga Makagagahom, ang Dios sa Israel: Kon motahan ka sa imong kaugalingon ngadto sa mga opisyal sa hari sa Babilonia, maluwas ang imong kinabuhi ug dili sunogon kining siyudad. Ikaw ug ang imong panimalay mabuhi.

¹⁸ Apan kon dili ka motahan sa imong kaugalingon, itugyan kini nga siyudad ngadto sa mga taga-Babilonia, ug sunogon nila kini ug dili ka makaikyas gikan kanila.”

¹⁹ Miingon si Haring Zedekia, “Nahadlok ako sa mga Judio nga nakig-abin sa mga taga-Babilonia. Basin itugyan ako sa mga taga-Babilonia ngadto kanila ug panamastamasan nila ako.”

²⁰ Mitubag si Jeremias, “Dili ka itugyan ngadto kanila kon tumanon mo lang ang GINOO. Kon sundon mo ang akong giingon, maluwas ang imong kinabuhi, ug walay mahitabo kanimo.

²¹ Apan kon dili ka motahan sa imong kaugalingon, mao kini ang gipadayag kanako sa GINOO nga mahitabo kanimo:

²² Ang tanang mga babaye nga nahibilin sa imong palasyo dad-on ngadto sa mga opisyal sa hari sa Babilonia. Moingon kining mga babaye kanimo, ‘Gitunto ka lang sa imong suod nga mga higala. Karon nga nalubong sa lapok ang imong mga til, gibiyaan ka na nila.’

²³ “Ang tanan mong mga asawa ug anak bihagon sa mga taga-Babilonia. Ikaw mismo dili makaikyas kanila. Bihagon ka sa hari sa Babilonia, ug sunogon kining siyudad.”

²⁴ Unya miingon si Zedekia kang Jeremias, “Ayaw gayod ipanugilon ni bisan kinsa ang atong gihisgotan aron dili ka mamatay.

²⁵ Kay kon mahibaloan sa mga opisyal nga nagsultihanay kita unya mangutana sila kanimo, 'Unsay inyong gipanaghisgotan sa hari? Kon dili ka mosulti patyon ka namol!'

²⁶ Ingna sila, 'Nagpakiluoy ako sa hari nga dili na ako ibalik sa balay ni Jonatan, kay basin mamatay ako didto.' "

²⁷ Ug tinood gayod, nangadto ang tanang mga opisyal kang Jeremias ug nangutana kaniya. Gitubag niya sila sumala sa gisulti sa hari kaniya. Wala na sila magsigeg pangusisa kay wala may nakadungog sa gipanaghisgotan nila ni Jeremias ug sa hari.

²⁸ Ug nagpabilin nga piniriso si Jeremias didto sa hawanan sa mga tigbalantay hangtod sa adlaw nga nailog ang Jerusalem.

Ang Pagkalaglag sa Jerusalem

Ingon niini ang pagkalaglag sa Jerusalem:

39

¹ Sa ikanapulo nga bulan, sa ikasiyam nga tuig sa paghari ni Zedekia sa Juda, misulong sa Jerusalem si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ug ang tanan niyang mga sundalo.

² Ug sa ikasiyam nga adlaw, sa ikaupat nga bulan, sa ikaonse nga tuig sa paghari ni Zedekia, nabungkag sa mga taga-Babilonia ang paril sa siyudad.

³ Unya nanglingkod sa Tunga nga Pultahan* ang tanang opisyal sa hari sa Babilonia nga sila si Nergal Sharezer nga taga-Samgar, si Nebo, si Sarsekim nga usa ka pangulong opisyal, ug ang lain pang Nergal Sharezer nga usa usab sa taas ug ranggo nga opisyal, ug ang uban pang mga opisyal sa hari sa Babilonia.

⁴ Sa pagkakita kanila ni Haring Zedekia ug sa tanan niyang sundalo miikyas sila. Mibiya sila sa siyudad pagkagabii agi sa hardin sa hari. Nanggawas sila agi sa ganghaan nga gipataliwad-an sa duha ka paril, ug nangadto sa Walog sa Jordan.†

⁵ Apan gigukod sila sa mga sundalo sa Babilonia, ug naapsan sila didto sa kapatagan sa Jerico. Gidakop nila si Zedekia ug gidala kang Haring Nebucadnezar didto sa Ribla, sa yuta sa Hamat, ug didto gihukman siya ni Nebucadnezar.

⁶ Didto sa Ribla, gipapatay ni Nebucadnezar ang mga anak nga lalaki ni Zedekia sa iya mismong atubangan, apil ang tanang dungganong tawo sa Juda.

⁷ Unya gipalugit niya ang mga mata ni Zedekia ug gipakadenahan siya ug bronsi ug gidala sa Babilonia.

⁸ Sa laing bahin, gisunog sa mga taga-Babilonia ang mga balay sa Jerusalem ug ang palasyo sa hari, ug gipangguba nila ang mga paril.

⁹ Gipangdala ni Nebuzaradan nga pangulo sa mga tigbalantay ngadto sa Babilonia ang mga tawong nahibilin sa siyudad, apil kadtong nakig-abin kaniya.

¹⁰ Apan gibilin niya sa Juda ang pipila ka mga pobre kaayo nga mga tawo nga wala gayoy mga kabtangan. Niadtong adlaw, gihatagan niyag mga tamnanan ug ubas ug mga uma ang nahibilin.

¹¹ Unya, gimandoan ni Haring Nebucadnezar si Nebuzaradan nga pangulo sa mga tigbalantay bahin kang Jeremias. Ingon niya,

* **39:3** nanglingkod sa Tunga nga Pultahan: gihimo kini aron pagpakita nga sila na ang nagdumala sa siyudad. † **39:4** Walog sa Jordan: sa Hebreo, Araba.

¹² “Atimana si Jeremias, ug ayaw siya pag-unsaa. Buhata kon unsay iyang isulti kanimo.”

¹³ Gituman kini nila ni Nebuzaradan nga pangulo sa mga tigbalantay, ni Nabushazban nga pangulong opisyal, ni Nergal Sharezer nga usa usab sa taas ug ranggo nga opisyal, ug sa uban pang mga opisyal sa hari sa Babilonia.

¹⁴ Gipakuha nila si Jeremias gikan sa hawanan sa mga tigbalantay ug gitugyan kang Gedalia nga anak ni Ahikam ug apo ni Shafan, nga maoy midala kaniya pauli sa iyang balay. Busa nagpabilin si Jeremias sa Juda uban sa iyang mga katagilungsod.

¹⁵ Sa gipriso pa si Jeremias didto sa hawanan sa mga tigbalantay, miingon ang GINOO kaniya:

¹⁶ “Adto kang Ebed Melec nga taga-Etiopia ug ingna siya nga ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, nag-ingon, ‘Tumanon ko na ang akong gisulti batok niini nga siyudad. Magpadala akog katalagman ug dili kaayohan, ug makita mo gayod kini nga mahitabo.

¹⁷ Apan luwason ka nako nianang higayona. Dili ka nako itugyan sa mga tawo nga imong gikahadlok.

¹⁸ Luwason ko gayod ikaw. Dili ka mamatay sa gira, tungod kay misalig ka kanako. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.’ ”

40

Gibuhian si Jeremias

¹ Adunay gisulti ang GINOO kang Jeremias human siya buhii ni Nebuzaradan nga pangulo sa mga tigbalantay didto sa Rama. Gikadenahan niadto si Jeremias uban sa mga bihag nga taga-Jerusalem ug taga-Juda nga pangdad-on ngadto sa Babilonia.

² Sa dihang nakita ni Nebuzaradan si Jeremias, miingon siya kang Jeremias, “Ang GINOO nga imong Dios nag-ingon nga laglagon niya ang Jerusalem.

³ Ug karon nahitabo na kini; gihimo gayod sa GINOO ang iyang gisulti. Nahitabo kining tanan kaninyo kay nagpakasala kamo batok sa GINOO ug wala kamo motuman kaniya.

⁴ Apan karon, tangtangan ko ang imong mga kadena ug buhian ka nako. Kon gusto ka, uban kanako sa Babilonia kay atimanon ka nako. Apan kon dili ka, ayaw na lang. Anaa ang tibuok yuta; aduna kay kagawasan nga moadto kon asa nimo gusto.

⁵ Apan kon mopabilin ka man gayod, balik kang Gedalia nga anak ni Ahikam ug apo ni Shafan. Gihimo siya sa hari sa Babilonia nga tigdumala sa mga lungsod sa Juda. Puyo uban kaniya ug sa mga katawhan o lakaw bisan asa nimo gusto.”

Unya gihatagan siya ni Nebuzaradan ug pagkaon ug gasa ug gipalakaw.

⁶ Busa miadto si Jeremias kang Gedalia didto sa Mizpa, ug mipuyo didto uban sa mga tawong nahibilin sa Juda.

Ang Pagdumala ni Gedalia sa Juda

(2 Hari 25:22-24)

⁷ Adunay pipila ka mga opisyal ug mga sundalo sa Juda didto sa mga hilit nga dapit nga wala motahan sa ilang kaugalingon sa Babilonia. Nakabalita sila nga gihimo sa hari sa Babilonia nga gobernador sa Juda si Gedalia nga anak ni Ahikam; ug nga siya ang nagdumala sa pobrang mga kalalakin-an, kababayan-an, ug kabataan nga wala bihaga ngadto sa Babilonia.

⁸ Busa nangadto sila kang Gedalia sa Mizpa. Kini nga mga opisyal mao sila si Ishmael nga anak ni Netania, si Johanan ug Jonatan nga mga anak ni Karea,

si Seraya nga anak ni Tanhumet, ang mga anak nga lalaki ni Efai nga taga-Netofa, ug si Jaazania nga anak sa taga-Maaca. Miuban usab kanila ang ilang mga gisakopan.

⁹ Nanumpa si Gedalia kanila ug sa ilang mga sakop, “Ayaw kamo kahadlok nga magpasakop sa mga taga-Babilonia.* Puyo lang kamo niini nga yuta ug mag-alagad sa hari sa Babilonia ug walay daotang mahitabo kaninyo.

¹⁰ Ako, sa akong kabahin, magpabilin dinhi sa Mizpa aron sa pagrepresentar kaninyo sa mga taga-Babilonia nga moanhi dinhi kanato. Puyo kamo sa mga dapit nga inyong nailog. Makapanguha kamo sa mga ubas, mga olibo, ug uban pang mga prutas, ug tipigi ninyo kini sa inyong mga sudlanan.”

¹¹ Nakabalita usab ang tanang Judio nga nangikyas ngadto sa Moab, Amon, Edom, ug sa uban pang mga nasod nga mitugot si Haring Nebucadnezar nga adunay mga tawo nga mahibilin sa Juda ug gihimo niya si Gedalia nga anak ni Ahikam ug apo ni Shafan nga tigdumala niining mga tawhana.

¹² Busa namalik silang tanan sa Juda gikan sa nagkalain-laing dapit diin sila nagkatibulaag, ug nangadto kang Gedalia sa Mizpa. Unya nanguha silag daghan kaayong mga ubas ug uban pang mga prutas.

¹³ Unya si Johanan nga anak ni Karea ug ang uban pang mga opisyal sa mga sundalo nga wala motahan sa ilang kaugalingon sa Babilonia, nangadto kang Gedalia sa Mizpa

¹⁴ ug miingon, “Wala ka ba masayod nga si Haring Baalis sa mga Amonihanon nagsugo kang Ishmael nga anak ni Netania sa pagpatay kanimo?” Apan wala motuo si Gedalia kanila.

¹⁵ Human niadto, sekreto nga nakigkita si Johanan kang Gedalia ug miingon, “Patyon ko si Ishmael nga walay makahibalo. Nganong pasagdan man nato siya nga mopatay kanimo? Mao na unya kini hinungdan nga magkatagkatag ug mangawala ang mga Judio nga nahibilin dinhi sa Juda nga imong gidumalaan.”

¹⁶ Apan miingon si Gedalia kang Johanan, “Ayaw kana pagbuhata. Dili tinuod ang imong gisulti bahin kang Ishmael.”

41

Gipatay si Gedalia

¹ Si Ishmael anak ni Netania ug apo ni Elishama. Miyembro siya sa harianong pamilya ug usa sa mga opisyal sa hari kaniadto. Sa ikapito nga bulan niadtong tuiga, miadto siya kang Gedalia uban sa napulo ka mga tawo. Ug samtang nangaon sila,

² mitindog si Ishmael ug ang napulo ka mga tawo ug gipatay nila si Gedalia gamit ang espada. Busa namatay ang tawo nga gihimo sa hari sa Babilonia nga gobernador sa Juda.

³ Gipatay usab nila ni Ishmael ang tanang mga Judio ug mga sundalo nga taga-Babilonia* nga kauban ni Gedalia didto sa Mizpa.

⁴ Pagkaugma, sa wala pay nakahibalo nga gipatay si Gedalia,

⁵ adunay 80 ka mga tawo nga miabot sa Mizpa gikan sa Sekem, Silo, ug Samaria. Gibalbasan nila ang ilang mga bangas, gisi ang ilang mga bisti, ug gisamad-samaran ang ilang lawas sa pagpakita nga nagbangotan sila. Aduna silay dala nga: mga halad sa pagpasidungog sa GINOO ug insenso aron ihalad sa Templo sa GINOO.

* **40:9** *taga-Babilonia*: sa literal, *Kaldeanhon*. Mao usab sa bersikulo 10.

* **41:3** *taga-Babilonia*: sa literal, *Kaldeanhon*. Mao usab sa bersikulo 18.

⁶ Migawas si Ishmael sa Mizpa aron sa pagsugat kanila. Naghilak siya samtang naglakaw. Ug sa dihang nagtagbo na sila, miingon si Ishmael kanila, “Dali, mangadto kita kang Gedalia.”

⁷ Pagsulod gayod nila sa lungsod, gipamatay sila ni Ishmael ug sa iyang mga kauban, ug gihulog ang ilang mga patayng lawas sa bangag nga pundohanang tubig.

⁸ Apan adunay napulo kanila nga wala i-apil ug patay kay miingon sila kang Ishmael, “Ayaw kami pagpatya! Ihatag namo kanimo ang among mga trigo, barley, lana, ug dugos nga gitagoan sa uma.”

⁹ Ang bangag nga gihulogan ni Ishmael sa mga patayng lawas sa mga tawo nga iyang gipamatay, apil ang patayng lawas ni Gedalia gipakalot kaniadto ni Haring Asa sa dihang gisulong sila ni Baasha nga hari sa Israel. Gipuno ni Ishmael ug mga patayng lawas ang maong bangag.

¹⁰ Unya gipangbihag ni Ishmael ang mga tawo nga nahibilin sa Mizpa, ang mga anak nga babaye sa hari ug ang mga katawhan nga gitugyan ni Nebuzaradan sa pagdumala ni Gedalia. Unya milakaw si Ishmael pabalik sa Amon dala kini nga mga bihag.

¹¹ Nabalitaan ni Johanan nga anak ni Karea ug sa iyang kauban nga opisyal sa mga kasundalohan ang tanang daotang gibuhat ni Ishmael.

¹² Busa gitigom nila ang tanan nilang sakop ug milakaw sa pagpakig-gira kang Ishmael. Naapsan nila kini duol sa dakong pundohanang tubig sa Gibeon.

¹³ Pagkakita sa mga bihag ni Ishmael kang Johanan ug sa kauban niining mga opisyal, nangalipay sila.

¹⁴ Ang tanang gipangbihag ni Ishmael gikan sa Mizpa nanagan paingon kang Johanan.

¹⁵ Apan si Ishmael ug ang iyang walo ka mga sakop miikyas ngadto sa Amon.

¹⁶ Unya gitigom ni Johanan ug sa kauban niyang mga opisyal ang tanang gipangbihag ni Ishmael gikan sa Mizpa human niya patya si Gedalia nga anak ni Ahikam, ang mga sundalo, kababayen-an, kabataan, ug mga taas nga opisyal. Gikan didto sa Gibeon,

¹⁷ nangadto sila sa Gerut Kimham duol sa Betlehem, diin nangandam sila sa pag-adto sa Ehipto.

¹⁸ Kay nahadlok sila sa mga taga-Babilonia tungod sa pagpatay ni Ishmael kang Gedalia nga gihimo sa hari sa Babilonia nga gobernador sa Juda.

42

Ang mga Pasidaan kon Mohawa sa Juda

¹ Unya, miduol kang Jeremias si Johanan nga anak ni Karea, si Jezania* nga anak ni Hoshaya, ang mga kauban nilang mga opisyal sa kasundalohan, ug ang tanang mga tawo gikan sa labing ubos hangtod sa labing dungganon.

² Miingon sila kang Jeremias, “Palihog pag-ampo sa GINOO nga imong Dios alang kanamong nahibilin. Sumala sa imong nakita, daghan kami kaniadto, apang karon diyutay na lang.

³ Pag-ampo sa GINOO nga imong Dios nga ipadayag niya kanamo kon asa kami moadto ug kon unsay angay namong buhaton.”

⁴ Mitubag si Jeremias, “Sige, mag-ampo ako sa GINOO nga inyong Dios alang sa inyong hangyo, ug suginlan ko unya kamo kon unsay iyang isulti. Wala gayod akoy itago kaninyo.”

* **42:1** *Jezania: sa Septuagint, Azaria (makita usab 43:2).*

⁵ Miingon sila kang Jeremias, “Hinaut pa nga ang GINOO nga imong Dios mahimong tinuod ug kasaligan nga saksi batok kanamo kon dili namo tumanon ang tanan niyang isulti kanamo pinaagi kanimo.

⁶ Magustohan man namo kini o dili, tumanon gayod namo ang GINOO nga among Dios, aron mahimong maayo ang tanan alang kanamo.”

⁷ Paglabay sa napulo ka adlaw, nakigsulti ang GINOO kang Jeremias.

⁸ Busa gipatawag ni Jeremias si Johanan nga anak ni Karea ug ang tanang kauban niyang mga opisyal sa kasundalohan, ug ang tanang katawhan gikan sa labing ubos hangtod sa labing dungganon.

⁹ Miingon si Jeremias kanila, “Gihangyo ninyo ako sa pagpakigsulti sa GINOO, nga Dios sa Israel, ug mao kini ang iyang tubag:

¹⁰ ‘Kon magpabilin kamo niini nga yuta pabarogon ko kamo ug lig-onon; dili ko kamo laglagon. Nasubo gayod ako sa katalagman nga gipadala ko kaninyo.

¹¹ Ako, ang GINOO, nag-ingon nga ayaw na kamo kahadlok sa hari sa Babilonia kay kauban ninyo ako ug luwason ko kamo gikan kaniya.

¹² Kaloy-an ko kamo, ug himuon ko nga maluoy siya kaninyo ug tugotan niya kamo nga mobalik sa inyong yuta.’

¹³ “Apan kon dili kamo motuman sa GINOO nga inyong Dios ug moingon kamo, ‘Dili kami magpabilin niining yutaa.

¹⁴ Moadto kami sa Ehipto ug didto magpuyo kay walay gira ug kagutom didto.’

¹⁵ Mao kini ang itubag sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel kaninyo: ‘Mga nahibiling katawhan sa Juda, kon desidido gayod kamo nga didto magpuyo sa Ehipto,

¹⁶ ang gira ug kagutom nga inyong gikahadlokan mosunod kaninyo, ug didto mangamatay kamo.

¹⁷ Oo, ang tanan nga gustong magpuyo sa Ehipto mamatay sa gira, kagutom, ug balatian. Walay bisan usa kanila nga maluwas o makalingkawas sa katalagman nga ipadala ko kanila.’

¹⁸ “Miingon pa gayod ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, ‘Sama nga gipatagamtam ko ang akong labihan nga kasuko sa katawhan sa Jerusalem, ipatagamtam ko usab ang akong kasuko kaninyo kon moadto kamo sa Ehipto. Panghimaraoton kamo ug kangil-aran sa mga tawo. Biay-biayon nila kamo ug tamayon, ug dili na gayod kamo makabalik sa inyong yuta.’

¹⁹ “Kamo nga mga nahibiling katawhan sa Juda, giingnan na kamo sa GINOO nga dili gayod moadto sa Ehipto. Hinundomi gayod ninyo kining pagpasidaan ko kaninyo karon.

²⁰ Dakong sayop kining inyong gibuhay! Mihangyo kamo kanako nga mag-ampo sa GINOO nga inyong Dios alang kaninyo ug miingon pa kamo nga buhaton ninyo ang tanan niyang isulti kaninyo.

²¹ Karon gisulti ko na kaninyo ang tanang giingon sa GINOO nga inyong Dios, apan wala gihapon ninyo kini tumana.

²² Busa ipaniguro ko kaninyo nga mamatay kamo sa gira, kagutom, ug balatian didto sa Ehipto, diin gusto kamong mopuyo.”

43

Gidala si Jeremias sa Ehipto

¹ Pagkahuman ug sulti ni Jeremias sa tanang mga tawo sa gipasulti sa GINOO nga ilang Dios ngadto kanila,

² giingnan siya ni Azaria nga anak ni Hoshaya, ni Johanan nga anak ni Karea, ug sa uban pang mga tawong mapahitas-on, “Namakak ka! Ang GINOO nga among Dios wala magpadala kanimo sa pag-ingon kanamo nga dili kami moadto sa Ehipto sa pagpuyo didto.

³ Si Baruc nga anak ni Neria ang nagsulsol kanimo nga itugyan kami sa mga taga-Babilonia, aron ilang patyon o bihagon ngadto sa Babilonia.”

⁴ Busa si Johanan, ang tanang mga opisyal sa kasundalohan, ug ang tanang mga tawo, wala motuman sa sugo sa GINOO nga magpabilin sa Juda.

⁵ Gidala hinuon ni Johanan ug sa mga opisyal sa kasundalohan ang mga tawo ngadto sa Ehipto. Kining mga tawhana mao kadtong mga taga-Juda nga namalik gikan sa nagkalain-laing mga nasod diin sila nagkatibulaag.

⁶ Apil niini ang mga kalalakin-an, kababayen-an, kabataan, ug mga anak nga babaye sa hari nga gitugyan ni Nebuzaradan nga pangulo sa mga tigbalantay kang Gedalia nga anak ni Ahikam ug apo ni Shafan. Gidala usab nila si Propeta Jeremias ug si Baruc nga anak ni Neria.

⁷ Wala nila tumana ang GINOO. Nangadto sila sa Ehipto, ug nakaabot hangtod sa lungsod sa Tahpanhes.

⁸ Didto sa Tahpanhes, miingon ang GINOO kang Jeremias,

⁹ “Samtang gatan-aw ang katawhan sa Juda, pagkuha ug dagkong bato ug ilubong kini sa minasang yutang kolonon, sa agianan pasulod sa puloy-anan sa hari sa Ehipto* dinhi sa Tahpanhes.

¹⁰ Ingna sila nga ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, nag-ingon, ‘Ipadala ko ang akong alagad nga si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia, ug ibutang ko ang iyang trono niining mga bato nga akong gilubong ug ipahimutang niya ang iyang harianong tolda ibabaw niini.

¹¹ Sulogon niya ang Ehipto ug mangamatay ang gitakda nga mamatay pinaagi sa katalagman. Bihagon ang gitakda nga bihagon, ug mangamatay pinaagi sa espada ang gitakda nga mamatay sa gira.

¹² Daoban niya ang mga templo sa mga dios sa Ehipto; sunogon niya ang mga dios niini o dad-on ingon nga mga bihag. Kuhaan niya sa tanang bililhong kabtangan† ang yuta sa Ehipto, sama sa pagkuha sa magbalantay sa karnero sa mga kuto gikan sa iyang bisti, ug mobiya siya gikan didto nga wala maunsa.

¹³ Dugmokon niya ang mga sagradong haligi sa Heliopolis,‡ sa yuta sa Ehipto, ug sunogon niya ang mga templo sa mga dios sa Ehipto.’ ”

44

Ang Mensahe sa GINOO alang sa mga Israelinhon sa Ehipto

¹ Adunay gisulti ang GINOO kang Jeremias mahitungod sa tanang mga Judio sa Ehipto nga nagpuyo sa mga lungsod sa Migdol, sa Tahpanhes, sa Memfis, ug sa habagatang bahin sa Ehipto.*

² Mao kini ang gisulti sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel: “Nakita ninyo ang grabe nga katalagman nga gipadala ko sa Jerusalem ug sa tanang lungsod sa Juda. Guba na kini ug wala nay namuyo

³ tungod sa kadaotang gihimo sa ilang mga lumulupyo. Gipalagot nila ako pinaagi sa pagsunog ug insenso ug pagsimba sa ubang mga dios nga wala gani nila o sa ilang mga katigulangan mailhi.

* **43:9** hari sa Ehipto: sa Hebreo, *Paraon*. † **43:12** Kuhaan niya sa tanang bililhong kabtangan: sa literal, *Kuhaan niyag kuto*. ‡ **43:13** Heliopolis: sa literal, *balay sa adlaw*. * **44:1** habagatang bahin sa Ehipto: o sa yuta sa Patros.

⁴ Kanunay akong nagpadala sa akong mga alagad nga propeta sa pagpahi-mangno kanila nga dili nila buhaton kining mangil-ad nga butang nga akong gikalagotan.

⁵ Apan wala gayod sila mamati o motuman sa mga propeta. Wala sila mobiya sa ilang pagkadaotan ni moundang sa pagsunog ug insenso ngadto sa ubang mga dios.

⁶ Busa gipatagamtam ko kanila ang akong labihan nga kasuko. Daw sa kalayo kini nga milamoy sa mga lungsod sa Juda apil na ang Jerusalem, ug nahimo kining awaaw hangtod karon.

⁷ “Busa ako, ang GINOONG Dios nga Makagagahom, ang Dios sa Israel mangutana, ‘Nganong sakiton man gayod ninyo ang inyong kaugalingon? Gusto ba kamo nga mahurot ang mga tawo sa Juda, ang mga kalalakian-an, kababayan-an, kabataan, ug ang mga masuso?’

⁸ Nganong gipalagot man ninyo ako sa inyong gihimo nga mga dios? Gisunogan pa ninyo kinig insenso dinhi sa Ehipto, diin kamo nagpuyo karon. Kining inyong gibuhay, malaglag kamo. Ginalaglag lang ninyo ang inyong kaugalingon ug ginahimo nga kangil-aran ug kaulawan sa tanang nasod sa kalibotan.

⁹ Nalimot na ba kamo sa mga daotang binuhatan sa inyong mga katigulangan ug sa mga hari ug rayna sa Juda, ug ang inyo mismong kadaotan apil ang kadaotan sa inyong mga asawa didto sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda?

¹⁰ Hangtod karon wala pa gihapon kamo magpaubos sa inyong kaugalingon ug wala motahod kanako. Wala usab kamo motuman sa akong balaod ug sa mga kasugoan nga akong gihatag kaninyo ug sa inyong mga katigulangan.’

¹¹ “Busa ako, ang GINOO nga Makagagahom, nga Dios sa Israel, andam na sa paglaglag sa tibuok Juda ug kaninyo.

¹² Kamong nahibiling buhi sa Juda nga gusto gayong moari ug mopuyo sa Ehipto, mamatay kamong tanan, gikan sa labing ubos hangtod sa labing dunganon. Oo, mangamatay kamo sa gira ug kagutom dinhi sa Ehipto. Panghimaraoton kamo ug malisang ang mga tawo tungod kaninyo. Biay-biayon nila kamo ug tunglohon.

¹³ Himuon ko diha kaninyo sa Ehipto ang sama sa akong gihimo ngadto sa Jerusalem. Silotan ko usab kamo pinaagi sa gira, kagutom, ug balatian.

¹⁴ Mamatay gayod kamong tanang nahibiling mga taga-Juda nga namuyo sa Ehipto. Dili na kamo makabalik pa sa Juda, diin gusto kamong mobalik pagpuyo. Walay makabalik kaninyo nga luwas, gawas sa pipila nga makaikyas.”

¹⁵ Daghan kaayong mga Judio ang nagtigom sa pagpatalinghog kang Jeremias. Kini sila mga lumulupyo sa amihan ug habagatang bahin sa Ehipto. Unya, ang tanang mga lalaki nga nasayod nga ang ilang mga asawa nagsunog ug insenso sa ubang mga dios, ug ang tanang mga babaye nga atua didto, miingon kang Jeremias,

¹⁶ “Dili kami motuo sa gisulti mo sa ngalan sa GINOO!

¹⁷ Buhaton gayod namo ang tanang gusto namong buhaton: magsunog kami ug insenso sa Rayna sa Langit ug maghalad kaniya ug halad nga ilimnon sama sa gihimo namo sa mga lungsod sa Juda ug sa kadalanan sa Jerusalem. Mao usab kini ang gihimo sa among mga katigulangan ug sa among mga hari ug mga opisyal. Niadtong mga panahona maayo ang among kahimtang; daghan kamig pagkaon ug walay daotang nahitabo kanamo.

¹⁸ Apan sa dihang miundang kami sa pagsunog ug insenso ngadto sa Rayna sa Langit ug wala na maghalad ug halad nga ilimnon kaniya, nawad-an

na hinuon kami sa tanan. Ug daghan kanamo ang nangamatay sa gira ug kagutom.

¹⁹ “Sa matag higayon nga magsunog kamig insenso ngadto sa Rayna sa Langit, maghalad ug halad nga ilimnon kaniya, ug magluto ug pan nga giporma sa iyang dagway, nasayod niini ang among mga bana.”

²⁰ Unya miingon si Jeremias kanilang tanan nga mga kalalakin-an ug mga kababayan-an nga mihatag kaniya sa maong tubag,

²¹ “Naghuna-huna ba kamo nga wala masayod ang GINOO nga kamo ug ang inyong mga katigulangan, ang inyong mga hari ug mga opisyal, ug ang tanan nga lumulupyong nagsunog ug insenso sa mga lungsod sa Juda ug sa mga kadalanan sa Jerusalem?”

²² Sa dihang wala na makaagwanta ang GINOO sa inyong kadaotan ug sa inyong mangil-ad nga mga buhat, gilaglag niya ang inyong yuta, gigamit ang ngalan niini sa pagpanghimaraot, ug nahimo kining awaaw ug wala nay nagpuyo, sama sa nahitabo karon.

²³ Nahitabo kini nga katalagman kaninyo tungod kay nagsunog kamog insenso ug nagpakasala sa GINOO. Wala kamo motuman sa iyang balaod ni mosunod sa iyang mga sugo ug mga pahimangno.”

²⁴ Midugang pa si Jeremias sa pag-ingon sa tanang mga tawo, apil ang mga kababayan-an didto, “Paminawa ninyo ang pulong sa GINOO, kamong katawhan sa Juda nga nagpuyo sa Ehipto.

²⁵ Mao kini ang gisulti sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel: Gituman gayod ninyo ug sa inyong mga asawa ang inyong gisaad nga magsunog ug insenso ug maghalad ug halad nga ilimnon ngadto sa Rayna sa Langit.

“Sige! Padayona ninyo ang inyong gihimo. Tumana gayod ninyo ang inyong gipanaad.

²⁶ Apan patalinghogi ninyo ang akong isulti, kamong katawhan sa Juda nga namuyo sa Ehipto: ‘Gisaad ko sa akong kaugalingon nga wala na kaninyoy makagamit sa akong gamhanang ngalan. Dili ako motugot nga gamiton ninyo ang akong ngalan sa pagpanumpa ug sama niini, ‘Ipanumpa ko sa ngalan sa buhi nga GINOONG Dios.’”

²⁷ Kay imbis nga bantayan ko kamo alang sa inyong kaayohan, silotan ko kamo. Mangamatay kamo sa Ehipto pinaagi sa gira o kagutom hangtod nga wala nay mahibilin kaninyo.

²⁸ Kon aduna man mahibilin sa gira ug makabalik sa Juda, gamay lang kaayo. Unya masayod ang nahibiling mga katawhan sa Juda nga namuyo sa Ehipto kon kang kinsang pulong ang matuman, ako ba o ila.

²⁹ “ ‘Mao kini ang ilhanan nga silotan ko gayod kamo niining dapita, aron masayod kamo nga matuman gayod ang katalagman nga gisulti ko batok kaninyo:

³⁰ Itugyan ko si Paraon Hofra nga hari sa Ehipto sa kamot sa iyang mga kaaway nga gustong mopatay kaniya, maingon nga gitugyan ko si Zedekia nga hari sa Juda ngadto sa iyang kaaway nga si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia nga gusto usab nga mopatay kaniya.’ ”

45

Ang Mensahe alang kang Baruc

¹ Sa ikaupat nga tuig sa paghari sa Juda ni Jehoyakim nga anak ni Josia, gisulat ni Baruc ang gidikta kaniya ni Propeta Jeremias.

² Miingon si Jeremias, “Baruc, mao kini ang gisulti sa GINOO, nga Dios sa Israel kanimo:

³ Kay miingon ka, 'Makaluluoy ako kay gidugangan sa GINOO ang akong kasakit. Gikapoy na ako sa pag-agulo ug wala ako makakaplag ug kapahulayan!'

⁴ "Baruc, miingon ang GINOO nga sultihan ka niini, 'Gub-on ko ang nasod nga akong gitukod. Ibtan ko ang akong tinanom. Himuon ko usab kini sa tibuok yuta.

⁵ Magtinguha ka pa ba sa dagkong mga butang? Ayaw na! Kay padad-an kog katalagman ang tanang katawhan, apan ilikay ka nako sa kamatayon bisan asa ka moadto. Ako, ang GINOO, nga nag-ingon niini.' "

46

Ang Mensahe alang sa mga Kanasoran

¹ Mao kini ang gisulti sa GINOO kang Propeta Jeremias bahin sa ubang mga nasod:

² Ang mensahe bahin sa Ehipto:

Mao kini ang mensahe batok sa mga sundalo ni Paraon Neco nga hari sa Ehipto. Gipildi sila ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia didto sa Carkemish duol sa Suba sa Eufrates, sa ikaupat nga tuig sa paghari sa Juda ni Jehoyakim, nga anak ni Josia:

³ "Andama ninyo ang inyong dagko
ug gagmayng mga taming, ug adto kamo sa gira!

⁴ Andama ninyo ang inyong mga kabayo!
Sakay na kamo, mga tigkabayo!
Paglina na kamo ug isul-ob ang inyong mga helmet.
Baira ang inyong mga bangkaw,
ug isul-ob ang inyong mga panagang.

⁵ Apan unsa kining akong nakita?
Nahadlok kamo ug nangatras.
Napildi kamo ug midali-dali pag-ikyas
nga walay lingi-lingi tungod sa kalisang."

⁶ Abtik kamo ug kusog modagan,
apan dili gihapon kamo makaikyas.
Mangadagma kamo ug mangamatay
didto sa amihan duol sa Suba sa Eufrates.

⁷ "Unsa kining nasora nga nahimong gamhanan,
sama sa tubig sa Suba sa Nilo nga midako
ug milapaw sa iyang pangpang sa panahon sa baha?

⁸ Ang Ehipto nahimong gamhanan. Sama kini sa
nagbaha nga Suba sa Nilo nga milapaw sa iyang pangpang.
Miingon ang Ehipto, 'Modako ako sama
sa nagbaha nga tubig sa Suba sa Nilo
ug lapawan ko ang tibuok kalibotan.
Laglagon ko ang mga lungsod
ug ang ilang mga lumulupyo.'

⁹ Sige, mga taga-Ehipto, padagana na ninyo
ang inyong mga kabayo ug mga karwahi!
Sulong na kamo uban sa tanan ninyong mga kaabin
gikan sa Etiopia,* Put, ug Lydia, nga mga hanas

* **46:9** *Etiopia: sa Hebreo, Cush.*

sa paggamit ug mga taming ug pana.

10 Apan magmadaogon ang GINOONG Dios
nga Makagagahom niini nga away.

Niining higayona, manimalos siya
sa iyang mga kaaway.

Ang iyang espada daw gutom nga mananap nga molamoy kanila
ug mohigop sa ilang dugo hangtod
nga mabusog kini ug matagbaw.

Mahimo silang halad sa GINOONG Dios nga
Makagagahom didto sa kayutaan sa amihan,
duol sa Suba sa Eufrates.

11 “Kamo nga mga lumulupyo[†] sa Ehipto,
bisan moadto pa kamo sa Gilead sa pagpangitag tambal,
ang tanan ninyong tambal walay kapuslanan
ug dili makaayo kaninyo.

12 Makabalita ang mga kanasoran
sa tibuok kalibotan sa inyong kaulawan,
ug makabati sila sa inyong paghilak.
Magdinasmagay ang inyong mga sundalo
ug mangatumba sila.”

13 Mao kini ang giingon sa GINOO kang Propeta Jeremias mahitungod sa
pagsulong ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ngadto sa Ehipto:

14 “Ipahibalo kini ngadto sa Ehipto,
sa mga lungsod sa Migdol, Memfis, ug Tahpanhes:
Pangandam kamo sa pagpanalipod sa inyong kaugalingon
kay ang espada andam na sa paglaglag kaninyo.

15 Nganong miatras man ang inyong mga maisog nga sundalo?[‡]
Miatras sila kay giabog sila sa GINOO.

16 Magdinasmagay ang inyong mga sundalo,
ug mangatumba sila ug magdinat-ugay.

Moingon sila, ‘Bangon ug mamauli kita
sa atong mga katagilungsod,
ngadto sa yuta nga atong natawhan
aron makalikay kita sa espada sa atong kaaway.’

17 Ug didto moingon sila,
‘Ang Paraon nga hari sa Ehipto maayo lang sa istorya,
ug gipalabay lang niya ang iyang kahigayonan.’

18 “Ako, ang buhi nga Hari, ang GINOO nga Makagagahom,
magsaad nga adunay mosulong sa Ehipto nga labaw kaniya,
sama sa Bukid sa Tabor sa taliwala sa kabukiran,
o sa Bukid sa Carmel daplin sa dagat.

19 Kamong mga lumulupyo sa Ehipto,
panghipos na kamo sa inyong dad-onon kay bihagon kamo.
Malaglag ang Memfis ug mahimo kining awaaw
ug wala nay magpuyo niini.

20 “Ang Ehipto sama kanindot sa dumalagang baka,
apan atakihon siya sa malalang insekto gikan sa amihan.

21 Bisan ang iyang sinuholan nga mga sundalo nga daw

[†] 46:11 mga lumulupyo: sa literal, putli nga anak nga babaye. [‡] 46:15 mga maisog nga sundalo: o gamhanan nga dios nga si Apis.

mga nating torong baka nga maayong pagkaatiman
dili mobarog ug dili makig-away;
mangatras sila ug mangikyas. Mahitabo kini
tungod kay miabot na ang panahon
nga silotan sila ug laglagon.

²² Moikyas ang mga taga-Ehipto nga daw sa halas
nga nagtingog samtang nagkamang.

Mosulong ang iyang mga kaaway nga nagdala ug mga atsa,
nga daw mga tawong gapamutol ug kahoy.

²³ Pamatyon nila ang mga taga-Ehipto nga daw
sa namutol sila ug labong nga mga kahoy.

Daghan pa sila kaysa sa mga dulong; dili sila maihap.

²⁴ Maulawan gayod ang mga taga-Ehipto.

Itugyan sila ngadto sa kamot sa mga katawhan
nga gikan sa amihan.”

²⁵ Nagpadayon sa pagsulti ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel, “Silotan ko si Amon nga dios sa Tebes, ug ang ubang mga dios sa Ehipto. Silotan ko usab ang hari sa Ehipto^S ug ang iyang mga hari, apil ang mga nagsalig kaniya.

²⁶ Itugyan ko sila sa kamot sa mga gustong mopatay kanila, ngadto kang Haring Nebucadnezar ug sa iyang mga opisyal. Apan pagkahuman, puy-an ra pag-usab ang Ehipto sama sa unang panahon. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

²⁷ “Apan kamong mga Israelinhon nga kaliwat sa akong alagad nga si Jacob, ayaw kamo kahadlok o kadismaya, kay luwason ko kamo gikan sa layong dapit diin kamo gibihag. Magkinabuhi kamo pag-usab nga malinawon ug layo sa katalagman, ug wala na kamoy kahadlok.

²⁸ O mga kaliwat sa akong alagad nga si Jacob! Ayaw gayod kamo kahadlok kay kauban ninyo ako.

Laglagon ko sa hingpit ang tanang kanasoran diin ko kamo gipatibulaag, apan kamo dili ko laglagon sa hingpit.

Disiplinahon ko kamo basi sa hustisya.

Dili ako motugot nga dili kamo masilotan.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

47

Ang Mensahe alang sa Filistia

¹ Mao kini ang gisulti sa GINOO kang Propeta Jeremias bahin sa Filistia sa wala pa sulonga sa hari sa Ehipto* ang Gaza:

² “Adunay nasod nga mosulong gikan sa amihan.

Sama kini sa sulog sa baha nga molapaw sa tibuk yuta nga anaa niini, ug mobanlas sa mga lungsod ug mga lumulupyo niini.

Maninggit ang mga tawo sa kalisang ug magpakitabang.

³ Inigkadungog nila sa dahunog sa tunob sa mga kabayo ug sa mga ligid sa karwahi,

ang mga amahan dili na molingi sa pagtabang sa ilang kabataan.

Manghuyhoy ang ilang mga bukton sa kahadlok.

⁴ Kay miabot na ang panahon nga laglagon ang tanang Filistihanon uban sa ilang mga kaabin gikan sa Tiro ug Sidon.

^S 46:25 hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon. * 47:1 hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraon.

Laglagon gayod sa GINOO ang mga Filistihanon,
ang mga katawhan nga naggikan sa isla sa Caftor.†

⁵ Ang mga taga-Gaza magpa-upaw sa pagpakita sa ilang pagsubo,
ug ang mga taga-Ashkelon mahilom.

Kamong nahibiling mga lumulupyo sa kapatagan,
hangtod kanus-a ba kamong magpadayon sa pagsamad
sa inyong kaugalingon sa pagpakita sa inyong pagsubo?

⁶ “Nangutana kamo kon kanus-a ako mohunong
sa pagsilot kaninyo pinaagi sa akong espada.

Miingon kamo nga ibalik ko na kini sa iyang sakoban
ug pasagdan lang kamo.

⁷ Apan unsaon niini paghunong
nga ginamandoan ko man kini sa pagsulong sa Ashkelon
ug sa katawhan nga nagpuyo duol sa dagat?”

48

Ang Mensahe bahin sa Moab

¹ Mao kini ang gisulti sa GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel,
bahin sa Moab:

“Makaluluoy ang Nebo kay laglagon kini.
Maulawan ug ilogon ang Kiriataim,
ug ang kampo niini matumpag.

² Dili na dayegon ang Moab.
Didto sa Hesbon, nagplano ang kaaway
sa paglaglag sa Moab.

Miingon sila, ‘Dali! Laglagon ta ang Moab.’
Ang lungsod sa Madmen sulongon
usab sa mga kaaway ug mahimong awaaw.

³ Paminawa ninyo ang singgit sa pagpakitabang gikan sa Horonaim
tungod sa grabe nga kagubot ug kalaglagan.

⁴ Malaglag gayod ang Moab,
ug manghilak ang mga kabataan.

⁵ Ang mga lumulupyo sa Moab manghilak
ug magbakho samtang gatungas sa Luhit.
Ug sa paglugsong ngadto sa Horonaim,
madunggan ang pagtiyabaw tungod sa kalaglagan.

⁶ Luwasa ang inyong kaugalingon!
Pangikyas kamo ngadto sa kamingawan.

⁷ Kamo nga mga taga-Moab,
nagsalig kamo sa inyong abilidad ug bahandi.
Bihagon kamo apil ang inyong dios-dios nga
si Kemosh ug ang iyang mga pari ug mga opisyal.

⁸ Moadto sa matag lungsod ang tiglaglag
ug walay lungsod nga makalingkawas.
Malaglag usab ang mga lungsod sa kapatagan
ug sa patag ibabaw sa bukid.
Mahitabo gayod kini, kay ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

⁹ Kon aduna lang untay pako ang Moab,
makalupad unta siya palayo,*

† 47:4 Caftor: o Creta.

* 48:9 Kon aduna...palayo: o Asini ang Moab aron wala nay motubo niini nga mga tanom.

kay dili na pagapuy-an ang mga lungsod niini
ug mahimong awaaw na kini.

10 “Panghimaraoton ang tawong magbangay-bangay
sa pagbuhat sa buluhaton sa GINOO batok sa Moab.

Panghimaraoton ang tawong dili mogamit
sa iyang espada sa pagpatay sa mga taga-Moab.

11 “Sukad sa iyang pagsugod, hayahay ang Moab.

Wala gayod kini sukad mabihag.

Sama kini sa bino nga wala tandoga o ibalhin-balhin ug sudlanan.

Busa wala gayod mausab ang iyang lami ug kahumot.

12 Apan moabot ang adlaw,” nga magpadala akog mga kaaway
nga moyabo niini ug modugmok sa iyang sudlanan.

13 Unya ikaulaw sa Moab ang ilang dios-dios nga si Kemosh,
maingon nga gikaulaw sa katawhan sa Israel ang Betel[†] nga ilang
gisaligan.

14 “Nanghambog ang mga taga-Moab
nga maisog sila nga mga sundalo.

15 Apan malaglag gayod ang Moab
ug ang mga lungsod niini.

Pamatyon ang iyang kinaisogan nga mga batan-on.”

Ako, ang GINOO nga Makagagahom nga Hari,
ang nag-ingon niini.

16 “Hapit na ang kalaglagan sa Moab.

17 Pagbangotan kamong mga nasod nga anaa sa iyang palibot,
kamong tanan nga nasayod sa kabantog sa Moab!

Pagsubo kamo ug moingon, ‘Natapos na ang Moab!

Nabali na ang iyang baston,

ang baston nga nagsimbolo sa iyang gahom ug kabantog.’

18 “Kamong mga lumulupyo sa Dibon,

pagpaubos kamo ug yaka sa yuta,

kay ang tiglaglag sa Moab mosulong kaninyo ug panggub-on
niini ang inyong pinarilan nga mga lungsod.

19 Kamo nga nagpuyo sa Aroer,

barog kamo daplin sa dalan ug pagbantay.

Pangutan-a ang mga nakaikyas kon unsay nahitabo.

20 Motubag sila, ‘Nalaglag ug naulawan ang Moab.

Busa pagsubo kamo ug panghilak.

Isinggit ninyo sa Arnon nga nalaglag ang Moab.’

21 Silotan usab ang mga lungsod sa patag

ibabaw sa bukid: ang Holon, Jahaz, Mefaat,

22 Dibon, Nebo, Bet Diblataim,

23 Kiriataim, Bet Gamul, Bet Meon,

24 Keriot, ug Bozra. Moabot na ang silot

sa tanang lungsod sa Moab, duol man o layo.

25 Wala nay gahom ang Moab ug huyang na kini.”

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

[†] 48:13 Betel: o ang dios-dios nga nating baka sa Betel.

- 26 “Huboga ang Moab,
kay naghuna-huna siya nga labaw siya kanako.
Moligid siya sa iyang kaugalingong suka
ug mahimong kataw-anan.
- 27 Mga lumulupyo sa Moab, dili ba gibiyay-biyay man ninyo ang Israel?
Ngano, nasakpan ba siya uban sa mga kawatan,
nga magpanglingo[‡] man kamo matag hisgot ninyo kaniya?
- 28 Biya na kamo sa inyong mga lungsod
ug puyo kamo sa batoon nga bukid,
sama sa salampati nga nagsalag diha sa pangpang.
- 29 “Labihan kaayo kamo ka garboso.
Nasayod ako kon unsa kataas ang inyong pagtan-aw sa inyong kaugalingon
ug kon unsa kamo kamapahitas-on.
- 30 Ako, ang GINOO, nasayod kon unsa kamo kahambogiro.
Apan dili tinuod ang inyong gipanghambog ug wala kini kapuslanan.
- 31 Busa maghilak ako alang sa Moab ug sa mga taga-Kir Hareset.[§]
- 32 Maghilak usab ako alang sa katawhan sa Sibma,
labaw pa sa paghilak ko sa mga taga-Jazer.
O Sibma, sama ka sa ubas nga ang mga sanga miabot sa tabok
sa Patayng Dagat hangtod sa Jazer.
Apan karon gihurot ug panguha sa tiglaglag ang imong mga bunga.
- 33 Mahanaw ang kalipay ug kasadya diha sa mga kaumahan
ug mga ubasan sa yuta sa Moab.
Wala nay modagayday nga bino sa mga pug-anan.
Wala nay magpuga ug ubas nga inubanan sa singgit sa kalipay.
Adunay pagsinggit apan dili singgit sa kalipay.
- 34 “Ang pagtiyabaw madunggan
gikan sa taga-Hesbon hangtod sa Eleale ug sa Jahaz.
Madungog usab kini sa Zoar hangtod sa Horonaim ug Eglat Shelishiya.
Kay bisan ang sapa sa Nimrim mahubsan.
- 35 Pamatyon ko kadtong mga taga-Moab nga gahalad
sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit
ug ang nagsunog ug insenso sa ilang mga dios.[¶]
- Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 36 “Busa mag-agulo gayod ako alang sa Moab ug sa mga taga-Kir Hareset,
sama sa subo nga tingog sa plawta nga gitukar alang sa patay.
Nahanaw na ang bahandi nga ilang naangkon.
- 37 Ang matag-usa magpakita ug pagsubo pinaagi sa
pagpaupaw, pagpamalbas, pagsamad-samad
sa ilang mga kamot, ug pagbistig sako.
- 38 Maniyabaw ang mga tawo diha sa atop
sa ilang kabalayan ug sa mga plasa,
kay gilaglag ko ang Moab sama sa pagbuak
sa usa ka banga nga wala nay nagtagad.
- 39 Nalaglag na ang Moab! Paminawa
ang pagtiyabaw sa iyang mga lumulupyo.
Maulawan pag-ayo ang Moab,
ug biyay-biyayon kini ug malisang ang tanang lugar

[‡] 48:27 *magpanglingo*: timaan sa ilang pagbiyay-biyay. [§] 48:31 *Kir Hareset*: o *Kir Heres*.

sa palibot niini nga nakakita sa nahitabo.”

⁴⁰ Nagpadayon pa gayod sa pagsulti ang GINOO,
“Tan-awa! Ang kaaway sa Moab
daw agila nga mosakdap niini.

⁴¹ Mailog ang mga lungsod* ug ang mga kuta sa Moab.
Nianang panahona ang mga sundalo sa Moab bation
sa kahadlok nga sama sa babayeng nagbati.

⁴² Malaglag gayod ang Moab tungod kay naghuna-huna siya
nga labaw siya sa GINOO.

⁴³ Kalisang, bung-aw, ug lit-ag
ang nagpaabot sa mga taga-Moab.

⁴⁴ Ang moikyas sa kalisang mahulog sa bung-aw.
Ang makagawas sa bung-aw, malit-agan,
kay silotan ko gayod ang Moab sa gitakda nga panahon.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

⁴⁵ “Ang makaluluoy nga nakaikyas gustong manago sa Hesbon.
Apan ang Hesbon nga gidumala kanhi ni Haring Sihon nagdilaab.
Gilamoy sa kalayo ang mga bukid diin nagtago
ang mga taga-Moab nga hilig makig-away.

⁴⁶ Alaot gayod kamo, mga taga-Moab!
Malaglag kamong nagsimba sa dios-dios nga si Kemosh,
ug pamihagon ang inyong mga kabataan.

⁴⁷ “Apan sa ulahing mga adlaw ibalik ko ang maayong kahimtang sa Moab.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”
Mao kadto ang mensahe bahin sa Moab.

49

Ang Mensahe bahin sa Amon

¹ Mao kini ang gisulti sa GINOO bahin sa mga Amonihanon:
“Kamong mga tawo nga nagsimba sa dios-dios nga si Molec,
nganong giilog ninyo ug gipuy-an ang mga lungsod sa yuta ni Gad?
Wala bay mga kaliwat si Israel nga manunod niini nga yuta?

² Ako, ang GINOO, nag-ingon nga moabot ang panahon
nga ipasulong ko sa mga kaaway ang Raba nga inyong ulohang lungsod.
Gub-on kini ug sunogon ang mga baryo libot niini.
Niining paagiha abugon usab sa mga Israelinhon ang miabog kanila.

³ Panghilak kamo taman sa ginhawa,
kamong taga-Hesbon, kay napukan na ang Ai.
Panghilak usab kamo nga taga-Raba!
Pagbisti kamog sako, pagbangotan,
ug dagan kamo ngadto-nganhi sa kilid sa mga paril,
kay bihagon ang inyong dios-dios
nga si Molec uban sa iyang mga pari ug mga opisyal.

⁴ Mga maluibon, nganong gipanghambog man ninyo
ang inyong tabunok nga mga walog?
Nagsalig kamo sa inyong bahandi
ug nag-ingon nga walay makahimo pagsulong kaninyo.

⁵ Ako, ang GINOONG Dios nga Makagagahom,

* 48:41 mga lungsod: o Keriot.

magpadala kaninyo ug mga kaaway gikan
sa mga nasod sa inyong palibot sa paghadlok kaninyo.
Abugon nila kamo sa inyong yuta,
ug walay motigom kaninyong mga nangikyay.

- 6 “Apan sa kaulahian, ibalik ko
ang maayong kahimtang sa mga Amonihanon.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

Ang Mensahe bahin sa Edom

7 Mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom bahin sa Edom:
“Hain na man ang mga maalamon sa Teman?

Wala na bay nahibiling maayong magtatambag?

- 8 Kamong mga namuyo sa Dedan, pangikyay kamo
ug tago sa lawom nga mga langub.

Kay padad-an kog katalagman ang mga kaliwat ni Esau
sa panahon nga silotan ko sila.

- 9 Dili ba nga magbiling man gayod
ug mahagdaw ang mga tigpamupo ug ubas?

Dili ba nga kon mangawat ang mga kawatan
panahon sa kagabhion ang mga butang lang
nga ilang gusto maoy ilang kuhaon?

- 10 Apan hudton ko gayod ug kuha ang tanang kabtangan sa mga kaliwat
ni Esau.

Himuon kong dayag ang ilang mga tago-anan
aron dili na sila makatago.

Mangamatay ang ilang kabataan, mga paryente,
ug mga silingan. Wala gayoy mahibiling kanila.

- 11 Apan ibilin kanako ang inyong mga nailo kay atimanon ko sila.
Ug ang inyong mga biyuda makasalig gayod kanako.”

12 Nagpadayon pa gayod sa pag-ingon ang GINOO, “Kon kadtong dili angay
nga silotan masilotan, kamo pa kaha? Silotan ko gayod kamo!

13 Gisaad ko sa akong kaugalingon nga malaglag ang Bozra. Mahimo
kinong usa ka makalilisang nga talan-awon, ug biay-biayon kini ug gamiton
ang iyang ngalan sa pagpanghimaraot. Ang tanang mga lungsod niini mag-
pabiling guba hangtod sa hangtod. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

- 14 Nadungog ko ang balita gikan sa GINOO.

Nagpadala siyag mensahero ngadto sa mga nasod
sa pagsulti kanila nga mangandam alang sa gira
ug paghanggat kanila sa pagsulong sa nasod sa Edom.

- 15 Kay nag-ingon ang GINOO ngadto sa mga taga-Edom,
“Himuon ko kamong labing ubos sa mga nasod,
ug tamayon nila kamo.

- 16 Nagpasigarbo kamo nga nagpuyo kamo
sa baton ug taas nga mga bungtod.

Apan gilingla lang kamo sa inyong garbo
ug sa inyong pagtuo nga nahadlok kaninyo ang ubang mga nasod.

Kay bisan pag himuon ninyong sama kahabog sa gisalagan
sa agila ang inyong gipuy-an, pukanon mo nako.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

- 17 Nag-ingon pa gayod ang GINOO,
“Kalisangan sa mga tawo ang Edom tungod sa nahitabo niini.

Ang tanang molabay madismaya nga daw dili makatuo sa nahitabo niining nasora.

18 Sama nga nalaglag ang Sodoma ug Gomora
ug ang mga lungsod sa palibot niini,
malaglag usab ang Edom.

Ug wala na gayoy magpuyo niini.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

19 “Pakalitan kog sulong ang Edom,
sama sa liyon nga gikan sa kalasangan duol sa Suba sa Jordan
nga migukod sa mga karnero sa sabsabanan.

Patibulaagon ko sila ug padumalahan ko
ang Edom sa tawo nga akong pilion.

Kinsay ikatandi kanako?
Kinsay mangahas pagsukol kanako?
Kinsa nga pangulo ang makigbatok kanako?

20 “Busa paminawa ninyo ang akong giplano nga buhaton
batok sa Edom ug sa mga lumulupyo sa Teman.

Ang ilang mga kabataan bihagon,
ug ang ilang yuta laglagon tungod sa ilang gibuhat.

21 Matay-og ang yuta sa linagubo sa pagkalaglag sa Edom,
ug ang ilang pagtiyabaw madungog hangtod sa Pulang Dagat.

22 Tan-awa! Ang kaaway daw agila
nga molupad ug mosakdap sa Bozra.

Nianang panahona ang mga sundalo sa Edom
bation ug kahadlok sama sa bation sa babayeng nagbati.”

Ang Mensahe bahin sa Damasco

23 Mao kini ang mensahe bahin sa Damasco,
“Gibati ug kahadlok ang mga taga-Hamat
ug taga-Arpad sa daotang balita nga ilang nadungog.
Nabalaka sila ug dili mahimutang sama sa dagat nga baloron.

24 Nawad-an sa kadasig ang mga taga-Damasco
ug nangikyas tungod sa kahadlok.

Nataranta, naguol, ug gibati silag kasakit
sama sa babayeng nagbati.

25 Gitalikdan na ang bantogan
ug masadya* nga siyudad sa Damasco!

26-27 Ang iyang batan-ong mga lalaki,
apil ang iyang mga sundalo, mangamatay diha sa kadalanan.

Daoban ko ang paril sa Damasco ug lamyon niini
ang lig-ong mga bahin niining lungsod ni Haring Ben Hadad.
Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang nag-ingon niini.”

Ang Mensahe bahin sa Kedar ug Hazor

28 Mao kini ang gisulti sa GINOO bahin sa Kedar ug sa mga gingharian sa
Hazor nga gisulong ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia:

“Pangandam kamo ug sulonga ninyo ang Kedar!
Laglaga ninyo ang katawhan sa sidlakan!

29 Iloga ang ilang mga tolda, mga kabtangan,
ug mga kahayopan, apil mga kamelyo.

* 49:25 masadya: o akong gikalipay.

Maninggit sila, ‘Gilibotan kita
sa atong makalilisang nga mga kaaway.’

- 30 “Mga taga-Hazor, pagdali kamo sa pag-ikyas!
Ako, ang GINOO, nag-ingon nga panago kamo sa mga langub.
Nagplano ug daotan batok kaninyo si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia.
- 31 “Ako, ang GINOO, nagsugo kanila,
‘Sulonga ang katawhan nga nagpahayahay lang ug walay gikabalak-an.
Ang mga ganghaan sa ilang lungsod walay sira
o trangka ug nagkinabuhi sila nga sila-sila ra.
- 32 Ang ilang mga kamelyo ug ang tanan nilang kahayopan mainyo.
Patibulaagon ko sa tanang dapit ang mga katawhan nga nagpuyo sa
layong dapit[†]
ug padad-an ko silag katalagman gikan sa tanang dapit.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 33 Mahimong awaaw ang Hazor hangtod sa hangtod,
ug walay tawong mopuyo didto kondili ang mga ihalas nga iro[‡] lang.”

Ang Mensahe bahin sa Elam

34 Mao kini ang gisulti sa GINOO kang Propeta Jeremias bahin sa Elam sa
nagsugod pa lang sa paghari si Zedekia sa Juda.

- 35 Miingon ang GINOO nga Makagagahom,
“Pamatyon ko ang mga tigpana sa Elam nga mao
ang pinakamaayo nilang mga sundalo.
- 36 Sulongon ang Elam sa mga kaaway nga naggikan
sa upat ka bahin sa kalibotan ug patibulaagon ko
ang iyang mga lumulupyo sa tanang dapit.
Ug bihagon sila ngadto sa tanang kanasoran sa kalibotan.
- 37 Laglagon ko sila atubangan sa ilang mga kaaway nga buot mopatay kanila.
Sa akong labihan nga kasuko, laglagon ko sila.
Ipasulong ko sila sa mga kaaway hangtod nga mahurot silang tanan.
- 38 Ipahimutang ko sa Elam ang akong trono ug hukman ko sila.
Laglagon ko ang hari ug ang mga opisyal sa Elam.
- 39 “Apan sa kaulahian ibalik ko ang maayong kahimtang sa Elam.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

50

Ang Mensahe bahin sa Babilonia

- 1 Mao kini ang gisulti sa GINOO kang Jeremias bahin sa Babilonia ug sa
katawhan niini:
- 2 “Ipahibalo ngadto sa mga nasod ang balita!
Ipataas ang bandera ug ipahibalo sa tanan.
Malaglag ang Babilonia! Mangadugmok ug maulawan
ang iyang mga dios-dios apil na si Bel ug si Marduk.
- 3 Kay sulongon ang Babilonia sa usa ka nasod
nga gikan sa amihan, ug maawaaw kini.
Wala nay magpuyo niini kay mangikyas
ang mga tawo ug mga kahayopan.

[†] 49:32 nagpuyo sa layong dapit: sa literal, nagpapatul sa ilang patilya. [‡] 49:33 mga ihalas nga iro:
sa English, “jackals”.

- 4 “Ako, ang GINOO, nag-ingon nga nianang higayona,”
ang katawhan sa Israel ug Juda maghilak nga modangop kanako,
ang GINOO nga ilang Dios.
- 5 Mangutana sila kon asa ang dalan paingon sa Jerusalem*
ug mangadto sila didto.
Unya maghimo silag kasabotan nga walay kataposan
uban kanako, ug dili gayod nila kini makalimtan.
- 6 “Ang akong katawhan nahisama sa mga karnero nga nawala.
Gipasagdan sila sa ilang mga tigbantay nga mahisalaag didto sa bukid
ug bungtod ug nalimot na sila sa pagpauli.
- 7 Atakihon sila sa makakita kanila.
Moingon ang ilang mga kaaway,
‘Nakasala sila sa GINOO nga maoy ilang tinuod nga tig-atiman
ug ang paglaom sa ilang mga katigulangan, busa wala
kitay tulubagon sa atong pag-ataki kanila.’
- 8 “Kagiw kamo gikan sa Babilonia!
Biyai ninyo kana nga nasod!
Pag-una kamo sa pagbiya
sama sa laking kanding nga nangulo sa panon!
- 9 Kay ipasulong ko ang Babilonia sa grupo
sa gamhanang mga nasod gikan sa amihan.
Sulongon nila ang Babilonia ug mailog nila kini.
Hanas sila nga mga mamamana ug dili gayod mosipyat.
- 10 Ilogon nila ang mga kabtangan sa Babilonia,
ug magpatuyang silag kuha sa ilang gusto.”
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 11 “Katawhan sa Babilonia, giilogan ninyo sa mga kabtangan
ang katawhan nga akong gipanag-iyahan.
Naglipay kamo ug nagsadya nga daw mga dumalagang baka sa sabsabanan
o sa laking kabayo nga nagbahihi.
- 12 Apan pakaulawan ko gayod ang inyong nasod.†
Mahimo kining labing ubos sa tanang nasod,
ug mahimong usa ka awaaw ug disyerto.
- 13 Tungod sa akong kasuko, wala gayoy mopuyo
sa Babilonia ug maawaaw gayod kini nga dapit.
Ang tanang moagi bation ug kahadlok ug mopadayag sa ilang pagtamay
tungod sa tanang mahitabo niini nga nasod.
- 14 “Kamo nga mga mamamana,
pwesto na kamo libot sa Babilonia.
Ihurot pagpana ngadto kaniya ang inyong
mga udyong kay nakasala siya sa GINOO.
- 15 Paninggit kamo batok kaniya sa tanang direksyon.
Tan-awa! Misunder na ang Babilonia!
Nangalumpag na ang iyang mga tore
ug nangaguba na ang iyang mga paril.
Panimalos kini sa GINOO kaniya,
busa panimasli ninyo siya

* 50:5 *Jerusalem*: sa Hebreo, *Zion*. Mao usab sa bersikulo 28. † 50:12 *nasod*: sa literal, *inahan*.

ug buhata kaniya ang gibuhat niya ngadto sa uban.

16 Puoha sa Babilonia ang mga mananomay ug mga mangangani.
Luwasa ang mga binihag gikan sa espada sa mga kaaway
ug papaulia sila sa ilang kaugalingong mga dapit.

17 “Ang mga Israelinhon sama sa nahisalaag nga mga
karnero nga gigukod sa mga liyon.

Una, gitukob sila sa hari sa Asiria, ug unya gikit-kit
ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ang ilang mga bukog.”

18 Busa ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel nag-ingon,
“Silotan ko ang hari sa Babilonia,
sama nga gisilotan ko ang hari sa Asiria.

19 Apan pabalikon ko ang mga Israelinhon sa ilang nasod.
Mahisama sila sa mga karnero nga mangaon sa Carmel,
sa Basan, ug sa mga kabungtoran sa Efraim ug Gilead,
ug matagbaw gayod sila.

20 Nianang higayona, mahanaw na ang mga sala
ug kalapasan sa nahibiling mga katawhan sa Israel ug Juda, kay pasay-
loon ko sila.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

Ang Silot sa GINOO ngadto sa Babilonia

21 Miingon pa gayod ang GINOO,
“Sulonga ninyo ang Merataim ug ang Pekod.
Pamatya sila ug laglaga sa hingpit.”
Buhata ang tanang gisugo ko kaninyo.

22 Madungog ang singgit sa gira
ug ang kasaba sa labihan nga pagkagun-ob sa tibuok yuta.

23 Ang Babilonia sama sa martilyo nga midugmok sa mga nasod,
apan karon nadugmok na kini.
Nahadlok ang tanang nasod sa nahitabo niini!

24 Babilonia, nagbutang akog lit-ag alang kanimo
ug wala ka makamatikod nga nalit-agan ka na.
Nadakpan ka kay nakigbatok ka kanako.

25 Giablihan ko ang tipiganan sa akong mga armas
ug gipagawas ko ang mga armas
nga akong gamiton sa pagpahamtang sa akong kasuko.
Kay ako, ang GINOONG Dios nga Makagagahom,
adunay buluhaton diha kanimo, Babilonia!

26 Mga kaaway sa Babilonia nga naggikan sa layong dapit,
sulonga ninyo ang Babilonia.

Ablihi ninyo ang iyang mga bodega.
Tapoka ninyo ang mga kabtangan nga inyong nailog
nga daw nagtapok kamo ug trigo.

Laglaga ninyo sa hingpit ang mga taga-Babilonia.
Kinahanglan walay mahibiling buhi.

27 Pamatya ninyo ang tanan nilang
mga sundalo nga pareho sa nating torong baka.
Alaot sila kay miabot na ang panahon nga silotan sila.

28 Paminawa ang mga tawo nga nakaikyas gikan sa Babilonia.
Nagsugilon sila didto sa Jerusalem kon giunsa pagpanimalos sa GINOO
nga atong Dios ang Babilonia tungod sa ilang gihimo sa iyang Templo.

- 29 “Ipasulong ninyo sa mga mamamana ang Babilonia.
Paliboti ninyo kini aron walay makaikyas.
Balosi ninyo siya sumala sa iyang gibuhat.
Buhata ngadto kaniya ang iyang gibuhat ngadto sa uban,
kay misukol siya sa GINOO, ang Balaan nga Dios sa Israel.
- 30 Busa mangamatay ang iyang mga batan-ong lalaki diha sa kadalanan,
apil ang tanan niyang mga sundalo,” miingon ang GINOO.
- 31 “Ako, ang GINOONG Dios nga Makagagahom,
nag-ingon nga kaaway ka nako, Babilonia nga mapahitas-on!
Miabot na ang panahon nga silotan ka nako.
- 32 Malaglag ka gayod, mapahitas-on nga nasod,
ug walay mopabangon kanimo.
Sunogon ko ang imong mga lungsod
ug ang tanang lungsod libot niini.”
- 33 Nag-ingon pa gayod ang GINOO nga Makagagahom,
“Gidaog-daog ang katawhan sa Israel ug Juda.
Gibihag sila ug gibantayan pag-ayo ug dili gayod hatagag kagawasan.
- 34 Apan gamhanan ako nga ilang Manluluwas;
GINOO nga Makagagahom ang akong ngalan.
Labanan ko sila aron mahatagag kalinaw ug kapahulayan ang kalibotan.
Apan guboton ko ang mga lumulupyo sa Babilonia.
- 35 “Ako, ang GINOO, nag-ingon nga ipahamtang
ang espada sa kalaglagan ngadto sa katawhan sa Babilonia,”
sa iyang mga opisyal, ug sa mga maalamon.
- 36 Ipahamtang usab kini ngadto sa iyang mga bakakong propeta
ug ngadto sa iyang mga sundalo.
Ug mahimo silang mga buang-buang
ug mangalisang gayod sila.
- 37 Ipahamtang pa gayod kini ngadto sa iyang mga kabayo
ug mga karwahi, ug sa tanang dumuduong nga kaabin niya.
Ug mahimo silang sama sa babaye! Ipahamtang usab kini
ngadto sa iyang mga bahandi, ug ilogon kini.
- 38 Mahiagom sa hulaw ang tanan niyang katubigan.
Tungod kay ang Babilonia dapit nga daghag mga dios-dios
ug nalingla ang mga tawo niining makalilisang nga mga dios-dios.
- 39 “Mga ihalas nga mga mananap, ihalas nga mga iro,†
ug langgam na lang ang magpuyo sa Babilonia.
Dili na gayod kini puy-an pag-usab sa mga tawo hangtod sa hangtod.
- 40 Sama nga gilaglag ko ang Sodoma ug Gomora,
ug ang mga lungsod sa palibot niini, laglagon ko usab ang Babilonia.
Wala na gayoy magpuyo didto,”
miingon ang GINOO.
- 41 “Tan-awa! Adunay moabot nga mga sundalo gikan sa amihan.
Usa ka gamhanang nasod ug daghang mga hari nga gikan sa layong
dapit
ang nangandam sa pagpakig-gira sa Babilonia.
- 42 Armado sila sa mga pana ug mga bangkaw.
Bangis sila ug walay kaluoy.

† 50:39 ihalas nga mga iro: sa English, “hyenas”.

Ang ilang kasaba sama sa dahunog sa makusog nga balod
 samtang nagsakay sila sa ilang mga kabayo.
 Moabot sila nga andam na sa pagsulong kaninyo
 nga mga lumulupyo sa Babilonia.

⁴³ Madunggan kini sa hari sa Babilonia,
 ug manghuyhoy ang iyang mga abaga.

Bation niya ang kaguol ug kasakit nga
 sama sa bation sa babayeng nagbati.

⁴⁴ Pakalitan kog sulong ang Babilonia,
 sama sa liyon nga gikan sa kalasangan duol sa
 Suba sa Jordan nga migukod sa mga karnero sa sabsabanan.

Patibulaagon ko sila ug padumalahan
 ko ang Babilonia sa tawo nga akong pilion.

Kinsay ikatandi kanako?

Kinsay mangahas pagsukol kanako?

Kinsa nga pangulo ang makigbatok kanako?"

⁴⁵ Busa paminawa ang giplano ko nga buhaton batok sa Babilonia.

Ang ilang mga kabataan bihagon,
 ug ang ilang yuta laglagon tungod sa ilang gibuhat.

⁴⁶ Matay-og ang yuta sa linagubo sa pagkalaglag sa Babilonia,
 ug ang ilang pagtiyabaw madungog sa ubang mga nasod.

51

Ang Dugang nga Silot alang sa Babilonia

¹ Mao pa gayod kini ang gisulti sa GINOOG bahin sa Babilonia:

"Aghaton ko ang tiglaglag sa pagsulong sa Babilonia ug sa katawhan niini.*

² Magpadala akog mga langyaw nga mosulong sa Babilonia.

Laglagon nila kini nga daw sa nagpalid silag tahop.

Sulongon nila gikan sa nagkalain-laing bahin
 ang Babilonia sa adlaw sa paglaglag.

³ Dili na nila hatagag higayon ang mga mamamana sa Babilonia
 sa paggamit sa ilang mga pana o mga taming.

Wala gayod silay ibiling mga batan-ong lalaki.

Laglagon nila sa hingpit ang mga sundalo sa Babilonia.

⁴ Magbuy-od ang mga patayng lawas
 ug magkatag ang mga samaran diha sa kadalanan.

⁵ Kay ako, ang GINOONG Dios nga Makagagahom,
 ang Balaan nga Dios sa Israel, wala magsalikway sa Israel
 ug juda bisan pag napuno sa kadaotan ang ilang yuta.

⁶ "Biya kamo gikan sa Babilonia!

Luwasa ninyo ang inyong kaugalingon!

Ayaw pagtugot nga malaglag kamo
 tungod sa sala sa Babilonia.

Kay panahon na nga balosan nako siya
 sumala sa iyang gibuhat.

⁷ Nahisama siya sa kopa nga bulawan
 nga puno sa bino dinhi sa akong kamot.

Gipainom niya ang mga nasod sa tibuok kalibotan,

* **51:1** katawhan niini: sa Hebreo, *katawhan sa Leb Kamai*, nga lain pang ngalan sa Babilonia.

busa nangahubog sila ug nangabuang.

8 Kalit nga malaglag ang Babilonia!

Pagsubo kamo alang kaniya.

Tambali ninyo ang iyang mga samad,
basin pag maayo siya.

9 “Miingon ang mga Israelinhon nga namuyo didto,

‘Tambalan unta namo ang Babilonia

apan dili na gayod siya maulian,

kay sangko na sa langit ang iyang mga sala,

busa gisilotan siya sa GINOO.

Tana! Mamiya na kita

ug mamauli sa tagsa-tagsa nato ka dapit.

10 “ ‘Nanimalos ang GINOO alang kanato.

Dali mangadto kita sa Jerusalem†

ug isugilon didto ang gibuhat sa GINOO nga atong Dios.’

11 “Manimalos ang GINOO ngadto sa Babilonia

tungod sa pagguba niini sa iyang Templo.

Giaghat sa GINOO ang mga hari sa Medes

sa paglaglag sa Babilonia kay mao kini ang iyang katuyoan.

Baira ninyo ang inyong mga pana

ug andama ang inyong mga taming.

12 Ipataas ang bandera ug sulonga ang Babilonia.

Dugangi pa ang mga tigbalantay

ug ipuwesto sila libot sa siyudad!

Pangandam alang sa pagpangatang

kay panahon na nga buhaton sa GINOO

ang iyang giplano batok sa katawhan sa Babilonia.

13 Babilonia, abunda ka sa tubig

ug daghan kag bahandi.

Apan miabot na ang imong kataposan,

ang panahon sa imong kalaglagan.

14 Nagsaad ang GINOO nga Makagagahom

sa iyang kaugalingon nga nagkanayon,

Lukopon ko sa sundalo sa mga kaaway nga

sama kadaghan sa dulong ang imong yuta,

ug mosinggit sila batok kaninyo.

Ang mga Pagdayeg ngadto sa GINOO

15 “Gibuhat sa GINOO ang langit

ug ang kalibotan pinaagi sa iyang gahom ug kaalam.

16 Sa iyang pagmando,

nagdahunog ang mga tubig nga anaa sa kalangitan.

Ginapatungha niya ang mga panganod.

Ginapakilat niya kon mag-ulan,

ug nagpadala siyag hangin

gikan sa iyang mga tipiganan.

17 “Mga hungog ug buang-buang ang mga tawong nagsimba sa mga dios-dios.

† 51:10 Jerusalem: sa Hebreo, Zion. Mao usab sa bersikulo 24.

Maulawan ang mga platero tungod sa ilang mga dios-dios, kay mini kini. Wala kini kinabuhi.

18 Talamayon kini ug walay pulos.

Sa panahon sa pagsilot malaglag silang tanan.

19 Apan ang Dios ni Jacob[‡] dili sama niana.

Siya ang naghimo sa tanang butang, apil ang katawhan nga iyang gipanag-iyahan.

GINOO nga Makagagahom ang iyang ngalan.”

Ang Martilyo sa GINOO

20 Miingon ang GINOO,

“Ikaw[§] ang akong martilyo, ang akong armas sa gira.

Pinaagi kanimo laglagon ko ang mga nasod ug mga gingharian,

21 ang mga kabayo ug tigkabayo,

ang mga karwahi ug mga tigkarwahi.

22 Laglagon ko usab pinaagi kanimo ang mga lalaki

ug babaye, mga tigulang ug mga bata,

ug mga ulitawo ug mga putli nga babaye.

23 Laglagon ko pa gayod pinaagi kanimo ang mga kahayopan

ug ang mga tighantay niini,

ang mga mag-uuma ug mga baka,

ug ang mga pangulo ug mga opisyal.

24 “Mga katawhan ko, ipakita ko kaninyo nga balosan ko ang Babilonia ug ang katawhan niini sa tanan nilang daotang gibuhat ngadto sa Jerusalem,” miingon ang GINOO niini.

25 “Kaaway ka nako, Babilonia,

ikaw nga ginatawag ug Bukid nga Tiglaglag!

Gilaglag mo ang tibuok kalibotan.

Gamiton ko ang akong gahom batok kanimo.

Lumpagon ka nako ug mahimo kang abo.

26 Wala na gayoy bato nga makuha gikan kanimo

nga mahimong gamiton sa pagpatindog ug gambalay.

Maawaaw ka hangtod sa kahangtoran,” miingon ang GINOO niini.

27 “Ipataas ang bandera ingon nga ilhanan sa pagsulong!

Patingoga ang budyong ngadto sa mga nasod!

Paandama sila sa pagsulong sa Babilonia.

Pasulonga ang mga sundalo sa Ararat, Mini, ug Askenaz.

Pagpili kamog pangulo ug pagpadala kamog mga kabayo

nga sama kadaghan sa dulong.

28 Paandama sa pagsulong sa Babilonia ang mga hari sa Medes,

uban sa ilang mga tigdumala ug mga opisyal,

ug ang tanang nasod nga sakop nila.

29 Daw sa tawong magkurog ug maglimbag-limbag sa kasakit ang Babilonia,

tungod kay himuon sa GINOO ang iyang giplano batok niini,

ug mahimo kining awaaw nga dapit diin wala nay magpuyo.

30 Moundang sa pagpakig-gira ang mga sundalo

ug magpabilin na lang sa ilang mga kuta.

Mawad-an silag kusog ug mahimong

sama kahuyang sa mga babaye.

[‡] 51:19 *Dios ni Jacob*: sa literal, *bahin ni Jacob*.
GINOO sa pagpildi sa Babilonia.

[§] 51:20 *Ikaw*: mahimong si Cyrus, nga gigamit sa

- Mangasunog ang mga balay sa Babilonia
 ug mangaguba ang mga trangka sa mga ganghaan niini.
- 31 Magsunod-sunod sa pag-abot ang mga tigbalita
 sa pagsugilon sa hari sa Babilonia nga ang iyang tibuok siyudad nailog
 na.
- 32 Nailog na ang mga tabokanan sa suba.
 Nasunog ang mga tago-anan, ug nataranta ang mga sundalo.”
- 33 Miingon ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel,
 “Ang Babilonia mahisama sa trigo
 nga dali na lang anihon ug linason.”
- 34-35 Miingon ang mga taga-Jerusalem,
 “Si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia daw sa dragon nga milamoy
 kanamo.
 Gibusog niya ang iyang kaugalingon sa among mga bahandi.
 Wala gayod siyay gibilin sa among siyudad.
 Nahisama kini sa banga nga walay sulod.
 Giabog niya kami ug nagkatibulaag kami.
 Hinaut unta nga buhaton usab ngadto sa Babilonia
 ang iyang gihimo kanamo ug sa among kabataan.
 Hinaut unta nga paninglan ang mga lumulupyo sa Babilonia
 sa ilang kabangis nganhi kanamo.”
- 36 Busa miingon ang GINOO:
 “Mga katawhan sa Jerusalem, labanan ko kamo.
 Ug manimalos gayod ako alang kaninyo.
 Ipamala ko ang dagat ug ang mga tuboran sa Babilonia.
- 37 Mahimo kining guba nga nasod! Kataw-an ug tamayon kini,
 ug wala nay magpuyo niini gawas sa mga ihalas nga iro.*
- 38 Ang mga taga-Babilonia magngulob nga daw mga liyon.
- 39 Ug kon pananglit gutom sila,
 magpakombira ako alang kanila.
 Hubogon, lipayon, ug pakatulogon ko sila
 hangtod nga dili na makamata pa,”
 miingon ang GINOO niini.
- 40 “Dad-on ko sila nga daw mga karnero
 ug kanding ngadto sa ihawanan.
- 41 “Pagkamakalilisang ang pagkalaglag sa Babilonia,[†]
 ang nasod nga gidayeg sa tibuok kalibotan!
 Malisang ang mga nasod sa nahitabo kaniya.
- 42 Lapawan sa mga dagko ug nagdahunog nga balod ang Babilonia.
- 43 Maawaaw ang mga lungsod niini, sama sa disyerto
 nga mala ug walay nagpuyo o bisan adunay molabay.
- 44 Silotan ko si Bel nga dios-dios sa Babilonia.
 Ipasuka ko kaniya ang iyang gipanglamoy.[‡]
 Dili na modagsa ang mga nasod sa pagsimba kaniya.
 Ug ang mga paril sa Babilonia mangalumpag.
- 45 “Mga katawhan ko, pangikyas kamo gikan sa Babilonia!

* **51:37** mga ihalas nga iro: sa English, “jackals”. † **51:41** Babilonia: sa Hebreo, *Sheshak*. ‡ **51:44**
 ang iyang gipanglamoy: tingali ang buot ipasabot, ang mga tawo nga gibihag sa Babilonia ug ang mga
 kabtangan nga iyang gipang-ilog.

Luwasa ninyo ang inyong kinabuhi sa dili ko pa ipahiagom ang akong kasuko.

⁴⁶ Apan ayaw kamo kahadlok o kaluya kon moabot diha sa inyong nasod ang mga balita mahitungod sa gira. Kay ang mga balita mahitungod sa kagubot ug panaggira sa mga hari moabot matag tuig.

⁴⁷ Moabot gayod ang higayon nga silotan ko ang mga dios-dios sa Babilonia. Maulawan pag-ayo ang tibuok Babilonia. Mangamatay ang iyang mga samaran ug magbuy-od ang mga patayng lawas sa iyang katawhan.

⁴⁸ Unya mosinggit sa kalipay ang langit ug ang kalibotan, ug ang tanang anaa kanila, sa pagkalaglag sa Babilonia. Kay sulongon kini sa mga tiglaglag nga gikan sa amihan," miingon ang GINOO niini.

⁴⁹ "Kinahanglan gayod nga malaglag ang Babilonia tungod sa iyang pagpamatay sa mga Israelinhon ug sa uban pang mga tawo sa kalibotan.

⁵⁰ Kamong nakaikyas sa kamatayon, biya na kamo sa Babilonia! Ayaw kamo pagpabilin diha. Hinumdomi ninyo ang GINOO ug ang Jerusalem bisan anaa kamo sa layong dapit.

⁵¹ "Nag-ingon kamo, 'Naulaw kami. Guinsulto kami ug gipakaulawan tungod kay ang Templo sa GINOO gipasipalahan sa mga dili Israelinhon.'

⁵² "Apan moabot gayod ang higayon nga silotan ko ang mga dios-dios sa Babilonia. Ug madungog ang inagulo sa mga samdan nga mga taga-Babilonia sa tibuok nilang dapit," miingon ang GINOO.

⁵³ "Bisan ug mosangko pa sa langit ang mga paril sa Babilonia, ug bisan ug lig-onon pa niya kini, padad-an ko gihapon siyag mga tiglaglag," miingon ang GINOO niini.

⁵⁴ "Madungog ang tiyabaw sa pagpakitabang sa Babilonia tungod sa pagkalaglag niini.

⁵⁵ Laglagon ko ang Babilonia, ug pahilomon ko kini. Mosulong kaniya ang mga kaaway nga daw sa naghaguros nga mga balod.

Maglanog ang kabanha sa ilang pagsulong.

⁵⁶ Moabot ang tiglaglag sa Babilonia ug bihagon ang iyang mga sundalo, ug mangabali ang ilang mga pana. Kay ako, ang GINOO, mao ang Dios nga nagsilot sa daotan. Silotan ko gayod ang Babilonia sa angay kaniya.

⁵⁷ Hubogon ko ang iyang mga opisyal, mga maalamong mga tawo, mga tigdumala, mga komander, ug ang iyang mga sundalo. Makatulog sila ug dili na makamata," ingon sa Hari, kansang ngalan GINOO nga Makagagahom.

⁵⁸ Miingon pa gayod ang GINOO nga Makagagahom:
 “Lumpagon ang mga bagang paril sa Babilonia,
 ug sunogon ang habog niya nga mga ganghaan.
 Naghago ang katawhan sa walay pulos,
 kay masunog lang kini.”

Ang Mensahe ni Jeremias alang sa Babilonia

⁵⁹ Mao kini ang mensahe nga gisulti ni Jeremias kang Seraya nga usa ka taas nga opisyal ni Haring Zedekia. Si Seraya anak ni Neria ug apo ni Masea. Kini nga mensahe gisulti ni Jeremias kang Seraya sa dihang miadto si Seraya sa Babilonia uban kang Haring Zedekia. Nahitabo kini niadtong ikaupat nga tuig sa paghari ni Zedekia sa Juda.

⁶⁰ Gisulat ni Jeremias sa linukot nga sulatanan ang tanang kalaglagan nga moabot sa Babilonia nga mao ang tanan gayong mahitabo sa Babilonia.

⁶¹ Miingon si Jeremias kang Seraya, “Inig-abot mo sa Babilonia, siguroha nga mabasa mo ug kusog ngadto sa katawhan ang tanang nasulat niini nga sulatanan.

⁶² Unya pag-ampo nga nag-ingon, ‘O GINOO, nag-ingon ka nga laglagon mo kini nga dapit aron wala nay bisan hayop o tawo nga magpuyo dinhi ug mahimo kining awaaw sa walay kataposan.’

⁶³ Pagkahuman mo ug basa niini, hikti kinig bato ug ilabay sa Suba sa Eufrates

⁶⁴ uban sa pag-ingon, ‘Mao kana ang mahitabo sa Babilonia, maunlod kini ug dili na gayod makatunga tungod sa kalaglagan nga ipahamtang sa GINOO kaniya. Mangamatay gayod ang iyang katawhan.’ ”

Dinhi nahuman ang mensahe ni Jeremias.

52

Ang Pagkalaglag sa Jerusalem

(2 Hari 24:18-25:30; 2 Cron. 36:11-21)

¹ Nag-edad si Zedekia ug 21 ka tuig sa dihang nahimo siyang hari. Sa Jerusalem siya nagpuyo, ug naghari siya sulod sa 11 ka tuig. Ang iyang inahan mao si Hamutal nga anak ni Jeremias nga taga-Libna.

² Daotan ang iyang gihimo atubangan sa GINOO, sama sa gihimo ni Jehoyakim.

³ Busa gipapahawa sa GINOO sa iyang presensya ang mga taga-Jerusalem ug ang mga taga-Juda. Nahitabo kini tungod sa kasuko sa GINOO kanila.

Unya nagrebelde si Zedekia batok sa hari sa Babilonia.

⁴ Busa sa ikanapulo nga adlaw sa ikanapulo nga bulan sa ikasiyam nga tuig sa iyang paghari, gisulong ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ug sa iyang tibuk kasundalohan ang Jerusalem. Nagkampo sila sa gawas sa siyudad ug nagtapok ug yuta libot sa paril niini.

⁵ Gilibotan nila ang siyudad hangtod sa ika-11 nga tuig sa paghari ni Zedekia.

⁶ Sa ikasiyam nga adlaw sa ikaupat nga bulan sa maong tuig, labihan na gayod ang kagutom sa siyudad ug wala na gayoy pagkaon ang mga tawo.

⁷ Unya, gilumpag sa mga taga-Babilonia ang usa ka bahin sa paril sa siyudad, busa nagplano si Zedekia ug ang tanan niyang mga sundalo sa pag-ikyas. Apan tungod kay nalibotan sa mga taga-Babilonia* ang siyudad, naghulat sila hangtod nga mogabii. Didto sila nangagi sa ganghaan taliwala

* 52:7 taga-Babilonia: sa literal, *Kaldeanhon*. Mao usab sa bersikulo 8, 14, 17.

sa duha ka paril duol sa hardin sa hari. Nangikyas sila paingon sa Walog sa Jordan.[†]

⁸ Gigukod sila sa mga sundalo sa Babilonia, ug naapsan sila didto sa kapatagan sa Jerico. Nagkatibulaag ang tanang mga sundalo ni Zedekia

⁹ ug nadakpan siya. Gidala siya ngadto sa hari sa Babilonia didto sa Ribla, sa yuta sa Hamat, ug didto gihukman siya.

¹⁰ Didto sa Ribla, gipapatay sa hari sa Babilonia ang mga anak nga lalaki ni Zedekia sa iya mismong atubangan. Gipapatay usab niya ang tanang opisyal sa Juda.

¹¹ Gipalugit niya ang mata ni Zedekia ug gipakadenahan siya ug gidala sa Babilonia diin gipriso hangtod nga namatay.

*Giguba ang Templo ug Gibihag ang Katawhan sa Juda
(2 Hari 25:8-21)*

¹² Sa ikanapulo nga adlaw sa ikalima nga bulan, niadtong ika-19 nga tuig sa paghari ni Nebucadnezar sa Babilonia, miadto sa Jerusalem si Nebuzaradan nga komander sa mga tigbalantay sa hari sa Babilonia.

¹³ Gisunog niya ang Templo sa GINOO, ang palasyo, ang tanang balay sa Jerusalem, ug ang tanang importanteng mga bilding.

¹⁴ Ubos sa iyang pagdumala, giguba sa mga sundalo sa Babilonia ang mga paril libot sa Jerusalem.

¹⁵ Unya gibihag niya ang nahibiling mga tawo sa siyudad, apil ang pipila sa labing kabos nga mga tawo ug ang mga tawo nga midapig sa hari sa Babilonia.

¹⁶ Apan gibilin niya ang uban sa labing kabos nga mga tawo aron sa pag-atiman sa mga ubasan ug sa mga uma.

¹⁷ Gipangguba sa mga taga-Babilonia kining mosunod nga mga kagamitan sa Templo sa GINOO: ang bronsi nga mga haligi, ang mga karomata nga gigamit sa paghakot ug tubig, ug ang dakong sudlanan ug tubig nga bronsi nga gitawag ug Dagat. Ug gidala nila ang mga bronsi sa Babilonia.

¹⁸ Gipangdala usab nila ang mga kalaha, mga pala, mga pangkorte sa pabilo, mga yahong, mga tasa, ug ang tanang mga kagamitan nga hinimo sa bronsi nga gigamit didto sa Templo.

¹⁹ Gipanguha usab ni Nebuzaradan[‡] ang mga palanggana, mga butangan ug baga, mga yahong, mga kolon, mga butangan ug suga, mga tasa, mga yahong nga gigamit sa pagbubo sa mga halad nga ilimnon, ug ang uban pang kagamitan nga hinimo sa bulawan ug plata.

²⁰ Tungod sa kabug-at, dili matimbang ang mga bronsi nga gikan sa duha ka haligi, sa dakong sudlanan sa tubig nga gitawag ug Dagat, sa 12 ka torong baka nga gitungtongan niini, ug sa mga karomata nga gigamit sa paghakot ug tubig. Kining mga butanga gipahimo kaniadto ni Solomon alang sa Templo sa GINOO.

²¹ Ang duha ka haligi adunay gitas-on nga 27 ka piye ug ang gidak-on niini 18 ka piye palibot. Haw-ang kini sa tunga, ug ang gibag-on sa bronsi upat ka pulgada.

²² Ang gihabugon sa bronsi nga ulo-ulo sa kada haligi pito ug tunga ka piye. Kini nga mga ulo-ulo gidekorasyon ug mga linalang bronsi nga gipalibotan ug mga prutas nga pomegranata nga hinimo sa bronsi.

²³ Dihay 96 ka bronsing prutas nga pomegranata sa mga kilid, ug 100 tanan ang mga bronsing prutas nga pomegranata nga naglibot sa linala nga bronsi nga dekorasyon sa ulo-ulo sa haligi.

[†] 52:7 Walog sa Jordan: sa Hebreo, Araba.

[‡] 52:19 ni Nebuzaradan: sa literal, sa kapitan sa mga tigbalantay.

²⁴ Gibihag usab ni Nebuzaradan si Seraya nga pangulong pari, si Sofonias nga sunod ug ranggo ni Seraya, ug ang tulo ka magbalantay sa ganghaan sa Templo.

²⁵ Dugang niini, gipangbihag usab niya ang mosunod: ang opisyal sa mga sundalo sa Juda, ang pito sa mga magtatambag sa hari, ang sekretaryo sa komander sa mga sundalo nga mao ang tiglista sa mga tawo nga mahimong mga sundalo, ug ang 60 ka mga lumulupyo didto.

²⁶ Gidala silang tanan ni Nebuzaradan ngadto sa hari sa Babilonia didto sa Ribla,

²⁷ nga sakop sa Hamat. Ug didto gipapatay sila sa hari. Busa ang katawhan sa Juda nahilayo sa ilang yuta ingon nga mga bihag.

²⁸ Mao kini ang gidaghanon sa mga Israelinhon nga gibihag ni Haring Nebucadnezar: Sa ikapito nga tuig sa iyang paghari, 3,023 ka mga tawo.

²⁹ Sa ika-18 nga tuig sa iyang paghari, 832 ka mga tawo.

³⁰ Sa ika-23 nga tuig sa iyang paghari, 745 ka mga tawo. Si Nebuzaradan nga komander sa mga tigbalantay sa hari ang nagbihag kanila. 4,600 tanan ka mga tawo ang nabihag.

Gibuhian si Jehoyakin

(2 Hari 25:27-30)

³¹ Sa ika-37 nga tuig sa pagkabihag ni Jehoyakin nga hari sa Juda, nahimong hari sa Babilonia si Evil Merodac. Gibuhian niya si Jehoyakin sa ika-25 nga adlaw sa ika-12 nga bulan niadtong tuiga.

³² Maayo siya kang Jehoyakin, ug gipasidunggan niya kini labaw sa ubang mga hari nga gibihag sad didto sa Babilonia.

³³ Busa wala na niya pasul-oba si Jehoyakin sa bisti sa piniriso. Ug sukad niadto, didto na kini magkaonan uban kaniya.

³⁴ Ug kada adlaw gihatagan siya sa hari sa iyang mga kinahanglanon hangtod sa panahon nga namatay siya.

Ang Libro sa Pagbangotan

1

* ¹ Pagkamingaw sa Jerusalem, nga kaniadto daghag mga tawo!
Bantogan kini kaniadto sa tibuok kalibotan,
apan karon sama na sa usa ka biyuda.
Kaniadto mao kini ang bantugan nga siyudad,
apan karon sama na kini sa ulipon.

² Sama siya sa babaye nga naghilak pag-ayo tibuok gabii;
ang iyang mga luha nagtulo sa iyang mga aping.
Wala gayoy bisan usa sa iyang mga hinigugma nga milipay kaniya.
Giluiban siya sa tanan niyang mga higala,
ug nahimo niya silang mga kaaway.

³ Gipaantos ug gibihag ang katawhan sa Juda.
Tua na sila magpuyo sa laing mga nasod diin lisod ang ilang kahimtang.
Gigukod sila sa ilang mga kaaway, ug wala silay kaikyasan.

⁴ Subo ang mga dalan paingon sa Jerusalem[†],
kay wala nay nag-adto didto sa pagsaulog sa gitakda nga mga pista.
Mingaw ang tanang mga ganghaan niini.
Nag-agulo ang iyang mga pari.
Ang iyang putli nga mga babaye nagsubo pag-ayo.
Pagkasubo sa gidangatan sa Jerusalem!

⁵ Ang iyang mga kaaway mao na ang nagdumala kaniya,
ug kini nga mga kaaway nagmauswagon.
Gipaantos sa GINO ang Jerusalem tungod sa iyang mga sala.
Ang iyang mga lumulupyo gibihag sa mga kaaway.

⁶ Nahanaw na ang katahom sa Jerusalem[‡].
Ang iyang mga pangulo nahisama sa gutom
nga mga usa nga walay makitang sabsabanan.
Nahutdan silag kusog samtang nangikyay
gikan sa naggukod kanila.

⁷ Karon nga anaa sa kalisod ang Jerusalem ug nagkatibulaag,
nahunumdom siya sa tanan niyang bahandi kaniadto.
Sa dihang nahulog siya sa kamot sa iyang mga kaaway,
walay mitabang kaniya.
Gitamay siya ug gikataw-an
sa iyang mga kaaway sa iyang pagkalaglag.

⁸ Dako kaayo ang sala sa Jerusalem,
busa nahimo kini nga hugaw.
Ang tanan nga mipasidungog kaniya kaniadto mitamay na kaniya,

* ¹ Kini nga kapitulo usa ka balak diin nagsugod kini sa nagsunodsunod nga mga litra sa alpabeto sa Hebreo. † ^{1:4} Jerusalem: sa Hebreo, Zion. ‡ ^{1:6} Jerusalem: sa Hebreo, anak nga babaye sa Zion.

tungod kay nakita nila ang iyang kaulawan§.
Nag-agulo siya ug mitalikod tungod sa kaulaw.

⁹ Ang iyang pagkahugaw makita sa tanan,
apan wala siya maghuna-huna sa iyang dangatan.
Makalilisang ang iyang pagkalaglag,
ug wala gayoy mitabang kaniya.
Busa miingon siya, “O GINOO, hatagig pagtagad
ang akong mga pag-antos, kay gidaog ako sa kaaway.”

¹⁰ Gipanguha sa kaaway ang tanan niyang bahandi.
Nakita niya nga misulod ang mga pagano didto sa iyang Templo nga
mga tawo nga gidid-an sa GINOO nga mosulod sa Templo.

¹¹ Ang iyang katawhan nag-agulo samtang nangita ug pagkaon.
Gipabaylohan nilag pagkaon ang ilang mga bahandi aron padayon
silang mabuhi.
Miingon ang Jerusalem, “O GINOO, tan-awa ako, kay gipakaulawan ako.”

¹² Miingon usab siya sa mga tawo nga nanglabay,
“Wala ba kamoy pagpakabana? Tan-awa ninyo!
Aduna bay nag-antos sama sa akong pag-antos?
Kini nga pag-antos gipahamtang sa GINOO kanako
sa panahon sa iyang labihan nga kasuko.

¹³ “Gikan sa langit nagpadala siyag kalayo
nga daw sa misunog sa akong mga bukog.
Gibutangan niyag lit-ag ang akong agianan ug nalit-agan ako.
Gihimo niya akong awaaw nga nag-antos sa tibuok adlaw.

¹⁴ “Gitigom niya ang akong mga sala ug gihimo kini
nga daw higot nga miguyod kanako sa pagkabihag.
Daw gibutangan akog yugo sa liog. Gipaluya ako sa Ginoo,
ug gitugyan ngadto sa mga kaaway nga dili ko masuklan.

¹⁵ “Gisalikway sa Ginoo ang tanan kong sundalo.
Nagtigom siyag mga sundalo sa paglaglag sa akong mga batan-ong
lalaki.
Ang mga lumulupyo* sa Juda daw mga ubas lang
nga gitunob-tunoban sa Ginoo.

¹⁶ “Tungod niini, gahilak ako ug daw nagbaha
ang mga luha sa akong mga mata.
Wala gayoy makalipay ug makadasig kanako.
Alaot ang akong katawhan kay gipildi sila sa kaaway.”

¹⁷ Nangayog tabang ang Jerusalem,
apan wala gayoy mitabang kaniya.
Pagbuot sa GINOO nga ang mga nasod sa palibot
sa mga kaliwat ni Jacob mahimong ilang kaaway.
Isipon nila nga usa ka hugaw nga butang ang Jerusalem.

§ 1:8 kaulawan: sa literal, *pagkahubo*.
nga babaye.

* 1:15 Ang mga lumulupyo: sa Hebreo, *Ang putli nga anak*

18 Miingon ang Jerusalem, Matarong ang GINOO,
 apan wala ko tumana ang iyang sugo.

Pamati kamong tanang katawhan,
 ug tan-awa ninyo ang akong pag-antos.

Gibihag ang akong mga putli nga babaye
 ug mga batan-ong lalaki.

19 “Nangayo akog tabang sa akong mga kaabin,
 apan gilimbongan nila ako.

Nangamatay sa siyudad ang akong mga pari
 ug mga tigdumala sa ilang pagpangitag pagkaon
 aron padayon silang mabuhi.

20 “Sud-onga, GINOO, ang akong kasakit! Labihan gayod ang akong kaguol.
 Daw sa gikumot ang akong kasing-kasing
 tungod kay nagmasinupakon ako kanimo.

Adunay pagpinatyanay sa mga kadalanan,
 ug bisan sa sulod sa mga balay adunay nangamatay.

21 “Nadungog sa mga tawo ang akong pag-agulo,
 apan wala gyoy usa nga milipay kanako.

Nakabalita ang tanan kong mga kaaway sa akong pag-antos,
 ug nalipay sila nga imo kining gihimo kanako.

Hinaut nga moabot ang adlaw sa pagsilot nga imong gisaad,
 aron mahisama usab sila kanako.

22 “Tan-awa ang ilang daotang gihimo.
 Siloti sila sama sa pagsilot mo kanako
 tungod sa akong pagkamasinupakon.

Walay undang ang akong pag-agulo
 ug daw mawad-an na akog paglaom.”

2

* 1 Sa kasuko sa Ginoo gitabonan niya sa kangitngit ang Jerusalem.†
 Gisalikway niya ang dungganon nga Israel
 nga daw sa gilabay niya kini gikan sa langit paingon sa yuta.
 Tungod sa iyang kasuko gipasagdan niya bisan ang iyang Templo.

2 Gilaglag sa Ginoo nga walay kaluoy ang tanang
 mga balay sa mga kaliwat ni Jacob.

Sa iyang kasuko gipangguba niya ang pinarilan
 nga mga lungsod sa Juda.‡

Gisalikway niya ug gipakaulawan kining maong gingharian
 ug ang mga pangulo niini.

3 Sa labihan niya nga kasuko,
 gikuhaan niya sa tanang gahom ang Israel.

Wala niya kini tabangi
 sa dihang gisulong kini sa kaaway.

Sama siya sa kalayo
 nga milamoy sa mga kaliwat ni Jacob
 ug sa tanang anaa sa ilang palibot.

* 2: Kini nga kapitulo usa ka balak diin nagsugod kini sa nagsunodsunod nga mga litra sa alpabeto sa Hebreo. † 2:1 Jerusalem: sa Hebreo, *anak nga babaye sa Zion*. ‡ 2:2 Juda: sa Hebreo, *anak nga babaye sa Juda*.

- ⁴ Gipunting niya ang iyang pana sa iyang katawhan,
nga daw siya ilang kaaway.
Gipamatay niya ang tanang gimahal sa iyang katawhan.
Gipatagamtam niya sa mga lumulupyo sa Jerusalem
ang iyang labihan nga kasuko nga daw sa kalayo.
- ⁵ Sama sa usa ka kaaway, gilaglag sa Ginoo ang Israel.
Giguba niya ang pinarilan nga mga lungsod sa Israel
ug ang tanang lig-ong bahin niini.
Gidugangan niya ang kasubo ug panaghilak sa Juda.
- ⁶ Giguba niya ang iyang Templo nga daw sa usa lang kini ka payag sa uma.
Pagbuot niya nga kalimtan sa katawhan sa Jerusalem
ang gitakda nga mga pista ug Adlaw nga Igpapahulay.
Sa iyang hilabihang kasuko gisalikway niya
ang mga hari ug mga pari.
- ⁷ Gisalikway sa Ginoo ang iyang halaran ug ang iyang Templo.
Gipaguba niya sa mga kaaway ang mga paril
sa lig-ong mga bahin sa Jerusalem.
Naninggit ang mga kaaway didto sa sulod sa Templo
sa GINOO nga daw sa nagsaulog sila sa pista.
- ⁸ Determinado ang GINOO sa pagguba
sa mga paril sa palibot sa Jerusalem.
Giplano niya pag-ayo ang pagguba niini,
ug gihimo gayod niya kini.
Busa nangaguba ang mga depensa
ug mga paril.
- ⁹ Natabonan ug yuta ang mga ganghaan sa Jerusalem.
Gipangguba ug gipangbali sa GINOO
ang mga trangka niini.
Gipangbihag ang hari ug ang dungganon
nga mga tawo sa Jerusalem.
Wala na itudlo ang balaod,
ug wala nay mensahe
ang mga propeta gikan sa GINOO.
- ¹⁰ Ang mga tigdumala sa Jerusalem hilom
nga nangyaka sa yuta.
Gibutangan nula ug abog ang ilang mga ulo
ug nagbisti silag sako sa pagpakita sa ilang pagsubo.
Ang mga putli nga babaye sa Jerusalem nangduko sa kaulaw.
- ¹¹ Nanghubag ang akong mga mata sa pagsigeg hilak.
Hilabihan ang kasakit nga akong gibati.
Daw mobuto ang akong dughan tungod
sa pagkalaglag sa akong mga katawhan.
Nangakuyapan diha sa mga kadalanan sa siyudad
ang mga kabataan ug mga masuso.
- ¹² Naghilak sila nga nangayo sa ilang inahan
ug pagkaon ug mainom.

Nangkuyapan sila sama sa mga sundalo nga nasamdan
sa mga kadalanan sa siyudad,
ug hinay-hinay silang nangamatay sa bukton
sa ilang inahan.

¹³ Unsa may ikasulti ko kanimo, O Jerusalem?[§]
Sa unsa ko man itandi ang imong pag-antos?
Ang imong samad daw sama kalawom sa dagat.
Unsaon ko man ikaw pagdasig?
Kinsa may makaayo kanimo?

¹⁴ Ang mga mensahe sa imong mga propeta dili tinuod,
walay pulos ug nagpahisalaag lang kanimo.
Wala nila ipadayag ang imong mga sala
aron dili ka unta mabihag.

¹⁵ Ang tanang manglabay diha kanimo mamalampak, mangatawa,
ug magpanglingo sa pagbiay-biay kanimo.
Moingon sila sa Jerusalem, “Mao ba kini ang siyudad nga gitawag nga
‘Labing Matahom’ ug ‘Kalipay sa Tibuok Kalibotan?’ ”

¹⁶ Ang tanan mong kaaway nagbiay-biay kanimo.
Mangyam-id sila ug magpangagot sa ilang mga ngipon nga nag-ingon,
“Nalaglag ra gayod nato siya!
Miabot na gayod ang adlaw nga atong gipaabot!”

¹⁷ Gibuhat gayod sa GINOO ang iyang giplano.
Gituman gayod niya ang iyang giingon kaniadto.
Gilaglag ka niya, O Jerusalem, sa walay kaluoy.
Gilipay niya ang imong mga kaaway pinaagi sa imong kalaglagan,
ug gitugotan sila nga manghambog sa ilang gahom.

¹⁸ Mga katawhan sa Jerusalem, pagpakitabang kamo sa Ginoo.
Pabahaa nga daw suba ang inyong mga luha adlaw ug gabii.
Ayaw kamo pag-undang sa paghilak.

¹⁹ Bangon kamo sa kagabhion ug pangayog tabang sa Ginoo.
Ipahungaw ang tanan ninyong gibati ngadto kaniya,
nga daw sa gayabo kamo sa tubig.
Ibayaw ang inyong mga kamot sa pag-ampo
alang sa kinabuhi sa inyong mga anak
nga nangakuyapan na sa kagutom diha sa kadalanan.

²⁰ O GINOO, tan-awa kami!
Huna-hunaa kon kinsay imong gipaantos ug sama niini.
Makatarunganon ba nga tungod sa labihan nga kagutom,
kaonon sa mga inahan ang ilang hinigugma nga mga anak?
Makatarunganon ba nga pamatyon ang mga pari
ug mga propeta sa imong Templo?

²¹ Nagbuy-od sa mga kadalanan ang mga patay nga lawas
sa mga bata ug tigulang.

[§] 2:13 Jerusalem: sa Hebreo, anak nga babaye sa Jerusalem...putli nga anak nga babaye sa Zion.

Nangamatay sa gira ang mga putli nga babaye
ug ang mga batan-ong lalaki.

Gipamatay mo sila sa walay kaluoy
tungod sa imong kasuko.

²² Giimbatar mo ang mga kaaway ko sa akong palibot sa pagsulong kanako
nga daw sa nag-imbatar ka ngadto sa usa ka kombira.

Sa adlaw nga gipakita mo ang imong kasuko,
wala gayoy nakaikyasa o nahibiling buhi.

Gipamatay sa akong mga kaaway ang akong mga anak
nga akong giatiman ug gipadako.

3

* ¹ Nakasinati ako sa pagsilot sa GINOO
tungod sa iyang kasuko.

² Giabog niya ako ug gipalakaw
sa kangitngit imbis sa kahayag.

³ Tibuok adlaw gayod niya akong gisigihag silot.

⁴ Gipaluya niya ang tibuok kong lawas,
ug gibali niya ang akong mga bukog.

⁵ Gisulong niya ako ug gipalibotan sa labihan
nga kalisod ug kasakit.

⁶ Gipapuyo niya ako sa kangitngit
sama niadtong mga tawong
dugay nang nangamatay.

⁷ Gipakadenahan niya ako ug gipalibotan
ug paril aron dili ako makaikyasa.

⁸ Bisag nagpakitabang ako,
wala niya ako paminawa.

⁹ Gibabagan niya sa tinapok nga bato ang akong agianan,
ug gipaliko-liko ang akong ginaagian.

¹⁰ Sama siya sa oso o liyon
nga naghulat sa pag-ataki kanako.

¹¹ Giguyod niya ako pahilayo sa dalan,
unya gikunis-kunis ug gibiyaan.

¹² Gibinat niya ang iyang pana ug gipunting kanako.

¹³ Gipataop niya ang pana sa akong kasing-kasing.

¹⁴ Nahimo akong kataw-anan ngadto sa akong mga katawhan.
Gibugal-bugalan nila ako tibuok adlaw pinaagi sa awit.

¹⁵ Pulos kapaitan ang gihatag niya kanako.

¹⁶ Nangapungil ang akong mga ngipon
kay gipausap niya ako ug graba,
ug gitamak-tamakan niya ako sa yuta.

¹⁷ Gihikawan niya ako sa kalinaw,[†]

* ³ Kini nga kapitulo usa ka balak diin nagsugod kini sa nagsunodsunod nga mga litra sa alpabeto sa Hebreo. [†] **3:17** kalinaw: o maayo nga kahimtang.

ug wala na ako makasinati sa kalamboan.

- 18 Nahanaw ang akong kadungganang
ug ang tanang gilaoman ko sa GINOO.
- 19 Pait kaayong pamalandongon
ang akong pag-antos ug paglatagaw.
- 20 Kon huna-hunaon ko kini kanunay,
mawad-an ako ug kadasig.
- 21 Apan mobalik ang akong paglaom
kon mahinumdoman ko
- 22 nga ang gugma ug kaluoy sa GINOO walay kataposan.
Mao kana nga wala kita malaglag sa hingpit.
- 23 Matinumanon gayod ang GINOO.
Gipakita niya ang iyang kaluoy matag adlaw.
- 24 Miingon ako sa akong kaugalingon,
"Ang GINOO mao ang tanan alang kanako,
busa molaom ako kaniya."
- 25 Ang GINOO maayo sa mga naglaom
ug nagdangop kaniya.
- 26 Maayo nga maghulat kita
nga mapailubon sa kaluwasan
nga ihatag sa GINOO kanato.
- 27 Maayo alang sa usa ka tawo ang madisiplina[‡]
samtang batan-on pa siya.
- 28 Kon gidisiplina kita sa GINOO,
manglingkod kita nga mag-inusara
ug mamalandong.
- 29 Magpaubos kita sa atong kaugalingon
atubangan sa GINOO,
ug dili magpakawala sa paglaom.
- 30 Dawata ang mga pagsagpa
ug pagpanginsulto sa imong mga kaaway.
- 31 Kay ang Ginoo dili mosalikway kanato
hangtod sa kahangtoran.
- 32 Bisan tuod hatagan niya kitag mga kalisod,
kaloy-an gihapon niya kita tungod sa iyang dako
ug martinud-anong gugma.
- 33 Kay dili niya tuyo ang pagpaantos ug pagsakit kanato.
- 34-35 Dili buot sa Labing Halangdong Dios
nga daog-daogon ang mga binilanggo
o hikawan ang usa ka tawo sa iyang katungod.
- 36 Dili usab gusto ang Ginoo nga tuison
ang hustisya diha sa mga hukmanan.
Nakita niya kining tanan.

- 37 Walay bisan unsa nga mahitabo

[‡] 3:27 madisiplina: o makasinati sa kalisod.

nga walay pagtugot sa Ginoo.

38 Dili ba nga ang Labing Halangdong Dios
ang nagbuot kon mahitabo ang usa ka butang,
daotan man o maayo kini?

39 Nganong moreklamo man kita
kon silotan kita tungod sa atong mga sala?

40 Kinahanglang susihon nato
ang atong mga binuhatan
ug mobalik kita sa GINOO.

41 Ablihan nato ang atong mga kasing-kasing
ug ibayaw ang atong mga kamot ngadto
sa Dios sa langit ug moingon,

42 “Nakasala kami ug mirebelde, GINOO,
ug wala mo kami pasayloa.

43 “Nasuko ka pag-ayo ug gigukod mo kami,
ug gipamatay sa walay kaluoy.

44 Gitabonan mo ang imong kaugalingon sa panganod,
aron dili mo madungog ang among pag-ampo.

45 Gihimo mo kaming daw basura
sa panan-aw sa ubang mga nasod.

46 “Gibiay-biay kami sa tanan namong mga kaaway.

47 Nag-antos kami sa kahadlok,
katalagman, kapildihan, ug kalaglagan.”

48 Daw nagbaha ang luha sa akong mga mata
tungod kay nalaglag ang akong katawhan.

49 Dili moundang pag-agas
ang mga luha sa akong mga mata

50 hangtod nga modungaw
ang GINOO gikan sa langit
ug makita ang nahitabo kanato.

51 Gikaguol ko ang nakita ko nga gidangatan
sa mga kababayan-an sa akong siyudad.

52 Daw langgam ako nga gigukod
sa akong mga kaaway bisan
ug wala akoy nahimong sala kanila.

53 Nagtinguha sila sa pagpatay kanako
pinaagi sa paghulog kanako
sa bangag ug pagbato kanako.

54 Nalapawan ako sa tubig,
ug abi kog mamatay na ako.

55 Nanawag ako kanimo, O GINOO,
gikan sa kinahiladman sa bangag.

56 Gidungog mo ang akong pagpakiluoy
ug pagpakitabang.

57 Miduol ka sa dihang nanawag ako kanimo,
ug miingon ka nga dili ako mahadlok.

- ⁵⁸ Gitabangan mo ako, Ginoo,
sa akong kaso ug giluwes mo
ang akong kinabuhi.
- ⁵⁹ Nakita mo, GINOO, ang daotang gibuhad
sa akong mga kaaway kanako,
busa hatagi akog hustisya.
- ⁶⁰ Nahibalo ka sa ilang tinguha
sa pagpanimalos kanako
ug sa tanan nilang daotang plano batok kanako.
- ⁶¹ O GINOO, nadungog mo ang pagpanginsulto nila kanako
ug ang tanan nilang daotang mga plano batok kanako.
- ⁶² Naghisgot sila ug nagplano
ug daotan batok kanako tibuok adlaw.
- ⁶³ Tan-awa sila! Bisan ug unsay ilang buhaton tibuok adlaw,
kanunay nila akong gibiy-biy pinaagi sa awit.
- ⁶⁴ Balosi sila, GINOO, sumala sa ilang binuhatan.
- ⁶⁵ Pagahi-a ang ilang kasing-kasing, ug tungloha sila.
- ⁶⁶ Gukda sila ug laglaga sa imong kasuko
aron mahanaw sila sa kalibotan.

4

- * ¹⁻² Ang katawhan sa Jerusalem[†]
nahisama sa purong bulawan
nga nawad-an sa kasinaw
o sa bililhon nga mga bato
nga nagkatag sa mga kadalanan.

Sama sila kaniadto kabililhon sa bulawan,
apan karon giisip na lang sila nga daw
mga kolon nga hinimo sa magkukolon.

- ³ Ang ihalas nga mga iro[‡] mopasuso sa ilang mga anak,
apan ang akong mga katawhan walay kaluoy sa ilang mga anak
sama sa mga langgam nga ostrich[§] sa kamingawan.

- ⁴ Tungod sa kauhaw, namilit sa alingagngag
ang dila sa ilang mga masuso.
Nangayo ang mga kabataan ug pagkaon,
apan wala gayoy mihatag kanila.

- ⁵ Ang mga tawo nga kaniadto nagkaon ug lamian nga pagkaon,
karon nangayo na lang ug pagkaon diha sa mga kadalanan.
Kadtong nagdako nga adunahan,
karon nangukay na lang sa basurahan.

* **4:** Kini nga kapitulo usa ka balak diin nagsugod kini sa nagsunodsunod nga mga litra sa alpabeto sa Hebreo. [†] **4:1-2 Jerusalem:** sa Hebreo, *Zion*. [‡] **4:3 ihalas nga mga iro:** sa English, "jackals".

§ 4:3 ostrich: biyaan sa ostrich ang iyang mga itlog sa yuta aron mainit-initan kini. Tan-awa ang Job 39:14.

⁶ Ang silot nga gipahamtang ngadto sa akong mga katawhan
mas labaw pa kaysa silot sa Sodom, nga kalit lang
nga gilaglag sa Dios ug wala gayoy mitabang kanila.

⁷ Kaniadto, ang mga pangulo sa Jerusalem lig-on
ug maayo gayod ug mga lawas.
Sinaw ang ilang kaputi sama sa snow o gatas.
Mapula-pula ang ilang pamanit sama sa mahalong bato.

⁸ Apan karon mas itom pa sila kay sa anuos,
ug dili na sila mailhan diha sa kadalanan.
Mura na lang silag bukog ug panit.
Nangunot ang ilang mga panit,
ug nahisama kini kauga sa sugnod.

⁹ Mas maayo pa ang nangamatay sa gira
kay sa nangamatay sa kagutom, nga hinay-hinay
nga nangamatay sa kakulang sa pagkaon.

¹⁰ Tungod sa labihan nga kagutom nga bunga sa kalaglagan
nga miabot sa akong mga katawhan,
bisan ang mahigugmaong mga inahan miluto
sa ilang kaugalingong mga anak aron kan-on.

¹¹ Gipatagamtam sa GINOO ang iyang labihan
nga kapungot sa Jerusalem.
Busa gisunog niya hangtod ang mga pundasyon niini.

¹² Dili makatuo ang mga hari sa tibuok kalibotan
ug ang ilang mga katawhan nga makasulod
ang mga kaaway sa mga ganghaan sa Jerusalem.

¹³ Apan nahitabo kini tungod sa sala sa mga propeta
ug mga pari niini nga mipatay sa inosenteng mga tawo.

¹⁴ Ug karon nangapkap sila*
sa mga kadalanan daw sama sa buta.
Namansahan sa dugo ang ilang mga bisti,
busa walay mangahas sa paghikap kanila.

¹⁵ Gisinggitan sila sa mga tawo, "Pahilayo kamo!
Mga hugaw kamo! Ayaw kamo pagduol kanamo."[†]
Busa nagpahilayo sila ug naglatagaw
sa ubang mga nasod diin wala gayoy midawat kanila.

¹⁶ Ang GINOO mismo ang nagpakatag kanila.
Wala nay pagtagad ang GINOO kanila.
Wala na pasidunggi ug hatagig pabor
ang mga pari ug mga tigdumala.

¹⁷ Nagngitngit na ang among mga panan-aw sa paghulat
sa tabang gikan sa among kaabin nga mga nasod,

* **4:14** sila: ang buot ipasabot, *ang mga pari ug propeta.* † **4:15** Ayaw kamo pagduol kanamo: sa literal, *Ayaw paghikap.*

apan wala gayoy miabot.
Nagbantay kami sa among mga tore alang sa pag-abot
niining mga nasod nga dili makaluwas kanamo.

¹⁸ Gibantayan sa among mga kaaway ang among mga lihog;
dili kami makalakaw sa kadalanan nga dili mamiligro.

Hapit na ang among kataposan.
Maihap na lang ang among mga adlaw.

¹⁹ Mas tulin pa sa mga agila ang among mga kaaway
nga naggukod kanamo.
Ginagukod nila kami sa kabukiran.
Ug bisan sa kamingawan giatangan nila kami.

²⁰ Nadakpan[‡] nila pinaagi sa ilang mga bangag
ang hari nga pinili sa GINOO,
nga maoy among gisaligan nga manalipod kanamo
batok sa mga kaaway nga nasod.

²¹ Sige, paglipay kamo ug pagsadya,
kamo nga katawhan sa Edom
nga nagpuyo sa yuta sa Uz.
Apan paimnon usab kamo sa kopa sa silot sa GINOO,
ug mahubog kamo ug maghubo.

²² O mga katawhan sa Zion, matapos na ang inyong silot.
Dili na padugayon sa GINOO ang inyong pagkabihag.
Apan kamo nga katawhan sa Edom
silotan sa GINOO sa inyong mga sala,
ug ipadayag niya ang inyong kadaotan.

5

Pag-ampo alang sa Pagpasig-uli

¹ O GINOO, hinumdomi kon unsa ang nahitabo kanamo.
Tan-awa ang gidangatan namo nga kaulawan.

² Ang among mga yuta ug mga balay
gipanag-iya na sa mga langyaw.

³ Nailo kami sa amahan,
ug ang among mga inahan nabalo.

⁴ Gipalit namo ang tubig nga among giinom
ug ang kahoy nga among gisugnod.

⁵ Gipatrabaho kami nga daw mga mananap,
ug wala gayod papahulaya.

⁶ Nagpasakop kami sa mga taga-Ehipto
ug taga-Asiria aron lang makakaon kami.

⁷ Nagpakasala ang among mga katigulangan nga nangamatay na,
ug kami ang nag-antos tungod sa ilang sala.

⁸ Gidumalahan kami sa mga ulipon,
ug walay makaluwas kanamo gikan sa ilang mga kamot.

⁹ Namiligro ang among kinabuhi sa pagpangita namog pagkaon

[‡] **4:20** Nadakpan: sa Hebreo, *Nalit-agan*.

- tungod sa mga tulisan sa kamingawan.
- ¹⁰ Gihilantan kami sa labihan nga kagutom,
ug ang among lawas murag hurnohan sa kainit.
- ¹¹ Gipanglugos ang among mga asawa
ug mga anak nga dalaga didto sa Zion
ug sa mga lungsod sa Juda.
- ¹² Gibitay pinaagi sa ilang mga kamot ang among mga pangulo,
ug wala tahora ang among mga tigulang.
- ¹³ Ang among mga batan-ong lalaki gipugos
nga maggaling nga daw mga ulipon.
Ang mga kabataan nagsusapinday sa kabug-at
sa mga kahoy nga ilang gipas-an.
- ¹⁴ Ang mga tigulang wala na manglingkod sa ganghaan
sa siyudad sa paghatag ug tambag.
Ug ang mga batan-ong lalaki miundang na
sa pagtukar ug mga honi.
- ¹⁵ Wala na kamiy kalipay. Imbis nga magsayaw,
nagsubo na hinuon kami.
- ¹⁶ Wala na ang among kadunggan. [†]
Alaot kami, tungod kay nakasala kami.
- ¹⁷ Tungod niini gibati namo ang labihan nga kasakit,
ug nagngitngit ang among mga panan-aw.
- ¹⁸ Nahimo nang awaaw ang Jerusalem,^{*}
ug gisuroy-suroyan na lang kini sa ihalas nga mga iro.[†]
- ¹⁹ O GINOO, naghari ka sa walay kataposan.
Ang imong paghari nagpadayon hangtod sa kahangtoran.
- ²⁰ Nganong kanunay mo man kaming kalimtan?
Nganong gisalikway mo man kami sulod sa taas nga panahon?
- ²¹ O GINOO, pabalika kami kanimo ug mobalik kami.
Ibalik kanamo ang among maayong kahintang.
- ²² Gisalikway mo na ba gayod kami?
Labihan pa ba ang imong kasuko kanamo?

* **5:18** Jerusalem: sa Hebreo, *Bukid sa Zion*.

† **5:18** ihalas nga mga iro: sa English, "jackals".

Ang Libro ni Ezekiel

Ang Unang Panan-awon ni Ezekiel

¹⁻³ Ako si Ezekiel nga usa ka pari, anak ni Buzi, ug usa ako sa mga gibihag ngadto sa Babilonia. Usa ka adlaw, sa dihang didto ako sa daplin sa Suba sa Kebar kauban sa uban nga mga binihag, nakita kong naabli ang langit ug gigamhan ako sa Dios, ug may gipakita siya kanakong mga panan-awon.

Nahitabo kini sa ikalimang adlaw sa ikaupat nga bulan sa ika-30 nga tuig.*
Kini ang ikalimang tuig sa pagkabihag ni Haring Jehoiachin.

⁴ Samtang nagtan-aw ako, nakita ko ang usa ka bagyo gikan sa amihan. Nagpangilat gikan sa mabagang dag-om nga gipalibotan ug kahayag. Ang kilat sa tunga sa dag-om nagsiga nga daw sa naggilak-gilak nga metal.

⁵ Ug sa tunga sa dag-om adunay upat ka buhi nga binuhat nga murag tawo,

⁶⁻⁸ apan ang matag-usa kanila adunay upat ka nawong ug upat ka pako. Tul-id ang ilang mga paa, ug ang ilang mga tiil sama sa tiil sa baka ug naggilak-gilak sama sa gipasinaw nga bronsi. Adunay kamot sa tawo ilalom sa ilang tagsa-tagsa ka mga pako,

⁹ ug ang ilang mga pako nag-abot. Dungan silang manglupad bisan asa paingon nga walay lingi-lingi.

¹⁰ Mao kini ang ilang mga dagway: sa atubangan, dagway ug tawo; sa tuo, dagway ug liyon; sa wala, dagway ug torong baka; ug sa likod, dagway ug agila.

¹¹ Ang ilang duha ka mga pako nakabukhad ug naabot sa pako sa ilang tapad, ug ang laing duha pa nila ka pako nagtabon sa ilang mga lawas.

¹² Dungan silang manglupad bisan asa paingon nga walay lingi-lingi. Ug kon asa sila dad-a sa espiritu† didto usab sila mopaingon.

¹³ Daw sa nagdilaab nga бага sila kon tan-awon. Adunay naglabay-labay sa ilang tunga nga daw sa nagsiga nga sulo nga labihan kasulaw. Ug gikan sa sulo adunay mokilab nga kilat.

¹⁴ Kini nga mga binuhat nagngadto-nganhi nga daw kilat.

¹⁵ Samtang nagtan-aw ako sa upat ka buhi nga mga binuhat, aduna akoy nakita nga ligid diha sa tapad‡ sa matag-usa niini nga upat ka binuhat. Kini nga mga ligid nagdapat sa yuta.

¹⁶ Ingon niini ang hitsura sa mga ligid: Naggilak-gilak kini sama sa mahalang bato nga krisolito, ug managsama kini ug hitsura nga daw duha ka ligid nga nagkurus,

¹⁷ busa makaadto kini ug ang buhi nga mga binuhat sa bisan asa nga direksyon nga dili na kinahanglan pang moliso.

¹⁸ Ang yantas niini habog ug makahahadlok kay nalukop kini ug mga mata.

¹⁹ Kon asa mopaingon ang buhi nga mga binuhat, kuyog usab ang mga ligid. Ug kon mopaibabaw ang mga binuhat, mopaibabaw usab ang mga ligid.

²⁰ Ang espiritu sa buhi nga mga binuhat anaa sa mga ligid. Busa kon asa moadto ang espiritu, didto usab moadto ang buhi nga mga binuhat ug ang mga ligid.

* **1:1-3** ika-30 nga tuig: dili klaro kon unsa gayod nga tuig ang gipasabot dinhi. † **1:12** espiritu: tingali ang ilang espiritu o ang Espiritu Santo. ‡ **1:15** tapad: o ubos.

²¹ Kon asa mopaingon ang buhi nga mga binuhat, uban usab kanila ang mga ligid. Ug kon magpundo sila, magpundo usab ang mga ligid. Ug kon mopaibabaw sila, mopaibabaw usab ang mga ligid, kay ang ilang espiritu anaa sa mga ligid.

²² Sa ibabaw sa ulo sa buhi nga mga binuhat adunay atop-atop nga daw kristal nga naggilak-gilak, ug kahibulongan kini nga tan-awon.

²³ Sa ilalom niini nagbukhad ang duha ka pako sa matag buhi nga mga binuhat, ug naabot ang ilang mga pako sa ilang tapad. Ang laing duha nila ka pako nagtabon sa ilang mga lawas.

²⁴ Kon mulupad sila, madungog ko ang kasikas sa ilang mga pako nga sama sa haganas sa tubig, o daw sama sa tingog sa Makagagahom nga Dios, o daw sama sa kasaba sa daghang mga sundalo. Ug kon magpundo sila, tik-upon nila ang ilang mga pako.

²⁵ Samtang nagtik-op ang ilang mga pako, adunay tingog gikan sa ibabaw niadtong atop-atop sa ilang ulohan.

²⁶ Ug didto adunay murag trono nga hinimo gikan sa batong sapiro, ug adunay naglingkod niini nga sama sa tawo.

²⁷ Nakita ko nga gikan sa iyang hawak pataas, daw sama siya sa naggilak-gilak nga metal nga daw nagkalayo. Ug gikan sa iyang hawak paubos, daw sama siya sa nagdilaab nga kalayo, ug gilibotan siya sa kahayag nga labihan kasulaw.

²⁸ Ang kahayag sa iyang palibot nahisama sa bangaw human sa ulan.

Ingon niadto ang gahom sa GINOO. Pagkakita ko niadto mihapa ako, ug aduna akoy nadungog nga tingog nga nakigsulti kanako.

2

Si Ezekiel Gitawag nga Mahimo nga Propeta

¹ Miingon siya kanako, “Tawo, tindog kay aduna akoy isulti kanimo.”

² Samtang nagsulti siya kanako, gigamhan ako sa Espiritu ug gipatindog. Namati ako sa iyang gisulti kanako.

³ Miingon siya, “Tawo, ipadala ka nako sa katawhan sa Israel, sa nasod nga masinupakon kanako. Ang ilang mga katigulangan misupak kanako kaniadto, ug hangtod karon nagsupak gihapon sila.

⁴ Mga gahi sila ug ulo ug mga badlongon. Ako, ang GINOONG Dios, nagpadala kanimo niini nga katawhan sa pagsugilon sa akong mensahe alang kanila.

⁵ Mamati man kini nga mga masinupakon o dili, angay nilang mahibaloan nga anaa diay propeta diha uban kanila.

⁶ Ug ikaw, tawo, ayaw kahadlok kanila. Ayaw kahadlok bisan pa kung ang ilang mga gipanulti sakit sama sa tunok sa mga sampinit o sa pinaakan sa tanga. Ayaw gayod kahadlok kanila ug sa ilang mga ginapanulti bisan sila masinupakon lang nga katawhan.

⁷ Isulti gayod ang akong mensahe kanila, mamati man kini nga mga masinupakon o dili.

⁸ “Apan ikaw, tawo, pamatia ang akong isulti kanimo. Ayaw pagsupak kanako sama kanila. Ablihi ang imo nga baba ug kaona ang akong ihatag kanimo.”

⁹ Unya nakita ko ang usa ka kamot nga gatunol kanako sa usa ka linukot nga basahon.

¹⁰ Gibukhad niya kini sa akong atubangan, ug aduna kini sulat sa isigkaluyo nga mga pulong sa pagbangotan, kasubo, ug awit sa kaguol.

3

¹ Unya miingon siya kanako, “Tawo, kan-a kini nga linukot nga basahon, ug lakaw ug sultih ang katawhan sa Israel.”

² Busa minganga ako, ug gipakaon niya kanako ang linukot nga basahon.

³ Miingon siya kanako, “Sige, kaona kana hangtod nga mabusog ka.” Ug sa dihang gikaon ko kini, sama kini katam-is sa dugos.

⁴ Miingon dayon siya kanako, “Tawo, lakaw na ngadto sa katawhan sa Israel ug isulti ang akong mensahe kanila.

⁵ Wala ka nako ipadala sa katawhan nga lahig pinulongan ug lisod sabton, kondili ngadto sa katawhan sa Israel.

⁶ Kon didto ko pa ikaw ipadala sa katawhan nga lahig pinulongan ug dili mo masabtan, siguradong mamati gayod sila kanimo.

⁷ Apan ang katawhan sa Israel dili mamati kanimo, kay dili sila buot nga mamati kanako. Tanan sila mga gahig ulo ug tig-ag kasing-kasing.

⁸ Apan himuon ka nako nga mas gahig ulo ug mas tig-ag kasing-kasing kay kanila,

⁹ sama kagahi sa batong bantilis. Busa ayaw gayod kahadlok kanila bisan sila masinupakon lang nga katawhan.”

¹⁰ Ug siya miingon kanako, “Tawo, pamatia pag-ayo ug tipigi diha sa imo nga kasing-kasing ang tanan nga isulti ko kanimo.

¹¹ Karon, lakaw! Adtoa ang imo nga mga katawhan nga kauban mo nga gibihag, ug isulti kanila ang mensahe nga gikan kanako, ang GINOONG Dios. Buhata kini, mamati man sila o dili.”

¹² Unya gibayaw ako sa Espiritu, ug nadungog ko ang nagdahunog nga tingog gikan sa akong luyo nga nag-ingon, “Dalaygon ang gahom sa GINOO nga anaa sa langit!”

¹³ Ug nadungog ko usab ang kasikas sa mga nagsinag-hiray nga mga pako sa buhi nga mga binuhat, ug ang nagdahunog nga kasaba sa mga ligid tapad niini.

¹⁴ Gialsa ako sa Espiritu ug gidala palayo. Naglain ang akong buot ug naglagot, apan gipugngan ako sa GINOO.

¹⁵ Nakaabot ako sa Tel Abib, sa daplin sa Suba sa Kebar diin nagpuyo ang mga binihag. Nagpabilin ako didto uban kanila sulod sa pito ka adlaw. Naluya ako tungod sa mga butang nga akong nakita.

¹⁶ Paglabay sa pito ka adlaw, miingon ang GINOO kanako,

¹⁷ “Tawo, gipili ka nako nga magbalantay sa katawhan sa Israel. Busa kon aduna kay madungog nga pasidaan gikan kanako isulti dayon ngadto kanila.

¹⁸ Kon moingon ako sa usa ka tawo nga daotan nga mamatay gayod siya, apan wala mo siya pasidan-i nga mobiya sa iyang daotan nga binuhatan aron maluwas ang iyang kinabuhi, mamatay ang maong daotan nga tawo tungod sa iyang sala, ug paninglan ka nako sa iyang kamatayon.

¹⁹ Apan kon gipasidan-an mo siya ug wala siya mobiya sa iyang daotan nga binuhatan, mamatay siya tungod sa iyang sala, apan wala kay tulubagon.

²⁰ Kon ang matarong nga tawo magpakasala, ug pasagdan ko lang siya sa maong kahimtang, mamatay siya. Kon wala mo siya pasidan-i, mamatay siya tungod sa iyang sala, ug dili ko hinumdoman ang mga maayo niya nga binuhatan. Apan paninglan ka nako sa iyang kamatayon.

²¹ Apan kon gipasidan-an mo siya nga dili magpakasala, ug mituman siya kanimo, dili siya mamatay ug wala kay tulubagon.”

²² Gigamhan ako sa GINOO ug miingon siya kanako, “Bangon ug adto sa kapatagan, kay didto aduna akoy isulti kanimo.”

²³ Busa miadto dayon ako sa kapatagan, ug nakita ko ang gahom sa GINOO nga sama sa nakita ko didto sa daplin sa Suba sa Kebar, ug mihapa ako.

²⁴ Unya gigamhan ako sa Espiritu ug gipatindog, ug giingnan, “Pauli ug panirado sa imo nga balay!

²⁵ Didto, gapuson ka ug pisi aron dili ka makapakig-uban sa imo nga mga katawhan.

²⁶ Maamang ka aron dili ka makapahimangno niini nga masinupakon nga katawhan.

²⁷ Apan sa higayon nga makigsulti ako kanimo, pasultihon ko na ikaw. Ug ako, ang GINOONG Dios, magsugo kanimo sa pagsulti sa akong mensahe kanila. Ang uban kanila mamati, apan ang uban dili, kay mga masinupakon sila nga katawhan.”

4

Gilarawan ni Ezekiel ang Pagsulong sa Jerusalem

¹ Miingon ang GINOO kanako, “Tawo, pagkuhag tisa* ug ibutang kini sa imo nga atubangan, ug ikulit diha niini ang siyudad sa Jerusalem.

² Unya ilarawan nga murag gisulong kini sa mga kaaway. Butangi kini ug tinapok nga yuta nga masak-an paingon sa paril. Paliboti kinig mga kampo ug mga troso nga pangguba sa paril.

³ Unya pagkuha ug lapad nga puthaw ug ibutang kini ingon nga paril sa taliwala nimo ug sa siyudad. Moatubang ka sa siyudad nga daw sa ginasulong mo kini. Usa kini ka timailhan alang sa katawhan sa Israel nga sulogon sila sa ilang mga kaaway.

⁴ “Human niini, mohigda ka nga magtakilid sa wala, sa pagpakita nga ginapas-an nimo ang sala sa katawhan sa Israel. Pas-anon mo ang ilang sala sumala sa gidaghanon sa mga adlaw sa imo nga paghigda.

⁵ Ang usa ka adlaw nagrepresentar ug usa ka tuig. Busa sulod sa 390 ka adlaw pas-anon mo ang ilang mga sala.

⁶ Pagkahuman, motakilid ka sa tuo ug pas-ana na usab ang sala sa katawhan sa Juda sulod sa 40 ka adlaw; ang usa ka adlaw nagrepresentar gihapon sa usa ka tuig.

⁷ Tan-awa pag-usab ang larawan sa Jerusalem nga gisulong, ug panghi-maraota kini nga walay tabon ang imo nga bukton.

⁸ Gapuson ka nako ug pisi aron dili ka makaliso-liso hangtod nga mahuman mo ang adlaw sa imo nga paglarawan.

⁹ “Karon, pagkuha ug trigo, barley, mga liso nga utanon, balatong, dawa, ug espelta. Sagola kini nga tanan sa usa ka sudlanan ug himoang pan. Mao kini ang imo nga kan-on sulod sa 390 ka adlaw nga naghigda ka nga nagtakilid sa wala.

¹⁰ Mga 240 ka gramo lang sa pagkaon ang imo nga kan-on matag adlaw sa gitakda nga mga oras.

¹¹ Ug mga tunga sa litro nga tubig ang imo nga imnon matag adlaw sa gitakda usab nga mga oras.

¹² Lutoa ang pan matag adlaw samtang nagtan-aw ang mga tawo. Lutoa kini sama sa pagluto sa pan nga barley. Gamita nga sugnod ang uga nga tae sa tawo. Ug unya kaona ang pan.

¹³ Kay sama usab niini ang mahitabo sa katawhan sa Israel, magkaon sila sa mga pagkaon nga giisip nga hugaw didto unya sa mga dapit diin ipabihag ko sila.”

* 4:1 tisa: sa English, “brick”.

¹⁴ Apan miingon ako, “O GINOONG Dios, wala ko gayod hugawi ang akong kaugalingon sukad sa bata pa ako hangtod karon. Wala gayod ako sukad makakaon ug mananap nga namatay lang sa iyang kaugalingon o gipatay sa uban nga mananap. Wala usab ako sukad makakaon ug mananap nga giisip nga hugaw.”

¹⁵ Mitubag ang GINOO, “Sige, tae na lang sa baka ang gamiton mo nga sugnod puli sa tae sa tawo.”

¹⁶ Ug siya miingon kanako, “Tawo, kulangan ko ang pagkaon sa Jerusalem. Sukdon sa mga nagpuyo sa Jerusalem ang ilang pagkaon ug tubig nga imnon. Mokaon sila ug moinom nga adunay kabalaka ug kahadlok

¹⁷ tungod sa kakulang sa pagkaon ug tubig. Magtinan-away sila sa usag usa nga adunay kalisang. Ug hinay-hinay silang mangamatay tungod sa ilang sala.”

5

Ang Umaabot nga Kalaglagan sa Jerusalem

¹ “Tawo, pagkuhag hait nga espada ug gamita kini nga pangkiskis sa imo nga ulo ug bangas. Unya timbanga ang imo nga buhok ug bangas aron bahinon kini sa tulo ka bahin.

² Ibutang ang usa ka bahin sa tisa nga gikulitan mo sa Jerusalem, ug sunoga kini diha sa taliwala sa siyudad human mo mapakita ang pagsulong niini. Ibutang ang usa pa ka bahin sa palibot sa siyudad ug tigbas-tigbasa kini sa imo nga espada. Ang nahibilin nga bahin isabwag sa kahanginan, kay katagon ko ang akong katawhan pinaagi sa espada.

³ Apan pagbilin ug diotayng buhok ug ihikot kini sa imo nga bisti.

⁴ Kuha-i kini ug pipila ka buhok ug ilabay sa kalayo aron masunog. Gikan niini mokaylap ang kalayo ug mosunog sa tibuok Israel.

⁵ “Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga mao kini ang dangatan sa Jerusalem, ang siyudad nga gihimo kong labing mahinungdanong dapit sa kalibotan.

⁶ Apan gilapas niya ang akong mga sugo, ug mas labaw pa siya kadaotan kaysa uban nga mga nasod sa iyang palibot. Gisalikway niya ang akong mga sugo ug mga tulomanon.

⁷ Busa ang GINOONG Dios, nag-ingon: mas daotan pa kamo kaysa uban nga mga nasod sa inyong palibot. Wala ninyo tumana ang akong mga sugo ug mga tulomanon. Ug wala gani ninyo tumana* ang mga tulomanon sa mga nasod sa inyong palibot.

⁸ Busa ang GINOONG Dios, mikontra kaninyo. Silotan ko kamo sa paagi nga makita sa mga nasod.

⁹ Tungod sa inyong mangil-ad nga mga buhat, himuon ko kaninyo ang wala ko pa sukad mahimo ug ang dili ko na himuon pa pag-usab.

¹⁰ Kaonon sa mga ginikanan ang ilang mga anak, ug kaonon sa mga anak ang ilang mga ginikanan. Silotan ko gayod kamo, ug ang mga mahibilin kaninyo katagon ko sa tibuok kalibotan.

¹¹ Ako, ang buhi nga GINOONG Dios, nanumpa nga laglagon ko kamo sa walay kaluoy tungod kay gihugaw-hugawan ninyo ang akong Templo pinaagi sa pagsimba sa mga dios-dios ug sa paghimo sa mangil-ad nga mga buhat.

* **5:7** *wala gani ninyo tumana*: mao kini sa kadaghanan nga mga manuskrito sa Hebreo. Apan sa pipila ka manuskrito sa Hebreo ug sa Syriac, *gituman ninyo*. Tan-awa usab sa Ezek. 11:12.

¹² Bahinon ko kamo sa tulo ka bahin. Ang unang bahin mangamatay diha sa siyudad pinaagi sa kagutom ug mga sakit. Ang ikaduhang bahin mangamatay sa gawas sa siyudad pinaagi sa espada. Ug ang ikatulong bahin katagon ko sa tibuok kalibotan ug padayon ko silang lisod-lisoron.[†]

¹³ “Kon mahitabo na kini, mahuwasan na ako sa akong labihan nga kasuko kaninyo, ug makabalos na ako. Kon mapatagamtam ko na kaninyo ang akong kapungot, mahihaloan ninyo nga ako, ang GINOO, nakigsulti kaninyo pinaagi sa akong labihang pagbati kaninyo.

¹⁴ Gub-on ko ang inyong siyudad ug pakaulawan ko kamo sa mga nasod sa inyong palibot ug sa mga lumalabay.

¹⁵ Tamayon, bugal-bugalan, ug kangilngigan kamo sa mga nasod sa inyong palibot. Mahimo kamo nga pahimangno alang kanila sa higayon nga silotan ko kamo sa akong labihang kasuko. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

¹⁶ Padad-an ko kamo ug kagutom nga daw pana nga molaglag kaninyo. Magkagrade nga magkagrade ang kagutom hangtod nga wala na gayod kamoy makaon.

¹⁷ Gawas sa kagutom, padad-an ko usab kamo ug mabangis nga mga mananap ug pamatyon nila ang inyong mga anak. Mangamatay usab kamo sa mga balatian ug sa gubat. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

6

Ang Mensahe Batok sa mga Bukid sa Israel

¹ Miingon ang GINOO kanako:

² “Tawo, pag-atubang sa mga bukid sa Israel ug ipropesiya batok kanila:

³ O mga bukid sa Israel, mga bungtod, mga agianan sa tubig, ug mga walog, pamatia ninyo ang giingon sa GINOONG Dios: Padad-an ko kamo ug gubat, ug panggub-on ko ang inyong mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit.

⁴ Mangaguba ang inyong mga halaran apil na ang mga halaran nga sunoganan sa mga insenso, ug pamatyon ko ang inyong mga nagpuyo atubangan sa inyong mga dios-dios.

⁵ Ibutang ko ang inyong mga patay nga lawas atubangan sa inyong mga dios-dios ug katagon ko ang inyong mga bukog palibot sa inyong mga halaran.

⁶ Ang inyong matag lungsod panglaglagon. Mangadugmok ang inyong mga simbahanan diha sa taas nga mga dapit, mga dios-dios, mga halaran, apil na ang mga halaran nga sunoganan sa mga insenso, ug ang uban pang sama niini nga inyong mga hinimo.

⁷ Mangamatay ang inyong katawhan, ug mahihaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.

⁸ “Apan dili ko kamo hutdon ug pamatay. Ang uban kaninyo makaikyasa sa gubat ug magkatag kamo ngadto sa uban nga mga nasod

⁹ ingon nga mga bihag. Didto mahinumdoman nila ako, ug makaamgo sila nga gipaguol nila ako sa ilang pagluib ug pagpatuyang sa mga dios-dios. Kangil-aran nila ang ilang kaugalingon tungod sa ilang daotan ug mangil-ad nga mga buhat.

¹⁰ Ug mahihaloan nila nga ako mao ang GINOO, ug tinud-on ko ang akong giingon nga ipahamtang ko kini kanila nga katalagman.”

¹¹ Unya miingon ang GINOONG Dios kanako, “Isumbag ang imo nga kumo sa imo nga palad, ug ibundak ang imo nga tiil, ug singgit, ‘Gaba!’ sa katawhan sa Israel, tungod sa tanan nilang daotan ug mangil-ad nga mga buhat. Mao

[†] 5:12 padayon ko silang lisod-lisoron: sa literal, *gukdon ko sila sa espada o paantuson*.

kini ang hinungdan nga mangamatay sila pinaagi sa gubat, kagutom, ug balatian.

¹² Kadtong atua sa layo mamatay sa balatian. Ang anaa sa duol mamatay sa gubat. Ug ang mahibilin mamatay sa kagutom. Niining paagiha ipasinati ko ang akong kapungot kanila.

¹³ Ug mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO kon ang mga patay nga lawas sa ilang mga kalungsod magkatag uban sa ilang mga dios-dios diha palibot sa mga halaran, sa taas nga mga bungtod, sa kinatumyan sa mga bukid, sa ilalom sa labong nga kahoy, ug sa punoan sa labong nga mga kahoy nga terebinto, diin sila gahalad ug insenso ngadto sa ilang mga dios-dios.

¹⁴ Silotan ko sila bisan asa sila magpuyo. Himuon kong mingaw ang ilang yuta gikan sa disyerto sa habagatan paingon sa Diblah sa amihan, ug mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

7

Hapit na ang Kataposan sa Israel

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon ngadto sa nasod sa Israel, “Mao na kini ang kataposan sa tibuok yuta sa Israel.

³ Kataposan na ninyo, kay ipakita ko na ang akong kasuko.

Hukman ko kamo sumala sa inyong mga pagbuhat.

Silotan ko kamo sa inyong mangil-ad nga mga buhat.

⁴ Dili ko gayod kamo kaloy-an.

Silotan ko gayod kamo sa inyong mga pagbuhat

ug sa inyong mangil-ad nga mga buhat,

aron mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.’

⁵ “Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon:

“Moabot ang sunod-sunod nga kalaglagan.

⁶ Mao na kini ang kataposan!

Matapos na gayod kamo,

⁷ kamo nga nagpuyo sa yuta sa Israel.

Mao na kini ang adlaw sa inyong kalaglagan.

Hapit na gayod ang panahon nga magkagubot kamo.

Human na ang inyong malipayong mga adlaw sa kabukiran.

⁸ Sa dili madugay ipasinati ko na kaninyo

ang labihan kong kasuko.

Hukman ko kamo sumala sa inyong mga pagbuhat.

Silotan ko kamo sa inyong mangil-ad nga mga buhat.

⁹ Dili ko gayod kamo kaloy-an.

Silotan ko kamo sumala sa inyong binuhatan

ug sa inyong mangil-ad nga mga buhat.

Unya mahibaloan ninyo nga ako, ang GINOO, mao ang nagsilot kaninyo.

¹⁰ “Duol na gayod ang adlaw sa kalaglagan!

Labihan na gayod ang pagkadaotan

ug ang pagpanghambog sa mga tawo.

¹¹ Ang ilang kabangis mobalik kanila

ingon nga silot sa ilang pagkadaotan.

Walay mahibilin kanila. Ang tanan nilang bahandi mawala.

¹² Oo, miabot na gayod ang panahon sa pagsilot.

Dili na angay nga malipay ang mga mamalitay,

ug dili na usab angay nga maguol ang mga namalitga,

kay ang akong kasuko matagamtaman sa tanan.

- 13 Kon adunay mga negosyante pa nga mabilin,
dili na sila makabalik pa sa ilang mga negosyo.
Kay ang akong giingon mahitungod sa mahitabo
sa tibuok katawhan sa Israel mahitabo gayod.
Si bisan kinsa nga naghimog daotan
dili makaluwas sa iyang kinabuhi.
- 14 “Bisag patingogon pa nila ang trumpeta
aron mangandam ang tanan sa pagpakiggubat,
walay mouban sa pagpakiggubat kay maapil
ang tanan sa akong kasuko.
- 15 Ang mga tawo nga anaa sa gawas
sa siyudad mamatay sa gubat.
Ang magpabilin sa sulod sa siyudad mamatay
sa sakit ug kagutom.
- 16 Ug kon adunay makagawas sa kamatayon
ug makaikyas ngadto sa kabukiran,
maghilak sila sama sa salampati, tungod sa ilang mga sala.
- 17 Maluya ang ilang mga kamot ug ang ilang mga tuhod.
- 18 Magsuot sila ug sako ug kagisan nila ang ilang mga ulo
sa pagpakita sa ilang pagsubo.
Ug mohari kanila ang kahadlok ug kaulaw.
- 19 “Ipanglabay nila ang ilang mga pilak ug mga bulawan
diha sa kadalanan nga murag sama kini sa mahugaw nga butang.
Dili kini makaluwas kanila sa adlaw nga ipasinati ko
ang akong kasuko.
Dili kini makabusog kanila kay mao kini
ang hinungdan nga nagpakasala sila.
- 20 Gipanghambog nila ang ilang nindot nga mga alahas,
ug gigamit nila kini sa paghimo sa mangil-ad nila nga mga dios-dios.
Busa himuon ko ang ilang mga bahandi
nga sama sa mahugaw nga mga butang alang kanila.
- 21 Ipailog ko kini sa daotan nga mga tawo nga langyaw,
ug ila kini nga bugal-bugalan.
- 22 Pasagdan ko kini nga mga tawhana
sa ilang pagbugal-bugal
ug pag-ilog sa akong bililhon nga dapit.
- 23 “Bihagon ang akong katawhan kay napuno
sa pagpinatyanay ug kasamok ang ilang nasod.
- 24 Ihatag ko ang ilang mga balay
sa labihan kadaotan nga mga tawo
nga gikan sa uban nga mga nasod.
Tapuson ko ang ilang pagpanghambog
sa ilang gamhanan nga mga tawo,*
ug pasagdan ko nga bugal-bugalan
ang ilang mga dapit nga simbahanan.
- 25 Kon moabot kanila ang kagubot, mangita sila sa kalinaw.
Apan dili nila kini makita.
- 26 Moabot kanila ang sunod-sunod nga mga panghitabo

* 7:24 Tapuson...tawo: o Gub-on ko ang ilang pinarilan nga mga lungsod nga ilang ginapasigarbo.

ug mga daotan nga balita.

Mangayo silag mga mensahe gikan sa mga propeta apan wala silay madawat.

Dili na itudlo sa mga pari ang bahin sa Kasugoan

ug wala na usay mga tambag gikan sa mga pangulo.

²⁷ Maguol ang hari ug iyang opisyal ug mawad-an silag paglaom, ug magkurog ang mga tawo sa kahadlok.

Silotan ko sila sumala sa ilang pagbuhat.

Hukman ko sila sumala sa ilang paghukom sa uban.

Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

8

Ang Pagsimba sa mga Dios-dios sa Jerusalem

¹ Sa ikalima nga adlaw sa ikaunom nga bulan, niadtong ikaunom nga tuig sa amo nga pagkabihag, gigamhan ako sa GINOONG Dios. Naglingkod ako niadtong sa akong balay diin nakigsulti kanako ang mga pangulo sa Juda.

² Adunay nakita akong murag tawo. Gikan sa iyang hawak paubos nahisama sa kalayo, ug gikan sa iyang hawak pataas nahisama sa naggilak-gilak nga metal.

³ Gituy-od niya ang daw kamot ug gikuptan ako sa buhok. Gialsa ako sa Espiritu ngadto sa kahanginan ug gidala sa Jerusalem, sa pultahan sa amihan nga bahin sa hawanan nga anaa lang sa gawas sa Templo, diin nahimutang ang usa ka dios-dios nga nakapasuko pag-ayo sa Dios.

⁴ Unya nakita ko didto ang gamhanan nga presensya sa Dios sa Israel, sama sa akong nakita didto sa kapatagan.

⁵ Unya miingon ang Dios kanako, “Tawo, tan-aw dapit sa amihan.” Busa mitan-aw ako didto, ug nakita ko sa tapad sa pultahan duol sa halaran ang dios-dios nga nakapasuko pag-ayo sa Dios.

⁶ Unya miingon ang Dios kanako, “Tawo, nakita mo ba ang ginahimo sa katawhan sa Israel? Nakita mo ba ang labihan kangil-ad nga ginahimo nila dinhi aron sa pag-abog kanako gikan sa akong balaang puloy-anan? Apan aduna ka pa gayod makita nga labaw pa niana kangil-ad nga mga binuhatan.”

⁷ Unya gidala niya ako ngadto sa pultahan sa hawanan sa Templo. Ug pagtan-aw ko, aduna akoy nakita nga bangag sa paril.

⁸ Miingon siya kanako, “Tawo, padakoa ang bangag sa paril.” Busa gihimo ko kini, ug nakita ko ang usa ka pultahan.

⁹ Miingon na usab siya kanako, “Sulod ug tan-awa ang labihan kangil-ad nga mga butang nga ilang ginahimo.”

¹⁰ Busa misulod ako ug akong nakita nga ang paril napuno sa nagkalain-laing mga larawan sa mananap nga mokamang ug sa uban pang mga mananap nga giisip nga hugaw. Nakita ko usab didto ang tanang mga dios-dios sa katawhan sa Israel.

¹¹ Sa atubangan niini, nakita ko nga nagtindog ang 70 ka mga pangulo sa Israel, ug usa kanila mao si Jaazania nga anak ni Shafan. Ang kada usa nagkupot ug sudlanan sa insenso, ug mipaibabaw ang aso sa insenso.

¹² Unya miingon ang Dios kanako, “Tawo, nakita mo ba kon unsa ang ginahimo sa tago sa mga tigdumala sa Israel? Ang matag-usa kanila anaa sa kuwarto sa iyang dios-dios kay nag-ingon sila, ‘Wala magtan-aw kanato ang GINOO; gisalikway na niya ang Israel.’”

¹³ Miingon na usab ang Dios, “Makakita ka pa gayod ug labaw pa niana kangil-ad nga ilang ginabuhat.”

¹⁴ Unya gidala niya ako sa amihan nga dapit nga pultahan sa Templo sa GINOO, ug didto nakita ko ang mga babaye nga naglingkod ug gahilak alang sa dios nga si Tamuz.

¹⁵ Miingon ang Dios kanako, “Tawo, nakita mo ba kana? Makakita ka pa gayod ug labaw pa niana kangil-ad nga mga buhat.”

¹⁶ Unya gidala niya ako sa sulod nga hawanan sa Templo sa GINOO. Ug didto sa pultahan sa Templo, sa tunga-tunga sa balkon ug halaran, adunay 25 ka tawo. Gatalikod sila sa Templo, ug nag-atubang sa sidlakan ug nagsimba sa nagsubang nga adlaw.

¹⁷ Unya miingon ang Dios kanako, “Tawo, nakita mo ba kana? Wala lang bay kaso sa katawhan sa Juda ang paghimo nianang mangil-ad nga mga butang dinhi? Gawas pa niana, naghatag pa silag kasamok sa nasod, busa gipasuko nila ako pag-ayo. Tan-awa kon giunsa nila ako pagpasipala!

¹⁸ Busa ipasinati ko kanila ang akong kasuko. Dili ko gayod sila kaloy-an. Bisag mosinggip pa silag kusog aron sa pagpangayo ug tabang kanako, dili ko sila pamation.”

9

Gipamatay ang mga Nagsimba sa mga Dios-dios

¹ Unya nadungog ko ang Dios nga misulti sa makusog nga tingog, “Dali, kamo nga mga tawo nga magsilot niini nga siyudad sa Jerusalem, ug dad-a ang inyong mga armas.”

² Unya aduna akoy nakita nga unom ka tawo nga misulod gikan sa amihan nga pultahan sa Templo nga ang matag-usa kanila adunay dalang armas. Aduna silay kauban nga tawo nga nagsuot ug lino, ug nagtak-in kinig sudlanan sa pangsulat. Mitindog sila kilid sa halaran nga bronsi.

³ Ug unya ang gamhanan nga presensya sa Dios sa Israel mipaibabaw gikan sa mga kerubin diin kini nahimutang ug mibalhin sa pultahan sa Templo. Unya gitawag sa GINOO ang tawo nga nagsuot ug lino ug nagtak-in ug mga himan sa pagsulat,

⁴ ug giingnan, “Libota ang Jerusalem ug markahi ang agtang niadtong mga nagsubo tungod sa tanang mangil-ad nga mga butang nga ginahimo sulod sa siyudad.”

⁵ Unya nadungog ko ang Dios nga miingon sa unom ka tawo, “Sunda ninyo siya ngadto sa siyudad ug pamatya ang mga tawo nga walay marka sa agtang. Ayaw gayod sila kaloy-i.

⁶ Pamatya ninyo ang mga tigulang, mga batan-ong lalaki ug mga babaye nga putli, mga inahan, ug mga kabataan, apan ayaw hilabti ang mga adunay marka. Pagsugod kamo sa akong Templo.” Busa giuna nilag pamatay ang mga tigdumala nga anaa sa atubangan sa Templo.

⁷ Unya miingon ang Dios kanila, “Pasipad-i ninyo ang Templo pinaagi sa pagtapok sa mga patay nga lawas didto sa hawanan. Panglakaw na kamo.” Busa nanglakaw sila ug gipamatay ang mga tawo sa tibuok siyudad.

⁸ Samtang gipamatay nila ang mga tawo, nahibilin ako nga nag-inusara. Mihapa ako ug nanawag sa Dios, “O GINOONG Dios, hutdon mo ba ug pagpatay ang mga nahibilin sa Israel tungod sa imo nga kasuko sa Jerusalem?”

⁹ Mitubag siya kanako, “Labihan na gayod ang sala sa katawhan sa Israel ug Juda. Labihan na ang pinatyanay, ug wala nay hustisya sa siyudad. Nag-ingon pa sila, ‘Wala magtan-aw ang GINOO kanato; gisalikway na niya ang Israel.’

¹⁰ Busa dili ko gayod sila kaloy-an, himuon ko hinuon kanila ang ilang gihimo sa uban.”

¹¹ Unya ang tawo nga nagsuot ug lino ug nagtak-in sa sudlanan sa pang-sulat mibalik ug miingon sa GINOO, “Natuman ko na ang imo nga gisugo kanako.”

10

Mibiya sa Templo ang Gamhanan nga Presensya sa Dios

¹ Samtang nagtan-aw ako, aduna akoy nakita nga murag trono nga hinimo sa bato nga sapiro ug nahimutang sa atop-atop nga kristal ibabaw sa ulo sa mga kerubin.

² Miingon ang GINOO sa tawo nga nagsuot ug lino, “Sulod ngadto sa tunga sa mga ligid sa mga kerubin, ug paghakop didto ug mga baga ug isabwag kini ngadto sa siyudad.” Ug nakita ko nga misulod siya.

³ Nagtindog ang mga kerubin sa habagatang bahin sa Templo sa dihang misulod ang tawo, ug adunay panganod nga milukop sa sulod nga hawanan sa Templo.

⁴ Unya mibiya ang gamhanan nga presensya sa GINOO gikan sa mga kerubin ug mibalhin ngadto sa pultahan sa Templo. Nalukop sa panganod ang Templo, ug midan-ag sa hawanan ang kahayag sa gamhanan nga presensya sa GINOO.

⁵ Ang kasikas sa mga pako sa mga kerubin madungog hangtod sa gawas nga hawanan, sama sa tingog sa Makagagahom nga Dios kon siya mosulti.

⁶ Sa dihang gimandoan sa GINOO ang tawo nga nagsuot ug lino nga mokuha ug baga sa tunga sa mga ligid ilalom sa mga kerubin, miadto siya ug mitindog tapad sa usa ka ligid.

⁷ Unya ang usa sa mga kerubin mikab-ot sa kalayo nga diha sa ilang taliwala ug mikuha ug baga ug gibutang kini sa kamot sa tawo nga nagsuot ug lino. Gidawat kini sa tawo ug migawas.

⁸ Ilalom sa mga pako sa kerubin adunay makita nga mura ug kamot sa tawo.

⁹ Adunay nakita usab ako nga upat ka ligid, sa kada kilid sa upat ka kerubin. Nagsidlak kini sama sa mahalang bato nga krisolito,

¹⁰ ug managsama kinig hitsura, nga daw sa duha ka ligid nga nagkurus,

¹¹ busa makaadto kini ug ang kerubin sa bisan asa nga direksyon nga dili na kinahanglan pang moliso.

¹² Ang tibuk lawas sa mga kerubin, apil na ang ilang likod, kamot, ug pako, nalukop sa mga mata, ug mao usab ang mga ligid.

¹³ Ug nadungog ko nga gitawag kinig, “nagtuyok nga mga ligid.”

¹⁴ Ang matag kerubin adunay upat ka nawong. Ang nahauna dagway sa kerubin, ang ikaduha dagway sa tawo, ang ikatulo dagway sa liyon, ug ang ikaupat dagway sa agila.

¹⁵ Unya mikayab ang mga kerubin. Mao kini sila ang buhi nga mga binuhat nga akong nakita didto sa Suba sa Kebar.

¹⁶ Kon asa gani mopaingon ang mga kerubin, adto usab mopaingon ang mga ligid, ug kon molupad sila, uban usab ang mga ligid.

¹⁷ Kon magpundo sila, magpundo usab ang mga ligid. Ug kon mokayab sila, mokayab usab ang mga ligid. Kay ang espiritu sa buhi nga mga binuhat anaa sa mga ligid.

¹⁸ Unya ang gamhanan nga presensya sa GINOO mibiya sa pultahan sa Templo ug mibalhin ibabaw sa mga kerubin.

¹⁹ Ug samtang nagtan-aw ako, milupad ang mga kerubin uban ang mga ligid. Mihunong sila sa sidlakang bahin sa pultahan sa Templo sa GINOO, ug ang gamhanan nga presensya sa Dios sa Israel anaa ibabaw kanila.

²⁰ Mao kini ang mga buhi nga binuhat nga akong nakita sa ilalom sa Dios sa Israel didto sa Suba sa Kebar. Ug nasayran ko nga kini diay mga kerubin.

²¹ Ang matag-usa kanila adunay upat ka nawong ug upat ka pako, ug ilalom sa ilang mga pako adunay murag kamot sa tawo.

²² Ang ilang hitsura sama sa panagway niadtong mga buhi nga binuhat nga akong nakita didto sa Suba sa Kebar ug ang matag-usa kanila naglakaw nga diretso.

11

Silotan sa Dios ang Jerusalem

¹ Gibayaw ako sa Espiritu ug gidala ngadto sa pultahan sa Templo sa GINOO nga nag-atubang sa sidlakan. Didto sa pultahan adunay 25 ka mga tawo, ug ang duha kanila mao si Jaazania nga anak ni Azur, ug si Pelatia nga anak ni Benaya nga mga pangulo sa katawhan.

² Miingon ang GINOO kanako, “Tawo, mao kini sila ang mga nagplano ug daotan ug naghatag ug dili maayo nga tambag dinhi sa siyudad.

³ Nag-ingon sila, ‘Maayo kini nga panahon sa pagpatindog ug mga balay. Walay manghilabot kanato. Ang atong siyudad sama sa kaldero ug kita sama sa karne nga anaa sa sulod niini, dili kita maunsa.’

⁴ Busa tawo, ipropesiya batok kanila.”

⁵ Unya gigamhan ako sa Espiritu sa GINOO ug giingnan niya ako nga isulti kini: “Mao kini ang giingon sa GINOO kaninyo, katawhan sa Israel, ‘Nahibalo ako kon unsa ang inyong gihuna-huna.

⁶ Daghan ang inyong gipamatay niini nga siyudara ug nagkatag lang ang mga patay nga lawas sa kadalanan.

⁷ Busa ako, ang GINOONG Dios, moingon kaninyo: Tinuod nga kini nga siyudara sama sa kaldero, apan ang mga patay nga lawas nga gikatag ninyo sa siyudad mao ang karne.* Ug kamo abugon ko gikan niini nga siyudara.

⁸ Nahadlok kamo sa gubat,† apan pasulongon ko kaninyo ang inyong mga kaaway. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

⁹ Abugon ko kamo gikan niini nga siyudara ug ipabihag sa mga langyaw, ug silotan ko kamo pinaagi kanila.

¹⁰ Mangamatay kamo sa gubat sa akong pagsilot kaninyo didto sa utlanan sa Israel. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.

¹¹ Kini nga siyudara dili mahimo nga sama sa kaldero alang kaninyo, ug kamo dili mahimo nga sama sa karne sulod niini. Kay silotan ko kamo didto sa utlanan sa Israel.

¹² Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO. Himuon ko kini kay wala kamo motuman sa akong mga tulomanon ug mga lagda. Ang mga lagda hinuon sa uban nga mga nasod ang inyong gituman.’”

¹³ Unya samtang nagsulti ako sa mensahe sa Dios, namatay si Pelatia nga anak ni Benaya. Unya mihapa ako ug misinggit sa makusog, “O GINOONG Dios, hutdon mo ba gayod ug laglag ang nahibilin nga mga Israelinhon?”

¹⁴ Miingon ang GINOO kanako,

¹⁵ “Tawo, ang mga katawhan nga nahibilin sa Jerusalem nagsulti ug ingon niini mahitungod sa ilang mga kadugo nga binihag: ‘Halayo sila sa GINOO, ug kini nga yutaa gihatag na sa GINOO kanato aron atong panag-iyahan.’

* **11:7 karne:** maingon nga ang karne mao ang maayo nga bahin sa mananap, ang mga inosente nga mga tawo nga gipamatay mao ang maayo nga bahin sa nasod. † **11:8 gubat:** sa literal, *espada*.

16 “Busa ingna ang kauban mo nga mga binihag nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: ‘Bisag gipabihag ko kamo ug gikatag ngadto sa uban nga mga kanasoran, ang akong presensya anaa gihapon uban kaninyo nianang mga lugara.

17 Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga tigomon ko kamo pagbalik gikan sa mga nasod diin kamo nagkatag, ug ihatag ko pag-usab kaninyo ang yuta sa Israel.

18 Sa inyong pagbalik sa inyong dapit, wagtangon ninyo ang tanang mangil-ad nga mga dios-dios.

19 Bag-ohon ko ang inyong kasing-kasing ug ang inyong huna-huna. Kuhaon ko ang kagahi sa inyong kasing-kasing ug hatagan ko kamo ug kasing-kasing nga masinugtanon kanako.

20 Tumanon na ninyo ang akong mga sugo ug mga pagtulon-an. Mahimo kamo nga akong katawhan, ug ako mahimo nga inyong Dios.

21 Apan kadtong nagsimba sa ilang mangil-ad nga mga dios-dios, silotan ko sumala sa ilang binuhatan. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.’ ”

22 Unya milupad ang mga kerubin uban ang mga ligid sa kilid nila, ug ang gamhanan nga presensya sa Dios sa Israel anaa ibabaw kanila.

23 Unya mikayab ang gamhanan nga presensya sa GINOO gikan sa siyudad, ug nagpundo sa bukid sa sidlakang bahin sa siyudad.

24 Unya nakita ko sa panan-awon nga gihatag kanako sa Espiritu sa Dios nga gibayaw niya ako ug gidala balik ngadto sa mga binihag sa Babilonia. Ug unya nahanaw ang panan-awon nga akong nakita.

25 Unya gisuginlan ko ang mga binihag sa tanang gipakita sa GINOO kanako.

12

1 Miingon ang GINOO kanako,

2 “Tawo, nagpuyo ka uban sa mga masinupakon nga katawhan. Adunay mata sila apan dili sila makakita, aduna silay dalunggan apan dili sila makadungog, kay mga masinupakon sila.

3 Busa tawo, pagpakita nga mura ikaw ug binihag. Panghipos sa imo nga mga dad-onon ug lakaw ngadto sa laing dapit. Himoa kini sa adlaw aron makita sa mga tawo. Basin pag pinaagi niini makaamgo sila nga mga masinupakon sila.

4 Sa adlaw panghipos sa imo nga dad-onon aron makita nila. Pagkagabii, samtang nagtan-aw sila, molakaw ka nga daw sa usa ka binihag.

5 Busloti ang dingding sa imo nga balay samtang nagtan-aw sila, ug didto ipaagi ang imo nga dad-onon.

6 Samtang nagtan-aw sila, pas-ana ang imo nga dala ug lakaw sa kagabhion. Panabon sa imo nga nawong aron dili mo makita ang yuta. Kini nga imo nga himuon magpadayag sa usa ka pasidaan alang sa katawhan sa Israel.

7 Busa gituman ko ang iyang gisugo. Sa adlaw pa, nanghipos ako sa akong dad-onon, ug pagkagabii gibuslotan ko ang dingding pinaagi sa akong mga kamot. Ug samtang nagtan-aw sila, gipas-an ko ang akong dala ug milakaw sa kagabhion.

8 Nianang pagkabuntag miingon ang GINOO kanako,

9 “Tawo, karon nga nangutana ang mga masinupakon nga katawhan sa Israel mahitungod sa imo nga gihimo,

10 ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, adunay mensahe alang sa pangulo sa Jerusalem ug sa tanang katawhan sa Israel.

¹¹ Ingna dayon sila nga ang imo nga gihimo usa ka pasidaan alang kanila nga bihagon sila.

¹² Bisan ang ilang pangulo mag-agi sa dingding nga gibangagan alang kaniya ug magpas-an sa iyang dala ug maglakaw sa kagabhion. Manabon siya sa iyang nawong aron dili niya makita ang yuta.

¹³ Lit-agon ko siya nga daw sa usa ka mananap ug dad-on sa Babilonia sa yuta sa mga Kaldeanhon. Apan dili niya kini makita,* ug mamatay siya didto.

¹⁴ Katagon ko sa bisan asang dapit ang tanan niya nga sakop, ang iyang mga alagad ug mga tigbalantay ug bisan asa sila moadto ipapatay ko sila.

¹⁵ Ug kon makatag ko na sila ngadto sa mga nasod, mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.

¹⁶ Apan tugotan ko ang pipila kanila nga makalingkawas sa gubat, sa kagutom, ug sa mga balatian aron isugilon nila ngadto sa mga nasod nga ilang adtoan ang ilang mangil-ad nga mga buhat. Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

¹⁷ Miingon pa gayod ang GINOO kanako,

¹⁸ “Tawo, kurog sa kahadlok samtang ikaw nagkaon ug nag-inom.

¹⁹ Ug ingna ang mga nagpuyo sa Jerusalem ug sa tibuok Israel nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon, ‘Mapuno sila sa kabalaka ug mangurog sa kahadlok samtang sila nagkaon ug nag-inom, kay ilogon ang mga kabtangan sa ilang nasod tungod sa ilang kabangis.

²⁰ Laglagon ang ilang mga lungsod ug maawaaw kini. Ug mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.’ ”

²¹ Miingon na usab ang GINOO kanako,

²² “Tawo, nganong adunay panultihon sa Israel nga nag-ingon, ‘Daghan nang nanglabay nga mga panahon, apan wala man lagi matuman ang mga panagna’?

²³ Ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, motapos niini nga panultihon ug dili na gayod nila kini hisgotan pa sa Israel. Ug ingna sila nga hapit na matuman ang mga panagna.

²⁴ Kay mawala na gayod sa Israel ang dili tinuod nga mga panan-awon o bakag nga mga panagna.

²⁵ Kay kon ako, ang GINOO, maoy mosulti, matuman gayod. Sa dili madugay, matuman na ang akong giingon batok kaninyong mga masinupakon nga katawhan. Mahitabo kini sa inyong panahon. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

²⁶ Miingon pa gayod ang GINOO kanako,

²⁷ “Tawo, nag-ingon ang katawhan sa Israel nga ang imo nga mga panan-awon ug mga tagna dugay pang mahitabo.

²⁸ Busa isulti kini kanila: ‘Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga sa dili madugay matuman na ang akong giingon. Oo, mahitabo na kini.’ ”

13

Silotan ang Mini nga mga Propeta

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, panghimaraota ang mga propeta sa Israel nga nanagna ug tinumotumo lang. Ingna sila nga maminaw niini nga akong mensahe:

* **12:13** *dili niya kini makita:* sumala sa 2 Hari 25:6-7 ang hari sa Juda nga si Zedekia gibutahan sa wala pa siya dad-a sa Babilonia.

3 ‘Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga alaot ang buang-buang nga mga propeta nga naghimo ug nagtumo-tumo lang sa pagpanagna bisan ug wala silay nakitang panan-awon.

4 O Israel, ang imo nga mga propeta nahisama sa ihalas nga mga iro* nga anaa sa guba nga mga lungsod.

5 Wala nila pahimangnoi ang mga tawo. Sama ra nga wala nila ayoha ang naguba nga mga paril sa Israel aron malig-on kini inig-abot sa gubat, sa adlaw nga magsilot ang GINOO.

6 Dili tinuod ang ilang panan-awon ug bakak ang ilang mga panagna. Nag-ingon sila nga gikan sa GINOO ang ilang gipanulti, apan ang tinuod wala ko sila ipadala. Unya nagpaabot pa sila nga matuman ang ilang gipanulti.

7 Dili tinuod ang ilang panan-awon ug bakak ang ilang mga panagna. Nag-ingon sila nga mao kadto ang akong giingon, apan wala ako magsulti niadto.’

8 “Busa, ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga kontrahon ko sila, kay bakak ang ilang mga tagna, ug dili tinuod ang ilang mga panan-awon.

9 Silotan ko sila nga mga propeta kansang mga panan-awon dili tinuod, ug ang ilang panagna bakak. Dili sila ilhon nga sakop sa akong katawhan ug ang ilang mga ngalan dili isulat sa listahan sa katawhan sa Israel, ug dili sila makasulod sa yuta sa Israel. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOONG Dios.

10 “Kini nga mga propeta nagpahisalaag sa akong katawhan pinaagi sa pag-ingon nga maayo ang kahintang sa tanan, apan sa tinuod dili diay. Sama ra nga nagpatindog ang mga tawo ug huyang nga paril, ug haklap-haklapan lang kini sa mga propeta ug minasang apog ug lapok.

11 Ingna kana nga mga tighaklap nga ang ilang paril matumpag kay magpadala akog bunok sa ulan. Ang ulan nga ice nga murag mga bato motugpa niana nga mga paril, ug huypon kini nga paril sa kusog nga hangin.

12 Ug kon matumpag na kini, mangutana ang mga tawo kanila, ‘Unsay nahitabo sa inyong gihaklap?’

13 “Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Sa akong labihang kasuko, tumpagon ko ang mga paril pinaagi sa kusog nga hangin, ulan nga ice nga murag bato, ug bunok sa ulan.

14 Oo, tumpagon ko ang paril nga inyong gihaklapan ug minasang apog ug lapok. Tumpagon ko gayod kini hangtod nga makita ang pundasyon niini. Ug kon matumpag na kini, madat-ogan kamo ug mangamatay. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.

15 Ipahiangom ko ang labihan kong kasuko ngadto sa paril ug sa naghaklap niini. Unya ipahibalo ko kaninyo nga wala na ang paril, apil ang naghaklap niini

16 nga mao ang mga propeta sa Israel nga nanagna nga mahimo nga maayo ang kahintang sa Jerusalem, apan sa tinuod dili diay. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

17 “Karon, ikaw tawo, panghimaraota ang mga babaye nga nanagna nga tinumotumo lang.

18 Ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon, ‘Alaot kamo nga mga babaye nga gapangbiktima sa akong katawhan, bata man o tigulang, pinaagi sa mga anting-anting. Ginabutangan ninyo silag bugkos sa mga bukton ug belo sa mga ulo isip mga anting-anting. Buot ninyong biktimahon ang akong katawhan alang sa inyong kaugalingong kaayohan.

19 Ginapasipad-an ninyo ako atubangan sa akong katawhan tungod lang sa pila ka kumkom nga barley ug pila kabuok pan. Pinaagi sa inyong

* 13:4 ihalas nga mga iro: sa English, “jackals”.

pagpamakak ngadto sa akong katawhan nga mituo usab sa inyong bakak, gipahayag ninyo nga mamatay kadtong dili angay nga mamatay, ug gipahayag usab ninyo nga mabuhi kadtong angay unta nga mamatay.'

²⁰“Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga kontra ko gayod ang inyong mga anting-anting nga inyong gigamit sa pagpangbiktima sa mga tawo, nga daw sa mga langgam nga gilit-agan. Langkaton ko kini nga mga anting-anting gikan sa inyong mga bukton, ug buhian ko ang mga tawo nga daw sa mga langgam nga inyong gilit-agan.

²¹Gision ko usab ang inyong mga belo, ug luwason ko ang akong katawhan gikan sa inyong mga kamot, ug dili na ninyo sila mabiktima pa pag-usab. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.

²²“Gipasubo ninyo ang mga matarong tungod sa inyong mga bakak, nga bisan gani ako mismo wala man magpasubo kanila. Ug gidasig ninyo ang mga daotan nga dili mobiya sa ilang daotan nga binuhatan pinaagi sa pagsaad kanila nga maluwas sila gikan sa kamatayon.†

²³Busa mawala na ang inyong dili tinuod nga mga panan-awon ug ang inyong pagpanagna. Luwason ko ang akong katawhan gikan sa inyong mga kamot. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.”

14

Ang mga Dios-dios nga Gisimba sa mga Pangulo sa Israel

¹ Usa ka higayon, mianhi kanako ang mga pangulo sa Israel ug nanglingkod sila sa akong atubangan aron sa pagpangayo ug mensahe gikan sa GINOO.

² Miingon ang GINOO kanako,

³“Tawo, kini nga mga tawhana nagmahal pag-ayo sa ilang mga dios-dios nga mao ang nagtukmod kanila sa pagpakasala, busa nganong tugotan ko man sila nga mangayo ug mensahe gikan kanako?

⁴ Karon, ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Si bisan kinsa nga Israelinhon nga nagmahal pag-ayo sa iyang mga dios-dios nga nagtukmod kaniya sa pagpakasala, unya mangayo ug mensahe sa Dios gikan sa propeta, ako, ang GINOO, mao mismo ang motubag kaniya pinaagi sa silot basi sa gidaghanon sa iyang mga dios-dios.

⁵ Himuon ko kini aron mobalik kanako ang tanang mga Israelinhon nga nahilayo kanako tungod sa ilang mga dios-dios.

⁶“Busa karon, ingna ang katawhan sa Israel nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon, ‘Paghinulsol kamo ug isalikway ang inyong mga dios-dios, ug biyai ang tanan ninyong mangil-ad nga mga buhat.

⁷ Si bisan kinsa nga Israelinhon o langyaw nga nagpuyo sa Israel, nga mobiya kanako ug magmahal pag-ayo sa iyang mga dios-dios nga mao ang nagtukmod kaniya sa pagpakasala, ug unya mangayo ug mensahe kanako pinaagi sa propeta, ako, ang GINOO, mao mismo ang motubag kaniya pinaagi sa silot.

⁸ Kontrahon ko siya ug himuon ko siya nga usa ka pasidaan ngadto sa mga tawo, ug mahimo siyang hilisgotan. Hinginlan ko siya gikan sa akong katawhan. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.

⁹“ ‘Apan kon ang usa ka propeta nadani sa paghatag ug panagna niana nga tawo, kini tungod kay ako, ang GINOO, mao ang nagdani kaniya. Silotan ko siya ug hinginlan gikan sa akong katawhan nga mga Israelinhon.

† 13:22 pinaagi sa...kamatayon: o nga mao unta ang magluwas kanila gikan sa kamatayon.

¹⁰ Managsamang silotan ang propeta ug ang tawo nga nangayo kaniya ug mensahe.

¹¹ Himuon ko kini aron ang mga Israelinhon dili na mobiya kanako, ug dili na nila hugawan ang ilang kaugalingon pinaagi sa ilang pagpakasala. Mahimo silang akong katawhan, ug ako mahimo nga ilang Dios. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

¹² Miingon ang GINOO kanako,

¹³ “Tawo, kon makasala kanako ang usa ka nasod pinaagi sa pagluib kanako, silotan ko kini, ug kuhaon ko ang tinubdan sa ilang pagkaon. Padad-an ko silag kagutom aron mangamatay sila ug ang ilang mga mananap.

¹⁴ Bisan pag anaa uban kanila si Noe, si Daniel, ug si Job, sila lang ang maluwas tungod sa ilang pagkamatarong. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

¹⁵ “O kaha padad-an ko ug mabangis nga mga mananap kana nga nasod aron sa pagpatay sa iyang mga lumulupyo, ug mahimo nga mingaw kini nga dapit ug wala nay mag-agian niini tungod sa kahadlok sa mabangis nga mga mananap.

¹⁶ Bisan pag anaa uban kanila si Noe, si Daniel, ug si Job, ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga dili gayod niini nga tulo maluwas ang ilang mga anak kondili ang ila rang kaugalingon. Ug ang mao nga nasod mahimo nga mingaw.

¹⁷ “O kaha padad-an kog gubat kana nga nasod aron sa pagpatay sa mga nagpuyo niini ug sa ilang mga mananap,

¹⁸ bisan pag anaa uban kanila si Noe, si Daniel, ug si Job, ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga dili gayod niini nga tulo maluwas ang ilang mga anak kondili ang ila rang kaugalingon.

¹⁹ “O kaha padad-an kog sakit kana nga nasod aron mangamatay ang mga nagpuyo niini ug ang ilang mga mananap,

²⁰ bisan pag anaa uban kanila si Noe, si Daniel, ug si Job, ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga dili gayod niini nga tulo maluwas ang ilang mga anak kondili ang ila rang kaugalingon tungod sa ilang pagkamatarong.

²¹ “Sa pagkatinuod, ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga alaot ang Jerusalem kon padad-an ko kini sa upat ka bug-at nga mga silot, gubat, kagutom, mabangis nga mga mananap, ug mga balatian nga mopatay sa mga nagpuyo niini ug sa ilang mga mananap.

²² Apan adunay mahibilin nga buhi kanila, ug pagadad-on sila dinhi sa Babilonia ug tipon kaninyo ingon nga mga bihag. Makita ninyo kon unsa kadaotan ang ilang gawi ug ang ilang mga binuhatan, ug mawala ang kalain sa inyong buot sa akong pagsilot sa Jerusalem.

²³ Mawala ang kalain sa inyong buot kon makita ninyo ang ilang gawi ug ang ilang mga binuhatan, ug masabtan ninyo nga adunay hinungdan ngano nga gihimo ko kadto sa Jerusalem. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

15

Ang Jerusalem Nahimong Walay Pulos

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, sa unsa nga paagi nga ang sanga sa ubas mas maayo pa kaysa bisan unsang sanga sa kahoy?

³ Makahimo ba ug bisag unsa gikan sa mga sanga niini? Mahimo ba kini nga himuon nga sab-itanan?

⁴ Siyempre dili gayod! Pwede lang kini nga isugnod; apan bisan pa gani dali ra kaayo kini nga maupos.

⁵ Busa kon wala kini pulos sa wala pa masunog, labaw na kon nasunog na kini!

⁶ “Karon, ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga ang mga nagpuyo sa Jerusalem nahisama sa ubas nga nagtubo uban sa mga kahoy sa lasang. Tungod kay managsama sila nga walay pulos, sunogon ko sila.

⁷ Silotan ko gayod sila. Ug bisan makaikyas pa sila sa kalayo, lamyon gihapon sila sa lain pang kalayo. Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.

⁸ Himuon ko nga mingaw nga dapit ang ilang nasod tungod kay nagluib sila kanako. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

16

Ang Jerusalem Nahisama sa Babayeng Nanglaki

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, pahibaloa ang Jerusalem sa iyang mangil-ad nga mga buhat.

³ Ingna siya nga ako, ang GINOONG Dios nag-ingon, kaniya: Usa ikaw ka Canaanhon! Ang imo nga amahan usa ka Amorihanon, ug ang imo nga inahan usa ka Hitihanon.

⁴ Ug sa imo nga pagkahimugso walay nagputol sa imo nga pusod, walay naghugas kanimo, o naghaplas kanimog asin, o nagputos kanimo ug lampin.

⁵ Wala gyoy nagpakabana sa paghimo niini nga mga butanga diha kanimo; wala gayod naluoy kanimo. Gilabay ka lang hinuon didto sa uma, ug gikasilagan sukad sa adlaw sa imo nga pagkahimugso.

⁶ “Unya sa diha nga miagi ako duol kanimo, nakita ka nako nga naglungang sa kaugalingon mo nga dugo. Giingnan ka nako nga mabuhi ka gayod.

⁷ Gipadako ka nako sama sa usa ka tanom sa uma. Midako ka ug nahimo nga dalaga. Naporma ang imo nga mga dughan ug mitaas ang imo nga buhok, apan hubo ka lang gihapon.

⁸ “Sa pag-agi ko pag-usab duol kanimo, nakita ko nga mahimo ka nang pangasaw-on. Busa gitabonan ko sa akong kupo ang imo nga pagkahubo. Nanumpa ako nga mahalon ka nako. Naghimo ako ug kasabotan kanimo, ug ikaw naako. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

⁹ “Unya gihugasan ko ang mga dugo sa imo nga lawas, ug gihaplasan ka nako ug lana.

¹⁰ Unya gipasaninaan ka nako ug mahalong sanina nga lino ug seda nga binordahan, ug gisul-oban ug panit nga sandalyas.

¹¹ Unya gidayan-dayanan ka nako ug mga alahas: mga pulseras ug kuwintas.

¹² Gidayan-dayanan ko usab ug singsing ang imo nga ilong, giaritesan ang imo nga mga dalunggan, ug gikoronahan ang imo nga ulo.

¹³ Gipanindot ka nako pinaagi sa plata ug bulawan. Ang imo nga sanina lino ug seda nga binordahan. Ang imo nga pagkaon gikan sa maayo nga klasi sa harina, dugos, ug lana sa olibo. Labihan ka kanindot, ug daw usa ikaw ka rayna.

¹⁴ Nahimo kang bantogan sa mga nasod tungod sa labihang kanindot nga akong gihatag kanimo. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

¹⁵ “Apan nagsalig ka sa imo nga katahom, ug gigamit mo ang imo nga pagkabantogan aron sa pagpamiga. Girepresenta mo ang imo nga kaugalingon sa kang bisan kinsa nga lalaki nga molabay, ug nagpahimulos sila pag-ayo kanimo.

16 Gigamit mo ang uban mo nga mga sanina sa pagpanindot sa mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit, diin ginahimo mo ang imo nga pagpamiga. Dili gayod unta kana angay nga mahitabo.

17 Gigamit mo ang gihatag ko nga mga plata ug mga bulawan nga alahas sa paghimog mga dios-dios nga lalaki, ug gisimba mo kini. Sama ra nga ikaw nanglaki!

18 Gisaninaan mo kini nga mga dios-dios sa imo nga mga sanina nga binordahan, ug gihalad mo kanila ang akong lana ug insenso.

19 Gihalad mo usab kanila ang pagkaon nga gihatag ko kanimo gikan sa maayo nga klasi sa harina, dugos, ug lana sa olibo. Gihalad mo kini ingon nga halad nga mahumot. Oo, nahitabo kini. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

20 “ ‘Gikuha mo usab ang imo nga mga anak nga lalaki ug babaye, nga imo nga mga anak kanako, ug gihalad mo ingon nga pagkaon sa mga dios-dios. Dili pa ba igo ang imo nga pagpamiga?

21 Gipamatay mo pa ang akong mga anak ug gihalad ngadto sa mga dios-dios.

22 Sa imo nga mangil-ad nga mga buhat ug pagpamiga wala mo gayod hinundomi kon giunsa ka nako pag-atiman sa dihang ikaw batan-on pa, niadtong hubo ka ug naglunang sa imo nga kaugalingong dugo.

23 “ ‘Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga alaot ka gayod! Gawas sa daotan nimo nga gihimo,

24 nagpatindog ka pa gayod ug mga simbahanan alang sa imo nga mga dios-dios diha sa mga plasa

25 ug sa matag kanto sa kadalanan. Ug didto gihugaw-hugawan mo ang imo nga katahom, ug gihanyag mo ang imo nga kaugalingon sa kang bisan kinsang lalaki nga molabay. Nagkagrabe pa gayod ang imo nga pagpamiga.

26 Namiga ka pa sa mga Ehiptohanon nga imo nga silingan nga makihi-lawason. Nakapasuko gayod kanako ang imo nga padayon nga pagpamiga.

27 Busa gisilotan ka nako ug gipagamyan ang imo nga teritoryo. Gitugyan ka nako ngadto sa imo nga hakog nga mga kaaway nga Filistihanon, ug bisan sila natingala sa imo nga daotan nga pagbuhat.

28 “ ‘Namiga ka usab sa mga taga-Asiria, kay wala ka pa man gayod matagbaw. Ug human niana, wala ka pa gihapon matagbaw.

29 Gidugangan pa gayod nimo ang imo nga pagpamiga kay nakipagkuyog ka usab sa mga taga-Babilonia, ang dapit sa mga negosyante, apan wala ka gihapon matagbaw.

30 “ ‘Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga pagkahuyang mo nga nahimo mo kini nga mga butanga. Sama ka sa usa ka babaye nga бага ug nawong nga nagbaligya sa iyang dungog.

31 Nagpatindog kag mga simbahanan alang sa imo nga mga dios-dios diha sa mga kanto sa kadalanan ug sa mga plasa. Mas labaw ka pa kadaotan sa mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog tungod kay wala ka magpabayad sa nakighilawas kanimo.

32 Usa ikaw ka babaye nga mananapaw! Mas gusto mo pang makighilawas sa laing lalaki kaysa imo nga bana.

33 Ang mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog nagpabayad, apan ikaw mao pa hinuon ang naghatag ug mga gasa sa imo nga mga laki aron sa pag-aghat kanila nga moduol kanimo aron nakighilawas.

34 Lahi ka kaysa uban nga mga babaye nga nagbaligya ug dungog. Walay manghagad sa pagpakighilawas kanimo; ikaw mismo ang nanghagad. Dili ka modawat ug bayad; ikaw pa hinuon ang nagbayad.

35 “Busa, daotan nga babaye, pamatia kini nga akong mensahe.

36 Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Gipakita mo ang imo nga pagkahubo ug gihatag mo ang imo nga lawas sa imo nga mga laki tungod sa imo nga pagkabigaon. Gisimba mo ang imo nga mangil-ad nga mga dios-dios, ug gipamatay mo ang imo nga mga anak ingon nga halad ngadto kanila.

37 Tungod niini, tigomon ko ang tanan mo nga mga laki nga imo nga gikaw-ilihan, ang imo nga gihigugma lakip ang imo nga gikapungtan. Tigomon ko sila aron sa pagkontra kanimo, ug huboan ka nako sa ilang atubangan aron makita nila ang imo nga pagkahubo.

38 Silotan ka nako sa imo nga pagpanapaw ug pagpamatay. Ug sa akong labihan nga kasuko ug pangabugho, patyon ka nako.

39 Itugyan ka nako ngadto sa imo nga mga laki, ug gub-on nila ang imo nga mga simbahanan sa imo nga mga dios-dios. Huboan ka nila ug kuhaon ang matahom mo nga mga alahas, ug biyaan ka nilang hubo.

40 Ipasulong ka nila sa tapok sa mga tawo nga maoy mobato kanimo ug motadtad kanimo sa ilang espada.

41 Sunogon nila ang imo nga mga balay ug silotan ka nila atubangan sa daghang mga babaye. Undangon ko ang imo nga pagpamiga ug ang imo nga pagbayad sa imo nga mga laki.

42 Unya mahuwasan na ako sa akong labihang kasuko kanimo, ug mawala na ang akong pagpangabugho. Mokalma na ako ug dili na masuko.

43 “Gikalimtan mo kon giunsa ka nako pag-atiman sa dihang batan-on ka pa. Gipasuko mo hinuon ako sa imo nga gipanghimo. Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga silotan ko gayod ikaw sumala sa imo nga mga gihimo. Dili ba naghimo ka ug law-ay nga mga buhat dugang sa tanan mo nga mangil-ad nga mga binuhatan?

44 “Adunay mga tawo nga nagsulti niini nga panultihon kanimo: “Kon unsa ang inahan mao usab ang anak.”

45 Sama gayod ikaw sa imo nga inahan nga nagtamay sa iyang bana ug sa iyang mga anak. Ug sama ka usab sa imo nga mga igsoong babaye nga nagtamay sa ilang mga bana ug mga anak. Ang imo nga inahan usa ka Hithananon ug ang imo nga amahan usa ka Amorihanon.

46 Ang magulang mo nga babaye mao ang Samaria nga anaa nagpuyo sa amihan uban sa iyang mga anak nga babaye.* Ang imo nga manghod nga babaye mao ang Sodoma nga anaa nagpuyo sa habagatan uban sa iyang mga anak nga babaye.

47 Gisunod mo ang ilang mga buhat ug ang ilang mangil-ad nga mga buhat. Ug sa mubo lang nga mga panahon milabaw ka pa kadaotan kay kanila.

48 Ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nagsulti sa tinuod nga ang Sodoma nga imo nga igsoon ug ang iyang mga anak nga babaye wala makahimo ug sama sa gihimo nimo ug sa imo nga mga anak nga babaye.

49 Ang sala sa Sodoma nga imo nga igsoon mao ang pagkamapahitas-on. Siya ug ang iyang mga anak nga babaye abunda sa pagkaon ug hayahay ang panginabuhi, apan wala gayod niya tabangi ang mga pubri ug timawa.

50 Sa ilang pagkamapahitas-on naghimo silag mangil-ad nga mga butang sa akong atubangan, busa gilaglag ko sila sa diha nga nakita ko ang ilang gihimo.

* **16:46** *iyang mga anak nga babaye*: ang buot ipasabot, *ang iyang mga nagpuyo o ang mga baryo sa iyang palibot*. Mao usab sa bersikulo 48, 49, 53, 55.

51 “ ‘Ang Samaria wala makahimo bisan katunga lang sa imong nahimo nga mga sala. Mas daghan kag nahimo nga mangil-ad nga mga buhat kaysa imong mga igsoon nga babaye, busa mas matarong pa sila kay kanimo.

52 Angay kang maulaw tungod kay sa imo nga mga sala gipakita mo nga mas daotan ka kaysa imo nga mga igsoon nga babaye. Dawata ang kaulawan kay ikaw na mismo ang nagpakita nga mas matarong pa sila kay kanimo.

53 Apan moabot ang panahon nga pauswagon ko pag-usab ang Sodoma ug ang Samaria, apil ang ilang mga anak nga babaye. Ug ikaw pauswagon ko pag-usab apan uban kanila,

54 aron maulaw ka sa tanan mo nga gihimo, kay tungod niini migawas nga murag mas maayo sila kay kanimo.

55 Oo, mouswag pag-usab ang imo nga mga igsoon nga babaye nga mao ang Sodoma ug Samaria, lakip ang ilang mga anak nga babaye. Ug mao usab kini ang mahitabo kanimo ug sa imo nga mga anak nga babaye.

56 Gitamay mo pa kaniadto ang Sodoma sa panahon sa imo nga pagkamapahitas-on

57 ug sa wala pa madayag ang imo nga pagkadaotan. Apan karon sama na ikaw kaniya. Gitamay ka usab sa mga nagpuyo sa Edom[†] ug sa mga dapit sa palibot niini, ug sa mga lumulupyo sa Filistia ug sa mga dapit sa imo nga palibot.

58 Mag-antos ka sa silot tungod sa imong law-ay ug mangil-ad nga mga buhat. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.’”

59 Miingon pa gayod ang GINOONG Dios: “Silotan ka nako kon unsay angay kanimo, kay gipakawalay-bili mo ang saad pinaagi sa paglapas sa kasabotan.

60 Apan tumanon ko sa gihapon ang kasabotan nga akong gihimo kanimo sa batan-on ka pa, ug maghimo ako kanimo ug kasabotan nga magpadayon sa walay kataposan.

61 Unya mahinumdoman mo kon unsa ang imo nga gawi kaniadto ug maulaw ka, labi na kon himuon ko ang imo nga mga igsoon nga babaye, ang Samaria ug Sodoma, nga imo nga mga anak, bisan tuod dili kini sakop sa akong kasabotan kanimo.

62 Lig-onon ko ang akong kasabotan kanimo, ug mahibaloan mo nga ako ang GINOO.

63 Mahinumdoman mo ang imo nga mga sala ug maulaw ka, ug dili ka na gayod makatingog sa labihan nga kaulaw kon pasayloon ko na ang tanan mo nga gihimo. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

17

Ang Sambingay bahin sa mga Agila ug sa Ubas

1 Miingon ang GINOO kanako,

2 “Tawo, isugilon kini nga sambingay ngadto sa katawhan sa Israel,

3 ug ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini: Adunay usa ka dakong agila nga milupad paingon sa Lebanon. Lapad ang iyang mga pako ug baga ang iyang mga balhibo nga lain-lain ug kolor. Mitugdon kini sa tumoy sa kahoy nga sedro,

4 ug giputol niini ang udlot sa kinatumyan nga sanga. Unya gidala niya kini sa dapit sa mga negosyante ug gitanom didto.

[†] 16:57 *Edom*: mao kini sa Syriac ug sa mga manuskrito sa Hebreo. Sa kadaghanan nga mga manuskrito sa Hebreo, sa Septuagint, ug sa Latin Vulgate, *Aram*.

5 “Pagkahuman nagkuha ang agila ug liso gikan sa yuta sa Israel ug gitanom kini sa tambok nga yuta sa daplin sa suba diin paspas kini nga mitubo.

6 Mitubo kini nga usa ka tanom nga mokatay. Ang mga sanga niini mikatay paingon sa agila, ug nanggamot kini ug lawom. Nahimo kini nga bagon ug nananga pa kini pag-ayo ug milabong.

7 “Apan adunay lain nga dakong agila nga miabot. Lagpad kini ug mga pako ug baga usab ang iyang balhibo. Ang mga gamot ug mga sanga sa tanom mikatay paingon niini nga agila aron matubigan kini sa agila labaw pa sa yuta nga gitamnan niini.

8 Gihimo kini sa tanom bisan ug natanom na kini sa maayo nga yuta, diin adunay abundang tubig nga makahatag kaniyang maayo nga pagtubo, makapabunga, ug magpatahom kaniya.

9 “Karon, ako, ang GINOONG Dios mangutana, ‘Makapadayon ba kini sa pagtubo? Dili! Ibtan kini ug kuhaon ang iyang mga bunga, ug pasagdan nga malaya. Dili na magkinahanglan ug kusgan nga tawo o daghang mga tawo sa pag-ibot niini.

10 Bisan itanom pa kini pag-usab sa laing dapit dili gihapon kini motubo. Malaya kini sa hingpit kon huypun sa init nga hangin gikan sa sidlakan. Malaya kini diha sa iyang gitubonan.’ ”

Ang Kahulogan sa Samingay

11 Unya miingon ang GINOO kanako,

12 “Pangutan-a kini nga masinupakon nga katawhan sa Israel kon nahibalo ba sila kon unsa ang kahulogan niadtong samingay. Ingna sila nga mao kini ang kahulogan: Miadto ang hari sa Babilonia ngadto sa Jerusalem ug gibihag niya ang hari ug mga opisyal niini, ug gidala sa Babilonia.

13 Nagpili siyag usa sa mga kaliwat sa hari sa Juda ug naghimo siyag kasabotan kaniya ug gipapanumpa niya kini nga mag-alagad kaniya. Gibihag usab niya ang mga kadagkoan sa Juda

14 aron kini nga gingharian dili na makabangon pag-usab ug dili na makasukol kaniya. Makahimo lang sa pagpabilin kini nga gingharian kon padayon kini nga motuman sa iyang kasabotan sa Babilonia.

15 Apan misukol ang hari sa Juda sa hari sa Babilonia pinaagi sa pagpadala ug mga tawo ngadto sa Ehipto sa paghangyog mga kabayo ug daghang mga sundalo. Molampos ba siya? Makaikyas ba siya ug makalingkawas gikan sa silot sa iyang paglapas sa iyang kasabotan sa Babilonia?

16 Dili! Kay ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga kini nga hari sa Juda sigurado gayong mamatay sa Babilonia, kay gilapas niya ang kasabotan nga iyang gipanumpaan ngadto sa hari sa Babilonia nga mao ang naghimo kaniya nga hari.

17 Dili makatabang kaniya sa pagpakiggubat ang hari sa Ehipto* ug ang daghan ug gamhanan niini nga mga sundalo kon mosulong na† ang mga taga-Babilonia sa pagpamatay sa daghang mga tawo.

18 Tungod kay gibalihala niya ang iyang gipanumpaan, ug wala niya tumana ang kasabotan, dili gayod siya makalingkawas.

19 “Busa ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga silotan ko gayod siya tungod kay gilapas niya ang akong kasabotan nga iyang gipanumpaan sa akong ngalan.

* 17:17 hari sa Ehipto: sa Hebreo, Paraa. † 17:17 kon mosulong na: sa literal, kon magpundok na ug yuta nga sakaanan sa paril ug maghimog mga tore-tore.

²⁰ Lit-agon ko siya ug dad-on sa Babilonia, ug didto silotan ko siya tungod sa iyang pagbudhi kanako.

²¹ Ang mga sundalo niya nga nag-ikyay, mangamatay. Ang mga mahibilin magkatibulaag sa bisan asang dapit. Unya mahibaloan ninyo nga ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

Ang Maayong Ugma nga Gisaad sa Dios

²²⁻²³ Mipadayon sa pag-ingon ang GINOONG Dios, “Magkuha akog udlot sa kinatumyan sa sanga sa usa ka kahoy nga sedro, ug itanom ko kini didto sa kinatumyan sa kinatas-ang bukid sa Israel. Mananga kini ug mamunga, ug mahimo nga usa ka matahom nga kahoy nga sedro. Magsalag sa maong kahoy ang tanang matang sa langgam, ug makasilong sila sa landong sa mga sanga niini.

²⁴ Ug ang tanang mga kahoy sa yuta makahibalo nga ako mao ang GINOO nga nagputol sa tag-as nga mga kahoy ug nagpataas sa mga mugbong kahoy. Ako usab ang nagpalaya sa labong nga mga kahoy ug nagbuhi pag-usab sa mga layang kahoy. Ako, ang GINOO, ang nagsaad niini, ug tumanon ko gayod kini.”

18

Mamatay ang Nagpakasala

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Unsay inyong buot ipasabot sa pagsulti niini nga panultihon sa Israel, ‘Mikaon ang mga amahan ug aslom nga ubas, ug ang mga anak ang gingilohan?’

³ Ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga dili na ninyo kini isulti nga panultihon sa Israel.

⁴ Pamatia ninyo kini! Ang tanan nga kinabuhi ako, ang kinabuhi sa ginikanan ug ang kinabuhi sa mga kabataan. Ang tawo ra nga nakasala mao ang mamatay.

⁵ “Pananglit adunay usa ka tawo nga matarong ug naghimo sa mga butang nga husto ug subay sa balaod.

⁶ Wala siya magsimba sa mga dios-dios sa Israel ni mokaon sa mga halad nga alang niini nga mga dios-dios didto sa mga simbahanan sa mga bukid. Wala siya makigdulog sa asawa sa uban o sa babaye nga giregla.

⁷ Wala siya mangdaog-daog, ug giuli niya ang gigarantiya sa mga nakautang kaniya. Wala siya mangawat, hinuon gipakaon niya ang mga gigutom ug gihatagan ug bisti ang mga walay bisti.

⁸ Wala siya magpatubo kon magpautang. Wala siya naghimog daotan, ug wala siyay gipaboran sa iyang paghukom.

⁹ Matinud-anon siyang nagsunod sa akong mga tulomanon ug mga sugo. Matarong kana nga tawhana ug padayon siyang mabuhi. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

¹⁰ “Apan pananglit aduna siyay anak nga lalaki nga bangis ug kriminal o gihimo niya kini nga mga buhat

¹¹ nga wala buhata sa iyang amahan. Mokaon siya sa mga halad nga alang sa mga dios-dios didto sa mga simbahanan sa mga bukid, ug makighilawas siya sa asawa sa uban.

¹² Ginadaog-daog niya ang mga kabos ug timawa. Kawatan siya, ug dili niya iuli ang garantiya sa mga nakautang kaniya. Nagsimba siya sa mga dios-dios, ug naghimog daotan.

¹³ Nagpautang siya nga adunay tubo.

Mabuhi kaha siya? Dili! Mamatay gayod kini nga tawhana tungod niini nga tanang mangil-ad nga mga butang nga iyang gihimo. Siya ra ang hinungdan sa iyang kamatayon.

¹⁴ “Apan pananglit kini nga tawo nga daotan adunay anak nga lalaki ug nakita niya ang tanang sala nga gihimo sa iyang amahan, apan wala niya kini sunda.

¹⁵ Wala siya magsimba sa mga dios-dios sa Israel o mokaon sa mga halad nga alang niini nga mga dios-dios didto sa mga simbahanan sa mga bukid. Wala siya makighilawas sa asawa sa uban.

¹⁶ Wala siya mangdaog-daog, ug wala siya mangayo ug garantiya gikan sa mga nangutang kaniya. Wala siya mangawat, ginapakaon hinuon niya ang mga gigutom ug gihatagan ug bisti ang mga walay bisti.

¹⁷ Wala siya maghimog daotan, ug wala siya magpatubo kon magpautang siya. Ginatuman niya ang akong mga sugo ug mga tulomanon. Kini nga tawhana dili mamatay tungod sa sala sa iyang amahan kondili padayon siyang mabuhi.

¹⁸ Apan ang iyang amahan mamatay tungod sa iyang sala kay nanghukhok siya, nangawat, ug naghimog daotan ngadto sa iyang mga katawhan.

¹⁹ “Apan basig mangutana kamo, ‘Nganong dili man angay nga silotan ang anak tungod sa sala sa iyang amahan?’ Kon ang anak nagbuhat sa matarong ug husto, ug ginasunod niya pag-ayo ang akong mga tulomanon, padayon siyang mabuhi.

²⁰ Ang tawo lang nga nakasala mao ang mamatay. Ang anak dili angay nga silotan tungod sa sala sa iyang amahan, sama nga ang amahan dili angay nga silotan tungod sa sala sa iyang anak. Ang tawo nga matarong balosan sa iyang matarong nga mga ginahimo, ug ang tawo nga daotan pagasilotan sa iyang daotan nga mga ginahimo.

²¹ “Apan kon ang tawo nga daotan maghinulsol sa tanang mga sala nga iyang nahimo ug motuman sa akong mga pagtulon-an ug himuon niya kon unsa ang matarong ug husto, dili siya mamatay kondili mabuhi gayod siya.

²² Dili na siya paninglon sa tanang mga sala nga iyang nahimo. Tungod sa iyang gipangbuhat nga matarong, padayon siyang mabuhi.

²³ Ako, ang GINOONG Dios, dili malipay kon mamatay ang usa kadaotan nga tawo. Malipay ako kon maghinulsol siya ug padayong mabuhi.

²⁴ “Apan kon ang usa ka tawo nga matarong mobiya sa iyang matarong nga pagkinabuhi ug magpakasala, ug magbuhat sa mangil-ad nga mga butang nga ginahimo sa mga tawo nga daotan, padayon ba siyang mabuhi? Dili! Kalimtan ang tanan niya nga binuhatan nga matarong. Ug tungod sa iyang pagluib kanako ug sa mga sala nga iyang nahimo, mamatay siya.

²⁵ “Apan moingon kamo, ‘Dili matarong ang pamaagi sa Ginoo.’ Pamati kamo, katawhan sa Israel: Ang ako bang pamaagi ang dili matarong o ang inyo?

²⁶ Kon ang usa ka tawo nga matarong mobiya sa matarong nga pagkinabuhi ug magpakasala, mamatay siya tungod sa iyang mga sala.

²⁷ Apan kon ang daotan nga tawo mobiya sa iyang daotan nga pagkinabuhi ug maghimog matarong ug husto, maluwas niya ang iyang kinabuhi.

²⁸ Dili siya mamatay tungod kay gitalikdan niya ang tanan niya nga sala.

²⁹ Apan moingon kamo nga katawhan sa Israel, ‘Dili matarong ang pamaagi sa Ginoo.’ O katawhan sa Israel, ang ako ba nga mga pamaagi ang dili matarong o ang inyo?

30 “Busa ingnon ko kamo, O katawhan sa Israel, ako, ang GINOONG Dios, maghukom sa matag-usa kaninyo sumala sa inyong binuhatan. Karon, paghinulsol kamo ug talikdi na ang tanan ninyong mga sala aron dili kamo malaglag.

31 Nganong gusto man ninyong mamatay, O katawhan sa Israel? Undangi na ninyo ang inyong pagpakasala ug bag-o ha na ang inyong pagkinabuhi.

32 Kay dili ako malipay kon adunay mamatay. Busa paghinulsol na kamo aron padayon kamo nga mabuhi. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

19

Ang Awit sa Pagbangotan alang sa mga Pangulo sa Israel

1 Miingon ang GINOO kanako, “Awita kini nga Awit sa Pagbangotan alang sa mga pangulo sa Israel:

2 “Ang imo nga inahan nahisama sa usa ka liyon
nga nag-atiman sa iyang mga anak uban
sa uban nga mga liyon.

3 Giatiman niya ang usa sa iyang mga anak
ug nahimo kini nga kusgan nga liyon.
Nakakat-on kini pagpanukob,
ug nangaon kini nga tawo.

4 Sa dihang nahibaloan kini sa uban
nga mga nasod gilit-ag nila kini
ug gidala sa Ehipto nga kinaw-itan.

5-6 “Sa dihang nakita sa inahan niini nga liyon
nga ang iyang pangandoy alang sa iyang anak napakyas,
gipadako niya ang usa pa sa iyang mga anak
ug nahimo usab kini nga kusgan nga liyon.
Nakig-uban kini sa panon sa mga liyon
ug nakakat-on kini pagpanukob,
ug nangaon kinig tawo.

7 Giguba niya ang mga paril sa mga kaaway*
ug gipangguba ang ilang mga lungsod.
Nalisang ang mga lumulupyo niini sa iyang pagngulob.

8 Naghiusa ang mga nasod batok kaniya,
ug gilibotan nila siya.
Giladlad nila ang ilang pukot ug napukot nila siya.

9 Gikaw-itan nila siya ug gisulod sa hawla,
ug gidala ngadto sa hari sa Babilonia.
Gikulong nila siya aron dili na madunggan
sa kabukiran sa Israel ang iyang pagngulob.

10 “Ang imo nga inahan nahisama usab sa ubas
nga gitanom sa daplin sa tubig.
Daghan kinig sanga ug bunga
tungod kay abunda man sa tubig.

11 Lig-on kini ug mga sanga
ug pwede himuong baston sa hari.
Mitaas pag-ayo ang ubas,
ug milabaw sa uban nga labong nga mga tanom.

* 19:7 Giguba...kaaway: o Gilugos niya ang mga asawa sa iyang mga kaaway nga iyang gipamatay.

Makita kini tungod sa kataason niini
 ug sa kalabong sa iyang mga sanga.
¹² Apan giibot kini sa nasuko kaniya, ug gilabay sa yuta.
 Nalawos kini tungod sa mainit nga hangin gikan sa sidlakan.
 Nalaya ang iyang lig-ong punoan ug gisunog dayon kini.
¹³ Karon gitanom kini pag-usab didto sa disyerto,
 sa dapit nga mamala ug walay tubig.
¹⁴ Nasunog ang punoan niini ug mikaylap ang kalayo ngadto
 sa uban nga mga sanga ug mga bunga niini.
 Busa wala nay lig-ong sanga nga nabilin
 nga mahimo nga himuong baston sa hari.
 Kini usa ka awit sa pagbangotan nga angay nga awiton niini nga panahon.”

20

Ang mga Masinupakon nga Israelinhon

¹ Sa ikanapulo nga adlaw sa ikalima nga bulan, sa ikapito nga tuig sa amo nga pagkabihag, adunay pipila ka mga pangulo sa Israel nga mianhi kanako ug milingkod sa akong atubangan aron sa pagpangayo ug mensahe gikan sa GINOO.

² Miingon ang GINOO kanako,

³ “Tawo, ingna ang mga pangulo sa Israel nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: ‘Mianhi ba kamo aron sa pagpangayo ug mensahe gikan kanako? Ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga dili ko kamo hatagan ug mensahe.’

⁴ “Tawo, hukmi sila. Ipaamgo sila sa mangil-ad nga mga butang nga gihimo sa ilang mga katigulangan.

⁵ Ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Sa dihang gipili ko ang Israel nga mga kaliwat ni Jacob, ug gipaila ko ang akong kaugalingon kanila didto sa Ehipto, nanumpa ako kanila nga nag-ingon, ‘Ako mao ang GINOO nga inyong Dios.’

⁶ Ug niadtong adlaw usab nanumpa ako nga pagawason ko sila gikan sa Ehipto ug dad-on ngadto sa yuta nga gipili ko alang kanila, usa ka maayo ug mabungahon nga yuta,* ang labing maayo nga yuta sa tanan.

⁷ Unya miingon ako kanila, ‘Isalikway na ninyo ang inyong mangil-ad nga mga dios-dios. Ayaw ninyo hugawi ang inyong kaugalingon pinaagi sa pagsimba sa mga dios-dios sa Ehipto, kay ako mao ang GINOO nga inyong Dios.’

⁸ “Apan misupak sila kanako, ug wala sila mamati. Wala nila isalikway ang mangil-ad nga mga dios-dios sa Ehipto. Busa miingon ako nga ipatagamtam ko kanila ang akong labihan nga kasuko didto sa Ehipto.

⁹ Apan wala ko kini himoa kay gipanalipdan ko ang akong ngalan aron dili kini panamastamasan sa mga nasod sa palibot sa Israel nga nakahibalo nga nagpadayag ako ngadto sa mga Israelinhon nga pagawason ko sila gikan sa Ehipto.

¹⁰ Busa gigapawas ko sila gikan sa Ehipto ug gidala sa kamingawan.

¹¹ Didto, gihatag ko kanila ang akong mga sugo ug mga lagda nga angay nilang tumanon aron padayon silang mabuhi.

¹² Gipatuman ko usab kanila ang Adlaw nga Igpapahulay ingon nga ilhanan sa amo nga kasabotan. Kini magpahinumdom kanila nga ako, ang GINOO, nagpili kanila nga mahimo nga akong katawhan.

* **20:6** *maayo...yuta*: sa Hebreo, *yuta nga gaagas ang gatas ug dugos*. Mao usab sa bersikulo 15.

13 “Apan misupak kanako ang katawhan sa Israel didto sa kamingawan. Wala nila tumana ang akong mga pagtulon-an ug mga lagda. Kon gituman lang unta nila kini, padayon silang mabuhi. Wala gayod nila pakabalaana ang Adlaw nga Igpapahulay nga gipatuman ko kanila. Busa miingon ako nga ipatagamtam ko kanila ang akong kasuko aron malaglag sila sa hingpit didto sa kamingawan.

14 Apan wala ko kini himoa tungod kay maulawan ang akong ngalan sa mga nasod nga nakahibalo nga gipagawas ko ang mga Israelinhon gikan sa Ehipto.

15 Nanumpa usab ako kanila didto sa kamingawan nga dili ko sila dad-on didto sa yuta nga akong gihatag kanila ang maayo ug mabungahon nga yuta, ang labing maayo nga yuta sa tanan.

16 Gipanumpa ko kini kanila tungod kay wala nila tumana ang akong mga pagtulon-an ug mga lagda, ug wala nila pakabalaana ang Adlaw nga Igpapahulay nga akong gipatuman kanila. Gipalabi pa nila ang pagsimba sa ilang mga dios-dios.

17 “Apan bisan pa niini nga ilang gihimo, gikaloy-an ko gihapon sila, ug wala ko sila laglaga sa hingpit didto sa kamingawan.

18 Giingnan ko ang ilang mga anak didto sa kamingawan, ‘Ayaw ninyo sunda ang mga tulomanon ug mga lagda sa inyong mga ginikanan, ug ayaw ninyo hugawi ang inyong kaugalingon pinaagi sa pagsimba sa ilang mga dios-dios.

19 Ako mao ang GINOO nga inyong Dios. Tumana ninyo pag-ayo ang akong mga pagtulon-an ug mga lagda.

20 Pakabalaana ninyo ang Adlaw nga Igpapahulay kay kini ilhanan sa atong kasabotan, ug kini magpahinundom kaninyo nga ako mao ang GINOO nga inyong Dios.’

21 “Apan bisan ang mga kabataan misupak usab kanako. Wala nila tumana ang akong mga pagtulon-an ug mga lagda. Kon tumanon lang unta nila kini, padayon unta sila nga mabuhi. Ug wala usab nila pakabalaana ang Adlaw nga Igpapahulay nga akong gipatuman kanila. Busa miingon ako nga ipatagamtam ko ang akong labihang kasuko kanila didto sa kamingawan.

22 Apan wala ko kini himoa tungod kay maulawan ang akong ngalan sa mga nasod nga nakahibalo nga gipagawas ko ang mga Israelinhon gikan sa Ehipto.

23 Apan nanumpa usab ako kanila didto sa kamingawan nga katagon ko sila ngadto sa nagkalain-laing mga nasod,

24 tungod kay wala nila tumana ang akong mga pagtulon-an ug mga lagda, ug wala nila pakabalaana ang Adlaw nga Igpapahulay nga akong gipatuman kanila. Gipalabi pa hinuon nila ang pagsimba sa mga dios-dios sa ilang mga katigulangan.

25 Busa gipasagdan ko sila nga magtuman sa mga tulomanon ug mga lagda nga dili maayo ug dili makahatag kanilag maayo nga kinabuhi.

26 Gipasagdan ko usab sila nga hugaw-hugawan nila ang ilang kaugalingon pinaagi sa ilang paghalad sa mga dios-dios apil na ang paghalad nila sa ilang kamagulangang mga anak nga lalaki. Gitugotan ko kini aron malisang sila ug mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.

27 “Busa tawo, ingna ang katawhan sa Israel nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Ang inyong mga katigulangan padayong nagpasipala ug nagsalikway kanako.

28 Kay sa dihang gidala ko sila sa yuta nga akong gisaad nga ihatag kanila, naghalad silag mga halad, mga insenso, ug mga ilimnon didto sa matag taas

nga bungtod ug sa matag labong nga kahoy nga ilang makita. Busa nasuko ako pag-ayo kanila.

²⁹ Nangutana ako kanila, ‘Unsa ba kana nga habog nga dapit nga inyong ginaadtoan?’ ” (Hangtod karon Bamah[†] ang itawag nila nianang lugara.)

³⁰ “Karon, ingna ang katawhan sa Israel nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Hugawan ba usab ninyo ang inyong kaugalingon sama sa gihimo sa inyong mga katigulangan, ug magsimba ba usab kamo sa mangil-ad nga mga dios-dios?

³¹ Bisan gani karon ginahugawan ninyo ang inyong kaugalingon pinaagi sa paghalad sa mga dios-dios apil na ang paghalad ninyo sa inyong mga anak nga lalaki pinaagi sa kalayo. Busa katawhan sa Israel, ako, ang GINOONG Dios nga buhi, dili gayod mohatag ug mensahe kaninyo bisan mangayo pa kamo.

³² “Dili gayod mahitabo kana nga anaa sa inyong huna-huna nga mag-pakasama kamo sa mga katawhan sa uban nga nasod nga nagsimba sa dios-dios nga hinimo sa bato ug kahoy.

³³ Ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga maghari ako kaninyo pinaagi sa akong dakong gahom ug labihan nga kasuko.

³⁴ Sa akong dakong gahom ug labihan nga kasuko, kuhaon ko kamo gikan sa nagkalain-laing mga nasod diin kamo nagkatag,

³⁵ ug dad-on sa kamingawan sa mga nasod. Ug didto, atubangon ko kamo ug hukman.

³⁶ Hukman ko kamo, sama nga gihukman ko ang inyong mga katigulangan didto sa kamingawan sa Ehipto. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

³⁷ Ilain ko ang mga daotan kaninyo, ug lig-onon ko ang akong kasabotan kaninyo.

³⁸ Ibulag ko kaninyo ang mga misupak kanako. Pagawason ko sila gikan sa nasod diin sila nabihag, apan dili sila makasulod sa yuta sa Israel. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.”

³⁹ Miingon pa gayod ang GINOONG Dios sa katawhan sa Israel, “Sige, padayon kamo sa pag-alagad sa inyong mga dios-dios kon dili kamo gustong motuman kanako. Apan moabot ang panahon nga dili na gayod ninyo mapakaulawan ang akong ngalan pinaagi sa paghalad ngadto sa inyong mga dios-dios.

⁴⁰ Kay didto sa akong balaan nga bukid, sa taas nga bukid sa Israel, miingon ang GINOONG Dios, ang tanang katawhan sa Israel mag-alagad kanako. Didto pagadawaton ko kamo ug hangyoon ko kamo nga maghalad sa inyong pinakamaayo nga mga gasa ug nagkalain-lain pa nga mga halad.

⁴¹ Kon makuha ko na kamo gikan sa mga nasod diin kamo nagkatibulaag, dawaton ko kamo ingon nga mahumot nga halad. Ipakita ko kaninyo ang akong pagkabalaan atubangan sa mga nasod.

⁴² Ug kon madala ko na kamo sa yuta sa Israel nga akong gipanumpa nga ihatag sa inyong mga katigulangan, mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.

⁴³ Ug didto mahinumdoman ninyo ang inyong mga binuhatan nga naka-pahugaw kaninyo, ug kasilagan ninyo ang inyong kaugalingon tungod sa tanan ninyong daotan nga mga binuhatan.

⁴⁴ O katawhan sa Israel, mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO sa dihang trataron ko kamo ug maayo tungod ug alang sa akong ngalan luyo sa inyong daotan ug hugaw nga mga binuhatan. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

Ang Mensahe sa Dios Batok sa Habagatan sa Juda

[†] 20:29 Bamah: ang buot ipasabot, *habog nga dapit*.

⁴⁵ Miingon ang GINOO kanako,

⁴⁶ “Tawo, pag-atubang sa habagatan ug panghimaraota kini nga lugar nga adunay mga kalasangan.

⁴⁷ Isulti niini nga dapita nga ako, ang GINOONG Dios, ang magdaob ug mosunog sa iyang kakahoyan, laya man o buhi. Dili gayod mapalong kini nga nagdilaab nga kalayo. Sunogon niini ang tanan gikan sa habagatan paingon sa amihan.

⁴⁸ Makita sa tanan nga ako, ang GINOO, mao ang nagdaob niini, ug dili gayod kini mapalong.”

⁴⁹ Unya miingon ako, “O GINOONG Dios, ang mga tawo nag-ingon nga nagsulti lang ako ug mga samingay.”

21

Ang Babilonia Gamiton sa GINOO Ingon nga Espada sa Pagsilot sa Israel

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, pag-atubang sa Jerusalem ug panghimaraota ang Israel ug ang mga dapit nga simbahanan niini.

³ Ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon, ‘Kontra ko kamo! Ibtan ko ang akong espada ug pamatyon ko kamo nga tanan, maayo man o daotan.

⁴ Oo, pamatyon ko kamo nga tanan sa akong espada, gikan sa habagatan hangtod sa amihan.

⁵ Ug mahibaloan sa tanan nga ako mao ang GINOO. Giibot ko na ang akong espada, ug dili ko kini ibalik sa iyang sakoban hangtod nga dili mahuman ang iyang pagpamatay.’

⁶ “Busa tawo, padungga sila nga mag-agulo ka sa kasubo ug sa kasakit sa imo nga kasing-kasing. Mag-agulo ka diha sa ilang atubangan.

⁷ Kon mangutana sila kon nganong nag-agulo ka, ingna sila nga tungod kini sa balita nga makapakurog, makapaluya, makapalisang, ug makapalipong kanila. Mahitabo gayod kini nga mga butanga sa dili madugay. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

⁸ Miingon pa gayod ang GINOO kanako,

⁹⁻¹⁰ “Tawo, isulti ang akong mensahe ngadto sa mga tawo. Ingna sila nga ako, ang Ginoo, nag-ingon:

“Gibaid ko ang akong espada alang sa pagpatay kaninyo.

Gipasinaw ko kini pag-ayo aron mokidlap kini sama sa kilat.

Karon, maglipay pa ba kamo?

“Baliwalaon pa ba ninyo ang akong mga pagdisiplina kaninyo?*

¹¹ “Gibaid ko ang akong espada ug gipasinaw, ug andam na kini nga gamiton sa pagpamatay.

¹² Tawo, hilak ug kusog ug pukpoka ang imo nga dughan sa kasubo, kay kana nga espada mopatay sa akong katawhan nga mga Israelinhon ug sa ilang mga pangulo.

¹³ “Kini usa ka pagsulay sa akong katawhan. Dili sila maghuna-huna nga dili ko ipadayon ang akong pagdisiplina kanila nga ilang gibaliwala. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

¹⁴ “Busa, tawo, isulti ang akong mensahe.

Mopakpak ka sa pagtamay sa akong katawhan, ug mokuha kag espada ug itigbas kini sa makaduha

* **21:9-10** baliwalaon...kaninyo?: dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

o makatulo ka higayon ingon nga simbolo
nga daghan ang mangamatay kanila sa gubat.

¹⁵ Mangurog sila sa kahadlok ug daghan ang mangamatay kanila.
Gibutang ko na ang espada diha sa mga pultahan
sa ilang siyudad aron sa pagpatay kanila.

Nagpangidlap kini sama sa kilat
ug andam na sa pagpamatay.

¹⁶ O espada! Panigbas sa wala ug sa tuo.
Panigbas bisan asa.

¹⁷ Mopakpak usab ako sa pagtamay sa akong katawhan,
ug unya mawala ang akong kasuko.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

¹⁸ Miingon ang GINOO kanako,

¹⁹ “Tawo, paghimog mapa ug markahi ang duha ka dalan nga mahimo nga
agian sa hari sa Babilonia nga nagdala sa espada. Kini nga duha ka dalan
magsugod sa Babilonia. Butangi ug timaan ang gisang-an sa duha ka dalan
aron mahibaloan kon asa paingon kini nga duha ka dalan.

²⁰ Ang usa ka dalan paingon sa Raba, ang kapital sa Amon, ug ang usa
paingon sa Jerusalem, ang kapital sa Juda nga nalibotan ug paril.

²¹ Kay ang hari sa Babilonia mihunong sa gisang-an sa duha ka dalan ug
magpakisayod kon asa siya nga dalan moagi pinaagi sa pagbunot sa pana,[†]
sa pagpangutana sa mga dios-dios, ug sa pagsusi sa atay sa mananap nga
gihalad.

²² Ang mabunot niya nga pana mao ang adunay marka nga Jerusalem.
Unya mosinggit siya sa pagsulong sa Jerusalem ug sa pagpamatay sa mga
nagpuyo niini. Magpahimo siyag tore-tore ug magpabutang siya sa pultahan
sa Jerusalem ug dagkong mga kahoy nga iguba sa pultahan. Magpatapok
siyag yuta diha sa kilid sa paril sa siyudad aron makatkat kini.

²³ Dili makatuo ang mga taga-Jerusalem nga mahitabo kini kanila tungod
kay aduna silay kasabotan tali sa Babilonia. Apan ang hari sa Babilonia
mopahinumdom kanila sa ilang mga sala, ug unya bihagon niya sila.

²⁴ “Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Ang inyong mga sala na-
dayag na, ug gipakita gayod ninyo kon unsa kamo kamasinupakon ug
kamakasasala. Tungod kay ginahimo ninyo kini, ipabihag ko kamo.

²⁵ “Ikaw nga daotan ug makasasala nga pangulo sa Israel, miabot na ang
panahon nga ikaw silotan!

²⁶ Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Huboa ang imo nga turban ug
korona, kay adunay kausaban na ang tanan. Ang mga anaa sa ubos mahimo
nga dungganon, ug ang mga dungganon ipaubos.

²⁷ Laglagon ko gayod ang Jerusalem! Dili kini matukod pag-usab hangtod
nga moabot ang akong pinili nga maoy maghukom niini nga siyudad; kay
siya ang akong gitugyanan niini.

²⁸ “Ug ikaw tawo, ingna ang mga Amonihanon nga nagbiay-biay sa Israel
nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon kanila:
“Andam na ang espada aron sa pagpamatay.

Gipasinaw kini pag-ayo
aron magpangidlap sama sa kilat.

²⁹ Dili tinuod ang mga panan-awon
ug mga tagna nga nadawat ninyo mahitungod sa espada.
Ang tinuod, andam na ang espada sa pagputol

[†] **21:21** Ang mga pana ginabutangan sa nalan sa tawo o dapit, unya giuyog, ug pagkahuman
magbunot ug usa.

sa mga liog sa daotan nga mga tawo.
Ang panahon sa pagsilot kanila miabot na.

- 30 “Ibalik ko ba ang espada sa sakoban?
Dili! Silotan ko kamo diha mismo sa inyong nasod,
sa dapit diin kamo natawo.
- 31 Ipatagamtam ko kaninyo ang akong labihan nga kasuko,
ug itugyan ko kamo ngadto sa mabangis nga mga tawo,
nga anad sa pagpatay.
- 32 Mahimo kamo nga sugnod,
ug ang inyong dugo mobanaw sa inyong yuta.
Wala na gayod makahinumdom kaninyo.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

22

Ang mga Sala sa Jerusalem

- 1 Miingon ang GINOO kanako,
2 “Tawo, andam ka na ba sa paghukom sa Jerusalem? Andam ka na ba sa paghukom niini nga siyudad sa mga kriminal? Pahibalua siya sa tanan niya nga ngil-ad nga mga buhat,
- 3 ug ingna siya nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: O siyudad sa mga kriminal, moabot kanimo ang kalaglagan. Gihugawan mo ang imo nga kaugalingon pinaagi sa paghimog mga dios-dios.
- 4 Sad-an ka tungod sa imo nga pagpamatay ug tungod sa paghugaw-hugaw mo sa imo nga kaugalingon pinaagi sa paghimog mga dios-dios. Miabot na ang imo nga kataposan. Busa kataw-an ka ug biay-biayon sa mga nasod.
- 5 O siyudad nga nabantog sa pagkadaotan ug sa kasamok, ang mga nasod nga anaa sa duol ug sa layo mobiy-biay gayod kanimo.
- 6 Tan-awa ang matag pangulo sa Israel nga nagpuyo diha kanimo, gigamit nila ang ilang gahom sa pagpamatay.
- 7 Wala na tahora ang mga ginikanan diha sa imo nga dapit. Ang mga langyaw nga nagpuyo diha kanimo ginapanguwartahan, ug ang mga ilo ug mga biyuda ginadaog-daog.
- 8 Gipasipalahan mo ang akong balaan nga mga butang ug wala mo pakabalaana ang Adlaw nga Igpapahulay nga akong gipatuman.
- 9 Adunay mga tawo diha kanimo nga nagbutang-butang aron ipapatay ang uban. Aduna usay mga tawo diha nga nagkaon sa mga halad ngadto sa mga dios-dios didto sa simbahanan sa mga bukid ug naghimo sa malaw-ay nga mga buhat.
- 10 Adunay mga tawo diha kanimo nga nakighilawas sa asawa sa iyang amahan o mipugos sa pagpakighilawas sa babaye nga giregla.
- 11 Adunay nakighilawas sa asawa sa uban, o sa iyang umagad nga babaye, o sa iyang igsoon nga babaye.
- 12 Ang uban nagdawat ug suborno aron sa pagpatay ug tawo, ang uban nagpatanto nga adunay taas kaayong tubo, ug ang uban naadunahan pinaagi sa pagpanglimbong sa ilang isigka-tawo. Nalimtan na gayod nila ako. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.
- 13 “Busa isumbag ko ang akong kumo sa akong palad sa akong kasuko kaninyo, o mga taga-Jerusalem, tungod sa inyong pagpamatay ug pagpanglimbong aron makakuwarta.

¹⁴ Adunay kaisog pa kaha kamo ug kalig-on sa panahon nga silotan ko kamo? Ako, ang GINOO, ang nag-ingon nga silotan ko kamo, ug himuon ko gayod kini.

¹⁵ Katagon ko kamo sa nagkalain-laing mga nasod, ug undangon ko ang inyong mga ginahimo nga nakapahugaw kaninyo.

¹⁶ Maulawan kamo sa uban nga mga nasod, ug unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.”

¹⁷ Miingon na usab ang GINOO kanako,

¹⁸ “Tawo, ang katawhan sa Israel nahimo nga walay pulos alang kanako. Sama sila sa bronsi, lata, puthaw, o tingga nga mga linugdang human mapalunsay ang pilak sa hurnohan.

¹⁹ Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Tungod kay nahimo kamo nga walay pulos, tigomon ko kamo sa Jerusalem,

²⁰⁻²¹ sama sa tawo nga nagtigom ug pilak, bronsi, puthaw, tingga, ug lata aron tunawon sa nagdilaab nga hurnohan. Oo, tigomon ko kamo sa Jerusalem tungod sa akong labihan nga kasuko, ug didto silotan ko kamo nga daw sa mga metal nga gitunaw.

²² Maingon nga ang plata tunawon diha sa hudnohan, daw ingon usab niana ang buhaton ko sa Jerusalem, ug unya mahibaloan ninyo nga ako, ang GINOO, nagpahamtang sa akong kasuko kaninyo.”

²³ Miingon pag-usab ang GINOO kanako,

²⁴ “Tawo, ingna ang mga Israelinhon nga tungod kay dili sila gusto nga hinloan ko sila, dili ko gayod sila kaloy-an* sa adlaw nga ipatagamtam ko kanila ang akong kasuko.

²⁵ Ang ilang mga pangulo nagplano ug daotan. Nahisama sila sa nagangu-lob nga liyon nga nagkunis-kunis sa iyang biktima. Gapatay silag mga tawo, nanguha sa bahandi ug mahalang mga butang, ug daghan ang nangabiyuda tungod sa ilang pagpamatay.

²⁶ Ang ilang mga pari wala magtuman sa akong kasugoan, ug gipasipala-han nila ang akong balaan nga mga butang. Gipakasama lang nila ang balaan ug ang dili balaan ug ang hinlo ug ang hugaw. Wala nila tumana ang akong mga ginapatuman sa Adlaw nga Igpapahulay. Busa wala nila ako tahora.

²⁷ Ang ilang mga opisyal nahisama sa bangis nga mga iro† nga nagkunis-kunis sa ilang mga biktima. Mopatay sila aron lang makasapi.

²⁸ Ang ilang mga sala gitabon-tabonan sa ilang mga propeta pinaagi sa paghimog tinumotumo nga mga panan-awon ug mga tagna. Nag-ingon sila nga mao kuno kadto ang giingon sa GINOONG Dios bisan sa tinuod wala magsulti ang GINOO.

²⁹ Bisan ang mga yanong nagpuyo naglimbong ug nangawat. Gidaog-daog nila ang mga kabos ug ang nanginahanglan, ug wala nila hatagi ug hustisya ang mga langyaw nga nagpuyo uban kanila.

³⁰ “Nangita akog usa ka tawo nga makapanalipod sa siyudad ug makap-ataliwala kanako ug sa mga tawo aron dili ko gub-on kini nga siyudad, apan wala gayod akoy nakita.

³¹ Busa ipahamtang ko kanila ang akong hilabihang kasuko. Laglagon ko sila tungod sa ilang mga gihimo. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

* ^{22:24} kaloy-an: sa literal, paulanan. † ^{22:27} bangis nga mga iro: o lobo.

23

Ang Managsoong Babaye nga mga Daotan

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, kaniadto adunay duha ka managsoong babaye.

³ Sa batan-on pa sila, nagbaligya sila sa ilang dungog didto sa Ehipto. Gipasagdan lang nila ang mga lalaki nga magpahimulos sa ilang kaputli.

⁴ Ang ngalan sa magulang mao si Oholah, ug ang manghod mao si Olibah. Gipangasawa ko silang duha ug nanganak kami. Si Oholah mao ang Samaria, ug si Olibah mao ang Jerusalem.

⁵ “Bisag asawa ko na si Oholah, nagpadayon gihapon siya sa pagbaligya sa iyang dungog, ug nag-apas-apas gayod siya sa iyang mga laki nga taga-Asiria nga duol kaniya.

⁶ Mga guwapo sila ug batan-on nga mga lalaki. Mga kapitan sila ug mga komander nga nakauniporme ug asul, ug mga mangangabayo pa.

⁷ Nakighilawas si Oholah sa tanang mga opisyal sa Asiria, ug gihugawan niya ang iyang kaugalingon pinaagi sa pagsimba sa ilang mga dios-dios.

⁸ Wala gayod siya mobiya sa pagbaligya sa iyang dungog sukad sa didto pa siya sa Ehipto. Kay sa batan-on pa siya nakighilawas na siya uban sa mga lalaki nga nagpahimulos sa iyang kaputli.

⁹ “Busa gitugyan ko siya sa iyang mga laki nga taga-Asiria nga iya gayong ginaapas-apas.

¹⁰ Gihuboaan nila siya, gibihag ang iyang mga anak, ug gipatay siya pinaagi sa espada. Sa nahitabong pagsilot kaniya, nahimo siyang hilisgotan sa mga kababayan-an.

¹¹ “Bisan pag nakita ni Olibah ang nahitabo sa iyang igsoon, nagpadayon gihapon siya sa pagbaligya sa iyang dungog, ug nahimo pa siyang mas daotan nga babaye kaysa iyang igsoon.

¹² Nag-apas-apas usab siya sa mga taga-Asiria nga mga guwapo ug batan-on nga mga lalaki. Kini sila mga kapitan ug mga komander nga nakauniporme, ug mga mangangabayo pa.

¹³ Nakita ko nga sama siya sa iyang igsoon; gimansahan usab niya ang iyang kaugalingon.

¹⁴⁻¹⁵ “Gipalabihan pa gayod ni Olibah ang iyang pagbaligya sa iyang dungog. Nakagusto usab siya sa tigkarwahi nga mga opisyal sa taga-Babilonia sa dihang nakita niya ang ilang hulagway diha sa mga dingding. Kini nga mga opisyal nakauniporme ug pula, adunay mga bakos sa hawak, ug adunay mga turban.

¹⁶ Tungod kay nakagusto siya kanila, nagpadala siyag mga mensahero sa Babilonia sa pag-imbitar niini nga mga opisyal sa pag-adto kaniya.

¹⁷ Busa nangadto sila kaniya ug nakighilawas. Nianang paagiha, gihugaw-hugawan nila siya. Apan sa kadugayan gipul-an ra siya kanila.

¹⁸ “Gikapungtan ko si Olibah ug gitalikdan sama sa akong gihimo sa iyang igsoon tungod kay dayag gayod ang iyang padayon nga pagbaligya sa iyang dungog.

¹⁹ Apan bisan pa niini, misamot pa gayod ang iyang pagbaligya sa iyang dungog sama sa iyang gihimo didto sa Ehipto sa batan-on pa siya.

²⁰ Nag-apas-apas gayod siya sa iyang mga laki kansang kinatawo sama kadagko sa kinatawo sa mga asno ug ang ilang semilya sama kadaghan sa semilya sa mga kabayo.

²¹ Busa mibalik ka, Olibah, sa law-ay mo nga mga binuhatan, nga imo nga gihimo kaniadto didto sa Ehipto sa batan-on ka pa, diin didto nagpahimulos ang mga lalaki sa imo nga lawas.

²² “Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon kanimo Olibah, pasulongon ko kanimo ang imo nga mga laki nga imo nga gitalikdan sa dihang napul-an ka na kanila.

²³ Sila mao ang mga taga-Babilonia ug ang mga taga-Chaldea nga gikan sa Pekod, Shoa, Koa, ug ang mga taga-Asiria. Kini sila mga guwapo ug batan-ong mga lalaki, mga kapitan, mga komander, opisyal sa mga tigkarwahi, ug uban pang taas nga mga opisyal. Silang tanan pulos nagsakay ug kabayo.

²⁴ Mosulong sila kanimo gikan sa amihan uban ang daghang mga sundalo, mga kabayo, ug mga karwahi. Adunay mga taming sila ug mga helmet, ug ila kang palibotan. Itugyan ka nako kanila aron silotan, ug silotan ka nila sa gusto nila nga isilot kanimo.

²⁵ Sa akong labihang kasuko kanimo, pasilotan ka nako kanila. Ug sa ilang kasuko, putlon nila ang imo nga ilong ug mga dalunggan. Bihagon nila ang imo nga mga anak, ug ang mabilin kanimo pamatyon nila pinaagi sa espada o sunogon.

²⁶ Huboan ka usab nila ug kuhaon ang imo nga mga alahas.

²⁷ Maundang na dayon ang imo nga law-ay nga binuhatan nga mao ang pagbaligya sa imo nga dungog, nga gisugdan mo sa didto ka pa sa Ehipto. Dili mo na kini hinumdoman, ug kalimtan mo na ang Ehipto.

²⁸ Kay ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga itugyan ka nako sa mga tawo nga imo nga gidumtan; kadtong imo nga gitalikdan sa dihang napul-an ka na kanila.

²⁹ Ug silotan ka nila sa ilang kasuko, ug kuhaon nila ang tanan mo nga mga hinagoan. Biyaan ka nila nga hubo ug madayag ang imo nga makauulaw nga kahintang tungod sa imo nga law-ay nga binuhatan nga mao ang pagbaligya sa imo nga dungog.

³⁰ Mahitabo kini kanimo tungod kay nakighilawas ka sa taga-laing nasod ug gihugawan mo ang imo nga kaugalingon pinaagi sa pagsimba sa ilang mga dios-dios.

³¹ Gisunod mo ang gihimo sa imo nga igsoong babaye, busa silotan ko usab ikaw sama sa akong pagsilot kaniya.

³² “Oo, ako, ang GINOONG Dios nag-ingon:

“Nga silotan ka nako sama sa akong pagsilot sa imo nga igsoong babaye.

Ang akong silot nahisama sa ilimnon nga anaa sa dako ug lawom nga kopa.

Ug kon mainom mo na ang sulod niini nga kopa nga puno sa akong kasuko, biay-biayon ka ug kataw-an.

³³ Mahubog ka ug magsubo, kay kini nga kopa puno ug kalaglagan.

Mao kini ang kopa sa pag-antos nga nainom sa imo nga igsoon nga mao ang Samaria.

³⁴ Hudon mo gayod kinig inom, ug unya buk-on mo ang kopa, ug pukpokon mo ang imo nga dughan sa kasubo.

Mahitabo gayod kini, kay ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

³⁵ “Ug tungod kay gikalimtan mo ako ug gitalikdan, ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga mag-antos ka gayod tungod sa imo nga law-ay nga binuhatan nga mao ang pagbaligya sa imo nga dungog.”

³⁶ Miingon pag-usab ang GINOO kanako, “Tawo, hukmi si Oholah ug si Olibah. Isulti kanila ang ilang mangil-ad nga mga buhat.

³⁷ Kay nakapanapaw sila ug nakapatay. Nakapanapaw sila pinaagi sa pagsimba sa mga dios-dios, ug ang ilang mga anak mismo, nga gidedikar nila kanako sa natawo sila, gihalad nila sa mga dios-dios ingon nga pagkaon niini.

³⁸⁻³⁹ Gawas pa gayod niana, gipasipalahan nila ang akong Templo ug ang Adlaw nga Igpapahulay nga gipatuman ko kanila. Sa adlaw sa ilang paghalad sa ilang mga anak ngadto sa ilang mga dios-dios, misulod sila sa akong Templo, ug Adlaw kadto nga Igpapahulay.

⁴⁰ Nagpakuha pa gani silag mga lalaking gikan sa halayong mga dapit. Ug sa pag-abot niini nga mga lalaki, naligo sila ug nagpaguwapa, ug nagsul-ob ug mga alahas.

⁴¹ Unya nanglingkod sila sa maanindot nga higdaanan, nga sa atubangan niini adunay lamisa nga gibutangan nila sa akong insenso ug lana.

⁴² Madungog gikan sa ilang kuwarto ang kasaba sa mga hubog ug ang hudyaka sa mga tawo nga nagpahayahay lang, nga naggikan sa kamin-gawan. Gipasul-oban sila niini nga mga tawhana ug pulseras, ug gibutangan ug matahom nga korona ang ilang mga ulo.

⁴³ Unya miingon ako sa akong kaugalingon, ‘Pasagdi sila nga magpatuyang sa pagpakighilawas nianang mga babaye nga nangaraan na sa pagpamali-gya sa ilang dungog.’

⁴⁴ Ug gihimo gayod nila kini. Nakigdulog sila kang Oholah ug kang Olibah, ang duha ka mahugawng mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog.

⁴⁵ Apan silotan sila sa mga tawo nga matarong sa silot nga angay gayod kanilang mga mananapaw ug kriminal.

⁴⁶ “Ako, ang GINOONG Dios, magsugo ug mga tawo nga mosulong kanila. Kini nga mga tawhana mopalising kanila, moilog sa ilang mga kabtangan,

⁴⁷ mobato kanila, ug mopatay kanila pinaagi sa espada. Pamatyon usab ang ilang mga kabataan ug sunogon ang ilang mga balay.

⁴⁸ Niining paagiha tapuson ko ang law-ay nga binuhatan niini nga nasod. Ug mahimo usab kini nga usa ka pasidaan alang sa tanang mga babaye nga dili gayod sila mosunod sa ilang gihimo.

⁴⁹ Ug kamo nga duha ka magsoon, mag-antos gayod sa silot tungod sa inyong law-ay nga binuhatan ug sa inyong pagsimba sa mga dios-dios. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOONG Dios.”

24

Ang Tayaon nga Kaldero

¹ Sa ikanapulo nga adlaw sa ikanapulo nga bulan, sa ikasiyam nga tuig sa amo nga pagkabihag, miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, isulat ang petsa niini nga adlaw kay niini mismo nga adlaw magsugod na sa pagsulong ang hari sa Babilonia sa Jerusalem.

³ Unya isugilon kini nga sambingay ngadto sa katawhan sa Israel nga mga masinupakon, ug pahibaloa sila nga ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon: “Itak-ang ang kaldero ug sudli kini ug tubig.

⁴ Ilunod niini ang mga maayo
nga bahin sa karne, mga abaga ug mga paa.
I-apil usab ang mga bukog.

⁵ Ang karne lang sa labing maayo
nga karnero ang imo nga gamiton.
Sugnorì kini ug lat-i ang karne ug ang mga bukog.

6 “Kay ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon:
 “Alaot ang siyudad sa Jerusalem
 kansang mga nagpuyo mga kriminal.
 Nahisama kini sa tayaon nga kaldero nga wala malimpyohi.
 Busa kuhaa sa tinagsa ang sulod niini ug ayaw pillia.

7 “Kay ang iyang pagpamatay dayag sa tanan.
 Ang dugo sa iyang gipamatay gipasagdan lang niya
 diha sa mga bato nga makita sa tanan.
 Wala lang gani niya kini taboni ug yuta.

8 Nakita ko kini nga dugo ug gipasagdan ko kini
 nga makita sa tanan. Daw nagsinggit kini kanako
 nga nangayo sa akong panimalos.

9 “Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon,
 “Alaot ang siyudad sa Jerusalem kansang mga nagpuyo mga kriminal!
 Ako mismo ang magtapok ug daghang sugnod aron siya sunogon.

10 Sige, dugangi pa gayod ninyo ang sugnod ug unya dagkoti.
 Lat-i pag-ayo ang karne hangtod nga mahubsan*
 ug mapagod ang mga bukog.

11 Unya itak-ang ang kaldero nga wala nay sulod
 diha sa mga бага hangtod nga magbaga usab kini.
 Niining paagiha mahinloan ang kaldero
 ug masunog ang mga taya.

12 Apan bisan unsaon mo pa,
 ang taya niini dili gayod makuha pinaagi sa kalayo.

13 “O Jerusalem, ang imo nga law-ay nga binuhatan mao ang nagpahugaw
 kanimo. Gitinguha ko nga limpyohan ka, apan midumili ka. Busa magpa-
 bilin ka nga hugaw hangtod nga dili mawala ang akong labihan nga kasuko
 kanimo.

14 “Ako, ang GINOO, nag-ingon nga miabot na ang panahon nga molihok
 ako, ug walay makapugong kanako. Dili ko gayod kamo kaloy-an, ug dili na
 mausab ang akong huna-huna. Hukman kamo basi sa inyong gawi ug
 binuhatan. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

Namatay ang Asawa ni Ezekiel

15 Miingon ang GINOO kanako,

16 “Tawo, kuhaon kog kalit ang babaye nga gimahal mo pag-ayo. Apan
 dili mo siya hilakan, ug dili ka magsubo alang kaniya.

17 Pag-agulo lang sa hilom. Ayaw ipakita ang imo nga pagbangotan. Ayaw
 hukasa ang imo nga turban ug sandalyas, ug ayaw taboni ang imo nga
 nawong. Ayaw usab pagkaon sa kalan-on sa mga nagsubo alang sa patay.”

18 Busa sa pagkabuntag gisulti ko kadto sa mga tawo, ug pagkagabii
 namatay ang akong asawa. Ug pagkasunod nga buntag gituman ko ang
 gisugo kanako.

19 Unya nangutana ang mga tawo kanako, “Unsay buot mo nga ipasabot
 nianang imo nga gibuhat?”

20-21 Mitubag ako kanila, “Miingon ang GINOONG Dios kanako nga isulti
 ko kini sa katawhan sa Israel: Andam na ako sa pagpasipala sa akong
 Templo nga inyong dalangpanan, nga inyong gipasigarbo, gipakamahal,

* 24:10 hangtod nga mahubsan: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, ug butangi sa mga panakot.

ug gikalipay. Mamatay sa gubat ang inyong mga kabataan nga nabilin sa Jerusalem.

²² Ug himuon ninyo ang gihimo ni Ezekiel. Dili ninyo tabonan ang inyong nawong, ug dili kamo mokaon sa kalan-on sa mga nagsubo alang sa patay.

²³ Dili usab ninyo hukason ang inyong mga turban ug mga sandalyas. Dili kamo manghilak o magsubo. Maluya kamo tungod sa inyong mga sala, mag-iyahay lang kamo sa pag-agulo.

²⁴ Ang nahitabo kang Ezekiel mahimo nga usa ka panig-ingnan diha kaninyo. Ang iyang gihimo, mao usab ang inyong himuon. Kon mahitabo na kini, mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOONG Dios.”

²⁵ Nagpadayon sa pagsulti ang GINOO kanako, “Tawo, sa panahon nga gub-on ko na ang Templo nga ilang dalangpanan, nga ilang gipasigarbo, gipakamahal, ug gikalipay, ug kon pamatyon ko na ang ilang mga kabataan,

²⁶ adunay usa ka tawo nga makaikyas gikan sa Jerusalem ug mosugilon niini kanimo.

²⁷ Nianang higayona, makasulti ka na pag-usab ug magkasulti kamo nga duha. Mahimo kang pasidaan ngadto sa mga tawo, ug unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

25

Ang Mensahe batok sa Amon

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, pag-atubang sa mga Amonihanon ug ipropesiya batok kanila.

³ Sultih sila nga mamati kanako kay ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon, ‘Tungod kay nalipay kamo sa pagkaguba sa akong Templo ug sa pagkalaglag sa Israel, ug sa pagkabihag sa katawhan sa Juda,

⁴ ipasakop ko kamo sa mga tawo sa sidlakan, ug ila kamo nga panag-iyahon. Magkampo sila diha sa inyo ug kaonon nila ang inyong mga prutas ug imnon ang inyong gatas.

⁵ Himuon ko nga sabsabanan sa mga kamelyo ang lungsod sa Raba. Ang tibuok nga Amon himuon kong pahulayanan sa mga karnero. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.’

⁶ “Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon, ‘Tungod kay mipakpak kamo ug naglukso-lukso sa kalipay sa pagtamay sa Israel,

⁷ silotan ko gayod kamo. Itugyan ko kamo sa uban nga mga nasod nga moilog sa inyong mga kabtangan. Laglagon ko gayod kamo sa hingpit hangtod nga wala nay mahibilin kaninyo isip usa ka nasod. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.’ ”

Ang Mensahe batok sa Moab

⁸ Miingon ang GINOONG Dios, “Ang Moab ug Seir, nag-ingon nga ang Juda sama lang usab sa uban nga mga nasod.

⁹ Busa ipasulong ko ang mga lungsod nga anaa sa utlanan sa Moab, apil na ang mga gauna nilang mga lungsod sama sa Bet Jeshimot, Baal Meon, ug Kiriataim, ang mga lungsod nga ilang ginapasigarbo.

¹⁰ Ipasakop ko usab sila sa mga tawo sa sidlakan, ug panag-iyahon nila sila sama sa mga Amonihanon. Ug maingon nga ang mga Amonihanon dili na isipon nga usa sa mga nasod, mao usab ang Moab.

¹¹ Silotan ko gayod ang Moab, unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

Ang Mensahe batok sa Edom

¹² Miingon ang GINOONG Dios, “Nanimalos ang Edom sa Juda, ug tungod niini nakasala ang Edom.

¹³ Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga silotan ko ang Edom ug pamatyon ang iyang katawhan ug kahayopan. Himuon ko kini nga usa ka awaaw nga dapit gikan sa Teman hangtod sa Dedan, ug mangamatay ang ilang mga nagpuyo sa gubat.

¹⁴ Manimalos ako sa Edom pinaagi sa akong katawhan nga mga Israelinon. Silotan nila ang mga Edomihanon sumala sa akong hilabihan nga kasuko, ug mahibaloan sa mga taga-Edom kon unsaon ko pagpanimalos. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

Ang Mensahe batok sa Filistia

¹⁵ Miingon ang GINOONG Dios, “Nagplano ang Filistia sa paglaglag sa Juda tungod kay gusto nilang manimalos niini ug tungod kay dugay na silang nagdumot niini.

¹⁶ Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga silotan ko ang mga Filistihanon. Pamatyon ko ang mga Keretnon ug ang uban pang mga nagpuyo duol sa dagat.

¹⁷ Sa akong kasuko, panimaslan ko gayod sila ug silotan. Ug kon mapanimaslan ko na sila, mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

26

Ang Mensahe batok sa Tiro

¹ Karon, sa nahaunang adlaw sa bulan,* sa ika-11 nga tuig sa amo nga pagkabihag, miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, naglipay ang mga taga-Tiro sa pagkalaglag sa Jerusalem. Miingon sila, ‘Nalaglag na ang importante nga agianan sa mga negosyante sa mga nasod. Kita na usab karon ang ilhon nga importante. Ug tungod kay nalaglag na ang Jerusalem, kita na usab ang mouswag.’

³ Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga kontrahon ko ang Tiro. Pasulongon ko kanila ang daghang nasod nga mohasmag sama sa mga balod.

⁴ Gub-on nila ang iyang mga paril ug lumpagon ang iyang mga tore. Kahigon nila ang iyang yuta hangtod nga bato na lang ang mahibilin.

⁵ Mahimo na lang kini nga bularanan ug mga pukot sa mga mangingisda. Mahitabo gayod kini, kay ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini. Itugyan ko ang Tiro sa uban nga mga nasod nga moilog sa iyang mga kabtangan,

⁶ ug ang iyang mga nagpuyo sa kapatagan pamatyon pinaagi sa espada. Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

⁷ Nagpadayon sa pag-ingon ang GINOONG Dios, “Mga taga-Tiro, pasulongon ko kaninyo ang hari sa Babilonia nga si Nebucadnezar, nga hari sa mga hari. Mosulong siya gikan sa amihan dala ang daghang mga sundalo, mga karwahi, mga kabayo, ug mga tigkabayo.

⁸ Ipatatay niya ang inyong mga nagpuyo sa kaumahan pinaagi sa espada. Mosulong ang iyang mga sundalo nga adunay dalang mga tore-tore ug mga taming, ug tambakan nilag yuta ang kilid sa inyong mga paril aron sa pagsulod sa lungsod.

⁹ Ipabungkag niya ang inyong mga paril pinaagi sa dagkong mga troso ug ipalumpag ang inyong mga tore pinaagi sa mga maso.

* 26:1 *nahaunang adlaw sa bulan*: wala mabutang sa Hebreo kon unsang bulana.

¹⁰ Matabonan kamo sa abog tungod sa iyang mga kabayo nga labihan kadaghan. Matay-og ang inyong mga paril tungod sa iyang naghaguros nga mga kabayo ug mga karwahi nga pasulod sa mga pultahan sa guba ninyong lungsod.

¹¹ Yatak-yatakan sa iyang mga kabayo ang tanan ninyong mga kadalanan. Ipatay niya ang inyong mga nagpuyo pinaagi sa espada, ug ang inyong lig-ong mga haligi mangalumpag.

¹² Ilogon nila ang inyong mga bahandi ug ang inyong mga baligya. Gub-on nila ang inyong mga paril ug ang nindot ninyong mga balay. Unya ilabay nila sa dagat ang mga bato, mga kahoy ug ang tanang nahibilin sa nangaguba.

¹³ Paundangon ko ang inyong mga pag-awit ug ang pagtukar sa inyong mga harpa.

¹⁴ Himuon ko na lang ang inyong dapit nga usa ka lapad nga bato nga bularanan ug mga pukot. Dili na gayod tukoron pag-usab ang inyong siyudad. Mahitabo gayod kini, kay ako ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

¹⁵ Nag-ingon pa gayod ang GINOONG Dios sa mga taga-Tiro, “Ang mga nagpuyo sa mga isla magkurog sa kahadlok kon madungog nila ang inyong pagkalaglag ug pagkamatay, ug ang inagulo sa inyong mga samaran.

¹⁶ Ang mga pangulo sa mga dapit nga anaa sa daplin sa dagat manganaog sa ilang trono ug manghubo sa ilang harianong bisti ug sa ilang matahom nga pangsulod nga bisti. Ug manglingkod sila sa yuta nga nagkurog sa kahadlok tungod sa inyong gidangatan.

¹⁷ Unya mag-awit silag awit sa pagbangotan alang kaninyo,
 “ ‘Dili katuohan ang imo nga pagkalaglag,
 ikaw nga bantogan nga siyudad nga ginapuy-an sa mga tawo
 nga ang ilang panginabuhian anaa sa dagat.
 Gamhanan gayod kamo sa kadagatan ug gikalisangan
 sa tanang mga tawo nga nagpuyo duol sa dagat.

¹⁸ Karon, nagkurog sa kahadlok ang mga nagpuyo
 sa mga isla tungod sa inyong pagkalaglag.’ ”

¹⁹ Nag-ingon pa gayod ang GINOONG Dios, “Tiro, himuon ka nako nga awaaw nga lungsod; usa ka lungsod nga walay nagpuyo. Palapawan ka nako sa lawom nga tubig.

²⁰ Ilubong ka nako sa kinahiladman tipon niadtong mga tawo sa karaang panahon. Magpabilin ka nga guba ilalom sa yuta tipon niadtong mga tawo nga nangadto sa kinahiladman. Dili ka na makabalik sa dapit sa mga buhi.

²¹ Tapuson ko na ikaw, ug makalilisang ang imo nga kataposan. Mahanaw ka na. Bisan ug pangitaon ka pa, dili ka na gayod makita. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

27

Ang Awit sa Pagbangotan alang sa Tiro

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, pag-awit ug usa ka awit sa pagbangotan alang sa Tiro,

³ ang lungsod nga dunggoanan sa mga barko* ug sentro sa negosyo sa mga nagpuyo sa mga isla. Ingna siya nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon,

“ ‘Tiro, nagpasigarbo ka
 nga hingpit ang imo nga katahom.

⁴ Gipalapad mo ang imo nga teritoryo sa kadagatan.

* **27:3** dunggoanan sa mga barko: o anaa duol sa dagat.

Gipatahom ka pag-ayo sa mga nagtukod kanimo.

⁵ Nahisama ka sa usa ka barko nga hinimo sa mga kahoy nga sipres nga gikan sa Senir.

Ang imo nga palo[†] hinimo gikan sa kahoy nga sedro nga gikan sa Lebanon.

⁶ Ang imo nga mga bugsay hinimo gikan sa mga kahoy nga terebinto nga gikan sa Basan.

Ug ang imo nga salog hinimo sa mga kahoy nga gikan sa mga isla sa Kitim, ug gihaklapan kini sa materyales nga gikan sa bangkil sa elepante.

⁷ Ang imo nga layag binordahan nga lino nga gikan sa Ehipto, ug daw sa bandera kini nga tan-awon.

Ang imo nga trapal kolor asul ug ube nga gikan sa mga isla sa Elisha.[‡]

⁸ Taga-Sidon ug taga-Arvad ang imo nga mga tigbugsay, ug ang imong hanas nga mga tripulante gikan mismo sa Tiro.

⁹ Ang mga eksperyensyadong panday gikan sa Gebal ang tig-ayo sa imo nga mga guba.

Moanha kanimo ang mga tripulante sa mga barko ug makignegosyo kanimo.

¹⁰ “ ‘Ang imo nga mga sundalo mga taga-Persia, Lydia, ug Put. Gisab-it nila ang ilang mga taming ug mga helmet diha sa imo nga dingding, ug nakahatag kini kanimog kadungganan.

¹¹ Mga taga-Arvad ug taga-Helech ang nagbantay palibot sa imo nga mga paril, ug ang mga taga-Gammad ang nagbantay sa imo nga mga tore.

Gisab-it nila ang ilang mga taming palibot sa imo nga bongbong, ug nakapahingpit kini sa imo nga kadungganan.

¹² “ ‘Nakignegosyo ang mga taga-Tarshish kanimo kay daghan kag bahandi. Gibayloan nila ang imo nga mga baligya ug plata, puthaw, lata, ug tingga.

¹³ Nakignegosyo usab kanimo ang taga-Grecia,[§] Tubal, ug Meshec. Gibayloan nila ang imo nga mga baligya ug mga ulipon ug mga kagamitan nga hinimo sa bronsi.

¹⁴ Ang gibaylo usab sa mga taga-Bet Togarma sa imo nga mga baligya mga kabayo nga pangtrabaho, mga kabayo nga panggubat, ug mga mula.

¹⁵ “ ‘Nakignegosyo usab kanimo ang mga taga-Dedan,^{*} ug daghan kag mga suki sa mga isla. Ang ilang gibayad kanimo mga bangkil sa elepante ug kahoy nga ebony.

¹⁶ “ ‘Nakignegosyo usab kanimo ang mga taga-Aram tungod sa imo nga daghang mga produkto. Ang ilang gibaylo sa imo nga mga baligya mga emerald, mga panapton nga kolor ube, mga binordahang panapton, mahalon nga lino, koral, ug mga rubi.

[†] 27:5 palo: taas nga kahoy diin nahigot ang layag sa barko. [‡] 27:7 Elisha: o Cipro. [§] 27:13 Grecia: sa Hebreo, Javan. ^{*} 27:15 Dedan: sa Septuagint, Rodes.

17 “Nakignegosyo usab kanimo ang mga taga-Judah ug Israel. Gibayloan nila ang imo nga mga baligya ug mga igos,[†] dugos, lana, haplas, ug trigo nga gikan sa Minit.

18 “Nakignegosyo usab kanimo ang mga taga-Damasco tungod sa kadaghan sa imo nga mga bahandi ug mga produkto. Ang ilang gibaylo sa imo nga baligya mga bino nga gikan sa Helbon ug delana nga gikan sa Sahar.

19 Ang mga taga-Dan ug taga-Javan nga gikan sa Uzal nakignegosyo usab kanimo. Gibayloan nila ang imo nga mga baligya ug mga puthaw ug mga panakot nga casia ug calamus.

20 “Ang gibaylo sa mga taga-Dedan sa imo nga mga baligya mga panapton nga panghapin sa buko-buko sa mananap aron lingkoran.

21 “Nakignegosyo usab kanimo ang mga taga-Arabia ug ang tanang pangulo sa Kedar. Ang ilang gibaylo sa imo nga mga baligya mga karnero ug mga kanding.

22 “Nakignegosyo usab kanimo ang mga negosyante sa Sheba ug Raama. Ang ilang gibaylo sa imo nga mga baligya mao ang tanang klasi sa maayo nga mga panakot, mahalang mga bato, ug bulawan.

23 “Nakignegosyo usab kanimo ang mga taga-Haran, Cane, Eden, ug ang mga negosyante sa Sheba, Ashur, ug Kilmad.

24 Ang ilang gibaylo sa imo nga mga baligya mga mahalang bisti, mga panapton nga kolor asul, mga binordahang panapton, ug lain-laing kolor sa carpet nga giparibitihan ug maayo ang pagkatahi.

25 “Ang mga barko sa Tarshish mao ang tigkarga sa imo nga mga baligya. Nahisama ka sa usa ka barko nga puno sa mga kargamento samtang naglawig sa kadagatan.

26 Apan dad-on ka sa imo nga mga tigbugsay ngadto sa lawod, ug bungkagon ka sa makusog nga hangin nga gikan sa sidlakan.

27 Ang tanang anaa kanimo mangalunod: ang imo nga bahandi, mga baligya, mga tripulante, mga marinero, mga panday, mga negosyante, ug ang tanan mo nga mga sundalo. Mangalunod kini nga tanan sa lawod sa adlaw nga mabungkag ka.

28 Mangurog sa kalisang ang mga nagpuyo duol sa dagat inigkadungog nila sa singgit sa mga tripulante nga nangalunod.

29 Biyaan sa mga tigbugsay ang ilang mga sakayan ug manindog sila sa baybayon uban sa mga marinero ug mga tripulante,

30 ug magminatay silag hilak tungod sa nahitabo kanimo. Sabwagan nilag abog ang ilang mga ulo ug moligid sila sa abo sa pagpakita sa ilang pagsubo.

31 Magpa-upaw ug magbistig sako samtang magdangoy-ngoy sila sa kasubo.

32 Sa ilang pagsubo mag-awit sila niini nga awit sa pagbangotan:
“O Tiro, walay nalunod sa lawod sama sa imo nga pagkalunod!”

33 Naglawig ka dala ang imo nga mga baligya, ug nakatabang kini sa panginahanglan sa daghang mga nasod. Nangadato ang mga hari sa kalibotan tungod sa imo nga bahandi ug mga baligya.

34 Apan karon nabungkag ka na ug uban kanimo nga nalunod ilalom sa dagat ang imo nga mga baligya ug ang tanan mo nga mga tripulante.

[†] 27:17 igos: dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto.

- 35 Ang tanang nagpuyo sa mga isla
nalisang gayod sa imo nga gidangatan.
Ang ilang mga hari nangalisang,
ug makita gayod kini sa ilang mga panagway.
- 36 Nagpanglingo ang mga negosyante
sa kanasoran sa imo nga gidangatan.
Makalilisang ang imo nga kataposan,
ug mahanaw ka na sa hingpit.' ”

28

Ang Mensahe batok sa Hari sa Tiro

- 1 Miingon ang GINOO kanako,
2 “Tawo, ingna ang pangulo sa Tiro nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon:
“Sa imo nga pagkagarboso nag-ingon ka nga ikaw usa ka dios
nga naglingkod sa trono taliwala sa kadagatan.
Apan ang tinuod, bisan kon naghuna-huna ka
nga maalam ka sama sa usa ka dios,
dili ka Dios kondili tawo ka lamang.
- 3 Naghuna-huna ka nga mas maalam ka pa kay kang Daniel,
ug walay sekreto nga dili mo mahibaloan.
- 4 Pinaagi sa imo nga kaalam ug kahibalo naadunahan ka
ug nakatigom ug bulawan ug plata sa tago-anan sa imo nga bahandi.
- 5 Pinaagi sa imo nga abilidad sa pagnegosyo,
nadugangan pa gayod ang imo nga bahandi,
ug tungod sa imo nga bahandi nahimo kang garboso.
- 6 “Busa ako, ang GINOONG Dios,
“nag-ingon nga tungod kay naghuna-huna ka
nga maalam ka sama sa usa ka dios,
- 7 pasulongon ko kanimo ang mga langyaw
nga pinakabangis sa tanang nasod.
Panglaglagon nila ang matahom nimo nga kabtangan
nga imo nga naangkon pinaagi sa imo nga kaalam,
ug mawala ang imo nga kadunganan.
- 8 Sakit nga kamatayon ang imo nga maangkon;
itambog ka nila sa kinahiladman sa dagat.
- 9 Tan-awon ta kon makaingon ka pa ba gihapon
nga ikaw usa ka dios atubangan sa mga mopatay kanimo.
Alang kanila usa ka lang ka tawo ug dili dios.
- 10 Mamatay ka sa kamot sa mga langyaw
sama sa kamatayon sa usa ka tawo nga wala nakaila kanako.*
Mahitabo gayod kini, kay ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”
- 11 Miingon pag-usab ang GINOO kanako,
12 “Tawo, pag-awit ug awit sa pagbangotan alang sa hari sa Tiro. Ingna siya
nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon:
“Kaniadto usa ikaw ka panig-ingnan sa pagkaperpekto.
Maalam ka ug matahom kaayo.
- 13 Didto ka kaniadto sa Eden,
sa hardin sa Dios.
Gidekorasyonan ka sa nagkalain-laing matang sa mga mahalong bato:

* 28:10 tawo nga wala nakaila kanako: sa literal, wala matuli.

rubi, topas, emerald, krisolito,
onix, haspe, sapiro, turquiso, ug beril.[†]
Gidekorasyonan ka usab ug bulawan nga giandam nang daan
alang kanimo sa adlaw nga ikaw gilalang.

14 Gipili ka nako ingon nga kerubin
nga magbalantay sa akong balaan nga bukid.
Naglakaw ka taliwala sa naggilak-gilak[‡] nga mga bato.

15 Walay ikasaway sa imo
nga pagbuhat sukad sa paglalang kanimo
hangtod nga naghimo ka ug daotan.

16 Ang imo nga daghang mga negosyo nahimo
nga hinungdan sa imo
nga kabangis ug nagpakasala ka.

Busa giabog ka nako gikan sa akong balaan nga bukid;
gipapahawa ka nako, kerubin nga magbalantay
gikan sa naggilak-gilak nga mga bato.

17 Nahimo kang garboso tungod sa imo nga katahom.
Gigamit mo sa kabuang ang imo nga kaalam
aron mahimo kang bantogan.

Mao nga gilabay ka nako sa yuta,
ug nahimo kang talan-awon sa uban nga mga hari.

18 Tungod sa imo nga daghang mga sala ug pagpanglimbong sa negosyo,
gipasipalahan mo ang mga dapit diin ikaw nagsimba.

Busa atubangan sa tanang nagtan-aw kanimo,
gisunog ko ang imo nga dapit ug naugdaw ka.
Nahimo ka na lang nga abo diha sa yuta.

19 Ang tanang nasod nga nakaila kanimo
nahadlok sa imo nga gidangatan.

Makalilisang ang imo nga kataposan,
ug mahanaw ka na hangtod sa kahangtoran.”

Ang Mensahe batok sa Sidon

20 Miingon ang GINOO kanako,

21 “Tawo, pag-atubang sa Sidon ug panghimaraota kini.

22 Ingna siya nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon:

“Gikontra ka nako, Sidon.

Dayegon ako sa mga tawo kon silotan ko na ikaw,
ug mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.

Niining paagiha, mapakita ko kanimo ang akong pagkabalaan.

23 Padad-an ka nako ug katalagman.

Ug tungod niini, mobaha ang dugo
diha sa imo nga mga kadalanan.

Atakihon ka gikan sa nagkalain-laing direksyon

ug daghan gayod ang mangamatay sa imo nga mga nagpuyo.

Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.

24 “Wala na unyay kasikbit nga mga nasod nga mobiyay-biay sa Israel, nga
mosakit kanila daw sa hait nga mga tunok. Unya mahibaloan nila nga ako
mao ang GINOONG Dios.”

25 Miingon pa gayod ang GINOONG Dios, “Tigomon ko na pagbalik ang
katawhan sa Israel gikan sa mga nasod diin sila nagkatibulaag. Pinaagi niini
nga himuon ko kanila, mapakita ko ang akong pagkabalaan ngadto sa mga

[†] 28:13 beril: usa ka matang sa mahalong bato. [‡] 28:14 naggilak-gilak: o nagkalayo. Mao usab sa bersikulo 16.

nasod. Magpuyo na dayon ang mga Israelinhon sa ilang kaugalingong yuta, ang yuta nga gihatag ko sa akong alagad nga si Jacob.

²⁶ Magpuyo sila didto nga malinawon. Magpatindog silag mga balay ug magtanom ug mga ubas. Wala nay magsamok-samok kanila kon silotan ko na ang tanan nilang kasikbit nga mga nasod nga nagbiay-biay kanila. Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO nga ilang Dios.”

29

Ang Mensahe batok sa Ehipto

¹ Sa ika-12 nga adlaw sa ikanapulo nga bulan, sa ikanapulo nga tuig sa amo nga pagkabihag, miingon ang GINOO kanako,

² Tawo, pag-atubang sa Ehipto, ug panghimaraota ang Paraon nga hari sa Ehipto ug ang tanan niya nga katawhan.

³ Ingna siya nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon:

“Kontra ka nako, Paraon nga hari sa Ehipto.

Nahisama ka sa usa ka dakong buaya
nga naglubog sa imo nga mga suba.

Nag-ingon ka nga imo ang Suba sa Nilo,
ug gihimo mo kini alang sa imo nga kaugalingon.”

⁴ Apan kaw-itan kog mga taga ang imo nga apapangig,
ug haw-ason ka nako gikan sa imo nga mga suba
uban sa mga isda nga namilit sa imo nga mga himbis.

⁵ Unya ilabay ka nako ug ang mga isda didto sa disyerto,
ug magbuy-od ka sa yuta nga walay mokuha ni molubong kanimo.
Ipakaon ka nako sa ihalas nga mga mananap ug mga langgam.

⁶ Unya mahibaloan sa tanan nga nagpuyo sa Ehipto nga ako mao ang GINOO.

Kay sama ka sa usa ka huyang nga bugang nga gisaligan sa katawhan sa Israel.

⁷ Sa dihang migunit sila kanimo nabali ka, ug nasamad ang ilang mga abaga. Sa dihang misandig sila kanimo nabali ka, busa natumba sila ug nabali ang ilang bat-ang.

⁸ Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga ipasulong ka nako sa mga tawo nga mopatay sa imo nga katawhan ug sa ilang mga kahayopan.

⁹ Mahimo nga awaaw ang Ehipto. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.

“Tungod kay nag-ingon ka nga imo ang Suba sa Nilo ug ikaw ang naghimo niini,

¹⁰ kontra ka nako ug ang imo nga mga suba. Laglagon ko ang Ehipto ug maawaaw na kini gikan sa Migdol paingon sa Aswan, hangtod sa utlanan sa Etiopia.*

¹¹ Wala nay tawo ug mananap nga moagi niini, ug wala nay mopuyo niini sulod sa 40 ka tuig.

¹² Himuon ko ang Ehipto nga labing awaaw sa tanang nasod. Sulod sa 40 ka tuig, ang iyang mga lungsod mahimo nga pinakaawaaw sa mga lungsod nga nagun-ob. Ug katagon ko ang mga Ehiptohanon sa nagkalain-laing mga nasod.”

¹³ Apan nag-ingon usab ang GINOONG Dios, “Human sa 40 ka tuig, tigomon ko ang mga Ehiptohanon gikan sa mga nasod diin sila nakatag.

¹⁴ Ibalik ko sila sa Patros, sa yuta nga ilang gigikanan. Ug didto mahimo na lang silang ubos ug kahimtang nga gingharian,

* **29:10** *Etiopia: sa Hebreo, Cush.*

¹⁵ labing ubos sa tanang mga gingharian. Ug dili na gayod sila molabaw pa pag-usab sa uban nga mga nasod. Himuon ko silang labing huyang nga gingharian, ug dili na sila makagahom pa pag-usab sa uban nga mga nasod.

¹⁶ Dili na gayod mosalig pag-usab sa Ehipto ang katawhan sa Israel. Ang gidangatan sa Ehipto magpahinundom sa Israel sa ilang sala, nga mao ang pagpangayo ug tabang gikan sa Ehipto. Unya mahibaloan sa mga Israelinhon nga ako mao ang GINOONG Dios.”

¹⁷ Unya sa unang adlaw sa unang bulan, sa ika-27 nga tuig sa amo nga pagkabihag, miingon ang GINOO kanako,

¹⁸ “Tawo, ang mga sundalo ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia nakiggu-bat sa mga sundalo sa Tiro hangtod nga nangaupaw sila ug nangapasnit ang ilang mga abaga. Apan wala gayod nakuha si Nebucadnezar ug ang iyang mga sundalo gikan sa mga taga-Tiro.

¹⁹ Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga itugyan ko ang Ehipto kang Nebucadnezar nga hari sa Babilonia. Mailog niya ang tanang bahandi sa Ehipto ingon nga bayad ngadto sa iyang mga sundalo.

²⁰ Itugyan ko kaniya ang Ehipto ingon nga ganti sa iyang paghago, tungod kay gihimo niya kadto ug sa iyang mga sundalo alang kanako. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

²¹ “Ezekiel, sa panahon nga mahitabo na kini, pabangonon ko pag-usab ang Israel, ug makaamgo ang mga Israelinhon nga tinuod ang imo nga gipanulti. Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

30

Ang Pagsilot sa Ehipto

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, isugilon kini nga akong mensahe ngadto sa mga taga-Ehipto. Ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon:

“Pagminatay kamo

ug hilak tungod sa umaabot ninyo nga kalaglagan.

³ Kay hapit na moabot kana nga adlaw,
ang adlaw nga maghukom ang GINOO.

Puno sa dag-om ug mangiob kana
nga adlaw alang sa mga nasod.

⁴ Pagasulongon ang Ehipto, ug mag-antos ang Etiopia.*

Daghan ang mamatay sa Ehipto,
ug panguhaon ang mga bahandi niini, ug gun-ubon kini.

⁵ Niini nga panag-away, mangamatay ang mga taga-Etiopia, Put, Lydia, Arabia, Libya, ug ang uban pang mga nasod nga kaabin sa Ehipto.

⁶ “Ako, ang GINOONG Dios,

Nag-ingon nga malaglag gayod ang mga kaabin sa Ehipto,
ug mawala ang gipasigarbo niya nga gahom.

Mangamatay ang iyang mga nagpuyo gikan sa Migdol paingon sa Aswan.

⁷ Mahimo nga labing awaaw ang Ehipto sa tanang nasod,
ug ang iyang mga lungsod mahimo nga pinakaguba sa tanang mga lungsod.

⁸ Kon sunogon ko na ang Ehipto

ug mangamatay na ang tanang nagdapig kaniya,
mahibaloan sa iyang mga nagpuyo nga ako mao ang GINOO.

* **30:4** Etiopia: sa Hebreo, *Cush*. Mao usab sa bersikulo 5 ug 9.

9 “Nianang panahona, magpadala akog mga mensahero nga magsakay ug mga barko nga magpalisang sa mga taga-Etiopia nga nagpahayahay lang. Malisang gayod sila sa higayon nga laglagon ang Ehipto kay sigurado gayod nga moabot kini nga higayona.

10 “Nag-ingon pa gayod ang GINOONG Dios,
“Gamiton ko si Nebucadnezar nga hari sa Babilonia
sa pagpamatay sa daghang katawhan sa Ehipto.

11 Siya ug ang iyang mga sundalo,
nga mga bangis sa tanang nasod,
ipadala ko sa Ehipto sa paglaglag niini.

Sulongon nila kini, ug magkatag
ang mga patay nga lawas bisan asa.

12 Pamalahon ko ang Suba sa Nilo,
ug itugyan ko ang Ehipto sa kamot sa daotan nga mga tawo.

Laglagon ko ang tibuok nga nasod sa Ehipto
ug ang tanang anaa niini pinaagi sa mga langyaw.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

13 “Miingon pa gayod ang GINOONG Dios,
“Laglagon ko usab ang mga imahen sa mga dios-dios sa Memfis.[†]
Wala nay mangulo sa Ehipto, ug pahadlokon ko
ang tanang mga nagpuyo niini.

14 Himuon kong awaaw ang Patros, sunogon ko ang Zoan,
ug silotan ko ang Tebes.[‡]

15 Ipatagamtam ko ang akong kasuko sa Pelusium,[§]
ang lig-ong siyudad sa Ehipto.
Ug pamatyon ko ang daghang katawhan sa Tebes.

16 Sunogon ko ang Ehipto! Mag-agulo sa kasakit ang Pelusium.
Malaglag ang Tebes, ug kanunay nga mahadlok ang Memfis.

17 Mangamatay sa gubat ang batan-ong mga lalaki sa Heliopolis^{*}
ug sa Bubastis,[†] ug ang mahibiling mga tawo
niini nga mga lungsod bihagon.

18 Kon laglagon ko na ang gahom sa Ehipto,
mahimo nga ngitngit kana nga adlaw alang sa Tahpanhes.
Mawala na ang gipasigarbo nga gahom sa Ehipto.

Matabonan siya sa dag-om,
ug ang mga nagpuyo sa iyang mga lungsod bihagon.

19 Ingon niana ang akong pagsilot sa Ehipto,
ug unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.’ ”

20 Unya sa ikapito nga adlaw sa unang bulan, sa ika-11 nga tuig sa amo nga pagkabiha, miingon ang GINOO kanako,

21 “Tawo, gibali ko ang bukton sa Paraon nga hari sa Ehipto. Wala gayod mibugkos niini aron unta mamaayo ug molig-on pagbalik aron makakupot ug espada.

22 Busa ingna siya nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga kontra ko siya. Balion ko ang duha niya ka bukton, ang maayo ug ang bali nang daan, aron mabuhian niya ang iyang espada.

23 Patibulaagon ko ang mga Ehiptohanon ngadto sa nagkalain-lain nga nasod.

[†] 30:13 *Memfis*: sa Hebreo, *Nof*. [‡] 30:14 *Tebes*: sa Hebreo, *No*. Mao usab sa bersikulo 15 ug 16.

[§] 30:15 *Pelusium*: sa Hebreo, *Sin*. Mao usab sa bersikulo 16. ^{*} 30:17 *Heliopolis*: sa Hebreo, *Awen*.

[†] 30:17 *Bubastis*: sa Hebreo, *Pi Beset*.

²⁴ Lig-onon ko ang mga bukton sa hari sa Babilonia ug pakuptan ko kaniya ang akong espada. Apan balion ko ang mga bukton sa Paraon, ug mag-agulo siya nga samaran ug himalatyon atubangan sa hari sa Babilonia.

²⁵ Lig-onon ko gayod ang mga bukton sa hari sa Babilonia, apan ang mga bukton sa Paraon mahimo nga inutil. Kon pakuptan ko na ang akong espada sa hari sa Babilonia ug iya kini nga gamiton batok sa Ehipto, mahibaloan unya sa mga Ehiptohanon nga ako mao ang GINOO.

²⁶ Patibulaagon ko ang mga Ehiptohanon ngadto sa nagkalain-laing mga nasod, unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

31

Gipakasama ang Ehipto sa Kahoyng Sedro

¹ Sa nahaunang adlaw sa ikatulong bulan, sa ika-11 nga tuig sa amo nga pagkabihag, miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, isulti kini sa Paraon nga hari sa Ehipto, ug sa iyang katawhan: “Kang kinsa ko ba ipakasama ang imo nga pagkagamhanan?

³ Ah! Ipahisama ka nako sa Asiria, ang nasod nga nahisama sa usa ka kahoy nga sedro sa Lebanon. Kini nga kahoya adunay matahom ug labong nga mga sanga nga galandong sa kalasangan, ug mas taas kini kaysa uban nga labong nga mga kahoy.

⁴ Ang abunda nga tubig gikan sa lawom nga tuboran nakatabang sa pagpatubo niini. (Nagdagayday usab kini nga tubig ngadto sa tanang mga kahoy sa kalasangan.)

⁵ Mitaas kini nga kahoya labaw sa tanang mga kahoy sa kalasangan. Nanagko ug nanglabong pa gayod ang iyang mga sanga tungod sa abunda nga tubig.

⁶ Ang tanang matang sa mga langgam nagsalag sa iyang mga sanga, ug ang tanang matang sa mga ihalas nga mga mananap nanganak ilalom sa iyang mga sanga. Ang tanang bantogan nga mga nasod nagpasilong kaniya.

⁷ Matahom gayod kini nga kahoy ug tag-as ang iyang mga sanga, tungod kay ang iyang mga gamot nakaabot man sa abunda nga tubig.

⁸ Bisan gani ang mga kahoy nga sedro sa tanaman sa Dios dili makatupong niini nga kahoya. Bisan ang mga kahoy nga abeto ug mga kahoy nga platano dili makatupong sa sanga niini nga kahoya. Wala gayod kahoy sa tanaman sa Dios nga sama katahom niini nga kahoya.

⁹ Gipatahom ko* kini nga kahoya nga adunay labong nga mga sanga. Busa nasina kaniya ang tanang kahoy sa tanaman sa Dios.”

¹⁰ Busa miingon ang GINOONG Dios, “Tungod kay nagpasigarbo kini nga kahoya sa iyang kahabog ug sa kalabong sa iyang mga sanga,

¹¹ itugyan ko siya sa pinakagamhanan nga nasod nga siguradong mopa-hamtang kaniya sa silot nga angay sa iyang kadaotan. Oo, isalikway ko siya;

* **31:9** ko: sa Hebreo, sa Dios.

¹² putlon siya sa mga taga-laing nasod, ang pinakabangis sa mga nasod, ug unya biyaan. Magkatag ang iyang bali nga mga sanga sa kabukiran ug walog ug sa mga agianan sa tubig. Mobyia kaniya ang mga nasod nga nagpasilong kaniya.

¹³ Motugdon ang tanang mga langgam sa natumba niini nga punoan, ug mopuyo ang ihalas nga mga mananap sa mga sanga niini.

¹⁴ Busa gikan karon, wala nay kahoy nga mas motaas ug mas molabaw pa kalabong sa uban nga mga kahoy, bisan abunda pa kini sa tubig. Kay mamatay ang tanang kahoy sama sa tawo, ug moadto sa kinahiladman sa yuta.”

¹⁵ Mipadayon pag-ingon ang GINOONG Dios, “Sa adlaw nga dad-on na kini nga kahoya ngadto sa dapit sa mga patay, tabonan ko ang mga lawom nga tuboran ingon nga timailhan sa pagsubo. Dili na modagayday ang tubig sa mga suba, ug wala nay abunda nga tubig. Tungod niini, mongitngit ang Lebanon ug mangalaya ang tanang mga kahoy sa kaumahan.

¹⁶ Mokurog sa kahadlok ang mga nasod inigkadungog nila sa lagapak sa pagkatumba niadtong kahoya, sa panahon nga dad-on ko kini ngadto sa dapit sa mga patay uban niadtong mga nangamatay na. Unya ang tanang mga kahoy sa Eden ug ang tanang maayo ug matahom nga mga kahoy sa Lebanon nga natubigan pag-ayo maglipay didto sa kinahiladman sa yuta.

¹⁷ Ang mga nasod nga mipasilong ug nakig-abin kaniya mag-uban usab kaniya ngadto sa dapit sa mga patay uban sa mga nangamatay sa gubat.

¹⁸ “Hari sa Ehipto, wala gayod kahoy sa Eden nga makatupong sa imo nga katahom ug pagkagamhanan. Apan itambog ka usab sa kinahiladman sa yuta uban sa mga kahoy sa Eden. Didto mag-uban kamo niadtong mga tawo nga nangamatay sa gubat nga wala nakaila sa Dios.[†]

“Mao kini ang mahitabo sa hari sa Ehipto[‡] ug sa iyang katawhan. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

32

Ang Hari sa Ehipto Gipakasama sa Buaya

¹ Sa nahaunang adlaw sa ika-12 nga bulan, sa ika-12 nga tuig sa amo nga pagkabihag, miingon ang GINOONG Dios,

² “Tawo, pag-awit ug awit sa pagbangotan mahitungod sa Paraon nga hari sa Ehipto. Isulti kini kaniya:

“Naghuna-huna ka nga nahisama ka
sa usa ka liyon nga nagtabok-tabok sa mga nasod.
Apan ang tinuod, sama ka lang sa usa ka
buaya nga naglangoy-langoy sa imo nga mga suba.
Kutawon mo sa imo nga tiil ang tubig ug malubog kini.

³ “Karon, mao kini ang giingon sa GINOONG Dios:

“Dakpon ka nako sa pukot
ug ipahaw-as sa daghang mga tawo.

⁴ Ilabay ka nako sa yuta ug ipakaon sa mga langgam
ug sa ihalas nga mga mananap.

⁵ Katagon ko ang imo nga mga unod ngadto
sa kabukiran ug sa walog.

⁶ Pabanawon ko ang imo nga dugo nganha sa yuta
ug ngadto sa kabukiran ug sa mga agianan sa tubig.

⁷ Kon wagtagon ko na ikaw,

[†] 31:18 wala nakaila sa Dios: sa literal, wala matuli. [‡] 31:18 hari sa Ehipto: sa literal, Paraon.

salipdan ko sa mga panganod ang langit,
busa dili na mohayag ang mga bitoon,
ang adlaw, ug ang bulan.

8 Pangitngiton ko ang tanang nagsiga sa langit.
Busa mongitngit gayod ang tibuok mo nga nasod.
Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

9 “Mahasol ang katawhan sa mga nasod nga wala mo maila sa higayon nga laglagon ka nako.

10 Daghang mga nasod ang akong palisangon sa mahitabo kanimo, apil ang ilang mga hari magkurog sa kalisang. Magkurog gayod sa kalisang ang matag-usa kanila sa higayon nga iwara-wara ko ang akong espada sa ilang atubangan sa panahon sa imo nga pagkapukan.

11 “Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon
nga mahiagom ka gayod sa espada sa hari sa Babilonia.

12 Ipatatay ko ang daghan mo nga katawhan
pinaagi sa espada sa gamhanan nga mga tawo
nga pinakabangis sa tanang nasod.

Laglagon gayod nila ang tanang katawhan sa Ehipto
apil ang mga butang nga gipasigarbo niini.

13 Pamatyon ko ang tanang mga mananap sa Ehipto
nga nagsab-sab* duol sa abundang tubig.†
Busa wala na unyay tawo o mananap nga molubog sa tubig.

14 Unya patin-awon ko ang tubig sa Ehipto,
ug modagayday kini nga daw lana.
Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

15 Sa higayon nga himuon ko nang awaaw ang Ehipto,
ug laglagon ang tanang anaa niini apil ang iyang mga nagpuyo,
mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.

16 “Mao kini ang awit sa pagbangotan nga awiton sa mga nagpuyo sa mga nasod alang sa Ehipto ug sa tanan niya nga mga nagpuyo. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

17 Unya, sa ika-15 nga adlaw sa mao gihapon nga bulan ug tuig, miingon ang GINOO kanako,

18 “Tawo, pagsubo alang sa mga nagpuyo sa Ehipto ug sa mga nagpuyo sa uban nga gamhanan nga mga nasod. Kay itambog ko sila sa kinahiladman sa yuta uban niadtong mga nangamatay na.

19 Ingna sila, ‘Mas labaw pa ba kamo kaysa uban? Itambog usab kamo didto sa kinahiladman uban sa mga wala nakaila sa Dios‡

20 nga nangamatay sa gubat.’ Malaglag ang mga Ehiptohanon kay andam na ang espada sa mga kaaway sa pagpatay kanila. Guyoron ang Ehipto ug ang iyang katawhan ngadto sa kalaglagan.

21 Didto sa dapit sa mga patay, abi-abihon sa gamhanan nga mga pangulo ang Ehipto ug ang iyang kaabin nga mga nasod. Moingon sila, ‘Nanaog usab sila dinhi! Kauban na nila karon ang mga wala nakaila sa Dios nga nangamatay sa gubat.’

22-23 “Atua usab didto ang hari sa Asiria nga nalibotan sa lubnganan sa iyang mga sundalo nga nangamatay sa gubat. Ang ilang mga lubnganan atua nahimutang sa kinahiladman nga bahin sa dapit sa mga patay. Sila nga gikahadlokang kaniadto sa mga tawo nangamatay na sa gubat.

* 32:13 nagsab-sab: o nag-inom. † 32:13 abundang tubig: posible nga ang Suba sa Nilo. ‡ 32:19 wala nakaila sa Dios: sa literal, wala matuli. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo.

24 “Atua usab didto ang hari sa Elam. Nalibotan ang iyang lubnganan sa lubnganan sa iyang mga katawhan. Nangamatay silang tanan sa gubat. Nanaog sila didto sa dapit sa mga patay uban sa mga wala motuo sa Dios. Sa buhi pa sila, gikahadlokang sila sa mga tawo, apan karon naulawan sila uban niadtong mga nangamatay na.

25 Adunay dapit nga gipahimutangan didto alang sa hari sa Elam uban sa mga nangamatay sa gubat. Nalibotan ang iyang lubnganan sa lubnganan sa iyang katawhan. Silang tanan nga wala nakaila sa Dios nangamatay sa gubat. Gikahadlokang sila sa mga tawo sa buhi pa sila, apan karon nahiaogom sila sa kaulawan ug nagbuy-od uban sa mga nangamatay sa gubat.

26 “Atua usab didto ang hari sa Meshec ug ang hari sa Tubal. Nalibotan ang ilang lubnganan sa lubnganan sa ilang mga katawhan. Silang tanan nga wala nakaila sa Dios, nangamatay sa gubat. Gikahadlokang gayod sila kaniadto sa buhi pa sila.

27 Apan nangamatay sila nga wala mahatagig dungganon nga lubong sama sa bantogan nga mga tawo nga wala nakaila sa Dios, nga gilubong nga ang ilang mga espada anaa sa ilang ulohan ug ang ilang mga taming anaa sa ilang dughan. Kini nga mga tawhana gikahadlokang usab sa mga tawo sa buhi pa sila.

28 “Ug ikaw, hari sa Ehipto, malaglag usab ug magbuy-od uban sa mga wala nakaila sa Dios nga nangamatay sa gubat.

29 “Atua usab didto sa dapit sa mga patay ang hari sa Edom ug ang tanan niya nga opisyal. Gamhanan sila kaniadto, apan karon gilubong sila uban sa mga wala nakaila sa Dios nga nangamatay sa gubat.

30 “Atua usab didto ang tanang opisyal sa mga dapit sa amihaan ug ang mga taga-Sidon. Gikahadlokang usab sila sa mga tawo sa buhi pa sila. Gamhanan usab sila kaniadto, apan karon nahiaogom sila sa kaulawan ug tua na sa dapit sa mga patay uban sa mga wala nakaila sa Dios nga nangamatay sa gubat.

31 Inigkakita sa hari sa Ehipto niini nga mga nangamatay didto sa dapit sa mga patay malipay siya ug ang iyang mga sundalo tungod kay dili lang diay sila ang nangamatay sa gubat, miingon ang GINOONG Dios.

32 Bisan gitugotan ko nga kahadlokang sila sa mga tawo sa buhi pa sila, matay sila ug magbuy-od uban sa mga wala nakaila kanako nga nangamatay sa gubat. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

33

Gihimo sa Dios si Ezekiel nga Magbalantay sa Israel (Ezek. 3:16-21)

1 Miingon ang GINOO kanako,

2 “Tawo, ingna ang imo nga mga katawhan nga kon pasulongon ko ang mga kaaway sa usa ka dapit, ang mga nagpuyo niana nga dapit magpilig usa kanila nga mahimo nga magbalantay sa ilang siyudad.

3 Kon makita nianang magbalantay nga nagpadulong na ang mga kaaway, patingogon niya ang budyong aron sa pagpasidaan sa mga tawo.

4 Si bisan kinsa nga nakadungog sa budyong apan dili magpakabana niini, ug mamatay siya sa dihang gisulong sila, siya ra ang mabasol sa iyang kamatayan.

5 Tungod kay sa dihang nadungog niya ang budyong wala siya magpakabana. Busa siya ra gayod ang mabasol sa iyang kamatayan. Kay kon nagpakabana pa siya, naluwas unta niya ang iyang kaugalingon.

6 Apan kon makita sa magbalantay nga nagpadulong ang mga kaaway apan wala niya patingoga ang budyong aron sa pagpasidaan sa mga tawo,

ug unya gisulong sila ug adunay mamatay kanila, paninglon ko ang magbal-antay sa ilang kamatayon bisan namatay sila tungod sa ilang sala.”

⁷ Nagpadayon sa pag-ingon ang GINOO, “Tawo, gipili ka nako nga magbal-antay alang sa katawhan sa Israel, busa pamatia kini nga akong gisulti, ug pasidan-i dayon ang mga tawo.

⁸ Kon moingon ako sa daotan nga tawo nga sigurado gayod nga mamatay siya tungod sa iyang sala, unya wala mo siya pahimangnoi sa pagbiya sa iyang daotan nga binuhatan, ikaw ang akong paninglan sa iyang kamatayon.

⁹ Apan kon gipahimangnoan mo kadtong daotan nga tawo sa pagbiya sa iyang daotan nga binuhatan, unya wala siya magtagad sa imo nga gisulti, mamatay siya tungod sa iyang sala, apan wala kay tulubagon sa iyang kamatayon.

¹⁰ “Tawo, mireklamo ang katawhan sa Israel nga dili na kuno nila maag-wanta ang silot sa ilang mga sala, ug daw sa mamatay na kuno sila tungod niini.

¹¹ Karon, ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga dili ako malipay kon adunay mamatay nga daotan nga tawo. Ang gusto ko nga mobiya sila sa ilang daotan nga binuhatan aron mabuhi sila. Busa, kamo nga katawhan sa Israel, biya na kamo sa inyong daotan nga binuhatan. Nganong gusto man ninyong mamatay?

¹² “Tawo, ingna ang imo nga mga katawhan nga kon ang matarong nga tawo magpakasala, ang iyang mga maayo nga binuhatan nga nahimo dili makaluwas kaniya. Ug kon ang daotan nga tawo mobiya sa iyang daotan nga binuhatan, dili siya silotan sa iyang mga nahimo nga daotan.

¹³ Kon moingon ako sa matarong nga tawo nga sigurado nga mabuhi siya, apan human niana nagpakasala siya kay nagsalig siya nga ang iyang maayo nga binuhatan makaluwas kaniya, kana nga tawhana mamatay tungod sa iyang sala. Dili ko hinumdoman ang iyang maayo nga binuhatan.

¹⁴ Ug kon moingon ako sa daotan nga tawo nga sigurado nga mamatay siya, apan human niana mibiya siya sa iyang daotan nga binuhatan ug naghimo sa husto ug matarong,

¹⁵ pananglitan, giuli niya ang gigarantiya kaniya o ang iyang gikawat, gisunod niya ang mga tulomanon nga naghatag ug kinabuhi, ug wala siya naghimog daotan, kana nga tawhana sigurado nga mabuhi ug dili siya mamatay.

¹⁶ Ang bisan unsa nga sala nga iyang nahimo dili na hinumdoman batok kaniya. Tungod kay naghimo siya sa husto ug matarong, sigurado gayod nga mabuhi siya.

¹⁷ “Apan ang imo nga mga katawhan, Ezekiel, nagreklamo nga dili kuno husto ang akong pamaagi. Apan ang ilang pamaagi mao ang dili husto.

¹⁸ Kon ang matarong nga tawo mobiya sa pagkamatarong ug maghimo na ug daotan, mamatay siya.

¹⁹ Ug kon ang daotan mobiya sa iyang daotan nga binuhatan ug maghimo sa husto ug matarong, mabuhi siya.

²⁰ O katawhan sa Israel, nag-ingon kamo nga ang akong pamaagi dili husto. Karon, hukman ko ang matag-usa kaninyo sumala sa inyong mga binuhatan.”

Ang Pagpadayag bahin sa Paglaglag sa Jerusalem

²¹ Sa ikalimang adlaw sa ikanapulo nga bulan, sa ika-12 nga tuig sa amo nga pagkabihag, adunay usa ka tawo nga nakaikyas gikan sa Jerusalem nga mianhi kanako ug miingon, “Nalaglag na ang siyudad sa Jerusalem!”

²² Nianang milabay nga gabii, sa wala pa moabot kadto nga tawo, gigamhan ako sa GINOO ug nakasulti ako pag-usab. Busa pag-abot niadtong tawo nianang pagkabuntag, makasulti na ako.

²³ Miingon ang GINOO kanako,

²⁴ “Tawo, ang mga tawo nga nagpuyo didto sa guba nga mga lungsod sa Israel nag-ingon, ‘Usa lang si Abraham, apan gihatag kaniya ang tibuok nga yuta. Daghan kita, busa sigurado nga panag-iyahon nato kini nga yutaa.’

²⁵ Karon, ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon, ‘Naghuna-huna ba kamo nga mapanag-iya gihapon ninyo ang maong yuta bisan nagkaon kamo sa karne nga dugoon pa, ug nagsimba sa inyong mga dios-dios, ug gapatay ug tawo?

²⁶ Nagsalig kamo sa inyong espada,* naghimo kamo ug mangil-ad nga mga buhat, ug nanapaw kamo. Unya, naghuna-huna gihapon kamo nga panag-iyahon ninyo ang yuta?

²⁷ Ako, ang buhi nga GINOONG Dios nanumpa nga siguradong mangamatay sa gubat kadtong nangahibiling buhi diha sa nag-uban nga mga lungsod. Kadtong atua sa mga kaumahan pagatukbon sa mabangis nga mga mananap, ug ang uban kanila nga anaa sa mga kuta ug sa mga langub mangamatay sa sakit.

²⁸ Himuon kong awaaw ang yuta sa Israel, ug maundang na ang pagpanghambog niya sa iyang katakos. Bisan ang iyang kabukiran maawaaw, ug wala na gayod moagi didto.

²⁹ Kon gub-on ko na ug himuong awaaw ang yuta tungod sa tanang daotan nilang gibuhay, mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.’”

³⁰ Miingon ang GINOO kanako, “Tawo, ang imo nga mga katawhan naghigot mahitungod kanimo kon magkatigom sila didto sa adunay paril sa siyudad o sa pultahan sa ilang mga balay. Nag-ingon sila sa matag-usa, ‘Dali, mamati kita kang Ezekiel kon unsay iyang mensahe gikan sa GINOO!’

³¹ Busa moduol ang akong mga katawhan kanimo ug tinuoray kunohay nga namati kanimo, apan ang tinuod wala nila tumana ang imo nga gisulti. Maayo lang sila mosulti nga gihigugma nila ako, apan sulod sa ilang kasing-kasing mao ang pagkahakog sa kuwarta.

³² Alang kanila, sama ka lang sa usa ka mag-aawit nga adunay maanindot nga tingog nga nag-awit ug alawiton mahitungod sa gugma, ug maayo nga motukar ug instrumento. Namati lang sila sa imo nga mensahe, apan wala nila kini tumana.

³³ Apan kon mahitabo na kini nga silot kanila, ug sigurado gayod kini nga mahitabo, mahibaloan nila nga aduna gayod diay propeta nga uban kanila.”

34

Ang Ginoo mao ang Magbalantay sa Israel

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, sultii ang mga magbalantay sa Israel.* Ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Alaot ang mga magbalantay sa Israel. Ang ila lang kaugalingon ang ilang giatiman! Dili ba kinahanglan man nga ang mga magbalantay maoy moatiman sa iyang mga karnero?

³ Ginainom ninyo ang ilang gatas, ginahimo nga bisti ang ilang balhibo, ug ginaihaw ang labing tambok kanila, apan wala ninyo sila atimana.

* **33:26** *Nagsalig kamo sa inyong espada: o Gapatay kamo.*
 ipasabot, pangulo sa Israel.

* **34:2** *magbalantay sa Israel: ang buot*

⁴ Wala ninyo pabaskoga ang mga maluyahon kanila. Wala ninyo tambali ang mga nagmasakiton, o butangi ug bendahi ang mga piangon. Wala ninyo pangitaa ang mga nahisalaag ug ang mga nangawala. Hinuon, gidagmalan ninyo sila pag-ayo.

⁵ Tungod kay wala silay magbalantay, nagkatibulaag sila ug gipangtukob sa mabangis nga mga mananap.

⁶ Nahisalaag ang akong mga karnero ngadto sa mga bukid ug sa mga bungtod. Nagkatag sila sa tibuok kalibotan, ug wala gayod nangita kanila.

⁷ “Busa kamo nga mga magbalantay, pamatia ninyo ang akong gisulti.

⁸ Ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga silotan ko kamo tungod kay wala ninyo bantayi ang akong mga karnero, busa giataki sila ug gipangtukob sa mabangis nga mga mananap. Wala ninyo sila pangitaa, kondili, ang inyong kaugalingon lang ang inyong giatiman.

⁹ Busa kamo nga mga magbalantay, pamatia ninyo ang akong gisulti.

¹⁰ Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga kaaway ko kamo, ug paninglon ko kamo sa nahitabo sa akong mga karnero. Dili ko na kamo paatimanon sa mga karnero, kay ang inyo lang kaugalingon ang inyong giatiman. Luwason ko ang akong mga karnero gikan kaninyo, ug dili na ninyo sila makaon.

¹¹ “Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga ako mismo ang mangita sa akong mga karnero ug moatiman kanila.

¹² Maingon nga ang usa ka magbalantay mangita sa iyang mga karnero nga nagkatibulaag, pangitaon ko usab ang akong mga karnero. Luwason ko sila gikan sa tanang mga dapit diin sila nagkatibulaag niadtong panahon sa kasamok.[†]

¹³ Kuhaon ko sila gikan sa nagkalain-lain nga nasod, ug dad-on ngadto sa ilang kaugalingong yuta. Pasab-sabon ko sila sa kabukiran sa Israel, sa daplin sa mga suba, ug sa tanang dapit nga mapuy-an ug tawo.

¹⁴ Pasab-sabon ko sila sa maayo nga sabsabanan sa kabukiran sa Israel. Didto manghigda sila ug manabsab.

¹⁵ Ako mismo, ang GINOONG Dios, ang moatiman sa akong mga karnero, ug papahulayon ko sila.

¹⁶ Pangitaon ko kadtong nangawala ug nangahisalaag. Butangan kog bendahi ang nangapiang ug pabaskogon ang mga maluya. Apan laglagon ko ang mga tambok ug baskog. Himuon ko kon unsay angay alang kanila.

¹⁷ “Mga katawhan sa Israel nga akong mga karnero, ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon kaninyo nga hukman ko kamo. Ilain ko ang maayo gikan sa daot, ang mga karnero gikan sa mga kanding.

¹⁸ Ang uban kaninyo dili pa kontento sa pagpanabsab sa maayo nga sabsabanan; unya yatak-yatakan pa gayod ninyo ang uban nga mga sabsabanan. Ang uban dili pa kontento sa pag-inom sa tin-aw nga tubig; lubugon pa gayod ninyo ang uban nga tubig.

¹⁹ Manabsab na lang ba ang akong mga karnero sa giyatak-yatakan ninyo nga sabsabanan? Moinom na lang ba sila sa gilubog ninyo nga tubig?

²⁰ “Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon kaninyo nga ako mismo ang maglain sa tambok nga mga karnero gikan sa niwang.

²¹ Kay kamo nga mga tambok ginadasmagan lang ninyo ug ginasungag ang huyang nga mga karnero hangtod nga mopahilayo na lang sila.

²² Luwason ko ang akong mga karnero, ug dili na sila abusaran pa pag-usab. Ilain ko ang mga maayo gikan sa mga daot.

[†] **34:12** panahon sa kasamok: sa literal, madag-omon ug mangitngit nga adlaw.

²³ Hatagan ko silag usa ka magbalantay nga kaliwat sa akong alagad nga si David. Siya ang moatiman ug mahimo nga ilang magbalantay.

²⁴ Ako, ang GINOO, mahimo nga ilang Dios, ug ang kaliwat sa akong alagad nga si David mahimo nga ilang pangulo. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

²⁵ “Maghimo akog kasabotan kanila nga mahimo nga maayo na ang ilang kahimtang. Abugon ko ang mabangis nga mga mananap gikan sa ilang yuta aron makapuyo sila sa kamingawan ug makatulog sa kalasangan nga luwas sa katalagman.

²⁶ Panalanginan ko sila ug ang mga dapit palibot sa akong balaang bungtod. Padad-an ko silag ulan sa tukmang panahon isip pagpanalangan ko kanila.

²⁷ Mamunga ang ilang mga kahoy ug uban pang mga tanom, ug magkinabuhi sila nga luwas sa katalagman. Mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO kon luwason ko sila gikan sa kamot sa mga nag-ulipon kanila.

²⁸ Dili na sila sulongan ug ilogan sa mga kabtangan sa uban nga mga nasod, ug dili na sila tukbon sa ihalas nga mga mananap. Magkinabuhi sila nga luwas sa katalagman ug wala nay manghadlok kanila.

²⁹ Hatagan ko silag yuta nga bantogan sa pagkamabungahon aron dili na sila magutman o tamayon sa uban nga mga nasod.

³⁰ Unya mahibaloan nila nga ako, ang GINOO nga ilang Dios, nag-uban kanila, ug sila nga katawhan sa Israel, akong katawhan. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

³¹ “Kamo ang akong mga karnero sa akong sabsabanan. Kamo ang akong mga katawhan, ug ako ang inyong Dios. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

35

Ang Mensahe batok sa Edom

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, pag-atubang sa Bukid sa Seir,* ug isulti kini.

³ Ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon, ‘Kontra ko kamo, mga nagpuyo sa Bukid sa Seir. Silotan ko kamo ug maawaaw ang inyong dapit.

⁴ Gub-on ko ang inyong mga lungsod ug maawaaw kini. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.

⁵ Dugay na kamo nga nagdumot sa mga taga-Israel, ug gisulong ninyo sila sa panahon sa ilang kalisod, sa panahon diin gisilotan sila.’

⁶ Busa, ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga ipapatay ko gayod kamo bisan asa pa kamo moadto. Gukdon kamo sa mga kriminal kay kamo mga kriminal man usab.

⁷ Himuon ko nga awaaw ang Bukid sa Seir, ug pamatyon ko ang tanang mag-agian didto.

⁸ Ang mga mangamatay kaninyo sa gubat makatag sa inyong mga bukid, mga bungtod, mga walog, ug sa mga agianan sa tubig.

⁹ Himuon ko ang inyong dapit nga awaaw hangtod sa hangtod. Wala nay magpuyo sa inyong mga lungsod. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.

¹⁰ “Nag-ingon kamo nga ang Juda ug Israel maangkon ninyo, ug panag-iyahon ninyo kini bisan ako, ang GINOO, anaa uban kanila.

* **35:2** *Bukid sa Seir*: mao kini ang laing ngalan nga gigamit alang sa Edom.

¹¹ Busa ako, ang GINOONG Dios nga buhi, nanumpa nga silotan ko kamo sa inyong gipakita nga kasuko, kasina, ug kapungot sa akong katawhan. Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO samtang ginasilotan ko kamo.

¹² Sa ingon ana nga paagi, mahibaloan usab ninyo nga ako, ang GINOO, nakadungog sa tanan ninyong pagbiay-biay sa mga bukid sa Israel. Kay nag-ingon kamo, 'Nalaglag kini ug gihatagan kitag higayon sa pag-ilog niini!'

¹³ Nagpahambog usab kamo ug nagpatuyang ug sulti batok kanako, ug nadungog ko kini.

¹⁴ "Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga magkalipay ang tibuok kalibotan kon himuon ko na nga awaaw ang inyong dapit,

¹⁵ tungod kay nagkalipay kamo sa dihang naawaaw ang yuta nga gipapadunod sa katawhan sa Israel. Busa mao usab kana ang mahitabo kaninyo; mawaaw ang Bukid sa Seir ug ang tibuok Edom. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO."

36

Ang Mensahe ngadto sa mga Bukid sa Israel

¹ Miingon ang GINOO, "Tawo, ingna ang mga bukid sa Israel, 'O mga bukid sa Israel, pamatia ninyo ang mensahe sa GINOO.

² Mao kini ang giingon sa GINOONG Dios: Miingon ang inyong mga kaaway nga maangkon nila ang inyong mga karaang simbahanan diha sa habog nga mga dapit.'

³ "Busa, tawo, ingna ang mga bukid sa Israel nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Gisulong kamo sa mga nasod nga naggikan sa nagkalain-laing direksyon, ug karon gipanag-iyahan na nila kamo. Gibiay-biay nila kamo ug gipakaulawan.

⁴⁻⁵ Busa, kamo nga mga bukid, mga bungtod, mga walog, mga agianan sa tubig, mga dapit nga nangagun-ob, ug mga naawaaw nga lungsod nga gilaglag ug gibiay-biay sa mga nasod sa palibot, pamatia ninyo ang akong isulti. Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga labihan gayod ang akong kasuko niana nga mga nasod labi na gayod ang Edom, kay giilog nila ang akong yuta uban sa tumang kalipay ug pagbiay-biay, kay buot gayod nila nga maangkon ang mga sabsabanan niini.

⁶⁻⁷ "Busa, tawo, sultihi ang yuta sa Israel; ingna ang mga bukid, mga bungtod, mga agianan sa tubig, ug mga walog nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon, 'Nag-antos kamo sa pagpakaulaw kaninyo sa mga nasod sa inyong palibot. Busa tungod sa labihan kong kasuko, ako, ang GINOONG Dios, nanumpa nga mag-antos usab sa kaulaw kana nga mga nasora.

⁸ Apan kamo, mga bukid sa Israel, manubo ang mga kahoy diha kaninyo, ug mamunga kini alang sa akong katawhan nga mga Israelinhon, kay hapit na silang mopauli.

⁹ Pamati! Atimanon ko kamo. Daruhon ko ang inyong yuta ug tamnan.

¹⁰ Padaghanon ko ang inyong mga nagpuyo, ang tibuok katawhan sa Israel. Tukoron pag-usab ang inyong mga lungsod nga nangaguba, ug puyan kini sa akong katawhan.

¹¹ Padaghanon ko ang inyong mga tawo ug ang inyong mga mananap. Papuy-on ko pag-usab ang mga tawo diha kaninyo sama kaniadto, ug pauswagon ko kamo labaw pa kaysa kaniadto. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.

¹² Ibalik ko ang akong katawhan nga mga Israelinhon diha kaninyo. Panag-iyahan nila kamo, ug dili na gayod ninyo kuhaon pag-usab ang ilang mga kabataan.' "

13 Nagpadayon sa pagsulti ang GINOONG Dios, “Nag-ingon ang mga tawo kaninyo nga ginapamatay* ninyo ang inyong mga nagpuyo ug gipamuo ang mga kabataan sa inyong nasod.

14 Apan sukad karon, dili na ninyo patyon ang inyong mga nagpuyo ug undangon na ang pagpamuo ug kabataan sa inyong nasod. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

15 Dili ko na tugotan nga bugal-bugalan kamo o pakaulawan sa uban nga mga nasod. Ug dili ko na tugotan nga malaglag ang inyong nasod. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

16 Miingon pa gayod ang GINOO kanako,

17 “Tawo, sa dihang nagpuyo pa ang mga Israelinhon sa ilang yuta, gihugawan nila kini pinaagi sa ilang mga binuhatan. Sa akong panan-aw, ang ilang gibuhay sama kahugaw sa babaye nga gidugo.

18 Busa gipatagamtam ko kanila ang akong kasuko tungod sa ilang pagpamatay diha sa yuta sa Israel, ug tungod sa ilang pagsimba sa mga dios-dios nga nakahugaw niini nga yutaa.

19 Gipatibulaag ko sila ngadto sa uban nga mga nasod. Gihimo ko kanila kon unsay angay sa ilang binuhatan.

20 Bisan asang nasod sila moadto, ginapakaulawan nila ang akong balaan nga ngalan. Kay nag-ingon ang mga tawo, ‘Mga katawhan sila sa GINOO, apan gipapahawa niya sila sa ilang yuta.’

21 Nabalaka gayod ako sa akong balaan nga ngalan nga gipakaulawan lang sa katawhan sa Israel bisan asang nasod sila moadto.

22 Busa ingna ang katawhan sa Israel nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon, ‘O katawhan sa Israel, pabalikon ko kamo sa inyong yuta dili tungod kay angayan kamo sa pagdawat niini. Himuon ko kini tungod sa akong balaang ngalan, nga inyong gipakaulawan bisan asang mga nasod kamo moadto.

23 Ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga ipakita ko ang pagkabalaan sa akong dungganon nga ngalan nga inyong gipakaulawan diha sa mga nasod. Unya mahibaloan nianang mga nasora nga ako mao ang GINOO kon ipakita ko kanila ang akong pagkabalaan pinaagi sa himuon ko kaninyo.

24 Kay kuhaon ko kamo gikan sa nagkalain-laing mga nasod ug ibalik sa inyong kaugalingong yuta.

25 Wisikan ko kamo ug limpyo nga tubig aron malimpyohan kamo sa tanang kahugaw, ug dili na kamo mosimba pag-usab sa mga dios-dios.

26 Hatagan ko kamo ug bag-ong kasing-kasing ug bag-ong espiritu. Ang gahi ninyo nga kasing-kasing himuon kong matinumanon nga kasing-kasing.

27 Hatagan ko usab kamo sa akong Espiritu aron masunod ninyo pag-ayo ang akong mga tulomanon ug mga lagda.

28 Magpuyo kamo sa yuta nga gihatag ko sa inyong mga katigulangan. Mahimo ko kamo nga katawhan ug ako mahimo nga inyong Dios.

29 Limpyohan ko kamo sa tanan ninyong kahugaw. Hatagan ko kamo ug abunda nga trigo, ug dili na kamo mag-antos sa kagutom.

30 Pabungahon kog daghan ang mga kahoy ug padaghanon ko ang inyong mga ani aron dili na kamo maulawan ngadto sa uban nga mga nasod tungod sa kagutom.

* **36:13** *ginapamatay*: sa literal, *ginapangaon*. Mao usab sa bersikulo 14.

³¹ Unya mahinumdoman ninyo ang inyong daotan nga mga gawi ug binuhatan, ug kangil-aran ninyo ang inyong kaugalingon tungod sa inyong mga sala ug mangil-ad nga mga buhat.

³² Apan gusto kong mahibaloan ninyo nga wala ko kini himoa alang kaninyo. O katawhan sa Israel, angay kamo nga maulaw sa inyong pag-buhat. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.’”

³³ Nagpadayon sa pagsulti ang GINOONG Dios, “Sa higayon nga malimpyohan ko na kamo sa tanan ninyong mga sala, papuy-on ko kamo pag-usab sa inyong mga lungsod, ug tukoron ninyo pag-usab ang mga nangaguba nga dapit.

³⁴ Ang yuta nga kaniadto awaaw, pagadaruhon na, ug ang tanang makakita niini

³⁵ mag-ingon, ‘Ang yuta nga kaniadto walay pulos, karon nahisama na sa tanaman sa Eden. Ang mga lungsod nga kaniadto nangaguba ug naawaaw, karon adunay mga paril na ug ginapuy-an na!’

³⁶ Unya ang nahibilin nga mga nasod sa inyong palibot mahibalo nga ako, ang GINOO, mao ang nagpatukod sa nangaguba ug nagpatanom sa mga naawaaw nga yuta. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini. Ug himuon ko gayod kini.”

³⁷⁻³⁸ Nagpadayon pa gayod sa pag-ingon ang GINOONG Dios, “Dunggon ko usab ang pagpakiluoy sa katawhan sa Israel, ug mao kini ang himuon ko kanila: Himuon ko silang sama kadaghan sa panon sa mga karnero nga ginahalad sa Jerusalem panahon sa pista. Busa ang nangaguba nga mga lungsod mapuno na pag-usab sa daghang mga tawo. Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

37

Ang Walog nga Adunay Daghang mga Bukog

¹ Unya gigamhan ako sa GINOO ug gidala ako sa iyang Espiritu ngadto sa taliwala sa walog nga adunay daghang mga bukog.

² Gilibot ako sa GINOO didto, ug nakita ko ang labihan kadaghang mga bukog nga nagkatag sa walog ug uga na kini kaayo.

³ Nangutana ang GINOO kanako, “Tawo, mabuhi pa ba kini nga mga bukog?”

Mitubag ako, “GINOONG Dios, ikaw lang gayod ang nahibalo niana.”

⁴ Miingon siya pag-usab kanako, “Ingna kana nga mga bukog nga mamati sila sa akong isulti.

⁵ Kay ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon kanila: Hatagan ko kamo ug gininhawa, ug mabuhi kamo.

⁶ Butangan ko kamo ug mga ugat ug mga unod, ug puston ko kamo sa panit. Hatagan ko kamo ug gininhawa, ug mabuhi kamo. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO.”

⁷ Busa gituman ko ang gimando kanako. Ug samtang nagsulti ako, nakadungog akog linagutok, ug ang mga bukog nangasumpay.

⁸ Ug sa pagtan-aw ko, nakita ko nga adunay mga ugat ug mga unod na kini ug naputos kini sa panit, apan wala sila magginhawa.

⁹ Miingon ang GINOO kanako, “Tawo, ingna ang hangin nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: O hangin, huros kamo gikan sa upat ka direksyon, ug huypi ninyo kana nga mga patay nga lawas aron mabuhi sila.”

¹⁰ Busa gituman ko ang iyang gimando kanako, ug nakabaton ug gininhawa ang mga patay nga lawas ug nabuhi sila. Nanindog sila, ug hilabihan sila kadaghan, daw usa ka batalyon nga mga sundalo.

11 Miingon pag-usab ang GINOO kanako, “Tawo, kana nga mga bukog nagrepresentar sa tibuok katawhan sa Israel. Nag-ingon sila, ‘Uga na ang amo nga mga bukog, ug wala na kami paglaom; gilaglag na kami.’

12 Busa ingna sila nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: O katawhan ko, ablihan ko ang inyong mga lubnganan ug banhawon ko kamo, ug ibalik sa yuta sa Israel.

13 Unya mahibaloan ninyo, O katawhan ko, nga ako mao ang GINOO, kon ablihon ko na ang inyong mga lubnganan ug banhawon kamo.

14 Ihatag ko ang akong Espiritu kaninyo ug mabuhi kamo, ug papuy-on ko kamo sa inyong kaugalingong yuta. Unya mahibaloan ninyo nga ako mao ang GINOO. Kon unsa ang akong gisulti, ginatuman ko. Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

Ang Paghiusa sa Juda ug Israel

15 Miingon ang GINOO kanako,

16 “Tawo, pagkuha ug lipak ug sulati kinig, ‘Ang gingharian sa Juda.’ Unya pagkuha pag laing lipak ug sulati kinig, ‘Ang gingharian sa Israel.’

17 Sumpaya kini nga duha ka lipak aron mahimo kini nga usa na lang diha sa imo nga kamot.

18 Kon pangutan-on ka sa imo nga mga katawhan kon unsay buot ipasabot niini,

19 tubaga sila, ‘Mao kini ang giingon sa GINOONG Dios: Sumpayon ko ang lipak nga nagrepresentar sa Israel ug ang lipak nga nagrepresentar sa Juda, ug mahimo kini nga usa na lang sa akong kamot.’

20 “Unya guniti atubangan sa katawhan ang lipak nga imo nga gisulatan

21 ug ingna sila, ‘Mao kini ang giingon sa GINOONG Dios: Kuhaon ko ang mga Israelinhon gikan sa tanang nasod diin sila nagkatibulaag, ug dad-on ko sila pagbalik sa ilang kaugalingong yuta.

22 Himuon ko na lang silang usa ka nasod sa yuta sa Israel. Usa lang ka hari ang maghari kanila, ug dili na sila mabahin pa pag-usab ngadto sa duha ka nasod o gingharian.

23 Dili na nila hugawan pag-usab ang ilang kaugalingon pinaagi sa pagsimba sa ilang mangil-ad nga mga dios-dios, o sa paghimo sa bisan unsa nga sala kay luwason ko sila sa tanan nilang pagpakasala, ug limpyohan ko sila. Mahimo ko silang katawhan, ug ako ang ilang Dios.

24 Maghari kanila ang hari nga kaliwat sa akong alagad nga si David, ug usa lang ang ilang magbalantay. Sundon nila pag-ayo ang akong mga sugo ug tipigan ang akong mga tulomanon.

25 Magpuyo sila sa yuta nga akong gihatag sa akong alagad nga si Jacob, ang yuta diin nagpuyo ang ilang mga katigulangan. Didto sila ug ang ilang mga kaliwat magpuyo hangtod sa hangtod, ug maghari kanila ang hari nga kaliwat sa akong alagad nga si David sa walay kataposan.

26 Maghimo akog kasabotan kanila nga magpuyo sila nga maayo ang kahimtang. Ug kini nga kasabotan magpadayon hangtod sa hangtod. Papuy-on ko sila sa ilang yuta ug padaghanon ko sila. Ug patindogon ko ang akong Templo sa ilang taliwala sa walay kataposan.

27 Mopuyo ako uban kanila. Mahimo akong ilang Dios, ug mahimo ko silang katawhan.

28 Ug kon magpabilin na ang akong Templo diha kanila sa walay kataposan, mahibaloan sa mga nasod nga ako, ang GINOO, mao ang nagpili sa mga Israelinhon nga mahimo nga ako.”

38

Ang Kadaogan sa Ginoo Batok sa Mga Nasod

¹ Miingon ang GINOO kanako,

² “Tawo, pag-atubang kang Gog nga taga-Magog nga pangulo sa Meshec ug sa Tubal ug sultii siya.

³ Ingna siya nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Gog, pangulo sa Meshec ug sa Tubal, kontrahon ka nako.

⁴ Tuyokon ka nako ug kaw-itag mga taga ang imo nga apapangig, ug guyoron uban sa tanan mo nga mga sundalo. Andamon ko alang sa gubat ang imo nga mga kabayo, mga tigkabayo nga armado, ug ang imo nga daghang mga sundalo nga adunay dagko ug gagmay nga mga taming ug tanan armado sa espada.

⁵ Mouban kanila ang mga sundalo sa Persia, Etiopia,* ug Put, nga adunay mga taming ug helmet,

⁶ apil usab ang Gomer ug ang Bet Togarma sa amihaan ug ang tanan nilang mga sundalo. Daghang mga nasod ang mouban kanimo.

⁷ “Andama kanunay ang imo nga kaugalingon ug ang tanan mo nga mga sundalo ug pangulohi sila sa pagpakiggubat.

⁸ Sa umaabot nga mga adlaw, mandoan ko kamo sa pagsulong sa Israel, nga nakabangon na gikan sa pagkapukan ug kansang mga nagpuyo nagtigom ngadto sa kabukiran niini nga naawaaw sulod sa dugay nga panahon. Nakabalik na ang mga nagpuyo niini gikan sa mga nasod ug nagpuyo na sila nga malinawon.

⁹ Ikaw ug ang imo nga mga sundalo, ug ang imo nga kauban nga mga nasod, magsulong sa Israel nga daw sa usa ka bagyo, ug libotan ninyo kini nga daw sa panganod nga motabon niini.”

¹⁰ Nagpadayon sa pag-ingon ang GINOONG Dios: “Nianang higayona magplano kang daotan.

¹¹ Moingon ka, ‘Sulongon ko ang Israel kansang mga lungsod walay paril, walay pultahan, ug walay trangka, ug ang mga nagpuyo niini nagpuyo nga malinawon ug walay gikahadlokang katalagman.

¹² Ilogon ko ang mga kabtangan niini nga mga lungsod nga kanhi awaaw, apan karon napuno na sa mga tawo nga namalik gikan sa laing mga nasod. Daghan silag mga kahayopan ug mga kabtangan, ug giila ang ilang nasod nga labing importanteng nasod sa kalibotan.’

¹³ “Moingon kanimo ang katawhan sa Sheba ug sa Dedan, ug ang mga negosyante sa mga lungsod sa Tarshish, ‘Gitigom mo na ba ang imo nga kasundalohan aron ilogon ang mga pilak, bulawan, mga mananap, ug mga kabtangan sa mga Israelinhon?’

¹⁴ “Busa, tawo, ingna si Gog nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Sa higayon nga magpuyo na nga malinawon ang akong katawhan nga mga Israelinhon, mahibaloan mo kini.

¹⁵ Busa sulonga sila gikan sa imo nga gipuy-an sa layong dapit sa amihaan, uban sa imo nga daghan ug gamhanan nga mga sundalo nga nagkabayo.

¹⁶ Sulongon mo ang akong katawhan nga mga Israelinhon nga daw sama sa panganod nga motabon sa yuta. Oo, ipasulong ko kanimo, Gog, ang akong nasod sa umaabot nga panahon. Ug pinaagi sa ipahimo ko kanimo, mapakita ko ang akong pagkabalaan ngadto sa mga nasod. Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

* 38:5 Etiopia: sa Hebreo, Cush.

¹⁷ Nagpadayon sa pag-ingon ang GINOONG Dios, “Sa unang panahon gi-padayag ko pinaagi sa mga propeta sa Israel nga akong mga alagad nga sa umaabot nga mga adlaw adunay mosulong sa Israel. Ug ikaw ang buot kong ipasabot niadto.

¹⁸ Apan nianang panahona nga sulongon mo na Gog, ang Israel, mosilaob ang akong kasuko. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

¹⁹ Ug sa labihan ko nga kasuko, gipanumpa ko nga nianang higayona molinog ug kusog sa yuta sa Israel.

²⁰ Ang tanang mga tawo ug ang tanang matang sa mananap, ang naglakaw, ang naglupad, ang nagkamang, ug ang nagpuyo sa tubig, man-gurog sa kahadlok sa akong presensya. Mangatumpag ang mga bukid ug mga bakilid, ug mangatumpag ang mga paril.

²¹ Ipatatay ka nako, Gog, didto sa akong mga bukid. Ug ang imo nga mga sundalo magpinatyanay. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

²² Silotan ka nako ug ang imo nga mga sundalo, ug ang imo nga kauban nga mga nasod. Silotan ko kamo pinaagi sa balatian ug mag-unay kamo sa pagpinatyanay. Paulanan ko kamo ug kusog nga ulan, ice nga daw mga bato, ug nagdilaab nga asupre.

²³ Niining paagiha ko ipakita ang akong pagkagamhanan ug pagkabalaan sa tanang nasod. Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.”

39

Ang Pagkalaglag ni Gog ug sa Iyang mga Sundalo

¹ Miingon ang GINOO kanako, “Tawo, panghimaraota si Gog. Ingna siya nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Kontra ka nako, Gog, pangulo sa Meshec ug sa Tubal.

² Tuyokon ka nako ug guyoron gikan sa layong dapit sa amihihan ngadto sa mga bukid sa Israel.

³ Unya kuhaan ka nako ug armas,

⁴ ug malaglag ka lakip ang tanan mo nga mga sundalo ug kaabin nga mga nasod didto sa mga bukid sa Israel. Ipakaon ko ang inyong mga patay nga lawas sa nagkalain-laing matang sa mga langgam nga gapangdagit ug sa mabangis nga mga mananap.

⁵ Malaglag gayod kamo diha sa kaumahan kay ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

⁶ Sunogon ko ang Magog ug ang mga nagpuyo sa mga isla, nga nagkinabuhi nga malinawon. Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO.

⁷ Ipahibalo ko sa akong katawhan nga mga Israelinhon nga balaan ang akong ngalan, ug dili ko na tugotan nga pasipalahan pa kini. Unya mahibaloan sa mga nasod nga ako mao ang GINOO, ang balaang Dios sa Israel.

⁸ Moabot gayod kana nga panahona ug mahitabo ang akong giingon. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

⁹ “Nianang higayona, tigomon sa mga katawhan sa Israel nga nagpuyo sa mga lungsod ang inyong mga armas, ang dagko ug gagmay nga mga taming, ang mga pana, mga bunal, ug mga bangkaw ug ila kini nga gamiton nga sugnod sulod sa pito ka tuig.

¹⁰ Dili na kinahanglan nga mangahoy pa sila sa kaumahan o sa kalasan-gan, kay magamit na man nila nga sugnod ang mga armas. Ilogang usab nila kadtong nangilog kanila. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

¹¹ “Nianang higayona, ilubong ko si Gog ug ang iyang daghang mga tawo didto sa Israel, sa Walog sa Naglakaw, sa sidlakang bahin sa Patayng Dagat.

Dako gayod kini nga lubnganan, busa dili na makaagi ang mga naglakaw didto. Ug pagatawgon na kini nga Walog sa Daghang mga Tawo ni Gog.*

12 “Pito gayod ka bulan ang pagpanglubong sa mga Israelinhon kanila aron mahinloan ang yuta.

13 Ang tanang mga nagpuyo motabang sa paglubong. Ug kini nga higayon dili gayod malimtan sa mga Israelinhon, kay niana nga paagi mapasidunggan ako. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

14 Pagkahuman sa pito ka bulan, adunay mga tawo nga tahasan sa paghimo sa mao lang gayod nga buluhaton: libuton nila ang maong dapit aron tan-awon kon adunay mga patay nga lawas pa nga wala malubong, ug ila kini nga ipalubong, aron malimpyohan ang yuta.

15 Kon aduna silay makita nga bukog sa tawo, ila kini nga butangan ug timailhan aron mahibaloan sa mga tawo nga gitahasan sa paglubong, ug malubong nila kini didto sa “Walog sa Daghang mga Tawo ni Gog.”

16 (Adunay lungsod usab didto nga pagatawgon unya nga “Daghang mga Tawo.”) Nianang paagiha malimpyohan nila ang yuta.’”

17-18 Nagpadayon sa pag-ingon ang GINOONG Dios kanako, “Tawo, ingna ang tanang matang sa mga langgam ug mabangis nga mga mananap sa palibot nga magtigom didto sa kabukiran sa Israel, kay magpakombira ako kanila ug daghan kaayong mga halad. Didto mangaon sila ug unod ug manginom ug dugo sa maisog nga mga sundalo ug mga pangulo, nga daw sama lang nga nagkaon sila sa mga karnero, mga baka, ug mga kanding nga pinatambok gikan sa Basan.

19 Kini nga kombira nga andamon ko alang kanila, magpapura silag kaon ug inom hangtod nga mabusog gayod sila ug mangahubog.

20 Magpapura gayod silag kaon ug mga kabayo, mga tigkabayo, ug maisog nga mga sundalo. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

21 “Kon silotan ko na ang mga nasod, makita nila kon unsa ako kagamhanan.

22 Ug gikan nianang panahona, mahibaloan sa katawhan sa Israel nga ako mao ang GINOO nga ilang Dios.

23 Mahibaloan usab sa uban nga mga nasod nga gibihag ang katawhan sa Israel tungod sa ilang mga sala, kay wala sila misunod kanako. Gitalikdan ko sila ug gipasagdan nga sulogon sa ilang mga kaaway ug pamatyon.

24 Gihimo ko lang kanila ang angay sa ilang gihimo nga kahugaw ug kadaotan. Gitalikdan ko gayod sila.”

25 Mipadayon pa gayod sa pag-ingon ang GINOONG Dios, “Apan karon, kaloy-an ko na ang katawhan sa Israel, ang mga kaliwat ni Jacob, ug pauswagon ko sila pag-usab,† aron mapasidunggan ang akong balaang ngalan.

26 Sa higayon nga magpuyo na sila sa ilang yuta nga malinawon ug walay gikahadlok, kalimtan na nila ang ilang kaulawan ug ang ilang pagluib kanako.

27 Kuhaon ko sila gikan sa mga nasod sa ilang mga kaaway, ug pinaagi niini makita sa daghang mga nasod ang akong pagkabalaan.

28 Unya mahibaloan nila nga ako mao ang GINOO nga ilang Dios. Kay bisan gipabihag ko sila sa uban nga mga nasod, tigomon ko sila pagbalik sa ilang kaugalingong yuta, ug wala gayod usa nga mabilin.

* 39:11 *Daghang mga Tawo ni Gog*: sa Hebreo, *Hamon Gog*. † 39:16 *Daghang mga Tawo*: sa Hebreo, *Hamon*. ‡ 39:25 *pauswagon ko sila pag-usab*: o pabalikon ko sila sa ilang yuta.

²⁹ Dili ko na gayod sila pasagdan, kay ipadala ko ang akong Espiritu kanila. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

40

Ang Bag-o nga Templo

¹⁻² Sa ikanapulo nga adlaw sa nahaunang bulan, sa ika-25 nga tuig sa amo nga pagkabihag ug ika-14 nga tuig gikan sa pagkalaglag sa Jerusalem, gigamhan ako sa GINOO ug gipakita niya kanako ang usa ka panan-awon. Sa maong panan-awon, gidala niya ako sa taas kaayo nga bukid sa Israel. Paglantaw ko sa habagatang bahin nakakita akog mga bilding nga daw usa ka siyudad.

³ Gidala ako sa GINOO didto ug nakakita akog usa ka tawo nga ang iyang hitsura sama sa naggilak-gilak nga bronsi. Nagtindog siya sa may pultahan ug nagkupot siyag duha ka pangasukod: ang usa lino nga higot ug ang usa kahoy.

⁴ Miingon ang tawo kanako, “Tawo, pamati! Tan-awa pag-ayo ang tanang ipakita ko kanimo kay mao kini ang hinungdan kon nganong gidala ka dinhi. Isugilon dayon sa katawhan sa Israel ang tanan mo nga makita.”

Ang Pultahan sa Templo Dapit sa Sidlakan

⁵ Nakita ko ang Templo nga napalibotan ug paril. Gikuha sa tawo ang iyang kahoy nga pangasukod, nga adunay gitas-on nga napulo ka piye basi sa opisyal nga sukdanan, ug gisukod niya ang paril. Napulo ka piye ang gihabugon niini ug napulo ug tunga ka piye usab ang gibag-on.

⁶ Unya miadto ang tawo sa agianan sa Templo nga nag-atubang sa sidlakan. Misaka siya sa hagdanan ug gisukod niya ang agianan paingon sa hawanan sa Templo, ug napulo ug tunga ka piye ang gitas-on niini.

⁷ Sa kada kilid sa agianan adunay tulo ka kuwarte diin nagbantay ang mga tigbalantay. Kini nga mga kuwarte adunay gidak-on nga napulo ug tunga ka piye kuwadrado, ug ang gibag-on sa paril nga nag-ulang sa matag kuwarte walo ka piye. Sunod niini nga mga kuwarte aduna usab agianan nga paingon sa balkon nga nag-atubang sa Templo. Kini nga agianan adunay gitas-on nga napulo ug tunga ka piye.

⁸⁻⁹ Gisukod usab sa tawo ang balkon, ug 14 ka piye ang gitas-on niini. Ang gibag-on sa paril sa isigka-kilid niini tulo ka piye.

¹⁰ Ang tulo ka kuwarte nga diin nagbantay ang mga tigbalantay managsama kadako, ug ang mga paril nga nag-ulang sa matag kuwarte managsama usab ang kabaga.

¹¹ Gisukod usab sa tawo ang gilapdon niini nga agianan sa sidlakan, ug kini adunay gitas-on nga 22 ka piye. Ang gilapdon sa pultahan niini 17 ka piye lang.

¹² Sa atubangan sa matag kuwarte diin nagbantay ang mga tigbalantay, adunay ali nga 20 ka pulgada ang gitas-on ug 20 ka pulgada ang gibag-on. Kini nga mga kuwarte napulo ka piye kuwadrado.

¹³ Unya gisukod sa tawo ang gilapdon sa tibuok agianan nga paingon sa hawanan sa Templo, ug 42 kini ka piye. Ang pagsukod niini gikan sa likod nga paril sa usa ka kuwarte diin nagbantay ang tigbalantay paingon sa likod usab nga paril sa kaatbang niini nga kuwarte.

¹⁴ Gisukod niya ang paril gikan sa pultahan paingon sa balkon nga nag-atubang sa hawanan ug 100 ka piye ang gitas-on niini.

¹⁵ Ang gitas-on sa agianan gikan sa pultahan niini paingon sa tumoy sa balkon 85 ka piye.

¹⁶ Adunay gagmay nga mga bintana sa tanang kuwarto nga diin nagbantay ang mga tigbalantay ug ingon man usab sa mga paril nga nag-ulang niini nga mga kuwarto. Kini nga mga paril adunay gikulit nga mga palma.

Ang Gawas nga Hawanan sa Templo

¹⁷ Unya gidala ako sa tawo sa gawas nga hawanan. Didto aduna akoy nakita nga 30 ka mga kuwarto nga naglina daplin sa sementadong agianan nga naglibot sa hawanan.

¹⁸ Kini nga agianan tupong sa gitas-on sa agianan nga paingon sa sulod sa hawanan. Mao kini ang ubos nga sementadong agianan.

¹⁹ Unya gisukod sa tawo ang distansya gikan sa agianan nga paingon sa gawas nga hawanan hangtod sa agianan nga paingon sa sulod nga hawanan, ug 170 ka piye ang distansya niini.

Ang Agianan sa Templo Dapit sa Amihan

²⁰ Unya gisukod sa tawo ang gitas-on ug gilapdon sa agianan nga nag-atubang sa amihan. Kini nga agianan padulong sa gawas nga hawanan.

²¹ Ang kada kilid sa agianan adunay tulo ka mga kuwarto diin nagbantay ang mga tigbalantay. Ang mga sukod niini nga mga kuwarto ug sa mga paril nga nag-ulang niini, apil ang balkon, sama sa sukod niadtong agianan sa sidlakan. Ang gitas-on sa agianan sa amihan 85 ka piye ug ang iyang gilapdon 42 ka piye.

²² Ang iyang mga bintana, balkon, ug mga kinulit nga palma sama usab sa sidlakan nga agianan. Adunay pito ka ang-ang nga hagdanan pasaka sa agianan, ug adunay balkon sa tumoy niini.

²³ Aduna usab kini agianan paingon sa sulod nga hawanan, nga nag-atubang sa agianan sa amihan, sama sa agianan sa sidlakan. Gisukod usab sa tawo ang distansya sa duha ka agianan, ug 170 ka piye kini.

Ang Agianan sa Templo Dapit sa Habagatan

²⁴ Unya gidala ako sa tawo sa habagatan, ug didto aduna akoy nakita akong agianan. Gisukod niya ang balkon ug ang isigka-kilid nga paril niini, ug sama usab ang sukod niini sa uban.

²⁵ Adunay mga bintana usab kini sa palibot sa agianan ug sa balkon sama sa uban. Ang gitas-on sa agianan 85 ka piye ug ang iyang gilapdon 42 ka piye.

²⁶ Adunay pito usab ka ang-ang nga hagdanan pasaka sa agianan ug adunay balkon usab sa tumoy niini. Ang mga paril sa isigka-kilid sa agianan aduna usab gikulit nga mga palma.

²⁷ Anaa usay agianan paingon sa sulod nga hawanan, nga nag-atubang sa habagatan. Gisukod sa tawo ang distansya gikan niini nga agianan paingon sa gawas nga agianan sa habagatan, ug 170 ka piye.

Ang mga Agianan Paingon sa Sulod nga Hawanan

²⁸ Unya gidala ako sa tawo sa sulod nga hawanan ug didto kami miagi sa agianan sa habagatan. Gisukod niya ang agianan, ug sama usab kini ug sukod sa uban.

²⁹ Aduna usab kini mga kuwarto diin nagbantay ang mga tigbalantay. Ang sukod niini nga mga kuwarto ug sa mga paril nga nag-ulang niini, apil ang balkon, sama usab sa uban. Adunay mga bintana usab kini sa palibot sa agianan ug sa balkon. Ang gitas-on sa agianan 85 ka piye ug ang iyang gilapdon 42 ka piye.

³⁰ (Ang mga balkon sa mga agianan nga paingon sa sulod nga hawanan adunay gitas-on nga walo ka piye ug adunay gilapdon nga 42 ka piye.)

³¹ Ang mga balkon niini nag-atubang sa gawas nga hawanan, ug ang mga paril niini adunay gikulit nga mga palma. Adunay walo ka ang-ang nga hagdanan pasaka niini nga agianan.

³² Unya gidala ako sa tawo sa sulod nga hawanan. Didto kami nangagi dapit sa sidlakan nga agianan. Gisukod niya ang agianan ug sama usab kinig sukod sa uban.

³³ Aduna usab kini mga kuwarto diin nagbantay ang mga tigbalantay. Ang sukod niini nga mga kuwartoha ug mga paril nga nag-ulang niini, apil ang balkon, sama usab sa uban. Adunay mga bintana usab kini sa palibot sa agianan ug sa balkon. Ang gitason sa agianan 85 ka piye ug ang iyang gilapdon 42 ka piye.

³⁴ Ang balkon niini nag-atubang sa gawas nga hawanan, ug adunay gikulit nga mga palma sa mga paril niini. Adunay walo ka ang-ang nga hagdanan pasaka niini nga agianan.

³⁵ Unya gidala ako sa tawo sa agianan sa amihan. Gisukod niya kini nga agianan ug sama usab kinig sukod sa uban nga agianan.

³⁶ Aduna usab kini mga kuwarto diin nagbantay ang mga tigbalantay. Ang sukod niini nga mga kuwartoha ug sa mga paril nga nag-ulang niini, apil ang balkon, sama usab sa uban. Adunay mga bintana usab kini sa palibot sa agianan. Ang gitason sa agianan 85 ka piye ug ang iyang gilapdon 42 ka piye.

³⁷ Ang balkon niini nag-atubang sa gawas nga hawanan, ug adunay mga gikulit nga palma sa mga paril niini. Adunay walo ka ang-ang nga hagdanan pasaka niini nga agianan.

Ang mga Kuwarto Diin Ginaandam ang mga Halad

³⁸ Unya aduna akoy nakita nga kuwarto nga ang pultahan tapad sa balkon sa agianan sa amihan. Didto ang hugasanan sa mga halad nga sinunog.

³⁹ Sa matag kilid sa balkon, adunay tag-duha ka lamisa nga ihawanan sa mga halad nga sinunog, halad sa paghinlo, ug halad isip bayad sa sala.

⁴⁰ Adunay tag-duha pa gayod ka lamisa sa matag kilid sa hagdan nga paingon sa agianan sa amihan.

⁴¹ Busa adunay walo tanan ka lamisa nga ihawanan sa mga halad, upat sa sulod ug upat sa gawas.

⁴² Adunay upat usab didto ka lamisa nga hinimo sa bato nga sinapsapan, nga butanganan sa mga galamiton sa pag-ihaw sa mga halad nga sinunog ug uban pang mga halad. Ang kahabugon niini 20 ka pulgada ug 30 ka pulgada kuwadrado ang iyang kalapdon.

⁴³ Sa palibot sa paril sa balkon adunay mga gipamutang nga sab-itanan nga upat ka pulgada ang gitason. Ug akong nakita sa mga lamisa ang mga karne nga ighahalad.

Ang mga Kuwarto sa mga Pari

⁴⁴ Adunay duha ka kuwarto didto sa sulod nga hawanan. Ang usa anaa sa kilid sa agianan sa amihan ug nag-atubang kini sa habagatan, ug ang usa anaa sa kilid sa agianan sa habagatan ug nag-atubang kini sa amihan.

⁴⁵ Miingon ang tawo kanako, “Ang kuwarto nga nag-atubang sa habagatan alang sa mga pari nga nagdumala sa Templo,

⁴⁶ ug ang kuwarto nga nag-atubang sa amihan alang sa mga pari nga nagdumala sa halaran. Kini sila mga kaliwat ni Sadok, ug sila lang sa mga kaliwat ni Levi ang gitugotan nga makaduol sa presensya sa GINOO ug makaalagad kaniya.

⁴⁷ Unya gisukod sa tawo ang sulod nga hawanan, ug 170 ka piye kuwadrado kini. Ang halaran anaa mahimutang sa atubangan sa Templo.”

Ang Templo

⁴⁸ Unya gidala ako sa tawo sa balkon sa Templo ug gisukod niya ang isigka-kilid nga paril sa agianan sa balkon, ug walo ka piye kuwadrado ang gilapdon niini ug lima ka piye ang gibag-on. Ang gilapdon sa agianan sa balkon 24 ka piye.

⁴⁹ Ang balkon 34 ka piye ang gitas-on ug 20 ka piye ang gilapdon. Adunay napulo ka ang-ang ang hagdan paingon sa balkon, ug adunay haligi sa matag kilid niini.

41

¹ Unya gidala ako sa tawo sa Balaang Dapit sa Templo. Gisukod niya ang isigka-kilid nga paril sa agianan sa Balaang Dapit, ug napulo ka piye ang gilapdon niini,

² ug walo ka piye ang gibag-on. Ang gilapdon sa agianan 17 ka piye. Gisukod usab niya ang Balaang Dapit, ug 68 ka piye ang gitas-on niini ug 34 ka piye ang gilapdon.

³ Unya misulod ang tawo sa Labing Balaang Dapit. Gisukod niya ang isigka-kilid nga paril sa agianan sa Labing Balaang Dapit, ug tulo ka piye ang gibag-on niini. Ang gilapdon sa agianan napulo ka piye ug ang kahabugon niini 12 ka piye.

⁴ Gisukod niya ang Labing Balaang Dapit, ug 34 ka piye kuwadrado kini. Unya miingon ang tawo kanako, “Mao kini ang Labing Balaang Dapit.”

⁵ Unya gisukod sa tawo ang paril sa Templo, ug napulo ka piye ang gibag-on niini. Sa gawas nga bahin sa paril sa Templo, adunay naglinya nga mga kuwarto nga adunay gilapdon nga pito ka piye.

⁶ Kini nga mga kuwartoha tulo ka andana, ug ang matag andana adunay 30 ka kuwarto. Gihagdan-hagdan ang gawas nga bahin sa paril sa Templo aron dili na kinahanglang isuksok sa paril ang mga sagbayan.

⁷ Kini nga kuwarto sa palibot sa Templo nagkalapad gikan sa unang andana paingon sa ikatulong andana. Adunay hagdan gikan sa unang andana paingon sa ikaduha hangtod sa ikatulo nga andana.

⁸ Nakita ko nga ang Templo nahimutang sa habog nga dapit nga napulo ka piye ang kahabugon, ug mao usab kini ang nagsilbi nga pundasyon sa mga kuwarto sa kilid.

⁹ Ang paril sa gawas sa mga kuwarto walo ka piye ang gibag-on. Adunay bakante nga dapit taliwala niini nga mga kuwarto

¹⁰ ug sa mga kuwarto sa mga pari. Adunay 34 ka piye ang gilapdon niini nga bakante nga dapit ug naglibot kini sa Templo.

¹¹ Adunay duha ka pultahan pasulod sa mga kuwarto sa kilid sa Templo. Kini nga mga pultahan nag-atubang sa bakanteng dapit; ang usa anaa sa amihan nga dapit ug ang usa sa sidlakan. Tapad sa bakanteng dapit anaay dalan nga walo ka piye ang gilapdon palibot.

¹² Adunay nakita akong usa ka gambalay nga nag-atubang sa kasadpang bahin sa hawanan sa Templo. Ang gilapdon niini 118 ka piye ug ang gitas-on 150 ka piye, ug ang gibag-on sa paril niini walo ka piye.

¹³ Unya gisukod sa tawo ang Templo, ug 170 ka piye ang gitas-on niini. Ang distansya gikan sa likod sa Templo paingon sa pikas paril sa gambalay sa kasadpan 170 ka piye.

¹⁴ Ang gilapdon sa sulod nga hawanan sa sidlakan, apil ang bakanteng dapit sa isigka-kilid, 170 usab ka piye.

¹⁵ Unya gisukod usab sa tawo ang gilapdon sa gambalay sa kasadpang bahin, nga nag-atbang sa sulod nga hawanan sa luyo sa Templo, apil ang

mga paril niini sa isigka-kilid, ug 170 usab kini ka piye. Ang Balaang Dapit, ang Labing Balaang Dapit, ug ang balkon sa Templo

¹⁶ hinaklapan ug tabla, apil ang palibot sa gagmay nga mga bintana. Ang tulo ka kuwarta sa matag kilid sa dalan hinaklapan usab ug tabla gikan sa salog paingon sa bintana. Kini nga mga bintana mahimo nga sirad-an.

¹⁷ Ang dingding ibabaw sa pultahan pasulod sa Labing Balaang Dapit hinaklapan usab ug tabla. Ang tibuok dingding sulod sa Templo

¹⁸ gikulitan usab ug mga palma nga gipataliwad-an ug mga kerubin nga duha ang nawong.

¹⁹ Ang usa ka nawong sa kerubin dagway sa tawo, ug nag-atubang kini sa palma. Ang usa ka nawong dagway sa liyon, ug nag-atubang usab kini sa pikas nga palma. Kini nga mga dekorasyon gikulit diha sa tibuok dingding sa Templo

²⁰ gikan sa salog paingon sa ibabaw, apil sa gawas nga dingding sa Balaang Dapit.

²¹ Kuwadrado ang mga haligi sa pultahan sa Balaang Dapit. Sa atubangan sa pultahan sa Labing Balaang Dapit adunay murag

²² halaran nga hinimo sa kahoy nga lima ka piye ang kahabugon ug tulo ka piye kuwadrado ang kalapdon. Ang iyang mga eskina, sukaranan ug mga kilid pulos kahoy. Miingon ang tawo kanako, “Mao kini ang lamisa nga ibutang sa presensya sa GINOO.”

²³ Ang Balaang Dapit ug ang Labing Balaang Dapit adunay tag-duha ka pultahan.

²⁴ Ang matag pultahan adunay duha ka bahin nga mapilo-pilo.

²⁵ Ang pultahan sa Balaang Dapit adunay kinulit nga mga kerubin ug mga palma, sama sa mga dingding. Ug ang balkon adunay atop-atop nga kahoy.

²⁶ Sa matag kilid sa balkon adunay gagmay nga mga bintana nga adunay kinulit nga mga palma. Ang mga kuwarta sa kilid sa Templo adunay mga atop-atop usab.

42

Ang mga Kuwarta alang sa mga Pari

¹ Unya gidala ako sa tawo sa gawas nga hawanan sa Templo. Didto kami nangagi sa amihan nga bahin. Ug didto gipakita niya kanako ang mga kuwarta nga anaa sa amihan nga bahin sa sulod nga hawanan ug sa gambalay sa kasadpan.

² Kini nga mga kuwarta 170 ka piye ang gitag-on ug 85 ka piye ang gilapdon.

³ Adunay 34 ka piye nga bakanteng dapit ang nag-ulang niini nga mga kuwartoha ug sa Templo, ug nag-atubang kini sa sementado nga agianan nga naglibot sa gawas nga hawanan. Kini nga mga kuwarta adunay tulo ka andana.

⁴ Sa atubangan niini adunay dalan nga 17 ka piye ang gilapdon ug 170 ka piye ang gitag-on. Ang mga pultahan sa mga kuwarta nag-atubang sa amihan.

⁵ Ang mga kuwarta sa ikatulo nga andana mas gagmay kaysa ikaduhang andana, ug ang mga kuwarta sa ikaduhang andana mas gagmay kaysa nahaunang andana, kay nagkinahanglan man ug agianan ang anaa sa ibabaw nga andana.

⁶ Ang tulo ka andana walay mga haligi, dili sama sa mga hawanan. Ug tungod kay nagtungongay lang kini, gaanam ug kagamay ang gidak-on sa matag andana sa ibabaw.

⁷ Kini nga gambalay nabulag sa gawas nga hawanan pinaagi sa paril nga 85 ka piye ang gitas-on.

⁸ Kay kon wala kini nga paril, ang tunga sa gambalay nga 85 ka piye ang gitas-on makita sa gawas nga hawanan. Ang tibukok gambalay 170 ka piye ang gitas-on ug makita kini sa Templo.

⁹ Adunay agianan paingon sa mga kuwarto niini gikan sa gawas nga hawanan sa sidlakang bahin.

¹⁰ Adunay mga kuwarto sa habagatang paril sa sulod nga hawanan. Kini nga mga kuwarto duol usab sa gambalay sa kasadpan.

¹¹ Adunay agianan sa atubangan niini nga mga kuwarto, sama sa mga kuwarto sa amihan. Managsama usab ang ilang gitas-on ug gilapdon, apil ang ilang mga agianan ug ang sukod niini. Ang mga pultahan sa kuwarto sa amihan

¹² sama usab sa kuwarto sa habagatan. Adunay pultahan sa agianan pasulod niini nga gambalay ug adunay paril sa isigka-kilid niini nga agianan kon mosulod ka gikan sa sidlakan.

¹³ Miingon ang tawo kanako, "Kini nga mga kuwarto dapit sa habagatan ug sa amihan nga nag-atubang sa hawanan sa Templo balaan nga mga kuwarto. Kay dinhi ginakaon sa mga pari nga gahalad sa GINOO ang labing balaang mga halad. Gamiton usab nila kini nga mga kuwartoha nga butanganan sa mga halad sa pagpasidungog sa GINOO, mga halad sa paghinlo, ug mga halad isip bayad sa sala. Kay kini nga mga kuwartoha balaan.

¹⁴ Kon mogawas na gani ang mga pari niini nga balaang mga kuwarto,* kinahanglang dili una sila modiretso sa gawas nga hawanan. Kinahanglang huboon una nila ang mga bisti nga ilang gigamit sa dihang nag-alagad sila, kay balaan kini nga mga bisti. Kinahanglang mag-ilis una sila ug laing bisti sa dili pa sila moadto sa bahin sa Templo nga alang sa mga tawo."

¹⁵ Pagkahuman ug sukod niadtong tawo sa sulod sa Templo, gidala niya ako sa gawas. Didto kami nangagi dapit sa sidlakan nga agianan, ug unya gisukod niya ang tibukok nga gilapdon sa Templo.

¹⁶ Gisukod niya sa iyang kahoy nga pangsukod ang sidlakang bahin, ug 850 ka piye ang gitas-on niini.

¹⁷⁻¹⁹ Gisukod usab niya ang amihan nga bahin, habagatan, ug ang kasadpan, ug managsama ang gitas-on niini nga 850 ka piye.

²⁰ Busa kuwadrado ang Templo, ug nalibotan kini sa paril nga nagseparar sa balaang dapit ug sa ordinaryo nga dapit.

43

Ang Gamhanan nga Presensya sa GINOO Mibalik sa Templo

¹ Pagkahuman, gidala na usab ako sa tawo sa sidlakan nga agianan.

² Ug didto nakita ko ang gamhanan nga presensya sa Dios sa Israel nga nagagikan sa sidlakan. Ang tingog sa iyang pag-abot daw sama sa haganas sa makusog nga tubig, ug ang yuta nadan-agan sa iyang gamhanan nga presensya.

³ Kini nga panan-awon nga akong nakita sama niadtong panan-awon nga akong nakita sa dihang gilaglag sa Dios ang siyudad sa Jerusalem, ug sama usab sa panan-awon nga nakita ko daplin sa Suba sa Kebar. Pagkakita ko niini, mihapa dayon ako sa yuta.

⁴ Unya misulod ang gamhanan nga presensya sa GINOO sa Templo. Didto kini miagi sa sidlakan nga agianan.

* **42:14** balaang mga kuwarto: o Balaang Dapit; o Templo.

⁵ Gipabangon ako sa Espiritu ug gidala sa sulod nga hawanan. Ug didto, akong nakita nga nalukop ang Templo sa gamhanan nga presensya sa GINOO.

⁶ Samtang nagtindog ang tawo sa akong tapad, aduna akoy nadungog nga tingog gikan sa Templo

⁷ nga nag-ingon kanako, “Tawo, mao kini ang akong trono ug tungton-ganan sa akong mga tiil. Anhi ako dinhi mopuyo uban sa mga Israelinhon sa walay kataposan. Dili na gayod pakaulawan pag-usab sa mga Israelinhon o sa ilang mga hari ang balaan kong ngalan pinaagi sa pagsimba sa mga dios-dios* o sa pagsimba sa mga monumento sa ilang mga hari nga nangamatay na.

⁸ Kaniadto nagpatindog sila ug halaran alang sa ilang mga dios-dios sa tapad sa akong halaran nga paril lang ang nakaulang. Gipasipalahan nila ang akong balaang ngalan pinaagi niana nga mga mangil-ad nga buhat. Busa sa akong kasuko, gilaglag ko sila.

⁹ Karon kinahanglang moundang na sila sa pagsimba sa mga dios-dios ug sa mga monumento sa ilang mga hari nga nangamatay na, ug mopuyo ako uban kanila sa walay kataposan.”

¹⁰ Nagpadayon sa pag-ingon ang tingog, “Tawo, ihulagway sa katawhan sa Israel ang Templo nga gipakita ko kanimo. Isugilon kanila ang hitsura niini aron maulaw sila sa ilang mga sala.

¹¹ Kon maulaw na sila sa tanan nilang mga binuhatan, ilarawan kanila ang plano sa Templo, apil ang iyang mga agianan ug mga pultahan, ug ang iyang kinatibuk-an nga porma. Isulat ang mga sumbanan sa pagpatrabaho niini samtang nagtan-aw sila aron masunod gayod nila kini pag-ayo.

¹² Ug mao kini ang nag-unang kasugoan sa Templo: Kinahanglan nga ang tanang dapit ibabaw sa bukid libot sa gitukoran sa Templo balaan gayod.

Ang Halaran

¹³ “Mao kini ang sukod sa halaran basi sa opisyal nga sukdanan. Ang palibot sa kinaubosan sa halaran adunay kanal-kanal nga 20 ka pulgada ang giladmon ug 20 ka pulgada ang gilapdon, nga adunay sanipa sa palibot nga siyam ka pulgada ang gilapdon. Ug mao kini ang gihabugon sa halaran:

¹⁴⁻¹⁷ Ang halaran adunay tulo ka andana. Ang kinaubosang andana adunay gilapdon nga 27 ka pulgada kuwadrado, ug tulog tunga ka piye ang kahabugon. Ang taliwala nga andana 24 ka pulgada kuwadrado kalapad, ug pito ka piye ang kahabugon. Adunay kanal-kanal kini sa palibot nga 20 ka pulgada ang gilapdon ug adunay sanipa sa palibot nga napulo ug tunga ka pulgada ang gilapdon. Ang ibabaw nga bahin 20 ka piye kuwadrado, ug pito ka piye ang kahabugon, ug dinhi ginasunog ang mga halad. Adunay sungay-sungay sa matag eskina niini. Adunay hagdanan pasaka sa halaran sa sidlakang bahin niini.”

¹⁸ Miingon pa gayod ang tingog kanako, “Tawo, mao kini ang giingon sa GINOONG Dios: ‘Kon mahuman na ang halaran, idedikar kini pinaagi sa paghalad ug mga halad nga sinunog ug sa pagwisik sa dugo sa mga mananap nga igahalad.

¹⁹ Ang mga pari nga nag-alagad kanako, nga gikan sa tribo ni Levi ug mga kaliwat ni Sadok, hatagig torong baka nga ilang ihalad isip halad sa paghinlo,’ nag-ingon ang GINOONG Dios.

²⁰ Magkuha kag dugo gikan niini ug ipahid sa upat ka mga sungay-sungay nga anaa sa mga eskina ug sa mga eskina sa ikaduhang andana sa halaran ug sa sanipa niini. Niining paagiha mahinloan ang halaran.

* **43:7** pagsimba sa mga dios-dios: sa literal, *pagpanapaw*.

²¹ Unya kuhaon mo ang torong baka nga ginahalad isip halad sa paghinlo, ug sunogon mo kini didto sa sunoganan sa gawas sa Templo.

²² “Sa ikaduhang adlaw, maghalad kag laki nga kanding nga walay depekto isip halad sa paghinlo sa halaran, sama sa imo nga gihimo sa torong baka.

²³ Pagkahuman niini, magkuha kag usa ka torong baka ug usa ka hamtong nga laking karnero nga parehas nga walay depekto,

²⁴ ug ihalad mo kini sa presensya sa GINOO. Wisikan kini sa mga pari ug asin ug ihalad nila kini sa GINOO isip halad nga sinunog.

²⁵ “Matag adlaw sulod sa usa ka semana, maghalad kag usa ka laki nga kanding, usa ka torong baka, ug usa ka hamtong nga laking karnero nga walay depekto isip halad sa paghinlo.

²⁶ Niining paagiha mahinloan ang halaran ug mahimo nang gamiton.

²⁷ Human niini, sa ikawalo nga adlaw, maghalad na sa halaran ang mga pari sa inyong mga halad nga sinunog ug mga halad alang sa maayo nga relasyon sa GINOO. Unya dawaton ko kamo. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

44

Ang mga Tulumanon sa Templo

¹ Gidala ako pag-usab sa tawo didto sa gawas nga agianan sa balaang puloy-anan, nga nag-atubang sa sidlakan, apan sirado kini.

² Miingon ang GINOO kanako, “Kini nga agianan kinahanglang kanunay nga sirado. Dili gayod kini ablihan ug kinahanglang nga wala gayod moagi dinhi, kay ako, ang GINOO, nga Dios sa Israel, miagi dinhi.

³ Ang pangulo lang sa Israel ang mahimo nga molingkod dinhi niini nga agianan aron sa pagkaon sa gihalad kanako, apan kinahanglang didto siya moagi sa balkon sa agianan, ug didto usab siya mogawas.”

⁴ Unya gidala ako sa tawo didto sa atubangan sa Templo. Didto kami moagi sa agianan sa amihan. Ug didto nakita ko ang gamhanan nga presensya sa GINOO nga milukop sa iyang Templo, ug unya mihapa dayon ako.

⁵ Miingon pa gayod ang GINOO kanako, “Tawo, timan-i ug pamatia gayod pag-ayo ang tanang isulti ko kanimo mahitungod sa tanang tulumanon sa akong Templo. Timan-i gayod kon kinsa ang makasulod sa Templo ug ang dili makasulod niini.

⁶ Ingna ang katawhan sa Israel nga mga masinupakon nga ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon, ‘O katawhan sa Israel, undangi na ang inyong mangil-ad nga mga buhat.

⁷ Ginapasulod ninyo sa akong Templo ang mga dili Israelinhon nga wala nakaila sa Dios.* Niining paagiha gipasipalahan ninyo ang akong Templo samtang gahalad kamo ug pagkaon, tambok, ug dugo. Gawas pa sa inyong mangil-ad nga mga buhat, ginalapas pa ninyo ang akong kasabotan.

⁸ Imbis nga kamo ang modumala sa akong balaan nga mga butang, lain ang inyong gipadumala niini.

⁹ Busa ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon nga walay mga langyaw nga wala nakaila kanako† ang makasulod sa akong Templo, bisan ang mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo.

¹⁰ “Kon bahin sa mga kaliwat ni Levi nga mibiya kanako ug miuban sa uban nga mga Israelinhon nga nagsimba sa ilang mga dios-dios, mag-antos sila sa silot sa ilang mga sala.

* **44:7** wala nakaila sa Dios: sa literal, wala matuli. † **44:9** wala nakaila kanako: sa literal, wala matuli.

11 Mahimo silang makaalagad sa akong Templo isip mga tigbalantay sa pultahan ug tig-ihaw sa mga halad nga sinunog ug uban pang mga halad sa mga tawo. Ug mahimo silang makaalagad sa mga tawo diha sa Templo.

12 Apan tungod kay nag-alagad sila sa mga tawo diha atubangan sa ilang mga dios-dios, ug tungod niini nagpakasala ang katawhan sa Israel, nanumpa ako nga mag-antos gayod sila tungod sa ilang sala. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

13 Gikan karon dili ko na sila tugotan nga mag-alagad kanako ingon nga mga pari. Dili usab sila makahikap sa balaan kong mga butang o sa balaan kong mga halad. Kinahanglang mag-antos sila sa kaulawan tungod sa ilang mangil-ad nga mga buhat.

14 Himuon ko na lang silang tigtabang sa tanang mga buluhaton diha sa Templo.

15 “Apan ang mga pari nga gikan sa tribo ni Levi ug mga kaliwat ni Sadok nga matinumanon nga nag-alagad kanako sa Templo sa dihang mibiya kanako ang mga Israelinhon, makaalagad kanako. Sila ang maghalad kanako sa tambok ug dugo. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

16 Sila lang ang makasulod sa akong Templo ug makaduol sa akong halaran sa pag-alagad kanako. Sila lang ang mohimo sa akong ginapatuman sa Templo.

17 “Kon mosulod sila sa agianan paingon sa sulod nga hawanan sa Templo, kinahanglang magbisti silag lino. Dili sila magbistig delana samtang nag-alagad sila sa sulod nga hawanan o sa sulod mismo sa Templo.

18 Kinahanglang magturban silag lino ug magsul-ob ug pang-ilalom nga panapton nga hinimo usab sa lino. Dili sila magsul-ob ug bisan unsa nga makapasingot kanila.

19 Kon mogawas sila sa gawas nga hawanan diin atua ang mga tawo, kinahanglang huboon una nila ang mga bisti nga ilang gigamit sa pag-alagad ug ibutang didto sa balaang mga kuwerto, ug unya magsul-ob silag ordinaryo lang nga bisti. Nianang paagiha, ang pagkabalaan sa ilang bisti dili makaapekto sa mga tawo.‡

20 “Kinahanglang dili sila magpakiskis sa ilang ulo o magpataas pag-ayo sa ilang buhok, kondili patupihan lang nila kini kanunay.

21 Kinahanglang dili usab sila moinom ug bino kon mosulod na sila sa sulod nga hawanan.

22 Dili usab sila mahimo nga mangasawa ug usa ka biyuda o sa gibulagan sa iyang bana. Ang ilang mahimo nga pangasaw-on mao lamang kadtong putli nga mga Israelinhon, o ang mga biyuda sa mga pari.

23 Kinahanglang tudloan nila ang akong katawhan kon unsa ang balaan ug ang dili balaan, kon unsa ang hinlo ug ang hugaw.

24 “Kon adunay panaglalis, ang mga pari mao ang mobarog isip mga maghuhukom ug mohatag ug desisyon basi sa akong mga kasugoan. Kinahanglang tumanon nila ang akong mga sugo ug mga tulomanon bahin sa mga pista nga akong ginapatuman, ug kinahanglang pakabalaanon nila ang Adlaw nga Igpapahulay.

25 “Kinahanglang dili nila hugawan ang ilang kaugalingon pinaagi sa pagduol sa patay nga lawas sa tawo gawas lang kon ang namatay iyang amahan o inahan, iyang anak, iyang igsoong lalaki, o iyang igsoong babaye nga walay bana.

‡ 44:19 *makaapekto sa mga tawo*: gidid-an kaniadto ang mga ordinaryong tawo sa paghikap sa balaan nga mga butang, kay basin adunay mahitabo kanila.

²⁶ Kon makahikap siyag patay nga lawas, kinahanglang manghinlo siya[§] ug maghulat ug pito ka adlaw

²⁷ una siya mosulod sa sulod nga hawanan sa Templo ug maghalad sa halad sa paghinlo alang sa iyang kaugalingon. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

²⁸ “Walay yuta nga panulondon ang mga pari sa Israel, kay ako mismo ang magtagbo sa ilang mga panginahanglanon.

²⁹ Ang ilang kalan-on maggikan sa mga halad sa pagpasidungog kanako, mga halad sa paghinlo, ug mga halad isip bayad sa sala. Ug ang mga butang nga gitugyan na sa hingpit alang kanako mapanag-iyahan nila.

³⁰ Ang labing maayo sa inyong unang abot ug ang inyong mga gasa kanako mapaingon sa mga pari. Hatagan usab ninyo sa inyong labing maayo nga harina ang mga pari, aron panalanginan ang inyong panimalay.

³¹ Kinahanglang dili mokaon ang mga pari sa bisan unsa nga langgam o mananap nga namatay lang ug iya o gipatay sa uban nga mananap.’”

45

Ang Pagbahin sa Yuta

¹ Miingon pa gayod ang GINOO, “Kon bahinon na ninyo ang yuta ngadto sa matag tribo sa Israel, gahini ninyo ako sa akong bahin isip pinasahi nga luna alang kanako. Ang gitas-on niini 13 ka kilometro ug ang gilapdon 11 ka kilometro.* Kini nga yuta isipon nga balaan.

² Maggahin kamo niini nga yutaa ug 875 ka piye kuwadrado nga patukoran sa Templo, ug ang palibot niini butangan ug bakanteng dapit nga 87 ka piye ang gilapdon.

³⁻⁴ Ang katunga sa yuta nga alang kanako, nga 13 ka kilometro ang gitas-on ug 5 ka kilometro ang gilapdon, igahin alang sa mga pari nga nag-alagad kanako sa balaang puloy-anan. Patukoran kini sa ilang mga balay ug sa balaang puloy-anan nga mao ang Templo.

⁵ Ang laing katunga niini nga yuta, nga 13 ka kilometro ang gitas-on ug 5 ka kilometro ang gilapdon, iya sa mga Levita. Ila kini nga panag-iyahan ug puyan.[†]

⁶ “Sa tapad sa yuta nga alang kanako, maggahin kamo ug yuta nga 13 ka kilometro ang gitas-on ug 3 ka kilometro[‡] ang gilapdon. Himuon kini nga lungsod diin mahimo nga makapuyo si bisan kinsa nga Israelinhon.

⁷ Gahini usab ug duha ka bahin nga yuta ang pangulo sa Israel. Ang usa ka bahin naggikan sa kasadpan nga utlanan sa yuta nga alang kanako ug sa yuta nga himuong lungsod paingon sa Dagat sa Mediteraneo, ug ang usa pa ka bahin naggikan sa sidlakan nga utlanan paingon sa Suba sa Jordan. Ang utlanan niini sa sidlakan ug sa kasadpan tupong sa utlanan sa mga yuta nga gibahin ngadto sa mga tribo sa Israel.

⁸ Kini nga yutaa mao ang mahimo nga bahin sa pangulo sa Israel.

Ang mga Kasugoan alang sa mga Pangulo sa Israel

“Ang akong mga pangulo dili na manglupig sa akong katawhan. Tugotan nila ang katawhan sa Israel sa pagpanag-iya sa yuta nga gigahin kanila sa ilang matag tribo.

[§] 44:26 manghinlo siya: ang buot ipasabot, tumanon niya ang seremonya sa paghinlo. * 45:1 11 ka kilometro: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, napulo ka kilometro. [†] 45:5 Ila...puyan: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, Ilang panag-iyahan ang 20 ka kuwarto. [‡] 45:6 Kini nga 2.7 ka kilometro.

⁹ Kay ako, ang GINOONG Dios, nag-ingon: Husto na mga pangulo sa Israel! Undangi na ninyo ang inyong ginahimo nga pagpanglupig ug kabangis, ug himoa ninyo ang matarong ug husto. Ayaw na ninyo iloga ang yuta sa akong katawhan.

¹⁰ Gamita ninyo ang hustong timbangan, taksaan, o sukdanan.

¹¹ Ang homer[§] mao ang angay nga basihan sa pagsukod sa gidaghanon. Ang usa ka homer napulo ka epa^{*} o napulo ka bat.[†]

¹² Ang shekel[‡] mao ang angay nga basihan sa pagsukod sa gibug-aton. Ang usa ka shekel 20 ka gera,[§] ug ang 60 ka shekel usa ka mina.*

Ang Bahin sa mga Halad ug mga Pista

¹³ “Mao kini ang mga halad nga angay ninyong ihatag sa pangulo sa Israel: Ika-60 nga bahin sa inyong abot nga trigo ug barley,

¹⁴ ika-100 nga bahin sa inyong lana nga olibo (ang basihan sa pagsukod niini mao ang bat; ang napulo ka bat usa ka homer o usa ka cor),

¹⁵ ug usa ka karnero sa matag 200 sa inyong kahayopan. Mga halad kini sa pagpasidungog kanako, halad nga sinunog, ug halad alang sa maayo nga relasyon, aron mahinloan kamo gikan sa inyong mga sala. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

¹⁶ Tanang mga Israelinhon magdala niini nga mga halad aron gamiton sa pangulo sa Israel.

¹⁷ Katungdanan sa pangulo ang paghatag sa mga halad nga sinunog, halad sa pagpasidungog kanako, halad nga ilimnon, halad sa paghinlo, ug halad nga alang sa maayo nga relasyon sa panahon sa mga pista sama sa Pista sa Pagsugod sa Bulan, mga Adlaw nga Igpapahulay, ug uban pang mga pista nga ginasaulog sa mga Israelinhon. Ihatag kini nga mga halad aron mahinloan ang sala sa katawhan sa Israel.”

Ang mga Pista

(Exo. 12:1-20; Lev. 23:33-43)

¹⁸ Miingon pa gayod ang GINOONG Dios, “Sa nahaunang adlaw sa nahaunang bulan, maghalad kamo ug torong baka nga walay depekto aron mahinloan ang balaang puloy-anan.

¹⁹ Ug magkuha ang pari ug dugo niini ug pahiran niya ang haligi sa pultahan sa Templo, ang upat ka eskina sa halaran, ug ang mga haligi sa pultahan sa sulod nga hawanan.

²⁰ Mao usab kini ang inyong himuon sa ikapitong adlaw sa mao gihapon nga bulan alang kang bisan kinsa nga nakasala nga wala tuyoa o nakasala nga wala niya mahibaloi. Niining paagiha mahinloan ang Templo.

²¹ “Sa ika-14 nga adlaw sa nahaunang bulan, saulogon ninyo ang Pista sa Paglabay sa Anghel. Saulogon ninyo kini sulod sa pito ka adlaw, ug magkaon lang kamo ug pan nga walay patubo.

²² Sa nahaunang adlaw sa inyong pagsaulog, maghalad ang pangulo ug torong baka isip halad sa paghinlo kaniya ug sa tanang Israelinhon.

²³ Kada adlaw sulod sa pito ka adlaw sa inyong pagsaulog, maghalad kanako ang pangulo ug pito ka torong baka ug pito ka laking karnero nga walay depekto isip halad nga sinunog. Maghalad usab siyag usa ka laking kanding isip halad sa paghinlo.

§ 45:11 homer: ang usa ka homer mga 100 ka gantang. * 45:11 epa: mao kini ang sukod sa mga trigo, barley, ug uban pang mga lugas. † 45:11 bat: mao kini ang sukod sa mga lana, bino, ug uban pang mga ilimnon. ‡ 45:12 shekel: ang usa ka shekel mga 12 ka gramo. § 45:12 gera: ang usa ka gera mga 0.6 ka gramo. * 45:12 mina: ang usa ka mina mga 690 ka gramo.

²⁴ Sa matag torong baka ug matag laking karnero nga ihalad kinahanglan nga adunay ipauban niini nga halad alang sa pagpasidungog kanako, nga mga tunga sa sakong harina ug mga usa ka galon nga lana sa olibo.

²⁵ Maghalad usab ang pangulo sa panahon sa Pista sa Pagpatindog sa mga Payag, nga magsugod sa ika-15 nga adlaw sa ikapito nga bulan. Ug sulod usab sa pito ka adlaw, maghalad ang pangulo sa sama gihapon nga mga halad nga iyang ginahalad sa Pista sa Paglabay sa Anghel, mga halad sa paghinlo, mga halad nga sinunog, mga halad sa pagpasidungog kanako, ug lana sa olibo.”

46

¹ Miingon pa gayod ang GINOONG Dios, “Ang agianan paingon sa sulod nga hawanan nga nag-atubang sa sidlakan kinahanglang sirado sulod sa unom ka adlaw nga tingtrabaho, apan ablihan kini sa Adlaw nga Igpapahulay ug sa panahon sa Pista sa Pagsugod sa Bulan.

² Ang pangulo moagi sa balkon sa agianan nga nag-atubang sa sidlakan ug motindog siya tapad sa pultahan samtang ginahalad sa mga pari ang iyang halad nga sinunog ug ang iyang halad alang sa maayo nga relasyon. Diha mosimba ang pangulo sa may pultahan ug pagkahuman niini mogawas siya, apan ang pultahan dili sirad-an hangtod sa gabii.

³ Sa matag Adlaw nga Igpapahulay ug sa matag Pista sa Pagsugod sa Bulan, ang katawhan sa Israel magsimba usab kanako didto sa atubangan sa pultahan.

⁴ Sa matag Adlaw nga Igpapahulay, maghalad kanako ang pangulo ug usa ka hamtong nga laking karnero ug unom ka laking batan-ong karnero. Kinahanglang wala kini depekto, ug ihalad kini sa pangulo kanako isip halad nga sinunog.

⁵ Ang halad sa pagpasidungog nga iuban sa hamtong nga laking karnero tunga sa sako nga harina, apan magpagusto ang pangulo kon unsa kadaghan ang iyang ipauban nga harina sa matag batan-ong karnero. Sa kada tunga sa sako nga harina nga iuban niya sa mga halad nga karnero, maghalad usab siyag usa ka galon nga lana sa olibo.

⁶ “Sa matag Pista sa Pagsugod sa Bulan, maghalad ang pangulo ug usa ka torong baka, usa ka hamtong nga laking karnero, ug unom ka batan-ong karnero, nga pulos walay depekto.

⁷ Ang halad sa pagpasidungog nga ipauban sa pangulo sa torong baka ug sa hamtong nga laking karnero tag-tunga sa sako nga harina, apan siya ra ang magbuot kon unsa kadaghan ang iyang ipauban nga harina sa matag batan-ong karnero. Sa matag tunga sa sako nga harina nga iuban niya sa mga halad nga mananap, lakipan niyag usa ka galon nga lana sa olibo.

⁸ Kon mosulod ang pangulo aron sa paghalad, kinahanglan adto siya moagi sa balkon sa agianan, ug didto usab siya mogawas.

⁹ “Kon magsimba kanako ang katawhan sa Israel sa panahon sa mga pista, ang mosulod sa amihan nga agianan kinahanglang sa habagatan nga agianan mogawas, ug ang mosulod sa habagatan kinahanglang sa amihan mogawas. Walay mosulod ug mogawas sa mao lang gihapon nga agianan. Kinahanglan sa pikas siya nga agianan mogawas kon sa pikas siya mosulod.

¹⁰ Modungan ang pangulo kanila sa pagsulod ug paggawas.

¹¹ “Sa panahon sa mga pista, ang halad sa pagpasidungog nga iuban sa torong baka ug sa hamtong nga laking karnero tag-tunga sa sako nga harina, apan ang magahalad ra ang magbuot kon unsa kadaghan ang iyang ipauban nga harina sa matag batan-ong karnero. Sa matag tunga sa sako

nga harina nga iuban niya sa mga halad nga mananap, lakipan niyag usa ka galon nga lana sa olibo.

¹² Kon maghalad ang pangulo sa halad nga sinunog o halad alang sa maayo nga relasyon isip kinabubut-on nga halad, ablihan alang kaniya ang agianan nga nag-atubang sa sidlakan, ug maghalad siya ug mga halad sama sa iyang paghalad sa Adlaw nga Igpapahulay. Human siya makagawas, sirad-an dayon ang pultahan.

¹³ “Kada buntag, kinahanglan adunay ihalad alang kanako nga karnero nga usa ka tuig ang edad ug walay depekto isip halad nga sinunog.

¹⁴ Iuban niini nga karnero ang halad sa pagpasidungog kanako nga tulo ka kilong harina, ug usa ka litro nga lana sa olibo nga pangsagol sa harina. Kini nga tulomanon bahin sa halad alang sa pagpasidungog kanako kinahanglang tumanon hangtod sa hangtod.

¹⁵ Busa kada buntag, kinahanglan nga adunay ihalad kanako nga karnero, harina, ug lana sa olibo ingon nga adlaw-adlaw nga halad nga sinunog.”

¹⁶ Nagpadayon pa gayod sa pag-ingon ang GINOONG Dios, “Kon ang pangulo maghatag ug yuta nga panulondon ngadto sa usa sa iyang mga anak, kana nga yutaa mapanag-iyahan sa iyang mga kaliwat hangtod sa hangtod.

¹⁷ Apan kon ihatag niya kini sa usa sa iyang mga sulugoon, mapanag-iya kini sa sulugoon hangtod lang sa Tuig sa Paghatag ug Kagawasan ug Pag-uli. Nianang tuiga, ibalik niya ang yuta sa pangulo. Ang mga anak lang gayod sa pangulo ang mahimo nga makapanag-iya sa iyang yuta hangtod sa hangtod.

¹⁸ Kinahanglan ang pangulo dili manguha sa yuta sa mga tawo. Kon maghatag siyag yuta ngadto sa iyang mga anak, kinahanglan ang iya lang gayod nga yuta ang iyang ihatag, aron ang akong katawhan dili mawad-ag yuta.”

¹⁹ Human niadto, gidala ako sa tawo didto sa balaang mga kuwarto sa mga pari nga nag-atubang sa habagatan, agi sa usa ka agianan nga anaa sa kilid sa pultahan. Didto gipakita niya kanako ang usa ka dapit nga anaa sa kasadpang bahin niini nga mga kuwartoha.

²⁰ Miingon siya kanako, “Dinhi nga dapit magluto ang mga pari sa halad isip bayad sa sala, halad sa paghinlo, ug halad sa pagpasidungog sa GINOO. Dinhi nila kini lutoa aron malikayan nila ang pagdala sa mga halad ngadto sa gawas nga hawanan. Niining paagiha, ang pagkabalaan niini dili makaapekto sa mga tawo.*,”

²¹⁻²² Unya gidala niya ako sa gawas nga hawanan, ug gipakita niya kanako ang upat ka mga eskina niini. Sa matag eskina aduna akoy nakita nga gagmay nga hawanan nga mga 68 ka piye ang gitas-on ug mga 50 ka piye ang gilapdon. Managsama ang gidak-on niini nga mga hawanan.

²³ Ang matag-usa niini gilibotan ug ali nga bato. Ug kilid sa ali, adunay mga abuhan.

²⁴ Unya miingon ang tawo kanako, “Kini ang mga kusina diin ang mga nag-alagad sa Templo magluto sa mga gihalad sa mga tawo.”

47

Ang Tuboran nga Nagdagayday gikan sa Templo

¹ Unya gidala ako sa tawo balik ngadto sa may pultahan sa Templo, ug didto aduna akoy nakita nga tubig nga nagdagayday paingon sa sidlakan gikan sa ilalom sa pultahan sa Templo. (Kay ang Templo nag-atubang man sa sidlakan.) Nagdagayday ang tubig patuo sa habagatang dapit sa halaran.

* **46:20** makaapekto sa mga tawo: tan-awa ang Ezek. 44:19 ug ang footnote niini.

² Unya gidala ako sa tawo sa gawas sa Templo. Didto kami agi sa agianan sa amihan. Ug gilipot niya ako sa gawas paingon sa agianan sa sidlakan. Didto nakita ko ang tubig nga nagdagayday gikan sa amihan nga dapit sa agianan.

³ Naglakaw kami sa tawo paingon sa sidlakan sa daplin sa tubig, ug nagsige siya ug sukod. Sa nakasukod na siyag 1,700 ka piye sa amo nga nalakaw, gipatunob niya ako sa tubig nga hangtod lang sa akong kiting.

⁴ Nagsukod na usab ang tawo ug 1,700 ka piye ug gipatunob niya ako pag-usab sa tubig nga hangtod na sa akong tuhod. Nagsukod pa gayod siyag 1,700 ka piye ug gipatunob ako pag-usab sa tubig nga hangtod na sa akong hawak.

⁵ Nagsukod pa gayod siya ug laing 1,700 ka piye, apan dili ko na kini matugkad kay labihan na kalawom. Kinahanglan na kini nga langoyon.

⁶ Miingon ang tawo kanako, “Tawo, timan-i pag-ayo ang imo nga nakita.” Unya gidala niya ako pabalik sa pangpang niadtong suba.

⁷ Samtang nag-agi kami didto aduna akoy nakita nga daghang mga kahoy sa isigka-daplin sa pangpang.

⁸ Unya miingon siya kanako, “Kini nga tubig nagdagayday paingon sa kayutaan sa sidlakan paubos sa Walog sa Jordan”^{*} paingon ngadto sa Patayng Dagat. Ug ang tubig sa Patayng Dagat molami na, ug dili na parat.

⁹ Bisan asa kini modagayday, daghang mga isda ug uban pang mga mananap sa tubig ang mabuhì niini, kay palamion niini ang parat nga tubig.

¹⁰ Daghang mangisda sa Patayng Dagat gikan sa En Gedi paingon sa En Eglaim. Ang baybayon mapuno sa mga pukot nga ibulad. Modaghan ang nagkalain-laing mga isda sa Patayng Dagat sama sa Dagat sa Mediteraneo.[†]

¹¹ Apan ang mga katubigan sa palibot niini magpabiling parat, aron adunay makuhaag asin ang mga tawo.

¹² Motubo sa isigka-kilid nga pangpang sa suba ang nagkalain-laing mga kahoy nga namunga. Dili malaya ang ilang mga dahon ug dili mahurot ang ilang mga bunga. Mamunga kini kada bulan kay ginadagaydayan kini sa tubig nga gikan sa balaang puloy-anan. Makaon ang ilang mga bunga ug tambal ang ilang mga dahon.”

Ang mga Utlanan sa Yuta

¹³ Miingon ang GINOONG Dios, “Mao kini ang mga utlanan sa yuta nga inyong bahin-bahinon sa 12 ka mga tribo sa Israel isip ilang panulondon. Hatagan ninyog duha ka bahin ang tribo ni Jose.

¹⁴ Kinahanglang angayon ninyo pagbahin ang yuta, kay nanumpa ako sa inyong mga katigulangan nga ihatag ko kini kanila ug mahimo ninyo kini nga panulondon.

¹⁵ “Mao kini ang mga utlanan: Ang utlanan sa amihan magsugod sa Dagat sa Mediteraneo paingon sa Hetlon, sa Lebo Hamat, sa Zedad,

¹⁶ sa Berota, sa Sibraim nga anaa sa utlanan sa Damasco ug Hamat, hangtod sa Hazer Haticon nga anaa sa utlanan sa Hauran.

¹⁷ Busa ang utlanan sa amihan magsugod sa Dagat sa Mediteraneo hangtod sa Hazar Enan, nga anaa sa utlanan sa Damasco ug sa Hamat sa amihan. Mao kini ang utlanan sa amihan.

¹⁸ “Ang utlanan sa sidlakan magsugod sa utlanan sa Hauran ug sa Damasco paingon sa Suba sa Jordan (nga nagseparar sa Gilead ug sa yuta sa

^{*} **47:8** *Walog sa Jordan*: sa Hebreo, *Araba*. [†] **47:10** *Dagat sa Mediteraneo*: sa Hebreo, *Dakong Dagat*. Mao usab sa mosunod nga mga bersikulo.

Israel) paingon sa Patay nga Dagat[‡] hangtod sa Tamar. Mao kini ang utlanan sa sidlakan.

¹⁹“Ang utlanan sa habagatan magsugod sa Tamar paingon sa mga tuboran sa Meriba Kadesh[§] lahos sa lugut hangtod sa Dagat sa Mediteraneo. Mao kini ang utlanan sa habagatan.

²⁰“Ang utlanan sa kasadpan mao mismo ang Dagat sa Mediteraneo hangtod sa dapit nga atbang sa Lebo Hamat. Mao kini ang utlanan sa kasadpan.

²¹“Bahina ninyo kini nga mga yutaa sa inyong tagsa-tagsa ka mga tribo.

²² Panulondon ninyo kini ug sa mga langyaw nga nagpuyo uban kaninyo kansang mga kabataan natawo sa Israel. Isipon ninyo silang mga lumad nga Israelinhon, ug bahinan usab ninyo sila sa panulondon nga yuta sa tribo sa Israel.

²³ Kon asa sila nga tribo nagpuyo, adto usab sila hatagi sa ilang bahin sa yuta. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

48

Ang Pagbahin-bahin sa Yuta ngadto sa mga Tribo

¹ Mao kini ang lista sa mga tribo sa Israel ug ang mga yuta nga ilang maangkon:

Ang yuta sa tribo ni Dan anaa sa amihan. Ang utlanan niini magsugod sa Hetlon paingon sa Lebo Hamat hangtod sa Hazar Enan nga anaa sa utlanan sa Damasco ug sa Hamat sa amihan. Ang gilapdon sa yuta sa tribo ni Dan maggikan sa sidlakan hangtod sa kasadpan sa Israel.

² Ang yuta sa tribo ni Aser anaa sa habagatang bahin sa yuta sa tribo ni Dan, ug ang gilapdon niini maggikan usab sa sidlakan hangtod sa kasadpan sa Israel.

³ Ang yuta sa tribo ni Neftali anaa sa amihan sa yuta sa tribo ni Aser, ug ang gilapdon niini maggikan usab sa sidlakan hangtod sa kasadpan sa Israel.

⁴ Ang yuta sa tribo ni Manases anaa sa habagatan sa yuta sa tribo ni Neftali, ug ang gilapdon niini gikan usab sa sidlakan hangtod sa kasadpan sa Israel.

⁵⁻⁷ Ang mosunod sa yuta ni Manases mao ang iya sa tribo ni Efraim, ni Ruben, ug ni Juda, nga ang gilapdon gikan usab sa sidlakan hangtod sa kasadpan sa Israel.

⁸ Ang yuta sa amihan sa Juda ihatag ninyo sa GINOO isip linain nga halad. Ang gitaa-on niini 13 ka kilometro, ug ang gilapdon niini gikan usab sa sidlakan hangtod sa kasadpan sa Israel sama sa mga tribo sa Israel. Ang balaang puloy-anan tukoron sa taliwala niini nga yutaa.

⁹ Ang bahin sa yuta nga inyong ihatag sa GINOO aron patukoran sa Templo 13 ka kilometro ang gitaa-on ug 5 ka kilometro ang gilapdon.

¹⁰ Ang katunga niini nga yutaa alang sa mga pari. Ang gitaa-on niini gikan sa sidlakan paingon sa kasadpan 13 ka kilometro, ug ang gilapdon niini gikan sa amihan paingon sa habagatan 5 ka kilometro. Sa taliwala niini mao ang Templo sa GINOO.

¹¹ Kini nga yuta alang sa pinili nga mga pari, nga mao ang mga kaliwat ni Sadok. Matinumanon sila nga nag-alagad kanako ug wala mobiya kanako sama sa gihimo sa uban nga mga kaliwat ni Levi nga miuban sa mga Israelinhon nga mibiya kanako.

[‡] 47:18 Patay nga Dagat: sa literal, dagat sa sidlakan. [§] 47:19 Meriba Kadesh: o Meriba sa Kadesh.

¹²⁻¹³ Mao kini ang pinasahi nga gasa alang kanila sa panahon nga bahinon ang yuta, ug kini ang labing balaang yuta. Sa tapad niini mao ang yuta alang sa uban nga mga kaliwat ni Levi, nga 13 ka kilometro ang gitaw-on ug 5 ka kilometro ang gilapdon.

¹⁴ Kinahanglang dili gayod nila ibaligya o ibaylo bisan ang gamay lang nga bahin niini, kay mao kini ang labing maayo nga yuta ug balaan kini alang sa GINOO.

¹⁵ Ang nahibilin nga yuta nga adunay gitaw-on nga 13 ka kilometro ug gilapdon nga 3 ka kilometro alang kini sa publiko. Mahimo kini nga puy-an sa mga tawo ug pasabsaban sa ilang mga mananap. Sa taliwala niini mao ang siyudad

¹⁶ nga adunay gilapdon nga 2 ka kilometro kuwadrado.

¹⁷ Napalibotan kini sa hawan nga dapit nga 135 ka metro kuwadrado.

¹⁸ Sa gawas sa siyudad adunay uma nga adunay gitaw-on nga 5 ka kilometro paingon sa sidlakan ug 5 ka kilometro usab paingon sa kasadpan. Anaa kini sa utlanan sa balaang yuta. Ang mga abot niini nga yuta alang sa pagkaon sa mga nagtrabaho sa siyudad.

¹⁹ Si bisan kinsa nga nagtrabaho sa siyudad gikan sa nagkalain-lain nga tribo sa Israel mahimo nga makauma niini nga yutaa.

²⁰ Busa ang tibuok yuta nga inyong ihatag sa GINOO isip pinasahi nga halad, apil na ang balaan nga yuta ug ang siyudad, 13 ka kilometro kuwadrado.

²¹⁻²² Ang nahibilin nga mga yuta, sa sidlakan ug sa kasadpan sa balaang yuta ug sa siyudad, iya sa pangulo. Kini nga mga yutaa adunay gilapdon nga 13 ka kilometro ug nakaabot kini hangtod sa utlanan sa Israel sa sidlakan ug sa kasadpan. Busa sa taliwala niini nga mga yutaa mao ang akong balaang yuta, ang Templo, ang yuta sa mga kaliwat ni Levi, ug ang siyudad. Kini nga mga yuta nga alang sa pangulo anaa sa taliwala sa yuta nga alang sa tribo ni juda ug sa yuta nga alang sa tribo ni Benjamin.

²³ Mao kini ang mga yuta nga maangkon sa nahibilin nga mga tribo:

Ang yuta sa tribo ni Benjamin anaa sa habagatang bahin sa yuta sa pangulo, ug ang gilapdon niini gikan sa sidlakan hangtod sa kasadpan sa Israel.

²⁴ Ang yuta sa tribo ni Simeon anaa sa habagatang bahin sa yuta sa tribo ni Benjamin, ug ang gilapdon niini gikan usab sa sidlakan hangtod sa kasadpan sa Israel.

²⁵⁻²⁷ Ang mosunod pang mga yuta mao ang iya sa mga tribo ni Isacar, ni Zabulon, ug ni Gad, nga ang mga gilapdon gikan usab sa sidlakan hangtod sa kasadpan sa Israel.

²⁸ Ang habagatan nga utlanan sa tribo ni Gad magsubay sa Tamar paingon sa mga tuboran sa Meriba Kadesh* lahos sa lugut hangtod sa Dagat sa Mediteraneo.†

²⁹ Mao kini ang mga yuta nga dawaton sa mga tribo sa Israel isip ilang panulondon. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

Ang mga Pultahan sa Siyudad sa Jerusalem

³⁰⁻³⁴ Ang upat ka paril nga naglibot sa siyudad sa Jerusalem adunay tagtulo ka pultahan. Ang mga pultahan sa amihan nga paril pagatawgon nga Ruben, juda, ug Levi. Ang mga pultahan sa sidlakan nga paril pagatawgon nga Jose, Benjamin, ug Dan. Ang mga pultahan sa habagatan nga paril pagatawgon nga Simeon, Isacar, ug Zabulon. Ug ang mga pultahan sa kasadpan nga paril pagatawgon nga Gad, Aser, ug Neftali.

* **48:28** Meriba Kadesh: o Meriba sa Kadesh.

† **48:28** Dagat sa Mediteraneo: sa Hebreo, *Dakong Dagat*.

Ang matag paril adunay gitag-on nga 2 ka kilometro,

³⁵ busa ang tibuok nga gitag-on sa paril 9 ka kilometro.

Ug gikan nianang panahona ang siyudad pagatawgon ug, “Ang GINOO Anaa Dinha!”

Ang Libro ni Daniel

Ang Pagtuon ni Daniel sa Babilonia

¹ Sa ikatulo nga tuig sa paghari ni Jehoyakim sa Juda, gisulong ni Nebucadnezar nga hari sa Babilonia ug sa iyang mga sundalo ang Jerusalem.

² Gibihag niya si Haring Jehoyakim sumala sa kabubut-on sa Ginoo. Gipanguha usab niya ang ubang mga butang sa Templo sa Dios ug gidala sa Babilonia*. Unya gibutang niya kini sa butanganan sa mga bahandi didto sa templo sa iyang dios.

³ Unya, gisugo ni Nebucadnezar si Ashpenaz nga pangulo sa iyang mga opisyal nga magpili ug pipila ka mga batan-on gikan sa mga bihag nga Israelinhon nga naggikan sa harianon ug dungganong mga pamilya.

⁴ Kinahanglan gayod nga mga guwapo sila, himsog, maalam, adunay abilidad, hait ug salabotan, aron takos sila nga moalagad sa hari. Gisugo usab niya si Ashpenaz nga tudloan sila sa pinulongan ug balasahon sa mga taga-Babilonia†.

⁵ Nagsugo pa gayod ang hari nga hatagan sila matag adlaw sa samang pagkaon ug ilimnon nga ginakaon ug ginainom sa hari. Human sa tulo ka tuig nga pagbansay, mangalagad na sila kaniya.

⁶ Uban sa mga napili mao sila si Daniel, Hanania, Mishael, ug Azaria nga pulos naggikan sa tribo ni Juda.

⁷ Gihatagan sila ni Ashpenaz ug bag-ong mga ngalan. Si Daniel ginganlag Belteshazar, si Hanania ginganlag Shadrach, si Mishael ginganlag Meshach, ug si Azaria ginganlag Abednego.

⁸ Apan hugot nga nagdesisyon si Daniel nga dili niya hugawan‡ ang iyang kaugalingon pinaagi sa pagkaon o ilimnon sa hari. Busa mihangyo siya kang Ashpenaz nga dili lang siya pakan-on o paimnon sa gipahatag kaniya sa hari.

⁹ Pagbuot sa Dios nga maluoy ug mohatag ug pabor si Ashpenaz kang Daniel.

¹⁰ Apan miingon si Ashpenaz kaniya, “Nahadlok ako sa hari. Siya ang nagbuot kon unsay inyong kan-on ug imnon, ug kon makita niya nga dili maayo ang inyong panglawas kompara sa uban nga mga batan-on basin ug ipapatay niya ako.”

¹¹ Busa miingon si Daniel sa tinugyanan ni Ashpenaz nga tig-atiman kanila,

¹² “Sulayi nga utan ug tubig lang ang inyong ipakaon ug ipainom kanamo sulod sa napulo ka adlaw.

¹³ Unya ikompara kami sa uban nga mga batan-on nga nagkaon sa pagkaon sa hari. Basi sa imo unyang makita nga resulta, ikaw na ang mahibalang modesisyon kon unsa ang imong gustong buhaton kanamo.”

¹⁴ Misugot ang tinugyanan ug gisulayan sila sulod sa napulo ka adlaw.

¹⁵ Human sa napulo ka adlaw, nakita nga mas maayo ug himsog ang ilang panglawas kon ikompara sa mga batan-on nga nangaon sa pagkaon sa hari.

* **1:2 Babilonia:** sa Hebreo, *Shinar*. Mao kini ang usa pa ka ngalan sa Babilonia. † **1:4 taga-Babilonia:** sa Hebreo, *Kaldeanhon*. Mao kini usahay ang itawag sa mga taga-Babilonia. ‡ **1:8 hugawan:** adunay mga pagkaon sa hari nga gidili sa mga Judio sumala sa ilang panulondon.

¹⁶ Busa wala na sila hatagi sa tinugyanan sa pagkaon ug ilimnon nga gipahatag sa hari kanila. Utan na lang ang gipakaon kanila.

¹⁷ Gihatagan sa Dios kining upat ka mga batan-on ug kaalam ug pagsabot labi na gayod sa nagkalain-lain nga mga balasahon ug mga pagtulon-an. Ug dugang niini, gihatagan pa gayod niya si Daniel ug kaalam sa paghubad sa mga panan-awon ug mga damgo.

¹⁸ Pagkahuman sa tulo ka tuig nga pagbansay kanila sumala sa giingon sa Haring Nebucadnezar, gidala sila ni Ashpenaz ngadto kaniya.

¹⁹ Nakigsulti ang hari kanila, ug nakita sa hari nga sa tanang mga batan-on walay sama kang Daniel, Hanania, Mishael, ug Azaria. Busa sila ang gipili nga mag-alagad kaniya.

²⁰ Ug sa mga pangutana nga nagkinahanglan ug kaalam ug pagsabot, nakita sa hari nga mas maalamon sila ug napulo ka pilo kay sa mga madyikero o espiritista sa tibuok niya nga gingharian.

²¹ Nagpadayon sa pag-alagad si Daniel kang Nebucadnezar hangtod sa unang tuig sa paghari ni Cyrus^S.

2

Ang Damgo ni Nebucadnezar

¹ Sa ikaduhang tuig sa paghari ni Nebucadnezar, kadaghan siya nagdamgo. Gisamok gayod siya niini nga mga damgo, busa dili siya makatulog.

² Gipatawag niya ang iyang mga madyikero, mga espiritista, mga mamarang, ug mga manalagna,* aron isaysay ang iyang mga damgo. Busa miadto sila sa hari

³ ug miingon ang hari kanila, “Adunay damgo ako nga nakapasamok gayod kanako, busa gipatawag ko kamo kay gusto kong mahibaloan kon unsay kahulogan niadtong damgo.”

⁴ Mitubag ang mga manalagna sa hari sa pinulongang Aramico,[†] “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari! Sultihi kami nga imong mga alagad sa imong damgo, ug hubaron namo kanimong kahulogan niini.”

⁵ Apan miingon ang hari kanila, “Nakahukom ako nga kon dili ninyo ikasaysay kanako kon unsay akong gidamgo ug mahubad ang kahulogan niini, ipatadtad ko kamo ug ipaguba ang inyong mga balay.

⁶ Apan kon masaysay ninyo ang akong damgo ug mahubad ang kahulogan niini, gantihan ko kamo ug pasidunggan. Sige, isaysay na ninyo ang damgo ug hubara ang kahulogan niini.”

⁷ Miingon sila pag-usab sa hari, “Mahal nga Hari, isulti nalang kanamo ang imong damgo aron hubaron namo kanimong kahulogan niini.”

⁸ Miingon ang hari, “Nahibalo ako nga gituyo ninyo ang paglangan-langan kay nasayod kamo nga tumanon ko gayod ang akong giingon kaninyo,

⁹ nga kon dili gani ninyo masaysay ug mahubad ang akong damgo silotan ko kamo. Nagkauyon kamo nga mamakak kanako kay naghuna-huna kamo nga mausab ang sitwasyon. Karon, isaysay na ninyo ang akong gidamgo aron motuo ako nga makahimo gayod kamo sa paghubad sa kahulogan niini.”

¹⁰ Mitubag sila sa hari, “Wala pa gayoy tawo sa tibuok kalibotan nga makahimo nianang imong gipangayo, mahal nga hari. Ug wala pa usay hari,

^S **1:21** Cyrus: hari sa Persia nga miilog sa Babilonia. * **2:2** manalagna: sa literal, *Kaldeanhon*.

[†] **2:4** Gikan niini nga bersikulo hangtod sa katapusan sa kapitulo 7 ang gigamit nga pinulongan sa pagsulat mao ang Aramico.

bisan unsa pa siya kagamhanan, nga nagsugo sa mga madyikero, espiritista, o manalagna sa paghimo ug sama niana.

¹¹ Lisod kaayo kanang imong gipangayo, Mahal nga Hari. Ang mga dios lang gayod ang makahimo niana, apan wala sila magpuyo uban sa mga tawo.”

¹² Tungod sa ilang tubag, napungot pag-ayo ang hari ug nimando nga pamatyon ang tanang maalamon[‡] nga mga tawo sa Babilonia.

¹³ Sa dihang gipakanaog ang mando nga ang mga maalamon pamatyon, gipangita si Daniel ug ang iyang mga kauban aron patyon usab.

¹⁴ Unya, miduol si Daniel kang Arioc nga kapitan sa mga tigbalantay sa hari. Kini si Arioc mao ang gisugo sa hari sa pagpatay sa maalamon nga mga tawo sa Babilonia.

¹⁵ Matinahoron nga nangutana si Daniel kaniya kon unsa ang hinungdan niining mabug-at nga mando sa hari. Busa gisuginlan siya ni Arioc sa nahitabo.

¹⁶ Miadto dayon si Daniel sa hari ug mihangyo nga hatagan siya ug panahon aron mahubad niya ang kahulogan sa damgo niini.

¹⁷ Misugot ang hari, busa mipauli si Daniel ug gisultihan niya ang iyang mga kauban nga sila si Hanania, Mishael, ug Azaria sa nahitabo.

¹⁸ Giingnan sila ni Daniel nga mag-ampo aron kaloy-an sila sa Dios sa langit[§] nga mahibaloan nila ang kahulogan sa damgo sa hari, aron dili sila mamatay uban sa maalamon nga mga tawo sa Babilonia.

¹⁹ Nianang gabhiona, gipadayag sa Dios kang Daniel ang damgo sa hari ug ang kahulogan niini pinaagi sa panan-awon. Unya gidayeg ni Daniel ang Dios sa langit.

²⁰ Miingon siya,
“Dalaygon ang ngalan sa Dios hangtod sa kahangtoran;
anaa kaniya ang kaalam ug gahom.

²¹ Siya ang nagbuot sa dagan sa panahon.

Siya ang nagpapahawa sa mga hari
ug siya usab ang nagbuot kon kinsa ang maghari.
Siya ang naghatag ug kaalam sa mga maalamon.

²² Ginapadayag niya ang laglom ug tinago nga mga butang.
Nahibalo siya kon unsay anaa sa kangitngit,
kay anaa kaniya ang kahayag.

²³ Busa dayegon ka nako ug pasalamatan,
O Dios sa akong mga katigulangan.

Ikaw ang naghatag kanako sa kaalam ug kusog.
Imong gihatag ang among gipangayo kanimo
pinaagi sa pagpadayag kanamo sa buot masayran sa hari.”

Gihubad ni Daniel ang Damgo sa Hari

²⁴ Unya mibalik si Daniel kang Arioc nga mao ang gisugo sa hari sa pagpatay sa mga maalamon nga tawo sa Babilonia. Miingon si Daniel kaniya, “Ayaw patya ang maalamon nga mga tawo sa Babilonia. Dad-a ako didto sa hari kay hubaron ko ang iyang damgo.”

²⁵ Busa diha-diha dayon gidala ni Arioc si Daniel ngadto sa hari. Miingon si Arioc, “Mahal nga Hari, aduna akoy nakita nga bihag nga gikan sa Juda nga makasaysay ug makahubad sa imong damgo.”

[‡] **2:12** *maalamon*: ang mga tawo nga gihisgotan sa bersikulo 2. **§** **2:18** *Dios sa langit*: o Dios nga anaa sa langit; o Dios nga naghimo sa langit; o Dios nga labaw sa tanan. Mao usab sa bersikulo 19, 28, 37, 44.

²⁶ Gipangutana sa hari si Daniel nga gitawag usab ug Belteshazar, “Masaysay mo ba kon unsa ang akong damgo ug ang kahulogan niini?”

²⁷ Mitubag si Daniel, “Mahal nga Hari, walay bisan kinsang maalamon, espiritista, madyikero, o manalagna nga makahubad sa imong damgo.

²⁸ Apan adunay Dios sa langit nga nagpadayag sa mga tinago. Pinaagi sa imong damgo, Mahal nga Hari, gipahibalo sa Dios kanimo kon unsa ang mahitabo sa umaabot. Karon, isaysay ko kanimo ang mga panan-awon nga nakita mo sa imong damgo.

²⁹ “Ang imong damgo, Mahal nga Hari, bahin sa mahitabo sa umaabot ug gipahibalo kana kanimo sa Dios nga nagpadayag sa mga tinago.

³⁰ Ang imong damgo gipadayag kanako sa Dios, dili tungod kay mas maalam ako kaysa uban nga mga tawo, kondili aron masaysay ko kanimo ug imong masabtan kon unsa ang kahulogan sa mga butang nga anaa sa imong huna-huna.

³¹ “Sa imong damgo, aduna kay nakita nga usa ka dakong estatuwa nga labihan kasulaw. Nagtindog kini diha sa imong atubangan ug makalilisang ang hitsura niini.

³² Ang ulo niini puro bulawan, ang iyang dughan ug mga kamot plata, ug ang iyang tiyan ug mga paa bronsi.

³³ Ang iyang mga batiis puthaw ug ang iyang mga tiil adunay bahin nga puthaw ug aduna usab bahin nga yutang kolonon.

³⁴ Samtang nagtan-aw ka sa estatuwa, adunay usa ka bato nga natipak,* apan dili tawo ang nagtipak niini. Naigo ang mga tiil sa estatuwa, ug nadugmok kini.

³⁵ Diha-diha nangagupok ang estatuwa nga puthaw, yutang kolonon, bronsi, plata, ug bulawan. Nahisama kini sa tahop sa giokanan ug gipalid sa hangin. Wala gayoy nahibilin niini. Apan ang bato nga nakadugmok sa tiil sa estatuwa nahimong dako nga bukid ug milukop sa tibuok kalibotan.

³⁶ “Mao kadto ang imong damgo, ug mao kini ang kahulogan niini:

³⁷ Mahal nga Hari, ikaw ang hari sa mga hari. Gihimo ka sa Dios sa langit nga hari, ug gihatagan sa gahom, kusog, ug kadungganan.

³⁸ Gitugyan niya kanimo ang mga tawo, mga mananap, ug mga langgam, sa bisan asa nga dapit. Ikaw mao ang nagsimbolo niadtong ulo nga bulawan sa estatuwa.

³⁹ “Human sa imong paghari adunay motungha nga laing gingharian nga huyang kaysa imong gingharian. Ang sunod niini mao ang ikatulo nga gingharian nga gisimbolohan sa bronsi nga bahin sa estatuwa, ug modumala kini sa tibuok kalibotan.

⁴⁰ Ang ikaupat nga gingharian sama kalig-on sa puthaw. Kay sama nga ang puthaw makadugmok sa tanan, kini nga gingharian modugmok usab sa uban nga gingharian.

⁴¹ Sumala sa imong nakita, puthaw ug yutang kolonon ang mga tiil sa estatuwa. Kini nagkahulogan nga ang gingharian mabahin. Apan aduna kini kalig-on, sama sa imong nakita nga gisagol ang puthaw ug ang yutang kolonon.

⁴² Ang puthaw ug yutang kolonon nga mga tudlo sa tiil nagkahulogan nga adunay parte niini nga gingharian nga lig-on ug adunay parte nga dali rang mapukan.

⁴³ Ang panagsagol sa puthaw ug yutang kolonon nagkahulogan usab nga maghiusa ang mga pangulo niini nga gingharian pinaagi sa pagminyoy sa

* **2:34** bato nga natipak: tan-awa ang bersikulo 4.

ilang mga kaanakan. Apan dili magdugay ang ilang panaghiusa, sama nga ang puthaw ug yutang kolonon dili gayod mahimong isagol.

⁴⁴ “Sa panahon niining mga hari, ang Dios sa langit mopatukod ug usa ka gingharian nga dili gayod mapukan bisan kanus-a. Dili gayod kini mapildi o madumalahan sa uban. Laglagon hinuon niini ang tanang mga gingharian ug magpabilin kini sa walay kataposan.

⁴⁵ Mao kini ang kahulogan sa nakita nimong bato nga natipak gikan sa bukid nga dili tawo ang nagtipak, ug midugmok sa estatuwa nga puthaw, bronsi, yutang kolonon, plata, ug bulawan.

“Mahal nga Hari, nagpadayag ang gamhanan nga Dios kanimo kon unsa ang mahitabo sa umaabot. Mao kadto ang imong damgo ug ang iyang kahulogan. Tinuod gayod ang tanan kong gisulti.”

⁴⁶ Unya miluhod si Haring Nebucadnezar sa pagpasidungog kang Daniel. Pagkahuman, nagmando siya nga maghalad ug magsunog ug insenso alang kang Daniel.

⁴⁷ Miingon siya kang Daniel, “Tinuod gayod nga ang imong Dios mao ang labing gamhanan sa tanang dios, Ginoo sa mga hari, ug tigpadayag sa mga tinago, tungod kay nakahimo ka man sa pagpadayag niini nga tinago.”

⁴⁸ Unya gipasidunggan pag-ayo sa hari si Daniel ug gihatagan ug daghang matahom nga mga gasa. Gihimo niya kini nga tigdumala sa tibuok nga probinsya sa Babilonia ug pangulo sa tanang maalamon sa Babilonia.

⁴⁹ Gihangyo ni Daniel ang hari nga himuon sila si Shadrach, Meshach, ug Abednego nga iyang katabang sa pagdumala sa probinsya sa Babilonia. Ug misugot ang hari. Unya didto nagpuyo si Daniel sa palasyo sa hari.

3

Nagmando si Nebucadnezar nga Simbahon ang Estatuwa

¹ Unya nagpahimo si Haring Nebucadnezar ug estatuwa nga bulawan.* Ang gitas-on niini 90 ka piye ug ang gilapdon siyam ka piye. Gipahimutang niya kini didto sa patag sa Dura, sa probinsya sa Babilonia.

²⁻³ Pagkahuman, gipatawag ni Haring Nebucadnezar ang mga gobernador, mga mayor, mga tinugyanan, mga magtatambag, mga tresurero, mga maghuhukom, mga tigdumala, ug ang uban pang mga opisyal sa mga probinsya aron motambong sa pagdedikar sa estatuwa. Sa dihang didto na sila nagtindog atubangan sa estatuwa,

⁴ misinggit ang tigbalita, “Kamong mga katawhan sa nagkalain-lain nasod, tribo, ug pinulongan,

⁵ pangluhod kamo ug simbaha ninyo ang estatuwa nga bulawan nga gipatindog ni Haring Nebucadnezar inigkadungog ninyo sa tingog sa budyong, plawta, kudyapi, harpa, ug uban pang mga instrumento.

⁶ Si bisan kinsa nga dili mosimba ilabay diha-diha sa nagdilaab nga hudno.”

⁷ Busa pagkadungog nila sa tingog sa mga instrumento miluhod dayon sila ug misimba sa estatuwa.

⁸ Niadtong panahona, adunay mga taga-Babilonia† nga miduol sa hari ug miakusar sa mga Judio.

⁹ Miingon sila kang Haring Nebucadnezar, “Hinaut pa nga motaas pa ang imong kinabuhi, Halangdon nga Hari!

* **3:1** *estatuwa nga bulawan*: ang buot ipasabot, *estatuwa nga gihaklapan ug bulawan*. † **3:8** *taga-Babilonia*: o manalagna. Sa literal, *Kaldeanhon*.

¹⁰ Dili ba nagmando ka man nga ang tanan nga makadungog sa tingog sa mga instrumento moluhod ug mosimba sa estatuwa nga bulawan,

¹¹ ug ang dili moluhod ug mosimba ilabay sa nagdilaab nga hudno?

¹² Angay kang masayod nga wala motuman sa imong sugo ang mga Judio nga imong gipadumala sa probinsya sa Babilonia nga sila si Shadrach, Meshach, ug Abednego. Wala sila moalagad sa imong mga dios, ug wala sila mosimba sa estatuwa nga bulawan nga imong gipatindog.”

¹³ Pagkadungog niadto sa hari labihan gayod ang iyang kasuko. Gipatawag dayon niya sila si Shadrach, Meshach, ug Abednego.

¹⁴ Pag-abot nila gipangutana sila sa hari, “Tinuod ba nga wala kamo moalagad sa akong mga dios o mosimba sa estatuwa nga bulawan nga akong gipatindog?

¹⁵ Karon, pangandam kamo sa pagsimba sa estatuwa inigkadungog ninyo sa tingog sa mga instrumento. Kay kon dili, diha-diha ilabay kamo sa nagdilaab nga hudno. Tan-awon ta kon aduna bay dios nga makaluwas kaninyo.”

¹⁶ Mitubag ang tulo, “Mahal nga Hari, dili na kami kinahanglang mangatarungan pa kanimo bahin niana.

¹⁷ Kon mao man gayod kana ang mahitabo, luwason kami sa Dios nga among gialagaran gikan nianang nagdilaab nga hudno, ug gikan sa imong mga kamot.

¹⁸ Apan kon dili niya kami luwason, dili gihapon kami moalagad sa imong mga dios o mosimba sa estatuwa nga bulawan nga imong gipatindog.”

¹⁹ Tungod sa ilang tubag misamot ang kasuko sa hari kanila, ug makita kini sa iyang dagway. Busa nimando siya nga dugangan ug pito ka pilo ang kainit sa hudno.

²⁰ Unya gisugo niya ang iyang kinakusgan nga mga sundalo nga gapuson sila si Shadrach, Meshach, ug Abednego ug ilabay ngadto sa nagdilaab nga hudno.

²¹ Busa gigapos sila ug gilabay didto sa hudno nga nagsul-ob sa ilang mga turban ug kompleto nga mga bisti.

²² Tungod sa sugo sa hari nga painiton pag-ayo ang hudno, bisan ang mga sundalo nga naglabay kanila nangamatay tungod sa hilabihan nga kainit.

²³ Ug silang tulo nga ginapos nahagsa didto sa nagdilaab nga hudno.

²⁴ Samtang nagtan-aw si Haring Nebucadnezar kalit nga nakatindog siya sa dakong katingala. Nangutana siya sa iyang mga opisyal, “Dili ba tulo man ka tawong ginapos ang atong gilabay sa kalayo?”

Mitubag sila, “Oo, Mahal nga Hari.”

²⁵ Miingon ang hari, “Tan-awa ninyo! Upat ang nakita ko nga naglakaw-lakaw sa kalayo. Dili na sila ginapos ug wala sila maunsa. Ang usa kanila murag anghel.”[‡]

²⁶ Busa, miduol si Nebucadnezar sa pultahan sa nagdilaab nga hudno ug gitawag niya sila, “Shadrach, Meshach, ug Abednego, nga mga alagad sa Labing Halangdong Dios, gawas kamo diha! Anhi kamo dinhi!” Ug migawas silang tulo.

²⁷ Unya gitapokan sila sa mga gobernador, mga mayor, mga tinugyanan, ug sa ubang mga opisyal sa hari, ug nakita nila nga wala sila maunsa sa kalayo. Ang ilang buhok o bisti wala gayod masunog, ug bisan na lang baho sa aso wala gayod kanila.

[‡] 3:25 anghel: sa literal, anak sa (mga) dios. Tan-awa ang bersikulo 28.

²⁸ Tungod niadto miingon ang hari, “Dalaygon ang Dios nila ni Shadrach, Meshach, ug Abednego. Gipadala niya ang iyang anghel aron luwason ang iyang mga alagad nga misalig kaniya. Wala sila mosunod sa akong sugo nga mosimba sa estatuwa, ug mas gipalabi pa nila nga ilabay sila sa kalayo kaysa mosimba sa bisan unsang dios gawas sa ilang Dios.

²⁹ Busa nagmando ako nga si bisan kinsa nga tawo sa bisan unsa nga nasod, tribo, o pinulongan nga mosulti ug daotan batok sa Dios nila ni Shadrach, Meshach, ug Abednego, tadtaron ug gub-on ang ilang mga balay. Kay wala nay laing dios nga makaluwas sama niini.”

³⁰ Ug gihatagan sa hari sila si Shadrach, Meshach, ug Abednego ug mas taas pa nga katungdanan sa probinsya sa Babilonia.

4

Ang Ikaduha nga Damgo ni Nebucadnezar bahin sa Kahoy

¹ Nagpadala si Haring Nebucadnezar niining mosunod nga pahibalo ngadto sa tanang katawhan sa nagkalain-laing nasod, tribo, ug pinulongan sa kalibotan.

Hinaut nga magmauswagon pa gayod kamo.

² Gikalipay ko ang pagsugilon kaninyo sa mga milagro ug katingalahang mga butang nga gihimo kanako sa Labing Halangdong Dios.

³ Katingalahan gayod ug labihan kagamhanan ang iyang mga milagro!

Ang iyang paghari walay kataposan.

⁴ Maayo ang akong kahintang dinhi sa palasyo, ug mauswagon ang akong kinabuhi.

⁵ Apan aduna akoy damgo ug mga panan-awon nga nakapahadlok ug nakapahasol kanako.

⁶ Busa nimando ako nga dad-on dinhi kanako ang tanang mga maalamon sa Babilonia aron hubaron nila ang kahulogan sa akong damgo.

⁷ Pag-abot sa mga madyikero, espiritista, manalagna,* ug tighimalad, gisuginlan ko sila sa akong damgo, apan dili sila makahubad sa kahulogan niini.

⁸ Sa kaulahian, mianhi si Daniel kanako. (Ginganlan siyag Belteshazar nga mao ang ngalan sa akong dios. Ug anaa kaniya ang espiritu sa balaan nga mga dios.†) Gisuginlan ko siya sa akong damgo.

⁹ Miingon ako, “Belteshazar, pangulo sa mga madyikero, nasayod ako nga ang espiritu sa mga dios anaa kanimo, ug sayon ra kanimo ang paghubad sa kahulogan sa mga tinago. Isaysay kanako kon unsa ang kahulogan sa mga panan-awon nga akong nakita sa akong damgo.

¹⁰ Mao kini ang akong mga panan-awon samtang natulog ako: Nakita ko ang usa ka taas kaayo nga kahoy sa taliwala sa kalibotan.

¹¹ Mitaas ug milig-on pa gayod kini hangtod nga miabot ang tumoy niini sa langit ug makita na kini sa tanang bahin sa kalibotan.

¹² Matahom ang iyang mga dahon ug daghan ang iyang mga bunga nga igo makapakaon sa tanan. Mipasilong ang mga mananap sa landong niini ug nagsalag ang mga langgam sa iyang mga sanga. Didto mikuha ang tanang mga binuhat sa ilang pagkaon.

¹³ “Unya nakita ko usab ang usa ka anghel‡ nga nanaog gikan sa langit.

* **4:7** manalagna: sa literal, *Kaldeanhon*. † **4:8** mga dios: o dios; mahimo usab nga, *Dios*. ‡ **4:13** anghel: sa literal, *balaan nga magbalantay*.

¹⁴ Misinggit siya, ‘Putla ninyo ang kahoy ug ang mga sanga niini. Kuhaa ang iyang mga dahon ug ilabay ang iyang mga bunga. Aboga usab ninyo ang mga mananap nga nagpasilong niini ug ang mga langgam nga gasalag sa iyang mga sanga.

¹⁵ Apan ibilin lang ang iyang tuod ug gamot nga hiniktan ug puthaw ug bronsi, taliwala sa mga sagbot diha sa yuta.’

“Pasagdi kini nga mabasa sa yamog uban sa mga mananap.

¹⁶ Sulod sa pito ka tuig ilisdan ang iyang tawhanon nga panghuna-huna sa panghuna-huna sa usa ka mananap.

¹⁷ “Mao kini ang hukom nga gipamantala sa mga anghel aron mahibalalan sa tanan nga ang Labing Halangdon nga Dios nagpahom sa mga gingharian sa mga tawo. Ug mahimo niya kining ihatag kang bisan kinsa nga iyang magustohan, bisan pa sa pinakaubos nga tawo.

¹⁸ “Mao kadto ang akong damgo. Busa ako, si Haring Nebucadnezar, miingon kang Belteshazar, ‘Suginli ako sa kahulogan niini kay wala gayoy bisan usa sa mga maalamon sa akong gingharian nga makahubad kanako sa kahulogan niini. Apan makahubad ka niini kay ang espiritu sa balaan nga mga dios anaa kanimo.’”

Gihubad ni Daniel ang Kahulogan sa Damgo

¹⁹ Pagkadungog ni Daniel (nga gitawag usab ug Belteshazar) niini, nahilom siya sa makadiyot kay nalisang siya ug nabalaka sa gisulti sa hari bahin sa iyang damgo. Busa miingon ang hari kaniya, “Belteshazar, ayaw kalisang sa akong damgo ug sa kahulogan niini.”

Mitubag si Belteshazar, “Mahal nga Hari, maayo unta kon ang imong damgo ug ang kahulogan niini mahitabo ngadto sa imong mga kaaway ug dili kanimo.

²⁰ Ang kahoy nga imong nakita nga mitaas ug milig-on hangtod nga misangko sa langit ug nakita sa tanang bahin sa kalibotan,

²¹ nga adunay matahom nga mga dahon ug daghag mga bunga nga igo makapakaon sa tanan, ug diin mipasilong ang mga mananap ug sa mga sanga niini nagsalag ang mga langgam,

²² mao ikaw, Mahal nga Hari. Kay nahimo kang gamhanan hangtod nga ang imong pagkagamhanan misangko sa langit,^S ug nasakop sa imong paghari ang tanang bahin sa kalibotan.

²³ “Nakita mo usab, Mahal nga Hari, ang usa ka anghel nga nanaog gikan sa langit ug miingon, ‘Putla ninyo ang kahoy apan pasagdi lang ninyo ang tuod ug gamot nga hiniktan ug puthaw ug bronsi, taliwala sa mga sagbot diha sa yuta. Pasagdi siya nga mabasa sa yamog ug mokaon uban sa ihalas nga mga mananap sulod sa pito ka tuig.’

²⁴ “Mahal nga Hari, mao kini ang buot ipasabot niadto nga panan-awon nga pagbuot sa Labing Halangdon nga Dios nga mahitabo kini kanimo:

²⁵ Abugon ka gikan sa katilingban ug magpuyo ka uban sa ihalas nga mga mananap. Magsabsab ka ug sagbot sama sa baka ug mabasa ka sa yamog. Molabay ang pito ka tuig ayha ka moila nga ang Labing Halangdon nga Dios ang nagpahom sa mga gingharian sa mga tawo ug iya kining ihatag sa gusto niyang hatagan.

²⁶ Bahin usab niadtong giingon sa anghel nga pasagdan lang ang tuod, ang buot ipasabot niadto mao nga mahibalik kanimo ang imong gingharian sa higayon nga moila ka nga ang Dios mao gayod ang naghari sa tanan.

^S **4:22** ang imong pagkagamhanan misangko sa langit: tingali ang buot ipasabot, gusto ni Nebucadnezar nga labwan ang Dios.

²⁷ Busa, Mahal nga Hari, hinaut nga imong dawaton ang akong tambag kanimo: Undangi ang imong pagpakasala. Buhata ang matarong ug kaloy-i ang mga dinaog-daog. Kon imo kanang himuon basin pa kon magpadayon ang imong pagkamauswagon.”

²⁸ Kining tanan nahitabo sa kinabuhi ni Haring Nebucadnezar.

²⁹ Kay paglabay sa usa ka tuig gikan sa pagsaysay ni Daniel sa kahulogan sa damgo, mao kini ang nahitabo:

Samtang naglakaw-lakaw si Haring Nebucadnezar sa atop sa iyang palasyo sa Babilonia

³⁰ miingon siya, “Dili ba ni ang Babilonia nga akong gitukod pinaagi sa akong kaugalingong kusog ug alang sa akong kadungganan?”

³¹ Wala pa gani siya makahuman niini ug sulti, adunay tingog gikan sa langit nga miingon, “Haring Nebucadnezar, pamatia kini: Karon gikuha na gikan kanimo ang katungod ingon nga hari.

³² Abugon ka gikan sa katilingban sa mga katawhan ug magpuyo ka uban sa ihalas nga mga mananap. Magsabsab ka ug sagbot sama sa baka. Molabay ang pito ka tuig ayha ka moila nga ang Labing Halangdon nga Dios ang naggahom sa mga gingharian sa mga tawo ug ihatag niya kini sa iyang gustong hatagan.”

³³ Diha-diha nahitabo kini kang Nebucadnezar. Giabog siya gikan sa katilingban ug misabsab ug sagbot sama sa baka. Nabasa ang iyang lawas sa yamog, ug mitaas ang iyang mga balhibo sama sa balhibo sa agila ug ang iyang mga kuko sama sa kuko sa langgam.

Gipasidunggan ni Haring Nebucadnezar ang Dios

³⁴ Human sa pito ka tuig, ako, si Nebucadnezar, midangop sa Dios,* ug mibalik ang akong maayong panghuna-huna. Busa gidayeg ko ug gipasidunggan ang Labing Halangdon nga Dios nga buhi sa walay kataposan.

Ang iyang paghari walay kataposan;
ang iyang gingharian molungtad
sa tanang kaliwatan.

³⁵ Ubos ra kaayo ang mga tawo
sa kalibotan kompara kaniya.

Buhaton niya ang iyang gusto
ngadto sa mga anghel sa langit
ug sa mga tawo sa yuta.

Walay makapugong kaniya o makapangutana
kon nganong gibuhat niya kini.

³⁶ Dungan sa paghibalik sa akong maayong panghuna-huna mibalik usab ang akong dungog ug pagkahalangdon ingon nga hari. Mibalik ang akong mga opisyal ug mga magtatambag, ug nahimo akong mas gamhanan kaysa sa una.

³⁷ Busa karon akong dayegon ug pasidunggan ang Hari sa langit, tungod kay husto ug matarong ang tanan niyang binuhatan ug ginapaubos niya si bisan kinsa nga nagpasigarbo.

5

Nagkombira si Belshazar

¹⁻³ Sa dihang si Belshazar na ang hari sa Babilonia, naghimo siya ug dakong kombira alang sa iyang 1,000 ka dungganon nga mga tawo ug nakig-inom

* **4:34** midangop sa Dios: sa literal, mihangad ako sa langit.

siya kanila. Samtang nag-inom sila, nimando si Belshazar nga kuhaon ang bulawan ug plata nga mga imnanan nga nakuha sa iyang amahan* nga si Nebucadnezzar sa Templo sa Dios sa Jerusalem, aron maoy paimnan sa iyang mga dungganon nga bisita, sa iyang mga asawa, ug sa iyang mga asawa nga sulugon. Busa gidala kini ngadto kaniya ug giimnan nila kini.

⁴ Samtang nag-inom sila, gidayeg nila ang mga dios nga hinimo sa bulawan, plata, bronsi, puthaw, kahoy ug bato.

⁵ Diha-diha, adunay mitunga nga kamot sa tawo ug misulat sa dingding duol sa suga sa palasyo, ug nakita kini sa hari.

⁶ Nangurog ug nangluspap ang hari sa tumang kahadlok.

⁷ Busa misinggit siya nga tawgon ang mga maalamon nga tawo sa Babilonia, mga astrologo, ug mga espiritista.

Pag-abot nila, miingon ang hari, “Kon kinsa ang makabasa nianang nasulat sa dingding ug makahubad sa kahulogan niini, pasul-oban ko ug harianong bisti ug pakuwintasan ug bulawan, ug himuon ko siyang ikatulong labing labaw nga opisyal sa akong gingharian.”

⁸ Miduol ang mga maalamon aron sa pagbasa niadtong nasulat sa dingding. Apan dili sila makabasa niini o makahubad ngadto sa hari sa kahulogan niini.

⁹ Nalisang pag-ayo si Haring Belshazar ug misamot ang iyang pagpangluspap. Naglibog usab ang iyang mga opisyal.

¹⁰ Pagkadungog sa rayna† sa ilang gipanagsultihan, miadto siya sa dapit nga gikombirahan ug miingon, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari! Ayaw kahadlok o kabalaka,

¹¹ kay adunay usa ka tawo diha sa imong gingharian diin anaa kaniya ang espiritu sa balaan nga mga dios.‡ Sa panahon ni Haring Nebucadnezzar nga imong amahan, nagpakita kining tawhana sa iyang kaalam nga sama sa kaalam sa mga dios. Gihimo siya sa imong amahan nga pangulo sa mga madyikero, mga espiritista, mga maalamon nga tawo sa Babilonia, ug mga astrologo.

¹² Siya si Daniel nga ginganlan sa imong amahan ug Belteshazar. Adunay pinasahi siya nga abilidad ug kaalam. Mahibalo siyang mohubad sa kahulogan sa mga damgo, mosaysay sa mga tinago, ug mosulbad sa lisod nga mga suliran. Busa ipatawag siya ug ipahubad kaniya ang kahulogan nianang nasulat sa dingding.”

¹³ Busa gipatawag sa hari si Daniel. Ug miingon ang hari kaniya, “Ikaw diay si Daniel nga usa sa mga binihag nga Judio nga gidala dinhi sa akong amahan gikan sa Juda?

¹⁴ Nakadungog ako nga ang espiritu sa mga dios anaa kanimo ug aduna kay pinasahi nga abilidad ug kaalam.

¹⁵ Gipatawag ko na ang mga maalamon ug ang mga espiritista, aron ipabasa ug ipahubad kanila ang kahulogan nianang nasulat sa dingding, apan wala sila makahimo.

¹⁶ Nakadungog ako nga mahibalo kang mohubad ug makahibalo ka usab mosulbad sa lisod nga mga suliran. Karon, kon imong mabasa kanang nasulat ug mahubad ang kahulogan niini, pasul-oban ka nako ug harianong bisti ug pakuwintasan ug bulawan. Ug himuon ka nako nga ikatulong labing taas nga opisyal sa akong gingharian.”

¹⁷ Mitubag si Daniel, “Imo na lang kanang imong mga gasa, Mahal nga Hari, o kaha ihatag na lang kana ngadto sa uban. Apan basahon ko gihapon alang

* **5:1-3** amahan: tingali ang buot ipasabot, katigulangan. † **5:10** rayna: o rayna nga inahan sa hari.

‡ **5:11** Tan-awa usab ang Dan. 4:8.

kanimo kanang nasulat sa dingding ug ipasabot kon unsa ang kahulogan niana.

¹⁸ “Mahal nga Hari, gihimo sa Labing Halangdong Dios ang imong amahan nga si Nebucadnezar nga hari. Nahimo siyang gamhanan ug pinasidunggan.

¹⁹ Tungod sa gahom nga gihatag sa Dios kaniya, nahadlok kaniya ang mga tawo gikan sa nagkalain-laing mga nasod, tribo, ug pinulongan. Patyon niya si bisan kinsa nga buot niyang patyon. Ug ang gusto niyang magpabilin nga buhi, mabuhi. Pasidunggan niya ang gusto niyang pasidunggan; ipaubos niya ang gusto niyang ipaubos.

²⁰ Apan sa dihang nahimo siyang garboso ug gahi ug kasing-kasing gipakanaog siya sa iyang trono ug gikuha gikan kaniya ang dungog ug gahom sa pagkahari.

²¹ Giabog siya gikan sa katilingban sa mga katawhan ug nahimong sama sa mananap ang iyang panghuna-huna. Nagpuyo siya uban sa ihalas nga mga asno, nanabsab ug sagbot sama sa baka, ug nabasa ang iyang lawas sa yamog. Mao kadto ang iyang kahimtang hangtod nga giila niya nga ang Labing Halangdong Dios naggahom sa mga gingharian sa mga tawo ug iyang padumalahon ang gusto niyang magdumala niini.

²² “Ug ikaw, Haring Belshazar nga iyang anak, bisan nasayod ka na niining tanan, wala ka gihapon magpaubos sa imong kaugalingon,

²³ giisip mo hinuon ang imong kaugalingon nga labaw sa Ginoo sa langit. Gipakuha mo ang mga imnanan nga gikan sa Templo sa Dios ug giimnan mo kini kauban ang imong mga dungganon nga bisita, mga asawa, ug uban pa nga mga asawa nga sulugoon. Gawas pa niana, imong gidayeg ang mga dios nga hinimo sa plata, bulawan, bronsi, puthaw, kahoy, ug bato. Mga dios-dios nga dili makakita, makadungog, o makasabot. Apan wala mo dayega ang Dios nga nagkupot sa imong kinabuhi ug nagbuot sa tanan mong himuon.

²⁴⁻²⁵ Busa gipadala niya kadtong kamot aron mosulat niining mga pulonga:

MENE, MENE, TEKEL, PARSIN.

²⁶ “Mao kini ang ilang kahulogan:

“Ang *Mene* nagkahulogan nga giisahap na sa Dios ang nahibilin nga adlaw sa imong paghari, ug gitapos na niya kini.

²⁷ “Ang *Tekel* nagkahulogan nga gitimbang-timbang ka, ug nakita nga nagkulang ka.

²⁸ “Ang *Parsin*[§] nagkahulogan nga mabahin ang imong gingharian ug ihatag sa Media ug Persia.”

²⁹ Human ug sulti niini ni Daniel, nimando dayon si Belshazar nga sul-oban si Daniel sa harianon nga bisti ug kuwintasan ug bulawan. Unya giproklamar si Daniel nga ikatulong labing taas nga opisyal sa gingharian sa Babilonia.

³⁰ Niadtong gabhiona, gipatay si Belshazar nga hari sa mga taga-Babilonia.

³¹ Ang mipuli kaniya nga hari mao si Darius nga Medianhon, nga nagpanuigon ug 62 ka tuig.

6

Gihulog si Daniel ngadto sa Bangag nga adunay mga Liyon

¹ Unya, nagpili si Haring Darius ug 120 ka mga gobernador nga modumala sa tibuok niyang gingharian.

§ 5:28 *Parsin*: sa Aramico nga teksto *Peres*. Ang *Peres* mao ang “singular” sa *Parsin*.

² Kini nga mga gobernador ubos sa pagdumala sa tulo ka administrador, nga ang usa kanila mao si Daniel, aron mahapsay ang pagdumala sa hari.

³ Napakita ni Daniel nga mas maayo siya kay sa uban tungod sa iyang pinasahi nga abilidad, busa naghuna-huna ang hari nga padumalahon niya si Daniel sa tibukol niyang gingharian.

⁴ Tungod niadto, ang duha niya ka kauban nga administrador ug ang mga gobernador nangita ug sayop sa pagdumala ni Daniel aron nga aduna silay ikaakusar batok kaniya. Apan wala gayod silay nakitang sayop nga mahimo nilang ikaakusar kaniya tungod kay kasaligan gayod si Daniel ug maayo ang iyang pagdumala.

⁵ Busa miingon sila, “Wala gayod kitay makitang sayop nga ikaakusar kang Daniel, gawas kon aduna kini kalabotan sa Kasugoan sa iyang Dios.”

⁶ Busa miadto sila sa hari ug miingon, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari!

⁷ Kaming mga administrador, mga mayor, mga gobernador, mga magtatambag, ug mga tinugyanan sa imong gingharian nagkauyon nga hangyoon ka nga magpakanaog ug usa ka balaod nga sulod sa 30 ka adlaw walay si bisan kinsa nga mag-ampo sa bisan unsa nga dios o tawo gawas kanimo. Si bisan kinsa nga molapas niini itambog ngadto sa bangag nga adunay mga liyon.

⁸ Busa, Mahal nga Hari, ipatuman kini nga balaod. Ipasulat kini ug unya pirmahi aron dili na mausab o mahimong bakwion pa sumala sa balaod sa Media ug Persia.”

⁹ Misugot si Haring Darius ug gipirmahan niya ang maong balaod.

¹⁰ Sa pagkahibalo ni Daniel nga mipirma na ang hari, mipauli siya ug miadto sa iyang kuwarto nga anaa sa taas sa balay, diin adunay mga abli nga bintana nga nag-atubang sa Jerusalem. Didto nag-ampo siya ug nagpasalamat sa Dios nga nagluhod, katulo sa usa ka adlaw, sumala sa iyang naandang ginahimo.

¹¹ Miadto ang mga opisyal nga nagkasabot sa pagpaniid kaniya ug nakita nila nga nag-ampo siya ug nagpasalamat ngadto sa iyang Dios.

¹² Busa miadto sila sa hari aron isulti ang paglapas ni Daniel sa balaod. Miingon sila sa hari, “Mahal nga Hari, dili ba nga mipirma ka man sa balaod nga sulod sa 30 ka adlaw walay si bisan kinsa nga mag-ampo sa bisan unsa nga dios o tawo gawas lang gayod kanimo? Ug si bisan kinsa nga molapas niining maong balaod itambog ngadto sa bangag nga adunay mga liyon?”

Mitubag ang hari, “Tinuod kana! Ug sumala sa balaod sa Media ug Persia dili gayod kana mahimong bakwion.”

¹³ Miingon sila sa hari, “Angay kang masayod nga si Daniel nga usa sa mga bihag gikan sa Juda wala nanumbaling kanimo o sa imong balaod. Nag-ampo siya sa iyang Dios makatulo sa usa ka adlaw.”

¹⁴ Sa pagkadungog niini sa hari, naguol kaayo siya. Busa nagdesisyon siya nga tabangan si Daniel. Hangtod sa pagsalop sa adlaw, nangita siya ug paagi nga maluwas si Daniel.

¹⁵ Miadto pag-usab ang mga opisyal sa hari ug miingon, “Nahibalo ka, Mahal nga Hari, nga sumala sa balaod sa Media ug Persia, ang kasugoan nga gipakanaog sa hari dili na mahimong bakwion pa.”

¹⁶ Busa gipadakop sa hari si Daniel ug gipatambog ngadto sa bangag nga adunay mga liyon. Miingon ang hari kang Daniel, “Hinaut pa nga luwason ka sa imong Dios nga padayon mong gialagaran.”

¹⁷ Unya gitakloban ug usa ka dakong bato ang bangag sa mga liyon, ug gisilyohan kini sa hari sa iyang singsing ug sa singsing sa mga kadagkoan sa gingharian aron walay makaluwas kang Daniel.

¹⁸ Unya mipauli ang hari sa palasyo. Wala siya mokaon niadtong gabhiona ug wala usab siya maglingaw-lingaw. Wala usab siya makatulog.

¹⁹ Pagkabuntag, sa dihang kadlawon pa lang, nagdali-dali ug adto ang hari sa bangag nga adunay mga liyon.

²⁰ Sa pag-abot niya didto, masub-anon siyang misinggit, “Daniel, alagad sa buhi nga Dios, giluwasa ka ba gikan sa mga liyon sa imong Dios nga padayon mong gialagaran?”

²¹ Mitubag si Daniel, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari!

²² Wala ako unsaa sa mga liyon tungod kay nagpadala ang akong Dios ug mga anghel aron patak-omon ang baba sa mga liyon. Gihimo kini sa Dios tungod kay nahibaloan niya nga hinlo ang akong konsensya ug wala akoy nahimong daotan batok kanimo.”

²³ Nalipay pag-ayo ang hari ug nimando siya nga kuhaon si Daniel gikan sa bangag. Sa dihang nakuha na si Daniel, wala gayod silay nakita nga bisan gamay lang nga samad o garas sa iyang lawas, tungod kay misalig siya sa Dios.

²⁴ Unya, nimando ang hari nga ang tanang miakusar kang Daniel itambog didto sa bangag nga adunay mga liyon apil ang ilang mga asawa ug mga anak. Wala pa gani sila makaabot sa ubos giataki na sila sa mga liyon ug gibali-balian ug mga bukog.

²⁵ Human niini nagsulat si Haring Darius ngadto sa tanang katawhan sa nagkalain-laing mga nasod, tribo, ug pinulungan sa kalibotan:

Hinaut nga magmauswagon pa gayod ang inyong kahimtang.

²⁶ Nagmando ako nga ang tanang katawhan nga sakop sa akong gingharian kinahanglan nga mahadlok ug motahod sa Dios ni Daniel.

Kay siya ang buhi nga Dios
ug nagkinabuhi sa walay kataposan.

Magpadayon ang iyang paghari
sa walay kataposan,
ug walay makagun-ob niini.

²⁷ Nagluwas siya ug naghimog mga milagro
ug katingalahang mga butang
didto sa langit ug dinhi sa yuta.

Giluwas niya si Daniel
gikan sa mga liyon.

²⁸ Nagmauswagon si Daniel sa panahon sa paghari ni Darius ug ni Cyrus nga Persianhon.

7

Ang Damgo ni Daniel bahin sa Upat ka Mananap

¹ Sa unang tuig sa paghari ni Belshazar sa Babilonia, nakakita siya ug mga panan-awon sa iyang damgo ug Mao kini ang iyang damgo nga iyang gisulat:

² “Usa niana ka gabii, nakita ko sa akong damgo ang usa ka halapad nga dagat nga giuyog sa kusog nga hangin nga naggikan sa nagkalain-laing direksyon.

³ Sa kalit lang mitungha gikan sa dagat ang upat ka mananap nga lain-lain ug hitsura.

⁴ “Ang una nga mananap murag liyon, ug adunay pako sa agila. Unya, nakita ko nga gilangkat ang iyang mga pako. Gialsa siya ug gipatindog nga daw tawo ug gihatagan sa panghuna-huna nga sama sa tawo.

⁵ “Ang ikaduha nga mananap murag oso nga nagtindog sa iyang duha ka ulahing tiil ug nagtangag kini ug tulo ka gusok. Adunay tingog nga miingon kaniya, ‘Sige, kaon ug daghang karne.’

⁶ “Ang ikatulo nga mananap murag leopardo. Adunay upat kini ka pako sa likod ug adunay upat ka ulo. Gihatagan siya ug katungod sa pagdumala.

⁷ “Ang ikaupat nga mananap lahi kaysa tulo, ug adunay napulo ka sungay. Makalilisang kining tan-awon ug kusgan kaayo. Pinaagi sa iyang dagkong ngipon nga puthaw gidugmok ug gilamoy niya ang iyang mga biktima, ug gitamak-tamakan ang mga nahibilin.

⁸ “Samtang nagtan-aw ako sa mga sungay, nakita ko nga adunay mitubo nga gamayng sungay taliwala niini ug naiBOT ang unang tulo ka sungay. Kining sungaya adunay mata nga murag iya sa tawo ug adunay baba nga nanghambog.

⁹ “Unya nakita ko nga adunay gibutang nga mga trono, ug milingkod sa usa niini ang Nagkinabuhi sa Walay Kataposan. Sulaw kaayo ang iyang bisti ug buhok tungod sa kaputi.

Nagdilaab ang iyang trono nga adunay mga ligid.

¹⁰ Ug adunay suba nga kalayo nga nagdagayday gikan kaniya. Minilyon nga anghel ang nag-alagad kaniya.

Andam na siya sa paghukom, ug giablihan na ang mga libro.

¹¹ “Nagpadayon ako sa pagtan-aw tungod kay nadungog ko ang pagpanghambog niadtong sungay. Unya akong nakita nga gipatay ang ikaupat nga mananap, gitambog ang lawas sa nagdilaab nga kalayo ug nasunog.

¹² Ang nahibilin nga tulo ka mananap gikuhaan ug gahom, apan gitugotan silang mabuhi sa mubo lang nga panahon.

¹³ “Unya nakita ko ang murag anak sa tawo nga gilibotan sa panganod. Miduol siya sa Nagkinabuhi sa Walay Kataposan.

¹⁴ Gipasidunggan siya ug gihatagan ug gahom sa paghari, nag-alagad kaniya ang tanang katawhan sa nagkalain-lain nasod, tribo, ug pinulon-gan. Magpadayon ang iyang paghari sa walay kataposan ug walay makaguba niini.

Ang Kahulogan sa Damgo

¹⁵ “Nahasol ako pag-ayo sa akong panan-awon.

¹⁶ Busa miduol ako sa usa sa mga nagtindog didto ug nangutana kon unsa ang kahulogan niadtong akong nakita.

¹⁷ Miingon siya, ‘Kadtong upat ka mananap nagkahulogan sa upat ka hari nga maghari sa kalibotan.

¹⁸ Apan ang mga balaan* sa Labing Halangdon nga Dios mao ang hatagan ug gahom sa paghari nga magpadayon sa walay kataposan.’

¹⁹ “Unya gipangutana ko pa siya kon unsa ang kahulogan niadtong ikaupat nga mananap nga lahi kaysa tulo ka mananap. Labihan kadto ka makalilisang tan-awon, ug ang iyang mga ngipon puthaw ug ang iyang mga kuko bronsi. Gidugmok ug gilamoy niini ang iyang mga biktima, ug ang mahibilin, tamak-tamakan niya.

²⁰ Gipangutana ko usab siya kon unsa ang kahulogan niadtong napulo ka sungay sa ikaupat nga mananap ug sa usa pa ka sungay nga mitubo ug nakapaibot sa tulo ka sungay. Kining sungaya adunay mga mata ug baba

* **7:18** mga balaan: tingali ang buot ipasabot, mga anghel o/ug mga katawhan sa Dios.

nga nanghambog, ug kon tan-awon mas gamhanan siya kaysa uban nga mga sungay.

²¹ Samtang ako nagtan-aw nakita ko kining sungaya nga nakig-gira sa mga balaan sa Dios, ug napildi niya sila.

²² Pagkahuman, miabot ang Nagkinabuhi sa Walay Kataposan, ang Labing Halangdon nga Dios, ug naghukom dapig sa mga balaan. Ug miabot ang panahon sa paghari sa mga balaan.

²³ “Unya, mao kini ang iyang gisulti kanako: Ang ikaupat nga mananap mao ang ikaupat nga gingharian nga mogahom dinhi sa kalibotan ug lahi kini sa ubang mga gingharian. Sulongon ug gun-ubon niya ang tibuok kalibotan.

²⁴ Ang napulo ka sungay mao ang napulo ka hari nga maghari niadto nga gingharian. Mopuli kanila ang usa ka hari nga lahi kay kanila, ug pildihon niya ang tulo ka hari.

²⁵ Mosulti siya batok sa Labing Halangdon nga Dios, ug lutoson niya ang mga balaan sa Dios. Sulayan niya ang pag-usab sa mga pista[†] ug Kasugoan. Sulod sa tulo ka tuig ug tunga itugyan ngadto kaniya ang mga balaan sa Dios.

²⁶ Apan moabot ang panahon nga hukman siya, kuhaon ang iyang gahom, ug laglagon siya sa walay kataposan.

²⁷ Unya ihatag ngadto sa mga balaang katawhan sa Labing Halangdon nga Dios ang pagdumala ug paggahom sa mga gingharian sa tibuok kalibotan. Busa maghari sila sa walay kataposan, ug ang tanang mga gingharian magpasakop kanila.

²⁸ “Mao kini ang kataposan. Nakapahasol gayod kini kanako ug nangluspad ako sa kahadlok. Apan kini nga damgo wala ko gayod isugilon kang bisan kinsa.”

8

Ang Panan-awon bahin sa Karnero ug sa Kanding

¹ Sa ikatulong tuig sa paghari ni Belshazar, aduna na usab akoy panan-awon.

² Sa akong panan-awon nakita ko nga nagtindog ako sa daplin sa Suba sa Ulai, didto sa pinarilan nga lungsod sa Susa, nga sakop sa probinsya sa Elam.

³ Unya aduna akoy nakita nga usa ka laking karnero nga nagtindog daplin sa suba. Adunay duha katag-as nga sungay, apan mas taas ang usa ka sungay niini kaysa usa bisan ug ulahi kining mitubo.

⁴ Nakita ko siya nga mipaingon sa kasadpan, amihaan ug habagatan, ug nanungag bisan asa. Walay ubang mananap nga makapugong kaniya ug walay makaikyas gikan kaniya. Nagpatuyang siya sa paghimo sa iyang gusto ug nahimo siyang gamhanan.

⁵ Samtang gihuna-huna ko kadto, kalit lang nga adunay miabot nga usa ka laking kanding gikan sa kasadpan. Tulin kining milatas sa kalibotan nga halos wala na magdapat ang mga tiil niini sa yuta. Makadani sa pagtagad ang iyang usa ka sungay nga diha sa tunga-tunga sa iyang duha ka mga mata.

⁶ Gidasmagan niya gamit ang tibuok niyang kusog ang laking karnero nga adunay duha ka sungay, nga nakita kong nagtindog daplin sa suba.

⁷ Mapungtanon niyang gisungag ang karnero hangtod nga napungil ang duha ka sungay niini. Wala na makahimo pa sa pagsukol ang karnero, busa natumba kini ug dayon iya kining gitunob-tunoban. Wala gayoy nakatabang niini.

[†] 7:25 pista: sa literal, *panahon*.

⁸ Nahimong gamhanan ang kanding. Apan sa dihang hilabihan na siya kagamhanan, napungil ang iyang dakong sungay. Puli niini mitubo ang taglaaang upat ka mga sungay nga nag-atubang sa upat ka bahin sa kalibotan.

⁹ Gikan sa usa kanila mitubo ang usa ka gamay nga sungay. Nahimo kining gamhanan sa habagatang ug sa sidlakan ug sa matahom nga yuta sa Israel.

¹⁰ Misamot pa gayod kini ka gamhanan hangtod sa langit ug gipanghulog niini ang ubang langitnon nga mga binuhat ug mga bitoon, ug unya gitamak-tamakan.

¹¹ Giila niini ang iyang kaugalingon nga gamhanan kaysa Pangulo sa langitnon nga mga binuhat.* Gipaundang niya ang adlaw-adlaw nga paghalad sa Templo sa Dios, ug gipanamastamasan niya ang Templo.

¹² Tungod niining iyang paglapas, gipasakop kaniya ang langitnon nga mga binuhat ug ang adlaw-adlaw nga paghalad. Gipakawalay-bili niya ang kamatuoran, ug nagmalampuson siya sa iyang gipanghimo.

¹³ Unya aduna akoy nadunggan nga duha ka anghel nga nagsultihanay. Nangutana ang usa ka anghel sa usa, “Unsa kaha kadugay molungtad kining mga panghitabo sa panan-awon mahitungod sa pagpaundang sa adlaw-adlaw nga paghalad, sa paglapas ug pagpanamastamas sa Templo, ug ang pagtunob-tunob sa langitnon nga mga binuhat?”

¹⁴ Mitubag kaniya ang usa ka anghel, “Molungtad kini sulod sa 2,300 ka gabii ug adlaw, ug pagkahuman hinloan ang Templo.”

Gisaysay ni Gabriel ang Kahulogan sa Damgo

¹⁵ Samtang nagtan-aw ako niadtong panan-awon ug namalandong kon unsay kahulogan niini, kalit lang nga adunay mitindog sa akong atubangan nga murag tawo.

¹⁶ Unya aduna akoy nadunggan nga tingog sa tawo gikan sa Suba sa Ulai nga nag-ingon, “Gabriel, isulti kaniya ang kahulogan sa panan-awon.”

¹⁷ Miduol si Gabriel kanako, ug mihapa ako sa kahadlok. Apan miingon siya, “Tawo, kinahanglang masabtan mo nga ang imong panan-awon mahitungod sa kataposan nga panahon.”

¹⁸ Samtang nakigsulti siya kanako, nawad-an ako ug panimuot ug natumba sa yuta. Apan gikuptan niya ako ug gipatindog.

¹⁹ Miingon siya, “Sultihan ka nako kon unsay mahitabo sa umaabot kon ipasinati na sa Dios ang iyang kapungot, kay ang panan-awon mahitungod man sa gitakda na nga kataposan sa panahon.

²⁰ Kadtong karnero nga adunay duha ka sungay nagrepresentar sa mga gingharian sa Media ug Persia.

²¹ Kadtong laki nga kanding nagrepresentar sa gingharian sa Grecia, ug ang sungay nga gitaliwad-an sa iyang duha ka mata mao ang unang hari.

²² Ang upat ka sungay nga mipuli diha sa naputol nga sungay nagrepresentar sa upat ka gingharian nga mobarog diha sa maong nasod, apan dili sama ka lig-on sa unang gingharian.

²³ “Sa kataposang mga adlaw sa ilang paghari, sa panahon nga grabe na gayod ang ilang pagpakasala, maghari ang usa ka mabangis ug limbongan nga hari.

²⁴ Mahimo siyang gamhanan, apan dili pinaagi sa iyang kaugalingong gahom. Makalilisang ang himuon niyang pagpanglaglag ug magmalampuson siya sa tanan niyang buhaton. Laglagon niya ang gamhanan nga mga tawo ug ang katawhan sa Dios.

* 8:11 Pangulo sa langitnon nga mga binuhat: posible ang Dios.

²⁵ Tungod sa iyang kaigmat, magmalampuson siya sa iyang pagpan-glimbong. Ipasigarbo niya ang iyang kaugalingon, ug daghang mga tawo ang iyang pamatyon nga walay pagpasidaan. Mosukol siya sa Pangulo sa mga pangulo, apan laglagon siya dili pinaagi sa gahom sa tawo kondili sa gahom sa Dios.

²⁶ “Tinuod gayod ang panan-awon nga gisulti ko kanimo mahitungod niadtong pagpahunong sa buntag ug gabii nga mga paghalad. Apan ayaw lang usa kini ipanugilon kay dugay pa kining mahitabo.”

²⁷ Pagkahuman niadto, ako, si Daniel, nagluya ug nagsakit sulod sa pipila ka adlaw. Pagkaayo nako, mibalik ako sa trabaho nga gitugyan kanako sa hari. Apan wala gihapon ako mahimutang niadtong panan-awon nga akong nakita. Lisod kaayo kadto sabton.

9

Nag-ampo si Daniel alang sa mga Israelinhon

¹ Si Darius nga Medianhon nga anak ni Ahasuerus* mao ang hari sa tibuok nga Babilonia niadtong higayona.

² Sa unang tuig sa iyang paghari, nahibaloan ko gikan sa mga Kasulatan nga magpabilin nga guba ang Jerusalem sulod sa 70 ka tuig, sumala sa giingon sa GINOO kang Propeta Jeremias.

³ Tungod niadto, midangop ako sa Ginoong Dios pinaagi sa pag-ampo. Nagpuasa ako, nagbistig sako, ug nagbutang ug abo sa akong ulo.[†]

⁴ Mao kini ang akong giingon sa dihang nag-ampo ako ug nagsulti sa akong mga sala ug sa sala sa mga Israelinhon ngadto sa GINOO nga akong Dios:

“GINOO, gamhanan ka ug katingalahan nga Dios. Gituman mo ang imong saad nga higugmaon mo ang naghigugma kanimo ug nagtuman sa imong mga sugo.

⁵ Nakasala kami kanimo. Naghimo kamig daotan pinaagi sa pagsupak ug pagsalikway sa imong mga sugo ug tulomanon.

⁶ Wala kami mamati sa mga propeta nga imong mga alagad, nga imong gisugo nga makigsulti sa among mga hari, mga pangulo, mga katigulangan, ug sa tanang katawhan sa Israel.

⁷ “Matarong ka gayod Ginoo, apan kami makauulaw gihapon hangtod karon. Nasinati kini sa tanan nga lumulupyo sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda, ug sa tanang Israelinhon nga imong gikatag sa duol ug layo nga mga dapit tungod sa ilang pagsupak kanimo.

⁸ Kaulawan ang angay kanamo, GINOO, lakip na ang among mga hari, mga pangulo, ug mga katigulangan, tungod kay nakasala kami kanimo.

⁹ Apan maluloy-on ka gihapon, GINOO nga among Dios, ug mapinasay-loon bisan pa kon masinupakon kami kanimo.

¹⁰ Wala kami motuman kanimo, kay wala kami mosunod sa mga sugo nga imong gihatag kanamo pinaagi sa imong mga alagad nga propeta.

¹¹ Nakalapas ang tanang Israelinhon sa imong Kasugoan; nagdumili sila sa pagtuman sa imong gisulti.

“Tungod sa among pagpakasala, miabot kanamo ang tunglo nga nasulat sa Kasugoan ni Moises nga imong alagad.

* **9:1** Ahasuerus usa sa ngalan ni Xerxes. [†] **9:3** nagbistig sako, ug nagbutang ug abo sa akong ulo: himuon kini sa mga Judio sa pagpakita nga sila nagsubo ug naghinulsol sa ilang mga sala.

¹² Gituman mo ang imong giingon kanamo ug sa among mga pangulo nga imo kaming silotan sa hilabihan. Busa wala pa gayoy nahitabo dinhi sa kalibotan sama sa nahitabo sa Jerusalem.

¹³ Miabot kini nga silot kanamo sumala sa nasulat sa Kasugoan ni Moises. Apan Ginoo nga among Dios, bisan pa niana, wala gihapon kami modangop kanimo ug motalikod sa among mga sala, ug wala kami mohatag ug pagtagad sa kamatuoran.

¹⁴ Giandam mo ang silot alang kanamo; ug gipahamtang mo na gani tungod kay matarong ka sa tanan mong ginahimo. Apan bisan pa niana wala kami motuman kanimo.

¹⁵ “O Ginoo nga among Dios, giluwes mo ang imong katawhan gikan sa Ehipto pinaagi sa imong gahom, ug nahimo kang inila hangtod karon. Apan nagpakasala kami ug naghimo ug daotan.

¹⁶ Busa, Ginoo, tungod kay matarong ka, nagpakiluoy ako nga kuhaon mo na ang imong kasuko sa Jerusalem, ang imong siyudad ug balaan[‡] nga bukid. Tungod sa among mga sala ug sa sala sa among mga katigulangan, gitamay kami ug ang Jerusalem sa mga tawo sa among palibot.

¹⁷ “Busa, O Dios, pamatia ang akong pag-ampo ug pagpakiluoy. Para mapasidungan ka Ginoo, tukora pag-usab ang imong Templo[§] nga naguba ug gipasagdan na lang.

¹⁸ O Dios, pamatia ako. Tan-awa ang among alaot nga kahimtang ug ang kahimtang sa siyudad diin giila ka nga Dios. Wala kami mag-ampo kanimo tungod kay matarong kami, kondili tungod kay maluloy-on ka.

¹⁹ Pamatia ug pasayloa kami, Ginoo. Tabangi kami dayon aron mapasidungan ka, kay giila ka nga Dios diha sa imong siyudad ug sa imong katawhan.”

Gipasabot ni Gabriel ang Kahulogan sa Panagna

²⁰ Nagpadayon ako sa pagpangamuyo ug sa pagsulti sa akong mga sala ug sa sala sa akong katagilungsod nga mga Israelinhon, ug nagpakiluoy sa Ginoo nga akong Dios alang sa balaan niya nga bukid.

²¹ Ug samtang nag-ampo ako, tulin nga milupad paingon kanako si Gabriel nga nakita ko kaniadto sa akong panan-awon. Takna kadto sa paghalad sa gabii.*

²² Miingon siya, “Daniel, mianhi ako dinhi aron pasabton ka.

²³ Sa dihang nagsugod ka pa lang sa pag-ampo, adunay gipadayag ang Dios. Mianhi ako dinhi aron isugilon kini kanimo, tungod kay gipangga ka sa Dios. Busa pamatia ug sabta ang isaysay ko kanimo:

²⁴ “490 ka tuig[†] ang gitagal sa Dios alang sa balaan nga siyudad ug sa imong mga katagilungsod aron sa pag-undang sa ilang pagrebelde ug nagpakasala, aron mahinloan sila gikan sa ilang mga sala, aron mapatunhay sa Dios ang katarong hangtod sa kataposan, aron matuman ang panan-awon ug panagna, ug aron mahalad pag-usab ang Templo sa Dios.

²⁵ “Kinahanglang imong mahibaluan ug masabtan nga gikan sa panahon sa pagmando nga tukoron pag-usab ang Jerusalem hangtod sa pag-abot sa pinili nga pangulo sa Dios molabay usa ang 49 ka tuig.[‡] Ug sulod sa laing 434 ka tuig,[§] tukoron pag-usab ang Jerusalem nga adunay mga plasa ug mga depensa. Apan panahon kini sa kasamok.

[‡] 9:16 balaan: o pinili. [§] 9:17 tukora pag-usab ang imong templo: sa literal, pasilaka ang imong nawong sa imong templo. *

[†] 9:24 490 ka tuig: sa literal, 7 ka 70. [‡] 9:25 49 ka tuig: sa literal, 7 ka 7. [§] 9:25 434 ka tuig: sa literal, 7 ka 62.

²⁶ Pagkahuman sa 434 ka tuig,* patyon ang pinili sa Dios ug walay mahibilin kaniya. Unya gub-on sa mga sakop sa usa ka hari nga moabot ang siyudad ug ang Templo, apan ang iyang kataposan moabot nga daw baha. Kay gitakda sa Dios nga ang kalaglagan magpadayon hangtod sa kataposan sa panaggira.

²⁷ Kadto nga hari maghimo ug lig-on nga kasabotan sa daghang katawhan sulod sa pito ka tuig. Apan paglabay sa tulo ka tuig ug tunga, pahunongon niya ang mga paghalad sa Templo ug ibutang niya ang salawayon nga butang nga nagdalag kalaglagan. Magpadayon kini hangtod nga moabot ang kataposan nga gitakda sa Dios kaniya.”

10

Ang Panan-awon ni Daniel sa Pangpang sa Suba sa Tigris

¹ Sa ikatulong tuig sa paghari ni Cyrus sa Persia, adunay gipadayag nga mensahe ngadto kang Daniel, nga gitawag usab ug Belteshazar. Tinuod kini nga mensahe, ug mahitungod kini sa usa ka dako nga gira. Nasabtan ni Daniel ang maong mensahe tungod kay gipasabot kini kaniya pinaagi sa usa ka panan-awon.

² Mao kini ang nahitabo sumala kang Daniel:

Niadtong panahona, tulo ka semana akong nagbangotan.

³ Wala gayod ako mokaon ug lamian nga pagkaon o karne ug wala ako moinom ug bino. Wala usab ako nagpahumot* sulod sa tulo ka semana.

⁴ Sa ika-24 nga adlaw sa unang bulan, samtang nagtindog ako sa daplin sa dako nga Suba sa Tigris,

⁵ aduna akoy nakita nga murag tawo nga naghistig lino ug nagbakos ug lunsayng bulawan.

⁶ Ang iyang lawas nagsidlak sama sa usa ka mahalong bato. Ang iyang nawong sama kahayag sa kilat, ug ang iyang mga mata sama sa nagdilaab nga mga sulo. Ang iyang mga bukton ug tiil murag gipasinawan nga bronsi, ug ang iyang tingog sama kakusog sa tingog sa daghang mga tawo.

⁷ Ako lang gayod ang nakakita niadto nga panan-awon. Ang akong mga kauban wala makakita, apan nanagan sila ug nanago tungod sa kahadlok.

⁸ Busa ako lang ang nahibilin, ug ako lang ang nakakita niadtong kahibulongan nga panan-awon. Nangluspada ako ug nawad-an ug kusog.

⁹ Unya nadunggan ko nga misulti kadtong tawo. Ug samtang nagsulti siya, nakuyapan ako ug natumba nga nahapla sa yuta.

¹⁰ Unya adunay migunit kanako ug gitabangan ako nga makaluhod.

¹¹ Miingon siya, “Daniel, pinangga sa Dios, tindog ug sabta pag-ayo ang akong isulti kanimo, kay gipadala ako dinhi kanimo.” Sa pagsulti niya niadto, mitindog ako nga nagkurog.

¹² Unya miingon siya, “Daniel, ayaw kahadlok. Kay sa unang adlaw pa lang nga nagpaubos ka sa imong Dios, ug nagtinguha nga imong masabtan ang mga panan-awon, gidungog na ang imong pag-ampo. Mianhi ako dinhi agig tubag sa imong pag-ampo.

¹³ Ugaling lang kay wala dayon ako makaabot dinhi tungod kay sulod sa 21 ka adlaw gibabagan ako sa pangulo† sa gingharian sa Persia. Maayo na lang gani kay gitabangan ako ni Micael nga usa sa mga pangulo sa mga anghel, tungod kay ako lang ang nakig-gira batok sa pangulo sa Persia.

* 9:26 434 ka tuig; tan-awa usab ang bersikulo 25.

† 10:13 pangulo; ang buot ipasabot, wala na niya atimana ang iyang kaugalingon.

* 10:3 Wala...nagpahumot: ang buot ipasabot,

ang buot ipasabot dinhi, usa ka daotang anghel nga naggahom o nagtabang sa Persia.

¹⁴ Karon, ania ako aron ipasabot kanimo kon unsa ang mahitabo sa imong isigka-Israelinhon sa umaabot, kay ang imong panan-awon mahitungod man sa mahitabo sa umaabot.”

¹⁵ Samtang nagsulti siya niadto, miduko ako, ug wala na makasulti.

¹⁶ Unya kadtong murag tawo nga akong nakita sa panan-awon mihikap sa akong ngabil ug nakasulti ako pag-usab. Miingon ako kaniya nga nagtindog sa akong atbang, “Sir, lain gayod ang akong pamati ug nawad-an ako ug kusog tungod niadtong akong nakita nga panan-awon.

¹⁷ Unsaon ko pagpakigsulti kanimo nga wala na man akoy kusog ug halos dili na ako makaginhawa?”

¹⁸ Gihikap niya ako pag-usab ug mibalik ang akong kalagsik.

¹⁹ Miingon siya kanako, “Pinangga ka sa Dios, ayaw kahadlok o kabalaka. Lig-ona gayod ang imong kaugalingon.” Sa dihang nasulti niya kadto kanako, nabaskog ako. Unya miingon ako kaniya, “Padayon sa imong pagsulti, sir, kay gipabaskog mo na ako.”

²⁰ Mitubag siya, “Kinahanglan mobalik ako sa pagpakig-gira sa pangulo sa Persia. Human niana, moabot ang pangulo[‡] sa Grecia. Apan nahibalo ka ba kon nganong mianhi ako dinhi kanimo?”

²¹ Mianhi ako aron isaysay kanimo kon unsa ang nasulat sa Libro sa Kamatuoran. Sa akong pagpakig-gira, walay lain nga nagtabang kanako kondili si Micael lang gayod, ang pangulo[§] sa Israel.

11

¹ Niadtong unang tuig sa paghari ni Darius nga Medianhon, ako ang mitabang ug milaban kang Micael.

Ang mga Hari sa Ehipto ug Siria

² “Karon, isulti ko kanimo ang kamatuoran: adunay tulo pa ka hari nga maghari sa Persia, ug ang ikaupat nga mosunod sa ila mas adunahan pa kay kanila. Mahimo siyang gamhanan pinaagi sa iyang bahandi, ug hagiton niya ang tanan nga makigbatok sa gingharian sa Grecia.

³ Unya, adunay moabot nga usa ka gamhanan nga hari. Sakopon niya ang daghang mga nasod, ug himuon niya ang iyang gustong himuon.

⁴ Sa dihang gamhanan na gayod siya kaayo, mabungkag ang iyang gingharian ug mabahin sa upat ka direksyon sa kalibotan, apan dili ang iyang mga kaliwat ang maghari niini. Ang mopuli nga mga hari dili mahimong sama kaniya kagamhanan. Sa pagkatinuod kuhaon ang iyang gingharian ug ihatag sa uban.

⁵ “Ang hari sa Ehipto^{*} mahimong gamhanan. Apan ang usa sa iyang mga heneral mahimong mas gamhanan pa kay kaniya, ug maghari kini sa mas dako nga gingharian.

⁶ Paglabay sa pila ka tuig, magdinapigay kining duha ka gingharian, kay ipaasawa sa hari sa Ehipto ang iyang babayeng anak sa hari sa Siria.[†] Apan dili magdugay ang gahom sa babaye ingon man ang gahom sa hari sa Siria, kay patyon ang babaye apil ang iyang bana ug anak,[‡] ug ang mga sulugoon nga miuban kaniya.[§]

[‡] 10:20 pangulo: ang buot ipasabot dinhi, usa ka daotang anghel nga naggahom o nagtabang sa Grecia. § 10:21 pangulo: ang buot ipasabot dinhi, usa ka maayong anghel nga naggahom o nagtabang sa Israel.

* 11:5 hari sa Ehipto: sa literal, hari sa habagatan. † 11:6 hari sa Siria: sa literal, hari sa amihan. ‡ 11:6 anak: mao kini sa ubang karaang mga teksto; apan sa Hebreo, amahan. § 11:6 sulugoon nga miuban kaniya: o gasuportar kaniya.

⁷ “Sa dili madugay maghari ang paryente sa babaye didto sa Ehipto puli sa iyang amahan. Sulongon niya ang mga sundalo sa hari sa Siria ug sudlon ang pinarilan nga lungsod* niini. Makig-away siya kanila ug magmadaogon siya.

⁸ Dad-on niya sa Ehipto ang mga rebulto sa ilang mga dios ug ang ilang mahalon nga mga kabtangan nga hinimo sa bulawan ug plata. Sulod sa pila ka tuig, dili siya makiggubat sa hari sa Siria.

⁹ Apan sa kaulahian sulongon siya sa hari sa Siria, apan mapildi siya ug mobalik sa iyang kaugalingon nasod.

¹⁰ “Magtigom ug daghang mga sundalo ang mga anak sa hari sa Siria aron pangandaman ang pagpakig-gira. Mosulong sila nga daw baha nga dili mapugngan hangtod sa pinarilan nga lungsod sa hari sa Ehipto.

¹¹ Tungod sa kasuko sa hari sa Ehipto, makiggubat siya sa hari sa Siria, ug pildihon niya ang daghang mga sundalo niini.

¹² Tungod sa iyang kadaogan, magpasigarbo siya ug daghan pa gayod ang iyang laglagon. Apan dili siya magpabilin nga madaogon,

¹³ kay magtigom pag-usab ang hari sa Siria ug mas daghan pa gayod nga mga sundalo kaysa una. Ug human sa pipila ka tuig sulongon niya pag-usab ang Ehipto uban sa iyang daghang mga sundalo ug kahimanan.

¹⁴ “Nianang panahona, daghan ang makigbatok sa hari sa Ehipto. Usa niini mao ang bangis nimo nga mga isigka-Israelinhon. Himuon nila kini aron matuman ang panan-awon, apan mapakyas sila.

¹⁵ Unya sulongon sa hari sa Siria ang usa ka pinarilan nga lungsod sa gingharian sa Ehipto. Libotan nila kini ug sudlon. Wala gayoy mahimo ang Ehipto apil ang ilang labing maayo nga mga sundalo, tungod kay mawad-an silag kusog sa pagsukol.

¹⁶ Busa himuon sa hari sa Siria ang bisan unsa nga gusto niya nga himuon, ug wala gayoy makapugong kaniya. Sakopon niya ang Israel,[†] ug hingpit kini nga mailalom sa iyang gahom.

¹⁷ Nagtinguha gayod ang hari sa Siria sa pagsulong sa Ehipto uban sa tibuok nga kusog sa iyang gingharian. Apan makig-abin una siya sa hari sa Ehipto pinaagi sa pagpaasawa sa iyang anak ngadto sa hari, aron pinaagi sa iyang anak malaglag ang gingharian sa Ehipto. Apan dili molaban kaniya ang iyang anak.

¹⁸ Busa sulongon niya ang mga lungsod duol sa dagat, ug daghan kanila ang iyang sakopon. Apan undangon sa usa ka komander ang iyang pagtamay sa uban, ug isumbalik kini kaniya.

¹⁹ Busa mobalik siya sa pinarilan nga mga lungsod sa iyang kaugalingong dapit. Apan mapildi siya, ug mao na kini ang iyang kataposan.

²⁰ “Ang mopuli kaniya nga hari magsugo ug usa ka tawo nga mopugos sa mga tawo sa pagbayad ug buhis aron madugangan ang bahandi sa iyang gingharian. Hinuon, dili kini magdugay; mamatay siya, apan dili pinaagi sa kapungot o sa gira.

²¹ “Ang mopuli kaniya usa ka tawong walay hinungdan, ug walay katungod nga mahimong hari. Mokalit lang siya ug tunga ug sakopon niya ang gingharian pinaagi sa limbong.

²² Daghang kasundalohan ang iyang laglagon, ug patyon niya lakip ang pangulong pari.[‡]

* **11:7** pinarilan nga lungsod: o lig-ong depensa. Amo usab sa bersikulo 10, 19, 38. [†] **11:16** Israel: o Jerusalem. Sa Hebreo nindot nga yuta. Mao usab sa bersikulo 41. [‡] **11:22** pangulong pari: sa literal, pangulo sa kasabotan.

²³ Makighiusa siya sa uban nga mga nasod ug pagkahuman limbongan niya sila. Mahimo siyang gamhanan bisan kon gamay lang ang iyang gingharian.

²⁴ Kalitan niya pagsulong ang mauswagong mga dapit sa usa ka probinsya, ug himuon niya ang wala mahimo sa iyang mga katigulangan kaniadto. Bahin-bahinon niya ngadto sa iyang sumusunod ang mga butang nga nailog niya gikan sa gira. Magplano siya sa pagsulong sa pinarilan nga mga lungsod, apan dili magdugay kining tanan.

²⁵ “Uban sa daghan niyang mga sundalo, mangisog siya sa pagsulong sa hari sa Ehipto. Apan makiggubat kanila ang hari sa Ehipto nga adunay daghan ug lig-on nga mga sundalo. Apan mapildi ang hari sa Ehipto tungod kay limbongan siya.

²⁶ Unayon siya sa iya mismong mga tawo. Busa mapildi ang iyang mga sundalo ug daghan kanila ang mangamatay.

²⁷ “Mag-atubang kining duha ka mga hari apan managsama silang nagpakaaron-ingnon ug maghuna-huna ug daotan batok sa usag usa. Apan dili molampos ang ilang mga tinguha tungod kay wala pa moabot ang gitakda nga panahon.

²⁸ Mopauli ang hari sa Siria sa iyang dapit dala ang daghang mga bahandi. Apan magtinguha siya sa paglutos sa relihiyon sa mga katawhan sa Dios. § Buhaton niya ang iyang gusto ug human niini, mopauli siya sa iyang dapit.

²⁹ “Sa gitakda nga panahon, sulongon pag-usab sa hari sa Siria ang Ehipto, apan ang mahitabo niining higayona dili na sama sa nahitabo sa una:

³⁰ Sakay sa mga barko, sulongon sa mga taga-Kitim ang hari sa Siria. Tungod sa kalisang, moatras ang hari sa Siria, ug pahimungtan niya ang mga katawhan nga nagtuman sa balaan nga kasabotan. Pagkahuman mopauli siya, ug hatagan niyag pabor kadtong mga nagsalikway sa balaan nga kasabotan.

³¹ “Sugoon sa hari sa Siria ang iyang mga sundalo sa pagpasipala sa Templo nga nalibotan sa lig-on nga mga paril. Ipahunong niya ang adlaw-adlaw nga paghalad ug ipahimutang ang usa ka makalilisang nga butang nga magdalag kalaglagan.

³² Ulog-ulogan niya ang mga daotan nga misalikway sa ilang relihiyon. Apan lig-on nga mobarog ug mosukol kaniya ang mga nakaila gayod sa ilang Dios.

³³ “Tudloan sa mga maalamon ang daghang mga tawo, apan lutoson sila sulod sa hamubo nga panahon. Ang uban kanila patyon pinaagi sa espada o sa kalayo, ug ang uban bihagon o kuhaan sa mga kabtangan.

³⁴ Niining paglutos kanila, gamay lang ang motabang kanila, ug daghang mga tawo nga dili matinud-anon ang mouban kanila.

³⁵ Ang uban sa mga maalamon lutoson aron mahimong putli o hinlo ang ilang kinabuhi hangtod moabot ang kataposan, ang panahon nga gitakda.

³⁶ “Himuon sa hari sa Siria ang tanang buot niyang himuon. Isipon niya ang iyang kaugalingon nga labaw sa tanang mga dios, ug magsulti siyag mga pagpasipala batok sa Dios nga labaw sa tanang mga dios. Magmalampuson siya hangtod sa panahon nga ipadayag sa Dios ang iyang kasuko, tungod kay kinahanglan gayod nga mahitabo ang mga butang nga gitakda sa Dios nga mahitabo.

³⁷⁻³⁸ Dili niya ilhon ang mga dios sa iyang mga katigulangan o ang dios nga gipangga sa mga kababayen-an. Ilhon hinuon niya ang iyang kaugalingon

§ 11:28 relihiyon sa mga katawhan sa Dios: sa literal, balaan nga kasabotan.

nga mas labaw kay kanilang tanan. Wala siyay laing pasidunggan nga dios gawas sa dios nga tigsulong sa pinarilan nga mga lungsod. Pasidunggan niya kini nga dios nga wala gani mailhi sa iyang mga katigulangan. Halaran niya kini ug bulawan, pilak, mahalang mga bato, ug uban pang mahalang mga gasa.

³⁹ Sulongon niya ang labing lig-on nga mga paril nga naglibot sa usa ka siyudad pinaagi sa panabang sa iyang langyaw nga dios. Pasidunggan niya ang mga tawo nga moila kaniya pinaagi sa paghatag kanilag katungdanan sa pagdumala sa daghang mga katawhan. Ug hatagan niya sila ug yuta isip ganti.

⁴⁰ “Pag-abot sa kataposan, makiggubat ang hari sa Ehipto sa hari sa Siria. Apan sulongon siya sa hari sa Siria nga adunay mga karwahi ug mga tigkabayo ug daghang mga barko. Sulongon niya nga daw baha ang daghang mga nasod ug laglagon.

⁴¹ Sulongon niya lakip ang Israel, ug daghang mga tawo ang mangamatay. Apan makaikyas ang Edom, ang Moab, ug ang mga pangulo sa mga Amonihanon.

⁴² Daghang mga nasod ang iyang sulongon, usa na ang Ehipto.

⁴³ Mapanag-iyahan niya ang mga bulawan, mga pilak, ug ang tanang bahandi sa Ehipto. Sakopon usab niya apil ang Libya ug ang Etiopia.

⁴⁴ Apan adunay mga balita gikan sa sidlakan ug amihaan nga makapahasol kaniya. Busa mosulong siya sa dakong kapungot, ug daghang mga tawo ang iyang laglagon sa hingpit.*

⁴⁵ Magpatindog siya sa iyang harianon nga tolda sa tunga-tunga sa dagat† ug sa matahom ug balaan nga bukid‡. Mamatay siya nga wala gayoy motabang kaniya.”

12

Ang Kataposan nga Panahon

¹ “Nianang panahona,* motungha si Micael, ang gamhanan nga pangulo† sa katawhan sa Israel, ug mahimong labihan kalisod ang kahimtang sa katawhan. Kini nga kalisod wala pa gayod mahitabo sukad sa panahon nga ang Israel nahimong usa ka nasod. Apan maluwas gikan niana nga kalisod ang imong mga isigka-Israelinhon kansang mga ngalan nasulat sa libro.‡

² Banhawon ang kadaghanan sa mga nangamatay. Ang uban kanila makadawat sa kinabuhing walay kataposan, apan ang uban makaangkon sa pagpanghimaraot ug kaulawan nga walay kataposan.

³ Ang mga maalamon ug kadtong nagtudlo sa mga tawo sa pagkinabuhi nga matarong mosidlak sama sa mga bitoon sa langit sa walay kataposan.

⁴ Apan Daniel, ihilom lang una ang mensahe niining libro; itiklop lang una kini hangtod nga moabot ang kataposan. Samtang wala pa kini mapadayag, daghan ang magtinguha sa pagsabot sa mga manghitabo.”

⁵ Pagkahuman niyag sulti niadtó, aduna pa gayod akoy nakita nga duha ka tawo nga nagtindog sa isigka-daplin sa suba.

* **11:44** *laglagon sa hingpit*: ang Hebreo nga pulong nga gigamit dinhi nagkahulogan sa mga butang nga gihalad sa GINOO pinaagi sa paghalad o paglaglag niini. † **11:45** *tunga-tunga sa dagat*: sa Mediteraneo. ‡ **11:45** *matahom ug balaan nga bukid*: diin nagtindog ang Templo. * **12:1** *Nianang panahona*: ang kataposan nga panahon, nga mao ang panahon nga mahitabo ang giingon sa Dan. 11:40-45. † **12:1** *pangulo*: o *anghel*. ‡ **12:1** *libro*: ang libro nga gilstahan sa mga ngalan sa mga tawong nakaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan.

⁶ Nangutana ang usa kanila sa tawo nga nagbisti ug puti nga nagtindog ibabaw sa tubig sa suba. Ingon niya, “Unsa pa kadugay ayha matuman kanang katingalahang mga panghitabo?”

⁷ Gibayaw sa tawo nga nagbisti ug puti ang duha niya ka kamot ug nadungog ko siya nga nanumpa sa ngalan sa Dios nga nagkinabuhi sa walay kataposan. Ingon niya, “Matuman kana paglabay sa tulo ka tuig ug tunga, inigkahuman sa pagpaantos sa mga katawhan sa Dios.”

⁸ Wala ko masabti ang iyang tubag, busa nangutana ako kaniya, “Sir, unsa ba gayod ang mahimong resulta niining tanan?”

⁹ Mitubag siya, “Sige na,[§] Daniel, kay ang tubag sa imong pangutana magpabilin nga tinago hangtod nga moabot ang kataposan.

¹⁰ Daghan sa mga nakasabot sa kamatuoran ang hinloan ang ilang kinabuhi, ug makasabot sila sa mga butang nga gisugilon ko. Apan ang mga daotan magpadayon sa paghimo ug daotan, ug dili sila makasabot sa mga butang nga gisugilon ko.

¹¹ “Molabay ang 1,290 ka adlaw gikan sa pagpahunong sa adlaw-adlaw nga paghalad ug pagbutang sa makalilisang nga butang nga nagdalag kalaglagan.

¹² Bulahan kadtong maghulat ug magpabilin hangtod sa kataposan niining 1,335 ka adlaw.

¹³ “Ug ikaw Daniel, padayon sa imong mga buluhaton. Mamatay ka, apan sa kataposan nga mga adlaw banhawon ka aron sa pagdawat sa imong ganti.”

[§] 12:9 *Sige na*: sa literal, *Lakaw na*.

Ang Libro ni Oseas

¹ Mao kini ang mensahe nga gipadayag sa GINOO kang Oseas nga anak nga lalaki ni Beeri, sa mga panahon nga naghari sa Juda sila si Uzias, Jotam, Ahaz, ug Ezequias, ug sa panahon nga naghari sa Israel si Jeroboam nga anak nga lalaki ni Joas.

Ang Asawa ug mga Anak ni Oseas

² Mao kini ang unang gisulti sa GINOO kang Oseas: “Pangasawa ug babayeng maluibon*, ug ang inyong mga anak isipon nga mga anak sa babayeng maluibon. Kay sama kaniya, ang akong mga katawhan daw nanapaw usab pinaagi sa ilang pagsalikway sa GINOO ug sa pagsimba sa mga dios-dios.”

³ Busa gipangasawa ni Oseas si Gomer nga anak nga babaye ni Diblaim, ug nagmabdos si Gomer ug nanganak ug lalaki.

⁴ Miingon ang GINOO kang Oseas, “Nganli ang bata ug Jezreel†, kay sa dili madugay silotan ko ang hari sa Israel tungod sa mga pagpamatay nga gihimo sa iyang katigulangan nga si Jehu didto sa lungsod sa Jezreel. Ug wagtangon ko ang gingharian sa Israel.

⁵ Nianang panahona ipapildi ko ang mga sundalo sa Israel didto sa Walog sa Jezreel.”

⁶ Nagmabdos pag-usab si Gomer ug nanganak ug babaye. Miingon ang GINOO kang Oseas, “Nganli ang bata ug Lo Ruhama‡, kay dili ko na kaloy-an o pasayloon ang katawhan sa Israel.

⁷ Apan kaloy-an ko ang katawhan sa Juda. Ako, ang GINOO nga ilang Dios, moluwas kanila pinaagi sa akong gahom ug dili pinaagi sa gira, sa pana, sa espada, sa mga kabayo o sa mga tigkabayo.”

⁸ Sa dihang nalutas na ni Gomer ang iyang anak nga si Lo Ruhama, nagmabdos siya pag-usab ug nanganak ug lalaki.

⁹ Miingon ang GINOO kang Oseas, “Nganli ang bata ug Lo Ami§, kay kamong mga Israelinhon dili akong katawhan ug ako dili inyong Dios.

¹⁰ “Apan moabot ang panahon nga mahisama kamo kadaghan sa balas sa baybayon nga dili masukod o maihap. Sa dapit diin gitawag kamo nga, ‘Dili akong katawhan,’ pagatawgon unya kamo nga, ‘Mga anak sa buhi nga Dios.’

¹¹ Mahiusa pag-usab ang mga katawhan sa Juda ug sa Israel, ug magpili sila ug usa ka pangulo. Mouswag sila pag-usab sa ilang yuta. Pagkamalipayon gayod unya nianang panahona alang sa lungsod sa Jezreel.

2

¹ “Busa tawga ninyo ang inyong isigka-Israelinhon nga ‘Akong katawhan’* ug ‘Gikaloy-an.’†

Si Gomer Hulagway sa Pagluib sa Israel

² “Mga anak, badlonga ninyo ang inyong inahan

* **1:2** maluibon: o nagbaligya sa iyang dungog. † **1:4** Jezreel: niini nga bersikulo, kining ngalana nagkahulogan nga patibulaag sa Dios ang mga Israelinhon tungod sa ilang kadaotan. ‡ **1:6** Lo Ruhama: ang buot ipasabot, wala kaloy-i. § **1:9** Lo Ami: ang buot ipasabot sa Hebreo, dili akong katawhan. * **2:1** Akong katawhan: sa Hebreo, Ami. † **2:1** Gikaloy-an: sa Hebreo, Ruhama.

- kay dili ko na siya asawa,
ug dili na niya ako bana.
Ingna ninyo siya nga undangon na
ang iyang pagpamiga.
- ³ Kay kon dili siya moundang, huboan ko siya
ug madayag ang iyang kahubo
sama sa dihang gihimugso siya.
Himuon ko siyang sama sa kamingawan
o disyerto, ug mamatay siya sa kauhaw.
- ⁴⁻⁵ Ug kamo nga iyang mga anak dili ko kaloy-an,
kay mga anak kamo sa babayeng maluibon.
Makauulaw ang ginahimo
sa inyong inahan nga mianak kaninyo.
Miingon siya, 'Apon ko ang akong mga laki
nga mao ang naghatag kanako
sa akong pagkaon ug tubig,
mga panapton nga delana[‡] ug lino,
lana, ug mga ilimnon.'
- ⁶ Busa koralon ko siyag tunokon nga tanom aron
dili siya makagawas.
- ⁷ Gukdon niya ang iyang mga laki
apan dili niya sila maabtan.
Pangitaon niya sila
apan dili niya sila makit-an.
Unya moingon siya,
'Mobalik na lang ako sa akong bana,
kay mas maayo pa ang akong kahimtang kaniadto
kay sa karon.'
- ⁸ Wala niya huna-hunaa nga ako ang naghatag kaniya
sa mga lugas, duga sa ubas, lana,
ug sa daghang mga plata ug mga bulawan
nga gigamit nila nga imahen ni Baal.[§]
- ⁹ "Busa sa panahon sa ting-ani bawion ko
ang mga lugas
ug duga sa ubas nga akong gihatag.
Ug kuhaon ko usab ang mga panapton nga delana
ug lino nga gihatag ko aron
itabon sa iyang pagkahubo.
- ¹⁰ Ug karon huboan ko siya atubangan
sa iyang mga laki,
ug walay makaluwas kaniya gikan
sa akong mga kamot.
- ¹¹ Undangon ko ang iyang paglipay
ug ang tanan niyang mga kasaulogan:
ang Pista sa Pagsugod sa Bulan,
mga Adlaw nga Igpapahulay,
ug ang tanang gitakda nga mga kasaulogan sa tuig.
- ¹² Daoton ko ang iyang mga tanom nga ubas
ug mga kahoy nga igos

[‡] 2:4-5 delana: sa English, "wool". [§] 2:8 gigamit...Baal: o gigamit nila sa pagsimba kang Baal.

nga matod pa niya gibayad kaniya
sa iyang mga laki.

Himuon ko ang mga tamnanan niini nga kalasangan,
ug ang ihalas nga mga mananap na lang
ang mokaon niini.

13 Silotan ko siya tungod
sa mga higayon nga nagsunog
siyag insenso isip halad ngadto
sa mga imahen ni Baal.

Nagsul-ob siya ug mga alahas ug migukod
sa iyang mga laki,
apan ako gikalimtan niya,”
miingon ang GINOO niini.

14 “Karon, danihon ko siya ug dad-on sa kamingawan
ug pangulitawhan pag-usab.

15 Ug didto ihatag ko kaniya pagbalik
ang iyang mga tamnanan sa ubas,

ug ang Walog sa Acor* mahimong
pultahan sa paglaom.

Unya, sugton niya ako sama
sa iyang gihimo kaniadtong batan-on pa siya,
sa dihang migawas siya gikan sa Ehipto.”

16 Miingon ang GINOO sa mga Israelinhon,
“Nianang adlawwa nga mobalik kamo kanako,
pagatawgon ninyo ako nga inyong bana,
ug dili na ninyo ako tawgon nga inyong Baal†.

17 Dili ko na gayod kamo pasangpiton
sa mga ngalan ni Baal.

18 Nianang adlawwa maghimo ako ug kasabotan
uban sa tanang matang sa mga mananap
ug dili na nila kamo unsaon.

Wagtangon ko sa yuta sa Israel ang pana ug espada
aron makatulog kamo nga malinawon
ug walay gikahadlokang katalagman.

19 Ilhon ko kamong akong asawa hangtod sa kahangtoran.
Buhaton ko diha kaninyo ang matarong ug husto.
Higugmaon ko kamo ug kaloy-an.

20 Magmatinud-anon ako kaninyo,
ug ilhon ninyo ako nga GINOO.”

21 Miingon ang GINOO,
“Nianang adlawwa tubagon ko
ang inyong pag-ampo.

Paulanon ko aron
motubo diha sa yuta

22 ang mga lugas, ubas, ug olibo alang kaninyo
nga gitawag nga Jezreel‡.

23 Papuy-on ko kamo

* 2:15 Acor: ang buot ipasabot, *kasamok*. † 2:16 Baal: ngalan kini sa usa ka dios-dios sa Canaan.
Ang Baal nagkahulogan usab ug “agalon.” ‡ 2:22 Jezreel: si Jezreel, si Lo Ruhama ug si Lo Ami
(bersikulo 23) mga anak ni Oseas ug ni Gomer (Ose. 1:3-9), ug ang ilang mga ngalan gipangalan sa Israel.

sa inyong yuta isip akong katawhan.
 Ipakita ko ang akong kaluoy kaninyo,
 kamo nga gitawag ug Lo Ruhama\$.
 Ug kamong gitawag nga Lo Ami* tawgon ko
 nga akong katawhan.
 Ug moingon kamo kanako,
 'Ikaw ang among Dios.' ”

3

Si Oseas ug ang Iyang Asawa

¹ Miingon ang GINOO kanako, “Lakaw, ipakita pag-usab ang imong gugma ngadto sa imong asawa bisan pa ug maluibon siya. Higugmaa siya sama sa paghigugma ko sa mga Israelinhon bisan pa ug nagsimba sila sa ubang mga dios pinaagi sa paghalad sa mga pan nga adunay mga pasas.”

² Busa gipalit ko siya sa kantidad nga 15 kabuok nga pilak ug 150 ka kilong barley.

³ Ug giingnan ko siya, “Puyo uban kanako sulod sa taas nga panahon. Ayaw pagpakighilawas ni bisan kinsang lalaki. Ug bisan ako dili usab una makigdulog kanimo.”

⁴ Kay magkahulogan kini nga sa sulod sa taas nga panahon magkinabuhi ang mga Israelinhon nga walay hari, pangulo, halad, handomanan nga bato, efod, ug mga dios-dios.

⁵ Apan sa kaulahian, modangop sila pag-usab sa GINOO nga ilang Dios, ug sa ilang hari nga kaliwat ni David. Ug moduol sila sa GINOO nga adunay pagtahod tungod sa iyang kaayo.

4

Ang Akusasyon sa GINOO Batok sa Israel ug sa Iyang mga Pari

¹ Kamong mga Israelinhon nga nagpuyo sa yuta sa Israel, pamatia ninyo kining akusasyon sa GINOO batok kaninyo,
 “Wala nay tawo sa inyong yuta nga nagmatinumanon,
 naghigugma, ug nag-ila kanako.

² Ang pagpanunglo, pagpamakak, pagpatay, pagpangawat
 ug pagpanapaw mao na hinuon ang inyong ginahimo.
 Miabot na kini bisan asa,
 ug nagsunodsunod na ang pagpinatyanay.

³ Tungod niini nagmala ang inyong yuta
 ug nangamatay ang tanang nagpuyo niini,
 apil ang tanang klasi sa mga mananap nga naglakaw,
 naglupad, ug naglangoy.

⁴ “Apan kinahanglan walay tawong mopasangil
 o moakusar ni bisan kinsa,
 kay walay laing angay basulon kon dili kamong mga pari.*

⁵ Kamo ug ang mga propeta malaglag, adlaw man o gabii.
 Ug laglagon ko usab ang inyong inahan†.

⁶ Naglaglag ang akong katawhan tungod

\$ **2:23** *Lo Ruhama*: ang buot ipasabot, *wala gikaloy-an*. * **2:23** *Lo Ami*: ang buot ipasabot, *dili akong katawhan*. * **4:4** *walay laing basulon...pari*: o ang inyong katawhan sama sa mga tawo nga adunay sumbong batok sa mga pari. † **4:5** *inahan*: nga ang buot ipasabot, ang nasod sa Israel.

kay kulang sila sa kahibalo mahitungod kanako.

“Kay kamo mismo nga mga pari gisalikway ninyo ang kahibalo mahitungod kanako,

busa isalikway ko usab kamo isip akong mga pari.

Gikalimtan ninyo ang akong Kasugoan,

busa kalimtan ko usab ang inyong mga anak.

⁷ Samtang nagkadaghan kamong mga pari,

misamot usab ang inyong pagpakasala batok kanako.

Busa himuon kong kaulawan ang inyong kadungganan.

⁸ Malipay kamo nga magpakasala ang akong mga katawhan

kay makakaon man kamo sa ilang mga halad sa paghinlo.‡

⁹ Nagkapareha lang kamong mga katawhan ug mga pari.

Silotan ko kamo tungod sa inyong mga daotang gawi;

balosan ko kamo sa inyong gipanghimo.

¹⁰ “Nagkaon kamo, apan dili kamo mabusog.

Nagsimba kamo sa mga dios-dios§

nga gituohan ninyong makahatag ug anak,

apan dili kamo manganak tungod kay gisalikway ninyo ako

¹¹ aron sa pagsimba sa mga dios-dios.

Gipanghimaraot sa Dios ang Pagsimba sa mga Dios-dios

“Mga katawhan ko, ang bag-o ug daang bino

mokuha sa inyong maayong panghuna-huna.

¹² Nangayo kamo ug tambag gikan sa dios-dios

nga kahoy, ug sumala ninyo, motubag kini.

Gipahisalaag kamo sa espiritu nga nagtukmod kaninyo

sa pagsimba sa mga dios-dios, busa gitalikdan ninyo ako

sama sa usa ka babayeng nagluib.

¹³ Naghalad kamo ug nagsunog ug insenso ibabaw sa mga bukid

ug sa mga bungtod, sa ilalom sa tag-as

ug labong nga mga kahoy,

kay maayo ang ilang landong.

Busa namiga ang inyong mga anak nga babaye

ug ang inyong mga umagad nga babaye nanapaw.

¹⁴ “Apan dili ko sila silotan sa ilang gihimo

kay kamo mismong mga lalaki nakighilawas man usab sa mga babayeng

nagbaligya sa ilang dungog diha sa templo,

ug naghalad pa kamo uban kanila ngadto sa ilang mga dios-dios.

Busa tungod kay wala kamoy panabot,

malaglag kamo.

¹⁵ “Mga taga-Israel, bisan gitalikdan ninyo ako

sama sa usa ka babayeng maluibon,

ayaw ninyo i-angin ang mga taga-Juda.

“Ug kamong mga taga-Juda,

‡ **4:8** Sumala sa Lev. 6:26; 10:17, ang mga pari adunay bahin niining mga matang sa halad. § **4:10** Nagsimba...dios-dios: sa literal, *Nanapaw kamo*. Mao kini ang gibuhat ni Gomer nga asawa ni Oseas. Si Gomer nagrepresentar sa nasod sa Israel.

ayaw kamo pag-adto sa Gilgal ug sa Bet Aven*
aron sa pagsimba kanako o paghimo ug panaad sa akong ngalan.

16 Gahig ulo ang mga taga-Israel,
sama sila sa maidlas nga dumalagang baka.

Busa unsaon ko sila pagbantay
sama sa mga karnero sa sibsibanan?

17 Nagsimba na sila† sa mga dios-dios.
Pasagdi na lang sila!

18 Pagkahuman nila ug inom,
magpatuyang sila sa pagpakighilawas.
Ang ilang mga tigdumala gusto kaayong mohimo
sa makauulaw nga mga binuhatan.

19 Laglagon gayod sila nga daw gipalid sa makusog nga hangin,
ug maulawan sila tungod sa ilang mga halad ngadto sa mga dios-dios.”

5

1 Miingon pa ang GINOO,
“Pamati kamong mga pari,
ingon man kamong mga katawhan sa Israel
ug mga miyembro sa panimalay sa hari,
kay kini nga paghukom batok kaninyo:
Nahisama kamo sa lit-ag,
kay gipasipad-an ninyo ang mga katawhan sa Mizpa ug sa Tabor.

2 Misupak kamo kanako ug misamot
ang inyong tinguha sa pagpamatay,
busa silotan ko kamong tanan.

3 Nasayod ako sa tanan mahitungod kaninyong mga taga-Israel*;
wala kamoy ikatago kanako.
Nagsimba kamo sa mga dios-dios†
busa nahimo kamong mahugaw.

4 “Ang inyong daotang mga binuhatan nagpugong kaninyo
sa pagbalik kanako nga inyong Dios.
Kay anaa sa inyong kasing-kasing ang espiritu
sa pagsimba sa mga dios-dios,
ug wala ninyo ako ilha nga GINOO.

5 Ang inyong pagkamapahitas-on nagpamatuod
nga angay kamong silotan.
Ug tungod sa inyong pagpakasala malaglag
kamong mga taga-Israel,
ug malaglag uban kaninyo ang mga taga-Juda.

6 Mohalad kamo kanako ug mga karnero, kanding ug baka,
apan dili ninyo masinati ang akong presensya
kay magpahilayo ako kaninyo.

7 Giluiban ninyo ako kay ang inyong mga anak dili akoa.
Busa karon, laglagon ko kamo
ug ang inyong mga yuta sa usa lang ka bulan.‡

* **4:15** *Bet Aven*: o *balay sa kadaotan*. Mao kini ang gingalan sa Betel isip pagtamay. Ang buot ipasabot sa Betel, “balay sa Dios.” † **4:17** *sila*: sa Hebreo, *Ephraim*, naghisgot kini sa usa sa mga tribo sa Amihanang nga bahin sa gingharian sa Israel. * **5:3** *Israel*: sa Hebreo, *Ephraim*. Makita usab ang pulong nga Ephraim sa bersikulo 5, 9, 11-14 sa Hebreo. Tan-awa usab ang Ose. 4:17. † **5:3** *Nagsimba...dios-dios*: sa literal, *Nanapaw kamo*. ‡ **5:7** *sa usa lang ka bulan*: o *sa Pista sa Pagsugod sa Bulan*.

Pasidaan sa Juda ug sa Israel

- 8 “Patingoga ang mga budyong ug mga trumpeta
aron mangandam ang mga tawo sa Gibeá ug sa Rama!
Ipalanog ang singgit sa gira sa Bet Aven!
Pagbantay kamong mga katawhan sa Benjamin!§
- 9 Malaglag ang Israel sa adlaw sa pagsilot.
Mahitabo gayod ang akong giingon
batok sa mga tribo sa Israel!*
- 10 Ang mga pangulo sa Juda sama sa mga tawo nga gapamalhin
ug mga muhon kay giilogan nila ug yuta ang Israel.
Busa ibubo ko kanila ang akong kasuko sama sa baha.
- 11 Gidaog-daog ang Israel ug gilaglag
tungod kay gisilotan ko siya,
kay padayon gayod siya
nga nagsunod sa mga dios-dios.
- 12 Sama ako sa gagmayng mananap
nga mokutkot sa Israel ug sa Juda.
- 13 “Sa dihang nakita sa Israel ug sa Juda
ang katalagman† nga midangat kanila,
nangayo ug tabang ang Israel sa gamhanang hari sa Asiria.
Apan ang hari dili makatabang kanila.‡
- 14 Kay mahisama ako sa usa ka liyon ngadto sa Israel
ug Juda nga mokunis-kunis kanila.
Ako gayod mismo ang molaglag kanila.
Bihagon ko sila ug walay makaluwas kanila.
- 15 Pagkahuman, mobalik ako sa akong dapit,
hangtod nga angkonon nila ang ilang mga sala.
Ug unya modangop gayod sila kanako
taliwala sa ilang pag-antos.”

6

Dili Tinud-anay nga Paghinulsol sa mga Israelinhon

- 1 Nag-ingnanay ang mga Israelinhon,
“Dali, mamalik na kita sa GINOO.
Siya ang nagkunis-kunis kanato
apan siya usab ang moayo kanato.
Siya ang nagsamad kanato
apan siya usab ang mobendahi sa atong samad.*
- 2 Daw sama kita sa patay nga buhion niya dayon.
Human sa mubo nga panahon,† bangonon kita niya,
ug magkinabuhi kita diha sa iyang presensya.
- 3 Tinguhaon nato ang pag-ila sa GINOO.
Moabot siya sama kasiguro sa pagsidlak sa adlaw.
Ug moabot siya sama sa ulan

§ 5:8 *mga katawhan sa Benjamin*: ang Gibeá, Rama, Bet Aven sakop kaniadto sa tribo ni Benjamin (Jos. 18:21-28). * 5:9 *Israel*: ang tibuok nasod sa Israel (Juda ug Israel). † 5:13 *katalagman*: sa literal, *balatian ug samad*. Tingali ang buot ipasabot, mga problema nga politikal ug espirituwal. ‡ 5:13 *dili makatabang kanila*: sa literal, *dili siya makaayo sa ilang samad*. * 6:1 *Siya...kanato*: posible nga buot ipasabot, *Siya ang naglaglag kanato ug siya usab ang motabang kanato*. † 6:2 *dayon...mubo nga panahon*: sa literal, *pagkahuman sa ikaduha nga adlaw o sa ikatulo nga adlaw*.

nga naghatag ug tubig sa kalibotan.”

⁴ Apan miingon ang GINOO,
“Mga katawhan sa Israel[‡] ug Juda,
unsay buhaton ko kaninyo?

Ang inyong paghigugma kanako sama sa gabon
o yamog sa kabuntagon nga dali ra mahanaw.

⁵ Busa gipahimangnoan ko kamo pinaagi sa akong mga propeta
nga malaglag kamo ug mangamatay.

Ipadayag ko ang akong paghukom
kaninyo sama kahayag sa adlaw.

⁶ Kay dili ang inyong mga halad
ang akong gusto kondili ang inyong gugma[§].

Mas gusto ko pa nga ilhon ninyo ako
kaysa maghalad kamo ug mga halad nga sinunog.

⁷ Sama kang Adan, gipakawalay-bili ninyo ang akong kasabotan kaninyo.
Nagluib kamo kanako diha sa inyong dapit.*

⁸ Ang siyudad sa Gilead gipuy-an
sa mga tawong daotan ug mga kriminal.

⁹ Ang inyong mga pari sama sa pundok sa mga tulisan
nga mangatang ug biktimahon.

Mopatay sila diha sa dalan paingon sa Sekem[†],
ug naghimo sa uban pang daotang mga binuhatan.

¹⁰ Mga taga-Israel, makalilisang ang nakita ko kaninyo;
nagsimba kamo sa mga dios-dios,
busa nahimo kamong mahugaw[‡].

¹¹ “Ug bisan kamong mga taga-Juda, gitakda na nga silotan.
Gusto ko unta nga ibalik ang maayong kahimtang sa akong katawhan.

7

¹ “Gusto ko untang ayohon ang mga taga-Israel.

Apan ang akong makita kanila mao ang ilang* pagkadaotan.
Nanglimbong sila, nangawat sa kabalayan,
ug nanulis didto sa mga kadalanan.

² Wala sila nakahuna-huna nga gihinumdoman ko
ang tanan nilang daotang buhat.

Sa gihapon nagapos sila sa ilang mga sala
ug nakita ko kining tanan.

³ “Gilipay nila ang ilang hari
ug mga opisyal sa ilang kadaotan ug pagpamakak.

⁴ Maluibon[†] silang tanan. Sama sila sa labihan kainit nga pugon
nga dili na kinahanglan sugnoran sa panadero gikan

[‡] **6:4** *Israel*: sa Hebreo, *Efraim*. Makita usab ang pulong nga Efraim sa Hebreo sa bersikulo 10.
Tan-awa usab ang Ose. 4:17. [§] **6:6** *gugma*: posible nga ang buot ipasabot, *gugma* sa Dios o

gugma/kaluoy sa *isigka-tawo*. * **6:7** *Sama kang Adan...diha sa inyong dapit*: o *Sa dapit sa Adan...niana nga lugar*. [†] **6:9** *Sekem*: usa kini sa mga lungsod kon asa makadangop ang tawo nga nakapatay nga dili tinuoy, ug didto walay makahilabot kaniya. [‡] **6:10** *kamong mahugaw*: ang buot ipasabot, *dili na*

sila takos nga makig-ambit sa mga seremonya sa templo. * **7:1** *ilang*: sa Hebreo, *Efraim* ug *Samaria*.
Kini sila nagrepresentar sa tibukok gingharian sa Israel. [†] **7:4** *Maluibon*: o *Nanapaw*. Posible usab
nga ang buot ipasabot, nagsimba sila sa mga dios-dios.

sa pagmasa sa harina hangtod sa pagtubo.

⁵ Sa adlaw[‡] sa ilang[§] hari, gihubog nila ang mga opisyal niini.
Ug ang hari nakig-inom usab sa mga bugal-bugalon.

⁶ Ug samtang nagpaduol sila
aron sa pagpatay sa hari ug sa iyang mga opisyal,
sama sa pugon ang kainit sa ilang kasuko.
Kay sa dihang naghulat pa lang sila sa takna sa ilang pagsulong,
tibuok gabii silang nagpugong sa ilang kasuko,
ug pagkabuntag midilaab kini sama sa kalayo.

⁷ Silang tanan daw nagdilaab sa kasuko sama sa mainit nga pugon,
busa gipamatay nila ang ilang mga pangulo.
Nalaglag ang tanan nilang mga hari,
apan wala gayoy bisan usa kanila nga nangayo ug tabang kanako.

⁸ “Ang mga katawhan sa Israel*
nakig-uban sa ubang mga nasod.
Dili sila mapuslan.

Sama sila sa nipis nga pan nga wala mabali.[†]

⁹ Gikuha sa mga taga-laing nasod ang ilang katakos,
apan wala sila makamatngon.
Gituboan na silag uban
apan wala sila makamatikod niini.

¹⁰ Ang ilang pagkamapahitas-on nagpamatuod
nga angay silang silotan.
Apan bisan pa niining tanan nga nahitabo,
wala gihapon sila mobalik ug modangop kanako nga ilang Dios.

¹¹ “Sama sila sa salampati
nga dali rang matunto ug walay panabot.
Didto hinuon sila sa Ehipto
o sa Asiria mangayo ug tabang.

¹² Apan inig-adto nila niining mga dapita, pugngan[‡] ko sila.
Mahisama sila sa langgam nga itsahan ko ug pukot ug birahon paubos.
Silotan ko sila sumala sa giingon ko na sa ilang panagtigom.

¹³ Alaot sila tungod kay nagpahilayo sila kanako.
Laglagon ko sila tungod kay mirebelde sila kanako.

Buot ko silang luwason,
apan nagsulti silag bakak mahitungod kanako.

¹⁴ Dili kinasing-kasing ang ilang pagsangpit kanako.
Nagminatay hinuon sila ug hilak diha sa ilang mga katre
sa pagpangayo ngadto sa mga dios-dios ug mga lugas ug bino.

Gisamaran nila ang ilang mga lawas,[§]
ug nagpalayo sila kanako.

¹⁵ Gidisiplina ko sila ug gilig-on,
apan nagplano sila ug daotan batok kanako.

¹⁶ Midangop sila sa butang nga walay pulos.*

[‡] **7:5** *adlaw*: o *adlaw sa pagkorona*. **§** **7:5** *ilang*: sa Hebreo, *atong*. * **7:8** *Israel*: sa Hebreo, *Efraim*.
Tan-awa usab ang Ose. 4:17. [†] **7:8** *wala mabali*: tingali ang buot ipasabot, napagod o ang pikas nga
bahin wala naluto. [‡] **7:12** *pugngan*: o *laglagon*; o *ipabihag*. **§** **7:14** *Gisamaran nila ang ilang mga*
lawas: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *Nagtigom sila*. * **7:16** *butang nga walay pulos*: kini
ang sa Septuagint ug sa Syriac, apan sa Hebreo dili klaro. Posible nga naghigot kini sa mga dios-dios.

Sama sila sa hiwi nga pana nga dili kasaligan.
 Mangamatay sa espada ang ilang mga pangulo
 tungod kay garboso silang manulti.
 Tungod niini biay-biayon sila sa mga tawo sa Ehipto.”

8

Gisilotan ang Israel Tungod sa Pagsimba sa mga Dios-dios

- ¹ Miingon ang GINOO,
 “Patingoga ang budyong sa pagpahibalo
 sa akong katawhan nga ang Israel nga giisip ko nga akong puloy-anan*
 sulongon sa kaaway nga daw agila nga mosakdap kanila.
 Kay gipakawalay-bili nila ang akong kasabotan
 ug gilapas nila ang akong Kasugoan.
- ² Nanawag sila kanako, ‘Dios sa Israel, giila ka namo.’
- ³ Apan gisalikway nila ang maayo,
 busa gukdon sila sa ilang kaaway.
- ⁴ Nagpili sila ug mga hari ug mga opisyal
 nga wala magpahibalo ug walay pagtugot gikan kanako.
 Gihimo nilang mga dios-dios ang ilang mga plata ug mga bulawan,
 ug mao kini ang nagdala kanila sa kalaglagan.
- ⁵ “Gisalikway ko† ang dios-dios nga baka sa mga taga-Samaria.
 Misilaob ang akong kasuko kanila.
 Hangtod kanus-a sila magpabilin sa pagpakasala?
- ⁶ Ang dios-dios nga baka sa Samaria gihimo lang sa platero nga taga-Israel.
 Dili kana Dios, busa dugmokon gayod kana!
- ⁷ “Nagpugas silag hangin ug moani silag buhawi.‡
 Ang ilang trigo walay uhay;
 dili kini makahatag ug harina.
 Apan bisan pag mamunga kini,
 ang taga-laing dapit mao ang mohurot niini.
- ⁸ Lamyon ang Israel sa kaaway.
 Ang pagtan-aw kaniya karon sa ubang mga nasod
 sama sa galamiton nga walay pulos,
- ⁹ kay nangayo siya ug tabang sa Asiria.
 Sama siya sa ihalas nga asno nga naglatagaw nga nag-inusara.
 Gibayran niya ang kaabin niyang mga nasod
 aron tabangan siya.
- ¹⁰ Bisan pag mobayad siya sa ubang mga nasod,
 sa dili madugay tigomon ko ang iyang mga katawhan ug silotan.
 Ug magsugod ang ilang pag-antos pinaagi sa pagdaog-daog kanila
 sa hari sa Asiria ug sa iyang mga opisyal.
- ¹¹ “Tinuod nga naghimo sila ug daghang mga halaran
 aron nga halaran sa mga halalad nga makahinlo kanila,
 apan kining mga halaran nahimong dapit diin sila nagpakasala.
- ¹² Gipasulat ko ang daghang mga kasugoan alang kanila,
 apan giisip nila nga kini alang sa uban ug dili alang kanila.

* **8:1** *Israel...puloy-anan:* o akong templo. † **8:5** *ko:* sa Hebreo, *niya*. ‡ **8:7** *Nagpugas...buhawi:* tingali ang buot ipasabot, sa ilang mga ginahimo nga walay pulos, dako nga silot ang ibalos kanila.

- 13 Naghalad sila kanako ug ginakaon nila ang karne, §
 apan wala ako malipay kanila.
 Ug karon hinumdoman ko ang ilang kadaotan;
 silotan ko sila tungod sa ilang mga sala.
 Mobalik sila sa Ehipto.
- 14 Gikalimtan sa mga Israelinhon ang nagbuhat kanila.
 Sila ug ang mga taga-Juda nagpatukod ug mga palasyo*
 ug daghang mga lungsod nga nalibotan ug paril.
 Apan sunogon ko ang ilang mga lungsod
 apil ang lig-ong mga bahin niini.”

9

Ang Silot alang sa Israel

- 1 Miingon si Oseas,
 “Ayaw kamo pagmaya mga taga-Israel,
 sama sa gihimo sa ubang mga nasod.
 Kay nagsimba kamo sa mga dios-dios*
 ug gisalikway ninyo ang inyong Dios.
 Sa bisan asang giokanan nagkalipay kamo sa mga abot
 nga giisip ninyong suhol kaninyo sa mga dios-dios
 tungod sa inyong pagsimba kanila.
- 2 Apan sa dili madugay mawad-an kamog
 kalan-on ug duga sa ubas.
- 3 Biyaan ninyo ang Israel, ang yuta sa GINOO,
 ug mobalik kamo† sa Ehipto. Ang uban kaninyo dad-on sa Asiria,
 ug didto mokaon kamo sa hugaw nga mga pagkaon.‡
- 4 Dili na kamo tugotan nga maghalad ug bino ngadto sa GINOO.
 Ang inyong mga halad dili makalipay kaniya.
 Si bisan kinsa nga mokaon niana nga mga halad isipon
 nga mahugaw, kay nahisama kana sa pagkaon sa namatyan.§
 Ang inyong pagkaon alang lang sa inyong kaugalingon;
 dili kana mahimong ihalad sa Templo sa GINOO.
- 5 “Unya, unsa may inyong buhaton
 sa pag-abot sa pinasahi nga mga panahon
 sa pagsimba o sa mga pista sa pagpasidungog sa GINOO?
- 6 Bisan pag makalingkawas kamo sa kalaglagan,
 tigomon gihapon kamo sa Ehipto ug ilubngan sa Memfis.*
 Matabonan sa sagbot ang inyong mga mahalong kabtangan
 nga plata ug tuboan sa mga sampinit ang inyong mga tolda.
- 7 Mga taga-Israel, miabot na ang higayon nga silotan kamo,
 ang higayon nga singlon kamo sa inyong gipanghimo.

§ 8:13 *ginakaon nila ang karne*: sumala sa Lev. 7:11-18, ang karne sa halad nga alang sa maayong relasyon kan-on sa pamilya sa naghalad ug sa mga pari. * 8:14 *palasyo*: o templo. * 9:1 *nagsimba...dios-dios*: sa literal, *nanapaw*. Tan-awa usab ang 4:10. † 9:3 *kamo*: sa Hebreo, *Efrain*. Makita usab ang pulong nga Efrain sa Hebreo sa bersikulo 8, 11, 13, 16. Tan-awa usab ang Ose. 4:17. ‡ 9:3 *hugaw nga mga pagkaon*: mga pagkaon nga gidili nga kan-on sa mga Judio sumala sa Kasugoan.

§ 9:4 *Si bisan...namatyan*: ang pagkaon nga gidalit diha sa balay sa namatyan, ang dapit nga anaay patay, ug ang tanan nga anaa niini giisip sa mga Israelinhon nga mahugaw. Tan-awa sa Num. 19:14.

* 9:6 *Memfis*: usa ka siyudad sa Ehipto nga adunay bantogan nga mga lubnganan.

Ug mahibaloan gayod ninyo nga miabot na kini.

Nag-ingon kamo,

‘Kana nga propeta buang-buang!

Kanang tawhana nga gigamhan sa espiritu, buang!’

Mao kana ang inyong giingon bahin kanako

tungod kay daghan na kaayo ang inyong sala

ug nasuko kamo pag-ayo kanako.

⁸ Ingon nga propeta, kauban ko ang akong Dios

sa pagbantay kaninyong mga taga-Israel.

Apan bisan asa ako paingon buot ninyo akong sakiton;

sama ako sa langgam nga buot ninyong lit-agon.

Nasuko kanako ang mga tawo sa Israel,

nga giisip sa Dios nga iyang puloy-anan.[†]

⁹ Sama kaniadto sa mga lalaki sa Gibeá,[‡]

labihan na gayod kamo kadaotan.

Hinudoman sa Dios ang inyong kadaotan;

silotan niya kamo tungod sa inyong mga sala.”

¹⁰ Miingon ang GINOO,

“Mga taga-Israel, sa dihang gipili[§] ko ang inyong mga katigulangan
nga mahimong akong mga katawhan, nalipay gayod ako.

Sama sa tawo nga nalipay pag-ayo sa dihang nakakita siya

ug ubas nga mitubo sa disyerto o sa dihang nakakita siya sa unang
bunga sa igos.

Apan sa dihang miadto sila sa Baal Peor,

gihalad nila ang ilang kinabuhi sa makauulaw nga dios-dios

ug nahimo silang sama kangil-ad sa dios-dios nga ilang gihigugma.

¹¹ Kamong mga taga-Israel, mahanaw

ang inyong pagkagamhanan

sama sa langgam nga milupad.

Dili na manamkon, magmabdos

o manganak ang inyong mga babaye.

¹² Bisan pa ug makapanganak sila,

kuhaon ko ang tanan nilang mga anak ug magsubo kamo.

Alaot gayod kamo kon biyaan ko na kamo.

¹³ Ang pagtan-aw ko kaniadto kaninyo

sama sa mga kahoy nga palma nga gitanom sa tabunok nga yuta.

Apan karon gikinahanglang dad-on ninyo

ang inyong mga anak sa gira aron mangamatay.”

¹⁴ Miingon si Oseas,

“GINOO, mao kini ang himoa sa imong mga katawhan:

Ayaw tugoti nga makaanak o makapasuso ang ilang mga babaye.”

¹⁵ Miingon ang GINOO,

“Ang tanang kadaotan sa akong mga katawhan nagsugod sa Gilgal.

Didto pa lang gikapungtan ko na sila.

Tungod sa ilang kadaotan papahawaon ko sila

sa Israel nga giisip ko nga akong puloy-anan.

Dili ko na sila higugmaon tungod kay ang tanan nilang

mga pangulo mga gahig ulo.

¹⁶ Sama sila sa tanom nga nauga ang gamot,

busa dili makapamunga.

[†] 9:8 sa Israel...puloy-anan: o sa Templo sa akong Dios.

gipatay ang usa ka babaye. Tan-awa ang Mag. 19.

[‡] 9:9 mga lalaki sa Gibeá: gilugos nila ug

§ 9:10 sa dihang gipili: sa literal, sa dihang

nakita.

Bisan manganak pa sila,
patyon ko ang pinalangga nilang mga anak.”

¹⁷ Miingon si Oseas,

“Isalikway sa akong Dios ang mga taga-Israel
tungod kay wala sila motuman kaniya.
Busa maglatagaw sila sa mga kanasoran.

10

¹ “Ang mga taga-Israel kaniadto
sama sa tanom nga ubas nga daghag bunga.
Sa ilang pag-uswag nagpatukod usab sila
ug daghang mga halaran,
ug gipatahom nila ang ilang sagrado
nga mga bato nga ilang gisimba.

² Mga limbongan sila,
ug kinahanglan nga mag-antos sila
tungod sa ilang mga sala.
Gub-on sa GINOO ang ilang mga halaran
ug sagrado nga mga bato.

³ “Unya moingon sila, ‘Wala kamiy hari
tungod kay wala kami motahod sa GINOO.
Apan bisan pag aduna kami hari,
unsa may iyang mahimo nga maayo alang kanamo?’

⁴ Magsige lang silag sulti, manumpa,
ug maghimog mga kasabotan nga dili nila tumanon.
Busa ang hustisya nahisama sa makahilo
nga sagbot nga nanurok sa dinaro nga yuta.

⁵ Mahadlok ang mga lumulupyo sa Samaria
tungod kay mawala ang mga dios-dios
nga mga dumalagang baka sa Bet Aven.
Sila ug ang ilang mga pari nga nalipay sa katahom
nining mga dios-dios magsubo gayod
tungod kay kuhaon kini gikan kanila

⁶ ug dad-on sa Asiria ingon nga gasa
ngadto sa gamhanang hari.

Maulawan ang Israel*
tungod sa tambag nga iyang gisunod.

⁷ Mahanaw ang iyang† hari sama sa usa ka gamay
nga sanga nga gianod sa tubig.

⁸ Gub-on ang mga simbahanan diha sa habog nga mga dapit sa Aven,‡
nga mao ang nahimong hinungdan
sa pagpakasala sa mga taga-Israel.

Motubo ang tunokon nga mga tanom
ug motabon sa ilang mga halaran.

Unya moingon sila sa mga bukid, “Taboni kami!”
ug sa mga bungtod, “Tumpagi kami!”

⁹ Miingon ang GINOO,
“Kamong mga katawhan sa Israel

* **10:6 Israel:** sa Hebreo, *Efraim*. Naghisgot kini sa usa sa mga tribo sa Amilanan nga bahin sa gingharian sa Israel. † **10:7 iyang:** sa Hebreo, *Samaria*. Mao kini ang kapital sa Israel ug nagrepresentar sa tibukong gingharian sa Israel. ‡ **10:8 Aven:** mao usab kini ang Bet Aven o Betel. Tan-awa usab ang Ose. 4:15.

nagpadayon sa pagpakasala sukad pa sa panahon sa inyong mga katigulangan sa Gibeá.

Wala gayod kamo nausab.

Busa kamong mga kaliwat sa mga daotan sulongon sa Gibeá.

¹⁰ Silotan ko kamo sumala sa akong gusto.

Maghiusa ang mga nasod sa pagpakig-gira kaninyo tungod sa inyong padayong pagpakasala.

¹¹ Kaniadto nagpahayahay lang kamo;
sama kamo sa dumalagang baka
nga nabansay sa paggiok ug nakaangay na niining trabahoa.

Apan karon lisod-lisoron ko kamong mga taga-Israel[§]

ug lakip ang mga taga-Juda;

mahisama kamo sa dumalagang baka

nga sangonan ug yugo ang iyang liog

nga wala pa makubali ug unya padaruhon.

¹² Miingon ako kaninyo, 'Pahumoka ang inyong kasing-kasing sama sa yuta nga gidaro. Pagtanom kamo ug pagkamatarong ug aniha ang paghigugma.

Kay panahon na kini nga modangop kamo kanako hangtod nga moabot ako ug magdala ug kaluwasan nga sama sa ulan.'

¹³ "Apan nagtanom kamo ug kadaotan,
busa miani usab kamo ug kadaotan.

Nalingla kamo sa mga bakak tungod kay misalig kamo sa inyong kaugalingong katakos ug sa inyong daghang mga sundalo.

¹⁴ Busa ang kasamok sa gubat batok sa inyong mga katawhan ug mangaguba ang inyong pinarilan nga mga lungsod.

Himuon sa inyong mga kaaway ang sama sa gihimo ni Shalman* sa lungsod sa Bet Arbel nga gidugmok niya ang mga inahan ug ang ilang mga kabataan.

¹⁵ Mao usab kana ang mahitabo kaninyong mga taga-Betel tungod kay labihan ang inyong kadaotan.

Inig-abot sa adlaw sa paghukom, sa pagbanagbanag pa lang, sigurado gayod nga mamatay na ang hari sa Israel."

11

Ang Gugma sa Dios alang sa Israel

¹ Miingon ang GINOO,

"Sa bata pa ang Israel gihigugma ko siya.

Gitawag ko siya gikan sa Ehipto ingon nga akong anak.

² Apan imbis nga kanunay ako* nga nagtawag kanila mas nagpahilayo na hinuon sila kanako.[†]

Naghalad sila ug nagsunog ug insenso sa mga imahen ni Baal.

³ Ako ang nagtudlo kanila sa paglakaw.

[§] **10:11** *Israel*: sa Hebreo, *Ephraim*. Tan-awa usab ang Ose. 4:17. * **10:14** *Shalman*: posible nga usa ka hari sa mga Moabihanon. * **11:2** *ako*: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *sila*. [†] **11:2** *kanako*: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *kanila*.

Gigiyahan ko sila,* apan dili sila moila
nga ako ang nag-atiman[§] kanila.

⁴ Gigiyahan ko sila uban ang kaluoy ug paghigugma;
sama ra nga gikuha ko ang yugo gikan sa ilang liog
ug miduko ako sa pagpakaon kanila.

⁵ “Apan tungod kay dili sila gustong mobalik kanako,
sigurado nga mahibalik sila sa Ehipto,
ug dumalahon sila sa Asiria.

⁶ Sulongon sa mga kaaway ang ilang mga siyudad,
ug gub-on ang mga trangka sa mga pultahan niini.
Gub-on sa ilang mga kaaway ang ilang mga plano.

⁷ Ang akong mga katawhan desidido nga magpahilayo kanako.
Bisan magkahiusa pa silang tanan
sa pagtawag kanako dili ko sila luwason.

⁸ “Mga taga-Israel, dili ko kamo mahimong isalikway
o laglagon sama sa gihimo ko sa Adma ug Zeboyim.
Dili ako makaako sa paghimo niini kaninyo.
Naluoy ako pag-ayo kaninyo.

⁹ Dili ko na ipahamtang ang akong labihang kapungot.
Dili ko laglagon pag-usab ang Israel,
kay Dios ako ug dili tawo.

Ako ang Balaang Dios nga kauban ninyo,
ug dili ako moanha kaninyo nga masuk-anon.

¹⁰ Mongulob ako sama sa liyon, ug kamo nga akong
mga anak magkurog sa kahadlok samtang
nagsunod kamo kanako gikan sa kasadpan.

¹¹ Moabot kamo nga tulin,* sama katulin
sa mga langgam nga gikan sa Ehipto
o sama sa mga salampati nga gikan sa Asiria.
Papuy-on ko kamo pag-usab sa inyong mga balay,”
miingon ang GINOO.

Ang Sala sa Taga-Israel

¹² Miingon pa ang GINOO,
“Kanunay lang akong gibakakan
ug gilimbongan sa mga taga-Israel.
Ang mga taga-Juda padayon nga nagpahilayo kanako,
ang Dios nga balaan ug matinumanon.[†]

12

¹ “Ang mga taga-Israel* nagsalig
sa mga butang nga walay pulos.
Sa tibuok adlaw nagtinguha sila
sa mga butang nga makadaot.
Misamot sila ka bakakon ug kabangis.
Naghimo sila ug kasabotan uban sa Asiria

‡ **11:3** *sila*: sa Hebreo, *Efraim*. Makita usab ang pulong nga Efraim sa Hebreo sa bersikulo 8, 9, 12.
Tan-awa usab ang Ose. 4:17. § **11:3** *nag-atiman*: sa literal, *nag-ayo*. * **11:11** *tulin*: o *nagkurog*.

† **11:12** *Ang mga taga-Juda...matinumanon*: sa ubang hubad, *Apan ang Juda pabilin nga nakig-uban ug matinud-anon sa balaan nga Dios*. * **12:1** *Israel*: sa Hebreo, *Efraim*. Tan-awa usab ang Ose. 4:17.

ug nagpadala ug lana sa Ehipto.”

- ² Adunay akusasyon ang GINOO batok sa mga taga-Juda nga mga kaliwat usab ni Jacob. Silotan niya sila sumala sa ilang mga batasan; balosan niya sila sumala sa ilang mga binuhatan.
- ³ Sa diha pa si Jacob sa tagoangkan sa iyang inahan, gusto na niyang ilogan ang iyang kaluha.[†] Ug sa dihang midako na siya, nakiglayog siya sa Dios
- ⁴ pinaagi sa pagpakiglayog sa usa ka anghel, ug midaog siya. Naghilak siya nga mihangyo nga panalanginan sa anghel. Nakita niya ang Dios sa Betel, ug didto nakigsulti kaniya[‡] ang Dios.
- ⁵ Siya ang GINOONG Dios nga Makagagahom; GINOO ang iyang bantogan nga ngalan.
- ⁶ Busa balik na kamo sa inyong Dios, mga kaliwat ni Jacob, ug patunhaya ninyo ang gugma ug hustisya. Ug salig kamo sa inyong Dios kanunay.
- ⁷ Gusto kaayong manglimbong ang inyong mga negosyante; naggamit sila ug mga timbangan nga limbongan.
- ⁸ Mapasigarbohon pa kamong mga taga-Israel nga moingon, “Nakatigom kami ug bahandi alang sa among kaugalingon ug labihan na namo ka adunahan. Walay makaakusar nga naangkon namo ang among bahandi sa daotang paagi, ug wala kami nahimong sala.”
- ⁹ Miingon ang GINOO sa mga taga-Israel, “Busa ako, ang GINOO nga inyong Dios, nga nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto, papuy-on ko kamo pag-usab sa mga tolda, sama sa ginahimo ninyo sa panahon sa Pista sa Pagpatindog sa mga Payag.[§]
- ¹⁰ Nakigsulti ako sa mga propeta ug gihatagan ko sila sa daghang mga panan-awon. Pinaagi kanila gipahimangnoan ko kamo nga malaglag kamo.*”
- ¹¹ Apan ang mga katawhan sa Gilead mga daotan ug wala gayoy pulos, ug ang mga katawhan sa Gilgal gahalad ug mga torong baka ngadto sa mga dios-dios. Sigurado gayod nga mangaguba ang ilang mga halaran ug mahisama kini sa tinapok nga mga bato nga nakuha gikan sa dinaro nga yuta.
- ¹² Miikyas si Jacob ngadto sa Aram,[†] ug didto nagserbisyo siya isip magbalantay sa mga mananap aron makaangkon ug asawa.
- ¹³ Pinaagi sa propeta nga si Moises, gipagawas ko kamong mga Israelinhon gikan sa Ehipto ug giatiman.

[†] **12:3** *gusto...kaluha:* sa literal, *gigunitan niya ang tikod sa iyang igsoon*. [‡] **12:4** *kaniya:* mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *kanato*. [§] **12:9** Tan-awa ang Lev. 23:41-43. ^{*} **12:10** *gipahimangnoan...kamo:* o *gisugingnan ko kamo ug mga sambingay*. [†] **12:12** *Aram:* usa ka dapit sa Mesopotamia.

- ¹⁴ Apan gipalagot gayod ninyo ako nga inyong Ginoo tungod sa inyong pagpamatay, busa silotan ko kamo. Balosan ko kamo sa inyong pagpakaulaw kanako.

13

Ang Kasuko sa Ginoo Batok sa Israel

- ¹ Kaniadto, kon motingog na gani ang tribo sa Efraim magkurog sa kahadlok ang ubang mga tribo sa Israel, ug modayeg sila kanila.
Apan nakasala sila tungod sa ilang pagsimba kang Baal, mao nga nangamatay* sila.
- ² Hangtod karon, kamong gitawag ug Efraim† nagpadayon sa pagpakasala.
Naghimo kamo ug mga dios-dios gikan sa inyong mga pilak aron simbahon.
Apan kining tanan hinimo lang sa hanas nga mga panday.
“Ug miingon pa kamo nga maghalad kamo ug tawo niining mga dios-dios nga baka ug mohalok kanila.”
- ³ Busa mahisama kamo sa gabon o yamog sa kabuntagon nga dali rang mahanaw, o sa tahop nga gipalid gikan sa giokanan o sa aso nga migawas gikan sa panghaw.
- ⁴ “Ako, ang GINOO nga inyong Dios, ang nagpagawas kaninyo gikan sa Ehipto. Wala na kamoy ilhon pang Dios ug Manluluwas gawas kanako.
- ⁵ Giatiman ko kamo sa disyerto, sa yuta nga mala ug walay tubig.
- ⁶ Apan sa dihang nakakaon kamo ug natagbaw, nahimo kamong garboso ug gikalimtan ninyo ako.
- ⁷⁻⁸ Busa daw bangis nga mananap akong mag-atang kaninyo. Dasmagan ko kamo nga daw oso nga nawad-an ug mga anak, o daw liyon, kunis-kunison ko kamo ug lamyon.
Mag-atang ako sa mga dalan ug moataki sama sa mananap nga leopardo.
- ⁹ “Laglagon ko kamong mga taga-Israel, tungod kay gikontra ninyo ako nga inyong magtatabang.
- ¹⁰ Hain na man ang inyong hari ug ang mga pangulo sa inyong mga lungsod nga moluwas kaninyo? Nangayo kamo ug hari ug mga opisyal.
- ¹¹ Sa akong kasuko gihatag ko sila kaninyo, ug sa akong kapungot gikuha ko sila.
- ¹² Dili nako makalimtan ang inyong‡ mga sala. Sama kini sa kasulatan nga giputos ug gitipigan.
- ¹³ Adunay kahigayonan kamong mabuhi pag-usab. Apan tungod kay wala kamoy panabot, gipakawalay-bili ninyo kini.

* **13:1** nangamatay: o mangamatay. † **13:2** kamong gitawag ug Efraim: ang buot ipasabot, ang mga taga-Israel. ‡ **13:12** inyong: sa Hebreo, *Efraim*. Tan-awa usab ang Ose. 4:17.

Sama kamo sa usa ka bata nga angay nang ihimugso.
Nagbati na ang inahan apan dili gustong mogawas ang bata.

14 “Luwason ko ba kamo sa kamatayon?
Dili! Moabot kaninyo ang mga katalagman
ug ang uban pang mga kadaotan nga mopatay kaninyo.

“Ug dili ko kamo kaloy-an.

15 Bisan pa ug mas mauswagon kamo kay
sa inyong isigka-Israelinhon, laglagon ko gihapon kamo.
Ipadala ko ang init nga hangin gikan sa disyerto sa sidlakan
ug mohubas ang inyong mga tuboran ug mga atabay.
Ug unya ilogon ang inyong mga mahalong kabtangan.

16 Angayng silotan ang mga taga-Samaria
tungod sa ilang pagrebelde kanako nga ilang Dios.
Mangamatay sila sa gira.
Dugmokon ang ilang gagmayng mga bata,
ug yasyason ang tiyan sa mga babayeng mabdos.”

14

Nagpakiluoy si Oseas sa mga Taga-Israel

1 Mga taga-Israel, balik kamo sa GINOO nga inyong Dios,
kay nalaglag kamo tungod sa inyong mga sala.

2 Balik kamo sa GINOO
ug ingna siya,

“GINOO, pasayloa kami sa tanan namong mga sala
ug dawata kami sumala sa imong kaayo,
aron nga makahalad kami kanimo
ug mga pagdayeg gikan sa among mga baba.

3 Dili na kami mangayo ug tabang sa Asiria
ug dili na kami mosalig sa mga kabayo nga alang sa gira.
Dili na usab namo tawgon nga among dios ang among hinimo.
Kay gikaloy-an mo kami nga sama sa mga ilo.”

4 Miingon ang GINOO:

“Ayohon ko ang akong mga katawhan
gikan sa ilang pagkamalapason,
ug higugmaon ko sila sa hingpit,
kay nawala na ang akong kasuko kanila.

5 Panalanginan ko ang mga taga-Israel;
mahisama ako sa yamog nga mobisbis sa mga tanom.
Mouswag sila nga daw liryo nga namulak.
Molig-on sila sama sa mga kahoyng sedro sa Lebanon
nga lawom ug mga gamot.

6 Modaghan sila sama sa mga sanga nga nanalingsing.
Mahimo silang bantogan sama sa matahom nga kahoyng olibo
ug sa mahumot nga kahoyng sedro sa Lebanon.

7 Mopuyo sila pag-usab ilalom sa akong pagpanalipod.
Modaghan sila ug mouswag sama sa lugas,
ug sa ubas nga namulak.
Ug mahimo silang bantogan sama sa bino sa Lebanon.

8 Mga taga-Israel,*

* 14:8 *Israel*: sa Hebreo, *Efraim*. Tan-awa usab ang Ose. 4:17.

ayaw na kamo pagdangop pa sa mga dios-dios.
Tubagon ko ang inyong mga pag-ampo
ug atimanon ko kamo.
Sama ako sa labong nga kahoy nga sipres,
nga kanunayng berde.
Ako ang nagpauswag kaninyo.[†]”

Kataposan nga Tambag

⁹ Hinaut nga ang mga maalamon mosabot
sa mga nasulat dinhi.
Husto gayod ang mga pamaagi sa GINOO
ug ginasunod kini sa mga matarong,
apan mahimo kining kapandolan sa mga malapason.

[†] **14:8** nagpauswag kaninyo: o naghatag sa inyong mga kinahanglanon.

Ang Libro ni Joel

¹ Mao kini ang mensahe sa GINOO nga gipadayag kang Joel nga anak ni Petuel.

Giataki sa mga Dulon ang mga Tanom

² Kamong mga tigdumala sa Juda ug tanang mga lumulupyo niini, pamatia ninyo kining isugilon ko kaninyo.

Wala pay nahitabo nga sama niini sa panahon sa inyong mga katigulangan o sa inyong panahon.

³ Kinahanglang isugilon kini sa matag henerasyon sa inyong mga kaliwat.

⁴ Nagpulpuli sa pag-ataki sa mga tanom ang mga panon sa dulon.

Ang mga tanom nga salin sa usa ka panon gitilok sa misunod nga panon hangtod nga nahurot.*

⁵ Kamong mga palahubog, bangon kamo ug pagminatay ug hilak kay wala na kamoy mainom; wala nay mga ubas nga himuong bag-ong bino.

⁶ Kay ang yuta sa GINOO[†] giataki sa makadaot nga mga dulon[‡] nga labihan kadaghan. Hait ang ilang mga ngipon sama sa ngipon sa liyon.

⁷ Gipangdaot nila ang mga tanom nga ubas ug ang mga kahoy nga igos sa GINOO.[§] Gikit-kit nila ang mga panit niini hangtod nga miputi ang mga sanga.

⁸ Pagminatay kamog hilak sama sa dalagang putli nga nagbistig sako sa pagpakita sa iyang pagsubo sa pagkamatay sa iyang pamanhonon.

⁹ Wala nay mga trigo ug mga bino nga ikahalad sa Templo sa GINOO; mao nga nagsubo ang mga pari nga nag-alagad sa GINOO.

¹⁰ Nangadaot ang mga kaumahan ug daw sama kini sa tawo nga nasubo. Nangadaot ang mga trigo ug wala nay duga sa ubas ug lana.

¹¹ Kamong mga mag-uuma, pagsubo* kamo!

Kamong nag-atiman sa tamnanan sa mga ubas, pagminatay kamog hilak, kay nahurot ug kadaot ang mga ani

* **1:4** Ang ensakto nga kahulogan sa upat ka Hebreohanong pulong nga gigamit dinhi alang sa mga dulon dili klaro. [†] **1:6** ang yuta sa GINOO: sa literal, *ang akong yuta*. [‡] **1:6** mga dulon: sa literal, *nasod*. Posible nga ang kini nga mga dulon nagrepresentar sa nasod nga mosulong sa Juda. [§] **1:7** ang mga tanom...sa GINOO: sa literal, *ang akong mga tanom nga ubas ug ang akong mga kahoy nga igos*.

* **1:11** pagsubo: o maulaw.

- sa kaumahan lakip ang mga trigo ug mga barley,
12 ug nangalaya ang mga punoan sa ubas ug ang tanang mga kahoy,
apil na ang mga igos, pomegranata, palma, ug mansanas.
Tinuod gayod nga nawala na ang kalipay sa mga tawo.

Ang Panawagan sa Paghinulsol

- 13 Kamong mga pari nga nag-alagad sa halaran sa akong Dios,
pagbisti kamog sako ug adto sa Templo,
ug pagminatay kamog hilak tibuok gabii,
kay wala nay mga trigo ug mga bino
nga ihalad sa Templo sa inyong Dios.
14 Sultihi ninyo ang mga tigdumala sa Juda
ug ang tanang mga lumulupyo niini nga magtigom
ug magpuasa silang tanan
sa Templo sa GINOO nga inyong Dios.
Mangayo sila ug tabang sa GINOO.
15 Hapit na ang adlaw nga manglaglag
ang GINOO nga Makagagahom.
16 Ato mismong nasaksihan kon sa unsang paagi kita nawad-an ug pagkaon
ug kon sa unsang paagi nawala ang kasadya sa Templo sa Dios.
17 Nangamatay ang mga binhi sa yuta.
Ug tungod kay nanguyos ang mga trigo,
wala nay sulod ang mga bodega,
busa nangaguba na lang kini.
18 Nag-agulo ang mga mananap tungod sa kagutom.
Naglibot-libot ang mga baka kay wala na silay sibsiban;
bisan pa ang mga karnero nag-antos.
19 Nagpanawag ako kanimo, GINOO,
kay nangalaya ang mga sibsiban
ug ang tanang kahoy sa kaumahan
nga daw sa gilamoy sa kalayo.
20 Bisan ang ihalas ang mga mananap nagpanawag kanimo,
kay mihubas na gayod ang mga suba ug tuboran,
ug nangalaya na ang mga sabsabanang daw sa gilamoy sa kalayo.

2

Ang Pagdagsang sa mga Dulon

- 1 Patingoga ninyo ang budyong sa pagpasidaan sa mga tawo sa Zion *,
ang balaang bungtod sa GINOO.

Tanan kamong nagpuyo sa Juda, magkurog kamo sa kahadlok,
kay haduol na gayod ang adlaw sa GINOO.

- 2 Ngitngit ug dulom kanang adlaw.
Ug sama sa pagdan-ag sa adlaw kon magbanag-banag na,
magkatag sa mga bukid ang makadaot nga mga dulon nga labihan
kadaghan.
Wala gayoy nahitabo nga sama niini sukad pa kaniadto,
ug dili na mahitabo pa ang sama niini sa umaabot nga panahon.

* 2:1 Zion: mao usab ang Jerusalem.

- 3 Nagpulipuli sa pag-ataki ang mga dulon nga daw kalayo.[†]
Sa wala pa sila moataki ang yuta daw hardin sa Eden,
apan sa dihang miataki na sila nahisama na kini sa disyerto.
Wala gayoy tanom nga nakalingkawas kanila.
- 4 Morag kabayo ang ilang hitsura ug paspas sila
sama sa mga kabayo nga panggira.
- 5 Ang kasaba sa ilang paglukso-lukso sa ibabaw sa mga bukid
sama sa gadagan nga karwahi o lagitik sa gisunog nga dagami.
Sama sila sa kusgan nga mga sundalo nga andam na sa pakig-gubat.
- 6 Ang mga tawo nga makakita kanila mangahadlok ug mangluspapad.
- 7-8 Moataki sila ug mokatkat sa mga paril sama sa mga sundalo.
Diretso sila kon molakaw ug dili motipas sa ilang agianan.
Dili sila magtinukloray, ug bisan matagbo nila
ang mga armas dili sila makatag.
- 9 Giataki nila ang siyudad ug gisaka nila ang paril.
Gisaka nila ang mga kabalayan ug moagi sila
sa mga bintana sama sa kawatan.
- 10 Mauyog ang kalibotan ug ang kalangitan sa ilang pag-abot.
Ug mongitngit ang adlaw ug ang bulan
ug wala nay mosidlak nga mga bitoon.
- 11 Ang GINOO nagmando niining labihan kadaghang mga dulon,
ug nagtuman sila sa iyang sugo.
Makalilisang gayod ang adlaw nga magsilot
ang GINOO; wala gayoy makaagwanta niini.
- Ang Tawag nga Mobalik sa Dios*
- 12 Miingon ang GINOO,
“Panahon na nga mobalik kamo kaniya sa kinasing-kasing
inubanan sa pagpuasa, paghilak, ug pagsubo.”
- 13 Paghinulsol kamo nga kinasing-kasing
ug dili pakaaron-ingnon nga paghinulsol
pinaagi sa paggisi sa inyong mga bisti.
Balik na kamo sa GINOO nga inyong Dios,
kay maluloy-on siya ug mapuanguron.
Mahigugmaon siya ug dili daling masuko.
Andam siyang magbag-o sa iyang huna-huna
nga dili na magpadala ug kalaglagan.
- 14 Basin pa lang mausab ang huna-huna sa GINOO nga inyong Dios,
ug panalanginan niya ang inyong mga abot,
aron makahalad na kamo kaniya ug mga trigo ug bino.
- 15 Patingoga ninyo ang budyong sa Zion aron sa pagpahibalo
sa mga tawo alang sa sagrado nga magtigom sila ug magpuasa.
- 16 Pagtigom kamong tanan, bata man o tigulang,
ug himoa ninyo ang seremonya sa paghinlo.
Apil ang mga masuso dad-on usab,
ug bisan ang bag-ong kinasal moapil sa tigom.
- 17 Ang mga pari nga nag-alagad sa GINOO pahilaka
taliwala sa halaran ug sa balkonahe sa Templo.

[†] 2:3 Nagpulipuli...kalayo: tingali ang buot ipasabot, sa atubangan ug likod sa panon sa mga dulon
adunay lain pang panon nga nagsunod. Tan-awa ang Joel 1:4; 2:20.

Paampo sila ug sama niini: “GINOO,
kaloy-i ang imong katawhan nga imong gipanag-iya.
Ayaw tugoti nga pakaulawan sila ug tamayon[‡]
sa ubang mga nasod pinaagi sa pag-ingon,
‘Asa na ba ang inyong Dios?’ ”

Ang Tubag sa GINOO

18 Nabalaka gayod ang GINOO sa iyang yuta,
ug naluoy siya sa iyang katawhan.

19 Ug isip tubag sa ilang pag-ampo mag-ingon siya kanila,
“Hatagan ko kamo ug mga trigo, bag-ong bino,
ug lana; ug matagbaw gayod kamo.
Dili ko na tugotan nga biay-biayon pa kamo sa ubang mga nasod.

20 “Ipalayo ko ang mga mosulong kaninyo
nga gikan sa amihan, ug dad-on ko sila ngadto sa disyerto.

Ang nauna nilang panon abugon ko ngadto sa Patay nga Dagat[§]
ug ang ulahi nila nga panon abugon ko ngadto sa Dagat sa Mediteraneo*.
Ditto manimaho ang ilang mga patayng lawas.”

Tinuod nga katingalahan ang mga gihimo sa GINOO.

21 Dili angayng mahadlok ang yuta sa Juda,
kondili magsadya hinuon kini kay katingalahan ang mga gihimo sa GINOO.

22 Dili usab angayng mahadlok ang mga mananap,
kay lunhaw na ang mga sabsabanan
ug namunga na ang mga kahoy apil ang igos.
Namunga na usab ang mga ubas.

23 Kamong mga katawhan sa Zion, paglipay kamo
sa gihimo kaninyo sa GINOO nga inyong Dios.
Kay gihatagan niya kamo sa nahaunang ulan
sa pagpakita nga matarong siya.
Gipadad-an niya kamo sa nahaunang ulan
ug sunod pang ulan sama kaniadto.

24 Mapuno sa mga trigo ang mga giokanan ug mag-awas
ang duga sa ubas ug lana sa mga pug-anan niini.

25 Kay nag-ingon ang GINOO,
“Ibalik ko ang mga nawala kaninyo sa mga katuigan nga giataki
ang inyong mga tanom sa sunod-sunod nga mga panon sa mga dulong.
Ako ang nagpadala kaninyo niining daghang
mga dulong nga akong mga sundalo.

26 Karon modaghan na ang inyong mga kalan-on
ug mabusog kamo pag-ayo.
Ug tungod niini, dayegon ninyo ako nga inyong Dios,
nga naghimo ug katingalahang mga butang kaninyo.
Ug kamo nga akong katawhan dili na gayod maulawan hangtod sa kahang-toran.

27 Unya mahibaloan ninyo nga anaa ako
kaninyong mga taga-Israel, ug ako lang,
ang GINOO, ang inyong Dios ug wala nay lain pa.
Ug kamo nga akong katawhan

[‡] 2:17 tamayon: o dumalahan. § 2:20 Patay nga Dagat: sa Hebreo, dagat sa sidlakan.
Dagat sa Mediteraneo: sa Hebreo, dagat sa kasadpan.

* 2:20

dili na gayod maulawan hangtod sa kahangtoran.

Ang Adlaw sa GINOO

- 28 “Sa kaulahian ihatag ko ang akong Espiritu sa tanan nga matang sa mga tawo.
Ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye magsugilon sa akong mga mensahe.
Ang inyong tigulang nga mga lalaki akong padamgohon.
Ang inyong batan-ong mga lalaki makakita ug mga panan-awon.
- 29 Nianang mga adlaw ihatag ko ang akong Espiritu bisan sa mga sulugoon[†] nga lalaki ug babaye.
- 30 Magpakita ako ug mga milagro sa langit ug sa yuta:
Adunay makitang dugo, kalayo, ug bagang aso.
- 31 Mongitngit ang adlaw sa paghukom ug mopula ang bulan nga daw sa dugo.
Kini mahitabo sa dili pa moabot ang makalilisang gayod nga adlaw sa paghukom sa GINOO.
- 32 Apan si bisan kinsa nga motawag sa GINOO maluwas sa silot nga moabot.
Kay sumala sa giingon sa GINOO, adunay mahibilin nga mga Israelinhon sa Jerusalem[‡] nga maluwas.
Kini sila gipili sa GINOO.

3

Silotan ang mga Nasod

- 1 “Nianang panahona pauswagon ko pag-usab ang Juda apil na ang Jerusalem.*
- 2 Tigomon ko ang mga nasod ug dad-on ko sila sa Walog ni Jehosafat.[†]
Didto hukman ko sila tungod sa ilang gihimo sa katawhan nga akong gipanag-iyahan, ang mga Israelinhon.
Gipakatag nila ang akong katawhan sa ubang mga nasod ug gibahin nila ang akong yuta.
- 3 Giripahan nila ang akong katawhan, ug gibaligya nila ingon nga mga ulipon ang mga batang lalaki ug babaye, aron ibayad sa mga ilimnon ug sa mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog.
- 4 “Kamong mga katawhan sa Tiro, Sidon, ug sa tanang dapit sa Filistia, unsa kining ginahimo ninyo batok kanako?[‡] Gipanimaslan ba ninyo ako sa butang nga akong nahimo? Kon gipanimaslan ninyo ako, panimaslan ko usab kamo diha-diha dayon tungod sa inyong gihimo.
- 5 Kay gikuha ninyo ang akong mahalong mga kabtangan,[§] apil na ang mga plata ug bulawan, ug gidala ninyo kini ngadto sa inyong mga templo.

[†] 2:29 mga sulugoon: sa ubang mga kopya sa Septuagint, akong mga sulugoon. [‡] 2:32 sa Jerusalem: sa literal, sa Bukid sa Zion, sa Jerusalem. * 3:1 pauswagon...Jerusalem: o pabalikon ko ang katawhan sa Juda ug Jerusalem sa ilang yuta gikan sa pagkabihag. [†] 3:2 Jehosafat: ang buot ipasabot, naghukom ang GINOO. [‡] 3:4 Ang ginahimo niini nga mga nasod batok sa Israel sama lang nga ginahimo nila batok sa GINOO. § 3:5 akong...kabtangan: ang mga kabtangan sa mga Israelinhon iya sa GINOO.

⁶ Gipamaligya ninyo sa mga Griego ang katawhan sa Jerusalem ug sa ubang bahin sa Juda, aron mapahilayo ninyo sila sa ilang kaugalingong yuta.

⁷ “Apan tabangan ko sila nga makapahawa sa mga dapit nga gibaligyaan ninyo kanila, ug himuon ko kaninyo ang inyong gihimo kanila.

⁸ Ibaligya ko ang inyong mga anak sa katawhan sa Juda, ug ibaligya nila sila sa mga taga-Saba,* nga namuyo sa layong lugar. Mahitabo gayod kini, kay ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

⁹ Miingon pa ang GINOO:

“Ipahibalo kini sa mga nasod:

Pangandam kamo sa pakig-gubat.

Aghata ninyo ang inyong mga sundalo nga mosulong.

¹⁰ Himoa ninyong mga espada ang punta sa inyong mga daro ug himoa ninyong mga bangkaw ang inyong mga lampas. Bisan ang mga maluya kinahanglang makig-gira.

¹¹ Dali, duol kamo, tanan kamong mga nasod sa palibot. Ug pagtigom kamo didto sa Walog ni Jehosafat.”

Ug karon GINOO, ipadala ang imong mga sundalo.

¹² “Kinahanglang maaghat sa pagtungas ngadto sa walog ni Jehosafat ang mga nasod sa palibot, kay hukman ko sila didto.

¹³ Garaba sila nga daw trigo nga alanihon!

Tunob-tunobi sila nga daw ubas nga pugaunon tungod kay puno na ang pug-anan ug gaawas na kini! Kay labihan sila kadaotan.”

¹⁴ Labihan kadaghan sa mga tawo nga nagsaba sa Walog sa Paghukom, kay duol na moabot ang adlaw sa pagsilot sa GINOO.

¹⁵ Mongitngit ang adlaw ug ang bulan, ug dili na mosidlak ang mga bitoon.

¹⁶ Mongulob ang GINOO gikan sa Zion;† ang iyang tingog modahunog gikan sa Jerusalem.

Ug tungod niini mouyog ang kalibotan ug ang kalangitan. Apan lig-on nga dalangpanan ang GINOO alang sa mga Israelinhon nga iyang katawhan.

Ang mga Panalangin alang sa mga Katawhan sa Dios

¹⁷ Miingon ang GINOO,

“Mga taga-Juda, mahibaloan ninyo nga ako, ang GINOO nga inyong Dios, nagpuyo sa Zion, ang akong balaan nga bukid.

Ug mahimong balaan na usab ang Jerusalem; dili na gayod kini sulongon pag-usab sa mga taga-laing nasod.

¹⁸ “Nianang adlaw na panalanginan ko kamo.

Mahimong abunda ang inyong bag-ong bino gikan sa daghang mga ubas sa kabukiran.

Mahimong abunda usab ang inyong gatas

gikan sa daghang mga baka ug mga kanding nga nagsab-sab sa mga bungtod.

Dili gayod mamad-an ang inyong mga sapa.

* **3:8 Saba:** usa ka dapit sa habagatang-kasadpan sa Arabia. † **3:16 Zion:** mao usab ang Jerusalem.

Motubod ang tuboran gikan sa Templo sa GINOO
ug magpatubig kini sa lugut nga adunay mga akasya.‡

19 Ang Ehipto mahimong awaaw ug ang Edom mahimong disyerto
tungod kay gidaog-daog nila ang katawhan sa Juda;
gipamatay nila ang mga walay sala.

20 Apan ang Juda ug ang Jerusalem puy-an
hangtod sa kahangtoran.

21 Ipanimalos ko ang mga gipamatay nga taga-Juda;
silotan ko gayod ang naghimo niini kanila.§”

Nagpuyo ang GINOO sa Zion.

‡ 3:18 nga adunay mga akasya: o sa Shitim. § 3:21 Ipanimalos...kanila: mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *Pasayloon ko ang gihimo nga mga krimen sa mga taga-Juda nga wala ko pa mapasaylo.*

Ang Libro ni Amos

¹ Mao kini ang mensahe ni Amos, nga usa ka magbalantay sa mga karnero nga taga-Tekoa, mahitungod sa Israel. Gipadayag kini kaniya sa Dios duha ka tuig sa wala pa mahitabo ang linog, ug sa panahon nga si Uzias mao ang hari sa Juda ug si Jeroboam nga anak ni Joas mao ang hari sa Israel.

² Miingon siya,

“Nagdahunog ang tingog sa GINOO gikan sa Zion; *
naglanog kini gikan sa Jerusalem.
Ug tungod niini nangalaya ang mga sagbot sa sibsiban
sa mga magbalantay sa mga karnero
apil ang mga tanom sa ibabaw sa Bukid sa Carmel.”

Ang Silot alang sa Nasod sa Siria

³ Mao kini ang gisulti sa GINOO bahin sa Siria:
“Tungod sa padayon nga pagpakasala
sa mga taga-Damasco, † silotan ko gayod sila.
Gipasipad-an nila pag-ayo ‡ ang mga taga-Gilead,
⁴ busa sunogon ko ang palasyo ni Haring Hazael
ug ang lig-ong mga bahin niini nga gipahimo sa iyang anak nga si Ben
Hadad.
⁵ Gub-on ko ang pultahan sa Damasco
ug laglagon ko ang hari sa Walog sa Aven
ug ang hari sa Bet Eden. §
Bihagon ngadto sa Kir ang mga katawhan sa Siria. *
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

Ang Silot alang sa Nasod sa Filistia

⁶ Mao kini ang gisulti sa GINOO bahin sa Filistia:
“Tungod sa padayon nga pagpakasala sa mga taga-Gaza, † silotan ko gayod
sila.
Gibihag nila ang tanang mga tawo sa mga lungsod
ug gibaligya isip mga ulipon sa Edom,
⁷ busa sunogon ko ang mga paril ‡ sa Gaza
apil ang lig-ong mga bahin niini.
⁸ Laglagon ko ang hari sa Ashdod ug ang hari sa Ashkelon,
ug silotan ko ang mga taga-Ekron. §
Ang mga Filistihanon nga mabilin mangamatay usab.
Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

Ang Silot alang sa Nasod sa Tiro

* **1:2 Zion:** mao usab ang Jerusalem. † **1:3 Damasco:** mao kini ang kapital sa Siria ug nagrepresentar sa tibuok nasod sa Siria. ‡ **1:3 Gipasipad-an nila pag-ayo:** sa literal, *Gigiok nila sa giokanang puthaw*. § **1:5 Walog sa Aven...Bet Eden:** mga dapit kini nga sakop sa Siria. * **1:5 Siria:** sa Hebreo, *Aram*. † **1:6 Gaza:** usa sa mga nag-unang lungsod sa nasod sa Filistia, ug nagrepresentar kini sa tibuok nasod. ‡ **1:7 sunogon ko ang mga paril:** posible nga adunay bahin niini nga mga paril nga masunog o ang kalayo dinhi nagsimbolo sa kalaglagan. § **1:8 Ashdod...taga-Ekron:** mga dapit kini nga sakop sa Filistia.

- ⁹ Mao kini ang gisulti sa GINOO bahin sa Tiro:
 “Tungod sa padayon nga pagpakasala sa mga taga-Tiro,
 silotan ko gayod sila.
 Gibaligya nila isip mga ulipon sa Edom
 ang tanang mga tawo sa mga lungsod,
 ug wala nila tumana ang ilang kasabotan
 uban niining mga tawhana ingon nga managhigala.
¹⁰ Busa sunogon ko ang mga paril sa Tiro
 apil ang lig-ong mga bahin niini.”

Ang Silot alang sa Nasod sa Edom

- ¹¹ Mao kini ang gisulti sa GINOO bahin sa Edom:
 “Tungod sa padayon nga pagpakasala
 sa mga taga-Edom, silotan ko gayod sila.
 Gipanggukod nila ang ilang mga kadugo nga Israelinhon
 ug gipangpatay, ug wala nila kini kaloy-i.
 Dili gayod mawala ang ilang kasuko sa mga Israelinhon.
¹² Busa sunogon ko ang Teman
 apil ang lig-ong mga bahin sa Bozra.*”

Ang Silot alang sa Nasod sa Ammon

- ¹³ Mao kini ang gisulti sa GINOO bahin sa Amon:
 “Tungod sa padayon nga pagpakasala
 sa mga taga-Amon, silotan ko gayod sila.
 Gipanglapapan nila ang tiyan sa mga babayeng mabdos
 sa Gilead aron lang maangkon kining yutaa.
¹⁴ Busa sunogon ko ang mga paril sa Raba[†]
 apil ang lig-ong mga bahin niini.
 Madungog ang pagsinggit sa ilang mga kaaway
 nga nagsulong kanila nga daw naghaguro nga bagyo.
¹⁵ Bihagon ang hari sa Ammon
 apil ang iyang mga opisyal.
 Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

2

Ang Silot alang sa Nasod sa Moab

- ¹ Mao kini ang gisulti sa GINOO bahin sa Moab:
 “Tungod sa padayon nga pagpakasala
 sa mga taga-Moab, silotan ko gayod sila.
 Kay gisunog nila ang mga bukog
 sa hari sa Edom hangtod nga naabo kini.
² Busa sunogon ko ang Moab apil
 ang lig-ong mga bahin sa Keriot.*
 Mangamatay ang mga taga-Moab
 samtang nagsinggit ug nagpatingog sa budyong
 ang ilang mga kaaway nga nagsulong kanila.
³ Mamatay apil ang ilang hari
 ug ang tanan niyang mga opisyal.
 Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

Ang Silot alang sa Nasod sa Juda

* **1:12** Teman...Bozra: mga dapit kini nga sakop sa Edom. [†] **1:14** Raba: mao kini ang kapital sa Ammon. * **2:2** Keriot: dapit kini nga sakop sa Moab.

⁴ Mao kini ang gisulti sa GINOO bahin sa Juda:
 “Tungod sa padayon nga pagpakasala
 sa mga taga-Juda, silotan ko gayod sila.
 Kay gisalikway nila ang akong kasugoan ug wala nila buhata
 ang mga tulomanon nga gihatag ko kanila.
 Gipahisalaag sila sa mga bakak nga pagtulon-an sa mga dios-dios
 nga gialagaran usab sa ilang mga katigulangan.
⁵ Busa sunogon ko ang Juda apil
 ang lig-ong mga bahin sa Jerusalem.”

Ang Silot alang sa Nasod sa Israel

⁶ Mao kini ang gisulti sa GINOO bahin sa Israel:†
 “Tungod sa padayon nga pagpakasala
 sa mga taga-Israel, silotan ko gayod sila.
 Gibaligya nila isip mga ulipon ang mga tawo
 nga walay sala, tungod lang sa ilang utang.
 Gihimo nila kini sa mga kabos bisan ug usa lamang ka parisan
 nga sandalyas ang utang.
⁷ Gidaog-daog nila ang mga kabos
 ug wala nila sila hatagi ug hustisya.
 Anaa usab diha kanilay amahan ug anak nga lalaki
 nga nakighilawas sa usa lang ka babaye.
 Tungod niini gipasipalahan nila ang akong balaang ngalan.
⁸ Manghigda sila tapad sa matag halaran sinul-ob
 ang bisti nga gigarantiya kanila sa mga kabos.‡
 Ug nag-inom sila diha sa balay sa ilang dios sa bino
 nga pinalit gikan sa multa nga gibayad
 sa mga kabos nga nakautang kanila.
⁹ “Apan bisan pa niini, gilaglag ko gihapon
 ang mga Amorihanon alang kanila nga mga Israelinhon.
 Tag-as nga mga tawo ang mga Amorihanon (daw mga kahoyng sedro)
 ug lig-on nga daw mga kahoyng terebinto.
 Gipanglaglag ko sila hangtod nga wala nay nabilin kanila.
¹⁰ Gipagawas ko usab ang mga katigulangan
 sa mga Israelinhon gikan sa Ehipto,
 ug sulod sa 40 ka tuig gigiyahan ko sila didto sa disyerto
 aron mapanag-iya nila ang yuta sa mga Amorihanon.”
¹¹ Miingon ang GINOO, “Gipili ko ang uban sa ilang mga kaliwat
 nga mahimong mga propeta ug mga Nazareo.§
 Dili ba tinuod man kini, mga Israelinhon?
¹² Apan unsa ang inyong gihimo?
 Gipainom ninyo ug bino ang mga Nazareo*
 ug gimandoan ninyo ang mga propeta
 nga dili mosugilon sa akong mensahe.

† **2:6 Israel:** sa dihang natunga sa duha ka gingharian ang nasod sa Israel (1 Hari 12), ang usa ka gingharian gitawag nga Israel ug ang usa Juda. ‡ **2:8** Sumala sa Exo. 22:26, 27; Deut. 24:12-13, ang bisti nga giprenda sa kabos kinahanglan iuli kaniya pagkagabii. § **2:11 Nazareo:** ang tawo nga midedikar sa iyang tibuok nga kinabuhi sa Dios ug nanaad nga molikay sa pagbuhat sa pipila ka mga butang sama sa pag-inom ug bino, pagpapatol ug buhok, ug pagduol sa patay. * **2:12 Gipainom ninyo ug bino ang mga Nazareo:** aron nga dili nila matuman ang ilang panaad sa Dios nga dili gayod sila moinom ug bino.

- 13 “Busa paminaw kamo! Pahamtangan ko kamo
 ug labihan kabug-at nga silot.
 Himuon ko kamong sama sa karomata nga nabungkag
 tungod sa sobra kabug-at sa gikarga nga abot.
- 14 Busa bisan kadtong kusog modagan kaninyo dili makaikyas,
 ang kusgan magluya, ug ang mga sundalo
 dili makaluwas sa ilang kaugalingon.
- 15 Bisan ang mga mamamana moatras.
 Ang mga sundalo nga kusog modagan dili makaikyas,
 ug ang mga tigkabayo dili makaluwas sa ilang kaugalingon.
- 16 Sa adlaw nga silotan ko kamo,
 bisan pa ang pinakaisog ninyong mga sundalo moikyas nga hubo.
 Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

3

1 Kamong mga taga-Israel, kansang mga katigulangan gipagawas ko gikan sa Ehipto, pamatia ninyo kining giingon ko batok kaninyo:

- 2 “Sa tanang mga katawhan sa tibuok kalibotan
 kamo lang gayod ang akong gipili
 nga mahimong akong katawhan.
 Busa silotan ko kamo tungod
 sa tanan ninyong mga sala.”

Gitugot sa Dios ang Buluhaton sa mga Propeta

- 3 Magkuyog ba ang duha ka tawo sa pagpanglakaw
 kon wala sila magsabot?
- 4 Mongulob ba ang liyon sa lasang
 kon wala siyay tukbonon?
 Ug mongulob ba siya sa iyang tago-anan
 kon wala siyay nadakpan?
- 5 Malit-agan ba ang langgam
 kon wala butangi ug paon ang lit-ag?
 Mowitik ba ang lit-ag kon wala kini nalit-agan?
- 6 Dili ba mangurog sa kahadlok ang mga tawo
 kon patingogon na ang budyong
 sa pagpahibalo nga adunay mga kaaway nga misulong?
 Kon moabot ang kalamidad sa usa ka siyudad,
 dili ba ang GINOO mao ang nagpadala niini?
- 7 Sa pagkatinuod, dili mohimo ang GINOONG Dios
 ug bisan unsa kon dili una niya kini ikapadayag
 sa iyang mga alagad nga propeta.
- 8 Kinsay dili mahadlok kon mongulob na ang liyon?
 Kinsa ba ang dili makapadayag sa mensahe sa GINOONG Dios
 kon siya na mismo ang magpadayag sa imoha?
- 9 Sultihi ninyo ang mga pangulo nga nagpuyo
 diha sa lig-ong mga bahin sa Ashdod ug sa Ehipto
 nga magtigom didto sa mga bungtod sa Samaria*
 ug tan-awon nila ang labihan nga kagubot
 ug ang mga pagpangdaog-daog

* 3:9 Samaria: mao kini ang kapital sa Israel ug nagrepresentar sa tibuok nasod sa Israel.

nga nahitabo niana nga lungsod.

10 “Dili sila kahibalong mobuhat ug matarong,
ug ang lig-ong mga bahin sa ilang lungsod puno
sa mga butang nga kinawat ug inilog,” miingon ang GINOO.

11 Busa mao kini ang giingon sa GINOONG Dios batok sa Samaria,
“Sulongon kamo sa mga kaaway,
ug gub-on nila ang inyong mga depensa.
Kuhaon nila ang mga kabtangan diha sa lig-ong
mga bahin sa inyong lungsod.”

12 Midugang pagsulti ang GINOO,
“Maingon nga luwason sa magbalantay ang duha ka tiil
o usa ka dalunggan sa mananap nga gikaon sa liyon,
salbaron usab ang mga Israelinhon nga nagpuyo sa Samaria.
Apan wala silay madala gawas sa mga putol
nga bahin sa ilang mga lantay ug katre.”†

13 Mipadayon pag-ingon ang GINOONG Dios, ang Dios nga Makagagahom,
“Pamatia ninyo kining akong isulti ug isugilon ninyo kini sa mga kaliwat
ni Jacob.

14 “Sa adlaw nga silotan ko ang mga taga-Israel tungod sa ilang mga sala,
gub-on ko ang mga halaran sa Betel.‡

Mangaputol ang mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran§
ug mangahulog kini sa yuta.

15 Gub-on ko ang ilang mga balay nga para sa tingtugnaw
ug mga balay nga para sa ting-init.

Gub-on ko usab ang ilang mahalong mga balay.
Busa daghan sa ilang mga balay ang mangaguba.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

4

1 Kamong mga dungganon nga babaye sa Samaria,
sama kamo sa pinatambok nga mga baka sa Basan.
Gilisod-lisod ninyo ug gidaog-daog ang mga kabos.
Nag-ingon pa kamo sa inyong mga bana,
“Pagkuha ug bino ug mag-inom kita!”

2 Nag-ingon ang GINOONG Dios,
“Sa akong pagkabalaan, ipanumpa ko nga moabot gayod
ang adlaw nga bihagon kamo sa inyong mga kaaway.
Ang matag-usa kaninyo mahisama sa isda nga nabingwitan.

3 Pagawason nila kamo sa inyong siyudad agi sa mga bangag
sa mga paril nga nangaguba,
ug itambog nila kamo sa Harmon,”
miingon ang GINOO.

4 “Mga Israelinhon, adto kamo sa gisimbahan ninyo sa Betel
ug sa Gilgal ug pagpakasala pa gayod kamo.
Pagdala kamo sa inyong mga halad kada buntag

† 3:12 Sa kultura sa Judio, kon ang hayop nga inalimahan kan-on sa bangis nga mananap, kinahanglan makapakita ang tig-alima ngadto sa tag-iya ug bisan bukog o dalunggan na lang niini aron dili siya pabayron. ‡ 3:14 Betel: usa ka dapit sa Israel nga gisimbahan. § 3:14 Manga-putol...halaran: sumala sa 1 Hari 1:50; 2:28, ang tawo nga namiligro ang kinabuhi mahimong mokuport sa mga sungay-sungay sa mga eskina sa halaran, aron walay makahilabot kaniya. Busa ang gisaligan sa mga taga-Israel nga manalipod kanila gubaon sa GINOO.

- ug pagdala kamo ug ikapulo sa inyong mga abot kada tulo ka adlaw.
- 5 Pagsunog kamo ug pan nga adunay patubo
ingon nga halad sa pagpasalamat kanako.
Sige, ipanghambog ninyo kana apil
ang inyong mga halad nga kinabubut-on,
kay mao man kana ang inyong gustong buhaton,”
miingon ang GINOONG Dios.
- 6 “Ako ang nagpadala kaninyo ug kagutom sa tanan ninyong mga siyudad,
apan wala kamo mobalik kanako.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 7 “Ako ang nagpugong sa ulan sulod sa tulo ka bulan
una moabot ang ting-ani.
Gipaulanan ko ang ubang siyudad apan ang uban wala.
Gipaulanan ko usab ang ubang kaumahan apan ang uban namad-an.
- 8 Tungod sa kaluya nagsusapinday na kamo sa pagpangita
ug tubig gikan sa usa ka siyudad ngadto sa laing siyudad,
apan wala matagbaw ang inyong kauhaw.
Bisan pa niana, wala gihapon kamo mobalik kanako.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 9 “Makadaghan ko na daota ang inyong mga tanaman
pinaagi sa init nga hangin ug peste.
Giataki sa mga dulon ang inyong mga kahoy nga igos ug olibo.
Apan wala gihapon kamo mobalik kanako.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 10 “Gipadad-an ko kamo ug mga katalagman
sama sa akong gipadala kaniadto sa Ehipto.
Gipapatay ko ang inyong mga batan-ong lalaki sa gira
ug gipadala ko sa inyong mga kaaway ang inyong mga kabayo.
Gipaantos ko kamo sa kabaho sa mga patay sa inyong mga kampo,
apan wala gihapon kamo mobalik kanako.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 11 “Gilaglag ko ang uban kaninyo
sama sa gihimo ko sa Sodoma ug Gomora,
ug kamong nakalingkawas nahisama sa kahoy
nga gisakmit gikan sa kalayo.
Apan wala gihapon kamo mobalik kanako.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.
- 12 “Busa ipahamtang ko pa gayod kini
nga mga silot kaninyo, mga taga-Israel.
Ug tungod kay himuon ko man kini,
pangandam kamo sa pag-atubang kanako nga inyong Dios.”
- 13 Ang Dios mao ang naghimo sa mga bukid ug sa hangin,*
ug siya usab ang naghimo sa kabuntagon ug kagabhion.
Gipadayag niya sa tawo ang iyang mga plano,
ug siya ang naggahom sa tibuok kalibotan.

* 4:13 hangin: o espiritu sa tawo.

GINOONG Dios nga Makagagahom ang iyang ngalan.

5

Ang Tawag sa Paghinulsol

¹ Mga Israelinhon, pamatia ninyo kining awit sa pagbangotan alang kaninyo:

² “Ang Israel sama sa usa ka dalagang putli nga nalaglag ug dili na gayod makabangon pag-usab. Gipasagdan siya diha sa iyang yuta ug walay mopabangon kaniya.”

³ Miingon ang GINOONG Dios,
“Kon ang usa ka siyudad sa Israel
magpadalag 1,000 ka mga sundalo,
100 na lang ang mabilin.
Ug kon magpadala kinig 100 ka mga sundalo,
10 na lang ang mabilin.

⁴ “Mao kini ang giingon sa GINOO sa Israel:
“Busa dangop kamo kanako,
mga Israelinhon, aron mabuhi kamo.

⁵ Ayaw na kamog adto sa Betel, sa Gilgal,
o sa Beersheba aron magsimba.

Kay sigurado gayod nga bihagon
ang katawhan sa Gilgal, ug ang Betel mahanaw.”

⁶ Dangop kamo kanako, mga kaliwat ni Jose, aron mabuhi kamo.
Kay kon dili, mosulong ako kaninyo nga daw kalayo.
Busa malaglag ang Betel ug walay makapugong niini.*

⁷ Alaot kamo! Gituis ninyo ang hustisya[†]
ug gibaliwala ninyo ang katarong.

⁸ Ang Dios mao ang naghimo sa mga grupo sa bitoon
nga gitawag ug Pliades ug Orion.
Siya ang nagbuot nga mahimong kahayag ang kangitngit,
ug mahimong adlaw ang gabii.
Siya ang nagtigom sa tubig sa dagat diha sa mga panganod
ug gipaulan niya kini diha sa yuta.
Ang iyang ngalan mao ang GINOO.

⁹ Siya ang nagpadala ug hinanali nga kalaglagan sa depensa sa lungsod,[‡]
ug ginaguba niya ang pinarilan nga lungsod.

¹⁰ Kamong mga Israelinhon,
suko kamo sa tawong nagpatunhay sa hustisya
ug nagsugilon sa tinuod diha sa korte.

¹¹ Gidaog-daog ninyo ang mga kabos
ug inyong gipugos sa paghatag kaninyo sa ilang abot.[§]
Busa magtukod kamog mga mansyon,
apan dili kamo makapuyo niini.

* **5:6** Busa malaglag...makapugong niini: sa literal, Busa masunog ang Betel ug walay makapalong niini.

† **5:7** Gituis ninyo ang hustisya: sa literal, Gihimo ninyong pait nga tanom ang hustisya. ‡ **5:9** depensa sa lungsod: o kusgan nga mga sundalo. § **5:11** paghatag kaninyo sa ilang abot ingon nga buhis o arkila sa yuta.

Magtanom kamog ubas, apan dili kamo makainom
sa bino nga gikan niini.

¹² Nasayod ako* kon unsa kadaghan
ug kagrabe ang inyong mga sala.

Gidaog-daog ninyo ang mga tawo
nga walay sala pinaagi sa pagdawat ug suborno.
Gihikawan ninyo sa hustisya
ang mga kabos diha sa inyong mga korte.

¹³ Busa tungod sa kadaotan niining panahona,
ang mga tawo nga maalamon nagpakahilom na lang.

¹⁴ Buhata ninyo ang maayo ug dili ang daotan
aron mabuhi kamo ug mag-uban kaninyo
ang GINOONG Dios nga Makagagahom,
sumala sa inyong giingon.

¹⁵ Likayi ninyo ang daotan ug himoa ninyo ang maayo,
ug ipatigbabaw ang hustisya diha sa korte.
Basin pa ug maluoy ang GINOONG Dios nga Makagagahom
sa nabiling mga kaliwat ni Jose.

¹⁶ Busa mao kini ang giingon sa GINOONG Dios nga Makagagahom,
“Moabot ang adlaw nga adunay panaghilak ug panagtiyabaw
diha sa mga kadalanan ug mga plasa.
Tawgon ang mga mag-uuma aron magminatay ug magbangotan
uban sa mga tawo nga gisuholan sa paghilak.

¹⁷ Adunay mga panaghilak usab diha sa mga tamnanan sa ubas,[†]
kay moanha ako sa pagsilot kaninyo.
Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

Ang Adlaw sa Paghukom sa GINOO

¹⁸ Alaot kamong nagpaabot sa adlaw sa GINOO.‡

Awaw kamo paghuna-huna nga adlaw kana nga maluwas kamo,§
tungod kay nianang adlaw silotan kamo.

¹⁹ Mahisama kamo sa usa ka tawo
nga naghuna-huna nga luwas na siya
tungod kay nakalikay siya sa liyon,
apan nakatagbo hinuon ug oso, o sa tawo
nga naghuna-huna nga walay daotang mahitabo kaniya
tungod kay anaa na siya sa sulod sa balay,
apan sa pagtukod niya sa iyang kamot
sa dingding gipaak hinuon kini sa bitin.

²⁰ Tinuod nga ang adlaw sa GINOO magdala ug silot
ug dili kaluwasan; daw sama kini sa kangitngit
nga walay bisan diyutay nga kahayag.

²¹ Miingon ang GINOO sa mga Israelinhon,
“Gikapungtan ko ang inyong mga pista;
wala gayod ako malipay nianang inyong gihimong panagtigom.

²² Bisan pag dad-an ninyo akog
mga halad nga sinunog, dili ko kana dawaton.

* **5:12** ako: o ang Dios. † **5:17** Ang tamnanan sa ubas, nga dapit nga adunay kasadya labi na gayod kon tingpamupo, mahimong dapit sa mga panaghilak. ‡ **5:18** adlaw sa GINOO: o adlaw nga maghukom ang GINOO. § **5:18** maluwas kamo sa silot sa Dios o sa inyong kaaway nga mga nasod.

Ug dili ko usab hatagag pagtagad bisan ang labing maayo
ninyong mga halad alang sa maayong relasyon kanako.

²³ Undangi ninyo ang kasaba sa inyong mga awit!
Dili ako gustong mamati sa sonata sa inyong mga harpa!

²⁴ Patunhaya hinuon ninyo sa kanunay ang hustisya
ug ang katarong sama sa suba
nga walay undang sa pagdagayday.

²⁵ “Sa didto pa sa kamingawan ang inyong mga katigulangan sulod sa 40 ka
tuig, naghalad ba sila kanako? Wala!

²⁶ Unya karon gialagaran* hinuon ninyo si Moloch, ang dios nga gipakahari
ninyo, ug si Chium, ang inyong dios nga bitoon. Gihimo ninyo kini nga mga
rebulto aron simbahon.

²⁷ Tungod niini, ipabihag ko kamo ngadto sa dapit unahan pa sa Damasco.”
Mao kini ang giingon sa GINOO nga gitawag ug Dios nga Makagagahom.

6

Mahaman na ang Pagpahayahay sa mga Pangulo sa Israel

¹ Alaot kamong mga pangulo sa Zion ug sa Samaria,
nga nagpuyo nga hayahay ug walay gikabalak-an.

Ginaisip ninyo ang inyong kaugalingon
nga mga dungganong tawo sa nag-unang nasod,
ug dalangpanan kamo sa inyong mga lumulupyo.

² Tan-awa ang siyudad sa Calne,
ang dakong siyudad sa Hamat,
ug ang siyudad sa Gat nga sakop sa Filistia.
Mas gamhanan pa ba kamo kaysa nianang mga gingharian?
Mas halapad pa ba ang inyong yuta kaysa kanila?

³ Alaot kamong naghuna-huna nga layo pa
ang adlaw sa kalaglagan.
Sa inyong mga daotang binuhatan gipadali ninyo
ang pag-abot sa adlaw sa pagsilot.

⁴ Alaot kamong naghigda-higda lang sa inyong mahalong mga katre,*
ug nagpatuyang ug kaon sa karne sa nating karnero
ug pinatambok nga nating baka.

⁵ Alaot kamong naghimo ug mga awit samtang nagtukar sa harpa
ug mahilig maghimo ug mga instrumento sa musika sama kang David.

⁶ Alaot kamong kusog moinom ug bino ug naggamit
ug mahalong mga pahumot, apan walay kahangawa
bahin sa umaabot nga kalaglagan sa inyong nasod.†

⁷ Kamo nga mga pangulo mao ang unang bihagon,
ug maundang ang inyong mga pista ug pagpahayahay.

Gikapungtan sa GINOO ang Pagkamapahitas-on sa Israel

⁸ Nanumpa ang GINOONG Dios, ang Dios nga Makagagahom. Miingon siya,
“Gikapungtan ko ang pagkamapahitas-on sa mga kaliwat ni Jacob,
ug gikasilagan ko ang lig-ong mga bahin sa ilang lungsod.
Busa itugyan ko sa kaaway ang ilang lungsod
ug ang tanang anaa niini.”

* **5:26** gialagaran: sa literal, gisakwat. * **6:4** mahalong mga katre: sa literal, mga katre nga adunay
mga bahin nga hinimo gikan sa bangkil sa elepante. † **6:6** kalaglagan sa inyong nasod: sa literal,
kalaglagan ni Jose, nga ang buot ipasabot ang mga kaliwat ni Jose o ang nasod sa Israel.

⁹ Kon adunay napulo ka tawong mabilin sa usa ka balay, mamatay silang tanan.

¹⁰ Sa dihang kuhaon sa paryente ang lawas sa usa sa namatay aron sunogon, mangutana siya ni bisan kinsa nga atua sa kinasuloran nga bahin sa balay, “Adunay lain ka pa bang kauban diha?” Motubag ang tawo, “Wala.” Unya moingon ang paryente, “Paghilom na! Kay kinahanglan dili nato malitok ang ngalan sa GINOO.”

¹¹ Kay sa pagkatinuod, kon ang GINOO na ang magmando, madugmok gayod ang tanang mga balay, gagmay man o dagko.

¹² Modagan ba ang mga kabayo sa batoon nga bakilid?

Madaro ba sa baka ang dagat? Dili!

Apan gituis ninyo ang hustisya ug katarong.†

¹³ Naglipay kamo sa inyong kadaogan batok sa mga lungsod sa Lo Debar ug Karnaim, ug nag-ingon kamo,

“Dili ba nga napildi nato sila pinaagi sa atong kaugalingong kusog?”

¹⁴ Sa pagkatinuod nag-ingon ang GINOONG Dios nga Makagagahom,

“Ipasulong ko kamong mga Israelinhon sa usa ka nasod.

Lisod-lisoron nila kamo sa inyong mga dapit, gikan sa Lebo Hamat paingon sa sapa sa Araba.”

7

Ang mga Dulon, Kalayo, ug Tunton

¹ Adunay panan-awon nga gipakita ang GINOONG Dios kanako: Nakita ko nga nagtigom siya ug daghan kaayong mga dulon. Nahitabo kini human magarab ang mga kumpay nga alang sa mga kabayo sa hari, ug sa dihang nagsugod na ang ikaduhang ani.

² Unya gikaon sa mga dulon ang tanang mga tanom, ug wala gayoy nabilin. Unya miingon ako, “GINOONG Dios, pasayloa intawon ang mga kaliwat ni Jacob. Unsaon nila pagkabuhi kon ipahamtang mo kana nga silot? Huyang sila ug walay ikasarang.”

³ Busa nausab ang plano sa GINOO ug miingon siya, “Dili na mahitabo ang imong nakita.”

⁴ Unya gipakita sa GINOONG Dios kanako kini nga panan-awon: Nakita ko nga nangandam ang GINOONG Dios sa pagsilot sa iyang mga katawhan pinaagi sa kalayo. Gilamoy sa kalayo ang tubig sa mga tinubdan sa ilalom sa yuta ug ang kaumahan sa yuta sa Israel.

⁵ Unya miingon ako, “GINOONG Dios, palihog, ayaw kana buhata. Unsaon pagkabuhi sa mga kaliwat ni Jacob kon buhaton mo kana? Huyang sila ug walay ikasarang.”

⁶ Busa nausab ang plano sa GINOO ug miingon siya, “Dili na mahitabo ang imong nakita.”

⁷ Adunay panan-awon na usab nga gipakita ang GINOONG Dios kanako: Nakita ko ang Ginoo nga nagtindog duol sa paril ug aduna siyay gikuptan nga tunton.*

⁸ Nangutana ang GINOO kanako, “Amos, unsa ang imong nakita?”

† 6:12 Apan gituis ninyo...katarong: sa literal, *Gihimo ninyong hilo ang hustisya, ug gihimo ninyong pait nga tanom ang katarong.* *

7:7 tunton: higit nga adunay pabug-at sa tumoy nga ginagamit sa pagtan-aw kon tul-id ba ang gihimo.

Mitubag ako, “Tunton.”

Unya miingon siya, “Sumala sa akong pagsukod, dili tul-id ang kinabuhi sa akong katawhan nga Israelinhon. Busa niining higayona dili ko na palabyon ang ilang mga sala. Silotan ko na sila.

⁹ “Gub-on ko ang mga halaran sa habog nga mga dapit

nga gisimbahan sa mga kaliwat ni Isaac,

ug ipasulong ko sa mga kaaway ang mga kaliwat ni Haring Jeroboam.”

Si Amos ug si Amazia

¹⁰ Unya, si Amazia nga pari sa Betel nagpadala ug mensahe kang Jeroboam nga hari sa Israel. Miingon siya, “Nagplano si Amos ug daotan batok kanimo dinhi mismo sa Israel. Dili na maagwanta sa mga tawo ang iyang gipanulti.

¹¹ Kay mao kini ang iyang giingon,

“ ‘Mamatay si Jeroboam sa gira,

ug sigurado gayod nga bihagon

ang mga Israelinhon ngadto sa ubang nasod.’ ”

¹² Unya miingon si Amazia kang Amos, “Ikaw nga propeta, pahawa dinhi ug balik sa Juda! Panginabuhi didto pinaagi sa imong pagkapropeta.

¹³ Ayaw na pagsugilon sa mensahe sa Dios dinhi sa Betel, kay mao kini ang templo nga gisimbahan sa hari ug ang templo sa iyang gingharian.”

¹⁴ Mitubag si Amos kang Amazia, “Dili ako propeta ug wala ako mabansay ingon nga usa ka propeta. Usa ako ka magbalantay sa karnero ug tig-atiman sa mga kahoy nga sikomoro.

¹⁵ Apan gikuha ako sa GINOO gikan sa pagkamagbalantay sa karnero ug giingnan nga isugilon ang iyang mensahe kaninyo nga mga Israelinhon nga iyang katawhan.

¹⁶ Karon,

“ ‘Ikaw nga nag-ingon nga dili ako magsugilon sa mensahe sa Dios sa mga Israelinhon nga kaliwat ni Isaac.’ ”

¹⁷ “Pamatia kining giingon sa GINOO batok kanimo,

“ ‘Ang imong asawa magbaligya sa iyang dungog sa siyudad ug ang imong mga anak mamatay sa gira.

Ang imong mga kayutaan bahin-bahinon sa mga kaaway, ug mamatay ka didto sa laing nasod.

Ug sigurado gayod nga bihagon ang mga Israelinhon ngadto sa ubang nasod.’ ”

8

Ang Bukag nga Adunay sa Hinog nga mga Prutas

¹ Mao kini ang panan-awon nga gipakita sa GINOONG Dios kanako: Nakita ko ang usa ka bukag nga adunay hinog nga mga prutas.

² Nangutana ang GINOO kanako, “Amos, unsa ang imong nakita?”

Mitubag ako, “Usa ka bukag nga adunay hinog nga mga prutas.”

Unya miingon ang GINOO kanako, “Miabot na ang kataposan* sa akong katawhan nga mga Israelinhon. Dili ko na palabyon ang ilang mga sala. Silotan ko na sila.

³ “Niana unyang adlaw, ang masadyang panag-awit sa templo† mahimong panaghilak. Daghang mga patayng lawas ang magkatag bisan asa.

* **8:2** *kataposan*: sa Hebreo, ang mga pulong nga “hinog nga mga prutas” ug “kataposan” murag managsama kon paminawon. † **8:3** *templo*: o *palasyo*.

Ug wala nay madunggan nga saba.‡ Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.”

Ang Sala sa mga Adunahan nga Taga-Israel

⁴ Pamatia ninyo kini, kamong nangdaog-daog sa mga kabos ug nagtinguha sa paglaglag kanila.

⁵ Gusto ninyo nga madali ug kahuman ang Pista sa Pagsugod sa Bulan ug ang Adlaw nga Igpapahulay aron makabaligya na kamo ug trigo ug makaginansya ug dako pinaagi sa inyong limbongan nga mga taksanan, sukdanan, ug timbangan.

⁶ Nagdali kamo nga makabaligya ug trigo nga adunay sagol nga tahop, ug makaangkon ug ulipon pinaagi sa pagpalit sa mga tawong kabos ug timawa nga gibaligya aron mahimong ulipon tungod kay dili sila makabayad sa ilang utang, bisan ug ang maong utang usa lamang ka parisan nga sandalyas.

⁷ Busa nanumpa ang GINOONG Dios nga gipasigarbo ninyong mga kaliwat ni Jacob, “Dili ko gayod kalimtan ang tanang kadaotan nga inyong gihimo.

⁸ “Tungod niini tay-ogon ko ang inyong yuta pinaagi sa linog ug magbangotan kamo. Matay-og ang inyong yuta sa hilabihan gayod. Moalsa kini, moulbo, ug mounlod pagbalik daw tubig sa nagbaha nga Suba sa Nilo sa Ehipto.

⁹ “Nianang adlaw nga silotan ko kamo, pasalopon ko ang adlaw sa panahon sa kaudtohon, busa mongitngit bisan ug adlaw pa. Ako, ang GINOONG Dios, ang nag-ingon niini.

¹⁰ Himuon kong pagbangotan ang inyong kasadya sa pista, ug himuon kong pagminatay ang inyong panag-awit. Pabistihon ko kamo ug sako ug paupawan ko kamo, timailhan sa inyong pagsubo.

Himuon ko kining daw adlaw diin nagbangotan kamo alang sa inyong bugtong anak nga lalaki, ug mahuman kini nga daw usa ka adlaw nga hilabihan ka pait.”

¹¹ Miingon pa gayod ang GINOONG Dios, “Moabot ang adlaw§ nga padad-an ko ug kagutom ang inyong yuta.

Apan dili kini kagutom sa pagkaon o kauhaw sa tubig, kondili kagutom ug kauhaw sa pagpamati sa akong pulong.

¹² Magsusapinday kamo nga maglatagaw sa pagpangita sa tawo nga makasugilon kaninyo sa akong pulong, apaan dili gayod ninyo kini makaplagan bisan asa pa kamo moadto.

¹³ Nianang adlaw nga silotan ko kamo, bisan ang inyong matahom nga mga dalagang putli ug ang inyong mga batan-ong lalaki makuyapan sa kauhaw.

¹⁴ Laglagon kamong nanumpa sa ngalan

‡ 8:3 Ug...saba: sa literal, *Paghilom!* § 8:11 adlaw: sa Hebreo, *mga adlaw*.

sa mga dios sa Samaria, Dan, ug Beersheba,
ug dili na gayod makabangon pa pag-usab.”

9

Walay Makalingkawas sa Silot sa Dios

¹ Ako si Amos nag-ingon, Nakita ko ang Ginoo nga nagtindog sa may halaran, ug miingon siya,

“Lambosi ang tumoy sa mga haligi sa templo

aron malumpag ang atop*
ug mahulogan ang mga tawo.

Ang mahibiling buhi patyon ko sa gira.
Walay bisan usa kanila nga makalikay o makaikyas.

² Bisag magkalot sila sa ilalom sa yuta
paingon sa dapit sa mga patay, kuhaon ko sila didto.
Bisag mosaka pa sila sa kalangitan,
birahon ko sila paubos.

³ Bisag motago pa sila sa kinatumyan sa Bukid sa Carmel,
pangitaon ko sila didto ug dakpon.
Bisag motago pa sila sa ilalom sa dagat,
sugoon ko ang bitin didto sa pagpaak kanila.

⁴ Bisag bihagon pa sila sa ilang mga kaaway,
ipapatay ko gihapon sila.

“Kay desidido gayod ako nga laglagon sila ug dili tabangan.”

⁵ Kon tandogon sa GINOONG Dios
nga Makagagahom ang yuta, matay-og† kini
ug ang tanang mga lumulupyo niini magsubo.

Ang pagtay-og niini sama sa pag-awas
ug paghubas sa Suba sa Nilo sa Ehipto.

⁶ Ang Dios ang naghimo sa iyang kaugalingong puloy-anan sa langit.
Ug siya ang naghimo sa kawanangan sa ibabaw sa yuta.
Siya ang nagtigom sa tubig sa dagat ngadto sa mga panganod
ug ginabubo niya kini ingon nga ulan diha sa yuta.
Ang iyang ngalan mao ang GINOO.

⁷ Miingon ang GINOO,
“Sama ra sa mga taga-Etiopia‡
ang pagtan-aw ko kaninyo nga mga Israelinhon.”

Tinuod nga gipagawas ko kamo gikan sa Ehipto,
apan gipagawas ko usab ang mga Filistihanon sa Caftor,§
ug ang mga Aramehanon* gipagawas ko sa Kir.

⁸ “Ako, ang GINOONG Dios, naniid sa inyong daotan nga gingharian,
ug wagtangon ko kamo sa kalibotan.
Apan dili ko laglagon sa hingpit ang mga kaliwat ni Jacob,”
miingon ang GINOO niini.

⁹ “Tan-awa! Magmando ako; ayagon ko kamo
nga katawhan sa Israel uban sa tanang nasod.

* **9:1** malumpag ang atop: o matay-og ang pundasyon. † **9:5** matay-og: o nangatunaw. ‡ **9:7**
Taga-Etiopia: sa Hebreo, taga-Cush. § **9:7** Caftor: o Creta. * **9:7** Aramehanon: o Syrianhon.

Ug sama sa pag-ayag ug trigo,
wala gayoy bato nga mahulog sa yuta.
Ilain ko ang mga daotan kaninyo,

¹⁰ ug mamatay silang tanan sa gira.
Kini sila mao kadtong nag-ingon
nga wala kunoy daotang mahitabo kanila.

Tukoron Pag-usab ang Israel

¹¹ “Nianang adlaw
tukoron ko pag-usab ang gingharian ni David
nga sa pagkakaron daw usa ka payag nga nalumpag.
Ayohon ko ang mga bahin niini nga naguba.

Tukoron ko kini pag-usab ug ibalik ko kini sama kaniadto,
¹² aron masakop sa mga Israelinhon ang nabilin nga yuta sa Edom
ug ang uban pang mga nasod nga akong gipanag-iya.
Gisulti kini sa GINOO, ug buhaton gayod niya kini.”

¹³ Miingon pa gayod ang GINOO mahitungod sa mga Israelinhon,
“Moabot ang adlaw nga mahimong abunda
ang ilang mga abot.

Dili pa gani sila makahuman ug ani,
panahon na usab sa pagdaro.

Ug dili pa gani nila mahurot ug himo
ug bino ang ilang abot nga ubas,
panahon na usab sa pagtanom ug ubas.[†]

Tungod kay labihan kadaghan sa mga ubas
sa mga bukid ug sa mga bungtod,
daw sa mag-agas ang bag-ong bino gikan niini.

¹⁴ Pabalikon ko sa ilang yuta ang akong mga katawhan
nga mga Israelinhon nga gipangbihag.

“Tukoron nila pag-usab ug puy-an ang naguba nila nga mga siyudad.
Magtanom sila ug mga ubas ug moinom sa bino niini.

Magtanom sila sa ilang mga tanaman ug mokaon sa mga bunga niini.

¹⁵ Ipahimutang ko sila sa ilang kaugalingong yuta,
ug dili ko na sila papahawaon pag-usab sa yuta nga gihatag ko kanila.”
Mao kini ang giingon sa GINOO nga inyong Dios.

[†] **9:13** Sa Israel, ang mga bulan sa ting-ani sa trigo mao ang Abril ug Mayo, ug ang tingtanom mao ang Oktubre ug Nobyembre. Ang bulan nga tingpuga sa mga ubas aron himuong bino ang duga niini mao ang Setyembre, ug ang tingtanom sa ubas mao ang Nobyembre ug Disyembre.

Ang Libro ni Obadias

¹ Mao kini ang gipadayag sa GINOONG Dios kang Obadias mahitungod sa yuta sa Edom.

Silotan sa GINOO ang Edom

Nadungog nato nga mga Israelinhon ang balita gikan sa GINOO, nga nagpadala siya ug mensahero ngadto sa mga nasod sa pag-aghat kanila sa pakig-gubat batok sa Edom.

² Kay miingon ang GINOO ngadto sa mga taga-Edom, “Paminaw! Himuon ko kamong pinakaubos sa mga nasod, ug tamayon gayod nila kamo.

³ Nag-ingon kamo nga walay makalaglag kaninyo tungod kay nagpuyo kamo sa batoon ug habog nga pangpang.

Apan nianang inyong pagpasigarbo gilimbongan ninyo ang inyong kaugalingon.

⁴ Kay bisan pag sama sa salag sa agila kahabog ang inyong gipuy-an, o ibutang pa ninyo kini taliwala sa mga bitoon,* laglagon ko gihapon kamo.

Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.

⁵ “Dili ba nga kon mangawat ang mga kawatan sa panahon sa kagabhion, kuhaon ra man nila ang ilang magustohan?

Ug dili ba nga ang mga tigpamupo ug ubas magbibilin man ug mahagdaw sa uban?†

Apan kamo, hutdon gayod ug laglag sa inyong mga kaaway!

⁶ Pangitaon nila ug kuhaon ang mga bahandi ninyong mga kaliwat ni Esau.

⁷ Limbongan kamo sa inyong kaabin nga mga nasod, ug abugon gikan sa inyong dapit.

Sila nga nakig-uban kaninyo sa pagpangaon maoy magbutang ug laang alang kaninyo, ug dili kamo makamatikod niini.

⁸ “Ako, ang GINOO, nag-ingon nga sa panahon nga silotan ko na kamo, laglagon ko ang inyong maalamon nga mga tawo, ug wagtangon ko ang mga maalamon sa Bukid ni Esau.‡

⁹ Mangurog sa kahadlok ang inyong mga sundalo sa lungsod sa Teman, busa mangamatay kamong tanan nga anaa sa Bukid ni Esau.

Ang Sala sa Mga Taga-Edom

¹⁰ “Tungod sa inyong kabangis ngadto sa mga kaliwat ni Jacob, nga inyong kadugo, maulawan kamo

* **1:4** Kay bisan...mga bitoon: sa literal, *Kay bisan pag molupad kamog labihan kataas sama sa agila, o magsalag taliwala sa mga bitoon.* † **1:5** Nabatasan sa mga Israelinhon nga sa panahon sa ting-ani, magbibilin sila ug mahagdaw sa mga kabos. Tan-awa ang Lev. 19:10; Deut. 24:21. Posible nga mao usab kini ang batasan sa mga taga-Edom. ‡ **1:8** *Bukid ni Esau:* ang Edom ginatawag usahay ug Bukid ni Esau subay sa ngalan sa katigulangan sa mga lumulupyo niining lugara.

ug laglagon sa hingpit.

11 Wala man lang kamo magtagad sa dihang gisulong
ang Jerusalem sa mga langyaw.

Gipasagdan lang ninyo nga kuhaon nila ang mga bahandi sa Jerusalem
ug bahin-bahinon pinaagi sa hulbot-hulbot.

Nahisama lang kamo kanila nga mga kaaway sa Israel.

12 Wala unta ninyo ikalipay ang katalagman nga nahiagoman
sa katawhan sa Juda, nga inyong kadugo.

Wala unta kamo magmaya sa panahon sa ilang kalaglagan.

Ug wala unta kamo manghambog sa panahon sa ilang kalisod.

13 Wala unta kamo mosulod sa siyudad sa akong katawhan
sa panahon sa ilang kalaglagan,

ug manguha sa ilang bahandi.

Ug wala unta kamo maglipay sa panahon sa ilang pag-antos.

14 Wala unta kamo mag-atang sa gisang-an sa mga dalan
sa pagpamatay sa mga nangikyas gikan sa Jerusalem.

Ug wala unta ninyo sila itugyan

sa mga kaaway sa panahon sa ilang kalisod.

Silotan sa Dios ang mga Nasod

15 “Wala unta ninyo kadto himoa sa Jerusalem
tungod kay hapit na ang adlaw nga hukman ko ang tanang nasod.

Ug kon unsa ang inyong gibuhat sa uban,
mao usab kana ang buhaton kaninyo.

Kon unsa ang inyong pagtagad sa uban,
mao usab kana ang ibalos kaninyo.

16 Maingon nga gisilotan ang akong mga katawhan[§]

didto sa akong balaan nga bukid,*

silotan usab ang tanang nasod.

Silotan ko gayod sila sa hilabihan
hangtod nga mangahanaw sila.

Magmadaogon ang Israel

17 “Apan adunay makaikyas nga mga Israelinhon ngadto sa Bukid sa Zion,
ug mahimo na usab kining balaang dapit.

Maangkon pag-usab sa mga kaliwat ni Jacob
ang mga yuta nga ilang gipanag-iyahan kaniadto.

18 Ang mga kaliwat ni Jacob ug Jose[†] mahisama sa kalayo.

Maingon nga lamoyon sa kalayo ang dagami,

laglagon usab sa hingpit sa kaliwat ni Jacob

ug ni Jose ang kaliwat ni Esau ug wala gayoy mabilin niini.

Mahitabo gayod kini, kay ako,
ang GINOO, ang nag-ingon niini.

19 “Sakopon sa mga Israelinhon nga taga-Negev[‡] ang Bukid ni Esau,
ug sakopon sa mga Israelinhon nga nagpuyo

sa kabungtoran sa kasadpan[§] ang yuta sa mga Filistihanon.

Sakopon sa mga Israelinhon ang yuta sa Efraim ug Samaria.

Ug sakopon tribo ni Benjamin ang Gilead.

§ 1:16 ang akong mga katawhan: sa Hebreo, kamo. * 1:16 balaan nga bukid: o Bukid sa Zion. † 1:18 kaliwat ni Jacob ug ni Jose: si Jacob nagrepresentar sa katawhan sa Juda, ug si Jose nagrepresentar sa katawhan sa Israel. ‡ 1:19 Negev: ang habagatan sa Juda. § 1:19 kabungtoran sa kasadpan: sa Hebreo, Shefela.

- ²⁰ Sakopon sa daghang mga Israelinhon
nga gikan sa pagkabihag ang yuta sa
mga Canaanhon hangtod sa Sarefat,
ug sakopon sa mga taga-Jerusalem nga gikan sa pagkabihag
sa Sefarad ang mga lungsod sa Negev.
- ²¹ Motungas ang mga tigpanalipod sa Israel sa Bukid sa Zion,
sa pagdumala sa mga katawhan sa Bukid ni Esau.
Ug ako, ang GINO, mao ang maghari.”

Ang Libro ni Jonas

Miikyas si Jonas gikan sa GINOO

¹ Usa ka higayon niana, miingon ang GINOO kang Jonas nga anak ni Amitai,

² “Adto sa dakong siyudad sa Nineve, ug ipadayag ang silot alang sa mga katawhan didto tungod kay midangat na kanako ang ilang kadaotan.”

³ Apan miadto hinuon si Jonas sa Tarshish aron sa pag-ikyas sa GINOO.* Milugsong siya sa Jopa ug nakakita siya didto ug barko nga mobiyahe paingon sa Tarshish. Busa mibayad siya sa plite ug misakay aron mahilayo sa GINOO.

⁴ Sa dihang naglawig na sila, nagpadala ang GINOO ug kusog nga hangin sa dagat. Kusog ang unos hangtod nga murag maguba na ang barko.

⁵ Busa nangahadlok ang mga tripulante, ug ang matag-usa kanila nagpakitabang sa ilang mga dios. Gipanglabay nila ang mga karga sa dagat aron mogaan ang barko.

Nakanaog na kaniadto si Jonas sa ubos nga bahin sa barko ug naghigda didto hangtod nga nahinanok siya pag-ayo.

⁶ Unya miadto kaniya ang kapitan sa barko ug miingon, “Nakahimo ka pa sa pagtulog? Bangon, ug pangayo ug tabang sa imong dios! Basin pa ug maluoy siya kanato, ug tabangan niya kita nga dili kita mangamatay.”

⁷ Unya nag-ingnanay ang mga tripulante, “Dali magripa kita aron mahibaloan nato kon kinsa ang hinungdan niining katalagman nga midangat kanato.” Busa naghulbot-hulbot sila, ug si Jonas ang natungnan.

⁸ Unya miingon sila kaniya, “Palihog, sultihi kami kon nganong midangat kining katalagman kanato, ug unsa ang imong trabaho ug taga-asa ka. Sultihi kami kon unsa ang imong nasod ug kaliwat.”

⁹ Mitubag si Jonas, “Usa ako ka Hebreohanon ug nagsimba ako sa GINOO, nga Dios sa langit† nga naghimo sa dagat ug sa yuta.”

¹⁰ Gisultihan sila ni Jonas nga miikyas siya sa GINOO. Busa nangahadlok pag-ayo ang mga tripulante. Miingon sila kaniya, “Unsa kining imong gibuhat?”

¹¹ Sa dihang midagko ang mga balod, miingon ang mga tripulante kang Jonas, “Unsay among buhaton kanimo aron mokalma ang dagat ug dili na makaperwisyo kanamo?”

¹² Mitubag siya kanila, “Alsaha ninyo ako ug itambog sa dagat aron molinaw kini. Nasayod ako nga ako ang hinungdan kon nganong midangat kaninyo kining kusog nga bagyo.”

¹³ Apan wala nila gisunod si Jonas; naningkamot hinuon sila pagbugsay aron makaabot sa baybayon. Apan wala nila kini mahimo kay misamot pa gayod paghapak kanila ang kusog nga mga balod.

¹⁴ Busa nanawag sila sa GINOO, “O GINOO, nagpakiluoy kami kanimo, ayaw kami siloti tungod sa among himuon kang Jonas. Ayaw kami paningli sa pagpatay sa usa ka inosenteng tawo tungod kay nasayod kami nga kining nahitabo imong pagbuot.”

* **1:3** pag-ikyas sa GINOO: tingali ang buot ipasabot, magpahilayo sa dapit diin nakigsulti ang GINOO kaniya; o magpahilayo sa Israel diin nagpadayag ang GINOO sa iyang presensya sa templo. † **1:9** Dios sa langit: o Dios nga anaa sa langit; o Dios nga naghimo sa langit; o Dios nga labaw sa tanan.

¹⁵ Busa gialsa nila si Jonas ug gitambog sa dagat, ug diha-diha milinaw ang dagat.

¹⁶ Tungod niini, nahadlok gayod pag-ayo sa GINOO ang mga tawo. Busa naghatag sila ug mga halad ug naghimo ug panaad kaniya.

Ang Pag-ampo ni Jonas

¹⁷ Nagpadala ang GINOO ug dako nga isda sa paglamoy kang Jonas, ug didto siya sa tiyan sa isda sulod sa tulo ka adlaw ug tulo ka gabii.

2

¹ Nag-ampo si Jonas sa GINOO nga iyang Dios didto sa sulod sa tiyan sa isda.

² Miingon siya:

“Sa akong kalisdanan, mitawag ako kanimo GINOO, ug gitubag mo ako. Nangayo ako ug tabang kanimo sa dihang gaungaw ako

sa kamatayon,*
ug gidungog mo ako.

³ Gitambog mo ako sa kinahiladman sa dagat.

Gilibotan ako sa tubig ug gibanlas
sa mga balod nga imong gipadala.

⁴ Gipahilayo mo ako sa imong presensya,
apan maglantaw gihapon ako sa imong balaan nga templo.

⁵ “Gilapawan ako sa tubig ug daw sa malumos na gayod ako.
Naputos sa sagbot ang akong ulo.

⁶ Miunlod ako ngadto sa kinahiladman sa dagat,
nabilanggo ako sa kinahiladman sa yuta sa walay kataposan.
Apan gihaw-as mo ako gikan sa kahiladman,
O GINOO nga akong Dios.

⁷ “Sa dihang hapit na mahugno ang akong kinabuhi,
misangpit ako kanimo, GINOO,
ug gidungog mo ang akong pag-ampo
didto sa imong balaan nga templo.

⁸ “Kadtong mga tawo nga nagsimba sa mga walay pulos nga mga dios-dios
nagsalikway sa imong grasya nga ila untang mahiagoman kanila.

⁹ Apan, ako, inubanan sa mga awit sa pagpasalamat,
maghalad kanimo.

Tumanon ko ang akong mga panaad.
Ang kaluwasan gikan sa GINOO.”

¹⁰ Unya, gimandoan sa GINOO ang isda, ug gisuka niini si Jonas sa baybayon.

3

Miadto si Jonas sa Nineve

¹ Misulti na usab ang GINOO kang Jonas.

² Miingon siya, “Adto sa dakong siyudad sa Nineve, ug isangyaw sa mga tawo didto ang mensahe nga gihatag ko kanimo.”

³ Mituman na si Jonas sa giingon sa GINOO. Dako kaayo nga siyudad ang Nineve; mga tulo ka adlaw kini kon lakwon.

* **2:2** sa dihang gaungaw ako sa kamatayon: sa literal, sa dapit sa mga patay.

⁴ Misulod si Jonas sa Nineve. Ug human sa usa ka adlaw nga pagbaktas, miingon siya sa mga katawhan, “40 na lang ka adlaw ang nabilin ug laglagon na ang Nineve!”

⁵ Sa pagkadungog sa mga taga-Nineve niini, mituo sila sa Dios. Tanan sila, gikan sa pinakainila hangtod sa pinakaubos, nagbistig sako ug nagpuasa sa pagpaila nga naghinulsol sila.

⁶ Sa pagkadungog sa hari niini, mitindog siya sa iyang trono, gihubo niya ang iyang kupo, ug nagbistig sako. Unya milingkod siya sa abo sa pagpaila nga naghinulsol siya.

⁷ Nagpadala siya ug mensahe sa mga taga-Nineve nga nag-ingon:

“Sumala sa mando sa hari ug sa iyang mga opisyal.

“Walay bisan kinsa kaninyo nga mokaon o moinom, bisan ang inyong mga baka, karnero, o kanding.

⁸ Pagbisti kamo ug sako, apil ang mga mananap. Pag-ampo kamo sa Dios sa kinasing-kasing gayod, ug biyai na ninyo ang inyong daotang pagkinabuhi ug ang inyong kabangis.

⁹ Basin pa ug mausab ang huna-huna sa Dios ug mahupay ang iyang dakong kasuko kanato ug dili kita mangamatay.”

¹⁰ Sa dihang nakita sa Dios ang ilang gihimo ug giunsa nila pagbiya sa ilang daotan nga kinabuhi, Gibati siya ug kaluoy busa nausab ang iyang huna-huna ug wala na niya sila laglaga sumala sa iyang giingon nga buhaton.

4

Nasuko si Jonas nga Gikaloy-an sa GINOO ang mga Taga-Nineve

¹ Apan wala malipay si Jonas ug naglagot siya pag-ayo.

² Nag-ampo siya sa “GINOO, wala gayod ako masayop sa akong gisulti sa didto pa ako sa among dapit! Mao man gani nga nagpahilayo ako ug miadto sa Tarshish tungod kay nasayod ako nga maluloy-on ka nga Dios ug adunay kahingawa. Mahigugmaon ka, daling malukmay, ug dili dali nga masuko.

³ Busa GINOO, kuhaa na lang ang akong kinabuhi, kay mas maayo pa nga mamatay ako kaysa mabuhi.”

⁴ Mitubag ang GINOO, “Angay mo ba kining ikasuko pag-ayo?”

⁵ Nigawas si Jonas ug nilingkod sa sidlakang bahin sa siyudad. Naghimo siya ug kapasilongan didto samtang naghulat kon unsa ang mahitabo sa siyudad.

⁶ Apan nainitan gihapon si Jonas, busa gipatubo sa GINOONG Dios ang usa ka tanom ug gipalapaw kini kang Jonas aron malandongan siya. Nalipay pag-ayo si Jonas sa tanom.

⁷ Apan pagkasunod adlaw, sa mobanag-banag pa lang, gipakaon sa Dios ngadto sa ulod* ang tanom ug namatay kini.

⁸ Sa dihang misidlak na ang adlaw, nagpadala ang Dios ug init nga hangin gikan sa sidlakan. Nainitan ang ulo ni Jonas ug daw malipong siya. Busa nangandoy na lang siya nga mamatay. Miingon siya, “Mas maayo pa nga mamatay na lang ko kaysa mabuhi.”

⁹ Miingon ang Dios kaniya, “Angay mo bang ikasuko pag-ayo ang nahitabo sa tanom?”

Mitubag siya, “Oo, angay gayod ako nga masuko. Busa mas maayo pa nga mamatay na lang ako.”

* 4:7 ulod: o mga ulod.

¹⁰ Miingon ang GINOO, “Naanugnan ka man gani nianang tanom nga mitubo lang nga wala nimo hagoi, ug namatay lang dayon pagkasunod adlaw.

¹¹ Ako pa kaha ang dili maluoy sa Nineve, ang dakong siyudad nga adunay kapin sa 120,000 ka mga tawo nga wala makahibalo bahin sa akong mga balaod,[†] ug adunay daghan pa nga mga mananap?”

[†] **4:11** nga wala makahibalo bahin sa akong mga balaod: sa literal, nga wala makahibalo kon asa ang ilang tuo o wala nga kamot.

Ang Libro ni Mikeas

¹ Mao kini ang mensahe sa GINOO bahin sa Samaria ug sa Jerusalem.*
Gipadayag niya kini kang Mikeas nga taga-Moreset sa panahon nga naghari
sa Juda si Jotam, si Ahaz, ug si Ezequias.

² Kamong tanan nga anaa sa kalibotan,
pamati kamo pag-ayo[†] kay magsaksi ang GINOONG Dios
batok kaninyo gikan sa iyang balaan nga templo.[‡]

Silotan ang Israel ug ang Juda

³ Lantawa! Mogawas ang GINOO gikan sa iyang puloy-anan.
Mokanaog siya ug molakaw sa tag-as nga mga dapit sa kalibotan.

⁴ Mangatunaw ang mga bukid nga iyang matumban
sama sa kandila nga nainitan sa kalayo,
ug matunga ang mga walog nga iyang matumban
sama sa yuta nga gibanlasan sa tubig nga gikan sa bakilid.

⁵ Mahitabo kining tanan tungod kay nagpakasala
ang mga katawhan sa Israel ug sa Juda.[§]
Ang mga taga-Samaria mao ang nagtulod
sa ubang mga lumulupyo sa Israel sa pagpakasala.
Ang mga taga-Jerusalem mao ang nagtulod
sa ubang mga lumulupyo sa Juda sa pagsimba sa mga dios-dios.

⁶ Mao nga miingon ang GINOO,
“Laglagon ko ang Samaria ug mahimo na lang kining tamnanan sa ubas.
Padahilion ko ang mga bato niini paingon sa walog
hangtod nga makita ang mga pundasyon niini.

⁷ Mangadugmok ang tanang mga imahen sa mga dios-dios sa Samaria,
ug mangasunog ang tanang pilak ug bulawan nga gibayad
ngadto sa mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog diha sa templo.*
Nakatigom ang Samaria ug mga imahen pinaagi
sa mga gibayad ngadto sa mga babaye
nga nagbaligya sa ilang dungog diha sa templo,
busa karon kuhaon sa iyang mga kaaway ang mga pilak
ug mga bulawan nga gihaklap diha sa iyang mga imahen aron nga
gamiton usab nga pangbayad sa mga babaye nga nagbaligya sa ilang
dungog.”

Paghilak ug Pagbangotan

⁸ Tungod sa pagkalaglag sa Samaria,
magsubo ako ug magbangotan.

* **1:1** sa Samaria ug sa Jerusalem: ang Samaria mao ang kapital sa Israel ug nagrepresentar sa tibuok nasod sa Israel. Ang Jerusalem mao ang kapital sa Juda ug nagrepresentar sa tibuok nasod sa Juda.

† **1:2** Kamong tanan nga anaa sa kalibotan: o mga Israelinhon nga anaa sa Israel. ‡ **1:2** balaan nga templo: tingali ang iyang templo o puloy-anan sa langit. § **1:5** Israel ug sa Juda: sa Hebreo, Jacob...sa Israel.

* **1:7** gibayad...sa templo: niini nga templo, nakighilawas ang mga lalaki sa mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog isip pagsimba sa ilang mga dios-dios. Ang bayad sa mga babaye gigamit sa mga buluhaton sa templo.

Molakaw ako nga magtiniil ug walay bisti sa pagpakita sa akong pagsubo.
Magminatay akog hilak nga daw sa gauwang nga ihalas nga iro,[†]
ug mohilak nga daw gahoni nga kuwago.

⁹ Kay ang kalaglagan sa Samaria sama sa samad
nga dili na maayo, ug mahitabo usab kini sa Juda.

Makaabot kini sa Jerusalem, ang kapital nga siyudad[‡]
sa akong mga katagilungsod.

¹⁰ Mga taga-Juda,
ayaw ninyo sultihi ang atong mga kaaway nga taga-Gat
bahin sa kalaglagan nga moabot kanato.

Ayaw sila pakit-a nga gahilak kamo.

Ipakita ninyo ang inyong kasubo sa Bet Leafra[§]
pinaagi sa pagligid diha sa yuta.

¹¹ Mga lumulupyo sa Shafir, bihagon kamo
nga hubo ug maulawan kamo.

Ang mga lumulupyo sa Zaanan mahadlok
nga mogawas sa ilang dapit sa pagtabang kaninyo.

Ang mga taga-Bet-Ezel nga magbangotan sa ilang pagkalaglag
dili usab makatabang kaninyo.

¹² Sa pagkatinuod, ang mga lumulupyo sa Marot mabalak-on
nga naghulat sa pag-undang sa gira.

Apan ipaduol hinuon sa GINOO ang mga kaaway
ngadto sa pultahan sa Jerusalem.

¹³ Mga lumulupyo sa Lakish, taori na ninyo
ug mga karwahi ang inyong mga kabayo ug ikyas.

Gisunod ninyo ang sala sa mga taga-Israel,

ug tungod kaninyo nagpakasala usab ang mga taga-Zion.*

¹⁴ Ug karon, mga taga-Juda, panamilit na kamo[†]
sa lungsod sa Moreset Gat kay ilogon na kini sa kaaway.

Ilogon usab ang lungsod[‡] sa Aczib, busa walay mapaabot
nga tabang ang mga hari sa Israel
nga naghulat nga tabangan sila niini nga lungsod.

¹⁵ Mga lumulupyo sa Maresha, magpadala ang GINOO[§]
ug kaaway nga moilog sa inyong lungsod.

Mga taga-Juda,* ang inyong mga pangulo
manago sa langub sa Adulam.

¹⁶ Ang inyong hinigugma nga mga kabataan[†]
kuhaon gikan kaninyo ug dad-on sa laing dapit,
busa pagsubo kamo alang kanila ug ipakita ninyo
kini pinaagi sa pagkiskis sa inyong ulo.

2

Silotan sa GINOO ang mga Nagdaog-daog sa mga Kabos

¹ Alaot kamong nagplano ug daotan bisan sa inyong paghigda.

[†] **1:8** *ihalas nga iro*: sa English, “jackals”. [‡] **1:9** *kapital nga siyudad*: sa literal, *pultahan*. **§** **1:10** *Bet*

Leafra: kining lugara ug ang uban pang mga dapit sa bersikulo 11-15 posible sakop sa Juda. ***** **1:13**

ang mga taga-Zion: sa literal, *ang anak nga babaye sa Zion*. [†] **1:14** *panamilit na kamo*: sa literal,

maghatag ka ug gasa silbi panamilit. [‡] **1:14** *lungsod*: sa literal, *mga balay*. **§** **1:15** *ang GINOO*: sa

Hebreo, *ko*. ***** **1:15** *Juda*: sa Hebreo, *Israel*. Tingali ang buot ipasabot niini mao ang nasod sa Juda.

[†] **1:16** *mga kabataan*: posible ang buot ipasabot, ang mga lungsod sa palibot sa Jerusalem.

Pagkabuntag buhaton ninyo ang daotan ninyong giplano tungod kay aduna kamoy gahom sa paghimo niini.

² Gilog ninyo ang mga uma ug mga balay nga inyong magustohan. Glimbongan ninyo ang mga tawo aron makuha ninyo ang ilang balay ug ang ilang napanunod nga yuta.

³ Busa mao kini ang giingon sa GINOO kaninyo:

“Pamati kamo!

Nagplano ako ug kalaglagan batok kaninyo ug dili gayod kamo makalingkawas niini.

Dili na kamo makapanghambog kay panahon kini sa katalagman.

⁴ Nianang adlaw bugal-bugalan kamo sa mga tawo pinaagi sa awit sa pagminatay nga nag-ingon, ‘Gilaglag kami sa hingpit! Gikuha sa GINOO ang among yuta ug gihatag sa mga maluibon.’ ”

⁵ Busa wala unya usa kaninyo nga makadawat sa yuta sa dihang iuli na kini sa mga katawhan sa GINOO.

Mini nga mga Propeta

⁶ Ang mga tawo nag-ingon kanako,

“Ayaw na kami walihi mahitungod nianang katalagman nga imong giingon, kay dili gayod kami maulawan.

⁷ Ngano, gitunglo ba sa GINOO ang mga kaliwat ni Jacob?

Nahurot na ba ang iyang pasensya?

Buluhaton ba niya ang pagpanglaglag?”

Mao kini ang tubag sa GINOO kaninyo:

“Kon maayo lang ang inyong ginahimo madawat gayod ninyo ang akong mga saad.

⁸ Apan gikontra ninyo nga daw mga kaaway ang akong katawhan.

Naghuna-huna sila nga sa pagpauli nila sa ilang dapit gikan sa gira wala nay manghilabot kanila, apan anaa diay kamo nga moilog sa ilang mga kupo.

⁹ Giabog ninyo ang ilang mga babaye sa ilang gimahal pag-ayo nga mga pinuy-anan.

Ug gikuha ninyo ang akong panalangin gikan sa ilang mga kabataan, busa dili na nila kini madawat hangtod sa kahangtoran.

¹⁰ Pahawa kamo dinhi sa Israel kay kini

nga dapit dili na makahatag kaninyo ug kapahulayan, tungod kay gihugawan ninyo kini sa inyong mga sala.

Malaglag gayod kini nga dapit ug dili na mapuslan.*

¹¹ Ang gusto ninyo nga magwawali mao kadtong

limbongan ug bakakon, ug magwali ug ingon niini:

‘Moabunda ang inyong bino ug ang uban pang mga ilimnon.’

Ang Gisaad nga Kagawasan

¹² “Kamong mga katawhan sa Israel ug sa Juda† nga nabiling buhi,

pagatigomon ko gayod kamo sama sa mga karnero balik ngadto sa toril o sama sa panon sa kahayopan sa sabsaban.

* **2:10** Malaglag...mapuslan: o Malaglag gayod kamo sa hingpit.
Jacob...Israel.

† **2:12** Israel...Juda: sa Hebreo,

Mapuno ang inyong yuta sa mga katawhan.

- ¹³ Ablihan ko ang pultahan sa siyudad diin kamo gibihag,
ug pangulohan ko kamo sa paggawas.
Ako, ang GINOO nga inyong hari, maoy mangulo kaninyo.”

3

Gibadlong ang mga Pangulo ug ang mga Propeta

¹ Miingon si Mikeas:*

“Pamati kamong mga pangulo sa Israel ug Juda,[†] pamati kamo!
Wala ba kamo kahibalo sa hustisya?

²⁻³ Ug gidumtan ang maayo; inyong gipikas-pikas
ug gipanitan ang akong mga katawhan
ug gipanguha ang mga unod gikan sa ilang mga bukog.”

⁴ Mangayo kamo ug tabang sa GINOO, apan dili niya kamo tabangan.
Talikdan niya kamo tungod sa inyong mga daotang binuhatan.

⁵ Mao kini ang giingon sa GINOO:

“Alang sa mga propeta nga nagpahisalaag sa iyang katawhan,
nga nagsaad ug maayo nga kahimtang sa mga mopakaon kanila,
apan manghulga ug kalaglagan sa mga dili mopakaon kanila,

⁶ Tungod kay gipahisalaag ninyo ang akong katawhan,
dili na kamo makakita ug panan-awon
ug dili na usab kamo makapanagna.

Daw sama lang nga anaa kamo sa kangitngit
o kagabhion nga wala kamoy makita.

⁷ Maulawan gayod kamong mga propeta ug mga manalagna.
Tabonan ninyo ang inyong dagway sa kaulaw,
tungod kay wala kamoy nadawat nga tubag gikan sa Dios.”

⁸ Apan ako, puno sa Espiritu sa GINOO
nga mao ang naghatag kanako
ug gahom sa pagpatunhay sa hustisya
ug sa kaisog sa pagsulti ngadto sa mga katawhan sa Israel
ug sa Juda nga nakasala sila.

⁹ Kamong mga pangulo sa Israel ug sa Juda, pamati kamo!
Gipungtan ninyo ang hustisya ug ginatuis ninyo ang matarong.

¹⁰ Gitukod ninyo ang Jerusalem[‡]
pinaagi sa pagpatay ug panglupig.

¹¹ Naghukom kamo pabor sa naghatag kaninyo ug suborno.
Ang inyong mga pari nagtudlo
tungod lang kay gibayran sila.

Mao usab ang inyong mga propeta,
nagpanagna sila tungod lang sa kuwarta.
Nagsalig pa kamo nga tabangan kamo sa GINOO
ug nagkanayon,

“Kauban namo ang GINOO.
Busa walay daotang mahitabo kanamo.”

¹² Busa tungod kaninyo laglagon ang Jerusalem.
Mahisama kini sa gidarong uma,

* **3:1** si Mikeas: sa Hebreo, *ako*. † **3:1** Israel...Juda: sa Hebreo, *Jacob...Israel*. ‡ **3:10** Jerusalem: sa Hebreo makita usab ang pulong nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem.

ug mahimong tapok sa mga ginuba.
 Ug mahimong lasang ang bukid
 nga gibarogan sa Templo.

4

Ang Bukid sa GINOO *(Isa. 2:2-4)*

¹ Sa umaabot nga mga adlaw,
 ang bukid nga gitukoran sa Templo sa GINOO mahimong
 pinakaimportante* sa mga bukid ug mga bungtod.

Ug modagsa niini nga bukid ang mga tawo
 nga naggikan sa nagkalain-laing nasod.

² Daghang kanasoran ang muduol ug moingon,
 “Dali, motungas kita sa bukid sa GINOO,
 didto sa Templo sa Dios ni Jacob.

Kay tudloan kita niya sa iyang mga pamaagi
 aron matuman nato kini.”

Busa mopauli ang mga tawo gikan sa Jerusalem[†]
 dala ang mga kasugoan sa GINOO.

³ Ug pinaagi sa iyang kasugoan, husayon niya
 ang mga panagbingkil sa daghang mga nasod,
 bisan kadtong gamhanan nga mga nasod sa layo.

Busa dili na mag-away ang mga nasod,
 ug dili na usab sila mobansay ug mga tawo alang sa pagpakig-gira.
 Himuon na lang nilang punta sa mga daro
 ang ilang mga espada ug himuon na lang nilang
 mga sundang ang ilang mga bangkaw.

⁴ Ang matag tawo maglingkod sa ilalom sa iyang tanom
 nga ubas ug kahoy nga igos nga walay gikahadlok.
 Mahitabo gayod kini, kay ang GINOO nga Makagagahom
 mao ang nag-ingon niini.

⁵ Apan bisan musunod pa ang ubang mga katawhan sa ilang mga dios-dios,
 kami musunod sa GINOO nga among Dios hangtod sa kahangtoran.

Ang Plano sa Ginoo

⁶⁻⁷ Miingon ang GINOO:

“Sa umaabot nga mga adlaw,
 tigomon ko ang akong mga katawhan
 nga akong gisilotan, ang nangapiang ug nagkatibulaag.
 Himuon ko nga usa ka gamhanan
 nga nasod ang mga nangahibilin kanila.
 Ug maghari ako kanila sa Jerusalem[‡]
 gikan niana nga panahon hangtod sa kahangtoran.

⁸ Ang Jerusalem,[§] nga sama sa usa ka tore nga lantawanan,
 diin ang Dios magbantay sa iyang katawhan*
 mahimo pag-usab nga nag-unang siyudad sa Israel sama kaniadto.”

* **4:1** *pinakaimportante*: sa literal, *pinakataas*. † **4:2** *Jerusalem*: sa Hebreo makita usab ang pulong
 nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem. ‡ **4:6-7** *Jerusalem*: sa literal, *Bukid sa Zion*. § **4:8**
Jerusalem: sa literal, *ang anak nga babaye sa Zion*. * **4:8** *sama...katawhan*: tingali ang buot ipasabot
 nga ang Jerusalem mao ang dapit diin ang Dios, nga sama sa usa ka magbalantay sa mga mananap,
 nagbantay sa iyang katawhan.

- 9-10 Karon, ngano kamong mga lumulupyo sa Zion
nag-agulo man sama sa babaye nga nagbati?
Naa pa man ang inyong hari ug ang iyang
mga magtatambag wala man nangamatay.
Sige, paglimbag-limbag kamo sa kasakit
sama sa babayeng nagbati.
Kay sa dili madugay mobiya kamo sa inyong siyudad
ug magpuyo sa kaumahan,
ug unya dad-on kamo ngadto sa Babilonia.
Apan luwason ko kamo didto
gikan sa kamot sa inyong mga kaaway.
- 11 Karon daghang mga nasod ang nagtigom
sa pakig-gira kaninyo.
Nag-ingon sila, “Atong pasipad-an ang Jerusalem!
Ug unya atong tan-awon ang makauulaw nga kahimtang niini.”
- 12 Apan kini nga mga nasod
wala makahibalo sa akong huna-huna.
Wala sila makasabot sa akong plano,
nga tigomon sila aron silotan,
sama nga ang uhay tigomon aron giokon.
- 13 Miingon ang GINOO, “Mga lumulupyo sa Zion, lakaw kamo
ug laglaga ninyo sa hingpit† ang inyong mga kaaway
nga daw sa gagiok kamo ug mga uhay.
Kay himuon ko kamong sama sa torong baka
nga adunay puthaw nga mga sungay
ug adunay bronsi nga mga kuko.
Dugmokon ninyo ang daghang mga nasod,
ug ang ilang mga bahandi nga nakuha nila
pinaagi sa kabangis ihalad ninyo kanako,
ang Ginoong makagagahom sa tibuok kalibotan.”

5

Ang Gisaad nga Pangulo gikan sa Betlehem

- 1 Karon, mga taga-Jerusalem, andama ninyo
ang inyong mga sundalo* kay gilibotan kamo sa kaaway.
Hampakon nila ug baston ang nawong sa pangulo sa Israel.
- 2 Miingon ang GINOO:
“Ikaw, Betlehem Efrata,
dili kaayo importante nga lungsod sa Juda.
Apan maggikan kanimo ang usa ka tawo
nga mag-alagad kanako isip pangulo sa Israel,
kansang mga katigulangan inila nga mga tawo sa unang panahon.”
- 3 Busa itugyan sa GINOO ngadto sa mga kaaway
ang katawhan sa Israel hangtod sa panahon nga manganak
ug batang lalaki nga maoy mangulo sa Israel ang babayeng nagbati.†

† 4:13 *laglaga ninyo sa hingpit*: ang Hebreo nga pulong nga gigamit dinhi nagkahulogan sa mga butang nga gihalad sa GINOO pinaagi sa paghalad o paglaglag niini. * 5:1 *Karon...sundalo*: dili klaro ang buot ipasabot niini sa Hebreo nga teksto. † 5:3 *ang babayeng nagbati*: tingali mao ang Jerusalem (tan-awa ang Mik. 4:9, 10). Sa panahon nga ginadumalahan sa kaaway ang mga Israelinhon, matawo ang ilang pangulo nga magluwas kanila.

Ug ang iyang mga kadugo nga nabihag sa ubang dapit
magbalik ngadto sa ilang isigka-Israelinhon.

⁴ Magdumala kining maong pangulo ug atimanon niya
ang katawhan sa Israel sama sa usa ka magbalantay sa mga karnero.

Himuon niya kini pinaagi sa kusog
ug gahom sa GINOO nga iyang Dios.

Ug magkinabuhi ang iyang katawhan
nga walay gikahadlokang tungod kay ilhon sa mga tawo
sa tibuok kalibotan[‡] ang iyang pagkagamhanan.

⁵ Hatagan usab niya ug maayo nga kahintang[§]
ang iyang katawhan.

Kon sulongon sa mga taga-Asiria ang atong yuta
ug sudlon nila ang lig-ong mga bahin sa atong lungsod,
makig-gira kita kanila nga pinangulohan sa maisog nato nga mga pan-
gulo.

⁶ Pildihon nila ug dumalahan ang Asiria,
ang yuta ni Nimrod, pinaagi sa ilang mga hinagiban.
Luwason kita nila^{*} kon sulongon sa mga taga-Asiria ang atong yuta.

⁷ Ang nabiling mga Israelinhon magdala
ug panalangin sa daghang mga nasod.

Mahimo silang sama sa tun-og ug ulan
nga gipadala sa GINOO sa pagpatubo sa mga tanom.
Magsalig sila sa Dios ug dili sa tawo.

⁸ Apan magdala usab sila ug kalaglagan sa mga nasod.
Mahisama sila sa liyon taliwala sa mga mananap sa kalasangan
ug sa panon sa mga karnero sa sabsabanan nga moyatak-yatak
ug mokunis-kunis kanila, ug wala gayoy makalingkawas.

⁹ Magmadaogon ang mga Israelinhon batok sa ilang mga kaaway.
Laglagon gayod nila silang tanan.

¹⁰ Miingon ang GINOO ngadto sa mga Israelinhon:
“Sa umaabot nga mga adlaw, ipapatay ko
ang inyong mga kabayo ug gub-on ko
ang inyong mga karwahi.

¹¹ Gub-on ko usab ang inyong mga lungsod
apil na ang pinarilan.

¹² Wagtangan ko ang inyong mga anting-anting
ug ang inyong mga manalagna.

¹³ Dili na kamo makasimba sa mga imahen
ug sa sagrado nga mga bato
nga inyong gihimo, kay gub-on ko kini.

¹⁴ Pang-ibton ko ang mga poste nga simbolo sa diosa nga si Ashera.
Ug gun-ubon ko ang inyong mga lungsod.

¹⁵ Sa akong labihan nga kasuko, manimalos ako
sa mga nasod nga wala motuman kanako.”

[‡] **5:4** tibuok kalibotan: sa literal, kinatumyan sa kalibotan. **§** **5:5** maayo nga kahintang: ang Hebreo niini mao ang *shalom*, nga nagkahulogan ug kalinaw, kauswagan, maayo nga relasyon, kalipay, kadaogan. ***** **5:6** nila: sa Hebreo, *niya*. Posible ang pangulo nga giingon sa Mik. 5:2-5.

6

Ang Akusasyon sa GINOO Batok sa mga Israelinhon

¹ Kamong mga Israelinhon, pamatia ninyo ang isulti sa GINOO kaninyo:

“Sige na, ipresentar ninyo ang inyong kaso;
padungga ninyo ang mga bukid
ug ang mga bungtod* sa inyong isulti.

² “Ug kamong mga bukid nga mao ang malig-on
nga mga pundasyon sa kalibotan,
pamatia ninyo ang akusasyon sa GINOO batok
sa mga Israelinhon nga iyang katawhan.

³ “Mga katawhan ko,
unsa bay sala nga nahimo ko kaninyo?
Gilisod-lisod ko ba kamo? Tubaga ninyo ako!

⁴ Gipagawas ko kamo gikan sa Ehipto diin giulipon kamo.
Ug gipadala ko si Moises, Aaron,
ug si Miriam sa pagpangulo kaninyo.

⁵ Mga katawhan ko,
hinumdomi ninyo nga gisugo ni Balak nga hari sa Moab
si Balaam nga anak ni Beor nga tunglohon kamo.

Apan gisugo ko si Balaam
sa pagpanalangin kaninyo.

Hinumdomi usab ninyo
kon giunsa ko kamo pagtabang
sa pagtabok sa Suba sa Jordan
sa dihang naglakaw kamo
gikan sa Shitim hangtod sa Gilgal,
aron maamgohan ninyo ang gibuhat ko sa pagluwas kaninyo.”

⁶ Unsay ihalad ko sa GINOO
nga anaa sa langit, kon mosimba ako sa Dios?
Mohalad ba ako ug baka nga usa ka tuig
ang panuigon isip halad nga sinunog?

⁷ Malipay kaha ang GINOO kon halaran ko siya
ug linibo ka mga karnero ug daghan kaayong lana sa olibo?
Ihalad ko ba kaniya ang akong kamagulangang
anak isip bayad sa akong mga sala?

⁸ Gitudloan na kita sa GINOO kon unsa ang maayo.
Ug mao kini ang iyang gusto nga ipatuman kanato:
Himuon nato kon unsa ang matarong,
palabihon nato ang pagkamaluloy-on ngadto sa uban,
ug mapainubsanon kitang mosunod sa Dios.

Silotan sa GINOO ang mga Israelinhon

⁹ Pamati kamo sa gisulti sa GINOO ngadto sa siyudad sa Jerusalem,
kay ang nagtahod kaniya mao ang adunay husto nga kaalam:
“Patalinghugi ang baston ug ang Ginoo nga nagbutang niini.

¹⁰ Daotan kamong mga katawhan!
Dili ko kalimtan ang mga bahandi
nga natigom ninyo sa daotang paagi.

* **6:1 padungga...bungtod:** ang mga bukid ug mga bungtod nagsilbi nga mga testigo sa kaso.

- Naggamit kamo sa dili hustong taksaanan,
ang buhat nga akong gipanghimaraot.
- 11 Dili mahimong pasagdan ko lang kamo
nga manglimbong sa inyong timbangan.
- 12 Bangis ang mga adunahan diha kaninyo
ug tanan kamo limbongan ug bakakon.
- 13 Busa tungod sa inyong mga sala silotan ko kamo
sa hilabihan aron malaglag kamo.
- 14 Tinuod nga makakaon kamo, apan dili kamo mabusog;
kanunay gihapon kamong gutomon.
- Magtipig kamo ug mga abot, apan dili ninyo kini mapuslan,
kay ipakuha ko kini sa inyong mga kaaway panahon sa gira.
- 15 Magpugas kamo, apan dili kamo ang mag-ani niini.
Magpuga kamo ug mga olibo,
apan dili kamo ang makapahimulos sa lana niini.
- Magpuga kamo ug mga ubas,
apan dili kamo ang moinom sa bino niini.
- 16 Mahitabo kini kaninyo tungod kay gisunod
ninyo ang daotang mga binuhatan, mga tulomanon,
ug mga tambag ni Haring Omri
ug sa panimalay ni Haring Ahab.
- Busa laglagon ko kamo, ug biay-biayon kamo
ug bugal-bugalan sa ubang mga nasod.”

7

Ang Kadaotan sa mga Israelinhon

- 1 Alaot ako! Sama ako sa tawo nga gapanghagdaw
nga wala gayoy makitang bunga* sa igos
o sa ubas nga ako gayong gitinguha.
- 2 Ang buot kong ipasabot, wala na akoy nakitang
tawo sa Israel nga matinud-anon sa Dios.
Wala nay nabiling matarong nga tawo.
Ang matag-usa naghulat ug higayon sa pagpatay
sa iyang katagilungsod; giandaman nila
ug lit-ag ang ilang isigka-tawo.
- 3 Hanas sila sa paghimo ug daotan.
Ang mga pangulo ug mga huwes nagdawat ug suborno,
ug nagsunod lang sila sa gusto sa mga inila
ug gamhanan nga mga tawo.
Nagkahiusa sila sa pagplano sa pagtuis sa hustisya.
- 4 Ang labing matarong kanila sama sa tunokong
mga sagbot nga walay kapuslanan.
Miabot na ang panahon nga silotan
sa Dios kining mga tawhana sama sa iyang gipahimangno
kanila pinaagi sa mga tigbantay nga propeta.
Busa karon magkaguliyang sila.
- 5 Tungod kay mikuyanap na ang kadaotan,
ayaw kamo pagsalig sa inyong mga silingan,
bisan pa sa suod nga mga higala.

* 7:1 *makitang bunga*: nabatasan sa mga Israelinhon sa ting-ani o tingpamupo ang pagbilin ug hagdawon alang sa mga kabos, biyuda, o dumuduong.

Pagbantay usab kamo sa inyong ginasugilon
bisan sa inyong mahal nga asawa.

⁶ Kay ang anak nga lalaki dili na motahod sa iyang amahan,
ang anak nga babaye mosukol sa iyang inahan,
ug ang umagad nga babaye mosukol sa iyang ugangan nga babaye.
Ang miyembro mismo sa pamilya sa usa ka tawo
mao ang iyang kaaway.

⁷ Apan ako mosalig gayod sa GINOO nga akong Dios.
Maghulat ako kaniya nga moluwas kanako.
Pamation gayod niya ang akong pag-ampo.

Mobangon ang Israel

⁸ Dili angayng biay-biayon lang kita sa atong mga kaaway.
Kay bisan ug nalaglag kita mobangon kita pag-usab.

Ug bisan anaa kita sa kangitngit
ang GINOO mao ang atong kahayag.

⁹ Tungod kay nakasala kita batok sa GINOO,
angay lang nga antoson nato ang iyang silot kanato
hangtod nga labanan niya kita ug hatagan ug hustisya.

Gikan sa kangitngit, dad-on niya kita sa kahayag
ug makita nato siya nga moluwas kanato.[†]

¹⁰ Makita kini sa atong mga kaaway ug maulawan sila.
Kay gibliay-biay nila kita kaniadto nga nag-ingon,
“Asa na ang GINOO nga inyong Dios?”

Sa dili madugay makita nato ang ilang pagkalaglag.
Mahisama sila sa lapok nga gitunob-tunoban diha sa mga karsada.

¹¹ Katawhan sa Jerusalem, moabot ang panahon nga tukoron ninyo pag-
usab ang inyong mga paril
ug nianang panahona molapad pa gayod ang inyong teritoryo.

¹² Niana usab nga panahon moanha kaninyo
ang mga tawo gikan sa Asiria, sa mga siyudad sa Ehipto,
sa mga dapit paingon sa Suba sa Eufrates,
ug sa layong mga dapit.[‡]

¹³ Maawaaw ang mga nasod sa kalibotan
tungod sa kadaotan sa mga lumulupyo niini.

Nag-ampo ang mga Israelinhon nga Kaloy-an Sila sa Dios

¹⁴ O GINOO, bantayi kaming imong katawhan nga imong gipanag-iyahan,
sama sa pagbantay sa magbalantay sa mga karnero.

Ang mga yuta sa palibot namo abunda ug sabsabanan,
apan kami nagkinabuhi nga kami-kami lang sa kamingawan.

Ipalapad ang among teritoryo hangtod sa Basan
ug sa Gilead sama kaniadto.

¹⁵ Miingon ang GINOO, “Magpakita ako kaninyo ug mga milagro sama sa
imong gihimo kaniadto
sa dihang gipagawas ko kamo gikan sa Ehipto.”

¹⁶ Makita kini sa ubang mga nasod

[†] 7:9 siya nga moluwas kanato: o ang iyang pagkamatarong. [‡] 7:12 sa layong mga dapit: sa literal,
gikan sa usa ka dagat ngadto sa usa ka dagat ug gikan sa usa ka bukid ngadto sa usa ka bukid.

ug maulawan sila bisan sa ilang pagkagamhanan.
Ug dili na sila magsulti ug mamati
sa mga pagbiay-biay kanamo.

¹⁷ Magkamang sila sa yuta sama sa bitin
tungod sa kaulaw.

Manggawas sila sa ilang mga tago-anan
nga nagkurog sa kahadlok kanimo,
GINOO nga among Dios.

¹⁸ GINOO, wala nay laing Dios nga sama kanimo.
Gipasaylo mo ang mga sala sa nahibiling katawhan
nga imong gipanag-iyá.

Dili ka maghambin ug kasuko hangtod sa hangtod
tungod kay gikalipay mo ang paghigugma kanamo.

¹⁹ Kaloy-i kami pag-usab ug kuhaa ang among mga sala
ug ayaw na kini hinumdomi pa. §

²⁰ Ipakita mo ang imong pagkamatanud-anon
ug paghigugma kanamo nga mga kaliwat ni Abraham ug ni Jacob,
sama sa imong gisaad kanila kaniadto sa unang panahon.

§ 7:19 *kuhaa...hinumdomi pa*: sa literal, *pildiha ang among mga sala ug ilabay kini sa kinahiladman sa dagat*.

Ang Libro ni Nahum

¹ Ang panagna mahitungod sa Nineve. * Ang libro sa panan-awon ni Nahum nga taga-Elkos.

Ang Kasuko sa GINOO sa Nineve

- ² Ang GINOO abughoan ug gapanimalos nga Dios;
Ang GINOO mohimo sa panimalos ug puno sa kapungot.
Ang GINOO manimalos sa iyang mga kontra
ug nagpahungaw sa iyang kasuko sa iyang mga kaaway.
- ³ Ang GINOO dili daling masuko apan hilabihan ang iyang gahom;
Silotan gayod sa GINOO ang mga sad-an.
Iyang gipakita ang iyang gahom sa alimpulos ug sa unos,
ug ang mga panganod mga abog sa iyang tiil.
- ⁴ Gibadlong niya ang kadagatan ug nauga kini;
Gipauga niya ang mga kasapaan.
Ang Basan ug Carmel nangalaya
ug ang pagpamulak sa Lebanon nahanaw.
- ⁵ Ang mga kabukiran nauyog sa iyang atubangan
ug ang kabungtoran natunaw palayo kaniya.
Ang kayutaan mikurog sa iyang presensya;
ang kalibotan ug ang tanan nga nagpuyo niini.
- ⁶ Kinsay makabarog sa iyang kayugot?
Kinsay makabarog sa iyang hilabihang kasuko?
Ang iyang kapungot iyang gibubo sama sa kalayo.
Ang mga bato nadugmok sa iyang atubangan.
- ⁷ Maayo ang GINOO;
lig-on siya nga dalangpanan sa panahon sa kasamok,
moatiman siya sa mga mosalig kaniya.
- ⁸ Apan uban sa dili mapiog nga baha
iyang taposon ang Nineve;
iyang gukdon ang iyang mga kontra ngadto sa gingharian sa kangitngit.
- ⁹ Bisan unsa man ang ilang gilaraw batok sa GINOO
iya kining hatagan ug katapusan;
ang kasamok dili moabot sa makaduha ka higayon.
- ¹⁰ Masangit sila sa mga sampinit
ug mangahubog sa ilang mga bino;
ut-oton sila sa kalayo sama sa ugang dagami.
- ¹¹ Gikan kanimo Nineve, mitungha ang tawo nga naglaraw
ug daotan batok sa GINOO
ug nagplano ug daotang pamaagi.
- ¹² Mao kini ang giingon sa GINOO:
“Bisan tuod naa silay kaabag ug daghan sila kaayo;
malaglag sila ug mahanaw.
Bisan tuod ug gidagmalan ka nako

* **1:1** *Nineve*: mao kini ang kapital sa Asiria ug nagrepresentar sa tibuok nasod sa Asiria.

o Juda dili ko na ikaw dagmalan.

¹³ Karon bugtuon ko ang ilang yugo sa inyong mga abaga ug gision ko ang ilang mga gapos pahilayo kaninyo.”

¹⁴ Ang GINOO nagsugo mahitungod kaninyo, Nineve:

“Dili kamo makabaton ug kaliwatan nga magdala sa inyong pangalan. Gun-ubon ko ang mga imahen ug ang mga dios-dios ninyo diha sa templo sa inyong dios-dios. Andamon ko ang inyong lubnganan kay wala kamoy bili.”

¹⁵ Tan-awa, didto sa mga kabukiran ang mga tiil

nga nagdala ug maayong balita,

nga nagmantala sa kalinaw!

Sauloga ang inyong kapistahan, Juda,

ug tumana ang inyong mga panaad.

Dili na mosulong ang mga daotan kaninyo;

laglagon na gayod sila sa hingpit.

2

Ang Pagkalaglag sa Nineve

¹ Ang manunulong nag-abante na padulong kanimo Nineve.

Guwardyahi ang kota,

bantayi ang dalan,

andama ang imong kaugalingon,

tigoma ang tanan mong kusog!

² Ang GINOO mopahiuli sa katahom ni Jacob

sama sa katahom sa Israel.

Bisan tuod ang tiglaglag naghimo niini nga walay

kapuslanan ug nagguba sa ilang kaparasan.

³ Ang mga taming sa mga kasundalohan mga pula;

ug ang mga manggugubat naputos sa dagtong pula.

Ang puthaw sa mga karwahi migilak sa adlaw nga sila giandam;

ang bangkaw nga gikan sa Juniper giwara-wara na.

⁴ Ang mga karwahi mihaguros sa mga kadalanan,

nagdali sa pagbalik-balik sa plasa.

Nahisama sila sa mga nagdilaab nga sulo.

Mikilab sila sama sa kilat.

⁵ Ang Nineve mipatawag sa iyang pinili nga kasundalohan,

apan nangapandol sila sa ilang agianan,

nagdali sila sa paril sa siyudad,

ang taming gipahimutang na.

⁶ Ang pultahan sa kasapaan naabli

ug ang palasyo nangatumpag.

⁷ Gimbut-an na nga ang Nineve himoong binihag ug dad-on sa layo.

Ang iyang ulipong babaye miagulo sama sa salampati

ug namukpok sa iyang dughan.

⁸ Nineve sama ka sa napundo

nga tubig nga nahubas.

“Hunong! Hunong!” misinggit sila

apan walay usa nga mibalik.

- ⁹ Kawata ang plata!
Kawata ang bulawan!
Walay katapusan ang tinubdan
sa tanang niyang bahandi!
- ¹⁰ Gikuha na ang tanan! Gikawatan, gihukasan!
Natunaw ang mga kasingkasing, nangalusno ang mga tuhod,
nangurog ang mga lawas, ug nangluspada ang mga panagway.
- ¹¹⁻¹² Asa na ang langub sa mga liyon
ang dapit diin gipakaon nila ang mga gagmayng liyon.
Diin mipadulong ang mga bayi ug laki nga liyon,
lakip ang gagmayng liyon nga walay kahadlok.
Gipatay ug gikunis-kunis sa liyon ang iyang biktima
pinaagi sa iyang mga ngipon alang sa iyang pares
ug mga gagmayng liyon.
Gipuno niya ang iyang puloy-anan sa iyang napatay
ug ang langub sa iyang biktima.
Ug karon wala nay gahom ang Nineve.
- ¹³ “Ako batok kanimo,” nag-ingon ang GINOO nga Gamhanan.
“Sunogon nako ang imong mga karwahi.
Ug lamoyon sa espada ang imong gagmayng mga liyon.
Dili ka nako binlan ug biktima sa yuta.
Ang tingog sa imong mga mensahero dili na gayod mabati.”

3

Alaot ang Nineve

- ¹ Alaot ang siyudad sa dugo, puno sa bakak,
puno sa kawat, kanunay adunay biktima.
- ² Ang liki sa witik, ang kagay sa mga ligid,
nagdagan nga mga kabayo
ug makakurat nga mga karwahi.
- ³ Mihasmag nga mga kabalyero, misilaw nga mga espada,
nagpangidlap nga mga bangkaw, daghan ang mga angol,
nagbuy-od nga mga patayng lawas, lawas nga dili na maihap,
katawhan nangapandol sa mga minatay.
- ⁴ Tanan tungod sa pagpatuyang sa kaulag sa babaye nga nagbaligya sa iyang
dungog
nga makadani, kabit sa tigbarang.
Nag-ulipon sa kanasoran ang iyang prostitusyon
ug mga tawo sa iyang pangabat.
- ⁵ Ako batok kanimo, nag-ingon ang GINOO nga Makagagahom.
Akong ipataas ang imong saya sa imong nawong.
Akong ipakita sa kanasoran ang imong pagkahubo
ug ang mga gingharian sa imong kaulawan.
- ⁶ Ako kang labayon ug hugaw, itrato ka nako
nga talamayon ug talan-awon sa kaulawan.
- ⁷ Ang tanan nga makakita kanimo mopahilayo ug moingon;
Ang Nineve nalumpag kinsa man ang magbangutan alang kaniya?
Asa man ko mangita ug tawo nga mohupay kanimo?
- ⁸ Mas maayo pa ba ikaw sa Tebes, nga nahimutang Nilo,
uban sa tubig nga nagpalibut kaniya?

Ang sapa maoy iyang panalipod,
ug ang tubig maoy iyang paril.

⁹ Cush ug ang Ehipto mao ang iyang walay kinutobang kusog;
Ang Put ug ang Libya mao ang mga kaanib.

¹⁰ Apan gidala siya nga binilanggo,
ug nahimo siya nga binihag;

ang iyang mga masuso gidugmok nga pino sa matag eskinita.

Gihulbot-hulbotan ang iyang mga tinahod,
ug ang tanan niyang bantugan gipangkadenahan.

¹¹ Kamo usab nga mga taga-Nineve, maglakaw kamo sama sa mga hubog.
Mangita kamo ug katagoan ug dalangpanan gikan sa kaaway.

¹² Ang tanan nimong kota mahisama sa kahoyng igera
uban sa ilang nahaunang hinog nga mga bunga;
kon kini uyogon, nga mangahulog sa baba sa mokaon niini.

¹³ Lantawa ang imong mga kasundalohan silang tanan walay kusog.
Ang ganghaan sa imong kayutaan bukas alang sa imong mga kaaway;
gilamoy sa kalayo ang mga rehas sa imong ganghaan.

¹⁴ Pagkuhag tubig ug pangandam sa paglikos;
lig-ona ang imong depensa! Trabahoa ang kolonon,
igiok ang hulmahan, ayoha ang batong tisa.

¹⁵ Didto ang kalayo mout-ot nimo;
ug ang espada moputol kanimo.
Lamoyon ka nila sama sa duot sa mga dulon.

Mosanay sama sa mga apan-apan,
mosanay sama sa mga dulon.
Midaghan kamo sama sa mga dulon!

¹⁶ Imong gipasanay ang gidaghanon
sa mga tigpatigayon hangtod nga midaghan sila
labaw pa sa mga kabituonan sa kalangitan,
apan sama sa mga dulon, huboan nila
ang yuta ug molupad sila pahilayo.

¹⁷ Ang imong mga guwardiya sama sa dulon,
ang imong mga opisyaes sama sa panon sa dulon
nga nagpahiluna sa mga paril sa bugnaw nga adlaw
apan sa dihang mosubang ang adlaw manglupad sila,
ug walay usa ang nasayud hain sila.

¹⁸ Hari sa Asiria, ang imong mga magbalantay nangatulog lang;
ang imong mga halangdon mihigda sa pagpahulay,
ang imong katawan nagkatibulaag sa kabukiran
nga walay tawo nga motigom kanila.

¹⁹ Walay makatambal kanimo; kay ang imong samad makamatay.
Ang tanan nga makadungog sa balita mopakpak
sa ilang mga kamot sa imong pagkapukan;
kay kinsa man ang wala makabati sa imong
walay kinutoban nga kabangis.

Ang Libro ni Habakuk

¹ Ang panagna nga nadawat ni Habakuk nga propeta.

Ang Reklamo ni Habakuk

² Hangtod kanus-a GINOO ako mangayo kanimo ug pakitabang,
apan wala ka maminaw!

O motu-aw kanimo nga gidaog-daog kami,
apan wala ka moluwas?

³ Nganong patan-awon man ko nimo sa dili patas nga hustisya?
Nganong imo man gipasagdan ang sayop nga binuhatan?

Kalaglagan ug pagdaug-daug nia uban nako,
adunay kasamok, ug midagsang ang panagbingkil.

⁴ Busa ang balaod paralisado,
ug ang hustiya dili gayod modaug.

Ang mga daotan mitago sa sidsid sa mga matarong
mao nga ang hustisya nahimong hiwi.

Ang Tubag sa GINOO kang Habakuk

⁵ Tan-awa ang kanasoran ug bantayi
ug mahingangha ka pag-ayo.
Kay aduna koy buhaton sa imong panahon
nga dili nimo matuohan, bisan kon suginlan ka.

⁶ Akong ipamando ang mga taga-Babilonia,
ang walay kaluoy ug bangis nga mga tawo,
nga moataki sa tibuok kayutaan
aron ilogon ang mga puloy-anan nga dili ilaha.

⁷ Sila ang gikahadlokang ug gikalisangan nga mga katawhan;
ang ilang kaugalingon lang ang ilang gisunod
ug nagpataas sa ilang dungog.

⁸ Ang ilang mga kabayo mas tulin pa kaysa leopardo,
bangis pa kaysa mga lobo sa kilumkilom.
Ang ilang mga kabalyero kusog nga modagan sa unahan,
ang ilang mangabayog gikan pa sa halayo.
Sama sila sa agila nga paspas molupad aron sa pagdakop sa ilang
tukbonon.

⁹ Moanhi sila nga adunay tinguha sa pagdaug-daog.
Ang ilang panon moabante sama sa hangin sa disyerto,
ug tapokon nila ang ilang mga binilanggo sama kadaghan sa mga balas.

¹⁰ Bugal-bugalan nila ang mga hari
ug mangyam-id sa mga nagdumala.
Pangataw-an lang nila ang mga gilig-on nga siyudad,
kay magtukod man sila ug aglanan aron pagsikop kanila.

¹¹ Unya moagi sila sama sa hangin.
Nakasala sila tungod kay gisimba nila
ang ilang mga kusog nga maoy ilang dios.

Ikaduhang Reklamo ni Habakuk

¹² GINOO dili ba wala ka may kinutoban?
Akong Dios nga Balaan ug wala kay kamatayon.

Ikaw GINOO, ang mipili kanila
 aron ipakanaog ang imong hukom.
 Ikaw, ang akong Bato. Gipili mo sila
 aron mosilot kanamo.

¹³ Ang imong mga mata balaan kaayo nga dili pwede molantaw sa daotan.
 Dili nimo tugotan ang daotang binuhatan.

Nganong imong gitugotan ang mga malimbongon?
 Nganong nagpakahilom ka man samtang
 ang daotan milamoy niadtong mas tarong pa kanila?

¹⁴ Gihimo nimo ang mga tawo sama sa mga isda,
 sama sa mananap sa dagat nga walay modumala.

¹⁵ Ang daotan nga kaaway mobira nilang tanan pinaagi
 ug mga pasol, mosawo kanila pinaagi sa mga pukot.

Gitipon niya pinaagi sa dakong pukot;
 busa magmaya sila ug maglipay.

¹⁶ Busa mohalad siya sa iyang pukot,
 ug magsunog siyag insenso sa iyang dakong pukot,
 kay pinaagi sa iyang pukot nagpuyo siya sa kaharuhay
 ug naglipay siya sa piniling pagkaon.

¹⁷ Magpadayon nalang ba siya sa pagkuha
 diha sa iyang pukot ug galaglag
 sa mga nasod nga walay kaluoy?

2

¹ Mobarog ako sa akong bantayanan
 ug magpahimutang ako diha sa mga tore;
 motan-aw ako aron pagsuta kon unsay iyang isulti kanako,
 ug unsa nga tubag ang akong ihatag niining mga reklamo.

Ang Tubag sa GINOO

² Ug mitubag ang GINOO,
 “Isulat kining gipadayag nga klaro sa papan nga bato
 aron dali kining masabtan sa mensahero.

³ Kay ang gipadayag magpaabot sa gitakda nga panahon;
 nagsulti kini mahitungod sa katapusan
 ug dili kini mapamatud-an nga bakak.

Bisan tuod madugay kini, paabota kini;
 moabot gayod kini ug dili na malangay.

⁴ “Lantawa ang mga kaaway nga magarbohon;
 ang iyang tinguha dili tarong,
 apaan ang matarong nga tawo mabuhi sa pagkamatinud-anon.

⁵ Tinuod, ang bino moluib kaniya;
 aroganti siya ug dili makapahulay.
 Tungod kay hakog siya sama sa lubnganan,
 ug sama sa kamatayon dili gayod matagbaw,
 iyang gitipon diha niya ang kanasoran
 ug gibihag ang tanang katawhan.

⁶ “Dili ba tamayon man siya sa tanan
 inubanan sa pagbugal-bugal ug panghimaraot.
 Nag-ingon, ‘Alaot sila nga nagtigom sa kinawat
 nga mga butang ug nagpadato pinaagi sa pangilkil.
 Hangtod kanus-a man sila magpadayon.’

- ⁷ Dili ba unya mobangon ang inyong tigpautang?
Dili ba unya sila momata ug mopakurog ninyo?
Ug unya sila mahimo kaninyo nga inyong makaon.
- ⁸ Kay inyong gikurakot ang daghang mga nasod,
ang mga tawo nga nabilin mokarakot usab ninyo.
Kay gipaagas nimo ang dugo sa tawo;
imong giguba ang mga yuta ug ang mga siyudad ug ang tanan nga anaa niini.
- ⁹ “Alaot siya nga nagtukod ug balay gikan sa dili maayong kinitaan,
nagpahiluna sa iyang salag sa itaas
aron lang makalingkawas sa kalaglagan!
- ¹⁰ Imong giplanohan ang pagkalaglag sa mga tawo,
gipakaulawan nimo ang imong kaugalingong panimalay
ug nagpildi sa imong kinabuhi.
- ¹¹ Ang mga bato sa paril mosinggit, ug ang mga sagbayan
sa gitrabahong kahoy mopalanug niini.
- ¹² “Alaot siya nga nagtukod ug siyudad pinaagi sa gipaagas nga dugo,
ug gaugmad sa lungsod sa inhustisya.
- ¹³ Dili ba nga ang Makagagahom nga GINOO mao may naglatid niini.
Nga ang paghago sa tawo sugnod lang alang sa kalayo,
nga ang kanasoran naningkamot alang sa wala?”
- ¹⁴ Kay ang kalibotan mapuno sa kahibalo sa himaya
sa GINOO ingon nga ang tubig naglukop sa kadagatan.
- ¹⁵ “Alaot siya nga naghatag ug mainom sa iyang silingan,
gibubo sa sudlanang panit sa bino hangtod nga kini mahubog,
aron siya makatan-aw sa hubo niya nga lawas.
- ¹⁶ Mapuno ikaw sa kaulaw imbis sa himaya.
Karon na usab ang imong turno!
Inom ug ipadayag ang imong kahubo.
Ang kopa gikan sa tuong kamot sa GINOO, miabot sa palibot nimo,
ug ang kaulawan motabon sa imong himaya.
- ¹⁷ Ang kadaotan nga imong gibuhat sa Lebanon makalupig kanimo,
ug ang pagdaot sa mga kahayopan makapahadlok kanimo.
Kay giulaan mo ug dugo sa tawo; gilumpag mo
ang kayutaan ug mga siyudad ug ang tanan niini.
- ¹⁸ “Unsa may kapuslanan sa dios-dios nga gikulit sa magkukulit?
O imahen nga nagtudlo ug bakak?
Kay siya nga naghimo niini misalig sa iyang hinimo;
naghimo siya ug dios-dios nga dili makasulti.
- ¹⁹ Alaot siya nga moingon sa kahoy,
dali ug pagbaton ug kinabuhi,
o sa walay kinabuhi nga bato, pagmata!
Makahatag ba kini ug paggiya?
Giputos kini sa bulawan ug plata,
pero wala kini kinabuhi.
- ²⁰ Apan ang GINOO anaa sa iyang balaang templo.
Busa magpakahilom sa iyang atubangan ang tibuok kalibotan.”

3

Ang Pag-ampo ni Habakuk

- ¹ Ang pag-ampo ni Propeta Habakuk.*
- ² GINOO nadungog nako ang imong kabantugan.
Ug tungod niini nagtahod ako sa imong nahimo, GINOO.
Himoa ug balik sa among panahon ang imong gihimo kaniadto;
sa imong kapungot hinumdomi ang kaluoy.
- ³ Ang Dios miabot gikan sa Teman,
Ang Labing Balaan gikan sa bukid sa Paran.
Ang iyang himaya mitakob sa kalangitan
ug ang mga pagdayeg mipuno sa kalibotan.
- ⁴ Ang iyang kabantugan sama sa pagsubang sa adlaw,
ang bidlisiw misidlak sa iyang mga kamot;
diin ang iyang gahum gitagoan.
- ⁵ Ang katalagman niadto sa iyang atubangan;
mga peste misunod sa iyang mga lakang.
- ⁶ Mibarog siya, ug nauyog ang kalibotan;
mitan-aw siya, ug mipakurog sa kanasoran sa kalibotan.
Ang karaang kabukiran nagupok,
ug ang tigulang na kaayo nga mga bungtod nangatumpag,
apan siya nagpadayon sa kahangtoran.
- ⁷ Nakita ko ang mga tolda sa Kushan sa kalisod.
Ang puloy-anan sa Midian naghigwaos.
- ⁸⁻⁹ Nasuko ka ba sa kasapaan, GINOO?
Ang imo bang kapungot sa agos sa tubig?
Napungot ka ba sa kadagatan sa dihang misakay ka
sa imong mga kabayo ug sa imong mga karwahi sa kadaogan?
Imong gipadayag ang imong pana,
gitawag mo ang gapasan sa pana,
gipikas mo ang kalibotan pinaagi sa sapa.
- ¹⁰ Ang bukid nakakita kanimo ug daw lawas nga nalubag.
Ang sulog sa tubig mibanlas kanimo;
ang kinahiladman midaguok ug miisa sa iyang balud paitaas.
- ¹¹ Ang adlaw ug ang bulan nagpakahilom didto sa kalangitan
sa pagkidlap sa naglupad mong mga pana,
sa pagkidlat sa nagsidlak mong mga bangkaw.†
- ¹² Sa imong kapungot milatas ikaw sa kalibotan
ug sa imong kasuko gilain nimo ang kanasoran.
- ¹³ Mitungha ikaw aron ipalingkawas ang imong katawhan,
aron luwason mo ang imong dinihogan.
Gidugmok nimo ang pangulo sa yuta sa kadaotan,
gihuboan mo siya gikan sa ulo ngadto sa tiil.
- ¹⁴ Ginamit ang kaugalingong niyang bangkaw
gitusok mo ang iyang ulo.
Sa dihang ang iyang mga manggugubat misulong

* **3:1** Sa Hebreo anaa pay sumpay nga “sumala sa shigionoth.” Basin nagpasabot kin kon unsaon pagkanta ang pag-ampo o kaha ang gamiton nga instrumento. † **3:11** Ang buot ipasabot, natabonan ug panganod ang adlaw ug ang bulan, busa ang ilang kahayag dili makalabaw sa kilat.

aron pagpatibulaag kanamo.
Nagpanglaway ingon sa mulamoy sa makaluluoy
nga anaa sa ilang tagoanan.

¹⁵ Gitunobtunoban mo ang dagat sa imong mga kabayo,
hangtod nga mibalod ang mga katubigan.

Ang Reaksyon ni Habakuk sa Gipadayag sa GINOO Kaniya

¹⁶ Nakadungog ako ug ang kasing-kasing ko naglagubo,
ang akong mga ngabil mikurog sa tingog niini.

Kadaut miabot sa akong mga bukog,
ug ang akong mga tuhod miuyog,
Apan ako magpaabot sa adlaw sa katalagman
sa nasod nga misakop kanamo.

¹⁷ Bisan kung ang kahoyng igera dili na mamulak,
ug wala nay ubas sa kaparasan,
bisan kon ang abot sa olibo mapakyas
ug ang kayutaan dili na mohatag sa iyang pagkaon,
bisan kon wala nay karnero diha sa toril,
ug wala nay baka sa iyang butanganan,

¹⁸ Apan ako maglipay diha sa GINOO,
magmalipayon ako diha sa Dios nga akong Manluluwas.

¹⁹ Ang GINOONG Dios mao ang akong kusog;
gihimo niya ang akong mga tiil sama sa tiil sa lagsaw,
gisangkapan niya ako aron makayatak sa mga habog nga dapit.
Alang sa maestro sa musika. Sa akong mga instrumento nga adunay mga
kuwerdas.

Ang Libro ni Sofonias

¹ Ang pulong sa GINOO nga miabot kang Sofonias nga anak nga lalaki ni Cushi, ang anak nga lalaki ni Gedalia, ang anak nga lalaki ni Amaria, ang anak nga lalaki ni Ezequias, sa panahon sa paghari ni Josia, anak nga lalaki ni Amon hari sa Juda:

Paghukom sa Tibuok Kalibotan sa Adlaw sa GINOO

- ² “Silhigon ko pahilayo ang tanang mga butang gikan sa ibabaw sa kalibotan,” nag-ingon ang GINOO.
- ³ “Silhigon ko pahilayo ang tawo ug ang kahayopan akong silhigon ang mga langgam sa kalangitan ug ang mga isda sa kadagatan, ang mga dios-dios nga maoy hinungdan nga mapandol ang mga daotan. Sa dihang laglagon ko ang tanang katawhan sa ibabaw sa kalibotan,” nag-ingon ang GINOO.
- ⁴ “Ituy-od ko ang akong mga kamot batok sa Juda ug batok sa nga nagpuyo sa Jerusalem. Laglagon ko ang tanang nabilin sa nagsimba kang Baal niining dapita. Ang mga ngalan sa makidios-dios nga kaparian,
- ⁵ sila nga nagyukbo diha sa mga atop nga nagsimba sa panon sa kabituonan, sila nga nakyukbo ug nagsaad sa GINOO ug nagsaad usab kang Molec,*
- ⁶ sila nga mitalikod sa pagsunod sa GINOO ug wala mangita sa GINOO ug mangutana kaniya.”
- ⁷ Pagpakahilom kamo atubangan sa GINOONG Dios, kay ang adlaw sa GINOO haduol na. Ang GINOO nag-andam ug mga halad; gibalaan niya ang iyang dinapit.
- ⁸ “Sa adlaw unya sa sakripisyo sa GINOO, akong silotan ang mga opisyaes ug ang mga anak nga lalaki sa hari ug ang tanang nga binistihan sa langyaw nga sapot.
- ⁹ Niadto unyang adlaw akong silotan kadtong milikay sa pagtunob sa tugkaran, nga nagpuno sa templo sa ilang mga dios sa kadaotan ug pagpamlimbong.
- ¹⁰ “Niadto unyang adlaw,” nag-ingon ang GINOO, “adunay tuaw didto sa Ganghaang Isda, nagminatay gikan sa unang kuarter, ug ang dahunog sa grabing pagka-igo gikan sa kabukiran.
- ¹¹ Maghilak kamo, kamong mga nagpuyo sa merkado; ang tanan ninyong mga negosyante wagtangon.

* **1:5 Molec:** sa Hebreo, *Malcam*, nga mao pa ang lain nga ngalan ni Molec.

Ang tanan nga nagpatigayon ug pilak gun-obon.

- ¹² Niadto unyang taknaa akong susihon
ang Jerusalem uban sa mga lampara
ug silotan ko kadtong wala magpakabana,
nga nahisama lamang sa bino nga lawog na,
nga naghuna-huna nga ang GINOO
wala gayoy buhaton maayo man o daotan.
- ¹³ Ang ilang bahandi kuhaon gikan kanila,
ilang kabalayan gub-on.
Bisag maghimo silag balay dili sila makapuyo niini;
bisag magtanom silag kaparasan,
dili sila makainom sa bino niini.”

Ang Makalilisang nga Adlaw sa Pagsilot

- ¹⁴ Haduol na ang makalilisang nga adlaw sa GINOO.
Haduol na sa hilabihan ug mapait ang hilak sa adlaw sa GINOO,
bisan pa ang gamhanang manggugubat magsinggit aron mangayo ug
tabang.
- ¹⁵ Kana nga adlaw mao ang adlaw sa kapungot,
adlaw sa kasakit ug paghigwaos,
adlaw sa kasamok ug pagkalumpag,
adlaw sa kangitngit ug kaguol,
adlaw sa mga panganod ug kangitngit,
- ¹⁶ adlaw nga madungog ang tingog sa trumpeta
ug singgit sa gubat batok sa gilig-ong mga siyudad
ug batok sa mga masigkakilid nga tore niini.
- ¹⁷ Nag-ingon ang GINOO, “Akong dad-on
ang tumang kasakit sa tanang katawhan
nga maglakaw sila sama sa mga buta,
tungod kay nakasala sila kanako.
Ang ilang dugo ipaagas sama sa tubig
ug ang sulod sa ilang ginhawaan sama sa tae.
- ¹⁸ Dili makaluwas kanila ang ilang mga pilak o mga bulawan gikan
sa adlaw nga ipakita ko ang akong kapungot
nga sama sa kalayo nga lamyon ang tibuok kalibotan.
Tungod kay laglagon ko ang tanang nagpuyo sa kalibotan.”

2

Ang Panahon sa Paghinulsol

- ¹ Pagtigum kamo, tiguma ninyo ang inyong kaugalingon,
ikaw nga makauulaw nga nasod
- ² sa dili pa ang ipatuman ang kamandoan
ug kana nga adlaw molabay sama sa gipadpad nga uhot,
sa dili pa moabot ang makalilisang nga kasuko sa GINOO
sa dili pa moabot kaninyo ang adlaw sa kapungot sa GINOO.
- ³ Pangitaa ang GINOO, kamong mapainubsanon diha sa yuta,
kamo nga nagbuhat sa iyang mga sugo.
Pangitaa ang pagkamatarong, pangitaa ang pagpaubos;
tingali panalipdan kamo sa adlaw sa kasuko sa GINOO.

Ang Silot alang sa Nasod sa Filistia

- ⁴ Ang Gaza biyaan
ug ang Ashkelon gibiyaan nga lumpag.

Sa udtong tutok ikaw Ashdod walay mabalin,
ug ikaw Ekron ibton.

⁵ Alaot kamo nga nagpuyo sa daplin sa kadagatan,
kamong katawhan sa Keretnon;
ang pulong sa GINOO batok kaninyo,
Canaan yuta sa mga Filistihanon.
Nag-ingon siya, "Gun-ubon ko kamo
ug walay mabalin kaninyo."

⁶ Ang yuta nga daplin sa dagat mahimong sibsibanan
adunay mga atabay sa mga magbalantay sa karnero
ug toril alang sa panon.

⁷ Kana nga yuta maiya kana sa mga
nabilin nga katawhan sa Juda;
didto makakaplag sila ug sibsibanan.
Sa kagabhion mohigda sila didto
sa kabalayan sa Ashkelon.

Ang GINOO nga ilang Dios moatiman kanila;
iyang ibalik kanila ang ilang mga bahandi.

Ang Silot alang sa Moab ug Amon

⁸⁻⁹ "Nadungog nako ang mga insulto sa Moab
ug ang mga pagyubit sa mga taga-Amon,
nga nag-insulto sa akong mga katawhan
ug naghimog mga bahad batok sa ilang yuta.
Busa, ingon ka sigurado sa akong pagkabuhi,"
nag-ingon ang GINOO nga Makagagahom, ang Dios sa Israel,
"sigurado gayod nga ang Moab mahisama sa Sodoma,
ug ang taga-Amon mahisama sa Gomora, mga
dapit nga kasagbotan ug bung-aw sa asin,
yuta nga walay pulos sa kahangtoran.
Ang nabilin kong katawhan mohabas niini.
Ang nabiling buhi sa akong katawhan maoy manunod niini."

¹⁰ Mao kini ang ilang maangkon isip balos sa ilang garbo,
sa ilang pag-insulto ug pagbiay-biay
sa katawhan sa GINOO nga Makagagahom.

¹¹ Ang GINOO mahimong kahadlokan alang kanila
sa dihang gun-ubon na niya ang mga dios sa kalibotan.
Ang mga nasod sa halayo moluhod kaniya,
silang tanan didto sa ilang mga yuta.

Ang Silot alang sa Cush ug Asiria

¹² Kamo usab nga mga taga-Cush,
patyon pinaagi sa espada.

¹³ Iyang bakyawon ang iyang mga kamot batok sa Amihanan
ug gun-ubon niya ang Asiria, biniyaan ang Nineve*
nga walay nabilin ug uga sama sa disyerto.

¹⁴ Ang panon sa mga karnero ug kahayopan mopahulay didto,
mga nagkalain-lain binuhat.

Kuwago sa disyerto ug ang tagning
ug tingog nga kuwago mopataas sa ilang linya.
Ang ilang tingog mulanog sa mga bintana,
ang mga guba mipuno sa agianan sa pultahan,

* **2:13** Nineve: mao kini ang kapital sa Asiria.

ang sagbayan nga cedro mapadayag.

- 15 Mao kini ang siyudad sa paghudyaka
nga nagpuyo sa luwas.
Miingon siya sa iyang kaugalingon,
“Ako ang usa ug wala nay laing gawas kanako.
Unsa pagkalumpag ang nahitabo kaniya,
laang sa mga idlas nga mananap!
Ang tanan nga muagi kaniya mutamay
ug mouyog sa ilang mga kumo.”

3

Ang Kaugmaon sa Jerusalem

- 1 Alaot ka siyudad sa mga magpaantos,
masupilon ug nahugawan.
- 2 Wala siya motuman ni bisan kinsa,
wala siya modawat ug pagbadlong.
Wala siya mosalig sa GINOO,
dili siya mopaduol sa Dios.
- 3 Ang iyang mga opisyaes uban kaniya
mga nagngulob nga liyon;
ang iyang maghuhukom mga lobo sa kagabhion,
nga dili magbilibin alang sa kabuntagon.
- 4 Ang iyang mga propeta walay mga prinsipyo;
malipoton silang katawhan.
Ang iyang kaparian nagpasipala sa balaang puloy-anan
ug naghimo silag kadaotan sa balaod.
- 5 Ang GINOO nga anaa kaniya matarong;
wala siya magbuhat ug sayop.
Matag buntag gihatag niya ang iyang hustisya,
ug matag buntag dili gayod siya mopakyas.
Apan ang dili matarong dili sila mobati ug kaulaw.
- 6 Gilumpag ko ang kanasoran;
ang ilang kota ako nang gilumpag.
Gibayaan ko ang ilang kadalanan nga awaaw,
nga walay moagi niini.
Ang ilang siyudad nahimong walay kapuslanan,
biniyaan kini ug walay sulod.
- 7 Sa Jerusalem ako nagtuo,
ikaw mahadlok kanako ug modawat ug koreksyon,
unya ang iyang dapit nga dangpanan dili na gub-on,
o ang tanan kong mga silot modangat pa kaniya.
Apan mainiton gihapon silang mobuhat
ug kadaotan sa tanan nilang gibuhat.
- 8 Busa paabota ako, nag-ingon ang GINOO,
kay adunay adlaw nga ako mobarog ug motestigo,
Nakahukom ako nga tipunon ko ang kanasoran,
tigumon ko ang mga gingharian ug akong ibubo
ang akong kapungot diha kanila,
ang tanan nga labihan kong kasuko.
Ang tibuok kalibotan lamoyon sa kalayo
sa nagselos kong kasuko.

- ⁹ Ug akong putlion ang mga ngabil sa akong mga katawhan,
nga ang tanan kanila mosangpit sa pangalan sa GINOO
ug magkahiusa sa pag-alagad kaniya.
- ¹⁰ Gikan sa unahan sa mga kasapaan sa Cush,
akong magsisimba, akong nagkatibulaag nga katawhan,
magdala kanakog mga halad.
- ¹¹ Niadtong adlaw, Jerusalem,
dili ibutang sa kaulawan sa sayop nga imong nabuhat batok kanako,
tungod kay akong kuhaon ang inyong pagkaaroganti ug mapasigarbohon.
Dili na gayod kamo magmapahitas-on didto sa akong balaang bukid.
- ¹² Apan akong ibilin diha kaninyo ang mga lumo ug mapainubsanon.
Ang salin sa Israel mosalig sa pangalan sa GINOO.
- ¹³ Dili na sila magbuhat ug sayop;
dili na sila magsulti ug bakak.
Ang malinglahon nga dila
dili na mapalغان sa ilang mga baba.
Mukaon sila ug mohigda ug wala nay muhadlok kanila.

Magmalipayon ang mga Israelinhon

- ¹⁴ Pag-awit Babayeng anak sa Zion; singgit nga kusog, Israel!
Pagmaya ug paglipay sa tibuok mong kasing-kasing.
Babayeng anak, Jerusalem!
- ¹⁵ Ang GINOO nagkuha sa inyong mga silot,
iyang gipatalikod ang inyong mga kaaway.
Ang GINOO, ang Hari sa Israel,
dili na gayod kamo mobati ug kadaotan.
- ¹⁶ Niadto unyang adlaw moingon sila sa Jerusalem,
“Ayaw kahadlok Zion,
ayaw tugoti nga magbitay nga piang ang imong kamot.
- ¹⁷ Ang GINOO nga imong Dios kauban nimo.
Ang Gamhanang Manggugubat nga moluwas.
Siya magbaton ug kalipay diha nimo;
diha sa iyang gugma dili kana niya badlongon
apan maglipay diha kanimo uban sa pag-awit.

- ¹⁸ “Akong kuhaon gikan kaninyo ang tanan nagbangotan
tungod sa nawala ninyong gipili nga mga pista,
nga nahimong kabug-aton ug kaulawan alang kaninyo.”
Miingon ang GINOO, “Kuhaon ko ang inyong pag-antos
aron dili na kamo maulawan.

- ¹⁹ Niadto unyang taknaa akong atimanon ang tanan
nga nagpaantos kanimo.
Luwason ko ang mga bakol, akong tipunon ang mga binihag,
ako silang dayegon ug pasidungan sa matag dapit diin
sila nakasinati ug kaulawan.

- ²⁰ Niadto unyang taknaa dad-on ko kamo sa inyong panimalay tigumon.
Hatagan ko kamo ug dungog ug mga pagdayeg
sa tanang katawhan sa kalibotan,
sa dihang ibalik ko ang imong mga bahandi
sa inyong atubangan,”
nag-ingon ang GINOO.

Ang Libro ni Haggai

Ang Tawag sa GINOO sa Pagtukod sa Iyang Balay

¹ Sa ikaduhang tuig ni Haring Darius, sa unang adlaw sa ikaunom nga bulan, ang pulong sa GINOO miabot kang Propeta Haggai alang kang Zerubabel anak nga lalaki ni Sealtiel, gobernador sa Juda, ug kang Josue nga anak nga lalaki ni Jozadak ang pangulong pari.

²⁻³ Mao kini ang giingon sa GINOO nga Gamhanan: miingon kining mga tawhana, wala pa moabot ang takna aron tukoron ang balay sa GINOO. Ug ang pulong sa GINOO miabot kang Propeta Haggai:

⁴ Panahon ba kini nga magpuyo kamo sa nindot kaayo ninyong kabalayan, apan kini nga balay nagpabiling guba?

⁵ Karon mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom: Huna-hunaa ninyo pag-ayo ang inyong mga pamaagi.

⁶ Nagtanom kamo ug daghan apan gaani kamo ug gamay. Nagkaon kamo, apan dili kini igo. Miinom kamo, apan wala kini makatagbaw. Nagsul-ob kamo ug sinina apan wala kamo mainitan. Nakakuha kamo ug suweldo, igo lang gisulod sa inyong bulsa nga adunay buslot.

⁷ Mao kini ang giingon sa GINOO nga Gamhanan: “Huna-hunaa ninyo pag-ayo ang inyong mga pamaagi.

⁸ Lakaw ug saka ngadto sa mga kabukiran ug pagdala ug mga troso ug tukora ang akong balay, aron malipay ako niini ug mapasidunggan,” nag-ingon ang GINOO.

⁹ Ikaw nagpaabot ug daghan, apan tan-awa, miresulta kini ngadto sa gamay. Unsay gidala nimo sa imong balay ako kining gihuyop pahilayo. Ngano man? Nag-ingon ang GINOO nga Makagagahom. Tungod sa akong balay, nga nagpabilin nga guba, samtang kamo nagkapuliki sa inyong balay.

¹⁰ Busa, tungod kaninyo ang kalangitan mipugong sa iyang yamog, ug sa yuta sa iyang mga abot.

¹¹ Akong tawgon ang huwaw diha sa kapatagan ug sa kabukiran, diha sa tanaman, sa bag-ong bino, sa lana nga olibo, ug sa uban pang abot nga ihatag sa yuta, sa katawhan ug sa mga hayupan, ug sa tanang hinagoan sa inyong mga kamot.

¹² Unya si Zerubabel anak nga lalaki ni Sealtiel, Josue anak nga lalaki ni Jozadak, ang pangulong pari, ug ang tanan nga nahabilin sa katawhan mituman sa tingog sa GINOO nga ilang Dios ug sa mensahe ni propeta Haggai, Tungod kay ang GINOO nga ilang Dios nagpadala Kaniya. Ug ang katawhan nahadlok sa GINOO.

¹³ Unya si Haggai, ang mensahero sa GINOO, mihatag niini nga mensahe sa GINOO sa mga katawhan: “Ako mag-uban kaninyo,” nag-ingon ang GINOO.

¹⁴ Busa ang GINOO mitandog sa espiritu ni Zerubabel anak ni Sealtiel, gobernador sa Juda, ug ang espiritu ni Josue anak nga lalaki ni Jozadak, ang pangulong pari, ug ang espiritu ug sa tibuok nahibilin sa katawhan. Miabot sila ug gisugdan nila pagtrabaho sa balay sa GINOO nga Gamhanan, nga ilang Dios,

¹⁵ sa ika-24 ka adlaw sa ika-6 ka bulan.

Ang Gisaad nga Himaya sa Bag-ong Balay

Sa ikaduha nga tuig ni Haring Darius.

2

1-2 Sa ika-21 ka adlaw sa ika-7 nga bulan, ang pulong sa GINOO miabot pinaagi kang propeta Haggai: “Sultihi si Zerubabel anak ni Sealtiel, gobernador sa Juda, kang Josue anak ni Jozadak, ang pangulong pari, ug ngadto sa mga nahabilin sa katawhan. Pangutan-a sila,

3 ‘Kinsa man kaninyo ang nahabilin nga nakakita niining balay ug ang himaya niini kaniadto? Unsa may inyong panan-aw karon? Dili ba murag wala lang kini alang kaninyo?

4 Apan karon magmalig-on ka, Zerubabel,’ nag-ingon akong GINOO. ‘Magmalig-on ka, Josue anak nga lalaki ni Jozadak, ang pangulong pari. Magmalig-on ka, Kamong tanan nga katawhan sa yuta,’ nag-ingon ang GINOO, ‘ug magtrabaho. Kay ako mag-uban kaninyo,’ nag-ingon ang GINOO nga Gamhanan.

5 ‘Mao kini ang akong pakigsaad diha kaninyo dihang miabot kamo gawas sa Ehipto. Ug ang akong Espiritu nagpabilin diha kaninyo. Ayaw kahadlok.’

6 “Mao kini ang giingon sa GINOO nga Gamhanan: ‘Sa dili madugay, uyogon ko pag-usab ang kalangitan ug ang kalibotan, ang kadagatan ug ang ugang yuta.

7 Uyogon ko ang tanang kanasoran, ug unsa ang gitinguha sa tanang kanasoran kini moabot, ug akong pun-on kini nga balay uban sa himaya,’ nag-ingon ang GINOO nga Gamhanan.

8 ‘Ang plata akoa ug ang bulawan ako usab,’ nag-ingon ang GINOO nga Gamhanan.

9 ‘Ang himaya niini karon nga balay mas mulabaw sa himaya sa kanhing balay,’ nag-ingon ang GINOO nga Gamhanan. ‘Ug niini nga dapit akong itugot ang kalinaw,’ nag-ingon ang GINOO nga Gamhanan.”

Panalangin sa Nahugawan nga Katawhan

10 Sa ika-24 ka adlaw sa ika-9 nga bulan, sa ikaduha nga tuig ni Darius, ang pulong sa GINOO miabot ngadto kang propeta Haggai:

11 “Mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom: ‘Pangutan-a ang mga kaparian unsay giingon sa balaod:

12 “Kong adunay usa nga magdala ug hinalad nga karne sa pilo sa iyang bisti, ug ang pilo nasaghid sa pipila sa tinapay o sabaw, pipila ka bino, lana nga olibo o uban nga pagkaon, dili ba kini mahimo usab nga sagrado?” ’ ”

Ang mga kaparian mitubag, “Dili.”

13 Unya si Haggai miingon: “Kon ang usa ka tawo nahugawan sa paghikap sa patay nga lawas nakahikap sa usa niining mga butanga, dili ba kini mahugawan?”

“Oo,” ang mga kaparian mitubag, “nahugawan na kini.”

14 Unya si Haggai miingon, “ ‘Mao usab kini ang mga tawo ug kini nga nasod sa akong panan-aw,’ nag-ingon ang GINOO. ‘Bisan unsa ang ilang buhaton ug bisan unsa ang ilang ihalad nahugawan na kini.

15 “ ‘Karon huna-hunaa ninyo pag-ayo gikan karong adlaw ug padayon nga palandongi kung giunsa ang mga butang sa wala pa ang bato gipahiluna ngadto sa lain diha sa Templo sa GINOO.

16 Sa dihang adunay usa ka tawo nga miabot sa tapok nga baynte ka takos, diha lamay napulo. Sa dihang adunay tawo nga miadto sa sudlanan sa bino sa pagkuha ug singkuenta ka takos, diha lamay baynte.

17 Akong gihapsan ang tanang buhat sa imong mga kamot sa salot, talumtom, ug yelo, apan wala kamo mobalik kanako,’ nag-ingon ang GINOO.

¹⁸ ‘Gikan karon, ug gikan sa ika-24 nga adlaw sa ikasiyam nga bulan, hunaa hunaa ninyo pag-ayo sa adlaw sa dihang ang pundasyon sa Templo sa GINOO gipahimutang na. Hunaa hunaa ninyo pag-ayo:

¹⁹ Aduna nabay binhi nahabilin sa kamalig? Hangtod karon, ang kaparasan ug ang kahoyng igos, ang granada ug ang kahoyng olibo wala makahatag ug bunga.

“ ‘Gikan karon ug hangtod ako magpanalangin kaninyo.’ ”

Ang Saad sa GINOO kang Zerubabel

²⁰ Ang pulong sa GINOO miabot kang Haggai sa ikaduha ka higayon sa ika-24 nga adlaw sa bulan:

²¹ “Sultihi si Zerubabel gobernador sa Juda nga uyogon nako ang kalangitan ug ang kalibotan.

²² Gub-on ko ang mga harianong trono ug dugmokon ko ang gahum sa langyaw nga gingharian. Buntogon ko ang mga karwahi ug ang tigmaneho niini; mga kabayo ug ang iyang sakay mangahagbong, tagsa-tagsa sa espada sa iyang igsoon.

²³ “ ‘Niadto unyang adlaw,’ nag-ingon ang GINOO nga Makagagahom, ‘Akong kuhaon kaninyo, akong sulogoon nga si Zerubabel anak nga lalaki ni Sealtiel,’ nag-ingon ang GINOO, ‘ug himoon ka nako nga akong singsing nga silyo, kay gipili ka nako,’ nag-ingon ang GINOO nga Makagagahom.”

Ang Libro ni Zacarias

Ang Pagtawag sa Pagbalik ngadto sa GINOO

¹ Sa ikawalo nga bulan sa ikaduha nga tuig sa paghari ni Darius, ang pulong sa GINOO miabot kang Zacarias anak nga lalaki ni Berekia, anak ni Iddo:

²⁻³ “Ang GINOO nasuko pag-ayo sa mga katigulangan. Busa sultihi ang katawhan: Mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom: ‘Balik kanako,’ nag-ingon ang GINOO nga Makagagahom, ‘ug ako mobalik kaninyo,’ nag-ingon ang GINOO nga Makagagahom.

⁴ Ayaw pagpakasama sa inyong mga katigulangan, diin ang nahaunang mga propeta nagdeklarar: Mao kini ang giingon sa Makagagahom nga GINOO ‘Talikdi ang inyong daotang pamaagi ug binuhatan.’ Apan dili sila maminaw kanako, nag-ingon ang GINOO.

⁵ Asa man ang inyong mga katigulangan karon? Ug ang mga Propeta, mabuhi ba sila sa kahangtoran?

⁶ Apan dili ba ang akong mga pulong ug mga gimbut-an, nga akong gisugo sa akong mga sulugoon ang propeta, nakaapas sa inyong mga katigulangan? Unya naghinulsol sila ug miingon, ‘Ang GINOO nga Makagagahom naghimo diha kanato sa angayan sa atong paagi ug binuhatan. Ingon sa iyang gitinguha nga buhaton.’”

Ang Tawo taliwala sa mga kahoy nga Mirto

⁷ Sa ika-24 ka adlaw sa ikaonse ka bulan sa Shebat, sa ikaduha ka tuig ni Darius, ang pulong sa GINOO miabot kang propeta Zacarias anak nga lalaki ni Berekia, ang anak nga lalaki ni Iddo.

⁸ Sa panahon sa kagabhion adunay koy panan-awon, ug diha sa akong atubangan mao ang usa ka tawo nga nagsakay sa pula nga kabayo, nagbarug kini sa taliwala sa mga kahoy nga mirto didto sa patag. Sa iyang likod mao ang mga pula, kaki ug puti nga mga kabayo.

⁹ Nangutana ako sa anghel nga nakigsulti kanako, “Unsay buot ipasabot niini, sir?”

Mitubag siya, “Ipahayag ko kanimo kon unsay buot ipasabot niini.”

¹⁰ Unya ang tawo nga nagbarug sa taliwala sa kahoy nga mirto mipasabot, “Mao ni sila ang gipadala sa GINOO aron pag-adto sa tibuok kalibotan.”

¹¹ Ug misulti sila sa anghel sa GINOO nga nagbarug sa taliwala sa mga kahoy nga mirto, “Miadto kami sa tibuok kalibotan ug nakaplagan namo ang tibuok kalibotan nagpahulay ug malinawon.”

¹² Unya ang anghel sa GINOO miingon, “GINOO nga Makagagahom, hangtod kanus-a nimo ihikaw ang imong kaluoy sa Jerusalem ug sa mga lungsod sa Juda, nga imong gikalagotan sulod niining setenta ka mga katuigan?”

¹³ Busa ang GINOO mitubag sa malumo ug makahupay nga mga pulong ngadto sa anghel nga nakigsulti kanako.

¹⁴ Unya ang anghel nga nakigsulti kanako miingon, “Ipadayag kining mga pulong: Mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom: ‘Ako nangabugho sa Jerusalem ug sa Zion,

¹⁵ ug labihan ang akong kasuko sa mga nasod nga mibati nga luwas. Gamay lang ang akong kasuko, apan misubra sila sa ilang pagsilot.’

¹⁶ Busa mao kini ang giingon sa GINOO: ‘Mobalik ako sa Jerusalem uban ang kaluoy, ug diha ang akong balay tukoron. Ug ang linya sa sukdanan mao kini inaton kini sa tibuok Jerusalem,’ nag-ingon ang GINOO nga Makagagahom.

¹⁷ “Idugang kini pagpadayag: Mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom: ‘Mobalik pag-awas ang akong kalungsoran sa kadagaya, ug ang GINOO mobalik sa paghupay sa Zion ug pilion ko ang Jerusalem.’”

Upat ka mga Sungay ug Upat ka mga Panday

¹⁸ Unya mihangad ako, ug diha sa akong atubangan mga upat ka sungay.

¹⁹ Nangutana ako sa anghel nga nakigsulti kanako, “Unsa kini sila?”

Mitubag siya kanako, “Mao kini ang mga sungay nga mipatibulaag sa Juda, sa Israel ug sa Jerusalem.”

²⁰ Unya ang GINOO mipakita kanako sa upat ka mga panday.

²¹ Nangutana ako, “Unsa man kining ilang pagabuhaton?”

Mitubag siya, “Mao kini ang mga sungay nga magpatibulaag sa Juda aron wala nay makapaisa sa ilang mga ulo, apan ang mga panday miabot aron sa paglisang kanila ug paglabay kanila kining sungay sa mga nasod nga misa sa ilang mga sungay batok sa yuta sa Juda sa pagpatibulaag sa iyang katawhan.”

2

Ang Tawo nga Adunay sukdanan

¹ Unya mihangad ako, ug diha sa akong atubangan nakita ko ang usa ka tawo uban ang sukdanan sa iyang mga kamot.

² Nangutana ako, “Asa ka paingon?”

Mitubag siya kanako, “Sa Jerusalem, aron sukdon kon unsa kini kalapad ug kataas.”

³ Unya milakaw ang anghel nga nakigsulti kanako, ug gitagbo siya ug laing anghel

⁴ nga miingon kaniya, “Dali, ingna kadtong batan-on nga nagdala ug pangskud, nga ang Jerusalem mahimong usa ka siyudad nga walay mga paril tungod sa labihan kadaghan nga mga lumulupyo ug mga mananap niini.

⁵ Kay nag-ingon ang GINOO nga siya mismo ang mahimong paril nga kalayo nga maglibot sa siyudad sa Jerusalem, ug siya ang mahimong gahom niini nga siyudad.”

Gipabalik sa GINOO ang Iyang mga Katawhan sa Ilang Dapit

⁶⁻⁷ Miingon ang GINOO ngadto sa mga Israelinhon, “Gipatibulaag ko kamo ngadto sa bisan asang bahin sa kalibotan. Apan karon pangikyas kamo, apil kamong mga gibihag sa Babilonia, ug pamalik kamo sa Zion.”

⁸ Human ko makita kadto nga mga panan-awon, mao kini ang gisulti sa GINOO nga Makagagahom batok sa mga nasod nga misulong ug nanguha sa inyong mga kabtangan: “Si bisan kinsa nga mopasipala sa akong mga katawhan, nagpasipala sa pinakabililhon alang kanako.

⁹ Silotan ko gayod sila; sulongon sila sa ilang mga ulipon ug kuhaon ang ilang mga kabtangan.”

Kon mahitabo na kini, mahibaloan ninyo nga ang GINOO nga Makagagahom mao ang nagpadala kanako.

¹⁰⁻¹¹ Miingon ang GINOO, “Paghugyaw kamo sa kalipay, kamong mga taga-Zion, kay moabot ako ug mopuyo uban kaninyo. Ug nianang panahona, daghang mga nasod ang magpasakop kanako. Ug mahimo silang akong mga katawhan.”

Kon mahitabo na kini mahibaloan ninyo nga ang GINOO nga Makagagahom mao ang nagpadala kanako diha kaninyo.

¹² Panag-iyahon pag-usab sa GINOO ang Juda isip iyang bahin sa balaang yuta sa Israel. Ug ilhon niya pag-usab ang Jerusalem nga iyang piniling siyudad.

¹³ Panghilom kamong tanan atubangan sa GINOO, kay moanhi na siya gikan sa iyang balaang puloy-anan.

3

Ang Panan-awon bahin sa Pangulong Pari nga si Josue

¹ Unya gipakita sa GINOO kanako ang pangulong pari nga si Josue nga nagtindog atubangan sa anghel sa GINOO. Nagtindog dapit sa iyang tuo si Satanas nga andam sa pag-akusar kaniya.*

² Apan miingon ang anghel sa GINOO kang Satanas, “Sumala sa GINOO nga nagpili sa Jerusalem, sayop ka gayod Satanas. Kay kini si Josue giluwes niya gikan sa pagkabihag sama sa sugnod nga kahoy nga gisakmit gikan sa kalayo.”

³ Hugaw ang bisti ni Josue samtang nagtindog siya atubangan sa anghel.

⁴ Busa miingon ang anghel ngadto sa ubang mga anghel nga nagtindog atubangan ni Josue, “Huboa ninyo ang iyang hugawng bisti.”

Unya miingon siya kang Josue, “Gikuha ko na ang imong mga sala. Karon, sul-oban ka nako ug bag-ong bisti.”†

⁵ Ug miingon ako, “Butangi usab ninyo ug limpyong turban ang iyang ulo.” Busa gisul-oban nila siya ug bisti ug gibutangan ug limpyong turban ang iyang ulo samtang nagtindog ang anghel sa GINOO didto.

⁶ Unya giingnan sa anghel sa GINOO si Josue

⁷ sa giingon sa GINOO nga Makagagahom: “Kon mosunod ka sa akong mga pamaagi ug motuman sa akong mga lagda, mangulo ka sa akong templo ug magdumala sa hawanan niini. Ug tugotan ka nako nga makaduol sa akong presensya sama niining mga anghel nga nagtindog dinhi.

⁸ Karon, pamati Josue nga pangulong pari: Ikaw ug ang imong kaubang mga pari timailhan sa umaabot nga mga panghitabo. Ipadala ko ang akong alagad nga gitawag ug Sanga.‡

⁹ Josue, tan-awa ang bato nga gibutang ko sa imong atubangan, aduna kini pito ka mata.§ Pakulitan ko kini, ug kuhaon ko ang sala sa nasod sa Israel sa usa lang ka adlaw.

¹⁰ Nianang panahona magpuyo kamo nga malinawon. Ang matag-usa kaninyo mangimbitar sa iyang silingan sa paglingkod ilalom sa punoan sa iyang ubas ug kahoy nga igos. Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang nagingon niini.”

4

Ang Bulawan nga Butanganan ug Suga ug sa Duha ka Kahoyng Olibo

¹ Mibalik ang anghel nga nakigsulti kanako ug gipukaw niya ako kay daw sa nakatulog ako.

² Nangutana siya kanako, “Unsa ang imong nakita?”

* **3:1** Sa Hebreohanon nga pinulongan ang buot pasabot sa Satanas kay tig-akusar o kaaway. † **3:4** bag-ong bisti: o mahalong bisti; o bisti sa pari. ‡ **3:8** Sanga: usa kini ka ngalan sa Mesiyas (hari nga ginapaabot sa mga Israelinhon). § **3:9** mata: o tuboran.

Mitubag ako, “Nakita ko ang usa ka bulawan nga butanganan ug suga. Sa ibabaw niini adunay yahong nga butanganan ug lana nga adunay pito ka tubo alang sa pabilo sa mga suga.

³ Adunay duha ka kahoyng olibo sa matag kilid niini; ang usa sa tuo sa yahong ug ang usa sa wala.”

⁴ Nangutana ako sa anghel nga nakigsulti kanako, “Unsay buot ipasabot niini, sir?”

⁵ Mitubag siya, “Wala ka ba masayod kon unsay buot ipasabot niini?”

Mitubag ako, “Wala, sir.”

⁶ Unya miingon siya kanako, “Sa dili ko pa tubagon ang imong pangutana, pamatia kining mensahe sa GINOO nga Makagagahom ngadto kang Zerubabel:*

“Zerubabel, mahuman mo ang pagpatukod sa templo dili pinaagi sa kusog o katakos sa tawo kondili pinaagi sa akong Espiritu.†

⁷ Bisan sama kadako sa bukid ang mga babag nga imong atubangon, mapatag kana. Mahuman gayod ang templo. Ug samtang gibutang ang kataposang bato niini, mosinggit ang mga tawo, ‘GINOO, bendisyoni kining templo!’‡”

⁸ Busa pinaagi sa anghel, miingon ang GINOO kanako

⁹ nga mahuman ang templo ubos sa pagdumala ni Zerubabel, sa samang paagi nga natukod ang pundasyon niini pinaagi usab sa iyang pagdumala. Ug kon mahitabo na kini mahibaloan ninyo nga ang GINOO nga Makagagahom mao ang nagpadala kanako diha kaninyo.

¹⁰ Adunay mga tawong nanaway tungod kay gamay pa lang ang nahimo sa pagtukod sa templo. Apan maglipay ra unya sila inigkakita nila nga ibutang na ni Zerubabel ang kataposan ug pinili nga bato sa templo.

Unya miingon kanako ang anghel, “Kanang pito ka suga nagrepresentar sa mata sa GINOO nga nagtan-aw sa tibuok kalibotan.”

¹¹ Nangutana ako sa anghel, “Unsa ang buot ipasabot nianang duha ka kahoyng olibo sa tuo ug sa wala nga bahin sa butanganan ug suga?”

¹² “Ug unsay buot ipasabot nianang duha ka sanga sa kahoyng olibo sa isigka-kilid sa duha ka bulawan nga tubo alang sa pabilo?”

¹³ Mitubag siya, “Wala ka mahibalo kon unsa ang buot ipasabot niana?”

Mitubag ako, “Wala, sir.”

¹⁴ Busa miingon siya, “Nagkahulogan kana sa duha ka tawo§ nga gipili aron sa pag-alagad sa Ginoo nga naggahom sa tibuok kalibotan.”

5

Ang Linukot nga Kasulatan nga Galupad

¹ Milingi ako ug nakita ko ang usa ka linukot nga kasulatan nga galupad.

² Nangutana ang anghel kanako, “Unsay imong nakita?”

Mitubag ako, “Usa ka linukot nga kasulatan nga galupad, nga mga 30 ka piye ang gitag-on ug mga 15 ka piye ang gilapdon.”

³ Unya miingon ang anghel kanako, “Nahisulat diha nianang kasulatan ang tunglo nga moabot sa tibuok yuta sa Israel. Ang usa ka bahin sa kasulatan nag-ingon nga ang matag kawatan papason gikan sa Israel, ug ang laing bahin niini nag-ingon nga ang matag-usa nga manumpa ug bakak papason usab.

* **4:6** *Zerubabel*: gobernador sa Juda sa panahon nga gipadayon ang pagpatukod pag-usab sa templo.

† **4:6** *Espiritu*: o espiritu; o gahom. ‡ **4:7** *GINOO, bendisyoni kining templo*: o Pagkatahom gayod.

§ **4:14** *duha ka tawo*: si Josue ug si Zerubabel.

⁴ Miingon ang GINOO nga Makagagahom, 'Ipadala ko kining tunglo ug mosulod kini sa balay sa kawatan ug sa balay sa nanumpa ug bakak ginamit ang akong ngalan. Magpabilin kini diha kanila hangtod nga mangalumpag ang ilang mga balay sa hingpit.' "

Ang Panan-awon bahin sa Babaye Sulod sa Bukag

⁵ Nagpakita pag-usab ang anghel nga nakigsulti kanako ug miingon, "Tan-awa kon unsa kanang nagpadulong dinhi."

⁶ Nangutana ako, "Unsa kana?"

Mitubag siya, "Bukag nga taksanan. Nagsimbolo kana sa sala* sa mga katawhan sa tibuok yuta sa Israel."

⁷ Ang bukag adunay taklob nga tingga. Ug sa pag-abli sa taklob, nakita ko nga adunay babaye nga naglingkod sulod sa bukag.

⁸ Miingon ang anghel, "Kining babayhana nagrepresentar sa kadaotan." Ug giduot niya pagbalik sa bukag ang babaye ug unya gisira ang taklob.

⁹ Unya nakita ko ang duha ka babaye nga naglupad nga gipalid sa hangin. Ang ilang mga pako sama sa pako sa talabon. Gialsa nila ang bukag paibabaw.

¹⁰ Nangutana ako sa anghel nga nakigsulti kanako, "Asa nila dad-on ang bukag?"

¹¹ Mitubag siya, "Sa Babilonia,† diin patukoran kini ug templo. Kon mahuman na ang templo, ipahimutang kini didto aron simbahon."

6

Ang Panan-awon bahin sa Upat ka Karwahi

¹ Unya nakita ko ang upat ka karwahi nga mitunga taliwala sa duha ka bukid nga bronsi.

² Ang unang karwahi giguyod sa pula nga mga kabayo, ang ikaduha giguyod sa itom nga mga kabayo,

³ ang ikatulo giguyod sa puti nga mga kabayo, ug ang ikaupat giguyod sa kabang nga mga kabayo. Pulos kusan ang mga kabayo.

⁴ Nangutana ako sa anghel nga nakigsulti kanako, "Unsa ang buot ipasabot niining mga karwahi, sir?"

⁵ Mitubag ang anghel, "Kini sila mao ang upat ka hangin sa kalangitan* nga migawas gikan sa presensya sa Ginoo nga naggahom sa tibuok kalibotan.

⁶ Ang karwahi nga giguyod sa itom nga mga kabayo mipaingon sa amihaan. Ang karwahi nga giguyod sa puti nga mga kabayo mipaingon sa kasadpan.† Ug ang karwahi nga giguyod sa kabang nga mga kabayo mipaingon sa habagatan."

⁷ Kining kusingang mga kabayo nagpanikad sa paglibot sa tibuok kalibotan. Miingon ang anghel‡ kanila, "Sige, libota na ninyo ang tibuok kalibotan." Busa gilibot nila ang tibuok kalibotan.

⁸ Unya sa makusog nga tingog miingon ang GINOOS kanako, "Tan-awa ang mga kabayo nga mipaingon sa amihaanan. Sila ang mohatag ug kapahulayan sa akong Espiritu* nianang dapita."

Ang Korona alang kang Josue

⁹ Miingon ang GINOO kanako,

* **5:6 sala:** mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *mata*. † **5:11 Babilonia:** sa Hebreo, *Shinar*. * **6:5 hangin sa kalangitan:** o *espiritu sa langit*. † **6:6 mipaingon sa kasadpan:** sa Hebreo, *nagsunod kanila*. ‡ **6:7 anghel:** o *GINOO*. § **6:8 GINOOS:** o *anghel*. * **6:8 Espiritu:** o *espiritu*.

¹⁰ “Kuhaa ang mga plata ug mga bulawan nga gasa nila ni Heldai, Tobia ug Jedaya, ug unya adto dayon sa balay ni Josia nga anak ni Sofonias. Sila nga upat nahibalik gikan sa pagkabihag sa Babilonia.

¹¹ Ipahimo ug korona kadtong mga plata ug mga bulawan. Unya itaod ang korona sa ulo sa pangulong pari nga si Josue nga anak ni Jozadak.

¹²⁻¹³ Ug ingna siya nga ako, ang GINOO nga Makagagahom, nag-ingon, ‘Ang tawo nga gitawag ug Sanga mouswag sa iyang kahintang karon[†] ug siya ang motukod sa akong templo. Pasidunggan siya isip hari ug mangulo siya. Ug ang pari motindog sa kilid sa iyang trono[‡] ug magkauyon silang duha.’

¹⁴ Ang korona magpabilin sa akong templo isip handomanan nila ni Heldai,[§] Tobia, Jedaya, ug Josia^{*} nga anak ni Sofonias.”

¹⁵ Ang mga tawo nga gikan sa layo nga mga dapit moanhi sa Israel ug motabang sa pagtukod sa Templo sa GINOO. Kon mahitabo na kini, mahibaloan ninyo nga ang GINOO nga Makagagahom mao ang nagpadala kanako diha kaninyo. Ug mahitabo gayod kini kon tumanon ninyo kanunay ang GINOO nga inyong Dios.

7

Gipanghimaraot sa GINOO ang Dili Kinasing-kasing nga Pagpuasa

¹ Adunay gisulti ang GINOO kang Zacarias sa ikaupat nga adlaw sa bulan sa Kislev (ikasiyam nga bulan), niadtong ikaupat nga tuig sa paghari ni Darius.

²⁻³ Nahitabo kini pagkahuman nga gipadala sa katawhan sa Betel si Sharezer ug si Regem Melec, uban ang ilang mga tawo, aron sa paghangyo sa mga pari sa templo ug sa mga propeta nga pangutan-on ang Makagagahom nga GINOO kon kinahanglan pa ba silang magsubo ug magpuasa sa ikalima nga bulan aron sa paghandom sa pagkaguba sa templo, sama sa ilang ginahimo sulod sa dugay nga mga katuigan.

⁴ Ug mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom kang Zacarias:

⁵ “Sultihi ang tanang katawhan sa Israel apil ang mga pari, nga ang ilang pagpuasa ug pagsubo sa matag ikalima ug ikapitong bulan sulod sa 70 ka tuig wala nila himoa alang kanako.

⁶ Ug kon mokaon sila ug moinom, gihimo lang nila kini alang sa ilang kaugalingon nga kalipay.

⁷ Mao usab kini ang mensahe nga gipasulti ko sa mga propeta kaniadto, sa panahon nga nagmauswagon pa ang Jerusalem ug daghan pa kinig tawo apil ang mga lungsod sa palibot niini, ang Negev,^{*} ug ang kabungtoran sa kasadpan.[†]”

⁸⁻⁹ Miingon pag-usab ang GINOO nga Makagagahom ngadto kang Zacarias, “Mao kini ang akong giingon sa akong mga katawhan, ‘Paghukom kamo ug matarong. Ipakita ninyo ang kaayo ug kaluoy ngadto sa usag usa.

¹⁰ Ayaw ninyo daog-daoga ang mga biyuda, mga ilo, mga langyaw, ug ang mga kabos. Ayaw kamo paghuna-huna ug daotan batok sa usag usa.’

¹¹ “Apan wala gayod sila magtagad sa akong giingon. Nagmagahi sila ug wala sila mamati.

¹² Gipagahi nila ang ilang mga kasing-kasing sama sa bato, ug wala sila mamati sa Kasugoan ug sa mga pulong nga gipasugilon sa akong Espiritu

[†] **6:12-13** mouswag...karon: sa literal, *motubo sa iyang nahimutangan*. [‡] **6:12-13** motindog...trono: o *molingkod sa iyang trono*. [§] **6:14** Heldai: mao kini sa Syriac; apan sa Hebreo, *Helem*. ^{*} **6:14** Josia: mao kini sa Syriac; apan sa Hebreo, *Hen*. ^{*} **7:7** Negev: ang habagatan sa Juda. [†] **7:7** kabungtoran sa kasadpan: sa Hebreo, *Shefela*.

pinaagi sa mga propeta kaniadto. Busa ako, ang GINOO nga Makagagahom, nasuko gayod pag-ayo.

¹³ Ug tungod kay wala sila mamati sa akong giingon, dili usab ako mamati kon manawag sila kanako.

¹⁴ Sama ako sa alimpulos nga mipatibulaag kanila ngadto sa mga dapit nga wala sila masuhito. Gibiyaan nila ang ilang maayong dapit, ug nahimo kining awaaw.”

8

Misaad ang GINOO nga Panalanginan Niya ang Jerusalem

¹⁻² Miingon pag-usab ang GINOO nga Makagagahom ngadto kang Zacarias, “Nabalaka ako pag-ayo sa Zion. Ug tungod sa akong dakong kabalaka kaniya, nasuko ako pag-ayo sa iyang mga kaaway.

³ “Mobalik ako sa Jerusalem* ug mopuyo didto. Unya tawagon ang Jerusalem nga Matinumanon nga Siyudad ug tawagon ang bukid† sa Makagagahom GINOO nga Balaang Bukid.

⁴ “Mobalik nag panglingkod sa mga plasa sa Jerusalem ang mga tigulang nga nagsungkod na tungod sa hilabihan nga katigulangan.

⁵ Ug mapuno ang mga plasa sa mga kabataan nga nagdula.”‡

⁶ Miingon pa ang GINOO nga Makagagahom, “Tingali daw imposible kini alang sa akong katawhan nga nahibilin, apan dili kini imposible kanako.

⁷ “Luwason ko ang akong katawhan nga gibihag didto sa mga yuta sa sidlakan ug sa kasadpan.

⁸ Dad-on ko sila pagbalik sa Jerusalem ug papuy-on didto. Mahimo na usab silang akong katawhan ug ako mahimong ilang Dios nga matinumanon ug matarong.”

⁹ Miingon pa gayod ang GINOO nga Makagagahom, “Kining mensahe gisulti sa mga propeta kaniadto sa panahon nga gitukod pag-usab ang pundasyon sa akong templo. Ug karon nga nadungog ninyo kini pag-usab, lig-ona ninyo ang inyong kaugalingon aron mahuman ninyo ang pagtukod sa templo.

¹⁰ Sa dihang wala pa masugdi ang pagtukod ug balik sa templo, lisod ang inyong kahimtang. Walay suhol alang sa mga tawo nga nagtrabaho ug sa mga mananap nga gigamit sa pagtrabaho; ug makuyaw ang paglakaw-lakaw bisan asa tungod kay gihimo kong magkaaway ang mga tawo.

¹¹ Apan karon, ako, ang GINOO nga Makagagahom, nag-ingon nga dili ko na kini himuon kaninyong mga nahibilin.

¹² “Magtanom kamo nga adunay kalinaw.§ Mamunga ang mga ubas, mohatag ug daghang abot ang yuta, ug aduna nay yamog. Ihatag ko kining tanan kaninyong mga nahibilin.

¹³ Mga katawhan sa Juda ug Israel, gipanghimaraot kamo sa ubang mga nasod. Apan luwason ko kamo ug mahimo kamong panalangin ngadto kanila. Busa ayaw kamo kahadlok. Pagmalig-on hinuon kamo.”

¹⁴ Miingon pa ang GINOO nga Makagagahom, “Sa dihang gipalagot ako sa inyong mga katigulangan, nakahukom ako nga silotan kamo ug dili kamo kaloy-an.

* **8:3** *Jerusalem*: sa Hebreo makita usab ang pulong nga Zion, nga mao ang laing ngalan sa Jerusalem.

† **8:3** *bukid*: ang Bukid sa Zion diin nagtindog ang templo. ‡ **8:5** Ang buot ipasabot niini,

hatagan sa Dios ang iyang mga katawhan sa taas nga kinabuhi ug daghang mga kabataan. § **8:12** *Magtanom...kalinaw*: o *Motubo ug maayo ang mga binhi*.

¹⁵ Apan karon nakahukom ako nga ipadayon ko ang paghimo ug maayo sa Jerusalem ug Juda. Busa ayaw kamo kahadlok.

¹⁶ Mao kini ang angay ninyong himuon: Isulti ninyo ang tinuod ngadto sa usag usa. Paghukom kamo nga matarong diha sa inyong mga hukmanan alang sa kaayohan sa tanan.

¹⁷ Ayaw kamo paglaraw ug daotan batok sa inyong isigka-tawo ug ayaw panumpa ug bakak, kay gikayugtan ko kining tanang mga buhat.”

¹⁸⁻¹⁹ Miingon pag-usab ang GINOO nga Makagagahom kang Zacarias, “Ang pagpuasa sa ikaupat, ikalima, ikapito, ug ikanapulo nga mga bulan mahimong masadya nga okasyon alang sa mga katawhan sa Juda. Busa higugmaa ninyo ang kamatuoran ug ang kalinaw.*

²⁰ “Daghang katawhan gikan sa nagkalain-laing siyudad ang mangadto sa Jerusalem.

²¹ Ang mga lumulupyo sa usa ka siyudad manghanggat sa usa ka siyudad ug moingon, ‘Molakaw kami aron sa pag-ampo ug sa pagdangop sa GINOO nga Makagagahom. Dali, uban kamol!’

²² Daghang katawhan gikan sa gamhanang mga nasod ang moadto sa Jerusalem sa pag-ampo ug sa pagdangop kanako.

²³ “Ug nianang panahona, napulo ka tawo nga gikan sa ubang mga nasod ug nagkalain-laing pinulongan ang moadto sa usa ka Judio ug moingon, ‘Gusto gayod kaming mouban kaninyo, tungod kay nadunggan namo nga ang Dios nag-uban kaninyo.’”

9

Silotan sa GINOO ang mga Kaaway nga Nasod sa Israel

¹ Mao kini ang mensahe sa GINOO:

Miingon ang GINOO nga silotan niya ang mga siyudad sa Hadrac ug Damasco,*

tungod kay kinahanglan nga modangop sa GINOO ang tanang katawhan ug ilabina ang tanang mga tribo sa Israel.†

² Silotan usab sa GINOO ang Hamat, nga kasikbit nga siyudad sa Hadrac ug sa Damasco, ug ang mga siyudad sa Tiro ug Sidon, bisan pa ug adunay abilidad ang mga lumulupyo niini.

³ Nagpatindog ang mga lumulupyo sa Tiro ug paril, ug nagtapok sila ug plata ug bulawan nga daw sa nagtapok lang sila ug yuta.

⁴ Apan kuhaon sa GINOO ang ilang mga kabtangan ug ilabay niya ang ilang bahandi ngadto sa dagat. Ug ang ilang siyudad lamyon sa kalayo.

⁵ Makita kini sa mga lumulupyo sa Ashkelon ug mahadlok sila. Magluko sa kasakit ang mga lumulupyo sa Gaza, ingon man ang mga lumulupyo sa Ekron kay ang ilang ginasaligan mawala.

Mamatay ang hari sa Gaza, ug ang Ashkelon dili na mapuy-an.

⁶ Ang Ashdod pagapuy-an sa mga tawong nagkalain-laing kaliwat.

* **8:18-19** kalinaw: o *maayong relasyon sa usag usa*. * **9:1** Hadrac ug Damasco: ang Hadrac usa ka siyudad sa amihan sa Damasco (ang kapital sa Siria) ug sa Hamat (tan-awa ang bersikulo 2). † **9:1** tungod kay kinahanglan...Israel: o *nagtan-aw ang GINOO sa tanan nga katawhan, ug labi na sa mga tribo sa Israel*.

Laglagon sa GINOO ang gipasigarbo sa mga Filistihanon.

7 Dili na sila mokaon ug karne nga adunay dugo[‡]

o sa mga pagkaon nga gidili.

Ang mahibilin kanila isipon sa atong Dios nga iyang katawhan,
ug mahimo na silang kabahin sa katawhan sa Juda.

Ang mga lumulupyo sa Ekron mahimong kabahin
sa katawhan sa GINOO sama sa mga Jebusihanon.[§]

8 Panalipdan sa GINOO ang iyang templo^{*}

batok sa mga mosulong niini.

Wala nay modaog-daog sa iyang katawhan
kay karon gibantayan na niya sila.

Ang Umaabot nga Hari sa Zion

9 Miingon ang GINOO, “Panghugyaw gayod kamo sa kalipay,
kamong mga lumulupyo sa Zion,[†]
kay ang inyong hari moabot.

Matarong siya ug madaogon.

Mapainubsanon siya ug moabot nga
nagsakay sa nating asno.

10 Kuhaon ko ang mga karwahi ug mga kabayo
nga panggira gikan sa Israel ug sa Juda.[‡]

Ang mga pana nga gigamit sa gira balion.

Ang moabot nga hari magdala
ug kalinaw ngadto sa mga nasod.

Mohari siya gikan sa usa ka dagat

hangtod sa usa pa gayod ka dagat,[§]

ug gikan sa Suba sa Eufrates

hangtod sa kinatumyan sa yuta sa Israel.^{*}”

Luwason sa GINOO ang mga Israelinhon nga Nabihag

11 Miingon pa ang GINOO, “Bahin kaninyo nga mga Israelinhon,
tungod sa akong kasabotan kaninyo nga gipalig-on pinaagi sa dugo,
hatagan ko ug kagawasan ang nangabihag
nga gihulog sa atabay nga walay tubig.

12 Kamong mga nabihag nga naglaom,

balik na kamo sa dapit diin

luwas kamo sa katalagman.

Karon sultihan ko kamo nga ibalik ko
nga doble ang nawala kaninyo.

13 Gamiton ko ang Juda ug ang Israel nga daw pana.

Himuon ko ang katawhan sa Zion nga daw espada sa sundalo,
ug laglagon nila ang katawhan sa Grecia.”

Ang Pagpakita sa GINOO

14 Unya magpakita ang GINOO ibabaw sa iyang katawhan.

[‡] 9:7 mokaon...dugo: o moinom ug dugo. § 9:7 Jebusihanon: ang lumad nga mga lumulupyo sa

Jerusalem nga gisakop ni David human nila mailog ang siyudad (2 Sam. 5:6-10). * 9:8 templo:

o Jerusalem; o tibuok nasod sa Israel. † 9:9 Zion: sa Hebreo makita ang pulong nga Zion, nga

mao ang laing ngalan sa Jerusalem. ‡ 9:10 sa Israel ug sa Juda: sa Hebreo, sa Efraim ug sa

Jerusalem. Nagpasabot kini sa usa sa mga tribo sa Amihanang bahin sa Israel. § 9:10 gikan...dagat:

tingali ang buot ipasabot, gikan sa Patay nga Dagat hangtod sa Dagat sa Mediteraneo. * 9:10

hangtod...Israel: nga mao ang disyerto sa Sinai. Ang Hebreo niini mahimong hubaron usab nga,

hangtod sa kinatumyan sa kalibotan.

Mokilab ang iyang pana sama sa kilat.
 Patingogon sa GINOONG Dios ang budyong;
 ug moabot siya uban sa bagyo nga gikan sa habagatan.
 15 Panalipdan sa GINOO nga Makagagahom ang iyang katawhan.
 Tunob-tunoban lang nila ang mga bato
 nga gilambuyog kanila sa ilang mga kaaway.
 Mangaon sila ug moinom sa pagsaulog sa ilang kadaogan.
 Manghugyaw sila nga murag mga hubog.
 Mapuno ang ilang tiyan sa ilimnon
 sama sa yahong nga puno sa dugo nga iwisik-wisik
 sa tumoy sa mga eskina sa halaran.
 16-17 Nianang adlaw luwason sila sa GINOO
 nga ilang Dios isip iyang mga karnero.
 Pagkaanindot ug pagkatahom nilang
 sud-ongon diha sa ilang yuta.
 Sama sila sa mahalang mga bato
 nga naggilak-gilak diha sa korona.
 Ang ilang madagayaong abot makahatag
 ug kusog sa ilang mga pamatan-on.

10

Ang Kaluoy sa GINOO sa Juda ug Israel

1 Pangayo sa GINOO ug ulan sa panahon
 sa tingtubo sa mga tanom,
 kay siya ang naghimo sa dag-om.
 Siya ang naghatag ug ulan ngadto
 sa mga tawo ug sa tanom sa kaumahan.
 2 Sa pagkatinuod, dili matuohan
 ang mga dios-dios ug ang mga manalagna.
 Naghatag sila ug sayop nga kahulogan sa mga damgo.
 Walay pulos ang ilang mga pulong sa pagdasig.
 Busa naglatagaw ang katawhan sa Israel sama sa karnero.
 Nag-antos sila tungod kay wala silay pangulo.*
 3 Miingon ang Makagagahom nga GINOO,
 “Nasuko ako pag-ayo sa mga taga-laing dapit nga nangulo
 sa akong katawhan; silotan ko gayod sila.
 Kay hinumdoman ko ang mga karnero,
 nga mao ang katawhan sa Juda.
 Himuon ko ang Juda nga daw mga kabayo
 nga panggira nga makahatag ug kadunggan.
 4 Maggikan kanila ang mga pangulo nga daw pundasyon,
 ugsok sa tolda, ug pana nga alang sa gira.
 5 Maghiusa ang katawhan sa Juda ug mahisama sila
 sa kusgang mga sundalo nga mobuntog
 sa ilang mga kaaway nga daw mga lapok
 lang nga tunob-tunoban nila diha sa kadalanan.
 Makig-gira sila tungod kay kauban nila ako,
 ug buntogon nila ang mga tigkabayo.

6 “Lig-onon ko ang katawhan sa Juda

* 10:2 pangulo: sa literal, *magbalantay sa karnero*.

- ug luwason ko ang katawhan sa Israel.[†]
 Pabalikon ko sila sa ilang dapit
 tungod kay naluoy ako kanila.
 Ug tungod kay ako ang GINOO nga ilang Dios,
 tubagon ko ang ilang pag-ampo.
 Busa daw sama ra nga wala ko sila isalikway.
- 7 Ang katawhan sa Israel[‡] mahisama sa kugang mga sundalo.
 Magmalipayon sila sama sa tawo nga nakainom ug bino.
 Kini nga kadaogan mahinumdoman sa ilang mga kaliwat
 ug maglipay sila tungod sa akong gihimo.
- 8 Tawgon ko ang akong katawhan ug tigomon ko sila.
 Luwason ko gayod sila, ug modaghan sila sama kaniadto.
- 9 Bisan gipatibulaag ko sila sa ubang mga nasod,
 mahinumdoman nila ako didto.
 Magpabilin sila nga buhi apil ang ilang kabataan,
 ug mopauli sila sa ilang dapit.
- 10 Papaulion ko sila gikan sa Ehipto ug Asiria,
 ug papuy-on ko sila sa Gilead ug sa Lebanon.
 Manobra ang ilang gidaghanon
 hangtod dili na sila moigo sa ilang yuta.
- 11 Motabok sila ug dagat nga baloron
 apan moundang ang mga balod.
 Ug bisan ang Suba sa Nilo momala.
 Ang mapasigarbohon nga Asiria ipaubos
 ug ang gahom sa Ehipto mahanaw.
- 12 Lig-onon ko ang akong katawhan tungod kay anaa sila kanako,
 ug mosunod sila kanako.
 Ako, ang GINOO, ang nag-ingon niini.”

11

Silotan sa GINOO ang Lebanon ug ang Basan

- 1 Kamong mga lumulupyo sa Lebanon,
 ablihi ninyo ang mga pultahan sa inyong mga siyudad
 aron lamyon sa kalayo ang inyong mga kahoyng sedro.
- 2 Ug sa samang paagi nangapukan ang matahom
 ug labong nga mga kahoyng sedro,
 nangapukan usab ang mga kahoyng siples
 ug ang mga kahoyng terebinto sa Basan.*
- 3 Nanghilak ang mga magbalantay sa karnero
 kay nangadaot ang ilang tambok nga mga sabsabanan.[†]
 Nagngulob ang mga liyon kay nangadaot
 ang kalasangan sa Walog sa Jordan nga ilang gipuy-an.

Ang Duha ka Magbalantay sa Karnero

- 4 Mao kini ang giingon sa GINOO nga akong Dios:
 “Atimana ang mga karnerong ihawonon.[‡]

[†] 10:6 Israel: sa Hebreo, *Jose*, nga nagrepresentar sa gingharian sa Israel. [‡] 10:7 katawhan sa Israel: sa Hebreo, *Efrain*. Tan-awa usab ang Zac. 9:10. ^{*} 11:2 Ang mga kahoy dinhi nagrepresentar sa gamhanang mga nasod o sa mga hari niini. [†] 11:3 mga magbalantay sa karnero...sabsabanan: o mga pangulo nga nawad-an ug gahom. [‡] 11:4 mga karnerong ihawonon: ang buot ipasabot, mga Israelinhon.

⁵ Ang mga nagpalit ug nag-ihaw kanila dili silotan. Ang mga nagbaligya kanila nag-ingon, 'Dalaygon ang GINOO! Adunahan na ako!' Bisan ang ilang mga magbalantay wala maluoy kanila.

⁶ "Atimana ang akong katawhan kay ako, ang GINOO, nag-ingon nga dili ko na kaloy-an ang mga tawo sa kalibotan. Ako mismo ang motugyan sa matag tawo nga masakop sa iyang isigka-tawo ug sa iyang hari. Ug kini sila ang magdala ug kalaglagan sa kalibotan, ug wala akoy luwason gikan sa ilang mga kamot."

⁷ Busa giatiman ko ang mga karnerong ihawonon alang sa mga nagbaligya ug mga karnero.[§] Nagkuha ako ug duha ka baston; ang usa gitawag ko ug Kaayo* ug ang usa gitawag ko ug Paghiusa.

⁸ Nawad-an akog pasensya sa tulo ka magbalantay sa karnero nga nasuko kanako. Busa gipapahawa ko silang tanan sulod lang sa usa ka bulan.

⁹ Unya miingon ako sa mga karnero, "Dili na ako moatiman kaninyo. Pasagdi nga mamatay ang kamasyonon ug malaglag ang kalaglagon. Ug ang mahibilin pasagdi nga magkinan-anay sa unod sa usag usa."

¹⁰ Unya gikuha ko ang baston nga gitawag ug Kaayo, ug gibali ko kini isip simbolo nga gibawi na sa GINOO ang iyang kasabotan sa tanang mga katawhan.

¹¹ Busa nianang adlawaw nawad-an ug bili ang kasabotan. Ang mga nagbaligya sa mga karnero[†] nga nagtan-aw kanako nahibalo nga adunay mensahe ang GINOO pinaagi niining akong gihimo.

¹² Giingnan ko sila, "Kon sa inyong huna-huna angay akong suholan, ihatag kanako ang akong suhol. Apan kon dili, inyo na lang kana." Busa gibayran nila ako ug 30 kabuok nga pilak isip akong suhol.

¹³ Miingon ang GINOO kanako, "Thulog kanang kuwartaha sa tago-anan sa kuwarta[‡] sa templo." Busa gikuha ko ang 30 kabuok nga pilak, nga alang kanila dako na kaayo nga isuhol kanako, ug gihulog ko kini sa tago-anan sa kuwarta sa Templo sa GINOO.

¹⁴ Unya gibali ko ang ikaduha nga baston nga gitawag ug Paghiusa isip simbolo nga naputol na ang maayong relasyon sa Juda ug Israel.

¹⁵ Miingon pag-usab ang GINOO kanako, "Pagpakaaron-ingnon nga usa ikaw ka walay pulos nga magbalantay sa karnero.

¹⁶ Kay magbutang ako ug pangulo sa Israel nga sama sa usa ka walay pulos nga magbalantay sa karnero nga dili moatiman sa mga himalatyon,[§] ni mangita sa mga nangawala,* o motambal sa mga samdan, o mopasabsab sa mga niwang. Apan mokaon siya sa karne sa tambok nga karnero ug laksion pa gani niya ang mga kuko niini aron daginuton.

¹⁷ "Alaot kanang walay pulos nga magbalantay sa karnero nga mibiya sa akong mga karnero!

Tigbason ug espada ang iyang kamot
ug tuslokong ang iyang tuong mata.

Dili na gayod mapuslan ang iyang kamot

ug dili na makakita ang iyang tuong mata."

[§] 11:7 alang...karnero: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *labi na gayod ang huyang nga karnero.*

* 11:7 Kaayo: o Katahom. † 11:11 mga nagbaligya sa mga karnero: mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *huyang nga mga karnero.* ‡ 11:13 tago-anan sa kuwarta: mao kini sa Syriac; apan sa

Hebreo, *tighimo ug kolon.* § 11:16 himalatyon: o nawala. * 11:16 nangawala: mao kini sa Septuagint ug sa Latin Vulgate; apan sa Hebreo, *batan-on.*

12

Laglagon ang mga Kaaway sa Jerusalem

¹ Mao kini ang mensahe sa GINOO mahitungod sa Israel: “Ako ang GINOO nga naghimo sa kalangitan ug sa kalibotan, ug naghatag sa kinabuhi sa tawo.

² Himuon ko ang Jerusalem nga sama sa ilimnon nga mohubog sa mga nasod sa palibot niini. Ug kon sulogon na nila ang Jerusalem, maapil usab ang ubang lungsod sa Juda.

³ Nianang adlaw, himuon ko ang Jerusalem nga sama sa usa ka bug-at nga bato. Ug ang bisan unsa nga nasod nga moalsa niini masakitan gayod. Ang tanang nasod sa kalibotan maghiusa sa pagsulong sa Jerusalem.

⁴ Apan hadlokon ko ang tanan nilang mga kabayo ug mataranta ang nagsakay niini. Ako, ang GINOO, nag-ingon nga bantayan ko ang katawhan sa Juda, apan butahan ko ang tanang mga kabayo sa ilang mga kaaway.*

⁵ Ug moingon ang mga pangulo† sa Juda sa ilang kaugalingon, ‘Lig-on ang katawhan sa Jerusalem tungod kay ang GINOO nga Makagagahom mao ang ilang Dios.’

⁶ “Nianang adlaw himuon ko ang mga pangulo sa Juda nga daw nagdilaab nga бага diha sa tinapok nga mga sugnod o daw nagsiga nga sulo diha sa mga binugkos nga uhay. Laglagon nila ang mga nasod sa ilang palibot. Apan ang katawhan sa Jerusalem dili gayod maunsa diha sa ilang dapit.

⁷ Padag-on ko ug una ang Juda, aron nga ang dungog nga maangkon sa kaliwat ni David ug sa mga lumulupyo sa Jerusalem dili molabaw sa dungog nga maangkon sa Juda.

⁸ Nianang adlaw, panalipdan sa GINOO ang mga nagpuyo sa Jerusalem aron bisan pa ang labing luya kanila mahisama kang David kakusgan. Ang mga kaliwat ni David mahisama sa Dios,‡ sama sa anghel sa GINOO nga mangulo kanila.

⁹ Nianang adlaw, laglagon ko ang tanang nasod nga mosulong sa Jerusalem.

¹⁰ “Hatagan ko ang mga kaliwat ni David ug ang mga lumulupyo sa Jerusalem sa espiritu nga maluloy-on ug mainampoon. Tan-awon nila siya,§ nga ilang gipatay,* ug manghilak sila sama sa ginikanan nga gahilak sa pagkamatay sa ilang bugtong anak o kamagulangang anak.

¹¹ Nianang adlaw hilabihan gayod ang pagbangotan sa Jerusalem, sama sa paghilak alang kang Hadad Rimon† didto sa kapatagan sa Megido.

¹²⁻¹⁴ Magbangotan ang matag pamilya sa nasod sa Israel, ang kaliwat ni David, ni Natan, ni Levi, ni Shimei, ug ang uban pa gayong mga pamilya. Manghilak sila nga lain ang mga lalaki sa babaye.”

13

Hinloan ang mga Israelinhon sa Ilang mga Sala

¹⁻² Miingon pa ang GINOO nga Makagagahom, “Nianang adlaw, ablihan ang tuboran alang sa mga kaliwat ni David ug sa mga lumulupyo sa Jerusalem, aron sa paghinlo kanila sa ilang mga sala ug pagkahugaw. Wagtangan ko ang mga dios-dios* sa yuta sa Israel ug dili na gayod sila

* **12:4** mga kaaway: o mga nasod. Sa Hebreo katawhan. † **12:5** mga pangulo: o mga pamilya. Mao usab sa bersikulo 6. ‡ **12:8** Dios: o dios. § **12:10** siya: sa Hebreo, ako. * **12:10** gipatay: sa literal, giduslak. † **12:11** Hadad Rimon: posible nga usa ka dios-dios. * **13:1-2** mga dios-dios: sa literal, mga ngalan sa mga dios-dios.

mahinumdoman pa. Papahawaon ko sa Israel ang mini nga mga propeta ug ang daotang mga espíritu nga naggahom kanila.

³ Ug kon aduna pay magpaka-propeta, ang iya mismong amahan ug inahan maoy moingon kaniya nga kinahanglan siyang patyon, tungod kay nagsulti siya ug bakak ug nag-ingon pa siya nga kana gikan sa GINOO. Kon magpadayon pa siya, ang iya na mismong amahan o inahan maoy mounay pagpatay kaniya.

⁴ “Nianang panahona ikaulaw na sa mga propeta ang ilang gisulti nga panan-awon. Dili na sila mosul-ob sa balhiboon nga bisti sa propeta aron makapanglimbong.

⁵ Moingon na hinuon sila, ‘Dili ako propeta. Mag-uuma ako, ug mao kini ang akong trabaho sukad pa sa akong pagkabatan-on.’

⁶ Kon adunay mangutana kanila bahin sa mga samad[†] sa ilang lawas, mao kini ang ilang itubag, ‘Nakuha ko kini didto sa balay sa akong mga higala.’ ”

Ang Pagkatibulaag sa mga Karnero

⁷ Miingon ang GINOO nga Makagagahom,

“Patya ang akong magbalantay sa mga karnero,[‡] nga akong alagad. Patya siya ug magkatibulaag ang mga karnero, ang akong kabos nga katawhan. Ug kini sila akong silotan.

⁸ Mamatay ang duha sa tulo ka bahin sa katawhan sa tibuok nga yuta sa Israel.

⁹ Ang ikatulo ka bahin nga nahibilin hinloan ko nga daw sama sa plata nga gipaputli pinaagi sa kalayo.

Ug sulayan ko sila sama sa pagsulay sa kalunsay sa bulawan pinaagi sa kalayo.

Mag-ampo sila kanako ug pamation ko sila.

Moingon ako, ‘Sila ang akong katawhan,’

ug moingon usab sila, ‘Ang GINOO ang among Dios.’ ”

14

Moabot ang GINOO ug Maghari

¹ Moabot ang adlaw nga maghukom ang GINOO. Bahin-bahinon sa inyong mga kaaway ang mga kabtangan nga gipang-ilog nila gikan kaninyo nga mga taga-Jerusalem, ug magtan-aw lang kamo.

² Kay tigomon sa GINOO ang tanang nasod aron sa pagpakig-gira sa Jerusalem. Ilogon nila kining siyudara, kuhaon nila ang mga kabtangan sa mga balay, ug lugoson nila ang mga babaye. Dad-on sa ubang dapit ang katunga sa mga lumulupyo sa siyudad. Apan ang uban mahibilin diha sa siyudad.

³ Unya makig-gira ang GINOO batok niadtong mga nasora, sama sa pagpakig-gira niya kaniadto.

⁴ Nianang adlaw, motindog siya sa Bukid sa mga Olibo, nga anaa sa sidlakang bahin sa Jerusalem. Mapikas kini nga bukid ug matunga gikan sa sidlakan ngadto sa kasadpan. Ang katunga sa bukid masibog ngadto sa amihan ug ang laing katunga masibog ngadto sa habagatan. Busa mahimong lapad kaayo nga walog ang taliwala niini.

⁵ Mangikyas kamo pinaagi niini nga walog, kay kini makaabot man hangtod sa Azal. Moikyas kamo sama sa gihimo sa inyong mga katigulangan

[†] 13:6 samad: tingali gibunalan nila ang ilang lawas sa ilang pagsimba sa mga dios-dios. [‡] 13:7 ang akong magbalantay sa mga karnero: tingali ang buot ipasabot, ang akong pinili nga pangulo.

sa dihang milinog sa panahon ni Haring Uzias sa Juda. Ug moabot ang GINOO nga akong Dios uban sa tanan niyang mga anghel.

⁶ Nianang adlaway walay init ug tugnaw.

⁷ Pinasahi kini nga adlaw, kay walay gabii kondili kanunay lang adlaw. Ang GINOO lang ang nakahibalo kon kanus-a kini mahitabo.

⁸ Niana usab nga adlaw, motubod ang preskong tubig gikan sa Jerusalem. Ang katunga niini modagayday ngadto sa Patay nga Dagat* ug ang katunga ngadto sa Dagat sa Mediteraneo.† Magpadayon kini sa pagtubod sa ting-init ug sa ting-ulan.

⁹ Ang GINOO ang mahimong hari sa tibuok kalibotan. Siya lang ang ilhon nga Dios ug wala nay lain pa.

¹⁰⁻¹¹ Mahimong patag ang tibuok yuta gikan sa Geba sa amihan paingon sa Rimon sa habagatan sa Jerusalem. Apan magpabilin nga habog ang Jerusalem sa iyang nahimutangan. Pagapuy-an kini gikan sa Pultahan ni Benjamin paingon sa dapit diin atua ang Karaang Pultahan, ngadto na sa Pultahan sa Eskina; ug gikan sa Tore ni Hananel paingon sa pug-anan sa ubas sa hari. Dili na gayod laglagon pag-usab ang Jerusalem, ug ang mga lumulupyo niini magpuyo na nga luwas sa katalagman.

¹² Mao kini ang katalagman nga ipadala sa GINOO sa tanang nasod nga nakig-gira sa Jerusalem: mangadunot ang ilang mga unod, mata, ug dila bisag buhi pa sila.

¹³⁻¹⁵ Sama usab niini nga katalagman ang moabot sa tanang mga mananap sa ilang mga kampo apil na ang mga kabayo, mula, kamelyo, ug asno.

Nianang adlaway, patarantahon sa GINOO kanang mga tawhana, ug ang matag-usa kanila makig-away sa iyang isigka-tawo. Bisan ang ubang lung-sod sa Juda makig-gira alang‡ sa Jerusalem. Pagatigomon nila ang mga bahandi sa tanang nasod sa ilang palibot: ang labihan kadaghang bulawan, plata, ug bisti.

¹⁶ Unya ang tanang mahibilin sa mga nasod nga misulong sa Jerusalem motungas didto matag tui sa pagsimba sa Hari, ang GINOO nga Makagagahom, ug sa pagsaulog sa Pista sa Pagpatindog sa mga Payag.

¹⁷ Ang mga katawhan nga dili moadto sa Jerusalem sa pagsimba sa Hari, ang GINOO nga Makagagahom, dili padad-an ug ulan.

¹⁸ Ang mga katawhan sa Ehipto nga dili moadto sa Jerusalem padad-an§ sa GINOO ug katalagman nga sama sa ipadala niya sa mga nasod nga dili moadto sa pagsaulog sa Pista sa Pagpatindog sa mga Payag.

¹⁹ Mao kana ang silot sa Ehipto ug sa tanang nasod kon dili sila moadto sa Jerusalem sa pagsaulog sa Pista sa Pagpatindog sa mga Payag.

²⁰ Nianang adlaway nga mosimba ang mga nasod ngadto sa GINOO, ikulit diha sa mga kampanilya sa mga kabayo ang mga pulong nga “Gigahin ngadto sa GINOO.”* Ang mga lutoanan sa Templo† sa GINOO mahimong sama ka balaan sa mga yahong nga anaa sa halaran.

* **14:8** *Patay nga Dagat*: sa Hebreo, *dagat sa sidlakan*. † **14:8** *Dagat sa Mediteraneo*: sa Hebreo, *dagat sa kasadpan*. ‡ **14:13-15** *alang*: o *batok*. § **14:18** *padad-an*: mao kini sa Septuagint ug sa Syriac; apan sa Hebreo, *dili padad-an*. Tingali ang buot ipasabot nga dili sama sa katalagman nga nahisgotan sa bersikulo 17 ang ipahamtang sa Ginoo sa Ehipto kondili lahi kini nga klasi sa katalagman; mahisama sa bersikulo 12.

* **14:20** *ikulit...GINOO*: ang buot pasabot nga ang mga kabayo dili na para sa gira kondili para na sa pagdala sa mga tawo ngadto sa Jerusalem sa pagsimba sa GINOO. † **14:20** *mga lutoanan sa Templo*: nga mao ang gilutoan sa mga tighalad sa ilang bahin nga karne gikan sa mga halad (Exo. 38:3; Lev. 7:15-16).

²¹ Ug ang matag lutoanan sa Jerusalem ug sa tibuok Juda gamiton sa mga maghahalad aron lutoan sa mga halad nga alang sa GINOO nga Makagagahom. Ug nianang adlaw wala nay mga negosyante[‡] sa Templo sa GINOO nga Makagagahom.

[‡] **14:21** *mga negosyante*: tingali ang mga tigbaligya ug mga lutoanan nga gamiton sa templo o ang mga negosyante nga limbongan.

Ang Libro ni Malakias

¹ Mao kini ang mensahe sa GINOO ngadto sa mga taga-Israel pinaagi kang Malakias.

Gihigugma sa GINOO ang mga Israelinhon

² Miingon ang GINOO, “Gihigugma ko kamo.

“Apan nangutana pa kamo, ‘Giunsa mo man kami paghigugma?’

“Hinumdomi ninyo nga bisan managsoon si Esau ug si Jacob, gihigugma* ko si Jacob

³ apan si Esau wala. Gilumpag ko ang mga bukid ni Esau, busa nahimo na lang kining pinuy-anan sa mga ihalas nga iro.”†

⁴ Kon moingon ang mga Edomihanon‡, “Bisan pag nagun-ob ang among dapit, patindogon namo kini pag-usab.”

Apan miingon ang GINOO nga Makagagahom, “Bisan patindogon pa nila ang ilang dapit gun-ubon ko gihapon kini. Tawgon sila nga ‘daotang nasod’ nga mga katawhan nga kanunayng gikapungtan sa GINOO.”

⁵ Masaksihan gayod ninyo ang ilang pagkalaglag ug makaingon kamo, “Gamhanan ang GINOO bisan sa gawas sa Israel.”

Gibadlong sa GINOO ang mga Pari

⁶ Miingon ang GINOO nga Makagagahom ngadto sa mga pari, “Ang anak nagtahod sa iyang amahan, ug ang ulipon nagtahod sa iyang agalon. Apan nganong ako nga inyong amahan ug agalon wala man ninyo tahora? Gipasipalahan pa ninyo ako. Apan miingon pa gayod kamo, ‘Giunsa ka man namo pagpasipala?’

⁷ Gipasipalahan ninyo ako pinaagi sa paghalad ug hugaw§ nga mga halad diha sa akong halaran. Apan mangutana pa kamo, ‘Sa unsang paagi namo gihugawan ang mga halad?’* Gihugawan ninyo ang inyong mga halad pinaagi sa pagsulti nga walay hinungdan ang akong halaran.

⁸ Mao nga naghalad kamo ug mga mananap nga buta, bakol, o masakiton. Dili kana husto! Sulayi paghatag ang inyong gobernador sa sama niana nga matang sa mga mananap. Siguro gayod nga dili siya malipay kaninyo ug dili niya kamo pakitaag maayong pagtagad.

⁹ “Busa karon, kamong mga pari, hangyoa ninyo ang Dios nga kaloy-an kita. Apan niana nga matang sa mga halad nga gihalad ninyo kaniya sigurado gayod nga dili niya kamo pakitaan ug kaayo. Mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom.”

¹⁰ Miingon pa gayod ang GINOO nga Makagagahom, “Unta adunay usa kaninyong mga pari nga mosira sa mga pultahan sa akong templo, aron dili na kamo maghaling ug kalayo nga walay kapuslanan diha sa akong halaran. Dili ko dawaton ang inyong mga halad, tungod kay wala ako malipay kaninyo.

¹¹ Sa pagkatinuod, gidayeg ang akong ngalan sa mga nasod sa bisan asang bahin sa kalibotan.† Bisan asang dapit nagsunog ang mga tawo ug

* **1:2** gihigugma: o gipili. † **1:3** mga ihalas nga iro: sa English, “jackals”. ‡ **1:4** mga Edomihanon: o mga kaliwat ni Esau. § **1:7** hugaw: ang buot ipasabot, dili takos nga ihalad sa Dios. * **1:7** Sa unsang paagi...halad?: Mao kini sa Septuagint; apan sa Hebreo, *Sa unsang paagi ka namo gihugawan?* † **1:11** sa bisan...kalibotan: sa literal, *sukad sa pagsubang sa adlaw hangtod sa pagsalop niini.*

insenso ug gahalad ug hinlo[‡] nga mga halad kanako,” miingon ang GINOO nga Makagagahom.

¹² Apan kamo, gipakaulawan ninyo ang akong ngalan pinaagi sa pag-ingon nga hugaw ang halaran[§] sa GINOO ug walay kapuslanan ang mga gipanghalad didto.

¹³ Ug nag-ingon pa kamo nga napul-an na kamo sa paghalad kanako, ug gipakawalay-bili ninyo ang akong halaran. Mao kanay hinungdan nga gi-halaran lang ninyo ako ug mga mananap nga samaron^{*}, bakol, o masakiton. Nagdahom ba kamo nga dawaton ko kini?

¹⁴ Panghimaraoton ko ang limbongan, nga nagsaad nga maghalad siya ug maayo nga mananap apan ang iyang gihalad kanako adunay deperensya. Panghimaraoton ko siya kay ako ang gamhanan nga hari ug gikahadlokan sa kanasoran. Mao kini ang giingon sa GINOO nga Makagagahom.

2

Ang Silot ngadto sa Dili Matinumanon nga mga Pari

¹⁻² Nagpadayon pa sa pagsulti ang GINOO nga Makagagahom ngadto sa mga pari:

“Mao kini ang akong pasidaan kaninyo: Kon dili kamo mamati kanako ug dili ninyo hatagan ug importansya ang pagpasidungog kanako, panghimaraoton ko kamo lakip ang mga panalangin nga ginadawat ninyo.^{*} Sa pagkatinuod, gihimo ko na kini kay wala ninyo hatagi ug importansya ang pagpasidungog kanako.

³ “Pamati kamo! Tungod kaninyo silotan ko ang inyong mga kaliwat. Ug ihilam-os ko kaninyo ang tae sa mga mananap nga inyong gihalad, ug iitsa usab kamo ngadto sa labayanan sa tae.

⁴ Angay ninyong mahibaloan nga gipasidan-an ko kamo niini aron makapadayon ang akong kasabotan sa inyong katigulangan nga si Levi,” miingon ang GINOO nga Makagagahom.

⁵ Sa akong kasabotan kang Levi, gisaaran ko siya sa maayo ug malinawon nga kinabuhi, basta tahoron niya ako. Ug iya usab akong gitahod.

⁶ Gitudlo niya unsay husto ug dili ang sayop. Nagkinabuhi siya uban kanako ug matarong ang iyang pagkinabuhi. Ug daghan ang iyang gitabangan nga mobiya sa pagpakasala.

⁷ “Sa pagkatinuod, katungdanan ninyong mga pari ang pagtudlo sa mga tawo mahitungod kanako. Ug angay silang magpatudlo kaninyo kay kamo ang akong mga mensahero.

⁸ Apan wala ninyo sunda ang akong pamaagi. Ang inyong pagtulonan nagtukmod sa daghang mga tawo sa pagpakasala. Gilapas ninyo ang akong kasabotan sa inyong katigulangan nga si Levi, miingon ang GINOO nga Makagagahom niini.

⁹ Busa tugotan ko nga tamayon kamo ug pakaulawan sa tanang mga tawo tungod kay wala ninyo sunda ang akong mga pamaagi, ug aduna pa kamoy pinalabi sa pagpatuman sa inyong pagtulon-an.”

Dili Matinud-anon ang mga Israelinhon

¹⁰ Miingon si Malakias sa mga Israelinhon:

[‡] **1:11** hinlo: ang buot ipasabot, takos nga ihalad sa Dios. **§ 1:12** halaran sa Ginoo: o ako. Mao usab sa bersikulo 13. ^{*} **1:13** samaron: o kinawat. ^{*} **2:1-2** panghimaraoton ko kamo...ginadawat ninyo: o panghimaraoton ko kamo ug himuon ko nga tunglo ang bendisyon nga ginahatag ninyo ngadto sa mga tawo.

Dili ba kitang tanan adunay usa lang ka amahan?[†] Ug dili ba nga usa lang ka Dios ang nagbuhat kanato? Nganong giluiban man nato ang usag usa? Niining atong gihimo, gipakawalay-bili nato ang kasabotan sa Dios sa atong mga katigulangan.

¹¹ Nagluib ang mga taga-Juda; naghimo sila ug mangil-ad nga butang sa Jerusalem ug sa tibuok nga nasod sa Israel. Kay gihugawan nila ang Templo[‡] nga gihigugma sa GINOO pinaagi sa pagpangasawa sa mga babayeng nagsimba sa laing mga dios.

¹² Hinaut nga ang tawo nga naghimo niini dili na ilhon nga sakop sa katawhan sa Israel, lakip ang iyang mga anak ug mga apo, bisan mohalad pa siya ngadto sa GINOO nga Makagagahom.

¹³ Ania pay lain ninyong gibuhat. Nagsige kamog hilak ug kusog diha sa halaran sa GINOO kay wala na niya tagda o ikalipay ang inyong mga halad.

¹⁴ Mangutana pa kamo kon nganong wala na niya tagda ang inyong mga halad. Kana tungod kay saksi ang GINOO nga nagluib kamo sa inyong asawa nga inyong gipakaslan sa batan-on pa kamo. Gilapas ninyo ang inyong kasabotan sa inyong asawa nga magmatinud-anon kamo kanila.

¹⁵ Dili ba nga ghiusa na kamo sa GINOO sa lawas ug espiritu aron mahimong iya? Ug nganong ghiusa niya kamo? Kay gusto niya nga makabaton kamo ug mga kabataan nga diosnon. Busa siguroha ninyo nga dili ninyo luiban ang asawa nga inyong gipakaslan sa batan-on pa kamo.

¹⁶ Kay nag-ingon ang GINOO, nga Dios sa Israel, “Dili ko gusto nga magbulag ang magtlayon. Kon bulagan sa bana ang iyang asawa, sama ra nga gipasipad-an niya siya.”

Busa siguroha ninyo nga dili ninyo luiban ang inyong asawa.

Sa Adlaw nga Maghukom ang GINOO

¹⁷ Miingon pa gayod si Malakias sa mga Israelinhon:

“Gipul-an na ang GINOO sa inyong mga gipanulti. Apan mangutana pa kamo, ‘Ngano, unsa man diay ang among gipanulti nga napul-an siya?’ Nag-ingon kamo nga ang tanan nga naghimo ug daotan maayo diha sa presensya sa GINOO ug nahimuot siya kanila. Nagbugal-bugal pa kamo nga nag-ingon, ‘Asa na man ang Dios sa katarong?’”

3

¹ Pamati kamo sa giingon sa GINOO nga Makagagahom, “Ipadala ko ang akong mensahero sa pag-andam sa akong agianan. Unya ang Ginoo nga inyong gipaabot kalit lang nga moabot diha sa iyang templo. Moabot ang inyong gipangandoy nga mensahero nga mopatigayon sa akong kasabotan.”

²⁻³ Apan kinsa ang makaantos sa adlaw sa iyang pag-abot? Kinsa ang makaagwanta kon mopakita na siya? Kay sama siya sa kalayo nga naglunsay sa puthaw o sama sa sabon nga makahinlo. Putlion niya ang mga pari nga kaliwat ni Levi sama sa paglunsay sa pilak ug bulawan, aron mahimong matarong ang ilang kinabuhi sa ilang paghalad sa GINOO.*

⁴ Busa malipay na ang GINOO sa mga halad mga katawhan sa Juda ug sa Jerusalem, sama kaniadto.

⁵ Miingon ang GINOO nga Makagagahom ngadto sa mga Israelinhon, “Moabot ako aron sa paghukom kaninyo. Diha-diha magpamatuod ako batok sa mga mamamarang, mga mananapaw, mga nagsaksi ug bakak, mga

[†] 2:10 amahan: tingali ang buot ipasabot, si Abraham. Mahimo usab nga “Amahan,” nga ang buot gipasabot, ang Dios. [‡] 2:11 templo: o pinili nga mga katawhan. * 3:2-3 aron...GINOO: o aron maghalad sila sa husto nga mga halad ngadto sa GINOO.

naglimbong sa sweldo sa ilang mga trabahante, mga nangdaog-daog sa mga biyuda ug sa mga ilo, ug sa mga gabaliwala sa katungod sa mga langyaw. Himuon ko kini nagdoto kanila nga wala nagtahod kanako.”

Ang Paghatag sa Ikapulo

⁶ Miingon pa ang GINOO nga Makagagahom, “Ako, ang GINOO, nga dili mausab. Busa kamong mga kaliwat ni Jacob wala malaglag.

⁷ Sukad pa sa panahon sa inyong mga katigulangan wala kamo magsunod ug magtuman sa akong mga tulomanon. Karon, balik kamo kanako ug ako mabalik kaninyo,” ang GINOO nga Makagagahom nag-ingon niini.

“Apan mangutana pa kamo, ‘Unsaon namo pagbalik kanimo nga wala man kami sukad mobiya kanimo?’

⁸ Mangutana ako kaninyo, mahimo bang kawatan ako sa tawo? Morag imposible! Apan kamo, gikawatan ninyo ako. Ug karon mangutana pa kamo, ‘Sa unsang paagi ka namo gikawatan?’ Gikawatan ninyo ako kay wala kamo maghatag sa inyong ikapulo[†] ug mga halad.

⁹ Mao kana nga gitunglo ko ang inyong tibuok nga nasod.

¹⁰ Karon, aghaton ko kamo nga sulayan ninyo ako,” miingon ang GINOO nga Makagagahom. Dad-a ninyo ang tibuok ninyong ikapulo sa bodega sa templo aron adunay pagkaon diha sa akong templo. Kon himuon ninyo kini, padad-an ko kamo ug ulan[‡] ug hatagan ug naghinobrang panalangin.

¹¹ “Dili ko tugotan nga kaonon sa peste ang inyong mga pananom. Ug ang inyong mga ubas dili mangalarag,” miingon ang GINOO nga Makagagahom.

¹² “Tawgon kamong bulahan sa tanang mga nasod kay maayo ang inyong yuta.”

¹³ Miingon pa ang GINOO, “Sakit ang inyong gipanulti bahin kanako. Apan mangutana pa kamo, ‘Unsay gipanulti namo mahitungod kanimo?’

¹⁴ Miingon kamo, ‘Walay kapuslanan ang pag-alagad sa Dios. Unsa bay atong nakuha sa atong pagtuman sa iyang mga gipatuman kanato? Ug unsay atong nakuha sa paglakaw-lakaw nga nagsubo aron sa pagpakita sa GINOO nga Makagagahom nga naghinulsol kita sa atong mga sala?’

¹⁵ Miingon man gani kita nga bulahan ang mga tawong mapahitas-on. Kay sa pagkatinuod, sila nga mga naghimo ug daotan nag-uswag. Ug bisan gisulayan nila ang pasensya sa Dios wala sila siloti.’”

¹⁶ Unya kadtong mga nagtahod sa GINOO nagsultihanay. Namati kanila ang GINOO ug nadungog niya ang ilang gihisgotan. Gisulat ang ilang mga ngalan[§] sa libro nga anaa sa presensya sa GINOO, aron mahinumdoman niya sila nga nagtahod ug nahinumdom kanunay kaniya.

¹⁷ Miingon ang GINOO nga Makagagahom mahitungod sa mga tawo nga nagtahod kaniya, “Mahimo silang ako sa adlaw nga maghukom ako. Dili ko sila silotan maingon man nga dili mosilot ang usa ka amahan sa anak nga nagtuman kaniya.

¹⁸ Ug makita nila pag-usab ang kalainan sa matarong ug sa daotan; ang kalainan sa nag-alagad kanako ug sa wala nag-alagad kanako.”

4

Ang Adlaw nga Magsilot ang GINOO

[†] **3:8** *ikapulo*: obligasyon sa mga Israelinhon nga mohatag sa ikapulo sa ilang mga abot ug mga mananap nagdoto sa GINOO (Lev. 27:30-33; Deut. 14:22-29). [‡] **3:10** *padad-an...ulan*: sa literal, *ablihan ko ang mga bintana sa langit*. [§] **3:16** *mga ngalan*: o *maayong mga binuhatan*; o *mga gipanagsultihan bahin sa ilang pagtahod sa GINOO*.

¹ Miingon ang GINOO nga Makagagahom, “Siguro gayod nga moabot ang adlaw nga mosilot ako. Mahisama kini sa nagdilaab nga hurnohan. Silotan ko ang tanang mga mapahitas-on ug naghimog daotan. Sunogon ko sila sama sa pagsunog sa dagami. Mahisama sila sa sinunog nga kahoy nga wala gayoy mahibilin nga gamot ug sanga.

² Apan kamong nagtahod kanako, masinati ninyo ang pagluwas ko kaninyo. Mahisama kini sa pagsubang sa adlaw* nga ang iyang sidlak naghatag ug kaayohan. Ug maglukso-lukso kamo sa kalipay sama sa nati nga mga baka nga gipagawas sa toril.

³ Sa pag-abot sa adlaw nga himuon ko na kining mga butanga, laglagon ninyo ang mga daotan nga daw sa abog lang nga inyong tunob-tunoban,” miingon ang GINOO.

⁴ “Tumana† ninyo ang Kasugoan sa akong alagad nga si Moises. Kana nga mga lagda ug mga tulomanon gihatag ko kaniya didto sa Bukid sa Sinai‡ aron ipatuman sa tanang mga katawhan sa Israel.

⁵ “Pamati kamo! Sa dili pa moabot ang makalilisang kaayong adlaw sa akong pagsilot, ipadala ko kaninyo ang propeta nga si Elias.

⁶ Ibalik niya ang maayong relasyon sa mga ginikanan ug sa mga kabataan, aron nga sa akong pag-abot dili ko tunglohon ang inyong yuta.”

* 4:2 pagsubang sa adlaw: sa literal, adlaw sa katarungan.

† 4:4 Tumana: sa literal, Hinumdomi.

‡ 4:4 Bukid sa Sinai: sa Hebreo, Horeb.

Ang Maayong Balita Sumala kang Mateo

Ang Kagikan ni Jesus nga Mesiyas

¹ Mao kini ang listahan sa mga kagikan ni Jesus, ang Mesiyas* nga kaliwat ni David. Si David kaliwat ni Abraham.

² Si Abraham amahan ni Isaac,

si Isaac amahan ni Jacob,

si Jacob amahan ni Juda ug sa mga igsoon niya nga lalaki.

³ Si Juda ang amahan ni Perez ug ni Zera, ug anak niya sila kang Tamar.

Si Perez amahan ni Hezron,

si Hezron amahan ni Aram,

⁴ si Aram amahan ni Aminadab,

si Aminadab amahan ni Naason,

si Naason amahan ni Salmone.

⁵ Si Salmone nakapangasawa kang Rahab ug ang ilang anak mao si Boaz.

Si Boaz amahan ni Obed ug ang inahan niini mao si Ruth.

Si Obed amahan ni Jesse,

⁶ si Jesse amahan ni Haring David.

Si Haring David amahan ni Solomon ug ang iyang inahan naasawa kaniadto ni Urias.

⁷ Si Solomon amahan ni Rehoboam,

si Rehoboam amahan ni Abias,

si Abias amahan ni Asa,

⁸ si Asa amahan ni Jehosafat,

si Jehosafat amahan ni Joram,

si Joram amahan ni Uzias,

⁹ si Uzias amahan ni Jotam,

si Jotam amahan ni Ahaz,

si Ahaz amahan ni Ezequias,

¹⁰ si Ezequias amahan ni Manases,

si Manases amahan ni Amos,

si Amos amahan ni Josias,

¹¹ ug si Josias amahan ni Jeconias ug sa mga igsoon niya nga lalaki. Niadtong panahona nga nabihag ang mga taga-Israel ngadto sa Babilonia.

¹² Human nabihag ang mga taga-Israel ngadto sa Babilonia, mao kini ang kagikanan ni Jesus:

si Jeconias amahan ni Sealtiel,

si Sealtiel amahan ni Zerubabel,

¹³ si Zerubabel amahan ni Abiud,

si Abiud amahan ni Eliakim,

si Eliakim amahan ni Azor,

¹⁴ si Azor amahan ni Sadok,

si Sadok amahan ni Akim,

si Akim amahan ni Eliud,

¹⁵ si Eliud amahan ni Eleazar,

* **1:1 Mesiyas: Cristo, ang buot ipasabot, "Ang gisaad sa Dios nga maghari."**

si Eleazar amahan ni Matan,

si Matan amahan ni Jacob,

¹⁶ ug si Jacob amahan ni Jose nga bana ni Maria. Si Maria mao ang inahan ni Jesus nga gitawag nga Mesiyas.

¹⁷ Busa adunay napulo ug upat nga mga henerasyon ang tanan nga nalista sukad kang Abraham hangtud kang David. Ug adunay lain nga napulo ug upat nga mga henerasyon gikan kang David hangtud sa panahon sa pagkabihag sa mga taga-Israel ngadto sa Babilonia. Gikan sa pagkabihag nila adunay napulo ug upat pa gayod ka mga henerasyon hangtud sa Mesiyas.

Ang Pagkatawo ni Jesus, ang Mesiyas

¹⁸ Ingon niini ang sugilanon sa pagkatawo ni Jesus, ang Mesiyas: Si Maria nga iyang inahan kaslonon na kang Jose. Apan sa wala pa sila mahiusa namatikdan ni Maria nga mabdos na siya pinaagi sa gahom sa Espiritu Santo.

¹⁹ Si Jose nga iyang pamanhonon usa ka matarong nga tawo ug dili siya buot nga maulawan si Maria. Busa nakahuna-huna siya sa pagpakibulag kang Maria sa hilom.

²⁰ Apan samtang namalandong si Jose niini, mitungha kaniya pinaagi sa damgo ang anghel sa Ginoo ug miingon, “Jose, kaliwat ni David, ayaw kahadlok sa pagpangasawa kang Maria, kay nagmabdos siya pinaagi sa Espiritu Santo.

²¹ Manganak siyag lalaki ug nganlan mo siyag Jesus,[†] kay luwason niya ang iyang katawhan gikan sa ilang mga sala.”

²² Nahitabo kini aron matuman ang giingon sa Ginoo pinaagi sa propeta nga nag-ingon,

²³ “Magamabdos ang usa ka dalagang putli, ug manganak siyag usa ka bata nga lalaki. Ug ang maong bata pagatawgon nga Emmanuel”[‡] (nga ang buot ipasabot, “Ang Dios uban kanato”).

²⁴ Busa sa pagmata ni Jose gituman niya ang giingon kaniya sa anghel sa Ginoo, ug gipangasawa niya si Maria.

²⁵ Apan wala siya makighilawas kang Maria hangtud wala pa kini manganak. Sa dihang nanganak na si Maria, ginganlan ni Jose ang bata ug Jesus.

2

Ang Pagbisita sa mga Tawong Maalamon gikan sa Sidlakan

¹ Natawo si Jesus sa Betlehem nga sakop sa Judea sa panahon nga si Herodes mao ang hari. Adunay miabot nga mga tawong maalamon* sa Jerusalem gikan sa sidlakan.

² Nangutana sila, “Asa ba natawo ang hari sa mga Judio? Nakita namo ang iyang bitoon didto sa sidlakan, busa mianhi kami dinhi aron sa pagsimba kaniya.”

³ Sa pagkadungog niini ni Haring Herodes, nakulbaan siya, ingon man ang tanang mga tawo sa Jerusalem.

⁴ Busa gipatawag niya ang tanan nga kadagkoan sa mga pari ug mga magtutudlo sa Kasugoan, ug nangutana siya kanila kon asa matawo ang Mesiyas.

[†] **1:21** Ang buot ipasabot sa pangalang *Jesus* sa Hebreo, “moluwas ang GINOO.” [‡] **1:23** Isa. 7:14

* **2:1** *tawong maalamon*: sa Griego, *magoi*. Dili klaro kon unsay buot ipasabot niini. Apan posible mga maalamon sa pagtuon sa mga bitoon.

⁵ Ug sila miingon kaniya, “Didto sa Betlehem nga sakop sa Judea, kay mao man kini ang gisulat sa usa ka propeta:

⁶ “ ‘Ikaw, Betlehem, sa yuta sa Juda,[†]

dili ikaw ang importante sa mga lungsod sa Juda;

kay diha kanimo maggikan ang pangulo

nga mahimong magbalantay sa akong mga katawhan

nga mao ang Israelinhon.’ ”[‡]

⁷ Sa dihang nadungog kini ni Herodes, gipatawag niya sa hilom ang mga maalamon nga gikan sa sidlakan ug gipangutana niya sila kon kanus-a mipakita ang bitoon nga ilang nakita.

⁸ Unya gitugotan niya sila nga moadto sa Betlehem. Ug miingon, “Lakaw kamo ug pangitaa ninyo ang bata. Ug kon makita na ninyo siya, pahibaloo ninyo ako, aron makaadto usab ako ug makasimba kaniya.”

⁹⁻¹⁰ Human nila madungog ang giingon sa hari, nanglakaw sila. Samtang naglakaw sila nakita nila pag-usab ang bitoon nga nakita nila sa sidlakan ug nalipay gayod sila. Nag-una kanila ang bitoon hangtod sa dapit nga nahimutangan sa bata.

¹¹ Unya nakaplagan nila ang balay. Pagsulod nila sa balay, nakita nila ang bata uban ang inahan niini nga si Maria. Nangluhod sila ug misimba sa bata. Giablihan nila ang ilang bililhon nga mga gasa nga bulawan, insenso, ug mira ug gihalad ngadto sa bata.

¹² Sa pagpauli nila nangagi sila sa laing dalan kay gipahimangnoan man sila sa Dios pinaagi sa damgo nga dili na sila mobalik kang Herodes.

Ang Pag-ikyas ngadto sa Ehipto

¹³ Sa dihang nanglakaw na ang mga tawo nga gikan sa sidlakan, nagpakita ang anghel sa Ginoo kang Jose pinaagi sa damgo ug miingon, “Bangon, dad-a ang bata ug ang iyang inahan ug pag-ikyas kamo sa Ehipto. Didto lang una kamo hangtod nga moingon ako nga makabalik na kamo, kay pangitaon ni Herodes ang bata aron patyon.”

¹⁴ Busa niadto dayong gabhiona, mibangon si Jose ug gidala niya ang bata ug ang inahan niini ngadto sa Ehipto.

¹⁵ Mipuyo sila didto hangtod nga namatay si Herodes.

Nahitabo kini aron matuman ang giingon sa Ginoo pinaagi sa propeta nga nag-ingon, “Gitawag ko ang akong anak gikan sa Ehipto.”[§]

¹⁶ Sa dihang nahibaloan ni Herodes nga gilimbongan siya sa mga tawo nga gikan sa sidlakan, napungot siya pag-ayo. Busa mimando siya nga pamatyon ang tanang bata nga lalaki sa Betlehem ug sa palibot niini, nga nag-edad ug duha ka tuig paubos. Kay sumala sa iyang nahibaloan gikan sa mga tawo nga naggikan sa sidlakan, mga duha na ka tuig ang nakalabay sukad sa ilang pagkakita sa bitoon.

¹⁷ Sa maong hitabo natuman ang panagna ni Propeta Jeremias nga nag-ingon:

¹⁸ “Madungog ang paghilak ug pagminatay sa lungsod sa Rama.

Gahilak si Raquel tungod sa iyang mga anak,

ug wala gayoy makahupay sa iyang kasubo

kay nangamatay ang iyang kabataan.”^{*}

Ang Pagbalik sa Nazaret

¹⁹ Unya, sa dihang patay na si Herodes, nagpakita ang anghel sa Ginoo kang Jose didto sa Ehipto pinaagi sa damgo.

[†] 2:6 *Juda*: ang Juda ug ang Judea sa bersikulo 5 usa ra. [‡] 2:6 *Mik.* 5:2 [§] 2:15 *Ose.* 11:1 ^{*} 2:18 *Jer.* 31:15

²⁰ Miingon siya, “Bangon, dad-a ang bata ug ang iyang inahan ug balik kamo sa Israel, tungod kay namatay na ang mga nagtinguha sa pagpatay sa bata.”

²¹ Busa mibangon si Jose ug gidala niya ang bata ug ang inahan niini balik ngadto sa Israel.

²² Apan sa dihang nadungog ni Jose nga si Arquelao mao ang mipuli sa iyang amahan nga si Herodes isip hari sa Judea, nahadlok siya nga mopauli didto. Unya gipahimangnoan na usab siya sa Dios pinaagi sa damgo. Busa midiretso siya sa probinsya sa Galilea,

²³ ug didto na sila namuyo sa lungsod sa Nazaret. Busa natuman ang giingon sa mga propeta kaniadto nga tawgon siya nga Nazarenhon.

3

Nagwali si Juan Mahitungod kang Jesus

¹ Adtong mga panahona miabot si Juan nga Tigbautismo sa kamingawan sa Judea ug nagsugod siya sa pagsangyaw.

² Miingon siya, “Paghinulsol kamo ug biyai ninyo ang inyong mga sala, kay ang gingharian sa Langit haduol na!”

³ Si Juan mao ang gihisgotan ni Propeta Isaias sa dihang miingon siya: “Adunay tigbalita nga nagsinggit sa kamingawan, ‘Andama ninyo ang agianan alang sa Ginoo.

Tul-ira ang dalan nga iyang agianan.’”*

⁴ Ang bisti ni Juan hinimo gikan sa balhibo sa kamelyo ug ang iyang bakos panit sa mananap. Ang iyang pagkaon dulon ug dugos.

⁵ Daghan gayod ang miadto kaniya nga mga tawo nga gikan sa Jerusalem, sa mga lungsod sa Judea ug sa mga lungsod nga duol sa Suba sa Jordan.

⁶ Gisugid nila ang ilang mga sala ug gibautismohan sila ni Juan didto sa Suba sa Jordan.

⁷ Apan sa dihang nakita ni Juan nga daghang mga Pariseo ug mga Saduseo ang nangadto kung diin siya nangbautismo, miingon siya kanila, “Kamo nga mga kaliwat sa mga bitin! Kinsa ang nag-ingon kaninyo nga makalingkawas kamo gikan sa silot sa Dios nga hapit na moabot?”

⁸ Kon tinuod nga naghinulsol na kamo ug mitalikod sa inyong mga sala, pamatud-i ninyo kini pinaagi sa inyong mga binuhatan.

⁹ Ayaw kamo pag-ingon nga dili kamo silotan tungod kay mga kaliwat kamo ni Abraham. Kay bisan gani kining mga bato mahimong himuon sa Dios nga mga anak ni Abraham.

¹⁰ Timan-i ninyo kini: ang atsa andam na aron iputol sa punoan sa mga kahoy. Ang matag kahoy nga wala mamunga ug maayong bunga putlon ug ilabay sa kalayo.

¹¹ “Ako nagbautismo kaninyo sa tubig sa pagpaila nga naghinulsol na kamo sa inyong mga sala, apan adunay moabot sunod kanako nga mas gamhanan pa kay kanako ug dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon.† Siya magbautismo kaninyo sa Espiritu Santo ug sa kalayo.

¹² Sama siya sa tawo nga nagpalid sa iyang giani aron ilain ang timgas gikan sa uhot. Ang trigo ibutang niya sa bodega, apan ang uhot sunogon niya sa kalayo nga dili gayod mapalong.”

Ang Pagbautismo kang Jesus

* 3:3 Isa. 40:3 † 3:11 Dili gani ako takos nga mobitbit sa iyang sandalyas.

¹³ Unya, migikan si Jesus sa Galilea ug miadto kang Juan didto sa Suba sa Jordan aron magpabautismo.

¹⁴ Dili unta mobautismo si Juan kaniya, kay matod niya, “Nganong magpabautismo ka kanako? Ako man gani ang kinahanglan magpabautismo kanimo.”

¹⁵ Apan miingon si Jesus kaniya, “Sige lang, tungod kay mao kini ang angay natong buhaton aron matuman ang pagbuot sa Dios.” Busa misugot si Juan ug gibautismohan niya si Jesus.

¹⁶ Sa dihang nabautismohan na si Jesus, mikaw-as siya sa tubig. Unya naabli ang langit ug nakita ni Jesus ang Espiritu sa Dios nga mikunsad kaniya nga daw samag dagway sa salampati.

¹⁷ Ug adunay nadungog nga tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Mao kini ang akong hinigugmang Anak. Nahimuot gayod ako kaniya.”

4

Ang Pagtintal ni Satanas kang Jesus

¹ Human niadto, gidala sa Espiritu si Jesus ngadto sa kamingawan aron tintalon sa Yawa.

² Sulod sa 40 ka adlaw ug 40 ka gabii nagpuasa si Jesus, ug gigutom siya.

³ Miduol kaniya si Satanas ug miingon, “Kon ikaw ang Anak sa Dios, himoang pan kining mga bato.”

⁴ Apan mitubag si Jesus kaniya, “Ang Kasulatan nag-ingon: ‘Dili lang sa pagkaon mabuhi ang tawo, kondili sa matag pulong usab sa Dios.’^{*}”

⁵ Unya gidala siya sa Yawa didto sa Balaan nga Siyudad ug gipatindog didto sa kinatas-ang bahin sa templo.

⁶ Unya miingon siya kang Jesus, “Kon ikaw ang Anak sa Dios, ambak ngadto sa ubos. Kay ang Kasulatan nag-ingon:

“Sugoon sa Dios ang iyang mga anghel sa pagbantay kanimo.

Sapnayon ka nila aron nga ang imong tiil dili masamad sa bato.”[†]”

⁷ Apan gitubag siya ni Jesus, “Ang Kasulatan nag-ingon: ‘Ayaw sulayi ang Ginoo nga imong Dios.’[‡]”

⁸ Unya gidala na usab sa Yawa si Jesus sa taas nga bukid, ug gipakita kaniya ang tanang mga gingharian sa kalibotan ug ang katahom niini.

⁹ Miingon ang Yawa kaniya, “Kining tanan ihatag ko kanimo kon moluhod ka ug mosimba kanako.”

¹⁰ Unya miingon si Jesus, “Palayo kanako, Satanas! Ang Kasulatan nag-ingon: ‘Simbaha ang Ginoo nga imong Dios ug siya lang ang alagari.’[§]”

¹¹ Unya mibiya ang Yawa, ug miabot ang mga anghel sa Dios ug mialagad kang Jesus.

Gisugdan ni Jesus ang Iyang Pagpanudlo

¹² Sa pagkadungog ni Jesus nga napriso si Juan nga Tigbautismo, mibalik siya sa Galilea.

¹³ Wala siya magpabilin sa Nazaret, milahos hinuon siya sa lungsod sa Capernaum. Kini nga lungsod anaa sa daplin sa Linaw^{*} sa Galilea ug sakop sa Zabulon ug Neftali.

¹⁴ Nahitabo kini aron matuman ang panagna ni Propeta Isaias nga nag-ingon:

¹⁵ “Ang kayutaan sa mga taga-Zabulon ug taga-Neftali

^{*} 4:4 Deut. 8:3 [†] 4:6 Sal. 91:11-12 [‡] 4:7 Deut. 6:16 [§] 4:10 Deut. 6:13 ^{*} 4:13 linaw: sa uban nga Binisaya, lanaw.

duol sa daplin sa linaw, tabok sa Suba sa Jordan.

Kini nga mga dapit sakop sa Galilea gipuy-an sa mga dili Judio.

¹⁶ Apan bisan nagpuyo diha sa kangitngit ang mga tawo niini nga mga dapit, makakita sila ug kahayag nga hilabihan.

Ang mga anaa sa kangitngit nga mahadlok mamatay madan-agan.”†

¹⁷ Sukad niadto, nagsugod na si Jesus sa pagsangyaw. Nag-ingon siya, “Paghinulsol kamo ug biyai na ninyo ang inyong mga sala, kay ang gingharian sa Langit haduol na.”

Gitawag ni Jesus ang Iyang Unang mga Tinun-an

¹⁸ Samtang naglakaw si Jesus sa daplin sa Linaw sa Galilea, nakita niya ang managsoon nga si Simon nga gitawag usab ug Pedro ug si Andres nga nagtatak ug pukot kay mga mangingisda man kini sila.

¹⁹ Miingon si Jesus kanila, “Sunod kamo kanako ug dili na isda ang inyong pangitaon, kay tudloan ko kamo sa pagpangabig ug mga tawo.”

²⁰ Diha-diha gibiyaan nila ang ilang mga pukot ug misunod kaniya.

²¹ Human niadto, mipadayon sila sa paglakaw, ug sa unahan nakita ni Jesus ang managsoon nga si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo. Silang duha kauban sa ilang amahan nga nag-ayo sa ilang pukot didto sa sakayan. Gitawag ni Jesus ang managsoon,

²² ug diha-diha gibiyaan nila ang ilang sakayan ug ang ilang amahan ug misunod sila kang Jesus.

Nang-ayo Si Jesus sa mga Masakiton

²³ Milibot si Jesus sa tibuok Galilea ug nagtudlo diha sa mga sinagoga sa mga Judio. Giwali niya kanila ang Maayong Balita mahitungod sa gingharian sa Langit, ug gipang-ayo niya ang tanang matang sa sakit sa mga tawo.

²⁴ Nabantog siya hangtud sa tibuok Siria, busa gidala sa mga tawo ang tanang mga masakiton ngadto kaniya: bisan ang mga nag-antos sa hilabihan nga kasakit, ang mga gigamhan sa daotang espiritu, ang mga patulon, ug ang mga paralitiko. Giayo silang tanan ni Jesus.

²⁵ Daghan gayod nga katawhan ang misunod kang Jesus gikan sa Galilea, sa Decapolis, sa Jerusalem, ug lain pa nga mga lungsod sa Judea, ug ang uban gikan sa tabok sa Suba sa Jordan.

5

Ang Pagpanudlo ni Jesus didto sa Bukid

¹ Sa dihang nakita ni Jesus ang daghang mga tawo, mitungas siya sa bukid ug milingkod didto. Miduol kaniya ang iyang mga tinun-an,

² ug gitudloan niya sila.

Ang Mga Bulahan

Miingon siya:

³ “Bulahan ang mga tawo nga nag-ila nga nagkulang sila sa Dios, kay sakop sila sa gingharian sa Langit.

⁴ Bulahan ang mga nagmasulob-on, kay lipayon sila sa Dios.

⁵ Bulahan ang mga mapainubsanon*

† 4:16 Isa. 9:1-2 * 5:5 mapainubsanon: o malumo ug kasing-kasing.

kay mahimong ila ang kalibotan.

⁶ Bulahan ang mga tawo nga naninguha gayod sa pagbuhat sa kabubut-on sa Dios, kay tabangan sila sa Dios sa pagtuman niana nga tinguha.

⁷ Bulahan ang mga maluloy-on, kay kaloy-an sila sa Dios.

⁸ Bulahan ang mga tawo nga hinlo ug kasing-kasing, kay makita nila ang Dios.

⁹ Bulahan ang mga tawo nga nagpatunhay sa kalinaw, kay pagatawgon sila nga mga anak sa Dios.

¹⁰ Bulahan ang mga tawo nga gilutos tungod sa ilang pagsunod sa kabubut-on sa Dios, kay sakop sila sa gingharian sa Langit.

¹¹ “Bulahan kamo kon tungod sa inyong pagsunod kanako tamayon kamo, lutoson, ug butang-butangan sa tanang matang sa kadaotan.

¹² Mao usab kini ang ilang gibuhat kaniadto sa mga propeta. Busa paglipay gayod kamo kay dako ang ganti nga inyong madawat didto sa langit.

Ang Pagtulon-an Bahin sa Asin ug ang Suga

¹³ “Kamo nga akong mga tinun-an sama sa asin dinhi sa kalibotan. Apan kon mawala ang lami sa asin, wala nay mahimo pa aron molami kini pag-usab. Dili na kini mapuslan, busa ilabay na lang ug tunob-tunoban sa mga tawo.

¹⁴ “Sama kamo sa suga nga naghatag ug kahayag sa mga tawo sa kalibotan. Ug kini dili gayod matago sama sa siyudad nga nahimutang sa ibabaw sa bungtod.

¹⁵ Walay tawo nga magdagkot ug suga ug unya takloban lang dayon ug gantangan. Ibutang hinuon niya kini sa tungtonganan aron mahayagan ang tanan sulod sa balay.

¹⁶ Busa mao usab kini ang inyong buhaton. Pasigaha ninyo ang inyong suga ngadto sa mga tawo, aron makita nila ang inyong maayong mga binuhatan ug dayegon nila ang inyong Amahan sa langit.

Ang Pagtulon-an bahin sa Kasugoan

¹⁷ “Ayaw kamo paghuna-huna nga mianhi ako dinhi aron sa pagwagtang sa Kasugoan ni Moises ug sa mga gisulat sa mga propeta. Hinuon mianhi ako dinhi aron sa pagtuman niini.

¹⁸ Ang tinuod mao kini, samtang anaa pa ang langit ug ang yuta wala gayoy bahin sa Kasugoan nga mawala. Bisan pa ang kinagamyan nga bahin niini dili gayod mawad-an ug bili hangtod dili pa matuman ang tanan.

¹⁹ Busa si bisan kinsa nga molapas bisan sa kinagamyang bahin sa Kasugoan ug motudlo sa uban sa paglapas usab, siya ang labing ubos sa gingharian sa Langit. Apan si bisan kinsa nga motuman sa Kasugoan ug motudlo sa uban sa pagtuman usab niini, siya ang labing dungganon sa gingharian sa Langit.

²⁰ Busa sultihan ko kamo nga kinahanglan gayod nga ang inyong pagtuman sa kabubut-on sa Dios molabaw pa kaysa pagtuman sa mga magtutudlo sa Kasugoan ug sa mga Pariseo, kay kon dili, dili gayod kamo maapil sa gingharian sa Langit.

Ang Pagtulon-an bahin sa Kasuko

²¹ “Nadungog ninyo ang giingon kaniadto ngadto sa atong mga katigulangan, ‘Ayaw kamo pagpatay,[†] kay si bisan kinsa nga mopatay hukman.’

[†] 5:21 Exo. 20:13; Deut. 5:17

²² Apan ako moingon kaninyo nga si bisan kinsa nga adunay kasuko ngadto sa iyang isigka-tawo silotan. Ug si bisan kinsa nga moingon sa iyang isigka-tawo 'Wala kay pulos,' dad-on siya sa kinatas-ang hukmanan aron hukman. Ug si bisan kinsa nga moingon sa iyang isigka-tawo 'Buang,' silotan siya didto sa nagdilaab nga kalayo sa impiyerno.

²³ "Busa bisan anaa na ikaw sa halaran, nga nagdala sa imong halad ngadto sa Dios, ug unya mahinumdoman nimo nga nasilo ang imong igsoon kanimo,

²⁴ biyai ang imong halad duol sa halaran ug adtoa una ang imong igsoon ug pakig-uli kaniya. Unya balik ka ug padayon sa imong paghalad.

²⁵ "Kon adunay mokiha kanimo, pakighusay kaniya sa dili pa kamo moabot ngadto sa korte. Kay kon didto na kamo sa korte, itugyan ka sa huwes ngadto sa pulis ug unya prisohon ka.

²⁶ Ug sigurado gayod nga dili ka na makagawas hangtod nga mabayran mo ang tanan mong multa.

Ang Pagtulon-an bahin sa Pagpanapaw

²⁷ "Nadungog ninyo nga giingon kaniadto, 'Ayaw kamo panapaw.'‡

²⁸ Apan ako moingon kaninyo nga kon ang lalaki motan-aw nga adunay tinguha sa pagpakighilawas sa usa ka babaye, sama ra nga nakapanapaw na siya.

²⁹ Busa kon ang imong tuong mata mao ang hinungdan nga makasala ka, lugita kana ug ilabay. Kay mas maayo pa nga mawala ang usa ka bahin sa imong lawas kaysa kompleto ka apan itambog lang ngadto sa impiyerno.

³⁰ Kon ang imong tuong kamot mao ang hinungdan nga makasala ka, putla kana ug ilabay. Kay mas maayo pa nga mawala ang usa ka bahin sa imong lawas kaysa kompleto ka apan mahiadto lang ngadto sa impiyerno.

Ang Pagtulon-an bahin sa Panagbulag sa Magtiayon

³¹ "Giingon usab nga kon ang lalaki gustong makigbulag sa iyang asawa, kinahanglang mohatag siya sa iyang asawa ug kasulatan nga magpamatuod sa ilang panagbulag.§

³² Apan ako moingon kaninyo nga kon bulagan sa lalaki ang iyang asawa, gawas kon kini nanapaw, siya mismo ang nagtukmod sa iyang asawa nga magpakasala kay magminyo man kini pag-usab; ug si bisan kinsa nga mangasawa niadtong babaye nga gibulagan sa iyang bana makapanapaw.

Ang Pagtulon-an bahin sa Pagpanumpa

³³ "Nadungog ninyo ang giingon ngadto sa atong mga katigulangan nga kon ang tawo adunay gisaad ug gipanumpa pa niya, kinahanglan iya gayod kining tumanon sa ngalan sa Ginoo.*

³⁴ Apan ako moingon kaninyo nga kon mosaad kamo, ayaw gayod panumpa. Ayaw pag-ingon nga 'Saksi ko ang langit,' kay mao kini ang trono sa Dios,

³⁵ o kaha 'Saksi ko ang yuta,' kay mao kini ang tungtongan sa iyang tiil. Ayaw usab kamo paggamit sa ngalan sa Jerusalem sa inyong pagpanumpa tungod kay mao kini ang siyudad sa bantogan nga Hari.

³⁶ Ug ayaw usab kamo pag-ingon nga, 'Bisan pag mamatay ako!' Kay bisan gani ang usa lang ka lugas sa buhok dili mo mapaputi o mapaitom.

³⁷ Pag-ingon lang ug 'Oo' kon oo ug 'Dili' kon dili; kay kon aduna pay pakapin niini gikan na kana sa daotan.

‡ 5:27 Exo. 20:14; Deut. 5:18

§ 5:31 Deut. 24:1

* 5:33 Lev. 19:12; Num. 30:2; Deut. 23:21

Ang Pagtulon-an bahin sa Panimalos

³⁸ “Nadungog ninyo ang giingon kaniadto, ‘Ang mata bayaran ug mata; ug ang ngipon bayaran ug ngipon.’[†]

³⁹ Apan ako moingon kaninyo nga ayaw ninyo balosi ug daotan ang nagbuhat ug daotan diha kaninyo. Kon sagpaon ka sa tuo nga aping, ipasagpa usab ang pikas.

⁴⁰ Kon adunay mokiha batok kanimo aron kuhaon ang imong pang-ilalom nga bisti, ihatag bisan ang imong kupo.

⁴¹ Kon adunay sundalo nga mopugos kanimo sa pagpas-an sa iyang karga sa gilay-on nga usa ka kilometro, pas-ana kini sa duha ka kilometro.

⁴² Hatagi ang mangayo, ug pahulama ang manghulam.

Ang Pagtulon-an Bahin sa Paghigugma sa mga Kaaway

⁴³ “Nadungog ninyo ang giingon, ‘Higugmaa ninyo ang inyong mga higala,[‡] ug dumti ninyo ang inyong mga kaaway.’

⁴⁴ Apan ako moingon kaninyo nga higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway, ug i-ampo ninyo bisan pa ang mga naglutos kaninyo.

⁴⁵ Ug kon buhaton ninyo kini, mahimo kamong tinuod nga mga anak sa inyong Amahan sa langit.[§] Kay dili lang ang mga maayo nga tawo ang iyang gipasidlakan sa adlaw kondili apil usab ang mga daotan. Ug dili lang ang mga matarong ang iyang gihatagan sa ulan kondili apil usab ang mga dili matarong.

⁴⁶ Ayaw kamo paghuna-huna nga aduna kamoy madawat nga ganti gikan sa Dios kon mahigugma lang kamo sa mga tawo nga mahigugma usab kaninyo. Kay bisan ang mga maniningil ug buhis nga gila ninyo nga daotan nagbuhat usab niana.

⁴⁷ Ug kon ang inyong mga higala lang ang inyong gitagad, unsa man ang inyong nabuhat nga labaw pa kaysa uban? Bisang ang mga tawo nga wala matuo sa Dios nagbuhat usab niana.

⁴⁸ Busa magmahingpit kamo, sama sa inyong Amahan nga langitnon.

6

Ang Pagtulon-an Bahin sa Paghatag ngadto sa Uban

¹ “Pagbantay kamo kay basin kon ang inyong pagkadiosnon pagpakaaron-ingnon lang atubangan sa mga tawo. Kay kon ingon niini, wala gayod kamoy madawat nga ganti gikan sa inyong Amahan nga atua sa langit.

² “Busa kon mohatag kamo ug hinabang, ayaw ninyo kini ipasigarbo sama sa gibuhat sa uban nga nagpakaaron-ingnon lang diha sa mga sinagoga ug sa mga dalan. Gibuhat nila kana aron dayegon sila sa mga tawo. Apan ang tinuod, nadawat na nila ang ilang ganti.*

³ Kon maghatag kamo, ayaw ninyo pahibaloa bisan ang inyong suod nga higala

⁴ aron mahimong tago ang inyong paghatag. Ug ang inyong Amahan nga nagtan-aw sa inyong gibuhat sa tago mohatag kaninyo ug ganti.

Ang Pagtulon-an bahin sa Pag-ampo

⁵ “Kon mag-ampo kamo, ayaw ninyo sundoga ang gibuhat sa mga tigpakaaron-ingnon. Gusto nilang mag-ampo nga nagtindog diha sa mga

[†] 5:38 Exo. 21:24; Lev. 24:20; Deut. 19:21 [‡] 5:43 Lev. 19:18 [§] 5:45 Tungod kay sama kamo

kaniya nga maayo ang iyang pagtagad sa tanan. * 6:2 ang ilang ganti: nga mao ang pagdayeg sa mga tawo kanila. Tan-awa usab ang bersikulo 5.

sinagoga ug sa mga kilid sa kadalanan aron makita sa mga tawo. Ang tinuod, nadawat na nila ang ilang ganti.

⁶ Apan kon kamo mag-ampo, sulod kamo sa inyong kuwarto ug panirado. Didto sa sulod, pag-ampo kamo sa inyong Amahan nga dili makita.[†] Unya mohatag ug ganti kaninyo ang inyong Amahan nga nakakita sa inyong gibuhay sa tago.

⁷ “Kon mag-ampo kamo, ayaw paggamit sa daghang mga pulong nga walay kapuslanan sama sa gibuhay sa mga tawo nga wala motuo sa Dios. Kay naghuna-huna sila nga tubagon sila sa Dios kon taas ang ilang mga pag-ampo.

⁸ Ayaw ninyo sundoga ang ilang gibuhay, kay nasayod na ang atong Amahan sa atong mga gikinahanglan sa wala pa kita mangayo.

⁹ “Busa pag-ampo kamo ug sama niini:

“ ‘Amahan namo nga anaa sa langit,
hinaut nga pasidunggan ikaw sa mga tawo.[‡]

¹⁰ Hinaut nga maghari ka dinhi kanamo.

Maingon nga ang imong kabubut-on
gituman diha sa langit,

hinaut nga tumanon usab kini dinhi sa kalibotan.

¹¹ Hatagi kami sa among

gikinahanglan nga pagkaon karong adlaw.

¹² Pasayloa kami sa among mga sala,

ingon nga gipasaylo usab namo
ang mga nakasala kanamo.

¹³ Ayaw itugot nga madaog kami sa mga pagsulay,

hinuon luwasa kami gikan kang Satanas.

[Kay imo ang gingharian ug ang gahom,

ug ang himaya sa walay katapusan. Amen.][§]

¹⁴ Kon pasayloon ninyo ang mga tawo nga nakasala kaninyo, pasayloon usab kamo sa inyong Amahan sa langit.

¹⁵ Apan kon dili ninyo sila pasayloon, dili usab kamo pasayloon sa inyong Amahan.

Ang Pagtulon-an bahin sa Pagpuasa

¹⁶ “Kon magpuasa kamo, ayaw ninyo sundoga ang mga tigpakaaron-ingnon.^{*} Magsuroy-suroy sila nga dili manghilam-os ug dili manudlay aron mahibaloan sa uban nga nagpuasa sila. Sa pagkatinuod, nadawat na nila ang ilang ganti.

¹⁷ Apan kon kamo magpuasa, panghilam-os kamo ug panudlay,

¹⁸ aron walay makahibalo nga nagpuasa kamo gawas lang sa inyong Amahan nga dili makita. Unya mohatag ug ganti kaninyo ang inyong Amahan nga nakakita sa inyong gibuhay sa tago.

Ang Pagtulon-an Bahin sa Bahandi

¹⁹ “Ayaw kamo pagtigom ug bahandi alang sa inyong kaugalingon dinhi sa kalibotan, tungod kay ang mga gagmayng mananap ug ang taya mokutkot niini, o mahimong sudlon sa kawatan ang inyong balay aron mangawat.

[†] **6:6** Amahan nga dili makita: o Amahan sa tago. [‡] **6:9** pasidunggan ikaw sa mga tawo: sa literal, pasidunggan ang ngalan mo. [§] **6:13** Sa pipila ka manuskrito, kay imo ang gingharian ug ang gahom ug ang himaya nga walay katapusan. Amen.

^{*} **6:16** tigpakaaron-ingnon: nga nagpakita-kita lang nga nagpuasa sila aron dayegon sila.

²⁰ Hinuon, pagtigom kamo ug mga bahandi didto sa langit, kay didto walay gagmayng mananap ug taya nga mokutkot, ug walay kawatan nga makasulod aron sa pagpangawat.

²¹ Kay kon asa gani ang inyong bahandi atua usab didto ang inyong kasing-kasing.

²² “Ang mata mao ang suga sa lawas. Busa kon hayag ang imong panan-aw, nahayagan ang tibuok mong lawas.

²³ Apan kon ngitngit ang imong panan-aw, nangitngitan usab ang tibuok mong lawas. Busa kon ang suga nga anaa kanimo wala maghatag ug kahayag, labihan gayod kangitngit ang imong kahintang.

²⁴ “Walay tawo nga makaalagad sa duha ka agalon, tungod kay isalikway niya ang usa ug higugmaon ang usa; modapig siya sa usa ug tamayon niya ang usa. Sama usab niana, dili ninyo madungan ang pag-alagad sa Dios ug sa bahandi.

²⁵ “Busa sultihan ko kamo nga dili kamo mabalaka sa inyong kinabuhi, kon unsa ang inyong kaonon o imnon, o unsa ang inyong isul-ob. Kay kon gihatagan kamo sa Dios sa kinabuhi ug lawas, dili mahimo nga dili niya kamo hatagan sa pagkaon ug bisti.

²⁶ Tan-awa ninyo ang mga langgam nga galupad-lupad. Wala sila magtanom, wala mag-ani, ug wala silay gitigom sa bodega, apan sa gihapon gipakaon sila sa inyong Amahan sa langit. Dili ba mas labaw pa kamo kaysa mga langgam?

²⁷ Kinsa ba kaninyo ang makapalugway sa inyong kinabuhi bisag gamay lang pinaagi sa inyong kabalaka?

²⁸ “Ug nganong mabalaka man kamo kon asa kamo mokuha sa inyong bisti? Huna-hunaa ninyo kon giunsa pagtubo sa mga bulak. Wala sila maghago o magbuhat sa ilang bisti.

²⁹ Sa pagkatinuod, bisan ang bisti sa bantogan ug bahandianong hari nga si Solomon dili makatupong sa katahom niining mga bulaka.

³⁰ Kon gipatahom sa Dios ang mga sagbot nga buhi karon, apan sa kaulahian malaya ug sunogon lang, dili ba labi pa gayod niya kamong pabistihan? Kagamay sa inyong pagtuo!

³¹ Busa ayaw kamo kabalaka kon unsa ang inyong kaonon ug imnon, ug kon unsa ang inyong isul-ob.

³² Mao kana ang gikabalak-an sa mga tawo nga wala motuo sa Dios. Apan nasayod ang inyong Amahan sa langit nga gikinahanglan ninyo kining tanan.

³³ Busa unaha ninyo ang pagpasakop sa paghari sa Dios ug ang pagtuman sa iyang kabubut-on, ug ihatag gayod niya ang tanan ninyo nga mga gikinahanglan.

³⁴ Busa ayaw kamo kabalaka kon unsa ang mahitabo bahin sa ugma, kay ang ugma adunay kaugalingon nga suliran. Dili na kinahanglan nga dugangan pa ninyo ang suliran nga naabot sa matag adlaw.

7

Ayaw Ninyo Hukmi ang Uban

¹ “Ayaw ninyo hukmi ang uban aron dili usab kamo hukman.

² Kay hukman kamo sama sa paghukom ninyo sa uban. Ang basihanang nga inyong gamiton sa paghukom sa uban mao usab ang basihanang nga gamiton kaninyo.

³ “Nganong tan-awon man nimo pag-ayo ang gamay nga puling sa imong isigka-tawo, apan wala nimo tagda ang imong puling nga sama kadako sa troso?”

⁴ Unsaon mo pag-ingon kaniya, ‘Igsoon, kuhaon ko ang imong puling,’ kon diha sa imong mata aduna usab puling nga murag troso kadako.

⁵ Tigpakaaron-ingnon! Kuhaa una ang imong puling nga murag troso kadako, aron makakita ka pag-ayo sa imong pagkuha sa gamay nga puling sa imong isigka-tawo.

⁶ “Ayaw ninyo ilabay ang mga sagradong butang ngadto sa mga iro. Kay basin ug balikan nila kamo ug paakon. Ug ayaw ninyo ilabay ang inyong mga perlas ngadto sa mga baboy, kay tamak-tamakan lang nila kini.*

Pangayo, Pagduol, ug Pag-ampo sa Dios

⁷ “Pangayo kamo ug hatagan kamo. Duol kamo ug tabangan gayod kamo. Pag-ampo kamo ug tubagon kamo.

⁸ Tungod kay ang tanang mangayo makadawat. Ang moduol tabangan ug ang mag-ampo tubagon.

⁹ “Kamong mga ginikanan, kon mangayo ug pan ang inyong anak, hatagan ba ninyo ug bato?

¹⁰ Kon mangayo siya ug isda, hatagan ba ninyo ug bitin? Dili gayod!

¹¹ Kon kamong mga tawo nga daotan makahibalong mohatag sa maayo nga mga butang ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong Amahan sa langit! Ihatag gayod niya ang maayo nga mga butang ngadto sa mga mangayo kaniya.

¹² “Buhata sa uban ang buot ninyo nga buhaton nila diha kaninyo. Mao kini ang husto nga pagtuman sa Kasugoan ug sa mga gisulat sa mga propeta.

Ang Masigpit nga Pultahan

¹³ “Sulod kamo sa masigpit nga ganghaan. Kay luag ang ganghaan ug lapad ang dalan padulong sa impiyerno, ug daghan ang nag-agi niana nga dalan.

¹⁴ Apan masigpit ang ganghaan ug lisod ang dalan padulong sa kinabuhi nga walay kataposan, ug gamay lang ang nagsubay niana nga dalan.

Ang Kahoy Maila Pinaagi sa Iyang Bunga

¹⁵ “Pagbantay kamo sa mga mini nga propeta. Moduol sila kaninyo sama sa anad nga karnero, apan ang tinuod sama sila sa mabangis nga mga mananap.

¹⁶ Maila ninyo sila pinaagi sa ilang binuhatan. Sama sa tunokon nga mga tanom, dili kini mamunga ug igos o ubas.

¹⁷ Ang kahoy nga maayo mamunga ug maayo. Apan ang kahoy nga daot mamunga ug daot.

¹⁸ Ang maayo nga kahoy dili makapamunga ug daot, ug ang daot nga kahoy dili makapamunga ug maayo.

¹⁹ Ang tanang kahoy nga dili mamunga ug maayo putlon ug unya sunogon.

²⁰ Sama nga maila ang kahoy sa iyang bunga, maila usab ninyo ang mga tawo pinaagi sa ilang mga binuhatan.

Ang Tinuod nga mga Tinun-an

²¹ “Dili ang tanan nga nagtawag kanako ug ‘Ginoo, Ginoo’ maapil sa gingharian sa Langit. Ang nagtuman sa kabubut-on sa akong Amahan sa langit mao ang maapil sa iyang paghari.

* **7:6** Tingali ang buot ipasabot ni Jesus niini nga bersikulo, ayaw ninyo itudlo ang pulong sa Dios ngadto sa mga tawo nga dili gusto maminaw.

²² Sa Adlaw sa Paghukom daghan unya ang moingon kanako, ‘Ginoo, dili ba gisugilon namo ang imong pulong pinaagi sa imong ngalan, ug pinaagi usab sa imong ngalan giabog ang mga daotang espiritu, ug gibuhat ang daghang mga milagro?’

²³ Apan moingon ako kanila, ‘Wala ako makaila kaninyo. Palayo kamo kanako, kamo nga nagbuhat ug daotan!’

Sambingay sa Duha ka Tawo nga Nagpatukod ug Balay

²⁴ “Busa si bisan kinsa nga nagpaminaw ug nagtuman sa akong mga pagtulon-an, sama siya sa tawong maalamon nga nagpatukod sa iyang balay diha sa pundasyon nga bato.

²⁵ Bisag moulan ug kusog ug mobaha, ug kuso-kusohon sa kusog nga hangin ang iyang balay, dili kini maguba tungod kay gipatukod kini diha sa malig-on nga pundasyon.

²⁶ Apan ang tawo nga nagpaminaw sa akong mga pagtulon-an, ug wala nagtuman niini, sama siya sa tawo nga buang-buang nga nagpatukod sa iyang balay diha sa balas.

²⁷ Ug kon moulan ug kusog ug mobaha, ug kuso-kusohon sa kusog nga hangin ang iyang balay, matumba kini, ug mabungkag.”

²⁸ Sa pagkahuman ni Jesus ug sulti niini, natingala gayod ang mga tawo sa iyang pagtudlo

²⁹ tungod kay nagtudlo siya nga adunay awtoridad, ug dili sama sa ilang mga magtutudlo sa Kasugoan.

8

Giayo ni Jesus Ang Tawo nga Adunay Sangla

¹ Pagkahuman ni Jesus ug pagpanudlo didto sa bukid, milugsong siya ug daghan ang mga tawo nga misunod kaniya.

² Unya, adunay usa ka tawo nga adunay ngilngig nga sakit sa panit* nga miduol kaniya ug miluhod. Miingon siya, “Ginoo, kon buot nimo, mahimo mo akong ayohon sa akong sakit sa panit aron maisip ako nga hinlo.”

³ Unya gihikap siya ni Jesus ug giingnan siya, “Oo, buot nako. Mahinlo ka!” Ug diha-diha naayo siya sa iyang sakit sa panit.

⁴ Ug miingon si Jesus kaniya, “Ayaw gayod pagsulti kang bisan kinsa bahin niini, diretso hinuon sa pari ug pagpatan-aw kaniya.† Unya paghalad sa halad nga gisugo ni Moises sa pagpamatuod ngadto sa mga tawo nga naayo ka na.”

Ang Pagtuo sa Kapitan sa mga Sundalo

⁵ Unya, sa pagsulod ni Jesus sa lungsod sa Capernaum, gisugat siya sa usa ka kapitan sa mga sundalong Romanhon. Nagpakiluoy kini nga nag-ingon,

⁶ “Ginoo, ang akong sulugoon nagsakit didto sa balay. Dili na siya makalihok ug labihan gayod ang iyang pag-antos.”

⁷ Miingon si Jesus kaniya, “Sige, adtoon ko siya ug ayohon.”

⁸ Apan mitubag ang kapitan, “Ginoo, dili ako takos nga magpasulod kanimo sa akong balay. Isulti lang ug mamaayo ang akong sulugoon.

⁹ Nasayod ako niini tungod kay ako ubos nagsa sa pagmando sa mga opisyal, ug adunay mga sundalo usab nga ubos sa akong pagmando. Busa kon

* **8:2 ngilngig nga sakit sa panit:** ang Hebreo nga pulong niini nagkahulogan sa nagkalain-lain matang sa sakit sa panit nga ginaisip nga hugaw, sumala sa Lev. 13. † **8:4 pagpatan-aw kaniya:** aron makita sa pari nga naayo na ang sangla ug ipadayag nga hinlo na siya ug makaapil na sa mga seremonya sa Judio.

momando ako sa usa, 'Lakaw,' molakaw siya, ug kon momando ako sa usa, 'Anhi dinhi,' moanhi siya. Ug kon unsa ang akong isugo sa akong ulipon, himuon niya."

¹⁰ Pagkadungog niini ni Jesus natingala gayod siya. Ug miingon siya sa mga tawo nga misunod kaniya, "Wala pa gayod akoy nakitang tawo sa Israel nga adunay pagtuo nga sama niini.

¹¹ Busa timan-i ninyo kini! Daghang mga dili Judio gikan sa bisan asa nga bahin sa kalibotan ang molingkod uban kang Abraham, Isaac, ug Jacob sa kombira sa gingharian sa Langit.

¹² Apan daghang mga Israelinhon nga mao unta ang maapil sa gingharian sa Dios ang ilabay sa gawas, didto sa kangitngitan diin manghilak sila ug magkagot ang ilang mga ngipon."

¹³ Miingon si Jesus sa kapitan, "Pauli, mahitabo ang imong gituohan." Ug niadto gayod nga takna naayo ang sulugoon sa kapitan.

Daghan ang Gipang-ayo ni Jesus

¹⁴ Miadto si Jesus sa balay ni Pedro. Pag-abot niya didto, nakita niya ang uganganng babaye ni Pedro nga naghigda kay gihilantan.

¹⁵ Gihikap ni Jesus ang iyang kamot, ug diha-diha naayo siya. Mibangon dayon siya ug gisilbihan niyang pagkaon si Jesus.

¹⁶ Sa kilom-kilom na, daghang mga tawo nga gigamhan sa mga daotang espiritu ang gidala ngadto kang Jesus. Sa usa lang niya ka pagsulti mibiya ang mga daotang espiritu, ug giayo niya ang tanang masakiton.

¹⁷ Gibuhat niya kini aron matuman ang giingon ni Propeta Isaias:

"Siya gayod ang nagkuha sa atong mga sakit,
ug nag-ayo sa atong mga balatian."[‡]

Ang Pagsunod kang Jesus

¹⁸ Sa dihang nakita ni Jesus nga daghan ang mga tawo nga nagtapok libot kaniya, miingon siya sa iyang mga tinun-an, "Manabok kita sa linaw."

¹⁹ Unya, adunay magtutudlo sa Kasugoan nga miduol kaniya ug miingon, "Magtutudlo, mouban ako kanimo bisan asa ka moadto."

²⁰ Miingon si Jesus kaniya, "Ang mga milo adunay mga lungag nga kapuy-an ug ang mga langgam adunay mga salag, apan ang Anak sa Tawo[§] walay kaugalingong balay nga iyang kapahulayan."

²¹ Adunay usa pa ka tinun-an ni Jesus nga miingon, "Ginoo, mopauli una ako aron sa paglubong sa akong amahan."^{*}

²² Mitubag si Jesus kaniya, "Uban kanako ug pasagdi ang mga patay[†] sa paglubong sa ilang mga minatay."

Gipahunong ni Jesus ang Kusog nga Bagyo

²³ Unya misakay si Jesus sa sakayan, ug mikuyog kaniya ang iyang mga tinun-an.

²⁴ Samtang nagsakay sila, kalit nga mikusog ang hangin, ug daw matabonan na sa dagkong mga balod ang ilang sakayan. Apan natulog lang si Jesus.

²⁵ Busa giadto siya sa iyang mga tinun-an ug gipukaw. Miingon sila, "Ginoo, luwasa kami! Malunod na kita!"

[‡] 8:17 Isa. 53:4 [§] 8:20 *Anak sa Tawo*: titulo nga kasagarang ginagamit ni Jesus alang sa iyang kaugalingon. ^{*} 8:21 *mopauli una ako aron sa paglubong sa akong amahan*: tingali ang buot ipasabot, "Mopauli una ako, ug kon patay na ang akong amahan ug gilubong na, mosunod ako kanimo". [†] 8:22 *mga patay*: tingali ang buot ipasabot, mga patay sa panan-aw sa Dios.

²⁶ Miingon si Jesus kanila, “Nganong nahadlok man kamo? Kulang ang inyong pagtuo.” Unya mibangon siya ug gimandoan niya ang hangin ug ang mga balod nga mohunong. Ug diha-diha milinaw.

²⁷ Natingala gayod ang iyang mga tinun-an ug miingon sila, “Unsa ba kining tawhana nga bisan ang hangin ug ang mga balod motuman man kaniya?”

Giayo ang Duha ka Tawong Adunay Daotang Espiritu

²⁸ Sa pag-abot nila sa tabok sa lanaw, sa dapit sa mga Gadarenhon,[‡] gisugat si Jesus sa duha ka tawo nga migawas gikan sa mga langub nga lubnganan. Kining duha ka tawo gigamhan sa mga daotang espiritu. Bangis sila kaayo, busa nahadlok ang mga tawo nga moagi didto.

²⁹ Sa pagkakita nila kang Jesus misinggit sila, “Ikaw nga Anak sa Dios, unsay imong labot kanamo? Mianhi ka ba dinhi aron silotan kami bisag dili pa panahon?”

³⁰ Didto sa unahan adunay daghang baboy nga nangungad.

³¹ Nagpakiluoy ang mga daotang espiritu nga nag-ingon, “Kon abugon mo man gayod kami, tugoti na lang kami nga mosulod didto sa mga baboy.”

³² Miingon si Jesus kanila, “Sige, lakaw!” Busa nanggawas sila gikan sa duha ka tawo ug misulod sa mga baboy. Unya nagdinaganay ang mga baboy pangubos sa pangpang sa linaw ug nangalumos.

³³ Nanagan ang mga nag-atiman sa mga baboy paingon sa lungsod ug nanugilon kon unsa ang nahitabo sa mga baboy ug sa duha ka tawo nga gigamhan sa mga daotang espiritu.

³⁴ Busa ang tanang mga tawo sa lungsod nangadto kang Jesus ug nagpakiluoy nga mobiya siya sa ilang dapit.

9

Giayo ni Jesus ang Paralitiko

¹ Misakay si Jesus ug ang iyang mga kauban sa sakayan ug mitabok sa linaw. Unya mipauli dayon si Jesus sa iyang lungsod.

² Sa pag-abot niya didto, adunay mga tawo nga midala ngadto kaniya ug usa ka tawong paralitiko nga naghigda sa iyang higdaanan. Sa dihang nakita ni Jesus ang ilang pagtuo, miingon siya sa paralitiko, “Ayaw ug kabalaka, kay ang imong mga sala gipasaylo na!”

³ Unya, aduna didtoy mga magtutudlo sa Kasugoan nga nakadungog, ug miingon sila sa ilang kaugalingon, “Pagpasipala sa Dios ang gisulti niining tawhana.”

⁴ Nasayod si Jesus sa ilang gihuna-huna, busa miingon siya kanila, “Nganong naghuna-huna man kamog daotan?”

⁵ Unsa may mas sayon, ang pag-ingon, ‘Gipasaylo na ang imong mga sala,’ o ang pag-ingon, ‘Tindog ug lakaw?’

⁶ Karon, pamatud-an ko kaninyo nga ang Anak sa Tawo adunay gahom dinhi sa yuta sa pagpasaylo sa mga sala.”

Unya miingon siya sa paralitiko, “Tindog, dad-a ang imong gihigdaan ug pauli!”

⁷ Mitindog dayon ang paralitiko ug mipauli.

⁸ Sa pagkakita niadtto sa mga tawo nangahadlok sila, ug gidayeg nila ang Dios nga naghatag sa mga tawo ug gahom nga sama niadtto.

Gitawag ni Jesus si Mateo

[‡] **8:28** *Gadarenhon*: sa uban nga mga kopya sa Griego, *Gerasenhon* o *Gergesenhon*.

⁹ Unya mibiya si Jesus niadtong dapita, ug samtang naglakaw siya, nakita niya ang maniningil ug buhis nga si Mateo nga naglingkod sa iyang pwesto. Miingon si Jesus kaniya, “Dali, uban kanako.” Mitindog dayon si Mateo ug miuban kang Jesus.

¹⁰ Unya, samtang nagkaon si Jesus ug ang iyang mga tinun-an didto sa balay ni Mateo, daghang mga maniningil ug buhis ug uban pa nga giila nga mga makasasala ang miabot ug nakig-uban sa pagpangaon.

¹¹ Nakita kini sa mga Pariseo. Busa gipangutana nila ang iyang mga tinun-an, “Nganong nakig-uban man sa pagpangaon ang inyong magtutudlo sa mga maniningil ug buhis ug sa uban pang mga makasasala?”

¹² Pagkadungog ni Jesus niini, mitubag siya, “Ang tawo nga maayog panglawas wala magkinahanglan ug doktor, ang masakiton lang.

¹³ Susiha ninyo kon unsa ang kahulogan niining giingon sa Kasulatan, ‘Wala ako magtinguha sa inyong mga halad. Ang gusto ko nga magmaluloy-on kamo sa inyong isigka-tawo.’* Wala ako moanhi aron sa pagtawag niadtong nagtuo nga sila matarong, kondili sa mga makasasala.”

Ang Pangutana bahin sa Pagpuasa

¹⁴ Adunay mga tinun-an ni Juan nga tigbautismo nga miadto kang Jesus ug nangutana, “Kami ug ang mga Pariseo kanunay nga nagpuasa. Apan nganong dili man gapuasa ang imong mga tinun-an?”

¹⁵ Mitubag si Jesus, “Magsubo ba ang mga bisita samtang kauban pa nila ang pamanhonon? Dili gayod! Apan moabot ang panahon nga kuhaon ang pamanhonon gikan kanila, ug nianang panahona magpuasa sila.

¹⁶ “Walay magtapak ug bag-ong panapton sa daan nga bisti, kay mokulo ang bag-o nga panapton ug mosamot pa kadako ang gisi.

¹⁷ Wala usay magsulod ug bag-o nga bino sa daan nga sudlanan nga panit, kay mabusdag ang sudlanan ug mausik ang bino, ug ang sudlanan dili na mapuslan. Hinuon, adto nila isulod ang bag-ong bino sa bag-ong sudlanan nga panit aron kining duha dili maunsa.”†

Gibuhi ni Jesus ang Bata ug Giayo ang Babaye

¹⁸ Samtang nagsulti pa si Jesus, miabot ang usa ka pangulo sa sinagoga sa mga Judio. Miluhod siya kang Jesus ug nagpakiluoy nga nag-ingon, “Ang akong anak nga babaye bag-o lang gayod namatay, apan kon adtoon mo siya ug ipandong mo ang imong kamot kaniya, nagtuo ako nga mabuhi siya pag-usab.”

¹⁹ Busa mitindog si Jesus ug miuban kaniya. Mikuyog usab ang mga tinun-an ni Jesus.

²⁰ Samtang naglakaw sila, adunay usa ka babaye didto nga nagdugo-dugo sulod na sa dose ka tuig. Miduol siya sa luyo ni Jesus ug mihikap sa sidsid sa iyang bisti.

²¹ Kay naghuna-huna siya, “Kon makahikap lang ako sa bisti ni Jesus mamaayo gayod ako.”

²² Milingi dayon si Jesus ug pagkakita niya sa babaye miingon siya, “Anak, paglipay! Ang imong pagtuo maoy nakapaayo‡ kanimo.” Diha-diha naayo siya.

²³ Mipadayon si Jesus ngadto sa balay sa pangulo. Sa pagsulod niya, nakita niya ang mga musikero alang sa lubong ug ang mga tawo nga nagkaguliyang.

* **9:13** Ose. 6:6 † **9:17** Gisulti kini ni Jesus aron itudlo nga dili pwede isagol ang iyang mga pagtulon-an sa daang mga pagtulon-an sa mga Judio. ‡ **9:22** nakapaayo: o nagluwas.

²⁴ Busa miingon siya sa mga tawo, “Gawas una kamo! Dili patay ang bata kondili natulog lang.” Gikataw-an nila si Jesus.

²⁵ Sa dihang nakagawas na ang mga tawo, misulod dayon si Jesus sa kuwarto sa bata. Gikuptan niya ang kamot sa bata ug mibangon kini.

²⁶ Ug ang balita mahitungod niini mikaylap sa tanang lungsod niadtong dapita.

Giayo ni Jesus ang Duha ka Buta

²⁷ Sa pagbiya ni Jesus niadtong dapita, adunay duha ka buta nga nagsinggit nga misunod kaniya, “Kaliwat ni David,[§] kaloy-i kami!”

²⁸ Sa pag-abot ni Jesus sa balay nga iyang gisak-an, miduol kaniya kadtong duha ka buta. Gipangutana niya sila, “Nagtuo ba kamo nga mahimo ko kamong ayohon?”

Mitubag sila, “Oo Ginoo, nagtuo kami.”

²⁹ Gihikap dayon ni Jesus ang ilang mga mata ug miingon, “Sumala sa inyong pagtuo mahitabo kana diha kaninyo.”

³⁰ Diha-diha naayo ang ilang mga mata ug nakakita na sila. Gipahimangnon sila ni Jesus nga dili gayod mosugilon kang bisan kinsa.

³¹ Apan milakaw sila ug gipanugilon nila sa tibuok nga dapit kon unsa ang gibuhat ni Jesus kanila.

Giayo ni Jesus ang Amang

³² Sa dihang mopauli na sila, adunay gidala ngadto kang Jesus nga usa ka tawo nga naamang tungod kay gigamhan siya sa daotang espiritu.

³³ Human hinginli ni Jesus ang daotang espiritu, nakasulti dayon ang amang. Nahibulong gayod ang mga tawo. Miingon sila, “Sukad masukad wala pa kitay nakita nga ingon niini sa tibuok Israel.”

³⁴ Apan miingon ang mga Pariseo, “Ang pangulo sa mga demonyo mao ang naghatag kaniya ug gahom aron mahinginlan ang mga demonyo.”

Gamay ra Ang Mag-aani

³⁵ Milibot si Jesus sa mga lungsod ug sa mga baryo, ug nagtudlo siya diha sa mga sinagoga sa mga Judio. Giwali niya ang Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios, ug gipang-ayo niya ang mga tawo nga adunay nagkalain-lain magbalatian.

³⁶ Pagkakita niya sa daghang mga tawo, naluoy gayod siya kanila tungod kay daghan silag mga suliran apan wala silay kadangpan. Sama sila sa mga karnero nga walay magbalantay.

³⁷ Busa miingon siya sa iyang mga tinun-an, “Daghan ang alanihon,* apan gamay ra ang mag-aani.

³⁸ Busa pag-ampo kamo sa Ginoo nga magpadala siyag mga mag-aani sa iyang alanihon.”

10

Gipadala ni Jesus ang Dose ka mga Tinun-an

¹ Gitawag ni Jesus ang iyang dose ka mga tinun-an ug gihatagan niya sila ug gahom sa paghingilin sa mga daotang espiritu. Gihatagan usab niya sila ug gahom sa pag-ayo sa bisan unsang matang sa sakit.

[§] 9:27 *Kaliwat ni David:* mao kini ang tawag sa mga Judio sa Mesiyas o Cristo tungod nagtuo sila nga gikan siya sa kaliwatan ni David. Mao usab kini ang gigamit sa uban nga bahin sa Biblia diin gigamit kini nga pulong. * 9:37 *Daghan ang alanihon:* ang buot ipasabot, daghan ang mga tawo nga andam sa pagdawat sa Maayong Balita.

² Mao kini ang ngalan sa maong dose ka apostoles:

si Simon (nga gitawag ug Pedro), si Andres nga iyang igsoon,
si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo,

³ si Felipe, si Bartolome,
si Tomas ug ang maniningil ug buhis nga si Mateo,
si Santiago nga anak ni Alfeo, si Tadeo,

⁴ si Simon (nga kaniadto rebelde sa gobyerno sa Roma),
ug si Judas Iscariote nga mao ang nagluib kang Jesus.

⁵ Sa wala pa palakwa ni Jesus ang dose ka mga tinun-an gimandoan niya sila, "Ayaw kamo pag-adto sa mga dapit sa mga dili Judio o sa mga lungsod sa Samaria,

⁶ adto hinuon kamo sa mga kaliwat ni Israel. Sama sila sa mga karnero nga nangawala.

⁷ Ibalita ninyo kanila nga hapit na ang gingharian sa Langit.

⁸ Ayoha ninyo ang mga masakiton, banhawa ninyo ang mga patay, ayoha ninyo ang mga adunay ngilngig nga sakit sa panit* aron maisip silang hinlo, ug hinginli ninyo ang daotang mga espiritu. Nakadawat kamo gikan sa Dios nga walay bayad, busa panghatag usab kamo nga walay bayad.

⁹ "Ayaw kamo pagbalon ug kuwarta sa inyong sudlanan,

¹⁰ bag, ilisan, sandalyas, o baston, kay ang nangalagad angay gayod nga hatagan sa iyang mga kinahanglanon.

¹¹ "Kon mosulod kamo sa usa ka lungsod o sa usa ka baryo, pangita kamo ug tawo nga andam modawat kaninyo. Puyo kamo didto hangtod nga mobiya kamo niana nga dapit.

¹² Sa pagsulod ninyo sa balay panalangini ninyo ang nagpuyo didto.

¹³ Kon kana nga panimalay modawat kaninyo, ibilin ang inyong panalangin kanila; apan kon dili, bakwia ang inyong panalangin kanila.

¹⁴ Kon adunay mga panimalay o lungsod nga dili gayod modawat kaninyo o dili gayod maminaw kaninyo, biyai ninyo sila. Sa pagbiya ninyo, itaktak ang abog sa inyong sandalyas.

¹⁵ Sa pagkatinuod, ang silot nga ilang madawat sa adlaw sa paghukom labaw pa kabug-at kaysa silot nga nadawat sa mga taga-Sodoma ug mga taga-Gomora.

Ang Umaabot nga mga Paglutos

¹⁶ "Timan-i ninyo kini! Sama kamo sa mga karnero nga akong gipaadto sa mabangis nga mga mananap. Busa pagmaigmat kamo sama sa mga bitin, ug pagmalumo kamo sama sa mga salampati.

¹⁷ Pagbantay kamo, kay dakpon nila kamo ug dad-on ngadto sa mga hukmanan ug latigohon kamo didto sa sulod sa ilang mga sinagoga.

¹⁸ Isumbong kamo sa mga gobernador ug mga hari tungod sa inyong pagsunod kanako, ug didto makasangyaw kamo sa Maayong Balita kanila ug sa uban pang dili Judio.

¹⁹ Kon sukit-sukiton na kamo, ayaw kamo kabalaka kon unsa ang inyong itubag, ug kon unsaon ninyo pagtubag. Kay sa higayon nga mahitabo kini, tudloan kamo sa Dios kon unsay inyong isulti.

²⁰ Busa ang inyong itubag dili inyo kondili iya sa Espiritu nga gikan sa inyong Amahan. Siya ang mosulti pinaagi kaninyo.

* **10:8** ngilngig nga sakit sa panit: Mat. 8:2

²¹ “Adunay mga tawo nga mounay pagtugyan sa ilang igsoon aron patyon. Adunay mga amahan nga mopapatay sa ilang mga anak. Ug adunay mga anak nga makigbatok sa ilang mga ginikanan, ug mopapatay kanila.

²² Dumtan kamo sa tanan tungod kay kamo akong mga tinun-an. Apan ang magpadayon sa pagsunod kanako hangtod sa kataposan mao ang maluwas.

²³ Kon lutoson kamo diha sa usa ka lungsod, pahilayo kamo ug adto sa laing lungsod. Kay sa pagkatinuod, sa dili pa ninyo malibot ang tanang mga lungsod sa Israel, ang Anak sa Tawo mobalik na.

²⁴ “Walay estudyante nga labaw sa iyang maestro, ug walay ulipon nga labaw sa iyang agalon.

²⁵ Busa igo na sa estudyante nga mahimong sama sa iyang maestro, ug sa ulipon nga mahimong sama sa iyang agalon. Kon ako nga nangulo kaninyo gitawag nga Satanas,[†] unsa pa kaha kadaotan ang ilang itawag kaninyo nga akong mga tinun-an.

Ang Angay nga Kahadlok

²⁶ “Busa ayaw kamo kahadlok sa mga tawo. Kay walay tinagoan nga dili mabutyag sa kaulahian.

²⁷ Ang mga butang nga kaninyo ko lang gisulti, isulti ninyo sa tanan. Ug ang akong gihunghong kaninyo, isangyaw ninyo sa katawhan.

²⁸ Ayaw kamo kahadlok sa mga tawo nga makapatay sa inyong lawas apan dili makapatay sa inyong kalag. Ang Dios mao ang angay ninyong kahadlok, tungod kay siya ang makahimo sa paglaglag sa inyong lawas ug kalag didto sa impiyerno.

²⁹ Dili ba barato ra ang mga gagmayng langgam? Apan walay usa kanila nga mahulog sa yuta nga dili pagbuot sa inyong Amahan.

³⁰ Ug bahin kaninyo, bisan ang inyong mga buhok inihap na niya ang tanan.

³¹ Busa ayaw kamo kahadlok, kay mas bililhon pa kamo kaysa mga langgam.

Ang Pag-ila kang Cristo

³² “Si bisan kinsa nga moila kanako ingon nga iyang Ginoo atubangan sa katawhan, ilhon ko usab atubangan sa akong Amahan sa langit.

³³ Apan si bisan kinsa nga molimod kanako atubangan sa katawhan, ilimod ko usab atubangan sa akong Amahan sa langit.

Ang Panag-away Diha sa Panimalay Tungod kang Cristo

³⁴ “Ayaw kamo paghuna-huna nga mianhi ako sa kalibotan aron mahimong maayo ang relasyon sa usag usa. Mianhi ako aron magkagubot sila.[‡]

³⁵ “Mianhi ako aron makigbatok
ang mga anak nga lalaki sa ilang mga amahan,
ang mga anak nga babaye sa ilang mga inahan,
ug ang mga umagad nga babaye sa ilang mga ugangan nga babaye.

³⁶ Ang mahimong kaaway sa mga tawo

mao mismo ang sakop sa ilang kaugalingon nga panimalay.[§]

³⁷ “Apan ang nahigugma sa iyang amahan o sa iyang inahan labaw pa kay kanako dili angay kanako. Ug ang nahigugma sa iyang mga anak labaw pa kay kanako dili angay kanako.

[†] 10:25 Satanas: sa Griego, Beelzebul. [‡] 10:34 magkagubot sila: sa literal, aron magdala ug espada.

[§] 10:36 Mik. 7:6

³⁸ Si bisan kinsa nga dili mosunod kanako kay mahadlok mamatay tungod kanako* dili angay nga mahimo nakong sumusunod.

³⁹ Ang magtinguha sa pagtipig sa iyang kinabuhi mawad-an hinuon niini. Apan ang maghalad sa iyang kinabuhi tungod sa iyang pagsunod kanako makadawat sa kinabuhi nga walay kataposan.

Ang mga Ganti

⁴⁰ “Ang modawat kaninyo nagdawat usab kanako. Ug ang nagdawat kanako nagdawat usab sa nagpadala kanako.

⁴¹ Ang nagdawat sa propeta sa Dios tungod sa pagkapropeta niini makadawat gikan sa Dios ug ganti sama sa madawat sa propeta. Ug ang modawat sa tawong matarong tungod sa pagkamatarong niini makadawat gikan sa Dios ug ganti sama sa madawat sa tawong matarong.

⁴² Ug si bisan kinsa nga mohatag bisag usa lang ka basong tubig ngadto sa labing ubos nako nga tinun-an, kana nga tawo makadawat gayod sa iyang ganti.”

11

Si Jesus ug si Juan nga Tigbautismo (Luc. 7:18-35)

¹ Human matudloi ni Jesus ang iyang dose ka mga tinun-an, miadto siya sa kasikbit nga mga lungsod aron magtudlo ug magsangyaw didto.

² Sa didto pa si Juan nga Tigbautismo sa sulod sa prisohan, nabalitaan niya ang mahitungod sa mga gipangbuhat sa Mesiyas. Busa gipaadto niya ang iyang mga tinun-an

³ aron mangutana, “Sultihi kami, ikaw na ba ang among gipaabot o maghulat pa kami ug lain?”

⁴ Gitubag sila ni Jesus, “Balik kamo kang Juan ug sultihi ninyo siya sa inyong nakita ug nadungog.

⁵ Sultihi ninyo siya nga ang mga buta nakakita na, ang mga bakol nakalakaw na, ang adunay mga ngilngig nga sakit sa panit* nangaayo ug giisip na nga hinlo, ang mga bungol nakadungog na, ang mga patay nangabanhaw, ug ang Maayong Balita giwali ngadto sa mga kabos.

⁶ Bulahan ang mga tawo nga wala magduha-duha kanako.”

⁷ Sa nakabiya na ang mga sinugo ni Juan, nangutana si Jesus sa mga tawo, “Sa pag-adto ninyo didto sa kamingawan, unsa man ang inyong gidahom nga makita? Miadto ba kamo didto aron makita ninyo ang tawo nga nagpauyon-uyon lang sama sa kugon nga monunot sa huyop sa hangin?

⁸ O miadto kamo didto aron makita ang usa ka tawo nga nagsul-ob ug mahalon nga bisti? Ang mga tawong nagsul-ob ug mahalon nga bisti atua lang sa mga palasyo.

⁹ Apan unsa man gayoy inyong giadto didto? Dili ba aron makita ninyo ang propeta? Oo, di ba? Ug sultihan ko kamo nga labaw pa gayod siya sa usa ka propeta.

¹⁰ Tungod kay siya mao ang gihisgotan diha sa Kasulatan:

“‘Ipadala ko ang akong tigbalita

una kanimo sa pag-andam sa imong agianan.”†

¹¹ Sa pagkatinuod, wala pa gayoy natawo sa kalibotan nga labaw pa kang Juan nga Tigbautismo. Apan ang labing ubos sa mga nagpasakop sa gingharian sa Langit mas labaw pa kang Juan.

* **10:38** mahadlok mamatay tungod kanako: sa literal, dili siya mopas-an sa iyang krus.

* **11:5** sakit

sa panit: Mat. 8:2 † **11:10** Mal. 3:1

¹² Sukad sa pagwali ni Juan nga Tigbautismo hangtod karon, namugos ang mga tawo nga mahisakop sa gingharian sa Langit.

¹³ Kay sa wala pa moabot si Juan, ang tanang mga propeta ug ang Kasugoan nagtudlo na mahitungod sa paghari sa Dios.

¹⁴ Ug kon tuohan ninyo ang ilang mga mensahe, si Juan mao si Elias nga gipanagna nga moabot.

¹⁵ Angay maminaw ang adunay igdulongog.

¹⁶ “Karon, unsay ikatandi ko sa mga tawo niining panahona? Sama sila sa mga bata nga nanglingkod sa plasa. Ang usa ka grupo miingon sa usa:

¹⁷ “ ‘Gitugtogan namo kamog sonata alang sa kasal,
apan wala kamo mosayaw.

Gikantahan namo kamog awit alang sa patay,
apan wala usab kamo mohilak.’

¹⁸ Kay sa pag-abot ni Juan, nakita nila nga nagpuasa siya ug wala moinom ug bino, busa nag-ingon sila nga aduna siyay daotang espiritu.

¹⁹ Ug sa dihang miabot ang Anak sa Tawo, nakit-an nila siya nga nagkaon ug nag-inom, ug miingon na usab sila, ‘Hakog[‡] ug palahubog kanang tawhana, higala sa mga maniningil ug buhis ug sa uban pang mga makasasala.’ Bisan pa niana, ang kaalam nga among gipanudlo napamatud-an nga tinuod sa kinabuhi sa mga tawo nga midawat niini.”[§]

Ang mga Lungsod nga Wala Maghinulsol (Luc. 10:13-15)

²⁰ Human niadto, misulti si Jesus batok sa mga lungsod diin didto siya naghimo ug daghang mga milagro, tungod kay ang mga tawo niadto nga mga lungsod wala maghinulsol sa ilang mga sala.

²¹ Miingon siya, “Alaot kamong mga taga-Corazin ug kamong mga taga-Betsaida! Kay kon ang mga milagro nga akong gihimo diha kaninyo gihimo ko sa Tiro ug sa Sidon, dugay na unta silang nagbistig sako ug nagbutang ug abo sa ilang mga ulo sa pagpaila nga naghinulsol sila sa ilang mga sala.

²² Busa timan-i ninyo nga sa adlaw sa paghukom, mas labaw pa sa silot sa mga taga-Tiro ug taga-Sidon ang inyong madawat.

²³ Ug kamong mga taga-Capernaum naghuna-huna nga dayegon kamo sa tanan. Apan sa Hades hinuon kamo itambog! Kay kon ang mga milagro nga akong gihimo diha kaninyo gihimo ko pa sa Sodoma, nagpabilin pa unta ang Sodoma hangtod karon!

²⁴ Busa timan-i ninyo nga sa adlaw unya nga ang Dios maghukom, ang silot nga inyong dawaton labaw pa sa silot sa taga-Sodoma.”

Adunay Kapahulayan Diha kang Jesus (Luc. 10:21-22)

²⁵ Niadtong tungura miampo si Jesus, “Amahan, Ginoo sa langit ug sa yuta, gidayeg ka nako tungod kay ang kamatuoran nga gililong mo sa mga tawo nga giilang maalamon ug adunay taas nga kahibalo, gipasabot mo sa mga tawo nga gamay lang ug kaalam sama sa mga bata.

²⁶ Oo amahan, tungod mao kana ang imong kabubut-on.”

²⁷ Unya, miingon si Jesus sa mga tawo, “Gitugyan na kanako sa akong Amahan ang tanang mga butang. Ang Amahan lang ang nakaila sa Anak. Ug ang nakaila sa Amahan ako lang nga iyang Anak ug ang mga tawo nga buot ko nga makaila kaniya.

²⁸ “Duol kamo kanako, kamong tanan nga gikapoyan ug gibug-atan, ug papahulayon ko kamo.

²⁹ Sunda ninyo ang akong mga sugo ug magpatudlo kanako kay malumo ako ug mapainubsanon. Makapahulay kamo,

³⁰ kay ang akong pagtulon-an sayon sundon, ug ang akong sugo sayon buhaton.”

12

Ang Pangutana bahin sa Adlaw nga Igpapahulay

(Mar. 2:23-28; Luc. 6:1-5)

¹ Usa niadto ka panahon sa Adlaw nga Igpapahulay, nakaagi sila si Jesus sa kaumahan sa trigo. Gigutom kaayo ang iyang mga tinun-an, busa nangutlo* sila ug mga uhay sa trigo ug gikaon nila kini.

² Pagkakita niadto sa mga Pariseo miingon sila kang Jesus, “Tan-awa ang gihimo sa imong mga tinun-an! Adlaw nga Igpapahulay karon ug supak sa Kasugoan ang ilang gihimo.”

³ Gitubag sila ni Jesus, “Wala ba ninyo mabasa sa Kasulatan ang gihimo ni David sa dihang siya ug ang iyang mga kauban gipanggutom?”

⁴ Misulod siya sa balay sa Dios ug gisupak niya ug sa iyang mga kauban ang Kasugoan pinaagi sa pagkaon sa pan nga gihalad ngadto sa Dios kay mga pari lang ang mahimong mokaon niadto.

⁵ Ug wala ba usab ninyo mabasa sa Kasugoan nga ang mga pari nagtrabaho sa templo bisan sa Adlaw nga Igpapahulay? Supak kini sa balaod sa Adlaw nga Igpapahulay apan wala sila makasala.

⁶ Ang tinuod ania dinhi ang mas mahinungdanon pa kaysa templo.

⁷⁻⁸ Kay ang Anak sa Tawo ang Ginoo sa Adlaw nga Igpapahulay. Kon nasabtan ninyo kining giingon sa Kasulatan, ‘Wala ko kahimut-i ang inyong mga halad, kondili gusto ko nga magmaluloy-on kamo sa inyong isigka-tawo,’† wala unta ninyo pakasad-a ang mga tawo nga walay sala.”

Ang Tawo nga Singkaw ug Kamot

(Mar. 3:1-6; Luc. 6:6-11)

⁹ Human niadto, mibiya si Jesus didto ug miadto sa usa sa mga sinagoga sa mga Judio.

¹⁰ Adunay tawo didto nga singkaw ug kamot. Ug adunay mga Pariseo usab didto nga naniid ug nangitag pamaagi aron ikasumbong nila si Jesus. Busa nangutana sila kang Jesus, “Gitugot ba diay ang pag-ayo sa masakiton sa Adlaw nga Igpapahulay?”

¹¹ Mitubag si Jesus kanila, “Pananglit, aduna kamoy karnero nga nahulog sa bangag sa Adlaw nga Igpapahulay. Pasagdan lang ba ninyo kini tungod kay Adlaw nga Igpapahulay? Dili gayod!”

¹² Apan ang tawo mas bililhon pa kaysa karnero. Busa dili kita makasupak sa Kasugoan kon motabang kita sa atong isigka-tawo bisan kon Adlaw nga Igpapahulay.”

¹³ Ug miingon si Jesus sa tawo nga singkaw ug kamot, “Ituy-od ang imong kamot.” Gituy-od niya ug naayo kini, ug nahisama na sa pikas niyang kamot.

¹⁴ Unya nanggawas ang mga Pariseo ug nagplano sila kon unsaon nila pagpatay si Jesus.

Ang Pinili nga Alagad sa Dios

* **12:1 nangutlo:** sa uban nga Binisaya, *namutol*. † **12:7-8** Ose. 6:6

¹⁵ Apan nahibaloan ni Jesus ang plano sa mga Pariseo busa mibiya siya niadto nga dapit. Daghan ang nagsunod kaniya ug gayo niya ang tanang mga masakiton.

¹⁶ Gipasidan-an niya sila nga dili mosulti ngadto sa uban bahin kaniya.

¹⁷ Katumanan kini sa giingon ni Propeta Isaia mahitungod kaniya:

¹⁸ “Mao kini ang akong gipili nga alagad.

Gimahal ko siya ug nalipay gayod ako kaniya.

Gamhan ko siya pinaagi sa akong Espiritu.

Ug sultihan niya ang mga tawo sa tanan nga nasod bahin sa katarong.

¹⁹ Dili siya makiglalis sa mga tawo, o mosinggit,
ni madungog diha sa kadalanan ang iyang tingog.

²⁰ Dili niya pasagdan ang mga luya sa pagtuo,
kay tabangan niya ang tanan bisan ang gamay ra gayod ug pagtuo.
Dili siya moundang hangtod matuman ang mga sugo sa Dios.

²¹ Ug ang iyang pangalan
mahimong paglaom sa tibuok kalibotan.”[‡]

Si Jesus ug si Satanas

(*Mar. 3:20-30; Luc. 11:14-23*)

²² Unya adunay gidala kang Jesus nga usa ka tawo nga nabuta ug naamang tungod kay gigamhan siya sa daotang espiritu. Gayo ni Jesus ang tawo ug diha-diha nakasulti na kini ug nakakita.

²³ Natingala ang tanan, ug miingon sila, “Siya kaha ang kaliwat ni Haring David?”

²⁴ Sa pagkadungog sa mga Pariseo miingon sila, “Kanang tawhana nangingilin sa mga daotang espiritu tungod kay gihatagan siya ug gahom ni Satanas^S nga mao ang pangulo sa mga daotang espiritu.”

²⁵ Nahibalo si Jesus sa ilang mga huna-huna, busa miingon siya kanila, “Kon ang mga lumulupyo sa usa ka gingharian magkabahin-bahin, kana nga gingharian mabungkag. Mao usab ang mahitabo sa bisan unsa nga lungsod o panimalay kon ang mga nagpuyo magkabahin-bahin.

²⁶ Busa kon pinaagi sa gahom ni Satanas nangingilin ako sa iyang mga sakop, gibungkag lang niya ang iyang kaugalingon nga gingharian.

²⁷ Ug kon ang gahom ni Satanas ang akong gigamit sa paghingilin sa mga daotang espiritu, kinsa man ang naghatag ug gahom sa inyong mga tinunan nga naghingilin usab sa mga daotang espiritu? Ang inyong mga tinun-an mismo usa ka pamatuod nga sayop gayod kamo.

²⁸ Karon, tungod kay naghingilin ako sa mga daotang espiritu pinaagi sa Espiritu sa Dios, nagpaila kini nga ang paghari sa Dios miabot na kaninyo.

²⁹ “Ang tinuod, walay tawo nga makasulod sa balay sa kusgan nga tawo aron pagkuha sa iyang mga kabtangan kon dili una niya gapuson kanang kusgan nga tawo. Kon magapos na niya, makakuha na siya sa mga kabtangan niana nga balay.*

³⁰ “Ang dili modapig kanako, batok kanako. Ug ang dili motabang kanako sa pagtigom nagpatibulaag lang.

³¹ Busa sultihan ko kamo; ang bisan unsa nga sala, bisan pa ang pagpasipala batok sa Dios, mapasaylo. Apan ang pagpasipala batok sa Espiritu dili gayod mapasaylo.

[‡] 12:21 Isa. 42:1-4 ^S 12:24 Satanas: sa Griego, *Beelzebul*. * 12:29 Ang buot ipasabot ni Jesus, napildi na niya si Satanas. Mao kana nga naabog niya ang mga gisakopan niini.

³² Si bisan kinsa nga mopasipala batok sa Anak sa Tawo mapasaylo, apan ang mopasipala batok sa Espiritu Santo dili gayod mapasaylo hangtod sa hangtod.

*Ang Kahoy Maila Pinaagi sa Iyang Bunga
(Luc. 6:43-45)*

³³ “Kon maayo ang kahoy maayo usab ang iyang bunga; kon daot ang kahoy daot usab ang iyang bunga. Ang kahoy maila pinaagi sa iyang bunga.

³⁴ Mga kaliwat kamo sa bitin! Ug tungod kay kamo daotan, unsaon ninyo pagsulti ug maayo? Kay kon unsa ang anaa sa kasing-kasing mao usab ang mogawas sa baba.

³⁵ Ang maayo nga tawo mosulti ug maayo, kay maayo man ang iyang gihuna-huna. Apan ang tawo nga daotan mosulti ug daotan, kay daotan man ang iyang gihuna-huna.

³⁶ Sa pagkatinuod, sa adlaw sa paghukom, ang matag-usa manubag sa Dios sa iyang mga gipanutli nga walay kapuslanan.

³⁷ Kay ibasi sa imong mga gipanutli kon silotan ka o dili.”

*Gipangayoan si Jesus ug Milagro
(Mar. 8:11-12; Luc. 11:29-32)*

³⁸ Adunay pipila ka mga magtutudlo sa Kasugoan ug mga Pariseo nga mi-
ingon kang Jesus, “Magtutudlo, pakit-a kami ug milagro nga magpamatuod
nga gikan ka sa Dios.”

³⁹ Mitubag si Jesus kanila, “Kamo nga mga tawo niini nga panahon labihan
kadaotan ug dili matinud-anon sa Dios. Nangayo kamo ug milagro, apan
walay milagro nga ipakita kaninyo gawas sa milagro nga nahitabo kang
Propeta Jonas.

⁴⁰ Sama nga si Jonas tulo ka adlaw ug tulo ka gabii didto sa sulod sa tiyan sa
dakong isda, mao usab ang mahitabo sa Anak sa Tawo. Kay magpabilin siya
sulod sa tulo ka adlaw ug tulo ka gabii sa ilalom sa yuta.

⁴¹ Sa adlaw sa paghukom ang mga taga-Nineve mabanhaw uban sa mga
tawo niining panahona ug basulon nila kamo. Kay sa pagkadungog sa mga
taga-Nineve kaniadto sa wali ni Jonas, naghinulsol sila. Karon, ania na dinhi
ang labaw pa kang Jonas, apan wala kamo modawat sa iyang gitudlo.

⁴² Sa adlaw sa paghukom mabanhaw ang Rayna sa Habagatan uban
kaninyo nga mga tawo niining panahona ug basulon niya kamo. Kay
layo kaayo ang iyang gigiklanan aron lang maminaw sa kaalam ni Haring
Solomon. Karon, ania na dinhi ang labaw pa kang Solomon, apan wala kamo
modawat sa iyang gitudlo.

*Kon Mogawas ang Daotan nga Espiritu
(Luc. 11:24-26)*

⁴³ “Kon ang daotang espiritu mogawas gikan sa tawo nga iyang gisudlan,
mosuroy-suroy kini sa mga dapit nga walay tubig tungod kay mangita kini
ug dapit nga iyang mapahulayan. Kon wala kini makita

⁴⁴ maghuna-huna kini nga mobalik na lang sa iyang gigiklanan. Ug kon sa
iyang pagbalik makita niya nga ang iyang gigiklanan walay nagpuyo, limpyo
ug maayo nang pagkahimutang,

⁴⁵ molakaw dayon siya ug mangagda ug laing pito ka espiritu nga labi pang
daotan kay kaniya. Mosulod sila niadtong tawhana ug didto sila mopuyo.
Ug ang kahimtang sa tawo mosamot pa kadaotan kaysa una. Mao usab kini
ang mahitabo sa daotan nga mga tawo karon, mosamot pa gayod ang ilang
kadaotan.”

Ang Inahan ug ang mga Igsoon ni Jesus

(Mar. 3:31-35; Luc. 8:19-21)

⁴⁶ Samtang nagsulti pa si Jesus, miabot ang iyang inahan ug ang iyang mga igsoon. Didto sila sa gawas naghulat kay aduna silay isulti kaniya.

⁴⁷ Adunay usa ka tawo nga miingon kaniya, “Ang imong inahan ug mga igsoon naghulat sa gawas. Buot silang makigsulti kanimo.”

⁴⁸ Mitubag si Jesus kaniya, “Nahibaloan mo ba kon kinsa ang akong inahan ug mga igsoon?”

⁴⁹ Unya gitudlo niya ang iyang mga tinun-an ug miingon, “Mao kini sila ang akong inahan ug mga igsoon!”

⁵⁰ Kay si bisan kinsa nga nagbuhat sa kabubut-on sa akong Amahan sa langit mao ang akong inahan ug mga igsoon.”

13

Ang Sambingay bahin sa Mag-uuma

(Mar. 4:1-9; Luc. 8:4-8)

¹ Nianang adlaw, migawas si Jesus sa balay ug miadto siya sa daplin sa linaw ug milingkod didto.

² Apan tungod kay gilibotan siya sa daghang mga tawo, misakay siya sa sakayan ug milingkod aron sa pagtudlo. Ang mga tawo diha sa daplin sa linaw naminaw samtang nagtudlo siya.

³ Daghan ang iyang gitudlo kanila pinaagi sa mga sambingay. Miingon siya: “Adunay usa ka mag-uuma nga nagsabwag ug binhi.

⁴ Nasabwag ang uban nga binhi sa daplin sa dalan, ug gituka kini sa mga langgam.

⁵ Ang uban didto nasabwag sa kabatoan. Gamay lang ang yuta niini, busa dali ra nga mitubo ang binhi.

⁶ Apan nalawos kini sa dihang nainitan sa adlaw, ug nalaya ra dayon tungod kay wala man kaayo nakagamot.

⁷ Ang uban nga binhi mitubo sa yuta nga adunay tunokon nga mga sagbot, apan sa paglabong sa mga sagbot natabonan kini.

⁸ Ang uban usab nga binhi nasabwag sa maayo nga yuta, mitubo ug namunga. Ang uban 30, ang uban 60, ang uban 100.*

⁹ Angay maminaw ang adunay igdulongog.”

Ang Katuyoan sa mga Sambingay

(Mar. 4:10-12; Luc. 8:9-10)

¹⁰ Unya miduol kang Jesus ang iyang mga tinun-an ug nangutana, “Nganong nakigsulti ka sa mga tawo pinaagi sa mga sambingay?”

¹¹ Mitubag si Jesus kanila, “Ang mga tinago mahitungod sa gingharian sa Langit gisulti kaninyo sa pamaagi nga masabtan ninyo, apan sa uban wala kini isulti sa pamaagi nga masabtan nila.

¹² Kay ang tawo nga magtipig sa iyang nadungog nga kamatuoran hatagan pa ug pagsabot, ug daghan gayod ang idugang kaniya. Apan ang tawo nga wala magtipig sa iyang nadungog nga kamatuoran, bisan ang gamay niyang nasabtan, kuhaon pa gikan kaniya.

¹³ Busa nagsulti ako kanila pinaagi sa mga sambingay tungod kay nagtan-aw sila apan dili makakita, ug naminaw sila apan dili makasabot.

¹⁴ Busa natuman diha kanila ang giingon kaniadto ni Propeta Isaias,

* **13:8** Ang uban 30, ang uban 60, ang uban 100: Ang uban igo-igo lang ang bunga, ang uban daghan, ug ang uban daghan kaayo. Ingon usab niini sa bersikulo 23.

“ ‘Sige lang kamog paminaw
 apan dili kamo makasabot.
 Sige lang kamog tan-aw
 apan dili kamo makakita.

¹⁵ Gisampongan nila ang ilang mga tawhana.
 Gisampongan nila ang ilang mga dalunggan,
 ug gipiyong nila ang ilang mga mata.
 Kay basin makakita sila ug makadungog,
 ug makasabot
 ug moduol kanako,
 ug ayohon ko sila.’[†]

¹⁶ Apan bulahan kamong mga nagsunod kanako, kay nakakita kamo ug nakadungog.

¹⁷ Sa pagkatinuod, daghan ang mga propeta ug matarong nga mga tawo kaniadto nga nagtinguha nga makakita ug makadungog sa inyong nakita ug nadungog karon, apan wala kini mahitabo sa ilang panahon.

*Gipasabot ni Jesus ang Kahulogan sa Sambingay
 (Mar. 4:13-20; Luc. 8:11-15)*

¹⁸ “Busa, paminawa ug tun-i ninyo kon unsa ang kahulogan sa sambingay mahitungod sa mag-uuma.

¹⁹ Ang naminaw sa pulong mahitungod sa paghari sa Dios apan wala makasabot, nahisama niadtong daplin sa dalan nga nasabwagan ug binhi. Miabot si Satanas, ug giilog niya ang pulong diha sa iyang kasing-kasing.

²⁰ Ang kabatoan nga gamay lang ug yuta nga nasabwagan sa binhi mao ang tawo nga nakadungog ug midawat sa pulong sa Dios nga adunay kalipay.

²¹ Apan dili kini kinasing-kasing. Busa wala molungtad ang iyang pagtuo. Sa pag-abot sa kalisod o paglutos tungod sa iyang pagdawat sa pulong sa Dios, mibiya siya sa iyang pagtuo.

²² Ang yuta nga adunay mga tunokon nga sagbot nga nasabwagan ug binhi mao ang tawo nga nakadungog sa pulong sa Dios. Apan tungod sa mga kabalaka sa panginabuhì ug pagpaningkamot nga makaangkon ug bahandi, nalimtan niya ang pulong sa Dios nga iyang nadungog ug wala kini namunga sa iyang kinabuhì.

²³ Apan ang maayo nga yuta nga nasabwagan ug binhi mao ang tawo nga naminaw gayod ug nakasabot sa pulong sa Dios. Namunga gayod ang pulong sa Dios sa iyang kinabuhì. Ang uban 30, ang uban 60, ang uban 100.”

Ang Sambingay bahin sa Sagbot

²⁴ Nagpadayon si Jesus sa iyang pagtudlo sa mga tawo pinaagi sa sambingay. Miingon siya, “Ang gingharian sa Langit nahisama sa tawo nga nagsabwag ug maayo nga binhi sa iyang yuta.

²⁵ Sa kagabhion, samtang ang mga tawo nangatulong, ang iyang kaaway miadto didto ug nagsabwag ug liso sa sagbot ug unya mipauli.

²⁶ Mitubo ang tanom, ug sa dihang namunga kini nakita nga aduna diay mga sagbot.

²⁷ “Busa miadto kaniya ang iyang mga sulugoon ug miingon, ‘Sir, dili ba maayo nga binhi ang imong gipugas sa imong yuta? Asa gikan ang mga sagbot?’

²⁸ “Miingon ang ilang agalon, ‘Ang kaaway mao ang nagbuhat niini.’ Busa nangutana ang mga ulipon sa ilang agalon, ‘Ibton ba namo ang mga sagbot?’

[†] 13:15 Isa. 6:9-10

²⁹ “Mitubag ang ilang agalon, ‘Ayaw lang, kay basig maibot ug apil ang mga tanom.

³⁰ Pasagdi lang ninyo hangtod nga moabot ang ting-ani. Sa ting-ani sugoon ko ang mga mag-aani nga unahon pagpangibot ang mga sagbot ug bugkason aron sunogon. Pagkahuman, ipatigom ko kanila ang inani ngadto sa akong bodega.’”

Ang Samingay bahin sa Binhi sa Mustasa

(Mar. 4:30-32; Luc. 13:18-19)

³¹ Gisultihan usab sila ni Jesus niini nga samingay, “Ang gingharian sa Langit sama sa binhi sa mustasa[‡] nga gipugas sa usa ka tawo sa iyang yuta.

³² Ang binhi sa mustasa mao ang labing gamay sa tanan nga binhi. Apan kon motubo na gani, kini mao ang labing taas sa mga utanon, ug sama na sa kahoy ang iyang katas-on. Bisan gani ang mga langgam makasalag diha sa iyang mga sanga.”

Ang Samingay bahin sa Patubo sa Pan

(Luc. 13:20-21)

³³ Gisultihan na usab sila ni Jesus sa lain pa nga samingay, “Ang gingharian sa Langit nahisama usab sa patubo nga gisagol sa usa ka palanggana nga harina, ug gimasa sa babaye, ug mitubo ang tibuok niya nga minasa.”

Nganong Samingay ang Gigamit ni Jesus sa Pagpanudlo?

(Mar. 4:33-34)

³⁴ Gipaagi ni Jesus sa mga samingay ang iyang mga pagpanudlo sa mga tawo. Wala siyay gisulti nga wala niya ipaagi sa samingay.

³⁵ Katumanan kini sa giingon sa Dios pinaagi sa iyang propeta: “Mosulti ako pinaagi sa mga samingay.

Isulti ko ang mga butang nga wala pa gayod mahibaloi sukad pa sa pagbuhat sa kalibotan.”[§]

Ang Kahulogan sa Samingay bahin sa Sagbot

³⁶ Human niadto gibliyaan ni Jesus ang mga tawo ug misulod siya sa balay. Misulod usab didto ang iyang mga tinun-an ug nangutana kaniya, “Sultihi kami kon unsa ang kahulogan sa samingay mahitungod sa sagbot.”

³⁷ Miingon siya, “Ang tawo nga nagsabwag sa maayo nga binhi walay lain kondili ang Anak sa Tawo.

³⁸ Ang yuta nga gisabwagan mao ang kalibotan. Ang maayo nga binhi mao ang mga tawo nga nagpasakop sa paghari sa Dios. Ug ang mga sagbot mao ang mga tawo nga sakop ni Satanas.

³⁹ Ang Yawa mao ang kaaway nga nagsabwag sa mga sagbot. Ang ting-ani mao ang kataposan sa kalibotan, ug ang mga mag-aani mao ang mga anghel.

⁴⁰ “Sama nga ang mga sagbot ibton ug unya sunogon mao usab unya ang mahitabo sa kataposan sa kalibotan.

⁴¹ Ang Anak sa Tawo magpadala ug mga anghel aron tigomon ug pagawason gikan sa iyang gingharian ang tanan nga nagbuhat ug daotan nga nahimong hinungdan sa pagpakasala sa uban.

⁴² Ug itambog sila ngadto sa kalayo sa impiyerno. Ug didto maghilak sila ug magkagot ang ilang mga ngipon.

⁴³ Ang mga matarong mosidlak sama sa adlaw didto sa gingharian sa ilang Amahan. Angay maminaw ang adunay igdulongog!

Ang Samingay bahin sa Bahandi nga Gilubong ug sa Perlas

[‡] **13:31** mustasa: kini nga matang sa mustasa taas kaayo. [§] **13:35** Sal. 78:2

⁴⁴ “Ang gingharian sa Langit nahisama usab sa bahandi nga gilubong sa yuta. Nakaplagan kini sa usa ka tawo, ug unya gitabonan niya kini pag-usab, ug mipauli siya nga malipayon. Gibaligya niya ang tanan niyang kabtangan ug unya gipalit niya kadto nga yuta.

⁴⁵ “Ang gingharian sa Langit nahisama usab sa usa ka negosyante nga nangita ug mga maanindot nga perlas.

⁴⁶ Sa pagkakita niya sa mahalón kaayo nga perlas, mipauli siya ug gibaligya ang tanan niyang kabtangan ug unya gipalit niya kadto nga perlas.

Ang Sambingay bahin sa Pukot

⁴⁷ “Ang gingharian sa Langit nahisama usab sa pukot nga gitaktak didto sa dagat, ug nagkalain-lain ang mga isda nga nakuha.

⁴⁸ Sa dihang daghan na ang isda sulod sa pukot gibira kini ngadto sa daplin. Unya nanglingkod ang mga mangingisda aron mamili. Ang maayo nga mga isda gibutang nila sa mga bukag, apan ang mga dili maayo nga mga isda gipanglabay nila.

⁴⁹ Sama usab niini ang mahitabo sa kataposan sa kalibotan. Moabot dinhi ang mga anghel aron ilain ang mga tawo nga daotan gikan sa mga tawo nga matarong.

⁵⁰ Ug ang mga tawo nga daotan itambog ngadto sa kalayo sa impiyerno. Maghilak sila ug magkagot ang ilang mga ngipon.”

⁵¹ Unya nangutana si Jesus kanila, “Nasabtan ba ninyo ang tanan ko nga gipanulti?”

Mitubag sila, “Oo.”

⁵² Midugang pag-ingon si Jesus, “Busa ang matag magtutudlo sa balaod nga daghan ug natun-an mahitungod sa gingharian sa Langit nahisama sa tagbalay nga daghan ug kabtangan sa iyang tipiganan. Kay dili lang ang mga daan ang iyang itudlo kondili hasta usab ang mga bag-o.”

Gisalikway si Jesus didto sa Nazaret

(Mar. 6:1-6; Luc. 4:16-30)

⁵³ Human nagtudlo si Jesus niining mga sambingay, miadto siya sa iyang lungsod.

⁵⁴ Nagtudlo siya didto sa sulod sa sinagoga. Natingala ang mga nakadungog sa iyang mga gipanudlo. Ug nagpangutan-anay sila, “Asa ba siya nakakuha niana nga kaalam ug gahom sa pagbuhat ug mga milagro?”

⁵⁵ Dili ba anak ra man siya sa panday? Dili ba si Maria man ang iyang inahan ug ang mga igsoon niya mao sila si Santiago, Jose, Simon, ug Judas?

⁵⁶ Dili ba dinhi man nagpuyo ang tanan niyang mga igsoong babaye? Asa ba siya nakakuha niining tanan?”

⁵⁷ Busa dili gayod sila motuo kaniya.

Miingon si Jesus kanila, “Ang propeta tinahod bisan asa gawas lang diha sa iyang kaugalingon nga lungsod ug panimalay.”

⁵⁸ Busa wala si Jesus magbuhat ug daghang mga milagro didto tungod kay dili sila motuo kaniya.

14

Ang Pagpatay kang Juan nga Tigbautismo

(Mar. 6:14-29; Luc. 9:7-9)

¹ Niadtong panahona si Herodes nga tigdumala sa Galilea nakadungog bahin kang Jesus.

² Busa miingon siya sa iyang mga opisyal, “Siya mao si Juan nga Tig-bautismo. Nabanhaw siya! Mao kanay hinungdan nga aduna siyay gahom sa pagbuhat ug mga milagro.”

³ Tungod kay kaniadto, gipadakop ni Herodes si Juan. Gipagapos ug gipapriso niya siya tungod kang Herodias nga asawa sa iyang igsoon nga si Felipe.

⁴ Kanunay ginasultihan ni Juan kaniadto si Herodes nga, “Supak sa Kasugoan ang imong pagpakigpuyo uban kang Herodias.”

⁵ Ipatay unta ni Herodes si Juan, apan nahadlok siya sa mga Judio tungod kay giila nila si Juan nga propeta.

⁶ Pag-abot sa adlawng natawhan ni Herodes, misayaw ang dalaga nga anak ni Herodias alang sa mga bisita nga nanambong didto, ug nalipay kaayo si Herodes.

⁷ Busa nanumpa siya nga ihatag sa dalaga ang bisan unsa nga iyang pangayoon.

⁸ Sa sugyot sa iyang inahan miingon ang dalaga, “Ihatag karon kanako ang ulo ni Juan nga tigbautismo nga nakabutang sa bandehado.”

⁹ Sa pagkadungog niadto ni Haring Herodes nasubo gayod siya. Apan tungod kay nakapanumpa man siya ug nadunggan mismo sa iyang mga bisita, nagsugo siya nga buhaton ang gipangayo sa dalaga.

¹⁰ Gipapunggotan niya ug ulo si Juan didto sa prisohan.

¹¹ Ug unya gibutang nila sa bandehado ang ulo ug gidala ngadto sa dalaga, ug gihatag usab niya kini ngadto sa iyang inahan.

¹² Ang lawas ni Juan gikuha sa iyang mga tinun-an ug ilang gilubong. Human niadto, nangadto sila kang Jesus ug gisugilon ang nahitabo kang Juan.

Gipakaon ni Jesus ang 5,000 ka mga Tawo

(Mar. 6:30-44; Luc. 9:10-17; Juan 6:1-14)

¹³ Sa pagkadungog niini ni Jesus, misakay siya sa sakayan ug miadto sa kamingawan. Sa pagkadungog sa mga tawo nga gikan sa nagkalain-lain nga mga lungsod nga si Jesus migikan na, namaktas sila aron apason siya.

¹⁴ Sa pagkanaog ni Jesus sa sakayan, nakita niya ang daghan kaayo nga mga tawo. Naluoy kaayo siya kanila, busa giayo niya ang mga masakiton nga ilang gidala didto.

¹⁵ Sa pagkahapon na, miduol kaniya ang iyang mga tinun-an. Miingon sila, “Hapit na mosalop ang adlaw, ug ania kita dinhi sa kamingawan. Paadtoa na ang mga tawo ngadto sa mga baryo aron makapalit sila sa ilang pagkaon.”

¹⁶ Miingon si Jesus kanila, “Dili na kinahanglan nga paadtoon pa sila. Kamo mismo ang mohatag kanila ug pagkaon.”

¹⁷ Mitubag sila, “Aduna kitay lima lang kabuok nga pan ug duha ka isda.”

¹⁸ Miingon si Jesus kanila, “Dad-a ninyo dinhi kanako.”

¹⁹ Gipalingkod niya ang mga tawo diha sa sagbot. Unya gikuha niya ang lima ka pan ug duha ka isda, ug mihangad siya sa langit ug nagpasalamat sa Dios. Unya gipikas-pikas niya ang mga pan ug gihatag ngadto sa iyang mga tinun-an ug giapod-apod nila kini sa mga tawo.

²⁰ Nakakaon silang tanan ug nangabusog. Human makakaon ang tanan, gitigom nila ang mga sobra, ug dose pa ka bukag ang napuno.

²¹ Mga 5,000 gayod ka mga lalaki ang nakakaon, wala pay labot niana ang mga babaye ug mga bata.

Milakaw si Jesus Ibabaw sa Tubig

(Mar. 6:45-52; Juan 6:15-21)

²² Human niadto, gisugo ni Jesus ang iyang mga tinun-an nga mosakay sa sakayan ug mouna didto sa tabok samtang gipapauli niya ang mga tawo.

²³ Sa dihang nakagikan na ang mga tawo mitungas siya nga nag-inusara didto sa bukid aron mag-ampo. Nagabin-an siya didto.

²⁴ Niadtong tungora ang sakayan nga gisakayan sa iyang mga tinun-an didto na sa tunga sa lawod ug gikuso-kuso sa mga balod, tungod kay pasugat man sila sa hangin.

²⁵ Kadlawon na sa dihang miadto si Jesus kanila nga naglakaw ibabaw sa tubig.

²⁶ Pagkakita sa iyang mga tinun-an nga adunay naglakaw sa ibabaw sa tubig nangahadlok sila, ug naninggit, “Kalag!”

²⁷ Diha-diha miingon si Jesus kanila, “Ayaw kamo kahadlok, ako kini! Pagmalig-on kamo!”

²⁸ Unya miingon si Pedro, “Ginoo, kon ikaw kana, paanhaa ako diha kanimo nga maglakaw usab ibabaw sa tubig.”

²⁹ Miingon si Jesus kaniya, “Sige, dali!”

Busa nanaog si Pedro sa sakayan ug milakaw ibabaw sa tubig paingon kang Jesus.

³⁰ Apan sa dihang namatikdan ni Pedro nga kusog ang hangin, nahadlok siya ug inamay siya nga naunlod. Busa misinggit siya, “Ginoo, luwasa ako!”

³¹ Diha-diha gigunitan siya ni Jesus ug giingnan, “Kulang ang imong pag-tuo! Ngano bang nagduha-duha ka man?”

³² Sa pagsakay nilang duha sa sakayan mihunong dayon ang hangin.

³³ Gisimba siya sa iyang mga tinun-an didto sa sakayan nga nag-ingon, “Tinuod gayod nga ikaw ang Anak sa Dios.”

Gipang-ayo ni Jesus ang mga Masakiton sa Genesaret (Mar. 6:53-56)

³⁴ Sa pag-abot nila didto sa tabok, midunggo sila sa Genesaret.

³⁵ Nailhan si Jesus sa mga tawo didto ug gipahibalo nila sa kasikbit nga mga dapit nga anaa si Jesus. Busa gipangdala sa mga tawo ang tanang mga masakiton ngadto kaniya.

³⁶ Gihangyo nila si Jesus nga tugotan niya ang mga masakiton nga mohikap kaniya bisan sa sidsid lang sa iyang bisti. Ug ang tanan nga nakahikap nangaayo.

15

Ang Tulomanon sa mga Katigulangan (Mar. 7:1-13)

¹ Human niadto, adunay mga Pariseo ug mga magtutudlo sa Kasugoan gikan sa Jerusalem nga miduol kang Jesus ug nangutana,

² “Ngano man nga ang imong mga tinun-an wala nagtuman sa mga tulomanon sa atong katigulangan? Wala sila manghunaw una sila mangaon.”

³ Gitubag sila ni Jesus, “Kamo usab, nganong gilapas ninyo ang sugo sa Dios tungod sa inyong pagsunod nianang inyong mga tulomanon?

⁴ Kay nag-ingon ang Dios, ‘Tahora ang imong amahan ug inahan,’* ug ‘Ang mosultig daotan batok sa iyang amahan o inahan kinahanglan patyon.’†

⁵ Apan kamo nagtudlo nga kon ang usa ka anak sa iyang mga ginikanan nga ang tabang nga iya untang ihatag kanila gilain na alang sa Dios,

* 15:4 Exo. 20:12; Deut. 5:16 † 15:4 Exo. 21:17; Lev. 20:9

⁶ dili na siya angayng motabang kanila. Gihimo ninyo nga walay kapuslanan ang pulong sa Dios tungod sa inyong mga tulomanon.

⁷ Mga tigpakaaron-ingnon! Tinuod gayod ang giingon sa Dios mahitungod kaninyo pinaagi kang Propeta Isaías,

⁸ “Kining mga tawhana nagtahod kanako sa baba lang, apaan ang ilang kasing-kasing halayo kanako.

⁹ Walay kapuslanan ang ilang pagsimba kanako, kay ang ilang gitudlo nga mga pagtulon-an nga hinimo lang sa mga tawo.”[‡]

*Ang Makapahugaw sa Tawo
(Mar. 7:14-23)*

¹⁰ Gitawag ni Jesus ang mga tawo ug giingnan niya sila, “Pamati kamo ug sabta ninyo ang akong isulti.

¹¹ Ang mga pagkaon nga isulod sa baba sa tawo dili maoy makapahugaw kaniya, kondili ang mga pulong nga mogawas sa iyang baba.”

¹² Unya miduol kaniya ang iyang mga tinun-an ug miingon, “Nahibaloan mo ba nga nahiubos ang mga Pariseo niadtong imong gisulti?”

¹³ Mitubag si Jesus, “Ang matag tanom nga wala itanom sa akong Amahan sa langit pagaibton.

¹⁴ Pasagdi lang ninyo sila. Sama sila sa mga giya nga buta. Ug kon ang buta mogiya sa laing buta, mangahulog silang duha sa bangag.”

¹⁵ Unya miingon si Pedro kang Jesus, “Sultihi kami sa kahulogan niadto nga panultihon.”

¹⁶ Miingon si Jesus kanila, “Wala pa ba usab kamo makasabot?

¹⁷ Wala ba kamo mahibalo nga ang bisan unsa nga mosulod sa baba molahos sa tiyan ug unya mogawas ra gikan sa lawas?

¹⁸ Apaan ang mogawas sa baba gikan sa kasing-kasing, ug mao kana ang makapahugaw sa tawo.

¹⁹ Kay gikan sa kasing-kasing sa tawo ang daotan nga mga panghuna-huna, nga mao ang motukmod kaniya sa pagpatay, pagpanapaw, pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, pagpangawat, pagsaksi ug bakak, ug pagsulti ug daotan batok sa iyang isigka-tawo.

²⁰ Mao kini ang makapahugaw sa tawo. Apaan ang magkaon nga walay panghugas sa kamot dili makapahugaw sa tawo.”

*Ang Pagtuo sa Usa ka Babaye nga Taga-Canaan
(Mar. 7:24-30)*

²¹ Mibiya si Jesus niadto nga dapit ug miadto sa mga dapit nga duol sa mga siyudad sa Tiro ug Sidon.

²² Adunay usa ka babaye nga taga-Canaan nga nagpuyo niadtong dapita. Miduol siya kang Jesus nga nagpakiluoy. Miingon siya, “Ginoo, kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako! Ang akong anak nga babaye gigamhan sa daotang espiritu ug nag-antos gayod siya.”

²³ Apaan wala motubag si Jesus. Ang iyang mga tinun-an miduol kaniya ug mihangyo nga nag-ingon, “Papahawaa kanang babayhana, kay nagsunod-sunod siya kanato ug saba kaayo.”

²⁴ Unya miingon si Jesus, “Gipadala ako dinhi aron sa pagtabang sa mga Israelinhon nga sama sa mga karnero nga nangawala.”

²⁵ Apaan mipaduol pa gayod ang babaye kang Jesus ug miluhod sa iyang atubangan nga nag-ingon, “Ginoo, tabangi intawon ako!”

²⁶ Miingon si Jesus kaniya pinaagi sa panultihon, “Dili maayo nga kuhaon ang pagkaon gikan sa mga anak ug ilabay ngadto sa mga iro.”[§]

²⁷ Ug miingon ang babaye, “Husto kana Ginoo, apan bisan pa ang mga iro mokaon sa mga pagkaon nga natagak gikan sa lamisa sa ilang agalon.”

²⁸ Unya miingon si Jesus kaniya, “Kadako sa imong pagtuo! Busa madawat mo ang imong gipangayo kanako.” Ug niadto dayong orasa naayo ang iyang anak.

Daghan ang Gipang-ayo ni Jesus

²⁹ Mibiya si Jesus didto ug miadto sa daplin sa Linaw sa Galilea. Ug unya mitungas siya sa bukid ug milingkod didto.

³⁰ Daghang mga tawo ang miduol kaniya. Gidala nila ang mga bakol, ang mga piang, ang mga buta, ang mga amang ug daghan pa nga mga masakiton. Gipahimutang sila sa tilan ni Jesus ug giayo niya silang tanan.

³¹ Nahibulong gayod ang mga tawo kay nakita nila nga ang mga amang makasulti na, maayo na ang mga piang, ang mga bakol makalakaw na ug ang mga buta makakita na. Ug gidayeg nila ang Dios sa Israel.

Gipakaon ni Jesus ang 4,000 ka mga Tawo

(Mar. 8:1-10)

³² Gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an ug miingon siya kanila, “Naluoy gayod ako niining mga tawhana. Tulo na ka adlaw silang nag-uban-uban kanako ug wala na silay pagkaon. Dili ko gusto nga mopauli sila nga dili makakaon kay basin ug makuyapan sila sa dalan.”

³³ Miingon ang iyang mga tinun-an kaniya, “Asa ba kita makakuha ug pagkaon dinhi sa kamingawan alang niining daghang mga tawo?”

³⁴ Nangutana si Jesus kanila, “Pila kabuok ang inyong pan diha?”

Mitubag sila, “Pito ka pan ug pipila lang ka gagmayng isda.”

³⁵ Unya gipalingkod ni Jesus ang mga tawo.

³⁶ Gikuha niya ang pito ka pan ug ang mga isda ug nagpasalamat sa Dios. Ug unya, gipikas-pikas niya kini ug gihatag sa iyang mga tinun-an. Ug sila mao ang nang-apod-apod niini ngadto sa mga tawo.

³⁷ Nakakaon silang tanan ug nangabusog. Ug unya, gitigom nila ang pan nga nasobra, ug napuno pa ang pito ka bukap.

³⁸ Mga 4,000 ka mga lalaki ang nangaon wala pay labot niana ang mga babaye ug mga bata.

³⁹ Human niadto gipapauli ni Jesus ang mga tawo. Unya misakay siya sa sakayan ug mitabok sa dapit sa Magadan.

16

Nangayo ug Milagro ang mga Pariseo ug mga Saduseo

(Mar. 8:11-13; Luc. 12:54-56)

¹ Adunay mga Pariseo ug mga Saduseo nga miduol kang Jesus aron sa pagsulay kaniya. Mihangyo sila nga magpakita siya ug milagro gikan sa Dios isip pamatuod nga gikan siya sa Dios.

² Miingon si Jesus kanila, “Kon pula ang langit sa pagsalop sa adlaw, moingon kamo ‘Maayo ang panahon ugma.’

³ Ug kon modag-om na ang langit nga sayo pa sa buntag, moingon kamo ‘Moulan karong adlaw.’ Kon motan-aw kamo sa langit mahibaloan ninyo kon moinit o moulan, apan karon nga mga panahon dili kamo makasabot sa mga timailhan nga nahitabo.

[§] 15:26 Ang buot ipasabot ni Jesus, tabangan niya una ang mga Judio ug dili lang una ang mga dili Judio.

⁴ Kamo nga mga tawo niini nga panahon, labihan kamo kadaotan ug dili matinud-anon sa Dios. Nangayo kamo ug milagro, apan walay milagro nga ipakita kaninyo gawas sa milagro nga nahitabo kang Jonas.” Ug unya mibiya si Jesus.

Mga Pahimangno bahin sa mga Pariseo ug mga Saduseo
(Mar. 8:14-21)

⁵ Mitabok si Jesus ug ang iyang mga tinun-an sa linaw, apan ang iyang mga tinun-an nakalimot sa pagdala ug pagkaon.

⁶ Miingon si Jesus kanila, “Pagbantay gayod kamo sa patubo sa pan sa mga Pariseo ug mga Saduseo.”

⁷ Sa pagkadungog niadto sa iyang mga tinun-an miingon sila, “Tingali gisulti niya kini tungod kay wala kita makadala ug pan.”

⁸ Apan nahibaloan ni Jesus kon unsa ang ilang gilalisan. Busa miingon siya kanila, “Nganong naglalis man kamo? Ngano ba diay kon wala kamoy pan? Wala ba kamoy pagsalig kanako?

⁹ Wala ba ninyo masabti nga dili kita angayng mabalaka? Wala ba ninyo mahinumdomi ang lima kabuok pan nga akong gipikas-pikas aron makakaon ang 5,000 ka mga tawo? Nalimtan na ba ninyo kon pila ka bukag ang inyong napuno sa mga nahibilin nga pan?

¹⁰ Wala ba ninyo mahinumdomi nga sa pito kabuok nga pan gipakaon ko ang 4,000 ka mga tawo, ug adunay pila pa ka bukag nga nahibilin?

¹¹ Wala kamo makasabot nga dili pan ang buot kong ipasabot sa akong giingon, ‘Apan pagbantay kamo sa patubo sa pan sa mga Pariseo ug mga Saduseo.’”

¹² Busa nasabtan nila nga dili diay ang patubo sa pan ang ilang angay bantayan kondili ang pagtulon-an sa mga Pariseo ug mga Saduseo.

Gipahayag ni Pedro nga si Jesus ang Mesiya
(Mar. 8:27-30; Luc. 9:18-21)

¹³ Unya, sa dihang didto na sila ni Jesus sa dapit sa Cesarea Filipino nangutana siya sa iyang mga tinun-an, “Sumala sa mga tawo, unsa bay pagtuo nila sa Anak sa Tawo?”

¹⁴ Mitubag sila, “Adunay mga nag-ingon nga ikaw si Juan nga Tigbautismo. Ang uban nag-ingon nga ikaw si Elias. Ang uban usab nag-ingon nga ikaw si Jeremias, ug kon dili man, usa ka sa mga propeta.”

¹⁵ Miingon si Jesus kanila, “Apan alang kaninyo, kinsa ba ako?”

¹⁶ Mitubag si Simon Pedro, “Ikaw ang Mesiya,* ang Anak sa Dios nga buhi!”

¹⁷ Miingon si Jesus kaniya, “Simon nga anak ni Jonas, bulahan ka, tungod kay ang nagsulti kanimo niini dili tawo kondili ang akong Amahan sa langit.

¹⁸ Ug tungod niini tawgon ka nako nga Pedro (nga ang buot ipasabot kay ‘bato’), ug dinhi niining bato tukoron ko ang akong iglesia ug bisan ang gahom sa kamatayon dili makapildi niini.

¹⁹ Kanimo ihatag ko ang gahom sa gingharian sa Langit. Ang bisan unsa nga dili mo itugot dinhi sa kalibotan mao man ang wala gitugot sa langit, ug ang bisan unsa nga itugot mo mao man ang gitugotan sa Langit.”

²⁰ Unya gipahimangnoan ni Jesus ang iyang mga tinun-an nga dili gayod sila mosulti kang bisan kinsa nga siya mao ang Mesiya.

Gitagna ni Jesus ang Iyang Kamatayon
(Mar. 8:31-9:1; Luc. 9:22-27)

* **16:16** Mesiya: Cristo, ang buot ipasabot, “Ang gisaad sa Dios nga maghari”.

²¹ Sukad niadto, giklaro na ni Jesus ngadto sa iyang mga tinun-an kon unsa ang mahitabo kaniya. Miingon siya, “Kinahanglan gayod nga moadto ako sa Jerusalem. Didto mag-antos gayod ako sa pagabuhaton kanako sa mga pangulo sa mga Judio, sa kadagkoan sa mga pari, ug sa mga magtutudlo sa Kasugaoan. Ipatatay nila ako, apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw ako.”

²² Sa pagsulti niya niini gidala siya ni Pedro sa unahan ug gibadlong tungod sa iyang gisulti, “Simbako! Dili itugot sa Dios nga mahitabo kana kanimo, Ginoo.”

²³ Mitan-aw si Jesus ug miingon kang Pedro, “Palayo kanako Satanas! Gibabagan mo ako nga magbuhat sa kabubut-on sa Dios tungod kay ang imong hunahuna dili iya sa Dios kondili iya sa tawo!”

²⁴ Unya miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Kon adunay tawo nga buot mosunod kanako, dili niya palabihon ang iyang kaugalingon, kondili mosunod siya kanako bisan pa kon kamatayon ang iyang dangatan.

²⁵ Kay si bisan kinsa nga magtinguha sa pagluwas sa iyang kinabuhi mawad-an hinuon niini. Apan si bisan kinsa nga mohalad sa iyang kinabuhi tungod kanako makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan.

²⁶ Unsa man ang makuha sa tawo kon maangkon niya ang tanan nga butang dinhi sa kalibotan, apan mawala ang iyang kinabuhi? Kay wala gayod siyay ikahatag aron mabawi niya ang iyang kinabuhi.

²⁷ Kay ang Anak sa Tawo mobalik kauban ang mga anghel ug nagdan-ag sa gahom sa Amahan. Unya hatagan niya ug ganti ang tanang mga tawo sumala sa ilang mga binuhatan.

²⁸ “Sa pagkatinuod, adunay mga tawo dinhi nga dili mamatay hangtod nga makita nila ang Anak sa Tawo nga mobalik dinhi ingon nga Hari.”

17

Ang Pagkausab Sa Panagway ni Jesus

(Mar. 9:2-13; Luc. 9:28-36)

¹ Paglabay sa unom ka adlaw gidala ni Jesus si Pedro ug ang managsoon nga si Santiago ug si Juan sa taas nga bukid ug sila lang ang atua didto.

² Samtang nagtan-aw sila kang Jesus, nausab ang iyang panagway. Ang iyang nawong misidlak sama sa adlaw, ug ang iyang bisti miputi ug silaw kaayo.

³ Sa kalit lang nakita nila si Moises ug si Elias nga nakigsulti kang Jesus.

⁴ Unya miingon si Pedro kang Jesus, “Ginoo, maayo nga ania kami* dinhi. Kon buot mo, maghimo ako dinhi ug tulo ka payag, ang usa alang kanimo, ang usa alang kang Moises, ug ang usa alang kang Elias.”

⁵ Sa wala pa siya makahuman ug sulti natabonan sila sa masulaw nga panganod ug unya nadunggan nila ang tingog gikan didto nga nag-ingon, “Mao kini ang akong hinigugma nga Anak. Nahimuot gayod ako kaniya. Paminawa ninyo siya!”

⁶ Sa pagkadungog niadto sa mga tinun-an, nangluhod sila sa tumang kahadlok.

⁷ Giduolan sila ni Jesus ug gihikap. Miingon siya, “Tindog! Ayaw kamo kahadlok!”

⁸ Sa paghangad nila wala silay laing nakita gawas kang Jesus.

⁹ Samtang nanglugsong sila gikan sa bukid, gimandoan sila ni Jesus, “Ayaw isugilon kang bisan kinsa ang mahitungod sa inyong nakita samtang ang Anak sa Tawo dili pa mabanhaw.”

* **17:4** kami: o kita.

¹⁰ Nangutana kaniya ang iyang mga tinun-an, “Nganong nag-ingon man ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga kinahanglan moabot una si Elias sa dili pa ang Mesiyas?”

¹¹ Mitubag si Jesus kanila, “Husto kana, kinahanglan nga moabot una si Elias aron andamon niya ang tanan.

¹² Apan sultihan ko kamo, si Elias miabot na. Apan wala lang moila kaniya ang mga tawo ug gibuhat hinuon nila ang ilang gustong buhaton kaniya. Ug mao usab kini ang ilang buhaton sa Anak sa Tawo. Paantuson usab nila.”

¹³ Unya nasabtan sa iyang mga tinun-an nga si Juan nga Tigbautismo mao ang iyang gihisgotan.

Giayo ni Jesus ang Bata

(Mar. 9:14-29; Luc. 9:37-43)

¹⁴ Sa pag-abot nila didto sa daghang mga tawo adunay usa ka lalaki nga miduol kang Jesus ug miluhod nga nag-ingon,

¹⁵ “Ginoo, kaloy-i intawon ang akong anak nga lalaki. Patulon siya ug labihan gayod ang iyang pag-antos. Kanunay siyang matumba sa kalayo o kaha mahulog sa tubig.

¹⁶ Gidala ko na siya sa imong mga tinun-an, apan dili sila makaayo kaniya.”

¹⁷ Unya miingon si Jesus, “Kamo nga mga tawo niining panahona, wala gayoy pagtuo, ug sayop ang inyong panghuna-huna ug binuhatan. Hangtod kanus-a pa ba ang akong pagpailob kaninyo? Dad-a ninyo dinhi kanako ang bata!”

¹⁸ Unya gibadlong ni Jesus ang daotang espiritu nga anaa sa bata ug diha-diha migawas kini. Niadto dayong orasa naayo ang bata.

¹⁹ Sa dihang sila na lang miduol kang Jesus ang iyang mga tinun-an ug nangutana, “Ngano bang dili man namo mahinginlan ang demonyo gikan sa bata?”

²⁰ Mitubag si Jesus kanila, “Tungod kay kulang ang inyong pagtuo. Sa pagkatinuod, kon aduna lang kamoy pagtuo nga bisan sama lang sa gidakon sa liso sa mustasa, makamando kamo niining bukid, ‘Balhin didto!’ Ug ang bukid mobalhin. Wala gayoy butang nga dili ninyo mahimo.[

²¹ Apan kini nga matang sa daotang espiritu dili ninyo mahinginlan kon dili kamo mag-ampo ug magpuasa.]”

Gitagna Pag-usab ni Jesus ang Iyang Kamatayon

(Mar. 9:30-32; Luc. 9:43b-45)

²² Samtang nagtigom sila sa iyang mga tinun-an didto sa Galilea, miingon si Jesus kanila, “Ang Anak sa Tawo kinahanglan na nga itugyan ngadto sa mga tawo.

²³ Patyon nila siya apan mabanhaw sa ikatulo nga adlaw.” Naguol gayod ang iyang mga tinun-an tungod niini.

Ang Pagbayad ug Buhis alang sa Templo

²⁴ Sa pag-abot ni Jesus ug sa iyang mga tinun-an didto sa Capernaum, giduolan si Pedro sa mga maniningil ug buhis sa templo ug gipangutana, “Nagbayad ba ang inyong magtutudlo ug buhis alang sa templo?”

²⁵ Mitubag si Pedro kaniya, “Oo, nagbayad siya.”

Pagsulod ni Pedro sa balay gipangutana dayon siya ni Jesus, “Pedro, alang kanimo, kinsa man ang gipabayad sa mga hari dinhi sa kalibotan ug buhis, ang ila bang mga anak o ang uban?”

²⁶ Mitubag si Pedro, “Siyempre ang uban.”

† **17:21** Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong nga makita sa Mar. 9:29.

Unya miingon si Jesus, “Kon mao kana, nagpasabot kini nga ang mga anak dili kinahanglan nga mobayad.*

²⁷ Apan kon dili kita mobayad, basig mahiubos sila kanato. Busa adto sa dagat ug pamingwit. Ablihi ang baba sa unang isda nga imong makuha ug makita mo didto ang kuwarta nga angay natong ibayad alang sa buhis natong duha. Kuhaa ang kuwarta ug unya ibayad sa mga naningil ug buhis alang sa templo.”

18

Kinsa gayod ang Labaw sa Tanan?

(*Mar. 9:33-37; Luc. 9:46-48*)

¹ Niadtong higayona miduol kang Jesus ang iyang mga tinun-an ug nangutana, “Kinsa man gayod ang labaw sa tanan nga nasakop sa gingharian sa Langit?”

² Gitawag ni Jesus ang usa ka bata ug gipaaturang niya kanila.

³ Unya miingon siya, “Sa pagkatinuod, kon dili kamo magbag-o ug mahisama sa mga gagmayng bata, dili gayod kamo maapil sa gingharian sa Langit.

⁴ Kay ang tawo nga nagpaubos sama niini nga bata, mao ang labaw sa tanan nga sakop sa gingharian sa Langit.

⁵ “Ug kon kinsa man ang modawat sa sama niini nga bata, nagdawat usab kanako.

Ang mga Pagtintal

(*Mar. 9:42-48; Luc. 17:1-2*)

⁶ “Apan si bisan kinsa nga mahimong hinungdan sa pagbiya niining gagmayng kabataan sa ilang pagtuo kanako, maayo pa nga higtan ang iyang liog ug galingan nga bato ug ihulog siya ngadto sa lawod.

⁷ “Alaot ang mga tawo dinhi sa kalibotan kay ang pagtintal kanunayng moabot kanila. Mahitabo gayod kini. Apan alaot gayod ang tawo nga maoy manintal sa iyang isigka-tawo.

⁸ “Kon ang imong kamot o tiil mahimong hinungdan nga makasala ka, putla kana ug ilabay! Mas maayo pa nga usa ra ang imong kamot o tiil apan aduna kay kinabuhi nga walay kataposan kaysa kompleto ang imong kamot ug tiil apan itambog ka man lang ngadto sa kalayo nga nagdilaab sa walay kataposan.

⁹ Ug kon ang imong mata mahimong hinungdan nga makasala ka, lugita kana ug ilabay! Mas maayo pa nga usa ra ang imong mata apan aduna kay kinabuhi nga walay kataposan kaysa kompleto ang imong mata apan itambog ka man lang ngadto sa kalayo sa impiyerno.

Ang Samingay bahin sa Karnero nga Nawala

(*Luc. 15:3-7*)

¹⁰ “Pagbantay nga dili gayod ninyo tamayon bisan ang usa niining mga bata. Kay ang tinuod, ang mga anghel sa Dios nga nagbantay kanila anaa kanunay sa atubangan sa akong Amahan sa langit. [

¹¹ Kay ang Anak sa Tawo mianhi dinhi sa kalibotan sa pagluwas sa mga tawo nga nangawala tungod sa ilang mga sala.]*

¹² “Kon ang usa ka tawo adunay 100 ka mga karnero ug mawala ang usa niini, unsa man ang iyang buhaton? Sigurado gayod nga biyaan niya

† 17:26 Ang buot ipasabot ni Jesus, kay sila mga anak sa Dios, dili na kinahanglan nga magbayad silag buhis alang sa templo. * 18:11 Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong sa Luc. 19:10.

ang 99 nga nanabsab didto sa bungtod ug pangitaon niya ang karnero nga nawala.

¹³ Ug kon iya kining makita malipay gayod siya. Ang tinuod, mas dako ang iyang kalipay sa usa nga nawala nga iya rang nakit-an kaysa 99 nga wala mawala.

¹⁴ Mao usab kana ang bation sa inyong Amahan sa langit. Dili gayod niya buot nga mawala ang bisan usa lang ka gamay nga bata.

Kon Nakasala Kanimo ang Imong Isigka-tumutuo

¹⁵ “Kon ang imong isigka-tumutuo nakasala kanimo, adtoi siya ug sultihi. Apan kini buhaton mo nga kamo-kamo ra. Kon maminaw siya kanimo, magkasinabtanay kamo pag-usab, ug mapabalik mo siya sa Dios.

¹⁶ Apan kon dili siya maminaw kanimo, pagdala ug usa o duha ka tumutuo aron matuman mo ang nasulat sa Kasulatan nga ‘ang inyong panagsulti mapamatud-an sa duha o tulo ka saksi.’[†]

¹⁷ Apan kon dili pa gayod siya maminaw kanila, isulti kini sa iglesia. Ug kon dili pa gayod siya maminaw kanila, ayaw na ninyo siya pagtagda. Isipa na lang ninyo nga sama siya sa mga tawo nga wala motuo sa Dios o sama sa mga maniningil ug buhis.[‡]

Ang Gidili ug ang Gitugot

¹⁸ “Sa pagkatinuod, ang bisan unsa nga dili ninyo itugot dinhi sa kalibotan mao man ang wala gitugot sa Dios, ug ang bisan unsa nga itugot ninyo mao man ang gitugot sa Dios.

¹⁹ “Ug buot ko nga mahibaloan ninyo nga kon ang duha kaninyo dinhi sa kalibotan magkauyon bahin sa bisan unsa nga inyong pangayoon pinaagi sa pag-ampo, buhaton kana alang kaninyo sa akong Amahan sa langit.

²⁰ Kay kon adunay duha o tulo nga nagtigom tungod kanako, ako uban kanila.”

Ang Sambingay bahin sa Sulugoon nga Dili Mopasaylo

²¹ Miduol si Pedro kang Jesus ug nangutana, “Ginoo, kon ang akong igsoon[§] kanunay lang makasala kanako, kapila ko ba gayod siya pasayloon? Makapito ba?”

²² Mitubag si Jesus kaniya, “Dili lang kapito, kondili ka-77.*

²³ “Kay ang gingharian sa Langit sama sa usa ka hari nga naghusay sa mga utang sa iyang mga sulugoon.

²⁴ Samtang naghusay siya sa ilang mga utang, gidala kaniya ang sulugoon nga nakautang kaniya ug minilyon.

²⁵ Tungod kay dili siya makabayad nagsugo ang hari nga ibaligya siya, lakip ang iyang asawa ug ang iyang mga anak. Ug ibaligya usab ang tanan niyang kabtangan aron mabayran niya ang iyang utang.

²⁶ “Ang sulugoon mihuhod atubangan sa hari ug nagpakiluoy nga miingon, ‘Pasensyahi lang una ako kay bayran ko ra ikaw sa tanan!’

²⁷ Naluoy ang hari kaniya, busa gipasaylo siya ug wala na pabayara sa iyang utang, ug gipapauli siya.

²⁸ “Sa pag-uli niadtong sulugoon natagboan niya ang iyang isigka-sulugoon nga nakautang kaniya ug gamay ra kaayo. Gilabnot niya kini, gituok, ug giingnan, ‘Bayri ako sa imong utang!’

[†] **18:16** Deut. 19:15 [‡] **18:17** maniningil ug buhis: giila sa mga judio nga mga daotan gayod nga mga tawo. [§] **18:21** igsoon: tingali ang buot ipasabot, “isigka-tumutuo”. * **18:22** ka-77: o 70×7.

²⁹ “Miluhod ang iyang kauban nga sulugoon ug nagpakiluoy kaniya, ‘Pasensyahi lang una ako kay bayran ko ra ikaw!’

³⁰ “Apan wala gayod siya mosugot. Gipapriso hinuon niya kadto nga sulugoon hangtod nga kini makabayad.

³¹ Pagkakita niadto sa uban nga mga sulugoon nasubo kaayo sila, busa miadto sila sa ilang hari ug gisulti ang nahitabo.

³² “Gipatawag sa hari ang sulugoon ug giingnan, ‘Labihan ka kadaotan nga sulugoon. Gipasaylo ka nako sa imong utang kanako tungod kay nagpakiluoy ka.

³³ Ngano mang wala mo kaloy-i ang imong isigka-sulugoon ingon nga ako naluoy kanimo?’

³⁴ Nasuko gayod ang hari kaniya. Gipapriso niya kini aron nga masilotan hangtod mabayran ang tanan niyang utang.

³⁵ “Mao usab kini ang buhaton kaninyo sa akong Amahan sa langit kon dili kamo makapasaylo sa inyong isigka-tawo sa kinasing-kasing gayod.”

19

Ang Pagtulon-an bahin sa Panagbulag sa Magtiayon (Mar. 10:1-12)

¹ Human sa pagpanudlo ni Jesus niadto nga mga pagtulon-an, mibiya siya sa Galilea ug miadto sa mga dapit nga sakop sa Judea tabok sa Suba sa Jordan.

² Daghan ang mga tawo nga misunod kaniya, ug gipang-ayo niya sila sa ilang mga sakit.

³ Unya, adunay mga Pariseo nga miadto usab kaniya. Nangita sila ug pamaagi aron ikasumbong nila siya. Gipangutana nila si Jesus, “Gitugot ba sa Kasugoan nga bulagan sa lalaki ang iyang asawa sa bisan unsa nga hinungdan?”

⁴ Mitubag si Jesus, “Wala ba kamo makabasa sa Kasulatan nga sa paghimo sa Dios sa tawo ‘gibuhat niya sila nga lalaki ug babaye’*?

⁵ Unya miingon ang Dios, ‘Mao kana ang hinungdan nga biyaan sa lalaki ang iyang amahan ug inahan ug moipon sa iyang asawa, ug silang duha mahimong usa.’†

⁶ Dili na sila duha kondili usa na lang. Busa dili angayng bulagon sa tawo ang ghiusa sa Dios.”

⁷ Nangutana pag-usab ang mga Pariseo kaniya, “Nganong miingon si Moises nga mahimong bulagan sa lalaki ang iyang asawa, human niya kini hatagi ug kasulatan nga magpamatuod nga sila nagbulag na?”‡

⁸ Mitubag si Jesus kanila, “Gitugotan kamo ni Moises nga bulagan ninyo ang inyong asawa tungod kay gahi kamog ulo. Apan dili kana mao ang plano sa Dios sukad pa sa sinugdan.

⁹ Mao kana ang hinungdan nga moingon ako kaninyo nga kon ang lalaki makigbulag sa iyang asawa nga wala manapaw, ug unya magminyo siya ug laing babaye, nakapanapaw siya. [Ug ang makigminyo sa babaye nga gibulagan nanapaw usab.]§

¹⁰ Unya miingon ang mga tinun-an ni Jesus, “Kon mao kana ang kaminyoon, maayo pa diay nga dili na lang magminyo.”

¹¹ Mitubag si Jesus, “Kini nga pagtulon-an dili madawat sa tanan gawas sa mga tawo nga gihatagan niini sa Dios.

* **19:4** Gen. 1:27; 5:2 † **19:5** Gen. 2:24 ‡ **19:7** Deut. 24:1 § **19:9** Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong.

¹² Daghan ang hinungdan kon nganong adunay mga lalaki nga dili maminyo: ang uban natawo gayod nga dili maminyo; ang uban dili maminyo tungod kay gikapon sila; ug ang uban dili magminyo tungod kay ilang gipalabi ang pagpanglimbasog alang sa gingharian sa Langit. Busa, ang makadawat nga siya dili magminyo, dili na lang gayod magminyo.”

Gipanalanginan ni Jesus ang Gagmay nga Mga Bata
(*Mar. 10:13-16; Luc. 18:15-17*)

¹³ Unya, adunay mga tawo nga nagdala ug gagmay nga mga bata ngadto kang Jesus aron ipandong niya ang iyang kamot kanila ug i-ampo. Apan gibadlong sila sa mga tinun-an ni Jesus.

¹⁴ Miingon si Jesus kanila, “Pasagdi lang ninyo ang mga bata nga moduol kanako. Ayaw ninyo sila pugngi, kay ang mga sama kanila nasakop sa gingharian sa Langit.”

¹⁵ Unya gipandongan ni Jesus sa iyang kamot ang mga bata ug gipanalanginan. Pagkahuman niadto milakaw siya.

Ang Tawo nga Adunahan
(*Mar. 10:17-31; Luc. 18:18-30*)

¹⁶ Adunay usa ka tawo nga miduol kang Jesus ug nangutana, “Magtutudlo, unsa ba ang maayo kong buhaton aron maangkon ko ang kinabuhi nga walay kataposan?”

¹⁷ Mitubag si Jesus kaniya, “Nganong nangutana ka kanako kon unsa ang maayo? Usa lang ang maayo, ug walay lain kondili ang Dios. Kon gusto mo nga maangkon ang kinabuhi nga walay kataposan tumana ang mga sugo.”

¹⁸ Nangutana siya pag-usab, “Unsa nga mga sugo?”

Mitubag si Jesus kaniya, “‘Ayaw kamo pagpatay, ayaw kamo panapaw, ayaw kamo pangawat, ayaw kamo pagsaksi ug bakak,

¹⁹ tahora ang imong amahan ug inahan,’* ug ‘higugmaa ang imong isigkatawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon.’†”

²⁰ Mitubag ang batan-on, “Kining tanan natuman ko na. Unsa pa ba ang angay kong buhaton?”

²¹ Mitubag si Jesus, “Kon gusto mo nga mahingpit sa atubangan sa Dios, lakaw ug ibaligya ang imong mga kabtangan, ug ang halin ipanghatag sa mga kabos. Sa maong pamaagi mahimo kang adunahan didto sa langit. Pagkahuman, balik ug sunod kanako.”

²² Sa dihang nadungog kini sa batan-on mibiya siya nga masulob-on kay daghan man ang iyang kabtangan.

²³ Busa miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Sa pagkatinuod, lisod alang sa usa ka adunahan nga magpasakop sa gingharian sa Langit.

²⁴ Sayon pa ang paglusot sa usa ka mananap nga kamelyo sa bangag sa dagom kaysa pagpasakop sa adunahan sa paghari sa Dios.”

²⁵ Pagkadungog niadto sa iyang mga tinun-an, natingala kaayo sila. Busa nangutana sila, “Kon mao kana, kinsa na man lang ang maluwas?”

²⁶ Gitan-aw sila ni Jesus ug giingnan, “Dili gayod kini mahimo sa tawo, apan mahimo sa Dios ang tanan.”

²⁷ Unya miingon si Pedro kaniya, “Amo bayang gibiyaan ang tanan ug misunod kami kanimi. Unya, unsa man ang among mapaabot nga balos?”

²⁸ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sulthian ko kamo, moabot ang adlaw nga bag-ohon sa Dios kining kalibotan, ug ang Anak sa Tawo maglingkod sa iyang mahimayaong trono aron maghari. Niana nga adlaw,

* 19:19 Exo. 20:12-16; Deut. 5:16-20 † 19:19 Lev. 19:18

kamo nga nagsunod kaniya maglingkod sa dose ka trono aron hukman ang dose ka tribo sa Israel.

²⁹ Ug si bisan kinsa nga mibiya sa iyang balay, mga igsoon, amahan, inahan, mga anak, o yuta tungod ug alang kanako makadawat sa daghan gayod nga balos, ug makapanunod sa kinabuhi nga walay kataposan.

³⁰ Daghan ang dungganon karon nga sa kaulahian mahimong labing ubos, ug daghan ang labing ubos karon nga sa kaulahian mahimong dungganon.”

20

Ang mga Trabahante sa Ubasan

¹ Miingon si Jesus kanila, “Ang gingharian sa Langit nahisama sa tawo nga adunay ubasan. Sayo pa kaayo, milakaw ug nangita na siya ug mga tawo nga motrabaho sa iyang ubasan.

² Nagkauyon siya ug ang mga tawo nga una niyang natagboan, nga iya silang suholan sumala sa naandan nga suhol matag adlaw. Unya gipadala niya sila didto sa iyang ubasan.

³ “Sa dihang mga alas nuwebe na sa buntag miadto siya sa merkado ug aduna siyay nakita didto nga mga istambay, kay wala man silay trabaho.

⁴ Miingon siya kanila, ‘Adto ug pagtrabaho kamo didto sa akong ubasan, kay tagaan ko kamog husto nga suhol.’

⁵ Busa miadto sila ug nagtrabaho.

“Sa dihang udto na, mibalik na usab ang tag-iya didto sa merkado, ug aduna na usab siyay nakita didto nga mga tawo. Ug iya usab silang gipatrabaho. Mao gihapon kini ang iyang gibuhay sa dihang mga alas tres na sa hapon.

⁶ Sa mga alas singko na mibalik na usab siya sa merkado ug aduna pa gayod siyay nakita nga mga istambay. Miingon siya kanila, ‘Ngano bang gaistambay lang kamo dinhi sa tibuok nga adlaw?’

⁷ “Mitubag sila, ‘Kay wala may nagpatrabaho kanamo.’

“Busa giingnan sila sa tag-iya, ‘Adto kamo sa akong ubasan ug pagtrabaho.’

⁸ “Sa pagkakilom-kilom na, miingon ang tag-iya sa ubasan ngadto sa iyang sinaligan, ‘Tawga ang mga trabahante ug sweldohi sila. Unaha pagbayad kadtong ulahing gipatrabaho ug ipaulahi kadtong nauna.’

⁹ “Ang mga nagtrabaho sugod sa mga alas singko gihatagan ug sweldo alang sa usa ka adlaw nga trabaho.

¹⁰ Sa dihang sweldohan na kadtong mga nauna sa pagtrabaho, naghuna-huna sila nga dako ang ilang madawat kaysa mga naulahing mitrabaho. Apan ang matag-usa kanila gisweldohan usab ug alang sa usa ka adlaw nga trabaho.

¹¹ Pagkadawat nila niini, mireklamo sila sa tag-iya.

¹² Matod nila, ‘Ang mga naulahi, usa ka oras ra ang ilang trabaho, apan kami usa ka adlaw gayod ang among pagpasingot ug pagpainit, apan pareho ra ang imong gisweldo kanamo!’

¹³ “Miingon siya sa usa kanila, ‘Higala, wala ka nako limbongi. Dili ba nagkauyon man kita nga sweldohan ka nako alang sa usa ka adlaw nga trabaho?’

¹⁴ Dawata ang imong sweldo ug pauli. Kay akong kagustohan nga hatagan ang naulahi ug kantidad nga sama sa akong gihatag kanimo.

¹⁵ Dili ba makabuot man ako kon unsa ang akong buhaton sa akong kuwarta? Basin nasina ka lang tungod kay maayo ako kanila.”

16 Unya miingon si Jesus, “Ang mga labing ubos karon mao ang mahimong dungganon sa kaulahian, ug ang mga dungganon karon mao ang mahimong labing ubos sa kaulahian.”

Gitagna na Usab ni Jesus ang Iyang Kamatayon

(Mar. 10:32-34; Luc. 18:31-34)

17 Sa dihang nagpadulong na sila si Jesus sa Jerusalem, gipalain niya ang iyang dose ka tinun-an gikan sa mga tawo. Miingon siya kanila,

18 “Pamati kamo! Nagpadulong kita sa Jerusalem ug ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa kadagkoan sa mga pari ug mga magtutudlo sa Kasugoan, ug hukman nila siya nga patyon.

19 Unya itugyan nila siya sa mga dili Judio aron bugal-bugalan, bunalan, ug ilansang sa krus. Apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw siya.”

Ang Hangyo sa Usa ka Inahan

(Mar. 10:35-45)

20 Miadto kang Jesus ang inahan nila Santiago ug Juan nga mga anak ni Zebedeo uban ang iyang duha ka anak. Miluhod siya atubangan ni Jesus kay aduna siyay ihangyo.

21 Busa miingon si Jesus kaniya, “Unsay imong gusto?”

Mitubag siya, “Kon mahimo, kon maghari ka na, palingkora ang akong duha ka anak diha sa imong tapad; ang usa sa tuo ug ang usa sa wala.”

22 Apan gitubag sila ni Jesus, “Wala kamo mahibalo kon unsa ang inyong gihangyo. Makahimo ba kamo pag-inom sa kopa nga akong imnan?”*

Miingon sila, “Oo, mahimo namo.”

23 Miingon si Jesus kanila, “Tinuod nga makahimo kamo pag-inom sa kopa nga akong imnan, apan dili ako ang mopili kon kinsa ang molingkod sa akong tuo ug sa akong wala. Alang kini sa mga tawo nga gitagan-an sa akong Amahan.”

24 Sa pagkadungog sa napulo ka tinun-an sa ilang gihangyo, nasuko kaayo sila sa managsoon.

25 Busa gitawag silang tanan ni Jesus ug giingnan, “Nahibaloan ninyo nga ang mga kadagkoan niini nga kalibotan adunay gahom sa pagmando sa ilang mga gisakopan ug sila ang magbuot kon unsa ang ilang buhaton kanila.

26 Apan dili ingon niini ang angay kaninyo. Kay kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong gamhanan, kinahanglan nga mahimo siyang inyong sulugon;

27 ug kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong pangulo, kinahanglan nga mahimo siyang ulipon sa tanan.

28 Bisan pa gani ang Anak sa Tawo wala moanhi dinhi sa kalibotan aron alagaran, kondili aron moalagad ug mohatag sa iyang kinabuhi sa pagtubos sa daghang mga tawo.”

Giayo ni Jesus ang Duha ka Buta

(Mar. 10:46-52; Luc. 18:35-43)

29 Sa dihang pagawas na silang Jesus sa Jerico daghang mga tawo ang nanunod kaniya.

30 Unya, didto adunay duha ka buta nga naglingkod daplin sa dalan. Nadunggan nila nga moagi na si Jesus, busa naninggit sila, “Ginoo, nga kaliwat ni David, kaloy-i intawon kami!”

31 Gibadlong sila sa mga tawo aron mohilom. Apan gikusgan pa hinuon nila ug singgit, “Ginoo, nga kaliwat ni David, kaloy-i intawon kami!”

* **20:22** Makahimo ba kamo pag-inom sa kopa nga akong imnan?: o Maantos ba ninyo ang kasakit nga hapit ko nang antoson?

³² Mihunong si Jesus, gitawag niya sila ug gipangutana, “Unsay inyong gusto nga buhaton ko kaninyo?”

³³ Mitubag sila, “Ginoo, gusto namo nga makakita!”

³⁴ Naluoy si Jesus kanila, busa gihikap niya ang ilang mga mata, ug diha-diha nakakita sila. Unya misunod sila kaniya.

21

Ang Madaogon nga Pagsulod ni Jesus sa Jerusalem

(Mar. 11:1-11; Luc. 19:28-40; Juan 12:12-19)

¹ Sa dihang duol na sila ni Jesus sa Jerusalem ug didto na sila sa baryo sa Betfage nga anaa sa Bukid sa mga Olibo, gipauna ni Jesus ang duha niya ka mga tinun-an.

² Miingon siya kanila, “Pag-una kamo didto sa sunod nga baryo. Sa pagsulod ninyo, aduna kamoy makita nga asno nga gihigot ug adunay kauban nga nati. Hubari ninyo kini ug dad-a dinhi kanako.

³ Kon adunay mangutana kaninyo, tubaga ninyo, ‘Kinahanglanon kini sa Ginoo,’ ug ipadala dayon niya kini kaninyo.”

⁴ Mahitabo kini aron matuman ang gisulti sa propeta:

⁵ “Sultihi ninyo ang mga taga-Zion,

‘Paminaw kamo! Ania na ang inyong hari.

Mapainubsanon siya,

ug moabot na siya nga nagsakay sa nating asno!’ ”*

⁶ Busa nanglakaw ang duha ka tinun-an ug gituman nila ang sugo ni Jesus.

⁷ Gidala nila ang asno uban sa nati didto kang Jesus. Gihapinan nila kini sa ilang mga kupo ug unya misakay si Jesus.

⁸ Didto adunay daghang mga tawo nga nagbuklad sa ilang mga kupo sa dalan. Ang uban nagputol ug sanga sa mga kahoy ug gibutang kini sa dalan.†

⁹ Naninggit ang mga tawo nga gauna ug ang nagsunod kaniya, “Dayegon ta ang kaliwat ni David!”‡

“Gipanalanginan sa Ginoo ang nag-anhi sa ngalan sa Ginoo!”§

“Dayegon ta ang Dios!”

¹⁰ Sa pagsulod ni Jesus sa Jerusalem nagkaguliyang ang mga tawo didto. Miingon sila, “Kinsa ba kanang tawhana?”

¹¹ Mitubag ang mga tawo nga kauban ni Jesus, “Mao kini ang propeta nga si Jesus nga taga-Nazaret, nga sakop sa Galilea.”

Ang Pag-abog ni Jesus sa mga Tawo Didto sa Templo

(Mar. 11:15-19; Luc. 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹² Misulod si Jesus sa templo ug giabog niya ang tanan nga namalit ug namaligya didto. Gipangtikwang niya ang mga lamisa sa mga nag-ilis ug kuwarta ug ang mga lingkoranan sa mga namaligya ug mga salampati nga ighahalad.

¹³ Miingon siya kanila, “Nag-ingon ang Dios sa Kasulatan, ‘Ang akong balay tawgon nga balay nga alampoanan.’* Apan gihimo hinuon ninyo kini nga ‘tago-anan sa mga tulisan!’ ”†

¹⁴ Adunay mga buta ug mga bakol nga miduol kaniya didto sa templo ug giayo niya sila.

* **21:5** Zac. 9:9 † **21:8** Gibuhat nila kini sa pagpasidungog kang Jesus. ‡ **21:9** Tan-awa ang Mat.

20:30. § **21:9** Sal. 118:26 * **21:13** Isa. 56:7 † **21:13** Jer. 7:11

¹⁵ Nasuko ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan sa dihang nakita nila ang kahibulongang mga butang nga iyang gibuhat, ug sa dihang nadunggan nila ang mga bata didto sa templo nga naninggit nga nag-ingon, “Dayegon ta ang kaliwat ni David!”

¹⁶ Busa nangutana sila kang Jesus, “Nadunggan mo ba usab ang ilang gisulti?”

Mitubag si Jesus, “Oo. Ngano, wala ba kamo makabasa sa giingon sa Kasulatan:

“ ‘Bisan ang gagmayng mga bata gitudloan sa Dios nga modayeg kaniya?’ ”[‡]

¹⁷ Unya gibiyaan sila ni Jesus. Migawas siya sa siyudad ug miadto sa Betania ug didto siya natulog.

Gitunglo ni Jesus ang Kahoy nga Igos

(*Mar. 11:12-14, 20-24*)

¹⁸ Nianang pagkabuntag, sa pagbalik ni Jesus sa siyudad sa Jerusalem gigutom siya.

¹⁹ Unya, aduna siyay nakita nga kahoy nga igos sa daplin sa dalan. Busa giduolan niya kini, apan wala siyay nakita nga bunga kondili mga dahon lang. Unya, giingnan niya ang kahoy, “Sukad karon dili ka na gayod makapamunga!” Ug diha-diha nalaya ang kahoy.

²⁰ Sa dihang nakita kini sa iyang mga tinun-an natingala kaayo sila. Miingon sila, “Nganong kalit nga nalaya ang kahoy nga igos?”

²¹ Mitubag si Jesus kanila, “Ang tinuod, kon adunay kamoy pagtuo ug dili magduha-duha, mahimo usab ninyo ang gibuhat ko sa kahoy nga igos. Ug dili lang kana kondili makamando usab kamo bisan niining bukid, ‘Balhin ngadto sa dagat,’ ug mahitabo kana.

²² Ang bisan unsa nga inyong pangayoon pinaagi sa inyong pag-ampo madawat gayod ninyo, kon motuo kamo.”

Ang Pagpangutana sa Katungod ni Jesus

(*Mar. 11:27-33; Luc. 20:1-8*)

²³ Misulod pag-usab si Jesus sa templo ug nagtudlo sa mga tawo. Didto adunay kadagkoan sa mga pari ug mga pangulo sa mga Judio nga miduol kaniya ug nangutana, “Unsa ba ang imong katungod sa pagbuhat niining mga butanga dinhi sa templo? Kinsa ba ang naghatag kanimo niini nga katungod?”

²⁴ Mitubag si Jesus kanila, “Mangutana usab ako kaninyo. Ug kon matubag ninyo kini, tubagon ko usab kamo kon unsa ang akong katungod sa pagbuhat niining mga butanga.

²⁵ Kang kinsa ba naggikan ang katungod ni Juan sa pagbautismo, sa Dios ba o sa tawo?”

Naglalipay sila kon unsa ang ilang itubag. Miingon sila, “Kon moingon kita nga ‘Gikan sa Dios,’ moingon siya, ‘Nganong wala kamo motuo kang Juan?’

²⁶ Apan kon moingon kita nga ‘Gikan sa tawo,’ delikado kita sa mga tawo kay nagtuo sila nga si Juan propeta sa Dios.”

²⁷ Busa mitubag sila kang Jesus, “Wala kami masayod.”

Unya miingon si Jesus kanila, “Kon mao kana dili ko usab kamo sultihan kon diin gikan ang akong katungod sa pagbuhat niini.”

Ang Sambingay bahin sa Duha ka Managsoon nga Lalaki

²⁸ Miingon usab si Jesus kanila, “Sa inyong huna-huna, unsa man ang buot ipasabot niini? Adunay usa ka tawo nga adunay duha ka anak nga lalaki.

[‡] **21:16** Sal. 8:2

Giadtoan niya ang magulang ug giingnan, ‘Anak, adto karon sa atong ubasan ug pagtrabaho.’

²⁹ “Mitubag siya, ‘Dili kol’ Apan sa kaulahian nausab ang iyang huna-huna ug miadto siya sa ilang ubasan ug nagtrabaho.

³⁰ “Giadtoan usab sa amahan ang manghod ug giingnan usab sama sa iyang giingon sa magulang. Mitubag ang manghod, ‘Oo, tay,’ apan wala siya motuman.

³¹ “Asa sa duha ang nagtuman sa sugo sa iyang amahan?”

Mitubag sila, “Ang magulang.”

Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, nauna pa kaninyo sa pagpasakop sa paghari sa Dios ang mga maniningil ug buhis ug ang mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog.

³² Kay si Juan nga Tigbautismo mianhi dinhi ug nagtudlo kaninyo sa husto nga pamaagi aron mahimo kamong matarong atubangan sa Dios, apan wala kamo motuo kaniya. Ang mga maniningil ug buhis ug ang mga babaye nga nagbaligya sa ilang dungog mao hinuon ang mituo kaniya. Ug bisan nakita ninyo kini, wala gihapon kamo maghinulsol ug motuo kaniya.”

Ang Sambingay bahin sa mga Saop

(Mar. 12:1-12; Luc. 20:9-19)

³³ Miingon si Jesus kanila, “Pamatia ninyo ang usa pa ka sambingay. Adunay usa ka tawo nga adunay yuta nga gipatamnan niya ug ubas. Gipakoral niya kini, ug nagpahimo siyag bangag sa dakong bato aron himuong pug-anan sa ubas. Nagpatukod usab siya ug usa ka balay bantayanan. Pagkahuman gipasaopan niya ang iyang ubasan ug milakaw ngadto sa layong dapit.

³⁴ Sa panahon na sa pagpamupo sa ubas, gisugo niya ang iyang mga sulugoon ngadto sa mga saop aron sa pagkuha sa iyang bahin sa abot.

³⁵ “Sa pag-abot sa mga sulugoon, gipangdakop sila sa mga saop. Gikulata nila ang usa, gibato ang usa, ug gipatay nila ang usa.

³⁶ Human niadto nagsugo pag-usab ang tag-iya ug mas daghan pa nga mga sulugoon kaysa nauna. Apan mao gihapon ang ilang gibuhat kanila.

³⁷ Sa kaulahian gisugo sa tag-iya ang iyang anak. Naghuna-huna siya nga tahoron nila ang iyang anak.

³⁸ “Apan sa pagkakita sa mga saop sa iyang anak, miingon sila, ‘Ania na ang manununod. Dali, patyon nato aron maato ang iyang mapanunod.’

³⁹ Busa gidakop nila siya ug gidala didto sa gawas sa ubasan ug gipatay.”

⁴⁰ Unya nangutana si Jesus, “Kon mobalik ang tag-iya sa ubasan, unsa may iyang buhaton niadtong mga saop?”

⁴¹ Mitubag sila, “Pamatyon niya kadtong daotan nga mga saop ug dili gayod niya kaloy-an. Unya pasaopan niya ang iyang ubasan sa mga saop nga mohatag sa iyang bahin matag ani.”

⁴² Miingon usab si Jesus kanila, “Wala ba ninyo mabasa ang giingon sa Kasulatan?

“‘Ang bato nga gisalikway sa mga panday
mao gayod hinuon ang nahimong pundasyon.

Mao kini ang gibuhat sa Ginoo,

ug kahibulongan kini kanato!’”§

⁴³ “Mao nga timan-i ninyo: Kuhaon gikan kaninyo ang gingharian sa Dios ug ihatag sa mga tawo nga nagtuman sa iyang mga gipabuhat.]

44 Si bisan kinsa nga mahulog niini nga bato mabali-balian, apan siya nga mahulogan sa maong bato madugmok gayod.]*”

45 Pagkadungog sa kadagkoan sa mga pari ug mga Pariseo sa mga sambingay ni Jesus, nasabtan nila nga sila ang iyang gitumong.

46 Busa buot na gayod nila nga dakpon si Jesus, apan nahadlok sila sa mga tawo tungod kay giila nila nga propeta si Jesus.

22

Ang Sambingay bahin sa Kombira

(Luc. 14:15-24)

1 Nagtudlo pag-usab si Jesus kanila pinaagi sa sambingay. Miingon siya,

2 “Ang gingharian sa Langit sama sa nahitabo sa usa ka hari nga nag-andam ug kombira alang sa kasal sa iyang anak nga lalaki.

3 Gisugo niya ang iyang mga sulugoon nga tawgon na ang mga dinapit. Apan mibalibad sila.

4 “Gisugo usab niya ang uban pa nga mga sulugoon. Miingon siya, ‘Ingna ninyo ang mga dinapit nga naihaw na ang akong mga baka ug ang uban nga mga mananap nga akong gipatambok ug naandam na ang pagkaon. Busa paanhia na sila.’

5 “Apan ang mga dinapit wala magtagad. Ang usa miadto sa iyang uma, ug ang usa sa iyang negosyo.

6 Ang uban, gidakop nila ang mga sinugo sa hari, gidagmalan nila ug gipatay.

7 Busa nasuko pag-ayo ang hari. Gisugo niya ang iyang mga sundalo nga pamatyon usab ang nagpatay sa iyang mga sulugoon ug sunogon ang ilang lungsod.

8 “Unya gitawag niya ang iyang mga sulugoon ug miingon, ‘Ang kombira sa kasal andam na, apan ang mga dinapit dili takos nga motambong.

9 Busa adto na lang kamo sa kadalanan nga naay daghang mangagi ug dapita ninyo ang tanan nga inyong matagboan.’

10 Nanglakaw ang mga sulugoon ug nangadto sa kadalanan, ug ang tanan nga ilang natagboan, maayo man o daotan, gipangdapit nila. Ug napuno sa mga dinapit ang hawanan sa kombira.

11 “Unya misulod ang hari kay gusto niya nga mahimamat ang iyang mga bisita. Didto aduna siyay nakita nga usa ka tawo nga wala magsul-ob ug bisti nga alang sa kombira.

12 Busa miingon ang hari kaniya, ‘Higala, nganong nakasulod ka dinhi nga wala magsul-ob ug bisti nga alang sa kombira?’ Apan ang tawo wala gayod motingog kay wala siyay ikatubag.

13 “Unya miingon ang hari sa iyang mga sulugoon, ‘Gaposa ninyo ang iyang mga kamot ug tiil ug ipagawas didto sa kangitngit. Didto maghilak siya ug magkagot ang iyang ngipon.’ ”

14 Unya miingon si Jesus, “Daghan ang giimbitar sa Dios sa iyang gingharian, apan diyutay ra ang gipili nga makasulod.”

Ang Pangutana bahin sa Pagbayad ug Buhis

(Mar. 12:13-17; Luc. 20:20-26)

15 Mibiya ang mga Pariseo ug nagplano sila kon unsaon nila pagdakop si Jesus pinaagi sa iyang gipisanulti.

* 21:44 Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong.

¹⁶ Unya gisugo nila ang uban sa ilang mga tinun-an ug ang pipila ka tawo ni Herodes. Nangutana sila kang Jesus, “Magtutudlo, nasayod kami nga tinuod ang imong gipanulti. Gitudlo mo sa mga tawo ang kamatuoran bahin sa kabubut-on sa Dios. Ug wala ka magpauyon-uyon sa mga tawo bisan kinsa pa sila.

¹⁷ Alang kanimo, husto ba nga mobayad ug buhis sa Emperador sa Roma o dili?”

¹⁸ Apan nahibaloan ni Jesus ang ilang daotang tuyo, busa miingon siya kanila, “Mga tigpakaaron-ingnon! Ngano bang buot man ninyo akong bitikon pinaagi niana nga pangutana?”

¹⁹ Pakit-a ninyo ako ug kuwarta nga gigamit sa pagbayad ug buhis.” Ug gidala nila kini kaniya.

²⁰ Miingon si Jesus kanila, “Kang kinsa ba kining hitsura ug ngalan?”

²¹ Mitubag sila, “Iya sa Emperador.”

Busa miingon si Jesus kanila, “Kon mao kana, ihatag ninyo sa Emperador ang iya sa Emperador, ug sa Dios ang iya sa Dios.”

²² Sa pagkadungog nila sa tubag ni Jesus natingala gayod sila. Busa gibiyaan na lang nila siya.

Ang Pangutana bahin sa Pagkabanhaw

(Mar. 12:18-27; Luc. 20:27-40)

²³ Niadtong adlaw, adunay mga Saduseo nga miduol kang Jesus. Kining mga tawhana wala nagtuo nga adunay pagkabanhaw.

²⁴ Nangutana sila, “Magtutudlo, miingon si Moises nga kon mamatay ang lalaki ug wala silay anak sa iyang asawa, kinahanglan nga ang iyang igsoong lalaki makigminyo sa nabalo aron makaanak siya alang sa iyang igsoon nga namatay.*

²⁵ Unya, dinhi kaniadto adunay pito ka managsoon nga lalaki. Ang kamagulangan naminyo, ug namatay nga walay anak. Busa ang balo giminyoan sa sunod nga igsoon.

²⁶ Kini siya namatay usab ug wala gihapon silay anak. Busa giminyoan na usab sa ikatulo nga igsoon ug mao usab gihapon ang nahitabo kaniya ug sa tanan nga managsoon hangtod sa ikapito.

²⁷ Sa kataposan ang babaye namatay usab.

²⁸ Karon, kon moabot na ang pagkabanhaw, kang kinsa man siyang asawa, kay silang tanan naminyo man kaniya?”

²⁹ Miingon si Jesus kanila, “Sayop gayod kamo, kay wala kamo makasabot sa Kasulatan ug sa gahom sa Dios.

³⁰ Sa adlaw sa pagkabanhaw, ang mga tawo dili na magminyoay tungod kay sama na sila sa mga anghel sa langit.

³¹ Karon, ang mahitungod sa pagkabanhaw: wala ba ninyo mabasa ang giingon sa Dios kaninyo diha sa iyang pulong nga nag-ingon,

³² ‘Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob?’† Ang Dios dili Dios sa mga patay, kondili Dios sa mga buhi.”

³³ Sa pagkadungog niini sa mga tawo nahibulong kaayo sila sa iyang pagtulon-an.

Ang Labing Mahinungdanon nga Sugo

(Mar. 12:28-34; Luc. 10:25-28)

³⁴ Sa pagkadungog sa mga Pariseo nga ang mga Saduseo wala gayoy nahimo kang Jesus, nagtigom sila pag-usab ug miduol kaniya.

* **22:24** Deut. 25:5-6 † **22:32** Exo. 3:6. Kini nagpamatuod nga ang mga namatay mabanhaw.

³⁵ Usa sa mga magtutudlo sa Kasugoan ang nangutana kang Jesus aron sa pagbitik kaniya. Miingon siya,

³⁶ “Magtutudlo, unsa ba gayod ang labing mahinungdanon nga sugo diha sa Kasugoan?”

³⁷ Mitubag si Jesus kaniya, “ ‘Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasing-kasing, sa tibuok mong kalag, ug sa tibuok mong huna-huna.’[‡]

³⁸ Mao kini ang labing mahinungdanon nga sugo.

³⁹ Ug ang ikaduha nga labing mahinungdanon sama sa nahauna: ‘Higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon.’[§]

⁴⁰ Ang tibuok nga Kasugoan ni Moises ug ang mga sinulat sa mga propeta nalangkob niining duha ka sugo.”

Ang Pangutana bahin sa Mesiya

(Mar. 12:35-37; Luc. 20:41-44)

⁴¹ Sa wala pa magbulag-bulag ang mga Pariseo, nangutana si Jesus kanila,

⁴² “Unsay inyong huna-huna mahitungod sa Mesiya? Kang kinsa ba siyang kaliwat?”

Mitubag sila, “Kang David.”

⁴³ Unya miingon si Jesus kanila, “Kon kaliwat siya ni David, nganong si David, pinaagi sa Espiritu, nagtawag man kaniya nga ‘Ginoo’? Kay miingon siya,

⁴⁴ “ ‘Miingon ang Ginoo sa akong Ginoo,

“Lingkod dinhi dapit sa akong tuo

hangtod mapailalom ko kanimo ang imong mga kaaway.”^{*}

⁴⁵ Kon gitawag siya ni David nga iyang Ginoo, sa unsang paagi siya nahimong anak ni David?”

⁴⁶ Wala gayoy nakatubag kang Jesus sa iyang pangutana. Sukad niadto, wala na gayoy nangahas pa sa pagpangutana kaniya.

23

Nagpasidaan si Jesus bahin sa mga Tigpakaaron-ingnon

(Mar. 12:38-40; Luc. 11:39-52; 20:45-47)

¹ Unya misulti si Jesus sa mga tawo ug sa iyang mga tinun-an,

² “Ang mga magtutudlo sa Kasugoan ug ang mga Pariseo mao ang gisaligan nga magpasabot sa Kasugoan ni Moises.

³ Busa tumana ang ilang gitudlo kaninyo, apan ayaw ninyo sunda ang ilang binuhatan tungod kay sukwahi kini sa ilang gipanulti.

⁴ Gipatuman nila ang mga tawo sa malisod nga mga tulomanon, apan bisag gamay wala sila motabang aron matuman ang ilang gisugo.

⁵ “Ang tanan nga gibuhat nila pagpakita-kita lang sa mga tawo. Gipalapad nila ang ilang mga pilakterya^{*} ug gipatas-an pa nila ang mga gaway-gaway sa sidsid sa ilang mga bisti.

⁶ Sa mga kombira ug sa mga sinagoga, gusto gayod nila nga molingkod sa mga lingkoranan nga alang sa mga pinasidungan.

⁷ Sa mga dapit nga tigomanan sa mga tawo, gusto nila nga tahoron sila ug tawgon nga mga ‘Magtutudlo.’

⁸ “Apan kamo dili angay magpatawag nga ‘Magtutudlo,’ kay managsoon kamo ug usa ra ang inyong magtutudlo.

[‡] 22:37 Deut. 6:5 § 22:39 Lev. 19:18 * 22:44 Sal. 110:1 * 23:5 pilakterya: Gamay nga kahon nga butanganan sa mga pinili nga mga pulong gikan sa Kasulatan nga gibugkos sa ilang agtang ug sa ilang buktion.

⁹ Dili usab kamo magtawag ‘Amahan’ kang bisan kinsa dinhi sa yuta, kay usa ra gayod ang inyong Amahan, ang Amahan nga langitnon.

¹⁰ Ug dili kamo magpatawag nga ‘Agalon,’ kay usa ra ang inyong agalon ug siya mao ang Mesiyas.

¹¹ Ang pinaka-labaw kaninyo kinahanglan mahimong inyong sulugoon.

¹² Ang nagpataas sa iyang kaugalingon ipaubos sa Dios. Apan ang nagpau-bos sa iyang kaugalingon ipataas sa Dios.

Ang Pito ka Pasidaan ni Jesus

¹³ “Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasugoan ug kamong mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang! Gibabagan ninyo ang mga tawo nga buot magpasakop sa gingharian sa Langit. Kamo mismo dili magpasakop, ug nagpugong pa kamo sa mga tawo nga nagtinguha nga magpasakop. [

¹⁴ Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasugoan ug mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang. Gillog ninyo ang kabtangan sa mga babaye nga balo, ug gitabon-tabonan lang ninyo ang inyong daotang binuhatan pinaagi sa inyong tag-as nga mga pag-ampo. Tungod niini, labaw ang kabug-at sa silot nga ipahamtang kaninyo!][†]

¹⁵ “Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasugoan ug mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang! Gilibot ninyo ang tibuok kalibotan aron makabig ninyo ang bisan usa lang ka tawo sa inyong pagtuo. Apan human ninyo siya makabig gihimo ninyo siyang labaw pa kadaotan kay kaninyo ug angay gayod sa impiyerno.

¹⁶ “Alaot kamong mga giya nga buta. Nagtudlo kamo nga ‘kon ang tawo manumpa sa ngalan sa templo, dili kinahanglan nga tumanon niya ang iyang gipanumpa. Apan kon manumpa siya sa ngalan sa bulawan didto sa templo, kinahanglan nga tumanon gayod niya ang iyang gipanumpa.’

¹⁷ Buang-buang ug mga buta kamo! Unsa man ang mas mahinungdanon, ang bulawan o ang templo nga nagpabalaan sa bulawan?

¹⁸ Nagtudlo usab kamo nga ‘kon ang tawo manumpa sa ngalan sa halaran, dili kinahanglan nga tumanon niya ang iyang gipanumpa. Apan kon manumpa siya sa ngalan sa halad nga anaa sa halaran kinahanglan nga tumanon gayod niya ang iyang gipanumpa.’

¹⁹ Mga buta gayod kamo! Unsa man ang mas mahinungdanon, ang halad o ang halaran nga nagpabalaan sa halad?

²⁰ Mao kana nga kon ang tawo manumpa sa ngalan sa halaran, nanumpa siya sa ngalan sa halaran ug sa tanan nga halad diha niini.

²¹ Ug kon ang tawo manumpa sa ngalan sa templo, nanumpa siya sa ngalan sa templo ug sa Dios nga nagpuyo didto.

²² Ug kon ang tawo manumpa sa ngalan sa langit, nanumpa siya sa ngalan sa trono sa Dios, ug sa Dios nga naglingkod didto.

²³ “Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasugoan ug mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang. Naghatag kamo sa Dios sa inyong ikapulo bisan sa abot sa inyong mga lamas, apan wala ninyo tumana ang mas mahinungdanon nga mga sugo mahitungod sa matarong nga pagk-inabuhi, pagkamaluloy-on, ug pagkamasaligon. Angay kamong maghatag sa inyong ikapulo apan dili ninyo pasagdan ang mas mahinungdanon nga mga sugo.

[†] 23:14 Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong nga makita sa Mar. 12:40; Luc. 20:47.

²⁴ Kamong mga giya nga buta! Gisala ninyo ang mga gagmayng mananap gikan sa inyong imnonon, apan gilamoy ninyo ang mas dako pa nga mananap sama sa kamelyo.

²⁵ “Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasugoan ug mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang! Kay gihinloan ninyo ang gawas sa tasa ug plato apan sulod sa inyong kasing-kasing labihan kamo kahugaw ug kahakog.

²⁶ Buta kamong mga Pariseo! Hinloi una ninyo ang sulod nga bahin sa tasa ug plato, ug ang gawas mahimong limpyo usab.[‡]

²⁷ “Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasugoan ug mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang! Nahisama kamo sa mga lubnganan nga gipintalan ug puti ug matahom tan-awon sa gawas, apan ang sulod labihan kahugaw ug pulos lang bukog sa patay.

²⁸ Nahisama gayod kamo niana kay kon tan-awon kamo sa mga tawo murag husto man ang inyong gibuhay apan ang tinuod, pulos pagpakaaron-ingnon lang ug kadaotan ang sulod sa inyong kasing-kasing.

²⁹ “Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasugoan ug kamong mga Pariseo. Ang inyong pagtuo sa Dios pagpakaaron-ingnon lang! Nagbuhay kamo sa mga lubnganan sa mga matarong ug mga propeta ug gipatahom ninyo kini,

³⁰ ug nag-ingon kamo nga kon anaa na kamo kaniadto sa panahon sa inyong mga katigulangan, dili unta ninyo patyon ang mga propeta sama sa ilang gibuhay.

³¹ Busa, giangkong ninyo nga mga kaliwat kamo sa mga tawo nga mipatay sa mga propeta.[§]

³² Sige, taposa ninyo ang gisugdan sa inyong mga katigulangan!

³³ “Sama kamo sa mga bitin. Kaliwat kamo sa mga malala nga bitin. Dili gayod kamo makaikyap sa silot didto sa impiyerno.

³⁴ Busa paminaw kamo! Padalhan ko kamo ug mga propeta, mga maalamon nga tawo, ug mga magtutudlo. Ang uban kanila pamatyon ninyo. Ipalansang ninyo sila sa krus. Ug ang uban bunalan ninyo diha sa inyong mga sinagoga; ug kon molayas sila, gukoron ninyo sila bisan asa nga dapit.

³⁵ Tungod niini silotan gayod kamo sa inyong pagpamatay sa tanang mga tawo nga matarong gikan kang Abel hangtod kang Zacarias nga anak ni Barakias, nga inyong gipatay didto sa dapit nga gitaliwad-an sa templo ug sa halaran.

³⁶ Sa pagkatinuod, kamong mga tawo niini nga panahon mao ang manubag niining tanang mga sala.

Ang Paghigugma ni Jesus sa mga Taga-Jerusalem (Luc. 13:34-35)

³⁷ “Kamo nga mga taga-Jerusalem, ngano man nga gibato ninyo ug gipamatay ang mga propeta sa Dios nga gipadala diha kaninyo? Dugay na akong nagtinguha nga tigomon kamo ug atimanon, sama sa himungaan nga nagtigom sa iyang mga piso ilalom sa iyang mga pako, apan dili ninyo kini gusto!

³⁸ Karon, biyaan sa hingpit inyong balay ug mamingaw kini.

³⁹ Kay dili na gayod ninyo ako makita hangtod nga moingon kamo, ‘Gipanalanginan sa Ginoo ang iyang pinadala.’^{*,**}

[‡] 23:26 Hinloi una ninyo ang sulod nga bahin sa tasa ug plato: ang buot ipasabot, kinahanglan mahimong hinlo ang inyong mga huna-huna, ug mahimong hinlo usab ang inyong gibuhay ug gisulti.

[§] 23:31 Isip kaliwat napanunod nila ang ilang daotang batasan. * 23:39 Sal. 118:26

24

Ang Pagkaguba sa Templo (Mar. 13:1-2; Luc. 21:5-6)

¹ Migawas si Jesus sa templo ug samtang naglakaw siya miduol kaniya ang iyang mga tinun-an ug gitudlo nila kaniya ang templo.

² Miingon si Jesus kanila, “Tan-awa ninyo kining tanan. Sa pagkatinuod, maguba kini ug wala gayoy bisan usa ka bato nga magpabilin ibabaw sa laing bato.”

Ang mga Kasamok ug mga Paglutos (Mar. 13:3-13; Luc. 21:7-19)

³ Samtang naglingkod si Jesus didto sa Bukid sa mga Olibo, miduol kaniya ang iyang mga tinun-an nga sila-sila lang. Miingon sila, “Sultihi kami kon kanus-a mahitabo ang imong giingon? Ug unsa ba ang mga timailhan nga ikaw hapit na mobalik dinhi ug nga kataposan na sa kalibotan?”

⁴ Mitubag si Jesus kanila, “Pagbantay nga walay makapahisalaag kaninyo.

⁵ Kay daghan ang moabot ug moingon nga sila mao ako, kay moingon sila nga sila mao ang Mesiya, ug daghan ang ilang mapahisalaag.

⁶ Makadungog kamo nga adunay mga gira nga duol kaninyo ug makabalita kamo nga didto sa layo adunay gira usab. Apan ayaw kamo kahadlok. Kinahanglan gayod nga mahitabo kini, apan dili pa kini mao ang kataposan.

⁷ Makig-gira ang nasod batok sa laing nasod ug ang gingharian batok sa laing gingharian. Moabot ang mga linog ug kagutom sa nagkalain-lain nga dapit.

⁸ Kining tanan sinugdanan pa lang sa mga kalisod nga moabot nga sama sa gibating kasakit sa babayeng nagbati.

⁹ “Nianang panahona dumtan kamo sa mga tawo tungod kay kamo akong mga tinun-an. Dakpon nila kamo ug itugyan sa mga tawo aron silotan ug ang uban kaninyo patyon.

¹⁰ Ug kon moabot na ang mga paglutos, daghan ang motalikod sa ilang pagtuo. Dumtan nila ug luiban ang ilang isigka-tumutuo.

¹¹ Motungha ang mga mini nga propeta ug daghan ang ilang mapahisalaag.

¹² Ug tungod sa pagdaghan sa kadaotan, mobugnaw ang gugma sa kadaghanan sa mga tumutuo.

¹³ Apan ang magpadayon sa pagsunod kanako hangtod sa kataposan mao ang maluwas.

¹⁴ Ug sa dili pa moabot ang kataposan, iwali ngadto sa tibuok kalibotan ang Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios aron mahibalo ang tanan nga katawhan.

Ang Makalilisang nga Talan-awon (Mar. 13:14-23; Luc. 21:20-24)

¹⁵ “Ug makita ninyo nga mahitabo ang gitagna sa propeta nga si Daniel bahin sa dulomtanan nga butang nga mahimong hinungdan sa pagbiya sa Templo.* (Alang sa magbabasa: sabta ang kahulogan niini.) Ug kon makita ninyo kini nga anaa na sa Balaang Dapit,

¹⁶ kamo nga anaa sa Judea kinahanglan mokalagiw ngadto sa kabukiran.

¹⁷ Ang tawo nga naa sa gawas sa iyang balay dili na kinahanglan nga mosulod pa aron sa pagkuha sa iyang mga kabtangnan.

* 24:15 Dan. 9:27; 11:31; 12:11

¹⁸ Ang atua didto sa uma kinahanglan nga dili na mopauli pa aron sa pagkuha sa iyang bisti.

¹⁹ Alaot ang mga mabdos ug ang mga inahan nga nagpasuso nianang mga adlaw.[†]

²⁰ Pag-ampo kamo nga ang inyong pagkagiw dili mahitabo sa tingtugnaw o sa Adlaw nga Igpapahulay.

²¹ Kay nianang panahona moabot ang labing pait nga pag-antos nga wala pa mahitabo sukad sa sinugdan sa kalibotan, ug dili na mahitabo pag-usab ang sama niini bisan kanus-a.

²² “Kon kadtong mga adlaw wala pamub-i sa Dios, wala gayoy maluwas nga tawo. Apan tungod sa iyang kaluoy sa iyang mga pinili, gipamub-an sa Dios kadtong mga adlaw.

²³ Busa kon adunay moingon kaninyo, ‘Ania na ang Mesiyas!’ o kaha ‘Atua siya!’ ayaw kamo pagtuo.

²⁴ Kay motungha ang dili tinuod nga mga mesiyas ug ang mini nga mga propeta. Mohimo silag mga milagro ug kahibulongan nga mga buhat sa katuyoan nga mapahisalaag, kon mahimo, bisan pa ang mga pinili sa Dios.

²⁵ Timan-i nga gipasidan-an ko na kamong daan mahitungod niining mga panghitabo.

²⁶ “Busa kon adunay mga tawo nga moingon kaninyo, ‘Ang Mesiyas atua sa kamingawan,’ ayaw kamo pag-adto. Ug kon adunay moingon, ‘Anaa siya sa sulod,’[‡] ayaw gayod kamo pagtuo.

²⁷ Kay kon ang Anak sa Tawo mobalik na, makakita ang tanan tungod kay mahisama kini sa kilat nga kon mokilab makita gikan sa sidlakan hangtod sa kasadpan.

²⁸ Adunay panultihon, ‘Kon asa ang patayng lawas, atua magtigom ang mga buwitre.’

Ang Pagbalik ni Jesus sa Kalibotan

(*Mar. 13:24-27; Luc. 21:25-28*)

²⁹ “Pagkahuman sa mga kasakitan nianang panahona,
“ ‘mawad-an ug kahayag ang adlaw,
ang bulan dili na modan-ag,
ug ang mga bitoon mangahulog.

Ang mga butang[§] sa kalangitan pahisalaagon

gikan sa ilang naandan nga agianan.’^{*}

³⁰ “Unya makita diha sa langit ang ilhanan sa iyang pagbalik, ug manghilak ang tanang tawo sa kalibotan tungod niini. Ug makita nila ang Anak sa Tawo nga moabot gikan sa mga panganod uban sa gahom ug dakong himaya.

³¹ Sa makusog nga tingog sa trumpeta sugoon niya ang mga anghel sa pagtigom sa iyang mga pinili gikan sa tanang dapit sa kalibotan.

Ang Pagtulon-an bahin sa Kahoy nga Igos

(*Mar. 13:28-31; Luc. 21:29-33*)

³² “Kuha-i ninyo ug pagtulon-an ang mahitungod sa kahoy nga igos. Kon ang iyang mga sanga manalingsing na, timailhan kini ninyo nga hapit na ang tag-init.

[†] **24:19** Alaot ang mga mabdos ug...nagpasuso: alaot sila tungod kay maglisod sila sa pagkagiw nianang tungora. [‡] **24:26** Anaa siya sa sulod: tingali ang buot ipasabot, anaa siya uban sa iyang tinago nga grupo. [§] **24:29** butang: sa literal, gahom. ^{*} **24:29** Isa. 13:10; 34:4

³³ Sa ingon usab nga pamaagi, kon makita ninyo nga nahitabo na ang tanan niining akong gisulti kaninyo, mahibaloan ninyo nga hapit na ako mobalik.

³⁴ Sa pagkatinuod, matuman kining tanan sa dili pa mawala kini nga henerasyon.

³⁵ Mawala ang langit ug ang yuta, apan ang akong mga pulong dili mawala.

Walay Nahibalo kon Kanus-a gayod Mobalik si Jesus

(Mar. 13:32-37; Luc. 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Wala gayoy nasayod mahitungod sa adlaw o oras sa akong pag-abot, bisan ang mga anghel sa langit o Anak, gawas lang sa Amahan.

³⁷ Ang buhaton sa mga tawo sa panahon nga ang Anak sa Tawo mobalik, mahisama sa gibuhat sa mga tawo sa panahon ni Noe.

³⁸ Kay sa wala pa molunop wala silay laing gibuhat kondili ang pagpalabig kaon, inom, ug pagminyoay hangtod sa adlaw nga si Noe misulod sa arka.

³⁹ Wala gayod sila masayod kon unsa ang mahitabo hangtod nga milunop ug nalumos silang tanan. Ingon usab niini ang mahitabo kon ang Anak sa Tawo moabot na.

⁴⁰ Nianang mga adlawwa posible nga mahitabo nga adunay duha ka lalaki nga maabtan nga nagtrabaho sa uma; ang usa kuhaon ug ang usa mabilin.

⁴¹ Ug posible usab nga adunay duha ka babaye nga maggaling; ang usa kuhaon ug ang usa mabilin.

⁴² “Busa pagbantay kamo, kay wala kamo mahibalo kon kanus-a moabot ang inyong Ginoo.

⁴³ Timan-i ninyo kini: kon nahibalo ang tagbalay kon unsang orasa sa gabii moabot ang kawatan, sigurado nga magbantay siya aron dili makasulod sa iyang balay ang kawatan.

⁴⁴ Busa mangandam gayod kamo, kay sa oras nga wala ninyo damha, mobalik ako, nga Anak sa Tawo.

Ang Sulugoon nga Kasaligan

(Luc. 12:41-48)

⁴⁵ “Ang kasaligan ug maalamon nga sulugoon mao ang gipiyalan sa agalon nga magdumala sa kauban niyang mga sulugoon. Siya ang maghatag kanila sa ilang pagkaon sa husto nga oras.

⁴⁶ Bulahan kadtong sulugoon nga sa pagbalik sa iyang agalon maabtan nga naghimo sa iyang buluhaton.

⁴⁷ Sigurado gayod nga padumalahon siya sa tanang butang sa iyang agalon.

⁴⁸ Apan alaot ang dili maayo nga sulugoon nga sa paggikan sa iyang agalon maghuna-huna nga dugay pa kining mobalik,

⁴⁹ busa magsugod siya sa pagdagmal sa iyang kauban nga mga sulugoon ug mouban ug kaon ug inom sa mga palahubog.

⁵⁰ Moabot ang iyang agalon sa oras nga wala gayod niya damha,

⁵¹ ug labihan kabug-at ang silot nga iyang madawat.[†] Ipon siya sa mga tigpakaaron-ingnon. Didto mohilak siya ug magkagot ang iyang mga ngipon.”

25

Ang Sambingay bahin sa Napulo ka mga Dalaga

[†] 24:51 ug labihan kabug-at ang silot nga iyang madawat: sa literal, ug tadtaron siya.

1 “Nianang adlaw* mahisama ang gingharian sa Langit sa napulo ka mga dalaga nga nagdala sa ilang mga suga aron mosugat sa pamanhonon.

2 Ang lima kanila danghag ug ang laing lima maalamon.

3 Ang lima nga danghag nagdala sa ilang mga suga, apan wala sila magdala ug reserba nga lana.

4 Ang mga dalaga nga maalamon nagdala usab sa ilang mga suga ug nagdala pa gayod ug dugang nga lana.

5 Ug tungod kay nadugay ang pamanhonon nagduka ug nakatulog silang tanan.

6 “Sa tungang gabii na adunay misinggit, ‘Ania na ang pamanhonon! Dali kamo, sugata ninyo siya.’

7 “Ang napulo ka mga dalaga namangon ug giandam nila ang ilang mga suga.

8 Unya ang mga dalaga nga danghag miingon sa mga maalamon, ‘Hatagi kami sa inyong lana kay kapalongon na ang among suga.’

9 “Apan mitubag ang mga maalamon, ‘Dili mahimo, kay kon hatagan namo kamo managsama na kita nga kulangon sa lana. Adto na lang kamo sa mga tindahan ug palit ug alang kaninyo.’

10 “Sa paggikan nila aron mopalit ug lana mao usab ang pag-abot sa pamanhonon. Ang lima nga maalamon nanguban kaniya sa kombira. Pagsulod na nila, gisirad-an dayon ang pultahan.

11 “Pagkataud-taod miabot usab ang lima ka mga dalaga nga mipalit ug lana, ug nanawag sila, ‘Sir, Sir, pasudla kami.’

12 “Apan mitubag ang pamanhonon, ‘Ang tinuod, wala ako makaila kaninyo.’

13 “Mao nga pangandam kamo kay wala gayod kamo masayod kon unsa ang adlaw o oras sa akong pag-abot.

Ang Sambingay bahin sa Tulo ka Sulugoon

(Luc. 19:11-27)

14 “Ang paghari sa Dios sama sa usa ka tawo nga hapit nang moadto sa lain nga dapit. Busa gitawag niya ang iyang mga sulugoon ug gitugyan kanila ang iyang kuwarta aron inegosyo nila.

15 Ang matag-usa kanila gihatagan niya sumala sa ilang abilidad sa pag-negosyo. Ang usa gihatagan niya ug lima ka puntil nga plata, ang usa duha ka puntil nga plata, ug ang usa gihatagan niya ug usa ka puntil na plata. Unya milakaw siya.

16 Ang sulugoon nga nakadawat ug 5,000 nagnegosyo dayon ug nakaginansya siya ug 5,000.

17 Mao usab ang gibuhat sa nakadawat ug 2,000. Nakaginansya usab siya ug 2,000.

18 Apan ang nakadawat ug 1,000 milakaw ug gilubong niya sa yuta ang kuwarta nga gihatag sa iyang agalon aron unta inegosyo.

19 “Human sa taas nga panahon mibalik ang ilang agalon ug gitawag niya ang iyang mga sulugoon aron magsuma sila sa iyang kuwarta nga gipangegosyo kanila.

20 Ang sulugoon nga nakadawat ug 5,000 miduol ug mihatag sa iyang agalon sa 5,000 nga kapital apil ang 5,000 nga iyang ginansya. Miingon siya, ‘Sir, dili ba gihatagan mo man ako ug 5,000? Ania, nakaginansya pa gayod ako ug 5,000.’

* 25:1 *Nianang adlaw*: tingali ang buot ipasabot, ang pagbalik ni Ginoong Jesus. Tan-awa ang Mat. 24:35.

21 “Ug miingon ang iyang agalon, ‘Maayo ka nga sulugoon! Kasaligan ka! Ug tungod kay kasaligan ka man ug maayong magpalambo sa gamay nga kantidad, karon piyalan ka nako sa mas dako pa gayod nga kantidad. Dali, paglipay uban kanako!’

22 “Ang sulugoon nga nakadawat ug 2,000 miduol usab. Miingon siya sa iyang agalon, ‘Dili ba gihatagan mo man ako ug 2,000? Ania, nakaginansya usab ako ug 2,000!’

23 “Miingon ang iyang agalon, ‘Maayo ka nga sulugoon! Kasaligan ka! Ug tungod kay kasaligan ka ug maayong magpalambo sa gamay nga kantidad, karon piyalan ka nako sa mas dako pa gayod nga kantidad. Dali, paglipay uban kanako!’

24 “Miduol usab ang sulugoon nga nakadawat ug 1,000. Miingon siya, ‘Sir, nahibaloan ko nga isog ka ug walay kaluoy, kay nanguha ka sa ani bisan dili ikaw ang nagtanom ug nanguha ka sa ginansya nga gihagoan sa uban.

25 Busa nahadlok ako, ug gilubong ko na lang sa yuta ang imong kuwarta. Ania, ibalik ko kini.’

26 “Miingon ang iyang agalon, ‘Daotan ka ug tapolan nga sulugoon! Nahibalo ka man diay nga nanguha ako sa ani bisan dili ako ang nagtanom ug nanguha sa ganansya nga gihagoan sa uban,

27 gibangko mo unta ang akong kuwarta aron nga sa akong pagbalik makuha ko lakip na ang iyang tubo.’

28 “Ug unya miingon siya sa uban nga mga sulugoon, ‘Sige kuhaa ninyo ang iyang kuwarta ug ihatag sa sulugoon nga adunay 10,000.

29 Kay ang kasaligan hatagan pa gayod aron modaghan pa ang gitugyan kaniya; apan ang dili kasaligan, bisan ang gamay nga gitugyan kaniya kuhaon pa.

30 Ang sulugoon nga walay kapuslanan ilabay sa gawas, didto sa kangitngit, diin mohilak siya ug magkagot ang iyang mga ngipon.’

Ang Kataposan nga Paghukom

31 “Kon ang Anak sa Tawo moabot na ingon nga Hari, inubanan sa tanang anghel, molingkod unya siya sa iyang harianon nga trono.

32 Tigomon niya sa iyang atubangan ang tanang katawhan sa kalibotan. Unya bahinon niya sila sama sa gihimo sa magbalantay ngadto sa mga karnero ug mga kanding.

33 Ang mga tawo nga nagsunod kaniya ipahimutang niya sa iyang tuo, ug ang mga tawo nga wala nagsunod kaniya ipahimutang niya sa iyang wala.†

34 “Pagkahuman, moingon ang Hari sa mga tawo sa iyang tuo, ‘Kamo nga gipanalanginan sa Dios nga akong Amahan, angkona ninyo ang gingharian nga giandam alang kaninyo sukad pa sa pagbuhat sa kalibotan.

35 Kay sa dihang gigutom ako inyo akong gipakaon, ug sa dihang giuhaw ako inyo akong gipainom. Sa dihang nahimo akong dumuduong gipadayon ninyo ako sa inyong balay;

36 sa dihang wala akoy bisti inyo akong gibistihan; sa dihang nagsakit ako inyo akong giatiman; ug sa dihang gipriso ako inyo akong gibisistahan.’

37 “Unya motubag ang mga matarong nga naa sa tuo, ‘Ginoo, kanus-a ka ba namo nakita nga gigutom ug among gipakaon, o giuhaw ug among gipainom?’

38 Kanus-a ka ba namo nakita nga nahimong dumuduong ug gipadayon sa among balay, o walay bisti ug among gibistihan?

† 25:33 Sa literal: *Ang mga karnero ibutang sa tuo, ug ang mga kanding ibutang sa wala.*

³⁹ Kanus-a ka ba namo nakita nga nagsakit o napriso ug among gibisita-han?"

⁴⁰ "Unya motubag ang Hari, 'Ang tinuod, sa dihang gibuhat ninyo kini ngadto sa usa sa labing ubos nako nga mga igsoon, gibuhat usab ninyo kini kanako.'

⁴¹ "Unya moingon na usab ang Hari sa mga tawo sa iyang wala, 'Pahawa kamo dinhi, kamong mga tinunglo sa Dios! Didto kamo sa kalayo nga nagdilaab sa walay kataposan nga giandam alang sa Yawa ug sa iyang mga anghel.

⁴² Kay gigutom ako apan wala ninyo ako pakan-a, giuhaw ako apan wala ninyo ako paimna.

⁴³ Sa dihang nahimo akong dumuduong wala ninyo ako padayona sa inyong balay; sa dihang wala akoy bisti wala ninyo ako bistihi; sa akong pagsakit ug pagkapriso wala ninyo ako atimana.'

⁴⁴ "Unya motubag sila, 'Ginoo, kanus-a ka ba namo nakita nga gigutom o giuhaw, o langyaw, o walay bisti, o nagsakit, o napriso ug wala kami motabang kanimo?'

⁴⁵ "Ug motubag usab ang Hari, 'Ang tinuod, sa dihang wala ninyo tabangi ang usa sa labing ubos nako nga mga igsoon, sama ra nga wala ninyo ako tabangi.'

⁴⁶ "Ug kining mga tinunglo papahawaon ug silotan hangtod sa kahang-toran. Apan ang mga matarong hatagan ug kinabuhi nga walay kataposan."

26

Ang Plano sa Pagpatay kang Jesus

(*Mar. 14:1-2; Luc. 22:1-2; Juan 11:45-53*)

¹ Human sa pagpanudlo ni Jesus niadto, miingon siya sa iyang mga tinun-an,

² "Nahibaloan ninyo nga duha na lang ka adlaw ug moabot na ang Pista sa Paglabay sa Anghel, ug ang Anak sa Tawo itugyan na ngadto sa mga tawo aron ilansang sa krus."

³ Niadtong higayona usab nagtigom ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga pangulo sa mga Judio didto sa palasyo ni Caifas, ang pangulong pari.

⁴ Gihisgotan nila kon unsaon nila pagdakop si Jesus nga dili mahibaloan sa mga tawo, ug ingon man ang pagpatay kaniya.

⁵ Miingon sila, "Dili lang nato kini buhaton sa panahon sa pista, kay basig magkagubot ang mga tawo."

Gibuboan ang ulo ni Jesus ug Pahumot

(*Mar. 14:3-9; Juan 12:1-8*)

⁶ Sa dihang didto si Jesus sa lungsod sa Betania, sa balay ni Simon nga kanhi adunay ngilngig nga sakit sa panit,*

⁷ adunay miduol kaniya nga usa ka babaye. Aduna siyay dala nga gamayng tibod nga alabastro nga adunay sulod nga mahalón kaayo nga pahumot. Samtang nagkaon si Jesus Gibuboan ug pahumot niadtong babaye ang iyang ulo.†

⁸ Sa pagkakita niadto sa mga tinun-an nangasuko sila ug miingon, "Nganong giusikan man kana niya?"

⁹ Ikabaligya unta kana sa dako nga kantidad ug ang halin ikahatag ngadto sa mga kabos!"

* **26:6** ngilngig nga sakit sa panit: Mat. 8:2.

† **26:7** Tingali gibuhat niya kini isip pagpasidungog kang Jesus.

¹⁰ Nahibaloan ni Jesus kon unsa ang ilang gisulti, busa miingon siya kanila, “Nganong gisamok ninyo siya? Maayo kining iyang gibuhat kanako.

¹¹ Ang mga kabos kanunay ninyong ikauban, apan ako dili ninyo kanunayng ikauban.

¹² Gibuboa niya ug pahumot ang akong lawas isip pag-andam sa akong paglubong.

¹³ Sa pagkatinuod, bisan asa isangyaw ang Maayong Balita sa tibuok kalibotan, ang iyang gibuhat kanako mahisgotan usab isip handomanan kaniya.”

Nakigsabot si Judas sa Pagtugyan kang Jesus

(Mar. 14:10-11; Luc. 22:3-6)

¹⁴ Unya, ang usa sa dose ka tinun-an nga ginganlan ug Judas Iscariote miadto sa mga kadagkoan sa mga pari.

¹⁵ Miingon siya kanila, “Pila man ang inyong ibayad kanako kon itugyan ko kaninyo si Jesus?” Gihatagan dayon nila si Judas ug 30 kabuok kuwarta nga pilak.

¹⁶ Sukad niadto, nangita siya ug kahigayonan sa pagtugyan kang Jesus kanila.

Nagsulti si Jesus nga adunay Magluib Kaniya

(Mar. 14:12-21; Luc. 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30)

¹⁷ Sa unang adlaw sa Pista sa Pan nga Walay Patubo, miduol kang Jesus ang iyang mga tinun-an ug nangutana, “Asa man ang imong gusto nga mag-andam kami ug panihapon sa Pista sa Paglabay sa Anghel?”

¹⁸ Mitubag si Jesus kanila, “Adto kamo sa Jerusalem, didto sa tawo nga akong isulti kaninyo, ug ingna ninyo siya, ‘Ang magtutudlo nag-ingon nga miabot na ang panahon nga siya patyon. Magsaulog siya dinhi sa imong balay sa Pista sa Paglabay sa Anghel uban sa iyang mga tinun-an.’”

¹⁹ Gituman kini sa mga tinun-an ni Jesus, ug giandam nila didto ang panihapon alang sa Pista.

²⁰ Sa dihang kilom-kilom na, nanihapon si Jesus uban ang dose ka tinun-an.

²¹ Samtang nangaon sila, miingon si Jesus, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga usa kaninyo ang magluib kanako.”

²² Sa pagkadungog niadto sa iyang mga tinun-an naguol gayod sila ug nagpulipuli silag pangutana kaniya, “Ginoo, dili ako, di ba?”

²³ Mitubag si Jesus kanila, “Ang usa nga uban kanako nga nagtuslob ug pan sa yahong mao ang moluib kanako.

²⁴ Ang Anak sa Tawo pagapatyon sumala sa nasulat sa Kasulatan, apan alaot ang tawo nga magluib kaniya. Maayo pa kaniya nga wala siya matawo.”

²⁵ Unya miingon ang maluibon nga si Judas, “Magtutudlo, dili ako, di ba?” Mitubag si Jesus kaniya, “Ikaw ang nagsulti niana.”

Ang Kataposang Panihapon

(Mar. 14:22-26; Luc. 22:14-20; 1 Cor. 11:23-25)

²⁶ Samtang nangaon sila, mikuha si Jesus ug pan. Gipasalamatan niya kini sa Dios ug unya gipikas-pikas. Pagkahuman gihatag niya sa iyang mga tinun-an ug miingon, “Pagkuha kamo ug kan-a, mao kini ang akong lawas.”

²⁷ Unya mikuha siya ug ilimnon sa kopa, nagpasalamat sa Dios, ug gihatag kanila nga nag-ingon, “Panginom kamong tanan niini,

²⁸ tungod kay mao kini ang akong dugo nga iula[‡] aron mapasaylo ang mga sala sa daghang mga tawo. Kini nagpamatuod nga adunay bag-o na nga kasabotan ang Dios ngadto sa tawo.

²⁹ Sultihan ko kamo, dili na ako moinom pag-usab niini nga ilimnon nga gikan sa ubas hangtod sa adlaw nga moinom ako sa bag-o nga ilimnon uban kaninyo didto sa gingharian sa akong Amahan.”

³⁰ Unya miawit sila ug mga pagdayeg sa Dios, ug pagkahuman nangadto sila sa Bukid sa mga Olibo.

Gitagna ni Jesus nga Ilimod Siya ni Pedro

(*Mar. 14:27-31; Luc. 22:31-34; Juan 13:36-38*)

³¹ Miingon si Jesus kanila, “Karong gabhiona tanan kamo mobiya kanako, kay nag-ingon sa Kasulatan:

“‘Patyon ko ang magbalantay

ug magkatibulaag ang mga karnero.’”

³² Apan human ako mabanhaw, mouna ako kaninyo didto sa Galilea.”

³³ Miingon si Pedro kang Jesus, “Bisan pag silang tanan kamo mobiya kanimo, ako dili gayod!”

³⁴ Miingon si Jesus kaniya, “Ang tinuod, karong gabhiona, sa dili pa motuk-tugaok ang manok, ilimod mo na ako sa makatulo.”

³⁵ Mitubag si Pedro, “Dili ko gayod ikaw ilimod bisan patyon pa nila ako uban kanimo!” Mao usab kini ang gisulti sa tanang mga tinun-an.

Nag-ampo si Jesus didto sa Getsemane

(*Mar. 14:32-42; Luc. 22:39-46*)

³⁶ Unya nangadto sila sa dapit nga ginganlag Getsemane. Sa pag-abot nila didto, miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Panglingkod kamo dinhi samtang mag-ampo ako didto sa unahan.”

³⁷ Gidala niya si Pedro ug ang duha ka anak ni Zebedeo. Naguol gayod si Jesus.

³⁸ Ug miingon siya kanila, “Mora akog mamatay sa hilabihang kaguol. Pabilin kamo dinhi ug pagtukaw uban kanako.”

³⁹ Unya miadto pa gayod siya sa unahan; miluhod siya ug nag-ampo. Miingon siya, “Amahan, kon mahimo ayaw ipadangat kining umaabot nako nga pag-antos. Apan dili ang akong pagbuot ang angay matuman kondili ang imong kabubut-on.”

⁴⁰ Gibalikan ni Jesus ang iyang mga tinun-an ug naabtan niya sila nga nangatulog. Miingon siya kang Pedro, “Dili ba gayod kamo makatukaw uban kanako bisan sa usa lang ka oras?”

⁴¹ Pagtukaw kamo ug pag-ampo nga dili kamo madaog sa pagsulay. Buot sa inyong espiritu apan luya ang inyong lawas.”

⁴² Milakaw pag-usab si Jesus sa unahan ug nag-ampo, “Amahan, kon kinahanglan nga atubangon ko kini nga pag-antos, ang imong kabubut-on mao ang matuman.”

⁴³ Pagkahuman mibalik siya pag-usab sa iyang mga tinun-an ug naabtan gihapon niya sila nga nangatulog. Kay katulgon kaayo sila.

⁴⁴ Gibiyaan sila pag-usab ni Jesus, milakaw siya sa unahan ug nag-ampo. Ikatulo na niya kini nga pag-ampo ug mao gihapon ang iyang giampo.

⁴⁵ Unya mibalik siya didto sa iyang mga tinun-an ug miingon, “Nangatulog pa ba gihapon kamo ug nagpahulay? Tan-awa ninyo! Mao na kini ang panahon nga ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga makasasala.

[‡] 26:28 iula: sa literal, *ibubo*. § 26:31 Zac. 13:7

46 Tana! Tan-awa, ania na ang tawo nga magluib kanako.”

Ang Pagdakop kang Jesus

(Mar. 14:43-50; Luc. 22:47-53; Juan 18:3-12)

47 Samtang nagsulti pa si Jesus, miabot si Judas nga usa sa dose ka mga tinun-an. Uban kaniya ang daghang mga tawo nga nagdala ug mga espada ug mga bunal. Gisugo sila sa kadagkoan sa mga pari ug pangulo sa mga Judio.

48 Nakigsabot nang daan ang maluibon nga si Judas sa mga modakop kang Jesus kon unsa ang iyang buhaton nga timailhan: “Ang tawo nga akong hagkan mao ang inyong gipangita. Dakpa ninyo siya.”

49 Busa sa pag-abot ni Judas, midiretso siya ngadto kang Jesus ug miingon, “Magtutudlo, maayong gabii.” Ug gihagkan niya siya.

50 Miingon si Jesus kaniya, “Higala, sige, buhata na kon unsa ang imong gianhi dinhi.”

Giduol nila si Jesus ug gidakop.

51 Usa sa mga kauban ni Jesus miibot sa iyang espada ug gitigbas niya ang sulugoon sa ang pangulong pari ug naputol ang dalunggan niini.

52 Miingon si Jesus kaniya, “Ibalik sa sakoban ang imong espada! Ang mogamit ug espada sa espada usab mamatay.

53 Wala ka ba masayod nga makapangayo akog tabang sa akong Amahan ug diha-diha padad-an niya ako ug dose ka batalyon nga mga anghel?

54 Apan kon buhaton ko kana, unsaon man pagkatuman sa Kasulatan nga kini kinahanglan nga mahitabo?”

55 Unya miingon si Jesus sa mga tawo, “Tulisan ba ako nga kinahanglan gayod nga magdala pa kamog mga espada ug mga bunal sa pagdakop kanako? Adlaw-adlaw didto ako sa templo nga nagtudlo, apan wala ninyo ako dakpa.

56 Apan kining tanan nahitabo aron matuman ang sinulat sa mga propeta diha sa Kasulatan.” Unya gibiyaan siya sa iyang mga tinun-an ug nangikyas silang tanan.

Gidala si Jesus sa Hukmanan

(Mar. 14:53-63; Luc. 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

57 Gidala si Jesus sa mga nagdakop kaniya didto kang Caifas, ang pangulong pari. Didto nagtigom ang mga magtutudlo sa Kasugoan ug ang mga pangulo sa mga Judio.

58 Misunod usab si Pedro, apan layo ra siya kang Jesus. Misulod siya sa tugkaran sa balay sa pangulong pari ug milingkod didto uban sa mga tigbantay aron makita niya kon unsa ang mahitabo kang Jesus.

59 Ang kadagkoan sa mga pari ug ang tanan nga miyembro sa Hukmanan sa mga Judio nangita ug mga bakak nga ebidensya batok kang Jesus aron ipapatay nila siya.

60 Apan bisan daghan ang miduol ug misulti ug bakak batok kang Jesus, wala silay nakita nga hinungdan aron ipapatay siya.

Sa kaulahian adunay duha ka tawo nga miduol

61 ug miingon sila, “Nadungog namo kining tawhana nga miingon, ‘Mahimo kong gub-on kining Templo sa Dios ug sulod sa tulo ka adlaw patindogon ko pag-usab!’ ”

62 Busa mitindog ang pangulong pari ug nangutana kang Jesus, “Wala ka bay itubag niining mga sumbong batok kanimo?”

⁶³ Apan wala gayod motubag si Jesus. Miingon pag-usab ang pangulong pari, “Sultihì kami atubangan sa buhi nga Dios. Unsa man, ikaw ba ang Mesiya nga Anak sa Dios?”

⁶⁴ Miingon si Jesus kaniya, “Gisulti mo na. Ug sultihan ko kamo, sukad karon makita ninyo ang Anak sa Tawo nga maglingkod sa tuo sa Makagagahom nga Dios, ug makita usab ninyo siya diha sa mga panganod sa kalangitan sa iyang pagbalik.”

⁶⁵ Sa pagkadungog niadto sa ang pangulong pari gigisi niya ang iyang bistì sa kasuko ug miingon, “Nagpasipala siya batok sa Dios! Dili na kinahanglanon ang mga testigo! Nadunggan ninyo ang iyang gipamulong batok sa Dios.

⁶⁶ Unsay inyong hukom?”

Mitubag sila, “Angay siyang patyon!”

⁶⁷ Unya gilukaan nila siya sa nawong ug gisumbag. Adunay mga nanagpa usab kaniya nga

⁶⁸ miingon, “Kon ikaw ang Mesiya, tag-ana kon kinsa ang nagdapat kanimo.”

Gilimod ni Pedro si Jesus

(Mar. 14:66-72; Luc. 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Samtang naglingkod si Pedro didto sa tugkaran, adunay miduol kaniya nga babaye. Sulugoon siya sa pangulong pari. Miingon siya kang Pedro, “Dili ba kauban ka man ni Jesus nga taga-Galilea?”

⁷⁰ Apan gilimod kini ni Pedro atubangan sa tanan nga atua didto. Miingon siya, “Wala ako mahibalo kon unsay imong gipanulti.”

⁷¹ Unya miadto siya sa adunay pultahan. Nakita siya sa lain na usab nga sulugong babaye, ug nag-ingon sa mga tawo didto, “Kining tawhana kauban usab ni Jesus nga taga-Nazaret.”

⁷² Gilimod na usab kini ni Pedro. Miingon siya, “Ipanumpa ko nga wala ako makaila sa tawo nga inyong giingon!”

⁷³ Pagkataud-taod miduol kang Pedro ang mga tawo didto ug miingon, “Kauban ka gayod ni Jesus, kay maila sama kaniya ang imong sinultihan.”

⁷⁴ Apan nanumpa gayod si Pedro nga nag-ingon, “Bisag mamatay pa ako, wala gayod ako makaila sa tawo nga inyong giingon.”

Unya mituktugaok dayon ang manok,

⁷⁵ ug nahinumdoman ni Pedro ang giingon ni Jesus kaniya, “Sa dili pa motuktugaok ang manok, ilimod mo na ako sa makatulo.” Busa migawas siya ug mihilak pagayo.

27

Gidala si Jesus kang Pilato

(Mar. 15:1; Luc. 23:1-2; Juan 18:28-32)

¹ Sayo pa kaayo sa sunod nga adlaw naghisgot ang tanan nga kadagkoan sa mga pari ug ang mga pangulo sa mga Judio kon unsaon nila pagpapatay si Jesus.

² Gigapos nila siya ug gidala didto kang Pilato nga gobernador aron itugyan ngadto kaniya.

Ang Kamatayon ni Judas

(Buh. 1:18-19)

³ Sa pagkasayod ni Judas nga maluibon nga si Jesus gihukman na nga patyon, gibasol niya ang iyang kaugalingon. Miadto siya sa kadagkoan sa

mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio aron iuli ang 30 kabuok kuwarta nga pilak.

⁴ Miingon siya, “Nakasala ako tungod kay gitugyan ko kaninyo ang tawo nga walay sala.”

Mitubag sila, “Unsay among labot? Imo kana nga tulubagon!”

⁵ Giitsa ni Judas ang kuwarta didto sa sulod sa templo. Unya migawas siya ug naghikog pinaagi sa pagbitay sa iyang kaugalingon.

⁶ Gipamunit sa kadagkoan sa mga pari ang kuwarta ug miingon, “Supak sa atong kasugoan nga isulod sa panudlanan sa templo kini nga kuwarta tungod kay mao kini ang gibayad aron ipapatay ang usa ka tawo.”

⁷ Nagkauyon sila nga ang kuwarta ipalit sa yuta niadtong magbubuhay ug kolon aron buhaton nilag lubnganan alang sa mga langyaw.

⁸ Mao kana nga hangtod karon ang mao nga yuta gitawag nga Yuta sa Dugo.

⁹ Niadtong hitaboa natuman ang panagna ni Propeta Jeremias nga nag-ingon, “Gikuha nila ang 30 kabuok kuwarta nga pilak, ang kantidad nga gikasabotan sa mga kaliwat ni Israel nga ipalit kaniya,

¹⁰ ug ang kuwarta gipalit nila sa yuta niadtong magbubuhay ug kolon, sumala sa gisugo kanako sa Ginoo.”*

Gimbistigar ni Pilato si Jesus

(Mar. 15:2-5; Luc. 23:3-5; Juan 18:33-38)

¹¹ Unya, sa dihang didto na si Jesus atubangan ni Pilato gipangutana siya ni Pilato, “Ikaw ba ang hari sa mga Judio?”

Mitubag si Jesus, “Gingon mo na.”

¹² Apan wala siya motubag sa mga sumbong sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio.

¹³ Busa miingon si Pilato kaniya, “Ngano bang dili ka man motubag sa ilang mga sumbong batok kanimo?”

¹⁴ Apan sa gihapon wala gayod motubag si Jesus, busa natingala kaayo ang gobernador.

Gihukman si Jesus nga Patyon

(Mar. 15:6-15; Luc. 23:13-25; Juan 18:39-19:16)

¹⁵ Nabatasan sa gobernador nga sa matag Pista sa Paglabay sa Anghel hatagan niya ug kagawasan ang usa ka piniriso nga hangyoon sa mga tawo nga pabuhian.

¹⁶ Niadtong panahona adunay usa ka inila nga piniriso nga ginganlag Barabas.

¹⁷ Sa dihang nagkatigom ang mga tawo, nangutana si Pilato, “Kinsa ang inyong gusto nga akong hatagan ug kagawasan, si Barabas ba o si Jesus nga gitawag nga Mesiyas?”

¹⁸ Nasayod si Pilato nga nasina lang ang mga kadagkoan sa relihiyon kang Jesus, mao nga gisumbong nila si Jesus kaniya.

¹⁹ Samtang naglingkod si Pilato sa lingkoranan diin siya maghukom, gipagugan siya sa iyang asawa nga paingnan, “Ayaw pagpanghilabot nianang matarong nga tawo, kay gabii nasamok gayod ako tungod sa akong damgo mahitungod kaniya.”

²⁰ Apan gidani sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio ang mga tawo nga si Barabas ang ilang ihangyo nga buhian ug ipapatay si Jesus.

* **27:10** Tan-awa usab ang Zac. 11:12-13; Jer. 19:1-13; 32:6-9.

²¹ Busa nangutana pag-usab ang gobernador, “Kinsa niining duha ang inyong gusto nga akong hatagan ug kagawasan?”

Mitubag sila, “Si Barabas!”

²² Miingon si Pilato, “Nan unsa man karon ang akong buhaton kang Jesus nga gitawag nga Mesiyas?”

Mitubag silang tanan, “Ilansang siya sa krus!”

²³ Nangutana si Pilato kanila, “Ngano, unsa ba ang sala nga iyang nabuhat?”

Apan gipakusgan pa gayod nilag singgit, “Ilansang siya sa krus!”

²⁴ Sa pagkakita ni Pilato nga wala na siyay mahimo kay basin masamok ang mga tawo, nagpakuha siya ug tubig ug nanghunaw siya atubangan sa mga tawo. Miingon siya, “Wala akoy kalabotan sa kamatayon niini nga tawo. Inyo kanang tulubagon!”

²⁵ Mitubag ang mga tawo, “Kami ug ang among mga anak mao ang manubag sa iyang kamatayon!”

²⁶ Unya gibuhian ni Pilato si Barabas. Apan si Jesus iyang gipalatos ug gitugyan ngadto sa iyang mga sundalo aron ilansang sa krus.

Gibugal-bugalan sa mga Sundalo si Jesus

(Mar. 15:16-20; Juan 19:2-3)

²⁷ Unya gidala sa mga sundalo si Jesus sulod sa palasyo sa gobernador, ug nagtigom didto kaniya ang tibuok batalyon sa mga sundalo.

²⁸ Gihuboan nila siya ug gisul-oban ug kapa nga pulahon.

²⁹ Ug unya nagbuhat silag korona nga tunokon ug gibutang nila kini sa ulo ni Jesus. Gipakuptan nila sa iyang tuo nga kamot ang kahoy isip iyang baston. Unya nagluhod-luhod sila sa iyang atubangan sa pagbugal-bugal kaniya. Miingon sila, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari sa mga Judio!”

³⁰ Giluwaan nila siya ug gikuha ang gikuptan niyang kahoy ug gibunal-bunalan ang iyang ulo.

³¹ Human sa ilang pagbugal-bugal, gihubo nila ang kapa ug gisul-oban nila siya pag-usab sa iyang bisti. Unya gidala nila siya sa gawas aron ilansang sa krus.

Gilansang si Jesus sa Krus

(Mar. 15:21-32; Luc. 23:26-43; Juan 19:17-27)

³² Sa dihang pagawas pa lang sila sa siyudad, aduna silay natagboan nga tawo nga ginganlag Simon nga taga-Cirene. Gipugos nila siya sa pagpas-an sa krus ni Jesus.

³³ Sa pag-abot nila sa lugar nga gitawag ug Golgota (nga buot ipasabot lugar sa bagol-bagol),†

³⁴ gihatagan nila si Jesus ug bino nga adunay sagol nga pait. Apan sa pagtulaw niya niini, wala niya imna.

³⁵ Unya gilansang nila siya sa krus, ug gibahin-bahin nila ang iyang mga bisti pinaagi sa hulbot-hulbot.

³⁶ Human niadto nanglingkod sila ug nagbantay kaniya.

³⁷ Diha sa ibabaw sa iyang ulo nagbutang sila ug karatula. Gisulat nila didto ang sumbong batok kaniya nga nag-ingon,

MAO KINI SI JESUS,
ANG HARI SA MGA JUDIO.

† **27:33** *lugar sa bagol-bagol*: posible lugar nga murag bagol-bagol sa tawo o tungod tingali kay daghan ang gipamatay didto.

³⁸ Adunay duha usab didto ka tulisan nga gilansang sa krus uban kang Jesus. Ang usa dapit sa tuo ni Jesus ug ang usa sa wala.

³⁹ Ang mga tawo nga nangagi didto nagpanglingo nga nanginsulto ug nagbugal-bugal kang Jesus.

⁴⁰ Miingon sila, “Ikaw nga nag-ingon nga gub-on mo ang templo, ug sulod sa tulo ka adlaw patindogan mo pag-usab, luwasa ang imong kaugalingon! Kon ikaw ang Anak sa Dios, kanaog diha sa krus!”

⁴¹ Sa samang pamaagi nagbugal-bugal usab ang kadagkoan sa mga pari, mga magtutudlo sa Kasugoan, ug mga pangulo sa mga Judio.

⁴² Miingon sila, “Giluwas niya ang uban, apan dili siya makaluwas sa iyang kaugalingon! Dili ba hari kuno siya sa Israel? Kon makanaog siya sa krus, motuo kita kaniya.

⁴³ Miingon siya nga nagsalig siya sa Dios. Nan, tan-awon nato kon luwason ba siya sa Dios, kay matod niya Anak kuno siya sa Dios!”

⁴⁴ Ug sama usab niana ang pagbiay-biay kaniya sa mga tulisan nga gilansang uban kaniya.

Ang Pagkamatay ni Jesus

(Mar. 15:33-41; Luc. 23:44-49; Juan 19:28-30)

⁴⁵ Gikan sa alas dose sa udto, mingitngit ang kalibotan sulod sa tulo ka oras.

⁴⁶ Pagka-alas tres sa hapon misinggit si Jesus sa makusog, “*Eli, Eli, lema sabactani?*” nga ang buot ipasabot, “Dios ko, Dios ko, nganong gipasagdan mo ako?”[‡]

⁴⁷ Ang uban nga nagtindog didto nga nakadungog sa iyang pagsinggit miingon, “Gitawag niya si Elias!”

⁴⁸ Adunay usa ka tawo didto nga midagan ug mikuha ug espongha. Gituslob niya kini sa aslom nga bino ug gibutang niya sa tumoy sa kahoy ug gipataas ngadto sa baba ni Jesus aron iyang masupsop.

⁴⁹ Apan ang uban miingon, “Pasagdi siya! Tan-awon nato kon moabot ba si Elias aron sa pagluwas kaniya.”

⁵⁰ Misinggit pag-usab si Jesus sa makusog ug diha-diha nabugto ang iyang gininhawa.

⁵¹ Sa mao usab nga oras, napikas ang tabil sulod sa templo sa Jerusalem gikan sa ibabaw paubos. Milinog, ug ang mga bato nangabuak,

⁵² bisan ang mga lubnganan nangaabli. Daghang patayng lawas sa katawhan sa Dios ang nangabanhaw.

⁵³ Human mabanhaw si Jesus, nanggawas sila sa ilang mga lubnganan ug nangadto sila sa balaan nga siyudad sa Jerusalem ug daghan nga mga tawo ang nakakita kanila.

⁵⁴ Ang kapitan ug ang iyang kauban nga mga sundalo nga nagbantay kang Jesus nahadlok gayod sa dihang nabati nila ang paglinog ug sa dihang nakita nila ang nahitabo. Miingon sila, “Tinuo gayod diay nga Anak siya sa Dios!”

⁵⁵ Didto sa layo adunay daghang mga babaye nga nanglantaw sa nahitabo. Kini sila ang nagsunod ug nag-atiman kang Jesus gikan pa sa Galilea.

⁵⁶ Kauban nila si Maria nga taga-Magdala, si Maria nga inahan ni Santiago ug ni Jose, ug ang asawa ni Zebedeo.

Ang Paglubong kang Jesus

(Mar. 15:42-47; Luc. 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁵⁷ Nianang pagkahapon adunay miabot nga usa ka adunahan nga tawo nga taga-Arimatea. Jose ang iyang ngalan ug tinun-an usab siya ni Jesus.

[‡] 27:46 Sal. 22:1

⁵⁸ Giadtoan niya si Pilato ug gipangayo ang patayng lawas ni Jesus. Unya mimando si Pilato nga ihatag kini kang Jose.

⁵⁹ Gikuha ni Jose ang patayng lawas ni Jesus ug giputos niya sa bag-ong panapton nga puti.

⁶⁰ Adunay bag-o nga lubnganan si Jose nga gikabhang didto sa bakilid nga iyang gipabuhat alang sa iyang kaugalingon. Didto niya gipahimutang ang patayng lawas ni Jesus. Unya giligid niya ang dako nga bato aron sa pagsira sa agianan sa lubnganan. Human niini milakaw siya.

⁶¹ Nagpabilin didto si Maria nga taga-Magdala ug ang usa pa gayod ka Maria. Nanglingkod sila nga nag-atubang sa lubnganan.

Gipabantayan ang Lubnganan

⁶² Pagkasunod adlaw, human sa Adlaw sa Pagpangandam, miadto ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga Pariseo kang Pilato.

⁶³ Miingon sila, “Halangdon nga Gobernador, nahinumdom kami nga sa buhi pa kadtong tigpahisalaag, miingon siya nga mabanhaw kuno siya paglabay sa tulo ka adlaw.

⁶⁴ Busa maayo tingali nga imong pabantayan ang iyang lubnganan sulod sa tulo ka adlaw, kay basin kon kawaton sa iyang mga tinun-an ang iyang patayng lawas ug unya ipanugilon nila sa mga tawo nga nabanhaw siya. Ug kon mahitabo kini, ang ilang pagpanglimbong mahimong mas daotan pa kaysa una.”

⁶⁵ Miingon si Pilato kanila, “Aduna kamoy mga tigbalantay. Lakaw, pabantayi ninyo sumala sa inyong nahibaloan.”

⁶⁶ Busa nangadto sila sa lubnganan, ug gibutangan nila ug timaan ang sira sa lubnganan aron mahibaloan nila kon adunay moabli niini. Unya gipabantayan nila kini.

28

Ang Pagkabanhaw si Jesus

(*Mar. 16:1-10; Luc. 24:1-12; Juan 20:1-10*)

¹ Kadlawon pa sa Dominggo, human sa Adlaw nga Igpapahulay, miadto si Maria nga taga-Magdala ug ang usa pa ka Maria didto sa lubnganan kay gusto nilang motan-aw.

² Unya, kalit nga milinog ug kusog, kay ang anghel sa Ginoo gikan sa langit mipaligid sa bato nga nakatabon sa lubnganan ug unya gilingkoran niya kini.

³ Ang iyang panagway labihan kasulaw sama sa kilat, ug ang iyang bisti puti gayod kaayo.

⁴ Ang mga tigbalantay nga nagbantay didto nangurog sa kahadlok ug nawad-an ug panimuot.

⁵ Miingon ang anghel ngadto sa mga babaye, “Ayaw kamo kahadlok. Nahibalo ako kon nganong mianhi kamo dinhi. Gusto ninyong tan-awon si Jesus, ang gilansang sa kruis.

⁶ Wala na siya dinhi tungod kay nabanhaw siya sumala sa iyang giingon kaninyo. Dali kamo dinhi, tan-awa ninyo ang gibutangan kaniya.

⁷ Adtoi ninyo ang iyang mga tinun-an, ug sultihi ninyo sila nga nabanhaw siya. Miuna siya kaninyo didto sa Galilea. Didto ninyo siya makita. Ayaw ninyo kalimti kining akong gisulti kaninyo.”

⁸ Busa nagdali sila pagbiya sa lubnganan. Nahadlok sila apan nalipay gayod sa mao nga balita, ug nanagan sila aron sultihan ang iyang mga tinun-an.

⁹ Unya sa kalit lang misugat si Jesus ug mitimbaya kanila. Miduol dayon sila kang Jesus ug miluhod kaniya. Gigakos nila ang tiil ni Jesus ug misimba sila kaniya.

¹⁰ Miingon si Jesus kanila, “Ayaw kamo kahadlok. Adtoi ninyo ang akong mga igsoon ug sultihi ninyo sila nga moadto sa Galilea. Didto makita ako nila.”

Ang Gisugilon sa mga Guwardya

¹¹ Sa paggikan sa mga babaye sa lubnganan, ang uban nga mga tigbalantay nanglakaw usab ug miadto sa siyudad ug gisugilon nila sa kadagkoan sa mga pari ang tanan nga nahitabo didto sa lubnganan.

¹² Busa nagtigom ang kadagkoan sa mga pari uban ang mga pangulo sa mga Judio. Nagkauyon sila nga hatagan nila ug daghan nga kuwarta ang mga sundalo aron dili sila mosulti kon unsa gayod ang tinuod nga nahitabo.

¹³ Gitudloan nila ang mga sundalo kon unsa ang ilang isulti sa mga tawo. Miingon sila, “Sultihi ninyo ang mga tawo nga samtang nangatulog kamo gabii, miabot ang iyang mga tinun-an ug gikuha nila ang patayng lawas ni Jesus.

¹⁴ Kon madunggan kini sa gobernador kami na ang maantigo nga mopasabot kaniya aron walay daotan nga mahitabo kaninyo.”

¹⁵ Busa gidawat nila ang kuwarta ug gituman nila ang giingon kanila. Busa hangtod karon mao kini ang sugilanon nga gipakaylap sa mga Judio.

Ang Dakong Sugo

(Mar. 16:14-18; Luc. 24:36-49; Juan 20:19-23; Buh. 1:6-8)

¹⁶ Unya, miadto ang onse ka tinun-an didto sa Galilea, sa bukid nga giingon kanila ni Jesus diin sila magkita.

¹⁷ Sa pagkakita nila kaniya gisimba nila siya, apan ang uban nagduha-duha kon si Jesus ba gayod ang ilang nakita.

¹⁸ Miduol si Jesus kanila ug miingon, “Gihatag kanako ang tanang gahom sa pagdumala sa langit ug sa yuta.

¹⁹ Busa adtoi ninyo ang mga katawhan sa tanan nga dapit. Ug himoa ninyo sila nga akong mga tinun-an. Bautismohi ninyo sila sa ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Espiritu Santo.

²⁰ Tudloi ninyo sila sa pagtuman sa tanan nga akong gisugo kaninyo. Hinumdomi ninyo nga kauban ninyo ako kanunay hangtod sa kataposan sa kalibotan.”

Ang Maayong Balita Sumala kang Marcos

Ang Pagwali ni Juan nga Tigbautismo (Mat. 3:1-12; Luc. 3:1-18; Juan 1:19-28)

¹ Mao kini ang Maayong Balita mahitungod kang Jesus, ang Mesiya*, nga Anak sa Dios. Nagsugod kini

² sumala sa gisulat ni Propeta Isaias nga nag-ingon:

“Ipadala ko ang akong tigbalita una kanimo aron sa pag-andam sa imong agianan.”†

³ “Kini nga tigbalita mao ang nagsinggit sa kamingawan, ‘Andama ninyo ang agianan alang sa Ginoo. Tul-ira ang dalan nga iyang paga-agian.’”‡

⁴⁻⁵ Natuman kini sa pag-abot ni Juan nga tigbautismo didto sa mamingaw nga dapit. Daghan ang mga tawo nga miadto kaniya gikan sa tanang lungsod sa Judea, ug daghan gayod ang gikan sa Jerusalem. Nagsangyaw si Juan kanila nga nag-ingon, “Hinulsoli ug biyai ninyo ang inyong mga sala ug pagpabautismo kamo, ug ang Dios mopasaylo kaninyo.” Gisugid nila ang ilang mga sala ug gibautismohan niya sila didto sa Suba sa Jordan.

⁶ Ang bisti ni Juan hinimo gikan sa balhibo sa kamelyo ug ang iyang bakos panit. Ang iyang pagkaon dulon ug dugos.

⁷ Mao kini ang iyang gisangyaw, “Adunay moabot sunod kanako nga mas gamhanan pa kay kanako ug dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon.§

⁸ Ako nagbautismo kaninyo sa tubig, apan siya magbautismo kaninyo sa Espiritu Santo.”

Ang Pagbautismo ug Pagsulay kang Jesus (Mat. 3:13-4:11; Luc. 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Niadtong panahona miabot si Jesus gikan sa Nazaret nga sakop sa Galilea, ug nagpabautismo siya kang Juan sa Suba sa Jordan.

¹⁰ Pagkaw-as ni Jesus sa tubig, nakita dayon niya nga naabli ang langit, ug mikunsad kaniya ang Espiritu samag dagway sa salampati.

¹¹ Ug adunay tingog nga nadungog gikan sa langit nga nag-ingon, “Ikaw ang akong hinigugma nga Anak. Nalipay gayod ako kanimo.”

¹² Diha-diha gipaadto siya sa Espiritu sa mamingaw nga dapit.

¹³ Didto gitintal siya ni Satanas sulod sa 40 ka adlaw. Adunay mabangis nga mga mananap didto, apan gialagaran siya sa mga anghel.

Gitawag ni Jesus ang Upat ka Mangingisda (Mat. 4:12-22; Luc. 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Sa dihang napriso si Juan nga Tigbautismo, miadto si Jesus sa Galilea ug nagwali sa Maayong Balita nga gikan sa Dios.

¹⁵ Miingon siya, “Miabot na ang panahon nga gipanagna sa mga propeta kaniadto. Ang paghari sa Dios haduol na gayod. Busa hinulsoli ug biyai ang inyong mga sala ug tuohi ninyo ang Maayong Balita.”

* **1:1** Mesiya: sa Griyego, *Cristo*, mao nga sa uban nga hubad gigamit ang Jesu-Cristo. † **1:2** Mal. 3:1 ‡ **1:3** Isa. 40:3 § **1:7** takos nga mahimong iyang sulugoon: sa literal, takos nga modungo sa pagtangtang sa hikot sa iyang sandalyas.

¹⁶ Usa niana ka adlaw samtang naglakaw si Jesus sa daplin sa Linaw sa Galilea, nakita niya ang managsoon nga si Simon ug si Andres nga nagtaktak ug pukot kay mga mangingisda man kini sila.

¹⁷ Miingon si Jesus kanila, “Sunod kamo kanako ug dili na isda ang inyong pangitaon, kay tudloan ko kamo sa pagpangabig ug mga tawo.”

¹⁸ Diha-diha gibiyaan nila ang ilang mga pukot ug misunod kaniya.

¹⁹ Human niadto, mipadayon si Jesus sa paglakaw ug sa unahan nakita niya ang managsoon nga si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo. Diha sila sa ilang sakayan nga nag-ayo sa ilang pukot.

²⁰ Gitawag dayon niya sila. Gibiyaan nila ang ilang amahan nga si Zebedeo didto sa sakayan uban sa ilang mga sinuholan nga tawo, ug miuban sila kang Jesus.

*Ang Tawo nga adunay Daotang Espiritu
(Luc. 4:31-37)*

²¹ Miadto sila sa lungsod sa Capernaum. Sa pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay, misulod si Jesus sa sinagoga sa mga Judio ug nagtudlo siya.

²² Natingala gayod ang mga tawo sa iyang pagpanudlo tungod kay nagtudlo siya nga adunay gahom, ug dili sama sa pagpanudlo sa mga magtudlo sa Kasugoan.

²³ Sa mga tawo didto nga nagtigom adunay tawo nga gisudlan ug daotang espiritu nga misinggit,

²⁴ “Jesus nga taga-Nazaret, unsay labot mo kanamo? Mianhi ka ba aron paglaglag kanamo? Nakaila ako kanimo. Ikaw ang Balaan nga gipadala sa Dios.”

²⁵ Apan gibadlong ni Jesus ang daotang espiritu, “Hilom ug gawas kaniya!”

²⁶ Ang mao nga tawo gipakurog sa daotang espiritu nga misinggit samtang nigawas gikan kaniya.

²⁷ Natingala gayod ang mga tawo didto, busa miingon sila, “Unsa kini? Bag-o kini nga pagtulon-an. Bisan ang mga daotang espiritu namandoan niya ug mituman kaniya.”

²⁸ Busa dali rang mikaylap ang balita mahitungod kang Jesus sa tibuok nga probinsya sa Galilea.

*Gipang-ayo ni Jesus ang Daghang mga Tawo
(Mat. 8:14-17; Luc. 4:38-41)*

²⁹ Migawas sila sa sinagoga sa mga Judio ug miadto sa balay nila ni Simon ug Andres. Miuban usab si Santiago ug si Juan.

³⁰ Niadtong higayona naghigda ang ugangan nga babaye ni Simon kay gihilantan. Ug gisulti dayon nila kini kang Jesus.

³¹ Busa miduol si Jesus sa babaye unya gikuptan sa kamot ug gipabangon. Diha-diha naayo siya ug gisilbihan niya ug pagkaon sila si Jesus.

³² Sa pagsalop sa adlaw, gidala sa mga tawo ngadto kang Jesus ang tanan nga masakiton ug ang mga gigamhan sa mga daotang espiritu.

³³ Daghan kaayo ang mga taga-lungsod nga nagpundok sa atubangan sa balay.

³⁴ Giayo ni Jesus ang daghang mga masakiton nga adunay nagkalain-lain nga sakit, ug iyang giabog ang daghang mga daotang espiritu. Wala niya tugoti nga mosulti ang mga daotang espiritu kay nakaila man sila kon kinsa siya.

*Nagwali si Jesus sa Galilea
(Luc. 4:42-44)*

³⁵ Sa pagkasunod nga adlaw, kadlawon pang mibangon si Jesus ug miadto sa mamingaw nga dapit ug nag-ampo.

³⁶ Gipangita siya ni Simon ug sa iyang mga kauban.

³⁷ Sa pagkakita nila kaniya miingon sila, “Gipangita ka sa tanan.”

³⁸ Apan miingon siya kanila, “Dali kamo, mangadto kita sa mga duol nga lungsod aron makasangyaw ako didto, kay mao kini ang hinungdan nganong mianhi ako dinhi sa kalibotan.”

³⁹ Busa gilibot ni Jesus ang tibuok Galilea ug nagsangyaw diha sa mga sinagoga sa mga Judio ug nanghingilin sa mga daotang espiritu nga misulod sa mga tawo.

Giayo ni Jesus ang Tawo nga Adunay Sangla (Mat. 8:1-4; Luc. 5:12-16)

⁴⁰ Adunay usa ka tawo nga adunay ngilngig nga sakit sa panit,* nga miduol kang Jesus. Miluhod siya ug nagpakiluoy nga nag-ingon, “Kon imong pagbuot, mahimo mo akong ayohon sa akong sangla aron maisip ako nga hinlo.”

⁴¹ Naluoy gayod si Jesus kaniya. Busa gihikap niya siya ug miingon, “Oo, buot ko. Mahinlo ka!”

⁴² Ug diha-diha dayon nawala ang iyang sangla ug nahinlo siya.†

⁴³⁻⁴⁴ Gipahimangnoan siya ni Jesus, “Ayaw gayod pagsulti kang bisan kinsa bahin niini, diretso hinuon sa pari ug pagpatan-aw kaniya. Unya paghalad sumala sa gisugo ni Moises sa pagpamatuod ngadto sa mga tawo nga hinlo ka na.” Ug gipalakaw dayon siya ni Jesus.

⁴⁵ Apan milakaw ang tawo ug nanugilon mahitungod sa nahitabo kaniya. Busa mikaylap ang balita mahitungod sa nahitabo sa sanglahon hangtod nga dili na makasulod si Jesus sa mga lungsod kay nagduot na man ang mga tawo sa pagduol kaniya. Nagpabilin na lang siya didto sa mamingaw nga dapit. Apan miadto pa gihapon ang mga tawo kaniya gikan sa nagkalain-laing mga dapit.

2

Giayo ni Jesus ang Paralitiko (Mat. 9:1-8; Luc. 5:17-26)

¹ Paglabay sa pipila ka adlaw, mibalik si Jesus sa Capernaum. Mikaylap ang balita nga anaa siya sa balay.*

² Busa daghang mga tawo ang nagtigom didto hangtod nga napuno ang balay ug nagdasok sila bisan pa sa adunay pultahan. Giwali niya ang Pulong sa Dios kanila.

³ Ug unya adunay miabot nga paralitiko nga gidayongan sa upat ka tawo.

⁴ Apan tungod kay nagdasok ang mga tawo dili sila makaduol kang Jesus. Busa gibangagan nila ang atop tungod sa gitindogan ni Jesus. Unya gituntun nila ang paralitiko nga naghigda sa iyang higdaanan.

⁵ Pagkakita ni Jesus nga dako ang ilang pagtuo, miingon siya sa paralitiko, “Gipasaylo na ang imong mga sala.”

⁶ Sa dihang nadungog kini sa mga magtutudlo sa Kasugoan nga naglingkod didto, miingon sila sa ilang kaugalingon,

* **1:40** *ngilngig nga sakit sa panit:* ang Hebreo nga pulong niini nagkahulogan sa nagkalain-laing matang sa sakit sa panit nga ginaisip nga hugaw, sumala sa Lev. 13. † **1:42** *nahinlo siya:* buot ipasabot, hinlo na ang iyang panit ug hinlo na siya sumala sa seremonya sa mga Judio. * **2:1** Tingali kini mao ang balay nila ni Simon ug Andres, diin si Jesus nagpuyo sa Capernaum. Tan-awa usab ang 1:29.

⁷ “Ngano nga nagsulti siyag ingon niana? Pagpasipala kana sa Dios. Ang Dios lang ang makapasaylo sa mga sala.”

⁸ Diha-diha nasayran ni Jesus ang ilang gihuna-huna. Busa miingon siya kanila, “Nganong naghuna-huna man kamo ug ingon niana?”

⁹ Unsa ba diay ang mas sayon, ang pag-ingon sa paralitiko ‘Gipasaylo na ang imong mga sala,’ o ang pag-ingon ‘Tindog, dad-a ang imong higdaanan ug lakaw’?

¹⁰ Karon, pamatud-an ko kaninyo pinaagi sa pag-ayo niining paralitiko nga ang Anak sa Tawo[†] adunay gahom dinhi sa yuta sa pagpasaylo sa mga sala.”

¹¹ Unya miingon siya sa paralitiko, “Tindog, dad-a ang imong higdaanan ug pauli!”

¹² Samtang nagtan-aw ang tanan mitindog dayon ang paralitiko ug gidala niya ang iyang higdaanan ug migawas. Natingala gayod silang tanan ug gidayeg nila ang Dios. Miingon sila, “Wala pa gayod kami sukad makakita ug sama niini.”

Gitawag ni Jesus si Levi

(Mat. 9:9-13; Luc. 5:27-32)

¹³ Human niadto mibalik na usab si Jesus sa daplin sa Linaw sa Galilea. Daghang mga tawo ang miduol kaniya, busa gitudloan niya sila.

¹⁴ Samtang naglakaw siya, nakita niya ang maniningil ug buhis nga si Levi nga anak ni Alfeo. Didto siya naglingkod sa dapit diin magbayad ug buhis. Miingon si Jesus kaniya, “Dali, uban kanako.” Mitindog si Levi ug misunod kaniya.

¹⁵ Sa dihang nangaon si Jesus ug ang iyang mga tinun-an didto sa balay ni Levi, daghan usab nga mga maniningil ug buhis ug uban pa nga giila nga mga makasasala ang nakig-uban kanila sa pagpangaon, kay daghan na ang nagsunod kaniya.

¹⁶ Didto usab ang mga Pariseo nga magtutudlo sa Kasugoan. Nakita nila si Jesus nga nagkaon uban sa mga tawo nga ilang giila nga mga makasasala sama sa mga maniningil ug buhis. Nangutana sila sa iyang mga tinun-an, “Nganong nakig-uban siyag kaon sa mga tawo nga sama niana?”

¹⁷ Nadungog ni Jesus ang ilang pangutana, busa gitubag niya sila pinaagi sa samingay, “Ang tawo nga maayog panglawas wala magkinahanglan ug doktor, ang masakiton lang. Busa wala ako moanhi aron sa pagtawag sa mga nagtuo nga sila matarong, kondili sa mga makasasala.”

Ang Pangutana bahin sa Pagpuasa

(Mat. 9:14-17; Luc. 5:33-39)

¹⁸ Nagpuasa[‡] ang mga tinun-an ni Juan nga tigbautismo ug ang mga Pariseo. Busa adunay mga tawo nga miduol kang Jesus ug nangutana, “Nganong ang mga tinun-an ni Juan ug ang mga tinun-an sa mga Pariseo nagpuasa apan ang imo wala?”

¹⁹ Mitubag si Jesus kanila, “Mahimo ba diay nga dili pakan-on ang mga bisita sa kasal samtang kauban pa nila ang pamanhonon? Dili gayod!”

²⁰ Apan moabot ang panahon nga ang pamanhonon kuhaon gikan kanila, ug mao na unya kana ang ilang pagpuasa.”

²¹ Mipadayon si Jesus pagsulti ug mga samingay, “Walay magtapak ug bag-ong panapton sa daan nga bisti, kay mokulo ang bag-o nga panapton kon malabhan ug mosamot pa kadako ang gisi.

[†] **2:10** *Anak sa Tawo*: titulo nga kasagarang ginagamit ni Jesus alang sa iyang kaugalingon. [‡] **2:18** Nagpuasa sila sumala sa gitudlo sa mga Judio.

²² Wala usay magsulod ug bag-o nga bino sa daan nga sudlanan nga panit, kay mabusdag ang sudlanan ug mausik ang bino, ug pareho sila nga dili na mapuslan. Hinuon, adto isulod ang bag-o nga bino sa bag-o nga sudlanan nga panit.”§

Ang Pangutana bahin sa Adlaw nga Igpapahulay

(Mat. 12:1-8; Luc. 6:1-5)

²³ Usa ka Adlaw nga Igpapahulay, nakaagi sila Jesus sa kaumahan sa trigo, ug ang iyang mga tinun-an nangutlo* ug mga uhay sa trigo.

²⁴ Busa miingon ang mga Pariseo kang Jesus, “Tan-awa ang gihimo sa imong mga tinun-an! Nganong gihimo nila ang gidili sa Adlaw nga Igpapahulay?”

²⁵ Mitubag si Jesus kanila, “Wala ba diay ninyo mabasa sa Kasulatan ang gihimo ni David sa dihang siya ug ang iyang mga kauban gigutom ug nagkinahanglan ug pagkaon?”

²⁶ Kini nahitabo sa dihang si Abiatar pa ang pangulong pari. Misulod si David sa balay sa Dios ug mikaon sa pan nga gihalad ngadto sa Dios. Gipakaon usab niya ang iyang mga kauban. Wala sila makasala bisan pa ug gidili sa Kasugoan ang pagkaon niadto gawas lang sa mga pari.”

²⁷ Ug miingon pa gayod si Jesus, “Gihimo ang Adlaw nga Igpapahulay alang sa kaayohan sa tawo. Wala himoa ang tawo alang sa kaayohan sa Adlaw nga Igpapahulay.

²⁸ Busa, ang Anak sa Tawo adunay gahom sa pag-ingon kon unsa ang husto nga buhaton sa Adlaw nga Igpapahulay.”

3

Ang Tawo nga Baldado ug Kamot

(Mat. 12:9-14; Luc. 6:1-11)

¹ Mibalik pag-usab si Jesus sa sinagoga sa mga Judio ug adunay tawo didto nga baldado ug kamot.

² Tungod kay ang mga Pariseo nangita ug pamaagi nga ikasumbong nila si Jesus, gibantayan nila kon ayohon niya kadtong tawo sa Adlaw nga Igpapahulay.

³ Miingon si Jesus sa tawo nga baldado ang kamot, “Dali dinhi sa atubangan.”

⁴ Unya nangutana siya sa mga Pariseo, “Unsa ba ang gitugot sa Kasugoan sa Adlaw nga Igpapahulay: ang paghimo ug maayo sa mga tawo, o ang paghimo ug daotan? Ang pagluwas sa ilang kinabuhi, o ang pagpatay?” Apan wala gayoy mitubag.

⁵ Nasubo si Jesus tungod sa kagahi sa ilang kasing-kasing ug masuk-anon nga mitan-aw kanila. Unya miingon siya sa tawo nga baldado ug kamot, “Ituy-od ang imong kamot!” Gituy-od niya, ug naayo kini.

⁶ Human niadto migawas ang mga Pariseo ug nakigkita sa mga tawo ni Herodes. Nagplano sila kon unsaon nila pagpatay si Jesus.

Daghang mga Tawo sa Daplin sa Linaw

⁷ Si Jesus ug ang iyang mga tinun-an miadto sa daplin sa Linaw sa Galilea. Misunod kanila ang daghang mga tawo nga gikan sa Galilea ug Judea.

⁸ Daghan usab ang gikan sa Jerusalem, sa Idumea, sa tabok Suba sa Jordan ug sa palibot sa Tiro ug Sidon, kay nadungog nila ang iyang gipangbuhat.

§ 2:22 Misulti si Jesus niini aron itudlo nga dili pwedeng iipon ang iyang mga pagtulon-an sa daan nga mga pagtulon-an sa mga Judio. * 2:23 nangutlo: sa uban nga Binisaya, *namutol*.

⁹ Tungod sa kadaghan sa mga tawo giingnan niya ang iyang mga tinun-an nga mag-andam ug sakayan alang kaniya, aron aduna siyay masakyan kon magduot kaniya ang mga tawo.

¹⁰ Tungod kay daghan na ang iyang gipang-ayo, ang tanan nga adunay sakit nag-ilog sa paghikap kaniya.

¹¹ Ug kon makita siya sa mga tawo nga adunay daotan nga mga espiritu, mohapa sila sa iyang atubangan ug mosinggit, “Ikaw ang Anak sa Dios!”

¹² Apan gipahimangnoan gayod niya ang mga daotang espiritu nga dili mosugilon kon kinsa siya.

Gipili ni Jesus ang Dose ka Apostoles

(Mat. 10:1-4; Luc. 6:12-16)

¹³ Human niadto, mitungas si Jesus sa bukid ug iyang gitawag ang gusto niya nga pilion, ug miduol sila kaniya.

¹⁴ Ug iyang gipili ang dose nga mahimo niyang kauban [nga iya usab gitawag mga apostoles]*. Gipadala niya sila aron sa pagsangyaw ug

¹⁵ gihatagan niyang gahom sa paghingilin sa mga daotang espiritu.

¹⁶ Mao kini ang dose nga iyang gipili:

si Simon (nga iyang ginganlan ug Pedro),

¹⁷ sila si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo (nga ginganlan niya ug Boanerges nga ang buot ipasabot, mga anak sa dalogdog),

¹⁸ si Andres,

si Felipe,

si Bartolome,

si Mateo,

si Tomas,

si Santiago nga anak ni Alfeo,

si Tadeo,

si Simon (nga kaniadto rebelde sa gobyerno sa Roma),

¹⁹ ug si Judas Iscariote nga sa kaulahian mitraydor kaniya.

Si Jesus ug si Satanas

(Mat. 12:22-32; Luc. 11:14-23; 12:10)

²⁰ Pagkahuman, mipauli si Jesus sa balay nga iyang ginasak-an. Ug nagtigom pag-usab ang mga tawo didto, busa si Jesus ug ang iyang mga tinun-an wala nay panahon bisan sa pagpangaon.

²¹ Pagkadungog sa iyang pamilya mahitungod sa mga gipangbuhat ni Jesus, miadto sila didto aron kuhaon siya, kay nag-ingon ang mga tawo nga nabuang siya.

²² Ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga miabot gikan sa Jerusalem miingon, “Gisudlan siya ni Satanas† nga pangulo sa mga daotang espiritu. Busa pinaagi sa gahom ni Satanas ginahinginlan niya ang daotan nga mga espiritu.”

²³ Gipaduol ni Jesus ang mga tawo kaniya, ug misulti siya kanila pinaagi niini nga mga sambingay, “Dili mahimo nga si Satanas mohingilin sa iyang mga kauban.

²⁴ Kon ang usa ka gingharian magkabahin-bahin, kana nga gingharian dili magpadayon.

* **3:14** Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong. † **3:22** *Satanas*: sa Griego, *Beelzebul*.

²⁵ Mao usab ang mahitabo kung mag-unay pag-away ang usa ka pani-malay, magkabahin-bahin kini.

²⁶ Busa mao usab kana ang mahitabo kon si Satanas ug ang iyang mga sakop magkabahin-bahin ug mag-unay; ang iyang gingharian dili magpadayon kondili mabungkag hinuon.

²⁷ “Sa pagkatinuod, walay tawo nga makasulod sa balay sa kusgan nga tawo aron pagkuha sa iyang mga kabtangan kon dili una niya gapuson kanang kusgan nga tawo. Kon magapos na niya, makakuha na siya sa mga kabtangan niana nga balay.

²⁸ “Sultihan ko kamo sa tinuod, ang tanan nga matang sa sala ug mga pagsulti ug daotan batok sa Dios mapasaylo,

²⁹ apan si bisan kinsa nga mosulti ug daotan batok sa Espiritu Santo dili gayod mapasaylo. Kini nga sala dili gayod mapasaylo bisan kanus-a.”

³⁰ Gisulti kini ni Jesus kay nag-ingon ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga aduna siyay daotan nga espiritu.

Ang Inahan ug mga Igsoon ni Jesus (Mat. 12:46-50; Luc. 8:19-21)

³¹ Unya miabot ang inahan ug ang mga igsoon ni Jesus. Samtang nagtindog sila didto sa gawas sa balay gipatawag nila siya.

³² Daghan ang mga tawo didto nga naglingkod sa palibot ni Jesus. Ug miingon ang mga tawo kaniya, “Ang imong inahan ug mga igsoon anaa sa gawas ug gipatawag ka nila.”

³³ Miingon siya, “Nasayod ba kamo kon kinsa ang akong inahan ug mga igsoon?”

³⁴ Mitan-aw siya sa mga tawo nga naglingkod sa palibot duol niya ug miingon, “Mao kini sila ang akong inahan ug mga igsoon!”

³⁵ Si bisan kinsa nga naghimo sa kabubut-on sa Dios mao ang akong inahan ug mga igsoon.”

4

Ang Sambingay bahin sa Tigsabwag (Mat. 13:1-9; Luc. 8:4-8)

¹ Nagtudlo pag-usab si Jesus sa daplin sa linaw. Daghan kaayong mga tawo ang nagtigom sa iyang palibot. Busa misakay siya sa sakayan nga nagpundo didto ug milingkod. Ug ang mga tawo nagpabilin sa daplin sa linaw.

² Daghan ang iyang gitudlo kanila pinaagi sa mga sambingay.

³ Miingon siya, “Pamati kamo! Adunay usa ka mag-uuma nga nagsabwag ug binhi.

⁴ Nasabwag ang uban nga binhi sa daplin sa dalan, ug gituka kini sa mga langgam.

⁵ Ang uban nasabwag sa kabatoan. Adunay gamay nga yuta didto, busa dali ra nga miturok ang binhi.

⁶ Apan nalawos kini sa dihang nainitan sa adlaw, ug namatay ra dayon tungod kay wala kini makagamot.

⁷ Ang uban nga binhi nasabwag ug mitubo sa yuta nga adunay tunokon nga mga sagbot, apan sa paglabong sa mga sagbot natabonan kini, busa wala makapamunga.

⁸ Ang uban usab nga binhi nasabwag sa maayo nga yuta, ug kini mitubo ug namunga. Ang uban igo-igo lang ang bunga, ang uban daghan, ug ang uban daghan kaayo.*”

⁹ Miingon pa gayod si Jesus kanila, “Angay maminaw ang adunay igdulon-gog.”

Ang Katuyoan sa mga Samingay

(Mat. 13:10-17; Luc. 8:9-10)

¹⁰ Pagpamauli sa mga tawo, ang dose ka mga tinun-an ug ang uban pa nga nag-uban kang Jesus nangutana kaniya kon unsa ang kahulogan niadtong samingay.

¹¹ Miingon si Jesus kanila, “Ang mga tinago mahitungod sa paghari sa Dios klaro nga gisulti kaninyo, apan sa uban nga mga tawo ang tanan nga butang mahitungod sa paghari sa Dios gisulti pinaagi sa mga samingay,

¹² aron matuman ang giingon sa kasulatan nga,
 “ ‘Magpadayon ang ilang pagtan-aw
 apan dili sila makakita,
 ug magpadayon usab ang ilang pagpaminaw
 apan dili usab sila makasabot,
 kay kon makasabot sila,
 maghinulsol sila ug pasayloon sila sa Dios.’ ”†

Gisaysay ni Jesus ang Samingay bahin sa Tigsabwag

(Mat. 13:18-23; Luc. 8:11-15)

¹³ Unya nangutana si Jesus kanila, “Wala ba diay kamo makasabot niadto nga samingay? Kon mao kana, unsaon ninyo pagkasabot sa uban pa nakong mga samingay?

¹⁴ Ang gisabwag sa mag-uuma mao ang pulong sa Dios.

¹⁵ Ang mga binhi nga nasabwag sa dalan mao ang pulong sa Dios nga nadunggan sa mga tawo, apan miabot usab dayon si Satanas ug giilog niya ang pulong sa Dios nga gisabwag diha sa ilang mga kasing-kasing.

¹⁶ Ang mga binhi nga nasabwag sa kabatoan nga gamay lang ug yuta mao ang pulong sa Dios nga nadunggan sa mga tawo ug diha-diha gidawat nila nga malipayon.

¹⁷ Apan kini dili kinasing-kasing, busa wala molungtad ang ilang pagtuo. Sa pag-abot sa kalisod o paglutos tungod sa ilang pagdawat sa pulong sa Dios mibiya sila sa ilang pagtuo.

¹⁸ Ang mga binhi nga nasabwag didto sa mga sagbot nga tunokon mao ang pulong sa Dios nga nadunggan sa mga tawo,

¹⁹ apan tungod sa mga kabalaka sa panginabuhi ug pagpaningkamot nga makaangkon ug bahandi, ug tungod sa sobra nga pagtinguha sa uban pa nga mga kabtangan, nalimtan nila ang pulong sa Dios nga ilang nadunggan ug wala kini namunga sa ilang kinabuhi.

²⁰ Apan ang mga binhi nga nasabwag sa maayo nga yuta mao ang pulong sa Dios nga nadungog sa mga tawo ug gidawat nila sa kinasing-kasing ug namunga. Ang uban igo-igo lang ang bunga, ang uban daghan, ug ang uban daghan kaayo.‡”

Ang Samingay bahin sa Suga

(Luc. 8:16-18)

* **4:8** Ang uban igo-igo...daghan kaayo: sa literal, *Ang uban 30, ang uban 60, ang uban gatus.* † **4:12** Tan-awa usab Isa. 6:9-10. ‡ **4:20** Ang uban...daghan kaayo: sa literal, *Ang uban 30, ang uban 60, ang uban gatus.*

²¹ Human niadto mipadayon sa pagsulti si Jesus kanila, “Kon ang tawo magdagkot ug suga, dili niya kini takloban ug gantangan o kaha ibutang sa ilalom sa katre, kondili ibutang hinuon niya kini sa tungtonganan.

²² Mao kana nga wala gayoy tinago nga dili mogawas sa kaulahian, ug wala tinagoan nga dili mabutyag.

²³ Angay maminaw ang adunay igdulongog.”

²⁴ Miingon pa gayod siya, “Paminaw kamo pag-ayo kanako. Mohatag ang Dios kaninyo ug pagsabot sumala sa inyong pagpaminaw, ug iya pa gani kining dugangan.

²⁵ Kay ang tawo nga adunay pagsabot sa kamatuoran hatagan pa gayod. Apan ang tawo nga walay pagsabot sa kamatuoran, bisan ang gamay nga iyang nasabtan kuhaon pa kaniya.”

Ang Sambingay bahin sa Binhi nga Nagtubo

²⁶ Miingon pa gayod si Jesus, “Ang paghari sa Dios sama sa tawo nga nagsabwag ug binhi diha sa iyang uma.

²⁷ Samtang nagpadayon siya sa iyang buluhaton matag adlaw ug sa iyang pagkatulog matag gabii, ang mga binhi nga iyang gisabwag nagtubo bisan wala niya mahibaloi kon sa unsang pamaagi.

²⁸ Ang yuta mao ang mopatubo ug mopabunga sa mga tanom: una ang dahon, sunod ang uhay, ug ang ulahi ang timgas nga bunga.

²⁹ Ug kon hinog na, anihon sa tag-iya kay anihonon na man.”

Ang Sambingay bahin sa Liso sa Mustasa

(*Mat. 13:31-32, 34; Luc. 13:18-19*)

³⁰ Miingon na usab si Jesus, “Sa unsa nato ikatandi ang paghari sa Dios? Unsa nga sambingay ang atong gamiton aron nga masaysay kini?

³¹ Sama kini sa binhi sa mustasa.[§] Labing gamay kini sa tanan nga binhi,

³² apan kon matanom na, motubo ug molabaw pa sa tanang mga tanom sa tanaman nga bisan ang mga langgam makahimo sa pagsalag diha sa iyang labong nga mga sanga.”

³³ Daghan pa nga mga sambingay nga sama niini ang gigamit ni Jesus sa iyang pagpanudlo sa mga tawo, sumala lang sa ilang masabtan.

³⁴ Wala siya mosulti sa mga tawo nga dili pinaagi sa sambingay, apan gipasabot niya kining tanan sa iyang mga tinun-an kon sila na lang.

Gipahunong ni Jesus ang Bagyo

(*Mat. 8:23-27; Luc. 8:22-25*)

³⁵ Sa pagkagabii na, miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Dali, motabok kita.”

³⁶ Busa gibiyaan sa iyang mga tinun-an ang daghang mga tawo nga nagtigom, ug misakay sila didto sa sakayan nga gisakayan ni Jesus. Adunay mga sakayan usab didto nga midungan kanila.

³⁷ Ug sa naglawig na sila, kalit lang mihuros ang kusog nga hangin. Sige ang hapak sa dagkong mga balod, ug hapit na mapuno sa tubig ang sakayan.

³⁸ Apan si Jesus didto sa ulin* sa sakayan natulog nga nag-unlan. Gipukaw nila siya. Miingon sila, “Magtutudlo, wala ka ba mabalaka nga malunod na kita?”

³⁹ Busa mibangon siya ug gimandoan niya ang hangin ug ang mga balod, “Hunong!” Ug mihunong ang hangin ug milinaw ang dagat.

⁴⁰ Ug miingon si Jesus kanila, “Nganong nangahadlok man kamo? Wala pa ba kamoy pagtuo kanako?”

[§] **4:31 mustasa:** kini nga matang sa mustasa taas kaayo. * **4:38 ulin:** sa tumoy sa sakayan.

⁴¹ Nahadlok gayod sila pag-ayo ug miingon sa usag usa, “Kinsa gayod kaha kining tawhana, nga bisan ang hangin ug ang mga balod motuman man kaniya?”

5

Giayo ni Jesus ang Tawo nga Gigamhan sa Daotang Espiritu (Mat. 8:28-34; Luc. 8:26-39)

¹ Human niadto nakaabot sila sa tabok sa linaw, sa dapit sa mga Gerasen-hon,*

² Sa dihang nakakanaog na si Jesus sa sakayan, gisugat siya sa usa ka tawo nga migawas gikan sa langub nga lubnganan. Kini nga tawo gigamhan sa daotang espiritu

³ ug didto na nagpuyo sa mga langub nga lubnganan. Wala gayoy tawo nga makagapos kaniya, bisan makakadena kaniya.

⁴ Daghan na nga higayon nga gikadenahan ang iyang mga tiil ug mga kamot, apan gipamugto lang niya kini. Wala gayoy makapugong kaniya.

⁵ Adlaw ug gabii, didto sa mga langub nga lubnganan o kaha sa mga bukid, nagsige siya ug singgit ug gisamad-samaran niyag bato ang iyang lawas.

⁶ Sa pagkakita niya kang Jesus didto sa layo, midagan siya ngadto kaniya ug miluhod.

⁷⁻⁸ Miingon si Jesus sa daotang espiritu nga nagpuyo niadtong tawo, “Ikaw nga daotang espiritu, gawas gikan niining tawo!” Misinggit ang tawo, “Jesus, Anak sa Dios nga labaw sa tanan, unsay imong labot kanako? Nagpakiluoy ako kanimo sa ngalan sa Dios nga dili mo ako silotan.”

⁹ Gipangutana dayon siya ni Jesus, “Unsay imong ngalan?”

Mitubag siya, “Ang akong ngalan si Panon tungod kay daghan kami.”

¹⁰ Ug nagsige siyag pakiluoy kang Jesus nga dili lang sila papahawaon niadtong dapita.

¹¹ Duol didto, naay daghang mga baboy nga nangungad sa bakilid.

¹² Nagpakiluoy kang Jesus ang mga daotang espiritu nga tugotan sila nga mosulod niadtong mga baboy.

¹³ Busa gitugotan niya sila. Ug migawas ang mga daotang espiritu gikan niadtong tawo ug misulod sa mga baboy. Unya ang tanang mga baboy didto nga mga duha ka libo mihaguros sa pagpanagan padulhog sa bakilid diretso sa linaw ug nangalumos.

¹⁴ Nanagan ang mga nag-atiman sa mga baboy ug gisulti nila ang nahitabo ngadto sa mga tawo sa lungsod ug sa kaumahan. Busa nanglakaw ang mga tawo aron tan-awon kon unsa ang nahitabo.

¹⁵ Niadto sila kang Jesus ug nakita nila kadtong tawo nga kaniadto gigamhan sa mga daotang espiritu. Naglingkod siya nga adunay bisti na ug maayo na ang pangisip. Busa nangahadlok sila.

¹⁶ Ang mga nakakita misulti sa mga tawo kon unsa ang nahitabo sa tawo nga gigamhan kaniadto sa mga daotang espiritu ug ang nahitabo sa mga baboy.

¹⁷ Tungod niadtong hitaboa nagpakiluoy sila kang Jesus nga mobiya sa ilang lugar.

¹⁸ Sa dihang mosakay na si Jesus sa sakayan, kadtong tawo nga kaniadto gigamhan sa mga daotang espiritu nagpakiluoy kaniya nga kon mahimo paubanon siya.

* **5:1** Gerasenhon: sa uban nga mga kopya sa Griego, Gadarenhon o Gergesenhon.

¹⁹ Apan wala mosugot si Jesus, giingnan hinuon niya kini, “Pauli sa imong pamilya ug sultihi sila kon unsa ang gihimo sa Ginoo ug unsa siya kamaluloy-on diha kanimo.”

²⁰ Busa milakaw kadtong tawo ug miadto siya sa probinsya sa Decapolis, ug didto gisulti niya ang gihimo ni Jesus kaniya. Natingala gayod ang tanan nga nakadungog kaniya.

Ang Anak ni Jairo ug ang Babaye nga Nagdugo
(Mat. 9:18-26; Luc. 8:40-56)

²¹ Pagtabok na usab ni Jesus sa pikas bahin sa linaw, daghang mga tawo ang nagtigom didto kaniya.

²²⁻²³ Miabot usab didto si Jairo nga usa sa mga pangulo sa sinagoga sa mga Judio. Sa pagkakita niya kang Jesus miluhod siya kaniya ug nagpakiluoy, “Ang akong anak nga dalagita himalatyon na. Kon mahimo adtoi siya didto sa balay ug ipandong ang imong kamot kaniya aron mamaayo siya ug mabuhi!”

²⁴ Busa miuban si Jesus kaniya. Daghan kaayong mga tawo ang misunod kang Jesus ug nagdasok sila ngadto kaniya.

²⁵ Adunay babaye didto nga nagtali-dugo sulod na sa dose ka tuig.

²⁶ Dako na kaayo ang iyang nagasto sa pagpatambal sa nagkalain-lain nga mga mananambal. Nagasto na niya ang tanan niyang pilak ug kabtangan, apan wala gayod siya mamaayo. Misamot hinuon ang iyang sakit.

²⁷ Nadungog niya ang balita mahitungod kang Jesus, busa miliot siya sa daghang tawo aron mahikap ang kupo ni Jesus.

²⁸ Miingon siya sa iyang kaugalingon, “Kon mahikap ko lang bisan ang iyang bisti, mamaayo gayod ako.”

²⁹ Busa gihikap niya ang bisti ni Jesus ug diha-diha miundang ang iyang pagdugo, ug nabati niya nga naayo na siya sa iyang sakit.

³⁰ Nabati ni Jesus nga adunay gahom nga migawas gikan kaniya, busa milingi dayon siya ug miingon, “Kinsa ang mihikap sa akong bisti?”

³¹ Mitubag ang iyang mga tinun-an, “Kadaghan sa mga tawo nga nagdasok diha kanimo, nganong mangutana ka pa man kon kinsa ang mihikap kanimo?”

³² Apan naglingi-lingi pa gayod siya kon kinsa ang mihikap kaniya.

³³ Tungod kay nasayran sa babaye kon unsa ang nahitabo kaniya, miduol siya kang Jesus nga nagkurog sa kahadlok. Miluhod siya ug misulti sa tinuod.

³⁴ Unya miingon si Jesus kaniya, “Anak ko, naluwas ka tungod sa imong pagtuo. Busa pauli ug ayaw na ug kaguol sa imong sakit kay naayo ka na.”

³⁵ Samtang nakigsulti pa siya sa babaye adunay nangabot nga pipila ka mga tawo gikan sa balay ni Jairo nga usa sa mga pangulo sa sinagoga. Miingon sila kang Jairo, “Patay na ang imong anak. Ayaw na samoka ang magtutudlo.”

³⁶ Apan wala magtagad si Jesus sa ilang giingon. Miingon siya kang Jairo, “Ayaw kahadlok. Tuo lang.”

³⁷ Apan wala siyay gipauban gawas kang Pedro ug ang magsoon nga si Santiago ug si Juan.

³⁸ Sa pag-abot nila didto sa balay ni Jairo nakita ni Jesus nga nagkaguliyang ang mga tawo. Ug adunay nanghilak ug nagminatay.

³⁹ Misulod sila sa balay ug miingon siya sa mga tawo, “Nganong nagkaguliyang ug nanghilak man kamo? Wala mamatay ang bata, kondili natulog lang siya.”

⁴⁰ Gikataw-an nila si Jesus.

Busa gipagawas niya ang tanang mga tawo ug gipasulod niya sa kuwarta sa bata ang amahan ug inahan niini, ug ang tulo nga iyang kauban.

⁴¹Unya iyang gikuptan ang kamot sa bata ug miingon, “*Talitha, kouw,*” nga ang buot ipasabot, “Inday, bangon!”

⁴²Ug diha-diha mibangon ang dalagita ug naglakaw-lakaw. (Ang maong dalagita nagpanuigon ug dose ka tuig.) Hilabihan gayod ang ilang katingala sa nahitabo.

⁴³Apan gipahimangnoan niya sila nga dili gayod mosulti kang bisan kinsa. Ug giingnan niya sila nga hatagan ug pagkaon ang bata.

6

*Gisalikway si Jesus didto sa Nazaret
(Mat. 13:53-58; Luc. 4:16-30)*

¹Human niadto, mipauli si Jesus sa iyang lungsod, ug miuban kaniya ang iyang mga tinun-an.

²Sa pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay nagtudlo siya sa sinagoga sa mga Judio. Daghan ang mga tawo didto nga nakadungog kaniya ug natingala gayod sila.

Miingon sila, “Nganong daghan mag nasayran kining tawhana? Asa man siya nakakuha niining kaalam? Ug nganong makabuhat man siyag mga milagro?”

³Dili ba siya man ang panday nga anak ni Maria ug mga igsoon niya sila si Santiago, Jose, Judas ug Simon, ug ang mga igsoon niya nga babaye dinhi usab nagpuyo?” Tungod niini dili gayod sila motuo kaniya.

⁴Unya miingon si Jesus kanila, “Ang propeta tinahod bisan asa gawas lang diha sa iyang kaugalingon nga lungsod ug sa iyang mga paryente ug panimalay.”

⁵Mao kana nga wala siya makabuhat ug mga milagro niadtong lugara, gawas lang sa pipila ka mga masakiton nga iyang gipandongan sa iyang mga kamot ug nangaayo.

⁶Natingala siya nga dili sila motuo kaniya.

*Gipadala ni Jesus ang Dose Niya ka Tinun-an
(Mat. 10:5-16; Luc. 9:1-6)*

Unya miadto si Jesus sa mga kabaryohan ug nagtudlo.

⁷Gitawag niya ang dose niya ka tinun-an ug gipadala niya sila sa tinag-duha. Gihatagan niya sila ug gahom batok sa mga daotang espiritu.

⁸Gimandoan niya sila, “Ayaw kamo pagdalag bisan unsa sa inyong paglakaw gawas lang sa sungkod. Ayaw kamo pagdalag pagkaon, kuwarta o bag.

⁹Mahimo kamong mosul-ob ug sandalyas, apan ayaw kamo pagdalag ilisan nga bisti.

¹⁰Kon padayonan kamo sa usa ka balay, diha lang gayod kamo mopuyo hangtod mohawa kamo nianang lugara.

¹¹Apan kon ang mga tawo sa usa ka lugar dili modawat kaninyo ug dili maminaw sa inyong giwali, biyai lang ninyo sila, ug sa inyong paghawa itaktak ang abog sa inyong mga tiil isip pasidaan batok kanila.”

¹²Busa milakaw sila ug nagsangyaw nga kinahanglan maghinulsol ang mga tawo sa ilang mga sala.

¹³Daghang mga daotang espiritu ang ilang gihinginlan ug daghang mga masakiton ang ilang gidihogan ug lana ug nangaayo.

Ang Pagpatay kang Juan nga Tigbautismo

(Mat. 14:1-12; Luc. 9:7-9)

¹⁴ Nakaabot kang Haring Herodes ang balita mahitungod kang Jesus tungod kay nabantog na siya. Ang uban nag-ingon nga si Jesus mao si Juan nga Tigbautismo nga nabanhaw, mao kana nga adunay gahom siya sa paghimog mga milagro.

¹⁵ Apan miingon ang uban nga siya si Elias nga propeta. Ug miingon pa gayod ang uban nga siya usa ka propeta nga sama sa mga propeta kaniadto.

¹⁶ Sa pagkadungog ni Herodes nianang mga balitaa, miingon siya, “Nabanhaw si Juan nga akong gipapunggotan ug ulo.”

¹⁷ Gipadakop ug gipapriso kaniadto ni Herodes si Juan tungod kang Herodias. Si Herodias asawa sa igsoon ni Herodes nga si Felipe. Apan gipangasawa siya ni Herodes.

¹⁸ Kanunayng sultihan ni Juan si Herodes nga supak sa Kasugoan ang iyang pagpangasawa sa asawa sa iyang igsoon.

¹⁹ Busa nagdumot si Herodias kang Juan ug gusto niya nga ipapatay kini, apan dili niya mahimo tungod kay dili mosugot si Herodes.

²⁰ Nahadlok si Herodes kang Juan kay nasayran man niya nga si Juan diosnon ug matarong nga tawo. Busa gipanalipdan ni Herodes si Juan. Gusto ni Herodes nga maminaw sa mga wali ni Juan bisan tuod nga ang iyang mga nadungog nakapalibog kaniya.

²¹ Sa kaulahian miabot ra gayod ang panahon nga gihulat ni Herodias. Kini nahitabo sa adlawng natawhan ni Herodes. Nagkombira si Herodes ug giimbatar niya ang mga opisyal sa Galilea, ang mga kapitan sa sundalo, ug ang mga inila nga mga tawo didto.

²² Sa panahon sa kombira, misulod ang dalaga nga anak ni Herodias ug misayaw. Nalipay gayod si Herodes ug ang iyang mga bisita.

Busa miingon si Herodes sa dalaga, “Pangayo kanako bisan unsay imong gusto ug ihatag ko kanimo.”

²³ Ug miingon pa gayod siya sa dalaga, “Ipanumpa ko nga bisan unsay imong pangayoon kanako ihatag ko kanimo, bisan ang katunga pa sa akong gingharian.”

²⁴ Migawas ang dalaga ug nangutana sa iyang inahan kon unsay iyang pangayoon. Mitubag ang iyang inahan nga pangayoon niya ang ulo ni Juan nga tigbautismo.

²⁵ Ug midali-dali siyag balik sa hari. Pag-abot niya didto miingon siya, “Gusto ko nga ihatag mo kanako karon dayon ang ulo ni Juan nga tigbautismo nga nakabutang sa bandehado.”

²⁶ Sa pagkadungog niadto sa hari nasubo gayod siya. Apan tungod kay nakapanumpa siya ug nadungog mismo sa iyang mga bisita, dili niya buot nga mapakyas ang iyang saad sa dalaga.

²⁷ Diha-diha gisugo niya ang usa ka sundalo nga dad-on kaniya ang ulo ni Juan. Busa miadto ang sundalo sa prisohan ug gipunggotan ug ulo si Juan.

²⁸ Gibutang niya kini sa bandehado ug gihatag sa dalaga, ug gihatag usab sa dalaga ngadto sa iyang inahan.

²⁹ Sa pagkadungog sa mga tinun-an ni Juan mahitungod sa nahitabo, giadtoan nila ug gikuha ang lawas ni Juan ug gilubong.

Gipakaon ni Jesus ang lima ka libo ka mga Tawo

(Mat. 14:13-21; Luc. 9:10-17; Juan 6:1-14)

³⁰ Ang mga apostoles nga nanglakaw sa pagwali mibalik kang Jesus. Gisulti nila kaniya ang tanan nga ilang gibuhat ug mga gipanudlo.

³¹ Tungod sa kadaghan sa mga tawo nga nagpulipuli pagpangabot ug pagpanglakaw, wala na gayod silay panahon bisan sa pagpangaon. Busa miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Dali, moadto kita sa mamingaw nga dapit aron makapahulay kamo bisan kadiyot lang.”

³² Busa misakay sila sa sakayan ug miadto sa mamingaw nga dapit.

³³ Apan nailhan sila sa daghang mga tawo nga nakakita sa ilang paglakaw. Busa nanagan ang mga tawo gikan sa nagkalain-lain nga mga lungsod padulong ngadto sa lugar nga adtoan nila ni Jesus, ug nakauna pa silag abot didto.

³⁴ Sa pagkanaog ni Jesus sa sakayan, nakita niya nga daghan kaayo ang mga tawo nga nagtigom didto ug naluoy siya kanila, kay mura silag mga karnero nga walay magbalantay. Busa gitudloan niya sila ug daghang mga butang.

³⁵ Sa pagkahapon na kaayo, miduol kaniya ang iyang mga tinun-an. Miingon sila, “Hapon na, ug ania pa kita dinhi sa mamingaw nga dapit.

³⁶ Paadtoa na ang mga tawo ngadto sa mga baryo ug sa mga sityo sa palibot aron makapalit silag pagkaon.”

³⁷ Apan miingon si Jesus kanila, “Kamo mismo ang mohatag kanila ug pagkaon.”

Nangutana sila kang Jesus, “Molakaw ba kami ug mopalit ug pan nga mokantidad ug balig walo ka bulan nga sweldo sa usa ka tawo aron ipakaon kanila?”

³⁸ Miingon si Jesus kanila, “Pila kabuok ang inyong pan diha? Tan-awa ninyo.”

Sa dihang nasusi na nila miingon sila, “Lima ka pan ug duha ka isda.”

³⁹ Unya gisugo ni Jesus ang iyang mga tinun-an nga palingkoron ang mga tawo nga grupo-grupo diha sa mga sagbot.

⁴⁰ Busa nanglingkod ang mga tawo sa grupo nga tag-gatus ug tag-singkwenta.

⁴¹ Unya, gikuha ni Jesus ang lima ka pan ug duha ka isda. Mihangad siya sa langit ug nagpasalamat sa Dios. Ug gipikas-pikas niya ang mga pan ug gihatag ngadto sa iyang mga tinun-an aron i-apod-apod sa mga tawo. Ug gibahin-bahin usab niya ang isda sa tanan.

⁴² Nakakaon silang tanan ug nangabusog.

⁴³ Human makakaon ang tanan, gitigom nila ang mga sobra nga pan ug isda, ug dose pa ka bukag ang napuno.

⁴⁴ 5,000 ang gidaghanon sa mga lalaki lang nga nangaon.

Naglakaw si Jesus sa Ibabaw sa Tubig

(Mat. 14:22-33; Juan 6:15-21)

⁴⁵ Human niadto, gisugo dayon ni Jesus ang iyang mga tinun-an nga mosakay sa sakayan ug mouna didto sa Betsaida, sa tabok sa linaw samtang gipapauli niya ang mga tawo.

⁴⁶ Sa nakagikan na ang mga tawo mitungas siya sa bukid aron mag-ampo.

⁴⁷ Pagkagabii, ang sakayan didto na sa tunga sa linaw, apan si Jesus nag-inusara didto sa bukid.

⁴⁸ Nakita niya nga naglisod sila sa pagbugsay, kay pasugat man sila sa hangin. Sa kadlawon na, miadto si Jesus didto kanila nga naglakaw sa ibabaw sa tubig. Molabay lang unta siya kanila,

⁴⁹ apan sa pagkakita sa mga tinun-an nga naglakaw siya ibabaw sa tubig, nakaingon sila nga kalag siya busa naninggit sila.

⁵⁰ Nangahadlok sila pag-ayo sa ilang nakita.

Apan miingon si Jesus kanila, “Ayaw kamo kahadlok, ako kini! Pagmalig-on kamo!”

⁵¹ Unya misakay siya sa sakayan ug mihunong ang makusog nga hangin. Ug natingala gayod sila,

⁵² kay bisan nakita na nila ang milagro nga gibuhat niya sa pan, wala pa gayod sila makasabot sa kahulogan niadto tungod kay nangitngitan pa ang ilang huna-huna.

*Gipang-ayo ni Jesus ang mga Masakiton sa Genesaret
(Mat. 14:34-36)*

⁵³ Sa pag-abot nila didto sa tabok, midunggo sila sa Genesaret ug didto nila gipundo ang sakayan.

⁵⁴ Sa pagkanaog nila, nailhan dayon sa mga tawo si Jesus.

⁵⁵ Busa nagdali-dali ang mga tawo pag-adto sa palibot nga mga lugar ug gipahimutang nila sa mga higdaanan ang mga masakiton ug gidala nila sa lugar nga nadungog nila nga atua didto si Jesus.

⁵⁶ Bisan asa siya paingon, sa mga baryo, sa mga lungsod o kaha sa kabukiran, dalhon dayon nila ang ilang mga masakiton sa mga lugar nga ginatapokan kanunay sa mga tawo. Nagpakiluoy sila kang Jesus nga tugotan niya ang mga masakiton nga mohikap bisan sa sidsid na lang sa iyang bisti. Ug ang tanan nga nakahikap nangaayo.

7

*Ang Tulomanon sa mga Katigulangan
(Mat. 15:1-9)*

¹ Adunay mga Pariseo ug pipila ka mga magtutudlo sa Kasugoan nga miabot gikan sa Jerusalem ug mialirong kang Jesus.

² Nakita nila nga ang uban sa iyang mga tinun-an nagkaon nga hugaw ang mga kamot tungod kay wala sila manghunaw sumala sa saktong paagi sa wala pa sila mokaon.

³ Ang mga Judio, labaw na ang mga Pariseo dili mokaon kon dili una sila makapanghunaw sumala sa tulomanon gikan sa ilang mga katigulangan.

⁴ Dili usab sila mokaon sa bisan unsa nga naggikan sa tindahan kon dili una sila makapanghunaw. Daghan pa gayod ang ilang mga tulomanon sama sa pagpanghugas sa mga tasa, kolon, ug tumbaga* nga mga lutoanan.

⁵ Busa nangutana kang Jesus ang mga Pariseo ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan, “Nganong ang imong mga tinun-an wala man magsunod sa mga tulomanon sa atong mga katigulangan? Nagkaon sila nga wala manghunaw.”

⁶ Gitubag sila ni Jesus, “Mga tigpakaaron-ingnon! Tinuod gayod ang giin-gon ni Propeta Isaias mahitungod kaninyo sa dihang gisulat niya:

“‘Kining mga tawhana nagtahod kanako sa baba lamang,
apan ang ilang kasing-kasing halayo kanako.

⁷ Walay kapuslanan ang ilang pagsimba kanako,
kay ang ilang gitudlo nga mga pagtulon-an
mga hinimo lang sa mga tawo.”†

⁸ Gisalikway ninyo ang sugo sa Dios, ug ang mga pagtulon-an sa tawo mao ang inyong gituman.”

⁹ Miingon pa gayod si Jesus, “Maayo gayod kamo mangita ug pamaagi sa pagsalikway sa kasugoan sa Dios aron masunod ninyo ang inyong mga tulomanon.

* 7:4 tumbaga: o bronsi. † 7:7 Isa. 29:13

¹⁰ Sama pananglitan niini: si Moises miingon, “Tahora ang imong amahan ug inahan,”[‡] ug ‘Ang mosulti ug daotan batok sa iyang amahan o inahan kinahanglan patyon.’[§]

¹¹ Apan kamo nagtudlo nga kon moingon ang usa ka tawo nga ang ikatabang unta niya sa iyang mga ginikanan kay Korban (nga ang buot ipasabot alang sa Dios),

¹² wala na siyay obligasyon sa pagtabang kanila.

¹³ Gipakawalay pulos ninyo ang pulong sa Dios tungod sa inyong napa-nunod nga tulomanon. Ug daghan pa ang sama niini nga inyong gibuhat.”

Ang mga Butang nga Makapahugaw sa Tawo

(Mat. 15:10-20)

¹⁴ Gitawag pag-usab ni Jesus ang mga tawo ug giingnan niya sila, “Pamati kamong tanan kanako, ug sabta ninyo ang akong isulti.

¹⁵ Dili ang butang nga nagsulod sa tawo ang makapahugaw kaniya, kondili ang mga naggawas kaniya.* [

¹⁶ Angay maminaw ang adunay igdulongog!][†]”

¹⁷ Pagkahuman mibiya siya sa mga tawo ug misulod siya sa balay. Sa dihang didto na siya sa sulod, nangutana kaniya ang iyang mga tinun-an kon unsa ang kahulogan niadtong panultihon.

¹⁸ Miingon si Jesus kanila, “Ngano, wala ba diay usab kamo makasabot? Wala ba ninyo masayri nga ang bisan unsa nga pagkaon dili makapahugaw sa tawo?

¹⁹ Kay wala man kana mosulod sa iyang kasing-kasing kondili sa iyang tiyan ug mogawas ra usab sa iyang lawas.” (Sa pagsulti ni Jesus niini, iyang gipadayag nga ang tanan nga pagkaon mahimong kaonon.)

²⁰ Miingon usab siya, “Ang naggawas sa tawo mao ang makapahugaw kaniya.

²¹ Kay gikan sa kasing-kasing sa tawo ang daotan nga mga panghuna-huna nga mao ang nagtukmod kaniya sa pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, pagpangawat, pagpatay,

²² pagpanapaw, pagkahakog, paghimo sa tanang matang sa kadaotan, pag-panglimbong, pagbinastos, pagkasina, pagsulti ug daotan batok sa isigka-tawo, pagpasigarbo, ug pagbinuang.

²³ Kining tanang mga daotang binuhatan gikan sa sulod sa kasing-kasing sa tawo, ug mao kini ang nakapahugaw kaniya.”

Ang Pagtuo sa Usa ka Babaye

(Mat. 15:21-28)

²⁴ Unya gikan sa probinsya sa Galilea miadto si Jesus sa mga lugar nga sakop sa Tiro[ug Sidon][‡]. Didto midayon siya sa usa ka balay. Dili unta niya gusto nga mahibaloan sa mga tawo nga atua siya didto, apan dili gayod kini matago.

²⁵⁻²⁶ Gani adunay babaye nga dili Judio nga nakadungog nga atua didto si Jesus. Kini nga babaye taga-Fenicia nga sakop sa Siria ug ang iyang pinulongan Griego. Aduna siyay anak nga babaye nga gigamhan sa daotang espiritu. Busa miadto dayon siya kang Jesus ug miluhod, ug nagpakiluoy nga kon mahimo hinginlan niya ang daotang espiritu sa iyang anak.

[‡] 7:10 Exo. 20:12; Deut. 5:16 [§] 7:10 Exo. 21:17; Lev. 20:9 * 7:15 Ang buot ipasabot, dili ang gikaon sa tawo ang makapahugaw, kondili ang iyang mga pulong ug buhat. † 7:16 Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong sama sa Mar. 4:23. ‡ 7:24 Daghang manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong.

²⁷ Apan miingon si Jesus kaniya, “Kinahanglan nga pakan-on una ang mga anak, kay dili maayo nga kuhaon ang pagkaon sa mga anak ug ihatag ngadto sa mga iro.”

²⁸ Mitubag ang babaye kaniya, “Husto kana Ginoo, apan bisan pa ang mga iro sa ilalom sa lamisa makakaon sa mga usik sa mga anak.”

²⁹ Unya miingon si Jesus kaniya, “Tungod sa imong tubag, makapauli ka na. Ang daotang espiritu mibiya na sa imong anak.”

³⁰ Mipauli ang babaye ug naabtan niya ang iyang anak nga naghigda sa katre, ug ang daotang espiritu mibiya na kaniya.

Giayo ni Jesus ang Usa ka Tawo nga Bungol ug Amang

³¹ Gikan sa mga dapit nga sakop sa Tiro, miagi si Jesus sa Sidon ug sa probinsya sa Decapolis. Pagkahuman milahos siya sa Linaw sa Galilea.

³² Adunay tawo didto nga bungol ug amang nga gidala sa mga tawo ngadto kang Jesus. Nagpakiluoy sila nga ipatong niya ang iyang kamot niini nga tawo.

³³ Gilain siya ni Jesus sa kadaghanan, ug gisulod ni Jesus ang iyang mga tudlo sa mga dalunggan niini. Unya miluwa siya ug gipahid ang laway ngadto sa dila niadtong lalaki.

³⁴ Mihangad si Jesus sa langit ug miginhawag lawom. Ug miingon kaniya, “*Effata!*” Ang buot ipasabot, “Maabli ka!”

³⁵ Human niadto makadungog na siya ug klaro na ang iyang pagsulti.

³⁶ Gipasidan-an ni Jesus ang mga tawo nga dili sila mosulti kang bisan kinsa mahitungod sa nahitabo. Apan bisan ug gidid-an sila misamot pa hinuon ang ilang pagpanugilon sa hitabo ngadto sa mga tawo.

³⁷ Dako gayod ang katingala sa mga tawo. Miingon sila, “Maayo ang tanan niyang gibuhat! Kay bisan ang mga bungol gihimo niya nga makadungog ug ang mga amang makasulti na!”

8

Gipakaon ni Jesus ang upat ka libo ka mga Tawo (Mat. 15:32-39)

¹ Human sa pipila ka adlaw, nagtigom na usab ang daghang mga tawo didto kang Jesus. Sa dihang wala na silay pagkaon gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an ug giingnan,

² “Naluoy gayod ako niining mga tawhana. Tulo na ka adlaw nga nag-uban-uban sila kanako ug wala na silay makaon.

³ Kon papaulion ko sila nga gutom basin ug makuyapan sila sa dalan kay layo pa man kaayo ang gigikanan sa uban kanila.”

⁴ Mitubag ang iyang mga tinun-an, “Asa kita makakuha ug pagkaon dinhi sa mamingaw nga dapit nga ipakaon niining mga tawhana?”

⁵ Nangutana si Jesus kanila, “Pila ba kabuok ang inyong pan diha?” Mitubag sila, “Pito kabuok.”

⁶ Unya gipalingkod ni Jesus ang mga tawo. Gikuha niya ang pito ka pan ug nagpasalamat sa Dios. Gipikas-pikas niya kini ug gihatag sa iyang mga tinun-an aron i-apod-apod sa mga tawo.

⁷ Aduna usab sila pipila ka gagmay nga mga isda. Gipasalamatan usab niya kini ug gihatag sa iyang mga tinun-an aron i-apod-apod sa mga tawo.

⁸ Nangaon sila ug nangabusog. Pagkahuman nilag pangaon, gitigom nila ang pan nga sobra, ug napuno ang pito ka bukag.

§ **7:27** Nasabtan sa babaye ang buot ipasabot ni Jesus, tabangan una niya ang mga Judio ug dayon ang mga dili Judio.

⁹ Ang mga lalaki lang nga nangaoon mga 4,000. Human niadto gipapauli ni Jesus ang mga tawo

¹⁰ ug misakay siya sa sakayan uban sa iyang mga tinun-an ug miadto sa Dalmanuta.

Nangayo ang mga Pariseo ug Milagro

(Mat. 16:1-4)

¹¹ Pag-abot nila didto, adunay mga Pariseo nga miadto kang Jesus ug nakiglalis kaniya. Nangayo silag milagro gikan sa Dios sa pagpamatuod nga gipadala siya sa Dios. Gihimo nila kini aron sa pagsulay kaniya.

¹² Apan nanghupaw si Jesus ug miingon, “Ngano bang nangayo man ug milagro ang mga tawo niining panahona? Ang tinuod, wala gayoy milagro nga ipakita kanila!”

¹³ Ug gibiyaan niya kadtong mga Pariseo. Mibalik siya sa sakayan ug mitabok pag-usab sa linaw.

Ang Patubo sa Pan sa mga Pariseo ug ni Herodes

(Mat. 16:5-12)

¹⁴ Nakalimot ang iyang mga tinun-an sa pagdala ug pan; gawas lang sa usa ka tinapay nga ilang dala sa sakayan.

¹⁵ Gipahimangnoan sila ni Jesus nga nag-ingon, “Pagbantay gayod kamo sa patubo sa mga Pariseo ug ni Herodes.”

¹⁶ Busa naglalis sila nga nag-ingon, “Gisulti niya kadto kay wala kita makadalag pan.”

¹⁷ Nasayran ni Jesus kon unsa ang ilang gilalisan. Busa miingon siya kanila, “Nganong naglalis man kamo nga wala kamoy pan? Dili pa ba gayod kamo makasabot? Gahi ba kamo ug salabotan?”

¹⁸⁻¹⁹ Aduna kamoy mga mata, apan dili kamo makakita. Aduna kamoy mga dalungan, apan dili kamo makadungog. Wala ba gayod ninyo mahinumdomi ang pagpikas-pikas ko sa lima ka pan alang sa lima ka libo ka mga tawo? Pila ba ka bukag ang napuno sa inyong gitapok nga sobra?”

Mitubag sila, “Dose!”

²⁰ Nangutana pag-usab si Jesus, “Ug ang pagpikas-pikas ko sa pito ka pan alang sa upat ka libo ka mga tawo, pila ba ka bukag ang napuno sa inyong gitapok nga sobra?”

Mitubag sila, “Pito!”

²¹ Ug miingon si Jesus, “Wala pa ba gihapon ninyo masabti?”

Giayo ni Jesus ang Usa ka Buta sa Betsaida

²² Pag-abot nila sa Betsaida adunay mga tawo didto nga nagdala ug usa ka lalaki nga buta ngadto kang Jesus. Nagpakiluoy sila nga hikapon niya ang buta aron makakita.

²³ Busa gikuptan niya ang kamot sa buta ug giagak padulong sa gawas sa Betsaida. Pag-abot nila sa gawas giluwaaan niya ang mga mata niining buta. Ug gibutang niya ang iyang mga kamot sa buta ug nangutana, “Aduna ka na bay nakita?”

²⁴ Mihangad ang lalaki ug miingon, “Nakakita na ako ug mga tawo, apan daw mga kahoy nga naglakaw.”

²⁵ Busa gibutang pag-usab ni Jesus ang iyang mga kamot sa mga mata sa buta. Mitutok pag-ayo ang buta ug naayo ang iyang mga mata. Klaro na ang tanan sa iyang panan-aw.

²⁶ Gipapauli siya ni Jesus ug giingnan, “Ayaw na pagbalik sa Betsaida.”*

* **8:26** Ayaw na pagbalik sa Betsaida: tingali dili gusto ni Jesus nga manugilon ang buta sa mga tawo sa Betsaida nga giayo niya siya.

Ang Gipahayag ni Pedro bahin kang Jesus

(Mat. 16:13-20; Luc. 9:18-21)

²⁷ Human niadto, miadto si Jesus ug ang iyang mga tinun-an sa mga baryo nga sakop sa Cesarea Filipino. Samtang naglakaw sila nangutana si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Sumala sa mga tawo, kinsa ba ako?”

²⁸ Mitubag sila, “Adunay mga nag-ingon nga ikaw si Juan nga Tigbautismo. Ang uban nag-ingon nga ikaw si Elias, ug ang uban usab nag-ingon nga ikaw usa sa mga propeta.”

²⁹ Ug nangutana siya kanila, “Apan alang kaninyo kinsa ba ako?” Mitubag si Pedro, “Ikaw mao ang Mesiyas!”

³⁰ Ug gipahimangnoan sila ni Jesus nga dili gayod manugilon kang bisan kinsa mahitungod kaniya.

Gitagna ni Jesus Iyang Kamatayon ug Pagkabanhaw

(Mat. 16:21-28; Luc. 9:22-27)

³¹ Unya miingon si Jesus kanila, “Ako nga Anak sa Tawo kinahanglan gayod nga mag-antos sa buhaton kanako sa mga pangulo sa mga Judio, sa mga kadagkoan sa mga pari, ug sa mga magtutudlo sa Kasugoan. Isalikway nila ako ug patyon, apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw ako.”

³² Wala niya kini itago kanila. Pagkadungog niini ni Pedro, gidala niya si Jesus sa unahan ug iyang gibadlong nga dili magsulti ug ingon niadto.

³³ Apan miatubang si Jesus, ug mitan-aw sa iyang mga tinun-an, gibadlong si Pedro ug nag-ingon, “Palayo kanako Satanas! Kay ang imong huna-huna dili iya sa Dios kondili iya sa tawo.”

³⁴ Unya gitawag niya ang mga tawo ug ang iyang mga tinun-an nga moduol kaniya. Miingon siya, “Kon adunay tawo nga buot mosunod kanako, dili niya palabihon ang iyang kaugalingon, kondili mosunod siya kanako bisan pa kon kamatayon ang iyang dangatan.

³⁵ Kay si bisan kinsa nga nagtinguha sa pagluwas sa iyang kinabuhi mawad-an hinuon niini. Apan si bisan kinsa nga mohalad sa iyang kinabuhi tungod kanako ug sa Maayong Balita makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan.

³⁶ Unsa man ang makuha sa tawo kon maangkon niya ang tanan nga butang dinhi sa kalibotan, apan mawala ang iyang kinabuhi?

³⁷ Kay wala gayod siyay ikahatag aron mabawi niya ang iyang kinabuhi.

³⁸ Kon ikaulaw ako ug ang akong mga pagtulon-an ni bisan kinsa niining panahona, diin ang mga tawo daotan ug dili matitud-anon sa Dios, ikaulaw usab siya sa Anak sa Tawo kon mobalik na siya nga nagdan-ag sa gahom sa iyang Amahan, ug kauban ang balaang mga anghel.”

9

¹ Miingon usab si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, adunay mga tawo dinhi nga dili pa mamatay hangtod nga makita nila ang paghari sa Dios nga moabot nga adunay gahom.”

Ang Pagkausab sa Panagway ni Jesus

(Mat. 17:1-13; Luc. 9:28-36)

² Paglabay sa unom ka adlaw gidala ni Jesus sila si Pedro, Santiago, ug Juan sa taas nga bukid ug sila lang didto. Samtang nagtan-aw sila kang Jesus, nausab ang iyang panagway.

³ Ang iyang bisti miputi ug silaw kaayo. Walay bisan kinsa dinhi sa kalibotan nga makapaputi ug sama niadto.

⁴ Unya nakita nila si Elias ug si Moises nga nakigsulti kang Jesus.

⁵ Miingon si Pedro kang Jesus, “Magtutudlo, maayo nga ania kami* dinhi. Maghimo kami ug tulo ka payag, ang usa alang kanimo, ang usa alang kang Moises, ug ang usa alang kang Elias.”

⁶ Mao kini ang iyang giingon kay wala siya mahibalo kon unsa ang angay niyang isulti tungod kay gikulbaan gayod sila.

⁷ Unya adunay mitungha nga panganod nga mitabon kanila. Gikan sa panganod adunay tingog silang nadungog nga nag-ingon, “Mao kini ang akong hinigugma nga Anak. Paminawa ninyo siya!”

⁸ Diha-diha mitan-aw sila sa palibot, apan wala na silay nakita gawas lang kang Jesus.

⁹ Samtang nanglugsong sila gikan sa bukid, gimandoan sila ni Jesus, “Ayaw isugilon kang bisan kinsa ang inyong nakita samtang ang Anak sa Tawo dili pa mabanhaw.”

¹⁰ Busa wala gayod nila ipanugilon kadtong mga panghitabo. Apan sa dihang sila na lang nagpangutan-anay sila kon unsa ang kahulogan sa iyang giingon nga mabanhaw.

¹¹ Nangutana sila kang Jesus, “Nganong nag-ingon man ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga kinahanglan moabot una si Elias sa dili pa ang Cristo?”

¹²⁻¹³ Mitubag siya kanila, “Husto kana, kinahanglan nga moabot una si Elias aron andamon niya ang tanan. Apan sultihan ko kamo, si Elias miabot na. Gibuhat na sa mga tawo ngadto kaniya ang ilang gusto sumala sa nasulat mahitungod kaniya. Apan nganong nasulat man nga ang Anak sa Tawo kinahanglan nga makasinati ug daghang mga pag-antos ug isalikway sa mga tawo?”

*Giayo ni Jesus ang Bata
(Mat. 17:14-21; Luc. 9:37-43)*

¹⁴ Sa pagbalik nila ni Jesus kung diin nabilin ang uban nga mga tinun-an, nakita nila nga daghan ang mga tawo nga naglibot kanila. Adunay pipila ka mga magtutudlo sa Kasugoan nga nakiglalis sa mga tinun-an ni Jesus.

¹⁵ Pagkakita sa mga tawo kang Jesus natingala gayod sila, busa nanagan sila padulong kaniya aron abi-abihon siya.

¹⁶ Nangutana si Jesus kanila, “Unsa may inyong gilalisan?”

¹⁷ Mitubag ang usa sa mga tawo didto, “Magtutudlo, gidala ko dinhi kanimo ang akong anak nga lalaki kay gigamhan siya sa daotang espiritu ug dili na siya makasulti.

¹⁸ Kon atakihon siya sa daotang espiritu matumba siya sa yuta, mobula ang iyang baba, ug mokagot ang iyang mga ngipon, pagkahuman motoskig siya. Gihangyo ko ang imong mga tinun-an nga hinginlan nila ang daotang espiritu apan dili sila makahimo.”

¹⁹ Miingon si Jesus, “Kamo nga mga tawo niining panahona wala gayoy pagtuo. Hangtod kanus-a pa ba ang akong pagpailob kaninyo? Dad-a ninyo dinhi kanako ang bata.”

²⁰ Busa gidala nila ang bata didto kaniya. Pagkakita sa daotang espiritu kang Jesus, gipakurog niya ang bata ug natumba kini ug nagligid-ligid sa yuta nga nagbula ang baba.

²¹ Gipangutana ni Jesus ang amahan sa bata, “Kanus-a pa ba siya naingon niini?”

Mitubag ang amahan, “Sukad sa gamay pa siya.

²² Kanunay siyang iitsa sa kalayo o sa tubig sa daotang espiritu aron siya mamatay. Apan kon aduna kay mahimo, kaloy-i ug tabangi intawon kami!”

* 9:5 kami: o kita.

²³ Miingon si Jesus kaniya, “Nganong miingon ka nga kon aduna akoy mahimo? Ang tanan mahimo alang sa tawo nga adunay pagtuo sa Dios!”

²⁴ Ug mitubag dayon ang amahan sa bata, “Nagtuo ako, apan kulang pa. Dugangi ang akong pagtuo.”

²⁵ Pagkakita ni Jesus nga nanugok na ang mga tawo padulong kanila, gimandoan niya ang daotan nga espiritu, “Ikaw nga espiritu nga maoy nagpaamang ug nagpabungol sa bata, mandoan ka nako nga mogawas ug ayaw na gayod pagbalik kaniya!”

²⁶ Misinggit ang daotan nga espiritu ug gipakurog niya pag-ayo ang bata ug unya migawas siya. Daw patay na ang bata, busa miingon ang kadaghanan, “Patay na siya!”

²⁷ Apan gigunitan ni Jesus ang kamot sa bata ug gipabangon, ug mitindog kini.

²⁸ Sa pagsulod ni Jesus sa balay nga ilang gisak-an nangutana kaniya ang iyang mga tinun-an dihang sila na lang, “Nganong wala man kami makahingilin sa daotan nga espiritu?”

²⁹ Mitubag siya kanila, “Kadto nga matang sa daotan nga espiritu mahinglinan lang pinaagi sa pag-ampo.”

Gitagna na Usab ni Jesus ang Iyang Kamatayon

(Mat. 17:22-23; Luc. 9:43b-45)

³⁰ Mibiya sila niadto nga lugar ug miagi sa Galilea. Dili gusto si Jesus nga adunay masayod kon hain siya,

³¹ aron makahigayon siya sa pagtudlo sa iyang mga tinun-an. Nag-ingon siya kanila, “Ako nga Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga tawo nga mopatay kanako, apan human sa tulo ka adlaw mabanhaw ako.”

³² Ang iyang mga tinun-an wala makasabot kon unsay iyang buot ipasabot. Apan nagpanuko sila nga mangutana kaniya.

Kinsa gayod ang Labaw sa Tanan?

(Mat. 18:1-5; Luc. 9:46-48)

³³ Miabot sila sa Capernaum. Sa dihang miabot na sila sa balay, nangutana si Jesus kanila, “Unsay inyong gilalisan didto sa dalan samtang naglakaw kamo?”

³⁴ Apan naghilom lang sila tungod kay naglalis sila kon kinsa gayod kanila ang labaw sa tanan.

³⁵ Milingkod si Jesus ug gitawag niya ang dose ka tinun-an. Ug miingon siya kanila, “Kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong pangulo, kinahanglan nga magpaubos siya ug mahimong sulugoon sa tanan.”

³⁶ Unya mikuha siyag batang gamay ug gipaatabang niya kanila. Gisabak niya ang bata ug miingon kanila,

³⁷ “Si bisan kinsa nga tungod sa iyang pagsunod kanako modawat sa bata nga sama niini, nagdawat usab kanako. Ug ang modawat kanako nagdawat usab sa nagpadala kanako.”

Ang Dili Batok Kanato Dapig Kanato

(Luc. 9:49-50)

³⁸ Miingon si Juan kaniya, “Magtutudlo, nakakita kami ug usa ka tawo nga nanghingilin sa mga daotang espiritu ug ang imong ngalan ang iyang gigamit. Gipaundang namo siya tungod kay dili nato siya kauban.”

³⁹ Apan miingon si Jesus, “Pasagdi lang ninyo siya kay walay mohimog milagro pinaagi sa akong ngalan nga mosulti dayon ug daotan batok kanako.

⁴⁰ Si bisan kinsa nga dili batok kanato dapig kanato.

⁴¹ Ang tinuod, si bisan kinsa nga muhatag kaninyog usa ka basong tubig tungod kay kamo iya sa Mesiyas, kana nga tawo makadawat gayod sa iyang ganti.

Ang mga Pagsulay

(*Mat. 18:6-9; Luc. 17:1-2*)

⁴² “Apan si bisan kinsa nga mahimong hinungdan sa pagbiya niining gagmayng kabataan sa ilang pagtuo kanako maayo pa nga higtan ang iyang liog ug galingan nga bato ug itambog siya sa dagat.

⁴³ Kon ang imong kamot mahimong hinungdan nga makasala ka, putla kana! Mas maayo pa nga usa lang ang imong kamot apan aduna kay kinabuhi nga walay kataposan kaysa duha ang imong kamot apan mahiadto ka sa impiyerno. Ang kalayo didto dili gayod mapalong. [

⁴⁴ Ang mga ulod didto walay kamatayon ug ang kalayo walay pagkapa-long.][†]

⁴⁵ Ug kon ang imong tiil mahimong hinungdan sa imong pagbiya kanako, putla kana! Mas maayo pa nga usa ra ang imong tiil apan aduna kay kinabuhi nga walay kataposan kaysa duha ang imong tiil apan itambog ka man lang sa impiyerno. [

⁴⁶ Ang mga ulod didto walay kamatayon ug ang kalayo walay pagkapa-long.][‡]

⁴⁷ Ug kon ang imong mata usab ang mahimong hinungdan nga makasala ka, lugita kana! Mas maayo pa nga mosulod ka sa gingharian sa Dios nga usa ra ang imong mata kaysa duha ang imong mata apan itambog ka man lang sa impiyerno.

⁴⁸ ‘Ang mga ulod didto walay kamatayon ug ang kalayo walay pagkapa-long.’[§]

⁴⁹ Kay ang tanang mga tawo hinloan pinaagi sa kalayo sama sa usa ka halad nga nahinloan sa asin.

⁵⁰ “Ang asin mapuslanon, apan kon ang asin mawad-an ug kaparat, wala nay mahimo pa aron mobalik ang kaparat niini. Ug kon giunsa nga ang asin makatabang kanato, kinahanglan sama usab kamo sa asin nga mapuslanon, ug adunay maayong relasyon sa usag usa.”

10

Ang Pagtulon-an bahin sa Panagbulag sa Magtiayon

(*Mat. 19:1-12; Luc. 16:18*)

¹ Migikan si Jesus sa Capernaum ug miadto sa mga lugar nga sakop sa Judea, ug mitabok siya sa Suba sa Jordan. Daghan na usab ang mga tawo nga nagtigom didto kaniya ug gitudloan niya sila sama sa iyang naandan nga gibuhat.

² Adunay mga Pariseo usab nga miadto didto. Nangita sila ug pamaagi aron ikasumbong nila siya. Busa nangutana sila kang Jesus, “Gitugot ba sa Kasugoan nga bulagan sa lalaki ang iyang asawa?”

³ Gitubag sila ni Jesus pinaagi sa usa ka pangutana, “Unsa ba ang sugo ni Moises kaninyo?”

⁴ Mitubag sila, “Nagtugot si Moises nga makahimo ang lalaki ug kasulatan sa pakigbulag, pagkahuman niini mahimo na niyang bulagan ang iyang asawa.”^{*}

[†] 9:44 Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong nga makita sa bersikulo 48. [‡] 9:46

Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong nga makita sa bersikulo 48. [§] 9:48 Isa.

66:24 ^{*} 10:4 Deut. 24:1

⁵ Miingon si Jesus kanila, “Tungod kay gahi kamog ulo, gisulat ni Moises alang kaninyo kining maong sugo.

⁶ Apan gikan sa pagmugna sa kalibotan, ‘gihimo sila sa Dios nga lalaki ug babaye.’[†]

⁷ Mao kana ang hinungdan nga biyaan sa lalaki ang iyang amahan ug inahan ug moipon sa iyang asawa,

⁸ ug silang duha mahimong usa.[‡] Dili na sila duha kondili usa na lang.

⁹ Busa dili angayng bulagon sa tawo ang gihiusa sa Dios.”

¹⁰ Sa pag-abot nila sa balay nangutana na usab ang mga tinun-an mahitungod sa panagbulag.

¹¹ Miingon si Jesus kanila, “Kon makigbulag ang lalaki sa iyang asawa ug mangasawa sa uban, nakapanapaw siya ug nakasala sa iyang una nga asawa.

¹² Ug kon makigbulag ang babaye sa iyang bana ug mamamag lain, nakapanapaw usab siya.”

Gipanalanginan ni Jesus ang Gagmay nga mga Bata

(Mat. 19:13-15; Luc. 18:15-19)

¹³ Adunay mga tawo nga nagdala sa ilang gagmay nga mga bata kang Jesus aron pandongan niya sa iyang kamot sa pagpanalangin kanila. Apan gibadlong sila sa mga tinun-an.

¹⁴ Pagkakita ni Jesus niadto nasuko siya ug miingon sa iyang mga tinun-an, “Pasagdi lang ninyo ang mga bata nga moduol kanako. Ayaw ninyo sila pugngi, kay ang mga sama kanila nasakop sa paghari sa Dios.

¹⁵ Sa pagkatinuod, si bisan kinsa nga dili magpasakop sa paghari sa Dios nga sama sa pagpasakop niining mga bata, dili gayod mahiapil sa paghari sa Dios.

¹⁶ Ug gikugos niya ang mga bata, gipandong niya ang iyang kamot kanila ug gipanalanginan niya sila.”

Ang Tawo nga Adunahan

(Mat. 19:16-30; Luc. 18:18-30)

¹⁷ Sa dihang molakaw na si Jesus, adunay tawo nga midagan paduol kaniya ug miluhod, ug nangutana, “Maayo nga Magtutudlo, unsa ba ang akong himuon aron maangkon ko ang kinabuhi nga walay kataposan?”

¹⁸ Mitubag si Jesus kaniya, “Nganong miingon ka man nga maayo ako? Walay bisan kinsa nga maayo gawas sa Dios.

¹⁹ Kon mahitungod sa imong pangutana, nahibalo ka na sa giingon sa Kasugoan: ‘Ayaw kamo pagpatay, ayaw kamo panapaw, ayaw kamo pangawat, ayaw kamo pagsaksi ug bakak, ayaw kamo panglimbong, tahora ang imong amahan ug inahan.’”[§]

²⁰ Mitubag siya kang Jesus, “Magtutudlo, kining tanan gituman ko sukad sa bata pa ako.”

²¹ Gitan-aw siya ni Jesus nga adunay paghigugma ug giingnan, “Usa pa ka butang ang kulang kanimo. Pauli ug ibaligya ang imong kabtangan, ug ang halin ipanghatag sa mga kabos. Sa ingon niini nga pamaagi mahimo kang adunahan didto sa langit. Pagkahuman balik ug sunod kanako.”

²² Nasubo gayod ang tawo sa pagkadungog niya niini ug mibiya siya nga masulob-on kay daghan man ang iyang kabtangan.

²³ Mitan-aw si Jesus sa iyang mga tinun-an ug miingon, “Lisod gayod alang sa mga adunahan nga magpasakop sa paghari sa Dios.”

[†] 10:6 Gen. 1:27; 5:2 [‡] 10:8 Gen. 2:24 [§] 10:19 Exo. 20:12-16; Deut. 5:16-20

²⁴ Natingala ang mga tinun-an sa iyang gisulti. Busa nagpadayon si Jesus sa pag-ingon, “Mga anak, lisod kaayo ang pagpasakop sa paghari sa Dios.

²⁵ Sayon pa ang paglusot sa mananap nga kamelyo sa bangag sa dagom kaysa pagpasakop sa adunahan sa paghari sa Dios.”

²⁶ Natingala gayod sila ug miingon, “Kon mao kana, kinsa na man lang ang maluwas?”

²⁷ Gitawag sila ni Jesus ug miingon, “Dili gayod kini mahimo sa tawo, apan walay dili mahimo sa Dios; kay ang tanan mahimo sa Dios.”

²⁸ Miingon si Pedro kaniya, “Amo bayang gibiyaan ang tanan ug misunod kami kanimo.”

²⁹ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, walay tawo nga mibiya sa iyang balay, mga igsoon, inahan, amahan, mga anak, o kayutaan tungod ug alang kanako ug sa Maayong Balita,

³⁰ nga dili makadawat ug daghan pa gayod nga balos karon nga panahon: mga balay, mga kaigsoonan, mga inahan, mga anak, mga kayutaan, ug lakip ang mga paglutos; ug sa umaabot nga mga adlaw makadawat usab ug kinabuhi nga walay kataposan.

³¹ Daghan ang dungganon karon nga sa kaulahian mahimong labing ubos, ug daghan ang labing ubos karon nga sa kaulahian mahimong dungganon.”

Gitagna na Usab ni Jesus ang Iyang Kamatayon

(Mat. 20:17-19; Luc. 18:31-34)

³² Samtang nagpadulong sila sa Jerusalem, nag-una si Jesus kanila. Ang iyang mga tinun-an gikulbaan ug ang uban nga nagsunod kaniya nahadlok gayod. Gilain niya pag-usab ang iyang dose ka tinun-an ug gisultihan niya sila kon unsa ang mahitabo kaniya.

³³ Miingon siya kanila, “Pamati kamo! Nagpadulong kita sa Jerusalem ug ang Anak sa Tawo itugyan didto sa mga kadagkoan sa mga pari ug mga magtutudlo sa Kasugaoan, ug hukman nila ako nga patyon. Ug itugyan nila siya ngadto sa mga tawo nga dili Judio.

³⁴ Bugal-bugalan nila siya, lud-an, bunalan, ug dayon patyon. Apan human sa tulo ka adlaw mabanhaw ako.”

Ang Gihangyo ni Santiago ug ni Juan

(Mat. 20:20-28)

³⁵ Miduol kaniya si Juan ug si Santiago nga mga anak ni Zebedeo ug miingon, “Magtutudlo, adunay ihangyo unta kami kanimo.”

³⁶ Mitubag si Jesus kanila, “Unsa ang inyong ihangyo kanako?”

³⁷ Miingon sila, “Kon maghari ka na didto sa imong gingharian, palihog palingkora kaming duha sa imong tapad; ang usa sa imong tuo, ug ang usa sa imong wala sa imong himaya.”

³⁸ Apan miingon si Jesus kanila, “Wala kamo masayod kon unsa ang inyong gipangayo. Maantos ba ninyo ang kasakit nga akong antoson? Ug maagwanta ba usab ninyo ang kalisod nga akong paga-agian?”

³⁹ Mitubag sila, “Oo, mahimo namo.”

Miingon si Jesus kanila, “Tinuod, maantos ug maagwanta ninyo ang mga kalisod nga akong paga-agian,

⁴⁰ apan dili ako ang mopili kon kinsa ang molingkod sa akong tuo o sa akong wala, kay adunay gitagan-an na niini.”

⁴¹ Sa pagkadungog sa napulo ka tinun-an sa ilang gihangyo, nasuko gayod sila kang Santiago ug kang Juan.

⁴² Busa gitawag silang tanan ni Jesus ug giingnan, “Nasayran ninyo nga ang mga kadagkoan niining kalibotan adunay gahom sa pagmando sa ilang mga gisakopan ug sila ang magbuot kon unsa ang ilang buhaton kanila.

⁴³ Apan dili ingon niini ang angay kaninyo. Kay kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong gamhanan, kinahanglan nga mahimo siyang inyong sulugoon;

⁴⁴ ug kon kinsa kaninyo ang gusto nga mahimong pangulo, kinahanglan nga mahimo siyang ulipon sa tanan.

⁴⁵ Kay bisan pa gani ang Anak sa Tawo wala moanhi dinhi sa kalibotan aron alagaran, kondili aron moalagad ug muhatag sa iyang kinabuhi sa pagtubos sa daghang mga tawo.”

Giayo ni Jesus ang Buta nga si Bartimeo

(Mat. 20:29-34; Luc. 18:35-43)

⁴⁶ Miabot sila sa Jerico. Ug sa dihang mogawas na si Jesus niini nga lungsod uban sa iyang mga tinun-an, misunod kanila ang daghang mga tawo. Sa daplin sa dalan, adunay usa ka buta nga naglingkod ug nagpakilimos. Siya si Bartimeo (nga ang buot ipasabot, “anak ni Timeo”).

⁴⁷ Sa pagkadungog niya nga anaa si Jesus nga taga-Nazaret, misinggit siya, “Jesus, kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako!”

⁴⁸ Gibadlong siya sa mga tawo aron mohilom. Apan gikusgan pa hinuon niya ang pagsinggit, “Kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako!”

⁴⁹ Mihunong si Jesus ug miingon, “Dad-a ninyo siya dinhi kanako.”

Busa gitawag nila ang buta, ug giingnan, “Paglipay, dali tindog kay gitawag ka ni Jesus.”

⁵⁰ Gilabay niya ang iyang kupo ug nagdali-dali siyag duol kang Jesus.

⁵¹ Ug miingon si Jesus kaniya, “Unsay imong gusto nga buhaton ko kanimo?”

Mitubag ang buta, “Magtutudlo, gusto ko nga makakita pag-usab.”

⁵² Ug giingnan siya ni Jesus, “Lakaw, ang imong pagtuo maoy nakaayo* kanimo.” Diha-diha nakakita siya ug misunod kang Jesus sa dalan.

11

Ang Madaogon nga Pagsulod ni Jesus sa Jerusalem

(Mat. 21:1-11; Luc. 19:28-40; Juan 12:12-19)

¹ Sa dihang duol na sila si Jesus sa Jerusalem ug didto na sa mga baryo sa Betfage ug Betania nga anaa sa Bukid sa mga Olibo, gipauna ni Jesus ang duha niya ka tinun-an ug

² giingnan, “Pag-una kamo didto sa sunod nga baryo. Pagsulod ninyo, aduna kamoy makita nga nating asno nga gihigot. Wala pa gayod kini kasakyi. Hubari ninyo ug dad-a dinhi.

³ Kon adunay mangutana kaninyo, ‘Nganong gihimo ninyo kini?’ tubaga ninyo, ‘Kinahanglanon kini sa Ginoo ug iuli ra kini dayon.’”

⁴ Busa milakaw sila ug pag-abot nila didto sa baryo nakita nila ang nating asno sa daplin sa dalan nga nakahigot sa pultahan sa usa ka balay. Samtang gibadbaran nila kini,

⁵ adunay mga nagtindog didto nga nangutana kanila, “Hoy, unsa nang inyong gibuhat? Nganong gibadbaran ninyo ang asno?”

⁶ Ug gitubag nila ang mga tawo sumala sa giingon ni Jesus. Busa gipasagdan sila sa mga tawo.

⁷ Pagkahuman niadto gidala nila ang asno kang Jesus. Pag-abot didto gihapinan nila kini sa ilang mga kupo ug gisakyan dayon ni Jesus.

⁸ Daghang mga tawo ang mibuklad sa ilang mga kupo sa dalan, ug ang uban mibutang ug mga sangang dahonon nga ilang gipamutol gikan sa uma.

* **10:52** nakaayo: o nagluwas.

⁹ Ang mga nag-una kang Jesus ug ang mga nagsunod misinggit,
 “Dayegon ta ang Dios!”

“Gipanalanginan sa Ginoo ang iyang pinadala!”*

¹⁰ “Gipanalanginan sa Dios
 ang umaabot nga gingharian
 sa atong katigulangan nga si David!”

“Dayegon ta ang Dios!”

¹¹ Pag-abot ni Jesus sa Jerusalem, misulod siya sa templo. Mitan-aw siya sa tanang mga butang didto sa sulod. Pagkahuman, migawas siya tungod kay hapit na mosalop ang adlaw, ug miadto sa Betania uban sa iyang dose ka mga tinun-an.

Gitunglo ni Jesus ang Kahoy nga Igos
 (Mat. 21:18-19)

¹² Pagkaugma, sa pagbiya nila sa Betania, gigutom si Jesus.

¹³ Sa unahan, aduna siyay nakita nga kahoy nga igos nga labong ug dahon. Busa giadtoan niya aron sa pagsusi kon aduna kini bunga, apan wala siyay nakita nga bunga kondili pulos lang dahon, kay dili pa kadto tingbunga sa igos.

¹⁴ Unya miingon si Jesus sa kahoy nga igos, “Gikan karon wala nay tawo nga makakaon sa imong bunga!” Nadungog sa iyang mga tinun-an ang iyang gisulti.

Ang Pag-abog ni Jesus sa mga Tawo Didto sa Templo
 (Mat. 21:12-17; Luc. 19:45-48; Juan 2:13-22)

¹⁵ Pag-abot nila sa Jerusalem, misulod si Jesus sa templo. Giabog niya ang mga tawo nga namaligya ug namalit didto sulod sa templo. Gipangtikwang niya ang mga lamisa sa mga gapang-ilis ug kuwarta ug ang mga lingkoranan sa mga namaligya ug mga salampati.

¹⁶ Wala siya motugot ni bisan kinsa nga magdala ug mga baligya agi sa hawanan sa templo.

¹⁷ Ug gitudloan niya ang mga tawo didto sulod sa templo nga nag-ingon, “Dili ba nga miingon man ang Dios diha sa Kasulatan, ‘Ang akong balay tawgon nga balay nga alampoanan alang sa tanan nga nasod’[†]? Apan gihimo hinuon ninyo kini nga tago-anan sa mga tulisan.[‡]”

¹⁸ Kadtong gihimo ni Jesus nadungog sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga magtutudlo sa Kasugoan. Busa nangita sila ug pamaagi aron patyon siya. Apan nahadlok sila kaniya kay nahibulong gayod ang mga tawo sa iyang gipanudlo.

¹⁹ Sa pagkakilom-kilom na, mibiya sa siyudad si Jesus ug ang iyang mga tinun-an.

Ang Pagtulon-an bahin sa Kahoy nga Igos
 (Mat. 21:20-22)

²⁰ Pagkabuntag, sa dihang namalik sila padulong sa Jerusalem, didto na usab sila nangagi dapit sa kahoy nga igos, ug nakita nila nga nalaya kini ug patay na.

²¹ Nahinumdoman ni Pedro ang nahitabo. Busa miingon siya kang Jesus, “Magtutudlo, tan-awa ang kahoy nga igos nga imong gitunglo! Nalaya na!”

²² Miingon si Jesus kanila, “Tuo kamo sa Dios!

* 11:9 Sal. 118:26 † 11:17 Isa. 56:7 ‡ 11:17 Jer. 7:11

²³ Ang tinuod, kon aduna kamoy pagtuo, makamando kamo niining bukid, ‘Balhin ngadto sa dagat,’ ug kon nagtuo kamo nga kini mahitabo ug wala kamo magduha-duha, matuman kana sumala sa inyong gisulti.

²⁴ Busa sultihan ko kamo nga bisan unsa ang inyong pangayoon sa Dios pinaagi sa pag-ampo, tuohi nga nadawat na ninyo, ug madawat gayod ninyo kini.

²⁵ Ug kon kamo mag-ampo, pasayloa una ninyo ang mga nakasala kaninyo aron ang inyong mga sala pasayloon usab sa inyong Amahan sa langit. [

²⁶ Kay kon dili kamo mopasaylo sa uban, dili usab kamo pasayloon sa inyong Amahan nga anaa sa langit.]\$”

Ang Pagpangutana sa Katungod ni Jesus

(Mat. 21:23-37; Luc. 20:1-8)

²⁷ Sa pag-abot nila sa Jerusalem, mibalik si Jesus sa templo. Ug samtang naglakaw siya sulod sa templo, miduol kaniya ang kadagkoan sa mga pari, mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang mga pangulo sa mga Judio.

²⁸ Nangutana sila kang Jesus, “Unsa ba ang imong katungod sa pagbuhat niining mga butanga dinhi sa templo? Ug kinsa ang naghatag kanimo ug katungod sa pagbuhat niini?”

²⁹ Mitubag si Jesus kanila, “Mangutana usab ako kaninyo. Tubaga una ninyo ako, pagkahuman tubagon ko usab kamo kon unsay akong katungod sa pagbuhat niining mga butanga.

³⁰ Kang kinsa ba naggikan ang katungod ni Juan sa pagbautismo, sa Dios ba o sa tawo? Tubaga ninyo ako!”

³¹ Naglalisay sila kon unsa ang ilang itubag, “Kon moingon kita nga ‘Gikan sa Dios,’ moingon siya, ‘Nganong wala kamo motuo kang Juan?’

³² Apan kon moingon kita nga ‘Gikan sa tawo,’ masuko kanato ang mga tawo.” (Nahadlok sila sa mga tawo kay mituo man ang mga tawo nga si Juan propeta sa Dios.)

³³ Busa mitubag sila kang Jesus, “Wala kami masayod.”

Ug miingon si Jesus kanila, “Kon mao kana dili ko usab kamo sultihan kon diin gikan ang akong katungod sa pagbuhat niini.”

12

Ang Sambingay bahin sa mga Saop

(Mat. 21:33-46; Luc. 20:9-19)

¹ Unya miingon si Jesus kanila pinaagi sa mga sambingay, “Adunay usa ka tawo nga adunay yuta nga gipatamnan niya ug ubas. Gipakoralan niya kini, ug nagpahimo siyang bangag sa dakong bato aron himuong pug-anan sa ubas. Nagpatukod usab siya ug usa ka tore nga bantayanan. Pagkahuman gipasaopan niya ang iyang ubasan ug milakaw ngadto sa layong dapit.

² Sa panahon na sa pagpamupo sa ubas, gisugo niya ang usa ka sulugoon ngadto sa mga saop aron sa pagkuha sa iyang bahin.

³ Pag-abot didto sa sulugoon, gidakop nila kini ug gikulata, ug gipapauli nga walay dala.

⁴ Gisugo na usab sa tag-iya ang usa pa ka sulugoon, apan gipakaulawan kini nila ug gibunalan sa ulo.

⁵ Nagsugo pa gayod siya ug usa pa ka sulugoon ug ila kining gipatay. Daghan pang mga sulugoon ang gipadala sa tag-iya. Ang uban gikulata nila, ug ang uban gipatay.

\$ 11:26 Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong nga makita sa Mat. 6:15.

6 “Sa kataposan, wala na siyay sulugoon nga masugo. Busa gisugo niya ang iyang pinalanggang anak. Kay naghuna-huna siya nga tahoron nila ang iyang anak.

7 “Apan pagkakita sa mga saop sa iyang anak, nag-ingnanay sila, ‘Ania na ang manununod. Dali, patyon nato siya aron maato ang iyang mapanunod.’

8 Busa gidakop nila siya ug gipatay. Gilabay nila ang iyang patayng lawas sa gawas sa ubasan.

9 “Unsa man ang buhaton sa tag-iya? Sigurado gayod nga adtoon niya ang mga saop ug pamatyon. Ug pasaopan niyag lain ang iyang ubasan.

10 Wala ba ninyo kini mabasahi sa Kasulatan?

“ ‘Ang bato nga gisalikway sa mga panday mao gayod hinuon ang nahimong pundasyon.

11 Mao kini ang gihimo sa Ginoo,

ug kahibulongan kini kanato.’ ”*

12 Nasabtan sa kadagkoan sa mga Judio nga sila gayod ang gitumong niadtong sambingay. Buot unta nilang dakpon si Jesus, apan nahadlok sila sa mga tawo. Busa gipasagdan na lang nila siya, ug nanglakaw sila.

Ang Pangutana bahin sa Pagbayad ug Buhis (Mat. 22:15-22; Luc. 20:20-26)

13 Gisugo nila ang pipila ka mga Pariseo ug pipila ka tawo ni Herodes sa pagbitik kang Jesus pinaagi sa iyang gipamulong aron ikasumbong nila siya.

14 Busa miadto sila kang Jesus ug nangutana, “Magtutudlo, nasayod kami nga tinuod ang imong gipanulti. Kay wala ka magpauyon-uyon sa mga tawo bisan kinsa pa sila. Hinuon ang kamatuoran mahitungod sa kabubut-on sa Dios alang sa mga tawo mao gayod ang imong gipanudlo. Sultihi kami, husto ba nga mobayad ug buhis sa Emperador sa Roma o dili?”

15 Apan tungod kay nasayod si Jesus sa ilang malimbongon nga tuyo, miingon siya kanila, “Ngano bang buot ninyo akong bitikon pinaagi nianang pangutanaha? Dad-i ninyo akog kuwarta kay akong tan-awon.”

16 Busa gidad-an nila siya. Ug nangutana siya kanila, “Kang kinsa ba kining hitsura ug ngalan?”

Mitubag sila, “Iya sa Emperador.”

17 Ug miingon si Jesus kanila, “Kon mao kana, ihatag ninyo sa Emperador ang iya sa Emperador, ug sa Dios ang iya sa Dios.” Ug natingala gayod sila kaniya.

Ang Pangutana bahin sa Pagkabanhaw (Mat. 22:23-33; Luc. 20:27-40)

18 Unya adunay mga Saduseo nga miduol kang Jesus. Kining mga tawhana wala nagtuo nga adunay pagkabanhaw. Nangutana sila,

19 “Magtutudlo, gisulat ni Moises kanato kini nga balaod nga kon mamatay ang lalaki ug wala silay anak sa iyang asawa, kinahanglan nga ang iyang igsoon ang mangasawa sa nabalo aron makaanak siya alang sa iyang igsoon nga namatay.†

20 Karon, adunay pito ka managsoon nga lalaki. Ang kamagulangan nakapangasawa, ug namatay nga walay anak.

21 Busa ang balo gipangasawa sa sunod nga igsoon ug namatay usab kini nga wala makapaanak niadto nga babaye. Busa ang balo gipangasawa na usab sa ikatulo ug mao gihapon ang nahitabo,

22 hangtod sa ikapito nga namatay usab nga wala gayod makapaanak. Sa kataposan ang babaye namatay usab.

* 12:11 Sal. 118:22-23 † 12:19 Deut. 25:5

²³ Karon, kon moabot na ang pagkabanhaw, kang kinsa man siyang asawa, kay silang pito nakapangasawa man kaniya?”

²⁴ Miingon si Jesus kanila, “Sayop gayod kamo, kay wala kamo makasabot sa Kasulatan ug sa gahom sa Dios.

²⁵ Kay kon mabanhaw na ang mga patay, dili na sila magminyoay, tungod kay sama na sila sa mga anghel sa langit.

²⁶ Karon, ang mahitungod sa mga patay nga mabanhaw: wala ba kamo makabasa sa sinulat ni Moises mahitungod sa nagdilaab nga sampinit, diin miingon ang Dios kang Moises, ‘Ako ang Dios ni Abraham, ang Dios ni Isaac, ug ang Dios ni Jacob’?”

²⁷ Ang Dios dili Dios sa mga patay, kondili Dios sa mga buhi. Busa nasayop gayod kamo.”

Ang Labing Mahinungdanon nga Sugo

(Mat. 22:34-40; Luc. 10:25-28)

²⁸ Adunay usa ka magtutudlo sa Kasugoan didto nga nakadungog sa ilang panaglantugi. Nadungog niya nga maayo ang tubag ni Jesus. Busa miduol siya ug nangutana usab, “Unsa ba gayod ang labing mahinungdanon nga sugo?”

²⁹ Mitubag si Jesus, “Ang labing mahinungdanon nga sugo mao kini: ‘Pamati kamo nga mga taga-Israel! Ang Ginoo nga atong Dios mao lang ang Ginoo.

³⁰ Busa higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasing-kasing, sa tibuok mong kalag, sa tibuok mong huna-huna ug sa tibuok mong kusog.’”

³¹ Ang ikaduha nga labing mahinungdanon nga sugo mao kini: ‘Higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon.’” Wala nay sugo nga labaw pa niining duha.”

³² Miingon ang magtutudlo sa Kasugoan kaniya, “Husto ka Magtutudlo! Tinuod ang imong giingon nga adunay usa lang ka Dios ug wala nay lain.

³³ Ug ang paghigugma kaniya sa tibuok nga kasing-kasing, sa tibuok nga kusog, ug sa tibuok nga huna-huna, ug ang paghigugma sa atong isigka-tawo sama sa paghigugma nato sa atong kaugalingon mas mahinungdanon kaysa tanan nga halad nga sinunog ug uban pa nga mga halad.”

³⁴ Sa pagkadungog ni Jesus nga husto gayod ang iyang tubag, miingon siya kaniya, “Hapit ka nang mahisakop sa paghari sa Dios.” Pagkahuman niadto wala na gayoy nangahas sa pagpangutana kang Jesus.

Ang Pangutana bahin sa Mesiya

(Mat. 22:41-46; Luc. 20:41-44)

³⁵ Sa dihang nagtudlo si Jesus didto sa templo miingon siya, “Nganong nag-ingon ang mga magtutudlo sa Kasugoan nga ang Mesiya kaliwat ni David?”

³⁶ Si David mismo miingon pinaagi sa Espiritu Santo:

“Miingon ang Ginoo sa akong Ginoo,
“Lingkod dinhi dapit sa akong tuo
hangtod mapailalom ko kanimo
ang imong mga kaaway.””[†]

³⁷ Kon gitawag siya ni David nga iyang Ginoo, unsaon nga kaliwat lang siya ni David?” Malipayon nga naminaw kang Jesus ang daghan gayod nga mga tawo.

Pahimangno Batok sa mga Magtutudlo sa Kasugoan

(Mat. 23:1-36; Luc. 20:45-47)

³⁸ Sa iyang pagpanudlo miingon siya, “Pagbantay kamo sa mga magtutudlo sa Kasugoan nga gustong magsuroy-suroy nga nagbistig taas. Sa mga dapit nga tigomanan sa mga tawo, gusto nila nga tahoron sila.

³⁹ Sa mga sinagoga o sa mga kombira, gipili gayod nila ang mga lingkuranan nga alang sa mga pinasidunggan.

⁴⁰ Giilog nila ang mga kabtangan sa mga biyuda, ug gitabon-tabonan lang nila ang ilang daotang binuhulog pinaagi sa tag-as nga mga pag-ampo. Kini sila makadawat ug mas bug-at nga silot.”

Ang Halad sa Biyudad

(Luc. 21:1-4)

⁴¹ Milingkod si Jesus atbang sa sudlanan sa kuwarta sa templo ug gipanidan niya ang mga tawo nga naghulog sa ilang mga kuwarta. Daghan ang mga adunahan nga naghulog ug dagkong mga kantidad.

⁴² Unya adunay miduol nga usa ka kabos nga biyuda ug mihulog ug duha lang ka sinsilyo.

⁴³ Gitawag ni Jesus ang iyang mga tinun-an ug miingon siya kanila, “Sa pagkatinuod, mas dako ang gihulog sa kabos nga balo kaysa tanan nga nanghatag.

⁴⁴ Kay sila daghan ug kuwarta ug ang ilang gihatag baliwala lang kanila; apan kadtong balo, bisan tuod kabos siya, gihatag niya ang tanan nga iyang kabuhian.”

13

Ang Pagkaguba sa Templo

(Mat. 24:1-2; Luc. 21:5-6)

¹ Sa paggawas ni Jesus sa templo, ang usa sa iyang mga tinun-an miingon, “Magtutudlo, tan-awa ra kining templo. Pagkadagko sa mga bato nga gigamit ug matahom ang pagpatindog niini.”

² Miingon si Jesus kaniya, “Kining templo nga hinimo sa dagkong mga bato maguba sa umaabot ug wala gayoy bisan usa nga bato nga magpabilin ibabaw sa laing bato.”

Ang mga Kasamok ug mga Paglutos

(Mat. 24:3-14; Luc. 21:7-19)

³ Sa dihang naglingkod si Jesus didto sa Bukid sa mga Olibo atbang sa templo, miduol si Pedro, si Santiago, si Juan ug si Andres ug sekretong nangutana kaniya,

⁴ “Sultihi kami, kanus-a mahitabo ang imong giingon? Ug unsa ba ang mga timailhan nga hapit na kining tanan mahitabo?”

⁵ Mitubag si Jesus kanila, “Pagbantay nga walay makapahisalaag kaninyo.

⁶ Kay daghan ang moabot ug moingon nga sila mao ako, ug daghan ang ilang mapahisalaag.

⁷ Kon makadungog kamo nga adunay mga gira nga duol kaninyo ug makabalita kamo nga didto sa layo adunay gira usab, ayaw kamo kahadlok. Kinahanglan gayod nga mahitabo kini, apan dili pa kini mao ang kataposan.

⁸ Maggubat ang nasod batok sa laing nasod ug ang gingharian batok sa laing gingharian. Adunay moabot nga mga linog sa nagkalain-lain nga mga lugar ug adunay moabot nga kagutom. Apan kining tanan sinugdanan pa lang sa mga kalisod nga moabot.

⁹ “Pagbantay kamo, kay dakpon kamo ug dad-on sa mga hukmanan. Kulatahon kamo didto sa sulod sa mga sinagoga sa mga Judio. Moatubang

kamo sa mga gobernador ug sa mga hari tungod sa inyong pagsunod kanako, ug makasangyaw kamo sa Maayong Balita ngadto kanila.

¹⁰ Sa dili pa moabot ang kataposan, kinahanglan iwali una ang Maayong Balita mahitungod kanako sa tanang mga katawhan.

¹¹ Kon dakpon kamo ug dad-on sa hukmanan, ayaw kamo kabalaka, kon unsa ang inyong itubag, kay sa takna nga kamo kinahanglanon na nga mosulti, isulti lang ninyo ang ipasulti kaninyo sa Espiritu Santo. Kay dili kamo ang mosulti kondili ang Espiritu Santo pinaagi kaninyo.

¹² “Adunay mga tawo nga mounay pagtugyan sa ilang igsoon aron patyon. Adunay mga amahan nga mopapatay sa ilang mga anak. Ug adunay mga anak nga mobatok sa ilang mga ginikanan, ug ipapatay nila sila.

¹³ Dumtan kamo sa tanan tungod kay kamo akong mga tinun-an. Apan ang magpadayon sa pagsunod kanako hangtod sa kataposan mao ang maluwas.

Ang Makalilisang nga Talan-awon

(Mat. 24:15-28; Luc. 21:20-24)

¹⁴ “Moabot ang adlaw nga makita ninyo ‘ang dulomtanan nga butang nga mahimong hinungdan sa pagbiya sa Templo’*, samtang anaa kini sa lugar nga dili angay tindogan niini. (Alang sa magbabasa, sabta ang kahulogan niini.) Nianang panahona, ang mga anaa sa Judea kinahanglan mokalagiw ngadto sa kabukiran.

¹⁵ Ang tawo nga anaa sa gawas sa iyang balay dili na mosulod aron sa pagkuha sa bisan unsa.

¹⁶ Ang anaa sa iyang uma dili na angayng mopauli aron sa pagkuha sa iyang bisti.

¹⁷ Alaot ang mga mabdos ug ang mga inahan nga nagpasuso nianang mga adlaw tungod kay maglisod sila sa pagkagiw.

¹⁸ Pag-ampo kamo nga kini dili mahitabo sa tingtugnaw,

¹⁹ kay nianang mga panahona moabot ang pag-antos nga wala pa gayod mahitabo sukad sa pagmugna sa Dios sa kalibotan, ug dili na mahitabo pag-usab ang sama niini bisan kanus-a.

²⁰ “Kon kadtong mga adlaw wala kunhori sa Ginoo wala gayoy mahibilin nga tawo. Apan tungod sa iyang kaluoy sa iyang mga pinili, gikunhoran niya kadtong mga adlaw.

²¹ “Kon adunay moingon kaninyo, ‘Ania na ang Mesiyas!’ o kaha ‘Atua siya!’ ayaw kamo pagtuo.

²² Kay motungha ang dili tinuod nga mga Mesiyas ug ang mini nga mga propeta. Mohimo silag mga milagro ug kahibulongan nga mga buhat sa katuyoan nga mapahisalaag, kon mahimo, bisan pa ang mga pinili sa Dios.

²³ Busa pagbantay kamo! Gipasidan-an ko na kamong daan mahitungod niining mga butanga.

Ang Pagbalik ni Jesus Dinhi sa Kalibotan

(Mat. 24:29-31; Luc. 21:25-28)

²⁴ “Pagkahuman sa mga kasakitan nianang panahona, “mawad-an ug kahayag ang adlaw, ang bulan dili na modan-ag,

²⁵ ug ang mga bitoon mangahulog.

Ang mga butang[†] sa kalangitan pahisalaagon gikan sa ilang naandan nga agianan.[‡]

* **13:14** Dan. 9:27; 11:31; 12:11 † **13:25** *butang*: sa literal, *gahom*. ‡ **13:25** Isa. 13:10; 34:4; Joel 2:10.

²⁶ “Unya makita ang Anak sa Tawo diha sa mga panganod nga moanhi uban sa dakong gahom ug himaya.

²⁷ Sugoon niya ang iyang mga anghel sa pagtigom sa iyang mga pinili gikan sa tanang dapit sa kalibotan.

Ang Pagtulon-an bahin sa Kahoy nga Igos

(Mat. 24:32-35; Luc. 21:29-33)

²⁸ “Kuha-i ninyo ug pagtulon-an ang kahoy nga igos. Kon ang iyang mga sanga manalingsing na, tumailhan kini ninyo nga hapit na ang tag-init.

²⁹ Sa ingon usab nga pamaagi, kon makita ninyo nga nahitabo na kining akong gisulti kaninyo, mahibaloan ninyo nga hapit na ako moabot.

³⁰ Sa pagkatinuod, matuman kining tanan sa dili pa mawala kini nga henerasyon.

³¹ Mawala ang langit ug ang yuta, apan ang akong mga pulong dili mawala kondili matuman gayod.

Walay Nahibalo Kon Kanus-a Mobalik si Jesus

(Mat. 24:36-44)

³² “Ang mahitungod sa adlaw ug oras sa akong pag-abot, wala gayoy nasayod niini, bisan ang mga anghel sa langit o ako nga Anak sa Dios, gawas lang sa Amahan.

³³ Busa pagbantay kamo ug pangandam, kay wala gayod kamo masayod kon kanus-a ako moabot.

³⁴ Sama kini sa tawo nga miadto sa layong dapit. Paggikan niya sa iyang balay, gitugyan niya sa iyang mga sulugoon ang tagsa-tagsa nila ka mga buluhaton. Ug gimandoan niya ang tigbalantay sa pultahan nga magbantay.

³⁵ “Busa pagbantay kamo, kay wala kamo masayod kon kanus-a mobalik ang tag-iya sa balay; mahimo nga sa hapon, sa tungang gabii, sa kadlawon o sa pagsidlak sa adlaw.

³⁶ Basin kon sa iyang pagbalik maabtan niya kamo nga nangatulog.

³⁷ Ang gisulti ko kaninyo gisulti ko sa tanan: pagbantay kamo!”

14

Ang Plano sa Pagpatay kang Jesus

(Mat. 26:1-5; Luc. 22:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Duha na lang ka adlaw ug moabot na ang mga pista sa mga Judio nga gitawag ug Pista sa Paglabay sa Anghel ug Pista sa Pan nga Walay Patubo. Ang mga kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugaoan nagplano nga patyon si Jesus. Busa nangita silag pamaagi kon unsaon nila pagdakop si Jesus nga dili masayran sa mga tawo.

² Miingon sila, “Dili lang nato kini buhaton sa panahon sa pista, kay basig magkagubot ang mga tawo.”

Gibubooan ang Ulo ni Jesus ug Pahumot

(Mat. 26:6-13; Juan 12:1-8)

³ Sa dihang didto si Jesus sa lungsod sa Betania, samtang nagkaon siya diha sa balay ni Simon nga kanhi adunay ngilngig nga sakit sa panit,* adunay usa ka babaye nga miabot. Aduna siyay dalang gamayng tibod nga adunay sulod nga mahalon kaayo nga pahumot. Kini nga pahumot gikan sa tanom nga gitawag ug nardo. Giablihan niya ang tibod ug unya gibuboo niya ang pahumot sa ulo ni Jesus.

* 14:3 ngilngig nga sakit sa panit: Mar. 1:40.

⁴ Adunay mga tawo didto nga nasuko ug miingon, “Nganong giusikan man niya ang pahumot?”

⁵ Ikabaligya unta kana sa kantidad nga balig usa ka tuig nga sweldo ug ang halin ikahatag ngadto sa mga kabos.” Ug gikasuk-an nila ang babaye.

⁶ Apan miingon si Jesus kanila, “Nganong gisamok ninyo siya? Pasagdi lang ninyo siya. Maayo kining iyang gibuhat kanako.

⁷ Ang mga kabos kanunay ninyong ikauban ug sa bisan unsang oras nga gusto ninyo mahimo ninyo silang tabangan, apan ako dili ninyo kanunay ikauban.

⁸ Kining babayhana naghimo kutob sa iyang mahimo alang kanako. Gibuboan niya ug pahumot ang akong lawas isip pag-andam sa akong lubong.

⁹ Sa pagkatinuod, bisan asa iwali ang Maayong Balita sa tibuok kalibotan, ang iyang gibuhat kanako mahisgotan usab isip handomanan kaniya.”

Nakigsabot si Judas sa Pagtugyan kang Jesus

(Mat. 26:14-16; Luc. 22:3-6)

¹⁰ Si Judas Iscariote nga usa sa dose ka mga tinun-an miadto sa kadagkoan sa mga pari aron makigsabot sa pagtugyan kang Jesus ngadto kanila.

¹¹ Pagkadungog sa kadagkoan sa mga pari kon unsa ang tuyo ni Judas, nalipay gayod sila ug misaad sa paghatag kaniyang kuwarta. Busa sukad niadto, nangita siya ug kahigayonan kon unsaon niya pagtugyan si Jesus kanila.

Nagsulti si Jesus nga Adunay Magluib Kaniya

(Mat. 26:17-25; Luc. 22:7-14, 21-23; Juan 13:21-30)

¹² Miabot ang una nga adlaw sa Pista sa Pan nga Walay Patubo. Mao kini ang adlaw nga ihalad ang mga karnero nga kaonon alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel. Busa nangutana ang mga tinun-an ni Jesus kaniya, “Asa man ang imong gusto nga mag-andam kami ug panihapon sa Pista sa Paglabay sa Anghel?”

¹³ Gisugo niya ang iyang duha ka tinun-an, “Adto kamo didto sa Jerusalem. Pag-abot ninyo didto adunay motagbo kaninyo nga tawo nga nagdala ug banga nga adunay tubig. Sundi ninyo siya

¹⁴ kon asa nga balay siya mosulod. Ug isulti ninyo kini sa tagbalay, ‘Nangutana ang magtutudlo kon asa ang kuwarta nga kan-an niya uban sa iyang mga tinun-an sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel.’

¹⁵ Ipakita dayon niya kaninyo ang dako nga kuwarta sa itaas nga kompleto sa kagamitan ug naandam na. Didto kamo pag-andam sa atong panihapon.”

¹⁶ Nanglakaw ang duha nga iyang gisugo, ug sa pag-abot nila sa siyudad nakita nila ang tanan sumala sa giingon ni Jesus kanila. Ug giandam nila didto ang panihapon alang sa Pista.

¹⁷ Sa dihang kilom-kilom na, miabot si Jesus ug ang iyang dose ka mga tinun-an.

¹⁸ Samtang nangaon sila diha sa lamisa, miingon si Jesus, “Sa pagkatinuod, sulihan ko kamo nga usa kaninyo nga kauban ko dinhi sa pagpangaon ang magluib kanako.”

¹⁹ Sa pagkadungog nila niadto, naguol gayod sila ug nagpulipuli silag pangutana kaniya, “Dili ako, di ba?”

²⁰ Miingon si Jesus kanila, “Ang magluib kanako usa kaninyong dose mao ang motuslob ug pan sa yahong uban kanako.

²¹ Ang Anak sa Tawo pagapatyon sumala sa nasulat sa Kasulatan, apan alaot ang tawo nga magluib sa Anak sa Tawo. Maayo pa kaniya nga wala siya matawo.”

Ang Kataposang Panihapon

(Mat. 26:26-30; Luc. 22:15-20; 1 Cor. 11:23-25)

²² Samtang nangaon sila, mikuha si Jesus ug pan. Gipasalamatan niya kini sa Dios ug unya gipikas-pikas. Pagkahuman gihatag niya sa iyang mga tinun-an ug miingon, “Pagkuha kamo ug kan-a, mao kini ang akong lawas.”

²³ Unya mikuha siya ug ilimnon, nagpasalamat sa Dios, ug gihatag kanila. Ug silang tanan miinom.

²⁴ Miingon si Jesus, “Mao kini ang akong dugo nga iula alang sa daghang mga tawo. Kini nagpamatuod nga adunay bag-o na nga kasabotan ang Dios ngadto sa mga tawo.

²⁵ Sa pagkatinuod, dili na ako moinom pag-usab niining ilimnon nga gikan sa ubas hangtod sa adlaw nga moinom ako sa bag-o nga matang sa ilimnon didto sa gingharian sa Dios.”

²⁶ Unya miawit sila ug mga pagdayeg sa Dios, ug pagkahuman nangadto sila sa Bukid sa mga Olibo.

Gitagna ni Jesus nga Ilimod Siya ni Pedro

(Mat. 26:31-35; Luc. 22:31-34; Juan 13:36-38)

²⁷ Miingon si Jesus kanila, “Tanan kamo mobiya kanako, kay ang Dios nag-ingon diha sa Kasulatan:

“ ‘Patyon ko ang magbalantay
ug magkatibulaag ang mga karnero.’[†]

²⁸ Apan human ako mabanhaw, mouna ako kaninyo didto sa Galilea.”

²⁹ Miingon si Pedro kang Jesus, “Bisan pag silang tanan mobiya kanimo, ako dili gayod!”

³⁰ Miingon si Jesus kaniya, “Ang tinuod, karong gabhiona, sa dili pa motuktugaok ang manok sa makaduha, ilimod mo na ako sa makatulo.”

³¹ Apan namugos pa gayod si Pedro nga miingon, “Dili ko gayod ikaw ilimod bisan patyon pa nila ako uban kanimo.” Mao usab kini ang gisulti sa tanan niya nga mga tinun-an.

Nag-ampo si Jesus didto sa Getsemane

(Mat. 26:36-46; Luc. 22:39-46)

³² Unya nangadto sila sa dapit nga ginganlag Getsemane. Sa pag-abot nila didto, miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Panglingkod kamo dinhi samtang mag-ampo ako.”

³³ Gidala niya sila si Pedro, Santiago, ug Juan sa unahan. Naguol gayod si Jesus

³⁴ ug miingon siya kanila, “Mura akog mamatay sa hilabihang kaguol. Pabilin kamo dinhi ug pagtukaw.”

³⁵ Unya miadto pa gayod siya sa unahan, mihapa siya sa yuta ug nag-ampo nga kon mahimo dili lang ipadangat ang pag-antos nga umaabot kaniya.

³⁶ Nag-ampo siya, “*Abba*,[‡] Amahan, ang tanan nga butang mahimo mo. Busa ayaw ipadangat kining umaabot nako nga pag-antos. Apan dili ang akong pagbuot ang angay matuman kondili ang imong kabubut-on.”

³⁷ Sa pagbalik niya didto sa iyang tulo ka tinun-an naabtan niya sila nga nangatulog. Miingon siya kang Pedro, “Simon, natulog ka ba? Dili ka ba makatukaw bisan usa lang ka oras?

³⁸ Pagtukaw kamo ug pag-ampo nga dili kamo madaog sa pagsulay. Buot sa inyong espiritu nga mag-ampo apan luya ang inyong lawas.”

[†] 14:27 Zac. 13:7 [‡] 14:36 Sa Hebreo, ang *Abba* nagkahulogan nga *papa* o kaha *amahan*.

³⁹ Milakaw pag-usab si Jesus sa unahan, ug nag-ampo sa mao gihapon nga pag-ampo.

⁴⁰ Pagkahuman mibalik siya pag-usab sa iyang mga tinun-an ug naabtan gihapon niya sila nga nangatutog, kay katulgon kaayo sila. Ug wala sila masayod kon unsay ilang itubag kaniya.

⁴¹ Sa ikatulo nga pagbalik niya kanila miingon siya, “Nangatutog pa ba gihapon kamo ug nagpahulay? Husto na kana! Mao na kini ang panahon nga ang Anak sa Tawo itugyan ngadto sa mga makasasala.

⁴² Tana! Tan-awa, ania na ang tawo nga magluib kanako.”

Ang Pagdakop kang Jesus

(Mat. 26:47-56; Luc. 22:47-53; Juan 18:3-12)

⁴³ Samtang nagsulti pa si Jesus, miabot si Judas nga usa sa dose ka mga tinun-an. Uban kaniya ang daghang mga tawo nga nagdala ug mga espada ug mga bunal. Gisugo sila sa mga kadagkoan sa mga pari, mga magtutudlo sa Kasugoan ug mga pangulo sa mga Judio.

⁴⁴ Nakigsabot nang daan ang maluibon nga si Judas sa mga modakop kang Jesus kon unsa ang iyang buhaton nga timailhan: “Ang tawo nga akong hagkan mao ang inyong gipangita. Dakpa ninyo siya ug dad-a nga binantayan gayod ug maayo.”

⁴⁵ Busa sa pag-abot ni Judas, midiretso siya ngadto kang Jesus ug miingon, “Magtutudlo!” Ug gihagkan niya siya.

⁴⁶ Ug gidakop nila si Jesus.

⁴⁷ Apan adunay usa sa mga kauban ni Jesus nga miibot sa iyang espada ug gitigbas niya ang sulugoon sa ang pangulong pari ug naputol ang dalunggan niini.

⁴⁸ Miingon si Jesus sa mga nagdakop kaniya, “Tulisan ba ako nga kinahanglan gayod nga magdala pa kamog mga espada ug mga bunal sa pagdakop kanako?”

⁴⁹ Adlaw-adlaw didto ako sa templo nga nagtudlo ug didto usab kamo apan wala ninyo ako dakpa. Apan kinahanglan nga mahitabo kini aron matuman ang mga nasulat sa Kasulatan mahitungod kanako.”

⁵⁰ Unya gibiyaan siya sa iyang mga tinun-an ug nangikyas silang tanan.

⁵¹ Adunay usa ka batan-on nga lalaki didto nga nagsunod kang Jesus. Nagtapis lang siya ug panapton. Gidakop siya sa mga sundalo,

⁵² ug midagan siya nga hubo, kay nahawiran man nila ang iyang tapis.

Si Jesus sa Hukmanan

(Mat. 26:57-68; Luc. 22:54-55, 63-71; Juan 18:13-14, 19-24)

⁵³ Gidala nila si Jesus sa balay sa pangulong pari. Didto nagtigom ang kadagkoan sa mga pari, ang mga pangulo sa mga Judio, ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan.

⁵⁴ Misunod usab si Pedro apan layo ra siya kang Jesus. Misulod siya sa tugkaran sa balay sa pangulong pari ug milingkod uban sa mga tigbalantay duol sa kalayo aron mainitan.

⁵⁵ Ang kadagkoan sa mga pari ug ang tanan nga miyembro sa Hukmanan sa mga Judio nangita ug mga ebidensya batok kang Jesus aron ipapatay nila siya, apan wala gayod silay nakita.

⁵⁶ Daghan ang mitestigo ug mga bakak batok kaniya apan wala magkatakdo ang ilang mga gipanulti.

⁵⁷ Adunay mga tawo pa gayod didto nga mitestigo ug bakak batok kang Jesus. Miingon sila,

⁵⁸ “Nadungog namo siya nga miingon, ‘Gub-on ko kining templo nga gitukod sa tawo, ug sulod sa tulo ka adlaw patindogon ko ang lain nga templo nga dili tawo ang mohimo.’”

⁵⁹ Apan ang ilang mga gipanulti wala magkatakdo.

⁶⁰ Mitindog sa tunga ang pangulong pari ug nangutana kang Jesus, “Wala ka bay itubag niining mga sumbong batok kanimo?”

⁶¹ Wala gayod motubag si Jesus.

Busa gipangutana siya pag-usab sa pangulong pari, “Ikaw ba ang Mesiyas nga Anak sa Dalaygon nga Dios?”

⁶² Mitubag si Jesus kaniya, “Oo, ako mao siya, ug makita unya ninyo ang Anak sa Tawo nga maglingkod sa tuo sa Makagagahom nga Dios, ug makita usab ninyo siya diha sa mga panganod sa kalangitan sa iya unyang pagbalik dinhi sa kalibotan.”

⁶³ Sa pagkadungog niadto sa pangulong pari, gigisi niya ang iyang bisti sa kasuko ug miingon, “Dili na kinahanglanon ang mga testigo!”

⁶⁴ Nadungog ninyo ang iyang pagpasipala sa Dios. Unsay inyong hukom? Ug gihukman nila siya nga patyon.”

⁶⁵ Giluwaan si Jesus sa pipila kanila. Gitaptapan nila siya ug gisumbag. Ug miingon sila, “Tag-ana kuno kon kinsa ang misumbag kanimo?” Dayon gikuha siya sa mga tigbalantay ug gisigihan nilag sagpa.

Gilimod ni Pedro si Jesus

(Mat. 26:69-75; Luc. 22:56-62; Juan 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Samtang didto pa si Pedro sa tugkaran, miagi ang usa sa mga babaye nga sulugoon sa pangulong pari.

⁶⁷ Sa pagkakita niya kang Pedro nga nagpainit duol sa kalayo, gitutokan niya siya ug miingon, “Kauban ka usab ni Jesus nga taga-Nazaret.”

⁶⁸ Apan milimod siya nga nag-ingon, “Wala ako masayod kon unsay imong gisulti.”

Ug miadto siya sa pultahan pagawas. Niana gayod nga oras mituktugaok ang manok.

⁶⁹ Didto nakita na usab siya sa sulugoon nga babaye, ug miingon siya pag-usab sa mga tawo didto, “Kining tawhana usa sa mga kauban ni Jesus.”

⁷⁰ Apan milimod na usab si Pedro.

Pagkataud-taod miingon ang mga tawo didto, “Kauban ka gayod niya kay taga-Galilea ka usab.”

⁷¹ Apan nanumpa gayod si Pedro nga nag-ingon, “Bisag mamatay pa ako, wala gayod ako makaila sa tawo nga inyong giingon.”

⁷² Unya mituktugaok na usab ang manok, ug nahinumdoman ni Pedro ang giingon kaniya ni Jesus, “Sa dili pa motuktugaok ang manok sa makaduha, ilimod mo na ako sa makatulo.” Ug mihilak siya pag-ayo.

15

Gidala si Jesus kang Pilato

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luc. 23:1-5; Juan 18:28-30)

¹ Sayo pa kaayo sa sunod nga adlaw, ang kadagkoan sa mga pari kauban ang mga pangulo sa mga Judio, ang mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang tanan nga miyembro sa Hukmanan sa mga Judio nagtigom aron hisgotan ang sunod nilang buhaton. Gigapos nila si Jesus ug gidala didto kang Pilato nga gobernador aron itugyan ngadto kaniya.

² Gipangutana siya ni Pilato, “Ikaw ba ang hari sa mga Judio?”

Mitubag si Jesus kaniya, “Giingon mo na.”

³ Daghan ang mga sumbong sa kadagkoan sa mga pari batok kang Jesus.

⁴ Busa gipangutana siya pag-usab ni Pilato, “Wala ka bay itubag niana nga mga sumbong? Daghan ang ilang sumbong batok kanimo?”

⁵ Apan sa gihapon wala gayod motubag si Jesus, busa natingala si Pilato.

Gihukman si Jesus nga Patyon

(Mat. 27:15-26; Luc. 23:13-25; Juan 18:39-19:16)

⁶ Nabatasan ni Pilato nga matag Pista sa Paglabay sa Anghel hatagan niya ug kagawasan ang usa ka piniriso nga hangyoon sa mga tawo nga pabuhian.

⁷ Adunay usa ka piniriso didto nga ginganlag Barabas. Kining tawhana kauban niadtong mga gipangpriso tungod kay nagrebelde sila sa gobyerno sa Jerusalem ug nakapatay.

⁸ Daghan ang mga tawo nga miduol kang Pilato ug mihangyo nga buhaton niya pag-usab niining tuiga ang nabatasan niya nga buhaton.

⁹ Nangutana siya kanila, “Gusto ba ninyo nga buhian ko ang hari sa mga Judio?”

¹⁰ Nasayod si Pilato nga nasina lang ang mga kadagkoan sa mga pari, mao nga gisumbong nila si Jesus kaniya.

¹¹ Apan gisulsolan sa kadagkoan sa mga pari ang mga tawo nga si Barabas lang ang ilang pabuhian ug dili si Jesus.

¹² Gipangutana pag-usab ni Pilato ang mga tawo, “Unsay akong buhaton sa tawo nga inyong giingon nga hari sa mga Judio?”

¹³ Misinggit sila, “Ilansang siya sa krus!”

¹⁴ Miingon si Pilato kanila, “Ngano, unsa ba ang sala nga iyang nabuhat?”

Apan gipakusgan pa gayod nilag singgit, “Ilansang siya sa krus!”

¹⁵ Tungod kay buot ni Pilato nga pauyonan ang mga tawo, gibuhian niya si Barabas. Apan si Jesus iyang gipalatos ug gitugyan ngadto sa mga sundalo aron ilansang sa krus.

Gibugal-bugalan sa mga Sundalo si Jesus

(Mat. 27:27-31; Juan 19:2-3)

¹⁶ Gidala sa mga sundalo si Jesus sa sulod sa palasyo sa gobernador ug gitawag nila ang tibuok batalyon sa mga sundalo nga magtigom didto.

¹⁷ Dayon gisul-oban nila siya ug kapa nga pulahon ug nagbuhat silag korona nga tunokon ug gibutang nila kini sa ulo ni Jesus.

¹⁸ Ug miyukbo kunohay sila kaniya nga nag-ingon, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari sa mga Judio!”

¹⁹ Ug gisigihan nilag bunal ug kahoy ang iyang ulo ug giluwaaan pa nila siya. Giluhod-luhoran nila siya ug kunohay gisimba.

²⁰ Human sa ilang pagbugal-bugal, gihubo nila ang kapa nga pulahon ug gisul-oban nila siya pag-usab sa iyang bisti. Ug gidala nila siya sa gawas sa siyudad aron ilansang sa krus.

Gilansang si Jesus sa Krus

(Mat. 27:32-44; Luc. 23:26-43; Juan 19:17-27)

²¹ Sa dihang pagawas pa lang sila sa siyudad, natagboan nila ang usa ka tawo nga gikan sa uma. (Ang iyang ngalan mao si Simon nga taga-Cirene, nga amahan ni Alejandro ug ni Rufo.) Gipugos nila siya sa pagpas-an sa krus ni Jesus.

²² Ug gidala nila si Jesus sa lugar nga gitawag ug Golgota (nga ang kahulogan, lugar sa bagol-bagol).*

* **15:22** *lugar sa bagol-bagol*: posible lugar nga murag bagol-bagol sa tawo o tungod tingali kay daghan ang gipamatay didto.

²³ Pag-abot nila didto gihatagan nila si Jesus ug bino nga adunay gisagol nga mira, apan wala moinom si Jesus.

²⁴ Unya gilansang nila siya sa krus, ug gibahin-bahin nila ang iyang mga bisti pinaagi sa hulbot-hulbot, aron masayran nila kon unsa nga bahin ang makuha sa matag-usa.

²⁵ Mga alas nuwebe kadto sa buntag dihang gilansang nila si Jesus sa krus.

²⁶ Ang nasulat sa karatula sa krus nga sumbong batok kaniya nag-ingon,
ANG HARI SA MGA JUDIO.

²⁷ Adunay duha usab ka tulisan nga ilang gilansang uban kang Jesus. Ang usa dapit sa tuo ni Jesus ug ang usa sa wala. [

²⁸ Sa ingon niini nga pamaagi natuman ang gisulat sa Kasulatan nga nag-ingon, “Giisip siya nga usa sa mga kriminal.”[†]

²⁹ Ang mga tawo nga nangagi didto nagpanglingo nga nanginsulto ug nagbugal-bugal kang Jesus. Miingon sila, “Mao diay ha! Ikaw nga nag-ingon nga gub-on mo ang templo ug sulod sa tulo ka adlaw patindogon mo pag-usab,

³⁰ kanaog diha sa krus ug luwasa ang imong kaugalingon!”

³¹ Sa samang pamaagi nagbugal-bugal usab ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan. Miingon sila sa usag usa, “Giluwas niya ang uban, apan dili siya makaluwas sa iyang kaugalingon!”

³² Tan-awon ta karon kon makakanaog ba sa krus ang Mesiyas nga hari sa Israel, ug kon makakanaog siya motuo kita kaniya.” Bisan ang mga kauban niya nga gilansang mibugal-bugal usab kaniya.

Ang Pagkamatay ni Jesus

(Mat. 27:45-56; Luc. 23:44-49; Juan 19:28-30)

³³ Sa dihang miabot ang alas dose sa udto, mingitngit ang kalibotan hangtod alas tres.

³⁴ Ug sa pagka-alas tres sa hapon misinggit si Jesus sa makusog, “*Eloi, Eloi lema sabactani?*” nga ang buot ipasabot, “Dios ko, Dios ko, nganong gipasagdan mo ako?”[‡]

³⁵ Sa pagkadungog sa ubang nanindog didto miingon sila, “Gitawag niya si Elias.”

³⁶ Diha-diha midagan ang usa ka tawo ug mikuha ug espongha ug gituslob niya sa aslom nga bino. Gibutang niya kini sa tumoy sa usa ka kahoy aron masupsop ni Jesus. Miingon siya, “Tan-awon nato kon moabot ba si Elias sa pagkuha kaniya sa krus.”

³⁷ Misinggit sa makusog si Jesus ug nabugto ang iyang gininhawa.

³⁸ Sa mao usab nga oras, napikas ang tabil sulod sa templo sa Jerusalem gikan sa ibabaw paubos.

³⁹ Ang kapitan sa mga sundalo nga nagtindog sa atubangan sa krus nakakita sa pagkabugto sa gininhawa ni Jesus. Miingon siya, “Tinuod gayod nga kining tawhana mao ang Anak sa Dios!”

⁴⁰ Didto sa layo adunay mga babaye nga nanglantaw sa nahitabo. Kauban nila si Salome, si Maria nga taga-Magdala, ug si Maria (nga inahan ni Jose ug ni Santiago nga iyang manghond).

⁴¹ Kini sila miuban ug mitabang kang Jesus sa didto pa siya sa Galilea. Didto usab ang uban pa nga mga babaye nga nakauban kang Jesus sa Jerusalem.

[†] 15:28 Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong sama sa Luc. 22:37. [‡] 15:34 Sal. 22:1

Ang Paglubong kang Jesus

(Mat. 27:57-61; Luc. 23:50-56; Juan 19:38-42)

⁴² Usa kadto ka Adlaw sa Pagpangandam, usa ka adlaw sa wala pa ang Adlaw nga Igpapahulay. Hapon na kadto,

⁴³ mao nga nangahas si Jose nga taga-Arimatea nga moadto kang Pilato aron pangayoon ang patayng lawas ni Jesus. Si Jose tinahod nga miyembro sa Hukmanan sa mga Judio ug usa sa mga nagpaabot sa paghari sa Dios.

⁴⁴ Sa pagkadungog ni Pilato nga si Jesus patay na, natingala siya. Busa gipatawag niya ang kapitan sa mga sundalo ug gipangutana niya kon patay na ba si Jesus.

⁴⁵ Sa dihang nadungog ni Pilato ang gisulti sa kapitan, gitugotan niya si Jose nga kuhaon ang patayng lawas.

⁴⁶ Busa mipalit si Jose ug panapton nga puti. Ug gipakuha niya ang patayng lawas ni Jesus sa krus ug giputos sa panapton nga iyang gipalit. Gipahimutang niya sa lubnganan nga gikabhang sa bakilid. Ug gipaligid niya ang dako nga bato sa pagtabon sa agianan sa lubnganan.

⁴⁷ Naglantaw si Maria nga taga-Magdala ug si Maria nga inahan ni Jose, busa nakita nila kon asa gilubong si Jesus.

16

Ang Pagkabanhaw ni Jesus

(Mat. 28:1-8; Luc. 24:1-12; Juan 20:1-10)

¹ Human sa Adlaw nga Igpapahulay, si Maria nga taga-Magdala, si Maria nga inahan ni Santiago, ug si Salome namalit ug pahumot kay moadto sila sa lubnganan aron haplasan ang patayng lawas ni Jesus.

² Sayo kaayo sa adlaw nga Dominggo, miadto sila sa lubnganan.

³⁻⁴ Ug nagpangutan-anay sila, “Kinsa ang atong hangyoon nga moligid sa bato nga gitabon sa lubnganan?” (Kay hilabihan kadako ang nakatabon nga bato.)

Apan pag-abot nila didto, nakita nila nga naligid na ang bato.

⁵ Busa misulod sila sa lubnganan ug nakita nila ang usa ka batan-on nga lalaki, nga naglingkod sa tuong dapit nga nagbistig puti. Nahadlok gayod sila.

⁶ Apan miingon ang lalaki kanila, “Ayaw kamo kahadlok! Nasayod ako nga gipangita ninyo si Jesus nga taga-Nazaret nga gilansang sa krus. Wala na siya dinhi! Nabanhaw siya! Dali kamo, tan-awa ninyo ang gibutangan kaniya.

⁷ Lakaw kamo, sultihi ninyo ang iyang mga tinun-an labi na gayod si Pedro nga mouna si Jesus kaninyo didto sa Galilea, ug didto ninyo siya makita sumala sa iyang giingon kaninyo.”

⁸ Busa migawas ang mga babaye sa lubnganan ug nanagan tungod sa hilabihan nga kahadlok. Wala silay gisultihan kay nahadlok gayod sila.

[
⁹ Sayo kaayo sa adlaw nga Dominggo nabanhaw si Jesus. Una gayod siyang nagpakita kang Maria nga taga-Magdala nga iyang giabogan ug pito ka daotan nga espiritu.

¹⁰ Ug giadtoan ni Maria ang mga tinun-an ni Jesus nga nangaguol ug nanghi-lak, ug gisultihan niya sila.

¹¹ Apan wala sila motuo sa iyang gisugilon nga si Jesus buhi ug nagpakita kaniya.

¹² Pagkahuman niadto, nagpakita si Jesus pinaagi sa lahing panagway ngadto sa iyang duha ka tinun-an sa dihang nagpadulong sila sa kaumahan.

¹³ Busa mibalik sa Jerusalem ang iyang duha ka tinun-an ug gisultihan ang uban nila nga mga kauban nga si Jesus nagpakita kanila, apan wala usab sila motuo.

¹⁴ Sa kataposan nagpakita usab si Jesus sa onse ka tinun-an samtang nangaon sila. Gibadlong niya sila tungod kay wala silay pagtuo ug gahi ang ilang mga ulo, kay wala sila motuo sa gisulti sa mga nakakita kaniya human siya nabanhaw.

¹⁵ Ug miingon si Jesus kanila, “Lakaw kamo sa tibuok kalibotan ug iwali ang Maayong Balita mahitungod kanako sa tanang mga tawo.

¹⁶ Si bisan kinsa nga motuo ug magpabautismo maluwas, apan ang dili motuo hukman nga silotan.

¹⁷ Kini nga mga ilhanan makita diha sa mga tawo nga nagtuo kanako: pinaagi sa akong gahom mag-abog sila ug daotan nga mga espiritu; magsulti sila sa uban nga mga pinulongan nga wala nila matun-i;

¹⁸ kon makakupot sila ug mga bitin o kaha makainom sa bisan unsa nga hilo dili sila maunsa; ug kon ipandong nila ang ilang mga kamot sa mga masakiton, mangaayo kini.”

Gidala si Jesus ngadto sa Langit

(Luc. 24:50-53; Buh. 1:9-11)

¹⁹ Human kadto isulti ni Jesus kanila gidala siya ngadto sa langit ug milingkod sa tuo sa Dios.

²⁰ Ug nagsangyaw ang iyang mga tinun-an sa nagkalain-laing mga dapit. Gitabangan sila sa Ginoo ug gipamatud-an niya ang gisangyaw sa mga tinun-an pinaagi sa mga ilhanan nga ilang gihimo.]*

* 16:20 Ang pipila ka manuskrito wala ang bersikulo 9-20.

Ang Maayong Balita Sumala kang Lucas

Pasiuna

¹⁻³ Halangdon nga Teofilo:

Daghan na ang nagsulat mahitungod sa mga natuman nga panghitabo dinhi kanato. Gisulat nila ang sumala sa gitudlo kanamo sa mga tawo nga nagsangyaw sa pulong sa Dios ug nakakita mismo sa mga panghitabo sukad pa sa sinugdanan. Human ko gisusi pag-ayo kining tanan gikan pa sa sinugdan, nakahuna-huna ako nga isulat usab kanimo kining maong mga panghitabo sa maayong pagkahan-ay,

⁴ aron imong masiguro nga tinuod gayod ang mga butang nga gisulti kanimo.

Gitagna ang Pagkatawo ni Juan nga Tigbautismo

⁵ Niadtong panahona nga si Herodes ang hari sa Judea, adunay pari didto nga ginganlan ug Zacarias nga miyembro sa grupo sa mga pari nga gidumalahan ni Abias. Ug ang iyang asawa mao si Elisabet nga kaliwat usab ni Aaron.

⁶ Silang duha nagkinabuhi nga matarong atubangan sa Dios. Gituman gayod nila ang tanang mga sugo ug balaod sa Ginoo.

⁷ Apan wala silay anak, kay baog si Elisabet ug tigulang na usab kaayo sila.

⁸ Unya, miabot ang adlaw nga ang grupo nila ni Zacarias mao na ang mag-alagad sa Dios isip pari.

⁹ Naghulbot-hulbot sila sumala sa nabatasan nilang mga pari, ug si Zacarias mao ang napilian nga magsunog ug insenso didto sa halaran. Busa misulod siya sa templo sa Ginoo.

¹⁰ Samtang nagsunog siya ug insenso didto sa sulod, daghang mga tawo didto sa gawas ang nag-ampo.

¹¹ Unya nagpakita kaniya ang usa ka anghel sa Ginoo ug mitindog kini didto sa tuong dapit sa halaran nga sunoganan sa insenso.

¹² Sa dihang nakita kini ni Zacarias gikulbaan siya ug nahadlok.

¹³ Apan miingon ang anghel kaniya, “Ayaw kahadlok, Zacarias! Nadungog sa Dios ang imong mga pag-ampo; si Elisabet nga imong asawa manganak ug batang lalaki. Nganlan mo siyag Juan.

¹⁴ Ug pabalikon niya ang daghang mga kaliwat ni Israel ngadto sa Ginoo nga ilang Dios.

¹⁵ Kay mahimo siyang bantogan* atubangan sa Ginoo. Kinahanglan dili gayod siya moinom ug bino o uban pang ilimnon nga makahubog. Bisan anaa pa siya sa sabakan sa iyang inahan ang Espiritu Santo anaa na kaniya.

¹⁶ Ug pabalikon niya ang daghang mga kaliwat ni Israel ngadto sa Ginoo nga ilang Dios.

¹⁷ Mag-una siya sa Ginoo aron iyang andamon ang mga tawo alang sa pag-abot sa Ginoo. Himuon niya kini pinaagi sa Espiritu ug sa gahom nga sama sa nabatonan ni Elias. Ipasig-uli niya ang maayong relasyon sa mga amahan ngadto sa ilang mga anak, ug ibalik niya ang matarong nga panghuna-huna sa mga masinupakon sa Dios.”

¹⁸ Miingon si Zacarias sa anghel, “Sa unsang paagi nga mahitabo kini kanako? Tigulang na man ako ug ang akong asawa.”

* **1:15** *bantogan*: sa literal, *dako*.

¹⁹ Mitubag ang anghel, “Ako si Gabriel nga alagad sa Dios nga anaa gayod sa iyang atubangan. Gisugo niya ako aron sa pagsulti kanimo niining maayong balita.

²⁰ Apan tungod kay wala ka man motuo sa akong gisulti, maamang ka hangtod sa adlaw nga matuman kining akong gisulti kanimo. Matuman gayod kini inig-abot sa adlaw nga gitakda sa Dios.”

²¹ Ang mga tawo didto sa gawas nagpadayon sa paghulat kang Zacarias. Natingala sila ngano nga nadugay siya didto sa sulod sa templo.

²² Sa paggawas niya, dili na siya makasulti ug tungod niini nagsinyas na lang siya sa mga tawo. Nasabtan nila nga adunay gipakita ang Dios kaniya didto sa sulod sa templo.

²³ Pagkahuman sa iyang turno sa pag-alagad sa templo, mipauli siya.

²⁴ Paglabay sa pipila ka adlaw, nagmabdos na si Elisabet. Sulod sa lima ka bulan wala gayod siya mogawas sa ilang balay.

²⁵ Miingon siya, “Gikaloy-an gayod ako sa Ginoo. Karon gikuha niya kanako ang akong kaulawan.”

Gitagna ang Pagkatawo ni Jesus

²⁶ Sa dihang unom na ka bulan ang pagmabdos ni Elisabet, gisugo sa Dios ang anghel nga si Gabriel nga moadto sa Nazaret, nga usa ka lungsod sa Galilea.

²⁷ Gipadala siya didto sa dalagang putli nga ginganlag Maria. Si Maria kaslonon na kang Jose, nga usa sa mga kaliwat ni Haring David.

²⁸ Sa pag-abot sa anghel didto kang Maria, miingon siya, “Maria, magmalipayon ka, tungod kay ang Ginoo uban kanimo ug gipanalanginan ka niya.”

²⁹ Sa pagkadungog ni Maria niini nahasol siya pag-ayo, ug iyang gihunahuna kon unsa ang kahulogan niini.

³⁰ Miingon ang anghel kaniya, “Ayaw kahadlok, Maria kay gipakita sa Dios ang iyang kaayo kanimo.

³¹ Magmabdos ka ug manganak ug lalaki, ug Jesus ang imong ingalan kaniya.

³² Mahimo siyang bantogan ug pagatawgon siya nga Anak sa Labing Halangdong Dios. Ihatag sa Ginoong Dios kaniya ang gingharian sa iyang katigulangan nga si David.

³³ Maghari siya sa mga kaliwat ni Jacob hangtod sa kahangtoran; ang iyang gingharian molungtad sa walay kataposan.”

³⁴ Miingon si Maria sa anghel, “Unsaon man niini pagkahimo, nga wala pa man akoy bana?”

³⁵ Mitubag ang anghel, “Mokunsad kanimo ang Espiritu Santo ug ang gahom sa Labing Halangdong Dios magpabilin kanimo. Busa ang balaan nga bata nga imong ipanganak pagailhon nga Anak sa Dios.

³⁶ Tan-awa ang imong paryente nga si Elisabet. Ang uban nag-ingon nga dili na siya manganak tungod kay tigulang na kaayo siya. Apan karon unom na ka bulan ang iyang pagmabdos,

³⁷ tungod kay mahimo man sa Dios ang tanan.”

³⁸ Miingon si Maria, “Sulugoon ako sa Ginoo; matuman unta kanako ang imong gisulti.” Ug unya mibiya ang anghel kaniya.

Mibisita si Maria kang Elisabet

³⁹ Sa paglabay sa pipila ka adlaw nangandam si Maria ug nagdali pag-adto sa usa ka lungsod didto sa kabukiran sa Juda.

⁴⁰ Misulod siya sa balay nila ni Zacarias ug nangumusta kang Elisabet.

⁴¹ Sa pagkadungog ni Elisabet sa pagpangumusta ni Maria, milihok ang bata sa iyang tiyan. Gigamhan si Elisabet sa Espiritu Santo.

⁴² Ug sa makusog nga tingog miingon siya, “Sa tanang mga babaye ikaw lang ang gipanalanginan sa Dios ug ingon niini! Gipanalanginan usab niya ang imong gimabdos.

⁴³ Usa kini ka dakong dungog alang kanako kay gibisitahan ako sa inahan sa akong Ginoo.

⁴⁴ Sa dihang nadunggan ko ang imong pagpangumusta, malipayon nga milihok ang bata sa akong tiyan.

⁴⁵ Bulahan gayod ikaw nga nagtuo nga matuman kanimo ang gisulti sa Ginoo!”

Ang Pagdayeg ni Maria sa Dios

⁴⁶ Miingon si Maria:

“Gadayeg gayod ako sa Ginoo!

⁴⁷ Ug malipayon ang akong espiritu
tungod sa Dios nga akong Manluluwas.

⁴⁸ Kay gihinumdoman niya ako
nga iyang ubos nga sulugoon.

Sukad karon, magsulti ang tanang mga tawo
nga bulahan ako,

⁴⁹ tungod sa kahibulungan nga mga butang
nga gihimo sa gamhanang Dios kanako.

Balaan ang iyang ngalan!

⁵⁰ Aduna siyay kaluoy sa mga tawo
sa matag kaliwatan nga nagtahod kaniya.

⁵¹ Gipakita niya ang iyang gahom
pinaagi sa iyang mga gihimo.

Giabog niya ang mga tawo
nga mapahitas-on sa ilang kaugalingon.

⁵² Gipkanaog niya ang mga gamhanang hari sa ilang trono.
Ug gituboy niya ang mga mapainubsanon.

⁵³ Gitagbaw niya sa mga maayong butang ang mga gigutom.
Apan gihinginlan niya nga wala gayoy dala
ang mga adunahan.

⁵⁴⁻⁵⁵ Gitabangan niya kita nga iyang mga sulugoon,
nga mga kaliwat ni Israel.

Kay wala niya kalimti ang iyang mga saad
sa atong mga katigulangan,
nga kaloy-an niya sa walay kataposan si Abraham
ug ang iyang mga kaliwat!”

⁵⁶ Ug mipuyo si Maria didto sa ilang Elisabet ug mga tulo ka bulan, ug unya mipauli siya.

Ang Pagkatawo ni Juan nga Tigbautismo

⁵⁷ Unya miabot ang panahon sa pagpanganak ni Elisabet, ug nanganak siya ug lalaki.

⁵⁸ Sa dihang nakadungog ang iyang mga silingan ug mga paryente nga gikaluy-an siya pag-ayo sa Ginoo, nakigduyog sila sa iyang kalipay.

⁵⁹ Sa walo na ka adlaw ang bata, mitambong ang mga silingan ug mga paryente sa pagtuli kaniya.[†] Zacarias unta ang ilang ingalan kaniya sama sa iyang amahan,

[†] **1:59** Mao kini ang nabatasan sa mga Judio.

⁶⁰ apan wala mosugot si Elisabet. Miingon siya, “Dili mahimo, kinahanglan nga Juan ang ingalan kaniya.”

⁶¹ Miingon sila kaniya, “Apan wala gayod kamoy paryente nga sama niana ug ngalan.”

⁶² Ug ilang gisinyasan ang amahan kon unsay iyang gusto nga ingalan sa iyang anak.

⁶³ Misinyas siya nga hatagan siya ug sulatanan. Ug dayon misulat siya, “Nganli siyag Juan.” Natingala gayod silang tanan.

⁶⁴ Diha-diha nakasulti si Zacarias ug gidayeg niya ang Dios.

⁶⁵ Gikulbaan ang tanan niyang mga silingan ug mikaylap sa tanang dapit sa mga bukid sa Judea ang balita mahitungod sa maong panghitabo.

⁶⁶ Ang tanang mga tawo nga nakadungog niini nakapamalandong ug nakapangutana, “Unsa man kaha kining bataa inigkadako na niya?” Kay klaro kaayo nga ang gahom sa Ginoo anaa kaniya.

Ang Panagna ni Zacarias

⁶⁷ Si Zacarias nga iyang amahan gigamhan sa Espiritu Santo ug mao kini ang iyang gisulti:

⁶⁸ “Dayegon nato ang Ginoo nga Dios sa Israel!
Kay mianhi siya aron sa pagluwas kanato
nga iyang mga katawhan.

⁶⁹ Gipaanh niya kanato ang makagagahom nga manluluwas
nga kaliwat sa iyang sulugoon nga si David.

⁷⁰ Mao usab kini ang iyang gisulti kaniadto
pinaagi sa iyang mga balaang propeta.

⁷¹ Nagsaad siya nga iya kitang luwason
gikan sa atong mga kaaway
ug sa mga tawo nga nagdumot kanato.

⁷² Kaloy-an niya ang atong mga katigulangan,
ug tumanon niya ang iyang balaang kasabotan kanila

⁷³ nga iyang gipanumpa sa atong katigulangan
nga mao si Abraham.

⁷⁴ Luwason niya kita gikan sa atong mga kaaway
aron kita makapangalagad nga walay kahadlok,

⁷⁵ ug mahimo kitang balaan ug matarong sa iyang atubangan
sa tanan nga adlaw sa atong kinabuhi.”

⁷⁶ *Unya miingon si Zacarias sa iyang anak,*

“Ug ikaw anak, tawgon ka nga propeta
sa Labing Halangdong Dios.

Kay mag-una ka sa Ginoo aron imong andamon
ang katawhan sa iyang pag-abot.

⁷⁷ Tudloan mo ang iyang mga katawhan nga maluwas sila
pinaagi sa kapasayloan sa Dios sa ilang mga sala,

⁷⁸ kay ang atong Dios maluloy-on ug mahigugmaon.

Ipadala niya ang Manluluwas sama sa misubang nga adlaw,

⁷⁹ nga maghatag ug kahayag sa mga tawo
nga anaa sa kangitngit
ug gaungaw sa kamatayon.

Tudloan niya kita kon unsaon
nga mahimong maayo ang atong relasyon
sa Dios ug sa atong isigka-tawo.”

⁸⁰ Unya, ang bata nga si Juan midako ug nalig-on sa espiritu. Nagpuyo siya sa kamingawan hangtod sa adlaw nga nagsugod siya sa iyang pagpanudlo sa mga Israelinhon.

2

Ang Pagkatawo ni Jesus

(Mat. 1:18-25)

¹ Niadtong panahona, ang Emperador sa Roma nga si Augusto naghimo ug balaod nga ang tanang mga lumulupyo sa iyang gingharian kinahanglang magpalista.

² (Mao kadto ang unang sensos sa panahon nga si Cirenio ang gobernador sa probinsya sa Siria.

³ Busa mipauli ang mga tawo sa ilang kaugalingon nga mga lungsod aron magpalista.)

⁴ Mao kini ang hinungdan nga miadto si Jose sa Betlehem nga sakop sa Judea, ang dapit nga natawhan ni Haring David, tungod kay usa siya sa iyang mga kaliwat. Nagpuyo niadto si Jose sa Nazaret nga sakop sa Galilea sa dihang miadto siya sa Betlehem.

⁵ Gidala ni Jose si Maria nga iyang pangasaw-onon nga mabdos na niadtong higayona aron magpalista usab.

⁶ Sa didto na sila sa Betlehem miabot ang panahon nga manganak na si Maria.

⁷ Nanganak siyag lalaki nga mao ang iyang kamagulangan nga anak. Giputos niya kini ug panapton ug gipahigda sa pasungan, tungod kay wala na gayod silay lugar sa balay nga abutanan.

Ang mga Anghel ug mga Magbalantay sa mga Karnero

⁸ Duol sa lungsod sa Betlehem adunay mga magbalantay sa mga karnero nga nagtukaw sa pagbantay sa ilang panon sa mga karnero didto sa sabsabanan.

⁹ Sa kalit mitungha diha kanila ang usa ka anghel sa Ginoo ug nalibotan sila sa kahayag sa himaya sa Ginoo. Nangahadlok gayod sila,

¹⁰ apan miingon ang anghel, “Ayaw kamog kahadlok, tungod kay ania ako aron sa pagsulti kaninyo sa maayong balita nga makahatag ug dakong kalipay sa tanang mga katawhan.

¹¹ Kay didto sa lungsod ni David natawo karon ang inyong Manluluwas. Siya mao ang Mesiyas,* ang Ginoo nga gipili sa Dios nga maoy maghari.

¹² Mao kini ang timailhan sa akong gisulti: makita ninyo ang bata nga giputos sa panapton ug naghigda sa pasungan.”

¹³ Sa kalit lang, nagpakita sa langit ang dakong panon sa mga anghel ug nagduyog sila sa pagdayeg sa Dios. Miingon sila,

¹⁴ “Dalaygon ang Dios sa kahitas-an.

Aduna nay kalinaw† dinhi sa yuta,

sa mga tawo nga iyang gikahimut-an!”

¹⁵ Sa dihang mibalik na ang mga anghel didto sa langit, nag-ingnanay ang mga magbalantay sa mga karnero, “Tana, mangadto kita sa Betlehem ug atong tan-awon kining nahitabo nga gisugilon sa Ginoo kanato!”

¹⁶ Busa nagdali sila sa pag-adto ug ilang nakita si Maria ug si Jose, ug ang bata nga naghigda sa pasungan.

¹⁷ Ug ilang gisulti ang giingon sa anghel mahitungod sa bata.

* **2:11** Mesiyas: sa Griyego, *Cristo*. † **2:14** kalinaw: o panagdait.

¹⁸ Natingala gayod ang tanang nakadungog sa gisulti sa mga magbalantay sa mga karnero.

¹⁹ Gitipigan ni Maria kining mga butanga sa iyang kasing-kasing ug kanunay niya kining gipamalandongan.

²⁰ Namalik ang mga magbalantay sa mga karnero nga nanagdayeg gayod sa Dios tungod sa tanan nilang nadungog ug nakita sumala sa gisulti sa anghel kanila.

²¹ Sa ikawalo ka adlaw gikan natawo ang bata, gituli nila kini ug ginganlan ug Jesus. Mao kini ang nalan nga giingon sa anghel sa wala pa siya gipanamkon ni Maria.

Gihalad si Jesus didto sa Templo

²² Sa dihang miabot na ang adlaw sa tulomanon sa paghugas sumala sa Kasugoan ni Moises mahitungod sa babaye nga bag-ong nanganak, miadto si Jose ug Maria sa Jerusalem. Ug gidala usab nila ang bata sa Jerusalem aron idedikar sa Ginoo.

²³ Kay nasulat sa Kasugoan sa Ginoo, “Ang tanan nga kamagulangan nga lalaki idedikar sa Ginoo.”*

²⁴ Ug aron mahinloan si Maria, naghalad sila sumala sa nasulat sa Kasugoan sa Ginoo, “Duha ka salampati o duha ka bata pa nga tukmo.”§

²⁵ Didto sa Jerusalem adunay tawo nga ginganlag Simeon. Kini nga tawo matarong ug diosnon ug anaa kaniya ang Espiritu Santo. Nagpaabot siya sa adlaw nga moabot ang Mesiya nga magluwas sa Israel.

²⁶ Gipahayag kaniya sa Espiritu Santo nga dili siya mamatay hangtod makita niya ang Mesiya nga ipadala sa Ginoo.

²⁷ Gipasulod siya sa Espiritu didto sa templo. Didto usab gidala si Jesus sa iyang mga ginikanan aron sa pagtuman sa giingon sa Kasugoan.

²⁸ Pagkakita ni Simeon sa bata, iya kining gikugos ug midayeg siya sa Dios nga nag-ingon:

²⁹ “Karon Ginoo, mahimo mo na akong kuhaon,
kay natuman na ang imong gisaad kanako.
Ug malinawon na ang akong huna-huna.

³⁰ Kay karon nakita ko na ang Manluluwas

³¹ nga imong giandam alang sa tanang mga katawhan.

³² Siya ang maglamdag sa huna-huna
sa mga dili Judio nga wala makaila kanimo,
ug maghatag usab siya ug kadungganan
sa imong katawhan nga mga Israelinhon.”

³³ Natingala gayod ang amahan ug inahan sa gisulti ni Simeon mahitungod sa bata.

³⁴ Sa napanalanginan na sila ni Simeon, miingon si Simeon kang Maria nga inahan sa bata, “Kini nga bata gipili sa Dios aron sa pagpaubos ug sa pagpataas* sa daghan nga tawo sa Israel. Mahimo siyang ilhanan nga gikan sa Dios.

³⁵ Ipadayag niya ang daotang huna-huna sa mga katawhan. Busa daghan ang mosulti ug dili maayo batok kaniya. Ug tungod niini bation mo nga daw gikumot ang imong kasing-kasing sa tumang kaguol.”

³⁶ Didto adunay propeta usab nga babaye nga ginganlag Ana. Anak siya ni Fanuel nga kaliwat ni Aser. Naminyo siya, apan pito lang ka tuig ang ilang panag-ipon

† 2:23 Exo. 13:2-12 § 2:24 Lev. 12:8 * 2:34 sa pagpaubos ug sa pagpataas: posible nga ang buot ipasabot mao ang paglaglag ug pagluwas.

³⁷ ug nabalo siya. Karon 84 na ka tuig ang iyang edad, ug kanunay siyang atua sa templo tungod kay adlaw ug gabii siyang nagsimba sa Dios inubanan sa pagpuasa ug pag-ampo.

³⁸ Niadto gayod nga higayon miduol siya kanila ni Jose ug nagpasalamat sa Dios tungod sa bata. Misulti usab siya mahitungod kang Jesus ngadto sa mga tawo nga nagpaabot sa adlaw nga luwason sa Dios ang Jerusalem.[†]

³⁹ Sa natuman na ni Jose ug Maria ang tanan nga angay nilang buhaton sumala sa Kasugoan sa Ginoo, mipauli sila sa ilang lungsod, sa Nazaret nga sakop sa Galilea.

⁴⁰ Midako ang bata, nahimong himsog ug nagmaalamon; ug gipanalanginan siya sa Dios.

Didto si Jesus sa Templo

⁴¹ Matag tuig moadto ang ginikanan ni Jesus sa Jerusalem aron sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel.

⁴² Sa dihang dose na ka tuig si Jesus, nanambong sila sumala sa ilang nabatasan.

⁴³ Pagkahuman sa pista namauli sila, apan si Jesus nagpabilin sa Jerusalem. Wala kini mamatikdi sa iyang mga ginikanan.

⁴⁴ Nagtuo sila nga nakakuyog si Jesus sa ilang mga kauban nga namauli usab. Human sa usa ka adlaw nga paglakaw, ilang gipangita si Jesus didto sa ilang mga paryente ug mga higala.

⁴⁵ Ug ilang nahibaluan nga wala diay siya makauban kanila. Busa namalik sila sa Jerusalem aron sa pagpangita kaniya.

⁴⁶ Sa ikatulo ka adlaw, ilang nakita si Jesus didto sa templo nga naglingkod uban sa mga magtutudlo sa Kasugoan. Naminaw siya ug nangutana kanila.

⁴⁷ Ang tanan nga nakadungog kaniya natingala gayod sa iyang kaalam ug sa iyang mga tubag.

⁴⁸ Sa pagkakita sa iyang mga ginikanan kaniya, natingala sila. Miingon ang iyang inahan, “Anak, nganong gihimo mo man kini kanamo? Nabalaka gayod kami kon asa ka na!”

⁴⁹ Mitubag si Jesus kanila, “Nganong nangita pa man kamo kanako? Wala ba kamo masayod nga kinahanglan anhi ako sa balay sa akong Amahan?”

⁵⁰ Apan wala sila makasabot sa iyang gisulti.

⁵¹ Miuban si Jesus sa iyang mga ginikanan pauli sa Nazaret, ug padayon siya nga nagmatinumanon kanila. Kining tanan nga nahitabo gitipigan ni Maria sa iyang kasing-kasing.

⁵² Nagmaalamon pa gayod si Jesus ug padayon nga midako, ug nalipay ang Dios ug ang mga katawhan kaniya.

3

Ang Pagwali ni Juan nga Tigbautismo

(Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Juan 1:19-28)

¹⁻² Human molabay ang pipila ka tuig, adunay gisulti ang Dios kang Juan nga anak ni Zacarias didto sa kamingawan. Kini nahitabo sa ika-15 ka tuig sa pagdumala ni Tiberio nga Emperador sa Roma. Niining tuiga usab, si Poncio Pilato ang gobernador sa Judea, ug si Herodes ang pangulo sa Galilea. Si Felipe nga igsoon ni Herodes ang pangulo sa Iturea ug Traconite; ug si Lisaniyas ang pangulo sa Abilene. Si Anas ug si Caifas ang mga pangulong pari.

[†] **2:38** *Jerusalem*: ang buot ipasabot, “mga Israelinhon”.

³ Tungod sa gisulti sa Dios kang Juan, miadto siya sa mga dapit nga duol sa Suba sa Jordan ug nagwali. Miingon siya sa mga tawo, “Paghinulsol kamo sa inyong mga sala, ug magpabautismo aron pasayloon kamo sa Dios.”

⁴ Pinaagi niining iyang gihimo natuman ang gisulat ni Propeta Isaias:

“Adunay tigbalita nga nagsinggit sa kamingawan,

‘Andama ninyo ang agianan alang sa Ginoo.

Tul-ira ang dalan nga iyang paga-agian!

⁵ Ang tanang libaong tambakan,
ug ang tanang bukid ug bungtod patagon.

Ang nagliko-likong dalan tul-iron.

Ug ang mga libaongon ug batoon nga dalan ayohon.

⁶ Ug makita sa tanang mga tawo

kon unsa ang himuon sa Dios sa pagluwas kanila.’ ”*

⁷ Daghan ang mga tawo nga miadto kang Juan aron magpabautismo. Miingon si Juan kanila, “Kamong mga kaliwat sa mga bitin! Kinsa ang nag-ingon kaninyo nga makalingkawas kamo gikan sa silot sa Dios nga hapit na moabot?

⁸ Kon tinuod nga naghinulsol na kamo sa inyong mga sala, pamatud-i ninyo kini pinaagi sa inyong mga binuhatan. Ayaw kamo pag-ingon nga dili kamo silotan tungod kay mga kaliwat kamo ni Abraham. Kay bisan gani kining mga bato mahimong himuon sa Dios nga mga anak ni Abraham.

⁹ Timan-i ninyo kini: ang atsa andam na aron iputol sa punoan sa mga kahoy. Ang matag kahoy nga wala mamunga ug maayong bunga putlon ug ilabay sa kalayo.”

¹⁰ Nangutana ang mga tawo kang Juan, “Unsa man diay ang among himuon?”

¹¹ Mitubag si Juan, “Kon kinsa kaninyo ang adunay duha ka bisti ihatag ang usa sa walay bisti. Ug kon kinsa kaninyo ang adunay pagkaon, hatagi kadtong walay pagkaon.”

¹² Adunay mga maniningil ug buhis nga miadto usab kang Juan aron magpabautismo. Miingon sila kang Juan, “Magtutudlo, unsa may angay namong himuon?”

¹³ Mitubag si Juan, “Kon maningil kamo ug buhis, ayaw kamo paningil ug sobra sa gipasingil kaninyo.”

¹⁴ Adunay mga sundalo usab nga nangutana, miingon sila, “Unya, kami, unsa adunay among himuon?”

Mitubag si Juan kanila, “Ayaw kamo pagpanghulga o pagpamutangbutang aron makapanguwarta. Kinahanglan nga makontento kamo sa inyong suhol.”

¹⁵ Pagkadungog sa mga tawo sa mga pagpanudlo ni Juan, naghuna-huna sila nga tingali si Juan mao na ang Mesiyas nga ilang gipaabot.

¹⁶ Apan miingon si Juan kanila, “Ako nagbautismo kaninyo sa tubig, apan adunay moabot nga mas gamhanan pa kay kanako. Ug dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon.[†] Siya magbautismo kaninyo sa Espiritu Santo ug sa kalayo.

¹⁷ Sama siya sa tawo nga nagpalid sa iyang giani aron ilain ang timgas gikan sa uhot. Ang timgas ibutang niya sa bodega apan ang uhot sunogon niya sa kalayo nga dili gayod mapalong.”

¹⁸ Daghan pang mga butang sa pagpangdasig ang gitudlo ni Juan sa iyang pagwali sa Maayong Balita ngadto sa mga tawo.

* ³ Isa. 40:3-5 [†] **3:16** *dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon: sa literal, dili takos nga motangtang sa hikot sa iyang sandalyas.*

¹⁹ Bisan gani si Herodes nga pangulo sa Galilea gibadlong ni Juan tungod kay gihimo niyang asawa ang iyang bilas nga si Herodias ug tungod sa daghan pang mga daotan nga iyang gihimo.

²⁰ Ug sa kaulahian nadugangan pa gayod ang sala ni Herodes tungod sa iyang pagpapriso kang Juan.

Ang Pagbautismo kang Jesus
(Mat. 3:13-17; Mar. 1:9-11)

²¹ Usa ka adlaw, human mabautismohi ni Juan ang mga tawo, si Jesus nagpabautismo usab. Samtang nag-ampo si Jesus, naabli ang langit

²² ug mikunsad kaniya ang Espiritu Santo nga samag dagway sa salampati. Unya adunay tingog nga nadungog gikan sa langit nga nag-ingon, “Ikaw ang akong pinalanggang Anak. Nalipay gayod ako kanimo.”

Ang mga Kagikan ni Jesus
(Mat. 1:1-17)

²³ Mga 30 na ang edad ni Jesus sa dihang nagsugod siya sa iyang buluhaton. Sa huna-huna sa mga tawo, anak siya ni Jose nga anak ni Eli.

²⁴ Si Eli anak ni Matat, si Matat anak ni Levi.

Si Levi anak ni Melki, si Melki anak ni Janai.

Si Janai anak ni Jose,

²⁵ si Jose anak ni Matatias.

Si Matatias anak ni Amos, si Amos anak ni Nahum.

Si Nahum anak ni Esli, si Esli anak ni Nagai.

²⁶ Si Nagai anak ni Maat, si Maat anak ni Matatias.

Si Matatias anak ni Semein, si Semein anak ni Josec.

Si Josec anak ni Juda,

²⁷ si Juda anak ni Joanan.

Si Joanan anak ni Resa, si Resa anak ni Zerubabel.

Si Zerubabel anak ni Sealtiel, si Sealtiel anak ni Neri.

²⁸ Si Neri anak ni Melki, si Melki anak ni Adi.

Si Adi anak ni Cosam, si Cosam anak ni Elmadam.

Si Elmadam anak ni Er,

²⁹ si Er anak ni Josue.

Si Josue anak ni Eliezer, si Eliezer anak ni Jorim.

Si Jorim anak ni Matat, si Matat anak ni Levi.

³⁰ Si Levi anak ni Simeon, si Simeon anak ni Juda.

Si Juda anak ni Jose, si Jose anak ni Jonam.

Si Jonam anak ni Eliakim,

³¹ si Eliakim anak ni Melea.

Si Melea anak ni Mena, si Mena anak ni Matata.

Si Matata anak ni Natan, si Natan anak ni David.

³² Si David anak ni Jesse, si Jesse anak ni Obed.

Si Obed anak ni Boaz, si Boaz anak ni Salmone.[‡]

Si Salmone anak ni Naason,

³³ si Naason anak ni Aminadab.

Si Aminadab anak ni Admin, si Admin anak ni Arni.

Si Arni anak ni Hezron, si Hezron anak ni Perez.

Si Perez anak ni Juda,

³⁴ si Juda anak ni Jacob.

Si Jacob anak ni Isaac, si Isaac anak ni Abraham.

Si Abraham anak ni Tera, si Tera anak ni Nahor.

[‡] **3:32 Salmone:** sa uban nga Griego nga teksto *Sala*.

³⁵ Si Nahor anak ni Serug, si Serug anak ni Reu.[§]
 Si Reu anak ni Peleg, si Peleg anak ni Eber.
 Si Eber anak ni Shela,^{*}
³⁶ si Shela anak ni Cainan.
 Si Cainan anak ni Arfaxad, si Arfaxad anak ni Sem.
 Si Sem anak ni Noe, si Noe anak ni Lamec.
³⁷ Si Lamec anak ni Metusela, si Metusela anak ni Enoc.
 Si Enoc anak ni Jared, si Jared anak ni Mahalalel.
 Si Mahalalel anak ni Kenan,[†]
³⁸ si Kenan anak ni Enos.
 Si Enos anak ni Set, si Set anak ni Adan.
 Si Adan anak sa Dios.

4

Ang Pagtintal ni Satanas kang Jesus (Mat. 4:1-11; Mar. 1:12-13)

¹ Si Jesus nga gigamhan sa Espiritu Santo mibiya sa Suba sa Jordan. Ug gidala siya sa Espiritu Santo ngadto sa kamingawan.

² Didto gitintal siya sa Yawa sulod sa 40 ka adlaw. Sulod nianang mga adlaw wala gayod siya mokaon, busa gigutom siya.

³ Miingon ang Yawa kaniya, “Kon ikaw ang Anak sa Dios, himoang pan kining bato.”

⁴ Apan mitubag si Jesus kaniya, “Ang Kasulatan nag-ingon, ‘Dili lang sa pagkaon mabuhi ang tawo.’ ”^{*}

⁵ Unya gidala siya ni Satanas ngadto sa hataas nga lugar, ug sa usa lang ka pagpamilok gipakita niya kang Jesus ang tanang gingharian sa tibuok kalibotan.

⁶ Unya miingon ang Yawa kang Jesus, “Ihatag ko kanimo ang tanang gahom ug himaya niining kalibotan, tungod kay kining tanan gihatag kanako ug mahimo ko kining ihatag kang bisan kinsa nga gusto kong hatagan.

⁷ Imo na unya kining tanan kon mosimba ka kanako.”

⁸ Gitubag siya ni Jesus, “Ang Kasulatan nag-ingon, ‘Simbaha ang Ginoo nga imong Dios ug siya lang ang alagari.’ ”[†]

⁹ Pagkahuman niini gidala siya ni Satanas didto sa Jerusalem ug gipatindog didto sa kinatas-ang bahin sa templo. Unya miingon siya kang Jesus, “Kon ikaw ang Anak sa Dios, ambak ngadto sa ubos.

¹⁰ Kay ang Kasulatan nag-ingon:
 “‘Sugoon sa Dios ang iyang mga anghel
 sa pagbantay kanimo.

¹¹ Sapnayon ka nila
 aron nga ang imong tiil dili masamad sa bato.’ ”[‡]

¹² Apan gitubag siya ni Jesus, “Ang Kasulatan nag-ingon, ‘Ayaw sulayi ang Ginoo nga imong Dios.’ ”[§]

¹³ Pagkakita sa Yawa nga dili gayod niya matintal si Jesus gibiyaan una niya siya.

Gisugdan ni Jesus ang Iyang Pagpanudlo (Mat. 4:12-17; Mar. 1:14-15)

[§] **3:35** *Reu*: mao kini sa Hebreo. Sa Griego, *Ragau*. ^{*} **3:35** *Shela*: mao kini sa Hebreo. Sa Griego, *Sala*. [†] **3:37** *Kenan*: mao kini sa Hebreo. Sa Griego, *Cainam*. ^{*} **4:4** Deut. 8:3 [†] **4:8** Deut. 6:13

[‡] **4:11** Sal. 91:11-12 [§] **4:12** Deut. 6:16

¹⁴ Unya mibalik si Jesus sa Galilea nga gigamhan sa Espiritu. Mikaylap didtong dapita ang balita mahitungod kaniya.

¹⁵ Nagtudlo siya didto sa mga sinagoga ug gidayeg siya sa tanan.

¹⁶ Unya miadto si Jesus sa Nazaret. Mao kini ang dapit diin siya nagdako. Miadto siya sa sinagoga sa mga Judio sa Adlaw nga Igpapahulay, sumala sa iyang nabatasan. Mitundog siya aron sa pagbasa sa Kasulatan.

¹⁷ Gihatag kaniya ang kasulatan ni Propeta Isaias. Gibukhad niya kini ug sa pagkakita niya sa bahin sa kasulatan nga iyang gipangita, gibasa dayon niya kini nga nag-ingon:

¹⁸ “Ang Espiritu sa Ginoo ania kanako.

Kay gipili niya ako sa pagwali
sa maayong balita sa mga kabos.

Gipadala niya ako aron sa pagsangyaw
nga aduna nay kagawasan ang mga binihag,
ug makakita na ang mga buta.

Gipadala niya ako sa pagpagawas sa mga dinaog-daog,

¹⁹ ug sa pagsangyaw sa mga tawo

nga karon mao na ang panahon nga sila luwason sa Ginoo.”*

²⁰ Unya gilukot ni Jesus ang iyang gibasa nga kasulatan ug gibalik ngadto sa piniyalan niadtong sinagoga, ug milingkod siya. Ang tanang mga tawo mitutok gayod kaniya.

²¹ Miingon si Jesus kanila, “Kini nga bahin sa Kasulatan natuman na karong adlaw samtang nakadungog kamo niini nga gibasa.”

²² Gidayeg siya sa tanan ug dako gayod ang ilang katingala sa kanindot sa mga pulong nga iyang gipanulti. Miingon sila, “Dili ba anak lang siya ni Jose?”

²³ Miingon si Jesus kanila, “Sigurado gayod nga inyong isulti kanako kining maong panig-ingnan nga nag-ingon, ‘Doktor, unaha una pagtambal ang imong kaugalingon,’ nga ang buot ipasabot, ‘Ang among nadungog nga imong gipanghimo didto sa lungsod sa Capernaum kinahanglan himuon mo usab dinhi sa atong dapit.’”

²⁴ Unya miingon si Jesus, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga walay propeta nga giila diha sa iyang kaugalingon nga lungsod.

²⁵ Apan sa pagkatinuod, daghan ang mga biyuda sa tibuok Israel niadtong panahon ni Elias, sa mga panahon nga wala paulana sa Dios sulod sa tulo ka tuig ug tunga, ug dakong kagutom ang nasinati sa mga tawo.

²⁶ Apan wala gayod sugoa sa Dios si Elias aron tabangan si bisan kinsa kanila; kondili gipadala siya didto sa usa ka biyuda nga dili Judio nga nagpuyo sa lungsod sa Sarefat nga sakop sa Sidon.

²⁷ Mao usab kini ang nahitabo sa panahon ni Propeta Eliseo. Daghan ang mga adunay ngilngig nga sakit sa panit,[†] didto sa Israel, apan walay bisan usa kanila nga giayo. Si Naaman nga dili Judio nga taga-Siria mao lang ang giayo.”

²⁸ Sa pagkadungog niini sa mga tawo didto sa sinagoga sa mga Judio nangesuko sila.

²⁹ Nanindog sila ug gipagawas siya sa lungsod, ug gidala duol sa kilid sa bungtod nga gitukoran sa ilang lungsod, aron ihulog siya sa pangpang. Gusto unta nila nga itukmod si Jesus didto sa pangpang.

³⁰ Apan miliot si Jesus taliwala sa mga tawo ug gibiyaan niya sila.

* **4:19** Isa. 61:1-2 † **4:27** *ngilngig nga sakit sa panit*: ang Hebreo nga pulong niini nagkahulogan sa nagkalain-laing matang sa sakit sa panit nga ginaisip nga hugaw, sumala sa Lev. 13.

Ang Tawo nga Adunay Daotang Espiritu

(Mar. 1:21-28)

³¹ Gikan didto, milugsong si Jesus sa lungsod sa Capernaum nga sakop sa Galilea. Sa Adlaw nga Igpapahulay nagtudlo siya didto sa sinagoga sa mga Judio.

³² Natingala gayod ang mga tawo sa iyang pagpanudlo tungod kay adunay gahom ang iyang pulong.

³³ Didto sa sinagoga sa mga Judio adunay tawo nga gisudlan ug daotang espiritu. Misinggit siya sa makusog,

³⁴ “Jesus nga taga-Nazaret, unsay imong labot kanamo? Mianhi ba ikaw aron sa paglaglag kanamo? Nakaila ako kanimo. Ikaw ang Balaan nga gipadala sa Dios.”

³⁵ Apan gibadlong ni Jesus ang daotang espiritu, “Hilom ug gawas kaniya!” Taliwala sa kadaghanan gilamba sa daotang espiritu ang tawo ug migawas kini, apan bisan gamay wala niini mapasakiti ang tawo.

³⁶ Natingala gayod ang mga tawo didto, ug nag-ingnanay, “Unsa kining iyang gipanulti? Aduna siyay katungod ug gahom sa pagmando sa mga daotang espiritu sa paggawas, ug mituman sila kaniya.”

³⁷ Unya ang balita mahitungod kang Jesus mikaylap sa tanang mga dapit sa palibot.

Giayo ni Jesus ang mga Masakiton

(Mat. 8:14-17; Mar. 1:29-34)

³⁸ Migawas si Jesus sa sinagoga sa mga Judio ug miadto sa balay ni Simon. Naatol nga ang ugangan nga babaye ni Simon taas ug hilanat, busa gihangyo nila si Jesus nga ayohon kini.

³⁹ Miduol si Jesus ug mitindog sa kilid sa higdaanan niini ug iyang gibadlong ang hilanat, ug naayo ang babaye. Unya mibangon dayon kini ug gisilbihan niya ug pagkaon sila si Jesus.

⁴⁰ Sa dihang mosalop na ang adlaw daghang mga tawo ang nagdala sa ilang mga masakiton ngadto kang Jesus. Gipandong ni Jesus ang iyang mga kamot sa tagsa-tagsa kanila ug nangaayo silang tanan.

⁴¹ Bisan ang mga daotang espiritu gipagawas niya gikan sa daghang mga tawo. Ug samtang nanggawas ang mga daotang espiritu nagsinggit sila kang Jesus, “Ikaw ang Anak sa Dios!” Apan gibadlong sila ni Jesus ug gidid-an sa pagsulti niini, tungod kay nahibaloan man nila nga siya mao ang Mesiyas.

⁴² Sa dihang namanagbanag na, mibiya si Jesus niadto nga lungsod ug miadto sa kamingawan. Gipangita siya sa mga tawo ug sa dihang nakita nila siya, nagpakiluoy sila nga dili una siya mobiya sa ilang dapit.

⁴³ Apan miingon si Jesus kanila, “Kinahanglan nga iwali ko usab sa ubang mga lungsod ang Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios, kay gipadala ako tungod niini.”

⁴⁴ Unya nagpadayon si Jesus sa pagwali sa mga sinagoga sa mga Judio didto sa Judea.

5

Gitawag ni Jesus ang Una Niyang mga Tinun-an

(Mat. 4:18-22; Mar. 1:16-20)

¹ Usa niana ka adlaw nagtindog si Jesus sa daplin sa Linaw sa Genesaret. Midugok didto kaniya ang daghang mga tawo tungod kay gusto silang maminaw sa pulong sa Dios.

² Didto sa daplin nakita ni Jesus ang duha ka sakayan. Nakakanaog na ang mga mananagat aron sa paghugas sa ilang mga pukot.

³ Ang usa ka sakayan iya ni Simon. Gisakayan kini ni Jesus ug gihangyo niya si Simon nga itulod kini ug diyutay palayo sa daplin. Milingkod si Jesus ug nagtudlo sa mga tawo.

⁴ Pagkahuman niya sa pagpanudlo, miingon siya kang Simon, “Pagpalawod kamo ug itaktak ninyo ang inyong mga pukot aron makakuha kamo ug mga isda.”

⁵ Miingon si Simon kang Jesus, “Magtutudlo,* tibuok gabii kaming nangisda, apan wala gayod kamiy nakuha. Apan tungod kay miingon ka man nga itaktak ang pukot, itaktak nako kini.”

⁶ Mipalawod sila ug gitaktak nila ang ilang mga pukot. Daghan kaayo nga isda ang ilang nakuha ug hapit gani magisi ang ilang mga pukot.

⁷ Unya gikamay nila ang ilang mga kauban didto sa lain nga sakayan aron tabangan sila. Pag-abot sa ilang mga kauban gipuno nila ug isda ang duha ka sakayan, ug hapit sila malunod tungod sa kadaghan sa mga isda.

⁸ Sa pagkakita niini ni Simon Pedro, miluhod siya sa atubangan ni Jesus ug miingon, “Ginoo, pahilayo kanako tungod kay makasasala ako nga tawo.”

⁹ Tungod kay natingala gayod si Simon ug ang iyang mga kauban sa kadaghan sa isda nga ilang nakuha.

¹⁰ Natingala usab ang mga kasosyo† ni Simon nga si Santiago ug si Juan nga mga anak ni Zebedeo. Unya miingon si Jesus kang Simon, “Ayaw kahadlok. Gikan karon dili na isda ang imong pangitaon kondili mga tawo aron maluwas sila.”

¹¹ Sa dihang napadaplin na nila ang ilang mga sakayan, gibiyaan nila kining tanan ug misunod kang Jesus.

Giayo ni Jesus ang Tawo nga Adunay Sangla (Mat. 8:1-4; Mar. 1:40-45)

¹² Sa dihang didto si Jesus sa usa ka lungsod, adunay tawo didto nga ang lawas nalukop sa ngilngig nga sakit sa panit.‡ Pagkakita niya kang Jesus miduol siya ug mihapa nga nagpakiluoy, “Ginoo,§ kon imong pagbuot, mahimo mo akong ayohon sa akong sangla aron maisip ako nga hinlo.”

¹³ Unya gihikap siya ni Jesus nga nag-ingon, “Oo, buot ko. Mahinlo ka!” Ug diha-diha dayon nawala ang iyang sangla.

¹⁴ Pagkahuman gimandoan siya ni Jesus, “Ayaw kini isulti kang bisan kinsa; diretso hinuon sa pari ug pagpatan-aw kaniya.* Unya paghalad sumala gisugo sa Dios kang Moises sa pagpamatuod nga hinlo ka na.”

¹⁵ Apan bisan mao kadto ang gimando ngadto sa tawo, mikaylap gihapon ang balita mahitungod kang Jesus, ug nagpanon ang mga tawo nga nangabot sa pagpaminaw kaniya ug aron mamaayo ang ilang mga balatian.

¹⁶ Apan sa gihapon nag-adto si Jesus sa kamingawan ug nag-ampo.

Giayo ni Jesus ang Paralitiko (Mat. 9:1-8; Mar. 2:1-12)

¹⁷ Usa niana ka adlaw, samtang nagtudlo si Jesus, adunay mga Pariseo ug mga magtutudlo sa Kasugoan nga naglingkod duol kaniya. Kining mga tawhana naggikan sa nagkalain-laing dapit sa mga lungsod sa Galilea, Judea ug ingon man sa Jerusalem. Diha kang Jesus ang gahom sa Ginoo sa pag-ayo sa mga masakiton.

* **5:5** *Magtutudlo*: kini nga pulong sa literal, *Agalon*. † **5:10** *kasosyo*: ang buot ipasabot, “kauban sa negosyo”. ‡ **5:12** *ngilngig nga sakit sa panit*: Luc. 4:27. § **5:12** *Ginoo*: o Sir. * **5:14** *pagpatan-aw kaniya*: aron makatestigo ang pari nga nawala na ang sangla ug hinlo na ug makaapil na sa mga seremonya.

¹⁸ Adunay mga tawo nga miabot nga nagdayong ug tawo nga paralitiko. Gipaningkamotan nila nga madala siya ngadto kang Jesus sa sulod sa balay.

¹⁹ Apan tungod sa kadaghan sa mga tawo dili gayod sila makasulod. Busa misaka sila sa atop sa balay ug gibangagan nila kini. Pagkahuman, gituntun nila ang paralitiko nga anaa sa iyang higdaanan didto sa atubangan ni Jesus.

²⁰ Sa dihang nakita ni Jesus ang kadako sa ilang pagtuo, miingon siya sa paralitiko, “Higala,[†] ang imong mga sala gipasaylo na.”

²¹ Ang mga Pariseo ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan naghuna-huna, “Kinsa ba kining tawhana nga nagpasipala sa Dios. Walay bisan kinsa nga makapasaylo sa mga sala kondili ang Dios lang.”

²² Nasayran ni Jesus ang ilang gihuna-huna, busa miingon siya kanila, “Nganong naghuna-huna man kamo ug ingon niana?”

²³ Unsa man ang mas sayon, ang pag-ingon, ‘Gipasaylo na ang imong mga sala,’ o ang pag-ingon, ‘Tindog ug lakaw?’

²⁴ Karon pamatud-an ko kaninyo pinaagi sa akong pag-ayo niining paralitiko nga ang Anak sa Tawo[‡] adunay gahom dinhi sa yuta sa pagpasaylo sa mga sala.” Unya miingon siya sa paralitiko, “Tindog, dad-a ang imong higdaanan ug pauli!”

²⁵ Diha-diha mitindog ang paralitiko diha sa ilang atubangan. Unya gidala niya ang iyang higdaanan ug mipauli nga nagdayeg sa Dios.

²⁶ Natingala pag-ayo ang tanang mga tawo didto. Gidayeg nila ang Dios nga adunay kahadlok nga nag-ingon, “Karong adlawa kahibulongan ang atong mga nakita.”

Gitawag ni Jesus si Levi

(Mat. 9:9-13; Mar. 2:13-17)

²⁷ Human niadto, milakaw si Jesus ug nakita niya ang maniningil ug buhis nga si Levi nga naglingkod sa dapit diin magbayad ug buhis. Miingon si Jesus kaniya, “Dali, uban kanako.”

²⁸ Mitindog si Levi, gibiyaaan niya ang tanan ug misunod kang Jesus.

²⁹ Unya naghimo si Levi ug usa ka dakong kombira alang kang Jesus didto sa iyang balay. Daghang mga maniningil ug buhis ug uban pang mga tawo ang nakig-uban kanila sa pagpangaon.

³⁰ Pagkakita niini sa mga Pariseo ug sa ilang kaubang mga magtutudlo sa Kasugoan mireklamo sila sa mga tinun-an ni Jesus. Miingon sila, “Nganong nakig-uban man kamo sa pagpangaon ug sa pag-inom sa mga maniningil ug buhis ug sa uban pa nga mga makasasala?”

³¹ Mitubag si Jesus kanila, “Ang tawo nga maayo ug panglawas wala magkinahanglan ug doktor, ang masakiton lang.

³² Wala ako moanhi aron sa pagtawag sa mga nagtuo nga sila matarong, kondili sa mga makasasala aron sila maghinulsol.”

Ang Pangutana bahin sa Pagpuasa

(Mat. 9:14-17; Mar. 2:18-22)

³³ Adunay mga tawo didto nga miingon kang Jesus, “Ang mga tinun-an ni Juan nga Tigbautismo ug ang mga tinun-an sa mga Pariseo kanunay nga nagpuasa ug nag-ampo, apan ang imong mga tinun-an nagsige lang ug kaon ug inom.”

³⁴ Mitubag si Jesus kanila, “Mahimo ba diay nga dili pakan-on ang mga bisita sa kasal samtang kauban pa nila ang pamanhonon? Dili gayod!

[†] 5:20 *Higala*: sa literal, *Tawo*. [‡] 5:24 *Anak sa Tawo*: titulo nga kasagarang ginagamit ni Jesus alang sa iyang kaugalingon.

³⁵ Apan moabot ang panahon nga ang pamanhonon kuhaon gikan kanila, ug mao na unya kana ang ilang pagpuasa.”

³⁶ Gisultihan pa gayod sila ni Jesus niini nga mga sambingay, “Walay magtabas ug bag-o nga bisti aron itapak sa daan nga bisti. Kon himuon niya kini gawas nga magisi ang bag-o, ang iyang gitapak dili mobagay sa daan nga bisti.

³⁷ Wala usay magsulod ug bag-ong bino sa daan nga sudlanan nga panit, kay mabusdag ang sudlanan ug mausik ang bino, ug ang sudlanan dili na mapuslan.

³⁸ Hinuon, kinahanglan gayod nga ang bag-o nga bino adto isulod sa bag-o nga sudlanan nga panit. §

³⁹ Walay tawo nga naanad na sa daan nga bino nga mangandoy ug bag-o, tungod kay alang kaniya, mas lami ang daan.”

6

Ang Pangutana bahin sa Adlaw nga Igpapahulay

(Mat. 12:1-8; Mar. 2:23-28)

¹ Usa niana ka Adlaw nga Igpapahulay, miagi sila si Jesus sa kaumahan, ug nangutlo ang iyang mga tinun-an sa mga uhay sa trigo, ug gikuso-kuso nila kini ug gikaon ang mga lugas.

² Apan adunay mga Pariseo ang nangutana, “Ngano nga gihimo man ninyo ang gidili sa Adlaw nga Igpapahulay?”

³ Gitubag sila ni Jesus, “Wala ba ninyo mabasa sa Kasulatan ang gihimo ni David sa dihang siya ug ang iyang mga kauban gipanggutom?”

⁴ Misulod siya sa balay sa Dios ug mikuha sa pan nga gihalad didto. Gikaon niya kini ug gipakaon usab niya ang iyang mga kauban bisan kon ang mga pari lang ang mamahimo nga mokaon niadto.”

⁵ Miingon pa gayod si Jesus kanila, “Ang Anak sa Tawo adunay gahom sa pagsulti kon unsa ang angay nga himuon sa Adlaw nga Igpapahulay.”

Ang Tawo nga Singkaw ug Kamot

(Mat. 12:9-14; Mar. 3:1-6)

⁶ Sa lain na usab nga Adlaw nga Igpapahulay misulod si Jesus sa sinagoga sa mga Judio aron sa pagpanudlo. Adunay tawo didto nga baldado ang tuong kamot.

⁷ Tungod kay ang mga magtutudlo sa Kasuguan ug ang mga Pariseo nagtinguha gayod sa pagpangita ug ikapasangil batok kang Jesus, gibantayan nila pag-ayo kon ayohon ba niya kadto nga tawo sa Adlaw nga Igpapahulay.

⁸ Apan nahibalo si Jesus kon unsa ang ilang gihuna-huna. Busa miingon siya sa tawo nga baldado ang kamot, “Tindog ug duol dinhi sa atubangan.” Ug mitindog siya ug miduol kang Jesus.

⁹ Unya miingon si Jesus sa mga magtutudlo sa Kasuguan ug sa mga Pariseo, “Unsa ba diay ang gitugot sa atong Kasuguan sa Adlaw nga Igpapahulay: ang paghimo ba ug maayo o ang paghimo ug daotan? Ang pagluwas ba sa kinabuhi, o ang pagpatay?”

¹⁰ Mitan-aw si Jesus kanilang tanan apan wala gayod sila motubag. Unya miingon siya sa tawo nga baldado ang kamot, “Ituy-od ang imong kamot.” Gituy-od niya, ug naayo kini.

¹¹ Apan nasuko pag-ayo ang mga magtutudlo sa Kasuguan ug ang mga Pariseo, busa gihisgotan nila kon unsay ilang himuon kang Jesus.

§ 5:38 Nagsulti si Jesus niini aron itudlo nga dili pwedeng iipon ang iyang mga pagtulon-an sa daan nga mga pagtulon-an sa mga Judio.

Gipili ni Jesus ang Dose ka Apostoles

(Mat. 10:1-4; Mar. 3:13-19)

¹² Niadtong panahona, mitungas si Jesus sa bukid aron mag-ampo. Ug didto nag-ampo siya sa Dios sa tibuok gabii.

¹³ Pagkabuntag, gitawag niya ang iyang mga tinun-an ug mipili siya ug dose kanila, ug gitawag niya sila nga mga apostoles.

¹⁴ Ang ilang mga ngalan mao

si Simon (nga ginganlan ni Jesus ug Pedro),

si Andres nga iyang igsoon,

si Santiago,

si Juan,

si Felipe,

si Bartolome,

¹⁵ si Mateo,

si Tomas,

si Santiago nga anak ni Alfeo,

si Simon nga kaniadto rebelde sa gobyerno sa Roma,

¹⁶ si Judas nga anak sa laing Santiago,

ug si Judas Iscariote nga mao ang nagluib kang Jesus.

Nagtudlo si Jesus ug Nang-ayo

(Mat. 4:23-25)

¹⁷ Human niini, milugsong sila sa patag. Nagtigom didto ang daghan sa iyang mga tinun-an ug ang daghang mga tawo nga gikan sa mga lungsod nga sakop sa Judea, sa Jerusalem ug sa Tiro ug Sidon nga duol sa dagat.

¹⁸ Miadto sila didto aron maminaw sa mga gipanudlo ni Jesus ug aron ayohon sila sa ilang mga sakit. Ang mga tawo nga gipaantos sa daotan nga mga espiritu giayo usab niya.

¹⁹ Ang tanan nga tawo didto naninguha gayod sa paghikap kaniya, tungod kay adunay gahom gikan kaniya nga nag-ayo kanilang tanan.

Ang Bulahan ug ang Alaot

(Mat. 5:1-12)

²⁰ Unya mitan-aw si Jesus sa iyang mga tinun-an ug miingon:

“Bulahan kamong mga kabos,

kay sakop kamo sa paghari sa Dios.

²¹ Bulahan kamong gigutom karon,

kay moabot ang panahon nga dili na gayod kamo gutomon.

Bulahan kamo nga naghilak karon,

kay mangatawa ra unya kamo.

²² Bulahan kamo kon tungod sa inyong pagsunod sa Anak sa Tawo

dumtan kamo sa mga tawo, isalikway, biay-biayon,

ug daotan ang inyong ngalan.

²³ “Mao usab kana ang gihimo sa ilang mga katigulangan ngadto sa mga propeta kaniadto. Busa kon himuon nila kana kaninyo, magmalipayon gayod kamo tungod kay madawat ninyo ang dakong ganti sa langit.

²⁴ “Apan alaot kamong mga adunahan,

tungod kay naangkon na ninyo ang inyong kalipay.

²⁵ Alaot kamong mga busog karon,

tungod kay moabot ang adlaw nga gutomon kamo.

Alaot kamo nga nagkatawa karon,

tungod kay moabot ang adlaw nga maguol kamo ug maghilak.

²⁶ Alaot usab kamo kon gidayeg kamo sa tanan,

tungod kay gihimo usab kini sa ilang mga katigulangan ngadto sa mga mini nga propeta.

Higugmaa Ninyo ang Inyong mga Kaaway

(Mat. 5:38-48; 7:12a)

²⁷“Apan kamo nga naminaw kanako, sultihan ko kamo: Higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway ug buhata ang maayo sa mga nagdumot kaninyo.

²⁸Panalangini ang mga nanghimaraot kaninyo, ug i-ampo ang nagpaspala kaninyo.

²⁹Kon adunay mosagpa sa imong usa ka aping, ipasagpa usab ang pikas. Kon adunay mokuha sa imong kupo, ihatag. Ug kon kuhaon pa hasta ang imong kamisita, ihatag usab.

³⁰Hatagi si bisan kinsa nga mangayo, ug kon adunay mokuha sa imong mga butang ayaw na kini bawia.

³¹Buhata sa uban ang buot ninyo nga buhaton nila diha kaninyo.

³²“Kon ang nahigugma kaninyo mao lang ang inyong higugmaon, makadawat ba kamo ug balos gikan sa Dios? Dili gayod. Tungod kay bisan pa gani ang mga makasasala nahigugma usab sa mga nahigugma kanila.

³³Ug kon ang mga tawo nga maayo kaninyo mao lang ang inyong buhatan ug maayo, makadawat ba kamo ug balos gikan sa Dios? Bisan ang mga makasasala naghimo usab niini.

³⁴Kon magpahulam kamo sa mga tawo nga nahibaloan ninyo nga makabayad, makadawat ba kamo ug balos gikan sa Dios? Bisan ang mga makasasala nagpahulam usab ngadto sa sama nilang makasasala basta nahibaloan nila nga makabayad sila.

³⁵Mao kini ang inyong buhaton: Higugmaa ninyo ang inyong mga kaaway ug buhata ang maayo ngadto kanila. Kon magpahulam kamo, ayaw na pagpaabot nga bayran pa kamo. Kon mao kini ang inyong himuon, madawat ninyo ang dako nga balos ug mahimo kamong mga anak sa Dios nga Labaw sa Tanan. Tungod kay maayo gayod siya bisan sa mga tawo nga daotan ug walay igabalos.

³⁶Magmaluloy-on kamo sama sa inyong Dios nga Amahan.

Ayaw Ninyo Hukmi ang Uban

(Mat. 7:1-5)

³⁷“Ayaw ninyo hukmi ang uban aron dili usab kamo hukman. Ayaw kamo pag-ingon nga kinahanglan silang silotan, aron dili usab kamo silotan. Pasayloa ninyo ang mga nakasala kaninyo aron pasayloon usab kamo.

³⁸Panghatag kamo aron hatagan usab kamo. Kon maghatag kaninyo ang Dios, madagayaon gayod, daw sama nga giuyog niya ang taksanan, gidasok, ug gipaawas pa niya sa dili pa ibubo sa inyong sudlanan. Kay kon unsa kadako ang inyong ihatag sa uban mao usab kana ang ihatag kaninyo.”

³⁹Pagkahuman niadto gisultihan sila ni Jesus niini nga panultihon, “Walay buta nga makahimo sa paggiya sa laing buta, tungod kay mangahulog silang duha sa bangag.

⁴⁰Walay tinun-an nga labaw pa sa iyang magtutudlo, apan kon natudloan siyag maayo ug nakahuman sa iyang pagtuon, mahisama usab siya sa iyang magtutudlo.

⁴¹“Nganong tan-awon man nimo pag-ayo ang gamay nga puling sa imong isigka-tawo, apan wala nimo tagda ang imong puling nga sama kadako sa troso?

⁴²Unsaon mo pag-ingon kaniya, ‘Kuhaon ko ang imong puling,’ nga ikaw gani wala man makakita sa imong puling nga murag troso kadako? Tigpakaaron-ingnon! Kuhaa una ang imong puling nga murag troso kadako,

aron makakita ka pag-ayo sa imong pagkuha sa gamay nga puling sa imong isigka-tawo.

*Ang Kahoy Maila Pinaagi sa Iyang Bunga
(Mat. 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ “Ang maayo nga kahoy dili mamunga ug daot, ug ang daot nga kahoy dili mamunga ug maayo.

⁴⁴ Ang tagsa-tagsa ka kahoy mailhan pinaagi sa iyang bunga. Walay mapupo nga bunga sa igos o bunga sa ubas gikan sa tunokon nga mga tanom.

⁴⁵ Sama usab niana, ang maayo nga tawo magbuhat ug maayo, tungod kay maayo man ang iyang kasing-kasing. Apan ang tawo nga daotan magbuhat ug daotan tungod kay daotan man ang iyang kasing-kasing. Kon unsa ang anaa sa kasing-kasing sa tawo mao usab kini ang mogawas sa iyang baba.

*Sambingay sa Duha ka Tawo nga Nagpatukod ug Balay
(Mat. 7:24-27)*

⁴⁶ “Nganong nagtawag kamo kanako ug ‘Ginoo, Ginoo’ nga wala man kamo nagtuman sa gisulti ko kaninyo?

⁴⁷ Ipakita ko kaninyo kon unsa ang tawo nga nagduol kanako, nagpaminaw ug nagtuman sa akong gisulti.

⁴⁸ Sama siya sa usa ka tawo nga nagkalot ug lawom ug nagtukod ug balay diha sa pundasyon nga bato. Mibaha ang suba, miawas ang tubig ug midasmag sa maong balay, apan wala matarog ang balay tungod kay lig-on ang iyang pundasyon.

⁴⁹ Apan ang tawo nga naminaw sa akong gisulti ug wala motuman niini, nahisama sa tawo nga nagtukod ug balay nga walay lig-on nga pundasyon. Pagbaha sa suba, midasmag ang tubig sa balay. Natumba kini ug nabungkag.”

7

*Giayo ni Jesus ang Ulipon sa Kapitan
(Mat. 8:5-13)*

¹ Human sa pagpanudlo ni Jesus sa mga tawo, miadto siya sa Capernaum.

² Didto adunay kapitan sa mga sundalo nga Romanhon nga adunay ulipon nga nagsakit ug himalatyon na. Gihigugma gayod niya ang iyang ulipon.

³ Busa pagkadungog sa kapitan mahitungod kang Jesus, gisugo niya ang pipila ka mga pangulo sa mga Judio sa paghangyo kang Jesus nga adtoon ug ayohon ang iyang ulipon.

⁴ Pag-abot nila kang Jesus nagpakiluoy gayod sila kaniya. Miingon sila, “Kon mahimo, tabangi ang kapitan, tungod kay maayo siya nga tawo.

⁵ Gihigugma niya kita nga mga Judio ug nagpatukod pa gani siya ug sinagoga alang kanato.”

⁶ Busa miuban si Jesus kanila. Sa dihang hapit na sila moabot sa balay sa kapitan, gisugo sa kapitan ang pipila niya ka amigo aron sugaton si Jesus ug sultihan, “Ginoo, ayaw na lang hagio pa ang imong kaugalingon. Dili ako takos nga magpasulod kanimo sa akong balay.

⁷ Mao gani nga wala ako moadto kanimo tungod kay dili ako takos nga moduol kanimo. Isulti lang ug mamaayo ang akong ulipon.

⁸ Nasayod ako niini tungod kay ako ubos man sa pagmando sa mga opisyal, ug adunay mga sundalo usab nga ubos sa akong pagmando. Busa kon momando ako sa usa, ‘Lakaw,’ molakaw siya, ug kon momando ako sa usa, ‘anhi dinhi,’ moanhi siya. Ug kon unsa ang akong isugo sa akong ulipon, himuon niya.”

⁹ Pagkadungog niini ni Jesus, natingala gayod siya. Miatubang siya sa mga tawo nga miuban kaniya ug miingon, “Wala pa gayod akoy nakita nga tawo sa Israel nga adunay pagtuo nga sama niini.”

¹⁰ Mibalik ang mga sinugo sa kapitan sa iyang balay ug nakita nila nga naayo na ang ulipon.

Gibanhaw ni Jesus ang Anak sa Biyuda

¹¹ Sa wala madugay miadto si Jesus sa lungsod sa Nain. Miuban kaniya ang iyang mga tinun-an ug ang daghang mga tawo.

¹² Sa dihang nagkaduol na sila sa pultahan sa lungsod, natagboan nila ang daghang mga tawo nga miuban sa paglubong sa usa ka patay. Ang namatay bugtong anak sa usa ka biyuda.

¹³ Pagkakita ni Ginoong sa inahan sa namatay, naluoy gayod siya. Miingon siya, “Ayaw paghilak.”

¹⁴ Unya miduol si Jesus sa lungon ug gikuptan niya kini, busa mihunong ang mga nagdala niini. Miingon si Jesus sa patay, “Dong, bangon!”

¹⁵ Mibangon ang patay, milingkod ug misulti. Unya gihatag siya ug balik ni Jesus ngadto sa iyang inahan.

¹⁶ Pagkakita niini sa mga tawo nahadlok sila, ug gidayeg nila ang Dios. Miingon sila, “Gihinumdoman sa Dios ang iyang mga katawhan. Gihatagan niya kita ug gamhanan nga propeta.”

¹⁷ Mikaylap sa tibuok Judea ug sa tanang mga dapit sa palibot ang balita mahitungod sa gihimo ni Jesus.

Si Jesus ug si Juan nga Tigbautismo (Mat. 11:2-19)

¹⁸ Kining tanang nahitabo gibalita kang Juan nga Tigbautismo sa iyang mga tinun-an.

¹⁹ Busa gitawag ni Juan ang duha niya ka tinun-an ug gisugo niya nga moadto sa Ginoong aron mangutana kon siya na ba ang ilang gipaabot o maghulat pa sila ug lain.

²⁰ Unya miadto sila kang Jesus ug miingon, “Gisugo kami ni Juan nga Tigbautismo aron sa pagpangutana kanimo kon ikaw na ba ang among gipaabot o mohulat pa kami ug lain?”

²¹ Niadtong higayona daghang masakiton ang gipang-ayo ni Ginoong Jesus, bisan pa kadtong adunay grabe nga mga sakit, ug ang mga gisudlan sa daotang espiritu. Daghan usab ang buta nga iyang gipang-ayo.

²² Gitubag ni Jesus ang mga tinun-an ni Juan, “Balik kamo kang Juan ug sultihi ninyo siya sa inyong nakita ug sa inyong nadungog. Sultihi siya nga ang mga buta nakakita na, ang mga bakol nakalakaw na, ang mga adunay ngilngig nga sakit sa panit* nangaayo ug nahimo na nga hinlo, ang mga bungol nakadungog na, ang mga patay nangabanhaw, ug ang Maayong Balita giwali ngadto sa mga kabos.

²³ Bulahan ang mga tawo nga wala nagduha-duha kanako.”

²⁴ Sa nakalakaw na ang mga sinugo ni Juan, nangutana si Jesus sa mga tawo, “Sa pag-adto ninyo didto kang Juan sa kamingawan, unsa man ang inyong gipaabot nga makita? Miadto ba kamo didto aron makita ninyo ang tawo nga nagpauyon-uyon lang sama sa kugon nga monunot sa huyop sa hangin?”

²⁵ O miadto ba kamo didto aron makita ninyo ang tawo nga nagsul-ob ug mahalong bisti? Apan nasayod kamo nga ang tawo nga nagsul-ob

* **7:22** ngilngig nga sakit sa panit: Luc. 4:27.

ug mahalong mga bisti ug nagkinabuhi nga hamugaway nagpuyo sa mga palasyo.

²⁶ Sultihi ninyo ako kon nganong miadto kamo didto. Dili ba aron makita ninyo ang propeta? Oo di ba, ug labaw pa gayod siya sa propeta.

²⁷ Tungod kay siya mao ang giingon sa Dios sa Kasulatan:

“‘Ipadala ko ang akong tigbalita

una kanimo sa pag-andam sa imong agianan.’”[†]

²⁸ Sa pagkatinuod, wala pay natawo sa kalibotan nga labaw pa kang Juan. Apan karon si bisan kinsa nga labing ubos sa mga nagpasakop sa paghari sa Dios mas labaw pa kang Juan.”

²⁹ Ang tanang mga tawo nga nakadungog sa pagpanudlo ni Jesus, bisan ang mga maniningil ug buhis, miuyon nga matarong ang mga katuyoan sa Dios, tungod kay kini sila nagpabautismo na man kang Juan.

³⁰ Apan ang mga Pariseo ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan wala mouyon sa katuyoan sa Dios alang kanila, kay sila wala man nagpabautismo kang Juan.

³¹ Miingon pa gayod si Jesus, “Unsay ikatandi ko sa mga tawo niining panahona?

³² Sama sila sa mga bata nga nanglingkod sa plasa nga nagdula. Ang usa ka grupo nag-ingon sa usa:

“‘Gitugtogan namo kamog sonata alang sa kasal,

apan wala kamo mosayaw.

Gikantahan namo kamo ug awit alang sa mga patay,

apan wala usab kamo mohilak!’”

³³ Kamo sama usab kanila, tungod kay sa pag-abot ni Juan nga Tigbautismo nakita ninyo nga nagpuasa siya ug wala moinom ug bino, busa miingon kamo nga naa siyay daotang espiritu.

³⁴ Ug sa dihang miabot ang Anak sa Tawo, nakita ninyo siya nga nagkaon ug nag-inom, busa miingon na usab kamo, ‘Kanang tawhana palakaon[‡] ug palahubog, amigo sa mga maniningil ug buhis ug sa uban pang mga makasasala.’

³⁵ Apan wala kanay bili, kay ang mga tawo nga nagsunod sa kabubut-on sa Dios nagpamatuod nga husto ang gihimo sa Dios.”

Si Jesus sa Balay ni Simon nga Pariseo

³⁶ Unya adunay usa ka Pariseo nga midapit kang Jesus sa pagpangaon didto sa iyang balay. Busa miadto si Jesus aron mokaon didto.

³⁷ Niadtong lungsora adunay usa ka babaye nga nailhan gayod nga makasasala. Pagkadungog niya nga miadto si Jesus sa balay sa Pariseo miadto usab siya didto. Nagdala siya ug gamay nga tibod nga adunay sulod nga pahumot.

³⁸ Miduol siya dapit sa likod ni Jesus ug mihilak siya sa tiilan niini. Mitulo ang iyang mga luha sa mga tiil ni Jesus. Gipahiran niya kini sa iyang buhok ug gihalokan. Pagkahuman, gibuboan niya ug pahumot ang tiil ni Jesus.

³⁹ Pagkakita niini sa Pariseo nga midapit kang Jesus, miingon siya sa iyang kaugalingon, “Kon kining tawhana tinuod nga propeta, mahibaloan unta niya kon unsa nga matang sa babaye ang mihikap kaniya, tungod kay kanang babayhana makasasala.”

⁴⁰ Gitubag siya ni Jesus, “Simon, aduna akoy isulti kanimo.”

Miingon si Simon, “Unsa man kana, Magtutudlo?”

⁴¹ Mitubag si Jesus pinaagi sa sambingay, “Adunay duha ka tawo nga nangutang ug kuwarta sa tigpautang. Ang usa miutang ug 500, ang usa 50.

[†] 7:27 Mal. 3:1 [‡] 7:34 palakaon: o bulaos.

⁴² Unya tungod kay dili sila makabayad, wala na lang sila pabayara sa nagpautang kanila. Karon, kinsa kaha kanilang duha ang labing mahigugma sa ilang nautangan?"

⁴³ Mitubag si Simon, "Siguro kadtong dako ug utang."

Miingon si Jesus, "Husto ang imong tubag."

⁴⁴ Unya gilingi niya ang babaye ug miingon kang Simon, "Nakita mo ba ang gihimo niining babaye? Pagsulod nako dinhi sa imong balay, wala mo ako hatagi ug tubig nga ihugas sa akong tiil. Apan kining babaye, gihugasan niya ang akong tiil pinaagi sa iyang luha, ug ang iyang buhok mao pa gayoy iyang gipahid.

⁴⁵ Wala mo ako hagki agi ug pag-abiabi. Apan kini nga babaye, gikan pa sa akong pag-abot dinhi wala gayoy hunong ang iyang paghalok sa akong tiil.

⁴⁶ Wala mo butangi ug lana ang akong ulo agi ug pagdawat kanako, apan kini nga babaye, ang mahalon pa gayod nga pahumot ang iyang gibubo sa akong tiil.

⁴⁷ Busa sultihan ka nako, nga ang daghan niyang mga sala gipasaylo na. Tungod niini nagpakita siya ug dako nga gugma kanako. Apan sa tawo nga gamay lang ang sala nga gipasaylo, gamay lang ang paghigugma nga iyang gipakita."

⁴⁸ Unya misulti si Jesus sa babaye, "Gipasaylo na ang imong mga sala."

⁴⁹ Ang mga nangaon kauban ni Jesus miingon sa ilang kaugalingon, "Kinsa ba kining tawhana nga makapasaylo man sa mga sala?"

⁵⁰ Unya miingon si Jesus sa babaye, "Ang imong pagtuo maoy nagluwas kanimo. Pauli nga malinawon."

8

Ang mga Babaye nga Nagtabang kang Jesus

¹ Pagkahuman niadto, milibot si Jesus sa mga lungsod ug mga baryo ug nagwali sa Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios. Uban kaniya ang dose ka mga tinun-an,

² ug ang pipila sa mga babaye nga iyang giayo gikan sa mga daotang espiritu ug mga sakit. Ang usa kanila mao si Maria nga taga-Magdala* nga kanhi adunay pito ka daotang espiritu nga gipapahawa gikan kaniya.

³ Uban usab kanila mao si Juana nga asawa ni Cuza nga mao ang sinaligan ni Herodes, si Susana ug daghan pa. Kini nga mga babaye maoy naghatag sa mga kinahanglanon nila ni Jesus gikan sa ilang katigayonan.

Ang Sambingay bahin sa Tigsabwag

(Mat. 13:1-9; Mar. 4:1-9)

⁴ Daghang mga tawo nga gikan sa mga kalungsoran ang nagsige pagpangabot ug nagpundok didto kang Jesus. Gisultihan sila ni Jesus niini nga sambingay:

⁵ "Adunay usa ka mag-uuma nga nagsabwag ug binhi. Sa iyang pagsabwag, nasabwag ang uban sa daplin sa dalan, ug natumban kini sa mga nangagi ug gituka sa mga langgam.

⁶ Ang uban nasabwag sa kabatoan. Miturok kini apan nalaya dayon tungod kay uga ang yuta.

⁷ Ang uban nasabwag sa yuta nga adunay tunokon nga mga sagbot, ug nagdungan pagtubo kining sagbot ug ang binhi. Busa sa wala madugay natabonan kini sa mga sagbot.

⁸ Ang uban nasabwag sa maayong yuta, mitubo ug namunga ug daghan."

*

8:2 taga-Magdala: sa ubang hubad sa Biblia Magdalena.

Mipadayon pagsulti si Jesus kanila, “Angay maminaw ang adunay igdulon-gog.”

Ang Katuyoan sa mga Sambingay
(Mat. 13:10-17; Mar. 4:10-12)

⁹ Gipangutana siya sa iyang mga tinun-an kon unsa ang kahulogan sa maong sambingay.

¹⁰ Mitubag siya, “Ang mga tinago mahitungod sa paghari sa Dios gisulti kaninyo sa pamaagi nga masabtan ninyo, apan ngadto sa uban gisulti kini pinaagi sa mga sambingay aron nga ‘bisan magtan-aw sila dili sila makakita, ug bisan maminaw sila dili sila makasabot.’”

Gipasabot ni Jesus ang Sambingay bahin sa Tigsabwag
(Mat. 13:18-23; Mar. 4:13-20)

¹¹ Unya gipasabot ni Jesus ang kahulogan sa sambingay. Miingon siya, “Ang binhi mao ang pulong sa Dios.

¹² Ang daplin sa dalan nga nasabwagan ug binhi mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong sa Dios, apan miabot ang Yawa ug gikuha niya ang pulong sa Dios sa ilang kasing-kasing, aron dili sila motuo ug maluwas.

¹³ Ang kabatoan nga nasabwagan ug binhi mao ang mga tawo nga nakadungog ug midawat sa pulong sa Dios nga adunay kalipay. Apan kini dili kinasing-kasing, busa wala molungtad ang ilang pagtuò. Pag-abot sa mga pagsulay mitalikod dayon sila.

¹⁴ Ang yuta nga adunay tunokon nga mga sagbot nga nasabwagan ug binhi mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong sa Dios. Apan ang ilang mga kabalaka, ang ilang mga kabtangan, ug ang mga kahilayan niining kalibotan nahimong babag sa ilang pagsunod sa kabubut-on sa Dios alang kanila.

¹⁵ Apan ang maayo nga yuta nga nasabwagan ug binhi mao ang mga tawo nga nakadungog sa pulong sa Dios, ug gitipigan nila kini sa ilang hinlo ug matinud-anon nga kasing-kasing ug naninguha sila sa pagtuman niini.

Ang Sambingay bahin sa Suga
(Mar. 4:21-25)

¹⁶ “Walay magdagkot ug suga ug unya takloban lang dayon ug kolon o ibutang lang ilalom sa katre. Ibutang hinuon niya kini sa tungtongan aron mahayagan ang mga tawo nga mosulod sa balay.

¹⁷ Mao kana nga wala gayoy tinago nga dili mogawas sa kaulahian, ug walay tinagoan mahitungod sa paghari sa Dios nga dili mahibaloan ug madayag.

¹⁸ “Busa paminaw kamo pag-ayo kanako, tungod kay ang tawo nga adunay pagsabot sa kamatuoran hatagan pa gayod. Apan ang tawo nga walay pagsabot sa kamatuoran, bisan ang gamay nga iyang nasabtan kuhaon pa kaniya.”

Ang Inahan ug ang mga Igsoon ni Jesus
(Mat. 12:46-50; Mar. 3:31-35)

¹⁹ Unya miabot ang inahan ug ang mga igsoon ni Jesus. Tungod sa kadaghan sa mga tawo dili sila makaduol kaniya.

²⁰ Busa adunay miingon kang Jesus, “Ang imong inahan ug mga igsoon nagtindog didto sa gawas. Buot silang makigkita kanimo.”

²¹ Apan miingon si Jesus kanila, “Ang akong inahan ug mga igsoon mao kadtong nagpaminaw ug nagtuman sa pulong sa Dios.”

Gipahunong ni Jesus ang Kusog nga Hangin ug Balod
(Mat. 8:23-27; Mar. 4:35-41)

²² Usa ka adlaw niana misakay si Jesus ug ang iyang mga tinun-an sa sakayan. Miingon siya kanila, “Tana, motabok kita sa linaw.” Ug migikan sila.

²³ Samtang naglawig sila nakatulog si Jesus. Kalit lang nga mikusog ang hangin ug misulod na ang tubig sa ilang sakayan. Namiligro ang ilang kahimtang.

²⁴ Busa giduol siya sa mga tinun-an ug gipukaw, “Magtutudlo!† Magtutudlo! Mangalunod na kita!”

Mibangon si Jesus ug gimandoan niya ang hangin ug ang mga balod nga mohunong. Ug diha-diha milinaw.

²⁵ Unya miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Hain na man ang inyong pagtuo?”

Natingala gayod ang iyang mga tinun-an ug nahadlok. Miingon sila sa usag usa, “Kinsa gayod kaha kini, nga bisan gani ang hangin ug mga balod gimandoan niya ug mituman kaniya?”

Giayo ang Tawo nga Gigamhan sa Daotang Espiritu
(Mat. 8:28-34; Mar. 5:1-20)

²⁶ Nagpadayon sila paglawig hangtod nga nakaabot sila sa dapit sa mga Gerasenhon§ atbang sa Galilea.

²⁷ Sa pagkaw-as ni Jesus, gisugat siya sa usa ka tawo nga gisudlan sa mga daotang espiritu nga gikan sa lungsod. Kini nga tawo kanunayng gahubo ug wala na mopauli sa iyang balay nga anaa sa lungsod. Didto siya magkanunayan sa mga langub nga lubnganan.

²⁸ Pagkakita niya kang Jesus misinggit siya ug miluhod sa iyang atubangan. Unya misulti siya sa makusog nga tingog, “Jesus, Anak sa Dios nga labaw sa tanan, unsay imong labot kanako? Nagpakiluoy ako kanimo nga dili mo ako silotan.”

²⁹ Gisulti niya kini tungod kay gimandoan na ni Jesus ang daotang espiritu nga mogawas kaniya. Dugay na siya nga gigamhan sa daotang espiritu, ug bisan gikadenahan na sa mga tawo ang iyang mga kamot ug tiil ug binantayan pa siya, gipamugto lang niya kini, ug gidala siya sa daotang espiritu didto sa dapit nga awaaw.

³⁰ Gipangutana siya ni Jesus, “Unsay imong ngalan?”

Mitubag siya, “Ako si Panon.” Mao kana ang iyang gitubag tungod kay daghan ang mga daotang espiritu nga misulod kaniya.

³¹ Ug nagpakiluoy ang mga daotang espiritu nga dili sila abugon ngadto sa kinahiladman sa yuta diin didto sila silotan.

³² Duol didto, adunay daghang mga baboy nga nangungad sa bakilid. Nagpakiluoy kang Jesus ang mga daotang espiritu nga tugotan sila nga mosulod sa mga baboy. Ug gitugotan sila ni Jesus.

³³ Busa migawas ang mga daotang espiritu gikan sa tawo ug misulod sila sa mga baboy. Unya mihaguros sa pagpanagan ang mga baboy padulhog sa bakilid diretso sa linaw ug nangalumos.

³⁴ Sa dihang nakita sa mga nag-atiman sa mga baboy ang nahitabo, nanagan sila, ug gisulti nila kini sa mga tawo sa lungsod ug sa kaumahan.

³⁵ Busa miadto ang mga tawo kang Jesus aron tan-awon ang nahitabo. Sa pag-abot nila didto nakita nila ang tawo nga kaniadto gigamhan sa mga

† 8:24 *Magtutudlo*: kini nga pulong sa literal, *Agalon*. § 8:26 *Gerasenhon*: sa uban nga mga kopya sa Griego, *Gadarenhon* o *Gergesenhon*.

daotang espiritu nga naglingkod sa tiilan ni Jesus nga adunay bisti na ug maayo nag pangisip. Busa nangahadlok sila.

³⁶ Ang mga nakakita sa nahitabo misulti sa mga tawo kon giunsa pag-ayo ang tawo nga gigamhan kaniadto sa mga daotang espiritu.

³⁷ Unya ang tanang mga Gerasenhon ug ang mga tawo nga nagpuyo sa ilang palibot mihangyo kang Jesus nga mopahawa siya didto sa ilang dapit, tungod kay dako gayod ang ilang kahadlok. Busa misakay si Jesus sa sakayan ug mibalik sa iyang gigikanan.

³⁸ Ang tawo nga gigamhan kaniadto sa mga daotang espiritu nagpakiluoy kang Jesus nga mouban kaniya. Apan miingon si Jesus kaniya,

³⁹ “Pauli na sa inyo ug isulti ang mga gihimo sa Dios kanimo.” Busa mipauli ang tawo, ug gisugilon niya sa tibuok lungsod ang tanang gihimo ni Jesus kaniya.

*Ang Batang Babaye ni Jairo ug ang Babaye nga Nagdugo-dugo
(Mat. 9:18-26; Mar. 5:21-43)*

⁴⁰ Sa pagdunggo ni Jesus balik sa pikas sa linaw, nalipay gayod ang mga tawo sa pag-abiabi kaniya tungod kay silang tanan nagpaabot kaniya.

⁴¹ Pagkataud-taod adunay miabot nga tawo nga ang iyang ngalan si Jairo. Tigdumala siya sa sinagoga sa mga Judio. Sa pagduol niya kang Jesus miluhod siya ug nagpakiluoy nga moadto si Jesus didto sa iyang balay

⁴² tungod kay himalatyon na ang iyang bugtong anak. Kining iyang anak nga babaye nag-edad ug dose ka tuig.

Sa dihang nagpadulong sila si Jesus sa balay ni Jairo nagdasok ang daghang mga tawo libot kaniya.

⁴³ Adunay babaye didto nga nagdugo-dugo* sulod na sa dose ka tuig apan wala gayoy nakaayo kaniya.

⁴⁴ Miadto siya sa likod ni Jesus. Unya gihikap niya ang sidsid sa bisti ni Jesus, ug diha-diha mihunong ang iyang pagdugo-dugo.

⁴⁵ Unya miingon si Jesus, “Kinsa ang mihikap kanako?” Tanan sila misulti nga wala sila mohikap kaniya.

Busa miingon si Pedro, “Ginoo, daghan ang mga tawo nga nagdasok palibot kanimo, nganong nangutana ka pa man kon kinsa ang mihikap kanimo?”

⁴⁶ Apan mitubag si Jesus, “Adunay mihikap gayod kanako, tungod kay gibati ko nga adunay gahom nga migawas gikan kanako.”

⁴⁷ Sa dihang namatikdan sa babaye nga dili matago ang iyang gihimo, miduol siya nga nagkurog ug miluhod kang Jesus. Sa atubangan sa tanan gisulti niya kang Jesus kon nganong gihikap niya siya ug kon giunsa nga naayo siya dayon.

⁴⁸ Miingon si Jesus kaniya, “Anak, ang imong pagtuo maoy nakapaayo† kanimo. Sige, pauli nga malinawon.”

⁴⁹ Samtang nagsulti pa siya sa babaye adunay miabot gikan sa balay ni Jairo nga pangulo sa sinagoga. Miingon siya kang Jairo, “Patay na ang imong anak. Ayaw na lang samoka ang magtutudlo.”

⁵⁰ Apan pagkadungog niini ni Jesus miingon siya kang Jairo, “Ayaw kahadlok, tuo lang ug mamaayo siya.”

⁵¹ Pag-abot nila sa balay ni Jairo wala niya tugoti ang uban nga mokuyog kaniya ngadto sa sulod gawas lang kanila ni Pedro, Juan, ug Santiago, ug sa amahan ug inahan sa bata.

* **8:43** *nagdugo-dugo*: kini nga babaye adunay problema sa iyang regla. † **8:48** *nakapaayo*: o nagluwas.

⁵² Nagminatay ug hilak ang mga tawo didto. Busa miingon si Jesus kanila, “Ayaw kamo paghilak, tungod kay wala mamatay ang bata kondili natulog lang siya.”

⁵³ Gikataw-an nila si Jesus tungod kay nahibalo sila nga patay na gayod ang bata.

⁵⁴ Miduol si Jesus sa bata ug gikuptan niya ang kamot niini ug miingon, “Bangon Inday!”

⁵⁵ Ug diha-diha mibalik ang espiritu niini ug mibangon dayon kini. Misugo si Jesus nga pakan-on ang bata.

⁵⁶ Natingala gayod ang iyang mga ginikanan, apan gimandoan sila ni Jesus nga dili gayod isulti kang bisan kinsa ang nahitabo.

9

Gipadala ni Jesus ang 12 Niya ka Tinun-an (Mat. 10:5-15; Mar. 6:7-13)

¹ Usa ka adlaw niana gitigom ni Jesus ang dose niya ka tinun-an. Gihatagan niya sila sa gahom ug katungod sa paghingilin sa tanang mga daotang espiritu ug sa pag-ayo sa mga sakit.

² Unya, gisugo niya sila sa pagpangwali mahitungod sa paghari sa Dios ug sa pagpang-ayo sa mga masakiton.

³ Giingnan niya sila, “Ayaw kamo pagbalon ug bisan unsa sa inyong pagpanglakaw: bisan sungkod, bag, pagkaon, kuwarta o ilisan.

⁴ Kon padayonon kamo sa usa ka balay, diha kamo pagpuyo hangtod nga mopahawa kamo nianang dapita.

⁵ Apan kon ang mga tawo sa usa ka dapit dili modawat kaninyo, biyai ninyo kanang dapita; ug sa inyong pagpahawa, itaktak ang abog sa inyong tiil isip pasidaan batok kanila.”

⁶ Unya nanglakaw ang iyang mga tinun-an ug nangadto sa mga kabaryohan; nagsangyaw sila sa Maayong Balita ug giayo nila ang mga masakiton.

Naglibog si Herodes bahin kang Jesus (Mat. 14:1-12; Mar. 6:14-29)

⁷ Ang balita mahitungod sa gihimo nila ni Jesus nakaabot kang Herodes nga pangulo sa Galilea. Naglibog gayod si Herodes tungod kay adunay mga tawo nga nag-ingon, “Nabanhaw si Juan nga Tigbautismo.”

⁸ Ang uban usab nag-ingon, “Siya si Elias nga mibalik karon.” Ug ang uban pa gayod nag-ingon, “Usa siya sa mga propeta kaniadto nga nabanhaw.”

⁹ Miingon si Herodes, “Gipalunggoan ko na ug ulo si Juan. Apan kinsa man kaha kining tawhana nga kahibulongan man nga mga sugilanon ang akong nadungog mahitungod kaniya?” Ug nagtinguha gayod si Herodes nga makakita kang Jesus.

Gipakaon ni Jesus ang 5,000 ka mga Tawo (Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Juan 6:1-14)

¹⁰ Pagbalik sa mga apostoles ni Jesus, gisulti nila kaniya kon unsa ang ilang mga nahimo. Unya gidala sila ni Jesus sa lungsod sa Betsaida. Wala niya gipakuyog ang ubang mga tawo.

¹¹ Apan pagkahibalo sa mga tawo nga nakagikan na sila si Jesus, misunod sila. Pag-abot nila didto, giabi-abi sila ni Jesus ug gisultihan mahitungod sa paghari sa Dios. Ug giayo usab niya ang mga masakiton.

¹² Sa dihang hapit na mosalop ang adlaw, miduol kaniya ang dose ka tinun-an ug miingon, “Paadtoa na ang mga tawo sa mga baryo ug sa mga sityo nga

duol aron makapangita sila sa ilang pagkaon ug katulgan, tungod kay ania kita dinhi sa awaaw nga dapit.”

¹³ Apan miingon si Jesus, “Kamo mismo ang mohatag kanila ug pagkaon.”

Mitubag sila, “Aduna kitay lima lang gayod kabuok pan ug duha ka isda. Dili kini paigo, gawas kon mopalit kita ug dugang pagkaon alang kanilang tanan.”

¹⁴ (Ang gidaghanon sa mga lalaki didto mga 5,000.)

Busa miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Pundoka ug palingkora ang mga tawo sa tag-50 kada grupo.”

¹⁵ Busa gipalingkod nila ang tanang mga tawo.

¹⁶ Unya gikuha ni Jesus ang lima ka pan ug duha ka isda, ug mihangad siya sa langit ug nagpasalamat sa Dios. Gipikas-pikas niya kini ug gihatag ngadto sa iyang mga tinun-an aron i-apod-apod sa mga tawo.

¹⁷ Nakakaon silang tanan ug nangabusog. Human makakaon ang tanan, gitigom nila ang mga sobra, ug dose pa ka bukap ang napuno.

Ang Gipahayag ni Pedro bahin kang Jesus

(Mat. 16:13-19; Mar. 8:27-29)

¹⁸ Usa ka adlaw niana nag-inusara sa pag-ampo si Jesus ug ang iyang mga tinun-an naa sa iyang duol. Nangutana si Jesus kanila, “Kinsa man ako sumala sa mga tawo?”

¹⁹ Mitubag sila, “Adunay nag-ingon nga ikaw si Juan nga Tigbautismo. Ang uban nag-ingon nga ikaw si Elias, ug ang uban pa gayod nag-ingon nga ikaw usa sa mga propeta kaniadto nga nabanhaw.”

²⁰ Miingon si Jesus kanila, “Apan alang kaninyo kinsa man ako?”

Mitubag si Pedro, “Ikaw mao ang Mesiyas nga gisaad sa Dios nga maghari.”

Gitagna ni Jesus ang Iyang Kamatayon

(Mat. 16:20-28; Mar. 8:30-9:1)

²¹ Unya gipasidan-an sila ni Jesus nga dili gayod nila isulti kang bisan kinsa nga siya mao ang Cristo.

²² Miingon siya, “Ako nga Anak sa Tawo kinahanglan nga mag-antos gayod sa himuon kanako sa mga pangulo sa mga Judio, sa kadagkoan sa mga pari, ug sa mga magtutudlo sa Kasugoan. Isalikway nila ako ug patyon, apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw ako.”

²³ Unya miingon si Jesus sa tanan, “Kon adunay tawo nga buot mosunod kanako, dili niya palabihon ang iyang kaugalingon, kondili mosunod siya kanako adlaw-adlaw bisan pa kon kamatayon ang iyang dangatan.

²⁴ Tungod kay si bisan kinsa nga nagtinguha sa pagluwas sa iyang kinabuhi mawad-an hinuon niini. Apan si bisan kinsa nga maghalad sa iyang kinabuhi tungod kanako makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan.

²⁵ Unsa man ang makuha sa tawo kon maangkon niya ang tanang butang dinhi sa kalibotan, apan mawala ang iyang kinabuhi? Wala gayod!

²⁶ Kon ako ug ang akong mga pagtulon-an ikaulaw ni bisan kinsa, ikaulaw usab siya sa Anak sa Tawo kon mobalik na siya dinhi nga nagdan-ag sa gahom ug sa gahom sa Amahan ug sa balaang mga anghel.

²⁷ “Sa pagkatinuod, adunay mga tawo dinhi nga dili mamatay hangtod nga makita nila ang paghari sa Dios.”

Ang Pagkausab sa Panagway ni Jesus

(Mat. 17:1-8; Mar. 9:2-8)

²⁸ Mga walo ka adlaw human kadto isulti ni Jesus, gidala niya si Pedro, si Juan, ug si Santiago sa pagtungas sa bukid aron mag-ampo.

²⁹ Sa dihang nag-ampo si Jesus nausab ang iyang panagway, ug ang iyang bisti miputi ug misidlak.

³⁰ Sa kalit adunay nagpakita nga duha ka tawo nga nakigsulti kaniya. Sila mao si Moises ug si Elias.

³¹ Nagsidlak usab sila ug nakigsulti kang Jesus mahitungod sa iyang kamatayon nga hapit nang matuman diha sa Jerusalem.

³² Nahinanok pag-ayo sila si Pedro. Sa dihang nakamata na sila, nakita nila si Jesus nga nagsidlak ug ang duha ka tawo nga nagtindog tapad kaniya.

³³ Sa dihang mobiya na ang duha ka tawo kang Jesus, miingon si Pedro kaniya, “Ginoo, maayo nga ania kami* dinhi. Maghimo kami ug tulo ka payag, ang usa alang kanimo, ang usa alang kang Moises, ug ang usa alang kang Elias.” (Ang tinuod, wala mahibalo si Pedro kon unsa ang iyang gipanulti.)

³⁴ Sa wala pa makahuman pagsulti si Pedro natabonan sila sa panganod, ug nangahadlok sila.

³⁵ Unya adunay nadunggan sila nga tingog gikan sa panganod nga nag-ingon, “Kini ang akong Anak nga pinili. Paminawa ninyo siya!”

³⁶ Sa dihang mihunong na ang tingog, nakita nila nga si Jesus na lang ang nabilin. Sa sunod nga mga adlaw nagpakahilom lang una sila si Pedro sa ilang nakita.

Giayo ang Bata nga Gigamhan sa Daotang Espiritu

(Mat. 17:14-18; Mar. 9:14-27)

³⁷ Human niadtong adlaw, milugsong sila gikan sa bukid. Daghang mga tawo ang misugat kang Jesus.

³⁸ Adunay usa kanila nga misinggit, “Magtutudlo, kon mahimo tan-awa una ang akong bugtong anak nga lalaki.

³⁹ Kanunay siyang gamhan sa daotang espiritu. Kalit lang siya nga mosiyagit, magkirig-kirig ug magbula ang iyang baba. Kanunay siyang pasakitan sa daotang espiritu ug halos dili siya biyaan niini.

⁴⁰ Gihangyo ko ang imong mga tinun-an nga hinginlan kini, apan dili nila mahimo.”

⁴¹ Unya miingon si Jesus, “Kamo nga mga tawo niining panahona, wala gayoy pagtuo, ug sayop ang inyong panghuna-huna ug binuhatan. Hangtod kanus-a pa ba ang akong pagpailob kaninyo? Dad-a dinhi ang imong anak.”

⁴² Sa dihang miduol kang Jesus ang bata, gibundak siya sa daotang espiritu sa yuta ug gipakirig-kirig. Apan giabog ni Jesus ang daotang espiritu ug giayo niya ang bata. Unya gibalik niya kini ngadto sa iyang amahan.

⁴³ Natingala gayod ang tanang mga tawo sa kadako sa gahom sa Dios.

Gitagna Pag-usab ni Jesus ang Iyang Kamatayon

(Mat. 17:22-23; Mar. 9:30-32)

Samtang ang mga tawo natingala sa tanang mga gihimo ni Jesus, miingon siya sa iyang mga tinun-an,

⁴⁴ “Hinundomi gayod ninyo kini: Ang Anak sa Tawo kinahanglan nga itugyan ngadto sa kamot sa iyang mga kaaway.”

⁴⁵ Apan wala sila makasabot niini tungod kay gipugngan ang ilang mga huna-huna aron dili nila kini masabtan. Ug nagpanuko sila sa pag-pangutana kaniya mahitungod niini.

Kinsa Gayod ang Labaw sa Tanan?

(Mat. 18:1-5; Mar. 9:33-37)

* **9:33** kami: o kita.

⁴⁶ Adunay usa ka higayon nga naglalis ang iyang mga tinun-an kon kinsa gayod kanila ang labaw sa tanan.

⁴⁷ Apan nahibalo si Jesus sa ilang gihuna-huna. Busa mikuha siya ug gamay nga bata ug gipatindog sa iyang tapad.

⁴⁸ Unya miingon siya, “Si bisan kinsa nga tungod sa iyang pagsunod kanako modawat sa bata nga sama niini, nagdawat usab kanako. Ug ang modawat kanako nagdawat usab sa nagpadala kanako. Tungod kay ang labing ubos kaninyo mao ang labaw sa tanan.”

Ang Dili Batok Kaninyo Dapig Kaninyo
(Mar. 9:38-40)

⁴⁹ Miingon si Juan kang Jesus, “Ginoo, nakakita kami ug usa ka tawo nga nanghingilin sa mga daotang espiritu ug ang imong ngalan ang iyang gigamit. Gipaundang namo siya tungod kay dili nato siya kauban.”

⁵⁰ Apan miingon si Jesus kaniya, “Pasagdi ninyo siya, kay si bisan kinsa nga wala makigbatok kaninyo dapig kaninyo.”

Wala Dawata si Jesus sa usa ka Baryo sa Samaria

⁵¹ Sa nagkaduol na ang adlaw nga pagkayab si Jesus sa langit, nakahukom siya nga moadto sa Jerusalem.

⁵² Busa adunay gipauna siya nga mga tawo didto sa usa ka baryo sa Samaria aron sa pag-andam sa iyang kasak-an.

⁵³ Apan ang mga tawo niadto nga baryo wala modawat kaniya tungod kay nahibaloan nila nga moadto siya sa Jerusalem.

⁵⁴ Pagkahibalo niini sa iyang mga tinun-an nga si Santiago ug si Juan, miingon sila kang Jesus, “Ginoo, buot ka ba nga mangayo kami ug kalayo gikan sa langit aron sunogon sila?”

⁵⁵ Apan gilingi sila ni Jesus ug gibadlong.[†]

⁵⁶ Ug mipadayon na lang sila sa lain nga baryo.

Ang mga Sumusunod ni Jesus
(Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Samtang nagpadayon sila sa ilang pagpanglakaw, adunay usa ka tawo nga miingon kang Jesus, “Mouban ako kanimo bisan asa ka moadto.”

⁵⁸ Apan miingon si Jesus kaniya, “Ang mga milo adunay mga lungag nga kapaulian ug ang mga langgam adunay mga salag, apan ang Anak sa Tawo walay kaugalingong balay nga kapahulayan.”

⁵⁹ Unya miingon si Jesus sa usa ka tawo, “Uban kanako!”

Mitubag ang tawo, “Ginoo, mopauli una ako aron sa paglubong sa akong amahan.”[‡]

⁶⁰ Mitubag si Jesus kaniya, “Pasagdi ang mga patay[§] sa paglubong sa ilang mga minatay. Apan ikaw, lakaw ug iwali ang mahitungod sa paghari sa Dios.”

⁶¹ Adunay usa pa gayod nga miingon kang Jesus, “Ginoo, mouban ako kanimo; apan tugoti una ako nga mopauli ug manamilit sa akong pamilya.”

[†] 9:55 Ang ubang kopya sa Griego aduna pay sumpay sa bersikulo 55 ug 56: *Ug miingon siya, “Wala kamo masayod kon unsang matang sa espiritu ang anaa kaninyo. Tungod kay wala mianhi ang Anak sa tawo aron sa paglaglag sa mga tawo kondili sa pagluwas kanila.”* [‡] 9:59 mopauli una ako aron sa paglubong sa akong amahan: tingali ang buot ipasabot, “Mopauli una ako, ug kon patay na ang akong amahan ug gilubong na, mosunod ako kanimo”. [§] 9:60 mga patay: tingali ang buot ipasabot, mga patay sa panan-aw sa Dios.

⁶² Mitubag si Jesus kaniya, “Ang tawo nga magdaro nga magsigeg lingi* dili mapuslanon sa gingharian sa Dios.”

10

Gipadala ni Jesus ang 72 Niya ka mga Sumusunod

¹ Pagkahuman niadto, mipili ang Ginoo ug 72* pa gayod ka mga tinun-an ug gipadala niya sila sa tinag-duha ngadto sa mga lungsod nga iyang adtoan.

² Sa wala pa sila molakaw miingon siya kanila, “Daghan ang anihonon apaan gamay lang gayod ang mga mag-aani. Busa pag-ampo kamo sa Ginoo nga magpadala siya ug mga mag-aani sa iyang anihonon.

³ Panglakaw kamo! Apan pangandam, tungod kay sama kamo sa mga karnero nga akong gipaadto sa mabangis nga mga mananap.

⁴ Ayaw kamo pagdala ug pitaka, bag, o sandalyas. Ayaw usab kamo paghunong sa dalan aron makighimamat sa inyong ikatagbo.†

⁵ “Kon mosulod kamo sa usa ka balay, pag-ingon kamo, ‘Panalanginan unta sa Dios kini nga panimalay.’

⁶ Ug kon angay sila nga modawat sa inyong panalangin, panalanginan sila sa Dios. Apan kon dili, dili usab sila panalanginan sa Dios.

⁷ Puyo kamo sa unang balay nga modawat kaninyo, ug ayaw kamo pagbalhin-balhin ug puloy-anan. Dawata ninyo ang ilang ipakaon kaninyo, tungod kay ang naghago angay gayod nga suholan.

⁸ “Kon moabot kamo sa usa ka lungsod diin ang mga tawo modawat kaninyo, kaona ninyo ang bisan unsa nga ilang idalit kaninyo.

⁹ Ayoha ninyo ang mga masakiton ug sultihi ninyo sila nga panahon na karon nga ang Dios maghari kanila.

¹⁰ Apan kon moabot kamo sa usa ka lungsod diin ang mga tawo dili modawat kaninyo, adto kamo sa mga karsada ug pag-ingon,

¹¹ ‘Tungod kay kamo dili modawat kanamo, bisan ang abog sa inyong lungsod nga mitapot sa among tiil, among taktakon ingon nga pasidaan batok kaninyo ug wala na kami kalabotan kon unsay mahitabo kaninyo. Hinumdomi ninyo kini: haduol na ang paghari sa Dios.’

¹² Sultihan ko kamo, sa adlaw sa paghukom, mas labaw pa sa silot sa mga taga-Sodoma ang ilang madawat.

¹³ “Alaot kamong mga taga-Corazin ug kamong mga taga-Betsaida! Kay kon ang mga milagro nga akong gihimo diha kaninyo gihimo ko sa Tiro ug sa Sidon, dugay na unta silang nagbistig sako ug nagbutang ug abo sa ilang mga ulo sa pagpaila nga naghinulsol sila sa ilang mga sala.

¹⁴ Busa sa adlaw sa paghukom, mas labaw pa sa silot sa mga taga-Tiro ug taga-Sidon ang inyong madawat.

¹⁵ Ug kamong mga taga-Capernaum naghuna-huna nga dayegon kamo sa tanan. Apan sa dapit sa mga patay hinuon kamo itambog!”

¹⁶ Unya miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Ang maminaw kaninyo maminaw usab kanako, ug ang mosalikway kaninyo mosalikway usab kanako, ug ang mosalikway kanako mosalikway usab sa nagpadala kanako.”

Ang Pagbalik sa 72 ka mga Tinun-an

* **9:62** Ang buot ipasabot, sama sa tawong nagsunod kang Jesus nga aduna pay gibalikan, dili siya angay nga maapil sa paghari sa Dios. * **10:1** 72: sa ubang kopya sa Griego, 70. † **10:4** Ayaw usab kamo...ikatagbo: tingali mao kana ang sugo ni Jesus aron magdali sila, ug dili maglangaylangay sa pagpakighimamat o pakig-istorya ba hinuon.

¹⁷ Sa pagbalik niadtong 72 ka tinun-an, malipayon gayod sila, ug miingon sila kang Jesus, “Ginoo, bisan ang mga daotang espiritu mituman kanamo pinaagi sa imong ngalan!”

¹⁸ Miingon si Jesus kanila, “Nakita ko ang pagkahulog ni Satanas gikan sa langit nga sama kakalit sa kilat.

¹⁹ Gihatagan ko kamo ug katungod aron madaog ninyo ang mga daotang espiritu ug ang tanan nga gahom sa atong kaaway nga si Satanas,[‡] ug dili gayod kamo maunsa.

²⁰ Apan ayaw kamo paglipay tungod kay ang mga daotang espiritu mituman kaninyo, kondili paglipay kamo kay ang inyong ngalan nasulat na didto sa langit.”

Gilipay si Jesus sa Espiritu Santo (Mat. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Niadtong higayona gilipay gayod si Jesus sa Espiritu Santo. Ug miingon siya, “Amahan, nga tag-ya sa langit ug sa yuta, gidayeg ka nako tungod kay ang kamatuoran nga gililong mo sa mga tawo nga giilang maalamon ug adunay taas nga kahibalo, gipasabot mo sa mga tawo nga gamay lang ug kaalam sama sa mga bata. Amahan, salamat gayod nga mao kana ang imong kabubut-on.”

²² Pagkahuman niadto, miingon si Jesus sa mga tawo, “Ang tanang mga butang gitugyan kanako sa akong Amahan. Ang Amahan lang ang nakaila kanako nga iyang Anak. Ug ang nakaila sa Amahan ako lang gayod nga iyang Anak ug ang mga tawo nga buot kong ipaila kaniya.”

²³ Unya miatubang si Jesus sa iyang mga tinun-an ug misulti kanila nga sila-sila lang, “Bulahan kamo tungod kay nakita gayod ninyo ang akong mga gipangbuhat.

²⁴ Sa pagkatinuod, daghan ang mga propeta ug mga hari kaniadto nga nangandoy nga makakita ug makadungog sa inyong nakita ug nadungog karon, apan wala kini nahitabo sa ilang panahon.”

Ang Maayong Samaritanhon

²⁵ Adunay usa ka magtutudlo sa Kasugoan nga mitindog ug nangutana aron sa pagbitik kang Jesus, “Magtutudlo, unsa man ang angay kong buhaton aron maangkon ko ang kinabuhi nga walay kataposan?”

²⁶ Mitubag si Jesus kaniya, “Unsa man ang giingon sa Kasugoan sumala sa imong nabasahan?”

²⁷ Mitubag ang tawo, “Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasing-kasing, sa tibuok mong kalag, sa tibuok mong kusog, ug sa tibuok mong huna-huna.[§] Ug higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa paghigugma mo sa imong kaugalingon.*”

²⁸ Mitubag si Jesus kaniya, “Husto gayod ang imong tubag. Himoa kana ug maangkon mo ang kinabuhi nga walay kataposan.”

²⁹ Apan dili gusto sa magtutudlo sa Kasugoan nga maulawan siya, busa nangutana pa gayod siya, “Kinsa ba ang akong isigka-tawo?”

³⁰ Gitubag siya ni Jesus pinaagi sa usa ka sugilanan, “Adunay usa ka tawo nga milugsong ngadto sa Jerico gikan sa Jerusalem. Samtang naglakaw siya, giatangan siya sa mga tulisan. Gikuha nila ang iyang mga butang apil na ang iyang bisti, gikulata nila siya ug gibiyaan nga nagbuy-od nga daw patay na.

[‡] **10:19** Sa literal, *Gihatagan ko kamo ug gahom sa pagtunob sa mga bitin ug mga tanga, ug sa tanang gahom sa kaaway.* [§] **10:27** Deut. 6:5 * **10:27** Lev. 19:18

³¹ Nahitabo nga adunay pari nga milugsong sa maong dalan. Pagkakita niya sa tawo nga nagbuy-od milikay siya sa pikas nga dalan ug gilabyan lang niya kini.

³² Miagi usab didto ang usa ka katabang sa mga pari sa templo.[†] Pagkakita niya sa tawo milikay usab siya ug milabay lang.

³³ Sa kaulahian adunay miagi nga Samaritanhon. Pagkakita niya sa tawo nga nagbuy-od naluoy gayod siya,

³⁴ busa giduolan niya kini ug gitambalan. Gibutangan niyag lana ug bino ang samad niini ug gibugkosan. Unya gipasakay niya kini sa iyang gisakyan nga hayop ug gidala didto sa usa ka balay nga abanganan. Didto, giatiman pa gayod kini niya.

³⁵ Ug sa sunod nga adlaw, gihatagan niya ug kuwarta ang tag-iya sa balay ug miingon, 'Atimana siya ug kon kulangan pa ang akong gihatag kanimo dugangan ko kini sa akong pagbalik dinhi.' "

³⁶ Nagutana dayon si Jesus sa magtutudlo sa Kasugoan, "Sa imong hunahuna, kinsa man sa ilang tulo ang nagpakita nga siya ang isigka-tawo sa tawo nga giatangan sa mga tulisan?"

³⁷ Mitubag ang magtutudlo sa Kasugoan, "Ang tawo nga nagpakita ug kaluoy kaniya."

Miingon dayon si Jesus, "Himoa usab ang sama sa iyang gibuhat."

Mibisita si Jesus kang Marta ug kang Maria

³⁸ Nagpadayon paglakaw si Jesus ug ang iyang mga tinun-an, ug miabot sila sa usa ka baryo. Adunay babaye didto nga ginganlan ug Marta. Gipadayon niya sila sa iyang balay.

³⁹ Adunay igsoon siya nga si Maria nga naglingkod didto sa tiilan ni Ginoong Jesus tungod kay gusto siyang maminaw sa iyang mga gitudlo.

⁴⁰ Apan si Marta nagkapuliki gayod sa iyang pag-andam ug pagkaon nila ni Jesus. Busa miduol siya kang Jesus ug miingon, "Ginoo, ngano nga baliwala lang kanimo nga gipasagdan lang ako sa akong igsoon sa pag-andam sa pagkaon? Ingna ra gud siya nga tabangan niya ako!"

⁴¹ Mitubag ang Ginoo kaniya, "Ikaw, Marta, pagkadaghan sa imong gikabalak-an.

⁴² Usa lang gayod ang gikinahanglan, ug mao kini ang gipili ni Maria nga maoy labing maayo, ug walay makakuha niini gikan kaniya."

11

Nagtudlo si Jesus bahin sa Pag-ampo (Mat. 6:9-13; 7:7-11)

¹ Usa niana ka adlaw, pagkahuman ug ampo ni Jesus, usa sa iyang mga tinun-an miduol kaniya ug miingon, "Ginoo, si Juan nga Tigbautismo nagtudlo sa iyang mga tinun-an sa pag-ampo. Tudloi usab kami sa pag-ampo."

² Busa miingon si Jesus kanila, "Pag-ampo kamo ug sama niini:

" 'Amahan, hinaut nga pasidunggan ikaw sa mga tawo.

Hinaut nga maghari ka dinhi kanamo.

³ Hatagi kami sa among gikinahanglan nga pagkaon matag adlaw.

⁴ Pasayloa kami sa among mga sala,

tungod kay gipasaylo man usab namo ang tanang nakasala kanamo.

Ug ayaw itugot nga madaog kami sa mga pagsulay.' "

[†] **10:32** usa ka katabang sa mga pari sa templo: sa Griego, Levita.

⁵ Miingon pa gayod si Jesus kanila, “Pananglitan adunay amigo ka, ug sa tungang gabii moadto ka didto sa iyang balay ug moingon kaniya, ‘Bay, pahulama una ako ug pagkaon,

⁶ tungod kay adunay amigo ako nga bag-o lang miabot ug wala gayod akoy ipakaon kaniya.’

⁷ Unya motubag siya sa sulod, ‘Ayaw na ako ug samoka. Nasirad-an na namo ang pultahan ug nakahigda na ako ug ang akong mga bata, busa lisod na kanako ang pagbangon aron hatagan ka.’

⁸ Apan ang tinuod, bisan ug dili siya gustong mobangon ug mohatag kanimo bisan tuod ug amigo kamo, mobangon na lang siya ug mohatag sa imong gikinahanglan tungod kay wala ka man maulaw sa pagsigeg pangayo kaniya.

⁹ “Busa sultihan ko kamo: Pangayo kamo sa Dios ug hatagan niya kamo. Duol kamo kaniya ug tabangan gayod niya kamo. Pag-ampo kamo sa Dios ug tubagon niya kamo.

¹⁰ Tungod kay ang tanang mangayo sa Dios makadawat. Ang moduol kaniya tabangan niya. Ug ang mag-ampo tubagon niya.

¹¹ “Kamong mga ginikanan, kon mangayo ug isda ang inyong anak hataban ba ninyo ug bitin?

¹² Kon mangayo siya ug itlog, hatagan ba ninyo ug tanga? Dili gayod!

¹³ Kon kamong mga tawo nga daotan makahibalong mohatag sa maayong mga butang ngadto sa inyong mga anak, unsa pa kaha ang inyong Amahan sa langit! Ihatag gayod niya ang Espiritu Santo ngadto sa mga mangayo kaniya.”

Si Jesus ug ang Hari sa mga Daotang Espiritu

(Mat. 12:22-30; Mar. 3:20-27)

¹⁴ Usa niadto ka higayon giabog ni Jesus ang daotang espiritu nga misulod sa usa ka tawo nga nahimong hinungdan sa pagkaamang niini. Sa dihang naabog na niya ang daotang espiritu nakasulti dayon ang naamang. Natingala gayod ang mga tawo.

¹⁵ Apan adunay mga tawo didto nga miingon, “Nag-abog siya sa mga daotang espiritu pinaagi sa gahom nga gihatag kaniya ni Satanás* nga mao ang pangulo sa mga daotang espiritu.”

¹⁶ Ang uban didto buot mobitik kang Jesus, busa gisultihan nila siya nga maghimo ug milagro sa pagpamatuod nga gipadala siya sa Dios.

¹⁷ Apan nahibaloan ni Jesus ang ilang huna-huna, busa miingon siya kanila, “Kon ang mga sakop sa usa ka gingharian magkabahin-bahin ug mag-unay ug away, kana nga gingharian malaglag. Ug mao usab kana ang mahitabo sa usa ka pamilya nga magkabahin-bahin ug mag-unay ug away.

¹⁸ Busa kon si Satanás ug ang mga sakop niya magbahin-bahin ug mag-unay ug away, unsaon paglungtad sa iyang gingharian? Nangutana ako niini kay miingon kamo nga ako nag-abog sa mga daotang espiritu tungod kay gihatagan ako ug gahom ni Satanás nga pangulo sa mga daotang espiritu.

¹⁹ Kon ang gahom ni Satanás ang akong gigamit sa paghingilin sa mga daotang espiritu, kinsa man ang naghatag ug gahom sa inyong mga tinunan nga naghingilin usab sa mga daotang espiritu? Ang inyong mga tinun-an mismo nagpamatuod nga sayop gayod kamo.

²⁰ Karon, tungod kay naghingilin ako sa mga daotang espiritu pinaagi sa gahom sa Dios, nagpaila kini nga ang paghari sa Dios miabot na kaninyo.”

* 11:15 Satanás: sa Griego, *Beelzebul*.

²¹ Gisultihan sila ni Jesus sa usa ka panig-ingnan, “Kon ang kusgan nga tawo nga kompleto sa armas tigbalantay sa iyang balay, dili gayod mahil-abtan ang iyang mga kabtangan.

²² Apan kon sulogon siya sa mas kusgan pa kay kaniya, mapildi siya. Ang iyang gisaligan nga mga armas kuhaon gikan kaniya, ug bahin-bahinon pa usab ang tanan niyang mga kabtangan.”

²³ Pagkahuman niini miingon si Jesus, “Ang dili modapig kanako, batok kanako. Ug ang dili motabang kanako sa pagtigom sa mga tawo sa Dios magpatibulaag lang.

²⁴ “Kon ang daotang espiritu mogawas gikan sa tawo nga iyang gisudlan, magsuroy-suroy siya sa mga dapit nga walay tubig tungod kay mangita siya ug dapit nga iyang mapahulayan. Kon wala siyay makita maghuna-huna siya nga mobalik na lang sa iyang gigikanan.

²⁵ Ug kon sa iyang pagbalik makita niya nga ang iyang gigikanan limpyo ug maayo nang pagkahimutang,

²⁶ molakaw dayon siya ug mangagda ug laing pito ka espiritu nga labi pang daotan kay kaniya. Mosulod sila niadtong tawhana ug didto sila mopuyo. Ug ang kahimtang sa tawo mosamot pa kadaotan kaysa una.”

²⁷ Pagkahuman ug sulti ni Jesus niadtong, adunay babaye didto sa pundok nga misinggit kaniya, “Bulahan ang babaye nga nagmabdos ug nagpasuso kanimo!”

²⁸ Mitubag si Jesus, “Apan mas bulahan ang mga tawo nga nagpaminaw ug nagtuman sa pulong sa Dios.”

Nangayo ug Milagro ang mga Tawo (Mat. 12:38-42)

²⁹ Samtang nagkadugang pa gayod ang gidaghanon sa mga tawo nga nagtigom didto kang Jesus, miingon siya, “Pagkadaotan gayod sa mga tawo niining panahona. Nangayo sila ug milagro.[†] Apan walay milagro nga ipakita kanila gawas sa milagro nga nahitabo kang Jonas.

³⁰ Ingon nga si Jonas nahimong ilhanan sa mga taga-Nineve, ang mahitabo kanako nga Anak sa Tawo mahimong ilhanan usab sa mga tawo niining panahona.

³¹ Sa adlaw sa paghukom mabanhaw ang Rayna sa Habagatan[‡] uban sa mga tawo niining panahona ug basulon niya sila. Kay gikan pa siya sa layo kaayo nga dapit aron sa pagpaminaw sa kaalam ni Haring Solomon. Karon, ania na dinhi ang labaw pa kang Solomon, apan wala kamo modawat sa iyang gipanudlo.

³² Sa adlaw sa paghukom, ang mga taga-Nineve mabanhaw usab kauban sa mga tawo niining panahona ug basulon usab nila sila. Kay sa pagkadungog sa mga taga-Nineve niadtong wali ni Jonas, naghinulsol sila. Unya ania na dinhi ang labaw pa kay kang Jonas, apan wala kamo modawat sa iyang gipanudlo.

Ang Suga nga Ania Kanato (Mat. 5:15; 6:22-23)

³³ “Walay tawo nga magdagkot ug suga aron tagoan o takloban lang dayon ug gantangan. Ibutang hinuon niya kini sa tungtongan aron mahayagan ang mga mosulod.

³⁴ Ang atong mata mao ang suga sa atong lawas. Kon hayag ang imong panan-aw, hayag usab ang tibuok mong lawas. Apan kon ngitngit ang imong panan-aw, ngitngit usab ang tibuok mong lawas.

[†] 11:29 Nangayo sila ug milagro ingon nga pamatuod nga siya ang gipadala sa Dios. [‡] 11:31 Rayna sa Habagatan: mao ang Rayna sa Sheba.

³⁵ Busa siguroha nga nahayagan ka gayod, kay basin ug ang imong giingon nga hayag ngitngit diay.

³⁶ Ug kon ang imong tibuok nga lawas nahayagan ug wala gayoy bahin nga nangitngitan, mohayag gayod ang tanan nga bahin, sama sa pagsiga sa suga diha kanimo.”

*Gisaway ni Jesus ang mga Pariseo ug Hanas sa Balaod
(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)*

³⁷ Pagkahuman ug sulti ni Jesus, adunay usa ka Pariseo nga midapit kaniya nga mokaon didto sa iyang balay. Busa miuban si Jesus kaniya ug nangaon sila didto.

³⁸ Natingala ang Pariseo sa dihang nakita niya nga wala manghunaw si Jesus sa wala pa siya mokaon sumala sa ilang nabatasan.

³⁹ Busa misulti ang Ginoo kaniya, “Kamong mga Pariseo naglimpyo sa gawas lang nga bahin sa tasa ug plato, apan ang sulod ninyo puno sa kadalo ug kadaotan.

⁴⁰ Mga buang-buang! Dili ba ang Dios nga naghimo sa gawas mao usab ang naghimo sa sulod?

⁴¹ Busa aron makapahimuot kamo sa Dios, kaloy-i ninyo ang mga kabos ug ayaw idalo kanila ang ilang mga gikinahanglan.

⁴² “Alaot kamong mga Pariseo! Gihatag ninyo ang inyong ikapulo bisan pa ang gikan sa inyong mga lamas, apan wala ninyo hatagig pagtagad ang paghimo ug matarong ngadto sa inyong isigka-tawo ug ang paghigugma sa Dios. Kinahanglan nga himuon ninyo kini nga walay pagpasagad sa paghatag sa inyong ikapulo.

⁴³ “Alaot kamong mga Pariseo! Kay kon anaa kamo sa mga sinagoga, gusto gayod ninyo nga molingkod sa mga lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan. Ug sa mga dapit nga daghan ang mga tawo, gusto gayod ninyo nga timbayaon kamo ug tahoron.

⁴⁴ “Alaot kamo! Sama kamo sa lubnganan nga walay timailhan nga tamakan lang sa mga tawo nga wala makahibalo nga lubnganan diay kadto.”§

⁴⁵ Unya miingon ang usa ka magtutudlo sa Kasugoan, “Magtutudlo, sa imong gisulti giinsulto mo kami.”

⁴⁶ Mitubag si Jesus, “Kamo nga mga magtutudlo sa Kasugoan, alaot usab kamo! Tungod kay gipabug-atan ninyo ang mga tawo sa daghang mga tulomanon nga gidugang ninyo sa Kasugoan, apan kamo mismo wala gani magtuman niini.

⁴⁷ “Alaot kamo! Nagpahimo kamo ug mga lubnganan sa mga propeta nga gipamatay sa inyong mga katigulangan.

⁴⁸ Busa kamo mismo nagpamatuod ug miuyon sa ilang mga gibuhay. Kay sila ang nagpatay sa mga propeta ug kamo ang nagpahimo sa ilang mga lubnganan.

⁴⁹ Mao gani nga sumala sa kaalam sa Dios nag-ingon siya, ‘Magpadala ako kanila ug mga propeta ug mga apostoles; ang uban sa akong ipadala ilang patyon, ug ang uban ilang lutoson.’

⁵⁰ Busa kamong mga tawo niining panahona pagasilotan usab sa Dios tungod sa ilang pagpatay sa mga propeta niadtong unang panahon, gikan pa sa pagbuhat sa kalibotan,

⁵¹ gikan kang Abel ug gisundan ni Zacarias nga gipatay taliwala sa halaran*

§ **11:44** Ang buot ipasabot sa bersikulo, ang mga Pariseo sama sa mga lubnganan nga nakapahugaw sa mga tawo. Giangin nila ang mga tawo sa ilang gibuhay nga daotan. * **11:51** halaran: ang sunoganan sa gihalad ngadto sa Dios.

ug sa Templo. Oo, sultihan ko kamo, kamong mga tawo niining panahona silotan gayod tungod sa ilang mga gihimo kaniadto.

⁵² “Alaot kamong mga magtutudlo sa Kasugoan! Kay gitagoan ninyo ang yabi sa pagsabot sa kamatuoran. Dili lang nga wala kamo magsunod sa kamatuoran, kondili gibabagan pa ninyo ang uban nga gustong mosunod.”

⁵³ Sa dihang mipahawa na si Jesus sa balay, ang mga magtutudlo sa Kasugoan ug ang mga Pariseo nagsugod na sa pagdumot kaniya. Kanunay silang mangutana kaniya sa bisan unsa

⁵⁴ aron lang sa pagbitik kaniya pinaagi sa iyang ipanulti.

12

Pagbantay sa mga Tigpakaaron-ingnon

(Mat. 10:26-27)

¹ Samtang nangdugok ang linibong mga tawo didto kang Jesus ug naghuot na sila, miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Pagbantay kamo, kay tingali ug matakdan kamo sa pamatasan sa mga Pariseo nga pulos lang pagpakaaron-ingnon.

² Apan walay tinagoan nga dili mabutyag sa kaulahian.

³ Busa, bisan unsa ang inyong gisulti diha sa kangitngit, madunggan diha sa kahayag, ug ang inyong gihunghong sulod sa sirado nga kuwarto, mahibaloan sa tanan.

Ang Angay nga Kahadlok

(Mat. 10:28-31)

⁴ “Mga higala, ayaw kamo kahadlok sa mga tawo nga makapatay lang sa inyong lawas, ug pagkahuman niana wala na silay lain pang mahimo kaninyo.

⁵ Sultihan ko kamo kon kinsa ang angay ninyong kahadlok: kahadloki ninyo ang Dios, kay human niya mapatay ang lawas sa tawo adunay gahom pa gayod siya sa pagtambog sa kalag niini ngadto sa impiyerno. Mao gani nga gipasidan-an ko kamo nga ang Dios angay ninyong kahadlok.

⁶ Dili ba barato lang ang mga gagmayng langgam? Apan walay usa kanila nga gikalimtan sa Dios.

⁷ Labaw na gayod kamo, bisan gani ang inyong mga buhok inihap niya ang tanan. Busa ayaw kamo kahadlok! Tungod kay mas bililhon pa kamo kaysa mga langgam.”

Ang Pag-ila kang Cristo

(Mat. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Miingon pa si Jesus kanila, “Si bisan kinsa nga mopaila sa mga tawo nga ako iyang Ginoo, ang Anak sa Tawo moila usab kaniya atubangan sa mga anghel sa Dios.

⁹ Apan ang molimod kanako atubangan sa mga tawo, ilimod ko usab atubangan sa mga anghel sa Dios.

¹⁰ Si bisan kinsa nga mosulti ug daotan batok nga Anak sa Tawo mapasaylo; apan ang mosulti ug daotan batok sa Espiritu Santo dili gayod mapasaylo.

¹¹ “Kon tungod sa inyong pagtuo dad-on kamo sa sinagoga sa mga Judio o sa mga tigdumala sa lungsod aron imbistigahon, ayaw kamo kabalaka kon unsa ang inyong itubag.

¹² Kay tudloan kamo sa Espiritu Santo nianang higayona kon unsa ang angay ninyong itubag.”

Sambingay bahin sa Adunahan nga Tawo

¹³ Adunay tawo didto nga miingon, “Magtutudlo, sultihi ang akong magulang nga lalaki nga bahinan niya ako sa among napanunod nga kabilin.”

¹⁴ Miingon si Jesus kaniya, “Higala, huwes ba ako o tigbahin sa inyong mga kabtangan?”

¹⁵ Unya misulti si Jesus sa mga tawo, “Pagbantay kamo sa tanang matang sa pagkahakog, kay ang tinuod nga pagkinabuhi dili diha sa kadaghan sa kabtangan.”

¹⁶ Unya misulti si Jesus kanila niini nga sambingay, “Adunay usa ka tawo nga adunahan nga adunay yuta nga daghan gayod ang ani.

¹⁷ Miingon siya sa iyang kaugalingon, ‘Unsa man ang akong himuon? Wala na akoy kabutangan sa akong ani!’

¹⁸ “Busa miingon siya, ‘Maayo pa tingali nga ipaguba ko ang akong mga bodega ug magpatukod ug mas dako pa gayod, ug didto ko ibutang ang akong mga ani ug mga kabtangan.

¹⁹ Ug tungod kay daghan na ang akong natigom alang sa umaabot nga mga tuig, magpahayahay na lang unya ako, mokaon, moinom, ug maglipay!’

²⁰ “Apan miingon ang Dios kaniya, ‘Buang-buang! Karong gabii bawion ko ang imong kinabuhi. Busa kinsa man ang makapahimulos sa imong gitigom nga mga kabtangan?’

²¹ “Mao usab kana ang mahitabo sa tawo nga magtigom ug mga bahandi alang sa iyang kaugalingon apan kabos atubangan sa Dios.”

Ang Pagsalig ngadto sa Dios

(Mat. 6:25-34)

²² Unya miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Busa sultihan ko kamo nga dili kamo mabalaka sa inyong kinabuhi, kon unsa ang inyong kaonon o kon unsa ang inyong isul-ob.

²³ Tungod kay mahinungdanon gayod ang kinabuhi kaysa pagkaon, ug ang lawas kaysa mga bisti.

²⁴ Tan-awa ninyo ang mga uwak: wala sila magtanom, wala mag-ani, ug wala silay bodega nga tigomanan sa ilang pagkaon, apan sa gihapon gipakaon sila sa Dios. Dili ba mas labaw pa kamo kaysa mga langgam?

²⁵ Kinsa ba kaninyo ang makapalugway sa inyong kinabuhi bisag gamay lang pinaagi sa inyong kabalaka?

²⁶ Busa, tungod kay wala man kamoy mahimo sa pagpalugway sa inyong kinabuhi, ngano nga mabalaka pa man gayod kamo sa ubang mga butang?

²⁷ “Huna-hunaa ninyo kon giunsa pagtubo sa mga bulak; wala sila maghago o magbuhat sa ilang bisti. Apan ang tinuod, bisan ang bisti sa bantogan ug bahandianong hari nga si Solomon dili makatupong sa katahom niining mga bulaka.

²⁸ Kon gipatahom sa Dios ang mga sagbot nga buhi karon, apan sa kaulahian malaya ug sunogon lang, dili ba labi pa gayod niya kamong pabistihan? Pagkagamay sa inyong pagtuo!

²⁹ Ayaw kamo kabalaka kon unsa unya ang inyong kaonon ug imnon.

³⁰ Mao kini ang gikabalak-an sa mga tawo nga wala magtuo sa Dios. Nahibalo ang inyong Amahan sa langit nga gikinahanglan ninyo kining mga butanga.

³¹ Busa unaha ninyo ang pagpasakop sa paghari sa Dios ug ihatag gayod niya kaninyo ang inyong mga gikinahanglan.

Ang mga Bahandi sa Langit

(Mat. 6:19-21)

³² “Pipila na lang kamong akong mga sumusunod.* Apan ayaw kamo kahadlok tungod kay pagbuot sa inyong Amahan nga maghari kamo kauban niya.

³³ Ibaligya ninyo ang inyong mga kabtangan, ug ihatag ang kuwarta ngadto sa mga kabos aron makatigom kamo ug bahandi didto sa langit. Dili gayod kini makuhaan o madunot, tungod kay didto walay kawatan nga makaduol ug walay gagmayng mga mananap nga makakutkot.

³⁴ Kay kon asa gani ang inyong bahandi atua usab didto ang inyong kasing-kasing.

Ang Kasaligan nga Sulugoon

³⁵⁻³⁶ “Pangandam kamo sa tanang panahon aron dili kamo makalitan sa pagbalik sa inyong Ginoo. Sunda ninyo ang mga sulugoon nga naghulat sa pagbalik sa ilang agalon nga mitambong sa kombira. Nagbantay sila ug wala nila palunga ang ilang mga suga. Busa bisan unsang orasa moabot ang ilang agalon, ug manuktok sa pultahan, maablihan nila kini dayon.

³⁷ Bulahan kadtong mga sulugoon nga sa pag-abot sa ilang agalon nag-tukaw ug kanunay andam. Ang tinuod, patambongon niya kadtong mga sulugoon sa iyang kan-anan ug siya mismo ang magsilbi kanila.

³⁸ Bulahan gayod sila kon maabtan nga nakaandam sa iyang pag-abot bisan sa tungang gabii o sa kadlawon.

³⁹ Timan-i ninyo kini: kon mahibaloan lang sa tagbalay kon kanus-a moabot ang kawatan, bantayan gayod niya kini aron dili makasulod sa iyang balay.

⁴⁰ Busa pagbantay gayod kamo, tungod kay sa oras nga wala ninyo paabota, ang Anak sa Tawo moabot.”

Ang Masaligan ug ang Dili Masaligan nga Sulugoon

(Mat. 24:45-51)

⁴¹ Nangutana si Pedro, “Ginoo, alang kang kinsa man kanang maong sambingay, kanamo ba nga imong mga tinun-an o alang sa tanan?”

⁴² Gitubag siya ni Jesus, “Dili ba nga kon kinsa ang masaligan ug maalamon nga sulugoon mao man ang pilion sa agalon nga maoy magdumala sa kauban niyang mga sulugoon? Siya ang maghatag kanila sa ilang pagkaon sa hustong oras.

⁴³ Bulahan kadtong sulugoon nga sa pagbalik sa iyang agalon maabtan nga naghimo sa iyang buluhaton.

⁴⁴ Sigurado gayod nga padumalahon siya sa tanang butang sa iyang agalon.

⁴⁵ Apan alaot ang sulugoon nga sa paggikan sa iyang agalon maghuna-huna nga dugay pa kining mobalik, busa magsugod siya sa pagdagmal sa iyang kauban nga mga sulugoon, malalaki man o mababaye, ug magpagusto siya sa pagkaon, pag-inom ug paghuboghubog.

⁴⁶ Moabot ang iyang agalon sa oras nga wala gayod niya damha, ug grabe ang silot nga iyang madawat.† Iuban siya sa mga tawo nga dili kasaligan.

⁴⁷ “Ang sulugoon nga nasayod kon unsa ang gusto sa iyang agalon apan wala magtuman niini, daghan nga kastigo ang iyang mahiagoman.

⁴⁸ Ug ang sulugoon nga wala masayod kon unsa ang gusto sa iyang agalon ug nakahimo sa mga butang nga dili maayo kastigohon usab, apan diyutay lang. Kay bisan kinsa nga gihatagan ug daghan, daghan usab ang paabuton

* **12:32** akong mga sumusunod: sa literal, *gamay nga panon*. † **12:46** ug grabe ang silot nga iyang madawat: sa literal, *ug tadtaron siya*.

gikan kaniya. Mas daghan ang paabuton gikan sa tawo nga gihatagan ug daghan.

Si Jesus ang Hinungdan sa Pagkabahin-bahin sa Katawhan
(Mat. 10:34-36)

⁴⁹ “Mianhi ako dinhi sa kalibotan aron sa pagsilot sa mga tawo. Ang ilang silot mahisama sa kalayo ug gusto kong magdilaab na kini.

⁵⁰ Apan sa dili pa kini mahitabo daghan pang mga pag-antos ang akong maagian, ug dili gayod ako mahimutang hangtod nga kini mahuman.

⁵¹ “Naghuna-huna ba kamo nga mianhi ako dinhi aron sa pagdalag kalinaw sa kalibotan? Ang tinuod, mianhi ako dinhi aron sa pagdala ug kagubot ug sa pagkabahin-bahin.

⁵² Ug gikan karon, tungod kanako, magkabahin-bahin ang mga pamilya. Kon lima sila, ang tulo batok sa duha ug ang duha batok sa tulo.

⁵³ Ang amahan ug ang iyang anak nga lalaki magbinatokay. Ang inahan ug ang iyang anak nga babaye magbinatokay, ug ang uangan nga babaye ug ang iyang umagad nga babaye magbinatokay usab.”

Bantayi ang mga Panghitabo
(Mat. 16:2-3)

⁵⁴ Unya miingon si Jesus sa mga tawo, “Kon makita ninyo ang dag-om sa kasadpan moingon kamo nga moulan, ug mao kini ang mahitabo.

⁵⁵ Ug kon mohuros ang hangin nga habagat moingon kamo nga moinit, ug mao usab kini ang mahitabo.

⁵⁶ Mga tigpakaaron-ingnon! Makahibalo kamo nga motag-an kon unsa ang mahitabo pinaagi sa inyong pagtan-aw sa yuta ug sa langit, apan ngano nga dili man kamo makatag-an sa mga panghitabo karon?”

Pakighusay sa Imong Kaaway
(Mat. 5:25-26)

⁵⁷ Nganong wala man gayod ninyo huna-hunaa kon unsa ang husto?

⁵⁸ Kon adunay mopasaka ug kaso batok kanimo, tinguhaa gayod nga makighusay dayon kaniya sa dili pa kamo maghusay sa korte. Kay basin ug pugson ka gayod niya pagdala ngadto sa huwes ug ang huwes motugyan kanimo ngadto sa pulis aron prisohon ka.

⁵⁹ Ug dili ka gayod makagawas hangtod nga mabayran mo ang tanan mong multa.

13

Paghinulsol Kamo Karon

¹ Adunay mga tawo didto nga mibalita kang Jesus mahitungod sa mga taga-Galilea nga gipapatay ni Pilato sa dihang naghilad sila ug mga hayop.

² Miingon si Jesus kanila, “Tingali naghuna-huna kamo nga nahitabo kadto kanila tungod kay mas makasasala sila kaysa uban nga mga taga-Galilea.

³ Apan dili kana mao! Hinuon sultihan ko kamo nga kon dili kamo maghinulsol ug motalikod sa inyong mga sala, kamong tanan mangamatay usab.

⁴ Unya kadtong 18 ka mga tawo nga natumpagan sa tore sa Siloam ug nangamatay, tingali naghuna-huna usab kamo nga sila ang pinakadaotan sa tanang taga-Jerusalem.

⁵ Apan dili kana mao! Hinuon sultihan ko kamo nga kon dili kamo maghinulsol ug motalikod sa inyong mga sala, kamong tanan mangamatay usab.”

Ang Kahoy nga Wala Mamunga

⁶ Unya gisultihan sila ni Jesus sa usa ka sambingay, “Adunay usa ka tawo nga nagtanom nga kahoy nga igos sa iyang uma. Giadto niya kini nga tanom ug gitan-aw kon adunay bunga na ba, apan wala gayod siyay nakita nga bunga.

⁷ Busa gisultihan niya ang nag-atiman sa iyang uma, “Tulo na ka tuig ang akong pagbalik-balik dinhi aron sa pagtan-aw kon aduna na bay bunga ang kahoy nga igos, apan wala gayod kini makapamunga. Maayo pa nga putlon mo na lang kana. Kay gikuha lang niya ang katambok sa yuta.”

⁸ “Apan miingon ang nag-atiman, ‘Sir, pasagdan lang una nato sulod niining tuiga tungod kay kalotan ko ang iyang palibot ug abunohan.

⁹ Basin pa ug mamunga kini sa sunod nga tuig. Apan kon dili pa gayod putlon na nato.”

Giayo ni Jesus ang Babaye nga Buktot

¹⁰ Usa ka Adlaw nga Igpapahulay miadto si Jesus sa sinagoga sa mga Judio ug nagtudlo.

¹¹ Adunay babaye didto nga nabuktot tungod sa daotang espiritu. Sulod sa 18 ka tuig dili siya makatuyhad.

¹² Sa dihang nakita siya ni Jesus, gitawag niya kini ug gisultihan, “Maayo ka na sa imong sakit.”

¹³ Unya gipandong niya ang iyang mga kamot sa babaye, ug diha-diha natul-id ang likod niini ug midayeg kini sa Dios.

¹⁴ Apan nasuko ang tigdumala sa sinagoga sa mga Judio, tungod kay nang-ayo si Jesus sa Adlaw nga Igpapahulay. Miingon siya sa mga tawo, “Sa usa ka semana adunay unom ka adlaw sa pagtrabaho. Sulod nianang mga adlaw anhi kamo dinhi aron magpaayo, apan dili sa Adlaw nga Igpapahulay.”

¹⁵ Mitubag ang Ginoo kaniya, “Mga tigpakaaron-ingnon! Kon aduna ba kamoy baka o kabayo, hubaran ninyo kini ug guyoron ngadto sa imnanan bisan pa kon Adlaw nga Igpapahulay.

¹⁶ Kon himuon ninyo kana sa hayop, nganong dili ko man himuon ang maayo alang niining babaye nga usa usab sa mga kaliwat ni Abraham? Giga-pos siya ni Satanas sulod sa 18 ka tuig, busa kinahanglan nga makalingkawas siya sa gahom ni Satanas bisan pa kon Adlaw nga Igpapahulay.”

¹⁷ Tungod sa tubag ni Jesus naulawan ang mga mikontra kaniya. Sa laing bahin, nalipay gayod ang mga tawo tungod sa iyang gipanghimo nga kahibulongan.

Ang Sambingay bahin sa Liso sa Mustasa

(Mat. 13:31-32; Mar. 4:30-32)

¹⁸ Mipadayon pa gayod si Jesus sa pag-ingon, “Sa unsa ko ba ikatandi ang paghari sa Dios?

¹⁹ Ang paghari sa Dios sama sa liso sa mustasa* nga gipugas sa usa ka tawo sa iyang uma.† Mitubo kini ug mitaas nga murag kahoy, ug gisalagan sa mga langgam ang iyang mga sanga.”

Ang Sambingay bahin sa Patubo sa Pan

(Mat. 13:33)

²⁰ Nagsulti pag-usab si Jesus mahitungod sa paghari sa Dios. Miingon siya, “Sa unsa ko man ikatandi ang paghari sa Dios?

²¹ Sama kini sa patubo nga gisagol diha sa usa ka palanggana nga harina niadtong usa ka babaye aron iyang masahon, ug mitubo ang tibuok nga minasa.”

* **13:19 mustasa:** kini nga matang sa mustasa taas kaayo. † **13:19 uma:** sa uban nga Binisaya, *hardin o tanaman*.

Ang Masigpit nga Pultahan

(Mat. 7:13-14, 21-23)

²² Samtang nagpadulong si Jesus sa Jerusalem, nanudlo siya didto sa mga baryo ug sa mga lungsod nga iyang giagian.

²³ Unya, adunay nangutana kaniya, “Ginoo, gamay lang ba ang maluwas?” Gitubag sila ni Jesus,

²⁴ “Paningkamot gayod kamo sa pagsulod sa masigpit nga pultahan, tungod kay ang tinuod, daghan unta ang gustong mosulod, apan dili sila makasulod.

²⁵ Kon makapanirado na ang tagbalay magtindog na lang unya kamo sa gawas ug manuktok ug moingon, ‘Sir, pasudla kami.’

“Apan tubagon niya kamo, ‘Wala ako makaila kaninyo.’

²⁶ “Unya moingon kamo, ‘Dili ba nga nagkauban man kita sa pagpangaon, ug nagtudlo ka pa gani didto sa mga kadalanan sa among lungsod?’

²⁷ “Apan motubag siya kaninyo, ‘Wala gayod ako makaila kaninyo. Palayo kamo kanako, kamong mga daotan!’

²⁸ “Unya kon makita ninyo si Abraham, Isaac, Jacob ug ang tanang mga propeta didto sa gingharian sa Dios, manghilak kamo ug magkagot ang inyong mga ngipon tungod kay kamo wala pasudla.

²⁹ Ug makita ninyo ang mga dili Judio nga gikan sa tanang bahin sa kalibotan nga manglingkod ug mangaon didto sa gingharian sa Dios.

³⁰ Adunay mga tawo nga labing ubos karon, apan sa kaulahian mahimong dungganon. Ug adunay mga dungganon karon, apan sa kaulahian mahimong labing ubos.”

Ang Paghigugma ni Jesus sa mga Taga-Jerusalem

(Mat. 23:37-39)

³¹ Niadtong panahona adunay mga Pariseo nga miduol kang Jesus ug miingon, “Kinahanglan nga mopahawa ka na dinhi tungod kay gusto ni Herodes nga patyon ka.”

³² Apan gitubag sila ni Jesus, “Lakaw, sultihi ninyo kanang limbongan nga Herodes nga nang-abog ako sa mga daotang espiritu ug nang-ayo sa mga masakiton karon hangtod ugma, ug sa ikatulo nga adlaw mahuman ko na ang akong trabaho.

³³ Kinahanglan gayod nga magpadayon ako sa akong paglakaw karon, ugma, ug sa sunod nga adlaw, kay dili angay nga patyon ang propeta sa ubang lugar kondili sa Jerusalem lang.

³⁴ “Kamo nga mga taga-Jerusalem, ngano man nga gibato ninyo ug gipamatay ang mga propeta sa Dios nga gipadala diha kaninyo? Dugay na akong nagtinguha nga tigomon kamo sama sa himungaan nga nagtigom sa iyang mga piso ilalom sa iyang mga pako aron panalipdan, apan dili ninyo kini gusto.

³⁵ Ug karon, tan-awa, bahala na kamo sa inyong kaugalingong panimalay. Ug dili na gayod ninyo ako makita hangtod nga moingon kamo, ‘Gipanalangin sa Ginoo ang iyang pinadala.’”

14

Giayo ni Jesus ang Tawo nga Masakiton

¹ Usa niana ka Adlaw nga Igpapahulay, giimbitar si Jesus sa usa sa kadagkoan sa mga Pariseo didto sa ilang balay aron mokaon. Pag-abot ni Jesus didto, gibantayan siya pag-ayo sa mga tawo nga nagbatok kaniya, kon lapason ba niya ang Kasugoan.

²Unya adunay tawo didto nga nanghupong ang tibuok lawas.

³Nangutana si Jesus sa mga magtutudlo sa Kasugoan ug sa mga Pariseo, “Gitugot ba sa atong Kasugoan ang pagpang-ayo sa mga masakiton sa Adlaw nga Igpapahulay o wala?”

⁴Apan wala sila motubag. Unya gigunitan dayon ni Jesus ang tawo, giayo, ug pagkahuman gipalakaw.

⁵Ug miingon siya sa mga tawo didto, “Pananglit aduna kamoy anak o baka nga mahulog sa atabay sa Adlaw nga Igpapahulay, pasagdan lang ba ninyo tungod kay Adlaw nga Igpapahulay?”

⁶Apan wala gayod sila makatubag sa iyang pangutana.

Ang Pagpaubos ug ang Pagkamaabiabihon

⁷Namatikdan ni Jesus nga ang mga dinapit namili ug mga lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan. Busa gitambagan niya sila.

⁸“Kon dapiton ka sa kombira sa kasal, ayaw pilia ang lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan. Kay tingali ug adunay giimbitar nga mas pinasidunggan pa kay kanimo.

⁹Ug ang nagdapit kaninyong duha moduol kanimo ug moingon, ‘Palihog hawa una diha, tungod kay giandam kana alang niining tawhana.’ Maulawan ka unya ug mopahipi ka na lang hinuon sa daplin.

¹⁰Apan kon dapiton ka, pilia ang lingkoranan nga alang sa mga dili pinasidunggan, aron sa pag-abot sa nagdapit kanimo duolon ka niya ug pal-ingkoron sa lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan. Mapasidunggan ka pa unya atubangan sa tanang mga dinapit.

¹¹Kay si bisan kinsa nga mapahitas-on ipaubos, ug ang mapainubsanon ipataas.”

¹²Unya miingon si Jesus sa tawo nga nagdapit kaniya, “Kon modapit ka ug mga tawo aron maniudto o manihapon didto sa inyo, dili lang ang imong mga higala, igsoon, mga paryente, o ang imong mga silingan nga adunahan ang imong dapiton, kay basin ug dapiton ka usab nila, unya madawat mo na ang imong balos.

¹³Kon magkombira ka, dapita usab ang mga kabos, ang mga singkaw, ang mga bakol, ug ang mga buta.

¹⁴Ug mabulahan ka tungod kay dili sila makabalos kanimo. Ang Dios mao ang magbalos kanimo inig-abot sa panahon nga banhawon ang mga matarong.”

Ang Sambingay bahin sa Kombira (Mat. 22:1-10)

¹⁵Sa pagkadungog niadto sa usa nga nakauban ni Jesus sa pagpangaon, mi-ingon siya, “Bulahan kadtong mga tawo nga makakaon didto sa gingharian sa Dios!”

¹⁶Unya gisuginlan siya ni Jesus, “Adunay usa ka tawo nga gaandam ug dakong kombira, ug daghan ang iyang gipangdapit.

¹⁷Pag-abot sa oras nga mangaon na, gisugo niya ang iyang sulugoon nga adtoon ang mga dinapit ug sultihan nga moadto na sila tungod kay andam na ang tanan.

¹⁸“Apan ang matag-usa kanila mibalibad nga dili sila makaadto. Miingon ang usa, ‘Bag-o lang akong nakapalit ug yuta ug kinahanglan nga adtoon ko ug tan-awon. Busa sabta lang una ako.’

¹⁹“Miingon pa gayod ang usa, ‘Dili ako makaadto tungod kay bag-o lang akong nakapalit ug napulo ka baka ug sulayan ko na kon maayo bang idaro. Busa sabta lang una ako.’

20 “Miingon pa gayod ang usa, ‘Bag-o lang akong gikasal, busa dili ako makaadto.’

21 “Pagkahuman, mibalik ang sulugoon sa iyang agalon ug gisultihan niya kini kon nganong dili sila makaadto. Pagkadungog sa agalon nasuko siya. Busa miingon siya sa iyang sulugoon, ‘Adto didto sa mga karsada ug mga kalye sa atong lungsod ug dad-a dinhi ang mga kabos, mga bakol, mga buta ug mga piang.’

22 “Sa dihang nahimo na kadto sa sulugoon, miingon siya sa iyang agalon, ‘Sir, natuman ko na ang imong sugo, apan aduna pa gayod bakante sa kananan.’

23 “Busa miingon ang agalon kaniya, ‘Adto didto sa mga dalan sa gawas sa lungsod ug puga ang mga tawo nga imong makita nga moanhi dinhi aron mapuno ang akong balay.

24 Sultihan ko kamo sa tinuod nga walay bisan usa kanila niadtong una kong giimbitar nga makatilaw sa akong giandam nga pagkaon.’”

Ang Pagsunod sa Ginoo

(Mat. 10:37-38)

25 Samtang nagpadayon si Jesus sa iyang paglakaw paingon sa Jerusalem, daghang mga tawo ang miuban kaniya. Milingi siya kanila ug miingon,

26 “Kon adunay tawo nga gustong mosunod kanako, apan mas gimahal niya ang iyang mga ginikanan, asawa, mga anak, mga igsoon o ang iyang kaugalingon kay kanako, dili siya mahimong akong tinun-an.

27 Si bisan kinsa nga dili mosunod kanako tungod sa kahadlok nga kamatayon ang iyang dangatan dili mahimong akong tinun-an.

28 “Ang tawo nga gustong mosunod kanako, sama siya sa tawo nga nagplanong magtukod ug taas nga balay. Una, banà-banàon niya kon pila ang iyang magasto ug kon paigo ba ang iyang kuwarta nga gastohon hangtod nga mahuman kini.

29 Tungod kay kon dili niya kini himuon tingali ug pundasyon pa lang ang iyang matrabaho ug mahurot na ang iyang kuwarta ug dili na niya kini mahuman. Busa kataw-an gayod siya sa mga tawo nga makakita niini.

30 Moingon sila, ‘Kining tawhana nagpatuga-tuga ug tukod ug balay apan dili man diay makapahaman.’

31 “Sama usab siya sa usa ka hari nga makig-away sa lain nga hari. Kinahanglan planohon una niya kon ang iyang mga sundalo nga napulo ka libo makasugakod ba sa pagpakig-gira sa hari nga adunay baynte mil ka mga sundalo.

32 Kon sa iyang banà-banà dili siya makasugakod, maayo pa nga samtang wala pa ang gira sugoon niya ang pipila sa iyang mga tawo nga sultihan ang iyang kaaway nga hari nga gusto na lang niyang makighusay.

33 Mao usab kana ang angay ninyong himuon. Huna-hunaon una ninyo kon mosunod ba kamo kanako, kay kon dili ninyo biyaan ang tanan ninyong gipalabi dinhi sa kalibotan, dili kamo mahimong akong tinun-an.

Ang Asin

(Mat. 5:13; Mar. 9:50)

34 “Ang asin maayo, apan kon mawala na ang iyang lami, wala nay mahimo pa aron molami kini pag-usab.

35 Dili na mapuslan bisan pa ug isagol sa mga hugaw aron i-abuno, mao nga ilabay na lang kini.

“Angay maminaw ang adunay igdulongog.”

15

Ang Nawala nga Karnero (Mat. 18:12-14)

¹ Daghang mga maniningil ug buhis ug uban pa nga mga tawo nga giila nga makasasala ang miduol kang Jesus aron sa pagpaminaw sa iyang mga pagpanudlo.

² Nagbagulbol ang mga Pariseo ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan. Nag-ingon sila, “Kining tawhana nagdawat sa mga makasasala, ug nakig-uban kanila sa pagpangaon!”

³ Busa gisultihan sila ni Jesus sa usa ka sambingay. Miingon siya,

⁴ “Pananglitan, ang tawo adunay 100 ka karnero. Nawala ang usa. Karon, unsa man ang iyang buhaton? Siyempre biyaan gayod una niya ang 99 sa sabsabanan ug pangitaon niya ang nawala hangtod nga makita kini.

⁵ Kon makita na niya malipay gayod siya ug sung-ayon niya kini pauli.

⁶ Pag-abot niya sa ilang balay panawgon dayon niya ang iyang mga amigo ug mga silingan ug moingon, ‘Dali kamo, maglipay kita, kay nakita ko na ang akong karnero nga nawala.’

⁷ “Sama usab niana didto sa langit. Mas dako ang kalipay tungod sa usa ka makasasala nga maghinulsol kaysa 99 nga mga matarong nga dili na kinahanglan nga maghinulsol.

Ang Nawala nga Kuwarta

⁸ “O pananglitan adunay napulo ka sinsilyo ang usa ka babaye. Unsa may iyang himuon kon mawala ang usa niini? Siyempre dagkotan niya ang suga, dayon silhigan ug maayo ang iyang balay aron pangitaon ang sinsilyo hangtod nga makita kini.

⁹ Kon makita na niya kini, panawgon dayon niya ang iyang mga amiga ug mga silingan ug moingon, ‘Maglipay kita, kay nakita ko na ang akong sinsilyo nga nawala.’

¹⁰ Sama usab niana ang kalipay sa mga anghel sa Dios sa langit kon ang usa ka makasasala maghinulsol.”

Ang Nawala nga Anak

¹¹ Nagpadayon si Jesus sa pagsulti, “Adunay usa ka tawo nga adunay duha ka anak nga lalaki.

¹² Miingon ang manghod ngadto sa iyang amahan, ‘Tay, ihatag na kanako ang akong bahin sa katigayonan.’ Busa gibahin sa amahan ang iyang mga kabtangan ngadto sa ilang duha.

¹³ “Paglabay sa pipila ka adlaw, gipamaligya sa manghod ang iyang bahin ug milakaw ngadto sa layong dapit. Ug didto nagpatuyang siya ug gasto sa iyang kuwarta sa walay kapuslanan.

¹⁴ Sa dihang nahurot na niya ug gasto ang iyang kuwarta, miabot ang dakong kagutom niadtong dapita. Naglisod gayod siya.

¹⁵ Busa mitrabaho na lang siya ingon nga tigbahog sa mga baboy sa uma sa tawo nga taga-didto.

¹⁶ Usahay gusto na lang niyang mokaon sa bahog sa mga baboy aron matambalan ang iyang kagutom, kay walay bisan usa nga naghatag kaniya ug pagkaon.

¹⁷ “Sa kaulahian, nakaamgo siya sa iyang kahintang. Nahinumdoman niya nga didto sa ilang balay nanobra ang pagkaon sa mga sulugoon sa iyang amahan. Apan siya hapit nang mamatay sa kagutom.

¹⁸ Busa miingon siya, ‘Maayo pa ug mopauli na lang ako didto sa akong amahan ug moingon kaniya, ‘Tay nakasala ako sa Dios ug kanimo.

¹⁹ Karon dili na ako angayng tawgon nga imong anak, isipa na lang ako nga usa sa imong mga sulugoon.”’

²⁰ Busa mipauli siya.

“Samtang layo pa siya, nakita na siya sa iyang amahan. Naluoy gayod ang amahan sa iyang anak, busa midagan siya paingon sa iyang anak ug gigakos niya kini ug gihagkan.

²¹ “Unya miingon ang iyang anak ngadto kaniya, ‘Tay, nakasala ako sa Dios ug kanimo. Dili na ako angayng tawgon nga imong anak. [Isipa na lang ako nga usa sa imong mga sulugoon.]’*

²² “Gitawag sa amahan ang iyang mga sulugoon ug miingon, ‘Dali, dad-a ninyo dinhi ang pinakanindot nga bisti ug ipasul-ob kaniya. Sul-obi usab ninyo siya ug singsing ug sapatos.

²³ Unya kuhaa ninyo ang nating torong baka nga gipatambok ug ihawa. Magkombira kita.

²⁴ Tungod kay abi nako ug patay na kining akong anak, apan dako diayng buhi. Nawala siya apan karon ania na.’ Busa nagsugod sila sa ilang paglipay-lipay.

²⁵ “Nahitabo kini samtang atua pa sa uma ang magulang nga anak. Sa iyang pagpauli, ug sa dihang nagkaduol na siya sa ilang balay, nadungog niya ang sonata ug panagsayaw.

²⁶ Busa gitawag niya ang usa sa mga sulugoon ug nangutana, ‘Nag-unsan man mo diha sa balay?’

²⁷ Gisultihan siya sa sulugoon, ‘Ang imong manghod mipauli na ug maayo ang iyang panglawas ug wala maunsa, busa gipaihaw sa imong amahan ang gipatambok nga nating torong baka.’

²⁸ “Pagkadungog niya niini nasuko siya ug dili na siya gustong mosulod sa balay. Busa migawas ang iyang amahan ug gialam-alaman siya.

²⁹ Apan mitubag siya sa iyang amahan, ‘Hinundomi ra gud kon pila na ka tuig ang akong pag-alagad kanimo. Wala gayod ako mosupak kanimo. Apan bisan kanding na lang wala mo gayod ako hatagi aron ako maglipay uban sa akong mga amigo.

³⁰ Karon, pag-abot sa imong anak nga nag-usik-usik sa imong kabtangan uban sa daotan nga mga babaye, gipaihawan mo pa siya sa gipatambok nga nating torong baka.’

³¹ “Apan mitubag ang iyang amahan, ‘Ikaw kanunayng ania uban kanako, ug ang tanan nga ako imo usab.

³² Angay kitang maglipay, kay abi nato ug patay na ang imong manghod, apan dako diayng buhi. Nawala siya apan karon ania na.”’

16

Ang Sambingay bahin sa Limbongan nga Tinugyanan

¹ Nagsugilon na usab si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Adunay usa ka adunahan nga adunay sinaligan. Karon nabalitaan niya nga giusik-usikan lang sa iyang sinaligan ang iyang kabtangan.

² Busa gipatawag niya kini ug miingon, ‘Unsa man kining akong nadunggan nga giusik-usikan mo lang kuno ang akong mga kabtangan? Maayo pa magsumadahay kita sa akong kabtangan kay pagkahuman, papahawaon ko na ikaw.’

* **15:21** Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong.

3 “Tungod kay papahawaon na siya sa iyang agalon miingon siya sa iyang kaugalingon, ‘Unsa adunay akong himuon?’ Dili ako makahimo sa bug-at nga trabaho sama sa pagkalot ug bangag, ug maulaw usab ako nga magpakilimos.

4 Ah, nahibaloan ko na kon unsa ang akong himuon aron nga bisan ug papahawaon na ako sa akong agalon adunay maduolan gihapon ako nga modawat kanako didto sa ilang balay.’

5 “Ang iyang gihimo, tagsa-tagsa niyang gipatawag ang mga nakautang sa iyang agalon. Nangutana siya sa nauna, ‘Pila ang imong utang sa akong agalon?’

6 “Gitubag siya, ‘100 ka tibod nga lana sa olibo.’ Miingon ang sinaligan kaniya, ‘Sige, ania ang imong resibo, lingkod ug isulat nga 50 lang ka tibod.’

7 “Pagkahuman nangutana siya sa ikaduha, ‘Pila ang imong utang sa akong agalon?’

“Gitubag siya, ‘100 ka sakong trigo.’*

“‘Sige, ania ang imong resibo, isulat nga 80 lang ka sako.’

8 Pagkahibalo sa agalon sa iyang gihimo, gidayeg niya ang limbongan nga sinaligan sa kaabtik niini tungod kay nakapangandam na kini alang sa iyang umaabot. Kay ang mga tawo nga mipalabi sa mga butang dinhi sa kalibotan mas abtik makig-angay sa sama kanila kaysa mga gilamdagan na sa Dios.

9 “Busa sultihan ko kamo, gamita ninyo ang inyong bahandi dinhi sa kalibotan alang sa pakighigala, aron nga sa pag-abot sa adlaw nga mahurot na ang kalibotanon nga bahandi, dawaton nila† kamo didto sa puloy-anan nga wala nay kataposan.

10 “Ang tawo nga kasaligan sa gagmay nga mga butang kasaligan usab sa dagkong mga butang. Ug ang tawo nga limbongan sa gagmay nga mga butang, limbongan usab sa dagkong mga butang.

11-12 Busa kon dili kamo kasaligan sa bahandi sa kalibotan nga dili inyo, kinsa man kaha ang motugyan kaninyo sa tinuod gayod nga bahandi nga giandam na unta alang kaninyo?

13 “Walay sulugoon nga makaalagad sa duha ka agalon. Tungod kay isalikway niya ang usa ug higugmaon niya ang usa; modapig siya sa usa ug tamayon niya ang usa. Dili usab ninyo madungan ang pag-alagad sa Dios ug sa bahandi.”

14 Pagkadungog niadto sa mga Pariseo, gibugal-bugalan nila si Jesus tungod kay hinguwarta man sila.

15 Miingon si Jesus kanila, “Nagpakaaron-ingnon lang kamo sa mga tawo nga maayo kamo. Apan nahibaloan sa Dios kon unsa ang anaa sa inyong kasing-kasing. Kay ang gipalabi sa tawo gidumtan sa Dios.

Ang Uban pang Pagtulon-an ni Jesus

(Mat. 11:12-13; 5:31-32; Mar. 10:11-12)

16 “Sa wala pa moabot si Juan nga Tigbautismo, ang Kasugoan ni Moises ug ang mga sinulat sa mga propeta mao ang gisunod sa mga tawo. Sukad sa pag-abot ni Juan gisangyaw na ang Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios, ug daghan gayod ang namugos nga magpasakop.

17 Apan wala kini magkahulogan nga wala nay kapuslanan ang Kasugoan. Posible pa nga mahanaw ang langit ug ang yuta kaysa mahimong walay kapuslanan ang pinakagamay nga bahin sa Kasugoan.

18 “Busa ang mobulag sa iyang asawa ug mangasawa sa lain nakapanapaw. Ug ang mangasawa sa babaye nga gibulagan nakapanapaw usab.”

* 16:7 O 30 ka tonelada. † 16:9 nila: tingali, mga anghel.

Si Lazaro ug ang Adunahan

¹⁹ Nagpadayon si Jesus sa pagsulti, “Kaniadto adunay usa ka adunahan nga nagbisti ug mahalon ug nagpatuyang siya sa mga lamian nga pagkaon adlaw-adlaw.

²⁰ Adunay usa usab ka kabos nga ang iyang ngalan si Lazaro. Ang iyang lawas nalukop ug mga nuka. Gidala siya didto sa pultahan sa balay sa adunahan.

²¹ Gusto unta niya nga makakaon bisan na lang sa mga mumho nga nangatagak gikan sa lamisa sa adunahan. Giduolan siya sa mga iro ug gitilapan ang iyang mga nuka.

²² “Sa kaulahian, namatay si Lazaro ug gidala siya sa mga anghel didto sa tapad ni Abraham. Ang adunahan namatay usab ug gilubong.

²³ Samtang nag-antos siya pag-ayo didto sa dapit sa mga patay, nakita niya sa layo si Abraham ug didto sa iyang tapad si Lazaro.

²⁴ Busa misinggit ang adunahan kang Abraham, ‘Abraham, amahan ko, kaloy-i intawon ako! Sugoa si Lazaro nga ituslob sa tubig ang iyang tudlo ug patuloan ang akong dila aron mabugnawan, kay hilabihan gayod ang akong pag-antos sa kainit niining kalayo.’

²⁵ “Apan gitubag siya ni Abraham, ‘Anak, samtang nagkinabuhi ka pa sa kalibotan maayo gayod ang imong kahimtang, ug si Lazaro nag-antos. Apan karon malipayon siya dinhi ug ikaw nag-antos.

²⁶ Gawas pa niana, ang imong gipangayo dili gayod mahimo, tungod kay adunay lawom nga bung-aw nga nag-ulang kanato nga si bisan kinsa dinhi kanamo nga gustong moanha diha dili gayod makatabok, ug walay usa usab nga gikan diha kaninyo nga makatabok dinhi kanamo.’

²⁷ “Miingon pa gayod ang adunahan, ‘Abraham, amahan ko, kon mao kana, hangyoon ka nako nga kon mahimo ipadala si Lazaro ngadto sa balay sa akong amahan,

²⁸ kay aduna pa akoy lima ka mga igsoong lalaki, ug pasidan-an niya sila aron dili sila makaanhi niining dapita nga pulos lang pag-antos.’

²⁹ “Apan mitubag si Abraham, ‘Atua na man didto kanila ang mga sinulat ni Moises ug sa mga propeta. Kinahanglan patalinghogan nila kini.’

³⁰ “Mitubag ang adunahan, ‘Apan Abraham, amahan ko, dili sila motuo. Apan kon adunay moadto kanila gikan kanato, maghinulsol sila sa ilang mga sala.’

³¹ “Apan miingon si Abraham, ‘Kon dili sila motuo sa mga sinulat ni Moises ug sa mga propeta, nan, dili usab sila motuo bisan pag adunay mabanhaw nga patay!’”

17

Ang Sala

(*Mat. 18:6-7, 21-22; Mar. 9:42*)

¹ Miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Dili mahimo nga dili moabot ang mga pagtintal. Apan alaot ang tawo nga mahimong hinungdan sa pagpakasala sa iyang isigka-tawo.

² Mas maayo pa nga higtan ang iyang liog ug galingan nga bato ug itambog sa dagat kaysa mahimo siyang hinungdan sa pagpakasala sa bisan usa niining mga bataa.

³ Busa pagbantay kamo!

“Kon makasala ang imong igsoon kanimo, badlonga siya. Ug kon maghinulsol siya, pasayloa siya.

⁴ Kon sulod sa usa ka adlaw makapito siya makasala kanimo, ug sa matag higayon nga makasala siya mangayo siyag pasaylo, pasayloa siya.”

⁵ Miingon ang mga apostoles kaniya, “Ginoo, dugangi ang among pagtuo!”

⁶ Mitubag ang Ginoo kanila, “Kon aduna kamoy pagtuo nga sama kagamay sa liso sa mustasa, makahimo kamong mosulti niining kahoy, ‘Malukat ka ug balhin sa dagat!’ Ug motuman kini kaninyo.

⁷ “Pananglitan, aduna kay sulugoon ka nga nagdaro o nagbantay sa imong mga hayop, ug bag-o pa lang siya nakapauli gikan sa iyang trabaho. Isip agalon moingon ba ikaw kaniya, ‘Dali kaon na!’

⁸ Dili gayod. Hinuon moingon ka, ‘Sige, andami ako sa akong panihapon ug silbihi ako. Pagkahuman ikaw na usab ang mokaon.’

⁹ Wala niya pasalamat ang sulugoon tungod kay naghimo lang kini sa iyang katungdanan.

¹⁰ Ingon usab kamo niana, human ninyo matuman ang gipahimo kaninyo, huna-hunaa ninyo nga kamo mga sulugoon lang nga nagtuman sa inyong katungdanan.”

Giayo ni Jesus ang Napulo ka Tawo nga Sanglahon

¹¹ Samtang naglakaw si Jesus padulong sa Jerusalem, miagi siya sa utlanan sa Samaria ug Galilea.

¹² Ug sa iyang pagsulod sa usa ka baryo, gisugat siya sa napulo ka tawo nga adunay ngilngig nga sakit sa panit. ^{*} Nagtindog lang sila sa unahan,[†]

¹³ ug naninggit, “Jesus, Ginoo! Maluoy ka kanamo!”

¹⁴ Pagkakita ni Jesus kanila, miingon siya, “Adto kamo sa mga pari ug pagpatan-aw kanila.” Sa naglakaw pa lang sila, nangaayo na sila.

¹⁵ Pagkakita sa usa kanila nga naayo na siya, mibalik siya kang Jesus ug misinggit sa pagdayeg sa Dios.

¹⁶ Miluhod siya ug nagpasalamat kang Jesus. Kadtong tawhana taga-Samaria.

¹⁷ Unya miingon si Jesus, “Dili ba napulo man ang nangaayo? Hain na man ang siyam?”

¹⁸ Nganong wala adunay mibalik aron magpasalamat sa Dios gawas niining tawo nga dili Judio?”

¹⁹ Ug miingon si Jesus kaniya, “Tindog ug pauli na. Ang imong pagtuo maoy nakaayo[‡] kanimo.”

Ang Bahin sa Paghari sa Dios

(Mat. 24:23-28, 37-41)

²⁰ Adunay mga Pariseo nga nangutana kang Jesus kon kanus-a magsugod ang paghari sa Dios. Miingon si Jesus kanila, “Sa pagsugod sa paghari sa Dios walay timailhan nga makita.

²¹ Busa walay makaingon, ‘Ania dinhi, tan-awa ninyo!’ o ‘Atua didto!’ Kay ang paghari sa Dios anaa na kaninyo.”

²² Unya miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Moabot ang panahon nga mangandoy kamo nga unta makita ninyo ang Anak sa Tawo bisan sa usa lang ka adlaw, apan dili pa kana mahitabo.

²³ Adunay mga tawo nga moingon kaninyo, ‘Atua siya didto!’ o ‘Ania siya dinhi!’ Ayaw kamo pagtuo kanila o mangita ba hinuon kanako.

^{*} **17:12** ngilngig nga sakit sa panit: Luc. 4:27. [†] **17:12** Wala sila moduol kang Jesus tungod kay gidid-an ang mga adunay sakit sa panit nga moduol sa mga tawo, kay basin kon matakdan ang mga tawo sa ilang sakit. [‡] **17:19** nakaayo: sa Griego nga pinulongan, ang buot ipasabot niini, *nagluwas o/ug nag-ayo*.

²⁴ Tungod kay ang Anak sa Tawo mobalik sama sa kilat nga mokilab sa palibot. §

²⁵ Apan kinahanglan nga daghan una nga mga pag-antos ang akong maagian. Isalikway ako sa mga tawo niining panahona.

²⁶ “Kon unsa ang gihimo sa mga tawo sa panahon ni Noe, mao usab ang himuon sa mga tawo sa pag-abot sa Anak sa Tawo.

²⁷ Sa panahon ni Noe, walay laing gihuna-huna ang mga tawo kondili ang maglipay: nagsige lang ug kaon, inom, ug nagminyohan hangtod nga miabot ang adlaw nga misulod si Noe sa arka. Unya milunop ug nalumos silang tanan.

²⁸ “Ang himuon sa mga tawo sama usab sa gihimo sa mga tawo sa panahon ni Lot. Ang mga tawo kaniadto nagsige lang ug kaon, inom, pamalit, pamaligya, pananom, ug nagsige lang ug patukod ug mga balay.

²⁹ Apan sa adlaw nga nakagawas na si Lot sa Sodoma, miulan didto ug kalayo ug asupre. Ug nangamatay silang tanan.

³⁰ “Mao usab kana ang mahitabo kon ang Anak sa Tawo moabot na.

³¹ Nianang adlaw, ang tawo nga anaa sa gawas sa iyang balay kinahanglan nga dili na mosulod pa aron sa pagkuha sa iyang mga kabtangan. Ug ang atua didto sa uma kinahanglan nga dili na mopauli pa sa iyang balay.

³² Hinumdomi ninyo ang nahitabo sa asawa ni Lot.

³³ Si bisan kinsa nga magtinguha sa pagtipig sa iyang kinabuhi mawad-an hinuon niini. Apan si bisan kinsa nga magbuhis sa iyang kinabuhi tungod sa iyang pagsunod kanako makabaton sa kinabuhi nga walay kataposan.

³⁴ Ang tinuod, nianang gabhiona, kon adunay duha ka tawo nga magtapad sa pagpangatulog, ang usa kuhaon ug ang usa ibilin.

³⁵ Kon adunay duha ka babaye nga maggaling, ang usa kuhaon ug ang usa ibilin. [

³⁶ Ug kon adunay duha ka tawo nga magtrabaho didto sa uma, ang usa kuhaon ug ang usa ibilin.]”*

³⁷ Unya nangutana ang iyang mga tinun-an, “Ginoo, asa man kini mahitabo?”

Gitubag niya sila pinaagi sa usa ka panultihon, “Kon asa ang patayng lawas, atua usab didto magtigom ang mga buwitre.”

18

Ang Biyuda ug ang Huwes

¹ Unya gisuginlan ni Jesus ang iyang mga tinun-an sa usa ka sambingay aron tudloan sila sa pag-ampo kanunay ug dili mawad-an sa paglaom.

² Miingon siya, “Sa usa ka siyudad adunay usa ka huwes nga walay kahadlok sa Dios ug walay pagpakabana sa iyang isigka-tawo.

³ Ug sa maong siyudad adunay usa ka biyuda nga nagbalik-balik sa huwes aron tabangan siya sa iyang kaso.

⁴⁻⁵ “Sa sinugdan dili molaban ang huwes. Apan sa kaulahian, tungod kay nagbalik-balik ang biyuda, nakahuna-huna siya nga bisan tuod ug wala siyay kahadlok sa Dios ug walay pagpakabana sa iyang isigka-tawo, molaban na lang siya kay gipul-an na siya sa pagbalik-balik sa biyuda.”

⁶ Unya miingon si Ginoong kanila, “Nan, nakita ninyo ang gihimo sa huwes bisan dili siya matarong?”

§ **17:24** Ang buot ipasabot ni Jesus, kon mobalik siya, makita gayod sa tanan. manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong sama sa Mat. 24:40.

* **17:36** Ang pipila ka

⁷ Ang Dios pa kaha ang dili molaban sa iyang mga pinili nga nagtawag kaniya adlaw ug gabii?

⁸ Ang tinuod, diha-diha tabangan niya sila. Apan kon mobalik na ang Anak sa Tawo dinhi sa kalibotan, aduna pa kaha siyay makita nga mga tawo nga adunay pagtuo?"

Sambingay bahin sa Pariseo ug Maniningil ug Buhis

⁹ Adunay mga tawo didto nga nagtuo nga sila lang gayod ang matarong ug gitamay nila ang uban. Busa gisultihan sila ni Jesus niining sambingay.

¹⁰ "Adunay duha ka tawo nga miadto sa templo aron sa pag-ampo. Ang usa Pariseo ug ang usa maniningil ug buhis.

¹¹ Mitindog ang Pariseo ug nag-ampo mahitungod sa iyang kaugalingon ug sama niini, 'Dios ko, mapasalamaton ako kanimo nga dili ako sama sa uban nga mga tawo, mga mangingilad, limbongan, babaero, ug dili usab ako sama nianang maniningil ug buhis.

¹² Kaduha ako magpuasa kada semana, ug gihatag ko ang ikanapulo nga bahin sa tanan kong kinitaan.'

¹³ "Ang maniningil ug buhis nagtindog sa layo ug dili gani siya mohangad sa langit, hinuon gipukpok niya ang iyang dughan sa paghinulsol ug miingon, 'Dios ko, kaloy-i ako nga usa ka makasasala!'

¹⁴ "Sa pagkatinuod, kining tawhana, ug dili ang Pariseo, ang mipauli nga gipakamatarong sa Dios. Kay si bisan kinsa nga magpataas sa iyang kaugalingon ipaubos, apan ang magpaubos sa iyang kaugalingon ipataas."

Gipanalanginan ni Jesus ang Gagmay nga mga Bata (Mat. 19:13-15; Mar. 10:13-16)

¹⁵ Usa ka adlaw niana gidala sa mga tawo ngadto kang Jesus ang ilang gagmay nga mga bata aron pandongan niya sa iyang kamot sa pagpanalangin kanila. Sa dihang nakita sa iyang mga tinun-an nga gidala sa mga tawo ang ilang kabataan ngadto kang Jesus gibadlong nila sila.

¹⁶ Apan gitawag ni Jesus ang mga bata nga moduol kaniya, ug miingon siya sa iyang mga tinun-an, "Pasagdi lang ninyo ang mga bata nga moduol kanako. Ayaw ninyo sila pugngi, kay ang mga sama kanila nasakop sa paghari sa Dios.

¹⁷ Sa pagkatinuod, si bisan kinsa nga dili magpasakop sa paghari sa Dios nga sama sa pagpasakop niining mga bata dili gayod mahiapil sa paghari sa Dios."

Ang Tawo nga Adunahan (Mat. 19:16-30; Mar. 10:17-31)

¹⁸ Adunay usa ka tigdumala sa mga Judio nga nangutana kang Jesus, "Maayong Magtutudlo, unsa man ang akong himuon aron makaangkon ako sa kinabuhi nga walay kataposan?"

¹⁹ Mitubag si Jesus kaniya, "Nganong miingon ka man nga maayo ako? Walay bisan kinsa nga maayo gawas sa Dios.

²⁰ Bahin sa imong pangutana, nahibalo ka na sa giingon sa Kasugoan: 'Ayaw pagpanapaw, ayaw pagpatay, ayaw pagpangawat, ayaw pagsaksi ug bakak, tahora ang imong amahan ug inahan.'"^{*}

²¹ Mitubag ang tawo, "Kanang tanan gituman ko sukad pa sa akong pagkabata."

²² Sa pagkadungog ni Jesus sa iyang tubag, miingon siya, "Usa pa gayod ka butang ang angay mong himuon. Ibaligya ang tanan mong kabtangan, ug

^{*} 18:20 Exo. 20:12-16; Deut. 5:16-20

ang halin ipanghatag sa mga kabos. Ug mahimo kang adunahan didto sa langit. Pagkahuman, balik ug sunod kanako.”

²³ Apan sa pagkadungog niya niini, nasubo siya tungod kay adunahan man siya kaayo.

²⁴ Sa dihang nakita ni Jesus nga nasubo siya, miingon si Jesus, “Lisod gayod alang sa mga adunahan nga magpasakop sa paghari sa Dios.

²⁵ Sayon pa ang paglusot sa mananap nga kamelyo sa bangag sa dagom kaysa pagpasakop sa adunahan sa paghari sa Dios.”

²⁶ Unya nangutana ang mga nakadungog sa gisulti ni Jesus, “Kon mao kana, kinsa na man lang ang maluwas?”

²⁷ Gitubag sila ni Jesus, “Ang dili mahimo sa tawo mahimo sa Dios.”

²⁸ Unya miingon si Pedro, “Amo bayang gibiyaan ang among mga kabtangan ug misunod kami kanimo.”

²⁹ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo, walay bisan kinsa nga mibiya sa iyang balay, asawa, mga igsoon, ginikanan, o mga anak tungod ug alang sa iyang pagpasakop sa paghari sa Dios,

³⁰ nga dili makadawat niining panahona sa mas labaw pa kaysa iyang gibiyaan, ug sa umaabot adunay kinabuhi pa siya nga walay kataposan.”

Gitagna na Usab ni Jesus ang Iyang Kamatayon

(Mat. 20:17-19; Mar. 10:32-34)

³¹ Gilain ni Jesus ang iyang dose ka tinun-an ug giingnan, “Paminaw kamo! Nagpadulong kita sa Jerusalem, ug didto matuman ang mga sinulat sa mga propeta mahitungod sa Anak sa Tawo.

³² Kay itugyan ako ngadto sa mga tawo nga dili Judio. Bugal-bugalan nila ako, pakaulawan ug luwaan.

³³ Latigohon usab nila ako ug patyon, apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw ako.”

³⁴ Apan wala gayod sila makasabot kon unsa ang buot ipasabot ni Jesus, tungod kay gililong kanila ang kahulogan sa iyang gisulti.

Giayo ni Jesus ang Buta nga Makililimos

(Mat. 20:29-34; Mar. 10:46-52)

³⁵ Sa nagkaduol na sila si Jesus sa Jerico, adunay usa ka buta nga naglingkod sa daplin sa dalan ug nagpakilimos.

³⁶ Pagkadungog niya nga daghan ang nangagi, nangutana siya kon unsa kadto.

³⁷ Gisultihan nila kini nga miagi si Jesus nga taga-Nazaret.

³⁸ Pagkahibalo niya niini misinggit siya, “Jesus, kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako!”

³⁹ Gibadlong siya sa mga tawo aron mohilom. Apan gipakusgan pa gayod hinuon niya ang pagsinggit, “Kaliwat ni David, kaloy-i intawon ako!”

⁴⁰ Unya mihunong si Jesus ug misugo nga dad-on ang buta ngadto kaniya. Pag-abot sa buta gipangutana kini ni Jesus,

⁴¹ “Unsay imong gusto nga buhaton ko kanimo?”

Mitubag ang buta, “Ginoo, gusto ko nga makakita pag-usab.”

⁴² Miingon si Jesus kaniya, “Makakita ka na. Ang imong pagtuo nag-ayo† kanimo.”

⁴³ Ug diha-diha nakakita siya. Misunod dayon siya kang Jesus ug nagdayeg sa Dios. Pagkakita sa mga tawo niini, midayeg usab sila sa Dios.

† 18:42 nag-ayo: o nagluwas.

19

Si Zaqueo

¹ Misulod si Jesus sa Jerico ug miagi didto paingon sa lungsod.

² Adunay usa ka adunahan didto nga ang iyang ngalan si Zaqueo. Siya mao ang pangulo sa mga maniningil ug buhis.

³ Gusto gayod niya nga makita kon kinsa gayod si Jesus. Apan mubo si Zaqueo ug tungod sa kadaghan sa mga tawo dili siya makakita kang Jesus.

⁴ Busa midagan siya sa unahan ug misaka sa kahoy nga sikomoro aron makita niya si Jesus, kay didto gayod siya dapit moagi.

⁵ Pag-abot ni Jesus didto mihangad siya ug miingon, "Zaqueo, dali! Kanaog dayon, kay karong adlaw kinahanglan nga adto ako modayon sa imong balay."

⁶ Busa nagdali-dali ug kanaog si Zaqueo, ug sa dakong kalipay giabi-abi niya si Jesus.

⁷ Sa dihang nakita sa mga tawo nga midayon si Jesus sa balay ni Zaqueo, nagbagulbol sila nga nag-ingon, "Nganong diha man gayod siya modayon sa balay nianang tawo nga makasasala?"

⁸ Didto sa iyang balay mitindog si Zaqueo ug miingon, "Ginoo, ihatag ko ngadto sa mga kabos ang katunga sa akong kabtangan. Ug kon aduna akoy gilimbongan, ibalik ko kaniya sa upat ka pilo."

⁹ Miingon si Jesus kaniya, "Karon naluwas na kining panimalay, tungod kay kaliwat usab siya ni Abraham."

¹⁰ Kay ang Anak sa Tawo mianhi dinhi sa kalibotan aron sa pagpangita ug sa pagluwas sa tanan nga nahisalaag.*

*Ang Sambingay bahin sa Tulo ka Sulugoon
(Mat. 25:14-30)*

¹¹ Samtang naminaw pa ang mga tawo, gisultihan sila ni Jesus ug sambingay tungod kay duol na sila sa Jerusalem ug naghuna-huna ang mga tawo nga magsugod na gayod ang paghari sa Dios.

¹² Miingon si Jesus kanila, "Adunay usa ka dungganon nga tawo nga milakaw sa layong dapit aron sa pagdawat sa katungdanan isip hari sa iyang dapit, ug unya mopauli ra dayon siya."

¹³ Apan sa wala pa siya makagikan gipatawag niya ang iyang napulo ka mga sulugoon ug gipanghatagan ang matag-usa kanila sa sama nga kantidad, ug miingon siya kanila, 'Gamita ninyo sa negosyo ang akong gihatag kaninyo samtang wala ako.'

¹⁴ "Ang iyang katagilungod wala makagusto kaniya. Busa sa dihang nakagikan na siya, nagpadala sila ug mga representante didto sa iyang giadtoan sa pagsulti nga dili nila gusto nga maghari siya kanila."

¹⁵ "Apan gihimo gihapon siya nga hari. Pagbalik niya sa iyang dapit, gipatawag niya ang mga sulugoon nga iyang gipanghatagan ug kuwarta nga inegosyo, aron mahibaloan niya kon pila ang ilang ginansya."

¹⁶ "Ang una nga miabot miingon kaniya, 'Sir, ang imong gihatag nga kuwarta kanako nakaginansya ug napulo ka pilo.'

¹⁷ "Miingon ang hari, 'Maayo gayod! Maayo ka nga sulugoon. Tungod kay kasaligan ka sa gagmay nga butang, padumalahon ka nako sa napulo ka siyudad.'

¹⁸ "Ang ikaduha nga sulugoon miabot usab ug miingon, 'Sir, ang imong gihatag nga kuwarta kanako nakaginansya ug lima ka pilo.'

* **19:10** nahisalaag sa tinuod nga dalan, o sa relasyon sa Dios.

19 “Mitubag ang hari kaniya, ‘Padumalahon ka nako ug lima ka siyudad.’

20 “Ug miabot ang usa pa gayod ug miingon, ‘Sir, ania ang imong kuwarta. Giputos ko gayod kini ug gitagoan,

21 kay nahadlok ako kanimo tungod kay labihan ka kaestrikto. Nanguha ka sa ginansya nga gihagoan sa uban, ug nanguha ka usab sa ani bisan dili ikaw ang nagtanom.’

22 “Miingon ang hari kaniya, ‘Wala kay pulos nga sulugoon! Ang imong gisulti mao usab ang akong gamiton sa pagsentensya kanimo. Nahibaloan mo nga estrikto ako ug nanguha sa ginansya nga gihagoan sa uban, ug nanguha usab ako sa ani bisan dili ako ang nagtanom.

23 Apan nganong wala mo man ibutang ang akong kuwarta sa bangko aron nga sa akong pagbalik makuha ko ang akong kuwarta nga adunay tubo pa?’

24 “Ug miingon ang hari sa mga tawo nga nanindog didto, ‘Kuhaa ninyo kaniya ang kuwarta ug ihatag ngadto sa tawo nga nakaginansya ug napulo ka pilo.’

25 “Apan mitubag sila, ‘Sir, adunay napulo na siya ka pilo.’

26 “Mitubag ang hari, ‘Sultihan ko kamo, ang kasaligan hatagan pa. Apan ang dili kasaligan, bisan ang gamay nga gitugyan kaniya kuhaon pa.

27 Kon mahitungod niadtong mga tawo nga nakigbatok kanako ug dili gusto nga maghari ako kanila, dad-a ninyo sila dinhi kanako ug pamatya!’ ”

Ang Madaogon nga Pagsulod ni Jesus sa Jerusalem

(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Juan 12:12-19)

28 Pagkahuman niya ug sulti niadto, mipadayon sila ni Jesus sa pag-panglakaw padulong sa Jerusalem.

29 Sa nagkaduol na sila sa mga baryo sa Betfage ug Betania, nga anaa sa bukid nga gitawag ug Bukid sa mga Olibo, gipauna ni Jesus ang duha sa iyang mga tinun-an.

30 Miingon siya kanila, “Pag-una kamo didto sa sunod nga baryo. Pagsulod ninyo, adunay makita kamo nga nating asno nga gihigot. Wala pa gayod kini kasakyi. Hubari ninyo ug dad-a dinhi.

31 Kon adunay mangutana kaninyo kon nganong gihubaran ninyo ang asno, tubaga ninyo nga kinahanglanon kini sa Ginoo.”

32 Busa milakaw silang duha, ug ang gisulti ni Jesus kanila natuman gayod.

33 Sa dihang gihubaran nila ang nating asno gipangutana sila sa tag-iya, “Nganong gihubaran ninyo kana?”

34 Mitubag sila, “Gikinahanglan kini sa Ginoo.”

35 Gidala dayon nila kini ngadto kang Jesus. Pag-abot didto, gihapinan nila ang asno sa ilang mga kupo ug gipasakay si Jesus.

36 Samtang nagsakay siya gibuklad sa mga tawo ang ilang mga kupo didto sa dalan nga iyang agian aron sa pagpasidungog kaniya.

37 Ug sa paglugsong na niya gikan sa Bukid sa mga Olibo, nalipay ang iyang mga tinun-an ug misinggit sa pagdayeg sa Dios tungod sa ilang nakita nga mga milagro.

38 Miingon sila,

“Gipanalanginan sa Ginoo ang Hari nga iyang gipadala!”†

“Karon adunay kalinaw na gikan sa Dios. Dayegon ta ang Dios!”

39 Didto sa panon, adunay mga Pariseo nga miingon, “Magtutudlo, pahiloma ang imong mga tinun-an.”

† 19:38 Sal. 118:26

⁴⁰ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, kon mohilom sila, ang mga bato mao ang mosinggit sa mga pagdayeg.”

Mihilak si Jesus Tungod sa mga Taga-Jerusalem

⁴¹ Sa nagkaduol na si Jesus sa Jerusalem, ug sa dihang nakita niya kini, mihilak siya.

⁴² Miingon siya, “Unta mahibaloan ninyo karong adlaw kon unsa ang makahatag kaninyo ug kalinaw! Apan nataptapan ang inyong pangisip.

⁴³ Moabot ang adlaw nga alihan sa inyong mga kaaway ang palibot sa inyong siyudad aron dili na gayod kamo makaikyay, ug bisan asa kamo ila kamong atakihon.

⁴⁴ Pamatyon nila kamo uban ang inyong mga anak ug gub-on nila ang inyong mga siyudad. Wala gayod silay ibiling bato nga nagpatong tungod kay wala kamo magtagad sa panahon nga luwason na unta kamo sa Dios.”

Misulod si Jesus sa Templo

(Mat. 21:12-17; Mar. 11:15-19; Juan 2:13-22)

⁴⁵ Unya miadto dayon si Jesus hawanan sa templo ug giabog niya ang mga namaligya didto.

⁴⁶ Miingon siya kanila, “Miingon ang Dios sumala sa Kasulatan, ‘Ang akong balay dapit nga alampoonan.’[‡] Apan gihimo ninyo kini nga tago-anan sa mga tulisan.”[§]

⁴⁷ Sukad niadto, nagtudlo na siya sa templo adlaw-adlaw. Ang kadagkoan sa mga pari, ang mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang mga opisyal sa lungsod nagtinguha sa pagpatay kaniya,

⁴⁸ apan wala sila makahigayon sa paghimo niini tungod kay nawili ang mga tawo sa pagpaminaw sa iyang mga pagpanudlo.

20

Ang Pagpangutana sa Katungod ni Jesus

(Mat. 21:23-27; Mar. 11:27-33)

¹ Usa ka adlaw niana, samtang nagtudlo si Jesus sa mga tawo ug nagsangyaw sa Maayong Balita didto sa templo, miduol kaniya ang kadagkoan sa mga pari, ang mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang mga pangulo sa mga Judio.

² Nangutana sila, “Unsa ba ang imong katungod sa pagbuhat niining mga butanga dinhi sa templo. Kinsa ba gayod ang naghatag kanimo niini nga katungod?”

³ Mitubag si Jesus kanila, “Aduna usab akoy pangutana kaninyo. Sultihi ninyo ako,

⁴ kang kinsa ba naggikan ang katungod ni Juan sa pagbautismo, sa Dios ba o sa tawo?”

⁵ Naglalis sila kon unsa ang ilang itubag, “Kon moingon kita nga, ‘Gikan sa Dios,’ moingon siya, ‘O, nganong wala man kamo motuo kang Juan?’

⁶ Apan kon moingon kita nga ‘Gikan sa tawo,’ batoon kita sa mga tawo, tungod kay mituo sila nga si Juan propeta sa Dios.”

⁷ Busa mitubag sila kang Jesus nga wala sila mahibalo.

⁸ Unya miingon si Jesus kanila, “Kon mao kana dili ko usab kamo sultihan kon diin gikan ang akong katungod sa pagbuhat niini.”

Ang Sambingay bahin sa mga Saop

(Mat. 21:33-46; Mar. 12:1-12)

⁹ Gisuginlan dayon ni Jesus ang mga tawo niini nga sambingay, “Adunay usa ka tawo nga adunay yuta nga gipatamnan niya ug ubas. Pagkahuman gipasaopan niya kini ug milakaw ngadto sa layong dapit.

¹⁰ Sa panahon na sa pagpamupo sa ubas, gisugo niya ang usa ka sulugoon ngadto sa mga saop aron sa pagkuha sa iyang bahin. Apan pag-abot didto sa sulugoon, gikulata nila kini ug gipapauli nga walay dala.

¹¹ Unya nagsugo na usab ang tag-iya ug usa pa ka sulugoon. Apan pag-abot sa sulugoon didto sa mga saop gikulata usab kini ug gipakaulawan ug gipapauli usab nila nga walay dala.

¹² Nagsugo pa gayod ang tag-iya ug ikatulong sulugoon, apan pag-abot niya didto gipasakitan nila kini ug giabog pauli.

¹³ “Busa ang tag-iya sa ubasan miingon, ‘Unsa na lang kaha ang akong buhaton? Ah, sugoon ko na lang ang akong pinalanggang anak, kay tingali ug tahoron nila siya.’

¹⁴ “Apan sa pagkakita sa mga saop sa iyang anak, miingon sila, ‘Ania na ang manununod. Dali, patyon nato siya aron maato na ang iyang mapanunod.’

¹⁵ Busa gidala nila kini ngadto sa gawas sa ubasan ug gipatay.

¹⁶ “Karon, unsa man ang buhaton sa tag-iya ngadto kanila?

¹⁷ Sigurado gayod nga adtoon niya ang mga saop ug pamatyon. Unya pasaopan niya sa uban ang iyang ubasan.”

Pagkadungog niini sa mga tawo miingon sila, “Hinaut unta nga dili itugot sa Dios nga mahitabo ang sama niana!”

¹⁸ Apan gitan-aw sila ni Jesus ug gipangutana, “Unsa man diay ang kahulogan sa Kasulatan nga nag-ingon:

“‘Ang bato nga gisalikway sa mga panday

mao gayod hinuon ang nahimong pundasyon?’* ”

¹⁹ Si bisan kinsa nga mahulog niadtong batoha mabalian, apan ang mahulogan sa maong bato madugmok gayod.”

²⁰ Niadtong higayona dakpon na unta siya sa mga magtutudlo sa Kasugoan ug sa kadagkoan sa mga pari, kay nahibaloan nila nga sila gayod ang iyang gitumong sa iyang sambingay. Apan nahadlok sila sa mga tawo.

Ang Pangutana bahin sa Pagbayad ug Buhis

(Mat. 22:15-22; Mar. 12:13-17)

²¹ Busa naghulat na lang sila ug laing higayon. Nagpadala sila ug mga espiya nga nagpakaaron-ingnon nga maayo ang ilang tuyo, aron nga kon adunay makita sila nga sayop sa iyang gipanulti, isumbong nila siya ngadto sa gobernador.

²² Nangutana kining mga espiya kang Jesus, “Magtutudlo, nasayod kami nga husto ang imong gipanulti ug gipanudlo. Ug wala ka gayoy gipalabi bisan kinsa, hinuon ang kamatuoran mahitungod sa kabubut-on sa Dios alang sa mga tawo mao gayod ang imong gipanudlo.

²³ Sa imong huna-huna, husto ba o dili nga kita, isip mga Judio, mobayad ug buhis ngadto sa Emperador sa Roma?”

²⁴ Apan nahibaloan ni Jesus ang ilang daotang tuyo, busa miingon siya kanila,

²⁵ “Pakit-a ninyo ako ug kuwarta. Kang kinsa bang hitsura ug ngalan ang nahimutang diha?”

Mitubag sila, “Iya sa Emperador.”

²⁶ Busa miingon si Jesus kanila, “Kon mao kana, ihatag ninyo sa Emperador ang iya sa Emperador ug sa Dios ang iya sa Dios.”

* 20:17 Sal. 118:22

²⁶ Busa sa atubangan sa tanan wala gayod nila siya mabitik sa iyang gipanulti. Ug tungod kay natingala sila sa tubag ni Jesus, mihilom na lang sila.

Ang Pangutana bahin sa Pagkabanhaw

(Mat. 22:23-33; Mar. 12:18-27)

²⁷ Adunay mga Saduseo nga miduol kang Jesus. Kining mga tawhana wala nagtuo nga adunay pagkabanhaw.

²⁸ Nangutana sila, “Magtutudlo, gisulat ni Moises kanato kini nga balaod nga kon mamatay ang lalaki ug wala silay anak sa iyang asawa, kinahanglan nga ang iyang igsoon ang mangasawa sa nabalo aron makaanak siya alang sa iyang igsoon nga namatay.”[†]

²⁹ Karon, adunay pito ka managsoon nga lalaki. Ang kamagulangan nakapangasawa, ug namatay siya nga walay anak.

³⁰ Busa ang balo gipangasawa sa sunod nga igsoon. Apan namatay usab siya nga wala silay anak.

³¹ Mao usab ang nahitabo sa ikatulo nga igsoon, hangtod sa ikapito. Nangamatay silang tanan nga walay anak niadto nga babaye.

³² Sa kaulahian namatay usab ang babaye.

³³ Karon, kon moabot na ang pagkabanhaw, kang kinsa man siyang asawa, kay silang pito nakapangasawa man kaniya?”

³⁴ Gitubag sila ni Jesus, “Dinhi sa kalibotan magminyoay ang mga tawo.

³⁵ Apan si bisan kinsa nga takos nga banhawon ug dad-on didto sa laing kinabuhi dili na magminyoay.

³⁶ Dili na sila mamatay tungod kay mahisama na sila sa mga anghel; mga anak sila sa Dios, kay gibanhaw man sila.

³⁷ Bahin sa pagkabanhaw sa mga patay, bisan gani ang giingon ni Moises didto sa nagdilaab nga sampinit nagpamatuod niini. Dili ba nga gitawag man niya ang Ginoo nga ‘Dios ni Abraham, Dios ni Isaac, ug Dios ni Jacob’?[‡]

³⁸ Tungod kay ang Dios dili Dios sa mga patay, kondili Dios sa mga buhi. Alang kaniya, buhi ang tanan.”

³⁹ Ang uban nga magtutudlo sa Kasugoan miingon, “Magtutudlo, husto ang imong tubag.”

⁴⁰ Ug wala nay nangahas pa sa pagpangutana kaniya.

Ang Pangutana bahin sa Mesiyas

(Mat. 22:41-46; Mar. 12:35-37)

⁴¹ Unya, nangutana si Jesus sa mga tawo, “Nganong giingon man nila nga ang Mesiyas kaliwat ni David?

⁴² Kay si David mismo nag-ingon man diha sa Libro sa mga Salmo:

“ ‘Miingon ang Ginoo sa akong Ginoo,
“Lingkod dinhi dapit sa akong tuo,

⁴³ hangtod mapailalom ko kanimo ang imong mga kaaway.”[§]

⁴⁴ Kon gitawag siya ni David nga iyang Ginoo, mahimo ba nga kaliwat lang siya ni David?”

Pasidaan Batok sa mga Magtutudlo sa Kasugoan

(Mat. 23:1-36; Mar. 12:38-40)

⁴⁵ Samtang naminaw ang mga tawo kang Jesus, miingon siya sa iyang mga tinun-an,

⁴⁶ “Pagbantay kamo sa mga magtutudlo sa Kasugoan nga gustong magsuroy-suroy nga nagbistig taas. Sa mga dapit nga tigomanan sa mga

tawo, gusto nila nga tahoron sila. Sa mga sinagoga sa mga Judio o sa mga kombira gipili gayod nila ang mga lingkoranan nga alang sa mga pinasidunggan.

⁴⁷ Giilog nila ang mga kabtangan sa mga babaye nga balo, ug gitabon-tabonan lang nila ang ilang daotang binuhatan pinaagi sa tag-as nga mga pag-ampo. Kini sila makadawat ug mas bug-at nga silot.”

21

Ang Halad sa Babaye nga Balo

(Mar. 12:41-44)

¹ Samtang nagtan-aw si Jesus nakita niya ang mga adunahan nga naghulog sa ilang kuwarta didto sa sudlanan sa kuwarta sa templo.

² Ug nakita usab niya ang usa ka kabos nga biyuda nga naghulog ug duha lang ka sinsilyo.

³ Unya miingon si Jesus, “Sa pagkatinuod, mas dako ang gihulog sa kabos nga biyuda kay kanilang tanan.

⁴ Kay sila daghan ug kuwarta ug ang ilang gihatag baliwala lang kanila; apan ang balo, bisan tuod kabos siya, gihatag niya ang tanan niyang pang-inabuhian.”

Ang Pagkaguba sa Templo

(Mat. 24:1-2; Mar. 13:1-2)

⁵ Adunay mga tawo didto nga naghigot mahitungod sa matahom nga mga bato ug sa mga butang nga gihalad sa mga tawo nga nagpatahom sa templo. Apan miingon si Jesus kanila,

⁶ “Moabot ang adlaw nga kining mga butang nga inyong nakita gun-ubon, ug wala gayoy bisan usa ka bato nga magpabilin ibabaw sa laing bato.”

Ang Bahin sa Umaabot nga mga Adlaw

(Mat. 24:3-14; Mar. 13:3-13)

⁷ Nangutana sila kang Jesus, “Magtutudlo, kanus-a ba mahitabo kining imong giingon? Unsa man ang mga timailhan nga kining mga butanga hapit nang mahitabo?”

⁸ Miingon si Jesus kanila, “Pagbantay kamo nga walay makapahisalaag kaninyo. Kay daghan ang moabot pinaagi sa akong ngalan ug moingon nga sila ang Mesiyas,* ug moingon usab sila nga miabot na ang panahon. Apan ayaw kamo pagtuo o pagsunod kanila.

⁹ Kon makadungog kamo nga adunay mga gira ug mga kagubot, ayaw kamo kahadlok, kay kana kinahanglan nga mahitabo una, apan wala kana magkahulogan nga moabot na ang kataposan.”

¹⁰ Ug miingon pa gayod si Jesus kanila, “Makiggubat ang nasod batok sa laing nasod, ang gingharian batok sa laing gingharian.

¹¹ Adunay moabot nga kusog nga mga linog, ug adunay kagutom ug kamatay nga moabot sa nagkalain-lain nga mga dapit. Ug makita usab ninyo ang mga makalilisang ug kahibulongan nga mga timailhan gikan sa langit.

¹² “Apan sa dili pa kini mahitabo, dakpon kamo ug lutoson sa mga tawo. Dad-on nila kamo sa mga sinagoga ug prisohon. Dad-on usab nila kamo ngadto sa mga hari ug mga gobernador aron imbigstigahon tungod sa inyong pagsunod kanako.

¹³ Apan kini mahimong kahigayonan alang kaninyo aron isulti kanila ang Maayong Balita.

* 21:8 moingon nga sila ang Mesiyas: sa literal, nga moingon, “Ako kadto.”

¹⁴ Busa itisok sa inyong alimpatakan nga kon mahitabo kini dili kamo maglisod kon unsa ang inyong itubag,

¹⁵ kay hatagan ko kamo ug kaalam sa pagtubag aron dili makasupak kaninyo ang inyong mga kaaway.

¹⁶ Bisan gani ang inyong kaugalingon nga mga ginikanan, mga igsoon, mga paryente, ug mga higala magsumbong batok kaninyo. Ug ang uban kaninyo patyon gayod nila.

¹⁷ Dumtan kamo sa tanan tungod kay kamo akong mga tinun-an.

¹⁸ Apan walay kadaot nga mahitabo kaninyo.[†]

¹⁹ Ug kon magpadayon kamo makaangkon kamo ug kinabuhi.

Ang Bahin sa Pagkapukan sa Jerusalem

(Mat. 24:15-21; Mar. 13:14-19)

²⁰ “Kon makita ninyo nga ang Jerusalem gilibotan na sa mga sundalo, mahibaloan ninyo nga hapit na ang iyang pagkapukan.

²¹ Busa ang mga tawo sa Judea kinahanglan mokalagiw ngadto sa kabukiran. Papahawaa ang anaa sa siyudad sa Jerusalem, ug kadtong atua sa uma ayaw na paadtoa sa Jerusalem.

²² Kay nianang mga adlaw silotan sa Dios ang Jerusalem aron sa pagtuman sa giingon sa Kasulatan.

²³ Alaot ang mga mabdos ug ang mga inahan nga nagpasuso nianang mga adlaw.[‡] Dako nga pag-antos ang moabot niining dapita, kay dako ang kapungot sa Dios sa katawhan niini.

²⁴ Ang uban kanila mangamatay sa gira, ug ang uban bihagon ug dad-on ngadto sa uban nga mga nasod. Ug kining siyudad sa Jerusalem pukanon ug dumalahon sa mga dili judio hangtod matapos ang gitagal sa Dios.

Ang Pagbalik ni Jesus Dinhi sa Kalibotan

(Mat. 24:29-31; Mar. 13:24-27)

²⁵ “Mahitabo usab nga adunay mga timailhan nga makita sa adlaw, sa bulan, ug sa mga bitoon. Dinhi sa kalibotan makuyawan ang mga nasod tungod sa dahunog sa dagkong mga balod.

²⁶ Makuyapan ang mga tawo sa kahadlok kon unsa ang mahitabo niining kalibotan. Tungod kay ang mga bitoon ug ang uban nga atua sa kalangitan[§] pahisalaagon gikan sa ilang naandan nga agianan.

²⁷ Unya ang Anak sa Tawo makita diha sa mga panganod nga moabot uban sa gahom nga nagdan-ag gayod.

²⁸ Kon magsugod na kini nga mga panghitabo, ayaw kamo kahadlok tungod kay duol na ang pagluwas kaninyo.”

Ang Pagtulon-an bahin sa Kahoy nga Igos

(Mat. 24:32-35; Mar. 13:28-31)

²⁹ Unya gisuginlan sila ni Jesus niini nga sambingay: “Tan-awa ninyo ang kahoy nga igos ug ang uban pang mga kahoy.

³⁰ Kon makita nato nga nanalingsing na, dili ba moingon kita nga hapit na ang tag-init?

³¹ Sa ingon usab nga pamaagi, kon makita ninyo nga nangahitabo na kining akong gisulti kaninyo, mahibaloan ninyo nga hapit na ang paghari sa Dios.

[†] 21:18 Sa literal, *Apan walay bisan usa ka lugas sa buhok sa inyong ulo nga mawala.* [‡] 21:23 *Alaot ang mga mabdos ug ang mga inahan nga nagpasuso: o Mag-antos sila pag-ayo tungod kay maglisod sila sa pagkagiw o pag-ikyay.* [§] 21:26 *mga bitoon...sa kalangitan: sa literal, mga gahom sa langit.*

³² “Sa pagkatinuod, matuman kining tanan sa dili pa mawala kini nga henerasyon.

³³ Mawala ang langit ug ang yuta, apan ang akong mga pulong dili mawala kondili matuman gayod.

Pagbantay Kamo

³⁴ “Busa bantayi ninyo ang inyong kaugalingon nga dili mawili sa pagkinabuhi nga mapatuyangon, sa paghubog-hubog, ug sa pagkabalaka sa inyong panginabuhi, kay basin kalit lang moabot kadtong adlaw nga dili kamo makabantay.

³⁵ Ug sama unya kamo sa nalit-agan kay sa kalit lang moabot kini sa tanan nga nagpuyo dinhi sa kalibotan.

³⁶ Busa kanunay kamong mangandam ug mag-ampo nga kon mahitabo na kining tanan, adunay kalig-on kamo aron makalingkawas kamo niining panghitabo, ug makaatubang kamo nga dili maulaw sa Anak sa Tawo.”

³⁷ Sa adlaw mag-adtoan si Jesus sa templo aron magtudlo. Pagkagabii, didto siya magtulogan sa Bukid sa mga Olibo.

³⁸ Sayo pa sa buntag mangadto na ang mga tawo sa templo aron sa pagpaminaw kaniya.

22

Ang Plano sa Pagpatay kang Jesus

(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Juan 11:45-53)

¹ Hapit na ang Pista sa Pan nga Walay Patubo nga gitawag usab ug Pista sa Paglabay sa Anghel.

² Ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan nangita ug pamaagi kon unsaon nila pagpatay si Jesus nga dili magkagubot, kay nahadlok man sila sa mga tawo.

Nakigsabot si Judas sa Pagtugyan kang Jesus

(Mat. 26:14-16; Mar. 14:10-11)

³ Misulod si Satanas kang Judas nga gitawag ug Iscariote, nga usa sa dose ka mga tinun-an ni Jesus.

⁴ Busa milakaw siya ug nakigkita sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga opisyal sa mga tigbalantay sa templo. Gihisgotan nila kon unsaon niya pagtugyan si Jesus ngadto kanila.

⁵ Nalipay gayod sila ug nagkauyon nga bayran siya.

⁶ Misugot usab si Judas ug sukad niadto, nangita siya ug kahigayonan kon unsaon niya pagtugyan si Jesus ngadto kanila nga dili mahibaloan sa mga tawo.

Ang Pag-andam sa Kataposang Panihapon

(Mat. 26:17-25; Mar. 14:12-21; Juan 13:21-30)

⁷ Karon, miabot na ang Pista sa Pan nga Walay Patubo. Mao kining adlaw nga kinahanglan nga ihalad ang karnero alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel.

⁸ Busa gisugo ni Jesus si Pedro ug si Juan. Miingon siya, “Pag-una kamo ug andama ang atong panihapon alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel.”

⁹ Nangutana sila kaniya, “Asa man ang imong gusto nga kami mag-andam niini?”

¹⁰ Mitubag si Jesus kanila, “Pag-abot ninyo sa siyudad, adunay motagbo kaninyo nga tawo nga nagdala ug banga nga adunay tubig. Sunda ninyo siya ug sulod usab kamo sa balay nga iyang sudlan,

¹¹ ug ingna ninyo ang tagbalay, 'Nangutana ang Magtutudlo kon asa ang kuwarto nga kan-an niya uban sa iyang mga tinun-an sa pagsaulog sa Pista sa Paglabay sa Anghel.'

¹² Ipakita niya kaninyo ang dako nga kuwarto sa taas nga kompleto sa kagamitan. Didto kamo pag-andam sa atong panihapon."

¹³ Nanglakaw ang duha nga iyang gisugo, ug nakita nila ang tanan sumala sa giingon ni Jesus kanila. Ug giandam nila didto ang panihapon alang sa pista.

Ang Kataposang Panihapon

(Mat. 26:26-30; Mar. 14:22-26; 1 Cor. 11:23-25)

¹⁴ Sa dihang tingpanihapon na, milingkod si Jesus kauban sa iyang mga apostoles aron mangaon.

¹⁵ Unya miingon si Jesus kanila, "Dako gayod ang akong handom nga sa dili pa ako mag-antos, magkauban una kita sa pagpangaon sa pagsaulog niining Pista sa Paglabay sa Anghel.

¹⁶ Kay ang tinuod, dili na ako mokaon pag-usab niini hangtod nga matuman na ang tinuod nga kahulogan niini kon moabot na ang paghari sa Dios."

¹⁷ Unya mikuha siya ug kopa, nagpasalamat sa Dios, ug miingon, "Ilibot ninyo kini ug pagpuli-puli kamo sa pag-inom.

¹⁸ Sa pagkatinuod, gikan karon dili na ako moinom sa ilimnon nga gikan sa ubas hangtod nga moabot ang paghari sa Dios."

¹⁹ Mikuha siya ug pan ug nagpasalamat sa Dios. Unya gipikas-pikas niya kini ug gipanghatag kanila ug miingon, "Mao kini ang akong lawas nga gihatag alang kaninyo. Himoa ninyo kini aron sa paghandom kanako."

²⁰ Pagkahuman, gikuha niya ang ilimnon ug miingon, "Kini nga ilimnon mao ang bag-o nga kasabotan nga palig-onon pinaagi sa akong dugo nga iula alang kaninyo.

²¹ "Apan paminaw kamo, ania kauban nato dinhi sa pagpangaon ang tawo nga magluib kanako.

²² Kay ang Anak sa Tawo mamatay sumala sa plano sa Dios, apan alaot ang tawo nga motugyan kanako ngadto sa akong mga kaaway."

²³ Pagkadungog nila niini nagpangutan-anay sila kon kinsa kaha kanila ang mohimo niini.

Ang Panaglalis kon Kinsa ang Pinakalabaw

²⁴ Sa kaulahian naglalis ang mga tinun-an kon kinsa gayod kanila ang pinakalabaw.

²⁵ Busa miingon si Jesus kanila, "Dinhi niining kalibotan nagmando ang mga hari sa ilang mga sakop. Ug gusto sa adunay mga gahom nga tawgon sila nga mga 'dalangpanan sa mga tawo.'

²⁶ Apan kaninyo dili ingon niana. Kay kon kinsa kaninyo ang adunay taas nga katungdanan, kinahanglang magpaubos. Ug kon kinsa kaninyo ang nagdumala, kinahanglan mahisama siya sa sulugoon.

²⁷ Kinsa sa duha ang mas labaw, ang gisilbihan ba sa pagkaon o ang nagsilbi? Dili ba nga mas labaw man ang gisilbihan? Apan ako mao gayod ang nagsilbi kaninyo bisan tuod ug ako inyong agalon.

²⁸ "Kamo ang miunong kanako sa mga pagsulay nga akong naagian.

²⁹ Busa tungod kay gihatagan ako sa akong Amahan ug gahom sa paghari, hatagan ko usab kamo sa samang gahom.

³⁰ Makauban ko kamo sa pagpangaon ug pag-inom didto sa akong lamisa kon maghari na ako. Magdumala ug maghukom kamo sa dose ka tribo sa Israel.

*Gitagna ni Jesus nga Ilimod Siya ni Pedro
(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Juan 13:36-38)*

³¹ “Simon, paminawa ako! Nananghid si Satanas nga sulayan niya kamo.*

³² Apan nag-ampo ako alang kanimo aron nga dili mawala ang imong pagtuo. Ug kon mobalik ka na sa imong pagtuo kanako lig-onon mo ang pagtuo sa imong mga igsoon.”

³³ Mitubag si Pedro, “Ginoo, andam gayod ako nga mounong kanimo bisan sa prisohan o sa kamatayon.”

³⁴ Miingon si Jesus kaniya, “Pedro, sultihan ka nako sa tinuod, sa dili pa motuktugaok ang manok unyang gabii ilimod mo na sa makatulo nga nakaila ka kanako.”

Sa Panahon sa Kalisod

³⁵ Unya gipangutana ni Jesus ang iyang mga tinun-an, “Sa dihang gisugo ko kamo kaniadto nga manglakaw sa pagwali, giingnan ko kamo nga dili magdala ug pitaka, o bag, o sandalyas. Unya unsa man, nakulangan ba kamo sa bisan unsa?”

Mitubag sila, “Wala gayod.”

³⁶ Miingon si Jesus, “Apan karon, kon adunay bag o pitaka kamo, dad-a kini. Ug kon wala kamoy espada, ibaligya ang inyong bisti ug pagpalit ug espada.

³⁷ Sa pagkatinuod, kinahanglan nga matuman ang anaa sa Kasulatan mahitungod kanako nga nag-ingon, ‘Giisip siya nga usa sa mga kriminal.’† Ug gani ang anaa sa Kasulatan mahitungod kanako matuman na.”

³⁸ Miingon ang mga tinun-an, “Ginoo, ania adunay duha ka espada dinhi.” Mitubag si Jesus, “Husto na kana.”

*Nag-ampo si Jesus didto sa Bukid sa mga Olibo
(Mat. 26:36-46; Mar. 14:32-42)*

³⁹ Milakaw si Jesus ug miadto sa Bukid sa mga Olibo sumala sa iyang nabatasan. Miuban kaniya ang iyang mga tinun-an.

⁴⁰ Pag-abot nila didto miingon siya, “Pag-ampo kamo nga dili kamo madaog sa pagsulay.”

⁴¹ Mipalayo-layo siya kanila, unya miluhod siya ug nag-ampo.

⁴² Miingon siya, “Amahan, kon itugot mo, ayaw ipadangat kining umaabot nako nga pag-antos. Apan dili ang akong pagbuot ang matuman, kondili ang imo.” ‡

⁴³ Nagpakita kaniya ang anghel gikan sa langit ug nagpalig-on kaniya.

⁴⁴ Tungod sa tumang kasakit nga iyang gibati, hugot ug kinsing-kasing ang iyang pag-ampo, ug ang iyang singot daw sa dugo nga mitulo sa yuta.‡

⁴⁵ Pagkahuman niya ug ampo, mitindog siya ug mibalik sa iyang mga tinun-an. Naabtan niya sila nga nangatulong tungod kay naluya sila sa hilabihan nga kasubo.

⁴⁶ Miingon si Jesus kanila, “Nganong nangatulong man kamo? Bangon kamo ug pag-ampo nga dili kamo madaog sa pagsulay.”

*Ang Pagdakop kang Jesus
(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-50; Juan 18:3-11)*

⁴⁷ Samtang nagsulti pa si Jesus, miabot ang daghang mga tawo. Si Judas nga usa sa dose ka tinun-an ang gauna kanila. Miduol si Judas kang Jesus ug mihalok kaniya.

* **22:31** sulayan niya kamo: sa literal, *ayagon kamo sama sa pag-ayag sa trigo*. † **22:37** Isa. 53:12

‡ **22:44** Ang kadaghanan sa mga manuskrito wala gilakip kini nga mga bersikulo 43 ug 44.

⁴⁸ Miingon si Jesus kaniya, “Judas, budhian mo ba ang Anak sa Tawo pinaagi sa usa ka halok?”

⁴⁹ Sa dihang nakita sa mga sumusunod ni Jesus nga murag adunay mahitabo na kaniya, miingon sila, “Ginoo, panigbason ba namo sila?”

⁵⁰ Ug gitigbas sa usa kanila ang sulugoon sa pangulong pari, ug naputol ang tuong dalunggan niini.

⁵¹ Apan miingon si Jesus kanila, “Husto na kana!” Unya gibalik ni Jesus ang naputol nga dalunggan ug naayo.

⁵² Unya miingon si Jesus sa kadagkoan sa mga pari, sa mga opisyal sa mga tigbalantay sa templo, ug sa uban nga mga pangulo sa mga Judio nga miadto didto sa pagdakop kaniya, “Tulisan ba ako nga kinahanglan nga magdala gayod kamo ug mga espada ug mga bunal sa pagdakop kanako?”

⁵³ Adlaw-adlaw didto ako sa templo ug didto usab kamo. Nganong wala man ninyo ako dakpa? Apan mao na kini ang inyong higayon. Ug niining panahona naghari ang kangitngit.”

Gilimod ni Pedro si Jesus

(Mat. 26:57-58, 69-75; Mar. 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Gidakop nila si Jesus ug gidala ngadto sa balay sa pangulong pari. Misunod usab si Pedro, apan didto lang siya sa layo.

⁵⁵ Didto sa tunga sa tugkaran naghaling ug kalayo ang mga tawo ug nanglingkod didto sa duol aron mainit-initan. Si Pedro nagpaduol usab didto kanila ug milingkod.

⁵⁶ Adunay usa ka sulugoon nga babaye nga nakakita kang Pedro nga naglingkod duol sa kalayo. Gitutokan niya si Pedro, ug miingon, “Kini siya kauban usab nianang tawo.”

⁵⁷ Apan milimod si Pedro nga nag-ingon, “Day, wala man gani ako makaila kaniya.”

⁵⁸ Wala madugay adunay nakakita na usab kaniya nga lalaki nga nag-ingon, “Ikaw usa usab sa iyang mga kauban.”

Apan mitubag si Pedro, “Dili uy! Dili niya ako kauban.”

⁵⁹ Mga usa ka oras ang milabay ug aduna na usab miingon, “Tinuod gayod nga kining tawhana kauban niya kay siya taga-Galilea usab.”

⁶⁰ Apan mitubag si Pedro, “Dili uy! Wala ako makahibalo sa imong gipanulti.” Samtang nagsulti pa si Pedro, mituktugaok ang manok.

⁶¹ Milingi ang Ginoo ug gitutokan niya si Pedro. Unya nahinumdoman ni Pedro ang gisulti sa Ginoo nga sa dili pa motuktugaok ang manok, ilimod na niya siya sa makatulo.

⁶² Busa migawas si Pedro ug mihilak gayod sa hilabihan.

Gibugal-bugalan ug Gibunalan si Jesus

(Mat. 26:67-68; Mar. 14:65)

⁶³ Gibugal-bugalan ug gibunalan si Jesus sa mga tawo nga nagbantay kaniya.

⁶⁴ Gitaptapan nila siya ug giingnan, “Tag-ana kon kinsa ang nagdapat kanimo?”

⁶⁵ Ug daghan pa gayod ang ilang gipanulti sa pagpakaulaw kaniya.

Gidala si Jesus sa Korte sa mga Judio

(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Juan 18:19-24)

⁶⁶ Pagkabuntag, nagtigom ang mga pangulo sa mga Judio. Ang uban kanila kadagkoan sa mga pari, ug ang uban mga magtutudlo sa Kasugoan. Gidala nila si Jesus sa ilang korte.

⁶⁷ Miingon sila kang Jesus, “Tug-ani kami kon ikaw ba ang Mesiyas.”

Mitubag siya, “Bisan sultihan ko kamo dili gihapon kamo motuo.

⁶⁸ Ug kon pangutan-on ko kamo dili usab kamo motubag.

⁶⁹ Apan gikan karon, ang Anak sa Tawo molingkod na sa tuong dapit sa Makagagahom nga Dios.”

⁷⁰ Miingon silang tanan, “Kon mao kana, ikaw diay ang Anak sa Dios.”

Mitubag si Jesus, “Kamo na gayod ang nag-ingon.”

⁷¹ Busa miingon sila, “Unsa pa gayod nga mga pagpamatuod ang atong gikinahanglan? Kita na mismo ang nakadungog sa iyang giingon.”

23

Gidala si Jesus kang Pilato

(Mat. 27:1-2; 11:14; Mar. 15:1-5; Juan 18:28-38)

¹ Pagkahuman niadto, mitindog silang tanan ug gidala nila si Jesus kang Pilato,

² ug gisumbong nila siya. Miingon sila, “Kining tawhana nadakpan namo nga nagpahisalaag sa among isigka-Judio, tungod kay gisultihan niya sila nga dili magbayad ug buhis ngadto sa Emperador, ug nag-ingon pa gayod siya nga siya mao ang Mesiyas. Ang buot niyang ipasabot nga siya usa ka hari.”

³ Busa gipangutana siya ni Pilato, “Ikaw ba ang hari sa mga Judio?”

Mitubag si Jesus kaniya, “Gisulti mo na.”

⁴ Unya miingon si Pilato sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga tawo, “Wala akoy nakita nga sala niining tawhana aron silotan siya.”

⁵ Apan namugos gayod sila ug nangatarungan, “Nagdala siya ug kasamok sa mga katawhan sa tibuk Judea pinaagi sa iyang mga pagpanudlo, gikan sa probinsya sa Galilea hangtod dinhi sa siyudad sa Jerusalem.”

Gidala si Jesus kang Herodes

⁶ Pagkadungog niini ni Pilato, nangutana siya kon taga-Galilea ba si Jesus.

⁷ Sa pagkahibalo niya nga si Jesus gikan sa lugar nga sakop sa gidumalahan ni Herodes, gipadala niya si Jesus ngadto kaniya, tungod kay niadtong higayona didto man si Herodes sa Jerusalem.

⁸ Pagkakita ni Herodes kang Jesus nalipay gayod siya, kay dugay na siyang nagtinguha nga makita si Jesus tungod kay daghan na ang iyang nadunggan mahitungod kaniya, ug gusto usab niya nga magbuhat siya ug milagro aron makita niya.

⁹ Daghan ang mga pangutana ni Herodes kang Jesus, apan wala siya motubag.

¹⁰ Ang kadagkoan sa mga pari ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan nanindog didto ug bisan unsa na lang ang ilang mga sumbong batok kang Jesus.

¹¹ Dayon gitamay ug gibugal-bugalan siya ni Herodes ug sa iyang mga tigbalantay. Gisul-oban kunohay nila siya ug maanindot nga bisti, nga sama sa usa ka dungganon nga tawo, ug gipabalik didto kang Pilato.

¹² Niadtong adlaw nagkaamigo si Pilato ug si Herodes, nga magkaaway kaniadto.

Gihukman si Jesus nga Patyon

(Mat. 27:15-26; Mar. 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

¹³ Unya gipatawag ni Pilato ang kadagkoan sa mga pari, ang mga tigdumala sa lungsod, ug ang uban pa nga mga tawo.

¹⁴ Unya miingon siya kanila, “Gidala ninyo dinhi kanako kining tawhana nga giingon ninyo nga nagpahisalaag sa mga tawo. Apan sa akong pag-imbistigar kaniya dinhi sa inyong atubangan, wala gayod akoy nakita nga sala kaniya sama sa inyong gisulti.

¹⁵ Bisan gani si Herodes walay bisag usa nga nakita nga sala niining tawhana, mao gani nga gipabalik niya kini dinhi. Wala adunay nahimo kining tawhana nga angayng silotan ug kamatayon.

¹⁶ Busa ipalatigo ko na lang siya ug dayon buhian.” [

¹⁷ Sa matag Pista sa Paglabay sa Anghel kinahanglan nga magpagawas si Pilato ug usa ka priso.]*

¹⁸ Apan misinggit ang mga tawo, “Patya kanang tawhana ug buhii si Barabas!”

¹⁹ (Napriso si Barabas tungod kay kauban siya sa mga nagrebelde sa gobyerno sa Jerusalem ug nakapatay usab siya.)

²⁰ Gusto unta ni Pilato nga buhian si Jesus, busa gisultihan niya pag-usab ang mga tawo.

²¹ Apan nagpadayon sa pagsinggit ang mga tawo, “Ilansang siya sa krus! Ilansang siya sa krus!”

²² Miingon pa gayod kanila si Pilato sa ikatulo nga higayon, “Ngano, unsa ba ang sala nga iyang nabuhat? Wala man akoy nakita nga sala kaniya nga angay siyang silotan ug kamatayon. Ipalatigo ko siya ug unya buhian dayon.”

²³ Apan mipadayon pa gayod ang ilang pagsinggit nga ilansang siya sa krus. Ug sa kaulahian milampos gayod sila.

²⁴ Miuyon na lang si Pilato sa mga tawo nga ilansang si Jesus sa krus.

²⁵ Gipabuhian niya ang tawo nga napriso tungod sa iyang pagrebelde sa gobyerno ug pagpatay, kay mao kadto ang gipangayo sa mga tawo. Apan si Jesus iyang gitugyan kanila aron mahimo nila ang ilang gusto kaniya.

Gilansang si Jesus sa Krus

(Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Juan 19:17-27)

²⁶ Samtang gidala nila si Jesus sa dapit diin siya ilansang, natagboan nila si Simon nga taga-Cirene, nga nagpadulong sa siyudad gikan sa uma. Gibira nila siya ug gipapas-an sa krus, ug gipasunod kang Jesus.

²⁷ Daghang mga tawo ang misunod kang Jesus. Adunay mga babaye didto nga nagminatay sa paghilak tungod kay naluoy gayod sila kang Jesus.

²⁸ Apan gilingi sila ni Jesus ug giingnan, “Kamong mga babaye nga taga-Jerusalem, ayaw kamo paghilak tungod kanako. Hilaki ninyo ang inyong kaugalingon ug ang inyong mga anak.

²⁹ Tungod kay moabot ang mga adlaw nga moingon ang mga tawo, ‘Bulahan ang mga babaye nga baog ug walay gipasuso.’

³⁰ Nianang panahona moingon ang mga tawo ngadto sa mga bukid, “Tumpagi kami!” Ug ngadto sa mga bungtod “Taboni kami!”†

³¹ Kay kon gihimo nila kini kanako nga walay sala, unsa pa kaha kadaotan ang ilang himuon ngadto sa tawo nga adunay sala?”‡

³² Gawas kang Jesus adunay duha pa ka tawo nga mga kriminal nga ilang gidala aron patyon.

* **23:17** Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong sama sa Mat. 27:15; Mar. 15:6.

† **23:30** Ose. 10:8 ‡ **23:31** Sa literal, *Kay kon gihimo nila kini sa buhi pa nga kahoy, unsa pa kaha sa laya na nga kahoy.*

³³ Pag-abot nila sa lugar nga gitawag nga “bagol-bagol,” gilansang nila si Jesus sa krus ug ang duha ka kriminal. Ang usa gibutang nila sa tuo ni Jesus ug ang usa sa wala. [

³⁴ Miingon si Jesus, “Amahan, pasayloa sila tungod kay wala sila masayod sa ilang gibuhay.”[§] Ug naghulbot-hulbot ang mga sundalo aron bahinon ang mga bisti ni Jesus.

³⁵ Ang mga tawo nanindog didto ug nanan-aw. Gibugal-bugalan siya sa mga tigdumala sa lungsod. Miingon sila, “Giluwas niya ang uban, ipaluwas usab kaniya ang iyang kaugalingon kon siya mao ang Mesiyas nga pinili sa Dios.”

³⁶ Gibugal-bugalan usab siya sa mga sundalo samtang nagpaduol sila aron paimnon siya ug aslom nga bino.

³⁷ Miingon sila, “Kon ikaw ang Hari sa mga Judio, luwasa ang imong kaugalingon!”

³⁸ Ug adunay gibutang silang karatula didto sa iyang ulohan nga nag-ingon:

MAO KINI ANG HARI SA MGA JUDIO.

³⁹ Ang usa sa mga kriminal nga gilansang sa krus nagpasipala usab kang Jesus. Miingon siya, “Dili ba ikaw ang Mesiyas? Luwasa ang imong kaugalingon ug kami usab!”

⁴⁰ Apan gibaadlong siya sa usa ka kriminal. Miingon siya, “Wala ka ba mahadlok sa Dios? Managsama lang kita nga gisilotan.

⁴¹ Kitang duha angay gayod nga silotan tungod sa atong mga sala. Apan kining tawhana walay sala.”

⁴² Unya miingon siya kang Jesus, “Jesus, hinumdomi intawon ako kon maghari ka na!”

⁴³ Miingon si Jesus kaniya, “Tinuod kining isulti ko kanimo nga karong adlaw ikauban ka nako sa Paraiso.”

Ang Pagkamatay ni Jesus

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Juan 19:28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Sa mga alas dose na sa udto, wala na mosidlak ang adlaw. Mingitngit ang tibuok kalibotan sulod sa tulo ka oras. Ang tabil sa templo napikas gikan sa ibabaw paubos.

⁴⁶ Unya misinggit si Jesus, “Amahan, itugyan ko kanimo ang akong espiritu!”* Human niadto nabugto ang iyang gininhawa.

⁴⁷ Pagkakita sa kapitan sa nahitabo, midayeg siya sa Dios nga nag-ingon, “Tinuod gayod nga walay sala kining tawhana!”

⁴⁸ Ang tanan nga nakasaksi sa nahitabo, mipauli nga nagpamukpok sa ilang dughan tungod sa tumang kasubo.

⁴⁹ Ang mga nakaila kang Jesus lakip ang mga babaye nga miuban kaniya gikan pa sa Galilea nanindog didto sa layo ug nakita usab nila ang nahitabo.

Ang Paglubong kang Jesus

(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Juan 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Adunay usa ka tawo nga ang iyang ngalan mao si Jose nga taga-Arimatea nga sakop sa Judea. Miyembro siya sa korte sa mga Judio, apan wala siya mosugot sa ilang plano sa pagpatay kang Jesus. Maayo ug matarong siya nga tawo, ug naghulat siya sa paghari sa Dios.

⁵² Miadto siya kang Pilato ug gipangayo niya ang patayng lawas ni Jesus.

[§] 23:34 Ang pipila ka manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong. * 23:46 Sal. 31:5

⁵³ Unya gikuha niya ang patayng lawas ni Jesus didto sa krus ug giputos sa panapton nga puti. Gipahimutang niya kini sa lubnganan nga gikabhang sa bakilid nga wala pa sukad malubngi.

⁵⁴ Adlaw kadto sa pagpangandam alang sa Adlaw nga Igpapahulay.

⁵⁵ Ang mga babaye nga miuban kang Jesus gikan sa Galilea misunod usab kang Jose ug nakita nila ang lubnganan ug ang pagkahiluna sa patayng lawas ni Jesus.

⁵⁶ Unya mipauli sila ug nangandam ug mga pahumot nga idihog sa patayng lawas ni Jesus. Apan sa Adlaw nga Igpapahulay, namahulay sila sumala sa Kasugoan.

24

Ang Pagkabanhaw ni Jesus

(Mat. 28:1-10; Mar. 16:1-8; Juan 20:1-10)

¹ Sayo pa kaayo sa buntag sa adlawng Dominggo, miadto ang mga babaye sa lubnganan nga dala ang ilang giandam nga mga pahumot.

² Pag-abot nila didto, nakita nila nga ang bato nga gitabon sa lubnganan naligid na.

³ Misulod sila, apan wala nila makita ang patayng lawas ni Ginoong Jesus.

⁴ Samtang naglibog sila sa nahitabo, sa kalit lang adunay duha ka lalaki nga nagtindog didto sa ilang duol. Ang ilang mga bisti hilabihan gayod kasulaw.

⁵ Nahadlok gayod ang mga babaye, busa miduko na lang sila. Apan miingon ang duha ka lalaki, “Nganong gipangita man ninyo ang buhi dinhi sa mga patay?”

⁶ Wala siya dinhi. Nabanhaw na siya! Dili ba miingon man siya kaninyo samtang didto pa siya sa Galilea,

⁷ nga siya nga Anak sa Tawo kinahanglan itugyan ngadto sa mga makasasala ug ilansang sa krus, apan sa ikatulo ka adlaw mabanhaw siya?”

⁸ Ug unya nahinumdoman sa mga babaye ang gisulti ni Jesus.

⁹ Busa mipauli sila gikan sa lubnganan ug gisultihan nila ang onse ka mga tinun-an ug sa uban pa nilang mga kaubanan.

¹⁰ Ang mga babaye nga misulti sa mga apostoles mao sila si Maria nga taga-Magdala, si Juana, si Maria nga inahan ni Santiago, ug ang uban pang mga babaye.

¹¹ Apan wala motuo ang mga tinun-an, kay sa ilang huna-huna, tumo-tumo lang kini sa mga babaye.

¹² Apan si Pedro midagan ngadto sa lubnganan. Pag-abot niya didto miduko siya ug milili sa sulod, ug nakita niya nga ang mga panapton nga giputos sa lawas ni Jesus mao na lang ang nahibilin. Busa mipauli siya nga nahibulong sa nahitabo.

Sa Dalan Paingon sa Emaus

(Mar. 16:12-13)

¹³ Nianang adlaw, adunay duha ka tinun-an ni Jesus nga nagpadulong sa Emaus nga mga 11 ka kilometro gikan sa Jerusalem.

¹⁴⁻¹⁵ Samtang naglakaw sila, naghigot sila mahitungod sa mga panghitabo didto sa Jerusalem. Unya miduol si Jesus ug mikuyog kanila.

¹⁶ Apan wala sila makaila kaniya kay gipugngan sila sa pag-ila kaniya.

¹⁷ Miingon si Jesus kanila, “Unsa man ang inyong gipanagsultihan samtang naglakaw kamo?”

Mihunong ang duha ug diha sa ilang mga dagway makita nga naguol sila.

¹⁸ Ang usa kanila nga ginganlan ug Cleopas mitubag, “Basin ikaw lang ang gabisita sa Jerusalem nga wala makahibalo kon unsa ang mga panghitabo didto niining mga adlaw.”

¹⁹ Nangutana si Jesus kanila, “Ngano, unsa man ang nahitabo?”

Mitubag sila, “Bahin kang Jesus nga taga-Nazaret. Gamhanan siya nga propeta atubangan sa Dios ug sa mga tawo tungod sa iyang mga pagpanudlo ug mga buhat.

²⁰ Gisumbong siya sa atong kadagkoan sa mga pari ug sa uban pa natong mga tigdumala aron hukman ug kamatayon. Ug gilansang siya sa krus.

²¹ Naglaom kami nga siya mao na ang magtubos sa Israel. Apan ikatulo na ka adlaw karon sukad siya gipatay.

²²⁻²³ Apan ang nakapatingala kanamo mao ang gisulti sa among mga kauban nga babaye nga sa ilang pag-adto didto sa gilubngan kang Jesus, ganihang sayo sa buntag, wala na nila makita ang iyang patayng lawas. Nagsulti usab sila nga aduna silay nakita nga mga anghel nga nag-ingon kanila nga buhi si Jesus.

²⁴ Pagkahuman, ang uban sa among mga kauban miadto usab sa lubn-ganan, ug ang gisulti sa mga babaye mao usab ang ilang nakita. Wala gayod nila makita si Jesus didto.”

²⁵ Unya miingon si Jesus kanila, “Pagkabuang-buang gayod ninyo! Nganong wala man ninyo tuohi ang tanang gisulti sa mga propeta?

²⁶ Dili ba kinahanglan man nga mag-antos una ang Mesiyas niining mga butanga sa dili pa siya pasidunggan sa Dios?”

²⁷ Ug gipasabot kanila ni Jesus ang tanang giingon sa Kasulatan mahitungod kaniya, gikan sa mga sinulat ni Moises hangtod sa mga sinulat sa mga propeta.

²⁸ Pag-abot nila sa baryo nga ilang adtoan, gipatuo sila ni Jesus nga mopa-dayon siya sa iyang paglakaw.

²⁹ Apan namugos sila nga magpabilin siya uban kanila. Miingon sila, “Dinhi ka lang una kanamo tungod kay hapit na mosalop ang adlaw. Dili madugay gabii na.” Busa miuban siya kanila.

³⁰ Samtang nanglingkod na sila sa pagpangaon, mikuha si Jesus ug pan ug nagpasalamat sa Dios. Unya, gipikas-pikas niya kini ug gihatag kanila.

³¹ Ug niadtong higayona giablihan ang ilang panan-aw ug nailhan nila nga si Ginoong Jesus diay kadto, apan sa kalit lang nawala siya sa ilang panan-aw.

³² Miingon sila, “Mao diay nga pagkanindot gayod sa atong gibati sa dihang gipatin-awan niya kita sa Kasulatan ganiha samtang naglakaw kita sa dalan.”

³³ Unya mibalik dayon sila sa Jerusalem ug naabtan nila ang onse ka mga tinun-an ug ang uban pang mga tinun-an nga nagtigom,

³⁴ nga nag-ingon, “Tinuod gayod nga nabanhaw ang Ginoo! Nagpakita siya kang Simon.”

³⁵ Ug misulti usab ang duha ka lalaki kon unsa ang nahitabo kanila didto sa dalan paingon sa Emaus ug kon sa unsang pamaagi nga nailhan nila si Jesus samtang nagpikas-pikas siya sa pan.

Nagpakita si Jesus sa Iyang mga Tinun-an

(Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Juan 20:19-23; Buh. 1:6-8)

³⁶ Samtang nagsultihanay pa sila, kalit lang nga nagpakita si Jesus nga nagtindog didto sa ilang taliwala ug miingon, “Ang kalinaw maanaa kaninyo.”

³⁷ Gikulbaan ug nahadlok gayod sila kay abi nilag kalag ang ilang nakita.

³⁸ Apan miingon si Jesus kanila, “Nganong nasamok kamo? Ug nganong nagduha-duha kamo nga ako kini?”

³⁹ Tan-awa ninyo ang agi sa mga lansang sa akong mga kamot ug tiil. Hikapa ninyo ako. Dili ako kalag. Ang kalag walay lawas apan ako adunay lawas ug makita gayod ninyo.”

⁴⁰ Pagkahuman niya ug sulti niini gipakita niya kanila ang iyang mga kamot ug mga tiil.

⁴¹ Sa ilang dakong kalipay ug katingala murag dili sila makatuo sa ilang nakita. Ug nangutana si Jesus kanila, “Aduna ba kamoy pagkaon dinhi?”

⁴² Gihatagan nila siya ug usa ka hiwa nga sinugbang isda.

⁴³ Gikuha niya kini ug gikaon samtang nagtan-aw sila.

⁴⁴ Pagkahuman miingon siya kanila, “Mao kini ang akong giingon kaninyo samtang nagkauban pa kita, nga ang tanan nga nasulat mahitungod kanako sa Kasulatan ni Moises, sa mga sinulat sa mga propeta, ug sa mga salmo kinahanglan gayod nga matuman.”

⁴⁵ Unya gilamdagan ni Jesus ang ilang mga huna-huna aron masabtan nila ang Kasulatan.

⁴⁶ Miingon siya kanila, “Miingon ang Kasulatan nga ang Mesiyas kinahanglan gayod nga mag-antos ug mamatay, apan mabanhaw siya sa ikatulo ka adlaw.

⁴⁷ Ug kinahanglan nga isulti ngadto sa tibuok kalibotan gikan sa Jerusalem nga tungod kaniya pasayloon sa Dios ang maghinulsol sa ilang mga sala.

⁴⁸ Kamo ang mga saksi niining mga butanga.

⁴⁹ Ipadala ko kaninyo ang Espiritu Santo nga gisaad sa akong Amahan. Apan ayaw una kamo pagbiya dinhi sa Jerusalem samtang wala pa ninyo madawat ang gahom nga gikan sa langit.”

Gibayaw si Jesus ngadto sa Langit

(Mar. 16:19-20; Buh. 1:9-11)

⁵⁰ Unya gidala sila ni Jesus sa Betania. Pag-abot nila didto gibayaw niya ang iyang mga kamot ug gipanalanginan sila.

⁵¹ Samtang gipanalanginan niya sila inanay nga gibayaw siya ngadto sa langit palayo kanila.

⁵² Gisimba nila siya ug mibalik sila sa Jerusalem nga adunay dakong kalipay.

⁵³ Ug kanunay sila didto sa templo sa pagdayeg sa Dios.

Ang Maayong Balita Sumala kang Juan

Ang Pulong nga Naghatag ug Kinabuhi

¹ Sa sinugdanan,* anaa na ang Pulong. Ang Pulong kauban sa Dios, ug ang Pulong mao ang Dios.

² Sukad pa gayod kaniadto kauban na siya sa Dios.

³ Pinaagi kaniya, gibuhat ang tanang mga butang, ug wala gayoy nahimo nga dili pinaagi kaniya.

⁴ Anaa kaniya ang kinabuhi ug kini nga kinabuhi ang suga nga naghatag ug kahayag sa mga tawo.

⁵ Kini nga suga mao ang iwag diha sa kangitngit,† ug dili gayod kini malupig‡ sa kangitngit.

⁶ Karon, adunay tawo nga gipadala sa Dios. Ang iyang ngalan mao si Juan.

⁷ Gipadala siya aron sa pagpamatuod kon kinsa ang suga, aron pinaagi sa iyang pagsugilon makatuo ang tanang katawhan.

⁸ Dili si Juan ang suga, apan mianhi siya sa pagpamatuod kon kinsa ang suga.

⁹ Ang tinuod nga suga nga naghatag ug kahayag sa tanang tawo mianhi dinhi sa kalibotan.

¹⁰ Mianhi siya sa kalibotan, apan bisan ug gihimo ang kalibotan pinaagi kaniya, ang mga tawo sa kalibotan wala moila kaniya.

¹¹ Mianhi siya sa iyang kaugalingong katawhan,§ apan ang kadaghanan kanila wala modawat kaniya.

¹² Apan si bisan kinsa nga midawat kaniya, nga mituo kaniya, gihatagan niya ug katungod nga mahimong anak sa Dios.

¹³ Nahimo silang anak sa Dios dili pinaagi sa lawasnon nga pagkatawo o kaha sa kabubut-on sa tawo, kondili pinaagi sa kabubut-on sa Dios.

¹⁴ Ang Pulong nagpakatawo ug nakig-uban kanato. Nakita namo ang iyang himaya ingon nga bugtong Anak sa Amahan. Maluloy-on gayod siya ug pulos kamatuoran ang iyang gipanulti.

¹⁵ Nagpamatuod si Juan mahitungod kaniya. Nag-ingon siya, “Siya mao ang akong giingon nga moabot sunod kanako. Apan labaw pa siya kay kanako, kay sa wala pa ako matawo, anaa na siyang daan.”

¹⁶ Tungod sa iyang dako nga kaluoy walay puas ang iyang pagpanalangin kanatong tanan.

¹⁷ Ang Kasugoan gihatag sa Dios kanato pinaagi kang Moises, apan ang kaluoy ug ang kamatuoran miabot kanato pinaagi kang Jesu-Cristo.

¹⁸ Wala gayoy tawo nga nakakita sa Dios. Apan gipaila siya kanato sa bugtong Anak sa Dios, nga mao ra usab ang Dios, nga kauban kanunay sa Amahan.*

Ang Mensahe ni Juan nga Tigbautismo (Mat. 3:1-12; Mar. 1:1-8; Luc. 3:1-18)

* **1:1** Tan-awa ang Gen. 1:1. † **1:5** kangitngit: ang buot ipasabot, kalibotan nga nangitngitan tungod sa sala. ‡ **1:5** ug dili gayod kini malupig: o wala masabti sa mga anaa sa kangitngit. § **1:11** kaugalingong katawhan: buot ipasabot, “mga Judio”. * **1:18** kauban kanunay sa Amahan: o gihigugma sa Amahan; sa literal, anaa sa dughan sa Amahan.

¹⁹ Kini ang mensahe ni Juan sa dihang gisugo sa mga kadagkoan sa mga Judio sa Jerusalem ang mga pari ug ang mga katabang nila sa templo[†] nga adtoon si Juan ug pangutan-on kon kinsa gayod siya.

²⁰ Gisultihan sila ni Juan sa walay lipod-lipod, “Dili ako ang Mesiyas[‡] nga inyang gihulat.”

²¹ Nagutana sila, “Kon dili ikaw ang Cristo, kinsa ka? Si Elias[§] ba nga propeta?”

Mitubag si Juan, “Dili ako si Elias.”

Gipangutana nila pag-usab si Juan, “Tingali ikaw ang Propeta nga among gipaabot?”

Mitubag pag-usab si Juan, “Dili ako ang Propeta nga ilang giingon.”

²² Busa miingon sila, “Sultihi na lang kami kon kinsa gayod ikaw aron aduna kamiy ikatubag sa mga nagsugo kanamo. Unsa ang ikasulti mo mahitungod sa imong kaugalingon?”

²³ Mitubag si Juan, sumala sa gisulti ni propeta Isaiaas,
“‘Ako ang tawo nga nagsinggit sa kamingawan,

Tul-ira ang dalan nga paga-agian sa Ginoo!’ ”*

²⁴ Ang mga nagsugo niadtong mga tawo nga miadto kang Juan mao ang mga Pariseo.

²⁵ Gipangutana nila pag-usab si Juan, “Nganong nagbautismo ka sa mga tawo kon dili ikaw ang Mesiyas, o kaha si Elias, o kaha ang Propeta nga among gipaabot?”

²⁶ Mitubag si Juan, “Ako nagbautismo pinaagi sa tubig, apan adunay tawo nga ania dinhi karon nga wala pa ninyo mailhi.

²⁷ Siya ang akong giingon nga moabot sunod kanako, apan dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon.”[†]

²⁸ Nahitabo kini sa Betania, tabok sa Suba sa Jordan, diin nagbautismo si Juan.

Ang Nating Karnero sa Dios

²⁹ Pagkasunod adlaw nakita ni Juan si Jesus nga nagpadulong kaniya. Miingon dayon si Juan, “Ania na ang Nating Karnero sa Dios nga mowagtang sa sala sa kalibotan.[‡]

³⁰ Siya mao ang akong giingon sa dihang miingon ako nga, ‘Adunay moabot sunod kanako nga mas labaw pa kay kanako, kay sa wala pa ako matawo, anaa na siyang daan.’

³¹ Kaniadto bisan gani ako wala makaila kon kinsa gayod siya. Apan mianhi ako dinhi nga nagbautismo pinaagi sa tubig aron ipaila siya sa mga taga-Israel.”

³² Unya, nagpamatuod si Juan, “Nagpamatuod ako nga nakita ko ang Espiritu nga mikunsad kaniya gikan sa langit sama sa salampati ug nagpabilin diha kaniya.

³³ Kaniadto bisan gani ako wala makaila kon kinsa gayod siya, apan ang Dios nga nagsugo kanako nga mangbautismo pinaagi sa tubig nag-ingon nang daan kanako nga kon makita ko na gani ang Espiritu Santo nga mokunsad ug magpabilin sa usa ka tawo, kana nga tawo mao ang mangbautismo pinaagi sa Espiritu Santo.

[†] **1:19** mga katabang nila sa templo: nga mao ang mga Levita, nga mga kaliwat ni Levi. [‡] **1:20**

Mesiyas: sa Griyego, Cristo. [§] **1:21** Mal. 4:5-6 * **1:23** Isa. 40:3 [†] **1:27** dili gani ako takos nga mahimong iyang sulugoon: sa literal, dili gani ako takos sa paghubad sa iyang sandalyas. [‡] **1:29** Nating Karnero sa Dios...sa Kalibotan: ang buot ipasabot, si Jesus sama sa karnero nga ihalad alang sa kapasayloan sa sala sa mga tawo.

³⁴ Ug kana nakita ko gayod. Busa napamatud-an ko nga siya mao gayod ang Anak sa Dios.”

Ang Unang mga Tinun-an ni Jesus

³⁵ Pagkasunod adlaw, didto na pud si Juan uban sa duha sa iyang mga tinun-an.

³⁶ Sa pagkakita niya kang Jesus nga miagi, miingon siya, “Ania na ang Nating Karnero sa Dios.”

³⁷ Sa pagkadungog niadto sa duha niya ka tinun-an, misunod dayon sila kang Jesus.

³⁸ Paglingi ni Jesus, nakita niya sila nga nagsunod. Busa nangutana siya, “Unsa ba ang inyong tuyo?”

Mitubag sila, “Rabbi, asa ba ikaw nagpuyo?” (Ang buot ipasabot sa Rabbi, “Magtutudlo.”)

³⁹ Miingon siya, “Dali, uban kamo kanako aron makita ninyo.” Busa miuban sila ug nakita nila ang iyang gipuy-an. Mga alas kwatro na kadto sa hapon, busa nagpabilin na lang sila didto hangtod sa pagkagabii.

⁴⁰ Ang usa sa duha nga nakadungog sa giingon ni Juan ug misunod kang Jesus mao si Andres nga igsoon ni Simon Pedro.

⁴¹ Gipangita dayon niya ang iyang igsoon nga si Simon ug gisultihan siya, “Nakita na namo ang Mesiyas.” (Ang buot ipasabot sa Mesiyas, “Cristo.”)

⁴² Ug gidala niya si Simon kang Jesus. Pag-abot nila kang Jesus, gitan-aw ni Jesus si Simon ug giingnan, “Ikaw si Simon nga anak ni Juan. Apan sukad karon tawgon ka na nga Cefas” (nga kung hubaron mao ang Pedro).§

Gitawag ni Jesus si Felipe ug si Natanael

⁴³ Pagkasunod adlaw, nakahukom si Jesus nga moadto sa probinsya sa Galilea. Pag-abot niya didto, nakita niya si Felipe ug iya kining giingnan, “Dali sunod kanako!”

⁴⁴ Kini si Felipe taga-Betsaida. * Taga-didto pud si Andres ug si Pedro.

⁴⁵ Ug gipangita ni Felipe si Natanael. Ug sa dihang nakita na niya, iya kining giingnan, “Nakita na namo ang tawo nga gihisgotan ni Moises diha sa Kasugoan. Ug gihisgotan pud siya sa mga propeta. Siya mao si Jesus nga taga-Nazaret nga anak ni Jose.”

⁴⁶ Miingon si Natanael, “Aduna bay maayo gikan sa Nazaret?”

Mitubag si Felipe, “Dali, uban aron makita mo.”

⁴⁷ Sa pagkakita ni Jesus kang Natanael nga nagpadulong kaniya, miingon siya, “Ania ang tinuod nga Israelinhon nga wala gayod manglimbong.”

⁴⁸ Nangutana si Natanael kaniya, “Nganong nakaila ka kanako?”

Gitubag siya ni Jesus, “Sa wala ka pa tawga ni Felipe, nakita ko na ikaw didto sa ilalom sa kahoy nga igos.”

⁴⁹ Busa miingon si Natanael, “Magtutudlo,” tinuod gayod nga ikaw ang Anak sa Dios! Ikaw ang hari sa Israel.

⁵⁰ Unya miingon si Jesus kaniya, “Nagtuo ba ikaw kanako tungod kay miingon ako kanimo nga nakita ka nako didto sa ilalom sa kahoy nga igos? Mas labaw pa unya niana ang imong makita.”

⁵¹ Ug miingon pa gayod si Jesus kaniya, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga moabot ang adlaw nga makita ninyo nga maabli ang langit ug makita pud ninyo ang mga anghel sa Dios nga magsaka-kanaog ngadto ngari† sa Anak sa Tawo.”‡

§ **1:42** Ang buot ipasabot sa *Cefas* ug *Pedro*, kay “Bato”. * **1:44** *Betsaida*: usa ka lugar sa probinsya sa Galilea. † **1:51** Gen. 28:12 ‡ **1:51** *Anak sa Tawo*: titulo nga kasagarang ginagamit ni Jesus alang sa iyang kaugalingon.

2

Ang Kasal sa Cana

¹ Paglabay sa duha ka adlaw, adunay kasal sa lungsod sa Cana sa probinsya sa Galilea. Anaa didto ang inahan ni Jesus.

² Gidapit pud si Jesus ug ang iyang mga tinun-an.

³ Ug nahitabo nga nahurot ang bino alang sa kombira. Busa miingon ang inahan ni Jesus kaniya, “Nahutdan sila ug bino.”

⁴ Mitubag si Jesus, “Ayaw ako sultihi kon unsa ang angay kong buhaton.* Wala pa moabot ang akong panahon.”

⁵ Giingnan sa inahan ni Jesus ang mga sulugoon, “Buhata ninyo ang bisan unsa nga iyang isugo.”

⁶ Adunay tulomanon ang mga Judio nga manghugas sa dili pa mokaon. Busa adunay unom didto ka tadyawng bato, ug ang matag-usa masudlan ug mga 20 ngadto sa 30 ka galon nga tubig.

⁷ Miingon si Jesus sa mga sulugoon, “Pun-a ninyo ug tubig ang mga tadyaw.” Busa gipuno nila kini.

⁸ Pagkahuman, miingon si Jesus kanila, “Sige, pagkabo kamo niana ug dada-a sa nagdumala sa kombira.”

Busa nagkabo sila ug gidala didto sa nagdumala,

⁹ ug gitilawan dayon sa nagdumala ang tubig nga nahimo nang bino. Wala siya mahibalo kon asa gikan ang bino apan nakahibalo ang mga sulugoon nga nagkabo sa tubig. Busa gitawag niya ang pamanhonon

¹⁰ ug giingnan, “Nabatasan sa kadaghanan nga modalit ug maayong matang sa bino sa pagsugod sa kombira ug kon daghan na ang nainom sa mga bisita, ordinaryo na nga bino ang ilang ihatag. Apan ikaw lahi, kay karon mo lang gipagawas ang labing maayong bino.”

¹¹ Kini nga panghitabo sa Cana sa probinsya sa Galilea mao ang unang milagro nga gihimo ni Jesus. Sa iyang gihimo gipakita niya ang iyang himaya, ug mituo ang iyang mga tinun-an.

¹² Human sa kasal, miadto sa Capernaum si Jesus kauban ang iyang inahan, mga igsoon nga lalaki, ug mga tinun-an, ug nagpabilin sila didto sa pipila ka adlaw.

Misulod si Jesus sa Templo

(Mat. 21:12-13; Mar. 11:15-17; Luc. 19:45-46)

¹³ Hapit na ang kasaulogan sa mga Judio nga gitawag nga Pista sa Paglabay sa Anghel. Busa miadto si Jesus sa Jerusalem.

¹⁴ Didto sa templo nakita niya nga adunay namaligya ug ighahalad nga mga baka, mga karnero ug mga salampati. Adunay mga tawo didto nga gapang-ilis ug kuwarta diha sa ilang mga lamisa.

¹⁵ Busa naghimo siya ug latigo nga pisi. Ug unya gipang-abog niya ang mga karnero ug mga baka ngadto sa gawas sa templo. Gilabay niya ang mga kuwarta sa mga nang-ilis ug kuwarta ug gipangtikwang pud ang ilang mga lamisa.

¹⁶ Miingon siya sa mga nagbaligya ug salampati, “Kuhaa kini dinhi! Ayaw ninyo himoa nga baligyaanan ang balay sa akong Amahan!”

¹⁷ Niining iyang gihimo, nahinumdoman sa iyang mga tinun-an ang nasulat nga nag-ingon, “Ang akong pagmahal sa imong balay maoy maghatod kanak sa kamatayon.”†

* 2:4 Sa Griego nga teksto makita ang *Babaye, ayaw ako sultihi kon unsa ang angay kong buhaton.*

† 2:17 Sal. 69:9

¹⁸ Tungod sa iyang gihimo, gipangutana siya sa mga tigdumala sa mga Judio, “Unsa nga milagro ang imong ikapakita kanamo sa pagpamatuod nga ikaw adunay gahom sa paghimo niini?”

¹⁹ Gitubag sila ni Jesus, “Gub-a ninyo kining templo ug sulod sa tulo ka adlaw tukoron ko kini pag-usab.”

²⁰ Miingon sila, “Gitukod kini nga templo sulod sa 46 ka tuig ug tukoron mo pag-usab sulod lang sa tulo ka adlaw?”

²¹ Apan ang gihisgotan ni Jesus nga templo mao ang iyang lawas.

²² Busa sa dihang nabanhaw siya, nahinumdoman sa iyang mga tinun-an kining iyang gisulti. Ug mituo sila sa gipanagna sa Kasulatan ug sa iyang giingon mahitungod sa iyang pagkabanhaw.

Si Jesus ug si Nicodemo

²³ Samtang didto si Jesus sa Jerusalem, sa panahon sa Pista sa Paglabay sa Anghel, daghan ang nakakita sa mga milagro nga iyang gipanghimo ug daghan kanila ang mituo kaniya.

²⁴ Apan wala mosalig si Jesus sa ilang pagtuo kaniya kay nahibalo man siya sa tanang mga tawo.

²⁵ Dili na kinahanglan nga sultihan pa siya mahitungod sa mga tawo, kay nahibalo na siyang daan kon unsa gayod ang anaa sa sulod sa ilang kasing-kasing.

3

Si Jesus ug si Nicodemo

¹ Adunay usa ka tawo nga ginganlag Nicodemo. Siya usa sa mga tigdumala sa mga Judio, ug sakop sa pundok sa mga Pariseo.

² Usa niana ka gabii miadto siya kang Jesus ug miingon kaniya, “Rabbi, nahibalo kami nga ikaw magtutudlo nga pinadala sa Dios, tungod kay walay makahimo sa mga milagro nga sama sa imong gihimo kon wala ang Dios kaniya.”

³ Mitubag si Jesus kaniya, “Sa pagkatinuod, sultihan ka nako nga walay tawo nga maapil sa paghari sa Dios* gawas kon matawo siya pag-usab.”†

⁴ Nangutana si Nicodemo, “Unsaon man niya pagpakatawo pag-usab kon tigulang na siya? Dili na siya mahimong mosulod pagbalik sa tiyan sa iyang inahan aron magpakatawo pag-usab.”

⁵ Mitubag si Jesus, “Sa pagkatinuod, sultihan ka nako nga walay tawo nga maapil sa paghari sa Dios‡ kon dili siya matawo pinaagi sa tubig ug sa Espiritu.

⁶ Ang gipanganak pinaagi sa tawo, tawhanon, apan ang gipanganak pinaagi sa gahom sa Espiritu, espirituhanon.

⁷ Busa ayaw katingala sa akong giingon kanimo nga kinahanglan matawo kamo pag-usab.

⁸ Mohuros ang hangin bisan asa kini gustong mopaingon. Madungog nato ang iyang paghuros, apan wala kita masayod kon asa kini gikan ug asa kini padulong. Ingon pud niini ang tanan nga gipanganak pinaagi sa Espiritu.”

⁹ Nangutana pag-usab si Nicodemo, “Unsaon pagkahitabo niini?”

¹⁰ Mitubag si Jesus, “Inila ka nga magtutudlo sa Israel, apan wala ka masayod niini?”

* **3:3** maapil sa paghari sa Dios: sa literal, makakita sa gingharian sa Dios. † **3:3** matawo siya pag-usab: o kaha, matawo siya gikan sa ibabaw. ‡ **3:5** maapil sa paghari sa Dios: sa literal, makasulod sa gingharian sa Dios.

¹¹ Sa pagkatinuod, sultihan ka nako nga ang among nahibaloan ug nakita mao ang among gisulti. Apan wala kamo motuo niini.

¹² Kon wala gani kamo motuo sa akong gisulti kaninyo mahitungod sa mga ania niining kalibotan, labaw na nga dili kamo motuo kanako kon sultihan ko kamo mahitungod sa mga atua didto sa langit.

¹³ Ug walay bisan kinsa nga nakaadto sa langit gawas lang kanako nga Anak sa Tawo, kay didto ako gikan.”

¹⁴ Midugang si Jesus sa pag-ingon, “Sama sa pagbayaw ni Moises sa halas didto sa kamingawan, ang Anak sa Tawo kinahanglan nga ibayaw usab,[§]

¹⁵ aron nga ang matag-usa nga motuo kaniya makaangkon ug kinabuhi nga walay kataposan.”

¹⁶ Kay gihigugma gayod sa Dios ang kalibotan, mao nga gihatag niya ang iyang bugtong Anak, aron nga si bisan kinsa nga motuo kaniya dili malaglag kondili makaangkon hinuon ug kinabuhi nga walay kataposan.

¹⁷ Kay ang Dios wala magpadala sa iyang Anak dinhi sa kalibotan aron hukman sa silot ang katawhan, kondili aron sa pagluwas sa mga tawo.

¹⁸ Busa si bisan kinsa nga motuo kaniya dili hukman sa silot, apan si bisan kinsa nga wala motuo kaniya nahukman na tungod kay wala siya motuo sa bugtong nga Anak sa Dios.*

¹⁹ Silotan sila tungod kay mianhi siya dinhi sa kalibotan isip suga,[†] apan gipalabi pa sa mga tawo ang pagpabilin sa kangitngit kaysa moduol kaniya nga naghatag sa kahayag, tungod kay daotan ang ilang binuhatan.

²⁰ Ang tawo nga daotan ug binuhatan dili gusto sa kahayag. Maglikay pa gani siya sa kahayag kay mahadlok siya nga mabutyag ang iyang daotang binuhatan.

²¹ Apan ang tawo nga nagbuhat sumala sa kamatuoran nagpaduol sa kahayag, aron mabutyag nga ang iyang maayong binuhatan nahimo niya pinaagi sa tabang sa Dios.

Si Jesus ug si Juan

²² Pagkahuman niadto, miadto si Jesus ug ang iyang mga tinun-an sa ubang bahin sa Judea. Nagpabilin siya didto uban kanila ug nagbautismo.

²³ Nangbautismo pud si Juan didto sa Enon, duol sa Salim, kay daghan ang tubig didto, ug nangadto kaniya ang mga tawo aron magpabautismo.

²⁴ (Wala pa niadto mabilanggo si Juan.)

²⁵ Karon ang uban sa mga tinun-an ni Juan ug ang usa ka Judio naglantugi mahitungod sa tulomanon sa pagpanghugas.

²⁶ Nangadto sila kang Juan ug nag-ingon, “Magtutudlo, nahinumdoman mo ba kadtoang tawo nga kauban mo kaniadto sa tabok sa Suba sa Jordan, nga imong gipaila sa mga tawo? Nangbautismo na siya karon ug halos ang tanang mga tawo nangadto na kaniya!”

²⁷ Mitubag si Juan, “Wala gayoy mahimo ang tawo kon kini dili kabubut-on sa Dios.

²⁸ Kamo mismo makapamatuod nga nag-ingon ako nga dili ako ang Mesiya, kondili gipadala lang ako una kaniya aron pagbalita nga siya moabot na.

²⁹ Sama ba kon adunay kasal: ang pangasaw-onon alang lang gayod sa pamanhonon, ug ang higala sa pamanhonon nga nagtambong ipa nga naghulat,

[§] **3:14** *ibayaw usab*: tan-awa usab sa Num. 21:8-9. Ang Griyego nga pulong nga “ipataas o gibayaw” nagpasabot usab ug “gibayaw” * **3:18** *sa bugtong nga Anak sa Dios*: sa literal, sa ngalan sa bugtong nga Anak sa Dios. [†] **3:19** *isip suga*: ang buot ipasabot, aron maghatag ug kahayag sa mga huna-huna sa mga tawo.

malipay kon madungog niya nga anaa na ang pamanhonon. Sama pud kanako karon, nalipay gayod ako nga ang mga tawo nangadto na kang Jesus.

³⁰ Kinahanglan magdugang pa gayod ang pagkabantogan ni Jesus, ug ako angay na nga hikalintan.”

Ang Gikan sa Langit

³¹ Ang Cristo gikan sa langit, busa labaw siya sa tanan. Taga-dinhi kita sa kalibotan ug ang atong gipanghisgotan mao lang gayod ang dinhi sa kalibotan. Apan siya nga gikan sa langit labaw sa tanan.

³²⁻³³ Nagsugilon siya mahitungod sa iyang nakita ug nadungog sa langit, apan gamay lang gayod ang nagtuo sa iyang gisulti. Apan ang mga nagtuo nagpamatuod nga ang gisulti sa Dios tinuod.

³⁴ Kay si Cristo nga gipadala sa Dios dinhi sa kalibotan nagsulti kanato kon unsa ang gisulti sa Dios kaniya, tungod kay walay kinutoban ang paghatag sa Dios kaniya sa Espiritu.

³⁵ Gihigugma sa Amahan ang iyang Anak ug gitugyan niya kaniya ang tanan.

³⁶ Ang motuo sa Anak sa Dios adunay kinabuhi nga walay kataposan. Apan ang dili motuman sa Anak sa Dios dili gayod makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan; magpabilin hinuon ang kapungot sa Dios kaniya.

4

Si Jesus ug ang Babaye nga Taga-Samaria

¹ Karon, nakadungog ang mga Pariseo nga mas daghan na ang mga tinunan ni Jesus kaysa kang Juan, ug mas daghan na ang iyang gipangbautismo-han.

² Bisan ang tinuod, dili si Jesus mismo ang nagbautismo, kondili ang iyang mga tinun-an.

³ Mao nga mipahawa siya sa probinsya sa Judea ug mibalik sa Galilea.

⁴ Sa ilang pagpaingon sa Galilea kinahanglan gayod nga moagi sila sa probinsya sa Samaria.

⁵ Sa pag-agi nila sa Samaria, nahiabot sila sa lungsod nga gitawag ug Sicar, duol sa yuta nga gihatag ni Jacob sa iyang anak nga si Jose.

⁶ Adunay atabay didto nga hinimo ni Jacob. Ug tungod kay gikapoy na gayod si Jesus sa iyang paglakaw, milingkod na lang siya sa daplin sa atabay. Udtong tutok na kadto.

⁷⁻⁸ Ang iyang mga tinun-an milahos didto sa lungsod aron mopalit ug pagkaon. Ug samtang naglingkod siya didto, miabot ang usa ka babaye nga taga-Samaria aron mosag-ob. Miingon si Jesus kaniya, “Paimna ako.”

⁹ Miingon ang babaye kaniya, “Usa ikaw ka Judio ug ako usa ka babayeng Samarianhon.* Nganong mangayo ka man kanako ug tubig?” (Miingon siya niini tungod kay ang mga Judio dili makigsandurot sa mga Samarianhon.)

¹⁰ Mitubag si Jesus, “Kon nahibaloan mo lang unta kon unsa ang ikahatag sa Dios, ug kon kinsa ako nga nangayo kanimo ug tubig, ikaw na gayod unta ang mangayo kanako ug hatagan ka nako ug tubig nga makahatag ug kinabuhi.”

¹¹ Miingon ang babaye kaniya, “Sir, lawom ang atabay ug wala ka man gani tadyaw. Asa ka man mokuhag tubig nga makahatag ug kinabuhi?”

¹² Ang atong katigulangan nga si Jacob mao ang nagkalot niini nga atabay. Siya ug ang iyang mga anak ingon man ang iyang mga kahayopan miinom

* 4:9 Kaniadto ang mga Judio ug ang mga Samarianhon dili gatinagdanay.

dinhi niini nga atabay. Mas labaw ka pa ba sa atong katigulangan nga si Jacob?”

¹³ Mitubag si Jesus, “Si bisan kinsa nga moinom niini nga tubig uhawon pag-usab.

¹⁴ Apan si bisan kinsa nga moinom sa tubig nga akong ihatag dili na gayod uhawon. Kay ang tubig nga akong ihatag kaniya mahisama sa buhi nga tuboran nga maghatag kaniya ug kinabuhi nga walay kataposan.”

¹⁵ Busa miingon ang babaye kang Jesus, “Sir, hatagi ako nianang tubig nga imong giingon aron dili na ako uhawon pag-usab, ug aron dili na kinahanglan nga magbalik-balik pa ako dinhi aron magsag-ob.”

¹⁶ Miingon si Jesus kaniya, “Adtoi ang imong bana ug kuyoga dinhi.”

¹⁷ Mitubag ang babaye, “Wala akoy bana.”

Miingon si Jesus, “Husto kana. Wala tuod kay bana,

¹⁸ kay kaniadto lima ang imong bana, ug ang lalaki nga imong gipuyo-puyo karon dili mo tinuod nga bana. Busa tinuod kanang imong gisulti.”

¹⁹ Miingon ang babaye, “Sir, propeta ka tingali.

²⁰ Ang among mga katigulangan nagsimba sa Dios dinhi niining bukid, apan kamo nga mga Judio nag-ingon nga ang mga tawo angay magsimba didto lamang sa Jerusalem.”

²¹ Miingon si Jesus sa babaye, “Paminaw! Moabot ang panahon nga dili na igsapayan kon asa kamo mosimba, dinhi ba niining bukid o kaha sa Jerusalem.

²² Kamo nga mga Samarianhon wala gayod makaila kon kinsa ang inyong ginasimba. Apan kami nga mga Judio nakaila sa among ginasimba, kay pinaagi kanamo luwason sa Dios ang mga tawo.

²³ Sa pagkatinuod, moabot ang adlaw ug miabot na gani, nga ang tinuod nga mga magsisimba magsimba sa Amahan pinaagi sa espiritu ug kamatuoran. Ug mao kini ang mga magsisimba nga gikahimut-an sa Amahan.

²⁴ Ang Dios espiritu, busa ang magsimba kaniya kinahanglan nga mosimba pinaagi sa espiritu ug kamatuoran.”

²⁵ Miingon ang babaye, “Nahibaloan ko nga moabot ang Mesiyas, ang gitawag nga Cristo. Ug kon moabot na siya, pasabton niya kita sa tanan.”

²⁶ Miingon si Jesus kaniya, “Ako nga nakigsulti kanimo karon mao na ang imong giingon nga moabot.”

²⁷ Sa naghigot siya niini miabot dayon ang iyang mga tinun-an. Natingala gayod sila sa dihang nakita nila nga nakigsulti siya sa usa ka babaye. Apan wala gayod bisan usa kanila nga nangutana sa babaye kon unsa ang iyang gikinahanglan. Wala pud sila mangutana kang Jesus kon nganong nakigsulti siya sa babaye.

²⁸ Ug gibiyaan sa babaye ang iyang banga nga sag-obanan ug mibalik siya sa lungsod. Pag-abot niya didto miingon dayon siya sa mga tawo,

²⁹ “Dali kamo, himamata ninyo ang tawo nga nahibalo sa tanan kong binuhatan. Basin kon mao na kini ang Mesiyas.”

³⁰ Busa nangadto ang mga tawo didto kang Jesus.

³¹ Sa wala pa mangabot ang mga tawo didto kang Jesus, gipugos si Jesus sa iyang mga tinun-an nga mokaon na.

³² Apan miingon si Jesus kanila, “Aduna akoy pagkaon nga wala ninyo mahibaloi.”

³³ Busa nagpangutan-anay ang iyang mga tinun-an kon duna bay nagdala kaniyang pagkaon.

³⁴ Miingon dayon si Jesus kanila, “Ang akong kalan-on mao ang pagtuman sa kabubut-on sa nagpadala kanako ug ang paghuman sa buluhaton nga iyang gipabuhat kanako.

³⁵ Dili ba nag-ingon man kamo nga upat pa ka bulan una moabot ang ting-ani? Apan alang kanako, ting-ani na karon. Tan-awa ra ninyo ang daghang mga tawo nga nangabot! Kon sa mga anihon pa, kini hinog na gayod, ug angay nang anihon.†

³⁶ Kamo, isip mga mangangani, adunay dawaton nga balos gikan sa Dios. Ug ang mga tawo, isip inyong anihonon, hatagan ug kinabuhi nga walay kataposan. Busa ang mga nagpugas sa pulong sa Dios ug ang mga gaani sa bunga managsama nga magmalipayon.

³⁷ Tinuod gayod ang panultihon nga nag-ingon, ‘Lahi ang magtanom ug lahi pud ang mag-ani.’

³⁸ Sama kamo sa mga mag-aani nga akong gipadala aron mangani sa mga anihonon nga dili kamo ang nagtanom. Kay lahi ang nagtudlo kanila kaniadto, ug kamo ang nakapullos sa ilang hinagoan.”

Daghang mga Samaritanhon ang mituo

³⁹ Daghang mga Samaritanhon niadto nga lugar ang mituo kang Jesus tungod sa gisulti sa babaye nga nahibaloan ni Jesus ang tanan niyang binuhatan.

⁴⁰ Busa pag-abot sa mga Samaritanhon didto kang Jesus, gihangyo gayod nila siya nga kon mahimo magpabilin usa siya didto kanila. Busa nagpabilin siya didto sulod sa duha ka adlaw.

⁴¹ Tungod sa iyang gipanudlo, daghan pa gayod ang mituo kaniya.

⁴² Giingnan dayon sa mga tawo ang babaye, “Karon nagtuo na kami kaniya dili lang tungod sa imong gisulti kanamo, kondili kami na gayod mismo ang nakadungog kaniya. Ug nahibalo kami nga siya mao ang Manluluwas sa kalibotan.”

Giayo ni Jesus ang Anak sa Usa ka Opisyal

⁴³ Human sa duha ka adlaw nga pagpabilin nila ni Jesus didto, miadto dayon sila sa Galilea.

⁴⁴ (Si Jesus mismo ang miingon nga ang propeta dili tahoron diha sa iyang kaugalingon nga lungsod.)

⁴⁵ Sa pag-abot nila sa Galilea, maayo ang pagdawat kaniya sa mga tawo. Kay kini nga mga tawo didto man pud sa pista sa Jerusalem ug nakita nila ang tanan nga iyang gipangbuhat didto.

⁴⁶ Mibalik na pud si Jesus sa Cana nga sakop sa Galilea, sa lugar diin gihimo niya nga bino ang tubig. Adunay usa ka opisyal sa gobyerno didto nga adunay anak nga lalaki nga nagmasakiton didto sa Capernaum.

⁴⁷ Pagkadungog niya nga si Jesus mibalik sa Galilea gikan sa Judea, miadto dayon siya kang Jesus ug gihangyo niya siya nga moadto sa Capernaum ug ayohon ang iyang anak nga himalatyon.

⁴⁸ Miingon si Jesus kaniya, “Kon wala pa kamo makakita ug mga milagro ug mga kahibulongan nga butang, dili kamo motuo kanako.”

⁴⁹ Apan miingon ang opisyal nga nagpakiluoy, “Sir, kon mahimo uban una kanako samtang buhi pa ang akong anak.”

⁵⁰ Giingnan siya ni Jesus, “Pauli na. Maayo na ang imong anak.”

Mituo ang opisyal sa gisulti ni Jesus kaniya, ug mipauli dayon siya.

⁵¹ Sa diha pa siya sa dalan, gisugat na siya sa iyang mga sulugoon ug gisultihan nga maayo na ang iyang anak.

† 4:35 ang daghang...anihon: sa literal, mga uma nga puti na nga anihonon.

⁵² Busa nangutana siya kon unsang orasa naayo ang iyang anak. Miingon ang mga sulugoon, “Mga ala una kagahapon sa hapon nahuwasan na siya sa iyang hilanat.”

⁵³ Nahinumdoman dayon sa opisyal nga mao gayod kadto nga oras sa dihang miingon si Jesus kaniya nga ang iyang anak maayo na. Busa siya ug ang iyang tibuok panimalay mituo kang Jesus.

⁵⁴ Mao kini ang ikaduha nga milagro nga gihimo ni Jesus didto sa Galilea human siya mibiya sa Judea.

5

Giayo ni Jesus ang Tawo sa Betesda

¹ Human niadto, miadto si Jesus sa Jerusalem aron sa pagtambong sa usa ka pista sa mga Judio.

² Didto sa Jerusalem sa gitawag nga Agianan sa mga Karnero. Duol niini adunay linaw nga kaligoanan nga sa Hebreo nga pinulongan gitawag ug Betesda.* Sa palibot niini adunay lima ka silonganan

³ diin nanghigda ang daghang mga masakiton: mga buta, mga bakol, ug mga paralitiko. †

⁴ Naghulat sila nga molihok ang tubig. Kay adunay mga higayon nga adunay anghel sa Dios nga mokanaog didto aron tandogon ang tubig. Ang makauna ug tuslob sa tubig human kini matandog sa anghel mamaayo bisan unsa pa ang iyang sakit.†

⁵ Adunay usa ka tawo didto nga 38 na ka tuig nga nagsakit.

⁶ Nakita siya ni Jesus nga naghigda didto, ug nahibalo si Jesus nga ang iyang sakit ingon na niadto kadugay. Busa miingon si Jesus kaniya, “Gusto mo ba nga mamaayo?”

⁷ Mitubag ang masakiton, “Unta, sir, apan walay tawo nga modala kanako didto sa tubig kon tandogon na sa anghel. Samtang nagpadulong pa lang ako sa tubig maunhan na ako kanunay sa uban.”

⁸ Miingon si Jesus kaniya, “Bangon, dad-a ang imong banig ug lakaw.”

⁹ Diha-diha dayon naayo ang tawo sa iyang sakit, ug gidala niya ang iyang banig ug milakaw.

Nahitabo kini sa Adlaw nga Igpapahulay.

¹⁰ Busa miingon ang mga kadagkoan sa mga Judio ngadto sa tawo nga giayo, “Dili ba Adlaw nga Igpapahulay karon, ug sumala sa atong kasugoan dili mahimong magtrabaho bisan sa pagdala sa imong banig?”

¹¹ Miingon ang tawo nga giayo, “Ang tawo nga nag-ayo kanako mao ang nagsugo nga dad-on ko ang akong banig ug molakaw.”

¹² Busa gipangutana nila siya kon kinsa ang tawo nga nagsugo kaniya sa paglakaw ug pagdala sa iyang banig.

¹³ Apan wala siya makaila kon kinsa ang nag-ayo kaniya, kay nawala man dayon si Jesus tungod sa kadaghan sa mga tawo.

¹⁴ Didto sa templo nakita pag-usab ni Jesus ang tawo nga iyang giayo ug miingon si Jesus kaniya, “O, maayo ka na karon. Ayaw na pagpakasala, kay basin ug mas daotan pa unya ang mahitabo kanimo.”

¹⁵ Milakaw dayon ang tawo ug miadto sa mga kadagkoan sa mga Judio. Gisultihan niya sila nga si Jesus mao ang nag-ayo kaniya.

¹⁶ Busa sukad niadto, ang kadagkoan sa mga Judio nagsugod na sa paglutos kang Jesus, tungod kay nang-ayo siya sa Adlaw nga Igpapahulay.

* **5:2 Betesda:** sa ubang mga kopya sa Griego nga teksto *Betzata* o *Betsaida*. † **5:4** Ang pipila ka mga manuskrito wala gilakip kini nga ang bersikulo 4.

¹⁷ Apan adunay katarungan si Jesus. Miingon siya kanila, “Nagpadayon ang akong Amahan sa iyang buluhaton, busa nagpadayon pud ako.”

¹⁸ Tungod niining gisulti ni Jesus misamot ang tinguha sa kadagkoan sa mga Judio nga patyon siya, tungod kay dili lang nga gilapas niya ang kasugaoan mahitungod sa Adlaw nga Igpapahulay, kondili miingon pa siya nga ang Dios mao gayod ang iyang Amahan, nga nagkahulogan nga gipakasama niya ang iyang kaugalingon sa Dios.

Ang Gahom sa Anak sa Dios

¹⁹ Busa miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ako nga Anak sa Dios wala gayoy mahimo kon ako lang, kondili kon unsa ang akong nakita nga gibuhay sa akong Amahan mao pud kana ang akong buhaton. Busa kon unsa ang gibuhay sa akong Amahan, mao pud kana ang akong buhaton isip Anak.

²⁰ Pinangga sa Amahan ang iyang Anak, busa gipakita niya kanako nga iyang Anak ang tanan nga iyang gibuhay. Ug labaw pa gayod niini ang ipakita niya kanako nga akong himuon aron matingala kamong tanan.

²¹ Kon ang Amahan magbanhaw sa mga patay ug maghatag kanila ug kinabuhi, ako nga iyang Anak maghatag pud ug kinabuhi kang bisan kinsa nga akong buot hatagan.

²² Ang Amahan dili mohukom sa mga tawo; kondili iyang Anak nga mao ang gihatagan sa katungod sa paghukom,

²³ aron ang tanan mopasidungog sa Anak sama sa ilang pagpasidungog sa Amahan. Busa ang wala nagpasidungog kanako wala pud nagpasidungog sa Amahan nga nagpadala kanako.

²⁴ “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang tawo nga nagtuman sa akong mga pulong ug nagtuo sa nagpadala kanako adunay kinabuhi nga walay kataposan. Dili na siya silotan tungod kay nakalatas na siya sa kamatayon ngadto sa kinabuhi.

²⁵ Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga moabot ang panahon, ug miabot na gani, nga ang mga patay[†] makadungog sa pulong[§] sa Anak sa Dios, ug ang magpatalinghog sa iyang pulong mabuhi.

²⁶ Ingon nga ang Amahan adunay gahom sa paghatag ug kinabuhi, ako nga iyang Anak makahatag pud niana nga kinabuhi, kay gihatagan niya ako ug gahom sa paghatag niana sa mga tawo.

²⁷ Gihatagan pud niya ako ug gahom sa paghukom tungod kay ako mao ang Anak sa Tawo.

²⁸ “Ayaw kamo katingala niini, kay moabot ang panahon nga ang tanang mga patay makadungog sa akong tingog,

²⁹ ug manggawas sila sa ilang lubnganan. Ang mga maayo ug binuhatan banhawon ug hatagan ug kinabuhi nga walay kataposan, ug ang mga daotan ug binuhatan banhawon usab apan silotan.”

Ang mga Nagpamatuod bahin kang Jesus

³⁰ Midugang si Jesus sa pag-ingon, “Wala gayod akoy mahimo kon ako lang. Tinuod nga naghukom ako, apan ang akong paghukom sumala sa gisulti sa akong Amahan kanako. Busa ang akong paghukom matarong tungod kay wala ako naghimo sa akong kaugalingong kabubut-on, kondili ang kabubut-on sa nagpadala kanako.

³¹ “Kon ako lang ang mosulti mahitungod sa akong kaugalingon makaduda kamo sa akong gisulti.

[†] 5:25 Sa panan-aw sa Dios ang tanang mga tawo patay na tungod sa ilang mga sala. [§] 5:25 pulong: sa literal, tingog.

³² Apan adunay usa nga nagpamatuod mahitungod kanako, ug nasayod ako nga ang iyang gisulti kasaligan.

³³ “Ang tinuod, nagpamatuod usab si Juan nga Tigbautismo mahitungod kanako. Gisulti niya kaninyo ang tinuod sa dihang nagsugo kamo ug pipila ka mga tawo aron sa pagpangutana kaniya.

³⁴ Hinuon wala ako magkinahanglan sa pagpamatuod sa tawo mahitungod kanako. Gihisgotan ko lang si Juan aron nga motuo kamo kanako ug maluwas.

³⁵ Si Juan sama sa suga nga misiga ug midan-ag; ug nalipay kamo sa iyang pagdan-ag bisan sa hamubong panahon lang.

³⁶ “Apan adunay nagpamatuod pa gayod mahitungod kanako nga labaw pa kang Juan. Kini walay lain kondili ang mga buluhaton nga gituman ko nga ginapabuhat sa Amahan kanako. Nagpamatuod kini nga ang Amahan mao ang nagpadala kanako.

³⁷ Ug ang Amahan nga nagpadala kanako mao siya ang nagpamatuod mahitungod kanako. Apan wala gayod ninyo siya makita o madungog nga nagsulti,

³⁸ ug wala pud ninyo dawata ang iyang pulong, tungod kay wala kamo motuo kanako nga iyang gipadala.

³⁹ Gitun-an ninyo pag-ayo ang Kasulatan kay naghuna-huna kamo nga sa ingon niini nga pamaagi maangkon ninyo ang kinabuhi nga walay kataposan. Ang Kasulatan mao ang nagpamatuod mahitungod kanako.

⁴⁰ Apan midumili gihapon kamo sa pagduol kanako aron unta maangkon ninyo kining kinabuhi nga walay kataposan uban sa Dios.

⁴¹ “Wala ko kinahanglana ang pagdayeg sa mga tawo.

⁴² Nakaila ako kaninyo ug nahibalo ako nga sulod sa inyong kasing-kasing wala kamoy paghigugma sa Dios.

⁴³ Mianhi ako nga adunay gahom gikan sa Amahan, apan wala kamo modawat kanako. Apan kon adunay moanhi sa iyang kaugalingon nga ngalan, siya hinuon ang inyong dawaton.

⁴⁴ Unsaon man ninyo pagtuo kanako kon ang pagdayeg lang sa inyong isigka-tawo ang mahinungdanon kaninyo ug wala ninyo tinguhaa ang pagdayeg nga gikan sa matuod nga Dios?

⁴⁵ “Ayaw ninyo huna-hunaa nga ako ang mosumbong kaninyo sa Amahan. Si Moises ang inyong gilaoman mao ang mosumbong kaninyo.

⁴⁶ Kon tinuod nga mituo kamo kang Moises, motuo pud unta kamo kanako, tungod kay si Moises mismo nagsulat mahitungod kanako.

⁴⁷ Apan tungod kay wala kamo motuo sa iyang mga sinulat, dili pud kamo motuo sa akong gisulti kaninyo.”

6

*Gipakaon ni Jesus ang 5,000 ka mga Tawo
(Mat. 14:13-21; Mar. 6:30-44; Luc. 9:10-17)*

¹ Pagkahuman niadto, mitabok si Jesus sa Linaw sa Galilea, nga gitawag pud nga Dagat sa Tiberias.

² Daghan kaayo ang katawhan nga misunod kaniya, tungod kay nakita nila ang iyang mga gibuhat nga milagro sa iyang pagpang-ayo sa mga masakiton.

³ Mitungas si Jesus ug ang iyang mga tinun-an sa bungtod ug didto nanglingkod.

⁴ (Hapit na niadto ang pagsaulog sa mga Judio sa Pista sa Paglabay sa Anghel.)

⁵ Sa pagtan-aw ni Jesus, nakita niya ang daghang mga tawo nga nagpadulong kaniya. Busa miingon siya kang Felipe, “Asa ba kita makapalit ug pagkaon aron makakaon kining mga tawo?”

⁶ (Mao kini ang iyang pangutana tungod kay gusto niya nga sulayan si Felipe. Apan sa pagkatinuod, aduna na siyay planong daan kon unsa ang iyang buhaton.)

⁷ Miingon si Felipe kaniya, “Sa kadaghan niining mga tawo, bisag gamay lang ang atong ihatag nga pagkaon sa matag-usa kanila, ang walo ka bulan nga sweldo sa usa ka tawo kulang pa nga ipalit.”

⁸ Apan miingon ang igsoon ni Pedro nga si Andres nga usa usab sa mga tinun-an ni Jesus,

⁹ “Adunay batang lalaki dinhi nga adunay lima kabuok pan ug duha ka isda. Apan unsa may mahimo niini sa kadaghan sa mga tawo?”

¹⁰ Miingon si Jesus, “Sige, palingkora ninyo ang mga tawo.” Daghang mga sagbot niadtong mga lugara, busa nanglingkod ang mga tawo. Ang mga lalaki lang mikabat nang daan ug mga 5,000.

¹¹ Unya, gikuha ni Jesus ang pan ug gipasalamatan niya ang Dios, ug giapod-apod ngadto sa mga tawo nga nanglingkod didto. Mao gihapon kini ang iyang gibuhay sa isda, ug silang tanan nangaon kutob sa ilang gusto.

¹² Pagkahuman nila ug pangaon, miingon si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Tigoma ninyo ang mga sobra aron wala gayoy mausik.”

¹³ Busa gitigom nila ang tanan nga sobra. Ug gikan sa lima ka pan nga gipakaon sa mga tawo, nakapuno pa sila ug dose ka bukag.

¹⁴ Pagkakita sa mga tawo niadtong milagro nga gibuhay ni Jesus, miingon sila, “Mao na gayod kini ang tinuod nga Propeta nga atong gipaabot nga moanhi dinhi sa kalibotan!”

¹⁵ Nahibalo nang daan si Jesus nga aduna silay tuyo nga kuhaon siya ug pugson nga mahimong hari. Busa mipahawa siya didto ug mitungas na pud sa mas taas pa nga bahin sa bungtod ug nag-inusara.

Naglakaw si Jesus Ibabaw sa Tubig

(Mat. 14:22-33; Mar. 6:45-52)

¹⁶ Sa pagkakilom-kilom na, nanglugsong sa baybayon ang iyang mga tinun-an

¹⁷ ug nanakay sa sakayan. Ngitngit na, apan wala pa mahiapas kanila si Jesus. Busa misugod na lang sila sa pagtabok balik sa Capernaum.

¹⁸ Samtang nanabok sila, kalit nga mikusog ang hangin ug midagko ang mga balod.

¹⁹ Sa dihang nakapalayo na sila ug mga lima o kaha unom ka kilometro, nakita nila si Jesus nga naglakaw ibabaw sa tubig padulong sa ilang sakayan, ug nahadlok sila.

²⁰ Apan si Jesus miingon kanila, “Ayaw kamo kahadlok, ako kini!”

²¹ Busa gipasakay nila siya. Ug nakaabot dayon sila sa ilang padulngan.

Gipangita sa mga Tawo si Jesus

²²⁻²³ Pagkasunod adlaw, wala pa gayod mamahawa ang mga tawo didto sa lugar nga gipakan-an kanila sa Ginoo sa pan nga iyang gipasalamatan sa Dios. Nahibalo sila nga sa miaging gabii adunay usa lang ka sakayan didto, ug mao kadto ang gisakyan sa mga tinun-an ni Jesus. Nahibalo pud sila nga wala mosakay si Jesus uban sa iyang mga tinun-an. Unya, adunay miabot nga mga sakayan didto nga gikan sa Tiberias.

²⁴ Busa pagkahibalo sa mga tawo nga wala na didto si Jesus ug ang iyang mga tinun-an, nanakay sila sa mga sakayan ug nangadto sa Capernaum aron pangitaon si Jesus.

Ang Pagkaon nga Naghatag ug Kinabuhi

²⁵ Pag-abot nila didto sa Capernaum nakita nila si Jesus. Miingon sila, “Magtutudlo, kanus-a ka pa dinhi?”

²⁶ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga gipangita ninyo ako dili tungod sa mga milagro nga inyong nakita, kondili tungod kay gipakaon ko kamo ug pan ug nabusog kamo.

²⁷ Apan ayaw kamo paghago alang sa pagkaon nga madunot lang, kondili paghago kamo alang sa pagkaon nga molungtad ug naghatag ug kinabuhi nga walay kataposan. Ang Anak sa Tawo mao ang mohatag kaninyo niini nga pagkaon, kay siya ang gihatagan sa Dios nga Amahan sa katungod nga mohatag niini.”

²⁸ Busa nangutana sila kaniya, “Unsa man ang angay namong buhaton aron masunod namo ang gusto nga ipabuhat sa Dios?”

²⁹ Mitubag si Jesus, “Ang gusto sa Dios nga inyong buhaton mao kini: motuo kamo kanako nga iyang gipadala.”

³⁰ Miingon usab sila, “Unsa man nga milagro ang imong ipakita kanamo aron motuo kami kanimo?”

³¹ Kaniadto ang atong mga katigulangan mikaon sa pagkaon nga gitawag nga manna sa dihang didto pa sila sa kamingawan. Kay nag-ingon ang Kasulatan nga gihatagan sila ni Moises ug pagkaon nga gikan sa langit.”*

³² Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga dili si Moises ang naghatag ug pagkaon nga gikan sa langit kondili ang akong Amahan. Ug siya mao usab ang naghatag kaninyo sa tinuod nga pagkaon gikan sa langit.

³³ Kay ang pagkaon nga gihatag sa Dios walay lain kondili siya nga gikan sa langit ug naghatag ug kinabuhi sa mga tawo dinhi sa kalibotan.”

³⁴ Miingon dayon ang mga tawo kaniya, “Hatagi kami kanunay nianang pagkaon nga imong giingon.”

³⁵ Miingon si Jesus, “Ako mao ang pagkaon nga naghatag ug kinabuhi. Ang nagduol ug nagtuo kanako dili na gayod gutomon o uhawon.

³⁶ “Apan sama sa giingon ko na kaninyo kaniadto, dili gihapon kamo motuo kanako bisan nakita na ninyo ang mga milagro nga akong gibuhat.†

³⁷ Ang tanang mga tawo nga gihatag sa Amahan kanako moduol kanako, ug ang moduol kanako dili ko gayod isalikway.

³⁸ Kay nanaog ako gikan sa langit dili aron tumanon ko ang akong kagalingon nga kabubut-on, kondili ang kabubut-on sa akong Amahan nga nagpadala kanako.

³⁹ Ug mao kini ang kabubut-on sa nagpadala kanako: nga dili ko pasagdan nga mawala ang bisan usa kanila nga iyang gitugyan kanako, hinuon banhawon ko sila sa kataposan nga adlaw.

⁴⁰ Kay mao kini ang kabubut-on sa akong Amahan: nga ang tanan nga nag-ila ug nagtuo kanako makaangkon sa kinabuhi nga walay kataposan, ug banhawon ko sila sa kataposan nga adlaw.”

⁴¹ Nagbagulbol ang mga Judio batok kang Jesus, kay miingon man siya nga siya mao ang pagkaon nga gikan sa langit.

⁴² Miingon sila, “Si Jesus lang kana nga anak ni Jose. Nganong nag-ingon man siya nga gikan siya sa langit, nga nakaila man gani kita sa iyang amahan ug inahan?”

⁴³ Gitubag sila ni Jesus, “Ayaw kamo pagbagulbol.

* **6:31** Exo. 16:4; Neh. 9:15; Sal. 78:24 † **6:36** bisan nakita na ninyo ang mga milagro nga akong gibuhat: sa ubang teksto bisan nakita na ninyo ako.

⁴⁴ Walay makaduol kanako kon dili tandogon sa Amahan nga nagpadala kanako ang iyang kasing-kasing. Ug sila nga moduol kanako banhawon ko sa kataposan nga adlaw.

⁴⁵ Adunay gisulat ang usa sa mga propeta nga nag-ingon, ‘Silang tanan tudloan sa Dios.’[‡] Busa ang tanan nga magpatalinghog sa mga gitudlo sa Amahan moduol kanako.

⁴⁶ Wala kini magpasabot nga aduna nay tawo nga nakakita sa Amahan. Ako nga naggikan sa Dios nga Amahan mao lang gayod ang nakakita kaniya.

⁴⁷ “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang nagtuo kanako adunay kinabuhi nga walay kataposan,

⁴⁸ tungod kay ako mao ang pagkaon nga naghatag ug kinabuhi.

⁴⁹ Ang inyong mga katigulangan mikaon sa kalan-on nga gitawag nga manna sa didto pa sila sa kamingawan, apan nangamatay gihapon sila.

⁵⁰ Apan ako ang kalan-on nga mikanaog gikan sa langit. Si bisan kinsa nga mokaon niini nga pagkaon dili na mamatay.

⁵¹ Ako mao ang buhing kalan-on nga mikanaog gikan sa langit. Si bisan kinsa nga mokaon niini magkinabuhi sa walay kataposan. Tungod kay ang kalan-on nga akong ihatag kaniya mao ang akong lawas. Ihatag ko kini aron makaangkon ang mga tawo dinhi sa kalibotan ug kinabuhi nga walay kataposan.”

⁵² Naglantugi ang mga Judio nga naminaw kang Jesus. Miingon sila, “Unsaon ba paghatag niini nga tawo kanato sa iyang lawas aron atong kaanon?”

⁵³ Miingon si Jesus kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga kon dili kamo mokaon sa lawas sa Anak sa Tawo ug kon dili kamo moinom sa iyang dugo, dili gayod kamo makabaton sa kinabuhi nga walay kataposan.

⁵⁴ Apan si bisan kinsa nga mokaon sa akong lawas ug moinom sa akong dugo adunay kinabuhi nga walay kataposan, ug banhawon ko siya sa kataposan nga adlaw.

⁵⁵ Kay ang akong lawas mao ang tinuod nga pagkaon ug ang akong dugo mao ang tinuod nga ilimnon. §

⁵⁶ Si bisan kinsa nga nagkaon sa akong lawas ug nag-inom sa akong dugo nagpabilin kanako ug ako nagpabilin usab kaniya.

⁵⁷ Ang Dios nga Amahan nga nagpadala kanako mao ang sinugdanan sa kinabuhi, ug tungod kaniya nabuhi ako. Sama usab niini ang mahitabo sa mga nagkaon kanako, mabuhi pud sila tungod kanako.

⁵⁸ Ako ang kalan-on nga naggikan sa langit. Dili kini sama sa manna nga gikaon sa inyong mga katigulangan, kay nangamatay man gihapon sila. Ang nagkaon niining pagkaon nga akong giingon kaninyo mabuhi sa walay kataposan.”

⁵⁹ Gisulti kini ni Jesus samtang nagtudlo siya didto sa sinagoga sa mga Judio sa Capernaum.

Daghang mga Disipulo ang Mitalikod kang Jesus

⁶⁰ Daghan sa iyang mga tinun-an ang nakadungog sa iyang gitudlo ug miingon, “Labihan kalisod kining iyang gitudlo, kinsay makadawat niini?”

⁶¹ Bisan walay nagsulti kang Jesus, nahibaloan niya nga ang iyang mga tinun-an nagbagulbol tungod niadtong iyang gitudlo. Busa miingon si Jesus kanila, “Nahiubos ba kamo sa akong gisulti?”

[‡] 6:45 Isa. 54:13 § 6:55 *tinuod nga pagkaon...tinuod nga ilimnon*: nga naghatag sa kinabuhi nga walay kataposan.

⁶² Unsaon na lang kon ang Anak sa Tawo makita ninyo nga mokayab balik sa akong gigikanan?

⁶³ Ang Espiritu mao ang naghatag sa kinabuhi. Ang tawo dili makahimo niini. Ang akong gisulti kaninyo gikan sa Espiritu ug naghatag sa kinabuhi.

⁶⁴ Apan diha kaninyo adunay mga wala nagtuo kanako.” (Miingon si Jesus niini tungod kay nahibaloan na niyang daan kon kinsa kadtong mga dili motuo ug kon kinsa ang magluib kaniya.)

⁶⁵ Ug midugang siya pag-ingon, “Mao kini ang hinungdan kon nganong nag-ingon ako kaninyo nga walay makaduol kanako kon dili itugot sa Amahan.”

⁶⁶ Sukad niadto, daghan sa mga tinun-an ni Jesus ang mibiya ug wala na mokuyog kaniya.

⁶⁷ Busa miingon si Jesus sa dose ka tinun-an, “Mobiya ba usab kamo kanako?”

⁶⁸ Mitubag si Simon Pedro kaniya, “Ginoo, kang kinsa pa man kami moadto? Ikaw lang ang nagtudlo mahitungod sa kinabuhi nga walay kataposan.

⁶⁹ Nagtuo kami kanimo tungod kay nahibaloan namo nga ikaw mao gayod ang Balaan nga gipadala sa Dios.”

⁷⁰ Miingon si Jesus kanila, “Dili ba gipili ko kamong dose? Apan Yawa* ang usa kaninyo!”

⁷¹ (Ang gitumong ni Jesus mao si Judas nga anak ni Simon Iscariote. Kay bisan tuod si Judas usa sa dose ka mga tinun-an, siya mao ang magluib kang Jesus.)

7

Si Jesus ug ang Iyang mga Igsoon nga Lalaki

¹ Pagkahuman niadto, naglibot-libot si Jesus sa Galilea. Gilikayan niya ang pag-adto sa Judea tungod kay ang mga kadagkoan sa mga Judio nagtinguha sa pagpatay kaniya.

² Unya, sa dihang duol na ang pagsaulog sa mga Judio sa gitawag nga Pista sa mga Tolda,

³ miingon ang mga igsoon ni Jesus kaniya, “Biya dinhi ug adto sa Judea aron makita sa imong mga tinun-an ang mga milagro nga imong gibuhad.

⁴ Kay walay tawo nga magtago sa iyang buhat kon buot siyang mahimong inila. Busa kon nagbuhad ka man gayod niini nga mga milagro ipakita kini sa tanan!”

⁵ (Mao kini ang gisulti sa mga igsoon ni Jesus kay bisan sila wala man motuo kaniya.)

⁶ Miingon si Jesus kanila, “Mahimo ninyong buhaton ang inyong gusto sa bisan unsa nga panahon, apan alang kanako, dili pa kini ang husto nga higayon nga buhaton ko ang angay kong buhaton.

⁷ Dili kamo dumtan sa mga tawo dinhi sa kalibotan, apan gidumtan nila ako kay gipadayag ko man nga daotan ang ilang binuhatan.

⁸ Kamo na lang tambong sa kasaulogan. Dili ako motambong kay dili pa kini ang akong tukma nga panahon.”

⁹ Human niya kini masulti kanila nagpabilin siya sa Galilea.

Miadto si Jesus sa Pista

¹⁰ Apan sa nakagikan na ang mga igsoon ni Jesus aron motambong sa pista, misunod gihapon si Jesus, apan sa hilom.

* **6:70** Yawa: ang buot ipasabot, “gigamit sa Yawa”.

¹¹ Didto sa pista, gipangita siya sa mga kadagkoan sa mga Judio. Miingon sila, “Hain siya?”

¹² Naghinunghongay ang mga tawo mahitungod kaniya. Ang uban nag-ingon, “Maayo siya nga tawo.”

Apan ang uban pud nag-ingon, “Dili kana tinuod, kay gilimbongan lang niya ang mga tawo.”

¹³ Apan walay misulti sa dayag mahitungod kaniya, kay nahadlok sila sa mga kadagkoan sa mga Judio.

¹⁴ Sa dihang nanungatunga na ang pista, miadto si Jesus sa templo ug nagtudlo.

¹⁵ Natingala gayod ang mga kadagkoan sa mga Judio. Miingon sila, “Asa man nakakuha ug kaalam kining tawhana? Wala gani siya makaeskwela.”*

¹⁶ Miingon si Jesus kanila, “Ang mga gitudlo ko kaninyo wala maggikan kanako, kondili naggikan sa Amahan nga nagpadala kanako.

¹⁷ Si bisan kinsa nga gustong motuman sa kabubut-on sa Dios, makahibalo kon ang akong gitudlo gikan ba sa Dios o gikan lang kanako.

¹⁸ Ang tawo nga nagtudlo gikan sa iyang kaugalingon nga kaalam nag-pasidungog sa iya lang kaugalingon. Apan ang nagpasidungog sa nagpadala kaniya, mao ang katuohan ug dili bakakon.

¹⁹ Dili ba gihatag man ni Moises kaninyo ang Kasugaoan? Apan wala gayoy bisan usa kaninyo nga nagtuman niini, tungod kay kon nagtuman pa kamo, nganong gusto man ninyo akong patyon?”

²⁰ Miingon ang mga tawo, “Gisudlan ka tingalig daotan nga espiritu! Ngano, kinsa man ang gustong mopatay kanimo?”

²¹ Miingon si Jesus, “Natingala kamo tungod aduna akoy tawo nga giayo sa Adlaw nga Igpapahulay.

²² Apan huna-hunaa ra gud ninyo: gitudloan kamo ni Moises nga kina-hanglan tulion ang inyong mga anak nga lalaki. (Hinuon wala kini mag-sugod kang Moises kondili sa nauna pa gayod ninyong mga katigulangan.) Busa gihimo ninyo kini bisan sa Adlaw nga Igpapahulay.

²³ Kon tulion gani ninyo ang bata sa Adlaw nga Igpapahulay aron dili ninyo malapas ang Kasugaoan ni Moises,[†] nganong nasuko man kamo kanako tungod kay giayo ko ang usa ka tawo sa Adlaw nga Igpapahulay?

²⁴ Ayaw una kamo paghukom nga daotan ang gibuhay sa tawo kon wala pa ninyo kini masusi. Susiha una aron masayran ninyo ang tinuod.”

Nabahin ang mga Tawo kon Kinsa Gayod si Jesus

²⁵ Adunay mga taga-Jerusalem nga nag-ingon, “Dili ba mao man kini ang tawo nga gitinguhaang patyon sa atong mga kadagkoan?

²⁶ Apan ania siya nagsulti atubangan sa mga tawo, ug ang atong mga kadagkoan wala man lay ikasulti batok kaniya. Unsa kaha, nasayod na ba sila nga siya mao ang Mesiyas?

²⁷ Apan nahibaloan nato kon asa gikan kining tawhana. Ug inig-abot sa Mesiyas walay mahibalo kon asa siya gikan.”

²⁸ Gikusgan dayon ni Jesus ang iyang tingog didto sa templo. Miingon siya, “Nahibaloan na ba ninyo kon kinsa gayod ako, ug kon asa ako gikan? Ang tinuod, wala ako moanhi dinhi sa akong kaugalingon nga pagbuot, kondili ang tinuod nga Dios mao ang nagpadala kanako. Wala ninyo siya mailhi.

* **7:15** *Wala gani siya makaeskwela:* tingali ang buot ipasabot, wala siya makaeskwela aron mahimong usa ka magtutudlo. [†] **7:23** Sumala sa kasugaoan ni Moises kinahanglan tulion sa mga Judio ang ilang mga anak sa ikawalo nga adlaw gikan sa ilang pagkatawo bisan gani sa Adlaw nga Igpapahulay.

²⁹ Apan ako nakaila kaniya, tungod kay ako gikan man kaniya, ug siya ang nagpadala kanako.”

³⁰ Tungod niining gisulti ni Jesus, dakpon na unta siya sa mga kadagkoan sa mga Judio. Apan walay midakop kaniya, kay wala pa man moabot ang iyang panahon.‡

³¹ Bisan pa niana, daghan pa gihapon sa mga tawo ang mituo kaniya. Nag-ingon sila, “Siya na gayod ang Mesiyas, kay walay bisan kinsa nga makalabaw sa mga milagro nga iyang gipanghimo.”

Gisugo ang mga Sundalo sa Pagdakop kang Jesus

³² Nakadungog ang mga Pariseo sa hinunghongay sa mga tawo mahitungod kang Jesus, busa sila ug ang kadagkoan sa mga pari misugo sa mga tigbalantay sa templo nga dakpon si Jesus.

³³ Miingon si Jesus, “Hamubo na lang ang panahon nga ako makig-uban kaninyo tungod kay mobalik na ako sa nagpadala kanako.

³⁴ Pangitaon ninyo ako, apan dili na ninyo ako makita, tungod kay dili kamo makaadto sa akong adtoan.”

³⁵ Nagpangutan-anay ang mga kadagkoan sa mga Judio, “Asa diay siya moadto nga dili na man nato siya makita? Unsa, moadto ba siya sa mga siyudad sa mga Griego (diin nagkatibulaag ang uban nga mga Judio) aron manudlo sa mga Griego?

³⁶ Kay nganong moingon man siya nga ‘Pangitaon ninyo ako, apan dili na ninyo ako makita, tungod kay dili kamo makaadto sa akong adtoan?’”

Ang Tubig nga Naghatag ug Kinabuhi

³⁷ Unya, miabot ang kataposan nga adlaw sa kasaulogan. Mao kini ang labing mahinunganong adlaw sa pista. Niining adlaw mitindog si Jesus ug misulti ug kusog, “Si bisan kinsa nga giuhaw moduol kanako ug moinom.

³⁸ Kay sumala sa Kasulatan, si bisan kinsa nga magtuo kanako, modagay-day gikan sa iyang kasing-kasing ang tubig nga naghatag ug kinabuhi.”

³⁹ (Ang buot ipasabot ni Jesus sa tubig nga naghatag ug kinabuhi mao ang Espiritu nga hapit nang madawat sa mga nagtuo kaniya. Niadtong higayona wala pa ikahatag ang Espiritu, tungod kay wala pa man mahimaya si Jesus ngadto sa langit.)

Nagkalain-lain ang Pagtuo sa mga Tawo bahin kang Jesus

⁴⁰ Daghang mga tawo ang nakadungog sa gisulti ni Jesus. Ang uban nag-ingon, “Kini nga tawo mao na gayod ang Propeta nga atong gipaabot.”

⁴¹ Miingon pud ang uban, “Mao na kini ang Mesiyas!”

Apan aduna pud nag-ingon, “Dili mahimo, kay ang Mesiyas dili maggikan sa Galilea.

⁴² Dili ba nag-ingon man ang Kasulatan nga ang Mesiyas maggikan sa kaliwat ni David, ug matawo sa lungsod sa Betlehem nga lugar ni David?”

⁴³ Busa nagkalain-lain ang pagtuo sa mga tawo mahitungod kang Jesus.

⁴⁴ Ang uban kanila gustong modakop kaniya, apan walay nakaako paghimo niini.

Dili Motuo kang Jesus ang mga Kadagkoan

⁴⁵ Unya, namalik ang mga tigbalantay sa templo ngadto sa mga kadagkoan sa mga pari ug mga Pariseo nga nagsugo kanila sa pagdakop kang Jesus. Pag-abot sa mga tigbalantay, miingon dayon ang nagsugo kanila, “Nganong wala ninyo siya dakpa ug dad-a dinhi?”

‡ **7:30** ang iyang panahon: ang buot ipasabot, ang kabubut-on sa Dios.

⁴⁶ Mitubag ang mga tigbalantay, “Karon pa gayod kami nakadungog ug tawo nga sama niadto manulti.”

⁴⁷ Nagbugalbugal ang mga Pariseo nga nag-ingon, “Nalimbongan ba usab kamo nianang tawhana?”

⁴⁸ Aduna ba kamoy nakita nga Pariseo o usa sa atong mga kadagkoan nga mituo kaniya?

⁴⁹ Wala gayod! Ang mga tawo lang nga wala masayod sa Kasugoan ni Moises ang mituo kaniya. Tunglohon gayod sila sa Dios.”

⁵⁰ Ang usa niining mga Pariseo mao si Nicodemo. Mao kini siya ang tawo nga nakigkita kaniadto kang Jesus.

⁵¹ Miingon siya sa iyang mga kauban, “Dili ba supak man sa atong kasugoan nga hukman ang tawo sa dili pa nato madungog gikan kaniya kon unsa ang iyang gibuhat?”

⁵² Miingon sila kang Nicodemo, “Unsa, mura man pud kag taga-Galilea! Susiha ra gud ang Kasulatan ug makita mo nga wala gayoy propeta sa Dios nga maggikan diha sa Galilea.”

⁵³ Pagkahuman niadto namauli silang tanan.

8

¹ Miadto si Jesus sa Bukid sa mga Olibo.

² Sayo nianang pagkabuntag, mibalik siya pag-usab sa templo. Daghan ang mga tawo nga miduol kaniya. Busa milingkod siya ug nagtudlo kanila.

³ Unya, ang mga magtutudlo sa Kasugoan ug ang mga Pariseo nagdala ngadto kang Jesus ug usa ka babayeng nasakpan nga nanapaw ug gipatindog nila siya atubangan sa tanang mga tawo.

⁴ Miingon dayon sila kang Jesus, “Magtutudlo, nasakpan kining babay-hana sa akto gayod nga nanapaw.

⁵ Sumala sa Kasugoan ni Moises, ang ingon niini nga matang sa babaye angay batohon hangtod mamatay. Unsay imong ikasulti?”

⁶ Mao kadto ang ilang pangutana tungod kay gisulayan lang nila si Jesus, aron nga kon masayop siya sa iyang tubag aduna silay isumbong batok kaniya. Apan ang gihimo ni Jesus, miduko siya ug misulat sa yuta pinaagi sa iyang tudlo.

⁷ Apan tungod kay sige gihapon silag pangutana kaniya, mitindog si Jesus ug miingon kanila, “Kon kinsa kaninyo ang walay sala maoy unang mobato kaniya.”

⁸ Human niyag sulti niadto, miduko siya ug misulat pag-usab sa yuta.

⁹ Sa pagkadungog niadto sa mga magtutudlo sa Kasugoan ug sa mga Pariseo, tagsa-tagsa silang mibiya sugod sa mga tigulang, hangtod nga si Jesus na lang ang nahibilin ug ang babaye nga nagtindog pa didto.

¹⁰ Mitindog si Jesus ug miingon sa babaye, “Asa na man sila? Wala bay mihukom kanimo?”

¹¹ Miingon ang babaye, “Wala, sir.” Miingon si Jesus kaniya, “Dili usab ako maghukom kanimo. Sige pauli na, ug ayaw na pagpakasala pag-usab.”]*

Si Jesus mao ang Suga sa Kalibotan

* **8:11** Ang unang mga manuskrito wala gilakip kini nga Juan 7:53-8:11. Adunay pipila ka mga manuskrito nga anaa kini, o parte lang niini, pagkahuman sa Juan 7:36; Juan 21:25; Luc. 21:38 o Luc. 24:53.

¹² Misulti pag-usab si Jesus sa mga tawo, “Ako ang suga sa mga tawo sa kali-botan. Ang nagsunod kanako, dili gayod magkinabuhi diha sa kangitngit, kondili mahayagan siya sa suga nga naghatag ug kinabuhi.”

¹³ Pagkadungog niadto sa mga Pariseo, miingon sila, “Ikaw lang ang nagsulti mahitungod sa imong kaugalingon, busa dili ka katuohan.”

¹⁴ Miingon si Jesus kanila, “Bisan tuod nga nagsulti ako mahitungod sa akong kaugalingon, ang akong gisulti tinuod, tungod kay nahibalo ako kon asa ako gikan ug asa ako moadto. Apan kamo wala masayod kon asa ako gikan ug asa ako moadto.

¹⁵ Ang inyong paghukom dili kasaligan tungod kay sumala lang kana sa tawhanong panghuna-huna. Apan ako wala maghukom kang bisan kinsa.

¹⁶ Ug kon maghukom man ako, ang akong hukom husto, tungod kay dili lang ako ang maghukom kondili ako ug ang Amahan nga nagpadala kanako.

¹⁷ Dili ba nasulat man sa inyong Kasugoan nga kon magkatukma ang gisulti sa duha ka tawo, ang ilang gisulti tinuod?

¹⁸ Ako nagpamatuod mahitungod sa akong kaugalingon ug ang Amahan nga nagpadala kanako nagpamatuod pud mahitungod kanako.”

¹⁹ Nangutana ang mga Pariseo kaniya, “Asa ba ang imong amahan?”

Mitubag si Jesus, “Wala kamo makaila kanako o sa akong Amahan. Kon nakaila pa kamo kanako, nakaila usab unta kamo sa akong Amahan.”

²⁰ Kining tanan gisulti ni Jesus sa dihang nagtudlo siya sa templo, duol sa gibutangan sa kuwarta. Apan walay midakop kaniya, kay wala pa man moabot ang iyang panahon.

Si Jesus Dili Taga-dinhi sa Kalibotan

²¹ Misulti pag-usab si Jesus sa mga tigdumala sa mga Judio, “Molakaw ako, ug kon wala na ako dinhi pangitaon ninyo ako, apan mangamatay lang kamo nga nagpadayon sa pagpakasala. Ug dili kamo makaadto sa akong adtoan.”

²² Busa nagpangutan-anay sila, † “Unsa may buot niyang ipasabot, nga kita kuno dili makaadto sa iyang adtoan? Unsa, maghikog ba siya?”

²³ Miingon si Jesus kanila, “Kamo taga-dinhi sa kalibotan, apan ako taga-langit. Kamo iya sa kalibotan, apan ako dili.

²⁴ Mao nga miingon ako kaninyo nga mangamatay lang kamo nga nagpadayon sa pagpakasala. Kay kon dili kamo motuo nga ako mao ang Cristo, sigurado gayod nga mangamatay lang kamo nga nagpadayon sa pagpakasala.”

²⁵ Miingon sila, “Ngano, kinsa ka ba gayod?”

Mitubag si Jesus, “Dili ba gisultihan ko na man kamo sukad pa kaniadto kon kinsa gayod ako?

²⁶ Daghan ang akong ikasulti batok kaninyo. Sa pagkatinuod, ang akong mga gisulti ngadto sa mga tawo mao lang ang gisulti kanako sa nagpadala kanako. Ug ang tanan niyang gisulti tinuod.”

²⁷ Wala sila makasabot nga nagsulti siya kanila mahitungod sa Amahan.

²⁸ Busa miingon si Jesus kanila, “Kon ang Anak sa Tawo ibayaw‡ na ninyo, masayran na ninyo nga ako mao ang Cristo. Nianang panahona masayran usab ninyo nga ang tanan nga akong gibuhay ug gisulti dili gikan sa akong kaugalingon, kondili gikan sa Amahan.

²⁹ Ang nagpadala kanako nag-uban kanako ug wala gayod niya ako pasagdi, tungod kay kon unsay makalipay kaniya mao usab ang akong gibuhay kanunay.”

† 8:22 sila: sa literal, *ang mga Judio*. ‡ 8:28 ibayaw: ang buot ipasabot, “ilansang sa krus”.

³⁰ Pagkadungog sa mga tawo niining mga gisulti ni Jesus, daghan kanila ang mituo kaniya.

Ang Kamatuoran nga Makahatag Kaninyo ug Kagawasan

³¹ Unya, miingon si Jesus sa mga Judio nga mituo kaniya, “Kon magpadayon kamo sa pagtuman sa akong mga gitudlo, tinuod gayod nga kamo akong mga tinun-an.

³² Masayran ninyo ang kamatuoran, ug ang kamatuoran mao ang maghatag kaninyo ug kagawasan.”

³³ Miingon sila kaniya, “Mga kaliwat kami ni Abraham, ug wala pa gayod kami maulipon ni bisan kinsa. Nganong nag-ingon ka man nga hatagan kami ug kagawasan?”

³⁴ Miingon si Jesus, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga si bisan kinsa nga nagpakasala, ulipon sa sala.

³⁵ Ang ulipon lumalabay lang sa panimalay, apan ang anak permanente.

³⁶ Busa kon ang Anak sa Dios mao ang maghatag kaninyo ug kagawasan, gawasnon gayod kamo.

³⁷ Nahibalo ako nga mga kaliwat kamo ni Abraham, apan nagtinguha kamo sa pagpatay kanako tungod kay dili kamo modawat sa akong mga gitudlo.

³⁸ Ginasulti ko kaninyo ang akong mga nakita sa Amahan; apan kamo, ginahimo ninyo ang inyong nadunggan gikan sa inyong amahan.”

³⁹ Mitubag sila kang Jesus, “Ang among amahan mao si Abraham.”

Miingon si Jesus, “Kon tinuod nga mga kaliwat kamo ni Abraham, gibuhat unta ninyo ang maayo sama sa iyang mga gibuhat.

⁴⁰ Apan nagtinguha hinuon kamo sa pagpatay kanako bisan nagsulti lamang ako kaninyo sa kamatuoran nga akong nadunggan gikan sa Dios. Si Abraham wala gayod magbuhat ug sama niining inyong gibuhat.

⁴¹ Ang inyong gibuhat sama pud sa gibuhat sa inyong amahan.”

Miingon sila, “Dili kami mga anak sa gawas.[§] Ang Dios mao ang among Amahan.”

⁴² Miingon si Jesus kanila, “Kon tinuod nga ang Dios mao ang inyong Amahan, higugmaon unta ninyo ako, kay ako gikan man sa Dios. Wala ako moanhi dinhi sa kalibotan sa ako lang nga kabubut-on, kondili siya ang nagpadala kanako.

⁴³ Dili ninyo masabtan ang akong gipanulti tungod kay dili kamo makaantos sa pagpaminaw sa akong pulong.

⁴⁴ Ang Yawa mao ang inyong amahan, ug kon unsa ang iyang gusto mao usab ang inyong gustong buhaton. Mamumuno siya sukad pa sa sinugdan. Wala siyay pagpakabana sa kamatuoran tungod kay wala gayoy kamatuoran diha kaniya. Kon mamakak siya, nagsunod lang siya sa iyang kinaiya, kon bakakon man siya ug siya mao ang sinugdanan sa tanang bakak.

⁴⁵ Apan ang akong gisulti kaninyo mao ang kamatuoran, ug mao kana nga dili kamo motuo kanako.

⁴⁶ Kinsa ba kaninyo ang makapamatuod nga nakasala ako? Nganong dili kamo motuo nga nagsulti man ako sa kamatuoran?

⁴⁷ Ang mga tawo nga iya sa Dios nagtuo sa pulong sa Dios. Apan dili kamo iya sa Dios, mao nga dili kamo motuo kanako.”

Si Jesus ug si Abraham

[§] 8:41 Dili kami mga anak sa gawas: ang buot ipasabot, “Dili si Satanas ang among amahan”.

⁴⁸ Mitubag kang Jesus ang mga kadagkoan sa mga Judio, “Tinuod diay ang among giingon nga ikaw usa ka Samaritanhon,* ug gisudlan sa daotan nga espiritu.”

⁴⁹ Miingon si Jesus, “Walay daotang espiritu nga misulod kanako. Gina-pasidunggan ko lang ang akong Amahan, apan gipakaulawan ninyo ako.

⁵⁰ Wala ako magtinguha ug kadungganang alang sa akong kaugalingon. Ang Amahan mao ang nagtinguha nga pasidunggan ako sa mga tawo, ug nahibaloan niya nga tinuod ang akong mga gipanulti.

⁵¹ Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang mga nagtuman sa akong mga pagpanudlo dili gayod mamatay.”

⁵² Miingon kaniya ang mga kadagkoan sa mga Judio, “Karon nasiguro na gayod namo nga gisudlan ka sa daotang espiritu. Bisan si Abraham namatay, ug ingon man ang mga propeta. Apan ikaw nag-ingon nga ang nagtuman sa imong mga pagpanudlo dili na gayod mamatay bisan kanus-a.

⁵³ Unsa, mas maayo ka pa ba kay kang Abraham? Namatay gani siya, ug ingon man ang mga propeta. Ngano, si kinsa ka ba gayod?”

⁵⁴ Miingon si Jesus kanila, “Kon ako lang ang magpasidungog sa akong kaugalingon, wala kini kapuslanan. Apan ang akong Amahan mao gayod ang nagpasidungog kanako. Siya mao ang inyong giingon nga inyong Dios.

⁵⁵ Ugaling wala ninyo siya mailhi. Apan ako nakaila kaniya. Karon, kon moingon ako nga wala ako makaila kaniya, mahimo akong bakakon sama kaninyo. Apan ang tinuod, nailhan ko gayod siya ug ginatuman ko ang iyang pulong.

⁵⁶ Nalipay gayod ang inyong amahan nga si Abraham nga makita niya ang akong panahon. Ug nakita niya kini ug nalipay gayod siya.”

⁵⁷ Miingon ang mga kadagkoan sa mga Judio kaniya, “Giunsa nimo pagkakita kang Abraham nga wala pa gani mag-50 ang imong edad.”

⁵⁸ Miingon si Jesus, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga sa wala pa matawo si Abraham, anaa na akong daan.”

⁵⁹ Tungod niining gisulti ni Jesus mipunit silag bato aron labayon siya. Apan misuot siya sa bagang duot sa katawhan ug mibiya sa templo.

9

Giayo ni Jesus ang Tawong Gipanganak nga Buta

¹ Samtang naglakaw sila si Jesus, aduna silay nakita nga tawo nga buta sukad pa sa iyang pagkatawo.

² Karon, gipangutana si Jesus sa iyang mga tinun-an, “Magtutudlo, kang kinsa bang sala nga natawo siya nga buta? Iya bang sala o sa iyang mga ginikanan?”

³ Miingon si Jesus, “Nabuta siya dili tungod sa iyang sala o sa sala sa iyang mga ginikanan, kondili aron makita sa mga tawo ang gahom sa Dios pinaagi sa pag-ayo kaniya.

⁴ Samtang adlaw pa kinahanglan nga buhaton nato ang gipabuhat sa Dios nga nagpadala kanako. Kay moabot ang gabii o ang panahon nga wala nay makahimo sa iyang gipabuhat.

⁵ Samtang ania pa ako sa kalibotan, ako ang suga nga naghatag ug kahayag sa mga tawo.”

⁶ Human niya kadto masulti miluwa siya sa yuta. Gisagol niya ang luwa sa yuta ug gihidhid niya kini sa mga mata sa buta.

* **8:48 Samaritanhon:** gipakaubos sa mga Judio. Mga makasasala sila sa ilang panan-aw.

⁷ Miingon siya sa buta, “Adto sa kaligoanan sa Siloam ug panghilam-os didto.” (Ang buot ipasabot sa Siloam, “Pinadala.”) Busa miadto ang buta sa Siloam ug nanghilam-os. Pagkahuman, mibalik siya nga makakita na.

⁸ Miingon ang iyang mga silingan ug ang mga tawo nga nakakita kaniadto kaniya nga nagpakilimos, “Dili ba mao man kini ang tawo nga kaniadto nagpunay ug lingkod ug nagpakilimos?”

⁹ Miingon ang uban, “Mao kana siya!”

Apan ang uban miingon, “Dili uy! Susama lang kaniyang hitsura.”

Busa ang tawo na mismo ang miingon, “Ako gayod ang tawo nga inyong giingon.”

¹⁰ Busa gipangutana nila siya, “Nganong makakita ka na man?”

¹¹ Miingon siya, “Ang tawo nga gitawag nilag Jesus naghimo ug lapok. Pagkahuman, gihidhid niya kini sa akong mga mata ug giingnan dayon niya ako nga moadto sa kaligoanan sa Siloam ug manghilam-os. Busa miadto ako didto ug pagkahuman nako ug panghilam-os, nakakita na ako.”

¹² Gipangutana nila siya kon asa na ang tawo nga nag-ayo kaniya. Miingon siya, “Ambot, wala ako masayod.”

Gisukit-sukit ang Tawo nga Giayo ni Jesus

¹³ Gidala dayon nila ngadto sa mga Pariseo ang maong tawo, nga buta kaniadto.

¹⁴ Adlaw kadto nga Igpapahulay sa dihang gihimo ni Jesus ang lapok sa pag-ayo niya sa buta.

¹⁵ Busa gipangutana siya pag-usab sa mga Pariseo kon giunsa nga makakita na siya. Ug gisultihan niya sila, “Gihidhiran ni Jesus ug lapok ang akong mga mata ug pagkahuman nanghilam-os ako, ug karon makakita na ako.”

¹⁶ Adunay mga Pariseo nga nag-ingon, “Ang tawo nga naghimo niini dili gikan sa Dios, tungod kay wala siya nagtuman sa kasugoan mahitungod sa Adlaw nga Igpapahulay.”

Apan nag-ingon ang uban, “Kon siya tawo nga makasasala dili siya makahimo ug mga milagro nga sama niini.” Busa nabahin sila.

¹⁷ Nangutana pag-usab ang mga Pariseo sa tawo nga kaniadto buta, “Ingon mo nga giayo ka niya, nan karon, unsa ang ikasulti mo mahitungod kaniya?” Miingon siya, “Alang kanako, usa siya ka propeta.”

¹⁸ Apan dili motuod ang kadagkoan sa mga Judio nga buta siya kaniadto ug karon makakita na. Busa gipatawag nila ang iyang mga ginikanan,

¹⁹ ug gipangutana nila sila, “Inyo ba kining anak? Tinuod ba gayod nga natawo siya nga buta? Nganong makakita na man siya karon?”

²⁰ Mitubag ang iyang mga ginikanan, “Tinuod nga amo siyang anak ug tinuod nga natawo siya nga buta.

²¹ Apan kon ngano nga makakita na siya ug kon kinsa ang nag-ayo kaniya, kana ang wala namo mahibaloi. Pangutan-a ninyo siya kay but-an na man siya ug makatubag alang sa iyang kaugalingon.”

²² Mao kadto ang gitubag sa iyang mga ginikanan tungod kay nahadlok sila sa kadagkoan sa mga Judio. Kay kini sila nagkasabot na nga si bisan kinsa nga moila kang Jesus nga mao ang Mesiya dili na nila pasudlon sa ilang sinagoga.

²³ Mao kini ang hinungdan nga ang iyang mga ginikanan miingon, “Pangutan-a ninyo siya kay but-an na man siya.”

²⁴ Busa gitawag nila pag-usab ang tawo nga kaniadto buta ug giingnan, “Isulti ang matuod mahitungod niadtong tawo, kay ang Dios nagpaminaw. Sa among kabahin, nahibaloan namo nga siya makasasala.”

²⁵ Mitubag ang tawo, “Wala ako masayod kon makasasala ba siya o dili. Basta nahibalo ako nga buta ako kaniadto apan karon makakita na.”

²⁶ Nangutana sila pag-usab, “Unsay iyang gihimo kanimo? Giunsa man niya pag-ayo ang imong mga mata?”

²⁷ Mitubag siya, “Dili ba gisultihan ko na man kamo? Apan dili kamo motuo. Nan, nganong nangutana pa man kamo pag-usab? Gusto ba usab ninyo nga mahimong iyang mga tinun-an?”

²⁸ Busa nasuko sila ug giinsulto nila siya ug giingnan, “Ikaw mao ang iyang tinun-an, apan kami mga tinun-an ni Moises.

²⁹ Nahibalo kami nga nakigsulti ang Dios kang Moises kaniadto, apan mahitungod nianang tawhana, wala gani kami masayod kon asa siya gikan!”

³⁰ Mitubag dayon ang tawo, “Katingalahan! Siya ang nag-ayo kanako, unya moingon kamo nga wala kamo mahibalo kon asa siya gikan.

³¹ Nahibalo kita nga dili tubagon sa Dios ang mga makasasala. Apan tubagon niya ang mga tawo nga nagtahod kaniya ug nagtuman sa iyang kabubut-on.

³² Sukad sa pagsugod sa kalibotan wala pa gayod kita makadungog nga adunay tawo nga nag-ayo sa mata sa usa ka tawo nga buta sukad sa iyang pagkatawo.

³³ Kon dili siya gikan sa Dios, dili unta siya makahimo ug sama niadto.”

³⁴ Mitubag ang kadagkoan sa mga Judio, “Natawo ka ug nagdako sa sala, ug karon tudloan mo kami?” Ug gidid-an nila kini sa pagsulod sa ilang mga sinagoga.

Ang Espirituhanon nga Pagkabuta

³⁵ Nabalitaan ni Jesus nga gidid-an na nila sa pagsulod sa ilang mga sinagoga ang tawo nga iyang giayo. Busa gipangita niya kini. Sa dihang nakita na niya gipangutana niya kini, “Nagtuo ka ba sa Anak sa Tawo?”

³⁶ Mitubag siya, “Sir, tug-ani ako kon kinsa siya aron makatuo ako kaniya!”

³⁷ Miingon si Jesus, “Nakita mo na siya, kay siya mismo ang nakigsulti kanimo karon.”

³⁸ Miingon ang tawo, “Ginoo, nagtuo ako kanimo!” Ug miluhod dayon siya ug misimba kang Jesus.

³⁹ Miingon si Jesus, “Mianhi ako dinhi sa kalibotan aron hukman ang mga tawo, aron ang mga buta makakita, ug ang mga makakita mabuta.”

⁴⁰ Unya, adunay mga Pariseo didto duol kaniya nga nakadungog sa iyang gisulti. Ug nangutana sila, “Ang buot mong ipasabot nga bisan kami mga buta usab?”

⁴¹ Gitubag sila ni Jesus, “Kon giangkon ninyo nga buta kamo wala unta kamoy sala. Apan tungod kay nag-ingon man kamo nga dili kamo buta, sad-an gihapon kamo.”

10

Ang Tinuod nga Magbalantay sa mga Karnero

¹ Misaysay si Jesus kanila pinaagi sa samingay, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga kon ang tawo mosulod sa toril sa mga karnero apan dili moagi sa ganghaan kondili didto hinuon siya mokatkat sa koral, kanang tawhana kawatan ug tulisan.

² Apan ang tawo nga mosulod agi sa ganghaan mao ang tinuod nga magbalantay sa mga karnero.

³ Pasudlon siya sa tigbantay sa pultahan ug ang iyang tingog mailhan sa mga karnero. Tawgon niya ang iyang mga karnero sa ilang mga ngalan, ug giyahan niya pagawas.

⁴ Kon tua na sila sa gawas, mouna siya sa panon sa mga karnero ug sila mosunod kaniya tungod kay nakaila sila sa iyang tingog.

⁵ Dili mosunod ang mga karnero sa tawo nga wala nila mailhi; magpalayo hinuon sila tungod kay wala sila makaila sa iyang tingog.”

⁶ Gisulti ni Jesus kanila kini nga sambingay, apan wala gayod sila makasabot sa kahulogan niini.

Si Jesus ang Maayo nga Magbalantay

⁷ Busa nagpadayon si Jesus sa pagsulti aron sa pagpatin-aw kanila, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ako mao ang pultahan sa mga karnero.*

⁸ Ang tanan nga nag-una kanako kay mga kawatan ug mga tulisan, apan ang akong mga karnero wala motuo kanila.

⁹ Ako mao ang pultahan. Ang mosulod agi kanako maluwas. Sama siya sa karnero nga mosulod ug mogawas, ug makakita siya ug sabsabanan.

¹⁰ Ang katuyoan sa kawatan mao ang pagpangawat, ang pagpatay, ug ang pagpangguba. Apan mianhi ako dinhi sa kalibotan aron mahatagan ko ang mga tawo sa kinabuhi nga madagayaon.

¹¹ “Ako mao ang maayo nga magbalantay sa mga karnero. Ang maayo nga magbalantay andam nga magpakamatay alang sa iyang mga karnero.

¹² Dili siya sama sa tawo nga sinuholan lang nga magbantay. Kay ang sinuholan lang modagan kon aduna siyay makitang nag-abot nga lobo, ug biyaan lang niya ang mga karnero. Busa atakihon sa ihalas nga iro ang mga karnero ug magkatibulaag kini.

¹³ Ang sinuholan mopalayo, tungod kay sinuholan man lang siya ug baliwala lang kaniya kon unsa ang mahitabo sa mga karnero.

¹⁴⁻¹⁵ “Apan ako mao ang maayo nga magbalantay sa mga karnero. Ingon nga ako nailhan sa Amahan ug ako nakaila kaniya, nakaila pud ako sa akong mga karnero ug nakaila sila kanako. Ug ihatag ko ang akong kinabuhi alang kanila.

¹⁶ Adunay uban pa akong mga karnero nga wala dinhi sa inyong grupo nga mga Judio. Kinahanglan pasudlon ko usab sila. Maminaw sila kanako, ug ang tanan nga maminaw kanako mahimong usa lang ka panon nga adunay usa lang ka magbalantay.

¹⁷ “Gihigugma ako sa Amahan tungod kay gihatag ko ang akong kinabuhi alang kanila, ug pagkahuman mabuhi ako pag-usab.

¹⁸ Walay makapatay kanako kon dili ko kini itugot. Apan kabubut-on ko nga ihatag ang akong kinabuhi. Akong pagbuot ang paghatag niini, ug pagbuot ko usab ang pagbawi niini. Mao kini ang gisugo kanako sa Amahan.”

¹⁹ Tungod niadtong gisulti ni Jesus nagkasumpaki pag-usab ang mga Judio.

²⁰ Daghan kanila ang nag-ingon, “Kini nga tawo gisudlan sa daotang espiritu ug buang-buang. Nganong nagsige kamo ug paminaw kaniya?”

²¹ Apan nag-ingon ang uban, “Ang tawo nga gigamhan sa daotang espiritu dili makatudlo ug sama niana. Ug usa pa, unsaon man pag-ayo sa usa ka tawo nga gigamhan sa daotan nga espiritu ang usa ka buta?”

Gisalikway si Jesus sa mga Judio

* **10:7 mga karnero:** mao ang mga tawo nga nagsunod kang Cristo.

²² Miabot ang panahon sa pagsaulog sa Jerusalem sa Pista sa Pagdedikar sa Templo. Tingtugnaw kadto,

²³ ug naglakaw-lakaw si Jesus didto sa templo, sa gitawag nga Balkon ni Solomon.

²⁴ Mialirong ang mga Judio kaniya ug miingon sila, “Hangtud kanus-a mi nimo ibutang sa ataw-ataw? Diretsoha kamig sulti kon ikaw ba mao ang Mesiyas.”

²⁵ Miingon si Jesus kanila, “Gisultihan ko na kamo kon kinsa gayod ako, apan dili kamo motuo kanako. Ang mga milagro nga gipabuhat sa Amahan kanako nagpamatuod kon kinsa gayod ako.

²⁶ Apan dili kamo motuo kanako tungod kay dili kamo kauban sa akong mga karnero.

²⁷ Ang akong mga karnero maminaw kanako. Nakaila ako kanila ug nagsunod sila kanako.

²⁸ Gihatagan ko silag kinabuhi nga walay kataposan, ug dili gayod sila mawala. Walay makaagaw kanila gikan sa akong mga kamot.

²⁹ Gihatag sila kanako sa akong Amahan nga gamhanan sa tanan, ug wala gayoy makaagaw kanila gikan sa kamot sa Amahan.

³⁰ Ako ug ang Amahan usa lang.”

³¹ Pagkadungog niadto sa mga Judio mipunit sila pag-usab ug mga bato aron batohon siya.

³² Apan miingon si Jesus kanila, “Daghan ang gibuhat ko nga maayo nga kamo mismo nakakita. Ug gipabuhat kini kanako sa Amahan. Asa ba niining akong mga gipangbuhat ang nahimong hinungdan nga inyo akong batohon?”

³³ Gitubag siya sa mga Judio, “Dili kami mobato kanimo tungod sa maayo nga buhat, kondili tungod sa imong gisulti batok sa Dios! Kay ikaw tawo man lang, apan nag-ingon ka nga ikaw Dios.”

³⁴ Miingon si Jesus kanila, “Dili ba nasulat man sa inyong Kasugoan nga miingon ang Dios nga kamo mga dios†?”

³⁵⁻³⁶ Ug nahibaloan nato nga kung unsa ang nahisulat sa Kasulatan dili mahimong walaon. Busa kon miingon ang Dios nga mga dios ang mga tawo nga gihatagan sa iyang mensahe, nganong nag-ingon man kamo nga nagsulti ako batok sa Dios tungod kay miingon ako nga ako Anak sa Dios? Siya mismo ang nagpili ug nagpadala kanako dinhi sa kalibotan.

³⁷ Kon wala ako maghimo sa gipabuhat sa Amahan kanako, dili kamo angay nga motuo kanako.

³⁸ Apan kon gibuhat ko kini bisan dili ninyo gusto nga motuo sa akong gisulti, angay ninyong tuohan ang akong mga gipangbuhat, aron nga masayran gayod ninyo nga ang Amahan ania kanako ug ako anaa kaniya.”

³⁹ Nagtinguha sila pag-usab sa pagdakop kang Jesus, apan nakalikay siya kanila.

⁴⁰ Mitabok pag-usab si Jesus sa Suba sa Jordan ug miadto sa dapit diin nagbautismo si Juan. Ug didto siya nagpuyo.

⁴¹ Daghang mga tawo ang miadto kaniya ug miingon, “Tinuod nga wala gayod makahimog mga milagro si Juan, apan ang tanan nga iyang gisulti mahitungod niini nga tawo tinuod.”

⁴² Busa daghan sa mga tawo didto ang mituo kang Jesus.

11

Ang Pagkabanhaw ni Lazaro

† 10:34 Sal. 82:6

¹⁻² Adunay usa ka tawo nga ginganlag Lazaro. Siya ug ang iyang mga igsoon nga si Maria ug si Marta nagpuyo sa Betania sa Judea. Kini si Maria mao kadtong babaye nga mibubo ug pahumot sa mga til sa Ginoo ug iyang gipahiran sa iyang buhok. Ang iyang igsoon nga si Lazaro nagsakit.

³ Busa nagpadala ang managsoon nga babaye ug mensahe kang Jesus nga nag-ingon, “Ginoo, ang imong hinigugmang higala nagsakit.”

⁴ Pagkadungog ni Jesus niini, miingon siya, “Dili kamatayon ang katapusan niini nga sakit, apan nahitabo kini alang sa kahimayaan sa Dios, aron pinaagi niini, ako, nga iyang Anak, mapadayag sa akong mahimayaong gahom.”

⁵ Pinangga ni Jesus si Marta, si Maria ug si Lazaro.

⁶ Apan gipalabay pa niya ang duha ka adlaw human siya masayod nga si Lazaro nagsakit.

⁷ Unya, miingon siya sa iyang mga tinun-an, “Dali kamo, mobalik na kita sa Judea.”

⁸ Miingon ang iyang mga tinun-an, “Magtutudlo, dili pa lang dugay nga gitinguhaan ka nga batohon sa mga Judio. Ug karon mobalik ka pa didto?”

⁹ Miingon si Jesus, “Dili ba aduna may dose ka oras kon adlaw? Busa kon maglakaw ang tawo kon adlaw dili siya mapandol, tungod kay hayag pa sa kalibotan.

¹⁰ Apan kon maglakaw siya kon gabii mapandol siya tungod kay ngitngit.”*

¹¹ Human niini miingon pa gayod si Jesus, “Ang atong higala nga si Lazaro natulog lang. Apan adtoon ko siya ug pukawon.”

¹² Mitubag ang iyang mga tinun-an, “Ginoo, kon natulog siya, mamaayo pa siya.”

¹³ Abi nilag tinuod nga natulog lang si Lazaro, apan ang buot ipasabot ni Jesus nga patay na si Lazaro.

¹⁴ Busa giingnan sila ni Jesus sa dayag, “Patay na si Lazaro.

¹⁵ Apan nalipay ako alang kaninyo nga wala ako didto kay sa ingon niini nga paagi mapalig-on ang inyong pagtuo. Dali, adtoon nato siya.”

¹⁶ Busa si Tomas nga gitawag nga Kaluha miingon sa iyang mga kauban, “Mokuyog na lang kita bisan kon patyon kita uban kaniya.”

Si Jesus mao ang Naghatag ug Kinabuhi

¹⁷ Sa pag-abot ni Jesus sa Betania, nabalitaan niya nga upat na ka adlaw nga nalubong si Lazaro.

¹⁸ Ang Betania mga tulo lang ka kilometro gikan sa Jerusalem.

¹⁹ Busa daghang mga Judio nga taga-Jerusalem ang nangadto aron pagduyog sa kasub-anan ni Marta ug ni Maria sa pagkamatay sa ilang igsoon.

²⁰ Sa pagkadungog ni Marta nga nagpadulong na si Jesus, migawas siya aron sa pagsugat kaniya, apan si Maria nabilin sa balay.

²¹ Pagkita ni Marta ug ni Jesus, miingon siya, “Ginoo, kon dinhi ka pa lang, wala unta mamatay ang akong igsoon.

²² Apan nahibalo ako nga bisan karon mohatag ang Dios kanimong sa bisan unsa nga imong pangayoon kaniya.”

²³ Miingon si Jesus kaniya, “Mabanhaw ang imong igsoon.”

²⁴ Mitubag si Marta, “Nahibalo ako nga mabanhaw siya sa kataposan nga adlaw kon banhawon na ang mga patay.”

* **11:10** Gisulti ni Jesus kini nga sambingay aron ipahibalo kanila nga wala pay daotan nga mahitabo kanila didto sa Judea.

²⁵ Miingon si Jesus kaniya, “Ako ang nagbanhaw sa mga patay, ug ako usab ang naghatag ug kinabuhi. Ang nagtuo kanako, bisan mamatay pa siya, mabuhi pag-usab.

²⁶ Si bisan kinsa nga nagkinabuhi ug nagtuo kanako dili na mamatay bisan kanus-a. Motuo ka ba niini?”

²⁷ Mitubag si Marta, “Oo, Ginoo! Nagtuo gayod ako nga ikaw mao ang Mesiyas, ang Anak sa Dios nga among gihulat nga moabot dinhi sa kalibotan.”

Mihilak si Jesus

²⁸ Human mosulti si Marta niini, mibalik siya sa ilang balay ug gitawag niya ang iyang igsoon nga si Maria ug gihunghongan, “Ania na ang Magtutudlo ug gipatawag ka niya.”

²⁹ Pagkadungog niadto ni Maria, mitindog siya ug midali paggawas ug miadto kang Jesus.

³⁰ (Wala pa makasulod si Jesus sa lungsod sa Betania. Didto pa lang siya sa dapit diin siya gitagbo ni Marta.)

³¹ Pagkakita sa mga Judio nga nakigduyog sa kasub-anan ni Maria nga mitindog siya ug midali paggawas, gisunod nila siya, kay pagtuo nila nga moadto siya sa gilubngan aron mohilak didto.

³² Pag-abot ni Maria didto kang Jesus, mihapa siya ug miingon, “Ginoo, kon dinhi ka pa lang, wala unta mamatay ang akong igsoon.”

³³ Pagkakita ni Jesus nga naghilak si Maria ug ingon man ang mga kauban niini nga mga Judio, nasuko siya[†].

³⁴ Nangutana dayon siya kanila, “Asa ninyo siya gilubong?”

Mitubag sila, “Dali Ginoo, itudlo namo kanimo.”

³⁵ Mihilak si Jesus.

³⁶ Busa miingon ang mga Judio, “Nakita ninyo kon unsa kadako ang iyang paghigugma kang Lazaro!”

³⁷ Apan ang uban miingon, “Dili ba giayo man niya ang mga mata sa buta? Nan, nganong wala man niya mapugngi ang kamatayon ni Lazaro?”

Gibanhaw ni Jesus si Lazaro

³⁸ Nasuko pag-usab si Jesus sa pag-abot niya sa lubnganan. Usa kini ka langub nga gitakloban ug usa ka bato.

³⁹ Pag-abot nila didto, miingon si Jesus, “Kuhaa ninyo ang bato.”

Apan miingon si Marta nga igsoon sa namatay, “Ginoo, baho na siya karon, kay upat na ka adlaw nga siya gilubong!”

⁴⁰ Miingon si Jesus kaniya, “Dili ba nga miingon man ako kanimo nga kon motuo ka, makita mo ang gahom sa Dios?”

⁴¹ Busa gikuha nila ang bato. Mihangad si Jesus sa langit ug miingon, “Amahan nagpasalamat ako kanimo tungod kay gipaminawan mo ako.

⁴² Nasayod ako nga kanunay ka nga nagpaminaw kanako, apan gisulti ko kini alang sa mga tawo nga ania karon nag-alirong kanako, aron motuo sila nga ikaw mao ang nagpadala kanako dinhi sa kalibotan.”

⁴³ Human niyag sulti niini, misinggit siya, “Lazaro, gawas ngari!”

⁴⁴ Ug migawas ang namatay nga si Lazaro nga ang iyang kamot ug tiil naputos pa sa mga panapton, ug ang iyang nawong naputos pud sa panyo.

Miingon si Jesus kanila, “Badbari ninyo siya ug palakwa.”

Ang Plano sa Pagpatay kang Jesus

(Mat. 26:1-5; Mar. 14:1-2; Luc. 22:1-2)

[†] **11:33** Ang kasuko ni Jesus lagmit gitumong sa sala ug sa mga resulta niini (sakit ug kamatayon)

⁴⁵ Daghan sa mga Judio nga mibisita sa ilang Maria ang nakakita sa gibuhat ni Jesus ug mituo kaniya.

⁴⁶ Apan ang uban kanila miadto sa mga Pariseo ug misugilon sa gibuhat ni Jesus.

⁴⁷ Busa gitawag sa mga Pariseo ug sa mga kadagkoan sa mga pari ang tanan nga miyembro sa Korte sa mga Judio. Ug sa dihang nagtigom na sila, nag-ingon sila, “Unsa man ang atong buhaton? Daghang mga milagro ang gibuhat niini nga tawo.

⁴⁸ Kon pasagdan lang nato siya, ang tanan motuo na kaniya nga siya mao ang gipadala sa Dios nga mahimong hari sa Israel. Ug kon mahitabo kini, sulongon kita sa mga sundalo sa Roma ug gub-on nila ang atong templo ug ang atong tibuok nasod!”

⁴⁹ Apan ang usa sa mga kauban nila nga si Caifas, nga pangulong pari niadtong tuiga, miingon, “Mga wala gayod kamoy alamag!”

⁵⁰ Wala ba kamo makahuna-huna nga mas maayo pa nga usa lang ka tawo ang mamatay alang sa atong nasod kaysa ang tibuok nasod ang mawala?”

⁵¹ Kining iyang gisulti dili iyang kaugalingon nga panghuna-huna, kondili ingon nga pangulong pari niadtong tuiga, natagna niya nga kinahanglan nga mamatay si Jesus alang sa mga Judio.

⁵² Ug dili lang alang kanila, kondili alang pud sa tanan nga anak sa Dios nga nagkatibulaag sa ubang lugar, aron matigom ug mahiusa silang tanan.

⁵³ Sukad niadtong adlaw, nagplano na ang kadagkoan sa mga Judio sa pagpatay kang Jesus.

⁵⁴ Busa wala na magpakita si Jesus taliwala sa daghang mga tawo didto sa mga lungsod sa mga Judio, kondili miadto siya sa lugar nga duol sa kamingawan, sa usa ka lungsod nga gitawag Efraim. Mipuyo siya didto uban sa iyang mga tinun-an.

⁵⁵ Karon, hapit na ang pista sa mga Judio nga gitawag nga Pista sa Paglabay sa Anghel. Busa daghang mga tawo ang miadto sa Jerusalem pipila ka adlaw sa wala pa ang pista aron nga sa dili pa moabot ang pista makapanghinlo na sila sa ilang kaugalingon sumala sa nabatasan sa ilang relihiyon.

⁵⁶ Gipangita nila si Jesus didto sa templo apan wala nila makita. Busa nagpangutan-anay sila, “Sa inyong hunahuna, moanhi kaha siya dinhi sa pista?”

⁵⁷ Niadto diay nga higayon kay nagsugo nang daan ang mga kadagkoan sa mga pari ug ang mga Pariseo nga si bisan kinsa nga masayod kon asa si Jesus kinahanglan mosulti kanila aron madakop nila siya.

12

Gibubon ni Maria ug Pahumot ang Tiil ni Jesus (Mat. 26:6-13; Mar. 14:3-9)

¹ Unya, sa dihang unom na lang ka adlaw una moabot ang pista, miadto si Jesus sa Betania, sa lugar ni Lazaro nga iyang gibanhaw.

² Gaandam silag panihapon alang kang Jesus. Si Lazaro usa sa mga kauban ni Jesus nga nagkaon diha sa lamisa. Si Marta mao ang nagsilbi.

³ Unya si Maria mikuha ug mga tunga sa litrong mahalang pahumot nga gikan sa tanom nga nardo. Gibubo niya kini sa tiil ni Jesus. Pagkahuman gitrapohan niya sa iyang buhok. Ug nalukop ang tibuok balay sa kahumot niadtong pahumot.

⁴ Usa sa mga tinun-an nga kauban ni Jesus didto mao si Judas Iscariote, nga mao ang magluib kaniya. Miingon si Judas,

⁵ “Ang bili nianang pahumot mga usa gayod ka tuig nga sweldo sa usa ka tawo. Nganong wala man kana ibaligya ug ang halin ipanghatag ngadto sa mga kabos?”

⁶ Gisulti niya kini, dili tungod kay naluoy siya sa mga kabos, kondili tungod kay kawatan siya. Siya mao ang nagkupot sa ilang kuwarta ug nagpangawkaw siya niini.

⁷ Apan miingon si Jesus, “Pasagdi siya. Kini nga pahumot gitipigan unta aron gamiton sa pag-andam sa akong lubong sama sa iyang gibuhat karon.

⁸ Ang mga kabos kanunay ninyong ikauban,* apan ako dili ninyo kanunayng ikauban.”

Ang Plano nga Patyon si Lazaro

⁹ Daghang mga Judio ang nakabalita nga didto si Jesus sa Betania, busa nangadto sila didto. Nangadto sila dili lang tungod kang Jesus, kondili gusto usab nila nga makita si Lazaro nga iyang gibanhaw.

¹⁰ Busa giplano sa kadagkoan sa mga pari nga patyon usab si Lazaro,

¹¹ kay tungod kaniya, daghan sa mga Judio ang namiya kanila ug nagtuo kang Jesus.

Ang Madaogon nga Pagsulod ni Jesus sa Jerusalem

(Mat. 21:1-11; Mar. 11:1-11; Luc. 19:28-40)

¹² Pagkasunod adlaw, nabalitaan sa daghang mga tawo nga mitambong sa pista nga si Jesus nagpadulong na sa Jerusalem.

¹³ Busa nagkuha silag mga dahon sa palmera ug gitagbo nila si Jesus, ug naninggit,

“Dayegon ta ang Dios!”

“Gipanalanginan sa Ginoo ang iyang pinadala!”†

“Dayegon ta ang Hari sa Israel!”

¹⁴ Nakakaplag si Jesus ug usa ka nating asno ug iya kining gisakyan. Sa iyang gihimo natuman ang giingon sa Dios sa Kasulatan nga nag-ingon,

¹⁵ “Kamo nga mga taga-Zion, ayaw kamo kahadlok, tungod kay ang inyong hari niabot, nga nagsakay sa nating asno.”‡

¹⁶ Niadtong panahona, ang mga tinun-an ni Jesus wala pa makasabot kon unsa ang kahulogan niadtong mga nangahitabo. Apan sa dihang mibalik na si Jesus sa langit, ayha pa nila nahinumdoman nga ang gihimo niadtong mga tawo mao gayod diay ang nasulat sa Kasulatan.

¹⁷ Daghang mga tawo ang nakakita sa pagtawag ug pagbanhaw ni Jesus kang Lazaro gikan sa iyang lubnganan. Ug kini nga mga tawo namalita sa nahitabo.

¹⁸ Busa daghang mga tawo ang misugat kang Jesus, tungod kay nabalitaan nila kadtong milagro nga iyang gibuhat.

¹⁹ Busa nagsultihanay ang mga Pariseo, “Tan-awa ninyo, ang tanang mga tawo nagsunod na kaniya. Wala na gayod kitay mahimo!”

Adunay mga Griego nga Nangita kang Jesus

²⁰ Aduna usab mga Griego nga nangabot sa Jerusalem aron motambong sa pista ug mosimba sa Dios.

* **12:8** Tan-awa sa Deut. 15:11. † **12:13** Sal. 118:26 ‡ **12:15** Nagsakay si Jesus sa asno aron ipakita nga nagdala siya ug kalinaw ug dili sa pagpakigubat. Zac. 9:9

²¹ Nangadto sila kang Felipe nga taga-Betsaida. Kini nga dapit sakop sa Galilea. Miingon ang mga Griego, “Gusto unta namo nga makigkita kang Jesus.”

²² Gisultihan ni Felipe si Andres ug silang duha nangadto kang Jesus aron sultihan siya.

²³ Miingon dayon si Jesus kanila, “Karon miabot na ang higayon nga mapasidunggan ang Anak sa Tawo.

²⁴ Sultihan ko kamo sa tinuod, kon ang usa ka binhi dili ilubong sa yuta, kana magpabilin lang gayod nga usa ka binhi. Apan kon mamatay, motubo kini ug mamungag daghan. §

²⁵ Ang tawo nga hilabihan ang paghigugma sa iyang kinabuhi kawad-an hinuon niini, apan ang dili manghinugon sa iyang kinabuhi diri sa kalibotan maampingan hinuon kini hangtod sa kinabuhi nga walay kataposan.

²⁶ Si bisan kinsa nga buot mag-alagad kanako kinahanglan mosunod kanako, aron nga kon asa ako atua usab ang akong sulugoon. Ang tawo nga nag-alagad kanako pasidunggan sa Amahan.”

Misulti si Jesus bahin sa Iyang Kamatayon

²⁷ Miingon pa gayod si Jesus, “Karon nasamok ako. Unsa ba ang akong isulti? Moingon ba ako sa Amahan nga dili na lang niya ako paantuson? Apan mao kini ang katuyoan sa akong pag-anhi dinhi, nga mag-antos sa mga kasakit niining panahona.”

²⁸ Miingon dayon si Jesus sa Amahan, “Amahan, himayaa ang imong ngalan!”

Ug dayon adunay tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Gihimaya ko na ang akong ngalan pinaagi kanimo, ug himayaon ko pa pag-usab.”

²⁹ Ang mga tawo nga nanambong didto nakadungog sa maong tingog. Nag-ingon sila, “Midalogdog!” Apan ang uban nag-ingon, “Nakigsulti kaniya ang anghel!”

³⁰ Apan miingon si Jesus kanila, “Gipadungog kadto sa Dios dili alang kanako kondili alang kaninyo.

³¹ Sukad karon hukman na niya ang mga tawo sa kalibotan. Ug malupig na niya ang nagгахom niining kalibotana.*

³² Ug kon bayawon na gani ako gikan sa yuta, paduolon ko ang tanang mga tawo ngari kanako.”

³³ Sa iyang pagsulti niadto, gisulti niya kon unsa nga matang sa kamatayon ang iyang antuson.

³⁴ Mitubag ang mga tawo kaniya, “Sumala sa Kasugoan magkinabuhi ang Mesiyas sa walay kataposan. Busa nganong nag-ingon ka man nga ang Anak sa Tawo kinahanglan nga mamatay? Kinsa man gayod kanang Anak sa Tawo nga imong giingon?”

³⁵ Gitubag sila ni Jesus, “Hapit nang mawala ang suga diha sa inyong taliwala. Busa samtang ania pa kini pagkinabuhi kamo diha niini nga suga, kay basin kon maabtan kamo sa kangitngit. Kay ang naglakaw diha sa kangitngit dili makahibalo kon asa siya nagpadulong.

³⁶ Busa tuohi ninyo ang suga samtang ania pa uban kaninyo, aron malamdagan ang inyong huna-huna.”† Human siya mosulti niadto milakaw siya ug mitago gikan kanila.

§ **12:24** Ang buot ipasabot ni Jesus, sama siya niana, tungod kay kon mamatay na siya, daghan ang mahatagan ug bag-o nga kinabuhi. * **12:31** nagгахom niining kalibotana Sa literal, ang prinsipie niini nga kalibotan nga mao si Satanás. † **12:36** aron malamdagan ang inyong huna-huna: sa literal, aron mahimo kamong mga anak sa kahayag.

Dili Motuo ang mga Judio kang Jesus

³⁷ Bisan nakakita na gayod sila sa daghang mga milagro nga gipangbuhat ni Jesus, wala gihapon sila motuo kaniya.

³⁸ Busa napamatud-an ang giingon ni Propeta Isaias:
“Ginoo, walay mituo sa among gibalita.

Kinsa bay nasayod
sa gahom nga gipakita mo kanila?”[‡]

³⁹⁻⁴⁰ Miingon pa gayod si Isaias:

“Gibutaan sila sa Dios aron dili sila makakita,
ug gitakpan niya ang ilang mga huna-huna aron dili sila makasabot,
kay basin pag mobalik sila ngadto sa Dios
ug ayohon niya sila.”[§]

Busa mao kini ang hinungdan kon nganong wala sila motuo.

⁴¹ Gisulti kadto ni Isaias tungod kay nakita niya ang gahom ni Jesus ug naghigot siya mahitungod kaniya.

⁴² Apan bisan pa niana, daghang kadagkoan sa mga Judio ang mituo kang Jesus. Apan wala lang sila magpadayag sa ilang pagtuo tungod kay nahadlok sila nga isalikway sila sa mga Pariseo diha sa mga sinagoga sa mga Judio.

⁴³ Kay gipalabi man nila ang pagdayeg sa mga tawo kaysa pagdayeg sa Dios.

Ang Pulong ni Jesus maoy Mohukom sa Tawo

⁴⁴ Misulti si Jesus sa makusog, “Kon ang tawo magtuo kanako, dili lang ako ang iyang gituohan kondili nagtuo usab siya sa nagpadala kanako.

⁴⁵ Ang nakakita kanako nakakita usab sa nagpadala kanako.

⁴⁶ Mianhi ako dinhi sa kalibotan sa paglamdag sa huna-huna sa mga tawo, aron nga si bisan kinsa nga magtuo kanako dili magpabilin sa kangitngit.

⁴⁷ “Kon adunay nakadungog sa akong mga gipanudlo apan dili motuman niini, dili ako ang mohukom kaniya nga silotan. Kay wala ako moanhi dinhi sa kalibotan aron hukman ang mga tawo kondili aron luwason sila.

⁴⁸ Adunay maghukom sa mga tawo nga nagsalikway kanako ug dili modawat sa akong mga gipanudlo; ang mga pulong nga akong gipanudlo mao ang maghukom kanila sa kataposang adlaw!

⁴⁹ Kay ang akong mga gipanudlo dili gikan kanako kondili gikan sa Amahan nga nagpadala kanako. Siya mao ang nagsugo kanako kon unsa ang akong itudlo.

⁵⁰ Ug nahibalo ako nga ang iyang mga sugo, nga iyang giingon kanako nga akong itudlo, naghatag ug kinabuhi nga walay kataposan. Busa gisulti ko kaninyo ang tanan nga iyang gipasulti kanako.”

13

Gihugasan ni Jesus ang mga Tiil sa Iyang mga Tinun-an

¹ Sa wala pa moabot ang adlaw sa Pista sa Paglabay sa Anghel, nahibalo nang daan si Jesus nga miabot na ang higayon nga mogikan na siya niining kalibotan ug mobalik sa Amahan. Gimahal gayod niya ang iyang mga tinun-an dinhi sa kalibotan, ug hangtod sa kataposan gipakita niya ang iyang pagmahal kanila.

² Sa pagkagabii niana, nanihapon si Jesus ug ang iyang mga tinun-an. Gisulod nang daan sa Yawa sa huna-huna ni Judas nga anak ni Simon Iscariote nga luiban niya si Jesus.

³ Nahibalo si Jesus nga gihatagan siya sa Amahan ug katungod sa tanang mga butang. Nahibalo usab siya nga sa Dios siya naggikan ug sa Dios usab siya mobalik.

⁴ Samtang nanihapon sila, mitindog siya ug naghukas sa iyang kupo. Unya mikuha siyag tualya ug iya kining gibakos.

⁵ Gibuboan dayon niyag tubig ang palanggana ug gipanghugasan niya ang mga tiil sa iyang mga tinun-an, ug gipahiran sa tualya nga iyang gibakos.

⁶ Sa pag-abot niya kang Simon Pedro, miingon si Simon kaniya, “Ginoo, hugasan mo ba ang akong mga tiil?”

⁷ Gitubag siya ni Jesus, “Karon dili mo pa masabtan kon unsa ang kahulogan niining akong gibuhat, apan masabtan mo ra kini sa kaulahian.”

⁸ Miingon si Pedro, “Dili gayod mahimo nga ikaw ang mohugas sa akong mga tiil.”

Apan miingon si Jesus kaniya, “Kon dili ka magpahugas sa imong mga tiil kanako, dili ka na akong kauban.”

⁹ Busa miingon si Simon Pedro, “Kon mao kana Ginoo, dili lang ang akong mga tiil ang hugasi, kondili apil usab ang akong mga kamot ug ang akong ulo.”

¹⁰ Apan miingon si Jesus, “Ang naligo na, limpyo na ang iyang tibuok lawas, ug dili na kinahanglan nga hugasan pa gawas lamang sa iyang mga tiil. Limpyo na kamo, apan dili kamong tanan.”

¹¹ Miingon siya nga dili limpyo ang tanan tungod kay nahibalo siya kon kinsa ang magluib kaniya.

¹² Sa nahugasan na ni Jesus ang ilang mga tiil, gisul-ob niya pag-usab ang iyang kupo ug mibalik sa lamisa. Nangutana siya kanila, “Nasabtan ba ninyo kon unsa ang kahulogan sa akong gibuhat kaninyo?”

¹³ Gitawag ninyo ako nga Magtutudlo ug Ginoo, ug husto kana, kay ako man gayod ang inyong Magtutudlo ug Ginoo.

¹⁴ Kon ako man gani nga inyong Ginoo ug Magtutudlo naghugas sa inyong mga tiil, angayan usab nga maghinugasay kamo sa inyong mga tiil.

¹⁵ Gibuhat ko kini isip panig-ingnan aron inyo usab nga sundon.

¹⁶ Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga walay sulugoon nga molabaw pa sa iyang agalon, ug walay sinugo nga molabaw pa sa nagsugo kaniya.

¹⁷ Karon nga nahibaloan na ninyo kini nga mga butang, bulahan kamo kon inyo kining buhaton.

¹⁸ “Wala ako moingon nga bulahan kamong tanan, kay nakaila ako sa akong mga pinili. Apan kinahanglan nga matuman ang giingon sa Kasulatan nga ‘ang tawo nga nakigsalo kanako sa pagkaon mao pa ang magtraydor kanako.’* ”

¹⁹ “Ginasulti ko na kining daan kaninyo samtang wala pa mahitabo, aron nga kon mahitabo na motuo kamo nga ako mao gayod ang Cristo.

²⁰ Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang modawat sa mga tawo nga akong ipadala nagdawat usab kanako, ug ang nagdawat kanako nagdawat usab sa nagpadala kanako.”

Misulti si Jesus nga Adunay Magluib Kaniya

(Mat. 26:20-25; Mar. 14:17-21; Luc. 22:21-23)

²¹ Human kadto masulti ni Jesus, naguol gayod siya. Miingon siya, “Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga usa kaninyo ang magluib kanako.”

²² Nagtinan-away ang iyang mga tinun-an nga naglibog kon kinsa kanila ang iyang gitumong.

* 13:18 Sal. 41:9

²³ Ang usa sa mga tinun-an nga gimahal gayod ni Jesus naglingkod didto sa iyang tapad.

²⁴ Gisinyasan siya ni Simon Pedro nga pangutan-on si Jesus kon kinsa ang iyang buot ipasabot.

²⁵ Busa midip-ig siya kang Jesus ug nangutana kon kinsa ang magluib kaniya.

²⁶ Mitubag si Jesus, “Ituslob ko kining pan, ug kon kinsa ang akong hatagan, siya mao ang magluib kanako.” Dayon gituslob niya ang pan ug gihatag niya kang Judas nga anak ni Simon Iscariote.

²⁷ Pagkadawat ni Judas niadtong pan, misulod si Satanas diha kaniya.

Miingon dayon si Jesus kaniya, “Sige, himoa na dayon ang imong buhaton.”

²⁸ (Walay usa niadtong mga nanihaon nga nakasabot kon nganong misulti si Jesus niadtong kang Judas.

²⁹ Naghuna-huna ang uban nga mga tinun-an nga gisugo lang siya ni Jesus nga magpalit sa ilang nga kinahanglan alang sa pista, o kaha maghatag ug limos sa mga kabos, kay si Judas mao ang nagkupo sa ilang kuwarta.)

³⁰ Sa nakaon na ni Judas ang pan migawas dayon siya. Gabii na kadto.

Ang Bag-o nga Sugo

³¹ Sa dihang nakagawas na si Judas, miingon si Jesus, “Karon, ang Anak sa Tawo pasidunggan na, ug pinaagi kaniya ang Dios pasidunggan usab.

³² Ug kon pinaagi kaniya dayegon ang Dios, dayegon usab siya sa Dios. Ug buhaton niya kini dayon.

³³ “Kamo nga giisip ko nga akong mga anak, dili na ako makig-uban kaninyo ug dugay. Mangita kamo kanako, apan sama sa akong giingon sa mga kadagkoan sa mga judio, ingnon ko usab kamo karon nga dili kamo makaadto sa akong adtoan.

³⁴ “Busa karon ihatag ko kaninyo ang usa ka bag-o nga sugo: paghigugmaay kamo. Kon usa ang akong paghigugma kaninyo kinahanglan sama usab niana ang inyong paghigugma sa usag usa.

³⁵ Kon maghigugmaay kamo, masayran sa tanan nga kamo akong mga tinun-an.”

Gitagna ni Jesus ang Paglimod ni Pedro

(Mat. 26:31-35; Mar. 14:27-31; Luc. 22:31-34)

³⁶ Karon, gipangutana siya ni Simon Pedro, “Ginoo, asa ka man moadto?”

Mitubag si Jesus, “Sa pagkakaron dili ka makauban kanako sa akong adtoan, apan sa kaulahian mosunod ka ra usab didto.”

³⁷ Apan nangutana si Pedro, “Ginoo, nganong dili man ako makauban kanimo karon? Andam man ako nga mamatay alang kanimo.”

³⁸ Gitubag siya ni Jesus, “Unsa, andam ka ba gayod nga mamatay alang kanako? Timan-i kini: sa dili pa motuktugaok ang manok, ilimod mo na ako sa makatulo.”

14

Si Jesus mao ang Dalan ngadto sa Amahan

¹ Miingon si Jesus kanila, “Ayaw kamog kaguol. Salig kamo sa Dios ug salig usab kamo kanako.

² Didto sa balay sa akong Amahan adunay daghang lawak. Mouna ako didto aron sa pag-andam ug lugar alang kaninyo. Dili ako mosulti niini kaninyo kon dili pa kini tinuod.

³ Kon tua na ako didto ug makaandam na ug lugar alang kaninyo, mobalik ako aron kuhaon kamo, aron nga kon asa ako atua usab kamo.

⁴ Ug mahibaloan ninyo ang dalan paingon sa lugar nga akong adtoan.”

⁵ Miingon si Tomas kaniya, “Ginoo, wala kami masayod kon asa ikaw moadto, busa unsaon namo pagkasayod sa dalan?”

⁶ Mitubag si Jesus kaniya, “Ako mao ang dalan, ang kamatuoran, ug ang kinabuhi. Walay makaadto sa Amahan kon dili pinaagi kanako.

⁷ Kon nakaila kamo kanako, makaila usab kamo sa akong Amahan. Ug gani sukad karon nakaila ug nakakita na kamo kaniya.”

⁸ Miingon si Felipe kaniya, “Ginoo, ipakita kanamo ang Amahan ug igo na kana alang kanamo.”

⁹ Mitubag si Jesus, “Dugay na ang atong panag-uban, Felipe, apan wala pa gayod diay ikaw makaila kanako? Ang nakakita kanako nakakita usab sa Amahan. Nganong nag-ingon ka pa nga ipakita ko kaninyo ang Amahan?

¹⁰ Unsa, wala ba ikaw motuo nga ako anaa sa Amahan ug ang Amahan ania kanako? Ang mga pulong nga akong gisulti kaninyo dili gikan kanako. Ang Amahan nga ania kanako mao ang nagbuhat sa mga butang nga akong gibuhat.

¹¹ Tuohi ninyo ako nga ako anaa sa Amahan ug ang Amahan ania kanako. Kon dili ninyo gustong tuohan ang akong gisulti, tuohi na lang ninyo ako tungod sa akong mga binuhatan.

¹² Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang nagtuo kanako magbuhat usab sa akong gibuhat ug mas labaw pa gayod ang iyang buhaton, tungod kay mobalik na ako sa Amahan.

¹³⁻¹⁴ Buhaton ko ang bisan unsa nga inyong pangayoon kanako, aron mapasidunggan ang Amahan pinaagi nga iyang Anak. Bisan unsa ang inyong hangyoon kanako pinaagi sa akong ngalan* buhaton ko kini.

Ang Espiritu Santo nga Gisaad ni Jesus

¹⁵ “Kon gihigugma ninyo ako, tumana ninyo ang akong mga sugo.

¹⁶⁻¹⁷ Ug pangayoon ko sa Amahan nga padad-an niya kamog laing Magdadasig. Kini nga Magdadasig walay lain kondili ang Espiritu Santo nga mao ang magtudlo kaninyo sa kamatuoran. Ug magpabilin siya kaninyo sa walay kataposan. Dili siya dawaton sa mga tawo sa kalibotan tungod kay dili nila siya makita ug wala sila makaila kaniya. Apan nailhan ninyo siya tungod kay siya kauban ninyo, ug kanunay magpuyo diha kaninyo.

¹⁸ “Dili ko kamo biyaan nga walay kauban; mobalik ako diha kaninyo.

¹⁹ Hapit na ako mawala sa panan-aw sa mga tawo dinhi sa kalibotan, apan kamo makakita kanako. Ug tungod kay ako buhi man, mabuhi usab kamo.†

²⁰ Pag-abot nianang adlaw,‡ masayran gayod ninyo nga ako anaa sa akong Amahan, ug kamo ania kanako, ug ako usab anaa kaninyo.

²¹ “Ang nagdawat ug nagtuman sa akong mga sugo mao ang naghigugma kanako. Ug ang naghigugma kanako higugmaon usab sa akong Amahan. Higugmaon ko usab siya ug ipaila ko kaniya kon kinsa gayod ako.”

²² Unya gipangutana siya ni Judas (dili kini si Judas Iscariote), “Ginoo, nganong sa amo ka lang magpaila kon kinsa ka gayod? Nganong dili ka magpaila sa tanan?”

²³ Mitubag si Jesus kaniya, “Ang naghigugma kanako magtuman sa akong mga pulong; higugmaon siya sa akong Amahan, ug kami magpuyo kaniya.

* **14:13-14** sa akong ngalan: ang buot ipasabot, “tungod kay kamo anaa kanako”. † **14:19** tungod kay ako buhi man, mabuhi usab kamo: ang buot ipasabot, “Tungod kay ako adunay kinabuhi nga walay kataposan, kamo aduna usab kinabuhi nga walay kataposan.” ‡ **14:20** nianang adlaw: ang buot ipasabot ang iyang pagkabanhaw.

²⁴ Apan ang wala naghigugma kanako wala nagtuman sa akong mga pulong. Kining mga pulonga nga inyong nadungog dili gikan kanako, kondili gikan sa Amahan nga nagpadala kanako.

²⁵ “Kining mga butanga gisulti ko nang daan kaninyo samtang kauban pa ninyo ako.

²⁶ Apan kon makagikan na ako, ang Magdadasig nga mao ang Espiritu Santo mao ang ipadala sa Amahan puli kanako. Siya ang magtudlo kaninyo sa tanang mga butang, ug magpahinumdom kaninyo sa tanan nga akong giingon kaninyo.

²⁷ “Ayaw kamo kaguol ug ayaw kamo kahadlok, tungod kay ang kalinaw ibilin ko kaninyo. Ang akong kalinaw mao ang ihatag ko kaninyo. Dili kini sama sa kalinaw nga gihatag sa kalibotan.

²⁸ “Nadungog ninyo ang akong giingon kaninyo nga mogikan ako apan mobalik ra ako kaninyo. Kon gihigugma ninyo ako, unta malipay kamo nga makaadto ako sa Amahan nga mas gamhanan pa kay kanako.

²⁹ Gisulti ko na kining daan kaninyo samtang wala pa mahitabo, aron nga kon mahitabo na molig-on pa gayod ang inyong pagtuo kanako.

³⁰ Dili na ako magdugay sa pagpakigsulti kaninyo, tungod kay taliabot na ang naggahom niini nga kalibotan.[§] Wala siyay gahom kanako.

³¹ Apan aron masayran sa tibuok kalibotan nga gihigugma ko ang Amahan, gisunod ko ang tanan nga iyang gipabuhat kanako.

“Dali, manglakaw na kita.”

15

Si Jesus ang Tinuod nga Punoan sa Ubas

¹ Nagpadayon si Jesus sa pagsulti, “Ako ang tinuod nga punoan sa ubas, ug ang akong Amahan mao ang tig-atiman.

² Ang akong mga sanga nga dili mamunga putlon niya, ug ang matag sanga nga mamunga, pul-ongan niya aron mamunga pa gayod ug daghan.

³ Kamo nahinloan na pinaagi sa pulong nga akong giingon kaninyo.

⁴ Pabilin kamo kanako, ug magpabilin usab ako kaninyo. Ingon nga ang sanga dili makapamunga kon dili magpabilin sa punoan, kamo dili usab makapamunga* kon mobulag kamo kanako.

⁵ “Ako mao ang punoan sa ubas, ug kamo ang akong mga sanga. Ang tawo nga nagpabilin kanako ug ako diha kaniya, maoy mamungag daghan, kay kon wala ako kaninyo wala gayod kamoy mahimo.

⁶ Ang tawo nga mobulag kanako ibalibag, sama sa mga sanga nga ibalibag ug unya malaya, dayon tigomon ug ilabay ngadto sa kalayo aron masunog.

⁷ Kon magpabilin kamo kanako ug tipigan ninyo sa inyong mga kasing-kasing ang akong mga pulong, makapangayo kamo kanako bisan unsa nga inyong gusto, ug madawat ninyo kini.

⁸ Kon padayon kamo nga mamungag daghan, dayegon sa mga tawo ang akong Amahan, ug pinaagi niini masayran nga kamo akong mga tinun-an.

⁹ “Kon unsa ang paghigugma sa Amahan kanako mao usab ang akong paghigugma kaninyo. Pabilin kamo sa akong gugma.

¹⁰ Ug magpabilin kamo sa akong gugma, kon tumanon ninyo ang akong mga sugo; sama nga ako nagtuman sa mga sugo sa akong Amahan, busa nagpadayon usab ang iyang paghigugma kanako.

[§] 14:30 Tan-awa ang footnote sa Juan 12:31. * 15:4 makapamunga: ang buot ipasabot, “makabuhat sa maayo nga mga binuhatan”.

11 “Gisulti ko kini kaninyo aron malipay usab kamo sama kanako, ug mahimong hingpit gayod ang inyong kalipay.

12 Mao kini ang akong sugo: paghigugmaay kamo sama sa akong paghigugma kaninyo.

13 Kon adunay tawo nga magpakamatay alang sa iyang mga higala, kana nga paghigugma dili na gayod malabwan.

14 Mga higala ko kamo kon tumanon ninyo ang akong mga sugo.

15 Dili ko kamo tawgon nga mga sulugoon, kay ang sulugoon wala masayod kon unsa ang gibuhay sa iyang agalon. Tawgon ko na kamo karon nga akong mga higala, kay kon unsa ang akong nadungog gikan sa akong Amahan mao usab ang akong gisulti kaninyo.

16 Dili kamo ang nagpili kanako kondili ako ang nagpili kaninyo. Gipili ko kamo aron manglakaw ug mamunga sa mga bunga nga molungtad; aron nga bisan unsa ang inyong pangayoon sa Amahan pinaagi sa akong ngalan ihatag niya kaninyo.

17 Busa mao kini ang akong sugo kaninyo: paghigugmaay kamo.”

Gikasilagan sa Kalibotan ang mga Disipulo

18 Miingon pa gayod si Jesus, “Kon gikasilagan kamo sa mga tawo sa kalibotan, ayaw kamo katingala tungod kay nahibalo kamo nga ako mao ang una nilang gikasilagan.

19 Kon sama kamo sa mga tawo sa kalibotan, higugmaon nila kamo. Apan gikasilagan nila kamo tungod kay dili nila kamo kauban, kondili gipili ko kamo gikan kanila.

20 Hinundomi ninyo ang akong gisulti kaninyo nga walay sulugoon nga labaw sa iyang agalon.[†] Busa kon gilutos nila ako, lutoson usab nila kamo. (Ug kon tumanon nila ang akong pulong, tumanon usab nila ang inyong pulong.)

21 Kining tanan buhaton nila kaninyo tungod kay nagtuo kamo kanako, ug wala sila makaila sa nagpadala kanako.

22 Kon wala ako moanhi dinhi sa kalibotan ug magtudlo kanila, wala unta silay tulubagon, apan karon dili na gayod sila makapangulipas sa ilang mga sala.

23 Ang nasilag kanako, nasilag usab sa akong Amahan.

24 Kon wala ako maghimo ug mga milagro sa ilang taliwala, nga walay laing makahimo, wala unta silay tulubagon. Apan bisan nakita na gayod nila ang akong mga gihimo, nasilag pa gihapon sila kanako ug sa akong Amahan.

25 Sa ilang gibuhay natuman ang nasulat sa ilang Kasugoan nga nag-ingon, ‘Gikasilagan nila ako sa walay igong hinungdan.’[‡]

26 Miingon dayon si Jesus kanila, “Ipadala ko kaninyo ang Espiritu nga gikan sa Amahan. Siya mao ang Magdadasig ug siya usab ang magtutudlo sa kamatuoran. Ug kon moabot na siya, magpamatuod siya mahitungod kanako.

27 Ug kamo kinahanglan magpamatuod usab mahitungod kanako tungod kay kauban ko na kamo sukad pa kaniadto.[§]

16

1 “Gisulti ko nang daan kaninyo kining mga butanga aron nga bisan unsa pa ang mahitabo sa kaulahian dili mawala ang inyong pagtuo kanako.

[†] 15:20 Juan 13:16 [‡] 15:25 Sal. 35:19; 69:4 [§] 15:27 *sukad pa kaniadto*: siguro ang buot ipasabot, “Sukad pa sa pagsugod sa akong pagpanudlo.”

² Papahawaon nila kamo sa ilang mga sinagoga, ug moabot ang panahon nga si bisan kinsa nga mopatay kaninyo maghuna-huna nga nakaalagad siya sa Dios.

³ Buhaton nila kini kaninyo tungod kay wala sila makaila sa Amahan o kanako.

⁴ Apan gisulti ko kini kaninyo aron nga kon moabot na ang panahon nga buhaton nila kini kaninyo, mahinumdoman ninyo nga gipasidan-an ko na kamong daan.

Ang Buhat sa Espiritu Santo

“Kining mga butanga wala ko isulti kaninyo kaniadto kay kauban pa ninyo ako.

⁵ Apan karon mobalik na ako sa nagpadala kanako, ug wala gayoy nangutana bisan usa kaninyo kon asa ako moadto.

⁶ Karon nga gisultihan ko na kamo, naguol gayod kamo.

⁷ Apan sa pagkatinuod, mas makaayo alang kaninyo nga mobiya ako dinhi, kay kon dili ako mobiya, ang Magdadasig dili moabot kaninyo. Apan kon mobiya ako, ipadala ko siya kaninyo.

⁸ Ug kon moabot na siya dinhi sa kalibotan, pailhon niya ang mga tawo nga sila mga makasasala, nga ako matarong ug nga ang Dios maghukom kanila.

⁹ Pailhon niya ang mga tawo nga sila mga makasasala, tungod kay wala sila motuo kanako.

¹⁰ Pailhon niya sila nga ako matarong tungod kay moadto ako sa Amahan ug dili na kamo makakita kanako.

¹¹ Ug pailhon usab niya sila nga ang Dios maghukom kanila, kay nahukman na ang naggahom niini nga kalibotan.*

¹² “Daghan pa unta ang akong isulti kaninyo, apan dili pa kamo makasabot niini karon.

¹³ Apan kon moabot na ang Espiritu sa Dios nga mao ang magtutudlo sa kamatuoran, tudloan niya kamo sa tanan nga kamatuoran. Ang iyang itudlo kaninyo dili gikan kaniya, kondili isulti lamang niya ang iyang nadungog. Isulti usab niya kaninyo kon unsa ang mahitabo sa umaabot.

¹⁴ Pasidunggan niya ako tungod kay ipasabot niya kaninyo ang akong mga gipanudlo ug gipangbuhat.

¹⁵ Kay ang tanan nga akong gipanudlo iya sa Amahan. Mao kana nga nag-ingon ako nga ang akong mga gipanudlo ipasabot niya kaninyo.

Ang Kasubo Pulihan ug Kalipay

¹⁶ “Sa dili madugay dili na ninyo ako makita. Apan sa dili usab madugay makita ra ninyo ako pag-usab.”

¹⁷ Pipila sa iyang mga tinun-an ang nagpangutan-anay, “Unsa ba ang buot niyang ipasabot nga sa dili madugay dili na kita makakita kaniya, ug dili usab madugay makita ra nato siya pag-usab? Ug miingon pa siya nga kini mahitabo tungod kay mobalik na siya sa Amahan.

¹⁸ Unsa ba ang iyang buot ipasabot sa ‘dili madugay’? Dili nato masabtan kon unsa ang iyang buot ipasabot.”

¹⁹ Nahibalo si Jesus nga gusto unta nilang mangutana kaniya, busa miingon siya kanila, “Miingon ako nga sa dili madugay dili na ninyo ako makita, apan sa dili usab madugay makita ra ninyo ako pag-usab. Dili ba mao man unta kini ang inyong gusto nga ipangutana kanako?

* **16:11** Tan-awa ang footnote sa Juan 12:31.

²⁰ Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang mga tawo sa kalibotan malipay gayod sa mahitabo kanako, apan kamo maghilak sa kaguol. Apan ang inyong mga kaguol mawala ug mapulihan sa kalipay.

²¹ Sama sa babayeng nagbati tungod kay manganak na siya. Apan kon mawala na gani ang bata, malimot na siya sa kasakit tungod sa iyang kalipay nga natawo na ang iyang anak dinhi sa kalibotan.

²² Kamo sama usab niana. Karon naguol kamo, apan magpakita pa ako pag-usab kaninyo ug labihan gayod unya ang inyong kalipay. Ug wala gayoy bisan kinsa nga makaagaw niana nga kalipay.

²³ “Ug kon moabot na gani kana nga adlaw dili na kinahanglan nga mangutana pa kamo ug bisan unsa kanako. Sa pagkatinuod, sultihan ko kamo nga ang Amahan maghatag kaninyo sa bisan unsa nga inyong pangayoon kaniya pinaagi sa akong ngalan.”[†]

²⁴ Hangtod karon wala pa kamo makapangayo sa bisan unsa kaniya pinaagi sa akong ngalan. Pangayo kamo aron makadawat kamo, ug aron mahimong hingpit ang inyong kalipay.

Gidaog ni Jesus ang Kalibotan

²⁵ “Gisulti ko kining mga butanga kaninyo pinaagi sa mga sambingay. Apan moabot ang panahon nga dili na ako mogamit ug mga sambingay, kondili klaro ko nang isulti kaninyo ang mahitungod sa Amahan.

²⁶ Kon moabot na kana nga adlaw, kamo mismo ang mangayo sa Amahan pinaagi sa akong ngalan. Dili na kinahanglan nga ako pa ang mangayo sa Amahan alang kaninyo.

²⁷ Kay ang Amahan mismo naghigugma man kaninyo tungod kay naghigugma kamo kanako, ug nagtuo nga ako gikan sa Dios.

²⁸ Gikan ako sa Amahan ug mianhi ako dinhi sa kalibotan. Apan karon mobiya na ako niining kalibotan ug mobalik sa Amahan.”

²⁹ Miingon dayon ang iyang mga tinun-an, “Karon klaro na ang imong gisulti kay wala ka na mogamit ug mga sambingay.

³⁰ Karon sigurado na kami nga nahibalo ka sa tanan, kay bisan wala kami mangutana kanimo nahibalo ka nang daan sa among gihuna-huna. Busa nagtuo kami nga ikaw gikan gayod sa Dios.”

³¹ Misulti si Jesus kanila, “Karon nagtuo na ba kamo kanako?

³² Apan moabot ang panahon ug karon gani miabot na nga kamo magkatibulaag ug mamauli, ug biyaan ninyo ako nga mag-inusara. Apan bisan biyaan ninyo ako aduna gihapon akoy kauban, tungod kay kauban ko ang Amahan.

³³ “Gisulti ko kining mga butanga kaninyo aron aduna kamoy kalinaw tungod sa inyong pagtuo kanako. Paantuson kamo sa mga tawo sa kalibotan, apan ayaw kamo kahadlok tungod kay gidaog ko na ang gahom sa kalibotan.”

17

Nag-ampo si Jesus alang sa Iyang mga Tinun-an

¹ Human kadto isulti ni Jesus, mihangad siya sa langit ug miingon,

“Amahan, miabot na ang panahon. Pasidunggi ang imong Anak aron pasidunggan ka usab sa imong Anak.

² Kay gihatagan mo siyag katungod sa paggahom sa tanang mga tawo, aron mahatagan niya sa kinabuhi nga walay kataposan ang tanan kanila nga imong gihatag kaniya.

[†] 16:23 sa akong ngalan: ang buot ipasabot, “tungod kay kamo anaa kanako”.

³ Mao kini ang kinabuhi nga walay kataposan: nga ang mga tawo mag-ila kanimo nga mao lamang ang tinuod nga Dios ug maila usab nila ako nga si Jesu-Cristo, nga imong gipadala.

⁴ Gipasidunggan ka nako dinhi sa kalibotan tungod kay nahuman ko na ang imong gipabuhat kanako.

⁵ Busa karon Amahan, pasidunggi ako diha sa imong presensya. Ihatag kanako ang dungog nga akoo kaniadto sa diha pa ako uban kanimo, sa wala mo pa mugnaa ang kalibotan.

⁶ “Gipaila ka nako sa mga tawo nga imong gipili dinhi sa kalibotan ug gihatag kanako. Imo sila kaniadto ug gihatag mo sila kanako, ug gituman nila ang imong mga sugo.

⁷ Karon nahibaloan na nila nga ang tanan nga imong gihatag kanako naggikan kanimo.

⁸ Kon unsa ang imong gitudlo kanako mao pud ang akong gitudlo kanila, ug kini gidawat nila. Ug nahibaloan nila nga ako tinuod gayod nga naggikan kanimo. Ug nagtuo sila nga ikaw ang nagpadala kanako.

⁹ “Nag-ampo ako alang kanila. Kini nga pag-ampo dili alang sa mga tawo sa kalibotan, kondili alang sa mga tawo nga imong gihatag kanako, tungod kay sila imo man.

¹⁰ Ang tanan nga akoo, imo, ug ang tanan nga imo, akoo pud. Ug gipasidunggan nila ako.

¹¹ Karon mobalik na ako diha kanimo ug dili na ako magpuyo niini nga kalibotan. Apan sila magpabilin pa dinhi. O balaan nga Amahan, pinaagi sa imong gahom nga imong gihatag kanako bantayi kini nga mga tawo aron silang tanan mahiusa sama nga ikaw ug ako usa lang.

¹² Sa akong pagpakig-uban kanila gibantayan ko sila pinaagi sa imong gahom nga gihatag mo kanako. Gibantayan ko sila, ug wala gayoy nawala kanila, gawas lang sa tawo nga gitakda na nga malaglag, aron matuman ang Kasulatan.

¹³ “Karon mobalik na ako diha kanimo. Kining mga butanga gisulti ko nang daan kanila samtang ania pa ako sa kalibotan aron malipay gayod sila sama kanako.

¹⁴ Gitudlo ko kanila ang imong gipatudlo kanako. Gikasilagan sila sa mga tawo sa kalibotan, kay dili na sila iya sa kalibotan, sama pud kanako nga dili iya sa kalibotan.

¹⁵ Dili ako mag-ampo nga kuhaon mo na sila dinhi sa kalibotan, kondili panalipdan mo sila batok kang Satanas.

¹⁶ Dili sila iya sa kalibotan, ingon nga ako dili usab iya sa kalibotan.

¹⁷ Ilain sila aron mahimong imo pinaagi sa kamatuoran; ang imong pulong mao ang kamatuoran.

¹⁸ Ingon nga ako gipadala mo dinhi sa kalibotan, gipadala ko usab sila sa kalibotan.

¹⁹ Tungod kanila gihalad ko kanimo ang akong kaugalingon, aron mahimong imo usab sila pinaagi sa kamatuoran.

²⁰ “Ang akong ginaampo dili lang alang kanila, apan alang usab niadtong mga motuo kanako pinaagi sa ilang mga pagtudlo.

²¹ Nag-ampo ako kanimo nga silang tanan mahiusa, sama nga ikaw ug ako usa lang. Ug ingon nga ikaw, Amahan, ania kanako ug ako anaa kanimo, hinaut nga ania usab sila kanato, aron nga ang mga tawo sa kalibotan motuo nga ikaw ang nagpadala kanako.

²² Gihatagan ko silag kadunganan nga sama pud sa gihatag mo kanako, aron mahiusa sila sama pud kanato nga usa lang.

²³ Ako anaa kanila ug ikaw ania kanako, aron nga mahiusa gayod sila, ug sa ingon niini nga pamaagi masayran sa mga tawo sa kalibotan nga ikaw mao ang nagpadala kanako. Ug masayran pud nila nga gimahal mo ang mga tumutuo sama sa imong pagmahal kanako.

²⁴ “Amahan, buot ko nga kining mga tawo nga imong gihatag kanako makauban ko, aron makita usab nila ang akong himaya, ang himaya nga imong gihatag kanako, tungod kay gimahal mo ako bisan sa wala pa mamugna ang kalibotan.

²⁵ “Matarong nga Amahan, ang mga tawo sa kalibotan wala makaila kanimo. Apan ako nakaila kanimo, ug sila nga akong mga kauban nasayod nga ikaw mao ang nagpadala kanako.

²⁶ Gipaila ka nako kanila, ug ipaila ko pa gayod ikaw, aron ang imong paghigugma kanako maanaa kanila, ug ako usab maanaa kanila.”

18

Ang Pagdakop kang Jesus

(Mat. 26:47-56; Mar. 14:43-52; Luc. 22:47-53)

¹ Pagkahuman ug ampo ni Jesus, milakaw dayon siya kauban sa iyang mga tinun-an ug mitabok sila sa Sapa sa Kidron. Nangadto sila sa lugar nga gitamnan ug mga kahoy nga olibo.

² Si Judas, nga nagluib kaniya, nakatultol niining lugara, kay didto kanunay nagtigom si Jesus ug ang iyang mga tinun-an.

³ Busa miadto didto si Judas dala ang mga sundalo nga Romanhon apil ang mga tigbalantay sa templo nga gisugo sa mga kadagkoan sa mga pari ug sa mga Pariseo. Aduna silay dala nga mga sulo, ug mga parol, ug mga hinagiban.

⁴ Nahibalo si Jesus sa tanan nga mahitabo kaniya, busa gisugat niya sila ug nangutana, “Kinsa ba ang inyong gipangita?”

⁵ Mitubag sila, “Si Jesus nga taga-Nazaret.”

Miingon si Jesus kanila, “Ako mao siya.” (Si Judas, nga nagluib kaniya, didto pud nagtindog kauban sa mga tawo nga nangita kang Jesus.)

⁶ Pag-ingon ni Jesus nga, “Ako mao siya,” misibog sila ug nangatumba sa yuta.

⁷ Gipangutana sila pag-usab ni Jesus kon kinsa gayod ang ilang gipangita.

Miingon sila pag-usab, “Si Jesus nga taga-Nazaret.”

⁸ Miingon si Jesus kanila, “Dili ba giingnan ko na man kamo nga ako si Jesus? Busa kon ako gayod ang inyong gipangita, pasagdi lang ninyo nga mamiya kining akong mga kauban.”

⁹ (Gisulti kini niya aron matuman ang iyang giingon sa Amahan, “Wala gayoy mawala bisan usa sa imong gihatag kanako.”*)

¹⁰ Karon, kini si Simon Pedro adunay dalang espada. Gihulbot niya kini ug gitigbas ang sulugoon sa pangulong pari, ug naputol ang tuong dalunggan niini. Ang ngalan niining sulugoon mao si Malco.

¹¹ Miingon si Jesus kang Pedro, “Ibalik sa sakoban ang imong espada. Naghuna-huna ka ba nga dili ko antuson ang mga ipaantos sa Amahan kanako?”

Gidala si Jesus ngadto kang Anas

¹² Gidakop ug gigapos si Jesus sa mga sundalo nga Romanhon nga gipanguloan sa ilang komander, ug kauban pud sa mga tigbalantay nga Judio.

* 18:9 Juan 6:39

¹³ Gidala una nila siya ngadto kang Anas nga ugangan ni Caifas. Kini si Caifas mao ang pangulong pari niadtong tuiga.

¹⁴ Siya pud ang miingon sa kauban niya nga mga kadagkoan sa mga Judio nga mas maayo nga usa lang ka tawo ang mamatay alang sa ilang nasod.

Gilimod ni Pedro si Jesus

(Mat. 26:69-70; Mar. 14:55-64; Luc. 22:66-71)

¹⁵ Si Simon Pedro ug ang usa pa ka tinun-an misunod kang Jesus. Kini nga tinun-an nailhan sa pangulong pari, busa nakasulod siya sa tugkaran niini uban ni Jesus.

¹⁶ Apan si Pedro nahibilin didto sa gawas duol sa pultahan. Unya, kadtong tinun-an nga nailhan sa pangulong pari mibalik paggawas ug nakigsulti sa babaye nga nagbantay didto sa pultahan, ug gipasulod niini si Pedro.

¹⁷ Miingon ang babaye kang Pedro, “Dili ba usa man usab ikaw sa mga tinun-an nianang tawhana?”
Mitubag si Pedro, “Dili uy!”

¹⁸ Tugnaw kadto nga gabii, busa naghaling ang mga sulugoon ug ang mga tigbantay, ug nagtindog sila sa palibot sa kalayo aron mainit-initan. Nagtindog pud si Pedro didto ug nagpainit-init.

Gisukit-sukit si Jesus sa Pangulong Pari

(Mat. 26:59-66; Mar. 14:55-64; Luc. 22:66-71)

¹⁹ Unya, gipangutana si Jesus sa pangulong pari mahitungod sa iyang mga tinun-an ug sa iyang mga gipanudlo.

²⁰ Mitubag si Jesus, “Dili tago ang akong pagpanudlo sa mga tawo. Kay ako nagtudlo diha gayod sa mga sinagoga ug sa templo diin nagtigom ang tanang mga Judio. Wala akoy gitudlo sa tago.

²¹ Nganong ako man ang inyong pangutan-on? Pangutan-a ninyo ang mga tawo nga nakadungog kanako, kay nahibalo sila kon unsa ang akong gipanudlo kanila.”

²² Gisagpa siya sa usa sa mga tigbalantay nga nagtindog duol kaniya ug giingnan, “Ingon ba niana ang pagtubag mo sa pangulong pari?”

²³ Mitubag si Jesus kaniya, “Kon aduna akoy daotan nga gisulti, pamatud-i kini. Apan kon husto ang akong gitubag, nganong gisagpa mo man ako?”

²⁴ Unya, si Jesus nga ginapos pa gipadala dayon ni Anas kang Caifas nga mao ang pangulong pari niadtong higayona.

Gilimod Pag-usab ni Pedro si Jesus

(Mat. 26:71-75; Mar. 14:69-72; Luc. 22:58-62)

²⁵ Samtang nagtindog pa si Pedro nga nagpainit-init duol sa kalayo, gipangutana siya sa mga tawo, “Dili ba usa man pud ikaw sa mga tinun-an nianang tawhana?”

Milimod na usab si Pedro ug miingon, “Dili uy!”

²⁶ Unya, ang usa didto sa mga sulugoon sa pangulong pari paryente sa tawo kansang dalunggan gitigbas ni Pedro. Miingon siya, “Dili ba ikaw man kadtong nakita ko nga kauban nianang tawhana didto sa lugar nga gitamnan sa mga kahoy nga olibo?”

²⁷ Apan milimod na usab si Pedro. Ug unya mituktugaok dayon ang manok.

Gidala si Jesus kang Pilato

²⁸ Gikan kang Caifas gidala nila si Jesus didto sa palasyo sa gobernador. Sayo kadto sa buntag. Wala mosulod ang mga Judio sa palasyo tungod kay sumala sa ilang mga tulomanon, nga kon mosulod sila sa balay sa dili Judio, dili na sila tugotan nga mokaon sa panihapon nga alang sa Pista sa Paglabay sa Anghel.

²⁹ Busa si Pilato mao ang migawas didto kanila ug nangutana kon unsa ang ilang sumbong batok kang Jesus.

³⁰ Mitubag sila, “Kon wala siyay nahimong daotan wala unta namo siya dad-a dinhi kanimo.”

³¹ Miingon si Pilato kanila, “Dad-a ninyo siya ug kamo ang mohukom kaniya sumala sa inyong kasugoan.”

Mitubag ang mga Judio, “Apan wala kami tugoti nga maghukom ug kamatayon sa tawo.”

³² (Nahitabo kini aron matuman ang giingon ni Jesus kon unsa ang matang sa kamatayon nga iyang agian.)

³³ Busa misulod pagbalik si Pilato ug gitawag si Jesus ug gipangutana, “Ikaw ba ang hari sa mga Judio?”

³⁴ Mitubag si Jesus, “Imo ba gayod kana nga pangutana, o gisultihan ka lang sa uban mahitungod kanako?”

³⁵ Miingon si Pilato, “Unsay tan-aw mo kanako, Judio? Ang imong mga katagilungsod ug ang mga kadagkoan sa mga pari mao ang nagdala kanimo dinhi kanako. Unsa ba gayod ang nabuhat mo?”

³⁶ Gitubag siya ni Jesus, “Ang akong gingharian wala dinhi niining kalibotan. Kon ang akong gingharian dinhi pa sa kalibotan, nakig-gira unta ang akong mga tinun-an aron dili ako madakop sa mga kadagkoan sa mga Judio. Apan sa pagkatinuod, ang akong gingharian wala dinhi niining kalibotan.”

³⁷ Busa miingon si Pilato kaniya, “Kon mao, hari ka diay!”

Gitubag siya ni Jesus, “Husto ang imong giingon nga ako hari. Ug ang hinungdan nga mianhi ako dinhi sa kalibotan ug nagpakatawo, aron nga pamatud-an ko sa mga tawo ang kamatuoran. Ug ang tanan nga gustong masayod sa kamatuoran naminaw kanako.”

³⁸ Nangutana dayon si Pilato, “Unsa ba ang kamatuoran?”

Gihukman si Jesus nga Patyon

(*Mat. 27:15-31; Mar. 15:6-20; Luc. 23:13-25*)

Pagkahuman ug sulti niadto ni Pilato, migawas siya pag-usab didto sa mga Judio ug miingon kanila, “Wala akoy nakita nga sala niining tawhana.

³⁹ Dili ba nabatasan man ninyo nga sa matag Pista sa Paglabay sa Anghel nanghangyo kamo kanako ug usa ka piniriso nga akong buhian? Busa gusto ba ninyo nga buhian ko ang Hari sa mga Judio?”

⁴⁰ Naninggit ang mga tawo, “Dili siya, kondili si Barabas!” (Kini si Barabas usa ka tulisan.)*

19

¹ Busa gipakuha ni Pilato si Jesus ug gipalatos niya siya.

² Pagkahuman nagbuhat ang mga sundalo ug korona nga tunokon, ug gibutang nila kini sa ulo ni Jesus. Gisul-oban pud nila siya ug kapa nga pulahon,

³ ug nagtagsa-tagsa silag duol kaniya nga nag-ingon, “Malungtarong kinabuhi alang sa Mahal nga Hari sa mga Judio,” dayon ug sagpa.

⁴ Migawas pag-usab si Pilato didto sa mga tawo ug miingon, “Tan-awa, pagawason ko siya pag-usab dinhi kaninyo. Buot kong masayran ninyo nga wala gayod akoy nakita nga sala kaniya.”

⁵ Busa migawas si Jesus nga aduna nay korona nga tunokon ug nagkapa ug pulahon. Miingon dayon si Pilato kanila, “Tan-awa ninyo siya!”

⁶ Pagkakita kaniya sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga tigbalantay, naninggit sila, “Ilansang siya sa krus! Ilansang siya sa krus!”

* 18:40 tulisan: o/ug rebelde sa gobyerno.

Miingon si Pilato kanila, “Bahala na kamo, kuhaa ninyo siya ug kamoy lansang kaniya sa krus, kay alang kanako wala gayod akoy nakitang sala kaniya.”

⁷ Mitubag ang mga kadagkoan sa mga Judio, “Aduna kami kasugoan, ug sumala sa among kasugoan, kini nga tawo angayan nga patyon, kay nag-ingon siya nga Anak kuno siya sa Dios.”

⁸ Pagkadungog niadto ni Pilato, misamot ang iyang kahadlok.

⁹ Busa gidala niya pag-usab si Jesus sa sulod sa palasyo ug gipangutana kon taga-asa gayod siya. Apan wala motubag si Jesus.

¹⁰ Busa miingon si Pilato kaniya, “Nganong dili ka man motubag kanako? Wala ka ba masayod nga aduna akoy gahom nga buhian ka o ipalansang sa krus?”

¹¹ Gitubag siya ni Jesus, “Mahimo mo lang kana kanako tungod kay gihatag sa Dios kanimo kana nga gahom. Busa mas dako ug sala ang tawo nga nagtugyan kanako diha kanimo.”

¹² Pagkadungog niadto ni Pilato nangita pa gayod siyag pamaagi nga buhian si Jesus. Apan naninggit ang mga kadagkoan sa mga Judio, “Kon buhian mo siya, dili ikaw higala sa Emperador. Kay si bisan kinsa nga magpakahari kaaway sa Emperador.”

¹³ Pagkadungog niadto ni Pilato, gidala niya si Jesus sa gawas ug milingkod siya sa lingkoranan diin siya maghukom, didto sa gitawag nga, Ang Plataporma nga Bato (nga kon sa Hebreo nga pinulongan gitawag nga Gabbata).

¹⁴ Mga alas dose gayod kadto sa udto ug disperas sa Pagsaulog sa Paglabay sa Anghel.

Miingon si Pilato sa mga Judio, “Ania na ang inyong hari.”

¹⁵ Naninggit dayon sila, “Patya siya! Patya siya! Ilansang siya sa krus!”

Busa nangutana si Pilato kanila, “Gusto ba ninyo nga ipalansang ko sa krus ang inyong hari?”

Mitubag ang mga kadagkoan sa mga pari, “Wala na kami lain pa nga hari kondili ang Emperador lang!”

¹⁶ Busa gitugyan ni Pilato si Jesus kanila aron ilansang sa krus.

Gilansang si Jesus sa Krus

(*Mat. 27:32-44; Mar. 15:21-32; Luc. 23:26-43*)

Busa gidala si Jesus sa mga sundalo

¹⁷ ug migawas sila sa siyudad. Gipapas-an nila kang Jesus ang iyang krus paingon sa lugar nga gitawag Lugar sa Bagol-bagol (kon sa Hebreo nga pinulongan gitawag nga Golgota).

¹⁸ Didto ila siyang gilansang sa krus. Adunay duha usab ka tawo nga ilang gilansang dungan kang Jesus, ang usa diha sa iyang wala ug ang usa diha sa iyang tuo.

¹⁹ Nagpasulat si Pilato ug usa ka karatula ug gipabutang niya kini sa krus ni Jesus. Mao kini ang gisulat:

SI JESUS NGA TAGA-NAZARET,
ANG HARI SA MGA JUDIO.

²⁰ Gisulat kini sa mga pinulongan nga Hebreo, Latin ug Griego. Ug daghang mga Judio ang nakabasa niini, tungod kay ang lugar diin gilansang si Jesus duol lang sa siyudad.

²¹ Miingon ang mga kadagkoan sa mga pari sa mga Judio kang Pilato, “Unta dili ‘Ang Hari sa mga Judio’ ang imong gipasulat, kondili, ‘Kini nga tawo nag-ingon nga siya kuno mao ang Hari sa mga Judio.’”

²² Mitubag si Pilato, “Kon unsa ang akong gipasulat dili na ninyo usbon.”

²³ Sa dihang nalansang na sa mga sundalo si Jesus sa krus, gikuha nila ang iyang bisti ug gibahin kaupat, matag sundalo adunay usa ka bahin. Gikuha pud nila ang iyang pang-ilalom nga bisti nga tibuok ug walay tinahian.

²⁴ Nag-ingnanay ang mga sundalo sa usag usa, “Dili lang nato kini bahin-bahinon, kondili ripahan nato kon kinsa ang makaangkon niini.”

Kini nahitabo aron matuman ang giingon sa Kasulatan:

“Gibahin-bahin nila ang akong bisti

ug giripahan nila ang akong pang-ilalom nga bisti.”*

Ug mao gayod kini ang gihimo sa mga sundalo.

²⁵ Didto duol sa krus ni Jesus nagtindog ang iyang inahan, ang igsoon sa iyang inahan, si Maria nga asawa ni Cleopas, ug si Maria nga taga-Magdala.

²⁶ Pagkakita ni Jesus sa iyang inahan ug sa iyang pinanggang tinun-an nga nagtindog didto, miingon siya sa iyang inahan, “Ania ang imong anak.”

²⁷ Miingon pud siya sa iyang tinun-an, “Ania ang imong inahan.” Ug sukad niadto, ang inahan ni Jesus didto na nagpuyo sa balay niadtong tinun-an.

Ang Pagkamatay ni Jesus

(Mat. 27:45-56; Mar. 15:33-41; Luc. 23:44-49)

²⁸ Nahibalo si Jesus nga human na ang tanan, ug aron matuman ang Kasulatan miingon siya, “Gihaw ako.”

²⁹ Adunay usa didto ka sudlanan nga puno sa aslom nga bino. Busa gituloslob sa mga sundalo ang espongha sa bino ug gitaod dayon nila kini sa tumoy sa sanga sa isopo nga tanom ug gipaduol sa baba ni Jesus.

³⁰ Sa dihang natilawan na kini ni Jesus, miingon siya, “Nahuman na!” Unya midungo siya ug nabugto ang iyang gininhawa.

Gidunggab ang Kilid ni Jesus

³¹ Bisperas kadto sa pista. Ug dili gusto sa mga Judio nga ang mga patayng lawas sa mga tawo nga gilansang sa krus magpabilin didto sa krus tungod kay ang sunod nga adlaw, Adlaw nga Igpapahulay. Ug importante gayod kini nga adlaw alang sa mga Judio, kay natunong sa pista. Busa gihangyo nila kang Pilato nga kon mahimo pamalion ang mga batiis sa mga tawo nga gilansang sa krus aron dali silang mangamatay, ug aron makuha dayon ang ilang mga patayng lawas.

³² Busa miadto didto ang mga sundalo ug gipamali nila ang mga batiis sa duha ka tawo nga gilansang uban ni Jesus.

³³ Apan pag-abot nila kang Jesus, nakita nila nga patay na siya, busa wala na lang nila balia ang iyang mga batiis.

³⁴ Apan ang gihimo sa usa sa mga sundalo, giduslak niya ang kilid ni Jesus sa bangkaw ug diha-diha miagas ang dugo ug tubig.

³⁵ Tinuod kini nga mga panghitabo tungod kay nakita ko gayod. Busa nahibalo ako nga kining akong gisulat tinuod, ug gisulat ko kini aron motuo pud kamo.

³⁶ Kini nahitabo aron matuman ang nasulat sa Kasulatan nga nag-ingon, “Wala gayoy bisan usa ka bukog nga mabali kaniya.”†

³⁷ Ug aduna pa gayoy nasulat sa Kasulatan nga nag-ingon, “Tan-awon nila ang tawo nga ilang gidunggab.”‡

Ang Paglubong kang Jesus

(Mat. 27:57-61; Mar. 15:42-47; Luc. 23:50-56)

³⁸ Human niadto, miadto si Jose nga taga-Arimatea kang Pilato ug nananghid nga kon mahimo tugotan siya nga kuhaon ang patayng lawas

* 19:24 Sal. 22:18 † 19:36 Exo. 12:46; Num. 9:12; Sal. 34:20 ‡ 19:37 Zac. 12:10

ni Jesus didto sa krus. (Kini si Jose usa sa mga tinun-an ni Jesus, apan sa tago lang kay nahadlok siya sa mga kadagkoan sa mga Judio.) Gitugotan siya ni Pilato, busa gikuha niya ang patayng lawas ni Jesus.

³⁹ Miuban pud kaniya si Nicodemo. (Kini si Nicodemo mao kadtong miadto kang Jesus usa niana ka gabii.) Aduna siyay dalang pahumot nga sinagol nga mira ug aloe nga mga 35 ka kilo.

⁴⁰ Gikuha nila ang patayng lawas ni Jesus ug ila kining giputos ug mga panapton nga puti nga gibutangag pahumot. Kay mao kini ang nabatasan sa mga Judio kon maglubong ug patay.

⁴¹ Didto sa gilansangan kang Jesus, adunay usa ka lugar nga gitamnan ug mga kahoy nga olibo, ug didto adunay usa ka bag-o nga lubnganan nga wala pa gayod malubngi.

⁴² Ug tungod kay disperas na sa pista sa mga Judio, ug tungod kay duol ra man kadto nga lubnganan, didto na lang nila gilubong si Jesus.

20

Ang Pagkabanhaw ni Jesus

(Mat. 28:1-8; Mar. 16:1-8; Luc. 24:1-12)

¹ Sayo sa adlawng Dominggo, ngitngit pa, miadto si Maria nga taga-Magdala didto sa lubnganan. Pag-abot niya didto, nakita niya nga ang gisampong nga bato wala na didto sa baba sa lubnganan.

² Busa midagan siya paingon kang Simon Pedro ug sa tinun-an nga gimahal ni Jesus. Pag-abot niya didto kanila miingon siya, “Gikuha nila sa lubnganan ang Ginoo, ug wala kami masayod kon asa nila siya gibutang!”

³ Busa miadto si Pedro ug kadtong tinun-an didto sa lubnganan.

⁴ Nanagan silang duha, apan mas kusog modagan ang usa kay kang Pedro. Busa una siya nga nakaabot sa lubnganan.

⁵ Pag-abot niya didto miduko siya ug milili, ug nakita niya ang mga panaptong puti, apan wala siya mosulod.

⁶ Pagkataud-taod miabot usab si Simon Pedro, ug milahos siyag sulod sa lubnganan. Nakita niya ang mga panapton

⁷ ug ang panyo nga giputos sa ulo ni Jesus. Napilo na ang panyo sa usa ka lugar nga nalain sa mga panapton.

⁸⁻⁹ Misulod pud dayon ang tinun-an nga unang miabot, ug nakita usab niya ang mga butang sa sulod. Bisan wala pa sila makasabot sa giingon sa Kasulatan nga kinahanglan mabanhaw si Jesus, nagtuo siya nga nabanhaw si Jesus.

¹⁰ Ug mipauli dayon ang duha ka tinun-an.

Nagpakita si Jesus kang Maria nga taga-Magdala

(Mat. 28:9-10; Mar. 16:9-11)

¹¹ Si Maria nagtingdog pa didto sa gawas sa lubnganan nga gahilak. Samtang naghilak siya, miduko siya ug milili sa sulod sa lubnganan.

¹² Nakita niya nga adunay duha ka anghel didto sa sulod nga nagbisti ug puti. Didto sila nanglingkod sa gibutangan sa patayng lawas ni Jesus. Ang usa dapit sa may ulohan ug ang usa dapit sa may tiilan.

¹³ Gipangutana sa mga anghel si Maria, “Nganong gahilak ka?”

Mitubag si Maria, “Tungod kay adunay nagkuha sa patayng lawas sa akong Ginoo ug wala ako masayod kon asa nila gibutang!”

¹⁴ Pagkahuman niyag sulti niadto, miliso dayon siya ug nakita niya si Jesus nga nagtingdog, apan wala niya mailhi nga si Jesus diay kadto.

¹⁵ Nangutana si Jesus kaniya, “Nganong gahilak ka? Kinsa ba ang imong gipangita?”

Abi ni Maria nga ang tig-atiman kadto sa mga tanom didto. Busa miingon siya, “Kon ikaw ang nagkuha kaniya, sultihi ako kon asa mo siya gibutang, kay kuhaon ko siya.”

¹⁶ Miingon si Jesus kaniya, “Maria!”

Miatubang si Maria kang Jesus, ug miingon sa Hebreo nga pinulongan, “*Rabboni!*” (nga ang buot ipasabot, “Magtutudlo”).

¹⁷ Miingon si Jesus kaniya, “Ayaw pagkupot kanako, kay wala pa ako makakayab ngadto sa Amahan. Adtoi hinuon ang akong mga igsoon ug sultihi sila nga mokayab na ako ngadto sa akong Amahan ug Amahan pud ninyo, sa akong Dios ug Dios pud ninyo.”

¹⁸ Busa miadto si Maria nga taga-Magdala sa mga tinun-an ni Jesus ug gisultihan niya sila nga nakita niya ang Ginoo, ug gisulti niya kanila ang gitugon ni Jesus.

Nagpakita si Jesus sa Iyang mga Tinun-an

(*Mat. 28:16-20; Mar. 16:14-18; Luc. 24:36-44*)

¹⁹ Sa dihang kilom-kilom na niadtong Dominggoha, nagtigom sa usa ka balay ang mga tinun-an. Ug tungod sa ilang kahadlok sa kadagkoan sa mga Judio, gitrangkahan nila ang mga pultahan sa balay nga ilang tigomanan. Miabot si Jesus ug mitindog didto sa ilang taliwala. Miingon siya, “Ang kalinaw maanaa kaninyo.”

²⁰ Pagkahuman niyag sulti niini, iyang gipakita kanila ang mga samad sa iyang mga kamot ug kilid. Ug nalipay gayod ang mga tinun-an sa dihang nakita nila ang Ginoo.

²¹ Ug miingon pag-usab si Jesus kanila, “Ang kalinaw maanaa kaninyo. Ingon nga ang Amahan nagpadala kanako, ako magpadala usab kaninyo.”

²² Gihuypan dayon niya sila ug miingon, “Dawata ninyo ang Espiritu Santo.

²³ Kon pasayloon ninyo si bisan kinsa sa ilang mga sala, gipasaylo na sila sa Dios. Apan kon dili ninyo pasayloon, wala sila pasayloa sa Dios.”

Nagduha-duha si Tomas

²⁴ Si Tomas (nga gitawag nga Kaluha), nga usa pud sa dose ka mga tinun-an, wala didto sa pag-abot ni Jesus.

²⁵ Busa gisultihan siya sa iyang kauban nga mga tinun-an nga nakita nila ang Ginoo. Apan miingon si Tomas kanila, “Gawas kon makita ko ang agi sa lansang sa iyang mga kamot, ug masulod ko ang akong tudlo sa iyang mga samad, ug masulod ko ang akong kamot sa samad sa iyang kilid, dili gayod ako motuo.”

²⁶ Paglabay sa usa ka semana, nagtigom pag-usab ang mga tinun-an ni Jesus sa balay nga ilang tigomanan, ug kauban na nila si Tomas. Gitrangkahan nila ang mga pultahan sa balay, apan misulod na usab si Jesus ug mitindog didto sa ilang taliwala. Miingon siya kanila, “Ang kalinaw maanaa kaninyo.”

²⁷ Dayon miingon siya kang Tomas, “Tomas, dali, tan-awa ang akong mga kamot. Hikapa usab ang samad sa akong kilid. Ayaw na pagduha-duha, tuo na hinuon.”

²⁸ Miingon si Tomas kang Jesus, “Ginoo ko ug Dios ko!”

²⁹ Miingon dayon si Jesus kaniya, “Motuo ka na ba karon kay nakita mo na ako? Bulahan ang mga tawo nga nagtuo kanako bisan wala nila ako makita.”

³⁰ Daghan pa gayod nga mga milagro ang gipangbuhat ni Jesus nga nasak-sihan mismo sa iyang mga tinun-an nga wala masulat niining libroha.

³¹ Apan ang mga nasulat dinhi gisulat aron motuo kamo nga si Jesus mao ang Mesiyas, ang Anak sa Dios. Ug kon motuo kamo kaniya makabaton kamo ug kinabuhi.

21

Nagpakita si Jesus sa Pito ka mga Tinun-an

¹ Paglabay sa pipila ka adlaw, nagpakita pag-usab si Jesus sa iyang mga tinun-an didto sa daplin sa Linaw sa Tiberias. Mao kini ang nahitabo:

² Nagpundok sila si Simon Pedro, si Tomas (nga gitawag nga Kaluha), si Natanael nga taga-Cana nga sakop sa Galilea, ang mga anak ni Zebedeo, ug aduna pa gayoy duha ka tinun-an ni Jesus.

³ Unya, miingon si Simon Pedro sa iyang mga kauban, “Mangisda ako.” Miingon pud sila, “Mouban kami kanimo.” Busa misakay sila sa sakayan ug nagpalawod. Apan niadto nga gabii wala gayod silay nakuha.

⁴ Sa dihang mosidlak na ang adlaw, aduna silay nakita nga nagtindog didto sa baybayon. Apan wala sila masayod nga si Jesus kadto.

⁵ Miingon si Jesus kanila, “Mga higala, nakakuha ba kamo?”

Mitubag sila, “Wala gayod.”

⁶ Miingon siya kanila, “Itaktak ninyo ang inyong pukot sa tuo nga dapit sa sakayan, ug aduna kamoy makuha.” Busa gitaktak nila sa tuo nga dapit ang ilang pukot. Pagbira nila dili na nila kini madaog tungod sa kadaghan sa isda nga ilang nakuha.

⁷ Unya miingon kang Pedro ang tinun-an nga gimahal ni Jesus, “Ang Ginoo diay kadto!” Pagkadungog niini ni Pedro, gisul-ob niya pagbalik ang iyang bisti nga iyang gihubo ug milukso sa tubig ug milangoy paingon kang Jesus.

⁸ Ang uban nga mga tinun-an nga didto sa sakayan nagpabaybay nga gabira sa pukot nga puno sa mga isda, kay ang ilang gilay-on gikan sa baybayon mga 50 na man lang ka dupa.

⁹ Sa nakakaw-as na sila, aduna silay nakita nga tinapok nga бага nga adunay gisugba nga isda ug aduna puy pan.

¹⁰ Miingon dayon si Jesus kanila, “Pagdala kamo dinhi ug pipila ka isda nga inyong nakuha.”

¹¹ Busa misaka si Simon Pedro sa sakayan ug gibira niya pabaybay ang pukot nga puno sa dagkong mga isda nga 153 kabuok. Apan bisan pa sa kadaghan sa ilang nakuha, wala gayod magisi ang pukot.

¹² Miingon si Jesus kanila, “Dali kamo ngari aron mamahaw.” Wala gayoy bisan usa sa iyang mga tinun-an nga nangisog sa pagpangutana kon kinsa gayod siya, kay nahibalo sila nga siya mao ang Ginoo.

¹³ Gikuha dayon ni Jesus ang pan ug gipanghatag kanila. Mao pud ang iyang gihimo sa isda.

¹⁴ Ikatulo na kini ka higayon nga nagpakita si Jesus sa iyang mga tinun-an sukad sa iyang pagkabanhaw.

Si Jesus ug si Pedro

¹⁵ Pagkahuman nilag pamahaw, miingon si Jesus kang Simon Pedro, “Simon nga anak ni Juan, gihigugma mo ba ako labaw pa niining imong mga kauban?”

Mitubag si Pedro, “Oo, Ginoo, nahibalo ka nga gihigugma ka nako.”

Miingon si Jesus kaniya, “Atimana ang akong mga karnero.”

¹⁶ Miingon pag-usab si Jesus kaniya, “Simon nga anak ni Juan, gihigugma mo ba ako?”

Mitubag siya pag-usab, “Oo, Ginoo, nahibalo ka nga gihigugma ka nako.”
Miingon si Jesus kaniya, “Atimana ang akong mga karnero.”

¹⁷ Sa ikatulong higayon miingon pag-usab si Jesus, “Simon nga anak ni Juan, gihigugma mo ba ako?”

Nahiubos si Pedro tungod kay katulo na siya pangutan-a ni Jesus kon gihigugma ba niya siya. Busa miingon si Pedro kaniya, “Ginoo, nahibalo ka sa tanan, ug nahibalo ka nga gihigugma ka nako.”

Miingon si Jesus kaniya, “Atimana ang akong mga karnero.

¹⁸ Sa pagkatinuod, sa batan-on ka pa, ikaw mismo ang nagbakos sa imong kaugalingon ug nakaadto ka bisan asa nga imong gusto. Apan kon tigulang ka na gani, padupahon ka lang ug lain nay mosuot kanimo ug bakos, ug dad-on ka sa lugar nga dili mo gustong adtoan.”

¹⁹ (Gisulti kini ni Jesus aron ipahibalo kanila kon unsang matanga sa kamatayon ang maagian ni Pedro, ug pinaagi niadto nga kamatayon madayeg niya ang Dios.) Ug miingon si Jesus kang Pedro, “Sunod kanako.”

Ang Pinalanggang Tinun-an ni Jesus

²⁰ Paglingi ni Pedro nakita niya nga nagsunod kanila ang pinalanggang tinun-an ni Jesus. (Siya mao kadtong duol gayod kang Jesus niadtong nani-hapon sila, ug ang nangutana sa Ginoo kon kinsa ang magluib kaniya.)

²¹ Pagkakita ni Pedro kaniya, miingon siya kang Jesus, “Unsa may mahitabo kaniya Ginoo?”

²² Mitubag si Jesus kaniya, “Kon buot ko nga dili siya mamatay hangtod sa akong pagbalik dinhi sa kalibotan, unsay labot mo? Basta ikaw sunod lang kanako.”

²³ Busa mikaylap ang balita ngadto sa mga kaigsoonan diha sa Ginoo nga kadto nga tinun-an dili mamatay. Apan wala mag-ingon si Jesus nga dili siya mamatay, kondili ang iyang giingon, “Kon buot ko nga dili siya mamatay hangtod sa akong pagbalik, unsay labot mo?”

²⁴ Siya mao ang tinun-an nga nagpamatuod nga tinuod ang nasulat dinhi, ug siya mismo ang nagsulat niini. Ug nahibaloan nato nga tinuod ang iyang gisulti.

²⁵ Daghan pa gayod ang mga gipangbuhat ni Jesus nga kon tagsa-tagsaon ug sulat, tingali ang tibuok kalibotan dili paigo nga kabutangan sa mga libro nga masulat.

Ang Mga Buhat sa Mga Apostoles

Ang Pagkayab ni Jesus sa Langit

¹ Hinigugma kong Teofilo:

Sa akong unang libro gisulat ko ang tanang gipanghimo ug gipangtudlo ni Jesus gikan sa pagsugod niya sa iyang buluhaton

²⁻³ hangtod sa panahon nga gikayab siya ngadto sa langit. Human sa iyang kamatayon ug sa iyang pagkabanhaw, daghang higayon nga nagpakita siya sa nagkalain-laing pamaagi sa iyang mga apostoles sa pagpamatuod nga nabanhaw siya gikan sa kamatayon. Sulod sa 40 ka adlaw nagpakita siya kanila ug gisultihan niya sila mahitungod sa paghari sa Dios. Ug sa wala pa siya mokayab sa langit, adunay mga sugo siya nga gibilin sa iyang gipili nga mga apostoles. Kadto nga mga sugo gihatag niya pinaagi sa gahom sa Espiritu Santo.

⁴ Usa niadto ka higayon samtang nagkaon sila kauban si Jesus miingon siya, “Ayaw una kamo pagbiya sa Jerusalem. Hulata ninyo ang gisaad sa Amahan. Gisulti ko na kini kaninyo kaniadto.

⁵ Nangbautismo si Juan sa tubig, apan sa dili madugay bautismohan kamo diha sa Espiritu Santo.”

⁶ Usa niana ka higayon, samtang nagtigom sila, gipangutana nila si Jesus, “Ginoo, mao na ba kini ang panahon nga ipatindog mo pagbalik ang gingharian sa Israel?”*

⁷ Mitubag si Jesus, “Wala itugot sa Amahan nga mahibaloan ninyo kon kanus-a mahitabo ang mga butang nga iyang gitakda.

⁸ Apan sa pag-abot sa Espiritu Santo kaninyo hatagan niya kamo ug gahom. Unya ipanugilon ninyo ang mahitungod kanako, dinhi sa Jerusalem, sa tibuok probinsya sa Judea ug Samaria, ug sa tibuok kalibotan.”

⁹ Pagkahuman niyag sulti niini, mikayab siya ngadto sa langit. Ug samtang nagtan-aw sila kaniya nga ginakayab, gilibotan siya sa panganod ug unya nawala siya sa ilang panan-aw.

¹⁰ Samtang nagsige pa silag tan-aw sa langit, kalit lang nga adunay duha ka lalaking nagbisti ug puti nga mitindog duol kanila.

¹¹ Unya misulti kining duha ka lalaki kanila, “Kamong mga taga-Galilea, nganong nagtindog pa man kamo dinhi nga naghangad sa langit? Ang Jesus nga inyong nakita nga gidala ngadto sa langit mobalik dinhi sa kalibotan. Ug kon sa unsang pamaagi siya gidala ngadto sa langit, ingon usab niana nga pamaagi ang iyang pagbalik.”

Si Matias ang Nagpili nga Ipuli kang Judas

¹² Pagkahuman niadto, namalik ang mga apostoles sa Jerusalem gikan sa Bukid sa mga Olibo. Kini nga bukid mga usa ka kilometro† ang gilay-on gikan sa siyudad sa Jerusalem.

¹³ Pag-abot nila didto, misaka sila sa kuwarto sa taas sa balay nga ilang gisak-an. Kini mao sila si Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Santiago nga anak ni Alfeo, Simon nga kaniadto rebelde sa gobyerno sa Roma, ug si Judas nga anak ni Santiago.

* **1:6** Basin naghunahuna sila nga papahawaon ni Jesus ang mga taga-Roma aron sila na ang magdumala sa ilang nasod. † **1:12** Sa Griyego nga malakaw sa usa ka Adlaw nga Igpapahulay.

¹⁴ Kanunay silang nagtigom aron sa pag-ampo. Kauban usab nila ang pipila ka mga kababayan-an apil na si Maria nga inahan ni Jesus, ug ang mga igsoon niya nga mga lalaki.

¹⁵ Usa niana ka adlaw, samtang nagtigom ang mga 120 ka mga magtutuo, mitindog si Pedro ug miingon,

¹⁶ “Mga kaigsoonan, kinahanglan matuman ang giingon sa Kasulatan nga gipanagna sa Espiritu Santo niadtong unang panahon pinaagi kang David. Bahin kini kang Judas, nga mao ang migiya sa mga midakop kang Jesus.

¹⁷ Kauban namo siya kaniadto, ug kabahin siya sa among buluhaton.”

¹⁸ (Apan mipalit si Judas ug yuta ginamit ang kuwarta nga iyang nadawat sa daotan niyang gibuhay, ug didto nahulog siya nga gauna ang ulo. Mibuto ang iyang tiyan ug nanggawas ang iyang tinai.

¹⁹ Nahibaloan kini sa tanang mga tawo sa Jerusalem, busa gitawag nila kadtong maong dapit nga Akeldama, nga ang buot ipasabot, “Yuta nga Nadugoan.”)

²⁰ Miingon pa gayod si Pedro, “Nahisulat sa mga Salmo:

“ ‘Pasagdan na lang ang iyang gipuy-an,
ug wala nay papuy-on didto.’[‡]

Ug nasulat usab,

“ ‘Ihatag na lang sa uban ang iyang katungdanan.’[§]

²¹⁻²² Busa, kinahanglan nga magpili kita ug usa ka tawo nga ipuli kang Judas, nga mahimo natong kauban nga makapamatuod mahitungod sa pagkabanhaw ni Jesus. Kinahanglan nga kauban nato siya nga nag-alagad kang Ginoong Jesus samtang dinhi pa siya sa kalibotan, gikan sa pagpang-bautismo ni Juan hangtod sa panahon nga gikayab si Jesus ngadto sa langit.”

²³ Busa duha ka lalaki ang ilang gipilian: si Matias ug si Jose nga gitawag ug Barsabas (nga gitawag usab ug Justo).

²⁴ Unya nag-ampo sila, “Ginoo, ikaw ang nakahibalo sa kasing-kasing sa tanang mga tawo. Busa ipakita kanamo kon kinsa niining duha ang imong gipili

²⁵ nga mahimong apostol puli kang Judas. Kay gibiyaan ni Judas ang iyang trabaho ingon nga usa ka apostol, ug miadto siya sa dapit nga angay kaniya.”

²⁶ Pagkahuman nilag ampo, naghulbot-hulbot sila. Ug ang nahulbotan mao si Matias. Busa si Matias mao ang nadugang sa onse ka apostoles.

2

Ang Espiritu Santo miabot sa Adlaw sa Pentecostes

¹ Sa pag-abot na sa adlaw sa pagsaulog sa pista sa Pentecostes, nagtigom ang tanang mga magtutuo sa usa ka balay.

² Samtang nagtigom sila, kalit lang nga adunay dahunog nga gikan sa langit nga daw sama sa huros sa makusog nga hangin. Milanog kini sa tibuok balay nga ilang gitigoman.

³ Unya naa silay nakita nga daw mga kalayo nga pormag mga dila nga mitungtong sa matag-usa kanila.

⁴ Napuno silang tanan sa Espiritu Santo, ug diha-diha gipasulti sila sa Espiritu Santo sa nagkalain-laing mga pinulongan nga wala nila matun-i.

⁵ Nianang higayona adunay nagpuyo nga diosnon nga mga Judio diha sa Jerusalem nga naggikan sa nagkalain-laing mga nasod sa tibuok kalibotan.

[‡] 1:20 Sal. 69:25 [§] 1:20 Sal. 109:8

⁶ Pagkadungog nila sa maong dahunog, nagdali-dali sila pag-adto didto sa gitigoman sa mga magtutuo. Natingala gayod sila tungod kay ang matag-usa kanila nakadungog sa iyang kaugalingong pinulongan nga gisulti sa mga magtutuo.

⁷ Miingon sila, “Unsa man kini? Dili ba silang tanan mga taga-Galilea?

⁸ Nganong makasulti man sila sa atong kaugalingong pinulongan?

⁹ Ang uban kanato taga-Partia. Adunay mga taga-Media, ug ang uban taga-Elam. Adunay mga taga-Mesopotamia, Judea, ug Capadocia. Adunay mga taga-Ponto ug Asia.

¹⁰ Ang uban mga taga-Frigia, mga taga-Pampilia, mga taga-Ehipto, ug ang uban gikan sa mga dapit nga sakop sa Libya nga duol sa Cirene. Adunay mga taga-Roma usab

¹¹ (mga Judio, ug mga dili Judio nga nakabig sa relihiyon sa mga Judio). Ug ang uban gikan sa Creta ug Arabia. Apan bisan nagkalain-lain ang atong mga pinulongan madunggan nato sila nga nagsulti sa tanan natong mga pinulongan mahitungod sa kahibulongang mga gihimo sa Dios!”

¹² Natingala gayod ang tanang mga tawo didto. Ug tungod kay dili nila masabtan kon unsay nahitabo nagpangutan-anay na lamang sila sa usag usa, “Unsa man kini?”

¹³ Apan ang uban nagbugal-bugal sa mga magtutuo nga nag-ingon, “Mga hubog kining mga tawhana!”

Ang Pakigpulong ni Pedro sa mga Tawo

¹⁴ Busa mitindog si Pedro uban sa onse ka apostoles ug sa kusog nga tingog misulti siya sa mga tawo, “Mga kaigsoonan kong mga Judio, ug kamong tanan nga nagpuyo sa Jerusalem, paminaw kamo tungod kay isulti ko kon unsa ang kahulogan niini.

¹⁵ Sayop ang inyong huna-huna nga hubog kining mga tawhana kay alas nuwebe pa lamang karon sa buntag.

¹⁶ Kini nga mga panghitabo katumanan sa panagna ni Propeta Joel niadtong unang panahon:

¹⁷ “Ang Dios nag-ingon,
‘Sa kataposang mga adlaw ihatag ko
ang akong Espiritu sa tanang katawhan.

Ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye
magsugilon sa akong mga pulong.

Ang inyong mga batan-on nga lalaki
makakitag mga panan-awon.

Ug ang inyong mga tigulang nga lalaki
akong padamgohon.

¹⁸ Tinuod gayod nga nianang mga adlaw
ihatag ko ang akong Espiritu
sa akong mga sulugoon nga lalaki ug babaye,
ug magsugilon sila sa akong mga mensahe.

¹⁹ Magpakita akog mga kahibulongan nga mga butang diha sa langit
ug mga sinyales diha sa yuta:
naa unyay dugo, kalayo, ug mabagang mga aso.

²⁰ Mongitngit ang adlaw,
ug ang bulan mopula nga daw sama sa dugo.
Mahitabo kini sa dili pa moabot
ang kahibulongang adlaw sa paghukom sa Ginoo.

²¹ Apan si bisan kinsa nga motawag

sa Ginoo* maluwat.†

22 “Mga kaigsoonan kong mga Israelinhon, paminawa ninyo ako! Si Jesus nga taga-Nazaret pinadala sa Dios dinhi kanato, ug kini gipamatud-an sa Dios pinaagi sa mga milagro ug mga kahibulongang mga butang nga iyang gihimo pinaagi kang Jesus. Kamo mismo nakahibalo niini tungod kay kining tanan nahitabo dinhi sa inyong taliwala.

23 Nahibalo nang daan ang Dios ug nakahukom siya nga si Jesus itugyan diha kaninyo. Gipapatay ninyo siya sa mga makasasala nga tawo nga maoy naglansang kaniya sa krus.

24 Apan gibanhaw siya sa Dios ug giluwat gikan sa gahom sa kamatayon, kay ang tinuod, bisan ang kamatayon walay gahom sa pagpugong kaniya.

25 Si David nagsulti mahitungod kaniya:

“ ‘Nahibaloan ko nga ang Ginoo nag-uban kanunay kanako
ug wala niya ako pasagdi. Busa dili ako matarog.

26 Mao kini nga malipayon ako.

Dili mapugngan ang akong pagdayeg sa Dios.

Ug bisan pa ug mamatay ako, aduna pa akoy paglaom.

27 Kay nahibaloan ko nga dili mo ako pasagdan didto sa lubnganan.‡

Dili mo itugot nga madunot ang matinumanon mong sulugoon.

28 Gitudlo mo kanako ang dalan sa kinabuhi,
ug tungod kay ikaw kanunay ang akong kauban,

magmalipayon gayod ako.†§

29 “Mga kaigsoonan, klaro kaayo nga wala magsulti si David mahitungod sa iyang katagalingon, kay nahibaloan nato nga ang atong katigulangan nga si David namatay ug gilubong, ug hangtod karon nahibaloan nato kon asa ang iyang lubnganan.

30 Propeta si David ug nahibalo siya nga ang Dios nagsaad kaniya nga ang usa sa iyang mga kaliwat manunod sa iyang gingharian.

31 Ug tungod kay nahibaloan ni David kon unsa ang himuon sa Dios, nagsulti siya mahitungod sa pagkabanhaw sa Mesiyas, nga wala siya pasagdi didto sa lubnganan, ug ang iyang lawas wala madunot.

32 Ang iyang gipasabot walay lain kondili si Jesus nga gibanhaw sa Dios. Kaming tanan makapamatuod nga nabanhaw siya tungod kay nakita gayod namo siya.

33 Gibayaw siya ngadto sa tuong dapit sa Dios.* Ug gihatag kaniya sa Amahan ang Espiritu Santo nga gisaad kaniya. Ug kining maong Espiritu Santo gipadala ni Jesus kanamo, ug ang iyang gahom mao ang inyong nakita ug nadunggan karon.

34-35 Dili si David ang gibayaw sa langit, apan nag-ingon siya,

“ ‘Nag-ingon ang Ginoo sa akong Ginoo†:

“Lingkod dinhi dapit sa akong tuo

hangtod mapailalom ko kanimo ang imong mga kaaway.” ‡

36 “Busa kinahanglan gayod nga mahibaloan sa tanang mga Israelinhon nga ang Jesus nga inyong gilansang sa krus mao ang gipili sa Dios nga mahimong Ginoo ug Mesiyas.”

* 2:21 *motawag sa Ginoo*: sa literal, *motawag sa ngalan sa Ginoo*. † 2:21 Joel 2:28-32 ‡ 2:27 *lubnganan*: sa literal, *Hades*, nga ang buot ipasabot, “dapit sa mga patay”. § 2:28 Sal. 16:8-11

* 2:33 *Gibayaw siya ngadto sa tuong dapit sa Dios*: nga mao ang pinakataas nga posisyon. † 2:34-35 *Ginoo*: sa Griyego, *Kurios*, nga ang buot ipasabot, “Ginoo” o “agalon”. ‡ 2:34-35 Sal. 110:1

³⁷ Pagkadungog niadto sa mga tawo natandog ang ilang mga kasing-kasing. Busa nangutana sila kang Pedro ug sa iyang mga kauban nga apostoles, “Mga kaigsoonan, unsa ang angay namong himuon?”

³⁸ Miingon si Pedro kanila, “Ang tagsa-tagsa kaninyo maghinulsol sa inyong mga sala ug magpabautismo sa ngalan ni Jesu-Cristo,[§] ug mapasaylo ang inyong mga sala ug madawat ninyo ang gasa sa Dios nga mao ang Espiritu Santo.

³⁹ Tungod kay kini gisaad alang kaninyo ug sa inyong mga kaanakan ug sa tanang mga tawo nga tua sa layo, sa tanan nga tawgon sa Ginoo nga atong Dios nga moduol kaniya.”

⁴⁰ Daghan pa ang gisulti ni Pedro sa pagpamatuod kanila sa iyang mga gipanulti. Ug mihangyo gayod siya kanila, “Luwasa ninyo ang inyong kaugalingon gikan niining daotang katawhan.”

⁴¹ Daghan ang mituo sa iyang mensahe ug diha-diha nagpabautismo sila. Niadtong adlawwa mga tulo ka libo ka mga tawo ang nadugang sa mga magtutuo.

Ang Panagtigom sa mga Magtutuo

⁴² Ug nagpadayon sila sa pagtuon sa mga gipanudlo sa mga apostoles, sa pagtigom ingon nga mga kaigsoonan, sa pagpikas-pikas sa pan, ug sa mga pag-ampo.

⁴³ Daghang mga milagro ug mga kahibulongang mga butang ang gihimo sa Dios pinaagi sa mga apostoles. Busa ang mga tawo nagkinabuhi nga adunay pagtahod ug kahadlok sa Dios.

⁴⁴ Nagpadayon ang panag-uban sa mga magtutuo ug gipaambit nila ang ilang mga kabtangan alang sa tanan.

⁴⁵ Gipamaligya nila ang ilang mga yuta ug mga kabtangan ug gihatag nila ang halin ngadto sa ilang mga kaubanan basi sa panginahanglan sa matag-usa.

⁴⁶ Adlaw-adlaw nagtigom sila sa templo ug nagpikas-pikas sa pan didto sa ilang mga pinuy-anan. Malipayon gayod sila sa ilang pag-inambitay sa pagpangaon,

⁴⁷ ug padayon ang ilang pagdayeg sa Dios. Nalipay kanila ang tanang mga tawo. Adlaw-adlaw gidugang sa Ginoo kanila ang mga tawo nga iyang giluwat.

3

Giayo ni Pedro ang Bakol nga Makililimos

¹ Usa niana ka adlaw, mga alas tres sa hapon, miadto si Pedro ug si Juan sa templo. Oras kadto sa pag-ampo.

² Sa pultahan sa templo adunay tawo nga bakol sukad pa sa iyang pagkatawo. Kada adlaw ginadala siya didto sa pultahan nga gitawag “Matahom,” aron magpakilimos sa mga tawong mosulod sa templo.

³ Sa pagkakita niya kang Pedro ug kang Juan nga mosulod sa templo, nangayo siya ug limos.

⁴ Gitutokan siya ni Pedro ug ni Juan. Unya miingon si Pedro kaniya, “Tan-aw kanamo.”

⁵ Mitan-aw ang tawo kanila nga nagpaabot nga limosan siya.

⁶ Apan miingon si Pedro kaniya, “Wala gayod akoy kuwarta. Apan naa akoy ihatag kanimo: Sa ngalan* ni Jesu-Cristo nga taga-Nazaret, lakaw!”

[§] 2:38 sa ngalan ni Jesu-Cristo: tingali ang buot ipasabot, “sa pagpamatuod nga kamo iya na ni Jesu-Cristo”. * 3:6 ngalan: ang buot ipasabot, “gahom” o “awtoridad”.

⁷ Unya gikuptan ni Pedro ang tuong kamot sa tawo ug gipatindog siya. Diha-diha nalog-on ang iyang mga tiil ug mga buolbuol.

⁸ Diha-diha mitindog siya ug naglakaw-lakaw. Pagkahuman miuban siya kanila sa pagsulod sa templo. Padayon siya sa paglakaw-lakaw ug paglukso-lukso nga gadayeg sa Dios.

⁹ Nakita sa tanan nga siya naglakaw-lakaw ug gadayeg sa Dios.

¹⁰ Sa dihang nabantayan sa mga tawo nga siya diay kadtong tawo nga naglingkod ug nagpakilimos didto sa pultahan sa templo nga gitawag ug “Matahom.” Busa natingala gayod sila pag-ayo sa nahitabo kaniya.

Nagwali si Pedro didto sa Balkon ni Solomon

¹¹ Wala gayod mobulag kang Pedro ug kang Juan ang maong tawo. Nanaang ang mga tawo ngadto kanila didto sa inatupang agianan nga gitawag ug Balkon ni Solomon tungod sa ilang katingala.

¹² Sa pagkakita ni Pedro sa mga tawo miingon siya kanila, “Mga kaigsoonan kong Israelinhon, nganong natingala kamo niini? Nganong gitutokan ninyo kami? Naghuna-huna ba kamo nga napalakaw namo kining tawhana tungod sa among gahom ug pagkadiosnon?”

¹³ Ang Dios nga gisimba sa atong mga katigulangan nga si Abraham, si Isaac, ug si Jacob mao ang naghimo niini aron sa pagpasidungog sa iyang sulugoon nga si Jesus. Kini mao ang Jesus nga inyong gitugyan sa mga tawong anaa sa panggamhanan ug inyong gisalikway atubangan ni Pilato, bisan nadesisyonan na niya nga buhian siya.

¹⁴ Balaan ug matarong siya, apan gisalikway ninyo siya ug gihangyo hinuon ninyo kang Pilato nga buhian ang usa ka mamumuno baylo kaniya.

¹⁵ Gipatay ninyo ang naghatag ug kinabuhi apan gibanhaw siya sa Dios. Ug kami makapamatuod nga nabanhaw siya.

¹⁶ Ang pagtuo kang Jesus[†] mao ang naghatag sa kusog niining tawo nga inyong nailhan ug nakita karon. Kamo mga saksi nga naayo siya. Nahitabo kini tungod sa iyang pagtuo kang Jesus.

¹⁷ “Mga kaigsoonan, nahibalo ako nga kamo ug ang inyong mga pangulo naghimo niini kang Jesus tungod kay wala kamo makahibalo kon kinsa gayod siya.

¹⁸ Gipadayag na sa Dios niadtong unang panahon pinaagi sa mga propeta nga ang Mesiyas kinahanglan gayod nga mag-antos, ug sa inyong gihimo kaniya, natuman ang gisulti sa Dios.

¹⁹ Busa karon, kinahanglan maghinulsol na kamo ug moduol sa Dios aron pasayloon niya ang inyong mga sala,

²⁰ ug moabot kaninyo ang bag-o nga kusog nga gikan sa Ginoo. Ug pagkahuman, ipadala niya si Jesus nga mao ang Mesiyas nga iya na daang gipili alang kanato.

²¹ Apan kinahanglan nga adto lang una si Jesus sa langit hangtod nga moabot ang panahon nga bag-ohon na sa Dios ang tanang mga butang. Mao usab kana ang giingon sa Dios niadtong unang panahon pinaagi sa iyang mga balaang propeta.

²² Sama sa giingon ni Moises, ‘Ang Ginoo nga inyong Dios mohatag kaninyo ug propeta nga sama kanako gikan sa inyong kaliwat. Kinahanglang tumanon ninyo ang tanan niyang isulti kaninyo.

²³ Ang dili motuman niini nga propeta ilain gikan sa mga katawhan sa Dios ug laglagon.”[‡]

[†] 3:16 kang Jesus: sa literal, sa iyang ngalan. [‡] 3:23 Deut. 18:15, 18, 19

²⁴ “Sama usab niana ang giingon sa tanang mga propeta gikan pa kang Samuel. Silang tanan nanagna kon unsa ang mangahitabo karong mga panahona.

²⁵ Kamong mga Judio, gikan sa kaliwatan sa mga propeta, kay apil kamo sa kasabotan nga gihimo sa Dios sa inyong mga katigulangan tungod kay nag-ingon siya kang Abraham, ‘Panalanginan ko ang tanang mga tawo sa kalibotan pinaagi sa imong kaliwat.’[§]

²⁶ Sa dihang gibanhaw sa Dios ang iyang sulugoon nga si Jesus, gipadala una siya nganha kaninyo, katawhan sa Israel, aron panalanginan kamo pinaagi sa pagpabiya kaninyo sa inyong daotang mga binuhatan.”

4

Si Pedro ug si Juan sa Atubangan sa Korte

¹ Samtang nagsulti pa si Pedro ug si Juan sa mga tawo, miduol kanila ang mga pari, ang mga Saduseo, ug ang pangulo sa mga tigbalantay sa templo.

² Nasuko sila tungod kay nagtudlo kining duha nga si Jesus nabanhaw, ug kini nagpamatuod nga ang mga patay banhawon.

³ Busa gidakop nila si Pedro ug si Juan, apan tungod kay kilom-kilom na, gisulod lang una nila sila sa prisohan hangtod sa pagkabuntag.

⁴ Apan bisan mao kini ang nahitabo kanila, daghan sa mga nakadungog sa ilang pagpanudlo ang mituo. Sa mga lalaki lang nga mituo mikabat ug mga lima ka libo.

⁵ Pagkabuntag, nagtigom sa Jerusalem ang kadagkoan sa mga pari, mga magtutudlo sa Kasugoan, ug ang uban pang pangulo sa mga Judio.

⁶ Didto usab si Anas nga mao ang pangulong pari, si Caifas, si Juan, si Alejandro, ug ang uban pang mga miyembro sa pamilya ni Anas.

⁷ Gidala ngadto kanila si Pedro ug si Juan ug gipangutana, “Sa unsang gahom o kang kinsang ngalan ang inyong gigamit sa pag-ayo sa tawo nga bakol?”

⁸ Si Pedro nga gigamhan sa Espiritu Santo mitubag, “Kamo nga mga pangulo ug mga tigdumala sa mga Judio,

⁹ kon giimbistigar ninyo kami mahitungod sa pag-ayo sa tawong bakol,

¹⁰ angay kamong masayod ug ang tanang taga-Israel, nga giayo kining tawhana nga nagtindog dinhi karon pinaagi sa ngalan ni Jesu-Cristo nga taga-Nazaret, nga inyong gilansang sa krus ug gipatay, apan gibanhaw sa Dios.

¹¹ Siya,

“ ‘Ang bato nga gisalikway ninyo nga mga magtutukod

mao ang nahimong bato nga patukoranan.’^{*}

¹² Wala nay lain pa nga makaluwas kanato kondili si Jesus lang, tungod kay walay laing ngalan sa tibuok kalibotan nga gihatag sa Dios sa mga tawo aron maluwas kita.”

¹³ Natingala ang mga pangulo sa Judio kang Pedro ug kang Juan tungod sa ilang kaisog sa pagsulti, kay nasayod sila nga ang duha mga yano lamang nga mga tawo ug walay taas nga kahibalo. Unya nailhan nila nga kini sila mga kauban ni Jesus kaniadto.

¹⁴ Wala na silay masulti batok nila ni Pedro ug ni Juan, tungod kay ang tawo nga naayo nagtindog sa ilang kilid.

¹⁵ Busa gipagawas una nila si Pedro ug si Juan gikan sa ilang gitigoman ug nagsabot-sabot sila.

¹⁶ Miingon sila, “Unsa man ang atong himuon niining mga tawhana? Mikaylap na sa tibuok Jerusalem nga nakahimo silag milagro ug dili kita makaingon nga bakak kini.

¹⁷ Aron dili na mokaylap ang ilang pagpanudlo sa mga tawo, sultihan nato sila nga dili na gayod sila magtudlo mahitungod kang Jesus.”

¹⁸ Ug gipatawag nila si Pedro ug si Juan ug gisultihan nga dili na gayod sila mosulti o kaha manudlo mahitungod kang Jesus.

¹⁹ Apan mitubag si Pedro ug si Juan kanila, “Huna-hunaa ra gud ninyo pag-ayo kon asa niini ang matarong sa panan-aw sa Dios: ang pagtuman kaninyo o ang pagtuman sa Dios?

²⁰ Dili mahimo nga dili kami manugilon mahitungod sa among nakita ug nadunggan.”

²¹ Mao nga hugot gayod silang gidid-an ug pagkahuman gibuhian sila. Dili sila masilotan tungod kay ang mga tawo didto gadayeg sa Dios tungod sa milagro nga nahitabo.

²² Kay ang tawo nga giayo pinaagi sa milagro nag-edad ug sobra na sa 40 ka tuig.

Ang Pag-ampo sa mga Tumutuo kang Jesus

²³ Sa dihang gibuhian na si Pedro ug si Juan mibalik sila didto sa ilang mga kauban, ug gisulti nila kanila kon unsa ang giingon sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio.

²⁴ Pagkadungog niini sa mga magtutuo nag-ampo sila, “Ginoo nga makagahom sa tanan, ikaw ang naghimo sa langit, sa yuta, sa dagat, ug sa tanang mga butang nga anaa kanila.

²⁵ Pinaagi sa Espiritu Santo gipasulti mo ang among katigulangan nga si David nga imong alagad. Miingon siya:

“Ngano bang dako man gayod ang kasuko sa mga nasod?

Ug nganong ang katawhan[†] nagplano sa mga walay hinungdan?

²⁶ Ang mga hari sa kalibotan ug ang mga pangulo nagtigom

ug nangandam aron sa pagpakig-gira batok sa Ginoo

ug sa iyang Mesiyas.[‡]

²⁷ Natuman na karon ang imong gisulti niadtong unang panahon tungod kay dinhi gayod sa Jerusalem ang mga katawhan sa Israel ug mga dili Judio, apil si Herodes nga hari ug si Pilato nga gobernador nagkauyon nga batokan ang imong balaan nga sulugoon nga si Jesus nga imong gipili nga mahimong hari.

²⁸ Sa ilang gihimo natuman na ang imong plano niadtong unang panahon. Ug kini nahitabo sumala sa imong gahom ug kabubut-on.

²⁹ Ug karon, Ginoo, gihulga nila kami. Tabangi kaming imong mga sulugoon nga mahimong isog sa pagwali sa imong pulong.

³⁰ Ipakita ang imong gahom. Itugot nga pinaagi sa ngalan ni Jesus nga imong balaan nga sulugoon, matambalan namo ang mga masakiton ug nakahimo kami sa mga milagro ug mga kahibulongang butang.”

³¹ Human sila mag-ampo, nauyog ang balay nga ilang gitigoman. Gigamhan silang tanan sa Espiritu Santo ug maisogon nga nagwali sa pulong sa Dios.

Ang Pagtinabangay sa mga Magtutuo

³² Ang tanang magtutuo nagkahiusa sa panghuna-huna ug sa pagbati. Ang matag-usa kanila wala moangkon nga ang iyang mga butang iya lamang gayod, kondili alang sa tanan.

[†] 4:25 katawhan nagtumong sa mga Judio. [‡] 4:26 Sal. 2:1-2

³³ Uban sa dakong gahom, nagpamatuod ang mga apostoles nga nabanhaw gayod si Ginoong Jesus. Ug silang tanan gipanalanginan pag-ayo sa Dios.

³⁴ Walay usa kanila nga nakulangan sa ilang kinahanglanon tungod kay adunay mga magtutuo nga namaligya sa ilang mga yuta ug mga balay,

³⁵ ug gihatag nila ang halin sa mga apostoles. Ug gibahin-bahin kini sa mga apostoles sa matag-usa sumala sa iyang gikinahanglan.

³⁶ Mao usab kini ang gihimo ni Jose nga taga-Cipro. Judio siya nga gikan sa kaliwat ni Levi. Gitawag siya sa mga apostoles ug Bernabe (nga ang buot ipasabot kay “Magdadasig”).

³⁷ Gibaligya ni Jose ang iyang yuta ug gihatag niya ang halin sa mga apostoles.

5

Si Ananias ug si Safira

¹ Adunay magtiayon nga nagbaligya usab sa ilang yuta. Ang ngalan sa bana si Ananias, ug ang iyang asawa si Safira.

² Apan gitagoan niya ang uban nga halin sa yuta ug miuyon usab niini ang iyang asawa. Pagkahuman, gihatag niya kini sa mga apostoles ug miingon nga mao ra gayod kadto ang tanan nga halin sa iyang yuta.

³ Ug nangutana si Pedro, “Ananias, nganong nagpadaog ka kang Satanas? Namakak ka sa Espiritu Santo tungod kay ang ubang kuwarta nga halin sa imong yuta gitagoan nimo!”

⁴ Dili ba nga sa wala pa nimo mabaligya ang imong yuta ikaw ang tag-iya niana? Ug sa nabaligya mo na kana dili ba anaa usab kanimo ang pagbuot kon unsaon nimo ang kuwarta? Nganong naghuna-huna ka pa gayod sa paghimo niini? Dili lamang tawo ang imong gibakakan kondili labi na gayod ang Dios.”

⁵⁻⁶ Sa pagkadungog niini ni Ananias, natumba siya ug namatay. Unya miduol ang mga batan-on kaniya ug giputos nila ang iyang patayng lawas. Pagkahuman gidala nila kini sa gawas ug gilubong. Ug ang tanan nga nakadungog sa nahitabo nahadlok gayod.

⁷ Paglabay sa mga tulo ka oras, misulod ang asawa ni Ananias. Wala siya makahibalo kon unsa ang nahitabo sa iyang bana.

⁸ Gipangutana siya ni Pedro, “Sultihi ako sa tinuod, mao ra ba gayod kining tanan ang kantidad nga inyong nadawat sa inyong gibaligya nga yuta?”

Mitubag si Safira, “Oo, mao ra gayod kana ang among nadawat.”

⁹ Busa miingon si Pedro kaniya, “Nganong nagkauyon man kamong magtiayon nga sulayan ang Espiritu sa Ginoo? Tan-awa, anaa na sa pultahan ang mga batan-on nga naglubong sa imong bana, ug ikaw ila usab karong dayongan ug ilubong.”

¹⁰ Diha-diha natumba si Safira sa atubangan ni Pedro ug namatay. Pagsulod sa mga batan-on nakita nila nga patay na si Safira. Busa gidayongan nila siya paingon sa gawas ug gilubong tapad sa iyang bana.

¹¹ Tungod niadto nga mga panghitabo, nahadlok gayod pag-ayo ang tanang mga magtutuo ug ang tanang mga nakadungog niini.

Ang mga Apostoles Nang-ayog Daghang mga Tawo

¹² Daghang milagro ug kahibulongang butang ang gihimo sa mga apostoles ngadto sa mga tawo. Nagtigom kanunay ang tanang magtutuo didto sa Balkon ni Solomon.

¹³ Bisan tuod ug gitahod sila sa mga tawo, ang uban wala mangahas sa pag-uban kanila.

¹⁴ Apan nagkadaghan pa gayod ang mga magtutuo sa Ginoo, mga lalaki ug mga babaye.

¹⁵ Tungod sa mga milagro nga gipanghimo sa mga apostoles, gidala sa mga tawo ang ilang mga masakiton sa daplin sa mga dalan ug gibutang nila sa mga higdaanan, aron nga kon moagi si Pedro maagian sila bisan na lang sa iyang anino.

¹⁶ Dili lamang kana, kondili daghan usab nga mga tawo sa palibot nga mga baryo ang miabot sa Jerusalem nga nagdalag mga masakiton ug mga tawo nga adunay mga daotang espiritu. Ug nangaayo silang tanan.

Gilutos ang mga Apostoles

¹⁷ Nasina pag-ayo ang pangulong pari ug ang iyang mga kauban nga miyembro sa pundok nga Saduseo.

¹⁸ Busa gidakop nila ang mga apostoles ug gisulod sa prisohan.

¹⁹ Apan sa pagkagabii, giablihan sa anghel sa Ginoo ang pultahan sa prisohan ug gipagawas niya sila. Miingon ang anghel kanila,

²⁰ “Adto kamo didto sa templo ug tudloi ninyo ang mga tawo mahitungod sa bag-ong kinabuhi nga gihatag sa Dios.”

²¹ Gituman nila ang giingon sa anghel, busa pagsidlak sa adlaw misulod sila sa templo ug nagtudlo sa mga tawo.

Niining higayona gipatawag sa ang pangulong pari ug sa iyang mga kauban ang tanan nga tigdumala sa mga Judio aron magtigom ang tibukok Korte sa katawhan sa Israel. Adunay gisugo usab sila nga moadto sa prisohan aron kuaon ang mga apostoles ug dad-on didto kanila.

²² Apan pag-abot sa mga gisugo didto sa prisohan, wala na didto ang mga apostoles. Busa mibalik sila sa Korte sa mga Judio

²³ ug miingon, “Pag-abot namo sa prisohan nakita namo nga adunay mga kandado pa ang mga pultahan, ug ang mga tigbalantay nagbantay sa mga pultahan. Apan sa pag-abli namo sa prisohan wala na kamiy nakita nga tawo sa sulod.”

²⁴ Sa pagkadungog niadto sa pangulo sa mga tigbalantay didto sa templo, ug sa kadagkoan sa mga pari, naglibog sila ug wala makasabot kon unsa ang mahimong resulta niini.

²⁵ Wala madugay adunay usa ka tawo nga miabot ug miingon, “Ang mga tawo nga inyong gisulod sa prisohan atua na didto sa templo ug nagtudlo sa mga tawo.”

²⁶ Unya miadto sa templo ang pangulo sa mga tigbalantay ug ang iyang mga tawo ug gidakop nila pag-usab ang mga apostoles, apan wala sila mogamit ug kusog tungod kay nahadlok sila nga batohon sa mga tawo.

²⁷ Gidala nila ang mga apostoles didto sa Korte sa mga Judio. Miingon ang pangulong pari kanila,

²⁸ “Dili ba gimandoan na namo kamo nga dili na magtudlo mahitungod kang Jesus? Apan tan-awa ang inyong giimo! Mikaylap na ang inyong pagtulon-an sa tibukok nga Jerusalem, ug kami pa ang inyong gipasanginlan nga mipatay kaniya!”

²⁹ Mitubag si Pedro ug ang iyang mga kauban, “Kinahanglan tumanon namo ang Dios, ug dili ang mga tawo.

³⁰ Gipatay ninyo si Jesus pinaagi sa paglansang kaniya sa krus. Apan gibanhaw siya sa Dios, ang Dios nga gimimba sa atong mga katigulangan.

³¹ Gipasidunggan sa Dios si Jesus ug atua na siya sa iyang tuong kamot ingon nga Pangulo ug Manluluwas, aron kitang katawhan sa Israel mahatagan ug kahigayonan sa paghinulsol aron mapasaylo ang atong mga sala.

³² Nagpamatuod kami nga kining tanan tinuod gayod. Ug ang Espiritu Santo nga gihatag sa Dios sa tanan nga nagtuman kaniya nagpamatuod usab niining mga butanga.”

³³ Sa pagkadungog niini sa mga miyembro sa Korte sa mga Judio nasuko gayod sila ug gusto nilang patyon ang mga apostoles.

³⁴ Apan mitindog ang usa sa ilang mga kauban nga si Gamaliel. Kining tawhana Pariseo ug magtutudlo sa Kasugoan. Ginatahod siya sa tanan. Misugo siya nga pagawason una ang mga apostoles.

³⁵ Pagkahuman, gisultihan ni Gamaliel ang iyang mga kauban, “Mga kaubanan kong mga taga-Israel, huna-hunaa ninyo pag-ayo kon unsa ang inyong himuon niining mga tawhana.

³⁶ Kaniadto adunay tawo nga ang iyang ngalan si Teudas nga nanghambog nga murag si kinsa gayod siya, ug adunay mga upat ka gatos ka mga tawo nga misunod kaniya. Apan sa kaulahian gipatay siya ug ang iyang mga sumusunod nagkatibulaag, ug nawala na kadtong maong grupo.

³⁷ Pagkahuman niini, sa panahon sa pagsensos sa mga tawo, si Judas na usab nga taga-Galilea ang nakatigom ug mga tawo nga misunod kaniya. Apan gipatay usab siya ug nagkatibulaag usab ang iyang mga sumusunod.

³⁸ Busa ang akong ikasulti kaninyo mao kini: pasagdi na lamang kining mga tawhana, ug ayaw sila tagda. Tungod kay kon ang ilang gihimo ug gitudlo gikan lamang sa tawo, mawala lamang usab kini.

³⁹ Apan kon kini gikan sa Dios dili nato sila mapugngan. Dili lang kana, basin kon mahitabo pa hinuon nga kita makig-away sa Dios.” Busa gituman sa Korte sa mga Judio ang tambag ni Gamaliel.

⁴⁰ Gipatawag nila pag-usab ang mga apostoles ug gipalatigo. Pagkahuman gimandoan nila sila nga dili na gayod magtudlo pa mahitungod kang Jesus, ug gibuhian nila sila.

⁴¹ Mihawa didto nga malipayon ang mga apostoles, tungod kay gihatagan sila sa Dios ug pribilihiyo nga mag-antos alang sa ngalan ni Jesus.

⁴² Adlaw-adlaw didto sila sa templo ug sa mga kabalayan ug nagpadayon ang ilang pagpangtudlo ug pagsangyaw sa Maayong Balita nga si Jesus mao ang Mesiyas.

6

Ang Pagpili sa Pito ka Lalaki

¹ Niadtong panahona, nagkadaghan ang mga sumusunod ni Jesus. Unya nagbagulbol ang mga Judio kansang pinulongan Griego batok sa mga Judio kansang pinulongan Hebreo tungod kay wala mahatagi sa adlaw-adlaw nga rasyon ang ilang mga biyuda.

² Busa gitawag sa dose ka apostoles ang tanang mga magtutuo. Ug miingon sila, “Dili maayo nga pasagdan namo ang pagwali sa pulong sa Dios aron mag-atiman lamang sa materyal nga mga pagtabang.

³ Busa, mga kaigsoonan, pagpili kamo gikan sa inyong mga kauban ug pito ka lalaki nga maayo ang dungog, maalamon, ug gigamhan sa Espiritu. Sila mao ang atong padumalahon niining mga materyal nga pagtabang.

⁴ Ug kami, ang among panahon gamiton namo sa pag-ampo ug sa pagsangyaw sa pulong sa Dios.”

⁵ Miuyon ang tanang mga magtutuo sa giingon sa mga apostoles. Busa gipili nila si Esteban, usa ka tawo nga adunay hugot nga pagtuo kang Jesus ug gigamhan sa Espiritu Santo. Gipili usab nila si Felipe, si Procoro, si Nicanor, si Timon, si Parmenas, ug si Nicolas nga taga-Antioquia. Kini si Nicolas dili Judio, apan mibalhin sa relihiyon sa mga Judio.

⁶ Gidala nila sila nga mga napili ngadto sa mga apostoles, ug nag-ampo sila ug gipandongan nila sila sa ilang mga kamot.

⁷ Busa mipadayon pagkaylap ang pulong sa Dios ug dali nga midaghan ang mga nahimong magtutuo sa Jerusalem, ug daghan usab nga mga pari nga Judio ang mituo kaniya.

Gidakop si Esteban

⁸ Si Esteban nga napuno sa grasya ug gahom gikan sa Dios mihimo ug daghang mga milagro ug mga kahibulongang butang nga nakita sa mga tawo.

⁹ Apan adunay mga tawo nga mibatok kaniya. Kining mga tawhana mga Judio nga gikan sa Cirene, sa Alejandria, sa Cilicia ug sa Asia. Kini sila mga miyembro sa sinagoga sa mga Judio nga gitawag ug Sinagoga sa mga Linuwas gikan sa Pagkaulipon. Kanunay silang makiglantugi kang Esteban.

¹⁰ Apan tungod kay ang Espiritu naghatag ug kaalam kang Esteban dili gayod sila makalupig kaniya.

¹¹ Busa nanuhol sila ug pila ka tawo nga moingon, “Nadunggan namo si Esteban nga nagsulti ug daotan batok kang Moises ug sa Dios.”

¹² Ug niini nga pamaagi gisulsolan nila ang mga tawo, ang mga pangulo sa mga Judio, ug ang mga magtutudlo sa Kasugoan. Gidakop nila si Esteban ug gidala ngadto sa Korte sa mga Judio.

¹³ Adunay gipasulod usab silang pipila ka tawo aron sa pagsaksi ug bakak batok kang Esteban. Nag-ingon sila, “Kining tawhana kanunay gayod nga nagsulti batok sa atong balaan nga templo ug sa Kasugoan ni Moises.

¹⁴ Nadunggan namo siya nga nag-ingon nga ang atong templo gub-on ni Jesus nga taga-Nazaret ug ilisdan niya ang mga tulomanon nga gihatag kanato ni Moises!”

¹⁵ Ang tanang miyembro sa Korte sa mga Judio mitutok pag-ayo kang Esteban, ug nakita nila ang iyang dagway nga nahisama sa dagway sa anghel.

7

Ang Pakigpulong ni Esteban

¹ Ug nangutana ang pangulong pari kang Esteban, “Unsa, tinuod ba ang gisulti niining mga tawhana?”

² Miingon si Esteban, “Mga kaigsoonan ug mga ginikanan, paminawa ninyo ako. Niadtong unang panahon ang Dios nga makagagahom nagpakita sa atong amahan nga si Abraham sa dihang didto pa siya sa Mesopotamia sa wala pa siya mobalhin pagpuyo didto sa Haran.

³ Miingon ang Dios kang Abraham, ‘Biyai ang imong nasod ug ang imong mga kaparyentehan ug adto sa dapit nga akong itudlo kanimo.’*

⁴ “Busa mibiya si Abraham sa nasod sa Caldea ug mipuyo didto sa Haran. Sa pagkamatay sa iyang amahan gipaanihi siya sa Dios dinhi niining dapita nga ato karong gipuy-an.

⁵ Niadtong higayona wala pa hatagi sa Dios si Abraham bisag gamay na lang nga yuta. Apan nagsaad ang Dios nga kining maong dapit ihatag niya kaniya ug sa iyang mga kaliwat. Wala pay anak si Abraham sa dihang gisaad kadto sa Dios kaniya.

⁶ Miingon ang Dios kaniya, ‘Ang imong mga kaliwat sa kaulahian mopuyo sa laing nasod, ug didto himuon silang mga ulipon ug daog-daogon sila sulod sa upat ka gatos ka tuig.

* 7:3 Gen. 12:1

⁷ Apan silotan ko ang nasod nga moulipon kanila. Pagkahuman, biyaan nila kadto nga nasod ug mobalik dinhi niini nga dapit ug dinhi sila mosimba kanako.[†]

⁸ Ug ingon nga ilhanan sa iyang saad gisultihan sa Dios si Abraham nga kinahanglang tulion ang tanang mga lalaki. Busa sa pagkatawo sa iyang anak nga si Isaac, gituli niya kini samtang walo pa lamang ka adlaw. Mao usab kini ang gihimo ni Isaac kang Jacob nga iyang anak. Ug si Jacob mihimo usab niini sa iyang dose ka mga anak nga maoy mga kagikan natong mga Judio.

⁹ “Si Jose nga usa sa dose ka mga anak ni Jacob gikasinahan sa iyang mga igsoon, busa gibaligya nila siya. Ug gidala siya didto sa Ehipto ug didto nahimong ulipon. Apan tungod kay ang Dios nag-uban kang Jose,

¹⁰ gitabangan niya siya sa tanang mga pag-antos nga iyang giagian. Gi-hatagan usab siya sa Dios ug kaalam, busa nagustohan siya sa Paraon, ang hari sa Ehipto. Ang hari naghimo kaniyang pangulo sa tibuok Ehipto ug sinaligan sa tanan niyang kabtangan.

¹¹ “Sa kaulahian miabot ang dakong kagutom sa tibuok Ehipto ug sa Canaan. Nag-antos gayod ang mga tawo, ug ang atong mga katigulangan wala gayoy makuhaan sa ilang pagkaon.

¹² Busa sa pagkadungog ni Jacob nga adunay pagkaon didto sa Ehipto, gipaadto niya didto ang atong mga katigulangan. Mao kadto ang una nilang pag-adto sa Ehipto.

¹³ Sa ikaduha na nilang pag-adto didto, nagpaila kanila si Jose nga siya ilang igsoon, ug gisulti usab niya sa Paraon ang mahitungod sa iyang pamilya.

¹⁴ Unya nagtugon si Jose nga paadtoon didto sa Ehipto ang iyang amahan nga si Jacob uban sa tibuok niyang pamilya. (Mga 75 silang tanan.)

¹⁵ Busa si Jacob ug ang atong mga katigulangan miadto sa Ehipto, ug didto na sila mipuyo hangtod nga nangamatay sila.

¹⁶ Ang ilang mga patayng lawas gidala sa Sekem ug didto gilubong sa lubnganan nga gipalit ni Abraham niadtong unang panahon gikan sa mga anak ni Hamor.

¹⁷ “Sa dihang hapit na matuman ang gisaad sa Dios kang Abraham, midaghan pa pag-ayo ang atong mga katigulangan didto sa Ehipto.

¹⁸ Unya miabot ang adlaw nga bag-o na ang hari sa Ehipto. Wala kini makaila kang Jose.[‡]

¹⁹ Gilimbongan niining maong hari ang atong mga katigulangan ug gidaog-daog. Gipugos niya sila nga ilabay nila ang ilang mga anak nga masuso aron mangamatay.

²⁰ “Mao kadtong higayona nga natawo usab si Moises, usa ka bata nga nahimut-an sa Dios. Giatiman siya sa iyang mga giniklanan sa ilang balay sulod sa tulo ka bulan.

²¹ Sa dihang gibilin na siya sa gawas sa balay, gikuha siya sa anak nga babaye sa Paraon ug giatiman siya ingon nga iyang kaugalingong anak.

²² Gitudloan si Moises sa tanang kaalam sa Ehipto, ug nabantog siya tungod sa iyang mga pulong ug sa iyang binuhatan.

²³ “Sa dihang 40 na ka tuig si Moises nahuna-hunaan niya nga mobisita sa iyang mga kaigsoonang mga Israelinhon.

²⁴ Didto nakita niya ang usa kanila nga gidaog-daog sa Ehiptohanon. Gilabanan niya ang iyang igsoong Israelinhon ug agig panimalos gipatay niya ang Ehiptohanon.

[†] 7:7 Gen. 15:13-14 [‡] 7:18 Exo. 1:8

²⁵ Sa gibuhat niya naghuna-huna si Moises nga masabtan sa mga Israelinhon nga siya mao ang gamiton sa Dios sa pagluwas kanila. Apan wala sila makasabot.

²⁶ Sa sunod nga adlaw mibalik si Moises ug nakita niya ang duha ka Israelinhon nga nag-away. Gusto niyang husayon ang duha, busa miingon siya kanila, 'Pareho kamong mga Israelinhon. Nganong nag-away man kamo?'

²⁷ "Apan giwakli siya sa nanaogdaog ug giingnan, 'Kinsay naghimo kanimo nga pangulo ug maghuhukom kanamo?'

²⁸ Unsa, patyon mo ba usab ako sama sa imong pagpatay sa Ehiptohanon kagahapon?'§

²⁹ Sa pagkadungog niini ni Moises mipalayo siya gikan sa Ehipto ug miadto sa Midian. Didto siya mipuyo ug naminyo ug didto usab nangatawo ang iyang duha ka anak nga lalaki.

³⁰ "Paglabay sa 40 ka tuig adunay usa ka anghel nga nagpakita kang Moises samtang didto siya sa kamingawan nga duol sa Bukid sa Sinai. Nakita ni Moises ang anghel diha sa nagdilaab nga sampinit.

³¹ Natingala gayod si Moises sa iyang nakita, busa miduol siya sa sampinit aron susihon kon unsa kadto. Samtang nagpaduol siya nadunggan niya ang tingog sa Ginoo nga nakigsulti kaniya,

³² 'Ako ang Dios sa imong mga katigulangan nga si Abraham, si Isaac, ug si Jacob.* Pagkadungog niini ni Moises mikurog siya sa tumang kahadlok ug wala siya mangahas nga motan-aw.

³³ "Ug miingon ang Dios kaniya, 'Huboa ang imong sandalyas tungod kay balaan ang dapit nga imong gitindogan.

³⁴ Nakita ko gayod ang mga kalisod nga giantos sa akong piniling katawhan didto sa Ehipto, ug nadunggan ko usab ang ilang mga pag-agulo. Busa nanaog ako aron sa pagluwas kanila. Karon pangandam tungod kay ikaw ang akong ipadala didto sa Ehipto.†

³⁵ "Mao kini ang Moises nga gisalikway kaniadto sa iyang mga kaigsoo-nang Israelinhon nga nag-ingon, 'Kinsay naghimo kanimong pangulo ug maghuhukom kanamo?' Mao usab kini ang Moises nga gipadala sa Dios nga nahimong pangulo ug miluwas sa mga Israelinhon pinaagi sa tabang sa anghel nga iyang nakita didto sa nagdilaab nga sampinit.

³⁶ Si Moises mao ang nangulo sa mga Israelinhon pagawas gikan sa Ehipto. Naghimo siya ug mga milagro ug mga kahibulongang butang didto sa Ehipto, didto sa Pulang Dagat, ug didto sa kamingawan diin milatas sila sulod sa 40 ka tuig.

³⁷ "Mao usab kini ang Moises nga miingon sa mga Israelinhon, 'Ingon nga gipadala ako sa Dios kaninyo, magpadala pa gayod ang Dios diha kaninyo ug usa ka propeta nga sama kanako nga diha usab kaninyo maggikan.‡

³⁸ Samtang didto ang atong mga katigulangan sa kamingawan, si Moises usab ang tigpataliwala tali sa mga tawo ug sa anghel nga nakigsulti kaniya didto sa Bukid sa Sinai; ug didto siya midawat sa pulong sa Dios nga naghatag sa kinabuhi aron ihatag usab kanato.

³⁹ "Apan ang atong mga katigulangan wala motuman kang Moises. Gisa-likway hinuon nila si Moises ingon nga pangulo, ug nangandoy silang mobalik sa Ehipto.

§ 7:28 Exo. 2:14 * 7:32 Exo. 3:6 † 7:34 Exo. 3:5, 7-8, 10 ‡ 7:37 Deut. 18:15

⁴⁰ Miingon sila kang Aaron, ‘Himoi kami ug mga dios nga maoy mag-una kanamo, tungod kay wala na kami mahibalo kon unsa nay nahitabo niadtong Moises nga nangulo kanamo pagawas sa Ehipto.’[§]

⁴¹ Ug naghimo dayon sila ug dios-dios sa dagway sa nating baka ug gihalaran nila kini. Nagsaulog sila aron pasidunggan ang ilang hinimo.

⁴² Sa ilang gihimo, gitalikdan sila sa Dios. Gipasagdan na lang niya sila nga mosimba sa mga bitoon sa langit. Mao kini ang gisulat sa mga propeta:

“ ‘Kamong mga Israelinhon, sulod sa 40 ka tuig
nga kamo atua didto sa kamingawan,
nagpatay kamo ug mga hayop ug inyong gihalad.
Apan dili ako ang inyong gihalaran.

⁴³ Gidala-dala ninyo ang tolda
sa inyong dios-dios nga si Moloc,
ug ang larawan sa bitoon nga inyong dios-dios nga si Refan.
Gihimo ninyo kini nga mga dios-dios aron simbahan.
Busa pasagdan ko nga bihagon kamo ngadto
sa unahan pa sa Babilonia.’ ”*

⁴⁴ Miingon pa gayod si Esteban, “Samtang didto pa ang atong mga katigulangan sa kamingawan, anaa kanila ang tolda nga diin anaa ang presensya sa Dios. Kadtong maong tolda gihimo sumala sa sugo sa Dios, sumala sa plano nga iyang gipakita ngadto kang Moises.

⁴⁵ Sa dihang nangamatay na ang atong mga katigulangan, ang ilang mga anak mao na usab ang nagdala sa tolda. Ang ilang pangulo mao si Josue. Naangkon nila ang mga yuta nga gisaad sa Dios human gipapahawa sa Dios ang mga tawo nga nagpuyo niadtong mga dapita. Ug didto nagpabilin ang tolda nga gidala-dala sa mga Israelinhon hangtod sa panahon nga si David ang nahimong hari.

⁴⁶ Nahimuot ang Dios kang David, ug gipangayo ni David kaniya nga tugotan siya nga magpatukod ug balay alang sa Dios aron makasimba didto ang kaliwatan ni Jacob.

⁴⁷ Si Solomon mao ang naghimo sa templo sa Dios.

⁴⁸ “Apan ang Dios nga labaw sa tanan dili mopuyo sa mga balay nga hinimog tawo. Sumala sa gisulti sa propeta, miingon ang Dios:

⁴⁹ “ ‘Ang langit mao ang akong trono,
ug ang yuta tumbanan ko sa akong mga tiil.

Busa unsa pang matanga sa balay
ang inyong himuon alang kanako?
Asang dapita ako makapahulay?

⁵⁰ Dili ba ako man ang naghimo sa tanang mga butang?’ ”†

⁵¹ Ug miingon si Esteban, “Pagkagahi gayod sa inyong mga ulol! Nagpabungol-bungol lamang kamo sa mga mensahe sa Dios tungod kay dili ninyo gusto nga motuman sa iyang mga giingon kaninyo. Kanunay ninyong supakon ang Espiritu Santo. Sama gayod kamo sa inyong mga katigulangan.

⁵² Walay propeta niadtong panahona nga wala nila lutosa. Bisan ang mga nagsulti mahitungod sa pag-abot sa Matarong nga Sulugoon‡ gipatay usab nila. Ug sa pag-abot niya dinhi, kamo mao ang nagluib ug mipatay kaniya.

⁵³ Kamo ang midawat sa kasugoan nga gihatag sa mga anghel, apan wala ninyo kini tumana.”

Gibato si Esteban

§ 7:40 Exo. 32:1 * 7:43 Amos 5:25-27 † 7:50 Isa. 66:1-2 ‡ 7:52 Ang buot ipasabot, si Jesus.

⁵⁴ Pagkadungog niini sa mga miyembro sa Korte, nasuko kaayo sila kang Esteban. Nagkagot gayod ang ilang mga ngipon sa hilabihang kasuko.

⁵⁵ Apan si Esteban nga gigamhan sa Espiritu Santo mihangad sa langit ug nakita niya ang gahom sa Dios nga nagsidlak ug si Jesus nga nagtindog sa tuong dapit sa Dios.

⁵⁶ Pagkakita niya niini miingon siya, “Tan-awa ninyo! Nakita ko nga naabli ang langit ug atua didto si Jesus nga Anak sa Tawo^s nga nagtindog sa tuong dapit sa Dios!”

⁵⁷ Misinggit ang mga miyembro sa Korte ug gitabonan nila ang ilang mga dalunggan aron dili nila madungog ang gisulti ni Esteban. Ug nagdungan sila sa paghasmag kaniya.

⁵⁸ Gidala nila si Esteban sa gawas sa siyudad ug didto gibato nila. Gihukas sa mga nagsaksi batok kang Esteban ang ilang mga kupo ug gibilin didto sa usa ka batan-on nga ginganlan ug Saulo aron mas sayon ang ilang pagbato kang Esteban.

⁵⁹ Samtang gibato nila si Esteban, nag-ampo siya sa Ginoo nga nag-ingon, “Ginoong Jesus, dawata ang akong espiritu.”

⁶⁰ Ug miluhod siya ug misinggit sa kusog nga tingog, “Ginoo, ayaw sila paningla niining sala nga ilang gihimo.” Ug sa pagsulti niya niini, namatay siya.

8

¹⁻² Si Saulo miuyon sa pagpatay kang Esteban.

Ang Pagpanglutos ug Pagkatibulaag sa Kasimbahanan

Sukad niadto, nagsugod ang dakong paglutos ngadto sa mga magtutuo sa Jerusalem. Busa nagkatibulaag sila sa tibuok nga probinsya sa Judea ug Samaria. Ang mga apostoles lamang ang wala mamahawa sa Jerusalem. Gilubong si Esteban sa mga diosnong tawo, ug gihilakan gayod nila siya.

³ Apan si Saulo nagtinguha gayod nga mawala ang mga magtutuo kang Cristo. Busa gibalay-balay niya sila ug adto ug gipangguyod ang mga lalaki ug mga babaye ug gipangpriso.

Nagwali si Felipe sa Samaria

⁴ Nagkatibulaag ang mga magtutuo ug gisangyaw nila ang Maayong Balita.

⁵ Usa sa mga magtutuo mao si Felipe. Miadto siya sa usa ka siyudad sa Samaria ug nagwali mahitungod sa Mesiyas.

⁶ Sa pagkadungog sa mga tawo sa gisulti ni Felipe ug sa pagkakita nila sa mga milagro nga iyang gihimo, naminaw gayod sila.

⁷ Daghang mga tawo nga gisudlan ug mga daotang espiritu ang giayo niya. Misinggit sa makusog nga tingog ang mga daotang espiritu samtang nanggawas sila sa mga tawo. Daghan usab ang mga paralitiko ug mga bakol nga nangaayo.

⁸ Busa nalipay kaayo ang mga tawo niadto nga siyudad.

Si Simon nga Madyikero

⁹ Aduna puy tawo didto nga ginganlag Simon. Dugay na siya nga gikatingad-an sa mga taga-Samaria tungod sa iyang abilidad sa madyik. Nanghinambog siya nga gamhanan siya.

¹⁰ Ang tanang mga tawo sa siyudad, pobre man o dato, naminaw gayod kaniya. Miingon sila, “Kining tawhana mao ang gahom sa Dios nga gitawag, ‘Dakong Gahom.’”

§ 7:56 *Anak sa Tawo*: titulo nga kasagarang ginagamit ni Jesus alang sa iyang kaugalingon.

¹¹ Naminaw sila pag-ayo kaniya tungod kay dugay na niyang napatuo ang mga tawo sa iyang madyik.

¹² Apan sa dihang nagwali si Felipe kanila sa Maayong Balita mahitungod sa paghari sa Dios ug mahitungod kang Jesu-Cristo, mituo sila ug nag-pabautismo, mga lalaki ug mga babaye.

¹³ Bisan si Simon mituo usab, ug sa dihang nabautismohan na siya nag-uban-uban siya kang Felipe. Nahibulong gayod siya sa mga kahibulongang butang ug mga milagro nga gihimo ni Felipe.

¹⁴ Sa pagkadungog sa mga apostoles didto sa Jerusalem nga ang mga taga-Samaria mituo usab sa pulong sa Dios, gipadala nila didto si Pedro ug si Juan.

¹⁵ Pag-abot nila sa Samaria nag-ampo sila alang sa mga magtutuo didto nga unta madawat nila ang Espiritu Santo.

¹⁶ Tungod kay bisan nabautismohan na sila sa ngalan ni Ginoong Jesus, wala pa gayod mokunsad diha kanila ang Espiritu Santo.

¹⁷ Gipandong nila ni Pedro ug Juan ang ilang mga kamot kanila, ug diha-diha nadawat nila ang Espiritu Santo.

¹⁸ Nakita ni Simon nga sa pagpatong sa mga apostoles sa ilang mga kamot sa mga magtutuo nadawat nila ang Espiritu. Busa gitanyagan niya ug kuwarta si Pedro ug si Juan ug giingnan sila,

¹⁹ “Hatagi usab ninyo ako nianang maong gahom, aron nga si bisan kinsa nga akong pandongan sa akong mga kamot makadawat usab sa Espiritu Santo.”

²⁰ Apan mitubag si Pedro kaniya, “Hinaut nga malaglag ka uban sa imong kuwarta! Tungod kay naghuna-huna ka nga mapalit nimo ug kuwarta ang gasa sa Dios!

²¹ Wala kay labot o bahin sa mga gipahimo kanamo sa Dios tungod kay ang imong kasing-kasing dili matarong sa iyang atubangan.

²² Busa hinulsoli ang imong daotang tinguha ug pag-ampo sa Ginoo nga pasayloon ka sa imong daotang huna-huna.

²³ Tungod kay nakita ko nga masinahon ka kaayo ug ginapos sa imong mga sala.”

²⁴ Miingon si Simon kang Pedro ug kang Juan, “Kon mahimo i-ampo usab ako ninyo sa Ginoo aron dili mahitabo kanako ang silot nga inyong giingon.”

²⁵ Human sila nagpamatuod ug nagwali sa mensahe sa Ginoo, namalik sila sa Jerusalem. Ug nagwali usab sila sa Maayong Balita sa mga baryo nga ilang naagian sa probinsya sa Samaria.

Si Felipe ug ang Opisyal nga Taga-Etiopia

²⁶ Unya adunay anghel sa Ginoo nga nakigsulti kang Felipe, “Karon dayon adto sa habagatang dapit, ug subaya lang ang dalan nga gikan sa Jerusalem padulong sa Gaza.” (Kining dalana talagsa na lang agian.)

²⁷ Busa milakaw si Felipe ug didto nakita niya ang tawo nga taga-Etiopia. Mipauli na siya gikan sa Jerusalem diin siya misimba sa Dios. Taas ang iyang katungdanan tungod kay siya ang tinugyanan sa katigayonan sa Candace. (Ang Candace mao ang Titulo sa Rayna sa Etiopia.)

²⁸ Nagsakay siya sa iyang karwahi ug gabasa sa libro ni Propeta Isaias.

²⁹ Miingon ang Espiritu kang Felipe, “Apasa ug abayi ang iyang karwahi.”

³⁰ Busa midagan si Felipe ug naabtan niya ang karwahi, ug nadunggan niya nga gabasa ang opisyal sa libro ni Propeta Isaias. Gipangutana siya ni Felipe kon nasabtan ba niya ang iyang gibasa.

³¹ Mitubag ang opisyal, “Wala gayod! Ug unsaon ko man pagkasabot kon walay mopasabot kanako?” Ug gisultihan niya si Felipe nga mosakay sa iyang karwahi ug motapad kaniya.

³² Mao kini ang bahin sa Kasulatan nga iyang gibasa:
 “Wala gayod siya moreklamo.

Sama siya sa karnero nga gidala sa ihawanan aron patyon,
 O sama sa karnero nga wala gayod motingog samtang giguntingan.

³³ Gipakaulawan siya ug dili matarong ang pagsentensya kaniya.
 Walay makasaysay mahitungod sa iyang kaliwatan

tungod kay ang iyang kinabuhi dinhi sa yuta gikuha na man.”*

³⁴ Miingon ang opisyal kang Felipe, “Sultihi ako kon kinsa ang gipasabot sa propeta, ang iya bang kaugalingon o lain nga tawo?”

³⁵ Busa gikan niadtong bahina sa kasulatan, gisaysay kaniya ni Felipe ang Maayong Balita mahitungod kang Jesus.

³⁶ Samtang nagpadayon sila sa pagbiyahe miabot sila sa dapit nga adunay tubig. Miingon ang opisyal kang Felipe, “O, adunay tubig dinhi. Aduna pa bay hinungdan nga dili ako mabautismohan?” [

³⁷ Mitubag si Felipe kaniya, “Mahimo ka nang bautismohan kon kinasing-kasing-gayod ang imong pagtuo.” Miingon ang opisyal, “Oo, nagtuo ako nga si Jesu-Cristo mao ang anak sa Dios.”†

³⁸ Gipahunong sa opisyal ang karwahi ug milugsong silang duha sa tubig ug gibautismohan siya ni Felipe.

³⁹ Paghaw-as nila gikan sa tubig, ang Espiritu sa Ginoo kalit lang nga mikuha kang Felipe. Wala na siya makit-i sa opisyal, apan malipayon gayod ang opisyal samtang nagpadayon siya sa pagpauli.

⁴⁰ Sa dihang nakamatngon na si Felipe, didto na siya sa lugar sa Asutos. Nagwali siya sa Maayong Balita sa mga lungsod nga iyang giagian hangtod nakaabot siya sa Cesarea.

9

Si Saulo Nakabig ngadto sa Ginoo (Buh. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Nagpadayon pa gayod ang pagpanghulga ni Saulo sa mga sumusunod ni Ginoong Jesus nga patyon niya sila. Miadto pa siya sa pangulong pari

² ug nangayog mga sulat nga mohatag kaniya sa katungod ug mopaila kaniya didto sa mga sinagoga sa mga judio sa Damasco. Tuyo niya nga pangdakpon ug dad-on pagbalik sa Jerusalem ang iyang makit-an didto nga mga sumusunod ni Cristo, lalaki man o babaye.

³ Sa dihang nagkaduol na si Saulo sa siyudad sa Damasco, sa kalit lang adunay kahayag gikan sa langit nga midan-ag sa iyang palibot.

⁴ Unya natumba siya sa yuta ug aduna siya tingog nga nadungog nga nag-ingon, “Saulo, Saulo! Nganong gilutos mo ako?”

⁵ Mitubag si Saulo, “Sir, kinsa ka ba?”

Mitubag ang tingog, “Ako mao si Jesus nga imong gilutos.

⁶ Tindog ug adto sa siyudad, tungod kay didto adunay mosulti kanimo kong unsa ang angay mong himuon.”

⁷ Walay nakatingog sa mga kauban ni Saulo. Nagtindog lang sila nga nagtanga. Nakadungog sila sa tingog, apan wala silay nakita.

⁸ Mitindog si Saulo, apan pagbuka niya sa iyang mga mata dili na siya makakita. Busa giagak siya sa iyang mga kauban hangtod sa Damasco.

* 8:33 Isa. 53:7-8 † 8:37 Ang pipila ka mga manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong.

⁹ Sulod sa tulo ka adlaw dili siya makakita, ug wala siya mokaon o moinom.

¹⁰ Didto sa Damasco adunay usa ka sumusunod nga ginganlan ug Ananias. Pinaagi sa panan-awon nagpakita kaniya ang Ginoo ug nag-ingon, “Ananias!”

Mitubag si Ananias, “Ginoo, ania ako.”

¹¹ Miingon ang Ginoo kaniya, “Lakaw didto sa dalan nga gitawag ‘Tul-id,’ ug didto sa balay ni Judas pangitaa ang tawo nga taga-Tarso nga ginganlag Saulo. Niining higayona nag-ampo siya,

¹² ug gipakita ko kaniya pinaagi sa panan-awon nga misulod ang usa ka tawo nga ginganlan ug Ananias ug mipandong sa imong kamot kaniya aron makakita siya pag-usab.”

¹³ Apan mitubag si Ananias, “Ginoo, nadunggan ko gikan sa daghang mga tawo ang mahitungod nianang tawhana, kon unsa siya kabangis sa imong mga sumusunod sa Jerusalem.

¹⁴ Mianhi gani siya dinhi karon sa Damasco nga adunay pagtugot gikan sa kadagkoan sa mga pari aron pangdakpon niya ang tanang nagtuo kanimo.”

¹⁵ Apan miingon ang Ginoo kang Ananias, “Lakaw, adtoi siya, tungod kay gipili ko siya nga mag-alagad kanako aron ipaila niya ang akong ngalan sa mga dili Judio ug sa ilang mga hari, ug sa mga Israelinhon.

¹⁶ Ug ipakita ko usab kaniya ang mga pag-antos nga kinahanglan niyang maagian alang kanako.”

¹⁷ Busa giadtoan ni Ananias si Saulo sa balay ug misulod siya didto. Gipandong niya ang iyang kamot kang Saulo ug miingon siya, “Igsoon kong Saulo, gipaanhon ako dinhi ni Ginoong Jesus nga nagpakita kanimo sa dalan samtang nagpadulong ka dinhi. Gisugo niya ako dinhi aron makakita ka pag-usab ug aron gamhan ka sa Espiritu Santo.”

¹⁸ Diha-diha nangahulog gikan sa mga mata ni Saulo ang murag mga himbis sa isda, ug nakakita siya pag-usab. Unya mitindog siya ug nag-pabautismo.

¹⁹ Mikaon siya ug nabaskog pag-usab ang iyang lawas.

Nagwali si Saulo didto sa Damasco ug sa Jerusalem

Nagpabilin si Saulo sa Damasco sulod sa pipila ka mga adlaw kauban sa mga magtutuo.

²⁰ Diha-diha dayon nagwali siya sa mga sinagoga nga si Jesus ang Anak sa Dios.

²¹ Natingala gayod ang tanang nakadungog kaniya. Miingon sila, “Dili ba mao man kanang tawhana ang naglutos sa mga sumusunod ni Jesus didto sa Jerusalem? Dili ba mianhi man siya dinhi aron pangdakpon ang mga nagtuo niadto nga ngalan ug dad-on didto sa kadagkoan sa mga pari?”

²² Misamot pa gayod ang gahom ni Saulo sa pagwali. Ug ang mga Judio sa Damasco dili makatubag kaniya sa dihang gipamatud-an niya nga si Jesus mao ang Mesiyas.

²³ Paglabay sa pipila ka mga adlaw nagtigom ang mga Judio ug nagplano sa pagpatay kang Saulo.

²⁴ Adlaw ug gabii gibantayan nila ang mga pultahan sa siyudad kay patyon nila siya kon ilang makita. Apan adunay misulti kang Saulo mahitungod sa ilang plano.

²⁵ Busa usa ka gabii niana gipasulod siya sa mga sumusunod sa bukap ug gitonton pagawas sa paril sa siyudad.

²⁶ Pag-abot ni Saulo sa Jerusalem, gusto unta niya nga makig-uban sa mga sumusunod ni Jesus, apan nahadlok sila kaniya. Dili sila motuo nga siya sumusunod na ni Jesus.

²⁷ Apan gitabangan siya ni Bernabe ug gidala siya ngadto sa mga apostoles. Gisaysay ni Bernabe kanila kon sa unsang pagkahitabo nga nakita ni Saulo si Ginoong Jesus sa dalan ug kon unsa ang gisulti kaniya. Ug gisulti usab niya ang kaisog ni Saulo sa pagwali mahitungod kang Jesus didto sa Damasco.

²⁸ Busa sukad niadto, kauban na nila si Saulo, ug bisan asa sa Jerusalem maisugon si Saulo sa pagwali mahitungod sa Ginoo.

²⁹ Nakigsulti ug nakiglantugi siya sa mga Judio kansang pinulongan Griego, mao nga naningkamot sila sa pagpatay kaniya.

³⁰ Sa pagkahibalo sa mga magtutuo sa maong plano, gihatod nila si Saulo sa lungsod sa Cesarea ug gipapauli sa Tarso.

³¹ Human niadto, nagmalinawon ang kinabuhi sa mga magtutuo sa tibuok Judea, sa Galilea, ug sa Samaria. Midugang paglig-on ang pagtuo sa mga magtutuo ug nagkinabuhi sila nga adunay pagtahod sa Ginoo; ug tungod kay gipalig-on sila sa Espiritu Santo midaghan pa gayod sila.

Si Eneas ug si Dorcas

³² Daghang dapit ang giadto ni Pedro aron sa pagpamisita sa mga katawhan sa Dios. Miadto usab siya sa mga magtutuo sa Lida.

³³ Didto nakita ni Pedro ang tawo nga ginganlag Eneas. Paralitiko siya ug wala gayod makabangon sa iyang higdaanan sulod sa walo ka tuig.

³⁴ Miingon si Pedro kaniya, “Eneas, giayo ka ni Jesu-Cristo. Busa bangon na ug hiposa ang imong higdaanan.” Diha-diha mibangon si Eneas.

³⁵ Nakita sa tanang mga lumulupyo sa Lida ug sa Sharon nga maayo na si Eneas, ug mituo usab sila sa Ginoo.

³⁶ Ug didto sa Jopa, adunay babaye nga magtutuo nga ginganlag Tabita (sa pinulongang Griego ang iyang ngalan Dorcas*). Kini nga babaye daghan ug maayong mga binuhatan ilabina gayod sa mga kabos.

³⁷ Niining higayona nagsakit siya ug namatay. Gilimpyohan nila ang iyang patayng lawas ug gihaya nila sa kuwarto sa taas.

³⁸ Ang Jopa dili kaayo layo sa Lida. Busa pagkadungog sa mga sumusunod ni Jesus nga si Pedro atua didto sa Lida, gisugo nila ang duha ka tawo nga hangyoon siya nga moadto sa Jopa.

³⁹ Pag-abot sa mga gisugo didto kang Pedro, diha-diha nangandam si Pedro ug miuban kanila. Pag-abot nila sa Jopa gidala nila siya didto sa kuwarto sa taas nga gihayaan sa patay. Adunay mga balo didto nga nanghilak. Gipakita nila kang Pedro ang mga bisti nga gipanahi ni Dorcas sa buhi pa siya.

⁴⁰ Unya gipagawas silang tanan ni Pedro sa kuwarto. Miluhod siya ug nag-ampo. Pagkahuman miatubang siya sa patayng lawas ug miingon, “Tabita, bangon na!” Mibuka ang mga mata ni Tabita ug sa pagkakita niya kang Pedro milingkod siya.

⁴¹ Gikuptan siya ni Pedro sa kamot ug gitabangan nga makatindog. Pagkahuman gitawag niya ang mga balo ug ang ubang mga magtutuo didto sa gawas ug gipakita niya kanila si Tabita nga buhi na.

⁴² Kining hitaboa nabalitaan sa tibuok nga Jopa, ug daghan ang mituo sa Ginoo.

⁴³ Nagpabilin si Pedro sa pipila ka adlaw didto sa Jopa sa balay ni Simon nga tigbulad ug panit sa mga mananap.

10

Gipatawag ni Cornelio si Pedro

* 9:36 Dorcas: ang buot ipasabot, mananap nga usa.

¹ Didto sa Cesarea adunay tawo nga ginganlag Cornelio. Kining tawhana usa ka kapitan sa mga sundalong Romanhon sa batalyon nga gitawag ug Batalyong Italyano.

² Diosnon siya ug ang iyang tibuok pamilya. Daghan ang iyang natabang sa mga Judiong kabos, ug kanunay siyang nag-ampo sa Dios.

³ Usa niana ka adlaw, mga alas tres ang takna sa hapon, adunay nagpakita kaniya nga anghel sa Dios. Klaro kaayo ang iyang pagkakita sa anghel nga misulod sa iyang balay ug mitawag kaniya, "Cornelio!"

⁴ Sa pagkakita niya sa anghel nahadlok siya ug miingon, "Unsa man ang imong tuyo?"

Miingon ang anghel, "Gidungog sa Dios ang imong mga pag-ampo ug nalipay siya sa imong pagtabang sa mga kabos. Busa gihinumdoman ka sa Dios.

⁵ Karon, pagsugo ug mga tawo nga moadto sa Jopa ug ipakuha si Simon nga gitawag ug Pedro.

⁶ Atua siya magsak-anan kang Simon nga tigbulad ug panit sa mananap. Ang iyang balay anaa sa daplin sa baybayon."

⁷ Sa dihang mipahawa na ang anghel, gitawag ni Cornelio ang duha sa iyang mga sulugoon ug ang usa ka sundalo nga usa sa iyang mga luyo-luyo. Kini nga sundalo diosnon usab nga tawo.

⁸ Gisultihan sila ni Cornelio sa tanang nahitabo, ug pagkahuman gisugo niya sila sa Jopa.

Ang Panan-awon ni Pedro

⁹ Nianang pagkasunod adlaw samtang nagkaduol na sila sa lungsod sa Jopa, misaka si Pedro sa pahulayanan didto sa patag nga atop sa balay aron mag-ampo. Udto kadto.

¹⁰ Gigutom si Pedro ug gusto niyang mokaon. Apan samtang giandam pa nila ang pagkaon adunay gipakita kaniya ang Dios.

¹¹ Nakita niya ang langit nga naabli ug adunay nagpaubos nga sama sa lapad nga habol nga hiniktan ang upat ka eskina.

¹² Ug sulod niining habol nakita niya ang tanang matang sa mga mananap: ang mga mananap nga naglakaw, ang mga nagkamang, ug ang mga naglupad sa langit.

¹³ Ug aduna siyay tingog nga nadungog nga nag-ingon, "Tindog, Pedro! Pag-ihaw ug kaon!"

¹⁴ Mitubag si Pedro, "Dili mahimo, Ginoo, tungod kay sukad kaniadto wala gayod ako makakaon sa mga mananap nga sama niini, nga sumala sa Kasugoan hugaw ug gidili nga kaonon."

¹⁵ Miingon pag-usab ang tingog kang Pedro, "Ayaw isipa nga hugaw ang bisan unsa nga butang nga gihinloan na sa Dios."

¹⁶ Nahitabo kini sa makatulo, ug kadtong gipaubos nga sama sa habol gibira pagkalit balik ngadto sa langit.

¹⁷ Samtang naghuna-huna pa si Pedro kon unsa ang kahulogan sa iyang nakita, miabot usab ang mga tawo nga gisugo ni Cornelio. Kay pagkahibalo nila kon asa ang balay ni Simon, midiretso dayon sila didto; ug sa pag-abot nila sa pultahan sa koral,

¹⁸ nanawag sila ug nangutana kon didto ba magsak-anan si Simon nga ginganlan usab ug Pedro.

¹⁹ Samtang naglibog pa si Pedro kon unsa ang kahulogan sa iyang nakita, miingon ang Espiritu kaniya, "Adunay tulo ka tawo nga nangita kanimo.

²⁰ Kanaog ug uban kanila. Ayaw pagduha-duha sa pagkuyog kanila tungod kay ako mao ang nagsugo kanila."

²¹ Busa nanaog si Pedro ug miingon sa mga tawo, “Ako mao ang inyong gipangita. Unsa may inyong tuyo kanako?”

²² Miingon sila, “Gisugo kami dinhi ni Kapitan Cornelio. Maayong tawo siya ug nagsimba sa Dios. Gitahod siya sa tanang mga Judio. Giingnan siya sa usa ka balaang anghel sa Dios nga imbitahon ka nga moadto didto sa iyang balay aron madunggan niya ang imong isulti.”

²³ Gipadayon sila ni Pedro ug didto sila nakatulog niadtong gabhiona.

Nagwali si Pedro didto sa Balay ni Cornelio

Pagkasunod nga adlaw miuban si Pedro kanila. Adunay pipila usab ka mga magtutuo sa Jopa nga miuban kaniya.

²⁴ Pagkaugma miabot sila sa Cesarea. Naghulat kanila si Cornelio, ug ang iyang mga kaubanan ug mga kahigalaan nga iyang giimbatar.

²⁵ Sa pag-abot ni Pedro, gisugat siya ni Cornelio ug miluhod sa pagsimba kaniya.

²⁶ Apan gipatindog siya ni Pedro ug giingnan, “Ayaw kana buhata, tawo lamang ako.”

²⁷ Ug nagpadayon ang ilang panagsulti samtang nanulod sila sa balay. Didto nakita ni Pedro nga daghan ang mga tawo nga nagkatigom.

²⁸ Misulti si Pedro kanila, “Nakahibalo kamo nga kaming mga Judio gididan sa among relihiyon nga mobisita o makig-uban sa mga dili Judio. Apan gipadayag sa Dios kanako nga dili ko angay isipon nga hugaw si bisan kinsa.

²⁹ Busa sa dihang gipasugoan ninyo ako nga moanhi dinhi, wala ako mobalibad. Karon gusto kong mahibaloan kon nganong gipatawag ninyo ako.”

³⁰ Mitubag si Cornelio, “Tulo na ka adlaw karon ang milabay sukad sa akong pag-ampo dinhi sa balay, ug ingon usab niining orasa, mga alas tres sa hapon. Samtang nag-ampo ako, kalit lamang nagpakita kanako ang tawo nga sulaw ug bisti.

³¹ Ug miingon siya kanako, ‘Cornelio, gidungog sa Dios ang imong pag-ampo ug nahinumdoman niya ang imong pagtabang sa mga kabos.

³² Karon, pagsugo ug mga tawo nga moadto sa Jopa ug ipakuha si Simon nga gitawag ug Pedro. Didto siya magsak-anan sa balay ni Simon nga tigbulad ug panit sa mananap. Ang iyang balay anaa daplin sa baybayon.’

³³ Busa gipatawag ka nako dayon, ug salamat nga miabot ka. Ania na kaming tanan sa presensya sa Dios aron maminaw kon unsa ang gisugo sa Ginoo kanimo nga isulti kanamo.”

³⁴ Busa miingon si Pedro, “Karon nahibaloan ko na nga ang Dios walay pinalabi.

³⁵ Kon ang tawo adunay kahadlok sa Dios ug matarong ang iyang binuhatan, bisan diin pa siya nga nasod maggikan dawatan siya sa Dios.

³⁶ Nadunggan ninyo ang Maayong Balita nga gisulti sa Dios kanamong mga Israelinhon nga ang tawo makapasig-uli na ngadto kaniya pinaagi sa pagtuo kang Jesu-Cristo. Siya ang Ginoo sa tanan.

³⁷ Nahibaloan usab ninyo ang mga nahitabo sa tibuok probinsya sa Judea mahitungod kang Jesus nga taga-Nazaret. Dili ba nagsugod kini sa Galilea human sa pagwali ni Juan mahitungod sa pagpabautismo?

³⁸ Gihatagan sa Dios si Jesus nga taga-Nazaret sa Espiritu Santo ug gahom. Ug tungod kay ang Dios kauban niya, miadto siya sa nagkalain-lain nga dapit ug naghimo sa mga maayong butang. Giayo niya ang tanang mga gipaantos sa yawa.

³⁹ “Kami gayod makapamatuod sa tanan niyang gipanghimo tungod kay nakita namo ang iyang mga gipangbuhat sa Jerusalem ug sa ubang mga

lungsod sa mga Judio. Gipatay siya sa mga Judio pinaagi sa paglansang kaniya sa krus.

⁴⁰ Apan gibanhaw siya sa Dios sa ikatulo ka adlaw ug gipakita kanamo nga siya buhi.

⁴¹ Wala siya gipakita ngadto sa tanan kondili kanamo lamang nga mga pinili sa Dios isip mga tigpamatuod mahitungod kaniya. Nakig-uban pa gani kami kaniya sa pagpangaon ug pag-inom human siya nabanhaw.

⁴² Gisugo niya kami sa pagwali sa Maayong Balita ngadto sa katawhan ug sa pagpamatuod nga siya mao gayod ang gipili sa Dios nga mahimong maghuhukom sa mga buhi ug sa mga patay.

⁴³ Si Jesu-Cristo maoy giingon sa tanang mga propeta nga ang tanang motuo kaniya pasayloon sa ilang mga sala pinaagi sa iyang ngalan.”

⁴⁴ Samtang nagwali pa si Pedro mikunsad ang Espiritu Santo ug gigamhan ang tanang naminaw sa mensahe.

⁴⁵ Ang mga magtutuo nga Judio nga miuban kang Pedro gikan sa Jopa natingala nga ang Dios mihatag usab sa Espiritu Santo sa mga dili Judio.

⁴⁶ Tungod kay nadunggan nila sila nga nanagsulti sa nagkalain-lain nga mga pinulongan nga wala nila natun-an ug gadayeg sila sa Dios.

Busa miingon si Pedro,

⁴⁷ “Wala nay makapugong kanila aron bautismohan sila pinaagi sa tubig tungod kay sama nato, nadawat na usab nila ang Espiritu Santo.”

⁴⁸ Unya gisugo niya sila nga magpabautismo sa ngalan ni Jesu-Cristo. Human niadto gihangyo nila si Pedro nga magpabilin una uban kanila sulod sa pipila ka adlaw.

11

Gisaysay ni Pedro ang Iyang Gibuhat

¹ Unya, nadunggan sa mga apostoles ug sa mga magtutuo sa Judea nga ang mga dili Judio midawat usab sa pulong sa Dios.

² Busa pagbalik ni Pedro sa Jerusalem, gisaway siya sa mga magtutuong Judio nga nagtuo kinahanglan magpatuli ang mga dili Judio.

³ Miingon sila kang Pedro, “Nganong midayon ka sa balay mga tawo nga dili tinuli, ug mikaon pa uban kanila?”

⁴ Busa gisaysay ni Pedro kanila ang tanan nga nahitabo kaniya gikan gayod sa sinugdanan.

⁵ Miingon siya, “Samtang nag-ampo ako didto sa siyudad sa Jopa adunay gipakita kanako ang Dios. Nakita ko ang sama sa lapad nga habol nga nagpaubos gikan sa langit. Ang upat ka eskina niini gihiktan, ug kini mihunong duol kanako.

⁶ Gitutokan ko kini ug nakita ko nga ang sulod niini adunay nagkalain-lain nga matang sa mga mananap: ang mga mananap nga naglakaw, lakip ang mga mabangis, mga mananap nga nagkamang, ug ang mga naglupad sa langit.

⁷ Ug nadungog ko ang tingog nga nag-ingon kanako, ‘Tindog, Pedro! Pag-ihaw ug kaon!’

⁸ “Apan mitubag ako, ‘Ginoo, dili kini mahimo tungod kay sukad kaniadto wala gayod ako makakaon sa mga mananap nga sama niini, nga sumala sa Kasugoan hugaw ug gidili nga kaanon.’

⁹ “Unya misulti pag-usab ang tingog gikan sa langit, ‘Ayaw isipa nga hugaw ang bisan unsang butang nga gihinloan na sa Dios.’

¹⁰ Nahitabo kini sa makatulo, ug pagkahuman gibira kadto balik ngadto sa langit.

¹¹ “Niadtong orasa usab adunay tulo ka tawo gikan sa Cesarea nga miabot didto sa balay nga akong gisak-an. Kadtong mga tawhana gisugo aron pangitaon ako.

¹² Ang Espiritu miingon kanako nga dili ako magduha-duha sa pag-uban kanila. Kining unom nato ka mga igsoon nga taga-Jopa kauban ko sa pag-adto sa balay ni Cornelio sa Cesarea.

¹³ Pag-abot namo didto gisultihan kami ni Cornelio nga aduna siyay nakita nga anghel sulod sa iyang balay, ug miingon ang anghel kaniya, ‘Pagsugo ug mga tawo nga moadto sa Jopa aron sa pagkuha kang Simon nga gitawag ug Pedro.

¹⁴ Isulti niya kanimo kon sa unsang pamaagi nga maluwas ka ug ang imong panimalay.’

¹⁵ “Ug sa nagsugod na ako sa pagsulti, mikunsad ang Espiritu Santo kanila sama usab sa iyang pagkunsad kanato niadtong una.

¹⁶ Ug nahinumdoman ko ang giingon ni Ginoong Jesus: ‘Nangbautismo si Juan sa tubig, apan kamo bautismohan diha sa Espiritu Santo.’

¹⁷ Busa kadtong maong panghitabo nagpamatuod nga ang gihatag sa Dios kanatong mga Judio sa dihang kita mituo kang Ginoong Jesu-Cristo gihatag usab niya sa mga dili Judio. Busa kon mao kini ang kabubut-on sa Dios, kinsa ako nga mosupak niini?”

¹⁸ Sa pagkadungog niadtto sa mga magtutuo nga Judio, wala na sila manaway kang Pedro ug midayeg hinuon sila sa Dios. Miingon sila, “Kon mao kana, gihatag usab sa Dios sa mga dili Judio ang kahigayonan nga maghinulsol aron makadawat sila sa kinabuhi.”

Ang mga Tumutuo sa Antioquia

¹⁹ Sukad sa pagkamatay ni Esteban nagkatibulaag na ang mga magtutuo tungod sa paglutos kanila. Ang uban kanila nakaabot sa Fenicia, sa isla sa Cipro, ug sa lungsod sa Antioquia. Gisugilon nila ang Maayong Balita apan ngadto lamang sa mga Judio.

²⁰ Apan ang ubang mga magtutuo nga taga-Cipro ug taga-Cirene miadto usab sa Antioquia, ug bisan ang mga dili Judio gisuginlan usab nila sa Maayong Balita mahitungod kang Ginoong Jesus.

²¹ Ang gahom sa Ginoo anaa kanila ug daghan gayod ang mituo ug nahimong magtutuo sa Ginoo.

²² Kini nga mga panghitabo nadunggan sa mga magtutuo sa Jerusalem, busa gipadala nila si Bernabe didto sa Antioquia.

²³ Pag-abot niya didto nalipay siya tungod kay nakita niya ang mga panalangin sa Dios sa mga tawo didto. Ug gidasig niya sila nga magmatinu-manon ug magmalig-on sa ilang pagtuo sa Ginoo.

²⁴ Kini si Bernabe maayo gayod nga tawo. Gigamhan siya sa Espiritu Santo, ug hugot gayod ang iyang pagtuo sa Dios. Busa daghan didto ang mituo sa Ginoo.

²⁵ Unya miadto si Bernabe sa Tarso aron sa pagpangita kang Saulo.

²⁶ Pagkakita niya kang Saulo gidala niya siya balik sa Antioquia. Tibuok tuig nilang nakauban ang mga magtutuo didto ug daghang mga tawo ang ilang gitudloan. Ang mga magtutuo sa Antioquia mao ang unang gitawag nga mga Cristohanon.

²⁷ Niadtong higayona adunay mga propeta sa Jerusalem nga miadto sa Antioquia.

²⁸ Ang usa kanila ginganlag Agabos. Mitindog siya ug pinaagi sa gahom sa Espiritu mitagna siya nga adunay usa ka dakong gutom nga moabot sa tibuok kalibotan. (Kini nahitabo sa panahon nga si Claudio mao ang Emperador sa Roma.)

²⁹ Busa ang mga magtutuo ni Jesus sa Antioquia nagkauyon nga ang tagsa-tagsa kanila magpadala sa ilang hinabang sa ilang mga kaigsoonan didto sa Judea sumala sa ilang makaya.

³⁰ Gipadala nila kini pinaagi kang Bernabe ug kang Saulo aron ihatag sa mga pangulo sa mga magtutuo sa Jerusalem.

12

Ang Kahibulongang Paggawas ni Pedro sa Prisohan

¹ Niadtong panahona nagsugod si Haring Herodes sa paglutos sa pipila ka mga magtutuo.

² Gipapatay niya si Santiago nga igsoon ni Juan pinaagi sa espada.

³ Sa pagkakita niya nga nalipay ang mga Judio tungod sa iyang gihimo, gipadakop usab niya si Pedro. Nahitabo kini sa panahon sa Pista sa Pan nga Walay Patubo.

⁴ Gipapriso niya si Pedro ug gipabantayan sa upat ka grupo sa mga sundalo nga tag-upat-upat kada grupo. Kining upat ka grupo nagpulipuli ug bantay. Sumala sa plano ni Herodes, iyang husayon ang kaso ni Pedro atubangan sa publiko pagkahuman sa Pista sa Paglabay sa Anghel.

⁵ Busa gipabantayan niya sa mga sundalo si Pedro didto sa prisohan. Apan hugot nga nagpadayon ang mga magtutuo sa ilang pag-ampo sa Dios alang kaniya.

⁶ Nianang gabhiona sa wala pa ang husay sa kaso ni Pedro, natulog si Pedro nga gikadenahan ang mga bukton, ang kada bukton nga gikadenahan gihikot usab sa kada sundalo nga anaa sa iyang wala ug sa tuo. Ug adunay mga tigbalantay pa nga nagbantay didto sa pultahan sa prisohan.

⁷ Sa kalit lang mihayag ang sulod sa prisohan ug nagpakita ang usa ka anghel nga gisugo sa Ginoo. Gipikipik niya sa kilid si Pedro aron kini makamata, ug miingon siya, “Dali! Bangon!” Ug nangatangtang ang mga kadena nga gigapos sa mga kamot ni Pedro.

⁸ Miingon ang anghel, “Isul-ob ang imong bisti ug sandalyas.” Gituman kini ni Pedro. Ug miingon ang anghel kaniya, “Isul-ob ang imong kupo ug sunod kanako.”

⁹ Ug misunod siya sa anghel pagawas sa prisohan. Wala makahibalo si Pedro kon tinuod ba ang nanghitabo. Sa iyang pagtuo nagdamgo lang siya.

¹⁰ Gilabyan lamang nila ang una ug ang ikaduhang mga tigbalantay. Pag-abot nila sa puthaw nga pultahan nga nag-atubang sa siyudad, ang pultahan miabre lag iya. Ug migawas dayon sila. Paglabay nila sa usa ka kalye kalit nahanaw ang anghel.

¹¹ Didto pa lamang niya nahibaw-i nga dili diay damgo ang nahitabo kaniya. Miingon siya, “Tinuod gayod nga gipadala sa Ginoo ang iyang anghel ug giluwes niya ako sa kamot ni Herodes ug sa tanang giplano sa mga Judio nga mahitabo kanako.”

¹² Sa pagkamatngon niya nga luwas na siya, miadto siya sa balay ni Maria nga inahan ni Juan Marcos. Daghang mga tawo didto nga nagtigom ug nag-ampo.

¹³ Nanuktok si Pedro sa gawas nga pultahan, ug miduol ang sulugoon nga si Roda aron tan-awon kon kinsa ang nanuktok.

¹⁴ Nailhan niya ang tingog ni Pedro ug sa iyang kalipay, imbis nga ablihan niya ang pultahan, midagan hinuon siya balik sa sulod aron sultihan ang iyang mga kauban nga si Pedro atua sa gawas.

¹⁵ Miingon sila kang Roda, “Nabuang ka na tingali!” Apan miinsister gayod si Roda nga naa gayod si Pedro. Busa miingon sila, “Tingali anghel kana ni Pedro.”

¹⁶ Apan sa gihapon si Pedro nagpadayon sa pagtuktok. Busa giablihan nila ang pultahan ug ingon sa dili gayod sila makatuo nga si Pedro gayod diay.

¹⁷ Gisinyasan sila ni Pedro nga mohilom, ug gisaysay niya kanila kon giunsa siya pagpagawas sa Ginoo gikan sa prisohan. Gisultihan niya sila nga suginlan nila si Santiago ug ang uban pang mga magtutuo. Unya migikan siya ug miadto sa laing dapit.

¹⁸ Nianang pagkabuntag nagkagubot ang mga tigbalantay tungod kay wala na didto si Pedro ug wala sila mahibalo kon unsa ang nahitabo kaniya.

¹⁹ Nagsugo si Herodes nga pangitaon siya, apan wala gayod nila siya makita. Busa gipaimbistigar niya ang mga tigbalantay ug gipapatay niya sila. Human niadto, mibiya si Herodes sa Judea. Miadto siya sa Cesarea ug didto na mipuyo.

Ang Pagkamatay ni Herodes

²⁰ Nasuko kaayo si Haring Herodes sa mga tawo sa Tiro ug Sidon. Busa nagkauyon ang mga tawo nga makighusay sa hari tungod kay ang ilang lungsod didto man magkuhaan ug pagkaon sa lungsod sa hari. Sa sinugdanan, giamigo una nila si Blasto aron tabangan sila, tungod kay siya mao man ang sinaligan sa hari sa palasyo. Unya miadto sila sa hari aron makigkita kaniya.

²¹ Pag-abot sa adlaw nga gitagana, si Herodes, sul-ob ang iyang harianong bisti ug milingkod sa iyang trono ug namulong.

²² Naninggit ang mga tawo, “Dili tawo kining nakigsulti, kondili dios!”

²³ Ug diha-diha gisilotan siya sa anghel sa Ginoo, tungod kay wala niya hatagi ug kadungganang Dios. Giulod siya ug namatay.

²⁴ Busa ang pulong sa Dios nagpadayon sa pagkaylap ug daghan pa gayod ang nahimong magtutuo.

Gisugo si Bernabe ug si Saulo

²⁵ Sa laing bahin, human mahatod nila ni Bernabe ug ni Saulo ang hinabang alang sa mga magtutuo didto sa Jerusalem, namalik sila sa Antioquia. Gidala usab nila si Juan Marcos.

13

¹ Sa Antioquia adunay mga propeta ug mga magtutudlo nga miyembro sa iglesia. Sila mao si Bernabe, si Simeon nga gitawag nga Negro, si Lucio nga taga-Cirene, si Manaen (nga nagdako sa panimalay ni Herodes nga pangulo sa Galilea), ug si Saulo.

² Samtang nagsimba sila sa Ginoo ug nagpuasa, miingon ang Espiritu Santo kanila, “Igahin ninyo alang kanako si Bernabe ug si Saulo tungod kay aduna akoy ipabuhat kanila.”

³ Human sa ilang pagpuasa ug pag-ampo, gipandongan nila si Bernabe ug si Saulo sa ilang mga kamot ug unya gipalakaw sila.

Sa Cipro

⁴ Busa gipadala sa Espiritu Santo sila si Bernabe ug Saulo didto sa Seleucia. Gikan didto misakay sila padulong sa Cipro.

⁵ Pag-abot nila sa lungsod sa Salamina nagwali sila sa pulong sa Dios didto sa mga sinagoga sa mga Judio. Si Juan Marcos kauban usab nila aron sa pagtabang sa ilang buluhaton.

⁶ Gilibot nila ang tibuok isla hangtod nga nakaabot sila sa lungsod sa Pafos. Didto aduna silay nakitang madyikero nga ginganlag Bar-Jesus. Judio siya ug nagpakaaron-ingnon nga mini nga propeta.

⁷ Amigo siya ni Sergio Paulo nga gobernador sa maong isla. Si Sergio Paulo maalamon nga tawo. Gipatawag niya si Bernabe ug si Saulo tungod kay gusto siyang maminaw sa pulong sa Dios.

⁸ Apan gibabagan sila sa madyikero nga si Elimas. (Mao kini ang ngalan ni Bar-Jesus sa pulong nga Griego.) Gipaningkamotan gayod niya nga ilikay ang gobernador sa pagtuo kang Jesus.

⁹ Apan si Saulo nga gitawag usab nga Pablo gigamhan sa Espiritu Santo, mitutok kang Elimas ug miingon,

¹⁰ “Anak ka sa Yawa! Kaaway ka sa tanang maayo! Pagpanglimbong ug pagpanunton lamang ang imong gipangbuhat. Kanunay nimong gituis ang kamatuoran nga gikan sa Ginoo.

¹¹ Karon silotan ka sa Ginoo. Mabuta ka ug dili makakita sulod sa pipila ka adlaw.”

Ug diha-diha mingitngit ang panan-aw ni Elimas ug nabuta siya. Nagpan-gapkap na lang siya ug nagpangitag moagak kaniya.

¹² Sa dihang nakita sa gobernador ang nahitabo kang Elimas mituo siya, ug nahibulong gayod siya sa pagtulon-an mahitungod sa Ginoo.

Ang Buluhaton ni Pablo sa Antioquia sa Pisidia

¹³ Paggikan nila ni Pablo sa Pafos, milawig sila padulong sa Perga nga sakop sa Pampilia. Pag-abot nila gibiyaan sila didto ni Juan Marcos. Mibalik siya sa Jerusalem.

¹⁴ Gikan sa Perga, milahos sila Pablo sa Antioquia nga sakop sa Pisidia. Pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay miadto sila sa sinagoga sa mga Judio ug milingkod didto.

¹⁵ Adunay mibasa sa Kasugoan ni Moises ug sa mga sinulat sa mga propeta. Ug unya adunay gisugo ang mga opisyal sa pag-ingon kanila ni Pablo, “Mga kaigsoonan, kon aduna kamoy ikasulti nga ikalig-on sa mga tawo isulti ninyo.”

¹⁶ Busa mitindog si Pablo ug gisinyasan niya ang mga tawo nga maminaw kaniya. Miingon siya: “Mga kaigsoonan kong mga Israelinhon, ug kamong dili mga Israelinhon apan nagsimba usab sa Dios, paminawa ninyo ako!

¹⁷ Ang Dios nga gisimba sa mga Israelinhon mao ang mipili sa atong mga katigulangan, ug gipadaghan niya sila samtang didto pa sila nagpuyo sa Ehipto. Ug pinaagi sa iyang gahom gitabangan niya sila aron makagawas sa Ehipto.

¹⁸ Sulod sa 40 ka tuig, samtang didto sila sa kamingawan nagpailob ang Dios kanila.*

¹⁹ Pagkahuman, gilaglag niya ang pito ka mga nasod sa Canaan, ug gihatag niya kining yutaa sa atong mga katigulangan.

²⁰ Kining tanan gihimo sa Dios sulod sa 450 ka tuig.

“Ug gihatagan niya sila ug mga maghuhukom aron magdumala kanila hangtod sa panahon ni Samuel nga propeta.

* **13:18** nagpailob ang Dios kanila: sa ubang mga Griego nga teksto giatiman sila sa Dios.

²¹ Sa kaulahian nangayo sila ug hari, busa gihatag sa Dios si Saulo nga anak ni Kish ug usa sa mga kaliwat ni Benjamin. Naghari si Saulo kanila sulod sa 40 ka tuig.

²² Sa dihang gipapahawa na sa Dios si Saulo isip hari, si David na usab ang iyang gipili nga maghari kanila. Mao kini ang giingon sa Dios, ‘Gikahimut-an ko si David nga anak ni Jesse. Motuman siya sa tanan kong sugo kaniya.’†

²³ “Sa kaliwat ni David naggikan si Jesus nga mao ang Manluluwas nga gisaad sa Dios sa Israel.

²⁴ Sa wala pa magsugod si Jesus sa iyang buluhaton, nagwali si Juan nga Tigbautismo sa tanang mga Israelinhon nga maghinulsol sila sa ilang mga sala ug magpabautismo.

²⁵ Sa hapit na mahuman ni Juan ang iyang buluhaton, miingon siya sa mga tawo, ‘Siguro naghuna-huna kamo nga ako mao na ang inyong gipaabot. Apan dili! Mosunod siya kanako, ug dili gani ako takos nga mahimong iyang ulipon o bisan tighubad sa higot sa iyang sandalyas.’”

²⁶ Ug miingon si Pablo: “Mga kaigsoonan, kamong mga kaliwat ni Abraham ug kamong dili mga Judio apan nagsimba usab sa Dios, kita mao ang gipadad-an sa Dios sa Maayong Balita mahitungod sa kaluwasan.

²⁷ Apan ang mga Judio nga nagpuyo sa Jerusalem ug ang ilang mga tigdumala wala moila nga si Jesus mao ang Manluluwas. Wala usab sila makasabot sa gisulti sa mga propeta nga gibasa nila sa matag Adlaw nga Igpapahulay diha sa ilang mga sinagoga; apan sila hinuon ang mituman sa mga panagna sa mga propeta pinaagi sa ilang paghukom kang Jesus nga patyon.

²⁸ Bisan wala silay lig-on nga katarungan aron patyon siya, ila gihapong gipangayo kang Pilato nga ipapatay si Jesus.

²⁹ Ug sa dihang nahimo na nila ang tanang giingon sa Kasulatan nga mahitabo kaniya, gikuha nila siya sa krus ug gibutang sa lubnganan.

³⁰ Apan gibanhaw siya sa Dios gikan sa kamatayon.

³¹ Ug sulod sa daghang mga adlaw sa lain-laing higayon nagpakita siya sa mga tawo nga miuban kaniya gikan sa Galilea ngadto sa Jerusalem. Kadtong mga tawhana mao usab karon ang nagsulti sa mga Israelinhon mahitungod kang Jesus.

³² “Ug ania kami karon aron sultihan kamo sa Maayong Balita nga gisaad sa Dios sa atong mga katigulangan,

³³ nga gituman na niya kanato nga ilang mga kaliwat. Gihimo niya kini pinaagi sa pagbanhaw niya kang Jesus. Mao kini ang nasulat sa ikaduha nga Salmo nga nag-ingon:

“Ikaw akong Anak

ug karon ipakita ko nga ako ang imong Amahan.*‡

³⁴ Tungod kay gisaad nang daan sa Dios nga iya siyang banhawon ug ang iyang lawas dili madunot tungod kay nag-ingon siya:

“Ihatag ko kanimo ang mga balaan

ug kasaligang panalangin nga gisaad ko kang David.’§

³⁵ Giingon pa gayod diha sa usa pa ka Salmo:

“Dili ikaw motugot nga madunot ang lawas
sa imong matinumanon nga sulugoon.*

³⁶ “Dili si David ang iyang gipasabot, tungod kay sa pagkahuman sa pagpangalagad ni David sa mga tawo sumala sa mga gipahimo sa Dios kaniya,

† 13:22 1 Sam. 13:14 ‡ 13:33 Sal. 2:7 § 13:34 Isa. 55:3 * 13:35 Sal. 16:10

namatay siya ug gilubong didto sa kilid sa gilubngan sa iyang mga katigulangan ug nadunot ang iyang lawas.

³⁷ Apan si Jesus nga gibanhaw sa Dios gikan sa kamatayon wala gayod madunot.

³⁸⁻³⁹ “Busa mga kaigsoonan, kinahanglang mahibaloan ninyo nga pinaagi kang Jesus gisulti namo kaninyo ang balita nga kita mapasaylo sa Dios sa atong mga sala. Si bisan kinsa nga nagtuo kang Jesus gipakamatarong na sa Dios. Kini dili mahimo pinaagi sa pagsunod sa Kasugoan ni Moises.

⁴⁰ Busa pangandam kamo aron dili mahitabo kaninyo ang giingon sa mga propeta:

⁴¹ “ ‘Kamong mga bugal-bugalon,
 matingala kamo ug mangamatay,
 tungod kay sa inyong panahon aduna akoy himoon
 nga dili gayod ninyo matuohan
 bisan kon aduna pay mosulti niini kaninyo.’ ”†

⁴² Sa paggawas na sila si Pablo ug Bernabe sa sinagoga, giingnan sila sa mga tawo nga mobalik sa sunod Adlaw nga Igpapahulay aron sultihan pa gayod sila mahitungod niining mga butanga.

⁴³ Pagkahuman sa tigom sa sinagoga, daghang mga Judio ug mga dili Judio nga nakabig sa relihiyon sa mga Judio ang misunod kang Pablo ug kang Bernabe. Gidasig sila ni Pablo ug ni Bernabe nga magpadayon sila sa pagsalig sa grasya sa Dios.

⁴⁴ Sa pagkasunod Adlaw nga Igpapahulay halos ang tanang mga tawo sa Antioquia nagtigom didto sa sinagoga aron maminaw sa pulong sa Ginoo.

⁴⁵ Pagkakita sa kadagkoan sa mga Judio sa daghang mga tawo nga nanambong, nasina gayod sila ug gisaway nila ang mga gipanulti ni Pablo ug gipakaulawan pa nila siya.

⁴⁶ Apan nagmaisogon hinuon si Pablo ug si Bernabe. Miingon sila sa mga Judio, “Kinahanglan gayod nga iwali una dinhi kaninyong mga Judio ang pulong sa Dios. Apan tungod kay gisalikway ninyo siya nagpaila lamang kini nga kamo dili angayan nga hatagan sa kinabuhi nga walay kataposan. Busa sukad karon, sa mga dili Judio na kami mowali sa Maayong Balita.

⁴⁷ Tungod kay mao kini ang sugo sa Ginoo kanamo:

“ ‘Gihimo ka nako nga kahayag sa mga dili Judio,
 aron nga pinaagi kanimo
 ang kaluwasan mokaylap sa tibuok kalibotan.’‡”

⁴⁸ Sa dihang nadungog kini sa mga dili Judio nalipay sila ug gidayeg ang pulong sa Ginoo, ug ang tanang mga napili alang sa kinabuhi nga walay kataposan nahimong magtutuo.

⁴⁹ Ug mikaylap ang pulong sa Ginoo niadtong dapita.

⁵⁰ Apan gisulsolan sa mga kadagkoan sa mga Judio ang mga pangulo sa siyudad apil na ang relihiyoso ug inilang mga babaye, nga mobatok kang Pablo. Busa gilutos nila si Pablo ug si Bernabe ug gipapahawa nila niadtong dapita.

⁵¹ Gitaktak ni Pablo ug ni Bernabe ang abog sa ilang mga tiil isip pasidaan batok kanila. Unya miadto sila sa Iconio.

⁵² Ang mga magtutuo sa Antioquia nalipay pag-ayo ug napuno sa Espiritu Santo.

† **13:41** Hab. 1:5 ‡ **13:47** *tibuok kalibotan*: sa literal, *kinatumyan sa kalibotan*. § **13:47** Isa. 49:6

14

Didto sa Iconio

¹ Sama usab niini ang nahitabo sa Iconio. Miadto si Pablo ug si Bernabe sa sinagoga ug nanudlo nga adunay gahom maong daghang mga Judio ug mga dili Judio ang mituo kang Jesus.

² Apan ang mga Judio nga wala motuo, misulsol sa mga dili Judio aron kontrahon ang mga magtutuo.

³ Nagdugay didto si Pablo ug si Bernabe. Wala sila mahadlok sa pagsulti mahitungod sa Ginoo. Gipakita sa Ginoo nga tinuod ang ilang gitudlo mahitungod sa iyang grasya, tungod kay gihatagan niya sila ug gahom sa paghimo ug mga milagro ug kahibulongang mga butang.

⁴ Busa, nabahin ang mga tawo niadtong siyudara; ang uban midapig sa mga Judio nga wala motuo, ug ang uban midapig sa mga apostoles.

⁵ Adunay mga Judio ug mga dili Judio, kauban ang ilang mga pangulo, nga nagplano nga pasakitan ug batohon ang mga apostoles.

⁶ Pagkahibalo sa mga apostoles sa maong plano, nangikyas sila ngadto sa Listra ug sa Derbe, mga siyudad nga sakop sa Licaonia, ug sa palibot nga mga dapit.

⁷ Ug giwali nila didto ang Maayong Balita.

Ang Buluhaton didto sa Listra ug sa Derbe

⁸ Sa Listra adunay usa ka tawong bakol sukad pa sa iyang pagkabata.

⁹ Samtang naglingkod siya naminaw siya sa mga gisulti ni Pablo. Gitutokan siya ni Pablo ug nakita niya nga adunay pagtuo ang bakol nga ang Ginoo makaayo kaniya.

¹⁰ Busa sa kusog nga tingog miingon si Pablo kaniya, “Tindog!” Mitindog ang tawo ug milakaw-lakaw.

¹¹ Pagkakita sa mga tawo sa gihimo ni Pablo, misinggit sila sa pinulongan nga Licaonianhon, “Ang mga dios nanganaog dinhi kanato sa dagway sa tawo!”

¹² Gitawag nila si Bernabe nga si Zeus, ug si Pablo gitawag nila nga si Hermes tungod kay siya mao ang tigsulti.

¹³ Ang templo sa ilang dios nga si Zeus duol lamang sa gawas sa siyudad. Busa ang pari ni Zeus nagdala ug torong mga baka nga adunay kolintas nga bulak didto sa pultahan sa siyudad. Gusto niya ug sa mga tawo nga maghalad ngadto sa mga apostoles.

¹⁴ Pagkahibalo sa mga apostoles nga sila Bernabe ug Pablo sa ilang gibuhay, gigisi nila ang ilang bisti* ug midagan sila sa taliwala sa mga tawo ug misinggit,

¹⁵ “Mga higala, nganong maghalad kamo kanamo? Kami mga tawo lamang nga sama kaninyo. Giwali namo kaninyo ang Maayong Balita aron biyaan na ninyo kining mga butang nga walay pulos ug moduol sa Dios nga buhi. Siya mao ang naghimo sa langit, sa yuta, sa dagat, ug sa tanang mga butang nga anaa kanila.

¹⁶ Niadtong una gipasagdan lamang sa Dios ang mga tawo sa pagsunod sa ilang kaugalingong gusto.

¹⁷ Apan sa tanang panahon gipaila sa Dios ang iyang kaugalingon ngadto sa mga tawo pinaagi sa iyang mga gihimo nga maayo. Gihatagan niya kamo sa ulan nga gikan sa langit ug mga ani sa panahon sa ting-ani. Abundang pagkaon iyang gihatag kaninyo aron malipay kamo.”

* **14:14** gigisi nila ang ilang bisti sa pagpakita nga sayop ang gihimo sa mga tawo.

¹⁸ Apan bisan mao kini ang gisulti sa mga apostoles, naglisod gayod sila sa pagpugong sa mga tawo nga magpatay ug mga baka aron ihalad kanila.

¹⁹ Adunay miabot nga mga Judio gikan sa Antioquia ug ang uban gikan sa Iconio. Gidani nila ang mga tawo nga modapig kanila. Gitabangan nila sa pagbato si Pablo ug giguyod pagawas sa lungsod, tungod kay sa ilang hunahuna patay na siya.

²⁰ Apan samtang gilibotan siya sa mga magtutuo, mibangon siya ug mibalik didto sa lungsod. Pagkaugma miadto silang duha ni Bernabe sa Derbe.

Ang Pagbalik ngadto sa Antioquia nga Sakop sa Siria

²¹ Giwali ni Pablo ug ni Bernabe ang Maayong Balita didto sa Derbe ug daghan ang ilang nakabig nga motuo kang Jesu-Cristo. Pagkahuman niini mibalik sila sa Listra, sa Iconio, ug sa Antioquia nga sakop sa Pisidia.

²² Gipalig-on nila ang mga magtutuo ug gidasig nga magpadayon gayod sa ilang pagtuo. Miingon usab sila sa mga magtutuo, “Daghang kalisdanan ang atong kinahanglan maagian sa pagsulod sa gingharian sa Dios.”

²³ Sa matag dapit nga adunay mga magtutuo nga nagtigom, sila si Pablo ug Bernabe nagpili ug mga tawo nga maoy mangulo. Nagpuasa sila ug nag-ampo alang sa mga napili ug gitugyan nila sila sa Ginoo nga ilang gituohan.

²⁴ Pagkahuman niini, miagi sila sa mga dapit nga sakop sa probinsya sa Pisidia ug miabot nila sa Pampilia.

²⁵ Miwali sila didto sa Perga ug unya milugsong sila sa Atalia.

²⁶ Gikan didto milawig sila balik sa Antioquia nga sakop sa Siria, ang dapit diin sila maggikan ug giampo sa mga magtutuo kaniadto nga panalanginan sila sa Dios sa ilang buluhatan nga karon nahuman na nila.

²⁷ Sa pag-abot ni Pablo ug ni Bernabe sa Antioquia gitigom nila ang tanang mga magtutuo ug gisaysay dayon nila ang tanang gihimo sa Dios pinaagi kanila, ug kon sa unsang pamaagi nga ang Dios mihatag ug kahigayonan aron motuo usab ang mga dili Judio.

²⁸ Ug mipuyo silag dugay didto sa Antioquia kauban ang mga magtutuo didto.

15

Ang Panagtigom sa Jerusalem

¹ Adunay mga tawo gikan sa Judea nga miadto sa Antioquia ug nagtudlo sa mga magtutuo nga silang mga dili Judio dili maluwas kon dili sila magpatuli sumala sa gitudlo sa Kasugoan ni Moises.

² Nag-initay ang panaglantugi nila ni Pablo ug Bernabe batok niining mga tawhana. Busa nagkauyon ang mga magtutuo nga si Pablo ug si Bernabe ug ang ubang magtutuo sa Antioquia nga moadto sa Jerusalem aron makigkita sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan didto mahitungod niining butanga.

³ Busa gipadala sa iglesia sila si Pablo. Sa pag-agi nila sa Fenicia ug sa Samaria, gisulti nila sa mga magtutuo didto nga aduna puy mga dili Judio nga mituo kang Cristo. Pagkadungog nila niini, nalipay gayod sila.

⁴ Pag-abot nila ni Pablo sa Jerusalem gidawat sila sa iglesia, sa mga apostoles, ug sa mga kadagkoan sa iglesia. Gisaysay nila ang tanang gihimo sa Dios pinaagi kanila.

⁵ Apan adunay mga magtutuo didto nga sakop sa grupo sa mga Pariseo. Mitindog sila ug miingon, “Kinahanglan nga tulon ang mga dili Judio ug sultihan sila nga motuman sa Kasugoan ni Moises.”

⁶ Busa nagtigom ang mga apostoles ug ang mga kadagkoan sa iglesia aron sa pagsulbad niining mga butanga.

⁷ Human sa dugayng panaglantugi mitindog si Pedro ug miingon, “Mga kaigsoonan, nahibaloan na ninyo nga gipili ako sa Dios gikan kaninyo kaniadto pa aron itudlo ko ang Maayong Balita sa mga dili Judio, aron makadungog usab sila ug motuo.

⁸ Nahibaloan sa Dios ang kasing-kasing sa mga tawo. Ug gipakita niya nga gidawat usab niya ang mga dili Judio tungod kay gihatag usab niya ang Espiritu Santo kanila sama sa iyang gihimo kanato niadtong una.

⁹ Sa panan-aw sa Dios, kita nga mga Judio ug sila nga mga dili Judio managsama lamang. Tungod kay gihinloan usab niya ang ilang mga kasing-kasing sa ilang mga sala kay mituo man sila.

¹⁰ Nganong sulayan man ninyo ang Dios? Nganong pugson man ninyo ang mga dili Judio nga magtutuo nga mosunod sa mga tulomanon nga bisan gani kita ug ang atong mga katigulangan dili makatuman?

¹¹ Nagtuo kita nga naluwas kita pinaagi sa grasya ni Ginoong Jesu-Cristo, ug mao man usab ngadto sa mga dili Judio.”

¹² Pagkadungog nila niana nahilom silang tanan. Ug gipaminaw nila ang gisaysay ni Bernabe ug ni Pablo mahitungod sa mga kahibulungan ug mga milagro nga gihimo sa Dios ngadto sa mga dili Judio pinaagi kanila.

¹³ Pagkahuman nilag saysay, miingon si Santiago, “Mga kaigsoonan, paminawa ninyo ako.

¹⁴ Gisaysay kanato ni Simon Pedro ang unang pagtawag sa Dios sa mga dili Judio aron aduna puy mga tawo nga gikan kanila nga mahimong iya sa Dios.

¹⁵ Kini sumala usab sa mga gisulat sa mga propeta kaniadto, tungod kay ang Kasulatan nag-ingon:

¹⁶ “Human niini mobalik ako,
ug pabarogon ko pag-usab
ang gingharian ni David nga napukan.

Patindogon ko kini pag-usab gikan sa iyang pagkatumpag,

¹⁷ aron pangitaon ako sa ubang mga tawo,
lakip ang tanang mga dili Judio
nga akong gitawag nga akong katawhan.

Ako, ang Ginoo, maoy nagsulti niini,*

¹⁸ ug gipadayag ko na kini sukad pa kaniadto†.”

¹⁹ Mipadayon sa pag-ingon si Santiago, “Busa alang kanako dili nato lisod-lisoron ang mga dili Judio nga nagtuo sa Dios.

²⁰ Hinuon, sulatan nato sila nga dili mokaon sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios tungod kay hugaw kini. Dili sila makighilawas gawas sa kaminyoon. Dili usab sila mokaon sa dugo ug sa karne sa mga hayop nga sa pagkamatay wala makagawas ang dugo.

²¹ Kay sukad pa sa una, ang kasugaoan ni Moises gibasa na sa mga Judio matag Adlaw nga Igpapahulay diha sa ilang mga simbahan ug kini gitudlo nila sa matag lungsod.”

Ang Sulat alang sa mga Dili Judio nga Magtutuo

²² Unya nagkauyon ang mga apostoles ug ang mga kadagkoan sa iglesia ug ang tanang mga magtutuo didto nga mopili sila gikan sa ilang grupo ug mga lalaki aron ilang ipadala sa Antioquia uban nila ni Pablo ug Bernabe. Si Judas nga gitawag nga Barsabas ug si Silas mao ang ilang napilian. Kining mga tawhana gitahod sa mga magtutuo.

²³ Ang sulat nga gipadala kanila nag-ingon:

* 15:17 Amos 9:11, 12 † 15:18 Sa pipila ka manuskrito *mga butang*.

Kaming mga apostoles ug mga kadagkoan sa iglesia dinhi, nga inyong mga kaigsoonan kang Cristo,

Nangumusta kaninyong mga dili Judio diha sa Antioquia, Siria ug sa Cilicia.

²⁴ Nadungog namo nga adunay mga tawong gikan dinhi kanamo nga mianha kaninyo, ug gililobog nila ang inyong mga huna-huna tungod sa ilang mga gitudlo bisan wala namo sila gisugo.

²⁵ Busa nagkauyon kami nga mopili ug mga tawo nga among ipadala diha kauban ang atong mga hinigugmang kaigsoonan nga sila ni Bernabe ug Pablo.

²⁶ Kini sila mga tawo nga naghalad sa ilang kinabuhi bisan sa kakuyaw para sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo.

²⁷ Si Judas ug si Silas among gipadala kaninyo aron mosulti usab mahitungod sa mga butang nga gihisgotan dinhi niining among sulat.

²⁸ Nagkauyon kami uban sa giya sa Espiritu Santo nga dili dugangan ang inyong mga tulomanon gawas niining mosunod nga kinahanglan nga tumanon ninyo.

²⁹ Dili kamo mokaon sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga diosdios, dili kamo mokaon sa dugo ug sa karne sa mga hayop nga sa pagkamatay wala makagawas ang dugo, ug dili kamo makighilawas gawas sa kaminyoon. Maayo kon malikayan ninyo kining mga butanga.

Kutob na lang dinhi.

³⁰ Unya milakaw ang mga tawo nga ilang gipadala. Pag-abot nila didto sa Antioquia gitigom nila ang tanang magtutuo ug gihatag dayon nila ang sulat.

³¹ Pagkabasa niini sa mga magtutuo, nadasig ug nalipay kaayo sila.

³² Si Judas ug si Silas mga propeta usab, busa daghan pa ang ilang mga gitudlo sa mga magtutuo aron sa pagdasig kanila ug paglig-on sa ilang pagtuo.

³³ Human sa pipila ka adlawng pagpabilin nila didto, mibalik sila sa Jerusalem, sa mga nagpadala kanila. Sa wala pa sila makalakaw giampoan una sila sa mga magtutuo nga mahimong maayo ang ilang paglakaw. [

³⁴ Apan si Silas nakadesisyon nga magpabilin didto.]]

³⁵ Si Pablo ug si Bernabe nagpabilin sa Antioquia sa pipila pa ka adlaw. Daghan ang ilang kauban nga nagtudlo ug nagwali sa pulong sa Ginoo.

Wala na mag-uban si Pablo ug si Bernabe

³⁶ Unya milabay ang mga adlaw, miingon si Pablo kang Bernabe, “Balikan nato ang tanang mga lungsod nga atong nawalihan sa pulong sa Ginoo ug bisitahan nato ang mga magtutuo aron mahibaloan nato kon unsay ilang kahimtang.”

³⁷ Miuyon si Bernabe apan gusto niyang dad-on si Juan nga gitawag ug Marcos.

³⁸ Apan dili gusto ni Pablo nga paubanon si Marcos tungod kay niadtong una nga kauban nila si Marcos, gibiyaan niya sila didto sa Pampilia.

³⁹ Nag-initay ang ilang panaglalis, busa wala na sila mag-uban. Gidala ni Bernabe si Marcos ug milawig sila padulong sa Cipro.

⁴⁰ Ug si Silas mao ang gidala ni Pablo. Sa wala pa molakaw si Pablo ug si Silas nag-ampo ang mga magtutuo sa Ginoo nga tabangan sila sa ilang paglakaw.

⁴¹ Miadto sila si Pablo sa probinsya sa Siria ug Cilicia ug gilig-on nila ang mga magtutuo didto.

‡ 15:34 Ang pipila ka mga manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong.

16

Miuban si Timoteo kang Pablo ug kang Silas

¹ Mipadayon sila si Pablo ngadto sa Derbe ug sa Listra. Adunay magtutuo didto sa Listra nga si Timoteo. Ang iyang inahan Judio ug magtutuo sab, apan ang iyang amahan Griego.

² Sumala sa mga magtutuo didto sa Listra ug sa Iconio, si Timoteo maayong tawo.

³ Gusto ni Pablo nga dad-on si Timoteo, busa gituli niya kini aron dili makareklamo ang mga Judio batok kang Timoteo, kay ang tanang mga Judio nga nagpuyo sa maong lugar nakahibalo nga Griego ang amahan ni Timoteo.

⁴ Pagkahuman miadto sila sa mga lungsod ug gipasabot nila sa mga magtutuo ang mga tulomanon nga gikaayonan sa mga apostoles ug sa mga kadagkoan sa iglesia didto sa Jerusalem. Gisultihan nila ang mga magtutuo nga tumanon nila kini nga mga tulomanon.

⁵ Busa nalig-on pa gayod ang pagtuo sa mga magtutuo, ug adlaw-adlaw nagkadaghan pa gayod ang mga magtutuo.

Ang Panan-awon bahin sa Lalaki nga Taga-Macedonia

⁶ Unya miadto sila sa mga lugar nga sakop sa Frigia ug Galacia, kay wala sila tugoti sa Espiritu Santo nga magwali sa pulong sa Dios didto sa probinsya sa Asia.

⁷ Pag-abot nila sa utlanan sa Misia, gusto unta nila nga moadto sa probinsya sa Bitinia, apan ang Espiritu ni Jesus wala motugot kanila.

⁸ Busa milabay na lang sila sa probinsya sa Misia ug milugsong sa lungsod sa Troas.

⁹ Niadtong gabhiona nakakita si Pablo ug usa ka panan-awon. Nakita niya ang usa ka tawo nga taga-Macedonia nga nagtindog ug nagpakiluoy kaniya. Miingon ang tawo, “Anhia mi dinhi sa Macedonia ug tabangi kami.”

¹⁰ Busa nangandam kami sa pag-adto sa Macedonia, tungod kay nadungog namo nga gitawag kami sa Dios sa pagwali sa Maayong Balita sa mga tawo didto.

Mituo si Lydia kang Jesus

¹¹ Misakay kami sa sakayan gikan sa Troas ug midiretso sa isla sa Samotracia, ug sa sunod nga adlaw miabot kami didto sa lungsod sa Neapolis.

¹² Gikan sa Neapolis miadto kami sa Filipos nga mao ang nag-unang siyudad sa lugar sa Macedonia. Kadaghanan sa mga nagpuyo didto ug bisan ang kadagkoan sa siyudad mga taga-Roma. Nagpabilin kami sa Filipos sulod sa pipila ka adlaw.

¹³ Pag-abot sa Adlaw nga Igpapahulay, migawas kami sa siyudad ug miadto sa daplin sa suba tungod kay naghuna-huna kami nga adunay lugar didto nga tigomanan sa mga Judio aron mag-ampo. Aduna puy nga babaye nga nagtigom didto, busa milingkod kami ug nakig-istorya kanila.

¹⁴ Usa sa mga naminaw kanamo mao si Lydia nga taga Tiyatira. Negosyante siyag mga mahalon nga panapton nga pulahon, ug nagsimba usab sa Dios. Gitandog sa Ginoo ang iyang kasing-kasing nga dawaton ang mga gisulti ni Pablo.

¹⁵ Nagpabautismo siya ug ang tanan nga nagpuyo sa iyang balay. Unya gihangyo dayon niya kami nga moadto sa iyang balay. Miingon siya, “Kon mituo kamo nga ako tinuod nga magtutuo sa Ginoo, didto na kamo mopuyo sa akong balay.” Busa nadani niya kami.

Gipriso si Pablo ug si Silas

¹⁶ Usa ka adlaw samtang nagpaingon kami didto sa lugar nga tigomanan aron sa pag-ampo, gitagbo kami sa usa ka ulipon nga dalagita. Gigamhan siya sa daotan nga espiritu nga naghatag kaniya sa abilidad sa pagtag-an sa mga manghitabo sa umaabot. Pinaagi niining iyang abilidad, nakapan-guwarta ug dako ang iyang mga agalon.

¹⁷ Unya, kining bayhana kanunayng nagsunodsunod kanamo ni Pablo, ug mao kini ang iyang ginasinggit, “Kining mga tawhana mga alagad sa Dios nga Makagagahom! Giwali nila kaninyo kon sa unsang pamaagi kamo maluwas!”

¹⁸ Adlaw-adlaw mao kadto ang iyang gihimo hangtod nga gipul-an si Pablo. Busa giatubang niya ang babaye ug giingnan niya ang daotan nga espir-itu nga nagpuyo kaniya, “Sa ngalan ni Jesu-Cristo gimandoan ka nako nga mogawas gikan kaniya!” Ug diha-diha migawas gikan kaniya ang daotang espiritu.

¹⁹ Sa dihang namatikdan sa iyang mga agalon nga wala na silay paglaom nga makakwarta pa pinaagi kaniya, gidakop nila si Pablo ug Silas ug giguyod nagdto sa plasa aron moatubang sa kadagkoan niadtong lugara.

²⁰ Miingon sila sa mga pangulo, “Kining mga tawhana mga Judio ug nagdala sila ug kasamok dinhi sa atong siyudad.

²¹ Nagtudlo sila sa mga pamatasan nga kontra sa atong kasugoan. Mga Romanhon kita, gidili kanato ang pagsunod sa ilang mga pagtulon-an!”

²² Ug gitabangag kulata sa mga tawo sila si Pablo. Pagkahuman, gipagisi sa mga pangulo ang mga bisti ni Pablo ug ni Silas ug gipabunalan dayon sila.

²³ Human sa grabing pagbunal, gipriso nila sila. Gisugo nila ang mga tigbalantay nga bantayan gayod sila pag-ayo.

²⁴ Busa gisulod sila sa tigbalantay didto gayod sa kinasuokan nga selda ug gigapos ang ilang mga tiil sa bug-at nga mga bloke nga kahoy.

²⁵ Pagkatungang gabii na, nag-ampo si Pablo ug si Silas ug nagkantag mga pagdayeg sa Dios. Naminaw kanila ang kauban nilang mga priso.

²⁶ Unya sa kalit milinog ug kusog ug nauyog ang prisohan hangtod sa iyang pundasyon. Nangaabli ang mga pultahan sa prisohan ug nangatangtang ang mga kadena sa tanang mga priso.

²⁷ Nakamata ang tigbalantay, ug pagkakita niya nga abli na ang mga pultahan sa prisohan, sa iyang huna-huna nakaikyasa na ang mga priso. Busa gihulbot niya ang iyang espada aron magpakamatay.

²⁸ Apan misinggit si Pablo, “Ayaw pagpakamatay! Ania ra kaming tanan dinhi sa sulod!”

²⁹ Nagpakuha ug suga ang tigbalantay ug nagdali-dali siyag sulod didto ug miuhod sa atubangan nila ni Pablo ug ni Silas nga nagkurug.

³⁰ Unya, gidala niya sila si Pablo sa gawas ug gipangutana, “Unsa man ang akong himuon aron maluwas?”

³¹ Mitubag sila, “Tuhi si Ginoong Jesus ug maluwas ka ug ang imong panimalay.”

³² Unya gitudlo nila ni Pablo ang pulong sa Dios kaniya ug sa tanang mga miyembro sa iyang panimalay.

³³ Niadto gayong gabhiona gihugasan sa tigbalantay ang ilang mga samad, ug nagpabautismo siya dayon apil ang tibuok niya nga panimalay.

³⁴ Pagkahuman gidala niya sila si Pablo sa iyang balay ug gipakaon. Ang tigbalantay ug ang iyang panimalay nalipay gayod nga aduna silay pagtuo sa Dios.

³⁵ Pagkabuntag gisugo sa mga pangulo ang mga pulis nga buhian na sila si Pablo.

³⁶ Ug gibalita kini sa tigbalantay kang Pablo. Miingon siya, “Ang mga pangulo nagsugo nga buhian na kamo. Busa gawas na kamo ug hinaut nga maayo ang inyong paglakaw.”

³⁷ Apan miingon si Pablo sa mga pulis nga gisugo sa mga pangulo, “Gipabunalan nila kami atubangan sa publiko ug unya ilang gipapriso nga wala nila kami imbigstigahi, bisan mga Romanhon usab kami. Ug karon buhian nila kami sa hilom? Dili mahimo! Kinahanglan nga ang mga pangulo mismo ang moanhi dinhi aron maoy mopagawas kanamo.”

³⁸ Pagsulti sa mga pulis ngadto sa mga pangulo sa gisulti ni Pablo nga sila mga Romanhon usab, gikulbaan sila.

³⁹ Busa miadto ang mga pangulo ngadto sa prisohan ug nangayog pasaylo kanila ni Pablo. Unya gipagawas nila sila si Pablo ug gihangyo nga mobiya na sa maong siyudad.

⁴⁰ Sa dihang nakagawas na si Pablo ug si Silas sa prisohan, miadto sila dayon sa balay ni Lydia. Gipakigkitaan nila ang mga magtutuo didto ug gidasig nila sila aron lig-onon ang ilang pagtuo. Pagkahuman nanglakaw dayon sila.

17

Sa Tesalonica

¹ Miagi sila sa Ampipolis ug sa Apolonia hangtod nga miabot sila sa Tesalonica. Didto sa Tesalonica adunay sinagoga sa mga Judio.

² Ug sumala sa iyang nabatasan, misulod si Pablo sa ilang sinagoga, ug sa tulo ka Adlaw nga Igpapahulay nakiglantugi siya sa mga tawo didto. Ang Kasulatan mao ang iyang gigamit

³ aron pamatud-an kanila nga ang Mesiyas kinahanglan gayod nga magantos ug mabanhaw. Miingon si Pablo, “Kining Jesus nga akong gisulti kaninyo mao ang Mesiyas.”*

⁴ Ang uban kanila mituo sa gisulti ni Pablo, ug misunod sila kang Pablo ug kang Silas. Daghan usab nga mga Griegong nagsimba sa Dios ug mga inilang babaye ang misunod kanila.

⁵ Apan ang ubang mga Judio nga atua didto nasina, busa gitigom nila ang mga bugoy nga istambay. Sa dihang daghan na ang ilang natigom, gisugdan nila paggubot ang tibuok siyudad. Gisulog nila ang balay ni Jason sa pagpangita nilang Pablo ug Silas aron dad-on sila atubangan sa mga tawo.

⁶ Apan wala nila makit-i si Pablo ug si Silas, busa gidakop nila si Jason ug ang uban pang mga magtutuo ug giguyod ngadto sa mga pangulo sa siyudad. Sa ilang kasuko kanila ni Pablo naninggit sila, “Kining mga tawhana nagdalag kasamok bisan asa sila moadto tungod sa ilang mga pagtulon-an. Ug karon ania na sila sa atong siyudad.

⁷ Gipadayon pa sila niining Jason sa iyang balay. Kini silang tanan nagsupak sa kasugoan sa Emperador tungod kay nag-ingon sila nga naay usa pa ka hari nga ginganlag Jesus.”

⁸ Pagkadungog niadto sa mga tawo ug sa mga pangulo, nagubot sila.

⁹ Sa wala pa nila buhii si Jason ug ang iyang mga kauban, gipapiyansa una nila sila.

Sa Berea

¹⁰ Nianang pagkagabii gipadala sa mga magtutuo si Pablo ug si Silas didto sa Berea. Pag-abot nila didto miadto sila sa sinagoga sa mga Judio.

* **17:3 Mesiyas:** o *Cristo*, ang buot ipasabot, “Pinili” nga mahimong Manluluwas ug Ginoo nga maghari.

¹¹ Mas abli ang huna-huna sa mga tawo didto sa Berea kaysa mga tawo didto sa Tesalonica. Gusto gayod nilang maminaw sa mga gipangtudlo nila ni Pablo. Ug kada adlaw ilang gisusi ang Kasulatan aron mapamatud-an kon tinuod ba gayod ang gipanulti nila ni Pablo.

¹² Mao kana nga daghan kanila ang mituo. Bisan ang mga lalaki ug ang mga inilang babaye nga mga taga-Grecia mituo usab.

¹³ Apan sa dihang nasayran sa mga Judio sa Tesalonica nga si Pablo nagwali usab sa pulong sa Dios didto sa Berea, miadto sila didto ug gihulhogan nila ang mga tawo nga maghimo ug kasamok.

¹⁴ Busa gihatod dayon sa mga magtutuo si Pablo didto sa baybayon. Apan nagpabilin didto sa Berea sila si Silas ug si Timoteo.

¹⁵ Ang mga tawo nga naghatod kang Pablo miuban kaniya hangtod sa Atenas. Unya mibalik sila sa Berea nga adunay tugon gikan kang Pablo nga si Silas ug si Timoteo moapas dayon kaniya sa Atenas.

Si Pablo didto sa Atenas

¹⁶ Samtang naghulat si Pablo kang Silas ug kang Timoteo didto sa Atenas, nakita niya nga daghan kaayo ang ilang mga dios-dios didto. Nasubo gayod siya.

¹⁷ Busa misulod siya sa sinagoga sa mga Judio ug nakiglantugi kanila ug sa mga dili Judio nga nagsimba usab sa Dios. Kada adlaw atua siya sa plasa nga nakiglantugi sa mga tawo nga iyang nahimamat.

¹⁸ Adunay duha ka grupo sa mga magtutudlo ang nakiglantugi kang Pablo. Ang usa gitawag nga mga Epicureo[†], ug ang usa gitawag nga mga Estoico[‡]. Ang uban kanila miingon, “Unsa kahay gipangsulti niining tawhana?” Miingon usab ang uban, “Murag lahi man nga dios ang iyang giwali.” Mao kini ang ilang giingon tungod kay giwali ni Pablo ang mahitungod kang Jesus ug ang pagkabanhaw.

¹⁹ Busa gidala nila si Pablo sa usa ka panagtigom sa Areopago. Miingon sila kaniya, “Gusto namo nga mahibaloan ang bag-ong pagtulon-an nga imong giwali.

²⁰ Kay lahi ang imong gitudlo ug bag-o kanamo, busa gusto namong mahibaloan kon unsa kining mga butanga.”

²¹ (Ang mga taga-Atenas ug ang uban nga mga taga-laing lugar nga didto na namuyo wala nay laing gibuhad gawas sa pagpakiglantugi mahitungod sa bag-o nga mga pagtulon-an.)

²² Busa mitindog si Pablo atubangan sa panagtigom sa Areopago ug miingon, “Mga taga-Atenas! Nakita ko nga kamo relihiyoso gayod.

²³ Kay sa akong paglibot dinhi sa inyong siyudad nakita ko ang inyong mga ginasimba. Aduna pa akoy nga altar nga adunay nasulat nga nag-ingon,

SA DIOS NGA WALA PA MAILHI.

Kining Dios nga inyong ginasimba nga wala pa ninyo mailhi mao ang Dios nga ginawali ko kaninyo.

²⁴ “Mao kini ang Dios nga naghimo sa kalibotan ug sa tanan nga anaa niini. Siya ang Ginoo nga tag-ya sa langit ug sa yuta, busa wala siya magpuyo sa mga templo nga hinimo sa mga tawo.

[†] **17:18** Nagtudlo ang mga Epicureo nga ang kalipay mao ang pinakaimportante sa kinabuhi sa tawo, ug kon mahimo likayan sa tawo ang kasakit ug kaguol. [‡] **17:18** Nagtuo ang mga Stoico nga kinahanglan mahimong kalma ug adunay pagpugong sa kaugalingon ang mga tawo. Nagtuo sila nga pinakamaayo ang kinabuhi sa dihang ang tawo dili na makabati ug kalipay o kaguol.

²⁵ Wala usab siya magkinahanglan ug tabang gikan sa mga tawo tungod kay siya mismo ang naghatag ug kinabuhi kanato, ug sa tanang gikinahanglan nato.

²⁶ Gikan sa usa lang ka tawo, gihimo sa Dios ang nagkalain-laing matang sa tawo ug gipapuyo niya sa tanan nga bahin sa kalibotan. Sukad pa sa sinugdan giplano nang daan sa Dios kon asa magpuyo ang mga tawo lakip ang panahon nga sila magkinabuhi dinhi.

²⁷ Kining tanan gihimo sa Dios aron pangitaon nato siya, ug mamasin nga makita nato siya. Apan ang tinuod, ang Dios dili layo kanato,

²⁸ kay 'nagkinabuhi ug naglihok kita tungod sa iyang gahom.' Sama sa giingon sa uban ninyong mga magbabalak nga, 'kita tinuod niyang mga anak.'

²⁹ "Busa, tungod kay kita mga anak sa Dios, dili kita maghuna-huna nga ang Dios sama sa mga dios-dios nga bulawan, o plata, o bato, nga gimugna lamang sa huna-huna ug kamot sa tawo.

³⁰ Kaniadto, sa wala pa makaila ang mga tawo sa Dios, wala niya tagda ang ilang mga sala. Apan karon gisugo sa Dios ang tanang mga tawo sa tanang mga dapit nga maghinulsol na ug talikdan ang daotan nilang mga binuhatan.

³¹ Kay aduna nay adlaw nga gipili ang Dios nga hukman niya sa matarong nga paghukom ang tanang mga tawo dinhi sa kalibotan pinaagi sa tawo nga iyang gipili. Gipamatud-an niya kini sa tanan pinaagi sa pagbanhaw niya niining tawhana gikan sa kamatayon."

³² Pagkadungog nila nga si Pablo nagsulti mahitungod sa pagkabanhaw, ang uban kanila nagbugal-bugal kaniya. Apan ang uban miingon, "Balik dinhi kay gusto namo nga maminaw pa gayod kanimo mahitungod niining mga butanga."

³³ Unya, mibiya si Pablo sa maong tigomanan.

³⁴ Ang ubang mga lalaki midapig kaniya ug mituo sila kang Jesus. Usa kanila mao si Dionisio nga miyembro sa Areopago, ug adunay babaye usab nga si Damaris, ug aduna pay laing mga tawo.

18

Sa Corinto

¹ Human niadto, migikan si Pablo sa Atenas ug miadto sa Corinto.

² Didto nakaila niya si Aquila nga usa ka Judio nga taga-Ponto ug ang asawa niini nga si Priscila. Bag-o lamang sila miabot gikan sa Italia tungod kay adunay sugo ni Emperador Claudio, nga ang tanang mga Judio kinahanglan nga mopahawa sa Roma. Gibisitahan ni Pablo kining magtiayon didto sa ilang balay.

³ Ug tungod kay susama sila kaniya nga tighimo ug tolda, didto siya midayon sa ila ug nag-uban sila sa pagtrabaho.

⁴ Matag Adlaw nga Igpapahulay atua si Pablo sa sinagoga sa mga Judio nga nakiglantugi sa mga Judio ug sa mga Griego kay gusto niya nga motuo sila kang Cristo.

⁵ Sa pag-abot ni Silas ug ni Timoteo gikan sa Macedonia, gigamit ni Pablo ang tibuok niyang panahon sa pagwali sa pulong sa Dios. Nagpamatuod siya sa mga Judio nga si Jesus mao gayod ang Mesiyas.

⁶ Apan gisupak nila si Pablo ug gisultihan pa ug daotang mga pulong. Busa giyabyab niya ang abog sa iyang bisti isip pasidaan batok kanila. Miingon siya, "Sala gayod ninyo kon silotan kamo sa Dios. Wala na akoy tulubagon. Sukad karon ang mga dili Judio na ang akong walihan."

⁷ Busa gibiyaan niya ang mga Judio ug didto siya midayon sa balay ni Titio* Justo. Kining tawhana dili Judio, apan nagsimba sa Dios, ug ang iyang balay anaa gayod sa tapad sa sinagoga sa mga Judio.

⁸ Si Crispo nga maoy tigdumala sa sinagoga sa mga Judio ug ang iyang tibuk panimalay mituo usab kang Ginoong; ug daghan pa gayod nga mga taga-Corinto nga nakadungog kang Pablo ang mituo ug nagpabautismo.

⁹ Usa ka gabii niana, ang Ginoong nagpakita kang Pablo pinaagi sa pananawon, ug miingon, “Ayawg kahadlok. Padayon sa imong pagwali ug ayaw paghunong,

¹⁰ tungod kay kauban mo ako. Daghan ang akong katawhan niining siyudara, busa walay mangahas sa pagpasakit kanimo.”

¹¹ Busa sulod sa usa ka tuig ug tunga mipuyo si Pablo sa Corinto ug gitudlo niya sa mga tawo ang pulong sa Dios.

¹² Apan sa dihang si Galio na ang gobernador sa Acaya, nagtigom ang mga Judio ug gidakop nila si Pablo ug gidala ngadto kang Galio aron isumbong.

¹³ Miingon sila, “Kining mga tawhana nangdani sa mga tawo nga mosimba sa Dios sa pamaagi nga supak sa atong kasugoan.”

¹⁴ Sa dihang mosulti na unta si Pablo, miingon si Galio sa mga Judio, “Kon kining kasoha nga gidala ninyo dinhi kanako mahitungod pa sa daotan nga nahimo o mga bug-at nga sala, paminawon ko kamo.

¹⁵ Apan kini mahitungod lamang sa mga pulong, mga ngalan, ug sa inyong Kasugoan. Busa bahala na kamo. Dili ko gusto nga mohukom mahitungod nianang mga butanga.”

¹⁶ Unya gipagawas niya sila sa korte.

¹⁷ Pagkahuman, gidakop sa mga Griego si Sostenes nga pangulo sa sinagoga sa mga Judio ug gibunalan nila didto mismo sa atubangan sa korte, apan wala gayod magtagad niini si Galio.

Si Priscila, Aquila ug si Apolos

¹⁸ Dugay-dugay pa ang pagpuyo ni Pablo kauban sa mga magtutuo didto sa Corinto. Unya miadto siya sa Cencrea kauban sa magtiayon nga si Priscila ug si Aquila. Nagpapatul siya sa iyang buhok didto tungod kay aduna siyay panaad sa Dios ug natuman na niya ang maong panaad. Gikan sa Cencrea milawig sila padulong sa Siria.

¹⁹⁻²¹ Miagi sila sa Efeso ug didto miadto si Pablo sa sinagoga sa mga Judio ug nakiglantugi kanila. Gisultihan nila siya nga magpabilin lang una didto kanila, apan wala mosugot si Pablo. Sa paggikan na niya, miingon siya kanila, “Kon itugot sa Dios, mobalik ako dinhi kaninyo.” Gibilin ni Pablo ang magtiayon nga si Priscila ug si Aquila didto sa Efeso ug milawig siya padulong sa Siria.

²² Pag-abot niya sa Cesarea, miadto siya sa Jerusalem ug gibisitahan niya ang iglesia didto. Pagkahuman midiretso siya sa Antioquia.

²³ Wala siya magdugay didto, migikan siya ug gilibot niya ang mga lugar nga sakop sa Galacia ug Frigia ug gipalig-on niya ang pagtuo sa mga magtutuo niadtong lugar.

²⁴ Adunay usa ka Judio nga taga-Alejandria nga miabot didto sa Efeso. Ang iyang ngalan si Apolos. Maayo siyang manulti ug daghan ang iyang nahibaloan sa Kasulatan.

²⁵ Natudloan na siyang daan sa pamaagi subay kang Jesus. Mainiton siyang nagwali ug husto ang iyang mga gitudlo mahitungod kang Ginoong Jesus. Apan ang bautismo nga gitudlo ni Juan mao lamang ang iyang nahibaloan.

* 18:7 Titio: o Tito.

²⁶ Wala siya mahadlok mowali sa sinagoga sa mga Judio. Pagkadungog ni Priscila ug ni Aquila sa iyang gipanudlo, gimbitar nila siya sa ilang balay ug gipasabot pa gayod nila kaniya ang pamaagi sa Dios.

²⁷ Unya sa dihang gusto ni Apolos nga moadto sa Acaya, gitabangan siya sa mga magtutuo sa Efeso. Gisulatan nila ang mga magtutuo sa Acaya nga dawaton nila si Apolos. Ug sa pag-abot niya didto dako gayod ang iyang natabang sa mga nahimong magtutuo tungod sa grasya sa Dios.

²⁸ Kay lig-on gayod ang iyang mga rason nga gikan sa Kasulatan nga si Jesus gayod ang Mesiyas. Wala gayoy mahimo ang mga Judio sa pagpakiglantugi kaniya taliwala sa mga tawo.

19

Si Pablo sa Efeso

¹ Samtang didto si Apolos sa Corinto, miadto si Pablo sa mga bukid sa probinsya hangtod nga miabot siya sa Efeso. Aduna siyay nakita nga mga magtutuo didto.

² Gipangutana niya sila, “Nadawat na ba ninyo ang Espiritu Santo sa dihang mituo kamo?”

Mitubag sila, “Wala gayod gani kami makadungog nga adunay gitawag nga Espiritu Santo.”

³ Nangutana si Pablo kanila, “Sa unsang bautismo kamo nabautismohan?”

Mitubag sila, “Sa bautismo ni Juan.”

⁴ Miingon si Pablo kanila, “Ang bautismo ni Juan alang sa mga naghinulsol sa ilang mga sala. Apan nag-ingon si Juan sa mga tawo nga kinahanglan silang motuo sa nagsunod kaniya, nga walay lain kondili si Jesus.”

⁵ Pagkadungog nila niadto, gibautismohan dayon sila sa ngalan ni Ginoong Jesus.

⁶ Ug sa dihang gipandong ni Pablo ang iyang mga kamot kanila mikunsad diha kanila ang Espiritu Santo. Nagsulti dayon silag mga nagkalain-laing pinulongan nga wala nila matun-i, ug nagsugilon usab silag mga mensahe gikan sa Dios.

⁷ Mga dose ka lalaki silang tanan.

⁸ Sulod sa tulo ka bulan, padayon ang pag-adto ni Pablo didto sa sinagoga sa mga Judio. Wala siya mahadlok nga mosulti sa mga tawo. Nakiglantugi siya ug gipasabot kanila ang mahitungod sa paghari sa Dios.

⁹ Apan ang uban kanila nagmagahi gayod ug dili motuo, ug taliwala sa daghang mga tawo gipakadaotan nila ang Dalan. Busa mipahawa si Pablo sa ilang simbahan, ug gidala ang mga magtutuo, ug adlaw-adlaw didto siya sa eskwelahan ni Tirano nga nagpadayon sa pagpakiglantugi sa mga tawo.

¹⁰ Sulod sa duha ka tuig mao kini ang iyang gihimo, busa ang tanang nagpuyo didto sa probinsya sa Asia, Judio ug dili Judio, nakadungog sa pulong sa Dios.

¹¹ Daghang talagsaong mga milagro ang gipanghimo sa Dios pinaagi kang Pablo.

¹² Bisan ang mga panyo ug ang mga bestidora nga iyang ginamit gidala ngadto sa mga masakiton ug nangaayo sila, ug ang mga daotang espiritu nanggawas usab gikan sa mga tawong ilang gisudlan.

¹³ Karon, adunay mga Judio nga naglibot-libot nga gapang-abog sa mga daotang espiritu pagawas sa mga tawong nasudlan. Gisulayan nila nga gamiton ang ngalan ni Ginoong Jesus aron pagawason ang mga daotang espiritu. Miingon sila ngadto sa mga daotang espiritu, “Sa ngalan ni Jesus nga ginawali ni Pablo, gisugo ko kamo nga mogawas!”

¹⁴ Sama usab niana ang gihimo sa pito ka anak nga lalaki ni Esceva. Kini si Esceva usa sa kadagkoan sa mga pari sa mga Judio.

¹⁵ Gisulayan nila nga pagawason ang daotang espiritu. Apan mitubag ang daotang espiritu nga nag-ingon, “Nakaila ako kang Jesus, ug nakaila usab ako kang Pablo, apan kinsa man kamo?”

¹⁶ Unya gidasmagan sila sa tawo nga nasudlag daotang espiritu ug gipasakitan. Wala gayod silay mahimo, busa nanagan sila palayo niadtong balaya nga mga hubo na ug samdan.

¹⁷ Kining hitaboa nabalitaan sa tanang mga Judio ug mga dili Judio nga nagpuyo didto sa Efeso ug nangahadlok sila, ug napasidunggan pa gayod ang ngalan ni Ginoong Jesus.

¹⁸ Daghang mga magtutuo didto ang miduol nga miangkong ug misugid sa mga daotan nilang mga binuhatan.

¹⁹ Ug daghan usab sa mga salamangkiro ang nagdala sa ilang mga libro nga gigamit sa pagmadyik ug gisunog nila diha atubangan sa tanan. Gibanabana nga minilyon ang kantidad sa tanang mga libro nga gisunog.

²⁰ Pinaagi niini nga panghitabo mikaylap pa gayod ang gahom sa pulong sa Dios.

²¹ Human niadtong hitaboa mihukom si Pablo nga moagi sa Macedonia ug sa Acaya sa dili pa siya moadto sa Jerusalem. Ug miingon pa siya nga gikan sa Jerusalem kinahanglan pa niyang moadto usab sa Roma.

²² Gipauna niya sa Macedonia ang duha sa iyang mga katabang nga si Timoteo ug si Erasto, samtang siya nagpabilin lang una didto sa probinsya sa Asia.

Ang Kasamok sa Efeso

²³ Niadtong panahona adunay dakong kasamok nga nahitabo mahitungod sa Dalan sa Ginoong.

²⁴ Adunay usa ka platero didto nga ginganlag Demetrio. Siya ug ang iyang mga trabahante nanghimo ug gagmay nga mga templo-templo nga hinimo ug plata nga samag porma sa templo ni Artemis nga ilang diosa, ug nakakuwarta silag dako pinaagi niini.

²⁵ Busa gitawag niya ang iyang mga trabahante ug ang uban pang mga platero. Ug miingon siya kanila, “Mga kauban, nahibaloan ninyo nga ang atong pag-uswag sa panginabuhitungod niining atong pangita.

²⁶ Nakita ninyo ug nadungog ang gihimo niining tawo nga si Pablo. Nag-ingon siya nga ang mga dios nga gihimo sa tawo dili tinuod nga mga dios. Ug daghan ang mituo kaniya, dinhi sa Efeso ug sa tibuok nga probinsya sa Asia.

²⁷ Busa delikado kining atong pangita, kay tingalig daotan na unya kini sa mga tawo. Ug dili lamang kana, delikado usab ang templo sa atong bantogan nga diosa nga si Artemis, kay tingalig mawad-an kinig pulos, ug dili na ilhon sa mga tawo ang atong diosa nga gisimba dili lamang dinhi sa Asia kondili sa tibuok usab nga kalibotan!”

²⁸ Pagkadungog niadto sa mga tawo nasuko gayod sila ug nagsugod sa pagpaninggit, “Gamhanan si Artemis sa mga taga-Efeso!”

²⁹ Ug ang kasamok mikaylap sa tibuok siyudad. Gidakop nila ang mga kauban ni Pablo nga si Gayo ug si Aristarco nga mga taga-Macedonia. Ug nanagan silang tanan padulong sa ilang tigomanan nga ginuyod ang duha.

³⁰ Gusto unta nga mosulti si Pablo sa mga tawo, apan gipugngan siya sa mga magtutuo ni Jesus.

³¹ Adunay mga higala si Pablo nga mga opisyal sa probinsya sa Asia. Kini sila nagpasugo ngadto kang Pablo nga kon mahimo dili gayod siya moadto sa ilang tigomanan.

³² Unya misamot ang kasamok sa mga tawo didto. Lahi ang gisinggit sa usa, lahi usab ang sa uban, tungod kay kadaghanan kanila wala makahibalo kon nganong nagtigom sila didto.

³³ Adunay tawo didto nga si Alejandro nga gitulod sa mga Judio sa atubangan aron manalipod nga silang mga Judio walay labot sa ginahimo nila ni Pablo. Giisa niya ang iyang kamot aron pahilomon ang mga tawo.

³⁴ Apan sa pagkahibalo sa mga tawo nga siya Judio, misinggit silang tanan, “Gamhanan si Artemis sa mga taga-Efeso!” Ug sulod sa duha ka oras mao lamang kadto ang ilang gisigihag singgit.

³⁵ Sa kaulahian, napahilom ra gayod sa tigdumala sa siyudad ang mga tawo. Unya miingon siya, “Mga katawhan nga mga taga-Efeso, ang tanang mga tawo nakahibalo nga kitang mga taga-Efeso mao ang tig-atiman sa templo ni Artemis nga gamhanan ug sa sagrado nga bato nga nahulog gikan sa langit.

³⁶ Walay makalimod niini. Busa kalma lang kamo ug ayaw pagdali-dali.

³⁷ Gidala ninyo dinhi kining mga tawhana, apan wala gani sila mangawat sa atong templo ug wala magpasipala sa atong diosa.

³⁸ Kon si Demetrio ug ang iyang mga kauban nga platero adunay sumbong batok kang bisan kinsa, aduna kitay mga korte ug mga maghuhukom. Dad-on nila didto kanila ang ilang mga sumbong.

³⁹ Apan kon kamo aduna pay mga reklamo, kana kinahanglan husayon sa naandan natong panagtigom sa mga lumulupyoy.

⁴⁰ Karon delikado kita niining atong gihimo. Tingali kon isumbong kita sa mga pangulo sa Roma nga nagmugna kitag kagubot. Wala gayod kitay ikarason kon nganong gihimo nato kini.”

⁴¹ Pagkahuman niya ug sulti niini, gipapauli niya ang mga tawo.

20

Si Pablo sa Macedonia ug sa Grecia

¹ Human sa kasamok, gipatawag ni Pablo ang mga magtutuo. Gidasig niya sila, ug dayon nanamilit siya nga moadto sa Macedonia.

² Daghang mga lugar ang iyang gipang-adtoan didto sa Macedonia ug giligon niya ang mga magtutuo pinaagi sa iyang pagwali kanila. Dayon milahos siya sa Grecia,

³ ug nagpabilin siya didto sulod sa tulo ka bulan. Sa dihang molawig* na unta siya padulong sa Siria, nahibaloan niya ang plano sa mga Judio sa pagpatay kaniya, busa mihukom siya nga mobalik agi sa Macedonia.

⁴ Mikuyog kaniya si Sopater nga taga-Berea nga anak ni Pirro, si Aristarco ug si Segundo nga mga taga-Tesalonica, si Gayo nga taga-Derbe, si Timoteo, ug ang mga taga-Asia nga si Tiquico ug si Trofimo.

⁵ Pag-abot namo sa Filipos, gauna sila kanamo sa Troas ug didto nila kami gihulat.

⁶ Gipalabay una namo ang Pista sa Pan nga Walay Patubo una kami molawig biya sa Filipos. Lima ka adlaw ang among biyahe ug nagkitaay ra usab kami didto sa Troas. Mipuyo kami didto sulod sa pito ka adlaw.

Gibuhi pag-usab ni Pablo si Eutico didto sa Troas

⁷ Sa Dominggo sa gabii nagtigom kami alang sa pagpikas-pikas sa pan. Ug tungod kay si Pablo molawig sa pagkasunod nga adlaw, nagwali siya hangtod sa tungang gabii.

* **20:3** molawig: sa literal, *molayag*.

⁸ Daghag mga suga sa ibabaw nga kuwarto nga among gitigoman.

⁹ Adunay batan-on didto nga ginganlag Eutico nga naglingkod sa bintana. Ug tungod kay ang wali ni Pablo taas kaayo giduka siya, ug sa kadugayan nakatulog ug nahinanok ug nahulog siya sa bintana gikan sa ikatulo nga andana. Sa pag-alsa nila kaniya, patay na siya.

¹⁰ Apan nanaog si Pablo, ug gihap-an niya si Eutico ug gigakos. Dayon miingon siya sa mga tawo, “Ayaw kamo kabalaka, buhi siya!”

¹¹ Ug mibalik si Pablo sa taas, nagpikas-pikas sa pan ug mikaon. Sa nakakaon na siya miwali pa gayod siya kanila hangtod sa pagsubang sa adlaw. Dayon milakaw siya.

¹² Ang batan-on nga si Eutico nga nahulog ilang gidala pauli nga buhi, ug nalipay gayod sila.

Ang Panamilit ni Pablo sa mga Tigdumala sa Efeso

¹³ Gauna kami ug sakay sa sakayan paingon sa Asos, kay miingon si Pablo nga hapiton lang siya sa Asos tungod kay magbaklay lang siya padulong didto.

¹⁴ Sa dihang nagkita kami sa Asos gipasakay namo siya ug mipadulong kami sa Mitilene.

¹⁵ Sa pagkasunod adlaw, gikan sa Mitilene, midiretso pa gayod kami sa Quio. Sa pagkasunod pa gayod nga adlaw didto na kami sa Samos, ug sa sunod na usab nga adlaw sa Mileto na kami.

¹⁶ Wala kami mohapit sa Efeso, kay dili gusto ni Pablo nga malangan siya diha sa probinsya sa Asia, tungod kay nagdali siya nga makaabot sa Jerusalem sa dili pa moabot ang adlaw sa Pentecostes.

¹⁷ Samtang didto si Pablo sa Mileto nagpasugo siya ngadto sa Efeso nga paadtoon kaniya ang mga kadagkoan sa iglesia.

¹⁸ Pag-abot nila, miingon si Pablo kanila, “Nahibalo kamo kon unsa ang akong pagkinabuhi samtang uban pa ako kaninyo, sukad gayod sa akong pag-abot dinhi sa probinsya sa Asia.

¹⁹ Nag-alagad ako sa Ginoo nga adunay pagpaubos ug inubanan sa luha.[†] Daghang kalisod ang akong giantos tungod sa daotan nga mga plano sa mga Judio nga nagkontra kanako.

²⁰ Nahibaloan ninyo nga sa walay lipod-lipod gisulti ko kaninyo ang mga butang nga alang sa inyong kaayohan. Ako kining gipangtudlo sa publiko ug diha sa inyong mga balay.

²¹ Gipahimangnoan ko ang mga Judio ug ang mga dili Judio nga kina-hanglan maghinulsol sila ug mobalik sa Dios, ug motuo sa atong Ginoong Jesus.

²² “Karon paminaw kamo, moadto ako sa Jerusalem tungod kay mao kini ang sugo sa Espiritu kanako. Wala ako mahibalo kon unsa ang mahitabo kanako didto.

²³ Ang ako lamang nahibaloan, nga sa bisan asa nga siyudad nga akong adtoan, ang Espiritu Santo nagpahimangno kanako nga ang prisohan ug ang paglutos nagpaabot kanako.

²⁴ Apan bisan unsa ang mahitabo kanako, dili ko igsapayan basta mahu-man ko lamang ang buluhaton nga gihatag kanako ni Ginoong Jesus, nga mao ang pagwali sa Maayong Balita mahitungod sa grasya sa Dios.

²⁵ “Nalibot ko kamong tanan sa akong pagwali mahitungod sa paghari sa Dios, ug karon nasayod ako nga dili na kita magkita pag-usab.

[†] **20:19** luha: siguro tungod sa gibati niyang kabug-aton sa kalibotan.

²⁶ Busa sultihan ko kamo karon, nga kon adunay dili maluwas kaninyo, dili na nako tulubagon sa Dios.

²⁷ Kay wala gayod akoy gitago kaninyo mahitungod sa tibuok nga katuyoan ug plano sa Dios.

²⁸ Bantayi gayod ninyo ang inyong kaugalingon ug ang tanang mga tawo sa Dios nga gisalig kaninyo sa Espiritu Santo. Atimana gayod ninyo ang iglesia sa Dios nga gitubos niya pinaagi sa iyang kaugalingong dugo.

²⁹ Kay nasayod ako nga kon makagikan na ako adunay mga mini nga magtutudlo nga sama sa mabangis nga mga mananap nga moapil kaninyo aron bungkagon ang inyong pundok.

³⁰ Moabot usab ang panahon nga gikan mismo sa inyong pundok adunay mga tawo nga magsulti ug bakak sa pagpahisalaag sa mga magtutuo ug aron sila nay sundon.

³¹ Busa pangandam kamo, ug hinumdomi ninyo nga sulod sa tulo ka tuig, adlaw ug gabii wala gayod ako mohunong sa pagpahimangno kaninyong tanan inubanan sa mga luha.

³² “Ug karon itugyan ko kamo sa Dios ug sa iyang pulong, ang pulong mahitungod sa iyang grasya, nga makapalig-on sa inyong pagtuo ug makahatag kaninyo sa tanan nga kaayohan nga gitagana alang sa tanan nga gilain sa Dios nga mahimong iya.

³³ Wala ako mangandoy sa inyong mga kuwarta ug mga bisti.

³⁴ Nasayod gayod kamo nga nagtrabaho ako aron aduna akoy magasto alang sa akong mga kinahanglanon ug sa akong mga kauban.

³⁵ Gihimo ko kadto aron ipakita usab kaninyo nga kinahanglan maghago aron matabangan nato ang mga kabos. Hinumdoman nato kanunay ang giingon ni Ginoong Jesus nga mas bulahan ang maghatag kaysa magdawat.”

³⁶ Pagkahuman ug sulti ni Pablo, miluhod siya uban nilang tanan ug nag-ampo.

³⁷ Nanghilak silang tanan, ug gigakos ug gihalokan nila si Pablo.

³⁸ Naguol gayod sila tungod kay miingon si Pablo nga dili na sila magkita pag-usab. Unya gihatod nila si Pablo ngadto sa barko.

21

Ang Pag-adto ni Pablo sa Jerusalem

¹ Nanamilit kami sa mga kadagkoan sa mga magtutuo sa Efeso, ug dayon milawig kami direkto sa Cos. Pagkasunod adlaw miabot kami sa isla sa Rodas. Ug gikan didto mipadayon kami sa Patara.

² Didto aduna kami nakitang barko nga moadtoay sa Fenicia, busa misakay kami.

³ Nalantaw na namo ang isla sa Cipro, apan wala kami mohunong didto kondili miagi lang kami dapit sa tuo ug mipadulong sa Siria. Didto kami midunggo sa lungsod sa Tiro tungod kay adunay gidiskarga ang barko didto.

⁴ Gipangita namo ang mga magtutuo ni Jesus didto, ug midayon kami didto kanila sulod sa usa ka semana. Pinaagi sa gahom sa Espiritu, gipasidan-an nila si Pablo nga dili moadto sa Jerusalem.

⁵ Apan pagkahuman sa usa ka semana mipadayon gihapon kami sa among paglawig. Tanan sila, apil na ang ilang mga asawa ug mga kabataan, mihatod kanamo didto sa gawas sa siyudad. Nangluhod kaming tanan didto sa baybayon ug nag-ampo.

⁶ Sa nakapanamilit na kami kanila, misakay kami sa barko ug namauli sila.

⁷ Gikan sa Tiro nagpadayon kami sa among paglawig padulong sa Tolemaida. Pag-abot namo didto, nakigkita kami sa mga kaigsoonan diha kang Cristo ug midayon kami didto kanila sulod sa usa ka adlaw.

⁸ Pagkasunod adlaw milawig kami padulong sa Cesarea. Pag-abot namo didto miadto kami sa balay ni Felipe nga magwawali sa Maayong Balita, ug didto kami mipuyo. Si Felipe usa sa pito ka mga tawo nga gipili kaniadto didto sa Jerusalem aron nga motabang sa mga apostoles.

⁹ Upat ang iyang mga anak nga dalaga ug silang tanan mga propeta.

¹⁰ Paglabay sa pipila ka adlaw aduna usab moabot nga propeta gikan sa Judea. Ang iyang ngalan si Agabos.

¹¹ Giduolan niya kami ug gikuha ang bakos ni Pablo, ug gigapos niya ang iyang kaugalingong mga tiil ug mga kamot. Unya miingon siya, “Sumala sa Espiritu Santo, sama usab niini ang himuon sa mga Judio sa Jerusalem sa tag-iya niining bakos, ug itugyan dayon siya ngadto sa mga dili Judio.”

¹² Pagkadungog namo niini, kami ug ang mga taga-didto mihangyo kang Pablo nga dili na lang siya moadto sa Jerusalem.

¹³ Apan mitubag si Pablo, “Nganong nanghilak man kamo? Gipaluya lang ninyo ako. Andam ako nga magpagapos ug bisan mamatay pa sa Jerusalem alang kang Ginoong Jesus.”

¹⁴ Dili gayod namo mapugngan si Pablo, busa miingon na lang kami, “Hinaut nga matuman ang kabubut-on sa Ginoo.”

¹⁵ Sa nakapuyo na kami didto ug pipila ka adlaw, nangandam kami ug miadto sa Jerusalem.

¹⁶ Aduna puy mga magtutuo ni Jesus gikan sa Cesarea nga miuban kanamo. Gidala nila kami sa balay ni Mnason nga taga-Cipro ug didto kami midayon. Si Mnason usa sa unang mga sumusunod ni Jesus.

Ang Pag-abot ni Pablo sa Jerusalem

¹⁷ Pag-abot namo sa Jerusalem, malipayon kaming giabi-abi didto sa mga kaigsoonan kang Cristo.

¹⁸ Pagkasunod nga adlaw, kauban namo si Pablo sa pagbisita kang Santiago. Didto usab ang mga kadagkoan sa iglesia sa Jerusalem.

¹⁹ Gipangumusta sila ni Pablo ug gisuginlan sa tanang gipanghimo sa Dios ngadto sa mga dili Judio pinaagi kaniya.

²⁰ Pagkadungog nila sa iyang gisugilon kanila midayeg silang tanan sa Dios. Unya miingon sila kang Pablo, “Nasayod ka ba igsoon, linibo na ang mga Judio nga nagtuo kang Jesus ug silang tanan nagsunod gayod sa Kasugoan ni Moises.

²¹ Nakadungog sila nga gapanudlo ka sa mga Judio nga nagpuyo sa lugar sa mga dili Judio nga dili na sila kinahanglang mosunod sa Kasugoan ni Moises. Nag-ingon ka kuno nga dili na nila tulon ang ilang mga kabataan ug dili na tumanon ang uban pang mga tulomanon sa mga Judio.

²² Karon, unsa kahay maayong buhaton? Kay sigurado gayod nga mahibaloan nila nga miabot ka.

²³ Maayo siguro nga buhaton mo ang among isulti kanimo. Adunay upat dinhi ka lalaki nga adunay panaad sa Dios.

²⁴ Uban kanila ug himoa ninyo ang seremonya nga giingon sa Kasugoan mahitungod sa paghinlo. Bayri ang ilang mga gikinahanglan sa paghalad sa Dios aron makapaupaw sila.* Mao kini ang pamaagi nga ang tanan masayod nga ang balita nga ilang nadunggan mahitungod kanimo dili tinuod, tungod kay makita nila nga nagtuman pud ka sa Kasugoan ni Moises.

* **21:24 makapaupaw sila:** timailhan nga sila nakatuman sa ilang panaad sa Dios.

²⁵ Kon mahitungod sa mga dili Judio nga nagtuo kang Jesus, nakapadala na kami ug sulat kanila mahitungod sa among gikasabotan nga dili sila mokaon sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios, o dugo, ug sa karne sa hayop nga sa pagkamatay ang dugo wala nakagawas. Dili usab sila makighilawas gawas sa kaminyoon."

²⁶ Busa sa pagkasunod nga adlaw gidala ni Pablo kadtong upat ka lalaki ug miapil siya sa ilang pagpahinlo sumala sa ilang panaad. Ug dayon miadto si Pablo sa templo aron isulti kon kanus-a mahuman ang ilang pagpahinlo, kay human niini adunay ihalam nga mga hayop alang sa matag-usa kanila.

Ang Pagdakop kang Pablo

²⁷ Sa dihang hapit na matapos ang ikapito ka adlaw sa ilang pagpanghinlo, adunay mga Judio gikan sa probinsya sa Asia nga nakakita kang Pablo didto sa Templo. Gihulhogan nila ang tanang mga tawo didto sa templo nga dakpon si Pablo.

²⁸ Misinggit sila, "Mga katagilungsod ko nga mga Israelinhon, tabang kamo! Mao kini ang tawo nga bisan asa siya moadto gapanudlo batok kanatong mga Judio, batok sa Kasugoan ni Moises, ug batok niining templo. Ug dili lamang kana, kondili gidala pa gayod niya dinhi sa sulod sa templo ang mga tawo nga dili Judio, diin usa kini ka pagpasipala niining balaan nga lugar!"

²⁹ (Gisulti nila kini tungod kay nakita nila si Trofimo nga taga-Efeso nga miuban kang Pablo didto sa Jerusalem, ug abi nilag si Pablo ang nagdala niini sa templo.)

³⁰ Busa nagubot ang mga tawo sa tibuok nga Jerusalem ug nagdinaganay padulong ngadto sa hawanan sa templo aron dakpon si Pablo. Gidakop nila si Pablo ug giguyod nila ngadto sa gawas. Pagkahuman gisirad-an dayon nila ang pultahan sa templo.

³¹ Patyon na unta nila kini, apan nakabalita ang komander sa kasundalong Romanhon nga nagubot ang mga tawo sa tibuok nga Jerusalem.

³² Busa ang komander nagdala dayon ug mga sundalo ug mga opisyal niini didto sa mga tawo nga natigom. Pagkakita sa mga tawo sa komander ug sa mga sundalo mihunong sila pagkulata kang Pablo.

³³ Giduol sa komander si Pablo ug gidakop, ug nagsugo siya nga gapuson si Pablo ug duha ka kadena. Dayon nangutana ang komander sa mga tawo, "Kinsa ba kining tawhana ug unsay sayop nga iyang nahimo?"

³⁴ Apan nagkalain-lain mga tubag ang iyang nadungog, ug tungod sa kayagaw sa mga tawo dili mahibaloan sa komander kon unsa gayod ang nahitabo. Busa gimandoan niya ang mga sundalo nga dad-on si Pablo sa kampo.

³⁵ Pag-abot nila sa hagdanan sa kampo gisakwat na lang sa mga sundalo si Pablo sa paglikay niini sa mga tawo nga labihan ang kasuko

³⁶ nga nagsunodsunod ug naninggit, "Patya siya!"

Ang Pakigpulong ni Pablo sa mga Tawo

³⁷ Sa dihang dad-on na nila si Pablo sa sulod sa kampo miingon siya sa komander, "Aduna unta akoy isulti kanimo."

Miingon ang komander, "Kahibalo ka diayng mosulti ug Griego?

³⁸ Kung mao kana, dili diay ikaw kadtong Ehiptohanon nga bag-o lang nangulo sa pagrebelde sa gobyerno ug nagdala sa 4,000 ka tawo nga isog ug pulos armado didto sa kamingawan?"

³⁹ Mitubag si Pablo, "Usa ako ka Judio nga taga-Tarso nga sakop sa Cilicia. Ang Tarso dili lamang ordinario nga siyudad. Kon mahimo, pasultiha una ako ngadto sa mga tawo."

40 Gitugotan siya sa komander nga mosulti, busa mitindog si Pablo sa hagdanan ug misinyas sa mga tawo nga aduna siyay isulti. Sa nahilom na sila, misulti siya sa pinulongang Hebreo.

22

1 “Mga kaigsoonan ug mga ginikanan, paminawa una ninyo ang akong mga katarungan sa pagpanalipod sa akong kaugalingon!”

2 Pagkadungog sa mga tawo nga nagsulti siya sa pinulongang Hebreo, misamot ang ilang kahilom.

Ug nagpadayon sa pagsulti si Pablo:

3 “Ako usa ka Judio nga natawo sa Tarso nga sakop sa Cilicia, apan dinhi ako nagdako sa Jerusalem. Nagtuon ako dinhi ug maestro ko si Gamaliel. Natudloan ako sa higpit sa pagsunod sa Kasugoan nga gisunod sa atong mga katigulangan. Ug sama kaninyo karon, mainiton usab ako nga nag-alagad sa Dios.

4 Gilutos ko hangtod sa ilang kamatayon ang mga nagsunod sa pamaagi ni Jesus. Dili lamang ang mga lalaki kondili bisan usab ang mga babaye akong gipadakop ug gipapriso.

5 Ang pangulong pari ug ang tanan nga miyembro sa Korte sa mga Judio makapamatuod niining akong gisulti. Sila mismo ang naghatag kanako ug mga sulat nga alang sa atong isigka-Judio didto sa Damasco. Ug tungod sa gahom nga gihatag kanako niadtong mga sulata, miadto ako sa Damasco aron pangdakpon ang mga tawo nga nagtuo kang Jesus ug dad-on pagbalik dinhi sa Jerusalem aron sila silotan.

6 “Udtong tutok kadto samtang nagkaduol na kami sa Damasco. Kalit lang nga adunay masulaw nga kahayag gikan sa langit nga midan-ag sa akong palibot.

7 Natumba ako sa yuta ug aduna akoy nadungog nga tingog nga nag-ingon kanako, ‘Saulo, Saulo! Nganong gilutos mo ako?’

8 “Nangutana ako, ‘Sir, kinsa ka?’

“Miingon ang tingog, ‘Ako si Jesus nga taga-Nazaret nga imong gilutos.’

9 Nakita sa akong mga kauban kadtong kahayag, apan wala sila makadungog* sa tingog nga nakigsulti kanako.

10 “Ug nangutana ako pag-usab, ‘Ginoo, unsa may akong himuon?’

“Miingon siya, ‘Tindog ug adto sa Damasco. Didto adunay mosulti kanimo kon unsa ang ipahimo sa Dios kanimo.’

11 Nabuta ako tungod sa kasulaw niadtong kahayag. Busa giagak na lang ako sa akong mga kauban padulong sa Damasco.

12 “Didto sa Damasco adunay usa ka tawo nga ginganlag Ananias. Kini siya matinumanon gayod sa atong Kasugoan ug tinahod sa tanang mga Judio nga nagpuyo didto.

13 Miadto siya kanako ug miingon, ‘Igsoon, makakita ka na.’ Ug diha-diha mibalik ang akong panan-aw ug nakita ko si Ananias.

14 “Miingon siya kanako, ‘Gipili ka sa Dios sa atong mga katigulangan aron mahibaloan mo ang iyang kabubut-on, ug aron makita mo ang Matarong nga Sulugoon† ug madunggan mo ang iyang tingog.

15 Kay isulti mo sa tanan ang imong nakita ug nadungog.

16 Busa ayaw na pagdugay. Tindog! Pagpabautismo ug tawag kaniya aron pasayloon ang imong mga sala.’

* 22:9 wala sila makadungog: posible nga ang buot ipasabot, “wala sila makasabot”. † 22:14 Tan-awa ang Buh. 7:52.

17 “Pagkahuman niadto mibalik ako sa Jerusalem, ug samtang nag-ampo ako didto sa templo aduna akoy nakita nga panan-awon.

18 Nakita ko si Ginoong Jesus ug miingon siya kanako, ‘Pagdali! Biya dayon dinhi sa Jerusalem, kay ang mga tawo dinhi dili modawat sa imong isugilon mahitungod kanako.’

19 “Miingon ako kaniya, ‘Ginoo, nganong dili man sila motuo? Sila mismo nasayod nga kaniadto gilibot ko ang mga kasimbahanan sa mga Judio aron dakpon ug kastigohon ang mga tawo nga nagtuo kanimo.

20 Ug sa pagpatay kang Esteban nga nagsangyaw mahitungod kanimo, usa ako didto nga miuyon nga patyon siya, ug ako pa gani ang nagbantay sa mga bisti sa mga nagpatay kaniya.’

21 “Apan mitubag ang Ginoo kanako, ‘Lakaw na, tungod kay ipadala ka nako sa layong lugar aron iwali mo ang akong mga pulong sa mga dili Judio.’”

Si Pablo usa ka Lumulupyo sa Roma

22 Pagkasulti niini ni Pablo, wala na maminaw ang mga tawo. Misinggit sila, “Patya ninyo siya! Dili angayng mabuhi niining kalibotana ang tawo nga sama kaniya!”

23 Nagpadayon sila sa pagsinggit, ug gilabay nila ang ilang mga bisti ug nag-itsag abog.

24 Unya gimandoan sa komander nga Romanhon ang iyang mga sundalo nga pasudlon na si Pablo sa kampo ug latoson aron mosulti siya kon unsa ang sala nga iyang nabuhat nga nahimong hinungdan kon nganong ang mga Judio naninggit batok kaniya.

25 Apan samtang gigapos nila si Pablo aron latoson, giingnan ni Pablo ang kapitan nga nagtindog didto tapad kaniya, “Gitugot ba sa kasugoan nga latoson ninyo ang tawo nga Romanhon bisan wala pa mahukmi nga sad-an?”

26 Pagkadungog niadto sa kapitan, giadtoan niya ang komander ug giingnan, “Unsa man kining imong gipabuhat? Kining tawhana Romanhon man diay!”

27 Busa, miadto ang komander kang Pablo ug nangutana, “Tug-ani ako, Romanhon ka ba?”

Mitubag si Pablo, “Oo.”

28 Misulti dayon ang komander, “Ako nahimong Romanhon pinaagi sa pagbayad ug dakong kantidad.”

Mitubag si Pablo, “Apan ako Romanhon sukad pa sa akong pagkatawo.”

29 Misibog dayon ang mga sundalo nga molatos unta kang Pablo. Nahadlok usab ang komander tungod kay gipakadenahan niya si Pablo nga Romanhon diay.

Gidala si Pablo sa Korte sa mga Judio

30 Gusto pa gayong masuta sa komander kon nganong gisumbong sa mga Judio si Pablo. Busa sa pagkasunod nga adlaw gipatangtangan niya si Pablo ug mga kadena ug nagpatawag siya ug tigom sa kadagkoan sa mga pari ug sa tibuok Korte sa mga Judio. Unya gidala niya si Pablo ngadto kanila.

23

1 Gitutokan pag-ayo ni Pablo ang mga miyembro sa Korte ug miingon, “Mga kaigsoonan, kon mahitungod sa akong pagkinabuhi, limpyo ang akong konsensya atubangan sa Dios hangtod karon.”

² Pagkasulti niadto ni Pablo gisugo sa pangulong pari nga si Ananias ang mga nagtindog duol kang Pablo nga sagpaon nila ang baba ni Pablo.

³ Ug miingon si Pablo kaniya, “Sagpaon usab ka sa Dios, ikaw nga tigpakaaron-ingnon! Naglingkod ka diha aron hukman ako sumala sa Kasugoan, apan gilapas mo ang Kasugoan sa imong pagsugo nga sagpaon ako!”

⁴ Miingon ang mga tawo nga nagtindog duol kang Pablo, “Giinsulto mo ang pangulong pari sa Dios!”

⁵ Mitubag si Pablo, “Mga kaigsoonan, wala ako mahibalo nga siya diay ang pangulong pari, tungod kay nag-ingon ang Kasulatan nga dili kita magsulti ug daotan batok sa nagdumala kanato.*”

⁶ Sa dihang nakita ni Pablo nga adunay mga Saduseo ug mga Pariseo nga mitambong didto, misulti siya sa makusog ngadto sa mga miyembro sa Korte sa mga Judio, “Mga kaigsoonan, ako usa ka Pariseo, ug Pariseo usab ang akong amahan ug ang akong mga katigulangan. Gikiha ako dinhi karon tungod lang kay naglaom ako nga adunay pagkabanhaw.”

⁷ Sa pagsulti niya niini, nasamok ang mga Pariseo ug ang mga Saduseo ug nabahin ang mga mitambong sa tigom.

⁸ Nahitabo kadto tungod kay sumala sa mga Saduseo walay pagkabanhaw. Wala usab sila motuo nga adunay mga anghel o mga espiritu. Apan kining tanan gituohan sa mga Pariseo.

⁹ Busa nagsugod sila pagsininggitay didto. Adunay mga magtutudlo sa Kasugoan nga mga Pariseo nga mitindog ug misupak nga nag-ingon, “Wala kami nang nakitang daotan nga gihimo niining tawhana. Tingalig adunay espiritu o anghel nga nakigsulti kaniya!”

¹⁰ Misamot ang ilang panaglalis hangtod nga nahadlok ang komander nga kunis-kunison si Pablo. Busa gimandoan niya ang mga sundalo nga manaog ug kuhaon si Pablo gikan sa mga tawo ug dad-on sa kampo.

¹¹ Nianang pagkagabii nagpakita ang Ginoo kang Pablo ug miingon, “Ayaw kahadlok! Ingon nga nagpamatuod ka mahitungod kanako dinhi sa Jerusalem, kinahanglan nga mao usab kana ang imong buhaton didto sa Roma.”

Ang Plano sa Pagpatay kang Pablo

¹²⁻¹³ Sa pagkabuntag niana nagtigom ang kapin sa 40 ka mga Judio ug nagplano sila sa ilang buhaton. Nanumpa sila nga dili gayod sila mokaon ug moinom hangtod dili nila mapatay si Pablo.

¹⁴ Unya nangadto sila sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio ug miingon, “Nanumpa kami nga dili mokaon ug bisan unsa hangtod dili namo mapatay si Pablo.

¹⁵ Busa kamo ug ang Korte magpahibalo na sa komander nga gusto ninyo nga ipadala niya pag-usab si Pablo dinhi kaninyo. Magpakaaron-ingnon kamo nga gusto ninyo siyang imbistigahon pag-ayo. Apan sa dili pa siya makaabot dinhi patyon namo siya.”

¹⁶ Apan kini nga plano nadungog sa pag-umangkon nga lalaki ni Pablo, ang anak sa iyang igsoong babaye. Busa miadto siya sa kampo ug gisultihan niya si Pablo.

¹⁷ Unya gitawag ni Pablo ang usa sa mga kapitan didto ug giingnan, “Dad-a ninyo kining batan-on ngadto sa komander, kay aduna siyay isulti kaniya.”

¹⁸ Busa gidala sa kapitan ang batan-on ngadto sa komander.

* **23:5** Exo. 22:28

Sa pag-abot nila didto miingon ang kapitan, “Gitawag ako sa priso nga si Pablo, ug mihangyo siya nga dad-on ko dinhi kanimo kining batan-on, kay aduna kuno siyay isulti kanimo.”

¹⁹ Gikuptan sa komander ang kamot sa batan-on ug gidala niya sa lugar nga dili sila madunggan sa uban. Dayon gipangutana niya kini, “Unsa bay imong isulti kanako?”

²⁰ Miingon ang batan-on, “Nagkasabot ang mga Judio nga hangyoon ka nila nga dad-on sa korte si Pablo ugma, kay imbistigahon kuno nila pag-ayo.

²¹ Apan ayawg tuo kanila, kay kapin sa 40 ka mga tawo ang magpaabot ug mag-atang kaniya sa dalan. Nanumpa sila nga dili mokaon ug moinom hangtod nga dili nila mapatay si Pablo. Andam na sila ug naghulat na lang sa imong pagtugot.”

²² Miingon ang komander kaniya, “Ayaw gayod pagpanugilon kang bisan kinsa nga gisultihan mo ako niini.” Ug gipapauli dayon niya ang batan-on.

Gihatod si Pablo ngadto sa Cesarea

²³ Gipatawag dayon sa komander ang duha sa iyang mga kapitan ug gisultihan sila, “Pag-andam kamo ug 200 ka mga sundalo kay ipadala ko kamo sa lungsod sa Cesarea. Pagdala usab kamo ug 70 ka mga tigkabayo ug laing 200 ka mga sundalo nga tigbangkaw. Ug lakaw kamo karong mga alas nuwebe sa gabii.

²⁴ Pag-andam usab ug mga kabayo nga kasakyan ni Pablo. Bantayi ninyo siya pag-ayo aron walay mahitabo kaniya hangtod nga makaabot siya kang Gobernador Felix.”

²⁵ Ug nagsulat usab ang komander ngadto sa Gobernador nga nag-ingon:

²⁶ Talahuron nga Gobernador Felix,

Ako, si Claudio Lisias nangumusta kanimo.

²⁷ Kining tawhana gidakop sa mga Judio ug ila na untang patyon. Apan sa pagkahibalo ko nga siya Romanhon, nagdala ako ug mga sundalo aron luwason siya.

²⁸ Gusto ko untang mahibaloan kon unsa ang ilang sumbong batok niining tawhana, busa gidala ko siya sa ilang Korte.

²⁹ Sumala sa akong mga pakisusi, wala gayod siyay nahimo nga daotan aron patyon o prisohon. Ang sumbong batok kaniya mahitungod lamang gayod sa ilang kaugalingon nga kasugaoan.

³⁰ Busa sa pagkahibalo ko nga kini siya giplanohan na sa mga Judio nga patyon, nakahuna-huna ako nga mas maayo pa nga ipadala ko siya diha kanimo. Ug gisultihan ko na ang mga nagreklamo batok kaniya nga ipadangat nila kanimo ang ilang mga sumbong.

³¹ Gituman sa mga sundalo ang gimando kanila. Ug niadtong gabhiona gikuha nila si Pablo ug gidala sa Antipatris.

³² Nianang pagkabuntag, ang mga sundalo nga naglakaw mao lamang ang mibalik sa kampo, ug ang mga nagsakay sa kabayo mao ray miuban kang Pablo.

³³ Sa pag-abot nila didto sa Cesarea, gihatag nila ang sulat ngadto sa Gobernador ug ilang gitugyan si Pablo kaniya.

³⁴ Pagkabasa niya sa sulat, gipangutana niya si Pablo kon taga-asa siya nga probinsya. Sa pagkahibalo niya nga taga-Cilicia si Pablo,

³⁵ miingon siya, “Husayon ko ang imong kaso kon moabot na ang mga nagsumbong batok kanimo.” Ug gipabantayan niya si Pablo didto sa palasyong gipahimo kaniadto ni Herodes.

24

Ang Husay ni Pablo sa Atubangan ni Felix

¹ Human sa lima ka adlaw, miadto sa Cesarea si Ananias nga pangulong pari. Kauban niya ang pipila ka mga pangulo sa mga Judio ug ang abogado nga si Tertulo. Miadto sila kang Gobernador Felix ug gisulti nila kaniya ang ilang sumbong batok kang Pablo.

² Gipatawag si Pablo, ug sa dihang diha na siya sa ilang atubangan misugod na si Tertulo sa pagbatbat sa sumbong batok kang Pablo. Miingon siya, “Talahuron nga Gobernador, tungod sa maayo mong pagdumala milungtad ang kalinaw sa among nasod. Ug daghan ang nahimo mong kaayohan sa among nasod.

³ Busa dako gayod ang among pagpasalamat kanimo Labing Halangdong Felix, ug dili gayod namo kini malintan.

⁴ Karon, tungod kay dili ko gusto nga mausik ang imong panahon, ihangyo ko lang nga kon mahimo paminawon mo ang among mubong pagsaysay.

⁵ “Nakita namo nga kining tawhana perwisyo. Nagdala siya ug kasamok sa mga Judio sa tibuok kalibotan, ug pangulo siya sa usa ka pundok nga gitawag ug Nazareno.

⁶ Bisan ang among templo gisulayan niya sa pagpasipala. Busa gidakop namo siya. [Hukman na unta namo siya sumala sa among Kasugoan,

⁷ apan miabot ang komander nga si Lisias ug gipugos niya pagkuha gikan kanamo si Pablo.

⁸ Miingon siya nga kon kinsa ang adunay sumbong batok kang Pablo kinahanglan nga moadto kanimo.]* Kon sukit-sukiton mo kining tawhana masuta mo nga tinuod ang tanan nga among gisumbong batok kaniya.”

⁹ Ug misegunda usab ang kadagkoan sa mga Judio nga atua didto nga tinuod gayod ang tanan nga gisulti ni Tertulo.

¹⁰ Pagkahuman niadto, gisinyasan sa Gobernador si Pablo nga mao na usab ang mosulti. Ug miingon dayon si Pablo, “Nahibaloan ko nga dugay na ikaw nga maghuhukom niini nga nasod. Busa gikalipay ko ang kahigayonan sa pagpanalipod sa akong kaugalingon dinhi sa imong atubangan.

¹¹ Kon imong susihon, mahibaloan mo nga dose pa lamang ka adlaw ang milabay sukad nga miabot ako sa Jerusalem aron sa pagsimba.

¹² Kini nga mga Judio wala gayod makakita nga nakiglantugi ako kang bisan kinsa o nagsamok ba hinuon sa mga tawo didto sa templo o sa sinagoga sa mga Judio, o sa bisan asang lugar sa siyudad.

¹³ Dili gani nila mapamatud-an kanimo nga tinuod ang mga sumbong nila batok kanako.

¹⁴ Apan giangkong ko nga ginasimba ko ang Dios sa among mga katigulangan isip nagsunod sa Dalan nga giisip nilang sayop nga pundok. Nagtuo usab ako sa tanan nga nasulat sa Kasugoan ug sa tanan nga gisulat sa mga propeta.

¹⁵ Ang akong paglaom sa Dios sama ra usab sa ilang paglaom, nga ang tanang mga tawo, maayo ug daotan, banhawon niya.

¹⁶ Busa gitinguha ko kanunay ang pagbaton ug limpyo nga konsensya atubangan sa Dios ug sa tawo.

¹⁷ “Human sa daghang mga katuigan nga nahilayo ako sa Jerusalem, mibalik ako didto aron pagdala ug hinabang alang sa akong mga isigka-Judio ug aron makahalad usab didto.

* **24:8** Ang pipila ka mga manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong.

¹⁸ Ug didto naabtan nila ako sa Templo nga naghalad human ko gihimo ang tulomanon sa paghinlo. Gamay lamang ang mga tawo didto niadtong panahona; ug walay kasamok.

¹⁹ Apan adunay mga Judio didto nga gikan sa probinsya sa Asia.[†] Sila untay moatubang kanimo kon aduna man gayod silay sumbong batok kanako.

²⁰ Apan tungod kay wala sila dinhi, pasultiha ang mga tawo nga ania dinhi karon kon unsa nga sala ang ilang nakita kanako niadtong gisukit-sukit ako sa Korte.

²¹ Kay wala akoy lain nga gisulti samtang nagtindog ako didto gawas lamang niini, ‘Gikiha ninyo ako karon tungod kay nagtuo ako nga ang mga patay banhawon.’”

²² Tungod kay daghan na ang nahibaloan kaniadto ni Felix mahitungod sa pamaagi sa Ginoo gihunong niya ang bista. Miingon siya, “Hukman ko unya kini nga kaso kon moabot na dinhi si komander Lisias.”

²³ Pagkahuman gimandoan niya ang kapitan nga pabantayan si Pablo, apan hatagan usab siya ug gamay nga kagawasan, ug tugotan ang iyang mga higala sa paghatag sa iyang mga panginahanglan.

²⁴ Paglabay sa pipila ka adlaw mibalik si Felix ug giuban niya ang iyang asawa nga si Drusila nga usa ka Judio. Gipatawag niya si Pablo ug naminaw siya sa iyang pagsaysay mahitungod sa pagtuo kang Cristo Jesus.

²⁵ Apan sa dihang nagsulti na si Pablo mahitungod sa matarong nga pagkinabuhi, sa pagpugong sa kaugalingon, ug mahitungod sa paabuton nga adlaw sa paghukom, nahadlok si Felix ug miingon siya kang Pablo, “Husto na lang una kana! Ipatawag ko na lang ikaw pag-usab kon aduna akoy panahon.”

²⁶ Kanunay niya nga ipatawag si Pablo ug makigsulti siya niini kay nagpaabot siya nga hatagan ni Pablo ug kuwarta.

²⁷ Human molabay ang duha ka tuig, gipulihan si Felix ni Porcio Festo sa pagkagobernador. Tungod kay gusto ni Felix nga magustohan siya sa mga Judio, gipasagdan niya si Pablo sa prisohan.

25

Ang Husay ni Pablo sa atubangan ni Festo

¹ Karon, miabot ang bag-ong gobernador nga si Festo sa probinsya sa Judea. Paglabay sa tulo ka adlaw miadto siya sa Jerusalem gikan sa Cesarea.

² Didto gisugilon kaniya sa pangulo sa mga pari ug sa mga kadagkoan sa mga Judio ang ilang sumbong batok kang Pablo. Ug gihangyo nila si Festo

³ nga hatagan sila ug pabor, nga ipadala niya si Pablo didto sa Jerusalem. (Apan ang ilang plano diay nga atangan nila si Pablo sa dalan ug patyon.)

⁴ Mitubag si Festo, “Didto na lang si Pablo sa prisohan sa Cesarea. Dili ako magdugay dinhi kay mabalik dayon ako didto.

⁵ Busa paubana ninyo kanako ang inyong mga pangulo ug didto ninyo siya isumbong kon aduna siyay daotan nga nahimo.”

⁶ Sobra sa usa ka semana nga nagpabilin si Festo didto sa Jerusalem, pagkahuman mibalik siya sa Cesarea. Pagkasunod nga adlaw milingkod siya sa hukmanan ug nagsugo nga pasudlon si Pablo.

⁷ Sa pagsulod ni Pablo gilibotan dayon siya sa mga Judio nga gikan sa Jerusalem, ug daghan ang gisulti nila nga mga bug-at nga sumbong batok kaniya nga dili gani nila mapamatud-an.

[†] **24:19** *Apan...Asia*: ang buot ipasabot, mga Judio gikan sa Asia nga nagsulsol sa mga tawo nga dakpon si Pablo. Tan-awa ang Buh. 21:27.

⁸ Gipanalipdan ni Pablo ang iyang kaugalingon. Miingon siya, “Wala akoy sala nga nahimo batok sa Kasugoan sa mga Judio, sa templo, o sa Emperador ba hinuon sa Roma.”

⁹ Tungod kay gusto usab ni Festo nga magustohan siya sa mga Judio gipangutana niya si Pablo, “Gusto mo ba nga moadto sa Jerusalem ug didto ko husayon kining imong kaso?”

¹⁰ Mitubag si Pablo, “Ania na ako dinhi nagtindog sa korte sa Emperador, ug dinhi mo ako angay nga hukman. Wala akoy nahimo nga sala sa mga Judio, ug nahibaloan mo gayod kini.

¹¹ Kon nakalapas man ako sa kasugoan ug angay akong silotan sa kamatayon, dawaton ko. Apan kon walay kamatuoran ang mga sumbong nila batok kanako, dili ako angay nga itugyan kanila. Busa modangop na lang ako sa Emperador sa Roma!”

¹² Nakig-istorya dayon si Festo sa mga miyembro sa iyang korte, ug pagkahuman miingon siya kang Pablo, “Tungod kay modangop ka sa Emperador, ipadala ka nako kaniya.”

Si Festo Mikonsulta kang Haring Agripa

¹³ Human molabay ang pipila ka adlaw, miabot sa Cesarea si Haring Agripa* ug ang iyang manghod nga si Bernice tungod kay gusto nilang bisitahan si Festo.

¹⁴ Sa nakapuyo na sila didto ug pipila ka adlaw, gisulti ni Festo sa hari ang kaso ni Pablo. Miingon siya, “Adunay priso dinhi nga gibilin sa gobernador kaniadto nga si Felix.

¹⁵ Pag-adto ko sa Jerusalem, kini nga tawo gisumbong kanako sa kadagkoan sa mga pari ug sa mga pangulo sa mga Judio. Gihangyo gayod nila kanako nga hukman ko na siya ug silotan.

¹⁶ “Giingnan ko sila nga dili batasan sa mga Romanhon nga silotan si bisan kinsa nga wala moatubang sa mga nagsumbong kaniya, ug wala pa mahatagi sa kahigayonan nga matubag niya ang mga sumbong batok kaniya.

¹⁷ Busa miuban sila kanako pagbalik dinhi sa Cesarea. Wala ako mag-usik ug panahon, sa pagkasunod nga adlaw milingkod ako sa hukmanan ug gipatawag ko kining tawhana.

¹⁸ Naghuna-huna ako nga aduna gayod silay bug-at nga sumbong batok kaniya, apan sa nag-atubangay na sila, wala man diay silay ikasumbong nga daotan batok kaniya.

¹⁹ Ang mga butang nga gilantugian nila walay lain kondili ang mahitungod lamang sa ilang mga tuo-tuo ug mahitungod sa usa ka tawo nga ginganlan ug Jesus. Patay na kini nga tawo, apan sumala kang Pablo buhi siya.

²⁰ Wala ako mahibalo kon unsay akong himuon niini nga kaso, busa gipangutana ko si Pablo kon gusto niya nga moadto sa Jerusalem ug didto mismo husayon ang kaso.

²¹ Apan nag-ingon si Pablo nga idangop na lang niya ang iyang kaso ngadto sa Emperador aron ang Emperador mismo ang mohukom. Busa gipabantayan ko siya hangtod nga mapadala ko siya sa Emperador.”

²² Miingon si Agripa kang Festo, “Gusto kong paminawon kining tawhana.” Miingon si Festo, “Sige, ugma madunggan mo siya.”

Gipaatabang si Pablo kang Haring Agripa

* **25:13** *Haring Agripa*: mao si Herod Agripa II. Siya ang anak ni Haring Herodes nga makita sa Buh. 12:1.

²³ Pagkasunod nga adlaw miadto sa korte si Agripa ug si Bernice sa mapa-garbohong pag-abot inubanan sa daghang mga opisyal sa mga sundalo ug mga inila nga tawo sa siyudad. Unya mimando si Festo nga dad-on sa sulod si Pablo. Sa dihang didto na sa sulod si Pablo,

²⁴ miingon si Festo, “Haring Agripa ug kamong tanan nga ania dinhi karon, ania ang tawo nga gisumbong kanako sa mga Judio dinhi sa Cesarea ug sa Jerusalem. Naninggit pa sila nga kining tawhana angay nga patyon.

²⁵ Apan sumala sa akong pagsusi wala gayod akoy nakitang hinungdan aron hukman siya ug kamatayon. Ug tungod kay siya midangop sa Emperador, mihukom ako nga ipadala siya sa Emperador.

²⁶ Apan wala gayod akoy ikasulat ngadto sa Emperador nga igong hinungdan kon nganong ipadala ko siya didto. Busa gipaatabang ko siya kaninyo ug labi na gayod kanimo Haring Agripa, aron nga human nato masusi ang iyang kaso, aduna na akoy ikasulat.

²⁷ Tungod kay dili mahimo nga ipadala ko sa Emperador ang usa ka priso nga walay klaro nga sumbong batok kaniya.”

26

¹ Miingon si Agripa kang Pablo, “Sige, gitugotan ka nga mosulti sa pagpanalipod sa imong kaugalingon.”

Busa misinyas si Pablo nga mosulti na siya.

Miingon siya:

² “Haring Agripa, maayo gayod nga makasulti ako karon aron sa pagpanalipod sa akong kaugalingon dinhi sa imong atubangan mahitungod sa tanang mga sumbong sa mga Judio batok kanako.

³ Ilabina gayod nga nasuhito ka kaayo sa tanang mga tulomanon ug ang mga ginalantugian sa mga Judio. Busa ihangyo ko nga kon mahimo, paminawon mo ang akong isulti.

⁴ “Nahibaloan sa mga Judio kon unsa ang akong pagkinabuhi sukad pa sa akong pagkabata didto sa akong lungsod ug didto sa Jerusalem.

⁵ Kon mosulti lamang sila sa tinuod, sila mismo makapamatuod nga sukad pa kaniadto, miyembro ako sa mga Pariseo nga mao ang pinakaistrikto nga pundok sa relihiyon sa mga Judio.

⁶ Ug karon ania ako dinhi sa korte gikiha tungod kay nagpaabot ako nga himuon sa Dios ang iyang gisaad sa among mga katigulangan.

⁷ Ang among dose ka tribo nagpaabot nga kini mahitabo gayod. Busa adlaw ug gabii ginasimba namo ang Dios. Ug Haring Agripa, tungod sa akong pagtuo niining mga butanga, gisumbong ako sa mga Judio.

⁸ Nganong dili man kamo motuo nga ang Dios makahimo sa pagbanhaw sa mga patay?

⁹ “Niadtong una ako mismo naghuna-huna nga kinahanglan kong buhaton ang tanang kong mahimo aron kontrahon ang ngalan ni Jesus nga taga-Nazaret.

¹⁰ Mao kini ang akong gibuhay kaniadto didto sa Jerusalem. Pinaagi sa gahom nga gihatag kanako sa kadagkoan sa mga pari, daghang mga anak sa Dios ang akong gipapriso. Ug human sila hukmi sa kamatayon, miuyon usab ako.

¹¹ Daghang higayon nga mag-adtoan ako sa mga sinagoga sa mga Judio aron pangitaon sila, ug silotan aron pugson nga mosulti batok kang Jesus. Sa sobra kong kasuko kanila, nakaabot ako sa layong mga siyudad aron lang sa paglutos kanila.

¹² “Mao kini ang hinungdan kon nganong miadto ako sa Damasco nga adunay dalang sulat gikan sa kadagkoan sa mga pari. Kadtong sulata

naghatag kanako ug gahom ug nag-ingon usab kon unsay akong buhaton didto.

¹³ Udto kadto, Haring Agripa, ug samtang naglakaw ako adunay kahayag gikan sa langit nga sulaw pa kaysa adlaw nga midan-ag sa palibot nako ug sa akong mga kauban.

¹⁴ Nangatumba kaming tanan sa yuta ug aduna akoy nadunggan nga tingog nga nag-ingon kanako sa pinulongang Hebreo nga kon hubaron, ‘Saulo, Saulo! Nganong gilutos mo ako? Gisilotan mo lamang ang imong kaugalingon. Sama ra nga nagsipa ka sa talinis nga kahoy.’

¹⁵ “Nangutana ako, ‘Sir, kinsa ka man?’

“Mitubag ang Ginoo, ‘Ako si Jesus nga imong gilutos.

¹⁶ Bangon ug tindog. Nagpakita ako kanimo tungod kay gipili ka nako nga mahimong akong alagad. Isulti mo sa uban ang mahitungod sa akong pagpakita kanimo karon, ug ang mga butang nga ipahayag ko kanimo sa umaabot.

¹⁷ Luwason ka nako gikan sa mga Judio ug sa mga dili Judio. Paadtoon ka nako kanila

¹⁸ aron pag-abli sa ilang mga mata, aron mobiya sila gikan sa kangitngit ug mopadulong sa kahayag, ug gikan sa gahom ni Satanas moduol sila sa Dios. Ug pinaagi sa ilang pagtuo kanako mapasaylo ang ilang mga sala ug maapil na sila sa mga gilain sa Dios nga mahimong iya.’

¹⁹ “Busa, Haring Agripa, gituman ko ang panan-awon nga gipakita kanako gikan sa langit.

²⁰ Sa sinugdanan nagwali ako sa Damasco ug dayon ngadto sa Jerusalem. Gikan sa Jerusalem gilibot ko ang tibuok nga probinsya sa Judea, ug giadtoan ko usab ang mga dili Judio. Giwalihan ko sila nga kinahanglan sila nga maghinulsol sa ilang mga sala ug moduol sa Dios, ug ipakita nila pinaagi sa ilang mga binuhatan nga tinuod gayod nga sila naghinulsol.

²¹ Mao kini ang hinungdan nga gidakop ako sa mga Judio didto sa hawanan sa templo ug naninguha gayod sila sa pagpatay kanako.

²² Apan gitabangan ako sa Dios hangtod karong adlaw. Busa ania ako dinhi aron isulti sa tanan, sa mga inila man o dili, ang gisulti kaniadto sa mga propeta ug ni Moises nga manghitabo:

²³ nga ang Mesiya kinahanglan mag-antos ug mamatay, ug mahimong una nga mabanhaw gikan sa kamatayon aron maghatag ug kahayag sa mga Judio ug sa mga dili Judio.”

²⁴ Samtang nagsulti pa si Pablo, misinggit si Festo, “Pablo, nabuang ka na! Ang sobra mo nga kaalam ang nakapabuang kanimo!”

²⁵ Mitubag si Pablo, “Halangdon nga Festo, wala ako mabuang. Tinuod ang akong gipanulti ug husto ang akong panghuna-huna.

²⁶ Kining mga panghitabo nahibaloan ni Haring Agripa. Busa wala ako mahadlok sa pagsulti kaniya. Nasiguro ko gayod nga kining tanan nahibaloan na niya, tungod kay kini wala mahitabo sa tago.

²⁷ Haring Agripa, nagtuo ka ba sa mga giingon sa mga propeta? Nasayod ako nga nagtuo ka.”

²⁸ Unya mitubag si Agripa kang Pablo, “Tingali naghuna-huna ka nga madali-dali mo ako nga mahimong Cristohanon.”

²⁹ Mitubag si Pablo, “Sa madali man o madugay, ang akong pag-ampo sa Dios nga dili lamang ikaw kondili ang tanan usab nga naminaw kanako karon mahimong Cristohanon sama kanako, gawas lang niining akong pagkapriso.”

³⁰ Unya mitindog ang hari, ang gobernador, si Bernice, ug ang tanan nga naglingkod didto.

³¹ Sa dihang nanggawas sila, nag-ingnanay sila, “Walay nahimo nga daotan kining tawhana nga angay hukman nga patyon o prisohon.”

³² Miingon si Agripa kang Festo, “Kon wala lang unta siya moapilar sa Emperador, pwede na unta siyang buhian.”

27

Ang Pagbiyahe ni Pablo Padulong sa Roma

¹ Human sila makahukom nga palargahon kami padulong sa Italia, gitu-yan nila si Pablo ug ang uban pang mga priso kang Julio. Kini si Julio kapitan sa mga sundalo nga Romanhon nga gitawag “Batalyon sa Emperador.”

² Unya, didto sa Cesarea adunay usa ka barko nga gikan sa Adramito nga hapit na molarga padulong sa mga dunggoanan sa probinsya sa Asia. Kadto mao ang among gisakyan. Miuban kanamo si Aristarco nga taga-Tesalonica, nga sakop sa probinsya sa Macedonia.

³ Pagkasunod nga adlaw midunggo kami sa Sidon. Giatiman pag-ayo ni Julio si Pablo. Gitugotan niya si Pablo nga mobisita sa iyang mga higala didto aron matabangan siya sa iyang mga panginahanglan.

⁴ Gikan sa Sidon milawig kami ug didto kami miagi sa pikas nga bahin sa isla sa Cipro nga salipod sa hangin, tungod kay ang hangin pasugat man kanamo.

⁵ Gitabok namo ang dagat nga atbang sa Cilicia ug Pampilia ug midunggo kami sa Mira sa probinsya sa Licia.

⁶ Didto nakakita ang kapitan nga si Julio ug usa ka barko nga gikan sa Alejandria nga molarga paingon sa Italia, busa gipabalhin niya kami didto.

⁷ Sulod sa pila ka adlaw hinay ang among paglawig, ug naglisod gayod kami hangtod nga nakaabot kami duol sa lungsod sa Nido. Tungod kay pasugat kanamo ang hangin dili kami makadiretso sa among padulngan. Busa dinhi kami miagi sa pikas nga bahin sa isla sa Creta nga salipod sa hangin ug nakalabay kami duol sa Salmone.

⁸ Namaybay lamang kami, apan naglisod gayod kami hangtod nga nakaabot kami sa lugar nga gitawag ug “Maayong mga Dunggoanan.” Kini duol sa lungsod sa Lasea.

⁹ Nadugay kami didto hangtod nga naabtan kami sa panahon nga delikado na ang paglawig, kay milabay na ang adlaw sa Pagpuasa.* Busa miingon si Pablo sa among mga kauban,

¹⁰ “Gibana-bana ko nga delikado na kon modiretso pa kita, ug dili lamang ang mga karga ug ang barko ang mawala kondili tingalig apil ang atong kinabuhi.”

¹¹ Apan mas dako ug pagsalig ang kapitan sa mga sundalo sa gisulti sa kapitan ug sa tag-iya sa barko kaysa gipasidaan ni Pablo.

¹² Ug tungod kay ang dunggoanan didto dili maayo nga tago-anan sa panahon sa ting-unos, kadaghanan sa among mga kauban miuyon nga mobiyahe sa tinguha nga basin pag makaabot kami sa Fenicia ug didto magdugay samtang ting-unos pa. Ang Fenicia usa ka dunggoanan sa Creta nga adunay maayong tago-anan kon ting-unos.

Ang Unos sa Lawod

* **27:9** adlaw sa *Pagpuasa*: gitawag usab nga “Yom Kippur” o “Day of Atonement.” Pagkahuman niini nga buluhaton, ting-unos na.

¹³ Sa dihang mihinay na ang huros sa hangin gikan sa habagatan, naghuna-huna ang among mga kauban nga pwede na kaming molawig. Busa gibira nila ang angkla ug milawig kami nga namaybay sa isla sa Creta.

¹⁴ Sa wala madugay, mihuros ang kusog nga hangin gikan sa amihan, nga naggikan sa isla sa Creta.

¹⁵ Sa pag-abot sa kusog nga hangin kanamo, dili na makaabante ang among barko, busa nagpauyon na lamang kon asa kami ipadpad sa hangin.

¹⁶ Nakapasalipod kami ug gamay sa dihang miagi kami sa habagatang dapit sa isla sa Cauda. Bisan naglisod kami, nakarga pa gihapon namo sa barko ang boti[†] aron dili kini maunsa.

¹⁷ Sa dihang nakarga na, gihigot namo kini ug hugot sa barko. Ug tungod kay nahadlok sila nga mosagyad ang barko sa kabalasan duol sa Sirtis[‡], gipaubos nila ang layag ug nagpaanod.

¹⁸ Nagpadayon pa gayod ang kusog nga unos, busa pagkasunod adlaw nagsugod sila sa pagpanghulog sa mga kargamento sa barko didto sa dagat.

¹⁹ Sa sunod pa gayod nga adlaw, ang mga kagamitan na mismo sa barko ang ilang gipanghulog.

²⁰ Sulod sa pila ka adlaw wala magpakita ang adlaw ug ang mga bitoon, ug wala gayod mohinay ang unos. Sa kaulahian nawad-an na kami ug paglaom nga maluwas pa.

²¹ Pila na ka adlaw nga ang mga tawo wala gayod makakaon, busa miingon si Pablo kanila, “Mga higala, kon naminaw pa lamang kamo kanako nga dili usa kita mogikan sa Creta, nalikayan unta nato nga mahitabo kining mga kalisod ug mga kapildihan.

²² Apan karon giaghat ko kamo nga magpakaisog tungod kay walay mamatay kanato. Ang barko lamang ang maguba.

²³ Kay kagabii ang Dios nga maoy nanag-iya kanako ug akong gialagaran nagsugo ug anghel dinhi kanako.

²⁴ Miingon siya, ‘Pablo, ayawg kahadlok. Kinahanglan kang moatubang sa Emperador didto sa Roma. Ug sa kaluoy sa Dios ang tanan mong mga kauban dinhi sa barko maluwas tungod kanimo.’

²⁵ Busa mga higala, ayaw na kamo ug kahadlok, kay nagsalig ako sa Dios nga tumanon niya ang iyang gisulti kanako.

²⁶ Apan idagsa kita ngadto sa usa ka isla.”

Ang Pagkaguba sa Barko

²⁷ Sa ika-14 na ka gabii nga gianod kami sa bagyo sa Dagat sa Adria, mga tungang gabii na, gibana-bana sa mga tripulante nga duol na kami sa baybayon.

²⁸ Busa gitugkad nila ang dagat ug nahibaloan nila nga mga 20 ka dupa ang iyang giladmon. Wala madugay gitugkad nila pag-usab ug mga 15 na lamang ka dupa.

²⁹ Ug tungod kay nahadlok sila nga mosagyad kami sa mga bato, gihulog nila ang upat ka angkla didto dapit sa likod sa barko. Ug nag-ampo sila nga mobuntag na.

³⁰ Buot unta mosibat ang mga tripulante sa barko. Busa gipakanaog nila ang boti ngadto sa dagat, ug nagpasumangil nga maghulog lamang sila sa mga angkla sa dulong.

³¹ Apan miingon si Pablo sa kapitan ug sa mga sundalo, “Kon mobiya ang mga tripulante sa barko dili kamo maluwas.”

[†] 27:16 boti: ang buot ipasabot, gamay nga sakayan. [‡] 27:17 Sirtis: Griego kini nga pinulongan alang sa Libya.

³² Busa giputol sa mga sundalo ang mga pisi nga gihigot sa boti ug gipasagdan kini nga maanod.

³³ Sa dihang kadlawon na, gipugos silang tanan ni Pablo nga mokaon. Miingon siya, “Duha na ka semana ang pagpaabot ninyo nga mahuman ang unos, ug wala gayod kamo makakaon.

³⁴ Busa kaon una aron mabaskog kamo tungod kay walay bisan usa kaninyo nga mamatay.”

³⁵ Human misulti niini si Pablo, mikuha siya ug pan ug sa atubangan sa tanan nagpasalamat siya sa Dios. Ug gipikas-pikas niya ang pan ug mikaon.

³⁶ Nadasig silang tanan ug mikaon.

³⁷ (276 kaming tanan nga nagsakay didto sa barko.)

³⁸ Sa dihang nakakaon na ang tanan ug nabusog na, gihulog nila sa dagat ang mga dalang trigo aron mogaan-gaan ang barko.

³⁹ Pagkabuntag, wala mahibaloi sa mga tripulante kon unsang islaha ang among nahimutangan, apan aduna silay nakita nga usa ka natago nga bahin sa dagat nga adunay baybayon, busa nagkasabot sila nga didto nila ipadunggo ang barko.

⁴⁰ Busa gipamutol nila ang mga pisi nga gihigot sa mga angkla. Gihubad usab nila ang mga pisi nga gihigot sa timon. Ug giisa nila ang layag sa dulong aron paliron sila padulong sa baybayon.

⁴¹ Apan samtang naglawig sila, misagyad ang barko sa mabaw ug miungot ang iyang dulong. Ang likod naanam ug kabungkag tungod sa kakusog sa hapak sa mga balod.

⁴² Pamasyon unta sa mga sundalo ang tanang mga priso aron walay makalangoy padulong sa daplin ug makaikyas.

⁴³ Apan gipugngan sila sa ilang kapitan tungod kay gusto niya nga luwason si Pablo. Mimando siya nga molukso una ang tanang makahibalo molangoy, ug magpadaplin.

⁴⁴ Ang dili kahibalo molangoy, mosunod nga magkapyot lang sa mga tabla ug mga bahin sa barko. Mao kadto ang among gihimo, ug tanan kami nakaabot sa baybayon nga wala maunsa.

28

Si Pablo didto sa Baybayon sa Malta

¹ Sa dihang nakalingkawas na kami sa peligro, nahibaloan namo nga kadtong islaha gitawag ug Malta.

² Maabi-abihon kanamo ang mga lumulupyo didto. Tungod kay nag-ulan ug gipangtugnaw kami, naghaling sila ug kalayo ug giatiman nila kami pag-ayo.

³ Naghakot si Pablo ug usa ka bugkos nga kahoyng pangsugnod. Apan pagbutang niya sa kahoy sa kalayo, kalit nga migawas ang malalang bitin gikan sa mga sugnod tungod sa kainit sa kalayo, ug gipaak ang iyang kamot.

⁴ Pagkakita sa mga lumulupyo didto sa bitin nga nagbitay sa kamot ni Pablo, miingon sila, “Sigurado gayod nga kriminal kining tawhana. Nakalingkawas siya sa dagat apan dili gayod motugot ang dios* sa hustisya nga mabuhi pa siya.”

⁵ Apan giwakli lamang ni Pablo ang bitin ngadto sa kalayo ug wala siya maunsa.

* 28:4 dios: o diosa.

⁶ Nagpaabot ang mga tawo nga manghubag ang kamot ni Pablo o matumba siya ug mamatay. Apan dugay na ang ilang paghulat ug wala gayod maunsa si Pablo. Busa nausab ang ilang huna-huna ug miingon, “Usa siya ka dios!”

⁷ Ang ngalan sa pangulo sa maong lugar mao si Publio. Ang iyang yuta duol lamang gayod sa dapit nga among gihaw-asan. Maayo ang iyang pagdawat kanamo ug sulod sa tulo ka adlaw didto kami nagpuyo kaniya.

⁸ Naatol usab nga nagsakit ang amahan ni Publio. Gihilantan siya ug gidisintirya. Busa misulod si Pablo sa kuwarta sa amahan ni Publio ug nag-ampo. Unya gipandongan niya kini sa iyang kamot ug naayo kini.

⁹ Tungod niadtong hitaboa, ang tanang mga masakiton didto sa isla ilang gidala kanamo ug nangaayo usab sila.

¹⁰ Daghang mga gasa ang ilang gihatag kanamo, ug sa dihang molawig na kami gihatdan pa nila kami sa among mga gikinahanglan didto sa barko.

Ang Pag-abot ni Pablo sa Roma

¹¹ Human sa tulo ka bulan namong pagpuyo didto sa Malta, misakay kami sa usa ka barko nga nagpasalipod didto niadtong panahona sa ting-unos. Kini nga barko gikan sa Alejandria. Ang marka niini sa dulong mao ang larawan sa kaluha nga dios.

¹² Gikan sa Malta miagi kami sa siyudad sa Siracusa ug tulo kami ka adlaw didto.

¹³ Gikan didto milawig[†] kami hangtod nga nakaabot kami sa Regio. Sa sunod nga adlaw mihuyop ang hanging habagat, ug sulod sa duha ka adlaw nakaabot kami sa lungsod sa Puteoli.

¹⁴ Didto nakakita kamig mga magtutuo. Mihangyo sila kanamo nga magpabilin una didto kanila sulod sa usa ka semana. Pagkahuman, milahos kami sa Roma.

¹⁵ Pagkadungog sa mga kaigsoonan sa Roma nga miabot na kami, gisugat nila kami sa Taboan ni Apio ug sa Tres Tabernas. Sa dihang nakita ni Pablo ang mga kaigsoonan nagpasalamat siya sa Dios ug nalig-on ang iyang kaugalingon.

¹⁶ Sa pag-abot namo sa Roma, gitugotan si Pablo nga mopuyo bisan asa niya gusto, nga adunay usa ka sundalo nga magbantay kaniya.

Nagwali si Pablo sa Roma bisan pa sa Sundalo nga Nagbantay

¹⁷ Paglabay sa tulo ka adlaw gipatawag ni Pablo ang mga kadagkoan sa mga Judio sa Roma. Sa dihang natigom na sila, miingon si Pablo, “Mga kaigsoonan, bisan wala akoy nahimo batok sa atong isigka-Judio o sa mga tulomanon sa atong mga katigulangan, gidakop nila ako sa Jerusalem ug gisumbong sa gobyerno sa Roma.

¹⁸ Giimbistigar ako sa mga opisyal nga Romanhon, ug sa dihang nahibaluan nila nga wala akoy nahimong daotan nga angayng hukman ug kamatayon, buhian unta nila ako.

¹⁹ Apan gibabagan kini sa mga Judio, busa napugos ako nga modangop sa Emperador, bisan tuod wala akoy kaso nga ipahamtang batok sa akong mga kaigsoonang mga Judio.

²⁰ Mao kini nga gipatawag ko kamo, aron makasulti ako kaninyo, kay kinadenahan ako karon tungod kay nagtuo ako sa gilaoman sa katawhan sa Israel.”

²¹ Miingon sila kang Pablo, “Wala kami makadawat ug sulat nga gikan sa Judea mahitungod kanimo. Ang atong kaigsoonang mga Judio nga miabot

[†] **28:13** milawig: sa literal, *nagliko-liko*.

dinhi gikan sa Jerusalem wala usab makadalag balita o daotang sulti batok kanimo.

²² Apan gusto usab namo nga madunggan kon unsa ang imong ikasulti, kay nahibaloan namo nga bisan asang lugara dili maayo ang gisulti sa mga tawo mahitungod sa grupo nga imong giapilan.”

²³ Busa nagsabot-sabot sila kon unsang adlaw sila magtigom. Pag-abot sa adlaw nga ilang gikasabotan mas daghang mga tawo kaysa una ang miapil sa panagtigom didto sa balay nga gisak-an ni Pablo. Gikan sa buntag hangtod sa gabii ang pagsaysay ni Pablo. Gipamatud-an niya kanila ang mahitungod sa paghari sa Dios, ug gisulti niya kanila ang mahitungod kang Jesus pinaagi sa mga sinulat ni Moises sa Kasuguan ug sa mga sinulat sa mga propeta aron motuo sila kaniya.

²⁴ Mituo ang uban sa iyang gipanulti, apan ang uban wala motuo.

²⁵ Tungod kay dili sila magkasabot, mipauli sila. Apan sa wala pa sila makapauli, aduna pay gisulti si Pablo kanila. Miingon siya, “Wala gayod masayop ang gisulti sa Espiritu Santo sa atong mga katigulangan pinaagi kang Propeta Isaia.

²⁶ Kay nag-ingon siya:

“Adtoi ug sultihi kining mga tawhana
nga bisan kung naminaw gayod sila dili sila makasabot,
ug bisan kung nagtutok gayod sila dili sila makakita,

²⁷ tungod kay gahig ulo kining mga tawhana.
Gisamponan nila ang ilang mga dalunggan,
ug gipiyong nila ang ilang mga mata.

Kay kon wala nila kini himoa,
makakita unta ang ilang mga mata
ug makadungog ang ilang mga dalunggan,
ug masabtan nila kon unsa ang husto,
ug moduol sila kanako, ug ayohon ko sila.”[‡]

²⁸ “Gusto pud nakong isulti kaninyo nga ang pulong sa Dios mahitungod sa kaluwasan gibalita na sa mga dili Judio; ug maminaw gayod sila.” [

²⁹ Pagsulti niadto ni Pablo namauli ang mga Judio nga nagkainitay ang ilang panaglalis.][§]

³⁰ Sa sulod sa duha ka tuig mipuyo si Pablo sa balay nga iyang giabangan. Ug gidawat niya ang tanan nga mibisita kaniya.

³¹ Gitudloan niya sila mahitungod sa paghari sa Dios ug mahitungod kang Ginoong Jesu-Cristo. Wala gayod siya mahadlok sa iyang pagpanudlo ug walay nagpugong kaniya.

[‡] 28:27 Isa. 6:9-10 [§] 28:29 Ang pipila ka mga manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong.

Ang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Roma

¹ Ako si Pablo nga alagad* ni Cristo Jesus ang nagsulat niini. Pinili sa Dios nga mahimong apostol aron magwali sa iyang Maayong Balita.

² Kining Maayong Balita gisaad sa Dios kaniadto pinaagi sa iyang mga propeta, ug nasulat kini sa Balaan nga Kasulatan.

³⁻⁴ Mao kini ang balita mahitungod sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo nga atong Ginoo: sa iyang pagkatawhanon, kaliwat siya ni Haring David; ug sa iyang espirituhanong pagkabalaan,[†] napamatud-an nga siya Anak sa Dios sa gamhanan nga pamaagi sa dihang nabanhaw siya gikan sa mga patay.

⁵ Pinaagi kang Cristo nadawat namo ang grasya nga mahimong apostol aron masultihan ang tanang mga tawo sa husto nga pagtuo ug pagtuman kaniya. Gibuhat namo kini alang kaniya.

⁶ Ug kamo nga mga tumutuo nga dili Judio diha sa Roma kauban usab kamo sa mga tawo nga iyang gitawag aron mahimong mga sumusunod ni Jesu-Cristo.

⁷ Kining akong sulat alang kaninyo diha sa Roma nga gihigugma sa Dios ug gitawag nga mahimong iyang piniling katawhan.

Grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Pangandoy ni Pablo sa Pag-adto sa Roma

⁸ Una sa tanan nagpasalamat ako sa akong Dios pinaagi kang Jesu-Cristo alang kaninyong tanan, kay ang inyong pagtuo gipanugilon sa tibuok kalibotan.

⁹ Kanunay akong nag-ampo alang kaninyo, ug nasayran kini sa Dios nga akong gialagaran sa tibuok kong kasing-kasing pinaagi sa akong pagwali sa Maayong Balita mahitungod sa iyang Anak.

¹⁰ Kanunay akong nag-ampo sa Dios nga kon mahimo itugot niya nga makaanha ako diha kaninyo.

¹¹ Nangandoy gayod ako nga makita ko kamo aron ikapaambit ko kaninyo ang mga grasya nga espirituhanon nga makapalig-on kaninyo.

¹² Ang buot kong ipasabot, nga magdinasigay kita pinaagi sa akong pagtuo ug sa inyong pagtuo.

¹³ Mga igsoon, gusto ko nga masayran ninyo nga kadaghan na ako magplano pagduaw kaninyo apan adunay nakababag kanako. Buot usab akong makapangani diha kaninyo ingon sa akong gibuhat sa ubang mga dili Judio.

¹⁴ Kay aduna akoy katungdanan sa pagsangyaw sa tanang mga tawo, sa mga tawong sibilisado ug sa mga dili, sa mga adunay kaalam ug sa mga walay alamag.

¹⁵ Busa dako gayod ang akong tinguha nga makawali usab sa Maayong Balita diha kaninyo sa Roma.

¹⁶ Dili nako ikaulaw ang pagsangyaw sa Maayong Balita. Kay mao kini ang gahom sa Dios sa pagluwas sa tanan nga nagtuo, una sa mga Judio, ug sunod sa mga dili Judio.

* **1:1** *alagad*: sa literal, ulipon. † **1:3-4** *ug sa iyang espirituhanong pagkabalaan*: o ug pinaagi sa balaan nga Espiritu.

¹⁷ Kay gipadayag sa Maayong Balita nga gipakamatarong sa Dios ang mga tawo pinaagi lang gayod sa pagtuo. Sumala sa Kasulatan, “Ang tawo nga gipakamatarong sa Dios tungod sa iyang pagtuo adunay kinabuhi.”[‡]

Ang Kapungot sa Dios batok sa Pagkadaotan sa mga Tawo

¹⁸ Gipadayag sa atong Dios sa langit ang iyang kapungot sa mga daotang buhat sa mga tawo nga sukwahi sa iyang kabubut-on. Ang mga daotan nilang binuhatan mao ang nagpugong kanila sa pag-ila sa kamatuoran.

¹⁹ Kay mahimo man unta nilang masayran ang mahitungod sa Dios tungod kay gipakita kini sa Dios kanila.

²⁰ Tinuod nga dili nato makita ang Dios, apan sukad pa sa pagmugna sa kalibotan, ang iyang walay kataposan nga gahom ug pagka-Dios gipadayag na pinaagi sa mga butang nga iyang gibuhat. Busa wala silay ikabalibad kaniya.

²¹ Bisan nasayran nila nga adunay Dios, wala sila magpasidungog ug magpasalamat kaniya. Hinuon, nahimong walay kapuslanan ang ilang mga panghuna-huna. Nangitngitan ang ilang mga salabotan mahitungod sa kamatuoran.

²² Nag-ingon sila nga sila mga maalamon, apan ang tinuod nahimo silang mga buang-buang.

²³ Kay wala sila magsimba sa Dios nga walay kamatayon, kondili sa mga binuhat nga dios-dios nga sama sa dagway sa mga tawo nga adunay kamatayon, mga langgam, mga mananap nga upat ang tiil, ug mga mananap nga nagkamang.

²⁴ Tungod sa ilang pagkabuang-buang gipasagdan sila sa Dios sa pagbuhat sa mga malaw-ay nga mga butang nga ilang nagustohan, busa makauulaw ang ilang gibuhat ngadto sa ilang isigka-lalaki o isigka-babaye.

²⁵ Giilisan nila ug bakak ang kamatuoran mahitungod sa Dios. Gisimba nila ug gialagaran ang mga binuhat sa Dios, ug dili ang Magbubuhat nga dalaygon sa walay kataposan. Amen!§

²⁶ Tungod sa gibuhat sa mga tawo, gipasagdan na lang sila sa Dios ngadto sa makauulaw nga mga kalibgon. Bisan gani ang mga babaye wala mag-subay sa naandang paggamit sa ilang pagkababaye.

²⁷ Mao usab ang mga lalaki, wala na sila makighilawas sa mga babaye, nga mao ang nahisubay sa kinaiyahan, kondili ang ilang kaibog anaa na sa ilang isigka-lalaki. Makauulaw ang ilang gibuhat sa ilang isigka-lalaki. Ug tungod niining gibuhat nila nga sala, silotan sila sa Dios sa silot nga angay gayod kanila.

²⁸ Tungod kay dili sila moila sa Dios, gipasagdan niya sila sa ilang kaulingong hunahuna nga dili makapili sa husto. Busa gibuhat nila ang mga butang nga dili angayng buhaton.

²⁹ Nahimo silang ulipon sa tanan nga matang sa kadaotan, kangil-ad, kahakog, ug kasina. Anaa usab kanila ang pagpatay, panag-away, pag-panglumbong, ug ang paghuna-huna sa pagbuhat ug daotan batok sa ilang isigka-tawo. Naglinibakay sila

³⁰ ug nagdaot sa dungog sa ilang isigka-tawo. Nasuko sila sa Dios, walay pagtahod sa ilang isigka-tawo, garboso, hambogiro, ug nangita silag pamaagi sa pagbuhat ug daotan. Dili sila motuman sa ilang mga ginikanan,

³¹ mga hungog, dili kasaligan, ug walay kaluoy bisan pa sa ilang kaugalingong pamilya.

[‡] 1:17 Hab. 2:4 § 1:25 Amen: usahay makita kini nga pulong isip panapos sa mga pagdayeg.

³² Nasayod sila nga ang Dios nag-ingon nga ang mga tawo nga nagbuhat niini nga mga sala angay nga silotan sa kamatayon, apan gipadayon gihapon nila ang ilang gibuhat. Ug dili kay kana lang, malipay pa gayod sila kon aduna silay makita nga nagbuhat ug sama sa ilang gibuhat.

2

Matarong ang Paghukom sa Dios

¹ Unya, makaingon ka nga angay silang silotan sa Dios kay hilabihan kadaotan ang ilang gibuhat. Apan ikaw nga nag-ingon niana naghukom usab sa imong kaugalingon, kay ikaw nga naghukom sa uban nagbuhat usab sa samang butang.

² Nasayran nato nga matarong ang paghukom sa Dios sa mga tawo nga naghimo ug daotan.

³⁻⁴ Apan kinsa ka ba nga mohukom sa uban tungod sa ilang binuhatan nga mao man usab ang imong gibuhat? Tingali naghuna-huna ka nga tungod kay ang Dios maayo, mainantuson, ug mapailubon, makalikay ka sa iyang paghukom. Wala ka ba masayod nga ang kaayo sa Dios naghatag ug kahigayonan nga maghinulsol ka?

⁵ Apan tungod kay gahi kag ulo ug dili ka maghinulsol, gidugangan mo ang imong silot sa pag-abot sa adlaw nga ang Dios maghukom. Nianang adlaw makita sa tanan nga matarong ang iyang paghukom.

⁶ Kay ang Dios magbalos sa tagsa-tagsa sumala sa iyang mga binuhatan.*

⁷ Adunay mga tawo nga nagpadayon sa pagbuhat ug maayo tungod kay gitinguha nila nga dayegon sila sa Dios, pasidunggan, ug hatagan ug kinabuhi nga walay kataposan. Kana nga mga tawo hatagan gayod ug kinabuhi nga walay kataposan.

⁸ Apan aduna puy mga tawo nga kaugalingon lang nila ang ilang gihuna-huna ug nagsalikway sa kamatuoran ug nagsunod sa daotan. Matagamtan niining mga tawhana ang kapungot ug kasuko sa Dios.

⁹ Kay ang tanang mga tawo nga nagbuhat ug daotan mag-antos gayod, una ang mga Judio ug sunod ang mga dili Judio.

¹⁰ Apan ang mga tawo nga nagbuhat ug maayo, dayegon ug pasidunggan sa Dios, ug mamaayo ang ilang kahimtang, una ang mga Judio ug sunod ang mga dili Judio.

¹¹ Kay ang Dios walay pinalabi.

¹² Ang mga tawo nga nagbuhat ug sala malaglag, bisan wala sila masayod mahitungod sa Kasugoan ni Moises. Ang mga tawo nga nakahibalo sa Kasugoan ni Moises apan nagpadayon sa pagbuhat ug sala, hukman usab sa Dios, apan ang Kasugoan gayod ang iyang basihan sa paghukom kanila.

¹³ Kay ang gipakamatarong sa Dios mao ang nagtuman sa Kasugoan ug dili ang nagpaminaw lamang.

¹⁴ Ang mga dili Judio wala masayod sa Kasugoan ni Moises. Apan kon gibuhat nila ang nasulat diha sa Kasugoan, nagpamatuod lang nga bisan wala sila masayod sa Kasugoan, nasayran nila kon unsa ang husto nga buhaton.

¹⁵ Ang ilang gibuhat nga maayo nagpakita nga ang gitudlo sa Kasugoan anaa sa ilang kasing-kasing. Kay ang ilang konsensya apil ang ilang mga panaghigotay nagpamatuod kon husto o dili ang ilang gibuhat.

¹⁶ Ug sumala sa Maayong Balita nga akong gitudlo, kana ipahinumdom kanila ni Jesu-Cristo sa adlaw nga siya pahukmon sa Dios sa tanang mga tawo. Hukman niya ang tanang mga tinago diha sa ilang kinabuhi.

* 2:6 Sal. 62:12; Pan. 24:12

Ang mga Judio ug ang Kasugoan

¹⁷ Kamo nga nag-ingon nga kamo mga Judio, nagsalig kamo sa Kasugoan ug nagpasigarbo pa nga haduol kamo sa Dios.

¹⁸ Nasayran ninyo kon unsa ang kabubut-on sa Dios ug kon unsa ang labing maayo nga buhaton, tungod kay natun-an ninyo kini diha sa Kasugoan.

¹⁹ Nagsalig kamo nga makatudlo kamo sa mga buta ug makahatag ug kahayag ngadto sa mga nahisalaag sa kangitngit.

²⁰ Nagsalig usab kamo nga magtutudlo kamo sa mga tawo nga luya ug salabotan ug sa mga tawo nga bata pa sa kahibalo mahitungod sa Dios. Mao kana ang inyong huna-huna tungod kay nagdahom kamo nga nasayran ninyo ang hingpit nga kaalam ug kamatuoran pinaagi sa Kasugoan.

²¹ Nagtudlo kamo sa uban, apan wala ninyo tudloi ang inyong kaugalingon. Nagtudlo kamo nga dili mangawat, apan nangawat kamo.

²² Nagtudlo kamo nga dili manapaw, apan maoy inyong gibuhay. Nalaw-ayan gayod kamo sa mga rebulto nga gisimba sa mga dili Judio, apan nangawat kamo diha sa ilang mga templo.

²³ Nagpasigarbo kamo nga anaa kaninyo ang Kasugoan sa Dios, apan ginapakaulawan ninyo ang Dios tungod sa inyong paglapas sa Kasugoan.

²⁴ Ang Kasulatan nag-ingon, “Tungod kaninyo nga mga Judio, gipasipalahan sa mga dili Judio ang Dios.”†

²⁵ Nagsalig kamo nga kamo pinili sa Dios tungod sa inyong pagkatinuli. Ang pagkatinuli aduna ray kapuslanan kon tumanon ninyo ang Kasugoan. Apan kon wala ninyo kini tumana sama lang kamo sa mga dili Judio nga dili tinuli.

²⁶ Ug mao usab sa mga dili tinuli: kon sila nagtuman sa Kasugoan, giila usab sila sa Dios nga mga tinuli.

²⁷ Busa kamong mga Judio ipakadaotan sa mga dili Judio tungod kay ginalapas ninyo ang Kasugoan, bisan anaa kaninyo kining sinulat nga Kasugoan ug bisan tinuli kamo. Sila nagtuman sa Kasugoan bisag dili sila tinuli.

²⁸ Hinuon kinsa ba gayod ang tinuod nga Judio ug tinuod nga tinuli? Dili ang tawo kansang mga ginikanan Judio ug kansang pagkatinuli lawasnon lang.

²⁹ Ang tinuod nga Judio mao ang tawo nga nagbag-o sa iyang kinabuhi pinaagi sa tabang sa Espiritu ug dili tungod kay natuli siya sumala sa Kasugoan. Ang tawo nga sama niana gidayeg sa Dios bisan wala siya dayega sa mga tawo.

3

Ang Dios Matinud-anon

¹ Kon mao kana, tingali mangutana kamo kon aduna bay pagkabintaha ang pagka-Judio o unsa bay pulos sa pagkatinuli?

² Tinuod nga nakabintaha ang mga Judio sa daghang mga butang. Una sa tanan, gitugyan kanato ang pulong sa Dios.

³ Unsaon man kung ang uban wala nagmatinud-anon sa pagtuman sa Dios? Nagpasabot ba kini nga dili usab magmatinud-anon ang Dios sa pagtuman sa iyang mga saad?

⁴ Bisan kon ang tanang mga tawo bakakon, ang Dios kasaligan gihapon sa iyang mga pulong. Sama sa giingon sa Kasulatan:
“Mapamatud-an nga matarong ang imong gipanulti,

† 2:24 Isa. 52:5

ug kanunayng mogawas nga husto ang imong paghukom.”*

⁵ Unya, tingali adunay moingon, “Kon pinaagi sa among gibuhay nga daotan makita ang kaayo sa Dios, dili matarong ang Dios kon silotan niya kami.” Kana nga mga pulong binuang.

⁶ Dili kana mahimo! Tungod kay kon dili matarong ang Dios, unsaon man niya paghukom sa mga tawo dinhi sa kalibotan?

⁷ Tingalig aduna pa gayoy moingon, “Kon pinaagi sa akong pagpamakak mogawas nga dili bakakon ang Dios ug pinaagi niini madayeg siya, nganong silotan pa man ako ingon nga makasasala?”

⁸ Kana nga pagpangatarungan nagpasabot nga maayo ang paghimo ug daotan aron madayag ang maayo. Sumala sa mga tawo nga gustong modaot kanamo, mao kini ang among gitudlo. Kining mga tawhana angayan gayod nga silotan sa Dios.

Ang Tanang mga Tawo Makasasala

⁹ Tingali naghuna-huna kitang mga Judio nga mas maayo kita kaysa mga dili Judio. Dili kana tinuod! Gipadayag ko na nga ang tanan, Judio man o dili, makasasala.

¹⁰ Kay mao gayod kini ang giingon sa Kasulatan:
“Wala gayoy bisan usa nga matarong;

¹¹ Wala gayoy bisan usa nga nakasabot mahitungod sa Dios,
ug wala gayoy nagtinguha sa pag-ila kaniya.

¹² Ang tanan misimang sa tinuod nga dalan
ug nahimong walay kapuslanan sa Dios.

Wala gayoy bisan usa
nga nagbuhay ug maayo.”†

¹³ “Ang ilang tutunlan sama sa abli nga lubnganan nga baho,
kay pulos pagpanglimbong ang naggawas sa ilang mga baba.”‡

“Kon mosulti sila, ang ilang dila sama kalala sa bitin.”§

¹⁴ “Ang naggawas sa ilang mga baba pulos sakit nga mga pagtunglo.”*

¹⁵ “Sa gamay lang nga hinungdan mopatay dayon sila.

¹⁶ Bisana asa sila moadto nagbilin silag kadaot ug kalisod.

¹⁷ Wala silay nasayran sa pagkinabuhing malinawon.”†

¹⁸ “Ug wala gayod silay kahadlok sa Dios.”‡

¹⁹ Karon, nasayran nato nga ang tanang giingon sa Kasugoan alang kanato nga mga Judio nga nagkinabuhi ilalom sa Kasugoan. Busa dili kita makaingon nga dili kita silotan. Ang tanan manubag sa Dios tungod sa ilang mga sala.

²⁰ Kay wala gayoy tawo nga mahimong matarong atubangan sa Dios pinaagi sa pagtuman sa Kasugoan. Ang Kasugoan gihatag sa tawo aron ipakita nga siya makasasala.

Ang Pagkamatarong Pinaagi sa Pagtuo

²¹ Apan karon gipadayag na kon unsaon sa Dios pagmatarong ang tawo. Kini dili pinaagi sa pagtuman sa Kasugoan. Ang Kasugoan gayod ug ang sinulat sa mga propeta nagpamatuod niini.

²² Gipakamatarong sa Dios ang tawo pinaagi sa pagtuo kang Jesu-Cristo, kay ang Dios walay pinalabi. Busa si bisan kinsa nga motuo kang Jesu-Cristo pakamatarungan niya.

* 3:4 Sal. 51:4 † 3:12 Sal. 14:1-3; 53:1-3 ‡ 3:13 Sal. 5:9 § 3:13 Sal. 140:3 * 3:14 Sal. 10:7

† 3:17 Isa. 59:7-8 ‡ 3:18 Sal. 36:1

²³ Kay ang tanang mga tawo nagpakasala ug dili takos atubangan sa himaya Dios.

²⁴ Apan tungod sa grasya sa Dios gipakamatarong kita pinaagi kang Cristo Jesus nga nagtubos kanato, ug kini gasa sa Dios kanato.

²⁵ Gipadala siya sa Dios dinhi sa kalibotan aron ihalad ang iyang kinabuhi aron mawala ang kasuko sa Dios kanato, ug pinaagi sa iyang dugo mapasaylo kita sa atong mga sala kon motuo kita kaniya. Gibuhat kini sa Dios sa pagpakita nga siya matarong. Kay kaniadto gipalabay lang niya ang atong mga sala tungod kay mainantuson siya. Angay na unta kita nga silotan.

²⁶ Apan karon gihalad na niya ang kinabuhi ni Cristo aron ipakita nga siya matarong. Tungod niining gibuhay sa Dios madayag nga matarong siya bisan sa pagpakamatarong niya kang bisan kinsa nga nagtuo kang Jesus.

²⁷ Busa wala gayoy bisan kinsa nga makapasigarbo. Kon gipakamatarong kita sa Dios tungod sa atong pagtuman sa Kasugoan, makapasigarbo kita. Apan ang tinuod, dili kita makapasigarbo tungod kay gipakamatarong kita sa Dios pinaagi sa atong pagtuo.

²⁸ Kay nagtuo kita nga gipakamatarong sa Dios ang tawo pinaagi sa pagtuo ug dili pinaagi sa iyang pagtuman sa Kasugoan.

²⁹ Kon dili kini tinuod, Dios lang siya sa mga Judio ug dili Dios sa mga dili Judio. Apan Dios usab siya sa mga dili Judio,

³⁰ kay adunay usa lamang ka Dios. Ug pakamatarongon niya ang mga Judio kon sila motuo kang Jesus, ug ingon man ang mga dili Judio kon motuo usab sila kang Jesus.

³¹ Kini wala nagkahulogan nga gisalikway nato ang Kasugoan tungod sa atong pagtuo, gituman hinuon nato ang iyang katuyoan.

4

Gipakamatarong si Abraham Pinaagi sa Pagtuo

¹ Ingon nga panig-ingnan sa pagpakamatarong sa Dios sa mga tawo, tanawa ninyo si Abraham nga amahan nato nga mga Judio.

² Kon gipakamatarong sa Dios si Abraham tungod sa iyang mga binuhatan, unta aduna siyay ikapasigarbo. Apan ang tinuod, wala siyay ikapasigarbo sa Dios.

³ Nasayran nato kini tungod kay ang Kasulatan nag-ingon, “Mituo si Abraham sa Dios ug tungod sa iyang pagtuo gipakamatarong siya sa Dios.”*

⁴ Ang tawo nga nagtrabaho suholan. Ang suhol dili maisip nga gasa tungod kay iya kining gihagoan.

⁵ Apan gipakamatarong kita sa Dios tungod sa atong pagtuo kaniya nga nagpakamatarong sa makasasala, ug dili tungod sa atong mga binuhatan.

⁶ Mao usab kini ang buot ipasabot ni David sa dihang miingon siya nga bulahan ang tawo nga gipakamatarong sa Dios dili tungod sa iyang mga binuhatan.

⁷ Siya miingon:

“Bulahan ang mga tawo
kansang mga sala gipasaylo
ug wala na hinumdomi sa Dios.

⁸ Bulahan ang tawo
kansang mga sala dili na isipon sa Ginoo batok kaniya.”†

* 4:3 Gen. 15:6 † 4:8 Sal. 32:1-2

⁹ Kining mga panalangin alang lamang ba sa mga Judio o alang usab sa mga dili Judio? Nasayran nato kini tungod kay gisulti na namo nga, “Mituo si Abraham sa Dios ug tungod sa iyang pagtuo gipakamatarong siya sa Dios.”

¹⁰ Kanus-a ba kini nahitabo? Nahimo ba siyang matarong niadtong gituli na siya o sa wala pa siya matuli? Klaro gayod nga gidawat sa Dios si Abraham sa wala pa siya matuli!

¹¹ Gituli siya isip timailhan nga gipakamatarong na siya sa Dios tungod sa iyang pagtuo sa wala pa siya matuli. Mao nga si Abraham nahimong amahan[‡] sa tanan nga dili Judio apan nagtuo sa Dios; ug tungod sa ilang pagtuo gipakamatarong sila sa Dios.

¹² Si Abraham amahan usab sa mga tinuli, dili tungod sa ilang pagkatinuli, kondili tungod sa ilang pagtuo nga sama sa pagtuo sa atong amahan nga si Abraham sa dihang wala pa siya matuli.

¹³ Kaniadto, nagsaad ang Dios kang Abraham ug sa iyang mga kaliwat nga ang kalibotan mahimong ila. Gisaad kini dili tungod kay gituman ni Abraham ang Kasugoan, kondili tungod kay gipakamatarong siya pinaagi sa iyang pagtuo.

¹⁴ Kon ang mga nasakop sa Kasugoan[§] mao lang ang makadawat sa gisaad sa Dios, nan, walay kapuslanan ang atong pagtuo sa Dios ug kawang lang ang iyang saad.*

¹⁵ Ang Kasugoan mao ang hinungdan kon ngano nga adunay pagsilot gikan sa Dios. Kon walay Kasugoan, wala usay kalapasan.

¹⁶ Busa ang saad sa Dios gibasi sa pagtuo, aron mahimong gasa gikan sa Dios ug masiguro nga kini madawat sa tanang mga kaliwat ni Abraham, dili lamang sa mga Judio nga nasakop sa Kasugoan kondili sa mga dili Judio nga nagtuo usab sama kang Abraham. Kay si Abraham mao ang amahan sa tanan nga nagtuo, Judio man o dili.

¹⁷ Nag-ingon ang Kasulatan, “Gihimo ka nako nga amahan sa daghang mga nasod.”[†] Busa sa atubangan sa Dios, siya atong amahan. Ug ang Dios nga gituohan ni Abraham mao usab ang Dios nga naghatag ug kinabuhi sa mga patay[‡] ug nagbuhat sa mga butang nga wala kaniadto.

¹⁸ Bisan wala na gayoy paglaom nga mahimong amahan, nagtuo gihapon si Abraham nga tumanon sa Dios ang iyang gisaad kaniya nga siya mahimong amahan. Busa tungod sa iyang pagtuo, nahimo siyang amahan sa daghang mga nasod, sumala gayod sa giingon sa Dios kaniya.[§]

¹⁹ Niadtong panahona si Abraham, mga 100 na ka tuig ang edad, ug nasayod siya nga tigulang na siya ug imposible na nga makapaanak pa. Nasayod usab siya nga ang iyang asawa nga si Sara dili manganak tungod kay baog kini. Apan lig-on ang iyang pagtuo sa Dios.

²⁰ Wala gayod siya magduha-duha sa saad sa Dios, hinuon mituo siya niini. Busa gilig-on siya diha sa iyang pagtuo, ug gidayeg niya ang Dios

²¹ tungod kay misalig gayod siya nga makahimo ang Dios pagtuman sa iyang gisaad.

²² Busa tungod sa pagtuo ni Abraham gipakamatarong siya sa Dios,

²³ sumala sa nasulat sa Kasulatan. Apan kining pulong, “Gipakamatarong siya,” gisulat dili lang alang kang Abraham,

[‡] **4:11** *amahan*: ang buot ipasabot, “espirituhanon nga amahan.” **§ 4:14** *ang mga nasakop sa Kasugoan*: buot ipasabot, ang mga Judio nga nagtinguha nga magsunod sa Kasugoan ni Moises.

* **4:14** *kawang lang ang iyang saad*: buot ipasabot nga mahimong walay kapuslanan ang saad sa Dios kay walay makatuman sa Kasugoan. [†] **4:17** Gen. 17:5 [‡] **4:17** *patay*: sama sa patay si Abraham ug si Sara kay tigulang na sila ug baog si Sara. **§ 4:18** Gen. 15:5

²⁴ kondili alang usab kanato. Pakamatarungon usab kita kon nagtuo kita sa nagbanhaw sa atong Ginoong Jesus.

²⁵ Gipatay si Ginoong Jesus tungod sa atong mga sala, ug gibanhaw siya aron pakamatarungon kita.

5

Kalinaw ug Paglaum

¹ Busa, tungod kay gipakamatarong na man kita pinaagi sa pagtuo kang Jesu-Cristo, maayo na ang atong relasyon sa Dios. Nahitabo kini tungod sa gibuhay sa atong Ginoong Jesu-Cristo.

² Pinaagi kaniya ug tungod sa atong pagtuo nakadawat kita niini nga grasya, ug malipayon kita diha sa paglaom nga makaambit kita sa iyang pagkahalangdon.

³ Ug dili kay kana lang, nalipay usab kita taliwala sa atong mga pag-antos, kay nasayod kita nga pinaagi sa mga kalisod mahimo kitang mainantuson.

⁴ Ug kon mainantuson kita malipay ang Dios kanato, ug kon ang Dios malipay kanato aduna kitay paglaom nga maayo ang atong kaugmaon.

⁵ Ug dili mahitabo nga dili nato madawat ang atong gilaoman tungod kay pinaagi sa Espiritu Santo nga gipadala kanato, nasayran nato nga gihigugma kita sa Dios.

⁶ Huna-hunaa ra gud ninyo ang paghigugma sa Dios kanato. Sa dihang wala kitay mahimo aron makalikay sa silot, gihatag ni Cristo ang iyang kinabuhi alang kanatong mga makasasala sa panahon nga gitakda sa Dios.

⁷ Talagsaon nga mahitabo nga adunay mamatay alang sa tawo nga matarong. Tingali adunay magpakamatay alang sa maayo nga tawo,

⁸ apan si Cristo namatay alang kanato bisan pa ug makasasala kita. Sa ingon niini nga pamaagi gipakita sa Dios ang iyang paghigugma kanato.

⁹ Ug tungod kay gipakamatarong na kita karon sa Dios pinaagi sa dugo ni Cristo, makasiguro gayod kita nga tungod kang Cristo makalikay kita sa umaabot nga silot sa Dios.

¹⁰ Kaniadto mga kaaway kita sa Dios, apan pinaagi sa kamatayon sa iyang Anak nahibalik na ang atong maayo nga relasyon kaniya. Ug karon nga aduna kitay maayo nga relasyon sa Dios, labi pang luwason niya kita pinaagi sa kinabuhi ni Cristo.

¹¹ Ug dili kay kana lang, malipayon usab kita karon sa atong relasyon sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Pinaagi kaniya nahibalik na ang atong maayong relasyon sa Dios.

Si Cristo ug si Adan

¹² Ang sala nakasulod sa kalibotan tungod sa paglapas ni Adan sa sugo sa Dios, ug ang iyang sala nagdalag kamatayon. Busa miabot ang kamatayon sa tanang mga tawo, tungod kay ang tanan nakasala man.

¹³ Kay ania nang daan sa kalibotan ang sala sa wala pa ihatag sa Dios ang Kasugoan ngadto sa mga tawo. Apan kon walay Kasugoan, ang sala dili isipon batok sa tawo.

¹⁴ Apan sukad sa panahon ni Adan hangtod sa panahon ni Moises, ang kamatayon naggahom na sa mga tawo bisan sa mga wala makasala pinaagi sa paglapas sa sugo sa Dios, sama sa gihimo ni Adan.

Si Adan mao ang hulagway sa usa ka tawo nga umaabot.

¹⁵ Apan kining duha dili managsama, tungod kay ang gasa sa Dios dili ikatandi sa sala ni Adan. Tinuod nga ang sala ni Adan nagdalag kamatayon sa daghang mga tawo, apan labaw pa gayod niini ang grasya sa Dios nga mao

ang gasa nga miabot sa daghang mga tawo pinaagi sa usa ka tawo nga si Jesu-Cristo.

¹⁶ Ang gasa sa Dios dili ikatandi sa sala ni Adan. Ang sala ni Adan nagdalag silot, apan tungod sa gihimo ni Cristo, gipakamatarong gihapon kita sa Dios bisan ug daghan ang atong gibuhat nga mga sala.

¹⁷ Kon tungod sa sala sa usa ka tawo nga si Adan ang tanan mamatay, nan, labaw pa gayod ang bunga sa gihimo sa usa ka tawo nga si Jesu-Cristo. Kay kadtong mga midawat sa dako nga grasya ug gasa sa Dios pinaagi kang Cristo gipakamatarong sa Dios, ug makaangkon silag kinabuhi.

¹⁸ Busa tungod sa sala sa usa ka tawo ang tanan gihukman nga silotan. Ug sa sama nga pamaagi, tungod sa matarong nga gihimo sa usa ka tawo gipakamatarong sa Dios ang tanan,* ug hatagan sila ug kinabuhi.

¹⁹ Tungod sa usa ka tawo nga wala magtuman sa Dios daghan ang nahi-mong makasasala. Sa sama usab nga pamaagi, tungod sa pagtuman sa usa ka tawo daghan ang pakamatarungan sa Dios.

²⁰ Gihatag sa Dios ang Kasugoan aron makita sa mga tawo nga daghan ang ilang kalapasan, ug kini midaghan pa gani tungod kay adunay Kasugoan. Apan bisan ug nagkadaghan ang sala, labaw pang midagaya ang grasya sa Dios.

²¹ Busa ingon nga ang sala naggahom sa tanang mga tawo ug nagresulta sa kamatayon, ang grasya sa Dios naggahom ug nagresulta sa kinabuhi nga walay kataposan. Kay tungod sa gihimo ni Jesu-Cristo nga atong Ginoo gipakamatarong na kita sa Dios.

6

Patay na sa Sala, Buhi diha kang Cristo

¹ Karon unsay atong ikasulti? Magpadayon ba kita sa pagpakasala aron madugangan pa gayod ang grasya sa Dios kanato?

² Dili gayod! Dili mahimo nga magpadayon pa kita sa pagpakasala kay ang sala wala nay gahom kanato.*

³ Nasayod kamo nga sa pagbautismo kanato sa paghiusa kang Cristo Jesus nagkahulogan kini nga kauban usab kita sa iyang kamatayon.

⁴ Busa ang pagbautismo kanato nagpaila nga sa dihang naghatag sa iyang kinabuhi si Cristo, namatay usab kita ug gilubong uban kaniya, aron ingon nga si Cristo gibanhaw sa makagagahom nga Amahan, kita magkinabuhi usab sa bag-o nga kinabuhi.

⁵ Ug kon nahiusa kita kang Cristo sa iyang kamatayon, sigurado gayod nga makaangkon kitag bag-o nga kinabuhi sama sa nahitabo kaniya sa dihang siya gibanhaw.

⁶ Nasayran nato nga ang atong daang pagkatawo nga makasasala gilansang na didto sa krus uban ni Cristo aron mamatay. Mao kana nga dili kita angay nga maulipon sa sala.

⁷ Kay kon ang tawo patay na, luwas na siya sa gahom sa sala.

⁸ Ug kon kita namatay uban kang Cristo, nagtuo kita nga mabuhi usab kita uban kaniya.

⁹ Kay nasayod kita nga tungod kay si Cristo nabanhaw, dili na mahimo nga mamatay siya pag-usab. Wala nay gahom ang kamatayon kaniya.

* **5:18** *ang tanan*: ang buot ipasabot, ang tanan nga nagtuo o kaha nagdawat sa iyang grasya. * **6:2** *ang sala wala nay gahom kanato*: o *ang sala wala nay labot kanato*; sa literal, *namatay na kita sa sala*.

¹⁰ Namatay siyag kausa lang gayod alang sa mga sala sa mga tawo, ug dili na gayod kini mausab. Buhi siya karon ug ang iyang pagkinabuhi alang sa Dios.

¹¹ Busa tungod kay kamo anaa na kang Cristo Jesus, isipa ninyo nga ang inyong kaugalingon patay na sa gahom sa sala,[†] ug karon nagkinabuhi na kamo alang sa Dios.

¹² Ayaw na ninyo tugoti ang sala nga mogahom sa inyong lawas nga adunay kamatayon aron dili na kamo motuman sa lawasnonng kailibgon.

¹³ Ayaw ninyo gamita ang bisan unsa nga bahin sa inyong lawas sa pagbuhat ug sala. Itugyan hinuon ninyo ang inyong tibuok nga lawas sa Dios aron gamiton niya sa maayo nga katuyoan. Buhata ninyo kini isip mga tawo nga tinubos gikan sa kamatayon ug gihatagan ug bag-ong kinabuhi.

¹⁴ Busa ang sala dili na angayng mogahom kaninyo, kay dili na man kamo ilalom sa Kasugoan, kondili ilalom na sa grasya sa Dios.

Pagkaulipon sa Pagkamatarong

¹⁵ Unya, tungod kay kita dili na man ilalom sa Kasugoan kondili ilalom na sa grasya sa Dios, magpakasala pa ba kita? Dili gayod!

¹⁶ Dili ba mga ulipon man kita sa bisan unsa nga atong gituman? Busa kon naghimo kitag sala, mga ulipon kita sa sala ug ang resulta niini kamatayon. Apan kon nagtuman kita sa Dios, mga ulipon kita sa Dios ug ang resulta niini mao nga pakamatarong niya kita.

¹⁷ Kaniadto mga ulipon kamo sa sala. Apan salamat sa Dios kay karon kinasing-kasing na ang inyong pagtuman sa mga kamatuoran nga gitudlo kaninyo.

¹⁸ Giluwas na kamo sa Dios gikan sa gahom sa sala, ug karon ginasunod na ninyo ang matarong nga pagkinabuhi.

¹⁹ Gigamit ko isip panig-ingnan ang mahitungod sa pagkaulipon aron sayon ninyong masabtan ang akong buot ipasabot. Kaniadto gipaulipon ninyo ang inyong kaugalingon sa sala pinaagi sa paggamit ninyo sa inyong lawas sa paghimo sa mga malaw-ay ug mga daotan nga buhat. Busa nahimo kamo nga daotan. Apan karon, itugyan ninyo ang inyong kaugalingon ingon nga mga ulipon sa matarong nga pagkinabuhi, ug mahimo kamo nga diosnon.

²⁰ Sa dihang mga ulipon pa kamo sa sala, wala kamo magpakabana sa paghimo sa matarong.

²¹ Nan, unsa nga kaayohan ang inyong naani niadtong inyong pagkinabuhi kaniadto, nga gikaulaw na man ninyo karon? Ang gisangpotan niadto mao ang kamatayon.

²² Apan karon giluwes na kamo gikan sa sala ug mga ulipon na kamo sa Dios. Ug ang inyong naani mao ang diosnon nga pagkinabuhi. Ang sangpotanan niini mao ang kinabuhi nga walay kataposan.

²³ Kay ang silot sa sala mao ang kamatayon, apan ang kinabuhi nga walay kataposan mao ang gasa sa Dios sa mga anaa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

7

Pagkalingkawas sa Sala ug Nahisakop na Kang Cristo

¹ Mga igsoon, nasayod kamo mahitungod sa Kasugoan, busa nasiguro ko nga masabtan ninyo ang akong ipahayag kaninyo nga ang Kasugoan adunay gahom lamang sa usa ka tawo kon kini buhi pa.

[†] 6:11 patay na sa gahom sa sala: ang buot ipasabot ang sala wala nay labot o wala nay gahom kanato.

² Sama ba sa babaye nga adunay bana. Sumala sa Kasugooan, ang babaye nahigot ngadto sa iyang bana samtang buhi pa ang iyang bana. Apan kon ang iyang bana patay na, makalingkawas na siya sa Kasugooan nga naghigot kaniya sa iyang bana.

³ Busa kon nakigpuyo siyag lain nga lalaki samtang buhi pa ang iyang bana, nakapanapaw siya. Apan kon ang iyang bana patay na ug mamana siya pag-usab, wala siya makalapas sa Kasugooan, ug wala usab siya maka-panapaw.

⁴ Busa, mga igsoon, sama usab niana ang nahitabo kaninyo. Wala nay labot kaninyo ang Kasugooan, kay namatay na man kamo pinaagi sa kamatayon ni Cristo. Iya na kamo ni Cristo nga nabanhaw, aron nga magkinabuhi kita nga mapuslanon sa pag-alagad sa Dios.

⁵ Sa dihang anaa pa kita sa atong daan nga pagkinabuhi, ang daotan nga mga kaibog mao ang nagpahom kanato, ug misamot pa gani tungod sa Kasugooan. Ug tungod kay gihimo nato kadto, ang atong silot mao ang kamatayon.

⁶ Apan karon, tungod sa atong pagkahiusa sa kamatayon ni Cristo, luwas na kita gikan sa Kasugooan nga nag-ulipon kanato. Ang atong pag-alagad sa Dios karon sumala na sa bag-ong kinabuhi nga resulta sa atong pagsunod sa Espiritu ug dili sa daan nga pagkinabuhi nga resulta sa atong pagsunod sa Kasugooan.

Ang Kasugooan ug ang Sala

⁷ Kon mao kana, basig adunay moingon nga daotan diay ang Kasugooan. Wala ako mag-ingon nga kini daotan. Kay kon wala ang Kasugooan dili unta ako masayod kon unsa ang sala. Panangliton, kon wala mag-ingon ang Kasugooan, “Ayaw pagpangibog,”* dili unta ako masayod nga daotan diay ang pagpangibog.

⁸ Apan tungod sa sala nga anaa nang daan kanako, pagkasayod ko nga daotan diay ang pagpangibog, misamot pa gayod ang akong kaibog. Busa kon wala ang Kasugooan, dili unta kita masayod kon unsa ang sala.

⁹ Kaniadto, nagkinabuhi ako nga walay Kasugooan. Apan sa pagkasayod ko sa Kasugooan, nakita ko nga ako diay makasasala, ug didto nasayran ko nga ako diay hinukman na sa kamatayon.

¹⁰ Busa ang Kasugooan kansang katuyoan mao ang paghatag ug kinabuhi mao hinuon ang nagdala kanako sa kamatayon.

¹¹ Kay ang Kasugooan mao ang gigamit sa sala nga anaa kanako aron mapahisalaag ako, ug ang resulta, nahukman ako sa kamatayon tungod kay dili ko kini masunod.

¹² Ang Kasugooan balaan, ug ang tanang mga sugo niini balaan, matarong, ug maayo.

¹³ Nagkahulogan ba nga ang maayo naghatod kanako sa kamatayon? Dili! Gihukman ako tungod sa akong sala. Ug pinaagi niini nakita nato nga daotan gayod ang sala, kay gigamit niya ang maayo aron masilotan ako sa kamatayon. Busa pinaagi sa Kasugooan nga maayo, nadayag kon unsa kadaotan ang sala.

¹⁴ Nasayran nato nga ang Kasugooan espirituhanon. Apan ako tawhanon ug ulipon sa sala.

¹⁵ Wala ako makasabot sa akong gibuhay. Kay ang mga butang nga buot kong buhaton dili ko mabuhay, apan ang mga butang nga dili ko buot buhaton mao hinuon ang akong gibuhay.

* 7:7 Exo. 20:17; Deut. 5:21

¹⁶ Ug kon wala ako makagusto sa akong gibuhat nga daotan, nagkahulogan kini nga uyon ako nga husto ang Kasugoan.

¹⁷ Busa dili ako ang nagbuhat sa daotan kondili ang sala nga ania kanako.

¹⁸ Kay nasayran ko nga dinhi kanako, sa akong tawhanon nga kinaiya, wala gayoy maayo, tungod kay bisag gusto ko nga magbuhat ug maayo dili ko mabuhat.

¹⁹ Busa, ang maayo nga buot kong buhaton dili ko mabuhat, apan ang daotan nga dili ko buot buhaton mao hinuon ang akong gibuhat.

²⁰ Nan, kon gibuhat ko ang dili ko buot nga buhaton, kini nagkahulogan nga dili ako ang nagbuhat niini kondili ang sala nga ania kanako.

²¹ Busa nakaamgo ako sa prinsipyo sa kinabuhi sa tawo, nga kon buot kong magbuhat ug maayo babagan ako sa akong daotang kinaiya.

²² Sa akong kinahiladman nalipay ako sa Kasugoan sa Dios,

²³ apan dinhi sulod kanako adunay nagsugo nga magbuhat ako ug sukwahi sa akong nasayran nga matarong. Giulipon ako sa akong daotang kinaiya.

²⁴ Makaluluoy gayod ako! Kinsa ba ang makaluwas kanako niining makasasala kong pagkatawo nga naghatod kanako sa kamatayon?

²⁵ Walay lain nga makaluwas kanako kondili ang Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo! Salamat sa Dios!

Mao kini ang akong kahimtang: ang akong huna-huna nagsunod sa Kasugoan sa Dios, apan ang akong lawas nagsunod sa daotan nga kinaiya nga makasasala.

8

Ang Kinabuhi nga Gigamhan sa Espiritu Santo

¹ Karon, ang mga anaa kang Cristo Jesus dili na silotan sa Dios.

² Kay human kita mahiusa kang Cristo Jesus gigamhan na kita sa Espiritu nga naghatag ug kinabuhi. Busa luwas na kita gikan sa sala ug kamatayon nga nagpahom kanato.

³ Ang Kasugoan dili makakuha sa gahom sa sala diha sa atong kinabuhi, tungod sa kahuyang sa atong tawhanong kinaiya. Ang Dios mao ang nagkuha sa gahom sa sala diha sa kinabuhi sa tawo. Gipadala niya dinhi sa kalibotan ang iyang Anak nga nahimong tawo sama kanatong mga makasasala aron mahimong halad alang sa atong mga sala. Ug diha sa iyang pagkatasahanon, gilaglag sa Dios ang gahom sa sala.

⁴ Gibuhat niya kini aron nga ang gipatuman sa Kasugoan matuman dinhi kanato nga wala na magkinabuhi sumala sa atong tawhanon nga kinaiya kondili sumala sa Espiritu.

⁵ Ang mga tawo nga nagkinabuhi sumala sa ilang tawhanon nga kinaiya walay lain nga gihuna-huna kondili ang kagustohan sa ilang tawhanon nga kinaiya, apan ang mga tawo nga nagkinabuhi sumala sa pagtultol sa Espiritu walay lain nga gihuna-huna kondili ang nahimut-an sa Espiritu.

⁶ Kon ang panghuna-huna sa tawo gigamhan sa iyang tawhanon nga kinaiya, mosangpot kini sa kamatayon. Apan kon ang nahimut-an sa Espiritu mao ang iyang kanunay nga gihuna-huna, makaangkon siyag kinabuhi ug kalinaw.

⁷ Kaaway sa Dios ang tawo kansang panghuna-huna gigamhan sa iyang tawhanon nga kinaiya, kay wala siya magtuman sa Kasugoan sa Dios, ug ang tinuod dili siya makatuman niini.

⁸ Ang mga tawo nga nagsunod sa ilang tawhanon nga kinaiya dili gayod makapalipay sa Dios.

⁹ Apan kamo dili na ilalom sa gahom sa inyong tawhanon nga kinaiya. Kay kon ang Espiritu nagpuyo diha kaninyo, gigamhan na kamo sa Espiritu. Ang tawo nga wala diha kaniya ang Espiritu ni Cristo dili iya ni Cristo.

¹⁰ Apan tungod kay si Cristo anaa kaninyo, bisan mamatay ang inyong lawas tungod sa sala, mabuhi gihapon ang inyong espiritu tungod kay gipakamatarong kamo sa Dios.

¹¹ Unya, tungod kay ang Espiritu nga nabanhaw kang Jesus anaa kaninyo, siya nga nabanhaw kang Cristo mao usab ang maghatag ug kinabuhì sa inyong mga lawas nga adunay kamatayon. Buhaton niya kini pinaagi sa Espiritu nga nagpuyo diha kaninyo.

¹² Busa mga igsoon, kinahanglan sundon nato ang Dios ug isalikway nato ang atong tawhanon nga kinaiya.

¹³ Kay kon magkinabuhì kamo sumala sa inyong tawhanon nga kinaiya, mamatay kamo. Apan kon pinaagi sa Espiritu isalikway ninyo ang daotang binuhatan, mabuhì gayod kamo.

¹⁴ Ang mga ginatutolan sa Espiritu sa Dios mao ang tinuod nga mga anak sa Dios.

¹⁵ Kay ang Espiritu nga inyong nadawat wala maghimo kaninyo nga mahadlokon sama sa inyong gibati kaniadto sa dihang mga ulipon pa kamo, hinuon naghimo kini kaninyo nga mga anak sa Dios. Karon, pinaagi sa Espiritu makatawag na kita sa Dios nga, “*Abba*,* Amahan.”

¹⁶ Ang Espiritu uban sa atong espiritu mao ang nagpamatuod nga kita mga anak sa Dios.

¹⁷ Ug tungod kay kita mga anak na sa Dios, mga manununod kita sa mga butang nga gitagana sa Dios alang kanato. Mga manununod kita kauban ni Cristo. Kay kon nag-antos kita karon sama sa pag-antos ni Cristo kaniadto, moabot ang adlaw nga pasidunggan usab kita uban kaniya.

Ang Pag-antos Karon ug ang Himaya sa Umaabot

¹⁸ Alang kanako, ang mga pag-antos karon dili ikatandi sa maayo kaayo nga kahintang nga maangkon nato unya sa umaabot.

¹⁹ Kay ang tanang binuhat sa Dios naghinam-hinam gayod nga nagpaabot sa higayon nga ipadayag na sa Dios ang iyang mga anak.

²⁰ Kay ang tanan nga binuhat sa Dios wala makakab-ot sa iyang katuyoan alang kanila. Nahitabo kini dili tungod sa ilang kaugalingong kabubut-on kondili tungod kay mao kini ang pagbuot sa Dios. Apan aduna pay paglaom,

²¹ kay moabot ang adlaw nga ang mga binuhat sa Dios maluwas gikan sa pagkamadunoton ug mahimutang sa nindot kaayo nga kagawasan sa mga anak sa Dios.

²² Nasayran nato nga hangtod karon ang tanan nga binuhat sa Dios nag-agulo sa kasakit sama sa babaye nga manganakay.

²³ Bisan kita nga nakadawat sa Espiritu nga mao ang una nga gasa sa Dios nag-agulo usab sa kasakit samtang nagpaabot kita sa adlaw nga ang atong mga lawas bag-ohon sa Dios ug mahingpit ang atong katungod isip iyang mga anak.

²⁴ Naluwas na kita ug nagpaabot na lang nga mahingpit kini nga kaluwasan. Ang paglaom dili na matawag nga paglaom kon anaa na ang gilaoman. Kay kinsa ba ang maglaom sa anaa na?

²⁵ Apan kon naglaom kita sa mga butang nga wala pa kanato, naghulat kita nga mapailubon.

* **8:15** Sa Hebreo, ang *Abba* nagkahulogan nga *papa* o kaha *amahan*.

²⁶ Ug tungod kay maluya kita, ang Espiritu nagtabang kanato. Dili kita kahibalo kon unsa gayod ang angay nato nga i-ampo; mao nga ang Espiritu naghangyo sa Dios alang kanato uban sa mga pag-agulo nga dili malitok.

²⁷ Ug tungod kay nasayod ang Dios kon unsa ang sulod sa kasing-kasing sa tawo, nasayod usab siya sa huna-huna sa Espiritu. Kay ang Espiritu Santo naghangyo sa Dios alang sa iyang mga anak, sumala sa kabubut-on sa Dios.

²⁸ Nasayod kita nga ang tanang panghitabo gibuhat sa Dios alang sa kaayohan sa mga naghigugma kaniya nga iyang mga pinili sumala sa iyang katuyoan.

²⁹ Kay sukad pa kaniadto, nasayran na sa Dios kon kinsa ang iyang mahimong mga anak. Ug giplano na niyang daan nga mahisama sila sa iyang Anak nga si Jesus, aron siya ang mahimong kamagulangan sa daghang mga managsoon.

³⁰ Busa ang mga tawo nga gipili na niyang daan gitawag usab niya; ug ang mga tawo nga iyang gitawag, iya usab nga gipakamatarong; ug ang iyang gipakamatarong, iya usab nga gipasidungan.

Walay Makapahimulag Kanato Gikan sa Gugma sa Dios

³¹ Karon, kon huna-hunaon ta kini nga mga butang, makaingon kita nga ang Dios dapig gayod kanato, ug walay makabatok kanato.

³² Wala niya ihikaw ang iyang Anak, hinuon gihalad niya kini alang kanatong tanan. Kon gihatag niya ang iyang Anak, ihatag usab niya kanato ang tanang butang.

³³ Walay makaingon nga kitang mga pinili sa Dios mga makasasala, kay ang Dios na gayod ang nag-ila nga kita gipakamatarong na.

³⁴ Wala nay makaingon nga silotan kita, kay si Cristo Jesus mismo gisilotan ug namatay alang kanato, ug dili kay kana lang, gibanhaw usab siya ug karon atua sa tuong kamot sa Dios ug naghangyo sa Dios alang kanato.

³⁵ Walay makapahimulag kanato gikan sa gugma sa Dios. Bisag makasi-nati pa kita ug mga pag-antos, kalisod, paglutos, kagutom, kakabos, katalagman, ug bisan pag kamatayon, masiguro nato nga gihigugma gihapon kita ni Cristo.

³⁶ Ang Kasulatan nag-ingon:

“Tungod sa among pagtuo kanimo,

anaa kami kanunay sa kakuyaw sa kamatayon.

Sama kami sa mga karnero nga ihawonon.”†

³⁷ Apan bisag mao kini ang atong kahimtang, magmadaogon kita pinaagi sa tabang ni Cristo nga naghigugma kanato.

³⁸⁻³⁹ Kay nasiguro ko gayod nga walay makapahimulag kanato gikan sa gugma sa Dios nga gipakita niya pinaagi kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. Bisan pa ang kinabuhi dinhi o ang kamatayon, ang mga anghel o mga demonyo, ang mga panghitabo karon o ang mahitabo sa umaabot, ang mga adunay gahom, ang mga anaa sa ibabaw o sa ilalom sa kalibotan, o bisag unsa pa nga mga binuhat sa Dios dili makapahimulag kanato gikan sa iyang gugma.

9

Ang Kaguol ni Pablo tungod sa mga Israelinhon

¹ Karon naa pa akoy isugilon kaninyo, ug tinuod kini kay anaa ako kang Cristo ug dili ako mamakak. Ang akong konsensya nga gigamhan sa Espiritu Santo nagpamatuod usab nga tinuod ang akong isugilon,

² nga hilabihan gayod ang kasubo ug kasakit sa akong kasing-kasing

† 8:36 Sal. 44:22

³ tungod sa akong mga katagilungsod ug kadugo. Kon mahimo pa lang unta palabihon ko nga ako ang tunglohon sa Dios ug ipahimulag kang Cristo aron lang nga maluwas sila sa silot.

⁴ Daghan silag mga kaayohan nga nadawat isip mga Israelinhon. Giisip sila sa Dios nga iyang mga anak; gipakitaan sila sa Dios sa iyang masulaw nga presensya; naghimo ang Dios ug mga kasabotan ngadto kanila; gihatag kanila ang Kasugoan; gitudloan sila sa husto nga pagsimba kaniya; daghan ang iyang mga saad kanila;

⁵ kaliwat sila sa mga pinili sa Dios niadtong unang panahon; ug sa ilang kaliwat naggikan ang Mesiyas sa iyang pagkatawhanon, ang Dios nga makagagahom sa tanan ug dalaygon sa walay kataposan! Amen.

Ang Gahom sa Dios sa Pagpili

⁶ Apan bisan dili tanan kanila ang nagpulos niining mga kaayohan, wala kini magkahulogan nga wala tumana sa Dios ang iyang saad, kay dili tanan nga kaliwat ni Israel* pinili sa Dios.

⁷ Dili tanang mga kaliwat ni Abraham maisip nga iya gayod nga mga kaliwat. Kay nag-ingon ang Dios kang Abraham nga ang mga anak lang ni Isaac ang ilhon nga iyang mga kaliwat.†

⁸ Kini nagkahulogan nga dili tanang mga kaliwat ni Abraham maisip nga mga anak sa Dios, kondili ang gipanganak lang sumala sa gisaad kang Abraham.

⁹ Kay mao kini ang saad sa Dios kang Abraham: “Mobalik ako dinhi sa sunod nga tuig ug si Sara manganak ug lalaki.”‡

¹⁰ Ug pinaagi sa duha ka anak sa atong katigulangan nga si Isaac ug ni Rebeka gipakita usab sa Dios nga dili tanang kaliwat ni Abraham maisip nga iya gayod nga mga kaliwat.

¹¹⁻¹² Sa wala pa ipanganak ni Rebeka ang kaluha miingon ang Dios kaniya, “Ang magulang mag-alagad sa iyang manghod.”§ Gisulti niya kini sa dihang wala pa makahimo ang kaluha ug maayo o daotan, kay gusto niyang itudlo nga kon magpili siya ug tawo, dili tungod sa ilang maayo nga mga binuhatan kondili sumala sa iyang kabubut-on.

¹³ Ang Kasulatan nag-ingon: “Gihigugma ko si Jacob, apan wala ko higug-maa si Esau.”*

¹⁴ Karon, unsa man ang atong ikasulti? Makaingon ba kita nga dili matarong ang Dios? Dili kana tinuod!

¹⁵ Kay nag-ingon ang Dios kang Moises: “Kaloy-an ko kadtong gusto ko nga kaloy-an.”†

¹⁶ Busa ang pagpanalangin sa Dios dili tungod sa gusto o binuhatan sa tawo, kondili tungod lang gayod sa kaluoy sa Dios.

¹⁷ Kay diha sa Kasulatan nag-ingon ang Dios ngadto sa Paraon,‡ “Gibuhat ka nako nga hari, aron pinaagi sa akong himuon batok kanimo, ikapakita ko ang akong gahom, ug ang akong ngalan maila sa tanang mga tawo sa tibuk kalibotan.”§

¹⁸ Busa gikaloy-an sa Dios ang buot niyang kaloy-an, ug gipagahi niya ang ulo sa mga tawo nga buot niya nga pagahion.

¹⁹ Karon, basin kon adunay moingon kanako, “Kon mao kana, ngano bang pakasad-on man sa Dios ang tawo? Ug kinsa ba ang makabatok sa kabubut-on sa Dios?”

* 9:6 Israel: laing ngalan ni Jacob. † 9:7 Gen. 21:12 ‡ 9:9 Gen. 18:10-14 § 9:11-12 Gen. 25:23

* 9:13 Mal. 1:2-3 † 9:15 Exo. 33:19 ‡ 9:17 Paraon: ang buot ipasabot sa pulong nga Paraon, hari sa Ehipto. § 9:17 Exo. 9:16

²⁰ Apan kinsa ka ba nga molalis sa Dios? Kita mga binuhat lang sa Dios, busa dili kita makareklamo kaniya kon nganong gihimo niya kita nga sama niini.*

²¹ Sama ba sa tigbuhat ug kolon. Magbuot siya kon unsa ang iyang buhaton sa lapok nga iyang ginakuptan. Kon buot niya, mahimo niya ang duha ka matang sa kolon pinaagi niadtong lapok: ang usa alang sa pinasahi nga mga okasyon ug ang usa alang sa pang-ordinaryo.

²² Ingon niana ang gibuhat sa Dios. Buot niyang ipakita ang iyang gahom ug ang iyang kasuko sa mga tawo nga angayan nang silotan. Apan magbuot siya kon magpailob una siya niining mga tawhana nga iya unyang laglagon.

²³ Gibuhat niya kini aron nga ang iyang hilabihang kaayo ikapakita niya sa mga tawo nga iyang gikaloy-an, nga giandam na niyang daan aron pasidunggan.

²⁴ Ug kita mao ang iyang mga tinawag, dili lang gikan sa mga Judio kondili gikan usab sa mga dili Judio.

²⁵ Mao kini ang giingon sa Dios sa libro ni Oseas:

“Ang dili akong katawhan,
tawgon ko nga ‘akong katawhan.’
Ug sila nga wala ko higugmaa kaniadto,
higugmaon ko na.”†

²⁶ Ug

“ang mga tawo nga kanhi giingnan ko,
‘Kamo dili akong katawhan,’
tawgon nga ‘mga anak sa buhi nga Dios.’”‡

²⁷ Mao usab kini ang giingon ni Isaias mahitungod sa mga Israelinhon:
“Bisan sama sa balas sa baybayon ang kadaghanon sa kaliwat ni Israel,
gamay ra kanila ang maluwas.

²⁸ Kay sa pinakalit silotan sa Dios ang mga tawo sa kalibotan
ug kini mahitabo gayod.”§

²⁹ Nag-ingon usab si Isaias:

“Kon kita nga mga Israelinhon wala kaloy-i sa Dios nga Makagagahom,
wala gayoy mahibilin kanato,
kondili nangawala na unta

kita sama sa mga tawo sa Sodoma ug Gomora.”*

Ang Pagkawalay Pagtuo sa Israel

³⁰ Ang buot kong ipasabot mao kini: ang mga dili Judio nga wala magtinguha nga pakamatarungon mao ang gipakamatarong sa Dios tungod kay nagtuo sila.

³¹ Apan ang katawhan sa Israel nga nagtinguha sa pagtuman sa Kasugoan aron pakamatarungon sila sa Dios wala makaangkon niini.

³² Ngano man? Kay imbis nga motuo kang Jesu-Cristo, nagsalig hinuon sila sa ilang maayong mga binuhatan. Napandol sila sa “bato nga kapandolan.”

³³ Sama sa giingon sa Dios sa Kasulatan:

“Nagbutang ako sa Zion ug bato nga kapandolan sa mga tawo.

Kadtong bato makapadam-ag kanila.

Apan ang mga tawo nga motuo niadto nga bato dili gayod maulawan.”†

* **9:20** Isa. 29:16; 45:9 † **9:25** Ose. 2:23 ‡ **9:26** Ose. 1:10 § **9:28** Isa. 10:22-23 * **9:29** Isa. 1:9

† **9:33** Isa. 8:14; 28:16

10

¹ Mga igsoon, dako gayod ang akong handom nga ang akong mga isigka-Judio maluwas, ug kini giampo ko sa Dios.

² Makapamatuod ako nga kugihan sila sa pag-alagad sa Dios, apan dili sumala sa kamatuoran.

³ Kay wala sila masayod sa pamaagi sa Dios sa pagmatarong sa tawo. Nagtinguha hinuon sila sa ilang kaugalingong pamaagi ug wala nila sunda ang pamaagi sa Dios.

⁴ Wala sila makasabot nga ang Kasugoan natapos diha kang Cristo. Kay pinaagi sa gibuhat ni Cristo, ang matag-usa nga nagtuo kaniya mao lang ang gipakamatarong.

⁵ Mao kini ang gisulat ni Moises mahitungod sa pagpakamatarong pinaagi sa pagtuman sa Kasugoan: “Ang tawo nga nagtuman sa Kasugoan magkinabuhi sumala sa Kasugoan.”*

⁶ Apan mao kini ang giingon sa Kasulatan mahitungod sa pagpakamatarong pinaagi sa pagtuo: “Ayaw pag-ingon sa imong kaugalingon, ‘Kinsa ba ang moadto sa langit?’”† (Ang buot ipasabot, sa pagpakanaog kang Cristo nganhi).

⁷ “Ayaw usab pag-ingon, ‘Kinsa ang mokanaog sa kinahiladman sa yuta?’”‡ (Ang buot ipasabot, sa pagkuha kang Cristo gikan sa mga patay).

⁸ Hinuon ang Kasulatan nag-ingon: “Ang pulong sa Dios haduol kanimo, anaa sa imong ngabil ug sa imong kasing-kasing.”§ Ug kining pulong sa Dios mao ang mahitungod sa pagtuo nga among ginawali:

⁹ kon isugilon mo nga si Jesus mao ang Ginoo ug nagtuo ka sa kinasing-kasing nga gibanhaw siya sa Dios gikan sa kamatayon, maluwas ka.

¹⁰ Kay ang tawo pakamatarong sa Dios kon motuo siya sa kinasing-kasing. Ug kon mosugilon siya sa iyang pagtuo, maluwas siya.

¹¹ Kay nag-ingon ang Kasulatan: “Ang nagtuo kaniya dili gayod maulawan.”*

¹² Ug kini nga saad alang sa tanan, Judio man o dili Judio, tungod kay ang Ginoo, Ginoo sa tanan, ug naghatag siyag panalangin nga madagayaan sa tanan nga nagdangop kaniya.

¹³ Kay nag-ingon ang Kasulatan: “Si bisan kinsa nga motawag sa Ginoo maluwas.”†

¹⁴ Apan unsaon nila pagdangop kaniya kon wala sila motuo? Ug unsaon man nila pagtuo kaniya kon wala sila makadungog mahitungod kaniya? Ug unsaon man nila pagkadungog kon walay mosugilon kanila?

¹⁵ Ug unsaon man paglakaw ug pagsugilon sa mga tigbalita kon wala sila ipadala? Sumala sa Kasulatan: “Pagkatahom gayod kon moabot ang mga nagsangyaw sa Maayong Balita.”‡

¹⁶ Apan dili ang tanan nagdawat sa Maayong Balita. Sama sa giingon ni Isaías, “Ginoo, kinsa ba ang mituo sa among giwali?”§

¹⁷ Karon makaingon kita nga ang tawo motuo lang kang Cristo kon makadungog siya sa mensahe mahitungod kaniya. Ug kining mensahe madungog lang kon adunay magtudlo niini.

¹⁸ Karon, nakadungog ba ang mga Israelinhon niini nga mensahe? Dili mahimo nga wala sila makadungog. Kay nag-ingon ang Kasulatan: “Nadungog ang ilang tingog sa bisan asang dapit.

* **10:5** Lev. 18:5 † **10:6** Deut. 30:12 ‡ **10:7** Deut. 30:13 § **10:8** Deut. 30:14 * **10:11** Isa. 28:16

† **10:13** Joel 2:32 ‡ **10:15** Isa. 52:7 § **10:16** Isa. 53:1

Ug ang ilang mga pulong milanog sa tibuok kalibotan.”*

¹⁹ Unsa man, wala ba sila makasabot? Dili mahimo nga wala sila makasabot. Kay sumala sa sinulat ni Moises nag-ingon ang Dios kanila:

“Pasinahon ko kamo sa mga tawo nga dili Israelinhon.

Pasuk-on ko kamo tungod kay ipakita ko ang akong kalooy sa mga tawo nga wala makaila kanako.”†

²⁰ Ug walay kahadlok nga misulti niini si Isaias:

“Nakaplagan ako sa mga tawo nga wala mangita kanako,

ug bisan wala sila mangutana mahitungod kanako, nagpaila ako kanila kon kinsa ako.”‡

²¹ Apan mahitungod sa mga Israelinhon miingon siya:

“Nagpadayon ako sa pagpaabot kanila

nga mga gahig ulo ug mga masupilon nga mobalik sila kanako.”§

11

Ang Nahibilin nga mga Kaliwat sa Israel

¹ Unsa man, gisalikway ba sa Dios ang iyang pinili nga katawhan? Wala gayod. Kay ako mismo usa ka Israelinhon, kaliwat ni Abraham, ug sakop sa tribo ni Benjamin.

² Wala magsalikway ang Dios sa mga tawo nga iyang gipili sukad pa kaniadto. Nahinumdoman ba ninyo ang giingon sa Kasulatan mahitungod kang Elias? Dili ba nagreklamo siya sa Dios mahitungod sa gibuhat sa Israel?

³ Miingon siya, “Ginoo, gipamatay nila ang imong mga propeta, ug gipang-guba nila ang imong mga halaran. Ako na lang ang nahibilin nga nagsimba kanimo ug nagtinguha pa sila sa pagpatay kanako.”*

⁴ Apan unsa ba ang tubag sa Ginoo kaniya? “Adunay pa akoy nahibilin nga 7,000 ka mga Israelinhon nga wala magsimba sa imahen ni Baal.”†

⁵ Mao usab kini karon sa atong panahon. Adunay nahibilin pa nga mga Israelinhon nga nagtuo sa Dios, kay gipili niya sila tungod sa iyang grasya.

⁶ Ang pagpili kanila dili tungod sa ilang binuhatan kondili sumala sa grasya sa Dios; kay kon pinaagi sa binuhatan sa tawo, dili na kini matawag nga grasya.

⁷ Karon, makaingon kita nga ang mga Israelinhon wala makaangkon sa ilang gitinguha. Ang pinili lang sa Dios mao ang nakaangkon niini, apan ang uban gipagahi ang ilang mga ulo.

⁸ Mao kini ang giingon sa Kasulatan mahitungod kanila:

“Morag gipakatulog sila sa Dios,
ug hangtod karon wala sila masayod sa husto
ug wala makasabot sa kamatuoran.”‡

⁹ Si David nag-ingon usab mahitungod kanila:

“Hinaut nga ang ilang mga halad§ mahimong lit-ag
ug kapandolan nga makapalaglag kanila.

¹⁰ Hinaut nga mabutaan sila.

Ug hinaut nga dili kuhaon ang bug-at nila nga ginapas-an
aron mangabuktot sila hangtod sa hangtod.”*

Gipangsumpay sa Pinutlan nga mga Sanga

* **10:18** Sal. 19:4 † **10:19** Deut. 32:21 ‡ **10:20** Isa. 65:1

19:10-14 † **11:4** 1 Hari 19:18 ‡ **11:8** Deut. 29:4; Isa. 29:10
buot ipasabot ilang ginaselebrar nga mga pista. Sa literal, *lamisa*.

§ **10:21** Isa. 65:2 * **11:3** 1 Hari

§ **11:9** *ilang mga halad*: tingali ang

* **11:10** Sal. 69:22-23

¹¹ Ang mga Judio napandol kay wala sila magtuo kang Cristo. Nan, unsa man karon? Nagkahulogan ba nga ang ilang pagkahulog hangtod na sa dayon? Dili! Apan tungod sa ilang paglapas nahatagag kahigayonan ang mga dili Judio nga maluwas. Ug tungod niini masina ang mga Judio.

¹² Karon, kon ang paglapas ug ang kakulangon sa mga Judio nagdala sa daghan nga kaayohan ngadto sa mga tawo sa tibuok kalibotan, labaw pa gayod kon makompleto na ang gidaghanon sa mga Judio nga motuo kaniya.

¹³ Karon, nagsulti ako kaninyo nga mga dili Judio. Gibuhat ako sa Dios nga apostol alang kaninyo aron ibalita ko kaninyo ang mahitungod kang Cristo. Ug giisip ko nga mahinungdanon kining buluhaton nga gihatag kanako,

¹⁴ kay basin pa kon pinaagi niini masina kaninyo ang akong mga isigka-Judio aron ang uban kanila motuo usab ug maluwas.

¹⁵ Kay kon ang pagsalikway sa Dios sa mga Judio nahimong hinungdan nga ang uban nga mga tawo sa kalibotan nakaduol sa Dios, nan unsa pa kaha ang mahimong resulta kon ang mga Judio dawaton pag-usab sa Dios. Mahisama sila sa mga patay nga nabanhaw.

¹⁶ Ang panig-ingnan sa mga Judio sama niini: kon ang tipik sa pan nahalad ngadto sa Dios, ang tibuok nga pan iya usab sa Dios. Ug kon ang gamot sa kahoy iya sa Dios, ang mga sanga sa kahoy iya usab.[†]

¹⁷ Ang mga Judio sama sa mga sanga sa kahoyng olibo nga gipangputol. Ug kamong mga dili Judio sama sa mga sanga sa ihalas nga olibo nga gipangsumpay sa pinutlan nga mga sanga. Busa nakaambit kamo sa mga kaayohan nga gihatag sa Dios sa mga Judio.

¹⁸ Apan ayaw kamo paghuna-huna nga mas maayo pa kamo kaysa mga sanga nga gipangputol. Hinumdomi ninyo nga kamo mga sanga lang. Dili kamo ang nagbuhi sa gamot, kondili ang gamot mao ang nagbuhi kaninyo.

¹⁹ Basin kon ang uban kaninyo moingon, “Gipangputol ang ubang mga sanga aron ikasumpay kami.”

²⁰ Gipangputol sila tungod kay wala sila motuo kang Cristo ug kamo ang gipangsumpay tungod kay mituo kamo. Busa ayaw kamo pagpasigarbo, pagbantay hinuon kamo.

²¹ Tungod kay kon gipangputol man gani sa Dios ang tinuod nga mga sanga mas masayon ang pagpamutol kaninyo, kay sinumpay man lang kamong mga sanga.

²² Dinhi makita ang kaayo sa Dios ug ang iyang pagkaestrikto. Estrikto siya sa mga tawo nga dili motuo kaniya, apan maayo siya kaninyo, kon magpabilin kamo diha sa iyang grasya. Apan kon dili, pamutlon usab niya kamo.

²³ Sa laing bahin, kon dili na magmagahi ang mga Judio ug motuo na usab sila, isumpay niya sila balik sa punoan, kay mahimo kana sa Dios.

²⁴ Kay kamo nga mga dili Judio sama sa mga sanga sa ihalas nga olibo nga gipamutol ug gipangsumpay sa dili ihalas nga olibo, bisan pa kon kini sukwahi sa naandan nga pamaagi. Apan labing sayon alang sa Dios nga ibalik pagsumpay ang tinuod nga mga sanga ngadto sa ilang gigikanan nga punoan.

Ang Tanan nga Israelinhon Maluwas

²⁵ Mga igsoon ko kang Cristo, gusto ko nga masayran ninyo ang kamatuoran nga wala pa masayri sa mga tawo, aron dili kamo magpasigarbo nga murag si kinsa gayod kamo. Ang pagpagahi sa mga Judio lumalabay lang ug

[†] **11:16** Ang buot ipasabot ni Pablo sa bersikulo 16, kon si Abraham nahimong iya sa Dios, ang iyang mga kaliwat nahimong iya usab sa Dios.

hangtod lang kini sa higayon nga makompleto na ang gidaghanon sa mga dili Judio nga motuo kaniya.

²⁶ Pagkahuman niini maluwas ang mga Israelinhon, sama sa giingon sa Kasulatan:

“Maggikan sa Zion ang Manluluwas,
kuhaon niya ang tanan nga kadaotan sa mga kaliwat ni Jacob.

²⁷ Ug mao kini ang akong kasabotan ngadto kanila,
pasayloon ko ang ilang mga sala.”[‡]

²⁸ Tungod kay gisalikway sa mga Judio ang Maayong Balita, nahimo silang kaaway sa Dios aron kamong mga dili Judio mahatagan ug kahigayonan nga maluwas. Apan tungod kay mga pinili sila sa Dios, gihigugma gihapon niya sila. Kay gisaad niya kini kaniadto sa ilang mga katigulangan nga panggaon niya ang ilang mga kaliwat.

²⁹ Ug dili gayod mausab ang huna-huna sa Dios mahitungod sa mga tawo nga iyang gipili ug gipanalanginan.

³⁰ Kaniadto, kamong mga dili Judio wala magtuman sa Dios. Apan karon tungod kay ang mga Judio wala magtuman kaniya, gikaloy-an kamo sa Dios.

³¹ Ug mao usab ang mahitabo kanila, nga bisan wala sila magtuman sa Dios karon, kaloy-an gihapon niya sila tungod kay gikaloy-an niya kamo.

³² Kay gitugot sa Dios nga ang tanang mga tawo mahimong ulipon sa ilang mga sala aron ikapakita niya sa tanan ang iyang kaluoy.

Ang Pagdayeg sa Dios

³³ Katingalahan gayod ang kaayo sa Dios!

Dili nato matugkad ang iyang kaalam ug ang iyang kahibalo!

Kinsa ba ang makatugkad sa iyang huna-huna ug sa iyang mga pamaagi?

³⁴ Giingon sa Kasulatan:

“Walay nasayod sa huna-huna sa Ginoo,

ug walay makatudlo kaniya kon unsa ang iyang angayng buhaton.”[§]

³⁵ “Wala kitay gikahatag kaniya

nga angay niyang balosan.”^{*}

³⁶ Kay ang tanan nga butang nagagikan sa Dios,

ug gibuhat kini pinaagi kaniya ug alang kaniya.

Dayegon siya sa walay kataposan! Amen.

12

Ang Buhi nga Halad

¹ Busa mga igsoon, tungod sa kalooy sa Dios kanato, naghangyo ako kaninyo nga ihalad ninyo ang inyong kaugalingon alang sa Dios isip buhi, balaan, ug sumala sa iyang nahimut-an nga halad. Mao kini ang husto nga pagsimba sa Dios.

² Ayaw kamo pagsunod sa mga gawi sa mga tawo niining kalibotana. Tugoti ninyo ang Dios nga mobag-o sa inyong huna-huna, aron masayran ninyo ang kabubut-on sa Dios, kon unsa ang maayo, hingpit, ug ang makapahimuot kaniya.

Ang Mapainubsanon nga Pag-alagad sa Lawas ni Cristo

³ Tungod sa grasya nga gihatag sa Dios kanako, sultihan ko kamong tanan nga dili kamo angay maghuna-huna ug labaw kay sa tinuod ninyong

kahintang, kondili huna-hunaon ninyo pag-ayo kon unsa ang inyong mga katakos sumala sa pagtuo nga gihatag sa Dios kaninyo.

⁴ Kay maingon nga ang atong lawas adunay daghan nga bahin, ug ang matag bahin adunay tagsa-tagsa ka buluhaton,

⁵ mao usab kitang mga tumutuo. Bisan tuod daghan kita, usa lang kita ka lawas sa atong paghiusa kang Cristo, ug kabahin kita sa usag usa.

⁶ Ug tungod kay ang matag-usa kanato adunay iyang gasa nga nadawat sumala sa grasya sa Dios, gamiton nato kining iyang gihatag. Kon adunay gihatagan ug gasa sa pagsugilon sa pulong sa Dios, gamiton niya kana sumala sa iyang pagtuo.

⁷ Ug kon adunay gihatagan ug gasa sa pagsilbe sa iyang isigka-tawo, angay siyang magsilbi; kon sa pagtudlo, angay siyang magtudlo;

⁸ kon adunay gasa sa pagdasig, angay siyang modasig sa uban; kon sa paghatag sa mga kabos; mohatag siya nga walay tihik-tihik; kon sa pagdumala, magdumala siya nga adunay kakugi; ug kon sa pagtabang sa mga naglisod, motabang siya nga adunay kalipay.

Ang Gugma nga Inubanan sa Buhat

⁹ Kinahanglan nga matitud-anon gayod ang atong paghigugma. Likayan nato ang daotan, ug buhaton kanunay ang maayo.

¹⁰ Isip managsoon kang Cristo maghinigugmaay gayod kita, ug magtina-horay sa usag usa.

¹¹ Magmakugihon kita ug dili magtinapolan; mag-alagad kita sa Ginoo sa kinasing-kasing gayod.

¹² Ug tungod kay aduna kitay paglaom nga maayo ang atong umaabot, kinahanglang magmalipayon kita. Antoson nato ang mga kalisod, ug mag-ampo kita kanunay.

¹³ Tabangan nato ang mga anak sa Dios sa ilang mga kinahanglanon ug dawaton nato sa atong panimalay ang mga dumuduong.

¹⁴ I-ampo ninyo sa Dios nga panalanginan niya ang mga tawo nga naglutos kaninyo. Ayaw kamo pag-ampo nga silotan sila sa Dios.

¹⁵ Paglipay kamo uban sa mga nalipay, ug pagsubo uban sa mga nagsubo.

¹⁶ Kinahanglan pareho ang inyong pagtagad sa matag-usa. Ayaw kamo pagmapahitas-on, hinuon pakighigala kamo sa mga tawo nga ubos ug kahintang. Ayaw kamo paghuna-huna nga maalamon gayod kamo.

¹⁷ Kon adunay magbuhat ug daotan kaninyo ayaw kamo pagbalos ug daotan. Hinuon huna-hunaa ninyo kon sa unsa nga pamaagi kamo makahimog maayo atubangan sa mga tawo.

¹⁸ Kutob sa inyong mahimo likayi ninyo ang kasamok sa inyong pagpakig-uban sa tanang mga tawo.

¹⁹ Mga hinigugma, ayaw gayod kamo pagpanimalos, kondili itugyan ninyo kini sa Dios nga mao ang magsilot kanila. Kay sa Kasulatan nag-ingon ang Dios: “Ako ang manimalos; ako ang magsilot.”*

²⁰ Busa sundon nato ang giingon sa Kasulatan:

“Kon ang imong kaaway gigutom, pakan-a;
kon giuhaw, paimna.

Kay kon buhaton mo kini maulaw siya sa iyang gibuhat kanimo.”†

²¹ Ayaw kamo pagpadaog sa daotan, kondili daoga ninyo ang daotan pinaagi sa paghimo ug maayo.

* 12:19 Deut. 32:35 † 12:20 Pan. 25:21-22

13

Ang Atong Obligasyon sa mga Nagdumala sa Gobyerno

¹ Ang matag-usa kaninyo kinahanglan magmatinumanon sa mga nagdumala sa gobyerno, kay ang tanan nga panggobyerno gikan sa Dios ug ang mga tigdumala gibutang sa Dios sa ilang katungdanan.

² Busa ang nagbatok sa gobyerno nagbatok sa gipili sa Dios, ug ang naghimo niini nagpahamtang ug silot sa ilang kaugalingon.

³ Wala kitay angay kahadlok sa mga nagdumala kanato, gawas lang kon nagbuhat kita ug daotan. Busa kon dili ka gusto nga mahadlok sa mga nagdumala, buhata ang maayo, ug dayegon ka pa hinuon nila.

⁴ Gibutang sila sa Dios sa ilang katungdanan alang sa atong kaayohan. Apan kon nakabuhat ka ug daotan, angay kang mahadlok kanila, tungod kay aduna silay gahom sa pagsilot kanimo; kay gibutang sila sa Dios sa ilang katungdanan aron silotan ang mga naghimo ug daotan.

⁵ Busa angay kitang magmatinumanon sa atong gobyerno; dili lang tungod sa kahadlok nato sa silot, kondili tungod kay nasayran nato nga mao kini ang angay natong buhaton.

⁶ Mao usab kini ang hinungdan kon nganong nagbayad kita sa atong buhis, kay ang mga tigdumala mga alagad sa Dios nga naghago gayod alang niining mga katungdanan.

⁷ Busa bayri ninyo ang tanang matang sa buhis. Ug tahora ninyo ug pasidunggi ang mga anaa sa panggamhanan.

Ang Atong Obligasyon ngadto sa Usag Usa

⁸ Kinahanglan dili kamo magpabilin nga utangan kang bisan kinsa, gawas lang sa utang nga mao ang paghinigugmaay sa usag-usa. Ang naghigugma sa iyang isigka-tawo nakatuman sa Kasugaoan.

⁹ Kay ang mga sugo sama sa, “Ayaw pagpanapaw, ayaw pagpatay, ayaw pangawat, ayaw kaibog,”* ug ang uban pa nga mga sugo nalangkob sa usa lang ka sugo nga nag-ingon, “Higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon.”†

¹⁰ Kon higugmaon nato ang atong isigka-tawo, dili kita magbuhat ug daotan kanila. Mao kana nga kon aduna kitay paghigugma gituman nato ang tibuok nga Kasugaoan.

¹¹ Kinahanglan buhaton ninyo kini, tungod kay nasayod kamo nga karon na ang panahon nga kinahanglan magmata na kamo. Kay ang takna sa atong kaluwasan mas haduol na karon kaysa kaniadto, sa dihang mituo kita kang Jesu-Cristo.

¹²⁻¹³ Ang kangitngit hapit na mahuman ug ang kahayag hapit na gayod moabot. Busa isalikway na nato ang daotan nga mga buluhaton sa kangitngit ug isul-ob nato ang maayo nga kinabuhi isip hinagiban natong mga anaa na sa kahayag. Dili kita maghubog-hubog, o kaha mag-apil sa mga kahilayan. Dili kita makighilawas gawas sa kaminyoon o kaha magbuhat sa bisan unsang matang sa malaw-ay nga buhat. Dili kita makig-away o kaha masina.

¹⁴ Hinunua, ang kinaiya ni Ginoong Jesu-Cristo ang angayng makita sa inyong kinabuhi. Ug dili ninyo hatagan ug higayon ang inyong tawhanon nga kinaiya sa pagbuhat ug daotan.

* **13:9** Exo. 20:13-15, 17; Deut. 5:17-19, 21 † **13:9** Lev. 19:18

14

Ayaw Ninyo Hukmi ang Uban

¹ Dawata ninyo ang tawo nga maluya ug pagtuo, ug ayaw ninyo sawaya ang iyang mga panghuna-huna.

² Adunay mga tumutuo nga nagtuo nga mahimo nga mokaon ug bisan unsa, ug adunay mga tumutuo nga luya ug pagtuo ug alang kaniya, utanon lang ang angay kaonon.

³ Ang tumutuo nga nagkaon ug bisan unsa dili angayng mosaway sa tumutuo nga utanon lang ang gikaon, ug ang tumutuo nga utanon lang ang gikaon dili usab angay nga maghukom sa nagkaon ug bisan unsa. Kay managsama silang gidawat sa Dios.

⁴ Busa kinsa ka ba nga mohukom sa sulugoon sa uban? Ang iyang Agalon lang gayod mao ang makasulti kon maayo o daotan ang iyang gibuhat. Ug mahimo gayod niya ang maayo, kay ang Ginoo mao ang motabang kaniya sa pagbuhat ug maayo.

⁵ Adunay mga tawo nga nagtuo nga naay mga adlaw nga mas bililhon kaysa ubang mga adlaw. Ug aduna say nagtuo nga ang tanang adlaw managsama lang. Ang matag-usa angayng maghimo kon unsa sa iyang pagtuo ang husto atubangan sa Dios.

⁶ Kon ang tawo adunay pinasahi nga adlaw, gibuhat niya kini alang sa Ginoo. Ug ang tawo nga nagkaon ug bisan unsa, nagbuhat usab niini alang sa Ginoo, tungod kay nagpasalamat siya sa Dios sa iyang gikaon. Ang dili mokaon sa uban nga pagkaon nagbuhat usab niini alang sa Ginoo, ug nagpasalamat usab siya sa Dios.

⁷ Kay walay bisan kinsa kanato nga mga tumutuo ang nabuhi o namatay alang sa iyang kaugalingon.

⁸ Kon nagkinabuhi kita, nagkinabuhi kita alang sa Ginoo, ug kon mamatay kita, alang usab sa Ginoo. Busa kon magkinabuhi kita o mamatay, iya kita sa Ginoo.

⁹ Mao kini ang hinungdan nga si Cristo namatay ug nabanhaw, aron mahimo siyang Ginoo sa mga buhi ug sa mga patay.

¹⁰ Busa ayaw ninyo tamaya o hukmi ang inyong mga igsoon kang Cristo. Kay kitang tanan moatubang sa Dios ug siya ang mohukom kon ang atong gibuhat maayo o daotan.

¹¹ Kay nag-ingon ang Kasulatan:
“Ako ang Ginoo nga buhi.

Moabot ang adlaw nga ang tanang mga tawo

moluhod sa akong atubangan ug moila nga ako Dios.”*

¹² Mao kini ang hinungdan nga ang matag-usa kanato manubag sa Dios sa iyang gibuhat dinhi sa kalibotan.

¹³ Busa dili na kita maghukom sa usag-usa. Hinuon likayan nato ang mga butang nga mahimong hinungdan sa pagpakasala sa atong igsoon kang Cristo.

¹⁴ Tungod kay ako anaa kang Ginoong Jesus, nasayran ko nga walay pagkaon nga dili hinlo. Apan si bisan kinsa nga nagtuo nga adunay pagkaon nga ginadili, dili siya angayng mokaon niini.

¹⁵ Kon tungod sa imong pagkaon masilo ang imong igsoon, wala ka mahigugma kaniya. Si Cristo namatay usab alang kaniya, busa ayaw gub-a ang iyang pagtuo tungod lang sa imong pagkaon.

¹⁶ Ayaw itugot nga ang maayo alang kaninyo isipon sa uban nga daotan.

* 14:11 Isa. 45:23

¹⁷ Kay ang gingharian sa Dios dili mahitungod sa pagkaon ug pag-inom, kondili mahitungod sa matarong nga pagkinabuhi, maayo nga relasyon sa usag-usa, ug kalipay nga gikan sa Espiritu Santo.

¹⁸ Si bisan kinsa nga nag-alagad kang Cristo pinaagi niini mao ang nahimut-an sa Dios ug gitahod sa mga tawo.

¹⁹ Busa paningkamotan gayod nato ang pagbuhat sa mga butang nga makaayo sa relasyon ug makapalig-on sa pagtuo sa usag-usa.

²⁰ Ayaw gub-a ang pagtuo nga gihatag sa Dios tungod lang sa pagkaon. Mahimong kaonon ang tanang matang sa pagkaon, apan dili maayo nga mokaon sa kalan-on nga mahimong hinungdan sa pagpakasala sa uban.

²¹ Ang maayong buhaton mao ang dili pagkaon sa karne o kaha pag-inom sa mga ilimnon nga makahubog o kaha paghimo sa bisan unsa nga mahimong hinungdan nga makasala ang imong igsoon.

²² Kinahanglan nga ikaw lang ug ang Dios ang masayod sa imong gituohan mahitungod niini. Bulahan ang tawo nga wala hasola sa iyang konsensya tungod sa pagbuhat sa butang nga gituohan niyang maayo.

²³ Apan kon nagduha-duha siya sa iyang pagkaon, hasolon siya sa iyang konsensya kon iya kining kaonon kay ang iyang gibuhay wala mabasi sa iyang gituohan. Sala ang bisan unsa nga buhaton nato nga wala mabasi sa atong gituohan.

15

Lig-onon Nato ang mga Maluya

¹ Kita nga mga malig-on sa pagtuo kinahanglan mosabot ug motabang sa atong mga kauban nga maluya pa. Dili lang ang atong kaugalingon ang atong huna-hunaon,

² kondili huna-hunaon usab nato ang kaayohan sa atong isigka-tumutuo, aron malig-on ang iyang pagtuo.

³ Bisana gani si Cristo wala maghandom sa iyang kaugalingon nga kaayohan. Miingon siya sumala sa Kasulatan, "Gisakitan ako sa mga pag-insulto sa mga tawo kanimo."*

⁴ Ang tanan nga nasulat sa Kasulatan kaniadto gisulat sa pagtudlo kanato. Kini naghatag kanato ug paglaom ug kadasig samtang kita naghulat nga mapailubon.

⁵ Hinaut nga ang Dios nga naghatag kanato sa kalig-on ug kadasig sa pag-antos sa mga kalisod magtabang kaninyo nga maghiusa isip mga sumusunod ni Cristo Jesus,

⁶ aron maghiusa kamo sa pagdayeg sa Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo.

Maayong Balita alang sa mga Dili Judio

⁷ Gidawat kamo ni Cristo, busa dawata usab ninyo ang inyong isigka-tumutuo aron madayeg ang Dios.

⁸ Ang hinungdan kon nganong gisugo si Cristo sa pag-alagad sa mga Judio dili lang sa pagpakita nga ang Dios kasaligan sa pagtuman sa iyang mga saad sa ilang mga katigulangan,

⁹ kondili sa pagpakita usab ngadto sa mga dili Judio sa kalooy sa Dios, aron modayeg usab sila sa Dios. Kay nag-ingon ang Kasulatan:

"Magsugilon ako sa imong kaayo uban sa mga dili Judio, ug mag-awit ako ug mga pagdayeg kanimo."[†]

* 15:3 Sal. 69:9 † 15:9 2 Sam. 22:50; Sal. 18:49

¹⁰ Aduna say nasulat sa Kasulatan nga nag-ingon,
“Kamo nga mga dili Judio,
paglipay kamo uban sa mga pinili sa Dios!”[‡]

¹¹ Ug nag-ingon pa kini,
“Tanan kamong mga dili Judio, dayega ninyo ang Ginoo;
tanan kamong mga katawhan, dayega ninyo siya!”[§]

¹² Nag-ingon usab si Isaias,
“Sa mga kaliwat ni Jesse maggikan ang magdumala sa mga dili Judio,
ug mosalig sila kaniya.”^{*}

¹³ Hinaut nga ang Dios nga tinubdan sa paglaom maghatag usab kaninyog kalipay ug kalinaw tungod sa inyong pagtuo kaniya, aron pinaagi sa gahom sa Espiritu Santo mosamot kadako ang inyong paglaom.

Ang Hinungdan sa Pagsulat ni Pablo Niini

¹⁴ Mga igsoon, nasiguro ko gayod nga maayo kamong mga tawo. Nasiguro pud nako nga daghan na ang inyong nahibaloan, ug makahimo na kamo sa pagtinambagay sa usag-usa.

¹⁵ Apan niining sulata, gipahinumdoman ko kamo mahitungod sa pipila ka mga butang tungod kay dili ko gusto nga malimtan ninyo kini. Wala ako mahadlok sa pagsulti kaninyo niining mga butanga, tungod kay sa grasya sa Dios gihatagan niya akog gahom

¹⁶ nga mahimong alagad ni Cristo Jesus ngadto sa mga dili Judio. Nag-alagad ako kanila isip pari[†] ug gitudlo ko kanila ang Maayong Balita gikan sa Dios aron mahimo silang halad nga iyang kahimut-an, nga gibalaan pinaagi sa Espiritu Santo.

¹⁷ Ug tungod kay anaa ako kang Cristo Jesus, makapasigarbo ako sa akong nahimo nga pag-alagad sa Dios.

¹⁸ Ug wala akoy lain nga ikapasigarbo kondili ang mga gibuhay ni Cristo pinaagi kanako, nga ang mga dili Judio nagsunod na kaniya pinaagi sa akong mga pagtudlo ug mga binuhatan,

¹⁹ sa tabang sa mga milagro ug kahibulongang mga butang nga nahimo pinaagi sa gahom sa Espiritu sa Dios. Gisangyaw ko ang Maayong Balita mahitungod kang Cristo sa bisan asa nga akong giadtoan, gikan sa Jerusalem hangtod sa Ilirico.

²⁰ Tinguha ko gayod nga magsangyaw sa mga lugar diin ang mga tawo wala pa makadungog sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo, tungod kay dili ko gusto nga magsangyaw sa mga lugar nga nasangyawan na sa uban.

²¹ Sama sa giingon sa Kasulatan:
“Ang wala pa masuginli mahitungod kaniya makaila;
ug ang wala pa makadungog makasabot.”[‡]

²² Mao kana ang hinungdan nga wala ako makaanha diha kaninyo, tungod kay naglibot pa ako sa mga lungsod dinhi.

Ang Plano ni Pablo sa Pag-adto sa Roma

²³ Apan karon, tungod kay nahuman ko na ang akong trabaho niining mga dapita ug tungod kay pila na ka tuig akong nagtinguha nga makaanha diha kaninyo,

²⁴ hinaut nga magkita na gayod kita. Kay ang akong plano, moagi ako diha kaninyo sa akong pag-adto sa Espanya. Gusto ko nga magmalipayon

[‡] **15:10** Deut. 32:43 **§** **15:11** Sal. 117:1 ^{*} **15:12** Isa. 11:10 [†] **15:16** pari: ingon nga ang pari nagdala ug halad ngadto sa Dios, si Pablo nagdala usab ug mga tawo ngadto sa Dios isip halad.

[‡] **15:21** Isa. 52:15

sa akong pagpakig-uban kaninyo bisan sa hamubo lang nga panahon, sa dili pa ako molaños pinaagi sa inyong tabang.

²⁵ Sa pagkakaran, moadto una ako sa Jerusalem aron sa paghatod sa hinabang alang sa mga tumutuo didto.

²⁶ Kay ang mga tumutuo sa Macedonia ug Acaya nagbuluntaryo sa paghatag ug hinabang alang sa mga tumutuo nga kabos didto sa Jerusalem.

²⁷ Ilang kagustohan ang pagbuhat niini. Hinuon aduna silay utang kabubut-on sa mga tumutuo sa Jerusalem. Kay kon dili tungod sa mga tumutuo sa Jerusalem, kining mga dili Judio wala makadawat sa mga espirituhanon nga panalangin. Busa angay nga tabangan sa mga dili Judio ang mga tumutuo sa Jerusalem sa ilang materyal nga mga kinahanglanon.

²⁸ Sa pagkahuman ko ug hatag kanila niining mga hinabang mohapit ako diha kaninyo sa dili pa ako moadto sa Espanya.

²⁹ Ug nagtuo ako nga sa pag-anha ko diha, daghan nga panalangin gikan kang Cristo ang madawat sa matag-usa kanato.

³⁰ Busa mga igsoon, tungod kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo, ug tungod sa gugma nga gihatag sa Espiritu kanako, naghangyo ako nga moduyog kamo kanako sa pag-ampo nga mahinugtanon ngadto sa Dios alang kanako.

³¹ Pag-ampo kamo nga dili ako pasipad-an sa mga dili tumutuo didto sa Judea, ug pag-ampo usab kamo nga malipay ang mga tumutuo sa Jerusalem sa hinabang nga akong dad-on kanila.

³² Pagkahuman niini, kon itugot sa Dios, moanha ako diha kaninyo nga puno sa kalipay, ug makapahulay ako uban kaninyo.

³³ Hinaut nga ubanan kamo sa Dios nga naghatag ug kalinaw sa atong kinabuhi. Amen.

16

Ang mga Pagpangumusta ni Pablo

¹ Karon gusto kong ipaila kaninyo ang atong igsoon nga si Febe. Nag-alagad siya sa iglesia sa Cencrea.

² Dawata ninyo siya isip inyong igsoon sa Ginoo, ug mao gayod kini ang angay ninyong buhaton isip mga anak sa Dios. Tabangi ninyo siya sa iyang mga kinahanglanon, kay daghan ang iyang natabangan. Ako gani natabangan usab niya.

³ Ipangumusta ninyo ako kang Priscila ug kang Aquila. Kauban ko sila sa paghago alang kang Cristo Jesus.

⁴ Gitahan nila ang ilang kinabuhi alang kanako; ug dili lang ako ang nagpasalamat kanila, kondili ang tanan usab nga mga iglesia nga dili Judio.

⁵ Ipangumusta usab ako sa tanang mga tumutuo nga nagtigom didto sa ilang balay.

Ipangumusta usab ako sa akong hinigugmang higala nga si Epeneto. Siya ang unang mituo kang Cristo sa probinsya sa Asia.

⁶ Ipangumusta usab ako kang Maria. Naghago siya pag-ayo alang kaninyo.

⁷ Ipangumusta usab ako sa akong isigka-Judio nga si Andronico ug si Junias. Kini sila kauban ko nga nabilanggo. Nailhan sila sa mga apostoles, ug una pa sila kanako nga nahimong Cristohanon.

⁸ Ipangumusta usab ako sa akong hinigugma nga higala sa Ginoo nga si Ampliato.

⁹ Ipangumusta usab ako kang Urbano nga atong kauban nga katabang sa pag-alagad kang Cristo, ug sa akong hinigugmang higala nga si Estaquis.

¹⁰ Kumusta usab kang Apeles. Bisan daghan ang iyang naagian nga mga pag-antos, wala gayod siya motalikod kang Cristo. Kumusta usab sa panimalay ni Aristobulo,

¹¹ kang Herodion nga akong isigka-Judio, ug sa mga anaa sa Ginoo sa panimalay ni Narciso.

¹² Ipangumusta usab ako kang Trifena ug kang Trifosa. Sila kugihan nga mga alagad sa Ginoo. Kumusta usab sa atong hinigugma nga higala nga si Persida. Daghan ang iyang nabuhat alang sa Ginoo.

¹³ Kumusta usab kang Rufo. Kini siya inila nga alagad sa Ginoo. Kumusta usab sa iyang inahan. Ang pagtagad niya kanako sama gayod sa usa ka anak.

¹⁴ Kumusta usab kanila ni Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, ug sa tanang mga igsoon kang Cristo nga kauban nila.

¹⁵ Kumusta kanila ni Filologo, Julia, Nereo, ug sa iyang igsoon nga babaye, kang Olimpás, ug sa tanang mga tumutuo nga kauban nila.

¹⁶ Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo.*

Ang tanang mga iglesia nga iya ni Cristo nangumusta diha kaninyo.

¹⁷ Ako nag-awhag kaninyo, mga igsoon ko kang Cristo, pagbantay kamo sa mga tawo nga maoy hinungdan sa panagbahin-bahin ug nagsamok sa pagtuo sa mga tumutuo. Supak sila sa mga pagtulon-an nga gitudlo kaninyo. Busa likayi ninyo sila.

¹⁸ Ang mga tawo nga nagbuhat niini wala mag-alagad kang Cristo nga atong Ginoo, kondili ang ilang kaugalingong kagustohan lang ang ilang gipasalabi. Ginapahisalaag nila ang mga tawo nga kulang sa kahibalo pinaagi sa ilang maayo ug madanihon nga mga sinultihan.

¹⁹ Nabantog ang inyong pagkamatinumanon kang Cristo, busa nalipay gayod ako; apan gusto ko nga magmaalamon kamo mahitungod sa pagbuhat ug maayo, ug inosente mahitungod sa pagbuhat ug daotan.

²⁰ Ug sa dili madugay ang Dios nga naghatag kanato ug kalinaw, mopildi kang Satanas pinaagi kaninyo. Ang grasya sa atong Ginoong Jesus mag-uban kaninyo.

²¹ Ang akong kauban nga alagad nga si Timoteo nangumusta usab kaninyo, lakip si Lucio, si Jason, ug si Sosipatro nga sama kanakong mga Judio.

²² (Ako, si Tercio nga anaa usab sa Ginoo, nangumusta usab kaninyo. Ako ang nagsulat niining sulat nga gidikta ni Pablo.)

²³ Si Gayo nangumusta usab kaninyo. Ako, si Pablo, nagsaka dinhi sa iyang balay, ug dinhi usab nagsimba ang mga tumutuo.

Nangumusta usab kaninyo si Erasto nga nagtipig sa panudlanan sa siyudad ug ang atong igsoon nga si Cuarto. [

²⁴ Hinaut pa nga panalanganin gayod kamong tanan sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Amen.]†

²⁵ Dayegon ta ang Dios nga makapalig-on kaninyo sumala sa Maayong Balita mahitungod kang Jesu-Cristo nga akong ginawali kaninyo. Ang Maayong Balita dugay na nga gitago,

* **16:16** *Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo:* sa literal, *Pagkumustahay kamo nga adunay balaan nga halok.* † **16:24** Ang pipila ka mga manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong.

²⁶ apan karon ginasugilon na kini sa tanang mga tawo pinaagi sa mga sinulat sa mga propeta sumala sa sugo sa walay kataposan nga Dios, aron ang tanan motuo ug motuman kang Cristo. Ug gipahibalo usab kini kaniadto.

²⁷ Pinaagi kang Jesu-Cristo, dayegon ta sa walay kataposan ang Dios nga mao lang ang nakahibalo sa tanan! Amen.

Ang Unang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Corinto

¹ Gikan kang Pablo nga pinili sa Dios nga mahimong apostol ni Cristo Jesus. Ako ug si Sostenes nga atong igsoon diha kang Cristo.

² Nangumusta kaninyong mga tumutuo diha sa Corinto. Gitawag kamo sa Dios aron mahimong iya tungod sa inyong pagkahiusa kang Cristo Jesus. Gipili niya kamo nga mahimong iyang mga anak uban sa tanan nga nag-ila kang Jesu-Cristo nga atong Ginoong sa bisan asang lugar. Siya Ginoong natong tanan.

³ Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo.

Mga Pagpasalamat

⁴ Nagpasalamat ako kanunay sa Dios tungod sa mga panalangin nga iyang gihatag kaninyo nga anaa kang Cristo Jesus.

⁵ Kay sa inyong pagkahiusa kang Cristo, gipanalanginan kamo sa Dios sa tanan, sa kahibalo ug sa pagpanulti.

⁶ Tungod niini napamatud-an ninyo mismo ang among mga gipanudlo mahitungod kang Cristo.

⁷ Busa wala gayod kamo makulangi sa mga espirituhanong mga gasa nga gihatag sa Dios samtang naghulat kamo sa pagbalik sa atong Ginoong Jesu-Cristo.

⁸ Si Cristo mao ang maglig-on sa inyong pagtuo hangtod sa kataposan, aron nga sa pag-abot sa adlaw nga ang Ginoong Jesu-Cristo maghukom, wala siyay ikasaway kaninyo.

⁹ Kasaligan ang Dios nga nagtawag kaninyo sa pagpakighiusa sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo nga atong Ginoong.

Pagkabahin-bahin Sulod sa Simbahan

¹⁰ Mga igsoon diha kang Cristo, naghangyo ako kaninyo sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga maghiusa kamong tanan ug likayi ninyo ang pagkabahin-bahin. Paghiusa kamo sa samang huna-huna ug sa inyong katuyoan.

¹¹ Nahisgotan ko kini tungod kay adunay nagsugilon kanako gikan sa pamilya ni Cloe nga adunay panag-away diha kaninyo.

¹² Ang buot nako ipasabot mao kini: ang uban kaninyo nag-ingon, “Kang Pablo ako,” ug adunay nag-ingon, “Kang Apolos ako.” Aduna pa gayoy nag-ingon, “Kang Pedro* ako,” ug ang uban nag-ingon, “Kang Cristo ako.”

¹³ Ngano, nabahin-bahin ba diay si Cristo? Si Pablo wala magpalansang sa krus alang kaninyo. Wala usab kamo mabautismohi sa ngalan ni Pablo.

¹⁴ Nagpasalamat ako sa Dios nga wala akoy gibautismohan kaninyo gawas lang kang Crispo ug kang Gayo.

¹⁵ Busa walaay makaingon nga gibautismohan kamo sa akong ngalan.

¹⁶ (Gibautismohan ko usab diay si Estefanas ug ang iyang pamilya. Apan gawas kanila wala na akoy mahinumdoman pang uban.)

¹⁷ Kay wala ako sugoa ni Cristo aron sa pagbautismo kondili sa pagtudlo sa Maayong Balita. Ug ang akong pagtudlo dili pinaagi sa mga maanindot ug maalamon nga pagpanulti, kay basin madala ko ang mga tawo ngadto

* **1:12 Pedro:** sa Griyego, *Cephas*.

kang Cristo pinaagi sa akong abilidad ug mawad-an na lang ug gahom ang kamatayon ni Cristo sa krus.

Si Cristo mao ang Gahom ug Kaalam sa Dios

¹⁸ Alang sa mga tawong nangawala,[†] ang pagtulon-an mahitungod sa kamatayon ni Cristo sa krus binuang lang, apan kanatong nangaluwas, kini gahom sa Dios.

¹⁹ Kay ang Kasulatan nag-ingon:

“Gub-on nako ang kaalam sa mga tawo nga maalamon, ug ipakita ko nga walay pulos ang pagsabot sa mga adunay kinaadman.”[‡]

²⁰ Unsa may kapuslanan sa mga maalamon, sa mga magtutudlo sa Kasugoan, ug sa mga maayong makiglantugi niini nga panahon? Kay gipakita man sa Dios nga binuang lang ang kalibotanong nga kaalam.

²¹ Kay ang Dios sa iyang kaalam wala magtugot nga maila siya sa mga tawo pinaagi sa kalibotanong nga kaalam; kondili pagbuot sa Dios nga luwason ang mga tawo pinaagi sa ilang pagtuo sa giwali nga Maayong Balita, nga sumala sa mga wala motuo, binuang lang kini.

²² Ang mga Judio dili motuo kon walay milagro nga ilang makita, ug ang mga Griego, ilang timbang-timbangon kon ang gitudlo kanila motukma ba sa ilang giingon nga kaalam.

²³ Apan kami, ang among giwali mao ang Cristo nga gilansang sa krus. Kini dili madawat sa mga Judio ug binuang lang alang sa mga dili Judio.

²⁴ Apan sa mga tawo nga gitawag sa Dios, Judio man o dili, si Cristo mao ang gahom ug ang kaalam sa Dios.

²⁵ Kay ang gihuna-huna nila nga binuang nga gihimo sa Dios mas labaw pa kaysa kaalam sa tawo, ug ang gihuna-huna nila nga kaluyahon nga gihimo sa Dios mas kusog pa kaysa kusog sa tawo.

²⁶ Mga igsoon kang Cristo, hinundomi ninyo kon unsa ang inyong kahimtang sa wala pa kamo mahimong tinawag sa Dios, pipila lang gayod kaninyo ang giila nga maalamon o kaha adunay katakos, ug pipila lang usab ang naggikan sa inila nga mga pamilya.

²⁷ Apan ang gipili sa Dios mao kadtong giisip sa katawhan nga dili maalamon aron pakaulawan ang mga maalamon, ug gipili usab niya ang mga tawo nga wala gayoy gahom aron pakaulawan ang mga tawong gamhanan.

²⁸ Gipili sa Dios ang mga kabos ug talamayon, nga giisip sa katawhan nga walay kapuslanan, aron ipakita niya nga dili mahinungdanon ang giisip sa katawhan nga mahinungdanon.

²⁹ Busa walay makapasigarbo atubangan sa Dios.

³⁰ Sa pagbuot sa Dios anaa kita kang Cristo Jesus. Si Cristo mao ang kaalam sa Dios[§] alang kanato. Pinaagi kaniya gipakamatarong kita sa Dios, iya na kita, ug gitubos na niya kita gikan sa atong mga sala.

³¹ Busa, sama sa giingon sa Kasulatan, “Ang buot magpasigarbo, kinaanglan ipasigarbo lamang niya ang gibuhay sa Ginoo.”^{*}

2

¹ Mga igsoon ko kang Cristo, sa pag-anha ko diha kaninyo aron sa pagwali sa mga tinago nga kamatuoran sa Dios, wala ako maggamit ug laglom nga mga pulong o kaha lawom nga kaalam.

[†] **1:18** nangawala: o kaha, nagpaingon sa kalaglagan. [‡] **1:19** Isa. 29:14 [§] **1:30** Si Cristo mao ang kaalam sa Dios: alang sa uban ang gibuhay ni Cristo sa krus binuang, apan alang kang Pablo kini kaalam sa Dios. ^{*} **1:31** Jer. 9:24

² Kay gituyo ko nga wala na akoy lain pa nga iwali kaninyo kondili si Jesu-Cristo lang ug ang iyang pagpalansang sa krus.

³ Mianha ako kaninyo nga adunay kaluyahon ug nagkurog pa gani ako sa kahadlok.

⁴ Sa pagwala ko kaninyo wala ako maggamit ug binulak-bulakan nga mga pulong aron lang madani kamo, kondili ang Espiritu ang nagpamatuod sa akong gipanulti pinaagi sa iyang gahom,

⁵ aron nga ang inyong pagtuo dili mabasi sa kaalam sa tawo kondili sa gahom sa Dios.

Gipadayag sa Dios ang iyang Kaalam pinaagi sa Espiritu

⁶ Hinuon, nagtudlo kami ug kaalam ngadto sa mga lig-on ug pagtuo sa Dios, apan kini nga kaalam dili iya sa tawo ni sa mga nagdumala niining kalibotana nga gitakdang mahanaw.

⁷ Kining kaalam nga akong giingon mao ang tinago nga kaalam sa Dios nga wala ipadayag ngadto sa mga tawo kaniadto. Sa dihang wala pa mamugna sa Dios ang kalibotan giplano na niya kini aron mapasidunggan niya kita.

⁸ Ang mga nagdumala dinhi sa kalibotan wala makasabot sa plano sa Dios. Kay kon nasabtan pa nila, wala na unta nila ilansang sa krus ang Ginoo nga makagagahom.

⁹ Apan sumala sa giingon sa Kasulatan:

“Wala pa gayoy nakita, nadungog,
o kaha nahuna-huna ang tawo
nga angay ikatandi ngadto

sa mga giandam sa Dios alang sa mga nahigugma kaniya.”*

¹⁰ Kini nga plano sa Dios gipahibalo na kanato pinaagi sa iyang Espiritu.

Kay ang tanan nasayran sa Espiritu, bisan pa ang mga lawom nga hunahuna sa Dios.

¹¹ Ingon kanatong mga tawo, walay nasayod sa gihuna-huna sa usa ka tawo gawas lang sa iyang kaugalingon nga espiritu. Mao usab sa Dios, walay nasayod sa iyang hunahuna gawas lang sa Espiritu sa Dios.

¹² Ug kita nga mga tumutuo gihatagan niini nga Espiritu nga dili gikan sa kalibotan kondili gikan sa Dios aron masabtan nato ang kamatuoran mahitungod sa mga panalangin nga gihatag sa Dios kanato.

¹³ Busa ang mga pulong nga among gisulti gikan sa Espiritu ug dili gikan sa kaalam sa tawo. Gipasabot namo ang mga pagtulon-an nga gikan sa Espiritu ngadto sa mga tawo nga nakaangkon sa Espiritu.

¹⁴ Apan ang tawo nga wala kaniya ang Espiritu dili modawat sa mga pagtulon-an nga gikan sa Espiritu sa Dios, tungod kay alang kaniya binuang lang kini. Ug dili niya kini masabtan tungod kay ang Espiritu lang gayod sa Dios mao ang makatabang kaniya sa pagsabot niini.

¹⁵ Ang tawo nga nakabaton sa Espiritu ang nagsusi niining tanan, apan dili siya ubos sa pagsusi sa ubang tawo.

¹⁶ Ang Kasulatan nag-ingon:

“Kinsa ba ang nasayod sa hunahuna sa Ginoo?

Ug kinsa ba ang makatudlo kaniya?”†
Apan kita, ania kanato ang hunahuna ni Cristo.

3

Ang Simbahan ug ang mga Pangulo niini

* 2:9 Isa. 64:4 † 2:16 Isa. 40:13

¹ Mga igsoon, kaniadto dili ako makatudlo kaninyo ingon nga mga tawo nga gitultolan sa Espiritu kondili ingon nga mga tawo nga nagkinabuhi sa tawhanon nga kinaiya ug bata pa sa pagtuo kang Cristo.

² Mao kana nga simple lang gayod nga mga pagtulon-an ang akong gitudlo kaninyo tungod kay dili pa ninyo masabtan ang laglom nga mga pagtulon-an. Ug bisan gani karon dili pa kamo makasabot.

³ Kay hangtod karon, nagkinabuhi pa kamo sa inyong tawhanon nga kinaiya tungod kay gasinahay kamo ug nanggiaway. Kining inyong gibuhay nagpamatuod lang nga sama pa gihapon kamo sa mga tawo niining kalibotana.

⁴ Kung moingon ang usa, “Kang Pablo ako,” ug kung moingon usab ang usa, “Kang Apolos ako.” Dili ba pareho man lang kamo sa mga tawo niining kalibotana?

⁵ Hinuon si kinsa ba gayod si Apolos? Ug si kinsa ba gayod si Pablo? Kami mga alagad lang sa Ginoo nga iyang gigamit aron motuo kamo. Ang matag-usa kanamo nagtuman lang sa buluhaton nga gisalig sa Ginoo kanamo.

⁶ Ako ang nagtanom, ug si Apolos ang nagbisbis, apan ang Dios mao ang nagpatubo.

⁷ Dili mahinungdanon ang nagtanom ug ang gabisbis. Ang Dios lang gayod ang mahinungdanon kay siya man ang nagpatubo.

⁸ Ang nagtanom ug ang gabisbis pareho nga mga alagad, ug ang matag-usa kanila ganti sa Dios sumala sa ilang pagpangabudlay.

⁹ Ako ug si Apolos nagtinabangay sa buluhaton alang sa Dios. Sama kamo sa uma nga gipauma kanamo sa Dios. Sama usab kamo sa usa ka balay nga iyang gipatukod.

¹⁰ Ug ako, sama sa usa ka hanas nga nangulo sa mga panday, mao ang nagtukod sa pundasyon sumala sa katakos nga madagayaong gihatag sa Dios kanako. Ang uban nga panday mao ang nagpadayon sa pagtrabaho niini. Apan kinahanglan gayod nga magmatngon ang matag panday nga maayo ang iyang trabaho.

¹¹ Kay dili mahimo nga magbutang ug lain pa nga pundasyon gawas sa gipahimutang na, nga mao si Jesu-Cristo.*

¹² Adunay mga tawo nga nagpatukod ug pundasyon nga migamit ug mga materyales nga bulawan, plata, o kaha mga mahalong mga bato.† Ang uban usab migamit ug mga materyales nga kahoy, kugon, ug dagami.‡

¹³ Apan sa adlaw sa paghukom makit-an kon unsa nga matang sa mga materyales ang gigamit sa matag-usa, kay pagasulayan kini pinaagi sa kalayo.

¹⁴ Kon ang gipatukod diha sa pundasyon dili masunog, makadawat ug ganti ang nagpatukod niini.

¹⁵ Apan kon kini masunog, wala gayod siyay madawat nga ganti; igo lang nga maluwas ang iyang kaugalingon. Mahisama siya sa tawo nga nakalingkawas sa iyang nasunog nga balay, apan wala gayod siyay nadala.

¹⁶ Dili ba templo man kamo sa Dios ug ang Espiritu nagpuyo diha kaninyo?

¹⁷ Busa kon gub-on ninyo ang puloy-anan sa Dios, silotan niya kamo tungod kay ang templo sa Dios balaan. Ug kana nga templo walay lain kondili kamo mismo.

* **3:11** Ang buot ipasabot, si Jesu-Cristo mao lang gayod ang angay tuohan ug wala nay lain pa. † **3:12** Nagpasabot kini nga sakto ug mapuslanan ang pundasyon sa ilang pagtulon-an. ‡ **3:12** Nagpasabot kini nga huyang ug walay kapuslanan ang pundasyon sa ilang pagtulon-an.

¹⁸ Ayaw limbongi ang inyong kaugalingon. Kon aduna kaninyoy naghuna-huna nga maalamon siya basi sa tawhanong kaalam, angay niyang isalik-way kana nga kaalam aron mahimo siyang maalamon sa mata sa Dios.

¹⁹ Kay alang sa Dios, ang kaalam niining kalibotan binuang lang. Kay ang Kasulatan nag-ingon, “Dakpon sa Dios ang mga maalamon sa ilang pagkalimbongan.”[§]

²⁰ Ug adunay nasulat pa gayod sa Kasulatan nga nag-ingon, “Nasayod ang Dios nga ang mga rason sa mga tawo nga maalamon walay pulos.”*

²¹ Busa ayaw na ninyo ipasigarbo ang mga tawo nga inyong ginasunod, tungod kay ang tanan gihatag sa Dios alang sa inyong kaayohan.

²² Kay si Pablo, Apolos ug si Pedro inyoha. Bisan kining kalibotan ug ang panghitabo karon ug sa umaabot, apil na ang inyong kinabuhi ug kamatayon, kining tanan alang sa inyong kaayohan.

²³ Ug kamo sab, iya ni Cristo, ug si Cristo iya sa Dios.

4

Ang Kinaiya sa Tinuod nga Apostoles ni Cristo

¹ Busa isipa ninyo kami nga mga alagad ni Cristo nga gisaligan sa Dios sa pagpasabot sa kamatuoran nga iyang gitago kaniadto.

² Ug ang tawo nga gisaligan kinahanglan magpakita nga kasaligan gayod siya.

³ Walay bili kanako kon unsa ang pag-ila ninyo o ni bisan kinsa kanako. Ako gani mismo dili makaingon nga ang akong pag-alagad sa Dios maayo o dili.

⁴ Hinuon limpyo ang akong konsensya, apan wala kana magkahulogan nga wala na akoy sala. Ang Ginoo lang gayod ang makaingon kon husto o dili ang akong gibuhat.

⁵ Busa ayaw kamo paghukom sa dili pa moabot ang husto nga panahon. Hulata ninyo ang pag-abot sa Ginoo. Sa iyang pag-abot, ipadayag niya ang mga sekreto ug mga motibo sa kada usa. Ug niana usab nga panahon, madawat sa matag-usa ang pagdayeg gikan sa Dios.

⁶ Mga igsoon, gigamit nako ang akong kaugalingon ug si Apolos isip sumbanan, aron makat-onan ninyo ang giingon nga “Ayaw pasobrahi ang giingon sa Kasulatan.” Busa ayaw ninyo ipasigarbo ang usa sa pag-ingon nga mas maayo siya kaysa usa.

⁷ Nganong naghuna-huna kamo nga mas maayo gayod kamo kaysa uban? Unsa ang anaa kaninyo nga wala maggikan sa Dios? Ug kon naggikan man kana sa Dios, nganong ipasigarbo ninyo nga daw sa inyo gayod?

⁸ Naghuna-huna kamo nga wala nay nakulang kaninyo, mga adunahan na kamo ug naghari na sa gingharian sa Dios bisan kon kami wala pa. Maayo gayod unta kon naghari na kamo aron makahari usab kami uban kaninyo.

⁹ Alang kanako, kaming mga apostoles murag gibutang sa Dios sa labing ubos nga kahimtang. Sama kami sa mga hinukman nga patyon ug nahimong talan-awon sa tibuok kalibotan, sa tanang mga tawo ug sa tanang mga anghel.

¹⁰ Tungod kang Cristo, nakaingon ang mga tawo nga buang kami. Apan kamo naghuna-huna nga mga maalamon kamo tungod kay anaa kamo kang Cristo. Mga luya kami ug lig-on kamo. Ginatahod kamo, apan kami ginatamay lang.

¹¹ Hangtod gani karon giantos namo ang kagutom ug kauhaw, ug kulang kami sa bisti. Gidagmalan kami sa mga tawo, ug wala kamiy kaugalingong balay.

¹² Nagtrabaho kami ug nagpasingot aron lang mabuhi. Giampo namo ang mga tawo nga nagpasipala kanamo nga kaloy-an sila sa Dios. Giantos lang namo ang mga paglutos sa mga tawo.

¹³ Gipakaulawan kami, apan gibalosan namog kalumo. Hangtod karon, sa huna-huna sa mga tawo kami labing ubos ug murag basura lang.

¹⁴ Wala ako magsulat niini sa tuyo nga pakaulawan kamo, kondili gusto ko nga matudloan kamo isip mga hinigugma ko nga mga anak.

¹⁵ Kay bisan liboan ang naggiya kaninyo sa inyong pagkinabuhi diha kang Cristo, usa lang ang inyong amahan sa pagtuo. Ako lang ang nahimong inyong amahan sa pagtuo kang Cristo Jesus pinaagi sa Maayong Balita nga akong giwali kaninyo.

¹⁶ Busa gihangyo ko kamo nga sundon ninyo ang akong gibuhat.

¹⁷ Mao kana ang hinungdan nga gipadala ko diha kaninyo si Timoteo nga akong hinigugma ug kasaligan nga anak sa Ginoo, aron magpahinundom siya kaninyo sa akong mga pamaagi sa pagkinabuhi isip sumusunod ni Cristo Jesus. Kini nga mga pamaagi, gitudlo usab nako sa mga tumutuo sa bisan asang lugar.

¹⁸ Ang uban kaninyo mapahitas-on na, kay abi nila ug dili na ako moanha diha.

¹⁹ Apan kon itugot sa Ginoo, moanha ako diha sa labing madali. Ug tanawon ko gayod kon unsa ang mahimo nianang mga tawhana nga hilabihan kamapahitas-on manulti.

²⁰ Kay ang tinuod, kon ang Dios mao ang naghari sa atong kinabuhi, masayran usab kini sa uban pinaagi sa atong mga binuhatan ug dili lang sa atong pagsulti.

²¹ Busa unsa ang inyong pilion? Moanha ba ako diha nga masuk-anon o mahigugmaon ug adunay kalumo?

5

Imoralidad Diha sa Simbahan

¹ Aduna koy nadunggan nga diha kaninyo adunay nakighilawas sa asawa sa iyang amahan. Kini mas ngil-ad pa kaysa gibuhat sa mga wala moila sa Dios, kay wala man gani sila magbuhat sa ingon.

² Ug bisan adunay naghimo niana diha kaninyo nagpasigarbo pa gihapon kamo. Angay unta nga masubo kamo ug papahawaon ninyo sa inyong grupo ang lalaki nga nagbuhat niana.

³⁻⁴ Bisan wala ako nakig-uban diha kaninyo, apan anaa ako uban kaninyo sa espiritu. Ug pinaagi sa gahom nga gihatag kanako sa atong Ginoong Jesus, gihukman ko na ang nagbuhat niana nga sala. Busa sa inyong panagtigom, isipa ninyo nga anaa ako uban kaninyo sa espiritu. Ug sa gahom nga gihatag kanako sa atong Ginoong Jesus,

⁵ itugyan ninyo kanang tawhana ngadto kang Satanas sa paglaglag sa iyang lawas aron maluwas ang iyang espiritu sa adlaw sa paghukom sa Ginoo.

⁶ Dili kamo angay magpasigarbo. Dili ba nasayod man kamo sa panultihon nga nag-ingon, “Kon isagol ang gamay nga patubo diha sa harina ug masahon kini, motubo ang kinatibuk-ang minasa?”

⁷ Busa kuhaa ninyo ang inyong daan nga mga sala nga daw sama sa patubo, aron mahimo na kamong hinlo ug bag-o. Ang tinuod, luwas na kamo

gikan niining patubo, kay si Cristo gihalad na alang kanato. Sama siya sa Karnero nga gihalad sa panahon sa Pista sa Paglabay sa Anghel.

⁸ Busa saulogon nato kini nga pista, ug mokaon kita sa pan nga walay naandang patubo, nga ang buot ipasabot talikdan na nato ang atong daang nga sala ug mga daotang binuhatan, ug magkinabuhi kita nga hinlo na sa sala, ug magmatinud-anon na gayod sa atong pagsunod sa kamatuoran.

⁹ Sa una kong sulat nga gipadala kaninyo, nag-ingon ako nga dili kamo makig-uban sa mga nakighilawas gawas sa kaminyoon.

¹⁰ Ang gipasabot nako dili ang mga tawo nga wala pa makaila sa Dios nga nakighilawas gawas sa kaminyoon o mga hakog ug mga mangingilad, o mga nagsimba sa mga dios-dios. Kay kon sila inyong likayan, kinahanglan nga mohawa kamo niining kalibotana.

¹¹ Ang akong gipasabot mao kadtong mga tawo nga nagpaila nga mga igsoon usab nato sa Ginoo apan nakighilawas gawas sa kaminyoon, hakog, nagsimba sa mga dios-dios, mapasipalahon, palahubog, ug mangingilad. Dili kamo angay makig-uban kanila bisan sa pagpangaon.

¹²⁻¹³ Hinuon, unsa may atong labot sa paghukom sa mga dili tumutuo? Ang Dios lang ang maghukom kanila. Apan kinahanglan gayod nga timbang-timbangon nato kon maayo ba o daotan ang gibuhat sa atong isigka-tumutuo, kay ang Kasulatan nag-ingon, “Papahawaa ninyo sa inyong grupo ang tawong daotan.”*

6

Sumbong ngadto sa Husgado Batok Isigka Magtutuo

¹ Kon ang usa kaninyo adunay reklamo batok sa iyang isigka-tumutuo, nganong ipaabot pa man niya kini ngadto sa husgado nga wala makaila sa Dios? Nganong dili man niya kini dad-on ngadto sa mga tumutuo aron husayon?

² Dili ba nga sa kaulahiang mga adlaw kitang mga tumutuo mao ang mohukom sa mga tawo nga wala motuo sa Dios? Busa kon kamo ang mohukom sa mga tawo niining kalibotan, nganong dili man kamo makahimo sa paghusay nianang gamay lang nga husayonon?

³ Dili ba nga bisan gani ang mga anghel hukman man nato? Nan mahimo usab ninyo nga husayon ang mga kaso niining kinabuhia.

⁴ Busa kon kamo adunay mga sumbong batok sa usag-usa, nganong dad-on pa man ninyo kana ngadto sa mga tawo nga wala gani ilha sa mga tumutuo?

⁵ Angay kamong maulaw! Ngano, wala ba gayod diha kaninyoy maalamon nga mahibalong mohusay sa inyong giawayan?

⁶ Managsama kamong mga tumutuo, apan kamo ra usab ang nagkina-suhay, ug didto pa gayod atubangan sa mga dili tumutuo.

⁷ Kanang inyong pagsinumbongay nagpakita lang sa inyong kapildihan. Maayo pa nga pasagdan na lang ninyo ang nagbuhat ug daotan ug nanglimbong kaninyo.

⁸ Apan sa inyong gibuhat, kamo mismo ang nanglimbong ug nagbuhat ug daotan ngadto sa inyong mga igsoon sa pagtuo.

⁹ Dili ba nga ang tawo nga nagbuhat ug daotan dili makapanunod sa gingharian sa Dios? Busa ayaw ninyo limbongi ang inyong kaugalingon! Ang mga nakighilawas gawas sa kaminyoon, ang mga nagsimba sa mga dios-dios, ang mga mananapaw, ang mga lalaki nga nagbaligya sa ilang dungog, ang mga lalaki nga nakighilawas sa sama nilang lalaki,

* **5:12-13** Deut. 13:5; 17:7; 19:19; 21:21; 22:21, 24; 24:7

¹⁰ ang mga kawatan, ang mga hakog, ang mga palahubog, ang mga mapasi-palahon, ug ang mga mangingilad, dili gayod makapanunod sa gingharian sa Dios.

¹¹ Ang uban kaninyo sama niini kaniadto. Apan nahinloan na kamo sa inyong mga sala, gigahin na kamo sa Dios nga mahimong iya, ug gipakamatarong na tungod kang Ginoong Jesu-Cristo ug tungod sa Espiritu sa atong Dios.

Paglikay sa Buhat nga Imoral

¹² Tingali adunay moingon, “Mahimo ko ang pagbuhat sa bisan unsa.” Tinuod kana, apan dili tanan makaayo. Bisan kon tugotan ako sa pagbuhat sa bisan unsa, dili gayod ako magpaulipon sa bisan unsa.

¹³ Tingali adunay moingon nga, “Ang pagkaon gibuhathang alang sa tiyan ug ang tiyan gibuhathang alang sa pagkaon.” Tinuod kana, apan moabot ang adlaw nga ang tiyan ug ang pagkaon walaon sa Dios. Apan dili tinuod nga ang lawas sa tawo gibuhathang alang sa pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, kondili gibuhathang alang sa Ginoo; ug ang Ginoo mao ang nag-atiman niini.

¹⁴ Ug sa kaulahian, kining atong lawas banhawon sa Dios pinaagi sa iyang gahom, sama sa gibuhathang niya sa atong Ginoo.

¹⁵ Dili ba nga kitang mga tumutuo kabahin man sa lawas ni Cristo? Mao kana nga ang atong lawas nga kabahin sa lawas ni Cristo dili nato mahimong gamiton sa pagpakighilawas sa babayeng nagbaligya sa iyang dungog.

¹⁶ Dili ba nga kon ang lalaki makighilawas sa babaye nga sama niana, silang duha mahimong usa na lang ka lawas? Kay ang Kasulatan nag-ingon, “Silang duha mahimong usa.”*

¹⁷ Apan, kon kita nakighiusa kang Ginoong Jesu-Cristo nausa na kita kaniya sa espiritu.

¹⁸ Busa likayi ninyo ang pagpakighilawas gawas sa kaminyoon. Ang ubang mga sala nga gibuhathang sa tawo walay kalabotan sa lawas, apan ang tawo nga nakighilawas gawas sa kaminyoon nakasala batok sa iyang kaugalingong lawas.

¹⁹ Dili ba ang Espiritu Santo nga gihatag sa Dios nagpuyo sa atong lawas isip iyang templo? Busa kining atong lawas dili ato kondili iya sa Dios.

²⁰ Kay mahal ang iyang pagpalit kanato. Busa gamita ninyo ang inyong lawas sa pamaagi nga madayeg ang Dios.

7

Ang Tambag bahin sa Pagminyoy

¹ Karon, ania ang akong tubag mahitungod sa mga pangutana nga inyong gisulat kanako. Maayo unta alang sa usa ka tawo nga dili maminyo.

² Apan tungod kay daghan ang matintal nga makighilawas gawas sa kaminyoon, pagminyoy na lang kamo aron malikayan ninyo kini.

³ Ang bana kinahanglan mohimo sa iyang katungdanan ngadto sa iyang asawa, ug ang asawa kinahanglan usab mohimo sa iyang katungdanan ngadto sa iyang bana.

⁴ Kay ang lawas sa asawa iya na sa bana, ug ang lawas sa bana iya na usab sa asawa.

⁵ Busa ayaw ninyo pagdid-i ang inyong asawa o bana kon gusto niyang buhaton ang naandan nga gibuhathang sa managtiayon, gawas lang kon magsabot kamo nga dili lang una kamo magbuhat sa ingon, tungod kay gusto ninyo nga gamiton ang inyong panahon alang sa pag-ampo. Apan

* 6:16 Gen. 2:24

pagkahuman sa inyong kasabotan, ibalik ninyo ang inyong naandan nga gibuhay ingon nga managtiayon, kay basin kon sa kaulahian dili na kamo makapugong sa inyong pagbati, ug tintalon kamo ni Satanas.

⁶ Wala ako magsugo kaninyo nga magminyo kondili gitugotan ko kamo kon gusto ninyo.

⁷ Gusto ko unta nga ang tanan mahisama kanako nga walay asawa. Apan dili kita managsama tungod kay lain-lain ang gasa nga gihatag kanato sa Dios.

⁸ Kamo nga mga wala pay asawa o bana apil ang mga biyuda, mas maayo pa kon magpadayon kamo sa pagkinabuhi nga mag-inusara sama kanako.

⁹ Apan kon dili kamo makapugong sa inyong pagbati, pagminyo na lang kamo. Kay mas maayo pa kana kaysa mag-antos kamo sa inyong pagbati nga daw dili mapugngan.

¹⁰⁻¹¹ Sa mga magtiayon mao kini ang akong sugo nga naggikan gayod sa Ginoo: dili maayo sa asawa nga makigbulag sa iyang bana, ug dili usab maayo sa bana nga makigbulag sa iyang asawa. Apan kon adunay asawa nga mobulag sa iyang bana, kinahanglan magpabilin siya nga walay laing bana, o kaha makig-uli na lang siya sa iyang bana.

¹² Ang akong sugyot ngadto sa uban mao kini (ako lang kini, kay walay gisulti ang Ginoo mahitungod niini): kon ang tumutuo adunay asawa nga dili tumutuo apan miuyon nga mopuyo gihapon uban kaniya, dili niya kini angayng bulagan.

¹³ Ug kon ang tumutuo adunay bana nga dili tumutuo apan miuyon gihapon nga mopuyo uban kaniya, dili usab niya kini angayng bulagan.

¹⁴ Kay ang dili tumutuo nga bana gidawat na sa Dios tungod sa tumutuo nga asawa ug ang dili tumutuo nga asawa gidawat na usab sa Dios tungod sa tumutuo nga bana. Kay kon dili ingon niini, hangtod ang ilang mga anak dili usab dawaton sa Dios. Apan ang tinuod, gidawat na sila sa Dios.

¹⁵ Apan kon gusto sa asawa o kaha sa bana nga dili tumutuo nga makigbulag, tugoti siya. Gawasnon siya nga makigbulag kaniya, kay gitawag kita sa Dios sa pagkinabuhi nga malinawon.

¹⁶ Kay bisan kon pugngan mo ang imong asawa o bana nga dili mobulag kaniyo, masiguro mo ba nga maluwas mo siya?

Magkinabuhi Kamo Sumala sa Pagtawag sa Dios Kaninyo

¹⁷ Ang matag-usa kinahanglan nga magkinabuhi sumala sa kahimtang nga gihatag sa Ginoo kaniya, ug sa kahimtang sa dihang gitawag siya sa Dios. Mao kini ang pagtulon-an nga akong gitudlo sa mga tumutuo sa bisan asang lugar.

¹⁸ Pananglitan kon adunay lalaki nga natuli nang daan sa dihang gitawag siya sa Dios, dili na angay nga paninguhaon niya nga ilisan kini. Ug maadtong wala matuli sa dihang gitawag siya sa Dios, dili na kinahanglan nga magpatuli pa.

¹⁹ Kay dili mahinungdanon kon ang tawo natuli o wala. Ang mahinungdanon mao ang pagtuman sa mga kasugoan sa Dios.

²⁰ Busa magpadayon ang matag-usa diha sa iyang kahimtang sa dihang gitawag siya sa Dios.

²¹ Kon ikaw usa ka ulipon sa dihang gitawag ka sa Dios, ayaw kana igsapayan. Apan kon adunay kahigayonan nga makalingkawas ka sa pagkaulipon, pahimusli kana.

²² Kay ang tawo nga ulipon sa dihang gitawag siya diha sa Ginoo, nahimo na siya karong gawasnon sa mata sa Ginoo. Ug ang tawo nga dili ulipon sa dihang gitawag siya, ulipon na ni Cristo.

²³ Mahal ang pagpalit sa Dios kanato, busa kon dili kita ulipon sa dihang gitawag kita sa Ginoo dili kita angay nga magpaulipon sa mga tawo.

²⁴ Busa mga igsoon ko kang Cristo, angay nga ang matag-usa kaninyo magpadayon sa pagpakighiusa sa Dios sa samang kahimtang sa dihang gitawag kamo.

Ang Tambag ngadto sa mga Dili Minyo ug sa mga Balo

²⁵ Bahin sa mga dili minyo wala akoy sugo gikan sa Ginoo. Apan ania ang akong tambag ingon nga tawong kasaligan tungod sa kaluoy sa Dios.

²⁶ Tungod sa mga kalisdanan niining panahona, mas maayo pa kon magpabilin na lang kita sa atong kahimtang.

²⁷ Busa kon aduna kanay asawa, ayaw siya bulagi. Ug kon wala ka pay asawa, ayaw na lang pangasawa.

²⁸ Apan kon mangasawa ka man gayod, dili kana sala. Ug kon ang dalaga mamana dili usab kana sala. Nag-ingon ako nga dili na lang unta kamo magminyo tungod kay gusto ko nga malikay kamo sa mga kalisdanan sa kinabuhing minyo.

²⁹ Ang buot kong ipasabot mga igsoon mao nga, hamubo na lang ang panahon nga nahibilin. Busa kadtong adunay asawa angay nang magkinabuhi nga murag walay asawa.

³⁰ Ang mga nagsubo angay nang magkinabuhi nga murag walay kasubo, ug ang mga nalipay angay nang magkinabuhi nga murag walay kalipay. Ang mga namalit dili angayng magsalig nga magpabilin kanila ang ilang mga gipamalit.

³¹ Ug ang mga naggamit sa mga kabtangan dinhi sa kalibotan dili angayng mawili niana, tungod kay ang mga butang dinhi sa kalibotan dili molungtad.*

³² Gusto ko unta nga malikay kamo sa mga kabalaka niining kalibotana. Ang walay asawa walay laing gikabalak-an kondili ang buluhaton sa Ginoo ug kon sa unsang pamaagi siya makahatag ug kalipay kaniya.

³³ Apan ang lalaki nga adunay asawa nabalaka sa mga butang dinhi sa kalibotan kon unsaon niya paghatag ug kalipay sa iyang asawa.

³⁴ Mao kana nga mabahin kanunay ang iyang huna-huna. Ug mao usab ang mga babaye. Ang babaye nga walay bana walay lain nga gikabalak-an kondili ang pag-alagad sa Ginoo, ug gusto niya nga ihalad ang iyang tibuok nga kinabuhi ngadto sa Ginoo. Apan ang babaye nga adunay bana nabalaka sa mga butang dinhi sa kalibotan kon unsaon niya paghatag ug kalipay sa iyang bana.

³⁵ Gisulti ko kini alang sa inyong kaayohan. Wala ko kamo pugngi nga magminyo kondili gusto lang nako nga hapsay ug walay babag ang inyong pag-alagad sa Ginoo.

³⁶ Karon, mahitungod sa mga managtrato: kon sa huna-huna sa lalaki nagbuhat siya sa dili angay ngadto sa iyang trato, ug dili na siya makapugong sa iyang pagbati, ug sa iyang huna-huna angay na nga magminyo sila, maayo pa nga magpakasal na lang sila. Dili kana sala.

³⁷ Apan kon desidido ang usa ka lalaki nga dili magminyo sa iyang trato, ug alang kaniya wala kinahanglana ang pagminyo kay mapugngan ra niya ang iyang kaugalingon, maayo ang iyang gibuhay.

³⁸ Busa maayo ang gibuhay sa nakigminyo sa iyang trato; apan mas maayo pa gayod ang dili magminyo.

* **7:31** Ang buot ipasabot, ang kaminyoon, ang kalipay o kagul-anan ug ang bahandi kinahanglan dili himuong babag sa pagpangalagad sa Dios.

³⁹ Ang babaye nahigot ngadto sa iyang bana samtang buhi pa ang iyang bana. Kon patay na ang iyang bana mahimo na siyang magminyo pag-usab. Apan kinahanglan nagtuo sa Ginoo ang iyang pilion.

⁴⁰ Apan kon akoy pabut-on, mas magmalipayon siya kon dili na siya magminyo pag-usab. Kini huna-huna ko lang, apan nagtuo ako nga ang Espiritu sa Dios nga ania kanako mao ang nagtudlo niini kanako.

8

Ang Pagkaon nga Gihalad ngadto sa mga Dios-dios

¹ Karon, mahitungod sa inyong pangutana sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios: Makaingon kita nga kitang tanan aduna nay saktong kahibalo mahitungod niini. Apan kung kini nga kahibalo mahimong hinungdan nga ang tawo magpagarbo, ang gugma mao usab ang nagpalig-on sa iglesia.

² Ang tawo nga naghuna-huna nga maalamon na siya nagpaila lang nga kulang pa gayod ang iyang kahibalo.

³ Apan ang tawo nga naghigugma sa Dios mao ang giila sa Dios nga iyaha.

⁴ Busa kon mahitungod sa mga pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios, nasayod kita nga walay tinuod nga dios-dios diri sa kalibotan, kay adunay usa lang gayod ka Dios.

⁵ Bisan pag nag-ingon ang uban nga adunay mga dios sa langit ug sa yuta, ug bisan pag daghan ang gitawag nga “mga dios” ug “mga ginoo,”

⁶ apan alang kanato adunay usa lang ka Dios, ang atong Amahan nga nagbuhat sa tanang mga butang, ug nagkinabuhi kita alang kaniya. Ug adunay usa lang gayod ka Ginoo, si Jesu-Cristo. Pinaagi kaniya, nahimo ang tanang butang ug pinaagi usab kaniya kita adunay kinabuhi.

⁷ Apan adunay mga tumutuo nga wala masayod niini nga kamatuoran. Ug tungod kay kaniadto nagsimba sila sa mga dios-dios, mao kana nga hangtod karon kon mokaon sila sa pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios, sa ilang huna-huna sama ra nga nakig-uban gihapon sila sa pagsimba sa mga dios-dios. Busa nakasala sila sa ilang konsensya, tungod kay kulang pa ang ilang nahibaloan, kay alang kanila sala ang ilang gibuhat.

⁸ Hinuon, ang pagkaon walay kalabotan sa atong relasyon sa Dios. Kon mokaon man kita sa mga hinalad o dili, kini dili makapabag-o sa pagtan-aw sa Dios kanato.

⁹ Apan bisan tuod gawasnon kamong mokaon sa bisan unsa, pagmatngon kamo, kay basin kon mao kana ang mahimong hinungdan nga makasala ang mga tawo nga huyang ug pagtuo.

¹⁰ Pananglitan aduna kay kauban nga wala pa makasabot, ug ikaw nga nakasabot na nakita niyang nagkaon didto sa templo sa mga dios-dios, dili ba makaaghat kini kaniya nga mokaon usab sa pagkaon nga gihalad ngadto sa mga dios-dios bisan pa sa iyang pag-ila nga kini sala?

¹¹ Busa tungod sa imong “kahibalo” malaglag ang imong igsoon nga huyang ug pagtuo nga usa usab sa gipakamatyan ni Cristo.

¹² Niini nga pamaagi nakasala ka kang Cristo, tungod kay nakasala ka sa imong igsoon nga huyang ug pagtuo tungod sa imong gibuhat nga nakapaaghat kaniya sa paghimo sa butang nga supak sa iyang konsensya.

¹³ Busa kon ang akong gikaon mahimong hinungdan nga makasala ang akong igsoon, dili na lang ako mokaon ug karne bisan kanus-a, aron dili makasala ang akong igsoon tungod kanako.

9

Ang Katungod ni Pablo isip Apostol

¹ Dili ba gawasnon man ako? Dili ba apostol man ako? Dili ba nga nagpakita man kanako si Jesus nga atong Ginoo ug kamo nahimo mang mga tumutuo sa Ginoo tungod kanako?

² Bisan kon alang sa uban dili ako usa ka apostol, apostol gayod ako alang kaninyo tungod kay kamo mismo ang magpamatuod, kay pinaagi kanako kamo anaa na sa Ginoo.

³ Mao kini ang akong ikatubag sa mga tawo nga dili motuo nga apostol ako.

⁴ Sa among pagka-apostol, wala ba kamiy katungod sa pagdawat sa pagkaon ug ilimnon gikan sa mga tawo nga nakadawat sa among pagpanudlo?

⁵ Ug wala ba kamiy katungod sa pagpauban sa asawa nga tumutuo sa among mga pagbiyahe sama sa gibuhát sa mga igsoon sa Ginoo, ni Pedro ug sa ubang mga apostoles?

⁶ Unsa ba diay, kami lang ba ni Bernabe ang kinahanglan nga maghago aron adunay panginabuhian?

⁷ Aduna bay sundalo nga siya ra mismo ang nagsuhol sa iyang kaugalin-gong panerbisyo? Aduna bay nagtanom ug ubasan nga dili makapahimulos sa bunga sa iyang gitanom? Ug aduna bay nag-alima ug mga mananap nga walay bahin?

⁸ Kining akong gipanulti dili iya sa tawhanon nga panghuna-huna, kondili mao usab kini ang gitudlo sa Kasugoan.

⁹ Kay nasulat sa Kasugoan ni Moises, “Ayaw busali ang baka nga gagio.”* Ug dili kita maghuna-huna nga baka lang ang buot ipasabot sa Dios niini.

¹⁰ Kay apil usab kami sa iyang buot ipasabot. Ang mga tawo magdaro ug mangani, tungod kay nagpaabot sila nga makadawat ug bahin sa abot niini.

¹¹ Nagpugas kami diha kaninyo ug espirituhanong mga binhi; bug-at na ba alang kaninyo kon magpaabot kami nga inyong hatagan sa mga butang nga among gikinahanglan sa matag adlaw?

¹² Kon ang uban nga mga magtutudlo adunay katungod sa pagpaabot niini gikan kaninyo, labaw na gayod kami. Apan bisan kon aduna kamiy katungod sa pagpaabot ug tabang gikan kaninyo, wala namo pahimusli ang maong katungod. Hinuon gipalabi namo nga antoson ang tanan aron dili mababagan ang pagpakaylap sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo.†

¹³ Dili ba nasayod man kamo nga ang mga nag-alagad diha sa templo diha usab mokuha sa ilang pagakan-on? Ug ang mga nag-alagad diha sa halaran mokuha usab sa ilang bahin sa mga gihalad diha sa halaran.

¹⁴ Sa samang pamaagi, nagsugo ang Ginoo nga ang mga nakadawat sa Maayong Balita angay nga motabang sa paghatag sa mga panginahanglan sa mga magwawali sa Maayong Balita aron sila mabuhi.

¹⁵ Apan wala ko pahimusli ang maong katungod. Ug wala usab ako magsulat karon sa pagpamasin nga hatagan ninyo. Maayo pa nga mamatay na lang ako kaysa himuon ko kini. Sigurohon ko nga walay bisan kinsa nga makakuha niining akong gipasigarbo.‡

¹⁶ Wala ko ipasigarbo ang akong pagwali sa Maayong Balita, kay mao kini ang akong katungdanan. Dili mahimo nga dili ko kini buhaton tungod kay alaot ako kon dili ko iwali ang Maayong Balita.

* **9:9** Deut. 25:4 † **9:12** Kay basin kon adunay maghuna-huna nga kami nag-alagad lang tungod sa kuwarta. ‡ **9:15** Akong gipasigarbo: nga ako nagwali sa Maayong Balita nga walay bayad.

¹⁷ Kon nagwali ako tungod kay mao kini ang akong gipili nga trabaho, magpaabot unta ako ug suhol. Apan ang tinuod, gituman ko lang ang akong katungdanan nga magwali tungod kay mao kini ang gitugyan kanako sa Dios.

¹⁸ Unsa karon ang balos nga akong mapaabot? Ang giisip ko nga balos mao ang kalipay nga sa akong pagwali sa Maayong Balita wala ako magpasuhol, bisan tuod ug aduna akoy katungod nga magpasuhol sa akong paghago sa pagsangyaw sa Maayong Balita.

¹⁹ Bisan walay nag-ulipon kanako nagpaulipon ako sa tanan aron daghan pa gayod ang akong makabig ngadto kang Cristo.

²⁰ Mao kana nga kon kauban ko ang mga Judio nagkinabuhi ako sama sa Judio, aron makabig ko sila ngadto kang Cristo. Busa bisan dili ako sakop sa kasugoan sa mga Judio, gisunod ko kini aron makabig ko sila sa atong pagtuo.

²¹ Ug mao usab kon kauban ko ang mga dili Judio. Wala ko sunda ang kasugoan nga alang sa mga Judio kondili gisunod ko ang pagkinabuhi sa mga dili Judio aron makabig ko sila ngadto kang Ginoong Jesus. Wala kini magpasabot nga wala ko sunda ang mga sugo sa Dios, kay ang tinuod gisunod ko ang mga sugo ni Cristo.

²² Nakig-angay ako sa mga tumutuog maluya pa ug pagtuo aron mapaligon ko sila diha sa Ginoo. Nakig-angay ako sa tanan bisan unsa ang ilang kahimtang, aron sa bisan unsa nga pamaagi maluwas ko ang uban kanila.

²³ Gihimo ko kining tanan tungod kay gusto ko nga makaambit sa mga panalangin uban sa mga nakadawat sa Maayong Balita.

²⁴ Sa lumba,^S dili ba daghan man ang moapil apan usa lang kanila ang makadawat ug ganti? Busa ayoha ninyo ang inyong pagdagan aron makadawat kamo ug ganti.

²⁵ Ang matag magdadagan nagbansay gayod ug maayo inubanan ug disiplinang sa iyang kaugalingon. Gibuhat niya kini aron makadawat siyag ganti nga lumalabay lamang. Apan ang ganti nga atong gitinguha^{*} dili gayod mawala.

²⁶ Mao kana nga diretso gayod ang akong pagdagan paingon sa dag-anan. Wala ako gasumbag sa hangin.

²⁷ Busa kon adunay dili maayo nga pangandoyon ang akong lawas, gipaningkamotan ko gayod nga pugngan kini kay basin kon human ko matudloi ang uban, ako pa unya ang dili makadawat ug ganti gikan sa Dios.

10

Ang Pagdili sa Pagsimba sa mga Dios-dios

¹ Mga igsoon, gusto ko nga masayran ninyo ang nahitabo sa among mga katigulangan. Gitultolan sila sa Dios pinaagi sa panganod ug gitabangan niya sila sa ilang pagtabok sa Pulang Dagat.

² Pinaagi sa maong panganod ug dagat sama ra nga nabautismohan silang tanan isip mga sumusunod ni Moises.

³ Silang tanan mikaon sa samang balaang pagkaon nga gikan sa Dios.

⁴ Ug silang tanan miinom sa samang balaang tubig nga iyang gihatag, kay nanginom sila sa tubig nga gikan sa Bato nga gipatubod sa Dios. Kadtong Bato nga nag-uban-uban kanila mao si Cristo mismo.

^S **9:24** *Sa lumba:* sa atong pagsunod sa Ginoo sama kita sa mga magdadagan. ^{*} **9:25** *ganti nga atong gitinguha:* kita nga mga tumutuo naningkamot usab sa atong pagsunod sa Ginoo aron makadawat ug ganti.

⁵ Apan bisan ug gitabangan sila sa Dios, ang kadaghanan kanila wala gayod magbuhat sa husto nga makapalipay sa Dios. Tungod niini namatay sila ug ang ilang mga patayng lawas nagkatag didto sa kamingawan.

⁶ Kadtong mga nahitabo kanila nagpasidaan kanato aron dili kita magtinguha sa pagbuhat ug mga daotan sama sa ilang gibuhat.

⁷ Ayaw kamo pagsunod sa gihimo sa uban kanila nga nagsimba sa mga dios-dios. Kay sumala sa Kasulatan, “Ang mga tawo nanagkombira, nanaginom, ug nanagsayaw sa ilang pagsimba sa dios-dios.”*

⁸ Ug dili gayod kita makighilawas gawas sa kaminyoon, sama sa gibuhat sa uban kanila. Tungod niini nangamatay ang 23,000 kanila sa usa lang ka adlaw.

⁹ Dili usab nato sundon ang uban kanila nga mihimo sa pagsulay sa Ginoo, maong gipapaak niya sila sa mga halas ug nangamatay sila.

¹⁰ Ayaw kamo pagsunod sa gihimo sa uban kanila nga nagbagulbol. Mao nga gipapatay sila sa Dios pinaagi sa Anghel sa Kamatayon.

¹¹ Kining tanan nahitabo aron masayran nato nga wala kadto ikalipay sa Dios. Ug gisulat kadto nga mga panghitabo aron sa pagpasidaan kanato nga nagkinabuhi sa panahon nga hapit na gayod moabot ang kataposan.

¹² Busa kon naghuna-huna kamo nga ang inyong pagtuo lig-on na, pagbantay kamo kay basin kon makasala usab kamo.

¹³ Walay pagsulay nga moabot kaninyo nga wala usab naabot sa ubang mga tawo. Apan kasaligan ang Dios sa iyang saad nga dili niya tugotan nga sulayan kamo labaw sa inyong maantos. Ug kon moabot ang mga pagsulay kaninyo, maghatag siyag pamaagi aron maantos ninyo kini.

¹⁴ Busa, mga hinigugma ko, ayaw gayod kamo pagsimba sa mga dios-dios.

¹⁵ Nagsulti ako kaninyo ingon nga mga tawo nga adunay salabotan. Busa timbang-timbanga ninyo ang akong gisulti kaninyo.

¹⁶ Kon magtigom kita aron sa paghinumdom sa kamatayon ni Cristo, aduna kitay giinom sa kopa nga atong gipasalamatan sa Dios, ug aduna usab kitay pan nga atong gipikas-pikas ug gikaon. Dili ba nga pinaagi niini nakig-ambit kita sa dugo ug sa lawas ni Cristo?

¹⁷ Kitang tanan, bisan daghan, usa lang ka lawas tungod kay usa lang ka pan ang atong giambitan.

¹⁸ Tan-awa ra gud ninyo ang katawhan sa Israel. Ang mga nangaon sa mga halad nakig-ambit sa buluhaton sa halaran.

¹⁹ Buot ko bang ipasabot nga ang mga dios-dios ug ang pagkaon nga gihalad ngadto kanila adunay bili?

²⁰ Dili! Ang buot kong ipasabot mao nga ang mga gihalad sa mga tawong wala makaila sa Dios, gihalad ngadto sa daotang mga espiritu ug dili ngadto sa Dios. Busa dili ko gusto nga makig-ambit kamo sa daotan nga mga espiritu.

²¹ Dili mahimo nga moinom kamo sa kopa sa Ginoo ug sa kopa sa daotang mga espiritu. Ug dili mahimo nga mokaon kamo sa kan-anan sa Ginoo ug sa kan-anan sa daotang mga espiritu.

²² Unsa, gusto ba nato nga mangabugho ang Ginoo? Nasayod kita nga kon masuko na siya, dili gayod kita makalikay sa iyang silot.

Ang Kagawasan sa mga Tumutuo

²³ Gitugot kanato ang pagbuhat sa bisan unsa, apan dili tanan makatabang o makapalig-on sa uban.

* 10:7 Exo. 32:6

²⁴ Ayaw kamo paghuna-huna sa kaugalingon lang ninyo nga kaayohan, kondili hunaa usab ninyo ang kaayohan sa uban.

²⁵ Kan-a ninyo ang bisan unsang baligya sa baligyaanan sa karne sa walay pupangutana kon kana gihalad ba ngadto sa mga dios-dios o wala, aron dili kamo makonsensya.

²⁶ Kay ang Kasulatan nag-ingon, “Ang kalibotan ug ang tanan nga anaa niini iya sa Ginoo.”[†]

²⁷ Kon adunay dili tumutuo nga mangimbitar kaninyo nga mokaon sa ila ug gusto usab ninyong moadto, kan-a ninyo ang bisan unsa nga giandam alang kaninyo sa walay pupangutana kon kana gihalad ba ngadto sa mga dios-dios o wala, aron nga dili kamo makonsensya.

²⁸ Apan kon adunay moingon kaninyo nga kanang pagkaona gihalad ngadto sa mga dios-dios, ayaw ninyo kaona tungod ug alang sa tawo nga nag-ingon kaninyo, ug aron walay konsensya nga mahasol.

²⁹ Dili ang inyong kaugalingong konsensya ang akong buot ipasabot kondili ang konsensya niadtong tawo nga nagsulti kaninyo. Karon tingalig moingon kamo, “Nganong pugngan ko ang akong gusto tungod sa konsensya sa uban?”

³⁰ Kon gipasalamatan ko sa Dios ang akong gikaon, nganong isipon man akong daotan tungod sa pagkaon nga akong gipasalamatan?”

³¹ Mao nga bisan unsa ang inyong buhaton, bisan mokaon o moinom, buhata ninyo ang tanan sa katuyoan nga madayeg ang Dios.

³² Ayaw gayod kamo pagbuhat ug bisan unsa nga mahimong kapandolan sa mga Judio o sa mga dili Judio, o sa inyong isigka-tumutuo sa Dios.

³³ Sunda ninyo ang akong gibuhat: kanunay akong nangita ug pamaagi nga matabangan ko ang tanang mga tawo sa tanan kong gibuhat. Wala ako mangita sa akong kaugalingong kaayohan kondili ang kaayohan sa uban aron maluwas sila.

11

¹ Busa sunda ninyo ako, kay gisunod ko usab si Cristo.

Ang Pagpandong sa Ulo diha sa Pagsimba

² Gidayeg ko kamo, kay kanunay ninyo akong gihinumdoman ug gituman ninyo ang mga gitudlo ko kaninyo.

³ Karon gusto ko nga masayran ninyo nga si Cristo mao ang ulo* sa matag lalaki, ug ang lalaki[†] mao ang ulo sa babaye,[‡] ug ang Dios mao ang ulo ni Cristo.

⁴ Kon ang lalaki mag-ampo o magsulti sa pulong sa Dios nga adunay pandong ang iyang ulo, gipakaulawan niya ang iyang ulo nga mao si Cristo.

⁵ Ug kon ang babaye mag-ampo o magsulti sa pulong sa Dios nga walay pandong ang iyang ulo, gipakaulawan niya ang iyang ulo nga mao ang lalaki ug sama ra nga nagpaupaw siya.

⁶ Kon ang babaye dili magpandong sa iyang ulo, maayo pa nga magpapatul na lang siya sa iyang buhok. Apan tungod kay makauulaw man alang sa babaye kon siya magpapatul ug buhok o magpa-upaw, angay niyang pandongan ang iyang ulo.

⁷ Ang lalaki dili angay magpandong sa iyang ulo, kay pinaagi kaniya gipadayag ang gahom ug dungog sa Dios ug gibuhat siya nga kaanggid sa Dios. Apan ang babaye gibuhat sa Dios alang sa kadungganan sa lalaki.

[†] 10:26 Sal. 24:1 * 11:3 ulo: ang buot ipasabot, “awtoridad”. † 11:3 lalaki: o bana. ‡ 11:3 babaye: o iyang asawa.

⁸ Kay ang lalaki wala buhata gikan sa babaye, kondili ang babaye mao ang gibuhat gikan sa lalaki.

⁹ Ug wala usab buhata ang lalaki alang sa babaye, kondili ang babaye gibuhat alang sa lalaki.

¹⁰ Mao kana nga ang babaye kinahanglan gayod magpandong sa iyang ulo, aron bisan ang mga anghel masayod nga nagpasakop siya sa lalaki. §

¹¹ Apan angay usab natong hinumdoman nga sa atong pagkinabuhi diha sa Ginoo, gikinahanglan sa babaye ang lalaki ug gikinahanglan usab sa lalaki ang babaye.

¹² Kay ang una nga babaye gibuhat gikan sa lalaki, ug karon ang lalaki natawo gikan sa babaye. Apan ang tanan naggikan sa Dios.

¹³ Timbang-timbanga ninyo kini: angay ba sa usa ka babaye nga magampo ngadto sa Dios nga walay pandong ang iyang ulo?

¹⁴ Natural sa lalaki nga mubo ang iyang buhok, kay makauulaw kon taas kini.

¹⁵ Apan kadunganan sa usa ka babaye ang taas nga buhok. Kay gihatagan siya sa Dios ug taas nga buhok nga pangtabon sa iyang ulo.

¹⁶ Apan kon adunay gustong mosupak niining among gitudlo, ang ikasulti ko lang mao nga wala kami laing nabatasan gawas niini. Ug mao usab kini ang gisunod sa mga tumutuo sa Dios sa bisan asang lugar.

Ang Balaang Panihapon

(Mat. 26:1-29; Mar. 14:22-25; Luc. 22:14-20)

¹⁷ Aduna koy buot hisgotan kaninyo karon ug niining bahina dili ko kamo madayeg tungod kay ang inyong panagtigom wala nagdalag kaayohan, kondili kadaotan.

¹⁸ Kay nakadungog ako nga kon magtigom kamo, nagkabahin-bahin kamo, ug medyo makatuo ako nga aduna kini pagkatinuod.

¹⁹ Tingali kinahanglan nga mahitabo kana diha kaninyo aron masayran kon kinsa gayod kaninyo ang tinuod nga tumutuo.

²⁰ Sa inyong panagtigom, dili gayod ninyo tuyo ang pagkaon sa Panihapon sa Ginoo,

²¹ tungod kay wala kamo magdungan sa pagpangaon. Ang uban kaninyo busog ug hubog na kaayo samtang ang uban gitutom.

²² Nganong dili man kamo mokaon una ug monom didto sa inyong kaugalingong balay? Kay nianang inyong gibuhat, gipakaulawan ninyo ang mga kabos, ug lakip ang tanang mga tumutuo sa Dios gitamay ninyo. Unsa ba ang akong isulti kaninyo? Dayegon ko ba kamo nianang inyong gibuhat? Dili gayod!

²³ Mao kini ang gitudlo kanako sa Ginoo, ug gitudlo ko usab kaninyo: nga ang Ginoong Jesus, niadtong gabii nga gibudhian siya, mikuha ug pan,

²⁴ ug human niya pasalamat niya sa Dios, gipikas-pikas niya kini ug miingon, “Mao kini ang akong lawas nga gihatag alang kaninyo. Buhata ninyo kini sa paghandom kanako.”

²⁵ Pagkahuman nila ug kaon sa pan, gikuha niya ang kopa nga adunay ilimnon ug gipasalamatan usab niya kini, ug miingon, “Kini nga ilimnon mao ang bag-ong kasabotan nga palig-onon pinaagi sa akong dugo. Buhata ninyo kini sa paghandom kanako.”

²⁶ Sa matag kaon ninyo niining pan ug inom niining ilimnon, gimantala ninyo ang kamatayon sa Ginoo hangtod sa iyang pagbalik.

§ 11:10 lalaki: o iyang bana.

²⁷ Busa si bisan kinsa nga mokaon niining pan ug moinom niining ilimnon sa Ginoo sa pamaagi nga dili takos makasala batok sa lawas ug dugo sa Ginoo.

²⁸ Kinahanglan magsusi una ang matag-usa sa iyang kaugalingon sa dili pa siya mokaon sa pan ug moinom sa ilimnon.

²⁹ Kay kon mokaon siya ug moinom nga wala niya huna-hunaa pag-ayo ang kahulogan mahitungod sa lawas sa Ginoo, makahatag lang kinig silot sa iyang kaugalingon.

³⁰ Mao kana nga daghan kaninyo ang luyahon ug masakiton, ug ang uban gani nangamatay.

³¹ Apan kon susihon una nato ang atong kaugalingon kon ato bang nasabtan ang kahulogan mahitungod sa lawas sa Ginoo, dili kita silotan sa Dios.

³² Kon kitang mga tumutuo gisilotan sa Dios, gitudloan niya kita aron dili kita malakip sa paghukom sa mga tawo dinhi sa kalibotan.

³³ Busa, mga igsoon, kon magtigom kamo sa pagsaulog sa Panihapon sa Ginoo, paghinulatay kamo sa pagpangaon.

³⁴ Kon adunay gigutom, mokaon una siya didto sa iyang balay aron dili kamo silotan sa Ginoo tungod sa inyong gibuhay kon nagtigom na kamo.

Ang mahitungod sa uban nga mga butang, hisgotan ko na lang sa akong pag-abot diha.

12

Ang mga Hiyas nga Gihatag sa Espiritu Santo

¹ Mga igsoon, gusto ko nga masabtan gayod ninyo ang mahitungod sa mga hiyas nga gihatag sa Espiritu.

² Nasayod kamo nga sa wala pa kamo nakaila sa Dios gipahisalaag kamo aron mosimba sa mga dios-dios nga dili makasulti.

³ Busa gusto ko nga masayran ninyo nga walay tawo nga gigamhan sa Espiritu sa Dios nga makapanghimaraot kang Jesus. Ug wala puy tawo nga makaingon nga si Jesus ang Ginoo kon wala siya gamhi sa Espiritu Santo.

⁴ Aduna kitay nagkalain-laing mga hiyas, apan usa lang ka Espiritu ang gigikanan niining tanan.

⁵ Nagkalain-lain ang pamaagi sa pag-alagad, apan usa lang ka Ginoo ang atong gialagaran.

⁶ Nagkalain-lain ang gipabuhay sa Dios kanato, apan usa lang ka Dios ang nagpahom kanatong tanan aron mabuhay nato kini.

⁷ Ang matag-usa gihatagan ug hiyas nga nagpakita nga ang Espiritu anaa kaniya, aron makatabang siya sa iyang isigka-tumutuo.

⁸ Ang uban gihatagan sa Espiritu ug hiyas sa pagsugilon mahitungod sa kaalam, ug ang uban gihatagan sa Espiritu ug hiyas sa pagpasabot niana.

⁹ Adunay gihatagan ug dako gayod nga pagtuo ug adunay gihatagan ug hiyas sa pagpang-ayo sa mga masakiton, ug kining tanan gikan sa Espiritu.

¹⁰ Ang uban gihatagan sa Espiritu ug gahom sa paghimo ug mga milagro; ang uban, hiyas sa pagsugilon sa pulong sa Dios; ug ang uban, hiyas sa pag-ila kon ang nagpahom sa usa ka tawo mao ba ang Espiritu o dili. Aduna puy gihatagan ug hiyas sa pagsulti sa uban nga mga pinulongan nga wala nila sukad matun-i, ug adunay gihatagan ug hiyas sa paghubad sa kahulogan niadto nga mga pinulongan.

¹¹ Apan usa lang gayod ka Espiritu ang naghatag niining tanan, ug giapod-apod niya kini sa matag-usa sumala sa iyang kabubut-on.

Ang Panig-ingnan Ingon nga bahin sa Usa ka Lawas

¹² Ang lawas adunay daghang mga bahin. Apan ang mga bahin niini kabahin sa usa lang ka lawas. Sama usab niini ang mga tumutuo. Bisan nagkalain-lain ang mga hiyas nga gihatag sa matag-usa kanato, kita usa lang ka lawas diha kang Cristo.

¹³ Kay kitang tanan, Judio man o dili, ulipon man o gawasnon, gibautismo-han diha sa usa lang ka Espiritu aron mahimong usa ka lawas. Ug usa pud ka Espiritu ang ania kanatong tanan.*

¹⁴ Ang lawas sa tawo usa lang apan adunay daghang mga bahin.

¹⁵ Kon moingon ang tiil, “Tungod kay ako dili kamot, dili ako bahin sa lawas,” dili kana basihanan nga dili siya kabahin sa lawas.

¹⁶ Ug kon moingon ang dalunggan, “Tungod kay ako dili mata, dili ako bahin sa lawas,” dili pud kana basihanan nga dili siya kabahin sa lawas.

¹⁷ Kay kon ang tibuok nga lawas sa tawo pulos lang mata, unsaon niya pagkadungog? Ug kon ang tibuok nga lawas pulos lang dalunggan, unsaon niya pagsimhot?

¹⁸ Apan wala kita buhata sa Dios nga sama niana, kondili gipahimutang niya ang nagkalain-lain nga bahin sa atong lawas sumala sa iyang kabubut-on.

¹⁹ Kon ang lawas adunay usa lang ka bahin, dili na kana matawag nga lawas.

²⁰ Ang tinuod, daghan ang mga bahin sa atong lawas, apan usa lang gayod ka lawas.

²¹ Mao kana nga ang mata dili makaingon sa kamot, “Wala ka nako kinahanglana,” ug ang ulo dili pud makaingon sa tiil, “Wala ka nako kinahanglana.”

²² Ang tinuod, ang mga bahin sa lawas nga giisip natong luya kinahanglanon gayod nato.

²³ Ang mga bahin sa lawas nga giisip natong dili kaayo importante ato gihapong giampingan pag-ayo; ug ang mga bahin nga murag law-ay tanawon ato usab gihapong gipatahom.

²⁴ Apan dili na nato kini kinahanglang buhaton pa sa mga bahin nga matahom nang daan. Mao kini ang gibuhat sa Dios sa atong lawas, aron mahatagan ug pagtagad ug dungog ang mga bahin nga murag dili kaayo importante.

²⁵ Gibuhat sa Dios ang mga bahin sa atong mga lawas aron magtinabangay ug adunay pagtagad sa usag-usa.

²⁶ Busa kon ang usa ka bahin mag-antos, ang tanan nga bahin mag-antos sab. Ug kon ang usa ka bahin dayegon, ang tanan nga bahin malipay sab.

²⁷ Kitang mga tumutuo mao ang lawas ni Cristo, ug ang matag-usa kanato kabahin sa iyang lawas.

²⁸ Ug niini nga lawas ang matag tumutuo gihatagan sa Ginoo sa iyang buluhaton. Una sa tanan mga apostoles; ikaduha, mga propeta; ikatulo, mga magtutudlo; dayon ang mga naghimo ug mga milagro, mga nag-ayo sa mga masakiton, mga nagtabang sa mga nanginahanglan, mga magtatambag, ug mga nagsulti sa pinulongan nga wala nila matun-i.

²⁹ Nasayod usab kamo nga dili kitang tanan mga apostoles. Dili usab kitang tanan mga propeta sa Dios, o mga magtutudlo. Dili usab ang tanan naghimog mga milagro.

³⁰ Dili ang tanan nakaangkon ug gahom sa pag-ayo sa mga masakiton, o nakaangkon sa hiyas sa pagsulti sa pinulongan nga wala matun-i. Ug dili

* **12:13** *ania kanatong tanan: sa literal, gipainom kanatong tanan.*

usab ang tanan nakaangkon sa hiyas sa paghubad sa kahulogan niadto nga mga pinulongan.

³¹ Apan paningkamoti ninyo nga makadawat kamo gikan sa Dios sa mga mahinungdanon gayod nga mga hiyas.

Ug karon itudlo ko kaninyo ang labi pang maayo sa tanan.

13

Mahinungdanon ang Gugma

¹ Bisan makasulti ako sa nagkalain-laing mga pinulongan sa mga tawo ug sa mga anghel, apan kon wala akoy gugma sa akong isigka-tawo, sama lang ako sa agong nga saba o piyang-piyang nga nagtagingting.

² Ug bisan makasugilon ako sa pulong sa Dios ug makasabot sa tanang tinagong mga kamatuoran ug sa tanang kahibalo, ug bisan mapabalhin ko ang bukid tungod sa akong dakong pagtuo, kon wala akoy gugma wala gayod akoy kapuslanan.

³ Bisan i-apod-apod ko pa sa mga kabos ang tanan kong mga kabtangan, ug bisan ihalad ko ang akong lawas aron sunogon,* kon wala akoy gugma, wala gihapon akoy kapuslanan.

⁴ Ang tawo nga naghigugma, mapailubon, maayo sa iyang isigka-tawo, dili masinahon, dili hambogiro o garboso,

⁵ dili bastos, dili hakog, dili ulitan, dili madinumtanon,

⁶ dili malipay sa daotan kondili sa matarong,

⁷ sa kanunay mainantuson, sa kanunay adunay pagsalig ug paglaom, ug sa kanunay molahutay.

⁸ Adunay kataposan ang mga pagsugilon sa pulong sa Dios, ug ang mga pagsulti sa mga pinulongan nga wala matun-i, ug ang kahibalo, apan ang gugma wala gayoy kataposan.

⁹ Kay ang mga butang nga atong nasayran ug ang atong pagpasabot sa pulong sa Dios dili pa gayod kompleto.

¹⁰ Apan kon moabot na ang adlaw nga mahingpit na ang tanan mawala na ang pagkadili-hingpit.†

¹¹ Sa bata pa ako, ang akong pagsulti, ang akong pagsabot, ug ang akong huna-huna binata. Apan sa dihang hamtong na ako, gibaayan ko ang binata nga paggawi.

¹² Karon mura kitag nagtan-aw sa salamin nga hanap; apan moabot ang adlaw nga maklaro gayod ang tanan. Karon tipik lamang ang atong nasayran; apan moabot ang adlaw nga masayran nato ang tanan, sama sa pagkasayod sa Dios kanato.

¹³ Tulo ka butang ang magpadayon ug kining tulo mao ang pagtuo, paglaom, ug ang gugma. Apan ang gugma mao gayod ang labing mahinungdanon.

14

Ang Dili Masabtan nga Pinulongan diha sa Pagsimba

¹ Busa paningkamoti gayod ninyo nga maghigugma, apan paninguhaa usab ninyo nga mahatagan kamo ug mga hiyas nga gikan sa Espiritu, labi na gayod ang pagsugilon sa mensahe sa Dios.

* **13:3 lawas aron sunogon:** sa uban nga Griego nga teksto *lawas aron makapasigarbo*. † **13:10 mawala na ang pagkadili-hingpit:** siguro ang buot ipasabot, ang mga hiyas nga karon kinahanglanon sa iglesia mawala kon atua na kitang tanan sa langit.

² Ang tawo nga nagsulti sa pinulongan nga wala niya matun-i wala nagsulti ngadto sa mga tawo kondili ngadto sa Dios, tungod kay ang mga tawo dili makasabot kaniya. Ang Espiritu mao ang nagpasulti kaniya, ug gisulti niya ang mga butang nga wala masayri sa uban.

³ Apan ang nagsugilon sa pulong sa Dios nagsulti sa mga tawo aron sa pagtabang, pagdasig, ug paglipay kanila.

⁴ Ang tawo nga nagsulti sa pinulongan nga wala niya matun-i nagpalig-on sa iyang kaugalingon, apan ang nagsugilon sa pulong sa Dios nagpalig-on sa mga tumutuo.

⁵ Gusto ko unta nga kamong tanan makasulti sa pinulongan nga wala ninyo matun-i, apan mas maayo gayod kon makasugilon kamo sa pulong sa Dios. Tungod kay ang tawo nga nagsugilon sa pulong sa Dios mas mahinungdanon pa kaysa tawo nga nagsulti sa pinulongan nga wala niya matun-i, gawas lang kon mapasabot usab niya ang kahulogan sa iyang gipanulti aron mapalig-on ang mga tumutuo.

⁶ Unsa kaha ang inyong makuha, mga igsoon ko, kon moanha ako diha kaninyo ug mosulti sa pinulongan nga dili ninyo masabtan? Siyempre wala gayod! Kinahanglan aduna akoy mensahe alang kaninyo nga gikan sa Dios, o aduna akoy itambag nga kamatuoran, o aduna akoy ibalita nga pulong sa Dios, o aduna akoy itudlo.

⁷ Bisan ang mga instrumento nga walay kinabuhi sama sa plawta o gitara, kon ang pagpatingog sa mga nota dili klaro, unsaon pagkahibalo sa naminaw kon unsa ang kanta nga gitukar?

⁸ Ug bisan ang pagpatingog sa trumpeta ngadto sa mga sundalo, kon dili maklaro ang tingog walay mangandam alang sa gira.

⁹ Mao usab kini kaninyo, unsaon pagkasabot sa naminaw kanimo kon magsulti ka sa pinulongan nga dili masabtan? Sama lang nga nagsulti ka sa hangin.

¹⁰ Daghan ang mga pinulongan dinhi sa kalibotan ug ang matag-usa adunay kahulogan.

¹¹ Apan kon dili nako masabtan ang usa ka pinulongan nga gipanulti sa usa ka tawo, ug dili usab ako niya masabtan, mga langyaw kami sa usag usa.

¹² Busa, tungod kay natinguha kamo nga makadawat sa mga hiyas nga gikan sa Espiritu, paningkamoti ninyo nga madawat ang mga hiyas nga makapalig-on sa mga tumutuo.

¹³ Busa ang tawo nga nagsulti sa pinulongan nga wala niya matun-i kinahanglan mag-ampo nga hatagan usab siya ug hiyas nga makapasabot kon unsa ang kahulogan sa iyang gipanulti.

¹⁴ Kay kon mag-ampo ako sa pinulongan nga wala ko matun-i, bisan tinuod ug nag-ampo ang akong espiritu, ang akong huna-huna dili makasabot niini.

¹⁵ Busa unsa ang angay kong buhaton? Mag-ampo ug mag-awit ako sa akong espiritu bisan dili ko kini masabtan, apan mag-ampo ug mag-awit usab ako nga masabtan sa akong huna-huna.

¹⁶ Kon magpasalamat ka sa Dios sa imong espiritu lang, ug dili kini masabtan, unsaon pag-ingon sa uban "Amen" kon wala man gani sila makasabot kon unsa ang imong gipanulti?

¹⁷ Bisan maayo ang imong pagpasalamat sa Dios, apan kon ang uban dili makasabot, dili ka makatabang kanila.

¹⁸ Nagpasalamat ako sa Dios nga makasulti ako sa mga pinulongan nga wala matun-i labaw kay kaninyo.

¹⁹ Apan sa mga panagtigom sa mga tumutuo mas maayo pa nga magsulti ako ug lima lang ka pulong nga masabtan aron matudloan ko sila, kaysa magsulti ako sa linibo ka mga pulong sa pinulongan nga dili masabtan.

²⁰ Mga igsoon, kon mahitungod niining mga butanga, dili ko gusto nga sama kamo sa bata kon maghuna-huna. Paggakasama kamo kainosente sa bata kon daotan maoy hisgotan. Apan kon sa paggamit sa inyong panghuna-huna, pagpakahingkod kamo.

²¹ Nahisulat sa Kasugoan nga ang Ginoo nag-ingon:

“Mosulti ako niining mga tawhana
pinaagi sa nagkalain-lain nga mga pinulongan
ug pinaagi sa mga taga-laing dapit,

apan dili gayod sila maminaw kanako.”*

²² Busa ang pagsulti sa pinulongan nga wala matun-i dili timailhan alang sa mga tumutuo kondili alang sa mga dili tumutuo. Apan ang pagsugilon sa pulong sa Dios timailhan alang sa mga tumutuo, ug dili alang sa mga dili tumutuo.

²³ Busa kon magtigom kamong mga tumutuo ug tanan kamo magsulti sa mga pinulongan nga wala ninyo matun-i, ug adunay mga nanambong nga dili tumutuo nga wala masayod kon unsay inyong gipangbuhat, dili kaha sila makaingon nga nangabuang kamo?

²⁴ Apan kon tanan kamo magsugilon sa pulong sa Dios ug adunay motambong nga dili tumutuo nga wala masayod kon unsa ang inyong gipangbuhat, moila siya sa iyang kaugalingon nga usa ka makasasala ug masayod siya sa tinuod niya nga kahimtang.

²⁵ Madayag ang mga sekreto nga iyang gihuna-huna. Unya moluhod siya nga maghinulsol ug mosimba sa Dios. Ug moingon siya nga tinuod gayod nga ang Dios anaa kaninyo.

Ang Maayong Han-ay sa Pagsimba

²⁶ Busa, mga igsoon, mao kini ang angay ninyong buhaton kon magtigom kamo, ang uban mag-awit, ang uban magtudlo, ang uban magsugilon sa mensahe sa Dios, ang uban magsultig pinulongan nga wala niya matun-i, ug ang uban magpasabot sa kahulogan niini. Buhata ninyo kining tanan alang sa pagpalig-on sa mga tumutuo.

²⁷ Kon adunay mosultig pinulongan nga wala niya matun-i, kinahanglan duha o tulo lang ang mosulti, apan dili magdungan, ug kinahanglan adunay magpasabot kon unsa ang kahulogan sa ilang gipanulti.

²⁸ Apan kon wala gayoy makapasabot, kinahanglan maghilom sila sa mga panagtigom ug magsulti na lang sa ilang kaugalingon ug sa Dios.

²⁹ Kon aduna kaninyoy adunay hiyas sa pagsugilon sa pulong sa Dios, tugoti ninyo nga mosulti ang duha o tulo. Ug ang uban maminaw ug magtimbang-timbang kon husto ba o dili ang ilang gipanulti.

³⁰ Kon diha sa mga naminaw adunay gihatagan sa Dios ug mensahe, kinahanglan mohilom ang nagsulti aron makasulti usab siya.

³¹ Sa ingon niini nga pamaagi, tanan kamong tigsugilon sa pulong sa Dios makapuli-puli ug sulti, aron ang tanan makakat-on ug madasig.

³² Ang tigsugilon sa gipadayag sa Dios kinahanglan magpugong sa iyang kaugalingon.

³³ Kay ang Dios wala naghatag ug kasamok kondili kalinaw.

Kon mahitungod sa mga babaye, sunda ninyo ang mga tumutuo sa tanang lugar;

* **14:21** Isa. 28:11-12

³⁴ nga kon magtigom kamo, ang mga babaye kinahanglan maghilom tungod kay wala sila tugoti sa pagsulti. Kinahanglan magpasakop sila sa mga lalaki sumala sa giingon sa Kasugaoan.

³⁵ Kon ang babaye adunay pangutana, didto na siya sa ilang balay mangutana sa iyang bana, tungod kay makauulaw nga ang babaye magsulti diha sa panagtigom sa mga tumutuo.

³⁶ Unsa, naghuna-huna ba kamo nga ang Pulong sa Dios naggikan kaninyo? O kamo lang ang nakadawat niini?

³⁷ Kon aduna kaninyo naghuna-huna nga siya tigsugilon sa pulong sa Dios o gitultolan siya sa Espiritu, kinahanglan ilhon niya nga ang akong mga gisulat kaninyo sugo gayod sa Ginoo.

³⁸ Ug kon adunay dili motagad niining akong gisulti, ayaw usab siya tagda.

³⁹ Busa mga igsoon ko kang Cristo, paninguhaa gayod ninyo nga makasugilon sa pulong sa Dios, ug ayaw ninyo pugngi ang pagsulti sa mga pinulongan nga wala matun-i.

⁴⁰ Apan buhata ninyo ang tanan sa husto ug maayo nga pamaagi.

15

Ang Bahin sa Pagkabanhaw ni Cristo

¹ Mga igsoon, gusto kong ipahinumdom kaninyo ang Maayong Balita nga akong giwali kaninyo. Kini gidawat ninyo ug hangtod karon inyong gibarogan.

² Pinaagi niining Maayong Balita maluwas kamo, kon huptan ninyog maayo ang akong giwali kaninyo. Kon dili, mahimong walay pulos ang inyong pagtuo.

³ Gitudlo ko kaninyo ang labing mahinungdanon nga mga butang nga akong natun-an: nga si Jesu-Cristo namatay aron maluwas kita sa silot tungod sa atong mga sala. Ug kini sumala sa Kasulatan.

⁴ Gilubong siya ug nabanhaw sa ikatulo ka adlaw, sumala sa Kasulatan.

⁵ Nagpakita siya una kang Pedro ug unya sa uban pa sa 12.

⁶ Pagkahuman nagpakita usab siya sa kapin 500 ka mga sumusunod nga nagtigom. Ug kadaghanan kanila buhi pa apan ang uban patay na.

⁷ Nagpakita usab siya kang Santiago ug dayon sa tanang mga apostoles.

⁸ Sa kataposan nagpakita usab siya kanako. Daw sama ako sa usa ka bata nga natawo sa dili ensakto nga panahon.

⁹ Ako ang labing ubos sa mga apostoles ug dili gani ako takos nga tawgon nga apostol, tungod kay gilutos ko ang mga tumutuo sa Dios.

¹⁰ Apan tungod sa grasya sa Dios kanako, karon apostol na ako. Ug walay makaingon nga walay pulos ang grasya sa Dios kanako, tungod kay ang tinuod, mas labaw ang akong paghago kon itandi sa akong kaubang mga apostoles. Apan kana dili tungod sa akong kaugalingon, kondili tungod sa grasya ug tabang sa Dios.

¹¹ Apan walay kalainan kon ako o sila ang nagtudlo, ang mahinungdanon nga pareho ang among giwali ug pareho usab ang inyong gituohan.

Ang Pagkabanhaw sa mga Patay

¹² Kon among giwali kaninyo nga gibanhaw si Cristo, nganong ang uban kaninyo nag-ingon nga walay pagkabanhaw sa mga patay?

¹³ Kon tinuod nga walay pagkabanhaw sa mga patay nagkahulogan nga si Cristo wala usab mabanhaw.

¹⁴ Ug kon wala mabanhaw si Cristo, walay kapuslanan ang among pagwali, ug wala puy kapuslanan ang inyong pagtuo.

¹⁵ Dili lang kana, mogawas nga bakak ang among gisulti mahitungod sa Dios, kay nagsulti man kami nga gibanhaw niya si Cristo.

¹⁶ Apan kon walay pagkabanhaw sa mga patay, wala mabanhaw si Cristo.

¹⁷ Ug kon wala mabanhaw si Cristo, ang inyong pagtuo walay kapuslanan ug wala pa kamo mapasaylo sa inyong mga sala.

¹⁸ Ug magkahulogan usab nga ang mga tumutuo ni Cristo nga nangamatay na, wala usab maluwas.

¹⁹ Kon ang atong paglaom diha kang Cristo alang lang sa atong kinabuhi dinhi sa kalibotan, kita gayod ang labing makaluluoy sa tanan.

²⁰ Apan ang tinuod, nabanhaw si Cristo gikan sa kamatayon ug mao kini ang nagpamatud nga banhawon gayod ang mga patay.

²¹ Tungod sa usa ka tawo nga si Adan ang kamatayon miabot sa tanang mga tawo. Ug tungod usab sa usa ka tawo nga si Cristo ang mga patay mabanhaw.

²² Kon tanan kita mamatay tungod sa atong relasyon kang Adan, tungod usab sa atong relasyon kang Cristo kitang tanan mabanhaw.

²³ Adunay iya-iya nga panahon ang pagkabanhaw. Ang una gayod nga nabanhaw mao si Cristo. Pagkahuman, pagbalik niya dinhi sa kalibotan, mabanhaw usab ang iyang katawhan.

²⁴ Ug dayon moabot ang kataposan. Walaon niya ang tanan nga paghari, pagdumala, ug paggahom, ug itugyan niya ang paghari ngadto sa Dios nga Amahan.

²⁵ Kay si Cristo kinahanglan pa nga maghari hangtod nga mapildi niya ang tanan nagbatok kaniya.

²⁶ Ang kataposang kaaway nga walaon mao ang kamatayon.

²⁷ Ang Kasulatan nag-ingon nga si Cristo gipahari sa Dios sa tanan.* Hinuon wala kini magkahulogan nga apil ang Dios nga maoy naghatag ug katungod kang Cristo sa paghari sa tanan.

²⁸ Kondili, kon ang tanan anaa na ilalom sa paggahom ni Cristo, si Cristo nga Anak sa Dios magpasakop usab sa Dios nga maoy naghatag kaniyang katungod sa paghari sa tanan, aron ang Dios mao na ang mogahom sa tanan.

²⁹ Adunay mga tawo nga nagpabautismo alang sa mga namatay. Unsay kapuslanan sa ilang gibuhay kon ugaling ang mga patay dili banhawon?

³⁰ Ug unsay among makuha sa kanunayng pagbutang sa among kinabuhi sa kakuyaw.

³¹ Kon unsa ka tinuod nga gipasigarbo ko kamo sa atong paghiusa kang Cristo Jesus nga atong Ginoo, mao usab ka tinuod nga giatubang ko kada adlaw ang kakuyaw sa kamatayon.

³² Nalisan gayod ako dinhi sa Efeso, tungod kay ang mga tawo nga nagbatok kanako sama sa mabangis nga mga mananap. Busa kon ang mga patay dili banhawon, unsa may akong makuha sa mga pag-antos nga sama niini? Kon ang mga patay dili banhawon, mas maayo pa nga sundon na lang nato ang panultihon nga nag-ingon,

“Mangaon kita ug mag-inom,

kay basin ug mamatay na kita ugma.”†

³³ Ayaw kamo pagtuo niana, kay kana nga panultihon panglingla‡ lang. Hinuon, tuohi ninyo ang panultihon nga nag-ingon: “Makadaot sa maayong pamatasan ang pagpakig-uban sa mga tawo nga daotan.”

³⁴ Pagtinarong na kamo ug biyai na ninyo ang pagpakasala. Gisulti ko kini kaninyo aron maulaw kamo kay ang uban kaninyo sayop ang pag-ila sa Dios.

Ang Lawas nga Nabanhaw

* **15:27** Sal. 8:6 † **15:32** Isa. 22:13 ‡ **15:33** panglingla: sa uban nga binisaya panglinla.

³⁵ Kon adunay mangutana kon unsaon pagkabanhaw sa mga patay ug kon unsang matang sa lawas ang ilang maangkon,

³⁶ ania ang akong tubag nianang tawo nga wala gayoy nahibaloan: kon magtanom kita ug usa ka binhi sa yuta, kana nga binhi madunot una ayha motubo.

³⁷ Ug bisan unsa nga binhi ang imong itanom, kon motubo na gani, lahi na ang hitsura niini kaysa dihang imo kining gitanom.

³⁸ Ang hitsura niini sumala man sa pagbuot sa Dios. Ug ang matag matang sa binhi adunay kaugalingon nga hitsura kon motubo.

³⁹ Mao man usab ang lawas sa tanang adunay kinabuhi, kay ang mga lawas dili managsama. Lahi ang lawas sa tawo ug lahi usab ang sa mga mananap, lahi ang lawas sa mga langgam, ug lahi pa gayod ang sa mga isda.

⁴⁰ Nagkalain-lain ang gibuhat sa Dios dinhi sa yuta ug didto sa langit, ug ang tanan nga iyang gibuhat matahom. Apan managlahi ang ilang katahom. Ang katahom sa mga butang didto sa langit lahi sa katahom sa mga butang dinhi sa yuta.

⁴¹ Lahi ang katahom sa adlaw, ug lahi usab ang katahom sa bulan. Ang mga bitoon aduna puy kaugalingon nga katahom. Ug bisan pa gani ang mga bitoon aduna may nagkalain-lain nga katahom.

⁴² Ingon niana kon banhawon na ang mga patay. Ang atong lawas karon madunot, apan kon mabanhaw na, dili na gayod kini madunot bisan kanus-a.

⁴³ Ang atong lawas karon huyang ug dili makahatag ug dungog, apan kon banhawon na, kini mahimong lig-on ug dungganon.

⁴⁴ Ang atong lawas karon yutan-on, apan kon banhawon na, kini mahimo nang langitnon.

Tungod kay kon adunay yutan-on nga lawas, aduna puy langitnon nga lawas.

⁴⁵ Kay ang Kasulatan nag-ingon, “Ang una nga tawo nga si Adan gihatagan ug kinabuhi.”^S Apan ang ulahi nga Adan nga mao si Cristo gihatagan sa espiritu nga naghatag ug kinabuhi.

⁴⁶ Dili ang langitnon nga lawas ang nauna kondili ang yutan-on nga lawas, ug dayon mosunod ang langitnon nga lawas.

⁴⁷ Ang unang tawo nga si Adan yutan-on. Gibuhat siya gikan sa yuta. Apan ang ikaduhang tawo nga mao si Cristo gikan sa langit.

⁴⁸ Ang mga lawas nga yutan-on sama gayod sa lawas sa tawong gibuhat gikan sa yuta, apan ang mga lawas nga langitnon sama gayod sa lawas niadtong naggikan sa langit.

⁴⁹ Busa ingon nga ang atong lawas nahisama sa lawas ni Adan nga gikan sa yuta, moabot gayod ang adlaw nga ang atong lawas mahisama usab kang Cristo nga gikan sa langit.

⁵⁰ Mga igsoon, ang buot kong ipasabot mao kini: kining atong lawas nga yutan-on dili mahimo nga makapanunod sa gingharian sa Dios. Ug kining lawas nga madunot dili makapanunod sa kinabuhi nga walay kataposan.

⁵¹ Paminaw kamo kay sultihan ko kamo niini nga tinago: dili kitang tanan mamatay, apan tanan kita, ang atong lawas, bag-ohon sa Dios.

⁵² Kini kalit kaayo nga mahitabo, sama kakalit sa usa ka pagpamilok. Kay sa pagtingog sa kataposang trumpeta, ang mga patay banhawon dayon ug hatagan sa lawas nga dili na madunot. Ug kita nga buhi pa, bag-ohon usab ang atong mga lawas.

⁵³ Tungod kay kining lawas nga madunot ug mamatay kinahanglan nga ilisan sa lawas nga dili na madunot ug dili na mamatay.

⁵⁴ Busa kon kining lawas nga madunot mailisan na sa dili madunot, ug kon kining lawas nga mamatay mailisan na sa dili mamatay, matuman na ang giingon sa Kasulatan:

“Giwagtang na sa Dios ang kamatayon”*

⁵⁵ “Gipildi na ang kamatayon,
ug wala nay gahom.”†

⁵⁶ Ang kamatayon aduna lay gahom kanato tungod sa sala, ug adunay gahom ang sala tungod kay aduna may Kasugoan.

⁵⁷ Apan salamat sa Dios tungod kay pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo gihatagan niya kita ug kadaogan nianang mga butanga.

⁵⁸ Busa, mga hinigugma ko nga mga igsoon kang Cristo, pagpakalig-on kamo ug dili gayod matarog sa inyong pagtuo. Pagmakugihon kamo sa buluhaton nga gihatag kaninyo sa Ginoo, kay nasayod kamo nga aduna gayoy kapuslanan ang inyong mga paghago alang sa Ginoo.

16

Ang Tabang alang sa mga Taga-Judea

¹ Bahin sa inyong pagtabang sa mga tumutuo sa Judea, buhata usab ninyo ang akong gipabuhat sa mga tumutuo sa Galacia.

² Kada Dominggo, ang matag-usa kaninyo maggahin ug kantidad gikan sa inyong kinitaan. Tigoma ninyo kini aron sa pag-abot ko diha maandam na ang inyong hinabang.

³ Inig-abot ko diha ipadala ko sa Jerusalem ang mga tawo nga inyong gipili nga modala sa inyong mga hinabang ug ang akong sulat nga magpaila kanila.

⁴ Apan kon kinahanglanon gayod nga moadto usab ako didto sa Jerusalem, mouban na lang sila kanako.

Ang Hangyo ni Pablo

⁵ Molahos ako diha sa Corinto pagkagikan ko sa Macedonia, tungod kay moagi ako didto.

⁶ Ug posibleng magdugay ako diha uban kaninyo. Basin kon diha pa ako magpalabay sa tingtugnaw aron matabangan ako ninyo sa akong mga kinahanglanon sa akong pagbiyahe kon asa man ako moadto.

⁷ Dili ko gusto nga kadiyot lang ako diha. Gusto ko nga magdugay ako diha sa inyo, kon itugot sa Ginoo.

⁸ Apan karon magpabilin una ako dinhi sa Efeso hangtod sa adlaw sa Pentecostes,

⁹ tungod kay daghan dinhi ang gustong maminaw sa Maayong Balita, ug nagtuo ako nga daghan ang motuo dinhi bisan tuod ug daghan ang nagbatok.

¹⁰ Kon moabot diha si Timoteo, abi-abiha ninyo siya aron dili siya mataha, tungod kay sama man usab siya kanako nga nag-alagad sa Ginoo.

¹¹ Tahora ninyo siya. Ug kon mobiya na siya diha, tabangi usab ninyo siya sa iyang mga kinahanglanon sa iyang paglakaw aron makabalik siya dinhi kanako. Magpaabot ako kaniya kuyog sa uban pa nga mga igsoon kang Cristo.

¹² Bahin sa atong igsoon nga si Apolos, gihangyo ko gayod siya nga mobisita diha kaninyo kuyog sa uban nga mga igsoon kang Cristo. Apan dili pa kuno siya makaanha karong mga panahona. Moanha siya kon adunay higayon.

* 15:54 Isa. 25:8 † 15:55 Ose. 13:14

¹³ Pagbantay kamo kanunay ug barogi ang inyong pagtuo. Pagmaisogon ug pagmalig-on,

¹⁴ ug bisan unsa ang inyong buhaton, buhata ninyo kini nga adunay paghigugma.

¹⁵ Mga igsoon, nasayran ninyo nga ang unang mga Cristohanon diha sa Acaya walay lain kondili si Estefanas ug ang iyang pamilya. Gihalad nila ang ilang kaugalingon sa pag-alagad sa mga tumutuo. Mao kana nga naghangyo ako kaninyo

¹⁶ nga magpasakop kamo kanila ug sa tanang sama kanila nga gahago.

¹⁷ Nalipay gayod ako sa pag-anhi nilang Estefanas, Fortunato, ug Acaico. Kay bisan wala kamo, ania sila puli kaninyo.

¹⁸ Nakahatag silag kadasig kanako ug ingon man kaninyo. Ang mga tawo nga sama kanila angayng pasidunggan.

Ang Kataposang mga Pangumusta

¹⁹ Ang mga tumutuo dinhi sa probinsya sa Asia nangumusta kaninyo.

Si Aquila ug si Priscila ug ang mga tumutuo nga nagtigom sa ilang balay nangumusta gayod kaninyo tungod kay managsama kamo nga anaa sa Ginoo.

²⁰ Nangumusta usab kaninyo ang tanang mga tumutuo dinhi.

Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo.*

²¹ Ako si Pablo, nangumusta usab kaninyo, ug ako mismo ang nagsulat niini nga pangumusta.

²² Hinaut nga silotan sa Dios si bisan kinsa nga wala mahigugma kaniya. Ginoo, balik na!

²³ Ang grasya sa atong Ginoong Jesus mag-uban kaninyo.

²⁴ Gihigugma ko kamong tanan sa atong pagkahiusa kang Cristo Jesus. Amen.

* **16:20** Sa literal, *Pagkumustahay kamo nga adunay balaan nga halok.*

Ang Ikaduhang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Corinto

¹ Gikan kang Pablo nga nahimong apostol* ni Cristo Jesus tungod sa kabubut-on sa Dios.

Ako ug ang atong igsoon nga si Timoteo nangumusta kaninyo nga mga tumutuo sa Dios† diha sa Corinto, ug sa tanang mga katawhan sa Dios diha sa tibuok probinsya sa Acaya.

² Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo.

Pagpasalamat sa Dios

³ Dalaygon gayod ang Dios ug Amahan ni Jesu-Cristo nga atong Ginoo. Maluloy-on siya nga Amahan, ug Dios siya nga kanunayng gadasig kanato.

⁴ Gidasig niya kita sa tanan natong mga kalisdanan, aron nga pinaagi sa pagdasig niya kanato madasig usab nato ang uban nga anaa sa kalisdanan.

⁵ Kay bisan pa ug daghan ang atong naambitan nga mga pag-antos ni Cristo, daghan man usab nga mga pagdasig ang atong nadawat pinaagi kaniya.

⁶ Kon nag-antos man kami, kini alang sa pagdasig kaninyo ug sa inyong kaluwasan. Ug kon gidasig kami, kini alang usab sa paghatag ug kadasig kaninyo aron maantos ninyo ang mga kalisdanan nga sama sa among giants.

⁷ Busa dako ang among paglaom diha kaninyo, tungod kay nasayod kami nga sa inyong pag-ambit sa among mga pag-antos, makaambit usab kamo sa pagdasig sa Dios kanamo.

⁸ Mga igsoon, gusto namo nga masayod kamo nga lisod kaayo ang among nasinati didto sa probinsya sa Asia. Kay murag dili na gayod kami makaantos niadtong panahona, ug daw ikamatay na namo.

⁹ Nakaingon kami nga mao na kadto ang among kataposan. Apan nahitabo diay kadto aron makatuon kami nga dili magsalig sa among kaugalingon, kondili sa Dios nga mao ang nagbanhaw sa mga patay.

¹⁰ Giluwas niya kami sa katalagman sa kamatayon, ug luwason pa gayod niya kami. Siya lang gayod ang among ginasaligan nga magpadayon sa pagluwas kanamo

¹¹ samtang gitabangan ninyo kami pinaagi sa inyong mga pag-ampo. Ug tungod sa mga panalangin nga among madawat gikan sa Dios ingon nga tubag niya sa pag-ampo sa daghang mga tawo, daghan usab ang magpasalamat kaniya.

Ang Pag-usab ni Pablo sa Iyang Plano

¹² Mao kini ang among ikapasigarbo: nagkinabuhi kami nga matarong ug wala gayoy ikasaway sa among pagtagad ngadto sa mga tawo, ug labi na gayod kaninyo. Nahimo namo kini tungod sa tabang sa Dios ug dili sa among kaugalingon nga kaalam. Gipamatud-an sa among konsensya nga tinuod gayod kining among gipasigarbo.

¹³⁻¹⁴ Wala kami magsulat kaninyo sa dili ninyo mabasa ug masabtan. Bisan kon dili ninyo kaayo kami masabtan karon, naglaom ako nga moabot ra ang panahon nga masabtan gayod ninyo kami, aron nga sa pag-abot sa

* **1:1** *apostol*: ang buot ipasabot, “tigbalita mahitungod kang Jesu-Cristo”. † **1:1** *kaninyo nga mga tumutuo sa Dios*: sa literal, sa *iglesia sa Dios*.

atong Ginoong Jesus ikapasigarbo ninyo kami ug kamo ikapasigarbo usab namo.

¹⁵ Tungod niining akong pagsalig, nagplano ako kaniadto nga mobisita una kaninyo aron nga sa ikaduha nga higayon makatabang kamo.

¹⁶ Nagplano ako nga mohapit una diha kaninyo kon moadto na ako sa Macedonia, ug sa akong pagbalik gikan sa Macedonia mohapit ako pag-usab diha aron matabangan na pud ninyo ako sa akong pag-adto sa Judea.

¹⁷ Mao unta kadto ang akong plano. Apan tungod kay wala kami makadayon, nagkahulogan ba kini nga dili masaligan ang akong gisulti? Basin makaingon kamo nga sama usab ako sa uban nga mga tawo dinhi sa kalibotan nga nagplano ug naghuna-huna alang lang gayod sa ilang kaugalingong kaayohan. Nag-ingon sila “Oo,” apan kadto nagkahulogan diay nga “Dili.”

¹⁸ Ingon nga ang Dios kasaligan, masaligan usab ninyo ang among gisulti kaninyo.

¹⁹ Kami ni Silas ug ni Timoteo nagwali kaninyo mahitungod sa Anak sa Dios nga si Jesu-Cristo. Ug nasayran ninyo nga si Cristo masaligan sa iyang gisulti. Dili mahimo nga dili niya buhaton ang iyang gisaad.

²⁰ Kay pinaagi kang Cristo ang tanang saad sa Dios matuman gayod. Ug pinaagi kang Cristo moingon kita ug “Amen” alang sa himaya sa Dios.

²¹ Ang Dios mao ang nagpalig-on kanato sa atong pagpakig-uban kang Cristo. Gipili niya kita nga mag-alagad kaniya.

²² Gimarkahan niya kita ingon nga iya pinaagi sa pagpapuyo niya sa Espiritu diha sa atong kasing-kasing, nga mao usab ang kalig-onan nga madawat nato ang iyang mga saad.

²³ Nasayod ang Dios nga nagsulti ako sa tinuod. Ang hinungdan kon nganong wala ako nakadayon sa pag-anha diha kaninyo sa Corinto mao nga dili ko gusto nga malain ang inyong buot kanako.

²⁴ Wala kami magmando kaninyo mahitungod sa inyong pagtuo, kay lig-on na man kamo. Gusto lang unta namo kamong tabangan aron magmalipayon kamo.

2

¹ Busa naghuna-huna ako nga dili na lang ako moanha diha kaninyo kon mapasakit ko lang pag-usab ang inyong pagbati.

² Kay kon mapasakitan ko kamo, kinsa na man lang unya ang makalipay kanako? Wala na!

³ Mao pud kana ang hinungdan kon nganong nagsulat una ako kaninyo, aron nga kon moanha ako diha, dili ako mapaguol sa mga tawo nga mao unta ang makalipay kanako. Kay nagtuo ako nga kon malipay ako, malipay usab kamo.

⁴ Niadtong una ko nga pagsulat kaninyo nahasol ug nasubo gayod ako ug naghilak pa gani. Dili nako tuyo nga sakiton ang inyong pagbati, kondili gusto ko lang nga masayran ninyo nga gimahal ko gayod kamo.

Pasayloa Ninyo ang Nakasala

⁵ Karon, kon mahitungod sa tawo diha nga nakasala, dili lang ako ang iyang gihatagan ug kaguol kondili aduna pud siyay kaguol nga gihatag kaninyong tanan. Nag-ingon ako nga “aduna” puy kaguol kay dili ko gustong palabihan.

⁶ Apan igo na ang silot nga inyong gihatag kaniya.

⁷ Busa pasayloa na ninyo siya ug dasiga pud, kay basin ug dag-on siya sa hilabihan nga kaguol.

⁸ Ug nanghangyo pud ako kaninyo nga ipakita ninyo kaniya nga gimahal pa ninyo siya.

⁹ Mao gani kini ang hinungdan nga nagsulat ako kaninyo, kay gusto kong masayran kon kasaligan ba kamo sa pagtuman sa tanan nga akong gisulti kaninyo.

¹⁰ Kon pasayloon ninyo ang nakasala, pasayloon pud nako siya. Kay kon adunay nakasala kanako gipasaylo ko na siya sa atubangan ni Cristo alang kaninyo.

¹¹ Angay nato kining buhaton aron dili kita madaog ni Satanas, kay nasayran nato kon unsa ang iyang mga pamaagi.

Si Pablo didto sa Troas

¹² Pag-abot ko didto sa Troas aron magwali sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo, nakita ko nga giandam nang daan sa Ginoo ang ilang mga kasing-kasing sa pagpaminaw kanako.

¹³ Apan wala ako mahimutang kay wala didto si Tito nga atong igsoon kang Cristo. Busa nanamilit ako sa mga tumutuo ug miadto sa Macedonia.

Ang Pahumot ni Cristo

¹⁴ Salamat sa Dios kay kanunay siya nga gauna kanato sa parada sa pagdaog.* Gibuhat niya kini tungod kay anaa na kita kang Cristo. Sama sa pahumot gigamit niya kami sa pagpaila kaniya sa bisan asang lugar.

¹⁵ Kay sama kami sa mahumot nga halad ni Cristo ngadto sa Dios nga mapanimahoan sa mga tawo nga nangaluwas ug bisan sa mga nangawala.

¹⁶ Sa mga tawo nga nangawala, ang among gipakaylap nga kamatuoran sama sa baho sa patay nga nagdala ug kamatayon; apan sa mga tawo nga nangaluwas, sama kini sa pahumot sa mga buhi nga nagdala ug kinabuhi. Kinsa man kaha ang takos niini nga buluhaton?

¹⁷ Apan gipadala kami sa Dios. Ug tungod kay siya nagtan-aw kanamo ug kami anaa kang Cristo, matinud-anon kami sa pagsangyaw sa mensahe sa Dios. Dili kami sama sa uban nga gihimo lang nila nga panapi ang pagwali sa mensahe sa Dios.

3

Ang Bag-o nga Paagi sa Pagduol ngadto sa Dios

¹ Basin maghuna-huna kamo nga gidayeg na pud namo ang among kaulingon. Dili kami sama sa uban nga nagkinahanglan pa ug mga sulat sa pagpaila aron dawaton ninyo, ug unya mangayo na pud kaninyo ug laing sulat sa pagpaila aron dawaton sila sa laing lugar.

² Wala kami magkinahanglan ug mga sulat sa pagpaila, kay kamo mismo ang among sulat nga napatik sa among kasing-kasing, tungod kay ang inyong pagkinabuhi sama sa sulat nga makita ug mabasa sa tanan.

³ Klaro nga kamo sama sa sulat ni Cristo nga gisulat pinaagi kanamo. Ang gigamit sa pagsulat dili tinta kondili ang Espiritu sa Dios nga buhi, ug wala pud kini isulat sa mga bato nga sulatanan kondili sa kasing-kasing sa mga tawo.

⁴ Makasulti kami niini tungod sa gihimo ni Cristo pinaagi kanamo ug tungod sa among pagsalig sa Dios.

⁵ Kay kon kami lang dili kami makahimo niini nga buluhaton, apan gitabangan kami sa Dios.

* **2:14** *gauna kanato sa parada sa pagdaog*: kini naghulagway sa usa ka madaogon nga Romanhong Heneral nga nagparada kuyog sa iyang mga sundalo ug mga bihag.

⁶ Siya ang naghatag kanamo ug katakos aron masaysay namo ang bag-o nga kasabotan nga iyang gibuhay aron kita makaduol kaniya. Kining bag-o nga pamaagi dili pinaagi sa gisulat nga Kasugohan kondili pinaagi sa Espiritu. Kay ang Kasugohan nagdala sa silot nga kamatayon, apan ang Espiritu naghatag ug kinabuhi nga walay kataposan.

⁷ Sa paghatag sa Dios kang Moises sa Kasugohan nga iyang gisulat sa mga bato, ang mga Israelinhon dili na makatutok sa nawong ni Moises kay nasulawan gayod sila. (Apan kadtong kahayag sa iyang nawong hinay-hinay lang nga nawala.) Karon kon ang Dios nagpakita sa iyang gahom sa Kasugohan nga nagdala ug kamatayon,

⁸ mas labaw pa niini ang iyang ipakita nga gahom kon ang Espiritu na ang maglihok.

⁹ Kay kon gipakita sa Dios ang iyang gahom sa paghatag niya sa Kasugohan nga nagdala ug silot, dili ba nga mas labaw pa gayod ang iyang ipakita nga gahom kon isipon na niya nga matarong ang tawo?

¹⁰ Ang tinuod, ang himaya sa Kasugohan kaniadto baliwala lang gayod kon itandi sa himaya niining bag-o nga pamaagi.

¹¹ Kay kon adunay himaya nga gipakita ang Dios niadtong Kasugohan nga lumalabay lang, mas labaw pa ang himaya nga iyang ipakita niining bag-o nga pamaagi nga molungtad sa walay kataposan.

¹² Ug tungod kay mao kini ang among gilaoman, wala kami kahadlok sa pagsugilon sa pulong sa Dios.

¹³ Dili kami sama kang Moises nga nagtabon sa iyang nawong aron dili makita sa sama niya nga mga Israelinhon ang hinay-hinay nga pagkahanaw sa kahayag sa iyang nawong.

¹⁴ Sa pagkatinuod, wala makasabot ang mga Israelinhon kon unsa ang kahulogan niadtong kay gitaptapan ang ilang huna-huna. Ug bisan gani karon aduna gihapoy nakataptap sa ilang huna-huna kon basahon nila ang daan nga kasabotan. Kay wala nila masabi nga kon kita anaa na kang Cristo, kadtong daan nga pamaagi nawala na.

¹⁵ Oo, hangtod gani karon kon magbasa sila sa mga sinulat ni Moises dili gihapon sila makasabot, kay aduna may nakatap-tap sa ilang huna-huna.

¹⁶ Apan kanang nakatap-tap makuha kon ang tawo modangop sa Ginoo.

¹⁷ Karon, ang giingon dinhi nga Ginoo mao ang Espiritu, ug kon ang Espiritu sa Ginoo mao ang anaa sa tawo, gawasnon na siya.

¹⁸ Ug tungod kay wala nay nakatap-tap sa atong huna-huna, makita na nato ang gahom sa atong Ginoo. Ug kining gahom nga gikan sa Ginoo, nga mao ang Espiritu nagpadayon sa pagbag-o kanato aron nga sa ngadto-ngadto mahisama kita kaniya.

4

Ang Bahandi nga Gisulod sa Kolon

¹ Tungod sa kaluoy sa Dios gipili niya kami nga magsangyaw niining bag-ong pamaagi nga mahimong matarong ang mga tawo, busa wala kami nagmaluya.

² Gisalikway namo ang mga makauulaw nga binuhatan nga ginahimo sa sekreto. Dili kami malimbongan sa mga tawo ug wala namo tuisa ang pulong sa Dios. Nasayran gayod sa mga tawo nga dayag ang among pagsugilon sa kamatuoran, ug nakita usab kini sa Dios.

³ Apan kon aduna may mga tawo nga dili makasabot sa Maayong Balita nga among gisaysay, kana mao ang mga tawo nga nangawala.

⁴ Dili sila motuo sa Maayong Balita tungod kay ang ilang mga huna-huna gibutaan ni Satanas nga mao ang nagpakadios niining kalibotana. Gibutaan niya sila aron dili nila makita ang kahayag sa Maayong Balita bahin sa gahom ni Cristo, siya nga mao gayod ang hulagway sa Dios.

⁵ Wala kami nagwali mahitungod sa among kaugalingon kondili mahitungod kang Jesu-Cristo, nga siya mao ang Ginoo. Nag-alagad kami kaninyo tungod ug alang kang Jesus.

⁶ Ang Dios nga nag-ingon, “Gikan sa kangitngit modan-ag ang kahayag,”* mao usab ang naghatag ug kahayag sa among huna-huna aron masabtan namo kon unsa ang gahom nga iyang gipakita pinaagi kang Jesu-Cristo.

⁷ Ania kanamo ang mahalon nga butang nga gikan sa Dios apan sama lang kami sa kolon nga gisudlan niini aron masayran sa mga tawo nga ang gahom nga dili matupngan gikan sa Dios, ug dili gikan kanamo.

⁸ Sa among pagsangyaw kanunay kaming gipaantos, apan wala gayod kami mapildi sa mga nagbatok kanamo. Usahay maglibog na kami, apan wala gayod kami kawad-ig paglaom.

⁹ Daghan ang nagtinguha sa pagpatay kanamo, apan wala kami pasagdi sa Dios. Tinuod nga gidagmalan nila kami, apan sa kaluoy sa Dios buhi pa gihapon kami.

¹⁰ Kanunay kaming nahimutang sa kakuyaw sa kamatayon sama sa nahitabo kang Jesus, aron nga pinaagi sa among kinabuhi makita sa tanan ang kinabuhi ni Jesus.

¹¹ Ang among kinabuhi kanunay nga nahimutang sa kakuyaw tungod sa among pag-alagad kang Jesus, aron nga pinaagi niining lawas namo nga adunay kamatayon makita sa tanan ang kinabuhi ni Jesus.

¹² Busa tungod kay giwali namo si Cristo mahimong patyon kami, apan mao usab kini ang pamaagi nga makaangkon kamo sa kinabuhi nga walay kataposan.

¹³ Ang Kasulatan nag-ingon, “Nagtuo ako sa Dios, busa nagsugilon ako.”† Ug mao usab kini ang among gibuhay, gisugilon namo ang among gituohan.

¹⁴ Kay nasayran namo nga ang Dios nga nagbanhaw kang Ginoong Jesus mao usab ang magbanhaw kanamo, sama sa iyang pagbanhaw kang Jesus, ug dalhon niya kami uban kaninyo sa iyang atubangan.

¹⁵ Ang tanan namong mga pag-antos alang sa inyong kaayohan, aron samtang nagdaghan ang mga tawo nga nagdawat sa grasya sa Dios, modaghan usab ang mga tawo nga magpasalamat kaniya, ug niini madayeg siya.

¹⁶ Mao kana ang hinungdan nga wala kami magmaluya sa pag-alagad sa Dios. Bisan kining among mga lawas gaanam na ug kaluya, ang among espiritu nagpadayon sa paglig-on matag adlaw.

¹⁷ Kay ang mga kalisdanan nga among giantos dinhi sa kalibotan lumalabay lang. Apan naghatag kini kanamo ug himaya nga molungtad sa walay kataposan ug dili gayod kini matupngan.

¹⁸ Kay wala namo ipalabi ang mga butang nga among makita dinhi sa kalibotan, kondili gipalabi namo ang mga butang nga dili makita. Kay ang mga butang nga makita lumalabay lang, apan ang mga butang nga dili makita molungtad sa walay kataposan.

5

Ang Bag-o nga Lawas

¹ Kining atong lawas karon nahisama sa balay nga atong ginapuy-an samtang ania pa kita sa kalibotan. Dili nato igsapayan kon mamatay ang

* 4:6 Gen. 1:3 † 4:13 Sal. 116:10

atong lawas. Kay nasayran nato nga adunay ihatag ang Dios kanato nga bag-ong lawas nga atong kapuy-an didto sa langit. Kini dili binuhat sa tawo kondili sa Dios, ug dili na gayod mamatay bisan kanus-a.

² Sa pagkakaron nag-agulo kita kay nangandoy kita nga makapuyo na ni nang lawasa didto sa langit,

³ aron nga kon masul-ob* na nato kanang lawasa dili hikaplagan nga hubo ang atong kalag.

⁴ Samtang ania pa kita nagpuyo niining lawas nga yutan-on nag-agulo kita tungod sa kalisdanan. Dili tungod kay gusto nato nga mamatay,[†] kondili gusto nato nga masul-oban sa lawas nga langitnon, aron kining lawas nga adunay kamatayon mailisan sa wala na gayoy kamatayon.

⁵ Ang Dios mao ang gaandam kanato aron madawat nato kining bag-o nga lawas. Ug gihatagan niya kita sa Espiritu aron masiguro nato nga kini buhaton gayod niya.

⁶ Busa dili kita magmaluya bisan nasayran nato nga samtang ania pa kita niini nga lawas layo kita sa puloy-anan sa Ginoo.

⁷ Kay sa pagkakaron nagkinabuhi kita pinaagi sa pagtuo ug dili sumala sa atong makita.

⁸ Wala kami maluya, bisan pa ug gusto unta namo nga biyaan na kining lawasa ug mopauli didto sa Ginoo.

⁹ Busa bisan ania pa kami dinhi o didto na kaniya gusto namo nga malipay ang Dios kanamo.

¹⁰ Kay kitang tanan kinahanglan gayod nga moatubang kang Cristo aron hukman niya. Ug ang tagsa-tagsa kanato magdawat sa balos basi sa atong binuhatan dinhi sa kalibotan, maayo man o daotan.

Nahibalik Kita sa Dios Pinaagi kang Cristo

¹¹ Busa tungod sa kahadlok namo sa Ginoo, gipaningkamotan namo nga makabig ang mga tawo nga motuo kaniya. Nasayran sa Dios ang among pagkatawo, ug nagsalig ako nga kini nasayran usab ninyo.

¹² Kini dili sa pagdayeg na usab sa among kaugalingon, kondili buot lang namo kamong hatagan ug hinungdan nga ikapasigarbo ninyo kami, aron aduna pud kamoy ikatubag sa mga tawo nga gadayeg lang sa mga butang nga makita ug dili ang anaa sa kasing-kasing.

¹³ Kon mura kamig buang, kana tungod ug alang sa Dios; ug kon husto ang among panghuna-huna, kana tungod ug alang kaninyo.

¹⁴ Kay tungod sa gugma ni Cristo kanamo wala nay lain namong mahimo gawas sa pagtuman kaniya. Kay nasayod kami nga si Cristo namatay alang sa tanan, busa sama ra nga namatay pud ang tanan.

¹⁵ Namatay siya alang sa tanan, aron nga ang mga tawo nga buhi karon dili na magkinabuhi alang sa ilang kaugalingon kondili alang kaniya nga namatay ug nabanhaw alang kanila.

¹⁶ Busa karon, dili na kami maghukom sa tawo pinaagi sa tawhanong basihanon. Kaniadto nanghukom kami kang Cristo pinaagi sa tawhanong basihanon apan karon dili na.

¹⁷ Si bisan kinsa nga anaa kang Cristo bag-o na. Wala na ang iyang daan nga pagkatawo, kay bag-o na siya.

¹⁸ Ang Dios mao ang nagbuhat niini. Siya ang nagpasig-uli kanato ngadto kaniya pinaagi kang Cristo. Ug gihatagan niya kami ug buluhatan sa pagbalita nga gipasig-uli na niya ang mga tawo ngadto kaniya.

* **5:3** masul-ob: sa uban nga Binisaya, masuot. † **5:4** mamatay: sa literal, huboon kining atong lawas.

¹⁹ Mao kini ang among gibalita, nga gipasig-uli na sa Dios ang iyang mga tawo ngadto kaniya pinaagi kang Cristo. Wala na niya isipa ang ilang mga sala. Ug kami mao ang iyang gitugyanan sa pagpakaylap niini nga balita.

²⁰ Busa nagsugilon kami ingon nga mga pinadala ni Cristo, ug pinaagi kanamo naghangyo ang Dios kaninyo nga mobalik na kamo kaniya!

²¹ Si Cristo wala gayoy sala, apan siya mao ang gipasilotan sa Dios tungod sa atong mga sala, aron nga kon anaa kita kang Cristo, ipakamatarong kita sa Dios.

6

¹ Tungod kay kami mga katabang sa Dios, nanghangyo gayod kami kaninyo nga dili ninyo isipon nga walay kapuslanan ang grasya nga inyong nadawat gikan kaniya.

² Kay nag-ingon ang Dios,
“Sa husto nga panahon gipatalinghogan ka nako,

ug sa panahon sa kaluwasan gitabangan ka nako.”*

Busa paminaw kamo! Karon gayod ang husto nga panahon nga luwason kita sa Dios.

³ Wala kami nagbuhat sa bisan unsa nga mahimong hinungdan sa pagkandol sa mga tawo, aron dili ikasaway ang among pag-alagad sa Dios.

⁴ Sa tanan namong gibuhay gipakita namo nga kami mga alagad gayod sa Dios. Bisan labihan kalisod ang among mga nasinati, gigantes gayod namo.

⁵ Gilatos kami, gipriso ug gipasipad-an sa mga tawo. Usahay hilabihan gayod ang among paghago ug usahay wala kami tulog ug kaon.

⁶ Gipamatud-an usab namo ngadto sa mga tawo nga tinuod kami nga mga alagad sa Dios pinaagi sa among hinlo nga pagkinabuhi ug pinaagi sa among kaalam. Nahimo kaming mainantuson ug maayo sa among isigka-tawo. Nasayran usab sa mga tawo nga ang Espiritu Santo mao ang nagtultol kanamo, ug ang among paghigugma sa among isigka-tawo kinasing-kasing gayod.

⁷ Wala kamiy lain nga ginawali kondili ang kamatuoran, ug gitabangan kami sa Dios pinaagi sa iyang gahom. Ang among pagkamatarong mao ang among hinagiban sa pag-asdang sa among mga kaaway ug pagpanalipod sa among kaugalingon.

⁸ Isip mga alagad sa Dios, usahay dayegon kami, usahay insultohon, adunay nagsulti ug daotan apan aduna puy nagsulti ug maayo. Mga bakakon kuno kami, bisan kung matinud-anon kami.

⁹ Wala kami tagda sa uban, apan ang tinuod nailhan kami sa tanan. Kanunay kaming nahimutang sa kakuyaw sa kamatayon, apan buhi pa gihapon kami. Gidisiplina kami sa Dios apan wala patya.

¹⁰ Adunay mga gihimo kanamo aron maguol kami apan sa gihapon mali-payon kami. Kabos lang kami, apan daghan ang mga tawo nga among gipadato. Kon mahitungod sa mga butang dinhi sa kalibotan, wala kamiy matawag nga amoa, apan ang tinuod, kami ang tag-iya sa tanan.

¹¹ Mga minahal kong mga taga-Corinto, walay lipod-lipod ang among pagsulti kaninyo, kay hilabihan gayod ang among paghigugma kaninyo.

¹² Wala kami magkulang sa among paghigugma kaninyo. Kamo mao ang nagkulang sa inyong paghigugma kanamo.

¹³ Giisip ko kamo nga akong mga anak. Busa higugmaa ninyo ako sama sa akong paghigugma kaninyo.

Ayaw Kamo Pakighiusa sa mga Dili Tumutuo

* 6:2 Isa. 49:8

¹⁴ Ayaw gayod kamo pakighiusa sa mga dili tumutuo. Kay maingon nga ang kahayag ug ang kangitngit dili mag-uban, ang pagkamatarong ug ang pagkadaotan dili pud angay nga mag-uban.

¹⁵ Ug maingon nga si Cristo ug si Satanas[†] dili magkauyon, ang tumutuo ug ang dili tumutuo dili usab magkauyon.

¹⁶ Ug kita mao ang templo sa Dios nga buhi! Dili mahimo nga iipon ang mga dios-dios sa templo nga gipuy-an sa Dios. Kay ang Dios nag-ingon: “Magpuyo ako ug mag-uban kanila.

Ako mahimong ilang Dios,
ug sila mahimong akong katawhan.”[‡]

¹⁷ “Busa, angay kamong magpalayo
ug mobulag sa mga tawo nga wala motuo kanako.
Ayaw kamo paghilabot sa bisan unsang mahugaw,
ug dawaton ko kamo.”[§]

¹⁸ “Ako mahimong inyong Amahan,
ug kamo mahimong akong mga anak.
Mao kini ang giingon sa Ginoo
nga makagagahom.”^{*}

7

¹ Mga hinigugma, tungod niini nga mga saad sa Dios kanato, biyaan na nato ang tanang nakapahugaw sa atong tibuok nga kinabuhi,^{*} ug tinguhaon nato nga mahimong hinlo ang atong kinabuhi nga adunay pagtahod sa Dios.

Ang Kalipay ni Pablo

² Kon mahimo, hatagi kami ninyog luna sa inyong kasing-kasing. Wala kami magbuhat ug daotan kang bisan kinsa kaninyo. Wala usab kami mangdaot o mamintaha kaninyo.

³ Wala ako mosulti niini sa paghukom kaninyo. Kay sama sa akong giingon kaniadto, gihigugma gayod namo kamo ug bisan unsay mahitabo, buhi man o patay, mag-inunongay gayod kita.

⁴ Dako ang akong pagsalig kaninyo ug gipasigarbo ko gayod kamo. Bisan daghan nga kalisod ang among nasinatian, hilabihan ang akong kalipay sa dihang nakadungog ako mahitungod kaninyo.

⁵ Kay bisan sa pag-abot namo sa Macedonia, wala gayoy pahulay ang among lawas tungod kay bisan asa nag-antos kami. Giaway kami sa mga nagbatok kanamo, ug nabalaka usab kami tungod sa kahimtang sa mga tumutuo.

⁶ Apan ang Dios nga gadasig sa mga masulob-on mao ang nagdasig kanamo pinaagi sa pag-abot ni Tito.

⁷ Dili lang ang iyang pag-abot ang nakahatag ug kadasig kanamo, kondili ang iya usab nga gisugilon nga gidasig ninyo siya. Gisuginlan niya kami nga gimingaw kamo kanako ug naguol kamo sa nahitabo, ug gilabanan ninyo ako. Busa malipayon gayod ako karon.

⁸ Bisan ug nakapasubo kadtong akong sulat kaninyo, wala ako nagbasol nga gisulat ko kadto. Sa sinugdan, tinuod nga nagbasol ako kay nakita ko nga nasubo kamo, bisan sa makadiyot lang.

⁹ Apan karon malipayon ako, dili tungod kay nasubo kamo, kondili tungod kay mao kadto ang nahimong hinungdan nga naghinulsol kamo. Kay

[†] **6:15** *Satanas*: sa Griyego *Beliar*. [‡] **6:16** Lev. 26:12; Ezek. 37:27 [§] **6:17** Isa. 52:11 ^{*} **6:18**
2 Sam. 7:14; 2 Cron. 17:13 ^{*} **7:1** *atong tibuok nga kinabuhi*: sa literal, *lawas ug espiritu*.

gipasubo kamo sumala sa kabubut-on sa Dios, busa wala maghatag ug kadaot kaninyo kadtong among gisulat.

¹⁰ Kay ang kasub-anan nga sumala sa kabubut-on sa Dios naghatod sa tawo ngadto sa paghinulsol ug kana nagresulta sa kaluwasan. Ug kini dili angay nga basolan. Apan ang kasubo sa mga tawo nga wala moila sa Dios nagdala kanila ngadto sa kamatayon.

¹¹ Tan-awa ninyo ang resulta niadtong kasubo nga miabot kaninyo sumala sa kabubut-on sa Dios. Nahimo kamong desidido sa pagpakita kanamo nga hinlo kamo gikan niadtong sala nga akong giingon kaninyo. Nasuko gayod kamo sa nakabuhat niadto nga sala, ug nahadlok kamo kon unsa ang mahimong sangpotanan niadto. Gusto gayod ninyo nga mobalik pag-usab ang atong daan nga relasyon. Gisilotan pa gayod ninyo ang nakahimo niadto. Ug sa tanang butang gipakita ninyo nga kamo wala gayoy tulubagon niadto nga sala.

¹² Busa kadtong akong sulat dili lang alang sa nakabuhat ug daotan o sa gibuhatan ug daotan, kondili labi na gayod alang kaninyong tanan aron sa atubangan sa Dios mapadayag gayod ninyo ang inyong pagkamatitud-anon kanamo.

¹³ Ug pinaagi niini nadasig kami.

Ug dili kay kana lang, nadugangan pa gayod ang among kadasig sa dihang nakita namo nga nalipay si Tito, kay wala na siyay kabalaka mahitungod kaninyo.

¹⁴ Gidayeg ko kamo ngadto kang Tito sa dihang nagsultihanay kami bahin kaninyo. Ug wala ako maulawi kay namatud-an niya nga tinuod ang among gisugilon kaniya.

¹⁵ Ug kada mahinumdoman ni Tito nga nagsunod kamong tanan sa iyang gisulti ug dako ang inyong pagtahod kaniya, nagdugang pa gayod ang iyang paghigugma kaninyo.

¹⁶ Ug malipayon usab ako kay masaligan ko gayod kamo.

8

Ang Pagtabang sa mga Alagad sa Ginoo

¹ Mga igsoon, gusto namong isugilon kaninyo ang gibuhat sa mga tumutuo didto sa Macedonia pinaagi sa grasya sa Dios* kanila.

² Bisan daghan ang ilang nasinatian nga mga pagsulay, malipayon gi-hapon kaayo sila. Mao kana nga manggihatagon kaayo sila bisan labihan sila kakabos.

³ Makapamatuod ako kaninyo nga ang ilang paghatag dili lang sumala sa ilang makaya kondili labaw pa niini, ug kinabubut-on nila kining gibuhat.

⁴ Kay sila gayod ang nanghangyo kanamo nga kon mahimo hatagan sila ug kahigayonan nga makatabang pud sila sa mga katawhan sa Dios nga nagkalisod didto sa Jerusalem.

⁵ Ug dili kay kana lang, kondili una sa tanan gitugyan nila ang ilang kaugalingon sa Ginoo ug kanamo sumala sa kabubut-on sa Dios. Wala gayod kami magdahom nga makabuhat sila niadto.

⁶ Tungod sa ilang maayong gibuhat, gidasig namo si Tito sa pagbalik diha kaninyo ug padayonan ang nasugdan na niya nga buluhaton sa pagtigom sa inyong mga hinabang.

⁷ Kamo diha sa Corinto wala magkulang sa tanan: lig-on ang inyong pagtuo sa Dios, maayo kamo motudlo, ug daghan ang inyong nahibaloan.

* **8:1 grasya sa Dios:** ang buot ipasabot, gasa sa pagkamahinatagon.

Kugihan kamo sa inyong pag-alagad sa Dios, ug hilabihan ang inyong paghigugma kanamo. Busa gusto namo nga ipakita ninyo nga wala pud kamo nagkulang sa paghatag.

⁸ Wala ko kamo sugoa sa paghatag, kondili gisugilon ko lang kaninyo ang pagkamatina-bangon sa uban aron mapamatud-an pud ninyo nga ang inyong paghigugma tinuod gayod.

⁹ Nasayod usab kamo sa grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga bisag adunahan siya nagpakakabos siya pinaagi sa iyang pagpakatawo tungod sa iyang kaluoy kanato, aron mahimo kitang adunahan.

¹⁰ Busa mao kini ang akong tambag: maayo kon padayonon ninyo ang paghatag nga inyo nang nasugdan sa miaging tuig. Kamo gayod ang una nga naghatag ug kamo pud ang una nga nakahuna-huna nga magbuhay niini.

¹¹ Busa padayona ninyo kini. Tinguhaa ninyo nga mahuman ang giplano ninyong buhaton, ug paghatag kamo sumala sa inyong mahimo.

¹² Kay kon tinguha gayod ninyo nga mohatag, dawaton sa Dios ang inyong ikahatag. Wala siya nagpaabot nga mohatag kamo sa dili ninyo makaya.

¹³ Dili ko tuyo nga maglisod kamo tungod lang sa pagpasayon ninyo sa kahintang sa uban, kondili aron nga managsama.

¹⁴ Sa pagkakaran maayo ang inyong pagkabutang, busa angay lang nga motabang kamo sa mga nagkinahanglan. Ug kon sa panahon nga kamo na pud ang magkinahanglan, ug sila ang maayo ug pagkabutang, sila na pud ang motabang kaninyo. Sa ingon niini nga pamaagi adunay kaangayan ang matag-usa.

¹⁵ Dili ba sama man niana ang giingon sa Kasulatan:

“Siya nga nagtigom ug daghan wala masobrahi,
ug siya nga nagtigom ug gamay wala makulangi.”†

¹⁶ Nagpasalamat kami sa Dios nga gibutang niya sa kasing-kasing ni Tito ang sama sa among kahangawa alang kaninyo.

¹⁷ Kay wala lang siya mosugot sa among hangyo, kondili siya mismo ang adunay tinguha nga moanha diha kaninyo.

¹⁸ Paubanon namo kaniya ang atong igsoon nga dinayeg sa mga tumutuo sa bisan asa tungod sa iyang pagsangyaw sa Maayong Balita.

¹⁹ Siya mao gayod ang gipili sa mga tumutuo sa nagkalain-laing mga lugar‡ nga mouban kanamo sa among paghatod niining hinabang alang sa mga nanginahanglan. Gibuhat namo kini aron madayeg ang Ginoo ug aron ikapakita sa mga tawo nga gusto gayod namo nga motabang.

²⁰ Buot namong malikayan nga madudahan kami mahitungod sa among pagdumala niining dako nga hinabang.

²¹ Kay ang among tumong mao ang pagbuhay sa maayo, dili lang sa atubangan sa Dios kondili sa katawhan usab.

²² Adunay usa pa gayod ka tumutuo nga paubanon namo kanila. Kini nga tawo makadaghan na namo nasulayi sa nagkalain-laing pamaagi ug napamatud-an na namo nga aduna gayod siyay tinguha sa pagtabang, ug labi na gayod karon tungod kay dako ang iyang pagsalig kaninyo.

²³ Bahin kang Tito, kauban ko siya sa pagtabang kaninyo. Kon bahin usab sa uban nga kaigsoonan, kini sila ang pinadala sa mga tumutuo gikan sa mga iglesia. Ang ilang kinabuhi nagpasidungog kang Cristo.

²⁴ Busa, ipakita ninyo kanila ang inyong paghigugma aron masayran nila nga tinuod gayod ang among mga pagdayeg kaninyo, ug pinaagi kanila, masayran usab kini sa mga tumutuo sa ubang lugar.

† 8:15 Exo. 16:18 ‡ 8:19 sa mga tumutuo sa nagkalain-laing mga lugar: sa literal, sa mga iglesia.

9

Ang Tabang alang sa mga Tumutuo

¹ Dili na kinahanglan nga sulatan ko pa kamo bahin sa inyong pagtabang sa mga tumutuo,

² tungod kay nasayran ko nga buot pud gayod ninyo nga motabang. Gipasisgarbo ko pa gani kamo sa mga taga-Macedonia. Nag-ingon ako kanila nga kamo diha sa Acaya andam na nga motabang sukad pa sa miaging tuig. Sa pagkadungog nila niadto, natandog gayod ang kadaghanan kanila sa paghatag.

³ Busa gipauna ko diha sila Tito aron matabangan kamo sa pagpangandam sa inyong hinabang aron mapamatud-an ang among pagpasisgarbo mahitungod kaninyo nga andam na kamo.

⁴ Kay basin kon adunay mga taga-Macedonia nga mouban sa akong pag-anha diha ug makita nila nga wala pa man diay kamo makaandam sa inyong ihatag. Kon mao kini ang mahitabo maulawan kami, kay gipasisgarbo namo kamo tungod kay dako ang among pagsalig kaninyo. Ug labaw pa kamong maulawan.

⁵ Busa nakahuna-huna ako nga kinahanglan kong dasigon kini nga mga igsoon nga mouna diha aron nga sa dili pa ako moabot, matigom na nila ang inyong gisaad nga hinabang. Sa ingon niini nga pamaagi mapamatud-an nga naghatag kamo tungod kay gusto ninyo ug dili tungod kay napugos lang kamo.

⁶ Hinumdomi ninyo kini: ang panig-ingnan sa atong paghatag sama sa pagpugas. Kon gamay lang ang atong binhi nga gipugas, gamay lang usab ang atong maani. Apan kon daghan ang atong binhi nga gipugas, daghan usab ang atong maani.

⁷ Ang matag-usa kinahanglan mohatag sa kinasing-kasing gayod; dili nga mapugos lang o bug-at sa buot, kay gihigugma sa Dios ang mga naghatag nga malipayon.

⁸ Ug ang Dios makahatag kaninyo labaw pa sa inyong gikinahanglan, aron dili kamo kulangan ug kanunay kamong makatabang sa uban.

⁹ Sumala sa giingon sa Kasulatan:

“Nanghatag siya sa mga nanginahanglan;

kining matarong niya nga binuhatan dili gayod hikalimtan bisan kanus-a.”*

¹⁰ Ug ang Dios nga naghatag ug binhi ngadto sa mag-uuma aron makakaon, mao pud ang Dios nga maghatag kaninyo sa inyong mga kinahanglanon. Ug sa ingon niini magdugang pa gayod ang inyong pagtabang sa uban.

¹¹ Panalanginan niya kamo sa madagayaon gayod aron makatabang kamo kanunay sa uban. Ug daghan ang magpasalamat sa Dios tungod sa inyong hinabang nga gipadala pinaagi kanamo.

¹² Tungod sa inyong paghatag, dili lang matabangan ang mga katawhan sa Dios sa ilang mga panginahanglan, kondili pinaagi pud niini daghan ang magpasalamat sa Dios.

¹³ Kay ang inyong pagtabang nagpamatuod nga matinumanon kamo sa inyong gituohan nga Maayong Balita mahitungod kang Cristo. Ug tungod sa inyong pagtabang kanila ug sa uban, dayegon nila ang Dios.

¹⁴ Mag-ampo sila alang kaninyo uban sa gugma tungod sa dili matupngan nga grasya sa Dios kaninyo.

¹⁵ Busa magpasalamat kita sa Dios tungod sa iyang gasa kanato nga dili matukib.

* 9:9 Sal. 112:9

10

Ang Tubag ni Pablo sa mga Nagsupak Kaniya

¹⁻² Aduna kuno kaninyoy nag-ingon nga ako, si Pablo, talawan kon anaa diha kaninyo, apan kon wala gani diha, ug nagsulat lang, isog. Apan nanghangyo ako kaninyo uban sa kalumo nga sama kang Cristo, nga dili ninyo ako pugson sa pagpakita sa akong kaisog kon moabot na ako diha. Kay adunay mga tawo diha nga nag-ingon nga ang among pagkinabuhi sama ra kuno sa mga tawo dinhi sa kalibotan. Kon mao gihapon kana ang ilang ikasulti sa akong pag-abot diha, ipakita ko gayod ang akong kaisog kanila.

³ Bisan tuod tawhanon kami, apan sa among pagpakigbisog sa mga nagsupak sa kamatuoran, wala kami nagsalig sa among kaugalingon nga kusog,

⁴⁻⁵ kondili sa gahom sa Dios nga mao ang among hinagiban. Mao kana ang among gigamit sa pagpildi sa sayop nga mga katarungan sa mga tawo nga mapahitas-on ug dili motuo sa mga gitudlo sa Dios. Among gipildi bisan ang sayop nila nga mga katarungan nga sama sa lig-on nga paril nga nagbabag kanila sa pagdawat sa kamatuoran. Gikabig namo ang ilang mga huna-huna sa pagtuman sa mga sugo ni Cristo.

⁶ Karon, kon makita namo nga nagtuman na gayod kamo sa hingpit, ang wala nagtuman silotan namo.

⁷ Huna-hunaa ninyo pag-ayo. Kon adunay nagtuo nga siya iya ni Cristo, angay niyang huna-hunaon nga kami iya pud ni Cristo.

⁸ Bisan murag sobra na ang akong pagpasigarbo bahin sa kagahom nga gihatag kanako sa Ginoo, wala ako maulaw, kay kini nga kagahom wala ko gamita aron sa pagdaot sa inyong pagtuo, kondili sa pagpalig-on niini.

⁹ Dili ko buot nga maghuna-huna kamo nga gihulga ko kamo sa akong pagsulat kaninyo.

¹⁰ Kay ang uban diha kaninyo nag-ingon nga isog lang ako kon sa sulat, apan kon nag-atubang na gani huyang ako ug walay bili ang akong mga gipanulti.

¹¹ Angay masayod ang mga nagsulti niana nga kon unsay among giingon sa sulat, mao pud kana ang among buhaton kon anaa na kami diha.

¹² Dili kami mangahas nga itandi o ipakasama ang among kaugalingon sa uban diha nga labihan ang pagdayeg sa ilang kaugalingon. Mga wala silay buot, kay nagpalabwanay sila ug nanagtandiay sa ilang kaugalingon nga kaayo.

¹³ Apan kami dili magpalabi sa pagpasigarbo, kondili kutob lang sa buluhaton nga gihatag sa Dios kanamo, ug lakip niini ang among buluhaton diha kaninyo.

¹⁴ Kon wala kami makaanha diha kaninyo, mahimo nilang ingnon nga sobra na ang among pagpasigarbo. Apan ang tinuod, kami ang una nga nakaanha diha nga nagdala sa Maayong Balita bahin kang Cristo.

¹⁵ Busa dili sobra ang among pagpasigarbo, kay wala kami mangangkon ug magpasigarbo sa hinagoan sa uban. Masaligon kami nga samtang magdugang ang inyong pagtuo, mas daghan pa gayod ang among mahimo diha kaninyo sumala sa gipabuhat sa Dios kanamo.

¹⁶ Ug human diha sa inyo, madala pud dayon namo ang Maayong Balita ngadto sa uban nga mga lugar unahan sa inyo. Kay dili namo gusto nga angkonon ang hinagoan sa uban ug unya ipasigarbo.

¹⁷ Sama ba sa giingon sa kasulatan, “Kon adunay magpasigarbo, magpasigarbo siya sa gibuhat sa Ginoo.”*

* **10:17** Jer. 9:24

¹⁸ Kay ang Ginoo dili malipay sa tawo nga gadayeg sa iyang kaugalingon, kondili sa tawo nga iyang gidayeg.

11

Si Pablo ug ang mga Mini nga Apostoles

¹ Kon sa akong pagpasigarbo karon isipon ninyo nga nabuang ako, hinaut nga magpailob lang kamo samtang isulti ko kining mga butanga.

² Kay gibati ko ang diosnon nga pangabugho kaninyo. Nahisama kamo sa usa ka dalagang putli nga akong gisaad nga ipakasal sa usa ka pamanhonon nga mao si Cristo.

³ Apan nahadlok ako nga basin kon malimbongan kamo ni Satanas nga nakigsulti kang Eba pinaagi sa bitin, ug mawala ang inyong matinud-anon nga tinguha sa pagsunod kang Cristo.

⁴ Kay gidawat man ninyo si bisan kinsa nga nag-anha diha kaninyo nga nagwali ug Jesus nga lahi sa among giwali kaninyo. Ug gidawat pud ninyo ang lahi nga espiritu ug ang ilang giingon nga maayong balita nga lahi kaysa inyong nadawat gikan kanamo.

⁵ Sa akong huna-huna, dili gayod ako maiwit sa mga nag-ingon nga sila gayod ang labing maayo nga mga apostoles.

⁶ Posible nga dili ako maayong mosulti, apan daghan usab ang akong nasayran bahin sa kamatuoran. Ug nasayran ninyo kana kay nakakita man gayod kamo nga tinuod kana sa tanan namo nga pagpanudlo.

⁷ Wala ako magpasuhol kaninyo sa akong pagwali sa Maayong Balita nga gikan sa Dios, kondili nagsakripisyo ako alang sa inyong kaayohan. Daotan ba kadtong akong gibuhat?

⁸ Samtang naghago ako diha kaninyo, ang mga tumutuo sa ubang mga lugar mao ang naghatag sa akong mga kinahanglanon. Mura akog nangawat kanila aron lang ako makatabang kaninyo.

⁹ Sa dihang nakulangan ako sa akong mga kinahanglanon wala pud ako mangayo ug tabang kang bisan kinsa kaninyo. Ang atong mga igsoon kang Cristo sa Macedonia mao ang naghatag kanako sa akong mga kinahanglanon. Kutob sa akong mahimo gilikayan ko ang paghasol kaninyo, ug mao gayod kini kanunay ang akong buhaton.

¹⁰ Kining akong gipasigarbo dili gayod maundang tungod kay dili gayod ako mangayo ug tabang gikan kaninyo o sa mga lugar sa inyong palibot nga sakop sa probinsya sa Acaya. Ug tungod kay si Cristo ania kanako, ang akong gisulti tinuod gayod.

¹¹ Apan basig moingon kamo nga wala ako mangayo ug tabang gikan kaninyo tungod kay wala ko kamo higugmaa. Sayop kana. Gihigugma ko gayod kamo ug kana nasayran sa Dios.

¹² Apan barogan ko ang akong gisulti nga dili ako mangayo ug tabang gikan kaninyo, aron nga ang mga tawo nga nagpakaapostoles dili makaingon nga sila gahago sama kanamo.

¹³ Kana nga mga tawo dili tinuod nga mga apostoles, kondili mga limbon-gan ug nagpakaaron-ingnon lang nga sila mga apostoles ni Cristo.

¹⁴ Hinuon, dili kana katingad-an. Kay bisan gani si Satanas nagpakaaron-ingnon man nga anghel sa Dios nga naghatag ug kahayag.

¹⁵ Busa dili katingad-an kon ang iyang mga gisakopan nagpakaaron-ingnon usab nga mga alagad sa pagkamatarong. Apan moabot ang adlaw nga silotan sila sumala sa ilang binuhatan.

Ang mga Kalisod nga Nasinati ni Pablo

¹⁶ Sama sa akong gisulti kaniadto, ayaw kamo paghuna-huna nga buang-buang ako; apan kon mao kanay inyong huna-huna kanako, dili ko igsa-payan, basta tugotan lang ninyo ako nga magpasigarbo bisan gamay lang.

¹⁷ Hinuon, kon magpasigarbo ako sa akong kaugalingon, dili kana gikan sa Ginoo, ug daw sa buang-buang ako.

¹⁸ Apan tungod kay daghan diha kaninyo ang nagpasigarbo sama sa mga tawo sa kalibotan, magpasigarbo pud ako.

¹⁹ Naghuna-huna kamo nga maalamon kamo, apan sugot lang kamo nga mandoan sa mga buang-buang.

²⁰ Gibuhat nila kamong mga ulipon, gikuha nila ang inyong mga kabtangan, gilimbongan nila kamo, gipakaubos ug gipakaulawan. Bisan mao kana ang ilang gibuhat, gipasagdan lang gayod ninyo.

²¹ Makauulaw nga angkonon namo nga luya kami, apan dili namo mahimo ang ilang gibuhat.

Kon adunay mangahas nga magpasigarbo sa bisan unsa, mangahas pud ako; bisan tuod nga niining akong pagpasigarbo mura lang akog buang-buang.

²² Kon sila nagpasigarbo nga mga Hebreohanon sila ug mga kaliwat ni Israel ug ni Abraham, mao man usab ako.

²³ Kon nag-ingon sila nga mga alagad sila ni Cristo, mas maayo ako nga alagad ni Cristo kay kanila. Nasayod ako nga niining akong mga pagpasigarbo mura akog buang, apan ang tinuod, mas maayo gayod ako nga alagad kay kanila tungod kay mas daghan ang akong kahago kon itandi sa ila. Ug mas makadaghan pa ako napriso. Dili maihap ang pagbunal kanako, ug sa makapila ka higayon anaa ako sa kakuyaw sa kamatayon.

²⁴ Sa lima ka higayon gibunalan ako sa akong mga isigka-Judio sa tag-39 ka lapdos.

²⁵ Tulo ka higayon ako gibunalbunalan, makausa gibato. Katulo ako nakasinati nga nalunod ang akong gisakyan nga barko, ug sa usa niadto ka higayon, usa ka adlaw ug usa ka gabii akong naglutaw-lutaw sa lawod.

²⁶ Sa akong pagbiyahe sa nagkalain-laing lugar, ang akong kinabuhi kanunayng nahimutang sa kakuyaw. Nahimutang ako sa kakuyaw sa akong mga paglabang sa mga suba, sa mga tulisan, sa akong mga isigka-Judio, sa mga dili Judio, diha sa siyudad, sa kamingawan, sa dagat, ug sa mga tawong nagpakaaron-ingnon nga sila mga kaigsoonan.

²⁷ Nasinati pud nako ang mga kalisdanan tungod sa akong buluhaton, ug usahay wala gani akoy tulog. Usahay dili ako makakaon, ug usahay wala gayod akoy makaon ug bisan gani mainom. Nasinati pud nako ang katugnaw ug kakulang sa bisti.

²⁸ Gawas sa akong mga kasinatian nga wala ko mahisgoti, matag adlaw nabalaka pa ako sa kahimtang sa tanang mga iglesia.

²⁹ Kon adunay huyang sa pagtuo, bation ko ang kaguol. Ug kon adunay magpakasala, labihan gayod ang akong kasubo.

³⁰ Kon ugaling kinahanglan gayod nga magpasigarbo ako, ang ikapasi-garbo ko mao lang ang akong kaluyahon.

³¹ Wala ako mamakak ug kana nasayran sa Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesus. Dalaygon siya sa walay kataposan.

³² Sa dihang didto ako sa Damasco gipabantayan sa gobernador nga sakop ni Haring Aretas ang pultahan sa siyudad aron dakpon ako.

³³ Apan gisulod ako sa akong mga kauban sa bukag ug gituntun sa bintana sa luyo sa paril, busa nakaikyasa ako.

12

Ang Gipakita sa Dios kang Pablo

¹ Nasayod ako nga walay kapuslanan kon magpasigarbo ako bahin sa akong kaugalingon, apan napugos ako. Karon isaysay ko kaninyo ang mga gipakita ug gipadayag sa Ginoo kanako.

²⁻⁴ Diha na ako kang Cristo sa dihang nahitabo kini kanako ug mga 14 na ka tuig ang milabay, nga ako gidala ngadto sa ikatulo nga langit, sa Paraiso. Ambot lang kon ang akong lawas didto ba gayod o ang espiritu ko lang. Ang Dios lang gayod ang nasayod. Nakaabot ako sa Paraiso ug aduna akoy nadunggan nga mga pulong nga dili malitok ug wala itugot nga isugilon ngadto sa mga tawo.

⁵ Kadtong akong kasinatian mao ang akong ipasigarbo. Apan kon bahin sa akong kaugalingon, dili ako magpasigarbo gawas lang kon bahin sa akong mga kaluyahon.

⁶ Hinuon, kon ipasigarbo ko man gayod ang akong kaugalingon dili ako mahimong buang-buang kay magsugilon man ako sa kamatuoran. Apan dili ako magpasigarbo kay basin kon magsobra ang ilang pag-ila kanako. Gusto ko nga ang ilang pag-ila kanako basi lang sa ilang nakita ug nadunggan ngari kanako.

⁷ Aron nako mapalabian ang pagpasigarbo tungod sa kahibulongan nga mga gipadayag sa Dios kanako, gitugotan niya si Satanas nga hatagan ako ug deperensya sa lawas. Gipasagdan sa Dios nga paantuson ako ni Satanas nining akong deperensya aron dili ako magpasigarbo.

⁸ Sa tulo gayod ka higayon gipangayo ko sa Ginoo nga kuhaon niya kini kanako.

⁹ Apan wala niya kuhaa. Hinuon miingon siya, “Ang akong grasya mao lang ang imong gikinahanglan. Kay makita gayod ang akong gahom diha sa imong kaluyahon.” Busa malipayon gayod ako sa pagpasigarbo bahin sa akong mga kaluyahon, aron bation ko kanunay ang gahom ni Cristo kanako.

¹⁰ Busa malipayon ako karon sa akong mga kaluyahon, sa mga pagpasipala kanako, sa mga kalisdanan, sa mga paglutos, ug sa mga kakulian tungod sa akong pagsunod kang Cristo. Kay kon nagmaluyahon ako, lig-onon ako sa Dios.

Ang Pagbati ni Pablo sa mga Taga-Corinto

¹¹ Gipugos ninyo ako nga magpasigarbo sama sa buang-buang. Kay angay unta nga gidayeg ninyo ako ngadto sa mga nagpakaaron-ingnon nga mga apostoles, apan wala ninyo ako dayega. Bisan nasayran ko nga sa akong kaugalingon wala akoy ikapasigarbo, dili man ako malupigan nianang mga tawo nga labing maayo kuno nga mga apostoles.

¹² Sa diha pa ako kaninyo, makadaghan ako maghimog mga milagro ug mga kahibulongan bisan pag adunay mga kalisdanan nga miabot kanako. Ug kini nagpamatuod sa akong pagka-apostol.

¹³ Ang akong gibuhat diha kaninyo sama pud sa akong gibuhat sa mga tumutuo sa ubang mga lugar, gawas lang sa wala ko paghasol kaninyo pinaagi sa pagpangayo ug tabang. Kon nianang paagiha nakasala ako kaninyo, pasayloa lang ninyo ako.

¹⁴ Karon andam na ako nga moanha diha kaninyo ug kini mahimong ikatulo na ka higayon. Dili gihapon ako mangayo ug tabang kaninyo, tungod kay dili man ang inyong kabtangan ang akong giapas kondili kamo mismo. Kay mura ko kamo ug mga anak, ug dili ang mga anak maoy magbuhì sa ilang mga ginikanan kondili ang mga ginikanan maoy magbuhì sa ilang mga anak.

¹⁵ Ang tinuod, malipayon pa gani ako kon makahatag ako kaninyo, ug bisan pa ang akong kinabuhi ihatag ko kon gikinahanglan aron makatabang ako kaninyo. Apan ngano ba nga bisan dako ang akong paghigugma kaninyo, gamay lang ang inyong paghigugma kanako?

¹⁶ Kamo mismo makapamatuod nga wala ako magpabuhi kaninyo. Apan basin kon adunay mag-ingon kaninyo nga limbongan ako ug gitunto ko kamo.

¹⁷ Apan sa unsang pamaagi? Kay nasayran man ninyo nga wala gayod ako nanguwarta kaninyo pinaagi kang bisan kinsa nga akong gipadala diha.

¹⁸ Gihangyo pud nako si Tito nga moanha diha ug gipauban pud nako kaniya ang usa pa gayod ka igsoon kang Cristo. Dili kamo makaingon nga namintaha si Tito kaninyo; dili mahimo nga tuntohon niya kamo kay nakita man ninyo nga managsama ang among paggawi ug katuyoan.

¹⁹ Basin kon dugay na kamong naghuna-huna nga nagsige lang kamig panalipod sa among kaugalingon diha kaninyo. Mga hinigugma, kami nga anaa kang Cristo nag-ingon kaninyo sa atubangan sa Dios nga wala kamiy laing katuyoan sa tanan nga among gisulti kondili ang pagpalig-on lang sa inyong pagtuo.

²⁰ Nahadlok ako, kay basin kon sa pag-abot ko diha, makita ko nga ang inyong gibuhat lahi kaysa akong gipaabot kaninyo. Ug kon mahitabo kana, makita pud ninyo nga lahi ako kaysa inyong gipaabot kanako. Nahadlok ako, kay basin kon maabtan ko kamo nga nag-inawayay, nagsinahay, nagsinuk-anay, naghinakog, naglinibakay, nagtabi-tabi, nagpasigarbo, ug nagkagubot.

²¹ Nahadlok pud ko, kay basin kon sa pag-abot ko diha maulawan ako sa Dios tungod kaninyo. Ug tingalig maguol lang ako tungod kay daghan kaninyo ang nagpakasala kaniadto ug hangtod karon wala pa maghinulsol sa ilang mga hugaw nga binuhatan sama sa pagpakighilawas gawas sa kaminyoon ug mga malaw-ay nga buhat.

13

Ang Kataposang mga Tambag

¹ Mao kini ang akong ikatulo nga pag-anha diha kaninyo. Sumala sa Kasulatan, “Kon adunay sumbong ang usa ka tawo batok sa usa, kinahanglan pamatud-an sa duha o tulo ka mga testigo.”*

² Karon, gusto kong pasidan-an ang mga nakasala kaniadto, ug ingon man usab ang tanan, nga ang akong gipanulti niadtong ikaduha ko nga pag-anha diha sublion ko karon, aron nga sa akong pagbalik diha wala gayoy makalingkawas sa akong pagdisiplina.

³ Buhaton ko kini sa pagpamatuod kaninyo nga ang akong gipanulti gikan kang Cristo, kay mao man kini ang inyong gipangita. Gamhanan siya ug dili huyang sa iyang pagpanglihok diha sa inyong kinabuhi.

⁴ Tinuod nga gilansang si Cristo sa krus tungod kay siya nagmapainubsanon, apan karon buhi siya tungod sa gahom sa Dios. Ug tungod kay anaa kami kang Cristo nagmapainubsanon kami sama kaniya. Apan sa among pag-alagad kaninyo makita ninyo nga ang gahom sa Dios ania kanamo kay siya uban namo.

⁵ Susiha ninyo ang inyong kaugalingon kon tinud-anay ba ang inyong pagtuo kang Cristo. Dili ba nasayran na man ninyo nga si Cristo Jesus anaa kaninyo? Gawas kon dili kamo tinuod nga mga tumutuo?

* 13:1 Deut. 19:15

⁶ Naglaom ako nga makita ninyo nga kami tinuod gayod nga mga apostoles ni Cristo.

⁷ Nag-ampo kami sa Dios nga dili kamo magbuhay ug bisan unsa nga daotan. Wala kami mag-ampo niini aron makita sa mga tawo nga gisunod ninyo ang among mga gitudlo kaninyo, kay bisan dili ninyo kami ilhon nga mga apostoles ni Cristo, ang mahinungdanon mao nga magbuhay kamo ug maayo.

⁸ Kay dili kami makabuhay sa bisan unsa nga supak sa kamatuoran, kondili ang alang lang gayod sa kamatuoran.

⁹ Malipayon kami, kay sa pagpaubos namo sa among kaugalingon naligon kamo sa inyong pagtuo. Among pag-ampo nga wala gayoy ikasaway kaninyo.

¹⁰ Ang hinungdan nga nagsulat ako niini kaninyo samtang wala pa ako diha aron nga sa pag-anha ko, dili na kinahanglan nga mosulti pa akog masakit agig paggamit sa akong katungod. Kay gihatag kanako sa Dios kini nga katungod aron lig-onon kamo, ug dili aron gub-on.

Mga Kataposang Pagpangumusta

¹¹ Dinhi lang kutob ang akong sulat kaninyo. Sa kataposan, mga igsoon, nanghangyo ako nga tarungan ninyo ang inyong pagkinabuhi. Sunda ninyo ang akong mga tambag. Paghiusa kamo. Kinahanglan maayo ang inyong relasyon sa matag-usa. Ug kon buhaton ninyo kini, ang Dios nga tinubdan sa gugma ug kalinaw mag-uban kaninyo.

¹² Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo.[†]

Ang tanang katawhan sa Dios dinhi nangumusta kaninyo.

¹³ Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ang gugma sa Dios, ug ang pagpakig-uban sa Espiritu Santo.[‡]

[†] **13:12** Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo: sa literal, Pagkumustahay kamo nga adunay balaan nga halok. [‡] **13:13** Sa ubang mga hubad, ang bersikulo 12 gihimong duha ka bersikulo maong ang bersikulo 13 nahimong bersikulo 14.

Ang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Galacia

¹ Gikan kang Pablo, pinili nga apostol. Ang akong pagka-apostol dili gikan sa tawo o pinaagi sa tawo, kondili pinaagi kang Jesu-Cristo ug sa Dios nga Amahan nga nagbanhaw kaniya gikan sa kamatayon.

² Ako ug ang tanan dinhi nga mga igsoon kang Cristo nangumusta kaninyo nga mga tumutuo diha sa mga lungsod* sa Galacia.

³ Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo.

⁴ Gihalad ni Cristo ang iyang kaugalingon aron mapasaylo kita sa atong mga sala, ug aron maluwat niya kita sa kadaotan nga naghari dinhi sa kalibotan. Gibuhat niya kini tungod kay mao kini ang kabubut-on sa atong Dios ug Amahan.

⁵ Dalaygon ang Dios sa walay kataposan! Amen.

Walay Laing Maayong Balita

⁶ Natingala gayod ako nga sayon ra kaayo alang kaninyo ang pagtalikod gikan sa Dios nga nagtawag kaninyo pinaagi sa grasya ni Cristo ug ang pagtuo sa lain nga giingon nilang maayong balita.

⁷ Ang tinuod wala nay lain pa nga maayong balita. Nahisgotan ko kini tungod kay adunay mga tawo diha nga nagsamok kaninyo, kay gusto nila nga tuison ang Maayong Balita bahin kang Cristo.

⁸ Apan hinumdomi ninyo kini: bisan pag anghel nga gikan sa langit o bisan pag kami ang mosangyaw ug maayong balita nga lahi kaysa una namong gisangyaw kaninyo, tunglohon sa Dios!

⁹ Nag-ingon na kami kaniadto, ug karon usbon ko, nga si bisan kinsa nga nagtudlo kaninyo ug maayong balita nga lahi kaysa inyong nadawat gikan kanamo, tunglohon sa Dios.

¹⁰ Ayaw kamo paghuna-huna nga gusto ko lang nga dayegon ako sa tawo. Dili! Gusto ko nga ang Dios mao ang modayeg kanako. Ayaw pud kamo paghuna-huna nga gusto ko lang magpauyon-uyon sa gusto sa mga tawo, kay kon mao kana ang akong gibuhat, dili ako tinuod nga alagad ni Cristo.

Sa Unsa nga Paagi Nahimong Apostol si Pablo

¹¹ Gusto ko nga masayran ninyo mga igsoon, nga ang Maayong Balita nga akong gisangyaw kaninyo dili binuhat-buhat lang sa tawo.

¹² Wala ko kini madawat gikan sa tawo, ug walay tawo nga nagtudlo niini kanako, kondili si Jesu-Cristo gayod ang nagpadayag niini kanako.

¹³ Nadunggan ninyo ang akong mga gibuhat sa dihang nagsunod pa ako sa relihiyon sa mga Judio. Gilutos ko sa walay kaluoy ang mga tumutuo sa Dios, ug gipaningkamotan ko nga laglagon silang tanan.

¹⁴ Ug kon bahin sa pagtuman sa among mga tulomanon sa relihiyon sa mga Judio, nalabwan ko ang kadaghanan sa akong kaedad nga mga Judio, kay gipaningkamotan ko gayod nga tumanon ang mga tulomanon sa among mga katigulangan.

¹⁵ Apan ang Dios, tungod sa iyang grasya, sa wala pa ako matawo gipili na niya akong daan ug gitawag nga moalagad kaniya.

* 1:2 mga tumutuo diha sa mga lungsod: sa literal, mga iglesia.

¹⁶ Ug sa dihang gipadayag sa Dios kanako ang iyang Anak nga si Jesu-Cristo aron iwali siya ngadto sa mga dili Judio, wala ako magpatambag kang bisan kinsa.

¹⁷ Wala usab ako moadto sa Jerusalem aron makigkita sa mga apostoles nga nauna kanako; hinuon, miadto dayon ako sa Arabia, ug pagkahuman mibalik ako sa Damasco.

¹⁸ Pagkahuman sa tulo ka tuig, miadto ako sa Jerusalem aron makigkita kang Pedro. Duha ako ka semana uban kaniya.

¹⁹ Wala akoy lain nga nakita didto nga mga apostoles gawas lang kang Santiago nga igsoon sa Ginoong Jesus.

²⁰ Tinuod ang tanan kong ginasugilon niini nga sulat, ug nasayod ang Dios nga wala ako magbakak.

²¹ Unya miadto ako sa probinsya sa Siria ug Cilicia.

²² Niadtong higayona wala pa ako makita sa mga tumutuo sa Judea.

²³ Nadunggan lang nila nga ang naglutos kanila kaniadto, nagsangyaw na karon mahitungod sa pagtuo nga kaniadto gipaningkamotan niya nga walaon.

²⁴ Busa gidayeg nila ang Dios tungod sa gibuhay niya kanako.

2

Si Pablo ug ang Uban nga mga Apostoles

¹ Paglabay sa 14 ka tuig, mibalik ako sa Jerusalem. Kauban ko si Bernabe, ug gidala pud nako si Tito.

² Mibalik ako tungod kay nagpadayag ang Dios kanako nga kinahanglan moadto ako didto. Nakigkita ako sa mga tigdumala sa mga tumutuo, ug sa dihang kami-kami na lang, gisaysay ko kanila kon unsa ang Maayong Balita nga akong giwali sa mga dili Judio. Gibuhay ko kadto kay dili ko buot nga mahimong walay kapuslanan ang akong mga paghago kaniadto ug hangtod karon.

³ Nasabtan ko nga uyon sila sa akong giwali, kay bisan dili Judio si Tito nga kauban nako, wala sila mamugos nga tulion siya sumala sa Kasugoan ni Moises.

⁴ Nahisgotan lang ang mahitungod sa pagtuli tungod sa mga nagpakaaron-ingnon nga mga tumutuo nga mitipon lang sa ato aron daotan ang kagawasan nga naangkon nato pinaagi kang Cristo Jesus ug aron maulipon kita pag-usab.

⁵ Apan wala gayod kami mosunod sa ilang gusto bisan gamay lang, aron maampingan namo alang kaninyo ang kamatuoran nga gitudlo sa Maayong Balita.

⁶ Ang mga kadagkoan sa mga tumutuo didto sa Jerusalem wala gayoy gidugang sa akong gitudlo. (Hinuon walay bali kanako kon kinsa gayod sila, tungod kay sa Dios managsama lang kami.)

⁷ Imbis nga modugang sila sa akong gitudlo, giila nila nga ako mao ang gitugyanan sa Dios sa pagtudlo sa Maayong Balita ngadto sa mga dili Judio, sama usab kang Pedro nga gitugyanan sa pagtudlo ngadto sa mga Judio.

⁸ Kay ang Dios nga naghimo kang Pedro nga apostol alang sa mga Judio mao usab ang naghimo kanako nga apostol alang sa mga dili Judio.

⁹ Busa pagkahibalo sa mga ginaila nga tigdumala sa mga tumutuo, nga mao sila si Santiago, Pedro,* ug Juan, nga gihatagan ako sa Dios niini nga buluhaton, gidawat nila kami ni Bernabe isip ilang mga kauban sa pagtudlo

* **2:9 Pedro:** sa Griego, *Cefas*. Mao usab ang ngalan ni Pedro.

sa Maayong Balita. Ug nagkauyon kami nga kami ni Bernabe magsangyaw sa mga dili Judio ug sila sa mga Judio.

¹⁰ Ang ila lang gihangyo kanamo tabangan namo ang mga kabos nga tumutuo. Ug mao usab kana ang akong gustong buhaton.

Gibadlong ni Pablo si Pedro Didto sa Antioquia

¹¹ Unya, sa dihang didto si Pedro sa Antioquia gibadlong ko siya tungod kay sayop ang iyang gibuhat.

¹² Kay sa dihang wala pa moabot ang mga tawo nga gikan Santiago, nagkaon si Pedro kauban sa mga dili Judio nga mga tumutuo. Apan pag-abot nila, mibulag siya ug wala na siya mokaon uban sa mga dili Judio, kay nahadlok siya nga basin badlongon siya sa Judio nga mga tumutuo nga nag-ingon nga ang tanan nga nagtuo kang Cristo kinahanglan mosunod sa Kasugoan ni Moises.[†]

¹³ Lakip ang uban nga Judio misunod usab kang Pedro sa iyang pagpakaaron-ingnon, ug bisan gani si Bernabe nadala usab sa ilang pagpakaaron-ingnon.

¹⁴ Sa dihang nakita ko nga wala sila mosunod sa kamatuoran nga gitudlo sa Maayong Balita, gisultihan ko si Pedro atubangan sa tanan. Miingon ako kaniya, “Nganong gibuhat mo kadto? Sama ra nga gipugos mo ang mga dili Judio sa pagsunod sa mga kasugoan sa mga Judio. Ikaw gani mismo nga Judio wala man mosunod sa mga kasugoan sa mga Judio, kondili nagkinabuhi ingon nga usa ka dili Judio.”

Judio o Dili Managsama nga Maluwas kon Motuo

¹⁵ Natawo kami nga mga Judio, ug lahi kami sa mga dili Judio nga giisip naman kaniadto nga mga makasasala.

¹⁶ Apan karon nasayran na namo nga gipakamatarong sa Dios ang tawo pinaagi sa iyang pagtuo kang Jesu-Cristo ug dili sa pagtuman sa Kasugoan ni Moises. Busa kami usab nga mga Judio mituo kang Cristo Jesus aron pakamatarungan kami sa Dios tungod sa among pagtuo ug dili tungod sa among pagtuman sa Kasugoan. Kay wala gayoy tawo nga pakamatarungan sa Dios pinaagi sa iyang pagtuman sa Kasugoan.

¹⁷ Karon, kon sa among tinguha nga pakamatarungan kami sa Dios pinaagi sa among pagpakighiusa kang Cristo makita nga kami makasasala, nagkahulogan ba kini nga si Cristo nagtukmod sa pagbuhat ug sala? Dili gayod!

¹⁸ Apan kon balikan ko pag-usab ang pagsalig sa Kasugoan nga akong gibiyaan, ako na ang nagpamatuod nga makasasala ako tungod kay gilapas ko ang Kasugoan.

¹⁹ Ang tinuod, pinaagi sa Kasugoan nasayran ko nga dili nako maangkon ang pagkamatarong pinaagi sa akong pagtinguha sa pagsunod niini. Ug karon nga dili na ako ilalom sa Kasugoan, gawasnon na ako nga magkinabuhi sa Dios.

²⁰ Sama nga namatay ako kauban ni Cristo sa krus. Dili na ako ang nagkinabuhi karon, kondili si Cristo na ang nagkinabuhi kanako. Ug kining kinabuhi nga akong ginakinabuhi karon mao ang resulta sa akong pagtuo sa Anak sa Dios nga nahigugma kanako ug naghalad sa iyang kinabuhi alang kanako.

²¹ Wala ko gipakawalay pulos ang grasya sa Dios. Kay kon ang pagtuman sa Kasugoan mao ang pamaagi nga pakamatarungan sa Dios ang tawo, nan walay kapuslanan ang kamatayon ni Cristo.

[†] 2:12 Sumala kanila, ang mga sumusunod ni Cristo kinahanglan mosunod sa tanang mga sugo ni Moises.

3

Ang Pagtuman sa Kasugoan o ang Pagtuo kang Cristo

¹ Naunsa naman mong mga taga-Galacia! Kinsa man ang naglamat kaninyo, ug nganong mituo kamo kanila? Dili ba klaro man ang akong gitudlo kaninyo mahitungod sa kahulogan sa kamatayon ni Jesu-Cristo sa krus?

² Dili ba nga nadawat na ninyo ang Espiritu pinaagi sa inyong pagpaminaw ug pagtuo sa Maayong Balita, ug dili tungod sa inyong pagtuman sa Kasugoan?

³ Tinuod gayod nga kulang ang inyong panabot. Kay sa pagsugod ninyo sa inyong pagtuo kang Cristo misalig kamo sa tabang sa Espiritu, apan karon naghuna-huna kamo nga mahimo kamong hingpit pinaagi sa inyong kaugalingong paningkamot.

⁴ Unsa, wala bay pulos ang inyong nasinatian? Dili mahimo nga wala lang kadtay pulos.

⁵ Dili ba nga gihatagan kamo sa Dios sa Espiritu ug pinaagi kaniya nagbuhat kamo ug mga milagro? Ug dili ba nga nadawat ninyo kini pinaagi sa inyong pagpaminaw ug pagtuo sa Maayong Balita, ug dili tungod sa inyong pagtuman sa Kasugoan?

⁶ Sama sa nahitabo kang Abraham. Sumala sa Kasulatan, “Nagtuo siya sa Dios, ug tungod sa iyang pagtuo gipakamatarong siya sa Dios.”*

⁷ Busa klaro nga ang mga tawo nga nagtuo sa Dios mao ang giila nga tinuod nga mga kaliwat ni Abraham.

⁸ Kaniadto pa nag-ingon na ang Kasulatan nga pakamatarungan sa Dios ang mga dili Judio tungod sa ilang pagtuo kaniya. Sumala sa Kasulatan, kining Maayong Balita gipahayag sa Dios kang Abraham. Nag-ingon siya, “Panalanginan ko ang tanang mga tawo pinaagi kanimo.”†

⁹ Mituo si Abraham sa pulong sa Dios ug nadawat niya ang panalangin. Busa ang tanan nga nagtuo sa Dios ginapanalanginan usab sama kang Abraham.

¹⁰ Apan ang mga tawo nga nagsalig sa ilang pagtuman sa Kasugoan tinunglo na sa Dios. Kay sumala sa Kasulatan tinunglo ang wala nagtuman sa tanan nga gipatuman sa Kasugoan.‡

¹¹ Klaro nga wala gayoy tawo nga pakamatarungan sa Dios tungod sa iyang pagtuman sa Kasugoan. Kay nag-ingon ang Kasulatan, “Ang tawo nga gipakamatarong sa Dios tungod sa iyang pagtuo magkinabuhi.”§

¹² Ang Kasugoan walay labot sa pagtuo, kay nag-ingon ang Kasulatan, “Ang tawo makaangkon sa kinabuhi kon matuman niya ang tanan nga giingon sa Kasugoan.”*

¹³ Gitunglo kita sa Dios tungod kay dili nato matuman ang tanan nga giingon sa Kasugoan. Apan gitubos kita ni Cristo gikan niining tunglo. Siya mao ang nahimong tinunglo sa Dios alang kanato. Kay nag-ingon ang Kasulatan, “Tinunglo si bisan kinsa nga bitayon sa kahoy.”†

¹⁴ Mao kini ang gibuhay sa Dios, aron pinaagi kang Cristo Jesus, ang panalangin nga iyang gihatag kang Abraham mahatag usab niya sa mga dili Judio; aron nga pinaagi sa atong pagtuo madawat nato ang Espiritu nga iyang gisaad.

Ang Kasugoan ug ang Saad sa Dios

* 3:6 Gen. 15:6 † 3:8 Gen. 12:3; 18:18; 22:18 ‡ 3:10 Deut. 27:26 § 3:11 Hab. 2:4 * 3:12 Lev. 18:5 † 3:13 Deut. 21:23

15 Mga igsoon ko diha kang Cristo, hatagan ko kamo ug usa ka panig-ingnan. Dili mahimo nga isalikway o dugangan ang kasabotan nga gipirmahan na.

16 Sama usab sa mga saad sa Dios kang Abraham. Misaad ang Dios kaniya ug sa iyang kaliwat. Wala siya moingon nga aduna siyay saad sa mga kaliwat ni Abraham nga ang buot ipasabot daghang mga tawo, kondili ang giingon niya, “Ug sa imong kaliwat.”[‡] Ang iyang gitumong usa lang ka tawo; ug kini walay lain kondili si Cristo.

17 Ang buot kong ipasabot mao kini: adunay gisaad ang Dios kang Abraham. Ug kadto nga saad gihimo sa wala pa ang Kasugoan, tungod kay mga 430 pa ka tuig ang milabay una pa gihatag sa Dios ang Kasugoan. Busa kadtong gisaad sa Dios dili mahimo nga gubaon o wad-an ug bili sa Kasugoan.

18 Kay kon kinahanglan pa unta nga matuman una ang Kasugoan una pa niya ihatag ang iyang saad, wala nay kapuslanan ang iyang saad kang Abraham. Apan ang tinuod nagsaad na ang Dios kang Abraham sa wala pa ang Kasugoan.

19 Kon mao kini, nganong gihatag pa man gayod ang Kasugoan? Ang Kasugoan gidugang sa Dios aron masayran sa mga tawo nga nagpakasala sila. Ug kini milungtad hangtod lang sa panahon nga miabot ang kaliwat ni Abraham nga gitumong sa Dios sa iyang saad. Gihatag sa Dios ang Kasugoan pinaagi sa iyang mga anghel, ug sila ang naghatag niini sa mga tawo pinaagi sa tigpataliwala.

20 Apan ang saad dili ingon niana. Wala kini ihatag sa Dios pinaagi sa tigpataliwala o uban sa mga anghel, kondili nag-inusara lang siya.

21 Karon, basig maghuna-huna kamo nga ang Kasugoan supak diay sa mga saad sa Dios. Dili! Kay kon gihatag ang Kasugoan aron makahatag ug kinabuhi, kana na lang unta ang pamaagi sa Dios aron pakamatarungon niya kita.

22 Apan ang Kasulatan nag-ingon hinuon nga ang tanang mga tawo naulipon sa sala. Busa ang mga nagtuo kang Jesu-Cristo mao lang ang makaangkon sa gisaad sa Dios.

23 Sa dihang wala pa ang gitawag nga pagtuo kang Cristo, nahisama kita sa piniiriso. Ang Kasugoan mao ang nagpriso kanato hangtod nga miabot si Cristo ug mituo na kita kaniya.

24 Ang Kasugoan nahisama sa usa ka nag-atiman kanato hangtod sa pag-abot ni Cristo, aron pinaagi sa atong pagtuo kaniya pakamatarungon kita.

25 Ug tungod kay anaa na ang gitawag nga pagtuo, dili na kita ilalom sa Kasugoan nga isip tig-atiman.

Mga Anak sa Dios Tungod sa Pagtuo

26 Kamong tanan mga anak na sa Dios tungod sa inyong pagtuo kang Cristo Jesus.

27 Ug gibautismohan kamo isip timailhan nga kamo anaa na kang Cristo. Kon sa bisti pa, gisul-ob na ninyo si Cristo.

28 Karon managsama na lang ang mga Judio ug ang mga dili Judio, ang mga ulipon ug ang mga dili ulipon, ang mga lalaki ug ang mga babaye. Kitang tanan managsama na lang tungod kay kita anaa na kang Cristo Jesus.

29 Ug tungod kay kamo iya na ni Cristo, mga kaliwat kamo ni Abraham, ug kon unsa ang gisaad sa Dios kang Abraham madawat usab ninyo.

[‡] 3:16 Gen. 12:7; 13:15; 24:7

4

¹ Karon, sultihan ko kamo nga samtang bata pa ang manununod, sama lang siya sa ulipon bisan tinuod nga siya ang tag-iya sa tanan nga kabtangan.

² Adunay mga tawo nga gisaligan nga mag-atiman kaniya ug sa iyang mga kabtangan hangtod sa panahon nga gitagal sa iyang amahan.

³ Kita sama usab niana kaniadto sa wala pa kita masayod bahin sa pagtuo.* Giulipon kita sa kalibotanon nga mga gawi.

⁴ Apan pag-abot sa panahon nga gitagal sa Dios, gipadala niya dinhi sa kalibotan ang iyang anak. Gipakatawo siya sa usa ka babaye ug nagkinabuhi ilalom sa Kasugoan

⁵ aron tuboson ang tanan nga anaa ilalom sa Kasugoan, aron kita mahimong anak sa Dios.

⁶ Ug tungod kay kita mga anak man sa Dios, gipadala niya ang Espiritu sa iyang Anak nganhi sa atong mga kasing-kasing. Mao kana nga makatawag na kita sa Dios ug “*Abba*,† Amahan.”

⁷ Busa karon, dili na kita mga ulipon kondili mga anak sa Dios. Ug tungod kay kita mga anak na sa Dios, manununod kita sa iyang gisaad nga mga panulondon.

Ang Kabalaka ni Pablo alang sa mga Taga-Galacia

⁸ Sa dihang wala pa kamo makaila sa Dios, mga ulipon kamo sa mga dios-dios.

⁹ Apan karon nga naila na ninyo ang Dios (o mas maayo siguro kon moingon ako, karon nga naila na kamo sa Dios ingon nga iyang mga anak), nganong gusto pa man ninyong mobalik sa mga tulomanon nga walay kapuslanan? Nganong gusto na usab ninyong magpaulipon niini?

¹⁰ Adunay pinasahi pa kamong mga adlaw, mga bulan, mga panahon ug mga tuig!‡

¹¹ Nabalaka ako nga basig ang tanan ko nga paghago diha kaninyo mahimong walay kapuslanan.

¹² Mga igsoon diha kang Cristo, nagpakiluoy ako kaninyo nga sundon ninyo ako, kay bisan Judio ako, gisalikway ko ang pagtuman sa Kasugoan sa mga Judio ug gisunod ko kamong mga dili Judio.

Wala kamoy nahimo nga daotan batok kanako.

¹³ Nasayod gayod kamo nga tungod sa akong pagsakit nakasangyaw ako sa Maayong Balita diha kaninyo sa unang higayon.

¹⁴ Ug bisag nagtamay kamo sa deperensya sa akong panglawas wala ninyo ako isalikway. Gidawat ninyo ako ingon nga usa ka anghel gikan sa Dios. Gidawat ninyo ako sama nga si Cristo Jesus ang inyong gidawat.

¹⁵ Malipayon gayod kamo kaniadto. Apan unsa ang nahitabo kaninyo karon? Ako mismo makapamatuod nga kaniadto kon mahimo pa lang, bisan ang inyong mga mata lukaton ninyo aron ihatag kanako.

¹⁶ Apan karon giisip ninyo ako nga kaaway tungod kay gisugilon ko kaninyo ang kamatuoran.

¹⁷ Adunay mga tawo diha nga nagpakita nga sila nabalaka kaninyo, apan dili maayo ang ilang katuyoan. Gusto lang nila nga mabugnaw ang inyong pagtagad kanako aron sila ang inyong dapigan.

¹⁸ Dili daotan kon ang ubang tawo nagpakita nga sila nabalaka kaninyo bisan wala ako diha, kon maayo lang ang ilang katuyoan.

* **4:3** sa wala pa kita masayod bahin sa pagtuo: sa literal, sa bata pa kita. † **4:6** Sa Hebreo, ang *Abba* nagkahulogan nga *papa* o kaha amahan. ‡ **4:10** Gisulti kini ni Pablo tungod kay naghuna-huna sila nga kini makadugang sa kaluwasan nga ilang nadawat kang Cristo.

¹⁹ Minahal ko nga mga anak, samtang naghulat ako nga ang kinabuhi ni Cristo makita diha kaninyo, sama ako sa manganakay nga nagbati.

²⁰ Dako ang akong tinguha nga makig-uban kaninyo karong mga panahona aron makasulti ako pag-ayo kaninyo, kay nabalaka ako kaninyo!

Ang Duha ka Anak ni Abraham

²¹ Aduna akoy ipangutana kaninyong mga buot magpasakop sa Kasugoan. Wala ba kamo makadungog kon unsa ang giingon sa Kasugoan?

²² Giingon didto nga si Abraham adunay duha ka anak nga lalaki; ang usa sa iyang ulipon nga si Hagar, ug ang usa sa iyang asawa nga si Sara.

²³ Ang iyang anak sa ulipon natawo sa tawhanon nga pamaagi, apan ang anak niya sa iya gayong asawa natawo sumala sa saad sa Dios.

²⁴ Kining duha ka babaye panig-ingnan sa duha ka kasabotan. Si Hagar mao ang panig-ingnan sa kasabotan nga gihatag sa Dios kang Moises sa Bukid sa Sinai. Kini walay lain kondili ang Kasugoan. Ang iyang mga anak natawo nga mga ulipon. §

²⁵ Busa si Hagar, mao ang tukmang hulagway sa Bukid sa Sinai sa Arabia. Sa ato pa, sama siya sa siyudad sa Jerusalem karon, tungod kay ang mga tawo sa Jerusalem pareho sa mga ulipon sa ilang pagtuman sa Kasugoan.

²⁶ Apan si Sara dili ulipon ug siya ang panig-ingnan sa langitnon nga Jerusalem. Ug daw siya ang atong inahan tungod kay dili kita ulipon sa Kasugoan.

²⁷ Kay nag-ingon ang Kasulatan:

“Paglipay, babaye nga dili makaanak!

Singgit sa kalipay, ikaw nga wala pa gayod makaagi ug kasakit sa pagpanganak.

Tungod kay bisan gibiyaan ka sa imong bana, mobalik siya kanimo,

ug mas daghan pa ang imong mahimong anak

kaysa babaye nga nagpuyo uban sa iyang bana.”*

²⁸ Mga igsoon ko diha kang Cristo, mga anak na kamo sa Dios sumala sa iyang saad, sama kang Isaac nga natawo tungod kay siya gisaad sa Dios.

²⁹ Kaniadto, ang anak ni Abraham nga natawo sa tawhanon nga pamaagi naglutos sa anak ni Abraham nga natawo pinaagi sa gahom sa Espiritu. Ug mao usab kini ang nahitabo karon kanato, gilutos kita sa mga tawo nga nagpasakop sa Kasugoan.

³⁰ Apan unsa man ang gisulti sa Dios diha sa Kasulatan? “Hinginli ang ulipon nga babaye ug ang iyang anak, tungod kay ang anak sa ulipon walay bahin sa panulondon sa anak sa babaye nga dili ulipon.”†

³¹ Busa mga igsoon, dili kita sama sa anak sa babaye nga ulipon kondili sa babaye nga dili ulipon.

5

Ayaw Kamo Pagpaulipon Pag-usab sa Kasugoan

¹ Gihatagan kita ni Cristo ug kagawasan aron dili na kita maulipon sa Kasugoan. Busa magmalig-on kita sa atong pagtuo ug dili na kita magpaulipon pa pag-usab.

§ 4:24 Ingon nga ang anak ni Hagar natawo nga ulipon, ang mga nagpailalom sa Kasugoan ulipon usab mismo niana nga Kasugoan. * 4:27 Isa. 54:1 † 4:30 Gen. 21:10

² Hinumdomi ninyo kini, ug ako mismo, si Pablo, ang nagsulti niini kaninyo. Kon magpatuli pa kamo isip pagtuman sa Kasugoan, gibalihawa ninyo ang gibuhay ni Cristo aron maluwas kamo.

³ Ug moingon ako pag-usab nga ang mga tawo nga nagtuo nga kinahanglan nga magpatuli aron maluwas, kinahanglan nga tumanon usab nila ang tanan nga anaa sa Kasugoan.

⁴ Kon nagsalig kamo nga pakamatarungan kamo sa Dios pinaagi sa inyong pagtuman sa Kasugoan, kini nagkahulogan lang nga nahimulag kamo kang Cristo, ug wala na kamo mahilakip sa grasya sa Dios.

⁵ Apan kita nga nagsalig ug nagpaabot nga pakamatarungan kita pinaagi sa atong pagtuo ug sa gahom sa Espiritu.

⁶ Tungod kay kon anaa na kita kang Cristo Jesus, dili na importante kon tinuli kita o dili. Ang atong pagtuo mao ang importante, nga makita pinaagi sa atong paghigugmaay.

⁷ Maayo ang inyong gibuhay kaniadto. Kinsa man ang misanta kaninyo sa pagsunod sa kamatuoran?

⁸ Dili mahimo nga ang Dios nga nagtawag kaninyo mao usab ang misanta kaninyo.

⁹ Kanang mga tawo nga nahisalaag kaninyo sama sa patubo nga bisag gamay lang, makapatubo na sa tibuok nga minasang harina.

¹⁰ Apan aduna gayod akoy pagsalig sa Ginoo nga ang akong gitudlo kaninyo mao ang inyong sundon. Ug kana nga mga tawo nga anaa diha nga nagsamok kaninyo, bisan kinsa pa kana sila, silotan sila sa Dios.

¹¹ Adunay nag-ingon nga nagtudlo kuno ako nga ang tawo kinahanglang tulon aron maluwas. Mga igsoon, ayaw kamo pagtuo niana. Tungod kay kon tinuod kana, nganong gilutos pa nila ako? Ug kon nagtudlo ako niana, wala untay kapuslanan ang akong pagtudlo nga ang tawo maluwas pinaagi sa kamatayan ni Cristo sa krus, nga alang sa uban binuang lang.

¹² Maayo pa nga ang mga tawo nga nagsamok kaninyo pinaagi sa pagtudlo nga kinahanglan kamong magpatuli dili lamang magpatuli kondili kapnon gayod nila ang ilang kaugalingon!

¹³ Mga igsoon, gitawag kamo sa Dios aron mahimong gawasnon. Apan dili kamo maghuna-huna nga gawasnon na kamo karon sa pagtuman sa inyong lawasong kinaiya. Ang angay ninyong buhaton, maghigugmaay kamo ug magtinabangay.

¹⁴ Tungod kay ang tibuok nga Kasugoan natingob sa usa lang ka sugo: "Higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon."*

¹⁵ Apan kon manggiaway kamo sama sa mabangis nga mga mananap, pagbantay kamo kay basig maguba ninyo ang pagtuo sa usag-usa.

Ang Gitinguha sa Espiritu Santo Lahi kaysa Tawo

¹⁶ Ang akong buot ipasabot, sunda ninyo ang Espiritu aron dili ninyo mabuhay ang daotan nga tinguha sa inyong tawhanon nga kinaiya.

¹⁷ Tungod kay ang tinguha sa atong tawhanon nga kinaiya supak sa tinguha sa Espiritu, ug ang tinguha sa Espiritu supak usab sa tinguha sa atong tawhanon nga kinaiya. Kining duha nagsumpaki, busa dili nato mahimo ang atong gusto nga buhaton.

¹⁸ Ug kon nagpasakop kita sa Espiritu, dili kita ilalom sa Kasugoan.

* **5:14** Lev. 19:18

¹⁹ Ang mga tawo nga nagsunod lamang sa ilang tawhanon nga kinaiya maila gayod pinaagi sa ilang binuhatan: nakighilawas sila gawas sa kaminyoon, hugaw ug malaw-ay ang ilang mga binuhatan,

²⁰ nagsimba sila sa mga dios-dios, mga mambabarang, madinumtanon, palaaway, abughoan,[†] masuk-anon, hakog, hinungdan sa pagbahin-bahin ug pagpundok-pundok,

²¹ masinahon, palahubog, mahigugmaon sa mga kalibotanon nga kalipay, ug uban pang gibuhat nila nga mahugaw. Giingnan ko na kamo kaniadto ug karon pasidan-an ko kamo pag-usab, nga ang mga tawo nga nagbuhat niini dili makapanunod sa paghari sa Dios.

²² Apan kini ang makita sa kinabuhi sa tawo kon ang Espiritu mao ang naggahom kaniya: mahigugmaon siya, malipayon, adunay kalinaw, mainantuson, maayo sa iyang isigka-tawo, manggihatagon, kasaligan,

²³ buotan ug makapugong sa iyang kaugalingon. Kon mao kini ang atong buhaton dili nato malapas ang mga sugo sa Dios kanato.

²⁴ Daw gilansang na sa mga tawo nga iya na ni Cristo Jesus ang ilang tawhanon nga mga kinaiya ug tinguha didto sa krus.

²⁵ Ug tungod kay gihatagan na kita ug bag-o nga kinabuhi sa Espiritu, kinahanglan nga mosunod kita kaniya.

²⁶ Dili kita magpasigarbo o makig-away; ug likayan nato ang pagsinahay.

6

Magtinabangay Kita

¹ Karon, mga igsoon ko diha kang Cristo, kon adunay usa kaninyo nga nahulog sa pagpakasala, kamo nga ginatultolan sa Espiritu angay motabang kaniya aron mahibalik siya sa husto nga pagkinabuhi. Apan kinahanglan buhaton ninyo kini sa malumo nga pamaagi. Ug pagbantay usab kamo sa inyong kaugalingon kay basin kon kamo makasala usab.

² Pagtinabangay kamo sa inyong mga problema. Tungod kay kon mao kini ang inyong buhaton matuman ninyo ang sugo ni Cristo.

³ Kon adunay usa kaninyo nga naghuna-huna nga importante siya, nga ang tinuod wala siyay hinungdan, ginalimbongan lang niya ang iyang kaugalingon.

⁴ Ang matag-usa kinahanglan gayod magsusi sa iyang kaugalingon. Ug kon makita niya nga maayo ang iyang gibuhat, malipay siya. Apan dili niya angay nga itandi ang iyang kaugalingon sa uban.

⁵ Kay ang matag-usa adunay kaugalingong tulubagon sa iyang gibuhat.

⁶ Ang gitudloan sa pulong sa Dios angay motabang ug mohatag sa nagtudlo kaniya.

⁷ Ayaw ninyo limbongi ang inyong kaugalingon. Walay tawo nga makalimbong sa Dios. Kay kon unsa ang gipugas sa tawo mao usab ang iyang anihon.

⁸ Kon sundon nato ang atong kaugalingong gusto, madawat nato ang silot nga walay kataposan. Apan kon sundon nato ang gusto sa Espiritu, madawat nato gikan kaniya ang kinabuhi nga walay kataposan.

⁹ Busa dili kita angayng pul-an sa pagbuhat ug maayo, kay kon magpa-dayon kita, moabot gayod ang panahon nga madawat nato ang ganti.

¹⁰ Busa kon adunay kahigayonan, dili nato palabyon ang pagbuhat ug maayo ngadto sa tanang mga tawo, ug labi na gayod sa atong mga igsoon sa pagtuo.

[†] 5:20 *abughoan*: sa uban nga Binisaya *selosan o nasina*.

Ang Kataposan nga Pahimangno

¹¹ Sa kataposan nga bahin niining akong sulat, ako na mismo si Pablo ang nagsulat. Tan-awa ninyo kon unsa kadagko ang mga litra.

¹² Ang mga tawo nga nagpugos kaninyo nga magpatuli gusto lang nga magpasigarbo ngadto sa ilang isigka-Judio nga nagsunod sila sa ilang mga seremonya. Kay nahadlok sila nga lutoson kon itudlo nila nga ang kamatayon lang gayod ni Cristo mao ang makaluwas sa tawo.

¹³ Bisan gani sila mismo nga nagpatuli wala usab nagtuman sa Kasugoan. Gusto lang nila nga magpatuli kamo aron ikapasigarbo nila nga nagsunod kamo nianang ilang seremonya.

¹⁴ Apan alang kanako, wala akoy lain nga ikapasigarbo kondili ang kamatayon sa krus sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Kay tungod sa iyang kamatayon sa krus, ang mga butang dinhi sa kalibotan wala nay bili alang kanako, ingon nga ako walay bili sa kalibotan.

¹⁵ Dili mahinungdanon kon natuli kita o wala, ang labing mahinungdanon mao nga kita gibag-o na sa Dios.

¹⁶ Hinaut nga ang tanang mga tawo nga pinili sa Dios ug nagtuman niining akong gitudlo makadawat sa kalinaw* ug kaluoy.

¹⁷ Sukad karon, ayaw na kamo paghatag kanako ug kasamok. Ang mga ulat sa akong lawas nagpamatuod nga gisunod ko ang mga sugo ni Jesus.

¹⁸ Mga igsoon, hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban kaninyo. Amen.

* **6:16** makadawat sa kalinaw: ang buot ipasabot hatagan ug maayong kahimtang.

Ang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Efeso

¹ Gikan kang Pablo nga nahimong apostol ni Cristo Jesus sumala sa kabubut-on sa Dios.

Nangumusta ako kaninyo nga mga katawhan sa Dios diha sa Efeso, kamong mga matinumanon sa pagsunod kang Cristo Jesus.

² Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo.

Ang mga Espirituhanong Panalangin

³ Dalaygon gayod ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo! Tungod kay kita anaa kang Cristo, gihatagan niya kita sa tanang mga panalangin nga espirituhanon. Kini nga mga panalangin gikan sa langit.

⁴ Bisan sa wala pa buhata ang kalibotan, gipili na kitang daan sa Dios nga mahimong balaan ug walay ikasaway sa iyang atubangan pinaagi sa atong paghiusa kang Cristo. Tungod sa gugma sa Dios kanato,

⁵ giplano na niyang daan nga kita mahimong iyang mga anak pinaagi kang Jesu-Cristo. Kini sumala sa iyang kagustohan ug kabubut-on.

⁶ Dayegon ta ang Dios tungod sa iyang kahibulongang grasya nga gihatag kanato pinaagi sa iyang hinigugmang Anak!

⁷⁻⁸ Kay pinaagi sa dugo* ni Cristo gitubos kita, nga sa ato pa, gipasaylo na ang atong mga sala. Pagkadako sa grasya sa Dios kanato. Gihatagan niya kitag kaalam ug kahibalo

⁹ aron masabtan nato ang iyang tinago nga plano nga buot niyang buhaton pinaagi kang Cristo

¹⁰ kon moabot na ang panahon nga iyang gitagal. Sumala sa iyang plano, gusto niya nga usahon ang tanan nga anaa sa langit ug sa yuta ug ipasakop sa pagdumala ni Cristo.

¹¹ Ang tanang mga butang gibuhat sa Dios sumala sa iyang plano ug kabubut-on. Ug sumala sa iyang plano gikan pa kaniadto, gipili na niya kaming mga Judio nga mahimong iya pinaagi sa among pagkahiusa kang Cristo,

¹² aron nga kami nga unang naglaom kang Cristo magdayeg kaniya.

¹³ Ug kamo usab nahimong anaa kang Cristo sa dihang nadungog ninyo ang kamatuoran, ang Maayong Balita nga si Cristo diay mao ang makaluwas kaninyo. Sa dihang mituo kamo kaniya, gihatagan kamo sa Dios sa iyang Espiritu nga iyang gisaad timailhan nga kamo iya na.

¹⁴ Ang Espiritu Santo mao ang kasigurohan nga madawat nato isip iyang mga anak ang saad sa Dios nga maangkon nato ang hingpit nga kaluwasan. Tungod niini pagadayegon siya.

Ang Pag-ampo ni Pablo

¹⁵ Busa sa dihang nadungog ko ang mahitungod sa inyong pagtuo kang Ginoong Jesus ug sa inyong paghigugma sa tanang mga katawhan sa Dios,

¹⁶ dako gayod ang akong pagpasalamat sa Dios tungod kaninyo. Ug giampo ko kamo kanunay.

¹⁷ Giampo ko ngadto sa Dios sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ang Amahan nga makagagahom, nga ang Espiritu ang maghatag kaninyo sa kaalam ug

* **1:7-8** dugo: ang buot ipasabot, "kamatayan".

magpadayag kaninyo sa kamatuoran mahitungod sa Dios aron nga mailhan gayod ninyo siya.

¹⁸ Giampo ko usab nga lamdagan niya ang inyong huna-huna aron masayran ninyo kon unsa ang atong paglaom sa iyang pagtawag kanato nga mahimong iyang mga anak, ug aron masayran usab ninyo kon unsa kadako ug kamaayo sa panulondon nga iyang gisaad alang sa iyang mga katawhan.

¹⁹ Giampo ko usab nga masayran ninyo ang dili matupngan nga gahom sa Dios alang kanato nga nagtuo kaniya. Kini nga gahom

²⁰ mao usab ang gahom nga iyang gigamit sa pagbanhaw ug pagpalingkod kang Cristo diha sa iyang tuong dapit[†] didto sa langit.

²¹ Busa anaa ilalom sa gahom ni Cristo ang tanan nga nagahari ug nagamando, mga nagadumala ug nangulo. Ang iyang ngalan dili gayod matupngan ni bisan kinsang inila nga tawo, dili lang niini nga kapanahonan apan bisan pa sa umaabot.

²² Gipailalom sa Dios ang tanan sa gahom ni Cristo, ug gihimo niya siya nga pangulo sa tanan aron matabangan niya ang mga tumutuo

²³ nga mao ang iyang lawas, ang kahingpitan niya nga mao usab ang naghingpit sa tanan.

2

Patay Kamo Kaniadto, Apan Karon Buhi na

¹ Patay kamo kaniadto sa atubangan sa Dios tungod sa inyong mga kalapasan ug kasal-anan.

² Sakop kamo kaniadto sa pangulo sa mga espiritu nga naggahom sa kalibotan. Ug siya usab ang espiritu nga naggahom sa mga tawo nga masinupakon sa Dios.

³ Kaniadto, sama usab kita kanila; nagkinabuhi kita sumala sa atong tawhanon nga kinaiya. Ang tinguha sa atong huna-huna ug sa atong lawas mao lang ang atong gisunod. Ug niadto nga kahimtang nato, malakip unta kita kanilang tanan nga angay silotan.

⁴ Apan maluloy-on gayod ang Dios, ug dako ang iyang paghigugma kanato.

⁵ Bisana patay kita sa iyang atubangan tungod sa atong mga sala, gibuhi niya kita uban kang Cristo. (Busa pinaagi sa grasya sa Dios naluwas kita.)

⁶ Ug tungod sa atong pagkahiusa kang Cristo Jesus gibanhaw kita uban kaniya ug maghari uban kaniya sa langitnon nga gingharian.

⁷ Gibuhat niya kini aron ikapakita sa tanan, sa umaabot nga mga adlaw, ang dili matupngan nga grasya ug kaayo nga iyang gihatag kanato pinaagi kang Cristo Jesus.

⁸⁻⁹ Kay tungod sa grasya sa Dios naluwas kamo pinaagi sa inyong pagtuo kang Jesu-Cristo. Kini gasa gikan sa Dios ug dili pinasikad sa inyong mga binuhatan, busa wala gayoy makapasigarbo.

¹⁰ Gibuhat kita sa Dios; ug sa atong pagkahiusa kang Cristo Jesus gihatagan niya kita ug bag-o nga kinabuhi, aron mahimo nato ang maayo nga mga buhat. Sukad pa kaniadto mao kini ang giplano sa Dios nga atong buhaton.

Ang Panaghiusa ug Kalinaw diha kang Cristo

¹¹ Hinumdumi ninyo ang inyong kahimtang kaniadto. Natawo kamo nga dili mga Judio; ug matod pa sa mga Judio wala kamoy relasyon sa Dios tungod kay dili kamo sama kanila nga mga tinuli. (Apan kadto nga pagtuli sa lawas lang.)

[†] **1:20** sa iyang tuong dapit: ang buot ipasabot anaa kang Cristo ang gahom ug dungog.

¹² Hinumdomi usab ninyo nga kaniadto wala pa kamo makaila kang Cristo. Wala kamo maapil sa nasod sa Israel, ug wala kamo maapil sa mga kasabotan sa Dios nga pinasikad sa iyang mga saad ngadto sa iyang mga katawhan. Nagkinabuhi kamo niini nga kalibotan nga walay paglaom ug walay Dios.

¹³ Apan tungod kay anaa na kamo kang Cristo Jesus, kamo nga kaniadto halayo sa Dios, karon haduol na pinaagi sa dugo ni Cristo.

¹⁴ Ug pinaagi sa iyang kamatayon, giguba niya ang paril nga nag-ulang ug nahimong hinungdan sa panag-away sa mga Judio ug sa mga dili Judio. Busa siya mao ang naghiusa kanato. Gihiusa niya ang mga Judio ug mga dili Judio.

¹⁵ Ang paril nga iyang giguba mao ang Kasugoan sa mga Judio nga naglakip sa mga sugo ug mga tulomanon. Gibuhat niya kini aron mahiusa diha kaniya ang mga Judio ug ang mga dili Judio, ug aron maundang ang ilang panag-away.

¹⁶ Busa karon, ingon nga usa na ka lawas ang mga Judio ug mga dili Judio pinaagi sa kamatayon ni Cristo sa krus, giwala na niya ang atong pagdinumtanay ug gipasig-uli na niya kita sa Dios.

¹⁷ Miabot dinhi si Cristo ug gisangyaw niya ang Maayong Balita nga naghatag ug kalinaw kaninyo nga mga dili Judio nga kaniadto halayo sa Dios, ug kanamo usab nga mga Judio nga haduol sa Dios.

¹⁸ Pinaagi kang Cristo, kitang tanang mga Judio ug mga dili Judio makaduol na sa Amahan pinaagi sa usa ka Espiritu.

¹⁹ Busa karon, kamong mga dili Judio dili na mga langyaw o mga dumuduong, kondili mga kauban na sa katawhan sa Dios ug mga sakop na sa iyang pamilya

²⁰ nga gitukod sa pundasyon nga gipahimutang sa mga apostoles ug mga propeta ug kung diin si Cristo Jesus mao ang bato nga patukoranan.

²¹ Pinaagi kang Cristo ang tanan nga bahin sa balay gipasibo aron mahimong balaan nga templo alang sa Ginoo.

²² Ug tungod kay kamo anaa kang Cristo, naapil usab kamo niining gibuhathang balay nga gipuy-an sa Dios pinaagi sa iyang Espiritu.

3

Ang Plano sa Dios alang sa mga Dili Judio

¹ Ako, si Pablo, gibilanggo tungod kay nag-alagad ako kang Cristo Jesus pinaagi sa pagsangyaw nga kamong mga dili Judio nahiapil usab sa pagpanalangin sa Dios.

² Sigurado gayod nga nadunggan ninyo nga pinaagi sa grasya sa Dios iya akong gisaligan nga mahimong magwawali alang sa inyong kaayohan.

³ Sama sa akong nahisgotan niini nga sulat, ang Dios mismo ang nagpadayag kanako mahitungod sa iyang tinago nga plano.

⁴ Samtang ginabasa ninyo kining akong sulat, masayran ninyo kung unsa ang akong nasabtan mahitungod sa tinagong plano mahitungod kang Cristo.

⁵ Kaniadto wala ibutyag sa Dios ngadto sa mga tawo ang bahin niini nga plano, apan karon gipadayag na niya sa iyang mga apostoles ug mga propeta pinaagi sa Espiritu.

⁶ Ug mao kini ang iyang plano: nga pinaagi sa Maayong Balita bahin kang Cristo, ang mga dili Judio mahimong mga manununod sa mga saad sa Dios uban sa mga Judio, ug mahimo silang sakop sa usa ka lawas tungod kay sila anaa na usab kang Cristo Jesus.

⁷ Tungod sa gasa sa Dios ug pinaagi sa iyang gahom nahimo akong magsangyaw sa Maayong Balita.

⁸ Ako ang labing ubos sa tanang mga katawhan sa Dios, apan gihatagan ako sa Dios ug pribilihiyo sa pagsangyaw sa mga dili Judio sa Maayong Balita mahitungod sa dili masukod nga panalangin nga gikan kang Cristo.

⁹ Ang Dios nga nagmugna sa tanang mga butang wala magsugilon kang bisan kinsa kon unsa ang iyang tinago nga plano. Apan karon gisugo niya ako sa pagpadayag sa tanan kon sa unsa nga pamaagi niya gituman kadto nga plano,

¹⁰ aron pinaagi sa mga tumutuo ikapakita niya karon sa mga pangulo ug sa mga adunay gahom sa kalangitan kon unsa gayod ang iyang kaalam nga iyang gipadayag sa nagkalain-lain nga pamaagi.

¹¹ Mao na kini ang iyang plano bisan pa kaniadto, ug natuman na niya kini pinaagi kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

¹² Tungod sa atong pagtuo kang Cristo ug tungod kay kita anaa na kaniya, makaduol na kita sa Dios nga walay kahadlok o kataha.

¹³ Busa hangyoon ko kamo nga dili kamo magmaluya tungod sa akong mga pag-antos, kay kini alang man sa inyong kaayohan.

Ang Gugma ni Cristo

¹⁴ Tungod niini, nagluhod ako sa atubangan sa Amahan,

¹⁵ ang nagbuhat sa tanan nga anaa sa langit ug yuta.

¹⁶ Makagagahom gayod siya. Busa nag-ampo ako kaniya nga hatagan niya sa gahom ug kusog ang inyong espirituhanong kinabuhi pinaagi sa iyang Espiritu,

¹⁷ aron si Cristo magpuyo sa inyong kasing-kasing tungod sa inyong pagtuo. Giampo ko usab nga mogamot kamo ug molig-on sa gugma sa Dios,

¹⁸⁻¹⁹ aron nga kamo ug ang uban pa nga mga katawhan sa Dios makasabot kon unsa kadako ang gugma ni Cristo. Hinaut pa nga masayran ninyo ang iyang gugma, bisan tuod ug dili kini masabtan sa hingpit; aron kon unsa ang anaa sa Dios maanaa usab kaninyo.

²⁰ Kaniya nga makahimo labaw pa kaysa atong mapangayo o mahuna-huna pinaagi sa iyang gahom nga naglihok kanato.

²¹ Dayegon ta siya sa kahangtoran tungod sa mga kaayohan nga iyang gihimo kanato nga mga tumutuo nga anaa kang Cristo Jesus. Amen.

4

Usa ka Lawas kang Cristo

¹ Isip binilanggo tungod sa akong pag-alagad sa Ginoo, nanghangyo ako kaninyo sa pagkinabuhi nga angay sa mga tinawag sa Dios.

² Pagmapainubsanon kamo ug himoa nga malumo ang inyong kasing-kasing. Paghigugmaay, pagpinasayloay, ug pagpailob kamo sa kakulangan sa usag usa.

³ Paningkamoti ninyo nga magpadayon ang inyong panaghiusa nga gikan sa Espiritu pinaagi sa inyong maayo nga panag-uban.

⁴ Kay kita nga mga tumutuo usa lang ka lawas, ug adunay usa lang ka Espiritu nga nagpuyo kanato. Usa ang atong paglaom, kay managsama man kitang tanan nga naghulat sa iyang gisaad sa dihang gitawag niya kita.

⁵ Adunay usa kita ka Ginoo, usa ka pagtuo, ug usa ka bautismo.

⁶ Adunay usa lang kita ka Dios ug siya mao ang Amahan sa tanan. Siya ang naghari, naglihok, ug nagpuyo kanatong tanan.

⁷ Apan gihatagan ang matag-usa kanato ug nagkalain-lain nga gasa sumala sa pagbuot ni Cristo.

⁸ Sama sa giingon sa Kasulatan:

“Sa dihang mikayab siya ngadto sa langit daghang mga binihag ang iyang gidala.

Ug gihatagan niya ug nagkalain-lain nga mga gasa ang mga tawo.”*

⁹ (Karon, unsa man ang kahulogan sa giingon nga, “Mikayab siya ngadto sa langit”? Kini nagkahulogan nga mikunsad una siya dinhi sa yuta.

¹⁰ Ug siya nga mikunsad mao usab ang mikayab sa ibabaw pa sa kalangitan† aron mapuno niya ang tanan.)

¹¹ Ang uban gihimo niya nga mga apostoles, ang uban mga propeta, ang uban mga magsasangyaw sa Maayong Balita, ug ang uban mga pastor ug mga magtutudlo.

¹² Gibuhat niya kini aron maandam ang mga katawhan sa Dios sa pag-alagad, ug aron motubo sila ug mahimong malig-on isip lawas ni Cristo.

¹³ Pinaagi niini magkahiusa kita sa pagtuo ug pag-ila sa Anak sa Dios, aron kita mahimong hamtong sa atong paggawi ug mahisama kita kang Cristo.

¹⁴ Ug kon mahitabo kini kanato, dili na unya kita mahisama sa bata nga madani sa nagkalain-laing mga pagpanudlo sa mga tawo nga naglimbong ug nagtuis sa kamatuoran.

¹⁵ Hinuon, pabilin kita sa kamatuoran uban sa gugma, aron sa tanang butang mahisama kita kang Cristo nga pangulo sa iglesia.

¹⁶ Pinaagi sa iyang pagdumala, ang tanang bahin sa lawas nga mao ang mga tumutuo nagkadugtong, ug ang kada-usa nagkahiusa sa ilang pagtinabangay. Ug sa paghimo sa nila sa ilang mga katungdanan, ang tibuok lawas mag-tubo ug malig-on pinaagi sa gugma.

Ang Kinabuhi nga Gibag-o ni Cristo

¹⁷ Busa sa ngalan sa Ginoo,‡ gipahimangnoan ko kamo nga dili gayod kamo magkinabuhi nga sama sa mga wala moila sa Dios. Ang ilang mga hunahuna walay pulos

¹⁸ tungod kay nangitngitan ang ilang pangisip sa pagsabot sa espiirituhanon nga mga butang. Nahimulag sila sa kinabuhi nga gihatag sa Dios tungod kay ignorante man sila, kay labihan man sila kagahig ulo.

¹⁹ Wala na silay ulaw. Busa malaw-ay ang ilang binuhatan, ug nagpatuyang sila sa pagbuhat sa daotan.

²⁰ Apan dili sama niana ang inyong natun-an bahin kang Cristo.

²¹ Dili ba nga nasayran man ninyo ang bahin kang Jesus, ug tungod kay kamo anaa kaniya, gitudloan kamo sa kamatuoran nga anaa kaniya?

²² Busa biyai na ninyo ang inyong daan nga kinaiya kay kini iya sa daan ninyo nga kinabuhi. Kining daan nga kinaiya mao ang galaglag kaninyo pinaagi sa daotan nga mga tinguha nga naglimbong kaninyo.

²³ Bag-oha ninyo ang inyong kasing-kasing ug hunahuna.

²⁴ Ipakita ninyo nga gibag-o na kamo sa Dios ug gihatagan sa kinabuhi nga sama kaniya, ang tinuod nga kinabuhi nga matarong ug balaan.

²⁵ Busa ayaw na kamo pamakak. Ang tagsa-tagsa mosulti sa matuod ngadto sa iyang igsoon§ kang Cristo, kay kitang tanan mga sakop na sa usa ka lawas.

²⁶ Kon masuko kamo, pagbantay nga dili kamo makasala.* Ug ayaw ninyo palungtara ang inyong kasuko sa tibuok adlaw.

²⁷ Ayaw ninyo hatagi ug higayon ang Yawa nga motintal kaninyo sa pagpakasala.

* **4:8** Sal. 68:18 † **4:10** kalangitan: o mga langit. ‡ **4:17** sangalan sa Ginoo: sa literal, sa Ginoo. Ang buot ipasabot, sa gahom nga gihatag sa Ginoo kang Pablo. § **4:25** Tan-awa ang Zac. 8:16 * **4:26** Sal. 4:4

²⁸ Ang kawatan kinahanglan dili na mangawat, kondili manginabuhi siya sa maayo nga pamaagi, aron makahatag usab siya sa mga kabos.

²⁹ Ayaw kamo pagsulti ug daotan, kondili ang makatabang lang sa inyong isigka-tawo ug ang motukma usab sa higayon, aron makahatag kamo ug kaayohan sa mga nakadungog.

³⁰ Ayaw ninyo pagpasub-a ang Espiritu Santo. Kay siya mao ang ilhanan nga kamo iya sa Dios, ug ang kasigurohan sa pagtubos kaninyo sa umaabot nga adlaw sa paghukom.

³¹ Isalikway ninyo ang tanan nga kaligutgot, kapungot, ug kasuko. Ayaw na kamo pamalikas, o pagsultig daotan batok sa usag usa, o pagdinumtanay.

³² Hinuon, magminaayo ug magmalumo kamo sa usag usa, ug magpinasayloay kamo sama sa pagpasaylo sa Dios kaninyo pinaagi kang Cristo.

5

¹ Tungod kay kamo mga hinigugma nga anak sa Dios, sundoga ninyo siya.

² Kinahanglan makita kanunay sa inyong kinabuhi nga gihigugma ninyo ang uban sama sa paghigugma ni Cristo kanato. Kay gihatag pa gani niya ang iyang kinabuhi alang kanato isip mahumot nga halad ngadto sa Dios.

³ Tungod kay mga katawhan na kamo sa Dios, dili maayong paminawon nga hisgotan kamo nga nagbuhat sa mga malaw-ay sama sa pagpakighilawas gawas sa kaminyoon o pagkahakog.

⁴ Ug dili na maayong paminawon nga magsulti kamo sa mga binastos, o magsulti sa walay pulos nga mga istorya ug malaw-ay nga komedya. Hinuon, magsulti kita ug mga pagpasalamat sa Dios.

⁵ Timan-i gayod ninyo nga dili makasulod sa gingharian ni Cristo ug sa Dios ang mga tawo nga nakighilawas gawas sa kaminyoon, ang mga tawo nga daotan ug binuhatan, ug ang mga hakog. (Kay ang kahakog usa man ka pamaagi sa pagsimba sa mga dios-dios.)*

⁶ Tungod niini nga mga binuhatan sa mga tawo, silotan sila sa Dios kay wala sila nagtuman kaniya. Busa ayaw kamo patunto sa uban nga nag-ingon nga kanang mga butanga dili daotan.

⁷ Ayaw usab kamo pakig-uban niining mga tawhana.

⁸ Kaniadto ang inyong huna-huna anaa pa sa kangitngit, apan karon tungod kay anaa na kamo sa Ginoo, anaa na kamo sa kahayag. Busa ipakita ninyo sa inyong pagkinabuhi nga kamo anaa na sa kahayag.

⁹ (Kay kon ang tawo anaa na sa kahayag, masayran mo tungod kay ang iyang binuhatan maayo, matarong, ug gisunod niya ang kamatuoran.)

¹⁰ Tinguhaa nga masayran ninyo kon unsa ang makapalipay sa Ginoong Dios.

¹¹ Ayaw kamo pag-apil-apil sa mga binuhatan nga walay pulos nga gibuhat niadtong anaa sa kangitngit. Hinuon, ipakita ninyo kanila nga daotan ang ilang gibuhat.

¹² (Makauulaw bisan gani ang paghisgot sa ilang mga gibuhat sa tago.)

¹³ Apan ang ilang mga daotang tinguha masayran sa dihang madan-agan sila sa kahayag.

¹⁴ Kay mahayagan ang tanan kon madan-agan na sa kamatuoran. Busa adunay giingon:

“Pagmata, ikaw nga natulog,
bangon gikan sa mga patay,
ug hayagan ka ni Cristo.”

* ^{5:5} Tungod kay kon hakog ang tawo palabihon niya ang mga butang dinhi sa kalibotan kaysa Dios.

¹⁵ Busa pagmatngon kamo sa inyong pagkinabuhi. Ayaw kamo pagkinabuhi sama sa mga wala makasabot, kondili pagkinabuhi kamo isip mga tawo nga nakasabot sa kabubut-on sa Dios.

¹⁶ Ayaw ninyo usiki ang inyong panahon, kondili gamita ninyo kini sa pagbuhat ug maayo, tungod kay daotan kining mga adlaw.

¹⁷ Ayaw kamo pagpakabuang, kondili sabta ninyo kon unsa ang kabubut-on sa Ginoo alang kaninyo.

¹⁸ Ayaw kamo paghubog-hubog, kay kini pagpatuyang lang sa inyong kinabuhi. Hinuon, pagpapuno kamo sa Espiritu.

¹⁹ Sa inyong panaghisgot, gamita ninyo ang mga salmo ug uban pa nga mga awit mahitungod sa pagdayeg sa Ginoo. Ug pag-awit kamo nga kinasing-kasing gayod.

²⁰ Pagpasalamat kamo kanunay sa Dios nga Amahan pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo alang sa tanang mga butang.

Ang Bana ug ang Asawa

²¹ Pagpasakop kamo sa usag usa agig pagtahod kang Cristo.

²² Kamo nga mga asawa, pagpasakop kamo sa inyong bana, sama sa inyong pagpasakop sa Ginoo.

²³ Kay ang bana mao ang ulo sa iyang asawa sama usab nga si Cristo mao ang ulo sa mga tumutuo nga mao ang iyang lawas, ug siya usab ang Manluluwas.

²⁴ Busa, ingon nga ang mga tumutuo nagpasakop kang Cristo, ang mga asawa kinahanglan usab nga magpasakop sa ilang mga bana.

²⁵ Kamo nga mga bana, higugmaa ninyo ang inyong asawa sama usab sa paghigugma ni Cristo sa mga tumutuo. Tungod sa iyang paghigugma kanato gihalad niya ang iyang kinabuhi

²⁶ aron dawaton kita sa Dios, human kita mahinlo-i pinaagi sa tubig ug sa pulong sa Dios.

²⁷ Gibuhat niya kini aron nga sa iyang atubangan ang iglesia ikapakita nga matahom kaayo, balaan, walay ikasaway ug walay depekto o kunot o bisan unsa pa nga mga apan.

²⁸ Busa ang mga bana kinahanglan gayod maghigugma sa ilang asawa sama sa ilang paghigugma sa ilang kaugalingon nga lawas, tungod kay ang magtiayon usa ra. Ang naghigugma sa iyang asawa naghigugma sa iyang kaugalingon.

²⁹ Walay tawo nga wala mahigugma sa iyang kaugalingon nga lawas, hinuon pakan-on ug atimanon gayod niya kini. Mao usab kini ang gibuhad ni Cristo sa iyang iglesia,

³⁰ tungod kay kita mga bahin sa iyang lawas.

³¹ Nag-ingon ang Kasulatan nga ang magtiayon usa ra, “Ang lalaki mobulag sa iyang amahan ug inahan, ug makighiusa sa iyang asawa. Ug silang duha mahimong usa.”†

³² Kahibulongan kining kamatuoran nga gipadayag, ug makaingon ako nga mao kini ang panig-ingnan sa relasyon ni Cristo sa tanan nga nagtuo kaniya.

³³ Busa kamong mga bana, higugmaa ninyo ang inyong asawa sama sa inyong kaugalingon. Ug kamong mga asawa, tahora ninyo ang inyong bana.

6

Ang mga Anak ug mga Ginikanan

† 5:31 Gen. 2:24

¹ Kamong mga anak, tumana ninyo ang inyong mga ginikanan, kay mao kini ang angay nga buhaton.

² “Tahora ang imong amahan ug inahan.” Mao kini ang una nga sugo nga adunay saad;

³ ug mao kini ang saad, “Aron mahimong maayo ang imong umaabot ug lugwayan ang imong kinabuhi dinhi sa kalibotan.”*

⁴ Kamong mga ginikanan, ayaw ninyo hagita nga masuko ang inyong mga kabataan, kondili amumaha hinuon ninyo sila sa pagdisiplina ug pagtudlo nga gikan sa Ginoo.

Ang mga Ulipon ug mga Agalon

⁵ Kamong mga ulipon, tumana ninyo ang inyong mga agalon dinhi sa yuta nga adunay pagtahod ug kahadlok. Pagtrabaho kamo nga kinasing-kasing, ug pag-alagad kamo kanila sama nga si Cristo ang inyong gialagaran.

⁶ Busa pagtrabaho kamo nga kinasing-kasing ingon nga mga ulipon ni Cristo, nga nagbuhay sa kabubut-on sa Dios ug dili nagpakita-kita lang aron malipay sila.

⁷ Tumana ninyo ang inyong buluhaton sa maayong kabubut-on ingon nga mga ulipon. Isipa ninyo nga ang Ginoo mao ang inyong gialagaran ug dili ang tawo lamang.

⁸ Hinumdomi ninyo nga ang Ginoo mao ang mobalos sa matag-usa sumala sa iyang gibuhay nga maayo, ulipon man siya o dili.

⁹ Ug kamong mga agalon, sa sama nga pamaagi ayoha ninyo pagdala ang inyong mga ulipon. Ayaw ninyo sila hulгаа, kay nasayod kamo nga kamo ug ang inyong mga ulipon adunay usa lang ka agalon sa langit ug wala siyay pinalabi.

Ang mga Hinagiban nga Gihatag sa Dios

¹⁰ Agig panapos, ipahimangno ko kaninyo nga magmalig-on kamo diha sa Ginoo pinaagi sa iyang gahom.

¹¹ Isul-ob ninyo ang tanang kahimanan sa gubat sa Ginoo aron makasukol kamo sa mga paglipat-lipat sa Yawa.

¹² Kay ang atong kaaway dili mga tawo, kondili ang mga daotan nga espiritu nga nangulo ug anaa sa gahom. Kini sila naghari sa kadaotan nga anaa sa kalibotan, ug anaa usab sila sa kawanangan.

¹³ Busa gamita ninyo ang tanang hinagiban sa gubat nga gihatag sa Dios, aron makasukol kamo sa panahon nga moabot ang kadaotan; ug sa pagkahuman niini magpabilin gihapon kamong lig-on.

¹⁴ Busa barog kamo. Isul-ob ninyo ang kamatuoran ingon nga bakos. Gamita ninyo ang pagkamatarong ingon nga taming sa imong dughan.

¹⁵ Ug isul-ob ninyo ingon nga sapatos ang pagka-kanunayng andam sa pagsugilon sa Maayong Balita mahitungod sa kalinaw nga gihatag.

¹⁶ Gawas niana, gamita usab ninyo sa tanan nga panahon ang inyong pag-tuo ingon nga taming, aron dili kamo madutlan sa mga pagsulay ni Satanas nga sama sa nagdilaab nga mga pana.

¹⁷ Ug gamita ninyo ingon nga “helmet” ang nahuptan ninyong kaluwasan. Gamita usab ninyo ingon nga espada ang pulong sa Dios nga gihatag sa Espiritu.

¹⁸ Ug pag-ampo kamo kanunay nga tabangan kamo sa Dios pinaagi sa Espiritu. Ayaw gayod kamo pagpasagad, kondili pagpadayon hinuon kamo sa pag-ampo ug ayaw ninyo kalimti sa pag-ampo ang mga katawhan sa Dios.

* 6:3 Exo. 20:12; Deut. 5:16

¹⁹ Ug i-ampo usab ninyo ako nga tabangan ako sa Dios kon unsa ang akong angay isulti. Ug i-ampo ninyo nga dili ako mahadlok sa pagsulti mahitungod sa Maayong Balita nga wala isugilon kaniadto.

²⁰ Kay gipadala ako sa Dios aron magsangyaw niining Maayong Balita. Ug tungod sa akong pagsangyaw ania ako dinhi karon sa bilanggoan. Busa kon mahimo, i-ampo ninyo ako nga aduna akoy kaisog sa pagsulti sumala sa angay kong buhaton.

Ang Kataposan nga mga Tugon

²¹ Si Tiquico mao ang mosugilon kaninyo mahitungod sa akong kahimtang ug buluhaton dinhi. Hinigugma siya nga igsoon ug kasaligan nga alagad sa Ginoo.

²² Gipadala ko siya diha aron masuginlan niya kamo mahitungod sa among kahimtang dinhi ug aron madasig kamo.

²³ Mga igsoon, hinaut nga madawat ninyo gikan sa Dios nga Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo ang pakigda-it ug ang dugang nga pagtuo ug paghinigugmaay sa usag usa.

²⁴ Hinaut nga ang grasya sa Dios maanaa sa tanan nga nahigugma sa atong Ginoong Jesu-Cristo sa walay kataposan nga gugma.

Ang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Filipos

¹ Gikan kang Pablo, kauban si Timoteo nga mga alagad ni Cristo Jesus.

Nangumusta kami kaninyo diha sa Filipos, kamong mga katawhan sa Dios* nga anaa kang Cristo Jesus, uban usab sa mga nagdumala kaninyo ug sa ilang mga katabang sa buluhaton sa Dios.†

² Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Pag-ampo ni Pablo alang sa mga Taga-Filipos

³ Nagpasalamat ako sa Dios sa matag higayon nga maghandom ako kaninyo.

⁴ Malipayon ako matag ampo ko alang kaninyong tanan,

⁵ tungod kay kauban ko kamo sa pagpakaylap sa Maayong Balita gikan pa sa pagdawat ninyo sa akong gitudlo kaninyo hangtod karon.

⁶ Nasiguro ko nga ang maayong buhat nga gisugdan sa Dios diha kaninyo padayonon gayod niya hangtod sa adlaw nga mobalik si Cristo Jesus.

⁷ Angay lang nga ingon niini ang akong huna-huna ug pagbati alang kaninyong tanan tungod kay gihigugma ko gayod kamo. Nahimo kamong tanan nga kabahin sa grasya sa Dios kanako, bisan pa karon nga ania ako sa bilanggoan nga nagpamatuod ug molaban sa Maayong Balita batok sa mga nagsupak niini.

⁸ Makapamatuod ang Dios nga hilabihan ang akong kamingaw kaninyo; kay gihigugma ko gayod kamo sama sa paghigugma ni Cristo Jesus.

⁹ Nag-ampo ako nga madugangan pa gayod ang inyong paghigugma sa usag usa inubanan sa hustong kaalam ug igong panabot,

¹⁰ aron makapili kamo kon unsa ang labing maayo ug aron mahimong hinlo ug walay ikasaway sa inyong kinabuhi hangtod sa pagbalik ni Cristo.

¹¹ Hinaut nga pinaagi kang Jesu-Cristo mahimong matarong ang tanan ninyong buhaton aron madayeg ang Dios.

Si Cristo gayod ang Mahinungdanon

¹² Mga igsoon ko kang Cristo, gusto kong masayran ninyo nga ang mga nahitabo kanako nakatabang gayod sa pagpakaylap sa Maayong Balita.

¹³ Kay nasayran na sa tanang mga tigbalantay sa palasyo ug sa uban pang mga tawo dinhi nga nabilanggo ako tungod kay ako sumusunod ni Cristo.

¹⁴ Ug tungod usab niining akong pagkabilanggo, misamot kalig-on ang pagtuo sa kadaghanan sa atong mga igsoon ngadto sa Ginoo. Busa misamot ang ilang kaisog sa pagsangyaw sa Maayong Balita.

¹⁵ Tinuod nga ang uban nagsangyaw lang bahin kang Cristo tungod kay nasina sila kanako ug gusto nila akong malabwan. Apan ang uban maayo ang ilang katuyoan.

¹⁶ Nagsangyaw sila tungod kay gihigugma nila ako ug kay nasayran nila nga gibutang ako dinhi aron sa pagpanalipod sa Maayong Balita.

¹⁷ Ang mga nasina kanako dili matinud-anon sa ilang pagwali bahin kang Cristo, kay ang ilang katuyoan alang lang sa ilang kaugalingon. Abi nila ug

* **1:1** mga katawhan sa Dios: ang buot ipasabot niini sa Griego, *mga gilain sa Dios nga mahimong iya*.

† **1:1** mga katabang sa buluhaton sa Dios: sa Griego, *diyakono*.

madugangan nila ang akong pag-antos dinhi sa bilanggoan pinaagi sa ilang gibuhat.

¹⁸ Apan wala kini sapayan kanako. Nalipay gihapon ako bisan unsa ang ilang katuyoan sa pagwali, maayo man o dili, basta giwala lang si Cristo.

Magpadayon ang akong kalipay,

¹⁹ kay nasayod ako nga pinaagi sa inyong mga pag-ampo ug sa tabang sa Espiritu ni Jesu-Cristo makagawas ako dinhi.

²⁰ Dako kaayo ang akong tinguha ug paglaom nga dili gayod ako maulawan, ug unta sama kaniadto, magpadayon gihapon ako nga mag-maisogon aron nga pinaagi sa akong kinabuhi, o sa akong kamatayon, madayeg si Cristo.

²¹ Kay alang kanako, ang akong kinabuhi alang gayod kang Cristo. Ug kon mamatay man ko mapuslanon gihapon kini alang kanako.

²² Apan kung magpabilin akong buhi makahimo pa ako ug maayong mga butang. Mao nga wala ako masayod kung unsa ang akong pilion.

²³ Nabahin ang akong hunahuna niining duha: ang magpabiling buhi o ang mamatay. Gusto ko na nga mouna kaninyo sa laing kinabuhi aron makig-uban kang Cristo, kay mao kini ang labing maayo.

²⁴ Apan kinahanglan ko nga magpabiling buhi alang sa inyong kaayohan.

²⁵ Tungod niini, nasiguro ko nga dili pa ako mamatay aron matabangan ko kamong tanan, nga madugangan pa gayod ang inyong pagtuo ug kalipay,

²⁶ ug aron kon makabalik na ako diha uban kaninyo, mosamot pa gayod kadako ang inyong hinungdan sa pagdayeg kang Cristo Jesus tungod kanako.

²⁷ Makabisita man ako kaninyo o dili, ang mahinungdanon nga ang inyong paggawi pinasikad sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo, aron madunggan ko nga lig-on kamong nagkahiusa sa inyong pagpakigbisog alang sa hustong pagtuo nga pinasikad sa Maayong Balita.

²⁸ Ayaw gayod kamo kahadlok sa mga nagsupak kaninyo. Kay kini timailhan kanila nga sila silotan sa Dios ug kamo luwason.

²⁹ Kay ang gihatag kaninyo dili lang pribilihiyo nga motuo kamo kang Cristo kondili pribilihiyo usab nga mag-antos kamo alang kaniya.

³⁰ Karon kauban na kita nga nag-antos tungod sa Maayong Balita. Mao kini ang mga pag-antos nga inyong nakita nga akong naagian kaniadto, ug hangtod karon nadunggan ninyo nga nag-antos pa gihapon ako.

2

Ang Pagpaubos ni Cristo

¹ Dili ba tungod kay anaa na kamo kang Cristo lig-on kamo? Dili ba malipayon man kamo tungod kay nasayran ninyo nga gihigugma kamo ni Cristo? Ug dili ba adunay man kamoy pakighiusa sa Espiritu, ug maaghop kamo ug maluloy-on sa usag usa?

² Busa nanghangyo ako kaninyo: aron mahingpit gayod ang akong kalipay paghigugmaay kamo ug paghiusa. Hinaut nga magkahiusa ang inyong mga huna-huna ug katuyoan.

³ Ayaw kamo pagbuhat ug bisan unsa tungod lang sa kahakog o sa pagkamapahitas-on; kondili pagpaubos kamo ug huna-hunaa ninyo nga mas maayo pa ang uban kay kaninyo.

⁴ Dili lang ang inyong kaayohan ang inyong huna-hunaon kondili ang kaayohan usab sa uban.

⁵ Batoni ninyo kini nga panghuna-huna nga iya usab ni Cristo Jesus:

⁶ Bisan ang kinaiya sa Dios anaa kaniya,

wala niya huna-hunaa ang iyang pagkatupong sa Dios.

⁷ Kondili gipakaubos niya ang iyang kaugalingon pinaagi sa pagsul-ob sa kinaiya sa usa ka ulipon. Nagpakatawo siya sama sa mga tawo.

⁸ Sa dihang nahimo siyang usa ka tawo, gipaubos niya ang iyang kaugalingon pinaagi sa pagtuman sa Dios hangtod sa kamatayon, bisan pa ang kamatayon didto sa krus.

⁹ Tungod niini gipasidunggan siya sa Dios ug gihatagan ug gahom nga labaw sa tanang mga gahom.*

¹⁰ Aron nga ang tanan nga anaa sa langit ug sa yuta, bisan ang anaa sa ilalom sa yuta, mangluhod ug mosimba kaniya.

¹¹ Ug ang tanan moila nga si Jesu-Cristo mao ang Ginoo, ug pinaagi niini madayeg ang Dios nga Amahan.

Magdan-ag Kita sa Kalibotan Sama sa mga Suga

¹² Mga hinigugma ko, kung giunsa ninyo ako pagtuman kanunay niadtong uban pa ako kaninyo, mosamot unta ang inyong pagkamatinumanon karon nga wala na ako diha uban kaninyo. Paningkamoti ninyo nga ikinabuhi ang inyong kaluwasan† nga adunay pagtahod ug kahadlok sa Dios.

¹³ Kay ang Dios mao ang naghatag kanato ug tinguha ug katakos sa pagbuhat sa iyang kabubut-on.

¹⁴ Buhata ninyo ang mga buluhaton nga walay pagbagulbol o paglalisay,

¹⁵ aron mahimo kamong hinlo ug walay ikasaway nga mga anak sa Dios taliwala sa daotan ug makasasala nga henerasyon.‡ Angay nga kamo mahisama sa mga suga nga nagdan-ag kanila

¹⁶ sa inyong pagsugilon sa pulong sa Dios nga naghatag sa kinabuhi. Ug kon sama kamo niini, aduna akoy ikapasigarbo sa pagbalik ni Cristo tungod kay adunay kapuslanan ang akong paghago diha kaninyo.

¹⁷ Ang inyong pagtuo sama sa halad alang sa Dios. Sa pagkatinuod kon kinahanglan nga iula ko ang akong dugo alang sa inyong pagtuo, ikalipay ko. Ug dili lang ako ang malipay kondili kamo usab.

¹⁸ Busa paglipay kamo uban kanako tungod niini.

Si Timoteo ug si Epafrodito

¹⁹ Nagsalig ako kang Ginoong Jesu nga sa dili madugay mapaanha ko diha kaninyo si Timoteo, aron malipay usab ako kon masuginlan niya ako bahin sa inyong kahintang.

²⁰ Siya lang ang akong nasayran nga gahandom alang sa inyong kaayohan sama kanako.

²¹ Kay ang uban, ang ila lang kaugalingon nga kaayohan ang ilang gihuna-huna ug dili ang kabubut-on ni Jesu-Cristo.

²² Apan nasayran ninyo ang maayong pamatasan ni Timoteo. Gipakasama ko siya nga akong anak sa iyang pagtabang kanako sa pagsangyaw sa Maayong Balita.

²³ Naglaom ako nga mapaanha ko dayon siya diha kaninyo kon masayran ko na ang resulta sa akong kaso.

* **2:9** gahom...gahom: sa literal, *ngalan nga labaw sa tanang mga ngalan*. † **2:12** ikinabuhi ang inyong kaluwasan: mahimo nga ang buot ipasabot, ingon nga usa ka iglesia alang sa inyong espirituhanong paglig-on. ‡ **2:15** Deut. 32:5

²⁴ Ug nagsalig gayod ako sa Ginoo nga sa dili madugay makaanha usab ako diha.

²⁵ Nahuna-huna ko nga kinahanglan pabalikon ko diha sa inyo ang atong igsoon nga si Epafrodito nga inyong gisugo aron sa pagtabang kanako. Sama siya kanako nga alagad ug kauban nga sundalo sa Dios.

²⁶ Tungod kay gimingaw na siya kaninyo, ug dili siya mahimutang tungod kay nakabalita man kamo nga nagsakit siya.

²⁷ Tinuod nga nagsakit siya ug hapit gani mamatay. Apan gikaloy-an siya sa Dios, ug dili lang siya kondili ako usab, kay nalikay ako sa dako nga kaguol.

²⁸ Busa gusto ko na gayod nga pabalikon siya diha, aron nga kon makita ninyo siya pag-usab malipay kamo, ug dili na ako mabalaka.

²⁹ Ug dawata ninyo siya sa tumang kalipay isip igsoon diha sa Ginoo. Ang mga tawo nga sama kaniya angay pasidunggan.

³⁰ Kay hapit siya mamatay tungod sa iyang pag-alagad kang Cristo. Nahimutang ang iyang kinabuhi sa kakuyaw aron lamang matabangan niya ako isip inyong representante.

3

Ang Tinuod nga Pagkamatarong

¹ Karon, mga igsoon ko, paglipay kamo diha sa Ginoo! Dili ako pul-an sa paghisgot pag-usab niini kaninyo, kay alang man kini sa inyong kaayohan.

² Pagbantay kamo sa mga mamugos nga magpatuli kamo. Sama sila sa mga iro, mga tawo nga nagbuhay ug daotan.

³ Apan kita ang adunay tinuod nga ilhanan nga mga sumusunod kita sa Dios, tungod kay nagsimba kita kaniya pinaagi sa iyang Espiritu ug malipayon kita sa atong pagkahiusa kang Cristo Jesus. Wala kita magsalig sa mga tulomanon o sa atong mga binuhatan.

⁴ Sa laing bahin, kon adunay moingon nga siya maluwas tungod sa iyang pagtuman sa mga tulomanon, labaw na ako.

⁵ Niadtong walo pa lang ako ka adlaw gituli na ako. Israelinhon ako sakop ako sa tribo ni Benjamin, usa ka tinuod nga Hebreo. Kon bahin sa pagtuman sa Kasugoan, gituman ko gayod kay Pariseo ako kaniadto.

⁶ Kon kakugi ang hisgotan, labaw ako, kay gilutos ko pa man gani ang iglesia.* Ug kon bahin sa pagtuman sa Kasugoan, walay ikasaway kanako.

⁷ Kining tanan giisip ko kaniadto nga mahinungdanon, apan karon kini walay kapuslanan tungod kang Cristo.

⁸ Tinuod gayod nga ang tanan walay kapuslanan kon itandi sa akong pag-ila kang Cristo Jesus nga akong Ginoo. Tungod kaniya gisalikway ko ang tanan, ug giisip ko kini nga basura, aron maako si Cristo,

⁹ ug maanaa ako kaniya. Wala na ako magsalig nga mahimong matarong pinaagi sa akong kaugalingon nga paningkamot sa pagtuman sa Kasugoan apan pinaagi sa pagtuo kang Cristo. Kini nga pagkamatarong gasa sa Dios tungod sa pagtuo.

¹⁰ Ang akong pangandoy karon mao nga maila ko pa gayod si Cristo, nga masinati ko ang gahom sa iyang pagkabanhaw ug makaambit ako sa iyang mga pag-antos hangtod nga mahisama ako kaniya sa iyang kamatayon,

¹¹ aron nga pinaagi niini mabanhaw usab ako.

Padayon sa Pagkab-ot sa Ganti

* 3:6 iglesia: ang buot ipasabot, mga tumutuo kang Cristo.

¹² Wala ako mag-ingon nga natuman ko na ang tanan, o hingpit na ako. Apan nagpadayon ako sa pagpaningkamot nga makab-ot ko kini, kay mao kini ang katuyoan ni Cristo Jesus kon nganong gipili niya ako.

¹³ Mga igsoon ko kang Cristo, wala ako maghuna-huna nga nakab-ot ko na ang hingpit nga pagkinabuhi. Apan ang akong gihimo karon mao ang paghikalimot sa mga nangagi, ug ang pagpaningkamot nga makab-ot ko ang akong gitinguha.

¹⁴ Nagpadayon gayod ako sa pagpaningkamot nga makab-ot ko ang akong gitinguha, aron madawat ko ang ganti. Kini nga ganti mao ang pagtawag sa Dios kanato pinaagi kang Cristo Jesus nga magpuyo kita didto sa langit.

¹⁵ Ingon unta niini ang angay natong tinguhaon isip mga hamtong na sa pagtuo. Apan kon dili kamo uyon, pasabton kamo sa Dios niini.

¹⁶ Kinahanglan lang gayod nga padayonon nato ang pagsunod sa kamatuoran nga atong nakat-onan.

¹⁷ Mga igsoon, sunda ninyo ang akong pagkinabuhi. Adunay mga tawo nga sama usab kanamo ang ilang pagkinabuhi. Sunda usab ninyo sila.

¹⁸ Kay daghan ang nagsunod kunohay kang Cristo apan makita sa ilang kinabuhi nga nagbatok sila sa mga pagtudlo bahin sa kamatayon ni Cristo sa krus. Kapila ko na kamo sultihi bahin niining mga tawhana, ug karon gahilak ako sa pagpahinumdom pag-usab niini kaninyo.

¹⁹ Ang dangatan niini nga mga tawo mao ang kalaglagaan, kay ang ilang tiyan mao ang ilang gipakadios. Gipasigarbo pa nila ang mga butang nga angay unta nilang ikaulaw. Ang gihuna-huna nila mao lang ang mga butang dinhi sa kalibotan.

²⁰ Apan alang kanato, ang langit mao ang atong tinuod nga pinuy-anan, ug didto gikan ang atong gipaabot nga Manluluwas nga si Ginoong Jesu-Cristo.

²¹ Pag-abot niya dinhi, bag-ohon niya kining atong lawas nga adunay kamatayon aron mahisama sa iyang lawas nga langitnon, pinaagi sa iyang gahom nga makapahimo kaniya sa paghari sa tanan.

4

Ang mga Pahimangno

¹ Busa mga hinigugma kong mga igsoon, magmalig-on kamo sa inyong pagtuo sa Ginoo. Gihigugma ko kamo ug gimingaw na ako kaninyo. Kamo ang akong kalipay ug ganti sa akong pagpangalagad.

² Gihangyo ko si Euodia ug si Sintique nga dili na mag-away kay magsoon sila diha sa Ginoo.

³ Gihangyo ko usab ikaw, ingon nga masaligan ko nga kauban sa pagpangalagad, nga tabangan mo kini nga mga babaye, tungod kay kauban ko sila nga nangalagad ug maayo sa pagpakaylap sa Maayong Balita, uban ni Clemente ug sa uban pang mga kauban ko nga nangalagad kansang mga ngalan nasulat na sa libro sa kinabuhi.*

⁴ Paglipay kamo kanunay diha sa Ginoo. Sublion ko, paglipay kamo!

⁵ Ipakita ninyo ang inyong kaaghop sa tanang mga tawo. Hapit na ang pagbalik sa Ginoo.

⁶ Ayaw kamo kabalaka sa bisan unsa, pangayoa hinuon sa Dios ang inyong mga gikinahanglan pinaagi sa pag-ampo nga adunay pagpasalamat.

⁷ Ug kon buhaton ninyo kini, hatagan kamo sa Dios ug kalinaw diha sa inyong kasing-kasing ug huna-huna tungod kay kamo anaa kang Cristo Jesus, ug ang kalinaw nga gikan kaniya dili gayod nato matugkad.

* 4:3 libro sa kinabuhi: nakasulat dinhi nga libro ang ngalan sa mga tawo nga gihatagan sa kinabuhing walay kataposan.

⁸ Gawas niana, mga igsoon, huna-hunaa ninyo kanunay ang mga butang nga maayo ug dinayeg: ang matuod, halangdon, matarong, putli, matahom, ug dalaygon.

⁹ Sunda ninyo ang tanan nga inyong natun-an sa akong pagpanudlo ug mga binuhatan. Ug ubanan gayod kamo sa Dios nga naghatag ug kalinaw.

Ang Pagpasalamat sa Gipadala nga Tabang

¹⁰ Dako gayod ang akong kalipay diha sa Ginoo tungod kay nahinumdoman ninyo ako pag-usab. Nasayod ako nga kanunay kamong naghuna-huna alang kanako, apan wala lang kamo makahigayon sa pagpakita niana kanako.

¹¹ Wala ako mag-ingon niini aron sa pagpasabot nga aduna akoy gikinahanglan. Kay nakakat-on ako nga makontento bisan unsa ang akong kahimtang.

¹² Makahibalo akong magkinabuhi diha sa kawad-on o diha sa kadagaya. Kining tanan natun-an ko aron bisan unsa ang akong kahimtang, busog man o gutom, madagayaon man ang akong panginabuhi o dili, kontento gihapon ako.

¹³ Mahimo ko ang pag-atubang sa bisan unsa nga kahimtang pinaagi sa tabang ni Cristo nga nagpalig-on kanako.

¹⁴ Apan salamat gayod sa inyong pagtabang kanako, sa akong mga kalisdanan.

¹⁵ Kamo nga mga taga-Filipos nasayod nga sa pagsugod ko ug wali sa Maayong Balita, paggikan ko sa Macedonia, kamo lang gayod ang mitabang sa akong mga kinahanglanon ug wala nay laing iglesia.

¹⁶ Bisan didto ako sa Tesalonica makapila kamo nagpadala ug mga hinabang kanako.

¹⁷ Gihisgotan ko kini dili tungod kay nangandoy ako nga makadawat pag-usab gikan kaninyo, kondili nangandoy ako nga kamo makadawat usab ug balos tungod kay kamo naghatag.

¹⁸ Karon abunda ako, ug sobra pa gani. Ang tanan nga akong gikinahanglan ania na ug wala gayoy kulang, tungod kay gidala na dinhi ni Epafrodito ang inyong gipadala nga hinabang. Kini nga tabang sama sa humot nga halad nga ginahalad ngadto sa Dios, nga iyang gidawat nga adunay kalipay.

¹⁹ Ug tungod kay kamo anaa kang Cristo Jesus, ang akong Dios maghatag kaninyo sa tanan ninyong gikinahanglan gikan sa kadagaya sa iyang bahandi.

²⁰ Dayegon nato ang atong Dios ug Amahan sa walay kataposan. Amen.

Kataposan nga Pagpangumusta

²¹ Ipangumusta kami sa tanang mga tumutuo kang Cristo Jesus.

Ang atong mga igsoon nga kauban ko dinhi nangumusta usab kaninyo.

²² Nangumusta usab kaninyo ang tanang mga tumutuo dinhi, labi na gayod ang mga sakop sa palasyo sa Emperador.

²³ Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban kaninyo.

Ang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Colosas

¹ Gikan kang Pablo nga nahimong apostol ni Cristo Jesus tungod sa kabubut-on sa Dios. Ako ug si Timoteo nga atong igsoon kang Cristo.

² Nangumusta kaninyo diha sa Colosas, kamong mga katawhan sa Dios ug matinumanon nga mga igsoon diha kang Cristo.

Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan.

Ang Pangamuyo ni Pablo alang sa mga Taga-Colosas

³ Sa matag ampo namo alang kaninyo, kanunay kaming nagpasalamat sa Dios nga Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo.

⁴ Kay nabalitaan namo nga lig-on ang inyong pagtuo kang Cristo Jesus ug dako ang inyong paghigugma sa tanang katawhan sa Dios.

⁵ Ingon kamo niini tungod kay nagpaabot man kamo sa inyong gilaoman nga gitagana alang kaninyo didto sa langit. Kining inyong gilaoman nadunggan na ninyo kaniadto sa dihang gisangyaw kaninyo ang kamatuoran, nga mao ang Maayong Balita.

⁶ Kining Maayong Balita nagpadayon pagkaylap sa tibuok kalibotan, ug daghan ang nakadawat sa bag-ong kinabuhi nga sama usab sa inyong nadawat sa dihang nasabtan ninyo ang kamatuoran mahitungod sa grasya sa Dios.

⁷ Gitudlo kini ni Epafras kaninyo. Pinangga namo siya ug sama usab siya kanamo nga alagad ni Cristo. Gipaanha namo siya diha isip puli kanamo, ug kasaligan siya nga alagad.

⁸ Siya mao ang nagsugilon kanamo mahitungod sa inyong pagkamahigugmaon tungod sa gugma nga gihatag kaninyo sa Espiritu.

⁹ Busa sa pagkasayod namo niini, kanunay kaming nag-ampo alang kaninyo. Naghangyo kami sa Dios nga ang iyang Espiritu mohatag kaninyo sa tanang kaalam ug pagsabot aron masayran ninyo sa hingpit kon unsa ang iyang kabubut-on alang kaninyo.

¹⁰ Pinaagi niini, makakinabuhi kamo nga maangayan sa Ginoo, nga makahatag ug kalipay kaniya. Ug mahimo usab ninyo kanunay ang maayo, ug madugangan pa gayod ang inyong kahibalo mahitungod sa Dios.

¹¹ Kay lig-onon kamo sa Dios pinaagi sa iyang kahibulongang gahom, aron nga bisan unsa ang mahitabo makalahutay kamo nga adunay kalipay.

¹² Ug makapasalamat kamo sa Amahan tungod kay gihimo niya kamo nga takos sa pagdawat sa panulondon nga alang sa iyang mga katawhan, ang panulondon nga anaa sa kahayag.

¹³ Giluwas niya kita gikan sa gahom sa kangitngit ug gipahiluna didto sa gingharian sa iyang pinanggag Anak.

¹⁴ Pinaagi sa iyang Anak gitubos niya kita. Kini nagpasabot nga gipasaylo na niya ang atong mga sala.

Kinsa si Cristo ug Unsa ang Iyang Gihimo

¹⁵ Si Cristo mao gayod ang hulagway sa dili makita nga Dios, ug anaa na siya sa wala pa gihimo ang tanan.

¹⁶ Kay pinaagi kaniya ug alang kaniya gibuhay sa Dios ang tanan nga anaa sa langit ug dinhi sa yuta, ang makita ug ang dili makita, sama sa

mga espiritu nga adunay kagahom o katungod, mga espiritu nga nangulo o naghari.

¹⁷ Sa wala pa ang bisan unsa nga butang, si Cristo anaa na, ug pinaagi kaniya nahimutang ug nahiusa ang tanan sa ilang hustong dapit.

¹⁸ Siya ang ulo sa mga tumutuo* nga mao ang iyang lawas. Siya ang sinugdanan, ang una nga nabanhaw† aron mapaila nga siya mao gayod ang una sa tanan.

¹⁹ Kay buot sa Dios nga ang kinatibuk-an sa iyang pagka-Dios makita tanan diha kang Cristo.

²⁰ Ug pinaagi kang Cristo napasig-uli sa Dios ang iyang maayong relasyon sa tanan niyang binuhat, sa langit ug dinhi sa yuta. Gihimo niya kini pinaagi sa dugo‡ ni Cristo sa krus.

²¹ Kaniadto layo kamo sa Dios, ug nahimo niya kamong mga kaaway tungod sa inyong daotang mga huna-huna ug mga binuhatan.

²² Apan karon napasig-uli na kamo sa Dios sa iyang kaugalingon pinaagi sa kamatayon sa tawhanong lawas ni Cristo. Karon madala na niya kamo sa iyang presensya nga walay sala, hinlo, ug walay ikasaway.

²³ Apan kinahanglan nga magpadayon kamong lig-on sa inyong pagtuo ug dili matarog sa paglaom nga inyong nahuptan sa dihang nadunggan ninyo ang Maayong Balita nga giwali ngadto sa tibuku kalibotan. Ug ako, si Pablo, nahimong alagad aron magwali niining Maayong Balita.

Ang Buluhaton ni Pablo alang sa mga Nagtuo sa Dios

²⁴ Karon malipayon ako sa akong mga pag-antos alang kaninyo. Kay pinaagi sa mga pag-antos sa akong lawas, makatabang ako nga mahingpit ang mga pag-antos ni Cristo alang sa kaayohan sa iyang lawas nga mao ang mga tumutuo.

²⁵ Gihimo ako sa Dios nga alagad alang sa mga tumutuo, ug ang buluhaton nga iyang gihatag kanako mao ang pagsugilon kaninyong sa kinatibuk-an sa iyang pulong.

²⁶ Ang iyang pulong mao ang iyang tinago nga plano nga wala niya isugilon kaniadto, apan karon gibutyag na niya kanato nga iyang katawhan.

²⁷ Buot niya nga masayod na kamo karon nga mga dili Judio, kon unsa katahom ang plano nga giandam niya alang sa tanang katawhan. Ug kining tinago nga plano mao nga si Cristo anaa kaninyo. Ug tungod kay si Cristo anaa na kaninyo aduna kamoy paglaom nga mahimong nindot kaayo ang inyong kahimtang sa umaabot.

²⁸ Busa gisangyaw namo si Cristo sa tanang katawhan. Gipahimangnoan namo ug gitudloan ang tanan sa kamatuoran aron mahimo namo silang i-atubang sa presensya sa Dios nga hingpit sa ilang pakighiusa kang Cristo.

²⁹ Naghago gayod ako aron mahimo ko kini, ug ang gahom ni Cristo mao ang nagpalig-on kanako.

2

¹ Gusto ko nga masayran ninyo nga labihan gayod ang akong paghago alang kaninyo ug sa mga taga-Laodicea, ingon man usab sa uban nga wala pa makakita kanako sa personal.

² Gihimo ko kini aron madasig kamo ug lakip usab sila. Gitudloan ko kamo nga adunay paghigugma, ug gipaabot ko nga masabtan gayod ninyo ug masayran ang tinago nga plano sa Dios bahin kang Cristo,

* **1:18** mga tumutuo: sa Griego, *ekklesia* ("iglesia"). † **1:18** una nga nabanhaw nga wala na mamatay pag-usab. ‡ **1:20** dugo: ang buot ipasabot, "kamatayon".

³ nga mao ang tinubdan sa tanan nga kaalam ug pagsabot.

⁴ Gisugilon ko kini kaninyo aron dili kamo matunto sa ilang madanihon nga mga pulong.

⁵ Kay bisan wala ako diha uban kaninyo, kanunay ko kamong gihandom, ug nalipay ako kaayo tungod kay maayo ang inyong panag-uban ug lig-on gayod ang inyong pagtuo kang Cristo.

Si Cristo ang Angay Natong Sundon

⁶ Tungod kay giila na ninyo si Cristo Jesus ingon nga Ginoo,* padayon kamo diha kaniya.

⁷ Panggamot kamo kaniya ug pagtubo. Pagmalig-on kamo diha sa pagtuo nga gitudlo kaninyo, ug pagpasalamat usab kamo kanunay sa Dios.

⁸ Pagbantay sa mga tawo nga buot modala kaninyo sa ilang grupo sa pinilusopo nga pamaagi ug malimbongon nga mga pagtulon-an. Kini nga mga pagtulon-an dili gikan kang Cristo kondili napanunod lang nila sa mga katigulangan ug sa mga kalibotanon lang nga pamaagi.

⁹ Ang tinuod, si Cristo nahimong tawo, apan bisan pa niini, anaa gihapon kaniya ang iyang pagka-Dios.

¹⁰ Ang madagayaon nga kinabuhi anaa kaninyo† tungod kay kamo anaa kang Cristo nga mao ang naggahom sa tanan nga espiritu nga naghari ug adunay gahom.

¹¹ Tungod kay kamo anaa kang Cristo, natuli na kamo. Apan dili sama sa pagtuli sa mga Judio nga adunay ilang kuhaon sa lawas sa tawo, kondili ang gikuha ni Cristo mao ang daotang mga tinguha sa inyong lawas nga makasala.

¹² Kay ang pagbautismo kaninyo nagkahulogan nga gilubong kamo uban ni Cristo. Ug tungod kay anaa na kamo kang Cristo, gibanhaw usab kamo uban kaniya, kay nagtuo kamo sa gahom sa Dios nga nagbanhaw kaniya.

¹³ Kaniadto, mga patay kamo atubangan sa Dios tungod sa inyong makasala nga kinabuhi. Apan karon gihatagan kamog kinabuhi sa Dios uban ni Cristo. Gipasaylo niya ang tanan natong mga sala.

¹⁴ Adunay tulubagon unta kita sa Dios tungod kay wala nato matuman ang iyang mga kasugoan. Apan pinaagi sa pagpalansang ni Cristo sa krus gipapas sa Dios ang listahan sa atong mga sala, ug karon dili na kita silotan.

¹⁵ Didto usab sa krus gipildi sa Dios ang mga espiritu nga naghari ug adunay gahom, ug gipakita niya sa tanan ang sila nabihag na niya.

¹⁶ Busa ayaw pasagdi nga diktahan kamo ni bisan kinsa kon unsa ang angay ninyo nga kaonon o imnon, o unsa ang angay ninyong buhaton sa mga pista sa pagsubang sa bulan o sa Adlaw nga Igpapahulay.

¹⁷ Kini nga mga tulomanon anino lang sa mga gipaabot kaniadto nga mao si Cristo.

¹⁸ Adunay mga tawo usab nga nagpasigarbo nga nakakita kuno sila ug mga panan-awon, ug buot nilang pugson ang uban nga magpakaubos ug mosimba sa mga anghel. Ayaw kamo pagpadaog niana nga mga tawo. Walay kapuslanan ang ilang pagpasigarbo, kay tawhanon lang kana nga mga panghuna-huna.

¹⁹ Dili nila gusto nga magpasakop kang Cristo nga atong ulo nga mao ang naghatag kanato nga iyang lawas sa mga kinahanglanon, iyang gihiusa ang mga bahin sa lawas sama sa usa ka lawas nga gisuportahan ug gihiusa

* **2:6** Ginoo: ang buot ipasabot, “agonal”. † **2:10** Ang madagayaon nga kinabuhi anaa kaninyo: o Kon unsa ang anaa kaniya, anaa usab kaninyo.

pinaagi sa mga lutahan ug mga ugat niini, ug pinaagi niini nagtubo kita sumala sa kabubut-on sa Dios.

Ang Bag-o nga Kinabuhi Diha kang Cristo

²⁰ Namatay na kamo uban kang Cristo ug naluwas na gikan sa mga walay kapuslanan nga pamaagi niining kalibotan. Busa nganong nagkinabuhi pa man kamo nga sama sa mga tawo niining kalibotana? Nganong nagsunod pa man kamo sa mga tulomanon sama sa:

²¹ “Ayaw pagkupot niini! Ayaw pagtilaw niana! Ayaw paghikap niana!”?

²² Kining mga tulomanon nga gitudlo sa mga tawo binuhat lang nila ug mahitungod lang sa mga butang nga mawala human makaon.

²³ Kon huna-hunaon nato, murag husto ang ilang mga gitudlo mahitungod sa pagsimba nga uyon sa ilang pamaagi, sa pagpaubos ug sa pagdagmal sa ilang lawas. Apan ang tinuod, kining tanan dili gayod makatabang sa pagpugong sa atong lawasnon nga kaibog.

3

¹ Busa tungod kay kamo nabanhaw man uban ni Cristo, tinguhaa ninyo ang mga butang nga atua sa langit, ang dapit diin naglingkod si Cristo sa tuo sa Dios.

² Isentro ninyo ang inyong mga huna-huna sa mga butang nga langitnon, dili sa mga butang nga kalibotanon.

³ Kay namatay na kamo diha sa inyong daan nga kinabuhi, ug ang inyong bag-o nga kinabuhi ginatago na diha sa Dios uban ni Cristo.

⁴ Si Cristo mao ang inyong kinabuhi; ug sa pag-abot sa adlaw nga ipadayag siya, ipadayag usab kamo uban kaniya nga adunay gahom ug dungog.

Ang Bag-o ug ang Daan nga Kinabuhi

⁵ Busa isalikway na ninyo ang inyong lawasnon nga tinguha: ang pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, ang pagbuhat sa bisan unsa nga malaw-ay, ang pagsunod sa daotang mga tinguha, ug ang paghinakog, kay ang pagkahakog sama ra usab sa pagsimba sa mga dios-dios.

⁶ Tungod niining mga binuhatan sa mga tawo silotan sila sa Dios.

⁷ Ang tinuod mao usab kini ang inyong gibuhat kaniadto sa dihang nagkinabuhi pa kamo sumala sa inyong lawasnon nga mga tinguha.

⁸ Apan karon kinahanglan isalikway na ninyo kining tanan: ang kapungot, ang kasuko, ang pagdumot, ang pagbutang-butang, ug ang pagsulti sa mga malaw-ay nga mga pulong.

⁹ Ayaw kamo pagbakak sa usag usa, tungod kay gisalikway na nato ang atong daan ug daotan nga kinaiya.

¹⁰ Ug karon aduna na kitay bag-o nga kinaiya. Ug kini padayon nga ginabag-o sa Dios nga magbubuhat niini, aron mahisama kita kaniya, ug aron mailhan gayod nato siya.

¹¹ Sa ingon niini walay kalainan, Judio man o dili Judio, tinuli man o dili tinuli, mga luog* o bisan pa ang labing ubos kanila, mga ulipon o dili ulipon, kay si Cristo mao ang tanan ug anaa siya kanatong tanan.

¹² Kamo mga pinili sa Dios. Gihigugma niya kamo ug gilain alang sa iyang kaugalingon. Busa kinahanglan nga magmaluloy-on kamo, magmatinabanon, magmapainubsanon, magmalulot, ug magmapailubon.

¹³ Magpasensyananay kamo sa usag usa, ug magpinasayloay kon kamo adunay pagdumot sa usag usa, kay kamo gipasaylo na man sa Dios.

* 3:11 luog: ang buot ipasabot walay kinaadman, o ignorante.

¹⁴ Ug labaw sa tanan maghinigugmaay kamo, kay ang gugma mao ang mobugkos niining tanan, aron mahimong matahom ug hingpit ang inyong kinabuhi.

¹⁵ Paharia sa inyong kasing-kasing ang kalinaw nga gihatag ni Cristo. Kay alang niini gitawag kamo sa Dios isip mga miyembro sa usa lang ka lawas. Ug magmapasalamat usab kamo kanunay kaniya.

¹⁶ Hinaut nga isil-sil gayod ninyo sa inyong alimpatakan ang mga pulong ni Cristo. Tudloi ug pahimangnoi ang usag usa sumala sa kaalam nga gikan sa Dios. Pag-awit kamo ug mga salmo, mga alawiton nga spirituhanon, ug uban pa nga mga awit mahitungod sa pagdayeg sa Dios sa kinasing-kasing nga pagpasalamat kaniya.

¹⁷ Ug bisan unsa ang inyong himuon o isulti, buhata kini aron ipakita nga si Jesus ang inyong Ginoo, ug magpasalamat kamo sa Dios nga amahan pinaagi kaniya.

Ang Inyong Relasyon sa Inyong mga Kauban

¹⁸ Kamong mga asawa, magpasakop kamo sa inyong bana, kay mao kini ang angay ninyong buhaton isip mga magtutuo sa Ginoo.

¹⁹ Kamong mga bana, higugmaa ninyo ang inyong asawa ug ayaw ninyo sila pasakiti.

²⁰ Ug kamong mga kabataan, tumana ninyo kanunay ang inyong mga ginikanan, kay mao kini ang kabubut-on sa Ginoo.

²¹ Mga ginikanan, ayaw ninyo palabihi ang pagsilot sa inyong kabataan, kay basin unyag mawala ang ilang tinguha nga mobuhat ug maayo.

²² Kamong mga ulipon, tumana ninyo kanunay ang inyong mga agalon dinhi sa kalibotan, dili lang kon nagtan-aw sila kaninyo aron dayegon nila kamo, kondili sa kinasing-kasing tumanon ninyo sila tungod sa inyong pagtahod sa Ginoo.

²³ Bisan unsay inyong himuon, himoa ninyo sa kinasing-kasing, ingon nga kamo nag-alagad sa Ginoo ug dili sa tawo.

²⁴ Nasayran usab ninyo nga adunay panulondon nga ihatag ang Ginoo kaninyo isip inyong ganti. Kay si Cristo nga atong Ginoo mao ang inyong gialagaran.

²⁵ Ang nagbuhat ug daotan silotan sumala sa iyang nahimong kasaypanan, bisan kinsa pa siya, tungod kay walay pinalabi ang Dios.

4

¹ Kamong mga agalon, ayoha ninyo pagdumala ang inyong mga ulipon. Hinumdomi ninyo nga aduna usab kamoy agalon sa langit.

Ang mga Pahimangno

² Pag-ampo kamo kanunay nga adunay pagpasalamat, ug samtang nag-ampo kamo bantayi ninyo ang inyong panghuna-huna.

³ I-ampo usab ninyo kami nga hatagan kami sa Dios ug kahigayonan nga makasugilon sa pagtulon-an mahitungod kang Cristo nga wala kaayo gipadayag kaniadto. Mao kini ang hinungdan nga nabilanggo ako, kay gisugilon ko ang mahitungod kaniya.

⁴ Ug i-ampo usab nga mapadayag ko ang Maayong Balita sumala sa angay kong buhaton.

⁵ Pagmatngon kamo sa inyong mga paggawi taliwala sa mga dili tumutuo. Ug pahimusli ninyo ang tanang kahigayonan nga kamo makasugilon mahitungod sa inyong pagtuo.

⁶ Kon mosulti kamo kanila, gamita ninyo ang mga makadani nga pulong aron maminaw sila kaninyo, ug angay nga mahibalo kamo kon unsaon pagtubag sa pangutana ni bisan kinsa.

Ang mga Pangumusta

⁷ Bahin sa akong kahimtang dinhi, ang atong pinalanggang igsoon nga si Tiquico mao ang mosugilon kaninyo. Siya kasaligan nga katabang ug kauban diha sa pag-alagad sa Ginoo.

⁸ Gipadala ko siya diha aron ibalita niya kaninyo ang among kahimtang dinhi, aron dili kamo mabalaka kanamo.

⁹ Kauban usab niya ang atong pinalanggang igsoon nga si Onesimo. Kasaligan usab siya, ug inyo gayong katagilungsod. Sila ang mosugilon kaninyo sa tanan nga nahitabo kanamo.

¹⁰ Ang akong kauban dinhi sa bilanggoan nga si Aristarco nangumusta kaninyo. Nangumusta usab kaninyo si Marcos nga ig-agaw ni Bernabe. (Gisul-tihan na kamong daan kon unsa ang inyong buhaton kon moabot si Marcos, busa dawata ninyo siya inig-abot niya.)

¹¹ Si Jesus nga gitawag usab ug Justo nangumusta usab kaninyo. Kini silang tulo mao na lang ang mga Judio nga kauban ko dinhi nga nangalagad alang sa gingharian sa Dios. Nakadasig sila kanako.

¹² Nangumusta usab ang inyong katagilungsod nga si Epafra. Usa usab siya sa mga alagad ni Cristo Jesus. Kanunay siyang nag-ampo ug hugot alang kaninyo nga magpabilin kamong lig-on, hingpit, ug kumbinsido sa tanan nga kabubut-on sa Dios.*

¹³ Ako mismo makapamatuod nga si Epafra nangalagad gayod alang sa inyong kaayohan ug sa kaayohan sa atong mga igsoon sa Laodicea ug sa Hierapolis.

¹⁴ Si Demas ug ang atong pinalanggang doktor nga si Lucas nangumusta usab kaninyo.

¹⁵ Ipangumusta usab kami ngadto sa atong mga igsoon sa Laodicea, ug kang Nimfa, ug sa mga tumutuo nga gatigom sa iyang balay.

¹⁶ Kon mahuman na ninyo ug basa kining sulat, ipabasa usab ninyo kini sa mga tumutuo sa Laodicea. Ug basaha usab ninyo ang akong sulat nga gipadala alang sa Laodicea.

¹⁷ Ingna ninyo si Arquipo nga humanon niya ang buluhaton nga gitugyan kaniya sa Ginoo.

¹⁸ Ako mismo si Pablo ang nagsulat niini nga pagpangumusta.† Ug palihog hinundomi usab ninyo ako dinhi sa bilanggoan sa inyong mga pag-ampo. Hinaut nga ang grasya sa Dios mag-uban kaninyo.

* **4:12** ug kumbinsido sa tanan nga kabubut-on sa Dios: o ug kon unsa ang kabubut-on sa Dios makita diha kaninyo. † **4:18** Gisulat mismo ni Pablo kini aron masayran nila nga sa iya gayod naggikan kini nga sulat.

Ang Unang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Tesalonica

¹ Gikan kang Pablo, uban ni Silas ug ni Timoteo.

Nangumusta kaninyong mga tumutuo diha sa Tesalonica, kamo nga anaa sa Dios nga Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo.

Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw.

Ang Pagtuo sa mga tumutuo sa Tesalonica

² Kanunay kaming nagpasalamat sa Dios tungod kaninyong tanan ug kanunay usab namo kamong gihinumdoman sa among mga pag-ampo.

³ Nagpasalamat kami kaniya kay nahinumdoman namo ang inyong gihimo nga maayo tungod sa inyong pagtuo kaniya, ang inyong maabtikon nga pagtabang sa uban tungod sa inyong gugma, ug ang inyong mapinadayonan nga pagpangalagad tungod sa inyong hugot nga paglaom nga si Jesu-Cristo nga atong Ginoo mobalik. Kining tanan gibuhat ninyo sa atubangan sa Dios nga atong Amahan.

⁴ Mga igsoon nga hinigugma sa Dios, nasayran man namo nga kamo iyang pinili.

⁵ Kay niadtong nagwali kami sa Maayong Balita, gidawat ninyo kini dili lang pinaagi sa among mga pulong apan pinaagi sa gahom sa Dios ug sa tabang sa Espiritu Santo busa nakasiguro kami nga tinuod gayod ang among gitudlo kaninyo. Ug nasayod man kamo kon giunsa namo pagkinabuhi sa dihang diha pa kami uban kaninyo, ug kadto alang sa inyong kaayohan.

⁶ Gisunod ninyo ang pagkinabuhi namo ug sa atong Ginoo, kay gidawat ninyo ang pulong sa Dios bisan pa ug nag-antos kamo. Luyo niining pag-antos, malipayon gihapon kamo kay naghatag kaninyo ug kalipay ang Espiritu Santo.

⁷ Busa nahimo kamong panig-ingnan sa tanang mga tumutuo sa Macedonia ug sa Acaya.

⁸ Kay gikan diha kaninyo mikaylap ang mensahe sa Ginoo. Ang inyong pagtuo sa Dios nadunggan dili lang sa Macedonia ug sa Acaya kondili sa bisan asa nga dapit. Busa dili na kinahanglan nga mosulti pa kami sa mga tawo bahin sa inyong pagtuo sa Dios.

⁹ Kay sila na mismo ang nanugilon kon giunsa ninyo kami sa pag-atiman sa dihang mibisita kami diha kaninyo, ug gipanugilon nila nga gisalikway ninyo ang inyong mga dios-dios aron makaalagad kamo sa tinuod ug buhi nga Dios.

¹⁰ Gipanugilon usab nila nga naghulat kamo sa pagbalik sa iyang Anak nga si Jesus gikan sa langit. Siya iyang gibanhaw gikan sa kamatayon ug mao ang nagluwas kanato sa umaabot nga silot.

2

¹ Mga igsoon, nasayod gayod kamo nga wala makawang ang among pag-anha diha kaninyo.

² Nasayran ninyo nga sa dihang didto kami sa Filipos gisakit kami ug gipakaulawan. Apan gihatagan kami sa atong Dios ug kaisog sa pagsulti kaninyo sa Maayong Balita nga gikan kaniya bisan pa sa daghang mga pagsupak nga among nasinati.

³ Sa among pagwali kaninyo dili namo tuyo nga tudloan kamo ug daotan, o mohimo kamig daotan o manlimbong;

⁴ apan ang tinuod, nakita sa Dios nga masaligan kami nga motudlo sa Maayong Balita, ug mao gayod kini ang among gihimo, dili aron malipay ang mga tawo kanamo kondili aron malipay ang Dios nga nasayod sa among mga huna-huna.

⁵ Nasayod usab kamo nga wala kami mogamit sa mga binulak-bulakan nga mga pulong aron makombinse kamo, ug wala kami magtudlo aron panguwartahan kamo. Ang Dios mismo mao ang among saksi.

⁶ Wala usab kami magpaabot ug pagdayeg gikan sa mga tawo, gikan kaninyo o kang bisan kinsa.

⁷ Isip mga apostoles ni Cristo, aduna unta kami katungod nga magpaabot sa inyong mga tabang ug pagdayeg.

Apan nahimo kaming malumo diha kaninyo sama sa usa ka inahan nga nag-atiman sa iyang mga anak.

⁸ Ug tungod sa among paghigugma kaninyo, dili lang ang Maayong Balita sa Dios ang among gihatag kaninyo, kondili bisan pa ang among kinabuhi; kay dako gayod ang among paghigugma kaninyo.

⁹ Makahinumdom usab kamo mga igsoon nga labihan gayod ang among paghago sa diha pa kami uban kaninyo. Kay sa dihang nagsangyaw kami kaninyo sa Maayong Balita sa Dios, adlaw ug gabii kaming nagtrabaho aron dili kamo mabug-atan sa pag-atiman kanamo.

¹⁰ Kamo, ingon man ang Dios among mga saksi nga ang among paggawi diha uban kaninyo nga mga tumutuo hinlo, matarong ug walay ikasaway.

¹¹ Nasayod usab kamo nga ang pagtagad namo sa matag-usa kaninyo sama sa pagtagad sa usa ka amahan ngadto sa iyang mga anak.

¹² Gidasig namo kamo ug gipalig-on, ug giaghat nga magkinabuhi nga matarong atubangan sa Dios nga mipili kaninyo nga mahimong kabahin sa iyang gingharian ug kadunggan.

¹³ Kanunay kaming nagpasalamat sa Dios tungod kay sa dihang gidawat ninyo ang pulong sa Dios nga among giwali kaninyo, gidawat ninyo kini dili ingon nga iya sa tawo kondili ingon nga iya gayod sa Dios, ug kini nga pulong padayon nga naglihok diha kaninyo nga nagtuo.

¹⁴ Mga igsoon, ang nahitabo kaninyo sama usab sa nahitabo sa mga iglesia sa Dios nga nagtuo kang Cristo Jesus didto sa Judea. Kon unsa ang inyong pag-antos tungod sa paglutos sa inyong mga katagilungsod, mao usab ang nasinati nila, tungod kay gilutos usab sila sa ilang mga katagilungsod nga Judio.

¹⁵ Ang mga Judio mao ang nagpatay sa mga propeta sa Dios kaniadto ug sila usab ang nagpatay kang Ginoong Jesus. Kining mga tawhana mao usab ang naglutos* kanamo. Wala gayod malipay ang Dios sa ilang gibuhit. Nakigbatok sila sa tanang mga tawo,

¹⁶ tungod kay gipaningkamotan gayod nila nga pugngan ang among pagtudlo sa mga dili Judio bahin sa pulong sa Dios nga makaluwas kanila. Busa hangtod karon misamot pa ang pagpakasala sa mga Judio. Apan ang Dios adunay giandam na nga silot alang kanila.

Ang Tinguha ni Pablo nga Moadto sa Tesalonica

¹⁷ Karon mga igsoon, kon bahin kanamo, gibati na kamig kamingaw kaninyo, bisan bag-o pa lang kaming nakaanha diha. Wala gayod kami malimot kaninyo, gani dako gayod ang among handom ug tinguha sa pagpakigkita kaninyo.

* **2:15** naglutos: o nag-abog.

¹⁸ Buot namong mobalik diha kaninyo. Ilabina gayod ako, si Pablo, dili lang kay makausa ako nagtinguha sa pagbalik diha kaninyo. Apan wala kami mahinayon kay gibabagan man kami ni Satanas.

¹⁹ Kamo ang among kalipay ug aduna kami paglaom kaninyo.[†] Ug kon moabot na ang atong Ginoong Jesus, makapasigarbo kami bahin kaninyo.

²⁰ Kay kamo ang among garbo ug kalipay.

3

¹ Sa dihang dili na namo maantos ang among kamingaw kaninyo nakahukom kami nga mas maayo nga magpabilin na lang kami sa Atenas

² ug si Timoteo ang paanhaon namo diha kaninyo. Ato siyang igsoon ug kauban namo nga nag-alagad sa Dios pinaagi sa pagpanudlo sa Maayong Balita mahitungod kang Cristo. Gipaanha namo siya kaninyo aron madasig kamo ug malig-on ang inyong pagtuo,

³ aron nga dili kamo matarog sa mga paglutos nga inyong nasinati. Kay nasayod man kamo nga masinati gayod nato kini.

⁴ Sa diha pa kami uban kaninyo, nagpasidaan na kaming daan nga lutoson gayod kita. Ug karon nasayran na ninyo nga mao gayod kini ang nahitabo.

⁵ Mao nga gipaanha ko diha si Timoteo aron masayran ko ang kahimtang sa inyong pagtuo. Dili gayod ako mahimutang, kay nabalaka ako nga basig napildi na kamo ni Satanas ug ang among pagtudlo kaninyo mahimong walay kapuslanan.

⁶ Karon nahibalik na dinhi si Timoteo ug maayo ang iyang gibalita kanamo. Nagsugilon siya nga ang inyong pagtuo sa Dios lig-on pa gihapon ug naghigugmaay kamo sa usag usa. Gisuginlan usab niya kami nga kanunay kamong malipayon sa inyong paghinumdom kanamo, ug nangandoy kamo nga makigkita kanamo sama sa among pagpangandoy nga makigkita kaninyo.

⁷ Busa mga igsoon, bisan daghan ang among giantos, nadasig kami tungod sa inyong pagtuo.

⁸ Nahimutang na kami, kay nasayran namo nga ang inyong pagtuo sa Ginoo lig-on pa gihapon.

⁹ Hilabihan ang among pagpasalamat sa Dios sa kalipay nga iyang gihatag kanamo tungod sa inyong pagtuo.

¹⁰ Adlaw ug gabii nag-ampo gayod kami nga magkita kita pag-usab aron makatudlo pa kami kaninyo ug madugangan ang unsa man nga kulang sa inyong pagtuo.

¹¹ Hinaut nga ang Dios nga atong Amahan ug ang atong Ginoong Jesus mohatag kanamo sa kahigayonan nga makaanha kami diha kaninyo.

¹² Ug hinaut nga tabangan kamo sa Ginoo nga madugangan pa gayod ang inyong paghigugma sa usag usa ug sa tanan nga katawhan sama sa among paghigugma kaninyo.

¹³ Sa ingon niini nga pamaagi mapalig-on niya ang inyong mga kasing-kasing, ug mahimo niya kamong putli ug walay ikasaway atubangan sa atong Dios nga Amahan sa adlaw nga ang Ginoong Jesus mobalik dinhi uban sa tanan niya nga mga pinili.* Amen.

4

Ang Kinabuhi nga Makahatag ug Kalipay sa Dios

[†] **2:19** aduna kami paglaom kaninyo nga nagpadayon kamo sa pagtuman sa among gitudlo kaninyo.

* **3:13** pinili: tingali ang buot ipasabot, mga anghel o mga katawhan sa Dios, o mga anghel ug ang katawhan sa Dios.

¹ Mga igsoon, gitudloan namo kamo kon unsaon pagkinabuhi nga makahatag ug kalipay sa Dios, ug mao na gani kini ang inyong gibuhathat. Apan hangyoon namo kamo, pinaagi sa katungod nga gihatag kanamo ni Ginoong Jesus, nga dugangan pa gayod ninyo ang inyong gibuhathat.

² Kay nasayran na man ninyo ang among pahimangno kaninyo nga naggikan kang Ginoong Jesus.

³ Kabubut-on sa Dios nga ang inyong kinabuhi hinlo, busa likayi ninyo ang pagpakighilawas gawas sa kaminyoon.

⁴ Kinahanglan angay nga masayran sa matag-usa kung unsaon pagpugong sa iyang kaugalingong lawas* diha sa diosnon ug dili salawayon nga pamaagi.

⁵ Ayaw kamo pagsunod sa inyong tawhanon nga mga pagbati sama sa gibuhathat sa mga wala niila sa Dios,

⁶ aron dili kamo makalapas sa katungod o makapanglimbong sa inyong isigka-tumutuo pinaagi sa pagpanapaw sa iyang asawa. Gisulti na namo kini kaninyo kaniadto ug gipahimangnoan gayod namo kamo nga ang nagbuhathat niini silotan sa Ginoo.

⁷ Kay gitawag kita sa Dios aron mahimong hinlo ang atong kinabuhi, ug dili sa pagbuhathat ug daotan.

⁸ Busa kon diha kaninyo anaay dili mosunod niini, dili ang akong pagtudlo ang iyang gisalikway kondili iya sa Dios nga naghatag kaninyo sa Espiritu Santo.

⁹ Karon, kon mahitungod sa paghigugmaay ingon nga managsoon diha, dili na kinahanglan nga sulatan pa kamo, kay ang Dios ang nagtudlo kaninyo nga maghigugmaay kamo.

¹⁰ Ug mao na gani kini ang inyong gibuhathat sa tanang kaigsoonan diha sa tibuok nga Macedonia. Apan hangyoon namo kamo nga dugangan pa ninyo ang inyong paghigugma sa usag usa.

¹¹ Tinguhaa ninyo nga magkinabuhi diha sa kalinaw. Ayaw ninyo hilabti ang kinabuhi sa uban, ug sama sa among giingon kaninyo kaniadto, ang matag-usa kaninyo kinahanglang magtrabaho aron aduna siyay kaugalingon nga panginabuhian.

¹² Kon mao kini ang inyong buhaton, dili na kinahanglan nga magsalig pa kamo sa uban alang sa inyong panginabuhian, ug tahoron kamo sa mga dili tumutuo.

Bahin sa Pagbalik sa Ginoo

¹³ Mga igsoon, buot namo nga masayran ninyo ang tinuod mahitungod sa mga nangamatay na, aron dili kamo maguol sama sa uban nga walay paglaom.

¹⁴ Nagtuo kita nga si Jesus namatay ug nabanhaw. Busa nagtuo usab kita nga mao kini ang mahitabo sa mga nangamatay nga mituo kaniya. Pagbalik dinhi ni Jesus dad-on sila sa Dios uban kaniya.

¹⁵ Isugilon namo kaninyo ang gitudlo sa Ginoo: nga kitang mga buhi pa sa pagbalik niya dili mag-una niadtong nangamatay na.

¹⁶ Nianang panahona ang Ginoo mismo ang mokanaog gikan sa langit nga nagmando. Madunggan nato ang pagtawag sa pangulong anghel ug ang tingog sa trumpeta sa Dios. Ug ang tanan nga nangamatay nga mituo kang Cristo banhawon ug una;

* 4:4 O Kinahanglan masayran sa matag-usa kon unsaon pagtagad ang iyang asawa.

¹⁷ ug dayon, kitang mga buhi pa nianang panahona kalit lang nga kuhaon uban kanila didto sa kapanganoran sa pagsugat sa Ginoo. Ug makig-uban na kita sa Ginoo sa walay kataposan.

¹⁸ Busa dasiga ninyo ang usag usa pinaagi niini nga mga pagtulon-an.

5

Pangandam Kamo sa Pagbalik sa Ginoo

¹ Mga igsoon, dili na kinahanglan nga sulatan ko pa kamo kon kanus-a kini mahitabo.

² Kay nasayod na kamo nga ang pagbalik sa Ginoo mahisama sa pag-abot sa kawatan panahon sa kagabhion nga walay masayod kon kanus-a.

³ Mahitabo kini samtang ang mga wala motuo moingon, “Malinawon ang tanan ug walay katalagman.” Apan sa kalit lang moabot kanila ang kalaglagan, sama sa babayeng nagbati, ug wala gayoy makaikyas kanila.

⁴ Apan kamo mga igsoon, wala mangitngiti ang inyong mga huna-huna mahitungod niini. Busa kon moabot ang Ginoo nga sama sa pag-abot sa usa ka kawatan, dili na kamo makalitan.

⁵ Kay kitang tanan nalamdagan na sa kamatuoran. Wala na kita sa kangitngit.

⁶ Busa dili nato sundon ang uban nga nakatulog,* hinuon magbantay kita ug magpugong sa pagbuhat sa dili maayo.

⁷ Kay ang mga tawo nga nangitngitan wala nagbantay ug kanunay lang nga nakatulog ug naghubog-hubog.†

⁸ Apan tungod kay nalamdagan na kita, magbantay kita ug magpugong sa pagbuhat sa dili maayo. Gamiton nato isip panagang sa dughan ang atong pagtuo sa Dios ug ang atong paghigugma sa uban. Ug gamiton nato isip “helmet” ang atong paglaom nga luwason kita sa Dios.

⁹ Kay wala kita pilia sa Dios aron silotan kondili aron maluwas sa silot pinaagi kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo.

¹⁰ Namatay siya alang kanato aron nga bisan kita buhi pa o patay na sa iyang pag-abot, mabuhi kita uban kaniya.

¹¹ Busa padayon kamo sa pagdinasigay sa usag usa, sama sa inyong gibuhat karon.

Kataposan nga mga Tambag ug Pangumusta

¹² Karon, mga igsoon, nanghangyo kami kaninyo nga tahoron ninyo ang mga tawo sa Dios nga nag-alagad kaninyo. Gipili sila sa Ginoo nga modumala ug motudlo kaninyo.

¹³ Busa tahora gayod ninyo sila ug higugmaa tungod sa ilang katungdanan. Pagkinabuhi kamo nga maayo ang inyong relasyon sa usag usa.

¹⁴ Naghangyo usab kami kaninyo nga pasidan-an ninyo ang mga tapolan. Dasiga ninyo ang mga mahadlokon ug tabangi ang mga maluya sa ilang pagtuo. Ug pagmapailubon kamo sa tanan.

¹⁵ Siguroha gayod ninyo nga dili kamo mobalos ug daotan sa nagbuhat kaninyo ug daotan, kondili maningkamot kamo nga magbuhat ug maayo sa usag usa ug ngadto sa tanang mga tawo.

¹⁶⁻¹⁸ Tungod kay kamo anaa kang Cristo Jesus, buot sa Dios nga magmalipayon kamo kanunay, mag-ampo sa tanang panahon, ug magpasalamat bisag unsay inyong kahimtang.

* **5:6 nakatulog:** tingali ang buot ipasabot, “nagpasagad sa pagbuhat sa maayo”; o “wala nangandam sa pagbalik sa Ginoo.” † **5:7** Sa literal, *kay ang nakatulog, tulog kon gabii; ug ang naghubog-hubog, hubog kon gabii.*

¹⁹ Ayaw ninyo santaa ang buhat sa Espiritu;

²⁰ ug ayaw ninyo tamaya ang mensahe nga gikan sa Dios.

²¹ Apan kinahanglan susihon ninyo ang tanan kon tinuod nga naggikan kini sa Dios. Hupti ninyo ang maayo,

²² ug likayi ang tanan nga daotan.

²³ Hinaut nga ang Dios nga naghatag kanato sa kalinaw magputli sa inyong kinabuhi aron nga walay makita nga sala diha kaninyo, ug hinaut nga bantayan ug huptan niya kamo nga walay mantsa sa sala sa inyong tibuok nga pagkatawo nga mao ang inyong espiritu, kalag, ug lawas aron nga sa pag-abot ni Jesu-Cristo nga atong Ginoo walay ikasaway diha kaninyo.

²⁴ Ang Dios nga nagtawag kanato kasaligan, busa nasayod kami nga buhaton niya kining among giingon.

²⁵ Mga igsoon, i-ampo ninyo kami.

²⁶ Isip managsoon kang Cristo, kumustaha ninyo ang tanang kaigsoonan diha.[‡]

²⁷ Sa ngalan sa Ginoo nagsugo ako kaninyo nga basahon gayod ninyo kini nga sulat ngadto sa tanang kaigsoonan.

²⁸ Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban kaninyo.

[‡] 5:26 Sa literal, *Kumustaha ninyo ang tanang mga igsoon uban sa balaan nga paghalok.*

Ang Ikaduhang Sulat ni Pablo sa Mga Taga-Tesalonica

¹ Gikan kang Pablo, uban ni Silas ug ni Timoteo.

Nangumusta kaninyo nga mga tumutuo diha sa Tesalonica, kamo nga nahiusa sa atong Dios nga Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo.

² Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Pagbalik ni Cristo

³ Mga igsoon kang Cristo, nagpasalamat kami kanunay sa Dios tungod kaninyo. Ug angay gayod nga magpasalamat kami kanunay kaniya, kay nagdugang ang inyong pagtuo kang Cristo ug ang inyong paghinigugmaay sa usag usa.

⁴ Busa gipasigarbo namo kamo sa mga tumutuo sa Ginoo sa ubang mga dapit. Gisugilon namo kanila nga giantos ninyo ang bisan unsa nga paglutos ug kalisod, ug nagpadayon gihapon kamo sa inyong pagtuo.

⁵ Kini nagpamatuod nga matarong ang paghukom sa Dios, tungod kay ang inyong mga pag-antos alang gayod sa iyang gingharian gamiton niya sa pagpamatuod nga kamo angayan gayod nga mosulod sa iyang gingharian.

⁶ Kay kon unsa ang matarong mao gayod ang buhaton sa Dios. Paantuson niya ang mga nagpaantos kaninyo.

⁷ Ug kamo nga nag-antos papahulayon niya ingon man usab kami. Mahitabo unya kini sa pagbalik ni Ginoong Jesus gikan sa langit uban sa iyang gamhanang mga anghel.

⁸ Sa iyang palibot adunay nagdilaab nga kalayo, ug silotan niya ang mga tawo nga wala moila sa Dios ug wala motuman sa Maayong Balita mahitungod sa atong Ginoong Jesus.

⁹ Silotan sila sa walay kataposang kalaglagan, ug mahimulag sila sa Ginoo ug dili gayod nila makita ang iyang kahibulongang gahom.

¹⁰ Kini mahitabo unya sa adlaw nga moabot ang Ginoo. Ug dayegon si Jesus sa iyang mga katawhan nga mao ang tanan nga nagtuo kaniya. Kamo usab mahimong kauban nila, kay nagtuo man kamo sa pulong sa Dios nga among giwali kaninyo.

¹¹ Mao kini ang hinungdan nga nag-ampo kami kanunay alang kaninyo. Giampo namo sa Dios nga tabangan niya kamo nga mahimong takos ingon nga iyang mga tinawag. Ug giampo usab namo nga pinaagi sa iyang gahom mahimo ninyo ang tanang maayo nga gitinguha ninyong buhaton tungod sa inyong pagtuo kaniya.

¹² Kay pinaagi niini, madayeg ang atong Ginoong Jesus tungod kaninyo, ug kamo madayeg usab tungod kaniya. Kini mahitabo tungod sa grasya sa atong Dios ug ni Ginoong Jesu-Cristo.

2

Mga Panghitabo sa Dili pa Moabot ang Ginoo

¹ Karon mga igsoon, mahitungod sa pagbalik sa atong Ginoong Jesu-Cristo ug sa atong panagtigom sa pagtagbo kaniya, nagpakiluoy kami kaninyo

² nga dili kamo malibog o mabalaka tungod sa mga tawo nga nag-ingon nga ang Ginoo miabot na. Bisan pag moingon sila nga mao kadto ang

gisulti sa Espiritu kanila, o bisan pag moingon sila nga nadunggan nila, o nabasahan nila ang among sulat, ayaw gayod kamo pagtuo kanila.

³ Ayaw gayod kamo pagpalimbong kanila bisan unsa pa ang ilang isulti. Tungod kay sa dili pa moabot ang Ginoo, ang mga tawo mosupak sa Dios ug motungha ang tawong daotan nga daan nang gitakda nga laglagon.

⁴ Batokan niya ang tanan nga giila o gisimba sa mga tawo ingon nga dios. Ug ipaila niya ang iyang kaugalingon nga siya ang labaw sa tanan. Molingkod siya sa sulod sa templo sa Dios ug moingon nga siya ang Dios.

⁵ Dili ba gisultihan ko na man kamo niini kaniadto sa diha pa ako uban kaninyo?

⁶ Ug nasayod usab kamo kon unsa ang nakapugong kaniya karon sa pagtungha. Apan moabot gayod siya kon panahon na niya.

⁷ Tinuod nga karon adunay mga nagsupak na sa Dios, apan kon unsa gayod ang buhaton niadtong tawong daotan wala pa kini masayri karon. Kon unsa man ugaling ang iyang buhaton dili pa kini mahitabo hangtod dili pa makuha ang nakapugong sa iyang pag-anhi.

⁸ Apan kon makuha na kini, magpakita na siya. Apan sa pag-abot ni Ginoong Jesu laglagon niya kining tawong daotan. Puohon niya kini pinaagi lang sa iyang huyop.

⁹ Kon mopakita na kining tawong daotan, gamiton niya ang gahom ni Satanas. Ug maghimo siya sa tanang matang sa mga milagro ug mga buhat nga kahibulongan nga murag gikan sa Dios,

¹⁰ ug gamiton niya ang uban pa nga pamaagi aron malimbongan ang mga nangawala. Mao kini ang ilang dangatan tungod kay dili sila mohigugma sa kamatuoran nga mao unta ang makaluwas kanila.

¹¹ Tungod niini gipasagdan sa Dios nga malimbongan sila aron nga motuo sila sa bakak,

¹² aron masilotan silang tanan nga wala mituo sa kamatuoran ug nalipay sa pagpakasala.

Gipili Kamo aron Maluwas gikan sa Silot

¹³ Mga igsoon, nagpasalamat kami kanunay sa Dios tungod kaninyo nga mga gihigugma sa Ginoo. Ug angay kaming magpasalamat kaniya tungod kay gipili na kamong daan sa Dios nga maluwas* pinaagi sa gahom sa Espiritu nga gahinlo sa inyong kinabuhi ug pinaagi sa inyong pagtuo sa kamatuoran.

¹⁴ Gitawag kamo sa Dios pinaagi sa Maayong Balita nga among gisangyaw kaninyo, ug aron nga makaambit kamo sa kadunggan sa atong Ginoong Jesu-Cristo.

¹⁵ Busa mga igsoon, pagmalig-on kamo ug ampingi ninyo ug maayo ang among mga gitudlo sa dihang diha pa kami uban kaninyo, lakip ang among gihisgotan sa among sulat kaninyo.

¹⁶⁻¹⁷ Hinaut nga ang atong Ginoong Jesu-Cristo mismo ug ang atong Dios nga Amahan mao ang magdasig ug maglig-on kaninyo aron maayo kanunay ang inyong mabuhay ug masulti. Gihigugma kita sa Dios, ug tungod sa iyang grasya dasigon niya kita sa walay kataposan, ug hatagan niya kita ug lig-on nga paglaom.

3

Pag-ampo Kamo alang Kanamo

* **2:13 maluwas:** kasagaran sa Bag-ong Kasabotan, kini nagpasabot ug kagawasan gikan sa pagkadaotan, sa sala, ug sa umaabot nga silot.

¹ Karon, mga igsoon, pag-ampo kamo alang kanamo, nga ang pulong sa Ginoo mokaylap sa uban pa nga mga dapit ug pasidunggan sa mga tawo uban ang pagpasalamat sa Dios sama sa inyong gibuhat.

² I-ampo usab ninyo nga ilikay kami sa Dios sa mga tawong daotan; tungod kay dili ang tanan nagtuo sa among ginatudlo.

³ Apan kasaligan ang Ginoo. Lig-onon niya kamo ug panalipdan aron dili kamo mahilabtan ni Satanas.

⁴ Tungod sa Ginoo, nagsalig kami nga gituman ninyo ang among mga gisugo kaninyo ug magpadayon kamo sa pagbuhat niini.

⁵ Hinaut nga tultolan kamo sa Ginoo nga makita kaninyo ang gugma sa Dios ug ang pagkamainantuson ni Cristo.

Pasidaan Batok sa mga Tapolan

⁶ Mga igsoon, sumala sa gahom nga gihatag kanamo ni Ginoong Jesu-Cristo, nagsugo kami kaninyo nga dili kamo makig-uban sa atong mga igsoon nga tapolan ug wala magsunod sa among gitudlo kaninyo.

⁷ Nasayran na ninyo nga kinahanglan sundon ninyo ang among gibuhat. Sa diha pa kami kaninyo wala kami magtinapolan.

⁸ Wala kami modawat ug pagkaon gikan kaninyo nga wala namo bayri. Adlaw ug gabii naghago kami aron dili kamo mabug-atan sa pag-atiman kanamo.

⁹ Gibuhat namo kini, dili tungod kay wala kami katungod sa pagpangayo ug tabang gikan kaninyo alang sa among mga kinahanglanon, kondili gusto namo nga mahimong inyong panig-ingnan.

¹⁰ Sa diha pa kami uban kaninyo, nag-ingon kami nga si bisan kinsa nga dili motrabaho, dili pakan-on.

¹¹ Gipahinudom namo kini tungod kay nakabalita kami nga adunay mga tapolan diha kaninyo nga walay laing gibuhat kondili ang pagpanghilabot sa uban.

¹² Busa sumala sa katungod nga gihatag kanamo sa Ginoong Jesu-Cristo, sugoon ug hangyoon namo kamo nga mangita mo ug kaugalingong pang-inabuhian, ug dili na manghilabot sa uban.

¹³ Ug kamo, mga igsoon, ayaw kamo kaluya sa pagbuhat sa maayo.

¹⁴ Kon adunay dili motuman sa among gisugo pinaagi niining sulat, timan-i ninyo siya ug ayaw kamo pakig-uban kaniya, aron masayran niya nga dili husto ang iyang gibuhat.

¹⁵ Apan ayaw ninyo siya isipa nga kaaway, hinuon pahimangnoi siya isip igsoon kang Cristo.

Pagpanamilit

¹⁶ Ang Ginoo nga gahatag ug kalinaw mao gayod ang mohatag kanunay kaninyog kalinaw sa bisan unsa ninyong kahimtang. Ug hinaut nga ubanan niya kamong tanan.

¹⁷ Karon, ako si Pablo mao na mismo ang nagsulat niining panghinaut.* Ingon niini ang akong pamaagi sa tanan kong mga sulat.

¹⁸ Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban kaninyo.

* **3:17** Gisulat mismo ni Pablo kini aron masayran nila nga sa iya gayod nagagikan kini nga sulat.

Ang Unang Sulat ni Pablo kang Timoteo

¹ Gikan kang Pablo nga apostol ni Cristo Jesus sumala sa sugo sa Dios nga atong Manluluwas ug ni Cristo Jesus nga mao ang atong paglaom.*

² Nagsulat ako kanimo, Timoteo, isip akong tinuod nga anak sa pagtuo. Hinaut nga madawat mo ang grasya, kaluoy ug kalinaw gikan sa Dios nga Amahan ug kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

Mga Pahimangno Batok sa Sayop nga mga Pagtulon-an

³ Buot ko nga kon mahimo diha ka lang una sa Efeso. Dili ba mao man kini ang akong gihangyo kanimo sa dihang nagpadulong ako ngadto sa Macedonia? Kay adunay mga tawo diha nga sayop ang gitudlo ug kinahanglan nga paundangan nimo sila.

⁴ Innga sila nga dili sila mag-usik sa ilang panahon diha sa mga tinumotumong sugilanon sa mga katigulangan ug sa pagsubay kon kinsa ang ilang mga kagikan. Mao kini ang hinungdan kon nganong naglantugi ang mga tawo, ug dili kini makatabang sa paghibalo sa plano sa Dios. Kini masayran lang nato pinaagi sa pagtuo.

⁵ Ang katuyoan niining akong sugo kanila mao nga maghigugmaay sila. Ug kini mahimo lang nila kon limpyo ang ilang kasing-kasing ug konsensya ug tinuoray ang ilang pagtuo.

⁶ Ang uban diha kaninyo wala na mosunod niini ug nagsige na lang ug lantugi sa mga butang nga wala kapuslanan.

⁷ Buot sila nga mahimong magtutudlo sa Kasugoan ni Moises, apan wala gani sila masayod kon unsa ang ilang gipanulti o gipamugos nga tuohan.

⁸ Nasayod kita nga ang Kasugoan maayo kon husto ang paggamit niini.

⁹ Angay usab natong hinumdoman nga ang Kasugoan wala himoa alang sa mga matarong, kondili gihimo kini alang sa mga malapason, sa mga gahig ulo, sa mga walay kahadlok sa Dios, sa mga makasasala, sa mga dili diosnon o dili relihiyoso, sa mga mamumuno sa ilang amahan o inahan ug sa ilang isigka-tawo,

¹⁰ sa mga nakighilawas gawas sa kaminyoon, sa mga nakighilawas sa ilang kapareho nga lalaki o babaye, sa mga mamaligyag ulipon, sa mga bakakon, sa mga nanumpa ug bakak, ug ni bisan kinsa nga nagbatok sa matuod nga pagtulon-an

¹¹ sumala sa Maayong Balita, ang Maayong Balita mahitungod sa mahimayaon ug takos nga dayegon nga Dios, nga gitugyan kanako aron itudlo ngadto sa mga tawo.

Salamat sa Dios sa Iyang Kaluoy

¹² Nagpasalamat ako kang Cristo Jesus nga atong Ginoo nga naghatag kanako ug kabaskog aron makapangalagad kaniya, kay giila niya ako nga masaligan. Busa gipili niya ako nga moalagad kaniya,

¹³ bisan tuod nga kaniadto nagsulti ako ug daotan batok kaniya. Gawas pa niana, gilutos ko ug gipakaulawan ang mga nagtuo kaniya. Apan gikaloy-an ako sa Dios, kay wala pa man ako motuo kaniadto, busa wala ako masayod kon unsa ang akong gibuhay.

* 1:1 mao ang atong paglaom: o naghatag ug paglaom kanato.

¹⁴ Dako gayod ang grasya sa atong Ginoo kanako kay† gihatagan niya ako sa pagtuo ug paghigugma, nga anaa kanatong mga anaa kang Cristo Jesus.

¹⁵ Kining akong isulti tinuod ug angay gayod nga dawaton ug tuohan sa tanan: si Cristo Jesus mianhi sa kalibotan aron pagluwas sa mga makasasala. Ug nasayod ako nga ako mao gayod ang labing makasasala sa tanan.

¹⁶ Apan gikaloy-an ako aron mapakita ni Cristo Jesus ang iyang pagkama-pailubon, nga walay makasasala nga dili mapasaylo. Ang gibuhay ni Cristo kanako nagsilbi nga panig-ingnan ngadto sa ubang motuo kaniya ug modawat sa kinabuhi nga walay katapusan.

¹⁷ Hinaut nga pasidunggan ug dayegon kanunay ang Hari nga walay katapusan ug walay kamatayon, ang dili makita ug bugtong nga Dios. Amen.

Ang Responsibilidad ni Timoteo

¹⁸ Timoteo, giisip ka nako nga akong anak, busa mao kini ang akong pahimangno kanimo: Hinumdomi ang gipanulti sa mga propeta kaniadto mahitungod kanimo, aron pinaagi niini makasukol ka sa mga masinupakon sa kamatuoran.

¹⁹ Ampingi ang imong pagtuo ug siguroha nga ang imong konsensya hinlo kanunay. Ang uban wala maminaw sa ilang konsensya, busa nawala‡ ang ilang pagtuo

²⁰ sama kang Himeneo ug kang Alejandro. Kini sila gitugyan ko na kang Satanas aron sila masayod nga dili maayo ang magsulti ug daotan batok sa Dios.

2

Mga Pahimangno Bahin sa Pagsimba

¹ Busa labaw sa tanan, nanghangyo ako kaninyo nga i-ampo ninyo ang tanang mga tawo. Dad-a ninyo sa Dios ang inyong mga hangyo alang kanila uban ang pagpasalamat.

² I-ampo ninyo ang mga hari ug ang tanan nga adunay taas nga katung-danan sa gobyerno aron nga mahimong hapsay ang atong pagpuyo ug gawasnon kita sa pagsunod sa Dios subay sa husto nga pamatasan.

³ Maayo kini nga buhaton ug malipay ang Dios nga atong Manluluwas.

⁴ Kay buot niya nga ang tanang mga tawo maluwas ug masayod sa kamatuoran.

⁵ Kay adunay usa lang ka Dios ug adunay usa lang ka tigpataliwala tali sa Dios ug sa mga tawo. Kini walay lain kondili ang tawo nga si Cristo Jesus,

⁶ nga mitugyan sa iyang kaugalingon aron sa pagtubos sa tanang mga tawo. Mao kini ang nagpamatuod nga buot luwason sa Dios ang tanan, ug kini gipadayag niya sa panahon nga iyang gitakda.

⁷ Busa gipadala niya ako isip apostol ug magtutudlo sa mga dili Judio aron iwali ang mahitungod sa pagtuo ug kamatuoran. Nagsulti ako kaninyo sa tinuod ug wala ako mamakak.

⁸ Buot ko nga ang mga lalaki mag-ampo nga adunay hinlo nga huna-huna sa ilang pagbayaw sa ilang mga kamot, nga wala gayoy kasuko o panaglalis.

⁹ Bahin sa mga babaye, buot ko nga magmaligdong sila. Magsul-ob sila ug bisti nga dili law-ay tan-awon, dili sobra sa ilang pagpangarte sa ilang buhok, o sa paggamit sa mga alahas nga bulawan o perlas, o sa pagsul-ob sa mahalon nga mga bisti,

¹⁰ hinunao magbuhay tali ug maayo nga maoy angay sa mga babaye nga nagpaila nga sila nagtuo sa Dios.

† 1:14 kay: o ug. ‡ 1:19 nawala: o naguba. Tingali ang buot ipasabot, wala na sila motuo kang Cristo.

¹¹ Ang mga babaye magtuon diha sa hilom ug magmasinugtanon.

¹² Dili ako motugot nga ang mga babaye motudlo o modumala sa mga lalaki. Kinahanglan maghilom lang sila.

¹³ Kay una nga gibuhat sa Dios si Adan ug sunod lang si Eba.

¹⁴ Ug dili si Adan ang nalimbongan ni Satanas, kondili ang babaye maoy nalimbongan ug nakalapas sa sugo sa Dios.

¹⁵ Apan ang mga babaye maluwas pinaagi sa pagpanganak, kon sila magpadayon sa pagtuo, sa paghigugma, sa pagkadiosnon, ug sa ilang maayo nga pamatasan.

3

Ang mga Tigdumala sa mga Tumutuo

¹ Tinuod ang gingon nga kon adunay buot nga mahimong tigdumala sa mga tumutuo, maayo nga katungdanan ang iyang gitinguha.

² Kinahanglan nga ang tigdumala sa mga tumutuo, lalaki nga ang kinabuhi walay ikasaway, usa lang ang iyang asawa, makapugong sa iyang kaugalingon, maayo motimbang-timbang, tinahod, maabi-abihon sa mga dumuduong, ug mahibalong motudlo.

³ Kinahanglan dili siya palahubog, dili mapasipalahon, ug dili palaaway, kondili maluloy-on. Kinahanglan dili siya hakog ug kuwarta.

⁴ Bahin sa iyang panimalay, kinahanglan maayo siya modumala, gitahod, ug gituman siya sa iyang mga anak.

⁵ Kay unsaon man niya pagdumala sa mga tumutuo sa Dios kon siya gani dili makahibalo modumala sa iyang kaugalingon nga panimalay?

⁶ Kinahanglan dili siya bag-ong tumutuo, kay basin unya ug magpasigarbo siya ug tungod niini silotan siya sama sa Yawa.

⁷ Kinahanglan usab nga tinahod siya bisan sa mga dili tumutuo aron dili siya maulawan ug mahulog sa laang sa Yawa.

Ang mga Diyakono sa Iglesia

⁸ Bahin sa mga diyakono* sa iglesia, kinahanglan tinahod sila, masaligan ang ilang gipanulti, dili magpalabig inom ug bino, dili hakog,

⁹ ug gihuptan nila nga adunay hinlo nga konsensya ang kamatuoran mahitungod sa pagtuo kang Cristo, nga wala isugilon sa Dios kaniadto.

¹⁰ Kinahanglan susihon una ang ilang batasan, ug kon walay ikasaway kanila, makaalagad na sila isip diyakono.

¹¹ Ang ilang asawa kinahanglan tinahod usab, dili libakira, mahibalong mopugong sa ilang kaugalingon, ug masaligan sa tanang butang.

¹² Kinahanglan usa lang ang ilang asawa, ug maayo usab sila modumala sa ilang mga anak ug sa ilang tibuok panimalay.

¹³ Ang mga diyakono sa iglesia nga maayo moalagad tahoron sa mga tawo ug makabaton sila ug dugang kaisog sa pagsulti mahitungod sa ilang pagtuo kang Cristo Jesus.

Ang mga Kamatuoran sa Atong Pagtuo

¹⁴ Nanghinaut ako nga moanha diha sa dili madugay aron makigkita kanimo. Apan gisulat ko gayod kini,

¹⁵ aron nga kon malangan ako, masayod ka na kon unsaon paggawi sa mga tumutuo isip pamilya sa Dios. Kita nga mga tumutuo mao ang iglesia sa buhi nga Dios, ang iyang gisaligan nga magbarog ug maglaban sa kamatuoran.

* 3:8 diyakono: ang buot ipasabot, "katabang sa buluhatan sa Dios."

¹⁶ Dili ikalalis nga kahibulongan gayod ang mga kamatuoran sa atong pagtuo:

Nagpadayag siya ingon nga tawo,
gipamatud-an sa Espiritu Santo nga siya matarong,
nakita siya sa mga anghel,
giwali ngadto sa kanasoran,
gituohan sa mga tawo,
ug gibayaw ngadto sa langit.

4

Ang Mga Pasidaan bahin sa Bakakon nga mga Magtutudlo

¹ Klaro ang giingon sa Espiritu nga sa kaulahiang mga adlaw ang uban mobiya sa ilang pagtuo sa Dios. Mamati sila sa mga pagtulon-an sa bakakon ug daotan nga mga espiritu.

² Kini nga mga pagtulon-an gitudlo niadtong mga tawong nagpakaaron-ingnon ug mga bakakon nga wala hasola sa ilang konsensya.

³ Gitudlo nila nga daotan ang pagminyo, ug adunay mga pagkaon pa sila nga ginadili. Apan kini nga mga pagkaon gibuhat sa Dios aron kaonon nga adunay pagpasalamat niadtong mga tawong nagtuo ug nakahibalo gayod sa kamatuoran.

⁴ Ang tanan nga gibuhat sa Dios maayo. Busa walay butang nga angay balibaran kon dawaton nga adunay pagpasalamat.

⁵ Kay gihinloan kini pinaagi sa pulong sa Dios ug sa pag-ampo.

Ang Maayo nga Alagad ni Cristo Jesus

⁶ Maayo ka nga alagad ni Cristo Jesus kon itudlo mo kini diha sa atong mga igsoon. Ug samtang nagtudlo ka kanila, mamatuto mo usab ang imong kaugalingon pinaagi sa mga kamatuoran mahitungod sa atong pagtuo, ug sa tinuod nga pagtulon-an nga imong gisunod.

⁷ Apan likayi ang mga pagtulon-an nga wala maggikan sa Dios kay kana binuhat-buhat lang sa mga tawo. Bansaya ang imong kaugalingon sa diosnon nga pagkinabuhi.

⁸ Adunay kapuslanan ang pagpaugnat sa kusog, apan mas mahinung-danon gayod nga bansayon nato ang atong kaugalingon diha sa espiri-tuhanon nga mga butang, tungod kay kon mao kini ang atong buhaton, magmapuslanon gayod ang atong kinabuhi karon ug sa umaabot.

⁹ Tinuod kini ug angay gayod nga paminawon ug tuohan sa tanan.

¹⁰ Mao kanay hinungdan nga manlimbasog gayod kita ug maningkamot, tungod kay naglaom kita sa buhi nga Dios nga mao ang Manluluwas sa tanang mga tawo, labi na gayod niadtong mga nagtuo.

¹¹ Itudlo ug ipatuman kini.

¹² Ayaw pasagdi nga tamayon ka tungod sa imong pagkabatan-on, hinuon paningkamoti nga mahimo kang panig-ingnan sa mga tumutuo: sa pagsulti, sa pamatasan, sa paghigugma, sa pagtuo, ug sa hinlo nga pagkinabuhi.

¹³ Samtang wala pa ako diha, gamita ang imong panahon sa pagbasa sa Kasulatan ngadto sa mga panagtigom sa katawhan, sa pagwali, ug sa pagpanudlo.

¹⁴ Ayaw pasagdi ang hiyas nga gihatag kanimo sa Espiritu Santo sumala sa panagna sa mga kadagkoan sa iglesia sa dihang gipandong nila ang ilang mga kamot kanimo.

¹⁵ Buhata kini kanunay aron makita sa tanan ang imong pag-uswag.

¹⁶ Pagmatngon sa imong kaugalingon nga kinabuhi ug sa imong gitudlo. Padayona ang pagbuhat niana aron maluwas ka ingon man ang naminaw kanimo.

5

Ang mga Responsibilidad sa mga Nagtuo sa Dios

¹ Ayaw pasakiti ug sulti ang mga tigulang nga lalaki kondili dasiga sila nga sama rag imo silang amahan. Dasiga ang mga batan-on nga lalaki nga sama rag imo silang mga igsoon,

² ug ang mga tigulang nga babaye nga sama rag imo silang inahan. Dasiga usab ang mga batan-on nga babaye nga sama rag imo silang mga igsoon aron nga wala gayoy daotan nga ikasulti ang mga tawo batok kanimo.

³ Tahora ug tabangi ang mga biyuda nga wala na gayoy gisaligan.

⁴ Apan kon ang balo adunay mga anak o mga apo, sila ang angay moatiman kaniya. Kay kon sila diosnon, ang una nila nga obligasyon mao ang pagbalos ug pag-atiman sa ilang mga katigulangan. Kay kini makahatag ug kalipay sa Dios.

⁵ Ang biyuda nga wala na gayoy gisaligan naglaom na lang sa Dios. Adlaw ug gabii nag-ampo siya ug nangayog tabang sa Dios.

⁶ Apan ang biyuda nga nagpatuyang sa kalibotanon nga kalipay patay na diha sa espirituhanon bisan buhi pa siya.

⁷ Ipatuman kining mga butanga sa mga tumutuo aron walay ikasulti nga daotan batok kanila.

⁸ Si bisan kinsa nga tumutuo nga wala nag-atiman sa iyang mga paryente, labi na gayod sa iyang pamilya, nagpaila lang nga gipakawalay-bili niya ang iyang pagtuo sa Dios, ug mas daotan pa siya kaysa dili tumutuo.

⁹ Ang mga biyuda nga inyong tabangan mao kadtong nag-edad ug 60 pataas, wala siya manglaki,*

¹⁰ giila nga maayo ang ilang mga binuhatan, maayo moatiman sa ilang mga anak, maabi-abihon sa mga dumuduong, maalagaron sa katawhan sa Dios,† matinabangon sa mga anaa sa kalisod, ug kugihan mohimo sa tanan nga maayo.

¹¹ Apan ayaw ninyo i-apil sa mga balo nga tabanganan ang mga balo nga batan-on pa. Kay kon moabot ang ilang gusto nga magminyo pag-usab, mapasagdan na nila ang pag-alagad kang Cristo.

¹² Busa silotan sila tungod kay ipakawalay-bili nila ang ilang gisaad,

¹³ Gawas niana, magtinapolan na lang unya kining mga balo nga batan-on ug magsige na lang ug panumbalay. Ang daotan pa gayod, magtabi-tabi ug manghilabot sila sa uban, ug mangistorya sa mga butang nga dili angay i-estorya.

¹⁴ Busa kon sa ako lang, kon mao man lang kini ang mahitabo, maayo pa nga kining mga batan-on nga balo magminyo na lang pag-usab ug manganak, ug mag-atiman sa ilang pamilya, aron nga walay ikasaway ang mga tawo nga nagbatok kanato.

¹⁵ Nakaingon ako niini tungod kay ang uban nga mga balo mibiya na gani ug si Satanas na ang ilang gisunod.

¹⁶ Kon adunay babayeng tumutuo nga adunay paryente nga mga balo, siya na lang ang angay nga moatiman kanila aron dili na mabug-atan ang iglesia sa pagsuporta kanila, ug maatiman pa sa iglesia ang ubang mga balo nga wala na gayoy kapaingnan.

* **5:9** wala siya manglaki: o kausa lang mamana. † **5:10** maalagaron sa katawhan sa Dios: sa literal, nakapanghugas sa mga tiil sa mga balaan.

¹⁷ Bahin sa mga kadagkoan sa mga tumutuo nga maayong modumala, kinahanglan respetuhon ug hatagan sa hustong sweldo, labi na gayod kon naghago sila sa pagwali ug pagtudlo.

¹⁸ Kay nag-ingon ang Kasulatan, “Ayaw busali ang baka samtang gipa-giok kini.”[‡] Ug nag-ingon pa gayod, “Ang nagtrabaho angay gayod nga suholan.”*

¹⁹ Ayaw tagda ang mga sumbong batok sa mga kadagkoan, gawas kon adunay duha o tulo ka testigo nga makapamatuod niini.

²⁰ Apan badlonga sa atubangan sa mga tumutuo ang nagpakasala aron mahadlok ang uban sa pagpakasala.

²¹ Atubangan sa Dios ug ni Cristo Jesus ug sa iyang mga piniling anghel gi-awhag ka nako sa pagtuman gayod niini nga mga sugo nga walay gidapigan. Kinahanglan gayod nga sa tanan mong ginahimo, patas ang imong pagtagad sa tanan.

²² Ayaw pagdali-dali ug pagpandong sa imong kamot kang bisan kinsa aron ihatag ang katungdanan sa pagdumala sa mga tumutuo, kondili pag-bantay nga dili ka madala sa mga sala sa uban. Pagmatngon nga walay ikasaway kanimo mahitungod niini.

²³ Tungod kay kanunay ka lang magsakit, gawas sa tubig, inom usab ug diyutay nga bino alang sa imong tiyan.

²⁴ Adunay mga tawo nga ang ilang mga sala nasayran nang daan bisan wala pa sila mahukmi. Apan ang mga sala sa uban sa kaulahian na masayran.

²⁵ Sama usab sa maayo natong binuhatan. Aduna kitay mga binuhatan nga maayo nga masayran dayon, ug adunay dili masayran dayon apan sa kaulahian masayran ra gayod.

6

¹ Bahin sa mga tumutuo nga ulipon, angay silang motahod sa ilang mga agalon, aron nga walay mopasipala sa Dios ug sa atong mga pagtulon-an.

² Ug kon ang ilang mga agalon tumutuo usab ug managsoon na sila diha kang Cristo, angay gihapon silang motahod kanila. Angay pa gani nga moalagad silag maayo kay ang makapahimulos sa ilang kahago mga tumutuo usab nga gihigugma sa Dios.

Ang mga Sayop nga Pagtulon-an

Itudlo kini kanila ug ingna sila nga tumanon gayod nila kini.

³ Kon adunay magtudlo ug lahi nga pagtulon-an ug wala magsubay sa hustong mga pagtulon-an nga gikan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ingon man sa mga pagtulon-an mahitungod sa pagsunod sa Dios,

⁴ kana nga tawo hambogiro apan walay nahibaloan. Gusto lang niya nga makiglantugi sa walay kapuslanang mga butang. Ug mao kini ang sinugdanan sa kasina, panag-away, pag-ininsultohay, pagdudahay,

⁵ ug walay undang nga kagubot. Mao kana ang batasan sa mga tawo nga walay hustong panghuna-huna ug dili na makahibalo kon unsa ang kamatuoran. Naghuna-huna sila nga maadunahan sila pinaagi sa ilang pagkadiosnon.

⁶ Hinuon, kon ang tawo diosnon ug kontento sa iyang kahimtang, labaw pa siya sa adunahan.

⁷ Ang tinuod, sa pagkatawo nato dinhi sa kalibotan wala kitay gidala, ug kon mamatay kita, wala usab kitay madala gikan sa kalibotan.

[‡] 5:18 Ang buot ipasabot, aron makakaon usab ang baka. § 5:18 Deut. 25:4 * 5:18 Luc. 10:7

⁸ Busa, kon adunay pagkaon kita ug adunay bisti, makontento na kita.

⁹ Apan ang mga tawo nga gustong maadunahan mapukan sa mga pagsulay. Malit-ag sila sa mga walay pulos ug daotan nga mga tinguha nga mao ang makapadaot ug makadala kanila ngadto sa kalaglagan.

¹⁰ Kay kon palabihon nato ang kuwarta, maggikan niini ang tanang matang sa kadaotan. Ang uban nga mga tawo, sa sobra nga tinguha sa kuwarta, nahimulag na sa pagtuo ug napuno sa kaguol ang ilang kasing-kasing.

Ang mga Pahimangno

¹¹ Apan ikaw, isip alagad sa Dios, likayi kanang mga butanga. Pan-inkamoti ang pagkinabuhi nga matarong ug diosnon. Tun-i ang husto nga pagtuo ug paghigugma. Magmainantuson ka ug magmalumo ngadto sa imong isigma-tawo.

¹² Sama sa lumba, buhata gayod ang imong mahimo tungod ug alang sa imong pagtuo sa Dios. Niana madawat mo ang kinabuhi nga walay kataposan, kay nianang kinabuhia gitawag ka sa Dios sa dihang gisugilon mo atubangan sa daghang mga tawo nga ikaw nagtuo na kang Cristo.

¹³ Sa atubangan sa Dios nga naghatag sa kinabuhi sa tanan, ug sa atubangan ni Cristo Jesus nga nagsugilon sa kamatuoran ngadto kang Poncio Pilato, ania ang akong pahimangno kanimo:

¹⁴ tumana ang gibilin kanimo nga sugo ug siguroha nga husto gayod ang imong pagtuman, nga walay ikasaway kanimo hangtod moabot ang atong Ginooing Jesu-Cristo.

¹⁵ Kon moabot na ang gitakdang panahon, ang Dios nga makagagahom ug bulahan mao ang mopadayag kaniya. Ang Dios mao ang Hari nga labaw sa tanang mga hari ug Ginoo nga labaw sa tanang mga ginoo.

¹⁶ Kaniya lang ang kinabuhi nga walay kamatayon.* Didto siya nagpuyo sa masulaw nga kasanag nga dili maduolan. Wala gayoy tawo nga nakakita kaniya ug wala gayoy makakita. Dayegon ta ang Dios nga makagagahom sa walay kataposan. Amen!

¹⁷ Bahin sa mga adunahan dinhi sa kalibotan, ingna sila nga dili sila magpasigarbo o magsalig sa ilang bahandi nga daling mahanaw. Kinahanglan nga ibutang nila ang ilang pagsalig ngadto sa Dios nga maoy naghatag kanato sa tanan aron magmalipayon kita.

¹⁸ Tudloi sila sa paghimo ug maayo aron maadunahan sila sa maayo nga mga buhat. Tudloi usab sila nga magmatinabangon ug andam sa pagpaambit sa ilang mga kabtangan.

¹⁹ Kon mao kini ang ilang buhaton, nagtigom sila ug bahandi didto sa langit nga dili gayod mawala, ug madawat nila ang tinuod gayod nga kinabuhi.

²⁰ Timoteo, ampingi ang mga pagtulon-an nga gitugyan kanimo sa Dios. Likayi ang mga pagtulon-an nga walay pulos ug wala maggikan sa Dios, bisan ang mga panaglalis mahitungod sa giingon sa uban nga kaalam apan dili tinuod.

²¹ Apan tungod sa ilang giingon nga “kaalam,” ang ubang mga tawo nahisalaag sila gikan sa husto nga pagtuo.

Hinaut nga ang grasya sa Dios maanaa kaninyong tanan.

* **6:16** O siya lang ang gigikanan sa kinabuhi nga walay kamatayon.

Ang Ikaduhang Sulat ni Pablo kang Timoteo

¹ Gikan kang Pablo nga nahimong apostol ni Cristo Jesus sumala sa kabubut-on sa Dios. Gipadala niya ako aron ibalita ang mahitungod sa kinabuhi nga iyang gisaad nga madawat sa mga anaa kang Cristo Jesus.

² Nangumusta ako kanimo, Timoteo, isip akong hinigugmang anak sa pagtuo.

Hinaut nga madawat mo ang grasya, kaluoy, ug kalinaw gikan sa Dios nga Amahan ug kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.

Ang Pagpasalamat ngadto sa Dios

³ Nagpasalamat ako sa Dios nga gialagaran sa atong mga katigulangan ug mao usab ang akong gialagaran nga adunay limpyo nga konsensya. Nagpasalamat ako kaniya sa akong paghinumdom kanimo kanunay diha sa akong pag-ampo adlaw ug gabii.

⁴ Kon mahinumdoman ko ang imong paghilak sa akong paggikan, mingawon ako kanimo. Gusto ko nga magkita kita pag-usab aron malipay ako pagayo.

⁵ Dili ko malimtan ang imong matinud-anon nga pagtuo, sama sa pagtuo sa imong apohan nga si Loida ug sa imong inahan nga si Eunice nga unang nagtuo kay kanimo, ug nasiguro ko nga anaa usab kanimo ang maong pagtuo.

⁶ Mao kana nga gusto ka nako nga pahinumdoman nga magmakugihon ka sa paggamit sa hiyas nga gihatag sa Dios kanimo sa dihang gipandong ko sa imong ulo ang akong mga kamot.

⁷ Kay ang Dios wala maghatag kanato sa iyang Espiritu aron maulaw kita sa pag-atubang sa mga tawo,* kondili aron sa paglig-on kanato ug pagtabang nga mahigugma kita sa uban ug makapugong sa atong kaugalingon.

⁸ Busa ayawg kaulaw sa pagsugilon sa uban mahitungod sa atong Ginoo. Ug ayaw usab ikaulaw nga napriso ako dinhi tungod sa pagpamatuod ko mahitungod kaniya. Hinuon pakig-ambit sa mga pag-antos tungod sa Maayong Balita pinaagi sa tabang sa gahom sa Dios.

⁹ Gitawag niya kita ug giluwas aron mahimong iya. Wala niya kini buhata kay maayo ang atong mga binuhatan, kondili tungod sa iyang kaugalingon nga katuyoan ug grasya. Sa wala pa ang kalibotan, gihatag na niya kini nga grasya kanato pinaagi kang Cristo Jesus.

¹⁰ Apan karon lang kini gipadayag kanato sa pag-abot ni Cristo Jesus nga atong Manluluwas. Giwala niya ang gahom sa kamatayon ug gipadayag kanato pinaagi sa Maayong Balita nga makaangkon kita sa kinabuhi nga walay kataposan.

¹¹ Ug gihimo ako sa Dios nga apostol ug magtutudlo aron magsangyaw niining Maayong Balita.

¹² Mao kini ang hinungdan nga nag-antos ako karon. Apan wala ko ikaulaw kining nahitabo kanako tungod kay nailhan ko si Cristo nga akong ginasaligan, ug nasiguro ko gayod nga makahimo siya sa pagbantay sa iyang gitugyan kanako hangtod sa adlaw nga siya mobalik.

¹³ Ang husto nga pagtulon-an nga imong natun-an gikan kanako mao ang imong angayng itudlo, nga adunay pagtuo ug adunay paghigugma, tungod

* ¹ O Kay ang Dios wala maghatag kanato ug espiritu sa kaulaw sa pag-atubang sa mga tawo.

kay mao kini ang angay natong buhaton ingon nga mga anaa na kang Cristo Jesus.

¹⁴ Pinaagi sa tabang sa Espiritu Santo nga nagpuyo kanato, ampingi ang maayo nga pagtulon-an nga gitugyan diha kanimo.

¹⁵ Nasayod ka nga halos tanang mga tumutuo sa probinsya sa Asia misalikway kanako, lakip si Figelo ug si Hermogenes.

¹⁶ Apan hinaut nga kaloy-an gayod sa Ginoo si Onesiforo ug ang iyang pamilya, kay kanunay niya akong gipalig-on. Wala niya ako ikaulaw bisan napriso ako.

¹⁷ Gani sa pag-abot niya sa Roma, gipangita dayon niya ako hangtod nga iya akong nakit-an.

¹⁸ Ug nasayod ka usab kon unsa ang iyang pagtabang kanako sa dihang didto pa ako sa Efeso. Hinaut nga kaloy-an siya sa Ginoo kon moabot na ang adlaw sa paghukom.

2

Ang Maayo nga Sundalo ni Cristo Jesus

¹ Ikaw Timoteo, nga giisip ko nga akong anak, pagpakalig-on pinaagi sa grasya sa Dios. Kini nga tabang madawat mo tungod kay ikaw anaa na kang Cristo Jesus.

² Ang pagtulon-an nga nadunggan mo nga akong gitudlo sa kadaghanan itudlo usab sa mga tawo nga masaligan, nga makatudlo usab sa uban.

³ Pakig-ambit sa mga pag-antos isip maayo nga sundalo ni Cristo Jesus.

⁴ Ug kinahanglan nga mahisama ka sa sundalo nga anaa sa serbisyo; wala kini laing gibuhay, gawas sa pagtuman sa mga sugo sa iyang opisyal.*

⁵ Kinahanglan mahisama ka usab sa magdudula; dili siya makadawat sa premyo kon dili siya magsunod sa mga balaod sa dula.†

⁶ Kon kugihan ka, makadawat ka ug ganti gikan sa Ginoo. Sama sa maguuma nga naghago, dili ba siya man ang unang makapulso sa iyang abot?

⁷ Huna-hunaa ug maayo kining akong mga giingon. Ang Ginoo motabang kanimo aron masabtan mo kining tanan.

⁸ Hinumdomi ang Maayong Balita nga akong gitudlo mahitungod kang Jesu-Cristo nga nabanhaw, nga kaliwat ni David.

⁹ Tungod sa akong pagwali sa Maayong Balita nag-antos ako ug kinadenahan pa ako sama sa kriminal sa prisohan. Apan ang pulong sa Dios dili makadenahan.

¹⁰ Busa gigantes ko ang tanan alang sa mga pinili sa Dios, aron maluwas usab sila pinaagi kang Cristo Jesus ug makaangkon sa maayo ug walay kataposan nga himaya.

¹¹ Tinuod gayod ang giingon nga:

“Kon namatay kita uban ni Cristo,

sigurado gayod nga mabuhi usab kita uban kaniya.

¹² Kon magpadayon kita sa pag-antos sa mga kalisod,

sigurado gayod nga maghari usab kita uban kaniya;

apan kon ilimod nato siya,

ilimod usab niya kita.

¹³ Kon dili kita matinumanon,

siya matinumanon sa gihapon,

* **2:4** Tingali ang buot ipasabot, “Dili ka moapil sa mga butang nga walay kalabotan sa imong pag-alagad sa Ginoo.” † **2:5** Tingali ang buot ipasabot, “Tumanon mo gayod ang mga sugo sa Ginoo aron madawat mo ang premyo gikan kaniya.”

kay dili mahimo nga dili siya matinud-anon sa iyang gisulti.”

Ang Maayo nga Alagad sa Dios

¹⁴ Sa atubangan sa Dios, pahinumdomi ang imong mga katawhan mahitungod niini, ug pahimangnoi usab sila nga likayan nila ang walay kapuslanan nga mga panaglalis. Wala silay makuha niana, madaot lang hinuon ang pagtuo sa mga naminaw.

¹⁵ Buhata ang kutob sa imong mahimo aron malipay ang Dios kanimo, sama sa nangalagad nga walay angay ikaulaw sa iyang mga gibuhay. Itudlo sa husto nga pamaagi ang pulong sa Dios nga mao ang kamatuoran.

¹⁶ Likayi ang mga pagtulon-an nga walay pulos ug dili iya sa Dios, kay kana magpahilayo lang sa mga tawo gikan sa Dios.

¹⁷ Kana nga mga pagtulon-an sama sa sakit nga kanser nga molamay ug modaot sa tibukok nga lawas. Kauban sa mga tawo nga nagtudlo niana mao si Himeneo ug si Fileto.

¹⁸ Mibiya sila sa kamatuoran. Nag-ingon sila nga ang atong pagkabanhaw nahitabo na ug wala nay umaabot pa. Busa gililobog nila ang pagtuo sa uban.

¹⁹ Apan bisan pa niana, lig-on gihapon ang patukoranan nga gipahimutang sa Dios, tungod kay adunay nasulat nga nag-ingon, “Nailhan sa Ginoo ang iyang katawhan.”[‡] Ug “Ang matag-usa nga nag-ingon nga siya iya sa Ginoo angay gayod nga mobiya sa bisan unsa nga daotan.”

²⁰ Sa mga dagko nga balay adunay nagkalain-lain nga mga gamit. Adunay mga hinimo gikan sa bulawan, plata, kahoy, ug yuta. Ang mga gamit nga hinimo gikan sa bulawan ug plata gamiton diha sa mga pinasahi nga okasyon, apan ang mga gamit nga hinimo gikan sa kahoy ug yuta alang lang sa inadlaw-adlaw nga paggamit.

²¹ Si bisan kinsa nga maglikay sa mga daotang binuhatan maisip nga mga gamit nga mahalon nga gilain aron gamiton ug mapuslan sa Ginoo, ug mahimo niyang gamiton sa paghimo ug maayo sa bisan unsa nga oras.

²² Busa likayi gayod ang mga daotan nga tinguha sa pagkabatan-on. Tinguhaa nga mahimo kang matarong, masaligan, mahigugmaon, ug maayo ang imong relasyon ngadto sa uban, kauban sa mga tawo nga nagdangop sa Ginoo uban sa hinlo nga kasing-kasing.

²³ Likayi ang walay pulos ug binuang nga mga panaglalis tungod kay nasayod ka nga ang sangpotan niana mao ang panag-away.

²⁴ Dili angay nga mangaway ang alagad sa Ginoo, kondili kinahanglan magmaaghop siya sa tanan, mahibalong motudlo, ug dili madinumtanon.

²⁵ Kinahanglan nga malumo siya sa iyang pagtudlo niadtong mga nagbato-kaniya, kay basin na lang sa ingon niana nga pamaagi hatagan sila sa Dios ug kahigayonan nga maghinulsol aron masayran nila ang kamatuoran.

²⁶ Ug mahayagan ang ilang mga huna-huna ug makaikyas sila sa laang sa Yawa nga mibihag kanila aron sila mosunod sa iyang gusto.

3

Ang Kataposan nga mga Adlaw

¹ Timan-i kini: lisod gayod ang kataposang mga adlaw.

² Kay ang mga tawo mahimong mapalabilabihon, mahigugmaon sa kuwarta, hambogiro, mapahitas-on, magsulti ug daotan batok sa ilang isigka-tawo ug sa Dios, dili motuman sa ilang mga ginikanan, dili mapasalamaton, ug dili diosnon.

[‡] 2:19 Num. 16:5

³ Gawas pa niana wala silay kaluoy sa ilang isigka-tawo; dili sila makighusay sa ilang kaaway; daoton nila ang dungog sa uban; dili sila makapugong sa ilang kaugalingon, mabangis, ug supak sa bisan unsa nga maayo.

⁴ Mabudhion sila, mapasagaron, ug mapasigarbohon. Palabihon pa nila ang mga kalibotanong kalipay kaysa sa paghigugma sa Dios.

⁵ Magpakaaron-ingnon sila nga diosnon apan isalikway nila ang gahom sa Dios. Likayi ang mga tawo nga sama kanila.

⁶ Ang uban kanila mangita ug pamaagi nga makasulod sa mga balay aron linglahon ang mga babaye nga huyang ug baroganan nga naglunang na sa pagpakasala ug ulipon sa nagkalain-lain nga kailibgon nga daotan.

⁷ Kini nga mga babaye kanunayng nagtuon apan dili sila makasabot sa kamatuoran.

⁸ Ang mga lalaki nga nagtudlo kanila sa sayop nga pagtulon-an nagbatok sa kamatuoran sama sa pagbatok ni Janes ug ni Jambres kang Moises kani-adto. Nadaot ang ilang panghuna-huna, ug ang ilang giingon nga pagtuo walay pulos.

⁹ Apan dili sila makapadayon nianang ilang gibuhay tungod kay makita man sa tanan ang ilang kabuang, pareho sa nahitabo kang Janes ug Jambres.

Ang mga Pahimangno

¹⁰ Apan ikaw Timoteo, nahibaloan mo ang akong mga pagtulon-an, ang akong pamatasan, ug ang akong tumong sa kinabuhi. Naobserbahan mo usab ang akong pagtuo sa Dios, ang akong pagpailob ug paghigugma, ug kon giunsa ko pag-antos ang mga kalisdanan.

¹¹ Nasayran mo ang akong mga pag-antos sa dihang didto ako sa Antioquia, sa Iconio, ug sa Listra, ug kon giunsa ko pag-antos ang mga paglutos. Apan giluwes ako sa Ginoo gikan niadtong tanan.

¹² Ang tinuod, ang tanan nga gustong magkinabuhi nga diosnon isip sumusunod ni Cristo Jesus makasinati gayod sa mga paglutos.

¹³ Apan ang mga tawong daotan ug tigpakaaron-ingnon mosamot pa gayod kadaotan. Manlingla sila ug linglahon usab sila.

¹⁴ Apan ikaw padayon gayod sa mga kamatuoran nga imong natun-an ug gituohan, tungod kay nailhan mo man kon kinsa ang mga nagtudlo niini kanimo.

¹⁵ Sukad sa imong pagkabata nasayran mo na nga ang Balaan nga Kasulatan maoy makahatag kanimo ug kaalam aron maangkon ang kaluwasan pinaagi sa pagtuo kang Cristo Jesus.

¹⁶ Ang tibuok nga Kasulatan gisulat pinaagi sa gahom sa Dios, ug mapuslanon kini sa pagtudlo sa kamatuoran, sa pagbadlong, sa pagtul-id sa sayop, ug sa pagtudlo sa matarong nga pagkinabuhi,

¹⁷ aron nga ang tawo nga nag-alagad sa Dios maandam sa pagbuhay sa tanang maayong buhat.

4

¹ Busa sa atubangan sa Dios ug ni Cristo Jesus nga mobalik ug mohari, ug mohukom sa tanan, buhi man o patay, awhagon ka nako

² nga iwali mo ang pulong sa Dios. Pagmakugihon sa pagsugilon niini ngadto sa mga tawo sa bisan unsa nga sitwasyon. Kumbinsiha ug badlonga ang mga tawo, ug lig-ona ang ilang pagtuo pinaagi sa pagtudlo nga adunay pagpailob.

³ Kay moabot ang panahon nga ang mga tawo dili na maminaw sa tinuod nga mga pagtulon-an, kondili ang ilang gusto mao lang gayod ang ilang

sundon. Mangita silag mga magtutudlo nga maghisgot lang sa mga gusto nilang madunggan.

⁴ Dili na sila maminaw sa kamatuoran, kondili sa mga pagtulon-an nga tinumotumo lang.

⁵ Apan ikaw, bantayi ang imong kaugalingon kanunay. Kon moabot ang kalisod, agwantaha lang. Tumana ang imong katungdanan isip magwawali sa Maayong Balita, ug buhata ang tanan nga gipabuhat sa Dios kanimo.

⁶ Bahin kanako, miabot na ang panahon nga ang akong kinabuhi ihalad na, tungod kay hapit na ako mobiya niini nga kalibotan.

⁷ Gibuhat ko kutob sa akong mahimo ang pagpakiglumba ug nahuman ko na kini. Giampingan ko ang akong pagtuo.

⁸ Ug karon, adunay gitagana ang Dios kanako nga ganti sa pagkamatarong* nga iyang ihatag kanako sa adlaw nga siya maghukom sa tanan, ug ang iyang paghukom matarong. Dili lang ako ang gitagan-an niana nga ganti kondili ang tanan usab nga nagpaabot sa iyang pagbalik.

Ang mga Tugon

⁹ Paningkamoti gayod nga sa labing madali makaanhi ka dinhi kanako,

¹⁰ kay si Demas atua na sa Tesalonica. Gibiyaan niya ako kay nawili siya sa mga butang dinhi sa kalibotan. Si Cresente wala na dinhi karon kay miadto sa Galacia, ug si Tito usab miadto sa Dalmacia.

¹¹ Si Lucas na lang ang akong kauban dinhi. Busa sa pag-anhi nimo dad-a si Marcos tungod kay dako gayod ang iyang ikatabang sa akong buluhaton.

¹² Bahin kang Tiquico, gipaadto ko siya sa Efeso.

¹³ Kon moanhi ka na dinhi, dad-a usab ang akong bisti alang sa tingtugnaw nga akong gibilin kang Carpo didto sa Troas. Dad-a usab ang akong mga libro, labi na gayod ang akong mga papeles.

¹⁴ Labihan kadaotan ang mga gibuhat kanako ni Alejandro nga platero. Ang Ginoo na lang ang mobalos sa iyang mga gibuhat.

¹⁵ Magbantay ka kaniya tungod kay supak gayod siya sa atong gitudlo.

¹⁶ Sa una kong pag-atubang sa hukmanan aron pagpanalipod sa akong kaugalingon wala gayoy mitabang kanako. Gipasagdan ako nilang tanan. Hinaut nga pasayloon sila sa Dios.

¹⁷ Apan bisan pa ug mao kadto ang nahitabo wala gayod ako pasagdi sa Ginoo. Gihatagan pa hinuon niya ako ug kusog aron isugilon ko ang tanan mahitungod sa Maayong Balita ngadto sa mga dili Judio. Mao nga naluwas ako sa kamatayon.†

¹⁸ Ug nasayran ko nga luwason pa gayod ako sa Ginoo gikan sa tanan nga kadaotan, ug dili ako maunsa hangtod sa panahon nga dad-on niya ako sa iyang gingharian sa langit. Dalaygon siya sa walay kataposan. Amen!

Ang mga Kataposang Pagpangumusta

¹⁹ Ipangumusta na lang ako kang Priscila ug kang Aquila, ug sa pamilya ni Onesiforo.

²⁰ Si Erasto nagpabilin sa Corinto, ug si Trofimo gibilin ko didto sa Mileto kay nagsakit man siya.

²¹ Tinguhaa gayod nga makaabot ka dinhi sa dili pa ang tingtugnaw.

* **4:8** ganti sa *pagkamatarong*: ang buot ipasabot nga anaay ihatag ang Ginoo nga ganti kang Pablo kay matarong man siya; o ang ganti mismo mao ang kompleto nga pagkamatarong. † **4:17** sa *kamatayon*: sa literal, sa *baba sa liyon*.

Nangumusta kanimo si Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, ug ang tanan natong mga igsoon dinhi.

²² Hinaut nga ubanan ka kanunay sa Ginoo. Ug hinaut nga ang iyang grasya maanaa kaninyo.

Ang Sulat ni Pablo kang Tito

¹ Gikan kang Pablo nga alagad* sa Dios ug apostol ni Jesu-Cristo nga gipadala aron lig-onon ang pagtuo sa mga pinili sa Dios ug tudloan sila sa pagsabot sa kamatuoran mahitungod sa pagkinabuhing Diosnon.

² Kini nga kamatuoran ang naghatag kanato ug paglaom nga kita adunay kinabuhi nga walay kataposan. Sa wala pa ang kalibotan, nagsaad na ang Dios nga hatagan niya kita ug kinabuhi nga walay kataposan, ug ang Dios dili gayod mamakak.

³ Karon mao na ang panahon nga iyang gitakda aron isaysay ang mahitungod niini nga kinabuhi. Ug ako ang gitugyanan sa Dios nga atong Manluluwas sa pagsugilon niini ngadto sa mga tawo.

⁴ Hinigugma kong Tito nga giisip kong akong anak sa pagtuo nga atong gibatonan.

Hinaut nga madawat mo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga Amahan ug kang Cristo Jesus nga atong Manluluwas.

Ang Buluhaton ni Tito sa Creta

⁵ Gibilin ka nako sa Creta aron padayonon mo ang atong buluhaton nga wala pa mahuman ug aron makapili ka ug mga tigdumala alang sa mga tumutuo sa matag lungsod.

⁶ Ayaw kalimti ang akong gipanugon kanimo nga ang angay mong pil-ion mao ang mga tawo nga walay ikasaway, usa lang ang ilang asawa, ug kinahanglan nga ang ilang mga kabataan nga tumutuo usab ug dili kapasanginlan nga nagpatuyang lang sa ilang kinabuhi.

⁷ Ang tigdumala sa mga tumutuo mao ang gitugyanan sa buluhaton sa Dios, busa kinahanglan gayod nga walay ikasaway, dili garboso, dili daling masuko, dili palahubog, dili palaaway, ug dili hakog ug kuwarta.

⁸ Kinahanglan maabi-abihon siya sa mga bisita, mobuhat ug maayo, makatimbang-timbang kon unsa ang maayo o dili, matarong, diosnon, ug makapugong sa iyang kaugalingon.

⁹ Kinahanglan nga kuptan niya pag-ayo ang matuod nga pagtulon-an aron makadasig siya sa uban pinaagi niini ug makabadlong siya sa mga nagsupak niini.

¹⁰ Kay daghan ang dili motuo sa matuod nga mga pagtulon-an, labi na gayod kadtong mga tawo nga gikan sa relihiyon sa mga Judio. Gilimbongan nila ang uban pinaagi sa mga pagtulon-an nga walay kapuslanan.

¹¹ Kinahanglan gayod nga santaon sila sa ilang gibuhay, kay gisamok nila ang mga panimalay pinaagi sa ilang mga pagtulon-an nga dili angayng itudlo, ug ang ilang katuyoan makauulaw tungod kay nanapi lamang sila.

¹² Usa sa ilang mga propeta nga taga-Creta mismo ang nag-ingon, “Ang mga taga-Creta mga bakakon ug mga daotan sama sa mabangis nga mga mananap, mga tapolan ug gusto lang mokaon.”

¹³ Tinuod gayod ang iyang giingon, busa angay nga badlongon mo sila sa walay lipod-lipod aron malig-on ang ilang pagtuo,

¹⁴ ug aron dili na sila motagad sa mga tinumotumo nga pagtulon-an sa mga Judio ug sa mga sugo nga binuhat lang sa mga tawo nga nagsalikway sa kamatuoran.

* **1:1** *alagad*: sa literal, *ulipon*.

¹⁵ Alang sa mga tawong limpyo ug huna-huna, ang tanang butang limpyo, apan alang sa mga tawong hugaw ug huna-huna ug walay pagtuo sa Dios, ang tanan hugaw, tungod kay hugaw man ang ilang konsensya ug huna-huna.

¹⁶ Nag-ingon sila nga nakaila sila sa Dios, apan dili kini makita diha sa ilang binuhatan. Talamayon sila! Masupilon! Dili sila makahimo ug bisan unsa nga maayo.

2

Ang Husto nga Pagtulon-an

¹ Apan ikaw Tito, kinahanglan nga magtudlo ka sumala sa husto nga pagtulon-an.

² Tudloi ang hamtong nga mga lalaki sa pagpugong sa ilang kaugalingon. Kinahanglan nga mahimo silang talahuron, makatimbang-timbang sila kon unsa ang maayo o dili, lig-on ang ilang pagtuo, mahigugmaon sa ilang isigkatawo, ug mainantuson sa tanan nga higayon.

³ Ug tudloi usab ang hamtong nga mga babaye nga kinahanglan nga maayo ang ilang paggawi isip mga tumutuo sa Dios. Kinahanglan nga dili sila mga libakira o palainom. Kinahanglan nga itudlo nila ang maayo,

⁴ aron makatuon ang mga batan-on nga mga babaye kon unsaon nila paghigugma ang ilang mga bana ug mga kabataan,

⁵ ug kon unsaon nila pagtimbang-timbang kon unsa ang maayo o dili, ug aron sila makatuon sa pagkinabuhi nga putli, sa pag-atiman sa panimalay, sa pagbinuotan, ug sa pagpasakop sa ilang bana, aron nga walay makasulti ug daotan batok sa pulong sa Dios nga atong gitudlo.

⁶ Dasiga usab ang mga batan-on nga mga lalaki nga magtimbang-timbang kon unsa ang maayo o dili.

⁷ Kinahanglan nga mahimo ka nilang panig-ingnan sa pagbuhat ug maayo. Pagmatinud-anon ka ug pagseryoso sa imong pagtudlo.

⁸ Siguroha nga ang imong gipanulti husto ug dili masaway, aron ang mga tawo nga nakigbatok kanato maulawan, ug wala silay ikasulti nga daotan mahitungod kanato.

⁹ Tudloi usab ang mga ulipon nga kinahanglang magmatinumanon sila kanunay aron malipay ang ilang mga agalon. Dili sila magsupak-supak o magtubag-tubag.

¹⁰ Ingna usab sila nga dili mangawat sa butang sa ilang agalon, hinuon magpakita nga sila maayo ug kasaligan, aron nga pinaagi sa tanan nilang mga gibuhat moingon ang mga tawo nga maayo gayod ang atong mga pagtulon-an mahitungod sa Dios nga atong Manluluwas.

¹¹ Kay gipakita na sa Dios sa tanang matang sa katawhan ang iyang grasya nga naghatag ug kaluwasan.

¹² Ug kini nga grasya nagtudlo kanato nga kinahanglang isalikway na nato ang pagkinabuhi nga dili diosnon ug ang mga kalibotanong pang-ibog. Kinahanglan magkinabuhi kita dinhi niining kalibotan nga mahibalo motimbang-timbang kon unsa ang maayo o dili. Ug kinahanglan nga matarong ug diosnon ang atong binuhatan

¹³ samtang naghulat kita sa malipayon nga adlaw nga atong gilaoman nga mao ang mahimayaon nga pagbalik ni Jesu-Cristo nga atong Manluluwas ug makagagahom nga Dios.

¹⁴ Gitugyan niya ang iyang kaugalingon aron maluwas kita gikan sa tanan natong mga sala, ug aron mahimo kitang iyang katawhan, nga hinlo ug madasigon gayod sa pagbuhat ug maayo.

¹⁵ Itudlo kini nga mga butang kanila, ug gamita ang imong katungod samtang gidasig mo ug ginabadlong ang mga nagpaminaw kanimo. Ayaw buhata ang bisan unsa nga mahimong hinungdan nga tamayon ka sa uban.

3

Giluwas Aron Magbuhat ug Maayo

¹ Pahinumdomi ang mga tumutuo nga magpasakop sila ug motuman sa gobyerno ug sa mga opisyal. Kinahanglan nga andam sila kanunay sa pagbuhat sa bisan unsa nga maayo.

² Ingna usab sila nga dili mangaway o mosulti ug daotan batok kang bisan kinsa, hinuon magbinuotan sila ug magmalumo kanunay sa tanang mga tawo.

³ Kay kaniadto, wala man kita masayod sa kamatuoran mahitungod sa Dios ug dili kita matinumanon. Gipahisalaag kita ug nahimong ulipon sa mga kailibgon ug tanang matang sa kahilayan. Naghari kanato ang daotan nga mga tinguha ug kasina. Gidumtan kita sa uban ug kita usab nagdumot kanila.

⁴ Apan miabot ang panahon nga gipakita sa Dios nga atong Manluluwas ang iyang kaayo ug gugma kanato.

⁵ Giluwas niya kita dili tungod sa atong maayong binuhatan, kondili tungod sa iyang kaluoy kanato. Ug gibuhat niya kini pinaagi sa Espiritu Santo nga naghugas sa atong mga sala ug naghatag ug bag-o nga kinabuhi.

⁶ Madagayaang gihatag kanato sa Dios ang Espiritu Santo pinaagi kang Jesu-Cristo nga atong Manluluwas,

⁷ aron pinaagi sa iyang grasya nga nagpakamatarong kanato, maangkon nato ang kinabuhi nga walay kataposan nga mao ang atong gilaoman.

⁸ Kini nga mga pagtulon-an tinuod gayod. Buot ko nga itudlo mo gayod kining mga butanga aron nga ang mga motuo sa Dios magtinguha gayod sa pagbuhat ug maayo. Maayo gayod kini ug mapuslanon alang sa mga tawo.

⁹ Apan likayi ang walay kapuslanan nga mga panaglalis, ang pagsubay kon kinsa ang inyong mga kagikan, ang mga paglantugi ug panag-away mahitungod sa Kasugoan. Kini nga mga butang walay kapuslanan kay wala gayod kamoy makuha niini.

¹⁰ Kon adunay usa kaninyo nga maoy mahimong hinungdan sa pagkabahin-bahin, angay mo siyang pahimangnoan. Apan human sa ikaduha nga pahimangno, kon dili pa gayod siya maminaw, isalikway ninyo siya.

¹¹ Kay nasayod ka nga kanang tawhana daotan, tungod kay ang iyang mga sala mao ang maghukom kaniya.

Kataposang Pahimangno

¹² Inig padala ko diha kanimo kang Artemas o kaha kang Tiquico, adto dayon sa Nicapolis ug pakigkita kanako, kay nakahukom ako nga didto lang una magpabilin sa panahon sa tingtugnaw.

¹³ Tabangi gayod ang abogado nga si Zenas ug si Apolos aron makagikan na sila. Siguroha nga dili sila kulangon sa ilang mga kinahanglanon.

¹⁴ Tudloi ang atong mga igsoon diha nga maninguha sa pagtrabaho ug tarong aron dili sila kulangon sa ilang mga kinahanglanon. Niini nga pamaagi dili sila magkinabuhi nga walay kapuslanan.

¹⁵ Nangumusta kanimo ang akong mga kauban dinhi.

Ipaabot usab ang among mga pagpangumusta sa atong kauban sa pagtuo diha nga naghigugma kanamo.

Hinaut nga ang grasya sa Dios maanaa kaninyong tanan.

Ang Sulat ni Pablo kang Filemon

¹ Gikan kang Pablo nga binilanggo tungod kang Cristo Jesus.

Ako ug si Timoteo nga atong igsoon diha kang Cristo nangumusta kanimo Filemon isip pinalangga namo nga igsoon ug kauban sa pagpangalagad.

² Nangumusta usab kami kang Apia nga atong igsoon, kang Arquipo nga atong kauban isip sundalo ni Cristo, ug sa tanang mga tumutuo nga nagtigom diha sa imong balay aron sa pagsimba sa Dios.

³ Hinaut nga madawat ninyo ang grasya ug kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug kang Ginoong Jesu-Cristo.

Ang Gugma ug Pagtuo ni Filemon

⁴ Mapasalamaton ako kanunay sa Dios sa matag ampo ko alang kanimo,

⁵ tungod kay nadungog ko nga lig-on ang imong pagtuo kang Ginoong Jesus ug mahigugmaon ka sa tanang katawhan sa Dios.

⁶ Giampo ko nga ang imong pagkamanggihatagon nga bunga sa imong pagtuo mopalambo sa imong pagsabot ug kasinatian sa matag panalangin nga nahimong ato tungod kay anaa kita kang Cristo.

⁷ Minahal ko nga igsoon, tungod sa imong paghigugma sa mga katawhan sa Dios nadasig sila, ug kini nakapalipay ug nakapadasig usab kanako.

Ang Hangyo ni Pablo alang kang Onesimo

⁸⁻⁹ Nasayod ako nga tungod sa katungod nga gihatag kanako ni Cristo makasugo ako kanimo sa angay mong buhaton. Apan tungod kay gihigugma ka nako, mohangyo na lang ako kanimo. Ingon nga usa ka tigulang ug binilanggo nga alagad ni Cristo Jesus,

¹⁰ nanghangyo ako kanimo alang kang Onesimo, nga giisip kong akong anak. Nahimo niya ako nga iyang amahan samtang ania ako dinhi sa bilanggoan.

¹¹ Kaniadto wala siyay kapuslanan alang kanimo, apan karon duha na kita nga makapahimulos kaniya.

¹² Karon pabalikon ko diha kanimo ang akong minahal nga si Onesimo.

¹³ Gusto ko unta nga magpabilin na lang siya uban kanako aron pinaagi kaniya matabangan mo ako samtang ania pa ako sa bilanggoan tungod sa akong pagwali sa Maayong Balita.

¹⁴ Apan dili ko kini buhaton nga walay pagtugot gikan kanimo, aron dili pinugos ang pagtabang mo kanako. Gusto ko nga kon motabang ka man gayod, motabang ka nga kinasing-kasing.

¹⁵ Pagbuot tingali sa Dios nga mahilayo una si Onesimo kanimo, aron nga sa pagbalik niya dili na gayod kamo magkabulag hangtod sa hangtod.

¹⁶ Karon dili na siya ulipon lamang, kondili imo pang minahal nga igsoon sa pagtuo. Gimahal ko siya, apan mas labaw mo siyang mahalon tungod kay karon dili lang siya imong ulipon, kondili imo usab nga igsoon diha sa Ginoo.

¹⁷ Busa, kon giila mo ako nga imong kauban sa pagtuo, dawata siya sama sa imong pagdawat kanako.

¹⁸ Kon nakasala siya o nakautang kanimo ako ang mobayad niana.

¹⁹ Ako si Pablo ang nangunay sa pagsulat niini. Ako ang mobayad kon aduna siyay utang kanimo. Hinuon nasayod ka man nga aduna ka usab dako nga utang kanako, kay pinaagi kanako nadawat mo ang kaluwasan.

²⁰ Busa Filemon, tumana kining akong gihangyo kanimo tungod kay managsama kita nga nagtuo sa Ginoo. Lipaya ako isip imong igsoon kang Cristo.

²¹ Dako ang akong pagsalig nga tumanon mo ang akong gihangyo, mao nga nagsulat ako kanimo. Ug nagtuo ako nga labaw pa gayod niining akong gihangyo ang imong buhaton ngadto kaniya.

²² Aduna pa gayod akoy ihangyo kanimo. Kon mahimo andami ako sa akong kasak-an, kay nagsalig ako nga pinaagi sa inyong mga pag-ampo makaanha ako diha kaninyo.

²³ Ang akong kauban nga si Epafra nga nabilanggo usab tungod kang Cristo Jesus nangumusta kanimo.

²⁴ Nangumusta usab ang akong mga kauban sa pagpangalagad nga sila si Marcos, Aristarco, Demas, ug Lucas.

²⁵ Hinaut nga ang grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo mag-uban kaninyo.

Ang Sulat sa Mga Hebreohanon

Ang Pulong sa Dios Pinaagi sa Iyang Anak

¹ Kaniadto, daghang higayon nga misulti ang Dios ngadto sa atong mga katigulangan pinaagi sa mga propeta ug sa nagkalain-lain nga pamaagi.

² Apan niining ulahing mga adlaw, nakigsulti siya kanato pinaagi sa iyang Anak. Pinaagi kaniya, gimugna sa Dios ang tibuok kalibotan ug siya usab ang iyang gipili nga manag-iya sa tanan.

³ Diha kaniya makita ang nagsidlak nga gahom sa Dios, ug kon unsa ang Dios mao usab siya. Siya mao ang nagbuot sa tanang mga butang sa tibuok kalibotan pinaagi sa iyang gamhanan nga pulong. Sa dihang nahinloan niya kita sa atong mga sala, milingkod siya sa tuong dapit aron magdumala kauban ang Dios.

⁴ Busa mas gamhanan ang Anak sa Dios ug mas halangdon ang iyang ngalan kaysa nga anghel.

Ang Anak sa Dios Labaw kaysa mga Anghel

⁵ Kay wala gayoy anghel nga giingnan sa Dios nga,
“Ikaw ang akong Anak,

ug karon ipaila ko nga ako ang imong Amahan.”*

Ug wala usab moingon ang Dios bahin kang bisan kinsa nga anghel nga,

“Ako mahimong iyang Amahan,
ug siya mahimong akong Anak.”†

⁶ Ug sa dihang ipadala na sa Dios ang iyang bugtong nga Anak dinhi sa kalibotan miingon siya,

“Ang tanang mga anghel sa Dios kinahanglan mosimba kaniya.”‡

⁷ Mao kini ang giingon sa Dios bahin sa mga anghel,

“Ang mga anghel akong mga sulugoon,
ug mahimo ko silang buhaton

nga sama sa hangin o sama sa kalayo nga nagdilaab.”§

⁸ Apan ngadto sa iyang Anak, nag-ingon siya,

“Ang imong gingharian, O Dios, wala gayoy kataposan,
ug matarong ang imong pagdumala niini.

⁹ Nalipay ikaw sa mga buhat nga matarong,
apan gikaligutgotan mo ang mga buhat nga daotan.

Busa gipili ka sa Dios, nga imong Dios,
ug gihatagan kag kalipay

nga labaw pa kaysa gihatag niya sa imong mga kauban.”**

¹⁰ Ug midugang siya pag-ingon ngadto sa iyang Anak,

“Ikaw, Ginoo, mao ang nagmugna sa kalibotan,
ug ang tanan nga ania niini gibuhay usab
sa imong mga kamot.

¹¹ Kining tanan mahanaw, apan ikaw magpadayon sa gihapon.
Ang tanan madunot sama sa mga bisti.

¹² Ug sama usab sa mga bisti,
pil-on mo kining tanan ug imo dayong ilislan.

* 1:5 Tan-awa usab ang mga Sal. 2:7. † 1:5 2 Sam. 7:14; 1 Cron. 17:13 ‡ 1:6 Deut. 32:43 § 1:7 Sal. 104:4 * 1:9 Sal. 45:6-7

Apan ikaw magpabilin nga mao gihapon,
dili mausab hangtod sa kahangtoran.”†

13 Bisan kanus-a, wala gayoy anghel nga giingnan sa Dios nga,
“Lingkod dinhi dapit sa akong tuo,

hangtod mapailalom ko kanimo ang imong mga kaaway.”‡

14 Dili ba nga ang mga anghel mga espiritu lang nga gisugo sa Dios nga
motabang sa mga tawo nga iyang luwason?

2

Ang Kaluwasan

1 Busa kinahanglan gayod nato nga tipigan ug maayo ang mga kamatuoran atong nadungog aron dili kita mahisalaag.

2 Ang Kasugoan nga gipadala pinaagi sa mga anghel napamatud-an nga tinuod gayod, ug ang matag-usa nga wala mosunod o wala motuman niini, gisilotan sumala sa iyang nahimo nga sala.

3 Busa dili gayod kita makalingkawas sa silot kon dili nato hatagan ug pagtagad kining kaluwasan nga wala gayoy sama. Ang Ginoo mismo mao ang una nga nagbutyag niini nga kaluwasan, ug gipamatud-an kini kanato sa mga tawong nakadungog kaniya.

4 Ug gipamatud-an usab kini sa Dios pinaagi sa nagkalain-laing mga milagro, mga timailhan, mga kahibulongang buhat, ug sa paghatag sa nagkalain-laing mga hiyas pinaagi sa Espiritu Santo sumala sa iyang kabubut-on.

Ang Kaluwasan Miabot Pinaagi kang Cristo

5 Karon, kon bahin sa umaabot nga kalibotan nga among gihisgotan, dili ang mga anghel ang ibutang sa Dios nga modumala niini.

6 Tungod kay mao kini ang nasulat sa Kasulatan:

“Unsa ba gayod ang tawo nga gihatagan mog pagtagad?

Tawo lamang siya, nganong imo gayod siyang giatiman?

7 Sa hamubo nga panahon gibuhat mo siya nga ubos sa mga anghel.

Apan gipasidunggan mo siya nga sama sa hari.

8 Ug gipasakop mo kaniya ang tanan.”*

Ang giingon sa Kasulatan nga ilalom sa pagmando sa tawo ang tanan nagkahulogan nga moabot ang adlaw nga wala gayoy dili maapil sa tawo. Apan sa pagkakaron nasayod kita nga dili pa kontrolado sa tawo ang tanang mga butang.

9 Apan kon bahin kang Jesus, nasayod kita nga sa mubong panahon gihimo siya sa Dios nga ubos sa mga anghel, aron nga pinaagi sa grasya sa Dios, mamatay siya alang sa tanang mga tawo. Ug karon gipasidunggan siya isip hari tungod sa iyang giantos nga kamatayon.

10 Gibuhat sa Dios ang tanan nga butang, ug kini gibuhat niya alang sa iyang kaugalingon. Busa angay lang gayod nga gitugot niya nga mag-antos si Jesus, aron maagian ni Jesus ang tanan nga kinahanglan niyang maagian, ug pinaagi niini daghang mga tawo ang mahimong iyang mga anak nga iyang pasidunggan. Kay si Jesus mao gayod ang tinubdan sa ilang kaluwasan.

11 Si Jesus ang naghinlo sa atong mga sala. Ug ang iyang Amahan mao usab ang atong Amahan. Mao kini ang hinungdan nga wala siya maulaw sa pagtawag kanato nga iyang mga igsoon.

12 Mao kini ang iyang giingon sa iyang Amahan:

“Ipaila ka nako sa akong mga igsoon;

ug mag-awit ako ug pagdayeg kanimo taliwala sa tanan nga nagsimba kanimo.”†

13 Ug midugang siya sa pag-ingon,

“Mosali gayod ako sa Dios.”‡

Ug miingon usab siya,

“Ania ako uban sa mga anak sa Dios nga iyang gihatag kanako.”§

14 Ug tungod kay ang gitawag niya nga mga anak sa Dios mga tawo nga adunay lawas ug dugo, si Jesus mismo nagpakatawo usab aron ihalad ang iyang kaugalingon alang kanila, kay pinaagi sa iyang kamatayon mapildi niya ang Yawa nga mao ang gigikanan sa kamatayon sa mga tawo.

15 Sa mao nga pamaagi giluwat niya ang tanan nga naulipon sa kahadlok sa kamatayon sa tibuok nilang kinabuhi.

16 Busa klaro gayod kaayo nga dili ang mga anghel ang gitabangan ni Jesus, kondili ang mga kaliwat ni Abraham.

17 Mao kana nga kinahanglang magpakatawo si Jesus, sama gayod sa iyang mga igsoon sa tanang pamaagi, aron mahimo siyang maluloy-on ug kasaligan nga pangulong pari nga makahalad ngadto sa Dios aron mapasaylo ang mga sala sa mga tawo.

18 Siya mismo nakaagi sa mga pag-antos sa dihang gitintal siya, busa makatabang siya sa mga tawo nga ginatintal.

3

Si Jesus mas Labaw kang Moises

1 Busa mga igsoon ko nga mga katawhan sa Dios, ug sama nakong mga tinawag sa Dios nga mahimong kauban niya sa langit, hinumdomi ninyo si Jesus. Siya ang apostol ug pangulong pari sa patuo nga atong ginakuptan.

2 Gisunod niya ang mga gisugo sa Dios kaniya, sama sa pagsunod ni Moises sa mga gisugo sa Dios kaniya sa iyang pagdumala sa pamilya sa Dios.

3 Apan giisip sa Dios si Jesus nga mas labaw kang Moises, kay kon sa balay pa, mas pasidunggan ang naghimo sa balay kaysa balay.

4 Kay nasayran nato nga kon adunay balay, adunay nagpatukod niini, ug ang naghimo sa tanan walay lain kondili ang Dios.

5 Si Moises kasaligan isip alagad sa Dios, sa iyang pag-atiman sa pamilya sa Dios.* Ug ang iyang gibuhat usa ka hulagway sa mga mahitabo sa umaabot.

6 Apan si Cristo kasaligan isip Anak nga tinugyanan sa pamilya sa Dios. Ug kita ang pamilya sa Dios, kon magpadayon kita nga mahugtanon sa atong paglaom nga atong ginapasigarbo.

Ang Kapahulayan alang sa mga Anak sa Dios

7 Busa sama sa giingon sa Espiritu Santo:

“Kon madunggan ninyo karon ang tingog sa Dios,

8 ayaw pagahia ang inyong mga kasing-kasing

sama sa gibuhat sa inyong mga katigulangan kaniadto.

Kay sa dihang didto sila sa kamingawan

gisupak nila ug gisulayan ang Dios.

9 Bisan nakita na nila ang akong gibuhat sulod sa 40 ka tuig,

gisulayan pa gihapon nila ako kon hangtod asa gayod

ang akong pagpailob sa ilang gibuhat nga daotan.

10 Busa nasuko gayod ako niadto nga henerasyon.

Ug miingon ako, ‘Kanunay gayod silang mahisalaag,

† 2:12 Sal. 22:22 ‡ 2:13 Isa. 8:17 § 2:13 Isa. 8:18 * 3:5 Num. 12:7

ug dili gayod nila sundon ang akong gitudlo kanila.’

¹¹ Sa akong kasuko nanumpa ako,
‘Dili gayod nila madawat ang kapahulayan
nga gikan kanako.’[†]

¹² Mga igsoon ko kang Cristo, pagbantay kamo nga dili kamo magbaton ug daotan sulod sa inyong kasing-kasing nga mao ang makaluya sa inyong pagtuo hangtod nga mahulayo kamo sa buhi nga Dios.

¹³ Ang angay ninyong buhaton, magdinasigay kamo matag adlaw samtang aduna pay panahon, aron dili kamo pahisalaagon sa sala nga makapagahi sa inyong kasing-kasing.

¹⁴ Kay kita kauban ni Cristo kon lig-on kita nga naghupot sa atong pagsalig kaniya hangtod sa kataposan.

¹⁵ Dili ba nag-ingon man ang Kasulatan:
“Kon madunggan ninyo karon ang tingog sa Dios,
ayaw pagahia ang inyong mga kasing-kasing
sama sa gibuhat kaniadto sa inyong mga katigulangan
sa dihang gisupak nila ang Dios.”[‡]

¹⁶ Kinsa bang mga tawhana ang nakadungog kaniadto sa tingog sa Dios apan misupak kaniya? Dili ba kadtong tanan nga gipangulohan ni Moises pagawas sa Ehipto?

¹⁷ Ug kinsa bay nasuk-an sa Dios sulod sa 40 ka tuig? Dili ba kadtong mga tawo nga nagpakasala ug nangamatay didto sa kamingawan?

¹⁸ Ug kinsa ba ang gitumong sa Dios sa iyang pagpanumpa nga dili gayod sila makadawat sa kapahulayan nga gikan kaniya? Dili ba mao kadtong mga tawo nga wala mosunod kaniya?

¹⁹ Busa klaro kanato nga wala sila makadawat sa kapahulayan tungod kay wala sila motuo sa Dios.

4

¹ Apan bisan mao kadto ang nahitabo, nagpabilin sa gihapon ang saad sa Dios nga makadawat kita sa kapahulayan nga gikan kaniya. Busa magbantay gayod kita kay basin kon duna kanatoy dili makadawat niini.

² Kay sama kanila nakadungog usab kita sa Maayong Balita. Apan wala nila mapusli ang ilang nadunggan tungod kay wala sila motuo.

³ Kita nga nagtuo mao ang makadawat sa kapahulayan nga gikan sa Dios. Apan ang wala motuo dili makadawat niini, tungod kay nag-ingon ang Dios,
“Sa akong kasuko, nanumpa ako
nga dili gayod nila madawat

ang kapahulayan nga gikan kanako.”^{*}

Wala kini magkahulogan nga wala pa ang kapahulayan, tungod kay ang tinuod, anaa na kining daan sukad sa iyang pagbuhat sa kalibotan.

⁴ Dili ba nga mao kini ang giingon sa Kasulatan mahitungod sa ikapito nga adlaw: “Sa ikapito nga adlaw mipahulay ang Dios sa tanan niyang mga buhat.”[†]

⁵ Ug giingon usab, “Dili gayod nila madawat ang kapahulayan nga gikan kanako.”

⁶ Klaro nga gituyo sa Dios nga adunay makadawat niadto nga kapahulayan, apan ang mga nakadungog kaniadto sa Maayong Balita wala makadawat tungod kay wala sila mosunod sa Dios.

[†] 3:11 Sal. 95:7-11 [‡] 3:15 Sal. 95:7-8 ^{*} 4:3 Sal. 95:11 [†] 4:4 Gen. 2:2

⁷ Busa naghatag pa gayod ang Dios ug kahigayonan karon, tungod kay sa paglabay sa daghang mga katuigan nagsulti siya pinaagi kang David, sama sa nahisgotan na:

“Kon madunggan ninyo karon ang tingog sa Dios,
ayaw pagahia ang inyong mga kasing-kasing.”[‡]

⁸ Kay kon tinuod nga nadala ni Josue ang mga tawo kaniadto sa kapahulayan, wala na unta magsulti ang Dios nga aduna pay lain gayod nga adlaw nga ang mga tawo hatagan niya ug kapahulayan.

⁹ Busa aduna pa gayod kapahulayan nga gitagana ang Dios alang sa iyang katawhan, ug kini nga kapahulayan sama sa pagpahulay sa Dios sa ikapito nga adlaw.

¹⁰ Kay si bisan kinsa nga makadawat sa kapahulayan nga gikan sa Dios makapahulay na sa iyang mga buluhaton, sama nga ang Dios mipahulay human niya nabuhat ang tanan.

¹¹ Busa tinguhaon gayod nato nga ang kapahulayan atong madawat. Dili gayod kita mosundog sa mga tawo kaniadto nga wala magsunod sa Dios, kay basin kon dili usab kita makadawat ug kapahulayan sama kanila.

¹² Kay ang pulong sa Dios buhi ug gamhanan, ug mas hait pa kaysa espada nga duhay sulab. Modulot kini sa kinahiladman sa kalag ug sa espiritu, ug hangtod sa mga luta-lutahan ug sa utok sa bukog. Nasayran niya ang mga butang nga gihuna-huna ug ginapangandoy sa mga tawo.

¹³ Walay makatago gikan sa Dios; ang tanan makita niya ug dayag gayod sa iyang panan-aw, ug kaniya kita mohatag ug husay sa atong mga binuhatan.

Si Jesus ang Atong Pangulong Pari

¹⁴ Busa kuptan gayod nato ang atong gituohan, tungod kay aduna kitay gamhanan nga pangulong pari nga atua na didto sa langit. Ug kini walay lain kondili si Jesus nga Anak sa Dios.

¹⁵ Ang atong pangulong pari makabati pud sa atong mga kaluyahon, kay ang tanang mga pagsulay nga naabot kanato naagian pud niya, apan wala gayod siya makasala.

¹⁶ Busa dili kita magpanuko sa pagduol sa trono sa grasya sa Dios, aron madawat nato ang kaluoy ug tabang sa oras sa atong panginahanglan.

5

¹ Ang matag pangulong pari gipili gikan sa mga tawo aron mag-alagad sa Dios alang kanila. Katungdanan niya ang paghalad ngadto sa Dios ug mga mananap ug uban pa nga mga halad alang sa kapasayloan sa mga sala.

² Ang pangulong pari tawo lang usab nga adunay kaluyahon sama kanato. Busa masinabuton siya sa mga tawong wala masayod nga sila nakasala.

³ Ug tungod kay makasala man usab siya, kinahanglan nga maghalad usab siya alang sa iyang kaugalingong mga sala, ug dili lang alang sa mga sala sa mga tawo.

⁴ Adunay dungog isip pangulong pari. Apan walay makatuboy sa iyang kaugalingon aron mahimong pangulong pari. Kay ang Dios mao lang ang magpili. Sama sa pagpili niya kang Aaron kaniadto.

⁵ Ug sama usab kang Cristo, dili siya ang nagpasidungog sa iyang kaugalingon nga mahimong pangulong pari, kondili ang Dios. Kay nag-ingon ang Dios kaniya,

“Ikaw ang akong Anak,

ug karon ipaila ko nga ako ang imong Amahan.”*

[‡] 4:7 Sal. 95:7-8 * 5:5 Sal. 2:7

⁶ Ug nag-ingon usab siya sa ubang bahin sa Kasulatan,
 “Pari ikaw sa walay kataposan,
 sama sa pagkapari ni Melquisedek.”†

⁷ Sa dihang dinhi pa si Jesus sa kalibotan, nag-ampo siya ug naghilak gayod nga nagpakiluoy sa Dios nga makaluwas kaniya gikan sa kamatayon. Ug tungod kay siya mapainubsanon ug matinumonan, gitubag sa Dios ang iyang pag-ampo.

⁸ Ug bisan Anak siya mismo sa Dios, nakat-onan niya ang pagkamatinumanon pinaagi sa mga pag-antos nga iyang nasinati.

⁹ Human niya naagian ang tanan nga kinahanglan niyang masinati, nahimo siyang manluluwas sa tanan nga nagtuman kaniya, aron hangtod sa hangtod, luwas na sila gikan sa silot sa ilang mga sala.

¹⁰ Ug gihimo siya sa Dios nga pangulong pari sama sa pagkapari ni Melquisedek.

Ang Pahimangno bahin sa Pagbiya sa Pagtuo

¹¹ Daghan pa unta ang among isulti kaninyo mahitungod sa pagkapari ni Melquisedek ug ni Jesus, apan lisod kining ipadayag kaninyo tungod kay lisod kamong pasabton.

¹² Mga magtutudlo na unta kamo karon kay dugay na kamo sa pagtuo. Apan hangtod karon kinahanglan pa gayod kamong tudloan sa unang mga pagtulon-an mahitungod sa pulong sa Dios. Sama gihapon kamo sa mga batang masuso nga nagkinahanglan pa ug gatas tungod kay dili pa kamo makakaon sa gahi nga mga pagkaon.

¹³ Ang mga nabuhi sa gatas mga batang masuso nga wala kahibalo kon unsa ang maayo ug daotan.

¹⁴ Apan ang gahi nga mga pagkaon alang sa mga hamtong nga nasayod na kon unsa ang maayo ug daotan.

6

¹ Busa tungod kay dugay na kita nga nagtuo, kinahanglan biyaan na nato ang unang mga pagtulon-an bahin kang Cristo, ug magpadayon kita sa pagtuon sa mga laglom nga pagtulon-an. Dili na nato balik-balikon ang mahitungod sa paghinulsol ug pagbiya sa walay pulos nga binuhatan ug ang mahitungod sa pagtuo sa Dios,

² ang mga pagtulon-an mahitungod sa bautismo, mahitungod sa pagpan-dong sa kamot sa ulo, sa pagbanhaw sa mga patay, ug sa paghukom sa Dios sa kada tawo kon unsa ang iyang mahimong kahintang sa walay kataposan.

³ Ang atong buhaton, kon itugot sa Dios, magpadayon kita sa pagtuon sa laglom nga mga pagtulon-an.

⁴ Tungod kay wala na gayoy makapahinulsol ug makapabalik pag-usab sa tawo nga mibiya na sa Dios. Kaniadto nalamdagan na ang iyang huna-huna, nakaambit na siya sa panalangin nga gikan sa langit, ug nakadawat na sa Espiritu Santo.

⁵ Nakatagamtam na siya sa mga panalangin nga gikan sa pulong sa Dios, ug nasinati pa gayod niya ang gahom nga ipadayag sa kataposan nga adlaw.

⁶ Apan taliwala niini, mibiya gihapon siya sa Dios. Kanang mga tawhana dili na mahimo nga mohinulsol pa ug motalikod sa iyang mga sala, tungod kay sa ilang pagtalikod sa Dios sama ra nga gilansang niya pag-usab ang Anak sa Dios sa krus ug gipakaulawan siya sa dayag.

⁷ Nahisama kita sa yuta nga gipanalanginan sa Dios, nga human maulani nagpatubo kini sa mga tanom nga mapuslan sa nagtrabaho niini.

† 5:6 Sal. 110:4

⁸ Apan kon ang nagtubo niini pulos lang tunokon nga mga tanom, nan wala kanay kapuslanan; busa tunglohon lang sa Dios, ug sa kataposan sunogon.

⁹ Mga hinigugma, bisag ingon niini ang among gipanulti, nasiguro namo nga maayo ang inyong kahintang kon mahitungod sa inyong kaluwasan.

¹⁰ Matarong ang Dios, ug dili gayod niya mahimong kalimtan ang inyong mga maayong binuhatan ug ang inyong gugma kaniya nga inyong gipakita ug padayon nga ginapakita pinaagi sa pagtabang sa susama ninyong katawhan sa Dios.

¹¹ Buot namo nga ang kada usa kaninyo magpadayon nga mahugtanon sa inyong paglaom sa Dios hangtod sa kataposan, aron madawat ninyo ang inyong gilaoman.

¹² Dili kamo magtinapolan, kondili sunda hinuon ninyo ang panig-ingnan sa mga tawo nga pinaagi sa ilang pagtuo ug pagkamainantuson nagdawat sa mga saad sa Dios.

Tinuod gayod ang Saad sa Dios

¹³ Tan-awa ninyo si Abraham: sa dihang misaad ang Dios kaniya, wala siya mogamit sa uban nga ngalan aron pamatud-an niya ang iyang gisaad, hinuon gigamit niya ang iyang kaugalingon nga ngalan tungod kay wala nay makalabaw pa kaniya.

¹⁴ Miingon siya, “Isaad ko nga panalanginan ko gayod ikaw ug padaghanon ko gayod ang imong kaliwat.”*

¹⁵ Unya mapailubon nga naghulat si Abraham, busa nadawat niya ang gisaad sa Dios.

¹⁶ Kon manumpa ang tawo gamiton niya ang ngalan sa Dios nga mas labaw pa kaniya aron tuohan siya ug aron wala nay panaglalis.

¹⁷ Mao usab ang gibuhat sa Dios kaniadto sa iyang pagpanumpa ngadto sa mga tawo nga iyang gisaaran. Gipakita niya kanila pinaagi sa iyang pagpanumpa nga tumanon gayod niya ang iyang saad.

¹⁸ Ug kining duha, ang saad ug ang panumpa, dili gayod mausab, tungod kay dili gayod mamakak ang Dios. Busa kita nga nakadangop na kaniya aduna nay lig-on gayod nga paglaom nga tumanon gayod niya ang iyang gisaad kanato.

¹⁹ Kini nga paglaom mao ang naghatag ug kasigurohan sa atong kinabuhi, ug midangat gayod kini ngadto sa Labing Balaang Dapit

²⁰ diin atua si Jesus nga gauna alang kanato. Siya ang atong walay kataposan nga pangulong pari sama sa pagkapari ni Melquisedek.

7

Ang Pari nga si Melquisedek

¹ Si Melquisedek hari kaniadto sa Salem ug pari sa Labing Halangdong Dios. Samtang nagpauli na si Abraham gikan sa pagpakig-gira diin iyang gipamatay ang mga hari, gisugat siya ni Melquisedek ug gipanalanginan.

² Pagkahuman, gihatag ni Abraham kang Melquisedek ang ikanapulo nga bahin sa tanan nga iyang nakuha sa gira. Ang kahulogan sa ngalan nga Melquisedek, “Hari sa Pagkamatarong.” Ug tungod kay hari siya sa Salem,* nagkahulogan usab kini nga siya “Hari sa Kalinaw.”

* **6:14** Gen. 22:16-17 * **7:2** Salem: kini nga pulong adunay kalabotan sa Hebreo nga pulong nga “shalom,” nga ang buot ipasabot, “kalinaw.”

³ Wala gayoy kasulatan nga naghigot kon kinsa ang iyang amahan ug inahan o ang iyang mga katigulangan. Ug walay kasulatan nga naghigot mahitungod sa iyang pagkatawo o kamatayon. Sama siya sa Anak sa Dios; ang iyang pagkapari walay kataposan.

⁴ Huna-hunaa ninyo kon unsa kagamhanan si Melquisedek. Kay bisan gani si Abraham nga mao ang nagtukod sa atong nasod naghatag kaniya sa ikanapulo nga bahin sa tanan nga iyang nakuha sa gira.

⁵ Kon mahitungod sa mga pari nga kaliwat ni Levi, sumala sa Kasugoan nga gibilin kanila ni Moises, alang kanila ang ikanapulo nga bahin sa kabtangan sa ilang mga isigka-Judio, bisan tinuod nga silang tanan pareha nga mga kaliwat ni Abraham.

⁶ Apan si Melquisedek, bisan dili siya kaliwat ni Levi, gihatagan siya ni Abraham sa iyang ikapulo, ug si Melquisedek pa hinuon ang naghatag ug panalangin kang Abraham, bisan pa nga si Abraham mao ang gisaaran sa Dios.

⁷ Ug nasayran ta nga ang nagpanalangin mas labaw pa kaysa gipanalanginan.

⁸ Bahin sa mga pari nga kaliwat ni Levi nga nagdawat sa ikapulo, mga tawo lang sila nga adunay kamatayon. Apan nagpamatuod ang Kasulatan nga si Melquisedek nga gihatagan ni Abraham sa iyang ikapulo buhi sa gihapon.

⁹ Ug makaingon kita nga bisan si Levi, kansang mga kaliwat mao ang nagdawat sa ikapulo, naghatag usab sa iyang ikapulo kang Melquisedek pinaagi kang Abraham;

¹⁰ kay sa paghatag ni Abraham sa iyang ikapulo ngadto kang Melquisedek, si Levi wala pa matawo ug anaa pa sa lawas ni Abraham.

¹¹ Karon, nasayran nato nga sa dihang naghatag ang Dios sa Kasugoan ngadto sa mga Judio, adunay kalabotan niini ang pagkapari sa linya ni Levi. Kon mahimong matarong ang mga tawo pinaagi sa gibuhay sa mga pari, wala na unta kinahanglana ang lain pa nga pari sama sa pagkapari ni Melquisedek nga lahi sa pagkapari ni Aaron.

¹² Apan kon ilisan ang pagkapari, kinahanglan nga ilisan usab ang Kasugoan.

¹³⁻¹⁴ Ang atong Ginoong Jesus mao ang gitumong nga giilis sa daan nga mga pari. Dili siya kaliwat ni Levi kondili kaliwat ni Juda. Siya lang gayod ang nahimong pari nga kaliwat ni Juda. Kay sa pagsulti ni Moises kon kinsa kanila ang mahimong mga pari, wala gayod siya maghisgot mahitungod sa tribo ni Juda.

Adunay Usa ka Pari nga Sama kang Melquisedek

¹⁵ Klaro gayod nga giilisan na ang mga pari nga kaliwat ni Levi, tungod kay aduna nay lain karon nga pari nga sama kang Melquisedek.

¹⁶ Siya nahimong pari dili tungod sa kaliwatan nga pinasikad sa Kasugoan, kondili pinasikad sa iyang gamhanan nga kinabuhi nga walay kataposan.

¹⁷ Kay nag-ingon ang Kasulatan mahitungod kaniya:
“Pari ikaw sa walay kataposan,
sama sa pagkapari ni Melquisedek.”†

¹⁸ Busa ang daan nga Kasugoan giilisan na sa Dios tungod kay wala kini kapuslanan ug dili makatabang kanato.

¹⁹ Kay dili kita mahimong hingpit sa panan-aw sa Dios pinaagi sa atong paningkamot sa pagsunod sa Kasugoan. Mao kana nga gihatagan kita karon sa mas maayo ug kasaligan nga paglaom, ug pinaagi niini makaduol na kita sa Dios.

† 7:17 Sal. 110:4

²⁰ Kining bag-o nga paglaom mas maayo tungod kay aduna kini panumpa. Wala misaad ang Dios sa dihang gihimo niya nga pari ang mga kaliwat ni Levi.

²¹ Apan sa dihang gihimo sa Dios nga pari si Jesus nanumpa siya. Kay adunay nasulat sa Kasulatan nga nag-ingon:

“Nanumpa ang Ginoo,

pari ka sa walay kataposan.*

Ug dili gayod mausab ang iyang huna-huna.”

²² Busa si Jesus ang kasigurohan sa mas maayo nga kasabotan sa Dios ngadto sa iyang katawhan.

²³ Kaniadto daghan ang mga pari tungod kay kon adunay usa nga matay mapulihan dayon kini ug lain aron makapadayon ang buluhaton nilang mga pari.

²⁴ Apan si Jesus walay kamatayon, mao kana nga ang iyang buluhaton isip pari wala ibalhin ngadto sa uban.

²⁵ Busa makahimo gayod siya pagluwas kang bisan kinsa nga moduol sa Dios pinaagi kaniya ug mahimo niya kini bisan unsang orasa. Kay buhi man siya sa walay kataposan aron sa pagpakiluoy sa Dios alang kanila.

²⁶ Busa si Jesus mao gayod ang pangulong pari nga atong gikinahanglan. Balaan siya; wala siya magbuhat ug daotan ug wala gayod siyay sala. Gilain siya gikan sa mga tawo nga makasasala ug gibayaw ngadto sa kalangitan.

²⁷ Lahi siya sa uban nga mga pangulong pari nga kinahanglang maghalad matag adlaw, una alang sa ilang kaugalingon nga sala, ug pagkahuman alang sa mga sala sa katawhan. Apan si Jesus kausa lang gayod naghalad. Gihalad niya ang iyang kaugalingon didto sa krus ug wala na gayod niya kini usba pa.

²⁸ Ang mga tawo nga gihimong mga pangulong pari pinasikad sa Kasugoan ni Moises mga tawo lang usab nga makasasala. Apan sumala sa gipanumpa sa Dios, nga iyang gisulti human sa Kasugoan, ang iyang Anak mismo mao ang iyang gipili nga mahimong pangulong pari hangtod sa hangtod. Kay nahuman na niya ang tanan niyang angay maagian, nga mao ang katuyoan sa Dios.

8

Si Jesus mao ang Atong Pangulong Pari

¹ Mao kini ang buot namong ipasabot sa among gisulti: kita karon aduna nay pangulong pari nga atua didto naglingkod sa tuo sa trono sa Makagagahon nga Dios sa langit.

²⁻³ Nag-alagad siya isip pangulong pari didto sa Labing Balaan gayod nga Lugar. Dili tawo ang nagbuhat niana nga lugar kondili ang Ginoo gayod.

Ang kada pangulong pari ginapili nga maghalad ngadto sa Dios ug mga halad nga mananap ug uban pa nga mga halad. Busa ang atong pangulong pari kinahanglan nga aduna usab siyay ihalad.

⁴ Kon dinhi pa siya sa yuta, dili gayod siya mahimong pari tungod kay sukad pa kaniadto adunay mga pari na dinhi nga gahalad pinasikad sa Kasugoan.

⁵ Ang ilang gibuhay nga mga paghalad hulagway lamang sa mga butang nga nahitabo didto sa langit. Nasayran nato kini tungod kay niadtong ipatindog na ni Moises ang Tolda nga Pagsimbahan miingon ang Dios kaniya, “Siguroha nga ipahimo mo kining tanan sumala gayod sa plano nga gipakita ko kanimo dinhi sa bukid.”*

⁶ Apan ang buluhaton ni Jesus isip pangulong pari labi pang maayo kaysa buluhaton niadtong mga pari. Ug ang bag-o nga kasabotan karon nga iyang gipatigayon labi pang maayo kon itandi sa una nga kasabotan. Tungod kay ang bag-o nga kasabotan pinasikad sa labing maayo nga mga saad sa Dios.

⁷ Kon walay kulang ang una nga kasabotan dili na unta kini kinahanglan nga ilisan pa.

⁸ Apan nakita sa Dios ang kakulangan sa mga tawo nga nagsunod niadtong nauna nga kasabotan. Busa miingon siya:

“Moabot ang adlaw nga maghimo ako ug bag-o nga kasabotan sa mga taga-Israel ug sa mga taga-Juda,

⁹ Kini dili na sama niadtong kasabotan nga akong gihatag sa ilang mga katigulangan kaniadto sa dihang giagak ko sila pagawas sa Ehipto.

Wala nila tumana ang unang kasabotan nga gihatag ko kanila.

Mao nga gipasagdan ko na lang sila.”

Miingon usab ang Ginoo:

¹⁰ “Ang bag-o nga kasabotan nga akong ihatag sa mga taga-Israel sa umaabot nga mga adlaw mao kini:

Isil-sil ko ang akong mga sugo sa ilang alimpatakan, ug itisok ko kini sa ilang kasing-kasing.

Mahimo ako nga ilang Dios, ug mahimo sila nga akong katawhan.

¹¹ Wala nay mosulti sa iyang katagilungsod o sa iyang igsoon, ‘Ilha ang Ginoo.’

Tungod kay silang tanan makaila kanako, gikan sa labing ubos hangtod sa labing dungganon.

¹² Kay pasayloon ko sila sa ilang mga daotan nga binuhatan, ug dili ko na hinumdoman pa ang ilang mga sala.”†

¹³ Ug tungod kay nag-ingon ang Dios nga adunay bag-o na nga kasabotan, klaro nga ang una nga kasabotan karaan na, ug ang karaan dili na magamit ug mahanaw lang.

9

Ang Pagsimba Dinhi sa Yuta ug Didto sa Langit

¹ Karon, ang una nga kasabotan adunay mga tulomanon mahitungod sa pagsimba ug adunay simbahan nga gibuhat sa mga tawo.

² Kadtong Tolda nga Pagsimbahan nga ilang gipatindog adunay duha ka kuwarto. Ang una nga kuwarto gitawag nga Balaang Dapit. Didto nahimutang ang suga, ang lamisa, ug ang mga pan nga halad ngadto sa Dios.

³ Ang ikaduha nga kuwarto nga atua sa luyo sa tabil mao ang gitawag nga Labing Balaang Dapit.

⁴ Atua didto ang bulawan nga halaran nga sunoganan sa insenso, ug ang sudlanan sa Kasabotan nga hinaklapan usab ug bulawan. Didto sa kahon nasulod ang bulawan nga tibod nga gisudlan sa manna, ug ang sungkod ni Aaron nga nanalingsing. Atua usab ang lagpad nga mga bato nga gisulatan sa kasugoan sa Dios.

⁵ Didto sa ibabaw sa kahon adunay mga gitawag nga kerubin. Nagpaila kini nga atua didto ang Dios. Ang pako sa mga kerubin nagpandong ibabaw

† 8:12 Jer. 31:31-34

sa dapit diin ginapasaylo sa Dios ang mga sala sa mga tawo.* Apan dili pa namo mapasabot kining tanan kaninyo karon.

⁶ Ingon niini ang hulagway didto sulod sa Tolda nga Pagsimbahan. Ug kada adlaw gayod mosulod ang mga pari didto sa unang kuwarto aron himuon ang ilang katungdanan.

⁷ Apan sa Labing Balaang Dapit, ang pangulong pari lang gayod ang makasulod didto, ug kausa lang gayod sa usa ka tuig. Ug kon mosulod siya didto magdala gayod siya ug dugo nga ihalad ngadto sa Dios alang sa iyang kaugalingon nga mga sala ug alang usab sa mga sala sa katawhan nga wala masayod nga sala ang ilang gihimo.

⁸ Pinaagi niini gitudloan kita sa Espiritu Santo nga ang yano nga mga tawo dili gayod makasulod sa Labing Balaang Dapit samtang nagbarog pa ang daang Tolda nga Pagsimbahan.

⁹ Kini nga pagsimbahan hulagway lang sa atong panahon karon. Tungod kay ang tinuod, ang tanang mga halad lakip ang mga mananap nga ilang gihalad sa Dios dili gayod makahinlo sa konsensya sa mga nagsimba sa maong pamaagi.

¹⁰ Ang ilang gipangbuhat pulos mahitungod sa mga pagkaon ug ilimnon, ug mahitungod sa paghinlo sa lawas. Kini nga mga regulasyon panggawas lang ug hangtod lang sa panahon nga bag-ohon sa Dios ang tanan.

¹¹⁻¹² Apan karon miabot na si Cristo, ang atong pangulong pari sa mas maayo nga pamaagi. Misulod siya sa tolda nga mas hingpit. Dili kini hinimo sa tawo, ug wala kini dinhi niining kalibotana. Kausa lang gayod naghalad si Cristo sa Labing Balaang Dapit ug wala na gayod niya kini usba pa. Dili dugo sa mga kanding ug sa mga nating baka ang iyang gihalad kondili ang iyang dugo mismo. Ug tungod niini gitubos niya kita aron nga mahimong maayo ang atong kahimtang ug bisan kanus-a dili na kita masilotan tungod sa atong mga sala.

¹³ Sumala sa Kasugoan, kon ang tawo mahugawan tungod kay miduol siya sa patay nga tawo, kinahanglan wisikan siyag dugo sa kanding ug sa torong baka ug sa abo sa sinunog nga nating baka aron mahinloan siya sa iyang pagkahugaw.

¹⁴ Karon, kon kana gani makahinlo, mas labi pa gayod nga makahinlo ang dugo ni Cristo. Kay pinaagi sa walay kataposang Espiritu gihalad ni Cristo ang iyang kaugalingon ingon nga hingpit nga halad ngadto sa Dios. Ang iyang dugo maoy maghinlo sa atong kasing-kasing ug huna-huna aron talikdan nato ang atong gibuhay nga walay pulos ug alagaron nato ang Dios nga buhi.

¹⁵ Busa si Cristo mao ang tigpataliwala tali kanato ug sa Dios sa bag-o nga kasabotan. Kay pinaagi sa iyang kamatayon gitubos niya ang mga tawo nga naglapas sa una nga kasabotan. Mao kana nga ang mga gitawag sa Dios makadawat na sa mga butang nga iyang gisaad nga maangkon nila sa walay kataposan.

¹⁶⁻¹⁷ Ang panig-ingnan niini sama sa tawo nga naghimo ug testamento kon kinsa ang manunod sa iyang kabtangan kon mamatay na siya. Samtang buhi pa siya dili pa mapuslanon kana nga testamento, kay ang testamento mapuslan lang kon mapamatud-an nga namatay na ang naghimo niini.

¹⁸ Mao kana nga bisan ang una nga kasabotan nagkinahanglan usab ug dugo aron mapalig-on.

¹⁹ Kay human sa pagtudlo ni Moises sa mga tawo sa tanang mga sugo sa Kasugoan, nagkuha siya ug dugo sa mga nating baka ug sa mga kanding

* 9:5 *dapit diin ginapasaylo sa Dios ang mga sala sa mga tawo*: mao kini ang tabon sa kahon nga nagsimbolo sa presensya sa Dios dinhi sa kalibotan.

ug gisagolan kini niya ug tubig. Ang iyang gigamit sa pagwisik balhibo sa karnero nga gitina ug pula ug gihigot diha sa isopo nga tanom. Human niini, giwisikan niya ang gisulatan sa Kasugaoan ug ang mga tawo.

²⁰ Dayon miingon si Moises sa mga tawo, “Mao kini ang dugo nga nagpalig-on sa kasabotan nga gihatag sa Dios aron inyong tumanon.”†

²¹ Ug giwisikan usab niya ang Tolda nga Pagsimbahan lakip ang tanan nga galamiton sa pagsimba sa Dios.

²² Sumala sa Kasugaoan, halos tanan hinloan pinaagi sa dugo. Ug kon walay dugo nga giula isip halad ngadto sa Dios walay kapasayloan ang sala.

²³ Busa kinahanglan nga hinloan sa mao nga pamaagi ang mga butang nga atua sulod niadtong simbahan nga hulagway lang sa mga butang nga atua sa langit. Apan ang mga butang nga atua sa langit nagkinahanglan ug mas maayo pang halad.

²⁴ Kay si Cristo wala mosulod sa balaan nga lugar nga hinimo lang sa tawo nga hulagway lang sa atua sa langit kondili sa langit mismo siya misulod. Ug karon atua siya didto nangatubang sa Dios alang kanato.

²⁵ Ang pangulong pari sa mga Judio nagsulod sa Labing Balaang Dapit kada tuig nga nagdala ug dugo sa mga mananap. Apan si Cristo kausa lang gayod naghalad sa iyang kaugalingon, ug wala na gayod niya kini usba pa.

²⁶ Tungod kay kon kinahanglan pa nga usab-usabon, nan kadaghan na unta siya nag-antos sukad pa sa pagmugna sa kalibotan. Apan kausa lang gayod siya mianhi dinhi sa kalibotan aron sa pagwagtang sa atong mga sala pinaagi sa iyang paghalad sa iyang kaugalingon. Kini gibuhat niya niining kataposang panahon.

²⁷ Ang tawo kausa lang gayod mamatay, ug pagkahuman hukman siya sa Dios.

²⁸ Busa si Cristo kausa lang gayod namatay isip halad aron makuha ang mga sala sa mga tawo. Tinuod nga mobalik siya pag-usab dinhi sa kalibotan, apan dili aron sa paghalad pag-usab aron makuha ang atong mga sala, kondili aron sa pagluwas sa mga tawo nga naghulat kaniya.

10

¹ Ang kasugaoan anino lang sa mga kaayohan nga umaabot. Ang Kasugaoan mismo dili makapamatarong sa mga tawo nga moduol sa Dios pinaagi sa ilang mga ginahalad kada tuig.

² Kay kon napasaylo na sila pinaagi sa mga halad, wala na unta nila batia nga aduna silay sala pa, ug dili na kinahanglan nga maghalad pa sila.

³ Apan kadto nga mga halad nagpahinundom pa hinuon matag tuig sa mga tawo mahitungod sa ilang mga sala.

⁴ Tungod kay ang tinuod, ang dugo sa mga torong baka ug sa mga kanding nga ilang gihalad dili gayod makawagtang sa ilang mga sala.

⁵ Mao kana nga sa pag-anhi ni Cristo dinhi sa kalibotan miingon siya sa Dios:

“Wala mo magustohi ang mga mananap nga gihalad kanimo, hinuon gihatagan mo ako ug lawas aron akong ihalad.

⁶ Kay wala ka malipay sa mga mananap nga ilang gisunog ug gihalad sa halaran alang sa ilang mga sala.

⁷ Busa miingon ako kanimo,
 ‘Ania ako sa pagtuman sa imong kabubut-on, O Dios,
 sumala sa nasulat diha sa Kasulatan bahin kanako.’ ”*

⁸ Una, miingon si Cristo nga wala magustohi ug wala ikalipay sa Dios ang nagkalain-lain nilang mga halad ngadto kaniya alang sa ilang mga sala. Gisulti niya kini bisan tinuod nga kining tanan gihalad pinasikad sa Kasugaoan.

⁹ Dayon miingon siya sa iyang Amahan, “Ania ako aron sa pagtuman sa imong kabubut-on.” Tungod niini nasayran nato nga giilisan na sa Dios ang karaan nga mga paghalad ug ang halad ni Cristo mao ang iyang gipuli.

¹⁰ Ug tungod kay gituman ni Jesu-Cristo ang kabubut-on sa Dios, nahinloan kita gikan sa atong mga sala. Nahitabo kini pinaagi sa iyang paghalad sa iyang kaugalingon nga lawas sa makausa lang gayod.

¹¹ Ang mga pari, kada adlaw gayod ang ilang pag-alagad didto sa pagsimbahan aron sa paghalad sa Dios. Ugaling ang ilang mga halad nga gabalik-balik lang dili gayod makakuha sa mga sala sa mga tawo.

¹² Apan si Cristo kausa lang gayod naghalad alang sa atong mga sala ug dili na gayod kinahanglan nga usbon pa. Ug unya, milingkod siya sa tuo sa Dios.

¹³ Ug karon atua na siya didto naghulat hangtod sa panahon nga ang iyang mga kaaway mapailalom kaniya.

¹⁴ Busa pinaagi sa usa ka halad, gihingpit niya sa walay kataposan kadtong gihinloan sa sala.

¹⁵ Ang Espiritu Santo mismo nagpamatuod kanato bahin niini, kay miingon siya:

¹⁶ “Miingon ang Ginoo,
‘Mao kini ang kasabotan nga akong buhaton kanila
sa umaabot nga mga adlaw:
Itisok ko ang akong mga sugo sa ilang kasing-kasing,
ug isil-sil ko kini sa ilang alimpatakan.’”[†]

¹⁷ Ug midugang siya sa pag-ingon:
“Dili ko na gayod hinumdoman ang ilang mga sala
ug ang ilang daotang binuhatan.”[‡]

¹⁸ Busa tungod kay ang atong mga sala napasaylo na, dili na kinahanglan nga magsige pa kitag halad alang sa atong mga sala.

Moduol Kita sa Dios

¹⁹⁻²⁰ Busa mga igsoon, tungod sa dugo ni Jesus nga iyang giula alang kanato, aduna na kitay kagawasan nga mosulod sa Labing Balaang Dapit nga anaa mahimutang luyo sa tabil. Kay pinaagi sa paghalad sa iyang lawas, giablihan niya alang kanato ang bag-o nga agianan aron makasulod kita sa Labing Balaang Dapit, ug kini nga agianan nagtultol kanato ngadto sa kinabuhi nga walay kataposan.

²¹ Makagagahom ang atong pari nga nagdumala sa balay sa Dios.

²² Busa, sa kinasing-kasing gayod ug sa walay pagduha-duha moduol kita sa Dios. Kay nasayran nato nga gihinloan na ang atong mga kasing-kasing gikan sa atong sad-an nga konsensya pinaagi sa dugo ni Jesus, ug ang atong lawas nahugasan na sa hinlo nga tubig.

²³ Magmahugtanon kita sa atong paglaom ug dili kita magduha-duha, tungod kay ang Dios nga nagsaad masaligan gayod sa pagtuman sa iyang mga gisaad kanato.

²⁴ Ug paningkamotan ta nga mapukaw ang pagbati sa kada usa nga mahigugma sa iyang isigka-tawo ug maghimog maayo.

²⁵ Dili gayod nato undangon ang atong nabatasan nga panagtigom, sama sa gibuhat sa uban, kondili magdinasigay kita sa usag-usa, ilabina gayod karon nga makita na nato nga haduol na ang pagbalik sa Ginoo.

[†] 10:16 Jer. 31:33 [‡] 10:17 Jer. 31:34

²⁶ Kay kon nakahibalo na kita sa kamatuoran apan padayon pa gihapon kita sa pagpakasala, wala nay halad nga mahimong ihalad aron mapasaylo ang atong mga sala.

²⁷ Ang tawo nga nagpakasala nagpaabot na lang sa makahahadlok nga paghukom ug sa nagdilaab nga kalayo nga giandam sa Dios alang sa mga misupak.

²⁸ Kaniadto, ang tawo nga makalapas sa Kasugoan ni Moises patyon sa walay kaluoy kon mapamatud-an sa duha o tulo ka tawo nga siya tinuod nga nakasala.

²⁹ Kon mao kana, sigurado gayod nga mas grabe pa ang silot ngadto sa tawo nga nagtamay sa Anak sa Dios ug wala mohatag ug bili sa dugo nga nagpalig-on sa kasabotan sa Dios, nga mao ang naghinlo sa iyang mga sala. Mas grabe pa ang buhaton ngadto sa tawo nga sama niana, kay giinsulto niya ang maluloy-on nga Espiritu.

³⁰ Kay nailhan nato ang Dios nga nag-ingon, “Ako ang manimalos. Ako ang bahala nga mosilot.”[§] Ug aduna pa gayod nasulat nga nag-ingon, “Hukman sa Ginoo ang iyang katawhan!”*

³¹ Ug makahahadlok gayod kon ang Dios nga buhi mao ang mosilot.

³² Hinumdomi ninyo ang nanglabay nga mga adlaw sa dihang bag-o pa lang kamo nga nahayagan. Daghang mga kalisod ug pagsulay ang inyong naagian, apan giagwanta lang ninyo kini ug wala kamo magpadaog.

³³ Usahay gipakaulawan kamo ug gisakit atubangan sa mga tawo. Ug usahay bisan dili kamo ang gibuhatan sa ingon niini kondili ang inyong mga kauban, nag-antos gihapon kamo tungod sa inyong kaluoy kanila.

³⁴ Naluoy usab kamo sa inyong isigka-tumutuo nga gipriso. Ug bisan giilogan kamo sa inyong mga kabtangan gidawat ninyo kini nga adunay kalipay tungod kay nasayran ninyo nga aduna pa kamoy gikuptan nga mas maayo ug molungtad sa walay kataposan.

³⁵ Busa ayaw ninyo wad-a ang inyong pagsalig sa Dios, kay aduna kini dako nga balos alang kaninyo.

³⁶ Kinahanglan nga magmainantuson kamo aron matuman ninyo ang kabubut-on sa Dios ug madawat ninyo ang iyang gisaad.

³⁷ Tungod kay miingon ang Dios diha sa Kasulatan, “Ang inyong gipaabot hapit na gayod moabot, dili siya maglangan.”[†]

³⁸ “Ug ang tawo nga matarong magkinabuhi tungod sa iyang pagtuo.

Apan kon motalikod siya kanako dili ako malipay kaniya.”[‡]

³⁹ Kita dili sama sa mga tawo nga motalikod sa Dios ug unya mangalaglag; hinuon hugot ang atong pagtuo kaniya, busa maluwas kita.

11

Ang Atong Pagtuo ngadto sa Dios

¹ Adunay pagtuo kita kon hugot ang atong pagsalig nga madawat nato ang atong mga gilaoman, ug bisan wala pa nato makita ang mga gisaad, nasiguro nato nga madawat gayod nato kini.

² Tungod sa pagtuo sa atong mga katigulangan gikahimut-an sila sa Dios.

§ 10:30 Deut. 32:35 * 10:30 Deut. 32:36 † 10:37 Isa. 26:20; Hab. 2:3 ‡ 10:38 Hab. 2:3-4

³ Tungod sa pagtuo, nasayran nato nga ang kalibotan gimugna pinaagi sa pagsulti sa Dios. Busa ang mga butang nga atong makita gibuhat gikan sa dili makita.

⁴ Tungod sa pagtuo, naghalad si Abel ngadto sa Dios ug mas maayong halad kaysa kang Cain. Ug tungod sa iyang pagtuo giisip siya sa Dios nga matarong, kay gidawat sa Dios ang iyang halad. Busa bisan patay na si Abel aduna gihapon siyay pagtulon-an nga gibilin kanato tungod sa iyang pagtuo.

⁵ Tungod sa pagtuo, wala mamatay si Enoc, hinuon gidala siya sa Dios didto sa laing kinabuhi. “Wala na siya makita dinhi sa yuta tungod kay gilalin siya sa Dios.”* Ug sumala sa Kasulatan, gilalin siya tungod kay nalipay ang Dios kaniya.

⁶ Ang tawo nga walay pagtuo dili gayod makapalipay sa Dios. Tungod kay si bisan kinsa nga moduol sa Dios kinahanglang motuo nga adunay Dios ug motuo usab nga siya ang mohatag ug ganti ngadto sa mga nangita kaniya.

⁷ Tungod sa pagtuo, naminaw si Noe sa pahimangno sa Dios kaniya mahitungod sa mga mahitabo bisan wala pa niya kini makita. Busa nagbuhat siya ug arka aron maluwas siya ug ang iyang pamilya. Ug tungod sa pagtuo ni Noe napamatud-an nga makasasala ang tibuok katawhan, apan siya giisip sa Dios nga matarong.

⁸ Tungod sa pagtuo, gituman ni Abraham ang gisulti sa Dios nga moadto siya sa lugar nga gisaad kaniya. Gibiyaan niya ang iyang lugar bisan wala siya makahibalo kon asa gayod ang lugar nga gisaad kaniya.

⁹ Bisan atua na siya didto sa gisaad nga lugar, ug nagpuyo lang sila sa mga tolda nga sama sa langyaw, nagtuo gihapon siya sa Dios nga mapanag-iya nila ang maong lugar. Bisan gani ang iyang anak nga si Isaac ug ang iyang apo nga si Jacob, nga sama usab kaniya nga nagbaton sa samang saad sa Dios, nagpuyo man lang usab didto sa mga tolda.

¹⁰ Kay ang siyudad nga tinuod nga gipaabot ni Abraham walay lain kondili ang siyudad nga lig-on gayod, nga giplano ug gitukod sa Dios.

¹¹ Tungod usab sa pagtuo, nakaanak pa si Sara bisan baog siya, kay nagtuo si Abraham sa gisaad sa Dios kaniya.

¹² Busa gikan kang Abraham, nga wala na gayoy paglaom nga makaanak pa, naggikan ang mga kaliwat nga sama kadaghan sa mga bitoon sa langit ug sama usab sa balas sa baybayon nga dili maihap.

¹³ Kining tanang mga tawo nangamatay nga adunay pagtuo. Wala nila madawat ang gisaad sa Dios sa dihang buhi pa sila, apan nasiguro nila nga moabot ang adlaw nga madawat gayod nila ang ilang gipaabot. Giangkon nila nga sila mga langyaw lang ug dumuduong niini nga kalibotan.

¹⁴ Ang mga tawo nga nagsulti sa ingon nagpaila lang nga sila nangita sa lugar nga mahimong ila gayod.

¹⁵ Wala na nila handoma ang lugar nga ilang gigikanan, tungod kay kon gihandom pa nila, adunay silay kahigayonan sa pagbalik didto.

¹⁶ Apan ang ilang gibuhat, gipalabi gayod nila ang mas maayo nga lugar, ug kini walay lain kondili ang siyudad nga atua gayod sa langit. Busa wala ikaulaw sa Dios nga tawgon nila siya nga ilang Dios, kay giandaman niya sila ug usa ka siyudad.

¹⁷⁻¹⁸ Tungod sa pagtuo, ihalad unta ni Abraham si Isaac sa dihang gisulayan siya sa Dios nga ihalad ang iyang bugtong anak. Ug bisan si Isaac mao ang gisaad sa Dios nga maoy gikanan sa iyang kaliwatan, andam gihapon si Abraham nga ihalad kini.†

* 11:5 Gen. 5:24 † 11:17-18 Gen. 21:12

¹⁹ Kay nagtuo siya nga kon mamatay man gayod si Isaac banhawon ra usab kini sa Dios. Busa sama ra nga nabanhaw si Isaac gikan sa kamatayon ug nahibalik kang Abraham.

²⁰ Tungod sa pagtuo ni Isaac, ug sa pagtuo nga adunay maayong umaabot, gipanalanginan niya ang iyang mga anak nga si Jacob ug si Esau.

²¹ Tungod sa pagtuo, sa dihang hapit na mamatay si Jacob, gipanalanginan niya ang iyang mga apo nga anak ni Jose. Ug misimba siya sa Dios samtang nag-akbo sa iyang sungkod.

²² Tungod sa pagtuo, miingon si Jose sa hapit na siya mamatay, nga ang mga Israelinhon mobiya sa Ehipto, ug nanugon siya nga dad-on nila ang iyang mga bukog kon mobiya na sila.

²³ Tungod sa pagtuo, ang mga ginikanan ni Moises wala mahadlok sa pagsupak sa sugo sa hari, tungod kay sa dihang nakita nila nga matahom ang ilang anak gitago nila kini sulod sa tulo ka bulan.

²⁴ Ug tungod sa pagtuo, si Moises sa dihang hamtong na, midumili nga tawgon pa siya nga anak sa prinsesa nga anak sa hari sa Ehipto.

²⁵ Iya hinuon gipalabi ang pag-antos uban sa katawhan sa Dios kaysa maglipay diha sa sala sa hamubo lang nga panahon.

²⁶ Gihuna-huna niya nga mas daghan nga panalangin ang iyang madawat kon mag-antos siya sa mga pagyubit tungod kang Cristo kaysa maangkon niya ang tanang bahandi sa Ehipto. Kay gilantaw niya nga aduna siyay ganti nga madawat.

²⁷ Ug tungod sa pagtuo, mibiya si Moises sa Ehipto, ug wala siya mahadlok sa kasuko sa hari kaniya. Giantos niya ang kalisod nga iyang nasinati ug wala gayod siya mobalik didto tungod kay sama ra nga nakita niya ang dili makita nga Dios.

²⁸ Tungod sa iyang pagtuo, gisugdan niya ang pagsaulog sa “Pista sa Paglabay sa Anghel.” Giingnan niya ang tanan nga Israelinhon nga wisikan nila ug dugo sa karnero ang ilang mga pultahan, aron nga kon moagi ang anghel sa Dios nga mopatay sa mga kamagulangan, molabay lang kini ug dili niya ilakip ang ilang mga kamagulangan.

²⁹ Tungod sa pagtuo, milatas ang mga Israelinhon sa Pulang Dagat nga sama sa naglakaw lang sila sa malang yuta. Apan ang mga Ehiptohanon nga migukod kanila nangalumos.

³⁰ Tungod sa pagtuo, nalumpag ang paril sa Jerico human kini libot-liboti sa mga Israelinhon sulod sa usa ka semana.

³¹ Tungod sa pagtuo, si Rahab nga nagbaligya sa iyang dungog wala mamatay uban sa mga taga-Jerico nga wala magtuman sa Dios, kay gidawat niya sa iyang balay ang mga espiya nga gisugo ni Josue.

³² Dinhi na lang kutob ang akong isulti kaninyo mahitungod sa mga tawo nga nagtuo sa Dios, tungod kay wala nay igong panahon sa paghisgot mahitungod kanila ni Gideon, Barak, Samson, Jefta, David, Samuel ug ang mga propeta kaniadto.

³³ Tungod sa ilang pagtuo gipildi nila ang mga gingharian, nagdumala sila nga matarong, ug nadawat nila ang mga gisaad sa Dios kanila. Tungod sa ilang pagtuo wala sila tukba sa mga liyon,

³⁴ wala sila mapaso sa nagdilaab nga kalayo, ug nakalingkawas sila sa kamatayon pinaagi sa espada. Ang uban kanila luya na kaayo apan gipabaskog sila. Nahimo silang maisog sa pagpakig-gira ug napildi nila ang mga sundalo sa uban nga lungsod.

³⁵ Aduna usab mga babaye nga tungod sa ilang pagtuo sa Dios, ang ilang mga anak nga namatay nabuhi pag-usab. Ang uban nga nagtuo sa Dios

gisakit hangtod nga namatay, tungod kay nagdumili sila sa pagdawat sa kagawasan sa kondisyon nga talikdan nila ang ilang pagtuo. Kay nasayran nila nga moabot ang adlaw nga banhawon sila sa Dios ug madawat nila ang mas maayo pa nga kinabuhi.

³⁶ Ang uban kanila gibugal-bugalan ug gilatos, ug ang uban gipanggapos ug gipangpriso.

³⁷ Ang uban gibato hangtod nga namatay, ang uban gigabas hangtod naputol, ug ang uban pa gayod gipamatay pinaagi sa espada. Ang uban kanila nagbisti na lang ug panit sa karnero ug kanding. Labihan sila kakabos, ug gilutos ug gipasipad-an sa mga tawo.

³⁸ Napugos sila sa pagtago sa kamingawan, sa kabukiran, sa mga langub, ug sa mga bangag diha sa yuta. Apan ang tinuod kining kalibotan dili angay alang kanila.

³⁹ Silang tanan gidayeg tungod sa ilang pagtuo. Apan sa ilang panahon wala nila madawat ang gisaad sa Dios kanila.

⁴⁰ Kay aduna pay mas maayo nga plano ang Dios alang kanato, tungod kay gusto niya nga kita makauban kanila kon tumanon na niya ang iyang gisaad kanila.

12

Ang Disiplina sa Dios Nagpamatuod sa Iyang Gugma

¹ Karon, bahin kanato, kita sama sa gadagan sa lumba nga gilibotan sa daghang mga tawo nga mao ang mga nagpamatuod sa ilang pagtuo sa Dios. Busa biyaan nato ang mga sala nga gahawid kanato, ang tanang nagbabag sa atong pagdagan. Padayonon ta gayod ang atong pagdagan hangtod sa kataposan.

² Isentro nato ang atong huna-huna kang Jesus nga mao ang gisandigan sa atong pagtuo sukad pa sa sinugdan hangtod sa kataposan. Giantos niya ang paglansang kaniya sa krus ug wala niya igsapayan ang kaulaw, tungod kay gihuna-huna niya ang kalipay nga madawat niya unya. Ug karon atua na siya naglingkod sa tuo nga dapit sa trono sa Dios.

³ Aron dili kamo maluya ug dili mawala ang inyong pagtuo, huna-hunaa ninyo kanunay kon unsa ang mga pag-antos ni Jesus sa mga makasasala nga nakigbatok kaniya.

⁴ Ang tinuod, wala pay gipatay kaninyo tungod sa inyong pagbatok sa sala.

⁵ Tingali nalimtan na ninyo ang tambag sa Dios kaninyo isip iyang mga anak. Dili ba ang Kasulatan nag-ingon, “Anak ko, paminaw kon disiplinahon ka sa Ginoo, ug kon badlongon ka ayawg kaluya.

⁶ Kay disiplinahon sa Ginoo ang iyang gihigugma,

ug kastigohon niya ang tanan nga giisip niya nga iyang mga anak.”*

⁷ Busa antosa ninyo ang mga kalisdanan nga nangabot kaninyo, kay kana pagdisiplina sa Dios kaninyo tungod kay giisip niya kamo nga iyang mga anak. Dili ba nga wala may anak nga wala disiplinaha sa iyang amahan?

⁸ Kon wala kamo disiplinaha sa Dios sama sa naagian sa tanan niya nga mga anak, dili kamo niya tinuod nga mga anak.

⁹ Dili ba gidisiplina kita sa atong mga tawhanon nga amahan? Ug niana gitahod nato sila? Nan, labaw pang dawaton nato ang pagdisiplina kanato sa atong espirituhanon nga Amahan aron makabaton kita ug kinabuhi.

¹⁰ Ang atong mga amahan dinhi sa yuta nagdisiplina kanato sa hamubo lang nga panahon, ug sumala lang sa ilang mahuna-hunaan nga makaayo

* 12:6 Pan. 3:11-12

kanato. Apan ang Dios gadisiplina kanato alang gayod sa atong kaayohan, aron mahimo kitang matarong sama kaniya.

¹¹ Sa panahon nga disiplinahan kita, dili kita malipay; hinuon maguol kita. Apan sa kaulahian kini nga pagdisiplina makahatag kanato ug kalinaw sa atong kinabuhi tungod kay pinaagi niini matul-id ang atong pamatasan.

¹² Busa pagmalig-on kamo.

¹³ Padayona ninyo ang pagsubay sa tul-id nga dalan* aron dili mosamot kaluya ang pagtuo sa inyong mga kauban, kondili malig-on hinuon.

Ang mga Pasidaan ug mga Pahimangno

¹⁴ Paningkamoti ninyo nga maayo ang inyong relasyon ngadto sa tanang mga tawo, ug paningkamoti usab ninyo nga matarong ang inyong kinabuhi. Kay kon dili matarong ang inyong kinabuhi dili kamo makakita sa Dios.

¹⁵ Pagbantay kamo nga walay usa kaninyo nga mahimulag sa grasya sa Dios, ug walay usa kaninyo nga maghimog kasamok ug makaangin sa kadaghanan.

¹⁶ Pagbantay usab nga walay usa kaninyo nga makighilawas gawas sa kaminyoon o mosunod kang Esau nga gabaliwala lang sa mga butang nga espirituhanon. Kay ang iyang katungod isip kamagulangan gibaylo niya sa usa lang ka kaonan.

¹⁷ Nasayran ninyo nga sa kaulahian gusto niya nga maangkon ang panalangin alang sa kamagulangan apan wala siya hatagi. Kay dili na niya mabakwi ang iyang gibuhay bisan gihilakan pa niya.

¹⁸ Ang inyong pagduol ngadto sa Dios dili sama sa pagduol sa mga Israelinon ngadto sa Dios. Miduol sila sa bukid nga ilang nakita, ang Bukid sa Sinai diin adunay nagdilaab nga kalayo, adunay makahahadlok nga kangitngit, ug adunay kusog nga huros sa hangin.

¹⁹ Aduna silay nadungog nga tingog sa trumpeta ug adunay nagsulti. Sa pagkadungog nila niadtong tingog sa nagsulti nagpakiluoy sila nga kon mahimo dili na sila padunggon sa maong tingog.

²⁰ Kay nahadlok kaayo sila sa gipamulong niini nga, “Si bisan kinsa, bisan mananap, nga makahikap sa bukid kinahanglan nga batohon hangtod mamatay.”†

²¹ Makahahadlok kaayo ang ilang nakita didto, bisan gani si Moises miingon, “Nagkurog ako sa kahadlok.”§

²² Ang inyong pagduol sa Dios dili sama niadto. Kay ang inyong giduolan mao ang tinuod nga Bukid sa Zion, ang siyudad sa Dios nga buhi, ang langitnon nga Jerusalem nga adunay linibo ka mga anghel.

²³ Miduol kamo sa malipayong panagtigom sa mga giisip nga kamagulangan nga mga anak sa Dios, kansang mga ngalan nasulat na didto sa langit. Miduol kamo sa Dios nga mao ang mohukom sa tanan. Didto usab sa inyong giduolan adunay mga espiritu sa mga tawo nga gipakamatarong sa Dios ug wala na gayoy sala.

²⁴ Miduol kamo kang Jesus nga mao ang tigpataliwala diha sa bag-o nga kasabotan. Ang iyang dugo nga giula nagpamatuod nga gipasaylo na kita sa atong mga sala, ug mas maayo kini kaysa dugo ni Abel nga nangayo ug panimalos.

²⁵ Busa pagbantay kamo ug ayaw pagpabungol-bungol sa gisulti sa Dios kaninyo. Ang mga tawo kaniadto nga wala nagtuo sa nagsulti kanila dinhi sa yuta wala makalikay sa silot. Busa unsaon man nato paglikay sa silot kon dili kita motuo sa nagsulti nga gikan sa langit?

† 12:13 Pan. 4:26 ‡ 12:20 Exo. 19:12-13 § 12:21 Tan-awa usab ang Deut. 9:19.

²⁶ Kaniadto natay-og ang yuta tungod sa tingog sa Dios. Apan karon nagsaad siya nga sa umaabot nga mga adlaw tay-ogon niya kini pag-usab, ug lakip na ang langit.*

²⁷ Ang pulong “pag-usab” nagkahulogan nga walaon na niya ang tanang binuhat nga matay-og, ug ang dili matay-og mao ang mahibilin.

²⁸ Busa magpasalamat kita sa Dios tungod kay sakop na kita sa iyang gingharian nga dili matay-og. Magsimba kita kaniya sa pamaagi nga iyang ikalipay, nga adunay pagtahod ug kahadlok.

²⁹ Kay kon mosilot ang atong Dios sama kini sa kalayo nga makaugdaw.†

13

Ang Pag-alagad nga Makahatag ug Kalipay sa Dios

¹ Padayon kamo sa paghigugmaay isip mga managsoon diha kang Cristo.

² Ayaw ninyo kalimti ang pag-abiabi sa mga dumuduong. Adunay mga tawo kaniadto nga nagbuhat niana, ug wala sila masayod nga kadtong ilang mga bisita mga anghel diay.

³ Huna-hunaa ninyo ang inyong mga isigka-tumutuo nga anaa sa priso-han, ug ang mga gipasipad-an, ug batia ninyo ang ilang kahimtang.

⁴ Ang kada usa kinahanglang maghatag ug bili sa kaminyoon. Busa dili gayod kamo manapaw tungod kay silotan sa Dios ang mga tawo nga nakighilawas gawas sa kaminyoon.

⁵ Likayi ninyo ang paghigugma sa kuwarta ug pagkontento kamo sa unsa lay anaa kaninyo, tungod kay nag-ingon ang Dios,
“Dili ko gayod kamo biyaan,

ug dili ko gayod kamo pasagdan.”*

⁶ Busa magmaisog kita sa pag-ingon,
“Ang Ginoo mao ang akong magtatabang,
busa dili ako mahadlok.

Unsa may mahimo sa tawo kanako?”†

⁷ Huna-hunaa ninyo ang inyong mga tigdumala nga nagtudlo kaninyo sa pulong sa Dios. Palandongang ang ilang pagkinabuhi ug pagkamatay nga nagtuo sa Dios. Awata ninyo ang ilang pagtuo.

⁸ Si Jesu-Cristo dili gayod mausab: siya mao gihapon kaniadto, karon, ug sa walay kataposan.

⁹ Ayaw kamo pagpadala sa nagkalain-lain nga mga pagtulon-an nga lahi sa kamatuoran nga inyong nadawat. Mas maayo nga lig-onon nato ang atong pagtuo pinaagi sa kaayo sa Dios, ug dili sa pagsunod sa mga tulomanon bahin sa mga pagkaon. Wala gayoy kaayohan nga makuha ang nagsunod niana nga mga tulomanon.

¹⁰ Kita nga mga tumutuo adunay halaran, ug ang mga Judio nga gahalad diha sa ilang pagsimbahan dili mahimo nga mokaon diha sa atong halaran.

¹¹ Kay ang dugo sa mga mananap nga ihalad alang sa mga sala sa mga tawo gidala sa pangulong pari didto sa Labing Balaang Dapit, apan ang lawas niadto nga mga mananap gidala sa gawas sa lungsod ug didto gisunog.

¹² Sama usab niini ang nahitabo kang Jesus tungod kay didto usab siya gipatay sa gawas sa lungsod, aron pinaagi sa iyang dugo mahinloan niya ang mga tawo sa ilang mga sala.

¹³ Busa adtoon nato si Jesus didto sa gawas sa lungsod ug makig-ambit kita sa iyang mga gigantes nga kaulawan.

* 12:26 Hag. 2:6 † 12:29 Deut. 4:24 * 13:5 Deut. 31:6-8 † 13:6 Sal. 118:6

¹⁴ Kay wala kitay permanente nga lungsod dinhi sa kalibotan, kondili naghulat kita sa permanente nga lungsod nga umaabot.

¹⁵ Busa maghalad kita kanunay sa mga pagdayeg ngadto sa Dios pinaagi kang Jesus. Kini mao ang mga halad nga pulong nga maggikan sa atong baba ug magpaila kon kinsa siya.

¹⁶ Ayaw kamo kalimot pagbuhat ug maayo, ug pagtinabangay kamo, kay mao kini ang mga halad nga makahatag ug kalipay sa Dios.

¹⁷ Tumana ninyo ang mga tumutuo nga nangulo kaninyo ug pagpasakop kamo kanila, tungod kay sila mao ang nag-atiman sa inyong espirituhanon nga kahintang. Ug nasayod sila nga moabot ang adlaw nga manubag sila sa Dios bahin sa ilang pag-atiman kaninyo. Kon tumanon ninyo sila, mag-alagad sila nga adunay kalipay, apan kon dili, masubo sila ug dili kini makahatag ug kaayohan kaninyo.

¹⁸ I-ampo ninyo kami kanunay, kay nasiguro namo nga limpyo ang among konsensya tungod kay naningkamot kami kanunay sa pagbuhat ug maayo.

¹⁹ Labi na gayod nga i-ampo ninyo nga pabalikon ako sa Dios diha kaninyo sa labing madali.

Pag-ampo ug Kataposan nga mga Tugon

²⁰ Ug nag-ampo usab ako sa Dios alang kaninyo, sa Dios nga naghatag ug kalinaw. Siya ang nagbanhaw sa atong Ginoong Jesus, nga mao ang Makagagahom nga Magbalantay kanato ingon nga iyang mga karnero. Kay pinaagi sa iyang dugo gipalig-on niya ang walay kataposan nga kasabotan.

²¹ Hinaut nga ihatag sa Dios kaninyo ang tanan ninyo nga mga kina-hanglanon aron mahimo ninyo ang iyang kabubut-on. Ug hinaut nga pinaagi kang Jesu-Cristo buhaton niya kanato ang iyang gusto. Dayegon nato siya sa walay kataposan. Amen.

²² Mga igsoon, nanghangyo ako nga paminawon ninyo pag-ayo ang akong mga gitambag, kay hamubo ra man kining akong sulat kaninyo.

²³ Gusto ko nga masayran ninyo nga ang atong igsoon nga si Timoteo gipagawas na sa prisohan. Kon moabot dayon siya, ubanon ko siya sa akong pag-anha diha kaninyo.

²⁴ Ipangumusta na lang ako sa inyong mga tigdumala diha ug sa tanang mga katawhan sa Dios.

Nangumusta usab kaninyo ang atong mga igsoon nga taga-Italia.

²⁵ Hinaut nga ang grasya sa Dios mag-uban kaninyo.

Ang Sulat ni Santiago

¹ Ako si Santiago nga alagad sa Dios ug ni Ginoong Jesu-Cristo.

Nangumusta ako kaninyong tanan nga katawhan sa Dios* nga nagkati-bulaag sa tibuok kalibotan.

Ang Pagsulay ug Pagtintal

² Mga kaigsoonan ko kang Cristo, pagmalipayon kamo kon moabot kaninyo ang nagkalain-lain nga mga pagsulay.

³ Kay nasayod kamo nga ang mga pagsulay sa inyong pagtuo mamunga ug pagkamainantuson.

⁴ Busa antosa ninyo ang tanang mga kalisdanan aron mahimo kamong matarong, hingpit, ug walay ikasaway diha kaninyo.

⁵ Kon aduna kaninyoy kulang sa kaalam, mangayo siya sa Dios, ug ang Dios mohatag niini kaniya nga walay pagpugong-pugong ug pagpamuyboy.

⁶ Apan kon mangayo kamo, kinahanglan mosalig kamo sa walay pagduha-duha nga ihatag niya ang inyong gipangayo. Kay kon magduha-duha kamo, sama kamo sa balod nga gihuyop ug gipalid sa hangin.

⁷⁻⁸ Ang maduha-duhaon walay kasigurohan sa iyang mga gihimo. Dili siya angay magdahom nga aduna siyay madawat gikan sa Ginoo.

⁹ Ang mga kaigsoonan diha kang Cristo nga kabos adunay hinungdan nga malipay tungod kay gipasidunggan sila sa Dios.

¹⁰ Ang mga adunahan angay usab nga malipay sa pagpaubos kanila sa Dios. Kay sama sa mga bulak sa sagbot, ang adunahan dili usab molungtad.

¹¹ Sa naglagiting nga kainit sa adlaw malaya ang sagbot, unya malarag ang iyang bulak ug mawala ang iyang katahom. Sama usab niini ang adunahan, mamatay samtang nagkapuliki siya sa iyang buluhaton.

¹² Bulahan ang tawo nga mobarog taliwala sa mga pagsulay, kay human niya madaog ang mga pagsulay, makadawat siya sa kinabuhi nga walay kataposan ingon nga ganti nga gisaad sa Dios alang sa mga nahigugma kaniya.

¹³ Kon adunay mga pagtintal nga moabot kanato, dili kita moingon nga gitintal kita sa Dios. Ang Dios dili matintal sa paghimo ug daotan, ug dili usab siya motintal kang bisan kinsa.

¹⁴ Matintal ang tawo kon dag-on siya sa daotan niyang tinguha.

¹⁵ Ug kon tumanon niya ang daotan niyang tinguha, ang sangpotanan niini mao ang pagpakasala; ug kon magpadayon siya sa pagpakasala, ang iyang padulngan mao ang kamatayon.

¹⁶ Busa mga minahal kong mga kaigsoonan, ayaw kamo palingla sa inyong kaugalingon.

¹⁷ Kay ang tanan nga maayo ug hingpit nga gasa naggikan man sa Dios. Siya mao ang naghimo sa tanan nga atua sa langit nga naghatag ug kahayag dinhi sa kalibotan. Ug bisan mausab ang ilang kahayag ug mabalhin ang ilang landong, ang Dios dili gayod mausab.

¹⁸ Sumala sa iyang kabubut-on, gihimo niya kita nga iyang mga anak pinaagi sa atong pag-ila sa kamatuoran, aron molabaw kita sa tanan niyang mga binuhat.

* **1:1 tanan nga katawhan sa Dios:** sa literal, sa 12 ka tribo.

Ang Pagpaminaw ug Pagtuman

¹⁹ Mga minahal ko nga kaigsoonan, timan-i ninyo kini: kinahanglan andam kita sa pagpaminaw, dili magpataka ug sulti ug dili daling masuko.

²⁰ Kay ang kasuko sa tawo dili gayod makatabang kaniya nga mahimong matarong atubangan sa Dios.

²¹ Busa biyai ninyo ang tanang mahugaw ug daotan nga binuhatan. Dawata ninyo nga adunay pagpaubos ang pulong sa Dios nga gitisok diha sa inyong mga kasing-kasing, nga mao ang makaluwas kaninyo.

²² Dili kay maminaw lang kamo sa iyang mga pulong kondili tumana ninyo kini. Kon maminaw lang kamo, ug dili motuman niini gilimbongan ninyo ang inyong kaugalingon.

²³ Si bisan kinsa nga maminaw apan dili motuman sa pulong sa Dios, sama sa tawo nga nanamin,

²⁴ ug human motan-aw sa iyang hitsura, milakaw lang dayon ug nalimtan na dayon niya kon unsay iyang hitsura.

²⁵ Apan ang magsusi pag-ayo sa hingpit nga Kasugoan nga maoy makahatag ug kagawasan sa mga tawo, ug dili kay maminaw lang ug unya malimot ra dayon, kondili magpadayon gayod sa pagtuman niini, panalanginan sa Dios sa iyang mga ginahimo.

²⁶ Kon adunay naghuna-huna nga siya relihiyoso apan walay pagpugong sa iyang dila, ang iyang relihiyon walay pulos, ug gilimbongan lamang niya ang iyang kaugalingon.

²⁷ Alang sa Dios nga Amahan, ang relihiyon nga putli ug walay ikasaway mao ang pagtabang sa mga ilo ug sa mga biyuda sa ilang mga kalisod, ug ang paglikay sa tanang kadaotan niini nga kalibotan.

2

Pahimangno ngadto sa mga Adunay Pinalabi

¹ Mga kaigsoonan ko, ingon nga mga tumutuo sa atong makagagahom nga Ginoong Jesu-Cristo, kinahanglan wala kitay pinalabi sa atong isigka-tawo.

² Pananglit adunay duha ka tawo nga motambong sa inyong panagtigom: ang usa adunahan nga adunay singsing nga bulawan ug adunay bisti nga mahalon, ug ang usa kabos nga adunay bisti nga gision.

³ Kon palabihon ninyo ang tawo nga nagsul-ob sa mahalon nga bisti ug hatagan ninyo siya sa maayong lingkoranan, apan ang kabos patindogon lang ninyo, o kaha palingkoron lamang sa salog,

⁴ nan aduna kamoy pinalabi ug gihukman ninyo ang mga kabos tungod sa daotan ninyong huna-huna.

⁵ Paminaw kamong mga hinigugma ko nga mga kaigsoonan! Gipili sa Dios ang mga kabos dinhi sa kalibotan aron maadunahan sila sa pagtuo ug mahimong manununod sa gingharian nga iyang gisaad sa mga nahigugma kaniya.

⁶ Apan sa inyong gihimo, gipakaubos ninyo ang mga kabos. Dili ba nga ang mga adunahan man maoy nanglupig ug nagsumbong kaninyo?

⁷ Dili ba nga sila mao man usab ang nagpasipala sa talahuron nga ngalan ni Jesu-Cristo diin niana nga ngalan kamo naila?

⁸ Apan kon gisunod ninyo ang Kasugoan sa Hari, nga nasulat sa Kasulatan nga nag-ingon, "Higugmaa ang imong isigka-tawo sama sa imong paghigugma sa imong kaugalingon,"* maayo ang inyong gihimo.

* 2:8 Lev. 19:18

⁹ Apan kon aduna kamoy pinalabi, nakasala kamo ug sumala sa Kasugoan kinahanglan kamong silotan, kay gilapas ninyo kadto nga sugo.

¹⁰ Si bisan kinsa nga nagtuman sa tibuok nga Kasugoan apan nakasupak bisan sa usa lang ka bahin niini, nakalapas na sa tibuok nga Kasugoan.

¹¹ Kay ang Kasugoan nga nag-ingon, “Ayaw panapaw,” mao usab ang nag-ingon, “Ayaw pagpatay.”[†] Bisan tuod wala ka manapaw, apan kon nakapatay ka, gilapas mo ang Kasugoan.

¹² Busa pagbantay kamo sa inyong pagsulti ug pagkinabuhi, tungod kay ang kasugoan nga naghatag kaninyo ug kagawasan mao usab ang maghukom kaninyo.

¹³ Kay sa paghukom sa Dios, dili gayod siya maluoy sa tawo nga walay kalooy. Apan ang maluloy-on walay angay kahadlok sa adlaw sa paghukom.

Ang Pagtuo ug mga Binuhatan

¹⁴ Mga kaissoonan ko, unsa may kapuslanan kon moingon ang usa ka tawo “Aduna akoy pagtuo,” apan ang iyang mga binuhatan wala magpamatuod nga siya adunay pagtuo? Makaluwas ba kaniya ang mao nga pagtuo?

¹⁵ Pananglit aduna kitay igsoon nga nagkinahanglan ug bisti ug pagkaon,

¹⁶ ug ang usa kaninyo moingon kaniya, “Hinaut nga panalanginan ka sa Dios, ayaw pagpatugnaw ug ayaw pagpagutom,” apan wala man lang gani niya kini hatagi sa iyang mga gikinahanglan, nan, unsa may maayo nga nahimo niana?

¹⁷ Mao usab ang pagtuo; kon dili inubanan sa maayong binuhatan, kana nga pagtuo walay kapuslanan.[‡]

¹⁸ Apan basin aduna kaninyoy moingon, “Aduna akoy pagtuo ug ikaw adunay maayong binuhatan.”

Ang tubag ko mao kini, sa unsang pamaagi ko makita ang imong pagtuo sa Dios kon wala kay maayong binuhatan? Apan ipakita ko kanimo nga aduna akoy pagtuo pinaagi sa akong maayong binuhatan.

¹⁹ Nagtuo ka nga usa lang ang Dios. Maayo! Apan ang mga demonyo nagtuo usab ug nagkurog pa gani sa kahadlok sa Dios.

²⁰ Buang-buang ka! Gusto mo ba nga pamatud-an ko kanimo nga ang pagtuo nga walay maayong binuhatan walay kapuslanan?

²¹ Sa unsang pamaagi gipakamatarong sa Dios ang atong amahan nga si Abraham? Dili ba pinaagi sa iyang mga binuhatan? Sa iyang pagtuman sa Dios, gihalad niya ang iyang anak nga si Isaac sa halaran.

²² Busa klaro kaayo nga ang iyang pagtuo inubanan sa buhat. Nahingpit ang iyang pagtuo pinaagi sa iyang mga binuhatan.

²³ Napamatud-an ang giingon sa Kasulatan, “Mituo si Abraham sa Dios, ug tungod sa iyang pagtuo, giisip siya sa Dios nga matarong.”[§] Gitawag pa gani siya nga higala sa Dios.

²⁴ Busa nakita nato nga ang tawo gipakamatarong sa Dios tungod sa iyang mga binuhatan ug dili lang tungod sa iyang pagtuo.

²⁵ Mao usab kini ang nahitabo kang Rahab nga nagbaligya sa iyang dungog. Gidawat niya ang mga espiya nga Israelinhon ug gitagoan sa iyang balay. Gitudloan pa niya sila sa laing agianan aron makaikyas sila. Busa tungod sa iyang gihimo gipakamatarong siya sa Dios.

²⁶ Ang lawas nga walay espiritu patay; mao usab ang pagtuo nga walay binuhatan, walay kapuslanan.*

[†] **2:11** Exo. 20:13-14; Deut. 5:17-18 [‡] **2:17** walay kapuslanan: sa literal, *patay*. [§] **2:23** Gen. 15:6

* **2:26** walay kapuslanan: sa literal, *patay*.

3

Ang Dila

¹ Mga kaigsoonan ko, unta ang kadaghanan kaninyo dili mohandom nga mahimong magtutudlo, kay nasayran ninyo nga mas higpit ang paghukom sa Dios kanamo ingon nga mga magtutudlo.

² Tinuod nga kitang tanan makadaghan masayop. Apan ang tawo nga dili masayop sa iyang pagpanulti, hingpit siya ug makapugong sa iyang kaugalingon.

³ Ang mga kabayo rendahan nato aron mosunod kon asa nato gusto paadtoon.

⁴ Ug tan-awa usab gani ninyo ang barko: bisan dako ug gipadagan sa kusog nga hangin, kontrolado kini sa gamay nga timon. Busa bisan asa paadtoon sa timonil ang sakayan, didto kini moadto.

⁵ Mao man usab ang atong dila. Gamay lamang kini nga bahin sa atong lawas apan makapanghinambog ug dagkong mga butang. Huna-hunaa ninyo kon unsa kalapad nga kakahoyan ang masunog sa gamay lang nga kalayo.

⁶ Ang dila sa tawo sama usab sa kalayo. Daghang daotan nga pulong ang mahaling sa dila, ug makaangin sa atong tibuok nga pagkatawo. Ang mga daotan nga pulong sa atong dila sama sa kalayo nga gikan sa impiyerno ug mao ang nagguba sa tibuok natong pagkinabuhi.

⁷ Ang tanang matang sa mga mananap: ang naglakaw, ang naglupad, ang nagkamang ug ang nagpuyo sa tubig, mahimong anaron sa tawo.

⁸ Apan wala gayoy tawo nga makapugong sa iyang dila. Ang dila daotan ug dili mapunggan, ug puno sa hilo nga makapatay.

⁹ Ang atong dila gigamit nato sa pagpasalamat sa atong Ginoo ug Amahan, apan mao usab ang atong gigamit sa pagdaot sa atong isigka-tawo nga gilalang nga susama sa Dios.

¹⁰ Pagpasalamat ug pagpangdaot ang naggawas sa usa lang ka baba. Mga igsoon ko, dili kini angay mahitabo.

¹¹ Dili mahimo nga mogawas ang tubig nga tab-ang ug parat sa usa lang ka tuboran.

¹² Mga kaigsoonan, ang kahoy nga igos dili mahimong mamunga ug olibo, ug ang tanom nga ubas dili mahimong mamunga ug igos. Dili ka usab makakuha ug tubig nga tab-ang diha sa dagat.

Ang Duha ka Matang sa Kaalam

¹³ Aduna ba kaninyoy maalamon ug masinabuton? Ipakita niya kini pinaagi sa iyang maayo nga pagkinabuhi nga adunay pagpaubos. Ang tawo dili maalam kon dili siya mapainubsanon.

¹⁴ Apan kon aduna kamoy kasina ug hinakog nga tinguha, ayaw kamo pagpasigarbo nga maalamon kamo, kay gipanghimakak lang ninyo ang kamatuoran.

¹⁵ Kana nga matang sa kaalam wala maggikan sa Dios kondili kalibotanon lang. Lawasnon kini ug gikan sa Yawa.

¹⁶ Kay kon asa gani ang kasina ug pagkahakog atua usab ang kaguliyang ug ang tanang matang sa kadaotan.

¹⁷ Apan kon aduna kitay kaalam nga gikan sa Dios, una sa tanan, putli ang atong kinabuhi, ug unya maabi-abihon kita, maaghop, maminaw sa katarungan, maluloy-on kaayo, maayo ang atong binuhatan, wala kitay pinalabi ug dili tigpakaaron-ingnon.

¹⁸ Ang tawo nga nagpugas ug kalinaw moani ug pagkamatarong ug maayo nga relasyon sa usag-usa.

4

Itugyan ang Inyong Kaugalingon sa Dios

¹ Unsa ba ang hinungdan sa inyong mga away ug mga kasamok? Dili ba tungod man sa inyong daotan nga mga tinguha nga nagsamok sa inyong huna-huna?

² Adunay mga butang nga inyong gipangandoy, apan dili ninyo maangkon, busa gusto ninyong mopatay sa inyong isigka-tawo. Adunay mga butang nga naibgan gayod ninyo ug kon dili ninyo maangkon, mangaway kamo. Dili ninyo kadto maangkon tungod kay wala man kamo mangayo sa Dios.

³ Ug kon mangayo kamo, dili kamo hatagan kay daotan man ang inyong katuyoan. Ang mga butang nga inyong gipangayo alang lang sa inyong kaugalingon nga kalipay.

⁴ Dili kamo matinud-anon sa Dios. Sama kamo sa babayeng mananapaw. Wala ba kamo masayod nga kon palabihon ninyo ang mga butang dinhi sa kalibotan, kaaway kamo sa Dios? Busa gihimo ninyo ang inyong kaugalingon nga kaaway sa Dios kon gipalabi ninyo ang mga butang dinhi sa kalibotan.

⁵ Ayaw kamo paghuna-huna nga walay pulos ang giingon sa Kasulatan: “Uban sa pagpangabugho gipangandoy sa Dios ang espiritu nga gipapuyo niya kanato.”*

⁶ Apan ang Dios naghatag kanato ug dugang pa nga grasya. Mao kana nga nag-ingon ang Kasulatan:

“Gisumpo sa Dios ang mapahitas-on,

apan kaloy-an niya ang mapainubsanon.”†

⁷ Busa pagpasakop kamo sa Dios. Sukli ninyo ang Yawa ug magpahilayo siya kaninyo.

⁸ Duol kamo sa Dios, ug ang Dios moduol kaninyo. Kamo nga mga makasasala, pagkinabuhi na kamo nga hinlo! Ug kamo nga maduha-duhaon, hinloi ninyo ang inyong mga kasing-kasing.

⁹ Pagsubo kamo, paghilak sa hilabihan tungod sa inyong mga sala. Inay nga mokatawa kamo ug maglipay, pagsubo hinuon kamo.

¹⁰ Pagpaubos kamo diha sa Ginoo, ug iya kamong pasidunggan.

¹¹ Mga igsoon, ayaw kamo pagsulti ug daotan batok sa usag-usa. Ang nagsulti ug daotan batok sa iyang igsoon, o naghukom kaniya, nagsulti batok sa Kasugoan, ug naghukom usab niini. Busa kon ikaw na ang naghukom sa Kasugoan, wala ka na magtuman niini kay ikaw na man ang nahimong maghuhukom.

¹² Apan ang Dios ang naghatag sa Kasugoan, busa siya lang gayod ang maghuhukom. Siya lang gayod ang makaluwas o makasilot sa tawo. Busa, kinsa ka man nga mohukom sa imong isigka-tawo?

Pahimangno Batok sa Pagpasigarbo

¹³ Pamati kamo kanako, kamo nga nag-ingon, “Karon o ugma moadto kami sa usa ka siyudad, ug didto kami mopuyo sa usa ka tuig. Magnegosyo kami ug magtigom ug daghang kuwarta.”

¹⁴ Ang tinuod, wala gani kamo masayod kon unsa ang mahitabo kaninyo ugma. Kay ang atong kinabuhi sama lang sa gabon nga makita karon, ug sa dili madugay mawala.

¹⁵ Mao hinuon kini ang angay ninyong isulti, “Kon itugot sa Ginoo, ug buhi pa kami, mao kini o mao kana ang among buhaton.”

* 4:5 *gipangandoy sa Dios...kanato*: siguro ang buot ipasabot, “gusto gayod sa Dios nga ang atong espiritu nga iyang gipapuyo kanato maghigugma lang kaniya.” † 4:6 Pan. 3:34

¹⁶ Apan karon, nagpasigarbo hinuon kamo ug nagpadayeg. Ang tanang mga pagpasigarbo nga sama niana daotan.

¹⁷ Kon nasayran sa tawo kon unsa ang maayo nga angay unta niyang buhaton, apan wala niya kini buhata, nakasala siya.

5

Ang Pahimangno alang sa mga Adunahan

¹ Kamo nga mga adunahan, paminaw kamo! Panghilak kamo sa hilabihan tungod sa mga kalisod nga modangat kaninyo.

² Mangadunot ang inyong bahandi ug pangutkuton sa gagmayng mananap ang inyong bisti.

³ Gipangtagoan lang ninyo ang inyong kuwarta, busa gipangtaya ug dili mapuslan. Sa kaulahiang mga adlaw silotan kamo didto sa impiyerno tungod sa inyong kahakog sa kuwarta nga wala ninyo gamita sa kaayohan. Kaanugon lang sa inyong pagtigom kay ang kalibotan hapit na gayod matapos.

⁴ Pamatia ninyo ang mga reklamo sa mga tawo nga inyong gipatrabaho sa inyong kaumahan apan wala ninyo suholi. Angay ninyong masayran nga ang mga paghilak sa inyong mga mag-aani nadunggan sa Dios nga Makagagahom.

⁵ Nagpatuyang kamo sa inyong kinabuhi dinhi sa kalibotan. Sama lang nga gipatambok ninyo ang inyong kaugalingon ug gitagana alang sa adlaw sa pag-ihaw.

⁶ Gihukman ninyo ug gipamatay ang mga tawo nga walay sala, bisan wala sila makasukol kaninyo.

Ang Pagpailob diha sa Pag-antos

⁷ Mga igsoon, pagmapailubon kamo hangtod sa pag-abot sa Ginoo. Tanawa ninyo ang mga mag-uuma, mapailubon sila nga naghulat sa unang ulan. Pagkahuman nila ug tanom, mapailubon gihapon sila sa paghulat sa mosunod nga ulan ug sa ilang abot.

⁸ Busa pagmapailubon usab kamo. Ayaw kamo pagpakawala sa paglaom, kay hapit na gayod moabot ang Ginoo.

⁹ Mga igsoon, ayaw kamo pagbinasolay, aron dili kamo silotan sa Dios. Ang maghukom kanato hapit na gayod moabot.

¹⁰ Buhata ninyo nga panig-ingnan ang pagpailob sa mga propeta nga gisugo sa Dios nga mosulti alang kaniya.

¹¹ Dili ba nga giisip man nato nga bulahan ang mga tawo nga nag-antos? Nadunggan ninyo ang mahitungod sa mga pag-antos ni Job, ug nasayran usab ninyo kon giunsa siya pagtabang sa Dios sa kaulahian. Kay ang Ginoo maayo ug maluloy-on.

¹² Mga igsoon, labaw sa tanan ayaw gayod kamo panumpa nga mag-ingon, “Saksi ang langit” o “Saksi ang yuta,” o ang uban pa nga mga butang. Ingna lang nga “oo” kon tinuod gayod nga uyon kamo, ug “dili” kon tinuod nga dili kamo uyon, aron dili kamo silotan sa Dios.

Ang Pag-ampo Inubanan sa Pagtuo

¹³ Kon adunay nag-antos diha kaninyo kinahanglan mag-ampo siya sa Dios. Kon adunay malipayon, pakantaha siya ug mga pagdayeg ngadto sa Dios.

¹⁴ Kon adunay magsakit kaninyo, magtawag siya sa mga kadagkoan sa iglesia aron mag-ampo sila alang kaniya ug dihogon siya ug lana sa ngalan sa Ginoo.

¹⁵ Ang pag-ampo nga adunay pagtuo mao ang makaayo sa nagsakit. Pabangonon siya sa Ginoo ug pasayloon sa iyang mga sala kon nakasala siya.

¹⁶ Pagsuginlanay kamo sa inyong mga sala ug pag-inampoay aron mangayo kamo. Kay dako ang mahimo sa pag-ampo sa tawo nga matarong.

¹⁷ Si Elias nga propeta tawo usab nga sama kanato. Kinasing-kasing siyang nag-ampo nga dili moulan, ug wala moulan sulod sa tulo ka tuig ug tunga.

¹⁸ Pagkahuman niadto nag-ampo na usab siya nga moulan, ug natuman kini. Unya midaghan ang ani sa yuta.

¹⁹ Mga igsoon ko, kon adunay usa kaninyo nga nagpalayo sa kamatuoran, ug adunay usa usab kaninyo nga mopabalik kaniya,

²⁰ angay ninyong masayran nga ang magpabalik sa makasasala gikan sa iyang daotan nga paggawi maoy magluwas sa kalag niadtong makasasala gikan sa silot nga kamatayon, ug mapasaylo ang daghang mga sala.

Ang Unang Sulat ni Pedro

¹ Ako si Pedro nga apostol ni Jesu-Cristo.

Nagpangumusta ako kaninyong tanang mga pinili sa Dios nga nagkatag ug nagpuyo sa Ponto, Galacia, Capadocia, Asia, ug Bitinia. ² Gipili kamo sa Dios nga amahan gikan pa kaniadto sa katuyoan nga himuon niya kamo nga iyang mga anak pinaagi sa Espiritu, aron magmasinugtanon kamo kang Jesu-Cristo ug mahinloan sa inyong mga sala pinaagi sa iyang dugo.

Hinaut nga madawat ninyo ang dugang pa nga grasya ug kalinaw.

Adunay Maayo Kita nga Mapaabot

³⁻⁴ Dayegon ta ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo! Tungod sa iyang dako nga kaluoy kanato, natawo kita pag-usab* pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo. Mao kini ang naghatag kanato ug dakong paglaom nga adunay gitagana ang Dios kanato nga panulondon. Kini nga panulondon atua sa langit, kanunay nga hinlo ug matahom, ug dili gayod mawala.

⁵ Ug pinaagi sa inyong pagtuo, panalipdan kamo sa gahom sa Dios samtang naghulat kamo sa kaluwasan nga giandam nang daan nga ipadayag† sa kataposang adlaw.

⁶ Tungod niini maglipay kamo bisan adunay miabot karon nga nagkalain-lain nga mga pagsulay. Kay kini nga mga pagsulay lumalabay lang, ug kinahanglan nga masinati ninyo

⁷ aron masulayan ang inyong pagtuo, sama sa bulawan nga gisulayan sa kalayo aron masayran kon tinuod o dili. Apan mas mahinungdanon ang atong pagtuo kaysa bulawan nga mawala lang. Busa kon mapamatud-an nga ang inyong pagtuo tinuod gayod, dayegon niya kamo ug pasidunggan sa adlaw nga si Jesu-Cristo moabot.

⁸ Bisan wala kamo makakita kaniya gihigugma ninyo siya, ug nagtuo kamo kaniya bisan wala pa ninyo siya makita hangtod karon. Mao kana nga dili matukib ang inyong kalipay,

⁹ tungod kay madawat ninyo ang bunga sa inyong pagtuo nga mao ang inyong kaluwasan.

¹⁰ Kini nga kaluwasan gisusi pag-ayo sa mga propeta kaniadto. Sila mao ang nagtagna bahin niini nga grasya sa Dios kanato.

¹¹ Gipahibalo na silang daan sa Espiritu ni Cristo nga anaa diha kanila nga mag-antos ang Mesiyas ug pagkahuman niana pasidunggan siya. Busa ang mga propeta kaniadto nagpadayon sa ilang pagsusi kon kanus-a ug sa unsa nga pamaagi kini mahitabo.

¹² Gipahibalo usab sila sa Dios nga ang ilang gipanulti dili alang sa ilang kaayohan kondili alang kanato‡. Ug karon ang ilang mga panagna nadungog na ninyo gikan sa mga nagsangyaw sa Maayong Balita. Nagsulti sila kaninyo pinaagi sa gahom sa Espiritu Santo nga gipadala kanila gikan sa langit. Ug bisan ang mga anghel gusto nga makasabot niining Maayong Balita nga gisulti kaninyo.

Magsunod Kamo sa Dios

* **1:3-4** natawo kita pag-usab: o gihatagan niya kita ug bag-ong kinabuhi. † **1:5** kaluwasan...ipadayag: ang buot ipasabot, “kinabuhi nga walay kataposan nga gitagana kaninyo.”

‡ **1:12** kanato: sa literal, kaninyo.

¹³ Busa pangandam kamo kanunay sa pagsunod sa kabubut-on sa Dios. Pagmalig-on kamo, ug salig sa hingpit nga madawat ninyo ang panalangin nga ihatag kaninyo inig-abot na ni Jesu-Cristo.

¹⁴ Isip mga matinumang mga anak sa Dios, ayaw kamo pagpadala sa daotan nga mga tinguha nga naggahom kaninyo sa wala pa kamo nakaila sa Dios.

¹⁵ Balaan ang Dios nga nagtawag kaninyo, busa angay usab nga magpakabalaan kamo sa tanan ninyong buhaton.

¹⁶ Kay nag-ingon ang Kasulatan, “Magpakabalaan kamo, tungod kay ako balaan.”§

¹⁷ Ang Dios walay pinalabi. Naghukom siya sa tanan nga tawo sumala sa ilang binuhatan. Busa kon gitawag ninyo siya nga Amahan diha sa inyong mga pag-ampo, tahora ninyo siya samtang ania pa kamo sa kalibotan.

¹⁸ Nasayran usab ninyo kon unsa ang gibayad aron maluwas kamo gikan sa pagkinabuhing walay pulos nga inyong napanunod sa inyong mga katigulangan. Ang gitubos kaninyo dili mga butang nga mawala, sama sa bulawan o plata,

¹⁹ kondili ang bililhong dugo ni Cristo. Sama si Cristo sa karnero nga hinlo ug walay deperensya nga gihalad ngadto sa Dios.

²⁰ Sa wala pa mamugna ang kalibotan, gipili na sa Dios si Cristo nga mahimong atong Manluluwas. Karon lang niining ulahing mga adlaw siya gipaila sa Dios. Gibuhat niya kini alang kaninyo.

²¹ Ug pinaagi kang Cristo nagtuo kamo sa Dios. Ug inyong gibutang ang inyong pagtuo ug paglaom sa Dios tungod gibanhaw niya si Cristo ug gipasidungan siya pag-ayo.

²² Ug tungod kay nagsunod na kamo sa kamatuoran, gihinloan kamo gikan sa inyong mga sala aron nga magmatinud-anon kamo sa paghigugma sa inyong mga igsoon kang Cristo. Hinaut unta nga maghigugmaay kamo sa kinasing-kasing gayod,

²³ kay natawo na kamo pag-usab. Ug kini nga pagkatawo dili pinaagi sa inyong ginikanan nga adunay kamatayon, kondili pinaagi sa pulong sa Dios nga buhi ug walay kataposan.

²⁴ Nag-ingon ang Kasulatan:

“Ang kinabuhi sa tanang mga tawo sama sa sagbot,
ug ang ilang kabantog sama sa bulak niini.

Ang sagbot malaya ug ang iyang bulak mahulog,

²⁵ apan ang pulong sa Ginoo magpadayon sa gihapon.”*

Ug mao kini ang Maayong Balita nga giwali kaninyo.

2

¹ Tungod kay natawo na kamo pag-usab, biyai na ninyo ang tanang matang sa pagkadaotan. Ayaw kamo pamakak o pagpakaaron-ingnon. Ayaw kamo kasina o pagsulti ug daotan batok sa inyong isigka-tawo.

² Sama sa batang masuso nga nangandoy sa gatas sa iyang inahan, pangan-doya usab ninyo ang lunsayng gatas nga espirituhanon aron motubo kamo hangtod madawat ninyo ang hingpit nga kaluwasan,

³ karon nga nasinati na ninyo nga ang Ginoo maayo gayod.

Ang Buhing Bato ug ang mga Taong Gipili

⁴ Siya ang buhing bato nga gisalikway sa mga tawo, apan gipili sa Dios ug bililhon alang kaniya. Ug samtang nagduol kamo kaniya,

⁵ kamo ingon nga mga buhing bato gipatindog usab sa Dios isip usa ka espirituhanong balay. Ug isip mga pari nga pinili sa Dios, gahalad kamo kaniya sa espirituhanong mga halad nga makapahimuot kaniya tungod kay gihalad kini pinaagi kang Jesu-Cristo.

⁶ Kay nag-ingon ang Dios sa Kasulatan:

“Aduna akoy gipili nga maghari sa Zion.

Sama siya sa bililhon nga bato nga akong gihimong patukoranan.

Ang nagtuo kaniya dili gayod maulawan.”*

⁷ Busa kamo nga nagtuo pasidunggan sa Dios. Apan sa mga wala motuo matuman ang Kasulatan nga nag-ingon,

“Ang bato nga gisalikway sa mga panday

mao ang nahimong pundasyon nga bato.”†

⁸ Ug

“Mao kini ang bato nga makapapandol sa mga tawo,

ug makapadagma kanila.”‡

Napandol sila kay wala sila motuman sa pulong sa Dios. Mao kini ang kabubut-on sa Dios alang kanila.

⁹ Apan kamo mga pinili, mga pari sa Hari, ug mga katawhan sa Dios. Nahimo kamong iya aron magmantala sa iyang kahibulongan nga mga binuhatan. Siya ang nagtawag kaninyo gikan sa kangitngit ngadto sa iyang kahibulongan nga kahayag.

¹⁰ Kaniadto dili kamo mga katawhan sa Dios, apan karon iya na kamo. Kaniadto wala kamo kaloy-i sa Dios, apan karon gikaloy-an na niya kamo.

¹¹ Mga hinigugma, ang kalibotan dili ninyo tinuod nga puloy-anan. Mga dumuduong lang kamo dinhi. Busa nagpakiluoy ako kaninyo nga biyaan ninyo ang daotan nga mga tinguha sa inyong lawas nga nagsupak sa inyong espiritu.

¹² Ipakita ninyo kanunay sa mga tawo nga wala motuo sa Dios ang inyong maayo nga paggawi. Kay kon nag-ingon sila nga naghimo kamo ug daotan, apan makita nila sa kaulahian nga maayo diay ang inyong gihimo, dayegon nila ang Dios sa adlaw sa iyang pag-anhi.

Magpasakop Kamo sa mga Tigdumala sa Lungsod

¹³ Tungod sa Ginoo, pagpasakop kamo sa tanang mga tawo nga nangulo sa lungsod, mahimong sa hari§ nga mao ang adunay labaw nga gahom,

¹⁴ o sa mga gobernador nga mao ang iyang gihatagan sa gahom nga mosilot sa mga naghimo ug daotan ug mopasidungog sa mga naghimo ug maayo.

¹⁵ Kay mao kini ang kabubut-on sa Dios, aron kon maghimo kamo ug maayo walay ikasulti ang mga tawong buang-buang nga wala pa makasabot sa kamatuoran.

¹⁶ Aduna na kamoy kagawasan, apan wala kini magkahulogan nga aduna na kamoy kagawasan sa paghimo ug daotan; kondili magkinabuhi kamo isip mga ulipon sa Dios.

¹⁷ Tahora ninyo ang tanang mga tawo, ug higugmaa ninyo ang inyong mga igsoon kang Cristo. Pagkinabuhi kamo nga adunay kahadlok sa Dios, ug tahora ninyo ang hari.

Si Cristo ang Panig-ingnan nga Angay Sundon

* 2:6 Isa. 28:16 † 2:7 Sal. 118:22 ‡ 2:8 Isa. 8:14 § 2:13 hari: o emperador.

¹⁸ Kamo nga mga ulipon, tumana ninyo ang inyong mga agalon nga adunay kahadlok sa Dios, dili lang ang buotan nga agalon kondili apil usab ang mangil-ad ug batasan.

¹⁹ Kay panalanginan kamo sa Dios kon maantos ninyo ang mga kasakit bisan ug wala kamoy sayop nga nahimo, tungod ug alang sa inyong pagtuman sa kabubut-on sa Dios.

²⁰ Unsa may dungog nga inyong maangkon kon mag-antos kamo sa silot sa inyong sala? Apan kon mag-antos kamo tungod sa paghimo ug maayo, kaloy-an kamo sa Dios.

²¹ Ang pag-antos ni Cristo alang kanato mao ang panig-ingnan nga angay natong sundon. Ug mao kini ang katuyoan kon nganong gitawag kita, aron masunod ta ang kinabuhi ni Cristo.

²² “Wala siya makasala, ug wala mamakak.”*

²³ Giinsulto siya, apan wala siya mobalos ug insulto. Gisilotan siya, apan wala gayod siya manghulga. Nagsalig siya sa Dios nga mao ang naghukom sa matarong.

²⁴ Si Cristo mao gayod ang miangkon sa atong mga sala sa dihang gilansang siya didto sa krus, aron dili na kita magpakasala kondili magkinabuhi na kita nga matarong. Tungod sa iyang mga samad naayo kita.

²⁵ Kaniadto sama kita sa mga karnero nga nahisalaag,[†] apan karon nahibalik na kita sa Ginoo nga Tig-atiman ug Magbalantay sa atong kinabuhi.

3

Alang sa mga Magtiayon

¹ Ug karon, kamong mga asawa, kinahanglan magpasakop kamo sa inyong mga bana, aron nga kon ang inyong mga bana wala motuo sa pulong sa Dios, madala ninyo sila sa Ginoo pinaagi sa inyong maayong pamatasan bisan dili na ninyo sila sultihan.

² Kay makita nila nga nagtahod kamo sa Dios ug ang inyong pamatasan dili salawayon.

³ Kon gusto ninyo nga mahimong matahom, kini dili pinaagi sa pagpan-garte sa inyong buhok nga butangan sa mahalon nga mga alahas, o pagsul-ob sa mahalon nga bisti,

⁴ kondili patahomon ninyo ang sulod sa inyong kasing-kasing, sa maayo nga pamatasan nga dili gayod mausab. Magmalumo kamo ug magbinuotan. Mao kini ang bililhon alang sa Dios.

⁵ Ug mao kini ang gibuhat kaniadto sa mga diosnong babaye nga nagsalig sa Dios. Nagpatahom sila pinaagi sa ilang pagpasakop sa ilang mga bana.

⁶ Sama ni Sara, gituman niya si Abraham ug giisip niya nga iyang agalon. Kamo karon mga anak na ni Sara, busa kinahanglan maayo ang inyong binuhatan* ug dili kamo mahadlok sa bisan unsa.

⁷ Kamo usab nga mga bana, sabta ninyo ang inyong mga asawa sumala sa inyong nasayran isip Cristohanon. Tahora ninyo sila isip mga babaye nga mas mahuyang kay kanato. Kay gihatagan usab sila sa Dios ug kinabuhi nga walay kataposan sama kanato. Kon dili kini ninyo buhaton, dili tubagon sa Dios ang inyong mga pag-ampo.

Maghinigumaay Kamong Tanan

* **2:22** Isa. 53:9 † **2:25** Isa. 53:4-6 (Septuagint)
binuhatan: o Sara, kon maayo ang inyong binuhatan.

* **3:6** Sara, busa kinahanglan maayo ang inyong

⁸ Karon, ania ang akong tugon kaninyong tanan: kinahanglan maghiusa kamo sa inyong huna-huna ug pagbati. Paghinigugmaay kamo isip managsoon. Pagmaluloy-on kamo ug pagmapainubsanon sa usag usa.

⁹ Ayaw ninyo balosi ug daotan ang nagbuhat ug daotan kaninyo, ug ayaw usab ninyo insultoha ang nanginsulto kaninyo. Ang angay ninyong buhaton, mag-ampo kamo nga kaloy-an sila sa Dios, tungod kay gipili kamo sa Dios sa pagbuhat niini, aron kaloy-an usab niya kamo.

¹⁰ Kay nag-ingon ang Kasulatan,
 “Si bisan kinsa nga nagtinguha sa malipayon ug maayo nga kinabuhi
 kinahanglan nga magpugong sa pagsulti ug daotan ug sa pagpamakak.

¹¹ Kinahanglan biyaan niya ang daotan,
 ug magbuhat siya ug maayo.
 Paningkamotan niya nga mahimong malinawon kanunay
 ang iyang pagpakig-uban sa iyang isigka-tawo.

¹² Kay bantayan sa Ginoo ang mga matarong
 ug tubagon niya ang ilang mga pag-ampo,
 apan kasilagan niya ang mga naghimo ug daotan.”†

¹³ Kinsa bay mopasipala kaninyo kon gusto gayod ninyo magbuhat kanunay ug maayo?

¹⁴ Apan kon mag-antos kamo tungod sa inyong pagbuhat ug maayo, bulahan kamo. Busa ayaw kamo kahadlok o kabalaka kon unsay ilang buhaton kaninyo.‡

¹⁵ Hinumdomi ninyo nga si Cristo mao ang angay ninyong tahoron ug sundon. Ug mag-andam kamo kanunay sa pagtubag kang bisan kinsa nga mangutana kaninyo bahin sa inyong paglaom.

¹⁶ Tubaga ninyo sila sa malumo nga pamaagi ug adunay pagtahod. Siguroha ninyo nga kanunayng hinlo ang inyong konsensya, aron maulawan ang mga tawo nga nagpakadaotan sa inyong maayo nga mga binuhatan isip mga sumusunod ni Cristo.

¹⁷ Mas maayo pa nga mag-antos kamo tungod sa inyong gibuhay nga maayo, kon mao kana ang kabubut-on sa Dios, kaysa mag-antos kamo tungod kay nakabuhay kamo ug daotan.

¹⁸ Kay si Cristo gani gipatay bisan wala siya makabuhay ug daotan. Ug kausa lang siya namatay aron mapasaylo ang atong mga sala. Siya nga walay sala gipatay alang kanato nga mga makasasala aron madala niya kita sa Dios. Tinuod gipatay siya sa iyang lawasnon nga kahimtang, apan gibuhi siya sa espirituhanon nga kahimtang.

¹⁹⁻²⁰ Ug sa iyang espirituhanong kahimtang, miadto siya bisan sa mga pinirisingong espiritu sa mga tawo nga wala magsunod sa Dios sa panahon ni Noe. Kaniadto mapailubon ang Dios nga naghulat kanila nga motuo sila kaniya samtang gibuhay ni Noe ang arka. Apan walo lang gayod ka tawo ang nagtuo ug nakasulod sa arka ug naluwas sa tubig.

²¹ Kini nga tubig mao ang panig-ingnan sa pagbautismo kanato. Ug kini nga bautismo mao ang nagluwas kanato pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo. Dili kini paghugas sa mga hugaw sa atong lawas, kondili nagsaad kita sa Dios nga dili na kita magbuhat sa mga butang nga atong nasayran nga dili niya gusto.

²² Si Jesu-Cristo atua na karon sa langit, sa tuo sa Dios,§ ug gipasakop kaniya ang tanang mga anghel ug ang tanang mga espiritu nga adunay gahom.

† 3:12 Sal. 34:12-16 ‡ 3:14 Isa. 8:12 § 3:22 *tuo sa Dios*: ang buot ipasabot kang Cristo ang pinakalabaw nga awtoridad, gahom, ug dungog.

4

Ang Bag-o nga Kinabuhi

¹ Tungod kay si Cristo nag-antos sa iyang lawasnon nga kahimtang, kinahanglan andam usab kamo nga mag-antos. Kay ang tawo nga nag-antos mihunong na sa pagpakasala.

² Dili na siya mosunod sa iyang daotan nga pamatasan kondili mosunod na siya sa kabubut-on sa Dios.

³ Igo na ang panahon nga inyong gigugol kaniadto sa pagbuhat sa mga butang nga hilig buhaton sa mga tawong wala makaila sa Dios. Kaniadto nagpatuyang kamo sa malaw-ay nga pagkinabuhi ug sa inyong daotan nga mga tinguha. Naghubog-hubog kamo. Nagtigom-tigom aron mag-inom ug magbuhat sa makauulaw nga mga butang. Ug diha sa inyong pagsimba sa inyong dios-dios bisan unsa na lang ang inyong gibuhat nga daotan.

⁴ Apan karon ang mga tawo nga wala makaila sa Dios natingala kaninyo kon nganong wala na kamo mouban sa ilang mapatuyangon nga pagkinabuhi. Mao nga nagsulti sila ug daotan batok kaninyo.

⁵ Apan manubag sila sa Dios sa ilang gibuhat, kay ang Dios mohukom sa tanang mga tawo, buhi man o patay.

⁶ Mao kini ang hinungdan kon nganong gisangyaw ang Maayong Balita ngadto sa mga tawo nga patay na karon,* aron nga bisan kon patay na sila karon sa ilang lawasnon nga kahimtang, ug mahukman sama sa tanang mga tawo, mabuhi sila sa ilang espirituhanong kahimtang sama sa Dios.

Gamita ang Gasa nga Gihatag sa Dios Kaninyo

⁷ Hapit na ang kataposan sa kalibotan. Busa pagbaton kamo ug abtik nga panghuna-huna ug pagpugong kamo sa inyong kaugalingon aron walay mahimong babag sa inyong pag-ampo.

⁸ Ug labaw sa tanan, paghinigugmaay kamo sa kinasing-kasing gayod. Kay kon aduna kay paghigugma sa imong isigka-tawo, mapasaylo mo siya bisan daghan ang iyang sala.

⁹ Pagmaabiabihon kamo sa usag-usa sa walay pagbagulbol.

¹⁰ Matag-usa kanato gihatagan sa Dios ug gasa. Gamiton nato kini alang sa kaayohan sa matag-usa isip maayo nga sinaligan niining nagkalain-lain nga mga gasa.

¹¹ Ang gihatagan sa gasa sa pagwali kinahanglan magwali sa pulong sa Dios. Ug ang gihatagan sa gasa sa pagtabang sa uban, kinahanglan motabang sumala sa iyang makaya nga gihatag sa Dios, aron madayeg ang Dios pinaagi kang Jesu-Cristo sa tanan ninyo nga binuhatan. Gamhanan siya ug dalaygon hangtod sa kahangtoran. Amen.

Ang Pag-antos sa Cristohanon

¹² Mga hinigugma, ayaw kamo katingala sa masakit nga pagsulay nga moabot kaninyo. Ayaw ninyo isipa nga kahiribulongan ang nahitabo kaninyo.

¹³ Hinuon paglipay kamo, kay nakaambit kamo sa mga pag-antos ni Cristo. Ug mahingpit na gayod ang inyong kalipay kon ipakita na niya ang iyang gahom sa tanan.

¹⁴ Busa kon pakaulawan kamo tungod kay mga sumusunod kamo ni Cristo, bulahan kamo kay kini nagpasabot nga anaa kaninyo ang makagagahom nga Espiritu, nga mao ang Espiritu sa Dios.

* **4:6** *mga tawo nga patay na karon*: posible mao kini ang nawalihan sa Pulong sa Dios niadtong buhi pa sila o posible usab mga tawo nga nangamatay sa panahon ni Noe. Tan-awa usab ang 1 Ped. 3:19.

¹⁵ Kon silotan kamo, hinaut nga dili tungod kay nakapatay kamo ug tawo, o nangawat, o nagbuhat ug daotan, o nanghilabot sa kinabuhi sa uban.

¹⁶ Apan kon silotan kamo tungod kay kamo Cristohanon dili kamo angay maulaw, kondili magpasalamat hinuon sa Dios tungod kay gitawag kamo niana nga ngalan.

¹⁷ Kay naabot na ang panahon sa paghukom sa Dios, ug kini mosugod una sa iyang mga anak. Ug kon kini mosugod man gani kanato nga iyang mga anak, unsa pa kaha ang dangatan sa mga wala mosunod sa Maayong Balita sa Dios?

¹⁸ Sama sa giingon sa Kasulatan:

“Kon ang mga matarong halos dili gani maluwas,
 unsa pa kaha ang mahitabo sa mga makasasala
 ug wala moila sa Dios?”†

¹⁹ Busa kamo nga nag-antos karon tungod kay mao kini ang kabubut-on sa Dios alang kaninyo, padayon kamo sa pagbuhat ug maayo. Itugyan ninyo ang inyong kaugalingon sa Dios nga nagbuhat kaninyo, kay dili gayod kamo niya pasagdan.

5

Alang sa mga Tigdumala ug sa mga Magtutuo

¹ Kamong mga tigdumala sa mga tumutuo, aduna akoy isulti kaninyo. Isip usa usab ka tigdumala sa mga tumutuo, nga nakakita gayod sa mga pag-antos ni Cristo ug makaambit usab unya sa iyang gahom ug dungog kon moabot na siya, nagpakiluoy ako kaninyo nga

² atimanon ninyo ug maayo ang mga katawhan sa Dios nga gisalig kaninyo. Sama sila sa mga karnero ug kamo mao ang mga magbalantay. Kinahanglan nga sa kaugalingon ninyong kabubut-on ang pag-atiman kanila kay mao kini ang kabubut-on sa Dios, dili kay napugos lang kamo o aduna kamoy gipaabot nga suhol, kondili gusto gayod ninyo nga makatabang kanila.

³ Dili kamo maghari-hari sa mga tumutuo nga gisalig kaninyo, kondili mahimo hinuon kamong ilang panig-ingnan.

⁴ Ug sa pag-abot ni Cristo nga mao ang Pangulo nga Magbalantay, madawat ninyo ang ganti nga maanindot gayod ug dili mawala hangtod sa hangtod.

⁵ Kamo usab nga mga batan-on, pagpasakop kamo sa mga tigulang. Ug kamong tanan nga tumutuo, magpaubos kamo ug mag-alagad sa usag-usa, kay nag-ingon ang Kasulatan,
 “Sumpoon sa Dios ang garboso,

apan kaloy-an niya ang mapainubsanon.”*

⁶ Busa pagpasakop kamo sa gahom sa Dios, kay moabot ang adlaw nga pasidunggan niya kamo.

⁷ Itugyan ninyo kaniya ang inyong mga gikabalak-an kay aduna siyay kahangawa kaninyo.

⁸ Pagbantay ug pagtukaw kamo! Kay ang inyong kaaway nga ang Yawa naglibot-libot sama sa liyon nga nagngulob ug nangitag tukbonon.

⁹ Lig-ona ninyo ang inyong pagtuo sa Dios ug sukli ninyo ang Yawa. Hinumdomi ninyo nga dili lang kamo ang nag-antos kondili hasta usab ang tanang mga igsoon ninyo kang Cristo dinhi sa kalibotan. Kining mga pag-antos nga angay makompleto nasinati usab nila.

¹⁰ Hamubo lang ang panahon sa inyong pag-antos. Pagkahuman niana ang Dios motabang kaninyo aron wala nay makulang sa inyong kinabuhi, ug

† 4:18 Pan. 11:31 * 5:5 Pan. 3:34

siya ang mopalig-on kaninyo. Kay siya ang tinubdan sa tanang panalangin, ug gipili kamo niya aron makaambit usab kamo sa iyang walay kataposang gahom ug dungog pinaagi sa inyong pagkahiusa kang Cristo.

¹¹ Gamhanan siya hangtod sa kahangtoran. Amen.

Mga Panapos nga Pangumusta

¹² Gihimo ko kining hamubo nga sulat alang kaninyo pinaagi sa tabang ni Silvano. Igsoon ta siya kang Cristo ug masaligan gayod. Hinaut unta nga pinaagi niini nadasig ko kamo ug napamatud-an ko ang kaayo sa Dios kanato. Pabilin kamo sa iyang kaayo.

¹³ Ang mga tumutuo sa Babilonia nangumusta kaninyo. Sila sama usab kaninyo nga pinili sa Dios. Si Marcos nga giisip ko nga akong anak nangu-musta usab kaninyo.

¹⁴ Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo.[†]

Ang kalinaw maanaa kaninyong tanan nga anaa kang Cristo.

[†] **5:14** *Pagkumustahay kamo isip managsoon kang Cristo: sa literal, Pagkumustahay kamo nga adunay balaan nga halok.*

Ang Ikaduhang Sulat ni Pedro

¹ Ako si Simon Pedro nga alagad ug apostol ni Jesu-Cristo.

Nangumusta ako kaninyo nga nagtuo kang Jesu-Cristo nga atong Dios ug Manluluwas. Ug tungod kay siya matarong, ang iyang gihatag kaninyo nga pagtuo sama usab kabililhon sa iyang gihatag kanamo nga pagtuo.

² Hinaut nga madawat ninyo ang dugang pa gayod nga grasya ug kalinaw sa inyong padayon nga pag-ila sa Dios nga mao si Jesus nga atong Ginoo.

Gipili Kita sa Dios nga Mahimong Iyang mga Anak

³ Ang gahom sa Dios naghatag kanato sa tanan natong kinahanglanon sa pagkinabuhi nga diosnon pinaagi sa atong pag-ila kaniya nga nagtawag kanato. Gitawag niya kita pinaagi sa iyang kahibulongan nga gahom.

⁴ Ug pinaagi usab niini, gihatagan niya kita ug bililhon gayod nga mga saad, aron pinaagi niini nga mga saad malikayan nato ang mga kailibgon dinhi sa kalibotan nga makadaot kanato, ug makaambit kita sa diosnon nga kinaiya.

⁵ Busa, paningkamoti gayod ninyo nga ikadugang sa inyong pagtuo ang maayong pamatasan; sa inyong maayong pamatasan, ang kaalam;

⁶ sa kaalam, ang pagpugong sa kaugalingon; sa pagpugong sa kaugalingon, ang pagkamainantuson; sa pagkamainantuson, ang pagkadiosnon;

⁷ sa pagkadiosnon, ang paghigugma sa atong mga igsoon kang Cristo; sa paghigugma sa atong mga igsoon kang Cristo, ang paghigugma sa tanan.

⁸ Kon kining tanang hiyas anaa kaninyo ug nagdagaya, mapuslanon ang inyong mga binuhatan sa inyong pag-ila sa atong Ginoong Jesu-Cristo.

⁹ Apan si bisan kinsa nga wala niining mga hiyasa, buta sa kamatuoran; nalimtan niya nga gihinloan na siya sa Dios sa iyang mga sala kaniadto.

¹⁰ Busa mga igsoon ko kang Cristo, paningkamoti gayod nga masiguro ninyo nga kamo tinuod nga mga tinawag ug mga pinili sa Dios. Kay kon buhaton ninyo kining mga butanga dili gayod kamo mapukan,

¹¹ kondili mahimong bukas ang pagdawat kaninyo ngadto sa walay kataposan nga gingharian sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo.

¹² Mao kana nga kanunay ko kamong pahinumdoman bahin niining mga butanga, bisan nasayran na ninyo kini ug lig-on na kamo diha sa kamatuoran nga inyong nadawat.

¹³ Alang kanako, angay gayod nga pahinumdoman ko kamo kanunay samtang buhi pa ako.

¹⁴ Kay nasayran ko nga dili na gayod ako magdugay niining kalibotana, tungod kay gipahibalo gayod kini sa atong Ginoong Jesu-Cristo kanako.

¹⁵ Busa paningkamotan ko nga bisan kon wala na ako, mahinumdoman pa gihapon ninyo kining akong gitudlo.

Nakita Namong si Cristo Gipasidunggan sa Dios

¹⁶ Ang among gisulti kaninyo bahin sa gahom sa atong Ginoong Jesu-Cristo sa dihang dinhi pa siya sa kalibotan dili tinumotumo lang nga mga sugilanon, kondili nasaksihan gayod namo ang iyang gahom nga gikan sa Dios.

¹⁷ Kay sa dihang gidayeg ug gipasidunggan si Jesu-Cristo sa Dios nga Amanhan, nadunggan namo ang tingog sa makagagahom nga Dios nga nag-ingon, “Mao kini ang akong hinigugma nga Anak. Nalipay gayod ako kaniya.”*

¹⁸ Kining tingog nga gikan sa langit nadunggan namo sa dihang kami kauban ni Jesus didto sa balaan nga bukid.

¹⁹ Mao kini ang hinungdan nga nadugangan pa gayod ang among pagtuo sa mga pagtulon-an nga gitudlo sa mga propeta. Busa angay ninyong patalinghogan ang ilang gitudlo, tungod kay sama kini sa usa ka suga nga nagdan-ag sa mangitngit nga dapit[†] hangtod sa adlaw nga moabot si Cristo.[‡] Sama siya sa banagbanag sa kabuntagon nga molamdag sa inyong hunahuna.[§]

²⁰ Labaw sa tanan timan-i gayod ninyo kini: ang tanan nga nasulat sa Kasulatan dili kinaugalingon nga pagsabot sa mga propeta.

²¹ Tungod kay wala sila magsulti sumala sa ilang kaugalingon nga hunahuna, kondili gigamhan sila sa Espiritu Santo sa pagsulti sa pulong sa Dios.

2

Ang Mini nga mga Magtutudlo

¹ Apan kaniadto adunay mini usab nga mga propeta diha sa katawhan sa Israel. Sama usab niini ang mahitabo kaninyo: adunay mini nga mga magtutudlo nga motungod diha kaninyo. Magdala sila sa pagtulon-an nga maoy makaguba sa inyong pagtuo sa Dios. Isalikway gani nila ang Ginoo nga nagtubos kanila. Busa sa madali silotan sila sa Dios.

² Daghan ang mosunod sa ilang makauulaw nga binuhatan. Ug tamayon sa mga tawo ang kamatuoran nga atong gisunod tungod kanila.

³ Tungod sa ilang kahakog kining mini nga mga magtutudlo maghimo ug mga tinumotumo nga sugilanon aron pangkwartahan kamo nila. Wala sila masayod nga dugay na sila nga hinukman sa Dios, ug hapit na silang malaglag.

⁴ Wala gani kaloy-i sa Dios ang mga anghel nga nagpakasala kaniadto. Gipriso hinuon sila sa lawom ug mangiob nga bung-aw, ug atua sila didto hangtod sa adlaw sa paghukom.

⁵ Wala gani niya kaloy-i ang mga tawo kaniadto nga dili diosnon, gipalunopan hinuon niya ang kalibotan ug nangamatay silang tanan. Apan giluwat niya si Noe nga nagsangyaw sa pagkamatarong ug ang pito niya ka kauban.

⁶ Agig silot gisunog sa Dios ang mga siyudad sa Sodoma ug Gomora aron ipakita kon unsa ang mahitabo sa mga tawo nga dili diosnon.

⁷ Apan giluwat niya si Lot tungod kay matarang kini, ug nasubo gayod sa mga malaw-ay nga binuhatan sa iyang mga katagilungsod nga walay mga baroganan. Adlaw-adlaw nakita ug nadungog ni Lot ang ilang daotan nga mga binuhatan sa dihang nagpuyo siya uban kanila, ug kini nakapasubo kanunay kaniya.

⁹ Dinhi makita nato nga ang Ginoo makahimo pagluwas sa mga diosnon kon moabot kanila ang mga pagsulay, ug pagsilot sa mga daotan hangtod sa adlaw sa paghukom,

¹⁰ ilabina gayod niadtong mga tawo nga dili magpasakop kaniya ug nagsunod lang sa ilang mahugaw nga mga tinguha.

* **1:17** Mat. 17:5; Mar. 9:7; Luc. 9:35 † **1:19** *nagdan-ag sa mangitngit nga dapit: o nagpahayag sa nangitngitan nga mga hunahuna.* ‡ **1:19** *hangtod sa adlaw nga moabot si Cristo: sa literal, hangtod nga ang adlaw magbanag-banag.* § **1:19** *huna-huna: sa literal, kasing-kasing.*

Kining mini nga mga magtutudlo nga akong gihisgotan garboso ug mapahitas-on, ug wala silay kahadlok nga motamay sa gamhanan nga mga binuhat.

¹¹ Bisan gani ang mga anghel nga mas kusgan ug mas gamhanan pa niining mga mini nga magtutudlo wala magtamay sa gamhanan nga mga binuhat sa dihang ilang gisulti ang gipakanaog nga hukom sa Dios alang kanila.

¹² Apan kining mga tawhana nagtamay sa mga butang nga wala gani nila masabti. Sama sila sa mga mananap nga walay paghuna-huna kon unsay ilang gibuhat, ug walay lain nga dangatan kondili dakpon ug patyon. Laglagon gayod kining mga tawhana.

¹³ Mao kini ang balos sa ilang gibuhat nga daotan ngadto sa uban. Ang ilang giisip nga kalipay mao ang pagbuhat sa mga makauulaw nga binuhatan nga ilang nagustohan bisan adlawng dako. Mao kining mga tawhana ang nagbuling ug naghatag ug kaulawan kaninyo kon makita sila uban sa inyong panagtigom, kay ang ilang tinuod nga katuyoan sa ilang pag-uban kaninyo sa pagpangaon mao lang ang paglimbong kaninyo.

¹⁴ Kon motan-aw sila sa mga babaye maghuna-huna dayon sila sa pagpamaye. Wala sila pul-i sa pagpakasala ug gitintal pa gayod nila ang mga huyang sa pagtuo aron magpakasala. Nabatasan na nila ang pagkahakog. Tinunglo na sila sa Dios!

¹⁵ Gibiyaan nila ang matarong nga mga pagtulon-an, busa nahisalaag sila. Gisunod nila ang gibuhat sa anak ni Beor nga si Balaam nga misugot nga suholan sa pagbuhat ug daotan.

¹⁶ Ug tungod kay gilapas niya ang sugo sa Dios, gibadlong siya pinaagi sa asno nga misulti sama sa tawo, busa napugngan siya sa iya untang binuang nga buhaton.

¹⁷ Kining mini nga mga magtutudlo nahisama sa mga tuboran nga nahubsan ug sa mga panganod nga gipalid sa kusog nga hangin.* Busa gitagana na sa Dios alang kanila ang lugar nga mangitngit kaayo.

¹⁸ Gigamit nila ang makadani nga mga pulong, apan walay pulos ang ilang gisulti. Pinaagi sa ilang pagtudlo nga dili kuno daotan ang pagsunod sa lawasnon nga kailibgon, gitintal nila ang mga tawo nga bag-o pa lang mibulag sa mga tawo nga nagpakasala.

¹⁹ Gisaad nila ang kagawasan ngadto sa mga mosunod kanila, apan sila mismo malaglag tungod sa sala nga nag-ulipon kanila. Kay ang tawo ulipon sa bisan unsa nga naggahom kaniya.

²⁰ Ang mga tawo nga nakaila na kang Ginoong Jesu-Cristo nga atong Manluluwas gawasnon na sa daotan nga mga kinaiya nga naggahom sa katawhan dinhi sa kalibotan. Apan kon mobalik sila sa ilang daotan nga kinaiya ug mahimo na usab silang ulipon sa ilang mga sala, mas daotan pa gayod unya ang ilang dangatan kaysa ilang kahimtang kaniadto sa wala pa sila motuo kang Cristo.

²¹ Maayo pa kon wala na lang sila masayod sa pagpakamatarong sa Dios, kaysa nasayod sila apan human niini motalikod sila sa mga sugo sa Dios ngadto kanila.

²² Ang ilang gibuhat sama gayod sa giingon sa panultihon nga, “Ang iro mokaon sa iyang gisuka,”† ug “Ang baboy nga bag-o lang gikaligoan molunang pagbalik sa lapok.”

3

Ang Pagbalik sa Ginoo

* 2:17 Ang buot ipasabot, *walay makuha kanila. Wala silay pulos.* † 2:22 Pan. 26:11

¹ Mga hinigugma, ikaduha ko na kini nga sulat kaninyo. Niining duha ka mga sulat gipaningkamotan ko nga pukawon ang inyong hinlo nga panghuna-huna pinaagi sa pagpahinundom kaninyo mahitungod sa pipila ka mga butang.

² Buot ko nga hinundoman ninyo kanunay ang giingon sa mga balaang propeta kaniadto ug ang sugo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga iyang gihatag pinaagi sa mga apostoles nga gipadala kaninyo.

³ Una sa tanan, kinahanglang masayran ninyo nga sa kataposang mga adlaw motungha ang mga bugal-bugalon nga magbuhay sa bisan unsa nga gusto nilang buhaton.

⁴ Mag-ingon sila, “Dili ba nagsaad man si Cristo nga mobalik siya? Karon, asa na man siya? Ang among mga ginikanan nangamatay na, apan mao lang gihapon ang kahintang sa tanan sukad pa sa pagmugna sa kalibotan.”

⁵ Gituyo niining mga tawhana nga kalimtan ang kamatuoran nga pinaagi sa pulong sa Dios nabuhat ang langit. Ug pinaagi usab sa iyang pulong nabuhat ang yuta gikan sa tubig.*

⁶ Ug pinaagi usab sa tubig gipalunopan niya ug gilaglag ang daan nga kalibotan.

⁷ Pinaagi usab sa pulong sa Dios, ang langit ug ang yuta nga atong makita karon gitagana na nga sunogon sa adlaw nga ang daotang mga tawo hukman ug laglagon.

⁸ Apan mga hinigugma, ayaw ninyo kalimti nga alang sa Ginoo walay kalainan ang usa ka adlaw ug ang usa ka libo ka tuig. Alang kaniya kini managsama ra.

⁹ Ang uban naghuna-huna nga gilangay-langay sa Ginoo ang pagtuman sa iyang saad. Apan ang tinuod, wala siya maglangay-langay kondili naghulat siya nga maghinulsol ang mga tawo sa ilang mga sala, tungod kay dili niya buot nga adunay mawala.

¹⁰ Mobalik gayod ang Ginoo, ug kanang adlaw moabot sama sa pag-abot sa kawatan nga dili mo masayran kon kanus-a. Madunggan dayon nga naay magdahunog, ug mawala ang langit.† Masunog ang yuta, ug ang tanan nga anaa sa yuta mawala.

¹¹ Tungod kay ang tanan mawala man sa ingon niini nga pamaagi, kinahanglan nga magkinabuhi kita nga balaan ug diosnon,

¹² samtang nagpaabot kita sa adlaw nga siya mobalik, ug samtang gibuhay nato ang kutob sa atong mahimo aron mapadali nato ang iyang pagbalik. Nianang adlaw, sunogon ang langit ug mawala kini, ug mangatunaw sa kainit ang tanan nga anaa sa yuta.

¹³ Apan naghulat kita sa gisaad sa Dios kanato nga bag-o nga langit ug bag-o nga yuta, diin anaa ang pagkamatarong.

¹⁴ Busa mga hinigugma, samtang nagpaabot kamo niana, paningkamoti ninyo nga magkinabuhi nga hinlo ug dili salawayon atubangan sa Dios, ug kinahanglan maayo ang inyong relasyon kaniya.

¹⁵ Hinundomi ninyo nga ang atong Ginoo naghatag pa ug kahigayonan ngadto sa mga tawo aron maluwas sila. Mao kini ang hinungdan nga wala pa siya mobalik. Dili ba mao man kini ang mga gihisgotan sa atong pinalanggang igsoon nga si Pablo diha sa iyang sulat kaninyo, sumala sa kaalam nga gihatag sa Dios kaniya?

* **3:5** Ang buot ipasabot, ang yuta mitungha sa dihang gitingob sa Dios ang tubig sa usa ka lugar (Gen. 1:9-10). † **3:10** ang langit: ang buot ipasabot ang adlaw, bulan, ug ang mga bitoon.

¹⁶ Ug mao usab kini ang iyang gihisgotan sa tanan niya nga mga sulat. Hinuon adunay mga lisod sabton sa iyang mga sinulat. Busa adunay mga tawo nga huyang sa pagtuo ug wala masayod sa kamatuoran nga naghatag ug sayop nga kahulogan niining mga sinulat ni Pablo. Ug mao usab kini ang ilang gibuhay sa uban nga bahin sa Kasulatan. Busa sila mismo ang nagdala ug kalaglagaan sa ilang kaugalingon.

¹⁷ Apan mga hinigugma, dugay na ninyo kining nasayran. Busa pagbantay kamo aron dili kamo madala sa sayop nga mga pagtulon-an niining mga tawo nga walay mga baroganan. Kay kon mosunod kamo kanila, mawala ang inyong pagkalig-on diha sa Dios.

¹⁸ Ang inyo hinuon buhaton, magpadayon kamo sa pagtubo diha sa grasya ug kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo.

Siya ang angay natong dayegon karon ug sa panahon nga walay kataposan! Amen.

Ang Unang Sulat ni Juan

Ang Pulong nga Naghatag ug Kinabuhi

¹ Ang gipahayag namo kaninyo mao ang mahitungod kaniya nga anaa nang daan sukad pa sa sinugdanan. Nadunggan ug nakita namo siya. Nakita gayod namo siya ug nakagunit gayod kaniya. Siya mao ang Pulong sa Dios nga naghatag ug kinabuhi.

² Siya nga tinubdan sa kinabuhi gipadayag, ug nakita namo. Gipamatud-an ug gisangyaw namo siya kaninyo. Uban siya sa Amahan, apan karon nagpakita siya kanamo.

³ Gisugilon namo kaninyo ang among nakita ug nadungog aron aduna kitay panag-ambitay sa usag usa, ug sa Dios nga Amahan ug kang Jesu-Cristo nga iyang Anak.

⁴ Busa gisulat namo kini kaninyo aron mahingpit ang atong kalipay.

Ang Pagkinabuhi Diha sa Kahayag

⁵ Mao kini ang among nadunggan nga gitudlo ni Jesu-Cristo ug mao usab kini ang among gisangyaw kaninyo, nga ang Dios kahayag ug wala gayoy kangitngit diha kaniya.

⁶ Busa kon moingon kita nga nakighiusa kita sa Dios, apan nagkinabuhi kita diha sa kangitngit, namakak kita, ug wala kita nagkinabuhi sumala sa kamatuoran.

⁷ Apan kon nagkinabuhi kita diha sa kahayag, ingon nga ang Dios kahayag, aduna kitay panaghiusa, ug ang dugo ni Jesus nga Anak sa Dios naghinlo kanato sa tanan natong mga kasal-anan.

⁸ Kon moingon kita nga wala kitay sala, gilimbongan lang nato ang atong kaugalingon, ug wala kanato ang kamatuoran.

⁹ Apan kon isulti nato sa Dios ang atong mga sala, kasaligan siya nga mopasaylo kanato sa atong mga sala ug sa paghinlo kanato sa tanan natong mga kalapasan tungod kay matarong siya.

¹⁰ Kon moingon kita nga wala kita makasala, gihimo natong bakakon ang Dios, ug wala kanato ang iyang pulong.

2

¹ Gisulatan ko kamo nga akong giisip nga mga anak, aron dili kamo magpakasala. Apan kon adunay makasala, adunay magpakiluoy sa Amahan alang kanato, ug siya mao si Jesu-Cristo nga mao ang matarong.

² Ang iyang kaugalingon mismo ang iyang gihalad isip bayad alang sa atong mga sala aron mapasaylo kita, ug dili lang alang kanato kondili alang usab sa mga sala sa mga tawo sa tibuok kalibotan.

³ Masiguro gayod nato nga nakaila kita sa Dios kon nagtuman kita sa iyang mga sugo.

⁴ Ang nag-ingon nga nakaila siya sa Dios apan wala magtuman sa iyang mga sugo bakakon, ug wala kaniya ang kamatuoran.

⁵ Apan ang tawo nga nagtuman sa pulong sa Dios, tinuod nga nahingpit diha kaniya ang gugma sa Dios. Ug sa ingon niini masiguro nato nga kita anaa gayod sa Dios:

⁶ Ang nag-ingon nga siya anaa sa Dios kinahanglan nga magkinabuhi sama kang Jesu-Cristo.

⁷ Mga hinigugma, dili bag-o nga sugo kining gisulat ko kaninyo, hinuon, daan na kini nga sugo nga nadungog ninyo ug nahibaloan sukad nga kamo mituo. Kining daan nga sugo nga maghigugmaay kamo susama lang nga mensahe nga inyong nadungog kaniadto.

⁸ Apan makaingon usab kita nga kini nga sugo bag-o, kay ang kangitngit nahanaw na ug ang tinuod nga kahayag nagsidlak na, ug ang kamatuoran mahitungod niini makita na diha sa kinabuhi ni Cristo ug diha usab kaninyo.

⁹ Ang nag-ingon nga siya anaa sa kahayag, apan wala naghigugma sa iyang igsoon, kana nga tawo anaa pa sa kangitngit.

¹⁰ Ang tawo nga naghigugma sa iyang igsoon nagpadayon sa pagkinabuhi diha sa kahayag, ug walay bisan unsa diha sa iyang kinabuhi nga mahimong hinungdan sa pagpakasala sa uban.

¹¹ Apan ang tawo nga wala naghigugma sa iyang igsoon anaa sa kangitngit. Naglakaw siya sa kangitngit ug wala masayod kon asa siya padulong, kay gibutaan siya sa kangitngit.

Mga Hinungdan sa Pagsulat

¹² Nagsulat ako kaninyo nga mga anak sa Dios, kay gipasaylo na ang inyong mga sala pinaagi kang Cristo.

¹³ Nagsulat ako kaninyo, mga amahan, tungod kay nailhan na ninyo siya, nga anaa nang daan sukad pa sa sinugdanan. Nagsulat usab ako kaninyo, mga batan-on nga lalaki, kay napildi na ninyo si Satanas.

¹⁴ Nagsulat ako kaninyo, mga amahan, tungod kay nailhan na ninyo siya, nga anaa nang daan sukad pa sa sinugdanan.

Nagsulat usab ako kaninyo, mga batan-on nga lalaki diha sa pagtuo, kay lig-on kamo.

Gituman ninyo ang pulong sa Dios ug napildi na ninyo si Satanas.

¹⁵ Ayaw ninyo higugmaa ang kalibotan o ang kalibotanon nga mga butang. Kon gihigugma ninyo ang kalibotan, wala kamo naghigugma sa Amahan.

¹⁶ Kay ang tanan nga kalibotanon, nga gipangandoy sa tawhanong pagbati, nga gikaibgan sa mga mata, ug gipasigarbo sa mga tawo, dili gikan sa Amahan kondili iya sa kalibotan.

¹⁷ Ang kalibotan ug ang tanang mga butang niini nga gitinguha sa mga tawo mahanaw, apan ang nagtuman sa kabubut-on sa Dios mabuhi sa walay kataposan.

Ang Anti-Cristo

¹⁸ Mga anak, nakadungog na kamo nga moabot ang anti-Cristo. Ug kon moabot na siya, haduol na kita sa kataposan nga mga adlaw. Bisan gani karon daghan na ang mga anti-Cristo, busa nahibaloan nato nga haduol na kita sa kataposan nga mga adlaw.

¹⁹ Bisan uban sila kanato kaniadto, dili nato sila tinuod nga mga kauban. Kay kon tinuod pa nato silang kauban, wala unta sila mobiya kanato. Apan mibiya sila, ug kini nagpaila nga dili nato sila tinuod nga mga kauban.

²⁰ Apan kamo gihatagan ni Cristo sa Espiritu Santo.* Busa nasayod kamong tanan sa kamatuoran.

* 2:20 kamo gihatagan ni Cristo sa Espiritu Santo: sa literal, gidihogan kamo sa Balaan.

²¹ Nagsulat ako kaninyo, dili tungod kay wala kamo masayod sa kamatuoran, kondili tungod kay kamo nahibalo na, ug nahibaloan usab ninyo nga walay bakak nga naggikan sa kamatuoran.

²² Kinsa ang bakakon? Siya nga nag-ingon nga si Jesus dili mao ang Cristo. Mao kini ang anti-Cristo, ang naglimod sa Amahan ug sa Anak.

²³ Ang naglimod sa Anak wala diha kaniya ang Amahan, apan ang nag-ila sa Anak anaa diha kaniya ang Amahan.

²⁴ Busa ayaw gayod ninyo kalimti ang mga gitudlo kaninyo sukad nga kamo mituo. Kon gituman ninyo kini, magpabilin kamo sa panaghiusa diha sa Anak ug sa Amahan.

²⁵ Ug ang gisaad ni Cristo kanato mao ang kinabuhi nga walay kataposan.

²⁶ Nagsulat ako kaninyo bahin niini tungod sa mga tawo nga gustong magpahisalaag kaninyo.

²⁷ Apan kamo, ang Espiritu nga nadawat ninyo gikan kang Cristo nagpabilin kaninyo, busa dili na kinahanglan nga tudloan pa kamo sa uban nga mga tawo. Kay ang iyang Espiritu mao ang nagtudlo kaninyo sa tanang mga butang, ug ang iyang gitudlo tinuod ug dili bakak. Busa, sama sa iyang giingon kaninyo, pabilin kamo kang Cristo.

²⁸ Mga anak, pabilin kamo kaniya, aron dili kita mahadlok o magtago tungod sa kaulaw kon moabot na siya.

²⁹ Nahibaloan ninyo nga si Cristo matarong, busa makasiguro gayod kamo nga ang tanang mga tawo nga nagbuhat ug matarong mga anak sa Dios.

3

Ang mga Anak sa Dios

¹ Huna-hunaa ninyo kon unsa kadako ang paghigugma sa Amahan kanato! Gitawag niya kita nga iyang mga anak, ug tinuod gayod kini. Wala makaila kanato ang mga tawo dinhi sa kalibotan tungod kay wala man sila makaila sa Dios.

² Mga hinigugma, karon mga anak na kita sa Dios. Apan wala pa mapadayag kon unsa kita sa kaulahian. Nahibaloan nato nga kon moabot na si Cristo mahisama kita kaniya, kay makita gayod nato siya sa iyang pagkasiya.

³ Busa ang matag-usa nga adunay paglaom nga sama niini diha kang Cristo kinahanglan nga hinlo ug kinabuhi ingon nga si Cristo hinlo.

⁴ Si bisan kinsa nga nagpakasala naglapas sa mga sugo sa Dios, kay ang sala mao ang pagkamalapason sa mga sugo sa Dios.

⁵ Nahibaloan ninyo nga si Cristo nga wala gayoy sala mianhi dinhi sa kalibotan sa pagpapas sa atong mga sala.

⁶ Busa ang mga tawo nga nagkinabuhi diha kang Cristo dili magpadayon sa pagpakasala. Apan si bisan kinsa nga magpadayon sa pagpakasala wala gayod makakita o makaila kaniya.

⁷ Mga anak, ayaw kamo pagtugot nga pahisalaagon kamo ni bisan kinsa! Ang tawo nga nagbuhat ug matarong nagpaila nga siya matarong, ingon nga si Cristo matarong.

⁸ Apan ang tawo nga magpadayon sa pagpakasala, iya sa Yawa, kay ang Yawa nagpakasala sukad pa sa sinugdanan. Tungod niana, ang Anak sa Dios mianhi dinhi aron sa pagguba sa binuhatan ni Satanas.

⁹ Ang tawo nga nahimong anak sa Dios dili magpadayon sa pagpakasala, kay ang kinaiya sa Dios anaa na kaniya. Ug tungod kay ang Dios mao ang iyang Amahan, dili na siya mahimong magpadayon sa pagpakasala.

¹⁰ Sa ingon niini maila kon kinsa gayod ang mga anak sa Dios ug kon kinsa ang mga anak sa Yawa: ang tawo nga wala nagbuhat ug matarong o wala nahigugma sa iyang igsoon dili anak sa Dios.

Maghinigugmaay Kita

¹¹ Mao kini ang pagtulon-an nga inyong nadunggan sukad nga kamo mituo: kinahanglan gayod nga maghinigugmaay kita.

¹² Dili kita angay nga mahisama kang Cain. Sakop siya ni Satanas, busa gipatay niya ang iyang igsoon. Apan nganong gipatay man gayod niya ang iyang igsoon? Tungod kay ang iyang mga binuhatan daotan, ug sa iyang igsoon matarong.

¹³ Busa mga igsoon ko kang Cristo, ayaw katingala kon dumtan kamo sa mga tawo sa kalibotan.

¹⁴ Nahibaloan nato nga nakalatas na kita sa kamatayon ngadto sa kinabuhi tungod kay nahigugma kita sa atong mga igsoon. Ang wala mahigugma anaa pa sa kamatayon.

¹⁵ Ang tawo nga wala mahigugma sa iyang igsoon mamumuno. Ug nahibaloan ninyo nga walay mamumuno nga makaangkon ug kinabuhi nga walay kataposan.

¹⁶ Gihatag ni Cristo ang iyang kinabuhi alang kanato ug pinaagi niini nahibaloan nato ang tinuod nga paghigugma. Busa kita angay usab nga magpakamatay alang sa atong mga igsoon.

¹⁷ Kon hamugaway ang atong kinabuhi apan wala kita motabang bisan nakita nato nga naglisod ang atong igsoon, makaingon ba kita nga ang gugma sa Dios ania kanato?

¹⁸ Mga anak, dili lang kita magsulti nga nahigugma kita, kondili ipakita nato sa atong mga binuhatan nga tinuod ang atong paghigugma.

¹⁹ Sa ingon niini, mahibaloan nato nga anaa kita sa kamatuoran, ug takos na kita nga moatubang sa Dios nga walay kahadlok

²⁰ bisan kon sa atong huna-huna angayan gayod unta kita nga silotan. Kay nahibaloan nato nga ang Dios labaw pa sa atong huna-huna, ug nahibaloan niya ang tanan.

²¹ Mga hinigugma, kon wala na kita hasola sa atong konsensya, wala kitay kahadlok nga moduol sa Dios.

²² Kay bisan unsa ang atong pangayoon kaniya madawat nato, kay gitu-man man nato ang iyang mga sugo ug gibuhat ang iyang gusto.

²³ Mao kini ang iyang sugo: motuo kita sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo, ug maghigugmaay kita sumala sa iyang sugo kanato.

²⁴ Ang tawo nga nagtuman sa mga sugo sa Dios nagkinabuhi diha sa Dios, ug ang Dios nagkinabuhi diha kaniya. Nahibaloan nato nga ang Dios nagkinabuhi diha kanato pinaagi sa iyang Espiritu nga iyang gihatag kanato.

4

Ang Pag-ila sa Mini nga mga Propeta

¹ Mga hinigugma, ayaw kamo pagtuo dayon sa mga tawo nga moingon nga ang ilang gitudlo gikan sa Espiritu Santo, kondili susiha una ninyo kon tinuod ba nga ang ilang gitudlo gikan gayod sa Dios. Kay daghan nang mga mini nga propeta* ang midagsang sa kalibotan.

* **4:1 propeta:** tigsugilon sa mensahe sa Dios; naghatag ug panagna.

² Ang pamaagi nga mahibaloan ninyo kon anaa gayod kanila ang Espiritu sa Dios mao kini: kon moila sila nga si Jesu-Cristo nagpakatawo, ang Dios mao ang nagsugo kanila.

³ Apan ang wala moila nga si Jesus nagpakatawo, ang nagsugo kaniya dili mao ang Dios kondili ang espiritu sa anti-Cristo. Nadunggan na ninyo nga moabot kini ug ania na kini sa kalibotan.

⁴ Apan mga anak ko, kamo iya sa Dios, ug gidaog na ninyo ang dili tinuod nga mga propeta; kay ang Espiritu Santo nga anaa kaninyo mas gamhanan pa kay kang Satanas nga nagгахom sa mga tawo sa kalibotan.

⁵ Kining mga mini nga propeta iya sa kalibotan, busa ang mga butang nga iya sa kalibotan mao ang ilang gisugilon, ug ang mga tawo sa kalibotan naminaw kanila.

⁶ Apan kita mga anak sa Dios. Ang mga nag-ila sa Dios nagpatalinghog sa atong gitudlo, apan ang wala moila sa Dios dili magpatalinghog kanato. Busa sa ingon niini nga pamaagi mahibaloan nato kon kinsa ang nagtudlo sa kamatuoran nga gikan sa Espiritu ug kon kinsa ang nagtudlo sa bakak nga gikan sa lain nga espiritu.[†]

Ang Dios Gugma

⁷ Mga hinigugma, maghigugmaay kita kay ang gugma naggikan sa Dios. Ang nahigugma, anak sa Dios ug nakaila sa Dios.

⁸ Ang wala mahigugma, wala makaila sa Dios, kay ang Dios gugma man.

⁹ Gipakita sa Dios ang iyang gugma kanato pinaagi sa iyang pagpadala sa iyang bugtong nga Anak dinhi sa kalibotan, aron nga pinaagi kaniya makaangkon kita sa kinabuhi nga walay kataposan.

¹⁰ Mao kini ang tinuod nga paghigugma, dili tungod kay kita ang nahigugma sa Dios, kondili ang Dios mao ang nahigugma kanato, busa gipadala niya ang iyang Anak aron pinaagi sa paghalad kaniya mapasaylo ang atong mga sala.

¹¹ Mga hinigugma, kon mao kini ang paghigugma sa Dios kanato, kina-hanglan usab nga kita maghigugmaay.

¹² Wala pa gayoy tawo nga nakakita sa Dios. Apan kon maghigugmaay kita, ang Dios magpabilin dinhi kanato ug ang iyang gugma mahingpit dinhi kanato.

¹³ Nasiguro nato nga anaa kita sa Dios ug ang Dios ania kanato, kay gihatag niya kanato ang iyang Espiritu.

¹⁴ Nakita namo ug nanugilon kami nga gipadala sa Amahan ang iyang Anak isip Manluluwas sa kalibotan.

¹⁵ Si bisan kinsa nga moingon nga si Jesus Anak sa Dios, ang Dios anaa kaniya, ug siya anaa sa Dios.

¹⁶ Nahibalo na kita ug nagtuo nga gihigugma kita sa Dios.

Ang Dios gugma. Ug ang nagkinabuhi nga adunay paghigugma, anaa sa Dios, ug ang Dios anaa kaniya.

¹⁷ Kini nga gugma gihingpit dinhi kanato aron dili na kita mahadlok sa adlaw nga ang Dios maghukom, kay ang atong pagkinabuhi dinhi sa kalibotan sama sa pagkinabuhi ni Cristo.

¹⁸ Walay kahadlok diha sa gugma. Ang hingpit nga gugma nagkuha sa tanan nga kahadlok. Ang tawo nahadlok tungod kay aduna siyay gipaabot nga silot, kay wala pa gayod niya mahibalo ang paghigugma sa Dios kaniya.

¹⁹ Nahigugma kita sa Dios tungod kay siya mao ang una nga nahigugma kanato.

[†] 4:6 mahibaloan nato...espiritu: sa literal, mahibaloan nato ang espiritu sa kamatuoran ug ang espiritu sa bakak.

²⁰ Ang moingon nga nahigugma siya sa Dios, apan wala mahigugma sa iyang igsoon, kanang tawhana bakakon. Kay kon ang iyang igsoon mismo nga iyang makita wala gani niya higugmaa, unsaon niya paghigugma sa Dios nga wala niya makita?

²¹ Busa mao kini ang sugo nga gihatag ni Cristo kanato: ang tawo nga nahigugma sa Dios kinahanglan usab nga mahigugma sa iyang igsoon.

5

Ang Pagtuo, Pagtuman, ug ang Pagdaog

¹ Si bisan kinsa nga nagtuo nga si Jesus mao ang Cristo, anak sa Dios. Ug si bisan kinsa nga naghigugma sa ginikanan naghigugma usab sa iyang anak.

² Ug nahibaloan nato nga gihigugma nato ang mga anak sa Dios kon nahigugma kita sa Dios ug nagtuman sa iyang mga sugo.

³ Kay nahigugma kita sa Dios kon nagtuman kita sa iyang mga sugo. Ug ang iyang mga sugo dili lisod tumanon.

⁴ Kay gipildi sa matag anak sa Dios ang kalibotan.* Gipildi niya kini pinaagi sa pagtuo.

⁵ Busa kinsa ba ang makapildi sa kalibotan? Ang tawo lang nga nagtuo nga si Jesus mao ang Anak sa Dios.

⁶ Ang mianhi nga si Jesu-Cristo gipamatud-an nga mao gayod ang Anak sa Dios pinaagi sa tubig sa dihang siya nagpabautismo ug pinaagi usab sa dugo nga giula. Kini dili lang pinaagi sa tubig kondili pinaagi sa tubig ug dugo. Ug kini gipamatud-an usab sa Espiritu kanato, ug nahibaloan nato nga tinuod ang iyang gisulti kay siya ang kamatuoran.

⁷ Busa adunay tulo nga nagpamatuod bahin kang Jesus:

⁸ ang Espiritu, ang tubig sa iyang pagpabautismo, ug ang dugo. Ug kining tulo nagkahiusa.

⁹ Nagtuo kita sa pagpamatuod sa mga tawo. Apan mas masaligan pa gayod ang pagpamatuod sa Dios, ug siya gayod ang nagpamatuod nga si Jesus iyang Anak.

¹⁰ Ang nagtuo sa Anak sa Dios nagtuo sa pagpamatuod sa Dios. Apan ang wala motuo sa pagpamatuod sa Dios, gihimo niya ang Dios nga bakakon, kay wala siya motuo sa pagpamatuod sa Dios bahin sa iyang Anak.

¹¹ Ug mao kini ang pagpamatuod sa Dios: nga kita gihatagan niya ug kinabuhi nga walay kataposan, ug kining kinabuhia anaa sa iyang Anak.

¹² Si bisan kinsa nga anaa diha kaniya ang Anak, adunay kinabuhi nga walay kataposan. Apan kon wala diha kaniya ang Anak sa Dios wala siyay kinabuhi nga walay kataposan.

Ang Kinabuhi nga Walay Kataposan

¹³ Gisulat ko kini kaninyo, kamo nga nagtuo sa Anak sa Dios, aron mahibaloan ninyo nga aduna kamoy kinabuhi nga walay kataposan.

¹⁴ Ug makasalig kita nga makaduol sa Dios kay nagtuo kita nga paminawon niya ang bisan unsa nga atong i-ampo sumala sa iyang kabubut-on.

¹⁵ Ug kon nahibaloan nato nga gapaminaw ang Dios kanato kon mangayo kita kaniya, nahibaloan usab nato nga madawat na nato ang bisan unsa nga atong gipangayo kaniya.

¹⁶ Kon makita ninyo ang inyong igsoon kang Cristo nga nagbuhat ug sala nga dili mosangpot sa kamatayon, i-ampo ninyo siya ug ang Dios mohatag kaniya ug kinabuhi. Kini alang lang sa mga nakabuhat ug sala nga dili

* 5:4 ang kalibotan: ang buot ipasabot ang mga butang dinhi sa kalibotan nga supak sa Dios.

ikamatay. Adunay sala nga mosangpot gayod sa kamatayon. Wala ako mag-ingon nga i-ampo ninyo ang tawo nga nakabuhat niini nga sala.

¹⁷ Ang tanan nga buhat nga dili matarong sala. Apan adunay sala nga dili mosangpot sa kamatayon.

¹⁸ Nahibaloan nato nga walay tawo nga nahimong anak sa Dios nga magpadayon pa sa pagpakasala, kay ampingan siya sa Anak sa Dios, busa dili siya matandog ni Satanas.

¹⁹ Kining tibuok kalibotan anaa sa ilalom sa gahom ni Satanas, apan nahibaloan nato nga kita mga anak na sa Dios.

²⁰ Ug nahibaloan usab nato nga mianhi dinhi sa kalibotan ang Anak sa Dios, ug gihatagan niya kita ug panabot aron maila nato ang tinuod nga Dios. Ug anaa kita diha sa tinuod nga Dios, sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo.[†] Siya mao ang tinuod nga Dios ug ang kinabuhi nga walay kataposan.

²¹ Busa mga anak, likayi ninyo ang mga dios-dios.

[†] **5:20** sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo: o tungod kay kita anaa sa iyang Anak nga si Jesu-Cristo.

Ang Ikaduhang Sulat ni Juan

¹ Ako nga tigdumala sa mga tumutuo nangumusta kanimo.

Kanimo nga babayeng pinili sa Dios, ug ngadto usab sa imong mga anak.* Gihigugma ko gayod kamo, ug dili lang ako kondili ang tanan usab nga nakaila sa kamatuoran. ² Gihigugma namo kamo tungod sa kamatuoran nga atong nadawat, ug kana nga kamatuoran magpabilin dinhi kanato hangtod sa kahangtoran.

³ Hinaut nga magpabilin dinhi kanato ang grasya, kaluoy, ug kalinaw nga gikan sa Dios nga Amahan ug kang Jesu-Cristo nga iyang Anak samtang nagkinabuhi kita sumala sa kamatuoran ug gugma.

Ang Kamatuoran ug ang Gugma

⁴ Nalipay gayod ako sa akong pagkasayod nga aduna kay mga anak nga nagsunod sa kamatuoran, ingon sa gisugo kanato sa Amahan.

⁵ Busa, nanghangyo ako kanimo nga maghigugmaay kitang tanan. Kining akong gisulat kanimo dili bag-o nga sugo. Mao kini ang sugo nga gihatag na kanato sukad nga kita mituo.

⁶ Ang gugma makita dinhi kanato kon tumanon nato ang mga sugo sa Dios. Ug ang iyang sugo nga inyong nadunggan sukad nga kamo mituo mao kini: kinahanglan magkinabuhi kamo nga adunay paghigugma.

⁷ Mahinungdanon kini, kay daghan na nga mga malimbongon ang midagsang sa kalibotan. Kining mga tawhana wala moila nga si Jesu-Cristo nagpakatawo. Sila mao ang mga tigpahisalaag ug ang mga anti-Cristo.

⁸ Busa pagbantay gayod kamo aron dili mawala ang inyong gihagoan, kondili makadawat hinuon kamo sa tibuok nga ganti.

⁹ Ang wala magsunod sa mga pagtulon-an ni Cristo, apan nagtudlo hinuon ug dugang pagtulon-an mahitungod niini, wala kaniya ang Dios. Apan ang nagsunod sa mga pagtulon-an ni Cristo, anaa kaniya ang Amahan ug ang Anak.

¹⁰ Busa kon adunay moanha kaninyo nga dili magtudlo sa mga pagtulon-an ni Cristo, ayaw ninyo siya pasudla sa inyong balay, ug ayaw abi-abiha.

¹¹ Kay ang moabi-abi kaniya makaambit sa iyang daotang binuhatan.

¹² Daghan pa unta ang akong isulti kaninyo, apan dili ko na lang kini isulat, kay naglaom ako nga makabisita diha ug makigsulti kaninyo aron magmalipayon gayod kita.

¹³ Nangumusta kanimo ang mga anak sa imong igsoong babaye nga usa usab ka pinili sa Dios.

* **1:1** Kining pinili nga babaye lagmit usa ka simbahan ug ang mga anak mga miyembro.

Ang Ikatulong Sulat ni Juan

¹ Ako nga tigdumala sa mga tumutuo nangumusta kanimo Gayo, nga akong hinigugma nga igsoon diha kang Cristo.

² Hinigugma ko nga higala, hinaut nga anaa ka sa maayong panglawas ug maayong kahimtang, sama nga nasayran ko nga maayo ang imong espirituhanon nga kahimtang.

³ Nalipay gayod ako sa pag-abot dinhi sa pipila nato ka mga igsoon nga nagsulti mahitungod sa imong pagkamatimuman sa kamatuoran, sama sa nasayran ko nga ikaw nagkinabuhi sumala niini.

⁴ Wala nay laing makahatag kanako ug labaw pa nga kalipay kondili ang madunggan ko nga ang akong mga anak sa pagtuo nagkinabuhi sumala sa kamatuoran.

⁵ Hinigugma ko nga Gayo, tinuod gayod nga kasaligan ka, kay giatiman mo ang atong mga igsoon nga nahiagi diha bisan pa ug dili mo sila kaila.

⁶ Gisultihan nila ang mga tumutuo dinhi mahitungod sa imong paghigugma nga gipakita kanila. Kon mahimo, inig-abot nila diha kaninyo, tabangi sila sa pamaagi nga malipay ang Dios, aron nga makapadayon sila sa ilang lakaw.

⁷ Kay nanglakaw sila aron sa pagtudlo mahitungod kang Cristo, ug wala gayod sila modawat ug tabang gikan sa mga dili tumutuo.

⁸ Busa kita nga mga tumutuo kinahanglan nga motabang sa mga tawo nga sama kanila aron nga aduna usab kitay bahin sa ilang paghago alang sa kamatuoran.

⁹ Gisulatan ko ang mga tumutuo diha, apan si Diotrefes nga gustong mangulo kaninyo dili maminaw kanamo.

¹⁰ Busa inig-abot ko diha isulti ko kaninyo ang tanan niyang gibuhat. Labihan kadaotan ang iyang mga pagbutang-butang kanamo. Ug dili kay kana lang, ang atong mga igsoon kang Cristo nga nag-agi diha dili usab niya dawaton. Gipugngan pa niya ang gustong modawat kanila ug gipapahawa sa iglesia.

¹¹ Hinigugma ko nga Gayo, ayaw sunda ang daotan nga gibuhat niining tawhana. Sunda ang maayo. Ang nagbuhat ug maayo iya sa Dios, apan ang nagbuhat ug daotan wala makaila sa Dios.

¹² Tan-awa si Demetrio. Ang tanang mga tumutuo nagsulti nga maayo siya, ug makita sa iyang pagkinabuhi nga nagsunod siya sa kamatuoran. Kami nagpamatuod usab nga maayo siya, ug nasayod ka nga tinuod ang among gisulti.

¹³ Daghan pa unta ang akong isugilon kanimo, apan dili ko na lang isulat.

¹⁴ Hisgotan na lang unya nato kini kon moabot ako diha kay aduna akoy plano nga makigkita kanimo sa labing daling panahon.

¹⁵ Hinaut nga anaa ka sa maayo nga kahimtang.

Ang imong mga higala dinhi nangumusta kanimo. Ipangumusta usab ako sa matag-usa nato ka higala diha.

Ang Sulat ni Judas

¹ Ako si Judas, igsoon ni Santiago ug alagad ni Jesu-Cristo.

Nangumusta ako kaninyong mga tinawag sa Dios, kamo nga gihigugma sa Dios nga Amahan ug giampingan ni Jesu-Cristo.

² Hinaut nga madawat ninyo ang dugang pa gayod nga kaluoy, kalinaw ug gugma sa Dios.

Ang Mini nga mga Magtutudlo Bahin sa Dios

³ Mga hinigugma, gusto ko gayod unta nga magsulat kaninyo bahin sa kaluwasan nga atong giambitan, apan nahuna-hunaan ko nga mas kinahanglan gayod nga sulatan ko kamo ug nag-awhag nga magmaisogon sa pagpakigbatok sa mga tawo nga buot motuis sa mga pagtulon-an mahitungod sa atong pagtuo. Kini nga mga pagtulon-an walay pagkausab ug gihatag kini sa Dios sa mga tawo nga iyang gigahin.

⁴ Sultian ko kamo niini tungod kay adunay mga tawo nga sa hilom miipon diha kaninyo. Dili sila diosnon ug tuison nila ang tinuod nga mga pagtulon-an mahitungod sa grasya sa atong Dios aron makapatuyang sila sa pagbuhay ug malaw-ay.* Gilimod nila si Jesu-Cristo nga mao lamang ang atong Agalon ug Tag-iya. Nahisulat nang daan kaniadto pa nga kini sila silotan.

⁵ Bisan nasayod na kamo, gusto ko pa gihapon kamong pahinumdoman nga giluwag sa Ginoo ang mga Israelita sa Ehipto, apan sa kaulahian gipamatay niya ang uban kanila tungod kay wala sila motuo kaniya.

⁶ Hinumdomi usab ninyo ang mga anghel nga wala magpabilin sa ilang naandang katungdanan, ug mibiya hinuon sa ilang puloy-anan. Mao kadto nga gipagapos sila sa Dios sa mga kadena nga dili mabugto ug gibilanggo sa lawom ug mangiob nga dapit hangtod nga moabot ang adlaw nga hukman sila sa Dios.

⁷ Hinumdomi usab ninyo ang mga tawo sa Sodoma ug Gomora ug ang kasikbit nga mga lungsod niini. Nagpakasala usab sila sama niadtong mga anghel. Kay gusto sa mga tawo sa Sodoma ug Gomora nga makighilawas sa dili nila asawa o bana o bisan gani sa sama nilang lalaki o babaye. Kadto kalayo nga gisilot kanila pasidaan ngadto sa mga daotan nga sa ulahing mga adlaw adunay silot diha sa kalayo nga walay pagkapalong.

⁸ Ingon usab niini nga mga tawo ang giingon ko nga miipon sa hilom diha kaninyo. Adunay mga panan-awon sila nga nagtukmod kanila sa pagpakasala sa ilang kaugalingon nga lawas. Ug tungod usab niining ilang mga panan-awon, dili sila magpasakop sa Ginoong Dios ug gitamay nila ang gamhanan nga mga binuhat.

⁹ Bisan gani si Miguel nga pangulong anghel wala maghimo ug sama niana. Kay paglalis nila sa Yawa kon kinsa kanila ang mokuha sa patayng lawas ni Moises, wala siya mangahas nga hukman si Satanas nga silotan tungod sa iyang pagpasipala kang Moises. Ang giingon lang niya, "Ang Ginoo Dios ang mobadlong kanimo!"

¹⁰ Apan kana nga mga tawo nagtamay sa mga butang nga wala nila masabti. Sama sila sa mga mananap nga walay huna-huna, kay wala silay

* ^{1:4} Nagtuo sila nga walay kaso bisan malaw-ay ang atong mga gibuhay, kay maluloy-on ang Dios, busa pasayloon niya kita.

lain nga gisunod kondili ang ilang naandan nga mga gibati, nga maoy maglaglag kanila.

¹¹ Alaot sila! Kay gisunod nila ang batasan ni Cain. Ug gisunod usab nila si Balaam, kay bisan nasayran nila nga daotan ang ilang gibuhay nagpadayon pa gihapon sila tungod sa ilang kahakog sa kuwarta. Sama usab sila kang Kora nga nagrebelde sa Dios, busa silotan usab sila sama kaniya.

¹² Kana nga mga tawo nagdaot sa inyong panagtigom sa pagpangaon isip managsoon diha kang Cristo. Kay nagpatuyang lang silag kaon ug inom ug wala silay kaulaw. Ang ila lang kaugalingon ang ilang gihuna-huna. Sama sila sa panganod nga walay dalang ulan ug gipalid sa hangin. Sama usab sila sa kahoy nga wala mamunga bisag panahon sa tingpamunga. Gipangibot sila ug patay na gayod.

¹³ Sama sila sa kusog nga balod, ug ingon nga makita ang bula nga mogawas sa mga balod, makita usab ang ilang mga makauulaw nga binuhatan. Sama sila sa mga bitoon nga nahisalaag. Busa adunay lugar nga mangitngit kaayo nga gitagana alang kanila. Ug didto sila sa walay kataposan.

¹⁴ Si Enoc nga ikaunom nga kaliwat ni Adan nanagna na bahin kanila. Miingon siya, “Moabot ang Ginoo kauban sa iyang linibo ka mga anghel

¹⁵ sa paghukom sa tanan, ug sa pagsilot sa mga dili diosnon tungod sa ilang daotan nga mga binuhatan, ug tungod sa mga daotan nga pulong nga gisulti nila batok kaniya.”

¹⁶ Kana nga mga tawo mga bagulbolan. Dili sila kontento sa ilang kahintang, ang ila lang kaugalingon nga mga tinguha ang ilang gipalabi, mga hambogiro sila, ug giulog-ulogan nila ang uban aron makuha nila ang ilang gusto.

Ang mga Pahimangno

¹⁷ Apan mga hinigugma, hinumdomi ninyo ang giingon kaninyo kaniadto sa mga apostoles sa atong Ginoong Jesu-Cristo.

¹⁸ Miingon sila, “Sa ulahing mga adlaw motungha ang mga tawong magbiay-biay kaninyo, ug ang ilang sundon mao lang ang ilang daotan nga mga tinguha.”

¹⁹ Mao kana nga mga tawo ang gahimo ug pamaagi nga kamong mga tumutuo magkabahin-bahin. Gigamhan sila sa ilang tawhanong kinaiya. Wala kanila ang Espiritu.

²⁰ Apan kamo mga hinigugma, paglig-onay kamo sa inyong pagtuo nga gikan sa Dios. Pag-ampo kamo nga giniyahan sa gahom sa Espiritu Santo.

²¹ Pabilin gayod kamo diha sa gugma sa Dios samtang naghulat kamo sa kinabuhi nga walay kataposan nga ihatag sa atong Ginoong Jesu-Cristo tungod sa iyang kaluoy.

²² Kaloy-i ninyo ang mga nagduha-duha sa ilang mga pagtuo.

²³ Tabangi ninyo ang uban aron maluwas sila gikan sa silot, sama nga nagsakmit kamo sa usa ka butang nga hapit nang masunog. Kaloy-i ninyo bisan ang mga tawo nga daotan ug binuhatan, apan kapungti ninyo ang ilang mga binuhatan. Pagbantay kamo kay bisan gani ang ilang mga bisti hugaw atubangan sa Dios.

Pagdayeg ug Pagpasalamat sa Dios

²⁴ Ang Dios makahimo sa pagbantay kaninyo aron dili kamo mahulog sa pagpakasala, ug madala niya kamo nga walay ikasaway ug malipayon gayod ngadto sa iyang presensya!

²⁵ Dalaygon gayod siya! Siya lang gayod ang Dios ug atong Manluluwas pinaagi kang Jesu-Cristo nga atong Ginoo. Kaniya ang himaya, pagkaha-langdon, gahom, ug katungod sukad pa sa sinugdan, karon, ug sa walay kataposan! Amen.

Ang Mga Gipadayag kang Juan

¹ Kini nga sulat mahitungod sa mga butang nga gipadayag ni Jesu-Cristo nga mahitabo sa dili madugay. Gisugilon kini sa Dios ngadto kang Cristo aron siya na usab ang mopadayag niini ngadto sa mga nag-alagad sa Dios. Busa gipadayag kini ni Cristo kanako nga si Juan nga iyang alagad pinaagi sa iyang gisugo nga anghel.

² Ako si Juan ug gisugilon ko ang tanan nga akong nakita mahitungod sa plano sa Dios nga gipamatud-an ni Jesu-Cristo.

³ Bulahan ang gabasa ug ang mga nagpaminaw niini nga sulat, kon tumanon nila ang nasulat dinhi. Kay ang mga panagna dinhi hapit nang mahitabo.

Ang mga Pagpangumusta ngadto sa Pito ka mga Iglesia

⁴⁻⁵ Gikan kang Juan, alang sa pito ka mga iglesia sa probinsya sa Asia.

Hinaut nga ang Dios, ang Espiritu, ug si Jesu-Cristo maghatag kaninyo ug grasya ug pakigda-it. Kon mahitungod sa Dios, mao siya karon, mao usab kaniadto, ug mao usab sa umaabot. Kon mahitungod sa pito ka Espiritu,* anaa siya atubangan sa trono sa Dios. Ug kon mahitungod kang Jesu-Cristo, siya ang kasaligan nga tigpamatuod. Siya gayod ang una nga nabanhaw.† Ug siya usab ang naggahom sa tanan nga mga pangulo dinhi sa kalibotan.

Gihigugma niya kita, ug pinaagi sa iyang dugo‡ giluwat niya kita gikan sa atong mga sala.

⁶ Gihimo niya kita nga mga hari§ ug mga pari alang sa pag-alagad sa Dios nga iyang Amahan. Iya ang himaya ug ang gahom nga walay kataposan. Amen.

⁷ Tan-awa ninyo!

Moanhi si Jesu-Cristo uban sa mga panganod.*

Ang tanang mga tawo makakita kaniya ingon man ang mga tawo nga mipatay† kaniya.

Ug ang mga tawo sa tanang nasod sa kalibotan manghilak tungod sa ilang kahadlok nga silotan na niya sila.‡

Tinuod gayod kini!

⁸ Ang Ginoong Dios ang makagagahom sa tanan. Kon unsa siya karon, mao usab siya kaniadto, ug mao usab sa umaabot. Busa nag-ingon siya, “Ako ang sinugdanan ug ang kataposan sa tanan.”§

Nagpakita si Cristo kang Juan

⁹ Ako si Juan nga inyong igsoon nga kauban usab ninyo sa kalisdanan, sa paghari, ug sa pag-antos nga mapailubon tungod kay kita anaa kang Jesus.

* **1:4-5** *pito ka Espiritu*: ang buot ipasabot niini mao ang kinatibuk-an sa Espiritu. Kay ang numero nga “pito” nagpasabot nga kompleto o tibuok. Sa uban nga mga hubad, *pito ka espiritu*. † **1:4-5** *Siya gayod ang una nga nabanhaw*: dili na mamatay pag-usab. ‡ **1:4-5** *iyang dugo*: buot ipasabot, iyang kamatayon isip halad. § **1:6** *mga hari*: o usa ka gingharian. * **1:7** Dan. 7:13 † **1:7** *mipatay*: o midughang. ‡ **1:7** Zac. 12:10 § **1:8** *ang sinugdanan ug ang kataposan sa tanan*: sa literal, *alpa ug omega*, nga mao ang una ug kataposan nga mga letra sa alpabetong Griego.

Gipugos ako sa pagpuyo ngadto sa isla sa Patmos tungod sa akong pagwali sa pulong sa Dios nga gitudlo ni Jesus.

¹⁰ Sa usa ka adlaw nga Dominggo,* gigamhan ako sa Espiritu, ug nadung-an ko ang makusog nga tingog nga daw trumpeta dapit sa akong likod

¹¹ nga nag-ingon, “Isulat ang tanan nga imong makita, ug ipadala dayon niining pito ka mga iglesia: Efeso, Smirna, Pergamo, Tiyatira, Sardis, Filadelfia, ug Laodicea.”

¹² Pagkadungog ko niadto, milingi dayon ako aron tan-awon kon kinsa ang nakigsulti kanako. Ug nakita ko ang pito ka butangan ug suga nga bulawan.

¹³ Taliwala sa mga butangan ug suga adunay nagtindog nga murag anak sa tawo.[†] Taas ang iyang bisti kutob sa iyang tiil, ug sa iyang dughan adunay bakos nga bulawan.

¹⁴ Ang iyang buhok puti kaayo, ug ang iyang mga mata daw sa nagdilaab nga kalayo.

¹⁵ Ang iyang mga tiil nagsidlak nga sama sa bronsi nga gitunaw sa kalayo ug gipasinaw. Ang iyang tingog nagdahunog sama sa busay.

¹⁶ Aduna siyay gikuptan nga pito ka bitoon sa iyang tuong kamot, ug sa iyang baba adunay naggawas nga mahait nga espada nga duha ang sulab. Ang iyang nawong labihan kasulaw sama sa adlaw sa udtong tutok.

¹⁷ Pagkakita ko kaniya, natumba ako nga mura nag patay diha sa iyang tiilan. Gipatong dayon niya kanako ang iyang tuong kamot ug miingon, “Ayaw kahadlok! Ako ang sinugdanan ug ang kataposan sa tanan.

¹⁸ Aduna akoy kinabuhi nga walay kataposan. Namatay ako, apan tan-awa, buhi ako, ug dili na gayod mamatay. Ilalom sa akong gahom ang kamatayon ug ang kalibotan sa mga patay.[‡]

¹⁹ “Busa isulat ang mga butang nga akong gipakita kanimo, ang mga nahitabo karon ug ang mahitabo sa kaulahian.

²⁰ Mao kini ang kahulogan sa pito ka bitoon nga imong nakita sa akong tuong kamot ug ang pito ka butangan ug suga nga bulawan: ang pito ka bitoon mao ang pito ka anghel nga nagbantay sa pito ka iglesia, ug ang pito ka butangan ug suga nga bulawan mao ang pito ka iglesia.”

2

Ang Sulat alang sa Efeso

¹ “Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Efeso:

“Mao kini ang giingon sa nagkupot sa pito ka bitoon sa iyang tuong kamot ug naglakaw taliwala sa pito ka butangan ug suga nga bulawan.

² “Nasayod ako sa inyong mga binuhatan ug sa inyong mga paghago ug pagkamainantuson. Nasayod usab ako nga dili kamo mouyon sa mga binuhatan sa daotang mga tawo. Giusisa ninyo ang mga nagpakaaron-ingnon nga apostoles, ug nakaplagan ninyo nga mga bakakon diay sila.

³ Giantos ninyo ang mga kalisdanan tungod sa inyong pagtuo kanako, ug wala gayod kamo maluya.

⁴ “Apan ang akong ikasaway kaninyo mao kini: ang inyong paghigugma kanako karon dili na sama kaniadto.

⁵ Huna-hunaa ninyo kon nganong nabugnaw ang inyong paghigugma kanako. Paghinulsol kamo ug buhata ninyo pag-usab ang inyong gibuhat

* **1:10** *adlaw nga Dominggo*: sa literal, *adlaw sa Ginoo*. † **1:13** Tan-awa ang Dan. 7:13. ‡ **1:18** *kalibotan sa mga patay*: sa Griego, *Hades*.

kaniadto. Kon dili, moanha ako ug kuhaon ko ang inyong butanganan ug suga sa nahimutangan niini.

⁶ Apan mao kini ang maayo nga gibuhat ninyo: gikasilagan ninyo ang mga gibuhat sa mga Nicolaita* nga ako usab nga gikasilagan.

⁷ “Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.

“Ang mga nagmadinaugon tugotan ko nga mokaon sa bunga sa kahoy nga naghatag ug kinabuhi, ug kini nga kahoy atua sa Paraiso sa Dios.

Ang Sulat alang sa Smirna

⁸ “Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Smirna:

“Mao kini ang giingon niya nga mao ang sinugdanan ug ang kataposan sa tanan, nga namatay apan nabuhi pag-usab.

⁹ “Nasayod ako sa inyong mga pag-antos. Nasayod usab ako nga kabos kamo, apan sa langitnon nga mga butang dato kamo. Nasayod usab ako nga gibutang-butangan kamo sa mga tawo nga nag-ingon nga sila mga Judio, apan ang tinuod mga sakop sila ni Satanas.

¹⁰ Ayaw kamo kahadlok sa mga umaabot nga alantuson. Timan-i ninyo: ang uban kaninyo ipabilanggo ni Yawa aron sulayan kamo. Mag-antos kamo sulod sa napulo ka adlaw. Apan pagmatinumanon kamo bisan magkahulogan kini sa inyong kamatayon, ug gantihan ko kamog kinabuhi nga walay kataposan.

¹¹ “Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.

“Ang mga nagmadinaugon dili silotan sa ikaduha nga kamatayon.

Ang Sulat alang sa Pergamo

¹² “Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Pergamo:

“Mao kini ang giingon sa nagkupert sa mahait nga espada nga duha ang sulab:

¹³ “Nasayod ako nga bisan nagpuyo kamo sa dapit nga giharian ni Satanas, padayon gihapon kamo sa pagsunod kanako. Kay wala gayod kamo motalikod sa inyong pagtuo kanako bisan pa niadtong panahon nga si Antipas nga akong sinaligan nga saksi, gipatay diha sa inyong dapit nga gipuy-an ni Satanas.

¹⁴ “Apan ania ang pipila ka butang nga akong ikasaway kaninyo: adunay pipila diha kaninyo nga nagsunod sa mga pagtulon-an ni Balaam. Kini si Balaam nagtudlo kang Balak kon unsaon sa pagtintal ang mga Israelin-hon sa pagpakasala pinaagi sa pagkaon sa mga kalan-on nga gihalad ngadto sa mga dios-dios ug pinaagi sa pagpakighilawas gawas sa kaminyoon.

¹⁵ Ug adunay pipila usab diha kaninyo nga nagsunod sa mga pagtulon-an sa mga Nicolaita.

¹⁶ Busa paghinulsol kamo sa inyong mga sala! Kay kon dili, anhaon ko kamo sa labing madali nga panahon, ug makig-away ako sa mga tawo nga nagbuhat ug sama niini, pinaagi sa espada nga mogawas sa akong baba.

* **2:6** Usa ka grupo nga gisugdan ni Nicolas ug nagtudlo nga ang mga Cristohanon aduna nay kompleto nga kagawasan gikan sa sala ug sa gahom ni Satanas, busa dili na sila maapektohan sa bisan unsa nga ilang himuon (Buh. 6:5).

17 “Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.

“Ang mga nagmadinaugon hatagan kog pagkaon nga akong gitagana didto sa langit. Ang kada usa kanila hatagan ko usab ug puti nga bato, diin gisulat ang usa ka ngalan nga walay laing masayod gawas lang sa makadawat niini.

Ang Sulat alang sa Tiyatira

18 “Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Tiyatira:

“Mao kini ang giingon sa Anak sa Dios kansang mga mata daw sa nagdilaab nga kalayo ug kansang mga tiil daw sa gipasinaw nga bronsi.

19 “Nasayod ako sa inyong mga binuhatan. Nasayod ako nga mahigugmaon kamo, matinumanon, kugihan sa pag-alagad ug mainantuson. Nasayod usab ako nga mas daghan pa ang inyong gibuhat karon kaysa kaniadto.

20 “Apan ang akong ikasaway kaninyo mao kini: gipasagdan lang ninyo ang babaye nga si Jezebel nga nagtawag sa iyang kaugalingon nga propeta. Gipasagdan lang ninyo siya nga motudlo ug mopahisalaag sa akong mga alagad. Nag-ingon siya nga dili daotan ang pagpakighilawas gawas sa kaminyoon ug ang pagkaon sa mga pagkaon nga gihalad sa mga dios-dios.

21 Gihatagan ko siyag panahon nga maghinulsol sa iyang pagkamakihilawason, apan wala gayod siya maghinulsol.

22 “Busa hatagan ko siya ug balatian aron dili na siya makabangon gikan sa iyang higdaanan, ug ang mga tawo nga nakighilawas kaniya silotan ko sa hilabihan gayod, kon dili sila maghinulsol sa ilang gibuhat nga daotan.

23 Pamatyon ko ang iyang mga sumusunod, aron masayran sa tanang mga tumutuo nga nasayod ako sa mga huna-huna ug mga pangandoy sa mga tawo. Balosan ko ang matag-usa kaninyo sumala sa inyong mga binuhatan.

24 “Apan ang uban kaninyo diha sa Tiyatira wala gayod mosunod sa mga pagtulon-an ni Jezebel. Wala kamo mag-apil-apil nianang ilang giingon nga ‘laglom nga mga pagtulon-an ni Satanas.’ Busa dili ko na dugangan ang mga tulomanon nga kinahanglan ninyong tumanon.

25 Padayona lang ninyo ang inyong maayong binuhatan hangtod sa akong pagbalik.

26-27 “Kay ang mga nagmadinaugon nga magpadayon sa pagtuman sa akong kabubut-on hangtod sa kataposan hatagan ko ug gahom. Padumalahon ko sila sa mga nasod sa kalibotan, ug wala gayoy makabatok sa ilang pagdumala. Ang mga nasod mahisama lang sa kolon nga ilang dugmokon.†

28 Ihatag ko usab kanila ang kabugwason.

29 “Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.”

3

Ang Sulat alang sa Sardis

1 “Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Sardis:

“Mao kini ang giingon sa nagkupot sa pito ka bitoon ug anaa usab kaniya ang pito ka Espiritu sa Dios.*

† 2:26-27 Sal. 2:8-9 * 3:1 pito ka Espiritu sa Dios: Gip. 1:4-5.

“Nasayod ako sa inyong mga binuhatan. Daghan ang nag-ingon nga lig-on ang inyong pagtuo kanako, apan ang tinuod sama kamo sa mga patay.

² Busa pagmata kamo, ug lig-ona ninyo ang inyong himalasyon nga pagtuo. Tungod kay nakaplagan ko nga ang inyong mga binuhatan dili pa hingpit atubangan sa akong Dios.

³ Busa hinumdomi ninyo ang pagtulon-an nga inyong gidawat. Tumana ninyo kini ug hinulsoli ang inyong mga sala. Kon magpasagad pa kamo, moanha ako sa takna nga wala ninyo damha. Ang akong pag-abot sama sa pag-abot sa kawatan, nga walay masayod kon kanus-a.

⁴ “Apan adunay pipila diha kaninyo sa Sardis nga wala gayod matakdi sa daotang binuhatan sa uban. Mag-uban sila kanako nga magbisti ug puti, tungod kay takos sila.

⁵ Ang mga nagmadinaugon bistihan ug puti ug dili ko papason ang ilang mga ngalan diha sa libro nga gilstahan sa kinabuhi. Ipaila ko sa akong Amahan ug sa iyang mga anghel nga sila akong mga katawhan.

⁶ “Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.

Ang Sulat alang sa Filadelfia

⁷ “Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Filadelfia:

“Mao kini ang giingon sa balaan ug kasaligan. Siya mao ang naghari sama sa paghari ni David kaniadto. Ug siya lang ang nagkupot sa yabi sa iyang gingharian. Busa kon moabli siya sa pultahan aron makasulod ang tawo sa iyang gingharian, walay makasirado niini. Ug kon sirad-an niya, wala usab makaabli niini.

⁸ “Nasayod ako sa inyong mga binuhatan. Nasayod usab ako nga bisan maluya kamo, nagtuman gihapon kamo sa akong mga pagtulon-an ug wala gayod kamo motalikod kanako. Busa aduna akoy giablihan nga pultahan alang kaninyo nga wala gayoy makasirado.

⁹ Apan mahitungod niadtong mga tawo nga sakop ni Satanas, nga mga bakakon ug nagpakaaron-ingnon nga mga Judio, paludhon ko sila diha sa inyong atubangan, ug masayran nila nga gihigugma ko kamo.

¹⁰ Adunay umaabot nga mga kalisdanan sa tibuok kalibotan aron sulayan ang tanang mga tawo. Apan tungod kay gituman ninyo ang akong sugo nga magmalahutayon, ilikay ko kamo sa mga kalisdanan nga moabot.

¹¹ “Hapit na akong moabot. Busa padayon kamo sa pagsunod sa mga butang nga inyong nasayran nga maayo ug tinuod aron walay makailog sa ganti nga gitagana alang kaninyo.

¹² Ang mga nagmadinaugon buhaton ko nga mga haligi sa puloy-anan sa akong Dios, ug magpabilin gayod sila didto. Markahan ko sila sa ngalan sa akong Dios, ug sa ngalan sa siyudad sa akong Dios, ang bag-o nga Jerusalem nga ipakanaog sa akong Dios gikan sa langit. Markahan ko usab sila sa bag-o kong ngalan.

¹³ “Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.

Ang Sulat alang sa Laodicea

¹⁴ “Isulat kini alang sa anghel nga nagbantay sa iglesia sa Laodicea:

“Mao kini ang giingon sa gitawag nga Amen, ang kasaligan ug matuod nga saksi. Siya ang tinubdan sa tanang mga gimugna sa Dios.

15-16 “Nasayod ako sa inyong mga binuhatan. Dili kamo sama sa bugnaw o kaha init nga tubig. Unta bugnaw o kaha init kamo. Apan tungod kay sama kamo sa init-init nga tubig, dili bugnaw ug dili usab init, isuka ko kamo.

17 Nag-ingon kamo nga dato kamo, nga gipanalanginan kamo ug wala nay nakulang kaninyo. Apan wala kamo masayod nga makaluluoy gayod kamo, tungod kay kabos kamo, buta, ug hubo.

18 Busa, tambagan ko kamo nga mopalit gikan kanako ug bulawan nga gipaagi sa kalayo[†] aron mahimo kamong dato. Palit usab kamo gikan kanako ug puti nga bisti aron matabonan ninyo ang inyong makauulaw nga pagkahubo. Ug palit usab kamo gikan kanako ug tambal nga ihaplas sa inyong mata aron makakita kamo.

19 “Ang tanan nga akong gihigugma gibadlong ko ug gidisiplina. Busa paghinulsol kamo ug ayoha gayod ninyo ang inyong pamatasan.

20 Nagtindog ako sa pultahan ug nagtuktok. Kon adunay makadungog sa akong pagtawag ug mopadayon kanako sa iyang balay, mosulod ako, ug mag-uban kami sa pagpangaon.

21 Ang mga nagmadinaugon palingkoron ko tapad kanako sa akong trono,[‡] sama kanako nga nagmadinaugon usab ug karon naglingkod tapad sa akong Amahan diha sa iyang trono.

22 “Ang naminaw kinahanglan nga maghuna-huna kon unsa ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia.”

4

Ang Pagsimba sa Langit

1 Human niadto, aduna pa gayod gipakita. Nakita ko ang pultahan sa langit nga naabli. Ug nadungog ko pag-usab ang makusog nga tingog nga daw trumpeta. Miingon kini kanako, “Saka dinhi kay ipakita ko kanimo kon unsa ang mahitabo sa umaabot.”

2 Diha-diha gigamhan ako sa Espiritu. Ug nakita ko didto sa langit ang usa ka trono ug adunay naglingkod niini.

3 Ang naglingkod niini nagdan-ag sama sa mahalon nga mga bato nga haspe ug kornalina.* Ug sa palibot sa trono adunay bangaw nga ang iyang kolor sama sa bato nga esmeralda.

4 Sa palibot sa trono, adunay lain pang 24 ka mga trono nga gilingkoran sa 24 ka mga pangulo. Kini nga mga pangulo nagbistig puti ug ang matag-usa kanila adunay korona nga bulawan.

5 Ug gikan didto sa trono adunay pagpangilat ug pagdalogdog ug nagkalain-lain pa nga pagdahunog. Atubangan sa trono adunay pito ka suga nga nagsiga. Mao kadto ang pito ka Espiritu sa Dios.[†]

6 Didto usab sa atubangan sa trono adunay murag dagat nga tin-aw sama sa kristal.

Sa palibot sa trono, sa matag kilid, adunay upat ka nilalang nga nalukop ug mga mata sa atubangan ug sa likod.

7 Ang una nga nilalang murag liyon; ang ikaduha murag nating baka; ang ikatulo murag tawo ang hitsura; ug ang ikaupat murag agila nga galupad.

[†] 3:18 bulawan nga gipaagi sa kalayo: tingali ang buot ipasabot ang tinuod nga pagtuo. [‡] 3:21 palingkoron ko tapad kanako sa akong trono: ang buot ipasabot, “mohari kauban ko.” * 4:3 kornalina: usa ka matang sa mahalong bato. [†] 4:5 pito ka Espiritu sa Dios: tan-awa usab ang footnote sa Gip. 1:4-5.

⁸ Ang matag-usa kanila adunay unom ka mga pako ug nalukop sa mga mata ang ilang tibuok nga lawas. Adlaw ug gabii wala silay hunong sa ilang pagkanta nga nag-ingon,

“Balaan, balaan, balaan
ang atong Ginoong Dios nga makagagahom sa tanan.[‡]
Siya mao ang Dios kaniadto, karon ug sa umaabot.”

⁹ Kanunay ang ilang pagdayeg, pagpasidungog ug pagpasalamat kaniya nga naglingkod didto sa trono, siya nga nagkinabuhi sa walay kataposan. Ug samtang gibuhat nila kini,

¹⁰ ang 24 ka mga pangulo nagluhod ug nagsimba kaniya nga naglingkod didto sa trono, siya nga nagkinabuhi sa walay kataposan. Ug gibutang nila ang ilang mga korona sa atubangan sa trono ug nag-ingon:

¹¹ “Ikaw ang among Ginoo ug Dios,
takos ikaw nga modawat sa pagpasidungog,
pagtahod, ug gahom.
Kay gimugna mo ang tanang mga butang.
Gibuhat mo sila sumala sa imong kabubut-on.”

5

Ang Basahon ug ang Karnero

¹ Human niadto, aduna akoy nakita nga linukot nga basahon sa tuong kamot niadtong naglingkod sa trono. Kini nga basahon gisulatan sa sulod ug sa gawas ug gibutangan ug pito ka mga silyo.

² Ug aduna dayon akoy nakita nga usa ka gamhanan nga anghel nga nagpanawag sa makusog nga tingog, “Kinsa ba ang takos nga motangtang sa mga silyo sa linukot nga basahon aron maablihan ug mabukhad?”

³ Apan wala gayoy bisan usa sa langit, sa yuta, o kaha sa ilalom sa yuta nga takos makaabli ug makabasa sa nakasulat sa linukot nga basahon.

⁴ Busa mihilak ako pag-ayo tungod kay wala gayoy bisan usa nga nakaplagan nga takos moabli ug mobasa niini nga basahon.

⁵ Unya, usa sa mga pangulo miingon kanako, “Ayaw paghilak, tungod kay si Jesus nga gitawag nga Liyon, nga gikan sa tribo ni juda ug kaliwat ni David, midaog na. Siya makatangtang sa pito ka mga silyo sa linukot nga basahon aron mabukhad kini.”

⁶ Unya nakita ko ang usa ka Karnero nga nagtindog duol sa trono, nga gilibotan sa upat ka nilalang ug sa mga pangulo. Sa akong tan-aw, murag miagi kini ug kamatay. Aduna kini pito ka sungay ug aduna usab pito ka mata nga mao ang pito ka Espiritu sa Dios nga gipadala ngadto sa tibuok kalibotan.

⁷ Nagpaduol ang Karnero sa trono ug gikuha niya ang basahon sa tuong kamot niadtong naglingkod didto.

⁸ Sa dihang gikuha niya ang basahon, ang upat ka nilalang ug ang 24 ka mga pangulo nanguhod sa pagsimba sa Karnero. Ang matag-usa kanila adunay panaksan nga bulawan nga puno sa insenso nga mao ang mga pag-ampo sa mga katawhan sa Dios. Aduna usab harpa* ang matag-usa kanila nga ilang gipatugtog,

⁹ ug nagkanta silag usa ka bag-o nga alawiton nga nag-ingon:
“Ikaw ang takos nga makakuha sa linukot nga basahon
ug sa pagtangtang sa iyang mga silyo,
tungod kay gipatay ikaw, ug pinaagi sa imong dugo
gitubos mo alang sa Dios ang mga tawo,

[‡] 4:8 Isa. 6:3 * 5:8 harpa: murag gitara.

nga gikan sa matag tribo, pinulongan, kaliwat ug nasod.

¹⁰ Gihimo mo silang mga hari ug mga pari sa pag-alagad sa atong Dios. Ug padumalahon mo sila sa kalibotan.”

¹¹ Unya nakita ko ug nadungog ang linibo ug minilyon nga mga anghel nga nagtigom palibot sa trono, sa upat ka mananap, ug sa mga pangulo.

¹² Ug nag-awit sila sa makusog:

“Ang Karnero nga gipatay takos nga modawat sa gahom, bahandi, kaalam, kusog, pagtahod, pagpasidungog, ug pagdayeg!”

¹³ Ug nadungog ko nga nag-awit usab ang tanang binuhat nga anaa sa langit, sa yuta, sa ilalom sa yuta, ug sa dagat:

“Ihatag nato sa naglingkod sa trono ug sa Karnero ang pagdayeg, pagtahod, pagpasidungog ug paggahom sa walay kataposan!”

¹⁴ Mitubag dayon ang upat ka nilalang, “Amen!” Ug ang mga pangulo nangluhod ug misimba.

6

Ang Pagtangtang sa mga Silyo sa Basahon

¹ Unya nakita ko nga gitangtang sa Karnero ang una sa pito ka mga silyo sa linukot nga basahon. Ug nadungog ko ang tingog nga murag dalogdog gikan sa usa sa upat ka mga nilalang nga nag-ingon, “Dali ngari!”

² Sa akong pagtan-aw nakita ko ang usa ka kabayo nga puti. Ang nagsakay niini adunay gikuptan nga pana. Gikoronahan siya ug gipadagan dayon niya ang iyang kabayo ug nagpadayon siya sa pagpangdaog.

³ Human niadto, gitangtang sa Karnero ang ikaduha nga silyo sa basahon. Ug nadungog ko nga nag-ingon ang ikaduha nga nilalang, “Dali ngari!”

⁴ Ug migawas ang kabayo nga pula. Ang nagsakay niini gihatagag dakong espada, ug gihatagan usab siyag gahom sa pagdala ug gira sa kalibotan, aron magpinatyanay ang mga tawo.

⁵ Sa pagtangtang sa Karnero sa ikatulo nga silyo, nadungog ko ang ikatulo nga nilalang nga nag-ingon, “Dali ngari!” Ug nakita ko ang kabayo nga itom. Ang nagsakay niini adunay gikuptan nga timbangan.

⁶ Ug aduna akoy nadungog nga murag tingog nga gikan sa upat ka nilalang nga nag-ingon, “Pamahala ang ilang pagkaon. Ang bili sa tulo ka salmone nga harina sa trigo balig usa ka adlaw nga suhol, ug ang usa ka gantang nga harina nga barley balig usa usab ka adlaw nga suhol. Apan ayaw hilabti ang lana ug ang bino!”

⁷ Human niadto gitangtang sa Karnero ang ikaupat nga silyo ug nadungog ko ang ikaupat nga nilalang nga nag-ingon, “Dali ngari!”

⁸ Ug nakita ko ang kabayo nga luspada. Ang nagsakay niini ginganlag Kamatayon, ug ang Hades* nagsunod kaniya. Gihatagan silang duha ug gahom aron pamatyon ang ikaupat nga bahin sa mga tawo sa kalibotan pinaagi sa gira, gutom, mga balatian, ug mabangis nga mga mananap sa kalibotan.

⁹ Gitangtang sa Karnero ang ikalima nga silyo. Ug nakita ko sa kinaubosang bahin sa halaran ang mga kalag niadtong mga tawo nga gipamatay tungod sa ilang pagsangyaw sa pulong sa Dios.

* **6:8** Hades: ang buot ipasabot, “dapit sa mga patay.”

¹⁰ Naninggit silag kusog, “Ginoo nga Makagagahom, balaan ug kasaligan! Kanus-a mo pa ba hukman ug silotan ang mga tawo sa kalibotan tungod sa ilang pagpatay kanamo?”

¹¹ Ang matag-usa kanila gihatagag tag-as nga bisting puti, ug giingnan sila nga maghulat-hulat lang una hangtod makompleto ang gidaghanon sa ilang mga isigka-tumutuo ug kauban nga mga alagad sa Dios nga pamatyon usab sama kanila.

¹² Unya, ang ikaunom na nga silyo ang gitangtang sa Karnero. Diha-diha milinog ug kusog. Miitom ang adlaw sama sa itom nga panapton, ug mipula ang bulan sama sa dugo.

¹³ Nangahulog sa yuta ang mga bitoon sa langit nga daw sama sa mga ulahi nga bunga sa kahoy nga igos nga mangahulog kon huypun sa kusog nga hangin.

¹⁴ Nawala ang langit sama sa papel nga gilukot, ug nangabalhin ang mga bukid ug mga isla sa ilang nahimutangan.

¹⁵ Ug unya nanago sa mga langub ug sa ilalom sa dagkong mga bato sa mga bukid ang mga hari sa kalibotan, ang mga pangulo, ang mga opisyal sa kasundalohan, ang mga adunahan, ang mga gamhanan, ug ang tanang matang sa tawo, ulipon o dili.

¹⁶ Nag-ingon sila sa mga bukid ug sa mga bato, “Tumpagi ninyo kami ug taboni aron dili kami makita sa naglingkod sa trono ug aron makalingkawas kami gikan sa silot sa Karnero.

¹⁷ Kay miabot na ang adlaw nga silotan nila ang mga tawo, ug wala gayoy makasugakod niini.”

7

Ang 144,000 ka mga Tawo sa Israel nga Gimarkahan

¹ Human niadto, aduna akoy nakita nga upat ka anghel nga nagtindog sa upat ka kanto sa kalibotan. Gipugngan nila ang upat ka hangin sa kalibotan aron walay hangin nga mohuros sa yuta, o sa dagat o kaha sa bisan unsa nga kahoy.

² Ug nakita ko usab ang laing anghel nga gikan sa sidlakan. Aduna siyay dalang igmamarka nga iya sa buhi nga Dios. Misinggit siyag kusog ngadto sa upat ka anghel nga gihatagan sa Dios ug gahom sa pagdaot sa yuta ug sa dagat.

³ Miingon siya, “Ayaw una ninyo daota ang yuta, o ang dagat o ang mga kahoy samtang wala pa nato mamarkahi ang agtang sa mga alagad sa atong Dios.”

⁴ Sumala sa gisugilon kanako, 144,000 ang gimarkahan sa marka sa Dios gikan sa tanang mga tribo sa Israel.

⁵ 12,000 gikan sa tribo ni Juda,

12,000 gikan sa tribo ni Ruben,

12,000 gikan sa tribo ni Gad,

⁶ 12,000 gikan sa tribo ni Aser,

12,000 gikan sa tribo ni Neftali,

12,000 gikan sa tribo ni Manases,

⁷ 12,000 gikan sa tribo ni Simeon,

12,000 gikan sa tribo ni Levi,

12,000 gikan sa tribo ni Isacar,

⁸ 12,000 gikan sa tribo ni Zabulon,

12,000 gikan sa tribo ni Jose,
12,000 ang gimarkahan gikan sa tribo ni Benjamin.

Ang Daghang Katawhan Atubangan sa Trono sa Dios

⁹ Human niadto, nakita ko ang mga tawo nga dili maihap ang gidaghanon. Naggikan sila sa tanan nga nasod, tribo, kaliwatan ug pinulongan. Nagtindog sila atubangan sa trono ug sa Karnero. Nagbisti silag tag-as ug pulos puti, ug aduna silay gikuptan nga mga dahon sa palmera.

¹⁰ Naninggit sila nga nag-ingon,
“Dalaygon ang Dios nga naglingkod sa trono,
ug dalaygon usab ang Karnero,
kay giluwes nila kami gikan sa silot!”

¹¹ Nagtindog ang tanang mga anghel sa palibot sa trono ug sa mga pangulo, ug sa upat ka nilalang. Ug nangluhod dayon sila atubangan sa trono ug misimba sa Dios.

¹² Miingon sila,
“Tinuod gayod
nga ang atong Dios angayan
nga dayegon, pasidunggan,
pasalamatan ug tahoron.
Nasayod siya sa tanan,
ug ang tanang gahom ug kusog anaa kaniya.
Dayegon siya sa walay kataposan! Amen!”

¹³ Unya, nangutana kanako ang usa sa mga pangulo, “Nasayod ka ba kon kinsa kanang mga tawo nga nagbistig puti, ug kon asa sila gikan?”

¹⁴ Mitubag ako, “Sir, wala ako masayod. Suginli ako!”
Miingon siya kanako, “Mao kana ang mga tawo nga nakaagig hilabihang paglutos. Ang ilang mga bisti gilabhan nila ug gipaputi sa dugo sa Karnero.

¹⁵ Mao kana ang hinungdan
“nga diha sila nagtindog
atubangan sa trono sa Dios,
ug adlaw ug gabii ang ilang pag-alagad kaniya
diha sa iyang templo.
Ug ang Dios mismo nga naglingkod sa trono
mao ang nag-atiman kanila.

¹⁶ Dili na gayod sila gutomon o uhawon.
Ug dili na sila mainitan o masunog sa kainit sa adlaw.

¹⁷ Kay ang Karnero nga anaa sa trono
mao na ang magbantay kanila.
Dad-on niya sila ngadto sa mga tuboran
nga naghatag ug kinabuhi,
ug pahiran sa Dios ang tanang mga luha sa ilang mga mata.”*

8

Ang Pagtangtang sa Ikapito nga Silyo

¹ Sa pagtangtang sa Karnero nga ikapito nga silyo adunay kahilom sa langit sulod sa mga tunga sa oras.

² Nakita ko dayon ang pito ka anghel nga nagtindog atubangan sa Dios. Ug ang matag-usa kanila gihatagan ug trumpeta.

³ Adunay lain pang anghel nga miduol sa halaran. Aduna siyay gikuptan nga bulawan nga sudlanan sa insenso. Gihatagan siyag daghang insenso

* 7:17 Isa. 49:10; 25:8

aron iuban sa mga pag-ampo sa tanan nga katawhan sa Dios ug ihalad didto sa halaran nga bulawan nga anaa sa atubangan sa trono.

⁴ Gikan sa kamot sa anghel nga nagtindog atubangan sa Dios mipaibabaw ang aso sa gisunog nga insenso uban sa mga pag-ampo sa katawhan sa Dios.

⁵ Ug unya gikuha sa anghel ang sudlanan sa insenso ug gipuno niya kinig kalayo gikan sa halaran ug gilabay niya ngadto sa yuta. Diha-diha, nagpangilat, midahunog ang dalogdog, ug adunay nagkalain-lain pa nga dahunog, ug naglinog.

Ang mga Trumpeta

⁶ Unya, ang pito ka anghel nga adunay pito ka trumpeta nangandam na sa pagpatingog sa ilang mga trumpeta.

⁷ Gipatingog sa unang anghel ang iyang trumpeta, ug miulan ug ice* ug kalayo nga adunay sagol nga dugo. Ug nasunog ang ikatulong bahin sa yuta, ang ikatulong bahin sa mga kahoy, ug ang tanan nga sagbot.

⁸ Unya ang ikaduhang anghel mipatingog usab sa iyang trumpeta, ug adunay nahulog sa dagat nga murag usa ka dakong bukid nga nagdilaab ug ang ikatulong bahin sa dagat nahimong dugo.

⁹ Ang ikatulong bahin sa tanan nga anaa sa dagat nangamatay, ug ang ikatulong bahin sa tanang mga barko nangaguba.

¹⁰ Ang ikatulo na usab nga anghel ang mipatingog sa iyang trumpeta, ug adunay dakong bitoon nga nagdilaab nga murag suga nga nahulog gikan sa langit ug mitugpa sa ikatulo nga bahin sa mga suba ug mga tuboran.

¹¹ Ang ngalan niadtong bitoon “Pait.” Busa ang ikatulo nga bahin sa mga tubig mipait, ug daghang mga tawo ang nangamatay tungod sa pag-inom nila niini.

¹² Ug ang ikaupat nga anghel mipatingog sa iyang trumpeta, ug ang nahitabo, naigo ang ikatulong bahin sa adlaw, ang ikatulong bahin sa bulan, ug ang ikatulong bahin sa mga bitoon, ug nawala ang ikatulong bahin sa ilang kahayag. Busa mingitngit ang ikatulong bahin sa adlaw ug ang ikatulong bahin sa gabii.†

¹³ Human niadto aduna akoy nakita nga agila nga naglupad sa kahanginan. Nadungog ko kining misinggit sa makusog, “Pagka-alaot! Pagka-alaot gayod sa mga nagpuyo sa kalibotan kon mopatingog pa ang nahibiling tulo ka mga anghel sa ilang mga trumpeta.”

9

¹ Ug ang ikalima nga anghel mipatingog sa iyang trumpeta, ug nakita ko ang usa ka bitoon nga nahulog sa yuta gikan sa langit. Kining bitoon gihatagag yabi alang sa kinahiladman sa yuta.*

² Giablihan sa bitoon ang kinahiladman sa yuta, ug dayon migawas ang aso nga murag gikan sa dakong hurnohan. Mingitngit ang kalibotan tungod kay ang sidlak sa adlaw nasalipdan sa aso nga gikan sa bung-aw nga dili matugkad.

³ Ug dili kay kana lang, gikan sa aso adunay nanggawas nga mga dulong mitugpa sa yuta, ug gihatagan silag gahom sa pagpanakit sama sa tanga.

⁴ Gisultihan sila nga dili pasipad-an ang mga sagbot, ang mga kahoy, ug uban pa nga mga tanom. Ang mga tawo lang nga walay marka sa Dios diha sa ilang mga agtang ang ilang pasipad-an.

* 8:7 ice: sa uban nga Binisaya, yelo.

† 8:12 Busa mingitngit...gabii: o kaha, Busa nawala ang ikatulong bahin sa kahayag kon adlaw ug kon gabii.

* 9:1 kinahiladman sa yuta: puloy-anan sa daotan nga mga espiritu.

⁵ Gitugotan ang mga dulon nga sakiton kadto nga mga tawo sulod sa lima ka bulan, apan wala sila tugoti sa pagpatay kanila. Ang kasakit sa ilang pinaakan sama sa pinaakan sa tanga.

⁶ Busa sulod sa lima ka bulan, mangandoy ang mga tawo nga mamatay na, apan dili sila mamatay. Bisan gusto na gayod nilang mamatay, dili gayod sila mangamatay.

⁷ Ang hitsura niadtong mga dulon murag mga kabayo nga andam na sa pagpakig-gira. Diha sa ilang ulo adunay gitungtong nga murag korona nga bulawan ug ang ilang nawong murag nawong sa tawo.

⁸ Ang ilang buhok murag buhok sa babaye, ug ang ilang mga ngipon murag ngipon sa liyon.

⁹ Ang ilang mga dughan gitabonan sa murag taming nga puthaw, ug ang tingog sa ilang mga pako murag hagueros sa daghang karwahing giguyod sa mga kabayo paingon sa pagpakig-gira.

¹⁰ Ang ilang ikog sama sa ikog sa tanga nga malala, ug maoy ilang gamiton aron sakiton ang mga tawo sulod sa lima ka bulan.

¹¹ Adunay hari nga nagdumala kanila. Kini mao ang anghel sa kinahiladman sa yuta. Ang iyang ngalan sa pinulongan nga Hebreo si Abaddon, sa Griego si Apolyon, nga ang buot ipasabot Tiglaglag.

¹² Human na ang unang makahahadlok nga hitabo, apan adunay lain pang duha nga moabot.

¹³ Unya ang ikaunom nga anghel mipatingog sa iyang trumpeta, ug nadungog ko nga adunay misulti gikan sa mga eskina sa halaran nga bulawan nga nag-atubang sa Dios.

¹⁴ Miingon ang tingog sa ikaunom nga anghel nga adunay trumpeta, “Buhii na ang upat ka anghel nga gigapos didto sa dako nga suba sa Eufrates!”

¹⁵ Busa gipangbuhian ang upat ka anghel. Giandam na silang daan alang gayod nianang higayona, aron pamatyon nila ang ikatulong bahin sa tanang mga tawo.

¹⁶ Gisuginlan ako nga ang gidaghanon sa ilang mga sundalo nga tigkabayo 200 milyon.

¹⁷ Ug sumala sa gipakita kanako, mao kini ang hitsura sa mga kabayo ug sa mga nagsakay niini: adunay mga taming sa dughan ang mga tigkabayo, ug ang kolor sa ilang mga taming pula sama sa kalayo, asul sama sa sapiro, ug dalag sama sa asupre; ang ulo sa mga kabayo murag ulo sa liyon, ug sa baba niini adunay naggawas nga kalayo, aso, ug asupre.

¹⁸ Ug pinaagi niining tulo ka katalagman nga mao ang kalayo, aso, ug asupre nga naggawas sa baba sa mga kabayo, nangamatay ang ikatulong bahin sa mga tawo.

¹⁹ Ang gahom sa mga kabayo gikan sa ilang baba ug sa ilang ikog. Ang ilang ikog murag bitin nga malala, ug mao kini ang ilang gigamit sa pagpasakit sa mga tawo.

²⁰ Apan ang mga tawo nga nahibilin, nga wala mangamatay pinaagi niining tulo ka mga katalagman, wala gihapon maghinulsol sa ilang daotan nga mga binuhatan ug wala gayod mobiya sa mga dios-dios nga ilang gibuhat. Nagpadayon pa gihapon sila sa pagsimba sa mga demonyo ug sa mga rebulto nga bulawan, plata, bronsi, bato, ug kahoy. Kini nga mga rebulto dili makakita, dili makadungog, ug dili makalakaw.

²¹ Wala usab sila maghinulsol sa ilang pagpamatay, pagsalamangka, pagpakighilawas gawas sa kaminyoon, ug pagpangawat.

10

Ang Anghel ug ang Gamayng Basahon

¹ Human niadto, aduna na usab akoy nakita nga anghel nga gamhanan nga nanaog gikan sa langit. Naputos siya sa panganod, ug adunay naglibot nga bangaw sa iyang ulo. Nagsidlak ang iyang nawong sama sa adlaw, ug ang iyang mga tiil sama sa nagdilaab nga kalayo.

² Aduna siyay gikuptan nga gamay nga basahon nga nabukhad. Pag-abot niya sa kalibotan, gitunob niya ang iyang tuong tiil sa dagat ug ang iyang walang tiil sa yuta,

³ ug misinggit siya. Ang iyang tingog sama sa ngulob sa liyon. Human niyag singgit, mitubag ang pito ka dalogdog.

⁴ Isulat ko na unta ang gisulti sa pito ka dalogdog, apan aduna koy nadungog nga tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Ayaw pag-isugilon ang gisulti sa pito ka dalogdog. Ayaw kini isulat.”

⁵ Unya, ang anghel nga nakita ko nga nagtindog sa dagat ug sa yuta mibayaw sa iyang tuong kamot sa langit

⁶ ug nanumpa sa ngalan sa Dios, ang Dios nga walay kamatayon, nga naghimo sa langit, yuta, dagat, ug sa tanang mga butang nga anaa niini. Miingon ang anghel, “Ayaw na paglangan,

⁷ kay kon magpatingog na ang ikapito nga anghel sa iyang trumpeta, buhaton na sa Dios ang iyang tinago nga plano sumala sa iyang gisugilon sa iyang mga alagad nga propeta.”

⁸ Miingon pag-usab kanako ang tingog nga gikan sa langit, “Adtoi ang anghel nga nagtindog sa dagat ug sa yuta, ug kuhaa ang basahon nga binukhad diha sa iyang kamot.”

⁹ Busa miadto ako sa anghel ug gipangayo ko kaniya ang gamayng basahon. Miingon siya kanako, “Ania, kuhaa ug kaona. Murag dugos kini katam-is kon diha pa sa imong baba, apan pag-abot sa imong tiyan mopait kini.”*

¹⁰ Gikuha ko ang basahon gikan sa kamot sa anghel ug gikaon ko dayon. Daw dugos tinuod ang iyang katam-is sa akong baba, apan pagtulon ko na, mipait na sa akong tiyan.

¹¹ Ug dayon adunay miingon kanako, “Kinahanglan iwali mo pag-usab ang gipasulti sa Dios mahitungod sa nagkalain-lain nga mga nasod, kaliwat, pinulongan, ug mga hari.”

11

Ang Duha ka Saksi

¹ Unya gihatagan akog sukdanan nga murag sungkod. Miingon ang naghatag kanako, “Sige, sukda ang Templo sa Dios ug ang halaran, ug ihapa kon pila ang nagsimba didto.

² Apan ang gawas sa templo ayaw na lang i-apil pagsukod kay alang kana sa mga tawong wala moila sa Dios. Sila mao ang magguba sa balaan nga siyudad sa Jerusalem sulod sa 42 ka bulan.

³ Ug nianang mga adlaw ipadala ko ang akong duha ka saksi nga magbistig sako.* Ug mag-wali sila sa akong ipawali kanila sulod sa 1,260 ka adlaw.”

* **10:9** Ezek. 3:3 * **11:3** *magbistig sako*: tingali aron ipakita sa mga tawo nga adunay kalaglagan nga moabot ug panahon na sa paghinulsol.

⁴ Kining duha ka saksi mao ang duha ka kahoyng olibo† ug duha ka butanganan sa suga nga nagtindog atubangan sa Ginoo, ang Ginoo sa tibuok kalibotan.

⁵ Kon adunay magtinguha sa pagpasakit kanila, mogawas ang kalayo gikan sa ilang baba ug molamoy sa ilang mga kaaway. Si bisan kinsa nga buot mopasakit kanila kinahanglan gayod nga mamatay.

⁶ Aduna usab silay gahom sa pagpugong sa ulan aron dili moulan samtang magwali sila sa pulong sa Dios. Aduna usab silay gahom nga himoong dugo ang tubig sa mga tuboran. Ug dili kay kana lang, aduna pa gayod silay gahom sa pagdala sa bisan unsang matang sa kadaot sa tibuok kalibotan sa bisan unsang panahon nga gusto nila.

⁷ Kon mahuman na sila pagsangyaw sa pulong sa Dios, bugnoon sila sa bangis nga mananap nga mogawas gikan sa kinahiladman sa yuta. Kining duha ka saksi mapildi ug patyon sa mananap.

⁸ Ang ilang patayng lawas magbuy-od lang sa karsada diha sa inila nga siyudad, diin ang ilang Ginoo gilansang sa krus. Kini nga siyudad nagsimbolo sa Sodoma o Ehipto.

⁹ Sulod sa tulo ka adlaw ug tunga ang ilang patayng lawas sa karsada tan-awon sa mga tawo nga gikan sa nagkalain-lain nga kaliwat, tribo, pinulongan ug nasod. Ug dili sila motugot nga ipalubong kini.

¹⁰ Malipay gayod ang mga tawo sa kalibotan tungod kay patay na kadtong duha ka saksi. Magsaulog sila ug maghinatagay ug gasa tungod kay patay na ang duha ka propeta sa Dios nga nagdalag daghan nga kasakit sa mga tawo sa kalibotan.

Gibanhaw ang Duha ka Saksi

¹¹ Apan paglabay sa tulo ka adlaw ug tunga, ang ilang mga patayng lawas gibuhi sa Dios. Nanindog sila ug nangahadlok ang tanan nga nakakita kanila.

¹² Ug kining duha ka saksi nakadungog sa kusog nga tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Saka kamo dinhi!” Ug samtang nagtan-aw ang ilang mga kaaway, mikayab sila sa panganod paingon sa langit.

¹³ Sa mao usab nga oras milinog ug kusog. Naguba ang ikanapulo nga bahin sa siyudad, ug 7,000 ka tawo ang nangamatay. Nangalisang ang mga tawo nga wala mangamatay, ug midayeg sila sa Dios sa langit.‡

¹⁴ Nahuman na ang ikaduha nga makalilisang nga hitabo, apan aduna pay mosunod nga ikatulo.

Ang Ikapito nga Trumpeta

¹⁵ Ang ikapito nga anghel mipatingog sa iyang trumpeta, ug adunay makusog nga mga tingog didto sa langit nga nag-ingon, “Karon ang atong Ginoo ug ang iyang pinili nga Mesiyas mao na ang maghari sa kalibotan.

Ug ang iyang paghari walay kataposan!”

¹⁶ Ug ang 24 ka mga pangulo nga naglingkod sa ilang mga trono sa atubangan sa Dios nangluhod dayon ug misimba sa Dios,

¹⁷ nga nag-ingon:

“Ginoong Dios nga makagagahom sa tanan, ikaw ang Dios kaniadto, ug ikaw usab ang Dios karon.

Nagpasalamat kami kanimo tungod kay gigamit mo na ang imong gahom, ug nagsugod ka na sa paghari sa kalibotan.

† **11:4** *duha ka kahoyng olibo*: mao kini sila ang katumanan sa panagna ni Zacarias (tan-awa usab ang Zac. 4:2-14). ‡ **11:13** *Dios sa langit*: o *Dios nga anaa sa langit*; o *Dios nga naghimo sa langit*; o *Dios nga labaw sa tanan*.

¹⁸ Hilabihan gayod ang kasuko
 sa mga tawo nga wala nag-ila kanimo.
 Kay miabot na ang panahon nga silotan mo sila,
 ug ang mga patay hukman mo na.
 Mao na kini ang panahon nga hatagan mo
 ug ganti ang imong mga sulugoon,
 ang mga propeta, ang imong katawhan,
 ug ang tanan nga nagtahod kanimo, inila man o dili.
 Panahon na nga pamatyon mo ang mga tawo
 nga nagguba sa kalibotan.”

¹⁹ Unya naabli ang Templo sa Dios didto sa langit, ug sa sulod niini nakita ang sudlanan sa Kasabotan sa Dios. Nagpangilat, adunay mga tingog ug pagdalogdog. Naglinog ug nag-ulan ug dagkong tipak sa ice.

12

Ang Babaye ug ang Dragon

¹ Adunay kahibulongang butang nga nagpakita sa langit. Nakita ko ang usa ka babaye nga nagbistig adlaw, ug ang bulan anaa ubos sa iyang mga tiil. Ug sa iyang ulo adunay korona nga adunay dose ka bitoon.

² Manganakay na ang babaye, ug gatiyabaw tungod kay nagbati na siya.

³⁻⁴ Adunay usa pa gayod ka kahibulongang butang nga akong nakita sa langit. Duol sa babaye adunay dakong dragon nga pula nga adunay pito ka ulo ug napulo ka sungay, ug sa matag ulo adunay korona. Gikahig sa iyang ikog ang ikatulo nga bahin sa mga bitoon ug gipanglabay sa yuta. Nagtindog siya atubangan sa babaye nga manganakay aron pag-anak sa babaye kaonon dayon niya ang bata.

⁵ Unya, nanganak ang babaye ug lalaki ang iyang anak. Kining bataa mao ang magdumala sa mga nasod, ug walay makabatok kaniya.* Busa pagkatawo sa bata wala kini makaon sa dragon, tungod kay kalit lang kini gikuha ug gidala ngadto sa Dios didto sa iyang trono.

⁶ Ang babaye nga nanganak miikyas didto sa kamingawan diin adunay lugar nga giandam nang daan sa Dios alang kaniya, aron didto siya atimanon sulod sa 1,260 ka adlaw.

⁷ Human niadto, nagsugod ang gira didto sa langit. Nakig-away si Miguel ug ang iyang kauban nga mga anghel batok sa dragon. Nakig-away usab ang dragon ug ang iyang sakop nga mga anghel.

⁸ Apan napildi ang dragon uban sa iyang mga anghel ug gipapahawa sila gikan sa langit.

⁹ Giabog ang dako nga dragon. Siya mao kadtong halas kaniadto nga gitawag nga Yawa o Satanas, nga nagpahisalaag sa mga tawo sa tibuok kalibotan. Gihulog siya dinhi sa kalibotan lakip ang iyang sakop nga mga anghel.

¹⁰ Human niadto, nadungog ko ang kusog nga tingog didto sa langit nga nag-ingon,

“Karon miabot na ang panahon
 nga ang mga tawo luwason na sa Dios!
 Gipadayag na niya karon ang iyang gahom ingon nga Hari
 ug ang gahom sa Mesiyas† nga iyang pinili!
 Kay gipalayas na gikan sa langit
 ang tigpasangil sa atong mga igsoon sa pagtuo.
 Walay hunong ang iyang pagpasangil

* 12:5 Sal. 2:9 † 12:10 Mesiyas: sa Griyego, Cristo.

batok kanila ngadto sa atong Dios.

¹¹ Apan gipildi siya sa atong kauban nga mga tumutuo pinaagi sa dugo sa Karnero, ug pinaagi sa kamatuoran nga ilang gisangyaw. Ug wala sila mahadlok nga motahan sa ilang kinabuhi tungod sa ilang pagtuo.

¹² Busa paglipay kamo, kamo nga nagpuyo sa langit. Apan alaot kamong mga nagpuyo sa yuta ug sa dagat, tungod kay mikanaog na ang Yawa diha kaninyo. Nasuko siya pag-ayo tungod kay nahibaloan niya nga mubo na lang gayod ang iyang panahon nga nahibilin.”

¹³ Sa dihang nakamatngon ang dragon nga gihulog na siya sa yuta, gigukod dayon niya ang babaye nga nanganak ug lalaki.

¹⁴ Apan gihatagan ang babaye ug duha ka pako nga sama sa pako sa dakong agila, aron makalupad siya paingon sa iyang dapit didto sa kamin-gawan nga kon asa atimanon siya sulod sa tulo ka tuig ug tunga, ug dili siya mapasipalahan sa dragon.*

¹⁵ Mibuga dayon ang dragon ug daghang tubig nga murag baha paingon didto sa babaye aron anuron siya.

¹⁶ Apan gitabangan sa yuta ang babaye. Miabre ang yuta ug gisuyop ang tubig nga gibuga sa dragon.

¹⁷ Ug misamot pa gayod ang kapungot sa dragon ngadto sa babaye, busa ang iyang gibuhay, nakig-gira siya sa uban pang mga kaliwat sa babaye. Sila mao ang tanan nga nagtuman sa mga sugo sa Dios ug nagsunod sa kamatuoran nga gitudlo ni Jesus.

¹⁸ Ug ang dragon mitindog sa baybayon.

13

Ang Duha ka Mananap

¹ Unya aduna akoy nakita nga mananap nga mitungha gikan sa dagat. Aduna kini pito ka ulo ug napulo ka sungay. Matag sungay adunay korona, ug sa matag ulo adunay nasulat nga ngalan nga nagpasipala sa Dios.*

² Ang mananap nga akong nakita murag leopardo. Ang iyang tiil murag tiil sa mananap nga oso, ug ang iyang baba murag baba sa liyon. Ug gihatag sa dragon ang iyang gahom ug ang iyang trono sa mananap aron modako ang gahom niini sa paghari.

³ Ang usa sa mga ulo sa mananap adunay grabe nga samad nga murag ikamatay, apan naayo kini. Natingala gayod ang mga tawo sa tibuok kalibotan niining mananapa, ug nagsunod sila kaniya.

⁴ Gisimba nila ang dragon tungod kay siya mao ang naghatag ug gahom sa mananap. Gisimba usab nila ang mananap. Miingon sila, “Walay sama niini nga mananap ug walay makabatok kaniya.”

⁵ Gitugotan nga mosulti ang mananap ug daotan kaayo nga mga pulong ug mogahom sulod sa 42 ka bulan.

⁶ Gipasipalahan niya ang Dios, ang ngalan sa Dios, ang puloy-anan sa Dios, ug ang tanan nga nagpuyo sa langit.

⁷ Gitugotan usab siya nga girahon ug pildihon ang mga katawhan sa Dios. Ug gihatagan usab siyag gahom nga maghari sa tanan nga tawo sa kalibotan gikan sa bisan unsa nga tribo, kaliwatan, pinulongan, ug kanasoran.

* **12:14** dragon: sa literal, *halas*. * **13:1** ngalan nga nagpasipala sa Dios: tingali tungod kay gigamit niya ang ngalan sa Dios alang kaniya.

⁸ Kini nga mananap simbahan sa tanang mga tawo sa kalibotan kansang mga ngalan wala malista sa libro nga gilistahan sa mga adunay kinabuhi. Sa wala pa matuga ang kalibotan, ang ngalan niining mga tawhana daan nang wala nasulat niadtong libro nga gikuptan sa Karnero nga gipatay.

⁹ Busa kamo nga naminaw angay gayod nga maghuna-huna pag-ayo!

¹⁰ “Si bisan kinsa nga gitakda nga dakpon, dakpon gayod.

Ug si bisan kinsa nga gitakda nga patyon sa espada, patyon gayod sa espada.”†

Busa ang mga katawhan sa Dios kinahanglan nga magmainantuson ug adunay hugot nga pagtuo sa Dios.

Ang Mananap gikan sa Yuta

¹¹ Human niadto, nakita ko ang lain na usab nga mananap nga migula gikan sa yuta. Kini nga mananap adunay duha ka sungay nga sama sa sungay sa karnero, apan kon mosulti kini murag dragon.

¹² Gigamit niya ang gahom sa unang mananap aron mapugos niya ang tanang mga tawo sa kalibotan nga magsimba sa unang mananap nga adunay samad nga makamatay apan naayo na.

¹³ Daghang mga milagro ang gihimo niining ikaduha nga mananap, sama sa pagpaulan ug kalayo gikan sa langit. Gihimo niya kini nga mga milagro aron makita sa mga tawo nga gamhanan siya.

¹⁴ Busa pinaagi sa mga milagro nga gipabuhat kaniya sa unang mananap, nalimbongan niya ang mga tawo sa kalibotan. Gisugo niya ang mga tawo nga buhatan ug larawan ang una nga mananap. Ang una nga mananap gitigbas sa espada apan nabuhi pa.

¹⁵ Ang ikaduha nga mananap gitugotan sa paghatag ug kinabuhi sa larawan sa una nga mananap aron makasulti ang larawan ug makasugo nga patyon ang tanan nga dili mosimba kaniya.

¹⁶ Ug dili kay kana lang, gipugos niya ang tanang mga tawo, inila ug dili, dato ug kabos, ulipon ug dili ulipon, nga magpamarka diha sa ilang tuong kamot o kaha diha sa ilang mga agtang.

¹⁷ Ug si bisan kinsa nga dili magpamarka sa ngalan sa mananap o kaha sa numero sa iyang ngalan dili makapalit o kaha makabaligya.

¹⁸ Kinahanglan gayod ang kaalam aron masayran kon unsa ang kahulogan sa numero sa mananap, kay kini simbolo sa ngalan sa tawo. Ug mao kini ang numero: 666.

14

Ang Awit sa mga Tinubos

¹ Human niadto, nakita ko ang Karnero nga nagtindog didto sa Bukid sa Zion. Kauban niya didto ang 144,000 ka mga tawo. Sa ilang agtang nasulat ang ngalan sa Karnero ug sa iyang Amahan.

² Unya aduna akoy tingog nga nadungog gikan sa langit nga sama sa dahunog sa busay o sama sa kusog nga dalogdog; kini sama usab sa tukar gikan sa daghang mga tawo nga nagtugtog ug mga harpa.

³ Ang 144,000 ka mga tawo nag-awit atubangan sa trono, sa upat ka nilalang, ug sa mga pangulo. Ug giawit nila ang bag-o nga awit nga walay laing nakahibalo kondili sila ra nga 144,000 nga mga tinubos gikan sa kalibotan.

⁴ Sila ang mga tawong wala nahugawan tungod wala gayod makighilawas sa mga babaye. Nagsunod sila sa Karnero bisan asa siya moadto. Sila ang

† 13:10 Jer. 15:2

mga tinubos gikan sa katawhan aron mahimong una nga mga halad ngadto sa Dios ug sa Karnero.

⁵ Walay gayod sila mamakak, ug wala gayoy ikasaway kanila.

Ang Tulo ka Anghel

⁶ Ug nakita ko ang usa pa ka anghel nga naglupad sa kahanginan. Dala niya ang walay pagkabalhin nga Maayong Balita. Gisangyaw niya kini sa mga tawo sa kalibotan, sa tanan nga nasod, tribo, pinulongan, ug kaliwatan.

⁷ Miingon siya sa makusog nga tingog, “Kahadloki ninyo ang Dios ug dayega siya, tungod kay miabot na ang panahon nga hukman niya ang tanang mga tawo. Simbaha ninyo ang Dios nga naghimo sa langit, sa yuta, sa dagat, ug sa mga tuboran sa tubig.”

⁸ Adunay ikaduhang anghel nga misunod ug miingon, “Nagun-ob! Nagun-ob na ang inila nga siyudad sa Babilonia.* Kay ang iyang mga lumulupyo mao ang nagtintal sa mga tawo sa tibuok kalibotan nga mosunod sa ilang mga daotang binuhatan nga gikayugtan sa Dios.”

⁹ Adunay ikatulong anghel nga misunod usab ug miingon sa makusog nga tingog, “Ang tanan nga nagsimba sa mananap ug sa iyang larawan ug nagpamarka sa marka sa mananap diha sa ilang agtang o sa ilang kamot

¹⁰ makatagamtam gayod sa kapungot sa Dios. Ug silotan gayod sila pinaagi sa nagdilaab nga asupre samtang nagtan-aw ang mga anghel sa Dios ug ang Karnero.

¹¹ Ang aso sa kalayo nga mopaantos kanila magpaibabaw sa walay kataposan. Adlaw ug gabii wala gayoy hunong ang pag-antos niadtong mga nagsimba sa mananap ug sa iyang larawan, ug nagpamarka sa ngalan sa mananap.”

¹² Busa kamong mga katawhan sa Dios, nga nagtuman sa iyang mga sugo ug nagtuo kang Jesus, kinahanglan nga magmainantuson kamo.

¹³ Human niadto, aduna akoy nadungog nga tingog gikan sa langit nga nag-ingon, “Isulat kini: Sukad karon, bulahan ang mga nangamatay nga anaa sa Ginoo!” Ug mitubag ang Espiritu, “Tinuod kini, makapahulay na sila sa ilang mga paghago ug kasakit, kay madawat na nila ang ganti sa ilang mga binuhatan nga maayo.”

Ang Pag-ani sa Kalibotan

¹⁴ Unya aduna akoy nakita nga puti nga panganod, ug adunay naglingkod didto nga murag tawo.† Aduna siyay korona nga bulawan sa iyang ulo ug aduna siyay gikuptang hait nga galab.

¹⁵ Ug adunay usa pa gayod ka anghel nga migula gikan sa templo ug misinggit ngadto sa naglingkod sa panganod, “Gamita na ang imong galab kay ting-ani na, hinog na ang alanihon sa kalibotan.”

¹⁶ Busa gitalab niadtong naglingkod sa panganod ang anihonon sa kalibotan.

¹⁷ Ug aduna na usab akoy nakita nga anghel nga migula gikan sa templo didto sa langit ug aduna siyay galab nga hait.

¹⁸ Ug didto sa halaran adunay anghel usab nga migula. Siya ang anghel nga nag-atiman sa kalayo didto sa halaran. Misinggit siya ngadto sa anghel nga adunay galab nga hait, “Gamita na ang imong galab ug pamutla ang mga ubas sa kalibotan kay hinog na kini.”

¹⁹ Busa gipamutol kini sa anghel ug gitapok dayon didto sa dako nga puganan. Kini nga pug-anan nagsimbolo sa kapungot sa Dios.

* 14:8 Isa. 21:9 † 14:14 murag tawo: o murag Anak sa Tawo. Tan-awa ang Dan. 7:13.

²⁰ Gipuga ang mga ubas didto sa gawas sa siyudad ug gikan sa pug-anan mibaha ug dugo nga adunay gilay-on nga mga 1,600 ka stadia[‡], ug mga usa ka dupa ang kalawomon.

15

Ang Kataposan nga mga Katalagman

¹ Unya aduna na usab akoy nakita nga kahibulongan kaayo nga talanawon sa langit. Aduna didtoy pito ka anghel nga nagdala ug pito ka katalagman. Mao na kini ang kataposang mga katalagman nga ipadala sa Dios sa pagsilot sa mga tawo.

² Ug nakakita akog murag dagat nga tin-aw sama sa kristal ug murag adunay kalayo niini. Ug nakakita usab akog mga tawo nga nagmadaogon batok sa mananap ug sa iyang larawan. Wala gayod sila magpamarka sa numero sa mananap. Kini sila didto sa dagat nga nagkupot sa mga harpa nga gihatag sa Dios kanila.

³ Nag-awit sila sa awit sa alagad sa Dios nga si Moises, nga awit usab sa Karnero. Mao kini ang ilang awit:

“Ginoong Dios nga makagagahom sa tanan,
kahibulongan ang imong mga binuhatan!
Hari sa tanang mga nasod,

matarong ug matuod ang imong mga pamaagi!

⁴ Kinsa ba Ginoo ang dili mahadlok kanimo
ug dili modayeg sa imong ngalan?
Ikaw lang gayod ang balaan.

Ang tanang mga tawo moduol ug mosimba kanimo,
tungod kay nakita nila ang imong matarong nga mga binuhatan.”

⁵ Human niini, nakita ko nga naabli ang templo sa langit, ang Tolda nga Pagsimbahan diin gibutang ang Kasugoan.

⁶ Ug gikan didto sa templo migawas ang pito ka anghel nga nagdala sa pito ka katalagman. Nagbisti silag puti nga panapton nga hinlo ug sinaw ug diha sa ilang dughan adunay bakos nga bulawan.

⁷ Unya, ang usa sa upat ka nilalang mihatag ngadto sa pito ka anghel ug pito ka yahong nga bulawan, nga puno sa silot sa Dios nga walay kamatayon.

⁸ Nalukop ang templo sa aso tungod kay atua didto ang himaya sa Dios ug ang iyang gahom. Ug walay makasulod didto sa templo samtang wala pa mahuman ang pito ka katalagman nga gikan sa pito ka anghel.

16

Ang mga Yahong nga Gibutangan sa Silot sa Dios

¹ Unya adunay kusog nga tingog nga akong nadungog gikan sa templo nga nagsulti ngadto sa pito ka anghel, “Sige, ibubo na ninyo sa kalibotan kanang pito ka yahong nga gisudlan sa kapungot sa Dios.”

² Busa milakaw ang unang anghel ug gibubo niya ang sulod sa iyang yahong didto sa yuta. Ang nahitabo, nahiagom sa makalilisang nga kabahong ang tanan nga nagpamarka sa marka sa mananap ug nagsimba sa larawan niini.

³ Gibubo dayon sa ikaduhang anghel ang sulod sa iyang yahong didto sa dagat, ug ang tubig sa dagat nahimong sama sa dugo sa patay nga tawo. Ug nangamatay ang tanan nga anaa sa dagat.

⁴ Unya gibubo sa ikatulong anghel ang sulod sa iyang yahong didto sa mga suba ug sa mga tuboran, ug ang tanan nga tubig niini nahimong dugo.

[‡] 14:20 1,600 ka stadia: mga 300 ka kilometro.

⁵ Dayon nadungog ko ang anghel nga tinugyanan sa tubig nga miingon, “Matarong ka gayod, ikaw nga mao karon ug mao usab kaniadto. Balaan gayod ikaw, kay husto kining mga silot nga imong gipahamtang sa mga tawo.

⁶ Gipaagas nila ang dugo sa katawhan sa Dios ug sa mga propeta, busa karon dugo usab ang imong ipainom kanila. Kay mao kini ang angay kanila.”

⁷ Ug aduna akoy nadungog nga tingog gikan sa halaran nga nag-ingon, “Ginoong Dios nga makagagahom sa tanan, husto ug matarong gayod ang mga silot nga imong gipahamtang sa mga tawo!”

⁸ Unya, gibubo sa ikaupat nga anghel ang sulod sa iyang yahong didto sa adlaw, ug midilaab kini sa tumang kainit ug nangapaso ang mga tawo.

⁹ Apan bisan pag nangapaso na ang mga tawo wala gihapon sila maghinul-sol ug magdayeg sa Dios, gipasipalahan pa hinuon nila ang Dios nga mao ang adunay gahom sa mga katalagman nga miabot kanila.

¹⁰ Gibubo usab sa ikalima nga anghel ang sulod sa iyang yahong didto sa trono sa mananap. Ug mingitngit ang tibuok niyang gingharian. Tungod sa kasakit nga giantos sa mga tawo, gipaak na lang nila ang ilang mga ngabil.

¹¹ Wala gihapon sila maghinulsol sa ilang daotan nga mga binuhatan, gipasipalahan pa hinuon nila ang Dios sa langit* tungod sa mga kabahong ug sa kasakit nga ilang giantos.

¹² Gibubo sa ikaunom nga anghel ang sulod sa iyang yahong sa dako nga suba sa Eufrates. Mihubas ang suba aron makaagi didto ang mga hari gikan sa sidlakan.

¹³ Ug aduna akoy nakita nga tulo ka daotan nga espiritu, nga murag mga baki. Nanggawas sila gikan sa baba sa dragon, sa baba sa mananap, ug sa baba sa mini nga propeta.

¹⁴ Kini sila mga demonyo nga nagbuhat ug mga milagro. Nangadto sila sa mga hari sa tibuok kalibotan aron tigomon sila alang sa pagpakig-gira sa Dios pag-abot sa dakong adlaw nga gitakda sa Dios nga makagagahom sa tanan.

¹⁵ Miingon ang Ginoos,

“Paminaw kamog maayo! Moabot ako sama sa pag-abot sa usa ka kawatan, nga walay masayod kon kanus-a. Bulahan ang tawo nga nag-bantay ug nagsul-ob kanunay sa iyang bisti, aron sa akong pag-abot dili siya maglakaw nga hubo ug maulawan atubangan sa mga tawo!”

¹⁶ Ug gitigom sa mga demonyo ang mga hari didto sa usa ka dapit nga gitawag sa pinulongang Hebreo ug Armagedon.

¹⁷ Unya, gibubo sa ikapitong anghel ang sulod sa iyang yahong didto sa kahanginan. Ug nadungog ko nga adunay misinggit gikan sa trono didto sa templo, nga nag-ingon, “Human na ang tanan!”

¹⁸ Ug nagpangilat, nagdahunog, nagdalogdog ug naglinog ug kusog kaayo. Wala pa gayoy linog nga sama niadto kakusog gikan sa pagbuhat sa tawo. Mao gayod kadto ang pinakakusog nga linog!

¹⁹ Ang inilang siyudad napikas sa tulo ka bahin, ug ang mga siyudad sa tanang nasod nagun-ob. Gituman sa Dios ang iyang saad ngadto sa mga tawo

* **16:11** Dios sa langit: o Dios nga anaa sa langit; o Dios nga naghimo sa langit; o Dios nga labaw sa tanan.

nga nagpuyo sa siyudad sa Babilonia. Mao nga gipatagamtam kanila ang iyang kasuko ug silot.

²⁰ Nangahanaw ang tanang mga isla ug wala nay bukid nga makita.

²¹ Ug dili kay kana lang, giulanan pa gayod ang mga tawo ug ice nga motimbang ug mga 50 ka kilo ang matag-usa. Ug gipasipalahan sa mga tawo ang Dios tungod nianang katalagman nga hilabihan gayod.

17

Ang Daotang Babaye

¹ Unya, miduol kanako ang usa niadtong pito ka anghel nga nagdalag mga yahong. Miingon siya, “Dali, ipakita ko kanimo kon unsaon sa pagsilot ang inilang babayeng nagbaligya sa iyang dungog, nga didto naglingkod sa daghan nga tubig.

² Nakighilawas kaniya ang mga hari sa kalibotan pinaagi sa pagsunod sa iyang pagtulon-an, ug ang mga tawo sa kalibotan nangahubog tungod sa iyang pagkabigaon.”

³ Unya, gigamhan ako sa Espiritu ug gidala ako sa anghel sa kamingawan. Didto aduna akoy nakitang babaye nga nagsakay sa pula nga mananap. Pito ang ulo sa mananap ug napulo ang iyang sungay, ug sa tibuok niyang lawas adunay nakasulat nga mga ngalan nga nagpasipala sa Dios.

⁴ Ang babaye nagsul-ob ug panapton nga pulahon ug mahalon. Nagsul-ob usab siyang bulawan, mahalong mga bato, ug mga perlas. Aduna siyang gikuptang kopa nga bulawan nga puno sa law-ay ug hugaw nga mga butang nga bunga sa iyang pagpakighilawas.

⁵ Adunay nakasulat nga ngalan diha sa iyang agtang nga adunay tinagong kahulogan. Mao kini ang nakasulat:

ANG INILA NGA SIYUDAD SA BABILONIA

ANG INAHAN SA TANAN

NGA NAGBALIGYA SA ILANG DUNGOG *

UG SA TANANG KANGIL-ARAN

SA TIBUOK KALIBOTAN.

⁶ Ug nakita ko usab nga nahubog siya sa dugo sa katawhan sa Dios nga iyang gipamatay tungod sa ilang pagsunod kang Jesus.

Natingala gayod ako sa pagkakita ko kaniya.

⁷ Apan miingon ang anghel kanako, “Ayaw katingala. Suginlan ka nako sa tinago nga kahulogan sa babaye lakip sa mananap nga iyang gisakyan nga adunay pito ka ulo ug napulo ka sungay.

⁸ Ang mananap nga imong nakita buhi kaniadto, apan patay na karon. Hapit na siyang mogawas gikan sa kinahiladman sa yuta, apan paggawas niya laglagon siya. Makita siya sa mga tawo sa kalibotan kansang mga ngalan wala malista diha sa libro nga gilstahan sa kinabuhi. Kini nga libro nahuman nang daan sa wala pa matuga ang kalibotan. Ug kon makita nila ang mananap, matingala gayod sila, tungod kay kaniadto buhi kini, ug namatay, apan nabuhi pag-usab.

⁹ “Kinahanglan gayod ang kaalam aron masabtan kon unsa ang kahulogan niini. Ang pito ka ulo mao ang pito ka bukid nga gilingkoran sa babaye. Ug kini nagkahulogan usab sa pito ka hari.

¹⁰ Ang lima sa pito ka hari patay na, ang usa naghari pa karon, ug ang usa wala pa moabot. Kon moabot na siya, dili na pud siya molungtad ug dugay.

* **17:5 INAHAN SA...DUNGOG:** TINGALI ANG BUOT IPASABOT, “INAHAN SA TANAN NGA NAGSIMBA SA MGA DIOS-DIOS.”

¹¹ Ang mananap nga buhi kaniadto, apan patay na karon, mao ang ikawalo nga hari. Sama usab siya sa pito ka hari, ug laglagon usab siya.

¹² “Ang napulo ka sungay nga imong nakita mao ang napulo ka hari nga wala pa magsugod sa ilang paghari. Kini sila hatagan ug gahom sa paghari uban sa mananap, apan sa mubo lang nga panahon.[†]

¹³ Kining napulo ka hari adunay usa lang ka katuyoan, ug ihatag nila ang ilang gahom ug katungod sa mananap.[‡]

¹⁴ Makig-away sila sa Karnero, apan pildihon sila tungod kay ang Karnero mao ang Ginoo nga labaw sa tanang mga ginoo ug Hari nga labaw sa tanang mga hari. Uban sa Karnero ang mga matinumano nga gipili ug gitawag.”

¹⁵ Miingon usab kanako ang anghel, “Ang mga tubig nga imong nakita, nga gilingkoran sa babayeng nagbaligya sa iyang dungog, mao ang mga tawo gikan sa nagkalain-laing kaliwatan, nasod ug pinulongan.

¹⁶ Ang napulo ka sungay nga imong nakita ug ang mananap magdumot sa babayeng nagbaligya sa iyang dungog. Kuhaon nila ang tanan niyang kabtangan ug huboan nila siya ug wala gayoy mabilin kaniya. Unya kaonon nila ang iyang unod ug sunogon dayon nila ang nahibilin niini.

¹⁷ Ipabuhat kini kanila sa Dios aron mahitabo ang iyang katuyoan. Magkasabot ang mga hari nga ipasakop sa mananap ang ilang gahom sa pagdumala hangtod nga matuman ang gisulti sa Dios.

¹⁸ “Ang babaye nga imong nakita mao ang inila nga siyudad nga naghari sa mga hari sa kalibotan.”

18

Ang Pagkagun-ob sa Babilonia

¹ Human niadto, nakita ko ang lain na usab nga anghel nga mikunsad gikan sa langit. Gamhanan kini nga anghel ug nahayagan ang tibuok kalibotan sa iyang katahom.

² Misinggit siyag kusog,
“Nagun-ob na!

Ang inila nga Babilonia nagun-ob na!”

Karon nahimo na kining puloy-anan sa mga demonyo ug mga daotang espiritu,
ug sa tanang matang sa langgam nga daotan
ug dulumtanan nga mga mananap.

³ Kay ang tanang kanasoran nangingon
sa bino sa iyang pagkamahilawasnon.

Ang mga hari sa kalibotan nakighilawas kaniya.

Ug ang mga negosyante sa kalibotan nangadato
tungod sa iyang hilabihan nga luho.”

⁴ Ug aduna akoy nadungog nga lain na usab nga tingog gikan sa langit nga nag-ingon:

“Kamo nga akong katawhan,
gawas kamo gikan nianang siyudad,[†]
aron dili kamo makasunod
sa iyang daotang buhat,
ug aron dili kamo malakip
sa silot nga alang kaniya.

⁵ Kon tapukon ang iyang mga sala

[†] **17:12** mubo lang nga panahon: sa literal, sulod sa usa ka oras. [‡] **17:13** ihatag...sa mananap: tingali ang buot ipasabot tabangan nila ang mananap pinaagi sa ilang gahom ug awtoridad. * **18:2** Isa.

sangko na kini sa langit,
kay daghan kaayo

ang iyang mga gibuhat nga daotan,
ug dili gayod kini kalimtan sa Dios.

⁶ Kon unsa ang iyang gibuhat nga daotan
ngadto sa uban mao usab ang buhaton diha kaniya,
ug doble pa gayod ang balos kaniya.

Kon unsa ang iyang gisilot sa uban,
doblehon pa kana isip balos kaniya.

⁷ Kon giunsa niya pagpasigarbo ug pagpatuyang sa iyang bahandi,
mao usab ang ibalos nga kalisod ug kasubo kaniya.
Nagtuo siya nga rayna siya ug dili gayod magsubo sama sa mga biyuda.

⁸ Tungod niini, moabot kaniya ang mga katalagman:
mga kasakit, mga kasubo ug kagutom,
sulod lang sa usa ka adlaw.

Human niini, sunogon siya,
tungod kay gamhanan ang Ginoong Dios nga naghukom kaniya.

⁹ “Ang mga hari sa kalibotan nga nakighilawas kaniya ug nagpatuyang
lang sa iyang bahandi manghilak kon makita nila ang aso sa iyang pagka-
sunog.

¹⁰ Magtindog ra sila sa layo nga maglantaw tungod kay mahadlok sila nga
maapil sa silot nga alang kaniya. Moingon sila,
“ ‘Pagka-anugon! Pagka-anugon sa inila ug gamhanan
nga siyudad sa Babilonia.

Kay sa hamubo ra
nga panahon[‡] nasilotan siya!’

¹¹ “Mohilak ug maguol ang mga negosyante sa tibuok kalibotan tungod sa
nahitabo niadto nga siyudad, kay wala nay mopalit sa ilang mga baligya.

¹² Wala nay mopalit sa ilang bulawan, plata, mahalong mga bato, ug mga
perlas; ug sa ilang mahalon nga mga panapton nga puti, pulahon o seda.
Wala nay mopalit sa ilang kahoy nga humot, sa ilang galamiton nga hinimo
gikan sa bangkil sa elepante, sa mga mahalon nga kahoy, sa bronsi, sa
puthaw, ug sa marmol.

¹³ Ug wala nay mopalit sa ilang mga baligya nga pahumot nga sama sa
cinamon, insenso, mira, ug uban pa. Wala nay mopalit sa ilang bino, lana,
harina ug trigo; sa ilang mga baka, karnero, kabayo, ug karwahi; ug bisan sa
ilang mga ulipon.

¹⁴ “Moingon ang mga negosyante sa siyudad sa Babilonia, ‘Ang tanang mga
butang nga imong gipanghandom nga maangkon nangawala na. Ang tanan
mong mga bahandi ug kabtangan nga gipasigarbo nawala, ug kining tanan
dili mo na makita pag-usab!’

¹⁵ Ang mga negosyante nga nangadato tungod sa ilang negosyo niadtong
siyudad manindog didto sa halayo tungod kay mahadlok sila nga maapil sa
silot nga alang kaniya. Mohilak sila ug maguol,

¹⁶ ug moingon,
“ ‘Pagka-alaot!

Pagka-alaot nianang inila nga siyudad!

Kaniadto ang mga tawo
diha nagsul-ob ug mahalon nga mga panapton
nga puti ug pulahon,
ug nagsul-ob usab silag bulawan,

[‡] **18:10** hamubo ra nga panahon: sa literal, sulod sa usa ka oras.

mahalong mga bato, ug mga perlas!

¹⁷ Apan sa hamubo lang nga panahon
nawala ang tanan niya nga bahandi!’

“Molantaw sa halayo ang mga kapitan sa mga barko ug ang ilang mga tripulante, hasta ang mga pasahero ug ang tanan nga nanginabuhi diha sa dagat.

¹⁸ Samtang naglantaw sila sa aso tungod sa pagkasunog sa siyudad mos-inggit sila, ‘Wala gayoy siyudad nga sama niana ka inila nga siyudad!’

¹⁹ Tungod sa ilang kasubo gibutangan nilag abog ang ilang ulo ug manghi-lak nga mag-ingon,

“ ‘Pagka-alaot! Pagka-alaot nianang inila nga siyudad!

Tungod sa iyang bahandi nangadato ang tanan

nga adunay mga sakyanan sa dagat!

Apan sa hamubo lang nga panahon nawala ang tanan!’

²⁰ “Busa kamong tanan nga anaa sa langit,
paglipay kamo tungod sa nahitabo niadtong siyudad.
Paglipay usab kamong mga propeta, mga apostoles,
ug mga katawhan sa Dios,
tungod kay gihukman na siya sa Dios
sa iyang gipangbuhat kaninyo!”

²¹ Unya, adunay usa ka anghel nga gamhanan nga mipunit ug bato nga ang gidak-on sama sa dako nga galingan, ug gilabay ngadto sa dagat ug miingon, “Sama niini ang pagkawala sa inila nga siyudad sa Babilonia,
kay dili na gayod kini makita pa pag-usab.

²² Dili na gayod madungog sa maong siyudad
ang mga tugtog sa mga mag-aalpa, mga magpaplawta,
mga magtutrummeta, ug tingog sa mga mag-aawit.

Dili na usab makita nga adunay nagtrabaho
sa bisan unsa nga matang sa trabaho.

Ug wala nay madungog didto nga gagaling.

²³ Dili na gayod modan-ag
ang suga alang kanimo.

Ang malipayong tingog sa bag-ong kinasal
dili na gayod madungog.

Kaniadto ginatahod ka

sa mga negosyante sa tibuok kalibotan

Kay sa imong salamangka

nalimbongan ang tanan.

²⁴ Ug dili kay kana lang,

sila usab ang sad-an sa pagpatay sa mga propeta,

sa mga katawhan sa Dios,

ug ingon man niadtong tanang mga tawo
nga gipamatay sa tibuok kalibotan.”

19

¹ Pagkahuman niadto, nadungog ko ang daw tingog sa daghan kaayo nga mga tawo didto sa langit. Nag-ingon sila sa makusog,

“Dayegon ta ang Ginoo! Dayegon ta ang atong Dios

nga makagagahom sa tanan,

kay siya ang nagluwas kanato!

² Matuod ug matarong ang iyang paghukom!

Gihukman niya ang inilang babaye nga nagbaligya sa iyang dungog,

kay gidahig niya ang mga tawo sa kalibotan sa iyang law-ay nga binuhatan.

Gisilotan siya sa Dios tungod kay gipamatay niya ang mga alagad sa Dios.”

³ Nag-ingon sila pag-usab,

“Dayegon ta ang Ginoo!

Ang aso niadtong gisunog

nga siyudad moulbo sa walay kataposan!”

⁴ Ug ang 24 ka mga pangulo ug ang upat ka mananap nangluhod ug misimba sa Dios nga naglingkod sa trono. Miingon sila,

“Amen! Dayegon ta ang Ginoo!”

Ang Kombira sa Kasal sa Karnero

⁵ Unya aduna akoy tingog nga nadungog gikan sa trono nga nag-ingon:

“Dayega ninyo ang atong Dios,

kamong tanan nga nag-alagad ug nagtahod kaniya,

inila man o dili!”

⁶ Human niadto, nadungog ko ang daw tingog sa daghan kaayo nga mga tawo nga ang kakusog daw dahunog sa busay, ug daw sa kusog nga dalogdog. Nag-ingon sila,

“Dayegon ta ang Ginoo!

Kay ang Ginoo nga atong Dios nga makagagahom

sa tanan naghari na.

⁷ Maghugyaw kita ug magkalipay, ug dayegon ta siya.

Kay miabot na ang panahon sa kasal sa Karnero.

Ang iyang pangasaw-onon andam na.

⁸ Gibistihan siyag puti nga limpyo kaayo ug nagsinaw pa.”

(Ang maong bisti nga lino nagkahulogan sa matarong nga mga binuhatan sa katawhan sa Dios.)

⁹ Unya miingon ang anghel kanako, “Isulat kini: bulahan ang mga tawo nga giimbitar sa kombira sa kasal sa Karnero.” Miingon pa gayod siya, “Tinuod kini nga mga pulong sa Dios.”

¹⁰ Miluhod dayon ako sa atubangan sa anghel sa pagsimba kaniya. Apan miingon siya kanako, “Ayaw pagsimba kanako. Ang Dios lang ang angay nimong simbahan. Sulugoon lamang ako nga sama kanimo ug sa imong mga igsoon nga nagsugilon sa kamatuoran mahitungod kang Jesus.” (Kay ang kamatuoran mahitungod kang Jesus mao usab ang gisulti ug gisulat sa mga propeta.)

Ang Nagsakay sa Puti nga Kabayo

¹¹ Unya nakita ko nga naabli ang langit, ug didto adunay puti nga kabayo. Ang nagsakay sa kabayo gitawag ug Kasaligan ug Tinuod. Matarong ang iyang paghukom ug pagpakig-gira.

¹² Ang iyang mga mata sama sa kalayo nga nagdilaab, ug adunay daghang mga korona diha sa iyang ulo. Adunay ngalan nga nakasulat diha kaniya. Apan wala gayoy nasayod kon unsa ang kahulogan niini gawas kaniya.

¹³ Nagsul-ob siyag bisti nga gituslob sa dugo. Gitawag siya nga “Pulong sa Dios.”

¹⁴ Adunay nagsunod kaniya nga mga sundalo nga gikan sa langit, nga nagsakay usab sa puti nga mga kabayo, ug ang ilang bisti lino nga limpyo ug puti.

¹⁵ Naggawas sa iyang baba ang hait nga espada nga mao ang iyang gamiton sa pagpildi sa tanang mga nasod, ug walay makabatok sa iyang pagdumala.* Ipakita gayod niya ang hilabihang kasuko sa makagagahom nga Dios ngadto kanila.

¹⁶ Diha sa iyang bisti ug sa iyang paa nakasulat ang mga pulong nga,

HARI NGA LABAW
SA TANANG MGA HARI
UG GINOO NGA LABAW
SA TANANG MGA GINOO!

¹⁷ Unya nakita ko ang usa ka anghel nga nagtindog diha sa adlaw. Misingit siya sa tanang mga langgam nga naglupad sa kahanginan, “Dali kamo ug pagtigom alang sa dako nga kombira sa Dios!

¹⁸ Dali kamo ug kan-a ninyo ang unod sa mga hari, mga heneral, mga sundalo, mga tigkabayo, lakip ang unod sa ilang mga kabayo. Kan-a ninyo ang unod sa tanang mga tawo, ulipon o dili ulipon, inila o dili inila!”

¹⁹ Unya nakita ko ang mananap ug ang mga hari sa kalibotan ug ang ilang mga sundalo nga nagtigom aron sa pagpakig-gira sa nagsakay sa puti nga kabayo ug sa iyang mga sundalo.

²⁰ Nadakpan ang mananap. Nadakpan usab ang mini nga propeta nga nagbuhat ug mga milagro sa iyang pag-alagad sa mananap. Pinaagi sa mga milagro, nalimbongan niya ang mga tawo nga adunay marka sa mananap ug nagsimba sa larawan niini. Silang duha gitambog nga buhi ngadto sa linaw nga kalayo nga adunay nagdilaab nga asupre.

²¹ Ang ilang mga sundalo gipamatay pinaagi sa espada nga naggawas sa baba sa nagsakay sa puti nga kabayo. Ug nakapatuyang ug kaon ang mga langgam sa ilang unod.

20

Ang 1,000 ka Tuig

¹ Human niadto, adunay akoy nakita nga anghel nga nagkunsad gikan sa langit. Aduna siyay gikuptan nga yabi alang sa kinahiladman sa yuta, ug aduna usab siyay dako nga kadena.

² Gidakop niya ang dragon, nga mao ra usab kadtong bitin kaniadto, nga mao usab ang Yawa o si Satanas. Gigapos niya kini sulod sa 1,000 ka tuig,

³ ug gihulog sa kinahiladman sa yuta; gikandadohan dayon ug gisilyohan pa niya ang taklob aron walay makaabli niini. Mao kini ang gibuhat ngadto sa dragon aron dili na kini makahimo sa pagpanglimbong sa mga tawo sa nagkalain-lain nga mga nasod sulod sa 1,000 ka tuig. Human nianang panahona buhian siya sa mubo lang nga panahon.

⁴ Unya aduna akoy nakita nga mga trono. Ang naglingkod niining mga trono gihatagan ug katungod sa paghukom. Ug nakita ko usab ang mga kalag sa mga tawo nga gipangpunggotan ug ulo tungod sa ilang pagsugilon sa pagtulon-an ni Jesus ug sa pulong sa Dios. Kini sila wala magsimba sa mananap o sa iyang larawan. Wala usab sila magpamarka sa marka sa mananap diha sa ilang agtang o sa ilang mga kamot. Gipangbanhaw sila, ug gipadumala kauban ni Cristo sulod sa 1,000 ka tuig.

⁵ Mao kini ang unang pagbanhaw. (Ang uban nga nangamatay wala banhawa samtang wala pa mahuman ang 1,000 ka tuig.)

⁶ Bulahan kining katawhan sa Dios nga maapil sa una nga pagbanhaw. Wala nay gahom kanila ang ikaduha nga kamatayon. Mahimo silang mga pari sa Dios ug ni Cristo. Ug maghari sila uban ni Cristo sulod sa 1,000 ka tuig.

* 19:15 Sal. 2:9

Ang Pagkapildi ni Satanas

⁷ Human sa 1,000 ka tuig, buhian si Satanas gikan sa gibilanggoan kaniya.

⁸ Mogawas siya aron limbongan ang mga nasod sa tibuok kalibotan, nga gitawag ug Gog ug Magog. Tigomon sila ni Satanas aron makig-away sa mga katawhan sa Dios. Ang iyang matigom nga mga tawo mahimong sama kadaghan sa balas sa baybayon nga dili maihap.

⁹ Adtoon nila ang tanang dapit sa kalibotan. Libotan nila ang kampo sa katawhan sa Dios, nga mao ang siyudad nga gimahal sa Dios. Apan paulanan sila sa Dios ug kalayo nga gikan sa langit ug mangamatay silang tanan.

¹⁰ Ug ang Yawa nga nanglimbong kanila, itambog ngadto sa linaw nga kalayo nga adunay nagdilaab nga asupre, diin didto usab gitambog ang mananap ug ang mini nga propeta. Didto sakiton sila adlaw ug gabii sa walay kataposan.

Ang Kataposan nga Paghukom

¹¹ Unya aduna akoy nakita nga dakong trono nga puti, ug adunay naglingkod didto. Giwala niya ang langit ug ang yuta, ug dili na kini makita pag-usab.

¹² Nakita ko usab ang mga nangamatay, inila man o dili, nga nagtindog sa atubangan sa trono. Gipang-ablihan ang mga libro, lakip ang libro nga gilistahan sa mga nakaangkon ug kinabuhi nga walay kataposan. Gihukman ang mga patay sumala sa ilang mga binuhatan nga nasulat didto sa maong mga libro.

¹³ Nanggawas ang mga kalag niadtong nangamatay sa dagat o sa yuta gikan sa dapit sa mga patay. Ug silang tanan gihukman sumala sa ilang mga binuhatan.

¹⁴⁻¹⁵ Human niini, ang kamatayon mismo ug ang dapit sa mga patay gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Ug si bisan kinsa nga kansang ngalan wala didto sa libro nga gilistahan sa mga nakaangkon ug kinabuhi nga walay kataposan gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. Mao kini ang gitawag nga ikaduhang kamatayon.

21

Ang Bag-o nga Langit ug ang Bag-o nga Yuta

¹ Human niadto, nakita ko ang bag-o nga langit ug ang bag-o nga yuta,* tungod kay ang daan nga langit ug ang daan nga yuta apil ang dagat nawala na.

² Ug nakita ko ang Balaan nga Siyudad, ang bag-o nga Jerusalem, nga gipakanaog sa Dios gikan sa langit. Kini nga siyudad andam na gayod, sama sa kaslonon nga babaye nga nakabistig pangkasal ug andam na sa pagsugat sa iyang pamanhonon.

³ Unya, aduna akoy nadungog nga kusog nga tingog gikan sa trono nga nag-ingon, “Karon, ang puloy-anan sa Dios anaa na sa mga tawo! Magpuyo siya uban kanila, ug sila mahimong iya nang mga tawo. Ang Dios mismo mahimong ilang kauban [ug ilang Dios]†.

⁴ Pahiran niya ang ilang mga luha. Wala nay kamatayon,‡ kasubo, paghilak, o kasakit tungod kay ang daan nga mga butang nanglabay na.”

⁵ Unya miingon ang naglingkod didto sa trono, “Karon, gibag-o ko na ang tanang mga butang!” Ug miingon siya kanako, “Isulat kini nga mga pulong tungod kay tinuod kini ug masaligan.”

* **21:1** Isa. 65:17 † **21:3** Ang pipila ka mga manuskrito wala gilakip kini nga mga pulong. ‡ **21:4** Isa. 25:8

⁶ Ug midugang siya sa pag-ingon, “Ang tanan natuman na! Ako ang Alpa ug ang Omega, nga ang buot ipasabot, ang sinugdanan ug ang kataposan sa tanan. Kon adunay giuhaw, paimnon ko siya nga walay bayad, sa tubig nga gikan sa tuboran nga naghatag ug kinabuhi.

⁷ Ang mga nagmadinaugon buhaton ko nga akong mga anak ug ako mahimong ilang Dios.

⁸ Apan ang mga nangahadlok nga mosunod kanako, ang mga wala nag-tuo kanako, ang mga nagbuhat ug malaw-ay, ang mga mamumuno, ang mga nakighilawas gawas sa kaminyoon, ang mga salamangkiro, ang mga nagsimba sa mga dios-dios, ug ang tanang mga bakakon, ang lugar nga alang kanila mao ang linaw nga nagdilaab ug kalayo nga adunay asupre. Mao kini ang gitawag nga ikaduhang kamatayon.”

Ang Bag-ong Jerusalem

⁹ Unya, miduol kanako ang usa niadtong pito ka anghel nga nagdalag mga yahong nga gisudlan sa pito ka kataposan nga mga katalagman. Miingon siya, “Dali, ipakita ko kanimo ang babaye nga pangasaw-onon sa Karnero.”

¹⁰ Unya gigamhan ako sa Espiritu ug gidala sa anghel sa kinatumyan sa taas kaayong bukid. Ug gipakita niya kanako ang Jerusalem, ang Balaan nga Siyudad, nga gipakanaog sa Dios gikan sa langit.

¹¹ Silaw kining tan-awon tungod sa himaya sa Dios, ug migilak sama sa mahalong bato nga haspe, nga sama katin-aw sa kristal.

¹² Gilibotan ang siyudad sa taas ug lig-on nga paril, nga adunay dose ka ganghaan, ug sa matag ganghaan adunay usa ka anghel nga nagbantay. Nakasulat usab didto sa mga ganghaan ang mga ngalan sa dose ka tribo sa Israel.

¹³ Adunay tulo ka ganghaan sa matag kilid sa paril: tulo sa sidlakan, tulo sa amihan, tulo sa habagatan ug tulo sa kasadpan.

¹⁴ Ang paril sa siyudad gipatindog sa dose ka pundasyon nga gisulatan sa mga ngalan sa dose ka apostoles sa Karnero.

¹⁵ Ang anghel nga nagsulti kanako adunay dala nga sukdanan nga bu-lawan aron isukod sa siyudad lakip ang iyang mga ganghaan ug ang iyang mga paril.

¹⁶ Kwadrado gayod ang siyudad, managsama ra ang katas-on ug ang gilapdon niini nga bali 12,000 ka stadia[§], ug sama ra usab ang kahabugon niini.

¹⁷ Gisukod usab sa anghel ang paril, ug bali 144 ka cubits^{*} ang iyang kabag-on.[†] (Ang gigamit sa anghel nga sukdanan mao usab ang ordinaryo nga sukdanan nga gigamit natong mga tawo.)

¹⁸ Ang paril hinimo sa bato nga haspe, ug ang siyudad mismo puro bulawan ug tin-aw sama sa kristal.

¹⁹ Ang mga bato nga patukoranan sa paril gidayan-dayanan sa tanang matang sa mahalong mga bato. Ang una nga patukoranan bato nga haspe, ang ikaduha sapiro, ang ikatulo kalsedonia,[‡] ang ikaupat esmeralda,

²⁰ ang ikalima sardonika, ang ikaunom kornalina, ang ikapito krisolito, ang ikawalo beril,[§] ang ikasiyam topas, ang ikanapulo krisoprado, ang ika-11 hasinto, ang ika-dose amatista.

[§] **21:16** 12,000 ka stadia: mga 1,400 ka milya o mga 2,200 ka kilometro. ^{*} **21:17** 144 ka cubits: mga 65 ka metros. [†] **21:17** O kalawomon. [‡] **21:19** kalsedonia: usa ka matang sa mahalong bato.

[§] **21:20** beril: usa ka matang sa mahalong bato.

²¹ Ang dose ka ganghaan perlas, kay ang matag ganghaan gibuhath gikan sa usa ka dakong perlas. Ang karsada sa siyudad purong bulawan ug tin-aw sama sa kristal.

²² Wala akoy nakita nga templo sa siyudad tungod kay ang iyang templo mao ang Ginoong Dios mismo nga makagagahom ug ang Karnero.

²³ Wala usab kinahanglana ang adlaw ug ang bulan niini nga siyudad, tungod kay ang himaya sa Dios nagsidlak didto, ug ang Karnero mao ang iyang suga.

²⁴ Mahayagan ang mga tawo sa kalibotan sa iyang suga, ug dad-on sa mga hari sa tibuok kalibotan ang ilang bahandi didto.

²⁵ Kanunayng abli ang ganghaan sa siyudad; dili na gayod sirad-an kay wala nay gabii didto.

²⁶ Dalhon diha sa siyudad ang mga maanindot ug mahalon nga mga butang sa mga nasod.

²⁷ Apan dili makasulod didto ang bisan unsa nga dili hinlo sa atubangan sa Dios, si bisan kinsa nga nagbuhath sa makauulaw nga mga binuhatan, ug ang mga bakakon. Ang makasulod lang didto mao ang mga tawo kansang ngalan nasulat sa libro sa Karnero, nga gilstahan sa mga nakaangkon ug kinabuhi nga walay kataposan.

22

¹ Gipakita usab kanako sa anghel ang suba nga ang iyang tubig naghatag ug kinabuhi. Naggilak-gilak kini sama sa kristal, ug naggilak sa trono sa Dios ug sa Karnero,

² ug midagayday kini sa tunga sa karsada sa siyudad. Sa isigka-daplin sa maong suba adunay kahoy nga naghatag ug kinabuhi ug namunga ug dose ka higayon sulod sa usa ka tuig, kausa matag bulan. Ug ang mga dahon niini gigamit nga tambal alang sa tanang mga tawo.

³ Wala nay bisan unsa nga tinunglo sa Dios nga makita niadto nga siyudad. Atua didto ang trono sa Dios ug sa Karnero, ug ang iyang mga alagad magsimba kaniya.

⁴ Makita na nila ang iyang panagway, ug ang iyang ngalan isulat diha sa ilang mga agtang.

⁵ Wala nay gabii didto, busa dili na nila kinahanglanon ang mga suga o ang kahayag sa adlaw, kay ang Ginoong Dios mao na ang ilang kahayag. Ug magdumala sila isip mga hari sa walay kataposan.

Ang Pagbalik ni Jesus

⁶ Miingon ang anghel kanako, “Kini nga mga pulong tinuod ug masaligan. Ang Ginoong Dios nga nagsulti sa iyang mga propeta kon unsa ang mahitabo sa umaabot mao ang nagpadala sa iyang anghel aron sa pagpakita sa iyang mga alagad sa mga panghitabo nga hapit na moabot.”

⁷ Miingon si Jesus, “Hapit na ako moabot! Bulahan ang mga tawo nga nagtuman sa mga gipang-ingon sa Dios nga nasulat dinhi niini nga libro.”

⁸ Ako, si Juan, ang nakadungog ug nakakita gayod niining mga butanga nga akong gipangsulat dinhi. Human ko kini makita ug madungog, miluhod ako sa pagsimba sa anghel nga nagpakita kanako niining mga butanga.

⁹ Apan miingon siya kanako, “Ayaw pagsimba kanako. Alagad lang usab ako sa Dios nga sama kanimo ug sa imong mga isigka-propeta, ug sa tanan nga nagtuman sa mga giingon dinhi niini nga libro. Ang Dios lang ang angay nimong simbahan!”

¹⁰ Midugang pa gayod siya sa pag-ingon kanako, “Ayaw itago sa katawhan ang mga panagna nga nasulat dinhi niini nga libro, tungod kay hapit na kining tanan mahitabo.

¹¹ Ang mga daotan magpadayon pa sa pagbuhat ug daotan, ug ang mga mahugawg huna-huna magpadayon pa sa paghuna-huna ug mahugaw. Apan ang mga tawo nga matarong ug hinlo sa atubangan sa Dios magpadayon pa gihapon sa paghimo ug maayo.”

¹² Miingon si Jesus, “Paminaw kamo, sa dili madugay mobalik na ako! Ug dad-on ko ang ganti nga alang sa matag-usa sumala sa iyang mga binuhatan.

¹³ Ako ang Alfa ug ang Omega, nga ang buot ipasabot, ang kinaunahan ug ang kinaulahian, ang sinugdanan ug ang kataposan sa tanan.

¹⁴ “Bulahan ang naghinlo sa ilang mga bisti* tungod kay tugotan sila nga mosulod sa mga ganghaan sa siyudad ug mokaon sa bunga sa kahoy nga naghatag ug kinabuhi.

¹⁵ Apan mahibilin sa gawas ang daotang mga tawo,† ang mga sala-mangkiro, ang mga nakighilawas gawas sa kaminyoon, ang mga mamumuno, ang mga nagsimba sa mga dios-dios ug ang tanang mga bakakon.

¹⁶ “Ako, si Jesus, nagsugo sa akong anghel aron isugilon kanimo kini nga mga hitabo alang sa mga tumutuo sa Dios sa nagkalain-lain nga mga lugar. Kaliwat ako ni David ug ako ang mahayag nga kabugwason.”

¹⁷ Miingon ang Espiritu ug ang babaye nga kaslonon, “Dali!” Ug ang tanan nga naminaw moingon usab nga, “Dali!” Si bisan kinsa nga giuhaw ug gustong moinom moduol ug modawat sa tubig nga naghatag ug kinabuhi. Wala kini bayad.

Ang Kataposang mga Pulong ni Juan

¹⁸ Ako, si Juan, nagpasidaan gayod sa matag-usa nga naminaw sa mga panagna nga gisulat dinhi. Si bisan kinsa nga magdugang sa mga gisulat dinhi, idugang usab sa Dios sa iyang silot ang mga katalagman nga nakasulat dinhi niining libro.

¹⁹ Ug ang magkuha sa mga panagna nga gisulat dinhi niini, kuhaon sa Dios ang iyang bahin sa bunga sa kahoy nga naghatag ug kinabuhi, ug dili siya pasudlon didto sa Balaan nga Siyudad, nga gipanghisgotan dinhi niini nga libro.

²⁰ Si Jesus mao ang nagpamatuod sa tanan nga nakasulat dinhi. Miingon siya, “Sa dili madugay, moabot na gayod ako.”

Miingon usab ako, “Amen.‡ Ginoong Dios, balik na.”

²¹ Hinaut nga ang tanang katawhan sa Dios modawat sa grasya ni Ginoong Jesus. Amen.

* **22:14 bisti:** tan-awa ang Gip. 7:14. † **22:15 daotang mga tawo:** sa literal, *mga iro*. ‡ **22:20 Amen:** sa Hebreo kini nga pulong nagkahulogan ug “hinaut pa,” o “tinuod gayod.” Usahay makita kini nga pulong isip panapos sa mga pagdayeg.